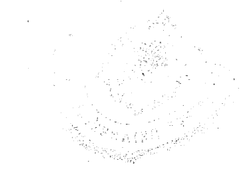

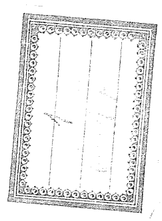

CALEPINUS
SEPTEM
LINGUARUM.

JACOBI FACCIOLATI

CALEPINUS

SEPTEM LINGUARUM,

HOC EST

LEXICON LATINUM,

Variarum Linguarum interpretatione adjecta,

AD USUM SEMINARII PATAVINI

PLURIES EMENDATUM, ET AUCTUM;

Nunc vero post Patavinam supremam Editionem

Quatuor amplius millium articulorum accessione locupletatum, Orientalium etiam Linguarum uberrima copia exornatum, & a mendis quamplurimis expurgatum, ut merito totius bonæ latinitatis Lexicon amplissimum haberi possit,

OPERA ET STUDIO

JOHANNIS BAPTISTÆ GALLICCIOLLI.

Editio novissima.

TOMUS PRIMUS.

A — L

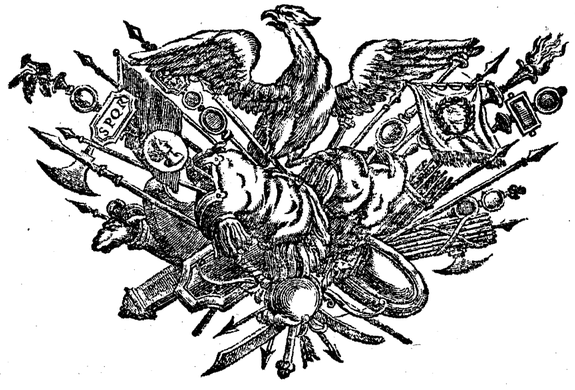

BIBLIOTECA
UNIVERSITARIA
PADOVA

VENETIIS, MDCCLXXVIII.

EX TYPOGRAPHIA JOHANNIS GATTI,

IN VICO S. RAPHAELIS ARCHANG.

SUPERIORUM FACULTATE.

JOHANNES BAPTISTA GALLICCIOLLI STUDIOSÆ JUVENTUTI.

ILlud veriſſime a celeberrimo Facciolato dictum fuiſſe (*a*) facile ſibi quiſque perſuadeat; Neminem videlicet, poſt homines natos, tam ſibi bene in poſteritatem conſuluiſſe, quam Ambroſius Calepinus. Utrum vero pari veritate, ac ſine errore ab eodem dictum fuerit, illum fortunæ in literis quoque ſuas partes agenti plurimum debere, nec ſatis ſcio, nec ſi ſciam, dicere auſim. Unum profecto animadvertiſſe ſufficiat, nec de ipſius *Ambroſii* perſona, nec de ejus Dictionario proprie intelligenda eſſe quæcumque ab Scriptoribus dicta ſunt, dum Calepinum crepant; ſed potius de Lexici latini utilitate & ratione, cujus præformator ac veluti parens Ambroſius fuit: neque Calepinum iis temporibus vixiſſe, iiſque ſubſidiis fuiſſe præditum, quibus egent hujuſmodi collectiones, quo ad umbilicum re vera perduci poſſint. Utut ſe res habeat, antequam de hac noſtra editione loquamur, quis fuerit Ambroſius Calepinus, & quæ ejus Dictionarium fata ſubierit, ob oculos Lectorum ponere non abs re eſſe exiſtimamus.

Natus eſt Ambroſius (*b*) Calepii, quod eſt Cenomanorum oppidum in Italia, a Bergomo diſtans millia paſſuum quatuordecim, unde nomen accepit; vixit vero Bergomi, ubi etiam diem ſupremam obiit octuagenario major, anno 1510. prid. Kal. Decembr. cum jam antea, ob aſſiduas lucubrationes, in cæcitatem incidiſſet.

Is ingenii acie, laboris patientia ac plurimorum doctorum hominum ope adjutus, Novum latinitatis Dictionarium adornare aggreſſus eſt. Cum enim a teneris, ut ajunt, unguiculis (*c*) Religioni nomen dediſſet, neque declamationibus ſive concionibus habendis, refragante natura, vacare poſſet, aut percipiendæ philoſophiæ ei facultas & venia daretur, haud iniqua res illi viſa eſt, ſi ea amplecteretur ſtudia, quæ certam ſaltem præ ſe ferrent rationem bene informandæ humanitatis. Cum itaque multas multorum Scriptorum qui in Latio floruerant, voces, interpretationeſque in uſum ſuum jam collegiſſet, hortantibus amicis, & ſtudioſi hominis incitatæ dudum voluntati calcar addentibus, Perrotto præſertim, qui græce latineque ſciens plurimum adjumenti conferre poterat, obſtetricante inſuper melioris, quam quæ hactenus prodiiſſent, Dictionarii neceſſitate, opus tandem illud ſuum aggreſſus eſt, & ad finem perduxit, quod ad humaniora ſtudia inſtituenda, & latinas literas comparandas, quantum utilitatis & commodi attulerit, vix dici poteſt. Exſtabant quidem tunc & alia hujuſmodi vocum ſyntagmata ad latinitatem acquirendam ordinata; ſed illa omnia vocabulorum multitudine & interpretatione, auctoritatibus quoque Scriptorum & ordine ſuo ita cumulatiſſime Calepini collectio ſuperabat, ut de illa edenda in ſtudioſorum utilitatem a perneceſſariis ſuis vehementiſſime ſollicitatus, quin illis morem gereret ſibi temperandum non eſſe exiſtimarit. Opus igitur ſuum, quod jam in volumen amplum excreviſſe animadverterat, primum edidit anno 1503. & patriam elegit, hoc eſt, Senatum populumque Bergomenſem, cui laborem illum nuncuparet.

Placuit adeo Calepini Dictionarium ſimul atque in lucem editus eſt, ut ſtatim Auctori ſuo de illo recudendo cogitandum fuerit. Anno itaque 1509. Venetiis prodiit ſecunda editio, quam novis curis recenſitam, Ægidio Viterbienſi Gen. ſuo dedicavit, poſt quam luminibus captus, anno pone ſequenti, ut ſupra commemoratum eſt, vitam cum morte commutavit.

Anno

(a) *In præf. ſua ad Calep.* (b) *Tritem. Morer. Ladvocat. Fabric. aliique.* (c) *Ambroſ. ipſe in ſua præf.*

Anno Calepini emortuali 1510. ac rursus ann. 1525. Parisiis tertia & quarta editio lucem aspexit, quas alibi aliæ plurimæ subinde exceperunt. Nam, ut verbis utar Morrhofii (*a*) cum Calepini Lexicon esse cœpisset veluti *sacra studiorum ancora, ad quam confugiebant qui in latina lingua se exercere volebant*; incredibile dictu est, quot viri eruditi deinceps, quot etiam Typographi in Ambrosio recensendo, locupletando, interpolando, edendo insudaverint.

Parisiis Jacobus Montanus ann. 1539. Græcas voces addidit.

Venetiis ann. 1546. Calepinus prodiit Pentaglottus, h. e. quinque linguarum interpretatione adjecta, in quarto minori, cui editioni in fronte præmittitur sylloge satis ampla vocum cum notis Prosodiæ, & ad calcem accessit breviſſima quædam appendix nonnullarum dictionum quæ prætermissæ fuerant. Hæc editio, quæ necdum tot alienis rerum additamentis inferta fuerat, centum circiter folia vix explebat.

Basileæ ann. 1568. Conradus Gesnerus Onomasticon adjecit virorum, locorum &c. nomina complectens.

Prodiit iterum Venetiis ann. 1583. Genevæ etiam ann. 1609. & Parisiis ann. 1637. in fol. necnon Antverpiæ ann. 1572. latinis cæterisque vocibus addita Hebraica vocabula fuerant: quæ rursus expurgata & aucta fuere Venetiis ann. 1673.

Octo linguarum Calepinus bis prodiit Lugduni ann. 1647. 1663.

Decem linguarum Calepinus impressus est Lugduni, ann. 1586.

Undecim linguarum Basileæ ab anno 1605. ad annum 1627. septies prodiit, cum Onomastico Gesneri non modo egregie locupletato, sed variarum etiam linguarum, græcæ præsertim & germanicæ, explicatione adjecta.

Vix dici potest quot homines, qua jure, quave injuria excitati fuerint post Ambrosii Calepini conamina, ad syntagmata vocum Latinarum conſarcinanda & edenda. Ut Thesaurum eruditionum Scholast. Basilii Fabri silentio præteream, qui prodiit Lipsiæ ann. 1571. in fol. ac identidem interpolatus & locupletatus publici juris factus est: præteream etiam Nizzolium, qui sæculo XVI. Tulliana diligentissime collegit, Junckerum, Maurachium, aliosve, qui Calepinum vel amplificaverunt, vel ex illo in rem suam plurima sunt mutuati: is certe, qui sub ementito nomine Passeratii quater prodiit Calepinus duobus maximis voluminibus in fol. huic rei amplissimo testimonio esse potest. Ementito inquam Passeratii (*b*) nomine: neque enim ulla certa auctoritate recognitio Calepini tanto huic eloquentiæ magistro tribuitur, qui obiit prid. Id. Sept. 1602. annos natus octo & sexaginta.

Quamvis igitur in tantam molem excreviſſet Ambrosii Dictionarium, ut si Calepinus, qui operi suo multa deesse ingenue fassus est, ad nos rediret (*c*) *opus illud suum non agnosceret, sed miraretur*: plurima tamen adhuc in illo desiderabantur, plurima item in eum immerito invecta fuerant, quæ medicam manum postularent, & ex quibus factum est, ut non ab re exeunte seculo superiori Olaus Borrichius de Lexicorum Latinorum jejunitate conquestus sit.

Hæc cum animo sæpe versaret vir opprime eruditus, & nostræ hujus ætatis hominum grammaticorum facile princeps Jacobus Facciolatus, quatuor amplius annos (*d*) opem sibi ferente strenuissimo Juvene Ægidio Forcellino, in Ambrosio reformando, expurgando augendoque insumsit: atque ita ejus labore prodiit Calepinus Septem Linguarum ad usum Seminarii Patavini, ut deesse ei aliquid existimaverit fortasse nemo, nisi solus Facciolatus, qui datis ad Josephum Lastam literis (*e*) fatetur *Calepinum expurgatum, auctum, atque perpolitum a se fuisse, non quidem ut debuit, sed ut potuit*. Et sane aliquammulta omissa fuisse in illa Facciolati recensione, manifestissime ostendunt crebræ mantissæ, quæ subinde in novis editionibus Patavinis, sive ad calcem, sive etiam suis locis in ordine literarum accesserunt. Fatendum tamen in Calepino Facciolati nihil magis fuisse desiderandum, quam omnia totius bonæ latinitatis vocabula, quæ plurima defuisse compertum est. Cætera namque omnia diligentissime pertractata fuerunt: barbaræ videlicet voces exstrictæ, & ad calcem operis rejectæ; auctorum testimonia collata atque expensa; dubiis vel incertis locis certa exploraque substituta; linguarum, Græcæ præsertim atque Italicæ, nitor ubique conquisitus; varii vocabulorum sensus, rationes etiam Syntaxis ad trutinam revocatæ: ita ut ad bonam latinitatem obtinendam, quantum Scholæ optime constitutæ postulant, in uno Facciolati Calepino universa abunde satis suppeterent.

Verumtamen, ut erat vir ille naris emunctissimæ, & quid adhuc suo Dictionario deesse posset optime intelligebat; accedente etiam totius literariæ reip. plausu, quam reformatum a se Ambrosium benigne excepisse sentiebat: tandem de novo atque amplissimo totius latinitatis Lexico adornando cogitandum sibi constituit.

At enim, quo erat vir modestissimus animi candore, in citata jam epistola ad Lastam, de postremo hoc latinitatis molimine verba faciens: *tandem*, inquit, *ad calcem ventum est, vixque ego in pleraſque literas quippiam contuli præter consilium*: & alias, *in multis vero ne consilium quidem. Princeps hujus operis conditor, atque adeo unus, Forcellinus est*. Scilicet divinitus constitutum erat in hac parte, ut discipulus super magistrum esset.

Annis (*f*) quadraginta immensum illud opus manu versavit Forcellinus: lentius quidem identidem, & ut aliquamdiu etiam laborem omnino intermitteret. Constat quatuor magnis voluminibus in fol. in quæ redacta sunt MSS. volumina (*g*) XVI. quibus fecere nomen Lexicon totius latinitatis. Quid porro in eo elaborando præstiterit vir eximius, nihil est cur hoc loco dicatur: satis dixisse fuerit opus illud a tanto magistro excogitatum, a tanto discipulo perfectum, ab omnibus merito suspici, existimarique laboris & eruditionis miraculum, cujusmodi ab uno homine ne desiderari quidem, nedum postulari potuerit.

Fatetur omnino vir admirandus, sese studiosæ juventuti laborasse: verumtamen hoc animi ejus singulari modestiæ indulgendum est: nihil enim revera magis ab juventutis instituto abhorret, quam opus illud tot voluminibus comprehensum, tot tantisque testimoniorum allegationibus refertum.

Restat igitur adhucdum, ut iis qui humanioribus literis probe addiscendis vacant, postquam in minoribus lexicis evolvendis manus triverunt, necessario seu provectioris ætatis viaticum Facciolati Calepinus consulendus tradatur; ut inde bona latinitate meliori judicio comparata, deinceps, si quidem eam, quanta quanta est profiteri voluerint, ad Forcellini Lexicon, veluti ad Lydium lapidem accedant, sin minus autem, habeant saltem in eo quicquid ad hujusmodi facultatem justo κεντρεῖο acquirendam, utile omnino est atque perneceſſarium.

At enim, ut in rebus hujusmodi fere contingere solet, cum Typographus noster de recudendo Facciolati Calepino Venetiis cogitasset, vidisſetque illum, nisi magno incommodo carere posse iis vocum additamentis, quæ Lexicon Forcellini vel maxime commendant: quum jamjam opus prelo subjiciendum esset, ad me ventum est, ut quæ deesse existimarem Facciolato adderem, illiusque Lexicon ad eam rationem redigerem, quæ & Scholis latinis utilior esset, & hodiernæ literarum luci accommodatior.

Ego

(a) *Polybist. Litter. tom. 1. l. 4. c. 9. §. 9.* (b) *Vide Fabric. & Boecler. de Lex. græc. & in Bibliogr. crit. p. 26.*
(c) *Fabric.* (d) *Facciol. in sua præf.* (e) *Exstant in Lexic. Forcell.* (f) *Vide ejus adnotationem Lexic. præmissam.*
(g) *Ita facultas imprim. Lexic.*

Ego vero, qui ut cæteris omnibus abundarem, temporis quidem certe vix satis habebam ad opus hujusmodi, ut par erat, urgendum: quantum tamen licuit, posthabitis reliquis curis, me ad laborem accinxi, & explendo Facciolati Calepino, pro temporis angustiis, manum admovi. In quo quid a me præstitum fuerit paucis commemorabo.

Ac primo quidem latinitatis legitimæ voces universas, quotquot in Forcellino occurrunt, fideliter excerptas suis locis inserendas curavi; iisdem ferme ubique verbis, quibus ille, usurpatis, nisi quod ad brevitatem obtinendam sæpe compendio usus sum, vel uno aut altero testimonio contentus fui, si quando multa occurrebant, aut etiam nullo, si vocabulum nulla laboraret difficultate, vel sequioris esset latinitatis: ubique tamen quo minus locum a Forcellino allatum citarem, nihil reliqui feci. His additamentis Veneta hæc prima editio plusquam quatuor vocabulorum millia amplectitur, quæ in superioribus Patavinis frustra requiruntur, quamvis post illam primam a Facciolato in publicum emissam, in iis etiam aliquot vocum centuriæ accesserint. Iccirco tamen in suprema Patavina, qua usi sumus, nihil ob hæc additamenta per nos imminutum est, quod in superioribus factum animadvertimus, ut accessionibus locus esset. Nostras porro additiones hoc signo * prænotavimus.

Deinde si qui allati sunt a Forcellino ejusdem vocabuli sensus diversi, qui Facciolatum præteriissent, vel nullo modo ad eos, quos ipse notaverat, revocari possent, hos quoque cum suis testimoniis passim injecimus, & eodem signo notavimus.

Fateor equidem in Forcellino plurima aliquando ejusdem valoris in quavis dictione testimonia reperiri, plurima etiam quæ vocabuli sensum magis evolutum exhibeant, aut etiam quæ post recentissimas Scriptorum editiones aliter legantur: at hæc tanti non existimavimus, ut totus fere Facciolatus a nobis immutandus esset, & ad molem immanem redigendus: aut enim facile quisque ex allatis testimoniis quæ esse possit Scriptorum mens hoc vel illo loco intelligere valet; aut si qui elaboratissimas Auctorum latinorum editiones versabunt, in quibus tantum variæ hujusmodi lectiones occurrere solent; hi profecto vel adolescentes non erunt, qui addiscendæ adhuc latinitati dant operam, vel ad Forcellinum omnino esse recurrendum nullo sibi negotio persuadebunt.

Quoniam tamen non deerunt fortasse Momi, quibus censoria virgula consilium nostrum notantibus jejuniores aliquanto fuisse videamur in afferendis quorumdam vocabulorum significationibus variis, quas e Forcellini labore nullo negotio mutuari potuissemus, & in nostram penum conferre; primo operæ pretium esse existimamus animadvertere, eas significationes quæ per figurarum usus vocabulis annectuntur, ex generalibus documentis Grammaticæ aut Rhetoricæ artis, ex rerum etiam & locorum adjunctis ita facile ab omnibus intelligi posse, ut nonnisi supervacanea cura singulis quibusque locis adnotentur. Deinde si qui sunt affines similesve dicendi vel significandi modi, qui ita alter ab altero juvantur, ut vel parum admodum, vel etiam fere nihil inter sese differant; hi certe in eo Lexico, quod puerorum manibus in Scholis terendum est, nonnisi magno incommodo allati fuissent: quos si quis universos in latinitate occurrentes sectari velit, nullus erit sane dicendi finis. Accedit illud quod distare aliquid debebat Facciolatus a Forcellino, & ii Facciolati opus versaturi sunt, quorum ingeniis aliquid quoque relinquendum esse nemo jure inficiabitur. Hæc si probe animadversa fuerint, & facto etiam periculo rem quis experiri voluerit, intelliget profecto, nequaquam a nobis tot fuisse omissa, quot suspicari fortean subibit cogitantibus quatuor illa ingentia Forcellini volumina. Accedunt & temporis angustiæ, quemadmodum supra commemoratum est; quæ quidem si tantæ non fuissent, aliquanto plura fortasse delibassemus. Nobis tamen facile blandimur, plus commodi contulisse has angustias, dum per pauca quædam utilia expatiari non permiserunt, quam incommodi, dum a multis superfluis coaccervandis vel invitos coercuerunt.

Præterea omissas passim in Facciolato vocum quantitates, quibus legitimæ pronunciationi consulitur, diligentissime revocavimus: in qua re vel vocis analogiam, aut græcam scribendi rationem, aut Forcellinum & Ricciolium sequuti sumus.

In quarumdam vocum terminationibus ac generibus constituendis, Forcellinum potius quam Facciolatum imitari malui: ac siquando in utroque peccatum est, quod perraro usuvenit, græcam analogiam observandam censui. Hæc fere in Plinianis quibusdam a græca lingua derivatis contigisse animadvertimus.

Mihi etiam veniebat in mentem omittendi verba barbara, quæ ad Calcem conjecta sunt, quippe quæ in libris Scholasticis, e quibus humaniores literæ hauriuntur, non occurrunt, immo ab utroque Lexicographo jejune satis allatæ sunt, & a du-Fresnio potius sive Cangio vel Macrio repetenda esse videantur: omittendi item indicem postremum vocum Italicarum, cum hæ commodius & utilius aliunde in Scholis requiri consueverint; pro quibus omnibus Gesneri onomasticon sufficiendum putabam. Sed obstitit consilio, tum quod serius aliquanto hæc sententia subierat animum, tum etiam quod Gesnero ipsi multa ex Ferrario præsertim & Baudrando addenda erant atque ex recentioribus Fabularum explanatoribus; tum etiam postremo quia sollicitanda non erat hac vice Librarii fortuna, quæ certe apud nonnullos offendisset, si Facciolato imminuendo hac prima Veneta Editione, contra nos aliquos excitare ausi fuissemus. Hæc itaque, ut jacebant, relicta sunt.

Reliquum est, ut de adjectis per nos græcis & præsertim hebraicis vocibus rationem reddamus, ne cui fortasse, quod hæc putentur esse nostri instituti, in illis emendandis adjiciendisve intus nobis canere voluisse existimemur.

Et ad græca quidem quod attinet, ea ex Ciceronis testimonio ita sunt cum latinis conjuncta, ut nullo modo divelli queant. Sæpe enim ab illis vel vocis cognitio, origo & etymon, vel quantitatis ratio, vel syntaxis modus omnino pendent; a quibus proinde ne Forcellinus quidem sibi temperandum judicavit. Hebraica vero in hac tanta literarum luce ad sacra & profana studia rite comparanda ita ab omnibus eruditis necessaria habentur, ut ii qui aliqui videri volunt, ad fucum faciendum quo os simplicibus subliniant, sese illis carere nullo modo in scriptis suis existimari patiantur. Et sane nostris hisce temporibus experientia comparatum est, ea quæ ad utramque philologiam & ad Biblicam Theologicamque facultatem præsertim pertinent, nulli prorsus omnibus ineſse numeris, qui græce & hebraice nesciat. Accedit huc & recens a munificentissimo Principe nostro institutum utriusque linguæ Schola, quam pro viribus Typographus noster sibi juvandam arbitratus est. Quæ omnia necessitatem non minus quam utilitatem hoc tempore græcarum hebraicorumque vocum in Calepino septem Linguarum luculentissime ostendunt. Itaque in istis falsa & inutilia, h. e. propemodum omnia, emendavimus, & quæ defeciſse constabat diligenter ac sedulo suis locis apposuimus.

Cum autem & Typographus graviſſimis sumtibus non pepercerit, quo nostra hæc Editio, quantum fieri posset, absolutissima prodiret, sive eorum quæ desiderari poterant accessione, sive novorum characterum nitore, aliisve omnibus quæ ad rei librariæ rationem pertinent; nobis etiam in ea a mendis expurganda, quibus plurimis scatebat suprema Patavina, laborandum censuimus. Itaque & si quæ voces extra sedem suam adhuc vagabantur, propriis locis restituimus, & errores typothetarum, quantum nobis licuit, emendavimus, consultis sæpenumero superioribus editionibus, & Forcellino ipso, ubi necessarium arbitrati sumus. Immo & pro linguis etiam, quæ nostri instituti non erant, ut emaculatissimæ prodirent, socium laboris nostri adscivimus virum eruditum,

qui

qui quod attentioni noſtræ in expurgandis typis deeſſe poſſet, ſua cura & diligentia ſuppleret, & ſi qua deeſſent, ſuis locis apponeret.

En igitur vobis, optimæ ſpei adoleſcentes, veſtro quodam jure iterum ſiſtimus Calepinum ſeptem Linguarum, locupletatum quantum maxime potuimus & emendatum. Vobis, nec erubeſcens, iſtud fateri poſſum, vocabula bonæ latinitatis quotquot hactenus a diligentiſſimis hominibus collecta fuerunt, ita in Forcellino & Facciolato invenietis, ut aliquando in hac parte ab illo ad hunc conſuiendum recurrere debeatis. Nam animadvertimus in Forcellino ſive exſcriptoris ſive typothetarum negligentia commiſſum fuiſſe, ut pluſculæ voces etiam optimæ latinitatis abeſſent, quæ in Facciolato reperiuntur. Quamcumque igitur inſtituturi ſitis vitæ veſtræ rationem, habetis hic earum linguarum locupletiſſimam ſuppellectilem quæ vel maxime vobis neceſſariæ ſunt, quo ad omne genus eruditionum comparandum viam vobis ſternere poſſitis. Quæ erant noſtrarum partium in Facciolato perficiendo in tanta temporis anguſtia, pro modulo noſtro complevimus; quæ veſtrarum partium eſſe debent in eo evolvendo & conſulendo, pro veſtri temporis ratione diligenter implere ſatagite.

LATINI SCRIPTORES

In ſuas ætates diſtributi.

ÆTAS AUREA

Incipit ab anno Urbis conditæ DXIV. Deſinit in annum Urbis conditæ DCCLVII. qui eſt a Chriſto nato XIV.

Horum non extant niſi fragmenta.

- *Livius Andronicus.*
- *C. Nævius.*
- *Statius Cæcilius.*
- *Q. Ennius.*
- *M. Pacuvius.*
- *L. Attius.*
- *C. Lucilius.*
- *Sex. Turpilius.*
- *L. Afranius.*
- *L. Cornelius Siſenna.*
- *P. Nigidius Figulus.*
- *C. Decius Laberius.*
- *Verrius Flacus.*
- *M. Accius Plautus.*
- *M. Terentius Afer.*
- *M. Porcius Cato.*
- *T. Lucretius Carus.*
- *C. Valerius Catullus.*
- *P. Syrus.*
- *C. Julius Cæſar.*
- *Cornelius Nepos.*
- *M. Tullius Cicero.*
- *Sex. Aurelius Propertius.*
- *C. Salluſtius Criſpus.*
- *M. Terentius Varro.*
- *Albius Tibullus.*
- *P. Virgilius Maro.*
- *T. Livius.*
- *M. Manilius.*
- *M. Vitruvius.*
- *P. Ovidius.*
- *Horatius Flaccus.*
- *Pedo Albinovanus.*
- *Gratius Faliſcus.*
- *T. Phædrus.*
- *C. Cornificius, cui tribuunt libros quatuor Rhetoricorum ad Herennium.*
- *Aulus Hirtius, vel Oppius, quorum alteruter Cæſarti Commentarios ſupplevit.*
- *P. Cornelius Severus, ad quem referunt Carmen de Ætna.*

Juriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis.

- *Q. Mutius Scævola.*
- *Alfenus Varus.*
- *M. Antiſtius Labeo.*
- *Maſurius Sabinus.*

Supra ceteros eminent TERENTIUS, CATULLUS, CÆSAR, NEPOS, CICERO, VIRGILIUS, HORATIUS, OVIDIUS, T. LIVIUS, SALLUSTIUS. Sed hic quidem verborum novator eſt, ut ait Gellius l. 1. c. 15. ideoque non omnibus ingeniis aptus.

ÆTAS ARGENTEA

Incipit anno a Chriſto nato XIV. Deſinit in annum CXVII.

- *Cornelius Celſus.*
- *P. Vellejus Paterculus.*
- *L. Junius Columella.*
- *Pomponius Mela.*
- *A. Perſius Flaccus.*
- *Q. Aſconius Pedianus.*
- *M. Annæus Seneca.*
- *L. Annæus Seneca.*
- *M. Annæus Lucanus.*
- *T. Petronius Arbiter.*
- *C. Plinius Secundus.*
- *C. Silius Italicus.*
- *C. Valerius Flaccus.*
- *C. Julius Solinus.*
- *D. Junius Juvenalis.*
- *D. Papirius Statius.*
- *M. Valerius Martialis.*
- *M. Fabius Quintilianus.*
- *Sex. Julius Frontinus.*
- *C. Cornelius Tacitus.*
- *C. Plinius Cælius Secundus.*
- *L. Annæus Florus.*
- *C. Suetonius Tranquillus.*

Ætatis non prorſus certæ.

- *Q. Curtius Rufus.*
- *Val. Probus Grammat.*
- *Sulpitia.*
- *Scribonius.*
- *L. Feneſtellæ annal. fragmenta.*

Supra ceteros eminent CELSUS, VELLEJUS, SENECÆ, PLINII, SUETONIUS, JUVENALIS, QUINTILIANUS, FLORUS, CURTIUS.

ÆTAS ÆNEA.

Incipit a Chriſto nato CXVII. Deſinit in annum CCCC.

Juriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis.

- *Licinius Proculus.*
- *Neratius Priſcus.*
- *P. Juvencius Celſus.*
- *Priſcus Jabolenus.*
- *Domitius Ulpianus.*
- *Herennius Modeſtinus.*
- *Salvius Julianus.*
- *J. Cajus.*
- *Calliſtratus.*
- *Æmilius Papinianus.*
- *Julius Paulus.*
- *Sex. Pomponius.*
- *Venulejus Saturninus.*
- *Ælius Martianus.*
- *Ælius Gallus, & alii.*

Ætatis non omnino certæ.

- *Valerius Maximus.*
- *Juſtinus.*
- *Fl. Avianus. al. Avienus.*
- *Terentianus Maurus.*
- *Minucius Felix.*
- *Soſipater Chariſius.*
- *C. Jul. Solinus.*
- *A. Gellius.*
- *L. Apulejus.*
- *Q. Septimius Tertullianus.*
- *Q. Serenus Sammonicus.*
- *Cenſorinus.*
- *Cæcilius Cyprianus.*
- *T. Julius Calpurnius.*
- *M. Aurelius Nemeſianus.*
- *Ælius Spartianus.*
- *Julius Capitolinus.*
- *Ælius Lampridius.*
- *Vulcatius Gallicanus.*
- *Trebellius Pollio.*
- *Flavius Vopiſcus.*
- *Cælius Aurelianus.*
- *Flavius Eutropius.*
- *Rhemnius Fannius.*
- *Arnobius Afer.*
- *L. Cælius Lactantius.*
- *Ælius Donatus.*
- *Commodianus.*
- *C. Vettius Juvencus.*
- *D. Hilarius.*
- *Julius Firmicus.*
- *Fab. Marius Victorinus.*
- *Sex. Rufus, ſeu Rufus Feſtus Hiſtoricus.*
- *Ammianus Marcellinus.*
- *Fl. Vegetius Renatus.*
- *Aurelius Theodorus Macrobius.*
- *Q. Aurelius Symmachus.*
- *Dec. Magnus Auſonius.*
- *Sex. Aurelius Victor.*
- *D. Ambroſius.*
- *Aur. Prudentius Clemens.*
- *Cl. Claudianus.*
- *Marcellus Empiricus.*
- *Proba Falconia.*

Supra ceteros eminent JUSTINUS, TERENTIANUS, VICTOR, LACTANTIUS, CLAUDIANUS.

AUCTORES ÆTATIS INCERTÆ

Hic collocandi videntur: tametsi aliquis eorum, si ratio scribendi habeatur, quocumque tandem tempore vixerit, in superioribus ætatibus cum dignitate stare possit, aliquis vero etiam infra luteos detrudendus videatur.

Palladius Rutilius.
Æmilius Macer.
Messala Corvinus.
Vibius Sequester.
Jul. Exsuperantius.
Jul. Obsequens.
L. Ampelius.
Apicius Cælius.
Sex. Pompejus Festus.
Chalcidius.
Zeno.
Probus Auctor Notarum.
Fulgentius Planciades.
Hygini Fabulæ & Astronomicon.
C. Cæsaris Germanici Aratea, quæ alii ad Augusti; alii ad Domitiani ætatem referunt.
P. Victor de Regionibus Urbis Romæ.
Vegetius de re Veterinaria.
Auctores Priapeorum.

Auctores Catalectorum, quæ Virgilio, & Ovidio tribui solent.
Auctor Elegiarum, quæ Cor. Gallo tribuuntur.
Auctor Orationis Sallustii in Ciceronem, & Ciceronis in Sallustium, item illius Antequam Cicero iret in exilium.
Auctor Epistolæ ad Octavium, quæ Ciceroni tribuitur.
Auctor Panegyrici in Pisonem, qui videtur aliis Statius, aliis Lucanus.
Declamationes, quæ tribuuntur Quintiliano: item quæ Porcio Latroni; item quæ Calpurnio Flacco.
Interpres Irenæi.
Interpres Daretis Phrygii, & Dictyos Cretensis.
Catonis Disticha moralia.
Scholiastæ veteres.

Grammatici antiqui.
Rhetores antiqui.
Medici antiqui.
Rei agrariæ Scriptores.
Catalecta Petroniana, & Errores Venerei, qui cum Petronio edi solent.
Pervigilium Veneris cum variis opusculis, quæ inscribuntur Baudii Amores.
Poematia, & Epigrammata vetera a Pithœo, & Almeloveenio collecta.
Fragmenta Historicorum collecta ab Augustino, & Ricobono.
Monumentum Ancyranum, & insuper Monumenta varia antiqua, a Georgio Fabricio collecta.
Fasti Consulares.
Inscriptiones Veteres.
Legum antiquarum fragmenta.
Notitia dignitatum utriusque Imperii &c.

ÆTAS FERREA, ET LUTEA

Incipit a Christo nato CCCC. desinit in Sæculum IX.

Sæculi V.

Cl. Rutilius Numatianus.
Servius Honoratus.
D. Hieronymus.
D. Augustinus.
D. Damasus.
Rufinus.
Sulpicius Severus.
Paulus Orosius.
Cælius Sedulius.
Paulinus Nolanus.
Codex Theodosianus.
Dracontius.
Salvianus.
Petrus Chrysologus.
Prosper Aquitanicus.
Martianus Capella.
Paulinus Petrocorius.
Claudianus Mamertus.
Sidonius Apollinaris.
Latinus Pacatus.
Claudius Mamertinus.
Nazarius.
Eumenius.

Sæculi VI.

D. Fulgentius.
Alcimus Avitus.
Orientius.
Ennodius.
Manl. Severinus Boethius.
Priscianus Grammaticus.
Nonius Marcellus.
Diomedes.
Justiniani Institutiones.
Justiniani Codex.
Arator.
Jornandes.
Magnus Aurelius Cassiodorus.
Cresconius Corippus.
Venantius Fortunatus.
Gregorius Magnus.
Gregorius Turonensis.

Sæculi VII.

Isidorus Hispalensis.
Eugenius Toletanus.
Drepanius Florus.
Marculphus.
Anonymus Ravennas.

Sæculi VIII.

Aldhelmus, seu Althelmus.
Beda.
Flaccus Alcuinus.
Paulus Diaconus.
Paulinus Patriarcha.

Sæculi IX.

Rabanus Maurus.
Freculphus.
Eginhardus.
Strabus Gallus.
Aimonius.
Theodulphus Aurelianensis.

A

A Littera prima est Alphabeti in omnibus linguis. *A* in lingua Hebraica, אלף, *Aleph*; in lingua Græca *Alpha*, & in Latina lingua, ut etiam in Italica *A*. Eam insuavissimam litteram ob sonum vocat *Cic. in Orat. c.* 49. ¶ Interdum est littera numeralis, quæ quingenta designat, ut ceteræ alphabeti litteræ alios numeros, de quibus suis locis. Vide antiquum codicem de notis numerorum adjectum *Probo* edit. Venet. 1525. Porro eidem litteræ *A* si recta linea superaddatur, quinque millia significat. ¶ *A.* puncto postposito prænomen significat, ut *A. Cecina*, *Aulus Cecina*. ¶ *A* item, sicut reliquæ litteræ, ponitur sola pro tota dictione, cujus est initium, ut *A A A* Auro, Argento, Ære. ¶ Sed multa præterea significare potest sive sola, sive aliis litteris adjecta inveniatur, ut est apud *Ursatum de Notis Roman.* Illud tamen hoc loco omittendum non est, *A* in judiciis usurpatum fuisse pro *Absolvo*. Itaque *Pedianus in c. 27. Divin.* In causis majoribus, inquit, universi judices in cistam tabulas conjiciebant suas, easque insculptas litteras habentes *A. Absolutionis*, *C. Condemnationis*, *N. L. Ampliationis*. Qua de re latius *Brissonius de formul. l. 5.* Hinc dicitur *littera Salutaris Cic. c. 6. orat. pro Mil. C.* vero *tristis*. In Comitiis autem legum, in quibus suæ cuique de populo tabellæ tradebantur insculptas habentes *A*, & *U. R. A.* h. e. *Antiquo, respuo, abrogo*, & *U. R. Uti Rogas*, h. e. *consentio, approbo*, significabant.

A, Ab, Abs, præpositiones, quæ sextum casum regunt, & significant Italice *da*, Græce ἀπό; differuntque inter se non vi, sed modo adjiciendi. *A* enim adjicitur iis vocibus tantum, quæ incipiunt a consonante, ut a Pompejo, a milite: *abs*, iis fere, quæ incipiunt a litteris *T, Q, C*, ut abs te, abs quolibet, abs chorago: *Ab* plerumque iis, quæ incipiunt a vocali, aut ab J consonante; aliquando tamen etiam reliquis consonantibus additur, præsertim vero apud *Livium*, ut ab Gallis, *l. 21. c. 52.* ab re, *l. 1. c. 17.* & alibi passim. ¶ *A*, & *ab* cum verbis passivis significant personam agentem. *Cic. Attic. 2. ep. 6.* Eratosthenes a Serapione, & ab Hipparcho reprehenditur. ¶ Item remotionem, seu vacuitatem ab aliqua re. *Cic. 1. de legib. c. 4.* Vacatio a causis. ¶ Aliquando conjunctionem. *Lucret. l. 4. v.* 1161. Ceres est ipsa ab Iaccho. *h. e.* Iacchi amica. ¶ Aliquando præter, ut ab re, *fuor di proposito*, *Suet. in Aug. c. 94.* ¶ Item per. *Plaut. Rud. 25. 21.* Ab se cantat, cujus sit. *h. e.* per se, sua sponte. ¶ Cum adjunguntur verbis *sto, sum, facio*, & similibus, idem significant, ac favere, *tener le parti di qualcuno*, ut stare a mendacio. *Cic. lib. 1. de Invent c. 3.* Et *ibid. c. 48.* Commune est, quod nihilo magis ab adversariis, quam a nobis facit. *Et l. 2. de Orat. c. 38.* Critolaus erat ab Aristotele. ¶ Ponuntur etiam ad significandam proximitatem, & distantiam locorum. *Cæs. l. 1. B. Gall. c. 49.* Passus sexcentos ab his castris idoneum locum delegit. ¶ Pro eo, quod dicimus, *quod pertinet ad. Cic. Attic. 7. ep. 15.* Sumus imparati cum a militibus, tum a pecunia. ¶ Pro circa, vel versus. *Liv. l. 45. c. 28.* Duo maria ab occasu & ortu solis finitima Isthmus arctis faucibus dirimit. ¶ Interdum significant locum, aut personam, apud quam aliquid fit. *Cæs. l. 2. Bell. Gall. c. 23.* Tota fere a fronte, & a sinistra parte nudata sunt castra. ¶ Item causam, per quam res efficitur. *Cic. 1. Acad. c. 7.* Ratio sempiterna est: nihil enim est valentius, a quo intereat. ¶ Item causam, propter quam res est. *Id. ibid. l. 4. c. 33.* Mare, quia nunc a sole collucet, albescit. ¶ Conjunctæ cum nomine loci, incolam ejus loci significant, & pro adjectivo ponuntur. *Liv. l. 1. c. 50.* Turnus ab Aricia. *h. e.* Aricinus. *Terent. Andr. 4. 4. 15.* Unde est? dic clare. *My.* a vobis. *h. e.* domo vestra. *Plaut. Cist. 4. 1. 6.* Hæc cistella numnam hinc ab nobis domo est? ¶ Variis ablativis præpositæ, elegantes locutiones efficiunt, ut *a puero*, *ab ineunte ætate*, *ab adolescentia*, *a teneris unguiculis*, passim apud *Cic.* & alios, *da fanciullo, sin da i primi anni*. ¶ A principio, *sul principio*. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 2. c. 3.* Hæc a principio tibi præcipiens. ¶ *A primo*, pro primum, vel a principio. *Id. Attic. l. 11. ep. 7.* Utinam a primo ita tibi esset visum. ¶ Ab unguiculo ad capillum summum, *Plaut. Epid. 5. 1. 17. da capo a piedi*. Eodem sensu dixit *Horat. l. 2. epist. 2. v. 4.* talos a vertice pulcher ad imos. Sic dicimus, ab imis unguibus usque ad verticem summum, *Cic. pro Rosc. Com. c. 7.* ¶ Sæpe ad tempus referuntur, & significant post, vel incipiendo ab illo tempore. *Cic. Phil. 2. c. 41.* Ab hora tertia bibebatur, vomebatur, *sin dall'ora terza*. *Vellej. l. 2. c. 104.* Protinus ab adoptione. *Cic. Verr. 6. c. 13.* Ab illo tempore. *Liv. l. 44. c. 34.* Ab his præceptis concionem dimisit, *dopo questi precetti*. ¶ Item ad ordinem, & significant post. *Hirt. de B. Alex. c. 66.* Secundus a rege. *h. e.* primus post regem. *Cic. in Orat. c. 64.* Proximus a postremo. *h. e.* postremo vicinus. *Plin. l. 17. c. 9.* Proximum est caprarum stercus, ab hoc ovium. *h. e.* post hoc. ¶ Significant etiam initium. *Plin. l. 7. in proœm.* A suppliciis vitam auspicatur animal ceteris imperaturum. ¶ A cura, *alla pensata, a bella posta*. *Suet. in Tiber. c. 70.* Morositate nimia obscurabat stilum, ut aliquando ex tempore, quam a cura præstantior haberetur. ¶ His præpositionibus aliquando utimur, cum adjectiva circumloqui volumus. *Virg. 2. Georg. v. 243.* dulcesque a fontibus undæ. *h. e.* fontanæ undæ. *Martial. de spectac. epigr. 18.* Tigris ab Hircano gloria rara jugo. *h. e.* tigris Hircana. ¶ Aliquando videntur abundare, ut apud *Lucr. l. 3. v. 537.* Quod lethalibus ab rebus munita tenetur. Sic apud *Vitruv. l. 5. c. 7.* a peregre. ¶ Sunt elegantes & hæ locutiones, *ab aliquo solvere, dare, numerare*, h. e. de alicujus pecunia. *Cic. Attic. l. 5. ep. ult.* Non modo non recusare, sed etiam hoc dicere, se a me solvere. Sic, repræsentare pecuniam ab aliquo. *Id. Attic. l. 12. ep. 25.* suppeditare ab aliquo. *Id. 2. Agrar. c. 13.* Sic *Suet. in Aug. c. 40.* Singula millia nummum a se dividebat. *h. e.* de sua pecunia. ¶ Elephanti nuper a silva. *Flor. l. 4. c. 2.* h. e. recens capti. Sic a matre pulli. *Colum. l. 8. c. 5. h. e.* recenter a nido abstracti. ¶ *A se aliquid facere*, h. e. per se, & ex sua voluntate. *Cic. 1. de Orat. c. 24.* Non ipse aliquid a me prompsisse, sed fortuito in vestrum sermonem incidisse videar. *Id. 2. de Fin. c. 2.* Ipsum a se oritur, & sua sponte nascitur. ¶ A me salutem dic Ciceroni. *h. e.* meis verbis, *da mia parte, a mio nome*. *Id. Attic. l. 6. ep. 2.* Salve bis a meo Cicerone. ¶ Cum certis nominibus adjunguntur, munus aliquod significantibus, significant eum, qui præest illi muneri, ut *a commentariis, ab epistolis, a rationibus, a studiis*, &c. *aggiutante di studio, computista, secretario*, &c. *Suet. in Claud. c. 28. Cic. 8. ad Attic. ep. 5. Tacit. 15. Ann. c. 35.* &c. Sic servus a pedibus, *lacchè*, aut *staffiere*. *Cic. 8. ad Attic. ep. 5. Sic a manu, a pugione, a libellis*, & hujusmodi, quæ passim apud Scriptores leguntur. Usurpantur autem fere cum genitivo. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 584. n. 2.* Alexio Cæsaris Augusti a bibliotheca. adde *pag. 61. n. 4. & 578. n. 1.* Reperitur tamen etiam dativus. *Vopisc. in Carino, c. 18.* Claudius Eusthenius, qui Diocletiano ab epistolis fuit. *Senec. in Apocoloc. in fi.* Menandro liberto tradidit, ut a cognitionibus ei esset. Al. hic aliter leg. ¶ Est elegans usus præpositionum *a*, & *ab* cum particulis *usque*, & *prope*. *Cic. in Vatin. c. 8.* Quod augures omnes usque a Romulo decreverunt. *Plin. l. 5. c. 18.* Tam prope a muris habemus hostem. ¶ Reperitur etiam *ab ante*, sequente ablativo. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 717. n. 11.* Hunc ab ante oculis parentis rapuerunt Nymphæ in gurgite. ¶ In compositione non cum quibusvis litteris junguntur. Nam *A* cum *M* & *V* consonante solum connectitur, ut *amoveo, amens, averto*. *Ab* cum *A, D, E, F, I, L, N, O, R, U*, ut *abactus, abduco, aberro, absuturus, abjuro, ablacto, abnuo, aborior, abrogo, abundo*. Duo sunt ex *ab* composita, quæ euphoniæ causa *b* mutant in *u*, *aufero*, & *aufugio*. Significant autem privationem, ut *absimilis* non similis: item separationem, ut *ablacto*. ¶ *Abs* componitur cum *C, T, Q*, ut *abscondo, abstineo, absque*: significat autem retractionem, ut in *abstraho*: & aliquando privationem, ut in *abstemius*. ¶ De *abs* V. etiam infra loco suo.

Aaron, m. 3. אהרן, Ἀαρών, frater Moysis, primus Summus Sacerdos Hebræorum. Corripiunt penultimam *Tertull. in carm. advers. Marcion. l. 4. c. 5. & Venant. Fortun. l. 3. de vita beata*. Producit autem *Prudent. in Psychom. v. 884*.

Aba, æ, m. Ἄβα, mons Armeniæ, ex quo quidam Euphratem nasci putarunt. *Plin. l. 5. c. 24.* ¶ Aba, h. e. frater, V. infra in *Abo, as*.

Ababus pro *Abavus*, legitur in vet. Inscript. apud *Reines. class. 6. n. 71.*

Abactor, oris, m. 3. *Ladro di bestiami*, ἐλατὴς βοῶν, a verbo Abigo. Est fur jumentorum, & pecorum, quem vulgo abigeum vocant, scilicet ab abigendo. *Paulus l. 5. senten. c. 18.* Abactores sunt qui unum equum, duas equas, totidemque boves, capras decem, aut porcos quinque abegerint. *Apul. sub fin. 7. Metamor.* Abactorem indubitatum, cruentumque percussorem criminantes.

Abactus, a, um, a verbo Abigo, *condotto via*, furto, aut per vim abductus. *Cic. 4. Verr. c. 7.* Greges nobilissimarum equarum abactos. ¶ Additur aliquando ablativus *furto*. *Plin. l. 8. c. 51.* Compertum, agnitam vocem suarii furto abactis. ¶ Abacta nox pro exacta. *Virg. 8. Æneid. v. 407.* Medio jam noctis abactæ curriculo. ¶ *Abacti Magistratu* Festo dicuntur, qui coacti deponunt Magistratus imperium. ¶ Ponitur etiam *abactus* pro expulso, exacto, *scacciato*. *Horat. l. 2. sat. 2. v. 44.* necdum omnis abacta Pauperies epulis regum. ¶ Abactus venter apud *Paul. l. 4. sentent. tit. 9.* est fetus medicamentis ejectus, *aborto*. ¶ Abactos oculos *Stat. 1. Theb. v. 104.* vocat enectos, & intus recedentes: *occhi incavati*.

Abactus, us, m. actus abigendi. *Plin. in Paneg. c. 20.* Cum abactus hospitum exerceret.

Abaculus, i, m. 2. Diminutivum ab Abacus, sed abaculos *Plin. l. 36. c. 26.* calculos vitreos dici a quibusdam indicat vario colore tinctos, qui vel lusorii erant, ut *Harduinus* existimat, vel, ut alii censent, in supputationibus usurpati, *Segni da far conti*.

Abacus, i, m. 2. ἄβαξ, a Genitivo Græco ἄβακος, mensa est, vel tabula, in qua aliquid deponitur; quales sunt mensæ coquorum, in quibus receptacula eduliorum exponi solent, *banco, credenza, scacchiere*, לוח, Ger. *ein credentzisch, tafel*, Gal. *buffet, petite table quarée*, Hisp. *aparador, tabla*. *Cic. 6. Verr. c. 16.* Ab hoc iste abaci vasa omnia, ut exposita fuerant, abstulit. *Juven. sat. 3. v. 203.* Lectus erat Codro Procula minor, urceoli sex, ornamentum abaci. ¶ Item tabula calculatoria, in qua Arithmetici numeros ducunt subinde delendos, & Geometræ figuras designant. *Pers. Sat. 1. v. 132.* Nec qui abaco numeros, & secto in pulvere metas scit risisse vafer. ¶ Veteres hujusmodi abacum mensam Pythagoricam appellabant, *La tavoletta da scrivere, o cartella, abbaco*. Hinc pro supputandi peritia, quæ Platoni λογιστική dicitur, vulgus abuti solet. ¶ Est etiam alveolus aleatorius, *scacchiere*. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 5.* Diem sequentem omnes plerique abaco, & latrunculis conterunt. ¶ Est præterea quadrata planities in summis columnarum capitulis, *abbaco, tagliere, dado*. *Vitruv. l. 4. c. 1. Priscian. l. 5.*

Abadir, seu Abbadir, nomen mascul. de quo *Priscian. l. 5.* Abadir Deus est. ¶ Dicitur & hoc nomine lapis ille, quem Saturnus dicitur devorasse pro Jove, quem Græci βαίτυλον vocant.

Abæstuo, as, n. æstuo, ferveo. *Tertullian. in carm. de Judicio Domini c. 1.* Quid faciat, lætis ut vitis abæstuet uvis.

Abagio, onis, f. *proverbio*. Vox obsoleta, idem ac adagium. *Varro l. 6. de L. L.*

* Abagmentum, i, n. Remedium abigens, vox a *Theod. Prisciano* usurpata *l. 2. c. ult.* ubi alii legunt *ab augmentis*.

Abalienatio, onis, f. *alienazione, scongiungimento*, ἀπαλλοτρίωσις. *Cic. in top. c. 5. ad fin.* Abalienatio est ejus rei, quæ mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessio. ¶ Abalienationis verbo contineri Usucapionem, auctor est Paulus JCtus in l. *Abalienationis 28. ff. de V. S.*

Abalienatus, a, um, *separato, disgiunto, alienato*, מוזר, Ger. *entfromdt*, Gal. *aliené*, Hisp. *enagenado*, A. *alienazed*, ἀπηλλοτριωμένος, disjunctus, separatus. *Cic. ad Att. 1.* Sed mirandum in modum est animo abalienato. *Liv. l. 22. c. 60.* Abalienati jure civium. ¶ Abalienata membra a Medicis, & a *Quintiliano l. 8. c. 3.* appellantur membra emortua, & quæ non amplius vigorem habent, quasi ab aliorum membrorum communicatione, & a sensibus sint abalienata. Adde *Scribon. Larg. compos. 227.* ¶ Abalienatus autem differt ab *Alienatus*. Nam *Abalienatus* dicitur, quem quis a se removit: *Alienatus*, qui alienus est factus.

Abalieno, as, are, *alienare, vendere*, quod meum erat alienum facio, vendo, הזיר מכר, Ger. *entfrombden*, Gal. *aliener*, Hisp. *enagenar*, A. *to sello alter*, ἀπαλλοτριόω. *Cic. de Leg. Agrar. 2. c. 24.* Hujusmodi res commissa nemini est, ut agros vectigales Pop. Romani abalienaret. ¶ Verbum autem hoc vetus est Civilis Juris hoc est Civium R. proprium, peregrinis hominibus non commune, quo perfecta rei alicujus alienatio significabatur. Vide *Ulp. l. Abalienatum 67. de V. S.* ¶ Usurpatur etiam pro *Separare, disjungere*. *Cic. Fam. 1. epist. 7.* Qui nos, quos favendo in communi causa, retinere potuerunt, invidendo abalienarunt. ¶ Regit fere ablativum cum præposit. *a*, vel *ab*: sed reperitur etiam omissa præpositione. *Nepos in Agesil. c. 2.* Abalienare homines suis rebus. *Cic. in fragm. pro C. Cornelio*: Abalienari potestate alicujus.

Abambulantes, abscedentes, ἀπερχόμενοι. *Festus*.

Abamita, æ, f. *sorella di mio arcavolo, cioè del mio terzo nonno*, ἡ θεῖα πρὸς πατρὸς μεγάλη; soror abavi mei ex parte paterna: quæ & *amita maxima* dicitur. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 3. & Paul. ibid. leg. 10.*

* Abante, *avanti*, לפני, πρό. *Abante oculis*. Legitur in veteri Inscript. apud *Scripr. Gentil. l. 1. Parerg. c. 14.* & alibi.

Abantes, Ἄβαντες, populi ex Thracia oriundi, qui finibus suis egressi in agro Phocensi oppidum condidere, quod a ducis sui nomine *Aban* vocavere, ipsi quoque a nomine opp. Abantes vocati. Isti postea in Eubœam transgressi, quæ tunc Macris dicebatur, a suo, relictique nomine oppidi Abantidem illam vocarunt. Hos *Herodotus l. 1.* inter Jonas commemorat. Homerus ὄπιθεν κομόωντας *ab occipitio comatos* vocat, ex peculiari gentis more.

Abantēus, a, um, ad Abantem Argivorum regem pertinens. *Ovid. Metam.* 15. *v.* 184. Nuper Abanteis templo Junonis in Argis.

Abantiădes, patronymicum masculinum. *Ovid.* 5. *Met. v.* 137. Torquet in hunc hastam calido de vulnere raptam Ultor Abantiades, *hoc est* Perseus pronepos Abantis. Fuit enim Filius Danaes filiæ Acrisii Filii Abantis.

Abantĭas, adis, f. Patronymicum est a nomine *Abas*, quo significatur vel filia, vel neptis Abantis. Apud Poetas fere pro Danae ponitur, Abantis ex Acrisio nepte, vel pro Atalanta nepte ejusdem ex Jasio Argivorum Rege. ¶ Hoc nomine appellata est etiam Eubœa, *Negroponte. Plin. l.* 4. *c.* 12.

Abantis *Straboni*, Abantias *Plinio*, Ἀβαντὶς *Stephano*, & *Suidæ*, Insula maris Ægæi, toti illi Græciæ litori opposita, quod a Sunio Atticæ promontorio hodie *Capo delle Colonne*, ad Thessaliam usque extenditur: angustissimo freto, quod Euripon appellant, a Bœotia dirempta. *Macris* olim ob situs longitudinem dicta: postea ab Abantibus Thraciæ pop. qui relicta Aba, Phocensis agri oppido, in hac insula sedes suas fixerunt, dicta est *Abantis*, & postremo *Eubœa*: Hodie *Negroponte. Plin. l.* 4. *c.* 12.

* Abantĭus, Ἀβάντειος. *Stat. l.* 4. *Silv.* 8. *v.* 45. Abanti a classis, *h. e.* ab eubœa veniens.

Abarcēo, prohibeo. Est apud *Festum* ubi al. leg. *aberceo*.

Abarĭmon, f. Scythiæ regio juxta Imaum montem, in qua silvestres degant homines, aversis post crura plantis, eximiæ velocitatis, passim cum feris vagantes. Hos in alio non spirare cœlo, ideoque ad finitimos non pertrahi Reges, neque ad Alexandrum Magnum pertractos, Beton itinerum ejus mensor prodidit. *Plin.* 7. 2.

Abăris, m. Viri nomen a Perseo occisi. *Ovid. Met* 5. Caucasiumque Abarim, Sperchionidemque Lycetum. ¶ Quin & alterius viri nomen ab Euryalo interfecti. *Virg. Æn.* 9. Fadumque, Hebesumque subit, Rhætumque, Abarimque. ¶ Abaris, Scytha quidam celebris Seuthæ fil. Apollinis iter ad Hyperboreos descripsit, & multa alia. Hic ab Apolline sagittam accepit, quam jaculans & ipse cum ea ferebatur, itaque populos velocissime transiens per eam responsa dabat, unde αἰθροβάτης dictus est. Jamblicus Pythagoræ discipulum fuisse asserit; Aliis Solone antiquior est. Scripsit oracula regionibus, quas peragravit: prædixit iis quoque terræmotus, pestes, & similia. Legatus Athenas veniens ad suos Hyperboreos rediit, nihil comedens. Trojanorum Palladii simulacrum ex ossibus Pelopis dicitur confecisse, ut Firmicus habet. Vide plura de eo apud *Vossium de Poetis Græcis pag.* 16. & 17. & *Maussacum ad Harpocrationem pag.* 8.

Abaritanus, a, um, o, 1. 2. Abaritanam arundinem *Plin.* inter alia arundinum genera recenset *l.* 16. *c.* 36. Intelligit autem eam, quæ in Africa circa oppidum Abaris nascebatur.

Abas, m. Metaniræ fil. a Cerere in lacertam, seu ascalabum, aut stellionem conversus, quod a matre susceptam hospitio moleste tulisset & irrisisset. *Ovid. Met. l.* 5. *fab.* 7.

Abas, antis, m. 3. Rex duodecimus Argivorum, Lyncei ex Hypermnestra conjuge filius (sunt tamen qui Beli filium faciunt) vir bellicosus, & acerrimi ingenii. Pater fuit Prœti, & Acrisii, & avus Persei, a quo postea Argivorum reges *Abantiadæ* dicti sunt. Regnavit ann. 23. Vide *Pausan. in Phoc.* ¶ Est etiam Abas filius Cymei, & Hypermnestræ, Danai filiæ, Abarum Phocensium urbis conditor, & Vates, quo Lysander Laced. usus est. Ejus statua olim Delphis spectabatur. *Paus. in Phoc.* ¶ Est & comes Æneæ, *Virg. Æn.* 1. *v.* 124. Jam validam Ilionei navem, jam fortis Achatæ, & qua vectus Abas, vicit hiems. ¶ Est & dux Thuscus, qui Æneæ suppetias tulit, a Lauso interfectus. *Virg. Æn.* 10. *v.* 170. Una torvus Abas &c. ¶ Est & quidam Græcus cum Androgeo ea nocte, qua incendebatur Troja, occisus a Trojanis. Ejus clypeum Æneas in agro hostili Ambraciæ epigrammate addito consecravit. *Virg. Æn.* 3. *v.* 286. Ære cavo Clypeum magni gestamen Abantis Postibus adversis figo. ¶ Est & Centaurus Ixionis, & Nubis filius, venator insignis. *Ovid. Met.* 17. *v.* 306.

Abăton, n. Ædificium erectum a Rhodiis ad protegendum Artemisiæ tropæum, quod religione impediti diruere non poterant. *Vitruvius l.* 2. *c.* 8.

Abatos, m. locus ultra Ægyptum, & Æthiopas juxta paludem Stygem, ab α privativa particula, & βαίνω, i. e. vado, sive ascendo, quæ loca Græci *Abata*, Latini *Invia*, sive *Avia* vocant, Ital. *Luoghi inaccessibili*, *Sen. nat. quæst. l.* 4. *c.* 6. Exiguo ab hac spatio terra dividitur, ἄβατον Græci vocant, nec illam nisi Antistites calcant, ¶ Abatos f. petra Ægypti in palude Memphitica sic dicta, quia inaccessa, lini, & papyri copia olim celeberrima quibus sunt in scribendo usi. Ibi Osiris rex sepultus fuerat. *Lucan. l.* 10. *v.* 323. Hinc Abaton quam nostra vocat veneranda vetustas.

Abavia, æ, f. *arcavola, cioè terza nonna*, ἀπομάμμη, mater proavi, vel proaviæ, tam ex parte paterna, quam materna. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 1.

Abavuncŭlus, i, m. *fratello di mia arcavola*, frater abaviæ ex parte materna: qui & avunculus maximus appellatur, *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3.

Abăvus, i, m. *arcavolo, terzo nonno, padre del bisavolo, e della bisavola*, ἀπόπαππος, pater proavi, aut proaviæ, tam ex parte materna, quam paterna, ut *Paul. Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 10. docet.

Abax, cis, f. 3. Idem quod Abacus, hoc est mensæ genus in tricliniis ubi vasa omnis generis exponi solent. *Jabolen. l.* 38. *Dig. leg.* 38. ubi tamen alii aliter.

Abazēa, orum, instituta sacra a Dionysio Caprii filio rege Asiæ: quorum meminit *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 23. Dicta Abazea a taciturnitate, qua hæc sacra celebrabantur: nempe ab α privativa, & βάζω, *loquor*. Porro apud *Cicer.* al. leg. Sabazia.

Abbas, ātis, κοινοβιάρχης, ab *Abba*, moderator, & rector collegii, & societatis, monachorum primus, & antistes. Sunt qui per unicum *b* scribant. *Sidon. carm.* 16. *v.* 14.

Abbrevio, as. a. 1. *accorciare*, Ger. *verkurtzen*, Gall. *abbreger*, Hisp. *abbreviar lo luengo*, βραχύνω. *Veg. in prol. l.* 3. *de re milit.* Quæ me per diversos Auctores dispersa, Imperator invicte, abbreviare jussisti.

* Abcīdi, ex *ab* & *cædo*, alii legunt *abscidi*, ex *abs* & cædo.

Abdera, æ, f. Ἄβδηρα, Urbs est Thraciæ maritima non procul a Nessi fluminis ostio, a Teiis condita. Hinc natum proverbium Græcum, Ἄβδηρα καλὴ Τηΐων ἀποικία, *Abdera pulcra Tejorum colonia*, quo significamus, non deesse, quo confugiamus, siquis præter modum pergat esse molestus. De quod vide *Vossium ad Melam l.* 2. *c.* 2. Dicta est ab *Abdero* Herculis deliciis a Diomedis equis dilacerato, & ibi humato, in cujus honorem Hercules, posteaquam pugnasset cum Diomede, *Abderam* condidit, quæ postea *Clazomene* a Clazomeniis ex Asia venientibus, qui eam in meliorem formam redegerunt, vocata est. Consecutis temporibus *Astrizza*, hodie *Asperosa* dicitur. *Solinus c.* 10. ab *Abdera* Diomedis sorore conditam scribit, ejusque nomine donatam. Ejus meminit *Ovid. in Ibin*, 567. Aut te devoveat certis Abdera diebus. Ephoro tamen Ἄβδηρα plurali numero, sic & *Pomp. Mela loc. cit.* Urbs, quam soror ejus suo nomine appellavit Abdera. ¶ Patria fuit Protagoræ, & Democriti. *Cic. de clar. orat. c.* 8. & *Mela loc. cit.*

Abderita, & Abderītes, æ, m. Abderæ incola. *Cic.* 3. *de Or. c.* 32. & *l.* 1. *de nat. Deor. c.* 23. ¶ Abderitæ, arum, m. ejus urbis incolæ. *Just. l.* 15. *c.* 2.

Abderitanus, a, um, adject. ad Abderitas pertinens, & ponitur pro stupido. *Martial. l.* 10. *ep.* 35. Abderitanæ pectora plebis habes.

Abderites V. Abderita.

Abderitĭcus, o. 1. 2. stupidus, ab Abderitis, ut Abderitica mens. Abderitas enim stupori mentis obnoxios fuisse, *Cic.* scribit in *l. de nat. Deor.*

Abdicatĭo, onis f. 3. *scacciamento*, *eseredazione*, *rinunzia*, *rimozione*, Germ. *abkindigung*, *verwerffung*, Gall. *renonciacion*, *desaveu*, *demission*, Hisp. *echamiento*, *renunciacion*, ἀποκήρυξις. Fieri autem consuevit Abdicatio a patre injuria aliqua, aut inobedientia filii læso, quem in judicium, ut quidam putant, vocatum probata causa abdicabat, eumque abdicatum alere non tenebatur, imo egenum, vestibusque ipsis spoliatum dimittebat, nec defuncto patri succedebat in hereditatem. Unde a *Brisson. Abdicatio* extremum patriæ potestatis fulmen appellatur. Hujus vocis exemplum habemus apud *Plin. l.* 7. *c.* 45. abdicatio Posthumi Agrippæ post adoptionem. ¶ Præterea Abdicatio opponitur Adoptioni, sicut in ea re testis est *Plinius* loco citato, ubi de Agrippa Posthumo loquens addit: *Abdicationi contraria est Dedicatio, sive Dicatio. Dicat, qui alteri proprium aliquid facit; abdicat, qui alienat.* Ex quo etiam colligitur, quod non tantum naturales liberi, sed adoptivi quoque abdicari poterant, ut patet etiam ex *Suet. August. c.* 65. ¶ Transfertur etiam ad alia, ut Abdicatio magistratus, Dictaturæ, &c. *Liv. l.* 6. *c.* 16. Amotusque post triumphum abdicatione Dictaturæ terror & linguam & animos liberaverat hominum. ¶ Dicitur etiam Abdicatio hereditatis in *l.* 6. *cir. fin. C. de repud. &c.* & idem est, ac repudiatio hereditatis.

* Abdicatīve, *negativamente*. *Martian. Capell. l.* 4. *pag.* 128.

Abdicativus, a, um, verbal. *negativo*, ut *Abdicativa propositio*, quæ eadem est antiquis Philosophis, ac ea, quæ a recentibus *negativa* appellatur. *Apul.* 3. *dogm. Platon.*

Abdicātus, a, um, Adject. *scacciato*, *privato*, *diseredato*. *Gell. l.* 9. *c.* 6. abdicatum interpretatur, qui a familia patris abalienatus est. ¶ In alia significatione Abdicatus magistratus apud *Sallust. in Catil. c.* 47. ¶ *Prudentius passi. Cyprian. v.* 52. dixit, Antra Abdicata Soli. *h. e.* sole carnetia.

Abdĭco, as, are, *privare*, *rigettare*, *rimovere*, *cacciar di casa*, *privar dell'eredità*, *diseredare*, הקציף, גרש, מאס, Ger. *verwerffen*, *verchupffen*, *enterben*, Gall. *rejetter*, *rebutter*, *desavoüer*, Hisp. *echar*, *empuxar*, *desheredar*, ἀποκηρύττω, quasi longe dico, amoveo, repudio, rejicio, depono, privo. Abdicare, inquit *Nonius*, est familia abjicere: itidem & *Festus*: quasi non dicere, i. e. negare filium, quomodo est apud *Pacuvium*, *apud Non. c.* 6. *n.* 14. Consanguineam esse abdicant. i. e. negant. Sumtum autem a Græcis videtur, qui patrem ἀπειπεῖν, filium autem ἀποῤῥηθῆναι dicebant. Itaque *Quintilianus l.* 3. *c.* 6. Abdicatum interpretatur, qui a familia patris abalienatus est. V. *eumdem l.* 7. *c.* 4. ¶ Abdicandi autem filii caussas vide apud Jurisconsultos. ¶ Idem non est abdicare, & exheredare. Abdicamus enim filios vivi, h. e. privamus omni jure filii: exheredamus, h. e. submovemus tantum ab hereditate post mortem. Itaque quisquis abdicatus est, idem est & exheredatus, non contra. *Sueton. in August.* Agrippam brevi ob ingenium stolidum ac ferox abdicavit. *Nepos* tamen exheredatum pro Abdicato posuit *in Temistocle c.* 1. ¶ Translate vero Abdicare dici potest, ut docet *Nonius*, *de vocab. impropr.* non solum de patris facto. h. e. familia abjicere, sed etiam rem quamlibet negare. ¶ Abdicare se dicitur Præses, *l. pen. de off. præsid.* qui ante diem munus suum deposuit, ¶ Abdicare se magistratu, est ante tempus magistratum deponere. *Pompon. l.* 2. §. 23. *de Orig. Jur.* Differunt autem inter se Abdicare se magistratu, & deponere magistratum. Moris enim erat, ut quibus imperium certa de causa abrogandum erat, hi dignitati, & existimationi suæ consulentes per se, & quasi sua sponte magistratum deponerent, seseque privatos redderent. Quod in P. Lentulo Prætore factum videmus, apud *Cic* 3. *Catil. c.* 6. de quo Senatus censuit, ut cum se prætura abdicasset, tum in custodiam traderetur. Sed deponere magistratum dicebantur, qui eum confecto tempore populo Roman. tradebant. ¶ Abdicare magistratum. *Sall. in Catilin. c.* 47. Senatus decrevit, uti, abdicato magistratu, Lentulus, itemque ceteri in liberis custodiis haberentur: ¶ Abdicare absolute, eodem sensu. *Cic. de Nat. Deor.* 2. *c.* 4. Augures rem ad Senatum, Senatus ut abdicarent, Consules abdicaverunt. ¶ Abdicare se tutela. *Cic. ad Att. ep.* 1. *l.* 6. Itaque tutela me abdicare cogito. Quod *Ulpianus in Epit. Instit. t.* 11. interpretatur, Est dicere, se nolle esse tutorem. ¶ Abdicat se statu suo homo liber, qui seipsum vendit. *l.* 21. *de statu homin.* ¶ Sed Abdicare alicui magistratum, Abdicare legem, est abrogare. *Plin.* 7. *c.* 30. ¶ Est & repudiare. *Apollinar. in Periorch. Andriæ Terent. v.* 10. Recusat nuptias, generum abdicat, i. e. repudiat. Sic Abdicare cibum aliquem. *Plin.* 20. *c.* 3. Democritus in totum rapum abdicavit in cibis: h. e. tollendum censuit; ex omni prorsus ciborum usu sustulit. Habet etiam *Cicer.* in hoc sensu 2. *de Orat.*

Abdico, cis, תעב הרחיק, Ger. *verffen*, Gal. *refuser*, *rejeter*, Hisf. *echar*, *dexar*, ἀποτίθεμαι, ἀνατίθεμαι, aversari, rejicere. Verbum hoc invenitur usurpatum in judiciis, & in scientia Augurali. In judiciis abdicere vindicias, abjudicare significat, ut notat *Brisson. in l.* 2. §. *Et cum placuisset* 24. *ff. de orig. Juris*; vel decreto recusare, ac denegare, ut notat *Hotom.* Cui ibidem opponitur *Dicere vindicias*, seu, ut *Liv. l.* 3. *c.* 56. loquitur, *Dare vindicias*. Cum enim olim tribus verbis in Decretis suis Magistratus uterentur, *Do*, *Dico*, *Abdico*, seu *Addico*, sicubi secundum aliquem vindiciæ dicerentur, ab altero Abdici dicebantur. Sicut dicere, dare, decernere vindicias secundum aliquem, *a Pomponio l. citato*, & *Livio* dicitur Magistratus, qui cuipiam litis vindiciarum victoriam decernit: sic Abdicere vindicias ab aliquo *Pomponius* dixit pro *Abnegare*, & *Recusare*. ¶ Ceterum huic verbo etiam in Augurali scientia locus erat. Abdixisse enim aves in Auguriis dicebantur, quæ tristis, & sinistri eventus significationem aliquam dederant: ut ex contrario *Addixisse*, vel *Admisisse*, cum lætum, & prosperum aliquid portenderant. Ex quo *Admissivæ aves* apud *Fest. Cic.* 1. *de Divinit. c.* 17. Cumque in quatuor partes vineam divisisset, tresque partes aves abdixissent, &c. Igitur aves in Auguriis *Abdicere* regionem dicuntur, quam improbant, ac sequi, tenerique vetant, ut notat *Hotom.* ¶ Translate *Abdicere* pro Abdicare, Alienare, & recusare usurpatur. *Ovid.* 1. *Met. v.* 617. *de Io*, quam sibi ab Jove dari petit Juno. Quid faciat? crudele suos abdicere amores. Ubi alii legunt *Addicere*, quasi in servitutem dare.

Abditamentum, i, n. 2. detractionem, ac deductionem pretii significat, ab *Abdere*, i. e. *Demere*. *Detrazione*, *diminuzione*, cujus contrarium est Additamentum. *Apul. l.* 9. *Metam.* Minoris distraxit abditamento pretii. *i. e.* detractione, ac diminutione pretii. Aliter tamen plerique legunt.

Abdĭte, adverb. occulte, latenter, secreto, *secretamente*, *di nascosto*, במחר, Germ. *heimlich*, Gall. *en secret*, *en cachete*, Hisp. *escondidamente*, *a escondidas*, *o escondillas*, κρύβδην, λάθρα. *Cic.* 4. *Verr. c.* 73. Abdite latere.

Abditīvus, a, um, qui latuit, qui abductus, amotusque fuit. *Plaut. Pœn. prol. v.* 65. Filius abditivus a patre. ¶ *Festo* abditivi abortivi sunt.

Abdĭtus, a, um, Partic. ab *Abdo*, occultus, *occulto*, *nascosto*. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 2. Abditus in tectis. *Horat.* 1. *ep.* 1. *v.* 5. Latet abditus agro. *Liv. l.* 1. *c.* 58. Cultrum, quem sub veste abditum habebat, eum in corde defigit. *Cic. Tuscul. Quæst.* 2. 25. Sub terram abditus. ¶ Abditus carceri pro in carcere dixit *Patercul. l.* 2. ¶ Interdum etiam substantive usurpatur. *Plin. l.* 8. *c.* 5. In abdito *subaudi* loco. *Horat. de Arte v.* 49. Abdita rerum. ¶ Apud *D. August.* 5. *Confess. c.* 5. & *in Enchir. c.* 16. habetur etiam abditior, & abditissimus.

Abdo, is, didi, itum, ere, a. 3. *nascondere*, proprie opponitur τῷ Addere, estque excludere, abscondere, removere, a se abjungere, ut *Gronovius de Sesterl.* 4. *c.* 8. præclare id explicat, τὸ, הסתיר, Gall. *cacher*, *enforcer*, *retirer*, Hisp. *esconder*, κρύπτω. Construitur autem modo cum Accusativo, idque dupliciter, vel cum præpos. *Cic. ad Att.* 9. In Ægyptum nos abdemus. *h. e.* occultandi gratia nos in Ægyptum recipiemus. *Idem Tuscul.* 2. Audisne hæc, Amphiarae sub terram abdite? *Lib. ad U. C. l.* 2. Abdito intra vestem ferro. Vel sine præpos. *Cic. in Pison.* Domum se abdidit. *Ter. Hecyr.* Rus abdidit sese. *Tibull. l.* 2. *eleg.* 1. *v.* 82. Et procul ardentes hinc, precor, abde faces. ¶ Item abdere verum, i. e. veritatem occultare. *Ovid. Fast.* 3. Abdere stultitiam. *Plaut. Trinum.* 1. 4. 2. Abdere tabulas. *Cic. in Pisone. c.* 17. ¶ Modo cum Ablativo, idque duobus modis; uno cum præp. *Liv. ab U. C. l.* 1 Se in suis quisque tectis abdiderunt. *Id. ibid. c.* 58. Cultrum, quem sub veste abditum habebat, eum in corde defigit. Altero sine præp. *Virg. Georg.* 3. Hunc quoque ubi aut morbo gravis, aut jam segnior annis Deficit, abde domo. Ubi *Servius*, Abde domo, h. e. in domo. ¶ Dicimus etiam Abdere se litteris (ubi litteris est Dativ. casus, inquit *Thesaur. L. L.*) & in litteras abdere, h. e. incumbere. *Attendere con tutto lo spirito, e con tutta l'applicazione agli studj*. *Cic. pro Arch. c.* 6. Si quis ita se litteris abdiderunt, ut nihil &c. *Id. l.* 4. *ad Att. ep.* 3. Me totum in litteras abdo. ¶ Ponitur etiam interdum cum præp. *ex Plaut. in Pseud.* 4. 7. 5. Ex conspectu sui heri si se abdiderunt, luxuriantur. ¶ Abdere aliquem in Insulam, hoc est, relegare, deportare. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 85. Satis visum est de Vistilia statuere, eaque in insulam Seriphem abdita est. ¶ Abdor passiv. Condor, occultor *Plin. l.* 8. *c.* 8. Abduntur circa solis ortum.

Abdōmen, inis, n. *grasso del ventre*, חלב מעים, Germ. *der unterbauch*, Gal. *le ventre*, Hisp. *borriga*, *vientre*. Est extrema pars ventris circa umbilicum, ita dicta, quod abdi, & tegi soleat, aut quod alimenta in ea abdantur, aut intestina ibi sint abdita. *Cels. l.* 4. *c.* 1. Ipsa autem ilia inter coxas, & pubem in imo ventre posita sunt, a quibus a pube abdomen sursum versus ad præcordia pervenit, exteriori parte evidenti cute, ab interiori levi membrana inclusum, quæ omento jungitur, περιτόναιον a Græcis appellatur. *Juvenal. sat.* 4. *v.* 107. Montani quoque venter adest abdomine tardus. ¶ Accipitur præterea Abdomen pro ima ventris suilli parte, quæ alio nomine sumen appellatur, summisque in deliciis habebatur apud Romanos. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Porcæ sumen optimum, si modo fetus

hauserit: Antiqui abdomen vocabant. ¶ Per translationem aliquando Abdomen positum invenitur pro gula, & ventris inglavie, quod γαστριμαργίαν, & πολυφαγίαν Græci, Itali vero *Gola*, *Golosità*, *Intemperanza* dicunt. *Cic. pro Sextio c.* 51. Libelli etiam pro vino oppignerabantur; manebat insaturabile abdomen, copiæ deficiebant. ¶ Sic latine dicas: Abdomini indulgere: Abdomini inservire: Abdomini natus, i. e. ventri, & gulæ. *Cic. in Pison. c.* 17. Ille gurges, atque helluo natus abdomini suo, non laudi, atque gloriæ. Hinc Abdominis voluptates. *Cic. in Pison. c.* 27.

Abdūco, is, xi, ctum, ere, a. 3. Removeo, abstraho, averto, traduco, *togliere*, *togliere per forza*, *condur via*, *e ritirare da qualche luogo*, הביא, Germ. *hinweg fuèren*, Gal. *distraire*, *detourner*, Hisp. *levar por fuerca*, ἀπάγω. *Donatus* ad *Terent. Adelph. act.* 3. *sc.* 3. habet: Ducimus volentes, sed *abducimus* invitos. Nihilominus dicimus abducere sine vi, aut per vim. Sine vi. *Ter. in Eunuch.* 3. 1. 17. Tum me convivam solum abducebat sibi. *Cic.* 2. *de finibus*. Majores nostri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator esset. Per vim abduci proprie mulier dicitur a marito, cum divortium fit. *Donatus* in illud *Terent. Hecyr.* 5. 1. 21. Et filiam abduxit suam. Abduxit, inquit, proprie: Arcessi enim dicitur ad maritum, abduci a marito. ¶ Dicimus etiam abducere vi, & abducere per vim. *Cic.* 5. *in Ver. c.* 34. Ad quem iste deduxerat tertiam Isidori Mimi filiam, vi abductam a Rhodio milite. *Liv. l.* 2. *c.* 56. Consularibus negotio dato, ut collegam per vim, si aliter non possent, a foro abducerent. ¶ Dicimus etiam Abducere cum præp. *in*, & *ad*; ut Abducere in servitutem. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 11. & *Terent. Adelph. a.* 3. *sc.* 3. *v.* 4. Abducere aliquem ad nequitiam. ¶ Aliquando etiam loco ablativi cum præp. *A*, vel *Ab*, regit accusandi casum. *Ovid. Fast.* 5. *v.* 477. Visaque confugiens somnos abduxit imago. ¶ Translate etiam usurpatur. Sic latine dicas: Abducere animum a cogitationibus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 17. Abducere animum a studio. *Idem l.* 4. *Ep. fam.* 4. Abducere se ab omni reipublicæ cura. *Idem ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 5. Abducere mentis aciem a consuetudine oculorum. *Idem Nat. Deor. l.* 2. *c.* 17. Abduci homines ab institutis suis. *Idem pro Cæc.* 42. *Idem pro Flacco* dixit, Fide abducere, sine præpositione, pro revocare a fide præstanda. ¶ Abduco *tibi* pro *abs te*. *Diomedes*. ¶ Abducere potionem, h. e. sumere, bibere, *Scribon. Larg. compos.* 122. ¶ Abducere gradum in terga, *darsi alla fuga*, *Sil. l.* 10. *v.* 18. ¶ Abducere caput ab ictu, i. e. avertere. *Virg. l.* 5. *v.* 428. ¶ Abduce pro Abduc dixit *Terent. in Adelph.* 3. 4. 36. Hunc abduce, vinci.

* Abducte. V. Adducte.

Abductĭo, onis, f. *il condur via*, actus abducendi. Legitur apud interpretem *Daretis Phrygii, c.* 4. *in fi.* qui est dubiæ auctoritatis scriptor.

Abductus, a, um, participium, sive nomen ex participio, *tolto per forza*, *condotto via*. *Plaut. Pseud. sc.* 1. *a.* 1. Abductus recta in phylacam. *Suet. Aug. c.* 69. Feminam consularem e triclinio viri coram in cubiculum abductam. *Id. in Othon. c.* 3. Abducta marito, i. e. a marito. ¶ Abductus in secretum. *Liv. l.* 30. *c.* 14. *ritirato in disparte*.

Abe pro Ave legitur in vet. Inscript. apud *Gruter. pag.* 786. *n.* 3. Furi, abe. ¶ Multa alia hujus generis, in quibus *B* pro *V* positum est, affert *Reines.* V. ejus Indicem, *cap. Eor. quæ ad rem Grammat. pertinent*.

Abecedarĭus, ii, m. 2. tam qui docet, quam qui discit Alphabetum. Sed vox *Hieronymi* est, & *Augustini l.* 1. *Retract. c.* 20. & *Fulgentii l.* 3. *Mythol. c.* 10.

Abēdo, is, vel es, idem quod exedo, absumo, ex *Tacit.* 15. *Annal. c.* 5. in Lexicis affertur. Exorta vis Locustarum abederat &c. Sed legendum est *Ambederat* cum *Lipsio*, *Gronovio*, & *Ryckio*.

Abella, seu potius Avella Campaniæ opp. Ἄβελλα. *Sil. Ital. l.* 8. *v.* 545. Surrentum, & pauper sulci cerealis Abella. Sed Avella vulgo perhibetur, fortasse ut notat Ambrosius Leo, sic a priscis Græcis ab ἄελλα, i. e. venti vertigine hunc tractum perflante, dicta. Unde *Avellanæ nuces*, *Macrob. sat.* 3. 18. Nux Avellana, seu Prænestina, quæ est eadem ex arbore, quæ corylus dicitur.

* Abellāna nux. V. Avellana.

Abellīnæ nuces, *nocciuole*, nuces exiguæ sunt, vulgo *nocciole*, & *avellane*, sic dictæ ab Abella opp. Campaniæ, ubi abundant. *Plin. l.* 15. *c.* 23.

Abellĭo, onis, m. 3. Eo inclinat animus (inquit *Vossius* 2. *de Idol.*) ut Abellionem non alium, quam Solem, nec aliunde, quam a Belo dictum putem. Firmat opinionem meam, quod & Pamphilii, & Cretes sic dixere. Hesych. Ἀβέλιον ἥλιον, Παμφύλιοι. Idem Ἀβέλιον, ἥλιον Κρῆτες. Et fortasse Apollo ex Cretico Ἀβέλιος. Nam veteres Romani *Apello*, pro *Apollo*, ut pro *Homo*, *Hemo*, pro *Bonus*, *Benus*, unde *Bene Inscript.* apud *Gruter. pag.* 37. *n.* 4. 5. 6.

Abĕmo, is, ere, a. 3. Verbum obsoletum. *Plaut.* Abemito vestem, i. e. Demito, vel aufero. *Emere* enim antiqui dicebant pro accipere. Hæc *Festus*.

Abĕo, is, ivi, vel ii, tum, n. 4. *partire*, *andare*, הלך, אזל, Ger. *hinweg gehen*, Gal. *s'en aller*, *se partir*, Hisp. *irse*, ἀπέρχομαι, discedo. *Liv. l.* 1. *c.* 16. Hæc locutus sublimis abiit. ¶ Abi quoque dicimus quasi hærenti, morantique. *Ter. in And.* 1. 1. 1. Vos isthæc intro auferte, abite. ¶ Aliquando abire dicitur, quod nos paulatim deserit, παρέρχεσθαι. *Ter. in Adel.* 4. 5. 57. Menses abierunt decem, *idest* effluxerunt. ¶ Aliquando pro evanescere, præterire, desinere. *Cic. pro Mur. c.* 3. Abiit illud tempus. *Idem Fam.* 9. *ep.* 20. Illa mea, quæ solebas antea laudare, abierunt, *Liv. l.* 3. Quia Æquos movere sua sponte arma posse jam fides abiit. *idest* desiit credi, & esse verisimile. ¶ Interdum pro dilabi. *Cic. Attic.* 11. *ep.* 2. In quos sumptus abeunt fructus prædiorum. ¶ Item pro deserere. *Cic.* 3. *Verr. c.* 44. De suis bonis ita dat, ut ab jure non abeat. *idest* non discedat. *Liv. l.* 24. *c.* 19. Ne incepto abiretur. *idest* desisteretur. ¶ Interdum pro deponere, *rinonziare*. *Liv. l.* 4. Properantis abire magistratu. ¶ Denotat etiam motum ad locum; quod est ire, ut Quo abiit? *Plin. l.* 3. *c.* 34. Oppidum delevit, quod nunc in villas abiit. h. e. ex oppido factæ sunt villæ. ¶ Habet alios quoque loquendi elegantes modos. *Liv. l.* 2. Præceps Fabius in vulnus abiit. *idest* pronus cecidit in vulnus. *Idem Ibid.* Ne in ora hominum pro ludibrio abiret. *idest* ne ab hominibus irrideretur. *Ter. Adelph.* 4. 2. 25. Abi, virum te judico. Ubi, inquit *Donatus*, blandientis est verbum, quemadmodum ad eos dicere solemus, qui jam compotes suorum votorum sunt facti. *Idem in Phor.* Præsens quod fuerat malum, in diem abiit. *idest* in aliud tempus dilatum est, *differirsi*. *Liv. l.* 1. Quorum vetustate memoria abiit, *scordarsi*. *Cic. ad Attic. l.* 14. Nausea jam plane abiit, *cessare*. *Plin. l.* 3. Ut reditus agrorum, sic pretium retro abiit. *idest* imminutum est, *avvilirsi*. *Plaut. in Merc.* Sol abit. *idest* decedit, *è sera*, *tramonta il Sole*. *Luc. l.* 3. Spes victis telluris abit. *h. e.* perit, effluit. *Plaut. in Mil.* Ex hoc matrimonio abierim. *idest* matrimonium hoc reliquerim. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Salicis fructus ante maturitatem in arenam abiit, *mutarsi*. ¶ Abire in malam crucem, locutio est imprecatoria, ab antiquis usurpata, *andar in mal' ora*. *Ter. in And.* Abi hinc in malam crucem. ¶ Taurus abiit in silvam, pastorale adagium est in eos, qui a solitis descisćunt, & diversum sequuntur vitæ institutum. ¶ *Abire viam* dictum, sicut *ire viam*. *Plaut. Rud.* 2. 3. Sine me hinc abire, tu abi tacitus tuam viam. ¶ Abire fuga, i. e. *fugere*. *Virg.* 4. *Æneid. v.* 281. Ardet abire fuga, dulcesque relinquere terras. ¶ Abire ripam pro *ad ripam*, vel *in ripam*, figurate. *Id.* 6. *Æn.* Ripamve injussus abibis. ¶ Abire e medio, idem, quod *mori*. *Terent. in Phorm.* Ea mortem obiit, e medio abiit. Sic *Cic.* 1. *Tusc.* Cato e vita abiit. ¶ Abire urbe, vel domo *Plaut. Mer.* Cedo si hac urbe abis, pro *ab hac urbe*. ¶ Abire, vel ire in creditum, JCon. loquendi formula est, de qua *Hotoman. in Lexico*: Non, *inquit*, omnino idem est, quod credere, sed tantum eas res credere, quæ accipientis fiunt. h. e. quæ functionem non in specie sed in genere recipiunt, veluti pecuniam, frumentum, vinum, &c. Licet aliquando non solum generaliter sumatur, sed etiam specialiter pro *mutuum contrahere*, ut *l.* 14. *tit.* 6. *L.* 3. ¶ Abire in vanum pro eo, quod *evanescere*, irritum fieri, *andare in dileguo*, *andar in fumo*, *svanire*. *Senec. ep.* 94. Alioquin abibunt in vanum monentium verba. ¶ Eleganter etiam abeundi verbo impunitatem veteres expresserunt. *Catul. ep.* 14. Non, non hoc tibi, Salse, sic abibit, *non ti passerà no così*. *Ter. Andr. a.* 1. *sc.* 2. *v* 4. Mirabar, hoc si sic abiret. ¶ *Abi* etiam per contemtum dicitur. *Terent. Adelph.* 2. 2. Nunquam rem facies, abi, nescis inescare homines. ¶ *Abi*, *abi*, cum fastidium alicujus significare volumus. *Terent. Adelph.* 4. 4. Abi, abi jam, Æschine; satis diu verba dedisti nobis. ¶ Solemnis fuit apud veteres, cum aliquis obiisset, formula hæc: *Abiit jam, & reverti debet*. Nunquam enim ominis causa, & δυσφημίας vitandæ gratia obiisse, sed vixisse mortuos dicebant. *Tertul. in l. de testimon. animæ*. Nam si, ait, de aliquo jampridem defuncto, tamquam vivo quis requirat, præ manu occurrit dicere: *Abiit jam, & reverti debet*. Adde *Phædr. l.* 4. *fab.* 19. ¶ *Abi quo lubet*, formula erat, qua veteres servos suos dimittere solebant. *Plaut. Stich.* In hunc diem nihil te moror, abi quo lubet. ¶ Parœmiæ aliquot ex hoc verbo nascuntur, ut *aut abi*, *aut exuere*. Quod proverb. Græcum est. Hic enim auctore *Platone in Teetæto*, mos fuit Lacedæmoniis, ut in publicis certaminibus nullum adolescentem otiosum esse paterentur, sed cum nudi luctari solerent, dicebant. ἢ ἄπιθι, ἢ ἀποδύεσθαι. Simile huic adagio est, *Aut abi*, *aut bibe*. ἢ πῖθι, ἢ ἄπιθι. Cujus meminit *Cic. quæst. Tuscul. l.* 5. Meminur autem hac parœmia, ut aut tempori, locoque nos accommodemus, aut ab hominum consuetudine nos subducamus.

Abeōna, æ, Dea ab antiquis culta, quod abeundi facultatem præstaret. *Augustin. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 21.

Abequĭto, as, n. 1. ἀφιππάζω, equo abeo, vel aufugio, *fuggire a cavallo*. *Liv. l.* 24. *c.* 31. Ut Prætores pavidi ab eo tumultu abequitarent Syracusas. Al. leg. *obequitarent*.

Aberceo, es, a. 2. prohibeo, ex *ab*, & *arceo*, ut *coerceo*. V. Abarceo.

Aberratĭo, onis, f. 3. Verbale, ab Aberro, ἀποπλάνησις, ἀπότευξις, *sbaglio*, *disviamento*. Digressus a recta via. Per metaphoram Avocamentum significat. *Scampo. Cic. Cassio l.* 15. *ep.* 18. Verumtamen aliam aberrationem a molestiis non habemus.

Aberro, as, n. 1. *andare errando*, *vagare*, תעה Gal. *s'egarer*, *se devoyer*, Hisp. *desviarse*, ἀφαμαρτάνω, erro, digredior, recedo, via deflecto. *Cic. l.* 5. *Tusc.* Redeat unde aberravit, oratio. ¶ Aberrare in melius, dixit *Plin. Jun. l.* 4. Artificem, quem elegeris, ne in melius quidem sinas aberrare. *idest* ab illo exemplari discedere, etiam si melius facturus sit. ¶ Dicimus etiam aberrare a miseria. *Cic. ad Attic. l.* 12. *ep.* 45. Nullo enim alio modo a miseria quasi aberrare possum, *i. e.* miseriæ cogitationem avertere. ¶ Item aberrare a proposito, vel aberrare proposito, *uscire di proposito*. *Idem* 2. *Tusc.* Sed te de æternitate dicentem aberrare proposito facile patiebar. ¶ Eleganter quoque dicimus, Aberrare a communi utilitate. *Id. pro Ligario*, Utrisque cupientibus Rempublicam salvam, sed partim consiliis, partim studiis a communi utilitate aberrantibus. ¶ Aberrare conjectura, vel a conjectura, h. e. conjectura falli. *Cic. Att. l.* 14. & 1. *de Nat. Deor.* ¶ Aberrant inter se orationes, hoc est discrepant. *Liv.* 8. *Bell. Maced.*

Abēsus, a, um, *mangiato*, *consumato*, אכל, ab abedo, is. *Prudent. Cathemer.* 10. *v.* 111. ubi alii leg. *adesus*.

Absfōre, *dovere mancare*, חדל ἀπέσεσθαι, absfuturum esse. *Virg.* 8. *Æn. v.* 147. Nihil abfore credunt. ¶ Quæ duo per *b* scribuntur, ne si per geminum *ff* scriberentur, composita quis crederet ex *ad* præpositione, quæ contrarium significat. Sic Aborem pro *Abessem*: Afforem pro *Adessem*.

Absfutūrus, a, um, partic. verbi absum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 11. Nullam a se calamitatem absfuturam fuisse.

Abgrĕgo, gas, a. 1. *scielgere*, ἀφαιρῶ, ab grege deduco. *Fest.*

Abhiēmat, abat, n. 1. ut *hiemat*, h. e. hiems est. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Cum sereno cælo fulgetræ erunt & tonitrua, abhiemabit. Ita legit *Harduin.* ex MSS. Alii & *hiemabit*.

Abhinc, dictio composita significans antehac, מכבר, ἤδη, ἀπὸ τῶδε. *Già sono &c. Da qui &c.* Jungitur autem & accusativo, & ablativo. *Ter. Andr.* 1. 1. Abhinc triennium. *Cic. pro Rosc. Com.* Abhinc annis quindecim. Et refertur tum ad tempus præteritum, uti jam clarissime patet; tum etiam aliquando, sed rarius, ad tempus futurum, ut docet Scioppius. *Pallad. l.* 4. *tit.* 13. Septimo anno omnes dentes equi explentur: latent abhinc ætatis notæ, *da questo tempo in poi*. ¶ Usurpatur etiam de loco. *Lucret. l.* 3. *v.* 968. Aufer abhinc lacrymas.

Abhorrens, entis, *alieno*, *dissimile*, *lontano*, alienus, dissimilis. *Liv. l.* 22. *c.* 13. Punicum abhorrens os ab Latinorum nominum prolatione. ¶ Cum dativo. *Idem l.* 4. *c.* 14. Huic profectioni abhorrens mos traditus ab antiquis.

Abhorreo, res, rui, n. abhorrens sum, aspernor, fugio, dissentio, absum, discrepo, *abborire*, *odiare*, שקץ, תעב Ger. *ein abscheuv haben vom ding tragen*, Gal. *avoir en horreur*, & *dedain*, Hisp. *aborrecer*, μυσάττομαι, alienum esse ab aliqua re. Ponitur interdum absolute. *Cic. pro Clu. c.* 14. Omnes aspernabantur, omnes abhorrebant. ¶ Sed fere ablativo jungitur cum præp. *a*, vel *ab*. *Ter. Hecyr.* Abhorrere animum huic video a nuptiis. ¶ Legitur etiam cum ablat. sine præp. *Cic. de Fato c.* 4. Alii talibus vitiis abhorreant. ¶ Interdum cum dativo. *Liv. l.* 4. *c.* 14. Huic tam pacatæ profectioni ab urbe Regis Etrusci abhorrens mos traditus ab antiquis. ¶ Usurpatum est etiam cum accusativo. *Suet. de Aug. c.* 83. Pumilos, atque distortos, ut ludibria naturæ, malique ominis abhorrebat. *Liv. l.* 4. *c.* 44. Parum abhorrens famam. ¶ Sciendum tamen, cum accusativo jungitur, simili fere significatione sumi, qua *horreo*: tum enim significamus, nos rem præsentem, vel propinquam, quam audire, aut aspicere pertimescimus, execrari; Cum vero ablativo, tunc procul nos esse ab eo, quod non placet, demonstramus. ¶ Significat etiam differre, discrepare, dissidere: *Dissimigliare*, *discordare*. *Liv.* 38. *c.* 56. Abhorrent inter se orationes. i. e. dissident. *Curt.* 3. 6. Cultus, habitusque paulum a privato abhorrens. ¶ *Abhorret a fide*, pro incredibile est. *Liv. Dec.* 1. *l.* 9. ¶ Abhorrere etiam de homine interdum dicitur, qui minime sit aptus ad rem, vel artem aliquam. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 20. Sin plane abhorrebit, & erit absurdus, ut se contineat, aut ad aliud studium transferat, admonebo.

Abhorresco, is, n. horresco. Legitur in quibusdam editionib. *Lactantii de Ira Dei*, *c.* 23. neque tamen est *Lactantii*, sed Interpretis cujusdam, vertentis quoddam Apollinis oraculum, quod ibi Græco carmine a *Lactantio* affertur; ἐκφρίττουσιν, *abhorrescunt*.

Abhorrĭde, horride, vel aspere. Est *Carisii l.* 1. *pag.* 41. *Putsch.*

Abjecte, Adverb. *Vilmente*, *con bassezza*. *Cic. in Tuscul.* 2. *c.* 23. Hoc in dolore maxime est providendum, ne quid abjecte, ne quid timide faciamus. ¶ Comparat *Auctor Dialogi de Orat. c.* 8. Quo sordidius, & abjectius nati sunt.

Abjectĭo, onis, f. 3. *Viltà*, *bassezza*. *Cic. in Pison. c.* 36. Debilitatio, atque abjectio animi tui. ¶ Item remotio. *Auctor ad Heren. l.* 1. *c.* 6. Abjectio, adjectio, litterarum mutatio.

Abjectus, a, um, adject. *Gettato*, *abbassato*, *negletto*, *disfatto*. Et tam ad res quam ad personas pertinet. Ad personas. *Cic. ad Att.* 1. Senatum abjectum excitavi. Ad res. *Cic. pro Cluent.* Caussam pecuniæ publicæ contemtam, atque abjectam putare. *Idem in Bruto*. Verba non abjecta, res compositæ diligenter. ¶ Comparative etiam usurpatur. *Cic. in Lælio c.* 16. Animus abjectior. Et *Val. Maxim. l.* 4. *c.* 7. *extern.* 5. Abjectissimum negotium. ¶ Significat etiam idem quod projectus. *Varr. l.* 4. *de L. L.* In sepulcrum ejus abjecta gleba non est. *Florus l.* 1. *c.* 1. Abjectus in profluentem. *Ovid. ep.* 7. *v.* 1. Abjectus in herbis olor.

Abieginēus, a, um, abiegnus. Legitur in quadam *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 207.

Abiēgnus, a, um, *di abete*, quod est factum ex abiete, ut abiegnæ mensæ. ἐλάτινος. *Di abete*. *Colum. l.* 12. *c.* 43. Quidam eadem ratione arida populnea, vel abiegna scrobe virides uvas custodiunt. ¶ Dictio est quadrisyllaba, sed interdum apud Poetas trisyllaba. *Prop. l.* 2. *Eleg.* 17. Induit abjegnæ cornua falsa bovis.

Abiens, euntis, partic. ἀπερχόμενος, discedens, *Terent. Andr.* 1. 1. 57. Observabam servulos venientes, aut abeuntes, *Cic. Att.* 1. *ep.* 16. Abiens magistratu. *Ovid. ep.* 5. Abeuntia vela. *Stat.* 4. *Theb.* Abeuntibus annis.

Abies, etis, f. 3. *Abete*, ברוש, Germ. *thannebaum*, Gall. *sapin*, Hisp. *abeto*, Ang. *a finse tree*. Arbor est altissima, rectissimaque, cujus pars inferior enodis *Sapinus* vocatur, superior vero nodosa, duriorque *Fusterna*, ut *Plin.* docet *l.* 16. *c.* 39. Græce ἐλάτη. *Cic.* 3. *Tusc. quæst.* Abiete crispa. ¶ Abietem pro tabellis usurpavit *Plaut. in Pers.* 2. 2. 66. quod non recipit soluta oratio, teste *Quintil. l.* 8. *c.* 6. ¶ Abies metonymice pro re facta ex abiete. *Virg. Æn.* 8. *v.* 91. Labitur uncta vadis abies. i. e. navis abiegna. Sic *Æn.* 11. *v.* 667. Adversi longa transverberat abjete pectus. *h. e.* hasta abiegna.

Abietarĭa negotia, inquit *Festus*, dicebantur, quam materiam nunc dicimus, videlicet ab abietibus coemendis.

Abietīnus, a, um, abiegnus. *Apul. de herb. c.* 29. Abietinum vas. Al. leg. *argenteum*.

Abīga, æ, f. *iva muscata*, alio nomine chamæpitys, vulgo *iva moscata*, herba est, quæ vim partus abigendi habet, unde nomen accepit. *Plin. l.* 24. *c.* 6.

Abigeātor, oris, m. 3. Idem, ac Abigeus, nomen usurpatum a *Paulo JCto sent. l.* 5. *t.* 18. ubi tamen alii aliter legunt.

Abigeātus, us, m. 4. ἀπελασία, גנבה, ipsum abactionis crimen, sive ipse abigendi actus. *Macer Dig. l.* 47. *tit.* 14. *leg.* 1.

Abigēus, i, m. 2. *rubatore di gregge*, Gall. *larron ordinaire de betail*, Hisp. *hurtador de ganado*, ἐλατὴρ βοῶν, ab abigo, qui pecora de pascuis, vel ex armentis subtrahit, & deprædatur, & abigendi studium, quasi artem exercet. *Ulpian. Dig. l.* 47. *tit.* 14. *leg.* 1.

Abĭgo, gis, egi, actum, a. 3. *menar via gregge*, נהג, Gal. *chasser les betes*, Hisp. *apartar, ganado, hurtallo, o oxeallo*, ἀπελαύνω, ex *ab*, & *ago*, proprie est pecus, aut greges abducere, sive vi id fiat, sive dolo. *Cic. in Pison. c.* 34. Familias abripuerunt, pecus abegerunt. *Var. l. 2. R. R. c.* 1. Greges ovium longe abiguntur ab Apulia. ¶ Significat præterea rem nobis odiosam, aut molestam propellere, & fugare, ἀπείργειν. *Cic. 2. de Orat. c.* 60. Puer abige muscas. ¶ Transfertur interdum ad res incorporeas, ut Abigere fastidium, lassitudinem. *Plin. l.* 12. *c.* 17. & *Plaut. Merc.* 1. 2. 3. ¶ Abigere partum, est fœtum jam conceptum expellere, *disperdere*. *Cic. pro Cluent. c.* 11. Sibi ipsa partum medicamentis abegit. ¶ Abigere a cibo, pro Prohibere. *Plaut. Curcul.* 1. 3. Si te edentem hic a cibo abigat. ¶ Abigere *de*, vel *ex*. *Idem in Trucul.* 2. 1. 41. ¶ Abigere aliquo pro Ablegare. *Teren. Adelph.* 3. 3. 47. Abigam hunc rus. ¶ Abigere adjecta præp. *ab* habet *idem Plaut. Men.* 1. 2. *v.* 18. Uxorem abegi ab janua. ¶ Cum dativo *Sil. l.* 8. *v.* 124. Quæ dum abigo menti. ¶ Cum ablat. sine præposit. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 344. O vir colloquio non abigende Deum.

Abjĭcio, cis, jeci, jectum, a. 3. *gittar da lontano*, השליך, Ger. *hinvverffen, von sich vvorffen*, Gall. *jetter par dedain, ou facherie*, Hisp. *abatir, echar de si*, ἀποβάλλω, ex *ab*, & *jacio*, est projicere, hoc est a se longe jacere. *Valer. Max. l.* 1. Abjici eos in mare jussit. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 7. Se abjicerat in herbam. *Plin. l.* 21. *c.* 13. Abjiciunt se humi. ¶ Est etiam hoc verbum aliquando humilis, & supplicis. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 2. Cui libenter me ad pedes abjecissem. ¶ Interdum est vilescere. *Cic. in Parad.* 1. *c.* 4. Sic te ipse abjicies, atque prosternes, ut nihil inter te, atque quadrupedem aliquam putes interesse? ¶ Transfertur aliquando ad res animi, & est pro deponere, & expellere, & amovere, ut abjicere curam, *lasciare il travaglio*: abjicere amorem, abjicere socordiam, abjicere memoriam, *scordarsi*: abjicere spem, sive animum, quod est dejicere, ac deprimere, ac pæne desperare. *Cic. Pæto, l.* 9. *Fam.* Me abjecisse curam Reipublicæ, ¶ Abjicere auctoritatem, est vilem, abjectamque reddere, *spregiare*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. (*al.* 15.) Senatus auctoritatem abjecit. ¶ *Id.* 1. *de Leg. c.* 9. Animantes abjecit ad pastum, idest pronos fecit. *Id. Q. Fr. l.* 3. Scaurum Pompejus abjecit. *h. e.* neglexit. ¶ Eleganter etiam dicitur, abjice e arma. *Cic. Fam. ep.* 2. Abjicere consilium ædificandi. *Id.* 5. *ad Att. ep.* 11. Abjicere famam ingenii. *Id.* 9. *Fam. ep.* 16. Abjicere obedientiam. *Id. l.* 1. *off. c.* 29.

Abĭla, f. 1. ἀβίλη, opp. nomen est ad Jordanem fluvium. ¶ Est & Abila, *Bellinas*, ἄβιλα, opp. in regione Decapolitana, Diogenis Sophistæ patria, cujus meminit *Plin. l.* 5. *c.* 18. ¶ Item Mons Mauritaniæ in faucibus freti Gaditani e regione Calpes Hispaniæ montis, ἀβίλυξ, *Suida*. *Plin. in Proœm. l.* 3. Proxima autem faucibus utrinque impositi montes coercent claustra Abila Africæ, Europæ Calpe, laborum Herculis metæ. Quam ob causam indigenæ columnas ejus Dei vocant, creduntque perfossas admisisse maria antea exclusa, & rerum naturæ mutasse faciem. Hæc *Plin.*

Abinvĭcem pro *invicem* perperam tribuitur *Apulejo de Herbis*. Est tamen sine controversia *Cypriani*, & *Hieronymi*.

Abitio, onis, f. *partenza*, נסע, ἀπέλευσις, ipse abeundi actus, h. e. discessus. *Ter. Heaut.* 1. 2. 16. Propterea hæc turba, atque abitio evenit. ¶ Abitionem antiqui dicebant mortem. *Festus*.

Abĭto, is, n. 3. *andar via*, frequentativum ab *abeo*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 72. Hunc quoque asserva ipsum, ne quo abitat.

Abitus, us, m. 4. *partenza*, idem quod abitio, ἀπέλευσις. *Plaut. Amph.* 4. 3. Feram, & perferam abitum ejus animo forti. ¶ Significat etiam locum, per quem abire possumus. *Tacit. Ann.* 14. 37. Ceteri terga præbuere difficili effugio, quia circumjecta vehicula sepserant abitus.

Abjudicatus, a, um, particip. *Tolto per via di giudizio*. *Liv. l.* 4. *c.* 1. Ardeatium populum ob injuriam agri abjudicati descisse.

Abjudĭco, as, are, *togliere per via di giudizio*, Germ. *mit recht absprechem*, Gal. *oter par jugement*, Hisp. *quitar per sentencia*, ἀποδικάζω. Proprie significat judicio auferre, & per sententiam alteri addicere, cujus significatui opponitur Adjudicare. *Cic. pro Cæc. c.* 34. Ipse sibi libertatem abjudicabit. *Id. in Verr.* 2. *c.* 5. Nulla res cujusquam tam patrita, atque avita fuit, quæ non ab eo imperio istius abjudicaretur. *Ibid.* Cognitionem veritatis ab hoc ordine abjudicari nefas est. ¶ Adhibetur aliquando extra forum pro Repudiare, *rifiutare*, *Cic.* 2. *de Orat. c.* 24. Ubi plus mali, quam boni reperio, id totum abjudico, atque rejicio. ¶ Abjudicabo me vita, *in Asin.* 3. 3. 17. *Plautus* satis dure dixit pro *vitam mihi adimam*.

Abjŭgo, as, are, *sciorre dal giogo*, *disgiungere*, ἀποζεύγνυμι. proprie a jugo removeo, ut abjugare bovem, h. e. disjungere; sed per translationem est *separare*, *alienare*, ἀποχωρίζειν. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 37. Quæ res te ab stabulis abjugat.

Abjunctus, a, um, *sciolto*, *disgiunto*, solutus, a jugo dimissus, disjunctus. *Propert. l.* 3. *eleg.* 14. *v.* 12. Aurora abjunctos sedula lavit equos. *Arnob. l.* 3. *pag.* 105. Ab omni turpitudinis labe disparata, atque abjuncta divinitas.

Abjungo, is, separo, removeo, *disunire*, *scompagnare*, *separare*, פרד, Ger. *absindern*, Gal. *disjoindre*, Hisp. *desunir*, ἀποζεύγνυμι, ἀποχωρίζω, *Cic. ad Attic. l.* 2. *ep.* 1. Quod se ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit. *Virg.* 3. *Georg. v.* 518. It tristis arator Mœrentem abjungens fraterna cæde juvencum.

* Abjuratio, onis, f. *il negar con giuramento una cosa consegnata*, rei creditæ abnegatio cum perjurio, כחש, ἀπάρνησις. *Isid. l.* 5. *Orig. c.* 26.

Abjuratus, a, tum, adject. cum perjurio negatus; ut cum depositum abjuratum dicimus. Aliquando tamen simpliciter acceptum invenitur pro eo, quod est contra jus retentum. Sic enim interpretatur *Servius* illud *Virg. l.* 8. *Æn. v.* 263. Abstractæque boves, abjuratæque rapinæ Cœlo ostenduntur.

* Abjurgo, *negare*, כחש, לא רצה לתת, ἀπαρνέομαι, jurgio seu litigio abjudicare. *Hygin. fab.* 107. Quæ ei ira Minervæ abjurgata sunt ab Agamemnone.

Abjūro, as, are, *negare con giuramento*, נשבע באלה, Germ. *verschvveren*, Gall. *renier par serment*, Hisp. *negar jurando*, ἀπομόω. Rem mihi creditam perjurio nego. *Plaut. Curcul.* 4. 2. 10. Abjurant si quid creditum est, ¶ Abjurare pecuniam in jure, est juramento apud Præt. negare, se pecuniam accepisse. *Plaut. in Rud. prol. v.* 14. Quinque in jure abjurant pecuniam. Sic abjurare creditum, apud *Sall. in Catil. c.* 25. & *Cic. ad Attic. l.* 1. *ep.* 8. Mihi autem abjurare certius est, quam dependere.

* Ablactatus, a, um, *slattato*, נגמל, ἀπογεγαλακτισμένος. *Hieron. ep.* 27. *ad Eustoch.*

Ablaqueatio, onis, f. 3. *discalzamento delle viti, o degli alberi*. *Plin. l.* 12. *c.* 15. Myrrha gaudet rastris, & ablaqueationibus. Est autem *ablaqueatio* fossio circa radices, ut amoveantur, quæ illas illigant, aut impediunt. *Colum. l.* 4. *c.* 17.

Ablaquĕo, as, are, a. *scalzare e zappare a pie degli alberi*. Proprie est circum arbores, terram, & radices superiores recidere. Post putationem, *inquit Columella*, vitem ablaqueare incipito. ¶ Est etiam circa vitium codicem terram aperire, & veluti lacus circa ipsas effodere, ut Solis teporibus, & imbribus provocentur. Itaque verbum hoc a lacubus deductum est, quia cum circum arbores foditur, & terra aperitur, velut lacus efficitur, ut ait *Palladius*. ¶ Aliter *Ablaqueare* est quasi laqueos arboribus demere, ut felicius crescant, & uberiorem fructum ferant. Vide *Catonem c.* 5. & 27. *Columellam l.* 4. *c.* 29. *Pallad. l.* 2.

Ablatio, onis, f. *il togliere*, actus auferendi. *Tertull. l.* 4. *advers. Marcion. c.* 19. Comminari ablationem.

Ablativus casus Grammaticis dicitur, qui sextus est apud Latinos, & alio nomine, teste Prisciano, *comparativus* appellatur, eo quod per eum non minus comparatio, quam ablatio significetur. Servit enim comparationi, ut fortior Hectore: Ablationi vero, ut cum dicimus, aufero ab Hectore. *Diomed. l.* 1. Hunc *Varro* interdum Sextum, interdum Latinum vocat, quia Latinæ linguæ proprius est, cujus vis apud Græcos per Genitivum explicatur. Vide apud *Priscian. l.* 5. *c. de casibus*. Usurpat hanc vocem etiam *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Ablātor, oris, m. 3. qui aufert. *Sedul. l.* 5. *de Resurrect. Christ.* Beati corporis ablator. *Aug. Civ. l.* 19. *c.* 13. Bonorum ablator.

Ablātus, a, um, *tolto*, *levato*. *Terent. Eunuch. prol. v.* 26. Parasiti persona inde ablata. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Fœtus uberibus ablati.

Ablectus, a, um, ab *ab*, & *lacio*; unde ablectæ ædes. *Plaut. in Mostell.* 3. 3. *v.* 3. quæ facile emptorem abliciunt. Calepinus putat, *ablectas ædes* significare ædes nitidas, & ornatas, quæ emptorem sua elegantia facile alliciant. Græce ἀπόλεκτος οἰκία. *Turnebus* legit, *abjectas ædes*; sed hæc lectio aliis non placet. Alii retinent cum *Scaligero ad Festum* in V. *ablegmina*, *ablectas ædes*, h. e. minimo pretio venditas, quasique projectas.

Ablegatio, onis, f. 3. *il mandar via*, ἀπόπεμψις, ἀποπομπή. *Liv. l.* 6. *c.* 39. Id accidit ablegatione juventutis ad Veliternum bellum. *Plin. l.* 7. *c.* 45. Pudenda Agrippæ ablegatio.

Ablegatus, a, um, Adject. ab Ablego. *Cic. in Verr.* 4. *c.* 30. Dimisso, atque ablegato concilio, eum produci jussit. *licenziato*. *Flor. l.* 4. *c.* 2. Ablegato equo. *lasciato andare*. *Justin. l.* 1. *c.* 5. Ablegatus in Persas, *rilegato*.

Ablegamĭna, orum, n. pl. Sunt partes extorum, quæ Diis porriciebantur, quæ propterea dicebantur *proficiæ*, *profecta*, tamquam separata quædam a reliqua visceratione. Id enim est *ablegere*, imitatione Græcorum, qui dicunt ἀπολέγειν. Ita *Scaliger* ad *Festum*, ubi ea vox legitur.

Ablĕgo, as, are, est amandare, removere, dimittere. *Mandar via lontano, tor via da se*, שלח, Ger. *abfertigen*, Gall. *renvoyer*, Hisp. *embiar*, ἀποπέμπω, ἀποστέλλω. *Cic. ad Att. l.* 2. *ep.* 18. A C. Cæsare valde liberaliter invitor in Legationem illam, sibi ut sim legatus; sed hæc a fratris adventu me ablegat. *h. e.* ita me hinc removet, ut fratris adventui adesse non possim. *Id. in Verr.* Post illos adhibuit, quos ablegarat. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Pueros venatum ablegavit. *Varro de re rustica l.* 1. *c.* 47. Quin & pecus a prato ablegandum, & omne jumentum, ac etiam homines. *h. e.* longe repellendum, & procul arcendum. ¶ Dicitur etiam foras ablegare. *Plaut. Milit. a.* 3. *sc.* 2. *v.* 55.

Abligŭrio, is, ire, *consumare mangiando*, אכל, Ger. *verzachen*, Gal. *consommer en friandises*, Hisp. *gustar en golosinas*, καταλιχνεύω, Liguriendo absumo. *Terent. Eunuch.* 2. 2. 4. Patria abligurierat bona. ¶ In obscenum sensum usurpatur a *Suet. de illustr. Gram. c.* 23.

Abliguritio, onis, f. 3. actus abligurienti, *prodigalità*, *ghiottoneria*. *Capitolinus in Macrino c.* 15. Heliogabalus imperium dedecoravit vitiis ingentibus, luxuria, turpitudine, abliguritione, &c.

Ablŏco, as, are, *affittare*, rem alii locare. *Suet. in Vitell. c.* 7. Domum in reliquam partem anni ablocare.

Ablūdo, dissimilis sum, disto, *dissimigliare*, ἀπᾴδω, ἀπεικάζομαι. Hæc a te non multum abludit imago, *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 320. h. e. Hoc exemplum non multum dissimile est tuis moribus.

Abluo, is, lui, utum, a. 3. eluo, purgo, *lavare*, *nettare*, רחץ, Ger. *abvvaschen*, Gal. *nettoyer*, Hisp. *lavar*, ἀπονίπτω. *Cic. in Tusc.* 5. *c.* 16. Ulyssi pedes abluens. ¶ Apud Veteres, antequam sacra fierent, manus abluebantur, præcipue si cæde & sanguine essent pollutæ. *Seneca in Herc. Furent. a.* 4. *sc. ult.* Quis Tanais, Tagusve Ibera turbidus gaza fluens abluere dextram poterit? Et *Virg.* 2. *Æn. v.* 719. Donec me flumine vivo abluero. ¶ Abluere perjurium, *h. e.* expurgare a perjurio. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 681. Abluere tenebras antiqui dicebant pro *discutere*, & *dissolvere*. *Lucr. l.* 4. *v.* 378. Nigrasque sibi abluit umbras. ¶ Abluere pro madefacere, aut rigare. *Colum. lib.* 3. Terra pluviis non abluitur. ¶ Dicimus etiam κατὰ τὴν παροιμίαν, Abluit marinam auditionem fluviali. ¶ Transfertur & ad animum apud *Plinium l.* 3. *ep.* 7. Maculam veteris industriæ laudabili otio abluerat. ¶ Abluere sitim, est extinguere apud *Lucret. l.* 4. *v.* 874.

Ablutio, f. 3. *lavazione*, *lavamento*, ἔκνιψις. *Macrob. Sat. l.* 3. *c.* 1. Constat, Diis Superis sacra facturum corporis ablutione purgari.

Ablūtor, oris, m. 3. qui abluit. *Tertull. advers. Marcion. l.* 3. *c.* 6. *v.* 3. Ablutor carnis, Domini præcursor apertus, Ablutor Christi &c.

Ablūtus, a, um, partic. lotus, purgatus, *bagnato*, *lavato*, ἀπονιφθείς. *Varro de Re R.* 3. *c.* 9. Ova abluta condere. *Virg.* 9. *Æn. in fin.* Cædes abluta.

Abluvĭum, ii, n. 2. diluvium, universalis inundatio, κατακλυσμός. Vox est obsoleta a *Laberio* usurpata. V. *Gellium l.* 16. *c.* 7. ¶ Pro alluvione. *Aggen. Urbic. de controvers. agror. pag.* 69. *Goes.* Arenæ, lapides, & limus abluvio invectus remansit.

Abmatertĕra, æ, *sorella dell' arcavola, cioè della terza nonna*, abaviæ soror ex parte paterna: quæ & *matertera maxima* appellatur. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3. & *Paul. ibid. leg.* 10.

Abmitto, is, ere, *mandar via*, *cacciar fuori*, שלח, Germ. *hinsenden*, Gall. *Envoyer*. Hisp. *Embiar fuera*, ἀποπέμπω. Verbum rarissimum, idem quod mitto. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 33. Dic, ob hæc dona, quæ abmiserit &c. ubi *Camerar.* rectius legit *quæ ad me miserit*.

Abnăto, as, n. 1. *nuotar in dietro*, Ger. *von danen schvvimen*, ἀπονήχομαι, alicunde natando recedo. *Stat.* 1. *Achil. v.* 383. Tunc excepta freto, longe cervice reflexa abnatat.

Abnĕco, as, are, *far morire*, idem quod *neco*, ἀναιρέω, ἀποκτείνω. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 98. Puerumque rite abnecaret. Ubi *Camerar.* legit, *enecaret*.

Abnegatio, onis, f. *negazione*, negatio. *Arnob. l.* 1. *pag.* 18. Cum in eadem culpa sit & assertio talis rei, & abnegatio refutatoris increduli.

Abnegativus, a, um, *negativo*. *Priscian. l.* 16. *pag.* 1020. *Putsch.* Abnegativum adverbium est, ut non, haud, nequaquam, minime. *Et l.* 16. *pag.* 1031. Abnegativæ conjunctiones.

Abnegātor, oris, *Tertul. de fuga in persecut. c.* 12. Quis talem abnegatorem spernat?

Abnego, gas, a. 1. *negare*, *ricusare*, *non volere*, כחש, Ger. *verlaugnen*, *abschlagen*, Gall. *denier*, *renier*, *refuser*, Hisp. *negar hechando sobre si maldiciones*, ἀπαρνέομαι, nego, recuso, nolo. *Lact. l.* 5. Qui communem omnium patrem Deum tamquam rebelles liberi abnegassent. *Col. l.* 10. *v.* 51. Si Juppiter abnegat imbrem. *Virg.* 2. *Æn. v.* 637. Abnegat excisa vitam producere Troja. *Horat.* 1. *od.* 35. Comitem abnegat.

Abnĕpos, otis, m. 3. *terzo nipote*, ἀπέγγονος, filius pronepotis, cui respondet *abavus*, quasi sejunctus a nepote. Est enim inter ipsum, & nepotem pronepos. *Sueton. in Tiber. c.* 3. Ejus abnepos patronus Senatus dictus.

Abneptis, is, f. *terza nipote*, filia proneptis, vel pronepotis. *Sueton. in Neron. c.* 35. Messalinam Tauri abneptem.

* Abnitor, V. Abnuto.

Abnŏba, æ, m. mons Germaniæ, e cujus jugis Danubium oriri docent *Plin. l.* 4. *c.* 12. & *Avien. in Perieg. v.* 437.

Abnocto, as, n. 1. *dormir fuori la notte*, לן, Germ. *daraussen uber nicht bleiben*, ἀπονυκτερεύω, foris pernocto, vel noctu absum. *Sen. de vita beata*, *c.* 26. Jovem adulterum inducit, & abnoctantem.

Abnodātus, a, um, a nodis purgatus. *Colum. lib.* 4. *c.* 22. Pampinus non abnodatus, neque abrasus.

Abnōdo, as, are, *tagliare i nodi*, ἀποδεσμεύω, δεσμοὺς ἐκλύω, κλαδῶ τὰ δένδρα. Enodo arbores, & vites nodis repurgo. *Col. l.* 4. *c.* 24. Diligenter amputant, & abnodant priusquam corroboretur.

Abnormis, *senza regola*, ἄμετρος, sine norma, aut lege. *Hor. l.* 2. *Serm.* 2. *v.* 3. Rusticus, abnormis, sapiens, crassaque minerva.

Abnuĕo, es, pro *abnuo* veteres dixisse annotavit *Diomedes l.* 1. *tit. de dubia verborum positione*, & affert *Ennii* versum 8. *Annal.* Certare abnueo, metuo legionibu' labem. Et *in Telamone*. Ex eo futurum abnueant.

Abnuitio, onis, f. *negazione*, negatio. *Festus* in voce *In*, In non semper abnuitionem significat.

Abnuitūrus, a, um, particip. futuri, ab abuo, negaturus. *Sallust. in fragm. l.* 2. *hist.* apud *Arusian. Messum*, *veterem Virgilii Interp.* Nihil ob tantam mercedem sibi abnuituros.

* Abnumĕro, as. Affertur a *Gellio l.* 15. *c.* 3. videturque significare *totum numero* omnino numero, *annoverare tutto*, ספר הכל, πάντα ἀριθμέω.

Abnŭo, is, ere, *far cenno di no col capo*, *dir di no*, *ricusare*, מאן, Ger. *abschlagen*, Gall. *montrer de refuser*, Hisp. *negar de la cabeca*, ἀπονεύω, ex *ab*, & *nuo*. Nuere enim apud Veteres ponebatur pro *velle*: unde nutus, & numen. *Cic. pro Mil. c.* 36. Fortunam, quæcumque erit tua, ducam meam, non recuso, non abnuo. *Idem de Fin.* Ut intelligas, quid quique concedat, quid abnuat. *Idem de leg.* Quorum nemo unquam tam audax fuit, quin abnuerit a se se commissum facinus. ¶ Interdum est *prohibere*, *impedire*. *Virg.* 10. *Æn.* Abnueram bello Italiam concurrere Teucris. ¶ Abnuere aliquid alicui. *Cic. de Fato*. Nihil unquam abnuit voluntas tua studio meo. *i. e.* negavit. ¶ Abnuere curam pecoris. *Colum. in proœm. l.* 6. ¶ Abnuere imperium apud *Liv. l.* 28. *c.* 27. ¶ Abnuere alicui de re aliqua. *Sallust. in Jugurth.* Neque Mario Senatus abnuere de ullo negotio audebit. ¶ Abnuit locus impetum, apud *Tacit. Hist. l.* 5. 13. Quando impetus, & subita belli locus abnueret. *h. e.* negaret facultatem impetum faciendi. ¶ Abnuit spes. *i. e.* negat. *Tibull. l.* 4. *el.* 1. ¶ Abnuitur imperf. usurpatur a *Livio in fi. l.* 3. Nec abnuitur, ita fuisse.

Abnutīvus, a, um, *negativo*, ἀποφατικὸς abnuendi vim habens. *Paul. Digest. l.* 45. *l.* 45. *tit.* 1. *leg.* 83. Qui spondet dolum malum abesse; abfuturumque esse, non simplex abnutivum spondet, sed curaturum se, ut dolus malus absit.

Abnūto, as, are. Frequentativum est, & significat sæpe abnuere, interprete *Festo*: quod tamen velut parum usitatum notat *Cic. de Orat.* 3. *c.* 41. his verbis. Nolo esse verborum angustius id, quod translatum sit, quam fuisset illud proprium ac suum. *Quidnam est obsecro? Quid te adiri abnutas?* Melius esset, vetas, prohibes, absterres. Hæc Cicero. *Plaut. Captiv. a.* 3. *sc.* 4. *v.* 79. Quid mi abnutas? *Ty.* Tibi ego abnuto? Et *Arnobius l.* 2. Abnutemus verum.

Abo, as, verbum est fratris fratrem blande compellantis: ab *aba* (quod ab ἀπφά) frater. Legitur apud *Auson. Epigr.* 1. *ad patrem*. Ubi V. *Scalig.*

Abolefacere, Abolere. *Tertul. apolog. c.* 35. & *de habit. mulier. c.* 3.

Abolĕo, es, abolevi, abolitum, Destruo, tollo, deleo, השמיד, Ger. *abtilgen*, Gall. *effacer*, Hisp. *borrar*, *raer*. Affine est Græco ἀπολέω, perdo ab ἀπό, & ὀλέω, nunc ὄλλυμι. *Scancellare*, *cassare*, *annullare*, *distruggere*; ut igne abolere, *Tacit.* 16. *Annal. c.* 6. Abolere testamentum, *Vellej.* 2. 58. 2. Si consuetudo vicerit, vetus lex sermonis abolebitur, *Quintil. l.* 1. *c.* 5. ¶ Aboleo pro *Abluo*, seu *lavo*. *Virg.* 4. *Georg.* Nec viscera quisquam aut undis abolere potest, aut vincere flamma. ¶ Absolute etiam usurpatur pro *Exolescere*. *Liv. l.* 9. *c.* 36. Cladis Caudinæ nondum memoria aboleverat. Et *Gell.* 20. *c.* 1. Pœna abolevit, i. e. in desuetudinem abiit. ¶ Abolere Magistratum pro *tollere*; & *abrogare*. *Liv.* 3. ¶ Aboleri pro *mori* usurpavit *Plin. l.* 7. *in proœmio*. ¶ Præteritum *abolui*, *etum*, pro *evi*, *itum* affert *Priscian. l.* 9.

Abolesco, is, ere, *venir in niente*. מחה, אבד, Ger. *zu nichts vverden*, Gall. *s'anéantir*, Hisp. *menguarse*, ἀφανίζομαι, ad nihilum redigor. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Vinea siccitatibus non abolescit. *Virg. Æn.* 7. *v.* 232. Tantique abolescet gratia facti. ¶ *Abolescere* pro decrescere affert *Lamb.* ex *Lucr. l.* 5. *v.* 732. ubi tamen alii aliter legunt. V. *Aboriscor*.

Abolitio, onis, *cancellamento*, ἀφανισμός. Abolitio legis, *Suet. August.* 34. Abolitio sententiæ, *Tacit. l.* 6. *Ann. c.* 2. Sic *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Sub pacto abolitionis damnationem deposuerat. ¶ Apud JCtos *Abolitio* est criminis, & accusationis institutæ extinctio, qua rerum numero reus eximitur, & accusationis, inscriptionisque memoria aboletur, *l.* 34. §. 1. *D. de ritu Nupt.*

Abolitor, oris, m. 3. Qui abolet. *Tertul. l.* 1. *de cultu femin. c.* 3. Omnium rerum abolitorem.

Abolītus, partic. *distrutto*, *cancellato*, *Plin. l.* 7. *epist.* 6. Abolita accusatio. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Abolitis, & obliteratis elementis. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 49. Ædes vetustate, aut igni abolitas.

Abolla, æ, genus palii duplici panno consuti, quo in militia utebantur. Videtur autem esse ab ἀμβολή, pro ἀναβολή, amictus. *Varr.* apud *Non. c.* 14. *n.* 9. Toga detracta est, & abolla data ad turbam mihi, fera militiai munera belli ut præstarem. ¶ Eo usi sunt etiam Philosophi, longiore tamen, & fusiore. *Juvenal. sat.* 3. *v.* 115. Audi facinus majoris abollæ. Adde *Martial. l.* 4. *epigr.* 53.

Ab oloes, pro *ab illis* usurparunt antiqui. *Fest.*

Abominabĭlis, e, *abbominevole*, נתעב, βδελυρός. Sed vox est *Divi Hieronym. in Jerem. c.* 22. *v.* 30. itemque Quintiliani in Declamatione, cui Titulus, *Tribunus marianus*: quam tamen eruditi plerique Quintiliani esse negant.

Abominamentum, n. 2. *abbominazione*, σικχασία, βδέλυγμα. Idem, ac res abominanda. *Tertull. adv. Jud. c.* 13. Projecit homo abominamenta sua aurea, & argentea.

Abominandus, a, um, detestandus, *abbominevole*, נגעל, Germ. *grevvlich*, Gall. *abominable*, Hisp. *abominado*. Passive usus est *Liv. l.* 9. *c.* 38. Licinius tertia clade abominandam eam curiam facit.

* Abominanter, *abbominevolmente*, בתועבה, βδελυκτῶς. *lib.* 3. *Cod. Theod. tit.* 12.

Abominatio, onis, *abbominazione*, σικχασία, βδέλυγμα. *Lactant. l.* 1. *c.* 17. Quid equorum tam pertinax abominatio? Habet etiam *Tertull. adv. Jud. c.* 5. ¶ Abominationum autem formulæ apud veteres erant hujusmodi: Quod abominor: Quod Dii omen avertant: Dii averruncent: Dii melius faxint: Dii immortales avertite, & detestamini, quæso, hoc omen. V. *Brisson. ad formul.*

Abominātus, a, um, partic. *chi ha abbominato*, תעב, Germ. *grevvlich*, Gall. *abominé*, Hisp. *abominado*. *Liv. lib.* 40. *cap.* 4. Abominatus mentionem facinoris. ¶ Passive *Horat. Epod.* 16. *n.* 8. Parentibusque abominatus Annibal. Item *Liv. l.* 1. *c.* 12. Abominati semimares.

Abmĭno, as, voce activa usus est *Plaut. Trinum. a.* 3. *sc.* 2. *v.* 82. Mulctam abomina. ¶ Hinc passive *Verrius* apud *Priscian. lib.* 8. Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abomĭnor, aris, *abbominare*, *abborire*, געל, תעב, Germ. *verfluchen*, Gall. *abominer*, Hisp. *abominar*, σικχαίνομαι, βδελύττομαι. Idem est prorie, ac non ominor, aut tamquam malum omen abjicio, detestor, execror. Putarunt Veteres, cum aliquod triste signum apparuisset, posse id facile eludi, & quod portendebatur periculum effugi, si vel verbis, vel aliquo facto indicarent se omen non accipere, sed abominari; verbis quidem dicentes εἰς κεφαλὴν σοί, in caput tuum, scil. hoc omen redeat. *Virg.* 2. *Æn.* Quod Di prius omen in ipsum convertant. *Senec. Consol. ad Marcian.* Quis non si admoneatur, ut de suis cogitet, tamquam dirum omen respuat, & in capita inimicorum, aut ipsius intempestivi monitoris abire illa jubeat. ¶ Facto vero ipso insectantes detestabantur id, quod sinistrum aliquid portendebat. Si enim vel avis, vel aliud infaustum animal occurrisset, periculo se defunctos arbitrabantur, si id lapidibus petissent, ac ferissent. Hinc illud *Plinii l.* 28. *c.* 3. Incendia inter epulas nominata, aquis sub mensas profusis, abominamur. ¶ Quem veterum morem latius persequitur *Apulejus l.* 3. *Metamorph.* Sic etiam oracula, & vaticinationes eludi solitas legimus cum apud alios Historicos utriusque linguæ persæpe, tum apud *Suet. in Julio Cæs. c.* 59. Hinc elegans illa veterum phrasis: *Quod abominor*, pro eo, quod vulgo dicimus: *Quod Deus avertat*. *Ovid. l.* 3. *de Pont. el.* 1. Si mea mors redimenda tua (quod abominor) esset. *Curt. l.* 6. Hoc regium insigne aut moderate perferendum est, aut (quod abominor) in te ruet. Hac de re latius differentem vide *Brissonium de formulis*, & *Joannem Lomeierum de Veter. Gentil. lustr.* ¶ Per translationem significat aliquid quoquo modo exsecrari. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Quod igitur nos maxime abominaremur. ¶ Reperitur etiam passiva significatione. *Verrius apud Priscian. l.* 8. Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abominōsus, a, um, *abbominevole*. *Solin. cap.* 3. Propter pares dies Februarius quasi abominosus Diis inferis deputatur. *Diomed. l.* 3. Sonum vocis abominosæ audire. Apud *Solin.* alii leg. *ominosus*.

Aborīgines, um, m. sunt conditores auctoresque originis, γενάρχαι, & πρωτόγονοι a Græci appellati. Ita adhibetur hæc vox a *Plin. l.* 4. *c.* 4. *sub fin.* Erythia dicta est; quoniam Tyrii aborigines eorum, orti ab Erythræo mari ferebantur. *Est qui legit* ab origine. ¶ Iidem atque indigenæ. *Servius* ad *Virg. Æn.* 8. *v.* 328. Omnes terræ habitatores, aut *indigenæ*, aut *advenæ*, aut *convenæ*, aut *incolæ sunt*. *Indigenæ* sunt inde geniti, quos vocant Aborigines Latini. Græci αὐτόχθονας. ¶ Itaque aborigines dicti sunt antiquissimi Italiæ populi in Latio, quorum reges Saturnus & Janus. *Just. l.* 43. *c.* 1. Italiæ cultores primi Aborigines fuere, quorum rex Saturnus. *Sallust. in Catil. c.* 6. Cum Trojanis Aborigines, genus hominum agreste, sine legibus, sine imperio, liberum atque solutum, in una mœnia convenere. *Liv. l.* 1. *c.* 2. Æneas, ut animos Aboriginum sibi conciliaret, ne sub eodem jure solum, sed etiam nomine omnes essent, Latinos utramque gentem appellavit. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 14. Etrusci litteras ab Corinthio Demarato, Aborigines Arcade ab Evandro didicerunt. ¶ *Aurel. Vict. de orig. gentis R. c.* 4. Quidam tradunt, terris diluvio coopertis, passim multos diversarum regionum in montibus, ad quos confugerant, constitisse: ex quibus quosdam sedem quærentes pervectos in Italiam, Aborigines appellatos, Græca scilicet appellatione a cacuminibus montium, quæ illi ὄρος vocant. Alii volunt, eos, quod errantes illo venerint, primo Aberrigines, post mutata una littera, altera dempta, Aborigines cognominatos. Hactenus *Aurel. Vict.* Hujus autem postremæ notationis auctor est etiam *Festus*. ¶ Græci Scriptores *Dionys. Halicarn. l.* 1. *Strabo l.* 5. *Stephan.* & alii scribunt Ἀβωριγῖνες, aut Ἀβοριγῖνες, & Ἀβωριγῖνοι: unde colligitur, producendam esse penultimam: tametsi & Ἀβοριγίνες scriptum legitur.

Aborĭor, iris, ortus sum, deponens, *morire*, *perire*, idem ac morior, pereo. Est enim contrarium verbo *orior*: præpositio autem *ab* hoc loco privationem, aut vitium significat, ut in *absimilis*, *abrogo*, & aliis multis. *Varr. l.* 4. *L. L.* Idem hic Diespiter dicitur, infimus aer, qui est conjunctus terræ, ubi omnia oriuntur, ubi aboriuntur. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Ut fetus quoque ipsi in corpore suo concepti aboriantur. ¶ Translate *Lucr. lib.* 3. *v.* 155. pallorem existere toto Corpore, & infringi linguam, vocemque aboriri. *h. e.* intercludi, & deficere. ¶ *Aboriri* pro fetum immaturum edere, *abortire*, legitur apud *Arnob. l.* 3. *pag.* 103.

Aboriscor, eris, *mancare*, *perire*, idem ac pereo. *Lucret. l.* 5. *v.* 732. Inque dies privos aborisci quæque creata. Ita Pareus: alii *aboriri*. alii leg. *abolescere*.

Aborsus, a, um, Aborsus venter dicitur a *Paulo l. sentent.* 4. *c.* 9. (si sana est lectio) cum fetus venenis, & medicamentis ejectus est. Aborsus, *inquit*, vel abactus venter partum efficere non videtur.

Aborsus, us, m. *aborto*, (idem fere est, quod abortus. Differt tamen, quia aborsus est in primis mensibus, cum conceptui exordium factum est, abortus prope tempus pariendi. Deinde abortus dicitur ab aborior, aborsus ab ordior. Hæc *Nonius*, homo Gramaticus *cap.* 5. *n. ult.*

Abortio, onis, f. 3. *sconciatura*, aboriendi actus, נפל, Germ. *missgeburt*, Gall. *avortement*, Hisp. *avorto*, ἐκτρωσμός. *Cic. pro Cluent. c.* 12. Quæ pecunia mulieri legata erat a filio, si natus esset, eam præsentem Oppianicus non debitam mulieri solvit, si hæc solutio legatorum, & non merces abortionis appellanda est. *Plaut. Trucul. a.* 1. *sc.* 2. *v.* 98. Abortioni operam dare.

Abortio, is, ire, *disperdere*, *sconciarsi*, immaturum fetum edo, ante tempus pario, הפיל, Ger. *unzeitling gebaren*, Gal. *avorter*, Hisp. *mal perir*, ἐξαμβλῶ, Tribuitur *Plinio lib.* 8. *c.* 51. Propter facilitatem abortiendi. At *Harduin.* legit *aboriendi*.

Abortium, ii, n. pro Abortu, vel abortione, vox est *Hieronymi ep.* 26. *c.* 1. & *epist.* 22. *c.* 5.

Abortīvus, a, um, adject. *che fa abortire*, מפיל, Ger. *messgeburt bringer*, Gal. *qui fait avorter, ou averton*, Hisp. *que haze parir, o mal parido*. ἐκτρωματικός, *Plinius* sæpe usus est tam pro eo, quod vim abigendi fetum habet, ut *l.* 20. *c.* 22. Malvas cum adipe anseris abortivas dicit: quam pro ipso abortu, ut *l.* 18. *c.* 17. Evanescit quodam abortivo, i. e. Abortu. Nam & abortivi dicuntur, qui abortu nati sunt, apud *Suet. August. c.* 35. & *Horat.* 1. *sat.* 3. *v.* 46. Ut abortivus fuit olim Sisyphus.

Aborto, as, are, *abortire*, abortum facio. *Varro l.* 2. *de R. R. cap.* 4. Haram facere oportet ea altitudine abs terra, ne dum exilire velit (*sus*) prægnans abortet. Usus est & *Firmicus l.* 3. *c.* 6. *n.* 6.

Abortus, a, um, *nato*, ἀναφανείς, exortus. *Stat. l.* 8. *Thebaid. v.* 32. Nec solitus sentire metus expavit aborta Sindera, jucundaque offensus luce profatur. ¶ Alii rectius legunt *oborta*.

Abortus, us, m. *aborto*, *sconciatura*, intempestivus ortus, נפל, Ger. *missgeburt*, Gall. *avortement*, Hisp. *avorto*, ἔκτρωμα. *Cic. ad Attic. lib.* 14. *ep.* 20. Tertullæ nollem abortum. ¶ Abortum facere pro inferre, apud *Plin. l.* 28. *c.* 7. & *lib.* 21. *cap.* 18. Pro pati, *Plin. jun. lib.* 8. *epist.* 10. Neptem suam abortum fecisse. ¶ *Manilius l.* 1. *v.* 140. abortum pro occasu Stellarum posuit. ¶ Abortus etiam de arboribus dicitur. *Plin. l.* 12. *c.* 2. ¶ Abortum facere metaphorice habet *Plin. in præf. hist. naturalis*.

Abpatrŭus, i, *fratello di mio terzo nonno*. frater abavi mei ex parte paterna: qui & *patruus maximus* dicitur. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3. & *Paul. ibid. lege* 10.

Abrādo, dis, asi, asum, a. 3. *radere*, *radendo toglier via*, קצץ, Ger. *abscaben*, *abkratzen*, *abscheren*, Gal. *casser*, *enlever en rasant*, Hisp. *raer de alguna cosa*, ἀποξύω, aufero. *Col. de arbor. c.* 8. Arida dolabra abradito. *Plin. l.* 6. *c.* 20. Barba abraditur. ¶ Per translationem ponitur pro exprimere, sive per vim auferre. *Cic. pro Cæc. c.* 7. Nihil se ab Cæcina posse abradere.

Abram, æ, m. 1. אברם, nomen primi Patriarchæ, & Latine pater excelsus interpretatur, quem Deus ab iis, quæ videntur, ad invisibilia protrahens, Non vocaberis, inquit, Abram, sed Abraham erit nomen tuum, quia multarum te gentium patrem posui. Genitivus *Abræ* legitur apud *Prudent. in Apotheosi*, *v.* 441. & *Abrahæ* apud *Tertull. l.* 4. *advers. Marcion. c.* 13. Potest etiam *Abraham* tamquam indeclinabile usurpari, ut docet *Charis. l.* 1. *c. de Analog.* ¶ Secundum tamen declinationem latinam Abraamus dicitur, vel Abrahamus, cum aspiratione.

* Abramēus, & Abramīus, a, um. Ἀβραμαῖος. Ad Abram pertinens, של אברהם. *Paul. Nol. car.* 32. *al.* 15. *v.* 581.

* Abrāsor. V. Arrasor.

Abrāsus, a, um, ἀπεξυσμένος, radendo ablatus. *Cic. pro Roscio Com. c.* 7. Supercilia penitus abrasa. *Luc. l.* 6. *v.* 115. Abrasæ fauces.

Abraxas, æ, m. Ἀβράξας, nomen summi & omnipotentis & conditoris Dei, fictum a Basilide Hæretico, & ejus asseclis, sub quo Nithran, h. e. solem colebant. Hujus nominis litteræ, secundum Græcam supputationem, conficiunt numerum CCCLXV. quo numero dies totius anni includuntur, totidemque cœli, quot Basilides esse dicebat: qua de re V. *Augustin. de Hæresib. ad Quodvultd.* Meminere hujus dei etiam *Tertull. de Præscriptionib. c.* 46. & *Hieronym. in Abd. c.* 1. & *in Amos*, *c.* 3.

Abrelictus, a, um, derelictus, *abbandonato*. *Tertull. adv. Jud. c.* 1. Populus Judæorum divinitate abrelicta simulacris fuit deditus.

Abreptus, a, um, *tolto*, *rapito*, *tolto via per forza*, ab abripio. *Cic.* 3. *Verr. c.* 3. E Complexu parentum abreptos filios ad necem ducere. *Tacit.* 3. *histor. c.* 22. Occisi centuriones, abrepta signa. *Liv. l.* 26. *c.* 36. Naves in terram remis abreptæ.

Abripio, is, ere, a. 3. *rapire*, *tirare*, *condur via per forza*, גזל, Ger. *hinvveg reissen*, Gal. *ravir*, *emporter*, Hisp. *arrebatar*. A præpositione *ab* & *rapio*, ἀφαρπάζω, vi rapio, vi traho, & tum ad res, tum ad personas refertur. *Cic.* 1. *Offic.* Qui abripiunt ab aliis, ut aliis largiantur. *Id.* 1. *ad Quirit.* Ne patiamini, me a conjuge abreptum vitam degere in exilio. ¶ Abripere se se, i. e. se subducere, se subtrahere. *Plaut. in Milit.* 2. 2. 21. Ita abripuit repente se subito. ¶ Aliquando significat vehementer ad me rapio, *Liv. l.* 1. Tarquinius medium Servium abripit, elatumque e curia in inferiorem partem gradus dejicit, ¶ Abripere ad quæstionem, i. e. trahere. *Cic. pro Cluent. c.* 33. ¶ Abripere in servitutem. *Hirt. de B. Afric. c.* 26. ¶ Abripi in cruciatum. *Terent. Andr.* 4. 47. ¶ Abripi a parentis similitudine, h. e. patri dissimilem esse, ut in illo *Cic.* 7. *Verr. c.* 12. Ut eum etiamsi natura a parentis similitudine abriperet, consuetudo tamen, ac disciplina patri similem esse cogeret.

Abrodiætus, ἀβροδίαιτος, cognomen fuit Parrhasii pictoris nobilissimi, quod latine significat delicatum, atque elegantem, ab ἁβρός, delicatus, & δίαιτα, vivendi ratio. *Plin. l.* 35. *c.* 10.

Abrōdo, is, a. 3. *rodere*, עשש, Germ. *abnagen*, ἀποκνίζω, est rodendo abscindo. *Plin. l.* 10. *c.* 62. Viperæ mas caput in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine.

Abrogatio, onis, Verbale ab Abrogo, actus ipse abrogandi, *scancellamento*, *annullazione*, ἀποχειροτονία, ἀπονύρωσις. *Cic. ad Attic. l.* 3. *epist.* 23. Neque enim ulla est lex, quæ non se sepiat difficultate abrogationis.

Abrogātor, oris, qui abrogat. *Arnob. l.* 1. *p.* 30. Divini operis abrogatores.

Abrogātus, a, um, *annullato*, *cassato*. *Cic. pro Dom. c.* 31. Imperium abrogatum. *Id. pro C. Cornel.* Abrogata lex.

Abrŏgo, as, are, *togliere il vigore*, *annullare*, השבית, Ger. *aufsheben*, Gal. *casser*, Hisp. *quitar*, ἀκυρόω, ἀναιρέω. Rescindo, dissolvo, antiquo, infirmo, irritum facio. Proprie est rogatum tollo. Rogare enim legem, est legem ferre, rogata, i. e. interrogata plebe, an velit aliquid ratum habere. Unde abrogatur Legi, cum lex prorsus tollitur: Derogatur autem Legi, cum pars detrahitur: Subrogatur Legi, cum aliquid adjicitur: Obrogatur, cum alia lex fertur priori contraria. *Auctor ad Herenn.* Illa defensio tenuis est, cum ostenditur, id factum esse, quod ea lex sanxit, cui legi abrogatum, vel derogatum sit. ¶ Unde abrogare idem fere est, ac antiquare. Hæc tamen differentia inter duo hæc verba intercedit, quod proprie antiquabatur lex, quæ promulgata non recipiebatur, abrogabatur vero ea, quæ postquam perlata erat, retractabatur. Utrumq; vero conjungit *Liv. l.* 22. Plebiscitum, quo oneratus magis, quam honoratus sum, primus antiquo, abrogoque. ¶ Dicimus autem *abrogatur Legi*, & *abrogatur Lex*. *Liv. l.* 9. Ubi duæ contrariæ leges sunt, semper antiquæ abrogat nova. Ubi tamen alii legunt, *antiquam abrogat nova*. *Cic. de Cl. Orat. c.* 62. Legem Semproniam abrogaverit. ¶ Abrogare alicui imperium, magistratum, potestatem, est eum publice privare imperio. *Privare pubblicamente*. *Cic.* 4. *Verr.* Si tibi magistratum abrogasset. Et *Val. Max. l.* 7. *c.* 7. Jurisdictionem abrogare. ¶ Abrogare aliquem, dictum figurate. *Plin. de Vir. illustrib.* 77. Privatus (Scipio) Lepidum Italia abrogavit. *hoc est* ejecit. ¶ Interdum est simpliciter auferre, *privare*, *togliere*. *L.* 1. *ad Herenn. c.* 10. Quæ res fidem abrogat orationi. *Ovid.* 2. *Trist. eleg.* 1. *v.* 278. Et nimium scriptis abrogat ille meis. ¶ Abrogare pœnam est absolvere. *Senec. Hercul. Oet. v.* 899. Nemo nocens sibi ipse pœnas abrogat. Vide ibi *Gronov.* ¶ Beneficiis abrogare vires. *Plin. l.* 2. *c.* 53. h. e. existimare beneficia nullarum esse virium.

Abroi-

Abroïcus. *Nonius c. 73. n. 43.* citat locum Plauti in *Abroïco*, qui certe eſt titulus Comœdiæ Plautinæ deperditæ. Sed legendum videtur *Agroico*, hoc eſt Ἀγροικῷ, agreſti, ruſticano.

Abrōſus, a, um, *corroſo*. ἀποτρωγείς, *Plin. l. 37. c. 6.* Abroſæ corporis partes. *Id. ibid. cap. 2.* Abroſus calicis margo.

Abrotonītes, æ, m. 1. declin. ſed figurate neutro generi jungitur, ut *vinum abrotonites*, a Græco ἀβροτονίτης, quod itidem primæ eſt declinationis. Eſt autem *abrotonites vinum*, quod herba abrotono conditum eſt. Ejus mentio fit a *Colum. l. 12. c. 35.*

Abrotŏnum, i, n. & Abrotonus, i, m. *abruotino*, *abruotina*, ἀβρότονον, herba odoris jucunde gravis, flore aureo, ſemine calidæ virtutis. *Lucan. l. 9. v. 920.* fumoque gravem ſerpentibus urunt Abrotonum. *Plin. l. 21. c. 10.* Abrotonum odore jucunde gravi, &c. ¶ Legitur & *abrotanum*.

Abrumpo, is, upi, uptum, *interrompere*, *rompere*, שבר, קרע, Gal. *rompre*, & *briſer ce qui tient enſemble*, Hiſp. *deſatar*, *romper*, ἀπορρήγνυμι, incido, interrumpo, avello. *Liv. l. 6. Bell. Pun.* Abrumpentium vincula jumentorum. *Idem l. 8.* Cohortes a fronte urgebant, ut abrumperent cornua a cetera acie. *id eſt* interrumperent. ¶ Transfertur & ad res incorporeas, *interrompere*. *Plin. jun. in epiſt.* Abrumpere ocium. *Virg. 3. Georg.* Nec ſomnos abrumpit cura ſalubres. Sic Abrumpere ſermonem, abrumpere vitam, apud *eumd. Virg. Æn. 4. & 8.* ¶ *Cic. Phil. 14. c. 12.* Hæc legio ſe prima latrocinio abrupit Antonii. *id eſt* ſubito, & cum impetu ſe ſe ab eo liberavit. ¶ Patientiam abrumpere *Tacit. l. 12.* Atqui illi quamvis ſervitio aſſueti, patientiam abrumpunt. ¶ Fidem per ſcelus abrumpere, apud *eumd. 4. hiſtor. c. 60.* h. e. violare.

* Abrupta, æ, f. *luogo ſcoſceſo*, *rupe*, locus abruptus, ἀπορρῶγας, כיפים. *Juſtin. l. 7. c. 1. Oroſius l. 7. c. 9.* ſed utraque lectio dubia eſt.

Abrupte, adverb. פרע. Ut abrupte incipere, i. e. ſine exordio. *Quintil. l. 3. c. 8.* Nec abrupte, nec unde libuit, incipiendum, *eſabrutto*. *Id. l. 4. c. 1.* Abrupte cadere in orationem. *Juſtin. l. 15. c. 4.* Non abrupte agendum, *i. e.* inconſiderate. *Ammian. l. 20. c. 5.* Torrens abruptius inundans. *h. e.* effuſius.

Abruptio, onis, nomen a verbo deductum, שבר, *rompimento*, ἀπόρρηξις, ut abruptio corrigiæ. *Cic. 2. de Div. 40.* Abruptio matrimonii. *i. e.* divortium. *Idem ad Attic. 11. ep. 3.* ubi alii aliter leg.

Abruptum, i, n. Subſtantive in utroque numero. *Stat. 3. Silv. 2. v. 69.* imus in abruptum. Sic Cœli abrupta. *Idem Theb. 3. v. 262.* Charybdis ſorbet in abruptum fluctus. *Virg. 3. Æn. v. 422.*

Abruptus, a, um, adject. Sic loca abrupta, ut rupes, ſcopuli, quæ etiam prærupta dicuntur, κρημνώδης. *Curt. l. 7. c. 11.* Petra abrupta. *Tertul. l. 1. adv. Marc. c. 1.* Comparative etiam uſurpavit inquiens; Caucaſo abruptior. *Frontin. l. 1. c. 4. Srateg.* Abruptiora tractare. & *Plin. jun. l. 9. ep. 39.* Ripæ abruptiſſimæ. ¶ Ad alia etiam transfertur. *Quintil. l. 4. c. 2. p. 298.* Genus orationis Salluſtii abruptum vocat. *h. e.* non cohærens, vel non ſatis plenum, ſed decurtatum. ¶ Oratio abrupta, *h. e.* quæ exordio caret. *Macrob. 4. Saturnal. c. 2.* Oratio pathetica neceſſe eſt initium abruptum habeat. ¶ Abruptum ingenium, i. e. præceps. *Sil. Ital. l. 7.* ¶ Lucrum abruptum, quaſi præceps, & præter ſpem objectum. *Ulpian. in l. 1. D. quar. rer. act.*

Abs, *da*, מן præpoſitio ablativo ſerviens, idemque valens, quod *a*, & *ab*. neque tamen adeo frequens apud Latinos Scriptores, ſi Comicos excipias. Nam ſæpiſſime legitur apud *Plautum*. Si quando uſurpatur, præponitur dictionibus incipientibus a Q. & T. *Terent. Adelph. 2. 3. 1.* Abs quivis homine. *Cic. Fam. 7. ep. 31.* Vincar abs te. ¶ Ante C. *Plaut. Perſ. 1. 3. 79.* Abs chorago ſumite. ¶ Sunt qui putant, præponi etiam verbis incipientibus ab R, & S; confirmantque exemplis a *Plauto*, *Terent. Salluſt. Cæſare*, & *Livio* petitis: ſed non videntur antiquas eorum optimas editiones conſuluiſſe, in quibus *a* & *ab*, non *abs* legitur. Idem dicendum de loco *Gellii l. 18. c. 14.* ubi veteres optimi libri habent *ab re*; non *abs re*; quod etiam *Cellarius* adverterat *in Antibarb.* ¶ Docet *Cic. in Orat. c. 47.* hanc præpoſitionem (*abs* enim ibi legendum, *non ab*) ſuo tempore parum admodum in uſu fuiſſe; ſolumque in accepti tabulis manſiſſe; & ne his quidem omnium: in reliquo ſermone mutatam eſſe in *ab*, vel *a*.

Abſcēdens, entis, *che s' allontana*, *o ſi parte*, recedens, diſcedens, סר ἀφιστάμενος. *Plin. l. 2. c. 99.* Luna accedens corpora implet, abſcedens inanit. ¶ Abſcedentia dicuntur a Medicis collectiones humorum, *poſteme*, ἀποστήματα, abſceſſus. *Celſ. l. 5. c. 18. n. 18.* Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. ¶ In pictura ſunt, quæ colorum temperamento remotiora repræſentantur, *lontananze*: ſicut *prominentia*, quæ ſpectanti propius exſtare videntur. *Vitruv. in proœm. l. 7.*

Abſcēdo, is, eſſi, eſſum, ex *ab*, & *cedo*, recedo, *partire*, *ritirarſi*, סר ἀφίσταμαι. Et uſurpatur tam cum præpoſitione, quam ſine. *Plin. l. 2. c. 17.* Veneris, & Mercurii Stella nunquam longius a Sole abſcedunt. ¶ Abſcedere munere, apud *Liv. l. 9. c. 13.* ¶ Abſcedere etiam miles dicitur, cum retro fert pedem, & relinquit locum. Ita uſus eſt *Nepos in Iphicrate c. 2.* Et *in Epaminonda c. 9.* ¶ Abſcedere incepto, idem ac deſiſtere. *Liv. l. 26. c. 7.* ¶ Ira abſcedit, habet *Terent. Hec. a. 5. ſc. 2. v. 14.* ¶ Similiter ægritudo abſcedere dicitur apud *Plaut. Merc. a. 1. ſc. 4. v. 29.* ¶ *Abſceſſem* contractum pro abſceſſiſſem, *Silius* dixit *l. 8. v. 109.* ¶ *Abſceſſum* Impersonaliter, *Liv. l. 29. c. 2.* Nec ante abſceſſum eſt, quam &c. ¶ *Abſcedere* de pecunia dictum. *Plaut. Perſ. 1. 6.* Decem accedent minæ. D. Abſcedent enim, non accedent. *Suet. in Ner. c. 34.* Nequid abſcederet. i. e. minus eſſet. ¶ Medici etiam hoc verbo utuntur de corruptis humoribus, quando collecti in exteriores incumbunt partes, & in ulcus erumpunt. *Celſus lib. 2. c. 5.* Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. *poſteme*. *Id. lib. 7. c. 12.* Sub lingua aliquid abſcedit. ¶ Apud JCtos autem *Abſcedens uſusfructus*, eſt uſusfructus ſejunctus, detractus.

Abſceſſio, onis, *allontanamento*, *partenza*, ἀπόστασις. *Cic. de Univerſ. c. 12.* Cum ad corpora neceſſitate acceſſio fieret, tum abſceſſio.

Abſceſſus, us, idem ac abſceſſio: ut Solis abſceſſus. *Cic. de nat. Deor. l. 1. c. 10.* ¶ Abſceſſus etiam eſt concurſus mali humoris in aliquam partem corporis, ex quo ſuppuratio fit, *apoſtema*. *Celſus l. 5. c. 18. n. 2.* Si materia extrahenda eſt, ut in hydropico, in lateris dolore, in incipiente abſceſſu, &c.

Abſcīdo, dis, di, iſſum, ex *ab*, & *cædo*, *tagliar*, *tagliar via*. Significat partem de re aliqua ſeco, abſcindo, גדע, Germ. *abhawen*, *abſchneiden*, Gal. *trancher ſeparer*, *couper*, Hiſp. *cortar alguna coſa*, ἀποτέμνω. Diſtinguendum eſt ab *abſcindo* præteriti quantitate: hoc enim habet *abſcĭdi*, illud *abſcīdi*. *Ovid. 12. Met. v. 362.* Abſcidit jugulo pectuſque, humerumque ſiniſtrum.

Abſcindo, dis, idem quod abſcido, *tagliar via*, כרת, ἀποκόπτω. *Virg. Æn. 3.* Eſperium Siculo latus abſcidit, arvaque, & urbes. *Plaut. in Amphitr.* Ego tibi iſtam ſceleſtam, ſcelus, linguam abſcindam. ¶ Per translationem apud *Liv. l. 9. c. 23.* Nos omnium rerum reſpectum, præterquam victoriæ, nobis abſcindamus. ¶ Jungitur & ablat. cum præpoſitione. *Cic. Verr. 7. c. 1.* Tunicamque ejus a pectore abſcidit. Dicitur etiam abſcindere venas, querelas, operas, & ſimilia *Plaut. Cæſar, Plin. Tacit.*

Abſciſe, adv. idem quod breviter. ἐν βραχέσι. *Val. Max. c. 7. lib. 3. n. 6. extern.* Si verba numeres, breviter, & abſciſe; ſi ſenſum æſtimes, copioſe, & valenter.

Abſciſio. V. Abſciſſio.

Abſciſſe, adv. *Leg. 5. §. 2. ff. de jure immunit.* Demonſtratur varie, nec abſciſſe, h. e. copioſe, non ἀποτόμως, *in riſtretto*.

Abſciſſio, onis, f. *troncamento*, ἀποκοπή, actus abſcidendi. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 55.* Significatio, quæ plus in ſuſpicione relinquit, quam poſitum eſt in oratione, fit per ambiguum, abſciſſionem, ſimilitudinem. & *cap. 54.* Per abſciſſionem, ſi cum incipimus aliquid dicere, præcidimus. ¶ Quidam ſcribunt *abſciſio*.

Abſciſſus, a, um, Amputatus, abruptus, *troncato*, *levato via*. ἀπόκοπτος. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 303.* Caput abſciſſum demens cum portat Agave. *Plin. l. 4. c. 1.* Inſula a continenti abſciſſa. ¶ Metaphorice dicimus abſciſſam ſpem, & abſciſſam rem, h. e. deſperatam. *Cic. & Liv.* ¶ Abſciſſa caſtigatio, pro dura, & aſpera eſt apud *Val. Max. l. 2. c. 2.*

Abſcīſus, a, um, particip. ut abſciſior juſtitia, i. e. rigidior, apud *Val. Max. l. 6. c. 5. n. 4.* Alii legunt, *abſciſſior*. *Id. l. 3. c. 8. n. 3.* Abſciſo reſponſo, i. e. brevi. Sed *abſciſus*, & *abſciſſus* promiſcue abhibentur, nec veteres codices tam fideles ſunt, ut alterum ab altero diſtingui poſſit.

Abſcondite, adverb. *occultamente*, בסתר, κρυφίως, idem eſt, quod occulte. *Cic de Invent. 2. c. 23.* Abſoluta eſt, quæ ipſa in ſe, non ut negotialis, implicite, & abſcondite, ſed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Abſconditor, oris, qui abſcondit. *Jul. Firmic. l. 5. c. 15.* Rerum humanarum abſconditores. *Tert. adv. Marc. c. 25.* Qui abſconditor non fuit.

Abſconditus, a, um, particip. *naſcoſto*, *occulte*, ἀπόκρυφος, *Cicer. In Catilin.* ¶ *c. 1.* Quis tutus eſſe poteſt in tantis, tamque abſconditis inſidiis! *Id. in Philip. 2. cap. 42.* Erant fortaſſe gladii, ſed abſconditi.

Abſcondo, is, di, ditum, vel abſconſum, *aſcondere*, *celare*, *naſcondere*, טמן, Ger. *muſſer*, Gal. *cacher*, Hiſp. *eſconder*, ἀποκρύπτω, condo, abdo, occulto, vel celo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quod quo ſtudioſius ab ipſis ſupprimitur, & abſconditur, eo magis eminet, & apparet. *Colum. de arborib. c. 7.* Reliquas radices, quæ in terram abſconduntur, fac abradas. ¶ Abſcondere in tenebris, *Cæcil.* apud *Non.* ¶ Abſcondere furto fugam, hoc eſt furtim fugere. *Virgil.* Abſcondere terra, *Plaut.* ¶ *Aſcondidi* fuit antiquum præteritum. *Sil. Ital. l. 8. v. 191.* Vitreiſque abſcondidit antris. V. *Priſcian.*

Abſconſe, adv. *di naſcoſto*. בסתר, λάθρα. *Hygin. fab. 184.* Filium infantem Merope Mater abſconſe ad hoſpitem in Ætoliam mandavit.

Aſconſio, onis, verbale, הטמנה, ἀπόκρυψις. Affertur a Lexicograph. quibuſdam ex *Plin. l. 8. c. 16.* ſed ibi legitur *abſcondente* pro *abſconſione*.

Abſconſor, oris, verbale, ἀποκρύπτης. *Jul. Firmic. l. 3. Matheſeos c. 8.* abſconſores auri, & divitiarum faciet.

Abſconſus, a, um, particip. ab Abſcondo, *naſcoſto*. *Jul. Firmic. l. 3. c. 18.* Abſconſarum artium magiſtri. *ibid.* Abſconſi, & ſubdoli. *Fulgent. l. 1. Mythol. c. 21.*

Abſegmen, inis, fruſtum, reſegmen. *Feſtus*. Penitam offam Nævius appellat ſegmen carnis cum cauda.

Abſens, entis, *aſſente*, *lontano*. רחוק, ἀπών, partic. ab *abs*, & *ſum*, ut *præſens* a *præ* & *ſum*. Sed Veteres dicebant *Præſeſſe*, *Abſeſſe*; unde participia *præſens*, & *abſens*. *Cic. Philipp. 2.* Non patiar fieri, ut abſentis ejus ratio habeatur. ¶ Invenitur etiam *Abſente nobis*, *Præſente nobis* apud Comicos, ſed eſt ἀρχαϊσμός. *Ter. Eun. a. 4. ſc. 3.* Neſcio quid profecto, abſente nobis, turbatum eſt domi. ¶ Aliquando etiam per translationem idem eſt, ac *mortuus*, ἀποιχόμενος, ἀπεληλυθώς. *Virg. Æn. 4.* Sequar atris ignibus abſens. Adde *Plaut. in Prol. Caſ. v. 20.* ¶ Superlativo uſus eſt *Auguſt. l. 4. Confeſſ. c. 4.* Baptiſmum acceperat, mente, atque ſenſu abſentiſſimus. ¶ Apud JCtos autem abſens eſt, qui eſt extra provinciam, aut extra urbis continentiam, aut non eſt in eo loco, quo petitur. Nemo autem abſens damnabatur, ſed requirendus adnotabatur, h. e. in reos referrebatur.

* Abſentans. V. Abſento.

* Abſentatus. V. Abſinthiatus.

Abſentia, æ, f. *lontananza*, ἀπουσία, *Cic. in Piſon. c. 16.* Jam vides & digreſſum meum, & abſentiam, &c.

Abſentivus, diutius abſens. *Petron. in Satyric. c. 33.* Ne abſentivus eſſem, omnem voluptatem mihi negavi. *Alii aliter legunt.*

Abſento, as, are, Ablego, Abſentem facio. *Claudian. de rapt. Proſerp. v. 213.* Vetitamque Dearum colloquio patris procul abſentaverit aſtris. Sed in quibuſdam codicibus *amandaverit* legitur. ¶ *Abſentans* tamen invenitur apud *Sidon. 9. ep. 13.* pro *Abſens*; itemque apud *Cyprian.* & alios, quos ad Sidonium notavit Savaro. Adde Petronium, cujus illa ſunt in Satyrico. Abſentemur, & dum illi balneum petunt, nos in turba exeamus. Vide de hoc loco *Borrichium Vind. p. 3.*

* Abſida, æ, f. idem ac Abſis. *Paul. Nolan. ep. 32. ad Sever. n. 17.*

Abſidātus, a, um, in modum abſidis factus, ut *abſidata porticus* apud *P. Vict. de regionib. Urb. Rom. reg. 4.*

Abſilio, is, ire, *fuggire ſaltando*, ex *ab*, & *ſalio*, ſaltu alicunde recedo, דלג ἀποπηδάω, *Stat. 6. Thebaid. v. 97.* Fugere feræ, nidoſque tepentes abſiliunt (metus urget) aves. *Lucret. l. 6. v. 1225.* aut procul abſiliebat.

Abſimilis, *diſſimile*, ἀνόμοιος, diſſimilis. Frequens eſt hujus vocabuli cum negatione uſus, ut Haud abſimilis, aliquantum ſimilis. *Plin. l. 8. cap. 33.* Roſtrum haud abſimile ſuillo. *Suet. in Oth.* Non abſimilis Tiberio Principi fuit.

Abſinthiātus, a, um, adject. abſinthio perfuſus, mixtum abſinthium habens, ut abſinthiatum poculum apud *Senec. Suaſ. 7.* ¶ Abſinthiatum, i, n. ponitur pro vino abſinthite apud *Apic. l. 1. c. 3.* & *Lamprid. in Heliog. c. 21.* * *Salmaſius* in optimo quodam Cod. legiſſe ſe ait *abſentato*: additque circa Heliogabali tempora Latinos & *abſentum* pro *abſinthium*, & *abſentatum* pro *abſinthiatum* uſurpaſſe.

Abſinthites, æ, m. vinum conditum abſinthio. *Colum. l. 12. c. 35.* & *Plin. l. 14. c. 16.* V. Abrotonites.

Abſinthium, vel Abſynthium, *Aſſenzo*, vulgo *Bonmaeſtro*, לענה, ἀψίνθιον. Quidam dici volunt ἀψίνθιον, quaſi ἀπίνθιον, quod ob inſignem amaritiem non facile bibatur. ¶ De uſu Abſinthii vide *Plin. l. 27. c. 7.* ¶ Magnam vim habet in enecandis vermibus, unde & pueris dari ſolent ejus folia in ficu latentia, aut etiam ejus ſuccus in poculo melle illito ad eos fallendos. Quo referendum eſt illud *Lucretii l. 1. v. 935.* Ac veluti pueris abſinthia tetra medentes, &c. ¶ Abſinthius maſc. genere *Varro* uſurpavit in *Quinquatribus*, apud *Non. c. 3. n. 4.* Quid medico opus, abſinthium ut bibam gravem, & caſtoreum? ¶ Translate ſignificat moleſtiam aliquam, ſed tamen ſalutarem. Hinc parum mellis, & abſinthii multum habere, *Quintil. l. 3. c. 1.* de ſuo dixit libro, i. e. minus voluptatis, ſed plus ſalubritatis in ſtudiis.

Abſis, vel Apſis, idis, f. *volta*, גב, ἀψίς, curvatura fornicis, camera. *Plin. l. 2. ep. 17.* Cubiculum in abſida curvatum. ¶ Item ſacellum, *capella fatta a volta*. *Auguſt. epiſt. 23. & Paulin. Nolan. ep. 12.* ¶ Item lanx eſcaria rotunda & concava, *piatto tondo, e concavo*. *Ulpian. leg. 20. Dig. de aur. arg. leg.* ¶ Abſis ſtellarum, eſt curvatura circuli, quam ſtella motu ſuo proprio deſcribit. *Plin. l. 2. c. 15. 16. 17.* ¶ Hæc vox in obliquis caſibus circumflectitur a Græcis: quare apud Latinos quoque ejus penultima producenda eſt.

Abſiſto, is, n. 3. *ſtare lontano*, *partirſi*, הרחק, Gal. *ſe retirer arriere*, *ſe tenir loin*, Hiſp. *alexarſe*, ἀφίσταμαι, diſcedo. Jungitur frequenter ablativo ſine præp. *Virg. 6. Æneid.* Totoque abſiſtite luco. ¶ Quandoque ſine caſu pro deſinere. *Virg. 1. Æn.* Nec prius abſiſtit, quam ſeptem ingentia victor corpora fundat humi, *fermarſi*. ¶ Quandoque ponitur pro deſiſtere, διαλείπειν, *laſciare*. *Liv. l. 9. c. 34.* Continuando abſtitit magiſtratu. *Claudian.* Abſiſte rogari, *non ti far pregare*. *Liv. l. 26. c. 35.* Ne ingratis abſiſtat benefacere. ¶ *Abſiſtitur*, impersonale. *Liv. l. 21. c. 6.* Si non abſiſteretur bello.

* Abſitus, a, um. longe ſitus, diſſitus, רחוק, διϊστάμενος, *Paul. Nol. in nat. 13. S. Felic. v. 352.*

Abſŏcer, eri, m. *biſavolo di mia moglie*, uxoris meæ proavus, hoc eſt pater avi uxoris meæ. Socer enim eſt pater uxoris, proſocer avus, abſocer proavus. *Capitolin. in Gord. c. 2.* Socero, proſocero, & duobus abſoceris Conſulibus ipſe Conſul. * Sic Abſŏcrus, us. f. *biſavola di mia moglie*.

Abſoleſco, is, n. 3. *andar in diſuſo*, ἀπαρχαΐζομαι, obſoleſco. *Tertull. in lib. de exhortat. ad caſtit. c. 6.*

Abſolvo, is, ere, *ſciorre*, *aſſolvere*, *liberare*, התיר, הצדיק, Ger. *entbledigen*, *ledig machen*, Gal. *delier*, *abſoudre*, *deliverer*, Hiſp. *deſatar lo atado*, *abſolver*, ἀπολύω, ſolvo, libero. Tum ad res, tum ad perſonas pertinet. Ad res cum pertinet, ſignificat perficere, ad exitum perducere, *finire*. *Cic. ad Q. Fratr.* Orationes efflagitatas pro Scauro, & pro Plancio abſolvi. *Id. Offic. 3. cap. 2.* Nemo eſt inventus, qui Veneris eam partem, quam Apelles inchoatam reliquiſſet, abſolveret. ¶ Abſolvere tamen, & perficere proprie differunt inter ſe. Nam Abſolvere, eſt rem ad exitum quoquo modo perducere: Perficere autem eſt finem rei imponere, nihil ut deſit, quod plus eſt, ſicut perfectum plus eſt, quam abſolutum. *Cic. l. 2. de Nat. Deor. c. 36.* In omni natura neceſſe eſt, abſolvi aliquid, aut perfici. *Ulp. l. 7. Dig. ad l. Juliam*, & *Papinianus l. 129. de V. S.* Perfeciſſe ædificium is videtur, qui ita conſummavit, ut jam in uſu eſſe poſſit. ¶ Ad perſonas vero cum ſpectat, ponitur pro Liberare vel ſolvere; in qua ſignificatione accuſativum ſolum habet, aut accuſativ. cum genit. rei criminalis; aut cum ablat. & præpoſit. *de*, vel ſine præpoſit. *Cic. ad Q. Fratr.* Sextius noſter omnibus ſententiis abſolutus eſt. *Id. ibid. l. 2. epiſt. ult.* Druſus erat de prævaricatione a Tribunis ærarii abſolutus. *Id. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis, ſed ille damnatus eſt cædis. *Id. in Verr. c. 8.* Hunc hominem Veneri abſolvit; ſibi condemnat. *Liv. l. 2. c. 8.* Latæ deinde leges, quæ Conſulem regni ſuſpicione abſolverent. ¶ Apud *Solinum c. 8.* hoc verbum idem eſt, ac verbis, & teſtimoniis aliquid evincere, ac demonſtrare. Ita enim ait: Bochus abſolvit, Gallorum veterem propaginem Umbros eſſe. ¶ Abſolvere pignus apud *Paulum J. C. 2. Sent. c. 5.* accipitur pro eo, quod eſt pignus recipere, ſoluto debito, ſed ibi al. leg. *luere*. ¶ Abſolvere creditorem, idem eſt, ac creditori ſatisfacere, eumque pecunia ſoluta dimittere. In hoc ſenſu uſus eſt *Terent. Adelph. a. 2. ſc. 4. v. 13.* Ad forum ibo, ut hunc abſolvam. i. e. pretio numerato dimittam. Et *ibidem*. Hominem iſtum impuriſſimum quam-

primum

primam abſolvitote. ¶ Pro dimittere, ſeu expedire. *Plaut. Moſtell. 3. 1. 151.* Omnino ut te abſolvam, nullam conſpicio &c. *Id. in Amph.* Quæſo, hinc me abſolvito. ¶ Similiter abſolvi anima dicitur, cum dimittitur e corpore. *Apulej. 1. de dogm. Platon.* Animam vero animantium omnium non corpoream eſſe nec ſane perituram, cum corpore fuerit abſoluta. ¶ Etiam pro ſimplici *Solvo*. *Plaut. in Mil. 4. 7. 17.* Navim cupimus abſolvere. Al. leg. *ſolvere*. ¶ Abſolvere diem eſt vitam finire. *Avienus Periegeſi, v. 545.* ¶ Abſolvere ſe, i. e. mori. *Senec. de Conſol. ad Marc. c. 22.* Sed hæc phraſis non habet locum, niſi ubi agitur de reo in judiciis.

Abſolūte, adv. perfecte, *perfettamente*, *compitamente*, τελέως. *Sueton. de Grammat. cap. 4.* Abſolute doctus. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip.* Ut abſolutius liqueat. *Auctor ad Herenn. 2. c. 19.* Abſolutiſſime utamur.

Abſolutio, onis, verbale, liberatio, perfectio, *aſſoluzione*, *perfezione*, ἀπόλυσις. *Cic. de Invent. 2.* Habitus quoniam in aliqua perfecta, & conſtanti animi, aut corporis abſolutione conſiſtit &c. *Id. de Orat. 1.* Hanc ego abſolutionem, perfectionemque in oratore deſiderans, a qua ipſe longe abſum. ¶ Abſolutio ad crimen relata pro liberatione a crimine. *Cic. in Catil.* Decimus annus poſt Virginum abſolutionem. *Idem pro Cluent.* Sententiis ſexdecim abſolutio fieri poterat. ¶ Significat etiam figuram oratoriam, per quam omnia, quæ incidunt in cauſſam, genera amplectimur partitione. *Cic. 1. de Invent. c. 22.*

Abſolutorium, ii, n. 2. Remedium abſolvens, ſive liberans. *Plin. l. 28. c. 6.* Abſolutorium ejus mali.

Abſolutorius, a, um, ut tabula abſolutoria apud *Sueton. Auguſt. c. 33.* h. e. ad abſolutionem pertinens. Et ſententia abſolutoria. *Aſconius in Orat. pro Mil. in fine.*

Abſolūtus, a, um, nomen ex participio: perfectus, liberatus, *aſſolto*, *compiuto*, נצדק, Ger. *außgemacht*, *volkomen*, Gall. *abſolu*, *parfait*, Hiſ. *acabado*, ἀπολελυμένος, ἄφετος, τετελεσμένος, *Cœl. Cic. famil. 8.* Si nunc neque abſolutus, neque damnatus Servilius de repetundis. *Cic. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis. *Cic. ad Q. Frat.* Romam cum veniſſem ad XIII. Kal. Octobr. abſolutum offendi in ædibus tuis tectum. *Id. de Orat. 3.* Veram illam, & abſolutam eloquentiam nemo conſequitur. *Plin. l. 9. ep. 38.* Numeris omnibus abſolutus liber. ¶ Interdum idem eſt, quod *dejectus*. *Martial. l. 1. epigr. 83.* Hæc, quæ pulvere diſſipata multo longas porticus explicat ruinas, en quanto jacet abſoluta caſu! ¶ Abſoluta conſtitutio, ἀντίληψις, eſt, quæ in ſe continet juris, & injuriæ, ſeu recti, & non recti quæſtionem. *Cic. 1. de Invent.* ¶ Abſoluti creditores, quibus ſatisfactum eſt. *Plaut. Aul. 5. 3.* Jamque hos abſolutos cenſeas. ¶ Comparat. Abſolutior, ſuperl. Abſolutiſſimus. *Quintil. l. 1. c. 1.* Quo fit abſolutius os, & expreſſior ſermo. *Auctor ad Herenn. c. 19.* Exornatio abſolutiſſima. Et *Auctor Dialog. de Orat. cap. 5.* Abſolutiſſimus poeta. ¶ *Abſolutum verbum* dicitur a *Priſciano l. 8. & 18.* quod per ſe profertur, & ſine caſu. ¶ Item *abſoluta* dicuntur a *Diomed. lib. 1.* ea verba, quæ perfectam actionem ſignificant, ut *caleo*, *horreo*: quibus opponuntur inchoativa, *horreſco*, *caleſco*.

Abſŏnans, antis, idem quod abſonus, abhorrens. *Juſtinian. l. 2. Inſtitut. tit. 15.* Nec abſonans a juris ratione codicillorum uſus eſſet.

Abſone, adverb. idem ſonat, ac diſcrepanter. *Apulej. Apolog. p. 216.* Abſone, & indocte pronunciare. *Gell. l. 15. c. 26.* Abſurde, atque abſone fingere.

Abſŏnus, a, um, Diſcrepans, & quaſi a recto ſono alienus, *diſcordante*, ἀπῳδός, ut vox abſona extra modum, atque abſurda. *Cic. 3. de Orat. c. 11. & l. 1. c. 25.* Sunt quidam ita lingua hæſitantes, & ita voce abſoni, ut etiamſi ingeniis, atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non poſſint. ¶ Per translationem idem ſignificat, ac non conveniens, & repugnans. *Horat. de arte poet. v. 112.* Si dicentis erunt fortunis abſona dicta, *h. e.* non convenientia. ¶ Abſonum fidei, i. e. repugnans, a fide alienum. *Liv. l. 1. cap. 15.* Quorum nihil abſonum fidei Divinæ originis. ¶ Item pro diſſimili. *Liv. l. 7. c. 2.* Nec abſoni a voce motus erant.

Abſorbeo, bes, bui, uſitatius quam abſorpſi, abſorptum, a. 3. *inghiottire*, בלע, Ger. *gar verſchlingen*, *einſchlucken*, Gall. *humer tout*, *engloutir*, Hiſp. *ſorber*, καταπίνω: ſorbendo abſumo; proprie de rebus liquidis dicitur. *Plin. l. 22. c. 24.* Lens optima; quæ maxime aquam abſorbet. Transfertur & ad alia, ut ſi dicas, Aqua navim abſorbuit. *Luc. l. 4.* Abſorpſit penitus. ¶ Metaphorice etiam dicitur. *Cic. 2. de Leg.* Ne æſtus nos conſuetudinis abſorbeat. *Id in Brut.* Hunc abſorbuit æſtus quidam inſolitæ adoleſcentibus gloriæ.

Abſorptio, & Abſortio, onis, f. *bevanda*, *ſorbeito*, ſorbitio. *Suet. in Ner. c. 27.* Abſortio roſaria. *Alii aliter legunt.*

Abſpello, & rectius Aſpello, is, uli, ulſum, a. 3. *cacciar via*, *allontanare*, ἀπωθῶ, repello, arceo. *Cic. 2. Tuſcul. cap. 10.* Longe a numine aſpellor Jovis, *Plaut. Capt. 3. 3. 4.* Aſpellere metum alicui.

Abſque, præpoſit. de qua *Priſcian. l. 14.* Idem eſt, ac *Sine*, *ſenza*, Græce χωρὶς, ἄνευ. Magis apud Comicos in uſu eſt, quam apud Oratores. *Plaut. in Menæc. a. 5. ſc. 7. v. 33.* Abſque te ſi fuiſſem, pro eo, quod vulgo dicimus; niſi tu fuiſſes. *Terent. in Hecyr. a. 4. ſc. 2. v. 25.* Quam fortunatus ceteris ſum rebus, abſque una hac foret. h. e. niſi hæc res una obeſſet. ¶ Semel apud *Cic.* invenitur hæc præpoſitio. *lib. 1. ep. ad Att. 16.* Nullam epiſtolam ad te ſino abſque argumento, ac ſententia venire. ¶ Itaque ſatius eſt dicere, *ſine injuria*, quam *abſque injuria*: *Sine ulla dubitatione*, quam *abſque dubio*. ¶ Pro *Præterquam* uſurpavit *Solinus c. 46.* de Phœnice loquens: Poſtera parte purpureus, abſque cauda. *i. e.* excepta cauda.

Abſtantia, æ, *lontananza*, *diſtanza*. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Sol cum longius abſit abſtantia quadam.

Abſtemius, a, um, *chi non bee vino*, Ger. *der kein wein trinkt*, *ſich vom wein enthalt*, Gal. *qui ne boit point de vin*, Hiſp. *el aguando*. Vox hæc ab abſtinentia temeti derivata eſt, ut docet *Quintil. lib. 1. c. 7.* & ſignificat eum, quem Græci ἄοινον, *Apulejus* Græcum quaſi interpretatus *invinium* vocat, *l. 11. Mileſior.* Abſtemius igitur eſt, qui vinum non bibit, vel ex diſciplinæ quadam lege; vel quod natura, aut ex morbi vitio a vino abhorret. Nam vinum Latinis veteribus *temetum* appellabatur. Hinc *vetus Gloſſ.* Abſtemius ὁ μὴ μετέχων οἴνου: *Ovid. lib. 15. Met. v. 323.* dixit: Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis. ¶ De iis, qui diſciplinæ lege a vino ſibi temperant, *Gellius* uſus eſt *l. 10. c. 22. Plin. l. 22. c. 24.* dixit mulieres vini abſtemias. Ubi notandum eſt, non abſolute dixiſſe, *Abſtemias*, ſed *vini abſtemias*; quaſi *abſtemius* eſſet ſimpliciter *abſtinens*, & a quacumque re ſibi temperans, non vini tantum, ſive temeti abſtinens. Quemadmodum & *Horat.* hac voce uſus eſt illo ſenſu *l. 1. ep. 12. v. 7.* Si forte in medio poſitorum abſtemius herbis vivis, & urtica. Apud *Auſonium in Profeſſion. de Attic. v. 20.* Eſt vini, cibique abſtemius. Ubi *Abſtemius vini*, *cibique* dicitur non certe, qui penitus abſtinet, ſed qui id parce guſtat, & ſobrie, ac temperanter in cibo, potuque ſe gerit. Et *Apul. in Apol.* Dicitur autem horam ſecundam diei jejunus adhuc, & abſtemius teſtimonium vendidiſſe. Ubi *Abſtemius* eſt, qui ad eam horam nihil vini biberat. ¶ Sic prandium abſtemium, in quo nihil habetur vini, *Gellius* dixit *l. 13. c. ult.*

Abſtentus, a, um, apud JCtos eſt, qui bonis paternis, & hereditate abſtinet; & etiam pupillus, qui tutoris auctoritate ab adeunda hereditate revocatus eſt. *Scævola ff. lib. 26. tit. 8. leg. penult. Ulpian. ff. l. 36. tit. 4. leg. 1. in fin.* ¶ *Cyprian. ep. 38.* poſuit *abſtentum* pro excommunicato. Nam is Eccleſia, & Chriſtianorum convictu abſtinet.

Abſtergeo, es, erſi, rſum, ere, *nettare*, *levar via*, Gal. *torcher*, *eſſuyer*, Hiſp. *alimpiar*, ἀπομάττω, ἀποσμήχω, ἀποτρίβω. *Terent. Eun. 4. ſc. 7.* Qui abſtergerem vulnera. *Plaut. Aſin. a. 4. c. 7. v. 52.* Tu labellum abſtergeas. *Liv. l. 1. c. 41.* Abſtergere cruorem. ¶ Translate etiam uſurpatur, ut abſtergere faſtidium. *Plin. l. 20. c. 5.* Metum. *Cic. 9. Fam. ep. 16.* Ægritudinem. *Id. Top. c. 22.* Moleſtias. *Id. de Sen. c. 1.* ¶ Abſtergere, ut & detergere interdum idem eſt, ac frangere. *Curt. l. 9. c. 9.* Collidi inter ſe naves, abſtergerique invicem remi cœperunt.

Abſtergo, is, idem quod abſtergeo. Afferuntur pro hoc verbo duo loca. *Plin. l. 26. c. 7.* Abſtergunt faſtidia, ſed alii leg. *abſtergent*. Et *alterius Plin. l. 5. ep. 6.* Ex quo poſſis rurſus abſtergi, ſed alii leg. *adſtringi*. Habet tamen *Apulej. l. 1. de doctr. Plat. prope fin.* Ut abſtergat ea, quæ ſordium ſunt.

Abſterreo, es, ui, itum, ere. Eſt terrore injecto avertere, *ſpaventare*, *metter paura per diſturbare*, ἐκφοβέω, ἀποτρέπω. Præpoſitione plerumque gaudet. *Cic. 2. in Verr. c. 58.* Ut videamur a pecuniis capiundis homines abſterrere. ¶ Abſterrere anſeres de frumento. *Plaut. Trucul. 2. 1. 41.* ¶ Abſterrere aliquid alicui. *Lucr. l. 4. v. 1056.* pro auferre: ubi tamen al. leg. *abſtergere*, pro *abſterrere*. *Plin.* habet etiam ſine præpoſitione *l. 8. c. 16.* Ceteri metu pæne ſimili abſterrentur eadem noxa.

Abſterrĭtus, a, um, particip. ab abſterreo. *Liv. l. 5. c. 41.* Solitudine abſterriti.

Abſterſus, a, um, ab abſtergo, ut abſterſa fuligo. *Cic. Philip. 2. c. 36.* Abſterſæ lacrymæ. *Curt. 5. 5.* Abſterſi oculi amiculo. *Id. 6. 9.*

Abſtĭnax, acis, adject. idem quod abſtinens. *Petron. in fragm. Tragur. cap. 42. Eum.* Si non abſtinax fuiſſet.

Abſtĭnens, entis, eſt ſuo contentus, vel nulla libidine præceps, maxime avaritia, & impotente cupiditate, *aſtinente*, *continente*, ἐγκρατής. *Cic. ad Q. Fratr. l. 1. ep. 1.* Eſſe abſtinentem, continere omnes cupiditates præclarum eſt. *Id. ad Attic. 6.* Q. Voluſium hominem mirifice abſtinentem miſi in Cyprum. ¶ Comparat. habet *Auſon. in Grat. Actione*. In cibis cujus Sacerdotis abſtinentior ceremonia? Superlat. *Colum. l. 11. c. 1.* Somni, & vini abſtinentiſſimus. *Plin. l. 6. ep. 8.*

Abſtinenter, adv. *con aſtinenza*, ἐγκρατῶς. *Cic. pro Sext. c. 16.* Si non moderate, at certe populariter abſtinenterque. *Auguſt. de morib. Manich. c. 13.* Abſtinentius vitam ducere.

Abſtinentia, æ, *aſtinenza*, *continenza*, מניעות, Ger. *enthaltung*, Gall. *abſtinence*, Hiſp. *aquel refrenamiento de lo ageno*, *abſtinencia*, ἐγκράτεια. Virtus eſt, quæ ab rebus illis abſtinet, quas perperam appetimus. Avaritiæ modo, modo luxuriæ opponitur, & aliquando innocentia etiam dicitur: quamquam nomen hoc latius pateat. Nam qui a bonis alienis abſtinet, poteſt is ſane *Abſtinens* dici; ſed qui a vi in corpus alterius inferenda ſibi temperat, *Abſtinens* dici non poteſt, *Innocens* poteſt. Hinc *Abſtinentia cœnæ*, *vini* apud *Plin. l. 25. c. 5.* Abſtinentiam ſummam præſtare. *Quintil. l. 2. c. 2. Id. l. eod. c. 17.* dicit, abſtinentia mitigare febrem pro ἀσιτία. Ital. *dieta*. Uno verbo abſtinentia proprie dicta, ut virtus eſt, idem fere eſt, ac continentia. In hoc tamen differunt, quod abſtinentia eſt virtus, qua ab alienis abſtinemus; continentia vero in omni victu, cultuque corporis, præſertim vero in vetitis voluptatibus cohibendis ſpectatur. Itaque hæc eſt viri intemperantis, illa innocentis. *Cic. l. 1. ad Q. Fratr.* Eſſe abſtinentem, & continere omnes cupiditates præclarum eſt. *Salluſt. in Catil.* Cum ſtrenuo virtute, cum modeſto pudore, cum innocente abſtinentia certabat. ¶ Nihil tamen inter ſe differre viſæ ſunt *Val. Max. in c. de abſtinentia, & Continentia*.

Abſtineo, es, ui, ſtentum, ere, *aſtenere*, *tener lontano*, *aſtenerſi*, התאפק, Ger. *enthaltea ſich maſſigen*, Gall. *s' abſtenir de quelque choſe*, Hiſp. *aſtenerſe*, *refrenarſe*, ἀπέχομαι. eſt cohibere, vel temperare: quod non tam ſignificatione perplexum eſt, quam uſu, & conſtructione varium. Conſtruitur enim aliquando cum ſolo ablat. ſine præpoſit. Abſtinere armis. *Liv. l. 8.* Abſtinere maledicto. *Cic. Phil. 11.* Sic abſtinere culpa, comitiis, publico, alieno. ¶ Aliquando addita præpoſit. *ab*. Uxor ab hereditate abſtinuit, *In lege Thais D. de Fideicom. li er.* ¶ Sed frequentius addito accuſat. Se maledictis abſtinere. *Cic. ad Brut. ep. 17. Id. in Verr.* Abſtineant in hoc judicio animos ab hoc ſcelere nefario. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſat. rei, & ablat. cum, vel ſine præpoſit. *Liv. 8.* Ut eorum populorum finibus vim abſtinerent. *Idem*. Bellum ab innoxio populo abſtineat. ¶ Item cum ſolo accuſat. *Terent. Adelph. 5. 2.* Non manus abſtines, maſtigia? ¶ Item cum infinito. Abſtineant mihi invidere. *Plaut. Curcul. 1. 3.* ¶ Abſtinere manus a ſe, aut ab aliquo, interdum ad necem refertur. *Cic. 4. Tuſcul. c. 37.* Qui cum intereimiſſet Clytum, vix a ſe manus abſtinuit. ¶ Adhibetur etiam abſolute. *Sueton. de clar. Grammat. cap. 3.* Ut ne clariſſimi quidem viri abſtinuerint, quominus ſcriberent de ea re. ¶ Cum genit. uſurpavit *Horat. lib. 3. carm.* Abſtineto irarum. ¶ Dicimus etiam abſtinere ſe re aliqua, a re aliqua, & in re aliqua. *Cic. Fam. 7.* Qui me oſtreis, & murenis facile abſtinebam. *Id. Phil. 2. cap. 3.* Quod te abſtinueris a nefario ſcelere. *Id. ad Att.* Abſtinere ſe in omnibus rebus. ¶ *Plaut. Moſtell. 4. ſc. 2.* Abſtinere ſermonem de aliqua re. ¶ Abſtinere pro arcere, prohibere. *Liv. l. 8. c. 2.* Romano bello fortuna Alexandrum Magnum abſtinuit. *Id. l. 1. c. 2.* Conſtat duobus Æneа, Antenoreque omne jus belli Achivos abſtinuiſſe. *l. 5. cap. 21.* Ut ab inermi abſtineatur. ¶ Idem impersonaliter uſurpavit. Paſſive *Colum. l. 8. c. 5.* Pullorum ſi vacua non eſt ingluvies, cruditatem ſignificat, abſtinerique debent. ¶ Apud JCtos abſtinere hereditate dicitur heres ſuus, & neceſſarius, ver. gr. filius, qui ipſo jure in bona paterna ſuccedit etiam ab inteſtato, repudiare vero extraneus dicitur. Item Tutores dicuntur abſtinere pupillum hereditate, cum iis auctoribus pupillus ſe abſtinet hereditate. *Pompon. Dig. lib. 29. tit. 2. leg. 11. & Papin. Dig. lib. 27. tit. 3. leg. 13.*

Abſto, as, ſtiti, ſtitum, & abſtatum, n. 1. *ſtar lontano*, ἀφίσταμαι, longe ſto. *Horat. in arte poet. v. 361.* Ut pictura poeſis erit, quæ ſi propius ſtes, te capiet magis, & quædam, ſi longius abſtes.

Abſtollo apud *Plaut.* compoſitum, ut attollo. *Diomedes Grammat. l. 5.* ibi varia lectio.

* Abſtractio, onis. f. *ſtaccamento*. Legitur *in lib. 1. c. 4. Dictyos Cretenſ.*

Abſtractus, a, um, *ſtaccato per forza*, ut abſtracta armenta, *Stat. Achilleid. 1. v. 153.* Cum a corpore animus abſtractus divino inſtinctu concitatur, *Cic. de Div. 1. c. 31.*

Abſtrăho, is, xi, ctum, ere. Violenter abduco, abripio, avello, avoco, *tirar per forza*, *menar via*, Ger. *abtzieben mit wwalt dar von tzieben*, Gal. *entrainer*, *tirer par force*, Hiſ. *ſacer*, *otomar por fuerca*; חלץ, ἀποχωρίζω. *Ter. Andr. a. 3. ſc. 2. v. 39.* Qui igitur eum ab illa abſtraxit, niſi ego? Et *Adelph. a. 5. ſc. 3. v. 57.* Pſaltriam una mecum hinc abſtraham. *Liv. l. 3. c. 44.* Vi abſtrahere. ¶ Translate etiam uſurpatur. *Cic. pro Archia cap. 6.* Ab illis nullo me unquam tempore aut commodum abſtraxit, aut voluptas avocavit. *Id. pro Dejot. c. 14.* Abſtrahere ſe a ſolicitudine. ¶ In ſervitutem abſtrahere. *Cæſ. 7. B. G. cap. 14.* ¶ Abſtrahere ad aliquid. *Cic. in Brut. c. 68.* Niſi eum cupiditas gloriæ ad bellicas laudes abſtraxiſſet. ¶ *Abſtraxe* pro *Abſtraxiſſe*, *Lucr. l. 6. v. 65.*

Abſtrītus, a, um, detritus. *Hieron. ep. 22. ad Euſtoch. c. 13.* Viduæ otioſæ & curioſæ, quæ, rubore frontis abſtrito, paraſitos vincunt mimorum. *h. e.* omni verecundia abjecta.

Abſtrūdo, is, ſi, ere, ex *abs* & *Trudo*. Significat Abſcondo, Abdo, *aſcondere*, *cacciar dentro*, Ger. *verbergen*, *veſtoſſen*, Gal. *cacher*, & *ſerrer*, Hiſp. *encerrar por fuerca*, ἀποκρύπτω. Et uſurpatur cum præpoſit. & ſine præp. *in*. *Plaut. Aul. Argum. 1. v. 6.* & *a. 1. ſc. 2. v. 78.* & *Cic. l. 12. ad Att. ep. 15.* Mane me ſilvam abſtruſi denſam, & aſperam. *Id. 4. Acad. c. 10.* Natura in profundo veritatem (ait Democritus) penitus abſtruſit. *Tac. 4. Annal. c. 69.* Latebra ſe ſe abſtrudunt. Translate etiam uſurpatur, ut abſtrudere triſtitiam. *Id. Annal. 3. c. 6.*

Abſtrŭo, is, *naſcondere*, ἀποκρύπτω. *Tertull. l. 4. adv. Marcion. c. 27.* Negat lucernam abſtruendam, ſed confirmat ſuper candelabrum ponendam.

Abſtrūſe, *naſcoſtamente*. *Ammian. l. 28. c. 1.* Semet abſtruſius amandarunt.

Abſtruſio, onis, f. *naſcondimento*. *Arnob. l. 5. pag. 183.* Seminis abſtruſio.

Abſtrūſus, a, um, nomen ex participio, *naſcoſo*, ἀπόκρυφος. *Ovid. Heroid. ep. 7. v. 157.* Abſtruſa terra. *Plin. Panegyr. c. 63.* Abſtruſus, atque abditus. *Claud. 4. Conſul. Honor. v. 274.* Receſſus abſtruſi. ¶ Translate etiam uſurpatur. *Plin. Panegyr. 45. 30.* Bonos otio, aut ſitu abſtruſos, atque ſepultos non niſi delationibus, & periculis in lucem, ac diem proferebant. ¶ *Abſtruſus homo*, h. e. qui ſecreta ſua magnopere celat. *Tacit. l. 1. Annal. c. 24.* Hæc audita quamquam abſtruſum, & triſtiſſima quæque occultantem Tiberium &c. *Cic. pro domo ſua*. Excitatus aliquando Cn. Pompeji nimium diu reconditus, & penitus abſtruſus animi dolor ſubvenit ſubito Reip. ¶ Comparat. Abſtruſior. *Cic. 4. Acad. Quæſt. c. 10.* Paullo abſtruſior diſputatio.

Abſtulo, apud Diomedem legitur *ex Plauti figmentis*, pro *Aufero*, quaſi a ſimplici *Tulo*, unde *tuli*. Dictio obſoleta.

Abſuetūdo, inis, f. 3. *diſuſo*, idem quod deſuetudo. Uſus eſt *Apulejus Apolog. p. 318. edit. Elmenhorſt.*

Abſum, Remotus ſum, disjunctus ſum, abhorreo, *eſſer lontano*, רחק, Germ. *abwvaſend ſein*, Gall. *eſtre abſent*, Hiſp. *eſtar abſente de algun lugar*, ἄπειμι. Hujus verbi uſus multus, & varius eſt. Primum quidem uſurpatur abſolute. *Terent. Eun.* Domini ubi abſunt. ¶ Deinde duplicem habet diſtantiæ ſignificationem, utraque propria eſt, non translata. Prima localis eſt, cum locus a loco abeſt, ut caſtra a caſtris, urbs ab urbe, ager ab agro. *Liv. l. 30. c. 29.* Zama quinque dierum iter ab Carthagine abeſt, *Cic. ad Att. 5. epiſt. 16.* Abeſſe bidui a caſtris. ¶ Altera perſonalis, qua perſona abeſt vel a perſona, vel a loco. Abſolute. *Cic. Fam. 2.* Quod abes, gratulor, quia non vides ea, quæ nos. ¶ Cum ablat. ſine præpoſit. *Cic. Fam. l. 4.* Itaque & domo abſum, & foro. ¶ Cum præpoſit. *Cic. Fam. 2.* Ego te abfuiſſe tamdiu a nobis doleo. *Id. in Verr. Act. 6.* Abeſſe a domo pauliſper maluit, quam &c. ¶ Abeſſe propius. *Cic. l. 1. ad Att. ep. 1.*

Abeſſe

Abesse propius a morte, h. e. propinquiorem esse morti. ¶ Abesse etiam interdum in plures alios loquendi modos per metaphoram diffunditur. Cic. ad Att. 7. A concilio fugiendi, ut tu censes, absum. Id. de Div. Hæc non absunt a consuetudine somniorum. Id. Offic. 1. Absumus a natura ferarum. Cic. pro Flacco, Vis absit, ferrum removeatur &c. Id. Offic. 2. Illiberalitatis, avaritiæque suspicio absit. ¶ Ponitur deinceps hoc verbum pro deesse. Cicer. pro Sylla. Ut mirari Torquatus desinat, me, qui Antonio abfuerim, Scyllam defendere. Id. in Bruto. Aberat tertia illa laus, qua permoveret, atque incitaret animos. ¶ Aliquando pro carere vel vacuum esse ponitur. Cic. Famil. 6. Intelliges, ferendam esse fortunam, præsertim quæ absit a culpa. Idem etiam dixit Fam. l. 12. ep. 22. Quidquid acciderit, a quo mea culpa absit. ¶ Abesse pro alienum esse, Ut, abesse a contentione. Cic. ad Att. 10. ¶ Venustus est item hujus verbi significatus, cum ponitur pro Inferiorem esse. Cic. in Brut. c. 62. Multum ab his aberat L. Fusius. ¶ Præterea elegans illud est, quod dicitur: Parum abest, quin; vel nihil abest, quin. Cic. Prorsus nihil abest, quin sim miserrimus. Idem. Parum absuit, quin occideretur. ¶ Tantum abest impersonaliter positum habet vel simplex ut, vel duplex. Simplex sic. Cic. ad Attic. 13. Tantum porro aberat, ut binos scriberent, vix singulos confecerunt. ¶ Duplex sic. Cic. ad Att. 7. Tantum abest, ut ille meam sententiam moveat, ut valde ego ipsi, quod de sententia sua decesserit, pœnitendum esse putem. V. Tursellini Particul. ¶ Absum aliquando dividitur in partes duas. Cæs. Erat ab oppido millia passuum tria. ¶ Absit verbo invidia, modus loquendi apud veteres, cum id erant dicturi, quod arrogans videri posset. Liv. lib. 9. cap. 19. Absit verbo invidia, & civilia bella sileant. ¶ Præsens abest, parœmia in eum, qui cum præsens sit, non animadvertit ea, quæ dicuntur, cogitatione alio distracta. Ter. Eun. 1. 2. 112.

Absumēdo, nis, f. 3. Consumptio, a Verbo Absumo, Consumamento, כלה, ἀνάλωμα. Plaut. Captiv. a. 4. sc. 3. v. 4. Quanta sumini absumendo!

Absūmo, is, psi, ptum, consumo, extinguo, conficio, consumare, mettere a fine, כלה, בלה, Ger. verzehren, verthun, verbrauchen, Gal. consummer, mettre a fin, Hisp. gastar en mala parte, καταφθείρω. Cic. pro Quint. A me postula, ne dicendo tempus absumam. Liv. l. 30. c. 8. Lacessendo levibus præliis diem absumpsit. Ascon. Pædian. Adeo ut in ejus impensas opes suas absumpserit. Terent. Heaut. a. 3. sc. 1. v. 18. Pitissando modo mihi quid vini absumpsit? Plin. jun. in epist. Vastissimum incendium multas privatorum domos absumpsit. Liv. l. 30. c. 7. Absumi flammis. Cic. 2. Tuscul. absumi clade. Liv. l. 21. absumi fame. Terent. Phorm. a. 2. sc. 2. absumi cura. Sic absumi illuvie, morbo, veneno, pestilentia apud alios.

Absumptio, onis, f. 3. pro Consumptione. Ulpian. l. 1. §. 1. D. de usufr. ear. rer. &c. Res, quæ in absumptione sunt.

Absumptus, a, um, Consumato, Absumptæ vires, Virg. Æn. 7. v. 301. Rebus maternis, atque paternis fortiter absumptis, Horat. 1. ep. 15. v. 26. ¶ Absumpti sumus pro perimus, vel actum est de nobis. Siamo spediti, ella è spedita per noi. ἀπεφθάρμεθα, נואש, Plaut. Most. sc. 1. a. 2. Sic Virg. Æn. 1. v. 559. Absumpta salus, perduta.

Absurde, Adverb. est, Ab re, inepte, sconciamente, goffamente, fuor di proposito, ἀτόπως. Cic. Tusc. 2. c. 4. Si absurde cantat is, qui se haberi velit musicum, &c. Id. de Divin. Nihil tam absurde dici potest. Digest. l. 9. tit. 2. leg. 51. Longe absurdius constituere. August. l. 4. de Trin. in fin. Absurdissime dicere.

Absurdĭtas, atis, f. inconvenienza, ἄτοπον, Claud. Mamert. de Anim. c. 11. Hanc utramque absurditatem sententia sana despuit.

Absurdus, a, um, Ab re, assurdo, sconcio, fuor di proposito, fuor di regola, לא ראוי, Ger. ungeschickt, unbequem, nicht gezimmend, Gal. absurde, mal convenable, Hisp. cosa digna de no ser oyda, ἄτοπος. Proprie significat alienum ab auribus. Cic. de Orat. l. 3. c. 11. Vox extra modum absona, & absurda. Id. pro Rosc. Com. c. 7. Est hoc quidem auribus, animisque hominum absurdum. ¶ Sed usitatius ad animum transfertur, ponitureque pro eo, quod omnium mentes aspernentur, ac respuant. Cic. ad Att. Tempus erat discessu absurdum. Id. de Orat. l. 2. c. 20. Si plane abhorrebit, & erit absurdus, ut se contineat, admonebo. Terent. Adelph. a. 3. sc. 3. v. 21. Ratio inepta & absurda. Ubi Donatus. Ineptum est stultum tantum, Absurdum quod & in ipsa stultitia diversum, & quasi repugnans sibi. ¶ Habet etiam suos gradus. Cicer. l. 1. Nat. Deor. c. 26. Multo absurdiora sunt ea, quæ &c. Id. Att. l. 7. ep. 13. Absurdissima mandata.

Absynthium. V. Absinthium.

Absyrtides, Ἀψυρτίδες, Insulæ in Adriatico mari. Plin. l. 3. cap. 26. Absyrtides a Grajis dictæ a fratre Medeæ Absyrto ibi interfecto. ¶ Dicitur etiam Absyrtis in singulari num. Luc. l. 3. v. 190. Colchis & Adriacas spumans Absyrtis in undas, Alii leg. Absyrtos pro Absyrtus Græca positione. Putant etiam, loqui ibi Lucanum de quodam fluvio, non de Insula.

Absyrtus, i, m. 2. Ἄψυρτος. Æetæ Regis Colchorum, & Hypseæ filius, alio nomine Ægialeus dictus, quem soror ejus Medea cum Jasone discedens membratim discerptum circumquaque disjecit, ut sequentem se patrem in colligendis membris occupatum moraretur, ne eam fugientem assequeretur; unde locus ille dictus est Tomos, i. e. dissectio; & fluvius, juxta quem id perpetravit, Absyrtus vocatus. V. Ovid. l. 3. Trist. eleg. 9. & Senec. Med. v. 963. ¶ Sunt tamen, qui Absyrtum non ex eadem matre cum Medea, sed ex Idya oceani filia natum tradunt. ¶ Alii non a sorore discerptum volunt, sed per Istrum fluv. cum fugientibus in Illyrium pervenisse.

Abtorqueo, es, a. 2. ab aliquo loco torqueo, deflecto. Accius apud Non. c. 3. n. 66. Abtorque proram.

* Abvectus, a, um. portato via, avectus. Catull. carm. 63. v. 132. Ubi alii legunt avectam. al. abductam.

* Abvĕho. V. Aveho.

Abverto, idem quod Averto. Plaut. Rud. 1. 2. 76. Abvertere scapham. Hirt. de B. Hisp. c. 41. Abvertere hostem.

Abundans, antis, nomen ex partipio, affluens, copiosus, largus, dapsilis, exsuperans, abbondante, dovizioso, copioso, רב, εὔπορος. Et usurpatur vel absolute, vel cum ablat. Cic. pro Quint. Quis tam perditus, ac profusus nepos, non adesa jam, sed abundanti pecunia sic dissolutus fuisset, ut fuit Sex. Nævius? Id. pro Cornel. Quis tam abundans copiis? ¶ Habet etiam genitivum. Nepos in Eumen. cap. 8. Via omnium rerum abundans. ¶ Dicitur etiam ex abundanti pro frustra & supervacuo, quæ locutio Papiniano familiaris, & propria. L. 9. de supell. l. 20. D. de manumiss. Usus est etiam Quintil. l. 4. c. 5. ¶ Comparativum usurpavit Hieron. adv. Jovin. c. 4. Abundantior tristitia. ¶ Superlativo usus est Cic. de Orat. l. 2. c. 14. Timæus & rerum copia, & sententiarum varietate abundantissimus. ¶ Proprie significat effluentem, exundantem. Virgil. Georg. 1. v. 115. Amnis abundans. Plin. l. 22. c. ult. Menses mulierum abundantes.

Abundanter, adverb. est copiose, vel large abbondevolmente, copiosamente, εὐπόρως. Cic. de Orat. l. 2. c. 35. Copiose, & abundanter loqui. Ibid. Qui abundanter qui illuminate & rebus, & verbis dicunt. Sil. l. 5. v. 453. Abundanter defuso sanguine. Cic. Topic. cap. 10. Loci aliis disputationibus abundantius occurrunt, aliis angustius. Plin. l. 5. c. 9. Abundantissime crescere.

Abundantia, æ, f. 1. Ubertas, copia, vel affluentia, abbondanza, copia, רוב, Ger. uberflussigkeit, Gall. abondance, foison, Hisp. abundancia, copia, εὐπορία, περιουσία, ut abundantia rerum omnium, Cic. de Amicit. c. 23. Abundantia otii, Id. l. 7. Fam. ep. 1. Abundantia ingenii apud eumd. 1. Acad. ¶ Pro divitiis absolute posuit Tacit. in Agric. cap. 6. Ludos, & inania honoris modo rationis, atque abundantiæ duxit. i. e. ita probavit, quatenus de abundantia patrimonii, & sine detrimento facultatum exhiberi possent. ¶ Abundantiam feminarum vocat Plin. l. 27. c. 12. menses largius fluentes. Et Vitruv. l. 5. c. 9. abundantiam palustrem vocat copiam aquæ palustris.

Abundatio, onis, f. 3. inondazione, idem est, ac abundantia, sed minus elegans. Plin. l. 3. c. 16. Omnia ex Philistinæ fossæ abundatione nascentia.

Abunde, adverb. est affatim, copiose, large, profuse, fortasse ab adjectiv. abundus, abbondantemente, εὐπόρως. Usurpatur vel absolute, vel adjecta alia dictione. Cic. 2. de Divin. c. 1. Erit abunde satisfactum. Plinius Præfat. Abunde pulchrum. Sic abunde magna præsidia. Sall. Jugurth. c. 14. Abunde potentiæ, gloriæque adipisci. Sueton. Cæs. c. 86. ¶ Abunde esse alicui, idem quod satis esse. Plin. l. 4. ep. ult. Abunde mihi est, si satis expressi, quod efficitur. Id. l. 5. ep. 8. Sed utrumque tam magnum est, ut abunde sit alterum efficere. Virg. 7. Æn. Terrorum, & fraudis abunde est.

Abundo, as, are, abbondare, הותיר, Ger. uberflussig sein die volhaben, Gal. s'espandre par dessus, estre plein jusque a deborder, abonder, Hisp. abonder, y ser copioso, εὐπορέω. Affluo, redundo, circumfluo, magnam copiam habeo. Ex Ab, & Undo, ut quidam ajunt. Est enim Abundare ductum ab amnibus, qui quo magis augentur imbribus, eo majoribus undis eriguntur. Plin. l. 18. c. 22. Abundat fons in omnem partem. ¶ Absolute usurpatur a Cic. pro divitem esse lib. 1. Attic. ep. 2. Cajetam, si quando abundare cœpero, ornabo. ¶ Ceterum construitur cum ablat. Cic. de Senect. Villa abundat porco, agno, hœdo. ¶ Sic abundare otio, ingenio, pecunia, copia frumenti, virtutibus, vitiis, &c. ¶ Abundare in aliqua re. Cic. 3. de Leg. c. 6. Theophrastus abundavit in eo genere rerum. ¶ Cum genit. habet Lucil. ex Non. c. 9. n. 6. Quarum rerum abundemus. ¶ Cum accusat. Neratius in l. si fundum D. mandati. Ut non abundet mandati quantitatem, i. e. non excedat. ¶ Hoc mihi abundat, dixit August. lib. 6. Confess. ¶ Donat. Inter Abundare, & Redundare hæc est differentia: quod abundat, est copiosum & cumulatum; redundat vero, quod supervacaneum est. Hoc tamen discrimen non est perpetuum. Nam Ascon. in Cic. 3. Verr. c. 44. abundare pro redundare posuit.

Abundus, a, um, idem ac abundans, adject. quo usus est Gellius l. 1. c. 2. Lavacris nitidis, & abundis. Et Accius apud Non. cap. 4. v. 192. Nec vi tanta quisquam est, neque tam abundis fortunis ferox. Sed hic varia lectio est. V. Guyetum ad Terent. Adelph. a. 4. sc. 3.

Abvŏlo, as, n. 1. ἀφίπταμαι, עוף, volando discedo. Cic. 2. de Fin. Fuit itaque voluptas, & prima quæque abvolat. Alii legunt, Avolat, Maximian. Gall. Eleg. 1. v. 249. Ipse etiam cunctis requies gratissima somnus Abvolat, & fera vix mihi nocte venit.

Abusĭo, onis, f. abusione, abuso, κατάχρησις, figura est eadem quæ catachresis. Cic. in Orat. c. 27. Abusio, quam κατάχρησιν vocant. Sic parricida pro homicida Quintil. l. 3. c. 3. dicit per abusionem poni, Impropriamente. ¶ Pro malo usu usurpat Salvian. l. 8. post princip. Nam quod quidam afferunt ex Cicer. 11. ad Attic. ep. 22. vini abusio, neque ibi, neque alibi apud Cic. invenimus.

Abusive, Adverb. cum Abusione. Quintil. l. 8. c. 6. Abusive aliqua re uti. ¶ Ab Ammiano l. 24. c. 4. ponitur pro perfunctorie.

Abusivus, a, um, adject. abusivo, e abusato. Auctor Paneg. ad Constant. August. c. 4. Nomen abusiva appellatione mutilatum.

Abusque, & Ab usque, fino da, מן, ἀπό, usque ab, præpositio poetica, ablativo serviens. Virg. 7. Æn. v. 288. Siculo prospexit abusque Pachino. Apulej. in Apolog. Abusque Oëensium finibus.

Abūsus, us, m. consumamento, absumptio, quæ utendo fit, כלה, δαπάνη. Cic. in Top. c. 3. Usus, non abusus legatus est. Ulpian. Dig. l. 7. tit. 5. leg. 5. Res, quæ sunt in abusu.

Abūsus, a, um, partic. pass. pro Consumptus, apud Plaut. Asin. 1. 3. 4. Ubi illa quæ dedi ante? C. Abusa sunt.

Abūtor, eris, usus, sum, abusarsi, καταχράομαι, Ger. verbrauchen, Gall. abuser, faire abus, Hisp. usar mal de alguna cosa. Utimur, inquit Donatus, cum honore, abutimur cum injuria. Vel: Utimur his rebus, quæ nobis utentibus permanent, ut domus, prædia &c. abutimur his, quæ nobis utentibus pereunt, ut vinum, frumentum, &c. Ablativum post se postulat: sed apud antiquos Comicos accusativ. habuit. V. Pareum in Lex. Critico. Cic. pro Mil. Quamquam in hac caussa, Judices, T. Annii Tribunatu, rebus omnibus pro salute Reip. gestis, ad hujus criminis defensionem non abutemur. Hic Abuti, ut notat Doletus, vel alieno tempore uti significat, vel magnopere uti; quasi diceret: non magnopere hujus causæ fiduciam in rebus gestis Milonis ponam. ¶ Abuti otio, & litteris. Id. 1. Tusc. c. 3. ¶ Abuti regno, & licentia ad omnia. Id. 1. de nat. Deor. c. 23. ¶ Suet. in Galba c. 9. habet abutendus. His adeo se abutendum permisit, ut vix sibi ipsi constaret. ¶ Adhibetur etiam aliquando in bonam partem. Cic. 2. de nat. Deor. c. 60. Nos sanitate earum ad utilitatem nostram abutimur. Nazar. in Panegyr. Constantini c. 30. O si mihi nunc facultas daretur sermonis pro rerum dignitate figurandi! Adhiberem omnes flosculos, & abuterer exquisito quodam lepore, & venustate dicendi. Symmachus 3. ep. 46. Ergo indulgentius abutere magnificentia. ¶ Significat etiam consumere, absumere, consumare, Cic. 3. Verr. c. 9. Nisi omni tempore, quod mihi lege concessum est, abusus ero. h. e. nisi omne tempus dicendo absumpsero. Cato R. R. c. 76. Linito usque adeo, donec omne caseum cum mele abusus fueris. ¶ Passive usurpavit Varro apud Priscian. l. 8. Aliud exemplum V. etiam in Abusus, a, um.

Abydēnus, a, um, di Abido, Ἀβυδηνός, ad Abydum oppidum pertinens. Ovid. in Ibin, v. 690. Omnis Abydena sit tibi pejor aqua.

Abydocōmæ, Ἀβυδοκόμαι, dicuntur sycophantæ a nomine Abydos, & a verbo κομᾶν, quod est, efferri, & parum modeste se gerere. Hoc enim nomine male audiebant Abydeni, quod insignes artifices essent calumniarum, eoque sibi nomine placerent.

Abydus p. p. f. 2. Ἄβυδος, urbs E. Asiæ a Milesiis condita, Gyge Lydorum Rege permittente, qui totius Troadis imperium habuit, cui Sestos in Europa opponitur, intercedente angusto mari, a casu virginis Hellesponto nuncupato. Id, cum Asiam ab Europa dividat, Xerxes Persarum Rex ponte conjunxit. Abydus Asiæ non longe ab ostiis Simoentis amnis abest, inter Lampsacum, & Dardanum, a Lampsaco in Austrum, & ab Ilio in Boream 21. M. P. distans. Ibi arx firmissima contra Sestum, cui Dardanello nomen est. Abydus vero Aveo, & Adios nominatur. ¶ Abydus item urbs est Ægypti, quæ Abutich appellatur, a Ptolemaide urbe in Austrum ad 22. M. P. recedens. ¶ Ne temere Abydum, h. e. naviges, μὴ εἰκῇ τὴν Ἄβυδον: proverbium Græcum quo quis admonetur, ne temere eo se conjiciat, unde non sine periculo exeat. V. Erasmi Adagia.

Abyla, p. p. f. 1. Ἀβύλη, mons excelsus Mauritaniæ Calpæ monti, qui in Hispania est, oppositus, quos ambos Herculis columnas dicunt Eustath. Steph. Byzant. Dionys. Afer. Et notandum, Alyban dici a Græcis, non Abylan, forte per Metathesin. ¶ Est & oppidum Syriæ. Plin. l. 3. c. 1.

Abyssus, f. 2. abisso, תהום, Ger. ein grosse tieffe des vassers, ein abgrund, Gal. abime, Hisp. abismo, ἄβυσσος. Aqua vergens in immensam profunditatem. Omnis, inquit August. aqua, omnis humida natura, atque substantia circumquaque diffusa per maria, & flumina, & antra, & occulta, simul uno nomine abyssus vocatur. ¶ Erat prærerea Abyssus Sacellum Persephones, in quo magna vis auri multis sæculis erat congesta: unde & nomen accepit ab infinita auri copia. Vide Suidam. ¶ Ab Ecclesiasticis Scriptoribus interdum ponitur pro loco Inferorum. Prudent. in Hamartig. v. 835. Mersandam penitus puteo ferventis abyssi.

A ANTE C.

Ac, e, &, conjunctio copulativa est, ו, אף, Et, atque, ut doctus ac justus es. Collocata post alius, aliud, alter, secus, contra, contrarium, & post nomen, aut adverbium comparativum, idem fere efficit quod quam, ἤ. Terent. in Phorm. 4. 4. Aliud mihi respondes, ac rogo. Cic. Att. l. 16. ep. 13. Aliter scribo, ac sentio. Idem in Orat. Ut contra, ac dicat, accipi velit. ¶ Posita post similiter, æque, par, pariter, juxta, significat ut. Cic. 3. de Nat. Deor. similiter facis, ac si me roges. Idem post redit. in Sen. Reliquis officiis juxta, ac si meus frater esset, sustentavit. ¶ In principio sententiarum connectendi vim habet. Cic. 1. de Orat. in proœm. Ac primo quidem totius orationis ignari. Non tamen frequenter adhibetur sequente vocali, aut duabus consonantibus, c, & q. ¶ Ponitur etiam ac, & ac si post perinde, similiter, aliter, & significat, ita ut, Non altrimenti che. Cic. 5. Tusc. Ut perinde ac de hominum vita est merita, laudetur. ¶ Aliquando, teste Donato, significat, contra quam. Ter. And. 5. 1. Nescio quid tibi sum oblitus hodie, ac volui dicere. ¶ Ac pro duabus his particulis, idque, vel & quidem. Terent. Eunuch. 5. 2. Cognoscit me? C. Ac memoriter. Idem Heauton. 4. 5. Faciam tibi boni aliquid, ac lubens. ¶ In principiis semper ponitur sequente consonante. Ante vocalem semel legitur apud Sueton. in Tiber. c. 12. Ac in semet &c. Alii tamen reponunt at.

Acacia שטים spina est, quæ in Ægypto nascitur, arboris in modum fruticosa, flore candido, & semine lupino simili. Item succus ex spina illa expressus. Acacia, ἀκακία. Est & alterum acaciæ genus in Cappadocia Pontoque proveniens, longe tamen minus & tenerius, & foliis rutæ simile. Vid. Diosc. l. 1, c. 115. meminit & Plin. l. 24. c. 12. ¶ Denique Acacia, si vim nominis spectes, est innocentia, simplicitas, animus ab omni terrore liber, in quo Democritus summum bo-

num

num constituebat. Sed vox græca est ab α privat. & κακός, malus. Cicer. 1. Fin.

Academia, f. 1. Accademia, מדרש, בית ספר, ἀκαδημία, Suida, ἀκαδήμεια, & ἑκαδήμεια, Stephano. Locus nemorosus, ab Athenis mille passus distans, ab Academo heroe. Vide Laert. in Platon. Duci potest etymol. ab ἄκος, medela, & δῆμος, populus, quod ibi sit officina sanandi animos. Vel ab ἑκάς, & δῆμος, seorsum a populo. Ibi commoratus est Plato, & Philosophiam magna discipulorum frequentia professus est. Unde & ejus sectatores Academici vocati sunt, sicut a Stoa Stoici. Antea per E scribebatur, Ecademia. ¶ Erat autem Academia gymnasium inferius, cum superiori gymnasio nomen esset Lyceum, quæ & inferior ambulatio, & superior dicebantur. Lyceum vero nomen fuit Scholæ Aristotelicæ. Academia dici potest quælibet litterarum schola insignior, atque celebrior. Per metonym. Academia ponitur pro philosophia academica, & secta philosophorum. Cic. de Orat. l. 1. c. 12. ¶ Hujus nominis Academia pen. producitur a Cic. Inque Academia umbrifera, nitidoque Lyceo. Sic & in alio versu Laureæ Tulii; Atque Academiæ celebratam nomine villam. Verum alii eam corripiunt, ut Claudianus; in Latium spretis Academia migrat Athenis. Sidonius. Obruet & quamquam totis Academia sectis. ¶ Academia etiam dictus est locus, ubi villa erat Cicer. apud Avernum lacum, a Puteolis sup. 2. M. P. distans, haud procul a Baiis. Ciceroniano adhuc locus dicitur, Aqua vero, seu Fontes Ciceronis, Bagni di Tritoli.

* Academice, es, fem. pro Academica, ἀκαδημική. Cic. Attic. l. 13. ep. 16. Academicen σύνταξιν; h. e. libros Academicorum.

Academicus, a, um, של בית ספר, ἀκαδημικός, ad Academiam pertinens, ut sectæ Academicæ, hoc est eorum qui Academicos sectantur. Academici autem fuere philosophi, qui de rebus omnibus in partem utramque disputabant. Horum tria fuere genera: de quibus Cicero in Acad. quæst. & alibi. Vide Logicos.

Acalanthis, thidis, ἀκαλανθίς, f. 3. avis est, quam alii acanthidem, alii carduelem vocant. Virg. 3. Georg. Resonant acalanthida dumi. Sic legitur in omnibus antiquis codicibus, teste Pierio, non acanthida.

* Acanon, i. ἄκανον, herba spinosa & brevis. Plin. l. 22. c. 9.

Acanthice, es, f. 1. lacryma helxines herbæ. Plin. l. 21. c. 16. Helxines hujus vertex summus lacrymam continet jucundi saporis, acanthicen mastichen appellatam.

Acanthillis, idis, f. sparagio selvatico, ἀκανθυλλίς, herba, quæ Latino vocabulo asparagus agrestis appellatur. Apulej. de herb. c. 85.

Acanthinus, a, um, quod est acanthi, aut acantho simile. ἀκανθοειδής. Plin. l. 25. c. 7. Spectatur foliis acanthinis.

Achantion, n. 2. sive acanthium, thii, spinæ genus. ἀκάνθιον, אטד, קיץ, Plin. l. 24. c. 12. Spinæ albæ similis est spina illa quam Græci acanthion vocant.

Acanthis, thidis, f. 3. Ger. eindistelvogel, ἀκανθίς, avis stridula, quæ & carduelis, Gardellino. Ea spinis, & carduis pascitur. Nam ἄκανθα, spina, ἀκανθεών, spinetum. Virg. l. 3. Georg. Resonant & acanthida dumi. Qui locus Virg. in antiquis libris, teste Pierio, legitur, Resonant acalanthida dumi, a nominativo acalanthis, thidis. ¶ Hæc & acanthylis vocatur, quæ lino intexit nidum. Alii argathylin vocant, de qua Plin. l. 10. c. 74. Argathylis in spinis vivit. ¶ Acanthis est etiam genus herbæ, quæ latine senecio dicitur. Plin. l. 25. c. 13. Acanthis græce, latine spina alba.

* Acanthius sal. Plin. l. 31. c. 7. Ab Acantho opp. Macedoniæ.

Acanthus, i, m. 2. brancorsina, Ger. vveiss haerenklavv, ἄκανθος. Puer regius in florem sui nominis conversus, cujus folia occasionem præbuerunt ornamentis pulcherrimis sculpturæ. Plin. l. 22. c. 22. docet, acanthum esse herbam topiariam, lato longoque folio margines crepidinum vestientem. Apud Dioscor. duplex est, hortensis, & sylvestris: hortensis a Romanis Pæderota dicitur, de sylvestri Virg. 2. Georg. v. 119. Semper frondentis acanthi, ¶ Servius in Pollione dixit, esse arborem semper florentem, quasi spinis plenam. ¶ Aliqui putant, acanthum dici etiam limbum aut fasciam vesti prætentam, adducuntque locum Virg. Æn. 1. v. 649. Et circumtextum croceo velamen acantho. Sed hic aptius de herba topiaria intelligitur.

Acapna, n. 2. Ger. duer und truken holiz, das nicht raucht und dempfft, בלתי עשן, ἄκαπνα, ligna, de quibus est titulus apud Martialem in Xeniis. Ea videntur esse, quæ Ulpiano dicuntur ligna cocta ne fumum faciant. Nam ἄκαπνον, sine fumo interpretatur. ¶ Est & mellis genus, quod acapnon Plin. appellat l. 11. c. 16. quia citra fumum eximitur. ¶ Acapna thysia, sacrificia absque fumo, dicitur de nimium tenui convivio, & in quo nihil cocti opsonii apponitur.

Acarnan, anis, ἀκαρνάν, qui ex Acarnania est. Virg. 5. Æn. v. 298. quorum alter Acarnan, alter ab Arcadia &c.

Acarnania, ἀκαρνανία, Epiri pars, quam Achelous ab Ætolia dividit. In hac est oppid. Leucas. Ibi gignuntur equi corpore & viribus maximi, eximiique pretii. Hinc proverb. Græcum manavit: Equi Acarnanici, ἀκαρνανικοὶ ἵπποι. Dicitur de re quavis eximia. ¶ Est & regio quædam parva in Ægypto, dicta Acarnania, ut scribit Serv. l. 5. Æn. ¶ Et civitas non procul a Syracusis. Cic. in Verr. in qua Olympii Jovis antiquissimum fanum fuit.

Acarnanicus, qui est ex Acarnania. Liv. 26. c. 25.

* Acarne. V. Acharne.

Acaron, sive Accaron, f. 3. עקרון, ἀκαρών, civitas Palæstinæ, quæ Cæsarea vocatur. Et arboris genus. Plin. l. 15. c. 7. Longe diversa a Cæsarea Palæstinæ hæc urbs est. Nam urbs erat Philistinorum, Geth, Azoto, & Jamniæ proxima, a Cæsarea supra 52. M. P. in austrum distans. Nomen antiquum adhuc retinet.

Acastus, Ἄκαστος, Magnesiæ rex. Uxorem duxit Creteidem, sive Atalantam, quæ cum Peleum deperiret, ab eoque sperneretur, ultro illum apud maritum de stupro accusavit. Acastus igitur Peleum venationis prætextu in saltum abductum feris lacerandum objecit: sed ille Chironis, sive Mercurii ope liberatus Acastum cum uxore interfecit. ¶ Item Acastus fuit Pellæ Thessalorum Regis fil. venator sagittis clarus. Ovid. 8. Metam. & l. 11. ¶ Item Acastus Laodamiæ pater. epist. 13.

Acatalecticus, ἀκατάληκτος, שלם, versus, cui nulla syllaba deest: contra catalecticus, cui una deest syllaba. V. Grammatic. Diomed. l. 3. & Priscian. initio partit. versuum Virgilii.

Acatalepton, ἀκατάληπτον, quod comprehendi non potest. Sic interpretatur Cic. l. 4. Acad. quæst. Latine usurpat Tertul. adv. Valentin. c. 35.

Acatium, n. 2. ἀκάτιον, אניה, genus navigii actuarii. Plin. l. 9. c. 30. & Gell. l. 10. c. 25. ¶ Sed Pollux scribit, velum in navi maximum esse, sicut minimum dolonem, tertium, quod retrorsum panditur, epidromum. V. Bayfium de re navali.

Acatus, idem quod Acatium. Tertul. l. 5. cont. Marcion. c. 1. Si nunquam furtivas merces in acatos tuas recepisti.

* Acaunumarga. Plin. l. 17. c. 7. genus terræ arenosæ. Ubi alii legunt capnumargos.

Acaustus, ἄκαυστος, לא אכל מאש, ignem non sentiens. Plin. l. 37. c. 7.

Acca Laurentia, f. 1. Faustuli uxor, quæ Romulum, & Remum lactavit, & aluit, Lupa dicta, quod nobile scortum fuerit. Tales enim nuncupantur lupæ, ob avaritiam, cujus causa pudicitiam prostituerunt, & cellæ earum lupanaria. ¶ In hujus Accæ honorem Romani testamento ejus locupletati Laurentalia celebrarunt. V. Scalig. ad Varr. de L. L. Eadem etiam Accealia dicta sunt a Varr. l. 5. L. L.

Accanto, & Adcanto, as, are, juxta canto, una canto, accino, προσᾴδω. Stat. 4. Sil. 4. v. 55. Sumo animum, & magni tumulis accanto magistri.

Accēdo, is, essi, essum, n. 3. accostarsi, קרב, נגש, Ger. herzu gehen, sich herzu machen, Gal. s'aprocher, se tirer pret, s'adjoindre, Hisp. allegarse a lugar, o a otra cosa, παραγίνομαι, ex ad, & cedo, adeo, venio, appello, appropinquo, addor, seu adjungor. Ter. in Adel. Accedam ad fores. Virg. l. 1. Æn. Penitusque sonantes accestis scopulos, pro accessistis, per syncopen. ¶ Dicitur autem accedere ad, accedere in. ¶ Accedere quandoque est assentiri, consentire. Quintil. l. 9. c. 4. Accedam in plerisque Ciceroni. ¶ Quandoque adjungi, aggiugnersi, ut Hoc calamitatibus meis, vel ad calamitates meas malum accessit. Liv. l. 26. c. 50. Hæc tibi a me dotalia dona accedent. Cicer. pro Rosc. Am. Eo accessit studium doctrinæ. ¶ Accedere etiam similitudinem significat, somigliarsi. Cic. pro C. Rabirio. Quorum potestas ad Deorum immortalium numen accedit. Sic Accedere alicui, id est similem esse. Cic. & Quintil. Et cum solo accusativo, Plin. l. 16. c. 40. Cytisus proxime accedere ebenum videtur. ¶ Acceditur impersonale, apud Cic. pro Cæc. c. 8. Ad eas cum accederetur. ¶ Apud Tacit. l. 5. Minutius, & Servæus damnati indicibus accessere. h. e. bona illorum indicibus cessere præmii loco. ¶ Accedere rei judicatæ aliquid dicitur, cum cautio a reo datur actori quæ executionem non tollit. Ulp. l. 4. D. de re judicata. ¶ Accedere alicui pro favere. Terent. in prol. Phorm. Voluntas vestra si ad Poetam accesserit. ¶ Usurpatur & absolute in initiis. Cic. sæpiss. Accedit ut, accedit quod. Id. pro Rosc. Am. c. 1. Accedit alia caussa, quod, & sic servit connexioni. ¶ Accedere febris dicitur, cum per intervalla intenditur, decedere vero, cum deficit. Cels.

* Accelebro, alicubi legitur pro Accelero.

Acceleratio, onis, f. 3. festinatio, properatio, Affrettamento, מהרה. Auct. ad Heren. l. 3. c. 13. Continuatio est orationis enuntiandæ acceleratio clamosa.

Accelero, as, are, andar in fretta, affrettare. מהר, Germ. eylen, schnellgehen, Gall. avancer, hater, se hater, Hisp. appressurarse, darse priessa, σπεύδω, ἐπιταχύνω, ἐγκονέω, propero, festino. Accipitur, & active. Accelerare iter apud Cæs. l. 2. B. Civ. Accelerare mortem, Plin. l. 16. c. 36. ¶ Et sine casu per ellipsim. Cic. in Catil. 2. c. 4. Si accelerare volent, ad vesperam consequentur.

Accendium, ii, n. 2. Incendium, incendio. Solin. c. 7. (al. 11.) Si adest Deus, ab ipso Numine fit accendium.

Accendo, dis, di, sum, a. 3. accendere, בער, Ger. anzuenden, Gal. allumer, enflammer, Hisp. encender, ἅπτω, ex ad, & cando, a in e mutato, licet non sit in usu, non a candeo (ut quidam putaverunt) quod est neutrum, accendo vero activum. Est autem accendere, ignem excitare. Cic. de Univ. c. 9. Deus ipse Solem, quasi lumen accendit. ¶ Per translationem est instigare, & animare, investigare. Virg. Martemque accendere cantu. Sic accendere ad aliquam rem, vel in aliquam rem. Sil. l. 4. v. 169. In prælia montes accendit. ¶ Accendere pretium pro augere dixit Plin. l. 18. c. 25. Nubilo occasu pluviosam hiemem denunciat, statimque augent lacernarum pretia, sereno asperam, & reliquarum vestium accendunt.

Accendones, id est instigatores. Salmas. in Tertull. de Pallad. c. ult. ex vet. libr. restituit, pro quo vulgo est cerdones. Is autem lanistas ibi intelligit, qui gladiatores ad pugnam excitant.

Accenseo, es, ui, sum, ere, annumero. Sen. ep. 90. Eadem hæc ætas Lycurgum sacro illi numero sapientum accensuisset. Sed aliter legendum. Non. Marcell. in Accensi pag. 520. Accensi, qui his (Decurionibus) accensebantur, id est atribuebantur.

Accensi, m. 2. שוטרים, ὑπηρέται, Ger. ein stelknecht, odder vveibel. Ut Marcellus scribit, genus militiæ erat administrantibus proximum, dicti, quod ad necessarias res sæpius accirentur, velut accersiti. Festus vero sic: Accensi dicebantur, qui in locum mortuorum militum subrogabantur, & ad censum adjiciebantur. Id. alibi: Adscriptitii veluti quidam scripti dicebantur, qui supplendis legionibus adscribebantur, quos supernumerarios vocant. Hos & accensos dicebant. Sed Varro rectius, qui docet, Accensos ministratores fuisse Magistratuum, ab acciendo dictos, idest vocando. Nam Accensus instar præconis acciebat jussu Consulis Quirites ad concionem. Plin. l. 7. Adjectus est & meridies, Accenso Consulum id pronuntiante. ¶ Erant singuli Præsidibus Provinciarum Accensi. Quod munus nemini, nisi libertis deferebatur, ut scripsit Cicer. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. Asconius autem sic habet: Accensus est nomen ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur Princeps, vel Commentariensis, aut Cornicularius.

Accensor, oris, m. qui accendit, auget, & promovet. Valer. Max. l. 5. c. 7. n. 1. Nec accensor gloriosæ illius pompæ, sed auctor spectatus est. Alii leg. accessor.

Accensus, i, Minister publicus, ex quo genere Lictores, & Viatores fuerunt, alii ab acciendo, alii ab accensendo deducunt. Vide in Accensi. De his enucleate Lips. El. l. 1. c. 23. Rosin. Antiq. Rom. l. 7. c. 48. Accensus, & præco in hoc conveniunt, quod ambo Consulis, vel alterius Magistratus ministri erant; sed ille, ut ad concionem, hic, ut ad Comitia pop. vocaret. Alex. ab Alex. gen. dier. l. 2. c. 27.

Accensus, a, um, ab accendo, acceso, infiammato. ut tæda accensa. Lucret. Accensi rogi. Virg. ¶ Translate sumitur pro incitato, ut accensus furiis. Virg. ¶ Accensus ira, & in iram Plin. l. 17. c. 4. Sic accensus odio, ira, amore, &c. ¶ Accensus absolute pro irato, Virg. 5. Æn. Luminibus tacitis, & sic accensa profatur.

Accensus, a, um, ab accenseo, adscriptus. Lactant. l. 5. c. 2. sect. 15. Religionis, cui fuerat accensus, proditor factus est.

* Accensus, us, m. accendimento, הבערה, ἀνάκαυσις. Plin. l. 37. c. 7. Symmach. l. 3. ep. 48. Alii aliter legunt,

Accentiuncula, læ, f. 1. Gell. l. 12. c. 6. Quas Græci προσῳδίας dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accentiunculas, tum voculationes appellabant.

Accentor, oris, m. qui ad alium, seu cum alio canit: qui & concentor dicitur Isid. l. 6. Orig. c. 12.

Accentus, m. 4. accento, טעם, Ger. der thon der silbem in einem iedem vvort, Gall. accent, elevation, ou abbaissement de voix en prononchant, Hisp. El accento de cada palabra. Dicitur quasi adcantus, hoc est juxta cantum, quia ad cantilenam vocis nos cognoscere facit syllabas. Græci προσῳδίαν dicunt, quod προσάδεται ταῖς συλλαβαῖς. A Latinis etiam tonus, & tenor vocatur, quia ibi sonus crescit, & desinit. Definitur a quibusdam, quod sit anima verborum, ab aliis, quod sit vox syllabæ. Hos veteres nunc moderamenta, nunc accentiunculas, nunc voculationes appellant. Sunt autem tres accentus, acutus, gravis, & circumflexus. Acutus dictus est, quod acuat, & erigat syllabam: gravis, quod deprimat: est enim contrarius acuto: circumflexus est, qui ex acuto, & gravi constat. Incipiens enim ab acuto desinit in gravem. Priscianus, Quint. Diomedes. ¶ Ammianus magis proprie hac voce usus est, l. 6. c. 12. secundum Valesium, aut c. 29. edit. Gruter. Ahenatorum accentu signo dato. Al. tamen leg. occentu. Solin. c. 5. ad fin. Tibiæ, quæ in accentus exeunt acutissimos. ¶ Hyemis accentum, pro rigore, seu augmento, habet Sidon. l. 4. ep. 6.

Accepso, dixerunt Veteres pro acceperim, vel ut alii volunt, pro accepto. Non. c. 2. ex Pacuvii Teucro. Priusquam accepso, quod peto.

Acceptabilis, e, o. 3. δεκτός, טוב בעינים. Lactant. epitom. c. 2. Acceptabilis victima.

Acceptæ, arum, κλῆροι, חלקים, vocantur apud Rei Agrar. Scriptores, portiones agrorum viritim assignatæ, aut quæ sortito obtigerunt. Sicul. Flacc. de condit. Agror. Manipulus singulas acceptas accipiet.

* Acceptabulum. V. Acetabulum.

* Acceptatio. V. Acceptio.

Acceptator, oris, m. 3. qui acceptat. Tert. de Pœnit. c. 2. Deus cum auctor, & defensor (bonorum) sit, necesse est proinde & acceptator: Si acceptator, etiam remunerator.

Acceptilatio, onis, f. 3. שובר, ἀποχή, nomen ex accipio, & supino latum compositum, est ipsa relatio in acceptum. Apud JCtos est ficta quædam, & imaginaria solutio, & liberatio, ut docet Modestinus Dig. l. 46. tit. 4. leg. 1. quæ fit per interrogationem, & responsionem, qua utrisque contingit ab eodem nexu absolutio. Dicenti enim: Quidquid tibi per stipulationem promisi, vel ex stipulatu debeo, habesne acceptum? tu respondes: Habeo, acceptumque fero; quasi dicas: Perinde habeo, ac si accepissem abs te per veram solutionem. Italice dicitur quitanza, cessione.

Acceptio, onis, f. 3. verbal. ab accipio, actus ipse accipiendi. Accettazione, ricevimento, παράληψις, λῆψις, מקח. Cic. Top. 8. Neque deditionem, neque donationem sine acceptione intelligi posse. ¶ Apud veteres Philosophos est propositio, quæ conceditur a respondente ex quæstione proposita. Vid. Apulej. l. 3. doctr. Plat. * Quidam legunt acceptatio. ¶ Acceptio vocis est interpretatio ex mente ejus, qui excipit. Siculus Flacc. ex edit. Gruter. p. 18. Acceptiones in centuriis explicandæ sunt.

Acceptito, a. 1. idem quod accepto. Plaut. apud Non. c. 2. n. 508. qui apud regem in latrocinio fuisti, stipendium acceptitasti.

Accepto, as, are, קבל, ὑποδέχομαι, frequentat. ab accipio, accettare, ricevere spesso. Plaut. Pseud. 9. Mihi hercle vero, qui res, rationesque heri curo, argentum accepto, expenso. Id. ib. 2. 2. ¶ Item pro simplici accipio, ut acceptare jugum. Sil. Ital. l. 7. v. 41.

Acceptor, oris, m. 3. qui accipit, accettatore, מקבל, λήπτης. Plaut. in Trin. 4. Qui illorum verbis falsis acceptor fui. idest, approbator.

Acceptorius, a, um, מקבל, ὑποδεχόμενος, ut acceptorius modulus, qui apponitur erogatorio, apud Frontin. de Aquæduct. l. 1. Acceptorium enim vocat, qui puteo immersus aquam haurit, erogatorium vero, qui in altum elatus refundit.

Acceptrica, æ, f. 1. quæ accipit. Plaut. Truc. 2. 7. 18. Nusquam apparet, neque datori, neque acceptricæ. Al. leg. acceptrici. V. Taubman.

Acceptrix, femin. ab acceptor. Plaut. in Truc. 2. 7. 18. V. Acceptrica.

Acceptum, i, n. 2. substant. מקובל, לקוח, δεχθέν, absolute dicitur quidquid ab aliis accipimus seu dono, seu mutuo, seu alio quovis modo. Itaque in rationibus alterum caput acceptorum est, alterum expensorum, ut in mercatorum libris. Cicero tabulas dicit accepti, & tabulas expensi. Plaut. in Truc. Hic ratio accepti scribitur. ¶ Hinc acceptum referre, est scribere in tabulis, vel fateri se accepisse. Dicimus etiam acceptum ferre in ead. significatione, sed rarius. L. ult. D. quæ in fraud. cred. Si fraudator fidejussori suo scienti acceptum tulerit. Sed & in acceptum ferre & referre dicimus. Cic. in Ver. de Præt. Urb. Opus in acceptum retulit. Æmil. Macer l. 7. D. ad l. Jul. repetund. Illud quoque cavetur, ne in acceptum feratur opus publicum faciundum. Ubi acceptum accipitur pro tabula accepti, nisi in acceptum, id est pro accepto dixit. V. Acceptus, a, um. ¶ Apud eosd. JCtos dicitur etiam accepto ferre, ἀντιθεῖναι, & significat acceptum

habe-

habere, quod nobis ex stipulatione promissum est, sive ut vulgo loquimur, *habere pro recepto*, etiamsi nulla solutio facta sit. Sic *accepto ferre*, *accepto facere*, & *acceptum facere*, item *habere acceptum*, pro *acceptum referre*. ¶ *Accepto ferre rationibus aliquid*, est referre in tabulas rationum aliquid acceptum, *mettere nel libro delle ricevute*. ut *l. 91. §. 4. D. de leg. 3.* ¶ *Accepto*, vel *acceptum rogare* dicitur qui stipulatur, an id quod promisit creditor acceptum habeat. Contra vero *accepto liberare* dicitur creditor, cum debitori stipulanti respondeat, se acceptum habere. *Hotom. in Lex.*

Acceptus, a, um, nomen ex particip. ab accipio, *accetto, caro, aggradevole*, נרצה Ger. *angenhem*, jucundus, gratus, δεκτός, ἀσπαστός, χαρίεις. *Cæsar l. 1. B. G.* Maxime plebi acceptus erat. *Tacit. l. 5.* Acceptum in vulgus, *h. e.* gratum vulgo. Superlativum habet *Plaut. Captiv. 12.* Acceptissimus apud te servus, & *Cic. antequam iret in exil.* Comparativo usus est *Liv. l. 3. U. C. Cic. Somn. Scip.* ¶ *Acceptum referre aliquid alicui*, est profiteri se aliquid accepisse, *riconoscere da qualcheduno, attribuire a qualcheduno*, & tam in bonam, quam in malam partem usurpatur. *Cic. pro Dejot.* Vitam acceptam refert clementiæ tuæ. *Idem Philip. 2.* Omnia (*mala*) quæ vidimus, uni accepta referemus Antonio, *h. e.* omnium malorum auctorem Antonium existimabimus. V. Acceptum, i. ¶ *Acceptum habere*, est approbare, & pro grato habere. *Cic. 5. Tusc.*

Accersio. V. Arcessio.

Accersītor, oris. V. Arcessitor.

Accersītus, a, um. V. Arcessitus.

Accersītus, us, *domanda*, שאלה. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cum ad eum ipsius rogatu accersituque venissem. Melius leg. *arcessitus*. V. arcesso.

Accerso. V. Arcesso.

Accessibĭlis, le, ad quem accedi potest. Gloss. εὐπρόσιτος, בעל מבוא. *Tertull. advers. Praxeam, c. 15.* Per accessibilem lucem.

Accessibilĭtas, atis, f. 3. הקרב, πρόσοδος, facilitas accedendi. *Tertull. loc. cit.* Adscriberemus mortalitatem, accessibilitatem.

Accessio, onis, f. 3. verbal. actus accedendi, *accesso, accostamento*, מבוא, ורבה, ἄφιξις, *Cic. de Univ. c. 12.* Cum ad corpora accessio fieret, tum abscessio. ¶ Sæpe incrementum significat. *Cic. Verr. 5. c. 49.* Accessio nummorum. Et *l. 2. Fam. ep. 1.* Accessio dignitatis. Sic accessio morbi apud *Suet. Vesp. c. 23.* Vulgo Paroxysmus; cui opponitur Remissio.

Accessĭto, as, n. 1. frequentativum ab accedo. *Cato in originib.* apud *Gell. l. 18. c. 12.* Eodem convenæ plures ex agro accessitavere.

Accessor, oris, m. 3. qui accedit. *Valer. Max. l. 5. c. 7. 1.* Non accessor pompæ, sed auctor spectatus est. Alii malunt *Accensor*.

Accessorĭus, a, um, qui accedit, טפל, πρόσθετος. Vox est JCtis familiaris, ut Accesorium sequitur naturam sui principalis. V. *Instit. de rer. divis. §. si tamen.*

Accessus, us, m. 4. idem quod accessio. *Cic. 3. de Orat. c. 45.* Luna accessu, & recessu suo lumen Solis accipit. ¶ Dare, vel negare accessum, est admittere, vel non admittere aliquem. *Ovid. de Pon. 2. 2. 41.* & *Heroid. 10. v. 64.* ¶ Accessus etiam dicuntur loca, quibus flumina & regiones transiri, aut adiri possunt. *Sueton. Virg. Flor.*

Acciānus, a, um, ad Accium Poetam pertinens, ut Acciani versus. *Cicer. Fam. 9. ep. 16.*

Accĭdens, *accidente, circostanza*, מקרה, Ger. *ein ungefehrer, zuffall*, συμβεβηκός, quod adest, & abest præter subjecti corruptionem, quod *Cicer.* conjunctum, vel adjunctum vocat. Vox est Dialecticis usitata. *Quint. l. 5. c. 10.* Causa, tempus, locus, & cetera sunt rerum accidentia. Quamquam hic *Quintil.* ea vocat accidentia, quæ alii circumstantias. ¶ Accidentia item vocantur casus hominum. *Auct. declam. 5. cui titulus* Æger redemptus, *inter eas, quæ Quintiliano tribuuntur*. Non molliri prosperis facile, non accidentibus frangi.

Accidentĭa, æ, f. 1. id quod accidit. *avvenimento, sorte, caso*, קרי, σύμπτωσις. *Plin. l. 32. c. 2.* Esse vero illam naturæ accidentiam, apposito occurrit exemplo.

Accīdo, is, dere, a. 3. *tagliare, estenuare, scarnare, assottigliare*, כרת, ἐκτρύχω, amputo, extenuo, circumcido, ex *ad* & *cædo*. *Cæs. l. 6. B. G. c. 27.* Accidere arbores. ¶ Translate *Liv. l. 8. c. 29.* Accidit uno prælio res Vestinorum.

Accĭdo, dis, n. 3. *cadere a qualche luogo*, Gall. *cheoir sur, ou pres quelque chose*, Hisp. *caer, acontecer alguna cosa*, נפל, קרה, προσπίπτω, συμπίπτω, ex *ad*, & *cado*, quasi juxta cado. Tela e loco superiore missa gravius accidunt. *Cæs. l. 3. B. G. c. 14.* ¶ JCti usurpant accidere pro mori, *morire*, ut Si quid filio meo acciderit. Sed & *Sueton. in Aug.* Julias, filiam, neptemque, si quid his accidisset, voluit sepulcro suo inferri. ¶ In tertia persona significat evenire tam bonum, quam malum, *accadere, succedere*, συνέβη, *Ter. in And.* Aliquid acciderit boni. ¶ Cum infinito *Cic. Fam. 6. ep. 11.* Nec enim acciderat mihi opus esse. ¶ Accidit absolute, sequente particula, ut, *avvenire, che*. *Cic. 3. Verr.* Accidit, ut illo itinere veniret Lampsacum. ¶ Accidere præterea est gestum corporis ostendere. Hinc *accidere ad genua, ad pedes*, vel *genibus alicujus*, id est supplicem fieri alicui. *Liv. l. 44. c. 31.* Genibus Prætoris accidens. *Cic. ad Attic. l. 1. ep. 9.* Ad pedes omnium accidente Clodio. ¶ *Accidere auribus, aures*, vel *ad aures*, h. e. pervenire. *Liv. l. 8. c. 28.* Quod ubi ad aures accidit Regis. *Plaut. Stich. 1. 2. 31.* Mihi paternæ vocis sonus aures accidit. *Plin. in Paneg. c. 92.* Major auribus nostris accidat clamor. ¶ *Quos accidam*, id est ad quorum pedes accidam, *Sallust. in Jug. c. 16.* ubi alii leg. *accedam*.

Acciēo, es, ivi, itum, a. 2. *chiamare*, קרא, μεταπέμπω, Ger. *herzu heruffen*, voco. *Plau. in Mil. 3. 3. 60.* Ego illum huc acciebo. Alii aliter leg.

Accinctus, a, um, *apparecchiato, che è in pronto*. חגור, εὔζωνος, ab accingo, expeditus, promptus ad partes obeundas, *Plin. paneg. Trajan.* Ad hoc comitatus accinctus, & parens. ¶ Comparativo usus est *Auson. in gratiar. act.* Cujus habitus familiaris condecentior, aut militaris accinctior? *h. e.* moderatior, parcior.

Accingo, is, ere, a. 3. *apparecchiare, ordinare, mettere all'ordine*, חגר, אזר, Ger. *sich bereiten, zurusten*, Gall. *trousser, s'apprêter, & preparer à quelque chose*, Hisp. *ponerse in orden, y apparejarse a hazer alguna cosa*, περιζώννυμι, ἑτοιμάζω, instruo, armo. Dicimus autem *accingere se alicui rei*, & *ad aliquam rem*. Illi se prædæ accingunt. *Virg. Æn. 1. v. 210.* id est studiose parant se ad prædam. Et *Æn. 2. v. 235.* Accingunt omnes operi, *subaudi* se se. *Liv. l. 8. Bel. Pun.* Quin igitur ad hoc accingeris? ¶ Accingi magicas artes, omissa præposit. *ad*, habet *Virg. 4. Æn.* ¶ Et cum præposit. *in*, *Liv. l. 1. c. 12.* In hoc discrimen, si juvat, accingere. ¶ *Accinge*, pro accingere, *Pompon. ex Non.* Dum ego revortor, age ante accinge ad molas. ¶ Accingi pro armari, instrui, ut accingi armis, ense, ferro, &c. *Virg. 2. Æn.* &c. ¶ Accingi absolute est ad bella parari, ac instrui. *Tacit. 4. hist. c. 68.* Simul Domitianus Mutianusque accingebantur, dispari animo &c. ¶ Animos accingere futuris, *h. e.* præparare ad futura. *Valer. Flacc. Argonaut. 4.* ¶ Accingor cum infinito. *Virg. 3. Georg.* Accingar dicere pugnas Cæsaris. *hoc est* aggrediar.

Accĭno, is, n. accanto, שיר, προσᾴδω. Verbum perrari usus. Usurpavit *Diomed. Grammat. l. 2. c. 3. de accentibus*.

Accĭo, is, ivi, vel ii, itum, ire, a. 4. *chiamare*, קרא, Ger. *zuit ihm, heruffen, beschicken*, προσκαλέω, ex *ad*, & *cio*, advoco. *Cic. de Arusp. resp. c. 12.* Aruspices acciendos ex Hetruria putaremus. *Plaut. Mil. 3. 3.* Accire mortem. ¶ Translate *Cic. 5. Fin.* Qui se fatentur virtutis causa, nisi ea voluptatem acciret, ne manu quidem versuros fuisse.

Accipenser. V. Acipenser.

Accĭpio, is, epi, eptum, a. 3. recipio, tracto, interpretor, intelligo, mutuor, *pigliare, ricevere*. נשא, לקח, קבל, Ger. *annehmen, nehmen*, Gall. *recevoir, prendre*, Hisp. *tomar lo que se da*, λαμβάνω. Interdum est audire, *udire*. *Cic. in Cat.* Accipite veterem orationem Architæ. ¶ Interdum sentire, *sentire*. *Ter. in Heaut.* Aliter de amore tuo, atque est, accipis. ¶ Interdum cognoscere, *intendere*, ut Accepi, te in patriam reversurum. Accepi ex tuis litteris &c. *Cic. & al.* ¶ Interdum concipere. *Virg. l. 9. Æn.* Ventosis follibus auras accipiunt. ¶ Interdum tractare, *trattare*, tam in malum, quam in bonum. *Ter. in Adel.* Indignis sum acceptus modis. Sic magnifice accipere, hilariter, &c. apud *Plaut.* & *Cic.* sæpe. ¶ Accipere nomen, pro eo, quod vulgus dicit, recipere ad monstram. *Liv. 2. B. Pun.* Si suum nomen Dictator acciperet. ¶ Accipere ætatem dixit *Plin. l. 14. c. 7.* Cujus dulci admisto, reliquorum duritia suavitatem accipiat simul, & ætatem. ¶ Late patet hoc verbum. Dicimus enim, Accipere conditionem, colorem, fœdera, fidem, libertatem, &c. ¶ Accipio item est disputantium verbum, cum concedunt aliquid, quod alter posuit: *approvare, concedere*. *Gell. l. 18. c. 1.* Hoc ubi accepit Stoicus, & *infra*. Hoc ubi accepit Peripareticus. Sic *Terent. Heaut.* Nihil satis firmi video, quamobrem accipere hunc mihi expediat metum, *h. e.* admittere, & approbare hoc metu plenum consilium. Sic accipere legem populus dicitur, quam jubet & probat. ¶ Sumitur & pro consequi, *conseguire*, ut accipere pacem, provinciam, &c. *Justin. l. 5. c. 4.* Pacem petierunt, quam ne acciperent, opera eorum effectum est. ¶ Accipere animum quietum in aliquem. *Virg. 1. Æneid.* In primis regina quietum Accipit in Teucros animum, mentemque benignam. ¶ Accipere cœlum, pro felicem esse. *Ovid. Met. ad fi.* Quem si modo posse videre fata semel dederint, cœlum accepisse videbor. ¶ Accipio pro suscipio, *intraprendere*. *Terent. Hecyr.* Mea causa causam hanc accipite. *Plaut. Mostel. 16.* Accipiam hanc ad me litem. Accipere, pro experiri, *sentire, provare*. *Cic. l. 3. ad Q. Fr.* Magnam ex epistola tua accepi voluptatem. Sic accipere gaudium, dolorem, &c. ¶ Accipere aliquid in manus, h. e. amplificare fama supra quam par sit. *Liv. 9. B. Pun.* Omnia in manus metu augente accipiebat. ¶ Accipere in amicitiam, h. e. admittere. *Cic. ad Att. l. 2.* in societatem regni, *Liv. 4. U. C.* in numerum, *idem 10. U. C.* in civitatem, *Cic. 1. Offic.* & *Liv. ab Urb.* ¶ Accipere memoriam de aliquo. *Cic. de Amic.* Loquimur de iis amicis, quos videmus, aut de quibus memoriam accepimus. *h. e.* de quibus aliquam fieri mentionem audivimus.

Accipĭter, is, m. 3. *Sparviero*, נץ, Ger. *vvcyhe, habbich, sperber*, ἱέραξ. Nomen est commune omnibus avibus rapacibus, ut Æsaloni, Buteoni, Falconibus, &c. sic dictum ab accipiendis male avibus. *Terent. Phor. 2. 2.* Non rete accipitri tenditur, neque milvio. ¶ Tantæ est velocitatis hoc avium genus, ut inde natum sit proverb. *Accipitre ocior*, quo venuste utemur, si ad famam, vel nuncium, vel aliud quippiam detorqueatur. ¶ Translate sumitur pro avido, vel rapaci. *Plaut. Pers. 3. sc. 3.* Accipiter pecuniarum. ¶ Reperitur etiam in genere feminino. *Lucr. l. 4. v. 1003.* Accipitres somno in leni si prælia pugnasque Edere sunt persectantes visæque volantes.

Accipĭtro, as, a. 1. σπαράττω, idem ac lacero, sed obsoletum, quo usus *Nævius* apud *Gell. l. 19. c. 7.* Posuit enim accipitret pro laceret.

Accisso, as, are, n. 1. Veteres dixerunt pro ineptire, *impazzire*, ἀκκίζω, stulte facio. Derivatum ab Acco muliere fatua, quam vide suo loco. *Cic.* usus est græco verbo, pro inepte dissimulare, *Attic. 2.* Certi sumus periisse omnia: quid enim ἀκκιζώμεθα? ¶ Hinc accismus, ἀκκισμός, stulta, & inepta recusatio. Solebat enim ea femina, quæ maxime cuperet, detrectare. *Vid. Erasm. Chil. Cent. 2. Hadr. Jun. adag. 585. Cœl. Rhod. l. 17. c. 2.*

Accīsus, a, um, o. 2. כרות, περικοπείς, cæsus. *Tacit. de moribus Germ.* Accisis crinibus nudatam expellit domo. ¶ Sumitur & pro extenuato, afflicto, imminuto. *Virg. 7. Æn.* Accisis coget dapibus consumere mensas. *Liv. l. 3. c. 10.* Quamquam accisas res eorum satis constabit. Sic *accisæ opes* apud *Horat. l. 2. sat. 2. v. 113.*

Accitĭo, onis, f. *chiamata*, actus acciendi. *Arnob. l. 4. pag. 134.* Magi in suis accitionibus memorant. *h. e.* in suis Deorum evocationibus.

Accītus, a, um, *chiamato*, evocatus, accersitus, ab acio, *Curt. l. 4. c. 1.* Classis ex Græcia accita. *Vellej. 2. 69.* Accito Milone.

Accītus, us, m. 4. substant. *chiamata*. *Virg. 1. Æn. v. 677.* Accitu cari genitoris. *Cic. in Ver. 4.* Accitu Prætoris evocari.

Accĭus, m. 2. Ἄκκιος, Poeta tragœdiarum scriptor insignis. Natus traditur parentibus libertinis, Marcio, & Serano Consulibus. Ejus tragœdiæ fuerunt clarissimæ, gravitate sententiarum, verborum pondere, & auctoritate personarum. Testis *Qu. l. 10. c. 1.* Eum tamen, ut duriusculum notat *Cic. ad Att.* Sed & Licinius ferreum scriptorem appellabat, quod, dum tragœdias ex Sophocle verteret in Latinum, duriorem se præstiterit; id quod *Quintil.* pro suo candore in tempora illa rejicit. ¶ Fuit & Accius pictor insignis. Item alter historicus, de quo *Cic. l. 3. de Leg.* Item augur nobilis dissecta cote apud *Liv.* & *Cic. 1. de Divin.* Ab Accio fit Accianus. *Cicer. Fam. 9. 16.* Acciani versus.

Acclamatĭo, onis, f. *grido, gridata*, צעקה, ἐπιφώνησις, clamor. *Colum. l. 7. c. 3.* In cogendis recipiendisque ovibus acclamatione ac baculo minetur. ¶ Item vox & clamor multitudinis assentientis, probantis, laudantis, *acclamazione, applauso, viva*. *Curt. l. 9. c. 4.* Lætus his acclamationibus, *Suet. in Oth. c. 6.* Inter faustas acclamationes. ¶ Item adversantis, exsibilantis, maledicentis, *fischiata, grido*. *Cic. 2. de Orat. c. 83.* Vitanda est acclamatio adversa populi. *Id. Q. Fr. l. 2. ep. 3.* Non modo ut acclamatione, sed convicio, & maledictis impediretur. ¶ Epiphonema rhetoricorum. *Quint. l. 8. c. 5.* Est epiphonema rei narratæ, vel probatæ summa acclamatio. Sed vis hujus significationis est in epith. Summa.

Acclamĭto, as, are, frequentat. ab acclamo. *Plaut. Amph. 3. 2. v. 3.* Ea quæ sunt facta infecta esse acclamitat. *Sed editiones mire hic variant.*

Acclāmo, as, are, n. 1. *acclamare, gridare, applaudire*, קרא, צעק, Germ. *zuschreyen mit crebther stimm*, Gal. *s'ecrier en la faveur, ou defaveur de quelqu'un, luy favoriser, ou contredire par cry*, Hisp. *dar vozes, y gritos, llamar dando vozes*, ἐπικράζω, ἐπιφωνέω, *Cic. pro Cæc.* Populus acclamavit ita esse. ¶ Acclamare dicitur populus oranti aut concionanti, cum probat id quod agitur. *Suet.* narrat Jul. Cæsarem in triumphis acclamari sibi jussisse, *Veni, vidi, vici*. Acclamandi autem mos in Theatris natus, mox ad forum, & tandem in ipsam curiam translatus est. V. *Plin. l. 2. epist. 14.* & *l. 4. epist. 9.* ¶ De ritu acclamandi vide *Lips. l. 2. Elect. c. 9.* ¶ Acclamare etiam usurpatur in malam partem pro obstrepere cum indignatione, reclamare. *Paterculus 2. 4. 4.* Cum omnis concio acclamasset. *id est* reclamasset: ut ex contextu liquet.

Acclinātus, a, um, o. 1. 2. inclinatus, nomen ex particip. ἐπικλιτικός. *Ovid. Metam. 10.* Acclinataque colla mollibus in plumis, tamquam sensura reponit. *Petron. in Satyr. c. 104.* Unus ex vectoribus acclinatus lateri navis exonerabat stomachum.

Acclīnis, ne, o. 3. שפל, נטוי, ἀνάντης. adject. inclinans, propendens. *Ammian. l. 29. c. 26.* Municipium monti accline. *Virg. Æn. 10. v. 834.* Corpusque levabat Arboris acclinis trunco. ¶ Metaphorice propensus. *Horat. l. 2. sat. 2.* Acclinis falsis animus. Alii leg. *acclivis*.

Acclīno, as, are. a. 1. *inchinare*, חטה, ἐπικλίνω, ad aliquid flecto, inclino. *Ovid. 5. Metam. v. 72.* Seque acclinavit ad illum. ¶ Translate sumitur pro assentiri. *Ovid. l. 4. c. 48.* Haud gravate acclinaturos se ad causam Senatus.

Acclīvis, ve, o. 3. *erto*, נשפה, נטוי, Gal. *elevé en montant, aigu par haut*, Hisp. *cosa evesta arriba*, προσάντης, ἀνωφερής, quod est leviter erectum, acuminatum. Et proprie de ascensu dicitur, quasi in clivum acuminatum. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Ea via pars valde acclivis est. *Cæs. l. 2. B. Gall. c. 29.* Leniter acclivis aditus. *di dolce salita*.

Acclīvĭtas, atis, f. 3. *montata, l'erto*, שפי, אשר, ἀνωφέρεια. *Cæs. B. G. l. 2.* Ab flumine pari acclivitate collis nascebatur. *Colum. l. 2. c. 4.* Hac ratione difficultas acclivitatis infringitur.

Acclīvus, a, um, o. 1. 2. idem quod acclivis. *Liv. l. 8.* Placide acclivi colles. *Ovid. 5. Fast.* Leniter acclivo constituere jugo.

Acco, hujus accus, f. 4. ἀκκώ, nomen mulieris proprium, quæ ejus delirii fuisse proditur, ut cum se contemplaretur in speculo, imaginem suam perinde, ac mulierem alteram alloqueretur, de qua *Cœl. l. 9. Ant. Lect. 37.*

Accŏla, m. 1. *vicino, abitante*, יושב, קרוב, שכן, גר, תושב, Ger. *nabbar*, Gal. *voisin*, πάροικος, Vicinus prope habitans. Incola est, qui in loco, accola, qui ad locum habitat. *Liv. l. 1.* Pastor accola ejus loci. *Cic. 6. Verr. c. 50.* Accolæ, atque antistites Cereris.

Accŏlens, entis, particip. ab accolo, qui accolit, παροικῶν. *Plin. l. 36. c. 12.* Ante has est sphinx vel magis miranda, qua silvestria sunt accolentium.

Accŏlo, lis, a. 3. *abitar vicino*, שכן מקרוב, Ger. *bey vvohnen, nach vvohnen*, Gal. *demeurer auprès estre voisin*, Hisp. *morar cerça de alcun lugar*, παροικέω, ex *ad* & *colo*, juxta colo, & de aquis, montibusque dicitur. *Liv. lib. 4.* Qui Hetruscum mare, quique Tiberim accolunt. *Plin. lib. 4.* Persæ rubrum mare semper accoluere. ¶ *Accolitur*, passivum. *Plin. l. 3. c. 1.*

Accommodāte, adv. *attamente, a proposito*, כראוי, ἐπιτηδείως, apte, apposite. *Cic. 1. de Orat. c. 33.* Primum Oratoris officium esse dicere ad persuadendum accommodate. ¶ Comp. accommodatius, sup. accommodatissime. *Cic. 5. Fin. c. 9.* Sic affectum, ut optime affici possit, ad naturamque accommodatissime. *Id. in Orat. c. 33.* Ad popularem intelligentiam accommodatius.

Accommodatĭo, onis, f. 3. verbale, ipse actus accommodandi, *adattazione*, תיקון, ἐπιτηδειότης. *Cic. 1. de Invent. c. 7.* Elocutio est idoneorum verborum & sententiarum ad inventionem accommodatio. ¶ Translate. *Id. 5. Verr. c. 81.* Ex liberalitate, atque accommodatione Magistratuum, *h. e.* indulgentia, facilitate.

Accommodātus, a, um, o. 1. 2. aptus, idoneus, *atto, aggiustato*, טוב, ἐπιτήδειος, ἁρμοστός, ut accommodatus ad consolandum. *Cic. Fam. 5. 16.* ¶ Comparat. apud *eumd. pro Cluent. c. 1.* Accommodatior concionibus. Superlativ. *Plin. 13. 3.* Ægyptus
accom-

accomodatissima unguentis. ¶ Accomodatus, pro propenso. *Cic. Verr. 3.* Ad summum Græcorum otium potius, quam ad vim aut tumultum accommodati. Et *Verr. 5.* Accommodatus ad flagitia. *Celsus l. 5. c. 19. n. 26.* Accommodata adversus morsus emplastra. *Quintil. l. 4. c. 4.* Accommodatus in aliquam rem.

Accommŏde, adv. affertur in Lexicis quibusd. ejus superl. ex *Quintil. l. 4. c. 1.* Cui accommodissime jungi initium sequentium poterit: sed libri meliores hab. *commodissime*.

Accommŏdo, as, a. 1. commodo, apto, refero, & ad tempus rego, adhibeo, apte colloco, *acconciare, adattare*, תקן, הכין, Ger. *zufugen*, Gal. *accommoder, approprier*, Hisp. *acomodar, ajuntar*, ἐφαρμόζω. *Cic. l. 2. de Orat. c. 61.* Coronam sibi ad caput accomodanti. *Id. l. 1. Off.* Qui se ad magnas res gerendas accommodavere. ¶ Dicitur etiam, accommodare se ducem & assertorem alicui. *Suet. in Galba c. 9.* & apud *eumd. in Tiber. c. 48.* accommodare se alicui. *h. e.* sequi ejus partes. ¶ Aliquando est pro Commodo. *Cic. Fam. 13. ep. 2.* Peto, ut ei de habitatione accommodes. ¶ Apud JCtos accommodare est benigne, & ex æquo & bono contra summi juris regulas concedere. *leg. Filio. D. de ritu nuptiar.* ¶ Item interponere, ut accommodare auctoritatem. *Ulpian. Dig. l. 26. tit. 8. leg. 1.* & accommodare fidem, *Cajus ibid. l. 34. tit. 9. leg. 10.*

Accommŏdus, a, um, o. 1, 2. *atto, buono*, idem, quod accommodatus, aptus, idoneus. *Virg. 11. Æn. v. 522.* Vallis accommoda fraudi.

Accongĕro, is, essi, estum, a. 3. idem quod congero. *Plaut. Truc. 1. 2. 17.* Nam ego huic dona accongessi.

Accorpŏro, as, are, a. 1. adjungo, admisceo. *Ammian. l. 16. c. 13.* Ut damnatorum Petita bonis suis accorporarent. Adde *Solin. c. 37.*

Accrēdo, dis, a. 3. *credere*, האמין, ἐπιπείθομαι, Ger. *zusammen stimen, eines sinns, odes eider, meynung seyn, vervvilligen*, ex *ad*, & *credo*, ad id, quod creditur, accedo, assentior. *Nepos in Datam. c. 3. Plaut. Asin. 3. 3. 37.* & *Horat. l. 1. ep. 15. v. 25.*

Accredŭo, duis, a. 3. *consentire*, idem quod accredo. *Plaut. Asin. 5. 2. 4.* Neque mi post hac quicquam accreduas, si hujus rei me esse mendacem inveneris.

Accrementum, i, n. 2. verbale ab accresco, incrementum, *accrescimento*, תוספת, ἐπαύξησις: *Plin. l. 9. c. 2.* Mollique, ac fertili accremento. Sed *Harduinus* ex MSS. rectius legit *nutrimento*.

Accresco, is, ere, n. 3. *crescere, aumentarsi*, רבה, Ger. *vvachsen*, Gall. *croitre, accroitre*, Hisp. *acrecentar, aumentarse*. ἐπιγίνομαι, ex *ad*, & *cresco*, augeor, *Cic. 2. de Invent.* Flumen subito accrevit. *Liv. l. 1. c. 54.* Vana fides accrescit. ¶ Item pro adjungi. *Plin. l. 2. epist. 8.* Veteribus negotiis nova accrescunt. ¶ *Jus accrescendi* apud JCtos est, quo hereditatis, vel rei legatæ pars deficiente aliquo coheredum, alteri attribuitur. *Ulpian. Dig. l. 37. tit. 1. leg. 3.*

Accretĭo, onis, fem. 3. *accrescimento*, αὔξησις, verbal. ab accresco, incrementum, ipse actus accrescendi. *Cicer. 1. Tusc. c. 27.* Accretio Lunæ, ac diminutio.

Accrētus, a, um, adject. *cresciuto*. *Sever. in Ætna v. 435.* Et lapis accretus regerendis ignibus aptus. ¶ Scribitur & *adcretus*.

Accubatĭo, onis, f. 3. verbale, actus ipse accubandi, *il sedere a tavola*, מסב, ἀνάκλισις. *Cic. de Senect. c. 13.* Accubatio epularis amicorum. Al. leg. *accubitio*. *Spart. in Vero c. 5.* Accubationes, ac mensas de rosis, ac liliis fecit. (Al. *accubitiones*; al. *accubitationes*) *Cic. de Offic. l. 1. c. 26.* Status, incessus, sessio, accubatio. Al. *accubitio*.

Accubitalĭa, um, n. 3. lecti strati, in quibus accumbebant, ἀνακλιντήρια, vel stragula, quibus hujusmodi lectuli solent operiri. Vid. *Cæl. l. 26. c. 29.* & *l. 27. c. 25.* *Trebell. Poll. Claud. c. 14.* Accubitalium Cypriorum paria duo.

Accubitio. Accubitatio. V. Accubatio.

Accubĭto, as, n. 1. frequentat. ab accubo. *Sedul. in princip. operis:* Dignatus nostris accubitare toris.

Accubitorĭus, a, um, o. 1. 2. ut, accubitoria vestimenta. *Petron. Satyr. c. 30.* Sed al. *cubitoria*.

Accubĭtum, i, n. 2. *seggia da stare a tavola*, משכב, Ger. *ein gentschen, oder lotterbeth aoffdem man am tag schlafft*, ἀνακλιντήριον, sedes cœnatoria triclinio similis, quæ postquam triclinares lecti in desuetudinem abierunt, ad accumbendum mensæ adhibita est. *Lamprid. in Heliogab. c. 19.* & *in Alex. Sev. c. 34.*

Accubĭtus, tus, m. 4. *lo star in giù, il giacere*, משכב, מסב, ἀνάκλισις, ipse accubandi actus. *Stat. l. 1. Achill. v. 109.* & *Plin. l. 8. c. 2.* Plenis hominum tricliniis accubitu iere per lectos. ¶ Accubitus primus significat primo quidem actionem primi accumbentis, deinde locum primi accubitus.

Accŭbo, n. 1. accumbo, cubo, discumbo, *star appresso*, שכב, Gal. *giter aupres, estre couché aupres*, Hisp. *assentarse cerca alcuno*, παρακατακλίνομαι, juxta cubo. *Virg. 6. Æn.* Furiarum maxima juxta accubat. *Plaut. in Asi.* Accubat mecum. ¶ Et pro adjacere, *esser vicino*. *Suet. in Cæs.* Theatrum Tarpejo monti accubans.

Accubuo, adverb. ut *assiduo*, signif. accumbendo. *Plaut. Truc. 1. 4. 68.* Immo hercle vero accubuo mavelim.

Accūdo, is, a. 3. *batter denari*. *Plaut. Merc. a. 2. sc. 3. v. 96.* Tres minas accudere etiam possum.

Accumbo, is, n. 3. *giacere appresso*, ישב אצל, Ger. *darbey sitzen*, juxta cubo. *Plaut. in Most.* Cave, ut prius in via accumbas. ¶ Est & accumbere, κατακεῖσθαι, in convivio esse. Cubabant enim antiqui vescentes. *Cic. l. 9. Fam.* Accubueram hora nona. *Id. pro Mur. c. 35.* Accumbere in robore. *Virg. 1. Æn. v. 79.* Epulis accumbere divum. ¶ *Accumbere aliquem* pro *apud aliquem*, quod aliqui in verb. *Accubo* notare solent. *Plaut. Menech. 3. 2. v. 11.* Scortum accubui. & *a. 5. v. 82.* Potavi, atque accubui scortum. ¶ Sic *accumbere mensam*, *Acc.* apud *Non. c. 4. n. 487.* ¶ *Summus*, & *supra accumbere* dicebatur, qui ad caput lecti accumbebat: qui post ipsum, medius: qui tertio loco, *infra*; si quartus conviva adesset, imus. Inter tres lectos medius erat honoratior. *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 20.* Summus ego, & prope me Viscus Turinus, & infra, Si memini, Varius. *Plaut. Pers. 5. 15.* Tu Sagaristio, accumbe in summo.

Accumulāte, adverb. חמרים חמרים, *accumulatamente, abbondantemente*, σωρηδόν. *Apul. l. 10. A. A.* Omnia prolixe, accumulateque pollicetur. *Auct. ad Herenn. l. 1.* Hoc accumulatissime tuæ largiamur voluntati.

Accumulatĭo, onis, f. 3. ἐπισώρευσις, verbale, a *Plin. l. 17. c. 26.* recensetur inter arborum morbidarum remedia, quod fit cum terra circa eas aggeratur, ut tectiores sint radices: Italice *rincalzamento*, cui contrar. est *ablaqueatio*.

Accumulātor, oris, m. 3. qui accumulat. *Tacit. Annal. 3. c. 30.* Opum accumulator.

Accumŭlo, las, a. 1. *ammassare*, Gall. *ammasser, accumuler, entasser*, Hisp. *amontonar*, ἐπισωρεύω, amplifico, & quasi ad cumulum addo. *Cic. in Rul. 2. c. 2.* Auget, addit, accumulat. Construitur autem fere cum accus. & ablat. ¶ Accumulare vitem, arborem, aut aliquid simile, est circum arbores aggerare terram, *rincalzare*, cui contr. est ablaqueare. *Plin. l. 10. c. 19. l. 18. c. 24.* & *l. 19. c. 5.*

Accurāte, adverb. diligenter, studiose, *diligentemente, squisitamente*, היטב, השכם בקר, ἐπιμελῶς. *Cic. ad Brut.* Litteris tam accurate scriptis. *Id. l. 1. de Fin.* Accuratius explicari. *Id. Fam. l. 5. ep. 17.* Accuratissime tutari. *Id. pro Arch. c. 8.* Accurate & cogitate scribere.

Accuratĭo, onis, f. 3. verbal. cura, diligentia, actus ipse accurandi, *diligenza*, ἐπιμέλεια. *Cic. de cl. Orat. c. 67.* Inveniendis componendisque rebus mira accuratio.

Accurātus, a, um, o. 1. 2. cura magna factus, exquisitus, meditatus, *fatto con diligenza*, מפוקד, חרד, ἐπιμελής, *Cic. Fam. l. 13. ep. 17.* Accurata commendatio. *Id. Attic. l. 7. ep. 3.* Accuratissima diligentia. *Liv. l. 3. c. 37.* Accuratior delectus. ¶ Absolute. *Plaut. Bacch. 3. 6. 21.* Ille quod in se fuit, accuratum habuit. h. e. curavit. *Id. Mil. 3. 1. 20.* Accurato opus est. *ci vuol diligenza*.

Accūro, ras, a. 1. *diligentemente operare, far con accuratezza*. השים לב, חרד, Germ. *fleissig versorgen, in acht haben*, Gal. *soigneusement faire quelque chose*, Hisp. *cuidar, poner cuidando*, ἐπιμελοῦμαι, diligenter curo. *Plaut. Epid. 5. 1.* Accurentur hospites. *Cic. de Inv.* Melius accurantur. ¶ Accurare pensum, proverbialis sermo. *Plaut. in Bacch. 5. 2.* Ego pensum meum lepide accurabo. *hoc est*, curabo, ut efficiam, quod mihi mandatum est. ¶ Accurare prandium alicui. *Plaut. Menæch. 1. 3.* h. e. præparare.

Accurro, is, accurri, rere, n. 3. ad aliquid curro, ex ad, & curro, *accorrere*, רוץ, προστρέχω, *Cic. 1. de Divin.* Ita nobis dicto audientes sunt, ut simul atque velimus, accurrant. ¶ *Accurritur* impersonale. *Tacit. Annal. 1. c. 21.* Accurritur ab universis. ¶ In præterito habet accucurri. *Cic. Off. 3. c. 31.* Accurrisse Romam dicitur. *Petron. Sat. circa init.* Paulo ante in conductum accucurrit.

Accursus, us, m. 4. *concorso*. *Tac. l. 1. Annal.* Accursu multitudinis protectus.

Accusabĭlis, le, o. 3. *riprensibile, biasimevole*, אשם, ריב, ἐπιμεμπτος, quod accusatione dignum est. *Cic. 3. Tusc. c. 35.* Quorum accusabilis est turpitudo.

Accusatĭo, onis, f. 3. *accusazione, accusa*, טענה, תוכחה, κατηγορία. *Cic. de cl. Orat.* Accusationem factitavit. ¶ Inter accusationem, & maledictionem hoc interest, quod accusatio crimen desiderat, rem ut definiat, hominem ut notet, argumento probet, teste confirmet, maledictio autem nihil habet propositi præter contumeliam. Ita *Cic. pro Cœl. c. 3.*

Accusatīvus, a, um, o. 1. 2. מוכיח, κατηγορικός, per quod quis accusatur. Hinc accusativus casus dictus est, הפעיל, αἰτιατική, quia per hunc vel accusamus, vel laudare videmur, unde & Laudativus dicitur. *Quintilian. l. 7. c. 9.* Accusativi geminatione facta Amphibologia solvitur ablativo.

Accusātor, oris, m. 3. qui accusat, *accusatore*, κατήγορος. *Cic. pro Rosc. Am. c. 20.* Accusatores multos esse in civitate, utile est. *Idem in orat. c. 4.* Accusator firmus & verus.

Accusatōrie, adv. *accusatoriamente*, כמוכיח, κατηγορικῶς. *Cic. 5. Verr. c. 70.* Non agam tecum accusatorie. Adde *Liv. l. 40. c. 12.*

Accusatōrius, o. 1. 2. *pertinente ad accusa*, κατηγορικός, quod ad accusationem pertinet. *Cic. pro Clu. c. 4.* Accusatorio animo.

Accusātrix, icis, f. 3. ab accusator, *accusatrice*, ἡ κατήγορος, αἰτιάτειρα. *Plaut. Asin. 3. 1. 10.* Tu mihi accusatrix ades.

Accusātus, a, um, o. 1. 2. מוכח, particip. incusatus, reprehensus, in judicium vocatus. *Nepos 4. 2. 6.* Accusatus capitis. *Id. 6. 3. 4.* Accusatus crimine.

Accusĭto, as, avi, atum, a. 1. frequent. ab accuso. *Plaut. Most. 3. 2. 23.* Nihil erit, quod Deorum ullum accusites.

Accūso, as, a. 1. *accusare*, Gal. *accuser, reprendet*, Hisp. *accusar delante al que puede punir*, קטרג, הוכיח, רגל, דלטין, κατηγορέω, frequentativum ab accudo, ut docet *Priscianus*, ex *ad*, & *cuso*, quod a *cudo* deducitur, ex quo composita Incuso, Excuso, & Recuso. Quamquam non desint, qui dicant, Accuso ex *ad*, & *causa*, seu *causor*, componi. Accusare, *ait Valla*, est apud judicem, vel alium, & aliquando apud illum, quem accuses, ostendere, aliquem peccasse. Dicimus autem, Accusare furti, vel crimine, vel de crimine furti; Accusare capitis vel rei capitalis. Exempla passim occurrunt apud *Cic. Livium, Nepotem*, & alios. ¶ Incusare, est alterius mores reprehendere, & plerumque cum querela, quod ab illo injuria sis affectus. Qui dixerunt Incusare de majoribus dici, Accusare de paribus, vel minoribus, errant. ¶ Dicitur etiam accusare pro simpliciter reprehendere, objurgare privatim. *Terent. Heaut. 1. 1. v. 49.* Quotidie accusabam: Hem! Tibi ne hæc diutius licere speras facere me vivo patre? Sic, accusare inertiam alicujus, vel inertiæ, aut de inertia. ¶ Accusare tabulas. *Quintil. l. 5. c. 5.* h. e. falsas esse ostendere.

Acdestis, is, m. Jovis filius ex petra, quam ille, casu effuso semine, polluerat. *Arnob. l. 5. pag. 158.*

Acdestĭus, a, um, ad Acdestim pertinens. *Arnob. l. 5. pag. 163. & 165.*

* Accedaria. V. Acetaria.

* Acedon. V. Acetum mel.

Acentēta, ἀκέντητα, *Plin. l. 37. c. 2.* dici ait crystalla, quæ adeo pura sunt & nitida, ut nullis macularum punctis distinguantur.

Acēo, es, acui, n. 2. *esser acetoso*, חמץ, מרר, קהה, Ger. *sauver, oder zu essig vverden*, ὀξίζω. *Cato de re rust. c. 148.* Vinum, quod neque aceat, neque muceat. *Ulpian l. 9. Dig. de Contrah. empt.* Vinum acuit.

Acephălus, a, um, *senza capo*, בלי ראש, ἀκέφαλος, sine capite. Acephali dicti sunt quidam Hæretici, qui unam in Christo naturam agnoscebant. Ita autem appellati sunt, quia, ut scribit *Isider. l. 8. Orig. c. 6.* quis eorum fuerit auctor, & caput, ignoratur.

Acer, ĕris, neutr. gen. *Acero*. σφένδαμνος. *Plin. l. 16. c. 15.* Acer operum elegantia, ac subtilitate cedro secundum. *Ovid. 1. Amor. el. 11.* At nuper vile fuistis acer.

Acer, hæc acris, hoc acre, o. 3. *agro, brusco*, ὀξύς, חומץ, מר, קומה, חרוץ, Ger. *savverbiter*, Gal. *aigre*, Hisp. *agro, fuerte*, a quo acrior, & acerrimus: proprie ad vinum, acetum, & hujusmodi pertinet. *Col. l. 3.* Acri aceto. Et *acres cibi* dicuntur, qui acrimoniam habent, & quasi mordaces sunt, ut sinapi, allium, cæpæ. *Plin. l. 11. c. 35.* Omnia in cibis acria. ¶ Transfertur ad alia, & modo pro forti ponitur, *forte*. *Virg. Æn. 9.* Acrem Turnum. ¶ Modo pro veloci, *veloce*. *Idem l. 4.* Acri gaudet equo. ¶ Modo pro acuto, *acuto*. *Cic.* Acri ingenio. ¶ Modo pro vehementi, *acuto*. *Idem in Hort.* Theopompo acrius. Modo pro diligente, *diligente*. *Virg. 2. Georg.* Jam tum acer curas venientem extendit in annum. ¶ Modo pro severo, *severo*. *Cic. 1. Offic.* Acres animadversores vitiorum. ¶ Modo pro aspero, *crudele*. *Id. in Lælio*, Acerrimus inimicus. ¶ *Acre* pro *acriter* adverbii modo positum. *Sall. 4. hist. apud Non. c. 2. n. 490.* Omnes ut in secunda re, pariter acre invadunt. *Apul. l. 10. Metam.* Acre comminari. *Pers. Sat. 4. v. 34.* & acre despuat in mores. ¶ Reperitur & *acra* in ablativo tamquam a recto *acrus*. *Pallad. in Aug. tit. 5.* Si ex nimis acra dulcem fieri velis. Sic *acre piper* dixit *Plin. Valer. l. 2. c. 45.* ¶ Superlativum *acrissimus* pro *acerrimus* legitur *leg. 4. Cod. de incest. & injust. nupt.* ¶ Reperitur etiam *acris* in masculino. *Enn.* apud *Priscian. l. 5.* Somnus acris. ¶ Et *acer* in feminino. *Id. ibid.* Acer hiems.

Acerātus, a, um, o. 1. 2. ut aceratum lutum, quod est cum paleis mistum. *Fest.*

Acerbātus, a, um, acerbus factus. *Tertul. in Apol. cap. ult.*

Acerbe, adv. *acerbamente*, בפגה, במרירות, πικρῶς, immature, amare. ¶ Translate sumitur pro dure, severe, aspere, crudeliter. *Cic. 1. Off.* Ea bella minus acerbe gerenda sunt. *Id. 1. Tusc.* Atqui ab hoc acerbius exigit natura, quod dederat. *Liv. c. 2.* Ut quisque acerbissime crudelissimeque dixit, &c.

Acerbĭtas, atis, f. 3. *acerbità*, קשי, מרירות, κότος, πικρία, asperitas illa in fructibus immaturis, quæ terrestri quadam substantia linguam contrahit, exsiccat atque exasperat. *Cic. pro Planc.* Fructus non lætos, & uberes, sed magna acerbitate permistos tulissem. ¶ Translate sumitur pro quacumque asperitate, pro duritie. *Cic. 4. Fin.* Nec acerbitatem sententiarum, nec disserendi spinas probavit. ¶ Item pro severitate. *Cic. 1. Off.* Atque etiam illud ipsum, quod acerbitatis habet objurgatio, &c. ¶ Item pro immanitate, crudelitate, feritate, barbarie. *Cic. de Am.* Apud quem evomat virus acerbitatis suæ. ¶ Item pro tristitia, ægritudine, dolore, cruciatu, molestia. *Cic. in Catil.* Ut omnes acerbitates, omnes dolores, cruciatusque perferrem. ¶ Item pro calamitate, ærumna, infortunio, periculo, adversitate, rebus adversis. *Cic. pro Planc.* Nunc timeo, ne nihil tibi præter lacrymas queam reddere, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudisti. ¶ Acerbitas etiam vocatur vitium, quod illi virtuti opponitur, quam Arist. φιλίαν dixit, qua præditos Latini comes, jucundos, suaves dicunt. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1.* Si implacabiles iracundiæ sunt, summa acerbitas est, sin autem exorabiles, summa lenitas.

Acerbitūdo, inis, f. 3. idem, ac acerbitas. *Gell. l. 13. cap. 3.* Sicut autem nihil quicquam interest, suavitudo dicas, an suavitas, sanctitudo, an sanctitas, acerbitudo, an acerbitas, &c.

Acerbo, as, a. 1. *inacerbire*; קהה, המר, πικραίνω, acerbum reddo. ¶ Translate sumitur pro exasperare, exaggerare, amplificare, facere atrocius. *Virg. 11. Æn.* Vel cum se pavidum contra mea jurgia fingit, artificis scelus, & formidine crimen acerbat. Al. *acervat*. *Claud. l. 1. in Ruf.* Et exiguum stimulando vulnus acerbat.

Acerbum, i, subst. n. 2. acerbitas. *Cic. ante exil.* Nihil duri, nihil acerbi mihi erit, quod Rempublicam tutabitur. *Ovid. l. 5. Trist. el. 2.* Detrahat ut multum, multum restabit acerbi.

Acerbus, a, um, o. 1. 2. *acerbo, immaturo*, קשה, מרירי, חמוץ, πικρός, στρυφνός, quod gustu asperum est, & proprie de fructibus immaturis dicitur. Differt ab austero, ut majus a minore. Nam quæ vehementer astringunt, acerba dicuntur, quæ mediocriter, austera. *Pl. l. 15. c. 27.* Interim quæ sunt communia & pomis, omnibusque succis, saporum genera tredecim reperiuntur, dulcis, suavis, pinguis, amarus, austerus, acer, acutus, acerbus, acidus, salsus, &c. ¶ Transfertur etiam ad alia. *Lucr. l. 2. v. 471.* Neptuni corpus acerbum. *id est*, aqua maris aspera, & amara. ¶ Translate quoque sumitur pro omni eo, quod ante tempus contingit, ut Acerbus interitus, pro morte immatura, ideoque graviore, atque amariore. *Cic. 4. Tusc.* Angor est ægritudo premens, luctus, ægritudo ex ejus, qui charus fuerit, interitu acerbo. ¶ Item pro intempestivo, importuno. *Hor. in Arte, ad fin.* Indoctum, doctumque fugat recitator acerbus. ¶ Item pro imperfecto. *Cic. de Prov. Cons.* Impolitæ vero res, & acerbæ si erunt relictæ, &c. ¶ Item pro tristi, molesto, duro. *Plaut. Pœn.* Acerba Amatio est. *Hoc est*, dura, & toleratu difficilis. *Cic. 2. de Or.* Nihil mihi ad existimationem turpius, nihil ad dolorem acerbius accidere posse. ¶ Item pro misero, calamitoso, funesto, luctuoso, indigno, *Virg. 5. Æn.* At pater Æneas casu concussus acerbo. ¶ Item pro severo, terrico, aspero, horrido, cui opponitur lenis, sive mansuetus. *Cic. 2. de Or.* Eaque omnia, quæ proborum, demissorum, non acrium, non pertinacium, non litigiosorum, non acerborum
sunt,

sunt, valde benevolentiam conciliant. ¶ Item pro crudeli, immitti, immani. *Virg.* 5. *Æn.* Et sævire animis Entellum haud passus acerbis. ¶ Item pro infenso, inimico. *Cic. l.* 1. *Fam. epist.* 4. Eo die acerbum habuimus Curionem. ¶ Post acerba prudentior, adagium in eum, qui suo malo redditus est cautior. ¶ Poetæ usurpant acerba in num. pl. & in genere neutro pro adverbio acerbe. *Lucr. lib.* 5. *v.* 34. Asper, acerba tuens, immani corpore serpens. *h. e.* torve. *Ovid. ep.* 8. Nox ubi me thalamis ululantem, & acerba gementem condidit. ¶ Comp. acerbior, sup. acerbissimus. *Cic. pro Quinct.* Acerbum est ab aliquo circumveniri, acerbius a propinquo. *Id. Att. lib.* 10. Ut illi egenti, ac perditæ multitudini in odium acerbissimum venerit.

* Acernĕus, a, um. Acernus, σφενδάμνινος. Acernea pocula. *Venant. Fort. l.* 1. *Epist. ad Gregor. Pap.*

Acernus, a, um, o. 1. 2. quod ex acere confectum est, σφενδάμνινος. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 112. Præcipue cum jam hic trabibus contextus acernis staret equus.

Acerōsus, a, um, aceribus, hoc est paleis plenus, ut Acerosum far, *Lucil.* apud *Non. c.* 5. *n.* 97.

Acerra, æ, f. 1. מחתה, λιβανωτρίς, θυμιατήριον, ara, in qua ante mortuum odores incendebantur, vel, ut alii malunt, arcula, in qua thus reponitur, quam vulgus naviculam a figura vocat. *Fest.* ¶ *Acron in Horatium* thuribulum vocat. *Virg.* 5. *Æn.* Et plena supplex veneratus acerra.

Acerræ, *Acerra*, ἄκερραι, urbs est Campaniæ, quam Clanius amnis præterfluit. *Virg.* 1. *Georg.* Vacuis Clanius non æquus Acerris.

Acerrānus, a, um, ad Acerram oppidum pertinens. *Liv. l.* 23. *c.* 17.

Acersecŏmes, ἀκερσεκόμης, idem quod intonsus, sive capillatus, ab α privat. & tondeo: κείρω, Apollinis epitheton. *Juvenal.* usurpat pro catamito, *sat.* 8. *v.* 128. Si nemo tribunal vendit acersecomes.

Acervālis, & le, o. 3. quod ad acervum spectat, quod congregat, vel congregatur in acervum, ut *Argumentatio acervalis*, qua multa simul argumenta acervantur, quæ Græce *sorites* dicitur, qua Chrysippus utebatur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 4. Aut quemadmodum soriti respondeas? quem, si necesse sit, Latino verbo liceat acervalem appellare. Sed nihil opus. Ut enim ipsa Philosophia, & multa verba Græcorum, sic sorites satis Latino sermone tritus est.

Acervātim, adv. *in cumulo*, σωρηδόν, ἀθρόως, לחמרים per acervos, conjunctim. *Hirt. de B. Alex. c.* 31. Plerique acervatim se de vallo præcipitaverunt. *Col. l.* 9. *c.* 13. Sub favis acervatim enectæ reperiuntur. ¶ Usurpatur & translate, ut *Acervatim dicere*, id est, omnia simul, summatim, promiscue, & nullo servato ordine. *Cic. pro Cluent. c.* 10. Acervatim jam reliqua, Judices, dicam.

Acervatio, onis, f. 3. *ammassamento*, σώρευσις, צבור actus acervandi, congregatio, accumulatio. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Homini cibus utilissimus, simplex; acervatio saporum pestifera, & condimenta perniciosiora. ¶ Acervatio item genus est Figuræ Rhetoricæ, qua multa simul recensentur, quæ etiam frequentatio appellatur. V. frequentatio. ¶ Item genus argumentationis, quod Græce sorites dicitur. V. sorites.

Acervātus, a, um, adject. *ammassato*. *Liv. l.* 3. *cap.* 34. Immensus aliarum super alias acervatarum legum cumulus.

Acervo, as, a. 1. *ammassare*, *accumulare*, σωρεύω, צבר, in acervum congero, accumulo. *Plin. l.* 26. *c.* 4. Plura undique acervabimus. ¶ Translate *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Acervare verba, & sensus.

Acervus, i, m. 2. *cumulo*, *mucchio*, *massa*, σωρός, ὄγκος, θημών, תל, cumulus. Acervus, minutarum proprie rerum congeries est, ut frumenti, & leguminis, & salis. Differt a strue, strage, sarcina. Nam strues est præcipue lignorum, strages cadaverum interfectorum uno in loco jacentium, sive hominum, sive brutorum: sarcina utensilium. *Virg.* 1. *Georg.* Populatque ingentem farris acervum curculio. *Cic.* 5. *Tusc.* Videamus, ne, ut acervus ex sui generis granis, sic beata vita ex sui similibus partibus effici debeat. *Id. in Rull.* 2. *c.* 22. Vix jam videtur locus esse, qui tantos acervos pecuniæ capiat. *Id. in Phil.* Tanti acervi nummorum apud istum construuntur, ut jam appendantur, non numerentur pecuniæ. *Id. in Catil.* 3. *c.* 10. Acervis corporum redundavit. ¶ Bos apud acervum, prov. de splendide, ampliterque viventibus, vel, ut ait *Suidas*, de iis, qui in media rerum copia constituti, non fruuntur bonis præsentibus frui. ¶ Translate dicitur de rerum affluentia, ut Acervus bonorum, cum opes non pondere, neque numero, sed acervatim congestas, & ipso cumulo infusas intelligimus. ¶ Transfertur etiam ad res incorporeas. *Cic. pro Scylla c.* 27. Quantos acervos facinorum reperietis? ¶ Item per translationem ita sorites vocatur, quia pronuntiata multa accumulat. *Pers. sat.* 6. *in fin.* Inventus, Chrysippe, tui finitor acervi.

Acesco, is, sine præt. & sup. n. 3. *inacetire*, *agrirsi*, *inagrire*, ὀξύνομαι, ὀξίζω, acidus fio. *Horat. in epist.* 2. *l.* 1. *v.* 54. Sincerum est nisi vas, quodcumque infundis, acescit. *Col. l.* 13. *c.* 26. In quo agro vinum acescere solet.

* Acĕsis, is, f. *borrace*, ἄκεσις, genus Chrysocollæ aridæ, exsiccandi & contrahendi vim habens. *Plin. l.* 33. *c.* 5.

Acesta, Ἀκέστη, urbs Siciliæ, ab Aceste Rege dicta. *Virg. Æn.* 1. *v.* 718. Urbem appellabunt permisso nomine Acestam. ¶ Postea *Segesta* dicta est. In hac partem suorum reliquit Æneas, Italiam petens.

Acestes, tæ, Ἀκέστης, filius fuit Crinisi fluminis Siciliæ, & Egestæ mulieris Trojanæ. Vid. *Serv. in illud Æn.* 1. *v.* 554. Trojanoque a sanguine clarus Acestes. ¶ Item *Acestes* flu. est Indiæ, navigabilis, juxta quem Alexander Bucephalam urbem condidit.

Acestēus, a, um, ἀκεστεύς, ad Acestam urbem pertinens. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Acetabulum, i, n. 2. ὀξύβαφον, ἔμβαφον, כלי חמץ, vas acetarium. *Isid. & Apic. l.* 8. *c.* 7. ¶ Per translationem ita appellatur mensuræ genus, quod heminæ quartam partem continet, i. e. drachmas quindecim, *foglietta*, Græcis, κοτύλη. *Plin. l.* 21. *c. ult.* Cum acetabuli mensura dicitur, significat heminæ quartam partem, i. e. drachmas quindecim. *Id. l.* 18. *c.* 7. Coriandri selibra, salisque acetabulo. *Cels. l.* 5. *c.* 24. Instillaturque subinde quam optimi mellis acetabulum. ¶ Hoc nomen a vasculo acetario translatum fuit ad significandum sinum, seu cavum, in quo caput femoris volvitur, quod Græce κοτύλη, κοτυληδὼν dicitur בית ירך. Nempe quia os hoc figuram habet oxybaphi, quippe est forma orbiculari, cava, & sine marginis latitudine, ut Marcellus ad Dioscoridem annotavit. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Item ossa ex acetabulis pernarum, circa quæ coxendices vertuntur. ¶ Simili translatione acetabula dicuntur cavitates in brachiis polyporum, cancrorumque, similiumque animantium. *Plin. l.* 9. *c.* 29. *de polypis*. Cetero per brachia velut acetabulis dispersis eo hausto quodam modo, cui adhærescunt, tenent supini, ut avelli non queant. ¶ Acetabula sunt etiam præstigiatorum vascula, sive caliculi, quibus astantium oculos præstringunt. *Sen. l.* 6. *ep.* Ista sine noxa decipiunt, quomodo præstigiatorum acetabula, & caliculi, in quibus me fallacia ipsa delectat. ¶ Latini etiam herbam quamdam vocant hoc nomine quam & Græci κοτυληδόνα, quod folia habeat concava, & quodammodo in acetabuli formam tornata. Alio nomine umbilicus Veneris dicitur. ¶ Denique acetabulum dici potest de rebus omnibus, quæ similitudinem quamdam vasculi acetarii referant. *Quinct. l.* 8. *c.* 6. *de Catachresi*, Mille sunt hæc: & acetabula quicquid habet, & pyxides cujuscumque materiæ sunt, & parricida, matris quoque, aut fratris interfector. ¶ Legitur & Acetabula, æ, f. gen. apud *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 5. Ubi V. Scaligerum.

Acetāre dicebant Vet. quod nunc dicimus agitare. *Festus*. ¶ Neutra significatione est acescere apud *Apul. de herb. cap.* 3.

Acetarĭa, orum, *insalata*, ὀξύβαφα, ירק, sunt herbæ, quæ crudæ eduntur conditæ aceto, sale, oleo. *Plin. l.* 20. *c.* 20. *de portulaca*: Stomachum in acetariis sumpta corroborat. ¶ Prisci etiam hortos ipsos *acetaria* vocabant, inquit *Herm. Barbarus* ad *Plin. l.* 19. *c.* 4. sed ibi Plinius videtur loqui de hortensibus, non hortis. Sunt qui putent *acetaria* dici etiam carnes minutatim in aceto concisas, sed non probant.

* Aceto. V. Acetare.

Acētum, i, n. 2. *aceto*, חמץ, ὄξος, ὀξάλμη, vinum acidum. *Cic. in Hort.* apud *Non. c.* 4. *n.* 17. Quod alterius ingenium sic dulce, ut acetum Ægyptium, alterius sic acre, ut mel Himettium dicimus. ¶ Translate sumitur pro mordacitate. *Hor. lib.* 1. *Serm. sat.* 7. *v.* 32. At Græcus postquam est Italo perfusus aceto, *i. e.* Itala mordacitate reprehensus est. ¶ Item pro acrimonia, indignatione. *Plaut. Bacch.* 3. 3. Nunc experiar, sit ne acetum tibi peracre in pectore. *Erasmus* astutiam intelligit. ¶ *Tacitus* 5. *hist. c.* 6. cum de bitumine Judææ tradit, acetum videtur appellasse liquorem, qui jam concrevit in crustam; quod in aceto fieri solet.

Acētum mel, ἄποτον μέλι, דבש ראש, portio melis purior, quæ sine expressione ulla, sua sponte defluit. *Plin. l.* 11. *c.* 15. ubi quidam aliter legunt.

Achæa, ἀχαία, Sarmatiæ Asiat. vicus, ad Pontum Eux. *Ptol.* ¶ Achæa Ceres cognominata est, Suida teste, a luctu & anxietate, id est ἄχος quem habuit ob Proserpinæ filiæ raptum. ¶ Achæa Pallas dicta est, cujus templum, referente *Arist. l. de mirabil.* apud Daunios Apuliæ pop. fuit: in quo antiquitus fuisse tradit cum alia, tum secures, & enses, ceteraque Diomedis, & ejus sociorum arma.

Achæi, Ponti accolæ, Orchomeniorum colonia, de quibus *Ovid. de Pont. l.* 4. *el.* 10. Nec potes infestis conferre charybdin Achæis. ¶ Item Achæi Thessaliæ populi. *Steph.* V. Achivus. ¶ Item Laconiæ incolæ. V. Achæus.

Achæĭas, iădos, quæ ex Achaja est. *Ovid. epist.* 3. Inter Achæiadas longe pulcherrima matres. Sunt qui legunt *Achaiadas*.

Achæmĕnes, Ἀχαιμένης, primus Rex Persarum Cyri avus, a quo multi insequentium regum nomen sumpsere. *Horat. Carm. l.* 2. *Od.* 12. Num tu quæ tenuit dives Achæmenes &c.

Achæmenĭa, Ἀχαιμενία, pars Persidis, ab Achæmene Ægei filio, unde Achæmenius, a, um, adject. *Horat. Epod.* 13. Nunc & Achæmenia perfundi nardo juvat. ¶ Item Achæmenii, & Achæmenidæ dicti sunt Persæ ab Achæmene primo eorum rege. *Luc. l.* 2. Achæmeniis decurrant Medica Susis.

Achæmĕnis, idis, f. ἀχαιμενίς, herba quædam colore electri sine folio, in India nascens: cui magicas mirasque virtutes inesse, tradidit Democritus apud *Plin. l.* 24. *c.* 17.

* Achæus, æa, um, Græcus, יוני, ἀχαιός. Sunt & Achæi in Scythia circa Pontum. *Plin. l.* 6. *c.* 5.

Achaĭa, Ἀχαΐα, quæ & Hellas, & Græcia, hodie *Livadia*, & *Romelia*, regio est Europæ inter Thessaliam ad Septentr. Epirum ad Occid. Peloponnesum ad Austrum, terminata a Meridie Sinu Corinthiaco Occid. ver. ab Ortu Sinu Saronico, Isthmo intercedente. ¶ Est & Achaia regio Peloponnesi, hodie Ducatus Clarentiæ, inter Corinthum, & Patras, sinui Corinthiaco exposita, in qua urbes præcipuæ Corinthus, Sicyon, Patræ.

* Achaĭas, aiădis, f. *greca*, ἀχαιάς. *Ovid. Heroid. ep.* 3. *v.* 71.

Achaĭcus, Achivus, Achæus, Achaĭus. Ἀχαιός, *Virg.* 2. *Æn. v.* 462. Et Danaum solitæ naves, & Achaica castra.

Achāis, idis, adject. fem. Ἀχαιΐς, *Greca*. Achæa. *Ovid.* 5. *Metam.* Per tot & Hæmonias, & per tot Achaidas urbes.

* Achamothiānus, a, um, ab החכמות *Hachochmoth* suprema sapientia, unus ex Æonibus Valentini. *Tertull. adv. Valent. c.* 27.

Acharnæ, arum, urbs est Græciæ in Attica regione, ubi primum Dionysia celebrata sunt. *Stat.* 12. *Theb. v.* 623. Quæque rudes thyrsos hederis vestiflis Acharnæ.

Acharne, es, f. genus piscis marini, qui præstantissimus capitur apud Ænum Thraciæ. *Lucil.* apud *Gell. l.* 10. *c.* 20. & *Plin. l.* 22. *c. ult.*

Acharnānus, a, um, ad Acharnas pertinens. *Nepos in Themist. c.* 1.

Acharnæ, piscis marinus. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

* Acharnides. V. Atarnites.

Achātes, m. 3. *Agata*, שבו, ἀχάτης, idest a cura, quæ Regum semper comes est, quo nomine dictus Æneæ comes, & lapis quidam pretiosus in Sicilia, apud Achatem fluvium primum repertus. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Achates in magna fuit auctoritate, tempestates avertere, & flumina sistere dicitur. ¶ In hoc lapide habuit Pyrrhus Epirotarum Rex Musas novem naturales, & Apollinem cum lyra. *Plin. l.* 37. *c.* 1.

Acheloĭdes, Ἀχελωΐδες, sunt Sirenes Acheloi filiæ. *Ovid.* 5. *Met. v.* 552. Vobis, Acheloides, unde pluma, pedesque avium, cum virginis ora geratis? *Idem* & Acheloiadas, easdem dixit *lib.* 14. *Met. v.* 87.

Acheloĭus, adject. possessiv. *Ovid. epist.* 15. Acheloia cornua fregit. *Virgil.* 1. *Georg.* Poculaque inventis Acheloia miscuit uvis. *idest* aquam miscuit vino.

Achelōus, m. 2. *Aspropotamo*, ἀχελῷος, est fluvius Acharnanum, a Pindo oriens, Ætoliam ab Acharnania dividens, in Jonium mare se se exonerans contra Echinadas insulas, inter Halyziam opp. & Evenum fluv. a quo 12. M. P. abest in Occid. Alter etiam est in Thessalia, Lamiam urbem alluens. ¶ Veteres aquam omnem Acheloon nuncupavere, quod Achelous primus post Diluvium erupisse terra fertur, sive quod Achelous in Græcia, ubi tot ingenia floruerunt, omnium fluviorum celeberrimus fuit. *Macrob.* 5. *Saturn. c.* 18. ¶ Est & Achelous f. Peloponnesi, Dimam urbem præterfluens. Hic Thoas a celeritate apud Poetas nominatur. ¶ Denique hoc nomine fuit Thoas Rex Ætoliæ, qui vel nomen dedit, vel accepit ab Acheloo fl. Acharnaniæ, qui ab *Ovid.* 9. *Met.* confunditur cum fluvio. Fingitur pugnare cum Hercule pro Dejanira, quo in certamine se varias in formas transmutat, postremo in taurum, unde cornu Copiæ, ac tandem vincitur.

Achĕron, *Campaniano*, o *Savuto*, Ἀχέρων, Ἄδης, fl. Brutiorum, in Calabria Citr. fluens juxta Pandosiam Urbem excisam, & desinens in sinum Terinæum. ¶ Acheron item, *Velichi*, seu *Verlichi*, seu *Fanar*, fl. est Epiri, qui oritur ex Acherusia palude, & in sinum Ambracium decurrit. ¶ Item fluvius hujus nominis est in Bythinia, teste *Apollonio*, & *Isacio*, qui ab iisdem, & a *Plinio* Sonautes dicitur, & exit in Euxinum mare ad Heracleam urbem. Ex horum fluminum similitudine fingitur a Poetis flumen, seu palus apud Inferos. Dicitur Acheron, quasi ἄχεος ῥόος, idest doloris fluxus. ¶ Accipitur & pro ipsis inferis. *Virg.* 7. *Æn. v.* 312. Flectere si nequeo Superos, Acheronta movebo.

Acherontēus, a, um, Ἀχερόντειος, adject. ad Acheronta pertinens. *Claudian. l.* 2. *de rapt. Proserp. v.* 351. Tunc Acheronteos mutato gurgite fontes Lacte novo manasse ferunt.

Acherontĭa, Ἀχεροντία, urbs parva Apuliæ in monte sita: quam ob causam eam nidum appellavit *Horat. Carm. l.* 2. *od.* 3. Quicumque celsæ nidum Acherontiæ.

Acherontĭcus, a, um, Ἀχερόντικος, ad Acherontem pertinens, *Plaut. Bacch.* 2. 2. Regiones colere mavellem Acheronticas.

Acherontīni, Ἀχερόντινοι, pop. sunt in Agro Brutio, juxta Acherontem fl. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

* Achĕros, ἄχερος, idem ac Acheron. *Liv. l.* 8. *c.* 24.

Achĕruns, untis, Ἀχερουσία λίμνη, Ἀχερουσίς. in gen. fœmin. pro Acheron. *Plaut. Captiv.* 5. 4. 1. Nulla adæque est Acheruns, atque ubi ego fui. *hoc est*, Multa sunt cruciamenta apud inferos, sed nullus Acheron potest inveniri adeo ærumnosus, ut sunt illæ lapidicinæ, ubi ego fui, &c. Al. tamen leg. Nullus adæque est Acheruns. ¶ *Acheruns ulmorum* apud *Plaut. Amph.* 4. 2. 10. est vorago, & dissipatio virgarum, ut Acheruns sive Acheron fl. infernus est vorago animarum. Ex ulmis autem virgæ fiebant ad servos cædendos. Unde alibi idem Plautus verberonem servum appellat *ulmitribam*. ¶ *Acherunti* adverbialiter ponitur pro in Acherunte, hoc est apud Inferos. *Paut. Merc.* 3. 4. 31.

Acheruntĭcus, a, um, Ἀχερούσιος, ad Acheruntem pertinens. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 21. Acherunticæ regiones. ¶ Homo *Acherunticus* dicitur ab *eod. Mil.* 3. 1. 33. qui valde senex est, & morti proximus.

Acheruntĭus, a, um, Acherunticus. *Vetus Poeta*, apud *Cic.* 1. *Tuscul. c.* 21. Acheruntia templa, *h. e.* Inferorum loca.

Acherusĭa, f. 1. *Lago della Collucia*, ἀχερουσία λίμνη, palus est Campaniæ inter Misenum, & Cumas, ad 2. M. P. *Dionysius in* 2. *Biblioth. hist.* tradit, paludem esse Acherusiam, in quam immittantur cadavera in ulteriorem ripam deferenda, inde natam fabellam de Charonte, ab eo animas nave vehi trans Stygem. ¶ Item Acherusia palus Epiri est, in Thesprotia, ab Ambracia 36. M. P. quæ ad Chimerium port. & opp. exit in mare, ex qua Acheron F. emittitur. ¶ Item Acherusia specus est Bithyniæ, Apud Heracleam Ponti, unde Cerberum extractum fabulantur.

Acherūsis, ĭdis, vel idos, ἀχερουσίς, idem quod Acherusia, hoc est specus Bithyniæ. *Val. Flac. l.* 5. *Argon. v.* 73.

Acherusius, a, um, Ἀχερούσιος, qui ad Acherontem spectat. *Lucret. l.* 3. *v.* 25. Nusquam apparent Acherusia templa, i. e. infernæ regiones. ¶ Acherusia vita *Lucretio l.* 3. *v.* 1037. est vita anxia, sollicita, ærumnosa.

Achĕtæ, f. 1. ἀχέται, cicadæ sunt argutæ, & canoræ, a verbo ἠχέω, quod est sono, & crepito. *Plin. l.* 11. *c.* 26.

Achillas, ἀχίλλας, servi Ægyptii nomen est, cujus manu interfectus fuit Pompejus. *Luc. l.* 8. *Plutarch.*

Achil-

Achillēis, ἀχιλληΐς, opus est Statii Papinii, quo Achillis pueritiam descripsit. Est etiam hoc nomine quædam species hordei. V. *Ruellium*.

Achillēon, ἀχίλλειον, opp. Troadis, juxta tumulum Achillis, a Mitylenæis conditum, ubi classis ejus steterat. *Plin. l.* 5. *c.* 30.

Achillēos, ἀχίλλειος, myriophillum, herba. Sic appellata est, quod eam Achilles invenisse traditur, & adhibuisse in curando vulnere Telephi. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Achilleides, achilleidæ, m. ἀχιλλείδης, patronymic. Achillis fil. *Ovid. epist.* 8. Pyrrhus Achilleides animosus imagine Patris. Legitur & *Achillides*.

Achilles, ἀχιλλεύς, filius Pelei, & Thetidis. *Ovid.* 11. *Met.* Hinc dicitur Pelides. Chironi Centauro nutriendus datus est. Inter filias Lycomedis Regis Sciri, a matre, ne ad bellum Trojanum ire cogeretur, ex quo sciebat non reversurum, sub habitu muliebri absconditus, ex Deidamia generavit Pyrrhum. Ab Ulisse habitu mercatoris detectus ad bellum Trojanum ductus est. Occidit Hectorem fortissimum Trojanorum, ejusque cadaver ter circum mœnia Ilii traxit bigis alligatum. Vulneravit Regem Mysiæ Telephum, ejusdemque hastæ rubigine sanavit. Dissensit ab Agamemnone odio implacabili, quod sibi Briseidem puellam eripuisset. Captus est amore Polyxenæ, tempore induciarum. Invitatus per fraudem specie nuptiarum a Deiphobo in templum Apollinis Thymbræi, a Paride post simulacrum latitante, sagittis Herculis, quæ a Philocteta acceptæ fuerant, in calcaneo transfixus, ubi mortalis erat, interfectus est. Sepultus est ad Sigeum promontorium. De armis Achillis ingens dissensio nata est inter Ulyssem, qui solus ausus est ea petere, & Ajacem fil. Telamonis. Arma Ulyssi data fuerunt. Ajax ex indignatione incidit in furorem, & ensi incumbens, sibi ipsi mortem conscivit. *Ovid. in fine* 12. *Met. & initio lib.* 13. ¶ Poetæ metri causa sæpe hoc nomen Græca declinatione usurpant. Itaque legitur in genitivo *Achillei* pro *Achillis*; quod & *Achilli* scribitur. Item in accusativo *Achillea* pro *Achillem*, in vocativo *Achille* pro *Achilles*, in ablativo *Achilli* pro *Achille* a Græco dativo Dorico τῷ Ἀχίλλη.

Achillēum, ἀχίλλειον, genus spongiarum tenue, densumque, ex quo penicilli fiunt. *Plin. l.* 9. *c.* 45.

Achillēus, a, um, adject. possessiv. *Virg. Æn.* 3. *v.* 326. Stirpis Achilleæ fastus. Achilleus cursus, ἀχίλλειος δρόμος, Peninsula est non procul a Borysthene, ab exercitatione Achillis nomen habens. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Achillis, ĭdos, ἀχιλλίς, insula in ponto Euxino ad Borysthenem. *Plin. l.* 4. *cap.* 12. V. supra Achilleus.

Achīvus, a, um, Ἀχαιός, dicitur proprie, qui est ex Achaja. V. Achæus. Sæpe tamen accipitur pro quovis Græco. *Virg. Æn.* 2. Aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi. ¶ *Achivum* pro *Achivorum* legitur apud *Virg.* 11. *Æn. v.* 266.

* Achlis, is, f. feræ genus alci similis. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Alii legunt *machlin*.

Achne, Ἄχνη, auctore *Plin. l.* 5. *c.* 31. insula est Rhodiorum in mari Carpathio, quæ deinde Casos dicta est.

Achor, ἀχώρ, Deus habitus est apud Cyrenaicos, cui sacra faciebant, quoties muscarum multitudo pestilentiam invehebat. V. *Plin. l.* 10. *c.* 28.

Achōres, um, m. plur. Ἀχῶρες, גרב, *tigna*, *lattime*, ulcera capitis, tenui humore manantia, & pueros præsertim infestantia.

Achradīna, ἀχραδίνη, Stephano pars est urbis Syracusanæ, cum reliquis urbis partibus ponte conjuncta. *Cic. in Ver. act.* 6. *Liv. l.* 25. *c.* 24.

Achras, ădis, f. 3. *albero di pero selvaggio*, אגס שדה, ἀχράς, pyrus silvestris. *Colum. l.* 7. *c.* 9. & *lib.* 10. *v.* 14.

Achrestus, ἄχρηστος, inutilis, ineptus, nullius momenti, *inutile*, *da nulla*. Voce hac græca usus est *Auson. sect.* 1. *in Epigramm. de duob. fratrib.*

Acĭa, æ, f. *acia*, *agata*, *filo*, חוט, μίτος, filum in acu ad suendum. *Cels. l.* 5. *c.* 26. *n.* 23. Sutura ex acia molli, non nimis torta. ¶ Quidam putarunt, *aciam* significare etiam cuspidem acus fibularis: Sed id probandum adhuc est. Vide Rhodium *de Acia*.

Aciæris, f. 3. securis ærea, qua in sacrificiis Sacerdotes utebantur. *Fest.*

Acicŭla, æ, f. 1. *spillo*, *spilletto*, מחט, περόνη, ab acu, acus parva, qua utuntur mulieres ad ornatum capitis. *l.* 1. *Cod. Theod. de repud.*

Acidalĭa, Ἀκιδαλία, Veneris epithetum, vel quia injicit curas, quas Græci ἀκίδας dicunt, vel a fonte Acidalio, qui est Orchomeni urbe Bœotiæ, in quo Gratiæ, quæ Veneri sunt sacratæ, se lavant. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 728.

Acidalĭus, a, um, Ἀκιδάλιος, ad Venerem pertinens, quæ *Acidalia* dicitur *Martial. l.* 6. *epigr.* 13. Acidalius nodus. *h. e.* baltheus seu cingulum Veneris. *Id. l.* 9. *epigr.* 14. Pingere arundine Acidalia. *h. e.* Cnidia, calamis aptissima. Cnidus autem est Veneri sacra.

Acidĭtas, atis, *acidezza*, sapor acidus. *Marcell. Empir. c.* 20.

Acidŭlus, a, um, diminut. ab acidus, subacidus. *Plin. l.* 15. *c.* 15. Pyra acidulo sapore. ¶ Item Acidulus nomen est fontis in agro Venafrano, ita dictus, quod aquas haberet acidulas. *Plin. l.* 31. *c.* 2.

Acĭdus, da, dum, *acido*, *inagrito*, *forte*, חמוץ, מר, Germ. *schapff savur*, Gall. *aigre*, Hisp. *agrio*, ὀξύς, ὀξῶδος, aceti saporem habens. *Col. l.* 6. Si acidum, hoc modo emendabitur. *Petron. fragm. Tragur.* Acidior sonus. *Plaut. Pseud.* 2. 4. 49. Acetum acidissimum. ¶ Acida lingua, h. e. mordax, apud *Senec. Controv.* 34. ¶ Acidus pro molesto. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 64.

* Acieris. V. Aciæris.

Acĭes, ei, f. 5. *filo tagliente*, *punta*, *taglio*, צור, פי, Ger. *die schneiden*, *oder scherpffe*, Gall. *la pointe*, *le tranchant*, ἀκίς, ἀκμή, primo est ea pars in ferro, quæ ob acumen secat. Derivari videtur a voce græca allata, ἀκίς, potius quam ab ἀκόνη, ut ait Festus. *Cic. Verrin. ult. c.* 43. Quod aciem tuarum securium vidisset. ¶ Deinde significat oculorum acumen, seu facultatem bene videndi. *Cic. Somn. Scip.* Radiis solis acies nostra sensusque vincitur. *Id. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 57. Acies ipsa, qua cernimus, quæ pupula vocatur. ¶ Ponitur & pro ipso oculo. *Lactant. de opif. Dei c.* 10. Nasus utramque aciem simul & discernit & munit. ¶ Tertio idem est ac exercitus instructus, vel ordo exercitus. *Plaut. Mil.* 1. 1. Splendor clypei oculorum perstringit aciem in acie hostibus. Hinc illa sunt, continere, instruere, dirigere, componere, perturbare aciem, &c. ¶ Aciem pro ipso prælio dixit *Liv. l.* 33. *c.* 11. Cum sex consularibus exercitibus acie conflixisse. ¶ Translate sumitur pro ingenii perspicacitate, *Cic.* sæpe, acies mentis, acies animi. ¶ Acies orationis. *Plaut. Epid.* 4. 1. 20. Orationis aciem contra conferam, h. e. accuratissimam, acutissimamque orationem. Sic acies auctoritatis, id est vis auctoritatis. In acie novaculæ, proverb. ἐπὶ ξυρῦ ἀκμῆς, in summo discrimine. ¶ Aciem trahere dicuntur cotes, idest exacuere. *Plin. l.* 36. *c.* 12. Repertæ sunt & in Italia aciem trahentes (cotes) acerrimo effectu. ¶ *Acii*, & *acie* pro *aciei* genitivi sunt antiqui, & obsoleti. *Cn. Matius* apud *Gell. l.* 9. *c.* 14. & *Sallust.* apud *Priscian. l.* 7. *sub fin.*

Acilĭa gens plebeja fuit a Trojanis oriunda: ex qua fuit M. Acilius Glabrio, cui, devicto Antiocho, statua in foro posita est aureis bracteis incrustata. Fuit & alter M. Acilius, apud quem Verrem accusavit *Cicero*. Ejus pater Aciliæ legis auctor fuit: quæ fuit de repetundis, ut hujusmodi causæ una actione absolverentur.

* Acina. V. Acinus.

Acinăces, is, m. 3. חרב, ἀκινάκης, gladius Persarum, sive Medorum. Acinaces, inquit Pollux, gladiolus quidam Persicus est, qui femori suspendebatur, *Horat. carm. lib.* 1. *od.* 27. Vino, & lucernis Medus acinaces immane quantum discrepat! Adde *Curt. l.* 3. *c.* 3.

Acinacĕus, a, um, של חרצנים, ῥαγιδός, ῥαγώδης, adject. ab acino derivatum. *Ulp. l.* 9. *D. de tritico*, *vino*, &c. Acinaceum plane vino continebitur. Alii leg. *Acinaticum*. Est autem vinum acinis mixtum, vel ex aqua & acinis factum, de quo *Plin.* 14. 9. vel simpliciter vinum dulce, ut quidam putant.

Acinarĭus, a, um, adject. ad acinos pertinens, ut acinaria vasa apud *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 22. h. e. in quibus uvarum acini ponuntur.

Acinaticus. V. Acinaceus.

* Acinētos, ἀκίνητος, immobilis. Unus ex Æonibus Valentin. *Tert. cont. V. l.* 9. *c.* 8.

Acinōsus, a, um, adject. qui multos habet acinos, ut uva acinosa. *Plin. l.* 12. *c.* 13. ¶ Superlativo *acinosissimus* usus est idem *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Acĭnus, i, & acinum, i, apud *Nonium*; quin & acina, æ, apud *Catul. epigr.* 26. ut cum *Gell. l.* 7. *c.* 2. Scaliger, Grævius, & Silvius ediderunt, חרצן, Ger. *Kernlin in dem trauben*, ῥάξ, *acino*, *grano*. Fructus est generatim, qui sub tenui cute liquorem continet, constans folliculo, succo, carne, & granis, sive vinaceis. *Laurent. Vall. l.* 4. *c.* 28. Acinos inter, & baceas hoc interesse putat, quod acini inter fructus minutiores arborum, fructicumve densius nascantur, baccæ dispersius, & rarius. *Plin.* enim *l.* 15. *c.* 24. non uvis modo, sed sambuco etiam, & hederæ acinos tribuit, nec non grana punici mali ita appellat. *Id. l.* 7. *c.* 7. Anacreon acino uvæ passæ strangulatus periit. ¶ Acinus item genus est herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 27.

Acipenser, vel acipensis, seu aquipenser, m. 3. ἔλλοψ, γαλαξίας, *storione*, piscis, de quo *Plin. l.* 9. *c.* 17. qui apud antiquos piscium nobilissimus habitus est: Unus omnium squammis ad os versis contra aquam nando meat. *Martial. l.* 13. *ep.* 91. Ad Palatinas acipensera mittite mensas. Doctiores ibi legere malunt *acipensem*: nec enim solent Latini, quæ vocabula ipsi a Græcis non acceperint, terminatione græca in accusat. singularibus usurpare. Tanto autem in honore habitum fuisse scribit *Macrob. l.* 2. *satur. c.* 12. ut a coronatis ministris in conviviis inferri soleret. Afferuntur de eo *Cic.* verba: Vide quid agas, acipenser iste paucorum hominum est: quæ quidem *Macrob.* ex Dial. de Fato excerpta esse testatur.

Acis, m. 3. ἄκις, nunc *Freddo*, ob ejus frigiditatem. Fl. Siciliæ, in valle Nemorensi. Procedit ex Ætna, & haud procul ab Acesine Fl. medio itinere inter Cataniam, & Tauromininum, in mare Jonium influit. Ex ejus ripis fertur Polyphemus saxum in Ulyssem jecisse. ¶ Est etiam Acis insula, una ex Cycladibus *Plin. l.* 4. *c.* 12. ¶ Acis etiam adolescentis Siculi nomen fuit, qui cum Galateam nympham adamaret, a Polyphemo rivali suo est occisus, & deinde in fontem sui nominis mutatus. *Ovid.* 13. *Metam.*

Acisculus, parva ascia, quasi *asciculus*. Est in nummo Gentis Valeriæ apud Phil. a Turre de inscript. M. Aquilii c. 2.

* Acitare. V. Acetare.

Aclassis, tunica ab humeris non consuta. *Festus*.

Aclides, Ἀγκυλίδες, tela antiqua, idest clavæ quædam breves eminentibus hinc, & hinc acuminibus quibusdam, quæ ita in hostem jaciebantur religatæ loro, vel lino, ut peractis vulneribus possent redire. *Virg.* 7. *Æn.* Teretes sunt aclides illis tela. ¶ In singulari numero usurpatur a *Val. Flacc. l.* 6. & *Sil. l.* 3.

Acmonĭdes, æ, m. Ἀκμονίδης, unus ex Vulcani ministris, ἀπὸ τῦ ἄκμονος, ab incude. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 288. ubi fingere ferrum Brontes, & Steropes, Acmonidesque solent.

Acna, vel Acnŭa, æ, f. mensura agrorum continens pedes centum viginti. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 10. & *Colum. l.* 5. *c.* 1.

Acœnonētus, ἀκοινώνητος, vox est a Græco ἄκοινος, derivata. *Juvenal. sat.* 7. *v.* 218. Discipuli custos præmordet Acœnonetus. Designat Poeta eo nomine pædagogum, hominem privatæ tantum suæ utilitati studentem, & ob id mercedis, quæ magistro tota debetur, partem sibi per summam fraudem retinentem: ab α privativa, & κοινός, communis. Ita quidam Interpretes. Alii legunt *acœnitus ipse* eadem plane sententia. Sunt etiam qui putant, tacite designari ea voce *Anicetum* Neronis pædagogum, infamem & scelestissimum: de quo *Sueton. in Ner. c.* 35. & *Tacit. Ann.* 14. *c.* 3. 7. 8. & 62.

* Acœton. V. Acetum mel.

Acolythus, & Acoluthus, i, m. ἀκόλουθος, חבר, comes, sequax, pedissequus, ab ἀκολουθέω, sequor. Nomen est sacri Ordinis in Ecclesia. *Aug. ep.* 104.

Aconitì, sine pulvere, & sudore, hoc est citra negotium & laborem, על נקלה, ἀκονιτί. Sumptum ab Athletis, qui pulverem inspergebant corporibus, ut se mutuo facilius comprehendere possent. Vox græca est, quam tamen *Plinius* latinis litteris scripsit *lib.* 35. *c.* 11. Dioxippum, qui citra pulveris tactum vicit, quod aconiti dicunt. *Vinse senza fatica*.

Aconītum, n. 2. ראש, ἀκόνιτον, herba, quæ ex Cerberi spuma conspersa venenum maxime dirum contraxit, quo tempore eum Hercules ab Inferis traxit. *Ovid.* 7. *Metam.* Alii ex Promethei sanguine in monte Caucaso vincti natum esse fabulantur. *Auson. in Monosyll.* Dictum aconitum ἀπὸ τῆς ἀκόνης, hoc est, a cote, seu caute, Quæ, quia nascuntur dura vivacia caute, mortales aconita vocant. Sunt, qui ab Acone portu derivent Heracleæ, Lyco flumini opposito. Alii, quod juxta nullus pulvis interveniat. Nam κόνις græce pulvis, ἀκονιτὶ sine pulvere dicitur. *Plin. l.* 27. scribit, aconitum dictum, quod in nudis cautibus, quas aconas vocant, nascatur, vel quoniam ἀκονίζομαι, est accelero, quia mortem accelerat.

Acontĭæ, arum, m. כוכבי פרע, ἀκοντίαι, *sorta di comete*, Germ. *ein comete wie ein pfeil*, ἀκοντιαί, sunt stellæ crinitæ, ἀπὸ τῦ ἀκοντίυ, hoc est, a jaculo, quia jaculi modo vibrantur ocissimo volatu. *Plin. l.* 2. *c.* 25.

Acontĭas, æ, m. serpentis genus, magnitudine duorum cubitorum, figura autem crassa in tenuem abeunte. Sic dictus, quod jaculi modo in homines prosiliat Vocatur & Cenchrias, & Cenchris. *Luc. l.* 9.

Acontĭus, ἀκόντιος, Ceus fuit, ex Cea Ægei maris insula, cujus ad Cydippem, & Cydippes ad eum epistolas habet *Ovid. in Heroid.* ¶ Item Acontius Magnesiæ, vel Bæotiæ mons. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

* Acontizo, as, ἀκοντίζω, jaculari. Translate Veget. de R. V. *l.* 1. *c.* 26. ut posfit sanguis acontizare per venam. ¶ Hinc Acontizomĕnus, ἀκοντιζόμενος part. præsens pass. titulus cujusdam Nævii fabulæ, q. d. jaculo vulneratus.

Acŏpa, orum, n. 2. ἄκοπα, medicamenta, quæ adhibentur lassis, imposito ex re vocabulo: scil. ab α privat. & κόπος, labor. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Omnia, quæ acopis curantur.

Acŏpis, Acopos, f. ἄκοπις, gemma nitro similis, pumicosa, aureis guttis stellata, lassitudinem solvens. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Acŏpus, f. 2. herba est, quæ & anagyros, *fava lupina*, ἀνάγυρος, cujus semen commanducatum vomitiones facit. *Plin. l.* 27. *c.* 4. ¶ Unde proverb. Græcum, ἀνάγυρον κινεῖς, hoc est, anagyrum moves, quoties loquimur de re, unde nobis ignominia excitari possit.

Acor, m. 3. *acuità*, *asprezza*, מרירות, Gall. *seure*, ὀξύτης, saporis, vel odoris acuitas, sive asperitas, ut vini, mali Punici, &c. *Col. l.* 3. *c. ult.* & *Plin. l.* 18. *cap.* 11.

* Acores. V. Achores.

Acorna, f. 1. genus cardui. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Acorna tantum colore rufo.

* Acŏrus, i, f. & Acorum, i, n. ἄκορος, ἄκορον, herba de qua *Apulej. de herb. c.* 6. & *Plin. l.* 25. *c. ult.*

Acosmos, inornatus, incomptus, ἄκοσμος, Græca vox, qua usus est *Lucr. l.* 4. *v.* 1153. Nigra melichrus est: immunda & fœtida, acosmos.

Acquiesco, is, evi, n. 3. *riposarsi*, *acquietarsi*, חפץ, רצה, Germ. *auffhorem*, *sic zu rube geben*, Gall. *se reposer*, *tomber d' acord*, Hisp. *descansar*, *o darse por contentado*, ἐπαναπαύομαι, accumbo, vel simpliciter quiesco. *Cic. Attic. l.* 13. *epist.* 34. Lanuvii tres horas acquieram. ¶ Interdum est dolorem, aut aliam animi molestiam remitti. *Cic. de Fin.* Nunquam sinit eam respirare, nunquam acquiescere. ¶ Significat etiam in re aliqua, aut in aliquo homine, cum quadam animi voluptate, quieteque consistere. *Cicer. Sulp.* His vero temporibus habemus aliud nihil, in quo acquiescamus. ¶ Dicimus quoque acquiescere alicui rei, pro in aliqua re. *Seneca epist.* 25. Ut meliora tibi proponas, & acquiscas rei blandæ. ¶ Interdum significat contentum esse, & nihil amplius quærere. *Cic. de Amic. c.* 27. Vicissim autem senes in Adolescentum caritate acquiescunt. ¶ Item oblectari. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Tecum ut quasi loquerer, in quo uno acquiesco, scribere institui. ¶ Item paulum consistere. *Plaut. Asin.* 2. 2. 60. Unumquidque rogita, ut acquiescam: non vides, me ex cursura anhelitum ducere? ¶ Κατ' ἀφημισμόν, acquiescere pro mori dixit *Nepos* in vita Annibalis *c.* 13. *n.* 1. Sic vir fortissimus anno acquievit septuagesimo. Apud citerioris ævi Scriptores acquiescere, consentire est, vel assentiri. *Hieron. l.* 2. *cont. Jovin.*

Acquīro, is, ivi, itum, a. 3. *acquistare*, רכש, קנה, Ger. *angen*, *uberkommen*, Gal. *acquerir*, Hisp. *alcançar*, περιποιέομαι, πορίζω, quærendo adipiscor, ab ad, & quæro. *Cic. de Am.* Acquirendi sunt, quos diligamus. ¶ De malis etiam rebus dicitur. *Plaut. Milit. sc.* 3. *a.* 2. Quis est, qui inimicitias sibi magis acquirat, quam tu? ¶ Acquiri pro augeri, vel conciliari. *Plin. l.* 15. *c.* 17. Quo genere & vino odorem acquiri putant.

Acquisitĭo, onis, verbal. ab acquiro. קנין, κτῆσις, προσποίησις. *Front. de Aquæduct. l.* 1. Adjuvatus fons ex compluribus aliis acquisitionibus. Adde *Justinian. Instit. l.* 3. *t.* 11. §. 3. & *Tertull. in Exhor. ad Castit. c.* 12.

Acra, neut. plur. cacumina, τὰ ἄκρα, ראשים. *Apulej. de Mundo*. ¶ *Acra* fœm. sing. ἡ ἄκρα, eamdem habet significationem. Hinc *Acra Japygia* promontorium Salentinum. *Plin. l.* 3. *c.* 11. ¶ Acræ, arum, urbs Siciliæ. *Sil. l.* 14. *v.* 206.

Acra-

Acragantinus, a, um, Ἀκραγαντῖνος ad Acragantem pertinens. *Lucret. l.* 1. *v.* 716. ubi al. leg. *Agrigentinus*.
Acragas, Ἀκράγας, nobilis artificis nomen apud *Plin. l.* 33. *c.* 12 ¶ Est item Acragas mons Siciliæ, non procul a Pachyno promont. cum oppido ejusdem nominis, quod Agrigentum alias dicitur. *Plin. l.* 3. *c.* 8. *Virg. Æn.* 3. *v.* 703. Arduus inde Acragas ostentat maxima longe mœnia. ¶ Item Acragas fluvius dictum montem & oppidum præterfluit.
Acratophorum, ri, n. 2. *botteglia*, אשישה, ἀκρατοφόρον, Germ. *vvasserkrug*, urceolus. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 4. Ephippiis, & acratophoris.
* Acre. V. Acer.
Acredo, inis, f. *agrestezza*, idem quod acritas, sed rari usus. *Pallad. mense Januar. c.* 16. *de jugland.* Nuces servantur cæpis mixtæ, quibus hanc vicissitudinem reddunt, ut eis acredinem tollant.
Acredula, f. 1. *usignuolo*, Ger. *ein nachtigal*, φιλομήλη, ὀλολυγὼν putatur luscinia avis, sive, ut aliis placet, avis illa, quam vulgo ravarinum vocamus. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 8. Et matutinis acredula vocibus instat. *Ov. in Progne*, Et matutinos exercet acredula cantus. ¶ Aliqui pro ranæ specie accipiunt. Videtur enim *Cic. l. c.* Acredulam eam dicere, quam Aratus ὀλολυγόνα. Ranas vero ololygones appellari auctor est *Plin. l.* 11. *c.* 37. Accedit & *Isidori* auctoritas *l.* 12. *c.* 6.
Acresco, is, n. 3. *inacetire*, acrem, acidumque saporem sumere. De vino usurpat *Veget. l.* 4. *Mulomed. c.* 8.
Acriculus, a, um, diminut. ab Acris, apud *Cic.* 3. *Tusc. c.* 15. qui *acriculum Zenonem* dixit: ut feliciter Turneb. & Gruterus depravatum locum restituerunt.
* Acridia, æ, f. vel Acridium, i, *scamonea*, scammonia. *Isid. l.* 17. *orig. c.* 9.
Acrifolium, λωτός, lotos, alysa, alyserum, arbuscula est, quæ a *Macrobio* 2. *Saturn. c.* 16. inter arbores infelices numeratur.
* Acrifolius. V. Aquifolius.
Acrimonia, f. 1. *acrimonia*, *agrestezza*, חריפות, Gall. *apreté*, *force*, & *pointe come d'oignon*, & *choses semblables*, Hisp. *agror*, *agudeça*, *fortaleca*, δριμύτης, vis est in rebus, quæ gustantur, aut sensu aliquo percipiuntur, acrior, mordax, & ingrata. *Cat. de re rust. c.* 157. Si ulcus acrimoniam ejus ferre non poterit. ¶ Translate ponitur pro vehementia, δεινότης. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 37. Hæc exornatio tum multum venustatis habet, tum gravitatis, & acrimoniæ plurimum. ¶ Item pro severitate, *Id. l.* 3. *c.* 15. Convenit igitur in vultu pudorem, & acrimoniam esse.
Acris. V. Acer.
Acrisioneis, idis, Ἀκρισιωνίς, f. Danae Acrisii Argivorum regis filia. *Virg.* 7. *Æn. v.* 409. ubi *Servius* docet *Acrisioneis* non cum *colonis*, sed cum *Danae* convenire.
Acrisioneus, adject. ἀκρισιώνειος, ad Acrisium pertinens. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 238. Acrisioneas Prœtus possederat arces.
Acrisioniades, dæ, ἀκρισιωνιάδης, patronym. pro Perseo Acrisii nepote. *Ovid.* 5. *Met. v.* 69. Vertit in hunc arpen madefactam cæde Medusæ Acrisioniades.
Acrisius, m. 2. ἀκρίσιος, Abantis Argivorum Regis filius, & pater Danaes, Hic, cum apud Argos annis 31. regnasset, a Perseo nepote suo, licet non sponte, occisus est. ¶ Acrisius alter pater fuit Laertæ patris Ulyssis, Jovis filius, apud *Ovid. Met.* 13. *v.* 144. Nam mihi Laertes pater est, Acrisius illi, Jupiter huic, sed libri meliores habent, *Arcesius*.
Acritas, atis, idem quod acritudo. *Gell. l.* 13. *c.* 2. Nihil quicquam interest, suavitudo dicas, an suavitas, acerbitudo, an acerbitas, acritudo, an quod Accius scripsit in Neoptolemo, acritas. ¶ Translate ponitur pro vehementia. *Accius* apud *Non. c.* 8. *n.* 80. Vis veritatis, atque acritas.
Acriter, adverb. ab acer, vehementer, *con veemenza*, בחזקה, σφόδρα. *Liv. in proœm. operis*. Ad illa pro se quisque acriter intendat animum. *Horat.* 1. *sat.* 2. Quanto perditior quisque est, tanto acrius urget. *Cic. Fam.* 10. *ep.* 28. Acerrime agere aliquid.
Acritudo, inis, *vis admordendi, dissolvendique*, qualis in aceto est, מרירות, *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. *de cupressu & pinu*. Liquor, qui inest, habet amarum saporem, qui propter acritudinem non patitur cariem penetrare. ¶ Translate *Gell. l.* 10. *c.* 27. Par fuit quondam vigor, & acritudo, amplitudoque R. populi, & Pœni.
* Acrizymus, ἀκρίζυμος, leviter fermentatus. *Isid. Orig. l.* 20. *c.* 2.
Acroama, atis, n. *cosa piacevole da udirsi*, ἀκρόαμα; שמועה, quidquid auditu jucundum est, ab ἀκροάομαι, audio. Apud Latinos significat musicam tibicinum symphoniam, quæ olim in agendis fabulis adhibebatur. Hinc in Glossis Isidori legitur: *Acroama*, *auditio lyrarum*, & *tibiarum*. *Sueton. in Vespas. c.* 19. *Plin. l.* 6. *epist.* 31. ¶ Dicitur etiam de ipso tibicine aut symphoniaco. *Sueton. in Aug. c.* 74. Aut acroamata, aut histriones, aut ludios interponebat. ¶ Ponitur etiam pro jucunda rei alicujus narratione, aut festiva recitatione: quales potissimum fiebant inter cœnandum. *Cic. pro Arch. c.* 9. Themistoclem dixisse ajunt, cum ex eo quæreretur, quod acroama libentissime audiret; ejus, a quo sua virtus libentissime prædicaretur. ¶ Item pro festivo narratore, aut recitatore. *Cic. Ver.* 6. *c.* 22. ubi *Manut.* tibicinem intelligit: sed cum *Cic. festivum acroama* appellet, aptius de recitatore exponi videtur. ¶ *Prudent. Peristeph.* 3. *v.* 323. *acroma* dixit pro *acroama* metri causa.
Acroamaticus, a, um, adject. ἀκροαματικός, auscultatorius. *Gell. l.* 20. *c.* 5. docet Aristotelem commentationes suas divisisse in *Acroamaticas*, & *exotericas*.
Acroasis, is, f. ἀκρόασις, שמע, eruditus sermo, seu disputatio, quæ a magistro alicujus artis coram multis audientibus habetur. Latine *auditio* appellata. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.* Acroasim facere. *Senec. l.* 4. *excerptar. controvers. in præfat.* Acroases suas populo committere. *h. e.* suas declamationes. ¶ Item ipse locus, ubi acroasis habetur. *Cic. At. l.* 15. *ep.* 17.
* Acroaticus, ἀκροαματικός, acroamaticus. *Gell.*
Acrobaticus, a, um, Ἀκροβατικός, עולה, adj. ad ascendendum aptus, scansorius, ἀπὸ τοῦ εἰς ἄκρα βαίνειν, ut acrobaticæ machinæ, *Vitr. l.* 10. *c.* 1.
Acroceraunia juga, seu Acroceraunii montes. Ἀκροκεραύνια, M. excelsi inter Armeniam, & Iberiam, sic dicti, quasi montes ignitas habentes a fulminibus summitates, quod fulminibus sæpe infestentur. Nam κεραυνός, fulmen est, ἄκρος altus. ¶ Hoc nomine etiam appellantur montes altissimi prope Acroceraunium prom. inter Albaniam, & Epirum, qui Epirum a Macedonia separant, distant ab Aulone 11. M. P. in Bor. a Buthroto urbe Epiri 92. in meridiem, a Japigio prom. Italiæ 700. stadia in ortum, & vulgo dicuntur Montes Diaboli, & *Monti della Chimera*, a Chimera urbe illis insidente.
Acrochordones, f. 3. *pori che nascono per le mani*, יבלת, Ger. *vartz*, Gal. *verrue*, *cor*. Hisp. *berruga*, ἀκροχορδόνες, verrucæ sunt, fabæ amplitudine, quæ pueros maxime infestant, dictæ, quoniam in imo angustæ ita sunt, ut pendere videantur. *Cels. l.* 5. *c.* 28. *n.* 14 Acrochordon si excisa est, nullam radiculam relinquit.
Acrocorinthus, m. 2. ἀκροκόρινθος, mons, & arx Corintho urbi imminens, non secus ac Ithome Messenæ imminebat, in Peloponneso, inter duo maria, Ægæum, & Jonium, stadiorum trium, & dimidiati. Sub ejus igitur radice, in plano, Corinthus instar mensæ jacet. Vertex Acrocorinthi Veneri sacram habuit ædiculam, infra verticem Pirene fons effluebat. Hæ duæ arces, Acrocorinthus, & Ithomæ Bovis cornua appellatæ sunt, hoc est Peloponnesi. Hinc quidam Philippo Macedoni suadebat, ut Bovem cornibus teneret, occupatis nimirum his duabus arcibus.
Acrocorium, ἀκροκόριον, bulbi species est. *Plin. l.* 19. *c.* 5.
Acrolithus, a, um, ἀκρόλιθος, in summitate lapidis positus: item lapidem in summitate habens: item generatim lapideus, *Trebell. Poll. in* 30. *Tyrannis*, *c.* 32. Statua acrolitha.
* Acroma. V. Acroama.
Acronyctæ stellæ, h. e. vespertinæ, quæ scilicet sub noctem oriuntur. *Firmic. l.* 2. *Astron. c.* 8.
Acropodium, ii, n. ἀκροπόδιον, כן, basis statuæ, *piedestallo*. *Higyn. fab.* 88.
* Acror, oris, m. *acidezza*, *amarezza*, מרירות, πικρία, acritas. *Fulgent. in Continent. Virg. circa init.*
Acrostichis, idis, f. 3. ἀκροστιχίς, dicitur, cum primis aliquot versuum litteris nomen alicujus, vel alia quævis dictio, aut oratio exprimitur, ut argumenta quædam sunt comœdiarum Plauti. Videtur ejus meminisse & *Cic. l.* 2. *de Div. c.* 54. ¶ Appellatur hoc nomine & illud carminis genus, cujus strophæ per literas initiales repræsentant alphabetum.
Acroteria, orum, n. 2. גבות, ראשים, ἀκρωτήρια, pinnacula in summitate ædificiorum prominentia. ¶ Item in corpore humano extremitates acroteria dicuntur, quales sunt in manibus, & pedibus illæ partes digitorum, quæ sub unguibus. ¶ *Vitruv. l.* 3. *ad fin.* latinitate donavit ita appellans ornamenta posita in summitatibus columnarum. ¶ Idem *l.* 5. *c.* 12. promontoria ita appellat. Portus, inquit, naturaliter si sint positi, habeantque acroteria, sive promontoria procurrentia, &c.
Acrothymium, ii, n. ἀκροθύμιον, genus porri in cute, subduri, perasperi, & coloris thymi. *Cels. l.* 5. *c.* 28. *n.* 14.
* Acrufolius. V. Aquifolius.
* Acrumæruma, utensilia ampliora apud *Paul.* ex *Festo*, ubi alii leg. ærumæruma. Scaliger conjicit *ærumina* χαλκώματα, vasa ærea majora.
Acta, æ, f. 1. *lido*, כתף, שפה, חוף, Germ. *das ufer*, *gestad der meers*, substantivum nomen, & Græcum, ultima depresso accentu; litus, seu amænus in litore secessus. Nam ἀκτή, litus dicitur, ἀκταῖος, litoralis. *Virg. l.* 5. In sola secretæ Troades acta Anchisen flebant. *Cic. Ver.* 7. *c.* 25. In acta cum mulierculis jacebat ebrius. Adde *cap.* 31.
Acta, orum, n. *azioni*, *fatti*, מעשים, τὰ πραχθέντα, res gestæ, actiones, actus. *Ovid.* 1. *Trist. eleg.* 2. *v.* 97. Si tamen acta deos nunquam mortalia fallunt. *Stat.* 2. *Theb. v.* 706. Ingentia acta recensere. ¶ Sæpissime dicuntur de rebus publice gestis a Senatu, a Magistratibus, ab Imperatoribus; & significant leges, decreta, & ea omnia, quæ reipublicæ causa fiunt, πράγματα. *Cic. pro Dom. c.* 31. Ut acta tui præclari tribunatus hominis dignitate cohonestes. *Id. Phil.* 1. *c.* 7. Acta Cæsaris. V. ibi reliqua. *Sueton. in Claud. c.* 11. Caji acta omnia rescidit. *Id. in Tiber. c.* 67. Jurare in acta alicujus. ¶ In singulari numero. *Cic. Phil.* 1. *c.* 7. Quid est, quod tam proprie dici possit actum ejus, qui in republica cum imperio versatus sit, quam lex? *Acta Forensia* sunt causæ, & lites. *Auct. Paneg. ad Pison. v.* 34. Armorumque decus præcede forensibus actis. *Scævola Dig. l.* 26. *tit.* 8. *leg.* 21. Facere acta apud Procuratorem Cæsaris. ¶ *Acta publica*, & *acta* absolute sunt etiam commentarii, in quibus acta populi, Senatus, &c. perscribebantur, *atti pubblici*, ὑπομνήματα, *Sueton. Plin. Tacit.* ¶ Differunt ab Annalibus, & Fastis, quia in Annalibus res tantum maximæ & illustres memoriæ mandantur, in *actis* vero res minoris momenti, ut *Tacit. Ann.* 13. *c.* 31. docet. In Fastis vero continentur ea, quæ ad summos magistratus pertinent, bella, victoriæ, triumphi: præterea fasti nefastique dies, sacra, ludi, &c. quorum nihil tale in Actis habebatur. ¶ Præterea *acta* sunt tabulæ, in quibus acta forensia perscribuntur, *atti*, *protocollo*, *processo*, *Paul. Dig. l.* 42. *tit.* 1. *leg.* 45. & 46. & alibi. ¶ *Ab actis* dicitur is, qui actorum publicorum conficiendorum curam habet, *attuario*, *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 389. *n.* 6. Optio ab actis, idest adjutor actuarii. Antiquit. Benevent.
Actæa, Ἀκταία, f. 1. nympha, ab acta, idest, litore maris dicta. ¶ Item genus herbæ apud *Plin. l.* 27. *c.* 7.
Actæon, nis, ἀκταίων, filius Aristei, nobilis venator, qui, cum imprudens Dianam nudam se cum Nymphis in sylva lavantem vidisset, ab ea in cervum mutatus est, & a suis canibus laceratus interiit. *Ovid.* 3. *Met.*
Actæus, a, um, *Ateniese*, ἀκταῖος, dicitur pro Atheniensi. Nam Attica regio apud priscos dicta est non solum Actis, idos, ab Actide, Cranai Regis filia, ut inquit Eustathius, sed etiam Acte, ut *Plin. l.* 4. *c.* 7. & *Gell. l.* 14. *c.* 6. testantur, vel ab Actæone, sive Actæo Rege indigena, vel quia litoralis fere tota est, exili, & angusto quodam velut margine. *Ovid.* 1. *Met.*
* Actarius, ii, m. scriptor Actorum. *Gruter. p.* 260. *n.* 1.
Acte, es, Ἀκτή, regio est Attica, sic dicta, quia litoralis sit. ἀκτή enim græce litus significat. V. *Actæus*. ¶ Est etiam planta, quam nonnulli ebulum esse putant. *Plin. l.* 26. *c.* 11.
Actia, orum, ἄκτια, ludi quinquennales, Apollini dicati, sic dicti, quod in Actio Epiri promont. celebrarentur. Vetustissimi erant, sed eos Augustus instauravit post Actiacam victoriam, Quinquennales fuerunt, teste *Suet. in Aug.*
Actiacus, Actianus, a, um, adj. ἀκτιακός, ad Actium pertinens. *Vellej. Paterc. l.* 2. *c.* 86. Bellum Actiacum. *Ovid. Sapph.* Actiacas undas.
Actias, adis, patron. fœmin. ἀκτιάς, idest Atheniensis. *Virgil. Georg.* 4. *v.* 453. Actias Orithyia. ¶ Item ad Actium promontorium pertinens, ut Actias Cleopatra. *Stat. l.* 3. *Silv.* 2. *v.* 120. h. e. ab Augusto ad Actium devicta.
Actinosus, a, um, *pieno di raggi*. מלא נוגה, ἀκτινώδης, ab ἀκτίν, radius solis. *Ambros. in Psalm.* 41.
Actio, nis, f. 3. *azione*, *opera*, מעשה, פעל, Germ. *handlung*, Gall. *action*, Hisp. *aciona*, *obra*, nomen verbale ab ago, generaliter capitur pro omni operatione, atque actu. *Cic.* 1. *Offic.* Virtutis laus omnis in actione consistit. ¶ Quandoque vero significat pronuntiationem, *pronuncia*, *Cic. in Or.* Est actio quasi corporis quædam eloquentia, cum constet e voce, atque motu. ¶ Quandoque pro accusatione, sive petitione accipitur, quemadmodum actor pro accusatore, ut Ciceronis Actiones in Verrem. ¶ Quandoque dicitur defensio, δικαιολογία, sive oratio pro causæ defensione, aut alicujus rei, de qua agitur. *Cic. Q. Valerio*, Actionem meam Cæsar comprobavit. ¶ Dicimus etiam gratiarum actionem, pro beneficii accepti verborum grata redditione. *Cic. Planco*, Gratiarum actionem a te non desiderabam. ¶ Est etiam actio jus persequendi in judicio quod sibi debetur. *Lib.* 1. *ad Heren.* Et a causa cadit is qui agit, nisi habeat actionem. Sic actio injuriarum, & actio furti JCtorum sunt. Actionem alicui intendere; *mover lite*. *Cic. pro Mil.* Diem mihi, credo, dixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat. Sic, dare actionem. V. Judicium. ¶ Actio vitæ, pro vivendi ratione, seu modo. *Cic.* 3. *Offic.* Ad eas res parandas, tuendasque, quibus actio vitæ continetur.
Actiosus, a, um, adj. *attivo*, פועל, ἐνεργητικός. *Plaut.* apud *Var. l.* 6. *L. L. pag.* 83. Actiosæ mulieres. Al. aliter leg.
Actito, as, a. 1. frequentativum, non ab ago, sed ab acto, sicut scriptito a scripto, lectito a lecto, & proprie dicitur de causis, ἀγωνίσασθαι. *Cic. de cl. Or. c.* 70. M. Potidius multas privatas causas actitavit.
Active, *attivamente*, ἐνεργητικῶς, דרך הפועלים, activorum more. *Priscian. lib.* 8. *cap. de Communibus*.
Actium, *Capo Figalo*, Ἄκτιον, prom. cum urbe Epiri, ad os sinus Ambracii, contra Nicopolim urbem proximam vix M. P. distantem a Buthroto, & Aorcyra 50. in Mer. Leucadem versus 30. Olim clarum fuit templo Apollinis. Hic Augustus devicit navali prælio Antonium, & Cleopatram, & procul M. P. urbem condidit, quam Nicopolim a Victoria nominavit.
Actiuncula, æ, f. 1. מעשה קטון, ποιημάτιον, diminut. ab actio. *Plin. epist.* 15. *l.* 9. Retracto etiam actiunculas quasdam.
Actius, ἄκτιος, idem quod Actiacus, ut Actia bella. *Virg.* 8. *Æn. v.* 675. & Actius Apollo. Actia litora. *Id. Æn.* 3.
Actius Navius, augur fuit, qui novacula cotem proscidit, spectante Tarquinio Prisco Rege. Inde factum est, ut a Rege, & a Populo semper in rebus dubiis consuleretur.
Actius. V. Accius.
Activus, a, um, *che opera*, פועל, ἐνεργητικός, qui agit. Denominativum est a nomine actus, fictum a Grammaticis. Hinc activa significatio, & verbum Activum, quod, teste *Prisciano l.* 8. semper actum significat, & facit ex se passivum. ¶ Activa Philosophia apud *Senec. epist.* 95. Sic *Quintil. l.* 3. *c.* 5. activum opponit spectativo, sive theoretico.
Actor, ris, m. 3. *operatore*, *facitore*, פועל, ποιητής, Gal. *acteur*, Hisp. *actor*, qui aliquid agit. *Cic. pro Sext.* Et auctor, & actor illarum rerum fuit. ¶ Item is, qui in judicio causam agit. *Cic. de cl. Orat.* Et actori summo causarum, & magistro. ¶ Fere tamen sumitur pro accusatore. ¶ Actor etiam dicitur histrio, qui fabulam agit. *Cic. ad Q. Fr.* Poetæ boni, & actores industrii in extremo actu solent esse diligentissimi. ¶ Item actor dicitur villicus, qui nostras res curat, quem factorem solemus appellare, *Col. l.* 1. *c.* 7. Ita fit, ut & actor, & familia peccet. ¶ Actor publicus dicitur a Tacito pro servo publico, *l.* 2. *Ann. c.* 30. Mancipari, inquit, singulos actori publico jubet. Item a *Plin. ep.* 19. *l.* 3. ¶ *Pignor. de servis* Actorem a Villico separat.
Actor, Ἄκτωρ, comes Herculis in expeditione contra Amazones. In eo bello vulneratur cum retro domum abire vellet, in itinere mortuus est.
Actorides, Ἀκτορίδης, Patroclus nepos Actoris. Is enim ex Ægina, quam ei Jupiter a se vitiatam uxorem dederat, Menœtium genuit, Menœtius autem relicta Ægina Opuntem in Locros se contulit, & ibi Patroclum genuit. *Ovid. l.* 1. *Trist. el.* 9. *v.* 29.

* Actorius, a, um, *attivo*, πρακτικός. *Tertull. de Anim. c.* 14.
Actrix, icis, f. 3. quæ agit, actionem instituit, *attrice*, מריבה. *Lege* 41. *Cod. de liberali causa*. Jubemus, omnes epistolas actricis inanes, ac vacuas esse.
Actualis, activus. *Macrob. Som. Scip. l.* 2. *c.* 17. Actualium vigor virtutum.
Actuariolum, i, dim. parva navis actuaria, אניה, ὁλκάς. *Cic. At. l.* 10. *ep.* 11. Quid duro tempore anni actuariolo fore censes?
Actuarius, ii, m. *notajo*, סופר, שוטר, Germ. *auffzeichner*, *offenbarschreiber*, Gal. *notaire*, Hisp. *notario*, γραφεύς, scriba publicus, a conficiendis actis sic appellatus, qui & Censualis dictus. V. *Lips. ad* 5. *Annal. Tacit. Suet. in Cæs. cap.* 55. Quam (orationem) existimat magis ab actuariis exceptam, male subsequentibus verba dicentis, quam ab ipso editam. ¶ Utebantur enim Actuarii compendio quorumdam punctorum, & minutarum figurarum, quibus recitantis, aut legentis verba mira celeritate excipiebant. ¶ Actuarii etiam dicti, qui agendis rebus, & administrandis negotiis occupantur, πρακτικοί. *Gloss. Vet. Octav. Ferrar.* putat Sext. Aurelium Victorem in Gallieno hanc vocem accepisse pro dardanariis, qui in exercitu mercaturam annonæ faciunt, Ital. *vivandieri*, *incettatori*. Et in eumdem sensum trahit locum ex *Æl. Spartiano*, *Tyrann.* 5.
Actuarius, a, um, agilis, sive qui agi, & impelli facile potest, *leggiero*, *agile*, קל, κοῦφος, Actuaria navigia, quæ sc. remis aguntur. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 27. ¶ Absolute actuarias, pro actuariis navibus dixit *Cic. ad Att.* 5. *ep.* 9. Actuariis minutis Patras accedere. ¶ *Actuarius* limes est, qui primus actus est, ab eo quintus quisque, quem si numeres cum primo, erit sextus, quoniam quinque centuriæ sex limites claudunt. Actuarii autem extra maximos D. & K. latitudinem habent ped. XII. Per hos iter populo, sicut per viam publicam debetur. Ita enim cautum est lege Sempronia, & Cornelia, & Julia. Quidam ex his latiores sunt XII. pedibus, ut hi, qui sunt per viam publicam militarem acti. Habet enim latitudinem viæ publicæ. Hæc tradita sunt ab *Hygino in lib. de limitibus constituendis*. pag. 151. Goesii.
Actum est, *è spedito*, *spacciato*, *finito*, נואש, πέπρακται, semper in malam partem accipitur, ut Actum est de Rep. id est, extincta, deserta est. *Ter. in Andr.* 3. 1. *v.* 7. Actum est, si quidem hæc vera prædicat. Sic *Id. Heaut.* 3. 3. *v.* 3. Acta res est, perii. *Donat. in loc. Andriæ* monet, hoc secundum jus civile dictum esse, quo cavetur, ne quis rem actam apud Judicem repetat.
Actuose, adverb. πρακτικῶς, בעמל. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 26. Quam leniter, quam remisse, quam non actuose. *h. e.* quam sine vehementiori corporis motu, ac gestu.
Actuosus, a, um, adject. *attivo*, *attuoso*, יגע עמל, פעל, πρακτικός, qui in actione, & labore versatur, cui opponitur otiosus, deses. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 40. Virtus actuosa est, Deus autem vester nihil agens. *Senec. de iracund. c.* 3. Vita actuosa. ¶ *Actuosi* dicuntur etiam histriones, qui actibus, hoc est gesticulationibus dant operam, dum fabulas agunt. *Fest.*
Actus, a, um, o. 1. 2. *finito*, *condotto à fine*, נם ; שלם, תשלם, πεπραγμένος, completus. *Virg. l.* 5. His actis, propere exequitur præcepta Sybillæ. ¶ Ponitur etiam pro appulsus. *Virg.* 2. *Æn.* Seu tempestatibus acti. ¶ Pro infixus. *Virg. l.* 9. Viribus ensis adactus transadigit costas. ¶ Pro admotus. *Virg. l.* 11. Accelerant acta pariter testudine Volsci. ¶ Pro coactus, & territus, ut Prodigiis acti cælestibus ossa piabunt. *Vig.* ¶ *Actum agere* est frustra agere extra tempus, & extra locum. *Cic. de Amic. c.* 22. Acta agimus. ¶ Actus, transactus. *Cic.* 5. *Tusc.* Est autem unus dies bene, & ex præceptis tuis actus. Sic acta vita, *Cic. pro Cluent.* ¶ Actus, agitatus, vexatus. *Virg. Æn.* 7. Quibus actus uterque Europæ, atque Asiæ fatis concurrerit Orbis. ¶ Actum habere idem est, ac ratum habere. *Cic. Tusc.* 3. *c.* 21. Sed alii aliter leg.
Actus, us, m. *atto*, *azione*, פועל, מעשה ; עמל, πρᾶξις, id quod agitur. *Cic.* 2. *de leg. c.* 11. Non solum in rectis, sed etiam in pravis actibus insignis est humani generis similitudo. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. In ceteris actibus vitæ &c. *Sen. ep.* 8. in actu mori, *morir operando*. ¶ Item impulsio, motus. *Lucre. l.* 9. *v.* 471. Galeas, & scuta virorum, Pilaque contorsit violento spiritus actu. ¶ Item semita inter agros posita, qua armenta gregesque, & vehicula aguntur; & differt ab itinere, quod iter est, quo quis pedes, vel eques commeare potest. Ita definit *Modestin. leg.* 12. *dig. de servit. præd. rust.* V. Via. Atque hæc intelligenda sunt de viis, & semitis, quæ inter agros diversorum dominorum ducuntur; nam in aliis locis hæ descriptiones, & differentiæ locum non habent. *Cic. pro Cæc. c.* 26. Aquæductus, haustus, iter, actus. *Festus* scribit actum esse inter vicinos quatuor pedes latum. ¶ Præterea actus dicitur certum agri spatium seu modus: estque duplex, minor, qui continet 120. pedes in longitudine, & 4. in latitudine; major, qui quaquaversus 120. pedes habet, teste *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 70. Atque ita dictus, quia in eo boves aguntur, cum aratur, uno impetu justo, ut ait *Plin. l.* 18. *c.* 3. ¶ Sæpe actus sumitur pro administratione, seu dispensatione, πραγματεία, *maneggio*, *amministrazione*. *Vopisc. in Caro c.* 6. Felix esset nostra respub. si qualis est Carus, plures haberet in actibus collocatos. *Martian. leg. interdum*, *Dig. de publicanis*. Actum gerere. *h. e.* dispensatorem gerere, *aver il maneggio*. Adde *Scævol. l.* 40. *dig. de statu liber.* ¶ *Actus rerum* sunt res gerendæ præsertim in rebus forensibus. *Sueton. in Claud. c.* 15. Cum decurias actu rerum expungeret. *h. e.* a numero judicum rejiceret. *Id. in Ner. c.* 17. Cautum, ut rerum actu ab ærario causæ ad forum transferrentur. *h. e.* tempore judiciorum exercendorum. ¶ Partes quoque Comœdiæ, & Tragœdiæ actus dicuntur. *Cic. de Senect. c.* 2. & *Fest.*
Actutum, *di subito*, *incontinente*, פתאום, Ger. *iehling*, *alsbald*, Gal. *uite*, *soudain*; Hisp. *presto*, *luego*, αὐτίκα. adver. temporis, ab actu, idest celeritate derivatum. Significat enim confestim, sine dilatione. *Ter. in Phor.* Aggredere actutum.
* Acua pro aqua. *Gruter. p.* 593. *n.* 5.
Acuarius, ii, m. qui acus facit, עושה מחטות, βελονᾶς. Quidam putant esse sartorem qui lacera vestimenta resarcit, vel etiam nova conficit. Inscript. apud *Fabrett. pag.* 308. Syntropho Attiani acuario.
* Acucula, Acicula. V.
Acula, parca acus, apud Cledon. vet. Grammaticum *pag.* 1896. *Putsch*.
Aculeatus, a, um, adject. ex aculeo, *acuto*, *aguzzo*, שנון, quod acumine pungit. *Plin. l.* 10. *c.* 32. Putant ex spinis aculeatis. ¶ Translate etiam usurpatur pro mordaci. *Cic. Attic. l.* 13. *epist.* 18. Literæ aculeatæ.
Aculeolus, diminut. ab aculeus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 71. ubi alii aliter.
Aculeus, i, m. 2. *pungolo*, מלמד, דרבן, Gall. *pointe*, *ou aiguillon*, Hisp. *e aguijon*, κέντρον, stimulus, vel spiculum, & proprie vesparum, apum, & similium, *Colum. l.* 1. Infestis aculeis armata. *Cic. de Fin. l.* 5. Vespas aculeis uti videmus. ¶ Item in herinaceis, & id genus animalibus, quæ setis pungunt. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Histrici longiores aculei. ¶ Denique in herbis, & seminibus; quidquid attactu horridum est. *Id. l.* 20. *c.* 23. ¶ De ferramentis etiam intelligi potest. *Liv. l.* 38. *c.* 21. Aculeus sagittæ. ¶ Eleganter sumitur per translationem. Sic, aculei contumeliarum, orationis &c. apud *Cic.*
Acumen, n. 3. *acutezza*, שינון, אבחא, לב, בינה, שכל, ערמה, Gal. *pointe*, Hisp. *agudeça*, ὀξύτης, subtilitas alicujus rei. *Lucr. l.* 6. *v.* 1191. Compressæ nares, nasi primoris acumen Tenue. ¶ *Auspicium ex acuminibus* fuit militare; cujus mentionem facit *Cic.* 2. *de Divin. c.* 36. & 2. *de nat. Deor. c.* 3. & videtur fuisse illud, quod captabatur ex acuminibus pilorum, hastarum, aliorumque telorum, si splendide emicarent, si non retusa, non hebetia, si horrorem quemdam videntibus incuterent. Ita *Turneb. l.* 23. *c.* 12. cui adstipulatur *Dionys. Halicarn. l.* 5. & alii plerique assentiuntur. ¶ Frequenter *acumen* invenitur positum pro solertia, astutia, seu calliditate: quemadmodum *Horat. l.* 1. *ep.* 17. dixit Meretricis acumina. ¶ Usurpatur & a *Cic.* de subtilibus Dialecticorum quæstionibus, *l.* 2. *de Orat. c.* 38. Acuminibus suis se compungunt Dialectici. ¶ Item de stili tenuitate. *Cic. in Orat. c.* 6. Est quidam interjectus, medius, & quasi temperatus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum. *h. e.* tenuitate eorum, qui subtiliter dicendo res faciunt dilucidas potius, quam amplas.
Acuminatus, a, um, *aguzzo*, שנון κωνωτός, quod acumen habet. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Acuminatum cornu Lunæ.
Acumino, nas, a. 1. *aguzzare*, לטש, שנן, ὀξύνω, acutum facio. *Lact. de opificio*, *c.* 7. Contextum spinæ a summo capite deductum acuminavit in caudam.
Acuo, is, cui, utum, *dare il filo*, *affilare*, *aguzzare*, לטש, שנן, Ger. *scherpffen*, Gall. *aiguiser*, *affiler*, Hisp. *agucar*, ἀκονάω, ὀξύνω, proprie de falce, cultro, & hujusmodi, quæ acui possunt, cui contrarium est obtundo, vel hebeto. *Cic.* 5. *Tusc.* Serra acuitur. Sic acuere falcem *Colum. l.* 3. ferrum *Horat.* 1. *Od.* 2. mucronem *Virg.* 1. *Georg.* ¶ Per translationem significat incitare. *Cic.* 3. *Offic.* Duæ res illum acuebant, ocium, & solitudo. ¶ Item irritare. *Virg.* 3. *Æn.* Primos acuisse furores. ¶ Item pro excitare. *Cic. in Brut.* acuere ingenium. *Id. in Orat.* acuere juventutem ad dicendum. ¶ Apud Grammaticos *acuere syllabam*, est ei acutum accentum appingere. *Quintil. l.* 1. *c.* 5.
Acupedius, o. 1. 2. ὀξύπους, cui præcipuum est in currendo pedum acumen. *Fest.*
Acus, ei, m. 2. מחט, βελόνη, genus piscis. Dicitur etiam acicula, & belone, & piscis aculeatus. *Plin. l.* 9. *c.* 15. & *l.* 32. *c.* 11.
Acus, eris, n. gen. palea, purgamentum tritici, מוץ, תבן, græce σκύβαλον, ἄχυρον. *Varro de re rust. l.* 4. Acus substernendum gallinis parturientibus. *Id. l.* 1. *c.* 52. ¶ Est etiam generis femin. *Colum. l.* 2. *c.* 10. Durissimæ quidem acus resectæ, separatæque erunt. Nisi forte hoc sit ab *acus*, *acus*, ut putat Passeratius.
Acus, us, f. 4. *ago*, מחט, ἀκέστρα, βελόνη, instrumentum est, quo vestes farciuntur, item quo mulieres capillos discernunt. *Mart.* Obliqua producit acu. ¶ Paleæ etiam frumenti acus dicuntur a similitudine acus, qua suimus. *Colum. l.* 2. Durissimæ acus resectæ. ¶ Rem acu tangere, apud *Plaut. Rudent.* 5. 2. rem divinare est. ¶ Acum invenire, de accurata investigatione dicitur apud *eumd. Menæch.* 2. 1. ¶ Acu pingere. *Vir.* 9. *Æneid.* & *Ovid. Metam.* 6. Acus in fibula est quod Itali dicunt *ardiglione*, ea nempe pars tenuis, & acuta, qua pars fibulæ in alteram infigitur. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 14.
* Acutalis, le, in acumen desinens. *Jul. Frontin. de colon. p.* 132.
* Acutatus, *aguzzo*, acutus. Sagittæ cotibus bene acutatæ. *Veget. de R. V. l.* 1. *c.* 22.
Acute, adverb. *acutamente*, *ingegnosamente*, בשכל, בערמה. Quod quamvis primo de acie ferri dicatur, sæpius tamen ad animum refertur, & significat subtiliter, ingeniose, *Cic. pro Cæl.* Si mihi acute, arguteque responderit. Acutius tractare. *Id. l.* 2. *de Invent.* acutissime cogitare, *Id. Offic.* 1. ¶ Interdum de voce dicitur, ut Vox acute sonans, apud *eumd. in Somn. Scip.* ¶ Nonnunquam & de visu: pro quo etiam dicitur, Acutum. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. Tam cernis acutum.
Acutule, adverb. ab acutulus. *August. Confes. l.* 3. *c.* 7. Quasi acutule movebar.
Acutulus, a, um, diminut. ab acutus. Translate *Cicer.* 3. *Nat. Deor. c.* 7. Breves, & acutulas conclusiones.
Acutus, a, um, o. 1. 2. *acuto*, *aguzzo*, עוים, מלוטש, אשלב, חדוד, שנון, Ger. *spitzig*, *scharpff*, Gall. *aiguisé*, Hisp. *agudo*, *aguzado*, ὀξύς, ὀξύστομος, τεθηγμένος, θηκτός, proprie de ferro dicitur, quod aciem habet, & bene secat; cui hebes, vel obtusum opponitur. *Plaut. in Mil.* Acutus culter probe. ¶ Item acutum est, quod in mucronem, sive acumen desinit, ut acutus palus acutus angulus, acutum rostrum. ¶ Per metaphoram autem ponitur pro subtili, vel acri, ut acutum ingenium, acutus sophista, acuta vox, item acuti oculi, idest clare cernentes. ¶ Acutus morbus dicitur, qui subitus ingruit, & vel brevi tollitur aut ipse tollit. *Cels. in præf.* ¶ Acutus etiam dicitur Sol, cum maximos calore diffundit. *Horat. l.* 1. *Epist.* 10. Cum semel accepit Solem furibundus acutum. *Idem l.* 1. *Od.* 9. acutum gelu dixit, quod *Virgil.* penetrabile. Et *l.* 2. *Od.* 19. aures acutas. *i. e.* ad audiendum arrectas. ¶ Acutum pro acute adverb. *Id. l.* 1. *Sat.* 3. Cernere acutum. *Id. ibid. sat.* 8. Resonare acutum.
Acylos, i, f. *ghianda del leccio*, ἄκυλος, glans, seu fructus ilicis: ita vocatus ab *Homero Odyss.* 2. *v.* 242. & eo nomine a glande distinctus. Ita refert *Plin. l.* 16. *c.* 6.
Acyrologia, ודבר לא, וכלל, impropria dictio, quam ἄκυρον appellat *Quintilianus l.* 8. *c.* 2. alii ἀκυρολογίαν. Acyrologia per se quidem vitium est, sed figuræ rationem induit apud *Virg. Ecl.* 7. vir gregis ipse caper, *Æneid.* 4. tantum sperare dolorem, pro *timere*, & alibi. Eadem ferme est, atque Abusio, quam Græci dicunt κατάχρησιν. *Serv. ad Virg. Æn.* 4. *v.* 419.
Acys. V. Acis.

A ANTE D.

Ad, *A*, אל, על, πρός, παρά, præpositio est accusativo casui serviens, cujus proprie est usus; cum motus ad locum significatur, & maxime proximitatem significat. Frequenter denotat motum ad rem, ut Ivit ad Rhenum, non autem in Rhenum. Hoc enim differt ab In, quod Ad significat accessum ad terminum, In ingressum in terminum. Perspicuum ex eo est, quod olim ad Urbem accedere dicebantur, qui triumphum sibi decerni vellent, urbem non ingredientes, ne id jus amitterent. ¶ Elegans etiam est usus hujus præpositionis pro apud, vel prope, vel juxta. *Cic.* Fuit ad me sane diu. *i. e.* apud me. ¶ Interdum ponitur pro In. *Plaut. Amph.* 1. 3. *v.* 6. Summus imperator ad exercitum. *Cæs.* 5. *B. G.* Totam hiemem ad exercitum manere decrevit. ¶ Pro circa. *Cic. Attic.* Ad quæ tempora te expectem, fac me certiorem. ¶ Pro circiter. *Ter. Heaut.* Talenta ad quindecim coegi. ¶ Pro versus, ut ad Orientem, ad Meridiem, manus, vel oculos ad Cœlum tendere. ¶ Pro præ. *Ter. in Eun.* 2. 3. 69. Est ne, ut fertur, forma? P. Sane. Ch. At nihil ad nostram hanc. ¶ Pro post. *Cic. Attic.* 12. *ep.* 46. Utrum illuc nunc veniam, an ad decem annos. ¶ Pro propter. *Liv. l.* 1. Cum boves quædam ad desiderium relictarum mugissent. ¶ Pro præp. *pro*. *Cic.* 5. *Verr.* Qui ad statuam pecuniam contulerunt. ¶ Pro ante, ut Ad limina expectare, ad pedes stare, vel ad Judicem. Pro præter. *Ter. in And.* Ad hæc mala hoc mihi accedit. Sic ad hæc, ad hoc. *Cic. pro Flac.* Ad hæc, prædia incensa dedicavisti, *h. e.* præter hæc, præterea. *Flor. lib.* 2. *c.* 8. Elephantis ad hoc immensæ magnitudinis aciem utrinque vallaverat. ¶ Pro secundum, scilicet significans similitudinem, ut ad arbitrium, ad nutum alterius. *Cic. de Amic.* Ad istam faciem virum quæro. ¶ Pro quantum attinet ad. *Cic.* 3. *Verr.* Vidi forum adornatum, ad speciem magnifico ornatu, ad sensum, cogitationemque acerbo. ¶ Pro usque ad, vel usque in. *Cic. in Catil.* In urbe ad hanc diem remansisset. *Id. ad Attic.* Ad multam noctem contenderunt. ¶ Aliquando significat contrarietatem, ut ad illum mihi pugna est, scil. contra illum. *Virg.* 2. *Æn. v.* 443. Clypeosque ad tela sinistris protecti objiciunt. *i. e.* contra tela, ut expon. *Serv.* ¶ Aliquando rei usum. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Hoc ad albicandam cutem utuntur. ¶ Aliquando causam, ut Ad quid hoc fecisti? ¶ Aliquando perfectionem. *Liv. l.* 5. *dec.* 3. Ad cinerem ambustus. *i. e.* ita ambustus, ut in cinerem redigeretur. ¶ Aliquando officium, ut custos ad limina, & servus ad manus, qui & a manu, & amanuensis dicitur. *Cic.* Ad cyathos stare dicuntur. ¶ Jungitur & cum gerundiis in dum. *Ter.* Nec satis ad objurgandum causæ. ¶ Sunt aliæ quoque hujus præpositionis locutiones, ut Ad pedes desilire, pro de equo descendere. ¶ Ad dextram, ad sinistram, est ad manum dextram, &c. *Ter.* Ad sinistram hac recta platea. ¶ Ad extremum, ad postremum, ad ultimum, accipiuntur pro denique, postremo, tandem, & aliquando sunt ordinis, vel temporis, aliquando nullius sunt ordinis. ¶ *Ad summam* est, in summa, vel denique. *Cic. Att.* 10. Jurabant ad summam. ¶ Ad summum vero ad numerum, vel ad tempus refertur. *Cic.* Scies fortasse cras, ad summum perendie. ¶ *Ad verbum* idem est, quod de verbo ad verbum. *Cic.* Fabulas Latinas ad verbum de Græcis expressas. ¶ *Ad unum* idem est, quod nullo excepto. *Liv.* Ad unum omnes occidit. ¶ Pro circiter, adverbialiter positum. *Cæs. B. G. l.* 2. *c.* 33. Occisis ad hominum millibus quatuor. *Liv. l.* 35. *c.* 22. Ad mille quingenti ad Consules transfugerunt. ¶ Dicimus etiam, Ad lyram canere, Ad lucernam studere. ¶ Ad nuntium, est audito nuntio. *Cic.* Ad eum nuntium commoti sunt omnes. Simile est illud *Ovidii*: Mortua, crede mihi, tamen ad tua verba revixi. ¶ *Ad diem*, est die præfinito. *Cic. pro Cæcina*, Ad diem veni in castellum. ¶ Aliquando figurate usurpatur cum genitivo, ut Senatus ad Apollinis habitus. *i. e.* ad templum Apollinis. *Cic. Philip.* 1. Pecunia utinam ad Opis maneret. *h. e.* in æde Opis. ¶ Conjungitur sæpe cum usque. *Sall. in Jug.* Usque ad nostram memoriam laboravere. ¶ Cæterum notandum est, cum Ad in compositione jungitur dictionibus incipientibus a literis c f g l n p r s t, mutari d in literam sequentem, ut accurro, affero, aggrego, alligo, annumero, appono, arrogo, assisto, attribuo. Excipitur *agnosco*, in quo d abjicitur, aut in g mutatur, sicut in agnatus, euphoniæ causa; similiter *adsum*, ubi d remanet. Sed si componatur cum a b d e h i o u, semper d integra manet, ut adamo, adbibo, adbrevio, adduco, adeo, adhibeo, adimpleo, adoleo, advoco. Si denique jungatur cum q, mutatur d in c, ut acquiro. *Anquiro* autem ab *am* fit, quod significat circum.
Adactio, onis, f. 3. *l'indurre*, *lo sforzare*, הכפיה, ἐπαγωγή, actus adigendi. *Liv. l.* 22. *c.* 38. Adactio jurisjurandi.
Adactus, us, m. 4. idem quod adactio. *Lucret. l.* 5. *v.* 1539. Exibant dentis adactus. *h. e.* morsus dentis evitabant.
Adactus, a, um, particip. ab adigo, vi impulsus, *spinto*, מוכרח, ונפגע, ἐπακτός. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Et ne sic quidem adactus avelli clavus queat. ¶ Idem quod infixus. *Virgil. Æn.* 9. Sed viribus ensis adactus Transadigit costas. *Id.* 10. *Æn.*

Vulnus alte adactum. *i. e.* profunde impressum. ¶ Item coactus. *Tacit. annal.* 14. *c.* 24. Carne pecudum propulsare famem adacti. ¶ Item subactus. *Stat.* 1. *Theb.* *v.* 19. Bisque jugo Rhenum, bis adactum legibus Istrum. ¶ *Adactum tempus* apud *Lucret. l.* 5. *v.* 1224. est tempus quod advenit, seu vicinum est.

Adad, sive Adādus, הדדו, Ἀδὰδ, Assyriorum summus Deus, cui etiam Deam Atargatin uxorem assignabant. Per Adad Solem, per Atargatim Terram intelligentes. Ex his enim duobus potissimum cuncta credebant procreari. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 23. *Plin. l.* 37. *c.* 11. ¶ Vox *Adad* Assyriorum lingua *unum* significat.

* Adaduněphros, Ἀδάδου νεφρὸς *h. e.* Adadi renes. Est & gemmæ nomen apud *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Adæquatĭo, onis, f. 3. actus ipse adæquandi, שוי, παρίσωσις. *Tertull. ad Nation. l.* 1. *c.* 1. Deficit adæquatio comparationis istius. Adde *c.* 1. *l. eod. c.* 15.

Adæque, adv. *parimente, egualmente*, בשוה, Gall. *pareillement*, Hisp. *ygual, y semejantemente*, ἐπίσης, peræque, pariter. *Plaut. in Cas.* 3. 5. 45. Neque est quisquam amator adæque miser.

Adæquo, as, a. 1. *uguagliare*, שוה, Gall. *égaler, faire égal*, Hisp. *ygalar*, ὁμαλίζω, æquo, hoc est complano. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Omnia tecta adæquat solo. ¶ Significat etiam parem, vel similem facere. *Cic. pro Cor.* Qui cum familiarissimis ejus est adæquatus. *Id. de Universit.* Ut Deorum vitam possint adæquare. *h. e.* ad Deorum immortalitatem pervenire. ¶ Adæquare cum virtute fortunam, *h. e.* æque esse fortunatum, ac virtute præditum. *Cic. pro Arch.* ¶ Adæquare aliquem sibi. *Tac. l.* 12. *Annal. c.* 60.

Adæratĭo, onis, f. 3. apud JCtos est æstimatio rei alicujus ad æris pretium, ערך, ἐξαργυρισμός. *Leg. ult. Cod. de militari vest. & Cod. Theodos. leg.* 30. *de erog. mil. annon.*

Adæro, as, are, ab æs, ערך, העריך, הוקיר, ἐξαργυρίζομαι. Primo significat per æra, & calculos summam colligere. *Frontin. in Fragm. Agrar. apud Rigalt.* Subjectas deinde extremitatum partes ad rectum angulum, nostra postulatione, podismis suis adæramus. Ita hunc locum restituit *Salmas. in Exercit. Plin.* Ubi *podismis adærare* nihil aliud est, quam agri modum sive ad mensuram pedum exigere, seu quot ager pedes faciat, computare. *Podismus* enim est pedalis mensura, quam alii *Pedaturam* vocant. ¶ Deinde significat rem ære taxare, sive æstimare, *stimar a contanti*: hoc enim verbum ab ære deducitur. Ad æs revocare, Aggenus dixit apud *Rigal. p.* 70. Ita sæpe invenitur in JCtorum lib. ¶ Denique est in rationes referre. V. *Æra*. Ita adæratum salarium dixit *Eumenius pro restaur. Schol. c.* 11. uti emendat *Scal.* 5. *de emend. p.* 420. Alii leg. *adoratum*. ¶ Adærata prædia dicuntur, ex quibus æs certum præstatur. *L.* 1. *Cod. de collat. donat.*

Adæstŭo, as, are, *ondeggiare*, המה, חמרמר, προσκυμαίνω, extra æstuo, exundo. *Stat.* 5. *Thebaid. v.* 517. Squamisque incisus adæstuat amnis.

Adaggĕro, as, are, quasi aggerem facio, cumulo, צבר, קלל, προσεπιχωννύω. *Cato de R. R. c.* 94. Terram adaggerato bene. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Ægyptus adaggerata Nilo. *Colum. l.* 5. *c.* 11. Terram circa arborem adaggerare.

Adagĭa, ad agendum apta. *Fest.*

Adagĭo, onis, f. 3. idem ac adagium, sed obsoletum. *Varro l.* 6. *L. L.* & *Auson. in præf. Thecnopægn.*

Adagĭum, ii, n. 2. *proverbio*, משל, Gall. *un proverbe*, Hisp. *el refran*, παροιμία, proverbium. *Gell. in præf.* Vetus adagium est.

Adagnitĭo, onis, agnitio, *cognizione*, דעת, γνῶσις, *Tertull.* 4. *adv. Marcion. c.* 28. Revelatio, & adagnitio Dei.

Adalligātus, a, um, particip. ab adalligo. *Plin. l.* 24. *c.* 19. Herba adalligata lævo brachio. Et *l.* 27. *c.* 10.

Adallĭgo, as, are, ad aliquid ligo, *legare*, אסר אל, προσδέω, ut Adalligare aliquid alicui rei. *Plin. l.* 20. *c.* 31.

Adam, indeclin. & Adāmus, i, m. 2. אדם, Ἀδάμ, primus pater generis humani. Dictus est Adam, quasi ruber, quoniam ex terra rubra effectus est. ¶ Prima hujus vocis syllaba communis est quantitatis. Producitur a *Prudent. in Apotheosi*, *v.* 178. & alibi. Corripitur ab *Auson. Idyll.* 1. *v.* 14. ¶ Secunda quoque in *Adamus* fere longa est: corripitur tamen a *Tertull. in carm. de Genesi*, *c.* 2.

Adamantēus, a, um, o. 1. 2. *di diamante*, *Ovid.* 7. *Met. v.* 104. Ecce adamanteis Vulcanum naribus efflant.

Adamantīnus, a, um, *adamantino, di diamante*, מן יהלום, Gall. *fait de diamant*, Hisp. *diamantino*, ἀδαμάντινος, quod est ex adamante. *Propert. l.* 3. *el.* 11. *v.* 9. Colchis flagrantes adamantina sub juga tauros.

Adamantis, tidis, f. 3. Ἀδαμαντὶς, herba magica. *Plin. l.* 24. *c.* 7.

Adămas, tis, m. 3. *diamante*, שמיר, יהלום, ἀδάμας, lapis maximi inter gemmas omnes pretii, ab α privativa particula, & δαμάζω, domo, quod durissimus credatur, & nulla vi domabilis. Quod falsum esse sæpius compertum est. Nulla autem re facilius, quam hircorum calido sanguine dissolvitur. Sunt autem adamantum genera quatuor, Indicus, Arabicus, Macedonicus, Cyprius. Qui in India nascitur, æque magnus est, ac nucleus avellanæ, cui similis est Arabicus, sed aliquanto minor. Qui in *Macedonia*, in Philippico arvo inventus est olim, *cucumeris semini par est magnitudine*. Cyprius colorem aereum repræsentat, & in medicamine plurimum valet. Est etiam adamas cognomine Siderites, quod ferrei sit splendoris, cæteris adamantum generibus ponderosior, sed dissimili natura, utpote qui frangatur facilius, & adamante aliquo perforetur, nempe Cyprio. ¶ Est & Adamas nomen Fluvii Indici, in quo lapis adamas reperitur. *Plin. l.* 37. *c.* 5.

Adamātor, oris, qui amat. אוהב, ὑπερφιλῶν. *Tertull. de Hab. mul. c.* 2. Nihil ad castitatem adamatores potuerunt præstare.

Adambŭlo, as, are, ambulo ad aliquem locum. התהלך, προσέρχομαι. *Plau. Bacch.* 4. 5. Adambulabo ad ostium. *Apul. l.* 11. *p.* 261. *edit. Elmenh.* Vidi asinum adambulantem cuidam seni debili.

Adămo, mas, a. 1. *amare molto*, אהב, חבב, ὑπεραγαπῶ, Gal. *aimer fort, aimer ardemment*, Hisp. *amar como enamorado*, ὑπερφιλέω, amatorie amo. *Quint. Declamat.* 18. *cap.* 10. Matres liberos suos tamquam adamaverint, amant. ¶ Interdum adamare est honeste, & valde amare, & de quacumque re dicitur. *Cic.* 3. *de Or.* Antisthenes patientiam & duritiam in Socratico sermone adamarat. ¶ Est plus, quam amare. *Senec. epist.* 71. Si virtutem adamaveris: amare enim parum est.

Adamplĭo, as, are, idem quod amplio, seu auctius amplio, הרבה, πλατύνω. *Vetus Inscrip. apud Grut. p.* 128. *n.* 5. Ædiculam vetustate corruptam adampliavit.

* Adamussim. V. Amussis.

Adaperĭo, is, ire, idem quod aperio, vel patefacio, פתח, ἀνοίγω. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Nubes discussæ adaperuere cœlum. *Senec. Epist.* 55. Adaperire caput.

Adapertĭlis, e, qui est apertu facilis, נקל להפתח, προσανοικτός, *Ovid. Trist. l.* 3. *el.* 11. Aspicis a dextra latus hoc adapertile tauri.

Adapertĭo, onis, פירוש. *August. Q. Q.* 83. *q.* 61. Legis adapertione, & disputatione.

Adapertus, a, um, idem quod apertus, פתוח, ἀνεῳγμένος. *Ovid. Amor. l.* 1. *el.* 5. Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestræ, *Liv. l.* 25. *c.* 30. Adorti semiplenas stationes, & adapertas fores. *Stat. l.* 1. *Theb. v.* 396. Adaperta fides. *h. e.* manifesta.

* Adaptātus, a, um, *adattato, aggiustato*, aptus, ἐφαρμοσθείς. *Suet. in Calud. cap.* 23.

Adăquo, as, a. 1. *adacquare*, השקה, Gall. *abbreuver, ou arroūser d'eau*, Hisp. *regar*, ποτίζω, ex *ad*, & *aquo*, aqua reficio, irrigo. *Suet. in Calig.* Ubi adaquare solebat jumentum. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Denis diebus adaquari. ¶ Adaquari apud *Hirt. l.* 8. *B. G. c.* 41. idem est quod aquari. Nec sine periculo, inquit, possent adaquari oppidani.

Adarca, sive adarce, ἀδάρκη, spuma arundinis, & salsilago quædam medicinæ utilis, nascens e cortice arundinis palustris. *Plin. l.* 17. ¶ Alii inter species sinapis ut herbam numerant, ex *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Adarĕo, es, ui, n. 2. *seccarsi*, יבש, ξηραίνεσθαι, Gall. *devenir sec*, Hisp. *seccarse*, idem quod arere, sive exarescere. *Cato de R. R. c.* 98. Ubi ea adaruerit.

* Adargatis. V. Adad, & Atergatis.

Adăro, as, idem quod aro, חרש, ἀρόω. *Plin. in Præf. l.* 23. *nat. hist. ex persona Pomonæ loquens.* Ex me parata omnia nec curvo adaranda aratro, nec cura laboranda. Alii aliter leg.

Adasia, ovis recentis partus, sed major natu. *Festus, Isid.*

Adaucto, as, are, frequentat. ab adaugeo. *Acc. apud Non. c. n.* 52. Patriam nostram quondam adauctavit pater.

Adauctor, oris, qui adauget. *Tertull. de testimonio animæ c.* 2. Anima datorem suum novit, & eundem postremo adauctorem. Alii leg. *auctorem ejus*.

Adauctus, us, ui, verbale, incrementum, ἐπαύξησις. *Lucret. l.* 2. *v.* 1120. Nam quæcumque vides hilari grandescere adauctu.

Adaugĕo, es, xi, ctum, *accréscere, aumentare*, רבה, Gall. *augmenter, accroître*, Hisp. *acrentar*, ἐπαύξω, αὐξάνω, idem quod augeo. *Cic. pro Rosc. Amer.* Hæc maleficia aliis nefariis cumulant, atque adaugent. Adde *Terent. Heaut.* 3. 1.

Adaugesco, is, escere, גדל, ἐπαυξάνομαι, adaugeor, cresco. *Cic. de Nat. Deor.* Ortus adaugescit scopulorum sæpe repulsu. *Lucret. l.* 2. *v.* 296. Nam neque adaugescit quidquam, nec deperit inde.

Adaxint, pro adegerint. *Fest. Pomp.* ¶ Vel pro adigant. *Non. c.* 2. *n.* 53. Hinc *Plaut. Aulul.* 1. 1. 11. Utinam me dii adaxint ad suspendium.

Adbellare pro debellare quidam leg. apud *Amm. l.* 16. *c.* 9. (*al. c.* 14.) ubi alii *advolare*.

Adbĭbo, is, a. 3. idem, quod simplex bibo, שתה, ἐπιπίνω. *Terent. in Heaut.* Ubi adbibit plus paulo. ¶ Interdum est multum bibere. *Plaut. in Sticho.* Quando adbibero, alludiabo. ¶ Accipitur & pro imbibere. *Horat.* 1. *epist.* Adbibe puro pectore verba puer.

Adbīto, vel adbeto, is, n. 3. ex ad, & beto, idem quod eo, is. *Plaut. Capt.* 3. 4. Si adbites propius, os denasabit tibi mordicus. Sed alii aliter.

Adblatĕro, as, idem fere quod blatero. *Apul. l.* 9. Has & similes affanias frustra adblaterantes. Verum quidam aliter legunt.

Adcīdo, pro accido, est *Ennii* apud *Varr. l.* 6. *L. L.* Cæsa adcidisset abiegna ad terram trabes.

Adclāro, vel Acclāro, as, a. 1. declaro, ostendo. *Liv. l.* 1. *c.* 18. *referens verba veteris augurii*. Jupiter Pater, si est fas, Nummam regem Romæ esse, uti tua signa adclarassis inter eos fines, quos feci. *h. e.* adclaraveris, vel adclares.

Adcognosco, is, a. 3. prope cognosco. *Petron. in satyr.* Risit Trimalchio, & adcognosco, inquit, Cappadocem.

* Adconduco, is, idem quod conduco *Plaut. Mil.* 1. 1. 75.

Adcorpŏro, as, are, adjungo, admisceo. *Solin. c.* 50. Carinis ita tenaciter adcorporatur, ut nisi abrasa parte ligni, ægre separetur. V. Accorporo.

Adcredo, is, ere, ἐπιπιστεύω, idem quod credo. *Hor. l.* 1. *ep.* 15. Tibi nos adcredere par est. *Plaut. Asin.* 5. 2. Nec quidpiam mihi posthac adcredas. *Lucret. l.* 3. *v.* 870.

Adcresco, is, evi, etum, addor, adjungor. *Horat. de Artepoet.* Unde etiam trimetris adcrescere jussit nomen iambis.

Addax, acis, m. nomen feræ cujusdam in Africa, erecta cornua habentis, rugarum ambitu contorta, & in leve fastigium exacuta; quæ alio nomine *strepsiceros* dicitur. Vox est Africana. *Plin. l.* 11. *c.* 37. *sect.* 45. *Hard.*

Adděcet, ebat, imp. 2. ἐπιπρέπει, idem quod decet, *Plaut. Amph.* 3. 4. 21. Ejus studio servire addecet.

Addensĕo, es, ui, a. 2. *inspessare, fare spesso, folto*, העבה, πυκνόω Gal. *épaissir*, Hisp. *espessar*, ex ad, & denseo, densum facio, constipo. *Virg.* 10. *Æn.* Extremi addensent acies. Verbum rarissimum.

Addenso, as, a. 1. *condensare*, העבה, ἀδρύνω, idem, quod addenseo. *Plin. l.* 10. *c.* 21. Aquam radice ea addita addensari subdio, atque lactescere.

Addīco, cis, ixi, ictum, a. 3. *dare, donare, vendere all' incanto*, מכר, נתן, הסגיר ביד, Gall. *s'addoner, vendre par enchere, ou a l'encan*, Hisp. *vender, almonedear, darse en almoneda*, ἀποκηρύττω, ἀπεμπωλέω, significat auctionem facere, hoc est, bona sua proscribere, & licitantibus tradere, & rem venalem ei qui plus cæteris obtulerit, adjudicare. *Suet. in Cæs.* Amplissima prædia addixit. ¶ Et addicere, καταδικάζειν, Prætor dicebatur, quando debitorem tradebat creditori, ut in eum & vitæ, & necis haberet potestatem, cum solvendo non esset. Unde Addicti, καταδεδικασμένοι, ut est apud *Vallam l.* 5. Est enim unum ex tribus verbis Prætoriis, quæ sunt hæc, *Do, Dico, Addico*. ¶ Ab hac forensi significatione refertur etiam ad alia. In disciplina augurali aves dicuntur addicere, quando ratum faciunt auspicium. *Liv. l.* 27. *c.* 16. Fabio auspicanti aves non addixere. ¶ Addicere opus alicui, est locare faciendum. *Cic.* 3. *Verr.* Addicitur id opus sestertiis 560. millibus. ¶ Addicere etiam sententiam, usurpatur pro vendere. *Cic. Phil.* 2. Cum te Senatus de vendita, atque addicta sententia movere non potuit. ¶ Addicere supplicio, morti, &c. elegans est pro damnare, destinare. ¶ Item addicere se cupiditatibus, intemperantiæ, &c. pro se dare, vel dedere. Addicere aliquem ad jusjurandum, est cogere, inducere. *Sallust. in Catil.* Quum ad jusjurandum sceleris sui conscios addiceret. Sed fortasse legendum, *adigeret*. ¶ Addicere litem, in 12. tab. est secundum aliquem judicare. *Gell. l.* 17. *cap.* 2. Post meridiem præsenti litem addicito. ¶ Addicere rationibus, pro convincere, probare, *Cic. Par.* 4. Ego vero te non stultum, ut sæpe, non improbum, ut semper, sed dementem, & insanum rationibus addicam necessariis. Qui tamen locus non caret varia lectione.

Addicte, adverb. ab addictus. Et compar. addictius. Affertur a Lexicographis quibusdam locus *Taciti de Germ. cap.* 43. ubi inquit: Paullo jam addictius regnantur, quam cæteræ Germanorum gentes: sed meliores libri habent, *adductius* quod vide.

Addictĭo, onis, f. 3. verb. ab addico, מתנה, καταδίκη, *Cic.* 2. *Verr. c.* 4. Bonorum, possessionumque addictio.

Addictus, a, um, nomen ex particip. עבד, מוסר, מושלך, נתון, *Horat. Epod.* 17. Feris alitibus, atque canibus addictus. *h. e.* expositus, objectus. *Cic. pro Cæl.* Addictum, deditum, obstrictum vobis, ac liberis vestris habebitis. *Hor.* 1. *epist.* Nullius addictus jurare in verba Magistri. *h. e.* coactus. ¶ Addictus uxori, hoc est uxorius, apud *Sueton. in Claud. c.* 29. ¶ Addicti etiam fuerunt, quos lex servire creditoribus, donec solverent, jubebat. *Quint. l.* 7. *c.* 4. *Gell. l.* 20. *c.* 1. ¶ Addictus denique nomen est Plantinæ comœdiæ deperditæ, ab eo in pistrino scriptæ. *Varro apud Gell. l.* 2. *c.* 3.

Addisco, scis, a. 3. *imparar bene*. למד, אלף, Gall. *apprendre*, Hisp. *aprender bien*, προσμανθάνω, ad ea, quæ didiceram, addo. *Cic.* 1. *Off.* Avemus aliquid addiscere. ¶ Item pro simpliciter disco. *Id.* 3. *de Orat.* Atque velocius puer addidicerat.

Additamentum, ti, n. 2. *aggiunta*, מרבה, תוספת, προσθήκη, Gall. *surcroit*, Hisp. *añadidura*, accessio. *Cic. pro Sex.* Intercessit Ligus iste, nescio quis, additamentum inimicorum meorum.

Additĭtius, a, um. מוסף, πρόσθετος. *Celsus Leg.* 98. *ff. de verb. signifi.* Cato putat, mensem intercalarem additititium esse.

Additĭo, onis, verbale, accessio, adjunctio. תוספת, מחברות, πρόσθεσις, *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Figurarum additio, atque abjectio.

* Additivus, additititius. *Priscian. l.* 17. *p.* 1095.

Additus, a, um, o. 1. 2. *aggiunto*, מוסף, נוסף, Gal. *ajoint*, Hisp. *anadido*, προστεθειμένος, adjunctus. *Horat. carm.* 2. *od.* 9. Flumen gentibus additum victis. ¶ Quandoque sumitur pro inimico. *Virg.* 6. *Æn.* Nec Teucris addita Juno usquam aberit, ut Servius expon. Vide *Macrob. l.* 6. *saturn. c.* 4. ¶ *Addito tempore*, quod vulgo dicitur, successu temporis, *Tacit. Ann.* 12. 6. 4. ¶ Addita ætate, ideft aucta, adulta. *Plin. l.* 11. *c.* 48.

Addivīno, as, n. 1. *indovinare*, קסם, μαντεύομαι, Gall. *deviner*, Hisp. *adevinar*. *Plin. lib.* 35. *c.* 10. Ex facie hominum addivinantem.

Addo, as, ad data addo, הוסיף, προστίθημι, προσδίδωμι, idem quod do, vel addo. *Plaut. in Trucul. a.* 5. *v.* 19. Tuo arbitratu, quod jubebis, addabitur. Alii leg. *id dabitur*.

Addo, is, a. 3. *aggiungere*, הוסיף, Gall. *ajouter*, Hisp. *añadir*, adjungo, προστίθημι, ex ad, & do, das. *Cic. Ap. Pulch.* Additum potius aliquid ad meum erga te studium, quam quicquam esse detractum. ¶ Addere animum est augere, *accrescere*. *Plaut. Amph.* 1. 1. Nostris animus additur. ¶ Eleganter inservit connexioni. *Liv. l.* 7. Adde huc populationes agrorum, prædas hominum, &c. Sic Adde quod. *Ovid.* 2. *de Ponto el.* 9. *v.* 48. ¶ Ponitur pro indere. *Virg. Æn.* 9. Dii ne hunc ardorem mentibus addunt? ¶ Item pro dare. *Plaut. Milit.* 9. Cui me custodem addis herus meus? *Virg. Æn.* 9. Tum comitem Ascanio Pater addidit. ¶ Addere se exemplis melioribus, h. e. exempla meliora sequi. *Claud.* 4. *Paneg.* 12. ¶ Addere pro prodesse. *Sall. Jugurt.* Quorum majores Punico, atque aliis bellis multum Reip. addiderant. ¶ Hoc verbum fere construitur cum accus. & dat. sed pro dativo habet sæpe alterum accusat. cum præpos. in, vel ad. *Nepos in Catone c.* 2. Multas res novas in edictum addidit. *Cic.* 1. *Off.* Quid ad hanc mansuetudinem addi potest? ¶ Post accusat. habet ablat. cum præposit. *in*, apud *Plin. l.* 13. *c.* 3. Addere in potu unguentum.

Addocĕo, es, a. 2. *insegnare*, אלף, למד, Gall. *enseigner*, Hisp. *ensenar*, προσδιδάσκω. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 18. Solicitis animis onus eximit, addocet arte. Al. tamen leg. *ac docet*.

Addormisco, n. 3. Addormio n. 4. ישן, Gall. *s'endormir*, Hisp. *adormecerse*, ἐπικοιμάομαι, contrarium est ejus, quod est expergiscor. *Sueton. in Claud. c.* 8. Quoties post cibum addormisceret. Alii legunt, *obdormisceret*.

Addubitatĭo, onis, ספק, ἀμφισβήτησις, verbal. idem ac dubitatio. *Nizolius* producit exempl. ex *Cic.* 3. *Off. c.* 4. Quid est, quod nonnunquam addubitationem afferre soleat? Atque ita nonnulli libri; sed castigatiores habent, *dubitationem*.

Addu-

Addubitātus, a, um, dubitatus, dubius, נבוך, ספק, ἀπορῶν, *Cic.* 3. *Offic.* 4. Si plus adipiscare re explicata boni, quam addubitata mali.

Addubĭto, as, a. 1. *dubitare*, ספק, ירא, פרץ, Gall. *douter*, Hisp. *dudar, ser algo dudoso*, ἀμφισβητέω, idem quod dubito. *Cic. in Orat. c.* 40. Ut addubitet, quid potius, aut quomodo dicat. *Id.* 3. *Offic. c.* 4. Addubitare in aliqua re. *Liv. l.* 8. *c.* 10. Addubitare, an, &c. *Id. l.* 2. *c.* 4. Addubitare de aliqua re.

Addūco, is, xi, ctum, a. 3. *condurre*, הביא, נהג, הקריב, Gall. *amener*, Hisp. *llevar, guiar*, προσάγω, παράγω, ad aliquem, seu ad aliquid duco. *Cicer. pro Quint. c.* 6. Ex Gallia pueros venales isti adducebat. *Id. Attic.* 8. 11. Gentes armatas in Italiam adducere. *Nepos in Epamin. c.* 3. Adducere aliquem ad aliquem. ¶ Speciatim ponitur pro conciliare alicui scortum. *Nepos, Tibull. Ovid.* ¶ Est etiam afferre, *apportare*. *Hor. l.* 4. *od.* 12. Adducere sitim. *Plin. l.* 30. *c.* 15. Adducere tædium vini. ¶ Significat præterea ad se trahere: *tirare*. *Liv. l.* 9. *c.* 10. Adducere lorum. *Virg. Æn.* 5. *v.* 507. Adducere arcum. *Id.* 1. *Georg. v.* 483. Sitis miseros adduxerat artus. *h. e.* contraxerat, & macie confecerat. ¶ Item redigere, *ridurre*. *Cic. pro Quint. cap.* 5. Adducere aliquem in summas angustias. *Nepos in Eumen. c.* 12. Adducere ad desperationem. ¶ Item conjicere, ducere. *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Adducere aliquem in invidiam falso crimine. *Terent. Heaut.* 5. 2. 42. Adducere aliquem ad misericordiam, *muovere a compassione*. *Cic. Verr.* 5. *c.* 61. Adduci in sermonem, *far parlar di se*. ¶ Item movere, impellere, inducere, *indurre*. *Cic. de prov. Consul. c.* 16. Adducit ad suspicandum. *Id. Fam.* 2. *ep.* 10. Non possum adduci, ut, &c. *Id. Fam.* 13. *ep.* 54. Adduci commendatione. ¶ Item afferre, allegare, *addurre*. *Modestin. Dig.* 27. 1. 16. Posset quis illam rationem adducere. *Adduce* pro *adduc* in imperativo est *Terentii*, & *Plauti*. ¶ *Adduxti* pro *Adduxisti* itidem *Terentii* est.

Adducte, adv. comparat. adductius, בפרך, ἀποτόμως. *Tacit. de Germ. c.* 43. Adductius regnare *h. e.* severius, & strictius. *Auson. in gratiar act.* Nemo adductius jacula contorsit. Utrobique alii aliter leg. Certus est locus *Tacit. l.* 3. *Hist. c.* 7.

Adductor, oris, m. qui ad aliquem ducit, מביא, προσάγων, *Vetus Epigramma Petroni Afranii*. Græcule consueta lenandi callidus arte, Cœpisti adductor conjugis esse tuæ. *h. e.* ejus libidinum auctor, ejus pudicitiæ prostrator.

Adductus, a, um particip. *condotto*. מובא, מוקרב, προσαχθείς, *Sallust. in Catil. c.* 9. Adductus ad Senatum. *Curt. l.* 8. *c.* 6. Adductus in regiam. *Id. ibid. c.* 10. Adductæ moles. *h. e.* advectæ, admotæ. ¶ Item tractus, *tirata*. *Ovid.* 8. *Met. v.* 776. Adducta funibus arbor corruit. ¶ Translate *Sallust. in Jug. in Jug. cap.* 31. Adductus in spem. *Cic. de clar. Orat. c.* 18. Signa Myronis satis ad veritatem adducta. *h. e.* eo perducta subtili artificio, ut veritatem satis exprimant. ¶ Item redactus, *ridotto*. *Cic. de Amic. c.* 5. Adductus in angustum. ¶ Item impulsus, inductus, *indotto, spinto*. *Cic. in Partit. c.* 14. Præmio, gratia adductus. ¶ Est etiam adjectivum, & idem est ac extensus, *teso, tirato*. *Cic.* 2. *Tuscul. c.* 24. *de tormentis bellicis*. Eo graviores emissiones habent, quo sunt contenta, atque adducta vehementius. *Virg. Æn.* 5. *v.* 507. Adductus arcus. ¶ Item contractus. *Capitolin. in Vero, c.* 10. Frons in supercilia adductior. *Suet. in Tiber. c.* 68. Adductus vultus. ¶ Translate severus, rigidus, *severo, sostenuto*. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 4. Modo familiaritate juvenili Nero, & rursus adductus, quasi seria consociaret. ¶ Item contractus, *stretto, ristretto*. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 7. Adductum, & quasi virile servitium. Al. leg. *addictum*. *Plin. l.* 1. *ep.* 16. In concionibus eadem, quæ in orationibus vis est, pressior tamen, & circumscriptior, & adductior.

Adduis, it, pro addideris, it, dixere Veteres, teste *Festo*.

Adduplĭco, a. 1. *addoppiare*, כפל, διπλόω, Gall. *redoubler*, Hisp. *doblar*, idem, quod duplico. *Plaut. in Pæn.* Adduplicabit omne furtum.

Adědo, n. 3. *consumare, mangiar tutto*, אכל, Gall. *manger tout*, Hisp. *lograr, comer todo*, κατεσθίω, in totum edo, consumo. Nam *Ad* auget. *Virgil.* 4. *Georg.* Sæpe favos ignotus adedit stellio.

Adelphi, m. 2. אחים, Ἀδελφοί, fratres, quasi non soli. Delphon enim prisca lingua Græcorum unum significat. Unde & Apollo, ideft Sol, Delphios dicitur quasi unus, & solus. Hinc *Terentius* comœdiam inscripsit *Adelphos*, quia in ea tractat de duobus fratribus.

Adelphĭdes, ἀδελφίδες, palmæ species est, de qua *Plin. l.* 13. *c.* 4.

Ademptĭo, f. 3. actus adimendi. *Cic. pro domo c.* 8. Ademptio civitatis.

* Ademptor, oris, qui adimit, ablator, ἀφαρπάζων, טורף. *Aug. tract.* 116. *in Joann.*

Ademptus, a, um, o. 1. 2. נצל, לקוח, מוסר, ἀφαιρεθείς, ablatus, ereptus, particip. ab adimo, ut ademptum imperium, *Liv. l.* 22. *c.* 27. Ademptus Hector, *ideft* interfectus, *Horat. carm. l.* 2. *od.* 4. Sic *Ovid.* 4. *Trist. eleg. ult.* Non aliter flevi, quam me fleturus ademptum ille fuit.

Adēnes, *scrofole*, ἀδένες, glandulæ in gutture e carne in duritiem contracta, quæ alio nomine χοιράδες, ideft scrophulæ vocantur. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Adĕo, *così, tanto*, כן, הנה מה, Gall. *tant*, Hisp. *tanto que*, τοσοῦτον, οὕτως, adverbium est, & significat usque eo, in tantum, & ponitur interdum in sententia absoluta. *Virg.* 3. *Georg.* Adeo a teneris assuescere multum est. *Quintil.* Nunquam adeo pro nobis solicita est. ¶ Quandoque ponitur pro valde. *Ter.* Juvem adeo nobilem. ¶ Quandoque pro usque etiam, sive insuper, vel imo, potius. *Cic. in Catil.* Intra mœnia, atque adeo in Senatu. ¶ Quandoque pro vere. *Virg.* 1. *Georg.* Multum adeo rastris glebas qui frangit inertes. ¶ Quandoque pro modo. *Ter.* Tute jam adeo ejus audies verba. ¶ Apud Poetas, præsertim Comicos, sæpe est particula ornativa, seu mavis expletiva, quippe nihil ad sensum conferens, sed vel ad sermonis ornatum, vel ad metrum explendum adhibita. *Ter. in And.* Propera adeo puerum tollere hinc. ¶ Apud *Plautum* sæpe est pro *quoque*. *Menæch.* 2. 4. Dii illum perdant, meque adeo, qui hodie forum inspexi: *& alibi*. ¶ Adeo pro *eo*, usus est *Terent. Heaut.* 1. *scen.* 1. *vers.* 61. Postremo adeo res rediit. ¶ Pro *vero*, vel *agedum*. *Cic. pro Cluent.* Id adeo sic cognoscite. *Id. pro Cæcin.* Id adeo, si placet, considerate.

Adĕo usque, *finchè*, עד כי, ἕως οὗ sive una est dictio, sive duæ, idem est, quod usque dum, donec. *Plaut. in Asin.* Adeo usque dum peris.

Adĕo, dis, divi, vel dii, ditum, n. 4. *andare*, בא, נגש, קרב, הלך, Gall. *aller*, Hisp. *yr, llegarse*, προσέρχομαι, προσπορεύομαι, accedo, ut Adeo Prætorem, & ad Prætorem. ¶ Aliquando ingredi, & suscipere, ἐπιχειρεῖν, ut Adire labores, adire pericula. ¶ Aliquando hostes aggredi. *Virg.* Nec quisquam ex agmine tanto audet adire virum. ¶ Adire hereditatem, *ereditare, andar a possesso dell'eredità*. *Cicer.* 2. *Philip.* Quum ipse patris hereditatem non adiisses. ¶ Usurpatur interdum absolute. *Plaut. Menæc.* 4. 1. Adeunt, consistunt, copulant dexteras. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cic.* 2. *Tusc.* Illa pericula adeuntur in præliis. *Id. lib.* 1. *Q. F.* Neque Prætores adiri possent. ¶ Item impersonaliter. *Idem lib.* 3. *Fam. ep.* 7. Cum ad me aditum esset, & 4. *Verr.* Antequam in jus aditum esset. ¶ *Adire alicui manum* est frustrari, decipere. *Plaut. Aulul.* 2. 8. 3. & *Pæn. a.* 2. *v.* 11. ¶ Particip. aditus, a, um, passivæ significationis. *Cic. Offic.* 1. 19. Laboribus susceptis, periculisque additis. ¶ *Adeundus, a, um*, aliud particip. *Ovid.* 3. *Trist.* 1. 70. Hæc quoque erat pedibus non adeunda meis.

* Adeona, æ, f. Dea Gentilium, quam advenientes invocabant, ut *Abeonam* abeuntes. *Aug. de C. D. l.* 4. *c.* 21.

Adeps, adipis, gen. communis, 3. decl. *grassi, lardo, songia*, חלב, Germ. *schmalz, schmer*, Gal. *graisse*, Hisp. *enxundia*, στέαρ, pinguendo liquida, quæ nequeat facile durari; nam quæ concrescit, sevum dicitur. *Vossio* placet deduci, ut biceps a bicapis, si adeps ab adapis, quod est ab antiquo adapio, ideft conjungo, quia adeps carni adhæret. Medici inter adipem, & pinguedinem sic distinguunt, ut adeps animantibus magis terrestrem naturam habentibus conveniat, humidioribus pinguedo. Itaque pinguedo celeriter ab igne liquescit, adeps non item. Sed hæc differentia non est perpetua. *Plin. l.* 28. *c.* 9. & *l.* 30. *c.* 3. adeps suillus. *Cels. l.* 3. *c.* 7. *n.* 2. Adeps cocta. ¶ Quandoque restringitur ad significandum pingue illud, quod ad similitudinem reticuli intestina continet. *Gell. lib.* 4. Contegit hæc omentum, cui adeps quoque innascitur. ¶ De obesitate hominis *Cic.* 3. *Catil.* L. Cassi adipem non pertimesco. ¶ Adipes in plurali. *Quintil. lib.* 2. *c.* 10. Adipes tenuare, detrahere. *h. e.* ad maciem redigere.

Adeptĭo, onis, f. 3. consecutio, קנין, *acquisto, conseguimento*, ἐπιτυχία, verbal. ab adipiscor. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 13. Nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni judicemus.

Adeptus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adipiscor, נקנה, שקנה, *acquistato, e chi ha acquistato*, ἐπιτυχών. Active & passive sumitur. Active *Plin. l.* 7. *c.* 24. Tam multis gloriam ejus adeptis. ¶ Passive *Cic. de Senect.* Senectutem ut adipiscantur omnes optant, eamdem accusant adeptam. *Ovid. Trist. l.* 4. *el.* 8. Ne palmas inhonestet adeptas.

* Adeptus, us, m. adeptio, *acquisto*, *Paul. Nol. ep.* 32. *ad Sever. al.* 12. *n.* 18.

Adequĭto, as, are, n. 1. juxta, vel prope equitare, רכב, προσιππάζω. *Liv. l.* 9. *c.* 22. Ægre patiens, quo tam ferociter adequitasset, &c. *Curt. l.* 4. *c.* 9. Jam per armatos adequitare cœpit. ¶ Cum accusativo. *Cæs. l.* 1. *B. Gall. c.* 46. Propius tumulum accedere, & nostros adequitare.

* Adero. V. Adæro.

Aderro, as, are, n. 1. ex *ad*, & *erro*, *Stat. l.* 2. *silv.* 2. 119. Et blandi scopulis Delphines aderrant. Adde *l.* 9. *Thebaid. v.* 179. Cum Gronovii castigatione.

* Adescatus, *nutrito*, altus. *Coel. Aurel. Acut. l.* 1. *c.* 11. *ad fin.*

Adesdum, *paresta quì*, παρέλκον, ex *ades*, quod imperat. est, & *dum*. Est enim dum productio, & adjectio syllabæ. *Ter. in Andr.* 1. 1. 2. Adesdum, paucis te volo.

Adespŏtus, a, um, o. 1. 2. שאין לו אדון, ἀδέσποτος, nullius dominio subjectus, ex α priv. & δεσπότης, dominus. Hinc *adespota bona*, quæ cum justum heredem non inveniant, ad fiscum devolvuntur. *Adespoti libri*, vel epistolæ, in quibus auctoris vel scriptoris nomen supprimitur. ¶ Interdum significat, incertus, & sine auctore. *Cic. Fam. l.* 15. *ep.* 17. De Hispania rumores tristiores, sed ἀδέσποτοι. ¶ Item nullius dominio mancipatus, libertate donatus. Sic enim Lacedæmonii libertos suos vocabant. *Alex. ab Alex. l.* 3. *c.* 20.

Adesurĭo, adesuris, ivi, ire, n. 4. idem quod esurio, vel valde esurio, *aver gran fame*, רעב, βουλιμιάω. *Plaut. Trinum.* 1. 2. Adesurivit magis, & inhiavit acrius.

Adēsus, a, um., o. 1. 2. נאכל, καταφαγής, ab adedor, arrosus, consumptus. *Cic.* 2. *Tusc.* Quum vero adesum in flatu renovatum est jecur. ¶ Metaphorice etiam usurpatur. *Id. pro Quint.* Adesa pecunia. Bona adesa apud *Tacit.* 3. *hist. c.* 4. Fortunæ adesæ, *i. e.* egestas apud *eumd. l.* 13. *Annal. c.* 21.

* Adexpĕto, προσαιτέω. *Senec. ep.* 17.

Adfiliātus, a, um, *adottato*, adoptatus in filium. *Cajus JCtus l.* 1. *Institution. tit.* 4.

Adfrĕmo, is, ad aliquid fremo. *Val. Flac. Arg.* 1. Adfremit his, quassatque caput.

* Adfrango, Affrango. V. Adfringo.

Adfringo, ingis, ingere, a. 3. שבר, κλάω, frango, seu ad aliquid frango. *Stat. lib.* 10. *Thebaid. v.* 47. Quod superest, duris adfringunt postibus ungues. ¶ Legitur & affrango. *Id.* 5. *sil.* 1. *v.* 36. Hiemes affrangere bustis. Sed alii leg. *affringere*.

Adfrĭo, as, a. 1. *stritolare, ridur in polvere*, שחק, דקק, λεπτοποιῶ, frio, comminuo, contero. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 57. Item alius aliud adfriat, aut aspergit, ut Chalcidicam, aut Caricam cretam, aut absynthium. *h. e.* conterit, & tanquam tectorium pavimento & parietibus granarii inducit.

* Adgarrio, idem quod garrio. *Fulg. Planc. in exposit. antiqui sermon. n.* 19.

* Adgaudeo, cum aliquo gaudeo, *goder insieme*, συγχαίρω. *Paul. Nol. carm.* 18. *natal. Felic.* 6. *v.* 14.

Adgeniculo, as, genua flecto, הבריך, γονυπετῶ, *Tertull. de Pœnit. c.* 9. Presbyteris advolvi, & caris Dei adgeniculari.

Adgĕmo, is, emui, ere, n. 3. בכה, ἐπιστένω, gemo. *Ovid. l.* 1. *Trist. el.* 1. Adgemit & nostris ipsa carina malis. *Stat. Theb.* 11. *v.* 247. Uterque loquenti adgemit.

* Adgenĕro, adnascor. *Tertul. ad Marc. l.* 4. *c.* 19.

Adgressūra. V. Aggressura.

Adgrettus, a, um, o. 1. 2. pro aggressus, est apud *Ennium*: Adgrettus fari. *Festus*.

Adguberno, as, avi, atum, a. 1. idem quod guberno, *governare*, נהג, רעה, κατευθύνω, *Florus l.* 3. *c.* 5. Pedibus iter adgubernabat urre suspensus.

Adhabĭto, as, are, n. 1. שכן, παροικέω, solet afferri exemplum *Plauti in Captiv. a.* 3. *sc.* 3. *v.* 72. Sed ibi legendum est *adbites* pro *adhabites*.

Adhærĕo, es, æsi, ærere, n. 2. hæreo ad aliquid, arctissime insideo, nitor, approximo, *star attaccato, o appoggiato, vicino*, נלוה, דבק, Germ. *sich lenen, oder, steuren*, Gal. *adherer, etre pres, du party*, Hisp. *arrimarse*, προσέρχομαι, κολλάομαι. *Cic.* 1. *Ver.* Tela in tuis visceribus adhærebunt. ¶ Frequenter construitur cum dat. ut adhærere lateri. *Liv. l.* 39. *c.* 25. ¶ Cum accus. subaudita præposit. usurpavit *Tertull. de Pall. c.* 5. Humerum adhæret. ¶ Dicitur etiam adhærere ad aliquid. *Cæs. B. G. l.* 5. *c.* 46. Tragula casu ad turrim adhæsit.

Adhæresco, is, escere, n. 3. idem quod adhæreo. *Cic.* 4. *Acad. c.* 3. Ad eam disciplinam tamquam ad saxum adhærescunt.

Adhæse, a verb. hæreo, בספק, προσκολλητικῶς, adv. *Gell. l.* 5. *c.* 9. Non turbide, neque adhæse locutus est. *h. e.* non hæsitanter.

Adhæsĭo, onis, f. 3. *accostamento*, לויה, דבק, πρόσκολλησις, Ger. *stutzel, beystand*, Gal. *entretouchement*, Hisp. *arrimadura*, actus adhærendi. *Cic.* 1. *Fin. c.* 6. Adhæsiones inter se. Al. leg. *adhæsitationes*.

Adhæsitatĭo. V. Adhæsio.

Adhæsus, us, ui. m. 4. idem quod adhæsio. *Lucret. l.* 5. *v.* 840. Membrorum adhæsus. *Id. l.* 3. Neque pulveris sentimus adhæsum.

Adhālo, n. 1. afflo, aspiro, נפח, הריח, προσπνέω. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Si patescentem fungum serpens adhalaverit.

Adhāmo, as, are, a. 1. העלה בחכה, ἀγκιστρεύω. Ita adhamare honores dixit *Cic.* pro captare, ut citat *Non. c.* 2. *n.* 5. & asserit *Scalig. in Catalect.* itemque *Ruigersius l.* 3. *var. lect. c.* 3. Sed Merceri *Nanius* habet, *adamaverunt*. Verba autem Ciceronis hæc sunt: Qui serius honores adamaverunt, vix admittuntur ad eos &c. ex *fragment.* 2. *Acad.*

Adhibĕo, es, a. 2. *usare, adoperare*, הקריב, השתמש, Ger. *gebrauchen, zubalten, haben*, Gal. *joindre, user, se servir de quelque chose*, Hisp. *usar, poner cuidado, poner junto a otra cosa*, προσφέρω, χράομαι, appono, admoveo, adjungo, & tam ad res, quam ad personas refertur. *Cic.* 1. *Fam.* Adhibui diligentiam, ut adessem. ¶ Adhibere aliquem ad consilium, ad caussas, &c. est admittere, advocare. *Cic.* 1. *Philip.* Ad deliberationes eas quas habebat domi, principes civitatis adhibebat. ¶ Adhibere moras, ideft differre, morari, *Pompon. D. l.* 18. *tit.* 6. *l.* 17. ¶ Adhibere se, est se gerere. *Cic. Q. Frat. l.* 1. *ep.* 1. Permagni hominis est sic se adhibere in tanta potestate, ut &c. ¶ Adhibere vultum aliquo, *h. e.* convertere, legitur apud *Ovid. l.* 2. *Amor. el.* 13. *v.* 13. Huc adhibe vultus, & in uno parce duobus. ¶ Est etiam afferre. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 13. Oratio, quæ lumen adhibere rebus debet. Item tractare. *Id. Q. Fr.* 1. 1. Adhibere aliquem liberaliter. ¶ *Adhibere fidem* est integre, & fideliter agere. *Plaut. Rud.* 4. 3. 104. Si adhibebit fidem, etsi est ignotus, notus est. ¶ Est item habere fidem, *credere*, sed raro. *Auson.* Si qua fides falsis unquam est adhibenda poetis.

Adhibitĭo, nis, f. actus adhibendi, שמוש, χρῆσις, *Cajus Instit. l.* 1. *tit.* 1. Liberti Latini sunt, qui aut per epistolam, aut inter amicos, aut convivii adhibitione manumittuntur.

Adhibĭtus, a, um, particip. *adoperato, usato*, שנעבד בו, κεχρημένος. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Adhibitæ opificum manus. *Id. pro Cæcin. c.* 15. Adhibita vis. *Sueton. in Augu. c.* 74. Adhibitus cœnæ, *ammesso*.

Adhinnĭo, is, n. 4. *annitrire*, צהל, προσχρεμετίζω, Ger. *uvieblen*, idem quod hinnio, & de equis dicitur. *Ovid.* Femina adhinnit equo. ¶ Dicitur tamen quisquam ad aliquid adhinnire, cum plausu excipit. *Cic. in Pison.* Ad illius orationem adhinniit.

Adhorresco, is, rui, ere, n. 3. horreo, vel valde horreo, *spaventarsi molto*, ἐπιφρίττω, פחד, סמר, שר, *Ovid. ad Liviam de morte Drusi v.* 221. Ipse Pater flavis Tiberinus adhorruit undis. Sed præteritum dumtaxat in usu est, nec satis constat, utrum sit ab *adhorresco*, an ab *adhorreo*.

Adhortamen, inis, n. 3. adhortatio, הזהרה, *Apulej.* 4. *Floridor.* Non multa mihi apud vos adhortamina suppetunt.

Adhortatĭo, onis, f. 4. hortatio, incitatio, *esortazione*, עוררות, παραίνεσις, παράκλησις, *Cicer.* 2. *de Orat. cap.* 3. Omissa nostra adhortatione, veniamus ad eorum sermonem.

Adhortātor, oris, m. 3. qui adhortatur, *esortatore*, מעיר, מזהיר, *Liv. l.* 2. *c.* 58. Adhortator operis. *Id. l.* 9. *c.* 13. Suus cuique animus adhortator erat.

Adhortātus, us, m. *esortazione*, adhortatio. *Apulej. in Apolog. prope fin.* Rem familiarem meo adhortatu filiis condonasset.

Adhortātus, a, um, *chi ha esortato*, מזהיר, particip. activæ significationis. *Cic. pro Rab. perduel. c.* 1. Me meæ vitæ consuetudo ad C. Rabirium defendendum est adhortata. ¶ Sumitur etiam passive, *esortato*. *C. Hemina* apud *Priscian. l.* 8. Adulatique erant ab amicis, & adhortati.

Adhortor, aris, d. 1. *esortare*, העיר, עורר, παρακαλέω, Ger. *uvermaven*, Gall. *exhorter*. *Cic. Phil.* 4. Ad recuperandam libertatem adhortabor. *Id Phil.* 1. *c.* 8. Adhortari aliquem, ut, &c. *Tacit.* 3 *hist. c.* 61. Adhortari in bellum.

* Adhospito, *far amico*. *Dictys. l.* 1. *c.* 15.

Adhuc, adverb. ex *ad* & *huc*, *fin qui*, בעוד, עוד כי, Ger. *biss hernach, biss jetzund*.

jezund, Gal. encor, jusques icy, a present, Hisp. hasta à qui, μέχρι νῦν, ἔτι, πρὸς ἔτι, significat hactenus, ad hoc usque tempus. *Cic. Att. l.* 7. Unam adhuc a te epistolam acceperam. *Terent. Phorm.* 3. 1. Adhuc tranquilla res est. ¶ Pro etiam, sive præterea. *Cic. in Læl. c.* 9. Ortum quidem amicitiæ videtis, nisi quid adhuc forte vultis. ¶ Item pro etiamnum. *Plaut. Pseud.* 4. 7. Tun' hodie Sicyone pervenisti? H. alto adhuc meridie.

Adiabēne, *Botan*, Ἀδιαβηνή, regio Assyriæ, cujus populi Adiabeni. *Strabol.* 16. *Plin. l.* 5. *c.* 12. Dicta est autem Adiabene, διὰ τὸ ἔχειν πλεῖς ποταμὸς ἐν αὐτῇ, ᾗ δυσχερεστέραν ποιεῖν τὴν διάβασιν. *Suid.*

Adiabenīcus, a, um, Ἀδιαβηνικός, o. 1. 2. adject. frequens in cognominibus Imperator. Severi, de quo *Sext. Rufus c.* 21. Parthicus, Adiabenicus, & Arabicus cognominatus est. Adde *Inscript. Grut. p.* 1. & 11. & 22. &c.

Adjacēo, es, n. 2. *giacere vicino*, רבק, סמך, קנב, Germ. *beyligen*, *nebeligen*, Gall. *gesir aupres*, Hisp. *jazer cerca*, πρόσκειμαι, juxta jaceo, adhæreo. *Liv. l.* 2. *c.* 49. Tuscus ager Romano adjacet. ¶ Cum accus. sine præpos. *Nepos in Timoth. c.* 2. Gentes, quæ mare illud adjacent.

* Adjaculātus, *vibrato*. *Mar. Cap. l.* 2. *p.* 41.

Adjantum, ti, n. 2. *capel Venere*, שער נוגה, ἀδίαντον, herba, quæ aliis nominibus polytrichon, callitricon, & Capillus Veneris dicitur. *Plin. l.* 21. *c.* 21.

Adiaphŏros, *indifferente*, לא טוב ולא רע, ἀδιάφορος, indifferens. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 13. Nec dolorem adiaphoron esse.

Adjectamentum, i, n. 2. idem quod adjectio, תוספת, προσθήκη, *Jabolen. l.* 242. *D. de verb. signif.* Artemo magis adjectamento, quam pars navis. Al. leg. *additamento.*

Adjectĭo, onis, f. 3. verbale, accessio, additio, *aggiunta*, προσβολή. *Liv. l.* 1. *c.* 30. Res Romana adjectione populi Albani aucta. *Id. l.* 38. *c.* 15. Illiberalis adjectio.

Adjectīvus, a, um, o. 1. 2. מוסף שם תאר, ut Nomen adjectivum, quod propriis, vel appellativis, ad exprimendam eorum qualitatem, adjicitur. *Macrob. Satur.* 1. *c.* 4. Adjectivum Græci ἐπίθετον vocant.

Adjecto, as, a. 1. adjicio, addo. Legitur apud *Apic. scriptorem culinarium, l.* 8. *c.* 2.

Adjectus, a, um, o. 1. 2. additus, adjunctus, *aggiunto*. *Horat. carm.* 3. *Od.* 5. Adjectis Britannis imperio. *Id. l.* 2. *Epist.* 2. Calabris saltibus adjecti Lucani.

Adjectus, us, m. 4. *aggiungimento*, תוספת, πρόσθεσις, προσθήκη, ab adjicio, idem quod adjectio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. Cuneorum adjectus, aut exemptus.

Adigo, gis, a. 3. *conficcare*, פצר, הביא, דחק, רחק, נדח, אנס, אוץ, פתה Gall. *pousser*, *contraindre*, Hisp. *constrenir*, *o empuxar*, βιάζομαι, εἰσφέρω, ἐπάγω, ex *ad*, & *ago*, significat vi impellere, sicut feriendo adigimus cuneum. *Plin. l.* 16. *c.* 10. In arborem clavus ferreus adigatur. ¶ Per metaphoram ponitur pro concitare, impellere. *Ter. Adelph.* 1. 2. 31. Adiges me ad insaniam. ¶ Item pro aliquo agere, hoc est compellere, προσελαύνω. *Plaut. in Bacc.* Quis has huc oves adegit? ¶ Item pro cogere, adstringere, ut *Adigere in verba* est cogere quempiam, ut in verba nostra juret. ¶ Adigere arbitrium, erat, *Festo* interprete, cogere adversarium dare, vel sumere arbitrum. *Cic. de Offic.* & *Top.* ¶ Adigere pro usque aliquid agere. *Cæs.* 4. *B. Civilis*. Pompejus tumulum quemdam occupavit, qui tantum aberat a nostro castello, ut telum tormentumve emissum adigi non posset.

Adjicialis, le, o. 3. adjectivus, מוסף, πρόσθετος, *Adjiciales cœnæ* Sacerdotum apud Festum, & apud Macrobium ex *Varr. l.* 3. *c.* 11. vel 13. & apud *Plin. l.* 10. *c.* 20. dicebantur, quod in iis multa extra ordinem, ultraque justa fercula adjicerentur. Ita *Beroald.* Sed rectius *Scaliger Conjectan. in Varron.* Adjicialis, inquit, erat, quoties aut inaugurandi alicujus causa, aut propter aliud quid, puta publicam lætitiam, indicebatur epulum: idque dicebatur, epulum aut cœnam adjicere. Vide & *Senecam ep.* 64. *post med.* ¶ *J. Lipsius l.* 4. *de magnit. Rom. c.* 9. Aditiales scribendum contendit, & sic dictas putat, quod in aditu honoris dari solerent. ¶ Dictæ alias & adipales, & Pontificales, secundum *Macrob.* Adipales quidem a lautiore apparatu: Pontificales ab iis, qui exhibebant. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 6. Primus Q. Hortensius pavones Augurali adjiciali cœna posuisse dicitur.

Adjicio, is, jeci, jicere, a. 3. הרבה, הוסיף, Gall. *ajouter*, Hisp. *unadir*, προσεμβάλλω, προσεπιβάλλω, προστίθημι. ex ad, & jacio, ad aliquid jacere. *Cæs.* 2. *B. G. c.* 21. Longius aberant, quam quo telum adjici posset. ¶ Significat etiam addere, *accrescere*, *aggiungere*. *Horat. carm.* 5. *od.* 7. Quis scit, an adjiciant hodiernæ crastina luci tempora Di superi? Sic adjicere vires, auctoritatem, &c. ¶ Item applicare, advertere, ut adjicere animum alicui rei, vel ad aliquam rem. *Terent. Eun.* 1. 2. ¶ Adjicere oculos alicui, vel ad aliquid, est cupiditate rei visæ teneri. *Plaut. Asin.* 1. 4. ¶ Adjicere calculum est approbare. Sic apud *Plin. Jun. l.* 1. *ep.* 2. calculum album adjicere errori. ¶ Pro consentire, *Virg. Æn.* 10. Tercentum adjiciunt, mens omnibus una sequendi. Elliptica constructio pro adjiciunt illi, animum, studium, aut quid simile. ¶ Construitur vel cum dat. vel cum accus. addita præp. *in*, vel *ad*. ¶ Poetæ interdum alterum i abjiciunt, & pro *adjicere*, *adicere* dicunt. *Martial. l.* 4. *ep.* 54. Nil adicit penso Lachesis.

Adimo, is, emi, emptum, a. 3. *torre*, *portar via*, העביר, לקח, הסיר, Ger. *hinvveg nemmen*, Gal. *oter*, Hisp. *quitar*, ἀφαιρέω, (ex ad, & emo) significat auferre. *Ter. in Andr.* Hanc, nisi mors, adimet nemo. ¶ Adimere jus verborum in comitiis est jus suffragandi tollere. ¶ Adimere curam, consuetudinem alicui. *Ter. Hecyr.* 5. & *Phorm.* 1. 3. ¶ Adempsit pro ademerit. *Plaut. Epid.* 3. 2. 27.

Adimplēo, es, evi, etum, ere, a. 2. מלא, שחר, Ger. *zuffallen*, Gal. *remplir*, Hisp. *henchir*, idem quod simplex impleo, *empire*, *adempire*, ἐπιπληρόω. *Paul. l.* 43. *D. de administr. & peric. tutor.* Adimplere id quod promisit. *Tertull. l.* 5. *cont. Marc. c.* 17. Temporum adimplendorum dispensatio. ¶ Non est autem genuinum exemplum, quod afferri solet a Lexicographis ex *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nam veteres novique libri habent *implent*, non *adimplent*.

Adimpletĭo, onis, f. 3. impletio. *Tertull. l.* 5. *contra Marcion. c.* 17. Temporum adimpletiones, & *mox*: dispensatio sine adimpletione. Adde *de Monogam. c.* 5.

* Adimpletor, oris, m. qui adimplet. *Aug. serm.* 144. *de temp. c.* 3.

Adimpletus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. idem quod impletus, *empito*, *pieno*, מלא. *Firmicus de error. pro. Religion. p.* 10. Adimpleti tibiarum cantu.

Adindo, is, indidi, inditum, a. 3. *imporre*, *aggiungnere*, הביא, ספח, Ger. *hinein thun*, *hinein setzen*, Gall. *faire entrer*, Hisp. *metter a dentro*, verbum antiquum compositum ex *indo*, quod & ipsum ex *do* est compositum, significat imponere, immittere. *Cat. de re rust. c.* 28. Subscudes lineas adindito.

Adingero, is, idem quod ingero. *Sisen.* apud *Serv.* Satyram in aliquem adingerere.

Adinstar, *in guisa*, כמו, δίκην, οἷον, ὡς, Ger. *zugleich*, *chen vvis*, Gal. *de meme que*, *en facon*, Hisp. *a semejanca*, idem, quod instar. *Apul. l.* 9. Adinstar inclyti montis. *Solin.* Adinstar amnis Ægyptii. ¶ Usus est hac voce etiam Serenus Lyricus, cujus auctoritas affertur a Servio 2. & 6. *Æn.* neque tamen probatur. Ceterum si sit adhibenda, tutius erit eam dividere in voces duas, ut legitur apud *Justin. l.* 36. *c.* 3. & *Ulpian. Dig.* 6. 2. 7.

Adinvenio, a. 4. *trovare*, מצא, παρευρίσκω, Germ. *erfinden*, *erdenken*, Gal. *trouver*, Hisp. *hallar*, idem quod suum simplex. *Serv. ad Æn.* 6. *v.* 603.

Adinventio, onis, f. 3. verbale, excogitatio, novus rei modus inventus; item consilium, opus, studium, *ritrovamento*, *partito*. *Paulin. Nolan. epist.* 43. vel 50. *ad August. n.* 12. Promunt conceptis ab eorum spiritu adinventionibus.

* Adinventor, oris, m. qui adinvenit, ἐφευρετής. *Cypr. ep.* 68. *c.* 10.

* Adinventum, i, n. adinventio, ἐφεύρεσις, διάνοια, מחשבה. *Tertull. Gnost. c.* 1.

Adinventus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adinvenio, מצוא, חשוב, ἐφευρεθείς, *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 60. Ex quo intelligimus, adinventa animo, percepta sensibus, adhibitis opificum manibus, omnia nos confecutos. *h. e.* excogitata. *Plaut. Curcul.* 1. 3. *v.* 34. Huic voluptati adinventum est odium.

* Adinvicem, Ad invicem pro *invicem*, est *Aug. l.* 7. *de Trin. cap. ult.*

Adipālis, le, o. 3. ad adipem spectans, vel pinguis, *grasso*. *Arnob. lib.* 3. *p.* 115. Nisi postes virorum adipali unguine oblinerentur ab sponsis. *Cicer.* quoque hac voce usus est in *Orat.* si sequimur *edit. Argent. an.* 1540. *p.* 199. Asciverunt aptum suis auribus opimum quoddam, & tamquam adipale dictionis genus. Verum *Nonius Marcellus c.* 2. *p.* 521. *Turneb. l.* 2. *adverf. c.* 7. *Lauremverg. antiq. p.* 8. & alii legunt, *adipata dictionis*. Variam item lectionem habent Festi, Plinii & Varronis loca, quæ ad hanc vocem afferri solent, ideoque parum probant.

Adipātus, a, um, o. 1. 2. adipem admixtum habens, *ingrassato*, *unto*, דשן, בלול, בחלב, Ger. *gemestet*, *feist gemacht*, στεατώδης, λιπαρός. Adipatum Veteres honeste pro pingui & succulento, & opimo posuerunt, ait *Non. Marcel.* citatque *Cic.* locum, de quo in *Adipalis*. Atque illic quidem usurpatur metaphorice. Proprie autem usus est *Sosipater Charisius*, qui *l.* 1. *instit. Gramm. p.* 73. adipatum omni genere dici ait posse opus pistorium, quod adipe conficitur, citatque *Lucilium*, qui *adipatam pultem* dixit. ¶ Substantive usus est *Juvenal. sat.* 6. *v.* 630. Livida materno fervent adipata veneno. *h. e.* edulia pinguia, & quasi adipe condita, ut expon. *Joann. Britann.*

Adipiscendus, a, um, o. 1. 2. שצריך להיות לו, particip. ab adipiscor, passive etiam usurpatur ut & adeptus. *Cic. Offic.* 1. *c.* 22. Sed iis, qui habent a natura adjumenta rerum gerendarum, adipiscendi Magistratus sunt. h. e. accipiendi.

Adipiscor, eris, eptus sum, d. 3. *acquistare*, קנה, כוה, רכש, עשה, προσλαμβάνω, τυγχάνω, ἀντιποιοῦμαι, προσκτάομαι, ex ad, & apiscor, quod non est in usu, a quo aptus participium fuisse videtur, unde adeptus. ¶ Significat consequi, seu obtinere. *Auct. ad Heren.* Hæc omnia adipiscemur. *Plaut.* passive dixit in *Tri.* 2. 2. 88. Ingenio adipiscitur sapientia. ¶ Aliquando significat pervenio, *giungere*, quando scilicet cum persona jungitur. *Liv. l.* 43. *c.* 28. Fugientes Gallos adepti ceciderunt.

Adipsos, ἄδιψος, species est palmæ viridis, in Ægypto nascens. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Est & radix quædam, quæ ob dulcedinem glycyrrhiza vocatur. Vid. *eumd. l.* 22. *c.* 9.

* Aditialis. V. Adjicialis.

Aditicŭlus, m. 2. parvus aditus. *Festus.*

Aditio, f. 3. *andata*, מבוא, Ger. *zugang*, Gal. *allée*, Hisp. *ida*, πρόσοδος, accessio. *Plaut.* Quid tibi hanc aditio est? *id est*, cur hanc adis? ¶ Aditio hereditatis, *Papin. l.* 93. *D. de solutionib. & liberat.* h. e. cretio.

Adĭto, as, n. 1. *andare spesso*, בא, אתהלך, Ger. *offt gehen*, freq. ab adeo. *Enn.* apud *Diomed. l.* 1. Ad eum aditavere.

Adĭtus, m. 4. *adito*, *entrata*, פתח, מבוא, εἴσοδος, εἴσοδις, προσαγωγή, Ger. *einzugang*, *oder eingang*, Gal. *entrée*, *accez*, Hisp. *entrada*, significat ingressum, per quem ingredimur, & admittimur. *Virg.* Aditumque per avia quærit. ¶ Aditus etiam dicuntur loca, quibus adiri provinciæ & regiones possunt. *Pass. Cæs.* 4. *B. G. c.* 20. Magno sibi usu fore arbitratur, si loca, portus, aditus cognovisset. ¶ Dicitur autem, aditus ad aliquem facilis, vel difficilis, cum facile, vel ægre conveniri se patitur. *Cic. Fam. l.* 13. Tantum ut faciles aditus ad te habeat. ¶ Usurpatur pro ingressu a *Cic. pro Cæc.* Primo aditu ædium suarum aliquem prohibere. ¶ Aditum patefacere, *Cic.* 1. *de Orat.* claudere, *Philip.* 1. intercludere, *pro Rosc. Am.* facere, *in Orat.* & similia. ¶ Adhibetur etiam metaphorice. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 10. Siquis mihi erit aditus de tuis fortunis agendi. Sic virtutis aditus. *Stat. lib.* 2. *Achil.* &c.

Adjubĕo, es, a. 2. idem quod jubeo. *Plaut. Mil.* 4. 4. 50. Atque adjubeat ferri in navim, si quid imponi velit. Plerique al. leg. *atque ut jubeat*.

Adjudicatĭo, onis, f. 3. actus adjudicandi, מתן הבי דין, ἐπίκρισις. *Leg.* 78. *D. tit.* 19. *reg.* 16. *de hered. instit.* Factis adjudicationibus, & *Ulpian. in fragment. tit.* 19. Adjudicatione dominia nanciscimur.

Adjudĭco, as, avi, atum, a. 1. *attribuire*, *assegnare per sentenza*, נתן ביד דין, זכה, Ger. *zuerckennen*, *mit urtheil zusprechen*, Gal. *adjuger*, Hisp. *attribuir*, ἐπιδικάζω, per sententiam, & judicium tribuo, assignove. *Cic. Att. lib.* 4. Domus nobis esset adjudicata. Contrarium est *abjudicare*. ¶ Refertur aliquando ad alias res extra forum discernendas. *Plaut. in Mer.* Adjudicato, cum utro hanc noctem sies. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 19. Adjudicare alicui salutem imperii.

Adjugātus, a, um, מצומד, ἐπιζευχθείς, in jugum compositus, conjunctus. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Pampinos vitis adjugatæ detergere. *Lactant. de Opif. D. c.* 6. Adjugatis corporibus elata soboles. V. Adjugo.

Adjŭgo, n. 1. *conjungere*, הצמיד, נתן עול, Ger. *zu sammen fugen*, Gal. *accoupler*, *adjoindre*, Hisp. *ayuntar una cosa a otra*, ἐπιζεύγνυμι, conjungo, ad aliquid jungo, quod fit, cum duo boves ad unum jugum junguntur. *Pacuv. apud Non. c.* 2. 55. Corpus animo mater adjugat. ¶ *Adjugare vites* est vites in jugum disponere, quod & jugare dicitur. Jugum autem hoc loco sumitur pro palis quibusdam in jugum assurgentibus, ad quos vites alligantur. *Colum. l.* 4. *c.* 17.

Adjumentum, n. 2. βοήθημα, *ajuto*, עזר, a verbo adjuvo, auxilium, adminiculum. *Cic.* 1. *Off.* Habent a natura adjumenta rerum gerendarum. ¶ Delicatiores cibos, *Sallust. Jugurth. c.* 49. adjumenta ignaviæ vocat.

Adjunctĭo, onis, f. 3. accessio, additio, *giunta*, *aggiunta*, מוסף, תוספת, πρόσθεσις. *Cic.* 7. *ad Att. ep.* 2. Nulla potest hominis esse ad hominem naturæ adjunctio. ¶ Est etiam Adjunctio schema rhetorum, de qua vide *ad Herenn. l.* 4. *c.* 27. & *Cic.* 3. *de Orat.* item *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

* Adjunctīvus, a, um, *che s' aggiunge*, πρόσθετος, מוסף. *Priscian. L.* 16. *p.* 1028. *Diomed. l.* 1. *p.* 331. Vox grammaticorum, pro qua sæpius *subjunctivus* dicitur.

Adjunctor, oris, m. 3. qui adjungit, מוסיף, ἐπιθέτης. *Cic. Att.* 8. *ep.* 3. Ille Galliæ citerioris adjunctor. *h. e.* Pompejus, qui procuravit, ut Cæsari Galliam Cisalpinam regenti etiam Transalpina adjungeretur.

Adjunctus, a, um, o. 1. 2. additus, conjunctus, *aggiunto*, *unito*, ab adjungo, נוסף, πρόσαπτος, ut adjunctæ partes. *Horat. in Arte v.* 178. ¶ Comparat. usus est *Cic. pro Cluent.* Quæ propria hujus caussæ, & adjunctiora sunt. ¶ Superlat. *Arnob. l.* 7. *p.* 243. Ventum ad veram, & adjunctissimam quæstionem. ¶ *Adjuncti equi* sunt ad currum juncti. *Ovid. Heroid. epist.* 12. *v.* 152.

Adjunctum, i, n. *aggiunta*, תוספת, προσθήκη, accessio, additio. *Cic.* 2. *de legib. c.* 21. Hostia maxima parentare, pietatis esse adjunctum putant. ¶ Apud Dialecticos est propositio conditionalis, cum scilicet aliqua sententia adjunctum habet aliquid conditionis, vel exceptionis loco. *Gell. l.* 16. *c.* 8. ¶ Apud Rhetores *adjuncta* sunt, quæ rem aliquam circumstant, *circostanze*. *Cic. in Top. c.* 18.

Adjungo, is, xi, ctum, ere, a. 3. ex *ad*, & *jungo*, חבר, הדביק, הצמיד, προστίθημι, alligo, annecto, addo, & pene idem quod conjungo. *Cic. Att.* 1. *ep.* 9. Hæc dies me valde Crasso adjunxit. ¶ Interdum est comparare sibi aliquid. Sic auxilium sibi adjungere, *Cic. pro Rosc. Amer.* Adjungere sibi benevolentiam, *pro Mur.* ¶ Interdum accommodare. *Id.* 2. *Offic.* Conciliare animos hominum, & ad usus nostros adjungere. ¶ Item pro applicare, intendere. *Terent. And.* Ut animum ad aliquod studium adjungat. ¶ Adjungere fidem alicui, est conciliare fidem. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 55. ¶ Adjungere animum aliquo, *applicar l' animo*, *Terent. Hecyr.* 4. 4. 61. *Id.* Adjungere animum ad aliquod studium, *Andr.* 1. 1. 29. ¶ Adjungere jumenta, est ad currum sub jugo jungere. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *Tibull. l.* 1. *eleg.* 10.

Adjuratĭo, onis, f. *scongiuro*, שבועה, אלה, ἐξορκισμός, obtestatio. *Apul. l.* 2. *Met.*

Adjurātor, oris, m. 3. qui adjurat, *h. e.* incantationibus evocat, לוחש, *Alcimus Avitus l.* 2. *v.* 313. Adjuratoris contempsit murmura serpens.

Adjuratorius, a, um, ad adjurandum pertinens, ut Cautio adjuratoria, של שבועה, ἔνορκος *h. e.* juramento firmata, *l.* 12. *Cod. tit.* 22. *leg.* 8. & *tit.* 30. *leg.* 3.

Adjurātus, a, um, o. 1. 2. ab adjuro, לחוש. *Lactant. l.* 2. *c.* 15. Dæmones Dei nomine adjurati de corporibus excedunt. *Vopisc. in Floriano c.* 1. Cum sciret, adjuratum esse in senatu Tacitum, ut &c.

Adjurgium, i, *Plaut. Menæch.* 5. 2. 21. Ubi tamen alii aliter.

Adjŭro, as, avi, atum, are, a. 1. *giurare*, נשבע, ἐπομόω, juro, vel valde juro, *ad* enim auget significationem. *Terent. And.* 4. 2. *v.* 11. Per omnes tibi adjuro Deos. *Cic. Q. Fr.* 3. *ep.* 5. Qui omnia adjurant, debere tibi valde renunciant. ¶ Item adjurare, est incantationibus Dæmones ejicere, לחש, *scongiurare*. *Lactant. l.* 2. *c.* 16.

Ajutabilis, le, *giovevole*. *Plaut. Mil.* 4. 4. 8. Adjutabilem operam dare. Est qui legit *amicabilem*.

Adjūto, as, are, a. 1. frequent. ab adjuvo, עזר, ἐπωφελέω. *Terent. Andr.* 1. 3. Nec quid agam certum est, Pamphilumne adjutem. ¶ In Heraclii nummo apud Carol. du Fresne Famil. Byzant. est cum dat. personæ. *Deus adjuta Romanis*. Sic *Pacuv.* apud *Donat. ad Terent. Adelph. prol. v.* 16. Adjuta mihi. ¶ Cum accusativo rei, & dativo personæ. *Terent. Hecyr.* 3. 2. 24. Tu pueris curre obviam, atque eis onera adjuta. *h. e.* adjuta eos onera portantes: hypallage.

Adjūtor, aris, atus sum, pass. 1. *essere ajutato*, נעזר, ἀμύνομαι, adjuvor, adjumentum accipio. *Lucr. l.* 1. *v.* 811. Adjutamur enim dubio procul, atque alimur nos. ¶ Est etiam verbum deponens apud veteres, idem valens, quod adjuto. *Pacuvius* apud *Non. c.* 7. *n.* 83. Illum quæro, qui adjutatur. *Afran. ibid.* Hæc, obsecro, igitur agite, & me adjutamini.

Adjūtor, oris, m. 3. verbal. qui adjuvat, *Ajutante*, *chi ajuta*, עוזר, βοηθός. *Cic. de Amic.* Adjutor in his contra patriam inventus est nemo. *Plaut. Pseud.* 3. 2. Te mihi adjutorem Dii genuerunt.

Adjutorium, ii, n. 2. עזר, βοήθεια, idem quod auxilium, seu officium illud, quod ab adjutore præstatur. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Adjutorio egere, & *l.* 3. *c.* 6. Adjutorio juris elabi ex crimine.

Adjūtrix, icis, f. 3. quæ adjuvat. *Cic. de Amic. c.* 24. Assentatio vitiorum adjutrix. *Terent. Heaut.* 5. 2. 38. Matres omnes adjutrices solent esse in peccato filiis. ¶ Legitur *adjutrix* passim in Inscriptionib. & apud *Spartian. in Adriano c.* 2.

Ad-

Adjūtus, us, ui, m. 4. auxilium, *ajuto*. *Macr. l.* 7. *Sat. c.* 6. Unius adjutu, quasi naturæ flammei.

Adjūtus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adjuvo. *Ovid.* 1. *Met. v.* 540. pennis adjutus amoris. *Nepos in Milt. c.* 2. Adjutus prudentia, & felicitate.

Adjŭvo, as, adjuvi, utum, a. 1. *ajutare*, עזר, נתן יד, עודד, Ger. *helffen*. Gall. *aider*, *secourir*, Hisp. *ayudar*, βοηθέω, συλλαμβάνω, ὠφελέω, opem fero. *Terent. in Phorm.* 1. 4. Fortes fortuna adjuvat. ¶ Usurpatur absolute a *Plaut. Capt.* 2. In re mala animo si bono utare, adjuvat. *h. e.* prodest. ¶ Pro augere. *Liv. l.* 34. *c.* 39. adjuvare ignem. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 47. adjuvare lacrymis mœrorem orationis. ¶ *Id. pro Arch.* adjuvare ad aliquid. *Gellius l.* 14. *c.* 6. adjutum ire aliquem. ¶ Adjuro pro adjuvero. *Ennius apud Cic. de Sen.* Si quid ego adjuro, curamve levasso. ¶ Præterit. *adjuvavi* pro *adjuvi* quidam leg. *Dig. l.* 40. *t. t.* 2. *leg.* 15. Particip. *Adjuvaturus* habetur apud *Petron. in Satyr. c.* 18. ¶ Adjuvare cum infinito. *Plin. l.* 11. *c.* 54. *in fin.* Adjuvat enim incubare. ¶ Cum accusativo rei, & dativo personæ, *Gell. l.* 2. *c.* 29. Messem hanc nobis adjuvent.

* Adjunctivus, a, um, *che s' aggiunge*, πρόσθετος, מוסף. *Priscian. l.* 16. *p.* 1028. *Diomed. l.* 1. *p.* 331. Vox grammaticorum, pro qua sæpius *subjunctivus* dicitur.

Adlambens, prope lambens, ut adlambentes flammæ, *Quint. declam.* 10.

Adlatro, V. Allatro.

Adlăvo, as, idem quod lavo. *Plaut.* apud *Varr. l.* 8. *L. L.* Pisces ego credo, qui usque dum vivunt, adlavant, diu minus lavari, quam hæc lavat Phronesium.

* Adlacrymans, *lagrimante*, ἐνδακρύων, דומע. *Apulej. l.* 10. *Met.*

Adlivescit, incipit lividus fieri. *Fest.*

Adlubesco. V. Allubesco.

Adlucĕo. V. Alluceo.

Adluctor, aris, contra aliquem luctor. *Apul. l.* 10. & 11. *Metam.*

Admando, a. 1. *commettere*, צוה, פקד, Ger. *befehln*, *aufferlegen*, Gal. *donner charge*, *ou commission*, Hisp. *en comendar*, ἐπιτάττω, ἐπιτέλλομαι, alicui quidquam curandum committo. *Pla. in Pæn.* Si quid admandare vultis. At castigata exemplaria habent, *mandare*.

Admatūro, as, are, a. 1. accelero, festino, *accelerare*, *far presto*, מהר, σπεύδω, *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 54. Horum discessu admaturari defectionem civitatis existimabat.

Admensus, a, um, *chi ha misurato*, מודד, ἐπιμετρήσας, *Cæs. Dig.* 18. 1. 35. In singulas metretas quos, quasve admensus eris. ¶ Passive *misurato*, *Cato de R. R.* Dominum vinum admetietur, quod admensum erit, pro eo dominus resolvito.

* Admentatio. V. Amentatio.

* Adměo, as, *avvicinarsi*, ἐγγίζω, קרב. *Paul. Nol. car.* 17. *v.* 119.

Admetior, ris, d. 4. *misurare*, מדד, ἐπιμετρέω, Ger. *zumassen*, *massen*. *Cat. c.* 154. Admetiri vinum emptoribus. ¶ Usurpatur etiam passive. *Flor. Dig.* 19. 2. 36. Si per eum steterit, quo minus opus approbetur, vel admetiatur. ¶ Significat etiam adhibita mensura distribuere, præbere. *Suet. in Aug. c.* 41. Frumentum vicitim admetiri. Adde *Curt. l.* 8. *c.* 12.

Admētus, m. 2. *Admeto*, ἄδμητος, Thessaliæ Rex, cui armenta ejus amore accensus Apollo pavisse dicitur juxta Amphrysum Fl. *Virg.* 1. *Georg.*

Admīgro, as, avi, atum, n. 1. accedo, *accostarsi*, קרב, προσέρχομαι. *Plaut. Pers.* 3. 1. 19. Ad paupertatem admigrant infamiæ.

Adminiculātor, oris, m. 3. qui opem fert, qui adminiculatur, adjutor, עוזר, στηρίζων, συμβοηθής. *Gell. l.* 8. *c.* 3. Tirone Cicero adminiculatore, & quasi administro in studiis litterarum usus est.

Adminiculātus, a, um, מעוזר, nomen pass. ex particip. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Vites adminiculatæ sudibus. *Gell. l.* 1. *præf.* adminiculatior memoria. *idest*, pluribus subsidiis adjuta. *Macrob. Sac. l.* 1. *proœm.*

Adminiculo, as, & adminiculor, aris, proprie est adminicula, hoc est pedamenta fulciendis vitibus erigo, *sostentare*, עודד, ὑποστηρίζω. *Cic.* 4. *Fin. c.* 14. Quæ sit scientia agricolarum, quæ circumcidat, amputet, adminiculetur. *Col. l. de arborib. c.* 16. Vitem adminiculato, arborique jungito. ¶ Translate sumitur pro adjuvare. *Varr.* apud *Non. c.* 7. *n.* 72. Quoad potui, adminiculavi tuam voluntatem scribendo.

Adminiculum, i, n. 2. *ajuto*, *sostegno*, palus ille, sive pedamentum, aut fulcrum, cui vites, aut arbuscula incumbunt, משענת, מוט, מסעד, Ger. *ein halff*, *auffenthalt*, *undersitzung*, Gal. *appuy*, *soutenement*, Hisp. *sonstenimiento*, στήριγμα, βοήθεια, χάραξ. *Cic. l.* 2. *Nat. Deor.* Vites claviculis adminicula, tamquam manibus apprehendunt. ¶ Metaphorice pro adjumento sumitur. *Idem offic.* 3. *c.* 7. Hanc partem explebimus nullius adminiculis, sed ut dicitur, Marte nostro.

Administer, m. 2. *ministro*, משרת, עבד, שמש, ὑπηρέτης, Ger. *ein diener*, *vervvalter*, qui ministrat, aut alicui opem præbet. *Cic.* 3. *de leg. c.* 19. Jovi se consiliarium, atque administrum datum.

Administra, æ, f. 1. משרתת, ὑπηρέτις, administer. Administra, & comes virtutis ars. *Cic. pro leg. Manil. c.* 13.

Administratio, f. 3. *governo*, עבודה, פקודה, διοίκησις, διακονία, ὑπηρεσία, Ger. *vervvaltung*, actus ipse administrandi. *Cic. ad Lent. Fam.* 1. *ep.* 9. In omni administratione Reip. floruissemus. *Idem Fam.* 15. *ep.* 1. Administratio belli. *Vitruv. l.* 9. *c. ult.* Administratio aquæ, *compartimento*, *e regolamento dall' acqua*. *Cæs. l.* 1. *B. Civ. c.* 25. Exitus administrationesque Brundusini portus. *h. e.* usum, & commoditates.

Administratīvus, o. 1. 2. adject. *Quint. l.* 2. *c.* 18. Ars activa, vel administrativa.

Administrātor, oris, m. 3. administer, משרת, διοικητής, *amministratore*, *governatore*, *Cic.* 1. *de Orat. c.* 48. Administrator belli gerendi constitutus.

Administro, as, are, a. 1. עבד, שמש, שרת, διοικέω, ὑπηρετέω, primo significat suppeditare, præbere, *somministrare*. *Cæs. B. G. l.* 7. *c.* 19. Reliqua quæ ad oppugnationem oppidi pertinebant, administrare instituit. ¶ Deinde significat gubernare, *governare*, *amministrare*, ut administrare bellum, civitatem, rem familiarem, remp. &c. *Cicer.* 1. *de Invent.* Quomodo rem familiarem administret. ¶ Tertio est, facere, peragere, *fare*. Sic administrare sementem, fœnificium, vindemiam, & alia. *Colum. l.* 2. *c.* 22. *Varro R. R. l.* 1. *c.* 17.

Admirabĭlis, le, o. 3. admiratione dignus, vel admirationem habens, *maraviglioso*, *ammirabile*, נפלא, θαυμαστός. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 2. Vir admirabilis in dicendo, atque in omnibus artibus. *Liv. l.* 23. *c.* 37. Magnitudo populi R. admirabilior prope adversis rebus, quam secundis fuit. ¶ Admirabilia vocat *Cic.* quæ Græci παράδοξα, *l.* 5. *Fin. ad finem.* Hæc παράδοξα illi (Stoici), nos admirabilia dicamus. Adde *Præf. in Parad.*

Admirabilĭtas, f. 3. *maraviglia*, פלא, Ger. *vervvunderung*, ab admirabilis, idem quod admiratio. *Cic. de nat. Deor.* 2. *c.* 36. Quanta sit admirabilitas cœlestium rerum.

Admirabiliter, adverb. *maravigliosamente*, *mirabilmente*, פלאים, Ger. *vvundebarlich*, Gal. *merveilleusement*, Hisp. *maravillosamente*, θαυμασῶς. *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 53. Mundus consilio admirabiliter gubernatur. ¶ Apud *eumd.* 4. *Tusc. c.* 16. admirabiliter dicere, est dicere præter communem opinionem, παραδόξως.

Admirandus, o. 1. 2. *maraviglioso*, נפלא, פלא, Ger. *vvunderlich*, Gal *digne d' admiration*, Hisp. *digno de ammiracion*, θαυμαστός, dignus admiratione. *Virg. Georg.* Admiranda tibi levium spectacula rerum. *Nepos in Epamin. c.* 3. Clemens, patiensque admirandum in modum.

Admiratio, f. 3. *ammiratione*, *maraviglia*, תמהון, פלא, Germ. *vervvunderung*, Gall. *merveille*, *ebahissement*, Hisp. *maravilla*, θαῦμα. *Cic.* 4. *de Fin.* Quid autem habet admirationis, &c. *Idem l.* 1. *de Orat. c.* 33. Hæc sunt, quæ admirationes in bonis oratoribus efficiunt.

Admirātor, oris, m. 3. qui admiratur, *ammiratore*, θαυμαστής. *Quint. l.* 2. *c.* 5. Admirator nimius antiquitatis. *Senec. ep.* 94. *sub fin.* Irritamentum est omnium, in quæ insanimus, admirator, & conscius.

Admīror, aris, atus, sum, d. 1. *maravigliarsi*, תמה, Ger. *vervvundern*, *sich hefftig vvundern*, θαυμάζω, idem, quod miror, aut valde miror, *Cic. ad Attic. l.* 6. *ep.* 9. Admiratus sum brevitatem epistolæ tuæ. ¶ Admirari aliquem est venerari, suspicere. *Cic.* 4. *Acad.* Quem & admiror, & diligo. ¶ Passive *Cæcilius* apud *Priscian. l.* 8. Turpe est, propter venustatem vestimentorum admirari, ut propter turpissimam vitam actam contemni.

Admiscĕo, es, iscui, admistum, sive admixtum, a. 2. *meschiare una cosa con l' altra*, בלל, מסך, מהל, Ger. *vermischen*, ἐπιμίγνυμι, rem aliquam cum alia miscere. *Col. l.* 12. *c.* 13. Admiscent torrefacta sesama cum aniso Ægyptio. *Cic. Tusc.* 2. Versus ab his admisceri orationi. ¶ Dicitur etiam admiscere se alicui negotio, metaphor. hoc est aliquod negotium suscipere. *Ter. Heaut.* 4. 5. 35. & 5. 2. 22.

Admissarius equus, *stallone*, סוס בא לרמך, Ger. *hengstkum gestud*, Gal. *cheval etalon de haras*, Hisp. *garanon*, *cavallo para casta*, ἀναβάτης, סוס רביאה, ὀχευτής, denom. ex admissus, qui ad sobolem creandam equæ adjungitur. *Col. Plin. Varr.* ¶ Metaphorice ponitur pro homine libidinis pervagatæ, & ad omnium fœminarum luxuriam exposito. *Cic. in Pis. c.* 20. Admissarius iste, simul atque audivit voluptatem. Item admissarius est, qui equam admissario aptat, Peroriga.

Admissĭo, onis, f. 3. verbal. ביאה, ὀχεία, εἴσοδος, aditus ad aliquem. *Plin. Jun. in Paneg.* Quis non in primis laudibus ferat admissionum tuarum facilitatem? *h. e.* quod facile quemlibet admittis ad colloquium. ¶ Habebant autem veteres primas, & secundas admissiones: quod & hodie servatur in Aulis Principum. Hinc amici primæ, & secundæ admissionis, idest qui primo & secundo loco admittuntur ad salutationem *Senec. l.* 1. *de Clem. c.* 10. ¶ Hinc admissionum Magister, inter officia aulica. *Ammian. l.* 15. *c.* 5. ¶ Est etiam admissio idem quod admissura. *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 2. Horum fœturæ initium admissionis facere oportet in Æquinoctio.

Admissionālis, m. 3. *usciero*, שוער, Ger. *ein lasser*, *portner*, Gal. *huissier*, *portier*, Hisp. *portero*, εἰσαγωγεύς, dicitur is, cujus officium est admittere aulicos in cubiculum ad Principem salutandum. *Lampridius in Alexand. Severo. c.* 4. Admissionalibus remotis.

Admissīvus, a, um, o. 1. 2. יאות, יפה, ראוי, δεξιόνομος, ut admissivæ aves *Festo* sunt, quæ consulentem juvant, h. e. voce, aut volatu faustum omen præbent.

Admissor, v. g. facinoris, is est, qui facinus commisit. *Lactant. Epitom. c.* 4. *sect.* 4. (al. c. 5.)

Admissum, i, n. 2. substant. peccatum, *misfatto*, אשם, πλημμέλημα, *Tacit. Ann.* 11. *c.* 4. *n.* 5. Cum idem de admissis Poppææ sentiam, quod omnes. Et *Liv. l.* 25. *c.* 23. Nequid falleret tale admissum.

Admissūra, f. 1. ביאה, יחם, ὀχεία, tempus, & actio ipsa, qua mariti gregum admittuntur ad coitum fœturæ causa. *Col. l.* 6. *c.* 24. Admissuræ idonei boves. Adde *Varr.* & *Plin.*

Admissus, us, m. 4. admissio. *Pallad. l.* 6. *tit.* 2. Admissu solis maturitati consulere.

Admissus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. intromissus, *ammesso*, *lasciato entrare*, מובא, προσδεχθείς. *Horat. de arte poet.* Spectatum admissi risum teneatis amici? *Cur. l.* 3. *c.* 12. Irrupisse non admissus videbatur. ¶ Significat & commissus, ut admissa peccata, *Lucret. l.* 3. *v.* 840. ¶ Et citatus, immissus. *Cic.* 2. *Fin. c.* 19. Decius equo admisso in mediam aciem Latinorum irruebat. ¶ *Admissus passus* pro celeri, & concitato. *Ovid. Met.* 1. *v.* 532. Admisso sequitur vestigia passu.

Admitto, a. 3. *accettare*, *ricevere*, לקח, קבל, הביא, רצה, Ger. *auffnehmen*, Gal. *recevoir*, *accepter*, Hisp. *recebir*, *entroduzier*, ἐφίημι, approbo, recipio, intromitto, & tam ad res, quam ad personas refertur. *Cic. in Phil.* Salutatum veniebant, admissus est nemo. ¶ Interdum ponitur pro facere, committere. *Cic. pro Rab.* Fraudem capitalem admisit. ¶ Dicimus quoque admittere equum, cum laxas ei habenas permittimus, & ad cursum incitamus. *Liv.* 5. *bel. Pun.* In hostem admitterent equos. ¶ Admittere est marem fœminæ, vel fœminam mari admovere. *Col. l.* 7. Arietes feros ovibus admisit. ¶ Est etiam verbum augurale. Nam cum aves volatu, aut voce faustum omen præbent, admittere dicuntur, ut & addicere. *Plaut. Asin.* 2. *sc.* 1. *v.* 11. Impetritum, inauguratum est, quovis admittunt aves. *Liv. l.* 1. *c.* 36. Concilia populi, exercitus vocari, summa rerum, ubi aves non admisissent, dirimerentur. ¶ Admittere diem. *Plin. jun. ep.* 213. Notarium voco, & die admisso, quæ formaveram dicto. *h. e.* diei luce per fenestram in cubiculum intromissa. ¶ Admitti in animum judicis apud *Quintil l.* 4. *c.* 14. quod vulgo dicitur esse in gratia. ¶ Admittere absolute *Plin. jun. ep. st. l.* 6. *ep.* 16. Egredi in litus, & e proximo aspicere, ecquid jam mare admitteret. *h. e.* utrum navigare pateretur. ¶ Pro condonare est apud *Plaut. Pænul.* 4. Tibi hanc admittam noxiam unam: non sum irata. Al. leg. *amittam*. ¶ Venuste ad insitionem transtulit *Plinius l.* 17. *c.* 18. Qui vero probant, ab æquinoctio statim admittunt, prædicantes, germina parturire: *i. e.* surculum trunco adjungunt, inserunt.

Admixtio, vel admistio, onis, f. 3. actus admiscendi, *mescolanza*, בלבל, μίξις, *Cic. de Senect. c.* 22. Admixtione corporis liberatus.

Admixtus, us, m. 4. admixtio. *Macrob. Sat. l.* 2. *c.* 1. Honorem Dei nullo admixtu voluptatis augemus.

Admixtus, vel admistus, a, um, o. 1. 2. adject. *mescolato*, בלול, ἐπιμικτός, *Cicer. de Senect. c.* 21. Animus non habet in se quidquam admixtum.

Admodĕror, aris, idem quod moderor, tempero. *Plaut. Mil.* 4. 2. 81. Nequeo hercle risu me admoderarier.

Admodulor, aris, simul modulor, accino, זמר, ᾄδω. *Claud. in Epithalam. Hon. & Mar.* Padus electriferis admoduletur aquis.

Admŏdum, adverb. *affatto*, *per verità*, *certamente*, אמת, מאד, נמור, כן, παντελῶς, idem, ac omnino, prorsus, plane, certe, ex *ad*, & *modus*: dicitur quasi ad modum h. e. ad mensuram, seu rationem plenam, perfectamque ejus rei, de qua est sermo. Variis constructionibus inservit, quæ tamen ad illum unum & eumdem sensum commode referuntur. Jungitur tum adjectivis nominibus, tum verbis, tum adverbiis. *Cic. de Senect. c.* 4. Non admodum grandis natu, sed tamen ætate provectus, *non affatto vecchio*. *Flor. l.* 2. *cap.* 6. Prætextatus admodum filius. *non più che pretestato*. *Cic.* 4. *Fam. ep.* 13. Qui me admodum diligunt. *Terent. Heaut.* 1. 1. 1. Quamquam hæc inter nos nuper notitia admodum est, *benchè veramente è poco*, *che ci conosciamo*. ¶ Item cum adjectivis, & adverbiis quantitatem significantibus. *Liv. l.* 23. *c.* 29. Equestris pugna nulla admodum fuit, *la cavalleria non combattè punto*. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 6. In quo multum admodum fortunæ datur, *per verità molto*. ¶ Eleganter jungitur cum adverbio *nihil*. *Cic. de Orat. c.* 2. Alter (*Crassus*) non multum, alter (*Antonius*) nihil admodum scripti reliquit, *niuna cosa affatto*. quamvis enim Antonius reliquisset libellum de ratione dicendi, ut habetur *de clar. Orat. c.* 44. nullam tamen omnino reliquerat orationem, ex qua cognosci ejus eloquentia posset: quod confirmat *Cic. in Orat. c.* 38. Male igitur quidam *nihil admodum* exponunt hoc loco, *quasi niente*. ¶ Interdum habet post se genitivum. *Colum.* 4. *c.* 1. Admodum exigui pulveris. ¶ Sæpe etiam jungitur cum adjectivis numerum significantibus: neque tamen unquam pro *circiter*, aut *quasi* ponitur. *Liv. l.* 44. *c.* 43. Secuti sunt eum admodum quingenti equites, *cinquecento*, *e non più*. *Curt. l.* 4. *c.* 12. In lævo cornu Bactriani, mille admodum, *mille in tutti*. *Liv. l.* 22. *c.* 24. Sex millia hostium cæsa, quinque admodum Romanorum, *e ben cinque mille de' Romani*. Huc pertinent illa *Justini l.* 17. *c.* 2. Post menses admodum septem, *dopo soli sette mesi*. & *Liv. l.* 43. *c.* 11. Exacto admodum mense Februario, *finito già il Febbrajo*. ¶ Eleganter usurpatur in responsionibus, præsertim a Comicis. *Terent. Hecyr.* 3. 5. 8. Advenis modo. *Pa.* admodum. *sì*, *ora appunto*. Adde *Plaut. Rud.* 4. 4. 36. & *Bacch.* 5. 1. 24. ¶ In dialogis servit transitionibus, quod significet, satis de re aliqua, & admodum disputatum esse. *Cic.* 3. *de Legib. c.* 11. Scis, solere, frater, in hujusmodi sermone, ut transiri alio possit, admodum, dici, *basta così*. ¶ Admodum quam, *Plaut. Amph.* 1. 3. 43. Admodum quam sævus est! *quanto è mai fiero!* *Gell. l.* 19. *c.* 9. Voce admodum quam suavi, *per certo molto soave*.

Admœnio, a. 4. *assediare*, צור, צרר, πολιορκέω, Gall. *assieger*, Hisp. *cercar las murullas*. *Plaut. in Pseu.* 1. 3. 150. Oppidum admœnire volo. & *Cistell.* 2. 2. Quot admœnivi illi fabricas! *id est*, quasi ad mœnia admovi.

Admolior, iris, d. 4. עשה, הקריב, ἐπιχειρέω, admoveo, construo, ædifico, proprie de rebus magnis, aut arduis. *Curt. l.* 8. *c.* 10. Velut de industria rupes præaltas admolita natura. Et *manus admoliri*, pro adhibere dixit *Plau. Asin.* 3. 2. Sic *Apulej. l.* 1. & *l.* 6. *Metam.* ¶ Significat etiam conari. *Plaut. Rud.* 3. 1. 6. Ad hirundininum nidum visa est simia, ascensionem ut faceret, admolirier.

Admonĕo, es, ui, a. 2. *ammonire*, הגיד, הזהיר, ענה, פקד, Ger. *vermahnen*, Gal. *admonester*, *remontrer*, *advertir*, Hisp. *amonestar*, παραινέω, idem pene, quod moneo, sive commonefacio. Construitur vel cum genit. vel cum abl. & præp. de, vel cum accusativis communibus. *Liv. l.* 5. Adversæ res admonuerunt religionum. *Cic.* 4. *Fam.* Putavi ea de re te esse admonendum. *Id. ad Q. Fr.* Illud te admoneo. ¶ Interdum est castigare, excitare. *Virgil. l.* 10. Leucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit bijugos. *Senec. l.* 1. *de clement. c.* 14. Admonere aliquem verberibus. ¶ Admoneo cum infinito, *Virg.* 4. *Georg.* E pastu tandem decedere campis admonuit. *Hor. l.* 1. *sat.* 6. Sol acrior ire lavatum admonuit. ¶ Cum conjunctivo, & particula *ut*, vel *ne*. *Cic. Attic.* 9. 9. Illud me præclare admones, cum illum videro, ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate. ¶ Et omissa particulas. *Nepos in Phoc. c.* 1. Simul admonerent, si ipse his facile careret, liberis tamen suis prospiceret. ¶ Particip. *admoniturus*. *Ovid. Heroid. ep.* 10. *v.* 42.

Admonitĭo, onis, f. 3. verbale, *ammonizione*, צו, הזהרה, פקודה, παραίνεσις, *Cic.* 2 *de Orat.* Tum objurgatio, si est auctoritas, cum admonitio, quasi levis objurgatio. ¶ Admonitio morbi, aut doloris, quod vulgo dicunt reliquias morbi, *Plin. l.* 24. *c.* 17. ¶ Apud JCtos admonitio est interpellatio, qua debitor admonetur, ut debitum solvat. *Ulp. in l.* 2. *D. de Judiciis*.

Admonĭtor, oris, m. 3. verbal. qui admonet, *ammonitore*, מזהיר, παραινέτης. *Cic. Top. c.* 1. Admonitore non eges.

Ad-

* Admonitorium, ii, n. admonitio, *monitorio. Justinian. ep. ad Treban. præfixa, lib. Digest.*
* Admonitrix, ammonitrix, icis. f. 3. *ammonitrice*, quæ admonet. *Plaut. Trast. 2. 6. 20.*
Admonitum, i, n. 2. substant. *πεφώνγελμα*, idem quod admonitio. *Cic. 2. de Orat. cap. 15.* Consolationes, præcepta, admonita. Sed alii *monita* legunt; nec alia supperunt exempla.
Admonitus, us, ui, masc. 4. idem. *Cic. Att. 13. ep. 8.* Admonitu tuo perfeci libros ad Varronem. Et *Catil. 3.* Admonitu Allobrogum. ¶ Pro recordatione. *Ovid. 3. Fast.* Flet tamen admonitu mortis Elisa tuæ.
Admonitus, a, um, o. 1. 2. particip. *ammonito, συνίσατος*. Cic. *pro Cæl.* Illud te esse admonitum volo. *Id. Top.* 1. Admonitus hujus artis alieni. *Tacit. Ann. 15. c. 67.* Admonitus fortiter protendere cervicem.
Admordeo, es, admordi, orsum, 2. a. majus quiddam est quam mordere, & quasi abtodere, *mordere, & portare via mordendo*, נשך, *προσδάκνω*. *Virg. 2. Georg.* Admorso signata in stirpe cicatrix. Ubi *Serv. Admorso* participium est, quasi dicerer abroso. ¶ Translate pro damno afficere, vel aliquid ab aliquo corradere. *Plaut. Pers. 2. 3.* Homines bene admordere. Et *Pseud. 4. 7.* Jam admordere hunc mihi lubet, *h. e.* adoriri, & ab eo aliquid corradere. ¶ Præteritum est *admordi*, & aliquando etiam *admomordi*, pro quo *admemordi* dixit *Plaut. in fragm. Aulul.* apud *Gell. l. 7. c. 9.*
Admorsus, us, ui, m. 4. substant. morsus, *morsicatura, morso*, נשור. *δῆγμα, Sym. 1. ep. 15.* Vereor, ne libellus isse admorsu duri dentis uratur.
Admorsus, a, um, o. 1. 2. particip. *morsicato*, נשור, *δηχθείς*. *Propert. 3. el. 9.* Brachia admorsa colubris. Vide aliud exempl. in *admordeo*.
Admorso, onis, f. 3. verbale ab admoveo, *συνεισμός, πρόσαψις*. *Cic. 2. nat. Deor. c. 60.* Ad nervorum eliciendos sonos, ac tibiarum aptæ manus admotione dignitorum.
Admôtus, us, ui, m. 4. idem quod admotio. *Plin. l. 24. c. 11.* Arundo (Judææ odorata) ciet menstrua admotu. Al. cum *Harduino* leg. *admota*.
Admõrus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *appressus, συνεικασθείς, Cicer. l. 6. c. 11.* Tormentis admotis expressere. *Cic. pro Cluent.* Nulla materies, nisi admoto igni ignem concipere potest.
Admoveo, a. 2. *porro appresso, appressare*, הקריב, הגיש, Gall. *approcher*, His. *allugar, προσάγω*, juxta moveo, appono. *Virg. 3. Ecl.* Necdum illis labra admovi. ¶ Absolute pro admovere exercitum, seu copias videtur esse apud *Tacit. lib. de morib. Germ.* Non Samnii, non Pœni, ne Parthi quidem æpius admovere. Sic legit Rhenanus. Al. Admonuere. ¶ Dicimus autem admovere ad aliquam rem aliquid, & alicui rei, ut passim exempla occurrunt. ¶ Significat etiam adhibere. *Cic. pro Sexti. c. 5.* Admovere stimulos alicui. *Id. 4. Tuscul. c. 28.* Admovere curationem ad aliquem.
Admugio, a. 4. *ἐπιμυκάομαι*, proprie de bobus dicitur, cum aliorum mugitibus respondent. *Ovid. 1. de art. am. v. 279.* Mollibus in pratis admugit fœmina tauro.
Admulceo, es, *accarezzare*, פתה, החליק, *δέλγω, θεραπεύω*, idem quod mulceo. *Pall. in Mart. lib. 12. de bubus domandis.* Sed a fronte accedens bubulcus admulceat.
Admurmuratio, onis, f. 3. *μυθυσμός*, approbatio, applausus, cum scil. populus murmure quodam applaudit concionanti, &c. *applauso. Cic. pro Lege Manili.* Vestra admurmuratio facit, ut agnoscere videamini, qui hæc fecerint. Adde *Q. Fratr. l. 2. epist. 1.*
Admurmuro, n. 1. הלין, רגן, ענה, *ἐπιμορμύρω*, submisso quodam murmure applaudere dicenti, & quasi ejus dictum approbare, ut fieri solet a corona populari in concionibus, & in foro judiciali. *Cic. Att. 1. ep. 13.* Admurmurante Senatu. ¶ Significat & murmurare, obstrepere, murmure refragari, & indignationem ostendere. *Cic. 7. Verr.* Quam valde universi admurmuraverint, quam palam contradixerint.
Admutilo, as, avi, are, a. 1. קצץ, קטב, *κολοβόω, πηρόω*, idem quod mutilo, sc. plagis afficio, & dilacero. *Plaut. Pers.* Me usque admutilasti ad cutem. ¶ Translate *Them Capt. 2. 2. 9. 19.* Si frugi est, usque admutilabit probe. *De tonsore emungente senem.*
Adnascor, ris, adnatus, *προσφύομαι*, proprie dicitur, quod nascitur in re aliqua præter id quod ei naturale, & proprium fuerat. *Plin. l. 16. c. 44. Gell. l. 3. c. 10.* V. Agnascor.
Adnato, as, n. 1. *innotare a qualche luogo*, שחה, ad aliquem locum nato, *προνήχομαι*. *Plin. l. 8. c. 25.* Uni ei insulæ crocodilli non adnatant.
Adnavigo, vel Annavigo, עבר בים, *προσπλέω*, n. 1. ad locum aliquem navigo. *Plin. l. 35. c. 10.* Rhodum cum Apelles adnavigasset.
* Adnegatus, a, um, *negato*. *Ulp. Dig. l. 12. a. 3. l. 3.* ubi alii *denegata*, alii *abnegata* legunt.
Adnepos, otis, m. *quarto nipote, διεγγονος*, quartus nepos, abnepotis, vel abnepotis filius, & refertur ad atavum. *Cajus Dig. 38. 10. 1. & inscript.* apud *Fabr. c. 19. n. 88.* ¶ Scribitur & *anepos*. ¶ Fœminino est *adnepti* apud *Cajum ibid.*
Adneptis, is, f. *quarta nipote, διεγγόνη*, quarta neptis, abneptis vel abneptis filia, & refertur ad atavum. *Cajus Dig. 38. tit. 10, leg. 1. Paul. ibid. leg. 10.*
Adnicto, as, n. 1. *cennare, far cenno con gli occhi*, קרץ עין, *ὀφθαλμίαω, ὑποφθαλμίαω, σκαρδαμύσσω*, sæpe, & leviter oculis annuo. *Fest.* Adnictat sæpe, & leviter oculis annuit. *Nevius ibid.* Alii adnutat, alii adnictat, alium amat, alium tenet.
Adnitor, V. Annitor.
Adno, as, are, n. 1. שחה, *προσνήχεδυε*, Ger. *herzu schwimmen*, est natando aliquo pervenire. *Vir. 6. Æn.* Paulatim adnabam terræ.
Adnoto. V. Annoto.
Adnõtus, a, um, o. 1. 2. valde notus. *Suet. de illustrib. Grammat. c. 1.* Quos docuisse, adnotum est.
Adnubilo, as, are, a. 1. ענן, *προσομιχλόω*, nubila immitto, *annuvolare. Stat. Silv. l. 5. carm. 1. v. 149.* Vesis adnubilat aura secundis. *Ammian. l. 27. c. 14.* Virtutem ejus adnubilabant actibus pravis.
Adnûto, vel Annûto, as, n. 1. frequent. ab annuo. *Plaut. Merc. 2. 3. 100.* Mihi etiam nunc adnutat. *Apul. l. 10. A. A. sub fin.* Adnutante capite coepit incedere.
Adnutrio, is, a. 4. *nutrire*, אמן, idem quod nutrio. *Plin. l. 17. c. 23.*
Adobrio, is, a. 3. *sotterrare*, כבה, *κατακρύω*, Ger. *überfallen oder bedecken*, Gall. *couvrir du tout, enterrer*, His. *enterrar*, terra multa sepelio, ex ad, & obruo. *Col. l. 2. c. 11.* Jaciunt semina, & sarculis adobruunt.
* Adolabilis, le, *senza dolore, ἄλυπος, ὠδίνης*. *Ennius apud Non. c. n. 666.* Ubi alii *adorabilem* exponunt, *docile, piegbevole*, alii *adolabilem*.
* Adolatio, onis, *adorazione* ab *adoleo* derivata vox, vel *adolo* quod veteribus *colere* sonabat.
Adolefactus, a, um, *abbruciato*, נשרף, מקוטר, *τεθυμιαμένος*, incensus, ut arbores adolefactæ, in *Inscripc.* apud *Gruter. pag. 121.*
Adoleo, es, ui, & evi, ultum, a. 2. proprie est augere, *accrescere. Virg. Ecl. 8.* Verbenasque adole pingues. Ubi *Serv.* Adole, idest incende. Sed κατ' ἀφομοίωσιν dicitur. Nam adole est auge. ¶ Igitur significat etiam cremare, incendere, *abbruciare*, קטר, שרף, *θυμιάω. Id. Æn. 1. v. 705.* Flammis adolere Penates. Ubi idem *Serv.* Adolere est colere. sed Adolere proprie significat augere. In sacris adolere per bonum omen dicitur, nam in aris non adolentur aliqua, sed cremantur. Hactenus *Serv.* Est autem adolere (ut scribit *Nonius*) verbum proprie sacra reddentium, quod significatur voris, aut supplicationibus numen auctius facere, & quasi odorem diis præbere. Quoniam vero sacrificium igne fieri consuevit, adolere pro urere, seu igni imponere capitur. Adolere pro olere. *Plaut. Casin. 2. 3. 19.* Unde hic amabo unguenta adolent. Al. leg. *obolent*; alii *olent*.
Adolescens, entis, adject. *crescente*, גדל, *αὐξανόμενος*, crescens. *Tertull. ad Nation. l. 1.* Adeo quotidie adolescentem numerum Christianorum ingemitis. *Ammian. lib. 22. c. 18.* Borysthenes concursu multorum omnium adolescens. ¶ Hinc comparativ. adolescentior. *Cic. Fam. l. 9. ep. 8.* Nosti os illius adolescentioris Academiæ. *b. e.* impudentiam novorum Academicorum.
Adolescens, entis, i. substant. *giovine, giovinetto*, נער, בחור, עלם, *ἔφηβος, μείρακ*, juvenis. Est autem masculi & fœm. gen. *Cic. Off. 1. c. 34.* Est Adolescentis majores natu vereri. ¶ Adolescentes a Veteribus ab anno XV. usque ad XXX. & amplius appellatos, auctor est *Censorinus de die natal. c. 14.* Hinc *Livius* Tarquinios adolescentes appellat, qui jam mariti erant: Sic *Cæsar l. 2. B. C. c. 38.* Curionem Tribunum pl. *Lib. 2. c. 20.* Scipionem annum jam XXIX. excedentem. Ac vel annis XXX. majores esse adolescentes, ostendit *Manutius ad Cic. lib. 2. Fam. ep. 1.* ¶ *Plinius* vult adolescentem dici ab anno XII. qui finis est pueritiæ, usque ad annum XXI. quamdiu sc. crescit, & primam lanuginem producere incipit. *Pareus in Lex. Rhorm. 2. 3. 14.* & ex *Plaut. Pseud. 4. 2. 22.* & *4. 7. 38.*
Adolescentia, æ, f. 1. prima ætas hominis post pueritiam. V. in Adolescens, נעוריים Ger. *jugent*, Gall. *adolescence*, His. *mocedad*, Ital. *adolescenza, giovinezza. Cic. de Senect.* Qui enim circius adolescentiæ senectus, quam pueritiæ adolescentia obrepit? *Idem in Top.* Adolescentia flos ætatis.
Adolescentior, aris, d. 1. obsoletum verb. pro nondum satis habere modestiæ. *Varro de Non. c. 2. n. 25.* Id quidem ut facias censeo; nam tu quoque adhuc adolescentiaris.
Adolescentula, æ, f. 1. *giovinetta*, נערה, *νεανίς*. *Terent. Andr. 1. 1.* Forte unam adspicio adolescentulam.
Adolescentulus, i, m. 2. diminut. ab adolescens, *giovinetto*, נער, תינוק, *μειράκιον*. *Cic. pro Domo sua.* Imberbis adolescentulus. *Plaut. Mostell. 1. 1.* Medea fecit ex senibus adolescentulum.
Adolescentulus; uris, ire, n. 4. adolescentum more facio, sive in adolescentiam redeo, *far da giovine*, עשה מעשי נער. *μειρακιώομαι*. *Laber. apud Non. c. 2. n. 46.* Incipiunt adolescentulire, & nescio quid nugarum facere.
Adolesco, is, lui, & levi, adultum, n. 3. *crescere*, גדל, Gal. *croitre*, His. *crecer en edad*, *αὐξάνομαι*, ab adoleo, significat ætate augeri, & non solum de hominibus, sed de brutis quoque, & stirpibus dicitur. *Plaut. Casin. prol. 47.* Ad aliquam ætatem adolescere. *Vellej. 2. 30. 6.* Adolevit in tantum numerus. *Tacit. 2. hist. c. 73.* Vix credibile memoratu, quantum superbiæ, socordiæque adoleverit Vitellio. ¶ Interdum est in sacrificiis incendi, vel augeri, ut de *adoleo* dictum est. *Virg. 4. Georg.* Panchæis adolescunt ignibus aræ.
* Adolo pro adoro, & adolor. dep. quidam legunt apud *Tertul. in Apolog. c. 25. & de de resurr. c. 18.* V. Adolatio.
Adonæus, a, um, o. 1. 2. ad Adonidem spectans, שׁל חמנן, *ἀδώνιος*. *Auson. in monosyl. c. de cibis.* Cædis Adoneæ mala gloria fulmineus fus. ¶ *Adoneus* etiam Arabum genti dictus est Bacchus, qui nunc Adonis.
Adonæus, i, m. idem ac Adonis. *Plaut. Men. 1. 2. 35. & Apul. l. 2. Met.*
Adonia, orum, n. 2. *ἀδώνια*, festa Adonidi dicata. *Ammian l. 22. Hist. c. 9. (al. 24.)*
Adonis, dis, m. 3. *Adone*, חמנן, *ἄδωνις*, filius Cynaræ Cypriorum Regis, & Myrrhæ, quem Venus in deliciis habuit formositate præcellentem. Hic apri dente sub inguine percussus, interfectusque, a Venere in florem Adonium creditur conversus. *Ovid. 10. Metam.* ¶ Adon Græce suavitas dicitur. Et quia myrrha odoreſuaceo genus pigmenti sit valde fervidum. ¶ *Macrobius l. 1. Saturn. 21.* accipit Adonidem pro Sole. ¶ Morcopolus ἀδώνιδος nomen ab ἕδω, quod est cano, derivatum putat. ¶ Est item piscis hoc nomine. *Plin. l. 9. c. 19.*
Adonium, *ἀδώνιον*, herbæ species, quam quidam ex Adonidis sanguine ortam tradunt: quidam eamdem esse, ac Anemonem. ¶ Sumitur etiam pro Adonidis simulacro, & pro luctu sacro, quo Adonidis morrem plangere mulieres solebant. ¶ Est etiam genus carminis constans dactylo, & spondeo, ut *Terruit urbem, Videre montes*. Eo utebantur in festis Adonidis. *Serv. de metr.* apud *Putsch. pag. 1820.*
* Adoperio, *coprire. Lactan. de opif. Dei c. 7.* Pellem setis adoperuit.
Adopertus, a, um, *coperto*, מכוסי, *κεκαλυμμένος*, opertus. *Liv. l. 1. c. 26.* Capite adoperto. *Juvenal. sat. 8. v. 145.* Adopertus cucullo.
Adopinor, aris, dep. 1. idem quod opinor, *pensare*, חשב, *δοκέω*. *Luer. l. 4. v. 834.* Deinde adopinamur de signis maxima parvis.
Adoppetere pro oppetere, quidam leg. apud *Apulej. l. 7. Metam. parum a princ.* ubi plerique alii. *oppetere.*
Adoptabilis, e, adject. *In Cod. Justin. l. 11. tit. 11. leg. 1.* Quod in cultu, ornatuque nostro sacrum, & adoptabile est, id facere privata temeritas non præsumat. Sed legendum videtur *adorabile*.
Adoptatio, onis, f. 3. actus adoptandi, vel idem, quod adopto, *adozione*, מקח לבן אישׁ, *υἱοθεσία*, apud *Gell. l. 5. c. 19.* Sic & apud *Plin. Paneg. c. 5.* Quem pax, & adoptatio, & tandem exorata terris numina dedisset.
Adoptatitius, o. 1. 2. *figliuolo adottivo*, שהוא לקוח לבן, Gal. *adoptif*, His. *el hyo del adoptando, nomeros, υἱοθέτης*, qui in adoptionem venit. *Plaut. in Pœn. 5. 2. 100.* ¶ Item ex adoptato filio natus. *Festus.* ¶ Talem *adoptarium* vocant *Isid. glosse.*
Adoptator, oris, m. 3. qui adoptat, *adottatore. Gell. l. 5. c. 19.* Pater adoptator.
Adoptatus, a, um, o. 1. 2. nomen ex partic. *adottato*, שהוא לבן, *υἱοποιητός*, qui in adoptionem venit. *Vellej. 2. 104.* Adoptatus Agrippa. ¶ Translate *Colum. l. 10. v. 38.* Mitis adoptatis curvetur frugibus arbor. *di frutti d' incalmo.* ¶ Item exoptatus, *bramato. Cic. Fam. 16. ep. 21.* Quorum mihi fuit adventus adoptatissimus. Ita meliores omnes libri, præsertim Palatini codd.
Adoptio, onis, f. 3. verbale per syncop. factum ab adoptatio, *υἱοθεσία*, מקח אישׁ לבן לו, *adottazione*, assumptio alieni filii in suam familiam, atque adeo in locum filii. *Cic. pro Domo sua.* Adoptio sancta est, quæ beneficia naturæ, & juris imitatur. ¶ De jure adoptionis consulantur *Jurisconsulti*, & *Gell. l. 5. c. 19.* & *Manut. de legib. Rom.* ¶ Translate *Plin. l. 16. in proœm.* de institione dixit. Pomiferæ arbores, sive illæ ultro, sive ab homine didicere blandos sapores adoptione, & connubio.
Adoptivus, a, um, o. 1. *υἱόθετος*, qui ex adoptato natus est, aut etiam qui in adoptionem venit, ut filius adoptivus. *Gell. l. 5. c. 19.* ¶ *Cic. pro Domo sua.* Neque amissis sacris paternis, in hæc adoptiva venisti. *h. e.* in sacra adoptatoris tui.
Adopto, as, a. 1. *adottare*, לקח לו לבן, Ger. *an Kindsstatt annehmen*, Gall. *adopter*, His. *adoptar, υἱοθετέω*, est in filii locum ascisere. *Nepos in Attic. c. 5.* Testamento aliquem adoptare. *Plaut. Pœn. prol. v. 36.* Adoptare sibi aliquem pro filio. ¶ Interdum est generaliter eligere: *Cicer. in Verr.* Quem sibi illa defensorem sui juris adeptavit. ¶ Adoptare se alicui, est se adjungere, *accompagnarsi. Plin. l. 12. c. 1.* Qui se Cæsaris libertis adoptasset. ¶ Adoptare sibi nomen, est alicujus nomen assumere. *Martial. l. 1.* Sic adoptare herbam aliquam, de suo nomine eam vocare. *Plin. l. 25. c. 7.* Invenit & Lysimachus herbam lysimachiam, quæ ab eo nomen retinet. Mulieres quoque hanc glorian affectavere, in quibus Artemisia uxor Mausoli, adoptata herba. ¶ *Ovid.* venuste hoc verbum ad insitionem transtulit, *de remed. amor. l. 1.* Fac, ramum ramus adoptet.
Ador, indeclinab. vel ador, öris, כמח, *ζέα*, farris genus, *edor* quondam appellatum ab edendo, teste *Festo*, vel quod uratur, ut fiat tostum, unde in sacrificiis mola salsa efficitur. Genitivus extat apud *Auson. monosyl. c. de cibis*: Mox ador, atque adoris de polline pultificum far. *Gannius* vero Poeta vetus genitivum modo corripuit, modo produxit. Unde *Scalig.* exîstimat, veteres in neutro, *ador, adŏris*, & in masculi. *adrĭs*, dixisse, ut *decus, ŏris*, & *decor, decŏris*.
Adorabilis, le, o. 3. adoratione dignus, *adorabile*, נכבד, *προσκυνητός*. *Apul. l. 11. Metam.* Adorabile beneficium.
* Adorandus, *adorabile*, Pocula adorandæ rubiginis. *Juven. sat. 13. v. 148.*
Adoratio, onis, f. 3. actio adorandi, *adorazione*, מגור, השתחויה, *προσκύνησις*. *Plin. l. 28. c. 2.* Fascinationibus adoratione peculiari occurrimus. *Apul. l. 11. A. A.* Venerem religiosis adorationibus venerabatur.
Adorator, oris, m. 3. verbal. qui adorat, *adoratore*, מגור, *προσκυνῶν*. *Tert. de Spect. c. 8.* Si Sequanum sacrificator, & adorator intraveto.
Adoratus, a, um, *adorato, pregato*, מגור, *προσκυνηθείς*. *Ovid. 5. Fast. v. 449.* Venit adoratus caducifer. *h. e.* rogatus. *Lucan. l. 6. v. 243.* Magnus adorato submitat Cæsare signa.
* Adordino, *ordinare*, adordinare patellam. *Apic. l. 4. c. 2.*
Adordior. V. Adorsus.
Adorea, æ, Adoria, f. 1. *l' entrata che si ricava dalle campagne*, תבואה, *ὠδός*. Veteres dixerunt adoream, omnem ex agris proventum. Unde postquam præmium militibus, parta victoria, frumentum fuit, *adorea* pro laude, & gloria accipi cœpta est, *gloria, lode, o premio della vittoria*, δόξα, כבוד. *Horat. l. 4. carm. od. 4.* Ille dies, qui primus alma risit adorea, ubi *adorea alma* dicitur laus altrix virtutis. *Plin. l. 18. c. 3.* Gloriam denique ipsam, a farris honore, adoream appellarunt. *Plaut. Amph. 1. 1. v. 38.* Præda, arque auro, adoreaque populares suos affecit. Putant aliqui laudem bellicam ideo adoream dici, quod victores a victis adorarentur.
Adoreum, i, n. 2. idem quod *ador*, frumenti sc. genus, quo populus R. trecentis ab U. C. annis victitavit. Unde etiam Imperatores, re bene gesta, hoc frumenti genere a populo solebant donari. *Plin. 18. c. 8.*
Adoreus, a, um, o. 1. 2. adject. ab adoreum, vel ador: ut far adoreum, vel semen adoreum, quod idem est ac ador. *Varro R. R. l. 1. Col. l. 2. c. 6.* ¶ Adorea *liba*, e farre facta, quibus in sacrificiis utebantur. *Virg. Æn. 7. v. 109.*
Adorior, activ. 4. pro adorior. *Nav. l. 3. belli Pun*, apud *Priscian. l. 8.* Hercule proficiscente tunc ipsos adoriant.
Adorior, iris, vel oreris, adortus sum, d. 4. *assaltare*, פשט, נפל, החל, *ἐπιχειρέω*; Germ. *anfallen, schnell ungreiffen, oder anfharen*, Gall. *assaillir*, His. *arremeter*, *emetre*, Sabb, est repente, & ex insidiis aliquem invadere, aggredi, ab quo, quod corpora aggredientium exurgant subito, atque increscant. Atque hoc eo, quod corpora aggredientium exurgant subito, atque increscant. Arque hoc e

Adtermĭno, as, are, a. 1. terminis circumscribere, definire. *Arnob. l.* 3. *p.* 107. Deos silo adterminatis humano.
Adtabernālis, m. 3. *taverniere*, πάροικος, habitator continuæ tabernæ. *Festus*.
* Adtertiarius. V. in Epitritus.
Advectĭo, onis, f. 3. *condotta, il condurre, o portare*. ἐπαγωγή, actus advehendi. *Plin.* 9. *c.* 54. Famem longæ advectionis a Brundisio compescere in Lucrino.
Advectitĭus, a, um, o. 1. 2. aliunde advectus, *condotto, o portato d' altronde*. *Sallust. B. Jugurth. c.* 44. Vinum advectitium.
Advecto, as, are, a. 1. ἐπάγομαι, frequentat. ab adveho. *Tacit. Ann.* 6. 13. Rei frumentariæ copiam advectare.
Advector, oris, m. 3. qui advectat, vel advehit. *Apulej. in Florid. n.* 21. Advectorem sibimet equum deligunt.
Advectus, us, ui, m. 4. idem quod advectio. *Tacit.* 4. *hist. c.* 84. Hæc de origine, & advectu Deæ celeberrima.
Advectus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *condotto, o portato d' altronde*, מובא, זר, ἐπαχθείς, ἐπείσακτος. *Virg. Æn.* 5. Classis advecta. *Cic.* 2. *Phil. c.* 31. Cisio celeriter ad urbem advectus. *Id.* 2. *de Divin. c.* 40. Caricæ Cauno advectæ.
Advĕho, is, xi, ctum, ere, a. 3. *condurre, portare da uno a un altro luogo*, הביא, נהג, הרכיב, נשא, כבל, Ger. *herzufuren*, ἐπάγω, adduco, affero. Dicimus autem advehere, vel advehi navi, vehiculo, equo, & alio quovis modo. Et tam de personis, quam de rebus. *Cic.* 3. *Offic.* Magnum frumenti numerum Rhodum advehere. *Liv. l.* 4. *B. P.* Impositoque, quem secum adveheret, milite. *Sulpic. ad Cicer. Fam.* 4. *ep.* 12. Piræeum navi advectus. ¶ Cum accusativo sine præposit. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 45. Arminius equo collustrans omnia, ut quosque advectus erat, recuperatam libertatem ostentabat. ¶ *Advexe* pro *advexisse* est apud *Plaut. Merc.* 2. 2. 61.
Advelitatĭo, onis, f. 3. jactatio quædam verborum, figurate ab hastis velitaribus. *Festus*. V. Velitor, & Velitatio.
Advēlo, as, חפה, כסה, ἐπικαλύπτω, idem quod velo. *Virg.* 5. *Æn. v.* 246. Advelat tempora lauro,
Advĕna, æ, communis gen. *forastiere*, גר, תושב, προσήλυτος, Ger. *ein frombder, ausslaader*, Gall. *estranger*, Hisp. *estrangero*, προσήλυτος, qui non est civis, aut inquilinus, sed externus. Et proprie, qui ex uno longinquo loco in aliquod oppidum veniunt, advenæ dicuntur; convenæ, qui ex pluribus locis. *Ter. in Heaut.* Est e Corintho hic advena anus paupercula. Sic exercitus advena, apud *Virgil. Æn.* 7. *v.* 38. & mancipium advena *Priscian. l.* 6. 1. ¶ Advenas astaris dixit *Plin. l.* 20. *c.* 23. ciconias, & grues.
Advenĕror, aris, d. 1. *riverire*, השתחוה, עבד, Ger. *in ehrem halten*, σεβάζομαι, veneror. *Var. de R. R. l.* 1. *c.* 1. Adveneror Minervam, & Venerem,
* Advenientia, æ. V. Præstolor.
Advenĭo, is, eni, entum, n. 4. *arrivare*, בא, אתה, נגש, קרב, Germ. *herzukomen*, Gal. *venir, arriver*, Hisp. *venir, llegar*, προσέρχομαι, ad locum aliquem venio. *Ter. in Eun.* Si forte huc advenerit. ¶ Interdum significat accidere. *Cic. Phil.* 11. Est enim sapientis, quid homini accidere possit, præmeditari, ferendum modice, si advenerit, esse. ¶ Advenerunt litteræ, pro allatæ sunt, *Sueton. Vesp. n.* 7. ¶ Cum accusativo sine præposit. *Virgil. Æn.* 1. *v.* 388. Tyriam qui adveneris urbem.
Adventitĭus, a, um, o. 1. 2. *venuto d'altronde, veniticcio*, זר, שבא, מובא, Ger. *frembdling, der anderssvvo burkommet*, Gal. *forain*, Hisp. *advenedizo*, ἔπηλυς, ἐξωτικός, συμβεβηκώς, quidquid quacumque occasione, vel ratione aliunde nobis accedit. Hinc adventitia bona, πυσχηρά, quæ non ex recta successione, puta patris, aut avi, sed ex legatis, aut aliter casu aliquo nobis adveniunt. *Cicer.* 5. *Ver.* In re adventitia, neque hereditaria tam diligens esset. ¶ *Adventitia cœna* est, quæ peregre advenientibus lautior apparabatur. *Sueton. in Vitell. cap.* 13. ¶ Adventitio opponitur innatum, & insitum. *Cic. Top.* Innata, atque insita assumptis, & adventitiis.
Advento, tas, n. 2. *approssimarsi, avvicinarsi*, אתה, בא, נגש, קרב, Ger. *herzukommen*, προσέρχομαι, appropinquo. *Cic. Cur.* Nondum erat auditum, te ad Italiam adventare. ¶ Cum accusativo sine præposit. *Tacit.* 6. *Ann. c.* 44. Propinqua Seleuciæ adventabat,
Adventor, oris, m. 3. בא, verbale ab advento, quilibet homo externus, id est qui nobis non sit domesticus, vel etiam hospes, seu conviva adveniens. *Plaut. Trucul.* 2. 7. *v.* 75. Si æquum facias, adventores meos non incuses. Adde *ibid.* 1. 2. *v.* 2. & *Asin.* 2. 3. *v.* 94. & *Apul. l.* 10. *Met.*
Adventorĭus, a, um, o. 1. 2. נתן לבא, שלח לקראת, εἰσόδιος, quod advenienti cuipiam offertur. Unde adventoria epistola, apud *Mart. in præf. l.* 12. quæ adventanti amico mittitur obviam.
Adventus, a, um, o. 1. 2. particip. ab avenio. Loca adducta a *Palmerio tom.* 4. *Facis Grit. p.* 652. examinat *Vossius de analog. p.* 203. Prior locus est *Ter. And.* 5. 2. 3. Ego commodiorem hominem adventum ad tempus non vidi. Sed *Vossius* legit, ego commodiorem hominem, adventum, tempus non vidi. Alter *Comici* locus est *Phorm.* 1. 3. 2. Ubi in mentem ejus adventi venit, *id est* patris, qui advenit. Sed *Vossius* ait, adventi esse genit. substantivi adventus 2. declinat. pro quarta. Tertius locus est *Sallust. B. G. Jugurth. c.* 91. Multo ante lucem adventam. Sed *Vossius* reperit, multo ante lucis adventum.
Adventus, tus, m. 4. *venuta*, ביאה, תובה, παρουσία, verbale ab advenio, & proprie expectatorum, necessariorumque dicitur. *Terent. in Eun.* Salutant, adventum gratulantur. *Cic. in Pison. c.* 22. Quid dicam aventus meos. ¶ *Adventus, i*, m. 2. V. in voce præcedenti.
Adverbĕro, ras, a. 1. *battere grandemente*, הכה, נגע, μαστιγόω, vehementer verbero. *Stat.* 9. *Theb. v.* 686. Adverberat unguibus armos.
Adverbialĭter, per adverbium, כמלת, ἐπιρρηματικῶς. *Diomed. Grammat. l.* 1. *Priscian. l.* 16. & *Aruntius Cels.* apud *Charis. l.* 2.
Adverbĭum, ii, n. 2. *avverbio*, מלת הטעם, ἐπίρρημα, quasi juxta verbum dicitur, quia in oratione prope verbum ponitur. Nec enim potest verbi vis significantius sonare, nisi jungatur adverbium, ut Bene, vel male dicit. Feliciter navigat. Unde *Donatus* adverbium scripsit esse partem orationis, quæ adjecta verbo significationem ejus explanet, atque impleat. Usurpat hanc vocem *Gell. l.* 5. *c. ult.*
Adverĕor, eris, idem quod vereor, vel magnopere vereor. *Accius* apud *Non. c.* 4. *num.* 121.
* Adverrensque natantia saxa Charadrus. h. e. vehens, impellens, verrens, *Stat.* 4. *Theb. v.* 712. al. *advolvensque*.
Adversarĭa, orum, n. pl. 2. *giornale, libro de' ricordi*, דברי הימים, ספר זכרונות, Ger. *manual, o der hanabuch*, Gall. *papier, journal minute*. Hisp. *el borrador, o libro de memoria*, ἐφημερίδες, diaria, idest tumultuariæ quædam tabulæ, quæ ante codicis confectionem perscribebantur, ne memoria rerum excideret, ut ex iis postea tabulæ justæ, & æternæ fierent. Exactiores enim rationum tabulas codicem appellabant. *Cic. pro Rosc. Com. c.* 2. Si eamdem vim habent adversaria, quam tabulæ, quid attinet codicem instituere? ¶ Dicta sunt autem adversaria, quod cum Veteres ex altera tantum libri scriberent parte, in his etiam a tergo scribebant; unde & opisthographa, ὀπισθόγραφα dicta sunt ab ὄπισθεν, & γράφω.
Adversarĭa, æ, f. 1. V. Adversarius, ii.
Adversarĭus, a, um, o. 1. 2. *nemico, contrario*, איב, שטן, ἐναντίος, commodis nostris obsistens, adversus. *Cic. pro Cæc. c.* 2. Vis ea, quæ juri maxime sunt adversaria, *Nepos in Phoc. c.* 3. Adversaria factio.
Adversarius, ii, m. 2. *avversario*, איב, שטן, Ger. *ein vviderfacher, vvidersvvertig*, ἀνταγωνιστής, ab adversor pro repugno, cum gen. vel sine casu. Nam adversarii dicuntur sibi invicem repugnantes, & proprie sunt ii, qui adversus nos litigant in judicio, quos alias partem adversam vocant. *Ter. in Phor.* Causam tradere adversariis. *Cic. pro Mil. c.* 15. Tribuni plebis illius adversarii, defensores mei. ¶ *Adversaria* etiam genere feminino dici potest mulier, quæ adversus nos judicio contendit. ¶ Et extra personam. *Cic. Fam.* 2. *ad Curionem*, Est tibi gravis adversaria parata, incredibilis quædam expectatio.
Adversatĭo, onis, f. actus adversandi, *opposizione*, התנגדות, משטנה, ἀντιστασία. *Tertull.* advers. *Gnostic. c.* 5. Adversatio idololatriæ.
Adversatīvus, a, um, adject. מתנגד, ἐναντίος. *Conjunctiones adversativæ* sunt, quæ contrarium aliquid significant, ut *tamen, quamvis*, &c. *Prisc. sub. init. l.* 16.
Adversātor, oris, m. 3. qui adversatur. *Apul. de Deo Socrat.* Quem adversatorem malis in omni vita ciebo?
Adversātrix, icis, f. 3. ab adversator. *Ter. Heaut.* 5. 3. *v.* 4. Quin tu mihi adversatrix fueris, mulier? Adde *Plaut. Mostell.* 1. 3. *v.* 100.
Adverse, adverb. נגד, ἐναντίως, contrarie, apud *Gell. l.* 3. *c.* 16. Adverse dicere.
* Adversim. V. Aversim.
Adversĭo, onis, f. 3. verbale, unde in adversione emere, locare, &c. apud JCtos. Sed legendum *Aversio* cum Budæo, & aliis: quam vocem V. loco suo. ¶ *Adversio animi*, pro *animadversio* legitur a quibusdam apud *Cic. pro Arch. c.* 7.
Adversĭtas, atis, f. 3. *inimicizia*, איבה, Ger. *vvidergvvertkeit*, ἐναντίωμα, ab adversus, sa, sum, contrarietas, & repugnantia. *Plin. l.* 11. *c.* 25. Magnam adversitatem oleo mersis (scorpionibus) & stellionibus putant esse.
Adversitōres, m. 3. *servi che vanno ad incontrare il padrone*, עבדים הולכים לקראת אדוניהם, ἀπαντῶντες δοῦλοι, ab adversum, id est, obviam eundo; servi sunt, qui domino advenienti obviam procedunt. *Ter. in Adelph.* Neque servulorum quisquam advorsum ierat. Ubi ait *Donat.* proprie locutum Ter. esse, dicendo advorsum, nam inde *adversitores* dici. Adde *Plaut. Mostell.* 4. 1. 2.
Adverso, as, n. 1. antique dictum, pro adversor. *Plaut. in Rud.* 2. 2. Animo adversavi sedulo, ne herum unquam præterirem.
Adversor, d. 1. *opporsi, contrastare*, איב, שטן, Ger. *vviderstehen, vviderstrehen*, ἐναντιοῦμαι, ἀντίκειμαι, contrarius sum. Et construitur cum dativo. *Terent. in Hec.* Neque tuæ libidini adversabor. ¶ Cum accusat. est bis apud *Tacit. lib.* 1. *hist. c.* 1. & 38. Sua facinora adversari Deos, lamentabatur. Sed utrobique Pichena *aversari* substituit. ¶ Construitur & absolute. *Ter. Phorm.* 1. 1. *v.* 45. Cœpi adversari primo. ¶ Adversans particip. *Cic.* 2. *de Orat.* Etiam adversantem, & repugnantem capere potest.
Adversus, a, um, o. 1. 2. *contrario, ripugnante*, שטן, אויב, שמנגד, כנגד, Ger. *vviderig, streitig, vvidervertig*, Gal. *contraire, opposite*, Hisf. *contrario*, ἀντικείμενος, ἐναντίος, contrarius, repugnans, adversans, invitus. *Ter. in And.* 1. 1. 37. Adversus nemini. ¶ Adversum absolute, pro re adversa, & improspera, *disgrazia*, *Ter. in Heaut.* Si quid adversi evenerit. ¶ Ponitur aliquando pro quacumque re, quæ ab anteriori parte apparet, ut Adversa vulnera, quæ a fronte accepimus. *Cic.* 2. *de Div.* Adversam conscendit ripam. ¶ Et in hac significatione contrarium habet Aversus. *Cicer.* 2. *de Orat. cap.* 63. Et adversus, & aversus impudicus es. ¶ Item adversus, cui opponitur secundus, ut navigare adverso flumine, *Virg. Georg.* 1. *v.* 201. *contr' acqua*. ¶ Fere construitur cum dat. Sed *Tacit. l.* 3. *Ann. cap.* 24. cum genit. Veneno cum a Lepida petitum illustrium domum adversa. Al. aliter leg. ¶ Comparat. est apud *Plin. l.* 32. *c.* 4. Superlat. apud *Cæs. B. G. l.* 3. *c.* 107. ¶ *Lectus adversus* quid sit, V. Lectus.
Adversus, & Adversum, *contra, contro*, נגד, לעומת, Gall. *contre*, Hisp. *contra*, אל, πρός, præpositio, contra, *Antonius Ciceroni in ep. ad Att. l.* 14. Non contendam ego adversus te. ¶ Aliquando significat erga, *verso*, in meliorem partem. *Cic.* 1. *Offic.* Adhibenda quædam reverentia adversus homines. *Liv. l.* 5. *c.* 35. Jus societatis & amicitiæ adversus Romanos. ¶ Aliquando ante. *Gell. l.* 9. *c.* 12. Qui quotidie unguentatus adversum speculum ornetur. ¶ Item secundum. *Ulpian. Instit. tit.* 28. Bonorum possessio datur aut contra tabulas, aut adversus tabulas. ¶ Item coram. *Terent. And.* 1. 5. *v.* 30. Peropus est, aut hunc cum ipsa, aut me aliquid de illa adversus hunc loqui. *Plaut. Bacchid.* 4. 4. *v.* 47. Si audias, quæ dixit me adversum tibi. ¶ Est etiam pro obviam. *Plaut. Menæc.* Quis hic est, qui adversum mihi sit? ¶ *Exadversum*, & *exadverso*, significat *a dirimpetto*, e regione, ex opposito, ἀντικρύ. *Ter. Phorm.* Exadversum ei loco tonstrina erat. *Plin. l.* 4. *c.* 13. Exadverso intrantibus geminæ cernebantur. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 45. Ara exadversus eum locum consecrata est. ¶ In adversum, h. e. in adversa parte. *Colum. l.* 4. *c.* 25. Cum in adversum desecare quid debet, cultro utitur, *troncare di taglio*.
Adverto, tis, a. 3. *volgere ad alcuna parte*, הפר, הטה, הפנה, שם לב, הקשיב, הביא, עיין, Germ. *hinzukeren*. Gal. *se tourner vers quelque chose*, Hisf. *boeverse, hazia otra cosa*, ἐπιστρέφω, ἐφιστάναι γνώμην, προσέχειν τὸν νοῦν, ad aliquem locum verto. *Ter. Eun.* 2. 3. 50. Illa sese huc adverterat in hanc nostram plateam. Sic *Ovid.* advertere cursum aliquo. *Virg. Æn.* 6. 36. Advertere terræ proras. Et *Æn.* 5. 37. notæ advertuntur arenæ. ¶ Advertere oculos, aurem, animum &c. *Liv.* 4. 45. Adverterent animos, ne quid, &c. *Virg.* 9. *v.* 440. Huc advertite mentem. ¶ Advertere animo, advertere animum, & advertere absolute idem est aliquando, ac animadvertere, *osservare*. *Plin. l.* 25. *c.* 2. Scientiam ad nostros pervenisse animos adverto. *Ter. Phorm.* 5. 8. Id vos velle animum adverteram. *Id. Heaut.* 3. 3. 9. Advertunt graviter, quæ non censeas. *Cic. ad Att. l.* 2. De librariis diligenter adverte. ¶ Pro afficere, & ad se convertere. *Plin. l.* 1. *ep.* 10. Multa in Euphrate mediocriter quoque doctos advertunt, & afficiunt. *Tacit.* 3. *hist. c.* 48. Advertit ea res Vespasiani animum. ¶ Pro punire. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 32. In P. Marcium Consules more prisco advertere. ¶ Ponitur impers. *Cic. ad Lent.* Advertebatur, Pompeji familiares assentire Volcatio,
Advesperascit, impers. *si fa sera*, נטה היום, העריב, Ger. *es vvirdaben vverden*, Gal. *il vient sur le soir*, Hisf. *hazerse tarde, o anochecer*, ἑσπέρα γίνεται, vespertinum tempus adventat. *Cic. Ver.* 6. *c.* 65. Cum jam advesperasceret, discessimus. *Plin. l.* 7. *c.* 52. Cum advesperavisset.
* Advigilantĭa, æ, f. *attenzione*, προσοχή, כונה. *Ruricius lib.* 2. *ep.* 3.
Advigĭlo, as, n. 1. *vegghiare, attendere a qualche cosa*, שקד, השכים, ער, Germ. *flessig vvachen, vvachbar, und mit fleiss etvas thun*, Gall. *veiller a quelque chose, en avoir soit*, Hisf. *velar, cuydar de, tener cuydado con alguna cosa*, ἀγρυπνέω, diligenter vigilo, & translate pro alicui rei operam dare. *Ter. in And.* Si advigilaveris, ex unis geminas mihi conficies nuptias. ¶ Construitur cum dativo, vel cum accus. addita præpos. *ad*. *Cic. de leg.* 2. *c.* 12. Advigilare ad custodiam ignis. *Man. l.* 1. *v.* 81. Advigilare sibi. ¶ Quod vero inquit Statius 1. *Theb. v.* 147. *advigilare somno regis*, est vigilare apud regem, cum dormit.
Advīvo, is, xi, ctum, idem quod vivo. Vetus inscriptio apud *Gruter. pag.* 1115. *n.* 8. Advivente eo, Et *p.* 1145. *n.* 8. Adde *Scævol. l.* 18. *ff. de liberat. leg. Donec adviveт*. Exemplum Plinii, quod affertur a Calepino, non caret controversia.
Adulabĭlis, le, cum adulatione factus, מחליק, חנף, κολακευτικός. *Ammian. l.* 14. *c.* 11. (*al.* 36.) Adulabilis sermo. *Et l.* 31. *c.* 12. (*al.* 33.) Adulabilis sententia. ¶ Item qui adulatione moveri potest. *Enn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 666. Huic est animus propitiabilis, ita & adulabilis. Al. aliter leg.
* Adulanter, *con adulazione*, κολακευτικῶς, בחניפות. *Fulgent. Planciad. in Contiment. Virgil.*
Adulatĭo, onis, f. 3. assentatio, *adulazione*, חנופה, חלקה, חניפות, κολακεία, *Cic. de Amic. c.* 25. In amicitiis nullam pestem esse majorem, quam adulationem, blanditias, assentationem. ¶ Item blandimentum canum. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Canum tam fida custodia, tamque amans dominorum adulatio. V. Adulor.
Adulātor, oris, m. 3. qui assentatur, seu adulatur, *adulatore*, חנף, מחליק. *Ad Heren.* 4. *cap.* 21. Nolo esse laudator, ne videar adulator.
Adulatorĭe, adverb. *adulatoriamente*, בחנופה, κολακευτικῶς. *August. epist.* 148. Si perfunctorie, atque adulatorie res agatur.
Adulatorĭus, a, um, o. 1. 2. adject. ad adulationem pertinens, *adulatorio*, חנף, מחליק, κολακευτικός, *Tacit. Annal.* 6. *c.* 32. Exemplar apud posteros dedecoris adulatorii habetur.
Adulātrix, icis, fœmin. 3. ab adulator, *adulatrice*, מחליקת, κολακίς. *Trebell. Pollio in Claudio c.* 3. Adulatrices exteræ gentes. *Tertull. de anima c.* 51. Non reliquiis animæ adulatrix, sed &c.
Adulātus, a, um, particip. *adulato*, שהחליקו לו, θωπευθείς, passiva significatione. *C. Hemina* apud *Priscian. l.* 8. Adulatique erant ab amicis, & adhortati.
Adūlor, aris, d. 1. *adulare, lusingare*, החניף, החליק, Ger. *schemeichebeln, liebkosen*, Gal. *flater*, Hisf. *lisongear*, κολακεύω, est assentari, hoc est blandiri voce, vel gestu, omniaque ad voluntatem alicujus & loqui, & agere, non ad veritatem. *Valla l.* 3. *c.* 69. Adulari est inservire, & adniti, ut favorem mereamur, quoquo modo, vel voce, vel gestu. Tractum est, ἀπὸ τοῦ δούλου, quod est servus. Et sane adulari servile est, non liberale, & ingenuum. Sed *Festus* ab alludendo deductum putat, paucis litteris transpositis. *Nonius c.* 1. *n.* 57. adulari proprie canum esse interpretatur, sed ad homines quoque consuetudine traductum fuisse. Dicuntur enim canes adulari, cum corporis gesticulatione, & caudæ motu nobis blandiuntur. *Lucret. l.* 5. *v.* 1072. *Gell. l.* 6. *c.* 13. *Ovid.* 14. *Met. v.* 263. ¶ Regit tum accusativum, tum dativum. *Cic. in Pison. in fi.* Adulans omnes. *Tacit. Ann.* 16. *c.* 19. Adulari Neronem. *Liv. l.* 23. *c.* 4. Adulari plebem. *Nepos in Attic. cap.* 8. Adulari Antonio. ¶ Dicitur etiam Adulo active, pro Adulor. *Lucret.* Longe alio pacto

pacto gannitu vocis adulant. ¶ Hinc Adulor passivum. *Cic.* 1. *Offic. c.* 26. Cavendum est, ne adulari nos sinamus. ¶ Usurpatum etiam legitur pro lambere, ebibere. *Cic.* 3. *Tusc. Ex Accii Prometheo*, Pennata cauda nostrum adulat sanguinem.
Adulter, eri, m. 2. μοιχός, adultera, f. 1. μοιχαλίς, *adultero, o adultera*, נואפת, נואף, Ger. *chebrecher, oder chebrecherin*, Gal. *homme, ou femme adultere*, Hisf. *adultero, o adultera*, ex ad, & alter, seu altera, quod ille ad alteram, & hæc ad alterum se conferat. *Ovid.* 1. *Ep.* Obrutus insanis esset adulter aquis. *Tac. Ann.* 3. 24. In nepte Augusti adulter. *Hor. l.* 3. *od.* 3. Lacæna adultera. ¶ Per catachresin dicitur etiam de animalibus ratione carentibus. *Claud. Paneg. de Mal. Theod. Cons. v.* 302. Cum forte leænæ nobiliorem uterum viridis corrupit adulter. Et *Plin. l.* 8. *c.* 16. ¶ Adulteros crines dixit *Hor. l.* 1. *od.* 15. hoc est crines Paridis adulteri. Ubi hanc vocem adjective usurpat, quemadmodum & *Plin. l.* 33. *c.* 7. dixit minium adulterum, *h. e.* adulteratum. ¶ *Adulter monetæ, falsificatore*. In Cod. 1. 7. 3. & 9. 24. 2.
Adulteratĭo, onis, f. 3. κιβδήλευμα, זיוף. Legitur in lemmatis Plinianis, quæ post præfat. loco *l.* 1. habentur ad *l.* 12. *n.* 20. In odoribus, aut condimentis dicuntur adulterationes. *Id. l.* 21. *c.* 6. Adulteratio croci.
Adulterātor, oris, m. 3. κιβδηλεύων, מזיף, qui adulterat, verbale. *Leg.* 16. *ff. de pœnis*; Adulterator monetæ.
Adulterātus, a, um, o. 1. 2. *falsificato*, מזויף, κιβδηλευθείς, quod alienæ rei commixtione corruptum est, ut Adulteratum gummi. *Plin. l.* 9. *c.* 3. ¶ Adulterata mulier; idest, adulterio corrupta. *Suet. Cæs. c.* 48.
Adulterīnus, a, um, o. 1. 2. *bastardo, falsificato*, מזויף, בן ניאופים, ממזר, Ger. *basthart, bankart*, Gal. *adulterin*, Hisf. *adulterino*, μοιχικός, κίβδηλος, quasi ex altero procreatus, nothus, vel non simplex. *Plin. l.* 10. *c.* 3. *de aquila pullo*. Præcipitat e nido, velut adulterinum, & degenerem. ¶ Per metaphoram adulterina signa dicuntur, quæ sunt alienis anulis facta. *Cic. pro Cluent. c.* 14. Testamentum signis adulterinis obsignavit. Sic nummus adulterinus, adulterinæ literæ, & adulterinæ claves, quæ pro veris substituuntur. *Cic. Sallust.* &c.
Adulterĭtas, atis, f. 3. & adulterio, onis, nimis licenter dicta a *Laberio* notant *Nonius*, & *Gell. l.* 16. *c.* 7.
Adulterĭum, ii, n. 2. *adulterio*, κιβδήλευμα, זיוף, נאוף, Ger. *ehbruch*, μοιχεία, quod proprie cum nupta committitur, ut *Val.* scribit *l.* 6. *Quint. l.* 7. *c.* 4. Non commisi adulterium. Adde *Cic.* 2. *de Or.* ¶ Transfertur aliquando ad alia, ut adulteria naturæ, pro operibus non vere naturalibus; Adulteria mercis, pro fraude; Adulteria arborum, pro insitionibus, apud *Plin. l.* 17. *c.* 1. *l.* 19. *c.* 3. & *l.* 9. *c.* 40.
Adultĕro, as, n. 1. *commettere adulterio*, זיף, נאף, Ger. *ehbrechen*, μοιχεύω, κιβδηλεύω, adulterium committo. *Suetonius* passim, & *Justinus*. ¶ Est etiam arte aliqua quippiam pro vero assimilare; atque ita rem synceram corrumpere. *Plin. lib.* 12. *c.* 7. Piper longum facillime adulteratur Alexandrino sinapi. Inde etiam adulterare judicium, adulterare tabulas, &c. apud *Cic. de Amic. c.* 25. & *pro Cæcin. c.* 26.
Adultĕror, aris, depon. 1. Idem quod adultero, si recipiendum inter Latina est. *Cic.* 1. *Offic. c.* 35. Latrocinari, fraudare, adulterari, *Al. leg.* adulterare. *Hor. epod.* 16. *v.* 32. Adulteretur & columba milvio: Quamquam exemplum hoc ad passiva referri melius potest. Quidam verbum hoc adhibitum deponenti forma putant a Catone apud *Gellium l.* 10. *c.* 23. Sed ibi quoque variat lectio.
Adultus, a, um, o. 1. 2. *cresciuto*, גדול, מגודל, ἀνδρωθείς, qui crevit ad justam staturæ suæ altitudinem. Unde juvenes dicuntur adulti, qui in flore ætatis sunt positi. *Cicer. de clar. Or.* Eam tueamur, ut adultam virginem, caste. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Cic. de clar. Or.* Non nascentibus Athenis, sed adultis. Sic Ver adultum, & æstas adulta. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 23. Et de nocte, apud eumdem *hist.* 3. *c.* 23. ¶ Adultus pro aucto. *Vellej.* 2. 110. 2. Adulta viribus Dalmatia. ¶ Comparat. adultiores pulli, *Plin. l.* 10. *c.* 33. ¶ Adultus item partic. pro crematus. *Antias in* 74. Eo omnes hostiæ, & vituli conjecti, & ita omnia adulta sunt. *Ex Prisc. l.* 9. Sed facile fuit *adulta* pro *adusta* scribere.
Adumbrātim, adver. subobscure, non aperte. σκιερῶς, במסתר. *Lucret. l.* 4. *v.* 363. Sed quasi adumbratim paullum simulata videntur.
Adumbratĭo, onis, f. 3. *abbozzatura*, דיוקן, ἐπιχειρημός, est rudis rei descriptio, sive repræsentatio. *Cic. in Or. c.* 29. Si non perfectio, at conatus tamen, atque adumbratio. V. adumbro.
Adumbrātus, a, um, o. 1. 2. nomen ex partic. subobscurus, non manifestus, *abbozzato*, ὑποτυπωθείς, מרוקם. *Cic. pro Cæl.* Non expressa signa, sed adumbrata virtutum. ¶ Item pro ficto, aut simulato. *Id. pro Sylla*: Informat ad hunc adumbratum judicium. Et adumbrata lætitia, *Tacit. Annal.* 4. *c.* 31.
Adumbro, as, avi, atum, a. 1. *adombrare, e far ombra*, הציל, חפה, Ger. *schatten, machen, enterffen*, ἐπισκιάζω, σκιαγραφέω. Primum significat umbram inducere. *Colum. l.* 5. *c.* 5. Palmeis tegetibus vineas adumbrabat. ¶ Deinde est verbum pictorum, & significat quadamtenus aliquid exprimere; non primis tantum lineis, ut vulgo interpretantur; delineare. Est enim adumbrare Latinis, quod Græcis σκιαγραφεῖν, & Adumbratio, σκιαγραφία, scilicet lineatio, quæ addit umbras, & oculis non modo lineas exhibet, sed explicatiores etiam rerum species subjicit. Primum enim pictores lineamenta ducunt futuræ imaginis (quod Iconographia dicitur) deinde inducunt colores, quibus addunt umbras, & sic paullo expressiorem speciem exhibent, non tamen perfectam. Hæc igitur adumbratio est, cui postea accedit manus ultima, cum omnia ad exactam elegantiam expoliuntur. Et propterea *Arist.* 3. *Rhet. c.* 12. genus dicendi deliberativum σκιαγραφίαις comparat, & illi ideæ, quæ in demonstrativo genere adhibetur, opponit: Hoc enim omnium accuratissimum, illius vero minus exquisite laboratum esse debet. *Quint. l.* 7. *c.* 10. Quis pictor omnia, quæ in rerum natura sunt, adumbrare didicit? *Cic. in Or. cap.* 14. Eloquentiæ speciem, & formam adumbrare. ¶ Adumbrare significat etiam imitari, sed dicendo, vel describendo. *Cic. in Orat.* Idipsum sumus in eorum sermone adumbrare conati. Et 2. *de Or.* Veteres casus, fictosque luctus vellem imitari, atque adumbrare dicendo.
Adunatĭo, onis, f. 3. *unione, adunamento*, קהל, כנסת, התאחדות, יחוד, ἕνωσις. Vox est *Cyprian. ep.* 57. & 60. *vel in edit. Oxon. epist.* 60. & 62. *Diomed. Gram. l.* 1. & *Cassiod. l.* 4. *epist.* 33. & 36.
Adunātus, a, um, מיוחד, unitus, conjunctus, *adunato, congregato*, Sæpe usus est *Justin.* ut 7. 2. 12. Adunatæ gentes variorum populorum. Et 15. 4. 22. Adunatis omnium sociorum copiis. Item 24. 1. 5. Adunato exercitu. Adde *Pallad. l.* 4. *tit.* 10. & *Lact. de Opific. Dei c.* 17. Addit *Non. c.* 4. *n.* 10. etiam locum *Cic.* 3. *Offic. c.* 8. Turpitudinem videas adunatam ei rei. Sed editi libri habent *adjunctam*.
Aduncĭtas, atis, f. 3. *curvità*, כיפוף, καμπυλότης, incurvitas. *Cic. de Nat. l.* 2. *c.* 47. Rostrorum aduncitate.
Aduncus, a, um, *adunco, piegato*, כפוף, Ger. *krumb, gekrumbd*, καμπύλος, curvus, tortuosus, ex ad, & uncus. *Cic. pro Cluen. c.* 48. Serrula adunca ex omni parte dentium, & tortuosa.
Adūno, as, avi, atum, are, a. 1. *adunare, congregare*, כנס, קהל, אחד, יחד, Ger. *versammlen, zusammen bringen*, Gal. *unir, assembler*, Hisf. *ajuntar*, ἑνόω, συνάγω, congrego. *Justin.* 2. 12. 18. Cum adunata omnium sociorum classis esset. Et *Pallad.* 3. *tit.* 19. Membra divisa adunare.
Advocamentum, i, n. 1. תשועה, συνηγορία, advocatio. *Plin. l.* 5. *ep.* 8. Veniam advocamenti peto. Sed meliores libri habent *advocandi* V. Advoco.
* Advocāta, æ, f. *avvocata*. Translate. *Cic.* 4. *Acad. c.* 27. Adhibes artem advocatam etiam sensibus.
Advocatĭo, onis, f. 3. *avvocazione*, מגן בריב, תשועה, συνηγορία, patrocinium, advocati officium. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 10. In re militari multo es cautior, quam in advocationibus. *Plin. l.* 1. *ep.* 22. Multos advocatione, plures consilio juvat. ¶ *Liv. l.* 3. *c.* 47. posuit pro advocatorum comitatu: Virginius, inquit, filiam suam cum ingenti advocatione in forum deduxit. ¶ *Cic.* consultationem etiam advocationem appellat. *Verr.* 1. *c.* 49. Maximarum rerum frequentissimæ advocationes fiunt. ¶ Pro mora & spatio posuit *Seneca*, ut dare, petere advocationem: sumtum sc. a judiciis; nam qui ad respondendum parum instructi sunt, advocationem, hoc est spatium deliberandi, advocandique amicos petere solent. Vide *Lips. in Senec. de Consolat. ad Marc. c.* 10.
Advocātor, oris, m. 3. idem quod advocatus, *Avvocato*. *Tertull.* 4. *cont. Marc. c.* 15. Deus divitum aspernator, mendicorum advocator.
Advocātus, a, um, *chiamato*. נקרא. *Curt.* 4. 11. Advocato consilio. *Catull. carm.* 40. *ad Ravidum*, Deus advocatus. *Liv. l.* 8. *c.* 33. Dii haud frustra advocati.
Advocātus, i, m. 2. *avvocato*, Gal. *advocat*, Hisf. *abogado*, συνήγορος, עוזר, קורא, בריב, שהוא מגן במריבה, מצדיק, מרשיע, dicitur qui alteri adest in causa. *Plin. in Cæs.* Dum adsto advocatus cognato meo. *Cicero* artem advocatam sensibus dixit in *Acad.* 4. *c.* 27. ¶ Inter advocatum, & patronum hoc interesse *Valla* existimat, quod advocatus nomen sit generalius, quam patronus, ut non tantum significet eum, qui alterius causam agit (quem proprie patronum dicimus) verum etiam quicumque adest alteri in causa officii gratia, advocatus appelletur, etiamsi nihil dicat, neque agat, sed tantum paratus sit defendere: patronus proprie sit, qui agit causam, sed accusati, non accusantis. ¶ *Quintillianus* tamen Advocatum pro patrono etiam vel caussidico posuit, *l.* 12. *c.* 1. Adde huic *Asconium in Divin. c.* 4. & *Plin. l.* 5. *ep.* 4.
Advocĭto, as, a. 1. frequent. sæpe advoco. *Festus*.
Advŏco, as, a. 1. *chiamare a se*, קרא, Ger. *herzuruffen, zusich ruffen*, προσκαλέομαι, ad me voco, pro consilii, auxiliive causa amicos accersere, ponitur. *Ter. in Phor.* Amicos advocabo, ad hanc rem qui adsient. Adde *Cic. pro Sylla c.* 29. ¶ Significat etiam caussas in foro agere, *far l'avvocato*. *Plin. l.* 5. *ep.* 8. Ideoque interim veniam (ne a forensibus verbis recedam) advocandi peto. *Senec. de brevit. vitæ c.* 2. Hic advocat, hic adest, ille periclitatur, ille defendit, hic judicat, ¶ *Tacit. l.* 17. In Senatus populique R. obliterata jam nomina, sacramenta advocabant: *h. e.* juramenta deferebant.
Advolātus, tus, m. 4. *volo*, עוף, ἐπίπτησις, actus advolandi. *Cic.* 2. *Tusc.* Tristi advolatu aduncis lacerans unguibus.
Advolĭtans, antis, *svolazzante*. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Papilio luminibus accensis advolitans.
Advŏlo, las, n. 1. *volare*, עוף, Ger. *fliegen*, προσπέτομαι, juxta vel ad aliquem locum volare, & construitur cum accusativo, præposito Ad, vel In, aliquando cum dativo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Advolans ad eas aves, quæ, &c. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Advolant palumbes in agrum. *Id. ibid. c.* 40. Caprimulgi caprarum uberibus advolant. ¶ Translate *Plin. l.* 9. *c.* 8. Advolare in auxilium alicujus. ¶ Cum accusativo sine præposit. *Cic. Attic.* 1. 14. Cato Rostra advolat.
Advolvo, is, a. 3. גלל, προσκυλίω, quasi volvendo adduco. *Virg.* 3. *Georg. v.* 378. Totas advolvere focis ulmos, ignique dedere. *Plin.* 11. 37. Advolvere aliquem ad ignem. ¶ *Advolvi pedibus alicujus*, est procumbere ad pedes. *Liv. l.* 28. *c.* 34. & *Curt. l.* 3. *c.* 12. ¶ Cum accusativo sine præposit. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 13. Cum Tiberii genua advolveretur.
Advolūtus, a, um, o. 1. 2. נופל, προσπίπτων, nomen ex particip. *Advolutus pedibus alicujus*, qui supplex flexis genibus ante aliquem procidit. *Liv. l.* 28. *c.* 34. & *Curt.* 8. 1. 84.
Advorsor, aris, d. 2. *opporsi*, ἐναντιοῦμαι, pro adversor, & advorsorem, pro adversarium veteres dixerunt teste *Festo*. Sic advorsum, & advorto, pro adversum, & adverto.
* Advōsem, hostem dixere Veteres. *Paul.* ex *Festo*.
* Advorto. V. Adverto.
Adurgĕo, es, ursi, a. 2. דחק, מער, Ger. *trucken, zuingen*, ἐπείγω, ἐπισπέρχω, propius, seu vehementer urgeo. *Cels. l.* 7. *c.* 1. In locum prioris quotidie digito adurgendus est. *Horat.* 1. *od.* 37. Remis adurgere.
Adūro, is, ussi, ustum, a. 3. *bruciare*, יקד, כוה, שרף, Ger. *besengen*, Gal. *brusler*, Hisf. *quemar*, προσφλέγω, ἀποκαίω, idem est, quod simplex uro. *Cic.* 2. *Off.* Candenti carbone sibi adurebat capillum. ¶ Frigus etiam, & ventus nimius adurere dicuntur, quia adeo exsiccant, adstringunt, ac indurant, ut urere videantur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 93. Aut Boreæ penetrabile frigus adurat. ¶ Dicitur etiam de intertrigine, qua corporis aliqua pars atteritur, & eroditur. *Plin. l.* 28. *c.* 5. Femina atteri, adurique equitatu, notum est. Sic *Cels. l.* 6. *c.* 8. Medicamenta adurentia, *corrosivi*.
Adusque, *fin a*, עד, Ger. *bis, das*, Gall. *jusques a*, Hisp. *hasta a*, μέχρι, idest usque ad. *Gell. l.* 15. *c.* 2. Adusque ludibria ebriosus. Adde *Virg.* 11. *Æn.* & *Ovid. Fast.* 3.
Adustĭo, onis, f. 3. *abbruciamento*, כי, שרפה, Ger. *besengung, verbrennung*, ἐπίκαυσις. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Picis adustio. *Id. l.* 20. *c.* 7. Adustiones sanat lactuca. *le scottature*.
Adustus, a, um, o. 1. 2. combustus, ustus, *abbruciato*, נכוה, נשרף, κεκαυμένος. *Sidon. carm.* 5. *v.* 528. Quondam mihi corpus adustum frigoris igne petit. *Liv. l.* 27. *c.* 47. Color adustior. *Cels. l.* 5. *c.* 27. Adustorum curatio, *delle scottature*.
* Adusus pro consumto, *Cat. R. R. c.* 76. alii leg. *absusus* eodem sensu.
Adynămum, n. 2. ἀδύναμον, vini factitii genus, quod fiebat ex musto albo dimidia parte aquæ addita, quod admotum igni decoquebatur, donec aquæ mensura exaresceret. Vide *Plin. l.* 14. *c.* 16. Dictum adynamum, ἀπὸ τῆς ἀδυναμίας, propterea, quod esset imbecille, & sine viribus. Ideoque ægris dabatur, quibus vini noxam timebant.
Adўtum, n. 2. דביר. ἄδυτον, locus est secretior templi, ad quem nulli est aditus, nisi Sacerdoti, ab a privativa, & δύω, ingredior, quasi inaccessibile. *Virg.* 2. *Æn.* Isque adytis hæc tristia dicta reportat. *Cæs. l.* 3. *de B. G. c.* 125. In remotis atque occultis templi, quo, præter Sacerdotes, adire fas non est, quæ Græci adyta appellant &c. ¶ Translate *Lucret. l.* 1. *v.* 377. Ex adyto tamquam cordis responsa dedere. *h. e.* ex intimo animi recessu. ¶ Reperitur etiam *adytus, i*, m. *Accius* apud *Non. c.* 8. *n.* 35.

A ANTE E.

Æa, f. 1. *Satabella*, αἶα, peninsula Colchidis cum urbe cognomine, circa ostia Phasidis Fl. quam Hippos, & Cyanos Fl. e diversis locis in Phasim influentes efficiunt. Fabulantur poetæ, Æam nomen accepisse a puella ejusdem nominis, quæ cum Phasidis amnis vim effugere non posset, miseratione Deorum in peninsulam est conversa, quam etiam nunc, ut veterem illum amorem adhuc possis agnoscere, magna sui parte ambit, & quasi amplectitur. *Val. Flac. in Argon. l.* 1. *v.* 742. *Argon. l.* 5. *v.* 426.
Ææa, f. 1. αἰαίη, insula fuit in mari Thyrrheno, non modico olim freto ab Italia dirempta, hodie continens, ita tamen, ut paludibus circumquaque cincta insulæ speciem præseferat. In hac *Hom.* Circes sedem collocavit. *l.* 10. *Odis.* Hujus meminit *Virg. l.* 3. *Æn.* Infernique lacus, Ææaque insula Circes. Latini locum hunc a Circes domicilio Circejos appellant, ibidemque antiqui Latii terminum constituunt. Vide *Plin. l.* 2. *c.* 85. & *l.* 3. *c.* 5.
Ææus, a, um, o. 1. 2. αἰαῖος, quod est ex Ææa insula. *Virgil.* 3. *Æneid.* Infernique lacus, Ææaque insula Circes. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 15. *v.* 10. Æææ artes. *h. e.* magicæ, quales Circe tractabat. Sic *Id.* 1. *Amor. el.* 8. *v.* 5. Ææa carmina. *h. e.* magica, incantamenta. ¶ Quidam putant Circem dictam *Æam* non ab urbe, sed ex eo, quod homines ab ea in feras conversi sæpe αἰαῖ, h. e. væ, vel hei, querentes vociferarentur. ¶ *Ææa puella* apud *Propert. l.* 3. *eleg.* 12. *v.* 31. est Calypso, quæ in Ææa insula habitavit,
Æacĭdes, m. 1. αἰακίδης, Achilles, nepos Æaci. *Virg.* 1. *Æn.* ¶ Item Pyrrhus, filius Achillis, pronepos Æaci. *Virg.* 3. *Æn.* ¶ Item Pyrrhus Epirotarum Rex, ab Æaco trahens originem. *Virg.* 6. *Æn.*
Æacideĭus, a, um, adject. sex syllabarum. *Ovid.* 7. *Met. v.* 472. OEnopiam Minos petit Æacideia regna.
Æacidīnus, a, um, o. 1. adject. patronym. ab Æaco. *Plaut. Asin.* 2. 3. 25. Æacidinis minis animisque expletus incedit. Dictum est autem quasi proverbialiter; Æacum enim *Homerus* ubique stomachabundum, & minitabundum facit.
Æăcus, ci, m. 2. αἰακός, Jovis filius ex Europa, sive ex Ægina filia Asopi. Regnasse dicitur apud OEnopiam, sive OEnonam, quam ex nomine matris Æginam nominavit. Hunc tantæ justitiæ fuisse dicunt, ut apud Inferos animarum creditus fuerit a Plutone delectus judex cum Minoe, & Rhadamantho, & peccantium peccata discutere, & pro meritis pœnas inferre.
Æas, antis, m. 3. αἴας, Aous, *Vasussa*, Fl. Epiri, qui ex Pindo, vel ex Candaviæ montibus in Macedonia oritur, & in mare Jonium inter Dyrrhachium, & Apolloniam Taulantiorum urbem illabitur. *Ovid.* 1. *Met. Lucr. l.* 6. *v.* 361.
Æcastor. V. Ecastor.
Ædepol, *certamente, per mia fe*, אמנם, אמת, νὴ τὸν Θεόν, νὴ τὸν Πολυδεύκη, adv. jurandi, quod est, quasi per ædem Pollucis. Item Pol, & Perpol, quæ idem significant. Perpol, quam pauci, a *Ter. in And.* per tmesim dictum videtur, pro Pol, per quam pauci. ¶ Erat autem ædepol, teste *Gell. l.* 11. *c.* 6. juramentum tam viris, quam mulieribus commune. Per Herculem autem mulieres nunquam jurabant, neque viri per Castorem. ¶ Scribitur etiam *Edepol*.
Ædes, Ædis, hujus Ædis, f. *il Tempio, la Chiesa*, בית, היכל, Germ. *Tempel* Gal. *Temple*, Hisp. *Templo*, ναός, σηκός, tam in sing. quam in plur. num. pro templo, sed fere semper cum adjectione, ut Ædes sacra, vel ædes sacræ ædes Jovis, ædes Deorum, ædes Pacis, & hujusmodi. *Cicer.* In ædem Telluris convocati sumus. ¶ Aliquando in sing. num. pro sepulcro ponitur. *Ovid. in Ep.*

in Ep. Did. Est mihi marmorea facratus in æde Sichæus. ¶ Pro cubiculo. Curt. l. 8. Proximi foribus ædis, in qua Rex acquiescebat. ¶ Pro cœnaculo. Curt. Ad fores ædis ejus, in qua Rex vescebatur. ¶ Sed tamen pro ædificio profano frequentius plurali numero usurpatur, cujus rei passim occurrunt exempla. ¶ Ædis in nominativo singulari. Var. de vita pop. Rom. l. 1. Hæc ædis, quæ nunc est, mulris annis post facta sit, &c. ¶ In ablativo singulari pro domo privata. Gell. l. 4. c. 14. Eum sibi fas non fuisse recipere æde sua. Adde Plaut. Asin. 1. 3. 67. ¶ Et pro æde sacra. Horat. l. 1. sat. 10. v. 38. hæc ego ludo, Quæ nec in æde sonent. h. e. in æde Apollinis. Adde l. 2. ep. 2. v. 94. ¶ Ædes venales inscribere literis, est, schedula exposita, ædes venales indicare: qua schedula & pretium ipsum significabatur, quo inscriberentur. Plaut. Trinum. 1. 2. v. 131. & Terent. Heaut. 1. 1. v. 92. Inscripsi illico ædes mercede. ¶ Apum alveos aedes Virg. appellavit, Georg. 4. Aut intus clausis cunctantur in ædibus omnes.

Ædicula, f. 1. picciola casa, e cappella nelle Chiese. לִשְׁכָּה, תָּא, בַּיִת, Ger. hauslein, capell, Gal. petit maison, chapelle, Hisp. casa pequena, oratorio, parva domus. ¶ Aliquando pro cellula in ædibus. Plaut. in Epid. In ædiculam seorsum. ¶ Aliquando pro sacello, quod est ædis sacræ appendix. Liv. l. 35. c. 9. Ædiculam Victoriæ virginis dedicavit. ¶ Aliquando pro loculamento simulacri. Plin. 36. 5. Ædicula ejus tota aperitur, ut conspici possit effigies Deæ.

* Ædiculum pro ædicula. Inscript. apud Reinesi. cl. 1. n. 125.

Ædificatio, is, n. 3. fabbricare, בִּנְיָה, בִּנְיָן, ædificio. Labeo Dig. lib. 19. tit. 2. leg. 60. Mandavi tibi, ut excuteres, quanti villam ædificare velles. Ita Torrentin. Alii ædificare.

Ædifex, icis, idem quod ædificator. Tertull. de Idololatr. c. 12.

Ædificatio, onis, f. 3. ædificandi actus, fabbrica, בִּנְיָן Ger. ein bau, Gall. batiment, Hisp. obra de edificar, οἰκοδομία Cic. in Pison. c. 21. Immensa, & intolerabilis ædificatio.

Ædificatiuncula, æ, f. 1. בִּנְיַן קָטָן, οἰκοδομημάτιον, parva ædificatio. Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.

Ædificator, oris, qui ædificat, muratore, fabbricatore, בַּנַּאי, οἰκοδόμος. Cic. de univ. c. 2. Neque mundo quicquam pulchrius, neque ejus ædificatore præstantius. ¶ Aliquando ponitur pro eo, qui nimia quadam ædificandi libidine laborat. Nepos in Attic. c. 13. Colum. l. 1. c. 4. & Juvenal. Sat. 14. v. 86.

Ædificatorius, a, um. מַבֶּה. Translate Tertull. de Carne Chr. c. 17. Verbum ædificatorium mortis. h. e. quod mortis causa fuit. Adde de Anim. c. 47.

Ædificatus, a, um, fabbricato, οἰκοδομηθείς. Cic. 3. Offic. c. 13. Villa bona, beneque ædificata. Id. Verr. 7. c. 17. Ædificata navis.

* Ædificiālis, ad ædificia vel ædes pertinens. Ædificialis Jupiter, est Jupiter Hercæus, sive ut air Festus, qui intra conseptum domus cujusque colebatur; quem etiam Deum penetralem appellabant.

* Ædificiōlum, ædicula. Gruter. p. 809. n. 2.

Ædificium, ii, n. 2. edifizio, fabbrica, בַּיִת, Ger. ein gebeuw, Gall. edifice, Hisp. edificion, οἰκοδόμημα, ædis constructio, & pointur pro omni structura. Nomine autem ædificii non solum superficiem designari, sed & solum ipsum, cui ædificium superpositum est, putat Ulpianus. Cas. B. G. l. 3. in fi. Omnibus vicis, ædificiisque incensis. Cic. pro Mil. Extruere ædificium.

Ædificō, as, a. 1. fabbricare, בָּנָה, Ger. bauven, Gal. edifier, batir, Hisp. edificar, οἰκοδομέω, proprie ædem facio. Sed tamen ad omne constructionis genus, etiam ad naves, pertinet. Cic. pro L. Man. Cum maximas ædificasset, ornasset-que classes. Unde videtur magis sumi pro construo, præsertim cum ei domus additur, quia alitor frustra domum jungeremus. Cic. 1. de nat. Deor. Construi a Deo, atque ædificari mundum facit. ¶ Translate Id. Fam. 9. epist. 2. Ædificare rempublicam. h. e. constituere.

Ædilātus, us, idem ac Aedilitas. Festus in voce Aedilis.

Ædiles, ium, m. 3. שׁוֹטְרִים, שׁוֹמְרֵי בָּתִּים, ἀγορανόμοι, dicti sunt ab eo, quod ædes sacras, & privatas procurarent, teste Var. lib. 4. de L. L. ¶ Primo ex plebe duo creati sunt Ædiles, deinde procedente tempore duo ex patritiis adjuncti sunt, qui a solio eburneo, quod eis datum est, Curules dicti sunt. ¶ Officium Ædilium erat, ludos publicos exhibere, & sacras, privatasque ædes procurare, totam urbem tueri, ut cloacæ, & aquæductus, & quæque publica ædificia munienda, & integra essent, loca in theatro assignare. Si quispiam servum, aut jumentum morbosum, vitiosumque pro integro, sanoque vendidisset, edicto Ædilium emptori succurrebatur. Idque Edictum Aedilitium dicebatur, sive Edictiones Aedilitiæ. ¶ Erant & alii Aediles, qui frumento præerant, a Cæsare primum creati, & a Cerere Cereales nominati; ut scribit Pomp. His cura ponderum, ne qua fraus fieret, & mensurarum commissa erat. Cic. 3. de Leg.

Ædilitās, tis. f. 3. ἀγορανομία, dignitas, seu Magistratus Aedilium. Plaut. Stich. 2. 2. 29. Aedilitatem gerit sine populi suffragio. Adde Suet. Claud. c. 38.

Ædilitius, a, um, שׁוֹטְרִי, ἀγωνιμιος, ἀγορανομικός, ad Aediles pertinens. Cic. Offic. 2. c. 16. Functus est ædilitio maximo munere. ¶ Item pro eo, qui Aedilitatem gesserit. Id. in Vatin. c. 7. Quem ædilitium vides. ¶ Item pro eo, qui ætate est ædilitia. Id. in Pison. c. 36. Quæstor ædilitius rejectus. ¶ Ædilitium edictum est, quod Aediles curules initio magistratus proponebant, & secundum illud dicturos se jus tora sua. Aedilitate profitebantur: quemadmodum & Prætores; de quibus V. in Editum. Jus enim dicebant Aediles de iis rebus, quæ ad eorum officium pertinebant. Ejus autem Edicti exemplum habes toto titulo 1. lib. 21. Digestor. ubi etiam, quibus de rebus Aediles cognoscerent, videre est. Hinc Aedilitia æthones, quæ ex Aedilitio edicto manant. Paul. loc. cit. leg. 47. & toto titulo 58. lib. 4. Codicis.

Ædilitor, sive Aeditumor, aris, שׁמר בית, οἰκωρέω, ædem tueor, seu custodio. Pompon. apud Gell. l. 12. c. 10. Qui postquam tibi appareo, atque ædituor in templo tuo:

Ædilitmus, mi, m. 2. Sagrestano, guardiano di Chiesa, שׁוֹמֵר הֵיכָל, Ger. Kirchenhuter, Gall. Sacristain, garde du temple, marguillier, Hisp. el Sacristam., guarda del templo, νεωκόρος, qui ædes servat, quasi ædis intimus, pro quo nunc ædituus usurpatur. Gell. l. 12. c. 10. Varr. R. R. l. 1. c. 2.

Ædiitia, æ, f. mulier templi custos. Inscript. apud Fabrett. c. 10, n. 435. & Tertull. de cultu fœm. c. 1.

Ædituālis, le, ad Aedituum pertinens. Tertull. de Pudic. c. 16. Aeditualis lex.

Ædititio, as, set is, n. 1. vel 3. ædem tueor. Inscript. Reinesi. p. 388. Aedituavit annos XIII. Lucret. l. 6. v. 1273. Hospitibus loca, quæ complerant ædituentes. h. e. Aeditui.

Ædititius, ui, m. difensor del tempio sacro, שׁמר הֵיכָל, כֹּמֶר, νεωκόρος, idem, quod ædititius, sacræ ædis tutor, ab ædibus sacris, quas tuetur. Lucr. l. 6. pro ædituis dixit ædituentes, v. 1273. Varro apud Gell. l. 12. c. 10. Aeditimi vocabulum magis probat, quam Aeditui, quod vult esse recentius. Aedituus tamen passim invenitur in Inscriptionib. & in Sueton. Aug. c. 5. ¶ Horat. l. 2. epist. 1. v. 229. Quales Aedituos habeat belli spectata domique virtus, per Aedituos intelligit Poetas, qui res præclare ab aliis gestas carmine celebrare solent.

Ædon, ὠιδών, & in genit. pen. brevi, ἀηδόνος, uxor Zethi Regis, fratris Amphionis, quæ Itylum filium per errorem nocte interfecit, putans eum ex Amanea, seu Amandea Amphionis esse filium (invidebat enim uxori Amphionis, quod illi essent sex filii masculi) crimen vero cognoscens optavit mori, sed miseratione Deorum in carduelem versa, Itylum deflere dicitur. Aliqui Philomelam esse dicunt, seu luscíniam, dictamque esse ἀπὸ τῦ ἀεὶ ᾄδειν, idest a perpetuo canendo, quod etiam tunc canat; cum reliquæ volucres silent. ¶ Est autem vox trisyllaba. Senec. in Agamemn. v. 670. Ramo cantat tristis aedon. ¶ est & Ædon disyllab. mons Thraciæ. Alii scribunt Edon in hac significatione sine diphthongo, ut & ejus derivata Edonis & Edonius.

Ædonis, idis, Ἀηδωνίς, f. 3. mulier Thracia. Ovid. Met. 11. Protinus in sylvas matres Ædonidas omnes.

Aedonius, a, um, ad aedonem pertinens, Ἀηδόνιος. Lucan. panegyr. ad Pison. v. 257. Sic & aedonia superantur voce cicadæ. ¶ Item Ædonius Thracius ab ædone monte. Senec. Hercul. Oeth. 3. In Aedonias tollite sylvas.

Aedui, orum, m. 2. Hedui, Ἀδδοι, ἀδδυοι, pop. Gal. Celt. inter Ligerim, & Ararim, quorum tractus hodie l' Autunois dicitur, continebatque alias majorem partem Duc. Burgundiæ, ubi tractus Augustodunensis, Carolensis, Alexiensis, & Cabilonensis. Sed hodie multo minor est.

Aeduicus, a, um, o. r. 2. aidoiκός, adject. ad Aeduos pertinens, ut Aeduicus pater. Auson. Parent. 2. v. 2.

Æētes, vel Aeeta, m. 1. αἰήτης, Rex fuit Colchorum, filius Solis ex Persa Oceani filia. Liberos habuit Medeam, Absyrtum, & Calciopen. Ad hunc Phryxus Athamantius filius pervenit, & aureum vellus detulit, quod cum vigilantissime servaret, ejus causa bellum gessit cum Argonautis. Tandem a Jasone Medeæ filiæ proditione & vellere spoliatus, & regno pulsus est. Sed tamen jam senex ab eodem in regnum restitutus dicitur. ¶ Interdum hæc dictio contrahitur in duas syllabas per Synæresim.

Aeetæus, a, um, adject. gentile ab Aeeta. αἰητιάδος. Catull. de Nupt. Pelei, & Thet. v. 3. Phasidos ad fluctus, & fines Aeetæos.

Aeetias, adis, f. 3. Medea Aeetæ filia, αἰητιάς. Ovid. Metam. 7. v. 9. Concipit intrea vastos Aeetias ignes.

* Aeetine, Medea Aetæ filia. Ovid. Heroid. ep. 6. v. 103. al. aliter leg.

Aeetis, idos, f. 3. idem quod Aeetias, αἰητίς. Valer. Flacc. l. 8. v. 233. Suscitat ad-fixum mœstis Aeetida curis.

Aeetius, a, um, idem quod Aeeteus, αἰήτιος. Valer. Flacc. l. 8. v. 379. Illinc Aeetius heros obsidet &c.

Ægæon, onis, m. 3. αἰγαίων, Gigantis nomen, quem centum manus, & quinquaginta ventres habuisse fabulantur. Virg. Æn. 10. v. 565. Ægæon qualis, centum cui brachia. Claudian. lib. 3. de rapt. Pros. v. 345. Hæc centum gemini strictos Ægæonis enses &c. ¶ Ponitur & pro Aegæo mari. Stat. l. 5. Theb. v. 288. Diis pelagi, ventisque, & Cycladas Aegæoni amplexo. ¶ Habet hoc loco penult. longam, ut & apud Ovid. 2. Met. v. 9.

Ægæum Mare, n. 2. l'Arcipelago, αἰγαῖον πέλαγος, Asiæ, amplissimum est Maris Mediterranei sinus, a parte Orientali Isthmi Corinthiaci, ut Pl. placet, auscerte a Sunio Attices promontorio, ut tradit Prol. ad ipsum usque Hellespontum extensus, alia aliis in locis nomina fortitus a regionibus, quas alluit. ¶ De ratione nominis varia traduntur a Scriptoribus nonnullis, in quibus est Suidas, ad Aegæum Thesei patrem referunt, quem in hoc mare sese præcipitem dedisse ferunt, cum navim filii qua ille in Cretam ad Minotaurum vectus fuerat, nigro cum velo (quod sibi cum nauclero amissi filii signum convenerat) redeuntem videret. Alii sic dictum volunt, quod Aegea Amazonum Regina in eo perierit. Strabo ab Aegæis oppido in Eubœa, vel ab Æga promontorio Aeolidis. Plin. l. 4. derivat a scopulo inter Tenedum, & Chium, quem nautæ αἴγας appellant, quoniam procul visentibus capræ similis cernitur.

Aegæus, a, um, ad Aegæum mare pertinens. αἰγαῖος. Stat. 6. Theb. Aegæa stagna. Horat. l. 3. od. 29. Aegæi tumultus. ¶ Scribitur etiam Aegeus.

* Aegan, Aegæum mare. Valer. Flacc. l. 1. v. 629. l. 4. v. 715.

Aegātes, (non Aegades) insulæ maris Siculi ad Lilybæum promont. αἰγάτες. Silius l. 1. v. 60. Insuper avi flore vigens, avet Aegates abolere, Parentum &c. Adde Cornel. Nep. in Hamilcare c. 1.

Aeger, gra, rum, o. r. 2. infermo, debole, חוֹלֶה, אָנוּשׁ. Germ. kranck, hekummert, eschwuach, Gall. faché, ennuyé, malade, Hisp. enfermizo, congoxado, vencido, male valens, morbo correptus. Cic. l. 1. de Div. c. 25. Ita graviter ægrum fuisse, ut omnes medici diffiderent. Id. 1. Catil. c. ult. Aeger morbo gravi. ¶ Servus ab ægris, infermiere. Inscripp. apud Reinesi. class. 9. n. 91. ¶ Translate Cic. 3. Verr. c. 2. Maxime ægra, & prope deposita Reipublicæ pars. Liv. l. 30. c. 11. Aeger amore. Sallust. in Jug. cap. 31. Animus æger avaritia. ¶ Sæpe ponitur pro tristi, sollicito, mœrente. Plaut. Epid. 1. 2. 26. Aeger ab animo. Virg. 2. Æn. v. 268. Aegri mortales. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ mœrorem inducunt. Plaut. Amph. 3. 2. 29. Nunquam quidquam meo animo fuit ægrius. Id. ibid. 2. 2. 11. Plus ægri ex abitu viri, quam ex adventu voluptatis cepi. ¶ Eleganter habet post se genitivum. Liv. l. 30. cap. 15. Aeger animi juvenis. Sallust. in fragm. l. 4. histor. Aeger consilii. h. e. inops, dubius. Sil. l. 3. v. 72. Aeger timoris sollicitus. Flor. lib. 3. cap. 17. Aeger rerum temere motarum. ¶ Aegris oculis aliquid aspicere, est invide aspicere, di mal'occhio. Tacit. 2. histor. c. 20.

Ægeria, αἰγέρια, æ, f. 1. nympha fuit, quæ colebatur in luco Aricino, cum qua Numa Pompilius & connubium, & colloquium se habere simulavit super cultu religionum, quo animo, & prædæ studio flagrantem populum Romanum ad pacis artes abstraheret. Liv. l. 1. c. 19.

Ægesta, urbs Siciliæ, quæ & Segesta dicitur, & a Græcis sine diphtongo scribitur, ἔγεστα. In hoc oppido fuit Aemilius Censorinus crudelissimus tyrannus, de quo Plutarch. in Parallel. sub fin.

Ægestāni, vel Segestani, αἰγεσταιοί, Pop. Siciliæ, ab Aegesto Trojano nominati, quorum urbs Aegesta, non procul a Lilybæo Prom. Plin. l. 3. c. 8.

Ægĭus, per duas syllabas, αἰγεύς, filius Pandionis fuit, & Rex Athenarum, qui ex Aethra Pithœi Trœzeniorum Regis filia Thesæum suscepit, ex Medea autem ab Jasone repudiata alterum filium nomine Medum, ut placet Justino. Hoc jam ad seqnium vergente, Minos Cretensium Rex Athenienfibus ob Androgei filii necem bellum intulit, victisque durissimas pacis conditiones imperavit, ut septem quotannis juvenes Athenienses sibi in Cretam mitterent, Minotauro monstro objiciendos. Quibus legibus cum triennio paruissent, evenit, ut quarto anno fors inter omnes ex æquo ducta Thesæum prodereet. Aegeus filium interfisse ratus, doloris impatientia sese in mare præcipitem dedit. Cui vita functo Athenienses, Thesei opera gravissima servitute liberati, divinos honores instituerunt. Deum marinum, & adoptivum Neptuni filium appellantes. Mare quoque ipsum nonnulli sentiunt ab eo Ægæum esse appellatum.

Ægĭale, f. 1. αἰγιάλη, sive Aegialea, αἰγιάλεια, uxor fuit Diomedis, quam Venus a viro ejus in bello Trojano vulnerata, tanta adulteriorum involvit turpitudine, ut Diomedes ad eam in patriam redire recusarit, acceptaque a Dauno agri portione, urbem condiderit in parte Italiæ, quæ Magna Græcia dicitur, quam a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellavit, quæ deinde dicta est Argyrippa, & postremo Arpi. Stat. lib. 3. silv. 5. v. 48. Questa est Aegiale, questa est Melibœa relinqui.

Ægialĕus, m. 2. αἰγιαλεύς, filius Aeetæ fuit, & frater Medeæ, a qua disceptus est, ut pater membrorum dispersorum collectione ab ea perfequenda retardaretur. Alio nomine dictus est Absyrtus. ¶ Fuit etiam hoc nomine Phoronei Regis Argivorum filius, cui Apis (quem quidam Phoronei, quidam Jovis filium ex Niobe Phoronei filia esse tradunt) postquam Argis regnasset, in Ægyptum transiens, Achajæ regnum reliquit. ¶ Alii Aegialeum Inachi filium ex Melia Oceanitide faciunt, & ab eo Aegialeam dictam, quæ postea Peloponnesus a Pelope vocata est.

* Ægialos, αἰγιαλος, Achaia dicta fuit propter urbes ad αἰγιαλὸν sitas. Plin. l. 4. c. 5.

Ægĭdes, æ, αἰγίδης, Thesæus Aegei filius. Ovid. epist. 4. v. 59. Perfidus Aegides ducentia fila secutus. Id. epist. 2. v. 67. Inter & Aegidas media statuaris in urbe h. e. inter Aegei filios & nepotes.

Aegilops, m. 3. squala, Ger. wylde habern, Gal. coquiole, orge batard, Hisp. cevada, mostesina, αἰγίλωψ, herba est hordeum enecans, quæ etiam dicitur festuca, & avena. Plin. l. 18. c. 17. ¶ Præterea ægilops dicta est חֲלִי עִנּוּר פַּאֲנִי עֵת vel חֲלִי absceffus inter nares, & angulum majorem oculorum, per quem pituita assidue distillat, & si negligatur, ad ossa usque dehiscit in fistulam. Dictus est ægilops, quasi oculus caprinus, quod capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ sint. Huic malo medetur ægilops herba, de qua modo diximus, ex quo & ipsa nomen accepit. Plin. l. 21. c. 19.

* Ægilopium, ii, n. fistola lagrimale, αἰγιλώπιον, idem ac ægilops. Plin. l. 20. c. 14. & l. 22. c. 21.

Ægīna, f. 1. αἴγινα, fuit Asopi Bœotiæ Regis filia, & mater Aeaci, a qua urbs, & inf. Peloponnesi adjacens, vulgo Engia, contra Africam, Aegina vocata est, cum antea OEnone diceretur, ut apud Strabonem, & Plin. & Stephanum legitur, aut certe OEnopia, ut placet Ovid. l. 6. Met. ¶ Insula item est in sinu Saronico inter Epidaurum Peloponnesi, & Pyræum port. Atticæ, ad 28. M. P. a Megaris 100. stad. in Mer.

Aeginensis, Aeginæ insulæ incola, αἰγινεύς, αἰγινήτης. Valer. Max. l. 9. c. 2. n. 8 extern.

Aeginēta, idem. αἰγινήτης. Cicer. 3. Offic. c. 11. Athenienses sciverunt, ut Aeginetis pollices præciderentur. ¶ Inter Medicos celebris est Paulus Aegineta.

Aeginetĭcus, idem, αἰγινητικός, ut æs Aegineticum. Plin. l. 34. c. 2.

Aeginĭum, n. 2. αἰγίνιον, opp. Thessaliæ, prope Acheloum Fl. vel Macedoniæ, in ea regione, quæ appellatur Pieria. Plin. l. 34. c. 10.

Ægĭŏchius, αἰγίοχος, epitheton est Jovis: vel ab ἔχειν, tenere, & αἴγιδος, ægide, quod ægide utatur, vel ab αἴγος, capra, & ὄχος, idest alimonia, quod a capra fuerit nutritus. Sed vox Græca est, nec temere Latinis miscenda.

Ægipānes, m. 3. αἰγιπάνες, quos nonnulli Samicapros vocant, monstra sunt caprinos pedes habentia, reliquis partibus humanam referentia figuram. Plin. lib. 6. cap. 30. ¶ Veteres hujusmodi monstra pro semideis, sive agrestibus Diis colucrunt. Faunos enim, ac Satyros montium Deos esse dicebant, Panas agrorum, Sylvanos sylvarum.

Ægis, f. 3. αἰγίς, munimentum pectoris æneum, a Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput. Si in pectore Numinis sit, Aegis, si in corpore hominis, sicut in antiquis Imperatorum statuis videmus, Lorica dicitur. Virg. 8. Æneid. Aegidaque horriferam, turbatæ Palladis arma. Hæc fere Servius. ¶ Aegis apud Aegidaque horriferam, turbatæ Palladis arma. Hæc fere Servius. ¶ Aegis apud Græcos varia significat, pellicuum tegmen, quod gestant Afri, præcrera matis intumescentis undas, ac ventorum procellas, ac turbines. ¶ Alii malunt esse quid e coronis contextum, aut rete ex coronamentis contextum. ¶ Nec dequid e coronis contextum, aut rete ex coronamentis contextum. ¶ Nec dequidem, & ita ingredi ad eos, qui super duxidlent uxores. Unde factum proverbium, Aegis venit, quod Suid. indicat dici solitum de iis, qui petulanter, & impudenter agerent. ¶ Est præterea Aegis feurum Jovis, & Palladis, in cujus impudenter agerent. ¶ Est præterea Aegis feurum Jovis, & Palladis, in cujus medio erat Medusæ Gorgonis caput, serpentibus vice crinium terribile, quod qui intuebantur, mox verebantur in lapides. Ovid. 4. Met. ¶ Est etiam ægis lintuebantur, mox verebantur in lapides. Ovid. 4. Met. ¶ Est etiam ægis linteum, quo parent, significare facerdotem, quæ Athenis solita sit ferre sacram Aegidem, & ita ingredi ad eos, qui super duxidlent uxores. Unde factum proverbium, Aegis venit, quod Suid. indicat dici solitum de iis, qui petulanter, & impudenter agerent. ¶ Est præterea Aegis feurum Jovis, & Palladis, in cujus medio erat Medusæ Gorgonis caput, serpentibus vice crinium terribile, quod qui int

tare; nam & ἐφάμιλλος est æmulus. *Cic. pro Marcello.* Illo æmulo, ac imitatore studiorum meorum. *Vellej. Paterc. l. 2. in princip.* Sublata imperii æmula. *h. e.* Carthagine. ¶ Proprie est adjectivum, & in bonam, & in malam partem usurpatur cum dativo, & genit. vel etiam cum accus. addita præposit. *in*. *Tacit. Annal. l. 13. c. 3.* Dictator Cæsar summis Oratoribus æmulus. *Id. Annal. 16. c. 22.* Æmulus Brutorum Thrasea. ¶ Æmulum esse in aliquem dixit *Apul. l. 1. Met. post in ir.* In convivas æmulus. *h. e.* qui avidius vorat, & timet, ne illi plus edant. ¶ Pro obtrectatore, & invido. *Virg. Æn. 6. de Miseno.* Æmulus exceptum inter saxa virum spumosa immerserat unda. *Sic æmulam senectutem*, h. e. invidam, seu adversam virtuti apud eumd. *Æn. 5. v. 415. Servio* interpr. ¶ Non raro pro rivali ponitur. *Cic. l. 6. Att. ep.* 3. Licet eum foluς ames: me æmulum non habebis. ¶ Et quoniam qui æmulantur, pares, vel majores esse volunt, ideo res rei æmula dicitur, quæ similis est ei, & comparanda. *Martial. l. 4. epigr.* 41. Pæstanis rubeant æmula labra rosis. *Plin. l. 15. c. 18.* Ficus quædam pyris magnitudine æmulæ. ¶ Ejusdem Musæ æmulus, proverbii vice usurpatur a *Gell. in præfat.* de eo qui ejusdem disciplinæ studiosus est.

Æmus. *V.* Hæmus.

Ænearia, Inarime, Pithecusa, *Ischia*, αἰνεολία, Insula cum Urbe cognomine E. in Campania, in sinu Neapolitano. Dicta est a statione navium Æneæ.

Æneas, f. 1. αἰνείας, urbs Thraciæ, in regione Cresæa. *Liv. l. 3.* Condita creditur ab Æneæ Trojano. *Steph.* Incolæ dicuntur Æneades, & Æneatæ. Hinc possessii Æneaticus, a, um. ¶ Fuit etiam hoc quoque nomine opp. in Latio conditum a Romulo Æneæ filio, quod postea Janiculum dictum est, quia per ipsum Populus Romanus transire cœperat in agrum Etrusc um.

Æneădæ, αἰνειάδαι, Trojani ab Æneæ. *Virg. Æn. 3. v. 18.* Æneadasque meo nomen de nomine fingo.

Æneădes, æ, αἰνειάδης, aut Æenides, vocalib. *a*, & *e* in *i* longum conflatis, Iulus, vel Ascanius Æneæ filius. *Virg. Æn. 3. v. 653.* Sit fatis, Æenide, telis impune Numanum.

Æneas, m. 1. αἰνείας, Veneris, & Anchisæ filius, Virgilii carmine notissimus, dictus Æneas, ut quidam putant, ab αἰνέω, quod est laudo. Nam laus a Græcis αἶνος dicitur. De hujus genealogia vide *Ov. l. 4. Fast. v. 31.* Dardanon Electra, &c. ¶ Ex incendio Trojæ navigavit in Italiam: ibique Romanæ reipublicæ fundamenta jecit: quod tota Æneidæ sua narrat *Virg.* Ejus naves a Turno incensæ in Nymphas mutatæ sunt *Virg. 9. Æn. Ov. 14. Met.* ¶ Deus indiges factus est. *Ov. ib.*

Æneatores, m. 3. *trombetti*, תוקעים, Ger. *trometser*, σαλπιγκταί, tubicines, ab ænea tuba. *Ammian. l. 19. & 34. Suet. in Cæs. c. 32.*

Æneidomastix, αἰνειδομάστιξ, liber a Carbilio Pictore in Virgilium editus, in quo ejus vitia, furtaque annotavit, ut sibi quidem persuaserat stultissimus nebulo. Quamquam non desunt, qui eum librum a Mecænate suppositum asserant.

Æneis, idos, vel idis, αἰνείς, Virgilii de Aenea opus. *Ovid. l. 2. Trist. v. 533.* Et tamen illa tuæ felix Æneidos auctor. *Stat. in fi. Theb.* Vive, precor, nec tu divinam Æneida tenta.

Æneïsus, a, um, o. 1. 2. αἰνείειος quatuor syllabar. ad Aeneam spectans. *Ovid. 1. Amor. eleg. 5.* Tityrus, & fegetes, Æneiaque arma legentur.

Æneŏlus, dim. ab æneus, seu ahenus. *in Tragur. Fragment. Petron. c. 73. edition. Burm.*

Æneŏli, dicti sunt comites Æneæ. *Festus.*

Æneus, a, um, adject. ab æs, idem quod æreus, *di bronzo*, נחושׁ, Germ. *ertzin*, *kupfferig*, Gal. *fait de cuivre*, *ou qui est d'airain*, Hisp. *cosa de alambre*, *o cobre*, χάλκεος, vasa ænea. *Col. l. 12. c. 20.* Candelabra ænea. *Cic. 6. Verr.* ¶ Vossio χάλκεος, vasa ænea. *Col. l. 12. c. 20.* Candelabra ænea. *Cic. 6. Verr.* ¶ Vossio videtur factum per Synecop. ab ærineus. ¶ Dicresi ex æneus videtur esse *ahenus*, ut murus ahenus esto. *Horat. l. 1. epist. 1. v. 60.* pro quo vulgo scribitur, *aheneus*. ¶ Æneum pro firmo, perpetuo accipiunt Poetæ, quod, ut ait *Porphyr.* nulla rubigine consumitur. *V. Aheneus.*

* *Æneides*, æ, m. patronymicum ab Æneas. ¶ Item ab Æneus, αἰνείς, qui fuit Apollinis filius ex Stilbe, pater Cyzici. Hinc *Æneïdæ* dicti Cyzicени omnes a *Valer. Flac. l. 3. v. 3.*

Ænigma, tis, n. 3. *enigma*, *allegoria oscura*, חידה, Germ. *rattzlein*, *dunkale*, Gal. *enigme*, *& sentence obscure*, *& couverte*, Hisp. *sententia obscura*, *enigma*, αἴνιγμα, obscura allegoria, vel quæstio obscura, quæ difficile intelligitur, nisi aperiatur, ab αἰνίττομαι, obscure loquor, inquo. Innuitur enim quiddam, quod pluribus explicandum est. Hujusmodi est illud *lib. Judicum*, De comedente exivit cibus, & de forti egressa est dulcedo. *Gel. l. 12. cap. 6.* Quæ Græci dicunt ænigmata, hoc genus quidam ex nostris veteribus Sirpos, vel Scirpos appellarunt. ¶ Hinc quæ vis obscurius dicta vel scripta, ænigmata appellantur. *Cic. Att. l. 7. ep. 13.* Ænigma Oppiorum de Velia non intellexit. *Juv. Sat. 8. v. 50.* Ut legum ænigmata solvat. ¶ Apud *Prudent.* non semel inveniitur pro imagine, & figura, ut *hymno 10. Cathemerin. Exequiali*: requiret sua munera victor, & auctor, Propriisque ænigmata vultus.

Ænigmatista, vel Aenigmatistes, æ, m. חד מושל, αἰνιγματιστής, qui ænigmata proponit, seu obscure loquitur. *Sidon. l. 8. ep. ult.*

Aenobarbus. *V. Ahenobarbus.*

Aenon, ὄνον fabulam quidam interpretantur, fed cum quadam differentia, de qua *vide Interpretes Aristoph.* Alii Apologum significare tradunt, alii proverbium, alii ænigma. *Quintil. l. 5. cap. 11.* Aenon Græci vocant, nostrorum quidam non satis recepto in usum nomine Apologationem.

Aenos, αἶνος, Aenus, Aeneum, Poliorbira, Græcis *Eno* & *Enio*, Turcis *Xpos*, urbs E. Thraciæ in ora maris Aegæi, inter ostia Hebri ad Occ. & Melanem sinum Chersonesi ad Or. 15. M. P. ab Aenea condita creditur. *Virg. 3. Æn.* Ibi Polydorus sepultus est.

Aenŭlum, n. 2. כלי נחשת, χαλκίον, diminut. ab Aeno, vas ex ære parvum. *Festus.*

Aënum, *V.* Ahenum.

Aeolia, *Insula di Lipari*, αἰολία, regio est Siciliæ, ex septem constans Insulis, quarum nomina hæc sunt, Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Eriphusa, Ericusa, Phœnicusa, & Evonymos, nunc *Lipari*, *Volcano*, *Stromboli*, *Saline*, *Panari*, *Alicur*, *Felicur*, & *Ustica*. ¶ Regio hæc dicta Aeolia est ab Aeolo Jovis filio, qui Iliacis temporibus in ea regnavit. Dicta etiam est Lipara a Liparo Ausonis Regis filio, qui eam ante Aeolum rexit. ¶ Insulæ vero simul sumptæ dicuntur a Latinis Aeoliæ, Liparæ, Vulcaniæ, a Græcis Helphæstiades, ab Italis *Merleres*, & *Isole di Lipari*. ¶ Aeolia item regio est Asiæ, *V.* Aeolis.

Aeolicus, a, um, o. 1. 2. αἰολικός ex Aeolia, idem quod Aeolius. ¶ Aeolica Dialectus, quæ Joniæ proxima est. Gens Aeolica. *Plin. l. 6. c. 2.*

Aeolides, æ, m. αἰολίδης, Aeoli filius, aut Nepos. *Ovid. 13. Metam. v. 26.* ubi de Sisypho Aeoli filio loquitur: & 7. *Met. v. 672.* ubi de Cephalo Aeoli nepote: & *Virg. 6. Æn. v. 524.* ubi Ulyssem intelligit creditum Aeoli filium ex furtivo concubitu Anticliæ Laertæ uxoris.

Aeolipȳlæ æreæ, αἰολοπύλαι, dicuntur a *Vitruv. l. 2. c. 6.* Vasa rotunda ex ære ad cognoscendam ventorum rationem facta. Ea habent foramen angustissimum, quo aqua implentur: collocanturque ad ignem, ex quo ut caluere, vehementem flamaquam emittunt. Alii eas vocant *ollas animatorias*.

Aeolis, idis, f. 3. αἰολίς, vel Aeolia, æ, antea Mysia, *Sarcum*, reg. Asiæ proprie dictæ, mari Aegæo exposita, inter Troadem ad Arctos, & Joniam ad Merid. a Troade divisa Lecto Promon. a Jonia Hermo fl. Dicta est ab Aeolibus Græciæ populis, qui 12. in ea urbes ædificarunt. *Herod. l. 1. Plin. l. 5. c. 30.* Populi igitur regionis Aeoles dicuntur, de quibus supra dictum est. Urbes sunt Elæa, Myrina, Cume, Phocæa, Fluminа Hermus, & Pactolus, ex Lydia fluentes. ¶ Aeolis etiam est patronym. fœmin. id est Aeoli filia. *Ovid. Metam. 11.* Aeolis interea tantorum ignara malorum.

Aeolius, a, um, o. 1. 2. αἰόλιος, possessiv. ab Aeolibus, ut mare Aeolium, antea Mysium, quod Asiatico litori adjacebat. ¶ Aeolia puella, ideſt Sappho, apud *Horat. Carm. 4. od. 9. & od. 3.* Aeolio carmine nobilem. *h. e.* lyrico, quod Æcæus poeta, quem Horatius imitatus est, Aeolica Dialecto fit usus.

Aeolus, m. 2. *Eolo*, αἴολος, Jovis filius ex Aceſta, sive Sergesta filia Hippotæ Trojani, a quo Hippotades dicitur. *Ovid. 11. Met.* Hic in hospites benignus fuisse, ac Liparam, & Aeolias ab eo nominatas insulas in ora Siciliæ tenuisse perhibetur, & an his Strongylen, ex cujus fumo, quinam status futuri essent in triduum, prædicebat. Unde ventorum rex putatus est. ¶ Fuit præterea Aeolus Hellenis filius, nepos Deucalionis, a quo ventorum rationem primo inventam tradidit *Plin. l. 7. c. 4.* ¶ Fuit & alius Tuscorum Rex, Aeolus, latine varius, sive dolosus dicitur.

Aeon, nis, ævum עולם, αἰών. *Tertull. de Præscriptionib. adverſ. hæret. c. 33.*

Aepytus, a, um, o. 1. 2. adject. αἰπύτιος. *Aepytios agros* dixit *Stat. Theb. 4. v. 296.*

h. e. ad eam Arcadiæ partem pertinentes, quæ *Epytia* dicta est. Alii scribunt Ephitii.

Aequabilis, le, *uguale*, מקשה, ישר, ὅμοιος, ὁμαλός, ut æquabile orationis genus, ideſt ubique sui simile. *Cic. Offic. 1. c. 1.* ¶ Nonnunquam idem est quod æqualis, ut æquabilis prædæ portio. *Id. 2. Offic. c. 11.* Adde *Plaut. Capt. 2. 2. v. 52.* ¶ Aequabilem esse in aliquem, est æquare, & moderatum esse. *Tacit. 6. Annal. c. 31.*

Aequabilitas, tis, f. 3. *uguaglitá*, ישר, נכושר, השואה, Ger. *gleicheit*, *ver*, *gleichung*, ἰσοτομία, ὁμαλότης, idem fere, quod æqualitas, hoc est certus quidam rerum modus, & constantia, vel sibi constans, & nulla parte in vitium inclinans ratio, ut Aequabilitas vitæ, in qua nulla est perturbatio, neque varietas, aut discrepantia. *Cic. 1. Offic. c. 25.* In juris æquabilitate exercenda.

Aequabiliter, *ugualmente*, adverb. בשוה, בשוויות, ὁμαλῶς, δικαίως, ἴσα, Germ. *billicklich*, Gall. *justement*, *egalement*, Hisp. *igualmente*, *justamente*, adv. justo. *Sen. in Med.* Etiamsi æque statuerit. ¶ Sæpe est æqualiter. *Cic. 2. Off.* Benevolentia civium non æque omnes gent. ¶ Interdum significat tam, vel tantum, vel similiter, ὁμοίως, & constituitur cum variis particulis. *Sic* æque ac. *Cic. Famil. 2. 2.* Mihi carus æque ſis, ac fuiſti patri. ¶ Æque atque. *Terent. Phorm. 4. 1.* Tu mihi fidelis es, æque atque egomet sum mihi. ¶ Æque ac ſi. *Cic. F. 13. 44.* Egnatii rem ut tueare, æque a te peto, ac ſi mea negotia essent. ¶ Æque & *Cic. 3. de Or. c. 50.* Versus æque prima, & media, & extrema pars attenditur. ¶ Æque ut. *Cic. Phil. 12. c. 12.* Postumus ne igitur in Antonii latrocinio æque esse, ut hi? ¶ Æque cum. *Ter. Phor. 5. 9.* Novi æque omnia tecum. ¶ Æque quam. *Liv. l. 28. c. 26.* Nihil æque eos terruit quam prætor ſpem robur, & color Imperatoris. ¶ Æque aliquando redundat. *Plaut. Capt. 3. 5.* Nec quiſquam eſt mihi nunc, æque melius cui velim. ¶ Aliquando deeſt, sed subaudiendum eſt. *Plaut. Menæc. 5. 6.* Rem heri diligenter tuetur, quam ſi ipſe aſſit. ¶ Aliquando geminatur. *Tac. vit. Agr. c. 15.* Æque diſcordiam præpoſitorum, æque concordiam ſubjectis exitioſam. *Adæque & Peræque V.* locis ſuis.

Aequi, Aequicŏli, Aequiculi, Aequiculāni, *abitanti*, pop. Italiæ, Latinis, & Volſcis finitimi, a Q. Cincinnato Dictatore ad internecionem deleti, quorum urbes fuere Alba, Tibur, Prœneſte, Carſeoli, cum aliis. *Plin. l. 3. c. 12.* ¶ In ſing. numero *Ovid. 3. Faſt. v. 83.* Quintum Laurentes, bis quintum Aequiculus aſper.

Aequi Bonique facio, a. 3. *pigliare in buona parte*, היה טוב בעיני, ἀλογιστέω πρὸς τινα, ἀγνωμονέω τινι, in bonam partem accipio. *Ter. Heaut. 4. 5. 40.* Equidem iſthuc, Chreme, æqui bonique facio. ¶ Significat etiam, æquo animo patior, nihil laboro, non curo. *Liv. l. 34. c. 22.* Cæterum ſi vos nec cura civitatis, nec exemplum, nec periculum movet, ne ſerpat latius contagio ejus mali, nos æqui bonique facimus, *noi ci contentiamo*; *non ci pensiampiù*. ¶ *Cicero ad Attic. l. 7. epiſt. 7.* Aequi boni facit, ſine copula dixit. ¶ Æqui bonique dicere, *parlar a dovere*, *a ragione*. *Ter. Phorm. 4. 3. 32.* Si tu aliquam partem æqui bonique dixeris, ut eſt ille bonus vir, tria non commutabitis verba inter vos.

* Aequicŏla, æ, m. Aequicolus, i, qui eſt ex Aequis Italiæ populis. *Virg. 7. Aen. v. 747. Ovid. Faſt. 3. v. 93.*

* Aquicrurātus, *ifocele*, ἰσοσκελής. *Mart. Cap. l. 6. p. 230.*

Aequĭcus, a, um, qui Aequorum eſt, ut bellum Aquicum. *Liv. l. 10. c. 1.*

Aequidiālis, *ישמיר*, ἰσήμερος, adject. *Feſt. Pomp.* Aequidiale apud antiquos dictum eſt, quod nunc diximus Aequinoctiale.

* Aequidiānus, a, um, *equinoziale*, ἰσημερινός. *Apul. de Mund.* Aequidianis exortibus, *da Oriente equinoziale*.

Aequidici verſus, ἰσοδεκτοί, explicantur a *Diomede Grammat. l. 3.*

Aequidiſtans, æqualiter diſtans, ἰσοδιεστάμενος. *Martian. Capell. l. 8.*

Aequiformis, ἰσόμηκος, דגמה, ut æquiformis verſus pud *Diomed. Grammat. l. 2.*

Aequilanium, ſeu Aequilavium. *Feſtus* exponit a lavatione lanę, quę dicitur equilanio redire, cum dimidium decedit ſordibus.

Aequilanx, ancis, adject. æquas habens lances. *Fulg. in Contin. Virg.* Sed alii aliter leg.

Aequilatarĭo, onis, f. 3. *larghezza uguale*, ἰσομλατές, רחב שוה, ex æquo, & latum, quaſi æqualium linearum ſecundum latitudinem productio. *Vitruv. l. 9. c. 8.* Diducto circino ad lineam, planitię equilatatio fignetur.

Aequilaterālis, le, ἰσόπλαρος, æqualia habens latera. *Cenſor. de die nat. c. 8.*

Aequilatĕrus, a, um, equilateralis. *Martian. Capell. l. 6.*

Aequilātus, eris, ne. *equilatero*, ἰσόπλαρον. *Auſon. in Gripho v. 50.* Per trinas ſpecies trigonorum regula currit, Aequilatus, vel crure pari, vel in omnibus impar.

* Aequilavium. *V.* Aequilanium.

Aquilibrātus, a, um, *contrappeſato*, *equilibrato*, ἰσόρροπος, במשקל שוה, *Tertull. cont. Hermog. c. 41.* Aequilibrato imperu ferebatur.

Aequilĭbris, e, ἰσομέζητος, אחר משקל, proprie ſignificare videtur, quod ad libram æquali conſtat pondere, ut ſi dicas, Hi nummi ſunt æquilibres. ¶ Transfertur

fertur & ad aliam æqualitatem, *Vitruv. l. 5. c. 12.* Sesquipedales margines ſteuantur æquilibres ei planitiæ. *h. e.* omnino æquales, vel æqualiter librati.

▶equilibritas, atis, השואה, שוויו, æqualitas, æquabilitas. *Cic. l. 1. nat. Deor. c. 39.*

Conſugis ad æquilibritatem. *Sic enim ἰσονομίαν*, ſi placet, appellemus.

Aequilibrium, ii, *contrappeſo giuſto*, פלס, במשקל אחד, Ger. *ſo die wag inſtehe*, *gleich*, ἰσορροπία, ἰσοσταμία. *Senec. l. 3. quæſt. nat. c. 25.* Tigna ad medium ſubmerſa ad æquilibrium æquæ. ¶ Translate *Gell. l. 20. c. 1.* Efficere rumpendi pariter membri æquilibrium.

Aequimānus, i, משתמש בשתי ידיו, ἀμφιδέξιος, qui ambidexter æ nonnullis dicitur, nempe qui utraque manu æque utitur. *Auſon. Thochnopægnio.* Quis mirtaylloni contenditur? æquimanus Thrax, *mancino*, *mancitato*.

Aequimelium, n. 2. αἰνομέλειον, locus Romæ, ubi domus Sp. Melii ſolo æquata fuit. *Tit. Liv. l. 4. c. 16. Cic. pro domo ſua, c. 38.*

Aequimentum. *V.* Equimentum.

Aequinoctiālis, o. 3. *equinoziale*, Ger. *das zu des tags*, *und nachts gleiche gehorth*, quod ad æquinoctium ſpectat. *Plin. l. 2. c. 72. & Senec. l. 3. Quæſt. Nat. c. 8.* ¶ Aequinoctialis circulus eſt Æquator, mundum in æquales partes dividens. *Varr. l. 8. L. L.*

Aequinoctium, n. 2. *equinozio*, שוויו הימים, Ger. *gletch tag*, *und nacht*, ἰσονυκτία, ex æqualitate noctium, tempus illud, quo dies, & noctes horarum ſpatio æquales ſunt. *Cic. ad Att.* Aequinoctium nos moratur. ¶ Duo ſunt autem æquinoctia, Vernale ſcilicet, & Autumnale. Vernale fit quarto idus Martias, vel circa octavum Cal. Apr. & in octava parte Arietis conſicitur, Autumnale 18. Cal. Oct. anv

ros ex ferro aut chalybe. Prius enim fuit mortalibus æris, quam ferri cognitus usus, ut air *Lucret. l. 5. v. 1285.* Hinc a Poetis *aerata* sæpe dicuntur arma, & ferramenta ad cædendum. *Virg. 11. Æn. v. 656.* Aerata securis. *Tibull. l. 1. el. 11.* Tela ærata. ¶ *Aerata acies* sunt armis instructæ. *Virg. 9. Æn. v. 462.* ¶ Aeratus homo, ære alieno obstrictus, *indebitato*, qui usitatius dicitur obæratus. *Cic. ad Attic. l. ep. 16.* Tribuni non tam ærarii, ut appellantur, quam ærati. Ubi tamen quidam nummatos interpretantur. *Plaut.* etiam *in Mostell.* pro pecuniosio posuit, *vicco di denari*, Ferocem facis, quia te ærarius amat. *Al. leg.* quia te herus tam amat.

Ærelavina, locus, ubi æs lavatur. *Varr. l. 7. L. L.*

* Ærescriptura. Tabula ærea, in qua forma alicujus agri descripta est, *disegno*. *Augen. comm. in Frontin. p. 54.* In ærescriptura modus comprehensus est.

Æreus, o. 1. 2. *cosa fatta di bronzo*, עשוי נחשת, Ger. *ertzin*, Gal. *d'airain*, Hisp. *de cobre*, χάλκεος, quod est ex ære factum. *Virg. 1. Æn.* Aerea cui gradibus surgebant limina. ¶ Aerea ætas dicitur tertia illa ætas, quæ argenteæ successit, quam *Ovid. Met. 1.* ahenam vocat. ¶ Ferrum etiam æreum dici, vel solus *Virgilius* argumento est *Æn. 7. v. 743.* Aereus ensis. Nisi forte interpretari velimus, ensem validum, & optimæ temperationis, quemadmodum *Æn. 5. v. 198.* Tremit ictibus æreæ puppis. Ubi Servius, *fortis*, interpretatur, quia prora, non puppis ærea est. ¶ Dicitur etiam *aereus*, qui æris colorem habet. *Plin. l. 8. c. 52.* Pilus aproruni æreo similis agrestibus, cæteris niger.

Aereus, *& rectius* Aerius, a, um, quadrisyllab. ἠέριος, *di aria*, רם, יוהי. Proprie significat quod in aere fit, vel vivit. *Cic. Top. c. 20.* Aerei volatus avium atque cantus. Sic Aerium mel, apud *Virg. 4. Georg. initio.* Nempe apes mel non faciunt, sed contrahunt ex rore mautino, qui ex aere defluit. ¶ Ponitur interdum pro excelso, ut Aeriæ Alpes, *Virg. 3. Georg. v. 474.* Aeria ulmus, *Ecl. 1. v. 59.* At aerias palumbes, *Id. Eclog. 3.* pro vagis dixit, ut *Scaliger* interpretatur ad *l. 1. Arist. hist. Animal.* ¶ Spes aeria apud *Arnob. l. 2.* est vana, incerta, ut exponit *Mancinus Exercit. part. 2. l. 1. c. 5. Plin. l. 37. c. 5.*

Ærides, *ἀέλλης*, geminæ sunt e Beryllorum genere. *Plin. l. 37. c. 5.*

Æriser, adject. qui æs fert, גולא נחשת, χαλκοφόρος. *Ovid. Fast. 3. v. 740.* Aeriferæ comitum concrepuere manus, *ideſt* crepitacula ærea ferentes.

Ærif ce. *Varro apud Non. c. 4. n. 130.* si lectio proba est. Nihil sunt Musæ pollicis vestri, quas æriſice duxti. Quem locum varie tentarunt viri docti. Placet *Basil. Fabro* conjectura *Jani Rutgersii l. 1. Var. lect. c. 2.* legentis: Nihil sunt Musæ pollicis vestri, quas cerifice duxti. Alii aliter.

Æriſicium, n. 2. χάλκωμα, מעשה נחשת, quod ex ære factum est. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 10.* sed incerta est lectio.

Æriſodinæ, æris fodinæ, καλκωρύκιον. *Varro l. 4. de L. L.*

Ærinus, five ærineus, idem, quod loliaceus, ab æra. *Plin. l. 22. c. 25.* Aerina farina.

* Aerinus, *di color aereo, celeste*, oves aerinas dixit *Tertull. de habitu mul. c. penult.* Alii *earinas* legunt h. e. ἐφιππίς, vernantes, virentes.

Æripes, edis, quadrisyl. fed per synæresin in tres syllabas contract. quasi æreos pedes habens, portior pro celeri, & expedito. *Virg. 6. Æn. v. 802.* Aeripedem cervam. Alii tamen χαλκόπουν interpretantur, ideſt pedes habentem solidos, & indefatigabiles, quasi componatur non ab aer, sed ab æs. Ita *Homer. Il. 9. v. 41. & v. 23.* χαλκόποδες ἵπποι. ¶ *Ovid. heroid. ep. 6. v. 32.* Narrat & æripedes Martis arasse boves. *Heinsius* tamen hic, & *epist. 12. v. 93.* legit *anipedes*.

Ærisonus, a, um, æris dans sonum, שלי קול נחשת, χαλκεόφωνος. *Sil. l. 2. v. 93.* Aerisona antra, in quibus *scil.* Curetes æra pulsabant.

Æreus. V. Aereus.

Æriziſa, ישפה, χαλκίζουσα, jaspidis species est, aerei coloris. *Plin. l. ult. c. 8.*

Æro, onis, m. 3. *ceſtone, corbe*, גבא, vasis spartei genus, ferendo aliquid idoneum, φορμὸς, dictus ab ἀέρειν, tollere, ferre. *Varro l. 5. c. 12.* Aoronibus ex ulva palustri factis. *Plin. l. 36. c. 14.* Id confectus est æronibus arena plenis. V. etiam *Donatum* ad *Ter. Phorm. 1. 2.* & *Voſſ. Etymol.* Al. legunt *Herro*.

Æro, as, are χαλκόω, ære orno, vel tego. *Priſcian. l. 8.* A metallorum quoque nominibus solent verba nasci, ut ab auro, auro, as, ab æra, æro, as. Hinc *Æratus*.

Aeroïdes, æ. f. 1. ἠεροειδὴς, beryllus colorem habens æri similem. *Plin. l. 37. c. 5.*

Aerope, Atrei uxor, ex qua Thyestes duos filios suscepit, ἀερόπη, & quadrisyllabum est. *Ovid. l. 1. Triſt.* Si non Aeropen frater scelleratus amasſet. ¶ Fuit & altera Cephei filia, quæ a Marte compressa ex partu poriit. *Pauſan.*

* Aeropètes, ἀερόπετὴς, f. per aera volans. *Titulus lib. 6. Apicii*.

Aeropḥibus, aerem timens, ἀεροφεῖβος. *Cael. Aurel. Acut. l. 1. c. 12.*

Æröſus, o. 1. 2. χαλκώδης, נחשתי, ex quo æs fit, vel æs habens, vel ære abundans. Hinc *Æroſa* ab antiquis Cyprus insula dicebatur, quod in ea plurimum æris nascitur, vel quod primo ibi æs inventum sit. *Feſtus*. Aerosus lapis. *Plin. l. 34. c. 1.* id est lapis, ex quo æs fit. ¶ Aerosum ferrum, & fragile. *Ibid. c. 14.*

Æruca, æ, f. 1. *verderame*, ærugo, quæ ex laminis æreis supra acetum suspensis fit. *Vitruv. l. 7. c. 12.* Eadem ratione lamellas æreas collocanres, efficiunt æruginem, quæ æruca appellatur. ¶ Est etiam herbæ salacis genus. *Martial. l. 3. epigr. 75.*

Æruginõsus, o. 1. 2. *pieno di ruggine*, חלודי, Ger. *roſtig*, Gal. *plein de rouil*, *rouville*, Hisp. *cosa mohosa*, ἰώδης, quod est ærugine plenum. *Senec. l. de brevit. vit. c. 12.* Majorem dierum partem in æruginosis lamellis consumit.

Ærūgo, æruginis, f. 3. *ruggine*, יקון, חלודה, Ger. *roſt*, Gal. *rouille*, *ou rouvillure*, Hisp. *el mohо*, æris rubigo, & proprie in ære, vel argento, cum viridescit, *ὑπὸ χαλκοῦ*, rubigo vero in ferro, & fegoribus, *ὑπὸ σιδήρου*. *Plin. l. 34. c. 4.* Aera deterſa celerius rubiginem trahunt, quam neglecta, nisi oleo perunganrur. ¶ Aeruginis in medicina magnus usus est, cujus vis est collyriis oculorum aptissima. *Plin. 34. 11.* ¶ Transfertur ad segetum rubiginem, ut est apud *Theoph. l. 4. de Cauſis plantarum*. Est autem ærugo incidentis segetibus humoris putrefactio, quo vitio spicæ inarcidæ fiunt, & in pulverem fœtidum confriatiles. ¶ Figurate pro invidia, & maledicentia sumitur. *Martial. l. 12. ep. 10.* Nimiaque æruginе captus allatras nomen quod tibi cumque datum. ¶ Item pro avaritia. *Horat. in arte poet. v. 33.* Animos ærugo, & cura peculi cum semel imbuerit. Sic *Apuleius A. A. l. 1. ſub fin.* Aerugini intentum, pro avaro dixit.

Ærumna, f. 1. *gran fatica, ſtento*, עמל, צרה, עצבון, חרוה, Ger. *trubzahl*, *beſchwerd*, Gal. *faſcherie*, *malheur*, *peine*, *travail*, Hisp. *trabajo*, *desastre*, πολλαπουλύς, διὰ πὸ ἄρω, levo, tollo. Nam proprie ærumnæ dicuntur furcillæ, quibus viatores sarcinas suas religatas habentes portabant, quæ a Mario earum inventore muli Mariani postea vocatæ sunt. Hinc factum est, ut labores onerosi ærumnæ dicantur. *Cic. l. 2. de Fin. c. ult.* Labores non fugiendos ærumnas nominarunt. Unde labores Herculis ærumnæ sunt appellati. *Idem lib. 4. Tuſc. c. 8.* Aerumna est ægritudo laboriosa. ¶ Inventiur & *erumna* sine diphthongo, & prima brevi. *Paulin. l. 2. de vita Martini* : Tristem miseratus erumnam. Et *l. 1.* linguæ partes proclamat erumna: & alibi. Adde *Fortunat. l. 1. de vita Martini c. 20.* sed non sunt imitandi. ¶ Apud *Arnob. l. 7.* erumnæ, vel œrumnæ sunt prima in gurgulionibus capita, qua dejicere cibos & referre natura est ruminatoribus fæculis, *il principio del gorgozzule*. Al. leg. *rumæ*.

Æramnabilis, le, adject. ærumnis plenus, עצבי, πολλόπονος. *Lucret. l. 6. v. 1223.* Miserændum, & magnopere ærumnabile. Et *Apul.* 8. ærumnabilis vita.

Æramnālis, o. 3. *pien di fatica*, διζυρὸς, עמלי, מלא חלות, ut labor ærumnalis. *Apul. l. 1. de Aſin.* ubi alii leg. *arumnabilis*.

Æramnōsus, a, um, idem quod ærumnabilis. *Plaut. Epid. 4. 1. v. 32.* Aerumnosam, & miseriarum comporem mulierem. *Cic. Tuſcul. 3. c. 28.* ex Euripide vertit, ærumnoso navigassem salo. Et *pro Cluent.* Aerumnosissimus, dixit. Et *l. 3. Attic. ep. 23.* Terentiam unam omnium æramnosissimam.

Æramnula, æ, f. 1. מטה, διζυρόν μικρὸν, dimin. parva æramna, h. e. furcilla, ut in *Æramna* dictum est. *Plaut. in fragmen. apud Feſt.*

Æraſcator, oris, m. 3. *birbante*, מהרור, ἀγύρτης. Proprie de præstigiarum artificibus dicebatur. Si enim experimenta facturi artificii sui, cum contraxissent coetum, ordines obambulare solebant, & lucrar, sive mercedem exigere. Hodie id genus hominum ad fores ædium, ubi ludicra funt edituri, consrituunt certos homines, qui neminem spectatum introrrittant, nisi exoluris nummis. Itaque a colligendis æribus æraſcatores dicebantur. *Gell. l. 14. c. 1.* Vide etiam. *l. 9. c. 2.*

Æraſco, as, are, *buſcar danari*, אגר מעות, Ger. *Gelt mit beteug hin*, *und zwider uberkommen*, Gal. *quever*, *mendier avec menſonge*, *& tromperie*, Hisp. *buſcar dineros por todas partes*, ἀγυρτέω, χαλκολογέω, verbum vetus, significat æs, id est pecuniam quibuscumque artibus aucupari, petere, aut colligere. *Senec. de Clement. l. 2. c. 6.* Vultum quidem non dejicier, nec animum, ob æraſcantis civis, aut pannosi aridam faciem, & innixam baculo senecturem. Adde *Gell. l. 9. c. 2.*

Æ ANTE S.

Æs, æris, n. 3. *rame*, נחשת, Ger. *ertz*, Gal. *airain*, *cuivre*, Hisp. *cobre*, χαλκὸς, proprie est species metalli colore rubro. Deductum alii putant ab auri similitudine, alii a græco ἀὲ terra, Varro ab asse, Vossius ab ἄρης, unde antiquus rectus *æreis*, & per syncop. *es*. Aes Cyprium *Plin. l. 33. c. 5.* Aes fusum in panibus, sc. massæ æreæ. V. Panis. Leges in æs incidere, *Cic. Philipp. 3.* scil. ob perpetuitatem. Aes circumforaneum. *Cic. ad Att. l. 2. ep. 1.* hoc est vulgare. ¶ Aes corinthium mixtura quædam fuit æris, argenti, & auri, ut est apud *Mutcium 3. Var. lect. c. 5.* Sed vide *Buchardum Hieroz. lib. 1. cap. 16.* ubi contendit ex Corinthium non esse mixturam variorum metallorum, sed æs quoddam Corinthiorum proprium, quo usi sunt multo ante ejus excidium. ¶ Figurate Aes, præsertim apud Poetas, multa significat, quæ ex ære fiunt, ut arma. *Virg. Æn. 2. v. 734.* Tubam. *Æn. 6.* Aere ciere viros. Galeam, *Ovid. Metam. l. 8. v. 32.* Cum vero faciem dempto nudaverat ære. Statuam, *Virg. 6. Æn.* Excudent alii spirantia mollius æra. ¶ Item pecuniam cujus antiquissimum genus ex ære fuit. *Terent. Phorm. 3. 2.* Ancillam ære emptam suo. ¶ Hinc æs alienum, id est pecunia aliis debita, debitum, χρέος, passim apud probatos Scriptores. Sic ære alieno demergi apud *Liv. l. 2. c. 15.* quod *Cicero* dixit opprimi, obrui, premi. ¶ Aes alienum meum, æs alienum tuum, verus, novum apud *Cic.* frequenter legitur. Sic apud eumdem æs alienum contrahere, facere, habere, ex ære alieno laborare; quibus contraria sunt æs alienum dissolvere, ære alieno exire, levare se ære alieno, ære alieno liberari. Idem *Cic.* dixit, suscipere æs alienum alicujus, *susci debitore per alcuno*, *pigliar a pagare per lui*. Item in ære alieno nullo esse, & in summis esse, *non aver alcun debito*, *ed averne moltissimi*. ¶ Adhibetur metaphor. pro quovis debito. *Cic. Top. c. 1.* admonitus hujus æris alieni. *h. e.* quod promiserim Topica scribere. ¶ Aes grave, cui opponitur æs signatum. Initio enim non numerari pecunia, sed pendi consuevit. *Liv. l. 4. c. 60.* Indicibus dena millia æris gravis, quæ tum divitiæ habebantur, data. *Senec. consol. ad Helv. c. 12.* a Senatu tutore tuo dotem as grave acceperunt. ¶ Adhibetur etiam *as* absolute sine epitheto pro asse. *Var. de L. L. l. 8.* Pro assibus nonnunquam as dicebant Antiqui; a quo dicimus, mille æris legasse. ¶ Accipitur & pro pecunia, quæ ex quæstu, vel artificio redit. *Horat. ad Pisones v. 345.* Hic meret æra liber Sosii. ¶ Sic stipendium, seu merces *as* dicitur. *Liv. l. 5. c. 4.* Annua æra habes annuam operam ede. Ita apud eumdem, Aera procedere alicui, *correre le paghe ad alcuno*. ¶ Hinc ære diruius miles, cui stipendium ademptum est ignominiæ causa: quod eleganter ad jocum transtulit. *Cic. Verr. 7. c. 13.* Aleatoris Placentini castra commemorabuntur, in quibus cum frequens fuisset, ære tamen diruius est. ¶ Aeris alicujus esse, ideſt alicujus precii, apud *Gell. l. 18. c. 5.* ¶ In ære meo, h. e. inter meos, sive meus, ut res, & pecunia mea. *Cic. Fam. 13. ep. 62. & l. 15. ep. 14.* ¶ Aera etiam dicebantur nummi, quibus calculones ad subducendas rationes urebantur: unde & singula rationum capita Aera neut. gen. appellantur. *Cic. apud Non. c. 3. n. 18.* Quid tu, inquam, soles, cum rationem a dispensatione accipis, si æra singula probaiti, summam, quæ ex his confecta sit, non probare? *ciaſcuna partita.* ¶ *Quid distant æra lupinis*, proverbium est apud *Horat. l. 1. ep. 7.* de rerum diversarum discrimine. ¶ *Æra*, *e*, vide loco suo. ¶ legit *anipedes*. In dativo plurali legitur apud *Lucret. l. 2.* & *arum* in genitivo *Inſcripr. apud Gruter. pag. 565. n. 6.*

Æsăcus, ci, αἴσακος, Fl. Troadis ad M. Idam. ¶ Fuit etiam hoc nomine filius Priami ex nympha Alyxothoe, seu Alexithoe, qui cum Hesperies amore captus, eam per avia fugientem insequeretur, evenit, ut serpens a puella calcatus ejus pedem mordicus apprehenderet, quo ex vulnere cum illa interiisset, Aesacus doloris impatientia se se in mare præcipitavit, quem Tethys miserata in mergum avem convertit. *Ovid. 11. Met. in fine.*

Æsălon, m. 3. αἰσαλὼν, genus parvæ cujusdam avis, quæ corvis est inimica, eorumque ova frangit. *Plin. 10. 74.*

Æsăpus, a, um, αἰσάπειος, adject. *Valer. Flacc. Argon. 3.* Ampycides petit adversus Aesapia sylvis Flumina. V. Aesapus. ¶ Legitur & *Æſepius* eodem sensu.

Æsăpus, Aesepus, *Spiga*, αἴσαπος. Fl. Mysiæ, ex Ida M. profluens, ac in Hellespontum influens, apud Cyzicum urb. *Plin. 5. 32.*

Æsar, aris, m. Aesarus, *Esaro*, αἴσαρος, Fl. Calab. ul. apud Siberenam, & Crotonem. *Ovid. 15. Metam. v. 22.* ¶ Hæc vox Etruscorum lingua Dei cujusdam nomen est. *Sueton. in Aug. c. 97.*

Æsărēus, a, um, αἰσάρειος, ad Aesarem fluvium pertinens. *Ovid. 15. Met. v. 54.*

Æschines, m. 3. αἰσχίνης, Athenienſis Orator, Isocratis discipulus, Demosthenis æmulus, cujus orationes extant, & aliquot epistolæ. Aeschines multi narrantur a Diogene Laertio, primus Philosophus Socratis discipulus, secundus, qui artem oratoriam scripsit, tertius hic Orator, quartus Arcadia profectus, quintus Mitylenæus, quem flagellum Oratorum vocabant, sextus Neapolitanus Philosophus Academicus, septimus Milesius scriptor, octavus statuarius.

Æschrologia, æ, f. αἰσχρολογία, מאמר לא יאה, Græca vox, qua significatur turpis sermo, vel ex prava verborum compositione ortus, ut *cum nobis*, vel ex verbo ambiguæ significationis, ut *parrare*. *Dioned. l. 2.*

Æschylēus, a, um, αἰσχύλιος, ad Aeschylum pertinens. *Propert. l. 2. el. ult. v. 41.* Desine & Aeschyleo componere verba cothurno.

Æschÿlus, m. 2. αἴσχυλος, nomen poetæ tragici. Hic cum esset calvus, & in aprico forte quiesceret, testudo ab aquila in altum delata cum decidisset, caput ejus confregit, interemitque. *Plin. l. 10. c. 3.* & *Valer. Max. l. 9. c. 12. extern. n. 2.*

Æschynomēne, herba, αἰσχυνομένη, עשב מרגש. *Plin. l. 24. c. 17.* ita dicta, quod appropinquante manu folia contrahat; veluti pudore refugiens alienos tactus.

Æsculānus, & Argentinus Dii habiti sunt æris, & argenti, ideſt hominum ditantium poresrastem habentes. *Auguſt. l. 4. de Civ. Dei c. 21.*

Æsculapius, m. 2. ἀσκληπιὸς. Græce Aesclepius, nomen est Apollinis filii ex Coronide, e cujus interfectæ secto utero prodiit, medicinam artem vel laude, vel opere ampliavit, ob eamque rem in Deorum numerum receptus fertur, cujus duo filii Podalyrius, & Machaon, bello Trojano Agamemnonem secuti, non mediocrem opem commilitonibus attulere, ut narrat *Celſ. in præf. l. 1.* ¶ *Cicer. 3. Tuſc. c. 22.* tres enumerat Aesculapios. V. ¶ Habitus est ægrorum Deus, eorumque votis, & precibus fatigabatur: cui capram immolabant, & gallinas, & gallum gallinaceum. *Ser. 2. Georg. v. 380.*

Æsculātor. V. Aeruscator.

Æsculētum, i, locus æsculis consitus, πλατυφύλλον, *Horat. carm. 1. od. 22.* Daunia in latis alit æsculetis.

Æsculēus, a, um, πλατυφύλλινος, qui est ex Aesculo. *Ovid. Metam. 1. v. 449.* Aesculeæ capiebat frondis honorem, *i. e.* coronæ.

Æsculīneus, & Aesculinius, a, um, æsculeus, æsculinus. *Vetus marmor* apud *Gruter. pag. 207.* Fores clathratas duas cum postibus æsculinis.

Æsculīnus, a, um, idem ac Aesculeus, ut Aesculini asses, apud *Vitruv. l. 7. c. 1.*

Æsculus, *ischio*, πλατυφύλλος, arbor glandifera, cujus fructu in primæva ætate homines vescebantur. Unde quidam sine diphthongo scribunt, ab esca nomen trahentes. Et rectius: quamquam Servius diphthongum usu tuetur, ad illud *Virg. Georg. 2. v. 290.* Aesculus in primis &c.

Æsepius. V. Aesapius.

Æsernia, Esernia, *Sergna*, & *Iſergna*, Col. & urb. E. Samnii, ad Vulturnum fl.

Æsernīnus, a, um, adject. gentile, ab Esernia. *Plin. l. 3. c. 12.* Quamquam ibi leg. sine diphthongo. ¶ Fuit & gladiator quidam Aesernianus dictus, qui cum Pacidiano altero, non minoris famæ gladiatore congressus proverbio locum fecit: *Æſerninus cum Pacidiano*, quo uti solemus cum duos in eodem genere artifices optimos comparamus. *Cic. de opt. gen. Orat.* V. Erasmi adag. a quo etiam sine diphth. scribitur.

Æsinas, atis, ad Aesim oppidum pertinens. Aesinates, ejus oppidi incolæ. *Plin. l. 3. c. 14.* Aesinas caseus, olim in pretio habitus, *Id. l. 11. c. 42.*

Æsis, *Fiumesino*, αἴσις, fl. Piceni, qui inter Ancoman, & Senogaliam in mare Adriaticum influit. Olim Italiam a Gallia dividebat. *Plin. 3. 14.* ¶ Aesis item, sive Aesium, *Jesi*, Col. & urbs E. est ejusdem Provinciæ ad Aesim fl.

Æson, Cretei filius, frater Peliæ Regis Thessaliæ, & pater Jasonis. Ex sene in juvenem a Medea conversus est. *Ovid. 7. Metam.*

Æsonides, æ, αἰσωνίδης, Jason Aesonis fil. *Ovid. Met. 7. v. 60.*

Æsonius, a, um, adject. possessiv. ad Aesone. *Ovid. Heroid. ep. 12. v. 134.* Ausus es Aesonia dicere cede domo, & *Met. 7. v. 156.* Aesonius Heros.

Æso-

Æsopēus, Aesopēus, Aesopius, αἰσωπικὸς, ad Aesopum spectans. Aesopei logi apud *Senec. de Conſol. ad Polyb. cap. 27. Ausonius ep. 16.* Aesopiam dimetriam. *Phædrus proœm. l. 5.* & *Priſcian. in princ. l. de præexercitam. Rhetor.* Aesopias fabulas dixerunt. ¶ Quando penultima in his corripitur, tum alterum elementum græcæ diphthongi abjicitur. *Phædr. l. 5.* quoniam caperis fabulis, Quas Aesopeas (al. Aesopias) non Aesopi nomino, *h. e.* ad imitationem Aesopi confictas, non ab ipso inventas. *Auſon. ep. 16.* Aesopiam trimetriam.

Æsōpus, m. 2. αἴσωπος, Philosophus, Phryx genere, conditione servus, tempore Crœsi Lydorum Regis, cui fabulas suas dicavit. ¶ Item alius Aesopus anagnostes Mithridatis eruditissimus, qui scripsit de laudibus Mithridatis, & de Holest

possiff. Excepta æternabili urbe. *Accius* apud *Non. c. 7. n. 64.* Æternabilem divitiam partiſſent.

Æternalis, idem quod æternus. *Tertull. adverſ. Judæos cap. 6.* Lex æternalis. *Venant. Fortun. l. 10. carm. 10.* Aeternalis ſalus. *Inſcript.* apud *Grut. p. 752. n. 3.* Somno æternali ſacrum. *b. e.* morti.

* Æternaliter, *eternamente. Prudent. in hymnis.*

Æternitas, *eternità*, עד, עולם, αἰώνιος, perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate menſurari, nullo temporis ſpatio deſignari poteſt, cum omne contineat æternum, & contineatur a nullo. *Plin. l. 13. c. 5.* Materiæ vero ipſi æternitas. *Cic. de Divin. c. 14.* Ab omni æternitate repetitum. ¶ Fuit etiam Æternitas Dea a Veteribus culta, cujus imaginem, & ſedem *Claudianus* deſcripſit *l. 2. de laudib. Stilicon. a verſu 424.*

Æterno, as, are, æternum & immortale facere, *eternare, perpetuare,* ἀπαθανατίζω. *Horat. l. 4. od. 14.* Tuas, Auguſte, virtutes æternet. *Varr.* apud *Non. 2. 57.* literis ac laudibus æternare.

Æterno, adv. *eternamente. Plin. l. 2. c. 107.* Viret æterno hunc fontem igneum contexens fraxinus. Sed uſtatius eſt

Æternum, perpetuo, vel ſemper, *eternamente, ſempre,* ἀεί. *Virg. 6. Æneid.* Sedet, æternumque ſedebit infelix Theſeus.

Æternus, a, um, *eterno,* נצח, ἀίδιος, per ſyncop. pro æviternus: perpetuus, fine carens. *Liv. l. 28. c. 28.* Urbs condita in æternum. Et *Ovid. 3. de Arte, v. 83.* Ilias opus æternum. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod diutiſſime durat, & difficulter deſtrui ac ſolvi poteſt. *Phædr. lib. 2. ad fin.* Servumque collocarunt æterna in baſi. Sic *Plin. l. 14. c. 1. de vite.* Nec eſt ligno ulli æternior natura. Ubi notandum comparat. haud paſſim obvium. ¶ Item pro continuo, ſeu magno. *Flor. l. 4. c. 12.* Certa mox fides, & æterna pax. ¶ Item pro eo, quod tamdiu durat, quamdiu vita noſtra. *Terent. Eun. 5. 2. v. 32.* Spero æternam inter nos gratiam fore. ¶ Differunt æternus, & ſempiternus, quod ſempiternum dicimus Deum, qui ſemper fuit, eritque; æternos vero hominos, qui principium quidem habuerunt, at animo immortales ſunt. Quamquam ſæpe ita confunduntur.

* Æthalus, i, genus uvæ ſuliginoſæ in Ægypto. *Pl. l. 14. c. 7.*

Æther, eris, m. 3. *etere,* שחק. Ger. *der himmel, oder das element des fouvrs,* Gal. *l'air ſupreme,* Hiſp. *cielo del fuego,* αἰθήρ. Ab Anaxagora accipitur pro elemento ignis, ab aliis pro cœlo, hinc & pro Deo. *Claudian. Paneg. de 6. Conſul. Honor. v. 352.* Providus Æther Nolitit humano titulos auferre labori. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 15.* Æthera eſſe eum, quem homines Jovem appellarunt. ¶ Item pro aere, paſſim apud *Virg.* & alios Poet. ¶ Item pro lumine. *Valer. Flac. Argo. 5.* ſinuat Æthere plena coruſco. ¶ Invenitur etiam *Æthra* fœmin. 2. contractum ex Æthera. *Cic. 2. de Nat. Deor.* Summa pars cœli, quæ dicitur æthra. Sed alii leg. *Æther. Virg. Æn. 12. v. 247.* Rubra fulvus Jovis alus in æthra. *Sil. Ital. l. 4. v. 103.* Liquida æthra. ¶ Aethera in plur. num. & neutro gen. uſurpatum eſt a *Mario Victore Maſſilienſi,* & a *Beda* apud *Voſſ. l. 3. de Grammat. c. 19.* Neuter eſt imitandus. Ætherĕus, & æthĕrius, a, um, αἰθέριος, ad æthereum ſpectans. *Cic. 2. Divin.* & *Ovid. de Arte am. l. 3. v. 549.* Sedibus ætherei ſpiritus ille venit. ¶ Terra ætheria eſt Luna apud *Macrob. l. 1. c. 11. Somn. Scip.* ex opinione Veterum, qui putabant eam quoque incoli, ut Terram.

Æthiopia, f. *Etiopia,* כוש, αἰθιοπία, ab Aethiope Vulcani filio, qui illi præfuit, dicta, ut ait *Plin. l. 6. c. 36.* vel a Græco αἴθω, cremo, & ὤψ, aſpectus, facies. Nam Solis vicinitate ejus regionis incolæ torrentur: Eſt enim ibi jugis æſtus. Regio eſt Africæ, cis, & ultra æquatorem. Quicquid ejus fertile eſt, ſub meridiano cardine eſt. Circa vero Occidium montuoſa eſt, arenoſa in medio. Ad Orientalem plagam deſerta. Ejus ſitus ab Occaſu ad Atlantem montem, ab Oriente uſque in Aegypti fines porrigitur, a Meridie Oceano, a Septentrione Nilo flumine clauditur.

Æthiopicus, adject. ad Aethiopiam pertinens, כושי, ut Aethiopicus Oceanus, *Plin. l. 6. c. 30.* Aethiopicæ naves, *Id. l. 5. c. 9.*

Æthiopis, idis, *f. ἡ αἰθιοπίς,* herba eſt lactucæ folio, in Aethiopia naſcens, vel in Meroe Nili inſula, a qua etiam Merois dicitur, cujus tactu (ſi Magorum vanitati credimus) clauſa omnia aperiuntur, amneſque etiam, & lacus exarescunt. *Plin. l. 26. c. 4.* & *l. 27. c. 4.*

Æthiops, m. 3. αἰθίοψ, Vulcani filius fuit, qui Aethiopiam a ſe denominavit, ut placet *Plin. l. 6. c. 30.* ¶ Et *Aethiops* eſt, qui ex Aethiopia eſt, qui etiam *Æthiopicus,* & *Æthiopus* dicitur, ſecundum *Servium.* ¶ Sunt, qui Aethiopes dictos putent a Chus filio Cham. כוש Chus enim Hebraica lingua Aethiops interpretatur. ¶ Hi quondam ab Indo flumine conſurgentes juxta Aegyptum inter Nilum, & Oceanum in meridie ſub ipſa Solis civitate inſiderunt. Tres eorum ſunt populi, Heſperi, Garamantes, & Indi. Heſperi ſunt Occidentes, Garamantes Tripolitani, Indi Orientes. V. *Ovid. 2. Met.* ¶ Hinc *Æthiopiſſa,* mulier ex Aethiopia. Legitur apud *Hieronymum epiſt. 22.* ad Euſtoch.

* Æthiopus, idem ac Aethiops. *Servi. ad Æn. 7. v. 605.*

Æthon, m. 3. αἴθων, equus Phœbi dictus eſt. Fuere autem (ut in fabulis fertur) quatuor equi Solis, Plegon ſcilicet, Pyroeis, Eous, & Æthon, quibus ſignificantur quatuor diei horæ. *Eous interpretatur ſplendens, Phlegon inflammatus, Pyroeis ardens, Aethon ardens, & ſplendidus. Ovid 2. Met. v. 153.*

Æthra. V. in Aether.

Æthra, filia Oceani, & Tethyos, uxor Atlantis filii Japeti, mater Hyadum, & Pleiadum. *Ovid. 5. Faſt.* ¶ Hoc etiam nomine fuit mater Pithei Regis, item filia ejuſdem, uxor Ægei, & mater Theſei.

Ætia, orum, n. τὰ αἴτια, *liber Callimachi* Poetæ de cauſis ſacrorum, inſtar Faſtorum Ovidii. *Martial. l. 10. epigr. 4.* Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores, Nec te ſcire; legas ætia Callimachi.

Aetiologia, αἰτιολογία; cauſæ redditio. *Seneca. ep. 95. prope fin.* His adjicit cauſarum inquiſitionem, quam cur ætiologiam dicere non audeamus, cum Grammatici cuſtodes Latini ſermonis ſuo jure ita appellant, non video.

Aetites, m. 1. αἰτίτης, lapis eſt colore ſubrufo, quem ſi concutias, alium lapidem, quem veluti prægnans in utero gerit, intus audis ſonantem. Inveniuntur bini in aquilarum nidis, ferunturque aquilæ ſine iis ova parere non poſſe. Quam ob cauſam nomen illi impoſitum creditum. Quatuor autem ſunt ætitæ ſpecies, quas enumerat *Plin. l. 36. c. 23.* ¶ Item aetites gemma eſt, quæ aquilæ colorem habet caudæ candicantis. Sunt, qui gagatem vocent. Eſtque ad multa utilis. Unde cum Zoroaſtres Magus omnibus præſtulit.

Aetna, f. 3. αἴτνη, prius Inſula, *Mongibello,* mons Siciliæ, qui ſulphure abundans, ventis ſubterraneis flantibus, ignem perpetuum emittit. ¶ Diverſus ab Aetna urbe. Mons enim adjacet litori Catenenſi. Aetna in medio inſulæ eſt conſtituta. Præclaro carmine deſcripſerunt inveniens apud *Corn. Severum.*

Aetnenſes, m. 3. prop. Siciliæ ad Aetnam montem. *Plin. l. 3. c. 8.*

Aetnæus, a, um, ad Aetnam pertinens. Aetnæi Fratres, Cyclopes. *Virg. Æn. 3.* Aetnæum fulmen. *Ovid. de Arte l. 3. v. 490.*

Aetolia, αἰτωλία, *Artinia,* & *Lepanto,* regio Achaiæ, in Epiri conſ. ad Occ. inter Locros ad Or. a quibus Eveno Fl. ſeparatur, & Acarnaniam ad Occ. Acheloo Fl. dividente. Dicta eſt ab Aetolo filio Martis, vel Endymionis, cum antea Hyantis diceretur. Populi Aetoli dicuntur. Urbes Aetoliæ ſunt Naupactum, Calydon, Chaleis, & Olenus.

Aetolicus, & Aetolius, Aetolus, a, um, adject. ad Aetoliam pertinens. Bellum Aetolicum, apud *Ovid.* & Aetolius heros, pro Diomede Tydei Aetoliæ Regis filio, apud *Ovid. 14. Metph. v. 461.* ¶ Aetoli dicti ſunt populi Aetoliæ, apud *Liv.* & *Flo.* paſſim.

Aetolus, m. 2. Αἰτωλός, ut ſcribit *Plin. l. 7. cap. 56.* Martis fuit filius. Homeri autem enarrator de Aetolo ſic tradit: Aetolus, inquit, filius Endymionis fuit, qui cæde per imprudentiam in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ poſtea ab ipſo Aetolia dicta eſt, ibique genuit filium Pleuronem, a quo urbs Aetolia dicta: hujus autem duo filii fuerunt, Cures, & Calydon, a quibus rurſus aliis urbibus nomina data ſunt.

Ævitas, f. 3. *età,* זקנה, Ger. *hohen alter,* Gal. *age avancé, vieilleſſe,* Hiſp. *edad gueſtada, vejezde, muchos anos,* antiqui pro ætas, vel annoſitas dixerunt. *Gell. l. 20. c. 11.* Si morbos, ævitaſque vitium eſſeit. *Cic. l. 3. de leg. c. 3.* Aevitatem annali lege ſervanto.

Aeviternus, a, um, adject. idem quod æternus. *Varro apud Priſc. ad fin. l. 2.* Per æviternam hominum domum tellurem propero gradum.

Ævum, i, n. 2. *tempo luogo, età lunga, perpetuità,* דור, חלד, Germ. *lange zeit, ewigkeit,* Gall. *age, ſiecle,* Hiſp. *edad, o ſiglo,* a Græco αἰών, v. litera interjecta, ſignificat temporis perpetuitatem, tempus immenſum ſine origine, ſine fine, ſcribit *de die Natal. c. 16.* Hoc ſenſu *Varr. l. 5. L. L.* ſcribit, *ævum* dictum eſſe ab *ætate omnium annorum. Lucret. l. 1. v. 634.* Innumerabilibus plagis vexata per ævum. ut æternitas duratio ſit principii, & finis expers: ævum careat fine non perinde principio. Sed, omiſſis Philoſophis, *ævum* accipitur pro quocumque tempore, vel ætate, ac ſpatio vivendi. *Horat. 2. ſermon. ſat. 6. v. 70.* Vive memor quam ſis ævi brevis. Et *l. 1. epiſt. ult.* Forte meum ſi quis te percontabitur ævum. *i. e.* ætatis annos. ¶ Ævi nomine appellatur & gradus ætatis humanæ. Sic primum ævum adoleſcentia eſt. *Val. Flac. l. 7. v. 338.* ¶ Item longiſſima hominis ætas, quæ ferme annis centum definitur, & Sæculum dicitur. Ita acceptum videtur uſurpaſſe *Ovid. 1. de Ponto Eleg. 3.* Nulli datus omnibus ævis Tam procul a patria eſt, horridioque locus. ¶ *In ævum* idem eſt ac in omne ævum. *Horat. l. 4. od. 14.* Aeternare virtutes in ævum. ¶ Reperitur etiam, Ævus, i, m. apud *Lucr. l. 3. v. 605.* & *Plaut. Pœn. 5. 4. 14.*

A ANTE F.

Afer, ri, ſubſt. qui Africam incolit, *Africano. Virg. Æn. 2. v. 724.* Afri diſcincti. *Hor. l. 4. od. 4.* Dirus per urbes Afer ut Italas equitavit. *b. e.* Annibal.

Afer, afra, um, adject. *Africano,* qui eſt ex Africa, ut Afra avis, ideſt Numidica. *Horat. Epod. 2. v. 53.* Non Afra avis deſcender in ventrem meum. V. Africanus.

Affaber, & Adfaber, bra, um, eſt fabrefactus, ſolers, *fatto con artifizio, ingegnoſo. Symmach. l. 3. ep. 17.* & *Feſtus.*

Affabilis, o. 3. *affabile, piacevole,* נעים, נעשא חן, ἐπροσήγορος, ex ad, & fabilis, in ſermone jucundus, & gratus, vel comis, lenis, facilis. *Ter. in Adel. 5. 6. 8.* Meditor eſſe affabilis. *Cic. 1. Offic. c. 31.* Eſſe affabilem omnibus in omni ſermone. *Senec. ep. 79.* Alius erit affabilior.

Affabilitas, f. 3. *piacevolezza,* חן, ענוה, ἐπροσηγορία. *Cic. 2. Offic. c. 14.* Quantopere conciliet animos comitas, affabilitaſque ſermonis.

Affabiliter, adv. comiter, *piacevolmente. Macrob. Saturn. 7. c. 2.* Comiter, affabiliterque ſuſceptus. *Spartian. Caracal. c. 3.* Affabiliter loqui. ¶ *Gell. l. 13. c. 3.* Affabiliſſime dicere.

Affabre, *con maeſtria, artificioſamente,* בשכל, ביד אמן, Ger. *meeresklich, kunſtlich.* Gall. *artificieuſement, avec un bel arrifice,* Hiſp. *artificioſemente, lindamente,* ἐυτραπέλως, adverb. artificioſe, ſcite, ſicut *infabre,* ſine artificio. *Cic. 2. Verr. cap. 5.*

* Affabricatus, fabricando additus. *Auguſt. l. 6. de muſic. c. 7.*

Affamen, inis, n. 3. idem quod Affatus. *Apul. Met. 11.* Blando muſcentes affamine.

Affanjæ, arum, *ciancie, baje,* בדים, ἀβελτερίαι, nec futiles, & nugatoriæ. *Apul. l. 9.* Has, & alias ſimiles affanias fruſtra blaterantes. Et *l. 10.* Neſcio quas affanias effutire. ¶ Sunt qui deducunt a fando, ſed *Voſſ. in Etymol.* quemadmodum Apinas, & Tricas a duobus ignobilibus Apuliæ oppidis: ita Affanias ab Aphanis oppido Siciſi. originem trahere exiſtimat. Vide *Plin. l. 3. c. 11.*

Affāris, atur, d. a. *parlare.* Affor enim inuſitatum eſt. *Cic. de Sen.* Licet verbis iiſdem mihi affari te. *Id. de cl. Orat. c. 72.* Affari aliquem pomine, *chiamar per nome.* ¶ Affari deos eſt iis gratias agere, vel eos invocare, teſte *Servio. Virg. 3. Æn. v. 492.* & *Ovid. 6. Faſt. v. 303.*

Affatim, *abbondevolmente,* במאד מאד, Ger. *ubereus, viel, überflüſſig,* Gall. *largement, a ſoiſon, en abondance,* Hiſp. *abondoſamente, en abondancia,* ἀφθόνως, adv. abunde, large, ex ad, & fatim, quod idem apud Vet. ſignificabat. *Cic. l. 2. ad Att. ep. 16.* Puto me Dicæarcho affatim ſatisfeciſſe. *Plaut. Mil. 4. 1. 33.* Tibi divitiarum affatim eſt. *Id. Bacch. 3. 3. 93.* Affatim eſt, Mneſiloche.

Affatus, a, um, partic. allocutus. *Virg. 4. Æn.* Barcem natricem affata Sichæi.

¶ Paſſive *Apulej. l. 11.* Affatis ſingulis, *b. e.* narratis.

Affātus, us, m. alloquium, *colloquio, diſcorſo. Virg. 4. Æn. v. 284.* Quo nunc Regnam ambire furentem Audeat affatu? ¶ Significat etiam mandatum, præſertim poſterioris ævi ſcriptoribus. *Caſſiod. l. 2. ep. 29.* Præſentibus te affatibus admonemus. Et *leg. 3. C. de Epiſcop. audient.* Nemo deinceps tardiore fortaſſis affatus notæ perennitatis expectet.

Affectatio, onis, μακροήλωσις, æmulatio, ſed inſulix, *affettazione. Quintil. l. 1. c. 11.* Nihil odioſius affectatione. ¶ Affectatio verborum. *Suet. Grammat. c. 10.* ¶ In bonam partem uſus eſt *Senec. ep. 89.* Philoſophiam definiens, ſapientiæ amorem, & affectationem. ¶ *Tertull. de Baptiſ. c. 5.* pluraliter uſus eſt: Credunt rebus Dei quarum affectationibus apud æmulum Dei credunt.

Affectāto, adverb. *affettatamente,* nimio affectu, ſtudio, aut cura. *Lamprid. in Heliogab. cap. 27.* Illud nomen affectato retinuerat, dum vult videri filius Antonini.

Affectātor, oris, m. 3. γηλωτὴς, qui æmulatur. *Quintil. l. 6. c. 4.* Nimius riſus affectator. *Id. l. 6. c. 2.* Affectatores libertatis. ¶ In bonam partem *Eutrop. l. 10. cap. 7.* Affectator juſti amoris.

Affectātrix, icis, femin. ab affectator. *Tertull. adverſ. Hæret. c. 7.* Sapientiam humanam affectatricem, & interpolatricem veritatis.

Affectātus, a, um, o. 1. a. *affettato,* nimio ſtudio quæſitus. *Plin. Jun. in Paneg.* Affectata alias caſtitas. *Suet. in Cæſ. c. 79.* Infamiam affectari regii nominis diſcutere. *Quintil. l. 12. c. penule.* Dandum putant nonnihil eſſe temporibus atque auribus, nitidius aliquid, atque affectatius poſtulantibus, *b. e.* majore cura elaboratum. ¶ In bonam etiam partem aliquando ſumitur. *Stat. l. 5. ſilv. 2. v. 98.* Nec tantum pietas, ſed protinus ardua virtus Affectata tibi. *b. e.* ſtudioſiſſime appetita.

Affecte, adv. cum affectu. *Tertull. de Anima c. 45.* Affecte, & anxie, & paſſibiliter.

Affectio, onis, verbale, *affezione,* יצר, אהבה, idem quod affectus. *Cic. 2. de Inv. c. 25.* affectionem eſſe, aër, animi, aut corporis ex tempore aliqua de cauſa commutationem, ut eſt lætitia, cupiditas, morbus, &c. Et *Gell. l. 1. c. ult.* τὸ πάθος, *c. 47.* Fac, in puero referre, ex qua affectione cœli primum ſpiritum duxerit. *i. e.* qua cœli conſtellatione, ut ajunt. ¶ Item amorem. *Gell. l. 10. c. 18.* Virum amaſſe fertur ultra affectionis humanæ fidem. *Vet. Inſcript. apud Grut. p. 459. n. 4.* Ob affectionem, & pietatem in ſe eximiam.

* Affectiōſe, cum affectu, amanter. *Servi. ad Eclog. 9. v. 27.*

Affectiōſus, a, um, *affettuoſo,* amoris, & affectus plenus. *Tertull. de Anima, c. 19.* Infantia naturaliter affectioſa.

Affecto, as, avi, ăre, *affettare, cercare con anſietà,* אוה, קנא, γλιχόω, μνησθέομαι, cupide, & anxie appeto. Affectare, inquit *Feſtus,* eſt pronum animum ad faciendum habere. ¶ Affectare regnum. *Liv. l. 1. c. 46.* At *Affectare civitates* dixit *Salluſt. Bell. Jugurt. n. 110. ed. Plantiniana,* & *Tacit. 4. hiſt. c. 66.* pro ſolicitare, ſive in ſuas traducere partes ſtudere. ¶ Affectare iter, eſt moliri apud *Terent. Phor. 5. 8. v. 71.* Gladiatorio animo ad nos affectant viam. Adde *Cic. pro Roſcio,* & *Virg. Geor. 4. ſub fin.* ¶ *Affectare diligentiam* eſt omnem diligentiam collocare. *Plin. 17. 1.* Sic affectare munditiam omni diligentia, *Nepos in Attic. c. 13.* ¶ Aliquando eſt afficere. *Plaut. Bacchid.* Tua ſtagitia, aut damna, quæis patrem, me, teque, amiſcſque omnes affectas tuos. ¶ Affectari morbo, ideſt corripi, apud *Liv. l. 29. c. 10.* Sed al. leg. *afflictari.* ¶ Affectare ad aliquid, pro aſpirare. *Firmic. in præf. l. 5.* Ad quod Romanum non affectaſſet imperium. ¶ Apud *Virg. Æn. 3. v. 670.* dexteram affectare, eſt cupide intendere, ut exponit *Serv.* ¶ Cum infinito eſt apud *Sil. l. 4.* Decus affectat decerpere pugnæ. ¶ Pro conſulto aliquid facere, eſt apud *Ulp. in l. Quod ait lex. ff. ad leg. Jul. de adult.* ¶ Invenitur & *affector* deponens, ſed obſoletum. *Varro* apud *Diomed. l. 1.* Affectatus eſt regnum.

Affectuōſe, adv. cum affectu. *Caſſiod. l. 3. ep. 4.* Dicam libere, dicam affectuoſe quod ſentio. *Sid. l. 4. ep. 11.* Fratrem affectuoſiſſime obſervans.

Affectuōſus, a, um, adject. amoris & affectus plenus, *affettuoſo. Macrob. Saturn. l. 2. c. 11.* piam affectuoſamque rem feciſſe. *Caſſiod. l. 5. ep. 2.* Affectuoſa ſalutatio. *Tert. l. 5. contr. Marc. 14.* Amore fraternitatis invicem affectuoſi. φιλόστοργοι.

Affectus, us, ui, *affetto, affezione, paſſione,* לב, נטיי, idem quod affectio. *Gell. l. 1. cap. ult.* Affectus, & affectiones Latini Philoſophi, Græci τὰ πάθη dixere. *Senec. ep. 75.* Affectus ſunt motus animi improbabiles, ſubiti, & concitati, qui frequentes, neglectique fecere morbum. *b. e.* habitum vitioſum. *Cic. 5. Tuſcul. c. 16.* Qualis cujuſque animi affectus eſſet, talem eſſe hominem. ¶ Interdum accipitur pro deſiderio. *Juven. Sat. 12. v. 10.* Si res ampla domi, ſimiliſque affectibus eſſet. ¶ Pro morbo. *Celſ. l. 3. c. 18.* Superſunt alii affectus, qui febri ſuperveniunt. ¶ Aliquando pro illis, quos omni affectu proſequimur, ut liberi, propinqui. *Maximin. c. 23.* Militum affectus in Albano monte erant. *b. e.* παῖδες, γονεῖς. Ut *Herodian. l. 8. c. 5.* dixit. Sic *Suet. in Auguſt. c. 17.* neceſſitudines pro neceſſariis poſuit.

Affectus, a, um, *affannato, affitto,* נכאן, נעגא, Germ. *ſchwach, nicht ſtarck,* Gall. *en mauvaiſe diſpoſition, languiſſant,* Hiſp. *flaco,* βραδύκαρδος, cum abſolute ponitur, ſumitur pro languente. *Liv. l. 5.* Vires corporis affectæ. ¶ Affecta ædificia, & cetera hujuſmodi dicuntur, quæ prope ſunt conſecta, ſed non ad finem deducta. *Cic. de Prov. Conſ.* Bellum affectum videmus, &, vere ut dicam, nem deducta. *Cic. de Prov. Conſ.* Bellum affectum videmus, &, vere ut dicam, pæne confectum. Sic affecta hyems, quæ ad finem properat. *Sil. Ital. l. 15. v. 502.* Vide *Gell. l. 15. c. 5.* ¶ Affectus eſt illi, pro ægra illum, apud *Suet. Tiber. cap. 52.* ¶ Affectus, pro diſpoſitus, animatus, διακείμενος, *diſpoſto. Cic. 2. Divin.* Erſi ad rem pertinet, quomodo cœlo affecto, compoſitiſque ſideribus animal oriatur. ¶ Affectus, pro diſpoſitus, animatus, διακείμενος, *diſpoſto. Cic. 2. Divin.* Erſi ad rem pertinet, quomodo cœlo affecto, compoſitiſque ſideribus animal oriatur. ¶ Affectus, pro commoto. *Id. de Id. de Amic.* Eodem modo erga amicum affecti ſumus. ¶ Pro commoto. *Id. de Orat.* Si pro dolore me affectum vides. ¶ Interdum pro affini. *Id. in Top.* Ducunt ſæpe ex iis locis, qui quodammodo affecti ſunt ad id, de quo quæritur argumenta ex iis locis, qui quodammodo affecti ſunt ad id, de quo quæritur argumenta ex iis locis, qui quodammodo affecti ſunt ad id, de quo quæritur, aut ſimilem, aut contrarium. ¶ Affecta femina, ait *Feſtus,* vel in bonam partem dicitur, velut honorata, vel in malam, ad extremum addueta. ¶ Superlat. eſt apud *Velleſ. Patere. l. 2. c. 84.* Affectiſſimus inopia remigum.

Affĕro, fers, attuli, allatum, a. *recare, portare,* נשא, הוציא, הביא, Ger. *herzubringen,* Gal. *apporter,* Hiſp. *traer,* ἐπιφέρω, ex ad, & fero, ſignificat apporto. *Ter. in Eun.* Hinc magnam partem ad te tulit. ¶ Atque hujus ſignificationis infinitus fere eſt uſus. Inter cetera ſignificat, quod vulgo dici ſolet, allegare, & adducere. *Cic. 2. de Orat. c. 89.* An ætatem adferet? *i. e.* in cauſam vel excuſationem adducet. ¶ Item addere, augere. *Cicer. Att. lib. 16.* Magnam attulerunt ſecceſſionem ea voluntas erga me. ¶ Aliquando nuntiare. *Cic. Att. l. 8.* Comperiam plures attulerunt, Cæſarem iter habere Capuam. Sic, *allatum eſt,* abſolute, pro nuntiarum eſt; & *affertur, Liv. l. 4. U. C.* Volſcos exiſſe prædatum, affertur. ¶ Afferre alicui manus, eſt vim alicui inferre, *sforzare. Cic. 1. Off.* Is manus violaturus afferre ſocio. ¶ Sibi manus afferre, eſt ſeipſum interficere. *Cic. ad Octav.* Ego ipſe Senatum ſibi manus afferre coegi. ¶ *Afferre ſe* poetica phraſis eſt pro venire, accedere. *Virg. Æn. 8.* Fatis huc te poſcentibus affers. ¶ Interdum eſt conferre. *Cic. 2. Fin. c. 27.* Diuturnitatem temporis ad beate vivendum aliquid afferre.

Afficio, is, eci, ectum, a. 3. *toccar, far impreſſione, commuovere,* תקן, עשה, הכין, Ger. *ein anfachtung machen, bewegen,* Gal. *emouvoir, diſpoſer,* Hiſp. *afficionar,* παρασκευάζω, ex ad & facio, ſignificat affectionem quamdam, ſive diſpoſitionem induco, & tam ad animum, quam ad corpus, ſive in bonum, ſive in malum pertinet, conſtruiturque cum accuſativo, & ablativo. *Cic. ad Anton. poſt ep. 13. l. 14. ad Att.* Litteræ tuæ ſic me affecerunt, ut non dare tibi beneficium viderer, ſed accipere a te. *Id. Fam. 5. ep. 12.* Affici a gratia, aut a voluptate, *laſciarſi vincere, ſmuovere. Id. 1. de Orat. c. 19.* Ut corum, qui audirent ita afficerentur animi, ut eos affici veller Orator, *conceſſiſſero qyegli affetti, che l' oratore bramaſſe.* Alii legunt: *Ut ii, qui audirent, ita afficerentur animis,* &c. quod diverſam quidem habet phraſim, ſignificationem vero eamdem. *Suet. in Tiber. cap. 52.* Alterius filii vitiis infenſus, &c. Itaque ne mortuo quidem perinde affectus eſt. *b. e.* ejus mortem doluit. *Plin. l. 3. ep. 1. ad fin.* Sunt in uſu & Corinthia, quibus delectatur, nec afficitur, *ma non vi s'appaſſiona.* ¶ Cum refertur ad corpus, ſignificat debilitare, affligere. *Liv. l. 28. c. 15.* Æſtus, labor, fames, ſitiſque corpora afficiunt. διαφθείρουσιν. *Celſ. l. 4. c. 7.* Pulmo totus afficitur. *Scribon. Larg. compoſ. 186.* Stomacho, & veſica affici. Sic *Nepos in Annibal. c. 4.* Affici morbo, *ammalarſi. Capitolin. in M. Ant. Philoſ.* Afficere corpus, *renderla infermiccio.* ¶ Sumitur etiam pro tractare, ſive bene, ſive male. *Papinian. Dig. l. 37. tit. 12. leg. ult.* Filius, quem pater male contra pietatem afficiebat. ¶ Item pro quaſi ad extrum perducere *ridurre preſſo al fine. Cic. de prov. conſul. c. 8.* Bellum affectum videmus, & vere ut dicam, pæne confectum. ¶ Præterea ſæpiſſime ponitur pro dare, adderé, augere, ornare, varie autem Italice vertitur pro varia ſignificatione nominum, quibus adjungitur. *Cic. Agr. 1. c. 4.* Afficere beneficio, *beneficare. Id. pro Mil. c. 29.* Afficere aliquem præmio, *premiare. Id. ib. c. 28.* Afficere lætitia, *rallegrare. Id. ad Brut. ep. 16.* Afficere voluptate, *dar piacere. Id. ib.* Afficere ſupplicio, *punire. Id. Att. l. 15. ep. 1.* Afficere moleſtia, *dar travaglio. Terent. Phor. 5. 1. 3.* Afficere injuria, *ingiuriare.* Sic afficere honore, laude, muneribus, dolore, morte, ſtipendio, verberibus, & ſexcenta hujuſmodi apud *Cic. Plaut. Juſt. Suet.* &c. Afficere nomine, *nominare, dar nome,* apud *Cic. in Top. c. pen.* & *pro Dejot. c. 5.*

Affictĭtius, a, um, טפל, Gall. *ajouté,* Hiſp. *anaido,* quod rei alicui affingitur, ſive additur. *Var. l. 3. de re ruſt. c. 12.* Affictitius ad villam qui ſolet eſſe, *che ſuol eſſer una giunta della caſa di villa.*

Affictus, a, um, ἐπιπλασθείς, additus, appoſitus. *Cic. 2. de Orat. cap. 80.* Procœmium affictum aliquod.

Affigo, gis, a. 3. *attaccare,* תקע, טפל, הדביק, Ger. *anheffen,* Gall. *fichet, attacher,* Hiſp. *hincar,* ad aliquid figo. *Cic. 2. de nat. Deor.* Minerva, cui talaria affixa gunt. *Liv. l. 28. c. 27.* Cruci aliquem affigere. ¶ Per translationem de incorporeis dicitur. *Plin. l. 30. c. 1.* Hunc affixiſſe animis eam dulcedinem conſtat, *i. e.* impreſſiſſe: Et *Affigi animis* ea dicuntur, quæ tenaciter inhærent. *Plin. l. 30. c. 1.* Affigere literas pueris. *Quintil. l. 1. c. 1.* dixit pro inculcare. ¶ Affigere crimen alicui, *i. e.* affingere, attribuere. *Arnob. circa principi. lib. 6.* Conſueſtis crimen nobis maximum impietatis affigere.

Affīguro, as, are, figuro. *Gell. l. 4. c. 9.* (Voces) Diſciplinoſus, victorioſus Cato ita affiguravit. Al. leg. *figuravit,* al. *effiguravit.*

Affingo, is, finxi, ctum, *aggiungere, attribuire,* שקר, fingendo aliquid addere, cujus contrarium eſt detrahere. *Caſ. in princ. l. 1.* Addere, & affingere rumoribus. *Cic. pro Leg. Manil.* Ut neque vera laus ei detracta, neque falſa afficta eſſe videatur. ¶ Item pro attribuere. *Cic. in Or.* Quum probam orationem affingit inprobo, ſtultove ſapientis. ¶ Item imitari, aſſimilare. *Id. 2. in Or.* Deſcribuntur mores hominum, & ita affinguntur, ut quales ſunt, intelligantur.

Affinis, e, *o. 3. vicino, congiunto,* קרוב, מורע, Ger. *nachebar, nahefreundt,* Gal. *voiſin, prochain,* Hiſp. *vezino,* πρόσορος, adject. Dicitur ab ad, & finis: unde & proprie de agris dicitur, nam fines agrorum ſunt *Leg. eos terminos, ff. Fin. reg.* ¶ Transfertur deinde ad homines, qui inter ſe conjunctionem, & propinquitatem contraxerunt per nuptias. *Modeſtin. leg. Non facile, ff. de Grad. & Affin.* Affines, inquit, ſunt viri, & uxoris cognati, dicti ab eo, quod duæ cognationes, quæ diverſæ inter ſe ſunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis finem accedit, *parenti, congiunti.* Quia porro Affines fiunt, cum duæ cognationes per nuptias junguntur, ideo Affines interdum Conjuncti, & ipſa Affinitas Conjunctio dicitur. Affinium autem nomina ſunt Socer, Socrus; Gener, Nurus; Vitricus, Noverca; Privignus, Privigna, de quibus vide ſuis locis. *Ter. Heaut. 5. 1. v. 63.* Imo & gener, & affines placent, *ſe.* parentes ſponſi. ¶ Transfertur Affinis etiam ad alia, ut Affinis culpæ. Affinis facinoris, *conſcio, partecipe, vicino. Cic. pro Roſc. & Catr. l. 4.* ¶ Qua ratione cum dativo conſtruitur, vel cum genit. *Ter. Heaut. 1. 2. v. 39.* Earum affines rerum eſſe. *Cic. pro Cluent. c. 45.* Affinis turpitudini.

Affinĭtas, tis, f. 3. *parentella,* מורעות, Ger. *ſchwagerſchafft,* Gal. *affinité,* eſt hominum affinium inter ipſos conjunctio. *Cic. 4. Ver.* Cognatione, affinitate, neceſſitudine aliqua attingebat. Affinitates jungere, apud *Liv. l. 1. c. 1.* Affinitate ſe devincire cum aliquo, apud *Cic. de clar. Or. c. 26.* Affinitatem contrahere, *Velleſ. 2. 44.* ¶ Interdum ponitur pro ipſis Affinibus. *Plaut. Trinum. 3. 2. 75.* Patriam deferas, cognatos, affinitatem, amicos. ¶ Translate dicitur de quacumque vicinitate, & ſimilitudine. *Gell. l. 13. c. 4.* Affinitas tanta eſt corporibus hominum, meritibuſque. *Id. l. 18.* Affinitas litterarum.

Affirmanter, adv. *con affermazione, affeverantemente,* quod vulgo affirmative dicunt. *Gell. l. 14. c. 1.* Potuiſſet prædici affirmanter.

Affirmāre, ἀποφατικῶς, idem quod affirm ter. *Cic. 3. Offic. c. 29.* Quod affirmare, quaſi Deo teſte, promiſeris. *Gell. l. 10. c. 12.* Plerique hoc affirmatiſſime ſcripſerunt.

Affirmatio, f. 3. *affermazione,* חיזוק, Ger. *beſtetigung, verjehung,* κατάφασις, enuntiatio alicujus de aliquo. *Cic. 3. Of.* Eſt enim jusjurandum affirmatio religioſa. *Plin. l. 28. c. 2.* Conſtantiſſima annalium affirmatione. *Curt. 6. 11.* Multa affirmatione abnuere, *negare coſtantemente.*

Affirmativus, a, um, ad affirmandum inſervions, κατηγορικός, *Boet. ad Grammatic. l. 1. c. de affirmat. ſpecie.*

Affirmator, oris, verbal. qui affirmat. *Tertull. adverſ. Marc. l. 4. c. 7.* Romulus aſcenſus fuit ad Cœlum habuit Proculum affirmatorem. Et *de Anim. c. 49.* ¶ In jus *affirmatores* ſunt, qui cum idoneos tutores affirmaverint, vicem fidejuſſorum obtinent. *Ulpian. l. 4. de Fidejuſſor.*

Affirmātus, a, um, *confermato,* firmatus, confirmatus. *Cic. 1. de Invent. c. 37.* Propoſitionis approbatio, per quam id, quod breviter expoſitum eſt, rationibus affirmatum probabilius fit. ¶ Apud *Apulej. l. 7. Metam. corin. affirmatum*

Nihil ex iſtis locis non modo litterarum, ſed ne rumoris quidem affluxit. ¶ De hominum concurſu. *Virg. 2. Æn. ſub fin.* Ingentem comitum affluxiſſe novorum invenio admirans numerum. ¶ Pro abundare, ut affluere divitiis. *Plaut. Pſeud. 1. 1.* Eae, ut frumento affluam. *Lucr. 6. 12.* Affluere divitiis, honore, & laude.

Affodio, is, di, ſſum, a. 3. fodiendo adjungo, *cavar vicino, cappando aggiungere*, προσφύτευω, Ger. *graben, anhelen. Plin. l. 2. c. 68.* Furto vicini ceſpitem noſtro ſolo adfodimus.

Aſſor. V. Aſſaris.

Affore, πρόσθεσις, aſſuturum eſſe. *Cic. ad Pap.* Non mehercule ſuſpicatus ſum, illa affore. Eſt autem defectivum, ut ipſum *fore*.

Afformido, a. 1. *temere*, פחד, חרד, Ger. *groſſe forcht haben, ſich übel forchten*, περιφοβέομαι, valde timeo. *Plaut. Baech. 4. 10.* Magiſque afformido, ne is peream.

Affrango, is, egi, actum, a. 3. idem quod frango. *Stat. l. 5. Silv. 1. v. 36.* Hyemes affrangere buſtis.

* Affremo. V. Adfremo.

* Affricatio, & Adfricatio, onis, f. *fregamento, ἐπίτριψις*, affrictus. Argentum album eſt, ſed ejus affricatio nigra. *Coel. Aurel. Acutor. l. 1. c. 14.*

Affrictus, a, um, particip. ab *Affrico*, pro *affrictus*. *Apul. l. 3. Metam.* Pyxides pluſculas deponit, de quis egeſta unguedine, diuque palmulis ſuis affricata, &c.

Affrico, as, ui, ctum, a. 1. frico, vel juxta frico *ſi fregare a qualche coſa, προστρίβω*, ut, arbori ſeſe affricare, apud *Col. l. 7. c. 27.* Anguis herbæ ſeſe affricans oculos inungit, ac refovet. *Plin. l. 8. c. 7.* Maculam, ſcabiem alicui affricare. *Senec. ep. 7.*

Affrictio, onis, idem atque affrictus. *Phædrus l. 4. fab. 13.* ubi alii aliter.

Affrictus, us, ui, verbal. *fregamento con qualche coſa, προσπαξις. Senec. Quæſt. Nat. 5. c. 14. de ſpiritu ſubterraneo per loca ſulphurea ſe torquente*: Accendat flammam ipſo affrictu, neceſſe eſt. Al. leg. *obſtrictu. Plin. l. 31. c. 6.* Spuma aquæ mariæ affrictu verrucas tollit.

Affringo, vel Adfringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere, frangere. Stat. Theb. 10. v. 47.* Duris affringunt poſtibus ungues. Alii leg. *affrangunt.*

Affrio, as, a. 1. דקק, Ger. *etwas zerreiben, ἐπιτρίβω*, ex *ad*, & *frio*, tero, comminuo. Friare autem de rebus iis dicitur, quæ facile, & nullo tritu comminuuntur, & in pulverem rediguntur, ut reſina inter digitos. *Varr. 1. de re ruſt.* Alius aliud affriat, aut aſpergit.

Affulgeo, es, n. 2. *riſplendere*, בּרק, *ἐπιλάμπω*, Ger. *anſcheinen, anleuchten. Sil. l. 9. v. 467.* Nitenti affulſit vultu ridens Venus. ¶ Metaphorice de iis dicitur, quæ nos erigunt, atque excitant. *Liv. l. 27. c. 28.* Spes affulſit. Et *l. 30. c. 30.* Lux civitati affulſiſſe viſa eſt. *Flor. l. 4. c. 9.* Affulſit occaſio.

Affundo, is, udi, uſum, a. 3. *verſare, ſpargere, infondere, getware*, שפן, Ger. *zugieſſen, zuſchütten, προσχέω*, aſpergo. *Plin. l. 16. c. 14.* Vinumque illi affundere. ¶ Affundi fluvii dicuntur iis locis, quæ alluunt. *Id. l. 5. c. 1.* Affunditur hinc urbi æſtuarium e mari. ¶ Translate *Tacit. in Agric. c. 35.* Ut equorum tria millia cornibus affunderentur, *ſi ſpondeſſero. Id. Ann. 6. c. 28.* Affundere alicui vim vitalem.

Affuſio, onis, verbal. infuſio, vel aſperſio. *Pallad. Febr. c. 28.* Antidoti affuſione tudicies infundunt.

Affuſus, a, um, *verſato, ſparſo, e infuſo. Plin. l. 12. c. 21.* Affuſa eis paulatim aqua calida. ¶ Elegantер de fluviis dicitur urbes alluentibus. *Id. l. 5. cap. 19.* Mæander plurimis affuſus oppidis. ¶ *Ovid. Met. 8. v. 539.* Affuſæque jacent tumulo. *h. e.* proſtratæ ad tumulum.

Afrania, Licinii Buccionis Senatoris cujuſdam uxor, quæ muliebris verecundiæ oblita, ſuas per ſe cauſas agebat, & importunis clamoribus Judicibus obſtrepebat. Hinc factum eſt, ut mulieres perfrictæ frontis, & matronalis pudoris oblitæ, Afraniæ per contumeliam dicerentur. *Valer. Max. 8. 3. 2.*

Afranius, Poeta Latinus fuit, togatarum fabularum ſcriptor, cujus comœdiæ, aliqui feſtivæ, & elegantes, minus gratæ fuerunt, quod fœdis puerorum amoribus eſſent conſpurcatæ. *Quintil. l. 10. c. 1.* ¶ Adjective *Afrania fabula*, h. e. ab Afranio conſcripta. *Cic. pro Cæl. c. 30.*

* Afrarius, h. e. apud Afros negotians. *Gruter. p. 426. n. 5.* Alii putant legendum Ærarii.

* Afri. V. Afer.

Africa, ἀφρική, λιβύη, f. 1. una ex quatuor orbis terræ partibus. Nomen habuit ab a particula privativa, & φρίκη, horror, quod ſit ſine horrore frigoris; magnis enim caloribus abundat. ¶ Clauditur a Septent. Mari Mediter. ab Orta Ægypto, & ſinu Arabico, ab Occaſu Oceano Atlantico, a Meridie Oceano Auſtrali. Sunt, qui Africam dividant in majorem, & minorem, ſeu Zeugitanam vel Africam proprie dictam. Major eſt, quæ a Meridie incipit, & uſque ad Occaſum protenditur. Minor ab Occaſu habet Mauritaniam, vel Numidiam, ab Ort. Cyrenaicam, a Sept. Mare Mediterraneum. Hæc una cum Mauritania, nunc *Barbaria* nominatur. ¶ In Africa plurima monſtra gignuntur, quod *propter* aquarum penuriam feræ *omnis* generis ad idem flumen congregantur, ibique permiſcentur. Hinc adagium apud *Plin. l. 8. c. 16. Quid novi fert Africa?* quod convenit hominibus lubrica fide, ſemperque avidis rerum novandarum.

Africanus, a, um, o. 1. 2. λιβυκός, quod ad Africam ſpectat. *Cic. pro Dejot.* Mitrobat, qui rumores Africanos excipereut. ¶ *Africanus* per antonomaſ. dictus eſt Scipio major, & minor, quod prior Annibalem vicerit, alter Carthaginem deleverit. ¶ Gallina Africana, ſive Numidica, Indica vulgo dicitur, de qua *Varro R. R. l. 3. c. 9.* Gallinæ Africanæ ſunt grandes, variæ, gibberæ, quas μελεαγρίδας appellant Græci. Adde *Colum. l. 8. c. 2.* ¶ *Africanæ* abſolute dicuntur pantheræ, & pardi, quorum in Africa maxima copia eſt. *Plin. l. 8. c. 17. Liv. l. 44. c. 18. & Sueton. in Calig. c. 18.*

Africia, genus quoddam liborum, quo Veteres in ſacrificiis utebantur. *Arnob. l. 7.* Sed quid omnino illud fuerit, adhuc incompertum eſt.

Africus, a, um, *Africano*, Λιβυκός, Africanus. *Enn. apud Cicer. 2. de Nat. Deor. c. 42.* Africa terra. *Sil. l. 17. v. 71.* Africa bella. ¶ *Africus ventus*, qui ſæpius *Africus* abſolute dicitur, eſt is, qui Italiæ *Affrico, & Ponente Garbino*, & nautis Ultramontanis *Sud-Oueſt*: Græcis λίψ appellatur, ſpirans ab Africa inter Auſtrum, Zephyrum, contrarius Aquiloni flatu, ſed ſitu oppoſitus Vulturno in Orientem, & Coro in Septentriones. *Senec. l. 5. quæſt. nat. c. 17. Plin. 2. 47.* &c. Adjective Africæ procellæ, *Horat. l. 3. od. 29. h. e.* quas Africus ventus movet.

A N T E S G.

* Agăga, æ, m. *ruffiano, vizioſo*, leno, catamitus. In gloſſis Iſidori legitur *Agagola* ſeu *Agagula*, quæ vox forte ab *agaga* diminutivum eſt. *Petron. in frag. Tragur. c. 69. Burman.* Ubi alii leg. *harpaga* vel *apaga* latro, fur: alii *agapa*, amaſius.

Agallŏchum, n. 2. *legno aloe*, אהלים, Gall. *aloe*, ἀγαλλοχον, lignum aloes arb. maculis quibuſdam diſtinctum, odore jucundiſſimo, guſtu ſubamaro, oris graveolentiæ maxime conducens.

* Agalmata, ἀγάλματα, *ſtatue*, ſigna. *Capell. l. 6. initio.*

Agamemnon, m. 3. Ἀγαμέμνων, Atrei, & Aeropes filius, frater Menelai. Rex Mycenarum, qui in ea expeditione, quam Græci ob Helenæ raptum adverſus Trojanos ſuſceperant, univerſi exercitus dux eſt declaratus. Quo in bello decimo demum anno victoria potitus, ubi primum in Græciam rediit, a Clytemneſtra uxore adjuvante Ægiſtho (qui cum illa abſente viro adulterii conſuetudinem habuerat) eſt interfectus, relicto filio Oreſte, qui poſtea indignam patris necem ulciſcens, matrem una cum adultero interemit. *Sen. in Agamemnon. & Eurip. in Oreſte.* ¶ Dicitur etiam *Agamemno* in recto caſu ſingulari. *Stat. l. Achil. v. 34.*

Agamemnonides, æ, maſc. filius, vel nepos Agamemnonis. *Serv. ad Æn. 4. v. 471.*

Agamemnonius, a, um, adject. poſſeſſiv. *Virg. 6. Æn. v. 838.* Erutet ille Argos, Agamemnoniaſque Mycenas, & *l. 3. v. 54.* Res Agamemnonias, victriciaque arma ſecutus.

Agămus, i, m. ἄγαμος, qui nunquam uxorem duxit, *Hieronym. adverſ. Jovin. 1. 8.*

Aganippe, pes, f. g. Ἀπιπποκρήνη, Ἀγανίππη, fons Bœotiæ a Cadmo monſtratus, Muſis ſacer, quem Poetæ fabulantur factum eſſe Pegaſi equi alati unguilis. *Claud. paneg. Mall. Theodor. v. 272.* Concinuit felix Helicon, fluxitque Aganippe largior. *Virg. Ecl. 10. v. 11.* Nam neque Parnaſi vobis juga, nam neque Pindi Ulla moram fecere, neque Aonia Aganippe.

Aganippeus, a, um, adject. *Propert. 2. El. 3.* pars Aganippeæ ludere docta lyræ.

Aganippis, idos, patronym. *Ovid. Faſt. 5. v. 7.* Dicite, quæ fontes Aganippidos Hippocrenes. Ubi *Hippocrene Aganippis* cognominatur, non quod non differant, ſed quia vicini ſunt, & ejuſdem naturæ, uterque enim inſpirationem facit litteratum, ut *Colin. c. 7.* ſcribit.

* Agăpe, ἀγάπη. *Amore, conviti caritatevoli. Tertull. paſſim.*

* Agapētæ, ἀγαπηταί, Clerici vel Monachi contubernales cum feminis degentes. *Hieron. ep. 22. ad Euſt. c. 5. V. Muratorium Diſquiſ. de Agapetis.*

Agaricum, *agarico*, Ger. *dannenſchwam*, ἀγαρικόν, fungus eſt in arboribus naſcens, & colore candido, medicinæ vim habens. Naſcitur circa Boſphorum, & in Gallia Ciſalpina. *Plin. l. 25. c. 9.*

Agāſo, onis, m. 2. *aſinajo, mulattiere*, נהג חמור או התמור, Ger. *ein viehtreiber, eſeltreiber*, Gal. *mulatier, palafrenier*, Hiſp. *harriero*, ὀνηλάτης, equorum, vel aſinorum ductor. *Liv. l. 45. c. 5.* Duo equi phalerati cum Agaſonibus. Adde *Apulej. l. 6. & 7. Met.*

Agathodæmon, is, m. 3. ἀγαθοδαίμων, bonus genius. *Lamprid. in Heliogab. cap. 28.* Draconculos Ægyptii agathodæmonas vocant. Ubi notat *Caſaubon.* Phœnices divini aliquid ſerpentibus attribuiſſe.

Agatyrſi, m. 2. ἀγάθυρσοι, populi Scythis vicini, qui, ut inquit Hier. multum habent auri ſine avaritia, ſine invidia. Hos *Plin. l. 4. c. 22.* ſcribit habere capillos cæruleos. Poetæ pictos vocant, quoniam verſicoloribus veſtibus induuntur. Dicti ſunt Agathyrſi ab Agathyrſo Herculis filio. *Virg. Aen. 4. v. 146.* Cretenſque, Dryopeſque fremunt, pictique Agathyrſi. *Mela l. 2. c. 1.* eos ſic deſcribit. Agathyrſi ora artuſque pingunt, ut quiſque majoribus præſtat, ita magis, minuſve: cæterum iiſdem omnes notis, & ſic ut ablui nequeant.

Agāve, filia Cadmi, & Hermiones, & uxor Echionis, quæ in furorem verſa Pentheum ſilium ſuis manibus dilaniavit. *Ovid. Met. 3.* ¶ Agave præterea fuit Statii poetæ tragœdia, in qua de Agave & Pentheo meminit. *Juven. ſat. 7.* Intactam Paridi niſi vendat Agavem.

Age, *orsù, or via*, הבה, נא, Ger. *wolan*, Gall. *orſus, courage*, Hiſp. *ea pues, φέρε, φέρε δή* adv. adhortantis, & ſingularem, & pluralem numerum deſiderat, *agite*, plural. *agedum*, utrumque. *Cic. pro Syll. c. 26.* Agedum, conferte cum illius vita, &c. *Id. pro leg. Man.* Age vero, cæteris in rebus conſiderate. Et cum prima perſona plur. num. *Id. pro Roſc. Amer.* Age nunc Roſcii factum conſideremus. *Liv. l. 1.* Agitedum, ite mecum. ¶ Age interdum eſt corripientis. *Ter. in Adel.* Age, ſcis quid loquar? ¶ Interdum pro dic, *dimmi. Ter. Adel.* Age, novi tuum animum. Ubi Donatus. Age, nunc verbum eſt ſignificans, Dic, quia jam prope eſt, ut conſentiat perſuadenti. ¶ Interdum conſentientis, *baſta. Ter. in Adel.* Age age, traducantur Bacchis. ¶ Interdum excitandi, & plerumque poſt Nunc apud Poetas ponitur. *Virg. Georg. 4.* Nunc age, naturas apibus, quas Jupiter ipſe addidit, expediam. ¶ Tranſlonibus etiam inſervit, & variis particulis jungitur, *vero, jam, nunc, porro, ſane, dum*, de quibus exempla paſſim occurrunt. ¶ Age ſane: affirmandi vim habet. *Liv. l. 1. c. 57.* Incaluerant vino, age ſane: omnes citatis equis advolant Romam. ¶ Agite, fere ſecundis imperativi perſonis additur. *Liv. l. 7. c. 34.* Agitedum ite mecum. *Virg. Aen. 1. v. 627.* Quare agite, o juvenes, tectis ſuccedite noſtris. ¶ Ageſis. V. ſuo loco.

Agĕa, f. 1. πρόπυλαια, via in navi dicta, quod in ea maximæ quæque res agi ſoleant. *Enn.* apud *Iſid. 19. Orig. c. 2.* Multa foro ponens, ageaque longa repletur.

* Agēdum. V. Age.

Agelades, æ, ſtatuarius, olym. 78. apud *Plin. l. 24. c. 8.* de quo & *Col. l. 10. de cultu hort. v. 29.* Nec Polyclerea, Nec Pragmonis, aut Ageladæ Arte laboretur.

Agelastos, ab a, & γελάω, mœſtus, & ſine riſu. Hoc nomine dictus eſt Craſſus cyrus Craſſi a Parthis interempti, quem tradunt ſemel tantum in vita riſiſſe. *Cic. 5. de Fin. c. 30.*

Agellŭlus, dimin. ab agellus. Habent hanc vocem *Catull. carmine 20.* (*in Catal. Virg.*) quod incipit *Hortorum Deus*, & *Symmach. l. 2. ep. 30. & Arnob. l. 1. p. 12.*

Agellus, m. 2. *campicello, campetto*, γήδιον, dimin. ſignificat parvum agrum. *Ter. in Adel. 5. 8.* Agelli eſt hic ſub urbe paulum.

Agēma, atos, n. 3. *ſquadra*, אגפים, Ger. *hauffen, flugel*, ἄγημα; agmen. *Arrianus* ſcribit, alam equitum fuiſſe, quæ dicebatur ἄγημα; quamquam & de peditibus dici agema, idem teſtatur. *Liv. l. 42. c. 51.* Delecta & viribus, & robore ætatis ex omni cetratorum numero duo erant agemata: hanc ipſi legionem vocabant. Numerus militum incertus erat. ¶ *Liv. l. 37. cap. 40.* millenarium ferme fuiſſe, ait *Diodor. Sicul. l. 19. c. 27. & 28.* CL. & CCC. militum ponit.

* Agenealogētus, ἀγενεαλόγητος, ſine genealogia, h. e. cujus parentes aſſignari non poſſunt. *Tertull. lib. de Præſcrip. in fine.*

* Agenētos, ἀγένητος, non generatus. Unus ex Æonibus Valentini. *Tertull. adv. Valent. c. 35.*

Agēnor, m. 3. ἀγήνωρ, nomen Regis Phœnicum, & Beli filii. Hic genuit Taygetam, & Europam filias, filios vero Cilicem, Cadmum, & Phœnicem. Ex ejus nepotibus fuit Dido, quæ Carthaginem condidit. ¶ Hoc etiam nomine dictus fuit filius Antenoris Trojani.

Agenoreus, a, um, adj. ab Agenore. *Sil. Ital. l. 1. v. 15.* Agenoreæ arces. *h. e.* Carthago. Et *l. 17. v. 58.* Litora Agenoreæ tenuerunt perfida terræ.

Agenoria, Dea induſtriæ, ſic appellata, quod ad agendum excitet. Vocatur & *Agerona*, fanumque habet in Aventino. *Auguſt. l. 4. de C. D. c. 16.*

Agenoriădæ, Phœnices, ſeu Carthaginenſes, ſic dicti a nomine Regis ſui Agenoris.

Agenorĭdes, æ, Ἀγηνορίδης, Cadmus Agenoris fil. *Ovid. Met. 3. v. 7.* Profugus patriamque iramque parentis Vitat Agenorides.

Agentes in rebus, quorum in Codice ſæpius, & alibi mentio fit, officii erat genus ſub Imperatoribus, qui mittebantur per provincias, ut curſui publico, & vehiculariæ rei, importandiſque frumentis præeſſent, rimarique ſecreta domorum, omnia ad Principes, quæ reperiſſent, referrent: frumentarii antea dicti, item Curioſi. *Aug. 8. Conf. c. 6.* Erat autem ex eis, quos dicunt Agentes in rebus. ¶ Agentes etiam dicti ſunt Agrimenſores. *Hyg. apud Rigal. p. 188.* de conſtituendis limitibus. Plurimum agentibus præſtat acti limitis perpetua rectura. V. *Curioſus.*

Ager, gri, m. 2. *campo, poſſeſſione*, שדה, Ger. *feld*, Gal. *champ*, Hiſp. *campo*, ab ago is, quod in eo aliquid agatur, vel (ut *Donatus* inquit) quod in eo multa ſint agenda. *Quintil.* autem *l. 1.* ſcribit, Græcum eſſe. Nam ἀγρὸς Latine rus dici poteſt. ¶ Significat autem quandoque circumjectam territorium alicujus urbis, ſeu provinciæ, χώρα, *territorio. Sal. in Cat.* Reliquos Catilina per montes aſperos in agrum Piſtorienſem abduxit. *Cic. Agr. 3. c. 2.* Ita latum eſt, ut melior tui ſoceri fundus Irpinus ſit, ſive ager Irpinus (eorum enim poſſidet) quam meus paternus. Adde in *Piſon. c. 2.* ¶ Includit in ſe nemora, ſaltus, paſcua, lacus, flumina, & omnia, quæ in territorio illo ſunt. Et ea ſignificatione vix unquam reperitur pluraliter. ¶ Quandoque ſignificat prædium ruſticum, *villa. Ter. in Eun. 5. 6.* Ex meo propinquo rure hoc capio commodi, &c. Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. ¶ Quandoque ſignificat certam fundi partem. *Col. l. 1.* Ubi ſeculo colitur ager, compendium affert. *Liv. l. 4.* Peſtilentem annum inopia frugum, neglecto cultu agrorum, excepit. ¶ Ager colonus. *Cic. de leg. Agrar.* Cognoſcerent, qui ager colonus eſſet. Viderur eam agri partem ſignificare, quæ propiie ad arandum accommodata eſt, & alio nomine arvum dicitur. ¶ *Agrum imbecilliorem eſſe, quam agricolam*; proverbium fuit apud Afros celebre, teſte *Col. l. 1. c. 3.* Quod *Virg. Georg.* ſic extulit: Laudato ingentia rura, exiguum colito. Cerrum enim eſt, plus redditurum anguſtum agrum, qui diligenter colatur, quam amplum, qui negligentius. ¶ Ager bonus, rudis, effœtus paſſim apud ſcriptores. Ager mundus puruſque, h. e. ſine arboribus, apud *Gell. l. 19. c. 12.*

Agerāton, ἀγήρατον, herba eſt ferulacea ad duorum palmorum altitudinem excreſcens, ſimilis origano, florem ferens bullis aureis non abſimilem, ita dicta, quod non facile marceſcat. Vide *Plin. l. 24. c. 4.*

* Ageratos, ἀγήρατος, qui non ſeneſcit. Unus ex Æonibus. *Tertullian. adv. Valent. c. 8.*

Agerona. V. Agenoria.

Ageſilāus, m. 2. ἀγησίλαος, Lacedæmonius, Archidami filius, qui poſt mortem Agidis fratris ſui Rex conſtituratus, Tiſſaphernem in Aſia, qui principatum tenebat inter Perſas, vicit, & Athenienſes, & Bœotios apud Coroneam urbem Peloponneſi. Brevi ſtatura corporis, & altero pede claudus fuit, ſed rara virtute præditus. Vitam ejus vide apud Plutarch. ¶ *Ageſilaus* etiam dictus eſt Pluto. *Lactant. l. 1. c. 11.* Regnum Orbis ita partiti ſunt, ut Orientis Imperium Jovi cederet, Pluroni, cui nomen Ageſilao fuit, pars Occidentis. Sic autem cognominatus eſt Pluto, παρὰ τὸ ἀγεν ὡς λαὸς. Aliqui tamen pro Ageſilao leg. Agelaſto. Sed *nihil in Lactantio* immutandum cenſet *Iſaus in not. ad eund.* & *Cæl. Rhodig. l. 10. lect. Antiq. c. 18.*

Agĕſis, ersis, adv. excitandi, ex particula *ſis*, pro ſi vis, quæ verbis imperativi modi apud veteres addebatur. *Lucret. l. 1.* Nunc ageſis, quoniam doceui, &c. Adde *Cic.*

Agnāſcor, l. 3. Lucret. ¶ Interdum disjungitur. *Cicero Roſc. Amer. c. 16.* Age nunc, refer animum iis ad veritatem.

Aggarrio, & Adgarrio, is, a. ad aliquem garrio. *Martian. Capell. initio l. 1.* Nugulas ineptas aggarrire non perferens.

* Aggelo, V. Adgelo.

Aggemo. V. Adgemo.

Agger, ris, m. 3. *argine*, מילה, Ger. *ein ſchutte, deich, wucher, damm*, χῶμα, ſed duplex gg, ſignificat proprie lapidem, aut terræ congervationem, ut ſit tumulus ad arcis cujuſpiam expugnationem, impropriè dicitur cujuslibet rei congervatio, unde foſſæ, aut valles impleri poſſunt. Quin *Servius* & muros, & munimenta aggerem dici vult. *Virg. 1. Æn.* Quin intrant portas, atque ipſis pulcha minantur aggeribus murorum. ¶ Dicitur etiam agger mediæ viæ eminentia ex aggeratis lapidibus ſtrata. *Id. Æn. 5. v. 273.* Qualis ſæpe viæ deprenſus in aggere ſerpens. Onomaſticum vetus *Petri Daniel. apud Turnebi. l. 21. Adverſ. c. 5.* Agger, ſtrata via publica. V. *eund. Turneb. l. 11. c. 6.* ¶ Eſt etiam agger, ipſa materia, ex qua agger exſtruitur, puta glebæ, cæſpites, quin & ligna, & ſtipites; unde & cremati poterat. *Cæſ. l. 1. B. G. l. 2. c. 20.* Qui paullo longius aggeris petendi cauſa procederant. Et *l. 7. c. 58.* Cratibus, ac aggere paſſuum explere. ¶ Poetice intedum ponitur pro monte. *Virg. 6. Æn. v. 831.* Alpini aggeres. *h. e.* Alpes. *Sen. in Herc. Oet. v. 168.* Theſſalici aggeres. *h. e.* Pelion, Oſſa, & Olympus. ¶ *Mons. Aſcend. l. 2. c. 14. v. 176.* aggerem Milviani dixit, pontem intelligens.

Aggerātim, adv. quaſi cum aggeratione. accurratim. *Apulej. l. 4. de A. P. 145.* Eſtuac poterat incondite, pulmentis acervatim, panibus aggeratim, poculis agminatim ingeſtis.

Aggeratio, onis, verbal. actus aggerandi, vel agger. *Vitruv. l. 10. c. ult.* Naves ſuper aggerationem, quæ iterat ſub aqua, federunt. Et *Juſtin. l. 2. c. 1. n. 20.* Quæ aggerationibus regum, ſive Niſi tuimentis limum, recentiſſima videatur. ¶ Ubi al. leg. *exaggerationibus.*

Aggerātus, a, um, ex aggere factus, aggerando terram factus. *Tacit. Ann. 1. c. 63.* Trames inter paludes aggeratus.

Aggĕro, as, a. 1. *accumulare*, כנס, גבר, Ger. *zuſammen hauffen*, Gal. *amaſſer, amonceler*, πολυάτειν, ab agger, ſignificat accumulo. Unde arbores aggerare, vel aggerare circa arbores terram eſt, cum poſt hyemem, æſtate jam inflante, terram circumfundimus, & veluti circummuniminus, ne calore nimio radices exareſcant, *incalzare. Col. l. 11. c. 2.* Omnes arbores fructiferæ circanfoſſæ aggerari debent. ¶ Per metaphoram aggerare pro augere, & aggravare ponitur. *Virg. 11. Æn.* His onerat dictis, atque aggerat ira. ¶ Aggĕro, is, eſſi, eſtum, erere, ex *ad*, & gero, cumulo, gerendo adjungo, juxta gero, *porre a canto, aggiungere portando*, חלל, Ger. *nebeu ſetzen, herzu tragen*, Gal. *amaſſer*, Hiſp. *amandir*, ἐπιφέρω, προσφέρω. *Virg. Æn. 3. v. 63.* Ingens aggerirur tumulo cellus. ¶ Interdum eſt ſimpliciter addere. *Plaut. Rud. 5. 2. 27.* Siquidem mihi ultro his aggerunda eſt aqua. Et in *Caſina.* To aggerunda aqua curvum faciam probe. In utroque autem reſpexit ad mulctarum aſſerendæ quæque ea piam, & quaſi cumulum. ¶ Aggerere falſa apud *Tac.* hoc eſt falſa falſis cumulare. Aggeſtĭo, onis, aggeratio, *muchio di terra, o d'altro. Pallad. l. 12. c. 15.* Aggeſtione tectæ trabes.

Aggeſtus, i, m. vel Aggeſtum, ti, n. ſubſtructio militaris ex aggere facta. *Ammian. l. 19. c. 8. (al. 16.)* Ex aggeſtis erectis intrinſecus. Adde *l. 20. c. 11. (al. 31.)*

Aggeſtus, us, ui, idem quod aggeſtio. *Tacit. Annal. 1. c. 35.* Aggeſtu, *h. e.* coactione, collectione (militum.)

Aggeſtus, a, um, nomen ex partic. ab aggero, accumulatus, acervatus. *Martial. l. 8. ep. 57.* Aggeſta contumulavit humo.

Agglomĕro, as, a. 1. *aggiugnere*, לגלג, Ger. *auffwinden, herzufugen*, συναγείρω, a glomero, quod a glomus, ſeu glomer deducitur. *Virg. 2. Æn.* Et lacteri agglomerant noſtro. *h. e.* adjungunt quaſi globum facturi. *Id. Æn. 12.* Denſi cuneis ſe quiſque coactis Agglomerant. *h. e.* denſantur ut cuneatim dimicent. *Serv.*

Agglutĭno, *congiungere*, הרביק, Ger. *anleimen*, προσκολλάω, ad aliquid glutino, copulo. *Plaut. in Aul.* Mihi ad malum malæ res plurimæ ſe agglutinant. *Cic. l. 16. Attic. ep. 6.* Novum proœmium exaravi; tibi miſi: tu illud delocabis, hoc agglutinabis. ¶ Sed hæcenus translate. Proprie autem eſt glutino conjungere, ut charram, & alia ejuſmodi. Quin & pro ferruminare uſus eſt *Plin. l. 33. c. 5.* Chryſocollam & aurifices ſibi vendicant agglutinando auro. Sic *l. 35.*

Aggravātus, a, um, *aggravato*, gravis factus. *Sueton. Aug. c. 98.* Aggravata valetudine ſuccubuit.

Aggravĕſco, is, ere, gravis fio, aggravor, *divenir grave, o peſante. Ter. Heaut. 1. 2. v. 2.* Ne Philumenæ magis morbus aggraveſcat. *Cic. 3. Tuſc. c. 31.* Aggraveſcens vulnus.

Aggrāvo, a. 1. *aggravare*, הכביד, Ger. *beſchwaren*, ἐπιβαρύνω, valde onero, vel valde gravis ſum, & moleſtus, affligo. *Plin. l. 12. c. 17.* Odor aggravans capita, ſed citra dolorem. Aggravare idus, idest graviores facere, apud *eund. l. 28. c. 4.* Aggravare reum argumentis. *Quintil. l. 5. c. 7.*

Aggredĭor, eris, eſſus ſum, *d. 3. aſſalire*, החל, נגש, Ger. *zu einem gehn*, irem *einen angreiffen, anfallen*, Gal. *aſſaillir*, Hiſ. *acometer*, ἐπιμι, προσέρχομαι, ex *ad*, & gradior, proprie eſt aliquem adire. *Plaut. Curcul. 2. 3. v. 59.* Forte aſpicio militem: hominem aggredior. Sic Aggredi aliquem de re aliqua, apud *eund. Merc. 2. 3. v. 50.* Sic Ora, qua aggrediar mare, apud *eund. Menæch. 2. 1. v. 12.* ¶ Aggredi aliquid, & ad aliquid eſt incipere, tentare, conari, *principiare, intraprendere*, ἐπιχειρέω. *Cic. Offic. 1. c. 21.* In omnibus negotiis, priuſquam aggrediare, adhibenda eſt præparatio diligens. Et *de Cl. Orat. c. 37.* Aggredi ad dicendum. *Aug. 8. Conf. l. 2. ep. 12.* Aggredi ad hiſtoriam. Et ſinc præpoſit. *Hirt. B. Alex. c. 5.* Opus magnum & difficile aggredi. ¶ Et cum infinito. *Cic. Offic. 2. c. 1.* De quibus dicere aggrediar. ¶ Significat ſæpe, ex inſidiis, & per vim aliquem adoriri, *aſſalire*, ὡσβιάζω, ὡσβάλλομαι. *Salluſt. in Catil. c. 63.* Et lateribus ceteros aggreditur. ¶ Paſſive adhibitum inquit *Priſcianus l. 8. a Cic. ad Nep.* Ut re a fictis aggrediere donis.

Aggrĕgo, as, a. *congregare*, אסף, דקרעיל, Ger. *zuſammen ſetzen, verſammlen*, ἐπισυνάγω, congregare, & quaſi in unum gregem contrahere. *Cic. in Catil. 1. cap. penult.* Si eodem ceteros naufragos aggregaverit. ¶ Translate pro adjungere. *Cæſar. 6. B. G.* Qui ſe ad eorum amicitiam aggregaverant. Sic aggregare in numerum. *Cic. pro Murena.* Aggregare filium eodem crimine ad Patris interitum. *Id. in Vatin. c. 10.*

Aggreſſĭo, f. 3. *aſſalto*, פגע, Ger. *anfell, angriff*, ἐπιχείρησις, verbale. *Cic. in Or. c. 15.* Cum animos prima aggreſſione occupaverit.

Aggreſſor, otis, *aggreſſore, aſſalitore*, qui adoritur. *Juvenens in Matth. c. 12. v. 20.* Ni pejus aggreſſor cuſtodum brachia nobis vinciat. *Ulp. l. 1. ff. de S. C. Silan.* Veluti ſi quis exclamavit, aut terruit aggreſſores.

Aggreſſūra, æ, f. 1. invaſio ex inſidiis, qualis latronum, aut conſpiratorum, *aſſalto a tradimento*, קרבה, ἐπιχείρησις. *Ulpian. l. 3. ff. de Senatuſc. Silan.* Si cum domini aggreſſuram pateretur, uni ſervus opem tulit, &c. *Id. l. 10. 1. 2. l. 4.* Si quid facrilegio quæſtum erit, aut latrocinio, aut aggreſſura. *Pro aſſaſſinio.*

Aggreſſus, us, ui, ſubſt. idem quod aggreſſio, actus incipiendi rem aliquam. *Firm. l. 2. c. 10.* Jupiter inconſultum fecit rerum aggreſſum, atque difficilem operum exitum. ¶ Item invaſio. *Ulpian. Dig. 36. 1. 17. 5.* Si naufragio, vel aggreſſu perierit.

Aggreſſus, a, um, partic. verbi aggredior. *Virg. 2. Æn. v. 165.* Palladium evellere aggreſſi. *Juſtin. l. 2. c. 8.* Inopinantes aggreſſus delevit. ¶ Paſſiva ſignificatione. *Juſtin. l. 7. c. 6.* Facillimis quibuſque aggreſſis, *aſſaliti, tentati.*

Aggrettus, partic. pro aggreſſus. *Enn.* Aggrettus fari.

Agilis, le, adj. ab ago, qui, vel quod facile agitur, ſeu movetur, *agile, leggiero*, חש, קל, מהיר, Ger. *ſchnell, hurtig, kug*, ἀστραπηφόρος, γοργός. *Senec. Med. v. 787.* Video Triviæ currus agiles. Sic dextram agilem, curſus agiles dixit *Stat. 5. Syl. 1. 10. & 4. 3. 32.* Agilis claſſis apud *Liv. l. 30. c. 10.* ¶ De homine quando dicitur, acrem, celerem notat, & promptum ad agendum, *deſtro, agile, pronto, ſnello*, & qui corpore eſt expedito, ἐλαφρός. *Horat. l. 1. ep. 19. v. 89.* Oderunt agilem gnarumque remiſſi. *Senec. de Tranquill. animi, c. 2.* Natura humanus animus agilis eſt. *h. e.* agendi cupidus. ¶ Superlat. *Agillimus*, & *Agiliſſimus* afferuntur a veteribus Grammaticis, ſed fine exemplis idoneis.

Agilitas, f. 3. *deſtrezza*, קלות, פחז, Ger. *behendigkeit*, Gal. *agilité*, Hiſ. *ligereca*, ἐλαφρότης, mobilitas, dexteritas, corporis celeritas. *Col. l. 1.* Ejuſdem agilitatis homo frugi melius, quam nequam facier. ¶ Agilitas naturæ, ſc. cum faciles motus capit, apud *Cic. Act. 1. 1. ep. 17.* agilitas navium, apud *Liv. l. 26. c. 51.*

Agiliter, *deſtramente*, בקלות, Ger. *fertiglich, behendiglich*, agilius, agillime, ideſt, *Tom. I.*

cum agilitate. *Tacitus l. 14. c. 2.* Agiliter præterito Calycadni flumine ponte. *Sil. l. 7. v. 2.* Ut torum ſpatium bos agilius emitatur.

Agina, æ, foramen in ſuperiori libra, in quo vertitur æquilibrium, *ſcia vertina, foramo in cruſta ſuperna della bilancia*, ab agendo dicta. *Turneb. adv. Horiz. c. 41.* In centrum partem prenus, & præceps, medius, quod ajunt, agine æquilibrato impetu feriebatur.

Aginātor, qui parvo lucro movetur, nomen ab agina tractum, quæ minimo pondere huc, atque illuc impellitur. *Feſtus* in voce *Agitator.*

Agitpēdes, referente *Feſt. Pomp.* in dictione *Podarius*, a Lucilio dicti ſunt Senatores, qui in Senatu quidem ſolebant, verum ſententiam non rogabantur, ſed in aliorum ſententiam pedibus ibant.

Agis, vel Agides, ἄγις, Lacedæmonionum Rex, qui cum Athenienſibus cruentiſſima bella geſſit. A tuis tandem civibus in carcere necatus eſt, quod Lycurgi leges reducere, & bona publicare vellet. *Plutarch. & Cic. 2. Offic.*

Agitabilis, le, adject. qui facile agi poteſt, agilis, *agitabile. Ovid. 1. Met. v. 75.* agitabilis aer.

Agitatio, onis, *movimento, agitazione*, תנועה, תנע

Agniculus, diminut. ab agnus, *agnellus*. *Arnob. l. 7. p. 219.* Centum cædat boves, totidemque cum agniculis suis mares.

Agninus, a, um, adject. quod ad agnum pertinet, ut agnina caro. Coagulum agninum. *Plin. l. 30. c. 13.* ¶ Apud *Plaut. in Pseud. 1. 3. 85.* Agninis lactibus canem alligare, *id est*, intestinis. ¶ Agnina absolute, idest agnina caro. *Horat.* Tabulas cœnabat omasi, villis & agninæ.

Agnitio, *f. 3. verbale*, *reconoscimento*, *cognizione*, הכּרה, Ger. *erkenntnus*, ἐπίγνωσις, *Cic. de Nat.* Quædio ad agnitionem animi pulcherrima. ¶ Volunt aliqui differre a *cognitione*, sicut a cognosco, agnosco. V. Agnosco.

Agnitionalis, le, adject. ad cognitionem pertinens. *Tertull. adv. Valent. c. 27.* Substantivalis, *non agnitionalis forma*.

Agnitus, a, um, nomen ex partic. ab agnosco, *riconosciuto*. *Valer. Flac. 4. v. 437.* Expectata manus, nostrisque, ait, agnita votis. *Pomp. Dig. 40. 14. 3.* Agniti natales, *riconosciuti per legittimi*.

Agnomen, n. 3. *supranome*, שם, כנוי, Ger. *zunam*, *der nam vom geschlecht*, ἐπώνυμίον, nomen, quod est extrinsecus aliqua ratione, vel casu quæsitum, & ad ultimum adjicitur, ut Africanus: sed vox hæc caret auctore certo & idoneo. Nam quod affuri soler ex *Cic. 2. de Inv. c. 9.* nullum est. in *Ovid.* autem *de Ponto l. 3. el. 2. & in Capitol. de Vero c. 3.* legendum est *ad nomen* per voces duas.

Agnomentum, i, n. 2. idem quod agnomen. *Apul. Apol. p. 310.* agnomenta ei duo indita.

Agnominatio, onis, *f. 3.* παρονομασία, figura, quæ similitudine litterarum deflectit vocem in contrarium, ut illud *Ter. And. 1. 3. 13.* Præcipio est amentium, non amantium. Et *Cic. in Ver.* Sicilia te non prætorem, sed prædonem habuit. *Aulle. ad Hor. l. 4. c. 21.* Hæ sunt agnominationes, quæ in litteratura brevi communatione, aut productione, aut aliquo hujusmodi genere versantur. Adde *Quinct. l. 9. c. 3.* ¶ Legitur & *annominatio*.

* Agnos, i, *agnocasto*, ἄγνος, genus viticis, de quo *Pl. l. 24. c. 9.*

Agnoscibilis, le, adject. qui agnosci potest. *Tert. de Resurr. Carn. cap.* 55. Lineamento Petro agnoscibilia servaverat.

Agnosco, is, ovi, agnitum, & agnētum, *riconoscere*, *conoscere di nuovo*, ירע, הכּיר, Germ. *erkennen*, γι ϖσκω, ex ad, & nosco, euphoniæ causa d in g mutato, Recognosco, & proprie de iis quæ antea vidimus, & novimus. *Virg. Æn.* 5. Agnoscitque suos, lætusque ad mœnia ducit. ¶ Differe a cognosco, quod proprie dicitur de rebus ante non cognitis. *Id. Ecl.* 4. Incipe, parve puer, risu cognoscere matrem. ¶ Interdum tamen unum pro altero ponitur. *Ter. Eun.* 5. 2. 7. Ita misserimus fui fugitando, ne quis me cognosceret. Ubi Donat. ἀναγνωρίζειν notat, & pro *agnoscere*, *cognoscere* dixit. Sed *cad. fab.* 5. 3. 12. Cognitionem pro agnitione dixit. ¶ Ponitur etiam pro approbare, admittere. *Cic. pro Mil. cap.* 14. Cum totius Italiæ consensus facti illius gloriam libens agnosceret. *Paul. Dig.* 5. 2. 23. Agnoscere voluntatem alicujus. ¶ *Agnoscere filium*, est eum tamquam suum, & legitimum cognoscere. *Suetan. in Aug. c.* 65. Ex nepte Julia post damnationem editum infantem agnosci, aliique vetuit. ¶ *Agnoscere bonorum possessionem* apud JCtos est eum ut ad se pertinentem cognoscere & sibi adsciscere, *chiamarsi l' eredità*. *Cajus Dig. 26. 8. 11.* ¶ Agnoscere crimen, est fateri. *Tacit. Ann. 6. c. 8.*

Agnus, m. 2. *agno*, *agnello*, כבש, Ger. *lamb*, ἀρνὸς, fœtus est ovis, qui annum nondum egressus est. *Cic. de Sen.* Villa abundat porco, hædo, agno. *Agnum lupo eripere velle*, prov. est apud *Plaut. in Pœn. 3. 5. 17.* de conatu irrito. Est etiam *agnus* arbuscula quædam, qua viæ omnes ornabantur Athenis in festo Palladis: quam Latini a vinciendi usu viticem appellant. ¶ *Agnus famina* pro agna, est apud *Gell. l. 4. c. 3.* ¶ Ducitur autem agnus a græco ἀγνὸς, (unde & hagnus a quibusdam scribitur est: sed usus abstinentem sustulit) quod sit hostia pura, & immolationi apta,

Ago, is, gi, actum, *a. 3. fare*, *trattare*, *operare*, לעל, עשׂה, נהג, Ger. *thun*, *machen*, *verrichten*, Gal. *faire*, His. *hacer*, ἄγω, multa significat. Nam primo proprie est, ante se pellere, impellere, & de pecoribus armentisque dicitur. *Virg. Ecl.* 1. Capellas Protinus æger ago. ¶ Deinde pertinet ad omnes actus humanos. Nam qui fodiet, qui stat, qui cogitat, qui jacet, qui moritur, aliquid agere dicitur. Quin ipsum vivere, est agere: unde dicimus, Vitam agere, ætatem, ævum &c. & agere abolitæ. *Tacit. Ann. 3.* Apud illos homines, qui tunc agebant. ¶ Itaque significat facere, operari, πράττειν, ἀγωνίζεσθαι. *Plaut. in Amph.* Dum hæc agunt ur, ¶ Quandoque impellere, *spingere*. *Lucil. l. 6.* Homines in omnia facinora præcipites agant, ¶ Quandoque dicere, *dire*, *Id. ib.* Est ne hic ipsus, de quo agebam? ¶ Quandoque cogitare, *considerare*. *Virg. Ecl. 9.* Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipse voluto. ¶ Quandoque repræsentare, unde *actores* in scena dicuntur. *Cic. pro Rosc. Com.* Ballionem illum cum agit, agit Chæream. ¶ Quandoque emittere. *Plin. l. 16. c. 31.* Robora suas radices in profundum agunt. ¶ *Agi*, & *ferri* pro diripi adhibetur in re militari. *Liv. l. 48.* Tum demum fracta pertinacia est, cum ferri, agique res suas viderunt. ¶ Quandoque ire, incedere, *andare*, βαίνειν. *Pompon. Mela*, Nudi agunt, antequam puberes sint. ¶ Quandoque fungi officio. *Val. Max.* An scires Consul agere. Sed hoc in sensu usurpatur frequentius cum accusativo, subintellecto pronomine *me*, *se*, &c. quod etiam exprimi potest. *Hor.* Lætum agit convivam. ¶ Quandoque extendere, porrigere, *estendere*, ut, vera gloria radices agit. ¶ Quandoque sursum ducere ab imo pectore, unde & pro mori usurpatum est, addendo, animam. *Sen. ep.* 26. Cum animam ages. ¶ Quandoque applicare, seu admovere. *Cæs. B. G.* 3. Quibus fortiter resistentibus, vineas turresque egit. ¶ Quandoque agitare, *travagliare*. *Virg. 6. Æn.* Prodigiis acti cœlestibus ossa piabunt. ¶ Item *agere*, & *ferre*, est locutio tracta a Græcis, pro diripere, & populari, ἄγειν, & φέρειν, *mandare a ferro*, *e fuoco*. *Liv. l. 38. c. 15.* ¶ Item succedere, sive in bona conditione esse, aut mala. *Val.* Bene egisset Athenienses cum Miltiade, &c. ¶ Frequentius in hoc sensu usurpatur impersonaliter, ut Bene, melius, optime tecum agitur, Male mecum actum est, &c. *Cic. de Amic.* Cum illo quis nescit actum esse præclare, mecum incommodius? ¶ Actum agere, est, nihil agere. *Ter. in Phor.* Actum, ajunt, ne agas. Forma loquendi est a more judiciorum tracta. Quod enim jure semel judicatum fuerit, rescindi, & iterum agi non potest. ¶ Interdum ponitur pro vertere, *volgere*. *Virg.* Ipse ter adducta circum caput egit habena. ¶ Pro urgere, persequi, *cacciare*, *perseguitare*. *Id.* Pastor agens telis. ¶ Pro vehere, ducere, *menare*. *Varr.* Factolus aureas undas agens. Sic agere currus, agere navim, &c. ¶ Pro foras pellere, fugare, *cacciare*, ut *Virg.* Membris agit atra venena. ¶ Agere etiam ad lites, & judicia refertur, ut agere furti, actionem furti intendere, *accusare*. *Cic. pro Quinct.* Ex sponso egit, ¶ Agere reum, est accusare. Peragere reum, est condemnare. *Vellej. 2. 45.* ¶ Agitur res nostra, vel de re nostra agitur, est, ad nos pertinet, vel res nostra in discrimen adducitur. *Cic. pro Sex. Rosc.* Tua res magna agitur. *Id. de Amic.* In quibus eorum de capite agatur, aut fama. ¶ Agere cum populo, erat vocare populum ad consilium, vel comitia, vel rogare populum, ut suffragiis suis aliquid juberet, aut vetaret. Agere ad populum, erat loqui ad populum, ¶ Agere forum est jura reddere, & causas audire. *Cic. Fam. ep. 6. l. 3.* ¶ Agere viam est sibi aperire per loca invia, *farsi la via*. *Virg. 3. Æn.* Alpheum fama est huc Elidis amnem occultas egisse vias. ¶ Habet etiam hoc verbum maximum usum in sacris. Agere enim dicebantur qui mactabant victimas, seu jugulabant. Ministri enim seu Popæ non nisi jussi forebant hostiam. Itaque cum accincti quærerent, utrum agere deberent, hoc est munere suo fungi, dicebant, *Agon'* ex quo Agonalia dicta. *Ovid. 1. Fast. v. 317.* Qui (Minister) calido strictos tinxerus sanguine cultros, Semper, Agatnè, rogat, nec nisi jussus agit. ¶ Est etiam agere, profiteri, ut agere Medicum, Patronum, Judicem. Sic agere amicum, dixit *Tacit. hist. c. 30.* ¶ *Id age ut*, elegans est formula, qua studium, conatus, consilium significatur, *procurare con ogni studio*, *tentare di* &c. *Cic. 4. Catil. c. 6.* Id egerunt, ut gentem Allobrogum in vestigiis hujus urbis collocarent. ¶ Item exigere. *pretendere*. *Ter. Adelph.* Non necesse habeo omnia pro meo jure agere. ¶ Item gubernare, regere. *Virg. Æn.* 1. Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur. ¶ Agere cum aliquo, est alloqui, tractare, vel suadere. *Cic. de Amic.* Cum sæpe mecum ageres, ut de amicitia aliquid scriberem. Sic agere causas &c. *trattar cause*. *Id.* ¶ Regit etiam ablat. cum præposit. *de*, ut agere de pace, agere de bello, *trattar di pace*, &c. *Cic. Fam. 2. ep. 15.* Non potuit accuratius agi, quam actum est a te cum Curione de supplicatione. ¶ Agere se, est aliquo concedere, *portarsi in qualche luogo*. *Plaut. Most. 1. 4. 28.* Unde agis te? *Ter. And. 4. 2. 25.* Quo hinc te agis? Sic *Virg. Æn. 8. v. 465*, Æneas se maturinus agebat, *h. e.* mane incedebat egressurus. ¶ Interdum agere, est morari, manere, *trattenere*, *fermarsi*, *abitare*. *Virg. 5. Æn. v. 51.* Getulis agerem si Syrtibus exul. Sic peregre agere, rure &c. ¶ Denique inter homines agere, id est mori.

Tac. ¶ Agere etiam est Oratoris recitantis, pronuntiantis, repræsentantis, unde actio oratoria, *recitare*, *pronunciare*. *Cic. de opt. gen. Or.* Deformitate agendi multi infantes putati sunt. ¶ Actum est, Agentes. V. suis locis. ¶ *Aliud agere*, vel *alias res agere* est id, de quo agitur, dissimulare. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 22.* & pro *Cluent. c. 64.* ¶ *Age si quid agis*, formula est, qua utimur, cum monemus aliquem, ut ad rem, quam agit, animum advertat, & sedulo attenteque agat. *Plaut. Stich. 1. 3. 35.* ¶ *Hoc age* similem habet sententiam, *attendi*, *guarda qui*. *Suetan. in Calig. c. 58.* & *Ter. Eun. 1. 2. 50.*

Agōgæ, arum, ἀγωγαὶ, vel ἀγωγοὶ, fossæ sunt in metallis aurariis, per quas aqua aurum trahens ducitur. *Plin. l. 33. c. 4.*

* Agōge, ἀγωγὴ, in re musica dicitur, cum per ordinem sonus sequitur, quemadmodum contra *ploce*, πλοκὴ, cit cum diversi soni sociantur. *Jea Capel. l. 9. p. 323.*

Agōlum, κλῶβος, pastoralis baculus, quo pecudes agunctur, ab ago dictum. *Festus.*

Agon, onis, m. 3. *agone*, מקחולים, ריב, Ger. *kampffubung zum fpiel*, Gall. *tout exercice de combat*, *comme luitte*, *& autres*, ἀγὼν, Græcis idem est, quod certamen. *Tertull. adv. Gnostic. c. 6.* Agonas istos contentiosa solemnia, & superstitiosa certamina. ¶ Appellantur hoc nomine apud Græcos Pythia, & Olympia certamina: apud Rom. Capitolinum Albanumque certamen, quæ Domitian. instituit. *Suetan. in ejus vita*, *c. 4.* Tales erant quoque agones niusici, de quibus *id. in Ner. c. 21. & seq.* ¶ *Nunc agon est*: proverb. gr. mone de necessitate ingruente. *Suet. Ner. c. 45.* ¶ *Agon* etiam dictus est Romæ Circus Flaminius.

Agonalia, orum, vel ium, ἀγώνια, festa erant apud Romanos quorannis celebrati lohta in honorem Jani, vel certe Agonii Dei, qui rebus agendis præesse putabatur. Hoc die rex sacrorum arietem immolabat. *Varr. l. 5. L. L.* Vid. *Fest. & Ov. 1. Fast.* De etymologia nominis hujus alii alia. Vid. sup. in *Ago*, versus fin.

Agonālis, le, ut agonalis dies, id est Agonium. *Festus*, & *Ovid. 1. Fast. v. 338.*

Agonensis porta, *Porta Salaria*, una fuit ex portis Romæ, quæ & Collina, & Quirinalis dicitur. *Fest. in Agonium.*

Agonia, orum, feriæ erant Romæ mense Januario celebrari solitæ postea Agonalia appellatæ. *Ovid. Fast. 1. & l. 5. sub fin.* ¶ Agonias item antiqui victimas appellabant, ab agendo, *Fest.* referente.

* Agonilla, æ, m. ἀγωνιστὴς, certator, certaminis præses. *August. serm. 343. in fin.*

* Agonilstarcha, ἀγωνοθέτης, certaminum præfectus. *Grutor. pag. 38. n. 5.*

Agonistĭcus, a, um, ad agona, idest certamen pertinens. *Tert. de cor. mil. c. 13.* Numquid & Agonistiæ causæ disputabuntur, quas &c.

* Agonis, olim dictus mons Quirinalis. *Festus.*

Agonium, ii, dies, quo rex sacrificulus hostiam immolabat. *Festus.*

Agonius Deus præsidens rebus agendis, in cujus honorem Agonalia celebrata. *Festus*,

* Agonothesia, ἀγωνοθεσία, certaminis designatio, munus Agonotheræ. *Cod. Theod. l. 12. t. 1. l. 109.*

Agonothēta, sive Agonothētes, æ, m. 1. Ger. *belohner*, *spielfrichter*, ἀγωνοθέτης, munerarius, quasi agonis præfectus, qui præmium certantibus in quolibet ludorum genere proponit, qualis Achilles apud *Homerum* in funere Patrocli, & Æneas apud *Virg. 5. Æn. Spartian. in Adriano cap.* 13. Pro agonotheta refedit. Adde *Tert. de fuga in persec. c. 1.* ¶ Distare ab Athlotheta, ut ait *Suidas*, quod ille in Scenicis & musicis tantum, hic sit in gymnicis. *Petrus Faber l. 1. Agonistici c. 18.* hanc differentiam non agnoscit.

Agonothetĭcus, a, um, ἀγωνοθετικὸς, ad agonem pertinens. *Agonotheticī fundi*, & *Agonothetiæ possessiones*, de quibus mentio fit *l. 11. Cod. tit. 61. leg. ult. & tit. 69. leg. 5.* dicuntur, qui agonum seu certaminum sumptibus deputati erant.

Agoranōmus, ἀγορανόμος, idem est, ac ædilis. Dictus est a foro rerum venalium, cui regulam præscribit, ab ἀγορὰ, forum, & νόμος, lex. *Cicer. Parad. 2. 3. 5.* Nec quisquam sit tam opulentus, qui mihi obsistat in via, nec agoranomus, nec demarchus, nec comarchus.

Agrangantīnus, a, um, Agrigentinus. *Plin. l. 35. c. 15.* Agrangantinus fons.

Agrāgas, vel Acragas, m. 1. ἀγρᾶγας, Fl. hodie *Drago*, mons, & opp. Siciliæ, quod & Agrigentum dicitur, *Girgenti*

Agrammătos, i, ἀγράμματος, rudis, illiteratus. *Vitruv. l. 1. c. 1.* Non enim debet nec potest esse Architectus grammaticus, uti fuit Aristarchus, sed non agrammatos.

* Agrārius, agrarius. *Frontin. de colon. prope fin.*

* Agrārius, is, m. *agricoltore*, homo agrarius. *Aurel. Vict. in Epit. c. 41.*

Agrarius, a, um, *appartenente a campi*, ἀγρικὸς, quod ad agros pertinet. *Liv. l. 2.* Tum primum lex agraria promulgata est. ¶ Agrarius, rii, subst. legis agrariæ sustragator, aut qui agros possidet. *Cic. 7. Phil.* Num solicitabit rursus agrarios?

Agraticum, i, n. quod persolvitur nomine reditiuum ex agris. *Impp. Valentinian. Valent. & Gratian. l. 7. Cod. Theodos. tit. 20. leg. 11.* Nihilque illis, qui mestium tempus adsolent aucupari, agratici nomine deferatur.

Agrestis, e, rusticus, seu qui ad agros pertinet, *agreste*, *rustico*, *villereccio*, ἄγριος. *Virg. Ecl. 1.* Calamo permisit agresti. Poma agrestia, *Æn. 7. v. 111.* ¶ Translate pro inhumano, & aspero. *Cic. pro Arch.* Animus agrestis ac durus. ¶ Comparat. *Cic. 5. Tusc. c. 27.* Quæ barbaria India vastior, aut agrestior.

Agrestis, is, subst. *rustico*, *villano*, *contadino*, homo rusticus. *Virg. Æn. 9. v. 11.* Collectos armat agrestes. *Cic. pro Mur.* Non est hæc oratio habenda in aliquo conventu agrestium.

Agrestĭus, adverb. comparat. *Spartian. in Adrian, c. 3.* Orationem agrestius pronunciare, *alquanto rozzamente*.

Agricŏla, m. 3. *lavoratore della villa*, עובד אדמה, γεωργὸς, a agro, & colo, cultor agri. *Cic. 1. Tusc.* Arbores fecet diligens agricola. ¶ Est autem nomen generale. Nam agricolarum alii aratores sunt, alii vinitores, nonnulli arboratores, multi etiam pastores. ¶ Nec solum rustici, & agrestes dicuntur agricolæ, sed multi etiam oppidani. *Cato de R. R. c. 1.* Bonus agricola, bonusque colonus. Ita sc. laudabant antiqui virum bonum. Prisci autem Romani etiam nobilissimi agricolæ fuerunt. ¶ *Agricolum* pro agricolarum habet *Luer. 4. 587.*

Agricolāris, e, adject. *da agricoltore*, ad agricolas spectans. *Pallad. de insitionib. in princip.* Bis septem parvos, opus agricolare, libellos.

Agricolatio, onis, f. 3. *agricoltura*, agricultura. *Col. l. 1. c. 9.* Agricolatio frugalitatem requirit. ¶ Etiam *Cic. de Senect. c. 16.* hæc vox tribuitur. Sed Gruterus leg. *agricultione*, Græcius *agri cultione*.

* Agricolātor, *agricoltore*. *Pl. l. 1.*

Agricŏlor, axis, deponens, agrum colo, *coltivar la campagna*. *Salvian. 2. cont. Avarit. p. 33.* Qui agricolantur, id sibi fructuosum esse existimant. *Capitolin. in Alvino, c. 17.* Agricolandi peritissimus.

Agricultĭo, onis, f. agricolatio. *Cic. Verr. 5. c. penult.* ubi alii leg. divisim *agri cultio*.

Agricultor, m. 3. *agricoltore*, idem quod agricola. *Liv. 6. B. Pun.* Servos agricultores Remp. abduxisse. Sed fortassis legendum separatim, *Agri cultores*.

Agricultūra, ræ, f. 1. *agricoltura*, γεωργία, cultus agrorum. *Cic. 1. Offic. c. 42.* Nihil agricultura melius, nihil homine libero dignius. Sed vere duæ voces sunt; unde etiam transponi possunt, & numero mutari. *Cic. de Sen. c. 16.* Hominum universo generi cultura agrorum est salutaris. ¶ Frequenti tamen usu factum est, ut sæpius conjungerentur, & tamquam vox una efferrentur.

* Agrifŏlium. V. Aquifolium.

Agrigentīnus, a, um, adj. possess. ut Agrigentina civitas. *Val. Max. l. 4. cap. 8. & Lucr. l. 1. v. 717.* Quorum Agrigentinus cum primis Empedocles est.

Agrigentum, Agragas, Agrigenta, *Gergenti*, urbs E. Siciliæ, in ora Australi ad Ostia Agragantis Fl. quondam maxima urbium Sicularum, a Panormo 85. M. P. in Europonotum, a Lilybæo 60. in Or. Pachynum versus, ab Anna rotidem in Africum. Populi Agrigentini. Ab hac urbe Empedocles Philosophus, & Phalaris Tyrannorum lævissimus originem duxerunt. *Plin. l. 3. c. 8.*

Agrimensor, oris, m. *agrimensore*, qui agros metitur, decempedator. *Ammian. l. 19. c. 11.* (*al. 24.*) & *Cassiod. l. 3. ep. 52.*

Agrimensūra, æ, f. *agrimensura*, ars metiendi agros, *Innocent. de cas. litter. pag. 223. Goesii.*

Agrimonĭa, æ, f. *agrimonia*, herba caule lignoso, nigricante, hirsuto, foliis quinquepartitis, nigris, plumosis. *Cels. 5. 27. 10. Plin. 25. 6.*

Agriŏdus, i, nomen canis venatici apud *Ovid. 3. Metam. v. 224.* ab ἄγριος, ferus, & ὀδὼς, dens.

Agriophăgi, populi Æthiopum, fera carne viventes. *Plin. 6. 30.*

Agriophyllum, herba, aliter peucedanum, & fœniculum porcinum. *Apul. de herb. c. 5.*

Agripĕtæ, m. 1. qui petunt ex agrorum divisione portionem, quæ viritim dabatur, *Cic. ad Attic. l. 15. ep. ult.* Agripetas ejectos a Buthrotiis.

Agrip-

Agrippīna, f. 1. ἀγριππεῖνα, M. Agrippæ filia, neptis Augusti, & uxor Germanici. ¶ Alia fuit Agrippina, Germanici, & Agrippinæ superioris filia, uxor Cn. Domitii Ae nobarbi, mater Neronis Imp.

Agrippina Colonia, vel Arippinensis Colonia, *Cologna*, Germ. *Colon*, Gall. *Cologne*, urbs est Ger. Inf. præclarissima, metrop. Ubiorum, A. libera, Acad. & Emp. ad Rhenum, inter Treviros, & Monasteriorum urbem westphaliæ, 16. leuc. a Francofurto 21. in Bor. cujus Archiepiscopus Elector est Imp. Nomen accepit ab Agrippina Neronis matre, quæ ibi nata est, eoque veteranorum coloniam deduci imperavit, ut patrium splendidiorem redderet, sociisque etiam nationibus potentiam suam ostentaret.

Agrĭus, fil. Parthaonis, filii Martis, pater Thersitis. ¶ Item fil. Ulyssis ex Circe, frater Latini. *Ovid. in ep. Deianiræ ad Herc.* Hen devota domus, solio sedet Agrius alto. Antea legebatur, *aucior*.

* Agrĭus, a, um, ἄγριος, ferus, agrestis. Hinc *agrium nitrum* apud *Plin. l. 31. c. 10.* est species nitri vilioris.

* Agroicus. V. Abroicus.

* Agrōstis, is, f. ἀγρωστις, herba, quam Latini *gramen* vocant, putaturque esse *dente canino* Italorum. *Apulej. de herb. c. 77.*

Agrōsus, a, um, adj. Legitur apud *Var. l. 4. L. L. Pag. 4.* ita tamen ut nulla inde ejus significatio, aut usus elici queat. *Voss.* exponit *divers agri*.

Agrypnia, æ, f. insomnia, vigilia, ἀγρυπνία. *Martian. Capell. l. 2. p. 27.*

Agumentum, i, inquit *Varro de L. L. l. 4.* quod ex immolata hostia defectum in jecore imponendo, agendi causa.

Agyĭeus, ἀγυιεύς, vox trium syllabar. Apollinis epithet. quasi viis urbanis præpositus. Aggyiæ enim, ἀγυιαὶ, apud Athenienses vici dicuntur. *Hor. 3. carm. od. 6.* Dauniæ defende decus camœnæ, levis Agyieu. ¶ Erat item eo nomine columna statuata, & in acutum desinens, propo januas erecta, & Apollini sacra. Nam veteris moris fuit Apollinem in vicis publicis, & ante januas colere. *Macrob. Sat. l. 1. c. 9. Cal. l. 6. c. 18.* ¶ Porro *Agyieu* vocativus est Græcæ positionis Ἀγυιεῦ.

Agylla, f. 1. ἄγυλλα, urbs Tusciæ, alias Cere vocata, & Agyllina, a nomine conditoris, quem *Virg. l. 8.* ex Lydia venisse ostendit, nunc *Corvetere*, apud Alsium urbem excisam, juxta oram maris Tyrrheni, inter Urbem Romam 25. M. P. & Centum Cellas 15.

Agyllĕus Herculeus, h. e. Hercilis filius. *Stat. Theb.* 20. insuper Herculeum sibi jungit Agyllea vates.

Agyllĕus, vox trium syllabar. luctator Clenœus, structuræ prægrandis, nec minor Herculc, palæstra tamen a Tydeo victus. *Stat. Theb. 6.* Levat ardua contra membra, Cleonæ stirpis jactator Agylleus.

Agyllīnus, a, um, adjech. possessi. ab Agylla. *Virg. Æn. 8. v. 478.* Haud procul hinc saxo colitur fundata vetusto Urbis Agyllinæ sedes.

Agyrium, Agyrium, Argyrium, Argyra, Agyra, Agyrina, *S. Filippo d' Argirone*, urbs Siciliæ, ab Aenna 12. M. P. Ætnam versus, a Centuripis 10. ab Assoro 5. in Bor.

A ANTE H.

Ah, (pro qua libri MSS. A exhibent) per Apocopen ab Aha, teste *Priscian o*. Interjectio est, variis affectibus exprimendis serviens, *Ah*, *Deh*, *dimè*, ἀλλ'. ¶ Interdum dolentis. *Virg. Ecl. 1.* Ah, silice in nuda connixa reliqui. ¶ Indignantis, reprehendentis, & increpantis, *Ter. And. 3. 1. 12.* Ah vix tandem sensi stolidus. *Id. 3. 1. 17.* Ah tantamne rem negligere? Et *Eun. 2. 1. 3.* An rogitare? quasi difficile sit. ¶ Ah, optantis. *Plaut. Asin. 3. 3. 2.* Ah quanto amplius valerem, si &c. Quamvis hic alii leg. *Aliquanto*, pro *ah quanto*. ¶ Servit & suspirationi. *Plaut. Mil. 4. 8. 48.* Ah, ah, ah cum venit in mentem. ¶ Et placationi. *Ter. And. 5. 2. 27.* Ah ne sævi tantopere. ¶ Et contradictioni. *Ter. Heaut. 5. 1. 17.* Meum receptas filium ad te Pamphilum? B. Ah. ¶ Et admirationi, ut Ah, quid ais? ¶ Apud *Plaut. in Curcul. 1. 2. 39.* Ah. P. Quid est? Ecquid lubet? A. lubet, *ah* videtur esse gaudentis. ¶ Ah ah, irridentis etiam est. *Diomed. l. 1.* ¶ Invenitur & Aha. *Plaut. Bacch. 4. 3. 12.* Aha, Bellerophontem jam tuus mee recit filius. ¶ Et cum abnegatione. *Id. ibid. 1. 1. v. 54.* Manum da, & sequere. P. Aha, inimine.

* Aha. V. Ah.

* Ahehe. V. Ahu.

Ahenātor, oris, pro *æneator*, legitur apud *Ammian. l. 16. c. 12.* (*al. 29.*) Dato ahenatorum accentu solemniter signo.

Ahenĕus, a, um, idem quod Ahenus, scil. æreus, vel æneus, ab æs. *Horat. Carm. l. 2. ep. 1.* Ahenea signa. ¶ Translate ponitur pro forti, firmo, indissolubili. *Id. l. 3. od. 9.* Diductosque jugo cogit aheneo. *Id. l. 1. ep. 1. v. 60.* Hic murus aheneus esto, &c. ¶ Scribitur & *Aeneus*, quod vide.

Ahenīpes, edis, duras ungulas habens, & quasi æreas. *Ovid. ep. 6. v. 32.* Ahenipedes boves. Et *Epist. 12. v. 92.* Ahenipedes Tauri. Alii utrobique, *aripedes*, legunt. V. *Heins.* ad utrumque loc.

Ahenobarbus, vel Aeneobarbus, dictus est Cn. Domitius, ab ænei coloris barba: a quo postea cognomen Domitiorum fuit. Vid. *Suet. in Ner. c. 2.*

Ahēnum, i, n. 2. פרור, כיר, Ger. *kessel*, χαλκεῖον, caldarium, *caldaja*, *calderone*, *pajuolo*. Vas est, in quo aqua ad potandum, vel lavandum calefit. Pulmentaria enim, & carnes in cæabis coquebantur. *Virg. 1. Æn. v. 217.* litore ahena locant alii. Vide ibi *Serv.* ¶ Interdum fumitur pro vase amplissimo, in quo purpura inficitur. *Ovid. 3. Fast.* Hanc cole, velleribus quisquis ahena paras. Hinc multa habet epitheta ex iis locis, in quibus claruit usus purpuræ, ut Agenoreum, Amyclæum, Assyrium, &c. ¶ Aliquando dicitur de vase ad cibos coquendos apto, *Ovid. 6. Met. v. 645.* & *Juv. sat. 15. v. 81.* ¶ Scribitur & *aeneum*.

Ahēnus, a, um, adj. ab æs, æris, *di bronzo*, poetice pro æreus, vel æneus, χάλκεος, *Virg. Æn. 1. v. 453.* Fores ahenæ. ¶ Metaphorice *Stat. Theb. 3. v. 280.* Scopulos, & ahena precando flectere corda paro, *id est* exoratu difficilia. ¶ Ahena lux, est armorum splendor. *Virg. Æn. 2.*

* Ahōrtus, ἄωρος, *chi muore avanti il tempo*. *Tertull. de anim. c. 57.*

Ahu, vel aheu, vel ahehe, *i'ù*, interjectio, index animi perturbati. *Ter. Eun.* Ahu, face obsecro.

A ANTE I.

Ai, diphthongus, antiquis pro æ posita, quam teste *Martiano l. 3.* sexcentis in locis usurpavit Lucretius distractam, ut terrai pro terræ. ¶ Est etiam Græca interjectio ai ai, αἰ, αἰ, dolentis, & lamentantis. His litteris inscriptus fuit flos, ex sanguine Hyacinthi pueri disco occisi natus, quibus dolor amantis Phœbi declarabatur. *Ovid. Met. 10. v. 215.* Ipse suos gemitus foliis inscribit, & ai ai Flos habet inscriptum, funestaque littera ducta.

Ajens V. in Ajo.

Ain' V. Ajo.

Ajax, m. 3. ἄϊας, duorum fortissimorum Græcorum nomen fuit, quorum alter a patre Telamone Telamonius cognominatus, proximam ab Achille fortitudine laudem obtinuit in Græcorum exercitu, alter ab Oilei patris sui nomine Oileus dictus est. Ajax Telamonius contendit cum Ulysse de armis Achillis, & illis armis Ulyssi assignatis, ob indignationem in furorem versus suo se ense interfecit. *Ovid. 12. & 13. Met.* ¶ Ejus cruor in florem hyacinthum mutatus fingitur. *Ov. 13. Met.*

* Ajentia, *affermazione*. *Capell. l. 4. pag. 115. & 119.*

* Aigleucos, αἰγλεύκος, vinum semper dulce. *Pl. l. 14. c. 9.*

Ajo, is, it, *parlare*, *dire*, אמר, φημὶ, dico, loquor. Est autem verbum defectivum, cujus usitatiora tempora, & personæ subjectis exemplis hic referuntur. Usurpatur vel absolute, vel cum aliquo casu communi, vel cum infinito. *Plaut. Capt. 1. 1. 3.* Scio, absurde dictum hoc, derisores dicere: at ego ajo recte. *Hor. l. 2. sat. 7. v. 67.* Non fum moechus, ais. *Ter. And. 2. 1. 21.* Hodie uxorem ducis? *Pa.* ajunt, *così vien detto*. *Plaut. Men. 3. 3. 9.* Te furripuisse, ajebas. *Id. Capt. 3. 5. 18.* Ita vosmet ajebatis. *Sallust. in Catil. c. 49.* Tarquinium a Cicerone immissum ajebant. *Cic. 3. Verr. c. 18.* Debere eum ajebat, &c. ¶ *Ajunt*, *ut ajunt*, *quomodo ajunt*, adhibentur, cum proverbium aliquod refertur, *come si suol dire*, *come dice il proverbio*. *Ter. And. 4. 6. 10.* Ut quimus, ajunt, quando, ut volumus, non licet. *Cic. l. 2. de Or. c. 57.* Docebo sus, ut ajunt, oratorem eum, qui &c. *Id. in Pisan. c. 28.* Claudus, quomodo ajunt, pilam &c. ¶ *Ait* pro edicit, ut *ait lex*, *ait Prætor*, sæpissime legitur in Digestis. ¶ Sæpe ponitur pro affirmare, *dir di sì*, *affermare*. *Cic. 3. Offic. c. 23.* Diogenes ait, Antipatrum negat. *Id. 2. de Fin. c. 22.*

Quasi ego curem, quid ille ajat, aut neget. *Plaut. Ps. 1. 3. 14.* Vel ut mihi ajas, vel neges. *Apulej. in Apolog.* Ajant, deos abnuere. *Aiat* dicitur pro *dicat*. *Plaut. Amph. 2. 2. 167.* Ain', heri nos advenille hinc? *Al.* ajo, *dico di sì*. Quid? tu, ain' *tandem*, ain' *vero*, formulæ sunt percontantis cum admiratione. *Cic. Attic. 12. 6.* Ain' tu? verum hoc fuit? fine me? *di tu il vero?* Cum plurali numero, *Liv. l. 10. c. 25.* Ain' tandem? inquit, cæstra valata non habetis? *Plaut. Amph. 1. 1. 188.* Ain' vero? *So.* ajo enimvero. ¶ Particip. *Ajens*, *entis*. *Apulej. l. 6. Met.* Sic ajens vaselum tradit. ¶ Pro affirmans. *Cic. in Top. c. 11.* Negantia contraria ajentibus. ¶ Sunt præterea hujus verbi aliæ quædam personæ, ac tempora minus usitata. Nam *ajerunt* dixit *Tertull. de fuga in persecut. c. 6.* Infinitum *ajere* pro affirmare legitur apud *Augustin. 9. de Trinit. cap.* 10. Imperativum *ai* usurpavit *Naevius* apud *Priscian. l. 10.* Præterea *aibant* pro *ajebant* dixit *Accius ibid.* Ad hæc præteritum *ai*, *isti*, *it* affert *Probus Grammat. cap. de Cathol. verb. & aitis* secundam plurale m præsentis *Alcuin. c. de num. verb.* sed neuter exemplia affert Latini Scriptoris. Quamquam *aisti* legitur apud *August. epist. 54. a med.* Præterea *ait* tertia persona præteriti, *disse*, probari posse videtur ex illo *Ovid. Heroid. ep. 11. v. 49.* Nec tenui vocem, quid, ait, tua crimina prodis? Oraque clamantis conscia pressit anus. Et *Virg. Æn. 2. v. 153.* Sustulit exutas vinclis ad sidera palmas. . . Testor inquit, ait, &c. Adde alia hujusmodi quamplurima, in quibus *ait*, cum alio verbo præteriti temporis jungitur: neque tamen inde necessario concluditur, esse præteritum. ¶ Olim *ajo*, *ajis*, *ajit* scribebant: atque ita factitarum ab ipso Cicerone, testatur *Quintil. l. 1. c. 4.* (*al. 5.*) sed tum consuetudo, tum Poetarum licentia (ut prima syllaba corripi posset) alterum i exrivit.

Ajus Deus, m. 2. a

Alapa, æ, f. 1. *guanciata, mostaccione*, Ger. *einbackenstreich*, Gal. *un soufflet*, Hisp. *bofetada*, πάλαφος; idem, quod colaphus, sed alapa Latinum est, colaphus Græcum. *Juven. sat. 8. v. 192. Mart. l. 5. ep. 62.* Sic *Plaudr. l. 5. fab. 3.* Ducere alapam alicui.

* Alapista, æ, m. ludio, qui in scena alapis infligitur, risum movet. *Arnob. l. 7. p. 239. V. Salapitta.*

Alapatus, herba est dejiciendæ alvi vim habens, unde & nomen invenit. Græci enim ἀλάπαθα purgationes vocant.

Alaricus, nomen Gothorum regis, qui Romam obsedit, destruxitque. Fuit alter Alaricus Gothorum rex quartus, qui etiam Romam cepit; sed postmodum per fraudem in die Paschæ occisi sunt Gothi. *Claudian. de bello Get. v. 546.* Rumpe omnes, Alarice, moras: hoc impieger anno, Alpibus Italiæ ruptis penetrabis ad Urbem.

Alāris, alare, o. 3. & alarius, a, um, o. 1. 2. ab ala, ut equites alarii, & cohortes alariæ, quæ sc. in alis exercitus sunt. *Liv. l. 10.* Cohortibus alaribus. *Id.* Præerat alariis equitibus. *Cæs. 2. Bell. Civil.* Cohortes triginta alariorum. ¶ Alarii equites fere erant ex auxiliis. Romani enim legionarii dicebantur. *Liv. l. 40. c. 40.*

Alastor, unus ex equis Plutonis. *Claud. in fin. l. 1. de rapt. Pros.*

Alaternus, i, f. 2. arbor, five frutex nullum semen, aut fructum ferens, foliis inter ilicem, & olivam. *Plin. l. 16. c. 26. Col. l. 7. c. 6.*

* Alator, oris, m. *Servius ad Æn. 4. v. 121. Alatores* esse ait, qui in venando dextra & sinistra feras compellunt. V. & *Ifid. l. 10. Orig. in fine.*

Alatrium, Alerium, Alatrum, *Alatri*, Urbs E. Latii in Hernicis, a Verulo 5. M. P. ab Anagnia 7. Ferentino propior, a Prænestе 15. totidem a Sora Anagniam versus. Populi *Alatrinates*.

Alātus, o. 1. 2. *alato, πτερωτὸς*, quod habet alas. *Virg. 4. Æn.* alatis tetigit magalia plantis. ¶ Ponitur & pro veloci. *Ovid. 3. Fast. v. 415.* alati equi.

Alauda, f. 1. *allodola, κορυδαλὸς*, Ger. *ein loch*, avis, quæ olim galerita vocabatur, quæ apicem habet, hoc est plumam elatam in capite ad similitudinem galeri, sive galeæ. *Varro* appellat galeritum, *l. 4. L. L. Plin. l. 11. c. 37.* scribit, alaudam avieulam appellatam quondam galeritam Gallico vocabulo etiam legioni nomen dedisse. Hinc Cæsar, cum ex Gallis legionem conscriberet, Alaudam appellavit. *Cic. ad Attic. l. 16. ep. 8.*

Alausa, æ, vilis piscis, in Mosella sturio maxime proveniens. *Auson. in Mosel. v. 127.* Seridentesque focis, obsonia plebis, alausas. Al. leg. alosas. Videtur autem esse is, qui ab Italis *cheppia* appellatur, a Gallis *alose*, a Rheni accolis *elsen*, & *elsen*.

Alazon, ontis, *millantatore*. *Plaut. Mil. 2. 1. 8.*

Alazonia, vox græca est, ἀλαζονεία, superbiam, seu arrogantiam significat. A'λαζονεύεσθαι enim est, superbire, vel sibi plus æquo tribuere. *Ulpian.*

Alba, f. 1. ἄλβα, urbs fuit in Latio, ab Ascanio condita, sub monte, qui ab ea Albanus appellatus est, 16. M. P. a Roma. Vulgatior fama est, ab omine porcæ ibidem inventæ Albam esse dictam. Longa vero dicta est, quod in longitudinem ædificata esset. Populi Albani vocabantur. Nunc in ruinis jacet. Illam circumstant castra Albanum, Savellum, & Gandulphi. Ex ruderibus Albanum urbs Ecrevit, vulgo *Albano*.

Alba, æ, f. *perla*, margarita: ita dicta a colore. *Lamprid. in Heliogab. c. 21.* Fabam cum electris, & oryzam cum albis exhibens: albas præterea in vicem piperis, &c.

* Albamentum, ti, n. Albāmen, nis, n. *bianco, parte bianca. Apic. l. 2. c. 5. l. 3. c. 2. l. 6. c. 9.*

Albānus, a, um, adject. possess. qui est ab Alba (longa) ut, Albana pax, Albanus exercitus. *Liv. l. 1. c. 27.* ¶ Item Albani substant. populi ejusdem Albæ incolæ, ut multitudo Albanorum. *Idem l. 1. c. 6.*

Albarium, n. 2. *il bianco da imbiancare le case, stucco*, טִיחַ. Germ. *weisse*, κονίαμα, dicitur, quod illinitur rectorio, cum paries pingendus non est, quod fit ex calce. *Plin. l. 35. c. 16.* Itaque, Albarii operis nitore decorare, apud *Pallad. l. 1. tit. 40.* est dealbare. ¶ Albarium opus quomodo fiat, docent *Vitruv. l. 7. c. 2. Pallad. l. 1. tit. 40. Plin. l. 36. c. 23.*

Albārius, ii, substant. qui albarium facit. *Leg. 2. Cod. Theodos. de exeus. artif.* Architecti, laquearii, albarii, tignarii. ¶ Est etiam albarius, a, um, adject. *Plin. l. 36. c. 23.* Constat in albario opere, ut macerata calx hæreat.

Albatus, a, um, *vestito di bianco*, יִלְבְּשׁוּ לָבָן; Ger. *weiss gekleidet*, ab albus, ut Albatus homo, idest vestibus albis ornatus, cui contrarium est, ratatus. Antiqui autem festos dies albati fere agebant *Cic. in Vat. c. 13.* Cum ipse epuli dominus albatus esset.

Albēdo, inis, לָבָן, *bianchezza*, candor, albitudo. Apud veteres latinos Scriptores non reperitur. *Sever. Sup. l. 1. hist. fac. c. 16. de Manna*: Glaciali albedine erat. Habet & Onomast. Vet.

Albegmina, V. Ablegmina, ita enim legendum.

* Albellio, Albeliunculus, tegmen capitis, ut quidam legunt.

Albenses, ium, populi Albæ incolæ. *Plin. 17. 4.* & *Fest. in voce Albesia.*

Albēo, es, n. 2. *esser bianco*, לִהְלַבֵּן, Ger. *weiss sein*, λευκαίνομαι, albus sum. *Virg. l. 12. Æn.* Ossibus albent. *Cæs. l. 1. B. C. c. 68.* Albente cœlo, *i. e.* prima luce.

Albesco, n. 3. *farsi bianco*, לְהִתְלַבֵּן, Ger. *weiss werden*, albus fio. *Cic. 4. Acad. c. 33.* Mare albescit. *Virg. 4. Æn.*

Albensia, ium, n. 2. scuta, quibus Albenses, qui sunt Marsi generis, usi sunt. Hæc & documana vocantur, quod essent amplissima, ut decumani fluctus, qui cæteris longe majores creduntur. *Festus.*

Albicans, antis, *biancheggiante, biancheccio*, לָבָן, ὑπόλευκος, qui albicat. *Plin. l. 10. c. 3.* Albicans cauda. *Id. l. 25. c. 8.* Albicans color.

Albicanter, adverb. albicando. *Solin. c. 30. (al. 43.) Sub fin.* Hyacinthus lapis pretiosus viriis non parce obnoxius, nam plerumque albicantius in aquaticum elisquescit.

Albicasco, is, n. albescere incipio, ab albico, ut a labo, labasco, λευκαίνομαι, *Cn. Mattius* apud *Gell. l. 15. c. 25.* Jamjam albicascit Phœbus. Sed al. leg. *Albicassit*; & hoc fuerit furorum subjunctivi, ut *levasso*, pro *levavero*.

Albicerātæ ficus, f. 4. quæ albo colore, & ceræ simili sunt, pediculo minimo, latissimæ. *Plin. l. 15. c. 18.* * Sic Albicēra olea. *Pl. l. 15. c. 5.*

Albico, as, n. 1. *biancheggiare*, חָוַר, לָבַן, Ger. *weiss sein*, ὑπόλευκος εἰμί, albesco, aliquantulum albus sum. *Plin. l. 22.* Murat colorem, & ex nigra albicare incipit. *Horat. Carm. 1. 4.* Prata canis albicant pruinis. ¶ *Albicatur*, pro albescit, deponentis forma: *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 58.*

Albicŏlor, oris, qui albo est colore. *Corippus lib. 1. vers. 429.* Albicolor campus.

Albicŏmus, a, um, comas albas habens. *Venant. Fortun. lib. de vita Martini, v. 2.* Albicomi flores.

Albidŭlus, a, um, diminut. ab albidus, *biancheto. Pallad. l. 3. c. 15. De liquamine ex pyris*: Liquorem dimittunt saporis jucundi, sed coloris albiduli.

Albidus, o. 1. 2. *alquanto bianco*, חִוֵּר, Ger. *weisslecht*, ὑπόλευκος, aliquantum albus. Albida spuma, apud *Ovid. 2. Met. v. 74.* ¶ *Plin. l. 8. ep. 20.* Color cœruleo albidior. *Cels. l. 5. c. 26. n. 20.* Albidissimum pus.

Albiēnus, a, um, *bianchiccio*, albidus. *Pallad. in Mart. tit. 13.* Colores equi badius, aureus, albieneus, &c.

Albīnus, nomen Imperatoris Romani, ita dicti, quod exceptus sit utero candidissimis, cum cæteri infantes foleant rubere. ¶ Fuit etiam cognomen gentis Posthumiæ. ¶ Item albinus, i, subst. idem est, quod, albarius, dealbator, *imbianeatore*. Constantinus Imp. *leg. 1. C. de exeusat. artif.* Albini, quos κονιατὰς Græci appellant.

Albion, onis, *l'Inghilterra*, quæ & Britannia, Insula maxima Europæ in Oceano, Galliæ, & Germaniæ adjacens, a Gallia 30. M. P. inter Cantium prom. ad Or. & Bolerium prom. ad Occ. ad 400. M. P. lata, longa vero inter Austrum, & Septentriones supra 800. Dividitur in duo Regna, in Britanniam primam, seu Angliam, & Britanniam secundam, seu Scotiam. *Pl. l. 4. c. 16.* ¶ Fuit etiam Albion nomen filii Neptuni, qui contra Herculem pugnavit. *Mela l. 2. c. 5.*

Albis, *Elba*, Fl. Germaniæ. Oritur in finibus Silesiæ, in monte, qui Gigantum juga vocatur, *das Risengebirge*. Suscipit Multam fl. deinde Egram, postea Salam, ac Ottellam. In Meridiem primum, deinde in Occ. postea in Sept. per Bohemiam, Misniam, & Saxoniam fluens, Dresda, Torga, Vitebergа, Magdeburgo, Luneburgo urbibus irrigatis, inter Ducatus Bremensem, & Holsatiæ, infra Hamburgum, & Glueskadium, Oceano Germanico miscetur. Hunc Romani voluerunt esse terminum sui Imperii.

Albitĕres, ei, f. albitudo. *Apul. de herb. c. 20.*

Albitūdo, inis, *bianchezza*, λευκότης. *Plaut. Trinum. 4. 2. 32.* Ad isthanc capitis albitudinem, *id est*, canos capillos.

Albius, Tibullus, Poeta elegiographus. Horatio, & Ovidio familiaris. *Hor. l. 1. ep.* Albi, nostrorum sermonum casdide judex.

Albo, as, *imbiancare*, album facio. *Priscian. de situ Orbis, v. 432.* Hoc fuscat niveas, hoc albat gurgite nigras.

Albogalerus, m. 2. pilcum capitis, quo Flamines Diales utebantur. Fiebat enim ex hostia alba Jovi cæsa. *Festus.*

* Albogilvus, color ex albo & gilvo mixtus, λευκόξανθος. *Serv. 3. Georg. v. 82.*

Albor, oris, m. 3. *albore, bianchezza*, לֶבֶן, Ger. *weisse*, Gal. *blancheur*. Hisp. *blancura*, λευκότης, ab albeo, sicut candor a candeo. *Scrib. Larg. compos. 24.* Diluitur fere ovi albore. Adde *Pallad. in Octobr. titul. 14.*

Albūcus, ci, m. 2. ἀσφόδελος, herba est, scapum habens cubitalem, radicem similem mulris napis simul coacervatis. Alio nomine asphodelos, sive hastula regia vocatur. *Plin. 21. 17.*

Albuēlis, f. 3. uvæ genus. *Plin. l. 14. c. 2.*

Albūgo, f. 3. *macchia bianca nell'occhio*, תַּבֶלֶל, macula in oculo, λεύκωμα. *Plin. l. 24. c. 5.* Oculorum albugines cedri succo inungere. ¶ Est etiam genus furfuris, seu porriginis inter capillos. *Id. l. 26. c. ult.* Callithrix albugines in capite tollit.

Albula, Σύβρις, Fl. Hetruriæ, Romam interluens, ab albo colore aquæ, qui posteа Tyberis a Tyberino Sylvio Albanorum Rege ibi extincto dictus est. ¶ Albula item, vel Albulæ, plur. *Bagni di Tivoli*, sunt aquæ salutares apud Tibur urbem, quæ in Anienem Fl. excipiuntur. *Martial. l. 1. epigr. 13.*

Albulus, a, um, dim. ab albus, *biancheto*, albidus. *Catull. epigr. 30.* Ut albulus columbus, aut Dioneus.

Album, i, n. 2. subst. antivum, *una tavola ingessata*, לוּחַ, Ger. *ein gewweisse tafel*, dicitur, quod Græci vocant λεύκωμα, tabula gypsata, in qua Prætorum edicta publice dabantur. Hinc album corrumpere apud Jurisconsultos. ¶ Similiter ea tabula dicitur Album, in qua singulorum annorum acta litteris mandabantur a Pontifice maximo, proponebaturque domi ejus, ut potestas esset populo cognoscendi. Hique nunc Annales maximi nominantur. *Cic. l. 2. de Orat. c. 12.* ¶ Est & Album decurionum, & citharœdorum. Nam in Digestis titulus est, De albo scribendo, ubi docet Ulpianus, quo ordine decuriones in albo scriptos esse oporteat. ¶ Fuit & album Senatorum, civium, judicum. Hinc apud Senec. mittere in album judicum; & apud alios, albo eradere, albo adscribi, in album referre, &c. ¶ Album, pro albore dixit *Virg. Ecl. 2. v. 41.* Sparsis nunc pellibus albo. Sic ovi album apud *Celsum 7. 7. 13.*

Album, ἄλβον, Prom. Africæ 15. M. P. freto a Mellaria Hispaniæ vico diremptum. *Plin. in Proœm. l. 3.* ¶ Item Prom. est in Phœnicia, *Capo Scandalio*, inter Tyrum, & Ptolemaidem, apud Ecdippam urbem. *Plin. l. 5. c. 19.*

Albumēn, n. 3. *chiaro dell'uovo*, רִיר, Ger. *das in ey, eyerchlar*, Gall. *blanc d'oeuf, glaire d'oeuf*, Hisp. *blanco del huevo, o clara del huevo*, λεύκωμα, quod est in ovo album. *Plin. l. 28. c. 6.* Ovi albumen.

* Albumentum, albumen ovi. *Veget de re veterin. l. 2. c. 5.*

Albūna, f. 1. Dea nomen, quæ in nemore quodam agri Tiburtini colebatur. A Græcis dicitur λευκοθέα, Leucothea. Creditur fuisse Ino Athamantis uxor, quæ viri furorem metuens, una cum Melicerta filio se in mare præcipitavit. ¶ Alii Sibyllam Tiburtinam fuisse existimant, quæ ob admirabilem sapientiam a vicinis pro pulis Dea credita est. *Lactant. l. 1. c. 1.*

Albunĕa, *Albuna*, f. 1. fons, & nemus juxta Anienem, sive ab albore aquæ sulphureæ, sive quod Albuna Latine sit, quæ Græce λευκοθέα dicitur. *Virg. l. 6.* Lucoſoque sub asta consulit Albunea. ¶ Fons hic cum Albuneo fluviolo non longe a Tibure conspicitur.

Alburnum, n. 2. *parte tenera nel legno dell'arbore*, מוח העץ, Ger. *das burrez, oder gummi*, Gal. *la seve d'un arbre*, Hisp. *albura de la madera*, τὸ ἔνδερμα, adeps arboris. *Plin. l. 16. c. 38.* Humor & cortici arborum est, qui sanguis eorum intelligi debet. Est enim in toto corpore arborum, ut reliquorum animalium, cutis, sanguis, caro, nervi, venæ, ossa, medulla. Pro cute cortex, humor sanguis, proximi pleriſque adipes. Hi vocantur a colore alburnum.

Alburnus, *Alburno, Montagna di Sizignano, M. della Petina*, Mons Lucaniæ, in Lucanorum, & Picentium conf. apud Silarum fluv. & Auletam opp. unde Tanager fl. profluit, a Salerno 30. M. Dictus est a candore verticis. ¶ Est & Alburnus nomen piscis. *Auson. in Mosel. v. 126.* ¶ Apud *Tertul. Apol. c. 5.* Aburnus dicitur Alburni Montis Deus.

Albus, a, um, o. 1. 2. *bianco*, חִוֵּר, לָבָן, Ger. *weiss*, Gall. *blanc*, Hisp. *blanco*, λεύκος, nomen coloris notissimi, quod a candido ita differt, ut album pallori conjunctum sit, quale est plumbum, candidum vero splendori, quale est in nive, atque illud natura, hoc cura fiat. *Festus* vult album a Græco ἄλφος esse appellatum. Sabini *alpum* dicunt. Unde credi potest, Alpium nomen a candore nivium esse derivatum. ¶ Albo opponitur atrum, candido nigrum. *Virg. Georg. 3. v. 81.* Honesti Spadices, glaucique, color deterrimus albis. Vide *Servium* ibi. ¶ Pro pallido. *Sulpitia in Sat. in Domit.* Sed tergo prolapsus, & ingluvie albus. ¶ Et pro canaritio. *Pers. Sat. 1. 59.* Auriculas (Asini) imitata est mobilis albas. ¶ Pro felici, & læto, ut atrum pro tristi. *Sil. l. 15. v. 53.* Sed current albusque dies, horaque serenæ. Sic dies albo notanda lapillo apud *Horat.* hoc est fausta. Album calculum alicui rei adjicere apud *Plin.* hoc est tum probare. ¶ Pro lucido, & candenti. *Martial. l. 10. epigr. 62.* Albæ leone flammeo calent luces. ¶ Albus, absolute, pro unionibus, *Lamprid. Venaus.* & alii mediæ latinitatis Scriptores dixerunt. *Lamprid. Elagab. c. 22.* & ibi *Salmas.* ¶ Albus, an ater sis, nescio. Proverbium est de vehementer ignoto. *Cic. Philip. 2. c. 16.* Sic *alba avis*, de re valde inusitata. *Idem Fam. 7. ep. 28.* ¶ *Albæ sententiæ* sunt splendidæ, apertæ, perspicuæ. *Senec. in præfat. l. 3. controvers.* ¶ *Albus ventus* dicitur, qui nubila fugat. *Horat. l. 1. od. 7.* Albus Notus. ¶ Gradus hujus adjectivi sunt *Albior, albissimus*, & ita formantur a *Varrone l. 6. L. L.* sed fortasse aliorum scriptorum exemplis carent.

Alcæus, m. 2. Poeta Lyricus Mitylenæus, magnificus, brevis, diligens, & plurimum Homero similis. ¶ Fuit etiam hoc nomine avus Herculis, qui inde *Alcides*.

Alcaicum, i, n. 2. carmen, ἀλκαϊκὸν μέτρον, quod post duos dactylos trochaicam habet syzygiam, quale est illud apud *Horatium*, Hesperiæ mala luctuosæ. Nomen accepit ab Alcæo inventore.

Alcathŏus, sive Alcothous, Pelopis filius, qui cædis Chrysippi fratris suspectus Megaram venit, occisoque leone Citheroneo, qui Eurippum, Megarei Regis filium necaverat, a Rege ascitus est gener, & Regni successor. Hinc Megara urbs Alcathoi appellata est. ¶ Alcathous ajius fuit Trojanus, qui Hippodamiam Anchisæ filiam in uxorem habuit, & in pugna apud Trojam ab Idomeneo Crotensi occisus est.

Alce, ἄλκη, nomen canis, apud Xenoph. ¶ Item meretricis, apud *Gell. l. 4. c. 11.* ¶ Item urbis Hispaniæ apud *Liv.* ¶ Est item alce animal jumento fere simile, nisi proceritas aurium, & cervicis distinguat. *Plin. l. 3. c. 15.* Vide Alces.

Alcēa, f. 1. ἀλκέη, herba est sylvestrium malvarum generi assignata, folia habens similia verbenacæ. *Plin. l. 27. c. 4.*

Alcēdo, inis, ἀλκυών, avis maritima, paulo major passere, pennis purpureis, candidis admixtis, collo gracili, & procero, rostro subviridi, longo, & tenui. Dicta est alcedo, quasi algedo, quod frigidis temporibus mediæ fere hyemis, in litore maris, in arena parit. *Plaut. Pœn. 1. 1. 14.* scribitur & *halcedo*. Eadem dicitur *Alcyone*. V.

Alcedonia, n. 2. ἀλκυονίδες, dies sunt hiberni fere 14. quibus alcedo ova parit in litore maris, & fœtus educat, quo tempore summa ventorum est tranquillitas. *Plaut. Casin. prolog.* Tranquillum est, Alcedonia sunt circa forum.

Alces, is, seu alces, æ, sive alce, es, ἄλκη, *la gran bestia*, animal in Gallia Transalpina, itera in Sarmatia Europæa, cujus unguis sinistri pedis posterioris a morbo comitiali tuetur. Figura, colore, magnitudine jumenti, idest mulæ similitudinem prætendit, sed proceritate aurium, & cervicis distinguitur, & labium superius a eo protensum habet, ut nisi retrograde incedens, herbas in terra carpere non possit. Sed aliqui dicunt, media inter camelum, & cervum similitudine esse, ex his mares in superciliis habere cornua. Est animal inventu rarum. Olfactu enim e longinquo venatorem sentiens, statim in specus, & latibula se condit. *Cæs. l. 6. Jul. Capit. Plin. l. 8. 15.* ¶ Est & Alces Bithyniæ fluv. *Plin. l. 5. c. ult.*

Alcestе, es, sive Alcestis, idis, ἄλκηστις, fuit Perilai filia, Admeti Pheræorum Regis conjux, quæ maritum tanto amore dilexit, ut pro eo perire non recusaverit. Cum enim Rex ægrotaret, Oraculo nuntiatum est ei, posse eum adhuc vivere, si forte aliquis ex affinitate vel amicitia, qui pro eo sponte mortem subiret. Cæteris id abnuentibus, sola uxor promisit. Plura apud *Eurip. in Alcestе*.

Alcēus, dictio dissyllaba, ἀλκεύς, pater Amphitryonis, & avus Herculis, a quo & Alcides, ἀλκείδης, appellatur. *Serv. ad Æn. 6. vers. 392.*

* Al-

* Alchelucia, Digest. *l. 39. t. 4. l. 16.* ubi alii legunt *agallochus*.

Alchymīa, seu Alchimia, ἀλχυμία, est ars, quæ in metallis operatur. & ignobilia in argentum, aurumque commutare conatur. Quare Græci eam τὴν περὶ τὰ χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν κατασκευὴν definierunt, & *ἐσυὴ τέχνην* appellarunt. Atque huc referunt fabulam de aureo vellere ab Argonautis petito, ut scil. vellus illud nihil aliud esset, quam pellis quædam, in qua ratio omnis hujus scientiæ esset conscripta. *Jul. Firm. l. 3. c. 15.* ubi ab aliis legitur *Chimia*. ¶ Ad Etymologiam quod attinet, Veruſtiores omnes, χημεῖαν, vel χημευτικὴν, infimæ Græciæ auctores, ἀφορχημεῖαν pro ἀλχημεῖαν nominant. Ac illud, Al, proculdubio articulus Arabicum est, quo ea Gens pleraque Græca interpolavit, ut notat *Scalig. in Cullicem. Virg. p. 43.* χημεῖα autem, sive χυμεῖα potius a χέω, pro χεῖσθαι, fatio, quia metalla fundit, duci videtur. Sed de Etymo hoc plane dubio V. plura apud *Voss.*

Alcibiādes, m. 2. ἀλκιβιάδης, vir Athenienſis, filius Cliniæ, ex genere Eurysacis filii Jovis, summis naturæ, & fortunæ muneribus ornatus, Athenienſium longe princeps genere, divitiis, pulchritudine, magnitudine ingenii, atque animi. Vitiis æque famosus. De illo *Plutarchus*, *Corn. Nepos*, & *Justinus*.

Alcibiadēus, a, um, ad Alcibiadem pertinens. *Arnob. l. 6. v. 198.* Hermæ Alcibiadei.

Alcidāmas, Juctator insignis. *Stat. 10. Theb.* ¶ Alcidamas Eleates, Philosophus, discipulus Gorgiæ Leontini, qui scripsit de Musica, & de Rhetorica. *Suid. Jubet. l. 3. c. 1. Laert. in Protag.*

Alcidāmus, Rhetor antiquus in primis nobilis, qui mortis laudationem scripsit. *Cic. 2. Tusc.*

Alcides, hujus idis, m. 1. ἀλκείδης, Hercules Græca significatione a virtute appellatur. Nam ἄλκη, virtus, robur, fortitudo dicitur. Vel verius Alcides, ut *Herodianus* ait, nomen est patron. ab Alceo avo paterno Andromedes, & Persei, & Amphitryonis patre. *Virg. Ecl. 7. v. 61.* Populus Alcidæ gratissima, vitis Lacchо.

Alcimēdon, ontis, m. 3. sculptor nobilis. *Virg. 3. Ecl. v. 37.*

Alcinŏus, vel Alcinus, ἀλκίνοος, Nauſithoi filius, Rex Phæacum in Corcyra insula justissimus, cujus ædes fuerunt magnificentissime extructæ, & viridaria bifera erant. Hinc Alcinoi horti in proverbium transierunt, de loco divitiarum, seu delitiarum pleno, & per metaphor. de libris plenis eruditione. *Virg. Georg. 2. v. 87.* ¶ Fuit etiam Alcinous Philosophus Platonicus, qui decretorum Platonis epitomem composuit. Verum hujus libri auctorem legitimum esse Arium Didymum, docet *Theoph. Rainaud. Theol. nat. diff. 1. n. 42. p. 61.*

Alcithŏe, Thebana mulier, quæ, cum Bacchum, ejusque Orgia contemneret, cetеrisque mulieribus sacra celebrantibus, cum sororibus, & ancillis lanificio operam daret, ab irato Baccho in vespertilionem cum sociis mutata est, relæ autem in vitem, & hederam. *Ovid. 4. Metam.*

Alcmæon, ἀλκμέων, Amphiarai vatis, & Eriphyles filius fuit, qui matrem in ultionem patris, quem illa dolo occiderat, interemit. ¶ Alcmæon etiam Philosophus Crotoniates fuit, Pythagoræ auditor, qui primus de naturæ ratione scripsit lingua Dorica, & morbo pediculari periit.

Alcmæonius, a, um, adject. Alcmeoniæ furiæ. *Propert. l. 3. eleg. 5.* quia Alcmæon matricida furiis agitatus dicitur.

* Alcmanium metrum, ab Alcmane poeta dictum: constat trimetro brachycatalecto, ut *Spernis decora virginis thoros*. Servius in arte de cent. metr. p. 1818.

Alcmēna, f. 1. ἀλκμήνη, filia Electryonis, uxor Amphitryonis Thebani, quæ Jovi Herculem peperit. Dicta est ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, idest a robore, quoniam hæc mulier multum præstulerit animi, & constantiæ ad viros proxime accedens. ¶ Aliquando post c, ponitur u, Alcumena, prout versus exigit. *Plaut. in Amph.* passim.

Alcomēnæ, ἀλκομεναὶ, Ithacæ insulæ civitas est, a qua Ulysses Alcomeneus, ἀλκομενεύς, a Poetis appellatur. *Steph.*

Alcon, sagittarius Cretensis, qui, cum ejus filium draco invasisset, tanta arte direxit sagittam, ut ea in serpentis deficeret vulnere, nec transiret in filium. ¶ Fuit item Alcon Erichthei Athenienſium Regis filius, qui ex Attica in Eubœam fugit.

Alcyŏne, f. 1. vel Halcyone, vel Halcyon, onis, ἀλκυών, όνος, & ἀλκυόνη, quam & Alcedinem vocari supra diximus, Æoli Regis ventorum filia fuisse creditur, & uxor Ceycis, quæ desiderio mariti, qui naufragio perierat, in mare se dejecit, versaque est, ut Poetæ fabulantur, in avem sui nominis. *Ovid. 11. Metam.* ¶ Altera fuit Alcyone Eveni fluminis filia, uxor Idæi, ante Marpesia appellata, quam Apollo cum rapuisset, non dubitavit maritus sumpto arcu, & sagittis uxorem vi ab eo repetere. Quod cum frustra conatus esset, parentes filiæ casum lugentes, commutato nomine Alcyonem eam appellarunt, quod farum superiori Alcyone non dissimile fortita videretur. De Alcyonibus *Plin. l. 10. c. 33.*

* Alcyonēus, a, um, ἀλκυόνειος. V. Alcyonium, &c. Alcyonides dies, bruma, dies Alcyonei. *Pl. l. 10. c. 32.*

Alcyonium, ii, n. 2. medicamenti genus apud *Plin. l. 32. c. 8.*

Alcyonius, a, um, adject. pacatus, feriatus, tranquillus, ut Alcyonii dies. *Colum. l. 11. c. 2. V. Alcedo.*

Alea, f. 1. *giuoco di sorte, come dadi, o carte*, שֵׁחַק, Ger. *brettspiel, kartenspiel*, Gal. *zonte jeu de hazard*, Hisp. *qualquier juego de fortuna, como dados*, πεττεία, κύβεια, ludus talaris, seu ludus tesserarum, & generatim omnis ludus in varietate fortunæ consistens, seu qui casu potius, quam arte gubernatur. Nomen accepit ab inventore, qui Aleas fuit, milesqualem, in ocio Trojano. *Hor.* Quem damnosa Venus, quem præceps alea nudat. ¶ Per translationem pro fortuna, & pro periculo, periculique dubitatione sumitur. Hinc ille dicitur Aleam jacere, βίπ ἐν κύβῳ, qui se periculo, fortunæque committit. *Liv.* in dubiam imperii, servitiique aleam imus. *Suet.* Omnem aleam jacere, *arrischiar tutto*. ¶ Plinius Præfat. Opus. scripsit, Ciceronem extra omnem ingenii aleam positum, idest extra dubitationem, utrum aliquis ei videatur præferendus. ¶ Aleam emere, hoc est res incertas. *Pompon. in leg. Nec emptio, ff. de contrahen. empt. & vendit.* ¶ *Jacta est alea*, prov. cum res fortunæ arbitrio omnino committa est. *Suet. in Cæs. c. 32.*

Alĕa, æ, f. prima & fecunda brevi est epitheton Minervæ, quæ in Arcadia templum habuit ab Aleo Arcadiæ rege exstructum. *Stat. 4. Theb. v. 288.* templumque Aleæ nemorale Minervæ.

Aleāris, e, ad aleam pertinens.

* Alearius, a, um, ψαλλὸς, ἀβέβαιος, Indi occasione natus, ideoque falsus, ut *alearia amicitia, Ammian. l. 27. c. 4. al. 22.*

Aleātor, m. 3. *giuocatore, biscazziere*, Germ. *ein brettserspieler*, Gall. *joueur*, κυβευτὴς, qui spe aleæ ludit. *Cic. in Catil. 2. c. 10.*

Aleatorium, n. 2. *luogo del giuoco, ridotto*, Ger. *ein wuerffelspiel*, Gall. *berlan*, Hisp. *lugar de juego*, κυβευτήριον, apud *Sidonium* pro ludo aleæ, ait enim, Atque illic aleatorium lassis consumpto sphæristerio faciat. *l. 2. epist. 2.*

Aleatorius, a, um, adject. ad aleam, vel aleatorem pertinens, ut Forum aleatorium, apud *Sueton. August. 71.* Damna aleatoria. *Cic. Philip. 2. c. 27.*

Alĕbas, vel Alevas, æ, ἄλεβας, Lariſæorum in Theſſalia crudelissimus tyrannus, ab ipsis tandem satellitibus interfectus, quos ad corporis custodiam adhibebat. *Ovid. in Ibin, v. 322.* Quoſque putas fidos, ut Lariſæus Alebas.

Alebria, veteres usurpabant pro bene alentia. *Festus.*

Alec, ecis (in libris vetustissimis Alex, nec unquam per aspirationem nisi apud *Festum*) non certi alicujus piscis nomen, sed genus potius, sub quo minimi quique, & vilissimi pisciculi continentur. Qui aspirationem appingunt, ducunt ab ἅλς, vel ἁλιὸς, qui marinus piscis est. *Colum. l. 8. c. ult.* ¶ Est & liquaminis genus, sed crassius, quod ex intestinis piscium conficiebatur, *salamoja*; efferturque fœminino, & neutro genere. *Plin. l. 9. c. 17.* Muliorum alecem excogitare provocavit. *Horat. l. 2. Sat. 4. v. 73.* Ego fecem primus & alec, Primus & inveni piper album.

* Alecātus, vel Halecatus, alece conditus, πεπεμμένος. Jus alecatum. *Apic. l. 7. c. 6.*

Alecto, us, ἀλληκτὼ, una ex furiis infernalibus, & latine non cessans, interpretatur, ab α privativa, & λήγω, desino, quia cupiditas nunquam satiatur, vel quod a suppliciis sumendis de improbis nunquam cesset. A *Virg.* vocatur atra, sata nocte, Cocytia, æva, luctifica, &c.

Alectoria, gemma, quæ in ventriculo galli invenitur. Gallus enim Græce ἀλέκτωρ dicitur. Hoc gemmarum genere Milo Crotoniensis invictus in certaminibus visus est. *Plin. l. 37. c. 10.*

Alectorolŏphos, i, *cresta di gallo*, ἀλεκτοροφόλοφος, herba est tussientibus utilis, foliis galli gallinacei cristæ similis, caulem tenuem, semenque nigrum in siliquis habens. *Plin. l. 27. c. 5.*

Alecŭla, vel Halecula, diminutivum ab alec, hoc est parvus pisciculus aleci faciendo aptus. *Col. l. 6. c. 8.* & *l. 8. sub fin.*

Alejus Campus, m. 2. locus est Lyciæ, in quo cæcidit Bellerophon, cum a Pegaso ab æthra agitato excuteretur, sic dictus, quod in eo cæcus errasset Bellerophon donec periret.

Alemanni, seu Alamanni, *Alemani*, Ger. *die Teutschen*, ἀλαμανικοὶ, populi Germaniæ, Galliæ Belgicæ, & Rhetiæ proximi, qui Sueviam incolerunt. Sed nunc omnes Germani Alemanni etiam dicuntur. Rheno fluvio, a Gallis, Rhætisque ab Italia diserti sunt. Ita dicti sunt patrio vocabulo, quasi prorsus viri. Cum enim Germani illi Septemtrionales, præsertim Transalpini, mutare sedes cogitarent, imitati priores Germanos, qui trajecto Rheno, quo se tores tires esse ostenderent, sibi hoc nominis, quasi *Ger ein man*, imposuissent, & ipsi se, quod fortissimi bellatores, & viri omnes esse & vellent, & deberent. Alemannos, quasi *Als manner* appellavere. Quod autem a Germanis vere diversi sint, illud argumento est, quod Alemannis victis Antonius Caracalla *Alemannicus* appellatus est; cum jam tum se *Germanicum* diceret.

Alemannia, æ, *Alemagna*, אַשְׁכְּנַז, Alamannorum Regio, præsertim quæ Rhætiam, Helvetiam, & Sueviam complectitur. *Claudian. in 1. Cons. fil. Honor. v. 234.*

Alemannicus, a, um, ut tentoria Alemannica. *Amm. Marcell. l. 23. c. 3.*

Alemēna, æ, f. vel Alimona, Dea Romanorum, alendis in utero fœtibus præses.

Aleo, onis, *giuocatore*, κυβευτὴς, idem quod aleator. *Nevius* apud *Festum*, Andax ganeo, furex, aleo.

Alerīa, f. 1. *Aleria*, Col. a Sylla Dictatore deducta, & Urbs E. Corsicæ, mar. in Or. apud Ostia Rhodani Fl. nunc excisa. *Plin. l. 3. c. 6.*

Ales, hujus alitis, *uccello, angello*, עוֹף, Germ. *ein groſſ vogel*, Gal. *oiſeau grand, comme, galine, oye, grue, & autres*, Hisp. *ave, o otra cosa, que buela como sueten*, οἰωνὸς, ὄρνις, quælibet avis, qua alas, & pennas habet, sicut *volucris* omne volatile, & tam masc. quam fem. gen. profertur. *Virg.* Namque volans fulvus Jovis ales in æthra. *Mart.* Alitis eximiæ cauda superba fuit. ¶ In genitivo plurali *alium*, & *alitum* per epenthesim, secundum Priscian. *Virg. l. 6. Æn. v. 27.* Alitum, pecudumque genus sopor alitus habebat. *Martial. l. 13. epigr. 61.* Inter sapores fertur alitum primus. ¶ Apud Augures *alites* vocabantur aves majores, quæ scil. volatu; *oscines* vero minores, quæ voce omen præbebant. *Plin. l. 10. c. 19. Cic. 2. de Nat. Deor. 64.*

Ales, itis, o. 3. adjectivum omnis generis, ponitur a Poetis pro veloci, *veloce*, Ger. *schnell, geschwind*, Gal. *leger, vite*, Hisp. *ligero*, ταχὺς. *Silius*, Alite vectus equo. *Virg. 8. Æn.* Alitis Austri. ¶ Ponitur & pro alato, h

Algôſus, a, um, alga abundans, ut locus algoſus. *Plin. l.* 32. *c.* 9. Vivuntque in algoſis myaces; ubi ſubaudias, *locis*.

Algus, i, vel algus, us, m. idem quod algor. *Lucr. l.* 3. *v.* 733. Solicite evotiant morbis, algoque, ſameque. *Plaut. in Rud.* 2. 7. *v.* 24. Vel ſuda, vel peri algu, vel etiam ægrota.

Alia, *per altera ſtrada*, vel adverbium eſt, vel potius ablativus fœminini adjectivi *alius* adverbii modo poſitus, & ſignificat *alia via*. *Flor. l.* 2. *c.* 12. Cum alia miniſtratus, alia irrepſiſſet. *Liv. l.* 44. *c.* 43. Equites ſine duce relicti, alii alia in civitates ſuas dilapſi ſunt. *chi per una ſtrada, chi per un' altra*.

Alias, adv. *altere volte*, מַעַם אַחַר, Ger. *ein andermahl, bißweilen*, Gal. *une autre fois*, Hiſ. *en otro tiempo, o en otro lugar*, ἄλλοτε, alia vice, alio tempore, & tam præterito, quam futuro, & ſæpe etiam indefinito. *Cic. 4. Acad. c.* 3. Quibus de rebus & alias ſæpe nobis multa quæſita ſunt. *Id. Div. l.* 2. *c.* 2. Sed hæc alias pluribus, nunc ad inſtituram diſputationem revertamur. *Id. de Or. l.* 3. *c.* 7. Itaque & illi alias aliud de iiſdem rebus ſentiunt. ¶ Significat etiam alioqui, *per altero*. *Plin. 2. c.* 103. In Syluro folia lapideſcunt, alias ſalubri potu ejus aquæ. ¶ Sumitur item pro aliter, *altrimenti*. *Curt. l.* 8. *c.* 3. Debilitatum vulnere jacuiſſe non alias, quam ſimulatione mortis tutiorem. ¶ Item, interdum, *alle volte*, quando geminatur. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 59. Vagabatur (Indutiomarus) alias ut ſitum caſtrorum cognoſceret, alias colloquendi aut territandi cauſa. ¶ Poteſt etiam ſæpius repeti. *Pl. l.* 7. *c.* 55. *Cic. de Invent. l.* 1. *c.* 52. ¶ Et ſine geminatione cum interdum. *Id.* 3. *de Or.* Geminatio verborum habet interdum vim, leporem alias.

Alibi, *altrove*, בִּמְקוֹם אַחֵר, Ger. *anderſtwo*, Gal. *ailleurs, autre part*, Hiſp. *en otro lugar*, ἀλλαχοῦ, alio loco. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 14. Habebam alibi animum amori deditum. ¶ Conſtruitur cum *Quam*, & æquivalentibus. *Suet. Aug. c.* 23. Duas omnino clades, nec alibi, quam in Germania accepit. ¶ Significat etiam in alia re. *Liv.* 30. 35. Nec ſpem ſalutis alibi, quam in pace eſſe.

Alibilis, le, o. 3. ϑρεπτικός, quod facultatem habet alendi. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Eſt enim hæc omnium rerum, quas cibi cauſa capimus, maxime alibile. ¶ Item quod ali poteſt. *Id.* 3. *R. R. c.* 9. *de pullis gallinarum*. Ita alibiliores fiunt.

Alica, æ, (rectius quam *halica*, cum ſit vox Latina). Duplex eſt, alia nativa, alia factitia. Nativa genus eſt frumenti, Græce κόνδρος, & videtur eſſe illud quod Itali vocant *ſpelta*. Eſt enim zeæ ſpecies, ſpicas proferens duplici granorum ordine. *Plin. l.* 18. *c.* 7. & *l.* 22. *c.* 25. Eam *Cato c.* 76. *R. R.* alicam primum vocat. ¶ Factitia eſt ſorbitio, vel puls ex nativa confecta, tuſis ejus granis, & creta, vel gypſo, vel lacte ad eandrem ei conciliandum: cum vero ea uti opus erat, diluebatur diligenter, & multo, vel alio condimento imbuebatur, habebaturque in deliciis. *Martial. l.* 13. *ep.* 6. & alibi.

* Alicarſus, a, um, κόνδρος, ad alicam pertinens. *Alicariæ meretrices*, ait *Feſtus*, ſolitæ ante piſtrina alicariorum verſari. ¶ Alicarius, ii, qui alicam vel molit, vel conficit.

* Alicaſtrum, i, n. genus frumenti *alicæ* ſimile. *Columel. l.* 2. *c.* 6. Noſtri dicunt *marzolo*, quod menſe Martio ſeritur.

Alicubi, *in qualche luogo*, in *alcun luogo*, Ger. *an einem orth*, Gal. *en quelque lieu, en quelque part*, Hiſp. *en algun lugar*, ἔν τινι τῶ, in aliquo loco, ubicunque, uſquam. *Cic. pro Flac. c.* 29. Omnino mallem hic alicubi in Cruſtumino, aut in Capenati (agro) paraviſſes. *Ter. Adelph.* 3. 5. 7. Utinam hic prope adeſſet alicubi.

Aliculæ, recenſentur ab Ulp. *D. de auro & argento*, *leg.* 24. inter veſtes pueriles. *Hotoman.* legit, *Alliculæ*, ut manicatæ tunicæ intelligantur, quæ pueris decoræ, grandioribus autem minus honeſtæ apud Romanos erant, ἀπὸ τῆς ἀλλικος.

Alicunde, *da qualche luogo*, Ger. *von einem orth*, Gal. *de quelque lieu, de quelque part*, Hiſ. *de algun otro lugar*, πόϑεν, ex aliquo loco. *Ter. in Andr.* 2. 4. 3. Venit meditatus alicunde. ¶ Interdum non ad locum, ſed ad rem, aut hominem refertur. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 44. Alicunde exora mutuum. *i. e.* ab aliquo homine.

Alid. V. Alig.

Alienatio, onis, verbal. ab aliено, *alienazione, ſeparazione*, נֵכָר, נְכָר, Ger. *entfremdung, entwendung*, ἀλλοτρίωσις. Frequens eſt vox apud JCtos pro Abalienatione, & venditione. ¶ *Alienatio ſacrorum* apud *Cicer. in Or. c.* 42. eſt translatitia ſacrorum ab una in aliam familiam per fictam quamdam emptionem, & venditionem. ¶ Alio ſenſu eſt disjunctio, aut ſeparatio unius rei ab alia. *Cic. de Am. c.* 21. Statim alienatio disjunctioque facienda eſt. *i. deſt* amicitia diſſolvenda. Et *Cæſ. l.* 2. *B. C.* Alienatio exercitus. *h. e.* fuga, aut diſſolutio. ¶ Alienatio mentis, eſt commotio vehemens, & perturbatio rationis, ut homo non ſit ſui compos. *Plin. l.* 21. *c.* 21. ¶ Et dicitur etiam alienatio abſolute a *Firmic. l.* 4. *c.* 1. Luna aliis decernit alienationis incommoda.

Alienātor, orjs, m. qui rem aliquam in alterius dominium transfert. *Lib.* 1. *Cod. Juſtin. tit.* 8. *leg.* 9.

Alienātus, a, um, part. aut nomen ex particip. *alienato, ſeparato*, מוּזָר, ἀλλοτριωμένος. *Cic. de Amic.* Alienatus eſt a Collega noſtro Metello. ¶ Sic alienatus mente, ſenſibus, & alienata mens, apud *Liv.* & *Plin.* V. Alienatio. ¶ Inter alienatus, & abalienatus, feſtus diſtinguit, ut alienatus ſit, qui alienus eſt factus: abalienatus, quem quis a ſe removit. ¶ A Medicis *alienata membra* dicuntur, quæ ex vulnere, ictu, aut morbo intermortua ſenſum amiſerunt. *Celſ.* 5. 26. 23.

Alienigĕna, *foreſtiero*, זָר, נֵכָר, Ger. *ein fremdtder, ausſtander*, Gal. *etranger*, Hiſ. *eſtrangero*, ἀλλόφυλος, communis generis, vel ſecundum Probum omnis generis, ſumitur in eodem ſignificatu, quo alienigenus, & componitur a genus, ut Grajugena, Trojugena. *Cic.* 4. *Catil. c.* 10. Hoſtes alienigenæ. *Liv. l.* 26. *c.* 13. Cum hoſtis alienigena in Italia eſſet. ¶ Significat etiam ex diverſis rebus genitum. *Luer. l.* 1. *v.* 859. venas, & ſanguen, & oſſa, & nervos alienigenis ex partibus eſſe.

* Alienigenāre monumentum, *h. e.* alienare, alteri dare. *Inſcript. Gruter. p.* 1155. *n.* 9. *Fabret. c.* 2. *pag.* 69.

Alienigĕnus, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero*, ſignificat, quod eſt externum, vel alieni generis, vel inter alienos genitum. *Var. l.* 1. *c.* 5. Adjici noſtris duo ejuſdem generis alienigena exempla poſſunt.

* Alienitas, atis. Quidquid alienum morbos infert. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 3. *c.* 3. Mentis alienitatem *h. e.* alienationem. *Id. l.* 2. *Acut. c.* 3.

Alliēno, as, avi, atum, *far diverſo, far altro*, הֵזִיר, Ger. *entfremdden, abſondern*, Gal. *aliener*, Hiſ. *enagenar*, ἀλλοτριόω, alienum, vel alium facio. *Plaut. Amph.* 1. 1. 143. Certe tu me alienabis nunquam, quin noſter ſiem. ¶ *Alienare mentem alicujus* eſt ita immutare, ut ſui compos homo non ſis, *far delirare, far uſcir di ſe*. Et *alienari mente; eſſer fuor di ſe, delirare. Senec. l.* 2. *queſt. natur. c.* 53. *Plin. l.* 28. *c.* 8. ¶ Sæpius ſumitur pro in alterius dominium transferre, vendere, *alienare, vendere*, *Cic. Agrar.* 2. *c.* 13. Alienare veſtigialia. *Ulpian. Dig.* 4. 7. 4. Alienare aliquid alicui. ¶ Uſurpatur etiam pro ſeparare, removere, *ſeparare, allontanare*. *Ter. Heaut.* 5. 2. 25. Ita nos alienavit. ¶ A Medicis *alienari* dicuntur membra, quæ corrumpuntur, & emoriuntur. *Celſ. l.* 7. *c.* 16. Inteſtina momento alienantur, externo & inſueto ſpiritu circumdata. ¶ Translate eſt disjungere ab amore, favore, amicitia, *far nemico, diſgustare*. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. *ad fin.* Alienare a ſe omnes bonos. *Id. Fam.* 3. *ep.* 6. Alienare a ſe voluntarem alicujus. *Vellej. l.* 2. *c.* 112. Animum alicujus ſibi alienare. *Tacit. l. hiſt. c.* 59. Ne ſupplicio ejus ferox gens alienaretur. *non ſi ribellaſſe*.

Alliēnum, i, ſubſtant. neut. res aliena, *la roba d' altri*. *Salluſt. Catil.* Alieni appetens, ſui profuſus.

Alliēnus, a, um, adj. ab alius, *aliena, d' altrui*, זָר, נֵכְרִי, Germ. *frembder*, Gal. *aliene, qui eſt a autrui*, Hiſ. *ageno, enagenado*, ἀλλότριος, qui alterius eſt, ſive qui ad alium pertinet. *Cicer.* 1. *Offic. c.* 9. Difficilis eſt cura rerum alienarum. ¶ Conſtruitur fere cum ablat. & præp. vel cum ſolo ablat. ſæpe cum dativo; interdum etiam cum genitivo, more Græcorum. *Luer. l.* 6. *v.* 1063. Hæc ita ſunt aliarum rerum aliena. Sic dicitur *alienus dignitate, dignitati, dignitatis, a dignitate*. ¶ Interdum opponitur domeſtico, & familiari, aut etiam propinquo. *Cic. de Amic.* Cives potiores ſunt, quam peregrini, propinqui, quam alieni. *Plaut. Stich.* 3. 2. 31. Apud me cœnant alieni novem. ¶ Interdum idem eſt ac abhorrens. *Cic.* 4. *Verr.* Homo alienus a litteris. *Id. Fam. l.* 2. *ep.* 17. Alienior eſt a me. Ubi nota Compar. ut & Superl. *alieniſſimus* apud *Nepot. in Themiſtocle*, *c.* 4. ¶ Item non conſcius. *Sall. in Catil.* 41. Foro propinqua erat, neque aliena conſilii. ¶ Medici *aliena* vocant membra corrupta, & intermortua. *Scribon. Larg. compoſ.* 2. 1. Idem emplaſtrum, ſi os ſcabrum, aut putre vetuſtate vitii factum eſt, expurgat, & educit quantum ejus alienum eſt.

Aliſæ. V. Alliſæ.

Aliſer, *alato*, πτερωτὸς, alatus. *Ov. Faſt. v.* 562. Aliſero tollitur axe Ceres. Al. leg. *aligero*.

Alliger, *alato*, בַּעַל כְּנָפַיִם, Ger. *geflügelt*, Gal. *ailé*, Hiſ. *qui tiene alas para volar*, πτερωτὸς, alatus, *Virg. 1. Æn. v.* 663. Aligerum affatur Amorem.

Alii, populi ſunt Elienſes, vel Elei, quos geſſiſſe bellum cum Ætolis, ex Polybio cognoſcimus. *Plaut. Capt. prol. v.* 27. Cœpit captivos commercarier hic Alios.

Alimentarius, o. 1. 2. *coſa, che appartiene a nutrire*, Gal. *appartenant a la nourriture*, Hiſ. *coſa perteneciente a mantenimiento*, σιτικὸς, quod ad alimentum pertinet, ut Lex alimentaria, qua filii parentes alere tenebantur. *Cal. in ep. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 6. ¶ Alimentarii in Jure dicuntur, quibus legata alimenta ſunt. *Leg.* 8. §. 9. & 24. *D. de Tranſaction. Capitolin. in Pio*, *c.* 8. Puellæ alimentariæ.

Alimentum, n. 2. *nutrimento*, מָזוֹן, טֶרֶף, Ger. *ſpeiß, nahrung*, Gal. *nourriture, aliment*, Hiſp. *el mantenimiento*, τροφὴ, id, quo vita ſuſtentatur. *Cic. de ſenect.* Nec vero deſiderabat mundus alimenta corporis. ¶ Generatim quidquid alit, alimentum dicitur. *Ovid. 14. Met. v.* 532. alimentaque cætera flammæ. ¶ Sic alimenta vitiorum, translate apud *eumd. ib. l.* 2. *v.* 769.

Alimŏdi, aliuſmodi. *Feſtus*.

Alimonia, æ, nutrimentum, alimentum, *alimento, nutrimento*. *Plaut. Perſ.* 1. 2. 1. Quæſtus alimoniæ. *Macrob. ſat.* 7. *c.* 4. Alimonia ventris diſperſa per univerſos membrorum artus. ¶ Plurali numero uſus eſt *Apul. in princ. l.* 2. *Metam.* Non modo ſanguinis, verum etiam alimoniarum ſocia.

Alimonium, ii, n. 2. idem ac alimonia. *Varr. l.* 1. *de R. R. c.* 8. Quod in parto, & alimonio vinum, non ut in calice quærit aquam, ſed Solem. *Adde l.* 3. *cap.* 16.

* Alimonĭta. *Arnob. l.* 5. *p.* 176. Pudor me habet Alimontia illa proferre myſteria, quibus in Liberi honorem patris phallos fubrigit Græcia, & ſimulacris virilium &c. Alii legunt *Alimunnis* q. quæ in Alimunte fierent, alii *alimonia* legi in vet. lib. aſſerunt, ſed quid ſit non expediunt.

Alĭmos, & alimon, neut. gen. herba quæ guſtantes eſurire non patitur. *Pl. l.* 17. *c.* 24.

Allo, *altrove*, in alia loca. *Cicer. ad Att.* 9. 17. Arpinum ne eundum ſit, an quo alio. *Suet. in Aug. c.* 98. Non alio datam ſummam, quam in emptionem Alexandrinarum mercium abſumpturos. *ideſt* non in aliam rem. *Liv. l.* 7. *cap.* 18. Plebem nuſquam alio natam, quam ad ſerviendum. *h. e.* non alio fine.

Alĭoquin, & alioqui, aliter, cæteroquin, *del reſto, per altro*, Gal. *autrement*, Hiſ. *en otra manera*, וְאִם לֹא, ἄλλως, ἢ δὲ μή, ſignificat aliter, ſeu alio modo, vel quod ſi non, vel præter hoc. *Cic. de Leg.* 2. 25. Minima olim ſuit iſtius rei cupiditas, alioquin multa extarent exempla majorum. *Liv. l.* 30. *c.* 29. Tumulum commodum alioqui, niſi quod longinquæ aquationis erat, cepit. ¶ Quod vero vulgo dicitur, *alioqui* ante conſonas, & *alioquin* ante vocales poni, non eſt perpetuum. *Curt. l.* 4. *c.* 2. Alioquin potens. *Plin. l.* 8. *ep.* 11. Alioqui in ſummo diſcrimine. ¶ Significat etiam aliqua alia re, aut modo. *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 3. Si quis dignus erat deſcribi, quod malus, aut fur, Quod mœchus foret, aut ſicarius, aut alioqui Famoſus, multa cum libertate notabant. ¶ Singularis eſt hujus particulæ uſus in allato *Curtii* loco. V. vocem *Potens*.

Alĭorſum; & Alĭorſus, *verſo altrove*, Ger. *anderſtwohin, zudem andern orth*, Gal. *vers autre lieu, cote, part*, Hiſp. *hazia otro lugar*, ἄλλοσε, verſus alium locum, ut Alioſum ire, apud *Plaut. Truc.* 2. 4. 49. ¶ Item aliter, *alterimenti*. *Ter. in Eun.* Neve alioſum, atque ego feci, acceperit.

Alĭoverſus, Alĭoverſum, & Alĭovorſum, idem quod Alioſum. *Plaut.* 2. 1. 8. Atque ego iſthuc alioverſum dixeram. *con altra intenzione*.

Alĭpes, ĕdis, velox, quaſi alas in pedibus habens. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 100. Allipediſque Dei. *id eſt* Mercurii. Et *Virg. Æn.* 12. *v.* 484. Alipedes equi.

Alĭphǣnus, & Alliphanus, a, um, ad Aliphas pertinens. *Cic.* 2. *Agr. c.* 25.

Alĭphe, Allipha, Alliphe, Alliſa, Allifium, *Alife*, Urbs E. Samnii, a Vulturno amne 5. M. P. a Calatia 12. a Capua 16. per montes, a Venafro 15. a Caſſino 35.

Alĭpſilus, li, m. 2. alarum pilos in balneis vellens. *Cæl. l.* 6. *c.* 46. *Sen. ep.* 56.

Alĭptes, æ, m. 1. græca vox, ἀλείπτης, ab ἀλείφω, ungo. Aliptæ autem vocabantur, qui palæſtritas certaturos ungebant. ¶ Erant & Aliptæ inter ſervos balnearios, de quibus *V. Pignor.* Virium & boni coloris cauſa hos adhibitos, ſignificat *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 9. Sed vellem, non ſolum ſalutis meæ, quemadmodum medici, ſeu ut aliptæ, virium & coloris rationem habere voluiſſent.

Aliqua, *per qualche luogo*, Gal. *par quelque part, par quelque lieu, par quelque voye*, Hiſp. *pro algun lugar*, πῆ, per aliquem locum. *Liv. l.* 26. *c.* 27. Si qui evaſiſſent aliqua. ¶ Item, aliqua ratione, *in qualche maniera*. *Virg. Eclog.* 3. Et ſi non aliqua nocuiſſes, mortuus eſſes, ubi *aliqua*, aut *ratione*, ſubintelligere licet.

Aliquammulti, aliquot. *Cic.* 5. *Ver. c.* 25, Sunt veſtrum aliquammulti qui L. Piſonem agnoverunt.

Aliquammŭlum, adv. aliquantum. *Apulej. in Apol.* Aliquammulum remotus. Sed alii aliter leg.

Aliquammultus, a, um, aliquantum multus. *Apul, l.* 1. *Met.* Poſt aliquammultum temporis. Et *Apologia, p.* 320. Aliquammultis diebus.

Aliquamplŭres, aliquanto plures. *Tert. Apol. cap.* 12. Qui Senecam aliquamplurſibus, & amarioribus de veſtra ſuperſtitione perorantem reprehendiſtis. Sed alii aliter leg.

Aliquandĭu, *alquanto tempo*, Ger. *etwan einzeitlang*, Gal. *quelque temps*, Hiſp. *algun tiempo*, ἐπί χρόνον, adv. temporis, aliquo tempore, non autem longo admodum. *Cic. pro Cluent. c.* 9. Aliquandiu incolumis fuit.

Aliquando, alias, nonnunquam, interdum, quodam tempore, aliquo tempore, *alcuna volta, talora*, פְּעָמִים, Ger. *bißweilen, offemal*, Gal. *quelque fois, aucune fois entre autres*, Hiſp. *en algun tiempo*, ποτέ, adverb. temporis, ſervitque tum præterito, tum futuro. *Cicer. l.* 5. *Fam. ep.* 8. Me aliquando immutaturum tibi. *Idem lib.* 1. *de Orat.* Non deſpero fore aliquem aliquando, qui &c. ¶ Pro Tandem, *finalmente*. *Idem pro Cluent. cap.* 19. Collegi me aliquando. ¶ Atque ita ſæpe cum tandem componitur. *Id. Catil.* 2. Tandem aliquando L. Catilinam ex urbe ejecimus.

Aliquantillus, a, um, dim. ab aliquantulus, *pochettino*. *Plaut. Capt.* 1. 2. 34. Foris aliquantillum etiam quod guſto, id beat.

Aliquantĭſper, (pro iſta voce nitidius uſurpat Cic. pauliſper, parumper) *alquanto tempo*, מְעַט, Germ. *einzweenig*, Gal. *pour quelque peu de temps*, Hiſp. *pro algun tiempo*, ἐπί χρόνον, δι' ὀλίγα χρόνα, adv. ad temporis brevitatem refertur, ut ait *Valla*, idemque ſignificat, quod aliquandiu. *Ter. in Heaut.* 3, 3. 11. Concedas aliquo ab eorum ore aliquantiſper.

Aliquanto, adv. nonnihil, *alquanto*. *Cic. 6. Verr. c.* 34. Amplius aliquanto, quam ferre poſſunt. Sic aliquanto ante, aliquanto poſt. *Id. Off.* 1. *c.* 23. & *pro Cæc. c.* 4.

Aliquantŭlum, more adverbii, *un pochettino*, paululum. *Cicer. in Or. c.* 40. Ut a propoſito declinet aliquantulum. Adde *Ter. And.* 2. 6. 16.

Aliquantŭlo, adv. idem quod aliquantulum. *Vopiſc. in Aurel. cap.* 34. Aliquantulo triſtior.

Aliquantŭlus, a, um, diminut. ab aliquantus, *pochetto*, paululus, זְעִיר, Ger. *zeher ein klein wenig*, Gal. *bien peu*, Hiſp. *poquillo*. *Hirt. de B. Afric. c.* 21. aliquantulum frumenti numerum congeſſerat. ¶ Neutrum ſubſtantive uſurpatur. *Liv. l.* 21. *c.* 12. Arietibus aliquantulum muri diſcuſſit,

Aliquantum, *alquanto*, מְעַט, Ger. *etwas ein wenig*, Gal. *un peu, quelque peu*, Hiſ. *algun tanto tal*, ἐπί τοσόν, modo nomen eſt. *Cic. pro Cluen.* Aliquantum agri in medio relictum eſt. ¶ Modo eſt adverb. & ſignificat, paulum, nonnihil, leviter, pauliſper, neſcio quid, aliqua ex parte. *Id.* 5. *Fam. ep.* 12. Cogitatio aliquantum labefactata, & convulſa.

Aliquantus, a, um, idem quod nonnullus, *alquanto*. *Salluſt. in Jug. c.* 105. Timor aliquantus, ſed ſpes ampliſor. ¶ Plerumque neutro gen. uſurpatur, more ſubſt. *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 7. Aliquantum laudis. Et *ad Attic. l.* 7. *ep.* 13. Aliquantum animi. ¶ Aliquanti, plural. pro aliquot. *Pallad. l.* 1. *c.* 19. Aliquantis diebus. *Eutrop. l.* 4. *c.* 11. *n.* 6. Aliquanta oppida.

Aliquatĕnus, *fin ad alcuna parte*, Ger. *etlicher maſſen, biß ſo weeis*, μέχρι τινός, ſignificat uſque ad aliquam partem, five ex aliqua parte, aut aliqua ratione. *Petron. in Satyr. c.* 102. Apertis aliquatenus labris. *Plin. l.* 27. *cap.* 12. Caulibus aliquatenus rubentibus. Adde *l.* 23. *c.* 7. & *Senec. ep.* 116. *Quinzil. l.* 10. *c.* 1. Philiſtius, ut multo infirmior Thucydide, ita aliquatenus lucidior.

Aliquī, in recto caſu ſingulari, pro aliquis, ut *ſi qui pro ſi quis* habent *Plaut. Stich. l.* 2. *ſc.* 2. 9. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 1. & *Offic. l.* 2. *c.* 32. *Gell. l.* 11. *c.* 3. *l.* 15. *c.* 2. & alibi. Item *Liv.* Quibus omnibus in locis vulg. leg. *aliquis*. Ita *Paræus in Lex.*

Alliquī, pro aliqua re, *con qualche coſa*. *Plaut. Aulul. prol.* 24. Aut thure, aut vino, aut aliqui ſemper ſupplicat. Et *Trucul.* 5. 1. 30. Gaudere aliqui me volo.

Alliquis, qua, quod, quid, *alcuno, qualcuno*, שׁוֹם, מֹה, אִישׁ, Ger. *einer, eine*, Gal. *quelqu'une*, Hiſp. *alguno, tig*, quaſi alius quis, ſignificat perſonam, vel rem incertam; & habet vim pluralem, quamvis ſingulariter dicatur. Non enim eſt aliquis niſi de multis. Unde vario genere, numeroque proferebatur. *Ter. Adelph.* 4. 4. 24. Aperire aliquis acturum oſtium. ¶ *Alliquis* etiam, ut Græcis τίς, capitur pro homine non obſcuro, & nonnullius pretii. *Cic. Arr.* Fac, ut me velis eſſe aliquem, quoniam qui fui, & qui eſſe potui, jam eſſe non poſſum, *ideſt*, velis eſſe me non prorſus obſcurum, & abjectum. *Juven. ſat.* 1. *v.* 73. in eodem ſenſu. Aude aliquid brevibus Gyaris, & carcere dignum, ſi vis eſſe aliquis. Ubi al. leg. *aliquid*; quod habet & *Cic. Dev. in Verr. c.* 15. in eodem ſenſu. ¶ *Eſt aliquid*, fortaſſis dicendi, cum aliquid non plane contemnendum ſignificamus. *Id. ib.* Eſt tamen hoc aliquid, etiamſi non eſt ſatis. *Ov. Faſt.* 6. *v.* 37. Eſt aliquid, nupſiſſe Jovi, ¶ *Fiet aliquid* eſt dictum non deſperantis de rei exitu, licet difficilis videatur, *qualche coſa ſarà*. *Ter. Andr.* 2. 1. 13. Credo, imperrabo, ut aliquot ſaltem nuptiis prodat dies: interea fiet aliquid, ¶ *Aliquid dicere* perhibentur, qui non abſtuta penitus in medium proferunt. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 11. Hic ab artificio ſuo non receſſit; & tamen dixit aliquid. ¶ *Aliquid*, pro aliud quid, dixit *Tacit. Ann.* 1. *c.* 4. Ne iis quidem annis aliquid, quam iram meditatum. ¶ Apud *Plaut. Menech.* 5. 5. 47. Elleborum potabis faxo aliquos viginti dies. *ideſt*, circiter viginti. Al. leg. *aliquot*. Sic *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 2. Ante eſſe oportet braſſicam crudam, & poſt aliqua folia quinque. Al. leg. *alia*. ¶ Aliquid, adv. *Cic. pro Deiot. c.* 13. Vereor, ne illam tibi ſuccenſere aliquid, ſuſpicere. *Ter. And.* 2. 6. 12. Subtriſtis viſus eſt aliquid, *alquanto*. Vulg. leg. *aliquantulum*. ¶ *Aliqui* in recto ſingulari pro *aliquis* aſſertur a Grammaticis, ſed dubiis exemplis confirmatur.

Aliquiſpiam, aliquæpiam, aliquodpiam, idem quod aliquiſpiam, *alcuno, qualche*. *Cicer. pro Sext.* Atque ille ſi aliquapiam vi expellerentur. Adde *Tuſc. cap.* 9. Sed utrobique varia lectio.

Aliquiſquam, aliquâquam, aliquodquam, idem quod aliquiſpiam. *Liv. l.* 41. *c.* 6 *in fin.* Alicuiquam in ſervitutem dari.

Aliquo, *in qualche luogo*, Ger. *etwan in ein orth*, Gal. *en quelque lieu*, Hiſ. *en algun lugar*, ποῦ, ad aliquem locum. *Ter. Adelph.* 3. 1. 32. Aliquo profugiet militum.

* Aliquomultum, quidam legunt pro aliquammultum.

Aliquot, *alquanti*, מִקְצָת, Ger. *etlich*, Gal. *quelques uns*, Hiſ. *algunos*, τινὲς, numero tantum plurali, teſte Donato, ſed indeclinabiliter, & ſignificat idem, quod nec multi, nec pauci. *Ter. in Andr.* 3. 2. Aliquot me adiere.

Aliquotfariam. *Var. de R. R. l.* 1. *c.* 2. In eo agro aliquotfariam in ſingula jugera dena culea vini fiant. Vox obſoleta.

Aliquotiens, ſeu aliquoties, *alcune volte*, הַעֲנִיִּים, Ger. *ein mal*, Gal. *quelque fois*, Hiſ. *algunas vezes*, ὁσάκις, ἐνίοτε, aliquot vicibus, aliquando. *Cic.* 4. *Ver.* Aliquoties literas de iſtius injuriis miſerat. Adde *pro Quinc. c.* 1.

Aliquoverſum, verſum aliquem locum, *verſo a qualche luogo*. *Plaut. Caſ.* 2. 4. 18. Iſtam jam aliquoverſum tragulam decidero, *h. e.* vulnere latius inciſo evellam.

Alis, pro alius, & alid, pro aliud, dixere Veteres. Uſus & *Catull. el.* 66. *de coma Berenices*, v. 27. Anne bonum oblita es facinus, quod regium adepta es Conjugium? quod non fortior aut fit alis? Et *Lucr. l.* 1. *ſub fin.* Namque alis ex alio clarefcet, &c. Adde *l.* 3. *v.* 989. ¶ *Alis, idis*, idem, quod Elis, idis quod eſt Achajæ oppidum. *Plaut. Capt. prol. v.* 9. Eumque hinc profugiens venidit in Alide. Ita leg. *Turneb. Taubman. Operar.* & alii.

Aliſma, atis, herba, alias ſiſtula paſtoris, vel plantago aquatica. *Pl.* 25. 10.

Aliſter, ſecus, alio pacto, alio modo, non eodem modo, non perinde, דָּרוֹן אַחֵרוֹת, וְאוֹ לֹא, Germ. *anderment*, Gal. *autrement*, Hiſ. *en otra manera*, ἄλλως, adv. ab *alis*, hujus *alis*, pro *aliis*; ſicut declinabant antiqui, ſignificat alio, vel contrario modo. *Cicer.* 7. *Ver.* Aliter decernere in eadem cauſa non potuiſti. ¶ Conjungitur eleganter cum particulis, quam, atque, ac. *Cicer. Att. l.* 16. *ep.* 13. Si aliter ſcribo ac ſentio. ¶ Eſt etiam alioqui, cæterum, *del reſto*. *Salluſt. Catil. cap.* 30. Aliter ſine populi juſſu nulli earum rerum Conſuli jus eſt.

* Aliſtor. V. Altor.

Aliſtŭra, æ, *nutrizione*, θρέψις, nutricatio. *Gell. l.* 12. *c.* 1. Alituram feram, & ſavam criminatus eſt.

Alĭtus, us, idem quod alitura, ſed rariſſimum. *Donat. in Vita Virg.* Parentibus quorannis aurum ad abundantem alitum mittebat.

Alĭtus, a, um, *nutrito*, nutritus, partic. verbi *alo*, *is. Curt. l.* 8. *c.* 10. & *Valer. Max. l.* 7. *c.* 2. *n.* 8. *externa*.

Aliŭbi, *in altro luogo*, Ger. *an einem andern orte, anderſwo*, Gal. *ailleurs, en autre part, & lieu*, Hiſp. *en otro lugar*, ἄλλοπῆ, compoſitum ex alius, & ubi, idem ſignificans, quod alibi. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 44. Ut eos eodem ſemine aliubi cum decimo redeat, aliubi cum quintodecimo. *Plin. l.* 10. *c.* 30. Nec uſquam aliubi candidæ naſcuntur.

* Alĭum. V. Allium.

Aliunde, *da altro luogo*, ἀλλαχόϑεν, ex alio loco. *Cic. pro Lig. c.* 1. Cum id neque per te ſcires, neque aliunde ſcire poſſiſſes. Adde *de Orat. l.* 2. *cap.* 10. *In Orat. c.* 24. & *Fam. l.* 5. *ep.* 13.

Alĭus, alia, aliud, *altro*, אַחֵר, Ger. *anderer*, Gal. *autre*, Hiſp. *otro*, ἄλλος, genit. *alius*, dat. *alii*, idem quod diverſus. Olim faciebat genitivum, & dativum, ſicut cætera adjectiva primæ, & ſecundæ declinationis. *Cic. de nat. Deor.* Quibus beſtiis erat is cibus, ut alii generis beſtiis veſcerentur. *Aliigeneris*, inquit, pro alius. ¶ *Alius*, de multis dicitur, *alter*, de duobus tantum. *Ter. And.* 4. 4. Fallacia alia aliam trudit. *Tacit. 2. hiſt. c.* 95. Succeſſere magis alii homines, quam alii mores. ¶ Conſtruitur cum quam, ac, atque. *Cæſ. B. C. l.* 3. *cap.* 51. Aliæ ſunt Legati partes, atque Imperatoris. ¶ Item cum Nifi, a, præter. *Cic. de Or. l.* 2. Rogavit, numquid aliud ferret, præter arcam. *Id. Fam. l.* 2. *ep.* 2. Non quidquam aliud a ſe imperavi. *Id. pro Sext. Roſc. c.* 52. Nihil aliud agi, niſi ut proſcriptorum liberi tollantur. ¶ Geminatum per copulam varietatem notat. *Cic. in Or. c.* 22. Eadem res ſæpe aut probatur, aut rejicitur, alio atque alio etiam verbo. ¶ Sæpe eſt pro diverſo, ac diſſimili. *Ter. And.* 1. 2. 18. Nunc hæc ites aliam vitam affert, alios mores poſtulat. ¶ Eleganter jungitur *longe*. *Salluſt. Cat.* 52. Longe alia mihi mens eſt. ¶ Alium facere, eſt animum alicujus immutare, aliud perſuadere. *Plaut. Trin.* 1. 1. 123. Verbis paucis quam cito alium feciſti me; alius ad te veneram. ¶ Sic hiſtriones alii fieri dicebantur, cum mutabant perſonas. *Id. Pœnul. prolog. in fin.* Valete, adeſte; ibo; alius nunc fieri volo. ¶ Alias res agere, apud *Ter. Eun.* 2. 3. 56. eſt nugari. ¶ *Alius* eleganter ablat. jungitur. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. Neve putes alium ſapiente bonoque beatum. *i. e.* alium præter ſapientem, &c. ¶ Alius, pro alter, five ſecundus. *Cic.* 6. *Verr.* Tam te has phaleras a Philarcho abſtuliſſe, quam alias ab Ariſto, tertias a Cratippo.

Alius, a, um, adject. pro Elius, *h. e.* qui eſt ex Elide Achajæ oppido, quod & *Alis* dicitur. *Plaut. Capt. prol. v.* 24. Poſtquam belligerant Ætoli cum Aliis. Sic *v.* 27. & 59. & alibi.

Aliuſmŏdi, *d' altra maniera*, duo genitivi coaleſcentes in unam vocem, & quaſi adjectivum indeclinabile. *Cic. Invent. l.* 12. *c.* 6. Res aliuſmodi eſt, ac putatur.

Aliūta, *altramente*, veteres pro aliter dicebant. Hinc eſt illud in legibus Numæ: Si quis aliuta faxit, ipſius Jovis ſacer eſto. *Feſtus*.

* Aliuſvis, ĭvis, udvis, *qualſivoglia altro*, ἄλλος, aliumvis magiſtrum quærere. *Cic. Act. l.* 8. *ep.* 4.

Allăbor, eris, aſſus ſum, d. 3. accedo, adhæreo, *correre vicino*, juxta fluo, vel navigo, προσπέλαω. *Virg. 6. Æn.* Euboicis Cumarum allabitur oris. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Id.* 9. *Æn. v.* 474. fama ruit, matriſque allabitur aures.

Allabōro, & adlaboro, as, a. 1. *affaticarſi grandemente*, עָמַל, Ger. *beſſig arbeiten ob einem ding*, Gal. *labourer forte, s'efforcer, mettre grande peine*, Hiſ. *trabajarſe con anſia*, ἐπιπονέω, eſt alicui rei per laborem aliquid adjicere. *Hor. 1. Car.* Simplici myrto nihil allabores.

Allævo, ās, a. 1. *par piano*, יָשַׁר, Ger. *gleich*, *oder eben machen*, *ebenen*, ἐπιλαύνω, idem eſt quod lævo, hoc e

...tale, ...dere. excito, utilis, illicio, *allettare, adescare, lusingare, lusinghiera con allegrie*, לוּט, Ger. *reden reitzen, zahm liken, anbringen*, Gal. *attraire, allecher, affriander*, יְקַלֵּל. *attrare con dolce, ἡδυνῶ, ἐπάγομαι*, ex ad, & lacio, eſt blanditiis attrahere, ſive potius invitare. *Cic. pro Planc.* allicere voluntates alienas, recipere partas. *Ovid. ſ. Faſt. v.* 681. Allicunt ſomnos tempus, morſusque meramque.

Allido, dis, a. 3. *percutere inſeme*, לטש, Germ. *anſtoſſen*, Gal. *heurter contre, froiſſer en heurtant*, Hiſp. *herir una coſa a otra, τραυματίζω, ἐπερείδω*, ad aliquid impingere. ex ad & lædo. ut allidere caput oſtio, vel ad oſtium. *Catull. epigr.* 65. *v.* 17. Iniius ante pedes fluctus ſaiis allidebant. *Caſ.* 3. *B. C. cap.* 27. Allidere aliquid ad ſcopulos. *Lucret. l.* 4. *v.* 295. Allidere aliquid alicui rei, ¶ *Allidi* translate eſt damno affici. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. In quibus, me perlabente, ſervius alliſus eſt. Et *Colum. l.* 1. *c.* 3. Si fundus prævaleat, allidi dominum *h. e.* jacturam facere.

Allienſis, ſe, adjectiv. ab Allia, Italiæ fluv. ut Allienſis pugna. apud *Cic. ad Att. l.* 9. *epiſt.* 5. Allienſis dies, ex clade funeſtus, & damnatus apud Roman. *Liv. l.* 6. *c.* 1. ¶ Ad alios etiam dies lugubres & infauſtos transferur. *Cenſorin. C. Cæſaris Piſan. c.* 20. Diem cum, quo die C. Cæſar obiit, qui dies eſt A. D. VIII. Kal. Aprilis, pro allienſi lugubrem memoriæ prodi.

Alliſa, vel Alliſpa, æ, f. 1. urbs prope Vulturni ripam, juxta Æſerniam. *Alliſ. Liv.* 8. *Silius l.* 8.

Alliſanus, a, um, adject. poſſeſſiv. ab Alliſa, ut Alliſanus ager, *Silio l.* 12. ¶ *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. *v.* 39. Invernat Alliſanis vinaria tota. *h. e.* Alliſanis poculis; ager enim Alliſanus optimum vinum producit.

Alligatio, onis, verbal. actus alligandi, *πρόσδεσις, ligamento. Colum. l.* 9. *c.* 2. Arbuſtorum alligatio.

Alligator, oris, *ligatore*, qui alligat, *προσδεσμώτης. Colum. l.* 4. *c.* 13. Sequitur alligatoris cura, cujus officium eſt, ut rectam vitem producat in jugum.

Alligatura, æ. *ligatura, σύνδεσις*, alligatio. *Colum. c.* 8. *de Arborib.* Infra inſitionem, & alligaturam leviter vitem vulnerato.

Alligatus, a, um, nomen ex particip. *ligato, unito. Cic.* 2. *Acr. ep.* 18. Cum videas Civitatis voluntatem ſoluram, virtutem alligatam. Et *pro Cluent. c.* 64. Alligatus nuptiis. ¶ Alligari, abſolute, vihores ſervi dicebantur. *Colum. l.* 1. *c. ult.* Vinera plurimum per alligatos excoli. Idem dicebantur etiam *delegari*.

Alligo, as, a. 1. devincio, aſtringo, *legare a qualche coſa*, Ger. *anbinden*, Gall. *allier, lier*, Hiſp. *atar alguna coſa a otra*, לגר, אסר, *ἐναρτῶ*, ad aliquid ligo, ut Alligare vitem palis, vel ad palos. *Col. l.* 2. Arbuſtivam vitem, antequam putes, alligare diligentee oportet. ¶ Sæpe accipitur pro ſimplici ligo, ut Alligare vulnus. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 27. ¶ Per translationem eſt obſtringere, obnoxium facere. *Cic. pro Rab.* Lex omnes mortales alligat. ¶ Similiter quis dicitur alligari ad aliquid, ſine quo eſſe non poteſt: exemp. grat. adoleſcens alligatur ad amicam, qui vix ab ea diſcedit. ¶ Alligari in aliqua re, plus eſt aliquanto, quam impediri. *Cic. ad Attic. l.* 8. *ep.* ult. Cœlerem euleriteret, ne forte qua re impediar, atque alliger. ¶ *Ter. Hun.* 4. 7. 30. Hic furti ſe alligat. *h. e.* reum facit.

Allino, vel allino, is, levi, itum, a. 3. *ungere*, לטח, Germ. *ſchmieren, anſtreichen*, Gal. *vindre, frotter en oignant*, Hiſp. *untar una coſa a otra, ἐπιχρίω*, inungere, & ungendo rem alicui indugere, ex ad, & lino. *Plin.* Sunt, qui leporino coagulo dentem allinant. Adde *Hor. de ar. poet. v.* 445. ¶ Translate, allinere alteri vitia ſua dicit *Sen. ep.* 7. h. e. vitiis ſuis alterum inficere. *Cic. Verr.* 2. *cap.* 6. Nulla nota, nullus color, nullæ ſordes videbantur his ſententiis allini poſſe.

Allisio, onis, verbal. ab allido, actus allidendi. *Trebell. Poll. in tyranno Mario, c.* 8. Multa duorum digitorum allifione contrivit.

Alliſus, a, um, *ammaccato. Caſ. B. C. l.* 3. *c.* 2. Pars ad ſcopulos alliſa interficitur.

Allium, ii, *aglio*, שׁוּם, Ger. *Knoblauch, knäpplauch*, genus oleris, quo veſcimur, gravitimi odoris. *Pl. l.* 19. *c.* 6. Allium ad multa medicamina prodeſſe creditur. *Virg. Ecl.* 2. Allia, ſerpyllumque herbas contundit olentes. ¶ *Allia ne comedas, & Jubas*: proverb. ideſt, a militia, & foro abſtine. ¶ Allium oler: in ruſticum dicitur, cui theriaca allium eſt. *Tanbm. in Plaut. p.* 517. ¶ Allii caput ex ſuperſtitione credebant Veteres ad multarum noxarum depulſionem valere. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 188. ¶ Allium cum ſale obſtiguare, proverbio dicitur de præpareis & tenacibus. *Plaut. Perſ* 2. 3. 15.

Allobrŏges, & Allobryges, m. 3. nunc Sabaudienſes, *Savojardi*, Ger. *die Saphoyer*, Ἀλλόβρυγες, pop. Gall. Narbon. inter Iſaram fl. Alpes Grajas, Lacum Lemanum, & Rhodanum fl. quorum caput eſt Vienna, & Regia Sabaudia. Differunt a Delphinatibus, quia Vienna tantum, & Gratianopolis ex urbibus in Delphinatu Allobrogibus numerantur. ¶ *Horat.* ſingulari numero extulit. *Epod.* 16. Noviſque rebus infidelis Allobrox. ¶ Hinc

Allobrogicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Allobroges ſpectat. *Pl. l.* 14. *c.* 2. de vici generibus, Eugenia ferventibus locis, Rhætica temperatis, Allobrogica frigidis.

Allocutio, onis, ab alloquor, alloquium, *παραμυθία, προσφώνησις. Pl. l.* 2. *ep. ult.* Mutat perſonam, vertit allocutionem. ¶ Sæpius conſolationem ſignificat, quem admodum & alloquium: ita enim & Græci *παραμυθίαν*, voce utuntur. *Senec. conſolat. ad Helv. c.* 1. Novis verbis, nec ex vulgari allocutione ſumptis opus erat homini ad conſolandos ſuos.

Allodium, res libera, & propria alicujus; item hæreditas, quam vendere, & donare poſſum. ¶ Barbarum vocabulum eſt, a Gothis introductum.

Alloeot cus, a, um, vim transmutandi habens, מְשַׁנֶּה, *ἀλλοιωτικός. Mser. l.* 7. *Sat. c.* 4.

Alloph ȳlus, *ἀλόφυλος*, נָכְרִי, *alienigena, ſtranjero, Filiſteo. Prudentius* latine græcam vocem aliquoties ſcripſit, ut *Hamart. v.* 500. & in *Dipt. de Samſ.* Utrobique penult. corripuit contra naturam græcæ vocis, quod etiam a *Paulino* factum in *Natali* 8. *v.* 71.

Alloquium, ii, n. 2. *parlamento con un altro, πρόσθεσις. Liv. l. ab urb. cap.* 34. Blando alloquio, & comitate invitare. ¶ Sumitur & pro conſolatione, ut allocutio. *Horat. Epod.* 13. Omne malum vino cantuque levato Deformis ægrimonia: Dulcibus alloquiis.

Alloquor, eris, *parlare*, דִּבֵּר, Ger. *anreden, aſprechen*, Gal. *parler a quelqu'un*, Hiſ. *hablar a alguno, προσκαλῶ. Plaut. Amph. l.* 1. *c.* 232. Alloqui te perparce liceat, obſecro. ¶ Sumitur interdum pro conſolari. *Varro l.* 5. *c.* 7. *L. L.* Allocutum muſieres ire ajunt, cum eunt ad aliquam locutum conſolandi cauſa.

Allubentia, æ, vel adlubentia, *prontezza, il far volentieri, προθυμία. Apul. l.* 1. *A. A. prine.* Jam allubentia proclivis eſt ſermonis, & joci. *Al. aliter leg.*

Allubeſco, is, eſcere, five adlubeſco, *piacere, far con piacere, eſſer grato*, יָאַת, Ger. *gehorchen, gemüthlam*, Gal. *etre agreable*, Hiſp. *hazer de gana*, ſubens facio, obedio, faveo, conſentio, *far volentieri, ἐπιρρέπω, προθύμως ἔχω. Plaut. Mil.* 4. 2. 13. Nitida fœmina jam mihi adlubeſcit.

Allucĕo, five adlŭceo, es, xi, ere, *ὑπερλάμπω. Suet. in Vitell.* Flagrante triclinio ex conceptu camini &c. inquit; Bono animo eſtote, nobis alluxit. *Sen. ep.* 92. Niſi aliquis igniculus alluxerit. ¶ Translate *Auguſtin. Conf. l.* 11. *c.* 23. Alluceate miſericordia tua Domine.

Alluci nātio, Allucinor. V. Alucinor, Alluc ta. V. Alucita.

Alludo, as, avi, idem quod alludo, blandior. *Plaut. Stich.* 2. 3. (*al.* 2. 2.) 58. quando adbibeo, alladiabo. Et *Pœn.* 5. 4. 64. Tu alludiato.

Alludo, is, ſi, ſum, n. 3. *alludere, far feſta*, צָחַק, Ger. *ſchimoffen, ſchertzen*, Gal. *jouer, faire alluſion*, Hiſp. *burlar mirando a otra coſa, προσπαίζω*, quaſi ad aliquem ludo, & ludendo alicui blandior, ut pueri, & canes faciunt. *Pl. l.* 9. *c.* 8. Delphinus alludens natantibus. *Ter. Eun.* 3. 1. 34. Alludere ad aliquem. ¶ Eſt item alludere, ut ſcribit *Val. l.* 4. cum aliud dicimus, & ad aliud ſententiam latenter referimus. *Virg.* 7. *Æn. v.* 116. Nec plura alludens. Adde *Suet. in Cæſ. c.* 22. ¶ Eſt etiam alludere, faveré. *Sen.* Cum tibi alludit hujus vitæ proſperitas. ¶ Alludere Philoſophiæ, apud *eumd. ep.* 63. eſt, quaſi per ludum tractare Philoſophiam. ¶ *Alludere aliquem* pro *ad aliquem*, omiſſa præpoſ. quæ inteſt in ipſo verbo. *Nemeſian. Ecl.* 4. *v.* 10. nec eſt animus ſolitos alludere fontes. *h. e.* ludere apud ſolitos fontes.

Alluo, is, a. 3. *bagnare, ſcorrere vicino*, שָׁטַף, נָזַל, Ger. *anfliefſen, fruber flieſſen*, Gal. *couler auprez, arrouſer*, Hiſp. *lavar con avenida, ἐπιλούω*, juxta fluo, allabor, ex *ad*, & antiquo verbo luà, quod eſt ejuſdem ſignificationis, ac lavo. De aquis proprie dicitur. Maria enim, & flumina alluere dicuntur loca, ad quæ feruntur, quæve præterfluunt. *Cic.* 7. *Verr.* 37. Non alluuntur a mari mœnia extrema. ¶ Translate *Id. pro Flac. c.* 26. Urbs Barbariæ fluctibus alluitur.

Allus, vel Hallus, i, m. *il dito groſſo, del piede*, pollex pedis ſcandens ſuper proximum digitum; ab *ἁλλεσθαι*, ſalire, quod velut inſiluiſſe in alium videatur. *Feſtus*.

Alluſio, onis, f. *ſcherzo, giuoco*, luſus cum aliquo. *Arnob. l.* 7. Si manu viperam mulcens, nihil prodeſt illa alluſio.

Alluvies, ē. s. & Alluvio, onis, *inondazione*, שִׁטָּה; Ger. *uberlauffung, waſſerflutt, guſſibach*, Gal. *ruine d'eau, debordemente d'eau*, Hiſ. *avenida de agua, πρόσκλυσις*, immoderata aquarum violentia, vel pluvialium, vel fluvialium, quæ agros inundat, & ſæpe confundit, deripit, deſtruit. *Colum. l.* 3. *c.* 11. Valles, quæ fluminum alluvie, & inundationibus concreverint. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 38. Jura alluvionum, & colluvionum. ¶ Quandoque accipi videtur pro ipſo loco, quem flumen alluvione fecerit, vel quem flumen alluit. *Liv. l.* 1. *c.* 4. In proxima alluvie pueros exponunt.

Alluvius ager a veteribus dicebatur, quem paulatim flu. in agrum reddit. Ex *Veter. Grammatico pag.* 293. *Goeſii*.

* Almipŏtens. V. Altipotens.

Almities, almarum rerum habitus. *Feſtus*: h. e. decor, decora forma. *εὐμορφία*.

Almo, onis, m. 3. *Dachia*, & *il Rio d'Appio*, flu. agri Romani, prope portam Capenam, ex via Appia in Tiberim labens, in quo Sacerdotes Cybeles Deæ ſimulacrum, & cultros ſanguinolentos, & ſua vulnera ſolebant abluere. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 337. ¶ Almo etiam Deus illius fluminis, pater Laræ Nymphæ, ex qua Mercurius Lares genuit. Fabulam narrat *Ovid. Faſt.* 2. *v.* 599.

Almon, *ἄλμων*, ſeu Elmon, opp. Theſſaliæ. *Plin. l.* 4. *cap.* 8. ¶ Eſt item nomen Paſtoris. *Virg.* 7. *Æn.*

Almus, a, um, ſanctus, auguſtus, *almo, ſanto, nutritore*, אמון, קדוש, Germ. *das ernehret, heilig*, Gal. *qui nourit copieuſement*, Hiſp. *lo que mantiene, τρόφιμος*, quod alit, ab alendo. *Col. l.* 3. *c.* 22. Quibus alma tellus annua vice, &c. Sic alma Ceres, alma Venus. ¶ Accipitur pro ſancto. *Cicer. Offic.* O fides alma. ¶ Pro tranquillo, claro, illuſtri, ut Lux alma. *Virg. Æn.* 5. Si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit.

Alnëus, a, um, adject. *di ontano*, quod eſt ex alno. *Vitruv. l.* 5. *c. ult.* Locus palis alneis conſagatur.

Alnus, f. 2. *ἄλνφη, ὄπταμος, alno, ontano*, arbor aquoſis locis gaudens, ex qua primum factæ ſunt lynires, dicta, quod amne alatur. Naſcitur enim juxta fluvios. ¶ Apta eſt navigiis, quod aquis obruta diu non corrumpitur. *Lucr. l.* 3. *v.* 443. Et fluctibus aptior alnus. Hinc pro navi quandoque poni ſolet. *Virg.* 1. *Georg.* Tunc alnos primum fluvii ſenſere cavatas. ¶ Poetæ fabulantur ſorores Phaetontis in has arbores mutatas fuiſſe. *Ov.* 2. *Met. Virg. Ecl.* 6.

Alo, alis, alui, alitum, vel alum, a.2. *nutrire*, אוּל, פּוּנַם, Ger. *ernehren, erhalten*, Gal. *nourir*, Hiſ. *criar, mantener, τρέφω*, educo, nutrio, alimentis ſuſtento. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Omnia, quæ aluntur, & creſcunt. ¶ Transfertur & ad res incorporeas, pro augere, & majus facere. *accreſcere*, ut Honor alit artes. *Cicer. Catil.* 1. *c. penult.* Spem Catilinæ mollibus ſententiis aluerunt. ¶ Sic alere morbum, vulnus, vitium, audaciam, ſpem, gloriam, paſſim apud *Cic.* & alios. ¶ Alere pro augere, *Horat. l.* 4. *od.* 2. Monte decurrens velut amnis, imbres, Quem ſuper notas aluere ripas. ¶ Duo habet participia, *altus* & *alitus*. *Cicer. de Cl. Or. c.* 10. Urbs, in qua nata, & alta eſt eloquentia. *Liv. l.* 30. *c.* 28. Annibale alio, atque educato inter arma.

Alŏe, aloes, f. *aloe*, אֲהָלוֹת, Ger. *aloe*, Gal. *herbe tres amere, de la quelle le jus s'appelle aloé*, Hiſp. *hierva baboſa, ἀλόη*, herba amaritudini ſuccí, ſed odoris ſuaviſſimi, foliis pinguibus, & craſſis, & in modicam latitudinem ſe fundentibus, iiſque ſtriatis, & in ſpinulas retuſas deſinentibus. Gignitur in India, & in Arabia. Vulgo ſempervivum marinum vocatur. Reſiſtit vermibus, & putredini, & viſui utilis eſt. ¶ Ad rem ingratam, & moleſtam tranſfertur. *Juven. Sat.* 6. *v.* 180. *de forma ſuperba*. Plus aloes, quam mellis habet.

Aloëus, m. 2. *ἀλωεύς*, tetſyllabum, nomen gigantis Titanis, & Tertæ filii, cujus filii dicuntur Martem vulneraſſe. *Lucan. l.* 6. *v.* 410. Impius hinc prolem Superis immiſit Aloeus.

Alogia, *ἀλογία*, Græcis ea pars animi eſt, quæ rationis eſt expers. ¶ In Latium traduxit *Seneca in ludo de morte Cæſaris*, & *alogias* pro ſtultiloquiis, ſeu ineptiis poſuit: Citius, inquit, mihi verum, ne tibi alogias excutiam. *Auguſt. epiſt.* 86. *ad Caſulanum*. Quid eſt alogia, niſi cum epulis indulgetur, ut a rationis tramite devietur?

* Alogiſta. V. Aneclogiſta.

Alŏgus, a, um, ratione carens, *ἄλογος, Auguſtin. epiſt.* 86. & *Marcian. Capel. lib.* 6. & 9.

Alŏïdæ, arum, *ἀλωΐδαι* patron. ab *Aloeus*, ideſt Otus, & Ephialtes Aloei filii. *Virg. Æn.* 6. *v.* 582. Hic & Aloidas geminos, immania vidi corpora.

Alopecias, m. 2. piſcis marini genus apud *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Alopecia, f. 1. *pelaſa, tigna, ἀλωπεκία*, morbus in capite humano, & barba, ex vitio humorum, qui fit cum profluvio capillorum; dicta eſt a vulpe, quam Græci vocant *ἀλώπεκα*, quod ea crebro id genus morbi patiatur. Uſurpatur plerumque in plur. num. *Plin. l.* 20. *c.* 5. & 22. & *l.* 22. *c.* 21. &c. ¶ In ſingulari numero habetur apud *Theodor. Priſc. l.* 1. *c.* 6.

Alopecias, adis, f. genus piſcis marini apud *Plin. l.* 32. *c. ult.* quem *l.* 8. *c.* 43. Vulpem marinam vocat. *Ἀλώπηξ* enim Græce vulpem ſignificat.

Alopeciōsus, a, um, capillorum profluvio laborans. Legitur in *lemmate c.* 6. *l.* 1. *Theod. Priſciani*.

* Alopēcis, idis, f. *ἀλωπεκίς, coda di volpe*, genus vitis uvam producentis caudas vulpium imitantem. *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Alopecūrus, *ἀλωπέκουρος*, f. 2. *coda di volpe*, herba ſpicam habens mollem, & languinem denſam, non diſſimilis vulpium caudis, unde & nomen habet. *Pl. l.* 21. *c.* 17.

Alōſæ, f. 1. *Cheppie*, Ger. *meyſifch, helſt*, Gal. *aloſes*, Hiſp. *ſavalas, ſiaras*, piſces, iidem, ac clupeæ, vel triſſæ. *Auſon. Moſel. v.* 127.

Alpes, ium, f. *Alpi*, Ger. *Alpengeburg, Ἄλπεις* montes excelſi, qui Italiam ſeparant a Gallia, & Germania, dicti a candore nivium, quia perpetuis fere nivibus albeſcunt, lingua Sabinorum, qui alpum dixere, quod poſteri Latini album. ¶ *Celſi* ſententia in longitudinem centum millia paſſuum parent a ſupero mari ad inferum, ut *Livius* ſcribit, tria millia ſtadiorum. ¶ Multiplices Alpes ſunt, & varia pro locorum diverſitate fortiuntur nomina, Maritimæ, ſeu Litoreæ, Cottiæ, Grajæ, Pœninæ, Summæ, Lepontiæ, Chæticæ, Tridentinæ, vel Noricę, Juliæ, vel Carnicæ. V. infra *Alpis*.

Alpha, *ἄλφα*, nomen primæ Græcorum litteræ. Unde pro principe accipitur. *Martial. l.* 6. *epigr.* 27. Codrus alpha penulatorum. *h. e.* primum tenens locum inter pauperes.

Alphabētum, i, *alfabeto*. Legitur hæc vox in titulo *c.* 10. *l.* 37. *hiſt. natur. Plin.* & apud *Tertul. adv. hæret. c.* 50.

Alphēas, ădis, f. 3. *ἀλφειάς*, dicta eſt Arethuſa, ab Alpheo fluvio. *Ovid. Met. l.* 5. Tum caput Eleis Alpheias extulit undis. V. Arethuſa.

Alphesĭbœa, æ, mulier Phegei filia. *Propert. l.* 1. *Eleg.* 17. Alphesiboea ſuos ulta eſt pro conjuge fratres. Ad quem locum addit *Muretus*, hoc nomine appellatas fuiſſe omnes elegantioris formæ puellas, quaſi quæ reperirent procos, qui ipſi boves darent dotis nomine. *Ἀλφεῖν* enim eſt reperire, & *βᾶς* bos.

Alphēus, m. 2. per tres ſyllabas, vel Alphejus, *Orſea, Carbon, Darbon*, ἀλφειός fl. Peloponneſi, qui ex Stymphalo monte per Arcadiam, & Elidem regiones in ſinum Cheloniten ad Occid. apud Triphyliam urbem influit, ac Olympiam alluit, ab ejus oſtio 80. ſtadia diſtantem. Dictus eſt *ἀφ' ἁλφὸς* quæ eſt ſpecies vitiligínis albæ, quia ejus aqua maculas ejuſmodi toſſere creditur. *Strab. lib.* 6. & *Pauſan. l.* 5. poetarum fabulam ſecuti tradunt, Alpheum occultis meatibus ſubter mare labi, & Arethuſæ fonti apud Syracuſas urbem Siciliæ miſceri. V. Arethuſa. ¶ Alphei aqua Jovi gratiſſima exiſtimata eſt. Qua de cauſa Jovis Olympii ſtatua ea aſpergebatur, & ſacrificiorum cineres abluebantur. Unde ſacer Alpheus dicitur a *Seneca in Medea, v.* 121.

Alphēus, a, um, adject. *Virg. Æn.* 10. *v.* 179. Alphææ ab origine Piſæ.

Alphito. V. in Acco.

Alphĭus, vel Alfius, fœneratoris nomen, apud *Horat. Epod.* 2. Hujus dicitur illa eſſe ſententia, vel optima nomina non appellando fieri mala. *Colum. l.* 1. *R. R. c.* 7.

* Alphĭcus, i, m. qui alphis medetur. *Martial. l.* 9. *epig.* 97. Pro eo qui alpho laborat, *Gell. l.* 4. *c.* 2. V. Atypus.

Alphos, m. 2. *Morfea bianca*, ſpecies vitiligínis. *Celſ. l.* 5. *c. ult.* Vitiligínis tres ſpecies ſunt: *ἄλφος* vocatur, ubi color albus eſt, fere ſubaſper, & non continuus, ut quædam quaſi guttæ diſperſæ eſſe videantur. *Et paulo poſt*. Eos, quos Alphos vocari dixi, &c.

Alpĭcus, a, um, qui Alpes colit, ſeu habitat. *Nepos in Annib. c.* 3. Alpicos co-

nantes prohibere tranſitum concidit. Al. leg. *Alpinos*. *Vet. Inſcript.* apud *Spon. Miſcel. l.* 84. Per montes Alpicos.

Alpinus, a, um, adject. poſſeſſ. ad Alpes pertinens, *Alpino*. Alpinæ gentes, apud *Liv. l.* 21. *c.* 43. Alpina juga apud *Claudian. IV. Conſ. Honor. v.* 105.

Alpinus, malus quidam Poeta fuit, qui Memnonis Auroræ filii bella ſcripſit. De eo *Horat.* Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona.

Alpis, is, in ſingulari, pro Alpes in plurali inveniture apud Poetas. *Ov. l.* 3. *de arte am. v.* 140. *Lucan. l.* 1. *v.* 688. & *l.* 3. *v.* 299. *Juven. Sat.* 10. *v.* 152. *Sidon. Carm.* 16. *v.* 95. Præruptis pondęctæ in rupibus Alpis. ¶ Idem *Sidon.* uſurpavit etiam pro quovis monte excelſo. *Carm.* 2. *v.* 510. *de Athe*, quem Xerſes perfodit: Turgida ſylvoſam currebant vela per Alpem. Sic *Carm.* 9. *v.* 44. *de eod.* ¶ *Prudent. in Paſſione Laurentii v.* 438. etiam Pyrenæos Alpes vocavit.

* Alſidēna ſpecies cæpe. *Plin. l.* 19. *c.* 6.

Alſiensis, e, ad Alſium oppidum pertinens, ut Alſienſis ager, apud *Cic. pro M. l. c.* 20.

Alsietinus, a, um, adject. *Alſietinus lacus*, nunc *lago di Martignano*, eſt in Etruria, ex quo conciplebatur ductus aquæ Alſietinæ, de qua *Frontin. de Aquæd. art.* 11. & 71. ¶ Hæc aqua dicta eſt Auguſta, quia ab Auguſto perducta fuit. *Frontin. eit. art.* 12. V. doctas, & laboriosas adnotationes *Jo. Poleni ad cit. art.* 71.

Alsine, es, f. 1. *ἀλσίνη*, herba, quam muris auriculam Itali, Galli *mouron* vocant, quod hortorum muris delectetur. *Plin. l.* 26. *c.* 4.

Alsiōsus, o. l. 2. *freddoloſo, κρυώδης*, qui eſt naturæ frigentis, quique a frigore lædítur. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Abrotonum, & adonium, alſioſa admodum ſunt. Sic alſioſum pecus *Varro* dixit *l.* 2. *R. R. c.* 3.

Alsium, *Ceri*, vel *Cere* (alii *S. Severa*) opp. & Col. Etruriæ, apud quam lit. a Roma 25. M. P. in Oco. Centumcellas verſus.

Alsius, a, um, Alſienſis, ideſt, qui eſt ab Alſio opp. *Rutil. Itinerar. v.* 223. Alſia prælegitur tellus, Pyrgique recedunt.

Alsius, a, um, idem quod alſioſus; & ſicut ab ebrius fit ebrioſus, ita ab alſius, alſioſus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1014. Ignis enim curavit ut alſia corpora frigus, &c.

Alsus, a, um, frigidus, *freddo, freſco*. Comparativo aliquoties uſus eſt *Cic.* ut *Act. l.* 4. *ep.* 8. de Antio oppido; Nihil quietius, nihil alſius, nihil amœnius. Et *ad Fr. l.* 3. *ep.* 1. Apodyterio nihil alſius, nihil muſcoſius. ¶ Poſitivum *alſus* non eſt in uſu.

Altanus, m. 2. *vento da terra*, Germ. *ein vvind auff dem erdtrich her*, genus venti, ſive flatus e terra conſurgentis. *Plin. l.* 2. *c.* 43. Videmus & alios ventos, quos vocant Altanos, a terra conſurgere.

Altar, Altarium, Altāre, is, *altare*, n. 3. מִזְבֵּחַ, Ger. *ein altar*, Βωμός, ara, in qua ſacrificaturi: ab altitudine ſic dictum eſt. Altaria enim Superis tantum Diis ponebantur; aræ Superis juxta, & Inferis; & Superis quidem a terra elevata erigebantur; Terreſtribus humi, inferis terra exfoſſa aræ conficiebantur. Quare per catachreſin uſurpavit *Virg. Ecl.* 6. Molli cinge hæc altaria vitta. Nam lacta magica deſcribit, quæ Inferis Diis, non Superis fiebant. *Cic. de Aruſ. c.* 5. Ab altaribus religioſiſſimis fugatus. ¶ Aliquando altare eſt quod aræ imponitur, *h. e.* pars ara ſumma, in qua exta cremantur. *Solin. c.* 9. *edit. Salmaſ.* Ara eſt in cacumine, Jovi dicata, cujus altaribus ſi qua de extis inferuntur, &c. Sic *Prudent. in Romano v.* 49. Altaris aram funditus peſſumdare; ubi *Iſo.* Aram planiciem interpretatur. *Vet. Gloſſ.* altare, *ἐπιβωμίς*. Itaque altare auguſtius quiddam & ſanctius, quam ara eſt. ¶ Sæpe hæc vox ponitur in plurali numero, licet de uno tantum altari ſermo ſit. *Cic. Catil.* 1. 9. *Liv. l.* 21. *c.* 1. &c. ¶ *Prudentius & Aetar* pro *Altare* poſuit *Hymn.* 9. (vel 3.) *de S. Eulalia v.* 211. Sic venerarier oſſa libet, oſtibus altar & impoſitum. ¶ *Altarium*, pro *altare* habet *Severr. Sulpit. l. t. hiſt. ſacr. c.* 19. & *Hieronym. ep.* 83. *ad Oceam. ſub fin.*

Altātus, a, um, adject. *alzato. Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Per lineas Sol altatus extremas. Vox tamen eſt *Sidonii* relinquenda.

Alte, *altamente, profondamente*, בְּמֹרוֹם, Ger. *hoch, in der hohe*, Gal. *hautement, en haut*, Hiſp. *alto, ὑψῆ, βαθέως*, excelſe, ſublimiter. *Virg.* 6. *Æn.* Ergo alte veſtiga oculis. *Cic. pro Cluent.* Proœmium alte petere. ¶ Sæpe profunde ſignificat. *Liv. l.* 1. Ferrum haud alte in corpus deſcendit. *Cic. de Orat.* Alte cadere non poteſt, *i. e.* ex alto. ¶ Alte cinctus, apud *Horat. l.* 2. *Sat.* 8. h. e. ſtrenuus, fortis, minime mollis. ¶ Comparat. altius. *Virg. Georg.* 4. *v.* 285. Altius omnem expediam, prima repetens ab origine famam. ¶ Superlat. Altiſſime. *Pl. l.* 8. *ep.* 4. Ingenium altiſſime aſſurgit.

Altĕa, Oenei Regis Ætoliæ uxor, mater Tydei. *Serv.* 6. *Æn.*

Altegradius, vel Altegradus, qui alte graditur. *Tertul. de veland. Virgin. ſub fin.* Sed alii aliter leg.

Altellus, cognomen Romuli, vel quod in terra altus eſſet a lupa, vel quod rebus geſtis excelſus & glorioſus eſſet, vel quod a Tacio Sabinorum Rege in colloquium poſtulatus alternis vicibus adierit, ac locutus fuerit. Sicut autem fit per diminutionem a Macer, macellus, a Vaſer, vaſellus, ita ab alter, vel alternus, altellus. *Feſtus*.

Alter, ra, rum, o. 1. 2. genit. alterius, *l'altro, l'uno di due*, שֵׁנִי, אַחֵר, אָחַר, Ger. *der ander*, Gal. *l'autre, le ſecond*, Hiſ. *otro de dos, ſecundo en orden*, Græce ἕτερος, dicitur de uno ex duobus, ſicut *alius* de pluribus; ut Annibal in tranſitu Alpium amiſit alterum oculum. *Liv. l.* 5. *c.* 11. Noxii ambo alter in alterum cauſſam conferunt. ¶ Interdum etiam tertium ſignificat. *Ter. in Andr.* 1. 1. 50. Sed poſtquam amans acceſſit, pretium pollicens, unus, & item alter. Tres enim amatores erant. *Donat.* ¶ Aliquando pro adverſo, & non bono, ut in Auguriis Altera appellatur avis, quæ utique proſpera non eſt. *Feſtus*. ¶ Alter ego, pro homine mihi caciſſimo. *Cic. Att.* Me ipſum accuſo, deinde te quaſi me alterum. ¶ Quando alter geminatur, prius idem eſt ac primus, poſterius, ſecundus. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 7. Quorum alterum mihi facere neceſſe eſt, alterum facio libenter. ¶ Et cum hoc modo bis ponitur, ſi ad duo præcedentia referatur, ſic accipi plerumque debet, ut, ſervato ordine, prius priori, poſterius reſpondeat poſteriori. Nec tamen ordo ſemper ſervatur. *Cic. pro Quin.* Quæ res in Civitate duæ plurimum poſſunt, ex contra nos ambæ faciunt, ſumma gratia, & eloquentia, quarum alteram (*eloquentiam*) vereor, alteram (*gratiam*) memino. ¶ Alter junctus cum numeralibus iis, quæ Ordinalia appellantur, pro, primus, accipitur. *Cic. pro Mil. c.* 35. Centeſima hæc eſt hæc ab interitu P. Clodii, & ut opinor, altera, *h. e.* centeſima prima. *Virg. Ecl.* 8. Alter ab undecimo jam tum mi cepeiat annus, *i. e.* duodecimus. Ubi tamen multi contendunt, tertiumdecimum annum intelligendum eſſe. ¶ Aliquando tamen de pluribus uſurpatur, & pro *alius* ponitur. *Plaut. Truc.* 1. 2. 58. Qui alterum incuſat probri, eum ipſum ſe intueri oporter. Sic *Hor. 4. Carm. od.* 10. Quories te ſpeculo videris alteram. *i. e.* aliam, diſſimilem. ¶ Alterum tantum, pro tantumdem, *altrettanto. Liv. l.* 8. *Dec.* 1. Alterum tantum ex Latino delectu adjiciebatur. Dicitur & tantum alterum. *Id. l.* 1. Numero tantum alterum abjecit. Dicitur & Nemo alter, apud *Plaut. Epid.* 1. 1. 24. & Alter nullus. *Bacch.* 3. ¶ Alter, ambove apud *Cic. Phil.* 7. Ut Conſul alter ambove ad bellum proficiſcerentur. ¶ Olim per primam, & ſecundam nominum inflexionem declinabatur. Unde apud *Plaut. Rud.* 3. 4. 44. Huic alteræ patria quæ ſit, profecto neſcio.

Alter, tĕris, five altere, teris, vel melius halter, teris, m. 3. *palla di piombo, piombarolo, ἁλτήρ*, ſignificat maſſam plumbeam, qua ad exercenda corpora in gymnaſiis utebantur. *Martial. l.* 14. *epigr.* 44. Quid perennt ſtulto fortes altere lacerti? Dictus eſt alter ab *ἄλλομαι*, quod ſalio. Nam circumducebant alteres, dum ſaltando ſe exercerent. ¶ Hodie tali quadam libratione per plumbum utuntur funambuli.

Alteras, antiqui dicebant pro alias. *Feſt.*

Alteratio, onis, *mutazione, alterazione*. Vox barbara eſt, & Philoſophis relinquenda. Nam quod affertur ex *Quint. l.* 10. *c.* 1. his verbis: Lectio non cruda, ſed multa alteratione mollita: legendum profecto eſt, *iteratione*. V. Altero.

Altercabilis, le, qui per altercationem fit. *Arnob. l.* 5. *pag.* 158. Altercabilem ſermonem conferere.

Altercatio, onis, verbal. contentio, diſceptatio, *διαλεκτική, altercazione, conteſa di parole*, רִיב, qualis erat inter actorem, & reum, ubi non perpetua oratione, ſed interciſis jurgiis ſeſe mutuo petebant. *Cic. de Orat.* Nulla eſt altercatio clamoribus unquam habita majoribus. *Liv. l.* 25. *c.* 17. E diſceptatione altercationem fecerunt. ¶ Significat etiam verborum contentionem extra judicia. *Cicer. l.* 1. *nat. Deor. c.* 6. *in fin.* Oriri altercationem cum aliquo de aliqua re.

Altercātor, oris, qui altercatione utitur. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Bonus altercator vitio iracundiæ careat.

Alterco, as, & uſitatius Altercor, aris, *Alterare, contendere*, eſt pertinaciter ali-

quid contra aliquem defendere, contendere. *Jurgium cum aliquo habere*, נצה, ריב, Ger. *haderen, zanken, hefftig*, Gal. *quereller, diſputer contre l'autre*, Hiſp. *contender en diſputacion, διαλέγομαι. Ter. Andr.* 4

Altiusculus, diminut. ab altus significat, paulo altior. *Sueton. August. c. 73.* Altiuscula calceamenta.

* Alto, as, a. 1. in altum tollo, הֹלִיכָה, ὑψόω. *Sidon. in Carm. ep. 9. l. 8.*

Altor, oris, m. 3. *balio*, אָמֵן, Ger. *ein ernehrer*, Gal. *nourissant*, Hisp. *criandor, o mantenedor*, ζοφεὺς, qui alit, sive educat. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 34.* Omnium rerum altor est mundus.

Altrinsecus, *altronde*, מִמָּה אוֹ מִמָּה, Ger. *von der ausseren seiten*, ἐκτρωθεν, adv. ab alter, significat ab altera parte. *Plaut. Pseud. 3. 2. 73.* Si nostrum sumet, tu teneto altrinsecus. ¶ Videtur etiam significare ex utraque parte. *Lactant. de Opif. Dei c. 8.* Aurium duplicitas incredibile est, quantam pulchritudinem præ se ferat, quod tum pars utraque similitudine ornata est, tum ut venientes altrinseeus voces facilius colligantur.

Altrix, ĭcis, f. 3. *balia, nutrice*, אֻמְנוֹת, Ger. *seugamm*, ἡ τροφὸς, quæ alit. *Cic. pro Flac. c. 26.* Eorum eadem terra parens, altrix patria dicitur.

* Altrorsus, Altrovertim, *verso altrove, da un' altra parte*, Ger. *gegen der andern seiten*, ἑτέρωθεν, adv. antiq. ex altus, & versus, in, vel versus alteram partem. *Plaut. in Cas. 3. 2. 25.* Altrovertim cum eam mecum rationem puto.

Altum, i, subst. profundior maris pars, *l'alto mare. Virg. 1. Æn. v. 34.* In altum vela dabant læti. *Cic. 4. Fin. c. 23.* Emergere ex alto. ¶ Item pro Cœlo. *Virg. l. 1.* Maja genitum demittit ab alto.

Altus, us, altitra, alimentum. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 20.* Terræ, vel rerum naturæ alto nutritur universitas.

Altus, o. 1. 2. sublimis, excelsus, præcelsus, erectus, in altum editus, excitatus humo, *alto, profundo*, גָּבוֹהַּ, דָּלֻי Ger. *hoch oder tieff*, Gal. *haut*, Hisp. *alto, o hondo como el cielo, el mar*, ὑψηλὸς. ¶ Ponitur etiam pro adject. profundus, ut Mare altum, puteus altus, &c. ¶ Per translationem vero usurpatur pro magno, ut Sic Pater ille Deum faciat, sic altus Apollo. ¶ P. o excellenti, glorioso. *Virg.* Te sine nil altum mens inchoat. ¶ Pro obscuro, & recondito. *Virg.* Quid me alta silentia cogis rumpere? ¶ Comparat. altior, Superlat. altissimus. *Cic. pro Cluent. c. 55. & Curt. 4. 7. c. 4.*

Altus, & altus, particip. ab alo. V. in *alo*.

Alucinatio, Allucinatio, vel Hallucinatio, onis, f. *sbaglio, errore*, error, oscitantia, & quædam veluti dissolutio animi non advertentis, aut advertere nolentis. *Senec. de vita beata c. 26.* Sic vestras alucinationes fero, quemadmodum Jupiter ineptias poetarum.

Alucinator, Allucinator, vel Hallucinator, oris, qui alucinatur. *Fest.* seu potius *Paul. Diac. ejus epitomator, in voce Elucus.*

Alucinor, Allucinor, Halucinor, vel Hallucinor, aris, atus sum, dep. 1. *sbagliare, fallare, ingannarsi*. Placet *Manutio*, & *Dasipq.* scribi sine aspiratione, & uno *l*, & significare incerta mente ferri circa rem aliquam, & in ea intelligenda non consistere (ut etiam *Non. c. 2. n. 496.* exponit) & ita falli, decipi, errare. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 11.* Sed quemadmodum coram cum sumus, sermo nobis deesse non solet, epistolæ nostræ debent interdum alucinari. *h. e.* inquit *Manut.* certa re non proposita loqui, huc illuc errantium more ferri. *Id. l. 1. de nat. Deor. cap. 26.* Quæ Epicurus oscitans alucinatus est. ¶ Activa significatione pro decipere, fallere, *Apulej. in Florid. n. 18.* Minus alucinatur, comœdus sermocinatur, tragœdus vociferatur.

Alucita, verbum *Petronii in fragment.* ubi ait: Centum me vernales alucitæ molestabant. *Fulg. exposit. serm. ant.* interpretatur κώνωπες, *i. e.* culices: indeque verbum *alucinari* deducit. Alii exponunt somniatores: alii alia. Scribitur & *Allucita*.

* Alucus, i, m. *alceco*, ulula. *Serv. Virg. Ecl. 8. v. 55.* Al *alucos* legunt eod. sensu.

Alveare, aris, n. 3. *vaso, dove le api nidificano, o luogo, dove tali vasi si tengono. Colum. l. 9. c. 12.* Cum vetus alveare numero apum destituitur. *Virg. 4. Georg. v. 34.* Alvearia *vimine* texta.

Alvearium, ii, σμῆνος idem quod Alveare. *Varro R. R. l. 3. c. 16.* Die cujusmodi facere oporteat alvearium.

Alveatus, a, um, *scavato*, in modum alvei excavatus. *Cat. R. R. c. 43.* Sulcos, si locus aquosus erit, alveatos esse oportet.

Alveolatus, a, um, *scavato, concavo*, κοιλωτὸς, in modum alveoli cavatus, *Varr. l. 3. c. 3. de stylobata.* Alveolatus oculo videbitur.

Alveolus, i, diminut. ab alveus, *vasetto*, σκάφιος, πάτταρος. *Col. l. 8. cap. 5.* Totum ovorum numerum in alveolum ligneum conferat. ¶ Dicitur etiam alveolus fuminis. *Curt. l. 6. c. 4.* ¶ Item tabula, vel vasculum aleatorium, & tunc est post. gen. auctore *Festo*. *Cic. de Fin. l. 5. c. 20.* Aut alveolum poscere, aut quærere quempiam ludum. παῖδι ἄχρι.

Alveus, m. 2. *fossa, canale*, נַחַל אַפִיק, βόθρος, Ger. *ein wasser rohr, wasserkennel*, Gal. *canal, auge*, Hisp. *la madre, o valle del rio*. proprie dicitur fossa, per quam fluvius defluit. *Virg. 7. Æneid. v. 33.* Affluetæ ripis volucres, & fluminis alveo. ¶ Ad ejus similitudinem etiam vas quoddam amplum in balneis hoc nomine appellatur, Græce ξυστὸς. *Cic. pro Cal. c. 28.* Alveufne ille, an equus Trojanus fuerit. ¶ Item fabula Iusopis ad aleam, & latrunculorum ludum accommodata alveus dicitur, Græce ὄβριξ. *Plin. l. 37. c. 2.* Transtulit alveum cum tessaris lusorium. ¶ Sed & locus, in quo apes mellificant, alveus dicitur, κύτισρος, a melitta alimonia, ut *Varro* existimat. *Plin. l. 11.* Alveos ex cortu spectatos esse. ¶ In hac significatione etiam alvus dicitur. *Varr. de R. R.* Si ex alvo minus frequenter exeunt. ¶ Aliquando pro navi, sive pro ipsius navigii receptaculo, *navis. Propert.* Portabat sanctos alveus ille viros. *Liv. l. 21.* Alveos informes raptim accibant, *i. e.* naviculas. ¶ Declinatur & hoc alveum. *Festus*. Nauticum alveum alveum est, ad navis similitudinem factum.

Alvini, ὑπὸ κοιλίαν, dicti sunt lienterici, quod alvo langueſcunt. *Pl. l. 22. cap. 27.* Vinea Punica alvinis imposita multum prodesse dicitur.

Alum, σύμφυτον πέφυκον, allii species, quod in petris præcipue nascitur, simile cunilæ bubulæ, foliis parvis, ramis tribus, aut quatuor a radice, cacuminibus thymi, sarculosum, odoratum, gustu dulce, radice longa, & rutila. *Plin. l. 27. c. 6. Ruellius* bulgum vulgo credit vocari.

Alumen, n. 3. *alume*, נִתֶר, Ger. *alaun, alat*, Gal. *alun*, Hisp. *alumbre*, salsugo terræ ad crystalli colorem accedens: dictum est a lumine, quod lumen coloribus tingendis præstet. Græci συστυπτικὸν vocaverunt, ἀπὸ τῦ στύφειν, quod est adstringere. Efficitur hyeme ex aqua, & limo, & æstivis Solibus maturatur. Multa hujus numerantur genera, liquidum, scissile, rupeum, plumeum, rotundum. *Plin. l. 35. c. 15.*

Aluminarius, ii, artifex, qui circa alumen laborat, vel aluminis negotiator. *Inscript.* apud *Gruter. p. 642. n. 9.* C. Terentius C. L. Anteros aluminarius.

Aluminātus, & aluminōsus, a, um, o. 1. 2. Ger. *das von alaun ist, oder mit alaun vermischet*, συστυπτικὸς, ut *Aqua aluminata*, quæ transit per venas aluminis, apud *Plin. l. 31. c. 6.*

Aluminōsus, a, um, aluminatus, ut aluminosi fontes. *Vitruv. l. 8. c. 3.*

Alumna. V. in Alumnus.

* Alumnāndus, alendus, educandus. *Apulej. l. 10. Metam.*

Alumnātus, a, um, *allevato, educato*, altus, educatus. *Martian. Capell. sub init. l. 9.* In penetralibus sanctioribus alumnatæ. *Apul. l. 6. Met.* Adolescens meis manibus alumnatus. ¶ Deponentis forma pro eo qui educavit. *Apul. l. 8. Metam.* Canes, quos ad tutelæ præsidia curiose fuerunt alumnati.

Alumnus, m. 2. *allievo*, אֹמֶן, ζόφιμος, qui ab aliquo alitur, sive victu, sive moribus, sive doctrina. *Cicer. Dolabel.* Te juvenem Consulem florere laudibus, quasi alumnum disciplinæ meæ. ¶ Sumitur etiam adjective pro educatore. *Pl. l. 3.* dixit de Italia, Terra omnium terrarum alumna, eadem & parens numine Deum electa. *Curt. l. 7.* Oro, quæsoque, ne humanarum rerum terminos adeuntem alumnum, commilitonemque vestrum, ne dicam Regem, deseratis. *Cic. Philip. 7.* Ego itaque pacis ut ita dicam, alumnus. ¶ Exemplum fœmin. *Alumna* habet *Cic. de cl. Orat. c. 12.* Eloquentia bene constitutæ civitatis quasi alumna quædam. Adde *Plaut. Pœn. 5. 3. 4.*

Alūta, f. 1. *pelle mollicina, e delicata*, μάρβατα, pellis mollior, ad calceos, & cetera opera facienda concinnata. *Cæs. 3. B. G.* Pelles pro velis, alutaque tenuiter confectæ. ¶ Sumitur etiam quandoque pro fucco, seu marsupio, *fucco. Juven. Sat. 14. v. 281.* Ut tenso folle reverti Inde domum possis, tumidaque superbus aluta. *Id.* etiam *Sat. 7. v. 192.* Alutam posuit pro calceo ex aluta facto. ¶ Aluta in plural. *Pl. l. 34. c. 16.* de metallis, & fodinis usurpat; vel secundum alios *aluria*, vulg. ante legabatur *eluria*. Verba *Plin.* sunt: Inveniturque plumbum, & in aurariis metallis, quæ aluta vocant.

* Alutaceus, a, um, ex aluta, *fabricato. Marcell. Empir. c. 23.*

* Alutarius, alutæ inductus, *dipsel opra van lolle. Id. c. 15.*

Alutatio, Segullum est terræ genus in tantum fictile, ex quo metallarii cognoscunt subesse venam auri. *Plin. l. 33. c.* Alutatio est, & aurco ea tellus subest. Al. leg. *Alutium*. alii *alutatium*.

Alvus, i, f. 2. venter, uterus, intestinum, *ventre*, בֶּטֶן, Ger. *der bauch*, Gal. *le ventre*, Hisp. *vientre*, κοιλία, Pars corporis subjecta stomacho, dicta ab alluendo, quod ea fordes effluant, sive eluantur. *Plin. l. 20. c. 2.* Pepones qui vocantur, refrigerant maxime in cibo, & emolliunt alvum. ¶ Quandoque capitur pro ventre qui apparet. *Col. l. 8.* Nisi obesam inguriæ, atque distentam in pabulis alvum demeserit, & refrigeraverit. ¶ Ponunt alii hanc differentiam, ut alvus sit venter fœminæ ab alendo dicta, venter vero, qui videtur. ¶ Olim erat tam masc. quam fem. hodie tantum feminini generis. Accius in Annal. teste Nonio, Alvus quam frigidissimus. *Plaut. Pœn. 3. 2. 14.* In suum alvum congerunt, sic enim legendum. *Virg. 2. Æn.* In latus, inque feri curvam compagibus alvum. ¶ Interdum sumitur pro vasc cavato, ubi aliquid reponitur. *Id. Aet. 7. ep. 13.* Amandare aliquem in Græciam. *Id. 2. de nat. Deor. c. 56.* Natura res similes procul amandavit a sensibus.

Amandus, a, um, *amabile*, amabilis, jucundus. *Horat. l. 4. od. 11.* condisce modos, amanda voce quos reddas.

Amanienses, incolæ Amani montis, Syriam a Cilicia dividentis. *Cic. Fam. 2. ep. 10.* Vexavi Amanienses, hostes sempiternos.

Amans, tis, nomen ex particip. *chi ama*, ut, Homines amantes tui. *Cic. Fam. 9. ep. 6. & 9. Fr. l. 1. ep. 1.* Si quem cognovisti amantiorem tui. *Id. Fam. 16. ep. 2.* Ad nos amantissimos tui veni. *Id. Fam. 5. ep. 15.* Lenissimis, & amantissimis verbis uti. ¶ Interdum est substantivum, *amante, innamorato. Ovid. Amor. 1. el. 9.* Militat omnis amans. *Ter. Andr. 3. 3. 23.* Amantium iræ amoris integratio est.

Amanter, adv. peramanter, studiose, *amorevolmente*, φιλικῶς. *Cic. Att. l. 2. ep. 4.* Velim amanter hoc diligenterque conficias. ¶ Comparat. amantius; Superl. amantissime, apud *eund. l. 3. Fam. ep. 6. & de Amicit. c. 1.*

* Amantia, *amore*, amor. *Plaut. Truc. 4. 2. 4.* al. *amanti*. Et opp. Macedoniæ, cujus incolæ Amantiani, vel Amantini. *Cæs. l. 3. B. C. c. 40. & c. 12.* Et Amantes. *Pl. l. 3. c. 23.*

Amanuenses, m. 3. *servi, che si adoperano a scrivere*, סוֹפְרִים, Ger. *diener so man zum schreiben brauchs, substituten*, Gal. *ceux, qui servent a escrire, secretaires*, Hisp. *los que escriven lo que otro dize*, ὑπογραφεῖς, sunt servi qui etiam *a manu* dicuntur, quorum opera, & manu in scribendo perinde, ac scribarum utimur. *Suet. in Ner. c. 44.* Ne dispensatoribus quidem, aut amanuensibus exceptis. Adde *in Tito c. 3.*

Amānus, i, m. 2. *Monte Nero, Areuna, M. di Scanderona*. Mons Syriæ, qui illam a Cilicia disciudit, maxime in longitudinem patens, ut qui a mari Cilicio usque ad Euphratem fl. protenditur. Ibi portæ, per quas in dictas provincias trajectus est, quæ Amaniceæ, & Cilicia appellantur a veteribus, apud Issum, Alexandriam, & Myriandrum. *Lucan. l. 3.* Cappadoces, duri populus nunc cultor Amani.

Amaracinus, a, um, ἀμαρακῖνος, ut amaracinum oleum, seu unguentum, quod fit ex amaraco ad calefaciendos, emolliendosque nervos, ut *Plin.* scribit *l. 21. c. 22. Lucr. l. 6. v. 973.* Potestque superbos ungit amaracino. ¶ Hujus unguenti nobilissimus odor locum fecit proverbio, Nihil cum amaracino sui: quod *Aul. Gel.* extremo lucubrationum suarum capite eleganter torquet in quosdam ingenio pinguiore homines, & a Musarum sacris alienos, qui elegantiores litteras, quas non assequuntur, miro supercilio contemnunt.

Amaracus, Cynaræ Regis Cipri puer, qui casu lapsus, dum ferret unguenta, fregit alabastrum, & cum nimio dolore contabuisset, versus est in sampsuchum, quæ ex ejus nomine amaracus appellari cœpta est. *Plin. l. 21. cap. 22.* Sampsuchum, sive amaracum in Cypro laudatissimum, & odoratissimum scorpionibus adversatur ex aceto, & sale illitum. Herbam hanc vulgo majoranam vocamus. *Virg. 1. Æn. v. 697.* Idaliæ lucos, ubi mollis amaracus illum &c.

* Ama-

Amarantus, i, m. 2. ἀμάραντος, herba spicam verius habens, quam florem, eamque purpuream, ab immortalitate nomen trahens (unde Immortales Amaranti) quod nunquam marcescit. Fit enim ab α privativa particula, & μαραίνομαι, ſicceſco, tabeſco. *Plin. l. 21. c. 8.* Amaranto non dubie vincimur.

Amāre, adv. *amaramente*, πικρῶς, insuaviter, aspere. *Cajus in l. Si quis. D. de edict. Ædilit.* Ne amare ab eo exigatur, sed cum quodam temperamento. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 2.* Amarius aliquem reprehendere. *Sueton. in Tiber. c. 54.* Amarissime congestis probris.

Amarēsco, n. 3. *divenir amaro*, πικραίνομαι, amarus fio. *Pallad. Januar. c. 15.* Amygdalus, si rodatur, amarescit.

Amarice, Gal. *bruyere*, frutex ille exiguus esse creditur, qui erice, & tamarice, & myrice vocatur.

* Amarĭco, as, amarum facio, concito. *Plin. Valer.*

Amarĭtas, atis, amaritudo, *amarezza. Vitruv. l. 2. c. 9.* Succi amaritate. Al. aliter leg. Gloſſe Philoxeni: Amaritas πικρία γλύσους.

* Amarĭter, *amaramente. Hieron. ep. 23. ad Marcell.*

Amarĭties, ei, f. *amarezza*, amaritudo. *Casul. carm. 62. ad Manl. v. 19.* Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.

Amarĭtūdo, amarities, amaror, *amaritudine*, πικρότης, מְרוֹר, Gall. *amertume*, Hisp. *amargura*, insuavitas, & asperitas ciborum. *Plin. l. 11. c. 37.* Tantam habent amaritudinem, ut a canibus non attingantur. ¶ Per translationem accipitur pro conviciandi acerbitate, ac perulantia. Sic carminum amaritudinem, dixit *Plin. l. 36. c. 5.* Et, Jamborum amaritudinem, *Auctor. Dialog. de causis corrup. eloquentiæ, c. 10.*

Amāro. V. Amarans.

Amāror, oris, m. *amarezza*, amaritudo. *Lucret. l. 4. v. 224.* Amaror absinthii.

Amarulentus, o. 1. 2. *amaro*, מְרִירִי, Ger. *bessig, ibitter*, πικρὸς, valde amarus. ut Succus amarulentus. ¶ Per metaphoram pro animi dolore in invidiam, ac malevolentiam exacerbato, *invidioso, maligno. Gel. l. 3. c. 17.* Timon amarulentus librum maledicentissimum conscripsit. *Macrob. l. 1. Sat. c. 7.* Erat amarulenta dilecaitare.

Amārus, a, um, adject. *amaro, fastidioso*. מַר, Gal. *amer*, πικρὸς, ὀξύπικρος, quod dulci contrarium est, item fallum. *Virg. Ecl. 10.* Doris amara suam non intermiſcetur undam. *Id. Georg. 2. v. 238.* Salsa autem tellus, & quæ perhibetur amara. ¶ Interdum pro tristi, duro, & ingrato fumitur. Amara Ponti pericula. *Ovid. 5. Trist. el. 2. v. 29.* Hostem amaram dixit *Virg. Æn. 10. v. 900.* qui defatigat semper, ac premit. Amarissimæ leges, *i. e.* necessitate contra voluntatem inductæ, apud *Val. Max. l. 7. c. 6.* ¶ Item pro moroso, *fastidioso. Cic. Att. l. 14. ep. 24.* Amariorem me senectus facit: stomachor omnia. ¶ *Seneca* amari sunt, qui occultis, & diuturnis irascuntur, *l. 1. de Ira, c. 4.* ¶ *Amarum* adverbialiter pro *amare. Apul. l. 6.* Amarum subridens.

Amarusia, f. 1. ἀμαρουσία, Dianæ cognomen, ut Pausaniæ videtur ab Amarynthe Euboææ vico, ubi summa cum veneratione colebatur.

Amaryllis, idis, ἀμαρυλλὶς, Lat. Amor, nomen propr. rusticæ, de qua *Virg. in Eclog. 1 Politian. l. 1. ep. 2.* auctor est, Romam triplici nomine intigitam fuisse, vulgato Romam, arcano Amaryllida, rituali ac sacro Anthusam, sive Florentiam.

Amasco, as, are, amare cupio. Ab amo, inquit *Dionedes*, Vereres inchoativo modo dixerunt, *amasco*: unde & amascos amatores dicebant, ut *Plaut. Trucul. 3. 1. 13.* Mundulos amascos. Al. tamen rectius legunt *amasios*.

Amascus. V. Amasco.

Amasĕa, *Amasia*, Tur. *Amnasian*, urbs A. Cappadociæ in Ponto, caput Regionis, & Satrapæ Turcarum sedes, ad Irim fl. inter Byzantium ad Occ. 500. M. P. & Trapezuntem in Or. ad 300.

Amasenus, *Toppia*, vel *Fiume dell' Abbazia*, fl. Volscorum in Latio, qui ex agro Privernate in Pontinam paludem, & mare Tyrrhenum haud procul a Tarracina, & Circæis descendit. ¶ Alter item in Latio est, qui ex finibus Alerinorum in Lirim fl. labitur per agrum Frusinatem, & Verulanum. ¶ Amasenus quoque, vel Amenamus, *Judicello*. fl. est Siciliæ, qui Catanam urbem interluit, & modo fluit, modo aresci. *Ovid. 15. Met.*

Amasĭo, onis, idem quod Amasius, est apud *Apul. Milef. 7. p. 197.* & *Prudent. in Romano, v. 182.*

Amasiuncŭlus, & Amasiuncula, diminut. ab Amasius, & Amasia; apud *Petron. fragment. Tragur. c. 45. & 75. edition. Burm.*

Amasius, m. 2. *innamorato*, עוֹגֵב, Ger. *ein buhler*, Gal. *amoureux*, Hisp. *enamorado*, ἐρώμενος, vel ἐρωμένη, qui, vel quæ amat, vel amatur. *Gel. l. 19. c. 9.* Nostros Poetas amasios, ac Venereos fuisse. Adde *Plaut. Cas. 3. 3.*

Amasso, pro amavero, scripsit *Laberius*, & *Plaut. in Mil.*

Amastrĭăcus, a, um, ad Amastram pertinens. Est autem Amastra antiquum Siciliæ oppidum. *Sil. l. 14. v. 267.* Hinc *Ovid. in Ibin, v. 329.* Aut ut Amastriacis quondam Lenæus ab oris. &c. *h. e.* Siculis.

Amastris, Amastrum, *Famastro*, Ἄμαστρις, Urbs Paphlagoniæ Metr. in ora maris Euxini. Dicta est ab Amastri filia Oxyathræ fratris Darii, vel Amastri Amazone. ¶ Est etiam hoc nomine urbs Bithyniæ.

Amāta, f. 1. a Pontifice appellabatur virgo Vestalis, cum ad ministerium Vestæ capiebatur, quod prima, quæ hoc ritu capta fuit, hoc fuerit nomine. Capi autem idcirco dicebatur, quod veluti bello capta, a parente, vel ab eo, in cujus potestate erat, manu a Pontifice maximo apprehensa abducebatur. *Gel. l. 12. c. 12.* ¶ Fuit etiam Amata uxor Latini Regis, apud *Virg.* Cui filiam Amata uxor Latini Regis, apud *Virg.*

Amăthus, untis, *Limisso*, Urb. E. Cypri, olim Veneri sacra, marit. in ora Austr. ex qua Cyprus Amathusia dicta est, a Papho 50. M. P. in Or. inter Curium, & Citium, a Famagusta 100. in Occ. in medio Salinæ. Hac tempestate pene jacet.

Amăthus, thi, m. 2. Pamiſſus, Pamiſſus, Panysus, Mamaus, Arcadicus, *Stromio, Tifeo, Spirnazza*, ἀμαθὸς, fl. Messeniæ, in Peloponeso, qui Pylon Nestoris urbem præterlabitur, unde Pylos Amathœsa videtur appellata.

Amathusia, Cyprus. V. *Amathus, untis*. Amathusia etiam absolute dicitur Venus, ab *Amathus* in *Amor. & Catull. epigr. 61. & 51.*

Amathusĭăcus, a, um, adject. ab Amathus, untis. *Ovid. 10. Metam. v. 227.* Lactantes vitulos, Amathusiacasve bidentes. Vel ex MSS. lege *Amathusiadas*, a singulari *Amathusias, iadis*.

Amathusii, Cypriі funt, ab Amathunte urbe. *Stat. l. 8.*

Amatĭo, *innamoramento*, ἔρως, amor venereus. *Plaut. in Pœn. 5. 2. 136.* Acerba amatio est. *Id. in Merc. 4. 4. 53.* Cum tua hæc amica, cumque amationibus.

Amātor, oris, cultor, observator, amicus, *amatore*, אֹהֵב, Ger. *ein liebhaber*, Gal. *amoreux*, Hisp. *amador*, ἐραστὴς, & in bonam, & in malam partem accipitur. *Cic. de Univ.* Qui sapientiæ amatorem se profiteatur. *Ter. in Eun.* Amatores audieram esse mulierum eos maximos. ¶ Amator, & amans differunt, quod amator natura proclivis est ad amandum; amans ex causa amat: deinde amator fingere potest, in amante nihil est simulati.

Amatorcŭlus, m. 2. *innamoratello*, ἐρωτύλος, dimit. ab amator. *Plaut. Pœn. 1. 2. 27.* Vix amatorculos invenimus.

Amatorie, amatorum more, *da amante*, Ger. *liebhabender, verliebtnach*, Gall. *amoreusement, en amoreux*, Hisp. *amorosamente, y amigablement*, ἐρωτικῶς, adv. ad similitudinem amantis. *Cic. Phil. 2. cap. 31.* Amatorie scripta epistola. *Plaut. Merc. 3. 3. 20.* Amatorie loqui.

Amatorium, n. 2. φίλτρον, genus veneni amorem inducentis, quod vulgo philtrum appellant. *Seneca epist. 9.* Ego tibi monstrabo amatorium sine medicamento, sine herba, sine ullius veneficæ carmine: si vis amari, ama. Adde *Plin. 20. 5. & 28. 8.*

Amatorius, a, um, o. 1. 2. *d' amore, amoroso*, ἐρωτικὸς, quod ad amorem pertinet, vel allicit. *Cic. Tusc. 4. c. 33.* Anacreontis poesis amatoria tota est. *Sueton. in Calig. c. 50.* Amatorium poculum,

Amātrix, icis, fem. quæ amat. *Plaut. Asin. 3. 1. 8.* Dicacula amatrix. Et *Pœn. 5. 5. 25.* Adire ad amatricem. ¶ Adjective *Martial. l. 7. epigr. 14.* Amatrices aquæ.

* Amaturio, uris, n. amare cupio, aut paro, tamquam latinum verbum agnoscunt *Diomed. l. 1. p. 336. Priscian. l. 8. p. 825.* sed nullo exemplo confirmant.

Amātus, a, um, *amato*, dilectus. *Horat. l. 3. od. 27. v. 47.* Frangere enitar modo multum amati cornua Tauri. *Id. Epod. 17. v. 20.* Amata nautis multum, & institoribus.

Amazŏnes, f. 3. ἀμάζονες, fœminæ bellicosissimæ, quæ Sarmatiam ad Tanain fl. primum incoluerunt, deinde in Cappadocia ad Thermodoontem consederunt,

Dictæ sunt Amazones, quasi sine mamma ab α privativa, & μάζα, mamma. Mos enim fuit Amazonibus, interfectis maribus, quos genuissent, torrere feminas, earumque infantium mammas dextras inurere, ne impedimento essent ad pugnam conferendam, & ne sagittarum jactus impederetur. Origo, regnum, & res gestæ Amazonum a *Justino l. 1.* differtissime descripta sunt. ¶ Fuere & in Libya Amazones. Unde *Silius Ital. l. 2.* Rapiten Hiarbæ filiam Amazonica pelta insignem facit. ¶ *Amazon*, in singulari, apud *Virg. Æn. 11. v. 648.* medias inter cædes exsultat Amazon.

Amazonĭcus, a, um, idem quod Amazonius. *Suet. in Ner. c. 44.* Securibus, pelticque Amazonicis instruendis.

Amazonides, idem quod Amazones, derivativum nomen pro primitivo. *Virg. Æn. 1. v. 490.* Ducit Amazonidum lunaris agmina peltis Penthesilea furens.

Amazonius, m. 2. mons Cappadociæ, præter cujus radices labitur Thermodoon fluv. *Plin. l. 6. c. 3.*

Amazonius, a, um, adject. possess. ad Amazones pertinens. Amazonia securis, apud *Horat. l. 4. od. 4.* hoc enim tali genere Amazones usæ. Genus Amazonium apud *Sen. Hippol. v. 232.* ¶ Vir Amazonius apud *Ovid. Heroid. epist. 4. v. 2.* est Hippolytus filius Hippolytes Amazonius.

Ambactus, i, Gallica lingua, inquit Festus, apud Ennium servus denotatur: atque Germanis etiam in usu fuisse hoc vocabulum, testatur *Cluver. l. 1. Germ. ant. c. 8.* Ver. Glossar., Ambactus, δοῦλος μισθωτὸς, *de Emmio*. Recte autem μισθωτὸς, ideſt mercenarius dicit. Fuerunt enim Ambacti conditionis liberæ, & Clientes magis, quam servi, ut idem *Cluver. ib. c. 41.* docet. *Cæs. l. 6. B. G. cap. 14.* Equitum (*Gallia*) ut quisque genere, copiisque amplissimus, ita plurimos circa se ambactos, clientesque habet. Quare *Joseph Scalig. ad Fest.* alios censet Ambactos apud *Cæs.* qui non erant servi, alium Ambactum *Ennii*, qui fervum significet: illud Gallicum esse vocabulum, hoc plane latinum ab ambigendo derivatum, quod mercedis gratia hæc illæ circum agerentur.

Ambadedo, is, a. 3. ab *am*, *ad*, & *edo* compositum, significat proprie *circum edere*; deinde absumere, vorare. *Plaut. Merc. 2. 1. 15.* Dicit, capram suæ uxoris dotem ambadedisse. *Et mox*; Ut una illæ capra uxoris simiæ dotem ambadederit.

Ambages, gum, gibus, & *ambagis*, in ablat. sing. proprie & primario significat viarum circuitus, *giravolta*, περίοδος, περίπλους, ab *am*, circum, & *ago*; pro quo apud *Cic.* est anfractus. Hinc contur. est recta via, apud *Terent. Heaut. 4. 1. 28. Ovid. 2. Metam. v. 160.* Ducit in errorem variarum ambage viarum. ¶ Translate notat verborum circuitum, *giro di parole*, περιεργολογία, seu captiosam perplexitatem: pro quo *Cic.* habet circuitum verborum, vel circuitionem. *Liv. l. 9. c. 11.* Ambages fallendæ fidei quærere. *Virg. 2. Georg. v. 45.* Non hic te carmine longo, arque per ambages, & longa exorsa tenebo. *Ovid. 7. Met. v. 760.* de *Sphynge*. Immemor ambagum vates obscura fuarum. *Pl. lo. 49.* Immensa vitæ ambage circa auguria. *h. e.* perplexitate.

Ambagio, onis, idem quod ambages. *Varro l. 6. de L. L. pag. 77.*

Ambagiōsus, o. 1. 2. עִקַּלְקַלּוּת, Ger. *das viel umschweiffes ist*, περίπλοκος, quod abundat ambagibus. *Gell. l. 14. c. 1.* Ambagiosa conjectatione nitentes.

* Ambāgo, inis, f. ambages, obscuritas, incertitudo. *Manil. l. 4. v. 303.*

Ambarvālis hostia, ab ambiendis arvis dicta, victimæ genus quotannis pro frugibus sacrificari solitum. Hujusmodi enim hostiis, antequam caderentur, arvafolebant lustrari. *Virg. 1. Georg. v. 345.* Terque novas circum felix eat hostia fruges. *Festus* tamen ab ambo videtur deducere, dicens, Ambarvalis hostiæ appellantur, quæ pro arvis a duobus fratribus sacrificabantur. ¶ Huic autem sacrificio præfecti erant Sacerdotes numero duodecim a Romulo primum instituti, quos Fratres Arvales vocabant.

Ambaxioqui. circumeuntes caterватim. *Fest.* ¶ Scaliger legit: *Ambaxi, qui circumeunt, & caterватim*.

Ambēdo, dis, di, tum, a. 3. *mangiare attorno, in ogni parte, & sim. Ger. embeſſen, zaring, umbnagen*, Gal. *ranger, & ronger tout autour*, Hisp. *comer en derredor*, περιεσθίω, circumedo, ex am, & edo. *Plaut. in Merc. 2. 1. 15. & 17.* Suæ uxoris dotem ambedisse. *Tacit. Ann. 15. cap. 5.* Vis locustarum ambederat quidquid herbidum, aut frondosum.

Ambegni, m. 2. a veteribus bos, & vervex appellabantur, cum ad eorum utraque latera agni in sacrificium ducebantur. *Fest. Var. l. 6. de L. L.* haber Ambiegni. Ambiegna bos, inquit, est, circum quam aliæ hostiæ constituuntur.

Ambens, pro *ambedens*, consumens. *Lucret. l. 5. v. 397.* Ignis enim superavit, & ambens multa peruſit.

Ambestrix, icis, f. quæ arabedit. *Ammian. Marcell. 29. c. 3. (al. 19.)* Cum duas haberet ursas fœvas hominum ambestrices.

Ambĕsus, a, um, *corroso, mangiato da ogni parte*, נֹאכַל סָבִיב, Germ. *umbgessen, umbnagt*, περιεσθίτης, circumquaque esus. *Virg. 3. Æn.* Ambesas subigat malis absumere mensas. *Id. 1. Æn. v. 752.* Robora ambesa flammis. *abbrosicchiate.*

Ambidentes, f. 3. oves dictæ a veteribus, quod in utraque mandibula habeant dentes. *Fest.*

* Ambiegna. V. Ambegni.

Ambienter, *con istanza, e broglio*, cum ambitione, cupide. *Sidon. l. 7. ep. 9.* Ambienter expetere.

Ambifariam, adv. dupliciter, *in due parti, o maniere*. *Apul. Apol. p. 276.* Ambifariam diffolvere. Et *5. Florid. p. 360.* Anceps argumentum ambifariam proposuit.

* Ambifarie, ambifariam. *Claud. Mamertin. de statu An. l. 1. c. 3.*

Ambifarius, a, um, duplex, *doppio, di due parti. Arnob. l. 5. pag. 181.* Ambifariæ fabulæ. Et *pag. 182.* Ambifaria obtensione velatus. *Arnob.* his locis non tam duplicem, quam ambiguum significare voluit.

Ambifōrmiter, adv. *Arnob. l. 5. pag. 183.* Ambifōrmiter dictum. *hoc est*, duplici sensu, ambigue.

Ambĭga, æ, f. vox Græca, ἄμβιξ, ικος, qua significatur vasculum pyramidis figura in acutum tendens, e resta, vel vitro, ut docet *Cael. Aurel. l. 4. Tard. c. 7.* Meminit etiam *Apic. l. 6. cap. 7.*

* Ambigēnus, a, um, qui est duorum generum. *Eugen. Toletan. carm. 22.*

Ambĭgo, gis, a. 3. circumdo, dubito, contendo, discepto, *circondare, girare, dubitare*, סָפַק, חָמַן, נִבְרַר, περιάγω, ex am, & ago, proprie significat circumagere, circumdare, ambire. *Tacit. l. 5.* Deviis plerumque itineribus ambigens partiam, & declinans. Unde ambactus, & ambages. ¶ Item ambigere est dubitare, Ger. *zuveiffeln, in einem zuvifelstehn*, Gal. *estre en doute, douter*, Hisp. *dudar*, ἀμφιβάλλω. *Cic. in Orat.* Cum de vero ambigetur. ¶ Item. differdem esse, litigare, *litigare*, ἀμφισβητῶ. *Ter. in Heaut. 3. 1. 93.* Simo, & Crito ambigunt de finibus. ¶ Ambigitur impersonale. *Cic. 3. Ver.* Si de hereditate ambigitur. ¶ Apud *eumd. 3. de Orat.* Omnis res habet naturam ambigendi. Hic *ambigendi* gerund. passivum esse videtur, non enim res ambigit, sed ambigitur. ¶ Passive cum nominativo patiente, ut vocant Grammatici, *Cic. 1. de Orat. c. 57.* In eo jure, quod ambigitur inter peritissimos. *Id. ib. l. 2. c. 26.* In iis causis, quæ propter scripturam ambigantur.

Ambigŭe, *dubbiosamente*, Ger. *zuveiffentlich*, ἀμφιβόλως, dubie. *Cicer. 4. Acad.* Quid ambigue dictum sit. *Tacit. hist. c. 35.* Ambigue agere. *h. e.* dubia fide. *Id 4. hist. c. 66.* Ambigue pugnare. *h. e.* dubia fortuna.

Ambiguĭtas, f. 3. *ambiguità, dubbiezza*, מְבוּכָה, Ger. *zuveiffung*, ἀμφιβολία, amphibologia, anceps, dubia, incerta, multiplex verbor

fragiis adjuvarent, factum eſt, ut ambire capiatur pro honores quærere, φιλοδοξεῖν, φιλοτιμεῖσθαι. *Cic.* 11. *Phil.* Quod ſi comitia placet in Senatu habere; petamus, ambiamus. ¶ Interdum eſt blandiri, interpellare, παραγγέλλειν, eir. cumvenire. *Virg.* 4. *Æn.* Quo nunc Reginam ambire furentem audeat affatu? ¶ Interdum ambire, eſt niti, contendere, vel deſiderare, petere, *chiedere, bramare. Sueton. Cæſ. c.* 18. Ambienti, ut legibus ſolveretur. Adde *in Auguſt. c.* 31. ¶ Apud *Ovid. Met. 5. v.* 361. legitur *ambibat*, pro *ambiebat*, quod eſt apud *Curt. l.* 4. *c.* 2. ¶ Apud *Sent. ambiſſet*, pro ambiiſſet, *l.* 1. *ſilv. 2. v.* 252.

Ambitio, onis, f. 3. ambitus, ſtudium, cupiditaſeue honorum, conciliatio gratiæ, & amicorum, *circondamento, ambizione*, חֲנֻפָּה לֵב, גְּאוּת, Ger. *eingeistigkeit*, Gal. *environnement, ambition, appetit d'honneur*, περίοδος, circuitio. *Solin. c.* 35. Alveos circumdant ambitione tergorum bubalorum. ¶ Eſt etiam affectatio honorum, & dignitatis, ut de ambio dictum eſt. *Cicer. 1. Offic. c.* 25. Miſerrima eſt omnino ambitio, honorumque contentio. Et in plurali apud *eund. Tuſc. 2. c.* 26. Quid de noſtris ambitionibus dicam? Ubi adverre, in bonam partem uſurpari, quemadmodum & *pro Sull. c.* 4. ¶ Item gratiæ ſtudium & affectatio. *Tacit. 1. Hiſt. c.* 1. Sed ambitionem Scriptoris averſaris, quippe adulatione fœdum crimen ſervitutis ineſt. ¶ Item pro magno, & affectato ſtudio, non ſecus atque ambitus. *Nepos in Dione*, c. 2. Magna eum (Platonem) ambitione Syracuſas perduxit. *Juſtin. l.* 1. *c.* 3. Cum admitti magna ambitione agre obtinuiſſet.

Ambitioſe, adv. *ambiziosamente*, φιλοτίμως, cum ambitione. *Cic. ad Attic. l.* 15. *ep.* 1. Ambitioſe corrigere orationem, *ideſt*, ad gratiam captandam parcius corrigere, ut *Manut.* interpretatur. ¶ Ambitioſius facere. *l. c.* adjectivus, ad populi gratiam captandam. *Id. Fam. 3. ep.* 7. Ambitioſiſſime provinciam petere. *Quint. l.* 6. *c.* 3. Ambitioſe ferre caſum aliquem. *Tacit. in Agric. in fin.* h. e. affectata conſtantia ad captandam opinionem virtutis.

Ambitioſus, a, um, adject. *ambizioso*, גַּאֲוָה, לֵב, גְּבֹהָה, Ger. *ehrgeizig, der nach ehren ſtelt*, φιλότιμος. Proprie ſignificat, qui ambit, atque amplectitur. *Horat. l.* 1. *od.* 36. Laſcivis hederis ambitioſior. *Solin. c.* 17. Magnis, & ambitioſis oppidis, *id eſt*, quæ magno ambitu ſunt. ¶ Translate, qui ambitione laborat. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 18. Amicitia ambitioſa. *Suet. Domitiano, c.* 8. Ambitioſe ſententiæ *hoc eſt*, ad captandam gratiam latæ. ¶ Item qui multa & magno ſtudio petit. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 1. Homo minime ambitioſus, minime in rogando moleſtus. ¶ Item indulgens, fautor. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. De hoc genere toto, ne forte me in Græcos tam ambitioſum factum eſſe miremur, pauca cognoſce. *Ovid. de Ponto l.* 3. Pro noſtris ut ſis ambitioſa malis. ¶ Denique ambitioſus dicitur & qui ambit, & qui ambitur. *Ovid. 5. Faſt.* Turbaque cœleſtes ambitioſa ſumus. *Quint. l.* 2. *c.* 14. Ambitioſi pauperis ſupellex.

Ambitor, oris, verbale, qui ambit. *Pasd. ep.* 13. Æternæ laudis ambitor. *Lamprid. in Alex. c.* 23. Patronis auctoribus damnatus ambitor eſt.

Ambitŭo, inis, f. ambitus, circuitus. *Apulej. ad Aſclep. p.* 95. *Elmenhorſtii.*

Ambitus, us, m. 4. converſio, circuitus, orbis, גִּרּוּ, מַקַּף, Ger. *umbgang, umbkreiſſ*, Gal. *un cercle, circuit, ou tour*, Hiſp. *rodeo*, περίοδος, proprie circuitum ſignificat. *Cic. de Univ.* Cum ſe octo ambitus confectis ſuis curſibus ad idem caput regulerint. ¶ Hinc *ambitus ædium* dicebantur loces inter ædificia relicti puteum regulerint. ¶ Hinc *ambitus ædium* dicebantur loces inter ædificia relicti puteum duorum, & dimidiati, ut eſſet facultas circumeundi. *Cic. in Top.* Q. Scævola id eſſe ſolum ambitus ædium dixit, quæ tum communis parietis tegendi cauſa tectum projiceretur. ¶ Item circuitus, orbis, *circonferenze, Pl. 26. 6.* Folia ambitu ſerrato. ¶ Et quoniam qui honores petebant, ſi meritis diffiderent, tribus circuire ſolebant, eaſque largitionibus corrumpere, factum eſt, ut ambitus ponatur pro crimine honoris malis artibus affectati, *broglio*, ἄτακτον ἐκκλησιαστὴν παρεγγελίαν. *Cic. 2. de Or.* Raro illud datur, ut poſſis liberalitatem, ac benignitatem ab ambitu, atque largitione ſejungere. ¶ Capitur interdum pro ſpecie quadam *favoritæ*, & captatione miſericordiæ, cum habitu, vultu, geſtu, & oratione commiſerationem aucupantur. *Quint.* Si juvenis innocentiſſimus uti vellet ambitu triſtiſſimæ calamitatis. ¶ Verborum ambitus, *giro di parole*, περίοδος, cum ſententia certa quadam deſcriptione definitur: & conſtat ex membris, quæ cola dicuntur, & inciſis, quæ commata. *Cic. de Clar. Orat.* Comprehenſio, & ambitus ille verborum, ſi ne periodon appellare placet. ¶ Denique ambitus eſt nuncius contentio, & quodvis nimium in aliqua re ſtudium. *Seneca. Med. v.* 399. Segnis hic abit dies Tanto peritus ambitu, tanto datus. Et funaris ambitum dixit *Prudent. hymn. ad exſeq. Flor. l.* 1. *c.* 16. Gemmeis & argenteis armis uſque ad ambitum ornatum.

Ambitus, a, um, o. 1. 2. περιβεβλημένος, circumdatus, partic. ab ambior. *Ovid. 1. Met.* Juſſit & ambitæ circumdare litora terræ. *Cic. pro Planc. c.* 4. Cedit precibus, facit eos, a quibus eſt maxime ambitus.

Ambivium, ii, *n. bivio*, bivium. *Varr.* apud *Non. c.* 6. *n.* 15.

Ambo, onis, m. *pulpito*, דּוּכָן, ἄμβων, βῆμα, apud Eccleſiaſticos infimæ ætatis Scriptores eſt ſuggeſtus, ſeu pulpitum, in quo ſtant concionaturi. Legitur etiam apud *Var. 4. L. L. pag.* 29. Sed alto ſenſu, & dubia fide lectione.

Ambo, æ, ambo, *ambidue*, nomen eſt pluralis num. tantum, *ambi, ambæ*, Ger. *beyde*, Gal. *tous deux enſemble*, Hiſp. *ambos a dos, entrambos*, ἄμφω. *Ter. Heaut. 1. 4.* 67. Ambo accuſandi eſtis. ¶ Dicitur de duobus tantum, ut, Plato & Ariſtoteles ambo philoſophi. Vel cum hæc dicitur, Duo, ut Vidi duos homines ambos mihi amicos. Vel de iis quæ duo tantummodo ſint, ut Perdidi ambos oculos, ambas manus. ¶ Differt ab utroque: ut ambo ſecerunt domum, ſc. operis conjunctis in unius domus ædificationem. Sed, uterque fecit domum, ſignificat, a duobus duas domos factas. ¶ Accuſat. maſcul. ambo pro ambos: ut Duo, pro Duos, eſt apud *Cic. 5. Fam. ep.* 8. Quos quidem ego ambo unice diligo. *Sic l.* 9. *ep.* 13. V. Duo.

Ambracia, æ. 1. *l'Arta*, *Ambracia*, ἄμβρακία, urbs Ep. Epiri. Prius dicta eſt Epirotica, & Pyrallis, deinde Ambracia ab Ambrace Rege Theſproti fil. denique ab Auguſto Nicopolis, a victoria de Antonio, & Cleopatra. Fuit Regia Pyrrhi.

Ambraciōta, & Ambracienſis, qui eſt ex Ambracia, ut *Ambraciotes vinum*, græca forma. (V. Abrotonites.) *Plin. l.* 14. *c.* 7. Legates Ambracienſes introduxit. *Liv. l.* 38. *c.* 43.

Ambractus, a, um, idem. *Stat. l.* 2. *Sil.* 2. *v.* 8. Pulvis, ad Ambracias converſa gymnade frondes.

Ambrices, ſ. 3. tegulæ, quæ tranſverſæ aſſeribus, & tegulis interponuntur, ut ſcribit *Feſtus*, ubi per aſſores cantherios etiam intelligimus. Imbrices vero ſunt tegulæ, quibus incurvis domus tegitur.

Ambrones, m. 3. gentes quædam Galliæ, quæ ſubita inundatione maris cum ſedes ſuas amiſiſſent, rapinis ſe alere cœperunt. Has cum Cimbris Teutoniciſque Marius delevit. Hinc tractum eſt, ut turpis vitæ homines *Ambrones* dicantur. *Feſtus*.

Ambroſia, ſ. 1. *ambroſia*, ἀμβροσία, Latine immortalitas dicitur, ab α privativa, & βροτὸς, mortalis, vel quia mortales eam non comedunt, vel quia qui comederent, efficerentur immortales. Sed α interponitur ad euphoniam. Fabulæ ferunt, ambroſiam eſſe Deorum cibum, nectarque potionem. *Cic. l.* 1. *Tuſc. cap.* 26. Non enim ambroſia Deos, aut nectare lætari arbitror. ¶ Dioſcorides ambroſiam ſcribit vocari Romanis caprum ſylvaticum, aliis botryn, aliis apium ruſticum. *Plin. l.* 27. *c.* 4. herbam eſſe ſcribit, odore non injucundo, vagi nominis, & circa varias herbas fluctuantem. ¶ Etiam ambroſia alendus, proverbii *Cicerone* dictum *l.* 2. *de Orat. cap.* 57. de eo, qui vel immortalitate dignus, vel Diis ipſis æquandus eſſe videatur.

Ambroſiăcus, a, um, ex Ambroſia, ut Ambroſiaca vitis, apud *Plin. l.* 14. *cap.* 3. una ex iis, quæ inſignes uva ſunt: & fortaſſe ita dicta eſt a dulcedine.

Ambroſiānus, a, um, ad Ambroſium pertinens (quod eſt nomen viri proprium, ut Ambroſianæ baſilicæ.) *Auguſt. l.* 9. *Confeſſ. c.* 7.

Ambroſius, a, um, o. 2. pro divino, odorifero, fragranti, *divino, odorifero*. *Virg.* 1. *Æn.* Ambroſiæque comæ divinum vertice odorem ſpiravere. *b. e.* ambroſia oblitæ, unguento Deorum, nam non cibum tantum, ſed & unguentum Deorum Ambroſiam dici, *Serv.* notat ad *Æn.* 12. *v.* 419.

Ambrysus, ſ. 2. ἄμβρυσσος, nomen duarum urbium, quarum unam Strab. locat in Phocide, alteram in Bœotia. ¶ Eſt & hoc nomine fluvius Magneſiæ, juxta quem Apollinem Admeti Regis pecus paviſſe Poetæ fabulantur. Alii ſcribunt, Amphryſius. Vide infra.

Ambubajæ, arum, ἀμβυβάῖαι, mulieres Syriæ, quæ Romæ in Circo, & aliis locis ad laſciviam factis habitant, & tum corpora proſtituendo, tum organa quædam pulſando, quæ ſecum ex patria attulerant, victitabant. Dictæ ab ambub, Syra voce, quæ αὐλὸν ſignificat: inde Ambubaia, αὐλητὴς, ut docet *Scal.* Alii malunt dictas ab am, circum, & bajis, quod circum Bajas, loca deliciis apta verſarentur, quæ tandem Romam uſque pervenerint. *Horat. lib.* 1. *ſat.* 2. *Suet. in Ner. c.* 27.

Ambubeia, Ambubaja, æ, & Ambula, æ, ſ. *cicorea, radicchio*, πικρίων, herba eſt, quam alii ambugiam, alii intubum agreſtem, & notiore nomine cichoream appellant. *Celſ. l.* 2. *c.* 30.

Ambulācrum, *loggia, corbile, paſſeggio*, Gall. *promenoir, galerie, lieu a ſe promener*, Hiſp. *paſſeo, paſſeadero*, אֻלָּם, אַתִּיק, רְהִיט, περίπατος, eſt locus ad ambulandum, ubi commode ambulari poteſt animi cauſa. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 68. Ædificare balineas, ambulacrum, & porticum.

Ambulatilis, mobilis. *Vitruv. l.* 10. *c.* 13. Modioli fundulis ambulatilibus.

Ambulatio, ſ. 3. *paſſeggiamento*, הֲלִיכָה, Germ. *ſpatzierung*, Gall. *promenade*, Hiſp. *paſſeo, paſeo*, actus ambulandi. *Cic. de Fin.* 5. 1. Conſtituimus, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia. ¶ Eſt & locus ad ambulandum, & idem, quod ambulacrum. *Vitr. l.* 5. *c.* 9. Circa theatra ſunt porticus, & ambulationes. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 1. Ambulatio, & aviarium.

Ambulatiuncŭla, ſ. 1. *paſſeggio*, Ger. *eingangle*, *Cic. Fam. 2. ep.* 12. Cum una mehercule ambulatiuncula, atque uno ſermone noſtro. ¶ Et pro loco ambulationis. *Id. l.* 13. *ad Att. ep.* 29. Tecta ambulatiuncula addenda eſt.

Ambulātor, m. 3. *camminatore*, הוֹלֵךְ, Ger. *wandeler, ſpazierer*, Gall. *promeneur*, Hiſp. *paſſeador*, περιπατητικὸς, qui huc, & illuc ambulat. *Col. l.* 1. *c.* 8. Villicus, ut ait Cato, ambulator eſſe non debet. *hoc eſt*, otioſus eſſe, & huc, illuc vagari. ¶ Hinc Ambulatoris nomen ad circulatores, & circumforaneos transferur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 42. Tranſtiberinus ambulator, qui pallentia ſulphurata fradis Permutat vitreis.

Ambulatorius, a, um, *camminante, andante*, Ger. *das geth, ſpaziert, oder beweget, vire, περιπατικὸς*, qui ambulat, aut movetur: ut Turris ambulatoria, quæ rotis & machinis admoveabatur ad urbes oppugnandas, ut ſcribit *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Operculum (alvearis) a tergo eſſe ambulatorium. *hoc eſt* mobile. ¶ Ab JCtis fumitur pro mutabili, & inconſtanti. *Ulpian. Dig.* 24. *l.* 32. Ambulatoria voluntas.

Ambulatri, m. 2. Pop. Aquitaniæ, prope Vafates. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Ambulatrix, icis, quæ ambulat. *Cato de officio villicæ, c.* 143. Ad coëmam ne quo eat, neve ambulatrix ſiet. *vagabonda*.

* Ambulatūra, æ, ſ. *andatura, paſſo*, actus ambulandi. *Veget. de R. V. l.* 2. *cap.* 5. Ambulaturæ gratiam perdit, alii legunt, ambulans graviter pergit.

* Ambulātus, us, m. ambulandi facultas. *Arnob. l.* 1. *p.* 28.

Ambŭlo, las, n. 1. *andare, camminare, paſſeggiare*, הִתְהַלֵּךְ, Ger. *veranderen, gehn, ſpatzieren*, Gal. *aller, cheminer, ſe promener*, Hiſp. *andar paſſearſe*, βαδίζω, eo, incedo, gradior. *Plin. l.* 10. *c.* 65. Mures Ægyptii bipedes ambulant. ¶ Aliquando eſt animi cauſa ſe exercere, & plerumque de otioſis dicitur, περιπατεῖν. *Cic. Acad.* 4. *c.* 16. Ambulare in Sole. ¶ Tranſfertur etiam ad alia. *Cicer. 2. de Fin.* Ambulare maria. *Cato de re ruſt.* Ambulant naves. *Plin. l.* 10. *c.* 18. Ambulant aves. *Ter. Phorm.* 5. 7. 43. In jus ambula. *h. e.* adi ad Judicem. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Si ſtatim bina ſtadia ambulentur. ¶ Et imperſonaliter. *Gell. l.* 2. *c.* 2. Sedeatur, ambuletur.

Amburbiales hoſtiæ dicebantur, quæ circa terminos Urbis ducebantur. *Feſtus*.

Amburbium, ii, n. 2. *proceſſione*, תַּקָּנַת, ſacrificii genus erat, quo civitas luſtrabatur, ita dictum, quod victima, antequam immolaretur, urbem ambibat, unde & ipſæ victimæ amburbiales dictæ ſunt, auctore *Feſto*, eadem forma, qua hoſtiæ ambarvales, quæ circum arva ducebantur, antequam caderentur, ut fruges feliciter proveniret. *Vopiſc. in Aurel. c.* 20. Luſtrata urbis, cantata carmina, amburbium celebratum, ambarvalia promiſſa. ¶ Deſcribitur hoc ſacrum a *Lucan. l.* 592.

Ambūro, is, uſſi, uſtum, 2. 3. *bruciare d'egni parte*, לִבְעֵר, Ger. *zuring umb umbrennen*, Gal. *bruler tout a l'entour*, Hiſp. *quemar al derredor, o al rededor*, περιφλέγω, circumuro. *Plaut. Epid.* 5. 2. 9. Quaquam rangit, omne amburit. Et amburi fulmine. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 11.

* Amburvare. V. Redamprruare.

Ambuſtio, onis, ſ. 3. *ſcottatura*, מִוקְדָה, Ger. *ei bramd*, πεπλησμένις. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Myrteum oleum medetur eruptionibus, & ambuſtionibus.

Ambuſtŭlatus, a, um, quaſi ambuſtus, *abbruſtolato, ſcottato. Plaut. Rud.* 3. 4. 65. Te ambuſtulatum objiciam magnis avibus pabulum.

Ambuſtus, o. 1. 2. *bruciato*, יְקֻדִּי, נִשְׂרָף, Ger. *umbegebrent*, πεπυρλεκτὸς, circumuſtus. *Cic. pro domo ſua*, Ambuſtus fortunarum mearum reliquias: metaphorice dixit. *Id. in Verr.* 1. Ambuſtus incendio ſociorum. Metaphorice etiam *Liv. Decad.* 3. *l.* 2. *c.* 21. Qui (L. Æmilius Paulus) cum M. Livio conſul fuerat, & damnatione collegæ, & ſua prope ambuſtus evaſerat. ¶ Proprie *Horat. lib.* 4. *od.* 11. Phaethon ambuſtus. A medicis *ambuſtum* dicitur membrum quod nimio calore, aut frigore læſum eſt, *ſcottato. Plin. l.* 21. *c.* 4. Gallicæ nucleus ſedat ambuſta, *leva il bruciore. Id. l.* 35. *c.* 15. Ambuſtis prodeſt alumen.

* Amcæſa. V. Ancoſa.

* Amecabundus. V. Amorabundus.

Amĕcum, & amecam, *amico, e amica*, pro amico, & amica antiqui dicebant. *Laberius*. In lacu Averno mulierem fuiſſe amecabundam ſcripſit, *h. e.* amantem. *Feſt.* in voce *Amicitiæ*.

* Amelestides. V. Analestides.

Amĕlla, ſ. 1. herba, quæ naſcitur juxta Mellam Galliæ fluvium, a quo nomen accepit. Amellus flos ejus. Vide *Servium* in illud *Virg. 4. Georg. v.* 271. Eſt etiam flos in pratis, cui nomen amello fecere agricolæ.

Amĕlles. V. Amella.

Amēn, אָמֵן, ἀμήν, vox Hebraica ſignificans vere, certe, vel fiat. Primam ſyllabam habet natura longam. Quare *Paulin. Nolan.* & *Venant. Fortun.* qui corripuere, non ſunt temere imitandi.

Amenānus, i, fluv. Siciliæ, Ætnæ proxim. per Catanam fluens. *Ovid. Metam. 15. v.* 279. Nec non Sicanias volvens Amenanus arenas. Ubi vulg. *Amaſenus* legitur: cum tamen hoc nomine nullus ſit fluvius in Sicilia.

Amens, tis, o. 3. *furioſo, pazzo*, מְשֻׁגָּע, Ger. *unſinnig, tobend*, Gal. *inſenſé, horz du ſeus, forſené*, Hiſ. *ſin ſeſſo, loco*, ἄνους, qui a mente ſua diſceſſit, vel de ſtatu mentis dejectus eſt, hoc eſt, qui ſine conſilio, animoque eſt, quo ſapimus. *Cic. 2. de Fin.* An me tam amentem putas, ut apud imperitos iſto modo loquar? ¶ Quidam amentem a demente ita diſtinguunt, ut demens ſit, qui non cogitat, quid agat aut loquatur, amens, qui prorſus inſanit. ¶ Amens etiam dicitur, conſternatus, ſtupefactus, *attonito, ſtupefatto*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 279. Æneas aſpectu obmutuit amens. ¶ Cum genit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 203. Amens animi.

Amentātio, onis, ſ. actus jaculandi. Deinde ipſum jaculum, ſive telum. *Tertull. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. Quo machæris veſtris amentationibuſque cadatis.

Amentātus, a, um, nomen ex particip. amentis vel loris ligatus, ut amentatæ ſolæ, quibus utuntur mulieres. Amentatum jaculum, *Cic. de clar. Orat.* Amentatæ haſtæ. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 57. ubi allegorice loquitur.

Amentia, pazzia, שִׁגָּעוֹן, Ger. *unſinnigkeit*, ἄνοια, inſania, dementia. *Cic.* 3. *Tuſc. cap.* 5. Animi affectionem luminementis carentem nominaverunt amentiam, eamdemque dementiam. ¶ Sumitur & pro turbatione mentis conſternatæ. *V. Ovid.* 5. *Metam. v.* 509.

Amento, as, are, ut amentare jaculum, ideſt amento ligare, & jactui parare. *Lucan. l.* 6. *v.* 221. Cum jaculum parva Libys amentavit habena, ſe rotat in vulnus. *Sil. l.* 14. *v.* 423. *ad ventum accommodat*. Paſtoſque bitumine torque Amentante Noto Pœnorum aplueribus ignes.

Amentum, i, loramentum eſt, quo telum regitur, & emittitur. *Liv. l.* 37. *c.* 41. Humor jaculorum amenta emollierat. *Sil. l.* 9. *v.* 509. Amento contorta haſtilia. ¶ Item lorum, quo ſoleæ reſtringuntur. *Feſt.* Amenta ſunt, quibus vinciuntur jacula, ut mitti poſſint, ſive ſolearum lora: ex Græco ἀμέντα, vel quia aprantes ea ad mentum trahunt. *Flin. l.* 34. *c.* 6. *ad fin.* Statua ſedens, ſolaſque ſine amento inſignis.

Amĕria, *Amelia*, ἄμερια, urbs Umbriæ ante Perſicum bellum annis nongentis ſeptuaginta quatuor condita (ut ex Catone *Pl. 3. 14.* narrat) Ocriculo vicina, a Narnia 6. M. P. in Ortum, unde vires Amerinæ, & ſalix Amerina laudantur.

Amĕrica, *America*, quarta orbis terræ pars, inſula Oceani maxima, & immenſa, eadem quæ Atlantis Platonis, detecta a Criſtophoro Columbo Genuenſi an. 1492. & poſtea nominata ab Americo Veſpucci Florentino Coſmographo an. 1497. Sita eſt ad Occidentem. Dicitur aliter Novus Orbis, ob magnitudinem, quæ vereri ferme par eſt, & perſæpe, ſed improprie, India Occidentalis, quod eodem fere tempore detecta ſit ad Occ. quo India ad Or. magna parte reperta eſt. ¶ Claudiatur ab Occ. mari Auſtrino, ſeu Pacifico, ab Or. mari Boreali, & Æthiopico a Mer. freto Magellanico, & freto Mæreo. Porrigitur a Septentrione in Meridiem. ¶ Hinc in duas ingentes peninſulas dividitur, Septentrionalem, & Meridionalem, quæ tenui iſthmo 17. lauc. disjunguntur, & inter Panamam & Nomen Dei urbes ponte connectuntur.

Amerimnon, n. 2. herba, quæ alio nomine aizoon majus appellatur. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Amerina, ſ. 1. ſpecies eſt ſalicis arboris, quæ & Sabina appellatur: aptiſſima ad vites alligandas. *Colum.* 4. 30. *Plin. l.* 24. *c.* 9. ¶ Item Amerina, genus pyrorum. *Strab. l.* 1. *Sil. ult. v.* 18. Et maſſis Amerina non peruſis. *Plin.* 15. *c.* 15. Inter ſerotina pyrorum genera enumerat.

Amerīnus, a, um, qui eſt ex Ameria. *Virg.* 1. *Georg. v.* 265. Atque Amerina parant lentæ retinacula viti.

Ames, itis, m. 3. Amites furculæ ſunt, quibus in venatione retia ſuſpenduntur. *Feſt.* Perticam, ſeu furcam aucupalem interpretatur, ἱξευτικὸς κάλαμος, φάλις. *Horat. Epod.* 2. Aut amite levi rara tendit retia turdis. ¶ Amites balternarum apud *Pallad. in Jun. tit.* 2. Sunt vectes longi quibus balterna. *h. e.* lectica jumento imponitur. ¶ Quanta prima ſit, dubitatur. Pleriſque tamen doctioribus placet, brevem eſſe.

Amethystĭnātus, amethyſtinis veſtibus indutus, apud *Marc. l.* 2. *epigr.* 57. Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta.

Amethyſtĭnus, a, um, ex amethyſto, aut amethyſti colorem referens, ut veſtimenta, quæ ideo etiam abſolute *Amethyſtina* dicuntur. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 135. Purpura vendit Cantidicum, vendunt Amethyſtina. Hic enim color in maximo pretio, quia mittus ex purpura. *Plin. l.* 9. *c.* 41. & *l.* 21. *c.* 8. Italis hic color dicitur *violeto chiaro*.

Amethystizontes, ἀμεθυστίζοντες, carbunculi, quorum externus igniculus in Amethyſti violam exit. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Amethyſtus, ſ. 2. ἀμέθυστος, אַחְלָמָה, gemma purpurea eſt, in qua fulgor purpuræ eſt, non prorſus igneus, ſed in vini colorem definens, & viole ſimilis. Dicta eſt quaſi minime ebria ab α priv. part. & a verbo μεθύσκομαι, inebrior. Ratio nominis eſt, quod, cum uſque ad vini colorem accedat, prius cimen, quam id deguſtet, in violam deſinit, ſive quod ebrietati reſiſtit. *Plin.* 37. 9. *Iide art. am. v.* 181. Purpureæ amethyſti. *Plin. loc. cit.* Amethyſti Indicæ. ¶ Amethyſtus etiam genus uvæ eſt, quæ ſobria eſt, & temulentiam ſola non facit. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

* Amĕtor, *ſenza madre*, ἀμήτωρ. *Tertull. de præſcrip. in fin.*

Amfractum, apud *Varr. l.* 6. *de L. L.* eſt ab origine duplici flexum: dictum ab ambitu, & frango.

* Ami. V. Ammi.

Amĭa, ſ. 1. piſcis eſt pelamidi ſimilis, cujus incrementum ſingulis diebus intelligitur. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Amiantus, m. 2. *alume di piuma*, ἀμίαντος, lapis eſt friabilis in modum laneæ, alumini ſciſſili adeo ſimilis, ut pro ea a ſeplafariis ſupponatur. Vulgus Gallorum vocat alumen plumeum falſo exiſtimans, ſpeciem eſſe aluminis. Ex hoc lapide tenuiores conficiunt ellychnia, propterea quod abigne non conſumitur. Texitur quoque inter veſtes, & mappas quæ fordidatæ igni purgantur. *Plin.* 36. 19.

Amica, æ, ſ. 1. *amica*, רֵעָיָה, Ger. *ein bul*, Gall. *amie, amoreuſe*, Hiſp. *amiga*, ἑρωμένη, quam quis amat inhoneſte. *Ter. in And.* 2. 3. 10. Sive iſta uxor, ſive amica eſt, gravida e Pamphilo eſt.

Amicabĭlis, le, *conveniente all'amico*, Ger. *das zur freund ſcafft gehort*, φίλιος. *Plaut. Mil.* 4. 4. 8. Operam da amicabilem. *h. e.* quam dare debet amicus. Sed. al. leg. *adjutabilem. Sidon. l.* 1. *ep.* 3. Scamnis amicabilibus deputari. Al. leg. *Amicalibus*. Neutrum ergo ſatis certum exemplum. Utunjur tamen hac voce JCti. *Leg. ult. §. ult. C. de legiu. hared.*

Amicāl

Amnensis, ad amnem situs, περιποτάμιος. *Festus*. Amnenses dictæ urbes ad amnem sitæ.

Amnestia, ἀμνηστία, Græca vox, rerum præteritarum oblivionem significans, qua vocabulo usus creditur *Cicer.* in quadam Oratione ad Senatum habita in æde Telluris, de pace cum Antonio facienda, quæ hodie non extat. Ita enim *Phil.* 1. c. 1. de ea oratione loquens, ait: In quo templo jeci fundamenta pacis: Græcum etiam verbum usurpavi, quo tum in fœdandis discordiis usa erat illa Civitas (*Athenæ*) atque omnem memoriam discordiarum oblivione sempiterna delendam censui. Dissentit tamen ab hac opinione *Muretus* l. 2. *Var. lect.* c. 15. *V. Valer. Max.* l. 4. c. 1.

Amnicola, æ, περιποτάμιος, ad flumen habitans, *chi abita appresso al fiume*. *Ovid. Met.* v. 96. Amnicolæque simul salices.

Amnicellus, i, diminut. ab Amnis, *piccol fiume, fiumicello*. *Liv.* l. 36. c. 22. Ab altero amniculo App. Claudium oppositi.

Amnicus, a, um, o. 1. 2. *di fiume*, Ger. *das des fluss, oder bach ist*, ποτάμιος, fluvialis; et Stirps amnica, apud *Apul. Plin.* l. 3. c. 25. Insula amnicarum maxima.

Amnigena, vel Amnigenus, a, um, in amne genitus. *Auson. Mosella*, v. 116. Amnigenos inter pisces. Al. leg. *amnigenas*. *Valer. Flacc.* l. 5. v. 485. quid si amnigenam mirere Choaspen?

Amnis, m. 3. *fiume*, יאר, נהר, Ger. *ein fluss, ein bach*, Gal. *fleuve, riviere*, Hisp. *el rio*, ποτάμὸς, fluvius, ab *am*, idest, circum, & *nare*, fluere, quoniam ilenuoso meatu labitur. Vel dicitur ab ambio. Omnia enim flumina circumeunt, ideoque cornuta pinguntur. Nec desunt, qui a Græco ἀμνὸς, deducti malint, quod etiam *Suidas* fluvium interpretatur. *Virg.* 1. *Georg.* Atque alius latum funda jam verberat amnem. ¶ Ponitur & pro torrente, *torrente*. *Virg.* 4. *Æneid.* Ruunt de montibus amnes. ¶ In texto casu facit etiam anni, pro anne. *Liv.* l. 21. c. 5. Vorticosò amni delati in hostes. Et c. 27. *ejusd. lib.* Trajecto amni. ¶ Olim fuit etiam femin. gen. *Plaut. Merc.* 5. 2. 18. Neque mihi ulla obsistet amnis. Adde *Var.* l. 3. *R. R.* c. 5. & *Accium* apud *Non.* c. 3. n. 11.

Amo, a. 1. diligo, studio prosequor, benevolentia complector, *amare*, חבב, אהב, Ger. *liebhaben, lieben*, Gal. *aimer*, Hisp. *amar*, φιλέω. *Cic. Att.* Amat nos charissime habet. ¶ Amare majoris vis est, quam diligere. *Cic. ad filium*, Ut scires, eum non a me diligi solum, verum etiam amari, *diligere* enim est amare cum delectu, ideoque rationis potius, quam appetitus. *Terentius* tamen contrarium potuisse videtur. Quo plus quemquam amem, aut plus diligam. ¶ Quod si amo absolute ponatur, capitur pro amore captus sum, *esse innamorato*. *Ter. Andr.* 1. 2. 14. Meum gnatum rumor est amare. ¶ Amare nimis pro indulgere. *Cicer. Att.* l. 7. Nimis in isto Bruto amasti. ¶ Amare se ipsum, est, se admirari, sibi placere. *Cic. Q. Fr.* l. 1. ep. 1. ¶ Si me amas, ita me Dii ament, Sic me Deus amet, obtestantis, & affirmantis formulæ sunt. ¶ Dicimus sæpe, amare, pro solere φιλεῖ. *Hor.* l. 2. od. 3. Pinus ingens, albaque populus Umbram hospitalem consociare amant. *Et lib.* 3. *od.* 16. Aurum perrumpere amat saxa potentius ictu fulmineo. ¶ Interdum pro amanter, & studiosè petere. *Plaut. Mon.* 2. 3. 71. Scin' quod te amabo, ut facias? Sic *ibid.* 3. 3. 1. *Ter. Eun.* 3. 3. *in fin.* Amabo te, ut illuc transeas. ¶ Dicimus etiam, amo te, cum gratias agere volumus, & obstrictum beneficio animo significare. *Ter. Eun.* 1. 2. 106. Scilicet facundum est, quod vis. Th. Merito amo te: bene facis. ¶ Habet hoc verbum varios casus præter accusat. *Ter. Eun.* Ecquid nos amas de fidicina istac? *Plaut. Pœn.* Hic amat a Lenone. *Cic. Att.* Si quidquam me amas, &c. ¶ Amabo, Amans V. suis locis.

Amòdo, *da ora innanzi, per l'avvenire*, מעתה, ἀπὸ τῦ νῦν, posthac, sive ab hoc tempore. *Hieron.* l. 1. *adv. Jovinian.* c. 3. *ex isaie* c. 38. Amodo filios faciis.

Amœbæus, ἀμοιβαῖος, in pen. cum æ, & in antep. cum œ diphthon. genus carminis, in quo qui canunt, utuntur æquali numero versuum, & ita se habet ipsa responsio, ut aut majus, aut non minus aliquid dicat, ut est apud *Virg. in Bucol. Ecl.* 3. Ab Jove principium Musæ, Jovis omnia plena: ille colit terras, &c. Non ea deducium est ab ἀμοιβὴ, alterno, vices reddo, succedo, permuto, &c. ¶ Amœbæus, & Antæcebæus pedes sunt pentasillabi. Prioris exemplum est, *irreprehibiles*, posterior. *manifestare*. *Diomed.* l. 3. c. de pedibe

Amœnatus. V. in Amœno.

Amœne, adv. *deliziosamente*, cujus Comp. est apud *Gell.* l. 14. c. 1. Superlat. apud *Plin.* l. 14. p. 23. Habitare amœnissime. Positivum apud *Plaut. Mil.* 2. 5. 2.

Amœnitas, f. 3. suavitas locorum, *amenità, dilettо*, נעמה, Ger. *lustigkeit*, τερπνότης, jucunditas illa, quæ ex rebus amœnis percipitur. *Cic.* 2. de *Leg.* c. 1. Amœnitatem, & salubritatem hanc sequor. *Id.* 2. de *nat. Deor.* 39. Amœnitates litorum. *Plin. in Præfat.* Studiorum amœnitates quærimus. *h. e.* ea in studiis consectamur, quæ delectent, & jucunda sunt. ¶ Pro munditie, & elegantia usus est *Plaut. Men.* 2. 3. 6. Strepite lectulos, incendite odores. Munditia illecebra animo amantium. Amagti amœnitas malo, nobis lucro est.

Amœniter, pro amœne. *Gell.* l. 20. c. 8. Hilare, atque amœniter agitare vindemiam. Amœno, as, exhilaro, amœnum facio, *allegrare, far amene*, שעשע, ἱλαρύνω. *Cassiod.* l. 7. *ep.* 40. *de Basilio*. Felices animæ septem chordarum pulsibus amœnabant. *Salvian.* l. 7. *de gub.* Regio amœnata lucis, atque irrigata fontibus. Adde *Sidon.* l. 2. *ep.* 9. Tetrica sunt amœnanda jocularibus.

Amœnus, a, um, *ameno*, נעים, Ger. *lustig, lieblich*, Gall. *plaisant, agreable*. Hisp. *ameno*, ἱστορικῶς, *Epice*, aspectu jucundus, non tamen artificio, sed natura ipsa. *Locus* ab hac deducit, cum dicit, *loca amœna, quod ad amandum alliciunt*. ¶ Dicitur amœnus præcipue de locis, ut Amœnum rus, amœnus fons. *Cic. Att.* l. 16. *ep.* 3. Prædiola nostra satis amœna. *Justin.* 38. 7. Cœlum amœnius. *Tac. hist.* 3. 30. Amœnissima ædificia: ¶ Amœna in plurali subst. ponuntur pro locis ipsis amœnis. *Tac. Ann.* 3. c. 7. Per amœna Asiæ, atque Achaiæ. ¶ Apud *Gell.* 9. c. 8. puer Delphino amœnus, *ideò* charus, dilectus.

Amolior, iris, d. 4. *rimuovere*, מעה, הסיר, Ger. *dämmen, thun mit arbeit*, Gal. *chasser, & oter de quelque lieu avec grande peine*, Hisp. *apartar, arredar*, ἀπωθέω, ex a, & molior, quod est a mole, significat amovere, & proprie de iis dicitur, quæ cum magna difficultate submoventur. *Plin.* l. 11. c. 10. Amoliuntur omnia e medio. ¶ *Ter.* per translationem in *Andr.* 4. 2. 24. pro recedo posuit, *partirsi*. Hinc vos amolimini. ¶ Accipitur & pro refellere. *Quintil.* l. 3. *cap.* 13. An amolienda singula. ¶ Item arcere, depellere. *Plin. lib.* 32. c. 2. Amoliri periculum. *Petron. in Satyr.* c. 97. Amoliri invidiam. ¶ Passiva significatione. *Plaut. Mostell.* 2. 1. 24. Jube, hæc hinc omnia amoliriер. Hinc partic. *amolitus* passiva item significatione. *Apul. de deo Socrat.* Omnibus exuviis amolitis equum contemplari. *h. e.* detractis.

Amolitio, f. 3. *Gel.* l. 12. c. 1. Ubi infantis facta ex oculis amolitio est. De infante loquitur, qui a matre removetur, ut alieno lacte alatur. *allontanamento*.

Amomis, f. 3. ἀμωμὶς, herba amomo similis, venosior tamen, & durior, minusque odorata. *Plin.* 12. 13.

Amomum, n. 2. ἄμωμον, arbor forma e vite labrusca, frutice venoso, palmi altitudine, herbæ foliis similis bryoniæ. Triplex est, Armenicum, Medicum, & Pontic um. ¶ *Amoma* in plur. pro unguentis quibuslibet. *Pers. sat.* 3. v. 104. Tandemque beatulus alto Compositus lecto, crassisque lutatus amomis. ¶ Inde Recentiores *Amomiam* vocaverunt illud omne, quo defunctorum corpora medicabantur, & condiebantur. Quod vulg. detruncato vocabulo *Mumiam*, seu *mumiam* vocant.

Amor, ris, m. 3. charitas, benevolentia, gratia, studium, pietas, deliciæ, *amore*, אהבה, Ger. *liebe*, Gal. *amour*, Hisp. *amor*, ἔρως, ardor benevolentiæ, vel cupiditatis. Definitur a *D. Augustino* animæ rationalis affectus, per quem ipsa aliquid cum desiderio quærit, & appetit ad fruendum, & fruitur eo, cum adepta est, & cum quadam suavitate interiori amplectitur, & conservat. ¶ Amor plus est, quam benevolentia, licet plerumque pro eodem accipiatur, Ex amore enim nascitur benevolentia. *Cic. de Amic.* c. 8. Amor, ex quo amicitia nominata est, princeps est ad benevolentiam conjungendam. ¶ Differt item amor a charitate, quod amor sit genus, charitas species, ille ad omnes pertineat animantes, hæc ad homines tantum. ¶ Amor singulari numero plerumque honestus est, ut amor fraternus, amor patris in filium. *Cicero*. Incensus sum amore virtutum tuarum. ¶ Potest tamen & in Veneream partem accipi, & tunc, secundum *Augustinum*, cupiditas, aut libido vocatur, *desiderio*. *Virg.* Et genus æquoreum, pecudes, pictæque volucres, in furias, ignemque ruunt, amor omnibus idem. ¶ *Amores* vero in plurali plerumque lascivi sunt. *Cic. pro Cæl.* Mulier amorum turpissimorum quotidie fœdera feriens. ¶ Nonnunquam tamen etiam de honesta voluptate dicuntur. *Cic.* 1. *Off.* c. 35. Formam, & tamquam faciem honesti vides, quæ, si oculis cernerentur, admirabiles amores sui excitaret. ¶ Metonymice amor, vel

amores dicuntur ii, quos impense amamus. Sic Titus Vespasianus dictus fuit amor, ac deliciæ generis humani. *Suet. in ejus vita*, c. 1. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 79. Hem, amores tuos si vis spectare. ¶ Amor pro cupidine Veneris filio. *Propert.* l. 2. *eleg.* 12. Quicumque ille fuit primus, qui pinxit amorem. ¶ Amos pro amor, est apud *Plaut. Curcul.* 1. 2. 2. sed ibi blæsa anus loquitur.

Amorabundus, Laberius mulierem amantem *amorabundam* dixit, apud *Gel. lib.* 11. c. 15. Vox est inusitata.

Amorifer, amorem concilians. *Venans. Fortunat. Epithalam. Sigeberti regis*, *lib.* 6. *carm.* 2. Torsit amoriferas arcu stridente sagittas Forte Cupido volans.

Amorificus, a, um, amorifer, *Apul. de herb.* c. 123.

* Amos. V. Amor.

Amotio, f. 3. *rimovimento. Cic. de Fin.* l. 1. c. 11. In omni re doloris amotio successionem efficit voluptatis.

Amotus, a, um, nomen ex partic. ab amoveo, remotus, sublatus, *tolto via, levato. Horat.* 1. *sat.* 1. v. 27. Amoto quæramus seria ludo. ¶ Item sublatus furto, *rubato. Id.* l. 1. *od.* 10. Boves per dolum amotas. Idque verecunde, ne Mercurium, de quo loquitur, furti reum agere videretur. Sic apud JCtos, *res amotæ*, ut *Ulpianus in Leg. rei pro soc.* l. 17. *Pandect.* & alii.

Amovĕo, es, ovi, a. 2. arceo, removeo, prohibeo, *rimuovere*, הסיר, Ger. *hinweg thun, von dannem treiben*; Gal. *oter*, Hisp. *apartar*, ἀποκινέω, de loco moveo, expello. *Cic. pro Rabir. perduell.* c. 4. Amovere virgas a corpore civium. *Suet. in Calig.* c. 34. Amovere scripta Virgilii ex omnibus bibliothecis. *Plaut. Trucc.* 1. 1. 64. Amovere aliquem loco. ¶ *Amovere se* est recedere. *Ter. Phorm.* 3. 3. 34. Te hinc amove. ¶ Amovere aliquem pro relegare. *Tac.* 4. *Ann.* 31. Amovere aliquem in Insulam. *Id. ibid.* c. 21. Amovere aliquem Cretam. ¶ Ponitur etiam pro furari, cum de domesticorum furtis sermo est, lenitate vocabuli turpitudinem facti mitigante. *Paul. Dig.* 25. 2. 3. & *Ulpian.* 29. 2. 70.

Ampedices, dicebantur ab antiquis, quod circum penderent, quos nunc Appendices vocamus. *Festus*. Alii leg. *Ampendices*.

* Ampellinus, a, um, ab ἄμπελος, vitis, ἀμπέλινος. *Cæcil. apud Non.* c. 16. n. 2.

Ampelitis, terra tenax ad similit. bituminis. *Plin.* 35. c. 16.

Ampelodesmos. V. Ampelos.

Ampeloleuce, ἄμπελος λευκὴ, vitis alba, uva Taminia. *Plin.* l. 33. c. 1.

Ampelorasos. V. in Ampelos.

Ampelos, ἄμπελος, Græcis significat vitem. ¶ Ampelos Leuce, ἀμπελολευκὴ, vitis alba, bryonia, *pilothrum*, herba vel a qualitate coloris, vel quod ejus radix contrita, & corpori inficiata teneriorem, & candidiorem cutem reddat. Nam & succus baccarum ejus lac reddit uberibus ficcis. ¶ Ampelodesmos, ἀμπελοδεσμὸς, herba, qua Siculi vites ligant. *Plin.* l. 37. *cap.* 23. ¶ Ampelos melæna, ἀμπελομέλαινα, vitis nigra, quam alii bryoniam, alii chirranam, alii cynechantem, aut apronitam vocant. ¶ Ampelos agria, ἄμπελος ἀγρία, labrusca, seu vitis agrestis. *Plin.* l. 23. c. 1. ¶ Ampeloprason, ἀμπελόπρασον, vulgo porrum vinearium, herba nascens in vinetis, foliis porri, sed angustioribus, flore candido, radice bulbosa. *Plin.* l. 24. c. 5.

* Amphemerinon genus febris quotidianæ, quæ nunquam intermittit ἀμφημερινὸς πυρετὸς. *Plin.* l. 28. c. 16.

Amphiaraëus, a, um, ad Amphiaraum pertinens, Ἀμφιαράειος. *Propert.* l. 2. el. 34. v. 39. Amphiaraëæ nil prosunt fata quadrigæ.

Amphiaraides, dicitur Alcmæon Amphiarai filius. *Ovid. Fast.* 2. v. 43. Amphiaraïdes Naupactiaco Acheloo.

Amphiaraus, m. 2. ἀμφιάραος, Argivus, Oeclei, aut, ut alii malunt, Lini, & Hypermnestræ filius, vates, & augur fuit futurorum peritissimus, qui cum prævideret, fore, ut in bello Thebano interiret, domi latitavit. Tandem tamen ab uxore proditus, invitus a Polynice ad bellum est pertractus, ubi cum fortiter pugnaret, una cum curru terræ hiatu absumptus est. Propter auguralem scientiam in tanto honore est habitus, ut a Græcis Deus haberetur, & ab ejus solo, in quo est humatus, oracula peterentur, ut *Cic. de Divin.* c. 40. testatur. *Ovid.* 3. *de Ponto, eleg.* 1. v. 52. Notus humo mersis Amphiaraus equis. V. *Strat. sub fin.* l. 7. *Theb.* Ubi ejus in Inferos casum describit.

Amphibalus, sive Amphibalum, & *Amphibole*, genus vestis pallio similis, quo exterius amiciebantur. *Sever. Sulpic. Dial.* 2. *de virtut. B. Martini* c. 1.

Amphibia, orum, ἀμφίβια, animalia tam in terris, quam in aquis viventia, quæ a *Cic.* 1. *de nat. Deor.* bestiæ ancipites vocantur. Dicuntur amphibia, quasi duplicis vitæ: ab ἀμφὶ, duo, & βίος, vita, quod in ambobus elementis vitam degunt. *Varro de R. R.* c. 10. & l. 4. *de L. L.* c. 13. & *Colum.* l. 8. c. 13. sed Græce.

Amphibologia, ἀμφιβολία, & rectius *amphibolia*, vel *amphibolon*, ambiguitas, המפקפת, ἀμφίβολον, dubium dictum, sermo dubiam sententiam indicans; figura, quæ fit vitio componentis, cum in ambiguo posita est sententia. Ex gr. Ajo te Æacida Romanos vincere posse. Dubium enim est, num tu vincere, an vinci possis. Recentiores Dialectici malunt dici amphibolia, quemadmodum Græce est ἀμφιβολία. Videtur tamen amphibologia significare potius sermonem de amphibolia. Vide *Vossi. de vit. serm.* l. 1. c. 11. Certe *Amphibolia* usus est *Cicer.* 1. *de Div.* c. 56. & *Auct. ad Herenn.* l. 2. c. 21. Amphibologiam usurpat *Isidor.* l. 1. *Orig.* c. 33.

Amphibolus, a, um, *ambiguo*, ambiguus, dubius, *Martian. Capell.* l. 5. *pag.* 149. Nomen amphibolum facit quæstionem.

Amphibrachys, yos, m. 2. ἀμφίβραχυς, pes ex prima, & ultima brevibus, media producta, ut timere; sic dictus, quod in utraque parte brevem habeat, ab ἀμφὶ, utrinque, & βραχὺς, brevis. *Quint.* l. 9. c. 4. Longa inter breves amphibrachys: duabus longis brevem sequentibus, Lacchius. ¶ Legitur etiam *amphibrachus*, i, positione Latina.

Amphibrevis, pes idem qui amphibrachys; sea vox ipsa hybrida est, ex Græco ἀμφὶ, & Latino *brevis* conflata. *Diomed.* eam usurpat l. 3. *pag.* 475. *Putsch.*

Amphictyones, ἀμφικτύονες, publicum Græciæ concilium, institutum ab Amphictyone Heleni filio, constans ex septem Græciæ civitatibus. *Cic.* 2. *de Inv.* c. 23.

Amphictyonicus, a, um, ut leges Amphictyonicæ, quibus ad concordiam colendam invitabantur.

* Amphicyrtos, ἀμφίκυρτος, luna, est lunæ quadrans. *Macrob.* l. 1. *in somn. Scipion.* c. 6.

Amphigenia, f. 1. opp. Peloponnesi in Messenia. *Strat.* 4. *Theb.* v. 178.

Amphimacrus, m. 2. ἀμφίμακρος, pes ex tribus syllabis constans, prima, & ultima longis, media correpta, ut *pallidi*, sic dictus, quod utraque parte longam habet syllabam. A ἀμφὶ enim utrinque fonat, & μακρὸς, longum. *Quint.* l. 9. c. 4.

Amphimalla, *Suda*, & *S. Nicola*, opp. Cretæ in ora Bor. vers. Occ. ubi Sinus Amphimalus, *Golfo di Suda*, inter Rhetymnam urb. ad Or. & Drepanum promad Occ.

Amphimalla, orum, n. ἀμφίμαλλα, tunicæ ex utraque parte pilos habentes; dictæ ab ἀμφὶ, circum, & μαλλὸς, vellus. *Plin.* l. 8. c. 48. Gaulapa patris mei memoria cœpere, amphimalla nostra.

Amphimedon, unus ex Centauris. *Ovid.* 5. *Met.*

Amphinome, ἀμφινόμη, Nympha, a circumpascendo, quod fieri in aqua videmus.

* Amphinomus. V. Anapis.

Amphion, onis, m. 3. ἀμφίων, Jovis, & Antiopes, vel secundum aliquos Mercurii filius, a quo accepta lyra adeo suaviter canebat, ut saxa ad struendos muros Thebanos traxisse dicatur. Quod ideo fictum, quia eloquii suavitate homines rudes, & inculti moribus ad obsequii civilis pellexit disciplinam. Rerunt hunc Musicam invenisse.

Amphionius, a, um, adj. possess. ab Amphion. *Propert.* l. 1. el. 9. Amphionia lyra.

Amphipolis, f. 3. ἀμφίπολις, postea Christipolis, *Crisipoli*, Turc. *Emboli*, urbs Macedoniæ in Thraciæ conf. juxta Philippos, & Apolloniam ad 30. M. P. a Thessalonica 60. Serris proxima, & Sinui Strimonico. Dicta est Amphipolis, quod illam Strimon fl. circumfluit, & ambit: nempe ex ἀμφὶ, circum. *Plin.* l. 4. c. 10.

Amphipolitanus, a, um, ad Amphipolim pertinens. *Justin. in fine* l. 14. Amphipolitana arx.

Amphiprostylos, ædes, quæ columnas in anteriore, & posteriore parte habet. Græca hac voce ἀμφιπρόστυλος utitur *Vitruv.* l. 3. c. 1.

Amphisbæna, f. 1. ἀμφισβαῖνα, serpens est in Libyæ desertis duo habens capita, unde & circularis tractibus creditur incedere. *Luc.* l. 9. 719. ut gravis in geminum surgens caput Amphisbæna.

Amphissa, f. 1. ἄμφισσα, Amphisa, *Lambina*, *Anfissa*, opp. Phocidis in finibus Locrorum Orzolorum, juxta oram fin. Crissæi, ad fl. cognominem, a Delphis 60. st. i. in Merid. Dicta est ab Amphissa Macraris, & Apollinis filia, vel quod undique montibus cingitur. Hinc Amphissæi, qui Delphicum templum diripuerunt. ¶ Amphissa, & Amphisa, *la Rocella*, oppidum Magnæ Græciæ, in ora Calabriæ Ulter. inter Locros, & Caulonam 8. M. P. apud ost. Sagræ fl. Hinc,

Amphissius, a, um, ad Amphissam pertinens. *Ovid.* 15. *Met.* v. 703. Lævisque Amphissia remis Saxa fugit.

Amphitane, ἀμφιτάνη, gemma colore aureo. *Plin.* l. 37. c. 10.

Amphithalamus, m. 2. cubilis genus, contra thalamum positus, *anticamera*. *Vitruv.* l. 6. c. 10. Dextra, & sinistra cubicula sunt collocata, quorum unum thalamus, alterum amphithalamus dicitur. Legitur & antithalamus. ¶ Apud nos *le anticamere* junctæ sunt thalamis, seu Cubiculis, in quibus versamur: at apud Græcos separatæ erant angusto transitu; & in iis morabantur ancillæ, ut præsto esset ad imperium. Vide *interpretes ad loc. cit. Vitruvii*.

Amphitapa, f. 1. vel amphitapum, *schiavina*, ארדת טעו, ἀμφιτάπιος, vestis genus utrinque villos habens, idem ferre, quod amphimallum, *Varro*, *Luc. Ulp. leg. vestis de auro*, & *arg. leg. Non.* c. 14. n. 24. ex *Varrone* affert: dormire super amphitapa bene molli.

Amphitheatrālis, le, ad amphitheatrum pertinens. Amphitheatrales magistri. *Mart.* l. 11. *epigr.* 70. Amphitheatrale spectaculum. *Plin.* l. 21. c. 24.

Amphitheatricus, a, um, amphitheatralis. *Symmach.* l. 4. *ep.* 8. Amphitheatricum spectaculum. ¶ *Amphitheatrica* fuit genus chartæ, de qua *Plin.* l. 13. c. 12.

Amphitheātrum, *anfiteatro*, ἀμφιθέατρον. Locus erat spectaculis gladiatorum, & venatorum designatus. Is cum non femicirculari figurâ, sicut theatra, sed orbiculari ovi instar exstructus esset, Amphitearti nomen accepit, quod veluti ex duobus Theatris constaret. *Isid. Or.* l. 18. c. 52. *Mart. de Spectac. epigr.* 1. omnis Cæsareo cedat labor Amphitheatro. Adde *Plin. lib.* 5. *epist.* 9. ¶ In Theatro ludi scenici, in Amphitheatro gladiatorii fiebant, ac Circenses. Itaque illud Veneri, hoc Marti sacrum fuit.

Amphithēcium, n. 2. ἀμφιθήκιον, ingens poculum, quo uti solebant, cum strenue potare volebant. Hinc prov. Ex amphithœo bibiti, *ideſt*, ad ebrietatem usque. Dictum est, quod utravis ex parte stare posset. Si enim aperiretur, in duo aqualia pocula dividebatur.

Amphitide, f. 1. nympha, ἀμφιτίδη, ab ἀμφὶ, circum, & θέω, curro.

Amphitrite, tes, f. 1. ἀμφιτρίτη, Oceani, & Doridos filia, uxor Neptuni. Per metonymiam ponitur pro mari. Dicta est ab ἀμφὶ, & τρίβω, strido, vel τέρα, vel τείβω, tero, quod mare terram circumerat, vel τρέω, timeo, quod certeat navigantes, vel τρέχω, curro, vel a τρίτη, quia tripliceis aquæ, dulces, salsæ, mixtæ. *Ovid. Met.* 1. v. 13. Nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

Amphitryo, m. 3. ἀμφιτρύων, princeps Thebanus, Alcei filius, & Halemenæ Herculis matris conjux. *Plaut.* tamen Amphitruo fecibit, quia vetustissimi Romani peregrinas litteras non admittebant, unde & *Phryges* dicebant, quod nos *Phryges*, & *Sullam*, quem nos *Syllam*.

Amphitryoniades a Poetis Hercules dictus Amphitryonis filius. *Cæcil. carm.* 59. Audet falsiparens Amphitryoniades. *Falsiparens* propter fabulam Jovis Ampitryonem simulantis. *Virg. Æn.* 8. Amphitryoniades armenta, abitumque parabat. Al. leg. *Amphitryonides*.

Amphŏra, f. 1. *anfora*, כד, Ger. *ein krug*, ἀμφιφορεὺς, vas vinarii genus duas ansas habentis, fic dictum, quod ex utroque latere captum furatur. ¶ Sumitur item pro mensura continente congios octo, idest sextarios 48. (sextarius autem est unc. 20.) ex quibus aliæ sunt majores, ut Italicæ, quas & ceramia, & metretas, & Lat. quadrantalia vocant, aliæ minores duplo, ut Antiochicæ. *Cic. pro Font.* Quatemos denarios in singulas vini amphoras, &c. Adde *Od.* 21. l. 3. *Hor. Cic.* 4. *Ver.* Amphoras mellis. ¶ Fœtiles fere fuerunt amphoræ. *Hor. de Art. v.* 21. Amphora cœpit Institui, currente rota cur urceus exit? ¶ In genitivo plurali plerumque habet *amphorum* pro *amphorarum*, si juncta sit cum adjectivis numeralibus.

Amphorālis, le, ut *vas amphorale*, quod amphoram capit, apud *Plin.* l. 37. c. 2.

Amphorarius, a, um, ut *vinum amphorarium*, quod in amphoras diffusum e dolio. *Leg. ult. ff. de tritic. vino, aliisque leg.*

Amphrysiæus, a, um, adject. ab Amphryso. *Strat. Silv.* 1. *lib.* 4. v. 105. Aut Amphrysiæo pastor de gramine carpsi.

Amphrysius, a, um, idem quod Amphrysiacus. *Vir. Æn.* 6. v. 398. Breviter fata est Amphrysia vates.

Amphrysus, m. 2. & Amphryssus, ἄμφρυσος, ἄμφρυσσος, fl. Thessaliæ qui Halum opp. exc. allubat, & juxta Othrys M. radices decurrit in Sperchium, apud Thebas Thessalias. Hic Apollinem Admeti Regis armenta pavisse fabulantur. ¶ Est item fl. Phrygiæ, qui feminis sterilitatem affert.

* Ampivare. V. Dedamnare.

Ample, magnifice, honorifice, honeste, *ampiamente*, בגרון, Ger. *herzlich, grosslich*, πλατέως, ὑπέρως, διφόρως, ὑρέως, adv. copiose, magnifice, *Cic.* 6. *Verr.* Exornat ample, magnificeque. ¶ Hinc superlat. *amplissime*. *Cic.* 1. *Verr.* Honores amplissime, & magnificentissime gessit. *h. e.* cum summa amplitudine, & dignitate. ¶ Comparat. Amplius V. infra suo loco.

Amplecto, pro amplector, usus est *Plaut. Rud.* 3. 5. 36. Amplectitote crura fustibus. Hinc passive *Luc.* apud *Priscian.* l. 8. Ego non sinam me amplectier.

Amplector, eris, amplexus sum, amplexu circumplico, complector, amplexor, comprehendo, circumcludo, circumcingo, *abbracciare*, חבק, Ger. *umbfahen, umbfassen, umbgreiffen*, Gal. *embrasser*, Hisp. *abracar*, περιβάλλω. *Plaut. in Cist.* Anus ei amplexa est genua. ¶ Ponitur & pro amare, *amare*. Eos enim amplecti solemus, quos vehementer amamus. *Cic.* 5. *Fam.* Amplector talem animum. Sic amplecti amore apud *Cic.* & *Sall.* Amicissime amplecti apud *Cic.* ¶ Item pro sequi. *Cic. de Or.* Jus civile tam vehementer amplexus es. ¶ Item pro comprehendere. *Cic. pro Rosc. Com.* Quod ego pluribus verbis amplector, si ἐc. *Idem* 4. *Ver.* Ut totum genus amplectamini judiciorum, cognoscite prius &c. ¶ *Officiis amplecti* est demereri, prosequi. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 8. Ad tuam amplitudinem meis officiis amplectendam incidisse.

Amplexo, pro Amplexor. *Accius* apud *Nonium* c. 7. n. 14. postremo amplexa, fruitum, quem dii dant, cape.

Amplexor, aris, frequent. idem fere quod amplector, *abbracciare*, ut amplexari aliquem, apud *Cic. Fam.* l. 7. *ep.* 9. Et amplexari otium. *Id. pro Sext.*

Amplexus, a, um, partic. ab amplector, *chi ha abbracciato*. *Virg. Æn.* 2. v. 490. Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. *Martial.* l. 9. *epigr.* 62. Ædibus in mediis totos amplexa penates Stat platanus. *Pers. sat.* 5. v. 182. Rubrumque amplexa catinum Cauda natat thinni.

Amplexus, ūs, m. 4. amplectendi actus, *abbracciamento*, חבוק, περίπλοκὴ, *Cic.* 1. *de Divin.* c. 36. Serpentis amplexus circumplicatus. *Virg. Æn.* 2. v. 687. Cum dabit amplexus, atque oscula dulcia figet.

Ampliatio, onis, verbal ab amplio, *ampliazione, dilazione*, מעבה, παράτασις. Apud Philosophos est tamquam extensio termini, cui opponitur restrictio. ¶ Est etiam verbum forense, de quo *Asconius* l. 1. *in Verr. Sigon. de Judiciis* l. 2. c. 22. In iis causis adhibebatur, cum Judices significabant, rem sibi non liquere, ideoque secundam actionem instituendam esse. Dicebatur autem ampliatio, quia Prætor de consilii sententia pronuntiabat, *causam amplius cognoscendam esse*. ¶ Differt a Comperendinatione, quia comperendinatio facta est etiam si judices non judicassent; ampliatio vero ex incerta judicum sententia oriebatur. Ex causa comperendinationis bis tantum causa dicebatur: ex causa ampliationis sæpius dici potuit. In Comperendinatione poterat esse ampliatio; in ampliatione nequaquam comperendinatio. Qui putant, in comperendinatione defensorem primum dixisse, in ampliatione etiam accusatorem, magnum sane iterer utramque discrimen afferunt, sed falsum; arrobique enim idem dixisse quia Prætor absolvatus est, ut egregie probat *M. Anton. Ferratius* l. 1. *ep.* 9. contra *Ascon.* & tet. omnes, qui *Asconium* secuti sunt.

Ampliātor, qui ampliat. In numo Antonini Pii apud Spanhem. & Mediobarb. *pag.* 193.

Ampliātus, a, um, *ampliato, allargato, accresciuto*, amplior, seu major factus. *Cæsar.* 7. 3. 2. Ampliatum vulnus. *Hirt. de B. Hisp. c. ult.* Ampliatus honor. ¶ Dicitur etiam de eo, cujus judicium dilatum est. *Liv.* l. 43. c. 2. Bis ampliatus, tertio absolutus est reus.

Amplificatio, onis, *accrescimento, aumento*, מרבה, תוחבה, αὔξησις, accessio, cumulus. *Cic.* 1. *Offic.* Nec vero amplificatio rei familiaris nemini nocens vituperanda est. Et l. 2. propter amplificationem honoris, & gloriæ. ¶ Apud Rhetores figura est, qua argumenta tum verbis, tum rebus dilatantur. Vide *Quintil. lib.* 8. c. 4. *Cic. in Partit.* Amplificatio est gravior quædam argumentatio, quæ motu animorum conciliat in dicendo fidem. ¶ Apud Rhetoricæ artis Scriptores usurpatur etiam pro Perorationis parte, in qua affectus moventur. *Auct. ad Herenn.* l. 2. *circa finem*.

Amplificātor, m. 3. verbale, qui rem aliquam, aut personam ampliorem reddit. *Cic.* 5. *Tusc.* Rerum etiam ipsarum amplificator fuit. Et *Fam.* 2. *ep.* 9. Amplificator dignitatis.

Amplificatrix, icis, *accrescitrice*, quæ amplificat. *Pacat. in paneg. Theodos.* c. 8. Quos plurima laude dotavit amplificatrix veri vetustas.

Amplificātus, a, um, *ampliato, accresciuto*, *Cic.* 3. *Catil.* c. 1. Urbs amplificata. *Id. pro Leg. Manil.* c. 6. Auctoritas amplificata. *Id.* 3. *de Legib.* c. 14. Pauci honore, & gloria amplificati.

Amplifice, adv. *amplamente*, ample. *Catul. carm.* 63. v. 261. Talibus amplifice vestis decorata figuris. At Græcius legit, *amplificæ*.

Amplifico, as, a. 1. *amplificare*, הרחיב, הגדיל, Ger. *grossmachen, erweiteren*, αὐξάνω, est augere. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* Eamque facultatem differendi amplificavit. *Idem pro Domo*, A populo semper fuit desensus, amplificatus, atque ornatus. ¶ Amplificare dicendo est exaggerare. *Cic. de l.* 1. *de Or.* c. 52. V. Amplificatio.

Amplificus, a, um, amplus. V. *Amplificē*.

Amplio, as, avi, atum, are, augeo, amplifico, *ampliare, accrescere, dilatare*, הרבה, הגדיל, Ger. *erweiteren, gross machen*, Gall. *amplier, augmenter*, Hisp. *enſanchar, o estender*, μεγαλύνω, Rem ampliare, *Her.* l. 1. *fat.* 4. v. 32. Ampliare servitia, *id est*, numerum servorum augere. *Tacit.* l. 2. *hist.* c. 78. Ampliare plagam, *id est* ampliorem facere. *Celsi.* l. 7. c. 5. *num.* 1. Ampliare Imperium. *Sueton. Aug.* c. 18. & *Cæs.* c. 44. ¶ Est etiam verbum judiciorum, & idem valet, ac amplius pronunciare. h. e. differre, rejicere in aliud tempus, cujus rei signum dabant Judices per litteras N. L. idest non liquet. Sic ampliare hominem, est ejus damnationem differre. *Liv.* l. 43. c. 2. Bis ampliatus, tertio absolutus est reus. V. *Ampliatio*.

Ampliter, adv. ample, *ampiamente, liberalmente*. *Plaut. Merc. prol.* 38. Acceptus hilare, atque ampliter. Et *Ciſtell.* 2. 3. 54. Ampliter occupatus, *hoc est* maxime.

Amplitūdo, dinis, f. 3. glória, dignitas, splendor, auctoritas, gravitas, claritas, claritudo, præstantia, majestas, *ampiezza*, הוד, הדר, Germ. *grosse herrlichkeit,

Ampycides, patron. idest Mopsus Ampyci filius: *Ovid. Met.* 12. 455. Ceciniſſe futura Ampycidem Mopſum.

Ampycus, i, Mopſi auguris pater, Titanoris filius. *Ovidio* Ampyx dicitur. *l.* 12. *Met.* Ampyca quid referam?

Amſanctus, vel Anſanctus, *la val di Fricenti*, locus in Italia in Hirpinis, aut ſin Lucanis, aut in Sabinis noxius, & lethalis ob aquas putridas, & fœtentes, quod ſulphureæ ſint, & undique ſilvis, anguſtiſque claudantur, adeo ut ſine periculo adiri non poſſit ob fœtorem & horrorem loci. Inde ei nomen factum. Amſanctus enim, ut ait Servius, dicitur quaſi ab omni parte ſanctus. *Cic.* in Hirpinis ponit *l.* 1. *de Div.* c. 36. Alii in Lucania. ¶ Hinc fabulantur Poetæ ad inferos aditum eſſe. *Virg. Æn.* 7. *v.* 563.

* Amſegetes, inquit *Paulus* ex *Feſto*, dicuntur, quorum ager viam tangit. *h. e.* qui agrum habent, per quem vicino ſervitus viæ debetur. Legem XII. tab. ita reciitat *Dacerius in Feſt.* Amſegetes viam munianto: Si via immunita eſcit, qua volet jumentum agito. *Gothof.* verò ita: Si via per amſegetes immunita eſcit &c.

Amtermini, qui circa terminos provinciæ manent, ἀμφιόμοιρος. *Feſtus.*

Amuletum, i, n. 2. קְמֵעִיא mediamentum eſt, quod de collo ſuſpenditur, aut alia quacunque ratione adhibetur, ad amoliendum ſiſcinum præcipue & morbos: ab amoliendo dictum: unde quidam *Amoletum* ſcribunt, φυλακτήριον, ἀλεξιφάρμακον, *breve, amuleto*. *Plinl.* 25. c. 9. Cyclaminei radicem amuletum vocat. Et *l.* 37. c. 3. Inſantibus ſuccinum alligari amuleti ratione poteſt. ¶ Hujuſmodi amulera ex antiquis ſigillis ac gemmis exhibuit *Pignorius* in Characteribus Ægyptiis.

Amulius, m. 2. Ἀμύλιος. Procæ filius, & Numitoris frater, qui Regnum fratri abſtulit, atque omnem ejus ſtirpem virilem necavit, fratris quoque filiæ Rheæ Sylviæ per ſpeciem honoris, cum Veſtalem eam legiſſet, perpetua virginitate ſpem partus ademit. Sed cum ea furtim a Marte compreſſa Romulum & Remum genuiſſet, ab his regno pulſus, & vita ſpoliatus eſt. *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 67. Romuleoque cadit trajectus Amulius enſe.

* Amulum. V. Amylum.

Amurca, f. 1. *feccia dell' olio*, שְׁמָרִים, Ger. *delroſen, oder heſen*, Gall. *la lie d' huile*, Hiſp. *alpeckin de aceite, ẽſpumyn*, ſordes olei, quæ præcedunt. Nam quæ ſequuntur, ſæces vocantur. *Virgil.* 1. *Georg.* *v.* 194. Nigro perfundere amurca. ¶ Contra collices, & limaces vim habet maximam. *Plin. l.* 15. *cap.* 8. ¶ *Servius ad loc. Virg.* ait. decet hanc vocem per *e* quidem ſcribi, ſed per *g* pronunciari, ut *Cajus, Cneus*.

Amurcatus dolia, in quæ amurca infunditur. *Cato de R. R. c.* 10. Dolia, queis vinacea condiat decem, amurcatis decem.

Amuſia, ἀμουσία, inditas, canendi imperitia. *Varro apud Non. c.* 1. *n.* 54. & 247. Præſcribus ſe retineat forentibus, Quibus ſuam delectet ipſe amuſiam.

Amuſſis, is, f. *livella, tratgnardo*, κανὼν, אֵזֶל, προσαγωγεύς, regula linea, vel ferrea perfectæ rectitudinis, qua utuntur fabri ad coæquanda opera, & ad planam æqualitatem dirigenda. Ita definiunt *Feſtus*, & *Varr.* apud *Non. c.* 1. *n.* 28. ¶ Si huic rectæ regulæ addatur altera, ita ut rectum angulum officiat, eſt *norma*, quam Itali *ſquadra* vocant. Aliam tamen huic voci ſignificationem alii tribuunt, quod nempe ut faniculus ille, quem fabri materiarii rubrica illinunt, cum opus probant. Alii intelligunt perpendiculum, quo exactæ rectitudines exiguntur. Sed prior notio magis propria videtur. *Auſon. Idyll.* 16. *v.* 12. nil ut deliret amuſſis. ¶ *Ad amuſſim* eſt exacte, perfecte. *Gell. l.* 20. *c.* 1. Talionem ad amuſſim æquiparare. *Id. l.* 1. *c.* 4. Judicium factum ad amuſſim. Al. hic leg. *examuſſim*, quod idem ſonat. ¶ *Numerus ad amuſſim*, dicitur a *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. *ad fin.* qui tantus omnino eſt, quantus dicitur: ut ſi dicas, *numerus centenarius ad amuſſim*, Italice vertes *cento in punto*. ¶ Scribitur & *adamuſſim*.

Amuſſitatus, a, um, ad amuſſim exactus, & translate perfectus. *Plaut. Mil.* 3. 1. 38. Amuſſitata indoles.

Amuſſium, ii, n. idem quod *amuſſi*, vel opus ipſum ad amuſſim exactum. *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. Marmoreum amuſſium.

Amuſos, ex græco ἄμουσος, ideſt, alienus a Muſis, indoctus, ignorante, *rozzo*. *Vitruv.* latinum fecit, & pro imperito muſico dixit *l.* 1. *c.* 1. Nec muſicus, ut Ariſtoxenus, ſed non amuſos. Et *Symmach. l.* 1. *ep.* 14. Amuſos tibi videbar, qui dijudicare non poſſem.

Amyclæ, *Pordenia*, pluraliter, urbs Laconiæ, Tyndari Regia, in qua nati ſunt Caſtor & Pollux. ¶ Urbs etiam fuit Auruncorum in Italia, in ora maritima, ab Amyclais Laconiæ condita, inter Tarracinam, & Cajetam, apud Fundos, ubi adhuc ſpecus Amyclanum, *Sperlunga*, ex qua mare Amyclæum, *mare di Sperlunga*. Hujus cives a muribus, vel a ſerpentibus deleri ſunt, ut narrat *Plin. l.* 3. *c.* 5. quod cum Pythagoricam ſectam ſequerentur, abſtinebant cæde animalium. Sed veriſimilius eſt, Amyclas ab hoſtibus captas, & everſas fuiſſe ex ſidentii obſervantia. Nam ſæpius falſo hoſtium adventu nuntiato, ne civitas inani terrore quateretur, cautum lege eſt, requis amplius hoſtium adventum nuntiaret. Cum igitur aliquando hoſtas re vera adventaſſent, nemine nuntiare audente, urbs capta eſt, cives ad unum interfecti fuere. Hinc adag. a *Lucilio* uſurpatum (apud *Cicer. ad* 10. *Æn. v.* 563.) Mihi neceſſe eſt loqui, nam ſcio Amyclas tacendo periſſe. *Virg.* 10. *Æn. v.* 563. *Plin. l.* 8. *c.* 89.

Amyclæus, a, um, ad Amyclas ſpectans, ἀμυκλαῖος. Eſt & epith. Apollinis, ob fanum ei dicatum Amyclis, in Laconia. *Strab. l.* 8. ¶ Hinc ipſe Amyclæ Apollinem vocantur a *Stat. Theb.* 4. *v.* 223. Et Amyclæi fratres ab eod. *l.* 7. *v.* 413. dicuntur Caſtor & Pollux hujus oppidi alumni. ¶ Amyclæum canem laudat *Virgil. Georgic.* 3. *v.* 345. quia Laconia canes præſtantes gignit. ¶ *Amyclæi flores gl. Georgic.* 3. *v.* 345. quia Laconia canes præſtantes gignit. ¶ *Amyclæi flores* dicuntur a *Stat. l.* 1. *ſilv.* 2. *v.* 141. alludendo ad eum olorem, ſub cujus ſpecie Jupiter Ledam compreſſerat. *Amyclæam plumam* dixit *Martial. l.* 14. *epigr.* 161. cygneam intelligens.

Amyclænus ſinus, prope Amyclas Auruncorum, ubi præſtantiſſima vina Cæcuba proveniebant. *Plin.* 14. 6.

Amyclides, æ. m. Hiacynthus filius Amyclæ. *Ov.* 10. *Met. v.* 162. Te quoque, Amyclide, poſuiſſet in æthere Phœbus, &c.

Amyctæus, a, um, lacerandi, ſeu vellicandi vim habens, ab ἀμύσσω, vellico, lacero. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. 6.

Amycus, m. 2. Ἄμυκος, Neptuni, & Melies Nymphæ filius, Bebryciorum Rex, qui advenas in Bebrycium nemus ad certamen provocabat, & infidiis circumventos ibidem interficiebat. Cum itaque Argonautæ in Bebrycium veniſſent, Pollux a Rege ad certamen provocatus eſt, ſed in certamine infidias ſentiens, convocatis ſociis, Amycum interfecit. *Valer. Flacc. l.* 4. *Argon. v.* 148. *& ſeq.*

Amydon, onis, f. 3. ἀμυδών, Pæoniæ civitas, quæ Trojanis auxilia miſit, teſte *Homero* 2. *Iliad. Juven. ſat.* 3. Hic alta Sicyone, aſt hic Amydone relicta.

Amygdala, læ, f. 1. *mandorla*, שָׁקֵד, Ger. *mandelnuſſ*, Gal. *amande*, Hiſp. *almendra*, ἀμυγδάλη, nux Græca, quæ & Thaſia dicitur. *Plin.* 16. 26. ¶ Amygdalum etiam neutro genere dicitur pro fructu. Palladius, *Januar. tit.* 15. Græci aſſerunt naſci amygdala ſcripta. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Floret prima omnium amygdala menſe Januario.

Amygdalaceus, a, um, amygdalam referens. *Plin. l.* 26. *c.* 11. Amygdalaceo folio, flore roſaceo.

Amygdalēus, a, um, amygdalinus. *Pallad. l. ult. de inſitionibus*. Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos.

Amygdalinus, a, um, ex amygdalis factus, ut amygdalinum oleum. *Plin. l.* 26. *c.* 4. *Serenus Sammon. carm.* 26. Fertur, amygdalinæ ſuccus nucis eſſe bibendus.

Amygdalites, æ, herba eſt inter Tithymalorum genera. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Amygdaloïdes, is, ἀμυγδαλοειδής, ſpecies tithymali, qui & maſculus dicitur. *Apul. de herb. c.* 108.

Amygdalus, f. 2. *mandorlo*, שָׁקֵד, Ger. *ein mandelbaum*, ἀμυγδάλη, arbor amygdala ferens. *Col. l.* 3. Amygdalus ſi parum ferax erit.

Amygdalum. V. Amygdala.

Amylātus, a, um, amylo mixtus. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. *c.* 13. & *Apic. l.* 2. *c.* 2.

Amylo, as, are, amylo miſceo. *Apic. l.* 7. *c.* 5. & 6.

Amylum, Amilum, ἄμυλον, vulgo amydum, genus placentæ ex triticeo lacte expreſſo cum triticum aliquot dies in aqua maceratum eſt, ab α priv. & μύλος, mola, quaſi factum ſine mola. *Cato de R. R. c.* 87.

Amymone, fil. Danai, quæ dum ſe in ſylvis jaculando exerceret, Satyrum percuſſit imprudens, qui imperii in eam facto vim ei voluit inferre. Imploravit virgo Neptuni auxilium. Sed id ab eo paſſa eſt, quod a Satyro formidarat. Prægnans fa-

da Nauplium peperit. *Propert. l.* 2. *El.* 26. Teſtis Amymone latices eum ferret in arvis, Compreſſa. * Patr. Amymonius.

Amyntas, æ, m. 1. ἀμύντας, Pater Philippi Macedonum Regis, *Curt. l.* 1. ¶ Item nomen paſtoris. *Virgil.* 3. *Ecl.* At mihi ſe ſe offert ultro meus ignis Amyntas.

Amyntiades, æ, m. Philippus Rex Macedonum Amyntæ filius. *Ov. in Ibin, v.* 295.

Amyntor, oris, pater Phœnicis, apud *Homer. Iliad.* 8. Hinc *Ovid. Met.* 8. *v.* 307. Et cretus Amyntore Phœnix. Et *ep.* 3. *Heroid. v.* 27. Venerunt ad te Telamone, & Amyntore nati. ¶ Item Dolopum rector, apud eumd. *Met.* 12. *v.* 364.

Amyntorides, æ, m. Phœnix Amyntoris filius, Achillis præceptor, qui ex nimio ſectu oculos amiſit. *Ovid. in Ibin, v.* 259.

Amyſtis, f. 3. ἄμυστις, genus poculi, vel ſtrennæ potationis apud Thraces, quo uno ductu totam potionem hauriebant, ab adv. ἅμυστι, raptim, quod fit ab α priv. & μύω, claudo, quoniam dine reſpiratione, & labiorum contractione biberent. *Hor. l. Car. od.* 36. Baſſum Threicia vincat amyſtide. Hinc ἀμυστίζειν, ingurgitare, bibere abſatim, & ſine reſpiratione. ¶ Aliqui amyſtim gommam volunt eſſe, quæ nunc amethyſtus dicitur.

Amythāon, onis, Cretheï filius, Æſonis frater, Melampi pater, qui Pyli habitavit. *Stat. Theb. l.* 3. *v.* 452. Juxtaque Amythaone cretus jam ſenior, ſed mente virens, Phœboque Melampus.

Amythaonĭa, æ, f. 1. ἀμυθαονία, Elidis pars, ita dicta ab Amythaone Cretheï filio. *Steph.*

Amythaonius, a, um. *Virg. Georg.* 3. *ad fin.* Phillyrides Chiron, Amythaoniuſque Melampus.

A ANTE N.

An, adverb. eſt alias interrogandi, *forſe*, alias dubitandi, *ſe*, אִם, הֲ, מִי. *Ter. Eun.* 4. 5. 7. An abiit jam a milite? *Ovid. Heroid.* 17. *v.* 166. An neſcis longas regibus eſſe manus? *Nepos in princip. Timoleontis*. Huic uni conſigit, neſcio an ulli, ut &c. ¶ Interdum uſurpatur, præcedente utrum. *Cic. in Piſ. c.* 10. Inquo (convivio) nemo poteſt dicere, utrum ibi plus biberit, an vomuerit, an ederit. ¶ Interdum *ne* præpoſito pro utrum. *Cic. in Or. c.* 61. Quæritum eſt, in toto ne orationis circuitu, an in principiis ſolum, an in extremis, an in utraque parte numerus tenendus ſit. ¶ Quandoque utraque particula *ne*, aut *utrum* omittitur. *Cic. Verr.* 4. *c.* 77. Reſpondear, quis ſit iſte Verrutius, mercator, an orator, an pecuarius? ¶ Videtur *an* aliquando uſurpari pro *an non*. *Cicer. Fam.* 9. *ep.* 15. Eſt id quidem magnum, atque haud ſcio, an maximum. ¶ *An* pro *Utrum*, primo loco poſitum. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Videndum, an adſtrictum corpus ſit, an proſluat. *Plin. l.* 15. *c.* 1. Diſtat, an maturitas olivarum in torcularibus fiat, an in ramis. Habet etiam *Quintilianus*, ¶ *An* pro ſive. *Tacit. An.* 2. 22. Cæſar de ſe nihil addidit, metu invidiæ, an ratus conſcientiam facti ſatis eſſe. Ubi tamen ſubticeri videtur per Elipſin, *neſcio utrum*. ¶ *Anne* idem eſt quod *an*. *Terent. Andr.* 5. 2. 10. Anne eſt intus Pamphilus? *Cic. in Orat. c.* 61. Quærendum, utrum una ſpecies ſit, anne plures. ¶ *Annon* eſt interrogantis, & arguentis. *Ter. And.* 3. 5. 15. Annon hoc dixi eſſe futurum? *non l'ho già detto?* ¶ Ponitur & pro *neone*. *Ter.* 1. 2. 97. Pater ejus rediit, an non?

Anabaptiſmus, i, m. iteratus baptiſmus. *Auguſtin. enarr. in Pſ.* 38.

Anabălis, herba, quæ Latine equiſetum dicitur; Recentiores Caudani equinam vocant. *Plin. l.* 26. *c.* 13.

Anabastus, ii, m. *baſſetta*, ἀναβάς, velox nuncius, qui equo, curruve conſenſo celeriter aliquid alio perfert. *Hieron. l.* 1. *adv. Ruffin. c.* 1. *ad fin.*

Anabāthrum, i, n. *ſcaletta, palco*, ἀνάβαθρον. קֶלֶם, ſcalæ, ſeu gradus, per quos in theatris ad ſubſellia ſcanditur, ab ἀναβαίνω, aſcendo: vel gradus ipſi, in quibus ſedebant ſpectaturi. Nam theatrorum ſedilia ita erant compoſita, ut gradatim, & ſcalarum more aſſurgerent. *Juven. ſat.* 7. *v.* 45. Nemo dabit regum, quanti ſubſellia conſtant, & quæ conducto pendent anabathra tigillo.

Anabolicæ ſpecies, hoc eſt ad veſtiendum pertinentes, ut ſunt lanæ, ſerica, bombyx, &c. *Vopiſc. in Aurel. c.* 45.

Anabolium, ii, n. pallium. *Inſcript. Grut. p.* 70. *n.* 8.

* Anacampſĕros, ōtis, ἀνακαμψέρως, herba, quam *Heſychius* etiam avulſam extra terram vivere ſcribit. Sic dicta ab ἀνακάμπτω, redeo, & ἔρως amor, quod ea Magi putabant amores etiam cum odio depoſitos redire. *Pl. l.* 24. *c.* 17.

Anacephalæōſis, is, f. *ricapitolazione*, ἀνακεφαλαίωσις, brevis repetitio eorum, quæ in oratione ſparſim, & fuſe dicta ſunt, ab ἀνά, rurſum, & κεφαλή, caput. Vulgus vocat recapitulationem. *Quint. l.* 6. *c.* 1. vocat partem peroratonis. Eſt autem Græca vox, & Græce uſurpanda.

Anacharſis, m. 2. ἀνάχαρσις, Philoſophus ex Scytharum genere, ſapientiæ admirandæ. Venit in Græciam ætate ſeptem Sapientum. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 32. De illo vide *Diog. Laert.*

* Anaces, vel Anactes, m. pl. Dioſcurorum epithetum, quaſi *Reges*, ἄνακτες dicti. *Cic. 3. de nat. Deor. cap.* 21.

Anachites, æ, m. 2. ἀνακίτης, gemma omnium pretioſiſſima, quam notiore vocabulo adamantem vocamus, dicta, quod vanos metus, animique lymphationes credatur abigere, & adverſus venena habere vim antidoti. *Plin.* 37. 4.

Anachoresis, is, vel eos, f. *ritiro, ſolitudine*, ἀναχώρησις, receſſus, ſolitudo. *Sidon. in conc. poſt epiſt.* 9. *l.* 7.

Anachorēta, vel Anachorīta, æ, m. 1. ἀναχωρητής, ἀνακωΐτης, qui in ſolitudinem ſecedit, ab ἀναχωρέω, ſecedo. *Sulpit. Sever. Dial.* 1. *de virtute Monach. Orientał. c.* 18. Laudabo anachoretas, mirabor eremitas, Martinum ſemper excipiam. *Cap.* autem 9. hanc inter Anachoretas, & Eremitas differentiam ſtatuit, quod Eremitæ in ſolitudinibus certa tabernacula habebant, & caſas; quibus Anachoretæ omnino carebant, ſoli per deſerta habitantes.

* Anachўlis, is, f. ἀναχυλίς, confolida, inula ruſtica, herba. *Apul. c.* 29.

* Anaclăſis, is, f. ἀνάκλασις, fig. Rhet. cum id quod ab altero dictum eſt, non in eam mentem quæ intelligitur, ſed in aliam aut contrariam convertitur. *Rutil. Lup. l.* 1. *de fig. ſenten.*

Anaclinterium, ii, *capezzale*, ἀνακλιντῆριον, מִשְׂכָּן, מְרַאֲשֹׁת, Legitur apud *Spartianum in Ælio Vero cap.* 5. hæc vox latina facta. Lectum, inquit, eminentibus quatuor anaclinteriis fecerat. Ubi *Caſaubonus*: Lectorum quatuor ſunt ἐνίλατα. ad caput unum, alterum ad pedes: ad ſpondas interiorem, & exteriorem. Illud, cui incumbit caput, Græci ἀνακλιντήριον, vel ἀνάκλιντρον nominant, Romani fulcrum, vel interdum pluteum.

* Anacoeliaſmus, i, *purgante del ventre*, ἀνακοιλιασμός. *Aurel. l.* 2. *Tard. c. ult.*

* Anacœnēſis. V. Communicatio.

Anacollēma, atis, neut. cataplaſma conglutinans. *Veget. de re Veter.* 2. 17.

Anacolūthon, i, ἀνακόλουθον, quaſi inconſequens, figura eſt, vel vitium orationis, cum non redditur, quod ſuperioribus reſpondeat: ut ſi in oratione ponatur μέν, & non ſequatur δέ: ita ſi ponatur tot, quot non præcedente, aut tantum ſine quantum. *Virg. Æn.* 2. *v.* 331. Millia quot magnis nunquam venere Mycænis. Et *Æn.* 3. 541. Sed tamen idem olim curru ſuccedere ſueti. In his enim *Tot*, & *Quamquam* non præmittuntur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 5. Ergo dare ei negatis quicquam. ¶ Dicitur & anacoluthia, ἀνακολουθία, latine inconſequentia.

Anacrĕon, m. 3. ἀνακρέων, Poëta Lyricus, a quo metra Anacreontica dicta ſunt, ortus ex Teo urbe Joniæ. Amavit puerum nomine Baryllum forma ſpectabilem. Periit acino uvæ paſſæ ſtrangulatus.

Anacreontēus, Anacreontĭcus, Anacreontius, ut Anacreonricum carmen, Anacreontium colon, apud *Quint. l.* 9. *c.* 4. *Diomed. l.* 3.

* Anactes. V. Anaces.

Anactorĭa, æ, f. 1. Anactorium, *Voniſſa*, opp. Epiri apud ſinum Ambracium, ab Actio ſtad. 40. introrſum recedens, a Leucade 30. M. P. Pop. Anactorii. Gent. Anactorius, a, um, *Plin. l.* 4. *cap.* 1. ¶ Item urbs Joniæ, in Aſia minore, quæ poſtea Miletus appellata eſt. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Anactorĭon, ἀνακτόριον, herba eſt, quæ notiore nomine ξιφίον Græcis, Latinis gladiolus appellatur. *Apul. de herb. c.* 78.

Anactorius, a, um, ad Anactorium oppidum pertinens, ut Anactoria arx. *Silius l.* 15. *v.* 299.

Anadēma, n. 3. ἀνάδημα, corona, aut ſimile capitis ornamentum. *Luc. l.* 4. *v.* 122. Et bene parta Patrum ſiunt anademata mitræ. *Paulus leg. 26. D. de auro, & argent.* docet, mitras, & anademata, quamvis corpus tegant, tamen ornamentorum, non veſtis eſſe. Loquitur ibi de ornamentis muliebribus.

* Ana-

& *argent.* docet, mitras, & anademata, quamvis corpus tegant, tamen ornamentorum, non veſtis eſſe. Loquitur ibi de ornamentis muliebribus.

* Anadendromalăche, ἀνδενδρομαλάχη, ibiſcus, herba ſic dicta a *Galeno* q. arborescens malva. *Apulej. c.* 38.

* Anadesmus, i, *ligamento*, ἀνάδεσμος, צְרוֹר. Levi anadeſmo aſſiquit continere. *Theodor. Priſcian. l.* 3. *c.* 1.

Anadiplōſis, f. 3. ἀναδίπλωσις, reduplicatio, conduplicatio, cum ultima prioris verſus dictio in principio ſequentis repetitur: ut illud *Virg. Æn.* 10. *v.* 18. Sequitur pulcherrimus Aſtur, Aſtur equo fidens &c. *Martian. Capel. l.* 5.

Anadyomĕne, f. 1. ἀναδυομένη, emergens. Hoc nomine Apellis opus dictum eſt, quod Venerem habebat e mari emergentem. *Plin.* 35. 10.

Anagallis, fem. 3. ἀνάγαλλις, herba, quam morgelinam, vel gallinæ morſum vulgo vocant. Duæ ejus a Pl. traduntur ſpecies, floris colore diſtinctæ. Mas florem habet Phœnicium, fœmina cæruleum. *Plin.* 25. 13.

Anaglypha, n. 1. *coſe di baſſo rilievo*, פְּתֻחוֹת, ἀνάγλυφα, dicuntur vaſa, aliave opera aſpera exlaturis inæqualibus, & eminentibus, ab ἀνά, ſuper, & γλύφω, ſculpo. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Nunc anaglypha, in aſperitatemque exciſa circa lineaturum picturas quærimus. Dicuntur & anaglypta.

* Anaglypharius, ii, *chi ſcolpiſce in baſſo rilievo*, ἀναγλύπτης. *Scholiaſt. vetus Juven. ſat.* 9. *v.* 145.

Anaglypta, eodem ſenſu, & origine. *Martial. l.* 4. *epigr.* 39. Nec menſis anaglypta de paternis. Et in *eit. loco Plin.* Harduin. legit *anaglypa* pro *anaglypha*.

* Anaglyptarius, i, ad anaglypta pertinens. Vet. lap. apud *Murator.* 981. *n.* 9.

Anaglyptes, maſc. 1. ἀναγλύπτης, מְפֹרָה, ſculptor, quem Anaglypharium vocat vetus *Scholiaſt. Juvenal. ad ſat.* 9. *v.* 145.

Anaglyptice, ἀναγλυπτική, celandi ars, five ſculpendi imagines, quæ emineant. Huic opponitur Diaglyphice, cum imagines ſuperficie operis ſunt depreſſiores, excavatæ, ut anuli, & ſigilla, quibus litteræ obſignantur. Utraque vox Græca eſt a γλύφω, ſculpo.

Anaglypticus, a, um, *lavorato a baſſo rilievo*, cælatus, *Sidon. epiſt.* 13. *l.* 9. Geruli capua plicantes Anaglyptico metallo opulas ſuperbiores humeris ferunt onuſtis. Per *anaglypticum metallum* patinas ſignis cælatas intelligit.

Anagnia, f. 1. *Anagni*, urb. E. Latii in monte, caput Hernicorum, a Roma 37. M. P. Ferentinum verſus 5. Soram vero 16 a Præneſte 14. *Virg. Æn.* 7. *v.* 683.

Anagninus, a, um, ad Anagniam pertinens, ut Anagnini municipes. *Cicer. pro Dom. c.* 30.

* Anagnorizŏmĕne, ἀναγνωριζομένη, h. e. *quæ cognita eſt*, cum prius ignoraretur. Comœdia fuit *Statii Cæcilii*, quam citat *Feſtus* in *Summuſſi*.

Anagnoſtes, æ, m. *lettore*, ἀναγνώστης, Veteres, qui copioſi eſſent, & paulo elegantiorem vivendi rationem inſtituiſſent inter alia miniſteria habebant pueros, qui cœnantibus legerent. Hos anagnoſtas græco vocabulo dicebant, quos Lectores *Sueton. Aug. c.* 78. appellavit. *Nepos 25. 13.* In familia erant pueri litteratiſſimi, anagnoſtæ optimi. Utitur & *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 12. & *Fam.* 5. *ep.* 9.

* Anagōge, es, f. ἀναγωγή, *innalzamento*, ſchema, quo ſenſus verborum ad altiora tollitur. ¶ Apud medicos eſt ſanguinis aſcenſus ab inferioribus partibus ad os tuſi exclusus. *Cæl. Aurel. l.* 2. *Tard. c.* 9.

Anagramma, atis, ἀνάγραμμα, & Anagrammatiſmus, i, ἀναγραμματισμός, transmutatio, vel tranſpoſitio litterarum, ut Laudator, adulator; Galenus, angelus. Cæterum anagrammatarum inventio (ut inquit *Mocheſius in Polyhiſt. litter. l.* 7. *c.* 3. *n.* 6.) neſcio quid plebeji & jejuni habet; nec ſane decet multum elegantes Poëtas, qui ad antiquitatis genium ſcribere contendunt.

Anagўris, f. 3. ἀνάγυρις, herba eſt graviſſ. odoris, quæ ob id a ruſticis ſignum putidum vocatur. Hujus folia, virgaſque ſi quis decerpſerit, fœdiſſimo odore manus imbuit, quo nonniſi frequenti lotione poteſt liberari. Hinc factus eſt locus proverbio, ut qui ſibi obſtrepere commoverat, ἀνάγυριν κινεῖν, hoc eſt, anagyrim movere dicatur. *Plin.* 27. 4.

Analecta, orum, n. 2. *immondezze della tavolta*, אַשְׁפּוֹת, Ger. *diſchlachen, ſchutte, oder vas ab dem tiſch felt*, Gal. *ce qui reſte ſur la table, reliques*, Hiſp. *lo que ſobrena de la meſa*, ἀνάλεκτα, purgamenta cœnarum, & quiſquiliæ ciborum, quæ ſub menſam cadunt, ab ἀναλέγω, colligo. *Martial. l.* 14. *epigr.* 82. In pretio ſcopas tettatur palma fuiſſe: ſed prerium ſcopis nunc analecta dabunt. Poſteriorem verſum *Voſſ.* & alii ita legunt: Ocia ſed ſcopis nunc analecta dabit: Ita ut analecta ſit maſculinum pro Analectes. Vid. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l.* 4. *c.* 21. ¶ *Id. Poeta l.* 7. *epigr.* 19. habet, Colligere longa turpe nec putat dextra Analecta, quidquid & canes reliquerunt. Ex quo colligi poteſt eſſe Analecta plurali numero. Quamquam & hoc cum Scriverio Voſſius τὸν ἀναλέκτην malit, quam τὰ ἀνάλεκτα agnoſcere. ¶ Translate hinc, & inde excerpta, & in unum conſarcinata librum, *Analecta* quidam dicunt, quæ *Collectaneas* ab aliis appellantur.

Analectes, æ, Analectæ, æ, m. ἀναλέκτης, Servus qui reliquias colligit. Translate *Seneca epiſt.* 27. Suaſit, ut Grammaticos haberet analectas: h. e. qui verba excidentia Calviſio, de quo ibi eſt ſermo, ſuggererent, ipſumque abſurda proferentem adjuvarent.

Analectĭdes, ἀναλεκτίδες, dicuntur, quibus, e xylino lino, vel quavis materia puellæ tamquam pulvinulis conſtipant ſcapulas prominentes, ut videri pleniores poſſint. *Ovid. 3. de arte v.* 273. Conveniunt tenues ſcapulis analectides altis. Ubi *Heinſius* legit *Analectrides*. Eum conſule.

Analemma, atis, ἀνάλημμα, inſtrumentum eſt ad ſolis umbras in plano horologii venandas, terminandaſque, ſolarium Horologiorum deſcribendorum gratia. Uſurpat, & faſius explicat *Vitruv. l.* 9. *c.* 4.

* Analimoticus, ἀναλιμωτικός, famem arcens. *Priſcian. l.* 2. *c.* 24. ubi alii leg. *aneliptici*, non pingues, ab ἀ, & ἀλείφω.

Analoſia, f. 1. *proprietà, convenienza, ſimilitudine*, מְשִׁיקָל, Ger. *gleich formigkeit, anlikeit*, Gal. *proportion, convenance*, Hiſp. *propriedad, conveniencia*, ἀναλογία, proprietas, proportio, convenientia, ſimilitudo. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Ejus (Analogiæ) vis eſt, ut id, quod dubium eſt, ad aliquid ſimile, de quo non quæritur, referat, ut incerta certis probet. *Vitruv. lib.* 3. *cap.* 1. analogiam proportionem vertit, ſecutus *Cic. l. de Univerſ. c.* 4. cujus hæc ſunt verba: Quæ Græce analogia, latine comparatio proportione dici poteſt. V. *Gell. c.* 25. *l.* 2.

Analogicus, a, um, adjectiv. ut analogici libri, qui ſc. de analogia ſunt, apud *Gell. l.* 14. *c.* 16.

Analŏgus, a, um, *che ha proporzione*, analogiam habens, ἀνάλογος. *Varr. l.* 9. *L. L. pag.* 156. Dicitur utrumque ſeparatim analogon, ſimul collata quatuor, analoga.

Analphabētus, ἀνεκφάβητος, qui ne elementarias quidem litteras novit. Fulgentius Abecedarium vocat, lib. Mythol. 3.

* Anancæon, poculum magnum, ut putat *Turneb. l.* 1. *c.* 22. quod in potandi certamine bibere neceſſe erat; quaſi ἀναγκαῖον. *Varr.* apud *Non. c.* 15. *n. ult.* Ad Sybaritanam prædam, in qua funt tripodes, crateræ, anancæa &c. *Plaut. Rud.* 2. 3. 33. Credo hercle, anancæo datum quod biberet. Utrobique variat lectio.

Ananchītis, idis, gemma, qua dæmones evocantur. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Anantapodōton, ἀνανταπόδοτον, ſchema, cum oratio aliquo membro, aut verbo, quod ſubaudiri oporteat, deſtituitur. Vox Græca, & Græce ſcribenda.

Anapæſticus, a, um, adjectiv. ut Anapæſticum carmen, quod Anapæſtis conſtat, *Cic. in Orat. c.* 56. Elegit trigintа fortaſſe verſus, pleroſque ſenarios, ſed etiam anapæſticos. Al. leg. *anapæſta*.

Anapæſtum, i, ἀνάπαιστον, verſus conſtans pedibus anapæſtis. Eſt autem adjectiva vox, & *carmen* ſubintelligitur. *Gell. in Præfat. ad fin.* Mutuabor ex Ariſtophanis choro anapæſta pauca.

Anapæſtus, i, m. ἀνάπαιστος, pes Poeticus conſtans duabus ſyllabis brevibus, & tertia longa, ut *ſapiens*: ideo *Ariſtophanius*, vocari ſolet, quia eſt dactylo contrarius. Eſt autem vox adjectiva, quæ tamen ſæpe abſolute ponitur, & *pes* ſubintelligitur. *Cic. 2. Tuſc. c.* 16. & 3. *de Orat. c.* 47. ¶ Ponitur etiam pro ipſo verſu, qui anapæſtis conſtet. *Cic. in Orat. c.* 56. Ita factus eſt Anapæſtus is, qui Ariſtophanes nominatur.

Anapavoménos, ſon in Dodone, Jovi facer, ita dictus ab ἀναπαύεσθαι, eo quod ſub meridiem quotidie deſinat fluere. *Plin. l.* 2. *c.* 103. ¶ Ita etiam appellata eſt tabula Protogenis, in qua fecerat Satyrum tibiis canentem, & columnæ inianxum, veluti otioſum, & ceſſantem. *Id. l.* 35. *c.* 10.

Anăphe, *Namfo*, Inſ. maris Cretici, una Sporadum, Theræ proxima, a Delo 100. M. P. in Mer. a Theraſia in Cæc. circuitu 30. dicta ab Argonautis, quia tempeſtate ſabornantibus, & intermeſtri Luna, ex inſperato apparuit. *Plin. l.* 2. *c.* 87.

Anaphonēſis, is, f. exercitatio vocis ad eam tuendam. *Aurelian. Tard. l.* 1. *c.* 5.

Anaphŏra, æ, ἀναφορά, enerſio, inaltum ſubvectio, ab ἀναφέρω, ſuſtollo, ſubleve. Ab Aſtronomis *anaphora* dicuntur aſcenſiones ſignorum ab oriente, circumactu quotidiano mundi. *Plin. l.* 2. *c.* 49. *Jul. Firmic. l.* 3. *Matheſ. c.* 3. ¶ Eſt etiam *anaphora*, Latina appellatione *repetitio*, ſchema ſermonis, quo eadem dictio in principio verſuum aut commatum repetitur, ut in illo *Virg.* 1. *Æn. v.* 605. Nate, meæ vires, mea magna potentia ſolus, Nate patris ſummi, &c. & *Cic. Verr. q. c.* 10. Verres calumniatores apponebat, Verres adeſſe jubebat, Verres cognoſcebat, Verres judicabat.

Anaphŏrā, f. 1. ἀναφορά, ſeu epanaphora, ἐπαναφορά, Figura, Latinis Relatio, ſitque cum unum ad aliud referitur. Vox eſt Peſdiani.

Anaphorici dicuntur, ægre pituitam craſſiorem rejectantes e pectore. *Firmic. lib.* 3. *c.* 13. *n.* 1.

Anaphysēma, atis, n. ἀναφύσημα, אֵד, ſpiritus, efflatus, evaporatio de profundo, vel hiatibus terræ ad ſuperna aeris evadens. *Apul. de Mundo*.

Anăpis, Cataneus, Amphinomi frater. *Claudian. Idyll.* 7. *de piis Fratrib. v.* 41. Cur non Amphinomo, cur non tibi, fortis Anapi. Apud *Solin. Anaphis*; apud *Val. Max. Anapus* legitur. Fuerunt hi fratres duo, quorum alter patrem, alter matrem ex Ætna incendiis, mirabili conſtantia per medium ignem vadentes, & ſuis humeris aſportantes, feliciter eripuerunt. *Solin. c.* 5. *Cornel. Sever. in Ætna ſub fin.* & *Claudian. in epigr. de piis fratrib.*

Anaplero

Anaxum. V. Anassum.

Ancæsa, & Amcæsa, n. 2. *vasa intagliati*, dicta sunt ab antiquis vasa quæ cælata vocamus, quod circum cædendo talia fiant. *Festus*.

Ancæus, i, m. Neptuni, & Astypalææ Phœnicis filius, Samiorum Rex, agriculturæ studiosissimus, cui a servo prædictum est, cum servos nimio labore premeret, nullum illum ejus vineæ, quam tum plantabat, vinum bibiturum. Paucis post annis coacta ejus vineæ vindemia jussit sibi ex lacu vinum hauriri, increpans eum, qui futurum prædixerat, ut nunquam ejus vineæ vinum biberet. Sed calicem ori admoturo nuntiat quidam, aprum miræ magnitudinis vineam vastare. Abjecto itaque poculo, cum aprum vellet interficere, ab illo dente ictus interiit. Hinc adag. Inter calicem, supremaque labra multa cadunt. *Ovid. in Ibin*, hunc Lycurgi filium facit.

Anchla, æ, f. *pigatura interiore del ginocchio*, poples. *Cæl. Aurel. Tard.* 5. 1.

* Ancatus. V. Ancon.

Ancartas, five Ancharius, asinum videtur significare *Lucil. apud Non. in Quiritare*. Ejus verba sunt: Hæc, inquam, ruder e rostris, atque ejulitavit, Concurrans velut ancarius, clareque quiritans. V. *Anchialus*.

Anceps, ipitis, incertus, dubius, ambiguus, *dubbio, dubbioso*, תלוי, משיעות Germ. *zweifelhafftig*, Gal. *douteux, incertain*, His. *dudoso*, ἀμφίσοκος, ἀμφίβολος. Anceps, significare videtur id, quod ex utraque parte caput habeat, ut fucuris, bipennis. Sed magis a capiendo, quod ex utraque parte æque capiatur, appellatum est. Hæc *Festus*. Atque in hoc sensu hab. *Prudent. πτωμ. ante somn. v. 85.* Hujus manum porentem Gladius pererrat anceps. ¶ Deinde fumitur usitatiori notione pro dubio, five ambiguo, ut dictum est: ut causa anceps. *Cic. 2. de Or.* Anceps fortuna belli. *Id. pro Marcell.* Mars anceps. *Liv. l. 21. cap. 1.* Certamen anceps. *ibid. c. 29.* ¶ Ancipites bestiæ. *Cic. 1. de Nat. Deor. c. 37.* Sunt, quæ Græcis ἀμφίβια, quæ in terra juxta, & aquis degunt. ¶ Vox anceps, *i. e.* periculosa. *Tacit. hist. 1. c. 5.* ¶ Pro biceps, est apud *Ovid. Fast. 1. v. 95.* Tum facer anceps imagine janus. ¶ Ancipitia vocabula, apud *Gell. l. 12. c. 9.* Sunt quæ duplicem sensum habere possunt. Et jus anceps, apud *Horat. l. 2. sat. 5. v. 34.* ideft controversum, vel obscurum. ¶ Anceps eft, *non fi fic di cerno. Horat. l. 2. fat. 1. v. 34.* Lucanus, an Appulus, anceps. ¶ Legitur & *ancipes* in recto singulari. *Plaut. Rud. 4. a. 114.*

Anchares, m. nomen ducis in exercitu Persæ contra Æneam Colchorum Regem fratrem Persæ. *Val. 6. Arg.* Doctus & Anchaces parulo vaga vincula gyro Spargere.

Anchiale, es, f. 1. urbs Ciliciæ, condita a Sardanapalo eodem die, & anno, quo Tarsus. *Strab. l. 14.* Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non a Sardanapalo, fed ab Anchiale Japeti filia conditam vult, Cydni inâtre, a quo nomen vicino fluvio. Anchialus, i, fem. 2. Anchialo, *Anchiale, Anchelo*, Turc. *Xenkir*, urbs A. Thraciæ, apud oram maris Euxini, a Develto 24. M. P. in Bor. Mesembriam versus. *Ovid. l. 1. Trist.* Thymniacos finus, & ab his per Apollinis urbem Alta sub Anchiali mœnia findat iter. ¶ Item urbs Ciliciæ, quam ferunt a Sardanapalo conditam.

Anchialus, puratur esse nomen divinum, apud Judæos, ex Chai, & Alah, h. e. per Deum viventem, vel ex Ha Chai Alam, i. e. per eum qui vivit in æternum: Affertmque *Epigr. 94. l. 11. Martialis*, his verbis: Ecce negas, jurasque mihi per templa Tonantis. Non credo, jura, verpe, per Anchialum. ¶ *Isaac. Vossi. ad Melam l. 1. c. 8.* negat hanc vocem Hebraicam esse, cujus linguæ imperitissimus fuit Martialis; & pro Anchialum, legit Anchiarium, id est afinum. Male enim audiebant Judæi, *Petronio* teste *in fragment.* apud porcinum Numen, & cilli auriculas adorarent. In vetustissimo Cod. *Anchialium*, legitur, ex quo unius litteræ mutatione *Voss.* leg. *Ancharium*.

Anchiasus, adject. possess. ab Archise. *Virg. Æn. 5. v. 761.* Tumuloque Sacerdos, Et lucus late sacer additur Anchiseo. ¶ Scribitur & *Anchisius*.

Anchises, m. 1. Ἀγχίσης, Capyos filius, ante bellum Trojanum nemorum latebras, & solitudines coluisse fertur, gregibus, & armentis intentus, quibus cum vacaret, a Venere adamari cœpit, & cum ea concubuit, unde natus est Æneas, apud Simoenta Trojæ fluvium, ut scribit *Servius v. 621.* & ipsemet *Virg. ibid.* Porro cum se Veneris concubitu usum fuisse jactasset, ab eadem oculis est privatus. Proptereq dicunt, eum Trojanorum consilii non interfuisse. Ardente Troja, cum nulla faluris spes appareret, senio confectum Æneas humeris imposuit, secumque Drepanum usque Siciliæ urbem vexit, ubi fatis concessit, ut est apud *Virg. 3. Æn. in fine*. Alii tamen volunt, in Italiam pervenisse, ut notat *Serv. ad Æn. 1. v. 271.* & alibi. ¶ In accusativo habet *Anchisen*, & sæpe *Anchisen*, Græco more. *Virg. 3. Æn. v. 82.* Verérem Anchisen agnoscit amicum. τὸν Ἀγχίσιν. ¶ In vocativo, & ablativo habet etiam *Anchise* pro *Anchise*, ut Ἀγχίσιν nam Grecum n tum in e, tum in a vertitur. *Virg. 3. Æn. v. 475.* Conjugio, Anchisa, Veneris dignate superbo. *Id. 5. Æn. v. 244.* Tum satus Anchisa, &c. ¶ Olim dictum est *Anchisa* etiam in recto casu, ut notat *Quintil. l. 1. c. 5. (al. 9.)*

Anchisiades, æ, patronym. ideft Æneas Anchisæ fil. *Virg. Æn. 6. v. 348.* Dux Anchisiade, nec me Deus æquore merfit.

Anchisites, æ, m. ventus ab Anchisa Epiri urbe spirans. *Cic. Att. l. 7. ep. 1.* Flavit ab Epiro leniffimus Anchisites. Ita leg. *Turneb. lib. 20. adv. cap. 16.* Alii aliter.

* Anchistrum, scalprum chirurgicum ἀγχιστρὸς h. e. hami figuram referens. *Cæl. Aurel. Tard. l. 5. c. 1.*

* Anchomanes, herba alio nomine *draconsea* dicta. *Apulej. c. 14.*

Anchora, vel ancora, f. 1. *ancora*, עגן, Germ. *ein anker, der groß eiffen haiken dem manin dem meer die schiff bealt*, Gall. *ancre, ou croc de fer, de que on retient les navires*, His. *ancla del navio, ancora*, ἄγκυρα, ferreum instrumentum, quo naves retinentur. Græce dicitur ἄγκυρα, ab ἀγκύλος, aduncus, & ῥέω, fluo, quia unco morsu alligat naves. Latina vox *anchora* a Græca ducta est, κ tenui versa in aspiratam χ, & υ in ο. *Cic. 7. Verr.* Præcidi anchoras imperavit. ¶ Anchoras tollere, est instar proverbii, pro discessum moliri, vel rem institutam relinquere. *Varr. de R. R. c. 17. l. 3.* ¶ Anchoras præcidere, anchoras solvere est apud *Cic.* Anchoras jacere apud *Cæs.* ¶ Metaphoricè sumitur pro refugio, præsidio, munimento. Ita Hecuba apud Eurip. filium suum vocat suæ domus anchoram. Ita sæpe *Plin.* & *Ovid. Trist. 5. eleg. 2. v. 41.*

Anchorago, inis, vel Ancorago, nomen piscis apud *Cassiod. l. 12. epist. 4.* ita dictus, quod os instar Anchoræ habeat incurvatum. Creditur idem ac Salmo, *Vossio 4. de orig. Idolol. c. 29.* & aliis. Vide Salmo.

Anchorale, is, funis cui anchora alligatur. *Liv. l. 22. c. 19.* Anchoralia incidunt. Et *l. 37. c. 30.* Anchorale tractum. Adde *Plin. l. 16. c. 8.*

Anchorarius, a, um, ad Anchoram spectans, at Anchorarii funes, apud *Cæs. l. 2. B. C. c. 9.* ¶ Additur a Lexicogr. & Anchorarius, ii, substant. qui Anchoræ curam habet, & afferrur locus *Cæs. l. 1. de B. G.* quem consule.

Anchūrus, Midæ Regis filius, qui terra ingenti hiatu divisa circa Celænon, cum Midæ responsum esset, futurum, ut terra coiret, si res in hiatum pretiosissimas dejecisset, nihil hominis anima pretiosius existimans conscenso equo, se in specum præcipitavit. Non multo post terra in pristinum coivit figuram. *Plut. in Parall.*

Anchūsa, æ, f. 1. *ancusa*, ἄγχουσα, herba est, lactucæ foliis, cujus radix digitali crassitudine scinditur papyri modo, manus inficit sanguineo colore, lanas pretiosis coloribus præparat, variis ægritudinibus prodest, imprimisque lepræ, & lentigini, si ea liniatur.

* Anciæ. V. Antiæ.

Ancile, per I simplex, n. 3. אנה, מגן, ἀγκύλη, scutum breve erat, non rotundum, sed ita ex utroque latere recisum, ut nullus angulus videri posset, & summum, infimumque ejus latus medio pateret. Dictum est ab am, & cædum quasi ancisum, vel ab ἄγκυρα, quod est cubitus, vel ab ἄκος, remedium, quoniam pestilentiæ remedium fuit. Ferrur Numæ Pompilii tempestate de cœlo decidisse, unaque editam vocem, omnium potentissimam fore civitatem, quamdiu in ea manssiset. Itaque facta sine ejusdem generis undecim alia opera Mamurii fabri ærarii præstantissimi, quibus id misceretur, ne internosci cœleste posset. *Ovid. 3. Fast. Liv. l. 1. Dion. l. 2.* ¶ Hæc ancilia in æde Martis affervabantur, & annis singulis circumferebantur per Urbem mense Martio per Sacerdotes, alioque primores, dieque trigesimo demum recondebantur: quod antequam fieret, nihil publice agi oportebat. *Suet. Oth. c. 8.* ¶ *Hor. 3. Carm. od. 5.* Anciliorum nominis, & togæ oblitus. pro *ancilium*.

Ancilla, læ, f. 1. pedissequa, famula, *fante, serva*, שפחה, אמה, Ger. *ein dienstmagt*, Gal. *chambriere, servante*, His. *sierva, esclava*, ο moça de servicio, δμωὴ mulier serva. Nomen deductum putavit *Festus* ab Anco Martio, quod is inbello magnum feminarum numerum ceperit, sive quod antiqui anculare dicebant ministrare. Ex quo Dii quoque, ac Deæ feruntur coli, quibus nomina sunt Anculi, & Anculæ. *Terenz. Andr. 3. 1. 3.* Ab Andria est ancilla hæc. *Cic. pro Mil. c. 50.* Cum muliebri, & delicato ancillarum, puerorumque comitatu. *Sallust. in fug. c. 12.* In tugurio mulieris ancillæ. ¶ Metaphorice *Plin. l. 2. c. 63.* Terra usus mortalium semper ancilla.

Ancillariŏlus, ancillæ addictus, qui ancillam amat. *Martial. l. 12. epigr. 58.* Ancillariolum tua te vocat uxor. *Senec. de Benef. l. 1. c. 9.* Si quis se nulla amica facit insignem, nec alienæ uxori æmulum præstat; hunc matronæ humilem, & fordidæ libidinis, & ancillariolum vocant.

Ancillaris, re, adject. ad ancillas spectans, δούλιος, δουλικὸς, δουλοπρεπὴς, illiberalis, ad serviendum idoneus, servilis. Sic Ancillaris adulatio. *Ammiano dictor lib. 26. c. 17.* cum de Procopio Tyranno narrat. *Cic. Tusc. c. 20.* Ancillari fordidoque artificio.

* Ancillātus, us, m. *servitù*, Sic quidam legunt apud *Arnob. l. 7. p. 221.*

Ancillor, aris, *servire*, עבד, Ger. *ein dienstmagt, seyn, dienen*, Gal. *s' assujettir a quelqu'un comme servant*, His. *servir comno esclavo, o moco*, δουλεύω, ministro, vel dedico me ad serviendum, more ancillarum, quæ suis ministrant, ac serviunt heris. *Tacit.* apud *Non. c. 2. n. 26.* Dotibus delinitî (viri) etiam uxoribus ancillantur. ¶ Item alicui se addicere, & cum ambitione quadam merendæ gratiæ servire præter dignitatem, ut ancillæ sc. & adulatores solent. *Porcius Lat. Bovetê. in Sallust. sub persona Ciceronis*. Non uni privatum ancillatus sum, neque me addixi.

Ancillula, æ, f. *fanticella, δεσποινιδίον*, dimin. ab ancilla. *Cic. 1. de Orat.* Juris scientiam eloquentiæ tamquam ancillulam adjunxiti. *Ter. Eun. 1. 2. 85.* Dixit cupere te ex Æthiopia ancillulam.

Ancipes, iris, idem quod Anceps, est apud *Plaut. Rud. 4. 4. 114.*

Ancisius, & Amcisius, a, um, *tagliato*, accisus, ab *am*, & *cæsus*. *Lucr. l. 3. v. 660.* Omnia jam feorsum cernes ancisa recenti Vulnere tortari.

* Ancisius, & Amcisius, us, m. *il tagliar intorno*, περίκοπή, Ancilia dicta ab ancisu. *Varr. l. 6. L. L. c. 3.*

Ancla, idem quod antlia. *Salmas.* affert in Bonof. Vopisci ex veteri epigr. & *Hauserum* interpretatur, ideft cadum rotæ aquariæ, vel ipsam rotam.

* Anclabris, mensa ministeriis divinis apta: vasa quoque ænea, quibus sacerdotes utuntur, anclabria appellantur. *Festus*, ab *anclare* h. e. *haurire*.

Anclo, as, five antlo, ex græco ἀντλέω idem quod haurio. *Liv. Andron.* apud *Fest.* Florem anclabant Liberi ex charchetiis. *Idem* apud *Priscian. l. 6.* Vinum quoque, quod libabarur anclabarur. Sed *Festi* locus variat.

Ancon, onis, f. *Virgil. l. 3. c. ult.* Pars est normæ, quæ instar litteræ L. ex duabus regulis quasi brachiis jungitur, a græco ἀγκὼν, cubitus. ¶ Hinc Sinum Tarbellicum a cuvitate Ancona dixit *Lucan. l. 1. 241.* Quem litore curvo Molliter admiffum claudit Tarbellicus Ancon. Alii tamen leg. *agnor*. ¶ Sunt & Ancones ferramenta, ex quibus retia suspenduntur. *Gratius Cynegetico, v. 87.* Lineaque ex tritis lucent anconibus arma. *Arma linea* retia sunt. ¶ Item mensulæ quædam volutarum instar leniter infractæ ad speciem litteræ S ante ostium, Græcis προθυρίδες dictæ. *Vitruv. l. 4. c. 6.* ¶ Anco *Martialis* est concha Neptuni, *l. Spectac. epigr. 26.* Fuscina dente minax, nexu fluit anco recurvo. Vulg. legitur, *anchora curvo*. V. ibi *Rador*. * ¶ Ancones sunt etiam ligna transversa sellarum, arrectariis infixa, *bracciuoli, appoggi*. Utitur *Cæl. Aurelian. Tard. l. 2. c. 1.*

Ancon, ōnis, & Ancona, æ, f. *Ancona*, ἄγκων, Urbs Episcop. & Emp. Piceni primaria, quod inde nominatum est, in ora apud Crumerum Promont. media inter Pisaurum ad Occ. & Firmum ad Or. ad 40. M. P. ab urbe Roma ad 150. in Bor. Condita dicitur a Syracusanis Dionysii tyrannidem fugientibus. Portum habet amplum, quem Trajanus insigni opere exstruxit. Nomen accepit a situ, quia cubiti flexuram refert. Græci enim cubitum, & locum cubiti modo sinuosum appellant ἀγκῶνα. ¶ Fuit item Ancon apud Carthaginenses obscurum domicilium, in quod detrudebantur, quibus iratior erat Tyrannus.

Anconitanus, a, um, ad Anconam pertinens, ut Colonia Anconitanorum, in *Inscript.* apud *Gruter. p. 465. 6.*

Ancora. V. Anchora.

* Anculare, est *ministrare*, hinc:

Anculi, & Anculæ Dii, Deæque ancillarum. *Fest.*

Ancunulentæ diquntur fœminæ tempore menstrui. *Fest.*

Ancus, i, m. ἄγκος, λαρδός, qui ita curvum habet brachii cubitum, ut illud porrigere non possit. *Fest.* Hinc factum est nomen Anco Martio, qui quartus fuit Romanorum rex Numæ Pompilii nepos ex filia. *Serv. ad Æn. 6. v. 816.*

Ancyra, ἄγκυρα, *Auguri*, & *Angara*, Turc. *Engueri*, Urbs Galatiæ primaria, Sedes Præfecti, inter Pessinuntem ad Occ. & Nysam ad Or. 100. M. P. a Cæsarea 200. in Occ. Nicæam versus rotidem, a Claudiopoli 134. Dicta est ab anchoris navium captarum a Mithridate, quas Ptolemæus Ægypti Rex suppetias Gallogræcis miserat. Nam ἄγκυρα Græce anchoram significat. *Plin. l. 6. c. ult.*

Ancyranus, a, um, adject. ut Ancyrani triumphi, apud *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 416. Ancyranum monumentum* sunt tabulæ lapideæ inventæ in suburbio Ancyræ Galatiæ, quæ continebant indicem rerum ab Augusto gestarum: videntur autem exaratæ paulo post ejus mortem. Mutilæ tamen ad nos pervenerunt: præterea in multis peccant contra Latinitatem, ut & *Casaubon.* adnotavit; ut a Græco homine, & Latinæ linguæ imperito exaratæ fuisse merito videantur.

Andabātæ, m. 1. *combattenti alla cieca*, ἀνδαβάται, gladiatores erant, qui oculis clausis digladiabantur. Sed *Erasmus* dubitat, fuerint ne populi clausis oculis feliti pugnare, an gladiatorum genus, qui clausis oculis tenderent in adversarium, an potius lusus genus, ut propemodum ex *Seneca* licet conjicere. Hinc proverb. *Andabatarum more pugnare*, id est in tenebris, & temere, nullaque arte jaculari. *Cic. Fam. 7. ep. 10.* Quem antea no Andabatam quidem defraudare poteramus, *h. e.* avertere a spectandis Andabatis pugnantibus. Al. aliter leg.

* Andarta, æ, Dea Britannorum, quam *Dio* ἀνδράτην appellat. Eo nomine Victoriam colebant. *Gruter. p. 88. n. 9. 10.*

Andegāvi, & Andes, pop. Galliæ Celt. seu Lugd. inter Turones 26. leuc. & Nannetes ad Occ. 16. quorum regio Andegavia, nunc *l'Anjou*, ab Italis *Angiò* dicitur, tit. Ducatus insignis, terminata a Sept. Cenomanensi Prov. ab Occ. Britannia, a Mer. Pictavensi Provinc. ab Or. Turonico agro. Urbs vero primaria olim dicta est Juliomagus, deinde Andes, Andegavis, Andegavum, *Angers*, ad Meduanam fl. 2. leuc. a Ligeri fl. 9. a Salmurio in Occ. tot. a Flexia.

Andes. V. Andegavi. ¶ Andes item, *Petula*, vicus agri Mantuani, patria Virgilii, qui propterea *Andinus Poeta* cognominatur, j. M. P. a Mantua. *Donatus in ejus vita*.

Andīnus, a, um, adject. ab Andes Virgilii patria. *Silius l. 8. v. 594.* Mantua Musarum domus, atque fidera cantu Evecta Andino. *h. e.* Virgiliano.

* Andrachne, es, f. *porcellana*, ἀνδράχνη, herba *Plin. l. 13. c. 22. l. 25. c. ult. Colum. l. 10. v. 376. Apulej.* Andremas dicitur *c. 103.*

Andrīus, a, um, ab Andro insula qui est, ut apud *Ter. Andriæ*, sc. mulier, quæ nomen fabulæ dedit. Et *And. 5. 4. 3.* Crito Andrius.

Androdāmas, m. 3. ἀνδροδάμας, lapis est ex genere hæmatitarum, colore nigricante, pondere, ac duritie insignis, qui attritus coti succum reddit sanguineum. Vide *Plin. l. 36. c. 20.* ¶ Præterea gemma est, alio nomine argyrodamas, & pyrites, argenti nitore, ut adamas, ita vocata ἀπὸ τῆ ἀνδρὸς δαμαζειν, ideft a domandis viris, quod impetus hominum, & irracundiam domet. *Plin. l. 37. c. 10.*

Andrōdas, vel melius Androclas, annus sexagesimus tertius vitæ humanæ ab Ægyptiis dictus est, quem alii Climactericum vocant, ut *Julius Firmic.* auctor est, *l. 4. Mathes. c. 14.* Ducitur ab ἀνὴρ, ἀνδρὸς, vir, & κλάω, frango, quod ea ætate hominum vires frangantur.

Androgenēus, a, um, ab Androgeo, *Catul. Argonaut. v. 77.* Androgeneæ pœnas exsolvere cædis.

Androgēus, i, m. & Græca positione Androgeos, o, m. ἀνδρόγεως, filius Minois, qui ab Athenienfibus, & Megarenfibus per invidiam occisus est, quod palæstræ cæteros superarer. Minos suscepto adversus hostes bello, primo Megarenses subegit, deinde Athenienses, eosque adstrinxit sibi singulis annis adolescentes nobiles mittere, qui Minotauro devorandi in Androgei memoriam objicerentur. *Virg. Æn. 2. v. 370.* Apud eumdem *l. 6. v. 20.* In foribus lethum Androgeo: ubi *Androgeo* genit. casus est græca terminatione. At latina habetur *lib. eod. v. 392.* Androgei galeam, &c. ¶ Androgeona accusat. est apud *Propert. l. 2. el. 1. v. 63.* Restituit patriis Androgeona focis.

Andro-

Androgynus, m. 2. *ermafrodito*, ἀνδρόγυνος, qui utrumque habet sexum maris, & fœminæ, ab ἀνὴρ, vir, & γυνὴ, mulier. *Cic. 1. de Div.* ¶ Hinc populi quidam Africæ Androgyni dicti sunt, qui utriusque naturæ sunt participes, dexteram mammam virilem habent, lævam muliebrem, & inter se vicibus coeunt. *Plin. l. 7. c. 3.*

Andromāche, es, f. ἀνδρομάχη, Æetois Regis Thebarum, quæ in Cilicia sunt, filia, & Hectoris Trojani uxor, & mater Astyanactis, quæ a virili pugna nomen fortita est. Fuit enim virili animo septa, & quamdam veluti virago. Hanc mortuo Hectore Pyrrhus in Græciam addixit, & ex ea Molossum illum suscepit, poitea Heleno vati Priami filio eam uxorem tradidit, Regnique portionem eidem allignavit. *Virg. 3. Æn.*

Andromēde, es, & Andromeda, æ, f. 1. ἀνδρομέδη, Cephei, & Cassiopes filia. Ob matris superbiam, quæ se Nereides forma anteceller egloriabatur, a Nymphis seopulo fuit alligata, & ceto devoranda expolita, sed a Perseo illac opportune iter faciente, occiso monstro, & liberata, & in uxorem ducta est. Postremo Minervæ beneficio inter astra collocata dicitur, propter Perfei merita, & ornata tribus, & viginti sideribus. Oritur in parte pisciun duodecima. *Ovid. 4. Met.*

Andron, m. 3. *virtuolo*, ἀνδρὼν, spatium inter duos parietes, in quod pluvia descendit. *Plin. l. 2. epist. 17.* ¶ Quidam accipiunt pro loco in domo angustiore, in quo viri plurimum versantur, ut γυναικῶν, in quo mulieres. *Fest. Vitruv. l. 6. c. 10.* Soldant enim viri publico fcito in conviviis maxime a mulieribus fejungi, ne hæ illorum more accumberent. Dicebatur igitur hujusmodi locus *Andron*, vel Andria, vel Andronitis, quod in eo viri fine interpellationibus mulierum verfarentur. *Vitruv. ib.* ¶ Sunt etiam *andrones* loca angusta in ædibus, per quæ ab uno in aliud cubiculum itur: *corridoj. Vitruv. loc. cit.*

Andronītis. V. Andron.

Andronium, n. 2. medicamentum est uvæ, quæ in fine faucium nasci solet, curandæ utile. Ejus confectionem vide apud *Cels. l. 6. c. 14.*

Andros, seu Andrus, *Andro*, ἄνδρος, Insul. maris Ægei, una Cycladum, cum urbe Eponyma Gerestho prom. Eubœæ 10. M. P. in Oc. a Delo 20. a Cea 39. in Bor. Appellata etiam est Antandros, Cauros, Lasia, Nonagria, Hydrussa, Epagris. Patet cir. 93. M. P. ¶ Est item Andros, Hedros, *Berdsey*, Britan. *Enlwy*, Insul. maris Hiberici, inter Wallliam, & Hiberniam, adjacens Com. Arv niæ.

Androsæces, ἀνδροσάκη, herba est in maritimis Syriæ locis copiosissime proveniens, alba, carens foliis, folliculos in cirris habens, & in folliculis semen. *Plin. l. 27. c. 4.*

Andr semon, ἀνδρόσαιμον, herba est similis hyperico, cauliculis tamen majoribus, ac magis rubentibus. Florem habet lutei coloris, qui digitis attritus succum emittit sanguini similem, unde nomen habet, αἷμα enim sanguinem significat. Vide *Plin. l. 26. c. 5.*

And.uāre, ideft, recurrere, a Græco ἀνακρέω, *Fest.*

Anecloglistus, *chi non è tenuto a render conto*, ἀνεκλόγιστος, qui rationem suæ administrationis reddere non tenetur. Vox Græca ab α privativa, & ἐκλογίζομαι, subduco. *Ulpian. Digest. lib. 26. tit. 7. leg. 4.* Quidam decedens filiis suis dederat tutores, & adjecerat: Eos aneclogitos esse volo. *Et infra*. Ut aneclogisti essent, &c. Ita in edit. *Terrentini*: apud Haloandr. Græco scribitur.

Anellus. V. Annellus.

Anēmo, onis, m. 3. *l'Amoné*, fl. Æmiliæ, qui ex Apennino M. influit inter Ravennam, & Argentam per Faventiam, quam interlait, in Padum *Plin. 3. 15.*

Anemone, f. 1. ἀνεμώνη, herba florem habens ejusdem nominis ftatim evanescentem, quem Poetæ fabulantur ortum esse ex sanguine Adonidis ab apro interempti. *Plin. 21. 23.*

Anennoetos, ἀνεννόητος, hoc est incomprensibilis, vel cujus non est memoria, atque adeo æternus: unus est ex æonibus Valentini, apud *Tertul. adv. Valent. c. 35.*

Aneo, es, anere, verulam fieri, vetulæ mores imitari Philoxeni Gloss. γηράσκω, anet. Et Flavius Caper *l. de Orthogr. post princip.* Sordet, acet, aneo, floret.

Aneseo, is, ideft quod aneo. *Id. Caper.* Inceptiva sunt, acescit, anescit, florescit.

* Anethātus, anetho conditus. *Apic. l. 7. c. 6.* jus anethatum.

* Anethātus, us, m. condimentum ex anetho. Mittis in pullum anethatum. *Apic. l. 6. c. 9.*

Anethum, n. 2. ἄνηθον, genus herbæ boni odoris. Ructus movet, tormina sedat, & singultus cohibet. *Plin. l. 20. c. 18. Virg. Ecl. 2. v. 48.*

Anēticus, a, um, ἀνετικὸς, remittens, seu remissionem habens, ut Anetica temporibus curationes disponere, *h. e.* tempore, quo vis morbi remittit. *Theod. Priscian. l. 3. c. 3.*

* Anēurysma, atis, n. ἀνεύρυσμα, venæ dilatatio, vel ut ait *Veget. l. 2. de R. V. c. 30.* tuber, in quo sanguis conspiratus, uberis venæ similis invenitur.

* Anfractuōsus, plenus anfractibus. *Augustin. ser. 135. de temp. al. 59.*

* Anfractus, a, um, tortuosus. *Amm. an. l. 29. c. 5. al. cap. 30.*

Anfractus, m. 4. *via torta*. עקלקלה, Ger. *krumd ummo umbgang der wegen*, Gall. *un detour en rond, un detour de rue*, His. *rodeo de camino aspero*, περίοδος, obliqui viarum flexus in se recurrentes, ab am, & frango, quod recta via crebris mæandris undequaque sit interrupta. *Cæs. l. 7. B. G. c. 46.* Si nullus anfractus intercederet, MCC. passibus aberat. ¶ Transferrur & ad alia, accipiturque pro quovis circuitu, *giro, circuito*. *Cic. de part. Orat.* Oratio circumscripta longo anfractu. Et anfractus judiciorum. *Id. pro Cluent.* ¶ Legitur & anfractum neut. gen. apud vetustissimos, *Aceius in Euryface*, citante *Nonio c. 3. n. 16.* Alta patris terrarum anfracta revisam.

Angaria, f. 1. *angaria, gravezza*, לחץ, Ger. *ein genctigter dienst*, ευνανγ, Gall. *charge, contrainte*, His. *duana, o servidumbre*, ἀγγαρεία, dictio Persica, ut inquit *Suidas*, proprie servitus coacta. Inde ἀγγαρεύω, cogo. *Angari* vero, ἀγγαροι, tette eodem *Suida*, nuntii erant Regii apud Persas, quod nomen postea latius usurpari cœpit pro quibuscis, qui servorum, aut jumentorum onera bajulerent. *Cic. l. 18. c. 8.* Hinc *angaria* servitus est prædtandi commeatum angaris. Ufus est hac voce Nigidius Ciceronis æqualis, apud *Gell. l. 19. c. ult.* Utuntur etiam Jurisconsulti.

* Angariālis, e, ad angarias pertinens, ut angarialis copia. *Cod. Theod. l. 5. l. 4.* id est facultas utendi angariis.

Angario, as, are, ἀγγαρεύω, adigere ad aliquid faciendum, & maxime ad cursum. Usus eo verbo *Ulpian. l. 4. de Veterauis*, ubi angariari naves dicuntur. V. *Angaria*.

* Angarius. V. Ancarius.

* Angēla, *Angela*, æ. *Ter. adv. Valentinian. c. 32.*

Angelicus, a, um, *angelico*, adject. ut Angelicæ excubiæ. *Paulin. ep. 28. n. 1. Prudent. Tetrast. 11. de Manna*. Panibus angelicis albent tentoria Patrum.

* Angelificātus, a, um, in angeli naturam versus. *Ter. de resurr. C. c. 25.*

Angellus, i, diminut. ab angulus. *Lucret. l. 2. v. 428.* Sed magis angellis prostantibus. Al. leg. *angulis*.

Angēlus, m. 2. Ἄγγελος, מלאך, latine nuntius. Nam officii nomen est, non naturæ. Usus est *Senec. epist. 10.* Ego angelus Epicuri. Si tamen sana est scriptura. V. *Lipsium*. ¶ Cæterum sepe invenies apud Ecclesiasticos Scriptores, cum significare volunt cœlestes illos Spiritus, qui supremo Dei numini assistunt.

Angerōna, f. 1. *la Dea del piacere*, Ger. *die Göttin des vergnügens*, Gall. *la Déesse des voluptés*, His. *la Diosa de los regozijos*, vel *de los trabajos*, Dea, quæ & Volupia dicebatur, cui sacra a Romanis instituta sunt, cum angina Civitas vexaretur. Ab angore tollendo dicta est. Ejus festa *Angeronalia* sunt vocitata, teste *Var. l. 5. L. L.* & *Festo*. Hinc Pontifices in Sacello Volupiæ sacrum faciebant.

Angina, f. 1. *squinanzia*, אסכרא, Germ. *geschwulst an der Rhel, brawn*, Gal. *esquinance*, His. *esquinanzia*. συνάγχη, genus morbi acutissimi, quo fauces angunrur, ac strangulantur. Dicta *angina* est, quod angat gutrur. Imperitum vulgus Medicorum squinantiam vocat, cum Hippocrates, & Galenus συνάγχη appellarint. Dicitur etiam tonsilla. Sed *Plinius* tonsillas sejungit ab angina. *Plaut. Trinum. 2. 4. 13.* Sues moriuntur angina hic acerrima.

Angiportus, us, m. & angiportum, i, n. *via senza capo, angiporto*, עקלקלה, Ger. *ein eng gesslin das nit durch gengigist*, Gal. *une ruelle, ou qui est sans issue*, His. *calle angosta, o sin salida*, στενωπὸς via est exitum non habens, vel vicus angustus, & flexuosus in modum anguis, quali angustus ad portum aditus, ab angendo, & portu. *Ulpian. Dig. l. ult. tit. penult. leg. 59.* Angiportum a portu dictum est, portus vero conclusus, & munitus locus est, quemadmodum & statio, ab importandis, exportandisque mercibus nomen habens. *Cic. 1. de Div. c. 32.* Ex horreis direptum, effusumque frumentum vias omnes, angiportusque constraverat. *Id. in Verr.* Ut omnibus in angiportis prædonis improbissimi statuæ ponantur. *Plaut. Pseud. 4. 2. 6.* In id angiportum me devorti jusserat.

Angitia, five Anguitia, f. 1. Æetæ filia, & soror Medeæ, & Circes, quæ Marsis remedia contra venena offendit, & ifto nomine pro Dea cit a Marsis, & Marrubiis culta; unde Sylva Angitia, *Selva d' Albi*, in finibus Marrorum, inter Albam, & lacum Fucinum. *Sil. l. 8. v. 500.* & *Virg. 7. Æn. v. 759.*

Angli populi Germaniæ, in circulo Saxoniæ inferioris, ubi nunc Ducatus Meklenburgensis: qui olim mare transvecti, Britanniam occuparunt. Horum meminit *Tacit. de Germ. c. 40.* Vide *Britannia*.

Ango, gis, anxi, fine sup. *fringere, affannare*, דאג, אציץ, Germ. *trukgen, engstigen*, Gal. *etrangler, tourmenter, augustier*, His. *angustiar, o congoxar*, ἄγχω, constringere, cruciare, suffocare, premere, solicitare, vexare. *Columb. l. 11. c. 3. a. med.* Strepes præfractæ angunt oculos spongiarum, & quasi exsaniant, nec patiuntur aspargi, aut emittere. *Virg. Georg. 3. v. 497.* Ac faucibus angit obortis, *i. e.* suffocat. ¶ Et ad animum, & ad corpus, & ad utrumque promiscue pertinet. Ad animum. *Cic. ep. Fam. l. 16.* Audio te animo angi. Ad corpus. *Col. l. 8.* Robustus angit imbecillum. Ad utrumque promiscue. *Gel.* Dum angerentur Romani. ¶ Deducitur ἀπὸ τῆ ἄγχω, quod est suffoco, ftrangulo: a quo synanche morbus faucium acutus, ut dictum est in dictione Angina,

Angor, oris, m. 3. *affanno, doglia*, אנחה, Germ. *angst, bekommernuss*, Gall. *angoisse*, His. *angustia, aufia, o congoxa*, ἄσθμανσις, corporis, vel animi cruciatus. *Cic. 4. Tusc. c. 8.* Angor est ægritudo premens. *Id. de Amic. c. 13.* Capere angorem pro amico. *Id. 2. Off. c. 1.* Dedere se angoribus.

Anguesco, is, n. anguis fio, anguem imitor. *Tertull. de Pall. c. 3.* Cervus serpente pastus, veneno anguescit in juventurem, Al. leg. *languescit*.

Anguēus, a, um, adject. ab anguis, idem quod Anguineus, sed rari usus. *Solin. c. 24. (al. 37.) de Libya*. Flexuoso meatu æstuarium e mari fertur, adeo sinuosis lateribus tortuosum, ut vitentibus procul lapsus angueos fracta vertigine mentiantur.

Anguicōmus, a, um, angues crinium loco habens. *Ovid. Met. 4. v. 698.* Gorgonis anguicomæ Perseus superator.

Anguiculus, m. 2. *serpentello*, Germ. *ein kleine schlang*, ὀφίδιον, dimin. ab anguis. *Cic. 5. de Fin. c. 15.* Serpere anguiculos.

Anguifer, m. 2. signum cœleste, quod a Græcis dicitur ὀφιοῦχος, ideft, Anguitenens. *Col. l. 11. R. R. c. 2.* Anguifer, cum mane occidit, tempestatem significat.

Anguifer, a, um, adject. anguem ferens. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 8.* Gorgon anguifera. *Prudent. Hamarting. v. 131.* Anguiferum caput.

Anguigēna, æ, angue natus, *nato da serpente*. *Ovid. Met. 3. v. 531.* Quis furor, anguigenæ, proles Mavortia, vestras attonuit mentes? *anguigenas* vocat Thebanos, quos fabulantur Poetæ ortos ex dentibus anguis a Cadmo occisi.

Anguilla, æ, f. 1. *anguilla*, Gal. *anguille*, His. *anguillas*, ἔγχελυς, sic dictæ ab an

Ter. Eun. 3. 2. 3. Liberalitas anguſtior. ¶ Semitæ interdum pro ipſo tramite ponuntur. *Ulp. l. 1. pr. ff. de itin. & habitat.* Legatarius anguſtias. ¶ *Eſſe in anguſto* idem eſt, ac eſſe in periculo, ſeu in anguſtiis: dictum ab exercitu, qui tunc maxime periclitatur, cum in anguſta loca redigitur. Hinc in anguſtum venire, adducere, &c. ¶ Anguſtus pro abjecto, vili, *humile, abietto, Cic. l. Offic.* 2. 20. Nihil eſt tam anguſti animi, tamque parvi, quam amare divitias.

Anhelans, antis, nomen ex partic. qui difficulter reſpirat, *anelante. Ad Herenn.* 3. 33. Anhelans ex imis pulmonibus præ cura ſpiritus. *Virg. Æn.* 5. v. 254. Acer anhelanti ſimilis.

Anhelanter, adv. cum anhelitu. *Amm. l.* 16. c. 15. (*al.* 10.) Aſſum anhelanter avido flatu ventorum leniuculo ſe commiſiſſe piſcantis. Al. legunt *Anhelante.*

Anhelatim, adv. anhelanter. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 9. v. 37. Et dare anhelatim pugnantibus unida linguis oſcula, &c. Ita legi in quibuſdam libris, teſtatur *Broukuſ.* Quæ vocula, inquit, ſi legitime perciſa eſt, jam uno adverbio locupletior erit Latinus ſermo. Al. paſſim leg. *anhelanti.*

Anhelatio, onis, f. *difficoltà di reſpirare,* מפח, Ger. *das keichen.* Gal. *difficulté d' haleine,* Hiſp. *accezo, πνεῦμα ἄσθμιον,* ſpirandi difficultas. *Plin. l.* 23. c. 11 *ad fin.* Hoc genus vini utile inflationibus, ruſſi, anhelationibus.

Anhelator, m. 3. *chi non può facilmente riavere il fiato,* נופח, Germ. *keicher, der übel athem ſchöpfen kan, ἀσθματικός,* qui eſt ſuſpiriioſus, quod vitium conſtitit in ſpirandi difficultate. *Plin. l.* 22. c. 23. Anhelatoribus laſer cum porro ex aceto datur.

Anhelatus, a, um. efflatus, exſpiratus, *ἐκπνευσθείς,* ut, Verba inflata, & anhelata gravius, apud *Cic.* 3. *de Orat.* c. 11. quod vitium linguæ & oris eſt. *Ovid. Heroid.* 12. v. 15. Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes.

Anhelitus, us, ui, m. 4. *anelito,* ipſe ſpiritus difficulter actus, נופח, Ger. *der athem, ἄϋσμα. Ov.* 1. *de arte* v. 521. Nec male odorati ſit triſtis anhelitus oris. *Et Plin. l.* 9. c. 7. de Balænis: Anhelitum reddere, ac per vices reciprare. ¶ Anhelitus terrarum, apud *Cic. l.* 1. *de Div.* c. 50. eſt vapor *ventoſus* e terra erumpens. ¶ Item anhelitus vini apud eumdem poſt *red. in Sen.* c. 7.

Anhelo, as, 2. 1. ſpiro, reſpiro, *ſpirare, anſare,* נפח, Ger. *blaſen, athemen,* Gal. *haleiner,* Hiſp. *acezar, ἀσθμαίνω,* ex an, & halo, in in natura, ſignificat ægre halo, cum ex curſu, aut alio quovis labore vehementi, crebris quaſi ſingultibus ſpiratur, ac reſpiratur. *Col. l.* 1. c. 3. Sudare, atque anhelare deſierint. ¶ Per tranſlationem eſt ardenter cupere. *Cic. in Catil.* 2. 1. Furentem audacia, ſceleus anhelantem. Et *ad Heren. l.* 4. c. 55. Anhelare ex imimo pectore crudelitatem. ¶ Significat etiam ſpirando emittere. *Lucan. l.* 6. v. 92. Antiquæ lethiferi rabiem Typhonis anhelant.

Anhelus, 0. 1. 2. *anſante, anelante,* נפח, גנח, Ger. *der ſchwerlich athemet, keycher, ἀσθματικός, πνεύμονας ἔχων,* ægre anhelitum ducens. *Virg.* 2. *Georg.* Scribus medicantur anhelis, *i. e.* ſuſpiriolis. Et *Georg.* 1. v. 250. Et ne fœtus equis oriens afflarit anhelis. ¶ Dicitur etiam de iis, quæ anhelare faciunt. *Ovid.* 11. *Met.* v. 347. Curſus anhelus. *Id.* 1. *de Pont. eleg. ult.* v. 5. Anhelæ febres. *Virg.* 3. *Georg.* v. 497. Taſſis anhela.

* Anhydros, i, herba, quæ & narciſſus, *ἄνυδρος* dicta, quod longe ab aqua in montanis naſcatur. *Apulej. c.* 55.

Aniatrologicus, & Aniatrologetus, non uſuſquaque Medicinæ periti. *Vitruv. l.* 1. c. 1. * *Ἀνιατρολογικός,* vel melius *ἀνιατρολογητικός.*

Anicella, æ, f. *vecchiatta,* parva anicula. *Varr. l.* 8. *L. L.*

Anicetum, 0. 2. *Aneto,* anethum, anifum, & in genere omne id, quod orexim, ſeu appetentiam excitat. *Hiſp. l.* 20. c. 17. *Rud. l.* 3. c. 43. Cæterum Græci *ἄνηθον,* invicium, ſeu invicibilem dicunt.

Aniciana, inter pyrorum genera reponuntur. *Col. l.* 5. c. 10. *Cato* c. 7.

Anicula, f. 1. *vecchiarella,* Ger. *klein altes weiblein, γραΐδιον,* dimin. ab anu, vecula. *Cic. pro Flacc.* Aniculæ minime ſuſpicioſæ purgat ſe. Et ſæpe apud *Terent.* ¶ Anicula per ſyncop. *Prudent. Periſtoph.* 10. 149.

Aniculâris, & re, 0. 3. *da vecchia, γραώδης,* idem quod anilis. *Auguſtin. enarrat. in Pſ.* 38. Anicularia tibi videntur hæc verba.

Anien, enis, *Teverone, ἀνίων,* fluv. Sabinorum in agro Tiburtino, qui oritur ex Trebanis, ſeu Trebulanis montibus, ex alto ſcopulo magna mole præcipitans, & in Tiberim a Roma 3. M. P. prolabitur. Nomen ei indidiſſe creditur Anius Rex Hernicorum, qui Cethegum inſequens ſuæ filiæ raptorem, cum aſſequi non poſſet, in hoc flumen inſiluit. *Stat. Silv. l.* 1. v. 25. Quas præceps Anien, atque excoctura natantis Virgo juvat. *Ov. Met.* 14. v. 334.

Anienſes, æ, ad Anienem habitans. *Sil. l.* 4. v. 225. Fomifera arva creant, Anienſeque Carilli.

Anienſis, nomen ruſticæ Tribus R. Etat in Sabinis, ſic dicta ab Aniene fluvio. Facta eſt A. U. 454.

Aniénus, a, um, adject. ut Aniena fluenta. *Virg.* 4. *Georg.* v. 369. Anienam lympham. *Propert. l.* 3. *el.* 16.

Aniénus, i, ſubſtant. Deus Anienis fluminis, ut Tiberis Tiberinus. *Sil. l.* 3. 70. Illis ipſe antris Anienis fonte relicto. Et *Propert. l.* 4. *el.* 7. v. 86. Acceſſit ripæ laus, Aniene, tuæ.

Anigenus, Aniger. m. 2. *ἄνυγρος, fl.* Peloponnenſi in Elide, vel potius Ætoliæ, in Evenum fl. labens, in quo Centauri ab Hercule vulnerati abluerunt ſua vulnera. Unde cum antea haberet aquas puriſſimas, Centaurorum ſanguine ſordidæ redditæ ſunt, & impuræ. *Ov. Met. l. ult.*

Anilis, & le, *da vecchia, γραϊκός,* quod eſt anus, vel quod ad anum pertinet. *Virg.* 4. *Æn.* Studio properabat anili.

Aniliſas, atis, f. 3. *vecchiezza,* זקנה, Germ. *das grawe ader vneiſſ alter, der vneiberen,* Gal. *vieilleſſe de femme,* Hiſp. *vejez de la vieja, γῆρας,* ſenectus. *Catul. carm.* 62. v. 61. Tremuium movens cana tempus anilitas.

Aniliter, *da vecchia, γραϊκῶς,* adv. *Cic.* 3. *de Nat. Deor.* c. 39. Neque id dicitis ſuperſtitioſe, atque aniliter.

Anima, æ, f. 1. נפש, נשמה, *ψυχή, ἄϋεμος,* ab *animus,* ut, a Dominus, domina (quamquam contra velit. *Cic. Tuſc.* 1. c. 8.) *anima, fiato, ſpirito,* primario ſignificat, halitum, ſpiritum, flatum. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 44. An fœtet anima uxoris? *Cic. in Verr.* 5. c. 58. Ne animum quidem eum integrum, ſed ne animam quidem puram conſervare potuiſſe. ¶ Interdum pro aere. *Virg. Ec.* 6. Semina terrarum, animæque, multaſque fuiſſent. *Sic Cic. Tuſc.* 1. c. 11. ¶ Et pro vento. *Horat. l.* 4. *od.* 12. Impellunt animæ lintea Thraciæ. ¶ Item pro ea vi ac facultate, qua ſentit corpus ac vivit, quæ nobis cum brutis communis eſt, quo ſenſu contra diſtinguitur ab animo. *Juven. ſat.* 15. v. 149. Principio indulſit communis conditor illis Tantum animas, nobis animum quoque. *Senec. ep.* 58. Animantia quemadmodum divido? ut dicam, quædam animum habent, quædam tantum animam. Ita quoque diſtinguunt *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 14. & *Lucret. l.* 3. ¶ Accipitur & pro ſubſtantia incorporea a corpore ſeparabili. *Ovid. Metam.* 15. v. 158. Morte carent animæ. ¶ Sæpe pro vita ſumitur. Hinc animam amittere, projicere, relinquere, anima privare, apud *Virg. Plaut.* & *Ter.* & alios. ¶ Animam debere, apud *Ter. Phor.* 4. 3. 56. de eo qui immodico ære alieno teneatur, ut plus quam omnes facultates debeat. ¶ Anima etiam dicitur nobiliſſima cujuſque rei pars. Sic anima avari eſt pecunia. Et Animam putei, pro ipſa aqua putei, dixit *Plaut. Amph.* 2. 2. 39. ¶ Dativus, & Ablativus plural. *Animabus* non videtur eſſe Ciceronianus. Ita enim *Cic. Fam. l.* 14. *ep.* 14. Tullius Terentiæ, & pater Tulliolæ, duabus animis ſuis. Idem obſerva in *Aſina, æ,* & ſimilibus, ubi epitheta, aut ipſa conſtructio genus patefacit. ¶ Animai pro animæ, *Lucret.* 3. 500.

Animabilis, le, 0. 3. *animato,* adject. quod animam, & ſpiritum habet. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 36. Hæc animabili, ſpirabilique natura, cui nomen eſt aer. Sed alii aliter legunt.

Animadverſio, f. 3. conſideratio, attentio, notatio, *conſiderazione,* בינה, שיח לב Ger. *vrtarnemmung,* Gal. *conſideration,* Hiſ. *conſideracion, ἐπίνοιας, ἐπιλογισμός. Cic. de Or. c.* 55. Notatio naturæ, atque animadverſio peperit artem. ¶ Interdum eſt reprehenſio. *Cic. in Or. c.* 57. Nec enim effugere poſſemus animadverſionem. ¶ Sæpe punitionem ſignificat, *κόλασις, pena, punizione, caſtigo. Cic.* 1. *Offic.* Omnis animadverſio, & caſtigatio contumelia vacare debet. *Id. pro Cluent. c.* 46. Animadverſio virtutum. *Id. Phil.* 1. *c.* 2. Animadverſio in aliquem.

Animadverſo, as, pro animadverto, apud *Plaut. Rud.* 2. 2. 1. Sicut enim dicimus Verto, & verſo; ſic & in hoc compoſito.

Animadverſor, m. 3. qui conſiderat. Item *πολυπράγμων,* punitor. *Cic.* 1. *Off. c.* 41. Si acres, ac diligentes eſſe volumus animadverſores vitiorum.

Animadverſus, a, um, animadverſio, caſtigatio. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 25. In animadverſibus aſper in quibuſdam fuit.

Animadverſus, a, um, *oſſervato, conſiderato, ἐξεταστικός,* perſpectus, cognitus, intellectus. *Caſ. in Comm.* Hac re animadverſa, Cæſar jubet ſigna converti. ¶ Sumitur etiam pro punito. *Suet. in Ner. c.* 16. Multa ſub eo & animadverſa ſevere, & coercita. *Feud. l. ult. ff. de cadav. punitorum,* Corpora animadverſorum quibuslibet petentibus ad ſepulturam danda ſunt. *i. e.* ſupplicio affectorum.

Animadverto, is, a. 3. *oſſervare, conſiderare, guardare,* אזין, הקשיב, ראה, שים לב Ger. *vrtarnemmen, fleiſſig, merken,* Gal. *adoiſer, garder, appercevoir,* Hiſ. *mirar, reſtar attento hazia alguno, προσέχειν τὸν νοῦν,* eſt animum in aliquid vertere, ſeu ſenſu in illud, quod fit, intendere, cogitare, innoti, conſiderare. *Cic.* 1. *Catil.* 8. Ecquid animadvertis horum ſilentium? ¶ Aliquando eſt punire, iram exercere, &c. *punire, caſtigare,* פקד, Ger. *ſtraffen, κολάζω,* & regit. acc. cum *in. Cic. Verr.* 4. 23. Inſtitutas in eos animadvertere. ¶ Paſſive uſurpatur ſine hujuſmodi acc. *Cic. pro Roſc. Amer.* 40. Ea graviter animadvertenda peccata, quæ difficillime præcaventur. *Ter. Andr.* 1. 1. 129. Ea primum ab illo eſt animadvertenda injuria. ¶ Vel acc. mutatur in abl. cum *in,* ut Hæc freſlera etiam in pueris animadvertenda ſunt. Differunt tamen animadverto, & punio; quod punire eſt quorumcumque, ſive jure, ſive injuria; animadvertere eſt ejus qui *in* alterum habet poteſtatem. ¶ In officio lictoris hoc proprium verbum erat, cum obvios, ad honorem Conſulis, vel majori magiſtratui exhibendum admonebat. *Liv. l.* 24. c. 44. Conſul animadvertere proximum lictorem juſſit, & is inclamavit &c. *Suet. in Cæſ.* 80. Quum lictor animadverti ex more juſſiſſet.

Animal, alis, n. 3. animans, *animale,* חיה, Germ. *ein thier,* Gall. *un animal,* Hiſp. *animal, Ζῶον,* ſubſtantia animata ſenſibilis, dicitur de omni vivente. *Cic. l.* 2. *de Leg. c.* 7. Animal providum & ſagax, homo. ¶ Interdum de bellua tantummodo. *Varr. l.* 6. *L. L.* Multa ab animalium vocibus tranſlata in homines. ¶ Interdum contumelioſe de homine indocto, & qui nulla moveatur ratione, quomodo & bellua, & pecus. *Cic. in Piſ. c.* 9. Quem in hoc animali invenire non poſſum. Adde 3. *Verr.*

Animalis, le, adject. *vitale,* חי, Gal. *vivant, & ſentant, ayant ame,* Hiſ. *coſa de vida, ἔμψυχος,* quod eſt ex animali, five quod habet in ſe animam. Hinc animales Deos vereres dixere, qui de animalibus eſſent facti, ut Penates. *Serv. ad* 3. *Æn.* 168. ¶ Et animalis hoſtia dicebatur, quæ ob eam ſolum cauſam macabatur, ut ejus anima Deo alicui offerretur. Duo enim, ut inquit *Macrobius* 3. *Saturn.* 5. erant hoſtiarum genera, unum, in quo voluntas Dei per exta diſquirebatur, alterum, in quo ſola anima Deo ſacrabatur, quas Aruſpices animales hoſtias idcirco appellabant. ¶ Animalis item eſt ſpirabilis, vel aereus. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 17. Sive illi ſunt animales, ſive ignei.

Animans, antis, *animale,* Ger. *ein thier, Ζῶον,* ſubſt. animal, o. g. m. f. n. *Cic. de Univ.* A quo animante omnes reliquos contineri vellet animantes. *Id. de Nat. Deor.* Animantium aliæ cortis tectæ, aliæ villis veſtitæ. *Id. de Univ.* Quæ ſunt animantia, eaque divina. ¶ *Animans* latins patet, quam *Animal.* Nam dicitur etiam de herbis, & arboribus, & omnibus, quæ alentem animam, ſeu vegetativam habent. *Sen. ep.* 58. Sunt quædam, quæ animam habent, nec ſunt animalia. ¶ Animans, adject. idem eſt, quod habens animam. *Auct. ad Her. l.* 4. Res omnes animantes, & inanimantes. ¶ Eſt & animans partic. a verbo animo. *Plin. l.* 11. *c.* 23. Terræ halitus animans florem.

Animatio, onis, actus animandi, *animazione, ἐμψύχωσις. Cic. de Univ. c.* 10. Divinæ animationis ſpeciem facilebat ex igne.

Animator, oris, qui vitam dat. *Tertull. cont. Hermog. c.* 32. Spiritus afflator, & animator univerſitatis. *Prudent. in Romano,* v. 782. Novit animator ſolus, & factor tui.

Animatrix, icis, f. quæ animat, ſeu quæ dat animos. *Tertull. adverſ. Gnoſt. c.* 12. Fugatricem timoris, animatricem confeſſionis.

Animatus, us, ui, m. 4. idem quod animatio. *Plin. l.* 11. *c.* 3. Animatu carere.

Animatus, a, um, *animato,* בעל חיים, Germ. *beſeelet, ἔμψυχος,* ab animo, qui habet animam. *Cic. in Top. c.* 18. Animata inanimatis anteponantur. ¶ Sæpe Animatus idem eſt, ac animo, ſeu voluntate affectus, *e.g.* paratus, iratus, &c. *diſpoſto, deveſtideſo. Cic. Fam. l.* 11. *ep.* 28. Si eſſem aliter animatus nunquam quod facerem, negarem. ¶ Cum infinito *Plaut. Truculi. in fi.* Si quid animatus es facere, fac jam. ¶ Ponitur etiam pro animoſo, *coraggioſo, animoſo. Plaut. Bacch.* 4. 9. 18. Milites armati, atque animati probe. ¶ Urbanum ambiguum eſt in illo *Varron.* apud *Non. c.* 3. n. 67. Avi, & atavi noſtri, cum allium ac cæpe eorum verba olerent, tamen optime animati erant. *Varro* ludit in eo, quod *animatus* refertur etiam ad animam, qua oris halitum ſignificat.

* Animicida, *ψυχοφθόρος,* animam occidens. *Juſtin. Imp. l.* 1. *Cod. l.* 1. *l.* 6.

Animitus, adverb. Onomaſt. vetus, *animitus, ψυχόθεν.* Affert *Non. Marcell. c.* 2. 608. Pro Animitus, apud Cic. eſt ex animo, impenſe, ſincere.

Animo, as, a, 1. animatum facio, anima dono, animum tribuo, *introduzr l' anima, far vivo, ψυχόω,* eſt animam inducere, & vivificare. *Cic. de Div.* Quicquid eſt hoc, omnia animat, format, alit, auget. ¶ Sæpe eſt animum incitare, fortem reddere, *inanimire, incoraggire, incitare,* חזק, Ger. *ſterken,* Gal. *encourager,* Hiſ. *dar coracon, προθυμίαν ἐμβάλλω.* Animare ad crimina, *Claud. l.* 3. *de Rapt. Proſ.* v. 386. Animare aliquem cibo, & potu, *Hygin. Fab.* 126.

Animoſe, adv. inſrepide, fortiter, ſtrenue, *coraggioſamente, θυμικῶς,* magno animo, *Cic.* 4. *Phil.* Nec ſolum id animoſe, & fortiter. Comparat. eſt apud *Senec. de benef.* 6. 37. Superlat. animoſiſſime pro nimis cupide, *Suetonii* eſt in *Cæſ. c.* 47. Gemmas, inquit, toreumata, ſigna, tabulas operis antiqui ſemper animoſiſſime comparaſſe. Al. explicant, munifice, nulla impenſarum habita ratione.

Animoſitas, f. 3. *ardire, coraggio,* גבורה, Germ. *hertzhafftigkeit, θυμωτις,* audacia. Sumitur item ſecundum Speuſippum pro impetu violento irrationalis partis animæ, abſque ratione, & ordine mentis, qui ſedem in corde habet. *τὸ θυμικὸν* Græci vocant. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 6. *Ammianus l.* 16. *c.* 30. Abjecta reſiſtendi animoſitate. *Id. Macrob. l.* 2. *Somn. Scip. c.* 12. pluraliter *animoſitates* dixit.

Animoſus o. 1. 2. plenus animi, plenus roboris, non timidus, *valoroſo, coraggioſo,* גבור, Germ. *hertzhafft,* Gall. *courageux, ἀνδρεῖος, θυμικός,* habens in ſe vehementiam animi, ſive qui eſt elati ſpiritus. *Cic. de Senect. c.* 20. Ex quo fit, ut animoſior etiam ſenectus ſit, quam adoleſcentia. ¶ Item iracundus, ſeu proclivis ad iram. Hinc ea pars animæ, qua iræ ſedes eſt, animoſa vocatur, *Θυμικὸν.* ¶ Item magnificus, & munificus, ut docet *Salmaſ. ad Capitolin. Marc.* 17. *Prudent. Pſychom.* v. 874. Margaritum animoſa fides mercata parabat. V. *Animoſe* in fi. ¶ Ponitur etiam pro ſpirante, perflante, *ventoſo, ſoffiante. Virg.* 2. *Georg.* v. 441. Animoſi Euri. *Ovid.* 1. *Amor. c.* 51. Animoſus ventus. ¶ Item pro animato. *Propert.* 3. 7. 9. Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna.

Animula, f. 1. *animetta,* dim. ab anima. *Sulp. ad Cic. l.* 4. *ep.* 5. In unius mulierculæ animula ſi jactura facta eſt.

Animulus, m. 2. dim. *Plaut. in Caſ.* 1. 1. 46. Mi animule, mea vita. Adde *Men.* 2. 3. 11.

Animus, i, m. 2. *animo, anima,* נפש, Ger. *gemith,* Gal. *ame,* Hiſp. *anima,* idem proprie quod anima, *h. e.* totum illud in homine, quod corpus non eſt. V. *Anima,* ubi plura hic omittenda. Accipitur itaque pro diverſis partibus animæ, ſeu facultatibus: Ac primo mentem ſignificat, *λογισμὸν,* qua divinæ naturæ imaginem repræſentamus, *ratione, intelletto, mente.* Quo pertinent ea omnia, quæ in voce *Anima* attulimus differentia animi, & animæ, *Cic. de Amic.* Si in hoc erro, quod animos immortales credam, libenter erro. ¶ Hinc ſæpe ſumitur pro cogitationibus: Item pro voluntate. *Plaut. Prol. Amph.* v. 58. Teneo, quod animi veſtri ſuper hac re ſiet. ¶ Item conſilium, propoſitum, inſtitutum. Animo iſto eſſe, *Nepos,* 18. 11. 4. Sic animum inducere, & in animum inducere, eſt ſibi perſuadere. *Ter. Hecyr.* 2. 3. *princip.* Ita animum induxerant, ſocrus omnes eſſe iniquas, ¶ *Meo quidem animo,* h. e. mea ſententia, *a mio parere. Cic. pro Sext. c.* 22. Secundo ponitur pro memoria. *Vir. Ecl.* 9. Omnia fert ætas, animum quoque. Hinc, ex animo delere, ejicere; cui contrar. eſt, eſſe in animo. *Ter. Andr.* 1. 5. 49. ¶ Tertio animus eſt pars illa animæ, quæ mentem habet, & motus, ita- que opus habet, ut regatur a ratione, *affetto, paſſione, τὸ ἀκρατὲς,* *Horat. l.* 1. *ep.* 2. Ira furor brevis eſt, animum rege, qui niſi paret, Imperat. *Plaut. Trin.* 2. 2. 49. Tu ſi animum vicifti, potius quam animus te, eſt quod gaudeas. ¶ Animi cauſa, *per divertimento,* animi recreandi cauſa, per joeum, per voluptatem. *Cicer. pro Roſc Amer. c.* 46. Animi, & aurium cauſa. ¶ Animum explere, *ſoddisfare. Ter. Andr.* 1. 2. 15. ¶ Ex animo facere, deſit non coache: æquo animo ferre, id eſt patienter. ¶ Animi in plur. *coraggio, audacia, ardire, arroganza.* Sic cadere animis, *perderſi d' animo,* animos tollere, ſumere, dare, *farſi coraggio,* e dar

animo. Dicitur ratnen etiam, animum ſumere, adjicere, &c. eodem ſenſu; & tam in bonam, quam in malam partem, paſſim apud opt. Scriptores. *Cicer.* & tam in bonam, quam in malam partem, paſſim apud opt. Scriptores. *Cicer.* Ad ſinguam ſtomachus annectitur. *Pl. l.* 4. *c.* 1. Inſulam continenti annectere.

Annellus, i, vel Anellus, *annelletto, ἐκτυλίσκιον,* diminut. ab Annulus. *Hor. ſer.* 2. *ſat.* 7. v. 9. Cum tribus annellis. Ubi Lambinus: Conſuetudinem ſecuti, Annellum, ſcribimus. Nam ſi libros veteres ſequi velimus, Anulus, & Anellus, ſcribi debet &c. ¶ Affertur ab aliquib. etiam locus *Ciceronis,* 5. *Fin. c.* 1. Sed etiam in poculis, & in annellis habent. Verum al. leg. *in Annulis.*

Annexio, onis, f. *connetſione,* connexio. *Pallad. in Mart. tit.* 10. *ſub fin.* Gaminantes oculos aliqua inter ſe annexione conglurina.

Annexus, us, ui, m. 4. *attaccamento, congiungimento d' una coſa all' altra, ἐπιπλοκή. Tacit.* 3. *hiſt. c.* 34. Cremona annexu connubiiſque gentium adolevit.

Annexus, a, um, alligatus, *annaſſo, unito. Cic.* 2. *de Invent. cap.* 51. Scapham annexam funiculus trahit. *Id. lib.* 1. 18. Exordium annexum orationi.

Anniadæ, arum, qui ſunt ex Annia familia Romana illuſtri. *Claudian. in Conſul. Prob. & Olyb. v.* 8. nec te latuere potentes Anniadæ.

Annibal. V. Hannibal.

Annicéris, idis, *Ἀννικερίς,* Philoſophus Cyrenaicus, qui Platonem, cum Æginæ venderetur, redemit. *Laert. in vita Platon.* ¶ Hinc *Annicerii,* Philoſophi, de quibus *Cic.* 3. *Offic. c.* 33.

Anniculus, 0. 1. 2. *d' un anno,* בן שנה, Germ. *jarigh, das eins jars alt iſt,* quod eſt unius anni, ut Anniculæ vites. *Pl. l.* 13. Plantaria inſtituunt, anniculaſque tranferunt. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. de Tauris: Unus ſit anniculus, alter bimus.

Annifer, a, um, per totum annum ferens. *Pl. l.* 16. *c.* 29. Citreæ, & juniperus, & ilex annifera habentur, novuſque fructus in his cum annotino pendet.

Annihilo, as, a. 1. *ridurre in niente, ἐξουδενόω,* in nihilum redigo. Verbum eſt cadentis Latinitatis; legiturque apud *Hieron. ep.* 135. *ad Sun. & Frotell.* Sed eſt nihilominus inter barbara reponendum. ¶ Idem eſto judicium de *Annullo, as,* quod ejuſdem eſt ſignificationis, atque uſus: & legitur apud *eumd. ibid.*

Annifus, us, m. *appoggio, ajuto,* actus annitendi. *Symmach. l.* 5. *ep.* 74. Ut probabiles voluntates alieno etiam adjuventur annifu.

Annitor, vel Adnitor, eris, iſus, & ixus ſum, d. 3. *forzarſi,* Ger. *ſich underſtehen,* Gal. *s' efforcer,* Hiſp. *eſforcarſe, προσκυρτερέω,* conor, incumbo ad aliquid agendum. *Liv. l.* 21. *c.* 16. Omni ope anniſi ſunt, ut &c. *Salluſt. in Jug. c.* 47. Adniti ſummo ſtudio ad aliquid agendum. ¶ Cum infinito *Tac.* 4. *hiſt. c.* 8. Annitens retinere amorem. ¶ Cum acceſſativo communi. *Plin. 6. ep.* 18. Quod ego, quam pluriuris occupationibus diſtentus, adnitor. ¶ Aditi de aliqua re. *Cic. Act. 6.* 2. Ego, niſi Bibulus adniteretur, de triumpho, æquo animo eſſem. ¶ Interdum eſt inniti, *appoggiarſi. Cic. in Lal.* Natura ſemper ad aliquid tanquam adminiculum annititur. ¶ Anniſus, & annixus, *Liv. l.* 5. *c.* 25. Interficere interceſſores legis anniſi ſunt. *Idem l.* 8. *c.* 16. Summa ope annixi ſunt. Unde *anniſurus,* apud *eumdem* 2. 39. *φιλοτιμησόμενος.*

* Annivágus. V. Omnivagus.

* Anniverſarie, *anniverſariamente, ἐπετείως. Aug. l.* 2. *de Doctr. Chr. c.* 29. & *ep.* 118.

Anniverſarius, 0. 1. 2. *ἐπέτειος,* quod ſingulis annis ſtatuto tempore revertitur. *Cic. Ver.* 6. Mercurius ſacris anniverſariis colebatur. ¶ Anniverſarii hoſtes, apud *Flor. l.* 1. *c.* 12. qui ſingulis annis eruptionem faciunt, & infeſtant.

Anno, as, are, annum agere, tranſigere. *Macrob. Sat. l.* 1. *c.* 12. Ad Annam Perennam ſacrificatum ire, ut annare perennareque liceat.

Anno, adv. *πέρυσι,* ſignificat, anno præterito, velante annum, *l'annopaſſato, o avanti queſt' anno,* cui reſpondet *herno. Plaut. Trucul.* 2. 4. 34. Quaſi ixorem me habebat anno, dum hic fuit. Et *Amph. Prol.* v. 91. Hiſtriones anno eum in proſcenio jovem invocarunt. Ubi al. leg. Nannio. Vide *Taubman.*

Anno, nom. prop. V. Hanno.

* Annon. V. An.

Annominatio. V. Agnominatio.

Annóna, æ, f. 1. *vivanda, o vettovaglia di un anno, di ogni coſa,* שבר, Germ. *jahrliche fruchte,* Gal. *proviſion de vivres pour un an,* Hiſp. *pan, trige, cevada, y cada coſa para vivir un' ano, uitualla, ſitᵒ ę, σιτωνία,* ab anno, vel ab alo, quaſi alimonia, res frumentaria, & quidquid ad annuum victum reponitur. *Cic.* 2. *de Div.* Annonam in macello cariorem fore. ¶ Sumitur etiam pro mercede, vel ſtipendio annuo, vel menſtruo. *Veget. de re mil.* Duplas conſequebatur annonas. ¶ Item pro ipſa æſtimatione, ſeu pretio communi rerum ad victum pertinentium, *il prezzo de' viveri.* Hinc Annona carior, vilior, laxior &c. Annonam incendere, levare, &c. Annonæ in plurali de panibus, apud JCtos, & Hiſtoricos Auguſtorum, paſſim dici, notat *Salmaſius.* ¶ Annonam macelli dixit *Suetonius Tiber. c.* 34. pio omni eo, quod in macello venit.

Annonárius, 0. 1. 2. *coſa, che appartiene alla vettovaglia, σιτωνικός,* quod ad annonam pertinet, ut Lex annonaria, quæ a Clodio lata eſt. *Aſconius in orat. in Piſon. c.* 4. ¶ *Vectigalia* annonarias expenſas vocat eas frugum, pabulique ſpecies, quas provinciales militibus expendunt, *l.* 3. *c.* 3. ¶ *Canonicatus familiæ* eſt munus conferendi res ad annonam neceſſarias, *l.* 11. *Cod. Theodoſ. tit.* 28. *leg.* 4. ¶ Annonaria cauſa. *Herm. genian. Dig.* 49. 14. 46.

Annoniánus, a, um, adject. ad annonam pertinens, ut annoniana lex, apud *Aſcon. Pedian. in Piſon. c.* 4. Ubi al. aliter leg.

* Annónor, aris, *foraggiare,* annonam conquirere. *Capitol. in Gordian. c.* 29. In quibus annonari non poſſent.

Annoſtras, atis, f. *vecchiaja,* multorum annorum ætas. *Auguſt. ep.* 251. (*al.* 269.) Hieme iter tam profixum non ſuffero, cum annoſtrate algida, quam cupiam fero.

Annoſus, 0. 1. 2. *vecchio, carico d' anni, γηραιός,* Ger. *alt, betaget, πολυέτης,* quod eſt vetuſtum, quaſi multorum annorum. *Horat. l.* 3. *od.* 17. Annoſa ſtirpis. ¶ *Mort. l.* 6. Annoſum Falernum. ¶ Comparat. habet *Auguſt. l.* 11. *Conf. c.* 7. Superlat. *Ambroſ. l.* 2. *de Vocat. Gent. c.* 8.

Annotamentum, i, idem quod annotatio. *Gell. l.* 1. *c.* 7. Vererum allocutionum copiam his annotamentis inſperſimus.

Annotatio, onis, *annotazione. Gell. in Præfat.* Facta in commentariis eadem diſparilitas, quæ fuit in annotationibus priſtinis.

Annotatiúncula, diminut. brevis annotatio. *Gell. l.* 17. *c. ult.* Finem proponere annotatiunculis.

Annotátor, oris, qui annotat. Pro obſervatore maligno, & inſidioſo poſuit *Plin. Paneg. c.* 49. Non ante medium diem diſtentus ſolitaria cœna ſpectator, annotatorque contivis tuis imminens.

Annotátus, us, ui, ſubſt. idem quod annotatio. *Val. Max. l.* 9. *c.* 12. *n.* 1. *extern.* Mortes dignæ annotatu.

Annotátus, a, um, nomen ex particip. *Plin. l.* 2. *cap.* 25. Spatium ſeptem dierum annotatum.

Annotínus, 0. 1. 2. *d' un anno,* לן שנתו, Ger. *jerig, ἐνιαύσιος,* unius anni, ab annus. *Col. l.* 4. *c.* 29. Ungues annotinos reſecato. ¶ Annotinas ſignificat etiam, quod ad annonam pertinet, *σιτωνίσιος,* ut Naves annotinæ, quibus anna na comportatur *Caſſiod. l.* 6. *Var. l.* 5. *c.* 8. Ita explicant Rhellenius, Glarean. & Goduin. quos ridet Dionyſ. Voſſius. Et ſane Græcus Cæſaris interpres vertit annotinas naves *πλοῖα τῶν σιτωνικῶν ἔτους,* anni ſc. præteriti.

Annóto, as, are, notam ad aliquid adjicere, notare, obſervare, *notare,* לבן, *σημειώσθαι. Fl. l.* 3. *ep.* 5. Legero, annotare, excerpere aliquid ex libro. *Gell. l.* 19. *c.* 1. Hæc annotanda eſſe exiſtimavimus. ¶ Eſt etiam inſcribere, titulum præſcribere. *Lactant. l.* 5. *c.* 3. Anſus eſt libros ſuos nefarios, ac Dei noſtri, *τῷ ἀληθεῖ θεῷ* annotare. ¶ Item memoriæ cauſa in commentarium referre. *Col. l.* 12. *c.* 3. Atque annotarer, quid, & quantum, & cui dediſſet. ¶ Annotari pro nobilitari, celebrari. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Hæc litora præter cætera in toto mari conchylio, & piſce nobili adnotantur. ¶ Annotare eri in dicitur Præter, aut Judex, qui aliquem abſentem delatum inter reos ſcribit: quo facto edicit, ut requiratur, judicioque ſiſtatur, ne abſens & indicta cauſa damnetur. *Dig.* 48. 17. 1. & 49. 16. 4. ¶ Similiter *annotare* dicitur, cum jam peractum reum refert inter eos, qui deportandi, aut ſupremo ſupplicio afficiendi ſunt. *Suet. in Calig. c.* 27. Ex noxiis laniandos annotavit. *Ulpian. Dig. l.* 32. *leg.* 2. Deportatos eos accipere debemus, quibus princeps inſulas adnotavit.

Annuális, le, ad annum pertinens, annalis. *Arnob. l.* 1. *pag.* 22. ubi alii aliter leg. ¶ Item annuicius *di un anno. Paul. l.* 3. *ſentenc. tit.* 7. Annuales oves.

Annuátim, adverb. ſingulis annis, לשנתים. Barbara vox eſt. Nam apud *Pl. l.* 12. *c.* 17. *annua* pro *annuatim,* quem locum affert *Valla l.* 6. *Elegant. c.* 60. ipſe quoque ſuſpectum habuit.

Annullo, as. V. in *Annihilo.*

Annúlus. V. Anulus.

Annumerátio, onis, f. *numerazione,* numeratio. *Modeſtin. Dig.* 27. 1. 13. Annumerario dierum.

Annumerátus, a, um, *annoverato,* in aliquem numerum adſcriptus. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 45. Si dicemus infirmum aliquid annumeratum.

Annumĕro, vel Adnumĕro, as, are, idem quod numero, *numerare, contare,* מנה, *ἀριθμέω, ἀναγράφω.* Plaut. *Mercat. Prol.* 88. Mihi argentum ipſe annumerat ſua manu. ¶ Item in aliquorum numero pono, in eumdem numerum refero, *annoverare tra qualche coſa. Cic. l.* 2

Annius, a, um, o. 1. 2. *d'un anno*, Ger. *dans ein jar lang vuaresh*, ἐνιάτιος, οἱ ἐνιαύσιοι, quod unius anni ſpatio continetur. *Cic. Caſſ. l. 5.* Hanc provinciam Senatus, & populus annuam eſſe volunt. Sic annuus curſus, annuum tempus. ¶ Annuus quoque dicitur, qui ſit ſingulis annis, anniverſarius. *Virg. 1. Georg. v. 338.* Atque annua magna ſacra refer Cereri. *Cic. 2. de Nat. Deor. c. 39.* Annuæ varietatis frigorum, & calorum.

Anodina, medicamenta ſunt, quæ ſomno conciliato dolorem levant. *Marcel. Emp. c. 25.*

Anomala, f. 1. ἀνωμαλία, זרות, inæqualitas, aſperitas, & anomalus, a, um, ἀνώμαλος, inæqualis, aſper, varius, ab *a* priv. & ὁμαλὸς, planus, lævis. ¶ Transfertur etiam ad nomina, & verba. Anomalia igitur apud Grammaticos eſt inæqualitas declinationum, vel conjugationum, quæ conſuetudinem non ſequitur, & anomala nomina, aut verba dicuntur, quæ aliqua ratione a recta norma quinque declinationum, vel quatuor conjugationum aberrant. Analogia contraria eſt. *Gell. l. 2. c. 25. Varr. l. 9. L. L.*

Anomălus, a, um, anomaliam habens. *Diomed. l. 1.* & *Priſc. l. 8.*

Anonis, qua & ononis, f. 3. *bonagra*, Ger. *ochſenbruech*, *hawvechel*, *ſtalkraut*, ἄνωνις, herba eſt ex genere aculeatarum, quam recentiores herbarii reſtim bovis appellant. *Plin. 27. 4.*

Anonium, *Anone*, opp. Inſubriæ citer. ad Tanar. fl. ab Alexandria 30. M. P. in Occ.

* Anonomatos, ἀνόνομαστος, quaſi *innominatus*, unus ex Valentini æonibus. *Tertull. adv. Valent. c. 35.*

Anonymus, a, um, o. 1. 2. obſcurus, ſine nomine. Ita appellata eſt quædam herba, quæ *non inveniendo nomen invenit*, ut ait *Plin. l. 27. c. 4.*

Anormis. V. Abnormis.

Anotericus, a, um, ἀνωτερικὸς, h. e. ſuperior, ab ἄνω, ſupra. *Medicamenta anoterica*, quæ ſtomacho, & ſuperiori ventri medendo inſerviunt. *Cael. Aurel. Tard. l. 4. c. 3.*

Anquina, f. 1. *funis navis*, quo ad malum antenna conſtringitur, ut interpretatur *Iſidor. de Originib. l. 19. c. 4.* Veteres Poeta *Helvius Cinna*, apud *Iſid. l. c.* Atque anquina regit ſtabilem fortiſſima curſum.

Anquiro, is, iſivi, itum, a. 3. *cercare*, *procacciare*, בקש, ἀνιχνεύω, quæro, inquiro, vel diligenter circumquaque inquiro, ut habet *Feſt.* ab *am-*, circum, & *quæro. Cic. 1. Offic. c. 4.* Ut quæcumque ad vivendum ſint neceſſaria, anquirat, & paret. *Id. de Amic. c. 23.* Tamen is pari non poſſit, ut non anquirat aliquem, apud quem, &c. Adde *ib. c. ult.* & *Sen. in Hippol. in fin.* ¶ Urbane eſt cogitando inveſtigare. *Cic. 1. Off. c. 3.* Aut anquirunt, aut conſultant, conducat id, necne &c. Adde *de Fato c. 9.* & *Lucret. l. 4. v. 1182.* Omnes anquirere nifus. ¶ Sæpe etiam eſt verbum judiciorum, & ſignificat inquirere ad crimen aliquod cognoſcendum, *inquirire*, *proceſſare criminalmente*. *Liv. l. 6. c. 20.* Anquirere de perduellione. *Tac. Ann. 3. 12.* Anquirere de morte alicujus. *Liv. l. 8. c. 33.* Anquirere capite de aliquo ob rem bello male geſtam. *proceſſare alcuno*, *caſtigarlo nella vita*. *Id. l. 2. c. 52.* & *l. 26. c. 3.* Anquirere capitis. ¶ In omnibus hiſce exemplis ſunt, qui antiquæ orthographiæ ignorantiæ pro *anquiro* reponunt *acquiro*, aut *inquiro*.

Anquiſite, *diligentemente*, diligenter, accurate. *Gel. l. 1. c. 3.* Anquiſite ſatis, ſatisque ſolicite aliquid quærere. Et *l. 4. c. 11.* Sed qui diligentius, anquiſitiuſque carmina Empedoclis arbitrati ſunt. Ita vett. Codd.

Anquiſitio, onis, f. inveſtigatio, inquiſitio. *Var. ſub fin. l. 5. L. L.* Commentarius anquiſitionis. *h. e.* libellus, in quo perſcripta ſunt ea, quæ ſervantur a Judice, cum de aliquo anquirit.

Anſa, æ, f. 1. *manico d'ogni vaſo*, יד, Ger. *bendhabe*, Gal. *anſe*, *manche*, Hiſ. *aſſidero*, λαβὴ, vaſis auris utrinque prominens, quæ manu capi, & teneri ſolet. *Virg. in Sileno*, Et gravis attrita pendebat cantharus anſa. ¶ Anſa quoque maſubrium dicitur, vel quidquid omnino a toto corpore exit. *Vitr. l. 10. c. 8.* Anſa gubernaculi, ¶ Unde ponitur quandoque pro fibula, ſeu fixula, quæ calceis infuitur, *fibbia*, περόνη. *Tibul. l. 1. eleg. 6.* Anſaque compreſſos alligat arcta pedes. ¶ In catenis quoque anſæ vocantur anuli *annelli di catena*, ex quorum connexione tota conſtat catena. ¶ Per translationem ponitur pro occaſione, *occaſione. Cic. de amic.* Quo plures det ſibi anſas ad reprehendendum. Sic anſam præbere, quærere, arripere, optare, &c. paſſim apud Latinos Scriptores.

* Anſanctus. V. Amſanctus.

* Anſatum. V. Foricularium.

Anſatus, adject. o. 1. 2. quod anſam habet, ut Vas anſatum. *Plaut. in Perſa 2. 5. 7.* Quis hic anſatus ambulat? *anſatum* hominem joco dixit, qui incedit utroque brachio anſarum in modum ad latera applicato. ¶ Anſatæ abſolute tunt jaculamenta cum anſa, h. e. amento. *Enn.* apud *Non. c. 18. n. penult.* quas *Id.* ad *Macrob. 6. Saturn. c. 1.* *anſata tela* dixit.

Anſer, is, m. 3. *oca*, *papero*, Ger. *ganſz*, Gal. *oye*, Hiſ. *anſar*, χὴν, avis eſt nota. Hæc nocturnas excubias celebrat. Vigilias enim ſuas clangore teſtatur. *Virg. ecl. 9.* Argutos inter ſtrepere anſer olores. ¶ Anſeres olim publice in Capitolio alebantur, quod cuſtodiens omnibus ſopitis Romanos ad defenſionem arcis excitaviſſent, & arcem ſuis veluti excubiis a Gallorum vi ſervaſſent. ¶ Anſerum autem alii domeſtici, alii agreſtes. *Plin. l. 10. c. 22.*

Anſeraſium, ii, n. locus, in quo aluntur anſeres. Legitur hæc vox *in titulo c. 14. l. 8. Columellæ.*

Anſerculus, m. 2. χηνίσκον, parvus anſer. *Colum. l. 8. c. 14.*

Anſerinus, o. 1. χήνειος, quod eſt anſeris, *Plin. l. 20. c. 6.* Anſerino adipe curantur.

Anſula, f. 1. *anello della catena*, קלעת, Ger. *die rin an einer ketten*, βρόγος, diminut. ab anſa, quo uſus eſt *Auguſtinus l. 8. Conf.* pro anulo, quo ſiunt catenæ, licet per translationem. Quibus, inquit, quaſi anſulis quibuſdam ſibimet innexis, unde catenam appellant, tenebat me obrictum dura ſerviture. ¶ Pro parva anſa, *picciol manico*. *Apul. l. 11. Metam.* Cymbium aureum, cujus anſulæ, &c. ¶ In calceamentis quoque anſulæ vocantur fibulæ, *fibbie*, quibus ligantur. *Valer. l. 8. c. 13.* Monori ſe a ſutore de crepida, & anſulis paſſus eſt.

Antachātes, æ, m. ἀντεχάτης, gemma, quæ pro achate eſt, mulieribus grata, quod cum uritur, myrrham redolet. *Plin. l. 37. c. 10.*

Antæ, arum, f. 1. n. plur. *le bande delle porte*, קמים, πταστάδες, poſtes, ſive pilæ lapideæ, quæ in lateribus oſtiorum ſunt, quod ante ſtent. *Vitr. l. 3. c. 1.* Sed *Feſto* ſunt latera oſtiorum, *Nonio c. 1. n. 124.* quadræ columnæ, *i. e.* plinthides quadratæ columinarum, quæ ad latera oſtiorum ponuntur, *pilaſtri*. Sed non quæcumque columnæ quadratæ *antæ* ſunt, ſed ex tantum, quæ in frontibus ædium ſunt ad latera oſtiorum, ut dictum eſt. Hinc *in antis eſſe* dicitur ædes, quæ hujuſmodi columnas habet. *Vitr. loc. cit.* ¶ *Projicere antas*, quod legitur in quodam veteri monum. apud *Gruter. p. 207.* eſt antas ita conſtruere, ut extra parietem multum emineant.

Antæus, m. 2. ἀνταῖος, gigantis Libyci nomen, Neptuni ex terra filii, magno, ac procero corpore, quippe qui in 40. cubitos excreverit. Hinc cum Hercule congreſſus, quoties membra labore defeſſa eſſent, tactu terræ recreabantur. Qua re animadverſa Hercules ate ſublatum terræ contactu prohibuit, pectori ſuo arctius attrictum enecavit. Scribit *Plut.* Sertorium Romanorum ducem apud Tygæam opp. effoſſo ſepulcro Antæi cadaver inveniſſe. Fabulæ interpretatio eſt, Antæum Regem Mauritaniæ fuiſſe, qui in Regno ſuo multis victus certaminibus exercitum ſemper potentiorem reficiebat, ſed extra Regnum eductus in Libyam, tunc domum ſuperatus, profligatuſque eſt. *Euſeb. l. de temp.* ſcribit, Antæum palæſtricæ artis fuiſſe doctiſſimum, & quorumcunque certaminum, & ob id fictum, quod fuerit filius Terræ, & ab ea viribus reſtauraretur.

Antagoniſta, æ, m. *avverſario*, *antagoniſta*, adverſarius. *Hieronym. in vita Hilarion. ad fin.* ἀνταγωνιστὴς.

Antamœbæus. V. Amœbæus.

Antanaclaſis, ἀνταναπλασις, ex adverſo refractio, Fig. cum id, quod ab altero dictum eſt, non ea mente, qua dictum eſt, intelligitur: ſed in aliam, aut contrariam accipitur. *Quint. l. 9. c. 3. Heren. l. 4. c. 14.*

Antandros, f. 2. Edonis, *S. Dimitri*, ἄντανδρος, urbs E. marit. Myſiæ, ſeu Phrygiæ min. ſub A. Epheſino, media inter Troadem, & Adramyttium 32. M. P. Eam Leleges habitavere finitimi Cilicibus. *Virg. 3. Æn. ſub init.* ¶ Item Inſula Maris Ægei. V. Andros.

Antapŏcha. V. Apocha.

Antapodŏſis, f. 3. ἀνταπόδοσις, retributio, item Fig. cum media primis, & ultimis reſpondent. V. *Quint. l. 8. c. 3.* Alii def. cum ea commemorantur, quæ non ſunt ante prædicta.

Antarctĭcus, ἀνταρκτικὸς, eſt polus auſtralis, ſeu Meridionalis Arctico oppoſitus, qui terræ objectu a nobis non cernitur. *Apul. de Mundo*, *poſt princip.*

Antarĕli funes, πρόνοιαι ὀπίσθιοι dicuntur, qui per trochleæ orbiculos trajiciuntur ad onus aliquod extollendum, ἀπὸ τοῦ ἀνταίρειν, extollere. *Vitruv. l. 10. cap. 3.*

Antarſum bellum Veteres appellabant, auctore *Feſto*, quod ante Urbem geritur, & quaſi ante aras.

Ante, præpoſit. accuſativo ſerviens, *prima*, *innanzi*, לפני, πρὸ, πρόσθεν, ἔμπροσθεν, accommodatur ad locum. *Cic. pro Mil. c. 10.* Clodius ante ſuum fundum Miloni inſidias collocavit. ¶ Ad perſonam. *Id. 6. Verr. c. 3.* Ante noſce Deos erant tabulæ. ¶ Ad tempus. *Sulpic. Cic. Fam. l. 4. ep. 12.* Paulo ante lucem. ¶ Hinc illa: mortuus eſt ante iſtum Prætorem. Omnes ante eum Philoſophi, &c. ¶ Uſurpatur pro *pra* in comparationibus. *Liv. l. 1. c. 14.* Romulus longe ante alios accepiſſimus. ¶ Dicimus ante diem tertium Calendas, & ſimilia; idemque eſt ac ſi dicatur, *tertio Calendas*. *Cic. Acc. l. 2. ep. 8.* Quam epiſtolam ante diem XVI. Calendas Majas dediſti, quo in loco vide *Manut.* ¶ Invenitur *inante*, & *exante*, modo in unam vocem conjuncta, modo ſeparata, quæ conjunguntur cum verbis motum ſignificantibus. *Cic. Act. l. 2.* Comitia Bibulus in ante diem XV. Cal. Novembr. diſtulit. *Id. ib. l. 3. ep. 17.* De Q. Fratre nobis nunciі tritles, nec varii venerant exante diem Non. Jun. ¶ Cum nullum caſum regit, adverbium eſt. *Cic. 2. Fin.* Qui aſoti eſſe velint, Philoſophi ante fiant. *Liv. l. 40. cap. 40.* Prætor biduo ante venerat. ¶ Cum dicimus paucis ante diebus, annis, &c. ſextus ille caſus eſt ablat. temporis, nec pendet ab *ante*. Fere autem hæc particula interponitur, vel poſponitur. *Liv.* eam præpoſuit *l. 40. c. 52.* Æmilius templa ante annis octo vovegat.

Antèa, antehac, ante hoc tempus, ſuperioribus diebus, vel temporibus, *avanti*, *nel tempo paſſato*, קדם, Ger. *zuvor*, Gal. *au paravant*, Hiſ. *antes*, πρὸ τοῦ, adv. idem ſignif. quod ante, & componitur ex ante, & ea, quamvis tantum denotet. *Hor. ep. 11.* Nihil me, ſicut antea, juvat ſcribere. *Cic. Att. l. 15. ep. 13.* ¶ Conjungitur cum quam. *Cic. Fam. 3. ep. 6.* Antea quam tibi ſucceſſum eſſet.

Anteactus, o. 1. 2. ſuperior, *fatto innanzi*, *paſſato*, קדמוני, Ger. *zuvor vollbracht*, Gal. *fait devant*, Hiſ. *coſa hecha delante*, partic. ex ante, & actus, præteritum ſignificat. *Cic. pro Marcel.* Fructum anteactæ vitæ hodierno die maximum capit. τῶν προβεβιωμένων. Poteſt etiam ſeparari.

Anteăgo, ante ago. *Sil. l. 4. v. 30.* Anteagitur conjux. Niſi forte melius ſejungitur.

Anteambŭlo, onis, eſt qui honoris cauſa aliquem præcedens comitatur. Nam qui obſequia præſtabant domino, vel amici erant, ſive comires, vel ſervi. Amici igitur, & comites præcedebant, ſervi ſequebantur. Vide *Sueton. in Veſpaſ. cap. 2.* & *Sen. ep. 13. Martial. l. 2. epigr. 18.* Sum comes ipſe tuus, tumidique antеambulo Regis.

* Antebăſis, artibăſis, ἀντίβασις, membum quoddam catapultæ ſive ſcorpionis apud *Vitruv. l. 10. c. 15.* & *17.*

Antecēdnis, m. 3. πρωτῶνυ, ſignum eſt ex tribus ſtellis in lacteo circulo deſixum, pedibus æquinoctialem circulum tangens, inter Geminos, & Cancrum in Occaſum: ſic dictum, quia ante Canem majorem oritur. *Col. l. 11. c. 2.* & *Cic. in Arat.*

Antecantamentum, i, cantio ſolemnioribus præmiſſa, *preludio*. *Apul. l. 11. Metam.* Inter majorum antecantamenta vototum. Alii legunt, *antecantamina*.

Antecapĭo, is, a. 3. *preoccupare*, *anticipare*, קדם, Ger. *vorkommen*, Gal. *prevenir*, Hiſ. *prevenir*, προλαμβάνω, anticipo, prævenio, ante occupo. *Tac. l. 12.* Pontem Moſæ anteceperat. *Salluſt. Catil. cap. 55.* Conſul optimum factu ratus aoſtem, quæ inſtabat, antecapere, ne quid in eo ſpatio novarerur.

* Antecaptus. V. Anteceptus.

Antecēdens, entis, præcurrens, præpoſitus, antepoſitus. *Horat. l. 3. Od. 2. v. 32.* Raro antecedentem ſceleſtum deſeruit pede pœna claudo.

Antecēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. anteeo, præeo, præcurro, prægredior, antegredior, antevertо, præcedo, *andare innanzi*, קדם, זוחיל, Germ. *vorangehn*, Gal. *aller devant*, *proceder*, Hiſ. *ir*, *o eſtar delante*, πρόειμι, ὑπερέχω, antevado, cum dat. vel accuſ. *Cic. 2. Off.* Barbarum diſtricto gladio jubebat anteire. ¶ Item excello. *Cic. 2. Off.* Cæteres virtutes anteeunt. *Nepos Chabria*, 4. 1. Sed omnes, qui in Magiſtratu erant, auctoritate anteibat. *Gell. l. 19. cap. 9.* Anteire aliquem in aliqua re.

* Antefactus, *fatto avanti*, προπραχθείς, עשוי לפנים, antea factus. *Gell. l. 17. c. 7.* ¶ Antefacta, orum, *azioni*, res geſtæ. Conveniens eſſe antefactis dicent. *Liv. l. 37. c. 53.*

Antefĕro, ers, tuli, latum, *anteporre*, Ger. *vorſetzen*, Gal. *preferer*, Hiſ. *anteponer*, προτιμάω, antepono. *Cic. Cæc.* Quum vel iniquiſſimam pacem juſtiſſimo bello anteferrem. ¶ Antelatus, partic. *Cic. de prov. Conſ. cap. 11.* Quum ipſe cæteris omnibus eſſet omni honore antelatus.

Antefixus, a, um, præfixus. *Vitruv. l. 10. cap. 15.* Antefixa latitudo foraminis. *Liv. l. 26. c. 23.* Ad victorias, quæ in antefixis erant, hæſit. *Anteſixa* autem, ut ait *Feſt. Pomp.* ſunt, quæ ex opere figulino tectis affiguntur ſub ſtillicidio.

Antegenĭtalis, adject. *Plin. l. 7. c. 55.* Antegenitali experimento. *h. e.* tempto abiis, quæ antequam gignerentur, facta ſunt.

Antegĕſtus, a, um, antea geſtus. *Pæſil. Digeſt. lib. 15. tit. 1. leg. 47.* Creditor cum venditore ex antegeſto agere poteſt.

Antegredior, d. 3. progreditur, antecedo, anteverto, *andare innanzi*, קדם, Germ. *vorgehen*, Gal. *precceller*, Hiſ. *anteceder*, προκατέρχω, antevado. *Cic. de Nat. Deor. l. 2. c. 20.* Cum antegrediatur Solem.

Antehabĕo, a. 2. *anteporre*, הקדים, Ger. *hocher alzen*, Gal. *preferer*, Hiſ. *anteponer*, προτιμάω, præfero. *Tacit. hiſt. 4. c. 11.* Ne divulgata veris antehabeant.

Antehac, *nel tempo paſſato*, לפני, קדם, Ger. *zuvor*, Gall. *cy devant*, Hiſp. *antes*, πρὸ τοῦ, hactenus, uſque modo, ante hoc tempus. *Terent. in Andr. 1. 2. 16.* Quod antehac fecit, nihil ad me attinet. ¶ Significat etiam ante illud tempus. *Salluſt. in Catil. c. 26.* Sæpe antehac fidem prodiderat. *Tacit. 3. Ann. cap. 25.* Ut antehac flagitiis, ita tunc legibus laboraberatur.

Antelĭus, & Anthelĭus, ii, m. ἀντήλιος, & ἀνθήλιος. *Antelii* erant dii, qui ante domorum januas collocabantur, & oſtiorum præſides habebantur; ἀντὶ ἡλίου, hoc eſt ſub ſole poſiti. *Lactant. de Idol. c. 15.* & *de cor. mil. c. 13. in fin.*

Antelogium, ii, proœmium, vox ibrida, hoc eſt partim latina, partim Græca. *Plaut. Mon. prol. v. 13.* Huic argumento antelogium hoc fuit.

Anteloquium, ii, n. exordium, proloquium. *Macrob. Saturn. l. 7. c. 4.* Omnes prætextato anteloquium deculerunt. *h. e.* primum locum loquendi. *Symmach. lib. 1. ep. 72.* Quorſum hoc ſpecter anteloquium, breviter expliсabo.

Antelucānus, a, um, o. 1. 2. *innanzi dì*, Ger. *das frug*, *vor tag iſt*, Gal. *qui eſt*, *ou eſt fait devant le jour*, Hiſp. *antes de la luz del dia*, ἀμφιλυκινός, λυκαυγὴς, quod eſt ante lucem. *Cic. ad Catom. l. 15.* Ex antelucano tempore uſque ad horam diei decimam. ¶ Hinc antelucanæ cœnæ. *Idem Catil. c. 10.* ¶ Antelucani venti, ἀμφιλυκοί ἄνεμοι, ſunt, qui diluculo flant, verno præſertim tempore, Sole autem invaleſcente, cadunt. *Plin. l. 18. c. Virgin. l. 6.*

Antelucĭo, & antelucŭlo, *avanti giorno*, לפני השחר, Germ. *vor tag*, Gall. *devant jour*, Hiſp. *antes del dia*, λυκαυγῶς, adv. ante lucem. *Apul. l. 1. Mileſ. pag. 107.* Antelucio fugiamus iſthinc quam pote longiſſime. *Id. ib. p. 108.* Anteluculo fugitivum evadere, & viam, licet trepido veſtigio, capeſſere.

Anteludia, orum, praludia illa, quæ pompam ſacrificalem præcedebant apud *Apul. l. 11. Met. poſt priuc.* Ecce pompæ magnæ paulatim præcedunt anteludia.

Antemeridiālis, le, apud *Marcian. Capel. l. 6.* idem quod

Antemeridiānus, o. 1. 2. *avanti mezzo dì*, Ger. *vor mittag*, Gal. *de devant midy*, Hiſ. *coſa antes del medio dia*, πρωτομεσημβρινός, quod eſt, vel ſit ante meridiem. *Cic. Att. l. 13. ep. 23.* Antemeridianis tuis litteris heri ſtatim reſcripſi.

Antemitto, is, præmitto, *mandar innanzi*. *Solin. c. 38. de elephantis*: Flumen tranſituri minimos antemittunt. *Caſ. l. 1. B. C. c. 51.* Antemiſſis equitibus. ¶ Poteſt etiam diviſim ſcribi *ante mitto*.

Antemnæ, f. 1. ἀμῆναι, urbs Sabinorum, exc. a Roma 4. ſtad. quaſi ante amnem dicta, quod eam amnis præterfluereet. *Virg. Æn. 7. v. 631.* ¶ Hinc *Antemnas*, *atis*, apud *Liv. l. 1. c. 9.* & *10.*

* Antemŏnens, ante moniens, præmonens. *Valer. Flac. l. 5. v. 255.*

Antemurāle, is, n. *antemurale*, חיל, propugnaculum muri exterius. *Hieronym. in hom. 2. Origen. quam ipſe latinam fecit.*

Antemurānus, a, um, adject. ante murum qui eſt. *Ammian. l. 21. cap. 22.* Antemuranum vallum.

Antenna, Antemna, f. 1. *antenna*, Ger. *die ſegelſtang*, Gal. *antene*, Hiſp. *antena*, κεραία, a circumtenendo, lignum tranſverſum in navi ad malum, cui velum alligatur. *Virg. 3. Æn. v. 549.* Cornua velatarum obvertimus antennarum. Ubi *cornua* extremitates dixit antennarum.

Antĕnor, m. 3. ἀντήνωρ, Rex Thraciæ. Habuit filios, Helicaonium, Polydamantem, &c. ex quibus Helicaonius uxorem duxit Laodiceam, Polydamas Lycaſtem, ambas Priami filias, ſed Laodiceam ex Hecuba, Lycaſtem ex concubina. Cum filiis in auxilium Trojanorum venit. Sed exiſtimatus eſt urbem prodidiſſe. Nam præterquam quod Græcorum legatos hoſpitio ſuſcipiebat, & Helenæ reſtitutionem frequenter ſuadebat, Uyiſſem ſimulato habitu intra mœnia vidit, nec indicavit. Eo die, quo Ilium captum eſt, cum multitudine Henetorum, qui expulſi propter ſeditionem ex Paphlagonia, amiſſo Rege Philemone ad Trojam, ſedes, & ducem quærebant, diſceſſit ex Troade, venit in Italiam, ad ultimum ſinum maris Adriatici, ibique, expulſis Euganeis, qui inter Mare, & Alpes habitabant, urbem condidit. Locus ille, in quem ex navibus egreſſus eſt, Troja dictus eſt, urbs Euganea, & Antenorea, poſtea Patavium, nomine a proximis Germanis impoſito, quod aquarum locum ſignificat. *Virg. Æn. 1. v. 242.* Exinde etiam regio inter Adduam, & Timavum flu. Venetia ab Henetis cœpit vocari, poſtea Marchia Tarviſina.

Antenoreus, a, um, adject. poſteff. *Martial. l. 1. epigr. 77.* Flacce Antenorei ſpes & alumne Laris.

Antenoridæ, arum, Antenoris filii. *Virg. 6. Æn. v. 484.*

* Antenuptialis, le, qui ante nuptias fit, προγάμιος. *Juſtin. Nov. 2. c. 1.* & alibi.

Anteoccupatio, onis, f. 3. πρόληψις, actus anteoccupandi. ¶ Eſt etiam genus Figuræ Rhetoricæ idem ac occupatio. *Cic. 3. de Or. c. 53.* Et in hilaritatem impulſio, anteoccupatio.

Anteoccŭpo, a 1. *prevenire*, *occupare*. *Cic. in Orat. c. 40.* Ut anteoccupet, quod putat opponi.

* Antepænultĭmus. V. Antepenultimus.

Antepagmentum, i, n. vocabulum eſt architectorum, quod Italice deſcribitur a Daniele Barbaro; *tutta la caſſa*, *o volaro della porta*: *o tutta la compoſizione delle orte col ſopralimitare*. *Vitruv. l. 4. c. 6.* ¶ Ceterum antepagmenta locum habent etiam in projecturis mutulorum ſub ſtillicidio, & fortaſſe etiam in aliis ædium partibus, ubi aliquid adpangitur, & ad ornamentum, vel munimentum adfigitur. *Cato R. R. c. 14. Vitr. l. 6. c. 7.* ¶ Legitur & *antipagmentum*, προπάγμιτα.

* Antepăro, ante paro. *Prop. l. 1. eleg. 8. v. 36.*

Anteparta, antea parta, & acquiſita. *Næv.* apud *Chariſ. l. 2.* & *Plaut. Trin. 3. 2. 16.* ¶ Scribitur & *ante parta* diviſim.

Antepaſſiōnes, προπαθείας, primi motus cupiditatis, qui vel nobis invitis inſurgunt, animumque perturbant. *Hieronym. epiſt. 9. ad Salvin. poſt med.*

Antepĕdes, pedes priores in quadrupedibus. *Cic. in Arat. v. 454.* At caput, & totum ſeſe Centaurus opacis Eripit e tenebris linquens veſtigia parva Antepedum.

Antependŭlus, a, um, pendens ante, ut cxines antependuli, apud *Apulej. lib. 2. Mileſ. pag. 125.*

* Antepĕreo, *perir innanzi*. *Auſon. epig. 34.*

Antepenultĭmus, a, um, προπαροξύτονος, *antepenultimo*, tertius ante ultimum. Legitur apud *Martian. Capel. l. 3. p. 60.* & *Diomed. l. 2. p. 425. Putſch.*

Antepilāni, m. 2. in Romana militia fecundæ aciei milites erant, ſcutati omnes, robuſtiorisque ætatis, dicti, quod ante Pilanos, hoc eſt, ante Triarios, qui pilis pugnabant, præſium capeſſerent. Iidem Principes dicti ſunt, quod fere ex optimatibus eſſent, & armis maxime inſignes. In acie enim primi ante hoſtem erant Haſtati, ſecundi Antepilani, ſeu Principes, tertii Triarii, ſeu Pilani. *Liv. l. 8. cap. 8.* & *9.*

Antepollĕo, es, n. 2. ſupra aliquem polleo. *Apul. l. 1. Met.* Quæ civitas cunctæ Theſſaliæ antepollet. *Id. ib. l. 7.* Toto vertice cunctos antepollebat.

Antepōno, is, a. 3. præpono, præfero, antefero, primas omnium alicui do; *preporre*, *anteporre*, הקדים, Ger. *vorſetzen*, Gal. *preferer*, *mettre devant*, Hiſp. *anteponer*, *poner delante*, προτίθημι, προτιμάω. *Cic. in Lel.* Ut amicitiam rebus omnibus anteponatis. ¶ Significat etiam, ante aliquem ponere. *Plaut. Men. 2. 2. 2.* Bonum anteponam prandium pranſoribus.

Antepŏſitus, a, um, *poſto innanzi*. *Plaut. Rud. 2. 6. 24.* Cœna antepoſita Thyeſtæ, & Tereo. ¶ Item præpoſitus, *preferito*. *Tacit. Ann. 12. c. ult.* Antepoſitus filio privignus.

Antepŏtens, tis, adject. antepollens. *Plaut. Trinum. 5. 1. 1.* Hic homo eſt omnium hominum præcipuis voluptatibus, gaudiiſque antepotens. *h. e.* abundans. Sic *Propert.* dixit, pietate potens, pro valde pio. Al. tamen leg. *antependens*.

* Antepræcĭdo, *predire*, προλέγω, ante prædico. *Cic. Phil. 5. c. 3.*

* Antepræcurſor, *precurſore*. *Tertull. de bapt. c. 6.*

Antĕquam, *prima che*, *avanti che*, בטרם, Ger. *ehe dann*, Gall. *devant que*, Hiſp. *antes que*, πρὶν ἢ, πρὶν ἤ, priuſquam. adv. temporis, quod ſere jungitur indicativo. *Cicer. pro Mur.* Antequam pro Murena diverſe initio. ¶ Aliquando cum ſubjunctivo. *Id. Phil. 1. c. 1.* Antequam de Rep. dicam. ¶ *Id. pro Quinct. c. 17.* cum infinito uſurpavit. Dici, inquit, vix poteſt, quam multa ſint, quæ reſpondearis ante fieri oporteare, quam ad nane rationem extremam neceſſariam devenire. (Sed noli temere imitari.) ¶ Soler etiam, pluribus verbis interjectis, dividi, ut patet in aliato exemplo.

Anterides, plur. *contrafforti*, *ſproni*, *barbacani*, ὑπερεί δες, ſunt columnæ, vel lapides eminentiores, qui interponuntur ad ſuſtinendam ſtructuram, ut *Salmaſ.* definit ad *Solin. p. 856. Vitr. l. 6. c. 11.* In frontibus anterides, ſive erismæ ſint.

* Anteridŏn, ii, n. *contrafforte*, *ſoſtegno*, ἀντηρίδιον, *Vitr.* anteridion appellat membrum quoddam balliſtæ ab officio quod habet ſuſtinendi. Vox eſt ab ἀντηρίδω, ſuſtento.

Anterior, qui ante eſt, vel præcedit. *Caſ. B. C. l. 3. cap. 63.* Navibus circumverti milites in anteriorem vallum tela jactebant. Al. leg. *interiorem*. *Sulp. l. 1. epiſt. ſuer. c. 52.* Vaſa omnia anteriorum regum cremavit.

* Anteris. V. Anterides.

Anterius, adv. *prima*, prius, priore loco, πρότερον, ἔμπροσθεν. *Sidon. l. 2. ep. 9.* Prima, & grata contentio, quænam potiſſimum anterius edulibus notris cuſina fumaret.

* Antermini. V. Antermini.

Antĕros, terătis, m. 3. ἄνθερως, Veneris, & Martis filius, idem, ac Cupido tertius. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 23.*

Antertŏres, ὠπέρωνες, gemma ex generibus amethyſti. *Plin. l. 37. c. 9.*

Antes, ium, m. ſunt areolæ horrorum, quæ quadratam lineam, ſeu figuram referunt. *Colum. l. 10. v. 376.* Humidaque andrachne ſtitientes protegit antes. *Nonius* hinc recte ſcribit *cap. 1. n. 124. antes* eſſe quadraturas, unde & antas dictas eſſe quadras columnas. Ob ſimilitudinem autem omnes arvorum, & vinearum ordines ad lineam ducti *antes* dicuntur. *Virg. 2. Georg. v. 412.* jam canit extremos effœtus vinitor antes. ¶ Translate ulurpatur a *Cicone* apud *Serv. ad l. c. Virg.* Pedites quatuor agminibus, equites duobus antibus duces. *h. e.* pedites quadrato agmine ducas, cujus agminis latera equites tegant, veluti duæ lineæ, ſeu alæ. ¶ Advertendum autem, a quibuldam *antes* cum *antis* confundi, ut ab *Iſid. 15. Orig. 7.* & a *Serv. loc. cit.*

Antescholānus, i, *ſottomaeſtro*, πρόκλος, qui poſt magiſtrum primus eſt in ſchola. *Petron. in Satyr. c. 81.*

Antefignānus, m. 2. *guardia della bandiera*, דגול, Ger. *der vordem feuhn*, *oder panier ſtert und ſtreit*, Gal. *qui marche en bataille devant le portenſeigne*, *ou le guidon*, Hiſp. *alferes*, πρόκλος, ante ſignum, ſeu vexillum in acie conſtitutus, vexillorum defenſor. Nam ſignum pro vexillo militari ponitur. *Cicer. Philip. 2. cap. 29.* Fuerat in acie Pharſalica antefignanus. *Caſ. B. C. l. 1. c. 41.* Unus legionis antefignanus præcurrere jubet.

Anteſto, (ſeu anteſto, ut Vett. ſcribebant) as, ſteti, atum, antecello, præſto, *ſtare innanzi*, *eſſere ſuperiore*, נצח, προέχειν, *Lucret. l. 5. v. 22.* Hecubis antiſtabat autem ſi facta putabis. *Nepos Ariſtid. in princ.* Cognitum fuit quanto antiſtare eloquentia innocentiæ. *Gell. 9. 13.* Virtute cæteris antiſtare.

Anteſtor, aris, d. 1. teſte *Budæo*, vetus eſt Jurisconſultorum verbum ſignificans accipere in teſtem. Apud veteres enim, qui adverſarium, qui vades dare nollet, in jus portrahere volebat, prius aliquem de præſentibus anteſtabatur, hoc eſt, anteſtabatur, vel teſtem capiebat, ejus attingens auricalum, & ſic interrogans. *Licet ne antestari?* Illo autem reſpondente, *Licet*, tum injecta manu adverſarium in judicium rapiebat. Solos autem liberos anteſtari ſas erat, ferri teſtes eſſe non poterant. Quare autem anteſtantes teſtium mores apprehendamus, docet *Pl. l. 11. cap. 45.* Eſt (inquit) in aure ima memoriæ locus, quam tangentes anteſtamur. *Horat. l. 1. ſat. 9. v. 76.* Et *Cic. pro Mil. cap. 25.* Te, inquit, tamen anteſtaretur. i. teſtem citaret. Alii leg. *anteſtaretur*. ¶ Paſſiva ſignificatione, *Liv.* apud *Priſcian. l. 8.* Impubes libripens eſſe non poteſt, neque anteſtari: προσβλητὸν προπηδᾶσθαι, ut idem *Priſcian.* exponit.

Anteverto, n. 4. *venir innanzi*, קדם, Ger. *fir kommen*, Gal. *anticiper*, *venir devant*, Hiſ. *venir delante*, προφθάνω, prævenio, cum acc. vel dat. *Salluſt. in Jug.* Exercitum Metelli antevenit. *Plaut. in Trin.* Tempori huic hodie anteveni. ¶ Item excellere. *Plaut. Caſ. 2. 3.* Omnibus rebus ego amotem credo antevenire.

Anteventŭlus. Anteventuli ſunt mulierum capilli in fronte demiſſi, quod ante faciem ſiti ſint. *Apul. Florid. l. 1. p. 342.* Crines ejus antevenituli, & propenduli.

Anteversĭo, onis, verbal. antevertendi ſeu præveniendi actus. *Ammian. l. 21. cap. 5.* Expertus, quid in rebus tumultuoſis antevertio valeat, & prægreſſus.

Anteverto, is, præverto, antecedo, *prevenire*, קדם, προθέω, *praevenio*, anticipo. *Caſ. B. G. 7. c. 7.* Qua re nuntiata, Cæſar omnibus conſiliis anteverrendum exiſtimavit. *Tacit. Ann. 13. 30. 3.* Damnationem veneno anteverrere. *Plaut. Bacch. 3. 5.* Rebus aliis antevertam, quæ mandas mihi. Al. leg. *anteventar*.

Antevidĕo, es, a. 2. *antivedere*, prævideo. *Valer. Flacc. l. 5. v. 582.* nunc quo ſe raperet, nunc quo diverſus abiret, Antevidens. ¶ Poteſt etiam diviſim ſcribi *ante video*.

* Antevĭo, as, *precedere*, προπορεύομαι, הקדים. *Veſpaſ. Fortun. l. 4. carm. 26.*

Antevŏlo, n. 1. *volare avanti*, προίπταμαι. *Virg. 9. Æn. v. 47.* Tur

* Anthropelātra, ἀνθρωπολέτης, h. e. hominem adhortans . Dicitur de Nestorianis. *Cod. Justin. l. 1. t. 1. l. 5. & 6.*
* Anthropomorphitæ, ἀνθρωπομορφῖται, Hæretici, qui Deum humana forma prædtum putabant. *August. lib. de hæres.*
Anthropographus, m. 2. ἀνθρωπογράφος, dictus Dionysius, quod nihil aliud, quam homines pinxerit. *Plin. l. 35. c. 10.*
Anthropophāgi, ἀνθρωποφάγοι, qui humana carne vescuntur, ut populi Americæ, Æthiopiæ, &c. *Plin. l. 14. c. 12. & l. 7. c. 2.*
Anthus, m. 2. avis, quæ equorum hinnitum imitatur. *Plin. l. 14. c. 42.*
Anthyllion, ἀνθύλλιον, herba lenti similima, quæ in vino pota vehemam vitiis liberat, & sanguinem sistit. *Plin. l. 26. c. 8.*
Anthyllis, f. 3. ἄνθυλλις, herba est chamædryos similitudine, flore purpureo, gravi odore, radice inutili. *Plin. l. 26. c. 8.*
Anthypophŏra, ἀνθυποφορά, figura sentent. objectio, cum tacite occurrimus rationi: prosopis. Ut illud *Virg. Æn. 4. v. 603.* Verum anceps belli fuerat fortuna: fuisset. *Senec. l. 1. controv. 7.*
Antæ, arum, f. capilli anteriores, demissi in frontem, quod ante faciem siti sint. *Festus. Apud. in Florid. lib. 1. p. 342. de Apolline:* Jam primum crines ejus prænullis antiis, & promulsis capronis &c.
Antanus, a, um, ad Antium pertinens. *Cic.* apud *Non. c. 4. n. 130.* Hercules Antianus.
Antias, atis, qui est ex Antio Latii oppido. *Liv. l. 8. c. 14.* Interdictumque mari Antiati populo. *Id. l. 6. c. 9.* Rem Antiatem diutumiorem manere.
Antiatæ, vel Antiates, populi Antii incolæ. *Liv. l. 6. c. 33. & l. 8. c. 12. & 14.*
Antiatinus, a, um, ad Antium pertinens, ut Antiatinæ fortes, apud *Sueton. in Caligc. c. 57* h. e. quæ ducebantur in templo Apollinis, qui Antii colebatur.
Antibacchius, & Antibaccheus, m. 2. ἀντιβακχεῖος, pes bacchio contrarius, ex duabus longis, & ultima brevi, ut *Audisse. Donatus p. 1739. Putsch.*
* Antibelis. V. Anteb.
Antiborcam horologium, apud *Vitruv. l. 9. c. 9.* videtur dici illud, quod describitur in plano Æquatoris Boream respicit, ἀντιβόρειον.
* Anticharis. V. Antecanis.
Antica, æ, f. dicta est pars prior in templo augurali. *h. e.* cæli spatio ab Auguribus descripto, sicut posteriori dicebatur Postica. *Varr. l. 6. de L. L. post prine. Serv. in Virg. Ecl. 9. v. 15. & Fest. in* Posticum. V. Anticus.
Anticategoria, ἀντικατηγορία, Latine potest dici recriminatio, sive mutua accusatio, & est genus controversiæ judicialis. *Quint. l. 3. cap. 12.* Græce: at Latine *August. l. 3.* contra *Crescon. Grammat. c. 26. & 74.*
Anticatones, m. 3. ἀντικάτωνες, duo libri, quos Cæsar contra Catonem Ciceroni scripsit. *Juven. sat. 6. v. 337.* duo Cæsaris anticatones.
Antichthon, ἀντίχθων, orbis terræ toti globo nostro oppositus in cœlo. Figmentum fuit Pythagoreorum, qui cum ob perfectionem denarii numeri decem orbes hujus universi crederent numerari oportere, neque tamen plus quam novem invenirent, decimum ingenio finxerunt ἀντίχθονα, h. e. terræ nostræ oppositum. *Cæl. Rh. d. l. 22. c. 14.* putat eos per Antichthonem intellexisse lunarem sphæram.
Antichthŏnes, ἀντίχθονες, idem qui Antipodes: ut Hispani, & Indi. Sed notandum ex Isaac Vossi ad Melam *l. 1. c. 1.* Antichthones a Veteribus accipi pro iis omnibus, qui oppositam terram Australem inhabitare credebantur, etiamsi in superiore nostro hemisphærio degerent. Ita semper ab Antipodibus distinguuntur. *Plin. l. 6. c. 22.* Taprobanem alterum orbem terrarum diu esse existimatum est, Antichthonum appellatione. Adde *Melam l. 1. c. 1.*
Anticipatio, f. 3. προδηψις, verb. ab anticipo. *Cic. l. de Nat. Deor. c. 16.* Quæ est gens, quæ non habeat sine doctrina anticipationem quamdam Deorum? *h. e.* ut ipse explicat, anteceptam animo informationem, sive præpotionem. ¶ *Arnob. l. 1. pag. 107.* In pedum officiis numerat suggerere anticipationem itionum. *h. e.* primos motus, quos animal ambulaturum facit. ¶ Est etiam figura Rhet. eadem ac Prolepsis.
Anticipātor, oris, qui anticipat. Habetur hæc vox in quadam Oratione ad Deum, quæ est in Ephemeride Aulonii; ab aliis Paulino Nolano tributa: Ipse Dei Verbum, Verbum Deus, anticipator Mundi, quam facturus erat. *h. e.* qui ante noverat, & capiebat Mundum quem faceret.
Antic po, as, a. 1. anteoccupo, anteverto, *pigliar tempo, anticipare,* קדם, הקדים, Ger. *vorkommen*, Gal. *anticiper*, Hisp. *anticipar*, προλαμβάνω, antecapio, prævenio. *Cic. Att. l. 8. ep. 14.* Anticipas ejus rei molestiam, quam tridno sciturus sis. *Stat. Theb. 6. 432.* Anticipare viam.
Anticlea, f. 1. ἀντίκλεια, uxor Laertæ, quæ a Sisypho latrone Æoli filio capta, & constuprata est, ex quo Ulysses peperit. Aliqui dicunt, id ei accidisse, cum duceretur ad Laertæ nupias, al i, cum Laem jam nupsisset, & ad Oraculum pergeret consultura. *Ovid. l. 3. Metam.*
Anticus, a, um, ab ante deriv. *Festus:* Quæ ante nos sunt, antica, quæ post nos sunt, postica dicuntur. Anticum etiam Vett. pro Janua posuerunt.
* Anticus, adj. titulus quo se Justinianus appellat initio *Instit.* a devictis Antis.
* Anticyprios. V. Cyprios.
Anticyra, f. 1. Anticyra, Anticyræ, arum, Caparissius, *Scala,* ἀντίκυρα, urbs Phocidis lit. ante Cyrrham, inter Crissam ad Occ. & Siphas opp. Bœotiæ ad Or. isthmum Corinthiacum versus, à Bellopho 10. M. P. ¶ Est item ins. sinus Maliac. contra Octam M. in qua helleborus contra amentiam nascitur. ¶ Hinc navigare Anticyram eos jubet *Horat. l. 2. sat. 2. v. 166.* qui parum sanæ mentis sunt. Adde *v. 82. & de Arte, v. 300.*
* Antidactylus, pes contrarius dactylo. *Mar. Victor. l. 1. art. gramm. c. de pedib.*
* Antidea, idem ac antea. *Liv. l. 22. c. 10.*
Antideo, is, pro Anteeo, habet *Plaut. Perf. 5. 2. 2. & Ciffell. 2. 1. 3.*
* Antidēus. V. Antitheï;
Antidhac, pro Antehac est apud *Plaut. Amph. 2. 2. 29. Pseud. 1. 1. 14. & 2. 2. 26.* & aliis in locis. Consona enim illa interposita hiarum tollit.
Antidāra, orum, in plur. *rimunerazione, guiderdone,* שׁלם, Germ. *gegengeschenck*, Gall. *remuneration*, Hisp. *remuneracion*, ἀντίδωρα, remuncrationes, aut quæ a nobis pro acceptis muneribus redduntur. *Ulp. lib. de pet. hær.*
Antidōtum, n. 2. *rimedio contra il veleno,* מרפא, Ger. *artzny wyder das gifft*, Gal. *antidote, contrepoison*, Hisp. *antidoto*, ἀντίδοτον, remedium, sive medicamentum, quod contra venena datur, ex ἀντί, contra, & δίδωμι, do. *Quint. l. 7. cap. 2.* Datum ei venenum dixit, sed se antidotum daturum. ¶ Dicitur & antidotus gen. fœm. *Gell. l. 14.* Antidotus celebratissima, quæ Mithridatios vocatur.
Antiensis, e, ad Antium pertinens, ut *Antiense* templum, *Valer. M. l. 8. 2.*
Antigerio, *subeo*, veteres pro valde, & pro ftarim urebantur, quasi antequam ressegreterur. *Festus.* Damnat hanc vocem *Quintil. lib. 1. cap. 6. & l. 8. cap. 3.* tamquam obsoletam.
Antigŏne, f. 1. ἀντιγόνη, OEdipodis Thebanorum Regis filia, quæ patri cæco a Creonte in exsilium acto se viæ ducem præbuit, ob quam pietatem postea a Tyranno jugulata est. ¶ Fuit etiam hoc nomine filia Laomedontis, vel Priami, quæ, cum eam formæ suæ fiducia nimis arrogantem reddidisset, a Junone in ciconiam mutata est. *Ovid. 6. Met.*
Antigŏnus, ἀντίγονος, Macedo, ut quidam dicunt, frater Alexandri M. qui primus post Alexandrum in Asia 18. an. regnavit. ¶ Fuerunt alii Antigoni, inter quos Antigonus hoc nomine tertius, Macedoniæ rex, secundi nepos, qui tutor Philippi fuit ejus, quem Romani debellaverunt. Hunc Servatorem Græci, & Benefactorem vocabant.
Antigraphēi, antigraphārii, ἀντιγραφῆς, qui de archetypo transcribunt. Hos *Cic. in Rull.* custodes appellat. *Ulpian. l. 3. de adm. tut.*
Antilegomēna, ἀντιλεγόμενα, contradictiones. *Plin. l. 20. c. 8.* Petronius Tiodotus, qui antilegomena scripsit. Al. leg. *anthologumena.*
Antilibānus, m. 2. *Abellinas*, ἀντιλίβανος, mons Syriæ, vel Phœniciæ, oppositus Libano M. valle longa interjecta. *Cic. Att. 2. 16.*
Antilŏchus, ἀντίλοχος, Nestoris fil. major natu, occisus in bello Trojano ab Hectore, vel a Memnone. *Juven. sat. 10. v. 252.*
Antimachus, Poeta Clarius, vel Colophonius. Aggressus belli Thebani historiam, vigesimum quartum volumen implevit, antequam duces Thebas usque produceret. Cum convocatis auditoribus legeret eis magnum illud volumen suum, & eum legentem omnes præter Platonem reliquissent, *Legam*, inquit, *nihilominus. Plato enim mihi unus instar est omnium. Cic. in Brut.* ¶ Fuit item Antimachus Trojanus, qui donis Paridis corruptus impedimento fuit, quo minus Helena redderetur, & pro concione Trojanos hortatus est, ne Menelaum, dum legatus ad eos in urbem venisset cum Ulysse, redire ad suos sinerent, sed in urbe asservarent, & trucidarent. *Homer. Iliad. 11.*
Antimetabŏle, *i. e.* ἀντιμετάβολη, ex adverso mutatio, commutatio, Figura qua verba contraria ratione reperuntur, ut, Non, ut edam, vivo, sed ut vivam, edo. *Isid. l. 2. c. 21.*
Antinomia, f. 1. ἀντινομία, legum contrarietas, & pugna. *Quintil. l. 7. c. 8. Cal. 8. & c. ult.*
Antinŏus Bithynicus, admirandæ pulchritudinis adolescens. Tanta, tamque eleganti fuit forma, ut Adrianus Imper. a quo adamabatur, templum ei apud Mantincam constituerit. Inter sidera translatus fingitur.
Antiochensis, se, & Antiochēnus, a, um, adject. gentilia. *Tac. hist. 2. c. 82.* Apud Antiochenses autum, argentumque signatur. *Gell. l. 7. c. 19.* Antiochena pecunia.
* Antiochēus & Antiochius, a, um, ἀντιόχειος, ad Antiochum pertinens. *Cic. 4. Acad. c. 36. Ast. l. 13. ep. 19.*
Antiochia, cogn. Magna, Theopolis, Rebbata, *Antachia*, ἀντιόχεια, urb. Reg. nunc Patr. Syriæ, condita ab Antiocho patre Seleuci. ¶ Antiochia, Nisibis, Mygdonia, *Abessa, Nisbin, Sibia.* urbs *A.* Mesoporamiæ, condita a Seleuco fil. Antiochi. ¶ Antiochia, *Antiochia, Verfangeli*, urbs Pisidiæ A. ¶ Antiochia ad Tragum, *Antiochetta*, urbs E. Ciliciæ. ¶ Antiochia, Alexandria, Seleucia, *Indion*, urbs Margianæ. ¶ Antiochia Mæandri. *Tachiali*, urbs Episc. Cariæ. ¶ Antiochia ad Taurum, urbs E. Comagenes. ¶ Aliæ septem præterea memorantur, quæ non exstant.
Antiochus, m. 2. ἀντίοχος, nomen secundi Regis Syriæ, Seleuci filii, hujus nominis primi, qui Soter cognominatus est, & regnavit ann. 20. Ab hoc Reges sequentes & ipsi Ant ochi dicti sunt. Secundus igitur fuit Antiochus Achios hujus fil. qui cum 20. ann. regnasset, veneno exstinctus est ab uxore Laodicea. Tertius Antiochus Galericus, Antiochus quartus cognom. Magnus, regnavit ann. 36. Dictus est etiam Hierax, quod accipitris more in rapiendis alienis viram ducerer. Hic Ptolemæum Philometorem prælio superavit. Quintus Antiochus dictus est Epiphanes, idest nobilis, sive illustris. Hic Hierosolymam destruxit, & multa mala intulit Judæis. Regnavit ann. 11. Sextus Antiochus Syriæ, & Asiæ Rex dictus est Eupator. ¶ Fuit & alius Antiochus Ascalonita, Philosophus, Ciceronis præceptor.
Antiŏpa, f. 1. ἀντίοπη, Nicteï filia, & uxor Lyci Thebanorum Regis. Hanc cum Jappiter in Satyrum mutatus compressisset, Lycus repudiavit, uxoremque Dircem superinduxit, quæ Antiopam in carcerem conjecit. Verum intante partus tempore, illa ruptis vinculis in Citheronem montem se recepit, ubi Amphionem, & Zethum peperit, qui a pastoribus inventi, & educati maternæ injuriæ ultores exstiterunt, Lyco cum Dirce uxore interfecto. Qua de re est Pacuvii Tragœdia. *Pers. Sat. 1. v. 77.* Sunt, quos Pacuvius, & verrucosa moretur Antiopa, ærumnis cor luctificabile fulta.
Antiquĭtas, *antichtè*, קדם, Ger. *das alter*, Gal. *antiquité*, Hisp. *antiguedad*, ἀρχαιότης, pro vetustate. *Cic. 1. Fin.* Ab ultima antiquitate repetitis. ¶ Pro ipsis antiquis. *Plin. l. 32. c. 10.* Fabulosa narravit antiquitate. ¶ Pro carritate, seu præcipuo amore. *Sallust.* Tantum antiquitatis, curaque majoribus pro Italica gente fuit. ¶ Item pro morum sanctitate, sinceritate. *Cic. pro Planc.* Hæc enim plena sunt officii, plena observantiæ, plena antiquitatis.
Antiquĭtus, ἀρχαίως, olim, tempore antiquorum. *Cæs. l. 6. B. G.* Summa auctoritas antiquitus erat in Heduis.
Antiquo, as, a. 1. *annullare*, הפיר, Ger. *abthun*, Gal. *reietter*, Hisp. *desaprovar*, παλαιόω, κενόω, evacuo, abolco, abrogo, irritum facere, in morem pristinum reducere, ut nihil innoverur. *Cic. 3. de Leg. c. 17.* Legem antiquatis fine tabella. ¶ Antiquare, & abrogare inter se differunt. *Antiquatur* lex, cum populus eam perferri non patitur, suffragiis improbans, *abrogatur* vetus lex, quam scilicet antea latam populus suffragiis tollit.
Antiquus, a, um, priscus, vetus, *antico*, קדמון, Ger. *alt*, Gal. *ancien*, Hisp. *antiguo*, ἀρχαῖος, idem; quod vetus, ab ante, & avum, ut *Varroni* placet. *Virg. 2. Georg.* Antiquæque domos avium. ¶ Sed differunt. Nam antiquum dicitur, quod est prioribus sæculis factum, vetus, quod non est recens. ¶ Quoniam vero quæ antiquiora sunt, fere meliora esse consueverunt, ut mores, vinum, & similia, factum est, ut antiquum pro bono, & caro usurpetur, *bueno, caro*; *Cic. Att. l. 1.* Nihil mihi antiquius nostra amicitia est. *h. e.* carius, venerabilius, sanctius, & vulgatissima phrasis est. ¶ Sumitur etiam antiquus pro rudi, simplici, sine fallaciis, candido, probo. *Ter. And. 4. 6. 23.* Optime hospes poli Critо, antiquum obtines. Sic *Cic. l. 9. ad Att. ep. 15.* Vide, quam sim antiquorum hominum: te hanc rem gravius putavi laturum. ¶ Item pro magno natu, sene; præcipue apud Recentiores Scriptores latinit. *Ulpian. l. 1. ff. de alb. scrib.* Inter Daumvirales antiquissimus quisquis prior. Antiquior pro nobiliore. *Gell. 5. 13.* Antiquiorem locum hospiti tribuit, quam clienti.
Antirrhinum. V. Anarrhinum.
Antisagōge, es, f. ἀντισαγωγή, hoc est contraria inductio; ab ἀντί, contra, & ἀνάγω induco, infero. Est hoc nomine rhetorica figura, cum ex una re aliud, quam exspectari posse videatur, inferimus: ut *Cic.* de rege Ptolemæo: Difficilis rario belli gerendi: at plena fidei, plena pietatis. *Martian. Capell. l. 5. p. 172.*
Antiscii, orum, m. ἀντίσκιοι, qui circa Æquinoctialem circulum habitant, quorum umbræ meridianæ, cum sol nobis est altissimus, nostris contrariæ sunt. *Ammian. Marcellin. l. 22. c. 15. (al. 39.)*
Antiscordon, n. 2. ἀντίσκορδον, herba est ex generibus allii, quæ & Ulpicum, & allium Cyprium appellatur. *Plin. l. 19. c. 6.*
* Antisigma, nota, quam Claudius Cæsar in scribendo adhiberi volebat pro *ps*, hac figura Ↄ, sic dicta quod constat duobus C sive Ϛ. *Prisc. l. 1. p. 558.*
Antisophītes, æ, apud *Suet. Tiber. c. 11. & de Illustr. Gram. c. 9.* Sunt autem Antisophitæ, qui contraria invicem asserunt.
* Antispastĭcus, a, um, ἀντισπαστικός, merri genus antispastis pedibus constans. *Vide Diomed. l. 3. p. 505. & alios Grammatic.*
Antispastus, pes constans prima brevi, secunda & tertia longa, & quarta brevi, ut *Alexander. Diomed. l. 3.*
* Antisphŏdos, i, ἀντίσφοδος, cinis qui vicem spodii supplet. *Pl. l. 34. c. 13.*
* Antisphŏdos, i, ἀντίσφοδος, cinis qui vicem spodii supplet. *Pl. l. 34. c. 13.*
Antistātus, us, ui, m. 4. excellentia, *preminenza. Tertull. adv. Valent. c. 13.* Angelorum comparatiijus antistatus.
Antistes, itis, m. 3. *presidente*, נגיד, Ger. *oberster*, Gal. *prelat, presidient*, Hisp. *prelado, presidente*, προεστώς, ex ante, & sto, tam fem. quam masc. gen. a verbo antiquo anstio, pro anresto, *i. e.* excello. Erant hoc nomine primarii templorum singulorum Sacerdotes, qui sacris præerant, deque futuris responsa dabant, *Cic. Verr. 4. c. 43.* Cereris sacerdotes, atque illius fani antistites. *Val. Max. l. 1. c. 1. n. 1.* Ne perita deesset antistes. Dicitur etiam de eo, qui in alia quapiam re præest. *Colum. l. 3. c. ult.* Antistites vindemiatorum. *Tertull. in Apolog. c. 1.* Antistites imperii Romani. ¶ Per translationem dicitur, qui in re aliqua excellit, atque principatum tenet, *excellente*. Unde Servius Sulp. *Quin.* teste *l. 11.* Antistites impetii Romani. ¶ Per translationem dicitur, qui in re aliqua excellit, atque principatum tenet, *excellente*. Unde Servius Sulp. *Quin.* teste *l. 11. c. 1.* Juris antistes appellatus est. Sic *Cic. de Orat. cap. 46.* Artis dicendi antistes. *Plin. l. 7. c. 30.* Plato sapientiæ antistes.
Antisthĕnes, m. 3. ἀντισθένης, Phil. Socratic. acutus magis, quam eruditus, præceptor Diogenis. Hic, cum glorioso docuisset Rhetoricam, audito Socrate, dixisse fertur ad discipulos, *Abite, & magistrum quærite, ego enim jam reperi*, statimque venditis, quæ habebat, & publice distributis nihil sibi, præter palliolum, reservavit. Patientiam, & duritiam in Socratico sermone adamavit. *Cic. 3. de Or.*
Antistĭta, æ, f. *Sacerdotessa*, mulier, quæ sacris præest. *Cic. Verr. 4. c. 45.* Illius fani antistitæ, probatæ mulieres. Al. leg. *antistites. Ov. 13. Metam. v. 410.* Antistita Phœbi. *Plaut. Rud. 3. 2. 10.* Antistita Veneria.
Antistĭtium, πρεσβεία, excellentia, dignitas antistitis. *Martian. Capella l. 2.* Venerabili antistitio præminere.
Antistītor, *presidente*, שתר, Ger. *vorsteher*, ἐπισκοπος, præfectus, quasi antestator. *Col. l. 4.* Antistitores, qui observent, quique præcipiant, ne acerbæ uvæ demetantur. Al. legunt Antistites.
Antisto. V. Antesto.
Antistŏechon, vel antistichon, ἀντίστοιχον, figura dictionis, qua littera pro littera ponitur, ut Olli pro Illi, Upilio pro Opilio. *Ser. l. Æn. v. 425.*
Antistrĕphon, ἀντιστρέφον, est conversio quædam ejusdem propositionis, quam vide apud *Gell. l. 9. cap. ult.*
Antistrŏphe, ἀντιστροφή, Lyricis poetis est salutationis genus, quo modo in dextera, modo in sinistram choros agerent, ac revocarent. Est etiam figura quædam: apud Grammaticos quidem inversio litterarum, ut Roma, amor: apud Rhetores vero repetitionis species, cum in eamdem partem orationis sæpius desinitur: ut *Cicer. pro Font.* Erumenti maximus numerus e Gallia, peditatus amplissimæ copiæ e Gallia, equites numero plurimi e Gallia. Huic contraria est *Epanaphora*.
Antithalămus. V. Amphithalamus.
Antithĕi, orum, m. 2. ἀντίθεοι, ab *Arnobio l. 4.* & *Lactant. l. 2. c. 9.* appellantur Dei mali a Magis conficti. Cæterum communiter credebantur spiritus quidam esse, qui sese apud homines insinuantes mendaciis, ac simulationibus eos eluderent, seque Deos fingerent.
Antithĕsis, ἀντίθεσις, ἀντίθετον, sive
Antithĕton, figura est, qua contrariis contraria opponuntur. Ut *Ovid. Met. 1. v. 19.* Frigida pugnabant calidis, humentia siccis. *Quint. l. 9. c. 3.* Contrapositum verbis, & fusè explicat. *Pers. sat. 1. v. 85.* crimina rasis Librat in antitheris.
* Antĕos, excruciatos. *Festus.*
Antĭum, *Antio*, urbs olim & Col. Latii marit. Volscorum caput, a Roma 3. M. P. Circæios versus 32. in Or. ab Ostia 20. in Eur. a Velitris 14. in Mer. ubi P. Circæios versus 32. in Or. ab Ostia 20. in Eur. a Velitris 14. in Mer. ubi Templum Fortunæ celeberrimum. Hæc urbs Antiuin dicta est, quod ante alias urbes in ipso litore sita esset. Populi Antiates. Jacet in ruinis. Successit Neptunum opp. *Nessuno. Hor. l. 1. Carm. 36.*
Antlia, æ, machina quædam ad hauriendam aquam accomodata, *instrumento con che si cava l' acqua*, ἀντλία. *Mart. l. 9. epig. 19.* Curta laboratas antlia tollit aquas. ¶ Apud *Sacr. in Tiber. c. 51.* in Antliam condemnari, est ad exhauriendam sentinam, vel aliam aquam damnari. V. *Lips. 2. Elect. c. 15.*
Antlo. V. Anclo.
Antœci, m. 2. ἀντοῖκοι, pop. trans æquinoct. circulum, tot graduum latitudine ab eodem Austrum versus distantes, quot nos versus Septentrionem, ita dicti, quod zonam nobis non contrariam, ut antipodes, sed diversam incolant.
Antonia Familia, nobilissima Fam. Romæ, & vetustissima, quæ ab Antone Hercule originem traxisse fertur.
Antonianus, a, um, adject. *Cicer. Fam. l. 12. ep. 25.* Antoniano latrocinio liberata Resp. idest Antonii.
Antoniaster, diminut. ex Antonio, ut docet *Priscian. l. 3. ex Ciceronè.*
Antoninianus, a, um, adject. ab Antonino: ut Antoninianæ thermæ. *Eutrop. in Carac.* Sic Antoniniani fodalès, apud *Capitol. in Macrino, c. 15.*
Antonintas, adis, f. Hoc titulo Gordianus senior inscripsit poema, in quo triginta libris perfecutus est res gestas Antonini Pii, & M. Antonini Philosophi: ea ratione, qua Æneidem ab Æneâ *Virgilius*, Achilleidem ab Achille *Statius*, Iliadem ab Ilio *Homerus* denominaverunt.
Antoninus, m. 2. cognomento Pius, Romanorum Imperator, qui Ælio Hadriano successit anno Christi 139. al. 140. Cum filium non haberet, M. Antoninum Philosophum adoptavit, eumque moriens imperii successorem reliquit. ¶ Fuit & Antoninus cognomine Caracalla, qui post Severum Romanum tenuit Imperium, anno 214. al. 213. ¶ Alius præterea cognomine Heliogabalus, qui Opilio Macrino successit anno 222. al. 223.
M. Antonius, Oratot clarissimus, avus Triumviri. *Cic. in Brut.* Duos filios habuit, C. & M. ex quibus C. fuit Consul cum Ciccrone. Interfectus est a Marianis. *Cic. 3. de Or.* ¶ M. Antonius Triumvir, M. F. nepos Oratoris, Mutinam Bruti provinciam invasit, ideoque a Senatu hostis judicatus est. Triumviratus fœdere inter eum, Lepidum, & Octavianum inito, cum inter se Romanas provincias divisissent, ut Antonio Oriens, Lepido Africa, Octaviano Occidens obtingeret, Antigonum Judæorum R. secuti percussit; Pharnatem Medorum Regem vicit, & ad Araxem usque persecutus est; Armeniæ Regem in triumphum Alexandriam duxit; captus amore Cleopatræ Octavium repudiavit; ad Actium navali prælio ab Augusto superatus est; Alexandriæ obsessus gladio sponte occubuit an. æt. 56.
Antonomasĭa, f. 2. ἀντονομασία, Tropus, quo aliquid pro nomine penitur, ut Filius Virginis pro Christo. *Quint. 8. c. 6. & 9. 1.*
* Antonomasīus, ad antonomasiam pertinens. *Serv. ad Æn. 2. v. 171.* antonomasiva appellat adjectiva, quæ uni proptie conveniunt, ut *Tritonia* Minervam proprie significat.
Antræ, arum, f. 1. convallés, vel arborum intervalla. *Fest.*
Antroāre, gratias referre. *Fest.*
Antrum, n. 2. *antro, spelonca*, מערה, Germ. *ein hele*, Gall. *caverne*, Hisp. *cueva*, ἄντρον, specus, vel caverna: vox Poetis, quam aliis, usitatior. *Virg. 6. Æneid.* Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum.

Anūbis, is, & idis, m. 3. *case*, הכנור, Ger. *ein Gott der Egyptier, siehe in einer hund, gestalt verkehrten, dogge*, lingua Ægyptiaca dicitur canis, sub cujus forma colebatur Mercurius. *Diodorus* scribit, Anubim filium fuisse Osiridis, qui canem gestabat, tamquam armorum insignia. Ex quo Ægyptii canem venerantur, & Anubim Deum canino capite effingunt. *Ovid. 2. Amor. el. 13.* ¶ In accus. habet etiam *Anubem. Plin. l. 33. 9.*
Anularis, vel Annularis, e, adject. ab annulo. *Anularis color* dicitur a *Plin. l. 35. c. 7. in fin.* qui fit ex creta admixtis vitreis vulgi anulis. Hinc intelligitur, quid sit anularia creta, cujus meminit *Vitruv. l. 7. cap. ult.*
Anularius, m. 2. *orefice, che fa anelli*, δακτυλιοποιός, artifex, qui anulos facit. *Cic. 4. Acad. c. 26.* Anularia creta. *Vitruv. l. 7. in fin.* V. Anularis. ¶ *Scala anularia*, loeus fuit Romæ in regione octava, sed unde dictus sit, non constat. Quidam putant, ita appellatum fuisse ab officinis anulariorum, quæ ibi essent: alii ab anulis ex iis scalis dependentibus: alii, quod ex scalæ in cochlæ formam, atque adeo anularem seu cubicularem constructæ essent. *Suet. in Aug. c. 72.* Habitavit primo juxta Romanum forum, supra Scalas anularias, in domo, quæ Calvi oratoris fuerat.
Anulātus, a, um, δακτυλιωτός, annulo ornatus. *Plaut. Pœn. 5. 2. 21.* Cum anulatis auribus. ¶ Item compede vinctus. *Apul. l. 9. Metam.* Frontes litterati, & capillum semirasi, & pedes anulati.
* Anulla. V. Anicula.
Anulus, m. 2. *anello*, טבעת, Ger. *ring*, Gal. *anneau*, Hisp. *anillo*, digitorum ornamentum, quasi anus, a circuitu, vel rotunditate, Græce δακτύλιος, a δάκτυλος, digitus. ¶ Mos fuit veterum gerere anulum in digito sinistræ manus, qui est minimo proximus. *Gell. l. 10. c. 10.* ¶ Scribitur & Annulus: fed consule dicta in *Annellus. Ovid. l. 1. de arte am. v. 473.* Ferreus assiduo consumitur annulus usu. ¶ Anulus aureus erat insigne Senatorum & equitum R. ferreo cæteri utebantur. In militia vero etiam quilibet Tribunus jus anuli aurei habuit. Sub Imperatoribus tamen ingenuus quisque aureo usus est: quin & ipsi libertini interdum hoc idem jus impetrarunt. Fisle de universo anulorum apud Romanos usu agit *Camillus Sylvest. in notis ad Sat. 10. Juv.* ¶ Anuli etiam sunt crispati in orbem crines, & spiratim torti. *Mart. l. 2. epig. 66.* Unus de toz peccaverat orbe comarum Anulus, incerta non bene fixus acu. ¶ Sumitur & Anulus pro vinculis, seu compedibus. *Id. l. 11. epist. 38.* Anulus iste tuis fuerat modo crinibus aptus. ¶ Item pro quovis circulo. *Plin. l. 13. c. 9.* Anuli velares. *h. e.* circuli, quibus aulæa, & vela suspenduntur.
Anus, us, *vecchia*, זקנה, Ger. *ein alth, vrvib, ein vetrel*, Gal. *vieille*, Hisp. *vieja*, γραῦς, gen. fœm. & prima cor. vetula dicitur, ab annorum multitudine ita vocata: nam Vett. scribebant anus pro annus, vel ab a, & νῦς, sensus, inculcatus, quod jam mente careat. *Cic. Tusc. 1. c. 21.* Quæ est anus tam delira, quæ timeat ista? ¶ Per catachresim quamdam, charram anum dixit *Catull. epigr. 69.* & amphoram anum *Martial. l. 6. epigr. 27.* ¶ Dicitur etiam *annus, sis, huic anui non satis est soli.*
Anus, i, m. 2. podex, *culo*, פתרונה, Ger. *arss*, Gall. *deriere*, Hisp. *culano*, πρωκτός, pars posterior verenda. *Cic. Pæto l. 9. Fam. ep. 22.* Anum apellas alio nomine, cur non suo potius?
Anxĭe, adverb. *anfoſamente*, בראגה, Ger. *forgfeltiglich*, Gal. *avec chagrin*, & *ennuy*, Hisp. *congoxoſamente*, φροντιστικῶς, solicite, curiose. *Plin. l. 11. c. 52.* Ne in se quisque & auguria anxie quærat. *Salluſt. Jugur. c. 82.* Neque tam anxie latus tum fuisse, ii &c.
Anxiētas, tis, f. 3. *affanno, ſolleeitudine*, דאגה, חדרה, Germ. *anhaffigkeit forgfeltigkeit*, ἀνθυμία, nimia solicitudo. *Plin. l. 7. c. 53.* Quem eventi anxietate diximus mortuum. *Cic. Tusc. 4. c. 12.* In aliis anxietas.
Anxietūdo. V. Anxitudo.
Anxĭfer, a, um, *o. 1. 2. che porta affanno*, ἀγχάμος, angorem, anxietatemque ferens. *Cic. in proœm. de suo Conſul. l. 1. de Divin. c. 13.* Tu tamen anxiferas requiete relaxas.
Anxĭo, as, are, anxietatem, seu solicitudinem afferre, *dar faſtidio, o travagliare*, פּאג, *Apul. 4. Met. p. 155. ed. Elmenh.* Tristitia animi, languore corporis, damnisque exteris anxiatum iri prædicunt.
Anxĭtūdo, inis, f. *affanno. Cic. de Rep. l. 2. apud Non. 2. 32.* Anxitudo prona ad luctum. ¶ Dicitur & *Anxietudo. Paulin. Nol. ep. 14. ed. Parif. ad Delph.* Ut gravissimæ anxietudinis pœnam lucraremur.
Anxĭus, o. 1. 2. *ſolleeito*, דואג, Gut. *forgfeltig*, Gal. *ennuyé*. Hisp. *congoxoſo*, περίλυπος, ſolicitus, mœstus, ἄγχων. *Cic. 2. de Fin. cap. 17.* Anxio & ſolicito animo esse: Et *de Senect. c. 18.* Sunt moroſi, & anxii, & iracundi, & difficiles fenes.
Anxur, tam m. quam neut. gen. *Terracina*, urb. E. Latii, in Campania Romana, ad radices montis, in ora maris Tyrrheni, apud oft. Ufentis Fl. a Roma 60. M. P. inter Circæios ad Occ. & Fundos ad Or. 10. a cont. R. Neap. 2. a Cajeta 15. in Occ. Dicta est Anxur, quia ibi colebatur *Jupiter Anxurus*, idest, imberbis, ab ἄξυρος, sine & ξυρός, novacula, quod propter juventutem barbam nunquam rasisset: vel *Anxurus*, id est, qui barbam habeat, sed tonsore non utatur. ¶ Monet *Scalig. ad Feſt. & Cerda ad 3. Æn. v. 799.* scribendum esse *Axur*, & *Axyrus*: nam Græce ἄξυρον dici.
Anxūrus. V. Anxur.

A ANTE O.

Aon, ŏnis, m. 3. ἄων, fil. Onchesti Apuli ex Parichia conjuge, qui factione suorum ex Apulia pulsus, Eubœam navigio venit, & inde se in Bœotiam detulit, ubi populis montes habitantibus imperavit, eosque Aones una cum montibus de suo nomine appellavit, a quibus Neptuni filius habitus est. Filius Dymantem reliquit, qui ei in Regno successit.
Aŏnes, Aονες, Bœotiæ populi, & montes. *Virg. Ecl. 6. v. 65.* Aonas in montes ut duxerit una sororum. *h. e.* una ex Musis ducavit ad fontem Agnippes, Musis sacrum, qui in Bœotiæ montibus est.
Aonia, ἀονία, pars Bœotiæ montuosa, in qua sunt Aones montes dicti ab Aonibus populis antiquis Bœotiæ. Est etiam ibi Aganippe fons Musis dicatus, qui & fons Aonius dicitur. ¶ Sumitur etiam pro tota Bœotia, ut ait *Servius in Ecl. 10. Virg. v. 12.* & *Gell. 14. 6.*
Aŏnis, idos, ἀονίς, patronym. fœm. *Aonides* dictæ Musæ frequentissime a Poetis. *Juv. sat. 7. v. 58.* Cupidus silvarum, aprutque bibendis fontibus Aonidum.
Aonĭus, a, um, adj. *Virg. 3. Georg. v. 11.* Aonio rediens deducam vertice Musas. *Ovid. 3. Met. v. 339.* Aonias urbes. *i. e.* Bœotias dixit.
Aoratos, p. p. ἀόρατος, h. e. invisibilis, unus est ex nonibus Valentini, apud *Tert. adverſ. Valentinian. cap. 35.*
Aornos, vel Aornus, f. 2. ἄορνος πέτρα, petra apud Indos præceps, & invia, ita dicta ob admirandam altitudinem, quasi ipsis etiam avibus inaccessa. Scribit *Plut.* Alexandrum, cum intellexisset hanc petram teneri ab homine meticuloſo, dixisse, Nunc locus iste facillimus est captu. *V. Curt. lib. 8. cap. 11.* ¶ Est & Aornos locus in Epiro ita dictus a pestifera exhalatione, teste *Plin. in Proœmio lib. 5.* ¶ Hoc etiam nomine dictus lacus inter Puteolos, & Bajas, qui postea Avernus est appellatus.

A ANTE P.

Apăge, ἄπαγε, & apage te, *va via, leva via*, הלך, אזא, גשׁ תלאה, Ger. *troll dich hinvveg*, Gal. *va toy d'icy*, Hisp. *quietate de ay*, remove, vel remove te, verb. def. Imper. modi, quod accusat. poscit,

Apiari, vel apalãre, idem fere quod cochlear. *Isid.* apalare, cochlear. *Auson. ep.* 21. *ad Paulin.* Jam patinas implebo meas, ut parcior ille Majorum mensis apalaria fuccus inundet. *Scalig.* & *Salm.* contrafte legunt *Apiaria.* ¶ Dicitur ab ovis apalis; hoc enim inſtrumento, quemadmodum cochleari, veteres utebantur ad extrahenda ova. ¶ Scribitur & hapalar, a Græco ἁπαλὸς. V. *Cochlear.*

Apalaſtri, ἀπάλαστροι, dicti ſunt, qui palæſtram, i. e. decentiam illam, qua ſtatus, motus, flexuſque corporis, ac omnes omnino habitus venuſtatem quamdam, leporemque præferunt, *non* didicerunt. *Cic. in Or.* Qualis eorum motus, quos Apalaſtros Græci vocant, talis eorum mihi videtur oratio, qui non clauduntnumeris ſententias. Vero tamen ſimile eſt Ciceronem græce ἀπαλαίστρους ſcripſiſſe. Nam ipſa vox per ſe græca eſt. Adde *Quint. l.* 9. *c.* 4.

Apamea, & Apamia, f. 1. ἀπάμεια, *Hamons*, *Hama*, Urbs A. Syriæ, ad Orontem ſ. inter Antiochiam, & Hemeſam ad 65. M. P. a Lariſſa 15. Condita eſt a Seleuco Nicanore, & dicta de nomine Apamæ ſororis vel uxoris ejus. ¶ Aliæ ſunt Apameæ, quas vide in Lexic. Geogr.

Apamenſis, e, adj. &

Apamenus, a, um, adject. ab Apamea, ut Apamenum vinum. *Plin. l.* 14. *c.* 7. Et Avienus Periegeta *v.* 1093. de Oronte, Præſtringitque undis Apamenæ ubera glebæ. ¶ Apamenſis, legitur apud *Cic. ad Att. l.* 5. *ep.* 21.

Aparctias, æ, m. *Tramontana*, הַצָּפוֹן, ἀπαρκτίας, ventus ab Arcto flans, hoc eſt a Septentrione. *Plin. l.* 2. *c.* 47.

* Aparine, es, f. ἀπαρίνη, *ſperonella*, herba de qua *Plin. l.* 27. *c.* 5.

Apathes, ἀπαθὴς, ſine perturbationibus animi, qualem Stoici Sapientem eſſe volebant. *Plin. l.* 7. *c.* 19.

Apathia, ἀπάθεια, affectuum vacuitas. Uſus eſt *Gell. l.* 19. *c.* 12. Illi apathiæ fectatores, qui &c. *Cicero* apathias ſedationes videtur verriſſe 5. *Tuſc. c.* 15. vel indolentias, quod fere idem eſt *Gellio l.* 12. *c.* 5.

Apator, ἀπάτωρ, qui eſt ſine Patre. *Tertull.*

* Aparuria, orum, n. Sacra in honorem Veneris ἀπαρτικὰ, h. e. doloſæ, in quibus ſumptuoſæ coenæ fiebant. *Tertull. Apolog. c.* 39.

Ape, apud antiquos dicebatur pro prohibe. *Feſtus.* ¶ Gloſſ. vet. vertit etiam ape, πάρε, i. e. apud.

Apeliotes, æ, m. *vento di Levante*, קָדִים, רוּחַ קָדִים, ἀπηλιώτης, ventus ab Oriente æquinoctiali flans, quem Latini Subſolanum vocant. *Gell. l.* 2. *c.* 22. *Catull. carm.* 25. *v.* 3. Ne ſævi Boreæ, aut Apeliotæ.

Apella, m. 1. *circonciſo*, נִמּוֹל, περιτέμνεσθαι, ſine pelle, quo nomine vocati ſunt Judæi circumciſi. *Horat. l.* 1. *Ser. Sat.* 5. *v.* 100. Credat Judæus apella. Sed alii rectius putant, Apellam eſſe nomen proprium, quo notus *Horatii* tempore Judæus quidam Romæ fuerit.

Apelles, is, m. 3. Ἀπελλῆς, nomen Pictoris eximii, patria Coi, qui omnes prius genitos futurosque poſtea artificio ſuperavit. & picturæ plura ſolus prope contulit, quam cæteri omnes. Fertur, Alexandrum Macedonem a nullo pingi voluiſſe, quam ab Apelle. V. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Hinc adject.

Apelleus, a, um, ad Apellem pertinens. *Stat. l.* 5. *Syl.* 1. Apelleo vultus ſignata colore.

Apellinem pro Apollinem dicebant Antiqui. *Feſt.*

* Apenarius. V. Apinarius.

Apenninicŏla, æ, com. 1. Apennini incola. *Virg. Æn.* 11. *v.* 700. Apenninicolæ bellator filius Auni.

Apenninigena, æ, com. 1. qui apud Apenninum genitus eſt, & inhabitat. Et *Ov. Met.* 12. *v.* 432. Apenninigenæ quæ proxima Tibridis alveo.

Apenninus, m. 2. *l. Apennino*, ἀπεννῖνος ὄρος, per duplex nn, vel Apœninus cum œ diphth. (ut ſcribit *Servius*) quaſi Alpes Pœni, quod eas Annibal primus ſuperavit. Mons Italiæ, qui illam mediam in longum dividit. Incipit ab Alpibus maritimis, ſeu a Genua, & uſque ad extremos Salentinos, & Brutios extenditur, continuo jugo, niſi qua tranſitum præbet. Apud Hirpinos in duo cornua dividitur, quorum alterum deſinit ad Aceram Japygiam in Salentinis, alterum in Brutiis ad Leucopetram promont. Varia pro locorum diverſitate nomina fortitur. *Ovid. Met.* 15. *v.* 226. Nubifer Apenninus.

Aper, apri, m. 2. *porco ſelvatico*, *cinghiale*, חֲזִיר יַעַר, Ger. *wild ſchwein*, Gal. *ſanglier*, Hiſ. *javali*, porcus ſylveſter, a Græco κάπρος, remota prima littera. *Varr. de L. L. l.* 4. Apri ab eo, quod in locis aſperis verſantur, niſi a Græcis deducitum malis, qui hos κάπρους vocant. ¶ Fuit in deliciis ciborum apud Romanos. *Juv. Sat.* 1. *v.* 141. Quanta eſt gula, quæ ſibi totos ponit apros, animal propter convivia natum! ¶ *Una ſaltu duos apros capere*, prov. *pigliar due colombi ad una fava. Plaut. Caſ.* 2. 8. 42. h. e. una fallacia duos decipere. ¶ Eſt etiam genus piſcis. *Plin. l.* 11. *c.* 41. ¶ Fuit etiam nom. prop. ut M. Aper, &c.

* Aperibilis. V. Apertibilis.

Aperio, is, erui, ertum, a. 4. patefacio, indico, palam facio, *aprire*, פָּתַח, Ger. *eröffnen*, Hiſ. *abrir*, ἀνοίγω, ex ad, & pario, ut inquit *Priſc.* quia *auſtrinus*, Gal. *ouvrir*. partu aperiuntur in lucem edita, quæ latebant in uteri tenebris. *Ter. Adel.* 2. 1. 13. Aperire fores. ¶ Per translationem eſt detegere, nudare. *Cic. 1. Offic.* 35. Ut partes corporis quasdam aperiantur. *Id.* 2. *Phil.* 31. Aperire caput. ¶ *Aperire ſe* eſt ſe manifeſtare, *comparire*, *farſi vedere*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 20. Stella matutinis temporibus ſe aperit. ¶ Dicuntur etiam *aperire ſe*, quæ a longe venientibus paulatim conſpiciuntur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 275. Et formidatus nautis aperitur Apollo. ¶ Urbane, & translate *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 3. Aperire fontes philoſophiæ. *Id. Verr.* 7. *c.* 71. Aperire locum ſuſpicioni. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Aperire alicui occaſionem. *Cic.* 1. *de Or. c.* 28. Aperire ſententiam ſuam. *Tac. And.* 4. 1. 8. Aperire *le*, *ſcoprire la ſua natura*, *farſi conoſcere*. ¶ *Aperii* pro *aperui* quidam legunt apud *C. Jul. Æ.* 3. ſed dubia eſt lectio. ¶ *Aperibo* in futuro pro *aperiam* antique dixit *Plaut. Trucul.* 4. 2. 50. ¶ Particip. futuri *aperturus*. *Liv.* 38. 55. Et ſe aperturum ærarium dixiſſe, qui, ut claderetur, effeciſſet.

* Aperitivus. V. Apertivus.

Aperta, Apollo vocabatur, quia patente cortina reſpondebat. *Feſt.*

Aperte, adverb. clare, manifeſte, plane, non obſcure, recte, non diſſimulanter, *apertamente*, Gall. *ouvertement*, *clairement*, Hiſp. *claramente*, φανερῶς. *Cicer. Brut.* Quæ verba aperte indicant, &c. *Id. pro Roſc.* Planius, & apertius dicam. *Idem Att.* 14. 13. Lætitiam apertiſſime tulimus omnes. *Plin. in Paneg. cap.* 62. Aperte favere alicui.

Apertibilis, le, aperiendi vim habens. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. 3. & 4.

Apertio, onis, verb. f. 3. *apertura*, פְּתִיחָה. *Var.* 1. *de re ruſt. c.* 36. Recenti apertione.

* Apertivus, *aperitivo*, ἀνακτωμωτικὸς, vim aperiendi habens. *Aurel. Acut. l.* 3. *c.* 4.

Aperto, as, are, frequentat. ab aperio. *Plaut. Menach.* 5. 5. 12. Quæſo cur apertas brachium?

Apertor, oris, m. *apritore*, ἀνοίγων, qui aperit. *Tertul. in carm. l.* 2. *adv. Marc. c.* 3. *ad fin.* Joannes Baptiſmi primus apertor.

Apertura, æ, *apertura*, idem quod apertio. *Vitr. l.* 4. *c.* 6. Ornamenta forium aperturas latentia in exteriores partes. ¶ Aperturæ tabularum, apud JCtos. *Ulpian. ff. l.* 28. *tit.* 5. *l.* 3. *aprimento del teſtamento.* ¶ Item foramen. *Vitruv.* 10. 9. Reſtis aperturis ad aquam intus concipiendum.

Apertum, i, neutra vox adj. quæ induit naturam ſubſt. *luogo aperto*. *Liv. l.* 1. *c.* 33. Caſtris in aperto poſitis. *Sall. in Jug. cap.* 5. Pauca ſupra reperam, quo omnia illuſtria magis, & in aperto ſint. ¶ Apud *Tacit. in aperto eſſe* dicitur, quod facile eſt, ut *l.* 3. *hiſtor. c.* 56. Cum feſſos hieme atque inopia, hoſtes aggredi, in aperto foret. Sic alibi.

Apertus, a, um, nomen ex particip. ἀνοιγὸς, ἐμφανὴς, פָּתוּחַ, manifeſtus, patens, ante oculos poſitus, *aperto*, *chiaro*, *manifeſto*, ut apertus campus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 280. Homo apertus, apud *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. ideſt ſimplex, *non* ſimulator. *Id. pro Cluen. c.* 17. Quis apertior in judicium adductus eſt? *h. e. reus* manifeſtior. Et *Verr.* 6. *c.* 20. Nihil tam clauſum, neque tam reconditum, quod non ſtius cupiditati apertiſſimum, promptiſſimumque eſſet. ¶ Item expoſitus. *Liv. l.* 32. *c.* 21. Peloponneſus nulli apertior, quam navali bello. ¶ *Apertum cælum* apud *Virg.* 1. *Æn. v.* 161. eſt ſerenum. ¶ Translate *Cicer.* 1. *de Invent. c.* 20. Aperta narratio. *Gell. l.* 6. *cap.* 4. Apertis verbis dicere aliquid. *Virg.* 11. *Æn. v.* 360. Aperta periculo.

Apes, vel apis, f. 3. *ape*, דְּבוֹרָה, Germ. *imb*, *biene*, Gal. *abeille*, *mouche a miel*, Hiſ. *abexa*, ἀ *abeja*, μέλιττα, & μέλιττα, animal, quod mel efficit. Sunt qui putent gigni apes ex boum ſumo, ſicut crabrones ex equorum, ficos ex mulorum, veſpas ex aſinorum excrementis. *Ovid.* 15. *Metam.* & 1. *Faſt.* & *Virg.* 4. *Georg.* ¶ Rectus caſus ſingularis *apis* uſitatior eſt, quam *apes*. ¶ In genitivo plurali habet *apum*, & *apium*. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 382. habet *apium*, ac *apum* legitur apud *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 12. *Colum. l.* 9. *c.* 2. &c.

Apex, icis, m. 3. cujuſque rei ſummitas ſeu eminentia, *ſommità*, *cima*, קְצִין, ἄκρον, κολοφών. De ſummo vertice in homine *Virgil.* 2. *Æn. v.* 682. Ecce levis ſummo de vertice viſus Iuli Fundere lumen apex. ¶ Apices avium, i. e. criſtæ. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Apex mentis, *Sil. l.* 12. *v.* 709. Et apicem ſenectutis dixit *Cic. de Senect. c.* 17. metaphoric. auctoritatem, quæ præcipuum ſenectutis, & ſummum ornamentum eſt. ¶ Apices litterarum *Quintil. l.* 1. *c.* 7. ſunt accentuum, & ſyllabarum notæ, quæ ſuperpinguntur. Hinc apices aliquando ipſæ litteræ dicuntur. *Prudent. hym. in honor. Evital. v.* 136. Quam juvat hos apices legere. ¶ Apices etiam dicuntur Imperatorum litteræ. *Sidon. Apoll. l.* 5. Utpote ſacris apicibus avito. ¶ Etiam pro quavis epiſtola. *Id. l.* 6. *ep.* 8. Apicum oblator. *l. c.* qui litteras affert.

Apexabo, onis, m. 3. *bo done*, *ſanguinaccio*, inteſtinum ſanguine plenum admiſto pingui, ſic dictum, quod in ſummitate quiddam, quaſi in capite apicem habeat. *Varr. l.* 4. *de L. L. p.* 28. *Arnob. l.* 7.

Aphaca, æ, ſive aphace, es, f. 1. ἀφάκη, herba eſt in arvis naſcens, paulo altior lente, foliis admodum tenuibus, terna, aut quaterna ſemina nigra in ſiliquis ferens. Hanc *Plin. l.* 27. *c.* 5. *Ruel.* eamdem eſſe putat cum ea, quam vulgus viciam agreſtem appellat.

Aphæa, æ, nomen Dianæ, ſub quo apud Æginetas culta fuit. *Auctor Ciri, v.* 303. *ad Dianam*: Et nomen Aphææ Virginis adſignant. Sic reſtituit hanc vocem *Scalig.* perperam in libris depravatam.

* Apharema, genus alicæ, quod fiebat ex zea. *Pl. l.* 18. *c.* 11.

Apharēſis, f. 3. ἀφαίρεσις, abſciſſio, Fig. quæ a principio dictionis litteram, vel ſyllabam aufert, ut Pone metum, pro depone, ex ἀφαιρῶ, aufero. *Serv. ad* 1. *Æn. v.* 546.

Aphannæ, obſcurum Siciliæ oppidum, χωρίον ἄτιμον. Unde proverb. vel in Aphannas, ἢ εἰς Ἀφάννας, de obſcuris, & remotis uſurpatur, auct. *Steph. Byzant.* V. Affaniæ.

Apharēus, a, um, ad apharum pertinens. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 304. ubi quidam leg. *Ephyreius*.

Apharĕus, m. 2. ἀφαρεύς, per tres ſyllabas, pater Lyncei,

* Aphe. V. Haphe.

Aphāſas, antos, & Apheſantus, i, m. mons Peloponneſi in Argiæ regione, quo ſe primum demiſit Perſeus Pegaſo vectus, cum ad exſtinguendam Gorgonem ferretur. *Stat.* 3. *Theb. v.* 460. & *Plin.* 4. 5.

Aphidnæ, arum, Athenienſium vicus, ab Aphidna Theſei ſocio ſic appellatus. *Senec. Hippol. v.* 29. Parvas alius calcet Aphidnas.

Aphractum, n. 2. vel aphractus, m. 2. *galera*, *galeotta*, ἄφρακτον, navigium apertum, & inteſtum. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 8. & *l.* 5. *ep.* 13.

Aphrica. V. Africa.

* Aphrŏdes, m. & f. *ſpumoſo*, ἀφρώδης. *Pl. l.* 27. *c.* 12.

Aphrodisia, ἀφροδίσια, feſta Veneris, vel voluptates Venereæ. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 63. & 1. 2. 45. & alibi.

Aphrodisia, f. 1. ἀφροδίσια, κοινὰς, *Afrodiſia*, Inſ. in Mari Perſico, ubi Perſis a Carmania disjungitur, dicta, quod in ea Venus coleretur. ¶ Item urbs E. Cariæ ab Antiochia Meandri 20. M. P. in Eut. a Laodicea 30. in Mer. ¶ Aphrodiſia Templum Veneris, *S. Teodoro*, opp. Ciliciæ marit. inter Calenderim, & Sarpedonem prom. a Seleucia 12. M. P. in Aſt. ab Arſinoe 18. in Or.

* Aphrodiſiăce, es, f. gemma ex canaido in rufum colorem inclinans Veneri ſacra. *Pl. l.* 37. *c.* 10.

Aphrodiſium, duplex urbs Africæ, in Barbaria, una *Africa*, inc. *Mahadia* ♃ in ora Z. Tunetani inter Neapolim, & Hadrumentum 20. leuc. in Or. altera *Mabra*, in ora litoralis apud Hipponem Regium, in Occ. ¶ Aphrodiſium item, *Adhama*, oppid. Cypri in ora ad Or. & Bor. a Salamina 24. M. P. in Por. inter Carpaſium, & Ceraunium. ¶ Item Aphrodiſium, Templum Veneris, Venus Pyrenæa, *Capo de Drenx*, prom. & opp. in ora Hiſp. citer. in conf. Gal. Narbon. ſeu Catalaunicæ. Differt a Porta Veneris, *Port Vendres*, qui inde 5. leu. abeſt in Circ. & 3. ab Helena in Or. in Ruſcinonenſi Com. ¶ Denique fuit hoc nomine in Latio templum Veneris prope Antium. *Plin.* 3. 5.

Aphrodisius, a, um, adject. ut juramentum aphrodiſium, pro vano, & nullius momenti. Aphrodiſia opera. *l. c.* laſciva, & amatoria. V. *Taubm. ad Plaut. Pœn. a.* 1. *ſc.* 2. & *Scip. Gentil. ad Apol. Apul.*

* Aphrodita, æ, f. ἀφροδίτη, Venus. *Cenſor. de die natal. c.* 22.

* Aphron, i, n. ἄφρον, genus papaveris. *Pl. l.* 20. *c.* 19.

Aphronĭtrum, *ſpumina del ſalnitro*, Germ. *ſchaum des ſalniters*, Gall. *ecume de ſalpetre*, Hiſp. *eſtaron*, ἀφρόνιτρον, ſpuma nitri. *Martial. l.* 14. *epigr.* 58. *Plin. l.* 24. *cap.* 9.

Aphthæ, ἄφθαι, exulcerationes in ſummo ore, infantibus peculiares, provenientes vitio lactis, quo nutriuntur, calido humore corrupti. Oriuntur & in ætate provectiori. *Celſus l.* 6. *c.* 11. Græce uſurpat: at Latine *Marcel. Empir. c.* 11. ¶ * Aphthicus, qui aphthis laborat. *Ulp. Dig. l.* 21. *tit.* 1. *l.* 10.

Aphthonius, Sophiſta, qui ſcripſit Progymnaſmata, *h. e.* præexercitationes in Rhetorica.

Aphya, vel apua, ἄφυη, *acciuga*, *anchiò*, piſcis genus, candidum, molle, ac tenerum, quod admotum igni protinus decoquitur. *Plin.* 31. 8. ¶ Unde proverb. Aphya ad ignem, in ea, quæ celeriter intereunt, aut conſumuntur.

Aphythacĕras, arboris genus electro ſtuens, non procul ab hortis Heſperidum, vel juxta Hypobarum Indiæ flu. *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Aphȳte, es, ἄφυτα, ſive Aphytis opp. Thraciæ, non procul a Pallene, Apollinis oraculo inſigne, ab Aphyo quodam indigena ita appellarum. ¶ Incolæ Aphytei. *Steph.*

Apiacus, a, um, ex apio confectus, ut Apiacia corona. *Hygin. fab.* 74.

Apiācus, um, idem quod Apianus, ab Apio, ut braſſica apiaca, apud *Plin. l.* 19. *c.* 8. (ubi alii leg. *Apianus*) & *Cato*, *c.* 157.

Apiānus, o. 1. 2. *moſcatello*, μελιτόμματος, apibus placens, aut conveniens. Hinc *apiana uva*, qua nunc vulgo muſcatellæ dicuntur, quia eas muſcæ infectantur. *Plin. l.* 14. *c.* 2. & 9. *Colum. l.* 12. *c.* 34. ¶ Alii hoc adject. ab apio deducunt: ut *uva apiana* ſit, quæ eſt apio ſimilis, &c.

Apiarium, n. 2. *luogo dove ſtanno l'api*, Ger. *immenbanch*, μελιτῶν, locus ubi apes confidunt, ſeu ubi alvei apium tenentur, quod mellarium, ſive alvearium nominatur. *Colum. l.* 9. *c.* 3. & 5. ¶ *Gell. l.* 2. *c.* 20. docet, hanc vocem non multum antiquam eſſe. Veteres autem *mellarium* dixiſſe.

Apiarius, m. 2. μελιττουργὸς, qui curat, ſive poſſidet apes. *Plin. l.* 21. *c.* 10.

Apiarius, a, um, ad apium pertinens, ut *apiaria corona*. *Hygin. fab.* 74.

* Apiaſtellum, apium ruſticum. *Apulej. c.* 8.

Apiaſtra, vel apiaſter, ſi 1. μελισσοφάγος, avis dicitur, quæ apes comedit, alio nomine Merops, de qua ſuo loco. *Serv. ad Æn.* 4. *v.* 14.

Apiaſtrum, n. 2. *meliſſa*, μελισσόφυλλον, herba eſt, qua apes mirum in modum delectantur, unde & meliſſophyllon, & per ſincopem meliphyllon appellatur, *h. e.* apum folium. *Varr.* 3. *de R. R. c.* 16.

Apiātus, a, um, 0. 1. 2. quod apum, impreſſam habet ſimilitudinem, ab apibus, ſicut vermiculatus a vermibus, ut Apiata menſa. *Plin. l.* 13. *c.* 15. ¶ Alii apiatus ab apio derivant; & ſic apiata menſa erit, quæ apii ſemen, & grana denſe congeſta in ligni venis referre videatur.

Apicæ oves, *pecore*, *ché non hanno molte lana*, ἄπεκτα, πράβατα, dictæ ſunt, quæ non amplo corpore ſunt, nec multam lanam habent, & ventrem glabrum. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Quibus ovibus venter nudus, apicas vocabant, damnabantque. Adde *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 2.

Apicātus, a, um, apice, i. e. pileo tectus. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 396. His etiam conjux apicati ſancta Dialis.

Apiciānus, a, um, adject. ab Apicio, ut apiciana condimenta. *Tertull. de An. c.* 32. & apiciana coctura, *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Apicius, ii, quo nomine tres Romæ fuere gulæ ſtudio noti, quorum primus circa tempora Cæſaris natus eſt; alter ſub Tiberio; tertius ſub Trajano fuit. Sed ſecundi maxime gula celebrata eſt, quem omnium neporum altiſſimum gurgitem *Plin. l.* 10. *c.* 48. vocat. Hic ille eſt, qui cum HS. millies (duos millliones, & dimidium) in culinam congeſſiſſet, neque plus HS. centies (250000.

Coro-

Cotonati) de patrimonio ſibi ſupereſſe intelligeret, veneno vitam finivit, metuens, ne ſibi eſuriendum deinceps eſſet. Exſtat de re culinaria liber ipſius nomine; ſed qui vel alterius Apicii eſt, vel alienis acceſſionibus interpolatus.

Apicius, a, um, ad Apicium pertinens, ut apiciæ uvæ, *Caro R. R. c.* 24.

Apicula, f. 1. *ape picciola*, μελίττιον, dim. parva apis. *Pl. l.* 7. *c.* 21. Quam apicula pennis abſconderet. Adde *Plaut. in Curc.* 1. 1. 10.

Apiculum, n. 2. κεφάλιν, dimin. parvus apex. *Priſc.* Apiculum filum eſt, quo Flamines velatum apicem gerunt.

Apidānus, m. 2. *Peneus*, *Epideno*, fl. Theſſaliæ, qui ex Bormio M. Gomphos, & Pharſalum præterfluens, in Peneum ſupra Lariſſam labitur, acceptis Enipeo, Melace, & Phœnice. *Ov. 7. Met. v.* 228.

* Apilaſcus, udis. *Pl. l.* 33. *c.* 4. Ubi alii rectius legunt *ac pilis cudunt*.

Apina, & Trica, f. 1. duo oppida Apuliæ fuerunt, quæ Diomedes evertit, tanta ignominia, ut in proverbii ludibrium tranſierint. Quoties enim rem nullius pretii oſtendere volumus, Apinas & Tricas nominamus. *Pl. l.* 13. *c.* 11. & *Mart.* 14. 1.

Apinarii, ab Apinis, γελωποποιοὶ, Scurræ mimarii, qui divitum menſas ſectabantur. *Treb. Poll. in Gallienis*, *c.* 8. quamquam alii *Apenarii* malint.

* Apio. V. Apo.

* Apios ἰσκίας. V. Rhaphanos.

Apirocălus, i, *poco pratico*, *vezzo*, *ignorante*, ἀπειρόκαλος, vox Græca, quæ in quibuſdam vero Latinis.

Apis. V. Apes.

Apis, apis, vel apidis, idem qui Serapis, & Oſyris. *Luc. l.* 9. *v.* 160. Et facer in Magni cineres machabitur Apis. Bos erat, corpore niger, candida fronte, in tergo alba nota inſignis, duplicibus pilis in cauda, & lingua cantharo notatus, quem certos vitæ annos excedere non licebat. Hunc in lacum demerſum Ægyptii, indicto juſtitio, veſte ſciſſa, & laceratis crinibus defunctum plangebant, invento vero alio mirifice lætabantur. Reſponſa autem dare non, ut reliqua oraculo, ſolitus eſt, ſed ſi manu oblatum pabulum ſumpſiſſet a conſulentibus, ſecundos eventus, atque omnia proſpera decernebat, ſi vero abnueret, omnia ſiniſtra portendebat. Ideo cum a Germanico Cæſ. pabulum oblatum remiſiſſet, funeſtum omen, & indubium necem, quæ paulo poſt ſecuta eſt, prænuntiavit.

Apiſcor, eris, *acquiſtare*, קנה, Germ. *überkommen*, Gal. *recouvrer*, Hiſ. *alcançar*, τυγχάνω, cujus præteritum volutum eſſe *aptus ſum*, idem eſt, quod acquiro. *Lucr. l.* 1. *v.* 448. Nec ratione animi, quam quivis poſſit apiſci. Habet & *Cat. carm. l.* 1. *v.* 448. Nec ratione animi, quam quivis poſſit apiſci. Habet & *Cat. carm. de Nupt. Pelei*, & *Theſid. v.* 155. Animus prægeſtit apiſci. Et *Tac. Ann.* 4. *c.* 1. *Suet. in Aug.* Et *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 14. & *Sulpic. Cic. Fam. l.* 4. *ep.* 5. ut aſſerunt *Grut.* & *Gravi.* Et *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 14. & *Sulpic. Cic. Fam. l.* 4. *ep.* 5. ut aſſerunt *Grut.* & *Gravi.* Quamquam *Manut.* ad hunc poſtremum loc. ait, omnes veteres fuos libros, *adipiſci*, exhibere. ¶ Nunc uſitatius eſt *adipiſcor*.

Apitius. V. Apicius.

Apium, ii, n. 2. *apio*, Gal. *perſil*, Hiſ. *perexil*, σέλινον, herba folia habens petroſelino ſimilia, ſed majora, ex quibus fiebant apud antiquos coronæ victoribus in Nemæorum ſacris certaminibus. *Pl. l.* 19. *c.* 8. Quidam hoc nomen ab apice deducunt, quia antiqui apicem capitis apio coronabant. Alii dictum volunt, quod apes vehementer illius flores decerpant. ¶ Hujus herbæ multa ſunt genera. Quod enim ſponte in humidis locis naſcitur, ἑλειοσέλινον, apium paluſtre dicitur, & uno folio eſt, nec hirſuto. Quod in ſiccis, ὀρεοσέλινον, quod eo equi libenter veſcantur, ſimile heliofelino, ſed pluribus foliis. Idem πετροσέλινον dicitur. Lat. apium ſaxatile, quod in petris naſcitur, & oluſtrarum, vel olyſtrum, quod folia habet ſubnigra, & petroſelinum Macedonicum, quod in Macedonia optimum eſt. Tertium denique eſt ὀρεοσέλινον, apium montanum, apium agreſte, quod in montibus naſcitur, cicutæ foliis, radice tenui. *Pl. l.* 19. *c.* 8.

Apŏdes, ἀπόδες, non vagus. *Macrob. l.* 1. *de Somn. Scip. c.* 9.

Apoda. V. Appuda.

Apoſtæ, & apoſtatum, & in plural. Apoſtria, & apoſtata, navium ornamenta. Quæ quia erant amplius, quam eſſent neceſſaria uſui, etiam *ampoſtria* dicebantur. Hæc *Feſtus*. Rectius forſtate duci poſſit a græco ἀφλαστον. Erant autem apoſtra tabula affixa ad ſummitatem puppis ornamenti cauſa, interdum in ſeuti, aut clypei modum, de cujus apice pinnæ ac criſtæ eminebant. ¶ *Vet. Scholiaſt. ad Juven. ſat.* 10. *v.* 136. Tabulatum exponit, ad decorandam ſuperficiem navis appoſitum. ¶ Prima hujus vocis modo producitur, modo corripitur. *Juven. loc. cit.* producit: Et curtum temone jugum, victaeque triremis apoſtre. Adde *Sil. l.* 10. *v.* 325. At corripit *Cic. in Arat.* Navibus abſumtis ſuitantia quærere apoſtra. Sic *Rutil. Itinerar. l.* 1. *v.* 513.

Apŏſyæ, ἀπόσυαι, peſſimum ſpongiarum genus, quæ elui non poſſunt. Cum enim vivæ, atque illotæ ſint, nigricanti ſunt colore. *Pl. l.* 9. *c.* 35.

Apŏ, is, apere, antiq. verb. allego, vinculo necto. *Feſt.* in voce *Apex*.

Apocalypſis, f. *rivelatione*, ἀποκάλυψις, manifeſtatio myſteriorum alicui facta. *Tertul. adverſ. Marcion. c.* 5. Apocalypſin Joannis Marcion reſpuit.

Apocaterēſis, ἀποκαθάρσεις eſt electio mortis per inediam, & famem. *Tertul. Apolog. c.* 40. Lycurgus apocatereſim optavit. *Quint. l.* 8. *c.* 5. Luxurioſus ἀποκαθάρσιον ſimulaſſe dicitur.

Apocatastăſis, is, f. ἀποκατάστασις, hoc eſt reſtitutio in priſtinum ſtatum ſeu formam. Dicitur ab aſtronomis de curſu ſolis, & reliquorum planetarum, cum poſt præfinitum tempus ſub idem ſignum redeunt. *Apul. in Aſclep. pag.* 84. *edit. Elmenhorſt*.

Apocæaſtĭcus, a, um, *Apocataſticus Mars*, eſt cum in eumdem locum eſt reſtitutus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11.

Apŏcha, æ, *quietanza*, *ricevere*, שְׁטָר, ἀποχή, Ger. *quittzunk*, ſchedula eſt, qua fatemur, nobis de pecunia eſſe ſatisfactum. ¶ *Antapocha* vero eſt, quam debitor dat creditori. In *Cod. Juſtin.* 4. 21. 18. ¶ Acceptilationis nomen generalius eſt, quam apochæ. Illa enim quamlibet liberationem continet, etiamſi nulla præceſſerit numeratio, *apocha* ſolum dicitur, cum pecunia ſoluta eſt. *Ulpian. Dig. l.* 46. *tit.* 4. *l. ſi acceptilatum*, & *l.* 18. *Cod. de fide inſtrumenti*.

Apochāre, verbum ab Apocha factum, quod idem videtur eſſe, ac apocham conficere. *Cod. Theodoſ. l.* 1. & 2. *de Tribut.* Apochandi licentia; & apochandi præſumptio.

Apocleti, ἀπόκλητοι, Senatores, ſanctiuſque Concilium, quod ex delectis conſtat viris, qui & Decuriones dicuntur. *Liv. l.* 6. V. Apolectus.

Apocolocynthōſis, ἀποκολοκύνθωσις, ab ἀπό, & κολοκύνθη, cucurbita, titulus eſt libelli feſtiviſſimi, quem Seneca compoſuit de morte Claudii. Eſt autem, quemadmodum *apotheoſis*, relatio inter Deos, ſic *apocolocynthoſis*, quaſi relatio inter cucurbitas, quam vocem commentus eſt *Seneca*, ut fatuum Claudii ingenium, & cucurbitæ ſimile notaret.

Apocūpe, ἀποκοπὴ, amputatio, ex ἀπό, ab, & κόπτω, amputo, figura, cum ultima littera, vel ſyllaba tollitur, ut *peculi*, pro *peculii*.

Apocūpus, ἀπόκοπος, exſectus, ſpado, mutilus. *Jul. Firm. l.* 3. *c.* 14. *n.* 8. Ineffiecaces, & apocopos reddent, & qui nihil agere poſſint.

Apocriſarius, & Apocriſiarius, medii ævi verbum, quo Pontificis, aut Epiſcopi legatus, ſeu miniſter ſignificatur. *Conſt. Novell.* 123. *c.* 25. Reverendiſſimi Apocriſarii cujuſcumque Eccleſiæ, &c. ¶ Aliter, & quidem in cauſa militari hoc verbum adhibetur. *Novell.* 25. *c.* 1.

Apocrŏtus, ἀπόκροτος, durus, aſper, rigidus. *Firm. l.* 7. Naſcentur ſervi miſeri, apocroti, oligochronii, & inſeſſices.

Apocryphus, a, um, *apocrifo*, *non autentico*, ἀπόκρυφος, ab ἀποκρυπτω, occulo, abſcondo. *Apocrypbi libri*, *apocrypba opera* dicuntur a ſcriptoribus Eccleſiaſticis ea, quæ divina carent auctoritate, ideoque publice in Eccleſia legi prohibentur, non quidem ſemper, ut erroribus plena, & damnata, ſed ut humana ſolum auctoritate fulta: & propterea canonicis, & ἐγκρύφοις opponuntur. Qua de re plura *Juſtin Fontaninus l.* 2. *de antiquitatib. Hortæ*, *c.* 3. Hæc voce præter *Hieronym. Auguſt.* & *Iſid.* uſus eſt etiam *Tert. de anim. c.* 2. & *de reſurr. carn. c.* 63.

* Apoculanſus orcus, pro homine bibaci, ut quidam legunt *in fragmen. Tragur. Perron. c.* 62. ubi alii *apoculamus* h. e. *recedimus* tamquam ab ἀποκυλίω, amoveo.

Apocȳnon, ἀπόκυνον, officulum in tanæ ſiniſtro latere, quod ſi ix aquam dejectum fuerit, ſtatim fervere feruat, amorem item, & jurgia concitare, ſi in potionem addatur, &c. Sic dictum eſt, quoniam canum impetus eo cohibentur. *Pl. l.* 32. *c.* 5.

* Apodermum. *Apic. l.* 2. *c.* 2. h. e. ſiſcium cum amygdalis depilatis. Alii leg. *apotheriomum*.

Apŏdes, ἀπόδες, alio nomine cypſelli, aves ex genere hirundinum, ita dictæ, quod

carent uſu pedum. Volant plurimum, quies eis niſi in nido nulla: aut pendent, aut jacent. Nidificant in ſcopulis, atque in editioribus domibus. *Pl. l.* 10. *c.* 39.

Apodictĭcus, a, um, *dimoſtrativo*, evidentem probationem habens, ἀποδεικτικὸς. *Gell. l.* 17. *c.* 5. Uſum eſſe argumenro M. Tullium non probo, neque apodictico, ſed, &c.

Apodioxis, ἀποδιοξὶς. Rejectio eſt, cum eludimus ab adverſario propoſita, hac, vel ſimili formula: Quid attinet de his rebus dicere, cum ad cauſam nihil faciane?

Apodixis, f. תּוֹרָה, ἀπόδειξις, evidens probatio, & demonſtratio. *Quint. l.* 5. *c.* 10. ¶ Latine ſcripſit *Perron. Satyric. p.* 182. Rogo te, mihi apodixin defunctorum redde: quod alii explicant, remiſſionem ſenilis ætatis, ſeu liberationem: alii apocham: alii libellum, quo quis ſe obſtendit defunctum eſſe. Reddere apodixim defunctorum, inquit *Gronovius*, eſt leve ſpecimen exhibere.

Apodŏſis, ſ. 3. ἀπόδοσις, redditio, ſecunda pars periodi: item figura, qua ſingulis præcedentibus verbis ſingula reſpondent: item altera exordii p

Martias feminis. ¶ Manuscula quoque, quæ a cœna convivis dabantur domum auferenda, etiam apophoreta dicebantur, ab ἀποφέρω, asporto. *Martialis* hoc titulo inscripsit librum suum decimum quartum. ¶ Apophoreta quoque dicta fuisse, quæ Ludorum, aut Spectaculorum editores in fine mittebant amicis, docet *Lips. l. Saturn. 16.*

* Apophoretícum, idem ac Apophoreta.

Apophthegma, tis, n. 3. משל, Ger. *sentzer, und sehariffer spruch*, Gal. *apophtegme*, His. *apophtegma*, ἀποφθεγμα, brevis, & acuta sententia, sive acutum dictum, sive responsio, non calumniosa, sed illustrium tantum virorum. Latine dicterium dicitur. *Cic. 3. Offic.* Quæ vocant ἀποφθέγματα.

Apophyge, es, ἀποφυγή, pars in columna, quæ summam, imamque scapi partem revincit, in modum anuli elaborata, *cimbia, ispello, Vitr. l. 4. c. 7.* Sed V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Dicitur & aporhesis, ἀπόῤῥησις. *Vitr. l. 4. c. 1.* V. *Bald. loc. cit.*

Apopianésis, ἀποπλάνησις. i. e. aberratio, quæ est hujusmodi ratio, qua differendo, obscurando, tergiversando Judicem in errorem trahimus: quod Cicero facit in causa Cluentii, qui reus erat veneficii. *Turneb. ad Quintil. l. 2. c. 17.*

Apoplectícus est, quem dicimus attonitum, cujus videlicet, & corpus, & mens stupet ictu fulminis, aut morbo ἐμβρόντητος. *Cels. l. 6. c. 26.* Græce scribit, ac Latine *Cæl. Aurel. Acut. 3. 5. & Jul. Firmic. 3. c. 8.*

Apoplectus, ἀποπληκτικός, idem quod apoplecticus. *Cæl. Aurel. l. 3. Acut. c. 5.*

Apoplexia, f. i. five apoplexis, f. 3. *goc. sola.* Ger. *der schlag, oder trapff*, Gal. *apoplexie*, His. *apoplexia*, ἀποπληξία, subita perculsio, qua totum corpus, & mens stupet, idest, sensu, & motu privatur, quæ ut interdum ictu fulminis, interdum morbo, ab ἀποπλήττω, percutio, tertio. *Cels. l. 6. cap. 26.* Id. *Cels. l. 5. c. 26.* & 27. Græce ἀποπληξίαν appellat. *Capitolin. in Lucio Vero, c. 9.* Morbo, quem apoplexin vocant, correptus Lucius.

Apor, pro apud, antiquis. *Fest.*

Aporiatio, onis, f. dubitatio, hæsitantia, perplexitas. *Tert. adv. Iudæ. c. 49.*

Aporiopésis, f. 3. ἀποριόπτησις, reticentia, interruptio, figura Rhetorica indignantibus familiaris, qua aliquid tacetur, quod obscurum est, & interdum longo sermone explicandum. *Virg. 1. Æn.* Quos ego. idest, puniam, aut quid simile. *Quinc. l. 9. c. 2.* & 3.

Apophragísma, atis, ἀποφράγισμα. *Pl. l. 10. ep. 16.* Signata est anulo meo, cujus est apophragisma, quadriga. Signum incisa ipsum interpretatur ibi Bulconerus.

* Apophthénos, ἀποσθένος, roßmarinus. *Aculej. c. 79.*

Apopíasis, æ, f. ἀποπίασις, ἀποχαιτία, defectio a vera religione. *Salvian. de gubern. l. 6. ante med.*

Apostáta, æ, m. *apostata, disertore*, סורר, Ger. *abgefallener*, Gal. *apostat*, His. *apostata*, ἀποστάτης, desertor, qui duce suo deserto ad hostes transfugit, ut a Christianis ad Ethnicos, vel Judæos. *Tert. l. 5. cont. Marcion. c. 11.* Apostata Marcion. *Sedul. l. 5. de Juda proditore*; Tunc vir apostolicus, nunc vilis apostata factus.

Apostasíeo, *da apostata*, apostatarum more. *lib. 1. Cod. Justin. tit. 1. in epist.* Ad Joann. Papam.

Apostasíeus, a, um, ad apostasiam, seu defectionem pertinens, vel apostasiæ reus. *Sedul. Jean. c. 20. v. 1.* Formidine rursus Plebis apostaticæ, Dominum quæ cæca negasset.

Apostéma, tis, n. *postema*, מפחת, Ger. *geschwer*, Gal. *apostheme*, His. *apostema*, ἀπόστημα, vomica, abscessus, suppuratio, est concursus mali humoris in aliquam partem corporis, ab ἀφίστημι, abscedo. Tria horum sunt genera. Nam si quidam melli simile contineant, mellicrides appellantur, si pingue quippiam in morem sevi, steatomata, quod si pultis similitudinem referat, quod in iis continetur, atheromata dicuntur. *Pl. l. 20. c. 3.* & *l. 25. c. ult.*

Apostolátus, us, ui, apostoli officium, seu dignitas, *apostolato*. *Tert. adv. Marcion. l. 1. c. 2.* Petrum, cæterosque columnas Apostolatus. *Sidon. l. 7. ep. 4.* Apostolatus vestri patrocinio,

Apostolícus, a, um, ad Apostolum spectans, *apostolico*. *Tert. l. de præsc. adv. hæret. c. 32.* Apostolicam Ecclesiam, & Apostolicam doctrinam dixit. Apostolici etiam dicti sunt quidam hæretici, de quibus *August. c. 40. de hæresib.*

Apostólus, m. 2. *Apostolo*, עלוח, Ἀπόστολος Latine missus, sive nuntius, ab ἀποστέλλω, mitto. κατ' ἐξοχὴν ita vocamus illos duodecim, qui Evangelium per universum Orbem a Christo D. missi promulgaverunt. ¶ Athenis quoque Apostoli magistratus quidam erant, quorum officium erat recte, atque ordine curare, atque instruere classem. ¶ *Apostoli* dicuntur JCtis, quos dimissorias litteras alias vocant, quæ ab eo, a quo appellatum est, ad eum, qui de appellatione cognituras est, testandæ appellationis causa dantur. *Leg. Dimissoria, Dig. de verb. signif. & l. 1. de libell. dimiss.*

Apostróphe, es, & Apostropha, æ, f. ἀποστροφή, Lat. aversio, conversio, Fig. Rhet. qua sermo a judice, vel auditore alio convertitur, ab ἀποστρέφω, averto, refero. *Cic. pro Mil.* Vos enim jam Albani tumuli, atque luci. *Quinct. l. 4. cap. 1. Ascon. in Ver. 3. c. 9.*

Apostróphus, *apostrofo*, ἀπόστροφος, est semicirculus aversus supra literam positus, quo significamus, vocalem, vel consonantem s, vel vocalem simul & consonantem s rejectam esse ut *Mein*? pro *me ne? magi*, pro *magis, audin*, pro *audisne? Diomed. l. 5. Priscian. de accentib.*

Apotamía, f. *salvatoba*, cella penuaria. *Cal. Aurel. Acut. 3. 21.*

Apoteleísma, atis, n. ἀποτέλεσμα, hoc est, effectio, ab Astrologis ita appellatur effectus stellarum, hoc est quidquid ex Astrorum convenientia, mutuoque respectu in natali cujusque efficitur, boni, vel mali. *Jul. Firm. l. 8. c. 5. n. 18.*

Apotheca, æ, f. *guardaroba, salvaroba*, אוצר, ἀποθήκη, cella, in qua aliquid servandum reponitur, ut sunt horreum, cella vinaria, camarium, & alia hujusmodi, in ædibus, in quibus cujuscumque generis fruges reponuntur: ab ἀποτίθημι, repono. *Cic. in Vatin. c. 5.* Cum omnium domos, & apothecas furacissime scrutarere. ¶ *Ulpiano Dig. 33. 7. 12.* apotheca librorum est quod nos dicimus *magazzino*. ¶ Speciatim dicitur de cella, in qua vina servantur. Differt tamen a cella vinaria, quia hæc constituitur in ima ædium parte, in qua fit vinum, & in cupis, doliis, cullearibus, aliisque vasis majoribus servatur ad usum familiæ: at apotheca erat apud Veteres in editiore ædium parte, quemadmodum & horrea; & in ea recondebantur amphoræ, & cadi, cæteraque minora vasa servandis, etiam in multos annos, vinis accommodata. *Arnobi l. 7. p. 236.* Vinum omne, quod in cellis, atque apothecis est conditum. *Col. l. 1. c. 6.* Apothecæ rectæ superponentur his locis &c. *Cic. Philip. 2. c. 27.* Apothecæ totæ nequissimis hominibus condonabantur. ¶ Apud JCtos accipitur pro quodam obligationis genere. V. hypotheca.

* Apothēco, as, in apothecam condo. *Venant. Fort. in ep. ad Car. 6. l. 5.*

Apotheósis, is, f. 3. *canonizazione*, ἀποθέωσις, consecratio, & relatio hominis demortui in Deos. *Tert. in Apol. c. 34.* ¶ Hoc nomine inscriptum est *Prudentii* carmen, in quo agit de Divinitate, de mysterio sanctissimæ Trinitatis, deque aliis ad illud pertinentibus.

Apothēsis, V. Apophyge.

* Apothermum. V. Apodermum.

Apoxyonénos, ἀποξυόμενος, destringens, abstergens. Signum fuit, Lysippi opus, de quo *Plin. l. 34. c. 8.*

Apozéma, atis, n. *decotto*, ἀπόζεμα, decoctum, hoc est aqua, in qua aliquid decoctum sit. *Æmil. Macer, l. 1. c. 13.*

Appango, & Adpango, is, ad aliquid pango, affigo, infigo. *Fest.* seu potius *Paul. Diacon. ejus epitomator, in voce* Antipagmenta.

Apparāte, *con apparecchio*, Ger. *mit rustung*, Gal. *avec appareil*, His. *con aparejo*, ἀθρόως, adv. cum apparatu, magnifice. *Cic. l. 13. Att.* Opipare fane, & apparate. *Plin. l. 1. ep. 15.* Apparatius cœnare.

Apparatío, onis, f. 3. apparatus magnificentia, *apparecchio*, πυρασκεύασμα, apparatus. *Cic. de Invo. l. 1. c. 18.* Suspicio quædam apparationis. *Id. 2. Offic. cap. 16.* Magnificentia, & apparatio popularium munerum.

Apparātor, oris, m. 3. qui apparat, præsertim ludos. *Liv. l. 44. c. 9.* Ab apparatoribus ludi. *Al. leg.* apparitoribus: alii aliter.

Apparatorium, ii, *Inscript. vetus apud Reinesi. p. 818.* Hoc apparatorium pertinet ad monumentum Q. Aquili &c. *Fabrettus Inscripe. p. 232.* asserit, apparatorium ædificium aliquod sepulcro annexum fuisse ad lustrationem sepulcri, & cœnas sociales paratum, &c.

Apparātrix, icis, f. quæ apparat. *Hieron. ep. 142.* (*al. 18.*) *ad Damas. de Seraphim*, post med. Apparatrices in cœlestibus Virtutes.

Apparātus, a, um, adornatus, paratus, *apparecchiato*, ut apparata verba, *Auct. ad Heren. l. 1. c. 7.* Domus instructior, & apparatior. *Cic. 1. de Inv. c. 34.* Spectaculum apparatissimum. *Id. Phil. 1. c. ult.*

Apparātus, us, m. 3. *apparecchio*, מחכנת, Ger. *rustung*, Gal. *apparat*, His. *aparejo*, παρασκευή, apparatio, præparatio cum magnificentia. *Cic. 3. Philip.* Quid prandiorum apparatus proferam? *Nepos in Pausan. c. 3.* Apparatu regio uti, *farsi un trattamento da Re.* ¶ Translate *Cic. 1. de Orat. c. 53.* Dicere causam nullo apparatu, pure, & dilucide.

Apparéntia, æ, *apparenza, apparizione*. *Tert. l. 1. adv. Marcion.* Ab apparentia Christi usque ad audaciam Marcionis. *Firmic. l. 5. c. 8.* Homines bonæ apparentiæ, & qui ornatis vestibus delectantur.

Apparéo, es, rui, ritum, n. 2. videor, compareo, adsum, præsto sum, exsisto, consto, eluceo, emineo, speciem præfero, in conspectum venio vel prodeo, *apparire*, נראה, Germ. *erscheinen*, Gal. *apparoitre*, His. *aparecer*, φαίνομαι, significat videor. *Cic. Att. l. 12. ep. 32.* Apparebat enim, has litteras non esse ipsius. *Virg. 1. Georg.* Apparet liquido sublimis in aere Nisus. ¶ Est etiam do improviso se ostendere, *comparire. Galba ad Cicer.* Cum equites Antonii apparuissent. ¶ Item obedire, & præsto esse ad obsequium, πειθαρχεῖν. *Virg. l. 12.* Hæ Jovis ad solium, servique ad limina Regis apparent. *Veller. Max. 2. 2. 4.* Lictori, ut sibi appareret, imperavit. Adde *Nep. Eum. c. 13.* ¶ Item comparere. *Pl. in ep.* Non ipse, non quisquam ex servis ejus apparuit.

Apparésco, is, ére, idem quod appareo, verbum semibarbarum. *Ennod. lib. 7. c. 10.* Apparescere in soribus.

Apparítio, f. 3. ὑπηρέτια. Sumitur pro præstatione officii, seu præsentia ministri, ad obsequendum. *Cic.* In longa apparitione singularem, & incredibilem fidem. *l. 13. Fam. ep. 54.* ¶ Sumitur etiam pro ipsis apparitoribus, ante servis. *Ulpian. Dig. l. 4. tit. 2. leg. ult.* Apparitione Præsidis interveniente.

Apparitóres, m. 3. *apparitori, sbirri*, שטרים, Ger. *statknecht*, Gal. *sergent*, His. *alguazil*, κλητῆρες, servi, dicti, quod appareant, & præsto sint ad obsequium, qui & stratores dicuntur, ut sunt, qui magistratus circumstant parati ad obsequendum. *Cic. 5. Ver.* & alibi. Dabantur enim comites Magistratibus, & salarium a Repub. licet parvum accipiebant. Quandoque rabellariorum officio fungebantur. ¶ Iidem & Officiales dicti, de quorum variis generibus V. *Cod. l. 12. tit. 53.* & *seqq.*

* Apparitorium, i, n. σωκτοφυλάκιον, locus ubi morantur apparitores. *Varius lapis apud Rhod. ad Scribon. Larg. compos. c. 212.* V. Apparatorium.

Apparitūra, fœm. 1. παράδοσις, ministerium apparendi magistratibus. *Suet. de illustr. Gramm. c. 9.* Apparituram Magistratibus facere.

Appāro, as, a. 1. *apparecchiare*, תכן, הכין, Ger. *zurichten*, Gal. *apprester*, His. *aparejar*, παρασκευάζω, aptare ad dignitatem quamdam, & pompam, seu cum magnificentia. *Cic. Ver. 6. c. 20.* Ornare, & apparare convivium. ¶ Interdum est simpliciter præparare. *Cic. Phil. 5. in fin.* Facilius apparabitis, quæ necessitas postulat. ¶ Cum infinito. *Plaut. Asin. 2. 4. 48.* Delinire apparas. *Suet. in Aug. c. 47.* Trajicere apparans. ¶ Apparare se, *mettersi all' ordine. Ter. Eun. 3. 5. 35.* Dum apparatur, virgo in conclavi sedet. ¶ Urbane *Auct. ad Her. l. 1. cap. 3.* Apparare animum auditoris ad audiendum.

Appellatío, onis, *appellazione, nome*, שם, קריאה, προσφώνησις, nominatio, vocabulum, nomen. *Fl. l. 9. c. 13.* Omnes qui se patris appellatione salutarent. *Suet. in Cæs. c. 77.* Nihil esse Reipublicam: (Cæsar pronuntiavit) appellationem modo sine corpore, & specie. ¶ Est etiam pronuntiatio, *pronunzia. Cic. de el. Orat. c. 74.* Lenis appellatio litterarum bene loquendi famam confecerat. ¶ Item provocatio ad judicem alium, præcipue apud JCtos, *appellazione. Suet. Ner. cap. 17.* Ut omnes appellationes a judicibus ad Senatum fierent.

Appellatívus, a, um, ut appellativum nomen, quod multorum commune est, ut homo, animal. *Priscian. l. 2. Charis. l. 2.*

Appellātor, oris, m. 3. qui appellavit, id est, qui ab aliquo judice ad alium provocavit. *Cic. 6. Verr. c. 65.* Manus ab illo appellatore abstinerentur.

Appellatórius, a, um, *appellatorio*, ad appellationem pertinens; ut libelli appellatorii, *l. 1. D. de Appellat.* Et appellatoria tempora, *l. 5. D. de Appellat. recip.*

Appellíto, a. 1. freq. ab appello, as. *Apul. Apol.* Hoceine est, quod appellitabatis dæmonium? Et *Fest. Pomp.* Appellitaville, appellasse. ¶ Partic. appellitatus. *Tacit. 4. Ann. c. 65.* Monæsi cum Cœliam appellitatam.

Appéllo, as, a. 1. nomino, nuncupo, usurpo, dico, perhibeo, voco, invoco, alloquor, compello, *nominare, appellare*, קרא, Germ. *nennen*, Gal. *apeller*, His. *llamar*, ὀνομάζω, sign. nominare. *Cic. 3. Off.* Qui primus Africanus appellatus sit. ¶ Item est comiter, seu familiariter nomine vocare, vel alloqui, *chiamare, parlare. Cic. pro Cluent.* Appellat hilari vultu hominem. Et appellare aliquem literis. *Id. l. 15. Fam. ep. 20.* Hinc appellare, teste *Ulpian. de injur.* est blanda oratione alienjus judicitiam attentare. *Senec. l. 2. controv. 15.* ¶ Item auxilii, vel testimonii gratia quempiam implorare. *Cic. pro Sext. Rosc.* Te nunc P. Scip. appello. ¶ Appellare debitorem, est rem nobis debitam a debitore exigere. *Cic. Att. l. 1. ep. 8.* Me ut sponsorem appellat: *i. e.* monet, ut solvam. *Column. l. 1. c. 7.* Vel *optima nomina* non appellando fieri mala. ¶ Interdum est post sententiam tamquam iniquam ad superiorem judicem provocare. *Ulp.* Qui appellat, majorem judicem debet appellare. Dicimusque, Appello Principem, & ad Principem. *Cic. 7. Verr. 65.* Appellare prætorem. ¶ Hoc verbum ita construitur ab *Asconio ad Pisonianam orat.* ut significet filiam alicui in matrimonium offerre. Is præco, inquit, cum Romam venisset cum filia, adolescentem nobilem Cæsonium ausus est appellare, filiam collocavit.

Appello, lis, uli, ulsum, a. 3. applico, admoveo, accedo, *arrivare, giungere*, קרב, Germ. *herzu kommen, lenden*, Gal. *aborder, arriver*, His. *aporlar*, προσορμίζω, signif. adducere, compellere. *Cic. 7. Verr.* Cum Persæ mille numero naviûm classem Delum appulissent. ¶ Legitur & *appellere* absolute, pro accedere, *venire, accostarsi. Accius* apud *Cic. 1. Div. 22.* Visus est in somnis pastor ad ne appellere. ¶ Passive *Cic. Ver. 7. c. 25.* Appellitur navis Syracusas. *Id. ib. c. 28.* Alios ex Hispania fugientes ad Siciliam appulsos esse. ¶ *Appellere animum*, est dirigere, intendere ad aliquid agendum, *applicare. Ter. Prol. Andr.* Poeta cum primum animum ad scribendum appulit.

Appendĕo, es, a. 2. idem quod appendo. *Apic. l. 8. c. 7.*

Appendícium, ii, n. appendix, additamentum. *Hieron. ep. 10. ad Furiam.*

Appendícula, f. 1. parva appendix. *Cic. pro Rab. Post. c. 4.* Appendicula causæ judicatæ.

Appendix, icis, f. 3. *appendice*, Ger. *anhang*, Gal. *appentis*, His. *anadidura*, תוספת, προσθήκη, quod alii adjunctum est, quasi ex alio pendeat. *Cic. in Hor.* Appendicem animi esse corpus. *Liv. l. 21. c. 15.* Carpetanorum cum appendicibus Lescadum centum millia fuere. ¶ Est & appendix genus spinæ, dictum, quod baccas puniceas habet a se pendentes, quæ & ipsæ appendices nominantur. *Pl. l. 24. c. 13.*

Appendo, is, di, sum, a. 3. *sospendere, attaccare*, תלה, Ger. *anhangen*, Gal. *pendre*, His. *colgar*, προσκρεμάω, suspendo, quasi ad aliquid pendo. *Plin.* Atque uvas jam maturas ad Solem appendere. *Locum hunc, qui a Lexicographis omnibus affertur, nondum invenire potuimus.* ¶ Est etiam ad stateram, lancemque ponderare, *pesare*, σταθμίζειν. *Cic. 2. Phil. 38.* Ut jam appendatur pecunia, non numeretur.

* Appensor, oris, m. *pesatore*, שקול, ζυγοστάτης, ponderator. *August. l. 3. contr. Crescon. c. 37.* & *Tract. 22. in Joan.*

Appensus, a, um, particip. significat suspensum, si ferenda est quorumdam lectio ad *Cic. 5. Tusc. c. 21.* In hoc medio apparatu fugentem gladium e lacunari sera equina appensum demitti jussit. V. Aptus. ¶ Item numeratus. *Liv. l. 5. c. 48.* Nondum omni auro appenso.

* Appensus, us, m. *peso*, שיקול, *Apul. de Mundo.* Ubi al. aliter.

Appĕtens, entis, nomen ex particip. cupidus, *desideroso*, שוקק, ὀρεγόμενος. *Cicer. pro Leg. Manil. c. 3.* Appetens gloriæ. *Tacit. hist. 4. 6. 1.* Appetentior famæ. *Cic. Tusc. 2. c. 25.* Sumus natura studiosissimi, appetentissimique honestatis. ¶ Item adventans, ut Lux appetens. *Tacit. Annal. 4. 51. 4.*

Appeterenter, adv. *con desiderio. Apul. Met. l. 7.* Appetenter fumere. Adde *Cic. 1. Offic. c. 10.* ubi tamen alii aliter legunt.

Appetentía, f. 1. *appetito*, תשוקה, Germ. *begierlichekeit*, Gal. *apetit*, His. *apetito*, ὄρμη, cupiditas, motus animi ad aliquid. *Cic. 4. Tusc.* Ut ægritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat, libido effrænatam appetentiam.

Appetibilis, le, adject. qui optari potest, expetibilis, *desiderabile*, ἐπιθυμητός. *Apul. l. 2. de Dog. Plat.* Solicitudinem, & laborem appetibiles dicebat esse. *Macrob. Saturn. l. 1. c. 1.* Venustate appetibilis.

Appetísso, is, idem quod appeto. *Accius* apud *Non. c. 4. n. 8.*

Appetíso, onis, f. 3. *appetito, desiderio*, תאוה, תשוקה, ὁρμή, cupiditas. *Cic. 1. Offic.* Adjuncta est appetitio quædam principatus. ¶ Sumitur etiam pro facultate appetendi. *Cic. 3. Fin.* Appetitio animi, quæ ὁρμὴ Græce vocatur, non ad quodvis genus vitæ, sed ad quamdam formam vivendi videtur data.

Appetītor, oris, qui appetit. *Lamprid. in Alexand. Sever. c. 40.* Boni linteaminis appetitor fuit. *Ammian. l. 25. c. 5.* Laudum intemperans appetitor.

Appetítus, m. 4. *appetito*, תשוקה, facultas partis inferioris animi, qua cupimus ea, quæ sunt naturæ accommodata, fugimus, quæ sunt contra naturam. *Cic. 1. Off. c. 28.* Duplex est enim vis animorum, atque naturæ, una pars in appetitu posita est, quæ est ὁρμὴ Græce, quæ hominem huc, atque illuc rapit, altera in ratione, quæ docet, & explanat, quid faciendum fugiendumve sit. *Id. ibid.* Efficiendum ut appetitus rationi obediant.

Appetítus, a, um, *desiderato*, participio ab appeto. *Pallad. in Mart. tit. 15.* Floribus avidius appetitis. *Cic. in Pison. c. 28.* Non fugit ejus amicitiam, præsertim cum esset appetitus. ¶ Item invasus, petitus, *assalito. Cic. pro Quinct. c. 31.* Ignominiis omnibus appetitus.

Appĭto, is, i, & ivi, itum, a. 3. *appetire, desiderare*. שיקק, Ger. *begeren*, Gal. *convoiter*, His. *codiciar*, ὀρέγομαι, avide cupio, & tam in bonum, quam in malum, ficurt *expeto*, capitur, nisi quod in *expeto* major vis est propter ex, quæ maximam in se vim continet. *Cic. 4. Tusc.* Ut bona natura appetimus, sic & a malis natura declinamus. *Mart. 9. 27.* Appetitur posito vilis oliva lupo. ¶ Animal

קרב, Ger. herzunahen, Gal. s'approcher, Hiſ. accorcarſe, ἐγγίζω, propinquum fieri, aut loco, aut tempore. *Cic. ad Q. Fr. 3. 8.* Ejus rei maturitas nequequum fieri, aut loco, aut tempore. *Cic. ad Q. Fr. 3. 8.* Ejus rei maturitas nequequum venit, & tamen jam appropinquat. *Id. 4. de Finc. 23.* Appropinquare ad aliquem locum. *Caſ. l. 5. B. G. c. 44.* Appropinquare alicui rei. *Hirt. de B. Hiſp. c. 30.* Appropinquare in locum aliquem.

* Appropriatio. *Coel. Aurelian. l. 2. Tard. c. 13.* ubi al. *appropinquatio* h. e. acceſſus.

* Appropitio, as, *appropriare*, attribuo. *Coel. Aurel. l. 4. Tard. c. 3.*

* Approximo, as, *approximari*, קרב, ἐγγίζω, accedo. *Tertull. adv. Jud. c. 22.*

* Appugno. V. Adpugno.

Appulejus. V. Apulejus.

Appulus. V. Apulus.

Appulſus, us, ui, acceſſus, qui fit navigio, *l'approdare, sbarco. Liv. l. 27. c. 30.* Claſſem a litoris appulſu arcere. ¶ Translate *Cic. 2. Nat. Deor. c. 56.* Omnes nimios caloris & frigoris appulſus ſentire, *l'accostamento.*

Appulſus, a, um. *Cic. Verr. 5. c. 13.* Appulſa claſſis, *stata che ha preso porto. Caſ. l. 3. B. G. c. 3;* Magno numero navium appulſo.

* Apra, æ, f. ab aper. *Plin. ſecund. in l. 1. artium*, ut eſt apud *Priſcian. l. 6. p. 698.*

* Aprata, æ, f. ab aper. *Paul. D. l. 33. tit. 7. leg. 22.* Retia aprataria, & cætera venationis inſtrumenta.

Apricato, onis, πλάνησις, in loco apricо confeſſio. *Cic. l. 7. ad Att. ep. 11.* Unam mehercule tecum apricationem in illo Lucretino tuo ſole malim, quam omnia iſthiſmodi regna.

Apricitas, atis, hybernus ſolis tepor in locis apricis. *Juſtinus l. 36. c. 3.* Non minor loci ejus apricitatis, quam ubertatis admiratio eſt: quippe cum toto orbe regionis ejus ardentiſſimus ſol ſit, ibi tepidi aeris naturalis quædam ac perpetua apricitas eſt. ¶ Apud *Columb. l. 7. c. 4.* eſt ſerenitas, & calor.

* Apriclus. V. Apriculus.

Aprico, as, ate, active pro fovere, refocillare, dixit *Paulin. Jamb. ad Cyter. v. 311.* Martinianum ſuſcipit fraternitas, Tectoque apricat, & cibo. *Pallad.* etiam activе *l. 12. tit. 28.* Ventis frigidioribus altus paries reſiſtat, qui locum poſſit defenſis ſedibus apricare. *h. e.* apricum reddere. *i. e.* tepidum & apricationi aptum.

Apricor, atis, d. 1. *ſtare al Sole*, קים, עמד לפני השמש, Ger. *an der ſonnen ſtehen*, Gal. *ſe chauffer, ſe tenir au Soleil*, Hiſ. *abrigarſe*, ἀνατίθεμαι, ἀνατίθεσθαι, Gal. *ſe ſeoir au Soleil*, Hiſ. *abrigarſe*, ἀνατίθεμαι, ἀνατίθεσθαι, eſt in aprico loco eſſe, h. e. in loco ſoli expoſito verſari. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 65.* Mieme in Sole apricari. *Colum. l. 8. c. 4.* Habere clauſam (gallinam) oportet amplum veſtibulum, quo prodeat, & ubi apricetur. *Cic. Tuſc. 5. c. 32.* Alexander offecerat Diogeni apricanti.

Apricus, piſcis genus dentibus acutiſſimis, ac validiſſimis, πτερόεις, diverſus Apricus, piſcis genus dentibus acutiſſimis, ac validiſſimis, πτερόεις, diverſus ab eo, quem Aprum dicunt. *Apul. in Apolog.* Tam ridiculum argumentum, ab eo, quem Aprum dicunt. *Apul. in Apolog.* Tam ridiculum argumentum, quam ſi dicas venandis apris piſcem apricum &c.

Apricus, a, um, c. 1. a. *eſpoſto al Sole y aprico.* חם, Ger. *ſonnechter*, Gall. *ce qui eſt a l'abry*, Hiſ. *abrigado*, προσήλιος, Son expoſitus, quaſi ſine frigore, ab α priv. & φ. ἴκη, frigus, horror, φ aſpirata in ſuam tenuem π converſa. *Virg. 2. Georg.* Mittis in apricis coquitur vindemia faxis. ¶ Senes aprici vocantur a *Perſio ſat. 5. v. 79.* Quod apricari amant, calore nativo deficiente. ¶ Apricior, comp. & apriciſſimus, ſuperlat. *Col. l. 11. c. 3.* Nonnulli hanc locis apricioribus deponunt. *Id. l. 9. c. 14.* Apriciſſimo die purgatis domiciliis. *h. e.* ſereniſſimo.

Aprilis, m. 3. *Aprile*, אייר, Ger. *der monat Aprill*, Gal. *le mois d'Avril*, Hiſ. *el mes d'Abril*, Ἀπρίλιος, Ἀπρίλλιος, menſis anni. Dictus eſt, quaſi *Aperilis*, quod terram aperiat. Nam verna temperie plantarum germina aperiuntur. Vel dictus eſt, quaſi Aphrilis, ab ἀφρός, ſpuma, quod Venus, cui hic menſis ſacer eſt, ex ſpuma maris fingitur nata, V. *Ovid. 4. Faſt.* ¶ Accipitur adjective, ut Nonis Aprilibus. *Cic. ad Lent. Fam. 1. 9,* Nonis Aprilibus mihi eſt Senatus aſſenſus.

Aprinnus, a, um, idem quod Aprinus, ut Aprinea pellis. *Hygin. fab. 69.*

Aprinus, a, um, adject. ab aper. *Lucil.* apud *Chariſ. l. 1. p. 63.* Viſcus aprinum *Martian. Capell. l. 2. ſub fin.* Nunc criſtæ cum aprinis dentibus videbantur.

* Aprocegmena. V. Productus.

Apronia, f. 1. genus vitis ἀγρίας, quam ampelomelænam, bryoniam, chironiam cynechantem vocant. *Plin. l. 23. c. 1.*

Apronianus, a, um, ad Apronium pertinens, aut Apronianum Senatuſconſultum, apud JCtos, & Aproniana ceraſa apud *Plin. 15. 25.*

Apronius, ii, m. nomen proprium Romanum. *Cic.* & *Tacit.*

* Aproxis, ἄκμα quædam. *Pl. l. 24. c. 17.*

Aprugineus, a, um, idem quod Aprugnus, *di cinghiale*, ut *aprugnei dentes*, apud *Solin. c. 32.* (*al. 45.*)

Aprugnus, a, um, idem quod aprinus, ut aprugna caro, fumina aprugna, *Lamprid. in Elioſab.* & Aprugnum callum, apud *Plaut.* non ſemel. V. Callum.

Aprutium, *Abruzzo*, Prov. in Regno Neapolitano, ubi olim Prægutini, Veſtini Marrucini, Frentani, Characeni, Peligni, Marſi. Terminos habet ab Occ. Campaniam Romanam, & Terram Laboris, ab Or. mare Adriaticum, a Sept. Machiam Anconitanam, & Umbriam, a Mer. Comitatum Moliſinum. ¶ Duplex eſt, citerius, & ulterius. Ulteriores caput eſt Aquila, citerioris Auxanum.

Apſis. V. Abſis.

* Apſyctos, ἄψυκτος, diu calorem retinens. *Pl. l. 37. c. 10.*

Aptatus, a, um, *agiuſtato, adattato*, accommodatus, appoſitus, convenienter adjectus, ἁρμόζων. *Phn. 28. 13.* Sanguis hircinus ciboapratus. *Quintil. in ſi. l. 1.* Aptatus ad præſens tempus. *Cic. 3. de Orat. c. 40.* Hoc verbum eſt ad id aptatum quod ante dixerat.

Apte, adverb. *convenientemente, ἁρμοδίως*, apposite, accommodate, congruenter. *Cic. de Fin. 3. 14.* Ad pedem apte convenire. *Martial. l. 13. epigr. 26.* Aptius hæc puero, quam tibi dona dabis. *Cic. in Orat. c. 44.* Aptiſſime cohæreant extrema. Mundi corpus ita apte cohæret, ut ſi diſſolvi nullo modo queat. *Idem in Hortenſ.* apud *Non. c. 4. n. 3.* Altera eſt nexa cum ſuperiore, aptæque pendens.

Aptus, as, a. 1. *adattare, accomodarſi, ſtar ben*, התאים, Ger. *ordnen*, Gal. *accommoder*, Hiſ. *acaviar, προσήκειν*, convenienter aliquid rei alicui jungo, ſeu accommodo. Conſtruitur cum dativo, vel accuſativo mediante *ad. Cic. in Phil.* Cujus fortunæ ſtudia tantæ laudi, & gratulationi tuæ ſe non aptarint? *Id. 3. de Orat.* Hoc verbum eſt ad id aptatum, quod ante dixerat. ¶ Eſt etiam parare. *Horat. l. 2. Sat. 2. v. 110.* Metuenſque futuri, in pace, ut ſapiens, aptarit idonea bello.

* Aptota, n. pl. caſibus carentia. *Plaut. Capt. 4. 1. 8.* Hæreditatem ſuam aptus referriſſimam. *Gell. Epitaph. Plaut.* affert *l. 1. c. 24.* his verbis Poſtquam eſt mortem aptus Plautus, Comœdia luget. Quamquam alii aliter leg. ¶ Eſt etiam ab antiquo apo, quod ſignificat colligare, vincire, & ſignificat primo colligatus, connexus. *Cic. Partit. Orat. ſub fin.* Inter ſe plerasque connexa, & aptata. Et *5. Tuſc. c. 21.* Fulgentem gladium e lacunari, ſeta equina aptum dimitti juſſit. Hæc videtur optima lectio, quamquam inepti ores libri habeant *appenſum*. ¶ Trahitur aptus eſt idem ac conveniens, habilis, idoneus, accommodatus, *atto, abile, conveniente, acconcio*, יאה, ἐπιτήδειος. Et conſtruitur cum dat. vel cum præpoſit. ad, & accuſ. *Cicer. de cl. Orat. c. 62.* Aptior auribus imperitorum. *l. 1. de Orat. c. 54.* Calcei apti ad pedem. *Caſ. l. 2. B. C. c. 37* Caſtra erant ad bellum ducendum aptiſſima. ¶ Accipitur & ſine caſu. *Horat l. 1. Od. 12. v. 45.* Et avitus apto cum Lare fundus. *Catul. Carm. 28. v. 2.* Aptus farcinulis, & expeditis.

Apua, *Pontremoli*, opp. Ligutiæ, in conſ. Tuſciæ, a font. Macræ 5. M. P. ab Appennino M. 4. intra Montes Apuanos, a Luna 25. in Rot. a Bardo tot. a Brunetto 15. in Or. eſt. Populi *Apuani: Liv. 40. 41.*

Apua, piſcis genus. V. Aphya.

Apuani, Apuæ populi, i. e. Ligures. *Liv. l. 40. c. 41.*

Apud, *appreſſo*, אצל, Ger. *bei*, Gall. *auprez, chez*, Hiſ. *cerca, πρὰ, πρός*, prope, juxta, præp. quæ accuſ. regit. Quandoque locum denotat, ut Apud Mantuam hæc ſcripſi: quandoque perſonam, ut apud Regem: quandoque loci, & perſonæ conjunctionem, ut Cœnavi apud Pompejum. ¶ Sed cum ad perſonam refertur, plerumque familiaritatem ſignificat, non dominium, ut Fuit apud te, i. e. tecum, vel domi tuæ. ¶ Apud aliquando ponitur pro in. *Teren. in Andr.* De Davo modo apud ſerum audivi. *Eutr. l. 7. c. 13.* ¶ Apud ſe dicitur eſſe, qui domi ſuæ eſt, vel qui omiſſis negotiis ſe in receſſum recepit. *Cic. 1. de Orat.* Scaurus, quem ruri apud ſe eſſe audio. ¶ Item apud ſe eſt, qui ſui compos eſt. *Terent. And. 5. 4. 35.* Quid audio? vix apud me ſum. ¶ Dicimus etiam apud animum cogitare, ſtatuere, &c. *Salluſt.* Equidem ego ſic apud animum meum ſtatuo. ¶ Apud aliquando poſponitur ſuo caſui. *Tacit. l. 4. c. 5. n. 1.* Miſenum apud, & Ravennam.

Apulejus, ſeu Appulejus, nom. prop. Multi fuere hoc nomine; inter quos Lucius Apulejus Medaurenſis, qui ſcriptis libris inclaruit temporibus Antoninorum. ¶ Alter fuit Apulejus Celſus celebris Medicus, Tiberii ævo. ¶ Adjective Apuleja lex. *Cic. 2. de Orat. c. 25.* & *49.*

Apulia, f. 1. *Puglia, Πουγλία*, Italiæ regio inter Apenninum M. ad Mer. & Mare Adriaticum ad Bor. in Regno Neapolitano. Duæ ſunt, quæ Auſido ſi. dividuntur, una Daunia, *Puglia piana*, & *Capitanata*, in qua Garganus M. & Sipontum Metr. quæ Occidentalis eſt, & Tipherno, ſeu Fhiterno flu. ſejungitur a Frentanis in Occ. altera Peucetia, *Terra di Bari*, & *Puglia*, in qua Barium Metrop. quæ in Orium vergit, ibique definit, ubi Salentini, ideſt Meſſapia, ſeu Japygia, & Calabria Borealis, *Terra d'Otranto*, ſubſequuntur. ¶ Prima ſyllaba in Apulia modo brevis, modo longa eſt. *Hor. car. 3. od. 4.* Nutricis extra limen Apuliæ, ubi *Benſlej.* lectionem ſollicitat. *Mantiel. in Apophor. epigr. 155.* Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis Nobilis. Secunda vero ſemper producitur. Apuliæ deſcription. Vid. apud *Plin. l. 3. c. 11.*

Apulus, & Appulus, Apulica, a, um, adject. ab Apulia. Primam ſemper producit, ſecundam corripit *Lucan. l. 5. v. 380.* Apulus Adriacas exit Garganus in undas.

Apus. V. Apodes.

Apyrinus, a, um, o. 1. 2. ἀπύρηνος, carens nulceo, ab α priv. & πυρὴν, nucleus. Hinc apyrinum malum, genus mali Punici dulciſſimi cui nucleus lignoſus non ineſt. *Columel. l. de arbor. c. 23. Plin. l. 13. c. 19. Martial. l. 13. ep. 42.* Non tibi de Lybicis tuberes, & apyrina ramis. ¶ Scribitur & *apyrenus*, nam Græce eſt ἀπύρηνος, & ἀπύρηνος.

Apyron, ſulphuris præſtantioris genus, ἄπυρον. *Plin. l. 35. c. 15. Celſus* quoque *l. 5. c. 18. n. 13.* de hoc meminit.

Apyrotus, ἀπύρωτος, ſeu apyraſta, ſeu pyropus, carbunculus, gemma, cui ignis non nocet. *Plin. l. 37. c. 7.*

A ANTE Q.

Aqua, f. 1. *acqua*, מים, Germ. *waſſer*, Gall. *eau*, Hiſ. *agua*, ὕδωρ, humor gelidus, unum ex quatuor elementis. Componi videtur ex a, & qua, quaſi a qua vivamus, ut ait *Feſtus*. Unde aqua, & igni damnatis interdici ſolebat. ¶ Aquam a pumice poſtulare, proverbio dixit *Plaut. Perſ. 1. 1. 42. h. e.* fruſtra petere vel ab egente, vel ab avaro. ¶ Aquis perire ſummum & ultimum exiſtimatum veteribus, quippe quod non tantum vitam adimere, ſed animam ipſam extinguere credebatur. V. *Ser. ad v. 98. Æn. 1.* ¶ Aquam perdere apud *Quintil. l. 11. c. 3.* eſt tempus inutiliter terere: ſumptum a clepſydris, quæ a Judicibus Oratori dabantur, in quibus incluſa aqua paulatim defluens tempus ad dicendum definiebat. Ex quod fortaſſe & illud proverbium eſt: *aqua hæret*: quod adhibetur ubi difficilis rei probatio, aut explicatio eſt. *Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 7.* In hac cauſa mihi aqua hæret. V. *Eraſm. Adag.* ¶ Aquam, & terram poſcere, γῆν καὶ ὕδωρ αἰτεῖν, apud Græcos idem eſt ac bellum aliqui inferre. Hinc *Liv. l. 25. c. 17.* Perſæ aquam, terramque a Lacedæmoniis petierunt. ¶ Aquam aſpergere proverb. dicitur is, qui dicto quopiam metum alicui ademerit. *Plaut. Trucul. 2. 4. 15.* Aſperſiſti aquam, jam feddit animus. ¶ Aquæ, in plurali aliquando thermas ſignificant, ut Aquæ Sextiæ, apud *Vellej. l. 1. c. 14.* Aquæ Sinueſſanæ, apud *Tacit. l. 1. hiſtor. c. 72.* ¶ Multa ſunt oppida in terrarum orbe, quæ quia prope celebriores aquarum fontes, aut thermas condita ſunt, ab iis nomen accepere, ut Aquæ Sextiæ, quæ nunc *Aix*, Aquæ Auguſtæ, quæ *Bajona*, Aquæ Taurinæ, quæ *Acquapendente*, & alia multa, de quibus V. Geographos. ¶ *Aquai* pro *aquæ* ejus ſyllabæ eſt Poeticus. *Lucret. l. 1. v. 283.* & *Cicer. in Prognoſt. lib. 1. de D. v. cap. 9.*

Aquæductio, onis, aquæ deductio, aquæductus. Hab. *leg. 10. ff. de aqu. pluv. arc.* quanquam divite ſcribitur in melioribus lib.

Aquæductus, m. 4. ductus aquæ, tubus, ſuripus, *acquidotto*, תעלה, Ger. *waſſer graben*, Gal. *aqueduc, conduit*, Hiſ. *aguaducho*, ὑδραγωγεῖα, ab aquam ducendo, eſt aquarum deductio. *i. e.* cum aliunde aqua derivatur, ut per cuniculos impoſitis canalibus alſo inducatur, ſive ad bibendum, ſive ad irrigandum. *Ulpian. de ſerv. ruſt. prædior.* Servitutes ruſticorum prædiorum ſunt hæ, iter, actus, via, aquæductus. ¶ Erat autem apud veteres duplex ratio ducendæ aquæ. Nam aut per ſubterraneos cuniculos ducebatur, aut opere arcuato. Utriuſque generis etiam hodie Romæ non pauca veſtigia extant. *Frontin.* librum ſcripſit *de aquæduct.* cujus lectionem innumeris inquinatam erroribus, ac prope depoſitam ſumma diligentia recenſuit, ac reſtituit Joannes Polenus in Patavino Lyceo Mathematicus profeſſor, & laboriosis adnotationibus illuſtratam edidit Patavii typis Sem narii.

* Aquæbibrator, oris, m. qui aquarum libramenta perquirit ad aquæductus faciendos. *Cod. Theod. l. 3. t. 4. l. 2.*

Aquæcilicum. V. Aquilicium.

quæmanalis, Aquæmanile. V. Manalis, Aquiminale.

quagium, n. 2. ὑδραγωγεῖον, aquæductus quaſi aquæ agium. *Feſt. Pompon. leg. 3. §. ult. ff. de aqu. quotid.* Aquagium rivalibus deterius faciat.

aqualiculus, maſc. 2. fumitur pro inferiore ventris parte, in quam fordes fluunt. *Perſ. Sat. 1. v. 57.* Cum tibi, Galve, pinguis aqualiculus propenſo ſeſquipede extet. *Seneca* etiam *ep. 90.* & *Marcell. Empir.* ſtomachi ventriculum, aqualiculum dixere.

aqual eus, m. 2. alveus, quo fordes daſſiunt. ¶ Item genus quoddam lati inteſtini, ex quo farcimina fieri ſolent. *Apicius*: Reple aqualicum ſic, ut laxamentum habeat, ne diſſiliat in coctura.

aqualis, m. 3. *urna*, כד, Ger. *ein grab*, ὐδρία, genus vaſis, quo aqua manibus datur. *Plaut. in Curc. a. 2 ſc. 3. v. 33.* Date iſti aqualim cum aqua.

aqualis, le, adject. ad aquam pertinens, ut *aquales nubes*, *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 221.*

aquanus, a, um, *di acqua*, aqueus. *Tertull. de carne Chriſti, c. 9.*

aquariolus, m. 2. *ruffianello*, προαγωγὸς, mulierum impudicarum aſſecla. *Feſtus.* Talem deſignat *Lamprid. in Commod. c. 2.* Aquam geſſit, ut lenonum miniſter. ¶ Aquarioli lenonum etiam vice fungebantur, & conditiones mererricibus concilibant: προξενήσοντες. *Ter. Apol. c. 43.* Lenones, perductores, aquarioli. Qua ratione, & *Apul. Apol. p. 323.* videtur vocare Rufinum uxoris ſuæ aquariolum.

Aquarium, ii, n. 2. & aquariolum, שיקת, ὑδροδόκιον, locus in culina, in quem ſordida aqua jactatur. ¶ Dicitur & Aquarium locus, quo pecudes ad potum aguntur. *Cato de R. R. c. 1.*

Aquarius, ii, m. 2. *Aquario*, Ger. *waſſerman*, ὑδροχόος, undecimum ſignum Zodiaci, poſt Capricornum, quod oritur 15. Kal. Februar. & conſtat ex 42. ſideribus. *Ovid. 2. Faſt.* Hunc Ganymedem eſſe Poetæ fabulati ſunt. V. Ganymedes. ¶ Item aquarius apud JCtos, dicitur aquarum cuſtos, ὑδροφύλαξ. *Liſ. ad Tacit. An. 15.* ¶ Eſt etiam aquarius, qui aquam importat domum. *Juven. Sat. 6. verſ. 331.* Venit conductus aquarius. ¶ Item Aquilex, ſeu architectus aquarum, & aquæductuum. *Cod. Cic. l. 8. Fam. ep. 6.* Niſi ego cum tabernariis, & aquariis pugnarem. Erat enim Cælius Ædilis, cui cum opificibus ſemper eſt negotium. ¶ Item Aquarius olus, *h. e.* qui meretrice bus aquam miniſtrabat, προποδιόκονος, ut in Gloſſ. Vet. ¶ Aquarii etiam dicti ſunt quidam hæretici, qui ſolam aquam in Miſſæ ſacrificio offerebant. *Epiphan. Hæreſi 46.*

Aquarius, a, um, o. 1. 2. ὑδατικὸς, quod ad aquam pertinet. *Plin. l. 34.* Cum in exacuendo oleares cotes, & aquariæ differant. ¶ Aquarius ſulcus, αὐλαξ ὑδατικὸς, eſt, qui aquam educit. *Colum. l. 2. c. 8.* Crebroſque ſulcos aquarios. Græci ἔλικας vocant.

Aquate, dilute. *Plin. Valer. 1. 10. Cæl. Aurelian. Tard. 1. 4.*

Aquatieus. o. 1. 2. *acquatico*, ἔνυδρος, quod in aqua degit. *Plin. l. 8. c. 27.* Aquaticæ aves. *Id. l. 16. c. 37.* Aquaticæ arbores. ¶ Item aquoſas. humidus, *acquoſo. Id. l. 18. c. 11.* Aquaticus panis. *h. e.* qui multa aqua ſubigitur. *Ovid. 2. Metam. v. 853.* Aquat cus Auſter.

Aquatilis, e. 3. aquarum incola, in aquis degens, vivens, ὑδατικὸς. *Cic. 1. de nat. Deor.* Beſtiarum terrenæ ſunt aliæ, partim aquatiles, aliæ quaſi ancipites in utraque ſede viventes.

Aquatio, f. 3. ἐφόδιον, actus aquandi, i. e. aquam ad caſtra afferendi. *Caſ. de B. G. c. 22.* Se non longius aquationis cauſa proceſſurum.

Aquæ-

Aquator, m. 3. ὑδροφόρος, qui aquandi miniſterium, præſertim in exercitu, facit. *Caſ. l. 2. c. 73.* Aquatores ab equitatu premi noſtro.

Aquatus, a, um, *acquoſo, fluido*, aquam referens, fluidus. *Seneca. 1. quæſt. natur. c. 3.* An purpura craſſius medicamentum, an aquatius traxerit. *Pallad. l. 4. tit. 1.* Non aquatus, ſed ſpiſſus humor. *Plin. 28. 5.* Omne lac vernum aquatius æſtivo. *Scribon. Large. compoſ. 26.* Collyrium aquatiſſimum. ¶ Item aqua mixtus, *adacquato. Auguſt. 6. Confeſſ. c. 2.* Vinum aquatiſſimum.

* Aquenſes, incolæ opp. quod *Aquæ Taurinæ, Acquapendente* vocatur. *Pl. l. 3. c. 5.*

* Aquicaldenſes, incolæ Aquarum calidarum, *Caldes. Pl. l. 3. c. 3.*

* Aquicoles, *Plin. l. 13. c. 10.* ſcribit a Taurinis vocavi nucleos pineos in melle decoctos.

* Aquidictus, a, um, *diſſecativo*, aquam educens, ὑδραγωγὸς. *Aurelian. Tard. l. 3. c. ult.*

Aquifolia, f. 1. & Aquifolium, πρασσαγών, ſpecies ilicis meſpilum foliis referens, unde & meſpilus ſylveſtris a nonnullis appellatur. Græci vocant ſmilacem. *Plin. l. 24. c. 13.* & *l. 16. c. 15.* & *25.*

Aquifolius, a, um, adject. qui eſt ex aquifolio. *Cato R. R. c. 31.* Veſtes iligineos, aquifolios, ulmeos facito, uti ſient parati. Adde *Plin. l. 16. c. 43.*

Aquifuga, æ, qui aquas fugit ex morbo, qui *hydrophobia* dicitur. *Cael. Aurel. Acut. 3. 15.*

Aquigenus, a, um, in aquis natus. *Terent. l. 2. adverſ. Marcion. c. 12.* Inter aquigenia, & terrigena animalia.

Aquila, f. 1. *aquila*, נשר, Ger. *ein adler*, Gall. *aigle*, Hiſp. *aguila*, ἀετὸς, ab aquæ colore, (V. Aquilus) ſive ab acute videndo, regina avium, quam Poetæ Jovis alitem, ejuſdemque armigeram appellant, & fulmina ei ſubminiſtrare fabulantur. Cui fabulæ occaſionem dedit aquilæ natura, quia ſola avium & fulminis ictu non læditur, & Solis fulgorem fixis, & immotis oculis poteſt aſpicere. In ſenectute pennis gravata, oculis cæcutiens, ter ſe in fontem mergit, & ſic ad juventutem redit, ut narrat *Ajrator l. 2. in Act. Apoſt. v. 529.* ¶ Aquila quoque dicitur aſtrum ex novem ſtellis, cujus ala dextera circulum æquinoctialem attingit, ſiniſtra autem non longe a capite Ophiuchi videtur figurata. Roſtrum ejus a reliquo corpore dividit circulus a Cancro ad Capricornum perveniens. Exoriente Leone occidit: exoritur autem cum Capricorno. Habet in capite ſtellam unam, in utraque ala unam, & unam in cauda. ¶ Eſt etiam aquila piſcis ex genere planorum, & Græci κέστρῳ appellant. *Plin. l. 9. c. 24.* ¶ Ad maſculinum genus ſi vis traducere, dic *Aquilam marem*. ¶ Item ſigni militaris nomen apud Rom. quod alitem hunc repræſentabat, ex argento factum, & pertica inſixum, & a ſingulis Legionibus portabatur. *Lucan. l. 1. v. 6. V. Salmaſ. ad Vopiſc. in Aurel. c. 31.* ¶ Aquilæ in ædificiis ſunt ſummæ partes, quæ faſtigium conſtituunt: quod aquilarum alas referant. *Tacit. hiſt. 3. c. 71.* Inde lapſus ignis in porticus oppoſitas ædibus: mox ſuſtinentes faſtigium aquilæ vetere ligno traxere flammam, alteruntque. ¶ *Aquila Senectus* proverbio dicitur de iis, qui in ſenectute magis bibaces ſunt, quam edaces: dicitur enim Aquila, cum ad ſenectutem pervenerit, quia ſuperius roſtrum adeo creſcit, ut adunctas aperiri non queat, aliquandiu ſolo prædæ ſanguine nutriri. *Terent. Heaut. 3. 2. 10.* ¶ Alio ſenſu dicitur de iis, qui etiam in ſenectute actuoſi ſunt, & reipublicæ proſunt: quo ſenſu dicitur etiam *equi ſenectus*. Ambo enim hæc animalia etiam in ſenectute generoſitatem retinent. Utrumque conjunxit *Auſon. in Profeſſ. 4. v. ult.*

Aquilegus, a, um, aquam colligens, ut *rotæ aquilegæ* apud *Tert. de anim. c. 33.* ¶ Aquilegus abſolute eſt idem qui *aquilex*. *Caſſiod. l. 3. Variar. ep. ult.* ubi tamen alii aliter legunt.

Aquileja, f. 1. *Aquileja*, a legendis aquis, Ger. *Aglon*, & *Aglar*, Ἀκυληΐα, Col. Rom. Urbs jam Patriar. Carnorum Metrop. in decima Reg. Italiæ, quæ alluitur Timavo flu. ad Turri, & Alſæ flu. confluentiam, media inter Palmam, & Gradum, inter Concordiam ad Occ. & Tergeſtum in Or. 3. M. P. ab Utino 20. ubi Patriarcha reſidebat, a Veſtitiis 60. ab ora lit. Maris Adriatici 9. in Bor. Fuit primaria, Roma excepta, totius Italiæ. Ab Attila exſtita eſt anno 452. Ex hac orti ſunt Chromatius, ad quem Hieronymus ſæpe ſcripſit, & Rufinus Græce, Latineque eruditus, qui Joſephum convertit in Latinum.

Aquilejenſis, ſe, adject. *Plin. l. 2. c. 103.* In Aquilejenſi campo Timavus.

Aquilentus, a, um, aquoſus, aquaticus. *Varr.* apud *Non. c. 4. n. 318.* de *Luna*. Tum contremula; aquilenta, apud alta litora oriris, ac reluces nobilis omnibus. *h. e.* pluvium inducens: vel marino humore conſperſa.

Aquiles, Aquilegis; ab aquis legendis, *i. e.* inquirendis dictus, eſt architectus fontium, & aquæductuum. *Plin. l. 20. c. 6.* de Bechio, *i. e.* ruſſilagine: Ejus duo genera: ſilveſtris ibi naſcitur, ſubeſſe aquas credunt, & hoc habent ſignum aquileges: Adde *Plin.* alterum *l. 10. epiſt. 46.*

Aquilianus, a, um, ab Aquilio, ut Aquiliana ſtipulatio, apud Juriſconſult. *Dig. 2. 15. 2.*

Aquilices, in Vet. Gloſſ. dicuntur οἱ τὰ ὑδραγωγεῖα ἐργαζόμενοι, ποτιμίται, ὑδροπόνοι, ut ſint idem ac Aquilegis, ſc. ab eligendis aquis. *Dig. l. 50. tit. 6. leg. ult.* ¶ Item qui aquilicia ſacrificia curabant.

Aquilicium, *Feſto* eſt, cum aqua pluvialis quibuſdam remediis elicitur: quod in magnis ſiccitatibus aliquando factum creditur. Vel ſacrificium pro imperrandis imbribus. *Tertul. Apolog. c. 40.* Aquilicia Jovi immolatis, &c.

Aquiliferi, m. 2. στεφοφόροι, ſigniferi in Romana militia, ab aquila, quam Romanis legionibus Marius in ſecundo Conſulatu ſuo proprie dicavit. Aquila enim fuit tamquam princeps totius legionis ſignum. *Caſ. 3. B. C. c. 64.* Gravi vulnere affectus aquilifer. ¶ Habuerunt Romani alia ſigna, lupos, minotauros, equos, apros, dracones, quæ ſingulos ordines antcibant. Poſtea tamen, repulſis ceteris, unam ſervaverunt aquilam.

Aquilinus, a, um, *aquilino*, o. 1. 2. quod ad aquilam pertinet, aut quod eſt aquilæ ſimile. *Plin. in Pſeud. 3. 2. 63.* Niſi ſit imilvinis, & aquilinis unguibus, *i. e.* manibus rapacibus. ¶ Aquilinus naſus, *i. e.* aduncus. Aquilinus aſpectus, *i. e.* acutus viſus. *Apul. l. 2. Met.*

Aquiſtus, Aquilia, gentis Romanæ nomen, quam *Car. Patin. de Famil. Rom. p. 36.* recenſet.

Aquilo, m. 3. *Aquilone, Boreà, Greco Tramontana*, צפון, Germ. *Biſwvind, Nord, nordwind*, Gall. *Biſe*, Hiſp. *Raganon, Βορέας*, ventus Septemtrionalis frigidus, & ſiccus, ita dictus a vehementiſſimo volatu inſtar aquilæ. Flat inter Septemtrionem, & Ortum ſolſtitialem, e regione Cauri. *Plin. l. 2. c. 47.* ¶ Aquilo etiam dicitur tempus illud anni, quo crebrior flat. *Virg. 4. Æn. v. 310.* Properas mediis Aquilonibus ire per altum.

Aquilonalis, le, Borealis. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 19.* Regio aquilonalis. Alii aliter legunt.

Aquilonaris, e, idem quod Aquilonalis, *Vitruv. l. 9. c. 6.* Piſcis aquilonaris, *ſc.* Sidus.

Aquilonia, Urbs olim E. Hirpinorum, in Samnio, in Regno Neapolitano, inter Beneventum, & Luceriam.

Aquilonigena, æ, poetica Septentrionalium populorum cognominatio. *Auſon. in Moſel. v. 407.* Aut Italum populos, Aquilonigenaſque Britannos.

Aquilonius, a, um, *Aquilonare*, ubi Aquilo flat, Aquilonaris, *Plin. l. 28. c. 13.* Omnes herbæ vehementiores effectu, viribuſque ſunt in frigidis locis, ut in Aquilonii. Et *l. 18. c. 26.*

Aquilus, a, um, *foſco, bruno*, שחרחור, ὑδατώδης, Ἀεῶμα, color fuſcus, & ſubnigeri, ab aqua. Nam cum antiqui duos omnino naturales colores noſcerent, album ſcilicet, & nigrum, tertium inter utrumque medium ab aqua, cujus incertus eſt color, aquilum dixere. *Plaut. in Pœn. 5. 2. 152.* Statura haud magna, colore aquilo. *Suet. in Aug. c. 79.* Colorem inter aquilum, candidumque. Quem quidem *Cæſaulon.* cum putat, qui eſt in iis, quos Solis æſtus torruit. ¶ Hinc Aquili, Dii quidam dicti, quaſi nigri, de quibus *Arnob. l. 3.*

* Aquiminale, &

Aquiminarium, ii, n. genus vaſis aquarii quod inter eſcaria, & ea, quæ ad menſam pertinent, contineri, docent *Ulpian. Dig. l. 34. tit. 2. leg. 20. a med.* & *Pompon. ibid. leg. 22.* Videtur autem eſſe vas lavandis manibus aptum, quod ideo inter eſcaria enumeratur, quia ante, & poſt menſam aqua manibus datur. Quidam conſentſcribendum eſſe *aquiminarium*. Apud *Paul. recepear. ſentent. l. 3. tit. 7.* legitur *aquimanile*: pro quo *Cujacius* cum aliis mallet *aquæ manile*. Sed *aquiminarium* habetur in editione Digeſtorum *Baloandri*, & *Torrentini* tum locis allatis, tum *l. 33. tit. ult. leg. 3.*

Aquinas, atis, gentile, qui eſt ab Aquino. *Tacit. hiſt. l. 1. c. 88.* Dolabella in coloniam Aquinatem repoſitus. *Sil. l. 12. v. 528.* Mox & vicinus Aquinas.

Aquinum, n. 2. *Aquino*, Ἄκουϊνον, Col. & Urbs E. exc. Latii, apud fines Samnitium;

R. Neap. in provin. Terræ Laboris, a conf. ditionis Pontificiæ, & eis Caſinum 9. M. P. patria D. Thomæ Theologorum Principis, qui inde Doctor Aquinas dicitur.

Aquipenſer. V. Acipenſer.

* Aquipedius V. Acipedius.

* Aquipes. V. Agipedes.

Aquitania, Acemorica, *Gaſcogne*, & *Gaſcegne*, *Aquitaine*, una ex quatuor Galliæ partibus, dicta ab obliquis aquis Ligeris. ¶ Olim complectebatur totam illam regionem, quæ a Ligeri flu. ad Pyrenæos, & Oceanum extenditur. Nunc a Ciricio Oceanum habet, qui Aquitanicus ſinus dicitur, ab Occ. Hiſpaniam, a Septen. Lugdunenſem Provinciam, a Merid. Narbonenſem.

Aquitanſcus, & Aquitānus, a, um, gentil. ab Aquitania. *Tibul. l. 1. eleg. 7.* Hunc fore, Aquitanas poſſet qui vincere gentes. *Plin. l. 6. c. 19.* Sinus Aquitanicus. *Tibul. lib. 2. eleg. 1. v. 33.* Gentis Aquitanæ celeber Meſſala triumphis.

Aquivergium, ii, locus in quem aqua ex editiore parte defluit. Vox eſt M. Baronii inter Scriptores rei Agrar. Goeſii *pag. 244.* ſed non temere adhibenda.

Aquo, as, avi, atum, a. 1. & aquor, aris, atus ſum, d. 1. *fer aequa*, שאב, Ger. *waſſer, ſchepffen*, ὑδρεύω, verbum caſtrenſe, aquam haurio, vel feco ad uſum exercitus, vel al

Araneôssus, a, um, aranео similis, ut caulis araneosus, apud *Plin. l.* 21. *c.* 15. Sic fistula araneosa, *l.* 11. *c.* 29. & *c.* 21. cera araneosa.

Aranéum, i, n. 2. tela aranearum, *τὸ ἀράχνιον*, *Phædrus lib.* 2. *Fab.* 9. Tollere hæc aranea quantum est laboris? ¶ Item vitium peculiare olivis, & vitibus, cum tela veluti involvunt fructum, & absumunt. *Plin. l.* 16. *c.* 24.

Araneus, nei, m. 2. *ragno*, *aragno*, עַכָּבִישׁ, Ger. *spinn*, Gall. *araignée*, Hisp. *arana*, *ἀράχνης*, animal ex genere insectorum. *Plaut. in Asin.* Dejici opera araneorum. ¶ Varia genera sunt araneorum, omniaque græco vocabulo, sed apud Latinos usurpato, *phalangia* dicuntur. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Adjective *Id. l.* 18. *c.* 17. Phalangion bestiola aranei generis. ¶ Est etiam piscis quidam hoc nomine mari peculiaris, noxiam in dorso spinam ferens. *Plin. l.* 9. *c.* 48. & *l.* 32. *cap.* 11. ¶ Araneus mus, *μυγαλὴ*; animal ex genere musstelarum, morsu venenato. *Plin. l.* 8. *c.* 38.

* Arapennis, V. Arepennis.

Arar, vel Araris, Saucona, *la Saone*, flu. Gall. Cent. qui Sequanos ab Æduis separat. Oritur ex Vogeso M. in confin. Lotharingiæ, & in Rhodanum se exonerat infra, & infra Lugdunum.

Ararícus, a, um, ad Ararim pertinens. *Gruter. Inscripts. p.* 375. *n.* 3. *L.* Besio patrono nautarum Araricor. & Rhodanicor.

Arátor, eris, pro Ararum dicebant Antiqui. *Hygin. de limit. constit.* Mensura territorii usque fieri debet secundum legem D. Augusti: Qua Fax, & arater ierit. Sic alibi.

Arátus, a, um, possessiv. ab Arato. *Cinna apud Isid. l.* 5. *c.* 12. Arateis multum invigilata lucernis. *Cic. 2. de divin. c.* 5. Nostra quædam Aratea memoriter a te pronuntiata sunt. *b. e.* Arati phænomena a *Cicerone* in Latinum conversa carmine heroico.

Arátio, nis, f. 2. *aratione*, *aratura*, חָרִישׁ, Ger. *ackerung*, Gal. *labourage*, Hisp. *aradura*, *ἄροσις*, ipse arandi actus. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Aratione per transversum iteratâ, eccatio sequitur. ¶ Nonnunquam sumitur pro ipso arvo, seu agro culto, *campi gena*. Nam, ut recte inquit *Valla*, nomina, quæ positionem habent in *io*, latius significare solent, nec actionem modo, sed rem etiam, & corpus significant. *Plin. l.* 27. *c.* 8. *de calla herba*: Nascitur in arationibus. ¶ Arationes etiam dicebantur agri publici pop. R. qui aratoribus colendi dabantur, impositis decumis. *Turneb. ad Varr. l.* 1. *Adversar. c.* 6. *Cic. in Verrinis*. *Plaut. Truc.* 1. 2. 57.

Arátiuncula, æ, dimin. parvus ager arabilis. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 46. Volo habere aratiunculam.

Arátor, m. 3. *aratore*, חוֹרֵשׁ, Ger. *ackermann*, Gall. *laboureur*, Hisp. *arador*, *ganan*, *ἀρότης*, qui arat, & sumitur tam pro bove, quam pro homine bovem ducente. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Arator, nisi incurvus, prævaricatur. ¶ *Aratores* sæpe dicebantur non tam illi, qui arabant suum rus, quam opulenti homines, & fere quæstris ordinis, qui maximas arationes habebant, publico, & decumano agro conducto. De his intellige *Suet. Aug. cap.* 42. Ut non minorem aratorum, & negotiantium, quam populi rationem duceret. *Cic. in Verr.* hoc genus hominum optimum, ac honestissimum appellat.

Arátor, Poeta Christianus fuit, Romanus Subdiaconus, qui Acta Apostolorum hexametro carmine conscripsit. Floruit circa finem Sæculi VI.

Aratórius, a, um, ad arationem pertinens. *Paul. l.* 3. *receps. sentent. tit.* 7. Boves aratorii.

Aratro, tras, sive Attro, a. 1. *rovesciare*, Ger. *widerumkeren*, *ἀποτρέπω*, quasi arando itero, est segetes jam natas rursus arando proscindere, quod impinguando facit. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Quod nunc vocant arrare, idest, ararare, ut credo, tunc dictum.

Arátrum, tri, n. 2. *aratro*, מוֹרֶשֶׁת, Ger. *pflug*, Gall. *charrue*, Hisp. *arado*, *ἄροτρον*, ab aro, instrumentum, quo aratur. *Virg. 7. Æn.* Et terram centum vertebat aratris. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 18. Ab aratro arcessebantur, qui Consules fierent.

* Arátus, us, m. aratio. *Diffyn Cretensi: de B. Troj. l.* 2. *c.* 41.

Arátus, a, um, *arato*, nom. ex participp. ut terra arata, agri arati, apud *Ovid. 7. Metam. v.* 122.

Arátus, Poeta Cilix, Astronomiæ peritissimus, cujus phænomena exstant Græce, quæ *Cicero* Latine vertit. ¶ Penultimam corripuit *Sidon. carm.* 23. *v.* 112. Diversas Arato vias cucurrit.

Araúsiensis, e, adject. ab Arausione. *Spon. Misc. erud. antiq. p.* 156. *ex ver. lapide*. Geminia Titula Arausiensis. Et *pag.* 98. Vir Arausiensis.

Araúsio, *Orange*. Col. Secundanorum, nunc Urbs E. sub. A. Arelat. Acad. Princ. & Gall. Narb. in Provincia, ab Avinione 4. leuc. a Rhodano 1. ad riv. *Eigue*. *Plin.* 3. 4.

Araxes, m. 3. *Arais*, *Aclar*, *Cajar*, Persis *Araxe*, Turc. *Arasse*, flu. Armeniæ majoris, qui illam a Media Atropatia separat, oritur 6. M. P. ab Euphrate, Arta xatam rigat, in Mare Caspium se exonerat, inter ostia Cyri, & Cambisis flu. ¶ Araxes alter, Savoras, aliis flu. Mesopotamiæ, qui in Euphratem se exonerat 80. M. P. infra Thapsacum. *Mela* 3. 5. *Plin.* 6. 9.

Araxeus, adject. ab Araxe. *Avienus Periegesi*, *v.* 30. *de Tanai*: Scissus Araxeo prius æquore, jam suus unda Effluit in Scythiam. Sed aliud flumen, vel mare hyperboreum significari videtur.

Araxum, i, n. 2. *Capo di Chiarenza*, prom. scopulosum Elidis, in ora occ. Peloponneti, inter Dymam, & Cyllenem, non procul a Patris, a Dyma 60. stad. in Occ. *Plin. l.* 4. *c.* 5. & 12.

Arbéla, ων ἀρβήλα, *ai ἀρβῆλαι*, urbs Siciliæ, cujus cives tamen stupidi fuerunt ut illis facile imponeretur. Unde proverb. Quid non ties Arbelas profectus? V. *Erasm. Chiliad.* ¶ *Arbela*, neut. gen. plural. τὰ ἄρβηλα, Urbs quondam Assyriæ nobilis clade Darii Persarum Regis ab Alexandro devicti. *Curt. l.* 4. *c.* 9. & *l.* 5. *c.* 1. Quæ prælio apud Arbela conjuncta sunt, ordiar dicere.

Arbi, m. 2. *ἄρβιοι*, popp. Indis finitimi, non procul ab Arianis, & Gedrosiis, dicti ab Arbi vicino fluvio. *Plin. l.* 7. *c.* 23.

Arbilla, arvina, idest pinguedo corporis. *Festus*.

Arbina. V. Arvina.

Arbiter, tri, m. 2. judex, disceptator, testis, præsens, domesticus, *gindice*, *arbitro*, מְלִיץ, Ger. *schiedsman*, Gal. *arbitre*, Hisp. *arbitro*, *ἀγωνιστὴς*, judex non a lege datus, sed ab iis, qui litigant, electus, qui totius rei habet potestatem, dictus, ab arbitrando, i. e. existimando. Ejus enim officium est judicare non ad summum juris rigorem, sed prout ipsæ æquum esse existimat. Judex vero ex officio dictus est. *Tor. in Heaut.* 3. 1. 92. Me cepere arbitrum. ¶ Aliquando arbiter dicitur speculator. *Cic. Verr.* 7. Locus amœnus, & ab arbitris remotus. *Plaut. Mil.* 2. 3. 3. Mihi quidem jam arbitri vicini sunt, mecæ quid fiat domi. ¶ Hinc dicimus facere aliquid sine arbitris. *b. e.* nemine vidente, vel audiente. *Plaut. Cistel. 1. iv. lib.* 1. ¶ Arbiter etiam dicitur Princeps, seu Rex. Sic Deus Arbiter Orbis dicitur. *Sen. Herc. Fur. v.* 582. *de Plutone*: Tandem nochis ait, vincimur, arbiter. *Horatius* etiam Notum ventum Adriæ arbitrum, quasi dominum illius maris vocat. *lib.* 1. *od.* 3. ¶ *Id. l.* 1. *epist.* 11. *v.* 26. *locum maris arbitrum* dixit, qui mare prospectat.

* Arbiterium, arbitrium, *giudizio*, *volontà*, דִּין, *βούλημα*, *θέλημα*. *Digest. lib.* 2. *s.* 2. *l.* 9. *Gruter. p.* 550. *n.* 1.

Arbítra, æ, f. 1. *Horat. Epod.* 5. 49. O rebus meis non infideles arbitræ, Nox & Diana. *b. e.* testes, conscie.

Arbitrális, le, adject. idem quod arbitrarius. *Macrob. Saturn. l.* 7. *c.* 1. Arbitrali judicatione aliquid componere.

Arbitrario, adver. pro arbitrio, pro voluntate, *ad arbitrio*, *θελητικῶς*. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 42. Nunc pol ego perii certo, haud arbitrario. *b. e.* sine dubio, sine controversia, *senza dubbio*.

Arbitrárius, a, um, o. 2. *arbitrario*, מְלִילִי, Ger. *willkemlich*, τὸ ἐφ' ἡμῖν dicitur, quod alicujus arbitrio est relictum, ab arbitrorum more, qui totius controversiæ suo arbitrio finiendæ potestatem habent. Hinc *arbitraria pœna*, quæ non lege statuta est, sed judicis arbitrio relicta. *Plaut. Amph.* 1. 1. 216. Hoc quidem profecto certum est, non arbitrarium. *b. e.* dubium: quamdiu enim res apud arbitrum geritur, dubium est, quo casura sit.

Arbitratío, onis, f. *Gell. l.* 13. *c.* 20. hanc vocem ponit tamquam usitatam. Inquit enim. *Hic* allegatus, *& hic* arbitratus *pro* allegatione, *proque* arbitratione *dicuntur*. Nos nullum aliud adhuc exemplum vidimus.

Arbitrátor, oris, m. arbiter, dominus, moderator. *Inscript. optimæ notæ* apud *Gruter. p.* 1088. *n.* 7. Mars arbitrator castrorum.

Arbitrátrix, icis, f. *Tertull. contra Marcion. l.* 2. *c.* 12. Justitia in Domino inventa est arbitratrix operum ejus. *b. e.* moderatrix.

Arbitrátus, tus, m. 4. opinio, judicium, sententia, voluntas, arbitrium, *parere*, *giudicio*, *volontà*, פְּלִילִיָּה, Ger. *gutdicken*, Gal. *avis*, Hisp. *parecer*, Στάσμα, *Cic. in Lel.* Cujus disputationis sententias in hoc libro exposui meo arbitratu. *Id. Fam. l.* 6. *ep.* 1. Quæro causas omnes aliquando vivendi arbitratu meo, *a mio modo*. *Plaut. Asin.* 4. 1. 21. Tuus arbitratus sit: comburas, si vel's.

Arbitrium, ii, n. 2. arbitratus, voluntas, libido, *sentenza arbitraria*, Ger. *meinung*, Gal. *arbitre*, Hisp. *arbitrio*, *albedrio*, דַּעַת, רָצוֹן, *βούλημα*, sententia, quæ ab arbitro statuitur. Inde arbitria facere, *i. e.* judicare, sententiam pronuntiare. *Horat. l.* 4. *od.* 7. Quum semel occideris, & de te splendida Minos Fecerit arbitria. ¶ Accipitur frequenter pro cujusvis voluntate, *genio*, *volontà*. Sic, ad arbitrium alicujus vivere. *Cic. pro Mur. c.* 9. Et agere arbitrium. *i. e.* statuere pro arbitrio, apud *Liv. Dec.* 5. *l.* 4. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 45. Nutu, atque arbitrio Dei omnia reguntur. ¶ Item significat Imperium. *Suet. in Cæs. c.* 7. Arbitrium orbis terrarum portendi interpretantes. ¶ Item electionem. *Nep. in Conon.* 4. 1. Id arbitrium negavit Conon sui esse consilii. ¶ Item libertatem, epitheto addito. *Liv. l.* 32. *c.* 37. Quintio liberum arbitrium pacis, ac belli permissum. Sic alibi sæpe. ¶ Item testimonium, quemadmodum arbiter pro reste ponitur. *Sever. in Æneæ v.* 195. Arcent aditu, divinaque rerum cura sine arbitrio est. ¶ *Arbitrium pro socio*, formula Juris est, quæ idem significat, ac judicium, seu actio societatis. *Cic. pro Quinct. c.* 3. Quasi ii qui bona fide societatem gererent, Arbitrium pro socio, condemnari tolerent. *b. e.* judicio societatis: quasi diceret *secundum arbitrium*. Tametsi hoc loco alii legunt *arbitrii*, alii *arbitrio*, alii *ad arbitrium*. ¶ Arbitrium denique est pecunia vectigalis, quam publicani solvunt Reip. ob jus monopolii, seu ut soli ipsi vendant. *Cic. post redit. in Sen. c.* 7. Nondum palam factum est concidisse Remp., cum tibi arbitria funeris solvebantur. Ital. *l'appalto*, le *spese*. Sic apud *Liv. l.* 2. *c.* 9. Salis vendendi arbitrium.

Arbítro, as, pro arbitror, sed minus usitatum. *Plaut. Scic.* 1. 2. 87. Probiores, credo, arbitrabunt, si probis narraveris. *Id. Pseud.* 4. 2. 57. Te arbitrarem dignum, mississem tibi. *Nepos in Alcib. c.* 9. Non satis tuta ea loca arbitrans. *Apulej. l.* 4. *Metam.* Domus attigua fortunas arbitraturus.

Arbítror, traris, d. 1. puto, judico, autumo, censeo, *giudicare*, *pensare*, *stimare*, חָשַׁב, Ger. *meinen*, Gal. *penser*, *estimer*, Hisp. *juzgar*, *ὑγεῖσθαι*, existimo. *Cic. 6. Ver.* Partes, quas alienas esse, arbitrabar. ¶ Interdum accipitur pro speculari, & inquirere, seu auscultare, *pensare*, *investigare*, *cercare*. *Plaut. in Aul.* 4. 1. *in fin.* Hinc potero, quid agant, arbitrarier. *Gell. l.* 4. *c.* 11. Arbitrari carmina alicujus. *b. e.* examinare. ¶ Apud Jurisconsl. *arbitrari* pro judicare ponitur, & sententiam dicere, *sentenziare*, *ἡγεῖσθαι*. *Ulp. de recep. arb.* Si quis litigatorum defuerit, quia per eum factum est, quo minus arbitretur, pœna committetur. ¶ Fidem arbitrari alicui; *i. e.* habere, dixit *Plaut. Bacchid.* 3. 6. 14. & *Apul. Apol. p.* 487. ¶ Partic. *arbitratus* passive posuit *Gell. l.* 1. *c.* 13. Anceps quæstio, & in utramque partem a prudentibus arbitrata est. *b. e.* judicata. ¶ Ipsum quoque verbum passive usurpatum legitur. *Cal.* apud *Priscian. l.* 8. Ex scriptis eorum qui veri arbitrantur. *b. e.* existimantur. *Ulpian. Dig.* 11. 7. 12. Sumptus funeris arbitrantur pro facultatibus, vel dignitate defuncti. *b. e.* æstimantur. ¶ In illo *Plaut. Epid.* 2. 2. 82. Continuo arbitretur uxor tuo gnato, *arbitretur* scit quæratur, prospiciatur, vel eligatur: & detur: ducta loquendi ratione a judicibus, qui arbitrando aliquid alicui adjudicant.

Arbor, oris, f. 3. *albero*, עֵץ, Ger. *ein baum*, Gal. *arbre*, Hisp. *arbol*, *δενδρος*, & *δένδρον*, a roboré, signif. plantas majores, ut vitem, quercum, &c. Dicitur & *arbos*, in nom. Hinc *Fest. Arbosem* pro arbore antiqui dicebant, & *robosem* pro robore. ¶ Usurpatur conjunctæ cum suis speciebus, ut Arbor ficus, arborem ficum, &c. Sed reperitur etiam cum gen. *Cic. pro Flacc. c.* 17. Qui arborem fici nunquam vidisset. ¶ Dicitur etiam de malo navis, apud JCtos. *Paul. l.* 2. *sent.* 7. 3. 3. Nave vel arbore vi tempestatis amissa. *Virg. Æn. v.* 504. Arborem mali dixit. *Ab iod. Æn.* 10. *v.* 207. pro remo ponitur: centena arbore. *i. e.* centum remis. ¶ Item de trabe illa prati, quæ deprimitur promendi causa. *Plin. lib.* 18. *c.* 31. ¶ Item de quacumque lignea materia. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Arbore fulcamus maria; arbore exædificamus tecta, &c. ¶ *Arbor*, m. 3. piscis est in Oceano Gaditano tam vastis dispansus ramis, ut fretum nunquam ingressus credatur. *Plin. l.* 9. *c.* 4.

Arborárius, o. 1. 2. quod ad arbores pertinet, ut Picus arborarius, qui in arboribus nidificat. *Plin. l.* 30. *c.* 16. Proventus arborarius. *Solin. c.* 11. Arboraria falces, *Varr. R. R.* 1. 22.

Arborátor, m. 3. *potatore d' alberi*, Ger. *baumhauwer*, Gal. *emondeur d' arbres*, Hisp. *podador de los arboles*, *δενδροτόμος*, qui arbores putat, qui & frondator dicitur. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Frondem medio die sæpe reformator ne cædito. *Col. l.* 11. *c.* 1.

Arboréa, Usellis, *Oristagni*. Urbs A. Sardiniæ, in ora Occ. a litore 6. M. P. inter Sassarim, & Calarim 60. ad Mer. a Bosa 30. in Austr.

Arboréfco, n. 3. *farsi albero*, *δενδρόομαι*, arbor fio, in arborem cresco. *Plin. l.* 19. 4. In Arabia malvas septimo mense arborescere.

Arboréfum, i, idem quod arbustum. Usus est eo *Cl. Quadrigar. apud Gell. l.* 17. *c.* 2. qui addit: Arboreta ignobilius verbum est, arbusta celebratius. V. Arbustum.

Arboréus, o. 1. 2. *δενδρινος*, quod est arboris. *Virg. l.* 1. *Georg. v.* 55. Arborei fœtus alibi. *Ovid. Met.* 10. *v.* 129. Arborea umbra. *Virg.* 1. *Æn. v.* 194. Cervi cornibus arborei.

Arborfus, a, um, idem quod arboreus. *Cæs. c.* 11. Falx arboria. *i. e.* cædendis arboribus apta. Al. leg. *arborea*.

Arbos. V. Arbor.

Arbuscúla, f. 1. *arboscello*, שִׂיחַ, Ger. *ein beumlein*, Gal. *arbrisseau*, Hisp. *arbolillos*, *alborcillos*, *δενδρίον*, dim. ab arbor. *Var. l.* 3. In eo arbusculas esse oportet, quæ ferant glandem. ¶ Significat etiam machinulam, quæ Græce *ἐλικοδόντα* dicitur, in qua versantur rotarum axes concussui laminis ferreis. *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. ¶ Arbuscula præterea nomen est mulieris cujusdam mimæ. *Hor. 1. serm. sat. ultim. v.* 77. ¶ *Arbuscula crinita* ob similitudinem dicitur a Plin. *l.* 11. *c.* 37. apex capitis pavonum.

Arbustá, n. 2. *luoghi*, *dove sono molti alberi*, אֲשֵׁל, Ger. *baumgarten*, *baumgerstein*, Gal. *bocage*, Hisp. *arboledas*, Δένδρα, loca consita arboribus vitiferis, hoc est ulmis, populis, vel similibus, in quibus vites extendi solent, vel ipsæ etiam arbores vitibus maritatæ, atque vitiferæ, quæ in ordinem digeruntur. *Col. l.* 5. Qui vineam, vel arbustum constituere volet. ¶ Rursus arbustum locus est, in quo arbores sunt ad fructum consitæ, sicut falsidum, vel salicetum, in quo sunt salices. Hoc & arboretum aliqui vocant. *Gell. l.* 17. *c.* 2. Convalles, & arborea magna erant. ¶ Translate *expressa arbusto convicia* dixit *Horat. l.* 1. *sat.* 7. *v.* 28. *b. e.* ex pectore expressa feraci maledictorum. Ducitur enim translatio a vindemiatoribus, & frondatoribus, qui dum frondationi, aut vindemiæ sunt intenti, in prætereuntes viatores, veluti decussa ex arbore, convicia solent, & ab iis vicissim dictis lacerari.

Arbustívus, o. 1. 2. *δενδρώδης*, adject. ut Arbustivæ vites, quæ arboribus applicantur, & in sublime procedunt. *Colum. de arborib. c.* 4. & 16. & *l.* 3. *c.* 13. *Arbustivus locus* est arboribus consitus. *Colum.* 3. 13. Ex loco sive arbustivo, sive silvestri, &c.

Arbusto, tas, n. 1. *piantare alberi per sostegno delle viti*, נטע עץ, Ger. *bloempflantzen*, Gall. *planter de arbres*, Hisp. *plantar arboles*, *δενδροφυτεύω*, agrum arboribus consero ad maritandas vites. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Populo, tilia, acere, orno, carpino arbustat agros.

Arbustum, V. Arbusta.

Arbustus, a, um adject. quasi arbustis plenus, seu consitus. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Larium lacum appellat, amœnum arbusto agro. Et comparat. apud *Tert. l.* 2. *cont. Marc.* ubi ait, Deum res suas arbustiores in primordiis procurasse. *i. e.* quasi magis luxuriantes, ac feraciores.

Arbutéus, a, um, ex arbuto factus. *Virg. Georg. l.* 1. *v.* 166. Arbuteæ crates. *Ovid.* 13. *Meram.* Arbutei fœtus. i. e. arbuta.

Arbútum, i, n. *corbezzolo*, fructus arbuti, qui & *unedo* dicitur, κόμαρον. *Virg.* 1. *Georg. v.* 148. cum jam glandes, atque arbuta sacræ Deficerent silvæ. Sumitur & pro ipsa arbore, *Id.* 3. *Geor. v.* 300. Jubeo frondentia capris Arbuta sufficere.

Arbútus, f. 2. *corbezzolo*, κόμαρος, arbor folio citro similis, sed raris frondibus, & non deciduis, cujus fructus *arbutum*, & *unedo* vocatur. Hæc arbor in Arabia excrescit in altitudinem 50. cubitorum, *Plin.* auctore *l.* 15. *c.* 24. *Virg. 2. Georg. v.* 69. Inseritur verò ex fœtu nucis arbutus horrida.

Arc-

Arca, cæ, f. 1. *arca*, *cassa*, *scrigno*, אָרוֹן, Ger. *kasten*, *kiste*, Gall. *coffre*, *arche*, Hisp. *arca*, *caxa*, *ταμιεῖον*, scrinium, capsa, armarium, ab arcendo, ut Varro ait, quod ab ea clausa arceantur fures. ¶ Sumitur pro loculo, seu furcophago, *cassa da morto*. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Cn. Terentium Scribam repastinantem offendisse arcam, in qua Numa situs fuisset. ¶ Est & Arca vestiaria, in qua vestes reponuntur. *Cæs. c.* 11. ¶ Frequentissime pro receptaculo nummorum, seu pro ipsis divitiis accipitur. *Jus. sat.* 11. inter arcam & sacculum distinguit, ut illa sit locupletum, hic pauperum: Ignoras, quantum ferrata distet ab arca sacculus. ¶ Hinc arca sæpe idem est, ac Fiscus, *cassa publica*. Sic thesaurus arca, & Quæstoria, & Pontificialis, apud Vett. invenitur. ¶ Accipitur & pro pecunia præsenti; unde solvere ex arca, *pagar a contanti*: cui opponitur solvere e mensa *pagar per giro*. ¶ In libris Juris Cæsilis invenitur arca frumentaria, & olearia, & apud *Symmach. l.* 10. *ep.* 42. & 47. arca vinaria; in qua scil. reponuntur pecuniæ vectigales ex frumento oluo, aut vino. ¶ Arcæ etiam dicuntur loci quidam in carceribus secretiores, & abscurtiores. *Cic. pro Mil. c.* 22. Subito arrepti in quæstionem, tamen separantur a cæteris, ac in arcas conjiciuntur, ne quis cum iis colloqui possit. ¶ Agrimensoribus arcæ sunt limites quidam in modum arcæ constructi. *Frontin. de Colonsiis*: Adrianus ager finitur per rationem arcarum, riparum, &c. ¶ Arcas appellat *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. tabulationes intra aquam, sc. ab arcendis aquis. Alii Aquaria sepra vocant. ¶ Denique in tectis ædium, area est universa dispositio trabium, quæ tectum sustinent. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. & 4.

Arcádes. V. Arcas.

Arcádia, f. 1. *Arcadia*, inc. simul cum Laconia, *Traconia*, *ἀρκαδία*, reg. in mediterraneo Peloponnesi, pars Achajæ, a mari undique remota, habens a Sept. Achajam propriam, a Mer. Messeniam, ab Or. Argiam, & Laconiam, ab Occ. Elidem. Dicta est ab Arcade Jovis F. ex Callisto Lycaonis filia, qui Pelasgos in dedititionem redegit. Dicta etiam est Lycaonia, a Lycaone Rege patre Callistus, item Gigantida, item Parrhasia, a Parrhasia ejus urbe, & regione, item Pelasgia, a Pelasgo Rege, sapiente viro, qui cultioris vitæ populis ille auctor fuit, & victum ex ferpibus herbarum, arborumque fiondibus transtulit ad glandem, maximeque ad fagineam. ¶ Tota montosa est. ¶ Habet hæc regio alimos procerissimos, qui ob corporis magnitudinem in proverbium abierunt. Habet & lapidem *ἔσβεστον*, hoc est, inexstinguibilem. ¶ Arcadia quoque urbs est Peloponnesi, in ora occ. Messeniæ, inter Hiliartum, & Methonem.

Arcadícus, & Arcadius, a, um, gentile ab Arcadia. *Liv. l.* 1. *c.* 5. A Pallanteo, urbe Arcadia, Palatium appellatum. Et *Senec. Here. Fur. v.* 229. Arcadia nemora. ¶ *Arcadicus juvenis* est bardus, stupidus, alludendo ad Afinos, qui maximi in Arcadia sunt. *Juven. sat.* 7. *v.* 160.

Arcádius, m. 2. *ἀρκάδιος*, Theodosii filius, Romanorum Imperator cum Honorio fratre, quo tempore Gothi Romam ceperunt. ¶ Fuit præterea hoc nomine Grammaticus Antiochenus, qui librum de Orthographia, & alterum de syntaxi conscripsit. *Suid.*

Arcâne, & arcano, adv. *secretamente*. *Cæs. l.* 2. *c.* 19. Ipse arcano cum paucis familiaribus colloquitur. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Quid arcanius judicem &c.

Arcánum, n. 2. *secreto*, סוֹד, Ger. *geheim*, Gal. *secret*, Hisp. *secreto*, *ἀπόῤῥητον*, secretum, occultum, ab arca, in qua quæ clausa sunt, secreta manent, vel ab arceo, quæ tutissima pars urbis est. *Virg.* 1. *Æn.* Fatorum arcana movebo. *Curt. l.* 4. *c.* 6. *n.* 5. More Persarum arcana Regum mira celantium fide.

Arcánum, *Arce*, villa olim Cic. nunc oppidum Latii, inter Arpinum, 4. M. P. & Aquinum 7. in colle, apud Melphem fl. præterfl. *Cic. Att.* 10. 2. & *Q. F.* 3. 1.

Arcánus, o. 1. 2. *occulto*, *secreto*, נַעֲלָם, Ger. *verborgen*, Gal. *secret*, *ἀπόῤῥητος*, ut Arcanus homo, qui quæ audit, tacet, & continet optime. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 155. Dixisti arcano fatis. ¶ Dicitur etiam de rebus ipsis, quæ occultæ sunt. *Virg. 4. Æn.* Arcanos etiam tibi credere sensus. ¶ Substantive *Tac.* 2. *Ann. c.* 59. Arcana dominationis. *Virg. 7. Æn. v.* 123. Arcana fatorum.

Arcárius, a, um, ad arcam pertinens. Arcarii enim dicuntur, qui accepta & expensa arcarum tractant, *Ministri allæ Cassæ*. *Lamprid. in Alex. Severo c.* 43. Arcarios instituit, qui de area fisci ederent munera. Sic Arcarii Pontificiales, apud *Symmach. l.* 1. *ep.* 62. ¶ In familia etiam Arcarii dicuntur servi, qui domini pecuniam administrant. *Scævol. l.* 41. *Dig. de fideicom. Libert.* Stichus arcarius, propante domino, nomina facit, &c.

Arcas, cádis, m. 3. *Arcade*, nomen Jovis filii ex Callisto, a quo Arcades originem ducunt. ¶ Item Mercurius, qui in Cyllene Arcadiæ monte natus est. *Martial. l.* 9. *ep.* 35. & *Lucan. l.* 9. *v.* 661. ¶ Est & gentile ab Arcadia. *Ovid. 5. Fast.* Arcadis Evandri nomen tibi fæpe refertur. ¶ Arcades autem vetustate gentis adeo gloriari soliti sunt, ut ante Solem & Lunam natos fe dicerent. *Ovid. Fast.* 2. *v.* 289. Cujus fabulæ causam affert *Censorin. de die Natalis*, *c.* 19. his verbis: Arcades trimestrem annum primo habuisse dicuntur, & ob id Prosolenæ appellati; non ut quidam putant, quod ante nati sint, quam Lunæ astrum, sed quod prius habuerint annum, quam is in Græcia ad Lunæ cursum constitueretur. ¶ Dicti sunt etiam *βλαχοφάγαι*, i. e. glande vescentes, quia primo glandiferas arbores coluerunt. *Plin. l.* 16. ¶ Laudantur etiam a Musices studio. Inde illud *Virg. Ecl.* 10. Soli cantare periti Arcades. De antiq. Arcadibus consule *Leon. Adamum*.

Arcatúra. V. Arcella.

Arcátus. V. Arquatus.

Arcella, & Arcatura, apud Grammaticos scriptores accipiuntur pro arcis, quæ scilicet agrorum limites sunt. Arcaturam habet & *Cassiodor. l.* 3. *Variar. c.* 52. Sed ambæ voces sunt minus latinæ. ¶ Arcella item tamquam genus vitis, affertur a quibusdam ex Columella, *l.* 3. *c.* 2. 22. Sed lectio valde dubia est. V. seq. vocem. ¶ *Arcella* pro parva arca legitur apud *Fest.* in voce *Arca*.

Arcellata vitis, apud *Col. l.* 3. *c.* 2. legitur a quibusdam, hoc est in arcem modum disposita. (Nam *arcella* putant diminutivum ab *arcera*.) sed alii aliter legunt.

Arcellula, læ, diminut. ab arcella. *Diomed. Grammat. l.* 1.

Arcéo, es, cui, a. 2. *scacciare*, *allontanare*, מָנַע, Ger. *entweichen*, Gall. *chasser empescher*, Hisp. *arredrar*, *echar*, *estorvar*, *ἀκωλύω*, est procul pellere, vel fugare, sive vetare, ne accedant, qui veniunt, ut arcere muscas, arcere hostes. Supino caret. *Arcitum* enim insolitatum est, licet in compositis in usu fit *coercitum*, *exercitum*, &c. Regit ablat. cum præp. *a*, vel *ab*, & sine præp. *Cic. in Catil.* 1. *c. ult.* Hunc a mœnibus urbis arcebis. *Liv. l.* 1. Sed etiam foro arcebat. ¶ Usurpatur etiam sine ablat. *Id. ibid.* Ad arcendam vim advenarum armati concurrunt. ¶ Item cum infinito. *Silius l.* 13. *v.* 341. Solem infervescere fronti Arcet. ¶ Interdum est prohibere. *Cic. in Parad.* Quæ vis est, quæ magis arceat homines ab improbitate? ¶ Interdum stringere. *Virg.* 2. *Æn.* Teneras arcebant vincula palmas. ¶ Interdum continere. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 54. Alvus arcet, & continet quod recipit. *Id. in somn. Scip. c.* 4. Orbis cœlestis extimus qui reliquos omnes complectitur, summus ipse Deus, arcens, & continens cæteros. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. fluminæ arcere, dirigere, avertere, *b. e.* ripis continere. Hinc *coercere* significat continere, & *arcus in ædificiis dicitur*, quod ipse se contineat.

Arcéra, f. 1. *lettiga*, עֶרֶשׂ, Ger. *ein senffte*, φορεῖον, ab arca deducitur, (*Varr. L. L.* l. 4.) & significat plausirum tectum undique ex tabulis, quasi arca quædam magnæ vestimentis instrata, ut air *Asconius*, qua vehiculi genere senes, & ægroti cubantes vectabantur. *Gell. l.* 20. *c.* 1. *Varro l.* 4. *L. L.* ¶ Ante lectica in usu fuit, & his invectis postea desiit.

Arceranéa. V. Atteranea.

Arcesius, fil. Jovis, pater Laertæ. *Ovid.* 13. *Met. v.* 144.

Arcessítor, oris, qui arcessit, seu vocat. *Plin. l.* 5. *epist.* 6. Nemo arcessitor ex proximo. ¶ Item qui accusat. *Ammian. l.* 29. *c.* 10. (*al. c.* 1.) Verba placentia arcessitori loqui.

Arcessítus, us, m. *chiamata*. *Ammian.* 31. 10. Arcessitu Valentis. *Plaut. Stich.* 2. 2. 3. Tuo arcessitu venio huc. *Cicer. 1. de nat. Deor. c.* 6. Cum ad eum ipsius rogatu, arcessitiuque venissem. ¶ Extra ablativum casum exempla nondum vidimus.

Arcessítus, a, um, nomen ex partic. ab arcesso, vocatus, *chiamato*. *Hor. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 261. Quo rediturus erat non arcessitus. *Justin. l.* 11. 10. 14. Arcessitis mox auxiliis. ¶ Est etiam arcessitus idem quod externus, aliunde petitus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 63. Cavendum, ne arcessitum dictum puterur.

Arcesso, is, ivi, itum, ĕre, *chiamare*, *andar a chiamare*, קרא, *μεταπέμπω*, *προσκαλέω*, primo significat vocare, & tam de personis, quam de rebus dicitur. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 18. Cum ab aratro arcessebantur Consules. *Id. pro Dom. c.* 3. Cum me arcesserent in Senatum, non venirem. *Id. Top. c.* 9. Cum a genere du-

cetur argumentum, non erit necesse id usque a capite arcessere: h. e. repetere a principio. ¶ Deinde, & quidem sæpe, accusare significat: *accusare*, *chiamar in giudizio*: quæ notio a priore manat, nam qui accusat, in judicium vocat. Construitur autem ad normam verborum accusandi. *Cic. pro Defect. c.* 11. Capitis arcessere. Et *Off. c.* 14. Ne quem unquam innocentem judicio capitis arcessas. ¶ Sunt qui prohibendi significationem adjiciunt, quasi ab *arceo* sit frequentativum: sed perperam, non enim ab *Arceo* est, sed ab antiquo *ar pro ar*, & *eio*, vel *cieo*; ut sit idem quod *accio*, vel *accieo*. *Priscian. l.* 1. *Velius Longus Vet. Grammat. de orthograph.* &c. Quare male scribitur *Accersso*, pro *arcesso*. Multis argumentis (inquit *Voss. in Etymol. c.* 40.) evincere possumus *accerso* per *c* non esse latinum, sed posterioribus sæculis corruptum ex *arcesso*. ¶ Præterium, supinum, & aliquando etiam infinitum mutuatur ab inusitato *arcesso*. *Cic. ad Att. l.* 16. *ep.* 11. Ego autem ejus librum arcessivi. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 11. Alios arcessiri jubet, pro qua voce *Cicero* habet *arcessi*, *l.* 15. *ad Att. ep.* 13.

Archaícus, a, um, *semplice*, *schietto*, *fatto all' antica*, *ἀρχαϊκός*, quidquid ad antiquorum simplicitatem factum est. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. Si pores archaicis convivæ recumbere lectis: *b. e.* humili brevique forma.

Architector, aris, d. 1. *fabricare*, מנה, Ger. *bauen*, Gall. *bastir*, Hisp. *edificar*, ἀρχιτεκτονέω, continuo, fabricor. *Amm. ad Heron. l. 3. c. 19.* Cogitatio quamvis reg. onem poteſt amplecti, & in ea fabricari, & architectari. ¶ Paſſive *Hegio* apud *Priſcian. l. 8.* Ædes Martis architectata ab Hermodoro. ¶ Translate ponitur pro comminiſci, præſcribere, *formare, produrre. Cic. 2. de Fin.* An quod ita ſapientia callida eſt, ut optime poſſit architectari voluptates? *h. e.* comminiſci, parare.

Architectonicus, a, um, Architectonicus. *Sidon. Apol. l. 8. ep. 4.* Domicilium parietibus attollitur, ad concinentiam ſcilicet architectonicam fabre locatis.

Architectūra, æ, apud *Cic. 1. Off. 42. architectura*, ἀρχιτεκτονική, *Vitruv. l. 1. c. 1.* eam definit ſcientiam pluribus diſciplinis, & variis eruditionibus ornatam, cujus judicio probantur omnia, quæ a ceteris artibus perficiuntur opera, ex fabrica, & ratiocinatione natam. *Lic.* autem *2. c. 3.* ejus tres partes enumerat, Ædificationem, Gnomonicam, & Machinationem.

Architectus, i, *architecto, proto, ingenere*, רב חבונים, Ger. *bawmeiſter*, Gall. *architecte*, Hiſp. *architeto*, ἀρχιτέκτων, ex ἀρχός, princeps, & τέκτων, faber, principalis faber fabricandi artem habens, vel qui ſtructuris ædificiorum præeſt, & fabricanda præſcribit. *Cic. 1. de Or. c. 14.* Philo architectus Athenienſibus armamentarium fecit. ¶ Translate pro auctore ſumitur, & elegantem uſum habet in iis præſertim, qui nodendis dolis, parandis ſceleribus, ſtruendis fallaciis excellunt. *Cic. pro Cluent. c. 22.* Princeps & architectus ſceleris. ¶ Accipitur & in bonam partem, ut architectus benefactorum, apud *Plaut. prol. Amph.* Architectus beatæ vitæ, *Cic. 1. Fin. c. 10.*

Architriclinus, m. 2. מלגר, Ger. *beſtmeiſter*, Gal. *maitre d'hotel*, Hiſp. *maeſtre ſala*, ἀρχιτρίκλινος, qui præeſt triclinio, iqueſt, qui curat, ut recte omnia diſpoſita ſint, & variorum edulиorum fercula ordine, & tempore conviviis exhibeantur.

Archium, & altero *v* inſerto, Archivum, ἀρχεῖον, magiſtratuum ædes ſignificat, & regiam, & palatium, & judiciale forum apud Græcos. *Pauſan. in Lacon.* ¶ Hinc factum eſt, ut ſumatur pro chartophylacio, ſeu Tabulario publico, quia plerumque archiva charrophylaciis vicina ſunt, *archivio, cancellaria. Ulpian. l. 9. §. 6. Dig. de panis:* Ne eo loci ſedeant, quo in publico inſtrumenta deponuntur, archio forte, vel grammatophylacio. *Tert. l. 4. adverſ. Marcion. cap. 7.* Cenſum Auguſti Romana archiva cuſtodiunt. ¶ Pro templo, vel potius pro Adyto templi, ubi congregabantur Magiſtratus Sacerdotum, uſurpavit *Pomponius Mela l. 3. c. 8.* de Phœnice loquens; ſi ſequamur emendationem Iſaaci Voſſii. Nam ibi pro *Archio* al. leg. *Nardo.*

* Archoleontes, genus quoddam leonum, *Capitolin. in Gord. 33.* ubi alii *argoleontes* h. e. *albos leones*, alii agrioleontes, *feros leones.*

Archon, tis, m. 3. ἄρχων, ſummus principatus Athenis, ſicut Suffes apud Carthaginienſes, Romæ Dictator. Fuerunt, teſte Suida, Archontes novem, quorum ſex Theſmothetæ, hoc eſt legiſlatores, dicebantur, unus Rex, unus polemarchus, & præter hos unus Princeps Collegii, & Præfectus, qui per excellentiam Archon, & Hegemon, & Prytanis vocabatur, quod Prytanijs præerat. Ut enim Romæ Prætor judicibus præerat, atque ideo judex quæſtionis, & quæſtor dictus eſt, ita hic ſummus Archon Athenis, quod Prytanibus judicibus præerat, Prytanis etiam dicebatur. Prytanes 50. viri erant, qui deni ſingulis menſibus in orbem vices mutantes jus dicebant. *Cic. de Fato c. 9. Valla l. 1. c. 2. & 8.*

Archytas, æ, Architas.

Arcibinalis, le, idem quod arcifinius. V. Infr. *Siculus Flacc. de condit. agror. p. 3.* Occupatorii dicuntur agri, quos quidam arcifinales vocant.

Arcifinius ager dictus eſt, qui certis linearum menſuris non continetur, ſed arcentur fines ejus objecto fluminum, montium, arborum. Unde & in his agris nihil ſubſecivorum intervenit. Sic *in l. varior. auctor. de limitib.* ¶ Siculus autem Flaccus, Occupatorii, inquit, dicuntur agri, quos quidam arcifinales vocant, ii autem arcifinales dici debent, quibus agri victor populus occupando nomen dedit. Bellis enim gentis, victores populi terras omnes, ex quibus victos ejecerant, publice, atque univerſaliter territorium dixerunt, intra quos fines jus dicendi eſſet, deinde, ut quiſque virtute colendi occupavit, arcendo vicinum, arcifinalem dixit. ¶ Et apud *Frontinum* hæc legimus. Ager arcificinius, ſicut ait Varro, ab arcendis noſtibus eſt appellatus, qui poſtea interventu litium per ea loca, quibus finit, terminos accipere cœpit. In his agris nullum jus ſubſecivorum intervenit. Arcifinales agri, & arcifinii dicuntur, quorum fines deprehendi non poſſunt, *P. M.*

Arcſo, is, ivi, itum, a. 4. *chiamare, far venire*, accio, acceſſo, *Cic. Attic. 5. 1.* Tu invita mulieres ego arcivero pueros. *Al. leg.* accivero.

Arcipōtens, entis, *valente in tirar d' arco*, qui arcu poteſt, ſagittandi peritus. *Valer. Flacc. l. 5. v. 17.* Arcipotens adverte, precor, nunc denique Apollo. ¶ In quodam antiquo epigrammate legitur, *arcupotens.*

Arcirma, ſ. n. *carreta*, ἁμαξίς, genus modici plauſtri, quo homo geſtari ſolet. *Feſtus.* Al. leg. *arcuma.*

* Arcifellium, ſella arcuata. *Petron. in frag. Tragur. c. 75.*

Arcitēnens, adj. τοξοφόρος, Apollinis epitheton, ab arce Acropoli, ubi colebatur, vel ab arcu tenendo, quod ſemper cum arcu, & pharetra pingeretur. *Virg. 3. Æn. v. 75.* ¶ Scribitur & Arquitenes. *Arnob. l. 1. p. 20.* Arquitenentes Diana & Apollo. ¶ Eſt etiam ſignum cœleſte, i. e. Sagittarius. *Cic. in Arat. v. 181.* Subeunt veſtigia magni Arcitenentis &c.

Arcivus, a, um, ut *arciva avis* apud *Feſt.* ut *Scalig.* leg. V. Arcula.

Arctatio, onis, arctandi actus. *Diomed. Grammat. l. 2.* Cum quadam arctatione ſermonis. ¶ Apud *Varr. l. 4. L. L. p. 2. arctatio ſyllabarum* eſt, cum duæ ſyllabæ in unam coaleſcunt, ut *murus* pro mœrus.

Arctatus, & artatus, a, um, nomen ex partic. anguſtus, exiguus, *anguſto, riſtretto. Vell. l. 1. c. 16.* Attaci temporis ſpatium. Et *l. 2. c. 10.* Ut clariſſima, ita numero artata felicitas. *Mart. l. 12. epigr. 5.* Arctatus labor. *h. e.* brevior factus.

Arcte, *ſtrettamente*, ſtricte. *Cic. Parad. 1.* Illud arcte tenent, accurateque defendunt. *Id. de Fato, c. 9.* Arctius adſtringi. Et *Plin. l. 6. ep. 8.* Arctiſſime diligere. Quidam & *artiſſim* legunt apud *Cic. ad Att. l. 12. ep. 44.* Sed ibi *arcte* legendum.

Arcticus, a. 1. a. *Settentrionale*, ἀρκτικός, Septentrionalis, ut Polus Arcticus, cui oppoſitus eſt Antarcticus, hoc eſt, Meridionalis. *Hygin. Poet. Aſtron. l. 1. c. 6.* Circulus Arcticus appellatur, quod &c.

* Arctim pro arcte quidam leg. apud. *Cic. 12. Attic. ep. 44.*

Arcto, as, a. 1. *ſtringere*, קצץ *tagliare*, freq. ab arctum inuſit. ſup. verbi arceo, idem, quod conſtringo. *Col. l. 12. c. 45.* Tranſverſas perticas arctare. ¶ Eſt item anguſtias facere. *Plin. l. 3. c. 6.* Anguſtias eas arctantibus inſulis parvis. ¶ Translate *Ulpian. Dig. 42. 1. 2.* Arctare, aut prorogare tempus. *Id. Dig. 38. 9. 1.* Arctare aliquem. *h. e.* breve tempus ei præſtituere. *Id. Dig. 1. 11. 2.* Arctare ſe, *ridurſi a ſtrettezza di tempo.* ¶ Scribitur & *Arto.*

Arctophylax, ācis, m. 3. ἀρκτοφύλαξ, alio nomine Bootes, ſignum juxta majorem Urſam, quod ex yiginti, & tribus ſideribus conſtat. Hic Arcas eſt Caliſtus Urſæ majoris fil. qui puer 15. ann. cum in venatione in matrem incidiſſet, jam jam occiſurus, ipſo momento a Jove una cum matre in Cœlum translatus fuiſſe fingitur. *Ovid. 2. Met.* Dicitur Arctophylax, ideſt, cuſtos Urſarum. Nam in Cœlo ita ſitus eſt, ut non ſolum majoris, ſed etiam minoris Urſæ curam gerere videatur. Dicitur quoque Bootes, ſeu Vociferans, quia & in Cœlo magna voce videtur vociferari, & in Urſam ferri. Denique dicitur Ductor boum. Nam ut ex figura Urſa major etiam Palufirum majus, & Urſa minor etiam Plauſtrum minus dicitur, ita Arctophylaci etiam bubuli nomen impoſitum eſt, quia eſt inſtar bubulci, qui currum ſequitur. *Cic. in Arat. l. 2. de nat. Deor. c. 42.* Arctophylax, vulgo qui dicitur eſſe Bootes, Quod temone quaſi junctam præ ſe quatit Arctos.

Arctos, vel Arctus, i, f. 2. ἄρκτος, רוב, אפעי, urſus, vel urſa. Accipitur pro duobus ſignis cœleſtibus Borealibus, quæ dicuntur Arctoi, vel Urſæ, item Septentriones, item Currus, vel Plauſtra. Dicuntur Urſæ, quia Caliſto in urſam mutata eſſe fingitur. Dicuntur Septentriones, quia ita hæ ſtellæ ſitæ ſunt, ut tertiæ quæque proximæ inter ſe trigonum, ſeu triangulum efficiant, vel a bobus junctis. Triones enim, ut ſcribit Varro, ruſticorum vocabulo boves vocabantur, quaſi terriones, hoc eſt, idonei arandæ terræ, & colendæ. Dicuntur Currus, vel Plauſtra, ἅμαξαι, quia plauſtris ſimilia videntur. Nam ex ſeptem ſtellis quæ pariles uno in loco ſunt, quæ pro bobus accipiuntur, reliquæ quinque plauſtri figuram deſignant. ¶ Arcti, ut dixi, duæ ſunt, quæ Septentrionali polo innixæ vehuntur, Arctico circulo cluſæ, & ita collocatæ, ut utraque reſupinata alterius contegat caput, ſed caput ejus, quæ ſuperior eſt, ad caudam inferioris contendat. Una dicitur Urſa major, Plauſtrum, vel Currus major, Septentrio major, Elice. Hæc Caliſto fuiſſe fertur Lycaonis Arcadiæ Regis filia, quæ ſtudio venationis ſe Dianæ adjunxit, & quæ mirifice amabatur, ſed quodam die ſoſa in ſylvis deprehenſa a Jove compreſſa eſt, quod facinus, cum aliquamdiu celaſſet, tandem juſſa cum ceteris virginibus lavari, tumore uteri crimine detecto, a Diana e choro expulſa eſt. Peperit in ſylvis filium, qui Arcas eſt appellatus, ſtatim a partu a Junone in urſam mutata eſt. Cum 15. annos viram ſecinam vixiſſet, quodam die in filium incidit, quo arcum intendente, a Jove, & urſa, & filius inter ſidera translati ſunt. *Ovid. 2. Met.* Conſtat ex ſeptem, & viginti ſtellis. Hanc Græciæ populi in navigando obſervant, Altera dicitur Urſa minor, Plauſtrum, vel Currus minor, Septentrio minor, Cynoſura, ideſt canis cauda. Hæc fuit Cynoſura una ex illis Nymphis, quæ in Creta in monte Ida lacte caprino Jovem aluerunt. Hoc merito & ipſa, & ſorores in Cœlum translatæ ſunt, prope Polum Borealem. Septem ſtellas habet currus imagine. Hanc Sidonii in navigando aſpiciunt. *Ovid. 3. Faſt. & 4. Triſt. el. 3. Cic. 2. de nat. Deor. c. 41.* Circum polum arcti duæ ferunter, nunquan: occidentes. ¶ Geminas arctos, pro duabus poſuit *Prop. l. 2. el. 22.* Jupiter Alcmenæ geminas requieyerat Arctos. ¶ Pro populis ſeptentrionalibus, *Claud. 6. Conſ. Honor. v. 336.* Atque indignantes in jura redegerat Arctos.

Arctōus, a, um, arcticus, ſeptentrionalis, ut Arctous orbis, *Lucan. l. 1. v. 53.* Arctoæ provinciæ, *Ammian. l. 17. c. 12.* Arctoum frigus. *Lucan. l. 10. v. 250.*

Arctūrus, m. 2. ἀρκτοῦρος, ſtella in ſigno Bootæ, & inter ejus crura poſita. Oritur a canicula fere poſt diem quinquageſimum. *Plin. l. 11. c. 16.* Ab Arcturi exortu ad Æquinoctium vernum. ¶ Cauſa procellarum, & ſævæ tempeſtatis creditur, *Hor. l. 3. od. 1. v. 27.* Sævus Arcturi cadentis impetus. ¶ In fabulis eſt, Arcturum fuiſſe Icarium patrem Erigones, qui cum a quibuſdam paſtoribus, quod eos multo vino inebriaverat, fuiſſet fuſtibus occiſus, in Cœlum translatus ſit, Ita *Hygin. fab. 130.* ¶ Sæpe autem non tam pro ſtella in ſigno Bootis, quam pro toto ipſo Bootæ ponitur a Poetis; Unde nomen traxit. Eſt enim ab ἀρκτος, ursa, & οὖρος, cuſtos. ¶ Pro ipſo Autumni tempore, *Virg. 1. Georg. v. 67.* Sub ipſum Arcturum.

Arctus, vel artus, a, um, aſtrictus, *ſtretto*, צר, אנוש, angustus, ſtrictus, ab arceo, ideſt, conſtringo. *Cic. 3. Ver. c. 5.* Arctioribus laqueis tenebitur. *Id. Off. 3. c. 6.* Arctiſſimum vinculum ſocietatis. ¶ Arctæ res, i. e. anguſtæ, miſeræ, in magnum diſcrimen adductæ. *Tac. hiſt. 3. cap. 69.* Et niſi ſubveniretur, res arctas nunciarer. ¶ Arctum animum pro dejecto, & trepido, *Horat. l. 4. ſat. 6. v. 82.* ¶ Arcta annona, *careſtia. Suet. in Tiber. c. 8.* ¶ Arctus ſomnus, *profondo. Cic. in Somn. Scip. c. 1.* ¶ Colligere volumina in arctum, *ridur in compendio. Plin. 8. 16.*

Arcuarius, a, um, ad arcus pertinens. *Veget. l. 2. de re milit. c. 11.* Fabricæ ſcutariæ, loricariæ, arcuariæ. ¶ *Arcuarius, ii*, qui arcus facit. *Dig. l. 50. tit. 6. leg. 6.* Tubarii, corrucarii, arcuarii.

Arcuatilis, le, idem quod arcuatus, *piegato a modo d' arco, archeggiato, Sidon. l. 2. epigr. 2.* Triclinium arcuatili camino, &c.

Arcuātim, adv. in modum arcus, *a volpe. Plin. l. 29. c. 6.* Multis pedibus arcuatim repens. de *Millepeda* loquitur.

Arcuatio, onis, curvatio in modum arcus. *Jul. Frontin. l. 1. de Aquæduct. Rom.* Sicubi vallium conditio exigit, ſubſtructionibus arcuationibuſque veteres (ductus) exigentur; *con fabbriche in arco.*

Arcuatus, o, i, 2. ערב, partic. curvatus in modum arcus. *Liv. l. 1. c. 21.* Curru arcuato vehi juſſit. ¶ Dicitur & arcuatus, *appilato, iterico*, correptus morbo regio, de quo vide arquatus.

Arcuballiſta, æ, f. genus quoddam minoris balliſtæ, habentis incluſum arcum ligneum ad jacienda miſſilia. Erant enim balliſtæ, quæ non arcuato ligno, ſed nervo, aut lumine extento jaciebant. *Veget. l. 2. de re milit. c. 15. & l. 4. c. 22.*

Arcuballiſtarius, ii, m. qui arcuballiſta miſſilia jacit. *Veget. l. 4. de re milit. c. 21.*

* Arcubjæ, arum, f. *Sentinelle*, qui excubant in arce, al. Arcubii. *Feſtus.*

Arcula, f. 1. *caſſetta*, κιβώτιον, dim. pro ſcriniolo. *Cic. 2. Off. c. 7.* Perſcrutarentur arculas muliebres. ¶ In auſpiciis quoque *arcula* dicebatur, teſte *Feſto*, avis, qua aliquid fieri verabatur, ab arcendo nomen habens, quod conſulentem a re aliqua aggredienda arceret, hoc eſt prohiberet. Al. leg. *arciva.*

Arcularius, ii, qui arculas facit, & vendit, apud *Plaut. Aul. 3. 5. 45.*

Arcularia, orum, n. 2. circuli, qui ex farina in ſacrificiis fiebant. *Feſt.*

Arculum, i, n. virga ex malo Punico incurvata, quæ ſit quaſi corona, & ima ſummaque inter ſe alligatur vinculo laneo albo; quam in certis ſacrificiis regina (*h. e. regis ſacrificuli uxor*) in capite habebat: Flaminica autem Dialis in omni ſacrificatione uti debebat. Hæc *Servius ad l. 4. Æn. v. 137.* ¶ Hoc idem *Feſtus inarculum* vocat.

Arculus, teſte *Feſto*, dictus eſt Deus, qui tutelam gereret arcarum. ¶ Item *arcubus*, ut idem *Feſtus* teſtatur, dicebatur circulus, qui capiti imponebatur ad ſuſtinenda commodius vaſa, quæ ad ſacra publica capite portabantur. Erat enim ritus apud Athenienſes, poſtea ad alias quoque nationes translatus, ut virgines nubiles Dianæ ſacra capite gererent in caniſtris, circulis quibuſdam ſuppoſitis, ut firmius inhærerent. Hinc a caniſtris *Canifora* dictæ ſunt.

Arcuma. V. Arcirma.

Arcuo, as, a. 1. *piegar in modo d' arco*, קשת, Ger. *biegen, als bagen krimmen*, Gal. *faire en arc*, Hiſ. *enarcar*, κάμπτω, in modum arcus curvare. *Plin. l. 9. c. ult.* Illam, quæ non arcuatur, ſepa Græci vocant, alii ſcolopendram.

* Arcupōtens. V. Arcipotens.

Arcus, m. 4. *arco*, קשת, Ger. *ein bogen*, τόξον, inſtrumentum, e quo ſagittæ emittuntur, ab arcendo, quaſi *arcitus*, contracte, quod eminus arceat hoſtem, non cominus propulſet, quemadmodum enſis, aut haſta. *Cic. de Sen.* Animum, tamquam arcum intentum habebat. ¶ Eſt præterea arcus curvatura in ædificiis, quæ alio nomine fornix appellatur, ita dictus ab arcendo, hoc eſt, continendo, quod ſe ipſe contineat, κάμαρα, ἀψίς, *volta, arco. Juven. ſat. 3. v. 11.* Subſtitit ad veteres arcus, madidamque Capenam. ¶ Arcus item, ſive, ut *Nonio* placet, arquus, *arco celeſte*, ἶρις, ὕδωρ, accipitur pro arcu cœleſti, quem pluvio tempore variis coloribus expreſſum in nubibus conſpicimus. *Hor. in art. v. 18.* Cum flumen Rhenum, aut pluvius deſcribitur arcus. In hac autem ſignificatione etiam per ſecundam declinationem inflexum legitur. *Cic. de nat. Deor. 3. 20.* Cur arci ſpecies non in Deorum numero reponitur? Al. leg. *argui. Ennius* item gen. fem. protulit. Inter ſigna pluviæ refertur a *Virg. 1. Georg. v. 380.* Et bibit ingens arcus. V. Bibo. Hinc *Plaut. Curcul. 1. 2. 41.* de muliere bibaciſſima: Ecce autem bibit arcus, pluet, credo, hercle hodie. ¶ Arcus etiam dicitur de curvamine ſerpentum alte incedentium. *Ovid. Metam. 3. v. 42.* Immenſos ſaltu ſinuatur in arcus. ¶ Arcus etiam dicuntur propagines vitium, & aliarum arborum in terram deflexæ. *Virg. 2. Georg. v. 26. Fl. l. 17. c. 13.* ¶ Hoc nomen, cujuſcumque ſit ſignificationis, etiam per *g* ab antiquis ſcribebatur *arguus*. Unde Arquites, τοξόται, arcu præliantes, qui & Sagittarii dicuntur, & Arquatus, cui color, & oculi virent, quaſi in arqui ſimilitudinem. Sed *Non.* dicit, arcum fornicem appellari, arquum nonniſi qui in Cœlo apparet. *Voſſ. Etymol.* hoc diſcrimen non agnoſcit. ¶ In dativo plurali facit *arcubus*, nam *arcibus* eſt ab *arx, arcis*, ut *Priſc.* docet *l. 8. ſub fin.*

Ardēa, f. 1. ἐρωδιός, *Aghirone*, avis quædam, quaſi ardua, quoniam volando alta petit. *Virg. Georg. 1. v. 364.* ¶ Varia ejus genera, pulla, alba, ſtellaris, paluſtris. ¶ Hanc avem *Ovid.* fabulatur natam eſſe ex cineribus Ardeæ urbis, *14. Met. v. 573.*

Ardēa, f. 1. *Ardea*, ἀρδέα, Urbs Latii, Rutulorum Metrop. Turni Regia, condita a Danae Perſei matre, vel a Dauno Pilumni filio, dicta a fervore regionis, vel quaſi ardua, ob difficilem aſcenſum, vel quaſi ardua, ideſt magna, & nobilis, vel denique ab augurio Ardeæ avis. Erat ab urbe Roma 20. M. P. a litore 9. inter Oſtiam, & Antium, poſt Turni mortem ab Ænea inconſa eſt. *Ovidius* fabulatur, in avem ſui nominis commutatam eſſe. *14. Met. v. 573.*

Ardēas, atis, & plur. Ardeates, adject. gentile. *Cic. l. 3. de nat. Deor. cap. 18.* In agro Ardeati. *Liv. l. 5. cap. 44.* Ardeates veteres amici. ¶ Dicitur & *Ardeatis, te. Cato* apud *Priſcian. l. 4.*

Ardeatinus, a, um, Ardeas. *Sen. epiſt. 105.* Bonam valetudinem in Ardeatino tueris. *ſc.* agro.

Ardelio, onis, m. 3. *inquieto, che vorrebbe fare ogni coſa, affannone*, Gall. *qui ſe veut meler de toutes choſes*, πολυπράγμων, homo inquietus, huc, atque illuc ſemper volitans, omnibus negotiis ſe immiſcens. *Mart. ad Attal. l. 2. epigr. 7.* Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio. Dictus eſt ardelio ab ardea, quod ejus avis inſtar huc illuc volitet. Eleganter deſcribitur a *Phædro l. 2. fab. 5.*

Ardens, entis, nomen ex particip. *ardente, caldo, fuoſo. Plin. l. 31. c. 3.* Ardentiſſimæ horæ dici. Et *l. 20. c. 20.* Ardens febris. ¶ Translate ponitur pro ſollicito, ſtrenuo, & feſtinante, *valoroſo, ſollecito. Virg. 1. Æn.* Inſtant ardentes Tyrii. Item pro ſplendido, fulgido, *riſplendente. Plin. l. 11. c. 4.* Ardentiſſimus color.

¶ Item pro vehementi, ut ardens oratio, *veemente. Cic. in Orat. c. 38.* Et, ardentiore ſtudio petere. *Cic. 2. Fin. c. 9.*

Ardenter, adv. *caldamente, con ardore, o veemenza*, ut ardenter cupere. *Cic. Tuſc. 4. c. 17.* & Ardentius ſitire. *Tuſc. 5. c. 6.* ardentiſſime diligere. *Plin. l. 6. ep. 4.*

Ardĕo, es, arſi, arſum, flagro, conflagro, deflagro, *ardere*, בער, Ger. *brennen*, Gall. *ardre, brular*, Hiſp. *ardor*, καίομαι, cremor, flagro. *Virg. 5. Æn.* Liquitur, ardetque, *brular*, Hiſp. *ardor*, καίομαι, cremor, flagro. *Virg. 5. Æn.* Liquitur, ardetque ſub nubibus arſit arundo. ¶ Per tranſlationem eſt furere, vel perturbatione alidis in nubibus arſit arundo. ¶ Per tranſlationem eſt furere, vel perturbatione alidis in nubibus arſit arundo. ¶ Per tranſlationem eſt furere, vel perturbatione agit qua agitari vehementer. *Virg. 10. Æn.* Latumque per agmen ardens militem agit hic ferro. Hinc illa: Ardere avaritia, cupiditate, dolore, iracundia, invidia, flagitio, ſcelere, &c. ¶ Præcipue vero ponitur pro ardenter amare, *eſſer innamorato*, ſive alicujus rei ſtudio, ſeu cupiditate teneri. Atque in hoc ſenſu modo cum accuſat. modo cum ablat. conſtruitur. *Virg. 2. Eclog.* Formoſum Corydon ardebat Alexim. *Hor. Epod. 14.* Non aliter Samio dicunt arſiſſe Batillo Anacreonta Teium. *Cic.* Nimio videndi te deſiderio ardebam. Et cum infinitivo. *Ovid. Met. 5. v. 166.* Inter ruere ardet utroque. ¶ Interdum pro feſtinare, *ſollecitare*. V. in Ardens. ¶ Interdum pro fulgorem emittere, *riſplendere. Virg. 4. Æn.* Tyrioque ardebat murice læna. *Id. 11. Æn. v. 602.* campi ardent armis.

Ardeŏla, læ, dim. ardea, *aghirone. Plin. l. 10. c. 60.* ubi tria ardeolarum genera refert.

Ardescō, n. 3. *divenir ardente*, יקר, בער, Germ. *brennen, verden*, φλέγομαι, ardeſcere. ¶ Translate *Virg. 1. Æn. v. 717.* Expleri mentem nequit, ardeſcitque edes

* Argemonia, æ, f. herbæ species de qua *Plin. l. 25. c. 9.*

Argennon, argentum percandidum. *Festus.*

Argenon, genus jaspidis apud *Plin. l. 37. c. 9.*

* Argentacēus, a, um. *Apic. l. 2. c. 2.* ubi alii melius leg. *argentaria.*

Argentaria, æ, f. 1. substant. subaudi mensa, sive taberna, ubi æra usuraria solebant perscribi, *banco, o bottega del banchiere, τραπεζιτῶν ἐργαστήριον*, vel officina, in qua argentum cuditur, aut præparatur, *zecca. Plaut. Epid. a. 2. 2.* 15. Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias. Sic Argentarias novas dixit *Liv. l. 26. c. 27.* Ad distinctionem veterum, quas in foro Tarquinius Priscus exstruxerat. ¶ Item officium argentarii: hinc argentariam facere, vel exercere. *Ulpian. l. 6. ff. de eden.* Et *Cic. 3. Offic.* ¶ Prope argentarias auctiones fieri solitæ. *Cic. pro Cæc. Quint. l. 11.* ¶ Est etiam idem quod argentifodina, *miniera d'argento. Liv. l. 34. c. 21.* Vectigalia magna instituit ex ferrariis, argentariisque.

Argentarium, n. *luogo dove si ripone l'argentaria*, locus, in quo argenteæ vasa reponuntur. *Ulpian. Dig. 34. 2. 26.* Quod non in argentario paterfamilias ponere solebat.

Argentarius, rii, m. 2. subtil. *cassiere, banchiere*, Ger. *wechsler.* Gal. *banquier, changeur*, Hisp. *cambiador, o banquero, τραπεζίτης, ἀργυρογράφος*, trapezita, nummularius, mersarius, qui argentariam exercet, hoc est apud quem pecuniam deponimus, qui tempore, locove alio nobis reddat. *Plaut. in Cure.* Trapezitam, & argentarium pro eodem accipit. Sed Jurisc. *ff. de eden.* dicit, argentarios majores mensarios esse, qui multorum pecunias acceptas custodiunt, cum opus fuerit reddituri, & quorum officium, atque ministerium publicam habet causam, hique rationes conficiunt. Habent præterea alia munera, quod nempe fidejubent, testes sunt in contractibus, qui apud illos fiunt: earumque tabulas asservant; actionibus præsunt, accepto tamen lucello, quod eis ex lege præstituitur. Argentarii etiam dicuntur, qui verdendis auri, argentique speciebus, nummis veteribus, vasis cælatis, geminisque operam dabant, *orefici. Suet. in Ner. c. 5.* Argentaries prædis rerum coemptarum fraudare.

Argentarius, a, um, *di argento*, adject. qui est argenti, vel ad argentum pertinet, *ἀργύρεος. Plaut. Pseud. 1. 1. 103.* Auxilium argentarium. *Jabolen. Dig. l. 34. tit. 2. leg. penult.* Argentum faber, *orefice. Liv. l. 26. c. 11.* Taberna argentaria. *bottega di banchiere.*

Argentarius, *caperto d'argento*, ἀργυωνίκης, argento tectus. *Liv. l. 9. c. 40.* Argentati milites. *h. e.* scutis argento cælatis instructi. Argentata querimonia. *Plaut. Pseud. 1. 3. 78.* quæ argentum una affert secum.

Argenteolus, a, um, adject. diminut. ab argenteus, ut argenteola fistilicula. *Plaut. Rud. 4. 4. 125.*

Argenteum flumen, nom. prop. est fluvii cujusdam in Gallia, de quo *Lepidus ad Cic. Fam. l. 10. ep. 34.*

Argenteus, a, um, o. 1. 2. *d'argento.* Ger. *silberin*, ἀργύρεος, quod est ex argento, ut Argentea sphæra, Argentea ætas. *Ovid. 1. Met.* Argentea amica, quæ argento vendita est. *Plaut. in Pseud.* ¶ Item albus, ut argentei crines. *Elin. l. 2. c. 25.* Et fons nitidis argenteus undis. *Ovid. 3. Met. v. 407.* ¶ *Argenteus nummus*, primo valuit decem asses, qui fere respondent viginti solidis Venetis, deinde ad sexdecim ascendit; postremo ad duodecim pedaticos est. *Plin. 33. 3.*

Argentiexteretbrondides, apud *Plaut. Pers. 4. 6. 21.* significat eum, qui fraude, & fallaciis argentum ab aliquo exterrebrat, h. e. elicit, extorquet, *un cavadenari.*

Argentifex, icis, qui argentum elaborat. *Varr. l. 7. L. L.*

Argentifodina, f. 1. *miniera d'argento*, Ger. *ein silbergrub*, Gal. *mine d'argent*, Hisp. *minero de plata*, ἀργυρωρυχεῖον, ubi foditur argentum. *Plin. l. 33. c. 6.* Odor ex argentifodinis inimicus est omnibus animalibus, sed maxime canibus.

Argentina, vel Argentoratum, *ἀργεντοπάστον, Strasburg, Argentina*, urbs E. libera, sub. A. Magontino, caput Alsatiæ, ad Rhenum, inter Basil. 14. leuc. ad Aust. & Spiram 12. ad Sep.

Argentinus. V. Æsculanus.

Argentoratensis, e, adject. gentile, ab Argentorato, s.u Argentina. *Ammian. l. 17. in prine.* post Argentoratensem pugnam.

Argentoratum, i, n. 2. idem quod Argentina, dicta ab argento, & censu ibi a Romanis collecto. *Ammian. l. 15. c. 27.* est femin. gen. Inquit enim, Argentoratus barbaricis gladiis nota.

Argentōsus, o. 1. 2. *che tien d'argento*, ἀργυρωματικός, cui immixtum est argentum. *Plin. l. 33. c. 5.* Ita feruminatur aurum, quod argentosum vocant.

Argentum, n. 2. *argento*, כֶּסֶף, Ger. *Silber.* Gall. *argent.* Hisp. *la plata*, ἄργυρον, metallum post aurum pretiosissimum, quod gignitur ex argento vivo, & sulphure albo. ¶ Aliquando ponitur pro supellectili argentea, ut pro scyphis, cochlearibus, &c. *Cicer.* Cum esset argentum expositum in ædibus. ¶ Sæpissime pro pecunia. *Plaut.* Emunxi argento senes. ¶ Argentum *factum* est, quod in vasa, &c. elaboratum est: *signatum* est pecunia, in qua signum Reip. vel Magistr. vel Princ. impressum est: *infectum*, quod in massis est, quod *& crudum* dicitur. ¶ Argentum *pustulatum*, ὀτιαμ ipsum infectum est, sed puristimum. Argentum enim dum coquitur, in pustulas, sive pustulas assurgere solet. *Turnebi. l. 24. c. 2.* ¶ Argentum fumitur etiam pro vasis argenteis. *Plaut. Iper. d. 1. 2. 39. & Cic. 6. Verr.* Argentum eluere. ¶ Argenti in *Roma* primo signatum est anno Urbis 585. Q. Fabio Cons. quinque annis ante bellum Punicum primum. Nota argenti bigæ, & quadrigæ fuerunt. Inde Bigati, & Quadrigati nummi appellari sunt. *Plin. 33. 3.* ¶ Argentum accepi, imporium verdidi, *Plaut.* proverbii quadam specie *in Asinaria* dixit, Quia qui accipit munera, libertatem, & arbitrium vendit. ¶ * Servus ab argento, *credenziere. Gruter. p. 582. n. 6.*

Argentum vivum, n. 2. *argento vivo*, Ger. *quelck silber*, Gal. *vif argent*, Hisp. *azogue*, ὑδράργυρος, genus metalli liquidi, argentum colore, fluida vero consistentia aquam referens, unde & nomen accepit. Hujus duæ sunt species, nativum, sive fossitium, & factitium, quod ex minio excoquitur. ¶ *Plin.* hydrargyron ab argento vivo distinguit, quod fossile est, & nativum, argentum vivum, quod ex minio purgatur, hydrargyron appellat, *l. 33. c. 3.*

Argestes, is, m. *Ponente maestro*, ἀργέστης, ventus flans ab Occasu æstivo, qui a Latinis Corus, & Caurus dicitur. *Plin. l. 2. c. 47.*

Argëus, a, um, idem quod Argivus. *Hor. l. 4. carm. 6.* Tibur Argeo positum Colono, Argi. V. Argos.

Argia, f. 1. ἀργεία, Adrasti Regis Argivorum filia, Polynicis uxor, mater Therssandri, quæ Argis Thebas profecta est, ut virum a Creonte occisum fepeliret, quam ob rem una cum Antigone Polynicis sorore a Tyranno interfici jussa est, *Boccac. l. 2.* Conversa in fontem fingitur.

Argiletānus, a, um, ad Argiletum spectans, ut argiletanæ tabernæ, apud *Martial. l. 1. epigr. 3.* Nam prope Argiletum tabernæ opificum erant, & in primis bibliopolarum.

Argiletum, n. 2. locus erat Romæ juxta Palatium, ab Argolo, sive Argo Argivorum duce, qui ab Evandro hospitio exceptus, cum in affectati Regni suspicionem venisset, ab Arcadibus inscio Evandro est occisus, cui Evander tumulum erexit, quem de nomine ejus Argiletum appellavit. ¶ Alii Argiletum dictum putant, quasi *argilletum*, ab argilla, h. e. creta, cujus eo in loco magna erat copia. *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Alii a morte Argi dictum putant, & Argilethum scribunt. V. *Virg. Æn. 8. v. 345.* & *Serv. ibi.*

Argilla, f. 1. *creta, terra*, חֹמֶר, Ger. *töpferde*, Gal. *argille*, Hisp. *barro*, ἄργιλος, terra creosa, & tenax, qua figuli utuntur ad vasa facienda. *Cicer. in Pis. c. 25.* Quid ceffat hic homulus ex argilla, & luto fictus Epicureus? Sunt, qui unicum I scribant, quod etiam convenire videtur cum Græca origine. Contra tamen usus obtinuit.

Argillacēus, o. 1. 2. *di creta*, Ger. *von lett*, ἀργιλώδης, quod ex argilla est, aut quod tenax est in modum argillæ. *Plin. l. 17. c. 7.* Est enim alba terra, argillacea, &c.

Argillōsus, o. 1. 2. *abbondanze di creta*, ἀργιλώδης, abundans argilla. *Col.* Olea colibus ficcis, & argillosis gaudet. *Plin. l. 31. c. 3.*

Argiphontes, is, m. ἀργιφόντης, h. e. occisor Argi: a φονῶ occido: est cognomen Mercurii, qui jussu Jovis Argum occidit. *Arnob. l. 6. pag. 209.*

* Argitis, is, f. vitis genus album ferentis uvam. *Columell. l. 3. R. R. c. 2.*

Argivus, a, um, adject. Argolicus, Græcus. *Virg. Æn. 2. v. 254.* Argiva phalanx.

Argo, f. 3. ἄργω, prima navis fuisse creditur, qua Jason una cum flore juventutis Græcæ in Colchidem navigavit, vellusque aureum a Medea adjutus in Græciam reportavit. Volunt autem, hanc navem Argo appellatam ab Argo architecto, de quo *Flaccus*, Ad charum Tritonia devolat Argum, moliti hanc puppim jubet, & demittere ferro robora. *Diod.* a velocitate dictam putat, quod ἄργος, significet velocem, celerem. Sed nobis ἀργὸς otiosus est, & piger quasi ἄεργος, ab α priv. & ἔργον, opus. Alii ab Argivis, qui in ea vecti fuerunt, malunt appellatam. *Cic. l. 1. Tusc. Quæst.* ¶ In Cœlum translata fingitur, & ornata stellis 45. Oritur pridie Idus Martii.

Argolicus, o. 1. 2. Argivus, ἀργολικός. *Virg. 2. Æn. v. 118.* Animaque litandum Argolica.

Argōlis, idis, fœm. 3. Argiva, ἀργολίς. *Ovid. 9. Met.* Argolis Alcmene. ¶ Argolis etiam dicitur regio Argivorum, in qua erant Argi, & Mycenæ. *Pompon. Mela, l. 2. c. 3. & Plin. in principi. l. 4.*

Argonautæ, ἀργοναῦται, heroes illi, qui cum Jasone in Colchos profecti sunt numero amplius quinquaginta, ex quibus præcipui fuere Castor, & Pollux, Telamon, Orpheus, Hercules, & Hylas puer, sic cognominati a navi, qua navigaverunt, *Cic. 4. Tusc. 1. & Orat.* De his *Orpheus l. 1. & Apollon. in catal. Heroum*, & *Flacc. in Argonaut.* V. Phryxus. ¶ Argonautæ apud *Mart. epigr. 67. lib. 3.* sunt pigri, & lenti nautæ. Nam re veta ἀργὸς otiosus est, & piger.

Argonautica, neutrum plurale, titulus est poematis *Valerii Flacci*, in quo res ab Argonautis gestas describit.

Argos, eos, ἄργος, n. g. & in plur. num. Argi, orum, g. m. *Argo*, clarissima urbs Peloponnesi, in Achaja, caput Argiæ, olim Ep. sub A. Corinthio, nunc A. non procul a Mycenis, dicta ab Argo Rege. Dicta est Argos Hippium, ab ἵππος, equus, quia ibi generosi equi, multique gignuntur. Dicta etiam est Dipsion, a δίψος, sitis propter aquæ penuriam, quo fit, ut plures eodem tempore utantur puteo, quod genus est apud illos arctissimæ societatis. Aliquando dicta est Phoronicum, teste *Steph.* a Phoroneo primo Rege. Hinc Argivi Græci dicti sunt, & Argolicus sinus, & Argolici duces, & Argolica regio. ¶ Est item Argos cognomine Pelasgicum, a Pelasgis, *Armiro*, opp. Thessaliæ, in ora sinus Pagasæi, Larissæ prox. ¶ Aliud est cognomine Amphilochium, *Anfiloca*, in Epiro, inter Ambraciam, & Cassiopen, in finibus Acarnanum, quod Alcmæon, ejusque liberi condidere, ut inquit *Strab. l. 7.* ¶ Ipsa etiam Peloponnesus Argos, & Argos Achaicum, & ipsa Thessalia Argos Pelasgicum appellata est. *Strab. l. 9. Plin. l. 4. c. 7.* ¶ Imo omnis ora litoralis Græciæ dicebatur Argos ab Argia matre Pelasgi, quæ in ea dominata est. ¶ Fuit & argos Apuliæ oppidum a Diomede conditum, & primum a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellatum, quod deinde Argyrippam, & postremo Argos vocitarunt. ¶ Fuit item hoc nomine canis Ulyssis, item equus Agenoris, a quo Argos Jasonis urbs nomen habuit.

Argōus, a, um, o. 2. ἀργῷος, ad Argo navem pertinens. *Hor. in Epod. 16. v. 57.* Non huc Argoo contendit remige pinus. *Valer. Flacc. l. 5. v. 436.* Argoa fecuris, *h. e.* qua usus est Argus ad Argo navem fabricandam. *Properz. lib. 3. eleg. 22.* Argoa columba. *h. e.* qua duce Argonautæ navem inter Symplegadas direxere.

Argumentalis, le, adject. ut argumentalis narratio, quæ scil. aliquid probat. *Ascon. Pedian. in Divin. Cic. in Verr. c. 1.*

Argumentatio, onis, f. 3. חֵקֶשׁ, ratio, argumentum, rei propositæ per argumenta probatio, *prova della proposizione*, הוֹכָחָה, Germ. *beweuisung*, Gall. *argumentation*, Hisp. *argumentacion*, ἐπιχείρημα, συλλογισμός, est explicatio, & dilatatio argumenti seu ejus, quod ad faciendam fidem inventum est, artificiosa expositio. *Cic. 1. de Inv.* qui hoc nomine etiam argumentum complectitur. *Cicero* dividit argumentationem in duas partes, Inductionem, & Ratiocinationem, *1. de Inv.* ¶ Olim fiebat interrogando. *Cic. 2. Leg.* V. Logices.

Argumentātor, oris, qui argumentis utitur, *Tertull. de anim. c. 38.*

Argumentatrix, icis, f. quæ utitur argumentis. *Tertull. de spectac. c. 2.*

Argumentatus, a, um, particip. ab argumentor. *Cic. de clar. Or. c. 80.* Cum essem argumentatus, quantum res ferebat. ¶ Passive *provato con argomenti. Auftustinus vetus scriptor apud Priscian. l. 8.* Omnia argumentata nomina, πιστωθέντα.

Argumentor, aris, d. 1. argumentis ostendo, vel probo, argumentis, vel conjecturis profequor, *provare*, הוֹכִיחַ, Ger. *beweiſen*, Gal. *argumenter*, Hisp. *argumentar*, ἐπιχειρέω, rationibus nitor ad aliquid probandum. *Cic. 1. de Fin.* Argumentandum, & accurate differendum putant, συλλογισμοί.

Argumentōsus, sa, sum, o. 1. 2. *argomentoso*, ingegnoso, Ger. *das viel beweiſerung hat, kunſtreich*, δεινογνώμων, quod est factum magno argumento, hoc est artificio. *Quintil. l. 5. c. 9.* Paulo numerosius opus dicitur argumentosum, id est, nimia argumentorum mole refertum. Add e *Sidon. l. 9. ep. 9.*

Argumentum, n. 2. *argomento, prova*, יְרֻכָּה, Ger. *beweiſ*, Gall. *argument*, Hisp. *argumento, argumento*, ἐπιχείρημα, est ratio vel certa, vel probabilis, qua res aliqua dubia ostenditur, & confirmatur. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 4.* Multis, & gravibus argumentis Deum esse docens. ¶ Sumitur interdum etiam pro materia, quæ in aliquo opere tractatur, quam Græci ὑπόθεσιν vocant, *soggetto, somma. Cicer.* Quoniam nullum scribendi argumentum mihi relictum est. Sic dicimus, Argumentum comœdiæ, quod Græci periocham vocant, id est, summam totius comœdiæ paucis versibus expressam. ¶ Interdum pro conjectura, *indizio, segno. Id. in Cat.* Certissima argumenta, atque indicia scelenis. Hinc argumento esse, *servir di prova. Cic. Phil. 2. 16.* ¶ Item pro judicio, seu sententia. *Cic. l. 2. Off.* Tabulæ novæ quid habent argumenti, nisi ut emas mea pecunia fundum? ¶ Argumentum pro monito, seu documento citat ex *Ennio Gellius l. 20. c. 29.*

Arguo, guis, gui, gutum, a. 3. accuso, incuso, convinco, *far conoſcere, riprendere, accuſare*, תּוֹכִיחַ, Gal. *reprendre, convaincre*, Hisp. *redarguir, y reprender*, ἐλέγχω, proprie est ostendere, vel acute ostendere. *Virg. 4. Æn.* Degeneres animos timor arguit. ¶ Sæpe est accusare, vel reprehendere, vel cum solo acc. vel etiam cum gen. criminis certi, aut cum abl. incerti. *Cicer. pro Cæc.* Non modo Æbutium, sed etiam se ipsum arguit. *Liv. l. 1.* arguere regem culpæ. *Cic. Verr. 7. c. 28.* Te hoc crimine arguo. *Cic. pro Rosc. Am. c. 29.* de quibus quoniam verbo arguit. *Id. de Inv. l. 2. c. 11.* de crimine arguere. ¶ Aliquando jungitur cum accusativo rei. *Vellej. 2. 68. 4.* Arguunt in eo regni voluntatem. ¶ Et cum infinito. *Liv. l. 30. c. 23.* M. Valerius Lævinus, speculatores, non legatos venisse arguebat. ¶ Apud *Suet. in Calig. c. 38.* Arguebat perperam editi census &c. *ideſt* puniebat. V. Interpr. *Argumum iri*, explicat *Festus*, in discrimen vocari. ¶ Participium *arguiturus Sallustius* usurpavit *in fragm.* apud *Priscian. l. 10.*

Argus, m. 2. ἄργος, nomen proprium Regis Argivorum, filii Apis, cujus nomine Argivi appellati sunt. Hoc regnante cœpit uti frugibus Græcia, & habere segetes in agricultura, delatis aliunde seminibus. Post obitum Deus haberi cœpit, templo, & sacrificiis honoratus est. ¶ Fuit præterea Argus filius Phryxi, qui aurato ariete in Colchidem transvectus est. ¶ Fuit & alius Argus, πανόπτης a Græcis cognominatus, quod totus oculis constaret, quem poetæ fabulantur ab Junone constitutum fuisse custodem Ius Inachi filiæ in bovis speciem conversæ. Hunc postea Mercurius Jovis jussu interfecit, unde ἀργειφόντης, cognominatus est. *Cic. 3. de nat. Deor. Ov. 1. Met.* Juno autem oculos ejus avis suæ, hoc est, pavonis caudæ inseruit. *Ov. ib.* Hinc Argum fallere proverbio dicimus de vehementer astuto. Mystice autem Argus est cœlum stellarum luce distinctum, quibus inesse quædam species cœlestium videtur oculorum. Io terra est, quam Ægyptii bovis imagine in hieroglyphicis litteris exprimebant. Hanc Argus, hoc est, cœlum stellarum nocturno tempore desuper videtur observare. Mercurius Sol est, qui Argum tunc dicitur occidere, cum luminis sui magnitudine stellas omnes obscurat, earumque conspectum mortalibus eripit. V. *Macrob. Saturn. l. 1. c. 19.* ¶ Argus quoque vocatus fuit navis illius architectus, quæ ab illo Argo dicta est, qua Jason in Colchidem vectus est.

Argutatio, f. 3. *strepito*, הֲמוֹנָה, Germ. *geſchwetz*, Gal. *bruit*, Hisp. *ſgalido*, διάχεσις, φόρυβος, strepitus. *Catul. ep. 6. v. 11.* Tremulique quassa lecti argutatio, inambulatioque, *ideſt* crepitantis lectuli quasi garrulitas.

Argutātor, oris, m. 3. *ſofiſta, acuto*, תַּחְבּוּלָה, Germ. *geſchwetzig, ſophiſt*, Gal. *ſophiſte*, Hisp. *ſofiſta, σοφιστής*, sophista argutulus, vel argumentator. *Gel. l. 17. c. 5.* Processisset argutatori isti fortasse reprehensio.

Argūte, adverb. subtiliter, acute, *acutamente, con arguzia. Cic. pro Cæl. cap. 8.* Acute, argutèque respondere. *Et l. 2. de Orat. cap. 4.* De rebus difficillimis argutissime disputare.

Argutiæ, arum, f. 1. acumen, elegantia, urbanitas, jocus, *arguzie, ſottigliezze*, עַרְמָה, Ger. *ſpitz findigkeit, σοφίσματα*, acute, & malitiose dicta, vel facta. *Cic. de Amic. cap. 13.* Nihil est, quod illi non assequantur suis argutiis. ¶ In singulari numero *Gell. 3. 1.* Importuna atque audax argutia. ¶ Dicitur etiam de garrulitate soni. *Pl. l. 10. c. 29. de luscinia*: Tantæ, tamque artifices argutiæ. ¶ Item de ingeniosis inventis in artefactis: ut de picturis. *Pl. 35. 10. ad fin.* Plusimæ præterea tales argutiæ facetissimi salis, *ingegnoſe, e bizzarre invenzioni. Id. ibid.* Parrhasius primus symmetriam picturæ dedit, primus argutias vultus, &c. *h. e.* vim, leporem, gratiam. *la galanteria del ſembiante*, inquit Carolus Dati *in vitis Pictor. de Parrhaſio.* ¶ Argutiæ digitorum, sunt celeres digitorum motus adhibiti in gesticulando ad verba magis exprimenda. *Cic. in Or. c. 18.*

Argutiŏla, σοφισμάτιον, dim. *Gell. l. 2. cap. 7.* Argutiola frivola, atque inanis est.

Argūto. V. in voce sequenti.

Argūtor, aris, dep. 1. *parlottare, cicalare, romper il capo con ciarle*, דִּבֵּר, loquacem esse, loquendo obstrepere, & obtundere. *Plaut. in Frivol.* apud *Non. 1. 340.* superaboque omnes argutando præfica. *Nev.* apud *Non. 4. 34.* Alii cum tacent, totum diem argutatur quasi cicada. ¶ Dicitur etiam *argutor, as. Propert. 1. 6. 7.* Illa mihi totis argutat noctibus ignes. *h. e.* obstrepit objiciendo suos amores. ¶ Significat etiam argutias loqui, *dire acutezze. Plaut. Amph. 1. 1. 192. Me.* Ego tibi itkam compeimam linguam. *So.* Haud potes: bene pudicoque affervatur. *Me.* Pergin' argutarier? ¶ Item subsitire, pedes, coetera deficiunt movendo. Nam *argutus* etiam celerem significat. *Titinius in Fullonia*, apud *Non. c. 4. p. 34.* Ubi tu solitus argutarier pedibus, cretam dum compescis, vestimentaque lavas.

* Argutŭle. V. Acutule.

Argutŭlus, m. 2. σοφίδιον, ἐγκερμαστικός, dimin. *Cic. l. 13. ep. 18. ad Att.* Argutuli libri. *h. e.* subtiliores, & de rebus abstrusioribus agentes, λεπτολογώτερες. Intelligit enim suos libros Academicorum.

Argūtus, a, um, o. 1. 2. *taſſato, ripreſo, accuſato*, נוֹכַח, ἐλεγχθείς, partic. ab arguor, accusatus. *Plaut. in Pseud.* Argutus malorum facinorum. ¶ Quandoque nomen est, idem significans, quod qui argutias habet, callet, subtilis, acutus, festivus, urbanus, concinnus, elegans, *ingegnoſo, acuto*, חָכָם, Ger. *beſcheiden, ſpitzfindig, oder liſtig*, Gal. *fubtil, ingenieux*, Hisp. *agudo. o ingenioſo*, ἐπίδοξος, *Plin. in ep.* Vitaffem jamdudum, ne viderer argutior. *Cic. Attr. l. 6. ep. 5.* Litteras argutissimas. ¶ Interdum pro canoro, resonantique positus, *canoro, riſonante*, ἠχώδης. *Cic. pro Lig. Manil. & in Epiſt. ad Att.* sæpe meminit. ¶ Quator regno expulsus est, & toties est restitutus. Hinc *Horat. l. 2. ep. 6. vers. 39.* Æris eget Cappadocum Rex. Græce, Ἀνεπιβόητος.

Ariolor. V. Hariolor.

Arion, m. 3. ἄριων, citharœdus nobilis, & Poeta Lyricus ex Methymna Lesbi civitate, qui primus Dithyrambus credit inveniffe. Venit in Magnam Græciam, & Tarenti diu habitavit, ubi, & in aliis urbibus, arte sua ingentem pecuniæ vim cumulavit. Cum in patriam rediret, nautæ de Arione interficiendo deliberarunt, ut illius opibus potirentur. Arion nonnihil spatii ab iis sibi concedi postulavit, quo veluti cygnus moriturus suas tibi exequias caneret. Quod cum impetrasset, stans celsa in puppi, carmen Orthium Diis marinis cecinit, eoque peracto, se in mare præcipitem dedit. Statim delphinus accurrit, & exceptum dorso Arionem vexit ad Tænarum Laconiæ promontorium, unde Citharœdus se se ad Periandrum Corinthiorum Tyrannum contulit. Periander immissis navigiis cum militibus nautas comprehendit, qui rem, uti gesta erat, confessi, gravitillimo supplicio sunt affecti. Hoc merito delphinum Jupiter adris recepit, & tabulas novem justis habere. *Ov. 3. Fast. Cic. 2. Tusc. in fin. Herod. l. 1. & Plin. in Sympof.* ¶ Est etiam Arion nomen equi, quem primum omnium Neptunus, percussa terra tridenti, produxisse fertur. *Claud. Paneg. de 4. Conſ. Honor. vers. 553.* Si dominus legeretur equis, tua poscerent ultro Verbera Nereidum flabilis nutritus Arion.

Arionius, adject. posseſſiv. ab Arione, *Ov. de Arte am. l. 3. v. 326.* Piscis Arionius fabula nota lyræ.

Arista, f. 1. *ſpica*, שִׁבֹּלֶת, Ger. *ſpik an der aheren*, Gal. *arête*, Hisp. *raſpa*, ἄστάχυς, ab aridítate dicitur, quod fit omnino arida. Sunt enim aridæ extremæ spicæ partes, quæ primæ arescunt, quæ veluti rela, sive spinæ, sive aculei, frumentum ab avium minorum morsu tuentur. *Cic. de Senect. c. 15.* Fundit frugum spicæ ordine structam, & contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum. ¶ Quandoque accipitur pro ipso frumento, *frumento. Virg. 1. Georg.* Chaonium pingui glandem mutavit arista. ¶ Ponitur pro ipsa æstate, vel anno, *eſtate, anno*, per metalepsim. *Idem 1. Eel.* Post aliquot mea regna videns mirator arista.

Aristæus, m. 2. ἀρισταῖος, fil. Apollinis ex Cyrene. *Cic. 3. de nat. Deor. Juſtin. l. 13. in fin.* V. Cyrene. In Arcadia late regnavit. Primus & apum, & mellis usum & lactis coagulum hominibus tradidit, primus solstitiali sideris ortum invenit. *Juſtin. ib.* Item fuit inventor olivæ. *Cic. ib.* Primus quoque apum ex bubulis vitceribus reparandarum rationem traditur invenisse. *Virg. 4. Georg. in fin. Ov. 1. Faſt.* rem totam narrant. ¶ Ex Autonoe Cadmi filia Actæonem genuit. Fertur relictis Thebis in Chium insulam se contulisse, deinde cum Dædalo in Sardiniam, ubi Cocalam condidit.

Aristarchēus, a, um, ad Aristarchum pertinens, & dicitur de iis, qui Aristarchi more aliorum scripta, & dicta carpunt. *Varr. l. 7. L. L. p. 106.*

Aristarchus, m. 3. ἀριστάρχης, nomen Grammatici, qui tantum sibi in Homeri poemate permisit, ut versus, quos vellet, velut supposititios partus, ab Homeri familia submoveret. Hinc etiam hodie Aristarchos vocamus aliorum scriptorum censores, & criticos severos. ¶ Alius fuit Tegeates, Poeta tragicus. *Horat.* Fuit item alius Mathematicus.

* Aristæus, a, um, aristam habens, נִבְעוֹל. *Feſt. in Reſtibilis.*

* Aristĭda. V. Holcus.

Aristides, m. 3. ἀριστείδης, Athenienſis, cognomento δίκαιος, ideſt justus, filius fuit Lysimachi filii Aristidis. *Plato in Theage, in Menone, in Lachete.* Proficiebat ex conſuetudine cum Socrate, postquam a Socrate discesſit, sapientiam obliturus est. *Plato in Theage, & in Theeteto.* Justissimus, ideſt optimus habitus est. *Plato in Menone, & in Gorgia. Cic. 3. Offic.* Duos belli deterxit Pausanias collegas conſilia proditionis cum Xerxe. *Juſtin. l. 2.* A Themistocle etiam in administranda Republica diſſenſit, cum esset diverſis moribus. Aliquando ob eam causam expulsus est, quod præter modum justus esset. *Cic. 5. Tuſc.* Eo mortuo, in ædibus ejus nihil præter veru ferreum inventum est. Civitas tamen beneficiorum ejus non immemor filiabus egregiam ex publico dotem dedit. ¶ Fuit etiam hoc nomine Sophista, Irem Thebanus Victor. Is omnium primus animum pinxit, & sensus expressit omnes, quos Græci vocant ἤθη, durior aliquantulum in colobribus. Hujus pictura illa græcipne laudatur, de qua *Plin. l. 35. c. 10.*

Aristifer, ri, aristas ferens. *Prudent. καθημ. hymno 3. v. 52.* Aer dives aristiferæ fegetis.

* Aristĭger, ἀθηροφόρος, aristifer. Vetus lap. apud *Murat. p. 30. n. 3.*

Aristippēus, a, um, adject. posseſſiv. *Cic. de Fin. l. 2. c. 6.* Illud Aristippeum.

Aristippus, m. 2. ἀρίστιππος, Philosophus ex Cyrene urbe Libyæ in Africa, vel ex Larissa. Posuit summum bonum in voluptate, quæ sensum movet. *Cic. 2. Acad. 2. de Fin. 3. de Orat.* Fuit princeps & Author Cyrenaicorum, & Anniceriorum. *Cic. 3. Offic. 2. Acad. 3. de Or.* Primus Socraticorum mercede philosophatus est. Egit sæpe contra institura civilia. *Cic. 1. Off.* ¶ Fuit & alter Aristippus hujus nepos ex filia, Matrodidactus dictus, quasi a matre doctus, de quo *Gell. l. 19. c. 1.*

Aristo, onis, m. 3. ἄριστων, Philosophus, Chius patria. *Cic. 2. Acad. 5. Tuſc. 3. de nat. Deor.* Fuit discipulus Lysiæ *idem 5. Fin.* Item Zenonis. *Id. 2. Acad. 5. Tuſc. 1. de nat. Deor.* Cognominatus est Sceptticus, ideſt quæstor, conſiderator, a σκέπτομαι, circumſpicio, speculor, delibero. Nihil enim sciri putabat posse, sed de omnibus dubitabat, & inquirebat. *Id. 2. Acad.* Neque formam Dei intelligi posse censebat, neque in Diis senſum esse dicebat, dubitabarque, omnino Deus animans, nec ne esset. *Id. 1. de nat. Deor.* Nihil bonum dixit esse, ut Stoici, nisi quod rectum, & honestum esset. *Id. de Philoſ. 3. Fin. 1. de Leg.* Præterea rerum differentiam fatebatur, ex qa dicebat, nihil interesse inter optime valere, & gravissime ægrotare. Idcirco tamquam naturam ipsam excludens ab omnibus rejectus fuit. *Id. 1. Offic. 1. 3. 4. 5. Fin. 1. de Leg.*

Aristocratĭa, f. 1. ἀριστοκρατία, optimatum principatus, ab ἄριστος, optimus, & κράτος, Imperium. Hujusmodi Veneta Resp.

Aristolochĭa, f. 1. ἀριστολοχία, herba. Duplex est, longa, & rotunda. Valet ad morsus serpentium. *Cic. 1. & 2. de Divin.* Aurium fordes emundat, & auditum juvat. *Plin. l. 25. cap. 8.*

Aristonēus, a, um, ad Aristonem Philosophum pertinens. *Cicer. 4. de Fin. cap. 15.*

Aristŏnes, a vitia.

Aristophānes, m. 3. ἀριστοφάνης, facetissimus Poeta Comicus, ex Lindo Rhodi oppido, lege vero Athenienſis, patre Philio, al. Philippo. *Cic. 2. de Leg.* Atticæ linguæ splendore adeo excelluit, ut Dionysio roganti aliquem ejus sermonis eruditum, hunc miserint. Docuit Fabulas 54. Fuit inventor versus tetrametri, & octo-

Nonnunquam ealor, quem modo Sol facit, modo ipsa arietatio magnorum inter se corporum conglobationem nubis rupit.

Arietātus, a, um, ariete percussus, *urtato, ſpinto. Senec. ep. 54.* Arietata inter se arma. Et *de Ira, c. 4.* Arietatos inter se dentes.

Arietinus, o. 1. 2. ὁ περὶ κριός, quod est ex ariete. *Plin. l. 30. c. 10.* Arietinos testiculos

Ariēto, tas, a. 1. *percuotere, cozzare*, הָתַח, נגח, Germ. *ſtoſſen, abwerffen*, Gall. *heurter, battre, jetter par terre*, Hisp. *derribar, topetar*, προσπίπτω, percutio, dejicio, a militari ariete. *Curt. l. 9. c. 7.* Quem Dioxippus ariecavit in terram.

¶ *Arietare in re* aliqua est incidere, incurrere. *Senec. de vita beata, c. 8.*

* Arificus, a, um, *efficante*, rarefaciens, ἀωαίνων. *Cæl. Aurel. l. 4. Tard. c. 1.* ubi quid. leg. *rarifica.*

Arilator. V. Arrilator.

Arimaspi, m. 2. ἄριμασποι, pop. Sarmatiæ Europææ, in Moscovia, ubi nunc Ingria, & Duc. Novogradensis, & Plesoviensis. Unicum in media fronte oculum habere creditisunt, & cum gryphis auri custodibus continue præliari. *Plin. l. 7. c. 2.*

Ariminenſis, se, ad Ariminum pertinens. *Horat. Epod. 5. v. 42.*

Ariminum, n. 2. *Rimini*, ἡ Ἀρίμινον, urbs Æmiliæ, seu Romandiolæ, in ora Maris Adriatici, ad ostia Arimini fl. inter Bononiam, & Anconam in Or. 70. M. P. a Pisauro 20. in Occ. æstiv. a Ravenna 35. in Or. hyber. ab Urbino 30. in Bor. Hic Flaminia via ab Urbe Roma perducta terminatur, & Æmilia incipit Placentiam usque protracta. Conditum est anno ante Christum 270. P. Sempronio, & Appio Claudio Coss. atque Ptolemæi Lagi F. deinde ampliatum ab Augusto, & ornatum ponte lapideo miræ structuræ, denique a Liburnis diruturn, a Diocletiano repositum est, qui arcum triumphalem in eo extruxit.

Arinca, f. 1. δλυρα, Galliarum vocabulum, quo, teste *Pl. l. 18. cap. 8.* significatur frumenti genus, quod Græci olyram, Latini siliginem vocant. *V. Rudel. l. 2. c. 21.*

Ariobarzanes, m. 3. Rex Cappadocum fuit, amicus, postea conjugatus populi Romani. *Cic. pro Lig. Manil. & in Epiſt. ad Att.* sæpe meminit. ¶ Quatuor regno expulsus est, & toties est restitutus. Hinc *Horat. l. 2. ep. 6. vers. 39.* Æris eget Cappadocum Rex. Græce, Ἀνεπιβόητος.

Ariolor. V. Hariolor.

Arion, m. 3. ἄριων, citharœdus nobilis, & Poeta Lyricus ex Methymna Lesbi civitate, qui primus Dithyrambus credit inveniffe. Venit in Magnam Græciam, & Tarenti diu habitavit, ubi, & in aliis urbibus, arte sua ingentem pecuniæ vim cumulavit. Cum in patriam rediret, nautæ de Arione interficiendo deliberarunt, ut illius opibus potirentur. Arion nonnihil spatii ab

odometri. Deos novos, & peregrinos e civitate ejecit. *Cic. 2. de Leg.* Fuit maledicus, & in carpendis hominum vitiis libertimus, ac mordacissimus. Socratis æmulus fuit, quem exagitat, & insectatur in Nubibus. Filios habuit Atarotem, Philippum, Philetorum, Comicos omnes. ¶ Aristophanes alter Byzantinus Grammaticus, Apellis filius, dux etiam exercitus, discipulus Callimachi, Zenodoti, & Dionysii. *Cic. 3. de Orat. 5. Fin.*

Aristophanēus, a, um, adj. possessiv. ut Aristophaneus anapæstus. *Cic. in Or. c. 56.*

Aristophĭdrum, n. 2. ἀριστοφόρι, discus, vas, quo prandium defertur, ab Ἀριστόφ, grandium, & φέρω, porto. *Festus.*

Aristor, Crotopi fil. pater Argi centoculi, qui ab eo *Aristorides* vocatur. *Ov. Metam. 1. v. 624.*

* Aristorides, æ, m. Ἀριστορίδης, h. e. Aristoris filius, Argus nempe. *Ov. 1. Metam. vers. 624.*

* Aristōsus, *pieno di reste*, aristis abundans. *Ven. Fortun. l. 9. ep. 3.*

Aristoteles, m. 3. Ἀριστοτέλης, Philosophus e Stagiris urbe Macedoniæ, unde Stagirites dictus est, fil. Nicomachi medici ex Phæstiade. Fuit parvus, gibbosus, deformis, balbutiens. Sed excelluit ingenii magnitudine. *Cic. 1. & 2. Acad. 1. Tusc. 1. & 2. de Div. 2. de Orat.* Septemdecim annos natus Athenas profectus est, ubi viginti annis Platonis fo auditorem præbuit. *Id. 1. Acad. 1. de nat. Deor.* Deinde a Philippo in Macedoniam evocatus decem annis Alexandrum instituit, cui quam fuerit carus, vel illud unum abunde magno est argumento, quod Stagiram patriam ejus, quam diruerat, in gratiam ejus instaurâverit. *Id. 3. de Orat.* Alexandro deinde in Asiam profecto Athenas rediit, & in Lyceo 13. annis Philosophiam professus est. Fuit institutor Peripateticorum. Docebat enim deambulando, quod Graci περιπατεῖν dicunt. *Id. 1. Acad. 5. Fin. 3. de Orat.* Fuit maximus Philosophus. *Idem 2. Acad. 5. Fin. 1. Tusc.* Motus Isocratis gloria. cœpit eloquentiam tractare, & Philosophiam cum Eloquentia conjungere. *Id. 3. de Orat. 1. Tusc.* Denique accusatus, quod de Diis non recte sentiret, cedens invidiæ abiit in Chalcidem, ibique reliquum vitæ transegit. Alii alias mortis ejus causas narrant. Excessit ætatis anno 63. sub idem fere tempus, quo & Demosthenes. Aristotelis discipuli numerantur Aristoxenus, Theodectes, Theophrastus. *Cic. in Orat.*

Aristotelĭcus, a, um, adj. vulgatissimum: cujus loco Ciceroni placet *Aristoteleus.*

Aristotelĭus, a, um, vis Aristotelia. *Cic. de Orat. l. 3. c. 19.* Aristotelia pigmenta, *l. 2. ep. 1. ad Attic.* Commentarii Aristotelii, *l. 3. Fin. cap. 3.* ita meliores libri. Al. leg. *Aristeleni.*

Aristoxĕnus, Tarentinus, Philosophus, Medicus, Musicus, discipulus Lampri, Zenophili, Aristotelis, cui morienti convicium dixit, quod sibi Theophrastum in scholæ successione præponerer. Excelluit in Musicis. *Cic. 5. Fin. 1. Tusc. 3. de Or.* Posuit animum in harmonia corporis. *Id. 1. Tusc.* Animum vere fustulit. *Id. ib.*

Arĭtus, i, Salaminius, scripsit res gestas Alexandri. ¶ Alius Alcaloniæ frater, is est, quem *Virg. l. 1. histor. Græc. cap. 10.* Ciceronis æqualem, & Bruti Magistrum vocat.

Arithmetĭca, æ, & Arithmetice, es, f. 1. *aritmetica*, חכמת חמפאי, ἀριθμητική, numeralis scientia, quæ tractat de numeris, & supputandi ratione, ab ἀριθμός, numerus. *Vitruv. l. 1. c. 1.* Per arithmeticam sumptus ædificiorum consummantur. *Sen. ep. 88.* Numerare nos docet Arithmetica. ¶ Hæc inter disciplinas Mathematicas prima esse dicitur, quoniam nulla indiget disciplina: Musica autem, & Geometria, & Astronomia, denique omnes artes illius auxilio egent. *Plato in Epinomide.* Duplex est, practica, & speculativa. *Id. in Philebo, & in Civili.* Antiquissima est. *Cic. 5. Tusc.* ¶ Dicimus etiam Arithmetica, orum. *Cic. Att. 14. 12.* In arithmeticis satis exercitatus. ¶ Posterioribus sæculis Arithmeticæ vocabulum ad Astrologiam genethliacam tractum, observat *Salmas. ad Sidon. l. 8. ep. 12.* ¶ Adjective *Vitruv. 10. 16.* Arithmeticæ rationes.

Arithmus, i, m. ἀριθμός, numerus. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 23. & 28.* vocat *Arithmos* eos facræ Scripturæ libros, qui *Numeri* inscribuntur.

Aritūdo, f. 3. *Aridità, siccità, Sprezzatura*, pro ariditate. *Verr.* apud *Non. 2. 23.* Frigus calore, atque humore aritudinem misceat. *Plaut. Rud. 2. 6. 40.*

Arius, sive Ārĕus (*græce* Ἄρειος, *non* Ἄριος) Alexandrinus Philosophus fuit, valde carus Augusto. *Suet. Aug. c. 84. Sen. c. 4. Consol. ad Marc.* ¶ Areus Rhetor *Quintiliano* memoratur *l. 2. c. 15.* Et *l. 3. c. 1.* ¶ Arius hæresiarcha notissimus, sæculo Christiano 4. Hic Filium Creaturam, & Spiritum S. creaturæ creaturam esse affirmabat, teste *Augusti. c. 49. de hæres.* ¶ Vulg. perperam scribitur *Arrius*; nam græce est ἄρειος: nec tamen novus est error. Ārator pocta in *Act. Apost. c. 5.* fuit ráit Arrius alvo.

Arĭusia. V. Arvisia.

Arma, orum, n. 2. *arme, e armi*, כלים, אומנות Ger. *waffen, gewver, und handwerck*, Gal. *armes*, Hisp. *las armas*, ὅπλα, ab armis dicuntur, ideft humeris, a quibus dependent, ut inquit Fest. ut scutum, gladius, tela, & alia, quibus præliamur. *Servius* docet, arma esse, quæ armos regunt. Itaque hoc nomine proprie non continentur tela, hastæ, & similia, sed clypei, loricæ, ocreæ, galeæ. Unde *Albinov. elog. 1. v. 235.* Perlit arma inter, & enses. Apud *Ciceronem* vero 3. *de orat.* & *Sallustium* sæpe *tela, & arma.* Sed plerumque hæc voce omnis genus armorum continetur. *Cic. pro Cæc.* Arma alia ad tegendum, alia ad nocendum. Ital. *arme da difesa, e da offesa. Id. pro Lig.* In armis esse. *Vell. l. 2. c. 87.* Ferre arma adversus aliquem. ¶ *Ad arma* vox est invitem adhortantium ad arma capienda, *Ita allarme. Liv. l. 3. c. 15.* Alternæ voces, ad arma. Hinc conclamare ad arma. *Cæs. l. 1. B. C. c. 69. & Liv. l. 6. c. 28.* ¶ Armis ludere dicebantur, qui se armis exercerent. *Vule. Gallic. de Avidio Cass. c. 6.* ¶ Quandoque arma capiuntur pro bello, sicut toga pro pace. *Cic. Off. 1.* Cedant arma togæ. ¶ Fraudes quoque & consilia arma dicuntur. *Virg. 2. Æn. 298.* Et quærero conscius arma. ¶ Videntur etiam capi pro insignibus. *Virg. Æn. 1. v. 257.* Armaque fixit Troja. Consueverant enim antiqui suspendere arma in postibus. ¶ Perdere arma, pro honestatis ratiocem deferere apud *Horat. l. 1. ep. 16.* quia arma projecere vel amittere flagitiosum militibus erat. ¶ Arma item dicuntur omnium artium instrumenta. Hinc rusticorum arma rastra, ligones, &c. *Virg. 1. Georg. v. 160.* Arma Cerealia, ideft ad conficiendum panem. *Id. 1. Æn. 177.* Arma fenectutis, artes exercitationesque virtutum. *Cic. de senect. c. 3.* Sic arma coquinaria instrumenta culinæ, & similia. ¶ Etiam vires leonis arma dicuntur. *Virg Æn. 12. v. 6.* Tunc movet arma leo.

Armamaxa, vel harmamaxa, æ, lecticæ genus apud Persas mulis jungi solitum. V. *Athen. 5. 29.* & *Curt. 3. 3. 23.*

Armamenta, n. 2. *munizione d'armi, e cose simili*, נשק, זינות Ger. *allerlei, rüstzeug*, Gal. *ustensiles, & instrumens servants a quelque chose ce qui soit*, Hisp. *ayuntamiento de armas*, ἐργαλεῖα, ὁπλῶν armorum congregatio, ideft, instrumentorum in omni arte, ut sunt funes, & vela in nautica, rastra, ligones, &c. in agricultura. *Col. l. 4.* Navigia instruuntur armamentis, ministrisque. Et armamenta vincarum. *Plin. l. 17. c. 21.*

Armamentarĭum, ii, n. 1. *luogo da ripor l'armi, arsenale*, Ger. *ein zeughauß*, Gal. *arsenal*, Hisp. *arsenal, almazen*, ὁπλοθήκη, repositorium armorum, & fere navalium, quale fuit illud, quod Athenis Philon ædificavit, mille capax navium: quale item amplissimum illud, quod hodie Venetiis cernitur. *Liv. de bell. Mac.* Conflagravit armamentarium cum ingenti apparatu machinarum, & tormentorum. Addę *Cic. pro Rab. perduell. c. 7.*

* Armamentarĭus, a, um, ad curam armorum pertinens. *Gruter. p. 253. n. 5.*

Armariŏlum, i, dim. ab armarium, *scrigno, gabinetto, studiolo. Plaut. Truculi. 1. 1. 35.* Armariola Græca. & *Sidon. l. 8. ep. ult.* Per armariola, & zotheculas nostras.

Armarĭum, rii, n. 2. *armario*, ארון Germ. *kalter*, Gal. *armoire*, Hisp. *armario*, ἀβακεῖον, locus, ubi cibaria, libri, & similia reconduntur. *Plaut. in Cap. 4. 4. 10.* Reclusitque armarium.

Armatūra, f. 1. *armatura*, נשק Ger. *rüstung*, Gal. *armure*, Hisp. *armadure*, ὁπλισμός, habitum armorum, vel ipsa arma significat. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Habet cohortes nostra armatura frigintas. *ideft*, similibus, quibus nos, armata armis. *Id. Philip. 10. c. 6.* Nostræ sunt legiones, nostra levis armatura, *hoc est*, milites leviter armati. Sic etiam dicitur armatura duplex, armatura simplex, sc. milites, qui singulas, vel binas annonas consequuntur, ut ait *Veget. l. 2. c. 7.* ¶ Est etiam armatura militaris exercitii genus, de quo *Veget. l. 1. c. 13.*

Armātus, us, ui, *armatura*, idem quod armatura. *Liv. l. 37. c. 40.* Eodem armatu Cares, & Cilices mille, & quingenti. Et *lib. c. 41.* Toto fere gravi armatu.

Armātus, a, um, armis munitus, instructus, *armato*, nom. ex particip. מזין, ὡπλισμένος. *Cic. pro Cæcin. c. 21.* Armatos, si latine loqui volumus, quos appellare vere possumus? opinor eos, qui scutis telisque parati ornatique sunt. ¶ Et metaphorice, *Id. pro Dom. c. 55.* Erat incredibili armatus audacia. ¶ Hinc armati sæpe pro ipsis militibus ponuntur. *Nepos 10. 9. 2.* Navem triremem armaris ornat. Superlat. usus est *Sen. 5. de Benef. c. 4.* Tam par tibi sum, quam multis armatissimis nudi, aut leviter armati. ¶ Armata Venus a Lacedæmoniis æde, & simulacro culta. V. *Lactant. l. 1. c. 20. Div. Instit. & Auson. epigr. 42.* ¶ Armatæ preces sunt Principum, qui precibus minas miscent. V. *Cic. ad Att. l. 9. ep. 13.* ¶ Armata dicebatur Virgo sacrificans, cui lacinia togæ in humerum erat rejecta. *Festus.*

Armenia, f. 1. *Armenia*. ארמת, Ἀρμενία, regio Asiæ inter Taurum, & Caucasum montes sita, & a Cappadocia ad Caspium mare usque protensa. Duplex est, major scil. & minor. Major, *Turcomania, & Curdistan*, fere tota sub dominio Turcarum, est ultra Euphratem. A. Septentr. habet Moschicos montes, & Cyrum fl. a Merid. Taurum M. ab Occ. Euphratem fl. ab Or. partem Hyrcani maris, & Caspium M. Minor, *Anadiole*, tota paret Turcis, & est inter Cappadociam ad Occ. & Sept. Euphratem flu. ad Or. Syriam, & Ciliciam ad Austr.

Armeniăcum malum, *Armellino*, μῆλον ἀρμενιακόν, pomum, quod ex Armenia advectum est, medium inter Persica, & pruna. Offibus enim ad prunum, carne ad Persicum accedit, quo minus est, & citius maturescit. Hujus generis malę Dioscorides ait alio nomine præcocia vocari. Sed *Gal. l. 2. de alim. facult. l. 7. simpl.* mala Armeniaca discernit a præcocibus, hæcque illis multo præstantiora esse testatur. *Colum. 5. 10. & 11. 2.*

Armeniăcus, & Armenius, a, um, gentil. adject. *Virg. Ecl. 5.* Armenias curru subjungere tigres. *Vet. Inscript. apud Grut. p. 253. n. 2.* Aurelio Vero Aug. Armeniaco. ¶ Armeniaca mala, quæ & præcocia dicuntur, *meliacæ*. V. Armeniacum.

Armenii, orum, Armeniæ populi. ἀρμένιοι. *Martial. 5. epigr. 59.* Numquid apud Parthos, Armeniosque later?

Armenium, ii, n. genus est pigmenti cærulei, quod ex quodam lapide fit ex Armenia advecto. *Plin. 35. 6. Varr. R. R. 3. 2.* ¶ Item idem quod malum Armeniacum. *Col. l. 10. v. 404.* Armenium, & cerealis, prunisque Damasci &c.

Armentalis, le, o. 3. ἀγελαῖος, quod est ex armento. *Virg. 11. Æn. v. 572.* Armentalis equæ mammis, & lacte ferino nutribat.

Armentarius, rii, m. 2. *custode dell'armento*, ברקי, Ger. *viechirt*, Gall. *gardeur de betail*, Hisp. *guarda de ganado mayor*, ἀγελοφύλαξ, armenti custos. *Luer. l. 7.* Pastor, & armentarius omnis. *Virg. Georg. 3. v. 344.* Armentarius Afer. ¶ Armentarius etiam fuit cognomen Maximiani Galerii Imp. R. quia pastor armentorum fuerat. *Epit. Aurel. Vict. c. 57.*

Armentīnus. V. Armentivus.

Armentīrius, a, um, idem quod armentalis. *Varr. l. 2. R. R. c. 10.* armentitii greges, & *c. 5.* armentitium pecus.

Armentīvus, a, um, armentirius. *Plin. l. 28. c. 17.* De armentivis loquor. Ubi *Harduinus* consulas, qui vulgatam lectionem, *armentinis*, ut inepram repudiat.

Armentōsus, o. 1. 2. armentis abundans, ἀγελώδης. *Gell. l. 11. c. 1.* Italia tunc esset armentosissima.

Armentum, n. 2. majorum bestiarum grex, *armento*, בקר, Ger. *gross viech*, Gal. *troupeau de gros bestail*, Hisp. *ganado mayor*, ἀγέλη, inquit *Fest.* id genus pecoris dicitur, quod est idoneum ad opus armorum, ut sunt equi, & boves. Nam equis in bellum curritur, clypei vero boum coriis armantur. *Varro* autem boves armenta vocari voluit, quasi *aramenta*, tertia littera sublata, quod eorum præcipue opera in arandis agris utamur. Unde *Col. l. 7.* Jumenta, & armenta nomen a re traxere, quod nostrum laborem vel onera subvectando, vel arando juvarent. Proprie itaque armenta boves dicuntur, & equi, quamvis etiam alia majora animalia eo nomine dici possint, licet sint ad arandum, aut ad gestandā arma inutilia. Nam cervi, qui ad hoc non sunt idonei, inter armenta computantur a *Virg. Æn. l. 1. v. 185.* ¶ Differt a grege, qui proprie est ovium. *Virg. 3. Georg. v. 286.* V. Grex. ¶ In singulari numero. *Plin. 8. 42. de equis.* Amissa parente in grege Armenti. ¶ Observat *Nonius c. 3. n. 3.* a veteribus in tœmin. gen. Armentas usurpari. Et Festus, invenies, inquit, fœminine *armentas* apud Ennium positum.

Armidoctor, oris, idem qui Campidoctor, qui sc. tirones militos armaturam docet, ὁπλοδιδάσκαλος. Usi sunt *Veget. l. 1. c. 13.* & *Lamprid. in Alex. c. 53.* Al. leg. armiductor, & Campiductor. Et *Veget.* ipse tradit ductorem ἀρχαγέτης, doctorem dici. V. *Salmas. ad Lamprid. l. c.*

Armifactor, oris, qui arma facit. Legitur hæc vox in *Novella 5. c. 1.*

Armifer, a, um, 6. 1. 2. *armigero*, ὁπλοφόρος, arma ferens. *Sil. l. 4. v. 45.* armiferi gens sacra Quirini.

Armiger, armigeri; m. 2. qui arma domini sui gerit, *armigero, scudiero*, נושא כלים Ger. *waffentreger*, Gal. *ecuyer*, Hisp. *escudero*, ὁπλοφόρος, ὁπλίτης, qui lanceam, scutum, galeamque ferens armatum equitem in prælio sequitur, quod officium olim etiam a summis viris præstabatur. Nam Patroclus armiger Achillis fuit, Achates Æneæ. *Cic. pro Dom. sua, c. 5.* Sergius armiger Catilinæ, fuit corporis. ¶ Sumitur & adjective. *Id. l. 7. epist. 33. Fam. ex* veteri poeta: armigerum corpus. *S. T. l. 7. v. 87.* armiger Deus. *h. e.* Mars.

Armilausa, æ, vestis genus rubri coloris, forte fagum militare, ἁρμιλαύσιον. *Ifid. Orig. l. 19. c. 22.* Armilausa vulgo vocata, quod ante, atque retro divisa, & aperta est, in armis tantum clausa, quasi Armiclausa. *Paul. Nolan. epist. 22. post init.* Sibi illi habeant armilausam suam, & suas caligas &c. Meminit & *Juvenalis Scholiast. ad Sat. 5. v. 143.*

Armille. V. Armillum.

Armillæ, f. 1. *braccialetti, bracialetti, spranighe*, צמיד, אצערה Germ. *armbende*, Gall. *bracelets*, Hisp. *manillas*, ψέλιον, ψέλλιον, ornamenta in circulorum modum, quæ aurea, vel argentea viri militares ab Imperatoribus donata in sinistris brachiis gerere consueverunt. Dicuntur armillæ ab armis, quod antiqui humeros cum brachiis armos vocabant. Unde etiam arma ab his dependentia sunt vocata. *Liv. l. 10. c. 44.* Armillis, aureisque coronis donavit. ¶ Est etiam quandoque collare. V. in Armillatus.

Armillātis, a, um, adject. ψελιοφόρος, qui armillas habet. *Sueton. Calig. c. 52.* Manuleatus, & armillatus in publicum processit. ¶ *Propert. l. 4. el. 8.* Armillatos canes dixit, ideft collaribus revinctos.

Armillum, & armile, urceoli vinarii genus, ut *Nonius 15. 33.* ex Varr. interpretatur, sic dictum, quod armo, i. e. humero deportetur, ut ait Fest. *Apul. 6. Metam.* Ad armile redit. Et *l. 9.* Ad armillum reverrit. Ait priorem locum *Julianus Floridi. p. 192.* Ad armile redit, i. e. ad ingenium, ad notas artes. Prover. est ab anuum bibacitate tractum, quæ, sicunde vini odor naribus allatus est, eo statim currunt. Usurpatum est etiam a *Lucil. apud Non. n. 45.*

Armilustrium, n. 2. vel armilustrum, ὁπλοκλυστήριον, festum apud Romanos, quo res divinas armati faciebant, & sacrificantes canebant tubis. Ita *Festus.* Erat igitur quædam lustratio, seu expiatio armis facta. In ver. Glossa: Armilustrium, ὁπλοκλυστήριον. Fortasse etiam erat lustratio armorum a Duce facta statodie, de qua *Vulcat. Gallican. de Avid. Cassio c. 6.*

Armipŏtens, o. 3. *potente nelle armi, armigere*, ἡρωτρόφος, αἰχμητής, armis valens. Unde & Pallas, sive Bellona armipotens dicitur. *Virg. 2. Æn. v. 425.* Divæ armipotentis ad aram procumbit.

Armipotentĭa, æ, *valor nell'armi. Ammian. l. 18. c. 5. (al. 10.)* Armip entia fretus.

Armisŏnus, o. 1. 2. quod armis strepit. *Virg. 3. Æn. v. 544.* Numina sancta precamur Palladis armisonæ.

Armo, as, a. 1. munio, orno, confirmo, instruo, *armare*, נשק, Ger. *bewaffen*, Gall. *armer, equiper*, Hisp. *armar*, ὁπλίζω, armis induo, seu munio. *Plaut. ad Cic. Manus*, quas justius in Lepidi perniciem armasset. *Cæs. l. 1. B. C. c. 28.* Armari milites Cæsar jubet. ¶ Sæpe est animare, & stimulare. *Vellej. 2. 49. 3.* Pompejum Senatus auctoritas, Cæsarem militum armavit fiducia. ¶ Significatur etiam instruere, munire. *Virg. 10. Æn. v. 140.* Armare sagittas veneno. *Id. 4. Æn. v. 299.* armare classem. *h. e.* armamentis instruere ad navigandum. *Martial. l. 14. epigr. 9.* Armare thecam calamis. *Cic. pro Cluent. c. 67.* armare accusatorem omnibus rebus. *Id. pro Mil.* armare temeritatem alicujus auctoritate publica. *Id. 1. de Invent. c. 1.* armare se eloquentia.

Armŏge, es, ἁρμογή, commissura, & transitus colorum. *Plin. l. 35. c. 5.*

Armoracĕa, f. 1. *ramolaccio*, ἁρμοράκιον, raphanus agrestis, vel sylvestris, quem Pontici armon vocant, alii leucem. *Plin. l. 19. c. 5.*

Armo-

Armoricæ Civitates, Armoricus, Hermionia, Britannia minor, *la Bretaigne*, & ejus pars, *Lhydauv*, regio Galliæ Celticæ extrema, ad Oceanum in Occ. & Bor. extenta. Pop. Britones.

Armus, m. 2. *omero, spalla*, שוק, Germ. *ein schulteren, ein spallen*, Gall. *l'epaule, ou l'extremité d'icelle*, Hisp. *espalda*, ἄρμος, humerus. *Virg. 3. Georg.* Dextro jacuta recumbit in armo. ¶ Differt tamen armus ab humero, Nam humeri proprie eorum sunt, qui recti in cœlum spectant, unde homini soli humeros esse dicimus. *Virg. 1. Æn.* Os, humerosque Deo similis. Armi vero sunt brutorum, quamvis & de hominibus quandoque dicantur. *Horat. Sat. 4. l. 2. v. 44.* Fecundi leporis sapiens sectabatur armos. ¶ Hanc vocem Vossius in etymol. *Armillæ*, ab ἁρμός, derivat, quod compagem significat, aut commissuram. Atque hinc patere, ait, ne humeros quidem proprie dici armos, sed humerorum cum brachiis commissuram.

Arna, oppidum excisum Umbriæ. *Sil. Ital. l. 8. v. 457.* ¶ Item urbs Phrhiotidis.

Arna, *Festo*, est agna, ex Græco ἄρς, ἀρνός, agnus.

Arnăcis, idis, f. ἀρνακίς, genus vestis puellaris, fortasse ex pellibus agninis, nam ἄρις, ἀρνός, agnus est. *Varr.* apud *Non. c. 14. n. ult.*

Arnātes, m. 3. pop. Umbriæ. *Plin. l. 3. c. 14.*

Arpiensis, vel Arnensis, Tribus rustica apud Romanos, omnium ultima, utpote quæ longissime omnium Roma distabat: erat enim in Hetruria, constituta anno U. C. 369. quemadmodum Suburana erat omnium prima. Dicta est ab Arno fluvio. *Cic. in Agrar. 2. 29.* A Suburana ad Arniensem nomina vestra proponat.

Arnobĭus, i, Afer, insignis Rhetor, Philosophus, & Scriptor Seculi tertii Christiani, cujus exstant lib. 8. adversus Gentes. Fuit præceptor Lactantii.

Arnus, *l'Arno*, ἄρνος, fl. Tusciæ, qui oritur ex Apennino M. in conf. Romandiolæ, a font. Tiberis 15. M. P. in Occ. Florentiam, ac Pisas interluit, & in mare Tyrrhenum cadit ab ost. Auseris 6. M. P. in Mer. a Liburno 15. in Bor.

Aro, as, n. 1. arato proscindo, *arare*, חרש, Ger. *ackern*, Gal. *laborer*, Hisp. *arar*, ἀρόω, proprie significat terram jam proscissam rursus vomere everto. *Plin.* In arando magnopere servandum est Catonis oraculum. Quid est primum? agrum bene colere. Quid secundum? bene arare. Quid tertium? stercorare. ¶ Per translationem ponitur pro coire. *Plaut. Asin. 5. 2. 24.* Fundum alienum arat, incultum familiarem deserit. *i. e.* alienas mulieres subagitat, uxorem suam deserit. ¶ Transfertur etiam ad navigationem. *Ovid. 3. Trist. el. 22. v. 36.* arare aquas. Sic *Virg. l. 3. Æn. v. 495.* ¶ Et ad rugas seniles. *Ovid. de Arte l. 2. v. 218.* Jam venient rugæ, quæ tibi corpus arent. *h. e.* tamquam sulcis notent, & deformet. ¶ Item de lucro, quod ex agricolatione habemus, usurpatur. *Cic. 5. Verr. c. 47.* Fieri non poterat, ut plus quam decem medimna ex jugere ararent, *h. e.* percipierent. ¶ Arare litus, proverb. est, idem significans, quod inanem laborem fovere. *Ovid. Epist. Heroid. 5. v. 116.*

Arōma, atis, n. *droga, aroma*, בסם, ἄρωμα, sed raro. in singulari numero apud Latinos. *Prudent. in pass. Agnetis, v. 72.* Tinctus aromate. ¶ Ulitatius plurale, aromata, *droghe, spezierie*, quarumdam herbarum fructus, odoris, & saporis gratissimi, quibus utimur vel ad fovendum ventriculum, vel ad appetentiam provocandam, ut sunt zinziber, pipex, saccharum, & similia, quæ vulg. *species* vocant. *Colum. l. 12. c. 20.* Aromata contusa, & cribrata paulatim insperges.

* Aromatarius, qui in aromatis negotiatur, ἀρωματοπώλης. *Inscript.* apud *Murat. pag. 511. n. 3.* collegium aromatariorum.

Aromaticus, a, um, ad aromata pertinens, *aromatico*, ut sapor, odor, calamus aromaticus. *Spart. in Adriano cap. 19.* In honorem socrus suæ aromatica populo donavit, *supple*, munera. *Sedul. in hist. Refurrect. Matth. 28.* Cum munere matres messis aromaticæ.

Aromatites, m. 1. ἀρωματίτης, gemma, quæ in Arabia, & in Ægypto gignitur, dicta, quod myrrhæ odorem habeat. *Plin. l. 37. c. 10.* ¶ Est item aromatites, vinum aromatibus conditum. *Plin. l. 14. c. 15. 16. & 17.* V. Abrotonites.

* Aronēus, a, um, ad Aaronem pertinens. *Paul. Nolan. carm. 22. v. 27.* Fœdus Aroneis pignoribus gerit ur.

* Arōn, i, f. & Aron vel Arum, i, n. bulbi Ægyptii genus. *Pl. l. 19. c. 5. l. 24. c. 16.*

Arpi, m. pl. Argos, Hippium, Argyrippa, vulgo crec. Apuliæ Daunix, condita a Diomede, inter Lucerium, & Sipontum 18. M. P. a Fossa opp. 6.

Arpĭnas, atis, ab Arpino qui est. *Cic. de Leg. Agrar. 3. c. 2.* Meus paternus, avitusque fundus Arpinas. Et *l. 1. Attic. ep. 16.* Arpinates aquæ.

Arpīnum, n. 2. *Arpino*, opp. Latii, in Samnii confin. hodie castrum Terræ Laboris in Regno Neapolitano, a Sora 4. M. P. in Austr. a Monte Cassino 9. in Bor. a Liri flu. 2. ab Aquino 11. in colle excelso apud Fibrenum flu. patria M. T. Cic. C. Marii, Plinii, Plauti, &c.

Arpĭnus, a, um, ad Arpinum pertinens. *Martial. l. 10. epigr. 19.* Arpinæ chartæ. *h. e.* scripta Ciceronis, qui Arpinas fuit. ¶ Item ad Arpos pertinens, Apuliæ oppidum. *Liv. l. 24. c. 45.*

Arquātus, a, um, o. 1. 2. *cosa torta, che ha figura d'arco*, Germ. *gebogen, gekrumet*, Gall. *courbé en forme d'arc, voute*, Hisp. *arcado, corcobado*, ab arcus, dicitur, quicquid arcus figuram ullo modo imitatur. *Ovid. 11. Metam. vers. 590.* Dixit, & arquato cœlum curvamine signans. Al. leg. *arcato*, & *arcuato*. Hinc illa opera, quibus aqua duci solet, *arquata* dicuntur, quod multis arcubus æqualiter distantibus fulciantur. ¶ Dicuntur etiam *arquati*, quos Græci ὑπερκύφους vocant, quod virentibus oculis arqui cœlestis colorem imitentur, *interici*. Hic morbus a Varrone Morbus Regius dicitur. Unde arquatum poeta, quod morbo icterico, ideft Regio laborat. *Colum. l. 7. c. 5.* Humana urina remedio est etiam pecori arquato. Adde *Corn. Cels. l. 3. c. 24.*

Arquitĕnens. V. Arcitenens.

Arquītes, m. 3. *sagittari, arcieri*, τοξότης, dicebant antiqui arcu præliantes, quos nunc sagittarios vocant. *Festus.*

Arquus, i, idem quod arcus, Veterum scriptione. *Lucr. 6. 525.* Tum color in nigris exstitit nubibus arqui. *h. e.* iridis. *Non. e. 5. n. 14.* hoc statuit discrimen, ut *arcus* dicatur fornix suspensus, *arquus* qui in cœlo apparet.

* Arra, Arrabo. V. Arrha.

Arrālis, le, qui sub arra, seu arrha, fit. *Dioclet. l. 3. Cod. de action. empt. & vend.* Ex arrali pacto.

Arrectārius, o. 1. 2. *diritto*, ישר, ὄρθιος, adject. a particip. arrectus, quod est arrectum, ut Asser arrectarius in crattio pariete, qui arrectus est, sicut transversarius, qui in transversum ponitur. *Vitruv. l. 2. c. 8.* Rimas in iis faciunt arrectariorum, & transversariorum dispositione.

Arrectus, a, um, erectus, rectus, extensus, elatus, *diritto*, ישר, קם, ὀρθωθείς, ἐπεσταμένος. *Virg. Æn. 1. v. 152.* Arrectis auribus adstant. Et *Æn. 4. v. 280.* Arrectæque horrore comæ. *Liv. l. 21. cap. 3.* Ut ploraque Alpium. ab Italia sicut breviora, ita arrectiora, *più erte*. ¶ Item excitatus, *incitato. Sallust. B. Jug. c. 86.* Plebis animos arrectos videt. *Virg. Æn. 5. v. 138.* Laudum arrecta cupido. ¶ Item intentus. *Tacit. 3. Ann. c. 11.* Arrecta civitas omnis, quanta fides amicis Germanici, quæ fiducia reo, &c. *h. e.* intenta, admirans, &c.

Arrēpo. V. Adrepo.

Arrepto, as, idem quod repto, vel Adrepo. *Plin. l. 35. c. 10.* Item nobiles Bacchas arreptantibus Satyris.

Arreptus, a, um, *preso, colto*, nomen ex particip. ab arripio, ftatim raptus, apprehensus. *Liv. l. 3. c. 48.* Arrepto cultro. *Horat. l. 1. Sat. 9. v. 4.* Arrepta manu. Et arreptum tempus. *Virg. Æn. 11. v. 459.*

Arrha, vel arra, rhæ, f. 1. & arrabo, vel arrhabo, onis, *arra, caparra*, ערבון Ger. *Gotspfenning*, Gal. *arrhe*, Hisp. *senal*, ἀρραβών, id, quod dari solet ad confirmationem contractus. *Plin. l. 33. c. 1.* Argumento est consuetudo vulgi ad sponsiones etiamnum anulo exsiliente, tracta ab eo tempore, quo nondum erat arrha velocior. *Ter. Heaut. 3. 3. 42.* Ea relicta huic arrhaboni est. Adde *Plaut. Mil. 4. 2. 11.* ¶ Claudius Annalium scriptor arrhabonem pro obsidibus posuit: apud *Gell. l. 17. c. 2.* qui hanc vocem monet inter sordida verba haberi cœptam.

Arrhăbo. V. Arrha.

Arrhenĭcum, i, n. *arsenico*, ἀρρενικόν, & ἀρσενικόν, arsenicum: *Plin. 28. 15.*

* Arrhenogŏnon, i, n. ἀρρενόγονον, satyrion herba. *Pl. l. 26. c. 10.*

Arrhētos, ἄῤῥητος, hoc est qui dici non potest: unus est ex æonibus Valentini Hæretici. *Tertull. adversf. Valentinian. c. 35.*

Arridĕo, es, isi, isum, n. 2. subrideo, *rider di cosa, che piaccia*, ערק Ger. *anlachen*, Gall. *sourire, rire a quelqu'un*, Hisp. *foreirer*, προσγελάω, ridendo applaudo, vel risu lætitiam ostendo. *Cic. de Sen. Scip.* Hic leniter arridens Scipio.

Terent. Adelph. 5. 4. 10. Arridere omnibus. ¶ Accipitur & pro placeo, *piacere. Idem Attic. l. 13. epist. 21.* Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriserat, vehementer displicet.

Arrigo, is, exi, ectum, a. 3. *dirizzare*, ex ad, & rego, figo, erigere, elevare, ut arrigere aures, &c. *Virg. 10.* Comasque arrexit. *Plaut. Rud. 5. 2. 6.* Suo mihi sermone arrexit aures, *i. e.* fecit ut arrigerem. ¶ Dicitur etiam metaphor. alicujus animum arrigere, ideft excitare. *Sall. Jug. c. 8.* Eos non paullum Marius oratione sua arrexerat. *Virg. Æn. 12. 251.* Arrexere animos Itali.

Arrĭlātor, *Festo* est is, qui emptureins data arrha sibi postulat credi. V. *Scal. ad Fest.* ubi hanc scripturam laudat præ vulgata *arrilator*, vel arilator. Vide & *Gell. l. 16. cap. 7.*

Arriplo, is, arripui, arreptum, a. 3. corripio, apprehendo, accipio, capio, attraho, per vim adduco, *torre, rapire, prendere, cogliere*, קרח, Ger. *ergreiffen*, Gal. *emporter, enlever de force*, Hisp. *arrebatar*, πορπακτέω. *Cic. 2. de Or.* Si quemcumque patremfamilias arripuissetis ex aliquo circulo. *Idem 1. de nat. Deor.* Quarit, unde animum arripuerimus. ¶ Dicimus etiam arripere tempus, causam, occasionem, *servirsi dell'occasione. Cic. Fam. 5. ep. 12.* & *pro Cluent. c. 33.* ¶ Avide arripere, celeriter arripere litteras. *Cicer. pro Rosc. Com. cap. 11.* & alibi. ¶ Arripi, pro accusari. *Suet. in Vitel. c. 2.* Inter Sejani conscios arreptus. *Id. in Cal. cap. 23.* Aliquot criminibus arreptus est. *Cic. pro Mil. c. 22.* arripi in quæstionem. Sic apud eumd. arripi in carcerem. Al. leg. *abripi.* Arripere maledictum ex trivio. *Cic. pro Mur. cap. 6.* hoc est, uti plebejo maledicto. ¶ Dolor aliquem arripuit. *Cic. de fin. c. 29.* ¶ Cognomen sibi arripere ex allusione imaginibus. *Cic. pro Sext. 32.* ¶ Arripere terram velis, *prendere terra. Virg. 3. Æn. v. 477.* Ecce tibi Ausoniæ tellus, hanc arripe velis.

Arrīsio, onis, risus, applausus, *Auct. ad Her. c. 6.* Interpellatio, aut arrisio.

Arrisor, iris, m. 3. qui alicui subridet, adulator. *Seneca ep. 27.* Stultorum divitum arrisor, & quod sequitur, arrisor.

Arrius. V. Arius.

Arrōdo, a. 3. idem, quod rodo, vel circumrodo, *rodere intorno*. Metaphorice *Cic. pro Sext. c. 33.* Arrodere Remp. Adde *Sidon. l. 7. ep. 6.*

Arrōgans, o. 3. ἀλαζών, זדון, *arrogante*, qui sibi temere, atque insolenter tribuit, quæ in eo non sunt. *Cæs. 3. B. C.* Ne arrogans in præripiendo populi beneficio videretur. *Macrob. Saturn. l. 3. cap. 11.* Arrogantissimum proverbium. *

* Artūrus. V. Arctos.
* Artus, a, um, ſolitus, ὠφιμελος, κλρ. Ovi dari medium artum manducare. *Plin. Valer. l. 2. cap. 9.*
* Artāba, æ, f. menſuræ aridorum apud Ægypt. *cui ſuperat modii pars tertia poſt tres. Namque decem modiis explebitur Artaba triplex*, ut eſt apud *Rhenan. Fann. de pond. & menſur. v. 89.*
Artacia, æ, fons apud Læſtrygonas, de quo *Tibul. ad Meſſal. l. 4. v. 5.* Nobilis Artaciæ gelidos quos irrigat unda.
Artæus, bonis artibus inſtructus. *Feſt.* V. Artitus.
Arte. V. Arcte.
Artaxāta, orum, n. pl. *Tauris, Teſtis*, ארתשטא, ἀρτάξατα. Urbs Armeniæ majoris, ad Araxem fl. in Georgiæ Regno, a Gazæ 350. M. P. a Nisibi 500. in Bor. a mari Caſpio 120. in Occid. ¶ Item urbs Cappadociæ, inter Cæſaream 24. M. P. & Comanam 42. *Juv. ſat. 2. v. ult.* Sic prætextatos referunt Artaxata mores.
Artemisia, fi. 1. ἀρτεμισία, Mauſoli Cariæ Regis uxor, inſignis pudicitiæ, quæ virum ultra humanæ affectionis fines amaſſe perhibetur. Nam & mortui cineres vino commiſto ebibit, & memoriæ ejus ſplendidiſſimum erexit ſepulchrum. Hinc magnificæ omnia monumenta Mauſolea appellantur. *Cic. 3. Tuſc. Eicin. in Conv. Plut.*
Artemisia, herba inſignis, quæ ab Artemiſia Mauſoli uxore nomen ſibi artipuit, cum antea Parthenis diceretur. Deſcribitur a *Plin. l. 25. c. 7.*
Artemisius, m. 2. ἀρτεμίσιος, apud Macedonas menſis Majus dicitur. ¶ Eſt item nomen montis Arcadiæ. *Plin. l. 4. c. 6.*
Artēmon, onis, m. 3. *artemone*, ἀρτεμών, quid ſit, inter eruditos non ſatis convenit. *Baxius* credit, eſſe velum maximum in navi, eo argumento freetus, quod etiam hodie Veneti maximum navis velum ita vocant. Alciatus, eſſe velum addititium, quod ſcilicet majori velo additur, & aſſuitur, dirigendæ navis cauſa. Num Græci ἀρτέω, dicunt aſſuere, vel appendere, & ἄρτημα, appendicem. *Lege 242. Dig. de Verb. ſign.* Malum navis eſſe partem, artemonem non item, *Lucio* ait. ¶ Alii volunt, eſſe navis antennam, ex qua velum ſuſpenditur. *Vitr. l. 10. cap. 5.* docet, artemonem eſſe, quam noſtri trochleam, Græci ἐπάγγωνα vocant. Hæc autem in navibus funes ductarii trahuntur, & armamenta explicantur, ut merito additamentum magis, quam pars navis eſſe videatur. Ait idem Scriptor, machinas id genus tractorias ad onerandas naves eſſe accommodatas, ſicrique his trochleis navium ſubductiones.
* Artena. V. Arytena.
* Artencāta. V. Arteranea.
Arteria, f. 1. *arteria, la canna della gola, ſtrozza*, ערקים, Ger. *ein puſſader*, Gall. *artere*, Hiſp. *arteria*, ἀρτηρία, Latine vena vitalis, ſeu ſemitra, in qua eſt vitalis ſpiritus miſtus cum ſanguine, quæ motu, atque pulſu febris indicium eſt. Dicta eſt ab ἀείρω, aer, & τηρέω, ſervo. ¶ Arteriæ poſitæ ſubter venas ſunt, præterquam in dorio, in quo magna arteria, quæ tracheia dicitur, eſt poſita ſuper venam. ¶ Non deſinant micare, propter calorem. *Cic. 2. de nat. Deor.* ¶ Aſpera arteria eſt fiſtula ab ore ad pulmonem, per quam ſpiritus, ſive aer attrahitur, & emittitur, & vox formatur. Apud *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* ¶ *Lucretius* neut. gen. ipſus, aſperiora arteria vocavit, *l. 4. v. 532.* Quemadmodum & Latini aulæum dixerunt quod Græci αὐλαῖον. ¶ Cum de aſpera arteria ſermo eſt, fere *arterias* num. plur. dicunt Auctores. Revera enim duæ ſunt arteriæ aſperæ, altera, qua eſculenta immittuntur, altera, qua ſpiritus ducitur. *Ad Heren. l. 3. c. 12.* Læduntur arteriæ, ſi antequam leni voce permulſæ ſint, acri clamore compleantur. *Suet. in Ner. c. 25.* Neque quidquam ſerio, jocove egit, niſi adſtante Phonaſeo, qui moneret, parceret arteriis.
Arteriāce, es, medicamentum quoddam ex capitibus papaveris, quod & diacodion appellatur. *Plin. l. 20. c. 19.* Eſt autem contra arteriarum morbos. *Scribon. Larg. 75.* ¶ Aliud eſt arteriaces genus ex pomorum ſuccis, cujus confectionem docet *Plin. 23. cap. 7.*
Arteriācus, a, um, ad arterias pertinens, ut Arteriaca medicamenta. *Cæl. Aurel. Tard. 2. 6.*
Arteriotomīa, æ, f. *ſalaſſo dell' arteria*, ἀρτηριοτομία, ſectio arteriæ a medico facta ſanguinis mittendi cauſa. Græca vox ab ἀρτηρία, arteria, & τομὴ ſectio. *Cæl. Aurel. Tard. l. 1. c. 1. ad fin.* Item arteriotomiam probant, & uſturam.
Arthrītis, idem quod Arthritis. *Prudent. Romani paſſion. verſ. 495.* Nodoſa torquet quos podagra, & arthritis.
Arthriticus, m. 2. *gottoſo*, ἀρθριτικός, qui laborat arthritide, hoc eſt morbo articulari, ab ἄρθρον, articulus. *Cic. Pœto, l. 8. ep. 23. Fam.* Coquum etiam te arthriticum habere.
Arthritis, idis, ἀρθῖτις, morbus articularis, ſc. tumor articuli cum dolore, *gotta arteitica*. Dolorem articulorum vocat *Cic. l. 1. Att. ep. 5. Vitruv. l. 1. cap. 6.* Graviudo, arthritis, tuſſis, &c.
Articulamentum, i, n. 2. articulus, articulatio, membrorum junctura. *Scribon. Larg. Compoſ. 74. & 82. 103.*
Articulāris, e, & articularius, a, um, adject. ad articulos pertinens, ut morbus articularis, h. e. arthritis, *podagra, gotta. Plin. l. 20. cap. 17. ſub fin.* & Morbus articularius, apud *eund. l. 23. præm. & l. 32. c. 4.*
Articulārius, rii, m. 2. ſubſt. ἀρθριτικός, qui articulari morbo laborat. *Plaut. in ſuppoſitis ad Marcel. v. 17.* Nec podagricus, nec articularius eſt.
Articulāre, cum primis, adv. clare, aperte. *Cic. Art. 6. 5.* Puellæ ſalutem articulate dices. ¶ Articulate pronuntiare eſt, diſtincte, quibuſdam veluti articulis. *Gell. l. 5. cap 9.* Articulate loqui.
Articulātim, ſeparatim, ſeorſum, ὠλόφρως, per articulos. *Plaut. in Epid. 3. 4. 50.* ἄſtic homo te articulatim concidit. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 26.* Puerum obtruncat, membraque articulatim dividit. ¶ Eſt etiam idem quod articulate, i. e. clare, diſtincte. *Id. Cic. 1. de leg. c. 13.* Articulatim & diſtincte dicere.
Articulatio, onis, in arboribus eſt, cum veluti per articulos, ſeu nodos creſcunt. *Plin. l. 16. c. 25.* Tunc cernitur excreſcentium cacuminum articulatio. Sic *l. 17. c. 21.* ¶ Eſt etiam arborum morbus, qui tribus de cauſis accidere ſolet: una, vi tempeſtatum germinibus ablatis: altera, in ſupinum excifis: tertia, culturæ imperitia læſis. Omnes enim earum injuriæ in articulis ſentiuntur. *Plin. 17. 24.*
Articulātus, a, um, *articolato*, quaſi articulis diſtinctus: ut articulata vox diſtert a ſono. *Solin. c. 65.* Articulata verba.
Articŭlo, as, avi, are, *articolare*, articulis veluti diſtinguo. *Lucret. 4. 548.* voces articulat verborum dædala lingua. *Apul. in Florid. 2.* Eo facilius verba hominis articulantur potentiore plectro, & palato. *Arnob. l. 3. p. 121.* Multijuga lingua ſonos articulat.
Articulōſus, o. 1. 2. *nodoſo*, Ger. *fehr knodicht*, Gal. *noueux*, Hiſp. *nudoſo*, ἀρθρώδης, plenus articulis. *Quintil. l. 4. c. 5.* Evitanda conciſa nimium, & velut articuloſa partitio, quæ *ſcil.* orationem nimium multis diſtinctionibus afficit. *Plin. 24. 16.* Radix articuloſa.
Artĭculus, m. 2. nodus, juncturæ *nodus*, *nodo, giuntura*, פרק, Ger. *glied*, Gal. *article*, Hiſ. *articulo*, ἄρθρον, dim. ab artus, & pontur pro junctura, ſive nodo, vel parte membri. *Pl. l. 11. cap. 37. ſect. 67.* Cervix articulorum nodis jungitur, *Cic. Aſt. 1. 5.* Dolores articulorum, *dolori arteriei.* ¶ Sed & in vite nodi dicuntur articuli. *Cic. in Cat.* Tamquam ad articulos farmentorum. ¶ Articuli etiam in montibus dicuntur, *colli. Plin. in calce oper.* Aquarum copia, nemorum ſalubritate, montium articulis; ſoli fertilitate, pabuli uberrate. Ubi *montium articulos* videtur accepiſſe pro colliculis, & clivis molliter ſurgentibus. ¶ Interdum pro digito, *dito. Ovid. l. 2. de Pont.* Quid fit utile ſolicitis ſuppurat articulis. Interdum pro momento, ſive puncto, ideſt temporis particula, & pro tempeſtiva rerum faciendarum hora. *Ter. in Adelph. 2. 2. 20.* Vide, ut in ipſo articulo temporis adſtringeret eam. *Cicer. pro Quintil. cap. 5.* In ipſo articulo temporis adſtringeret. ¶ *Curt. l. 3. c. 5.* In quo me articulo rerum mearum fortuna deprehenderit, cernitis, *a quale ſtretto punto di coſe. Plaut. Men. v. 2. 11.* Commoditatis omnes articulos ſcio. ¶ Item apud Grammaticos articulus eſt pron. *Hic, hæc, hoc*, quod in declinandis nominibus differnendi generis cauſa præponitur. ¶ Et apud Rhetores articulus membrum eſt, ſeu inciſum periodi, item Fig. al. Diſſolutio, qua plura diſſolute demptis conjunctionibus dicuntur, ut Ejus virtuti, fidei, felicitati commendara eſt. Sed *Auctor ad Her. l. 4.* duas conſtituit Figuras, unam pro ſingulis membris, quam Diſſolutionem, alteram pro ſingulis verbis, quam Articulum nominat. ¶ Articuli etiam oertas particulas, ſeu poſitiones notant. *l. 142. Dig. de Verb. ſignif.* Non poſſunt omnes Articuli ſingillatim legibus com-

prehendi. *Arnob. l. 7. p. 243.* Ventum eſt ad ipſum articulum cauſæ. *h. e.* ad id, in quo cauſa vertitur.
Artifex, ficis, m. & f. 3. opifex, ſciens, & peritus, *artefice*, אמן, Ger. *andwerkſmann*, Gal. *artiſan*, Hiſ. *artiſta, official*, τεχνίτης, qui artem aliquam exercet. *Feſtus* Artifices dictos putat, quod ſcientiam ſuam per artus exerceant, ſive quod apte opera inter ſe arcent, qua ex cauſa etiam artes appellatæ ſunt. *Cic. Fam. 7. ep. 1.* Egregius artifex præclaris operibus ſuis lætatur. Et *in Or. c. 48.* Conſuetudo artifex ſuavitatis. ¶ Sæpe ſumitur pro auctore. *autore. Cic. de Univerſ. c. 2.* Deum artificem mundi appellat. *Senec. Agam. v. 983.* Sceleris infandi artifex. ¶ Aliquando idem eſt ac ſciens, peritus. *Cic. 4. Acad.* Qui diſtingues artificem ab inſcio? *Suet. in Calig. c. 32.* Miles decollandi artifex. *Propert. 2. 1. 60.* Artifex morbi. *h. e.* medicus. ¶ *Virg. Æn. 2. v. 135.* Artificem abſolute poſuit pro homine vafro, & dolorum architecto. ¶ Adjective interdum uſurpantur pro arte laborato. *Perſ. ſat. 5. v. 40.* Artificem vultum. *Macrob. 1. ſat. c. 13.* Artificem nodum. *Quint. l. 9. c. 4.* Artifices motus, dixit.
Artificiālis, le, artefactus, ſeu ad artem pertinens, *artificiale*, ἔντεχνος, *Quintil. l. 6. c. 4.* Artificialis ratio.
Artificiāliter, adverb. artificioſe, *artificioſamente*, τεχνικῶς, *Quintil. l. 2. cap. 17.* Sed nec illa omittenda ſunt, qua in re alius ſe inartificialiter, alius artificialiter gerat.
Artificiōſe, *artificioſamente*, τεχνικῶς, adv. *Cic. 1. de Or.* Qui illa artificioſe digeſta generatim componerent. *Id. 2. de nat. Deor. c. 22.* Artificioſius aliquid efficere. *Auct. ad Herenn. 4. 4.* Artificioſiſſime facere aliquid.
Artificiōſus, o. 1. 2. habens artem, vim artificii, *artificioſo*, Ger. *kunſtreich*, Gal. *artificieux*, Hiſp. *artificioſo*, ἔντεχνος, plenus artificio. *Cic. 2. de Fin.* De re obſcura, ut Phyſici, aut artificioſa, ut Mathematici. ¶ Pro eo, qui aliquid arte facit. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 22.* Zeno naturam ita definit, ut eam dicat eſſe ignem artificioſum ad gignendum.
Artificium, n. 2. ars, opificis induſtria, opus, opera, *artificio, arte*, מלאכה, חשב, Ger. *handtwerck*, Gal. *artifice*, Hiſp. *arte, artificio*, τέχνη, *Cic. pro Cluent.* Medici nihil præter artificium præſtare debent. ¶ Et pro aſtuto invento in bonam partem. *Cic. Fam. l. 9. ep. 16.* Non jam ſatis eſt conſilio pugnare: artificium quoddam excogitandum eſt. *Cæſ. l. 7. B. G.* Neque acie vicifſe Romanos, ſed artificio quodam, & ſcientia oppugnationis. ¶ Artificia etiam ſumuntur pro ipſis artibus, *arti, meſtieri*, ut Artificium tutoris, *meſtiere del Calzolajo. Cic. 1. Off.* Jam de artificiis & quæſtibus, qui liberales habendi, qui ſordidi ſint, hoc fere accepimus. ¶ Artificium item ſumitur pro fraude, dolo, *inganno, aſtuzia. Caſ. ad Oppium poſt ep. Cic. 8. l. 9. ad Att.* Quorum artificiis effectum eſt, ut reſp. in hunc ſtatum perveniret.
* Artigrāphus, *gramatico*, תרקדק, γραμματικός, qui artem grammaticam docet. Utitur *Servius ad Æn. 1. v. 108.*
Artĭo, is, ivi, ire, dixere Vet. pro arcto, as, auctore *Nonio 10. 10.* ¶ Artire apud *Catonem*, eſt, inſerere, immittere. Inquit enim *R. R. 40.* Surculum aridum, quem artiveras, eximito; eo artito ſurculum, quem inſerere voles.
Artītus, a, um, bonis artibus inſtructus, ut *Feſtus* explicat. *Plaut. Aſin. 3. 1. 19.* Ubi ſæpe cauſas dixeris, pendens adverſus octo artitos, audaces viros.
Arto. V. Arcto.
Artocŏpus. V. Artopta.
Artocreās, atis, n. 3. *vivanda di pane e di carne, polpetta*, ἀρτοκρέας, cibi genus ex pane, & carne minutim conciſa confectum. *Perſ. ſat. 6.* Oleam, artocreaſque popello largior. *Vet. Gloſſe Steph.* Viſcerationem interpretantur.
Artolagānus, ni, m. 2. ἀρτολάγανος, panis genus delicatiſſimi, quod cum puſillo vino, lacte, oleo, & pipere coquebatur. *Cic. Pat. l. 9. ep. 20.* Dediſcendæ ſunt tibi ſportellæ, & artolagani tui. *Athen. l. 3. c. 29.* ſcribit in artolagano poni parum vini cum pipere, & lacte, & oleo, ſeu adipe modico.
Artopta, æ, f. *forta di vaſo da cuocer pane*, ἀρτάνη, vas quoddam, in quo panis coquitur, nec quivis panis, ſed lautior, & delicatior. Græca vox ab ἄρτος, panis, & ὀπτέω, coquo, aſſo. *Plaut. Aulul. 2. 9. 4.* Ego hinc artoptam ex proximo utendam peto. *Pl. l. 18. c. 11.* Artopram Plautus appellat in fabula, quam Aulalariam ſcripſit: magna ob id concertatione eruditorum, an is verſus Poetæ ſit illius. Quidam hoc *Plinii* loco *artopram* perperam interpretantur de muliere panifica. *Juven. ſat. 5. v. 72.* dextram cohibere memento: Salva ſit artoptæ reverentia. *h. e.* verere artoptam in domini delitias, veluti in uſum ſacrorum comparatam, neque audeas tangere panem in ea coctum. Ubi præſertim Græcam appellationem *Juvenalis* irridet more ſuo. Hic interpretes fere omnes *artoptam* dicunt panis diſpenſatorem & cuſtodem, quaſi ſit ἀρτώπτης maſc. gen. ab ἄρτος & ὄπτομαι, video. Sed neque Satyrica urbanitas, neque conſequentium verborum contextus patiuntur, ut a prima hujus vocis ſignificatione recedamus. ¶ *Hominius* panem aſſum intelligit: quam explicationem ſumpſit a *Ferrar. Electt. 2. 10.* Verum panis ejuſmodi non *artopta*, ſed artopticius dicitur, h. e. in artopta aſſatus: qua de re conſulendi Græci Scriptores, *Pollux l. 10. c. 25.* & *Athenæus l. 3. c. 28.* ¶ Neque eſt prætermittendum, in vet. edit. A. 1473. legi *arcopi* ab ἄρκος, panis, & κόπος, labor, id eſt panis elaborati, vel ipſius piſtoris, qui panem hunc delicatum elaboravit.
Artoptrītius panis, qui torretur in artopta, ſicut *furnaceus*, qui in furno. *Plin. 8. cap. 11.*
Artotrĕgus, ἀρτοτρώγος, panem manducans, nomen eſt paraſiti apud *Plaut. Mil. 1. l. 1.*
Artotȳrītæ, m. 1. ἀρτοτυρῖται, populi ſic dicti ab oblatione, quod panem, & caſeum offerrent, ab ἄρτος, panis, & τυρός, caſeus. *Auguſtin. de Hæreſib. n. 28.*
Arro, as, avi, atum, a. 1. ſignificat enatas in agro ſegetes rurſus arando proſcindere. *Plin. l. 18. c. 20.*
* Artua. V. Artus.
Artuātim, adv. per artus, *a membro a membro. Firm. l. 7. c. 1.* Artuatim conciſus.
Artuātus, a, um, nomen ex partic. a verbo artuo, as, in articulos reſolutus, vel per artus conciſus, laniatus. *Jul. Firmic. 6. 30.* Artuatis viſceris partibus.
Artus, artuum, artubus, m. 4. plur. num. tantum, *nodi*, אברים, Germ. *gliedern*, Gal. *neuds*, Hiſp. *nudos*, ἄρθρα, nodi in corpore animalis, ſeu partes corporis inter juncturas, ex duorum oſſium coeuntibus extremitatibus reſultantes, dicti ab arctando, quia alligant membra membris, vel quod inter ſe arctentur. Feſtus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Digitorum contractio facilis propter molles commiſſuras, & artus. *Plin. l. 31. cap. 6.* Luxata corpora in artus redeunt. *Virg. l. 5.* Et magni membrorum artus. ¶ Quidam diſtinguunt artus a membris, quod artus dicuntur oſſa cum nervis, & venis, membra autem vocamus carnem artus tegentem. Unde membrana, ſuperior membri pars, hoc eſt, pellis. Sed ſæpe confunduntur. ¶ Sæpe vero artus ponuntur pro membris. *Virg. 2. Æn. v. 353.* ſopor feſſos complectitur artus. *Scribon. Larg. compoſ. 104.* Artus conſtringere. *h. e.* membra comprimendo perficiare, *far le freghe*. ¶ In ſingulari numero *Lucan. 6. 754.* tunc omnis palpitat artus. ¶ Translate *artus* dicuntur de arboribus. *Plin. 14. 1.* Stat per ſe viris ſine ullo pedamento, artus ſuos in ſe colligens. *Phædr. in append. fab. 4.* tribuit *artus* nodis, & laqueis retis. ¶ Olim etiam *artua, orum*, n. *Plaut. Mon. 5. 2. 102.* Ut ego hujus membra, atque oſſa, atqte artua comminuam.
Artus, a, um. V. Arctus.
Arvāles Fratres, m. 3. Sacerdotes duodecim, quos Romulus inſtituit, ſeque inter illos fratrem appellavit, quorum officium erat Cereri, & Baccho pro frugum, & vini ubertate hoſtias mactare, quæ Ambarvales dicebantur. Ei ſacerdotio Acca Laurentia Romuli nutrix tribuit infulas albas, & ſpiceam coronam pro inſigni, quæ prima apud Romanos corona fuit. Hic honor non niſi vita finiebatur, exſulſque, & captivos comitabatur, *Maſſur. Sabin.* apud *Gell. l. 6. c. 7. Plin. l. 18. c. 2.*
Arvectus, advectus. *Cato R. R. c. 135.*
Arvĕho, is, idem quod advehо. *Cato R. R. c. 138.* Boves arvehant ligna fabalia, frumentum. *Idem ib. cap. 135.* Trapetum ubi arvectum erit &c. *ar* Veteribus pro *ad* dictum eſt.
Arverni, ἀρβέρνοι, pop. Galliæ Aquitanicæ, ad Elavarim, inter Lemovices, Bojos, Ruthenos, & Gabalos. Horum regio dicitur Arvernia, *Arvergne*, Metropolis Arvernæ, Arverna, Arvernum, Claromons, *Clermont.* ¶ Arverni a Trojanis oriundi fraternitatis nomen cum populo Rom. uſurpare volucrunt. *Luc. l. 1. v. 427.*
Arviga aries, & Arviges hoſtiæ, quæ cornua habebant, & quarum exta in olla non in vetu coquebantur. Ita *Var. de L. L. l. 4.* V. Haruga.

Ar-

Arvīgnus, a, um, adject. arietinus. *Var. l. 4. L. L. pag. 24.*
Arvina, æ, f. *graſſo, lardo*, חלב, Ger. *ſchmaltz, feiſt*, Gal. *graiſſe*, Hiſp. *graſſa que eſta pueſta ſopra la carne*, λίπος, durum pingue inter cutem. *Virg. l. 7. Æn. v. 627.* Lucida ſpicula tergent arvina pingui.
Arvisia vina, *Virg. Ecl. 5. v. 30.* ubi rectius leg. *Arinſia*, ſc. ab Ariuſo Chii inſula, ubi id vinum proveniebat, omnium optimum inter Græcanica. *Ath.* quoque *l. 1.* Ἀρβίσιον vocat.
Arula, æ, f. *picciola ara*, parva ara. *Cic. 6. Ver. cap. 3.* Ante hoſce duos erant arulæ, quæ &c.
* Arulātor. V. Arrilator.
* Arum. V. Aros.
Aruncus, m. 2. *barbetta della capra*, Germ. *geiſsbart*, Gall. *barbe de chevre*, Hiſp. *la barba de las cabras, o cabrones*, τράγος, villus a capræum mento dependens. *Plin. l. 8. c. 50.* Villus, quem aruncum vocant.
Arundifer, adject. ferens arundines καλαμοφόρος. *Ov. 5. Faſt. v. 637.* Tybris arundifer um medio caput extulit alveo.
Arundinacĕus, o. 1. 2. *coſa, che ha forma di canna*, καλαμώδης, ſimilis arundini. *Plin. l. 18. c. 7.* Frumentis folium arundinaceum.
* Arundinārius, a, um. *Inſcript. apud Reines. claſſ. 11. n. 27.* A. Æmilius A. L. harundinatius. Forte qui arundinero præficitur.
Arundinētum, n. 2. *luogo, dove ſono molte canne*, Germ. *rohrbuſch*, Gall. *lieu planté de roſeaux*, Hiſp. *canal*, καλαμών, locus, ubi arundines conſitæ ſunt. *Plin. l. 10. c. 32.* In arundinetis canunt. Adde *Suet. Ner. c. 48. & Cat. R. R. c. 6.*
Arundinētus, o. 1. 2. καλαμίνος, quod eſt ex arundine. *Plin. l. 10. c. 29.* Fronde arundinea. *Virg. 4. Georg. v. 265.* Arundinei canales.
Arundinōſus, o. 1. 2. adj. καλαμώδης, abundans arundinibus. *Catul. carm. 36. v. 13.* Cnidumque arundinoſam colis.
Arundo, f. 3. *canna*, קנה, Germ. *rohr*, Gal. *canne, roſeau*, Hiſp. *cana*, κάλαμος, aquaticus frutex. *Liv. l. 7. Bel. Pun.* Alia arundine texta, ſtramento inſectæ. ¶ Et quoniam ex arundinibus fiebant ſagittæ, quandoque arundo ponitur pro ſagitta, קל, *ſaetta. Virg. l. 7. Æn. v. 499.* Perque ilia venit arundo. ¶ Eſt etiam arando, a qua hamus pendet, quo piſces capiuntur. *Pitholl. l. 2. el. ult.* Hæc captat arundine piſces. ¶ Item bacillum viſco illitum, quo capiuntur aves. Hinc prov. Arundo alas verberat; de eo, qui aliqua arte ſe captum ſentit. *Plaut. Bacchid. 1. 1. 17.* ¶ Item fiſtula ex arundine. *Virg. Ecl. 6. v. 8.* Silveſtrem tenui meditabor arundine Muſam. ¶ Item calamus ſcriptoris. *Perſ. ſat. 3. v. 11.* Inque manus chartæ, nodoſaque venit arundo. ¶ Scribitur & *harundo* cum aſpiratione.
Arundulārio, onis, f. 3. ſuppoſitio arundinum ad ramos arborum fulciendos. *Varr. l. 1. R. R. c. 8.* ¶ Scribitur & *harundulario*.
* Arungus, pro Averruncus. *Gell. l. 5. cap. 12.* in quadam veter. edit.
Arŭns, m. 3. vates Tuſcus, divinandi ſcientia inſignis. *Luc. l. 1.* ¶ Eſt item nomen viri, qui Camillam occidit. *Virg. l. 11. Æn.* ¶ Fuit etiam Tarquinii Superbi filius natu maximus, qui Junium Brutum in pugna interemit, & ab illo viciſſim haſta trajectus eſt. *Liv. l. 1.*
Arunt̄ius, Auguſti tempore ſcripſit de bello Punico, ſtylo Salluſtiano. De eo *Sen. ep. 114.* & *Tac. Ann. 1. c. 8. & 6. c. 7. &c.* ¶ Aruntius Stella celebris poeta, inter alia Domitiani victoriam de Sarmatis carmine celebravit.
Arupinas, atis, qui eſt ex Arupino, ſeu Arupeno oppido Japydiæ, quod nunc Arſperg dici putant. Hoc Meſſala expugnavit. *Tibull. l. 4. carm. 1. v. 110.* Teſtis Arupinas & pauper natus in armis. * ¶ Potius *Rovigneſe* ex Arupino opp. Iſtriæ. V. Baudrand.
* Arūra, æ, f. ἄρουρα, שדה, ager ſatus vel cultus. *Vel. Long. de Ortogr.* apud *Putſch. p. 2246.* ¶ Item Lacerta, quæ in ſegetibus moratur. *Marcell. Empir. c. 8.*
Arupex. V. Haruſpex.
* Arutena. V. Arytena.
Arvum, i, ab arando, ager qui aratus, non ſatus eſt, ut *Varr.* ait *l. 1. R. R. c. 24.* שדה, Germ. *acker*, Gall. *camp*, Hiſp. *campo*, ἄρουρα, ab arando. Dumoſa arva, apud *Luc. l. 6. v. 13. Virg. 2. Georg. v. 262.* Optima purri arva ſolo. ¶ Revera adjectivum eſt, ut Nonius exemplis probat, & *arvus ager*, legitur apud *Plaut. Trucul. 1. 2. 47. Warronem*, & *Iſid. l. 15. Orig. c. 13.* ¶ Translate *Luc. l. 4. v. 1104.* Arva muliebria pro muliebri natura poſuit. Et *Virg.* genitalē arvum, *Georg. 3. v. 136.* ¶ Dicitur etiam de regione, *paeſe. Ovid. 4. de Ponto el. 7. v. 3. Africis* en, Præſes, quali jaceamus in arvo. ¶ *Arva Neptunia* eſt mare. *Virgil. 8. Æn. v. 695.* ¶ Olim, *arvae, arum*, f. *Pacuv. apud Non. 3. 15.* Poſtquam calamitas plures annos arvas calvitur.
Arx, arcis, f. 3. *rocca*, מיצד, Germ. *eine feſtung*, Gal. *forteresſe*, Hiſp. *fortaliza*, ἀκρόπολις, ἄκρα, ab arceo, vel ab ἄκρος, proprie ſignificat locum excelſum. Unde ſæpe montibus tribuitur. *Virg. l. 1. Georg. v. 240.* Ripheas arces: & *l. 2. v. 534. de Urbe Roma*, Septemque una ſibi muro circumdedit arces: h. e. colles. ¶ Atque hinc quidquid in quaque re ſummum eſt, arcem dicimus: Sic, capitis arcem pro vertice. *Claud. Paneg. de Conſul. Honor. verſ. 235.* Arcem mentis. *Stat. Silv. 2. v. 131.* Arcem veri, *Petron.* Arcem eloquentiæ, *Quint.* Arcem Muſicæ, *Priſc. in præfat.* ¶ Quia vero caſtella, & monimenta arcendis hoſtibus, tutelæ cauſa in arcibus collocari ſolent, ideo ipſa ſtructura arx appellata, *Rocca, Caſtelle, Fortezza*, ἀκρόπολις. Sic Arx Tarpeja, pro Capitolio. *Aſcon. in Divin. Cic. & Virg. Æn. 2. v. 322. & Nep. etiam 20. 3. 3.* ¶ Translate id omne, quo maxime nitimur, arx appellatur. *Cic. 1. 1. Fam. ep. 9.* Non potui magis in arcem illius cauſæ invadere. Et *Divin. in Ver. cap. 5.* legem repetundarum, arcem Sociorum vocat. Sic ab *eod. Catil. 4.* Roma dicitur Arx omnium provinciarum. ¶ Arcem ex cloaca facere, veteri proverbio dicuntur, qui hominem nihili magnificis in cœlum laudibus extollunt. *Cic. pro Cn. Plancio.*
Arytēna, aritæna, arræna, arurena, ἀρύταινα, vas ab hauriendo ſic dictum. *Feſt.*

A N T E S.

As, aſſis, m. 3. *aſſe*, מנה, ἀσσάριον, ab *æs* ductum, nummi ænei genus, qui libralis initio fuit, æs grave ſæpe ab Auctoribus appellatus. Poſtea cum pondus R. ære alieno premeretur, ex ſingulis aſſibus ſextantarii, i. e. ſelibres, deinde unciales, & demum lege Papiria ſeminunciales facti, ut docet *Plin. l. 33. cap. 3.* Hujuſmodi igitur numi in ſtipem dari ſolebant. *Suet. Aug. c. 91.* Cavam manum aſſes porrigentibus ponebam. ¶ Valebat autem as duos ſolidos Veneros. ¶ Aſſis æſtimare, id eſt, parvi facere. *Catull. ep. 5.* ¶ Aceipitur etiam *as* pro quacumque re integra, ſed præſertim pro hæreditate. Sic hæres ex aſſe eſt is, ad quem tota hæreditas tranſit, ὁ ἐπὶ πλήρι. *Martial. l. 3. ep. 10.* Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit. Dicimus etiam ex aſſe ſatisfacere, & ex aſſe poſſidere: Et *Sidon.* proverbio dixit: ex aſſe hiſtoriam texere, ex aſſe cognoſcere, ad aſſem diſſcere, h. e. ſolide, plene. ¶ Aſſis diviſionem, & partes perſequitur *Ulpian. l. 50. de hæredib. inſtituend. §. 2.* Hæreditas, inquit, plerumque dividitur in duodecim uncias, quæ aſſis appellatione continentur: habent autem hæ partes propria nomina, ut ſextans, quadrans, triens, quincunx, ſemis, ſeptunx, bes, dodrans, dextans, deunx, as. Quæ omnia vide ſuis locis. ¶ Aſſis, & partium ejus vocabula tribuuntur etiam omnibus rebus menſurandis, & numerandis, ut triens, quadrans, quincunx accipiantur pro ealicibus, ſeu menſura poculorum. *Propert.* Cum fuerit multis exacta trientibus hora.
Aſa antique pro ara. *In fragm. antiqua legis apud Gell. 4. 3.*
Aſa fœtida, ναάφιον, חלתית, vel aſa putida, herba, al. laſer.
Aſarotĭcus, a, um, ad aſarota pertinens, teſſellatus. *Sidon. cap. 23. de Narbone:* Aureaſque portas exornas aſaroticis lapillis.
Aſarōtum, n. 2. *pavimento ſcacceato*, ἀσάρωτον, pavimentum picturæ arte elaboratum, a Græcis inventum, ſic dictum, quod verri non debeat; ab α priv. & σάρω, verro, purgo ſcopis. Solebant quippe purgamenta cœnarum, quæ ναῦλα κῶμα vocantur, e pavimento everri, dum ſubtegulanea pavimenta in uſu erant: poſtea aſarotis inventis ceſſavit uſus ſcoparum, manibuſque colligi purgamenta cœperunt, pavimenta vero ſpongiis mundari. ¶ Xenodorus primus claruit in faciendis aſarotis, quæ miro artificio parvulis teſtulis in varios colores tinctis, & imagines pictis ſtravit. *Stat. l. 1. Silv. 3.* Gaudet humus, ſuberantque movis aſarota figuris.
Aſārum, n. 2. ἄσαρον, teſte *Plin. l. 12. c. 13.* herba, al. baccar, folia habens ſimilia hederæ, rotundiora tamen, & molliora, florem purpureum, radicem Gallici nardi, ſemen acinoſum, ſaporis calidi, & vinoſi.

Aſbeſtinum, n. 2. *lino, che non s'abbrucia*, ἀσβεστινέη, genus lini, quod igne non abſumitur. Vivum id vocant. *Plin. l. 19. c. 1.*
Aſbeſtus, m. 2. ἄσβεστος, inextinguibilis, lapis ferrei coloris in montibus Arcadiæ, qui ſic ardet, ut non poſſit exſtingui. *Plin. l. 37. c. 10.*
Aſbŏlus, canis Achæonis ab ἄσβολος, fulgor, a colore pilorum. *Ovid. 3. Metam. v. 218.* & villis Aſbolus atris.
Aſca, f. 1. urbs Siciliæ, condita ab Elymo. *Serv. in 5. Æn.*
Aſcalabōtes, m. 3. ἀσκαλαβώτης, animal ex genere ſtellionum. *Plin. l. 29. c. 4.*
Aſcalāphus, fil. Achorontis, & Orphenes Avernalis Nymphæ. Hic vidit Proſerpinam, quæ a Plutone rapta fuerat, ſeptem grana mali Punici ex arbore decerpſi in horto comedentem. Cum Ceres filiæ ſuæ reditum a Jove ea lege impetraſſet, ſi nihil apud inferos guſtaſſet cibi, Aſcalaphus eam prodidit. Indignata Proſerpina, ſibi Aſcalaphi indicio negatum eſſe reditum, convertit eum in bubonem avem funeſtam, & triſtium ſemper rerum nuntium. *Ovid. 5. Met.*
* Aſcalla, æ, f. ἄσκαλλα, carduus ſativus. *Pl. l. 21. c. 16.*
Aſcālon, Aſcalo, *Scalona*, Urbs Paleſtinæ marit. E. ſub Pat. Hieroſ. una ex quinque primis Philiſtinorum urbibus, inter Azotum ad Sept. & Antheodonem ad Auſtr.
Aſcalonia, & aſcalonium, *ſcalogna*, Germ. *eſchlauc*, Gall. *echalote*, Hiſp. *eſcalona*, ἀσκαλώνιον πρόμμιον, cæpæ genus, quod in Aſcalonis agro plurimum naſcatur. *Plin. l. 19. c. 16.*
Aſcalonĭus, a, um, qui eſt ab Aſcalone. *Plin. l. 19. c. 6.* Aſcalonia cæpa.
Aſcanĭa palus, vel Aſcanius lacus, *Lago di Nicea*, Turc. *Iſnich*, & *Aeſu*, pal. Myſiæ, ſeu Bithyniæ, apud Nicæam urb. inter eam, & Daſcylium, in quam, & ex qua Aſcanius fl. ingreditur.
Aſcanĭus, ii, qui & Ilus, Iulus dictus, ἀσκάνιος, Æneæ ex Creuſa Priami Regis filia natu maximus, qui, incenſa Troja, una cum patre in Italiam venit, & poſt ejus mortem Lavinii regnavit annos octo & triginta. Albam longam condidit, eoque Regni ſedem tranſtulit

vomit. *Ideſt*, civis fieri. Dicimus autem aſcribere civitati, in civitatem, vel in civitate. *Id. ib.* ¶ Item eſt tribuere, aſſignare, cum dat. vel acc. cum præpoſ. in, vel ad. *Cic. Dolab.* Socium me aſcribat tuis laudibus. *Id. Offic. l.* 3. Se in amicitiam tertium aſcribere. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c.* 5. Hunc ad tuum numerum aſcribito. ¶ Et in malam partem, pro imputare, *imputare*. *Cic.* Neque mihi negligentiam, velim, aſcribas. Et in bonam partem. *Id.* 3. *de Nat. cap.* 37. Bonos exitus aſcribere, & attribuere diis immortalibus.

Aſcripti dicebantur, ab *aſcribo*, qui in Colonias nomina dediſſent, ut cæteris Colonis adderentur. *Feſt. & Liv. l.* 8. *c.* 14. ¶ Item Aſcripti, milites, qui ſupplendis legionibus aſcribebantur, *Feſtus. Roclute.*

Aſcriptio, onis, adjectio in ſcripturâ, *giunta, aggiunta, προγραφή*, *Cic. pro Cæcin. c.* 33. Declarat iſta aſcriptio, eſſe aliquid, &c. Dixeras autem antea, aſcripſiſſe Syllam in eamdem legem: Si quid jus non eſſet, rogari, &c.

Aſcriptitius, a, um, *aggiunto, arrolato*, מכתב, Germ. *ein geſchriebener angenommen, Gall. enregiſtré, écrit, reçu au officier nouvellement crée, & adjuſté au nombre ancien*, Hiſp. *perſona aſcrita para alguna coſa*, *παράγγραπτος*, qui ad aliquam rem aſcriptus eſt, ut Dii aſcripticii, qui Diis majorum gentium opponuntur: item cives aſcripticii, qui natis civibus adjuncti ſe jam in aſcerius imperium dediderunt. *Cic. de Nat. Deor. l.* 3. *c.* 15.

Aſcriptivus, a, um, idem quod aſcripticius, ut aſcriptivi milites, qui extra numerum ſcribebantur, ut ſuccederent iis, qui periſſent. *Varr. l.* 6. *c.* 3. *de L. Latina. Manetth. l.* 3. Extra numerum es mihi. *Pe.* Idem ſtatue aliis aſcripticiis ad legionem fieri ſolet.

Aſcriptor, oris, m. 3. *προγραφεύς*, qui adſcribit, ſubſcriptor. Et translate qui aliquid approbat, faveque. *Cic. pro Domo cap.* 19. Ille novicius Ligur, venalis aſcriptor, & ſubſcriptor tuus. *Id. poſt red. in Senat. c.* 10. Is fuit non modo ſalutis defenſor, verum etiam aſcriptor dignitatis meæ.

Aſcriptus, a, um, *aſcritto*, ſcribendo additus, alledtus, *περίγραπτος*. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 3. Antiquior dies in litteris aſcripta. Et *pro Arch. c.* 4. Civitatibus aſcripſi. V. Aſcripti.

Aſculanenſis, ſe, & Aſculanus, a, um, adj. ab Aſculo. *Tuberculus l.* 2. *c.* 15. Malum ab Aſculanis ortum. Et *c.* 16. Multum Attnatii Magii, avoci mei, Aſculanenſis tribuendum eſt memoriæ.

Aſculum Picenum, *Aſcoli*, urbs E. Piceni, ad Truentum fl. in con. Aprutii. *Plin. l.* 13. ¶ Aſculum Apulum, vel Apulum, *Aſcoli di Satriano*, urbs E. Apuliæ Daunize ſub A. Beneventano, in Capitanata. ¶ *Silius* mœrti cauſa *Aſculum* dixit *l.* 8. *v.* 440.

* Aſcyroides, *ἀσκυροειδής*, herba aſcyro ſimilis. *Pl. l.* 27. *c.* 5.

Aſcyron, *ἄσκυρον*, herba hyperico ſimilis, comas habens, quæ manibus tritæ ſucco ſanguineo manant. *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Aſdrubal, m. 3. *Ἀσδρούβας*, gener Amilcaris patris Annibalis, qui poſt ejus mortem ſeptem annos imperium tenuit, dominus a ſervo barbato, cujus dominum occiderat, interfectus eſt. ¶ Alii plures hoc nomine fuerant, quos vide apud *Lem. Dic.* 3.

Aſella, *f.* 1. *aſinella, ſomarra*, dim. ab aſina, ut aſellus ab aſinus. *Ovid.* 3. *de art. v.* 290. Ut rudis aſſellæ turpis aſella mola.

Aſellio Sempronius, hiſtoricus, ac Tribun. mil. ſub Scipione Æmil. *Gell. l.* 2. *cap.* 13. & *l.* 13. *cap.* 3.

Aſellulus, i, dimin. ab Aſellus. *Arnob. l.* 3. *p.* 109. Si aſelluli, canes, porci humanam aliquid ſaperent.

Aſellus, m. 2. *aſinello*, Ger. *eſelein*, Gal. *anon*, Hiſp. *aſellillo*, חמור, *ὀνάριον*, dim. ab aſinus. *Virg. l. Georg. v.* 273. Agitator Aſelli. ¶ Aſellus etiam eſt nomen piſcis, quod ſit colore cinericio, ſicut aſinus. Vulgus merluſium vocat. *Plin. l.* 9 *c.* 17. ¶ Eſt & nomen duarum ſtellarum in ſigno Cancri. *Plin. l.* 1. *c.* 35. Jupiter enim bello adverſus Gigantes edixit, ut omnes Dii ſibi opem ferrent. Audientes Satyri quoque, & Sylvani Aſinis inſidentes, qui, cum in conſpectu hoſtium eſſent, conſternati ſunt, eoque perſtrepente tumultu, ut Gigantes metu perterriti diffugerent. Alii ergo principes cauſa victoriæ Diis fierunt. Hoc merito a Jove inter ſidera collocati ſunt. Exiguum inter has duas ſtellas ſpatium nubecula occupat, quam Præſepe dicunt.

Aſeme tunicæ, *ἄσημοι χιτῶνες*, ſunt tunicæ ſimplices, nullamque intextam purpuram, nullum clavum aſſutum habentes. *Lamprid. in Alex. Sev. c* 33. *in fin.*

Aſia, *f.* 1. *Aſia, Aſie*, una ex tribus orbis terræ partibus, ut antiquis cognitus fuit, quæ reſ'quas ſimul acceptas magnitudine ſuperat. ¶ Dicta eſt ab Aſia Nympha, Oceani, & Tethyos filia, Japeti conjuge, ex qua Prometheum ortum ferunt, five, ut quidam volunt, ab Aſio Manci Lydi filio. ¶ In Orientem metiri ſyllabam eamdem legem: Si quid jus non eſſet, rogari, &c.

Aſiaticus, a, um, *aggiunto, arrolato*, כתאי, Germ. *ein geſchriebener angenommener, Gall. enregiſtré, écrit, reçu au officier nouvellement crée, & adjuſté au nombre ancien*, Hiſp. *perſona aſcrita para alguna coſa*, *παράγγραπτος*, qui ad aliquam rem aſcriptus eſt, ut Dii aſcripticii, qui Diis majorum gentium opponuntur: item cives aſcripticii, qui natis civibus adjuncti ſe jam in aſcerius imperium dediderunt. *Cic. de Nat. Deor. l.* 3. *c.* 15.

Aſcriptivus, a, um, idem quod aſcripticius, ut aſcriptivi milites, qui extra numerum ſcribebantur, ut ſuccederent iis, qui periſſent. *Varr. l.* 6. *c.* 3. *de L. Latina. Manetth. l.* 3. Extra numerum es mihi. *Pe.* Idem ſtatue aliis aſcripticiis ad legionem fieri ſolet.

Aſcriptor, oris, m. 3. *προγραφεύς*, qui adſcribit, ſubſcriptor. Et translate qui aliquid approbat, faveque. *Cic. pro Domo cap.* 19. Ille novicius Ligur, venalis aſcriptor, & ſubſcriptor tuus. *Id. poſt red. in Senat. c.* 10. Is fuit non modo ſalutis defenſor, verum etiam aſcriptor dignitatis meæ.

Aſcriptus, a, um, *aſcritto*, ſcribendo additus, alledtus, *περίγραπτος*. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 3. Antiquior dies in litteris aſcripta. Et *pro Arch. c.* 4. Civitatibus aſcripſi. V. Aſcripti.

Aſculanenſis, ſe, & Aſculanus, a, um, adj. ab Aſculo. *Tuberculus l.* 2. *c.* 15. Malum ab Aſculanis ortum. Et *c.* 16. Multum Attnatii Magii, avoci mei, Aſculanenſis tribuendum eſt memoriæ.

Aſculum Picenum, *Aſcoli*, urbs E. Piceni, ad Truentum fl. in con. Aprutii. *Plin. l.* 13. ¶ Aſculum Apulum, vel Apulum, *Aſcoli di Satriano*, urbs E. Apuliæ Daunize ſub A. Beneventano, in Capitanata. ¶ *Silius* mœrti cauſa *Aſculum* dixit *l.* 8. *v.* 440.

* Aſcyroides, *ἀσκυροειδής*, herba aſcyro ſimilis. *Pl. l.* 27. *c.* 5.

Aſcyron, *ἄσκυρον*, herba hyperico ſimilis, comas habens, quæ manibus tritæ ſucco ſanguineo manant. *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Aſdrubal, m. 3. *Ἀσδρούβας*, gener Amilcaris patris Annibalis, qui poſt ejus mortem ſeptem annos imperium tenuit, dominus a ſervo barbato, cujus dominum occiderat, interfectus eſt. ¶ Alii plures hoc nomine fuerant, quos vide apud *Lem. Dic.* 3.

Aſella, *f.* 1. *aſinella, ſomarra*, dim. ab aſina, ut aſellus ab aſinus. *Ovid.* 3. *de art. v.* 290. Ut rudis aſſellæ turpis aſella mola.

Aſellio Sempronius, hiſtoricus, ac Tribun. mil. ſub Scipione Æmil. *Gell. l.* 2. *cap.* 13. & *l.* 13. *cap.* 3.

Aſellulus, i, dimin. ab Aſellus. *Arnob. l.* 3. *p.* 109. Si aſelluli, canes, porci humanam aliquid ſaperent.

Aſellus, m. 2. *aſinello*, Ger. *eſelein*, Gal. *anon*, Hiſp. *aſellillo*, חמור, *ὀνάριον*, dim. ab aſinus. *Virg. l. Georg. v.* 273. Agitator Aſelli. ¶ Aſellus etiam eſt nomen piſcis, quod ſit colore cinericio, ſicut aſinus. Vulgus merluſium vocat. *Plin. l.* 9 *c.* 17. ¶ Eſt & nomen duarum ſtellarum in ſigno Cancri. *Plin. l.* 1. *c.* 35. Jupiter enim bello adverſus Gigantes edixit, ut omnes Dii ſibi opem ferrent. Audientes Satyri quoque, & Sylvani Aſinis inſidentes, qui, cum in conſpectu hoſtium eſſent, conſternati ſunt, eoque perſtrepente tumultu, ut Gigantes metu perterriti diffugerent. Alii ergo principes cauſa victoriæ Diis fierunt. Hoc merito a Jove inter ſidera collocati ſunt. Exiguum inter has duas ſtellas ſpatium nubecula occupat, quam Præſepe dicunt.

Aſeme tunicæ, *ἄσημοι χιτῶνες*, ſunt tunicæ ſimplices, nullamque intextam purpuram, nullum clavum aſſutum habentes. *Lamprid. in Alex. Sev. c* 33. *in fin.*

Aſia, *f.* 1. *Aſia, Aſie*, una ex tribus orbis terræ partibus, ut antiquis cognitus fuit, quæ reſ'quas ſimul acceptas magnitudine ſuperat. ¶ Dicta eſt ab Aſia Nympha, Oceani, & Tethyos filia, Japeti conjuge, ex qua Prometheum ortum ferunt, five, ut quidam volunt, ab Aſio Manci Lydi filio. ¶ In Orientem metiri ſyllabam eamdem legem: Si quid jus non eſſet, rogari, &c.

Aſiaticus, a, um, *Aſiatico*. Quod ad Aſiam pertinens, *Aſiatico. Ovid. Met.* 12. *v.* 588. Ecquid ubi Aſiacas caſuras aſpicis arces. Al. leg. *Ecquid ubi jamjam caſuras aſpicis arces? ne* verſus claudicet, quod prima in Aſiacus brevis ſit. At idem Poeta primam in *Aſide* producit. V. infia in Aſis.

* Aſiagènes, *Ἀσιαγενής*, a *Sidon. car.* 7. *v.* 80. dicitur L. Cornelius Scipio, qui devicto Antiocho, *Aſiaticus* cognominatus eſt.

Aſiane, adverb. Aſiano more, *all' Aſiatica. Quint. l.* 12. *c.* 10. Rhodii neque Attice proſi, neque Aſiane ſunt abundantes.

Aſianus, a, um, idem quod Aſiaticus. *Liv. l.* 31. *c.* 2. Curæ Aſianam rem Senatui fore. *Quint. in præfat. l.* 8. Aſianos vocat, qui genus dicendi Aſiaticum ſequuntur, de quo mox.

* Aſiarchia, æ, f. *ἀσιαρχία*, ſupremum Aſiæ ſacerdotium, omniumque ſacrorum ac ludorum præſidatus. Hinc Aſiarcha, *Ἀσιάρχης*, qui erat ea dignitate decoratus. *Cod. Theod. l.* 15. *t.* 9. *l.* 2.

Aſiaticus, a, um, *Aſiatico*, gentile, vel poſſeſſ. ab Aſia, & uſitatiſſimum aliorum. Hinc Aſiatici Oratores, qui redundanti orationis genere utebantur. ¶ *Stylus Aſiaticus* eſt genus dicendi uberrimum, & copioſiſſimum, quod undeqnaque redundat copia ſententiarum, & verborum. Duplex eſt, unus redundat copia ſententiarum concinnarum, & venuſtarum, alter magis copia verborum, quam ſententiarum. *Cic. 1. de Or. de opt. gen. Orat. & in Brato.* ¶ Fuit item cognomen *L.* Scipionis fr. P. Africani ſup. qui Africani legati ope Aſiam ſubegit, & de Antiocho triumphavit. *Cic. pro Mur.*

Aſilus, m. 2. *tafano*, Germ. *ein bremſe*, Gall. *teon*, Hiſp. *moſcarda*, *οἶστρος*, muſcæ genus gregibus maxime infeſtum, unde etiam a Græcis *æſtros* appellatur. Hoc inſecto Juno pellicem Jovis Io mutatam in juvencam adegit ad infaniam. *Virg. Georg.* 3. *v.* 147. Cui nomen aſilo Romanum eſt, æſtro Graji vertere vocantes. Naſcitur e latiuſculis quibuſdam beſtiolis, quæ in fluviis ſuperantant, unde circa aquas magna aſilorum copia eſt.

Aſina, Corneliorum cognomen, a. Cn. Cornelio Scipione, aſinam pecunia onuſtam loco ſponſorum producente, ad poſteros propagatum. *Macrob. l. ſat. c.* 6.

Aſina, æ, ab Aſinus, *aſina*, אתון, *ὀνᾶσσα*. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 8. Ex equo & aſina fit hinnus. *Plin. l.* 11 *c.* 40. in Dat. plur. non *Aſinabus*, ut Grammatici volunt, ſed *Aſinis* dixit: Aſinis, inquit, a fœtu dolent mammæ. Ideo a ſexto menſe arcent partus.

Aſinâlis, e, idem quod aſinarius. *Apul. l.* 4. *Met.* Aſinali verecundia ductus.

Aſinarius, o. 1. 2. *ὀνικός*, adject. quod ad aſinos pertinet, ut *Aſinaria* Plauti comœdia, in qua memoratur pecunia ex Aſinorum venditione collecta. ¶ Aſinaria mola, quam ſc. aſinus trudit, *Cato de R. R. c.* 10.

Aſinarius, rii, m. 2. *aſinajo*, Germ. *ein eſelhirt*, *ein eſelstreiber*, *ὀνηλάτης*, qui aſinos paſcit, vel cuſtodit. *Cato de re ruſt. c.* 10. & *Suet. Aug. c.* 96. ¶ Chriſtiani per convicium olim a Paganis dicti *Aſinarii*, quod Aſini caput colere crederentur: qua de re *Tertull. Apolog. c.* 16. & *l.* 1. *ad Nation. c.* 11. & 14. *Minucius Felix in Octavio p.* 66.

Aſiniânus, a, um, ad Aſinium pertinens, quod eſt nomen gentium Romani Civis. *Cic. pro Cluent. c.* 13.

Aſininus, a, um, adject. poſſeſſ. *aſinino, ὀνικός, ὀνώδης*. *Varr. de R. R. l.* 2. *cap.* 8. Aſininus pullus, & *Plin. l.* 11. *cap.* 41. Aſininum lac, quod ad cutis candorem conferre videtur.

Aſinus, m. 2. *aſino*, חמור, Ger. *ein eſel*, Gal. *ane*, Hiſ. *aſno*, *ὄνος*, animal notum. *M. Vir. de re ruſt. l.* 2. *c.* 8. Ex equa, & aſino fit mulus, ex equo, & aſina hinnus. ¶ Aſini in Achaja optimi Arcadici, in Italia Reatini. *Pl. l.* 8. *c.* 42. ¶ *Ab aſino lanam, ἀπὸ τῶνος ἔριον*, vetus proverbium, de iis, qui ſtulte quærunt ea, quæ nuſquam ſunt. ¶ Aſinus ad lyram, proverb. in ſtupidos, & imperitos. *Hieron. ep.* 102. *ad Marcell.* ¶ Aſinus machinarius apud Cicer. *l.* 12. *ſ.* 10. *D. de inſpect. & Inſtrum. leg.* dicitur qui molam torat. Unde Aſini dicti, qui ad truſatiles molas hoc Aſinorum officio fungebantur. *Taubmann. ad Plaut. p.* 1.

* Aſinuſca, genus uvæ parvi precii. *Pl. l.* 14. *c.* 3. *Macrob. Saturnal. l.* 2. *c.* 16.

Aſio, onis, *ἄσις*, *ὄσις* nocturnum genus maximum, quibus pluma aurium aſinorum modo eminet. *Plin. l.* 10. *c.* 23. & *l.* 29. *c.* 6.

Aſis, idis, *Aſiaus, ἀσίς*, gen. fem. ab Aſia. *Ovid. Met.* 5. *v.* 638. Jam ſuper Europen ſublimis & Aſida terram. & *l.* 9. *v.* 447. Ægæas meritis aquas, & in Aſide terra Mœnia conſtituis.

Aſiſium, Aſiſinates. V. Aſiſium.

* Aſivida. V. Calyba.

Aſius, a, um, adject. ut Aſia palus in Mœonia, ad Cayſtrum flu. de qua *Virgil. Æn.* 7. *v.* 701. Sonat amnis, & Aſia longe Puſſa palus. Et 1. *Georg. v.* 383. Et quæ Aſia circum dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri. ¶ Ejus accolæ Aſii dicti. ¶ Aſia myrtus, apud *Cæſul. Epithalam. Jul. v.* 22. quam *Turnebus. l.* 28. *cap.* 22. interpretatur de ea, quæ ad Aſiam paludem nata eſt.

Aſmâtus, a, um, *incorporeo, ἀσώματος*, incorporeus. *Martian. Capel. initio libri* 3.

Aſopiades, m. 3. *ἀσωπιάδης*, Æacus, nepos Aſopi, pater Æginæ. *Ovid. Metam.* 7. *v.* 484. Huic Aſopiades, petis irrita, dixit.

Aſopis, idis, *ἀσωπίς*, Ægina, filia Aſopi, ſeu filia Æaci, proneptis Aſopi. *Ovid. Met.* 6. 113. ¶ Item Evadne Nympha, altera ejuſdem Aſopi filia, quam Nilus fluvius adamaſſe fertur. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 6. *v.* 41. ¶ Adjective *Aſopide ripa*, hoc eſt ripa Aſopi fluvii, dixit *Stat. l.* 4. *Teb. v.* 370.

Aſopus, *ἄσωπος*, *Aſopo*, Fl. Bœotiæ, item Theſſaliæ, item Macedoniæ, item Achajæ, item Lydiæ. ¶ De Aſopo fl. Achajæ fabulantur, eum Oceani, & Terræ fil. fuiſſe, libros habuiſſe Hypſeum, & Æginam, licet alii filiam Æaci neporis Aſopi faciant, Ægynam a Jove virtiatam fuiſſe, Aſopum adeo ægre tuliſſe, ut furore commotus undis in ſidera bellum moverit, Jovem iratum fulmine illum interfeciſſe. ¶ Aſopus item, *Eſopo*, eſt opp. Pelopponeſi in ora Laconiæ, apud Onugnatum prom. inter Biandinam, & Boæa urb.

Aſotia, æ, *ἀσωτία*, incontinentia, prodigalitas, *incontinenza. Gell. l.* 10. *c.* 17. Eſt enim perſona divitis avari, & parci, ſumptum plurimum, aſotiamque adoleſcentis viri depierantis. Al. leg. *ἀσωτίαν τε*. Adde *l.* 19. *c.* 9.

Aſotus, m. 2. prodigus, effuſus, laſcivus, *laſcivo, prodigo, ἄσωτος*. *Cic. 2. de n.t. Deor.* Afotos ex Ariſtippi, acerbos ex Zenonis ſchola exire. *V. l.* 2. *de Fin. c.* 7.

Aſpalathus, m. 2. *ἀσπάλαθος*, ſpina candida, teſte *Plin. l.* 12. *c.* 24. magnitudine arboris modicæ, flore roſæ, cujus radix unguentis expetitur. Putatur eſſe, quod hodie lignum Rhodium appellant. *Ruel. l.* 1. *c.* 38.

* Aſpâlax, acis, f. herba quædam hortenſis. *Plin. l.* 19. *c.* 6.

Aſparâgus, gi, maſc. 2. *ſparagio*, Germ. *ſpargen*, Gall. *eſperges*, Hiſp. *eſparagos*, *ἀσπάραγος*, herbæ genus eſt, foniculi folio, baccifque, cum matuerint, rubris, ita dictum, lingua Chaldæorum, qui *aſparagos* appellant herbam quæ creſcit in virgulta, & in caulem. Hujus duo ſunt genera, hortenſe, & ſylveſtre. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 69. Montani Aſparagi, poſito quos legit villica fuſo. ¶ *Citius quam aſparagi coquuntur*. proverb. de re quæ celeriter fit, ſæpe uſurparum ab Auguſto. *Suet. cap.* 87. ¶ Aſparagi etiam in genere dicuntur prima gemina vel ſtirpes fruticum, & herbarum. *Plin. l.* 23. *c.* 1. * *Chald.* יעבור, *Jarbus*.

Aſpargo, & Aſpergo, inis, vitium ex pluvia, undave contractum. *Colliſpr. in l.* 4. *D. ad leg. Rhod. de jact.* Si vicenum merces duorum fuerunt, & alterius aſpargine decem eſſe cœperunt.

Aſpectabilis, le, o. 3. *riguardevole, περίβλεπτος*, dignum, quod aſpiciatur. *Cic. de Univ. c.* 4. Deus animal unum aſpectabile effecit. ¶ Interdum id, quod videri poteſt, *viſibile. Id. ibid.* Corporeum, & aſpectabile, itemque tractabile omne neceſſe eſt eſſe, quod natum eſt. *Apul. Apol. pag.* 282. Nihil eſt aſpectabilius homini nato, quam forma ſua.

* Aſpectâmen, nis, n. aſpectus. *Mamert. de S. A. l.* 2. *c.* 2. ubi alii legunt *exſpectamini* eodem ſenſu.

Aſpectio, onis, *ἔ.* actus aſpiciendi. *Feſt. in voce ſpectio*. Spectio in auguralibus ponitur pro aſpectione.

Aſpecto, as, a. 1. intueor, aſpicio, *guardar fiſſo*, השקיף, *ἐφοράω*, ſæpe, aut fixe aliquem intueor. Frequentativum eſt ab aſpicio. *Ter. Eun.* 3. *ſ.* 11. Quid me aſpectas? quid taces? *Tacit. An. l.* 1. *c.* 4. juſſa principis aſpectare, *aver riguardo, aver la mira al comandi del Principe*. ¶ Aſpectari pro ſuſcipi. *Lucret. l.* 3. *v.* 75. Illum eſſe potentem, Illum aſpectari &c.

Aſpectus, ûs, m. 4. præſentia, conſpectus, *aſpetto, veduta*, מיראה, Germ. *anſchauwen, ſchein. Virgil. 6. Æn. vers.* 456. Teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro. Ubi monet *Gell. l.* 1. *c.* 16. *Aſpectu* poſitum eſſe pro *aſpectui*. Sic dicimus, in aſpectum proferre, adducere, ſub aſpectum cadere, &c. *in vijta*, ¶ Significat etiam actum aſpiciendi, *viſta, occhiata, πρόσοψις*. *Cic. Attic. l.* 7. *ep.* 3. E litteris tuis primo aſpectu hanc voluptatem cepi. *Id. 6. Verr.* Tantus eſt gemitus factus aſpectu ſtatuæ & commemoratione, ut &c. Sic aſpectum convertere, referre, &c. ¶ *Aſpecti* in genit. dixit *Accius in Aſtianacte apud Non.* 8. 15. Nam mihi miſeritudine commovit animum exceſſa aſpecti dignitas, h. e. perſonæ.

Aſpello, is, uli, uſum, arceo, removeo, repello, *allontanare, cacciar via, ἀπωθῶ*. *Plaut. Capt.* 3. 3. 4. Neque adeo ſpes, quæ mihi hunc aſpellat meum. *Cic. Tuſcul. l.* 2. *c.* 10. *ex vet. Poeta*: Sed longe a leto numine aſpellor Jovis.

* Aſpendios, *ἀσπένδιος*, genus viris ſic dictæ quod vinum ea libare aris neſas putabant. *Plin. l.* 14. *c.* 18.

Aſpendius, m. 2. *ἀσπένδιος*, citharœdus inſignis, qui tam leviter ſiniſtra manu citharæ fuæ chordas movebat, ut ſonus ad ipſum tantum citharœdum, aut certe ad proxime aſtantes perveniret. Hinc qui *intus canunt*, ideſt, omnia privato metiuntur emolumento, ſeu qui non alterius rei, quam privati ſui compendii rationem habent, a Græcis Aſpendii Citharitæ dicuntur. *Cic.* 3. *Verr. Accom. in eam orat. c.* 20.

Aſper, ra, rum, o. 1. 2. *aſpro, rigido, auſtero*, אשיע, קשה, Ger. *rauch*, *ſcharff*, Gal. *apre, & rude*, Hiſp. *aſpero, τραχύς*, quod viſu, vel guſtu, vel tactu, aliove ſenſu inſuave eſt, cui *levis* contrarium eſt. Videtur deductum a Græco *ἄσπαρον*: propter multorum ſemicirculorum aſperitatem. *Cic. in part. Orat. c.* 10. In locis autem & illa naturalia, læves, an aſperi, ſalubres, an peſtilentes. ¶ Aſpera etiam vaſa & illa naturalia, læves, an aſperi, ſalubres, an peſtilentes. ¶ Aſpera etiam vaſa cælata dicuntur. *Virg.* 5. *Æn.* Cymbiaque argento perfecta, aeque aſpera ſignis pocula. *h. e.* inſculpta, anaglypha. ¶ Aſper nummus, bene percuſſus, & alte expreſſas notas habens, quales funt recenter cuſi, & manibus uſque hominum non detriti, *moneta ruſpa. Senec. ep.* 19. ¶ Translate aſperum dicitur quidquid parum voluptatis, leporis, & gratiæ habet: & quidquid grave moleſtumque eſt. Sic aſper victus. *Plaut. Capt. l.* 2. 85. Vox aſpertior, *Curt. l.* 7. *c.* 11. ¶ Aſpera & rudia de ſcriptis, impolitis, & incultis. *Velleſ. l.* 1. *c.* 17. ¶ Aſpera loca, quæ ſic difficulter adeuntur. *Cæſ. B. C. l.* 3. *c.* 42. ¶ Leo aſper, h. e. crudelis, *Horat. l.* 3. *od.* 2. ¶ Aſperi homines, dicuntur immites, duri, intractabiles. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop. v.* 181. Aſperius nihil eſt humili cum ſurgit in altum. *Cicer. pro Planc. c.* 16. aſper natura, & omnibus iniquus. *Horat. epod.* 6. *v.* 11. In malos aſperrimus parata Tollo cornua. ¶ At Aſpera Diana apud *Senec. Med. v.* 27. & aſpera Camilla, *Virg. Æn. 11. v.* 664. ideſt minime molles, fortes, & genus vitæ aſperum conſectantes. ¶ Aſpera cœna dicitur *a Plaut. Capt.* 3. 1. 37. quæ ex iis cibis paratur, qui e terra naſcuntur, quam idem alibi terreſtrem vocat, *Capt.* 1. 2. 86. ¶ *Guſtus aſper* eſt qui terreum ſaporem reddit, *aſpro, lazzo. Ter. Heaut.* 3. 1. 49. Aſperum hoc (*vinum*) eſt: aliud lenius ſodes vide. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Acetum quam aſperrimum. ¶ Ponitur etiam pro acuto, *tagliente. Lucan.* 7. 139. Aſper mucro.

Aſperatio, onis, f. *inaſprimento*, actus aſperandi, exaſperatio. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. *ſub fin.* Calor ſenſum occupat, & guſtatum linguæ fervor interpedit, ideo ex aſperatione oris præventa ſuavitas excludirur. *Eſt qui leg.* exaſperatione. ¶

Aſpe-

Aſperâtus, a, um, ut Alopeciæ aſperatæ, *Plin. l.* 29. *c.* 6. h. e. puſtulis, & ſcabie deformatæ. ¶ Translate *inaſprito. Tac.* 3. *hiſt.* 82. Aſperatus prælio miles.

Aſpère, fine ſpere, h. e. ſine ſpe. V. Speres.

Aſpère, dure, ſevere, rigide, acerbe, *aſpramente*, Germ. *reuelich*, Gall. *aprement*, Hiſp. *aſperamente*, בקשות, *σκληρῶς*, adv. *Cic. de Amic.* Aſperum libere facere, non aſpere. Comparativ. *aſperius*, ejuſdem eſt. *Cic. l.* 9. *Attic. ep.* 15. Superlat. *aſperrime*, *Seneca de Ira l.* 3. *c.* 37. & *Velleſ. l.* 2. *c.* 77. *n.* 4.

Aſpergo, inis, f. *ſprezzo*, חזית, *ſpargimento*, aſperſio. madefactio, actus ipſe aſpergendi, item liquor, quo res aſpergitur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 534. Salſa ſpumant aſpergine cautes. ¶ Aſpergines parietum, *Plin. l.* 22. *c.* 21. ſunt guttæ illæ, quæ ex humiditate parietibus decidunt. ¶ Translate *Prudent. Apotheoſ. v.* 641. Omni culparum aſpergine liber. V. Aſpargo.

Aſpergo, & adſpergo, gis, ſi, ſum, reſpergo, *ſpargere, ſprnzzare*, חזה, Germ. *aſprützen, beſprengen*, Gal. *arroſer, aſperſer*, Hiſp. *derramar, o rociar*, ἐπιπάσσω, quaſi ad aliquid ſpargo, vel aliquantulum madefacio. Regit aurem vel accuſativum ſolum. *Plaut. Trac.* 2. 4. 15. Aſperſiſti aquam, jam redit animus. ¶ Vel accuſativum cum dativo. *Virg.* 3. *Georg.* Pecorique aſpergere virus. ¶ Vel ablat. ſine præp. vel cum præp. e, vel *ex. Cic. pro Planc. cap.* 12. Hunc tu vitæ ſplendorem maculis aſpergis iſtis? *Cic. 6. Fam.* eodem fonte ſe hauſturum intelligit laudes ſuas, e quo ſit leviter aſperſus. *Id. pro Cæcin. c.* 6. Facit hæredem ex denuncupatione Cæcinam, ex duabus ſextantis M. Fulcinium; Albutio ſextuiam aſpergit. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 36. aſpergere aram ſanguine. *Id. ad Q. Fratr.* 2. 9. Epiſtola hoc mihi aſperſit moleſtiæ. *Id. in orat.* 26. Sales orationi aſpergere. *Id.* 2. *Fam. ep.* 15. Hæc aſperſit, ut ſcires &c. *Id. pro Mur.* Comiterem gravitati aſpergere. *h. e.* miſcere. ¶ *Aſpergere* pro dicaciter notare. *Horat.* 1. *ſat* 4. 87. E quibus unus avet quavis aſpergere cunctos.

Aſperſus, tis, *ſ.* 3. *aſprezza*, ספי, Ger. *rauecheit*, Gal. *apreté, rudeſſe*, Hiſ. *aſpereza, βραχύτης, τραχυτμός*, inæqualitas, qualites contraria lævitati. *Cic. de Nat.* Saxorum aſperitates, impendentium montium altitudines. ¶ Hinc aſperitas animæ pro difficultate reſpirandi. *Plin. l.* 22. *c.* 24. Ergo & hæc animi aſperitas, ſeu potius animæ, dulciore fucco mitigatur. ¶ Item acritudo, ut aſperitas aceti, *Pl. l.* 9. *c.* 35. aſperitas pomi, *Id.* 12. 10. ¶ Item difficultas, ut Aſperitas locorum, apud *Curt. & Liv.* ¶ Metaphorice accipitur pro nimia gravitate, ſeu ſeveritate, cui opponitur *ἐπιείκεια*, facilitas, benignitas. *Nepos in Ariſt. c.* 5. Habebat avunculum Q. Cæcilium difficillima natura, cujus ſic aſperitatem veritas eſt, ut &c. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 18. aſperitatem opponit placendi ſtudio, ſeu aſſentationi.

Aſperſter, adverb. aſpere. *Nevius* apud *Non.* 11. 32. Ubi tu nequaquam eubares aſperiter.

Aſperitûdo, inis, *aſprezza*, aſperitas. *Tert. de Pœnit. c. penule.* Aſperitudo ſacci, & horror cineris. ¶ Translate *Apul. l.* 1. *Metam.* Aſperitudinem fabularum lepida jucunditas lævigabit.

Aſpernabilis, o. 3. *degno d' eſſer ſprezzato, ἐφρυλικτός*, dignus, ut aſpernetur, vel rejiciatur. *Gell. l.* 11. *c.* 3. Hominibus non bene eruditis aſpernabiles. Comparat. eſt apud *Auguſt. l.* 2. *de mor. Manich. c.* 8.

Aſpernamentum, i, n. 2. idem quod aſpernatio. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 24. Qui aſpernamento habetur a nationibus. Adde *l. de Pudicitia c.* 8.

Aſpernanter, adverb. contemptim, *con diſprezzo. Sidon. l.* 7. *ep.* 8. Aſpernanter audire. & *ep.* 2. Aſpernanter refalutari.

Aſpernatio, f. 3. contemptus, rejectio, *diſpregiamento*, בזיון, Ger. *verachtung*, *καταφρόνησις*. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 14. Ex aſpernatione rationis eveniunt.

Aſpernâtor, oris, qui rejicit, aut contemnit. *Ter. adverſ. Marcion. l.* 4. *c.* 25. Divitum aſpernator, mendicorum advocator.

Aſpernâtus, a, um, qui rejecit, aut contempſit. *Cic. pro Cluent. c.* 68. Aſpernatus furorem, & crudelitatem alicujus. ¶ Paſſive rejectus, contemptus. *Arnob. l.* 5. *pag.* 175. Aſpernatum ſumit atque ebibit portionem.

Aſpernor, aris, com. 1. reſpuo, recuſo, rejicio, abhorreo, *ſprezzare, riſiutare*, מאס, Ger. *verachten, verwerffen*, *καταφρονέω*, aſpernor, eſt recuſare, averſari, fastidire. *Terent. in Phorm.* 2. 3. 24. Quam is aſpernatur nunc tam illiberaliter. ¶ *Cic.* 3. *Off.* Non recipit iſtam conjunctionem honeſtas: aſpernatur, repellit. Et *pro Cluent. c.* 68. Cujus ego furorem & crudelitatem Deos immortales a ſuis aris & templis aſpernatos eſſe, confido. *h. e.* repuliſſe. *Id.* 2. *de Fin. c.* 10. Animal appetit voluptatem, aſpernatur dolorem. ¶ Reperitur etiam paſſiva ſignificatione. *Cic. in frag.* apud *Priſc. l.* 8. Qui habet, utero appetitur: qui eſt pauper, aſpernatur. *Hier. de B. Aſric. c.* 93. regem a ſuis deſertum ab omnibus aſpernari. ¶ Partic. *aſpernandus*. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 6. Non nimis concupiſcendus honor, ſed minime aſpernandus.

Aſpëro, as, a. 1. *inaſprare, inaſpire*, שכך, *ἐρεθίζω*, aſperum facio. *Col. l.* 8. *c.* 3. Aſſerculi formati gradibus aſperantur, ne ſint advolantibus (gallinis) lubrici. *Virg. Æn.* 3. *v.* 285. Et glacialis hyems Aquilonibus aſperat undas. ¶ Metaphorice eſt animum alicujus ad iram, ſeu odium excitare, ſtimulare, *eſacerbare, inaſpire. Tac. Annal.* 2. 29. Ita moderans, ne lenire, neve aſperare crimina videretur. *h. e.* aſperiora ſeu graviora facere. *Id.* 2. *hiſt. c.* 28. Aſperare iram victoris. *Quint.* 9. 4. Aſperare compoſitionem orationis. ¶ Significat eti

Assentatiuncula, f. 1. dim. *Cic. ad Lucejum, Fam.* 5. 12. Vereor, ne assentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam videar.

Assentātor, m. 3. ad voluntatem dicens, qui assentatur, *adulatore*, κόλαξ. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 12. Non ta is es, qui non eos magis, qui te non admirentur, invidos, quam eos, qui laudent, assentatores arbitrere. ¶ Item qui assentitur, & permittit. *Terr. adverf. Hermog. c.* 10. Non auctor, sed assentator mali inventur Deus.

Assentatorē, adverb. *adulatoriamente*, κολακευτικῶς. *Cicer. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 14. Disputare te non assentatorie, sed fraterne veto.

Assentātrix, fem. ab assentator, *adulatrice. Plaut. Most.* 1. 3. *v.* 100. Nunc assentatrix x ſcelesta eſt, dudum adverſatrix erat.

Assentio, is, ſi, enſum, ire, & usitatius

Assentior, iris, casus sum, depon. *assentire, acconsentire, approvare*, רָצָה, *συγκατατίθεσθαι, συναινέω*, consentio, in eadem sententia sum. *Cic. 1. de Orat. c.* 49. Senatus tibi magnis de rebus eſt aſſenſus. Et *l.* 3. *c.* 48. Ego illud aſſentior Theophrasto. *Plaut. Amph.* 2. 2. 192. Qui illud, quod ego dicam, aſſentiant.

Assentor, aris, d. 1. adulor, blandior, *adulare*, חָלַק, Germ. *schmeichlen*, Gall. *flater*, Hiſ. *balagar, lisongear*, κολακεύω, inſidioſe, & concilianda alicujus utilitatis gratia effingus, & plerumque falſo quempiam laudare. Proprie enim aſſentamur voce, adulamur geſtu, blandimur tactu. Ponitur autem aliquando abſolute. *Cic.* Ne aſſentiari videare. Aliquando cum dativo. *Id. in Brato.* Ne mihi aſſentari pures. Aliquando cum acc. communi. *Terent. in Eun.* 2. 2. 22. Imperaví egomet mihi omnia aſſentari. ¶ Aliquando eſt aſſentiri. *Vellej. l.* 2. *c.* 48. Pompejus his, qui a Cæſare dimittendos exercitus contendebant, aſſentabatur, iis qui ab ipſo, adverſabatur.

Assequor, eris, utus ſum, d. 3. conſequor, nanciſcor, *giongere*, הִשִּׂיג, Germ. *einem nachfolgen, ereilem, elangen*, Gal. *fuivre, & atteindre, parvenir juſques à quelque chóſe*, Hiſp. *conſeguir, y alcançar*, ἐπιτυγχάνω, eſt juxta ſequi *Cicer. Attic. l.* 3. *ep.* 5. Si ea Romæ, jam me aſſequi non potes, ſin es in via, cum me fueris aſſecutus, coram agemus. ¶ Per translationem accipitur pro acquare, *aggiagliare. Cic. de Leg.* Quem imitaris, nunquam aſſequere. *Id. Lent.* Nullam partem tuorum erga me meritorum videar aſſequuturus. ¶ Quandoque eſt acquirere, obtinere, *acquiſtare. Idem poſt redit.* Veſtros honores, quos eramus gradasim ſingulos aſſecuti. ¶ Interdum intelligere, *capire, intendere. Cic. de Invent. lib.* 2. *cap.* 47. Cogitationem alterius aſſequi. Et *Verr.* 5. *cap.* 86. Aſſequi conjectura. ¶ Paſſiva ſignificatione. *Id.* 4. *Verr. cap.* 73. Ut nihil horum inveſtigari, nihil aſſequi potuerit.

Asser, eris, m. 3. *tavola da fegare*, קֶרֶשׁ, לוּחַ, Ger. *bretes*, Gall. *membrure*, Hiſp. *tables*, σανίς, tabula ſectilis, dicta ab aſſidendo, quod admoveatur, hæreatque parietibus, trabibuſque. *Feſtus. Plaut. Aulul.* 2. 6. 8. Ligna apud nos nullaſunt. Co. Sunt aſseres? St. Sunt pol, ¶ Aſſeres proprie ſunt trabeculæ illæ, quibus regulæ in tectis imponuntur; quod illa *Vitruvii* verba docent *l.* 4. *cap.* 2. Deinde inſuper ſub regulas aſseres ita prominentes, uti parietes eorum projecturis tegantur. ¶ Hinc aſseres de ſudibus, & contis etiam dicuntur. *Liv. l.* 30. *cap.* 10. & alibi. Sic aſseres lectiariorum, *Suet. in Calig. cap.* 58. ſc, ligna illa, quibus lectiarii uruntur. V. Aſſis,

Asserculus, σανίδιον, dim. eſt ab aſſer, ris. *Cel. l.* 12. *cap.* 50. Aſſerculos inter ſe diſtantes ſemipedalibus ſpatiis. ¶ Dicitur etiam *aſſerculum*, i, n. *Cato R. R. c.* 12. Aſſercula quinque.

Asserio, vel adsero, ris, aſſevi, aſſitum, n. 3. *ſeminar appreſſo*, juxta ſemino, vel juxta planto, *Cato de R. R.* Vites ſatis multæ aſſerantur. *Varr. l.* 1. *R. R. cap.* 26. Neque vites propter cupreſſos aſſerunt, quod hæc inter ſe inimica. *Id. ib. c.* 16. Vitis aſſita (vel *adſita*) ad olus. *Cat. Epithal. Manl. v.* 106. Velut aſſitas vites implicat arbores.

Asserō, & Adſeio, is, erui, ertum, a. 3. *vindico, affirmo, affermare, approvare*, נָצַל, הִצִּיל, Ger. *beſchirgen, vor gewiſſ ſagen*, Gal. *aſſeurer, affermer*, Hiſ. *afirmar, βεβαιόω. Tac. Ann.* 16. *c.* 2. Per quos noſcerent, an vera adſererentur. *Juſtin. l.* 28. *c.* 2. Mittit, qui Senatui aſſereret, puerum illum ex Ariarathe genitum. *Quint. declam.* 7. *c.* 6. Non vacat aſſerere quæ finxeris, cum vix prodeſt & verum fateri. *M. Senec. in excerpt. controv.* 7. 1. Aſſerens, minus verendum eſſe, &c. ¶ Magis propria, & elegantiori notione ſignificat vindicare. Unde aſſerere libertatem Reip. *Quint. l.* 6. *c.* 5. Sic *aſſerere in libertatem*. Nam qui aliquem in libertatem vindicabat, cum ad ſe trahebat, manuque capiti ejus impoſita dicebat: Hunc ego hominem jure Quiritum ajo liberum eſſe oportere. ¶ Aſſerere in ſervitutem, eſt in ſervitutem conjicere. *Liv. l.* 3. *c.* 44. ¶ *Aſſerere ſe*, abſolute, eſt ſe liberare. *Ov.* 3. *Amor. eleg.* 11. *v.* 3. Scilicet aſſerui jam me, fugique catenas. Huic affinis eſt uſus apud *Mart. l.* 14. *epigr.* 142. Hoc focale, tuas aſſerat auriculas, *h. e.* defendat. ¶ Aſſerere manu idem eſt, ac in libertatem vindicare. *Ter. Adelph.* 2. 1. 40. Ego liberali illam aſſero cauſſa manu: *hoc eſt* manu aſſero. ¶ Aſſerere manu, eſt admovere, quod ea, quæ in terram dimittuntur, ſeri dicuntur, &c. *Feſtus*. ¶ Eſt etiam aſſumere, arrogare ſibi, *pretendere. Quintil. l.* 12. *cap.* 1. Aſſerere ſibi nomen *Sapientis*. Sic aſſerere ſibi partem hæreditatis. *Ulpian. l.* 1. *ff. ſi pars hared. petat.* ¶ Item eximere, liberare; ut aſſerere ſe a mortalitate. *Plin. l.* 2. *ep.* 10. ¶ Item adſcribere, ut aſſere aliquem cœlo. *Ov.* 1. *Met.* ¶ Apud *Plin. l.* 1. *ep.* 3. Aſſerere ſe ſtudiis, eſt ſe tradere.

Assertio, onis, *affermazione*, διαβεβαίωσις, actus aſſerendi. *Cic.* 1. *Acad. Quæſt. c.* 12. Neque aſſertione approbare. Sed al. leg. *aſſenſione*. *Arnob. l.* 1. *p.* 18. Aſſertio talis rei, & abnegatio. ¶ Eſt etiam vindicatio, qua ſc. in libertatem aſſerimur. *Quint. l.* 3. *c.* 6. (al. 8.) Sit ne liber, qui in aſſertione eſt. Adde *l.* 5. *c.* 2.

Assertor, m. 3. βεβαιωτής, qui aliquem in ſervitutem, aut etiam in libertatem vindicat, vindex. *Liv. l.* 3. *cap.* 44. Aſſertorem vocat eum, qui Virginii filiam, quaſi ſervam ſuam, ficta cauſa repetebat. *Senec. ep.* 13. Catoni gladium aſſertorem libertatis extorque. Adde *Sueton. in Cæſ. c.* 80.

Assertorius, a, um, ut lis aſſertoria, *in Cod. de aſſertione tollenda, ſub init.* h. e. in qua agitur de libertate alicujus.

Assertum, i, n. *aſſerzione*, aſſimatio. *Mart. Capell. l.* 6. Terram in medio mundi ſtare, multiplicibus monſtratur aſſertis.

Asservātus, a, um, *conſervato*, נִשְׁמָר, φυλαχθείς, ſervatus, cuſtoditus. *Cic. pro Arch. c.* 5. Appii tabulæ negligentius aſſervatæ. *Plin. l.* 9. *c.* 25. Piſcis in ſale aſſervatus.

Asservio, vel Adſervio, n. 4. *ſervire*, ὑπηρετέω, inſervio. *Cic. Tuſc.* 2. 24. Contentioni vocis aſſerviunt.

Asservo, vel Adſervo, as, a. 1. *conſervare, cuſtodire*, שָׁמַר, Ger *bealten, bewvaren*, Gal. *garder*, Hiſ. *guardar*, ſervo, cuſtodio. *Cic.* 5. *Verr. c.* 22. Imperat hominem ut aſſervarent. ¶ Significat etiam obſervare, oculis aliquem cuſtodire. *Terent. Heaut.* 3. 3. 32. Atqui nunc here, hic tibi aſſervandus eſt, *dei avergli gli occhi addoſſo*. *Liv. l.* 8. *c.* 20. Aſſervare aliquem in carcerem.

Assessio, onis, verbale ab aſſideo, *aſſiſtenza. Cic. Fam. l.* 11. *ep.* 27. Quæ tua fuerit aſſeſſio, oratio, confirmatio animi mei.

Assessor, *aſſeſſore*, יוֹעֵץ, Gal. *aſſeſſeur*, Hiſ. *aſſeſſor*, πάρεδρος, ab aſſideo, qui aſſidet Prætori, & conſilium dat in cauſarum cognitionibus, edictis, poſtulationibus, libellis, epiſtolis. *Cic. 1. de Div.* Lacedæmonii Regibus ſuis augurem aſſeſſorem dederunt. Adde *Suet. in Galba c.* 19.

Assessorius, a, um, ad Aſſeſſorem pertinens. *Ulp. ff. l.* 47. *tit.* 10. *l.* 5. §. 8. Sabinus in aſſeſſorio. *h. e.* in libro de officio aſſeſſoris.

Assessūra, æ, officium aſſeſſoris. *Ulpian. Dig.* 50. 14. 3.

Assessus, a, um, particip. ab aſſideo. *Sil. l.* 12. *v.* 453. Aſſeſſos Capuæ muros. *h. e.* obſidione cinctos. Al. leg. *obſeſſos*.

* Assessus, us, m. Videtur translate poni pro conſuetudine apud *Propert. l.* 4. *eleg. ult. v.* 49. ubi quidam leg. *aſſenſu*.

Assextrix, icis, f. *levatrice*, מְיַלֶּדֶת, obſtetrix, quæ puerpeæ aſſidet, & aſſiſtit. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 39.

Asseveranter, βεβαίως, affirmate. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 19. Locutum ſecum eſſe Q. Cic. valde aſſeveranter. *Id.* 4. *Acad. c.* 19. Multo aſſeverantius in Syria.

Asseverate, adv. affirmate. *Gell. l.* 7. *c.* 5. Tragœdias Poetarum nobilium ſcite, atque aſſeverate adtitavit, *con molta grazia, e franchezza*.

Asseveratio, f. 3. *affermazione*, Germ. *ein beſtetigung*, Gall. *aſſeurance*, Hiſp. *afirmacion*, βεβαίωσις, affimatio. *Quinctil. l.* 4. *cap.* 2. Cum quorumdam probatio ſola ſit in aſſeveratione, & perſeverantia. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 23. Omni tibi aſſeveratione affirmo.

Assevēro, as, a. 1. *affermare*, אָמַר, קִים, Ger. *beſtetigen*, ſowvaſſ, gewviſſ, und *beſtendigklich ſagen*, Gal. *affermer, aſſeurer*, Hiſ. *afirmar porfiando*, διϊσχυρίζομαι, πιστεβαιόω, eſt quaſi *aſſerere verum*, & ponitur pro conſtanter affirmare. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 11. Nemo illa de re poteſt aſſeverare ſine certa aliqua ejus rei nota. ¶ Aſſeverat paſſivum imperſ. *Cic.* 4. *Verr. c.* 10. Utrum aſſeveratur in hoc, an tentatur.

Assiccatus, vel Adſiccatus, a, um, *ſecco, ſeccato. Colum. l.* 1. *de R. R. c.* 6. Plurimum refert, non adſiccato ſucco ſimum vires continere.

Assiccesco, is, n. 3. *ſeccarſi*, ἀφυσιόομαι, ſicum fieri. *Col. l.* 12. *c.* 9. Dum aſſiccescant caules.

Assicco, vel Adſicco, as, a. 1. *ſeccare*, הֹזִיב, יִשׁ, Germ. *truckuen*, ξηραίνω, diligenter ſiccare. *Col. l.* 12. *c.* 15. Tum rurſum in Sole aſſiccavit.

Assiculus, i, Aſſerculus, parvus aſſis. Citat. Calep. locum *Col. l.* 6. *cap.* 19. Sed al. leg. *axiculus*, quod fere idem eſt.

Assidēæ menſæ, ad quas ſedentes Flamines ſacra faciebant. *Feſtus*.

Assidĕo, es, edi, eſſum, aſſiſto, prope ſedeo, *ſedere appreſſo*, יָשַׁב עַל, Germ. *bey ſitzen*, Gal. *ſ'aſſeoir prez de quelqu'un*, Hiſ. *aſſentarſe cerca de alguno*, παρεδρεύω. *Cic. Acad.* 1. *cap.* 4. Simul aſſideamus, ſi videtur. *Salluſt. in Jug. c.* 1. Hiempſal dextra Adherbalem aſſedit. *Plaut. Rud.* 2. 6. 48. Aſſidere apud carbones. *Idem Bacc.* 3. 3. 28. Aſſidere in ſella. *Cic.* 2. *de Fin. cap.* 18. Aſſidere ſuper aſpidem. ¶ Significat etiam præſto eſſe, ut de iis, qui ægrotis inſerviunt. *Hor. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 80. Aut alius caſus ſecto te affixit, habes, qui aſſideat, &c. ¶ Aſſidere etiam dicuntur Aſſeſſores, qui a Prætoribus, vel aliis in conſilium adhibentur. *Sueton. Tib. c.* 33. Magiſtratibus pro tribunali cognoſcentibus plerumque ſe offerebat conſiliarium, aſſidebarque mixtim. Hinc *Aſſeſſor*. V. ¶ Eſt etiam verbum militare. pro obſidere. *Virg. in Cir.* Noſtris qui mœnibus aſſidet urbis. *Plin. Paneg. cap.* 12. An audeant, qui ſciant te aſſediſſe ferociſſimis populis? ¶ *Id. ib. c.* 81. Aſſidere gubernaculis. Et *l.* 3. *ep.* 5. Aſſidere litteris. *h. e.* aſſiduum eſſe. ¶ Apud *Horat. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 13. Parcus ob hæredis curam, nimiumque ſeverus, Aſſidet inſano. *i. e.* proximus eſt.

Assīdo, is, n. 3. conſido, *poſi a ſedere*, יָשַׁב, Germ. *hertzu ſitzen*, Gall. *ſ'aſſeoir*, Hiſ. *aſſentarſe*, καθέζομαι, idem, quod *aſſideo. Plaut. Aulul.* 4. 1. 20. In ara hac aſſidam ſacra. Caret ſupino, capit autem præterirum a verbo *aſſideo*.

Assidŭe, *aſſiduamente*, תָּמִיד, συνεχῶς, *Cic.* 5. *Fam. ep.* 15. Perſugium mihi literæ, quibus aſſidue utor. *Id. de clar. Orat. c.* 91. Aſſiduiſſime mecum fuit Dionyſius.

Assiduĭtas, f. 3. perſeverantia, opera quotidiana, diligentia, *diligenza, aſſiduità*, תְּמִידוּת, συνέχεις. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aſſiduitate quotidiana, & conſuetudine oculorum aſſueſcunt animi. *Idem de petit. Conſul. ſub init.* Aſſiduitatem, & frequentiam conjungit, tamquam ſynonyma. Atque apud *Suet. in Aug. c.* 43. Aſſiduitas ſpectaculorum, itidem pro frequentia accipienda eſt.

Assĭdŭo, idem quod aſſidue, *aſſiduamente. Plaut. Mil.* 1. 1. 50. Aſſiduo edes. Item frequenter, teſte *Var. l.* 5. *de L. L.*

Assĭduus, a, um, o. 1. 2. quotidianus, frequens, continuus, diligens, *aſſiduo, continuo, frequente*, תָּמִיד, Ger. *ſtet*, Gal. *aſſidu*, Hiſ. *aſſiduo, συνεχής*, ab aſſideo, quod in ea re, quam quis frequens agit, conſeſſide videatur. *Tibull. l.* 1. *el.* 1. *v.* 6. Dum meus aſſiduo lucceat igne focus. *Cic. pro Sex. Roſc. c.* 7. Cum hic filius aſſiduus in prædiis eſſet. *Id. pro Cal. c.* 4. Caſſius fuit aſſiduus meus. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 22. Aſſiduam operam dare foro. *Ovid. 15. Met. v.* 178. Ipſa quoque aſſiduo labuntur tempora motu. ¶ Habet & ſuos gradus. *Suet. in Aug. cap.* 71. Vaſa aurea aſſiduiſſimi uſus conflavit omnia. *Varr. l.* 2. *R. R. cap.* 9. *de canibus*: Ita enim aſſiduiores ſunt, quod cum altero idem ſit acrior. ¶ Alia eſt etiam hujus nominis origo, qua ab aſſe deducitur. *Cic. in Top. cap.* 2. Cum lex Ælia Sentia aſſiduo vindicem aſſiduum eſſe jubeat, locupletem jubet locupleti. Locuples enim eſt aſſiduus, ut ait *Ælius*, appellatus ab ære dando. Hinc & *Plaut. Amph.* 1. 1. 14. aſſiduum pro divite poſuit. Et apud *Feſtum* aſſidui dicebantur milites, qui ſuo ſumptu militabant. ¶ *Sofpitzer Carif. l.* 1. ſcribit, cum a Servio Tullio populus in quinque claſſes eſſet diviſus, ut tributum, prout quiſque poſſideret, inferret: ditiores, qui aſſes dabant, *Aſſiduos* dictos: & quoniam ſoli in negotiis publicis frequentes aderant, hinc eos, qui frequenter adſunt, aſſiduos appellatos. V. etiam *Gell. l.* 16. *c.* 10.

Assignatio, onis, fem. 3. *aſſignazione*, προσαπόδοσις, attributio. *Cic. l.* 13. *Fam. ep.* 9. Cum Cæſar Syllanas venditiones, & aſſignationes ratas eſſe velit.

Assignātor, oris, qui aſſignat, *diſtributore, aſſegnatore. Ulpian. l.* 4. *ff. de aſſign. liberr.* Præferri filio nepotem aſſignatoris.

Assignātus, a, um, nom. ex partic. *aſſegnato, attribuito. Cic. Somn. Scip. c.* 3. Munus aſſignatum a Deo defugere. *Id. in Piſon. c.* 36. Per ſervulum ordines aſſignari.

Assigno, as, a. 1. tribuo, attribuo, adſcribo, *aſſegnare, conſegnare*, נתן-חלקי שׂית, Ger. *zugeben, zuordnen*, Gal. *aſſigner, bailler par aſſignation*, Hiſp. *aſſignar, o conſtituir*, ἀπονέμω. *Cic. pro Domo, cap.* 44. Inferiorem ædium partem aſſignavit genti ſuæ Clodiæ. ¶ Interdum idem, quod tribuere, imputare, *incolpare. Auſil. ad Her. l.* 1. Si tardius, occupationibus aſſignare debebis. *Cic. Verr.* 7. 50. Aſſignare culpam fortunæ. ¶ Eſt autem proprius hujus verbi uſus, cum de agris ſermo eſt, qui hoſtibus adempti dividuntur in populum. Atque, ut *Siculus Flaccus* ait, *de condit. agror. apud Rigalt. p.* 51. aliud eſt dividere, aliud aſſignare. Dividuntur enim agri limitibus conſtitutis per centurias, aſſignantur viritim nominibus. ¶ Ponitur etiam pro obſignare, *ſigillare. Perſ. ſat.* 5. *v.* 81. Aſſigna, Marce, tabellas.

Assĭlio, vel adſilio, lis, n. 4. aſſilui, aſſilivi, aſſultum, *ſalvare a qualche coſa*, דָּקַר, רָלַג, Germ. *herzuſpringen*, Gall. *aſſaillir*, Hiſ. *ſalvar, acometer*, ἐπιπηδάω, ſaltu ad rem aliquam me confero. *Cic. de Orat. cap.* 53. Nec aſſiliendum eſt ſtatim ad illud genus. ¶ Accipitur etiam pro invadere, aggredi, *dare aſſalto. Lucil. l.* 11. *Metam.* Cum ſæpe aſſiluit defenſæ mœnibus urbis. ¶ Etiam aſſilire dicitur de animalibus maribus, cum feminas ineunt. *Colum. l.* 7. Ea marem concivit aſſilientem.

Assimilanter, cum ſimilitudine, per ſimilitudinem. *Nigid.* apud *Non. c.* 1. *n.* 190. Sunt etiam aſſimilanter dicta hæc, canarim, ſuatim, bovatim, quæ ab animalibus ſumuntur.

Assimilatio, onis, verbal. *ſomiglianza*, ſimilitudo, ὁμοίωσις. *Plin. l.* 11. *c.* 49. prodigioſa aſſimilatio.

Assimilātus, a, um, *fatto ſimile*, ſimilis factus, ὁμοιωθείς, *Cic.* 4. *Verr. c. penult.* Literæ, literæque omnes aſſimilatæ, expreſſæ, de tabulis in libros transferuntur.

Assimĭlis, le, o. 3. ex ad, & ſimilis, *ſimile*, ὅμοιος, prorſus ſimilis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Aſſimilis ſpongiis mollitudo. *Ovid. 1. Triſt.* 5. 27. Aſſimilemque ſui fecit.

Assimĭlĭter, *ſimilmente*, ὁμοίως, כֵּן, ſimiliter. *Plaut. Bacch.* 4. 9. 27. Aſſimiliter hodie mihi obtigit.

Assimĭlo, as, a. 1. ſimilem facio, confero, comparo, *aſſomigliare, paragonare*, דָּמָה, Ger. *vergleichen*, Gal. *comparer, paragoner, rendre ſemblable*, Hiſ. *aſſemejar*, ὁμοιόω. *Ovid. 1. de Triſt. eleg.* 5. *v.* 28. Grandia ſi parvis aſſimilare velis. *Cic. 1. de Invent. c.* 28. In conſerenda, aſſimilandaque natura. *Tacit. de Germ. c.* 9. Aſſimilare Deos in ſpeciem humani oris.

Assimulāte, adv. *con ſimulazione. Plaut. Ciſtel.* 1. 1. 98. Aſſimulate amare oportet.

Assimulatio, onis, προσποίησις. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 37. Inter figuras enumerat, ut ſit licentiæ ſpecies quædam. Aſſimulatio, inquit, ſua ſponte ad animum auditoris ſe accommodat. Videtur autem eſſe adulatoria quædam, & callida ſimulatio. Vide, ne eum multis Lexicogr. cum *Aſſimilatione* confundas.

Assimulātus, a, um, ſimulatus, fictus, *ſimulato, finto. Cic. pro Cal. cap.* 6. Species virtutis aſſimulatæ. Et *pro Cluent. c.* 13. Familiaritas aſſimulata.

Assimŭlo, vel adſimulo, as, a. 1. *ſimulare, fingere*, חָנַף, Ger. *gleiſſnen*, Gal. *ſimuler, feindre*, Hiſp. *fingir, ſimular*, ὑποκρίνω, fingo aliquid eſſe, quod re vera non eſt. *Ter. And.* 1. 1. 141. Has bene adſimules nuptias. *Ovid. 14. Met. v.* 556. Aſſimulavit anum. *h. e.* ſimulavit ſe eſſe anum. *Ter. Andr.* 4. 3. 20. Venire me, aſſimulabo. *Id. Phorm.* 1. 2. 78. Aſſimulare ſe amicum alicujus. Adde Pacuvium apud *Cic. l.* 3. *Offic. c.* 26.

Assipondium, n. 2. λίβρα, libræ pondus. *Varr. de L. L. l.* 4. *n.* 36. Quod unum pondo aſſipondium dicebatur, ideo, quod as erat libræ pondo.

Assĭrator, Aſſir. V. Aſſatrator.

Assis, is, f. 3. *tavola, aſſe*, לוּחַ, קֶרֶשׁ, Ger. *ein dilen, tafel, brett*, Gal. *un ais*, Hiſp. *tabla, o viga*, σανίς, tabula ſectilis, idem fere quod aſſer. *Col. l.* 6. *c.* 19. Roboreis aſſibus ſolum compingere. Ubi al. leg. *axibus*; quod idem eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Quernis aſſibus contabulare pavimenta. ¶ Differunt tamen *aſſer*, & *aſſis*: nam *aſſis* tabulam ſolum ſignificat: *aſſer* etiam tignum, trabeculam.

Assisium, ſed rectius Aſſiſum a Græco Α'σσίσιον, quod eſt apud Proſemæum, municipium Umbriæ inter Peruſiam, & Fulginium. *Inſcript.* apud *Gruterum pag.* 12. *n.* 11. Municipium Aſſinatium. *h. e.* civium Aſſiſi.

Assisto, vel adſisto, is, n. 3. adſideo, ño, adſto, *ſtare, eſſer preſente*, הִתְיַצֵּב, Ger. *beiwehen*, Gal. *aſſiſter*, Hiſp. *aſſiſtir*, πάρειμι, præſencem me exhibeo. *Terent. in Adel.* 2. 1. 15 Hic propter hunc aſſiſte. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 23. Aſſiſtite omnes contra me, & advertite animum. *Cic.* 3. *Verr. c.* 26. Aſſiſtere ad fores. *Id.* 2. *de Leg. c.* 4. Ut contra omnes hoſtium copias in ponte unus aſſiſteret. *Virg.* 10. *Æn. v.* 492. Quem Turnus ſuper aſſiſtens. ¶ Cum accuſativo, ſine præpoſit. qua ineſt in ipſo verbo, *Stat. Theb.* 3. *v.* 296. media quamvis in cæde frementes Hos aſſitere equos. ¶ Pro ſtare ſimpliciter. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 16. Ita jacere talum, ut rectus aſſiſtat. ¶ Aliquando eſt participari, *eſſer avvocato. Plin. l.* 7. *epiſt.* 6. Aſſiſtebam Varono jam tantum ut amicus, & facere decreveram. *Et l.* 10. *epiſt.* 85. Archippus, cui Eumolpus, ſicut Præſæ, aſſiſtebat, dicit, ſe libellum daturum. ¶ Præteritum eſt *aſtiti*, commune cum verbo *aſto*.

Asstrus, a, um, *ſtuzzo, pello. Apul. ſub init. Florid.* Neque longule diſſita, neque proxime adita poſſimus cernere. ¶ Scribitur & *Adſtrus*.

Asstus, a, um, *c.* 1. 2. ἄστος, adject. ab Aſſo, Troadis urbe, ut Aſſius lapis, qui ad Aſſum excidatur. Ex hoc lapide ſarcophagi fieri ſolent, in quibus condita cadavera intra diem quadrageſimum cum oſſibus, ſolis dentibus exceptis, conſumantur. *Plin. l.* 35. *c.* 17.

Asso, as, a. 1. *intavolare*, טָרָה, Ger. *braſen*, Gal. *plancher*, *en paver d' ais*, Hiſp. *entablar, aſſar*, σανίδω, tabulis ſterno, vel opertio, a quo coaſſo, pro contabulo, *Vitr. l.* 7. *c.* 1. Cum aſſatum fuerit, ſuper alterâ coaſſatio ſtruatur. Al. aliter legunt. ¶ Aſſare etiam utimur pro cibum ad ignem torrere, *ſeccare, arroſtire*, צָלָה, ὀπτάω, pro quo *Plin.* noſtris qui mœnibus aſſidet urbis. *Plin. Paneg. cap.* 12. An audeant, qui ſciant te aſſedille ferociſſimis populis? ¶ *Id. ib. c.* 81. Aſſidere gubernaculis. Et *l.* 3. *ep.* 5. Aſſidere litteris. *h. e.* aſſiduum eſſe. ¶ Apud *Horat. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 13. Parcus ob hæredis curam, nimiumque ſeverus, Aſſidet inſano. *i. e.* proximus eſt.

Assŏno, ſive adſono, as, n. 1. *rimbombare*, נִגֵּן, Ger. *widerſchallen*, Gall. *reſonner, retentir*, Hiſp. *retumbar, reſonar*, ἔπαχέω, ſimul ſono, vel ſonitum reflecto, ſono reſpondeo. *Ovid.* 3. *Met. v.* 587. Plangentibus aſſonat Echo.

Assŭdasso, ſudo, vel valde ſudo, *Plaut. Caſ.* 2. 6. 9. Corculum aſſudaſſit ex metu. Alii aliter legunt.

Assudesco, is, n. 3. ſudus fio, *diſeccarſi. Varr. l.* 4. *L. L.* Ab igne aſſudeſcunt.

Assuefacio, is, eci, actum, a. 3. uſu doceo, in conſuetudinem induco, *aſſuefare*, הִרְגִּיל, ἐθίζω, ex *ad*, & duobus verbis *ſuco*, & *facio. Cic. Fam.* 4. *ep.* 13. Orbus iis rebus, quibus & natura me, & voluntas, & conſuetudo aſſuefecerat. *Id. de provinc. conſul. c.* 13. Nationes imperio Populi R. parere aſſuefecit.

Assuefactus, & adſuefactus, a, um, *avvezzato, aſſuefatto*, uſo, ἐθισθείς. *Cic.* 2. *Cat. a.* 5. Scelerum exercitatione aſſuefactus. Et *in Bruto c.* 59. puto ſermone aſſuefacta domus. *Cæſ. l.* 6. *B. Gall. c.* 24. Paulatim aſſuefacti ſuperari.

Assuesco, is, evi, etum, n. 3. ex *ad*, & *ſueſco*, *avvezzarſi*, לָמַד, הִרְגִּיל, Germ. *gewohnen*, Gall. *accoutumer*, Hiſp. *acoſtumbrarſe*, εἴθισμαι, eſt uſu diſcere. Conſtruitur interdum cum infin. *Cic.* 5. *Fin. c.* 2. Ut ſcemitium aſſuefecere voce vincere. ¶ Interdum abſolute, & cum dat. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 22. Ego ſervo, & ſervabo (ſic enim adſuevi) Platonis verecundiam. *Suet. in Aug. c.* 38. Aſſueſcere Reipublicæ. ¶ Dicitur etiam aſſuefacere, qui libidinis cum aliquo conſuetudinem habet. *Cur. l.* 6. *c.* 5. Bagoas ſingulari ſpecie ſpado, cui & Darius fuerat aſſuetus, & mox Alexander aſſuevit. ¶ Active etiam invenitur uſurpatum, & inter activa refert *Sanct. in Minerva*. *Virg. Æn.* 6. *v.* 832. Ne pueri, ne tanta animis aſſuefcite bella: *id eſt*, multum bellando bellorum conſuetudinem ne contrahite: vel populi paſſive, pro ne aſſuefcite animos tantis bellis: id eſt, aſſuefacite. Et paſſive imperſonaliter. *Liv. l.* 2. *c.* 1. Caritas ipſius ſoli, cui longo tempore aſſuefcitur. ¶ Hinc aſſuefcendus. *Vellej. l.* 2. *c.* 79. Militi, ac remigi navalibus aſſuefcendo (id eſt, *aſſuefaciendo*) certaminibus præfectus eſt M. Agrippa.

Assuētio, onis, f. 3. *uſanza, conſuetudine*, נוֹהַג, Ger. *gewvonheit*, Gal. *accoutumance*, Hiſp. *coſtumbre*, συνήθεια, conſuetudo. *Lucil. l.* 25 *c.* 26. Aſſuetudine mali effeteverant animos. ¶ Pro turpi conſuetudine. *Tacit. Ann.* 13. 45.

Assuētus, o. 1. 2. ſuetus, aſſuefactus, *aſſuefatto, avvezzo*, לָמוּד, Ger. *gewvont oder gewvehnt, zuſprechen*, uſitatus, ab aſſuefco. Jungitur non ſolum dativo, ſed etiam ablativo. *Cic. de Orat. cap.* 15. Homines labore aſſiduo, & quotidiano aſſueti. *Liv. lib.* 21. *cap.* 18. Aſſuetior montibus. ¶ Interdum cum genit. *Id. l.* 38. *c.* 17. Romanis Gallici tumultus aſſuetis. ¶ Et cum Infinito. *Horat.* 2. *Sat.* 2. *v.* 11. Aſſuetus græcari. ¶ Ponitur etiam pro ſolito, *conſueto, ſoliso. Ovid. de Ponto* 1. 5. 76. Tempus & aſſueta ponere in arte juvat. *Id. Heroid. ep.* 6. *v.* 72. Longius aſſueto.

Assŭla, æ, f. 1. Aſſulæ partes ſunt materiæ aſcia abraſæ, aut ſecuri truncatæ, *ſcheggie*, σχίδακες. *Plaut. Mere.* 1. 2. 20. At etiam ceſſo foribus hiſce facere aſſulas. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Aſſulis tædæ ſubjectis. ¶ Aſſulæ etiam ducuntur fragmenta marmorea, quæ marmorarii ex operibus dejiciunt. *Vitruv. l.* 7. *c.* 6.

Assulātim, minutatim, *a ſcheggie. Plaut. Cap.* 4. 2. 53. Pultando vel aſſulatim foribus exitium afferre. Et *Mœnech* 5. 2. 106. Dedolare aſſulatim viſcera alicujus.

* Aſſulitans, *traballante*, cruta ponticuli aſſilitantis. *Catull. car.* 17. *ad Colonium*, ubi *Voſſ.* leg. afculis ſtantis *h. e.* axiculis.

Assulōſe, *in ſcheggie*, aſſulatim. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Aſſuloſe frangitur.

Assultim, adv. ſaliendo, *a ſalti. Plin. l.* 11. *c.* 24. Phalangia aſſultim ingrediuntur.

Assulto, as, n. 1. *ſaltellare*, נָלַג, σκιρτάω, freq. ab aſſilio, ſæpe ſaltare. Regit dat. & accuſ. *Sil. l.* 6. *v.* 401. Vallo aſſultare. *Stat. Theb. l.* 11. *v.* 244. Portarumque moras aſſultat. *Tac. Ann.* 1. 51. Aſſultare latera, & frontem exercitus.

Assultus, us, m. 4. *ſalzellamento*, Gal. *aſſaut*, Hiſp. *aſſalto*, verbale ab aſſilio, actus aſſiliendi. *Virg.* 5. *Æn. v.* 442. Variis aſſultibus ictitus urget.

Assum, aſſit, & aſſiet, pro aſſit, & ſimilia tempora pro *adſum*, *adſit*, invenies apud *Plaut.* & alios Vett.

Assūmo, is, mpſi, mptum, a. 3. accipio, *prendere, aſſumere*, Gall. *prendre, ſ'attribuer*, Hiſp. *tomar a ſu cargo*, לָקַח, נָשָׂא, προσαναβαίνω. *Cels. l.* 1. *c.* 3. Aſſumere cibum bis die. *Cic. 1. de Or. c.* 50. Aſſumere ſibi artem aliquam. *Id. pro Mur. c.* 14. Aſſumere ſibi laudem ex re aliqua. *Liv. l.* 2. *c.* 22. Aſſumere aliquem in ſocietatem. ¶ In argumentationibus *aſſumi* dicitur id, quod in Scholis *medius terminus* dici ſolet. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 52. Aſſumit autem Cratippus hoc modo, ſunt autem innumerabiles, &c. ¶ Item ſibi tribuere, arrogare, *attribuire. Idem* 1. *Offic. c.* 1. Si id mihi aſſumo, videor id meo jure quodammodo conducere.

Assumptio, nis, f. 3. מִקַּח, Ger. *annemmung*, Gal. *priſe*, Hiſp. *tomamiento*, πρόσληψις, acceptio. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 5. Quia ſit in his aliquid dignum aſſumptione. ¶ Hoc nomine item appellatur ſecunda pars ſyllogiſmi, quam vulgus Minorem vocat. *Cic. 1. de Invent. c.* 37. *Quintil. l.* 5

Astræus, i, m. Ἀστραῖος, unus ex Titanibus, qui cum Aurora concubuit, & ex ea ventos genuit, qui *Astræi fratres* ab *Ovid. Met. 14. v. 545.* vocantur. Hi autem sunt Zephyrus, Boreas, Notus, & Favonius. ¶ *Cæs. German. in Arat. v. 104.* Astræum dicit omnium Astrorum patrem. ¶ Quidam scribunt *Astræus*, & diffyllabum putant: fed obſtat Græca dictio, qua Ἀστραῖος dicitur ab *Heſiod. Apollod. Arato*, & aliis.

Astragalizontes, ἀστραγαλίζοντες, talis ludentes. Nomen eſt ſigni a Polycleto facti quo repræſentabantur pueri talis ludentes. *Plin.* 34. 9.

Astragălus, i, m. & Astragalum, i, n. ἀστράγαλος, Græce ſignificat oſſiculum in imo cruris ſinus, qui Latine *talus* dicitur: Item talum luſorium. ¶ A ſimilitudine ejus oſſiculi aſtragalos dicitur membrum architecturæ in baſibus columnarum, in ſuperciliis, in coronis, & alibi, Italice *rondino, ſuſajuole, uovoli*. *Vitruv. l. 3. c. 3.* maſculino, *l. 4. c. 6.* neutro genere uſurpat. ¶ Eſt etiam hoc nomine herba caule terno, foliis longis & inciſis, folio hyacinthi. *Plin. 26. 8.*

* Astralis, le, ἀστρικός, ad aſtra pertinens. *Auguſt. de C. D. l. 5. c. 7.* Opiniones de aſtralibus fatis.

* Astrangulātus, V. Adſtrangulatus.

Astrăpe, ἀστραπή, fulgor. *Plin. l. 35. c. 10.* Apelles pinxit & aſtrapen. ¶ Vox græca eſt

Astrapias, æ, m. ἀστραπίας, gemma colore partim albo, partim cyaneo, fulminis radius habens in medio diſcurrentes, unde & nomen accepit. Nam ἀστραπὴ fulgur eſt. *Plin. l. ult. c. 11.*

Astrapoplecta, neut. plur. τὰ ἀστραποπλαπτά, loca fulgetro, ſeu fulgure icta. *Senec. l. 1. quæſt. nat. c. 15.*

* Astrĕans, lucens. *Capell. l. 8. p. 273.*

Astrĕpo, vel Adſtrepo, is, pui, itum, ere, ſimul, vel juxta ſtrepo. *Plin. Paneg. c. 20.* Plerique iritis precibus ſurdas Principis aures aſtrepebant. *Tacit. Annal. 11. c. 17.* Adſtrepebat huic alacre vulgus. *h. e.* ſtrepitu applaudebat. *Id. 4. hiſt. 49.* Aſtrepere aliquid. *h. e.* ſtrependo dicere.

Astrictē, adv. *ſtrottamente*, Ger. *eng naht, zuſammen*, Gall. *etroitement, ſerrement*. Hiſp. *eſtrechamente, eſtrechamente*, arcte. *Cic. l. 3. de Orat. c. 48.* Theophraſtus putat, orationem non aſtrictē, ſed remiſſius numeroſam eſſe oportere. *Plin. l. 3. ep. 18. ſub fin.* Quæ preciſius & adſtrictius ſcripſit.

Astrictio, f. 3. *ſtringimento*, אסקאן, Ger. *zuſammen ziehung, oder bindung*, Gal. *reſtriction*. Hiſp. *apretamiento*, σύψις, στρόφωσις, actus aſtringendi. *Plin. l. 27. c. 10.* Cuibus amari cum aſtrictione, *vis laſcivia*.

Astrictorius, o. 1. a. συστρεπτὸς, quod adſtringit. *Plin. l. 24. c. 13.* Paliuri folia aſtrictoriam vim habent.

Astrictus, a, um, nom. ex particip. *ſtretto, riſtretto*, אץ, arctus. *Cic. in Brut. c. 90.* Contracta, & aſtricta eloquentia. *Et Paradox. 1.* Voluptatibus aſtrictè. *h. e.* alligati. ¶ Abrus aſtrictior, *Celſ. l. 1. c. 3.* cui opponi. *Plin. l. 20. c. 1. p. 174.* Non aſtricto percurrere ſopco, *i. e.* laxo. ¶ Aſtrictus etiam dicitur, qui renax eſt: ſumptuſque quam pauciſſimos facit. *Cic. 3. Fam. ep. 8.* Cum & natura ſemper ad largiendum ex alieno fuerim aſtrictior. Adde *Propert. l. 2. eleg. 23. v. 17.* ¶ *Aſtrictius facere*, h. e. obſtrictius, *Cic. pro Syll. c. 29.*

Astricus, a, cum, adject. ad Aſtra pertinens. *Var. apud Non. 6. 16.* Cœli choreas aſtricas oſtenderet.

Astridens, & Adſtridens, entis, idem quod ſtridens, aut prope ſtridens. *Stat. 11. Theb. v. 494.* premit adſtridentibus hydris, Intentatque faces.

Astrifer, a, um, adject. poetic. qui aſtra fert. *Stat. 8. Theb. v. 83.* Aſtriferos inclinat Jupiter axes.

Astrificus, a, um, & Aſtrificans, adject. aſtricus. *Martian. Capell. l. 2. initio, & l. 6. p. 191.*

Astriger, a, um, adject. idem ac aſtrifer. *Stat. 10. Theb. v. 828.* Cominus aſtrigeros Capaneus tollendus in axes. Adde *Claudian. de B. Get. v. 245.*

* Astrilĭquus, ἀστρολόγος, de aſtris loquens. *Capell. l. 8. c. 273.*

Astrilĭcus, a, um, adject. lucens ut aſtrum. *Martian. Capell. l. 6.*

Astringo, gis, inxi, ictum, 3. a. alligo, contraho, coarcto, contr. diſſolvo, relaxo, *ſtringere, legare*, אסר, אזר, בלם, חסם, קפא, רתק, *Ger. zuſammen ziehen, zuſammen der zwingen*, Gall. *ſerrer, etreindre, lier, contraindre*, Hiſp. *apretar mucho*, προσδέλω, proprie juxta ſtringo, conjungo. *Col. l. 3.* Vimine arborem aſtringito. *Virg. l. 1. Georg.* Venas aſtringit hiantes. ¶ Per translationem ponitur pro obligare, ἀνάγκην, *obbligare*, & ſic genitivo jungitur, ſicut *Gellius* notavit, Sabinum ſcripſiſſe, Qui alienum tacens lucri faciendi cauſa ſubſtulit, furti aſtringitur. Adde *Plaut. Rud. 4. 7. 34.* Sic adſtringi ſcelere. *Cicer. 4. Philipp. c. 4.* Et aſtringere fidem. *Terent. Eun. 1. 2. 22.* ¶ Interdum eſt cogere, ut aſtringi neceſſitate, vel lege, *eſſer coſtretto. Cic. lib. 1. de Natur. Deor. c. 7. & pro Cluent. c. 57.* ¶ Aſtringere aliquid dicendo, h. e. paucis dicere, *reſtringere. Cic. Tuſc. 3. 6. Quinctil. 10. 4.*

Astrion, ii, gemma cryſtallo propinqua, quæ ſi aſtris opponitur, fulgorem eorum rapit, & regerit. *Plin. l. 37. c. 9.*

* Astrisŏnus Jupiter. *Capell. l. 9. p. 308.*

* Astrites, æ, gemma pellucida. *Capell. l. 1. p. 9.*

* Astroarche, Veneris, dea aſtrorum princeps. *Capell. l. 8. p. 273.*

* Astrobŏlos, gemma oculis piſcium ſimilis. *Plin. l. 37. c. 9.*

Astroites, ἀστροειτὴς, gemma, quæ oculis piſcium ſimilis eſſe perhibetur. *Plin. l. 17 c. 9.*

Astrologia, f. 1. aſtrorum ſcientia, *aſtrologia*, ἀστρολογία, ſcientia tractans de natura, & motu aſtrorum, quæ & aſtronomia dicitur. *Cic. 2. de Div. c. 42.* Eudoxus in Aſtrologia facile princeps. *Id. 1. de Or. c. 16.* Ignarus Aſtrologiæ.

Astrŏlogus, m. 2. ſive Aſtronomus, interpres aſtrorum, *Aſtrologo*, ἀστρολόγος, ἀστρονόμος, qui aſtrorum ſcientiam profitetur. *Cic. 4. Verr. c. 52.* Novus Aſtrologus, qui non tam Cæli rationem, quam cælati argenti ducerer.

Astronomia, æ, ἀστρονομία, idem atque Aſtrologia. *Petron. in Satyr. c. 88.* Ubi eſt dialectica? ubi aſtronomia? *Senec. ep. 95.* Scita, vel placita, quæ in geometria, & in aſtronomia invenies.

Astronomicus, ἀστρονομικὸς, ad Aſtronomiam pertinens, ut Aſtronomica præcepta, & Aſtronomici libri, qui de aſtris agunt, quales ſunt *Manilii*, & *Hygini*.

Astronŏmus, i, ἀστρονόμος, aſtrorum menſor, qui ſtellas, ſtellarumque curſus, & diſtantias contemplatur. *Jul. Firmic. 5. Matheſ. c. 13.* Sortilegi, aſtronomi. Adde *c. 15.*

* Astructŏr, compoſitio. *Capell. l. 5. p. 149. l. 9. p. 314.*

Astructor, oris, verbal. qui aſtruit, vel affirmat. *Fortunat. 2. de Mart.* Nobilis aſtructor, facundus concionator.

Astructus, a, um, nom. ex particip. additus, appoſitus. *Apul. Met. l. 11.* Fuſis precibus, & aſtructis lamentationibus.

Astrum, i, n. 2. ἄστρον, *ſtella, aſtro, coſtellazione*, כוכב, proprie eſt ſignum ſtellis coactum, quod nos ſidus vocamus. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 14.* Sic *Virgil.* Zodiaci ſigna aſtra vocat: Per duodena regit mundi Sol aureus aſtra, *l. 1. Georg. v. 231.* ¶ Ponitur tamen ſæpe pro ſola ſtella apud *Cic. in Verr. & Virg. Ecl. 9.* Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum. *Horat. l. 1. 2. od. 17.* Utrumque noſtrum conſentit aſtrum, Ital. *l' Oroſcopo*. ¶ Malo aſtro natus, i. e. infelici ſorte, homo infelix, *Petron. in Satyr. c. 42.* ¶ Tollere, ſeu ferre ad aſtra, eſt cœlo aſſerere, vel ſummis laudibus efferre. *Virg.* & alii.

Astrŭo, & adſtruo, is, xi, ctum, 3. *Aſſabricare appreſſo, fortificare*, בנה, חבר, חרבץ, Germ. *beinen hauven*, Gall. *batir, & edifier joignant autruy*, Hiſp. *fabricar, affirmar, o confirmar*, προσκατασκάλω, juxta ſtruo, & ædificium ædificio jungo. *Col. l. 1. c. 5.* Cum veteri aſtruitur recens ædificium. ¶ Per translationem ſumitur pro affirmare, *affermare. Plin. l. 12. c. 18.* Periti rerum aſtruxerunt. Ubi al. leg. *aſſeverant*. ¶ Significat etiam ſuperaddere, *aggiungere*. Sic adſtruere aliquid magnificentiæ, vel dignitati. *Senior Plin. l. 9. c. 35.* & *Junior l. 3. ep. 2.* Adde *Tacit. 1. hiſt. c. 78.* & *Vellej. 2. 55. 2.* ¶ Apud *Curt. l. 10. c. 1.* Gentis ejuſdem leviſſimos falſis criminibus aſtruit, *ideſt*, inſtruxit, ut ea deferrent.

Astu, n. 4. ut *cornu*, pro civitate Athenienſi, quam ἄστυ vocabant, κατ' ἐξοχὴν. *Ter. Eun. 5. 6.* An in Aſtu venit? *Cornel. Nep. in Themiſtocle*: Xerxes, Thermopylis expugnatis, protinus acceſſit Aſtu.

Astŭla, æ, f. 1. idem quod aſſula, ſc. pars ligni conciſi, ſchaggiula, ξύλον. *Plin. l. 16. c. 12.* Aſtula in fructu eſt. *Plin. Valer. l. 1. c. 16.* Tædas pingues in aſtulas concides. *Celſ. l. 5. c. 26.* Aſtula ſilicis. ¶ Sunt qui ſcribunt *Haſtula*. * Aſtula pro *aſſula* inventur in *Plin. lib. 16. cap. 11.* & *Celſ. lib. 5. cap. 26.* ſed locus uterque variat.

* Astulōſa reſina apud *Marcell. Empir. de medic. ſub fin.* forte intelligit reſinam ex aſtulis piceæ, de qua *Plin. l. 16. c. 12.*

Astupĕo, vel Adſtupĕo, es, ui, ēre, ad aliquid ſtupeo, *ſtupirſi di qualche coſa*, ἐκπλήττω, *Senec. de Tranquil. c. 8.* Non te pudet, quiſquis divitiis aſtupes? *Stat. Theb. 3. v. 405.* Cui fida manus proceresque, foceræque Adſtupet oranti.

Astur, uris, gentile, qui ab Aſturia natus eſt, & *Aſtures*, Aſturiæ populi. *Martial. l. 4. epigr. 199.* Venit ab auriferis gentibus aſtur equus. ¶ Eſt etiam aſtur avis prædatitiæ nomen. *Firmic. l. 5. Matheſ. c. 7.*

Astūra fluv. in Hiſp. Tarraconenſi, a quo Aſturia dicta, cujus mentio eſt apud *Flor. l. 4. c. 12.* ¶ Item urbs quædam, ubi Cicero villam maritimam habuit. *Cic. Attic. 12. 40.*

Asturcōnes, m. 3. *gianetti, cavalli ambianſi, chinee*, Ger. *zeltteneros*, equi, ab Aſturia regione Hiſpaniæ ita appellati, quibus non vulgaris in curſu gradus, ſed motus alterno crurum explicatu glomeratio eſt. Talem greſſum Græci ἔμπλεκτον vocant a bonitate curſus. Latini dicunt toluratios equos a tollendis pedibus, & glomerandis. *Sen. ep. 87.* Non omnibus obeſis mannis, & aſturconibus, & toluratiis præferres unicum illum equum a Catone defrictum?

Asturĭa, æ, f. *Aſturas*, regio Hiſp. Tarrac. in Regno Caſtellæ vetereis, in ora Boreali Oceani, inter Gallæciam, & Biſcajam, dicta ab Astura fl. Duplex eſt, *Aſturia de Oviedo*, quæ Gallæciæ adjacet ad Occ. & *Aſturia de Santillana*, quæ Biſcajæ contigua eſt ad Or.

Astur.ca Auguſta, *Aſtorga*, urbs, & col. Regni Legionis, ad flu. Teram.

Asturĭcus, a, um, adject. ab Aſturia. *Sil. l. 16. v. 584.* Aſturica gens.

Astus, us, ui, m. 4. *aſtuzia, furberia, accortezza*, πανουργία. Dictum eſt ab *Aſtu*, quod urbem ſignificat, quia qui urbem frequentant, ruſticis callidiores eſſe ſolent. *Plaut. Capt. 2. 1.* Doli noſ ſunt, niſi aſtu colas. *Virg. Æn. 11.* Verſare dolos aſtu. *Sil. l. 16. v. 32.* Non ars, aut aſtus belli, vel dexterа decrat. ¶ Adjective aſtus, a, um, h. e. aſtutus. *Acc.* apud *Non. l. 54.* Niſi ut aſta ingenium lingua laudem. Al. aliter leg.

Astūte, adv. *aſtutamente*, בערמה, Ger. *liſtigklich*, Gal. *finement, cauteleuſement*, Hiſp. *con aſtuzia*, πανούργως, callide, verſute. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Aſtute reticere. *Varr. l. 9. de L. L.* Ne aſtutius videar poſuiſſe. *Gell. l. 18. c. 4.* Levia, inaniaque pro gravibus, & veris aſtutitiime componentes.

Astutia, f. 1. *aſtuzia*, ערמה, Ger. *liſtigkeit, geſchelfdigkeit*, Gall. *ruſe, fineſſe, aſtuce, cautelle*, Hiſp. *aſtucia, cautela*, πανουργία, calliditas, malitia. *Cic. Fam. l. 3. ep. 8.* Quæ ego omnia in experenda amicitia tua, non aſtutia quadam, ſed aliqua potius ſapientia ſecutus ſum. ¶ In plurali num. *Cic. Offic. 3. c. 17.* Aliter leges, aliter philoſophi tollunt aſtutias. Adde *Plaut. M. l. 2. 2. 78.*

* Astutŭlus, a, um, *aſtutello, ſcaltro*, aſtucula anus *Apulej. l. 6. Met.*

Astūtus, o. 1. 2. vafer, *aſtuto, malizioſo*, ערום, Ger. *livig geſcheid*, πανοῦργος, adject. verſutus, cautus. Propiie aſtutus eſt, qui fingendo & ſimulando alind, quam eſt, aut gerit, aut loquitur; decipit alios, ut ſibi conſulat. V. Aſtus. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 62.* Fictum, aſtutumque: & *Cic. Fam. l. 3. ep. 10.* aſtutum, & occultum conjungit. Et *ibid.* Quod ſi id eſt maxime aſtuti hominis, omnia ad ſuam utilitatem referre, &c. ¶ Comparat. apud *cumd. l. 3. ep. 8. Fam.* Quod ſi quis me aſtutiorem fingit. ¶ Superlat. Aſtutiſſimus eſt *Auguſt. Serm. 17. de Sanctis, c. 3.* & *l. 21. de Civ. Dei c. 6.* ¶ Aſtutus, arte tutus. *Feſtus*.

Asty, V. Aſtu.

Astyănax, m. 3. ἀστυάναξ, unicus filius Hectoris ex Andromacha, natus poſt inchoatum bellum inter Trojanos, & Græcos. Dictus eſt etiam Scamander. Hunc Ulyſſes, antequam naves e Sigeo ſolverent, e turri dejecit, ne quid reliquiarum ſupereſſet, quod excidium Trojæ ulciſceretur. Sed Dionyſius narrat, Scamandrum, & alios Hectoris filios a Pyrrho in Græciam captivos ductos fuiſſe, deinde ab illo dimiſſos, ad Regnum paternum in Troadem rediiſſe ductu Afcanii filii Æneæ; ad quem in agro Dafcylitico regnantem ſe contulerant. *Virg. 2. Æn. v. 457.* & avo puerum Aſtyanacta trahebat.

Astўcus, a, um, adject. ab Aſty, ut aſtyci ludi, apud *Suet. in Calig. c. 20.* qui a Græcis inſtituti fuerunt; qualia Athenis Dionyſia. Ita legit *Scalig. l. 3. de Emend. Temp.* At *Torrent. pro Aſtyci*, legit *Actiaci*. V. *Suet. in Tiber. c. 6.* Alii *haſtici*.

* Astўlis. V. Aſtytis.

Astўlus, m. 2. unus ex Centauris, qui in prælio cum Lapithis una cum Neſſo fugam arripuit. *Ovid. Met. l. 12. v. 307.*

Astynŏme, f. 1. Chryſæ Sacerdotis filia. V. Chryſ, o, s.

Astyonomĭci, dicuntur Papiniano Ædiles, qui curam Urbis, viarum, & ædificiorum gerunt. *Lege unica, Dig. de viis publ.* &c. ab ἄστυ, civitas, & νέμω, ordino, rego. Græca vox.

Astypalæa, f. 1. ἀστυπάλαια, inſula in mari Carpathio, aut certe Icario, e regione Cnidi, oppidum habens ejuſdem nominis. *Plin. l. 4. c. 12. Ovid. de Arte l. 2. v. 82.* Cinctaque piſcoſis Aſtypalæa vadis.

Astypalæĭcus, a, um, ad Aſtypalæam pertinens, ut Aſtipalæicæ cochleæ. *Plin. l. 32. c. 4. & 6. 14.*

Astypalæus, a, um, adject. *Ovid. Met. 7. v. 461.* Regna Aſtypalæia.

* Astўrius, V. Aſtyrius.

* Aſtўris, idis, f. ἀστύρις, genus lactucæ. *Pl. l. 9. c. 8.*

Asўla, herbæ genus, al. ſerus oculus. *Pl. l. 25. c. 13.*

Asўlum, *aſilo, franchigia*, ἄσυλον, מקלט templum, aliuſve quivis locus inviolabilis, conſecrationis lege tutus, ad quem confugientes ſine ſummo piaculo avelli non poterant. Dictum aſylum ab α priv. & verbo συλάω, ſpolio, rapio, prædor. Servius tamen aſylum dictum inavult, quaſi ἀγυιόν, ab α priv. & a verbo σύρω, traho, quod inde extrahi neminem fas eſſet. ¶ Aſylum primum Athenis ſibi conſtituerunt Herculis poſteri veriti vim eorum, qui ab illo fuerant vexati. *Stat. 12. Thebaid. Liv. l. 38.* ſcribit, templum Apollinis Delii fuiſſe aſylum, atque ſacra templa a Græcis vocari aſyla. Græcos Romulus imitatus & ipſe Romæ aſylum conſtituit, inter Capitolium, & Palatium, in ſacro luco, quod Quercetum dicitur. *Gell. l. 6. c. 2.* Perfugiunt in fani aſylum. *Cic. 3. Verr. c. 33.* In aſylum confugere. V. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l. 3. c. 20.*

Asymbŏlus, m. 2. ἀσύμβολος, qui ſymbolam non dedit, & ſine collatione acceſſit ad comeſtationem. *Ter. in Phor. 2. 2. 25.*

Asyndĕton, vel aſyntheton, n. 2. ἀσύνδετον, ἀσυνθέτον, al. Diſſolutio, & Articulus, figura eſt, cum plura ſine conjunctione proferuntur, ut, veni, vidi, vici. ¶ Aſyntheta *Plin.* appellat cryſtalla, quæ pura ſunt, & ſine vitio.

* Asўſtatos, inſtabilis, ἀσύστατος. *Lactant. l. 3. c. 6.*

A ANTE T.

At, ſed, atqui, verum, *ma*, אך, אבל, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hiſp. *empere, pero mas*, ἀλλά, particula principiis apta, præſertim cum aut indignationem, aut dolorem exprimere volumus, ut iræ æſtum, aut querelas ſignificantius oſtendere valeamus. *Cic. Attic. 7. 11.* Non eſt in parietibus reſpublica, at in aris, & focis. *Virg. 2 Æn. v. 535.* At tibi pro ſcelere, &c. ¶ Quandoque ſuperiorum dictorum diſcretivum eſt. *Ter. in And.* At miki ſcrupulus unus reſtat. ¶ Quandoque ponitur pro ſaltem, *almeno*. *Virg. 1. Æn.* Si genus humanum, & mortalia temnitis arma, at ſpernte Deos. ¶ Componitur cum *enim*, ut At enim. Eſt autem hæc particula Anthypophoris in primis accommodata. *Cic. 2. de Nat. Deor.* At enim minora Dii negligunt, *ma mi direte, che* &c. Etiam ſola *at* eamdem vim habet. *Cic. Famil. 6. 6.* At in ejus perſonam multa fecit aſperius. Armorum iſta, & victoriæ funt facta, non Cæſaris. ¶ Ponitur etiam pro atqui. *Cic. pro Mil. c. 6.* Quid porro quærendum eſt? factum ne fit? at conſtat: a quo? at patet. ¶ Jungitur etiam cum *vero*, & fervit ſæpe occupationi, ut *at enim*. *Cic. 2. Phil. c. 15.* At vero Pompeji voluntatem a me abalienabat oratio mea, &c.

Atabŭlus, m. 2. ἀτάβολος, ventus Apuliæ peculiaris, qui Apulus appellatur, frigidiſſimus, ab ἄτη, damnum, & βάλλω, immitto, infero, quod nimio frigore Apuliæ perniciofus eſt. Si enim flaverit circa brumam, omnia arefacit, & exurit, ut nullis poſtea poſſint ſolibus recreari. V. *Plin. l. 17. c. 24. Horat. 1. ſatyr. 5. v. 78.* quos torret Arabulus. ¶ *Gellius* hunc ventum *Horatianum* vocat. *l. 2. c. 22.*

Atabўria, f. 1. ἀτάβυρια, Rhodus, ab Atabyro Rege, vel ab Atabyri monte.

Atabўris, mons Rhodi. ¶ Item Siciliæ, apud Agrigentum.

* Atabўrius, dictus Jupiter vel ab Atabyrio qui eum hoſpicio recepit, ut ait *Lactant. l. 1. c. 22.* vel ab Atabyri monte ut ſcribit *Strabo l. 14.* Vel potius eſt התבור, *confringens, terens*.

Atacīnus, a, um, adject. ad Atacen fluvium, vel vicum Galliæ Narbonenſis pertinens. P. Terentius Varro ab Atace vico ejuſdem Galliæ *Atacinus* dictus, Poeta fuit

fuit celebris Romæ, eodem tempore, quo alter M. Terentius Varro. Scripſit Argonautica, & bellum Sequanicum heroico carmine: quæ perierunt. Ad augendam facultatem dicendi parum locuples fuiſſe dicitur a Quintil. *l. 10. c. 1.* ¶ *Atacini, orum*, ſunt populi Galliæ Narbonenſis. *Pomp. Mela l. 2. c. 5.*

* Atagen. V. Attagen.

Atæon, Ariſtæi fil. ex Autonoe fil. Cadmi, & Hermiones.

Atalanta, æ, & Atalante, es, f. 1. ἀταλάντη, Schœnei, vel, ut alii malunt, Jaſii Argonautæ Regis filia, virgo forma, & viribus corporis præſtans, una ex comitibus Dianæ. A Meleagro vocata ad venationem apri Calydonii cum reliqua Achaïæ juventute, eum prima ſagitta vulneravit. Aper a Meleagro occiſus eſt. Hic Atalantæ amore captus illi caput feræ largitus eſt. Cum eam rem avunculi Meleagri, Althææ fratres, Plexippus, & Toxeus indignarentur, & puellæ munus ademiſſent, a Meleagro interfecti ſunt. Althæa ſtipitem fatalem igni admovit, quo combuſto & ipſe Meleager conſumtus eſt. *Ov. 8. Met.* ¶ Atalanta a nuptiis omnino abhorrebat, ſylvis tantum, & venatu delectabatur. Cum mira corporis velocitate præſtaret, procis ſuis curſus certamen propoſuit, in quo victum mortis pœna, victorem conjugii ſui præmium ſequereturus. Multis ſuperatis, tandem ab Hippomene, tribus pomis aureis, quæ ei Venus dederat, ſingillatim in ſtadium projectis ſemel, iterum, tertium, a currendo retardata, & ſuperata eſt. Irata Venus, quod ſibi gratias non egiſſet Hippomenes, nec thus dediſſet, effecit, ut in via *in ſacro Cybeles* templo concumberent, quod erat in ſylva. Cybeles ſcelus ulta eſt, eoſque in leones convertit. Atque hi leones funt, qui Cybeles currum trahunt. *Ovid. 10. Met.*

Atalantæus, a, um, adject. poſſeſſ. ad Atalanta. *Stat. 4. Theb. v. 309.* Jamque Atalantæas implorat nuncius aures. ¶ Al. ſcribunt *Atalanteus* ſine diphthongo.

* Atalantiădes, æ, m. Partheniopæus Atalantæ filius. *Stat. 9. Theb. v. 789.*

Atanyrum, ii, n. 2. poculi fictilis genus, quo in ſacrificiis Rom. utebantur ſacerdotes Potitii. *Feſtus*.

Atargătis, חדרך, Syrorum, vel Aſyriorum Dea, quo nomine terram intelligunt. *Macrob. Saturn. l. 1. c. 23.*

At, at, ŏ, ŏ, ăt, ătt, interjectio eſt paulatim percepti, atque intellecti mali. *Ter. in Eun. 4. 5. 1.* At at, data herculc verba mihi ſunt. ¶ *Servius in Attc*: At at eſt aliquid de improviſo deprehendentis. ¶ Quandoque eſt interjectio timoris. *Ter. in Eun. 4. 6.* At at. T. Num formidoloſus, obſecro es, mi homo. ¶ Legitur & *atat* junctis vocibus ſcripſum, item *attas* non ſemel apud *Plaut.*

Atăte! interject. eſt tacite cecum muſſantis, & aliquid intelligere incipientis. *Plaut. Caſ. 2. 8. 35. Mure. 2. 2. 31.* & alibi.

Atavia, æ, *biſaveavola, quarta nonna*, mater abavi, vel abaviæ: cui reſponder adneptis, *Cajus Dig. 38. 10. 1.*

Atăvus, i, m. *biſaveavolo, quarto avo*, Σωσπατρος, abavi, vel abaviæ pater. *Cic. pro Cal. c. 15.* Non avum, proavum, atavum audieras Conſules fuiſſe? V. Avus. ¶ Atavo reſpondet *adnepos*. Ut abavo, ita atavo. V. notas Lipſii.

Atax, icis, m. 3. Gallie Narbonenſis flu. hodie *Aude*. *Tibul. l. 1. el. 7.* Quam tremeret forti militе victus Atax. Ubi Scal. legit *Arar*, qui *Auſtrabonæ* ¶ *Atacis* tamen meminere & *Plin. l. 3. c. 4.* ubi inquit: Atax e Pyrenæo Rubrenſem permeans lacum. & *Lucan. l. 1. v. 403.* & *Sidon. Apollinar. in carm. epiſt. 15. l. 9.*

Atella, *S. Arpino*, urbs E. Campaniæ, apud Clanium Fl. & Averſum urb. inter Capuam, & Neapolim 6. M. P. ¶ Eſt & Atella, *Arella*, urbs Lucaniæ in Baſilicata ad radic. Apeninni.

Atellānæ, Latini Dramatis genus, omnium maxime jocoſum, & dicax. V. *Scalig. l. 1. Poet. c. 7.* & *Turneb. l. 3. c. 17.* & *l. 10. c. 27.* ¶ Adhibebantur autem Atellanæ extra argumentum fabulæ exodii loco, ut apud Græcos Satyræ, & apud Ital. *gli Intermedj. Juvenal. ſat. 5.* Urbicus exodio riſum movet Arellanæ. ¶ Dictæ ſunt Atellanæ ab Atella Oſcorum urbe in Campania. V. Arellanus.

Atellanĭcus, a, um, adject. ab Atellanis, ut Atellanicus verſus. *Cic. l. 2. de Divin. c. 10.* Atellanicum exodium. *Suet. Tiber. c. 45.*

Atellānus, a, um, aliud adject. *Liv. lib. 7. c. 2.* Juventus hiſtrionibus fabellarum actu relicto, ipſa inter ſe more antiquo ridicula intexta verſibus jactitare cœpit: quæ inde exodia poſtea appellata, confertaque fabellis potiſſimum Atellanis funt: quod genus ludorum ab Oſcis acceptum tenuit juventus, nec ab hiſtrionibus puli paſſa eſt. Haſtenus Liv. Mox recenſet privilegia, quibus Actores Atellanarum uſi ſunt.

Atellānus, i, ſubſtant. ador fabularum Atellanarum. *Suet. Galba, c. 13.* Atellanis notiſſimum canticum exoſis.

Ater, atra, atrum, o. 1. 2. *nero, oſcuro, atro*, שחור, Germ. *ſchwartz*, Gall. *noir*, Hiſp. *negro*, μέλας, obſcurus, niger. *Cic. 4. Tuſc. 39.* Alba, & atra diſcernere non poterat. ¶ Atra bilis, ſuccus eſt frigidus, & ſiccus, qui ex multa aduſtione atrum colorem contraxit, *melancolia*. *Cic. 2. Tuſc.* Græci, quem nos furorem, μελαγχολίαν ipſi vocant, quaſi vero atra bilis, &c. ¶ Interdum capitur pro funeſto. *Virg. 3. Æn. v. 64.* Atra cupreſſus. ¶ Hinc atri dies adverſi, & infelices vocabantur, quibus Romani inſignem aliquam cladem acceperant. *Gel. l. 5. c. 17.* ¶ Capitur etiam pro turpi, & fœdo. *Hor. de Arte. v. 3.* ut turpiter atrum deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne. ¶ Ater etiam dicitur, qui atratus eſt: *Horat. lib. 1. epiſt. 7. v. 6.* Atri lictores. ¶ *Virg. Æn. 12. v. 591.* Atrum odorem dixit pro gravi, & inimico: quamquam *Serv.* aliter interpretatur. ¶ Atra Tigris, pro læva, *Virg. 4. Georg. v. 407.* Sic *Horat. l. 3. od. 4.* Atras viperas. ¶ Ater etiam de ſcriptoribus dicitur, qui obſcuri, & intellectu difficiles, *Stat. l. 5. Silv. v. 157.* Tu pandere doctus Carmina Battiadæ, larebraſque Lycophronis atri. ¶ Albus, an ater ſis neſcio: prover. de homine prorſus ignoto. *Cic. Philip. 2. c. 16.* & alii. ¶ Compar. atrior. *Plaut. Pœn. 5. 5. 11.* Atrior multo ut ſiet, quam Ægyptii.

* Atercauta. V. Atterranea.

Atergatis. V. Atargatis.

Aterĭa, vel Aterĭna lex, qua conſtituti ſunt in oves ſingulas æris deni, in boves æris centeni: quo tempore mulcta dicebatur a Magiſtratibus pecoris & armenti. Meminit *Gel. l. 11. c. 1.*

Aternus, i, m. *Peſcara*, opp. Aprutii cit. olim urbs Marrucinorum. ¶ Aternus, fl. in Veſtinis, qui dividit Aprutium Cit. ab Ulc. Aquilam, & Teateam præterfluit, & in mare Adriaticum cadit.

Ateſte, is, n. 3. *Eſte*, opp. in agro Patavino, olim urbs E. Venetiæ, ſub P. Aquilienſi. ¶ Hinc Principes Ateſtini, ſive Eſtenſes, qui Duc. Ferrarienſi diu poriti, nunc Mutinenſem, & Regienſem obtinent. ¶ Ateſte Coloniam Romanorum fuiſſe, docet *Plin. l. 3. c. 18.* Hinc

Ateſtinus, a, um, adject. ut Ateſtina Sabina. *Martial. l. 10. c. 93.*

Athamanſa, f. 1. regio Epiri, inter Acarnaniam, Æroliam, Theſſaliam, & Achajam, intra montes, ubi alias urbs præcipua Argithea. Pop. Athamanes. *Liv. 36. 14. Plin. 4. 2.*

* Athamānis, idis, ad. mulier Athamanica, quæ & Athamantis. *Ovid. Metam. 15. v. 311.*

Athamanteus, a, um, adject. ab Athamante. *Ovid. 4. Met. v. 496.* Inooſque ſinus, Athamanteoſque pererrant.

Athamantĭădes, æ, Palæmon antea Melicerta dictus, filius Athamantis, Deus marinus. *Ovid. Met. 3. v. 919.*

Athamantis, idis, patron. fem. Helles Athamantis fil. *Ovid. 4. Faſt. v. 903.* Et fruſtra peccadem quæres Athamantidos Helles: *h. e.* arietem Phrixi, & Helles vectorem.

* Athamantĭcus, a, um, & Athamanteus. *Pl. l. 20. c. 23.*

Athămas, antis, fil. Æoli, rex Theſſaliæ, Phrixi, & Helles pater, in furias actus a Junone. *Ovid. Faſt. 6. v. 489.* Hic agitus furiis Athamas, & imagine falſa. Ad de *Met. 4. Fab. 13.* ¶ Eſt item mons Phthiotidis ab Athamante Rege dictus, cujus incolæ Athamantes vocantur. Ex eo fl. Athamas profluit, qui Lunæ ſenſcente ligna inſtar ignis accendit. *Ovid. 15. Met.*

Athăra, f. 1. ἄθαρα, medicamentum ex olyra, ſive ſiligine, infantibus utiliſſimum, quo tamen & adultos illinunt. Vide *Plin. l. 22. c. 25.*

Athēnæ, arum, f. 1. n. pl. *Setines*, Ἀθῆναι, urbs Græciæ Metrop. Atticæ, inter fl. Cephiſum, & Iliſſum. Primum dicta eſt *Cecropia*, a conditore Cecrope, poſtea *Mopſopia* a Mopſo, & *Junia* a Jone Xuthi fil. & *Athena* ab Ἀθηνᾶ, Minerva. ¶ Plato ſcribit, ante diluvium alias Athenas exſtitiſſe & apud Græcos, & apud Ægyptios, quas Pallas condidit, & docuit, ea Reipub. forma tradita, quam ipſe in ſuis libris deſcribit. ¶ Fruges Athenis primum inventas, aut invectas, *Diodor. Sicul.* auctor eſt. Inde Frugum parentem vocat *Flor. l. 3. cap. 5.* Sed major laus, omnis generis liberas ibi inventas atque excultas fuiſſe, ut ea Urbis communis Magiſtra dicerentur. Hinc *Juvenal. ſat. 15. v. 110.* Athenas pro literis poſuit: Nunc totas Græjas, noſtrasque habet orbis Athenas. i. e. Romanas, & Græcas literas.

Athenæum, n. 2. Ἀθήναιον, locus erat Athenis Minervæ dicatus, ad quem Poetæ, aliique Scriptores Græci ſcripta ſua deferebant, quemadmodum Poetæ Latini ad Apollinis templum; item locus, in quo Poetæ, Rhetores, Philoſophi, & aliiſua diſputabantur, ideſt carmina recitabant, oratorie declamabant, Philoſophice diſputabant, &c. *Lamprid. in Alex. Severe. c. 35.* Ad Athenæum audiendorum & Græcorum, & Latinorum Rhetorum, vel Poetarum cauſa proceſſit. ¶ Eſt & Athenæum Prom. Picentinorum contra Capreas inſ.

Athenæus, a, um, ad Athenas pertinens, Ἀθήναιος. *Lucret. l. 6. v. 749.* Athenæis in mœnibus.

Athenĭca, ſunt bibliothecæ, quaſi loca Minervæ dicata, in quibus cuſtodiuntur literaria monumenta. *Trebell. Poll. in vv. Tyran. c. 10.* Epiſtolam

Atlantis, idis, quæ & Atlantica, inf. maris Atlantici ad Austrum, trans Herculis columnas, major Libya, & Asia simul. Insula erat fertilissima, & abundabat metallis, præsertim oricha'co, elephantis, &c. Tandem ingenti terræmotu submersa est. Hinc mare propter limum insulæ factum est innavigabile. *Plato in Timæo, & Critia.*

Atlanticus, a, um, atlanticus. *Sil. l. 15. v. 37.* Atlantia regna. Al. leg. *Atlantica.*

Atlas, antis, Ἄτλας, fil. Neptuni, & Clitones. Regnavit in magna quadam insula, quæ ab illo Atlantis dicta est. Nomen etiam Mari Atlantico dedit. Sed aliis Japeti filius fuit ex Clymene; vel ex Asia, vel ex Libya frater Promethei, & Hesperi, Rex Mauritaniæ. Humeris Cœlum sustinuisse dicitur, qui a primus cursum Solis, & Lunæ, siderumque omnium deprehendit, ideoli astrologiam invenit, & sphæram construxit. *Cic. 5. Tuscul.* Vel ærigo fabulæ est, quod in montem excelsissimum conversus est, cujus cacumen cœlum non potest, Cœlumque tangere videtur. Cum enim monitus fuisset Oraculo, ut sibi a Jovis filiis caveret, intelligens, Perseum, qui devicta Medusa ad eum venerat, filium Jovis esse, a se rejecit, quod Perseus indigne ferens, ostendit ei caput Gorgonis. Atlas statim in montem mutatus est. Historia est, Perseum Medusa Regina devicta, bellum Atlanti intulisse, & Atlantem in montes recessisse. ¶ Alii tradunt, tres Atlantes fuisse, unum Regem Italiæ, patrem Electræ uxoris Corythi, alterum Regem Arcadiæ, patrem Majæ, ex qua natus est Mercurius, tertium Maurum, qui dictus est Maximus, qui primus Astrologiam invenit, primus navem construxit. ¶ Alii etiam hanc fabulam narrant; Atlantem Cœlum hospitio excepisse, deprehensum autem, quod illi struxisset insidias, præcipitem datum esse in mare, & exinde mare Atlanticum appellari cœpisse, ut Icarium ab Icaro. Hinc proverb. Græcum, *Atlas Cœlum*, de iis, qui se magnis, & molestis involvunt negotiis: item de iis, qui sibi malum accersunt. ¶ Atlas Mons Mauritaniæ nomen habuit ab Atlante Rege. Extenditur ab ora Oceani Atlantici juxta promon. Gerum ad Occ. usque ad conf. deserti Barcæ ad Ort. Fere e medio monte nunes incipiunt, hyeme & æstate nivem habet: ¶ Duplex est, major, & minor, uterque in Mauritania Tingitana. Major, quem Cœli columnam vocant, *Induacal*, seu *Atruacal*, est prope Libyam, & Mauritaniam a Libya interiore separat. Juxta hunc Regnum Marrocchium situm est. Minor, *Eriff*, est pars Atlantis majoris, vicinior columnis Herculis. Inter Marrocchium, & Fessense Regnum in Sept. recedit. Abest ab Herculis columnis 317. M. P. in Aust. a Lixa urbe 130. ¶ Est etiam hoc nomine fl. ex Hæmo M. nascens, & in Istrum defluens ad Sept. Ab Atlante Rege Arcadiæ nominatus est.

* Atnepos. V. Adnepos.

Atoclon, n. 2. ἄτοκλον, medicina, quæ conceptum abigit. *Plin. l. 29. c. 4. a med.* Visca annua est, quam solam ex omni atocio dixisse fas sit, *subauditi* medicamento.

Atomus, i, f. 2. *atomo, indivisible*, Ger. *unertheilig ding*, Gal. *atome*, Hisp. *atomo*, ἄτομος, corpusculum minutissimum, quod τέμνω, idest sectionem non recipit, ab α, & τέμνω, divido. Per se adjectivum est. *Lathantius* tamen, & *Victor.* usi sunt hoc nomine in gen. masc. ille *lib. de ira Dei c. 10.* hic *l. 2. c. 2.* At *Cic. 1. de Fin. c. 17.* & *1. de nat. Deor. c. 20.* in feminino. Subauditur enim *substantiæ*, aut particula. ¶ In singulari numero, *Id. de Fato, c. 11.* De ipsa atomo dici potest. ¶ *Democritus* excogitavit innumerabilia quædam individua corpuscula, quæ atomos appellavit, quadam lævia, alia aspera, rotunda alia, partim angulata, curvata quædam & quasi adunca, quæ huc, & illuc casu, & temere in inani concursarent, & aliquando cohærescerent inter se, & aliis apprehendentibus continuarentur, ex his mundum, & omnes mundi partes factas esse, & omnia fieri, quæ in mundo gignuntur, motum atomorum æternum esse; omnia necessitate neri, ne ab atomis naturalis motus avellendus sit. Hunc & Epicurus secutus est. *Cic. 1. & 2. Acad. 5. Fin. Tusc. 1. & 2. de nat. Deor. de Fato.*

Atque, *e, ed*,], Ger. *und*, Gal. *et*, Hisp. *y*, &, particula est copularia, & fere ante vocales a Latinis usurpatur. ¶ Post voces *alius, secus, aliter, contra, contrarius*, significationem habet particulæ *quam*. *Cic. 3. de Or. c. 30.* Paulo secus a me, atque ab illo perfecta sunt. ¶ Atque uti, *Plaut. Amphitr. 1. 1. 118.* Neque se Luna quoquam meaat, atque uti exorta est semel: *h. e.* a loco, in quo exorta est. ¶ Atque adeo, augendi vim habet, *aneiché, o per dir meglio*. *Cic. pro Sext. Rosc.* Hoc consilio, atque adeo hac amentia impulsi. ¶ Interdum est idem ut æque ac; vel, sicut. *Nepos Milt. c. 7.* Cum totidem navibus, atque erat profectus. ¶ Interdum inensivam vim habet, pro & quidem, vel præcipue. *Cic. l. 5. Att. ep. 12.* Negotium magnum est navigare, atque id mense Quintili. ¶ Interdum statim, confestim, simul atque. *Virg. Geog. 1. v. 263.* Si brachia forte remisit; Atque illum in præceps prono rapit alveus amni. *Tacit. l. 1. hist. c. 82.* Otho ingredi castra ausus: atque illum tribuni, centurionesque circumstitunt. Sic alibi, & *Plaut.* multis in locis. ¶ Pro tamen, vel atqui, vel sed. *Terent. Andr. 1. 3. 20.* Mihi quidem hercle non fit verisimile: atque ipsis commentum placet. Sic *Plaut. Baccb. 1. 1. 53.* & alibi. ¶ Servit hæc particula eleganter transitionibus. *Sallust. ep. 1. ad Cæs.* Atque ego scio, quam aspera res hæc in principio futura sit. ¶ Geminata auget rem, de qua agitur, qua de re vide *Gel. l. 10. c. 11.*

Atqui, *ma, e'pure*, אבל, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hisp. *mas, todavia*, sed, certe, etenim, tamen, verumtamen. *Ter. in Andr.* Atqui ex me hic non natus est.

Atquin, idem quod atqui, *Lactant. de mortib. persecut. c. 23. Ulpian. Dig. l. 1. tit. 14.* Item *Tertul. Florus*, & *ipse Plaut.* Ubique tamen incerta est lectio.

Atracis, idis, f. Hippodamia, seu Hippodame filia cujusdam Atracis, seu Atracii de gente Lapicharum; vel, ut alii volunt, Atracis fluvii (V. Atrax) Alii eriam volunt dictam esse ab Atrace Thessaliæ oppido. Hæc Pirithoo cum nupsisset, causa fuit acerrimæ pugnæ inter Lapithas, & Centauros. *Ovid. 1. Amor. 5. 8.* V. *eund. 12. Met. v. 219.*

Atractus, a, um, adject. ab Atrace Thessal. urbe: ut Atracia ars, pro magica, quæ in Thessalia viguit. *Stat. Theb. l. 1. v. 105.* Quasi per nubila Phœbes Atracia rubet aere color.

Atractylis, idis, f. 3. ἀτρακτυλὶς, spina, ex qua mulieres colus faciebant, unde & nomen habet. Ejus duæ sunt species: unam cartamum agrestem, alteram carduum benedictum vocant officinæ. *Plin. l. 22. c. 17. Ruel. l. 3. c. 55.*

Atramentum, n. 2. *inchiostro*, דיו, Ger. *dinten*, Gal. *encre*, Hisp. *tinta*, μέλαν τὸ succus aeer, ab atro colore. Ejus duo sunt genera, scriptorium, μέλαν γραφικὸν, quod & librarium dicitur, quod librarii in transcribendis libris eo uterentur, & tectorium, quo pictores utebantur. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. penult.* Calamo, & atramento temperato res agerur. ¶ Est & futorium atramentum, *vitriolo*, quod in inficiendis pellibus sutores coriarii utuntur. Vulgo hoc ex vitri similitudine vitriolum nominant. *Plin. l. 34. c. 22.* Græci cognationem aris fecerunt nomine, & atramento futorio. Appellant etiam chalcanthum. ¶ Atramentum pro sanguine est sepiis. *Plin. l. 9. c. 29.* Effuso atramento, quod pro sanguine his est. Addé *Cic. 2. de nat. Deor. c. 50.*

Atramitæ, m. 1. *ἀτραμῖται*: prop. Arabiæ Felicis. *Plin. l. 6. c. 28.*

Atramiticus, ad Atramitas pertinens, ut Atramitica myrrha. *Plin. l. 12. c. 15.*

Atratus, a, um, o. 1. 2. *fatto nero, vestito di bruno*, קדר, Ger. *geschwertzt, trauerig*, Gall. *noiray, habillé de deuil*, Hisp. *negrecido, vestido de luto*, μελανειμένος, adject. ab ater, atro colore tinctus. *Cic. de Div. l. 1. cap. 43.* Atratus sanguine fluxit. ¶ Item veste lugubri indutus. *Cic. in Vatin. c. 10.* Quis unquam cœnavit atratus?

Atrax, Ætoli filius, pater Hippodamiæ, artis Magicæ inventor in Thessalia, vel Ætolia. Ab eo regio Atracia nominata est, populi Atraces, vel Atracii. ¶ Atrax etiam ab illo fluvius regionis dictus est. ¶ Item Urbs, quæ hodie *Voidanar*, in Pelasgiotide, apud Peneum fl.

Atrebates, um, m. populi Galliæ Belgicæ, quorum regio nunc *l' Artois* dicitur. *Plin. l. 4. c. 17.* & *Sidon. carm. 5. v. 212.*

Atrebaticus, a, um, ad Atrebates pertinens, ut *Atrebatici sagi* apud *Trebel. Pol. in Gallien. c. 6.* ¶ Hujusmodi vestes ab Atrebatibus confectæ olim in pretio fuerunt apud Romanos. Eas xerampelino colore fuisse, tradit *Suidas.*

Atreus, a, um, ἄτρεος, trisyllabo, adject. ab Atreo. *Stat. Theb. l. 8. v. 743.* I, precor, Atrei si quid tibi sanguinis unquam.

Atreus, i, m. 2. dissyllabum, ἄτρεὺς, Pelopis, & Hippodamiæ filius, ita dictus, quasi ἄτρωτος, noxius, & inexorabilis. Rex fuit Mycenarum, totiusque Peloponnesi. Ejus uxorem frater Thyestes amavit; & a viro abduxit, unde inter fratres orta discordia; & Thyestes e Regno pulsus. Inde Atreüs nefaria scelera meditatus, fratrem revocavit, quasi ad Regni societatem, eique duos ipsius filios, Tantalum, & Philisthenem epulandos, eorumque sanguinem vino admixtum bibendum dedit, ad extremum capita objecit, quærens, agnoseeret ne, quibus cibis pastus furisset. Sol, *ne* tanta scelera cerneret, in occasum fugisse fertur. *Serv. ad 1. Æn. v. 572.* fabulam sic explicat: Thyestem, cum fratri, cui pessime cupiebat, dissensione nocere non posset, in simulatam gratiam reuisse, & ea occasione uxorem ejus per adulterium pollusisse, &c. sed veritatem hanc esse, Atreum apud Mycenas primum Solis eclipsim invensse, ei invidentem fratrem e urbe discessisse eo tempore, quo ejus dicta probata sunt. Atreo quinque filii fuerunt, Agamemnon, Menelaus Alco, vel Alceus, Melampus, Eumelus. Sed plerique dicunt, Pelopem tres tantum habuisse, Atreum, Thyestem, & Philisthenem, ex Philisthene Agamemnonem, & Menelaum natos esse, hos fratris morientis commendatione ab Atreo educatos fuisse magnæ filiorum. Atreus denique ab Ægisthe filio Tyestis occisus est, qui etiam post bellum Trojanum occidit Agamemnonem. Atque ita Tyestes Regnum obtinuit. ¶ In vocativo habet, *Atreu*, a Græco Α'τρεῦ. *Senec. in Thyest. v. 513.*

Atriarius, ii, servus atrii custos, qui opera mediastini fungitur, atque adeo vilioris officii est, quam atriensis. *Ulpian. Dig. 4. 5. 1.*

Atricapilla, *capenere*, μελαγκόρυφος, avis ex ficedularum genere, ita dicta, quod summum ejus caput nigrum sit. *Festus.*

Atriclor, oris, *di color nero*, μέλας, adject. 3. atro colore qui est. *Auson. ep. 7. v. 52.* Pingens aridulæ subdita pagina Cadmi filiolis atricoloribus. *h. e.* literis atramento scriptis. *Ovid. 12. Met. v. 611.* Plumeus, atricolor, pullo velamine rectus.

Atrides, æ, Atrida, æ, m. Ἀτρείδης, filius Atrei, & dicitur fere de Agamemnone, & Menelao. Cum in singulari numero efferatur, & sine addito, significat plerumque Agamemnonem majorem natu: cum in plurali, utrumque. *Propert. l. 2. el. 14. v. 1.* Non ita Dardanio gavisus Atrida triumpho. *Ovid. Heroid. ep. 3. sub fin.* Enfis in Atridæ pectus iturus erat. *Atrides minor* est Menelaus. *Ovid. sub fin. 12. Met.* ¶ Atridem vocat *Juvenal. sat. 4. v. 65.* Domitianum, simul ut irridear, simul ut ejus tyrannidem perstringar, qui se tamquam regem Romanorum gerebat, quemadmodum Agamemnon Græcorum.

Atriensis, e, ad atrium pertinens. *Atriensis* est servus, cui atrii, seu potius totius domus custodia demandata est. Erat is inter servitia honoratiora, ut qui aliquod etiam imperium in alios Servos habebat, ut colligitur ex *Plaut. Asin.* multis in locis. Ei aliqua ratione respondet qui ab Italis dicitur *maestro di casa*. *Cic. Parad. 5. c. 2.* Ut in magna familia sunt alii lanatores, ut sibi videntur, servi, sed tamen servi; atrienses, ac topiarii, &c.

Atriolum, li, n. 2. parvum atrium, αὐλίδιον, *picciol atrio*. *Cic. ad Q. Fr. lib. 3. ep. 1. c. 1.* Quo loco an porticu te scribere ajunt, ut atriolum fiat: mihi, ut est, magis placebat: neque enim satis loci esse videbatur atriolo; neque fore solet, nisi in his ædificiis fieri, in quibus est atrium majus; nec habere poterat adjuncte cubicula; & membra.

Atriplex, plicis, n. *atrepice, trebice*, ἀτράφαξις, herba, al. atriplexum, substantiæ frigidæ, & humidæ, ab atro colore; quod homines pallidos facit. *Plin. l. 20. c. 10.* ¶ Feminino genere effert *Æmil. Macer. de herb. c. de Atripl.* masculino *Plin. Valer. 4. 7.*

Atriplexum, eadem herba, quæ nunc atriplex dicitur. *Festus.*

Atritas, atis, f. 3. *nerezza, negrezza*, Gall. *noirceur*, Hisp. *negror, negrura*, μελανία, nigredo. *Plaut. in Pan. 5. 5. 11.* Ita replebo atritate, ut atrior multo fiet, quam Ægypti.

Atrium, tii, n. 2. primus intra ædes aditus, *cortile, corte della casa, chiostro*, חצר, Germ. *ein vorhof eines hauss*, Gall. *premiere sale d'une maison, l' entrée de la grande sale*, Hisp. *el ortal dentro de casa*, אולם, prima pars domus, quæ continet mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluvia descendit, & in qua prisci, ut ait *Cato*, aperto ostio epulabantur, ubi etiam pretiosiora quæque servabant, fervoque, quibus nimquam honorat oribus earum rerum custodiam committebant, atrienses appellabant. *Vitruvius. 6. c. 4. Gel. l. 13. c. 5.* distinguit atrium a vestibulo, quia vestibulum est locus extra januam domus, qui viam respicit. ¶ Dictum est a græco, αἴθριον, quia sub æthere, seu dio erat: ita artificiose porticibus inclusum, ut nunquam Sole careret: unde *Tertulliano* etiam *subdivale* vocatur. ¶ Aliquando sumitur pro toto ædificio. Unde *Ovidius* dixit, atria marmore tecta, de tota domo. Sed proprie est prima pars interior domus. *Virg. Æn. 2. v. 483.* Apparet domus intus, & atria longa patescunt.

Atrocitas, atis, f. 3. *dritas, immanitas, crudeltà, crudeltà*, אכזריות, פרך, Ger. *grausamkeit, grimme*, Gall. *felonnie, cruauté, outrage*, Hisp. *inhumanidad, y crueldad*, ὠμότης, crudelitas. *Cic. 6. Verr.* Multitudo atrocitatem rei commota fenatum clamore coegit. *Sueton. in Tiber. c. 42.* Atrocitas temporum, *disgrazia de' tempi*. *Id. in Calig. c. 29.* Atrocitas verborum, *asprezza*. *Tacit. 4. Ann. c. 13.* Atrocitas morum, *h. e.* asperitas. ¶ In plur. num. habet *Apulej. l. de Mor.* ¶ Quam *Cic. 4. Acad. c. 44.* Academiæ *atrocitatem* tribuit, significat animi affectum nulla se re commoveri patientis, *insensibilità, durezza*.

Atrociter, adverb. *crudelmente*, Ger. *grausamlich, grimmiglich*, ὠμῶς, crudeliter. *Cic. pro Rosc. Amer.* Omnibus horis aliquid atrociter fieri videmus. *Tac. 1. histor. c. 23.* Atrocius accipi. *Suet. Tiber. c. 58.* Atrocissime leges exercere.

Atrophia, partes, quæ cibum, aut nutrimentum non sentiunt. *Plin. l. 27. cap. 8.* Explent sinus ulcerum, & atrophia carnosiora faciunt.

Atrophi. V. Atrophia.

Atrophia, ἀτροφία, morbus, quo corpus non alitur, vigilata facultate naturali, undemacies, & mors sequitur. *Cels. l. 3. c. 22.* Græcis litteris scribit. At Latinis *Cæl. Aurel. Tard. 2. 14.* & *3. 7. Theodor. Priscian. 2. p. 2. c. 11.*

Atrophus, a, um, ἄτροφος, qui non nutritur. *Plin. l. 22. c. ult.* Quæ cibum non sentiunt, atrophia appellara. *Id. l. 27. c. 8.* Atrophia carnosiora facere. ¶ *Atrophi* homines dicuntur, qui atrophia laborant. *Plin. 28. 9. & 31. 10.*

Atropos, f. 2. ἄτροπος, una ex tribus Parcis, dicta quasi immutabilis, quod ad nullius preces convertatur. *Marsial. l. 10. epigr. 44.* Gaudia tu differs; at non & stamina differt Atropos. V. Parcæ.

Ator, oris, nigredo, ater color, *color nero, negrezza*. *Gell. 2. c. 26.* Rubidus est rufus, atrore, & nigrore multo mixtus.

Atrotus, a, um, invulnerabilis, ἄτρωτος. Vox Græca, qua Latine utitur *Hyg. in fab. 68. & 30.*

Atrox, ocis, a. 3. *atroce, crudele*, אכזרי, Germ. *grausam, grimmerferwahnlich*, Gal. *cruel, felon, sans pitié*, Hisp. *inhumano, terrible, y cruel, orrible*. Propric significat, quod crudum, & immaturum est esui, ἀτρὸς. *Nævius apud Non. 2. 62.* Si mul exta porrigerent atrocia ministratores. *Festus*: Atroces appellantur ex Græco, quia illi atrocia appellant, quæ cruda sunt. Hinc atrox astutia fucci, ut ea, quæ cruda, ac viridia sunt. ¶ Sæpius accipitur pro immani, crudeli, inmiti. *Virg. Georg. v. 307.* inim. cus atrox. *Liv. l. 24. c. 16.* Atrocior cædes. *Cic. Fam. 9. ep. 25.* Atrocissimæ literæ. ¶ Pro constanti etiam accipitur, & inflexibili, atque id in bonam partem. *Horat. l. 2. od. 1. v. 24.* Præter atrocem animum Catonis. *Sil. l. 6. v. 378. de M. Attilio Regulo*: Atrox ilia fides. ¶ Cum genitivo *Tacit. Ann. 12. c. 22.* Atrox odii Agrippinæ.

Atrum olus, herba sativo apio multo major et, *l'smirnio selvatico*, apium, ἄγριον σέλινον, agreste apium. *Colum. l. 12. c. 7.*

* Atrusca, genus uvæ. *Macrob. l. 2. Satur. c. ult.*

Atta, vox est, qua senes honoris, & reverentiæ causa appellamus: quasi eos avi nomine vocantes. *Festus.* ¶ Item qui propter crurum, aut pedum vitium summis plantis incedendo insistit: *Festus.* ¶ Hoc cognomen fuit Quintio cuidam poetæ, de quo *Horat. l. epist. 1. v. 79.*

Attactus, a, um, tactus, *toccato. Sil. 12. v. 147.* Inter prælia nullis attactus telis.

Attactus, us, ui, tangendi actus. *Varr. l. 2. R. R. c. 5.* Corium attactu non asperum, ac durum. *Virg. Æn. 7. v. 350.* Volvitur attactu nullo.

Attagen, enis, m. 3. ἀττακῆς, & attagena, æ, f. avis Asiatica inter nobilissimas habita, maxime vero, quæ in Iodia nascitur, & inter esculentiores aves præcipuo sapore, alias vocalis, capta obmutescens. *Plin. l. 10. c. 46. Horat. Epod. 2. v. 53.* Non Attagen Ionicus. *Martial. l. 13. epigr. 61.* Ionicarum gustus attagenarum.

Attagus, i, m. hircus, caper, lingua Phrygum. *Arnobil. 5. pag. 159.*

Attalicus, a, um, adject. ut Attalica aulæa, Attalicæ vestes, apud *Propert. l. 2. el. 32. & l. 3. el. 17.* quibus aurum intextum est. *Plin. l. 8. cap. 48.* Aurum intexere in eadem Asia invenit Attalus, unde nomen Attalicis. ¶ *Attalicis conditionibus*, id est, amplissimis, & opulentissimis. *Horat. l. 1. od. 1.*

Attalus, m. 2. ἄτταλος, nomen Pergami Regis pecunia ditissimi, & splendida supellectile, a quo omnia magnifica Attalica dicta sunt. Hic, cum liberis careret, populum Romanum testamento suo hæredem instituit. *Cic. 1. Agrar.* Verba autem testamenti erant: *Populus Romanus bonorum meorum hæres esto.* Quod larga, & liberali interpretatione Romani a privatis bonis Regis ad Regnum ipsum extenderunt. Unde *Horat. l. 2. od. 18.* ait; Nec Attali ignotus hæres regiam occupavit. *h. e.* hæres non vocatus.

Attamen, *nondimeno*, אך, Germ. *aberdoch*, Gall. *neanmoins, mais toutesfois*, Hisp. *empero*, ἀτὰρ οὖν, conjunctio, ex at, & tamen, verumtamen. *Cic. in ep. 26. l. 7. Fam.* Attamen re mirere, unde hoc acciderit. ¶ Aliquando etiam legitur divisa. *Id. 3. de Orat. 4.* Si nequamquam parem ejus ingenio, at pro nostro tamen studio meritam gratiam referre debemus.

Attamino, as, avi, atum, are, idem fere, quod contamino, *contaminare, macchiare*, κηλῶ. *Justin. l. 21. c. 3. n. 4.* Omnibus ante jugatis viris, ne quis ullam attaminet. Adde *Aur. Vict. in Aurel. Cæs. c. 16.* & *Capitolin. Gord. c. 27.*

Attat, & Attate. V. At at.

Attegiæ, arum, *capanne*, קלחות, Ger. *hirtlein*, ἀτταγίαι, καλύβαι, mapalia, & tuguria. *Juven. sat. 14. v. 196.* Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum.

Attegrare, a. 1. veteres dicerunt pro integrare, five augere. *Festus.*

Attelabus, ἀτταλάβος, minima locusta rum, sine penn's. *Plin. l. 29. c. 4.*

Attella, Attellanus, V. Atella.

Attemperate, adv. tempestive, *a tempo, opportunamente*, לעתים, καιρίως. *Ter. Andr. 5. 4. 13.* Itane attemperare venit hodie in ipsis nuptiis, &c.

Attempero, as, a. 1. *accomodare*, הכין, Ger. *etwas zu in stem*, Gall. *adresser*. Hisp. *ataviar, templar*, προσάρμοζω, adapto. *Senec. ep. 30.* Gladiator tota pugna timidissimus jugulum adversario præbat, & errantem gladium sibi attemperat.

Attendo, is, endi, tum, a. 3. *attendere, avvertire, considerare*, דקשיב, Germ. *aufmerken*, Gall. *etre attentif*, Hisp. *estar attento*, προσέχω, adverto, considero, & quasi animum intendo. Pontius interdum absolute. *Cic. 2. de Inv.* Si diligenter attendimus, hæc apta esse inter se intelligemus. ¶ Sæpe admittit accus. *animum*. *Cic. 3. Offic.* Cum animum attenderis, turpitudinem videas adjunctam hoc est, animum intenderis. ¶ Interdum animus in ablat. ponitur. *Terent.* Quid petam, æquo animo attendite. ¶ Regit & alios accusativos. *Cic. pro Arch.* Me tam diligenter attenditis. *Id. 2. de Inv.* Hoc oportebit attendere. *Id. Acad. 2. c. 15.* Attendite animos ad ea, quæ sequuntur. *Plin. l. 7. ep. ult.* Privatus quoque attendebat his, quæ &c. Sic attendere juri, & eloquentiæ. hoc est operam dare, apud *Suetonium in Calig. c. 53.* & *in Galba c. 9.* ¶ Proprie significat tendere, ut *attendere arcum, Apul. l. 2. Met.* ¶ *Attendere* cum infinito, *Pompon.* apud *Non. c. 4. n. 10.* Si pol ego nunc discere artem attendarim. ¶ Pro contendere, *Accius* apud *Non. ibid.* Ne attendas petere a me id, quod nefas sit concedi tibi.

Attentario, onis, f. *attentato*, ניון, actus tentandi, tentamentum. *Symmach. l. 5. ep. 9.* Inanis attentario comprimatur.

Attentatus, a, um, *tentato*, ניסה, Germ. tentatus. *Cic. ad Quir. post redit. c. 7.* Quia suam classem attentatam magno cum suo periculo vidit, *classem* intellige populi suffragia ferentis, quam corrumpere, quidam conati fuerant. *Id. 3. de Orat. c. 28.* Ut præterjri omnino fuerit satius, quam attentatum deseri, *tentato, e principiato*. Adde *Liv. l. 23. c. 15.*

Attente, *attentamente*, Ger. *fleissiglich*, φιλονίκως, adverb. attento animo, diligenter. *Cic. Cat.* Quam attente audire soleam. *Horat. l. 2. Epist. 1. v. 107.* Spectare attentius. *Cic. l. 2. de Orat. c. 89.* Attentissime audire.

Attentio, f. 3. *attenzione*, קשב, Ger. *auffmerkung*, Gal. *attention*, Hisp. *attention*, προσοχὴ, a Platone in *Defin.* describitur, Animi ad perdiscendum contentio. *Cic. 2. de Orat. c. 35.* Attentione animi, cogitatione, vigilantia, &c.

Attento, as, a. 1. tento, pertento, periculum alicujus rei facio, experior, נסה, דרך, *tentare, provare*, πειράω, ex ad, & tento. *Cic. Verr. 2. c. 34.* Inimicos diligenter cognoscere, colloqui, attentare. Et *pro Sext. c. 4.* Capuam ab illa impia, & scelerata manu attentari suspicabatur, *h. e.* insidiis invadi. Sic apud *eumd.* Fidem auditoris insidiis attentare. Et apud *Stat. 4. Theb. 71.* Attentare aliquem bello.

Attentus, a, um, adject. excitatus, intentus, qui advertit, *attento, intento*, προσεκτικὸς, ut animo attento tueri, *Cic. de Fin. l. 1. c. 17.* Facere auditores attentos. *Ad Herenn. l. 1. c. 4.* Attentior circa aliquid. *Quinct. l. 1. c. 4.* Attentissima cogitatio. *Cic. l. 3. de Orat. c. 5.* ¶ Attentus significat etiam hominem frugi, parcum, & diligentem, ut *Cic. 1. epist. 7. v. 91.* Nos quamquam parem ejus ingenio, at pro nostro tamen studio meritam gratiam referre debemus.

Attamino, as, avi, atum, are, idem fere, quod contamino, *contaminare, macchiare*, κηλῶ. *Justin. l. 21. c. 3. n. 4.* Omnibus ante jugatis viris, ne quis ullam attaminet. Adde *Aur. Vict. in Aurel. Cæs. c. 16.* & *Capitolin. Gord. c. 27.*

Attat, & Attate. V. At at.

Attegiæ, arum, *capanne*, קלחות, Ger. *hirtlein*, ἀτταγίαι, καλύβαι, mapalia, & tuguria. *Juven. sat. 14. v. 196.* Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum.

Attegrare, a. 1. veteres dicerunt pro integrare, five augere. *Festus.*

Attelabus, ἀτταλάβος, minima locusta rum, sine penn's. *Plin. l. 29. c. 4.*

Attella, Attellanus, V. Atella.

Attemperate, adv. tempestive, *a tempo, opportunamente*, לעתים, καιρίως. *Ter. Andr. 5. 4. 13.* Itane attemperare venit hodie in ipsis nuptiis, &c.

Attempero, as, a. 1. *accomodare*, הכין, Ger. *etwas zu in stem*, Gall. *adresser*. Hisp. *ataviar, templar*, προσάρμοζω, adapto. *Senec. ep. 30.* Gladiator tota pugna timidissimus jugulum adversario præbat, & errantem gladium sibi attemperat.

Attendo, is, endi, tum, a. 3. *attendere, avvertire, considerare*, דקשיב, Germ. *aufmerken*, Gall. *etre attentif*, Hisp. *estar attento*, προσέχω, adverto, considero, & quasi animum intendo. Pontius interdum absolute. *Cic. 2. de Inv.* Si diligenter attendimus, hæc apta esse inter se intelligemus. ¶ Sæpe admittit accus. *animum*. *Cic. 3. Offic.* Cum animum attenderis, turpitudinem videas adjunctam hoc est, animum intenderis. ¶ Interdum animus in ablat. ponitur. *Terent.* Quid petam, æquo animo attendite. ¶ Regit & alios accusativos. *Cic. pro Arch.* Me tam diligenter attenditis. *Id. 2. de Inv.* Hoc oportebit attendere. *Id. Acad. 2. c. 15.* Attendite animos ad ea, quæ sequuntur. *Plin. l. 7. ep. ult.* Privatus quoque attendebat his, quæ &c. Sic attendere juri, & eloquentiæ. hoc est operam dare, apud *Suetonium in Calig. c. 53.* & *in Galba c. 9.* ¶ Proprie significat tendere, ut *attendere arcum, Apul. l. 2. Met.* ¶ *Attendere* cum infinito, *Pompon.* apud *Non. c. 4. n. 10.* Si pol ego nunc discere artem attendarim. ¶ Pro contendere, *Accius* apud *Non. ibid.* Ne attendas petere a me id, quod nefas sit concedi tibi.

Attentario, onis, f. *attentato*, ניון, actus tentandi, tentamentum. *Symmach. l. 5. ep. 9.* Inanis attentario comprimatur.

Attentatus, a, um, *tentato*, ניסה, Germ. tentatus. *Cic. ad Quir. post redit. c. 7.* Quia suam classem attentatam magno cum suo periculo vidit, *classem* intellige populi suffragia ferentis, quam corrumpere, quidam conati fuerant. *Id. 3. de Orat. c. 28.* Ut præterjri omnino fuerit satius, quam attentatum deseri, *tentato, e principiato*. Adde *Liv. l. 23. c. 15.*

Attente, *attentamente*, Ger. *fleissiglich*, φιλονίκως, adverb. attento animo, diligenter. *Cic. Cat.* Quam attente audire soleam. *Horat. l. 2. Epist. 1. v. 107.* Spectare attentius. *Cic. l. 2. de Orat. c. 89.* Attentissime audire.

Attentio, f. 3. *attenzione*, קשב, Ger. *auffmerkung*, Gal. *attention*, Hisp. *attention*, προσοχὴ, a Platone in *Defin.* describitur, Animi ad perdiscendum contentio. *Cic. 2. de Orat. c. 35.* Attentione animi, cogitatione, vigilantia, &c.

Attento, as, a. 1. tento, pertento, periculum alicujus rei facio, experior, נסה, דרך, *tentare, provare*, πειράω, ex ad, & tento. *Cic. Verr. 2. c. 34.* Inimicos diligenter cognoscere, colloqui, attentare. Et *pro Sext. c. 4.* Capuam ab illa impia, & scelerata manu attentari suspicabatur, *h. e.* insidiis invadi. Sic apud *eumd.* Fidem auditoris insidiis attentare. Et apud *Stat. 4. Theb. 71.* Attentare aliquem bello.

Attentus, a, um, adject. excitatus, intentus, qui advertit, *attento, intento*, προσεκτικὸς, ut animo attento tueri, *Cic. de Fin. l. 1. c. 17.* Facere auditores attentos. *Ad Herenn. l. 1. c. 4.* Attentior circa aliquid. *Quinct. l. 1. c. 4.* Attentissima cogitatio. *Cic. l. 3. de Orat. c. 5.* ¶ Attentus significat etiam hominem frugi, parcum, & diligentem, ut *Cic. 1. epist. 7. v. 91.* Nos quamquam parem ejus ingenio, at pro nostro tamen studio meritam gratiam referre debemus.

Attamino, as, avi, atum, are, idem fere, quod contamino, *contaminare, macchiare*, κηλῶ. *Justin. l. 21. c. 3. n. 4.* Omnibus ante jugatis viris, ne quis ullam attaminet. Adde *Aur. Vict. in Aurel. Cæs. c. 16.* & *Capitolin. Gord. c. 27.*

Attat, & Attate. V. At at.

Attegiæ, arum, *capanne*, קלחות, Ger. *hirtlein*, ἀτταγίαι, καλύβαι, mapalia, & tuguria. *Juven. sat. 14. v. 196.* Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum.

Attegrare, a. 1. veteres dicerunt pro integrare, five augere. *Festus.*

Attelabus, ἀτταλάβος, minima locusta rum, sine penn's. *Plin. l. 29. c. 4.*

Attella, Attellanus, V. Atella.

Attemperate, adv. tempestive, *a tempo, opportunamente*, לעתים, καιρίως. *Ter. Andr. 5. 4. 13.* Itane attemperare venit hodie in ipsis nuptiis, &c.

Attempero, as, a. 1. *accomodare*, הכין, Ger. *etwas zu in stem*, Gall. *adresser*. Hisp. *ataviar, templar*, προσάρμοζω, adapto. *Senec. ep. 30.* Gladiator tota pugna timidissimus jugulum adversario præbat, & errantem gladium sibi attemperat.

Attendo, is, endi, tum, a. 3. *attendere, avvertire, considerare*, דקשיב, Germ. *aufmerken*, Gall. *etre attentif*, Hisp. *estar attento*, προσέχω, adverto, considero, & quasi animum intendo. Pontius interdum absolute. *Cic. 2. de Inv.* Si diligenter attendimus, hæc apta esse inter se intelligemus. ¶ Sæpe admittit accus. *animum*. *Cic. 3. Offic.* Cum animum attenderis, turpitudinem videas adjunctam hoc est, animum intenderis. ¶ Interdum animus in ablat. ponitur. *Terent.* Quid petam, æquo animo attendite. ¶ Regit & alios accusativos. *Cic. pro Arch.* Me tam diligenter attenditis. *Id. 2. de Inv.* Hoc oportebit attendere. *Id. Acad. 2. c. 15.* Attendite animos ad ea, quæ sequuntur. *Plin. l. 7. ep. ult.* Privatus quoque attendebat his, quæ &c. Sic attendere juri, & eloquentiæ. hoc est operam dare, apud *Suetonium in Calig. c. 53.* & *in Galba c. 9.* ¶ Proprie significat tendere, ut *attendere arcum, Apul. l. 2. Met.* ¶ *Attendere* cum infinito, *Pompon.* apud *Non. c. 4. n. 10.* Si pol ego nunc discere artem attendarim. ¶ Pro contendere, *Accius* apud *Non. ibid.* Ne attendas petere a me id, quod nefas sit concedi tibi.

Attentario, onis, f. *attentato*, ניון, actus tentandi, tentamentum. *Symmach. l. 5. ep. 9.* Inanis attentario comprimatur.

Attentatus, a, um, *tentato*, ניסה, Germ. tentatus. *Cic. ad Quir. post redit. c. 7.* Quia suam classem attentatam magno cum suo periculo vidit, *classem* intellige populi suffragia ferentis, quam corrumpere, quidam conati fuerant. *Id. 3. de Orat. c. 28.* Ut præterjri omnino fuerit satius, quam attentatum deseri, *tentato, e principiato*. Adde *Liv. l. 23. c. 15.*

Attente, *attentamente*, Ger. *fleissiglich*, φιλονίκως, adverb. attento animo, diligenter. *Cic. Cat.* Quam attente audire soleam. *Horat. l. 2. Epist. 1. v. 107.* Spectare attentius. *Cic. l. 2. de Orat. c. 89.* Attentissime audire.

Attentio, f. 3. *attenzione*, קשב, Ger.

Attrèmo, ĭi, n. 3. trenia, *tremare*, ἐπτόμην, *Stat. Theb.* Attremit orantĭ.

Attrepido, ās, apud *Plaut.* est, senili gradu accedere, *Pan.* 3. 2. 41. Attrepidate saltem: nam vos approperare haud postulo.

Attribŭo, is, ŭi, ūtum, a. 3. ascribo, assigno, addico, asciſco, affingo, *assignare, attribuire*, נתן, תכן, Ger. *zugeben, zumessen*, Gall. *attribuir*; *bailler, assigner*; Hiſp. *atribuir, o dar*, προσάπτω, *Liv.* 26. 49. Caeterorum curam tuendorum C. Claminio attribuit. *Cic. Verr.* 7. c. 31. Huc accedit ſummus timor, quem mihi natura pudorque meus attribuit. ¶ Apud *eumd.* l. 1. *de Invent.* c. 52. Attribuere orationem alicui, eſt, loquentem aliquem inducere. ¶ Eſt etiam aſſignare. *Plin.* l. 16. c. 37. Tertium locum (Italici) in æſtimatione ruris Caro attribuit. Sic *attribuere pecunia publica* dicebatur ea, quæ ex ærario dabatur vel in ſtipendium, vel in opus aliquod faciendum, a Quæſtoribus. *Liv.* l. 40. c. 46. Cenſoribus deinde poſtulantibus, ut pecuniæ ſumma ſibi, qua in opera publica uterentur, attribueretur, &c. V. Attributus.

Attributio, onis, verbal. *Cic.* l. 1. *de Invent.* c. 26. Ex his etiam attributionibus, facer, an profanus; publicus, an privatus; alienus, an ipſius, de quo agitur, locus ſit, an fuerit. Epitheta hic, ac circumſtantias intelligit. ¶ Sed *attributionis cuniæ* ſignificat aſſignationem pecuniæ, quæ ſit alicui, ut alteri inde ſolvatur. *Cic. Att.* l. 15. *ep.* 13. & l. 16. *ep.* 1. & *Fam.* 16. *ep.* 24.

Attribŭtus, a, um, nomen ex partic. aſſignatus, *attribuito, assegnato. Cæſ. B. Gall.* l. 7. c. 81. Suus cuique locus attributus. *Plin.* l. 2. c. 8. Attributa ſidera ſingulis nobis. ¶ Attributa pecunia dicebatur, quæ a Quæſtoribus aſſignabatur præſidibus in provincias euntibus, vel aliis ad opus aliquod publicum faciendum. *Cic. in Pison.* c. 35. Seſtertium centies ex ærario tibi attributum, Romæ in quæſtu reliquiſti. Adde *Verr.* 3. c. 13. & ibi *Aſcon.* & *Liv.* l. 40. c. 51. ¶ *Attributum* abſolute pro pecunia attributa, ſeu aſſignata alicui, habet *Varr.* l. 4. *de L. L.* ¶ Attributa alicui res ſunt, quæ ad ejus rei naturam, & circumſtantias aliquo modo pertinent. *Cic.* 1. *de Invent.* c. 24. Perſonis has res attributas putamus, nomen, naturam, victum, fortunam, habitum, affectionem, ſtudia, conſilia, facta, caſus, orationes. Et c. 26. Negotiis autem quæ ſunt attributa, partim ſunt continentia cum ipſo negotio, &c. ¶ *Attributi* dicuntur populi, aut urbes, quæ proprium forum non habent, ſed alteri urbi adjunctæ ſunt, ut inde jura petant, eoque accedant ad tributa ſolvenda, & alia ſubeunda munia publice impoſita. *Plin.* l. 3. c. 20. Camuni, complureſque ſimiles finitimis attributi municipiis.

Attritio, onis, f. actus attrerendi, ſeu conterendi, נשבר, ἐπίτριψις. *Lamprid. in Heliogab.* c. 19. Roſarum ab aliis acceptum, pinearum etiam attritione odoratius reddidit, *col peſtarvi dentro*, &c.

Attritus, a, um, ab attero, נשבר, נרכה, παρατετριμμένος, contritus, alliſus, imminutus, *ſminuito, logoro*, & metaph. vexatus, afflictus, ut attrita bellis Æthiopia, *Plin.* l. 6. c. 29. ¶ Attritæ opes, i. e. imminutæ, apud *Liv.* ſæpe. ¶ Attrita toga, i. e. lacera, *Mart.* l. 14. *epigr.* 125. ¶ Comparat. *Cic.* Mentum ſimulacri Herculis paulo attritius, dixit *Verr.* 6. c. 43. ſc. propter oſcula orantium. ¶ Medici *attrita membra* appellant, quæ ex fricatione, aut preſſione alicujus rei eroduntur, & fracta cute vulnerantur. *Plin.* l. 24. c. 7. Maſtiche leniſci medetur & attritis partibus, *Id.* l. 20. c. 5. Cæpæ attrita ſanant.

Attrĭtus, us, ūi, m. παρατριμμός, attrerendi actus. *Plin.* l. 9. c. 45. Piſces attritu petræ ſcalpentes pruritum. *Id.* l. 28. c. 16. Attritus calcæmentorum ſanat urina aſini, *le roſicature*.

Attŭbus, μογίλαλος, μόγγος, ἄτυπος, impediтæ linguæ homo, *balbo. Auſon. ep.* 22. Canus, comoſus, hiſpidus, trux, attubus. Ita reſtituit *Joſ. Scal.* l. 2. *lect. Auſon.* c. 9. Antea legebatur *attubus*. V. Atypus.

* Attŭlo, is, idem quod attero. Præterirum *attuli* nunc tantum in uſus eſt.

* Attys. V. Atys.

Atỹpus, i, *ballo, ſcilingualo*, לוען, ἄτυπος (ex quo Latinum, attubus) eſt, ut *Budæus* exponit *annotat. prior. in Pand.* qui non ſatis expedito linguæ plectro utitur, quaſi aeræ. non ferians, vel quaſi non ſatis verba exprimens. Græce a τύπτω, ferio, & τύπος forma eſt. Ita enim legit locum *Ulp.* l. 10. §. *ult. Dig. de Addil. ed.* ubi ait: Quæſtum eſt, an balbus, & blæſus, & atypus, iſque qui tardius loquitur, & varus, ſanus ſit. *Gell.* l. 4. c. 2. hæc proferet Cæcilii *Sabini*: Balbus & atypus, vitioſi magis, quam morboſi ſunt.

Atỹrus, vel Aturus, vel Aturnus, nobilis ſlu. in Aquitania e Pyrenæis montibus labens, *Adur*, vel *Dour*. *Luc.* l. 1. v. 420. Tunc rura Nemoſſi Qui tener, & ripas Atyri, qua litore curvo Molliter admiſſum claudit Tarbellicus æquor. Adde *Auſon. in Moſella*.

Atys, vel Attys, yos, vel Attis, is, & idos, & Attĭi, vel Athĭn, ĭnis, item Attes, æ, (tot enim modis ſcribi, & inflecti ſolet) de quo Carmen eſt integrum Catulli, de *Berecynthia, & Aty*, cum Cybele cultus fuit a Phrygibus. Fuit autem puer formoſiſſimus, quem Cybele caſtæ amavit, eumque ſacris ſuis præfecit, ea lege, ut perpetuo caſtitatem conſervaret. Sed cum poſtea Sangaritidem nymphan compraſſiſſet, ab irata Dea in furorem actus teſtes ſibi exſecuit. Hinc caſtrati Sacerdotibus uſa eſt. Cum vero manus ſibi afferre conaretur, miſeratione Cybeles in pinum arborem mutatus eſt. *Ovid.* l. 10. *Met. Diodor. Pauſan. Euſeb. Arnob.* & *Auguſt.* ſingulis ſingulas de eo, planeque varias narrationes ſcripſerunt. ¶ Alius item ex Hercule, & Omphale prognatus, qui filium habuit Lydum, a quo Lydia dicta eſt, & Tyrrhenum, a quo Tyrrheni appellati ſunt, de quibus *Strab.* l. 5. ¶ Item alius fuit ex India, ex Lymniace Gangis filia progenitus, qui in Andromedæ nuptiis occiſus eſt a Perſeo. *Ovid.* 5. *Met.*

A ANTE U.

Au, interjectio variis animi affectibus inſerviens, ut conſternati animi, *Terent. Andr.* 4. 4. 12. Dicturan' es quod rogo? *My.* au. *Id. Eun.* 5. 2. 60. Au, tace, obſecro. Ita autem his locis exponit *Donatus*. ¶ Item abominantis. *Id. Phorm.* 5. 1. 27. Quid? duas ne is uxores habet? *So.* au, obſecro: unam ille quidem hanc ſolam. ¶ Item admonentis eum indignatione, & increpatione. *Plaut. Mil.* 2. 2. 62. Vigila: tibi ego dico; au! ſeriatus ne ſis. Al. aliter leg. ¶ Scribitur etiam *hau*, & *abu*. ¶ Eſt etiam au præpoſitio, quæ in duobus ſolum modo verbis componendis locum habet *aufero*, *aufugio*, cſtque ibi poſita pro *ab*.

Avar, ris. Avares Scythiæ populi Romanum Imp. Juſtiniani temporib. & proximis infeſtantes. *Corippus de laudib. Juſtin.* l. 3. c. 8. v. 170. Crudus & Aſper Avar dictis ſic cœpit acerbis: Rex Avarum Cagan, debellans intima mundi, &c.

Avāre, adv. *avaramente*, בכילות, πλεονεκτικῶς, tenaciter. *Cic.* 3. *Off.* c. 8. Nihil avare, nihil injuſte. *Col.* l. 1. c. 7. habet comparat. *avarius*, & ſuperlat. *avariſſime*. *Senec. de Otio Sap.* c. 32.

Avariecenſis, e, ad Avaricum pertinens. *Cæſ.* l. 7. *B. Gal.* c. 47.

Avaricum, n. 2. Avaricum Biturigum Cuborum, *Bourges*, urbs Galliæ, A. & primaria Biturigenſis prov. ad fl. Auram, ſeu Avarum, cum Academia celebri.

Avariter, adv. avare, avide, *avaramente*. *Plaut. Rud.* 4. 7. 13. Quam ſi quis avidus poſcit eſcam avariter. *Id. Curcul.* 1. 2. 35. Ingurgitat impura in le merum avariter faucibus plenis.

Avaritia, æ, & avaritĭes, ei, f. *avarizia*, aviditas, cupiditas, בצע, כילות, φιλαργυρία, *Cic.* 4. *Tuſc.* Avaritia eſt opinatio vehemens de pecunia, quaſi valde expetenda ſit, inhærens, & penitus inſita. *Lucr.* Avaritĭes, & honorum cæca cupido. l. 3. v. 59. ¶ In plurali num. *Cic.* 4. *de Fin.* c. *penult.* Nec enim omnes avaritias, ſi æque avaritias eſſe dixerimus, &c.

Avārus, o. 1. 2. alteri appetens, qui omnia in pecunia ponit, tenax, avidus, *avaro, avido, ingordo*, כלי, Ger. *geitzig*, Gall. *avaricieux*, Hiſ. *codicioſo*, φιλάργυρος, ab aveo, cupio, vel ab aveo, & æs, æris, vel potius aurum, *Horat.* 1. *Epiſt.* 2. v. 56. Semper avarus eget. ¶ Transfertur a diviriis ad res alias, ut avarus laudis, *Hor.* l. 2. *ep.* 1. v. 179. Avarus cædis miles, *Claudian. de B. Get.* v. 606. ¶ Comparat. avarior, Superlat. avariſſimus, illud apud *Horat.* l. 2. *ep.* 2. v. 157. hoc vero apud *Cic.* 3. *Ver.* c. 37.

* Aucella, V. Aucilla. V.

Auceps, cupis, c. 3. venator avium, *uccellatore*, יקוש, Ger. *vogelfenger*, Gall. *oiſeleur*, Hiſ. *pazarero*, ὀρνιθοθήρας, quaſi aviceps, qui, vel quæ aves capit. *Col.* l. 8. c. 10. Ab aucupibus in hunc uſum nutriti. ¶ Translate *Plaut. Mil.* 4. 1. 9. Circumſpicito dum, ne quis noſtro hic auceps ſermoni ſit. *Cic.* l. 1. *de Or.* ſi 55. Auceps ſyllabarum, *h. e.* qui quærit & captat ſyllabas.

Auceta, ſæpe aucta. *Feſtus*.

Auchātæ, arum, Scythæ ad os Boſphori, ubi Hypanis oritur. *Valer. Flacc.* l. 6. v. 132.

in ſingulari: Doctus & Auchates patulo vaga vincula gyro ſpargere, & extremas laqueis adducere turmas.

Aucilla, dimin. ab avis, avicula. *Apul. Met.* l. 9. Bona, & ſatis fœcunda aucilla. V. *Meurſ. p.* 2. *Exerc. Crit.* l. 4. c. 8.

Auctārium, ii, *giunta, ſoprappiu*, מרבית, ἐπίμετρον, quidquid ſupra menſuram, aut pondus adjicitur. *Plaut. Merc.* 2. 4. 22. Auctarium adjicito.

Aucte, adv. valde, copioſe, cujus comparat. uſus *Apul.* l. 4. p. 153. Puella auctius ejuſans ſeſe. Al. leg. *altius*.

Auctĭfer, a, um, *Cic. vertens quoſdam Homeri verſus* (ut quidem citat *Auguſt.* 5. *de C. D.* c. 8.) Jupter auctĭferas luſtrabat lampade terras. *h. e.* terram omnia gignentem, atque alentem. Nam *augeo* pro gigno a *Lucret.* uſurpatur.

Auctĭfico, as, are, augere, *accreſcere*, *Arnob.* l. 7. p. 224. Cibis novis auctificatis. & p. 233. Auctificat dignitates.

Auctĭficus, o. 1. 2. *quello, che accreſce*, αὐξημος, quod auget, *Luc.* l. 2. v. 571. Auctifici motus. *h. e.* motus, quibus corpora alimentorum acceſſione augentur.

Auctĭo, nis, f. 3. *aumento, accreſcimento, vendita all' incanto*, דבור, מכרה, Germ. *vergantung*, Gal. *vente à l' enchere*, Hiſ. *almoneda*, αὔξησις, augmentum, ab augeo. *Macrob.* l. 1. *Saturn.* c. 14. Modo auctio, modo retractio dierum. ¶ Ponitur fere pro publica venditione rerum privatarum, *incanto*, quia in ea pretium ſemper augetur, & res traditur plus offerenti. Ejus ratio hæc erat. Præco proclamabat diem auctionis, & res venales, deſignato pretio (quod *Plaut. Stich.* 2. 1. 42. auctionem prædicare, dixit). Tum licebantur auctores, h. e. dicebant pretium, quo vellent emere; qui plus offerebat, ei res adjiciebatur. *Cic. pro Quinct.* c. 4. Auctionem in Gallia ſe facturum eſſe, præſcribit.

Auctionalis a, *Ulpian.* vocavit tabulas, & inſtrumenta auctionis. *L.* 1. §. *Officio. D. de Teſtel. & Ration. diſtr.*

Auctionarius, a, um, quod ad auctiones pertinet, ut Auctionaria atria, in quibus auctio fiebat. *Cic. de Leg. Agr.* Ut in artiis auctionariis auctionentur.

Auctiōno, aris, d. 1. auctionem facio, auctione vendo, per præconem vendo, præconis voci ſubjicio, *vendere all' incanto*, מכר בדבים, Ger. *verganten*, Gal. *vendre à l' encant*, Hiſ. *almonedear*, κηρυκτὸν ποιῶ, ἀκροπωλῶ, per auctionem vendo. *Cic. pro Quinct.* c. 3. Hominem deterret, ne auctionetur. *Aſcon. in Ver.* 3. c. 23. Bona condemnatorum auctionari.

Auctĭto, as, are, frequent. ab augeo. *Tacit. Ann.* 6. c. 16. Auctitare pecunias fœnore. *Arnob.* l. 7. Porentias auctitare.

Auctor, ōris, m. 3. *autore*, מחבר, בעל, Ger. *ein erfinder*, Gal. *autheur*, Hiſp. *autor*, αὐτηργός, Declinatum videtur ab auctionibus, in quibus ei, qui pluripium auget, res addicitur. Unde pro domino rei uſurpatur. *Cic. Ver.* 7. c. 21. Tum illi intellexerunt, ſe id, quod a malo auctore emiſſent, diutius obtinere non poſſe. ¶ Alii ducunt ab *augeo*, quod *ereare* ſignificat, ſecundum *Lucr.* l. 5. v. 323. Nam quodcumque alias ex ſe res auget, aljrque. Hinc auctor rei, unde primum res eſt. *Virg. Æn.* 6. v. 650. Trojæ Dardanus auctor. ¶ Fere autem auctor is eſt, cujus imperio, atque auctoritate, item conſilio, opera, impulſu, vel periculo, atque exemplo aliquid ſuſcipitur, aut geritur. *Tacit. Agric.* c. 8. Nec unquam in ſuam famam geſtis exſultavit, ad auctorem, & ducem, ut miniſter fortunam referebat. *Cic.* 3. *Offic.* c. 30. Hujus deditionis ipſe ſuafor, & auctor fuit. ¶ Pro recitatore uſurpatur a *Cic.* l. 3. *de Or. ſub finem*. Significavit quantum eſſet in actione, qui orationem eamdem aliam eſſe putaret, auctore mutato. Nisi forte legendum eſt *actore*. ¶ Apud *Horatium* l. 1. *od.* 18. Pythagoras dicitur auctor naturæ & veri. ideſt indagator & cognitor. ¶ Auctor etiam eſt, qui aliquid facit, aut invenit: proinde librorum conditores, auctores vocamus. *Cic. in Or.* c. 57. Ariſtoteles auctor optimus. *Lucan.* l. 9. v. 661. Mercurium auctorem citharæ appellat. ¶ Auctor etiam eſt, qui aliquid proponit, ut Auctor legum, pacis, belli, &c. Hinc illa: Populus juſſit, Patres auctores fuerunt, paſſim apud *Liv.* & alios. Dicimus, auctor ſum tibi faciendi aliquid, vel ad faciendum, vel ut facias, vel in faciendo. *Cicero* paſſim, & alii. ¶ Invenitur etiam cum infinito. *Cic.* l. 9. *ad Att.* Ego quidem tibi non ſum auctor, ſi Pompejus Italiam relinquit, te quoque profugere. ¶ In utroque genere auctoris nomen effertur. *Ovid.* 5. *Faſt.* v. 192. Optima tu proprii nominis auctor eris. *Senec. Med.* v. 979. Ipſam ſceleris auctorem horridi. Dicitur tamen & auctrix. V. ¶ Scribitur etiam *autor*, ab iis, qui vel ab *augeo* deducunt, vel ab *audeo*, vel a Græco αὐτηργός: item *author* ab iis, qui ab αὐθέντης derivant. Verum probabiliſſima eſt Etymologia, qua ab *augeo* deducitur, & *author* per *th* ſcribitur.

Auctoramentum, i, n. 2. ipſe actus paciſcendi, & auctorandi ſe, & inde nata obligatio: item merces & commodum, quod inde ſequitur: ſpeciatimque dicitur de gladiatoribus. *Cic.* 1. *Offic.* c. 32. In mercenariis ipſa merces auctoramentum ſervitutis: hoc eſt obligatio. V. *Auctoro*. ¶ Transfertur tamen & ad alia. *Senec. ep.* 69. Nullum ſine auctoramento malum eſt: avaritia pecuniam promittit, luxuria voluptates &c. h. e. Nullum eſt vitium, quod non aliquid utilitatis promittat. *Id.* l. 4. *de Benef.* c. 36. Philippus Macedonum Rex militem fortem habebat... hominem venalis animæ crebris auctoramentis accendebat. h. e. muneribus, donis.

Auctoratĭo, onis, verbal. actus auctorandi, h. e. venditio, ut *Iſid.* exponit. Eſt hæc vox & veteris *Horatii Scholiaſta ad ſat.* 7. l. 2. v. 59.

Auctorātus, a, um, nomen ex partiſcip. addictus alii, venditus, mercede conductus. *Gloſſæ Philoxeni*: Auctoratus, αὐθαίρετος ὡς δοῦλον ἑαυτὸν βάλλων πρὸς μισθαρνίαν. *Vet. Interp. Horat. ad* l. 2. *ſat.* 7. v. 59. Auctorati, inquit, dicebantur, qui ſe ludo vendidorant. *Senec. in Apocoloc.* Proximo munere inter novos auctoratos ferulis vapulare placet. ¶ *Tert. de Corona*, c. 2. aliter uſus eſt, & in meliorem partem: Delictum quod commiſerunt in obſervationem ſuo jam vindicandam nomine, & ſatis auctoratam conſenſus patrociaio. h. e. probatam, confirmatam.

Auctoritas, atis, *autorità*, יכולת, αὐθεντία, κῦρος, τὸ ἀξιωματικόν. Primo ſignificat factum, aut dictum, quod aliis deinceps pro conſilio, exemplo, aut teſtimonio eſt. *Vitruv. Præf. ad Aug.* Ædificiorum publicorum auctoritates egregias. *i. e.* exempla. *Cic.* 2. *de Fin.* c. 13. Auctoritatem alicujus ſequi. Et *pro Balbo* c. 13. Cujus auctoritate & exemplo nunquam intermiſſa eſt largitio &c. ¶ Hinc teſtimonia, ſententiæ, ac dicta auctoritates dicuntur. Quo nomine & litteræ publicæ, & inſtrumenta ſæpius veniunt. *Cic. Ver.* 2. c. 3. Legationes cum publicis auctoritatibus ac teſtimoniis convenisſe dicit. ¶ Decreta etiam Senatus, quæ non approbaſſet populus, *Auctoritates* dicebantur; quæ vero probaſſet, *Conſulta*. *Cic. Fam.* 8. *ep.* 8. Idem etiam teſtimonia & probationes hoc nomine appellat, ut 7. *Ver.* c. 39. Teſtibus, & auctoritatibus convincere. ¶ Defugere auctoritatem, eſt inficiari ſe eſſe auctorem, aut impulſorem alicujus rei, ut oſtendit *Muretus ad Ter. Eun.* 2. 3. v. ult. allatis etiam exemplis Ciceronis, & Plauti. ¶ Sumitur etiam auctoritas frequenter pro amplitudine quadam, ac vi, quæ alicui accedit ex genere, ætate, meritis, opibus, dignitate & ſimilib. *Cic.* 2. *de Div.* Hunc ergo antepones Platoni? qui ut rationem non redderet, auctoritate tamen hos minutos philoſophos vinceret. Hinc valere auctoritate &c. ¶ Interdum ponitur pro majeſtate. *Tacit.* l. *hiſt.* c. 29. Auctoritas Principis majoribus remediis integra ſervanda. ¶ Neque vero perſonis tantum, verum etiam rebus auctoritas tribuitur. *Cic. pro Flacc.* c. 4. Tota hujuſce rei quæ ſit vis, quæ auctoritas, quod pondus, ignorant. *Plin.* l. 12. c. 4. Tanta arbori auctoritas erat. Et, auctoritas orationis, apud *Cic.* ¶ Hinc res aliqua in auctoritate eſſe dicitur, quæ in honore, ac pretio habetur. *Id.* l. 34. c. 6. ¶ In jure auctoritas eſt jus vindicandæ rei ſuæ adverſus eos, qui eam in præſenti poſſident, hoc eſt dominium legitimum. Lex XII. Tab. apud *Cic. Top.* c. 3. & pro *Cæcin.* c. 19. Uſus, auctoritas fundi biennium: cæterarum annuus eſto. Lex *Atinia* apud *Gell.* l. 7. c. 7. Quod ſubreptum erit, ejus rei æterna auctoritas eſto. ¶ *Scævola Dig.* l. 13. *tit. ult. leg. ult.* Exhibere inſtrumentum auctoritatis, *l'istromento d' acquiſto*.

Auctōro, as, are, οἰκέω, שנר. Eſt mercede operam alicujus obligare, dicebaturque præcipue de gladiatoribus, qui, liberi cum eſſent, prerio tamen ſe in ludum gladiatorium addicebant. *Terr. ad Nation.* l. 1. c. 18. Non vitæ amore gladio vos ad laniſtas auctoratis, ſed mortis nomen militiæ datis. Quidam afferunt exemplum *Pollionis ad Cic. ex* l. 10. *Famil.* ſed lectio illa non eſt genuina. ¶ A gladiatoribus ad alios quoque transfertur: milites enim auctorati dicuntur, qui ſtipendia merent: & contra exauctorati, qui a militia remoti fuerunt. ¶ Auctorare ſibi mortem peſſimo facinore, h. e. mortem quaſi mercede ſibi quærere, & arceſſere, ut debitam, dixit *Velleſ.* l. 2. *meritaſſe, ſtraſſe addoſſo la morte*. ¶ Reperitur etiam *auctoror, aris*, deponentis forma. *Apul.* l. 9. *Met.* Mulier exſecrando metallo pudicitiam ſuam protinus auctorata eſt.

Auctrix, icis, fem. ab auctor, quæ auget. *Tertul. de Corona mil.* c. 3. Traditio tibi prætenderur auctrix, conſuetudo confirmatrix, & fides obſervatrix. Et l. 5. *adv. Marcion.* c. 19. Anima auctrix operum carnis. Adde *Aug. ſerm.* 38.

Auctum, i, vocabatur ſpatium circi, quod ſupra definitum modum victoriæ addjungitur. *Feſtus*. ¶ Item augmentum *accreſcimento*, αὔξησις. *Gell.* l. 20. c. 8. Solum cæpe contra Lunæ aucta & damna vices minuendi & augendi habet contrarias. Al. tamen leg. *lucra*.

Auctus, us, ūi, m. 4. *accreſcimento. Liv.* l. 4. c. 2. Maximis auctibus creſcere. *Plin.* l. 4. c. 12. Auctu immenſo aquarum.

Auctus, a, um, nom. ex partic. *accreſciuto*, גדל, αὐξηθείς, ut pecunia aucta, *Cic. pro Cluent.* Aucta numero acies, *Liv.* l. 8. *Ul. C.* ¶ Item prædirus, ornatus. *Horat. pro Cluent.* l. 1. *ſat.* 6. v. 11. Amplis honoribus auctus. ¶ Comparat. auctior. *Liv.* l. 4. c. 2. Maieſtatem auctiorem, amplioremque eſſe. V. Augeo. ¶ In malam partem *Ter. Heaut.* 4. 1. 15. Auctus damno. ¶ Superlat. *auctiſſimus* rarum eſt. *Trebell. Poll. in Gallien.* c. 18. Statuam in auctiſſima baſe ponere. *h. e.* ampliſſima. Al. leg. *acutiſſima*.

Aucupabundus, a, um, ut venabundus. *Terentii de anima, cap.* 39. Spiritus nequam aucupabundus.

Aucupātio, onis, ipſe actus aucupandi, avium venatio, *uccellagione. Quinc. Declam.* 13. Multa quæ libera fuerant, transeunt in jus occupantium, ut venatio, aucupatio.

Aucupatorius, a, um, ad aucupium pertinens. *Plin.* l. 16. c. 36. *de calamis aquaticis*. Cum anno permanſit inundatio, proficiunt in aucupatorium amplitudinem. *h. e.* adeo craſſi ſiunt, ut poſſint aucupio inſervire.

Aucupātus, us, m. idem quod aucupium. *Capitolin. in Anton. Philoſ.* c. 4. Amavit pugilatum, & curſus, & aucupatus.

Aucupātus, a, um, ſignif. paſſiva, ab aucupo, captus, acquiſitus. *Lactant. lib.* 5. *Inſtit.* c. 23. Aucupata per rumorem.

Aucupium, ii, n. 2. ὀρνιθοθήρευσις, avium captus, יקוש, *uccellagione. Cic.* 2. *Fin.* c. 8. Piſcatu, aucupio, venatione. ¶ Pro ipſa præda, quæ aucupio fit. *Seneca de Prov.* c. 3. Felicior eſſet, ſi in ventrem ſuum peregrina aucupia congereret. ¶ Translate apud *Ter. Eun.* 2. 2. 16. Paraſitus dixit: Hoc novum eſt aucupium. Et *Plaut. Mil.* 4. 1. *ad fin.* Aucupium auribus facere. *Cic pro Cæc.* c. 23. Aucupia verborum. *h. e.* ſubtilium verborum captiuncula, quibus jCti in rebus definiendis uti ſolent.

Aucupo, as, activa voce, pro aucupor ſæpe eſt apud *Plaut. Aſin.* 5. 2. 32. Aucupare fermonem. Et *Trucul.* 5. 1. 73. Lepide aucupavi, atque ex mea ſententia. Verum uſitatius eſt *Aucupor*.

Aucupor, aris, depon. *uccellare*, ὀρνιθοθηρῶ, ἀγέλω. יקש, aves capere. Translate autem ponitur pro ſolerter quærere, & captare. *Cic. Fam.* 5. *epiſt.* 12. Vereor, ne aſſentationcula quadam aucupari videar grariam tuam. Id. in *Piſc.* c. 24. Levitatis eſt inanem aucupari rumorem. Et *de Orat.* l. 2. c. 24. aucupari utilitatem.

Audacia, æ, confidentia, impudentia, audacia, *ardire*, יז רמה, בטח, Ger. *frevelheit*, Gal. *audace*, Hiſ. *audacia*, θάρσος. Fere accipitur in malam partem pro nimia confidentia. *Cic.* Nec vires eis, nec audacia, nec tela deſuere. ¶ In bonam partem apud *Liv.* 25. 38. Non enim frangere audaciam veſtram, ſed differre in majorem gloriam, atque opportunitatem voluit. ¶ *Audacias* in plur. dixit *Cic. Catil.* 2. c. 5. & *pro Sulla*, & *ad Att.* 9. *ep.* 7.

Audacĭter, & audacter, per ſyncopem, *audacemente*, Gal. *hardiment*, *audatieuſement*, Hiſ. *oſadamente*, בטחה, θρασέως, fidenter. *Quinzil.* l. 1. c. 6. reprehendit *audaciter*: *Gronovius* autem *Livis* l. 22. c. 25. & l. 40. c. 45. non ſolum reſtituit ex veteribus libris, ſed etiam auctoritate comprobat utriuſque *Senecæ Controv.* 20. & *de Provid.* c. 4. ¶ *Audacter* tamen uſtratius eſt. *Ter. Heaut.* 1. 2. 6. Audacter aliquem monere. *Cic. in Orat.* c. 8. Audacius exſultavit. *Liv.* l. 30. c. 30. Audaciſſime omnia incipere.

Audacŭlus, m. 2. dim. ab audax. *Gell.* l. 5. c. 21. Repreheniſor audaculus verborum.

Audax, acis, o. 3. *audace, ardito*, בטחה, דרלן, Ger. *freuler*, Gall. *audacieux*, Hiſ. *audaz*, ὁ, ἡ, θρασύς, fidens dicitur, παλαιστὴς ἀθρόον. Quique pedum curſu valet, & qui viribus audax. ¶ Modo temerarius, *temerario*. Plaut. Pergin' audax hoc facinus perſequi? ¶ Comparat. *audacior* eſt apud *Cic. Catil.* 2. c. 5. Superlat. *audaciſſimus* apud *eumd. pro Sext. Roſc.* c. 1. ¶ Cum genitivo *Stat.* l. 3. *Sil.* 2. v. 64. Audax ingenii. ¶ Cum infinito. *Horat.* l. 1. *od.* 3. Audax omnia perpeti.

Audendus, a, um, partic. paſſiv. *Liv.* l. 35. c. 15. Res eſt agenda, audendaque.

Audens, tis, andax. *Virg. Æn.* 10. v. 284. Audentes fortuna juvat. Et *Æn.* 6. v. 95. Sed contra audentior ito. *Tac. in Agric.* 33. Audentiſſimus quiſque miles.

Audenter, *audacemente*, בטחה, Ger. *freventlich*, θρασέως, audacter. *Leg.* 29. §. 14. *D. de Lib. & Poſth.* Audenter dicere. *Tac.* Quidam audentius apertis in oſculis viſebantur. l. 4. *Annal.* c. 47.

Audentĭa, æ, f. *ardire, animoſità*, animi fidentia, audacia. *Non.* c. 5. n. 84. reſte docet, audentiam! in bonam partem ſumi, & eſſe fortitudinis; audaciam plerumque in malam, & eſſe temeritatis. *Tacit. Ann.* 15. c. 53. & *de morib. Germ.* c. 34. & *Plin.* l. 8. *ep.* 4.

Audĕo, deo, auſus ſum, *ardire, tentare, eſſer audace*, דלק, בטח, Ger. *deorfen*, Gal. *oſer*, Hiſ. *oſar*, τολμάω, ſignif. fidentem eſſe, temere præſumere, aggredi, ab *aveo*, inſerto d. Verbum activum eſt, & licet ſæpe abſolute uſurpetur, tamen ſemper aliquid ſubaudiendum eſt. *Tacit.* l. 2. *hiſtor.* c. 25. Modica ſilva erat; unde rurſus auſi &c. ſubaudi, prorumpere, & integrare pugnam. *Virg. Æn.* 2. v. 347. Audere in prælia. *ſc.* progredi. ¶ Audere quin, *Plaut. Aſin.* 1. 1. 10. Non audeo quin promam omnia. ¶ Sæpe accuſativus apponitur. *Ter. Eun.* 5. 5. 16. Qua audacia tantum facinus audet? Sic audere pugnam, aciem, ſcelus, *Tacitus* dixit; audere ultima, *Livius*; audere magna viribus, *Virg.* ¶ Interdum infinitus. *Cic. ad Brut. ep.* 16. Aude negare. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimis. *Lucret.* l. 6. v. 1070. Virgineí latices in aquai fontibus audent miſceri. ¶ Auderi paſſ. eſt apud *Nepotem* 1. 4. 5. Auderi adverſus ſe dimicare. *Liv.* 29. 9. Multa dolo audebantur. ¶ In præſen. conjunct habet ſæpe *audim, ſis, ſit*, pro audeam, as, at. *Liv. in præam.* l. 1. Nec ſi ſciam, dicere auſim. Pro quo legitur *auſerim in Carm. de Paſſione Domini*, quod *Lactantio* quidam tribuunt. Sed vel ex hoc poſſendo barbariſmo intelligi poteſt, quantum carmen illud abhorrear a ſtilo eleganriſſimi Scriptoris.

Audiens, entis, nom. ex partiſcip. idem quod obediens. *Plaut. True.* 1. 2. 25. Tibi ſervio, atque audiens ſum imperii. Sic *dicto audiens*, V. in *audio*.

Audientĭa, æ, f. 1. *udienza*, ἀκοή. *Cic. de Sen.* c. 9. Facit ſibi audientiam diſerti ſenis oratio. *Liv.* l. 43. c. 16. Audientiam facere præconem juſſit, *audientiam facere* eſt ſilentium audiendi cauſa indicere, *intimar ſilenzio*. Apud *Apul.* l. 3. *Met.* audientiam ætiam tribuere eſt quod Itali dicimus, *dar' udienza*. ¶ In Codice Juſtinianeo ſæpe *audientia* ponitur pro auditione, & cognitione cauſarum, quæ ſit ab habente juriſdictionem, ut l. 2. *tit.* 13. *leg.* 1. l. 7. *tit.* 19. *leg. ult.* Adde *eit.* 4. l. 1. qui eſt *de Epiſcopali audientia*, h. e. de iis, de quibus cognoſcere ad Epiſcopos pertinet. ¶ Sumitur etiam generatim pro quacumque auditione. *Arnob.* l. 3. *pag.* 117. Janus pandit viam ad deorum audientiam. Add l. 5. *pag.* 178. & l. 6. *pag.* 192. ¶ Audientia pro ipſa audiendi facultate, *l' udire*. *Prudent. in Romano*, v. 954. Surdis fruendam reddere audientiam.

Audĭo, īs, ivi, ītum, 4. *udire*, שמע, Ger. *hoeren*, *loſen*, Gal. *ouir*, Hiſp. *oyr*, ακούω, auribus accipio. *Cic. pro Sext. Roſc.* Attente, bonaque cum venia verba mea audiatis. ¶ Interdum eſt audita petenti concedere. *Virg.* 9. *Æn.* v. 631. Audiit, & Genitor cæli de parte ſiniſtra intonuit lævum. Sic audire preces alicujus; hoc eſt exaudire. ¶ Interdum credere, *credere*. *Cic. in Tuſc.* Nec Homerum audio, qui Ganymedem a Diis raptum ait. ¶ Interdum præcipienti parere, *obbidire*. *Cic. Fam.* l. 2. *ep.* 7. Te adhibe in conſilium, te audi, tibi obtempera. ¶ Hinc dicto audiens, vel edicto, i. e. qui obedit. In qua phraſi ſi perſona addenda ſit, in dativo poni debet, tamquam ſi dicto audiens unica vox eſſet. *Cic.* 6. *Verr.* c. 12. Reſpondit dicto audientem fuiſſe Prætori. *Nepos in Lyſandro* c. 1. Qui quod dicto audientes imperatoribus non erant. Sic *audire alicui* pro parere, apud *Apul. in Apolog.* ¶ In hoc ſenſu etiam inanimis rebus tribuitur. *Ovid.* 5. *Met.* v. 380. De mille ſagittis Unam ſeſpoſuit, ſed qua nec acutior ulla, Nec minus incerta eſt, nec quæ magis audiat arcum. *Virg.* 1. *Georg.* v. 514. Nec audit currus habenas. ¶ Audire pro intelligere, *Plaut. Epid.* 2. 2. 69. Ajebat, ſe audiviſſe ab ea, atque ex epiſtola. ¶ Audire etiam diſcentium eſt, qui ſcholam alicujus frequentant. *Cic.* 1. *de Nat. Deor.* c. 14. Cleantes Zenonem audivit. ¶ Bene, vel male audire, eſt bonam, vel malam famam habere. *Cic.* 3. *Fin.* c. 17. eſt hominis ingenui velle bene audire ab omnibus. Sic apud *eumd.* minus commode audire. ¶ *Horat.* l. 1. *ep.* 16.

Tu recte vivis, ſi curas eſſe, quod audis. *h. e.* dictis, perſuaderis. Et *ep.* 7. v. 37. Rexque paterque audiſti. *h. e.* appellatus es. ¶ Audire, pro *intelligere*, ut vulgo dicunt, eſt apud *Quinctil.* l. 8. c. 5. ubi, quid τὸ ἀκούειν ſit, explicat. Ejus verba ſunt: Eras dignus, ut haberes integram manum. Sic en

avertere, depellere, *allontanare. Cic. Act. l. 9. ep. 2.* Dii, inquis, averruncent. *Liv. l. 10. c. 23.* Eo anno prodigia multa fuerunt, quorum averruncandorum causa supplicationes in biduum Senatus decrevit.

Averruncus, ci, m. 2. ἀποτρεπαῖος, Dei nomen erat apud Romanos, qui mala averruncare, hoc est, depellere, atque averrere putabatur, cujusmodi apud Græcos habebantur Hercul. & Apollo, quos idcirco ἀλεξικάκους, ἀποτροπαίους, καὶ ἀποτομαίους appellabant. *Pacuv. apud Varr. l. 6. de L. L.* Deus qui meis rebus præsit Averruncus.

Aversabilis, le, adject. abominandus, *abhominevole. Lucret. l. 6. v. 389.* Scelus aversabile. *Arnob. l. 7. pag. 249.* Aversabilis fœditas.

Aversatio, onis, recusatio, fastidium, ἀποστροφή, *avertione. Quintil. l. 8. c. 3.* Mihi cernere videor eorum, qui adeant, tacitam aversationem.

Aversatrix, icis, f. quæ avertat, atque odit. *Tertull. de anim. c. 51.* Crudelitatis aversatrix.

Aversātus, a, um, nom. ex particip. pass. signif. pro aversus. *Aurel. Vict. epit. 43.* Cachinnantem vultu notare aversato.

* Aversim, adversim, ἐκ παρασλάξ, ex adverso. *Claud. Mamert de S. A. l. 1. c. 25.* Duabus paribus lineis sive aversim positis, sive a capite contingentibus, figura non claudituɾ.

Aversio, onis, contrar. *Adversio*, ipse avertendi actus, ἀποστροφή. *Quintil. l. 9. c. 2.* post descriptam Apostrophem, subjungit: illa quoque vocatur Aversio, quæ a proposita quæstione abducit audientem. ¶ Apud JCtos aversione emere, locare, vendere, est, cum emptor, vel venditor suscipit in se omne periculum rei, quam vendit aut emit, & a venditore, seu emptore avertit. *Leg. 4. §. 1. Dig. de peric. & comm. rei vend.* Aversione vinum venit. Aliqui leg. *Adversio*, sed *Aversio* rectius.

Avĕrsor, aris, d. 1. *abhominare, volgere il volto in altra parte*, מאס, תעב, Germ. *abhheuren haben*, Gall. *rejetter, detester*, Hisp. *aborrecer*, ἀποστρέφομαι, detestor, abominor, ab aliqua re, quam odio habeo, vultum averto. *Col.* Nec rubos aversatur capra. Sic aversari honorem, *Ovid. 1. Fast. v. 5.* Aversari scelus, *Curt. l. 6. c. 7. n. 10.* ¶ Interdum absolute ponitur. *Cic. 4. Verr. c. 76.* Hærere homo, aversari, rubere.

Averſor, oris, m. 3. ἀποστρεπτής, qui aliquid alio avertit. *Cic. in Ver. 7. c. 58.* Aversor pecuniæ publicæ.

Aversus, a, um, o. 1. 2. *quello, che volge le spalle verso noi*, נסוג, Ger. *widervertig*. Gal. *qui a le dos tourné*, Hisp. *el que buelve las espaldas*, ἀπεστραμμένος, qui faciem a nobis avertit, tergumque ostendit, cujus antitheton est *adversus*, ἐναντίος, qui faciem anteriorem vel partem nobis objectam habet. *Cic. 3. de Orat.* Adversus, & aversus impudicus es. *Vellej. l. 2. c. 63.* Per aversa castrorum, *per la parte di dietro*. Aversa charta apud *Mart. l. 8. epigr. 62.* ¶ Per metaphoram aversus est iratus, infestus, alienus, contrarius, *irato, nemico, contrario. Cic. Act. l. 8.* Deos aversos esse a salute populi R. *Id. Attic. l. 11.* Aversissimo animo a me fuit. *Horat.* Amicos aversos componere. *Id.* Aversus mercaturis. *Cic. Cæsil. 3. c. 9.* Aversus a vero. *Liv. l. 2. c. 8.* Aversus a proposito. *Cic. Act. 1. 5.* Aversissimo animo esse ab aliquo. *Senec. de Ira 2. 24.* Vultus aversior. Cum genit. *Tacit. Ann. 14. c. 26.* Aversus animi. ¶ Apud *Cic. in Ver. 3.* aversa pecunia publica, est pecunia abducta, ab *averto*. Sic apud *eund.* aversum frumentum a Rep. h. e abreptum. V. averto.

Averta, æ, f. *valigia*, pera, mantica, quæ equo imponitur in itinere. *Acron. ad Horat. l. 1. Sat. 6. v. 106.* & in *Cod. Justin. 12. 54. 12.*

Avertarsus, equus, qui avertam gestat. *Id. Cod. Theodos. 8. 5. 22.*

* Avertentes dii, sunt dii Averruncі, seu qui malis avertendis præsunt. *Apud Macrob. 2. Sat. c. 16.*

Averto, & abverto, is, ti, sum, a. 3. arceo, removeo, abduco, prohibeo, propello, amoveo, *rimuovere, volgere altrove*, הסב, Gall. *abvuenden*, Gall. *detourner*, Hisp. *estorvar*, ἀποτρέπω. *Virg. 1. Æn.* Nec posse Italia Teucrorum avertere Regem. ¶ Hujus antitheton est *adverto*. Unde advertere oculos, vel mentem, dicimus, pro ad rem aliquam aciem oculorum, vel mentis convertere, *riguardare, considerare*. Avertere autem est, alicunde removere, & aliorsum flectere *Cic. de Am. c. Tu*, velim, animum parumper a me averras. *Id. in Philipp.* Avertere se. *h. e.* terga vertere. & *pro Corn.* Avertere se totum. ¶ Est item averto, furzim, vel rapina aliquid subducere. *Cic. Verr. 1.* Pecuniam publicam avertit. Sic apud *eund. in Fam.* Hæreditatem avertere. V. *Aversus*. ¶ Item propulsare, arcere, *Virg. Æn. 3. ad fin.* Dii talem terris avertite pestem. Sic *quod Dii omen avertant*, apud *Cic.* & alios. Avertere furorem alicujus a pernicie Reip. apud *eund.* Avertere hostem a portis, apud *Cæs.* ¶ Avertere se ab aliquo, apud *Plaut.* & ab alicujus amicitia, apud *Cæs.* est se removere. ¶ *Avertere se alicui*, pro *ab aliquo*, legitur apud *Col. l. 6. c. penult.* ¶ Avertere culpam a se in alium, apud *Liv.* Avertere se in mercaturam, apud *Plaut.* ¶ Magicis sacris sensus avertare. *Virg. Ecl. 8.* hoc est incantationibus dementare. ¶ *Averso* neutrorum more. *Corn. Severus. Ætna v. 150.* Flamma avertit, qua proxima cedunt. *h. e.* avertit iter. *Virg. 1. Æn. v. 406.* Dixit, & avertens rosea cervice refulsit.

Avertor, eris, d. 3. ἀποστρέφομαι, dedignor, averſor, depon. *Virg. Georg. 3. v. 499.* Victor equus fontes avertitur &c.

* Aufanĭæ matronæ, *Gruter p. 90. n. 11.* Reinesio putantur *Tafaniæ* a dea *Tafana*, de qua *Tac. l. 1. ann. c. 15.*

Aufeia aqua. V. Martia.

Aufĕro, ers, abstuli, ablatum, 2. eripio, abripio, adimo, detraho, removeo, *togliere, portar via*, Gal. *emporter, porter*, Hisp. *quitar, llevar*, לקח, נשא, תמיר, ἀποφέρω, ex ab, & fero. *Cic. 3. de Fin.* Commentarios quosdam Aristotelicos, veni, ut auferrem. *Id. l. 7. Attic. ep. 21.* Pecuniam auferre ex ærario. ¶ *Auferre se*, est abire, & quidem præcipitanter. *Plaut. Asin. 2. 4. 63.* Auferte domum, abscedite hinc, molestus ne sis. ¶ Aliquando auferre est impetrare. *Cic. Att. l. 16. ep. 14.* Verba fecimus pro Buthrotiis, liberalissimum decretum abstulimus. *Plaut. Mostel. 4. 1.* Bene merens hoc pretium inde abstuli. ¶ Auferri, pro allici, aut decipi, *Ovid. 1. de Remed. v. 344.* Auferimur cultu: gemmis auroque teguntur omnia: pars minima est ipsa puella sui. *Cic. 2. Fam. ep. 7.* Ne te auferant aliorum consilia. ¶ Responsum auferre, apud *Cic. 1. de Or. c. 56.* est responsum accipere. ¶ Auferre paucos dies ab aliquo creditore, apud eumd. *pro Quinct. cap. 5.* est paucorum dierum veniam ad solvendum obtinere. Auferre litem, apud *Plaut. Rud. Prol. v. 20.* est litem obtinere. ¶ Auferre me vultu terrere, *Horatius* dixit *2. Sat.* h. e. cessa. ¶ Hæc res me tranſversum abstulit, dixit *Plinius*: h. e. me a recto tramite abduxit.

Aufidēna, Auphidena, f. 1. αὐφιδῆνα, *Alfidena*, opp. Caracenorum, in Aprutio cit. ad radices Apennini, *Liv. l. 10. c. 12.*

Aufidenātes, populi inter Samnites. *Plin. l. 3. c. 12.*

Aufidiānus, a, um, adject. possessi ut Aufidianum nomen. *Cic. 16. Fam. ep. 19.*

Aufidius, cognomento Lurco, Civis Romanus, qui primus pavones faginare aggressus est, & ex eo quæstu reditum sexagenorum sestertiorum percepit. *Pl. l. 10. c. 20.*

Aufidius Bassus, nobilis Historicus Quintiliani ætate, qui de rebus Germanicis scripsit.

Aufidius, m. 2. *Pl. Oufanto*, αὐφίδος, Fl. Apuloruм, qui oritur in Principatu ult. ex Apennino M. in fin. Hirpinorum, quem fecat, supra Compsam 6. M. P. quam adluit, & inter Daunios, & Peucetios illos separans in mare Adriaticum defertur. *Horat. l. 3. Od. 30.* Qua violens obstrepit Aufidus. ¶ Est etiam Aufidus, a, um, adject. ut Aufida stagna apud *Sil. l. 10. v. 171.*

Aufugio, is, ugi, 3. *fuggire altrove*, ברח, נדד, Ger. *hinvveg fliehen*, Gall. *s'enfuir, echapper*, Hisp. *huyr*, ἀποφεύγω, alio fugio. Sæpe ponitur absolute, sine causa. *Cic. Fam. 13. 77.* Cum multos libros furripuisset, aufugit. ¶ Interdum ablat. jungitur cum præp. ex. *Liv. l. 1. c. 55.* Ex eo loco, ubi pugnatum est, aufugerat. ¶ Invenitur etiam cum accus. *Cic. 2. de Nat. Deor. c. 43. ex Arato*: Aufugiens conspectum mœsta parentis. ¶ Anfugere ad aliquem est confugere. *Aurel. Vict. in Apolog.*

Auga, æ, f. 1. vel Auge, es, vel Augēa, æ, αὐγή, ἡ αὔγεια, mater fuit Telephi, quam Euripides dicit ab Alæo patre, cum ab Hercule corrupta deprehenderetur, in urna quadam cum Telepho filio impositam, & in mari demersam esse, sed Palladis providentia urnam ad Caycі ostia transmissam evasisse, & Augen a Teuthrante exceptam eidem nupsisse, illumque Telephum pro filio educasse, & Regni successorem instituisse. *Strab. l. 13.* Aliter *Diodorus l. 5.* Auge, inquit, mater Telephi fuit ex Hercule, quæ a patre gravida deprehensa, navclero cuidam tradita est submergenda, sed antequam ad mare perveniret, urgente tempore partus, Telephum peperit, quem inter virgulta abdidit, qui postea inventus a pastoribus Corintho regi datus est, & Telephi nomine appellatus, quod a pastoribus inventus esset pendens ab uberibus cervæ: Auge vero a mercatoribus, qui illam a nauclero dono acceperant, in Cariam ad Teutrantem Regem delata est, ubi postea Telepho filio fuit agnita.

Augēas, m. 1. Comicus Athenienſis. ¶ Item Rex Eleorum. V. Augias.

Augĕo, es, xi, auctum, a. 2. majus facio, amplisico, exaggero, cumulo, *accrescere, far maggiore*, הרבה, Ger. *mehren*, Gal. *augmenter, multiplier*, Hisp. *accrecentar*, αὔξω, αὐξάνω, σωρεύω, majus facio, ab αὖξω, vel αὔξέω, σ, quod in ξ ineſt, pereunte, & ex abeunte in γ, & tum ad res, tum ad personas refertur. Ad personas. *Cic. Bruto*, Auctus Antonii beneficio ſum. ¶ Ad res *Id. Verr.* Locupletissimi cujusque census extenuarant, tenuissimi auxerant. Sic augere Remp. agris, & civibus, *Id. pro Sext. Rosc.* Et *Ter. Heaut. 4. 1.* Herus damno auctus est. *Plaut. Stich. 1. 1. 49.* Augeri mœrore. *Tacit.* Augere aliquem nominibus Imperatoris. h. e. ornare. *Ovid. 3. Fast.* Æneas regno, nataque Latini auctus erat. Ufurpatur aliquando absolute. *Plaut. Men. 3. 3. 27.* Dii me equidem adjuvant, augent, amant. ¶ Est etiam verbum sacrorum. Nam cum mola salsa respergebatur hostia, tunc augeri dicebatur; item mactari, de quo V. suo loco. *Fest. Inscripp.* Si quis huic aræ donum dare, augereque volet, liceto. *Augere aram*, habet & *Plaut. Merc. 4. 1. 11.* pro aræ imponere aliquid ad sacrificium. ¶ Pro gignere adhibetur a *Lucret. l. 5. v. 323.* Nam quodcumque alias ex se res auget, alitque. ¶ Ufurpatur etiam neutrorum more, & passiva significatione, *Cato* apud *Gel. l. 18. c. 12.* Eo eorum res auxit. *h. e.* crevit, aucta est.

Augesco, scis, n. 3. adaugesco, *crescere, aumentarsi, ingrossarsi*, רבה, Germ. *grosser werden zunemmen*, αὐξάνομαι, cresco, incrementum accipio, in significatione passiva, & intransitive, seu absolute. *Cic. l. 2. nat. Deor, c. 10.* Temperatione caloris oriri, & augescere.

Augias, m. 1. Αὐγίας Tyrannus Elidis. Huic bubile erat capiens tria boum millia, quod antea nunquam purgatum, ab Hercule expurgatum est, immisso Alpheo fluvio. Unde *Augiæ stabulum repurgare*, proverbio dicitur pro rem immensi laboris conficere. *Senec. in Apocolos.*

Augifico, a. 1. *Ennius*, dixit pro augeo. Et tabes numeros augificabit suos. *Non. 2. 62.*

* Augĭnos, i, herba hyoscyamos. *Apul. c. 4.*

* Augites, æ, m. αὐγίτης, gemmæ nomen sic a splendore dictæ. *Pl. l. 37. c. 10.*

Augmen, inis, n. 3. *accrescimento*, מרבית, Germ. *ein mehrung*, Gall. *augmentacion, accroissement*, Hisp. *accrecentamiento*, αὔξησις, augmentum, *Lucret. l. 3. v. 269.* Perfectum corporis augmen.

Augmento, as, a. 1. αὐξάνω, idem, quod augeo. *Jul. Firmic. l. 5. c. 6.* Ut thesauros tuos augmentes.

Augmentum, i, n. 2. *aumento, accrescimento. Plin. 37. 6.* Augmentum fulgoris. *Apul. l. 1. Dogm. Plat. p. 6.* Multiplicatis augmentis incrementisque. ¶ Est etiam verbum sacrorum, ut de augeo diximus. *Varro enim l. 4. de L. L.* Augmentum vocat, quod ex immolata hostia defectum est. Ubi *Scalig. in conject. p. 48.* legit Augumentum, de quo & *Arnob. l. 11.*

Augur, guris, g. com. 3. *augure, indovino*, נוחש, Germ. *ein vveisager*, Gall. *devin, augure*, Hisp. *agorero*, οἰωνοσκόπος, qui ex volatu, aut cantu avium futura divinat, ita dictus ab augendo, vel quod divinet ex garritu, seu cantu avium, vel ex gestu, ideſt modo, quo se gerunt aves in volando, vel ex signis, quæ aves gerunt, vel a gustu, ideſt, si aves pascuntur, & qua ratione. *Cic. 1. de Div.* Ipse optimus Augur fuisse traditur. *Id. Philipp. 1. c. 10.* Dicere de futuris est augurum. *Horat. l. 3. od. 27.* Augur annosa. ¶ Apud Romanos maximo in honore semper habiti, & sacri appellati. *Flavius l. 1. c. 5.* Inde Romanis facer auguratus: *sc.* post dissectam ab Accio cotem sub Tarquinio Prisco, qua de re *Liv. l. 1. c. 36.*

Auguracŭlum, p. 2. οἰωνοσκοπεῖον, locus, vel arx, ubi auguria capiebant. *Festus.*

Augurāle, is, locus erat in castris, ubi auguria capiebantur, de quo *Tac. Ann. 2. c. 13.* & *l. 15. c. 10. Hyginus* Auguratorium vocat, *Festus* Auguraculum. ¶ Aliud augurale est apud *Sen. de Tranquil. an. c. 11.* ubi inquit: Quæ dignitas, cujus non prætextam, & augurale, & lora sordes, & exportatio comitentur. Ubi *augurale* est ornamentum, seu insigne auguram, ut Livius, &c.

Augurālis, le, o. 3. οἰωνοσκοπικός, ad Augurem pertinens, ut Auguralis virga, auguralis cœna, quæ & adjicialis, augurales libri, auguralia insignia, porta augusalis, vir auguralis, &c. *Varr. de R. R. c. 6.* Primus hos Q. Hortensius augurali cœna potuisse dicitur. Erat autem auguralis cœna, quam dabat Augur, qua primum die Sacerdotium accipiebat. V. Adjicialis. ¶ Auguralis vir, i. e. Auguratus dignitate præditus, ut vir Consularis. *Cic. de Cl. Orat. c. 77.*

Auguratio, f. 3. *indovinazione*, נחש, οἰωνοσκοπία, divinatio, ipse actus auguradi. *Cic. 2. de Div. c. 30.* Quæ tandem ista auguratio est? &c.

Augurāto, adverb. *per augurio*, οἰωνοσκοπικῶς, auspicato. *Liv. l. 1. c. 18.* Romulus augurato in urbe condenda Regnum adeptus est.

Auguratorium, ii, n. locus, seu ædificium capiendis auguriis destinatum. *Inscript.* apud *Gruter. p. 118. n. 4.*

Augurātrix, icis, quæ auguratur. *Paul. Diac. in epit. Festi, in voce Lingulaca.*

Augurātus, a, um, nomen ex particip. passiva signif. ut *auguratum templum*, *Cic. in Vatin. c. 10.* de quo scilicet rite capta essent auguria.

Augurātus, us, m. 4. οἰωνοσκοπική, dignitas Auguris. *Cic. de Divin. l. 1. c. 17.* Quod clarissimum est insigne auguratus.

Augurium, ii, n. 2. *augurio*, נחש, οἰωνοσκοπία, divinatio, quasi *avigerium*, ab avium gestu, vel *avigarrium*, ab avium garritu. *Cic. 1. de Divin.* Omnino apud veteres, qui rerum potiebantur, iidem auguria tenebant. Augere augurium. *Cic. 3. Offic. Varro l. 5. de L. L.* Augures, inquit, augere augurium dicuntur, cum in eo plura dicunt, quam faciunt. ¶ Augurium capere dicebantur Candidati, cum nocte, quæ Comitia præcedebat, sub dio extra Urbem cubantes, dein solida sella sedentes, in loco ei rei destinato exspectabant, dum ipsis Deus aliquod bonum signum mitteret. V. *Casaub. ad illud Suet. in Aug. c. 95.* Primo autem Consulatu ei augurium capienti duodecim se vultures, ut Romulo, ostenderunt. ¶ Captabantur autem auguria ex volatu avium, cantu oscinum, & tripudiis solistimis, ut breviter complexus est *Cic. Fam. 6. epist. 6. V.* Auspicium. ¶ Ponitur interdum pro augurii interpretatione. *Ovid. 1. Met. v. 395.* Conjugis augurio quamquam Titania mota est. ¶ Item pro scientia augurandi. *Virg. 9. Æn. de Rhamnete augure.* Sed non augurio potuit depellere pestem. ¶ Item pro munere, & dignitate auguris. *Virg. 12. Æn. v. 393.* Augurium, citharamque dabat. ¶ *Augurium auspicii* est augurium ex spectione avium capere. *Plaut. Asin. 2. 1. 15.*

Augurius, a, um, o. 1. 2. οἰωνοσκοπικός, idem quod auguralis. *Cic. epist. l. 2.* Cum ipsam cognitionem juris augurii consequi cupio.

Augŭror, aris, d. 1. & auguro, as, & a. 1. *augurare, indovinare, immaginarsi*, נחש, Ger. *vveissagen*, Gal. *augurer*, Hisp. *agorar*, οἰωνοσκοπέω, est ex avium volatu, vel cantu, vel pastu futura divinare, & latius quovis modo futura conjicere. *Cic. 2. Divin. c. 33.* Calchas ex passerum numero belli Trojani annos auguratus est. *Id. Attic.* Quantum conjectura auguramur. *Id. in Bruto*, Quid de illo augurer, jubet dicere. *Idem Cæcinæ*, Non igitur ex altis volatu, nec ex cantu sinistro oscinis tibi auguror. *Virg. Æn. l. 7. vers. 273.* Sf quid vesi mens augutat. Ubi *Serv. Auguro* dicimus, secundum *Plin.* cum præfagio mentis futura colligimus: *auguror* cum futura veris captamus auguriis.

Augusta, æ, f. 1. Romani Imperatoris uxor. *Tacit. l. 2. Ann. c. 34.* Quamquam Augusta, violari se & imminui, quereretur. Sic sæpissime in antiquis inscriptionibus. V. *Gruterum.*

Augusta, *Selnsta, Sevesta*, urbs Ciliciæ, in ora, inter Tarsum, & Anemurium. ¶ Item, *Tubingen*, Urbs, & Acad. Sveviæ, in Duc. wirtembergensi, ad Nicrum fl. Condita fuit a Caracalla Augusto. ¶ Augusta item, al. Xiphonia, *Augustæ*, opp. marit. Siciliæ, ad Or. in Nectina valle, opus Friderici Augusti.

Augustāle, is, n. 3. חיכל, βασιλικόν, domus Principis, Imperatoris tabernaculum. *Quin. l. 8. c. 2.* Tabernaculum Ducis, Augustale.

* Augustaliānus, a, um. Augustalianum officium, h. e. Præfecti augustalis. *Cod. Theod. l. 5. l. 3.* Augustalianum judicium, *ibid. l. 34. l. ult.*

Augustālicus, a, um, adject. in Vet. Inscript. apud *Fabret. p. 386.*

Augustālis, le, adject. ad Augustales pertinens, ut Ludi Augustales, in honorem Augusti editi, de quibus *Tacit. l. 1. Ann. c. 15.* & 54. ¶ Augustales etiam dicebantur vel Sodales Augustales, Sacerdotes quidam iridem in honorem Augusti instituti. *Tacit. l. 2. histor. c. 95.* Augustales faces subdiderunt, quod Sacerdotium ut Romulus Tatio Regi, ita Cæsar Tiberius Juliæ Genti sacravit. ¶ Denique Augustales dicti Milites ordinarii ab Augusto additi, ut docet *Vegetius l. 2. c. 7.*

Au-

Augustalĭtas, atis. Hoc nomen est in duabus *Inscript.* apud *Grut. pag. 215. n. 2.* & *p. 254. n. 7.* Sed cave usurpes.

Augustānus, Augustanēus. V. Augustianus.

Augustātus, a, um, consecratus, augustus factus. *In jure Papiniano* apud *Macrob. Saturn. l. 1.* In templo Junonis Populoniæ augustata mensa est. *Turneb. lib. 18. advers. cap. 4.*

Auguste, adv. *santamente, religiosamente*, σεβασμίως, cum augurio, seu captato augurio, sancte, pie, religiose. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 21.* Quem nostri majores auguste, sanctèque Liberum cum Cerere, & Libera consecraverant.

Augustēanus, a, um, ad Augustum pertinens, Augusteus. *Frontin. de Colon. p. 140. Goesii.* Ager limitibus Augusteanis pro parte assignatus.

Augustēus a, um, Αὐγούστειος, adject. ab Augusto: in usu est apud *Frontin. de Colon.* ubi limites, & terminos rotundos in effigiem columnæ, Augusteos vocat. ¶ *Augusteum, i*, n. est Ædes in honorem Augusti dicata.

Augustiānus, & Augustānus, a, um, ad Augustum pertinens. *Suet. in Ner. cap. 25.* Sequentibus currum ovantium ritu plausoribus, Augustianos, militesque sertumphi ejus clamitantibus. Hos ipsos *Tacitus Ann. 14. c. 15.* Augustanos appellat.

Augustinus, a, um, aliud adject. ab Augusto, ut a Crispo Crispinus. *Suet. in Claud. c. 11.* Circensi pompa currum elephantorum Augustino similem decemendum curavit. Al. leg. *Augusteo.*

Augustinus, i, Tagaste in Africa ortus, primum hæreticus Manichæus, deinde Matris Monicæ precibus, & lacrymis ad veram Religionem revocatus, & ab Ambrosio Mediolanensi Episcopo baptizatus, floruit sub finem Sæculi Christiani quarti: cujus acumen ingenii Catholica Ecclesia semper admirata est, tantamque illi inter SS. Patres tribuit auctoritatem, ut unus sit ex quatuor, quos antonomastice Doctores Ecclesiæ nominamus.

Augusto, as, a. 1. augustum, ac venerabilem reddo. *Arnob. l. 6. p. 201.* Augustare deos.

Augustus, a, um, o. 1. 2. *augusto, venerabile, sacro*, נאדר, נעבר, Germ. *heilich*. Gal. *auguste*, Hisp. *augusto, sevbástmos*, dignus, quem religiosa quadam veneratione colamus, ab *augurium*, quia proprie est id, quod augurio est consecratum, vel ab avium gestu, quia ab avibus significatum est, vel ab avium gustatu, quia aves pastæ id ratum fecere, ut *Fest.* explicat, & *Tranquill. in Aug. c. 7.* vel ab augendo, ut *Ovidius* scripsit 1. *Fast. v. 609. Cic. 5. Tusc. c. 13.* Ex hoc Platonis quasi quodam fando, augustoque fonte nostra omnis manabit oratio. ¶ Hinc Octavianus decreto Senatus, fine bellis civilibus impolito, ob egregias virtutes Augustus dictus est. *Ovid. ib.* A quo deinde Imperatores reliqui Augusti appellari sunt, & appellantur. ¶ Item Senatui visum est Sextilem mensem Augustum appellari, in honorem Octaviani Augusti, quod hoc mense primum ille Consulatum iniisset, & bellum civile confecisset. ¶ Adject. *Pallad. l. 8. tit. 9.* Quartodecimo calendarum Augustarum. ¶ Augusta dicuntur etiam non solum sancta, & consecrata, sed etiam quæ specie magnifica, & admirabilia sunt. *Virg. Æn. 7. v. 170.* Templum augustum, ingens, septem sublime columnis. Sic augusta forma viri, *Florus l. 1. c. 1.* Gravitas augusta, *Ov. Met. 6. v. 73.* Augustiora primordia. *Livius in præfat.* Vir augustissimus. *Vopisc. Tacit. c. 7.* & *Stat. 4. Sil. 8. v. 29.*

Augustus, i. V. in Augustus, a, um.

Avia, orum, substant. n. plur. loca præruptа, difficilia aditu, quasi sine via. *Val. Flacc. l. 5. v. 475.* Horrenda avia. *Sil. l. 12. vers. 352.* Labrosa per avia saltus. *Tacit. Ann. 6. c. 21.* Per avia, ac derupta præibat eum.

Avia, æ, f. 1. μάμμη, patris, vel matris mater, *zia. Plaut. Trucc. 4. 3. 34.* Matres duas habet, & avias duas. ¶ Metonymice *Pers. 5. 92.* avias appellat invereratas in animo opiniones, quas vel ab avia quis didicisse videri potest, fabulas, & deliramenta anilia. ¶ *Avia* item est nomen herbæ. *Col. l. 6. c. 14. V. Senecio.*

Aviarius, i, m. 2. ὀρνιθών, secretum nemus, quod aves frequentant, vel quod avibus abundat. *Virg. 2. Georg. v. 430.* Sanguineis inculta rubent aviaria baccis. ¶ Item locus, ubi aves claufæ custodiuntur, & nutriuntur, vel quo quædam aves, ut columbæ, & passeres se recipiunt. *Cic. Q. Fr. 3. 1. 1.* Nihil restabat præter balnearia, ambulationem, & aviarium. Adde *Colum. l. 8. c. 1.*

Aviarius, m. 2. *colui, che tiene cura d'uccelli*, Ger. *vogelezger*, Gall. *oiselier*, Hisp. *guarda de ave*, ὀρνιθοφύλαξ, qui curam avium gerit. *Col. l. 8. c. 3.* ¶ In vet. Gloss. *aviarius* exponit. ὀρνιθοπάλης, h. e. qui aves vendit.

Aviasus, a, um, ad aves pertinens, ut rete aviarium. *Varr. R. R. 3. 3.*

* Avicella. V. Aucilla.

Avicula, dim. f. 1. *uccellino, augellino*, Ger. *ein vogelin*, ὀρνιθάριον, parva avis. *Gell. l. 2. c. 29.* Avicula est parva. ¶ Item dim. est ab avia. *Cic. pro Flac. c. 36.* Aviculæ minime suspicioſæ purgat se per epistolam. Al. rectius legunt *anicula*.

* Aviculārius, idem quod aviarius, apud *Apic. l. 8. c. 7.*

Avide, *desideratamente, avidamente*, Germ. *begirlich*, Gall. *ardement*, Hisp. *codiciosamente*, ἐπιθυμητικῶς, cupide, adverb. *Cic. de Sen. cap. 8.* Græcas litteras senex sic avide arripui, quasi diuturnam sitim explere cupiens. ¶ Gradus quoque admittit, *Curt. l. 3. c. 6.* Avidius quem intueri. *Cic. Philip. 14. c. 1.* Avidissime exspectare.

Aviditas, tis, f. 3. *avidità*, תאוה, Germ. *begerlichkeit*, Gal. *avidité*, Hisp. *codicia*, πλεονεξία, cupiditas, desiderium. *Cic. de Sen. c. 14.* Mihi sermonis avidıtatem auxit, potionis, & cibi sustulit. *Plin. 20. 16.* Aviditas ad cibos. *Cic. 2. Off. c. 11.* Aviditate inflammatus. ¶ Pro appetentia, *appetito, fame. Plin. 23. 8.* Amygdalæ aviditatem faciunt. ¶ In plur. num. *Plin. 11. 6.* Contra bestiolarum aviditates.

Avidĭter, adverb. idem quod avide, *avidamente. Arnob. l. 5. sub init.* Invasisse aviditer dulcedine potionis captos.

Avĭdus, o. 1. 2. *avido, desideroso, bramoso*, מואה, Ger. *begierig*, Gal. *avide*, Hisp. *codicioso*, πλεονέκτης, cupidus, valde apperens, ab avendo, ideſt cupiendo. *Ter. in Heaut. 3. 3.* Patrem avidum, misserum, atque aridum. *Id. in Eun. 5. 4. 16.* Avidus cibi. Et *1. 2. 51.* Ejus frater aliquando ad rem est avidior. *Liv. l. 22. c. 21.* Hispanorum inquieta, avidaque in novas res sunt ingenia. *Cic. 5. Philipp.* Avidus in pecuniis locupletum. *Cic. pro leg. Manil. c. 3.* Avidissimus gloriæ.

Avienus Festus, poeta sub Gratiani, ac Theodosii tempore post initium sæculi Christi V. de quo *Serv. in 10. Æn. Virg.* ¶ Vertit latine Arati Phænomena, & Dionysii Periegesin.

Avilla, æ, f. agna recens nata. *Festus.*

Avis, f. 3. *uccello, augello*, עוף, Ger. *ein vogel*, Gal. *oiseau*, Hisp. *ave*, ὄρνις, volucris omnis, quæ ova parit, & pennis prædita est, a *via*, quod facile per avia quæque vagatur. Volucres autem, πτηνά, dicuntur, quæcumque volare possunt. Unde apes, vespæ, muscæ, papiliones, volucres sunt, non tamen aves. ¶ Alba avis, λάλος ὄρνις, a Tullio dicitur pro re bona, atque auspicata. Quadrabit in rem admodum raram, & inusitatam, quod aves perpaucæ sint hoc colore. *ep. 28.* Quasi albam aves videntur bene sentientem civem videre. ¶ Sic bonis avibus, secundis avibus, pro bonis auspiciis, omine secundo, *con buon augurio*, *Liv. l. 6. cap. 12.* Dii, qui secundis avibus in prælium miserint. *Ovid. Fast. 1. v. 513.* Esse bonis avibus visi naroque, mihique. ¶ Contra mala avi, malis avibus. *Horat. Epod. 10.* Mala soluta navis exit avi. ¶ Adverſa avi. *Cic. 1. de Divin.* Sinistra avi, *Plaut.* ¶ Avis Junonia est Pavo. *Juven. Sat. 7. v. 32.* ¶ Aves aliæ sunt altiles, quæ & *cortales* & *cohortales* Columellæ dicuntur, *Plin.* etiam *fartiles*, quod saginantur; Aliæ palmipedes, fissipedes, præpetes, oscines, &c. quas V. suis locis.

* Avispex, ĭspicis, qui aves inspicit. V. Exstispicius.

Avĭte, adverb. ab avitus, est apud *Tertull. cap. ult. adverſ. Valent.* Filium hominis avite pronunciatum. Quamquam *Rigalt.* leg. *ajunt* pro *avite*.

Avĭtum, ii, pro multitudine avium. *Apul. in Florid. sub fin.* Tam pulcra ales, quæ ex omni avitio longe præcellit.

Avĭtus, a, um, *degli avi*, קדמוני, προγονικός, quod ab avo, aut avia, vel cæteris majoribus ad nos pervenit. *Cic. Verr. 2. cap. 5.* Nulla res cujusquam tam patria, atque avita fuit. Et *pro Cœlio c. 14.* Bona avita.

Avius, a, um, o. 1. 2. *senza via*, Germ. *unvvegsam*, שממון, ἄβατος, quodditat a via, aut quod est sine via. *Sallust. in Jugur.* Nocturnis avius itineribus Romanos aggrediter. ¶ Item qui a via recedit, ut lupus avius. *Virg. 11. Æn. v. 710.* ¶ Translate *Lucret. l. 3. v. 465.* Animus avius: h. e. demens. *Idem l. 2. v. 81. & 229.* Avius a vera ratione. *h. e.* non sequens rectam rationem. ¶ *Avia, orum*, substant. V. suo loco.

Aula, f. 1. atrium, regia, *palazzo, corte del Principe*, ביתה, Ger. *hoff*, Gal. *cour*, Hisp. *corte*, αὐλή, locus subdialis, & perstatilis, ab ἄω, flo, apud Græcos: a Latinis usurpatur pro regia, sive domo Principis. *Cic. 14. Fam. ep. 4. Virg. l. 3. Æn. Lucan. l. 2.* Exeat aula, qui volet esse pius. ¶ Videtur etiam pro quovis atrio usurpari. *Vitruv. l. 6. c. 10.* Mesaulæ dicuntur, quod inter duas aulas sunt interpositæ. ¶ Sunt etiam aulæ cellulæ apium apud *Virg. Georg. 4.* ¶ Apud veteres aula pro *olla* usurpabatur. *Festus*, & *Plautus* sæpe. Hinc diminut. aulula; unde Plauti Comœdia *Aulularia*. ¶ Aula regia erat media janua in scenis, duabus a latere positis nobilior, & ornatior, quæ in Tragicis maxime, domicilium Regum repræsentabat. *Vitruv. l. 5. c. 7.*

Aulæa, orum, n. 2. ſere semper plur. *arazzi, tapeti*, קלעים, Ger. *teppig, tapeth*, Gal. *tapis*, Hisp. *tapiz*, αὐλαῖα, sunt vela picturata, & versicolori textura spectabilia, quæ a Græcis nominantur πεσσητὰ μίτρα, & περιστρώματα, quibus in splendide apparatu parietes obteguntur. Dicta sunt Aulæa a Attalica, ab aula Attali Asiæ Regis, in qua primum inventa sunt. *Propert. el. 2. v. 22.* Nobilis aulæis porticus Attalicis. ¶ Sunt etiam aulæa vela picta, quæ in Scena obducuntur, dum fabularum actus commutantur, siparia. *Virg. 3. Georg. v. 25.* Purpurea intexti tollant aulæa Britanni. ¶ Singularis numerus legitur apud *Cic. in orat. pro Cæl. c. 27.* Scabella concrepant, aulæum tollitur. ¶ Legitur & *aulæa* f. g. apud *Curt. l. 8. c. 5.* Cum post aulæam, qua lectos obduxerat, staret. Sed al. aliter leg.

Aular, aris, olla operculum. *Varr. l. 3. R. R. c. 15.* Aular impositum.

* Aulax, ăcis, αὖλαξ, sulcus qui aratro fit. *Arnob. ep. 10. v. 9.*

Auletes, æ, tibicen, αὐλητής. *Cic. pro Mur. c. 13.* Ajunt eos auletas esse, qui citharœdi fieri non potuerint. Alii tamen leg. *aulados*. ¶ Fuit etiam cognomen Ptolemæi patris Cleopatræ, quod choralem exercuit. Hic ab Alexandrinis Regno exactus, cum Romam confugisset, a Gabinio in Regnum reductus est. *Strab. l. 17.*

Auletrĭcus, a, um, o. 1. 2. αὐλητρικός, tibiis idoneus. *Plin. l. 16. c. 36.* Orchomenius est continuo foramine pervius, quem aulericon vocant.

Aulicŏqua, n. 2. al. aulicocia, antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc est, ollis, coquuntur. Unde aulicoqua exta dicuntur in ollis elixa. *Festus.*

Aulĭcus, a, um, adject. ad aulam, h. e. regiam domum p

gallum gallinaceum describens: Rostro brevi, acuto, oculis ravis, aut nigris, collo vario, aut aureolo. ¶ Aureolum libellum, aureolam orationem, pro eximia, & eleganti. *Cic. 4. Acad. 44. & 3. de nat. Deor. c. 17.*

Aureŏlus, i, substant. nummi aurei diminutivum. *Martial. l. 5. epigr. 19. vel 20.* Qui crepat aureolos forsitan unus erit. ¶ Nisi malis adjective accipere subintelligendo, *nummos*.

Aureŏso, is, ere, *χρυσόομαι, χρυσωγέω*, auri colorem refero. *Varr. l. 6. L.L.* Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo, quod ab igne Solis tum aureo aer aureſcit.

Aureus, a, um, adject. ab auro, qui ex auro est, *d'oro*, Ger. *guldin*, Gall. *d'or*, Hisp. *de oro, χρυσᾶς*, ut aureus nummus. *Cic. Philip. 12. c. 8.* ¶ Item auratus, *indorato*, ut aurea sella. *Id. Philip. 2. c. 34.* ¶ Aurea metaphorice dicuntur, quæ eximie pulchra, & splendida sunt, ut aurea Venus, aurea cæsaries. *Virg. Æn. 10. v. 16. & l. 8. v. 659.* Quin & olorem aureum dixit *Manil. l. 5. v. 379.* ab insigni, & splendescente candore. ¶ Aurea item sunt, quæ optima, ut aureum mediocritatem, *Horat. l. 2. od. 10.* & aureos mores. *Idem l. 4. od. 2.* aurea fœcula. *Virg. Æn. 6. v. 792.* ¶ Apud *Catull. Carm. 64. de Arg*, horas aureas legimus in vulgatis lib. Sed meliores (V. *Grav.* & *Is. Voss.*) pro *horis aureis Sol*, habent *oris aureis*.

Aurĕus, i, m. 2. substant. nummum aureum significat, *moneta d'oro. Plin. l. 33. c. 10.* Tabulæ pretium accepit aureos mensura, non numero. ¶ Valebat autem fere Aureus Romanus idem quod Hispanientis duplex Ducatus, ait *Lipsi. de re num. c. 5.* ¶ Posterioribus Romanæ Reip. temporibus *solidus* dictus est, a Græcis *νόμισμα*. *Idem ib.* V. & *Iud. de Asse*.

Auricălcum, sive Orichalcum, i, *ὀρείχαλκος*, aes cyprium ab aliis, ab aliis coronarium dictum. Sive sit in rerum natura, & ab auro, & ære compenatur, ut quidam putarunt, sive non, ut sentit *Scalig. ad Festum*, auctoritate maxime Aristotelis nimis: certe habitum pro pretiosissimo metallo, ipsique auro comparando, aut etiam præponendo, ut habet *Servi. ad Æn. 12. v. 87.* & *Tacitus narrat. ad Plaut. Cure. 1. 3. 43.* ¶ Recthus tamen sentire videntur, qui putant, esse materiam ari similem, aureo colore infectam, quam vulgo *lezouza* dicimus. Ital. *Oricalco, Ottone*. *Sanct. in Vitell. c. 5.* Pro auro, & argento ftamnum, & orichalcum fuppoſuiſſe. ¶ Non eſt vox hybrida ex lat. *aurum*, & græca *χαλκός* compoſita; ſed vox pura puta græca, & *ὄρεϊς*, mons, & *χαλκός*, æs. Vulgus autem exiſtimans ex *auro* concinnacam, dixit Aurichalcum pro Orichalcum. V. *Feſt.* & *Voſſ. in Etymol.*

Auricilla, æ, diminut. ab auricula, quaſi diminutivum diminutivi. *Catull. epigr. 25. ad Thallum*. Thalle, mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula, vel imula oricilla. Sic emendat *Scalig. oricilla* pro *auricilla*: nam antea legebatur: *hinnula tenella*.

* Auricoctor, qui aurum igne purgat. *Inſcript.* apud *Muratr. p. 676. n. 6.*

Auricŏlor, oris, adject. *di color d'oro*. *Juvenc. in Matth. 3. de baptiſm. Chriſti*: Scinditur auricolor cœli ſeptemplicis æthra.

Auricŏmans, tis, &

Auricŏmus, a, um, comam auream habens *χρυσοκόμης*, *Auſon. Idyll. 6. v. 11.* Crocus auricomans, *Sil. l. 3. v. 608.* Auricomus Batavus. *Valer. Flacc. l. 4. c. 92.* Sol auricomus.

Auricŭla, ſ. 1. *orecchia*, אֹזֶן, *ὠτίς*, quamvis diminutivi formam habeat, non tamen parvam aurem ſignificat, ſed exteriorem partem auris, vel mollem illam particulam, quæ etiam infima, vel ima auris appellatur. *Cicer. Q. Fratr.* Auriculam fortaſſe mordicus abſtulifſet. ¶ Apud *eund. l. 2. ad Q. Frat. epiſt. penult.* homo auricula infima mollior, dicitur pro leviſſimo, & nullius ingenii. V. *Eraſm. Chiliad.* Hue ſpectat loc. *Catulli*, quem ſupra attulimus in *Auricilla*. ¶ Ponitur & pro tota aure, ſæpe apud Scriptores, ut *Martial. l. 3. epigr. 28.* Garris in Auriculam, &c.

* Auriculări morbo, *Cod. l. 10. t. 50. l. 2.* alii leg. *articulari*.

Auricŭlaris, o. 1. *da orecchio, ὠτικός*, Ger. *dat zu den ohren gehoret*, Gal. *auriculaire*, Hisp. *auricular*, quod ad aures pertinet. Unde auricularium ſpecillam, chirurgorum inſtrumentum, quod curandis auribus adhibetur. *Ulpian. Dig. l. 50. tit. 13. leg. 1. Medici*, qui certi doloris lanitarem pollicentur, ut puta ſi auricularius, ſi ſtillula, ſi denſium. V. Oricularius.

Aurĭfer, ra, rum, o. 1. 2. *χρυσοφόρος*, quod fert aurum. Unde aurifera flumina, Tagus in Hiſpania, Padus in Italia, Hebrus in Thracia, Pactolus in Aſia, Ganges in India. ¶ Aurifera arbor. *Cic. 2. Tuſc.* Aurifernum nemus. *Plin. l. 5. c. 1.* Aurifera terra. *Mart. l. 10.*

Aurifex, ficis, m. 3. *orefice*, צוֹרֵף, Germ. *goldſmied*, Gall. *orfevre*, Hisp. *platero, χρυσοχόος*, faber auratius, auri laborandi artifex. *Cic. 1. de Orat.* Quæ non auriſicis ſtatera, ſed quadam populari tamina examinantur.

* Aurifĭcium, auro ſutus. *Prud. l. 2. ad. Symmach. v. 604.*

Aurifodīna, locus, ubi aurum effoditur, *miniera d'oro*. *Plin. l. 33. c. 4.*

Aurifŭr, m. 3. *rubator d'oro, χρυσορύτης*, qui ſturatur aurum. *Plaut. Pan. 5. 55.* Mihi hic aurifur eſt. Al. leg. diſpunct. *auri fur*.

Auriga, gen. com. *cocchiero*, רַכָּב, Germ. *ein karger, ein furman*, Gal. *charretier, cocher*, Hiſ. *carretero, cochero, ἡνίοχος*, qui currum regit, quaſi curriga, currum agens, vel ab aureis, ideſt frenis. *Aurea* enim frenum erat, quod ad aures equorum religabatur; *ærea*, quo ora coercebantur. *Virgil. 12. Æn.* Circumſtant properi aurigæ. Et *Ov. 2. Met. v. 327. de Phaetonte*. Currus aurigæ paterni. ¶ Peculiariter aurigæ ſumuntur pro iis, qui in Circenſibus ludis bigis, trigis, vel quadrigis decertabant, qui alio nomine & Quadrigarii, & Agitatores dicti. *Suet. in Calig. c. 54.* Sed aliorum generum artes ſtudioſiſſime, & diverſiſſimas exercuit: Thrax, & Auriga, idemque cantor atque ſaltator. ¶ Pro Gubernatore, *Ovid. 1. Triſt. eleg. 3.* Aurigam video vela dediſſe rati. ¶ Eſt etiam Auriga Signum Cœleſtæ ex tredecim ſideribus, aliter Erichthonius, vel Erichtheus. V. *Erichthonius*. Adject. etiam ufurpatur, ut aurigis coloribus. *Tertul. de Spect. c. 9.* h. e. aurigarum. Aurigamque ſororem. *Virg. Æn. v. 918.* Ad quem loc. V. *de la Cerda*.

Aurigarius, m. 2. qui in Circo aurigatur. *Suet. Ner. c. 5.* Mercede palmarum aurigarios fraudaverit.

Aurigaſo, onis, ſ. 3. *ἡνιοχίκ*, verbale. *Gell. l. 7. c. 8.* Luſus, geſtationes, aurigationes refert.

Aurigātor, oris, m. 3. auriga. *Avien. in Phænom. verſ. 495.* Aurigatorem par ſit quoque cura videre. De ſidere loquitur.

Aurigena, æ, quaſi auro genitus. *Sidon. Apollin. carm. 6.* Cum matrem impleret filius aurigena. *h. e.* Perſeus Danaes filius ab Jove in aurcam pluviam mutato genitus.

Auriger, a, um, *χρυσοφόρος*, idem quod aurifer. *Cic. 2. de Div. c. 30. in proœm.* Auriger Taurus, *h. e.* cœleſte ſidus hujus nominis. Et aurigeræ caput arboris. *Val. Flac. l. 8. v. 110.*

* Aurigo. V. Aurugo.

Aurigo, as, a. 1. *guidar cocchi, ἡνιοχέω*. *Suet. in Ner. c. 24.* Ipſe aurigare, atque eriam ſpectari voluit. *Idem Calig. c. 54.*

Aurigor, aris, d. 1. idem quod aurigo. *Varro apud Non. 2. 14.* Natura aurigatur, non neceſſitudo. Al. aliter legunt.

Aurilegŭlus, i, *χρυσολόγος*, qui auri grana ex arena colligit. *L. 11. Cod. tit. 6. de metallariis*. Vet. Gloſſa expon. *χρυσοκλέπτης*, aurifur.

Auripigmentum, ti, n. 2. *orpimente*, Ger. *operment*, Gall. *orpin, orpiment*, Hiſ. *orpimiento, ἀρσενικός*, genus coloris, quod in Syria invenitur, in ſumma tellure, auri ſplendore, ſed fragile, lapidum ſpecularium ſimilitudine. *Plin. l. 33. cap. 4.* Sic *Vitruv. l. 7. c. 11.*

Auris, is, f. 3. & in plur. aures, *gli orecchi, le orecchie*, אֹזֶן, Ger. *ohr*, Gal. *oreille*, Hiſ. *oreja*, שֵׁב, אָזְנַיִם. Duo membra capitis, per quæ voces, & ſonos haurimus: dicta ab aura, per quam ſonos recipimus, vel ab *ἀυδή*, vox, ut ſint aures quaſi audes. *Ter. And. 5. 4. 31.* Arrige aures, Pamphile. *Cic. de Orat. l. 1. c. 50.* Eſt boni Oratoris, multa auribus accepiſſe. ¶ *In aurem, in aure, ad aurem*, eſt ſecreto, *ſecretamente*. *Horat. l. 1. ſat. 9. v. 9. Juv. 11. 59. Cic. de Fin. 21.* ¶ Canere ſurdis auribus, a *Livio* dicitur tanquam proverbium: hoc eſt, tempus terere, obſtinatis verba facere. ¶ Dormire in utramque aurem, h. e. ſumma ſecuritate. *Ter. Heaut. 2. 3. 101.* ¶ Servire auribus, & dare auribus, pro adulari, illud *Caſ. l. 2. B.C. c. 27.* hoc *Cicer.* eſt *l. 12. Fam. ep. 16.* ¶ Aurem vellere admonendi cauſa *Virgil. Ecl. 6.* Eſt enim in auribus memoriæ locus, ut ſcribit *Plin. l. 11. c. 45.* Tractum ab antteſtantibus, qui anteſtandi imam auriculam tangebant cum hoc verbo Memento. ¶ Auris rimoſa, apud *Horat.* dicitur de eo, qui neſcit audita cuſtodire. ¶ Aures etiam pro judicio ſumuntur. *Hor. de arte poet. verſ. 386.* Si quid tamen olim ſcripſeris, in Metii deſcendat judicis

aures. h. e. ab eo probetur. Sic *Mart. l. 6. epig. 1.* Libellum aure diligenti teigere: h. e. accurato judicio examinare. ¶ Aures etiam in rebus inanimis dicuntur, anſæ ſc. quibus rem aliquam apprehendimus, *manico*. *Virg. 1. Georg.* Binæ aures duplici aptantur dentalia dorſo.

Auriscalpium, ii, *ſtrutzicorecchi, ὠτογλυφίς*, inſtrumentum, quo aures purgantur. *Scribon. Larg. l. 6. c. 7.* Auriſcalpium lana molli involvitur.

Aurītus, a, um, o. 1. 2. *orecchiuto*, Ger. *der groſſo ohren hat*, Gal. *qui a grandes, ou bonnes oreilles*, Hiſp. *orejudo, ὠτώης*, qui magnas habet aures. *Virg. 3. Æn.* Auritoſque ſequi lepores. ¶ Auritus item, qui bene audit. *Horat. l. 1. Carm.* Doctus auritas fidibus canoris ducere quercus. ¶ Auritus populus apud *Plaut. in Aſin.* aures intentas habens. ¶ Auritum ſubſtant. pro lepore poſuit *Avien. in Arat. v. 782.* Auritum primis emittit gurges ab undis. ¶ Auritus teſtis, *testimonio d'udito* apud *Plaut. Truc. 2. 6. 8.* Pluris eſt ocularus teſtis unus, quam auriti decem. ¶ Auritulus diminut. eſt in *Phædro l. 1. fab. 11.* ubi alii aliter.

Aurivŏmus, a, um, qui aurcum fulgorem vomit, ut caſſis aurivoma apud *Silium l. 4. v. 528.* ſed alii leg. *auricoma*.

* Auro, onis, m. Abrotonum. *Plin. l. 17. c. 24.* Alii al. leg.

Auro, as, are, *indorare, χρυσόω*, חָפָה זָהָב, auro obduco, inauro. *Tertull. de corona Mil. c. 12.* Hinc auraruv lamulis. Al. leg. *inauraruv*.

Auroclavātus, a, um, aureis clavis diſtinctus. *Vopiſc. in Tacit. c. 11.* Auroclavatis veſtibus item interdixit.

Aurōra, æ. *aurora, alba*, diluculum, שַׁחַר, Ger. *die morgenrothe*, Gal. *aurore*, Hiſ. *aurora, alva, ἠώς*, prima lux, qua ſub ſolis adventum aer illuſtratur, ab *ἀείρω*, ſplendor, quia Cœlum tunc rutuli, & aurei fit coloris. *Virg. Æn. 3. verſ. 521.* Jamque rubeſcebat ſtellis aurora fugatis. ¶ Auroram etiam *diluculum* nuncupavere, quod tunc aer luceſcere incipiat. ¶ Poetæ fingunt, Auroram eſſe filiam Titanis, ideſt Solis, & Terræ, Tithoni conjugem, & matrem Memnonis, quæ quod marium habeat ſenem, relicto ejus cubili, ortum Solis antevertit.

* Aurorĕsco, ut aurora fulgeo. *Adelhelm. de virginit. c. ult.*

Aurōſus, a, um, auro plenus, *πολύχρυσος*. *Pallad. l. 1. c. 5.* Auroſi pulveris lapidoſa macies. *Lamprid. Heliog. c. 31.* Auroſa arena.

* Aurugināsus, aurugināis coloreм habens. *Cœl. Aurel. Tard. l. 2. c. 11.*

Aurugĭno, as, n. 1. *eſſer itterico*, aurugine laboro. *Tert. de anim. c. 16.*

Aurūgo, inis, f. *itterizia*, morbus regius, ita dictus ab auri colore. *Scribon. Larg. compoſ. 110.* & *127.*

Aurĭla, æ, dimin. ab aura. *Tert. de anim. c. 28.* & *Hieron. epiſt. 141.*

Aurulentus, a, um, *χρυσοειδής*, aureum colorem habens. *Prudent. Peripſteph. 6. v. 49.*

Aurum, ri, n. 2. *oro*, זָהָב, Ger. *gold*, Gall. *or*, Hiſp. *oro, χρυσός*, pretioſiſſimum omnium metallorum, ab *ἀώρος*, vel *ἄωρα*, quo nomine ſplendor ſignificatur, vel ab אוֹר, flamma, ignis. *Cic. de Sen.* Eis, qui haberent aurum, imperare. ¶ Sumitur aliquando pro ornamento muliebri. *Ter. in Eun. a. 4. ſc. 1.* Interea aurum ſibi clam mulier demit. ¶ Aurum factum dicitur, quod artificis manu aliquem in uſum eſt elaboratum. *Ulpian. L. 9. Mutius, ff. de auro, & arg. leg.* Cui aurum, vel argentum factum legatum eſt, ſi fractum, vel colliſum fuerit, non continetur. Servius enim exiſtimat, aurum, vel argentum factum id videri, quo commode uti poſſumus. ¶ Huic opponitur aurum infectum, hoc eſt, rude, & non elaboratum. *Virg. Æn. 10.* Sunt auri pondera facti, infectique mihi. ¶ Aurum ſignatum eſt pecunia, quæ ex auro cuſa eſt. Sed in eadem ſignificatione legimus aurum abſolute poſitum ſine ulla adjectione. *Plaut. Aul.* Effodio aulam auri plenam. *Virg. 3. Æn.* Auri ſacra fames. ¶ Aurum coronarium erat, quod Imperatori triumphaturo in coronam decernebatur. Triumphalis enim corona, quæ antiquitus ex lauro fiebat, poſtea ex auro fieri cœpit. *Cicer. Agrar. 1.* Ex auro coronario ad X Viros referri jubet id, quod &c. V. *Gell. l. 5. c. 6.* ¶ Aurum coronatum, pro corona aurea. *Stat. l. 3. Sylva 4.* Sic ibidem aurum gemmatum, pro auro gemmis intexto. ¶ Sumitur etiam pro rebus auro confectis. *Juvenal. ſat. 1.* Venalia aſtivum digitis fudantibus aurum: hoc eſt annulum. *Stat. Theb. 5.* Vacuare aurum mero: hoc eſt poculum. ¶ Aurum Toloſanum proverb. dicitur, ut apud *Gell. l. 3. c. 6.* hoc eſt aurum poſſeſſori funeſtum, quod in direptione Toloſæ, qui aurum ex templis furripuere, miſero exitu perierint. ¶ Aliquando *aurum* ponitur pro ſplendore, aut fulgore. *Valer. Flac. 5. 369.* ſævo cum non accenditur auro. *Ovid. Met. 9. 688.* ſpicis nitido flaventibus auro.

Aurunca, æ, Latii urbs, patria Turni Satyrici Poetæ. *Juven. ſat. 1. v. 19.* Cur tanien hoc potius libeat decurrere campo, per quem magnus equos Auruncæ flexit alumnus. Poſſunt tamen ibi intelligi & *Livius* & *Silius*, nam & ipſi Satyrarum ſcriptores, & ex eadem Urbe fuere. Lucilium deſignari vult *Scaliger. Lect. Auſon. l. 2. c. 11.*

Aurunci, pop. Latii, ubi nunc pars Terræ Laboris a Terracina ad Lirim fl. in R. Neapolitano, quorum urbs *Aurunca* condita ab Auſone fil. Ulyſſis, & Calypſus.

Auſa, f. 1. *Vich*, & *Vico de Auſona*, urbs exc. Hiſp. Cit. in Catalaunia, cui Vicus ſucceſſit urbi E. ſub A. Tarrac. Pop. Auſetani.

Auſcaripĕdam dixerunt Veteres pro vermiculo piloſo, qui ſolet in fronde naſci cum muſtis pedibus. *Varr. l. 6. de L. L.*

Auſci, Auſcii, Auſcenſes, popul. Aquitaniæ, quorum urbs Auſcii, Auxis, Clara, Auguſta Auxiorum, Auxitana urbs, *Aux, Auſch*, A. caput Com. Arminiaci in Vaſconia, a Toloſa 11. l. in Occ. ab Agenno 8. in Auſt.

Auſcŭlor, d. 1. *baciare*, pro oſculo, apud Veteres, ab *auſculum* pro oſculum. *Feſt.*

Auſcultātio, onis, auditio, *ἀκρόασις*, שְׁמוּעָה, *l'aſcoltare*. *Plaut. Rud. 2. 6. 18.* Quid mihi ſceleſto tibi erat auſcultatio? *Seneca* ad vitium tranſtulit, *de Tranquill. animi c. 12.* Ex hoc malo dependet terrimum vitium, auſcultatio, & publicorum ſecretorum inquiſitio &c.

Auſcultātor, oris, *ἀκροατής*, auditor, *aſcoltatore, uditore*. *Cic. Partit. c. 3.* Auſcultator eſt modo, qui audit. ¶ Item qui obtemperat. *Apulej. Met. 7.* Mandati ſervus auſcultator.

Auſcultātus, us, ui, m. 4. idem quod auſcultatio. *Apul. l. 6. p. 178.* Nec auſcultatu pœnitendo diligenter inſtructa illa ceſſavit. *Fuig. Virg. Contin. pag. 142.* Quæ grammatici diſtrahunt puerilibus auſcultatibus.

Auſculto, as, avi, atum, are, *udire, aſcoltare*, שָׁמַע, הַאֲזִינָה, Ger. *zuloſen, zuhoren, auffmerken*, Gall. *ouir, ecouter*, Hiſp. *oyr, eſcuchar, ἀκούω, ἀκροάομαι*, audio, quaſi aure occulto. Veteres enim *audes* (unde audio) & *auſes*, & *aures* dicebant. Auſcultamus igitur, quæ in auribus velut deſigimus, recondimus. Quare auſcultare & majus eſt, quam audire: nam quæ leviter ad aures admittimus, audire dicimur. *Cato* apud *Gell. l. 11. c. 15.* Itaque auditis, non auſcultatis, tamquam pharmacopolam. ¶ Eſt etiam obtemperare. *Varro de L. L. l. 5. cap. 8.* Hi auſcultare dicuntur, qui auditis parent. ¶ In hac ſignificatione dativo jungitur. *Terent. And. 1. 3. 4.* Pamphilum ne adjurem, an auſcultem ſeni? ¶ Eſt etiam clam, & ex inſidiis audire, atque capere aliorum ſermones. Hinc Auſcultare ab oſtio, ad fores. *Plaut. Mere. 2. 4. 9.* & *Trucul. 1. 2. in princ.*

Auſim, auſis, auſit, *πολμῶῶν*, ponitur pro audeam, audeas, audeat. *Liv. in proœm. l. 1.* Nec ſi ſciam, dicere auſim.

Auſon, is, & in plur. Auſones, Auſoniæ populi. V. Auſonius.

Auſonia, *ἀυσονία*, regio Campaniæ, inter Cales & Beneventum, in qua Capua metr. Ab Auſone fil. Ulyſſis, & Calypſus Popul. Auſones, Auruncis finitimi. ¶ Hoc etiam nomine Calabria in Magna Græcia, & Bruiiis dicta eſt. ¶ Olim Auſonia dicebatur omnis Italia, quæ Apennino finitur.

Auſoniānus, a, um, ad Auſonium pertinens. *Fulgent. l. 1. Mythol. pag. m. 23.* Biſſula Auſoniana.

Auſoniæ, arum, Auſonii. *Virg. 10. Æn. v. 563.* ditiſſimus agri qui fuit Auſonidum. ¶ Pro Roſtanis poſuit *Lucan. l. 9. v. 999.*

Auſōnis, idis, *ἀυσονίς*, fem. tam de rebus, quam de perſonis. *Sil. l. 9. verſ. 187.* Pater ipſe ſuperbus aquarum Auſonidum Eridanus. Et *Avien. in Periegeſi v. 308.* Auſonis hæc duro vaſtavit dextera bello, Auſonis invicti gens roboris.

Auſōnium mare, *ἀυσόνιον πέλαγος*, idem, ac Siculum, quod Auſoniam alluit, hoc eſt Brutios, & Magnam Græciam, inter Tyrrhenum, quod ad fretum Siculum terminatur, & Jonium, quod alluit Salentines, ſeu pars maris Jonii a prom. Japygio in Mer. uſque ad Siciliam.

Auſonius, a, um, adject. ad Auſoniam pertinens: ut Terra Auſonia, mare Auſonium. *Virg. 4. Æn. v. 349. Plin. l. 3. c. 10.*

Auſonius, Grammaticus & Rhetor fui temporis doctiſſimus, floruit A. C. 379.

Auſpex, icis, m. 3. *preſagiatore*, קוֹסֵם, Ger. *anweiſer*, Gal. *auſpice*, Hiſp. *adevino, οἰωνοσκόπος*, a ſpiciendis, ſive inſpiciendis avibus dictus, eſt idem, ac augur,

gur, qui auſpiciis præeſt, vel qui ex avium volatu, cantu, aut paſtu futura divinat. *Cic. Aer. l. 1.* Latores, & auſpices legis curiatæ. ¶ Hinc etiam dicti ſunt Auſpices, qui nuptiis contrahendis præerant, a patre ſponſi adhibiti, quemadmodum pronubæ a patre ſponſæ, quod de nuptiarum ſucceſſu auſpicia ſumerent. Unde apud *Suet.* legimus, Sporum puerum Neroni nupſiſſe, dote inter Auſpices conſignata. ¶ Auſpicem præterea vocamus, cujus ductu, & auctoritate rei aliquid geritur. *Hor. l. 1. Car.* Nil deſperandum eſt Teucro duce, & auſpice Teucro.

Auſpicābilis, le, adject. bonum præbens auſpicium. *Arnob. l. 4. p. 129.* Et auſpicabiſe ducitis, & optatis.

Auſpĭcālis, le, o. 3. *augurale, οἰωνοσκοπικός*, quod ad auſpicium pertinet, ut Auſpicalis diſciplina, qui aliquid ſignificat futurum. *Plin. l. 32. c. 1.*

Auſpicālster, adv. auſpicato. *Higinus de Limitib. p. 153.* Poſita auſpicaliter groma.

Auſpicāto, adverb. *avventurosamente*, in buona ora, *ἀγαθῇ τύχῃ*, Gal. *a la bonne heure*, Hiſ. *con buena dicha*, idem, quod augurato, bono auſpicio, avibus addicentibus. *Cic. 2. de Div.* Romulus urbem auſpicato condidit. ¶ Sumitur nonnunquam pro feliciter, *felicemente*. *Ter. And. 4. 5. 12.* Haud auſpicato me huc appuli. *Plin. 7. 9.* Auſpicatius, enecta parente gignuntur.

Auſpĭcātus, a, um, nom. ex partic. paſſiva ſignif. ex Activo Auſpicare, captis auſpiciis factus, felix, proſpet, conſeratus. *Cic. pro Rabir. c. 4.* Auſpicato in loco. ¶ Cum autem felicia putentur quæ ſecundum auſpicia fiunt, hinc auſpicatus ponitur pro felici, & proſpero, ut dictum eſt. *Catull. Carm. 46.* Quis ullos hominines beatiores vidit? quis Venerem auſpicatiorem? *Juſtin. l. 18. c. 5. n. 7.* Urbs toto orbe auſpicatiſſima.

* Auſpicātus, us, m. pro auſpicium quidam legunt apud *Plin. l. 10. c. 18.*

Auſpĭcium, cii, n. 2. ab aſpiciendis avibus, augurium, *auſpicio*, נַחַשׁ, Ger. *vveiſſagung*, Gall. *auſpice*, Hiſ. *auſpicio, οἰωνισμός*, avium obſervatio, quemadmodum volarent, & canerent, unde cognoſcebatur, agendum eſſet, necne. Dictum eſt, quaſi *avi ſpicium*, ab avis, & aſpicio. ¶ Sumitur etiam latius, ut ad alia divinandi genera extendatur. *Cic. 1. de Div.* Fulmen optimum auſpicium habetur, ſi ſiniſtrum fuerit. ¶ Ponitur & pro ductu, & fortuna, *fortuna*, quia dux belli, antequam iret in expeditionem, & antequam res gereret, auſpicia capere ſolebat. *Virg. 6. Æn.* En hujus nare auſpiciis illa inclyta Roma Imperium terris, animos æquabit Olympo. ¶ Auſpicium, & augurium idem ſunt. Nam dicebatur auſpicium reſpectu eorum, qui aves aſpicerent, augurium reſpectu avium, quæ aſpicerentur. Sed diſtingui etiam poſſunt, quia auſpicium ad oculos, augurium ad aures pertinet. Eſt enim augurium quaſi avigarrium. Aliam differentiam affert *Serv. ad 4. Æn.* ubi ait: Auſpicia omnium rerum ſunt, augutia certarum. Auſpicari enim civitis, etiam peregre, licet: augurium agere, niſi in patriis ſedibus non licet. ¶ De variis Auſpiciorum generibus V. *Hotoman. l. 6. Obſerv. c. 11. Pelyd. Virg. l. 1. de Prodig.* & *Evelinshem. ad Curt. l. 7. c. 7. n. 10.* & *l. 9. c. 4. n. 22.* ¶ Auſpicium nonnunquam accipitur pro imperio, ac poteſtate, quam Magiſtratus habebant, & Imperatores. Hinc Vet. Gloſſ. auſpicium, *ἀρχή*, exponit. *Plaut. Amph. 1. 1. 36.* Expugnatum eſt oppidum Imperio, atque auſpiciis heri mei. *Liv. l. 4. cap. ult.* Tib. Gracchi Conſulis imperio, auſpicioque exercitus Pop. Rom. Sardiniam ſubegit. Quamquam vero hiſce, & ſexcentis aliis exemplis imperium, ductus, auſpicium conjungantur, tamquam ſynonyma, auſpicium tamen non raro a cæteris diſtinguendum eſt. Nam poſſunt habere ductum, ac imperium, qui auſpicium non habent: & poſſunt aliqui auſpicio ſuo rem gerere, cum ductus & imperium penes alios eſt. Nempe ducendi belli, exercitibus imperandi poteſtatem obtinent Legati, Duceſque, qui in expeditionem aliquam mittuntur: at ipſum auſpicium, h. e. ſumma rerum apud Principem eſt etiam abſentem. Tum itaque res geri dicuntur Legatorum ductu, & imperio; at auſpicio Principis. *Tac. Ann. 2. c. 41.* Ob recepta ſigna cum Varo amiſſa, ductu Germanici, auſpiciis Tiberii &c. ¶ Quod ſi Princeps ipſe ad bellum gerendum proficiſcatur, tum & ductum, & imperium, & auſpicium habere dicitur. *Curt. l. 9. c. 6. n. 9.* Alexandri auſpicium atque imperium ſecuti amici ejus. ¶ Auſpicium pro libero privati hominis arbitrio, poſuit *Virg. 4. Æn. v. 340.* Me ſi fata meis paterentur ducere vitam Auſpiciis. ¶ Pro cujuſque rei initio, *Juſtin. l. 26. c. 2.* A parricidio incipere auſpicia belli. Sic auſpicia caſtrorum, *Stat. 5. Sylv. 2. 9.* Auſpicia regni, *Juſtin. l. 27. c. 1.*

Auſpĭco, as, n. 1. antiqui dicerunt, pro auſpicor. *Plaut. in Perſ. 4. 6. 7.* Ego auſpicavi in hunc diem. *Id. in Rud. 3 4. 12.* Non hodie iſti auſpicavi rei. *Idem Stich. 3. 2. 96.* Auſpicare muſtellam. *h. e.* muſtellam ſumere in auſpicium. Adde *Gell. l. 3. c. 2.* & *l. 13. c. 14.*

Auſpĭcor, aris, d. 1. de Cœlo ſervo, auſpicium ago, *augurare*, נִחַשׁ, Ger. *vveiſſagen*, Gal. *deviner, commencer*, Hiſ. *adevinar, comencar, οἰωνοσκοπέω*, eſt auſpicia ſumere, ideſt, ex avium inſpectione divinare. *Cic. de nat. Deor. 2. 4.* Graecum, cum pomœrium tranſiret, auſpicari eſt obſtus. ¶ Et, quia veteres nihil rei magnæ, niſi auſpicato, ordiebantur, ſit, ut auſpicari dicamus pro incipere, *cominciare*. *Sueton. in Auguſt.* Militiam auſpicantibus præfecturas alarum dedit; ſ Porro eredebant Veteres, quidquid inchoarent operis initio anni, id toto illo anno feliciter proceſſurum. Quare eo die v. g. Kal. Jan. ſuam quiſque artem leviter, & tantum boni hominis cauſa tractare ſolebat: atque idipſum cum facerent, auſpicari dicebantur. *Colum. l. 11. c. 2.* Per hos quoque dies abſtinent terrenis operibus religioſiores agricolæ; ita tamen ut ipſis Kal. Jan. auſpicandi cauſa omne genus operis inſtaurent. Sic de Druſo præfecto urbis *Tac. Ann. 4. c. 36.* Auſpicandi cauſa tribunal ingreſſus. V. *Ovid. 1. Faſt. v. 255. & ſeqq.*

Auſtēllus, parvus, & lenis Auſter. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 229.*

Auſter, m. 2. *vento Oſtro*, תֵּימָן, Germ. *Sudvvind*, Gall. *Sud*, Hiſ. *Auſtro, νότος*, ventus meridionalis, humidus, & calidus, ab *ἄυω*, ſicco, uro. Græce *νότος* appellatur, quoniam *νοτίζ* Latine humor dicitur. *Virg. 4. Georg.* Frigidus ut quondam ſylvis immurmurat Auſter. ¶ Aliquando ponitur pro regionibus meridionalibus. *Plin. 2. 9.* ¶ Auſter pro *auſtrus*. V. Auſterus.

* Auſterālis herba, ſiſymbrium. *Apulej. c. 105.*

Auſtēre, dure, duriter, ſevere, *acerbamente, auſteramente*, Germ. *ernſthaftiglich*, Gal. *auſterement*, Hiſ. *auſteramente*. *Cic. pro Mur. c. 35.* Agit mecum auſtere, & Stoice Cato.

Auſtēritas, atis, f. 3. *auſterità, ſeverità*, פֶּרֶא, *τρυφερότης*, qualitas contraria ſuavitati. *Quint. l. 2. cap. 2.* Non auſteritas ejus triſtis, non diſſoluta ſit comitas. *Plin.* non ſemel auſteritatem coloribus tribuit, ut *l. 35. cap. 10.* ubi ait. Eadem res nimis floridis coloribus auſteritatem occulte daret. V. Auſterus. ¶ In plur. numero habet *Pallad. 1. 35.*

Auſterŭlus, a, um, adject. diminut. ab auſterus. *Apul. in Florid. num. 20.* Muſicæ dulcem, dialecticæ auſterulam.

Auſtĕrus, a, um, o. 1. 2. acer, aſper, immitis, barbarus, nimium ſeverus, & acerbus, *acerbo, aſpro*, קָשֶׁה, Germ. *ſavver*, Gal. *auſtere*, Hiſ. *auſtero, αὐστηρός*, qualis eſt ſapor fructuum, qui nondum plenam maturitatem ſunt conſecuti. Differt ab acerbo (ut docet *Gal. l. 3. de faculr. ſimpl.*) tamquam minus a majore. Utraque enim guſtata aſtringunt, & contrahunt linguam, minus tamen exaſperant, quæ auſtera ſunt. Hinc auſterum vinum dicimus. *Celſ. l. 3. c. 6.* ¶ Per translationem accipitur pro ſevero. *Prop. l. 3. Eleg.* Qui volet auſteros ante ferire viros. ¶ Et pro duro, moleſto, *noioſo*. *Horat. in Ser. l. 2. ſat. 2.* Molliter auſterum ſtudio fallente laborem. Homo auſterus apud *Cic. de Orat. l. 3. c. 25.* ¶ Etiam color dici videtur auſterus. *Plin. lib. 35. cap. 6.* hoc eſt lucens obſcurius. ¶ Comparat. *auſterior* apud *Colum. l. 12. c. 12.* & *39.* Superlat. *auſteriſſimus*, apud *Scribon. Larg. compoſit. 142.* ¶ *Auſter* in recto caſu ſingulari, *Scribon. Larg. compoſit. 188.* Guſtus auſtor, & ſubamarus.

Auſtrālis, le, ad Auſtrum pertinens, meridionalis, *auſtrale, meridionale*, תֵּימָנִי, *νότιος*. *Ov. 4. de Pont. el. 4.* dies auſtralibus humida nimbis. *Cic. Somn. Scip.* Duo ſunt habitabiles, quorum Auſtralis ille, in quo &c.

Auſtrĭfer, a, um, adject. poeticum, auſtrum ferens, nimboſus. *Sil. l. 12. verſ. 2.* Auſtrifero nebuloſam vertice frontem immitis condebat hyems.

Auſtrīnus, a, um, idem quod Auſtralis. *Auſtrinum* Cœlum pro nebuloſo. *Plin. l. 16. c. 26.* Et Auſtrinus dies eodem ſenſu. *Colum. l. 11. c. 2.*

Auſtroafricus, i, m. *Αἰβόγοτος, oſtro garbino*, ventus Africo, & Auſtro utrimque junctus. *Vetus lapis* apud *Gruter. p. 137.*

* Auſtronōtus, i, m. *Iſid. l. 3. Orig. c. 32.* & *36.* h. e. Polus auſtralis.

Auſum, i, n. 2. *azzardo, attentato, impreſa*, נֵרְזֹן, *τόλμημα*, factum, quod quis audet, aut ſuſtinet aggredi. *Virg. Æn. 6. v. 624.* Auſi omnia immane nefas, auſoque potiti. *Ovid. ep. 14. v. 49.* crudelia auſa. Et *Met. 2. v. 328.* exciderc auſis, quod dicimus, cum conatus noſtri non ſuccedunt.

Auſus, a, um, active ſignif. ab audeo. *Liv. l. 26. c. 40.* Exules, obærati, capitalia auſi plerique. ¶ Paſſive *auſa res* dicitur, quam quis facere auſus eſt. *Tac. Ann. 3. 67.* Auſis ad Cæſarem codicillis, quibus invidiam, & preces miſcuerat. *Apul. in

quior est. *Horat. l. 1. sat. 6.* Avus tibi maternus fuit, atque pateraus. ¶ Hinc *proavus*, fecundus avus, avi pater, quafi tertius pater, a *pro*, ante, quia eft ante avum: *abavus*, tertius avus, proavi pater, quia eft longe ab avo, feu ab avo abeft: *atavus*, quartus avus, abavi pater, ab *ad*, & *avus*, quafi adavus, ut anepos pro adnepos: *tritavus*, quintus avus, atavi pater, quafi tetravus, a τέτταρες, *quatuor*, quia eft quartus ab avo. ¶ Poft tritavum, majores, πρόγονοι, dicuntur. Poetæ tamen interdum avos dicunt quofcumque majores. *Ovid. Heroid. epift. 16. v. 173.* & *l. 1. de Pont. ep. 8. v. 17.* ¶ Pro homine fene *Albinovan. el. 2. v. 4.* Longius annofo vivere dignus avo.

Auxēsis, αὔξησις. Figura amplificans apud Rhetores.

Auxiliabundus, a, um, qui auxiliatur. *Apul. de Deo Soer. p. 48. ed. Elmenh.* Virgiliana Juturna in mediis militibus auxiliabunda ftatri converfatur.

Auxiliāris, re, adject. *foccorrevole*, βοηθητικός, *Ovid. Met. 6. v. 698. de Lucina.* Dea fum auxiliaris. Et *l. 6. v. 424.* Auxiliaria arma. ¶ Auxiliares, abfolute, funt, ut ait *Feft.* in bello focii Romanorum ex exteris nationibus: dicti ex græco vocabulo εὐεργεσία, quod nos dicimus rerum creficentium auctiones. *Caf. l. 3. B. G. c. 25.* & *l. 1. B. C. c. 78.*

Auxiliarius, a, um, adj. idem, quod auxiliaris; ut auxiliariæ cohortes, *Cic. de Prov. conful. c. 7.* Equites auxiliarii, milites auxiliarii. *Salluft. Jug. c. 46. Liv. l. 40. c. 40.*

Auxiliatio, onis, f. auxilium. Vox hæc ufurpatur a *Nonio* Grammatico homine *c. 4. n. 403.*

Auxiliātor, oris, *ajutatore, fovveniture*, βοηθός. *Tacit. l. 6. c. 37.* haud inglorius auxiliator. *Stat. l. 3. Silv. 4. v. 23.* Ubi maximus ægris Auxiliator adeft.

Auxiliātrix, icis, femin. ab auxiliator, *ajutatrice*. *Caffiod. l. 2. ep. 40.* Muficæ pernicioſa odia convertit ad auxiliatricem gratiam.

Auxiliatus, us, iii, fubft. m. 4. idem quod auxilium. *Lucret. l. 5. v. 1038.* Alituum porro genus alis omne videmus Fidere, & a pennis tremulum petere auxiliatum.

Auxiliātus, a, um, *che ha ajutato*, particip. verbi auxilior. *Auct. ad Heren. 4. 27.* Nihil Numantinis vires corporis auxiliatæ funt. ¶ Paffive, *ajutato*, βοηθούμενος. *Virg. l. 5. c. 8.* Vox ab imis auxiliata. *Lucil.* apud *Prifc. l. 8.* A me auxiliata fi eft.

Auxilio, as, are, pro auxilior, *Gracchus*, apud *Diomed. l. 1.* & *Prifcian. l. 8.*

Auxilior, aris, d. j. adjuvo, fuffragor, opirulor, opem fero, *ajutare, aitare*, עזר, Germ. *helffen*, Gall. *aider*, Hifp. *aydar*, βοηθέω, cum dativo conftruitur, *Ter. Adel. 2. 3.* Si omnes cuperent, nihil tibi poſſent auxiliari. Auxiliari contra aliquem. *Plin. l. 24. c. 12.*

Auxilium, lii, n. 2. *ajuto*, עזר, Ger. *helffung*, Gall. *aide*, Hifp. *ayuda*, βοήθεια, fubſidium, adjumentum, quod & opem Latine dicimus. *Cic. pro Rabir. cap. 2.* Ope, & auxilio Deorum gubernantur Refp. ¶ Sumitur & pro remedio. *Celf. in præfat. l. 1.* Auxilia adverſæ valetudinis. ¶ Auxilia nautica, apud *Ovid. l. 3. de arte aman.* funt nautica inſtrumenta. ¶ Accipitur aliquando pro ipſis militibus, qui auxilio mittuntur, plurali tamen numero. *Salluft. Jug. cap. 8.* Dimittere auxilia. ¶ Auxilia ſocierum erant, Legiones ex Romanis conſtabant, *Cic. pro Dejot.* Imperatoribus noſtris auxilia mitteret. ¶ Dictum putatur auxilium, ab augendo, quod vires ejus augeat, cui accedit.

Auxillam, ollam parvulam dicebant antiqui, ut inquit *Feſtus*.

* Auxim pro *augeam* vel *auxerim* dicebant Veteres.

Auxīmum, Auximum, Oximum, n. 2. *Oſimo*, ὄξιμον, urbs E. Piceni, in colle ad Muſonem Fl. ab Ancona 12. M. P. in Mer. inter Æſium, & Lauretum fere toridem. *Luc. l. 2. v. 466.* Auximon dixit metri cauſa.

A ANTE X.

Axamenta, Aſſamenta, n. 2. carmina, quæ a Saliis in univerſos homines componebantur. *Feſtus*.

Axāre, Aſſare, *nominare*, antiqui pro nominare pofuerunt, *Feſtus*,

* Axēdo, onis, videtur eſſe aſſeruliis. Axedonem ex uſu figes. *Marcel. Emp. c. 33.*

Axēnum mare, ἄξενος πόντος, olim dicebatur, quod hodie Ponticum, & Euxinum dicitur, a truci accolarum barbarie. Nam ἄξενος, inhoſpitalis eſt. Ut enim *Strab. lib. 7.* tradit, folebant Scythæ maris hujus accolæ hoſpites immolare, eorumque carnibus veſci. *Ovid. 4. Triſt. el. 4. v. 55.*

Axiāce, m. i. ἀξιάκαι, populi Sarmatiæ Europææ, ubi nunc Podolia inferior; inter Tyram, & Boryſthenem, ita dicti ab Axiace Fl. ex Peucinis jugis naſcente, quæ Carpathio monti adhærent. Hos autem populos juſtiſſimos fuiſſe tradit *Mela l. 2.* ut qui furti omnis ignari nec ſua cuſtodirent, nec aliena conpingerent. Meminit horum & *Plin. l. 5. c. 32.* & *Ptol. l. 3. c. 5.*

Axiāces, m. 3. *Solina*, Fl. geminus Sarmatiæ Europææ, unus influens in pal. Mæotidem, alter in Pontum Euxinum ad Axiacem urbem.

* Axiarius, qui in aſſeribus artificium exercet. *Lap. apud Muratr. p. 977. n. 7.*

Axīcia, æ, forfex, quo fecantur capilli, quaſi excicia ab excicando. Nam excicare pro exſecare dictum eſt a Vet. *Plaut. Curcul. 4. 4. 22.* Ubi alii leg. *Excicia*, Al. *excentia*, ſc, parva ſcopa;

Axiclus, i, m. *picciolo ſtelo, o perno*. *Vitruv. 10. 14.* Tympanum verſatile in axiculo conclufum. ¶ Item trabecula, *travicello*, *Colum. 6. 19.* ¶ Item parva tabula *Ammian. l. 21. c. 2. (al. 4.)* Scuti orbis compaginatus axiculis.

Axies, mulieres dicebantur, ſive Dii, ana aliquid agentes, *Feſt.*

Axilla, f. 1. *aſcella*, Ger. *die achſel*, Gall. *aiſſelle*, Hiſp. *ſobaco*, μασχάλη, locus concavus ſubter brachium, ubi naſcuntur pili, a Græca, vel ab Hebr. dictione, quæ propoſita eſt. Ex hoc per contractionem facta eſt vox ala. *Cic. in Orat. cap. 45.* Quomodo veſter Axilla Ala factus eſt, niſi fuga litteræ vaſtioris?

Axim, pro egerim, *Pacuvius*. Quæ egi, ago, vel axim, verrunpent bene. *Nonius cap 2. n. 895.*

Axinomantĭa, f. 1. ἀξινομαντεία, divinatio per aſcias, ab ἀξίνη, aſcia, & μαντεία, divinatio. *Plin. l. 36. c. 19.* Gagate dicuntur uti Magi in ea, quam vocant axinomantiam. Sed in aliquibus codicibus eſt *necyomantiam*, in aliis *capſiomantiam*.

Axĭoma, atis, n. 3. *ſentenza*, *aſſoma*, משל, Ger. *ſpruch*, Gal. *axiome*, Hiſ. *ſentencia*, ἀξίωμα. Eſt principium in Artibus, ſeu Diſciplinis, & propoſitio, quæ nulla eget probatione, ſed per ſe ipſam clara, & evidens eſt, ut, *Quæ eidem ſunt æqualia, inter ſe quoque æqualia eſſe neceſſe eſt.* ¶ Accipitur etiam pro oratione perfecta veri, aut falſi ſignificativa, quam *Cic. 1. Acad.* effatam, 1. *Tuſc.* pronuntiatum vocat, *Varro* prolatum, & proloquium, *Gellius* explicat hanc vocem toto *c. 8. l. 16.* ¶ Latine ufurpat *Apul. l. 3. de dog. Plat. ſeu de ſyllog. categorem.*

Axis, is, m. 3. *aſſe, cardine, polo*, אופן, גלגל, Ger. *wagenachſ*, Gall. *eſſieu*, Hiſ. *exe*, ἄξων, lignum teres, ita dictum ab agendo, quod rota circa illud agatur. *Virg. 3. Georg.* Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis. ¶ Nonnunquam tamen pro toto curru ponitur: *carro*. *Ovid. Heroid. ep. 4. v. 60.* Purpureo tepidum qui movet axe diem. ¶ Apud Coſmographos axis eſt linea imaginaria ducta a Polo Arctico per mundi centrum ad polum Antarcticum, circum quam mundus perpetuo motu convertitur. ¶ Accipitur etiam pro ipſis Polis, ſeu cardinibus, quod circa eos rotari Cœlum videatur. *Cic. 1. Tuſc.* Ora, quam nos incolimus, ſub axe poſita ad ſtellas ſeptem, &c. ¶ Item pro toto Cœlo, *Virg. 4. Æn.* Ubi maxime Atlas axem humero torquet: *ideſt*, Cœlum ſuſtinet. ¶ Item axes, *aſſe*, tabulæ ſectiles ſunt, inquit *Feſtus*, quæ & a Græcis *axones* appellantur, cujuſmodi erant Athenis, quæ leges Solonis habebant inſculptas. Nam generatim Veteres dixere *axes* pro aſſes, ſeu aſſeres. *Col. l. 2. c. 30.* Stabula roboreis axibus conſtrata. *Vitr. l. 7. c. 1.* Axes æſculini, querni, Quin & femin. gen. axes quernas dixit *Pallad. l. 1. de R. R. tit. 9.* V. *Gell. l. 2. c. 12.* ¶ Item ferrum illud, in quo januæ cardo vertitur, *arpione del cardine*, *Stat. 1. Theb. v. 348.* axemque emoto cardine vellunt. ¶ Denique axis nomen eſt prop. ferræ in India, hinnuli pelle, pluribus, candidiſque maculis, ſacræ Libero Patri. *Plin. l. 8. cap. 25.*

Axitiōſi, m. 2. *fazioſi*, a veteribus dicti factioſi, cum plures una quid agerent, facientque. *Feſtus*, & *Plaut. in fragment.* apud *Varr. l. 6. L. L.*

Axon, onis, m. linea recta ad meridiem poſita in horologiis ſolaribus. *Vitr. 9. 8.* ¶ Item membrum balliſtæ ad axis ſimilitudinem factum. *Id. 10. 17.* ¶ Item axones fuerunt tabulæ, in quibus deſcriptæ erant leges Solonis, *Gell. l. 2. c. 12.* & *Ammian. l. 16. c. 5.*

Axōnes, onum, populi Galliæ Belgicæ circa Axonem fluvium. *Lucan. l. 1. v. 423.* Et Biturix, longiſque leves Axones in armis.

Axungĭa, f. 1. *ſugna*, חלב, Gal. *ſein*, Hiſ. *enxundia*, ἧπαρ τέταρ, Dioſcor. ἄξυγγιον, ἄξυγγετον, interior porci pinguedo inveterata, ab axe plauſtrorum ungendo dicta, ut facilius circa eum rota vertatur. *Plin. l. 28. cap. 9. ſect. 37.* Adipi laus eſt, maxime ſuillo, qui tanto utilior, quanto vetuſtior. Axungiam appellavere etiam Græci in voluminibus ſuis. Hæc *Plin.*

A ANTE Z.

Aza, f. 1. ἄζα, urbs Cappadociæ prope montes, non longe a conf. Armeniæ min. media inter Trapezunteim, & Neocæſaream.

* Azanīæ nuces pineæ dicuntur, quæ ſi non decerpantur in tempore ſe ipſæ in arbore dividunt, ab ἄζω, areſco. *Plin. l. 16. c. 26.*

Azōni dii, ἄζωνοι θεοί, dicuntur qui certas in cœlis ſphæras non habent, ut habent Jupiter, Venus &c. *Mart. Capel. l. 1. pag. 17.* Ex cunctis igitur cœli regionibus advocatis diis, ceteri, quos Azonos vocant, ipſo commonente Cyllenio, convocantur.

Azymus, i, מצה, ἄζυμος, non fermentatus. Latine, panem azymum, ſcripſit *Scribon. Larg. Compoſit. 133.* ¶ De penultima hujus vocabuli controverſia eſt, brevis ne, an longa ſit. *Prudent. in Apotheoſi v. 421.* corripuit. Græci Poetæ aliquando produxere, ut *Nicand. in Alexiphar. v. 521.* Μή μοὶ δὴ ζύμωμα κακὸν χθονὸς ἀνέρι κήδοι,

DE LITTERA B.

Littera muta eſt, quæ non in ſonum ſuum, ſed in ſonum e litteræ finitur. ¶ Hanc Græci βῆτα nominant. ¶ Gerit virtutem, & poteſtatem mediam inter p, & ph. Quare nos ob litterarum affinitatem dictiones Græcas traducentes nonnunquam p, & ph in b convertimus, ut πῦξος *pixus*, ἄμφω, ambo. Et e contrario, quod illi per b ſcribunt, nos cum ph traducimus, ut θρίαμβος, triumphus. ¶ Convertitur quandoque in u, euphoniæ, vel differentiæ cauſa, idque in duobus tantum verbis teſte *Cicerone*, *Auſero* pro *abſero*, *auſugio*, pro *abfugio*, ſed in antiquis monumentis ſæpiſſime pro u ponitur etiam extra neceſſitatem, ut *ababus*, pro *abavus*, *bixit*, pro *vixit*, & ſeptima alia, quæ non ſunt temere imitanda. ¶ Tranſit etiam in f, ut *Suffocio*, in c, ut *Occurro*, in g, ut *Suggero*, in m, ut *Summitto*, in p, ut *Nubo*, *ipſe*.

B ANTE A.

Ba! Interjectio eſt faſtidientis. *Plaut. Aſin. 1. 1. 24.* Plerique leg. *Ah*.

Bat, interjectio avertentis. Dicta eſt, ut ait *Chariſius l. 2.* ex ſono corniciniis lituum ex ore eximentis.

Baal, Bahal, m. indeclin. בעל, Βααλ, nomen dei ab Aſſyriis, Phœnicibus, & aliquando etiam ab Judæis culti, qui & *Bel*, ſeu *Belus* dictus eſt, conſecratus a Nino Beli filio in honorem patris, ut *Hieronym. in cap. 23. Ezechielis* docet. *Auguſtin. l. 7. queſt. ſup. Jud. q. 17.* Punicam vocem eſſe ſcribit, & ſignificare dominum. *Prudent. in Apotheoſi, v. 393.* caput & jam coctile Bahal, Finxerat. *Sedul. l. 5. v. 147.* Tunc coluere Baal, nunc elegere Barabbam.

Babæ, βαβαί, הא, adverb. Græcum, pro quo nos *papæ* utimur. Interjectio eſt cum admiratione approbantis, vel negligentis, *Plaut. Pſeud. 1. 3. 131.* Babæ nunc demum mihi animus in puto eſt loco.

Babecălus, vel Babæcalus apud *Arnob. l. 4.* & *Petron. in frag. Tragur. c. 37.* & *67.* ſignificat libidinoſum, mulieroſum, & ex nimiis voluptatibus pæne amentem. Alii tamen aliter legunt, atque expliçant.

Babel, elis, בבל, nom. civitatis Aſſyriæ, quod a confuſione linguarum accepit. Nam cum una prius eſſet, pro numero gentium linguæ 72. hinc ortæ ſunt. *Babel*, Hebr. Latine confuſionem, ſeu mixtionem ſignificat, σύγχυσιν. V. Babylon.

Babylon, ōnis, f. 3. *Babilonia*, בבל, βαβυλών, urbs A. caput Chaldææ, in Babylonia, reg. ad Euphratem fl. interfluentem. Condita dicitur a Belo, poſtea a Semiramide amplificata, & mœnibus cincta. Dicta a Babel, confuſio, quia ibi linguarum confuſio facta eſt, dum Nembrotk turrim ædificavit.

Babylonĭa, f. 1. *Bagedt, Yerach*, ארץ שנער, pars Aſſyriæ veteris, de urbis nomine dicta, circa Euphratis, & Tigridis confluentiam, inter partem Meſopotamiæ ad Bor. Arabiam defertam ad Occ. Suſianam ad Or. partem ſinus Perſici ad Mer. *Pl. 6. 26.*

Babilonĭăcus, a, um, Babylonicus. *Manil. l. 4. v. 578.* Cum Babyloniacas ſubmerſa profugit in undas,

Babylonĭca, orum, n. plur. veſtes ſtragulæ Babyloniorum arte pictæ. *Lucret. l. 4. v. 1023.* Cum Babylonica magnifico ſplendore rigantur.

Babylonĭcus, a, um, o. 1. 2. בבלי, βαβυλωνικός, adj. a Babylone, ut Babylonicæ veſtes, & Babylonica ſtragula, quæ variis coloribus intexta ſunt. *Plin. l. 8. c. 48.* Babylonica triclinaria. *Plaut. Stich. 2. 2. 54.* Babylonica periſtromata advexit.

Babylonĭenſis, ſe, aliud adject. gentile a Babylonia, quo uſus ſæpe *Plaut. Trucul. 1. 2. 100.* Babylonienſis miles.

Babylonĭus, a, um, adject. poſſeſſ. a Babylonia, ut Babylonii muri, *Curt. l. 5. c. 1.* ¶ Babylonii, orum, Babylonis incolæ, *Id. ibid.* Babylonii maxime in vinum effuſi ſunt. ¶ Eos magna cura Aſtrologiam, & Genethliacorum artem coluiſſe, plures auctores tradunt, interque eos *Plin. l. 6. c. 26.* Hinc *Horat. l. 1. od. 11.* Tu ne quæſieris, quem tibi finem Dii dederint, nec Babylonios tentaris numeros.

Bacar, aris, vas vinarium ſimile trullæ bacrioni. *Feſtus*, putat dici a Bacho, quaſi bacchar. Adde Philoxeni Gloſſas.

Bacca, f. 1. *bacca*, שבלים, זרוד, Germ. *beerlein*, Gal. *baye*, Hiſ. *baca*, ἀκρόδρυον, continet intra ſui nominis ambitum fructus diverſorum generum, lauri, olivæ, corni, myrti, & aliorum hujuſmodi. V. *Plin. l. 15. c. 14.* *Cic. 1. Tuſc.* Arbores ferit, quarum aſpiciet baccam ipſe nunquam. ¶ Eſt & bacca, *perla*, μαργαρίτης, gemma candida, & baccæ more rotunda, quam & unionem dicimus. *Virgil. in Culice v. 67.* Nec Indi Conchea bacca magis pretio eſt. ¶ Bacca etiam dicitur ſtercus ovium, ſeu caprarum. *Pallad. l. 2. R. R. tit. 14.* Si caprini ſtercoris baccam ſubtiliter excavaveris. ¶ Item nodi, globuli, anuli baccæ dicuntur. *Prudent. περὶ στεφ. hymn. 1. v. 46.* Carcer inligata duris colla baccis impedit. Et *in præfat. Pſychom. v. 33.* Attrita baccis colla liber erigit, *h. e.* anulis catenarum.

Baccalĕa, æ, lauri ſpecies, a baccarum fertilitate dicta, *Plin. l. 15. c. 30.*

Baccālis, le, baccas ferens, ut baccalis laurus. *Plin. 17. 10.*

Baccar, aris, vel baccharis, is, f. 3. βάκχαρις, herba radicis odoratæ ad cinnamomi ſimilitudinem, hederæ pene foliis rotundioribus, & mollioribus al. nardus ruſtica quam vulgo D. Mariæ chirothecas vocant. Valere dicitur contra faſcinationes. *Virg. Ecl. 7. v. 27.* & ibi *Serv.*

Baccātus, a, um, adject. baccas habens, ut monile baccatum; h. e. gemmis diſtinctum. *Virg. Æn. 1. v. 654.* Adde *Silium l. 8. c. 134.*

* Baccha, V. Bacche.

Bacchabundus, a, um, bacchans, furens. *baccante*. *Curt. l. 9. c. 10.* Bacchabundum agmen inceſſit. ¶ Item clamans, obſtrepens Baccharum more. *Apul. in Apolog.* In medio foro bacchabundus.

Bacchæ, arum, quæ & Mænades & Tyades, & Mimallonides dictæ, muliores erant Bacchum comitantes, & ejus ſacra celebrantes, magno ululatu, tertio quoque anno: quarum habitus ita deſcribitur ab *Ovid. Metam. 6. v. 592.* Vite caput regitur, lateri cervina ſiniſtro Vellera dependent, humero levis incubat haſta. *Horat. l. 3. od. 25. v. 15.* Bacchæ valentes proceras manibus vertere fraxinos. Et in ſingulari pro muliere furioſa. *Plaut. Amph. 2. 2. 71.* Bacchæ bacchanti ſi velis adverſari; ex infana inſanior eas.

Bacchānal, vel Bacchanāle, lis, βουθύσιον, locus, in quo Bacchi feſta celebrantur. Item feſtum ipſum, ſeu ſacrificium in Bacchi honorem fieri ſoliteum. *Plaut. Aulul. 3. 1. 3.* Neque ego unquam, niſi hodie, ad Bacchas veni in Bacchanal coquinatum. *Id. Mil. 3. 2. 43.* Vos in cella vinaria Bacchanal facitis. ¶ Pro *cæneo* etiam poſitum invenitur apud *eund. Bacch. 1. 1. 19.* Et *Aulul. 3. 2. 36.* &c.

Bacchanalĭa, ium, & orum, Bacchi feſta quæ & Dionyſia, Διονύσια, βακχανάλια. *Liv. l. 39. cap. 9.* Via una corruptelæ bacchanalium erant. Fœditatem hujus feſti deſcribtam habes *ibid. c. 8. Salluſt.* Sonus bacchanaliorum. *Juvenal. Sat. 2. v. 3.* Qui Curios ſimulant & bacchanalia vivunt; h. e. luxurioſam vitam agunt.

Bacchanālis, e, adject. ad Bacchum pertinens, ut Bacchanale feſtum, *Macrob. Saturn. 1. 4.* Bacchanalis chorus. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 3.*

Bacchantes, antis, *baccante*, *furioſo*, βακχεύων, qui baccharur & furit Baccharum more. *Cic. 4. Catil. c. 6.* Verſatur mihi ante oculos aſpectus Cethegi, & furor, in veſtra cæde bacchantis. ¶ *Bacchantes, ium*, ſunt ipſæ Bacchæ, *le Baccanti*, βάκχαι. *Curt. l. 8. c. 10.* Toto nemore ſimiles Bacchantibus vagarentur. *Ovid. 3. Metam. v. 702.* Citharon Cantibus, & clara Bacchantum voce ſonabat.

* Bacchar, V. Baccar,

Bacchātim, adverb. βακχικῶς, more Bacchantium. *Apul. l. 1. Mileſ. p. 108.* Quin igitur, ſoror, hunc bacchatim diſcerpimus.

Bacchātio, onis, bacchantis actus, βάκχευσις. *Cic. 3. Verr. c. 12.* Nocturnæ bacchationes.

Bacchātus, a, um, paſſive uſurpavit *Virg. 2. Georg. v. 487.* Virginibus bacchata Lacænis Taygeta. *h. e.* a bacchantibus frequentata.

* Bacche, es, & Baccha, æ, f. βάκχη, Nympha, quæ cum Brome ſorore ſua Bacchum nutrivit in Nyſa monte, ut *Servius ad Virg. Ecl. 6. v. 15.* docet. Pro muliere furente *Baccante*, V. Bacchæ.

Baccheĭs, idos, patronym. femin. *Stat. l. 2. Sil. 2. v. 34.* Qualis ſi ſubeas Ephyres Baccheidos altum culmen. Sumptum eſt a *Bacchiadibus*, qui Corinthum incoluerant. *Ephyres* enim nomine Corinthus notatur. V. Bacchiadæ.

Baccheĭus, quadriſyllab. & Baccheus, a, um, trifyllab. adject. a Baccho. *Virg. 2. Georg. v. 454.* Baccheia dona. *Colum. l. 10. v. 223.* Pierii nemoris, Baccheæ voce fremente. ¶ Scribitur & *Baccheus*.

Bacchiădæ, gens, vel familia Corinthi, a Bacchia Bacchi filia ſic appellata, quæ per CC. fere annos tyrannidem in patria exercuit: a Cypſelo tandem expulſa in Siciliam venit, & Syracuſas condidit. *Ovid. Met. 5. v. 407.* Et qua Bacchiadæ, bimari gens ora Corintho, Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.

Bacchĭcus, a, um, adject. poſſeſſ. a Baccho, βακχικός. *Ovid. l. 1. Triſt. eleg. 6. v. 2.* Deme meis hederas bacchica ferta comis. Alii leg. *bacchia*.

* Bacchilĭdium metrum conſtat dimetro hypercatalecto, Ut *Floribus corona texitur*. *Serv. in Centimetr. p. 1819. Putſchii.*

Bacchis, idis, mulier Bacchi facerdocula, quæ & Thyas, & Baccha dicebatur. Hinc Bacchides fordes dux, quæ titulum dedere Comœdiæ Plantinæ.

* Bacchisŏnus, Bacchicus, βακχευτικός. *Paul. Nol. in Nat. Xl. S. Fel. v. 281.*

Bacchius, m. 2. βακχεῖος, pes ex brevi, & duabus longis, ut *Honeſtas*, ſic dictus, quod uſitatus eſſet in carminibus ſacrorum Bacchi. Contrarius eſt *Antibacchius*, ex duabus longis, & ultima brevi, ut *Fortuna*.

* Bacchius, a, um, Bacchicus. Bacchia ſacra. *Ovid. Met. 3. v. 518.*

Bacchor, aris, *imparazire*, *infuriare*, debacchari, furere, השתולל, Ger. *tohen*, Gal. *etre forcené*, Hiſp. *enloquecer*, βακχεύειν. *Cic. de clar. Or. c. 80.* Nec erat, quod eos, quorum altior oratio, æthioque eſſet ardentior, furere, & bacchari arbitraretur. *Vir. Æn. 4.* Totamque incenta per urbem Bacchatur. ¶ Irem pro impotenter, & immodice lætari. *Horat. l. 2. od. 7.* Non ego fanius Bacchabor Edonis. *Cic. 1. Catil. cap. 10.* Quanta in voluptate bacchabere. *Id. Catil. 4. 6.* Aſpectus Cethegi in veſtra cæde bacchantis. ¶ Bacchari in aliquem. *Terent. Adelph. 2. 1.* Egone bacchatus in te, an tu in me? ¶ *Stat.* de Poetis uſurpavit, cum veluti furore correpti fundunt carmina, *l. 1. Silv. 2. v. 257.* Tecum ſimiles, junctæque Camœnæ, Stella, mihi, multumque pares bacchamur ad aras. ¶ Bacchari, de ſono, quem vaſa edunt, *hæc hæc*, cum effunduntur. *Plaut. Mil. 3. 2. 43.* ¶ Taygeta bacchata Virginibus Lacænis. *Virg. 2. Georg. v. 487.* ubi paſſ. adhibetur.

Bacchus, m. 2. *Bacco*, βάκχος, filius Jovis ſecundi, & Semeles. *Cic. 1. Tuſc. 2. de nat. Deor.* Dictus eſt a βάκχω, loquor, quia loquax ebrietas, vel a βάκχη, vis, & βάκχω, vociferor, quod Bacchi Orgia non fuerint ſine tumultu, & clamore celebrata. Idem dictus eſt Dionyſius, Liber Pater, Oſiris, Priapus, Bromius, Brotinus, Euchius, Lenæus, Bactes, Babactes, βακτήρ, quod duas habuiſſe matres, & bis natus fuiſſe fingatur. V. Semele. ¶ Dicitur vinum inveniſſe. Hinc pro vino ſumitur frequenter a Poetis. *Plaro* ſcripſit, Bacchum a Junone mente deturbatum fuiſſe, atque idcirco illum uleiſcendi ſgratia Bacchantum choream, omnemque inſaniam induxiſſe, & vinum ad hoc ipſum tribuiſſe. Primus emere, ac vendere inſtituit. Primus diadema Regium excogitavit. Primus triumphavit. Indico veſtus elephanto. Fuit maximus Imperator. Totum fere orbem noſtrum debellavit, Indos ſubegit. Innumerabiles res geſſit pro conſervatione generis humani. Hinc maximi viri Bacchi nominibus vocantur. In Cœlum evolaſſe creditus eſt. ¶ *Bacche, io Bacche*, vox eſt bacchantium. *Plaut. Caſin. 5. 2. 10.*

Baccĭfer, a, um, adject. baccas ferens, φορβηφορέσ. *Silius l. 3. v. 596.* Baccifer Sabinus: quia ſc. ager Sabinorum olivæ ferax eſt. Hedera baccifera. *Senec. OEdip. v. 414.*

* Baccĭna, herba alio nomine Apollinaris. *Apulej. c. 22.*

Baccŭla, dim. f. 1. *coccolina*, parva bacca. *Plin. l. 25. c. 8.* Ferunt bacculas parvas.

Bacĕli, m. 2. βάκηλοι, ab Auguſto dicti ſunt ſtulti, teſte *Suet. cap. 87.* a Baccelo quodam eunucho, ut *Alciatus* credit, qui corpore quidem procero fuit, ſed adeo ſtolidus, ut ceſſerit in proverbium. Al. leg. *Baſeoli*. Al. *Baſeoli*.

Bacillum, i, diminut. a baculus, *baſtoncello*, βακτήριον. *Cic. 2. Fin. c. 11.* Bacillum aliud eſt inflexum, & incurvatum de induſtria, aliud ita natum. ¶ Maſculino gen. eſt apud *Iſid. l. 20. Orig. c. 13.* ubi ait; A baculo bacillus per diminutionem.

Bacĭſo, onis, genus vaſis longioris manubrii, quod alii trullan. appellant, quo manus perluuntur. *Feſtus*. Al. leg. *Batrio*, alii *Baccio*.

Bactra, orum, n. *Baqdaſan*, *Budaſan*, *Termend*, urbs ad Bactrum fl. prope Caucaſum M. caput Bactrianæ reg. ¶ Hinc Bactriana regio, *Caraſſan*, *Coraſan*, al. *Bazer*, *Maulronalar*, *Ubek*, olim inter Ariam ad Occ. Paropamiſum, ac partem Sogdianæ ad Or. ſeu, ut alii definiunt, inter Margianam, Scythiam intra Imaum, Maſſagetas, & Indiam, nunc arctior, Oxo fl. bipartita, inter Perſiam, Tartariani deſertam, Imp. Magni Mogolis, & Reg. Thiberi. Olim mille urbes habuit. *Luc. l. 3. v. 266. Curt. ſæpe*.

Bactri, orum, m. iidem qui Bactriani. *Lucan. lib. 3. v. 267.*

Bactrĭăna regio. V. Bactra.

Bactriani, pop. ex Bactra. *Plin. l. 6. c. 23.*

Bactrīnus, a, um, ad Bactra pertinens, ut camelus Bactrinus. *Apul. lib. 7. Metam.*

Bactroperĭta, æ, m. qui baculum, & peram geſtat; & dicitur de philoſophis Cynicis, a βάκτρον, baculum, & πήρα, pera. *Hieronym. in cap. 10. Matth.*

* Bactrum, Bactrus. V. Bactra.

Bactros, m. 2. *Buchiam*, al. *Bocchara*, fl. in fin. Scythiæ Aſiaticæ, qui ex Tauro M. effluit, Bactrianam reg. irrigat, ipſaque Bactra interluit.

Bacŭlus, m. 2. & bacŭlum, n. 2. *baſtone*, ירוק, Ger. *ein ſtab*, Gal. *baton*, Hiſp. *baculo*, βακτηρία, ſuſtis, ſcipio, a Græco βάκτρον. *Ovid. Met. 15. v. 655.* Baculumque tenens agreſte ſiniſtra. *Apul. p. 288. edit. Elmenh.* Hoc Diogeni, & Antiſtheni pera, & baculus, quod regibus diadema. ¶ Ponitur etiam pro ſceptro. *Flor. l. 4. c. 11.* & *l. 3. c. 19.*

Badius, a, um, *di color bajo*, color in equis rubeus cum exuberantia, & ſplendore, qui dicitur etiam phœniceus, & ſpadix. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 87.* Equi color diſpares ita dati: hic badius, iſte gilvus, ille murinus. Adde *Pallad. in Mart. tit. 13.*

Badīzo, as, are, incedere, βαδίζω, vox pura puta Græca, ſed a *Plauto* uſurpata. *Aſin. 3. 3. 116.* Demam hercle jam tibi de hordeo, volutim ni badizas.

Bætĭca, *Strabon*i Turdetania, *Plinio* Hiſpania ulterior, quæ tamen latius patet, quam Bætica, hodie Andaluſia, & major pars Regni Granatenſis, *Andaluzia*, & *Granada*, βαετική, una ex tribus Hiſpaniæ partibus, ad Auſtr. diviſa a Tarraconenſi Marianis Montibus, a Luſitania Ana fl. Dicta eſt a Bæti fl. qui eam præterfluit. *Plin. l. 3. epiſt. 9.*

Bæticātus, a, um, adject. indutus veſtibus ex lana provinciæ Bæticæ. *Martial. l. 1. epigr. 97.* Amator tritium lacernarum, & bæticatus. V. Lacernarius.

Bætĭcŭla, Bætis flu. accola. *Sil. l. 1. v. 146.* Bæticolaſque vivos ſpatiis agitabat iniquis.

Bætĭcus, a, um, ab Hiſpania Bætica, ut Bæticus acer. *Juven. Sat. 12. v. 42.* ¶ Bætici, ejus loci incolæ. *Plin. l. 3. epiſt. 9.* Dictum Bæticorum non illepidum ferebatur. Bæticus, ſeu bæticatus color, eſt fuſci coloris genus, quem lana ovium nativum habet circa Bætim fluvium. Lacerna Bætica, tit. *epigr. 133. l. 14. Martial.*

Bætigĕna, Bæticola, ad Bætim flu. natus. *Sil. l. 9. v. 234.* Bætigenæque viri.

Bætis, m. 3. Tarteſſus, *Guadalquivir*, Βαῖτις, fl. Hiſp. ult. Oritur non longe a Baſti, in conf. R. Murciæ, ex Argenteo M. Andaluſiam mediam fecat, unde Bætica dicebatur, Biatiam, Ubedam, Illiturgim, Cordubam, Hiſpalim irrigat, Oceano Gaditano ad Fanum Luciferi ſe immiſcet. ¶ In quarto caſu facit *Bætim*, & *Bætin*. ¶ Scribitur per diphthongum, etiam græce *Βαῖτις*. Quare non imitanda *Paulini Nolani* licentia, qui *carm. 10. v. 236.* primam corripuit illo verſu: Qua Betis Oceanum, Tyrrhenumque auget Iberus.

Bagauda, ſive Bagôda, vox Gallica eſt, qua ſignificabatur rebellium ruſticorum factio. Cœpit in Gallia tempore Diocletiani, ut ex *Victore*, *Eutrop.* & *Hieronymo* conſtat, V. *Voſſ. de vit. ſerm. l. 2. c. 3.*

Bagōas, æ, vel Bagōus, i, Perſica vox ſpadonem ſignificans. *Plin. l. 13. c. 4.* Uno in horto Bagoi. ita enim vocant ſpadones, qui apud eos etiam regnavere. *Ovid. Tom. I.*

Bace

l. 2. Amor. eleg. 2. ad Bagoum; Quem penes eſt dominam ſervandi cura, Bagoe. Adde *Quintil. l. 5. c. 12.*

Bahal. V. Baal.

Bajæ, arum, f. *Baja*, *Βάϊαι*, oppidum Campaniæ litorale, inter Cumam, & Puteolos, cum porta: locus celebris amœno ſitu, & aquis calidis tum ad voluptatem, tum ad morbos ſanandos accommodatiſſimis. Dicta ſunt a Bajo, uno ex ſociis Ulyſſis, ut *Serv.* docet *ad 3. Æn. v. 441.* ¶ Magna eo Romanorum frequentia confluebat valetudinis, & amœnitatis cauſa: unde paularim fedes luxuriæ, & vitiorum diverſorium factæ ſunt. *Seneca ep. 51.* ¶ Dicuntur *Bajæ* & alia loca, balneæ, lacus, & hujuſmodi, quas privatim diriores in hortis ſuis voluptatis cauſa habere ſolent. *Cic. pro Cal. c. 16. Tibul. l. 3. el. 5. v. 3.*

Bajanus, a, um, adject. poſſeſſ. *Horat. l. 2. Sat. 4. v. 32.* Murex Bajanus. ¶ Bajanus ſinus. *Plin. l. 2. c. 103.* Mare Bajis vicinum, qui & Lucrinus, & Cumanus, & Puteolanus dicitur, inter Miſitam, & Miſenium promont. *Golfo di Pozzuolo, e di Papoli.*

Bajulatorius, a, um, *portatile*, ad bajulandum aptus. *Cœl. Aurel. 1. Acut. c. 11.* Scila bajulato

rer saltandum cantari solita. *Vopisc. in Aurel. c. 6.* Etiam ballistea pueri, & saltatiunculas in Aurelianum componebant.

Ballōte, βαλλωτή, herba est marrubio similis. Officinæ marrubiastrum vocant, aut marrubium nigrum. *Plin. l. 27. c. 8.*

Basilica, æ, apud JCtos est aurum ex aurifodinis modo extractum, & nondum purgatum. *Lib. 2. Cod. tit. 6. l. 1. de metall.* ¶ Est etiam Balux, ucis. *Plin. l. 33. c. 4.* Hispani aurum, quod minutum est, balucem vocant. Itaque *Turneb. l. 30. c. 26.* ita legit locum *Mart. l. 12. epigr. 57.* Illic ballucis malleator Hispanæ. In vulgar. leg. *paludis*. Græce χρύσωμμος appellatur.

Balneæ. V. Balneum.

Balnearis, are, adject. ad balneum pertinens; ut balneare argentum, quo utebantur in balneo lavantes. *Scævola in l. ult. de aur. & argen. leg.* Sempronia dominæ meæ hoc amplius argentum balneare. Sic locus balnearis apud *Spartianum in Adriano*. ¶ *Balnearia* absolute sunt linteæ, & cetera balnei instrumenta. *Apul. l. 3. Met.* Miloneм jussit cum balnearibus assequi.

Balnearia, orum, locus in quo est balneum, vel ipsum balneum. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Io balneariis assa promovi in alterum angulum. *Id. ad Att. l. 13. ep. 29.* Balnearia majora. *Col. l. 1. c. 6.* Balnearia occidenti æstivo advertantur.

Balnearius, a, um, adject. balnearis, ad balneum pertinens: ut fur balnearius. *Catul. epigr. 33.* Adde *Ulpian. l. 1. ff. de furibus balnearis.*

* **Balnearicum**, ci, n. pretium lavationis in balneis meritoriis, τὸ βαλανικὸν. *Scholiast. Juven. ad sat. 2. v. 152.*

Balneātor, oris, m. 3. βαλανεύς, qui balneorum curam habet. *Cic. Philipp. 13. c. 12.* Temperantem fuisse ferunt Hauri balneatorem. *Lamprid. in Commodo, c. 1.* Cum tepidior forte locus esset, balneatorem in fornacem conjici jussit.

Balneatorius, a, um, idem quod Balnearius. *Martian. JCtus leg. 17. ff. de Instruct. & Instrum. leg.* æque *balneatorium*, & *balnearium instrumentum* dixit.

Balneātrix, icis, quæ balnea curat. *Petron. apud Serv. in 12. Æn. v. 139.*

Balneŏlum, i, n. 2. & Balneolæ, arum, f. parvulum balneum. *Juven. Sat. 7. v. 4.* Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos. *Cic. in Horrens. apud Non.* Primus balneola suspendit, inclusit pisces. Al. leg. *balneolas*, quod esset a *balneola*, æ, fem. genere, quam vocem habet *Augustin. l. 3. contra Acad. 4.*

Balnēum, neut. 2. & num. plur. balnea, orum, vel balneæ, arum, *bagno*, מרחצאות Ger. *badstube*, Gal. *bain*, Hisp. *bagno*, βαλανεῖον, locus, in quo sanitatis, aut abstergendarum sordium causa lavamur, a βάλανος, glans, quod glandes in balneis succendi solerent. Nam olim glandes hominibus, earum cortices igni alimenta præbuerunt. *Cic. Fam. lib. 14. epist. 20.* Labrum, si in balneo non est, fac ut sit. ¶ Illud autem fere observatur a Scriptoribus, ut *balnea*, vel *balneæ*, in plur. num. de publicis tantum dicantur, *balneum* in singulari sit locus in domo nostra, ubi privatim lavamur. Ratio hujus diversitatis videtur, quod in publicis balneis plura ad lavandum fuerint loca. Habebant enim mulieres lavationes suas a viris separatas. ¶ Erant præterea in balneis tria veluti cœnacula (nisi regiones malis appellare) quorum summum pienum erat aeris calidi, qualia hodie sunt Germanorum hipocausta, hæc balneorum pars *Laconicum* vocabatur: in medio cœnaculo erant aquæ calidæ, in imo frigidæ. ¶ Ex his facile ostendi potest, quid sit differiminis inter *balnea*, & *thermas*: Balnea enim tantum dicuntur, in quibus lavamur. Unde summa illa balneorum pars, quam *Laconicum* vocari diximus, & cryptæ quædam siccæ in littore Bajano calidi aeris plenæ *balneorum* appellatione non veniunt: quæ tamen *thermæ* apte dici possunt. Thermæ enim dicuntur quæcumque loca calida, sive illa sicca sint, sive calidis lavationibus accommodata. Frigidum itaque balneum sub *thermarum* appellatione non venit. Nam θέρμη calorem significat, Valla in Raudensem hujusmodi ponit differentiam, ut *thermæ* dicantur, quæ natura calidæ sunt, *balnea* etiam, quæ calefiunt igni, Quod non omnino verum esse constat multis tum *Martialis*, tum aliorum testimoniis, qui Neronis, & Tiberii balnea thermas vocant, quæ certe igni calefiebant. ¶ *Balneorum* usus tum apud Græcos, tum apud Romanos, frequentissimus, voluptaris præsertim, & luxuriæ causa fuit. Quare in luctu, atque justitio publico claudi balnea solebant. *Tertul. cont. Psychicos, c. 17. Suet. in Calig. c. 23.* &c.

Balo, as, are, verbum est, quo proprie ovium vox denotatur, *belare*, βληχᾶσθαι. *Ovid. 4. Fast. v. 740.* Tactaque fumanti sulphure balet ovis. ¶ Balantes pro ipsis ovibus. *Virg. 1. Georg. v. 272.* Balantumque gregem fluvio mersare salubri.

Balsamæus, a, um, adject. a balsamo. *Auctor Carminis de Phœnice*, quod *Lactantio* a quibusdam tribuitur: Unguine balsameo condit.

Balsamimus, o. 1. 2. ut Balsamineus oleum. *Plin. l. 23. cap. 4.* Balsamimum longe pretiosissimum omnium, contra omnes serpentes efficax.

Balsamŏdes cassia, βαλσαμώδες κασσία, dicitur a *Plin. 12. 19.* quæ balsami odorem habet.

Balsămum, n. v. *balsamo*, צרי, יפוּ, Germ. *balsam*, Gal. *baume*, Hisp. *balsamo*, βάλσαμον, arbuscula uni terrarum Judææ quondam concessa, viti similior, quam myrto. Seritur malleolis, ut vitis, & colles implet vinearum modo, sustinens se sine adminiculis. Procreritas intra bina cubita subsistit. Intra tertium annum est fructifera. Inciditur vitro, lapide, officis cultellis, & succum emittit eximiæ suavitatis, quem opobalsamum dicunt, qui præstantior omnibus odoribus. Nam ὀπὸς dicitur succus. Summa opobalsami probatio est, ut lac coagulet, & in veste maculas non faciat. *Plin. l. 12. c. 25.* ¶ Pro arboris succo balsamum dixit *Claud. Rufinum. Palladii, v. 121.* Balsama effudere cadis. Adde *Virg. 2. Georg. v. 119.*

Balteārius, ii, m. qui balteos facit. *Inscript.* apud *Reinesi. class. 8. n. 69.* Miles ex armamentario Augustorum baltearius,

* **Balteātus**, balteo cinctus, ἱμαντωμένος. *Capell. l. 5.* Al. *subbalteatum* eod. sensu.

Balteŏlus, i, dimin. parvus balteus. *Capitol. in Maxim. c. 2.* Severus militares dabar ludos, propositis præmiis argenteis, idest, armillis, torquibus, balteolis.

Balteum, & **Balteus**, i, m. & n. & in plural. plerumque neutrum, *pendone*, ζωστὴρ, אבנט, cingulum est militare, e corio bullis ornatum, non tantum quo cingimur, sed etiam a quo arma dependent, ut ait *Servius ad v. 312. Æn. 5.* ubi de pharetra loquens *Virg.* canit; Late quam circum amplectitur auro Balteus, teretri subnectit fibula gemma. *Liv.* apud *Non. c. 3. n. 25.* Auratæ vaginæ, aurata baltea illis erant. ¶ Sumitur & pro quovis cingulo, ut balteus placentæ. apud *Cat. de R. R. c. 75.* quo sc. placenta cingitur, & ambitur. V. *Turneb. Manil. l. 1. v. 679. de Zodiaco*: Sed niter ingenti stellatus balteus orbe. ¶ *Tertull. de Spectac. c. 3.* Vias vocant cardines balteorum per ambitum. Ubi *balteæ* sunt repagula quædam in Theatro; quibus spectantium ordines claudebantur, & inter se distinguebantur: qua vero parte repagula ista ingressum dabant quasi per quosdam cardines, ea pars via dicta est. ¶ Hujusmodi baltei vocantur etiam *diazomata* a *Vitruv. l. 5. c. 7.* Item *præcinctiones*, *l. 5. c. 3.* ¶ Sunt item baltei apud *eumd. l. 3. c. 3.* ciuguli in capitulis Jonicarum columnarum, quibus volutarum pulvilli terminantur, Ital. *cordoni*.

Balux. V. Balluca.

Bambalo, onis, vocabulum est ignominiosæ appellationis, usurpatum a *Cic. Philipp. 3. c. 6.* his verbis: Tuæ conjugis Bambalio quidam pater, homo nullo numero; nihil illo contemptius, qui propter hæstantiam linguæ, stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit. *Turneb. lib. 17. Adversar. c. 19.* ducit a βαμβαλεῖν, quod significat tremere, dentibus crepitare, & labiis balbutire.

Bambaræ. Apud Colum. in hactenus editis ita legitur *l. 12. c. 24.* Qui scylliticum acerum facere volunt, decem bambaræ in tres amphoras musti mitis, &c. Sed locus plane corruptus ita restituitus est a *Hieron. Mercurial. lib. 1. Var. lection. c. 14.* ut illa verba *qui scyllitic. acetum facere volunt* ad superius caput 23. pertineant, deinde pro *decem bambaræ* legatur *de Embammate*, qui est titulus capitis 24. Deinde initium ejus capitis sit: *In tres amphoras musti mitis*, &c.

* **Bamplus**. Fulgent. *de prisco sermone n. 44.* Celocem dicunt genus naviculæ modicum, quod bamplum dicimus.

Banauson, i, n. 2. genus machinæ tractoriæ ad magna onera tollenda, vel trahenda, βάναυσον. *Vitruv. l. 10. c. 1.* V. ibi *Bald. in Lex. Vitruv.*

Banchus, m. 2. βάγκος, piscis asselli genus, quem & myxona vocari auctor est *Plin. l. 32. c. 7.*

* **Bannanica** vitis incerti proventus apud *Plin. l. 14 c. 3.*

Bantia, opp. Apuliæ Peucetiæ; in conf. Lucaniæ, a Venusia 3. M. P. pop. Bantini, seu Batini.

Bantīnus, a, um, ut saltus Bantinus, sc. in Apulia. *Hor. l. 3. Od. 4. v. 15.*

Baphia, orum, officina tinctorum apud *Lamprid. in Alex. c. 40.* βαφεῖα. Aurelius Probus præfectus Baphiis. *In Cod. Justin. lib. 11. tit. 8. leg. ult.* Ad baphia Phœnices mitti præcipimus.

Baphius, i, m. *tinctor*, βαφεύς, tinctor. *Lib. 11. Cod. tit. 7. leg. 2.* Baphei, & gynæciarii.

Baptæ, m. 1. βάπται: Athenis erant Sacerdotes Cotyttus impudicitiæ Deæ, cui nocturna sacra peragebant saltationibus, & omni voluptarum generi indulgentes. Dicti Baptæ a βάπτω, *tingo*, quod qui sacris illis initiabantur, aqua calida tingerentur, vel quod tincti, & fucati instar mulierum sacra peragerent. *Juven. sat. 2. v. 92.* Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotyto. ¶ In hos Eupolis Comœdiam scripsit, quam ab illorum nomine *Baptas* appellavit, in qua mollitiem eorum, & libidinem depinxit, quam ob causam ab illis in mare præcipitatus est. V. *Suidam, & Politianum, miscell. c. 10.*

Baptes, βάπτης, gemma viridis, ranæ colore, atque specie, barrachile mollior, præstantissimi odoris. *Plin. l. 37. c. 10.*

Baptismus, m. 2. & Baptismum, i, n. & Baptisma, atis, n. *Battesimo*, טבילה Germ. *taufe*, Gal. *bateme*, Hisp. *bautismo*, βαπτισμός, & βάπτισμα, Latine immersio, vel intinctio dicitur, a βάπτω, immergo. Apud Christianos est Sacramentum novæ Legis positum in ablutione corporis humani per aquam naturalem cum determinata verborum forma, quo anima divinitus omnibus peccatis, tanquam maculis, abluitur, & mundatur. *Prudent. Peristeph. v. 103.* abolens baptismate labem. *Augustin. ser. 36. de Temp.* Quale est hoc baptismum, ubi, &c.

Baptista, æ, βαπτιστής, מטבל, qui baptizat. *Arator. in Act. Apost. c. 13.* Clamavit virtute potens Baptista Joannes.

Baptisterium, n. 2. lavacrum, tinctorium, piscina, natatorium, *lavatorio*, רחצה Ger. *taufstein*, *bad*, Gal. *lavoir*, *baptistaire*, Hisp. *lavadero*, βαπτιστήριον, est locus, vel vas quoddam ex ligno, aut lapide ædificatum in quo lavandi gratia inergi solemus. Soler in cellis, idest in locis secretioribus constitui: quarum aliæ caldariæ sunt, in quibus calida lavamur, aliæ frigidariæ, in quibus lavamur frigida. *Plin. Jun. ad Apollinarem, l. 5. ep. 6.* Cella frigidaria, in qua baptisterium amplum, atque opacum. ¶ Apud Ecclesiasticos scriptores est locus, in quo Sacramentum Baptismi administratur. *Sidon. l. 4. ep. 15.*

Baptizatio, onis, f. actus baptizandi. Legitur apud *Ambros. ser. 27.*

Baptizātor, oris, m. qui baptizat. *Tertull. de Baptism. c. 12.*

Baptizatus, a, um, *battezzato*. *Augustin. ep. 23.*

Baptizo, as, are, *battezzare*, טבל, βαπτίζω. *Tertull. lib. 5. contr. Marcion. c. 10.* ¶ Pro lavare. *Priscian. l. 1. c. 21.* Vulnus ex acero baptizare.

Barathro, onis, gurges, & vorago patrimonii, זולל, *dissipatore*, *crapulone*, *prodigo*. Sic dictus, quod ventri tamquam barathro, omnia donet: vel quod dignus sit, qui in barathrum conjiciatur, ex Atheniensium consuetudine. *Acron, vetus Grammaticus, ad Horat. barathrones, l. 1. sat. 2. v. 2.* Legitur & *barathrones*, qui bona sua lacerant, i. e. in barathrum mittunt. Quidam tribuunt vocem hanc etiam *Lucretio l. 3. v. 968.*

Barathrum, n. 1. *abisso*, *profondità*, תהום, Ger. *abgrundt tieffe*, Gall. *abyme*, Hisp. *abismo*, βάραθρον, locus Athenis immensæ profunditatis, in imo mollis, & cœnosus, in quem noxios, & damnatos deturbabant. *Dion.* & *Suid.* Sed alii dicunt, locum in Ægypto profundissimum esse. ¶ Item barathrum nominatur locus omnis præceps, & profundus, unde quis emergere non potest. *Virg. 3. Æn. v. 420.* ¶ Transfertur quoque ad alia. *Mart.* Barathrum femineum pro locis muliebribus dixit, *l. 4. epigr. 81. Id. l. 1. 88.* Extremo ructus cum venit a barathro. *h. e.* ab imo stomacho. ¶ Barathrum infernum, apud *Valer. Flacc. l. 2.* ¶ Barathrum macelli, apud *Hor. l. 1. ep. 15.* hoc est, homo edacissimus. ¶ De femina etiam dicitur summe impudica a *Plaut. Bacch. 1. 2. 41.*

Barba, f. 1. *barba*, לְחִי, Ger. *kin bart*, Gal. *barbe*, Hisp. *barba*, πώγων, villus ad mentum, non solum hominum, sed & brutorum quadrupedum. *Plaut. Bacchid. 5. 1. 15.* Caro capite alba barba. *Sil. l. 13.* Indociles nunc propexis in pectora barbis verecundiam. ¶ Prima barba, est tenuis illa lanugo primum nascens in adolescentibus, quam Apollini, Jovi, & Veneri veteres consecrare solebant. *Sueton. in Ner. c. 12.* ¶ Barba hirquina pro convicio olim objiciebatur. *Plaut. Pseud. 4. 2. 12.* Heus tu, qui cum hirquina barba stas, responde, quod rogo. ¶ Barbam alicui vellere, proverbio ei dicimus, quem contemptui habemus. Maximo enim probro habebatur, vel unum barbæ pilum per vim evelli. *Hor. l. 1. sat. 3. v. 133.* ¶ Barba tenus Philosophus dicitur a *Cic.* qui non sapientia, & moribus, sed habitu tantum philosophus est. ¶ Barbam Leoni vellere, est illum contumelia afficere, qui id inultum haud finat: quod proverb. ad obscenum sensum detorsit *Mart. ad l. 10. epigr. 90.* ¶ Dicitur de summis arborum ramulis, tenuioribus foliis, lanugine, & similibus. *Plin. 12. 22.* Ponticas nuces molli protegit barba. *Id. 17. 23.* Tenuiorum virgultorum barba.

Barbāre, aspere, crasse, *barbarameate*, בלען, βαρβαρικῶς. *Cic. Tusc. c. 4.* Si Grammaticum se professus quispiam barbare loquatur. ¶ Item rustice. *Horat. l. 1. od. 13.* Dulcia barbare lædentem oscula. ¶ *Barbare* pro *Latine* posuit *Plaut. Asin. prol. v. 11.* V. Vocem sequent.

Barbări, m. 2. *barbari*, עִלְגֵי שָׂפָה, Ger. *glab*, *ungeschlaffen*, Gal. *barbare*, Hisp. *barbaro*, βάρβαροι. Appellati ita sunt a βάρβαρ, voce ficta ab Athenien sibus, cum exteros irridere vellent, quod peregrini, cum pronuntiare Græce non possent, frequenter in hanc vocem βαρβαρ inciderent. Fortasse etiam Græci hanc vocem ab Arabibus sumpsere. Barbar enim Arabibus est murmuro. ¶ Hujus generis cæteræ omnes gentes erant præter Græcos; quod nulli præter ipsos viderentur eleganter loqui. Unde *Plautus* Nævium Poetam Latinum *Barbarum* dixit, *Mil. 2. 56.* ¶ Hoc deinde nomen Romani usurparunt, eoque omnes appellabant, qui vel Latini, vel Græci non essent, *Cic. 2. & 5. Fin.* Latini enim mitiorem linguam, ac magis cultam, quam cæteræ gentes, & Græcis si non præstantiorem, parem certe habent suavitate, splendore, amplitudine, copia verborum. Κατ' ἐξοχὴν, & veluti proprie, barbari a Latinis vocati Phryges: unde tibia barbara, pro phrygia, apud *Catul. Carm. 65.* ¶ In summa barbari dicuntur illiterati, & qui ingenuarum artium expertes sunt. ¶ Item qui sunt malis moribus, ac præsertim feris, & crudelibus. *Cic. pro Font. c. 10.* Immanis ac barbara consuetudo hominum immolandorum. ¶ *Barbarum* pro *Barbarorum*, *Phædr. 4. 6.*

Barbaria, f. 1. βαρβαρία, regio, item gens fera barbarorum. *Cicer. 5. Fin.* Omnium fere civitatum non Græciæ solum, sed etiam Barbariæ ab Aristotele mores, instituta, disciplinas, a Theophrasto leges etiam cognovimus. *Id. 2. Fin.* de Epicuro: Philosophus nobilis, a quo non solum Græcia, & Italia, sed etiam omnis Barbaria commota est. ¶ Item mores duri, feri, vita barbara, crudelitas, barbaries. *Cic. 1. de Or.* Hæc turba, & barbaria forensis dat locum vel vitiosissimis Oratoribus. ¶ Ponitur etiam pro Italia. *Plaut. Pœn. 3. 2. 21.* ¶ Item pro Phrygia. *Hor. l. 1. ep. 2. v. 7.* Græcia Barbariæ lento collisa duello.

Barbaricarii, aliter Phrygiones textores, artificesque barbaricæ vestis, in qua ex auro, & coloratis filis effigies hominum, & animalium exprimuntur. *Donat. ad Æn. 11. v. 777.* & *Servius*.

Barbarice, adverb. barbarorum more. *Capitolin. in L. Vero, cap. 10.* Barba prope barbarice demissa.

Barbaricum, n. 2. clamor exercitus dicitur, quod eo vociferandi genere barbari utantur. *Fest.*

Barbaricum, i, quasi substantive positum (subaudi *solum*) dicitur omnis regio quæ ditionis Romanæ haud fuerit. *Ammian. Marcell. l. 18. c. 4.* Visus in Barbarico miles, per Hortarii regna transibat intacta. *Eutrop. l. 7. c. 5.* Albis fluvius in Barbarico longe ultra Rhenum est. Nec aliter locuti Imperatores in Codice.

Barbaricus, a, um, o. 1. 2. *barbaro*, *crudelè*, βάρβαρος, barbarus, feris, & malis moribus. *Apul.* Feris, ac barbaricis moribus. ¶ *Virg.* Barbaricum aurum dixit, pro auro ex Barbaria advecto. *Æn. l. 2. v. 504.* Barbarico postes auro, spoliisque superbi. ¶ Barbarica sylva, apud *Colum.* est sylva multorum generum arboribus consita, *l. 11. c. 2. a med.* ¶ Ponitur etiam pro Phrygio. Phryges enim speciatim *Barbari* dicti sunt. *Enn.* apud *Cic. Tusc. 3. 19.* Affante ope Barbarica. *h. e.* dum staret regnum Phrygum incolume. *Lucret. l. 2. v. 499.* Barbaricæ vestes. *h. e.* Phrygio more pictæ. ¶ *Barbaricum* adverbii more pro barbare. *Sil. l. 12. v. 418.* Barbaricum, atque immane gemens.

Barbaries, f. 5. βαρβαρότης, לעז, idem quod barbaria, populi, & regiones alienæ, vel feræ. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ægyptii, & Syri, & fere cuncta Barbaries. ¶ Sumitur item pro vitioso, & inquinato sermone. *Cic. in Brut.* Nec eos aliqua barbaries domestica infuscaverat. ¶ Item pro incivilitate, & feritate. *Id. pro Corn. Balbo*, laveteratam quamdam barbariem ex Gaditanorum moribus, disciplinaque delevit. ¶ Item pro ignorantia, stultitia. *Ovid. 3. Amor. el. 8. v. 3.* Ingenium quondam pretiosus arto: At nunc barbaries grandis habere nihil.

Barbarismus, m. 2. לעג, βαρβαρισμός, est vitium Grammaticale, quo in nostra lingua, sive Latini sinus, sive Galli, sive Galli, &c. utimur vocibus peregrinis, vel utimur quidem vocibus nostræ linguæ propriis, sed ens corrumpimus pronuntiatione, vel scriptione. A Romanis rusticus sermo appellabatur. De barbarismo V. *Quinct. l. 1. c. 5. Vss. de vitiis serm. l. 1. c. 1.* & alios Grammaticos. ¶ Differt a Solœcismo, quia Solœcismus male voces inter se conjungit, ut *Duobus candidie*, pro *duos templa*, sed Barbarismus male singulas voces usurpat, ut *Duos candidie*, pro *duos templa*. ¶ Refertur etiam ad mores. *Quinct. loc. cit.* Alterum genus barbarismi accipimus, quod fit animi natura, ut is, a quo insolenter quid, aut minaciter, aut crudeliter dictum sit, &c. ¶ De voce ipsa barbarismus dubitavit *Gel. l. 13. cap. 6.* an antiqua esset. Sed usurpavit, etiam ante Augustum, *Asell. ad Hor. l. 1. ep. 2. v. 12.*

* **Barbarolexis**, is, f. βαρβαρόλεξις, dicitur cum barbara verba latinis eloquiis inseruntur. *Isid. Orig. l. 1. c. 31.*

Barbărus, o. 1. 2. *crudele*, ברברי, βάρβαρος, externus, incultus, agrestis, ferus, inmanis, crudelis, atrox. *Cic. pro Mur.* Gentes immanitate barbaræ. *Ovid. l. 5. Trist. el. 1. v. 2.* Non sunt illa suo barbariora loco. ¶ Cætera quæ huc spectant, vide in voce *Barbari*.

* **Barbatoria**, æ, περιτομὴ, barbæ recisio. Barbatoriam facere, apud *Petron. in fragm. Tragur. c. 73.* est primam barbam ponere.

Barbatŭlus, a, um, *di prima*, *o poca barba*, dim. a barbatus, imberbis, vel cum parva barba. *Cic. 1. ad Att. ep. 14.* Concurrabant barbatuli juvenes. *Id. in Parad. 5.* Barbatulos nullos exceptare de piscinis.

Barbātus, o. 1. 2. *barbuto*, Ger. *berticht*, Gal. *barbu*, Hisp. *barbudo*, ἐμπώγων, qui barbam habet. *Cic. 1. de nat. Deor.* Jovem semper barbatum. ¶ *Id. pro Mur. c. 12.* & *pro Coelio c. 14.* barbatos pro Antiquis dixit. Nam vetustissimi illi Romani intonsi erant: unde intonsos avos dixit *Tibul. l. 2. el. 1.* ¶ *Barbatus magister* est Philosophus apud *Juv. sat. 14. v. 12.* ubi de Socrate loquitur.

Barbiger, a, um, o. 2. *barbato*, πωγωνοφόρος, qui barbam gerit. *Luc. l. 5. v. 897.* Pinguefacere sæpe cicuta barbigeras pecudes.

Barbitŏn, n. 2. barba. *Apul. Milesf. l. 5.* Hircino barbitio Philosophum mentiebatur.

Barbitos, i, m. & f. & Barbiton, i, n. *cetera*, βάρβιτος, instrumentum musicum, quod pulsatur plectro, vel calamo. *Hor. l. 1. carm. ode 32.* Dic Latinum, barbite carmen. *Ovid. in ep. 15. v. 7.* Nec facit ad lacrymas barbitos ulla meas. *Auson. in Philomus. epigr. 44.* Hoc genere & chordas, & plectra, & barbita conde.

Barbula, æ, dim. a barba, *piccola barba*, πωγωνίον. *Cic. pro Cæl. c. 14.* Aliquis mihi ab inferis excitandus est ex barbatis illis, non hac barbula, qua ista delectatur.

Barbus, i, m. *pesce barbo*, piscis fluviatilis, idem qui mullus; ita dictus, quod velluti barba gemina insignitur in labris. *Auson. in Mosel. v. 94.* & *134.*

Barca, æ, navigii species, quæ & phaselus, & scapha dicitur, onerariis inserviens, *barca*, ἐφόλιον, σκάφος. *Paulin. Nolan. carm. 21. v. 95.* Ut mox salubri barca perfugio foret.

Barca, vel Barce, *Barca*, regio Africæ, in Barbaria, inter Ægyptum, & Syrtim magnam, juxta mare medit. ubi alias Libya exterior, Cyrenaica, & Marmarica, dicta ab urbe primaria Barce, Pentapoli, *Barca*, *Tolometta*. Pop. Barcæi vel Barcitæ.

Barcæi, orum, m. 2. Libyæ Populi. *Virg. Æn. 4. v. 42.*

Barce, es, βάρκη, nutrix Sichæi, de qua *Virg. 4. Æn. v. 632.*

Barcha, f. 1. cognomen nobilissimæ apud Carthaginenses familiæ, ex qua fuerunt Annibal, & pater ejus Amilcar. Inde *Barchina factio* dicta, quæ Barcharum potentiæ favebat. *Liv. l. 21. c. 3.*

Barcino, & **Barcinon**, onis, f. Julia Augusta Barcino, prius Faventia, & Col. Faventia, *Barcelona*, urbs Hisp. cit. marit. empor. Catalaunicæ caput, seu conventus juridicus & Acad. ab Hamilcare cogn. *Barcha* condita. *Auson. ep. 24. v. 80.* Ostrifero superaddita Barcino ponto. *Prudent. Peristeph. 7. vers. 33.* Barcinon claro Cucufate fneta.

Barcinonensis, se, ad Barcinonem pertinens, ut Barcinonensis muria, apud *Aust ep. 21.*

Bardăcus, a, um, villosus, vel bardoucullo indutus. Dicitur autem de millite: *Juven. sat. 16. v. 13.* Bardaicus judex datur hæc panire volenti calceus, & furæ: Fortasse vox est substantiva, & pon tus pro ipso bardocucullo, ut sensus sit, judex datur bardaicus, calceus, & furæ, per quæ tria describitur miles. Ita etiam usurpavit *Mart. l. 4. epigr. 4.* Quod siccæ redoleat palus lacunæ, lasti bardaicus quod evocati: *idest*, bardocucullus militis lasti. Ubrobique alii leg. *bardiacus*. ¶ *Capitolinus in Pertinace cap. 8.* Bardocucullum vocat *Bardiacum cucullum*. Ex quo colligi potest, *bardiacum* five *bardaicum* idem esse ac villosum, forsatse a Bardais Illyrici populis qui cilicio sago urebantur.

Bardi, orum, apud Gallos eximio in honore, quod Poeticæ operam darent, & laudationibus, inquit *Strabo l. 4. Festus*: Bardus Gallice cantor appellatur, qui virorum fortium laudes canit, ita dictus a Gente Bardorum. ¶ Unde quicumque virorum fortium gesta persequuntur, Bardi appellantur. *Lucan. l. 1. v. 449.* Plurima fecuri fuditis carmina Bardi.

Bardăcus, i. V. Bardaicus.

Barditus. V. Barritus.

Bardocucullus, m. 2. *schiavinetto*, *cappotto*, אדרת שער, genus vestis omni tempore commodæ, cum qua etiam cubare foliti erant inubrium tempore in castris militres, & in agris rustici. Sunt qui dicant, bardocucullum esse tegmen capitis villosum translatum a Bardis pop. Galliæ. Nam & in German. & in Gallia Bardi fuerunt. ¶ Mittebatur e Santonibus, & Lingonibus Romam. *Mart. l. 14. epigr. 128.* Gallia Santonico vestit te bardocucullo.

Bardus, a, um, *tardo d'ingegno*, *stupido*, stupidus, hebes, tardus, נבל, בער, Ger. *ungelergin*, Gal. *lourdaut*, Hisp. *bobo*, βλάξ, stultus, a βραδὺς, tardus, idest a tarditate ingenii. *Cicer. de Fato*, Stupidum esse Socratem dixit, & bardum. ¶ Comparat. bardior, est apud *Tert. l. adv. Hermog. c. 36.* V. Bardi.

* **Barinülæ**, arum, m. aquilices, aquarum repertores. *Serv. ad Georg. l. 1. v. 109.*

* **Barippe**. V. Baroptenus.

Baris, f. 3. βᾶρις, apud Ægyptios dicebatur cymba, qua cadavera vectabant ad sepulturam, cujus gubernator Charon vocabatur: qualem apud Inferos finxere Poetæ, *Propert. l. 3. el. 9. v. 44.* Baridos & contis rostra Liburna sequi.

* **Barītus**. V. Barritus.

Baro, onis, antiquis idem erat, ac bardus, seu stupidus, quasi *varo*, quod significat stipitem non dolatum, ac durum. *Cic. 5. Fin. cap. 23.* Hæc cum loqueris nos barones stupemus. ¶ Apud Germanos tituli honotifici loco adhibetur, de quo vide Glossaria.

Baroptēnus, gemma nigri coloris, sanguineis, & albis nodis distincta. *Plin. l. 37. c. 10.*

Barrūnus, a, um, elephantinus, ut aures barrinæ, apud *Sidon. Apollin. l. 3. ep. 13.*

Barrio, is, ire, verbum est, quo Elephantum vox notatur. *Fest.*

Barritus, us, ui, m. 4. Elephanti vox. *Apulej. l. 3. Flor.* Est elephantorum tristis barritus. ¶ Item clamor a Romanis militibus tolli solitus, cum prælium inibant. *Veget. l. 3. c. 18.* Clamor autem, quem *barritu n* vocant, prius non deber tolli, quam acies utraque se junxerit. Apud *Tac. de Germ. cap. 3.* legitur *Barditus*, pro eodem. ¶ Hanc vocem non Romanam, sed barbaram esse, colligitur ex *Ammian. l. 26. c. 22.*

Barrus, m. 2. *elefante*, פיל, Germ. *elephant*, Gal. *elephant*, Hisp. *elefante*, ἔλεφας, elephas, a βάρος, gravitas, quia animalium maximus est, vel a בר, extra, foras, quia est animal peregrinum, vel a בער, brutum, jumentum. *Hor. Epod. 12.* Nigris dignissima barris. ¶ Est & nomen propr. apud eumd. *l. 1. Sat. 6. v. 31.*

Barycæ ædes sunt, latæ quidem, sed humiles ob raritatem columnarum, ut columnæ pondus superpositum facilius sustineant, a βαρὺς, gravis. Dicuntur item barycephalæ, gravicipites, a βαρὺ, gravis, & κεφαλὴ, caput, quod pro columnarum paucitate satis grave pondus sustineant. *Vitruv. l. 3. c. 2.*

* **Barypicron**, βαρύπικρον, graviter amarum, dicitur græce de Absinthio. *Apul. c. 100.*

Basaltes, m. 3. βασάλτης, marmor ferrum colore, & duritia imitans, a *basal*, Æthiopice *ferrum*, quia Ægyptii illud in Æthiopia invenerunt. *Plin. l. 36. c. 7.*

Basanītis, itis, m. 3. vel basanus, m. 2. βασανῖτις, vel βάσανος, lapis Lydius, vel Heraclius, quo aurum probatur, a βασανίζω, exploro, torqueo, vel a basal, Æthiop. *ferrum*, quia est ferrei coloris. *Plin. l. 36. c. 22.*

Bascaūda, f. 1. vas Britannicum, in quo calices, & alia lavantur. *Juven. sat. 12. v. 46. Mart. l. 14. epigr. 99.*

Basceūli, orum, populi Hispaniæ Bæticæ, ad fretum Gaditanum. *Mar. 2. R. R. c. 11.* ¶ Hos *Plin. l. 3. c. 3. Basculos* vocat.

Basella, æ, parva basis. *Pallad. de R. R. l. 1. c. 18.* Basellis aliquibus impositas eupas collocare.

Basiatio, onis, *baciamento*, actus basiandi, φίλημα. *Catul. Carm. 7.* Quæris, quot mihi basiationes sint satis.

Basiator, oris, m. 3. qui basiat, φιλητής. *Mart. l. 11. epigr. 98.* Effugere non est, Basse, basiatores.

Basiātus, a, um, *baciato*. *Mart. 12. 59.* Hic futor modo pelle basiata.

Basilia, orum, n. τὰ Βασίλεια, h. e. regia, ad reges spectantia. *Tert. 4. adv. Marc. c. 14.* Sic retro in Basiliis Anna mater Samuelis, &c. *h. e.* in sacris Regum libris.

Basilica, æ, f. 1. *luogo publico*, *sala publica*, היכל, Germ. *rahthaus*, Gal. *royale*, Hisp. *casa real*, βασιλικὴ, Regia, locus publicus, & magnifice ornatus, templo pertinilis, in quo negotiationes, consilia, & judicia exercebantur, sive quod βασιλεὺς, non solum Regem, sed etiam alios nobiles, & Regios significet, ut Judices, sive quod omnia, quæ grandia, & excellentia sunt, *basilica*, seu *Regia* appellentur: *Lips. l. 2. c. 2. & l. 3. c. 44.* ¶ Basilicæ Romæ complures fuere. Primam Cato exstruxit, *Porciamque* appellavit, aliam Julius Cæsar, quæ *Julia* dicta est, &c. ¶ Hinc a Christianis Ecclesiæ maximæ, amplissimæque *Basilicæ* appellari cœpere sunt, quia ibi Regi omnium Deo salutes, & sacrificia offerantur, *Sulpic. Sever. l. 2. hist. sacr. c. 33.* ¶ *D. Hieronym. ep. 3. ad Heliodor.* appellat *basilicas Ecclesiæ* minora sacella, seu ædiculas in ipsa Ecclesia positas.

Basilicāta, *Basilicata*, prov. R. Neapolitani, ubi alias major, & potior pars Lucaniæ, inter Principatum cit. Calabriam, finum Tarentinum, & Terram Barisensem.

Basilice, adv. *splendidamente*, *regalmente*, βασιλικῶς, regie, magnifice, splendide. *Plaut. in Pœn. 3. 1.* Basilice ornatus incedit, & affabre ad Filaciam. ¶ Translate *Is. Epid. 1. 1. 54.* Interii basilice, *h. e.* omnino, funditus, nam reges cum pereunt de magno fiatu decidunt.

* **Basilice**, es, f. & Basilicon, i, n. collyrii nomen, quod ad oculos scabros mire facit. *Cels. l. 6. c. 6. n. 31.* Est & nigri emplastri genus apud *Scribon. comp. 210. & 238.*

Basilicŭla, æ, dim. parva basilica. *Paulin. Nolan. epist. 32. n. 17. edit. Paris.* Hanc quoque basilicularn consecrabunt.

Basilicum, i, n. 2. vestimenti regii, & splendidi genus. *Plaut. Epid. 2. 2. 48.* Turicam rallam, tunicam fuscam.... basilicum, aut exoticum, &c. V. ibi Interpr.

Basilicus, a, um, o. 1. 2. *regio*, Ger. *königlich*, Gal. *royal*, Hisp. *real*, βασιλικὸς, Reg

Po modum portulacæ, sed crassiore, latiusculo, & gustu salso, floribus candidis, & semine libamentiis, quam *Dioscorides* κολλίκιον, sive ἀνδράχλην appellat, vulgus certam matrinam. *Plin. l. 32. cap. 11.* ¶ Betis item inter eves numeratur. *Plin. l. 21. cat. 15.*

Batrachites, *Βατραχίτης*, lapis ranæ viridis colore, & effigie. *Plin. l. 37. c. 10.*

Batrachium, n. 2. *βατράχιον*, genus herbæ apud *Apul. de herb. c. 8. & 9.* qua medici flagitiosi sibi erura. & lacertos dilaniare consueverunt. *Plin. l. 25. sub fin.* ranunculum vocat: sed batrachium *Apulej. de herb. c. 8. & 9.*

Batrachomyomachia, *βατραχομυομαχία*, ranarum, & murium pugna, quo titulo *Homerus* elegantem conscripsit libellum, a *βάτραχος*, rana, & *μῦς*, mus. *Stat. in præf. ad l. 1. Silvar.*

Batrachus, m. 2. nobilis statuarius, ex Laconia, qui Romæ, Scauri, & Octaviæ templa struxit porticibus inclusa. *Plin. l. 36. c. 5.*

Battiades, m. 1. Callimachus Poeta, fil. Battі, Cyrenes conditoris, ut ipse jactitabat. *Ovid. in Ibin, v. 53. & Stat. 5. Silv. 3. v. 157.* ¶ Battiades etiam dicuntur a Batto Rege oriundi. *Sil. l. 3. v. 252.*

Battis, f. 3. *Βαττίς*, puella formosissima, quam Philetas Poeta elegiographus adamavit, suisque carminibus celebravit. *Ovid. l. 1. Trist. el. 6.*

Battologia, al. tautologia, *βαττολογία, ταυτολογία*, est vitium Grammaticale, quo idem verbum vel eadem sententia sine causa iteratur, a Batto pastore, qui hoc vitio notatus est, ut *Cujus rationis ratio non exstat, ei rationi ratio non est fidem habere. Ovid. 2. Met.* sub illis Montibus inquit erant, & erant sub montibus illis. Alii non a Pastore, sed a Poeta quodam inepto Battologiam dictam volunt, inter quos *Suidas* est, verbo *Βαττολογία*.

* Battuo. V. Batto.

Battus, i, nom. propr. ejus, qui Cyrenas condidit. *Suid. l. 17.* ¶ Item Poetæ cujusdam inepti, a quo Battologia est dicta. ¶ Item Pastoris, qui quod Mercurii furtum indicasset, ab eo in Indicem, seu Lydium lapidem mutatus est, *Ovid. 2. Met. vers. 688.*

Batulum, opp. Campaniæ. *Virg. 8, Æn. prope fin.*

Batuo, is, ere, est ferulis, seu rudibus velitari. *Suet. in Calig. c. 32.* Myrmillonem in ludo rudibus secum batuentem, & sponte prostratum confodit. ¶ Item percutere, *battere. Plaut. Cas. 2. 8. 60.* Batuatur tibi os, senex requissime. ¶ At batuere ulcera, apud *Plin. l. 31. c. 9.* est comprimere, arcte stringere. ¶ De obscæno hujus verbi usu *Cic. Fam. l. 9. ep. 22. Βατταλισμ.*

Ba, i, genus herbæ. *Festus.*

Baubor, aris, atus sum, d. 1, *βαύζω*, fictitium verbum, a voce canum, cum latrant. Differt tamen a *latro, as*, quia latrans canes irati, baubantur cum queruntur. *Luer. l. 5. v. 1070.* Et cum deserti baubantur in ædibus omnes.

Baucis, anus paupercula, quæ cum Philemone marito Jovem, & Mercurium susceptit hospitio. *Ovid. 8. Metam.* ¶ *Pers. Sat. 4. v. 21.* pannucea Baucis fumitur pro quavis paupere muliercula.

Bauli, *Bagolæ, Bauli*, locus Campaniæ, inter Misenum urb. exc, & lacum Bajanum. ¶ *Servius* ductum inde nomen ait, quod olim Hercules juxta Bajas fecit caulam bobus, & eam sepsit, qui locus primo *Boaulia* dictus, mox Bauli. *Symmach. ep. 1. l. 1.* Huc Deus Alcides fabulanda armenta coegit, Ereta Geryonis de lare rergemini, Inde recens æras corrupta Boaulia Baulos Nuncupat occulto nominis indicio.

Bavius, poeta ineptissimus, de quo *Virg. Ecl. 3.* Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mevi.

Baxæ, f. 1. *pianelle, zoccoli*, Ger. *pantoffeln, sohlen*, Gal. *pantoufles*, His. *chinelas, o alcorques* crepidæ, & calceamenta, & proprie calcei Philosophorum. *Apul. in l. de A. A.* Qui pallio, baculo, baxeis, & hircino barbitio Philosophum fingeret. Adde *Plaut. Men. 2. 3. 49.*

B A N T E D.

Bdellium, n. 2. בְּדוֹלַח, *βδέλλιον*, arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu capitici. Gummi quens exsudat, quod & ipsum *bdellium* vocatur, & usum habet in unguentis. Nascitur in Bactriana, Arabia, India, Media, Babylonia, *Plin. lib. 32. cap. 9.*

B A N T E E.

Beatæ, *beatamente*, adv. felicitor. *Cicer. 1. de Fin.* Omnis summa Philosophiæ ad beate vivendum referrur. *Senec. epist. 92.* Beatius vivere. *Et de consol. ad Helv. c. 9.* Beatissime vivens. ¶ In plausibus significat feliciter, prospero successu. *Martial. l. 2. epigr. 27.* Effœte, graviter, cito, naviter, euge, beate.

Beatifico, as, beatum facio. *Augustin. l. 14. de Trin. c. 14.*

Beatificus, a, um, qui beatum facit, *beatifico. Apulej. de habit. Doctr. Plat. lib. 1. p. 3.* Deus beatus, & beatificus.

Beatitas, atis, & beatitudo, inis, f. 3. *beatitudine, felicità*, אַשְׁרֵי, Ger. *seligkeit*, Gal. *beatitude*, His. *bienaventurança*, μακαριότης, felicitas. *Cic. 1. de nat. Deor. cap. 34.* ista sive beatitas, sive beatitudo dicenda est (utrumque omnino durum, sed usu *mollienda nobis verba sunt*) verum ea, quæcunque est, &c.

Beatitudo. V. Beatitas.

Beatulus, a, um, *beatino*, dim. a beatus. *Pers. Sat. 3. v. 103.* Beatulus alto compositus lecto, h. e. mortuus.

Beatus, a, um, o. 1. 2. *beato, felice*, אַשְׁרֵי, Germ. *selig*, Gal. *heureux, bien heureux*, His. *bienaventurado*, μακάριος, felix, fortunatus. *Cic. 5. Tusc.* Hos existimo beatos, qui sint in bonis nullo adjuncto malo. *Id. ib. c. 8.* Qui beatus est, non intelligo, quid requirat, ut sit beatior. ¶ Interdum ponitur pro nobili. *Horat. l. 2. Carm.* An tu generum beati Phyllidis flavæ decorent parentes. ¶ Item pro valde divite. *Nepos in Agesil. c. 8.* Homo non beatissimus. ¶ Translate ponitur pro affluenti, abundanti. *Quint. l. 10. cap. 1.* Immortalis ingenii beatissima ubertas. *Id. l. 11. c. 3.* Vox beata, *voce piena.* ¶ Apud Christianos *beati* dicuntur, qui pie, sancteque vivendo cælestem sibi patriam promeruerunt. Ethnici etiam pro mortuis usurpasse videntur eodem modo quo *felices*. V. Beatulus.

* Beber, Bebrinus. V. Cæstor.

* Bebra, æ, f. genus hastæ. *Stevech. in comm. ad Veget. de R. M. c. 20.*

Bebicius, a, um, V. in Bœbeis.

Bebriacensis, adject. a Bebriaco. A *Plin. l. 10. c. 49.* dicuntur Bebriacenses aves illæ, quæ eo primum tempore in Italia visæ sunt, cum pugna Othonem inter & Vitellium ad Bebriacum commissa est.

Bebriacum, i, n. *la Bina*, opp. olim, nunc pagus Cenomanorum, ad Ollium fl. inter Cremonam 12. M. P. & Brixiam 20. Aliis est *Caneto*, opp. Duc. Mantuani, ad Ollium fl. ubi recipit Clusium, medium inter Cremonam, & Mantuam 20. M. P. ubi Otho a Vitellio victus est. *Sueton. in Oth. c. 9. & Juvenal. Sat. 2. v. 106.*

Bebrus, i, m. *bevero*, idem qui fiber. *Vet. Scholiast. Juvenal. ad Sat. 12. v. 32.*

Bebrÿce, una filiarum Danai, quæ cum Hypermnestra præter justa patris viro pepercit. Fugiens una cum viro in Bithyniam venit. Hinc regio Bebrycia dicta est.

Bebrycia, f. 1. *βεβρυκία*, regio Bithyniæ, dicta a Bebryce filia Danai. *Valer. Flacc. l. 5. v. 502.*

Bebrÿces, um, Aliis sunt Asiæ populi in Bithynia, quæ ante Bebrycia dicta: Aliis in Galliæ finibus circa Pyrenæos montes, &c.

Bebrycius, a, um, gentile adject. a Bebrycia Asiæ regione. *Flac. l. 4. v. 99.* Proxima Bebrycii panduntur litora regni. ¶ *Bebrycia arena* locus est, ubi Pollux cum Amyco cæstibus pugnavit. *Stat. l. 4. Silv. 5. v. 28.* ¶ Item pertinens ad Bebrycem regem, qui in ea parte Galliæ Narbonensis regnavit, quæ Pyrenæis montibus jungitur: ubi etiam Bebryces populi. *Silv. l. 3. v. 443.* Bebryciæ Pœnus fines transcenderat aulæ. ¶ *Bebrycia virgo* est Pyrena Bebrycis regis filia, quæ Pyrenæis montibus nomen dedit, ab Hercule ibi sepulta. *Sil. l. 3. v. 420. de Pyrenæis jugis.* Nomen Bebrycia duxere a virgine colles.

Bebryx, cis, m. 3. *Βέβρυξ*, Rex fuit in montibus Pyrenæis, teste *Silio l. 3. v. 423.* Item Amycus Bithyniæ rex, quem Pollux cæstu pugnans occidit. *Valer. Flacc. l. 4. v. 261.* ¶ Est item nomen gentile, eum significans, qui ex Bebrycia ortus est. *Solin. c. 42.* V. Bebrycia. Hujus genult. in obliquis casibus anceps est.

Becco, Gallica vox, rostrum galli gallinacei significans: quo cognomine appellatus fuit Antonius Primus, Tolosæ natus, qui Vitellium oppressit. *Suet. in Vitel. c. ult.*

Bechion, *βήχιον*, Lat. tussilago, a *βήξ, κός*, tussis, quia tussim sanat. *Plin. 26. 6.*

* Bedella, videtur esse bdellium. *Marcell. Empir. in carm. post cap. ult.*

* Bedriacum. V. Bebriacum.

Bee, vox est ovium bellantium. *Varr. 2. R. R. c. 1.* Non me, sed bee sonare videtur (*vox ovium*) unde belare dicunt, extrita littera, *h. e.* dempto altero *e*, nam a *bee* dicendum esset *beelare*.

Beelphegor, בעל פעור, Idolum Moab, idem ac Baal, sive Beel, qui in monte Phegor colebatur. Interpr. *vir habens hiatum*, vel *Deus hians*, vel *simulacrum ignominiæ*.

Beelzebub, בעל זבוב, *Βεελζεβούλ*, Idolum Accaronitarum, quasi idolum muscarum, a bel, beel, baal, *idolum*, & zebub, *musca*. ¶ Sed & pro Dæmoniorum Principe ponitur in sacris litteris.

Beia, oves apud antiquos ex *Varr. de R. R. l. 2. cap. 1.* Græce *μῆλα*. ubi alii aliter legunt.

* Belatucardus, Britannorum deus, forte Belenus. *Gruter. p. 87. n. 1. & 2.*

Belbus, i, m. idem atque hyæna. *Capitolin. in Gordian. c. 33.* Fuerunt sub Gordiano Romæ elephanti xxx. alices x. tigres x. belbi, idest hyænæ x. Al. leg. *belbi, item hyænæ* x. qua ratione essent belbi hyænis dissimiles.

Belënus, fuit Aquilejensium Numen, quod summa religione colnerunt, & ipsum Apollinem esse crediderunt. *Tertul. Apol. c. 24. & alii,*

Belgæ, m. 1. *Βέλγαι*, quasi bellorum gens, pop. Galliæ Belgicæ. al. Comatæ, inter Sequanam, & Scaldim fl. in 15. pop. olim diviši, sed nunc qui versus Oceanum incolunt, quorum regio est Belgium, *Paesi Bassi*.

Belgicus, a, um, o. 1. 2. *Effectum Belgicum*, currus genus apud Belgas primum inventum, *Virg. 3. Georg.* Belgica vel molli melius feret esseda collo.

Belgium, *Paesi Bassi*, est pars Borealis, & Oceano vicinior antiquæ Galliæ Belgicæ, alio nomine Germania inferior, quia regio humilior est versus Oceanum, & formo gentium ab aliis Germanis non multum differt. *Cæs. l. 5. B. G. c. 34.*

Belisa, indeclin. & Belia, æ, בְּלִיעַל, m. nequam & malignus spiritus. *Tertul. de habit. mul. c. 2. Prudent. in Psychom. v. 714. Isid. l. 8. Orig. c. 11.*

Belias, adis, Beli neptis, Danai filia. *Senec. Herc. Oet. v. 958.* Stricto cruenta Belias ferro stetit. Al. leg. *Belis in ferro.*

Belides, æ, m. 1. *Βελίδης*, patr. masc. filius, vel aliquis de genere Beli. *Virg. 2. Æn. v. 81.* Belidæ nomen Palamedis.

Belis, idis, part. fem. filia, vel neptis Beli. ¶ *Belides*, plur. num. quinquaginta filiæ Danai, neptes Beli. V. Danaus. *Ovid. 4. Met. v. 462.* Alfidue repetunt, quas perdunt, Belides undas.

Bellaria, orum, n. *pastici, confetture, cose dolci da pospasto*, מְמַתְּקִים, *ζωγλία*, cupediæ, omne genus fecundæ mensæ, ut cibi saccharo, aut melle conditi, aut alia id genus guiæ irritamenta, quæ & secundæ mensæ appellantur, a bonitate, quia bellæ res sunt, ut *Cato* vocat, *pulchralia. Macrob. in Sat.* Secundæ mensæ illata bellaria novo fermoni principium dedere. *l. 3. cap. 18.* ¶ Vina quoque dulciora in comœdiis antiquioribus est invenire hoc vocabulo appellata, dictaque esse ea Liberi bellaria. *Gel. l. 13. c. 11.*

Bellator, oris, m. 3. *combattitore, guerriero*, אִישׁ מִלְחָמָה, Ger. *ein krieger*, Gall. *guerrier*, His. *guerrero*, πολεμιστής, bellicosus, vel qui bellum gerit. *Cic. 4. Tusc.* An accusatori inajores nostri majora præmia, quam bellatori esse voluerunt? ¶ Dicitur & de brutis animalibus. *Virg. 10. Æn.* Et inter bellatoris equi cavæ tempora conjicit hastam. ¶ Bellator ensis, *Sil. l. 13. v. 376.*

Bellatorius, a, um, ad bellum, seu bellatorem pertinens. *Plin. l. 7. ep. 9.* Non ideo pugnacem, & quasi bellatorium stilum suaserim.

Bellatrix, icis, *guerriera*, אֶשֶׁת מִלְחָמָה, Ger. *ein kriegerin*, Gall. *guerriere*, His. *guerrera*, πολεμίστρια, mulier bellicosa. *Virg. 1. Æn. v. 493.* Aurea subnectens exsertæ cingula mammæ bellatrix. ¶ Interdum additur velut adjectivum: ut bellua bellatrix, *Sil. l. 9. 577.* Bellatrix iracundia, *Cic. 4. Tusc. c. 24.* Bellatrix tiremis, *Claud. de fex. Conf. Honorii, v. 135.*

Bellatulus, a, um, o. 1. 2. vocabulum blandientis, idem quod bellulus. *Plaut. in Cas. 4. 4. v. ult.* ubi tamen alii aliter.

Bellax, ācis, adject. *bellicoso*, πολεμικός, bellicosus. *Lucan. l. 4. v. 406.* bellaci confisus gente Curetum.

Belle, adverb. pulchre, scite, eleganter, venuste, suaviter, commode, *bellamente, bene*, יָפֶה, יָאוֹת, κομψῶς, καλῶς, εὖ. Est autem diminutivum a *bene*, ut *Festus* docet. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Belle ædificata prædiola. *Id. l. 5. epist. 11.* Cum ego me non belle haberem. Sic *Id.* bello cecidit, *ad Att. l. 13.* Et bellissime navigare, *Fam. l. 15. epist. 9.* ¶ Accipitur & pro sensim, pedetentim, placide. *Plaut. Curcul. 4. 2. 35.* Sequere istum bella belle. Et *Asin. 3. 3. 86.* I sane bella belle. ¶ Habet sæpe locum in plausibus. *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Bene & præclare quamvis nobis sæpe dicatur; belle & festive nimium sæpe nolo.

Bellerophontes, æ, *Βελλεροφόντης*, seu Belleröphon, tis, m. 3. filius Glauci, nepos Sisyphi, pronepos Æoli, pater Laodamiæ, Isandri, Hippolochi ex Achimene uxore. Primum Hipponous dictus est, deinde Bellerophontes, a Bellero quodam Corinthio, quem occidit. Fuit Rex Ephyræ, fed Regno spoliatus a Præto Argivorum Rege apud illum ejus jussu auficam vitam vixit. Corporis pulchritudine excelluit, ornatus simul præclarissimis, maximisque virtutibus. Cum ab Anthia, seu Stenobœa uxore Præti de coitu interpellatus esset, veritus hospitalis Jovis iram, lascivam feminam repulit. Quare exardens repulsa mulier, apud virum innocentem hospitem accusavit, qui hospitii jure motus illum domi interficere non sustinuit, fed datis codicillis ad Ariobatem, seu Jobatem socerum in Lyciam misit. Lectis ergo codicillis Jobates in ultionem criminis ad Solymos domandos Bellerophontem misit, ut sub prætextu memorabilis pugnæ interiret. Verum cum & Solymos facile vicisset Bellerophontes, & aliis plerisque periculis objectus semper victor rediisset, postremo ad interimendam Chimæram missus est: quem etiam laborem, nactus Neptuni beneficio Pegasum equum, summa cum laude superavit. Jobates virtutem juvenis admiratus alteram illi ex filiabus cum Regni parte uxorem dedit: ex qua Isandrum, Hippolochum, & Laodamiam fuscepit. Hæc cum audisset Stenobœa, sibi ipsa mortem conscivit. Bellerophontes autem felici rerum successu elatus, cum in cœlum evolare cum Pegaso conaretur, immisso a Jove œstro, equo excussus est, decidituque in eum campum, qui Alejus appellatus est. Pegasus autem a Jove inter sidera est relatus. *Horat. l. 4. od. 11. v. 25. Plaut. Bacch. 4. 7. 11.* Bellerophontem jam tuus me fecit filius. Alludit ad Bellerophontem, qui nescius litteras attulit ad Jobatem, in quibus de sua ipsius nece agebatur.

Bellerophonteus, a, um, adject. possessiv. *Propert. l. 3. el. 3.* Bellerophontei qua fluit humor equi. ¶ *Bellerophonteus morbus*, pro animi morbo accipitur, quo sc. Bellerophontem laborasse ferunt. V. *Scalig. in not. ad Auson. p. 130.*

Bellisca, æ, f. 1. dicebatur columella illa ante templum Bellonæ, super quam jaciebant hastam, cum bellum indicerent. *Fest.*

Bellicosus, o. 1. 2. *feroce, valoroso, bellicoso*, אִישׁ מִלְחָמָה, Ger. *kriegisch*, Gal. *belliqueux*, His. *bellicoso*, πολεμικός, ab bella gerenda aptus. *Sal. in Jug.* Libyes, quam Getuli, minus bellicosi erant. *Liv. l. 9. c. 6.* Cepisse eos non Romam, sed quod multo bellicosius fuerit, Romanum virtutem, ferociamque. *Cæs. l. 3. B. C. c. 1.* Bellicosissima gens. *Liv. l. 10. c. 9.* Annus bellicosus, *pieno di guerre.*

Bellicrepa, f. 1. genus veteris saltationis a Romulo institutæ, in qua cum armis saltabant. *Festus.*

Bellicum, ci, substant. n. 2. sonus tubæ, quo signum dabatur militibus ineundæ pugnæ. Unde bellicum canere, *dar all' arme*, תְּרוּעָה, Ger. *ein lermen*, est, milites tubæ cantu ad prælium animare. ¶ Per metaphoram accipitur pro instigare ad diffidium, *instigare. Cic. 6. Phil.* Atque iidem bellicum me ceciniste dicunt.

Bellicus, a, um, o. 1. 2. militaris, *militare, della guerra*, adject. πολεμικός, quod ad bellum pertinet, ut Bellica disciplina, bellica corona, quæ bellatoribus victoribus dabatur, *Ovid. 3. Fast.* Dea bellica Pallas, *bellicosa. Cic. pro Mur.* Virtus bellica. *Id. 2. de Leg. c. 24.* Mors bellica. *h. e.* in bello obita.

Bellifer, a, um, o. 1. 2. *bellicoso*, πολεμικός, πολεμοφόρος, qui bellum infert. *Claudian. in Eutrop. lib. 1. vers. 429.* Quid bellifieram communibus urunt Italiam maculis?

Bellificor, aris, dep. 1. idem quod gratificor. *Cic. 8. Fam. ep. 10.* Ne bellificatus alicui dicaris. *Al. leg.* velificatus.

Belliger, a, um, qui bellum gerit, *Mart. lib. 15.* Hermes belligera superbus hasta. Sic mens belligera, apud *Sil. Ital.* & belligeri labores, apud *Valer. Flacc. lib. 5. vers. 617.*

Belligerātor, oris, m. 3. qui bellum gerit. *Venant. in Vita Martini l. 3. vers. 369.* Belligeratori valeat ne femina jungi. Adde *Avien. in periegesi v. 55.*

Belli-

Belligĕro, ras, n. 1. *guerreggiare*, נִלְחַם, πολεμέω, bello, bellum gero. *Cic. pro Font.* c. 12. Par alicui in belligerando. ¶ Deponentis forma *Hygin. fab. 274.* Bejus Neptuni filius gladio belligeratus est,

* Bellio, onis, m. flos prærensis, lutei coloris. *Plin. l. 21. c. 8.*

Bellipĕrens, o. 3. *possente in guerra*, νάϊκτις, qui bello pollet. *Cic. 2. de Div.* Æacidæ bellipotentes sunt. *Virg. Æn. 11. v. 8.* tibi magne tropæum Bellipotens. *h. e.* Mars.

Bellis, idis, f. 3. genus herbæ, *piccola margherita. Plin. l. 26. c. 5.*

Bellisōnus, a, um. *Paulin. Nolan. 8. Natal. Felic. v. 443.* Bellisono venientes flumine pugnas.

Bellitudinem sicut magnitudinem dixit Verrius. *Festus.*

Bello, as, n. 1. belligero, bellum gero, *combattere, guerreggiare*, נִלְחַם, Ger. *kriegen*, Gal. *faire guerre*, His. *guerrear, hazer guerra*, πολεμέω, *Cic. pro Leg. Manil.* Longe a domo bellare. ¶ Est & *bellor, aris*, deponens. *Virg. 11. Æn.* Pictis bellantur Amazones armis. ¶ Arma ipsa bellare dicuntur apud *Plin. l. 5. c. 1.* Romana arma in Mauritania bellavere. ¶ Bellare alicui, *Stat. Theb. 8. v. 505.* ¶ Bellare cum aliquo. *Cic. pro Arch.* & alibi. ¶ Ponitur etiam pro pugnare. *Stat. 6. Theb. 2. 839.* Bellare cæstu. *Sil. l. 3. v. 235.* Bellare ense.

Bellona, æ, *Βελλώνα, Bellona*, Martis foror, bellorum Dea, quam *Horat. l. 2. sat. 3. v. 223.* gaudentem cruentis dixit; qua sanguine, ac cædibus, quæ belli negotia sunt, delectatur. ¶ *Lactant. l. 1. c. 21.* & *Turneb. l. 3. c. 23.* observant, Bellonam eamdem a Romanis habitam fuisse, ac Virtutem. ¶ Romæ templum habuit extra Urbem, in quo senatus dabatur iis, quos in Urbem admittere nolebat.

* Bellonaria, herba solonum, sive solata. *Apulej. c. 74.*

Bellonarii, m. 2. Sacerdotes Bellonæ, qui se le cultris feriebant, ut sanguine suo illam placarent. *Lucan. l. 1. v. 565. Lamprid. in Commodo, c. 9.*

* Bellŏne vel Belone, *Βελλόνη*, acus inventrix, *Hygin. fab. 274.* & acus, piscis: *Plin. l. 9. c. 51.*

* Bellor. V. Bello.

Bellŏsus, a, um, o. 1. 2. πολεμικός, vetustum nomen, idem, quod bellicosus. *Gell. apud Non. c. 2. n. 96.* Bellum suscitare contra bellosum genus.

Bellovĕci, *Βελλοβάκοι*, pop. Galliæ, in insula Franciæ, quorum urbs Bellovacum, al. Casaromagus, *Beauvais*, ad Tharam fl. regio *le Beauvois. Pl. l. 4. c. 17.*

Bellŭa, V. Belua.

Bellŭle, apud *Plautum* adverb. diminut. est a bene, quod facit belle, & bellule. *Hoc Festus. Apul. l. 10. Met.* Bellule suffarcinatus.

Bellŭlus, a, um, dim. a bellus, o. 1. 2. idem quod pulchellus. *Plaut. in Mil. 4. 1. 42.* Hæc quidem bellula est.

Bellum, n. 2. *guerra*, מִלְחָמָה, Ger. *krieg*, Gal. *guerre*, His. *guerra*, πόλεμος, dissensio populorum, qua arma sibi mutuo inferunt, a *duellum*, quia olim adhibebant *du* pro *b*. Differt a prælio, & pugna, quia bellum significat totum tempus, quo homines sunt in militia, prælium est certamen ipsum, vel congressio hostium, pugna sit etiam sine gladiis, imo citra arma nudis viribus. Hinc *Liv. l. 9. c. 13.* ait Populum Rom. nullo bello, multis vero prælliis victum fuisse. ¶ Aliquando tamen bellum capitur pro prælio, *fatto d'arme. Varr. l. 6. L. L.* Rotarii, qui bellum committebant ante. *Florus l. 1. c. 18.* Actum erat, nisi elephanti conversi in spectaculum belli procurrissent. ¶ Bellum movere, parare, comparare indicere, gerere, conficere &c. locutiones sunt in opt. Scriptoribus frequentissimæ. ¶ Gerere bellum cum aliquo duplici ratione dicitur: nam primo significat, adversus aliquem bellum gerere. *Cic. Fam. 12. ep. 22.* Nos cum Antonio bellum gerimus. Deinde est, una cum alio, conjunctis viribus, pugnare. *Nepos in Chabr. c. 4.* Quod Chabrias adversum Regem bellum gereret cum Ægyptiis. V. ibi *Cellarium.* ¶ Belli, genit. pro in *bello, Plaut Amph. 2. 2. 16. Cic. Sallust.* & alii. ¶ Adhiberur etiam metaph. Sic bellum indicere ventri, apud *Horat.* Bellum indicere voluptatibus, apud *Cic.*

Bellus, a, um, *arto, confacevole, proprio, comodo*, פֶּה, יָאוֹת, aptus, commodus, appositus. Est autem diminutive ficlum a *bonus*, pro quo *benus* olim dictum fuit. Itaque minus significat, quam *bonus*. Nam *bona* fæminas ea, quæ perfectionem habent in quolibet genere: *bella* autem non item. *Petr. in Satyr. c. 25.* Bellissima occasio. *Cic. Att. l. 5. ep. 17.* Illum pueris locum esse bellissimum duximus. *Id. ib. 15. 11.* Bella est hujus juris quinquennii licentia, *mi comoda assai. Id. ib. 4. 16.* Bella civitas. *h. e.* tranquillus reipubl. status. *Id. ib. 4. 2.* Epistola valde bella, *una lettera bon messa.* ¶ *Bellum est*, commodum est, utile, jucundum. *Id. Att. c. 13. 49.* Est bellum, aliquem benter odisse. ¶ *Belli cibi* dicuntur, qui suaves, & delicati sunt. Unde *bellariorum* nomen ortum est. *Terent. Adelph. 4. 2. 51.* Unumquodque, quod est bellissimum, carpam. *Col. 12. 19.* Vinum bellissimum. ¶ Dicitur interdum de rebus affabre factis. *Varr. l. 7. L. L.* Vasa figura bella. ¶ Refertur aliquando ad pulchritudinem, *bello. Plaut. Asi. 3. 3. 84.* Nimis bella es, atque amabilis. *Varr.* apud *Non. c. 3. n. 45.* Bella uxor. ¶ Sæpe transferrur ad mores. Hinc *bellus homo* dicitur, qui lepidus est, facetus, festivus, urbanus, blandus, suavis, *garbato, piacevole, faceto. Cic. 2. de Fin. c. 31.* Hæc non possum dicere non esse hominis & bellí, & humani; sapientis vero nullo modo. *Id. Fam. 14. ep. 7.* Cicero bellissimus tibi salutem plurimam dicit. *Plaut. Merc. 4. 5. 10.* Tuus pater bellissimus amicam adduxit intro in ædes, *il galant'huomo tuo padre*, ἡρωϊκῶς. ¶ Jocus est in ille *Martial. l. 1. epigr. 10.* Bellus homo, & magnus vis idem, Cotta, videri: Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est, *bellus* enim cum sit diminutivum a *bonus*, ut dictum est, diminutiva autem de rebus parvis dicantur, non potest idem & bellus, & magnus esse. ¶ *Bellus* quoque est, qui bene se habet, & sano est corpore, ac mente hilari. *Cic. Fam. 16. 18.* Fac, bellus revertare. Hinc *belle habere.* ¶ Comparativum *bellior* perrarum est. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 74.* In quo Græci belliores, quam R. mani nostri, *h. e.* meliores, ut ipse *Nonius* exponit.

Bellŭrius, five bellurus, bestiæ similis. *Festus.* Sed fortasse leg. *belluatus.*

Belo, as, n. 1. idem quod ballo. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.*

Belŏne, *angustigola, βελόνη*, acus, piscis, al. acus, vel acicula. *Plin. l. 32. c. 7.*

Belŭa, five ut alii malunt, bellua, geminato ll, f. 1. *bestia*, חַיָּה, Germ. *thier*, Gall. *bête*, His. *bestia*, θήρ, θηρίον, fera immanis, & formidabilis, quasi minime bella, vel a *bello*, quia bestiæ fere bellum gerant inter se, & plerasque etiam cum hominibus. *Ter. in Eun.* Eo ne es ferox, quia habes imperium in belluas? ¶ Belua etiam per convicium dicitur in hominem. *Ter. in Phorm.* Quid pertimui autem, belua?

Beluālis, le, adject. ad belluas pertinens, *bestiale*, θηριώδης, *Macrob. l. 5. Sat. c. 11.* Virgilius educationem quoque nutricationis, tamquam belualem & asperam, criminatur. Addit enim de suo: Hircanæque admorunt ubera tigres.

Beluātus, a, um, *Plaut. Pseud. 1. 2. 14.* Tapetia beluata. *h. e.* beluis picta.

Beluīnus, a, um, *bestiale*, θηριώδης, adject. quod est beluæ, ut Beluina rabies, & voluptates beluinæ, apud *Gell. l. 19. c. 2.*

Belĭnum, *Cividal di Belluno*, urbs Venetiæ E. sub Patriar. Aquilejensi, intra montes Taurisanos, apud Anasium fl. *Plin. 3. 19.*

Beluōsus, a, um, o. 1. 2. θηριώδης, quod abundat beluis. *Horat. 4. Carm. Ode 14.* Te beluosæ, qui remotis obstrepit Oceanus Britannis.

Belus, m. 2. *βῆλος*, בֵּל, per simplex l, Nemroth, fil. Chusan, nepos Cham, pronepos Noe, pater Nini, primus Rex Assyriorum, ita nominaus a Sole, qui illorum lingua *Bel* dicitur. Huic vita functo templum erexerunt Babylonii, & divinis honoribus illum coluere. Alii illum Saturnum, alii primum Jovem appellant. ¶ Alius item fuit, cognomento *Priscus*, filius Epaphi, nepos primi Jovis, frater Libyes, quæ ex Neptuno Eusiridem peperit, pater Danai, Ægypti, seu Ægisthi; & Agenoris, avus Phœnicis, proavus Beli junioris, & Philisthenis, qui Sichæum genuit Didonis maritum. Dominatus est in Ægypto, ubi rerum cœlestium scientia inventa templum meritus est Babylone, nomine *Jovis Beli*. Sunt, qui Belum Persicum Jovem fuisse cum existiment. Abillius nomine quinquagintа Danai filiæ Belides appellatæ sunt. ¶ Hoc etiam nomine didus fl. Syriæ, a Ptolemaide 2. ltad. ubi primo repertum fuisse vitrum *Plinius* scribit *l. 5. c. 29.* ¶ Item gemma, vitrea specie, magnitudine nucis juglandis, in Arbellis nascens. *Plin. l. 37. c. 10.*

Belŭus, & Belluus, a, um, beluinus. *Augustin. de Gramm. p. 2012. Putsch.*

Benacensis, se, ad Benacum pertinens. *Benacenses, ium*, Benaci accolæ. *Inscript.* apud *Gruter. Pag. 260. n. 2.*

Benacus, m. 2. *Lago di Garda, βενάκος*, a Garda opp. lacus Venetiæ. in Marchia Tarvisina, in finibus Cenomanorum, inter Brixiam ad Occ. 20. M. P. & Veronam ad Ort. 12. Ex eo Mincius fl. effusus Mantuam in Austr. defertur. Hic carpio pisces reperitur, & anguillæ plurimæ capiuntur. *Plin. l. 2. c. 103.*

Bene, adverb. *bene*, recte, probe, præclare, commode, הֵיטֵב, Ger. *wol*, Gal. *bien*, His. *bien*, εὖ, adverb. ab antiquo *benus* pro *bonus*, quomodo dicebant *hemo* pro *homo. Ter. in Andr.* O factum bene! ¶ Interdum ponitur pro prudenter, pulchre. *Cic. 2. Off.* Domus bene, & ratione ædificata. ¶ Interdum pro feliciter, *follicemente. Cic. 2. de Div.* Primis minentur extis, bene promittant secunda. ¶ Nonnunquam pro valde, *molto*, ut Bene nummatus, *Horat. l. 1. ep. 6. & Cic. cont. Rullum*, idest pecuniosus. *Id. 3. de Orat.* Habetis sermonem bene longum. ¶ Est etiam nota approbationis, cum aliorum responsis acquiescimus. *Juvenal. sat. 10. v. 72.* Bene habet, nisi plus interrogo. ¶ Bene cogitare, vel male cogitare referuntur ad alterum, significantque beneficium, aut perniciem. *Plin.* Hoc tuo studio bene de te cogitantem liberaliorem reddens. *Cic. de Sen.* Carthaginem diu male cogitantem non prius timere desinam, quam excisam cognovero. ¶ Bene cum dat. & accus. Priscis erat hilaritatis indicium, & solemnis inter pocula bene precandi formula. *Plaut. Sciech. 5. 2. 27.* Bene vos, bene nos, bene te, bene me, bene nostram etiam Stephanium. Et *Pers. 5. 1. 10.* Bene mihi, bene vobis, bene amicæ meæ. ¶ Aliquando sumitur pro large, liberaliter, ἀφειδῶς. *Id. Men. 1. 2. 12.* Lanam, aurum, vestem, purpuram bene præbeo; nec quicquam eges. ¶ Bene habent tibi primi pilei. *Ter. Phorm. 2. 3.* hoc est, bene vertunt. ¶ Dii bene vertant. *Ter. Eun. 2. 3.* Sic quod bene vertat, *Virg. Ecl. 9.* ¶ Bene esse alicui aliqua re: h. e. abundare, *Plaut. Cas. 2. 3. 37.* Minore nusquam bene fui dispendio, *Id. Menæch. 3. 2. 20.* hoc est, nusquam tam bene acceptus sum pauvis impensis. ¶ Bene velle alicui, *Plaut. Pseud. 4. 3. 7.* Unde *benevolentia.* ¶ Bene est, *Plaut. Captiv. 3. 4. 15.* Ital. *va bene.*

Benedīce, adverb. a benedicus, bonis verbis, & lenibus, ἀφθέγκτως. *Plaut. Arsil. 1. 3. 54.* Illiciebas blande ad te, & benedice.

Bene dīco, a. 3. bene precor, laudo, *laudare, benedire*, בָּרַךְ, Ger. *gute reden, segnen*, Gal. *benir, dire bien*, His. *bendizir*, εὐλογέω, εὐφημέω, bene loquor de aliquo, laudo, cum dat. *Cic. pro Sext.* Cui bene dixit unquam bono? ¶ Sed fere absolute usurpatur pro loqui oratorie. *Cic. 2. de Orat.* Bene dicere autem, quod est scienter, & perite, & ornate dicere. ¶ Interdum in unam vocem coalescit, & regere potest quartum casum. *Apulejus ad Asclepium*: Benedicentes Deum. *Tibull. l. 2. el. 1. v. 31.* Sed bene Messallam hu quisque ad poculu dicat. Ubi per tmesin divisum est. ¶ *Benedice* pro *benedic* est *Plauti Asinal. 4. 10. 57.*

Bene dicta, n. 2. εὐρέσεις, bona verba, & benevolentiæ plena, quibus opponuntur *male dicta. Ter. in Phor. prol.* Bene dictis si certasset, audisset bene ¶ Item quæ

mede una cum Arpis. Olim *Maleventum* dicebatur, sed cum eo Colonia a Romanis ducereтur, boni omnis causa Beneventum dicta est. *Hor. l. 1 sat. 5. v. 71. Liv. 9. 27.*

Benevôle, adverb. *benignamente*, בְּרָצוֹן Ger. *gutwilligkich*, Gal. *avec bienveillance*, Hisp. *con benevolencia*, εὐμενῶς, benigne, amice. *Cic. de Amic.* Hac accipienda amice, cum benevole fiunt.

Benevôlens, o. 3. qui bene vult alicui. *Plaut. in Capt.* Ecquem alium benevolentem videris. ¶ Aliquando substantive sumitur pro amico. *Plaut. Trin. 1. 2. 7.* Cujus vox prope me sonat? M. tui benevolentis. ¶ De Comparat. & Superl. V. Benevolus.

Benevolentia, æ, benivolentia, æ, f. 1. amor, studium, caritas, *benevolenza*, *amicizia*, חֶסֶד, רָצוֹן, Ger. *gutwilligkeit*, Gal. *bienveillance*, Hisp. *benevolencia*, εὐμένεια. *Cic. 1. Off.* Benevolentia beneficiis capitur maxime. ¶ Benevolentiam præstare alicui, in *4. Fam. ep. 11.* Habere benevolentiam erga aliquem, apud *Cic. 1. Off.* Conciliare animos ad benevolentiam, apud *Cic. 2. de Or.* Benevolentiam conciliare, captare, acquirere, consectari, &c. passim apud *Cic.* Sic benevolentia complecti, & colere aliquem, apud *eumd.*

Benevolentus pro benevolus. Affert *Festus*. in *Lex.* locum *Plauti in Trucul. 2. 2. 61.* At pol hero benevolentus ut is est suo! Sed ita ibi legendum cum melioribus libris: *At pol hero benevolens ut is est suo!*

Benevolus, & benivolus, a, um, o. 1. 2. *benevolo, amico*, חִנָּם, חֶסֶד, Ger. *gutwillig*, εὔμενης, *Cic. 2. Verr.* Benevolo animo me, ut caverem, præmonebat. ¶ Compar. & Superlat. gradum mutuatur a *benevolens. Cic. 3. Fam. ep. 12.* Benevolentior tibi, quam tui, nihil fuit fidus. *Et 1. ep. 16.* Officio fungi benevolentissimi, atque amicissimi.

Benigne, adv. *benignamente*, Ger. *freundlich*, Gal. *benegnement*, Hisp. *benignamente*, εὐμενῶς, liberaliter, amice, benevole. *Ter. Hec.* Quod opus sit, benigne præbeatur. *Cic. 1. Off.* Aut opera benigne fit indigentibus, aut pecunia. *Cæcil. 1. 8. c. 6. n. 19.* Rex benignus, quam alias, allocutus. *Cic. 4. Ver. c. 4.* Benignissime promittere.

Benignitas, atis, f. 1. liberalitas, comitas, humanitas, *benignità*, *liberalità*, חֶסֶד, Ger. *gutigkeit*, Gal. *benignité*, Hisp. *benignidad*, φιλανθρωπία. *Cic. 1. Off. c. 14.* Ne major benignitas fit, quam facultates. *Hor. Epod. 1. v. 31.* Satis superque me benignitas tua ditavit. ¶ Sumitur etiam pro humanitate, seu comitate. *Cic. pro Dom.* Vestra in me attente audiendo benignitas.

Benigniter, *benignamente*, benigne. *Titin. apud Non. c. 11. n. 9.* Nimium te parrociniari censeo benigniter.

Benignus, a, um. o. 1. 2. liberalis, beneficus, munificus, blandus, comis, *benigno*, *liberale*, טוֹב, נָדִיב, Ger. *gutig*, *freuig*, Gal. *bevin*, Hisp. *benigno*, εὐεργετικός, ab antiquo *benus*, addito *genus*: vel ut Festus ait, quia proprie ille est, qui bonis & dignis largitur; vel a *bene*, & *gigno*, unde benignam rerum dicimus fructus abunde reddentem, *fructifera*. *Plin. de Ægypto*. Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior. *Cic. 2. de nat. Deor.* Furuxos benignos, & beneficos fuisse. ¶ Item facilis, comis, humanus, *Plaut. Trin. 2. 4. 58.* Benigniorem, Lesbonice, te mihi confido fore. *Plin. l. 35. c. 2.* Benignissimum inventum. ¶ Cum genit. jungit *Horat. l. 2. sat. 3. v. 3.* illo versu: Vini, somnique benignus, *h. e.* large indulgens vino, & somno.

Benna, æ, נַגָּלָא, teste Festo, lingua Gallica, corbis, cista, item vehiculum vimineum quadratum, duabus rotis volubile a *Benna*, *so. Cat. de R. R. c. 23.* Bennæ cmantur.

Beo, as, a. 1. *beatificare*, *beare*, אָשַׁר, Ger. *selig machen*, Gal. *rendre heureux*, Hisp. *beatificar*, *hazer beato*, μακαρίζω, beatum facio, translate consolor, *consolare*. *Plaut. Amph. 2. 2. 12.* Hoc me beat. *Ter. in Andr. 1. 1. 78.* O factum bene! beasti.

* Berbecillus, i, m. parvus berbex. *Petron. in frag. Tragur. c. 57.*

* Berbex. V. Vervex.

Berecynthia, V. Cybele.

Berecynthiacus, a, um, adject. a Berecyntho, ut Berecynthiacus sacerdos, apud *Prudent. l. 2. adv. Symmach. v. 51.*

Berecynthides, æ, patr. Affertur ex *Ovid. in Ibin. v. 508.* sed al. al.

Berecynthius, a, um, adject. ut cornu Berecynthium, *Horat. l. 1. od. 18.* id est, quo excitantur ad furorem Cybeles Berecynthiæ sacerdotes. *Virg. Æn. 9. v. 82.* Ipsa Deum fertur genetrix Berecynthia. Ubi *Serv.* fine aspiratione scribi oportere *Berecyntia* docet, quia a Berecynto dicatur Phrygiæ monte: addi vero aspirationem, cum Cynthum, Deli montem dicimus.

Berecyntus, m. 2. vel Berecynthus, βερέκυντος, mons Asiæ, in confin. Phrygiæ Magnæ, & Cariæ, apud Mæsyram fl. & Celænum M. non procul ab Aparnea, apud quem Cybele colebatur, unde Berecyntia dicta est.

Berenice, es, *f. 1. Βερενίκη*, Ptolemæi Lagi uxor, Regina Ægypti, a cujus nomine Ptolemæus Philadelphus ejus filius insignem urbem in sinu Arabico condidit. *Plin. l. 6. c. 29.* ¶ Fuit & alia, Ptolemæi Philadelphi, & Arsinoes filia, quæ Ptolemæo Evergetæ fratri nupsit. Hæc, cum Ptolemæus expeditionem in Asiam suscepisset, vovit, se comam sibi detonsuram, qua nihil pulchrius unquam visum est, Venerique dicaturam, si incolumis revertereтur. Igitur Ptolomæo reverso Berenice abscisos crines tulit in templum Veneris. Cum postridie coma non apparuisset, ægre id ferente Rege, Conon Mathematicus Regis gratiam per adulationem captans, inter sidera collocatam affirmavit, septem ei figura vacuas ad caudam leonis ostendens stellas, in quas Berenices comam mutatam asserebat.

Berenice, f. 1. Bernice, *Chofair*, *Alchafir*, *Celir*, Βερνίκη, urbs Ægypti, ad sin. Arabicum, in confæ Æthiopiæ. ¶ Item Bernice, Hesperia, *Bernich*, urbs A. Cyrenaicæ, mar. una ex quinque urbibus Pentapolitanæ reg. opus Ptolemæi Evergetæ ex nomine uxoris. ¶ Hic erant horti Hesperidum.

Berenicus, a, um, ad Berenicem pertinens. *Cat. Carm. 66.* E Berenicæo vertice cæsariem.

Berenicis, *vel* Beronicis, idis, nomen est multarum civitatum, quarum una est in Libya Cyrenaica prope Syrtes, ex illis, quæ Pentapolim efficiunt. De hoc tractu *Lucan. l. 9. v. 523.* Nam quidquid pulvere sicco Separat ardentem tepida Berenicida Lepti, ignotæ frondes.

Bergomates, Bergomi incolæ. *Plin. l. 3. c. 17.* ¶ *Id. l. 34. c. 1.* Bergomatium ager.

Bergomum, n. 2. *Bergamo*, urbs Venetiæ, in Cenomanis, in monte, E. sub A. Mediol. inter Mediolanum, & Brixiam ad Or. utrinque 30. M. P. quot a Como in Or. inter fl. Brembum, & Serium, condita ab Orobiis una cum Como, & Foro Licinii, teste Catone. Gent. Bergomas, atis.

Berinum vestimentum, h. e. rufum. *Plaut. Epid. 2. 2. 49.* Sed al. leg. cerinum, id est cereæ colore.

Berœ, anus Epidauria, sub cujus specie Juno Semelem decepit, *Ov. 3. Met.* ¶ Item conjux Doryclei Ismarii. *Virg. l. 5.* ¶ Beroa, urbs. V. Berrhœa.

Berrhœa, f. 1. *Bέρροια*, *Βερόβροια*, *Veria*, Turc. *Boor*, urbs A. Macedoniæ, in Æmathia reg. prope Ladiam fl. inter Alaemonem, & Axium fl. ¶ Item Berrhœa, Bercea, Beroa, Beroe, *Aleppo*, urbs, & Empor. Syriæ, ad Marsyram fl. media inter Antiochiam, & Hierapolim. Sed aliis *Aleppo* Hierapolis est.

Berœnes, Veroues, *Βέρρωνες*, pop. Hisp. Tarrac. sub Celtiberis, inter Autrigones, Caristos, & Pelendones, juxta Iberum fl. ubi nunc pars Rivogiæ prov.

Berosus, m. 2. Chaldæus, cui ob admirandam præcidendi futura scientiam Athenienses in Gymnasio posuerunt statuam lingua inaurata. *Plin. l. 7. c. 37.*

Berous, m. 2. collis Taurorum, tres habens fontes sine remedio, & sine dolore mortiferos. *Plin. l. 2. c. 103.*

Beryllus, li, m. 2. *βήρυλλος*, בּוֹרְלָא, gemma subviridis, perlucida, similis smaragdo, sed cum pallore, vix alibi, quam in India, reperta, cujus novem species *Plin. l. 37. c. 5.* enumerat. *Propert. l. 3.* Et solito digito beryllus adoderat ignis.

Berytensis, se, Berytius, ut Berytensis colonia. *Ulpian. Dig. 50. 15. 1.* ubi al. leg, *Berytiensis*.

Berytius, a, um, adject. possess. a Beryto, ut berytium vinum, Berytia uva. *Plin. l. 14. c. 6. & l. 15. c. 17.*

Berytus, & Berytus, *Baruti*, *βήρυτος*, Col. & urbs Phœniciæ sit. Monti Libano subjecta; Justiniani temporibus Legum studiis celeberrima. ¶ Penultima hujus vocis corripitur ab *Avieno in descript. Orbi Terræ v. 1080.* productitur a *Periegi. in Perieg. v. 853.*

Bes, bessis, *ὀκτώουκια*, m. 3. *διμοιρίτης*, compositum ab asse, octo significans uncias. *Fest.* Bes appellatus est, quod bis triens sit. *Cic. ad Att. l. 4. ep. 15.* Fœnus ex triente factum erat bessibus. ¶ Legitur & nominativus *bessis* apud *Festum*, modo emendata sit lectio. Bessis (inquit) unciæ octo, trieus quatuor. ¶ Bes etiam est Geometrarum mensura, continens octo partes jungeri in duodecim partes divisi. *Col. l. 5. c. 1.* ¶ Bes denique accipitur pro poculo bessis mensuram continente. *Martial. l. 11. epigr. 37.* Quincunces & sex cyathos, bessemque bibamus.

* Besevus. V. Vesevus.

Bessalis, le, adject. a bes, ut bessales latercuti. *Vitruv. l. 5. c. 10.* qui sc. octo pollicum longitudinem habent.

Bessi, *Bέσσοι*, pop. Traciæ, seu Mysiæ, in confi. juxta Hebrum fluvium, inter Hemum & Pangeum M. quorum præcipua urbs Philippopolis. *Strabo l. 7.* ¶ Metallorum di-

vites, & in effodiendo auro solertes fuisse significat *Claudian. in Prinp. de Conf. Mall. &c. v. 41.* Quidquid luce procul venas rimata sequaces Abdita pallentis fodit solertia Bessi.

Bessicus, a, um, adject. ut Bessica gens, apud *Cic. in Pison. c. 34.*

Bessus, f. 1. *bestia*, חַיָּה, Ger. *thier*, Gal. *bête*, Hisp. *bestia*, θηρίον, bellua. Dicta est, vel a vastando, vel quia vestiendis hominibus inservit. *Ulp. Dig. 3. 11. & 9. 1. 1.* Bestias accipere debemus magis ex feritate, quam ex animalis genere, quæ proprio morsu, vel unguibus sæviunt, ut pardi, leones, tigrides, a vastando. ¶ Bestiæ *Cic.* etiam pisces, & volucres appellantur *Tusc. 5. c. 13.* ubi ait: Natura alias bestias nantes, aquarum incolas esse voluit: alias volucres, cœlo fini libero: serpentes quasdam, alias Gradientes, &c. ¶ Per convictum de malo homine usurpatur. *Plaut. Bacch. 1. 1. 21.* Mala rues bestia. ¶ Ad bestias damnari dicebantur, qui bestiis laniandi objiciebantur. *Gellii. 5. c. 14.* ¶ Et & *Bestia* inter Romana nomina. *Plin. 27. 2.*

Bestialis, le, *bestiale*, θηριώδης. *Prudent. hymn. jejun. v. 153.* Impexa villis virgo bestialibus. *Sidon. l. 8. ep. 14.* bestiale corpus.

Bestiarii, m. 2. θηρομάχοι, qui dampabantur, ut bestiis subjicerentur, & qui citra damnationem intromittebantur in arenam cum bestiis pugnaturi. *Cic. pro Sext.* Unus leo, ducenti bestiarii. ¶ Auctor est *Ulpianus*, eos, qui operas locaverunt, ut cum bestiis depugnarent, notari infamia.

Bestiarius, a, um, adject. bestialis, ut ludus bestiarius, *Senec. ep. 70.*

Bestiola, æ, f. 1. *bestiuola*, θηρίδιον, dim. a bestia. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 48.* Dissimillimæ bestiolæ. *Plin. l. 11. c. 6.* Contra aliarum bestiolarum aviditates.

Beta, *Βῆτα*, secundæ literæ apud Græcos nomen. *Juvenal. sat. 14. v. 209.* Hoc discunt omnes ante alpha, & beta puellæ. ¶ Translate ponitur pro secundo, ficut *alpha* pro primo. V. Alpha. ¶ Declinatur etiam beta, æ, f. *Ausonius in Technopæg.* Dividuum beræ monosyllabon Italicum B. ¶ Est etiam nomen herbæ. *Col. l. 10. v. 251.* folio viridis, pede candida beta.

Beta, æ, f. 1. *bietola*, *bieta*, τεῦτλον, Germ. *mangolt*, *oder kel*, Gal. *betterave*, Hisp. *acelga*, herba, a figura literæ Græcæ, cum turget femine, quæ, quod insipida sit, fatua peculiari epitheto appellatur. *Mart. l. 13. epigr. 10.* Ut sapiant fatuæ Fabiorum prandia betæ.

Betaceus, a, um, adject. ad betam herbam pertinens, ut betaceus pes; h. e. betæ caules, *Var. l. 1. R. R. c. 2.*

Bethlehem, f. indecl. בֵּית לֶחֶם, βηθλεέμ, prius Ephrata, urbs Judææ a Jebusæis condita, in tribu Juda, in qua Jesus Christus æterni Dei Filius, humani generis Rede mptor, natus est ex Maria Virgine.

Bethleemiticus, a, um, בֵּית הַלַּחְמִי, Bethleemiticus. *Juvenc. l. 1. in c. 2. Matth.* Crudeli tinxit Bethleemica compita cæde.

Bethlemiticus, a, um, ad Bethleem pertinens, ut *Hieron. ep. 27.* Bethlemitica rura.

Bethlemitis, e, Bethlemiticus, *Hieron. ep. 27.* Bethlemiti conditur antro.

Bethleus, a, um, Bethlemiticus, *Sedul. l. 2. v. 73.* Talia Bethleis dum signa geruntur in oris. ¶ Quidam scribunt *Bethlaus*.

Betis, V. Bætis. ¶ Est etiam nomen herbæ, nempe beta. *Seren. Sammon.*

Betizare, vel Betissare, pro *languescere* usurpabat sæpe Augustus, teste *Sueton. in ejus vita, c. 87.* a *beta*, quæ herba est mollis, & languida. *Catul. carm. 66. v. 21.* Languidior tenera cui pendens sicula beta.

Beto, is, n. 3. *andare*, eo, vado, ambulo, πορεύομαι. *Var.* apud *Non. 2. 73.* Multos foras bestere jussit. *Plaut. Cure. 1. 2. 52.* Qui me æque fortunatus erit, si illa ad me betet. Palinure? ¶ In Plautinis libris sæpius legitur *beto*.

Betonica, f. 1. seu vetonica, aut vertonica, *betonica*, Ger. *betonien*, Gal. *betoine*, Hisp. *betonica*, κέστρον, herba plurimarum virtutum, a Vettonibus Lusitaniæ opp. Lat. serratula, a foliis circumquaque serratis, Græce κέστρον, ab ἀκέσμαι, medeor, quia variis morbis medetur, & φυλλόφορον, φυλλὰς, frigidus, & φέρω, nutrior, quia in humidis locis creseit. *Plin. l. 25. c. 8.*

Betulla, f. 1. σημύδα, gemino II, arbor Gallica, mirabili candore, atque renititare, virgis aptissima, ex qua Galli itinerum excoquebant, quam Romani in Italiam transtulerunt, & ex ea fasces conficiebant, qui Magistratibus præferrentur, *Plin. l. 16. c. 18.* ¶ Scribitur & *Betulla*.

* Betilus, gemma de qua *Plin. l. 37. c. 9.*

A N T E I.

Bibon, *Βίβων*, vinum factitium, ex uvis ad Solem siccatis, & aqua marina, valetudinis causa, a *βίω*, vis, robur, quod violentum sit, & efficax contra morbos. *Plin. l. 14. c. 8.*

* Bibothanatos. V. Ahûrus, Biothanatos,

Biænor, m. 3. filius Mantus, & Thusci fluminis, al. Ocnus, qui Mantuam a nomine matris dixit. ¶ Item unus ex Principibus Trojanis occisus cum Oileo auriga ab Agamemnone.

Biarchia, æ, officium Biarchi. *Leg. 1. Cod. de off. magistri offic.* Ad Biarchiam nemo suffragio, sed labore unusquisque perveniat.

Biarchus, i, qui commeatui præest, rebusque ad vitam sustentandam necessariis comparandis. *Βίος* enim græce non vitam modo, sed & victum significat. *Leg. 3. Cod. de Offic. Pr. Prat. per Afric. & Hieron. ad Pammach. ep. 6. c. 5.* ubi Biarchi, & Circitores conjunguntur.

Bias, Biantis, m. 3. *Βίας*, Philosophus Prienensis, unus ex septem Sapientibus Græciæ. *Cic. de Amic. & Parad. 2.* Fuit vir totus Regius, & civium suorum princeps, quo ejus adversus pericula tutatus est. Capta patria, cum universi fugerent rerum pretiosissimarum farcinulis onusti, ipseque interrogaretur, cur ex bonis suis solus nihil secum ferret, respondit: *Omnia bona mea mecum porto*. Fortuita enim inter bona sua non numerabat. *Laert.*

Bibactilus, i, nomen Poetæ, de quo *Tacit. 4. Ann. 34.* & *Hieronym. in Chronic.* Cremonæ natus est, fuitque paullo minor Cicerone.

Bibax, o. 3. *bevitore*, שִׁכּוֹר, Ger. *seufter*, Gal. *beuveur*, Hisp. *bevedor*, πολυπότης, bibendi avidus, nimius potator. *Gell. l. 3. c. 12.* Bibendi avidum P. Nigidius in Commentariis Grammaticis bibacem, & bibosum dicit. Bibacem ego, ut edacem a plerisque aliis dictum lego: bibosum dictum nusquam reperi nisi apud Laberium. Hæc *Gellius*.

Biber, antiquum nomen, τὸ πιεῖν, ab infinito *bibere*. *C. Fam. Ann. 8.* Domina ejus, ubi villam emerat, jubebat biber dari. *Cato* quoque usus in *Originib.* Sed & *Titin. in Prol.* Date illi biber, iracunda est. Hæc habet *Charis. l. 1.*

Biberius, m. 2. Tiberii Cæsaris agnomen joculare, ob nimiam vini aviditatem, *Suet. in Tiber. c. 42.*

Bibesia, æ, f. 1. φιλοποσία, vocabulum a *Plaut. in Curc. 2. 3. v. 74.* confictum, pro nimia bibendi aviditate. *Fest.*

* Bibilis, le, qui bibi potest. Cibum damus varium atque bibilem, ut ovum solubile &c. *Aurelian. Acut. l. 2. c. 11.*

Bibilo, onis, m. *moscione*, parva musca, quæ in vino nascitur. Afranius; Cum ad me spectas, & fabulari incipis, ex ore in oculis tuis bibiones involant. Hæc *Isidor. in fin. l. 12. Orig.* At *Salmas. in c. 16.* legit bibones, & interpretatur culices. ¶ *Bidor. in fin. l. 12. hist. nat. in indice libri* 10. *n.* 69. sed ibi significat *Vipiones*, h. e. minores grues, ut est apud *eumd. l. 10. c. 49.*

Bibitor, oris, m. 3. *bevitore*. *Sidon. l. 1. ep. 8.* Bibitor Araricus.

Bibitus, a, um, *bevuto*, partic. a bibo, is, *Æmil. Macer cap. de porro*, Commixtus porri succus lacti muliebri, Et bibitus. *Plin. Valerian. l. 2. c. 18.* Equi lingua inveterata, ex vino bibita valet.

* Biblibus, a, um, *βίβλινος*, ex biblio, seu qui biblum h. e. librum constituere possit. *Hieron. ep. 60.*

Bibliopôla, m. 1. *libraro*, *venditore di libri*, מוֹכֵר סְפָרִים, Ger. *buchfihrer*, Gal. *libraire*, Hisp. *librero*, βιβλιοπώλης, qui libros vendit, ex βιβλίον, liber, & πωλῶ, vendo. *Martial. 4. 72.* Habet bibliopola Tryphon. Adde *Plin. l. 9. ep. 11.*

Bibliothêca, f. 1. *libreria*, בֵּית סְפָרִים, Ger. *buchladen*, *bibliotheck*, Gal. *bibliotheque*, Hisp. *libreria*, βιβλιοθήκη, tam libri ipsi, quam locus, ubi libri sunt, appellatur ut *l. b. 32. Digestorum* scribit *Ulpian. Cicero ad Sulp.* Meam bibliothecam multorum nummorum tractavit. ¶ Latinis *libraria* dicitur, *Gel. l. 5. c. 4.* Forte in Libraria ego, & L. Paulus confederamus. ¶ Est & bibliotheca inscriptio, qua Diodorus historiam suam nominavit. *Plinius in proœm. Oper.* Diodorum Bibliothecam, historiam suam inscripsit. ¶ Bibliothecæ, ut scribit *Vitruvius*, ad Orientem spectare debent. Usus enim librorum maturinum expostulat lumen. ¶ *Servius* a *bibliotheca* est, qui bibliothecæ curandæ præponitur, *bibliothecario*. Legitur non semel in

in antiquis inscriptionibus apud *Gruter. pag. 584. n. 4. 6. 7.* &c. ubi *bybliotheca* per y scripta legitur a Græco βύβλιος, papyrus, ex qua fit charta: sed & *bibliotheca* per i optime scribitur, a βίβλος, liber.

Bibliothecâlis, le adj. ad bibliothecam spectans. *Sidon. Apol. l. 8. ep. 4.* Thesauris bibliothecalibus large referrus. *Martian. Capel. l. 4.* Bibliothecalis copia.

Bibliotheculâ, æ, dimin. a bibliotheca, *picciola libreria*. *Sinmach. l. 4. ep. 18.* Sume ephemeridem C. Cæsaris, locerptam bibliotheculæ meæ, ut ribi muneri mitteretur.

Biblis, idis, *Βυβλὶς*, filia Mylesi, & Cyanes, cum fratrem Caunum deperiret, atque ab eo merito repelleretur, solura in lacrymas tandem in fontem mutata est. *Ovid. in Ibin, v. 459.* Biblidos, & Canaces, sicut facit, ardeat igne. ¶ Scribitur & *Byblis*.

Biblus, f. 2. *Βίβλος*, juncus, planta Ægypti, al. papyrus, unde olim chartæ scribendi causa fiebant. *Lucan. l. 3. v. 222.* Nondum fluminea Memphis contexere biblos Noverat. ¶ Scribitur & *byblus*.

Bibo, bis, bibi, bibitum, poto, *bere*, שָׁתָה, Germ. *trincken*, Gal. *boire*, Hisp. *bever*, שְׁתָה, a שְׁתִי, vel שְׁתֵי. *Plaut. in Sciph.* Vide, quot cyathos nos bibimus. *Propert. l. 2. el. 18. v. 33.* Ex una sæpe bibemus aqua. ¶ Et passive, præsertim in tertiis personis. *Juven.* Nulla acenita bibuntur fictilibus. ¶ *Virg. l. 11.* Etiam iis junxit, quæ vim attrahendi humorem nullam habent. Hasta fub exsertam donec perlata papillam hæsit, virgineumque alte bibit acta cruorem. ¶ Bibere etiam accipitur pro studiose audire. *Horat. l. 2. Carm.* pugnas, & exactos Tyrannos densum humeris bibit aure vulgus. ¶ *Aut bibat, aut abeat. Cic. 5. Tusc. c. 41.* proverb. a Græcis deductum, quo monemur, ut aut tempori, locoque nos accommodemus, aut ab hominum consuetudine nos subducamus. ¶ Bibere mandata. h. e. præ animo porri oblivisci quod mandarum fuerat. *Plaut. Pers. 2. 1. 3. & Amph. 2. 1. 84.* ¶ Pro summo bibere, *bere per l'ultima volta*, apud *Plaut. Sciph. 5. 4. 33.* sed locus hic non caret contentionibus. ¶ Bibere nomen alicujus. *Martial. l. 8. epigr. 51.* Ut jugulem curas, nomen utrumque bibam. Nempe Romanis hic mos fuit, ut in honorem, ac jucundam amici memoriam tot biberent cyathos, quot literis ejus nomen constaret. *Id. l. 1. epigr. 72.* Nævia sex cyathis, septem Justina biberur, Quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus. ¶ Metaphorice *Virg.* usus est *Ecl. 3.* Claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt. h. e. Cessate a cantu: jam enim satis audivimus. ¶ Apud *eumd. l. 1. Georg. v. 380.* bibere dicitur cœlestis arcus, ex opinione scilicet, & errore vulgi credentis Irim cornibus suis aquam haurire: atque ideo inter signa pluviæ ponitur. ¶ Bibere mores maternos, apud *Claudian. de Nupt. Honor. v. 231.* est imbibere. Sic Luna bibit colorem. *Plin. l. 8. c. 48.* Sibere amorem. *Virg. l. 1. Æn.* apud *Stat.* dixit 1. *Achil.* bibere novum ignem totis ossibus amori. ¶ Malum merorem bibere. *Plaut. Asinl. 2. 3. 12.*

Bibo, onis, bibax, bibitor, *bevitore*. *Jul. Firm. l. 5. c. 4.* *sub fi*, Epulones, & bibones.

Bibosus, a, um, o. 1. 2. bibendi avidus, nimius potator, a *bibo*, *is*. *Laberius* apud *Gel. l. 3. c. 11.* Non annosa, non bibosa, non procax. Vocabulum est *Laberii*, nec videtur usurpandum. V. *Bibax*.

Bibulus, a, um, *che riceve*, *e assorbe*, בּוֹלֵעַ, πολυπότης, ποτικός, quod facile sorbet. *Virg. ad Messallam*, Inverso bibulum restringens lumen olivo. Lumen enim bibit oleum, ideft, ardendo consumit. *Lucan. 4. 136.* Conficitur bibula Memphitis charta papyro. Nam sorbet atramentum. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 91.* Potores bibuli media de nocte Falerni oderunt porrecta negantem pocula. Sic arena bibula, quæ aquam facile sorbet. *Virg. l. 1 Georg. v. 114.* Aures bibulæ, i. e. avidæ. *Pers. Sat. 4. ad fin.*

Bibrêvis pes, pyrrhichius. *Diomed. Gram. l. 1. pag. 471. Putsch.*

Bicameratus, a, um, duplicem cameram habens. *Hieron. adv. Jovin. l. 1. c. 9.*

Biceps, bicipitis, o. 3. *cosa*, *che ha due capi*, Ger. *zweyköpffig*, Gal. *de deux testes*, Hisp. *de dos cabecas*, ἀκέφαλος, quod habet duo capita. *Cic. 1. de Div. c. 53.* Si puella nata biceps esset. ¶ Translate *civitas biceps* est in duas partes, seu factiones divisa. *Varr.* apud *Non. 6. 36.* & *Flor. 3. 17.* ¶ Olim dicebatur *bicipes* in recto singulari: *Priscianus in fine l. 6.*

Bicepsos, i, idem ac biceps, ut bicepsos mons. *Varr. l. 4. L. L.* Sed lege *biceps*.

* Bicessis, & vicessis, duo decussis, h. e. viginti asses. *Varr. l. 4. L. L. c. 36.*

* Bichordilus, duas habens chordulas. Ita quidam leg. in *Apolog. Apuleji*.

Biclinium, n. 2. *luogo dove stanno due letti*, Gal. *chambre a deux lits*, Hisp. *lugar para dos camas*, δικλίνιον, locus, ubi duo lecti sunt, ex Latin. *bis*, & Græc. κλίνη, *lectus*. *Plaut. in Rasch. 4. 4. 102.* In biclinio cubitum eatis.

Bicolor, adj. 3. *di due colori*, Ger. *das zweyerley farbenhat*, Gal. *de deux couleurs*, Hisp. *de dos colores*, δίχροος, duorum colorum. *Ovid. 11. Met.* Myrrea fulva subest bicoloribus obsita baccis.

Bicolorâtus, vel Bicolôrus, a, um, bicolor. *Vopisc. in Aurel. c. 13.* Vexilla bicolora. *Apul. in Apol.* Teniæ bicolorat. Utrobique al. leg. *bicoloreus*.

Bicômis, e, δικόμος, duplicem habens comam, ut Equus bicomis, h. e. qui cumam habet utrinque pendentem. *Veget. de re Veterin. l. 56.*

Bicorniger, a, um, bicornis. *Ovid. Heroid. ep. 13. v. 33.* Ut quas pampinea tetigiffi bicorniger hasta creditur. *h. e.* Bacchus.

Bicornis, o. 3. *di due corna*. Germ. *das zwey horner hat*, Gal. *de deux cornes*, Hisp. *de dos cuernos*, δίκερως, quod habet duo cornua. *Virg. 1. Georg. v. 264.* Furcasque bicornes. *Horat. Carm. sæc. v. 35.* Luna bicornis.

Bicorpor, is, *di due corpi*, Ger. *das zwey leib hat*. Gall. *de deux corps*, Hisp. *de dos cuerpos*, δίσωμος, duorum corporum. *Cic. 2. Tusc. c. 9. ex Sophocle sub Hercu. lis persona*: Bicorporem affixit manum. *h. e.* Centauros.

Bicorporeus, a, um, bicorpor. *Jul. Firmic. l. 2. c. 12.* Gemini signum in Cœlo bicorporeum.

Bicors, ordis, qui duplex habet cor; & translate versutus, vafer. *Commodian. instruct. 11.* Bicors virgo.

* Bicrota. V. Dicrotum.

Bicubitâlis, o. 3. *di due cubiti*, Ger. *das zweyelenbogen lang ist*, Gall. *de deux coudées*, Hisp. *de dos codos*, δίπηχος, duorum cubitorum. *Plin. l. 20. c. 23.* Bicubitalis caulis.

Bicubitus, a, um, bicubitalis. *Apul. de herb. c. 72.* Herba ramulis bicubitis.

Bicurgium, *Erffurdt*, *Erfurt*, *Erdfurt*, *Erford*, urbs amplissima, & Acad. Germ. Thuringiæ caput, ad Jeram fl. inter Herbipolim, & Vittebergam.

Bidens, tis, *di due denti*, qui duos habet dentes, *Plin. 7. 56.* Anchora bidens. *Auct. Priap. carm. 83.* Anus bidens. ¶ Item ovis circa bimatum, dicta, quod inter octo dentes duos eminentiores habet. *Hygin. Fest. Serv. Isidor.* Vossi vel quod binos ordines dentium habet in utraque maxilla. Sed alii volunt hostias bimas primo dictas esse *bientes*, quasi *biennes*, postea bidentes dici cœpisse, d litera interjecta, sicut in *redeo*, ad hiatum duarum vocalium præcavendum, vel vocabulo corrupto longo usu loquendi. *Ver. Horatii Interpres*, ad *Od. 13. l. 3. Agell. Non. Marcel. Macrob.* Vide *Gel. l. 10. c. 4.* Notandum est, non oves modo, sed & tauros, & verres bidentes dici. ¶ Item bidens, instrumentum rusticum fossorium, quod duos dentes habeat, *farchio*, *marra*. *Tibul. 2. 3. 6.* Versarem valido pingue bidente solum. *Juven. sat. 3. v. 128.* bidentis amans. *h. e.* agricolturæ studiosus.

Bidenses, ium, populi Siciliæ, quorum oppidum *Bidis* prope Syracusas. *Cic. 4. Verr. c. 22.* ¶ Sæpius dicuntur *Bidini*, ut *ibid. & c. 23. 24. & 15.* & apud *Plin. 3. 8.*

Bidental, n. 3. locus, aut ædificium fulmine ictum, & bidente ove expiatum, quæ ibi immolabatur, & fepeliebatur, quod ingredi, & calcare nefas erat. *Nonius* bidental dici vult, quod binæ pecudes mactarentur. *Pers. Sat. 2. v. 27. de homine fulgurito*, Triste jaces lucis, evitandumque bidental.

Bidental, e, ad bidental pertinens. *Sacerdotes bidentales* dicti sunt, quis fulmina procurabant, *Inscript. apud Gruter. p. 96. n. 5. & 6.*

Bidini. V. Bidenses.

Biduum, n. 2. *lo spazio di due giorni*, יוֹמַיִם, Ger. *zweytag*, Gal. *deux jours*, Hisp. *dos dias*, δύο ἡμέραι, spatium duorum dierum. *Ter. in Eun.* Biduum saltem ut concedas solum. ¶ Biduo continenti, duobus diebus continentibus. *Suet. in Gal.* Ultro, citro commeavit biduo continenti.

* Biennalis, *di due anni*, διετής, שְׁנָתַיִם. *Justinian. Cod. l. 5. t. 37. l. 27.*

Biennis, o. 3. *di due anni*, Ger. *von zweyen jahren*, Gal. *de deux ans*, Hisp. *di anal*, διετής, duorum annorum, ut triennis trium. *Plin. l. 2. c. 82.* Biennii spatio. Al. leg. *biennii*.

Biennium, ii, *lo spazio di due anni*, שְׁנָתַיִם, Ger. *zwey jar*, Gal. *l'espace de deux ans*, Hisp. *espacio de dos anos*, διετία, spatium duorum annorum. *Cic. de Amic.* Biennio autem post Cassia. *Plaut. Bacch. 2. 1. 1.* Biennio postquam hinc abii.

Bifariam, *in due parti*, Ger. *auff zwyen wveg*, *auff zwyo wveiff*, Gal. *en deux parties*, *en deux manieres*, Hisp. *en dos partes*, *a manera*, Βιχθὰ, ale. duobus modis, vel in duas partes, a *bis*, & *fari* loqui. *Cic. 3. Tusc. c. 11.* Bifariam quatuor perturbationes æqualiter distribuit. *Varr. R. R. l. 2. c. 4.* Divisus annus bifariam.

Bifarius, o. 1. 2. duorum generum, vel partium. *Apul. l. 3. Dogm. Plat. c. 39.* Bifaria fit fublata iliatio. *Ammian. l. 17. c. 8.* Rarione ifaria.

Bifer, vel Bifërus, a, um, Βίφερος, Βίφορος, quod bis quotannis fructum fert. *Col. l. 5. c. 10.* Fabulantur Poetæ, Alcinoi Phæacum Regis pomaria fuisse bifera. *Virg. 4. Georg. v. 117.* Bifera quæ rosaria Pæsti. ¶ *Manil. l. 4. v. 230.* Bifemm Centauri corpus. *h. e.* equina, & humana forma constans.

Bifestus, a, um, *Prudent. peristeph. 6. in fin.* Festum SS. Petri, & Pauli vocat diem bifestum.

Bifidatus, a, um, *fesso in due parti*, in duas partes fissus. *Plin. l. 13. c. 4.* Folia lateribus in se bifidatis.

Bifidus, a, um, o. 1. 2. *fisso in due parti*. Ger. in zweyen theil zerspalten, Gall. *qui est fendu*, *ou se fend en deux*. Hisp. *cosa fendida en dos partes*, βιφυλής, in duas partes fissus. *Ovid. Met. 14. 303.* Bifidoque relinquit rima pedes.

Bifilum, i, n. duplex filum. Affertur a *Servio* ad illud *Æn. 12. v. 375.* sed ruinolo Latino Scriptore firmatur.

Bifissus, a, um, idem quod bifidus. *Solin. c. 51.* Bifissæ ungulæ.

Bifóris, re, o. 3. *che ha due porte*, Ger. *das zwey thüren hat*, Gal. *a deux entrées* Hisp. *de dos puertas*, δίθυρος, quod habet duas fores. *Ovid. 3. de Ponto.* Bifores intrabat Luna fenestras. ¶ Pontur metaph.

cem annos duravit. *Ovid. 2. Am. el. 12. v. 9.* Pergama caderent bello superata bilustri.

Bilychnis, e, adject. duos lychnos habens. *Petron. Satyr. c. 30.* Lucerna bilychnis de camera pendebat.

* Bimniamfæ vites. *Plin. l. 14. c. 3.* V. Bumastos.

Binārīs, re, o. 3. *posto tria duo mari*, quod inter duo maria situm est. *Horat. 1. Carm. ad. 7.* Aut Ephesum, bimarisve Corinthi mœnia.

Bimaritus, i, qui duas uxores habuit, vel habet. *Cic. pro Planc. c. 12.* Bimaritum appellas, ut verba etiam fingas, non solum crimina.

Bimatēr, ȝ. *βιμήτωρ*, qui duas habet matres, agnomen Bacchi. *Ovid. Met. 4. v. 12. de Baccho.*

Bimātus, m. 4. ætas duorum annorum. *Varr. R. R. 2. 5.* Vitulos castrare ante bimatum. *Plin. l. 11. c. 12.* Vira velparum bimatum non transit.

Bimembris, o. 3. *διμελὴς*, duarum partium, quasi membrorum. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 99.* Confusum pedibus, formaque bimembri ... ¶ Et bimembres substantive pro Centauris. *Ovid. 11. Met.* Vasto trepidi clamore bimembres.

Bimēnsis, masc. ȝ. *spazio di due mesi*, ut *Bίμηνον*, tempus duorum mensium. *Liv. l. 45. c. 15.* Anni, & bimensis tempus prorogarerur.

Bimestris, tre, o. 3. *che ha due mesi*, *δίμηνος*, duos menses habens. *Horat. l. 3. Carm. ad. 17.* Porco bimestri.

Bimēter, tra, trum, duobus metris constans. *Sidon. l. 9. ep. 15.* Litteræ bimetræ. *h. e.* in quibus sunt duo genera carminum.

Bimūlus, o. 1. 2. *di due anni*, *δίενις*, qui duos annos ætatis habet. Proprie de iis dicitur, teste *Varr. Aulus Elegant. l. 1. c. 5.* quæ post eam ætatem adhuc incrementum possunt accipere. Ex. gr. puer propriè *bimulus* dicitur, bos, aut canis non ita. *Catul. Carm. 17.* Nec sapit pueri instar bimuli. Adde *Sueton. in Calig. c. 8.*

Bimus, o. 1. 2. *di due anni*, *δίενες*, qui ætatem habet duorum annorum, a *bis*, & *annus*, quia veteres dicebant *annus pro annus. Var. 2. de R. R. c. 5.* Unum anniculum, alterum bimum. *Cic. ad App. l. 3. Fam. ep. 8.* De hac sententia bima dedicat. *ideſt*, qua corsuit, ut per duos annos remanerem in provincia.

Binārius, a, um, adject. binis constans. *Lamprid. in Alex Sever. c. 39.* Formas binarias, ternariæ, & quaternarias, &c. *h. e.* typos nummorum binos, vel ternos aureos valentium.

Bini, æ, o. 1. 3. *doerni*, שנים שנים, Ger. *je zewey, und zewey, und zewey*, Gal. *deux a la fois, deux a deux*, Hisp. *de dos en dos*, *διτνοί*, numerus est distributivus significans duo, non separatim, sed conjunctim intellecta. *Ter. Phorm. 5. 3. 6.* Ex his prædiis talenta argenti bina statim capiebat. *h. e.* ex unoquoque prædio talenta duo. *Cic. 5. Ver.* Binis centesimis fœneratus est, *a due per cento*. ¶ Nonnunquam simpliciter accipitur pro duobus, & jungitur substantivis iis quæ singulari numero carent. *Cic. Fam. 10. ep. 5.* Bina a te accepi litteras eodem exemplo. *Val. Max. l. 2. c. 6.* Bina castra. *Cic. pro L. Manil. c. 4.* Binæ hostium copiæ. ¶ Jungitur & aliis: nam binas venationes, binos tabellarios. *Cic.* dixit *ad Attic. l. 6. ep. 1.* & *l. 7. Fam. ep. 1.* ¶ *Id. Fam. 9. ep. 22* Cum loquimur *verni*, nihil flagitii dicimus; at cum *bini*, obscenum est. Alludit Cicero ad Græcam vocem *βίνει*. ¶ Invenitur etiam in singulari. *Lucret. 4. 450.* Bina supellex.

Binoctium, ii, spatium duarum noctium. *Tacit. Ann. 3. c. 71.* Ut plusquam binoctium abesset. Adde *Amm. Marc. l. 30. c. 2.*

Binōminis, ne, o. 3. *di due nomi*, Gall. *de dos noms*, Hisp. *de dos nombres*, *διώνυμος*, quod geminum habet nomen, ut *Ister*, & *Danubius*, *Julus*, & *Ascanius. Ovid. 14. Met.* Inde sub Ascanii ditione binominis Alba.

Binomius est is cui geminum est nomen, ut Numa Pompilius, Tullius Hostilius. *Festus.* Legendum videtur *Binominis*.

Biocolytæ, *βιοκωλύται*, Officiales quidam a vi prohibenda vocabantur, quorum mentio fit in *Novel. Const. 8.* & *Novel. 145.*

Bion, genus quoddam vini celebratissimi apud Græcos, & ad plurimos valetudinum usus excogitati, quos recenset *Plin. l. 23. c. 1. ad fin.* ejus autem confectionis rationem tradit *l. 14. c. 8.* Videtur autem ita appellatum a *Βίων*, *vita*, quoniam valetudini tuendæ utilissimum creditum est. Sunt qui legunt *biaun*, tanquam *abiens*, sed contra omnes libros cum Mss. tum editos, *Barduino* teste.

Bionēus, *βιώνειος*, adject. ad Bionem pertinens. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 60.* Ille Bioneis sermonibus, & sale nigro. Nimirum Bionis Philosophi sermones adeo acres fuerunt, & satyrici, ut neque hominibus pepercerit, & in Deos contumeliosus fuerit.

* Bionias. V. Bryonia.

Biothanātus, *βιοθάνατος*, violenter mortuus. *Lamprid. in Heliogab. c. 33.* & *Jul. Firmic. l. 3. c. 15.*

* Bioticus, æ, um, *βιωτικὸς*, ad vitam pertinens, quotidianus. *Diomed. l. 3. Marvictorin. l. 1. Servitus in fin. l. 3. AEneid.*

Bipalium, n. 2. *ϖαλια*, *δρυξ*, instrumentum rusticum, quo terra foditur. *Var. 1.* prius bipalio vortito. Adde *Colum. l. 3. c. 5. Cat. R. R. c. 45.*

Bipalmis, me, o. 3. *di due palmi*, *διπάλαιστος*, duorum palmorum. *Var. 3. de R. R. c. 7.* Tabulæ fixæ sint bipalmes.

Bipartio, vel bipertio, is, ivi, itum, in duas partes dividere, *dividere in due parti*, *διχομερίζω*. *Colum. l. 11. c. 2.* Calendas Majas ver bipartitur. *Cic. 3. Cat. l. c. 2.* Atque ibi in proximis villis ita bipartiri fuerunt, ut Tiberis inter eos, & pons interesset.

Bipartito, *in due parti*, dupliciter. *Cic. pro Flac. c. 14.* Bipartito classis distributa. Et *de Invent. l. 2. c. 29.* Hoc fit bipartito: h. e. duobus modis.

Bipartītus, & bipertītus, a, um, adject. *diviso in due parti*. *Colum. l. 11. cap. 2.* Hiems bipartita.

Bipārtens, entis, o. 3. *che s'apre da due parti*, *δίφυρον*, quod ex utraque parte aperitur. *Virg. 2. AEn. v. 330.* Portis alii bipatentibus adsunt.

Bipēda, æ, f. *pianella*, lapis, vel later quadratus, aut oblongus, binorum pedum mensura, quo pavimenta sterni solent. *Pallad. l. 1. tit. 19.* Solum omne bipedibus sternatur. Adde *Inscript. apud Fabret. c. 7. n. 511.*

Bipedālis, le, o. 3. *di due piedi*, Germ. *von zewey füſſen*, Gall. *de deux pieds*, Hisp. *de dos pies*, *διπόδης*, *δίπους*, quod habet longitudinem duorum pedum. *Cæs. B. G. l. 4. c. 17.* Bipedalibus trabibus immissis. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 309.* Ad summum tutos moduli bipedalis.

Bipedānus, a, um, five bipedaneus, o. 1. 2. bipedalis. *Col. l. 2. c. 2.* Frumentis sat erit, si æque bona fuberit bipedana humus. *Id. lib. 4. cap. 1.* Altitudinem bipedaneam.

Bipennifer, a, um, o. 1. 2. *πελεκυφόρος*, ferens bipennem. *Ovid. 8. Met. v. 391.* Bipennifer Arcas.

Bipennis, e, adject. qui duas pennas habet, seu acumina, quod Veteribus idem erat. *Virg. AEn. 11. v. 135.* Ferro sonat acta bipenni Fraxinus: h. e. ex utraque parte acuminato. ¶ Item qui duas pennas habet proprie dictas. *Plin. lib. 2. c. 27.* Insectorum quædam binas gerunt pennas, ut muscæ. Nullum, cui aculeus in alvo, bipenne est.

Bipennis, f. 3. *bipenne, fourre da due tagli*, בְּשִׁיל, Germ. *axt*, *beyl*, Gal. *hache*, *besague*, Hisp. *hacha*, *δίπτερον*, telum, seu fecuris utrinque aciem habens. *Virg. AEn. 2. v. 479.* Ipse inter primos correpta dura pibenni Limina perrumpit. *Hor. l. 4. Od. 4. v. 57.* Duris ilex tonsa bipennibus.

Bipennīsilis, le, adject. ut *bipennifles forcipes*, apud *Var.* apud *Non. c. 2. n. 237.* ubi fortasse intelligit eas, quæ duplex manubrium habent, unde appendi possint.

Bipertior. V. Bipartior.

Bipertito. V. Bipartito.

Bipes, bipedis, adject. 3. *chi ha due piedi*, Germ. *zweyfüſſig*, Gall. *de deux pieds*, Hisp. *de dos pies*, *δίπους*, quod habet duos pedes. *Juven. sat. 9. v. 92.* Bipedem sibi quærat asellum. ¶ Ponitur etiam substant. quia facile *animal* intelligitur. *Cicer. pro Dom. cap. 9.* Omnium non modo bipedum, sed etiam quadrupedum impurissimus.

* Biprōra navis, *δίπρωρον πλοῖον*, utrinque proram habens. *Hygin. fab. 168.* Vide & *Plin. l. 6. c. 22.*

Birēmis, is, f. 3. *fuſta*, Germ. *ein ſchiff der zewey rudere*, Gall. *navire a deux rangs des rems*, Hisp. *nave*, *que tiene dos ordenes de remos*, *δίκροτος*, navis duobus remorum ordinibus acta, ab Erythræis primum inventa. *Plin. l. 7. c. 57. Virg. 8. AEn.* Geminasque legit de classe biremes. ¶ Significat etiam naviculam duos tantum remos habentem. Hinc adjective *Horat. l. 3. Od. 29.* Tum me biremis præsidio scaphæ aura ferat.

Birēta, æ, fem. 1. *carro da due ruote*, *δίτροχος*. *Cod. Theod. l. 8. de cursu publico*. Rhedæ mille pondo tantummodo superponi, birotæ ducenta, veredo triginta.

Birōtus, a, um, duas habens rotas. *Non. c. 2. n. 139.* Cisium vehiculi biroti genus.

Birrus, i, vestis genus, idem quod lacerna, seu pænula; a colore sic dictum, quod rufum esset, ex græco *πυῤῥὸς*, unde & Byrrhus recte scribitur. *V. Salmas. & Casaub. in histor. August. Martian. Capel. l. 4. de Univoc.* Et birrus, & tunica nomen vestis habent.

Bis, adv. *due fiate*, פְּעָמַיִם, Germ. *zewey mal*, Gall. *deux fois*, Hisp. *dos vezes*, *δίς*, ab antiquo *duis*. *Cic. in Orat.* Ut duellum bellum, & duis bis, &c. *Terabevr. 3. 2. 8.* Bis stulte facere. *Plaut. Amph. 3. 2. 62.* Bis tanto amici sunt inter se, quam prius: h. e. tanto magis, *il doppio di più*. *Virg. Ecl. 3. v. 14.* Bis die. *due volte al dì*. Sic *bis anno* apud *Plin. 2. 73.* ¶ Jungitur & cum nominibus numeralibus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 38.* Bis bina. *h. e.* quatuor. *Horat. Epod. 4.* Bis ter ulnarum toga. *h. e.* sex. *Martial. l. 4. epigr. 37.* Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus. *il doppio*. ¶ *Bis* & *iterum* in eo differunt, quod *bis* utramque simul rem complectitur, *iterum* secundum respicit. *Cic. pro Dom. c. 52.* Audierat, se a me bis salutem accepisse; separatim semel, iterum cum universis. ¶ Itaque *bis consuli* est qui duos consulatus gessit, quia *bis* referrur ad numerum; Italice autem redditur *due volte consule*: at *iterum consul* est, qui secundum consulatum gerit: quia *iterum* referrur ad tempus: Italice *consule la seconda volta*. *Cic. lib. 1. de Divin. c. 35.* C. Flaminius consul iterum. *Id. 4. Acad.* C. Flaminius, qui legem agrariam tribunus plebis tulerit, & postea bis consul factus sit. ¶ Videtur tamen *bis* pro *iterum* poni in illo *Martial. 10. 48.* De Nomentana vinum sine face lagena, quæ bis Frontino consule prima fuit.

Bisaccium, ii, geminus saccus, *bisaccia*. *Petron satyric. cap. 31. 77.* In promuscidari ascellus erat Corinthius cum bisaccio positus. *h. e.* vas ex Corinthio ære, quod utrinque receptaculum instar sacci habuit, in quo ferculorum lances, & parapsides ponebantur.

* Bisacūtus, vel bis acutus gladius, h. e. anceps, utrinque acutus, *δίστομος*, חֶרֶב פִּיפִיּוֹת. *Augustin. l. 12. Conf. c. 14.*

Bisaltæ, masc. 1. *βισάλται*, pop. Macedoniæ, Thraciam versus, juxta Strymonem fl. ubi al. Euporia opp. circa Amphipolim, & Philippos, ubi Bisaltes fl. & Bisaltia regio, a Bisalte Solis, & Terræ filio. Lege orationem P. Æmilii apud *Liv. l. 45. c. 29.* ubi satis accurate describuntur. Quare erraſſe videtur *Serv.* qui ad illud *Virg. Georg. 3. v. 461.* Bisaltæ quo more solent, acerque Gelonus; vult esse Scythiæ populos, qui sanguine equino lacte permixto vicitarent.

Bisaltīna, & Bisaltica, æ, f. 1. *βισαλτὶς*, regio Thraciæ, ad Strymonem fl. ita dicta a Bisalte Solis, & Terræ filio, aut a Bisalte vicino fluvio. *Liv. l. 45. c. 29.* Bisaltican. *Gel. l. 16. c. 15.* Bisaltiam vocat.

Bisaltis, idis, *βισαλτὶς*, nomen puellæ, quam Neptunus in arietem conversus compressit. *Ovid. 7. Met. v. 117.*

Bisellīarius, ii, m. qui honorem bisellii est consecutus. *Inscript. apud Gruter. pag. 1099. n. 2.* & *pag. 1103. n. 6.*

Bisellium, & Bisellium, ii, n. *Varr. l. 4. L. L.* A sedendo appellatur sedes, sedile, sella: ab his subsellium: ubi in ejusmodi duo, bisellium dictum. ¶ Accipiur itaque pro sella splendida, atque honesta præclaris viris concedi solita, ut publice in ea sederent in ludis, in theatro, in foro, in curia, ea ratione, qua Romæ sella curulis. *Inscript. apud Fabret. c. 3. n. 344.* & *apud Gruter. pag. 475. n. 3.*

Bisēta, porca dicitur, a cujus cervice setæ bifariam dividuntur, cum jam esse incipit major sex mensibus. *Fest.*

* Bisōmus, *βίσωμος*, duo corpora habens, sic trisomus, quadrisomus &c. in lapidib. occurrunt passim apud *Reines.*

Bison, ontis, m. & f. bos ferus cervi figura, unico cornu in media fronte exeunte. *Plin. l. 8. c. 15.*

Bisōnus, a, um, duplicem habens sonum, *δίηχθογγος*. *Servius ad 9. AEn. v. 618.*

Bispellio, onis, versurius, versipellis, fraudulentus. *Marcel. Dig. 47. 3. 72.*

Bissēni, æ, a, *dodici*, bis sex. *Auson. in Monosyl.* Bissenæ partes. ¶ In singulari numero *Suet. 3. Theb. v. 574.* Bissono die. ¶ Frequentius scribitur *bis seni* divisim.

Bissextus, sive bissextus dies, intercalaris, *bisesto*, שָׁנָה מְעֻבֶּרֶת, Gall. *bissexte*, Hisp. *bisiesto*, *ἐμβόλιμος ἡμέρα*, dies, qui quarto quoque anno Februario interseritur. Annus autem bissextilis, vel intercalaris, qui post tres annos civiles recurrit, constans ex diebus 366. ¶ Hæc intercalatio institura est a C. Julio Cæsare in Pontificatu opera sosigenis præstantissimi Astrologi, ut anni Astronomici, & civiles inter se convenirent. Nam annus Astronomicus habet 365. dies, & 6. circiter horas, quæ tribus quibusque annis Civilibus omitruntur, ne populo confusionem afferant, sed anno quarto Civili colligantur, & diem naturalem efficiant, spatium se. 24. horarum. ¶ Intercalationi dies certus constituras fuit in mense Februario inter Terminalia jam peracta, & Regifugium, ideſt, inter diem 24. & 25. Februarii. ¶ Dictus igitur annus *bissextilis*, vel *intercalaris*, quia habet bissextum, vel intercalarem diem. Dies vero dictus est *intercalaris*, quia in mense Februario unus dies *inter* sextum, & quintum *calendas* Martii interponitur, ideſt, inter diem 24. & 25. Februarii. Dictus est *bissextus a bis*, & *sextus*, quia bis, ideſt, duobus vicibus continuis, scil. die 24. & die 25. Februarii, dicimus *Sexto Calendas Martii*, duos videlicet dies pro uno computantes. Unde qui natus est bissexto calendas, nihil refert, ut inquit *Celſ. de verb. signif. l. cum bissextus*, utrum prior, an posteriore die natus sit, cum illud biduum pro uno tantum die habeatur.

Bissextiālis, le, continens bis sex mensuras, ut Bissextialis olla. *Marcel. Empir. c. 15.*

Bissextilis. V. Bissextus.

Bissextum, i, idem quod Bissextus. *Ammian. l. 26. c. 2.* Bissextum vitans Februarii mensis tunc illuescens. Infaustus autem non modo hic dies, sed & totus annus, in quem ille inciderat, veteribus fuit. *Macrob. l. 1. sat. c. 13.*

Bistōn, onis, Martis, & Callithoes filius fuit, Bistoniæ urbis Thraciæ conditor, a qua Thraces Bistones, i. e. Thracum ultimi, auctore *Seneca in Herc. Oet.* & Thracia ipsa Bistonia, seu Bistonis terra dicta fuit. *Sil. l. 2. v. 76.* Lunatis Bistones armis.

Bistōnis, idis, adject. fem. quæ est ex Bistonia. *Ovid. Epist. Parid. ad Helen. v. 344.* Et tuta a bello Bistonis ora fuit. Apud *Horat. l. 2. Od. 19. v. 20.* Bacchus dicitur nodo coercere crines Bistonidum, h. e. mulierum Thracicarum.

Bistōnis, idis, m. 3. Bistonum stagnum, *βιστονὶς*, *Bouron*, lacus Thraciæ, in Drocia reg. cis Rhodopen, ubi Bistonia urbs, *Bouron*.

Bistonius, a, um, adject. *Ovid. l. 13. Met. v. 430.* Est, ubi Troja fuit, Phrygiæ contraria tellus Bistoniis habitata viris.

Bisulcilingua, qui duplici loquitur lingua, quasi bisulcam linguam habens. *Plaut. Pan. 5. 2. 74.*

Bisulcus, o. 1. 2. *chi ha l'unghie fesse*, שׁוּמַע שׁוּמַע, Ger. *der zers ſpaltene, klauvichet*, Gall. *fourch*, Hisp. *hendido*, *δίχηλος*, qui ungulas non solidas habet, sed scissas. *Ovid. 7. Met. v. 113.* Pulvereumque solum pede pulsavere bisulco. ¶ Accipitur item generatim pro omni eo, quod in duas cuspides divisum est. *Col. de arbor. c. 26.* Bisulci surculi arborum.

Bisultor, m. 3. Martis cognomen, a bis ulciscendo. Augustus enim, cum Brutum, & Cassium vicisset, & signa a Parthis recepisset, Marti templum dedicavit, quem *Bisultorem* cognominavit, quod primum C. Cæsaris, deinde Crassorum Marcorum, & P. filii necem ultus esset. *Ovid. 5. Fast. v. 595.* Rite Deo templumque datum, nomenque Bisultor. Sed meliores libri hab. *bis ulto.*

Bisyllăbus, a, um, adject. qui duas syllabas habet. *Varr. l. 8. de L. L.*

Bisȳmum, i, *βίσυμον*, genus mellis ex utriusque thymi, candidi sc. & nigri floribus confecti. *Plin. l. 11. c. 16.*

Bithynia, *Beeſangial*, al. *Burſa*, Turc. *Osmanili*, *βιθυνία*, regio Asiæ minoris, Ponto finitima ad mare Euxinum, adversa Thraciæ, & proxima Troadi ad Propontidem. Primum Bebyca dicta est, postea Mygdonia, denique Bithynia a Bithyno Rege, vel a Thynis pop. Thraciæ, qui in eam regionem transierunt. Appellata etiam est Thracia Asiatica, Maliande, Cronia, Strymonis, Thessalis, Pontus. ¶ Thracum sua terra egressorum sedes quondam fuit. *Claud. l. 2. in Eutrop. v. 147.* Thyni Thraces erant, quæ nunc Bithynia fertur.

Bithynīcus, a, um, adjectiv. a Bithynia. Fuit etiam cognomen ejus, ad quem aliquot epigrammata scripsit *Martialis*, ut *l. 2. ep. 26. l. 9. ep. 10.* &c. Item Pompeji apud *Fest.*

Bithȳnus, a, um, ex Bithynia qui est, ut Bithyni equites. *Juven. sat. 7. v. 25.* ¶ Absolute Bithyni, Bithyniæ populi. *Tacit. l. 12. c. 22.* Accusantibus Bithynis.

Bitien-

Bitiensis, vel bitiensis, qui assidue peregrinatur, a *betere*, *ire*. *Fest.*

Bito. V. Beto.

Bitūmen, inis, n. 3. *bitume*, חֵמָר, Germ. *feiſter ſchwefelſtein*, Gall. *bitume*. Hisp. *betun*, *ἄσφαλτος*; genus cretæ tenax, de natura sulphuris. Nascitur in Babylonia, & in Judæa in lacu, qui inde Asphaltites dicitur. V. *Plin. l. 35. c. 15. Vitruv. l. 8. c. 3.* & *Serv. in Eel. 6. v. 82.* qui sulphureum illud, quod ex fulminibus procreatur, bitumen vocat.

Bituminātus, a, um, bitumine illitus, vel mixtus, ut aqua bituminata, apud *Plin. l. 31. c. 6.*

Bituminōsus, a, um, ex bitumine qui est. *Ovid. Met. 15. v. 350.* de Æthnæ incendio. Sive bitumineæ rapiunt incendia vires.

Bituminōsus, a, um, bitumine abundans. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Bituminosi fontes. *Id. ibid.* Bituminosa terra.

Bituricus, a, um, ad Bituriges pertinens, ut Biturica uva. *Plin. 14. 2.*

Bituriges, gum, cognomine Cubi, populi sunt Aquitaniæ, quorum præcipuum oppidum Avaricum fuit; nunc eorum regio dicitur *le Berri*, & oppidum *Bourget*. *Plin. 4. 19.* ¶ Alii sunt cognomine Ubisi, nunc *les Bourdelois*: oppidum Burdigala, nunc *Bourdeaux*. *Plin. ibid.* ¶ In singulari numero *Luc. 1. 423.* Et Biturix, longisque leves Sueſsones in armis.

Bivertex, icis, adject. o. 3. *di due cime*, qui binos vertices habet; & solet esse epitheton Parnassi, cujus duo juga sunt, Helicon & Cytheron. *Stat. 1. Theb. v. 628.* suspmaque bivertricis umbra Parnassi resident, &c. *Sidon. in carm. epist. 15. l. 9.* Montemque site victor per bivertieem.

Bivira, æ, f. 1. quæ duos habuit maritos. *Var.* apud *Nonium*, *c. 2. n. 83.*

Bivium, ii, *di due vie*, אֹם, Gall. *chemin fourchu*, *rencontre de deux chemins*, Hisp. *lugar donde se encuentran dos caminos*, *δίμοιρος*, quod duas vias habet. *Virg. Æn. 9. vers. 239.* Qui patet in bivio portæ. ¶ Translate pro duplici ratione. *Varr. l. 1. R. R. c. 18.* Bivium nobis ad culturam dedit natura, experientiam, & imitationem.

Bivius, a, um, adject. qui duas vias habet. *Virg. Æn. 11. v. 516.* Ut bivias armate obsidam milite fauces.

Bitūtus, i, m. animal vites erodens, ita dictus quasi *bivrus*, h. e. duplicem habens caudam. *Plin. l. 30. c. 15.*

* Bixit, pro vixit passim apud *Gruter.*

B A N T E L.

Blactēro, as, vocem esse arietis, vult *Auctor carminis de Philomela Ovidianis vulgo annexi*. Blacterat hinc aries, & pia balat ovis. Malim *blaterat*.

Blæsiānus, a, um, ad Blæsum pertinens, quod est nomen proprium Romani hominis. *Martial. l. 8. epigr. 38.* Quod donas, facis ipse Blæsianum.

Blæsus, a, um, *balbo*, *feiliungnato*, עִלֵּג, Ger. *liſpler*, *ſtammler*, Gall. *begue*, Hisp. *tartamudo*, *βλαισός*, qui linguam impeditam habet, & aliquam litteram, ut R. pronuntiare non poteſt, vel in pronuntiando aliquam litteram excludit, vel male profert. *Juvenal. Sat. 15. vers. 48.* Blæsis, atque mero titubantibus. *Martial. l. 10. epigr. 65.* Os blæsum, ribi, debilisque lingua est.

Blande, *piacevolmente*, *ամեῶς*, adv. suaviter, placide. *Cic. Att.* Vides ne, quam blande? *Id. l. 1. de Orat. c. 24.* Blandius petere. *Id. pro Cluent. c. 26.* Blandissime appellare aliquem. *Quintil. declam. 1. c. 13.* Suspensa manu blande flectere cardinem, *pian piano*, *bel bello*.

Blandicellus, a, um, dim. a blandus, ut blandicella verba. *Festus.*

Blandicule, blandulo modo. *Apulej. l. 10. Met.* Blandicule respondere.

Blandidicus, a, um, qui blanda dicit. *Plaut. Pœn. 1. 2. 10.* Nunc mihi blandidicus es.

Blandificus, a, um, blandum faciens. *Martian. Capel. initio l. 9.* Blandificaque libens stringere corda face.

Blandifluus, a, um, blande, & suaviter fluens. *Venant. Fortunat. l. 3. carm. 12.* Blandifluæ uvæ.

Blandilŏquens, entis, ut oratio blandiloquens, *Labor.* apud *Macrob. l. 2. sat. c. 7.*

Blandiloquentia, æ, f. 1. *Ἀποκολογία*, *parlare dolce*, *e piacevole*. *Cic. de nat. Deor. c. 25. l. 3. ex veteri poeta.* Ut ego illis supplicarem tanta blandiloquentia.

Blandiloquentŭlus, i, dim. *Plaut. Trin. 2. 1. 13.* Ab re consulit blandiloquentulus.

Blandiloquium, ii, n. blandiloquentia. *Aug. ep. 19. ad Hieron. c. 4.*

Blandiloquus, a, um, adject. blandiloquens. *Plaut. Bacch. 5. 2. 54.* Ut blandiloqua est! *Senec. Agamem. v. 289.* Vox blandiloqua.

Blandimentum, ti, n. 2. *lusinghe*, *carezze*, *Ἀποκολογία*, חֲלָקוֹת, blanditiæ, illecebræ. *Cic. pro Cal. c. 27.* Multa blandimenta nobis ipsi natura genuit. ¶ Blandimenta in cibis sunt condimenta. *Petron. in Satyr. c. 141.* Aliqua inveniemus blandimenta, quibus saporem mutemus. *Tacit. de Germ. c. 23.* Sine blandimentis famem expellere. ¶ In singulari num. legitur apud *Tacit. Ann. 14. c. 4.* & *Plin. 17. 13.*

Blandior, iris, d. 4. *lusingare*, *adulare*, חִחֵלִיק, Germ. *ſchmeichlen*, *liebkoſen*, Gall. *flater*, *mignarder*, Hisp. *halagar o lisongear*, *σαίνω*, assentor, adulor. *Cic. de Amic.* Qui adversario assentatur, & litigare se simulans blanditur. *Id. 1. Academ.* Vide, quam suaviter voluptas sensibus blandiatur. ¶ Blandior calamitatibus meis, dixit *Quint.* pro mitigo calamitates. Et *Plin. l. 1. ep. 2.* Blandiri alicujus auribus, *gratar l'orrechie*. *Tacit. Histor. l. c. 12.* Blandiebatur cœptis fortuna. h. e. arridebat, favebat. ¶ Animalia etiam blandiri dicuntur. ut canes &c. *Plin. l. 8. c. 17. de Panthera* Feram vero circumvolutari, non dubie blandientem. ¶ Refertur autem tum ad animum, tum ad sensus. *Plin. l. 10. c. 42.* Blandiri avibus cibo. *Id. ibid. c. 37.* Columbæ blandiuntur inter se. *Id. l. 25. c. 2.* Pomi suavitas blanditur. ¶ *Colum.* cum accusativo jungit *l. 7. c. 5.* Lac caprinum igneam sæviter blanditur, *mitiga*.

Blandirer, adv. idem, quod blande. *Plaut. Pseud. 5. 2. 3.* Sæviter, blanditerve alloquar.

Blandiria, æ, f. 1. in singulari numero reperitur, estque *ἀφύσικον* Græcorum, *compiacenza*. *Cic. de Pet. Consc. c. 11.* De amicitiis constituendis satis dictum est: dicendum de altera parte petitionis, quæ in populari ratione versatur. Ea desiderat nomenclatorem, blanditiam, assiduitatem &c. *Plaut. Bacch. 1. 1. 16.* Visus meus vestra est blandiria: *le vostre carezze*.

Blandiriæ, arum, f. 1. *carezze*, חֲלָקוֹת, Ger. *Pobkoſung*, Gal. *flaterie*, *careſſes*, Hisp. *liſonjas*, *o halagos*, *Ἀποκολογία*, adulatio, illecebræ. *Cic. 1. de Fin.* Blanditiis præsentium voluptatum deliniti, atque corrapti. *Id. de Amic. c. 17.* Benevolentiam civium blanditiis, & assentationibus colligere, turpe est. ¶ Dicere blanditias. *Ovid. Heroid. epist. 8.*

Blanditĭes, ei, f. blanditia. *Apulej. l. 9. Metam.* Sermonis blanditie cavillari.

Blanditim, adverb. idem quod blanditer. *Lucret. l. 2. v. 173.* Utres per Veneris blanditim facta propagent.

Blanditus, a, um, nom. ex particip. blandus, *piacevole*, *ὑπεχωγὸς*, ut Vet. Glossæ exponunt. *Plin. l. 10. c. 23.* Peregrinatio blandita, *ideſt* grata, & jucunda. *Sic Tibull. l. 1. el. 4.* Blanditiis vult esse locum Venus ipsa querellis. Et *Propert. l. 4. el. 6.* Blanditæque fluant per mea colla rosæ.

Blandĭtus, us, ui, m. 4. idem quod blanditiæ. Afferebatur a quibusdam Lexicographis exemplum *Lucretii l. 2. v. 173.* Sed ibi omnino legendum *blanditim*. Cave utaris antequam alibi invenias.

Blandŭlus, a, um, o. 1. 2. dim. a blandus. Occurrit in illo Hadriani dicto apud *Spartian. c. 25.* Animula, vagula, blandula.

Blandus, a, um, adject. benignus, comis, suavis, *piacevole*, חָלָק, Ger. *lieblich*, *ſchmeichelhaft*, Gal. *plaiſant*, *agreable*, Hisp. *blando*, *o hablagueno*, *Ἀποκολόγος*, *ὑποκωγόγος*. *Plin. l. 1. ep. 8.* Blandioribus alloquiis profequuntur. *Ovid. Her. 15. v. 27.* Blandissima carmina. ¶ *Blandum* adverbialiter positum pro blande. *Petron. in Satyr. c. 127.* Risit illa tam blandum, &c. ¶ Blandus etiam est, qui flectendi vim habet, & deliniendi animos velit, *ἐπεχωγὸς*, *Ϭυμοδὴς*, *Hor. Carm. lib. 1. od. 12.* Blandum & auritas fidibus canoris ducere quercus. Et *l. 2. ep. 1. v. 135.* Cœlestes implorat aquas docta prece blandus. Et *Statius Theb. 11.* Blandamque precatu Antigonen timeo. ¶ Cum genitivo *Stat. 2. Achil. v. 236.* Ulysses blandus precum. ¶ Blandi etiam sunt *ἔρωτες*, qui scilicet benigne & comiter cum omnibus versantur, at veram amicitiam cum nemine colunt. Hos *Arist. ad Nicomach. l. 8.* φίλους πολιτικοὺς appellat. *Cic. ad Attic. l. 12. ep. 6.* Scis, me esse minime blandum.

Blapsigonia, f. 1. prolis detrimentum, cum apes morbo, ignavia, aut infœcunditate naturali proles non peragunt. *Plin. l. 11. c. 19.*

Blasphemabĭlis, le, convinciis, seu blasphemiis dignus. *Tert. de cultu fem. c. 12.* Quan-

to blasphemabile est, si, quæ sacerdotes pudicitiæ dicimini, impudicarum rixu procedatis cultæ, aut expictæ?

Blasphemātio, onis, convicium, irrisio. *Tertul. de cultu fem. c. 12.* Optemus, ne justæ blasphemationis causa simus.

Blasphēmia, f. 1. *bestemmia*, קְלָלָה, גִּדּוּף, Ger. *ein eſterung*, Gal. *blaſphome*, Hisp. *blasfemia*, *βλασφημία*, execratio, maledictio, vituperatio, convicium, obtrectatio nefaria, a *βλάβω*, noxa, vel a *βλάπτω*, lædo, & *φήμη*, fama. *Augustin. de morib. Manich. c. 10. Hieron. ep. 75. ad fin.* ¶ Neutro genere in plur. numero exstat *Prudent. in Psychom. v. 715.* Non tulit ulterius capti blasphemia monstri Virturum regina Fides.

Blasphēmo, as, *bestemmiare*, קִלֵּל, נָאַץ, גִּדַּף, *Tertul. adverſ. Jud. c. 13. Aug. Hier.* sumunt pro convicium in aliquem dicere, dictis lædere.

Blasphēmus, a, um, qui blasphemat, ut blasphemus satelles, apud *Prudent. hymn. 1. Peristeph. de Calagurris. v. 75.*

Blatēa, vel Blattea, æ, f. bulla luti ex itinere adhærens vestibus. *Festus in voce Balatrones.* ¶ Item purpura. *Venant. Fortun. l. 2. carm. 3. v. 19.* ferica blattea.

Blatterātus, us, ui, m. 4. blaterandi actus, *cicaleccio*. *Sidon. Apol. l. 9. ep. 11.* Cujus abundante blatteratu.

Blatēro, as, n. 1. & blatio, is, n. 4. *parlar goffamente*, צִפְצֵף, Ger. *pladeren*, *ſchwetzen*, Gall. *babiller*, *bezayer*, Hisp. *tartamudear*, *βαμβύλλω*, veteres dicebant pro incondite, & inaniter loqui, ut faciunt, qui extra propositum loquuntur, vel verba immoderata emittunt, a sono incondito garrulorum. *Plaut. in Amph. 2. 1. 79.* Nugas blatis. *Id. in Aul.* Blateraſti vicinis omnibus me filiæ datarum dotem. *Horat. in Serm. l. 2. ſat. 7. v. 35.* Audit, cum magno blateras clamore, furisque. ¶ *Blaterare* etiam dicuntur Cameli cum vocem edunt. *Feſtus.*

Blatĕro, onis, m. 3. *cicalone*, *ciarlone*, מְצַפְצֵף, Germ. *ein pladere*, Gal. *babillard*, Hisp. *parlero*, *y mentiroſo*, *βλάξ*, immoderate loquens, homo in verba projectus, levis, importunus, a *blatero*. *Gel. l. 1. c. 15.* Nec minus infigniter veteres nostri hoc genus hominum in verba provectos, lucutuleios, & blateriones, & linguaces dixerunt.

Blatio. V. Blatero.

Blatta, f. 1. *tarma*, סָם, עָשׁ, Ger. *ein ſchaben*, *ſtiefn*, vermiculus, qui libros, ac vestes erodit, a *βλάπτω*, noceo. *Horat. in Serm. 3. l. 2.* Cui stragula vestis blattarum, ac tinearum epulæ. ¶ Item vermis, qui alvearia lædit. *Virg. 4. Georg.* Nam sæpe favos ignotus adedit Stellio, lucifugis congesta cubilia blattis. ¶ Item pro purpura, unde *rutilas blattas* apud *Sidon. l. 9. ep. 13.* & *Blatteus color*, de quo infra. Adde *cumd. Sidon. in paneg.* Pontus castorea, blattam Tyrus, æra Corinthus. V. *Voſſ. in Etymol.*

Blattāria, f. 1. herba verbasco similis, foliis minus candidis, cauliculis pluribus, flore luteo, sic dicta

conderet, *Ovid. 3. Met.* vel a Bœoto filio Neptuni ex Arne filia Æoli. Prius dicta fuit Aonia, Ogygia, Hyantis, Mesſapia, Cadmeis. Nunc ſub Livadia a Geographis comprehenditur.

Bœoticus, a, um, ad Bœotiam pertinens, ut frumentum Bœoticum, *Plin.* 18. 7.

Bœotis, idis, f. Bœotia. *Mela* 2. 3.

Bœotius, & Bœotus, ex Bœotia, *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 244. Bœotum in craſſo jurares aere natum. *Ovid.* 3. *Met.* Mœnia fac condas, Bœotiaque illa vocata.

Boje, πέδαι, genus vinculi, collare, torquis daminatorum, ex corio bubulo, vel ex ligno, vel ex ferro, a βοῦς, bubula, quod ex corio bubulo olim fierent. *Feſtus* & *Plaut. Aſin.* 3. 2. 5. ¶ Habetur etiam in ſing. num. apud *eumd. Capt.* 4. 2. 108.

Boji, *Βοῖοι*, pop. Germ. in Vindelicia, quorum regio Bojaria, deinde Bavaria, *Bayern*. Duc. & Elect. S. R. I. trans Rhenum, in Norico, inter Harum, & Oenum flu. Regia eſt Monachium, *München*. ¶ Boii, pop. Galliæ Celt. quorum regio Borbonenſis prov. *Bourbonnois*, Ducatus. ¶ Item Boii prop. Aquitaniæ veræ, in Medeceni agro, juxta Oceanum Aquitanicum, quorum tractus Principatus eſt, & dicitur *le pais de Buges*. ¶ Boii Borbonenſes in Italiam tranſgreſſi juxta Padum conſederunt; hinc Boii, pop. Italiæ in Gallia TogataCiſpadana, ubi nunc Ducatus Parmenſis, & Mutinenſis, & ager Bononienſis, inter Æmiliam viam, & Padum apud oram, quorum primaria Ravenna. ¶ Deinde a Romanis expulſi in Germaniam ſe contulerunt, teſte *Strab. l.* 7. ubi Hercyniæ ſylvæ partem incolunt, quæ regio ab eis primo Bojohamia, poſt abjectis aliquot litteris Boemia vocata eſt.

Boicus, a, um, Boicus ager dicitur, qui fuit Bojorum Gallorum. Is autem eſt in Gallia citra Alpes, quæ Togata dicitur, in qua fuit Mediolanenſes. Hæc *Feſtus*.

Bola, Βολα, f. 1. *Βολτα*, opp. Æquorum in Latio, in via Appia, a Roma 20. M. P.

Pop. Bolani, proximi Fidenatibus, & Coriolanis, *Virg. Æn.* 7. 776.

Bolborex, n. 2. *βόλβαρυξ, letarne di bue*, finus boum, vel aſinorum, a βολεῖν, jactus quia *βάλλουσι*, ejicitur. *Plin. l.* 28. *c.* 17.

Bolenia, *l.* 1. gemma, quæ nimbo invenitur, glebæ ſimilitudine. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Boletar, aris, *n.* 3. vaſis genus, in quo boleti apponebantur; ſed uſurpatum eſt etiam pro quolibet eſcario vaſe. *Mart. l.* 14. *ep.* 101. Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen, Protoromis (pudet heu!) ſervio cauliculis. Titulus epigrammatis eſt *Boletaria*, ſc. plurali numero. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 17. Boletar halieuticum argenteum librarum xx. V. ibi *Salmaſ.*

Boletus, m. 2. *fungo roſſo, uovolo*, βωλίτης, genus fungi inter omnes optimi a βῶλος, gleba, cui ſimilis eſt figura convoluta, & globoſa. ¶ Nero vocavit boletos cibum Deorum, quia veneno tincti ab Agrippina Claudium necarunt, & ejus divinitatem mutuarunt. *Suet. in Ner. c.* 42. *Martial. l.* 1. *epigr.* 21. Boletum, qualem Claudius edit, edas.

Bolis, idis, ſ. *dardo*, יתד, Germ. *pfeyl, grundloſſ*, Gall. *dard, ſonde, trait*, Hiſp. *lanca, ſonda, dardo*, βολίς, a Græcis dicitur haſta miſſilis, a βάλλω, jacio. Hinc in mercoris faces quædam ignæas bolides vocantur, quæ in ſuprema aeris regione gignuntur. Differunt a lampadibus, quia lampades, feu faces veſtigia longa faciunt priore ardente parte, bolides perpetuæ ardentes longiorem trahunt limitem. *Plin. l.* 2. *c.* 26.

* Bolites, βολίτης, radix lychnidis herbæ apud Aſianos. *Pl. l.* 21. *c.* 26.

* Bolæ, *βῶλοι*, gemmæ, de quibus *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Bolona, æ, m. 1. cetarius. *Donat. ad Ter. Eun. a.* 2. *s.* 2. 4. Cetarii, qui cete, & magnos piſces venditant, & bolonas exercent. *Marcius* docet *bolonas exercere* dici eos, qui ſolent non ſingulos piſces, ſed univerſos retis jactus ſimul vendere, a βόλος, retis jactus. *Arnob. l.* 2. *pag.* 70. Salinatores, bolonas, unguentarios, &c. *Gloſſæ Latino-Græc.* Bolonæ, *μεταπῶλαι*, *Rivendeuglioli*.

Bolus, i, m. *βόλος*, prima brevi, Græca vox, quæ jactum ſignificat, a βάλλω, jacio. Latine ſumitur aliquando pro jactu talorum. *Plaut. Rud.* 2. 3. 29. & *Cure.* 5. 2. 12. ¶ Item pro jactu retis: & pro piſcibus, qui uno retis jactu capiuntur. *Sueton. de clar. Rhet. c.* 1. & *Plaut. Perſ.* 4. 4. 106. ¶ Hinc translate accipitur pro præda, aut lucro. *Varr.* 3. *R. R. c.* 14. Cochleæ magnum bolum deferunt æris. Adde *Plaut. Trucul.* 4. 2. 12. ¶ Item pro jactura, damno. Hinc *sangere aliquem bolo* eſt circumvenire, fraudare, damno afficere: ducta translatione a piſcatoribus, qui rete jaciendo piſces decipiunt. *Plaut. Pœn. prol. v.* 101. Sic *multare aliquem bolo* apud *eumd. Trucul.* 4. 3. 70. ¶ Eſt etiam bōlus, i, prima longa, *βῶλος*, Græce glebam ſignificans, Metaphoriee ponitur pro offa, buccea, *Terent. Heaut.* 4. 2. 6. Cincior, bolum tantum mihi ereptum tam ſubito e faucibus, *un si bon boccone*. Sunt qui hæc trahunt etiam foca *Plauti Perſ.* 4. 4. 106. & *Trucul.* 4. 4. 12. modo allata. Sunt contra, qui locum *Terentii* ad ſuperiorem notionem referunt, nec abſurde.

Bombax. Interjectio eſt hominis lætæ vel cum admiratione approbantis, vel etiam negligentis, & contemnentis. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. *v.* 131. P. Fur. B. babæ. P. fugitive. B. Bombax. P. fraus populi. B. planiſſime.

* Bombicum, bombus, clamor. *Venant. Fortun. l.* 4. *de vita Martin. v.* 450.

Bombillo, V. Bombito.

* Bomolinator, Bombitator, qui bombum edit. *Capell. l.* 9. *in fin.*

Bombitatio, onis, eſt ſonus apum, ait *Feſtus*, ab ipſo ſono dictus, ſicut mugitus boum, hinnitus equorum.

Bombito, as, are, *βομβῶ*, bombum edere, quod eſt Apum. Auctor carminis *de Philomela v.* 36. Bombitat ore legens munera mellis apis. Ita enim legendum, non *Bombilat*, ut monuit *Giphanius* ad *Lucret. l.* 2. *v.* 1115. in voce *Perſice*.

Bombomachides, fictum imperatoris nomen, apud *Plaut. Mil. l.* 1. 14.

Bombus, m. 2. *rimbombo, mormorio*, הרמה, Gall. *ſon de trompette qui n' eſt elair, un bourdonement de mouches a miel*, Hiſ. *zumbido, o ſonido ronco*, βόμβος, nomen a ſono factum, quod proprie convenit apum murmuri. *Varro l.* 3. *R. R. c.* 16. Ex apibus conjecturam faciunt, ſi intus faciunt bombos. ¶ Transfertur & ad alios ſonos, ut tubarum, & ſimilium inſtrumentorum. Unde apud *Sen.* legas Organarium bombos. *Catul. de nupt. Pelei & Thet. v.* 263. Multi rauciſonis eſtſabant cornua bombis. ¶ Plauſus quoque bombos vocavit *Suet. in Ner. c.* 20.

Bombycina, orum, n. 2. *βομβύκινα*, veſtes tenuiſſimæ, ex bombyce, vel ſerico. *Mart. l.* 8. *epigr.* 68. Femineum lucet ſic per bombycina corpus.

Bombycinus, & Bombycius, a, um, *c.* 1. 2. *βομβύκινος*, ex bombyce, ut Pannicius bombycinus, *Juv. ſat.* 6. *verſ.* 259. Delicias & panniculus bombycinus urit.

Bombÿlis, m. 2. vermis genus, ex quo necydalus, deinde bombyx procreatur. *Plin. l.* 11. *c.* 22.

Bombyx, ycis, m. 3. *bigato, che fa la ſeta*, תולעת משי, Gal. *ver a ſoye*, Hiſp. *gusano de ſeda*, βόμβυξ, vermis ſimilis erucæ, qui apud Indiam, Æthiopiam, & Seres in arancarum morem tenuiſſima fila ducit ad veſtem faciendam, primum *bombylis*, deinde *necydalus*, demum *bombyx* dictus, voce accepta a Barbaris. *Propert. l.* 2. *eleg.* 2. *v.* 25. Nec ſi qua Arabio lucet bombyce puella. V. *Plin. l.* 11. *c.* 22. & 23. ubi ex ejus deſcriptione ſatis apparet, quos nunc habemus bombyces, omnino alios ab iis eſſe, qui Latinis noti fuere. ¶ Reperitur etiam in ſeminino genere. *Plin. l.* 11. *c.* 23. Aſſyria bombyce adhuc feminis cedimus.

Bona Dea, ſ. τ. ἀγαθὴ θεὰ, quam veteres *Faunam*, ſive *Fatuam*, ſive *Sentam* dixere, & aliqui cenſent uxorem Jani, alii Numæ fuiſſe. Hanc Varro ſcripſit tantæ pudicitiæ fuiſſe, ut nemo illam, dum vixit, præter virum, mas viderit, nec nomen ejus audierit. Quare illi in operto mulieres ſacrificabant, & Bonam Deam appellabant. Hujus Deæ ne nomen quidem viros ſcire fas erat. *Cic. de Aruſp. reſp.* Ejus ſacrificia fiebant per Virgines Veſtales in domo Pontificis maximi pro ſalute Populi Romani. *Cic. ibid.* Accepta ſunt a Regibus. *Id. ib.* Cerni ab hominibus non licebat. *Id. ib.* & 2 *de Leg.* Violata ſunt a Publio Clodio. *Id. ib.*

Bonasus, m. 2. *βόνασος*, fera eſt, quæ, ut ſcribit *Ariſt.* in monte Meſapo, qui Paoniæ, ac Mœſiæ limes eſt, invenitur. De ea vide *Plin. l.* 8. *c.* 15. *Æliam.* & *Solin.*

Bone, adverb. pro bene agnoſcitur a *Chariſ. l.* 1. & adhiberi creditur a *Lucret. l.* 6. *v.* 996. & *l.* 4. *v.* 573. & *l.* 2. *v.* 7. tamenſi ubique lectio variat.

Boni conſulere, eſt in bonam partem accipere, ſeu interpretari, æqui bonique facere, *prender in buona parte*, לצוֹת. *Quinctil. l.* 1. *c.* 6. Sit ne Conſul a conſulendo, an a judicando? Nam & hoc conſulere veteres appellaverunt: unde adhuc remanet illud: Rogat, boni conſulas, id eſt, bonum judices. *Cic. l.* 7. *ad Att.* Tranquilliſſimus autem animus meus, qui totum iſtud æqui bonique facit. Adde *Terent. Heaut.* 4. 5. 39.

Bonitas, tis, f. 3. *bonté*, טוֹבה, Ger. *gettugkeit, gute*. Gall. *bonté*, Hiſp. *bondad*, ἀγαθότης, capitur pro virtute, & juſtitia, ſeu honeſtate. *Cic. 2. de Offic.* Cum ſidem, bonitatemque landant. ¶ Frequentius tamen bonitas pro benignitate, & quadam ingenii ſimplicitate ponitur, *ſimplicité. Plin.* Bonitas, & ſimplicitas uxoris. *Cic. pro Q. Roſc.* Affluere bonitate. ¶ Eſt & alia bonitas, non ex induſtria, ſed ex natura proveniens. *eccellenza. Cic.* 3. *de Off.* Quæ & bonitate naturæ multi aſſequuntur, *id eſt*, præſtantia ingenii. Sic bonitas ingenii, bonitas ſoli, &c.

Bononia, f. 1. prius *Felſina*, a Felſino conditore Rege Tuſcorum, *Bologna*, urbs Arch. & Acad. Galliæ Togatæ, in Æmilia, Romandiolæ primaria, prope Rhenum flu. *Sil. l.* 8. *v.* 601. Oeni priſca domus, parvique Bononia Rheni.

Bononienſis, ſe, adject. *Bologneſe*, ex Bononia. *Cic. de Clar. Orat. c.* 46.

Bonum, boni, ſubſtant. n. 2. *bene*, & plur. bona, orum, טוב, ἀγαθόν, antiquis *duonum*, id, quod eſt natura abſolutum. *Cic.* 3. *Fin.* id, quod eſt; natura appetendum, quod prodeſt, quod juvat, quod libet. *Id.* 2. *Fin.* id, quod ſecundum naturam eſt, quo juvamur in vita. *Id.* 1. *de Leg.* ¶ Etymologia incerta eſt, *Id.* 4. *Fin.* ¶ *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 30. Tria genera bonorum Peripatetici faciunt: maxima animi, ſecunda corporis, tertia externa. Bona maxima ſunt virtutes; externa bona ſunt πὶ ὑπάρχοντα, ut opes, gloria, &c. Hinc bona ſæpe accipiuntur pro poſſeſſionibus, five divitiis. *Cic.* ſæpe, & alii. ¶ Bonum dicitur quidquid utile eſt. *Sen. epiſt.* 8. Dari bonum quod potuit, auferri poteſt. Unde & *Bono eſſe* dicuntur, quæ proſunt. *Cic. pro Mil.* Itaque & pro beneficio accipitur. Ver. Inſcript. apud *Grut. p.* 787. *n.* 5. Bæbius Pardus omni bono de ſe meritæ fecit. *Tacit. 3. hiſtor. c.* 81. Bona pacis, h. e. utilitates, & commoda. ¶ Item quidquid jucundum eſt, & delectat. *Plaut. Caſin.* 2. 8. 33. Ut mihi multa bona faciam! *hoc eſt*, quam multas voluptates mihi procurabo!

Bonus, a, o. 1. 2. probus, præſtabilis, ſalutaris, juſtus, benevolus, comis, ſuavis, *buono*, טוב, Ger. *gut*, Gal. *bon*, Hiſ. *bueno*, ἀγαθός. ¶ Sumitur pro eo, qui virtutibus, & egregiis moribus præditus eſt. *Cic.* 1. *Offic.* Vir bonus innumerabilibus officiis, & laudibus continetur. Pro juſto. *Cic.* 2. *Offic. c.* 9. Juſtis, ideſt bonis. ¶ Pro nobili, *Ter. Phor.* Illam civem eſſe Atticam, bonam, bonis prognatam. *Plaut. Perſ.* 4. 4. Bono genere natus. Hinc *Optimates* dicuntur viri, qui dignitate, & auctoritate præſtant. ¶ Pro pulchro, *bello*, *Terent.* Et forma fortaſſe bona. ¶ Pro apto, & idoneo, *atto, buono. Virg.* 2. *Georg.* Et bona bello cornus. *Id. eclog.* 5. Boni quoniam convenimus ambo, Tu calamos inflare leves, &c. h. e. idonei, periti. ¶ Pro miti, & favente, *Stat.* Tu corda parumper huc adverte libens, atque has bonus accipe voces. ¶ Pro eo, qui recte ſuo officio fungitur, vel fungi poteſt, ut Bonus ſervus, Bonus Imperator, Bonus Grammaticus, Bonus Judex, &c. ¶ Pro magno. *Salluſt.* Bona pars militum inde diſceſſerat. ¶ Adhiberi ad bene ominandum. *Ovid. Met.* 15. Ite bonis avibus. Sic apud *Plaut. Pœn.* 2. 1. 9. Bona nox exta: *h. e.* faventia. ¶ Bene vir, eſt ironice compellantis. *Terent. Andr.* 3. 5. 10. ¶ Bona verba quæſo, *ib. l.* 2. 3. 2. *di gratia eolle buone*. ¶ Bonam copiam ejurare, V. in *Ejuro*. ¶ Bonæ fidei emptor. *L.* 109. *ff. de verb ſignif.* ¶ Comparativus gradus eſt *melior*, ſuperlativus *optimus*. V. ſuis locis.

Bonuſcula, orum, diminut. a bona, ſc. poſſeſſione. *Sidon. Apoll. l.* 9. *epiſt.* 6. Quantum de bonuſculis avitis abliguriſſet.

Boo, as, *n.* 1. *muggire, rimbombare*, נעה, Ger. *wiederbrillen*, Gal. *mugir, blagler*, Hiſp. *bramar, boyar*, μυκάομαι, mugio, clamo, a boum mugitibus, vel a βοάω, vociferor. Eſt proprium boum, cum vocem emittunt. *Plaut. in Amph.* Boat cælum fremitu virum. ¶ *Boa, boi, boire*, ejuſdem ſignificationis, verbum antiquum. *Pacuv. apud Non.* 2. 80. Clamore, & ſonitu reſonantes boant. ¶ Reperitur etiam *bovare*. *Varr. l.* 9. *de L. L.* & *Enn. ibid.* Sed *boare* magis eſt in uſu. ¶ Hinc *rebo*.

Boötes, æ, Arctophylax, ſidus Septentrionale, a βοῦς, bos, unde etiam *bubulcus* vertitur. *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 405. Sive eſt Arctophylax, ſive eſt piger illes Bootes. *Id. l.* 2. *de art. am. v.* 55. Comeſque Bootæ Enſiger Orion. *Avien. Periegeſ.* formar genit. *Bootis*, ut *v.* 364. 3xe Bootis. Et *v.* 456. plaga dura Bootis. V. *Arctophylax*.

Borëa, vel Boria, f. 1. aliter Aeriuſa, gemma ex jaſpidum genere. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Boreälis, le, adject. ad Boream ſpectans. *Avien. in Arat. v.* 964. Borealis tramite cœli.

Borëas, m. 1. *Boreæ, Greco tramontana*, βορέας, Ger. *nortwind*, Gall. *vent de biſe*, Hiſp. *Reganon, viento entre norte, y eſtiano, Boréas*, eſt ventus Septentrionalis, tertius poſt Septentrionem, Orientem verſus, qui alias dicitur Aquilo, a cujus dextera, ideſt verſus Sept. eſt Septentrio Aquilo, a ſiniſtra, ſeu verſus Or. Aquilo meſes. Apud veteres dicitur flare ab ortu ſolſtitiali, ſive æſtivo, quia octo tantummodo ventos agnoverunt, tres ab Ort. tres ab Occ. unum a Merid. unum a Septentr. Dictus eſt a βοή, clamor, quia eſt turbulentus, ac ſonorus. *Virg.* 1. *Georg.* Boreæ penetrabile frigus. Vide *Orithyia*.

Boreus, Borius, o. 1. 2. *ſeptentrionale*, βόρειος, Ger. *mitnechtig*, Gal. *ſeptentrional*, Hiſp. *ſetentrional, Boréos*, ſeprentionalis. *Ovid. 4. Triſt. el.* 8. Vita procul patria peragenda ſub axe Boreo eſt.

Borith, vel Boryth, בוריתּ, herba ſaponaria, de qua *Iſid. l.* 16. *c.* 2. Crepitat in aqua, quomodo calx viva, & ipſa quidem diſperit, ſed aquam lavationi aptam reddit.

Bormiæ Aquæ, *Wormitée*, opp. Rhetorum, vel extremum Vallis Telinæ inter fontes Adduæ, & Ollii flu. a Novocomo urbe Inſubrum 100. M. P. in Cæc. ¶ Sunt & Aquæ Bormiæ, thermæ apud Aquenſem urbem Statiellorum in Liguria, ſic dictæ a Bormia fluv. juxta fluente.

Borſycites, ſeu Boryptes, gemma nigra, notis albis, & ſanguineis. ¶ Item ſpecies olivæ. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Boryſthenes, m. 3. Danaſter, Danaſtus, *Nieper*, βορυσθένης, flu. Sarmatiæ Europæ, in Polonia, qui fontes habet in Moſcovia, qua relicta Poloniam ingreditur, ubi Smolenskum, Orſam, Mohiloviam, & Rohaczoviam, Lithuaniæ urbes rigat, deinde auctus fluv. Bereſina, Pripeto, Soſa, & Deſena, & aliis, per Volhiniam infer. labitur juxta Kioviam, & Circaſſium urb. & in mare Nigrum ſe exonerat prope Oczacoviam, quæ al. Olbia, & Boryſthenis etiam dicta fuit, ab oſtio Tyræ 40. M. P. ab oſtio Bor. Iſtri 100. in Septent. ¶ Sunt etiam ibi hoc nomine urbs, ut dixi, al. *Olbia*, nunc *Oczacovia*, quæ melius dicitur Boryſtenis, idis: item inſula; item lacus. *Plin. l.* 14. *c.* 12.

Boryſthenïdæ, arum, ad Boryſthenem habitantes. *Propert. l.* 2. *eleg.* 7. Gloria ad hybernos lata Boryſthenidas.

Boryſthenius, a, um, adject. ad Boryſthenem pertinens. *Ovid.* 4. *de Ponto, el.* 10. *v.* 53. Cumque Boryſthenio liquidiſſimus amnis Dryaſpes.

Bos, bovis, com. 3. *bue*, שור, Ger. *ein rind*, Gal. *beuf*, Hiſp, *buey*, βοῦς, animal, quo agri coluntur, a βοῦς, bos, more Dorum, qui βῶς, dicunt, vel a genit. βοός, ut canis a κυνός, vel a βόαω, paſco, quod homines ſuis laboribus paſcit. Gen. plur. habet *boum*. dativ. & ablat. *bobus*, per ſyncopen, vel *bubus* more veterum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid de bubus loquar? ¶ Ambigui eſt generis, & æque de tauro, ac vacca dicitur. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 631. Forda ferens bos eſt, fœcundaque dicta ferendo. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Inde cum aſtæ boves quædam &c. ¶ Dat. plur. ut diximus, *bobus*, & *bubus* facit, prima producta; at *Auſon.* corripuit, *epigr.* 62. Æs veluti ſpirans cum bobus exagites. *Horat. l.* 1. *ep.* 14. *v.* 44. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Quo proverbio ſignificatur, neminem ſua ſorte contentum eſſe. ¶ Bos Lucas Elephas dicitur, quod in Lucanis Elephantos primum vidit Italia Pyrrhi tempore, *Varro de L. L. l.* 6. a luce dictos putat, quia longe relucebant propter inauratos clypeos, quibus eorum turres ornatæ erant. *Ennius* apud *Varr. l. c.* Atque prius pariet locuſta lucam bovem. ¶ Boves mortui apud *Plaut. Aſin.* 1. 1. 22. ſunt lora bubula.

Boſchis, idis, avis paluſtris, ſeu marina anati ſimilis, ſed minor. *Colum. l.* 8. *c.* 15. Querquedulæ, boſchides, phalerides.

Boſphoranus, & Boſphorius, a, um, adject. a Boſphoro. *Ovid. Triſt. l.* 2. *v.* 298. Egerit Ionio, Boſphoriaque mari. *Tacit. l.* 12. *c.* 15. Mithridates boſphoranus. ¶ Boſphorani abſolute, Boſphori Cimmerii accolæ. *Cic. pro L. Manil. c.* 4. Poſteaquam ſe Boſphoranis finitimis ſuis bellum inferre ſimulaſſet.

Boſphoricus, a, um, Boſphoranus. *Gell. l.* 17. *c.* 8. Mare Boſphoricum.

Boſphorius, V. Boſphoranus.

Boſphōrus, m. 2. *Βόσπορος*, Græce ſine aſpiratione, ut vera ratio poſtulat, anguſtæ maris fauces, a meabili bovis tranſitu, quaſi βοός, bovis, πορεία, via, iter. Sunt autem duo Boſphori, Thracius, & Cimmerius, tanta utrumque anguſtia, ut & altrum cantus, & canum latratus ab ulteriore litore invicem audiantur. ¶ Boſphorus Thracius, *Stretto di Coſtantinopoli*, Græc. χαλκός, quaſi guttur, Turc. *Bogazis*, eſt anguſtia maris inter Thraciam, & Aſiam minorem, ſeu inter Byzantium in Europa, & Chalcedonem in Aſia, ſeu inter Pontum Euxinum, & Propontidem. Patet ſtadiis 7. feu paſſ. 500. *Val. Flacc.* 4. *Argon.* fabulatur, Io puellam in vaccam commutatam per hæſce anguſtias in Aſiam tranſiiſſe; inde fretum illud Boſphorum nominari cœpiſſe, ¶ Boſphorus Cimmerius, al. Fretum Cimmerium, Os, vel Fauces Mœotidis, Patares anguſtiæ, *Veſpero, Stretto di Caffa*,

Bocca di S. Giovanni, eſt anguſtia maris inter Tauricam Cherſoneſum in Europa & Sarmatiam in Aſia, ſeu inter Meotidem Paludem, & Pontum Euxinum, per quam illa in Euxinum defluit, paulo latior Boſphoro Thracio, ideſt latitud. ne a M. P. a quo abeſt 500. M. P. ab oſtio Tanais 375. in Auſt. Dictus eſt a Cimmeriis Populis, qui circa ipſum habitant. Sed & Boſphorus appellatus eſt Cimmerius a Cimmeriis, & Cimmerii appellati ſunt Boſphorani a Boſphoro. ¶ Ioſetiana Boſphorus eſt, urbs A. poſtea Panticapæum, *Voſpero*. ¶ Item hoc nomine opp. eſt Germ. *Oenſurt*, in Franconia, inter Herbipolim, & Roremburgum 4. leuc. ad Mœnum flu.

* Boſtrychites, æ, m. βοστρυχίτης, gemma crinibus mulierum ſimilis. *Pl. l.* 37. *c.* 10.

Boſtrÿchus, m. 2. *κατζερα, βόστρυχος*, cæſaries in modum mulierbris comæ ornata. *Firmic. l.* 4. *c.* 12.

Botaniſmus, i, runcatio, herbarum evulſio. *Plin. l.* 8. *c.* 18. Pauci runcant, quod botaniſmon vocant.

Botellus, i, dim. a botulus, *ſaleicciuolo*, inteſtinum delicatiore aliquo cibo fartum, *Martial. l.* 5. *epigr.* 79. & pultem niveam premens botellus.

Bothÿnus, i, maſc. βόθυνος, genus quoddam comeræ in modum foveæ ſeu ſerobis; a βόθρος, ſcrobs. *Senec. l.* 1. *Quæſt. natur. c.* 14. (ubi Græcam poſitionem retinet, *Bothynæ*, οἱ βόθυνοι) & *Apulej. de Mundo*.

Botronātum, i, ornamentum delicatum, contextum βοτρυδῶν, cujus baccæ, aliæ aliis adhærent, ut in botris. *Tertull. de cultu fem. c.* 10.

Botruōſus, a, um, adject. botris, h. e. racemis abundans. *Plin.* 12. 13. Botruoſus frutex. *Al. leg.* myrtuoſus. *Apul. de herbis c.* 67. Botruoſum ſemen.

Botryon, vel Botryo, onis, m. *grappolo*, אשכול, βοτρύων, uva racemus. *Pallad. l.* 3. *tit.* 13. Ut vitis botryones & albos afferre poſſit, & nigros. ¶ In illo *Martial. l.* 11. *ep.* 28. Nec dignam toto ſe botryone putat: *botryonem* alii interpretantur racemum uvæ conditiliæ, alii liquamen ex ovis piſcium, quia ova ita condita mutuo adhæreſcunt, ut in uva acini.

Botrys, fem. 3. βότρυς, herba, al. ambroſia, artemiſia, a βότρυς, *racemus*, quod circa imum caulem ſemen habeat in ramulis avarum modo dependens, odore vinoſo. *Plin. l.* 27. *c.* 1.

Botryites, βοτρῖτις, gemma incipienti uvæ ſimilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

* Botrytes, ἰτιδίς, βότρυτις, genus quoddam cadmiæ. *Plin. l.* 34. *c.* 10.

Botularius, botulorum confector, ſeu venditor, *ſalcicciaio. Senec. ep.* 56.

Botulus, m. 2. *ſalcicciu*, Ger. *bratwurſt*, Gal. *ſaucifſe*, Hiſp. *longanica*, farciminis genus duplex. Aliud enim fit ex ovis, nucleis, cepa, & porro concifis, thure item & pipere vino perfuſis, ut *Apicius* deſcribit *l.* 2. *c.* 5. Aliud ex fruſtulis carnis, ſanguine, &c. *Feſtus*. Botulus genus farciminis, propter connexionem a bolis ſic appellatur. *Tert. Apologet. c.* 9. Botuli cruore diſtenti. *Gell. l.* 16. *c.* 7. refert hoc verbum inter ſordida, quibus *Laberius* uſus eſt.

* Bova. V. Boa.

Bovatim, ad ſimilitudinem bovis. *Nigid.* apud *Non.* 1. 190.

Bovianus, a, um, ut Boviania luſtra, i. e. ſilvæ circa Bovianum. *Sil. Ital. l.* 8. *v.* 565.

Bovianum. V. Bojanum.

* Bovicidium, cædes vel macſtatio boum. *Solin. c.* 1. *al.* 12.

Bovile, is, *n.* 3. *Stalla de buoi. Phædr. l.* 2. *Fab.* 9. Cervus ſe bovili condidit. Al. leg. *bubili*. Adde *Caton.* & *Varr.* apud *Chariſ. l.* 1. Sed in his quoque lege *bubile*.

Bovillæ, arum, fem. 1. Bobile, *Babuco, Bauco*, βοὸς ἄλλαι, opidum Latii, in Hernicis, in Campania Romana, prope fin. Regni Neapolitani, Aletrio, & Verulo finit. inter Fruſinonem 8. M. P. in Or. & Soram ad Bor. 6. ab Arpino tor. a Liri fl. ¶ Item pag. Romæ vicinus, in via Appia. Nomen inde accepit, quod bos vulnerata ſua trahens ilia eo venerit.

Bovillānus, a, um, ad Bovillas pertinens. *Cic. pro Planc. c.* 9.

Bovillus, a, um, idem quod Bovinus. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 7.

Bovinātor, oris, *Lucilio* eſt tergiverſator, & malitioſus. *Non. c.* 2. *n.* 84. & *Gell. l.* 11. *c.* 7.

Bovīnor, d. 1. *βοιδοράω*, convicior, quaſi in aliquem mugio, nerv. antiq. *Feſt.*

Bovinus, a, um, ad boves pertinens, *bovino*. *Theodorus Medicus antiquus, de diæta, c.* 15. Utilior omnibus probatur medulla corvina, ſecunda bovina, & maxime de juvenibus.

Bovo, as. V. Boo.

Box, ocis, m. 3. βῶξ, genus piſcis, a boando. *Plin. l.* 32. *c.* ult.

B ANTE R.

Brabēum, ſeu Brabium, aut Bravium, i, *n. premio della vittoria, palio*, βραβεῖον, victoriæ præmium, ejus præcipue, quæ in Ludis publicis paritur. *Novarian. de cibis Judaicis, c.* 1.

Brabeuta, æ, m. 1. *βραβευτής*, judices ſpectaculorum, qui victoribus in certamine exhibent præmium, & coronas. *Sueton. in Ner. c.* 53.

* Brabyla, herba de qua *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Braca, & Bracca, æ (quibuſdam de Bracha) ſ. 1. מכנסים, ὠσχάριε, veſtis fluxa, & intonſa, ac varii coloris, qua olim gentes dumtaxat frigidioris plagæ utebantur, ut Sarmatæ, Galli, &c. a βραγχός, brevis, vel a βάκος, lacera veſtis, vel melius a voce Belgica. Nam belgæ *broeck* appellant, Cimbri *brag*, Britanni *breaches*. *Ovid. de Scythis*, Pellibus, & laxis arcent mala frigora bracis. *Pompon. Mela l.* 2. *c.* 1. *de Sarmatis*. Ob ſævitiem hyemis admodum aſſiduæ, demerſis in humum fedibus, ſpecus, aut ſuſſoſſa habitant, totum bracati corpus, niſi qua vident, ora veſtiri. Ex quo colligere licet, bracas ejuſmodi eſſe, ut thoracem, feminalia, & tibialia uno contextu contineant. ¶ In ſingulari numero *Ovid.* 5. *Triſt.* 10. 34. Pro patrio cultu Perſica braca tegit.

Bracara Auguſta, *Braga*, urbs A. Hiſpan. Tarr. ad R. Portugallicum ſpectans, ad Cavadum flu. in Provincia dicta intra Durium, & Minium. *Auſon. de Urbib.* 9. *v.* 5.

Bracaraugustānus, a, um, ab Bracaram Auguſtam pertinens. *Inſcrip.* apud *Gruter pag.* 324. *n.* 11.

Bracări, orum, populi Hiſpaniæ, quorum urbs Bracara. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Bracārus, a, um, ad Bracaram pertinens, ut Bracarus conventus. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Bracarii, m. 2. bracarum veſtium confectores. *Lamprid. in Alex. c.* 24. Veſtigal inſtituit bracariorum.

Bracata, V. Gallia.

Bracātus, o. 1. 2. bracis indutus. *Cic. pro Font.* Sagatos, bracatoſque.

* Brace, es, f. vox Gallica, far ſignificat Gall. *le blé blanc de Dauphiné*, ut putat Hardouinus. *Pl. l.* 18. *c.* 7.

Brachiāle, n. 3. *maniglia, Braccialetto*, אצעדה, Ger. *armzier*, Gall. *braſſelet*, Hiſp. *bracal, bracalete*, περιβραχιόνιον, ornamentum brachii. *Plin. l.* 29. *c.* 7. Argenteo brachiali incluſo.

Brachiālis, le, adject. ad brachium pertinens, ut nervus brachialis. *Plaut. in Pœn.* 5. 4. 99. Et brachialis craſſitudo, *Plin. l.* 13. *c.* 11.

Brachiātus, o. 1. 2. quod eſt ad brachiorum modum factum. *Col. l.* 5. *c.* 5. Alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant. *h. e.* quæ ramos utrinque in brachiorum modum compoſitos habent.

Brachiolāris, brachialis, ut muſculi brachiolares, *Veget. l.* 2. *c.* 25.

Brachiŏlum, i, n. 2. diminut. parvum brachium. *Catul. Carm.* 62. *v.* 281. Brachiolum teres.

Brachium, n. 2. *braccio*, זרוע, Ger. *ein arm*, Gal. *bras*, Hiſp. *braco*, βραχίων proprie eſt pars illa corporis, quæ eſt a cubito uſque ad manum. *Ovid. Met.* 1. *v.* 500. Laudat brachia, & nudos media plus parte lacertos. Sed fere ſumitur pro omni eo, quod a ſcapulis dependet uſque ad extremam manum. *Virg.* 5. *Æn.* Evinctis attollit brachia palmis. ¶ Molli brachio, & levi brachio, aliquid fieri dicimus, cum indilligentem operam ſignificamus. *Cic. l.* 1. *ad Att.* 2. & 4. ¶ Translare, præbere brachia ſceleri, dixit *Ovidius*; hoc eſt operam navare, favere. Sic ab aliis transfertur ad piſces, arbores, flumina, montes, & alia multa, quæ ſimilitudinem brachii habent. *Ovid. l. Met.* Nec brachia longo margine terrarum porrexerat Amphitrite. *Id* 2. *Metam.* Edidit hinnitus, & brachia movit in herbis. *Liv. l.* 44. *c.* 35. Veluti per devexum in mare extremo cornu Syrtis parvæ. *Pl. l.* 4. *c.* 3. Muro brachii in-junxerat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 296. Ramos, & brachia tendens.

Brachŏdes, m. 3. βραχώδης, prom. Africæ, in extremo cornu Syrtis parvæ. *Pl. l.* 4. *c.* 3.

Brachmānes, um, m. *Βραχμᾶνες, Bramini, & Natiri*, Sapientes in India cit. diligentiſſimi fiderum obſervatores, alterum genus Gymnoſophiſtarum. Nam Bardesanes Babylonius Gymnoſophiſtarum duo tradit genera, quorum illi, qui ex generis ſucceſſione veluti hæreditariam Sapientiæ profeſſionem ampleſtebantur, *Brachmanes* dicti, qui vero electione ad Philoſophiæ profeſſionem aſſumebantur, *Samanæi*. Ex *Strab. l.* 15. A *Plinio* memorantur Brachmanæ populi circa Gangen, *l.* 6. *c.* 17.

Brachycatalectŏn, βραχυκατάληκτον, carmen, cui pes integer de

pro parvitate. *Cæs. l. 2. B. G. cap. 30.* Gallis præ magnitudine corporum suorum brevitas nostra contemptui est.

Brevĭter, exigue, summatim, brevi, *brevemente*, βραχέως. *Cic. de Amic.* Multa ab eo prudenter disputata, multa breviter, & commode dicta. ¶ Usurpatur etiam de tempore, cui opponitur *diu*. *Publ. Syrus*: Itatum breviter vites, inimicum diu. ¶ Compar. *brevius*, superlat. *brevissime*. *Cic. Fin. l. 4. c. 10.* & *2. de nat. Deor. l. 1.*

Bria. V. Ebria.

Briarĕus, trisyllab. βριάρεὺς, Gigas nepos Cæli, filius Titani, & Terræ. Hunc Poetæ finxerunt centum habuisse brachia, & quinquaginta ventres. *Homerus* narrat *1. Iliad.* Briareum suasione Tethydis, cum Pallas, Juno, Neptunus, aliique ex Diis nonnulli adversus Jovem conjurassent, in cælum ascendisse, ut Jovi supplex tias ferret, Deosque conjuratos illius adventu territos a cœptis destitisse, & cum Jove in gratiam rediisse. Ubi etiam hoc addit, a Superis quidem Briareum dictum fuisse, ab hominibus autem Ægæonem. ¶ Alii Briareum inter eos numerant Gigantes, qui adversus Jovem bellum gesserunt. Unde a *Virg. l. 6.* cumaliis monstris in vestibulo Inferorum collocatur.

Briarĕus, a, um, adject. quinque syllab. *Claudian. de Rapt. Proserp. lib. 3. v. 188.* Appetiit centum Briareia turba lacertis.

Brigantes, pop. Hiberniæ, ubi nunc Comit. *Wuaterford*, & *Triperary*, in Momonia, inter Suirii ost. & confl. Neroi, & Barouvi. ¶ Apud *Marcel. Empir. c. 8.* sunt vermiculi, qui cilia exulcerare solent.

Brigantīnus, a, um, adject. gentile, ut lacus Brigantinus, qui alias Acronius. *Plin. l. 9. c. 17.*

Brillĕtus, m. 2. Brilessus, Ægialeus, mons Atticæ, prope Tharnen, in quo bina leporibus sunt jecinora, cervis renes quaterni, pennatis, & squamosis nulli. *Plin. l. 4. c. 7.* & *l. 11. c. 37.*

Brimo, βριμώ, Hecates, vel Proserpinæ cognomen, ἀπὸ τῦ βρεμᾶσθαι, h. e. a terrendo, eo quod nocturna terriculamenta inquitteret. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 64.* Virgineum Brimo composuisse latus.

Brisa, æ, f. 1. vinaceus uvæ cum calcatur, vel, ut alii malunt, vinaceorum massa, ex qua vini, vel aquæ affusione fit vinum secundarium, a βρύω, mano, scaturio, quia cum calcatur, vini liquorem effundit. *Col. l. 12. c. 39.* Subactam brisam prælo subjicere. ¶ Est etiam Brisa, *Βρίσα*, promont. Lesbi, in quo Bacchus colebatur; inde Brisæus dictus. Quare in *Pers. sat. 1. v. 76.* ita legunt quidam: Est nunc, Brisæi quem vinosus liber Acci: ut Accius Brisæus dicatur, quod Accius Poeta in tutela esset Liberi Patris. Al. tamen legunt *Brisæis*. V. ¶ Alii Brisæum dictum volunt Bacchum a Brisa, h. e. uva, quod uvam invenerit, & expresserit. V. *Voss. in Etym.*

Brisæus, a, um, V. voc. præced.

Brisēis, ĕ. 3. βρισηΐς, Lyrnessia puella, a patre Brisa ita appellata, cum vero nomine Hippodamia vocaretur. Hæc, capta Lyrnesso urbe, Achilli victori in sortem cessit, postea ab Agamemnone erepta, implacabilis inter eos dissidii causa fuit. Detrectabat enim Achilles Agamemnonis imperium, neque unquam adduci potuit, ut arma sumeret, donec Patrocli mors nuntiata eum ad vindictam impulit. *Horat. l. 2. od. 4. v. 3.* Serva Briseis niveo colore Movit Achillem.

Brisēus, i, m. βρισεύς, cognomen Bacchi, apud *Macr. 1, Sat. c. 18.* V. *Brisæ.*

Britanni, m. 2. βρεττανοί, pop. Britanniæ. *Virg. 1. Ecl.* penitus toto divisos orbe Britannos.

Britannĭa, f. 1. βρεττανία, inf. maxima in Occano Sept. Prius dicta est Albion, ab Albis montibus, qui ad eam navigantibus primo apparent, deinde Britannia a Britone Rege. Ab Ort. abluitur Oceano Germanico, ab Occ. Hibernico, a Sept. Caledonio, ad Mer. angusto freto a Belgio dirimitur. Dividitur in duo Regna, Angliam in Austr. quæ & Britannia major dicitur, & Scotiam ad Septent. quæ Britannia minor. Hinc gentile *Britannus*, a, *um*, & possess. *Britannicus*, a, *um*. ¶ Est & Britannia min. *Bretagne*, pars Gall. Celt. dicta a Britannis, qui ex Britannia magna ab Anglis, sive Saxonibus ejecti in ea confederunt.

Britannĭca, f. 1. *Plin. l. 25. c. 3.* herba foliis oblongis, & nigris, radice item nigra, nervis, & deptibus salutaris, & contra anginas, & serpentum morsus efficax remedium. Hujus flores vibones vocantur, quibus ante tonitrua degustatis milites adversus fulminum ictus prorsus securi reddebantur.

Britannĭcus, a, um, n. 1. 2. βρεττανικός, quod ab Britanniam spectat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quid? actus maritimi, vel Hispanienses, vel Britannici, eorumque certis temporibus vel accessus, vel recessus sine Deo fieri nonne possunt? *Juven. Sat. 7.* Quantum delphinis balæna Britannica major.

Britannus, a, um, o. 1. 2. βρεττανὸς, qui est ex Britannia. *Juven. Sat. 15.* Gallia causidicos docuit facunda Britannos.

* Brito. V. Britones.

Britomartis, vel Britŏne, βριτόμαρτις, nympha Cretensis, Dianæ dilecta, quæ se in fluvium præcipitem dedit, ut Minois vim effugeret. Hæc vox Cretica est, & dulcem puellam significat, teste *Solin. c. 11. (al. 16.) Claudian. in 2. Consul. Stilich v. 251.* Ignea Cretea properat Britomartis ab Ida.

Britŏnes, iidem ac Britanni, sed ex Britannia min. in Gallia. *Juven. Sat. 15. v. 124.* Qua nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam.

Brixĭa, f. 1. *Brescia*, urbs Transpadanæ regionis, opus Cenomanorum, qui post Insubres in Italiam venerunt, prope Melam fl. ¶ Populi Brixiani, *Liv. 21. cap. 25.* Brixienses, *D. Augustf. ep. 222.*

Brixĭna, *Bressanone*, urbs Norici in Comit. Tyrol, populi Brixentes. *Plin. l. 3. c. 20.*

Brocchus, vel brochus, i, m. a. dens eminulus, & in adversum de serie procurrens, sive exsertus. *Varro R. R. l. 2. c. 8. de equis*: Cum dentes facti sint brocchi, & supercilia cana, & sub ea lacunæ, ex observatis dicunt, eum equum habere annos sexdecim. ¶ *Plin. l. 11. c. 37.* Brocchos appellat homines ipsos ejusmodi dentibus, atque labratos improbius. Bronchos idem dixit *Lucilius*, quos *Nonius c. 1. n. 102.* interpretatur producto ore, & dentibus prominentibus.

Brochĭtas, atis, ipsum vitium dentium prominentium. *Plin. l. 11. c. 37.*

Brochon, n. 2. arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici. Aliqui malachram, alii maladocon appellant. *Plin. l. 12. c. 9.*

* Brome, Bromæ, es, f. nympha quæ Bacchum educavit. *Serv. ad Virg. Ecl. 6. v. 15.*

Bromĭus, m. 2. βρόμιος, Bacchi cognomen, a βρέμω, fremo, vel a βροντὴ, tonitru, quod natus sit cum tonitru, ejus genitrice fulmine perempta, vel a Brome, vel Bromio nympha, quæ eum educavit, ut *Serv. ad Ecl. 6. v. 15.* & *Hygin. fab. 182.* narrant. *Ovid. Met. 4. v. 11.* Thuraque dant, Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque.

Bromos, βρῶμος, avenæ species, *Plin. l. 18. c. 11. l. 21. c. 25.*

Bromōsus, a, um, *puzzolente*, graveolens, βρωμώδης. *Cal. Aur. Acut. 2. 37. Tard. 3. 2.*

Bronchus. V. Brocchus.

* Bronte, es, f. βροντὴ, tonitru. *Plin. l. 35. c. 10.* Pinxit & quæ pingi non possunt, tonitrua fulgetraque: bronten, astrapen, ceraunobolian appellant. ¶ Est & gemma, ut & Brontia, de quibus *Plin. l. 37. c. 10.*

Brontes, æ, βρόντης, Cyclops, unus e tribus Vulcani ministris, a βροντὴω, *tono*. *Virg. Æn. 8. v. 424.* Ferrum exercebant vasto Cycloges in antro, Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon.

Brontēum, n. 1. βροντεῖον, machina erat sub scena, æneum habens vas, in quod decidentes calculi tonitru sonum imitabantur, quod genus *Claudiana tonitrua* Festus vocavit, a Claudio Pulchro inventore.

Brontĭa, æ, f. 1. βροντία, gemmæ nomen, quæ cum tonitru cadere creditur, testudinis capiti similis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Bronton, ontis, *tonante*, βροντῶν, tonans. *Inscript. apud Gruter. p. 34. n. 6.* Sacerdos Dei Brontontis, *h. e.* Jovis tonantis.

Broteas, æ, & Amon, Fratres pugiles. Vide *Ovid. Met. 5. v. 107.* ¶ Alius Broteas, vel Broteus Vulcani Filius, propter vultus deformitatem contemptus, se in rogum ardentem conjecit. *Ovid. in Ibin, v. 517.* & *Gel. l. 22. c. 11.*

Bruchus, m. 2. βρύχος, genus vermis e locustarum genere, sine alis, a βρύχω, rodo, quod herbas, & arborum frondes erodit. *Hieronym. in Malach.* & *Joel.* & *Prudent. in Hamartig. v. 229.*

Bructĕri, Pop. Frisiæ Orientalis. *Claud. de 4. Cons. Honor. v. 449.* Venit accola fylvæ Bructerus Hercyniæ. *Tacitus* etiam meminit *4. histor. c. 21.*

* Bruges, pro Phryges olim scripserunt Latini. *Quint. l. 1. c. 4. al. 5.*

Bruma, f. 1. κρύο, Ger. *winter*, χειμερινὴ τροπὴ, initium hyemis, quæ incipit a solstitio hyberno, quod in tribus diebus Decembris, 19. 20. 21. positum est *Ovid. 2. Fast. v. 163.* Bruma novi prima est, veterisque novissima Solis. ¶ Fere pœnitet pro tota hyeme. *Virg. 3. Georg. v. 321.* nec tota claudes familia bruma. *Idem ibid. v. 441.* Horrida bruma. Adde *Phædr. l. 4. fab. 23.*

Brumalis, le, adject. ad brumam pertinens. *Cic. 3. de Orat. c. 45.* Sol accedens ad brumale signum. ¶ Item ad hyemem pertinens. *Mart. 13. 16.* Brumali gaudentia frigore rapa.

* Brumaria, herba leontopodium. *Apul. c. 7.*

* Brumōsus. V. Bromosus.

Brunda, æ, f. idem ac Brundusium. *Fest.* & *Arnob. l. 2.*

Brundusīanus, a, um, Brundusinus, ut Brundusiana ostrea, *Plin. l. 32. c. 6.* h. e. quæ in Brundusii portu capiuntur.

Brundusinus, a, um, ad Brundusium pertinens, ut Brundusinum fœdus. *Tacit. Ann. l. 1. c. 10.*

Brundusium, Brundisium, Brendesium, Brentesium, *Brindisi*, Βρεντήσιον, Col. & Urbs A. Salentinorum cum portu, R. Neapolit. in prov. Hydruntina, in ora Bor. maris Adriatici, contra Tarentum, conditum ab Æolis sociis Diomedis, a βρέντιον, *caput cervi*, quia & caput cervi, & cornua, & linguam habere videtur, vel a *Brenno* Herculis fil. *Plin. 3. 11. Lucan. 2. 610.*

Bruscum, n. 2. tuber arboris, intortum, & crispum. *Plin. l. 16. c. 16.*

Bruta, f. 1. arbor foli Orienti cognita, cypresso fusæ similis, albicantibus ramis, odore cedri, a ברוש, vel ברות cypressus. V. *Plin. l. 12. c. 17.*

Brutāres, iidem qui Brutii. *Enn.* apud *Fest. in voce Bilingues.*

Brutēsco, is, escere, brutum, vel stolidum fieri. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Secundum bestias ineptit, brutescit. ¶ Item sensum amittere. *Lactant. lib. 2. Institut. cap. 5. sect. 40.* Animal quia sensu prædituum est, etiam membra ejus habent sensum, nec, nisi a corpore avulsa, brutescunt. Ita restituit Gronov. ex MSS. Antea legebatur, *putrescunt*.

Brutĭa pix, secundus liquor, qui ex tæda excoquitur, & aceto coagulatur, doliis, aliisque vasis illiniendis utilis, dicta, quod optima in agro Brutio excoquebatur. *Plin. l. 6. cap. 11.*

Brutiāni, m. 2. dicebantur, qui officia servilia Magistratibus Romanis præstabant, hac ignominia Brutiis populis loco militiæ imposita, quod primi Annibali adhæsissent, & cum eo perseverassent, donec ex Italia recederet. *Gel. l. 10. c. 3.*

Brutiānus, a, um, ad Brutum pertinens, ut Brutianum bellum, *Lactant. 2. 7.* Brutiana castra. *Vellej. 2. 72.*

Brutii, vel Bruttii, Brutiani, Brettii, *Calabresi*, βρέττιοι, pop. Italiæ, in Magna Græcia, in parte Australi R. Neap. in ora maris Superi, & inferi, contra Siciliam, divisi in Cismontanos, & Transmontanos, ubi olim Œnotria, & Ausonia, nunc Calabria citerior, & ulterior, inter Lucaniam, post Laum fl. & fretum Siculum, & inter mare Tyrrhenum, & sinum Tarentinum. A Romanis propter eorum perfidiam pene deleti fuere, fine dignitate, fine honore, ad servilia opera semper coacti.

Brutīnus, a, um, adj. ad Brutum pertinens, ut Brutina consilia. *Cic. ad Brut. ep. 15.*

Bruttiānus, vel Brutiānus, a, um, ad Brutios pertinens, ut Bruttiani caules. *Plin. 19. 8.*

Bruttius, vel Brutius, a, um, adject. a Brutiis, ut Brutius ager, & tellus Brutia. *Sil. Ital. l. 16. in prine.*

Brutus, a, um, *grave, tardo, insensato*, ἄλογος, ἀναίσθητος, בער, Germ. *unvernünfftig*, Gal. *brutal*, Hisp. *bruto, brutal*, quod nomen proprie terræ tribuitur, quasi quæ sine sensu immota, & gravis maneat. *Hor. l. 1. od. 34.* Quo bruta tellus, & vaga fiumina. Ad quem locum *Ver. Schrevel.* Bruti, inquit, graves & tardi dicuntur, quod terræ perpetuum est. Similia habent *Festus*, & *Non.* ¶ Bruta fortuna dicitur *ad Heren. l. 2.* h. e. cæca, & sine ratione. Et bruta fulmina dicuntur a *Plin. l. 2. c. 43.* quod temere, & sine ratione cadunt. ¶ *Id. Plin. l. 11. cap. 37. circa med.* Bruta existimantur animalium, quibus *(cor)* durum riget; audacia, quibus parvum est; pavida, quibus prægrande. ¶ Bruta siquando inventuntur sine subsistantivo, intellige *animalia*. ¶ Brutus etiam dicitur, qui hebes, & stultus est. Hinc *L. Junius* cognominatus est Brutus, & ab eo cæteri ejus familiæ posteri, quia, ut tutus esset a Tarquinio superbo, se stultum simulavit.

Brya, bryæ, f. 1. frutex in Achaja, quem Dioscorides, μυρίκην, Romani tamariscem appellant. *Plin. l. 13. c. 21.*

Bryon, herba marina lactucæ foliis, quæ nascitur maxime in scopulis. *Plin. l. 27. c. 8.*

¶ Item museus in arboribus nascens, & odoratus. *Id. l. 24. c. 6.*

Bryonĭa, f. 1. herba, sarmenta, capreolos, & folia habens sativæ viti non dissimila, omnia tamen hirsutiora, alio nomine *vitis alba*, a nonnullis *pithelrum*, quod acines ferat rubentes, quibus tergora depilantur. *Plin. l. 23. c. 1.* Sed aliis est vitis sylvestris genus quam ampelomelænam dicunt. V. *Plin. l. 23. c. 1. Dioscor. lib. 4. cap. 176.*

B A N T E U.

Bu, βῦ, particulam solebant Græci magnis, & amplis rebus præponere, a magnitudine scilicet bovis. Hinc *bupadas* magnos pueros, *bupedas* magnos pedes, *bulimum* magnam famem dixerunt. *Festus.*

Bua, f. 1. βοῦα, puerorum infantium potio est. *Varr.* Cum cibum, ac potionem pappas, & buas vocent. *Lucil. l. 8.* Cum vinulentas diceret, vini buas designavit. *Non.* hæc refert *c. 2. n. 97.*

Bubalinus, a, um, o. 1. 2. ad bovem, seu bubalum pertinens, ut laridum bubalinum, *Vopisc. in Prob. c. 42.* ¶ Bubalina stragula a Jureconsulto dicta sunt, quæ equis insterni solebant. Ex pellibus enim bubalinis fiebant antiquitus stragula hæc.

* Bubalĭon, i, n. βουβάλιον, cucumis silvaticus, *Apulej. c. 113.*

Bubālis, le, idem quod bubalinus, ut bubale fructum, *Petron. in Satyr. c. 35.* i. e. fructum carnis bubulæ. Al. *bubulæ fructum*.

Bubălus, m. 2. *bufalo*, יחמור, Ger. *ein buffel*, Gal. *buffle*, Hisp. *bufalo*, βούβαλος, animal simile bovi, vel sylvestris bos, colore nigro, fortissimis cruribus, & brevibus, cornua habens longa, inflexa, nigra, pasvæ caudæ, magnæ velocitatis. Sed *Plin. l. 8. c. 15.* dicit, imperitum esse vulgus, quod boum ferorum genus, qui in Germania gignuntur, bubales appellat, quia bubali bestiæ sunt Africæ, virtuli potius, vel cervi quadam similitudine. *Martial. de Spectac. epigr. 23.* Illi cessit atrox bubalus, atque bison.

Bubălus, Bupalus, pictor, qui cum Hipponactem Poetam deformi figura pictum omnium risui exposuisset, tam mordaci ab eo carmine fuit perstrictus, ut laqueo vitam finiret.

Bubăstis, idis, patronym. fem. a Bubaso. *Ovid. Met. l. 9. v. 745.* Bubastides videre nurus. *h. e.* nurus Cariæ.

Bubastĭa, Saera, quæ in honorem Dianæ quotannis celebrabantur apud urbem Bubastum. *Gratius in Cynoget. v. 42.* Vix operata suo sacra ad Bubastia lino.

Bubastus, & Bubastis, Hephæstus, *Pibeseth*, vel Αἰσὶς, βούβαστος, urbs E. Ægypti inf. ad Nilum, extra Deltam, in qua templum erat Dianæ, vel potius Isidis, quæ Bubastis propter fabulosam metamorphosim in bovem dicta est, *Ovid. Met. 9. v. 689.* Cum qua latrator Anubis, sanctaque Bubastis.

Bubăstis, Regio Cariæ. *Plin. l. 5. c. 18.*

* Bubbastio. V. Bullatio.

* Bubetii. *Pl. l. 18. c. 3.* Ludos boum causa celebrantes, Bubetios vocabant.

Bubīle, n. 3. *stalla da buoi, bovile*, רפת, Ger. *ochsenstall*, Gal. *étable a beufs*, Hisp. *establo para bueyes*, βουστάσιον, boum stabulum, quod & bovile dicitur. *Cato R. R. c. 4.* Bona bubilia, bonas præsopes. ¶ Revera adjectivum est, unde *bubilem* in accus. dixit *Plaut. Perf. 2. 5. 18.* ubi subaudire potes *casulam*.

Bubīno, as, a. 1. menstruo mulierum sanguine inquino, a *bue*, unde *imbuo*. *Festus.*

* Bublo. V. Butio.

Bublēum, seu bublīnum, vini genus imbecillimi, a Byblo urbe Thraciæ, vel a Biblo, seu byblo, stirpe Ægyptia, quæ aliter papyrus dicitur, & aquatica est. *Festus.*

Bubo, onis, g. m. & fem. secundum Priscianum, *barbagianni*, כוס, Ger. *ein uhu*, Gal. *hibou*, Hisp. *buho*, βύας, avis feralis, debilis ad volandum, in cavernis commorans, specie similis nocturæ, sed magnitudine non minor aquila, sic dicta a sua voce, unde verb. *bubulo*. *Virg. l. Æn. 4.* Solaque culminibus ferali carmine bubo. Ubi subintelligitur, *avis*, ait *Serv.* qui negare videtur esse generis feminini. *Ovid. 5. Met. v. 55.* Ignavus bubo.

Bubo, is, ire, verbum efficium ad exprimendam Bubonis, vel similis avis vocem. *Auctor carminis de Philomela.* Inque paludiferis butio bubit aquis. Al. leg. butit.

Bubōna, f. 1. boum Dea habita est, ut Pomona pomorum. *Augustf. de Civit. Dei.*

Bubonium, n. 2. βούβωνιον, herba, quæ tumoris inguinum præsentaneum remedium est, a βουβὼν, *inguen, tumor inguinis*. Hinc Latine *inguinalis* dicitur. Vocatur etiam Aster Atticus a capitulis quibusdam, quæ in cacumine habet stellæ in modum radiata. *Plin. l. 26. c. 5.*

Bubonocēle, *Βουβωνοκήλη*, herniæ species, cum intestinum, aut omentum non infra scrotum descendit, sed in inguine retentum ipsum tumefacit. Græca vox est. Latini appellant ramicem inguinis.

Bubsĕqua, m. 1. *bifolco*, βούκολος, bubulcus, qui boves sequitur. *Sidon. ad Eutrop. l. 1. ep. 6.* Bubsequas rusticanos, subulcosque runcantes.

* Bubulārius, Bubularius, Bubulus, vel ad bubulam pertinens. Sæpe in *Veter. Inscript.* apud *Gruter.*

Bubulcĭto, *n. 1.* vel bubulcitor, d. 1. βουκολέω, bubulcum ago, boves pasco, a *bubulcus*. *Plaut. Most. 1. 1. 50.* Decet me amare, & te bubulcitarier. *Apul. lib. 1. Florid. pag. 343.* Nihil amplius, quam bubulcitare, novere. ¶ Metaphorice est declamitare more bubulcorum, verius, quam Oratorum. *Varr.* apud *Non. 2. 85.* Quod apud Plotium Rhetorem bubulcitaret.

Bubulcus, m. 1. *bifolco*, בוקר, Ger. *ochsenhirt*, Gal. *bouvier*, Hisp. *boyero*, βουκόλος, qui bobus arat, vel qui boves pascit. *Cicer. 1. de divin. cap. 27.* Mane bubulco præsto ad portam fuit.

Bubulinus, a, um, idem quod bubulus. *Veget. de re Veterin. l. 1. cap. 13.* Stercus bubulinum.

Bubŭlo, as, are, verbum exprimens bubonis vocem. *Auctor carminis de Philomela v. 37.* Bubulat horrendum ferali carmine buoo.

Bubŭlus, a, um, o. 1. 2. *bovino*, בוקרי, Ger. *ochsern*, Gal. *de beuf*, Hisp. *boyuno*, βόϊος, bovinus. *Plin.* Stomachum exulceratum lactis asinini, ac bubuli potus reficit. ¶ Bubulum pecus, apud *Varr.* est boum grex. ¶ Apud *Plaut. Aulul. 2. 8. 3.* habetur *bubula* subitant. h. e. bubula caro.

Bucæda, æ, m. 1. qui bubulis loris cædirur. *Plaut. Mostel. 4. 2. 1.* Illi bucædæ erunt potius, quam ego sim restio.

Bucardĭa, f. 1. βουκαρδία, lapillus bubulo cordi similis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Bucca, æ, f. 1. *bocca*, פה, Ger. *mundt*, Gal. *bouche*, Hisp. *boca*, στόμα, oris concavitas interior intra malas a mento ad oculos, quo spiritu a pulmone revocato, & opprellis labiis retento inflatur. *Horat. l. 1. serm.* Quid cauſæ est, merito quin illis Jupiter ambas iratus buccas inflet? *Pers. Sat. 5. v. 11.* Nec scloppo tumidas intendis rumpere buccas. ¶ Reperitur etiam pro maxillis exterioribus, *genancie*. *Plaut. Trucul. 2. 4. 35.* Ithas buccas tam belle purpurissatas habes. ¶ Quidquid in buccam venerit, effutire, garrire, loqui, est loqui temere, & ex tempore. *Cic. Acad. l. 1. ep. 12.* ¶ Bucca etiam dicitur, qui buccina canit, tibicen, quia buccas inflat. *Juven. Sat. 3. v. 35.* Norque per supera, & per oppida buccæ. ¶ Item buccella, frustum panis. *Mart. l. 10. epigr. 5.* Oret caninas panis improbi buccas. ¶ Buccas inflare, & buccas rumpere de superbis dicitur, item de iratis. Exempla attulimus ex *Horat.* & *Pers.* Græci quoque de superbis dicunt φυσᾶν τὰς γνάθους.

Buccĕa, cæ, f. 1. *boccone*, פת, Germ. *mundvoll*, Gal. *morceau*, Hisp. *bocado*, βρῶσις, a bucca fit, & significat frustulum alicujus rei esui aptæ, quantum scilicet bucca commode capit. *Suet. in August. cap. 76.* Duas buccæas manducavi, griusquam ungi inciperem.

Buccĕphălus, m. 2. à βοῦς, bos, & κεφαλὴ, caput, fuit equus Alexandri Magni, sic dictus per excellentiam a figura taurini capitis armo impressa, quæ generosioribus Thessaliæ equis imprimebatur, ex qua omnes *bucephali* dicebantur, vel quod latiusdine frontis bubulum caput referret, vel ab aspectu torvo, vel simpliciter a magnitudine, quia βοῦς, magnum significat. *Plin. l. 8. c. 42.*

Bucĕras, atis, n. βούκερας, herba, quam fœnum græcum vulgo appellant. *Pl. l. 24. c. ult.*

Bucĕrus. V. in Bucerus.

Bucĕrus, a, um, o. 1. 2. bubulus, cornutus, a βοῦς, bos, & κέρας, cornu, vel ingentia habens cornua, a βοῦς, partic. quæ auget. *Ovid. 6. Met. vers. 395.* Armenaque bucera pavit. *Festus*: Bucerum pecus de bubus dicimus. *Luer. l. 12. v. 66.* Lanigeræ pecudes, & equorum duellica proles, Bucerique greges. Ubi videtur per Epenthesim interseruisse, i, ut bucerius dixerit pro bucerus. Alii tamen legunt, *Bucereque greges*, Choreo posito pro dactylo. *Non. cap. 2. num. 94.* putat declinari *bucerius, æ, f.*

Bucĕtum, n. 2. vel bucitum, locus, ubi boves, vel armenta pascuntur. *Gel. l. 11. cap. 1.* Buceta in ea terra gigni, pascique solita sunt plurima. Ita leg. *Gronov.* ex MSS. pro quo quidam leg. *Bucera*. *Lucan. l. 9. v. 185.* Calidi lucent Buceta Matini. Ubi al. *baxeta*. At *Sidonius Apoll.* sine controversia *bucera* habet *lib. 2. ep. 2. post med.*

Bucina. V. Buccina.

Bucolica, orum, neut. plur. carmen bucolicum, seu pastorale. Titulus est Eclogarum Virgilii: a βοῦς, bos, & κόλος, cibus.

Bucolĭcum, i, n. 2. herba, genus panacis. *Plin. l. 25. c. 4.*

Bucolĭcus, a, um, ad bubulcos pertinens, ut bucolicum carmen. *Ovid. 2. Trist. v. 538. de Virgilio.* Bucolicis juvenis luserat ante modis. ¶ *Bucolice tome*, βουκολικὰ τμήματα, apud *Auson. ep. 4. v. 88.* est cæsura in versu hexametro, in quo pes quartus dactylus est, & dictionem terminat, ut in illo *Virg. Ecl. 1.* Sæpe tener nostris ab ovilibus imbuet agnus. ¶ *Bucolici milites* apud *Capitolin. in Anton. Philos. c. 21.* sunt milites Ægyptii, ita dicti a locis, quæ incolebant, Bucolica appellata.

Bucranium, ii, n. *rostro di bue*, βουκράνιον, bovis caput recisum. *Inscripts.* apud *Murator.* in qua de Taurobolio agitur, *p. 333.* Atam, & brucanium suo impendio consecravit. ¶ Item herba, bubuli capitis specie. *Apul. de herb. c. 86.*

Bucŭla, f. 1. *vaccherta*, פרה, Ger. *ein kelbin, ein junge kuen*, βοῦλις, vacca juvenis, & adhuc tenera, dim. a bove. *Virg. 1. Georg.* Aut bucula cœlum suscipiens.

Bucŭlus, i, parvus bos. *Colum. l. 6. c. 2.* Cum deinde buculos comprehenderis, extra stabulum produceito.

Bufo, m. 3. *rospo*, Germ. *ein krott*, Gal. *crapaut*, Hisp. *capo, escuerco*, μύσκος, rana terrestris nimiæ magnitudinis, & venenata, a βοῦς partic. quæ magnitudinem significat, vel a βοῦς, bos, & φάω, occido. *Virg. 2. Georg. v. 194.* Invenitque cavis bufo.

Buglossa, five buglossos, *buglossa*, Ger. *ochsenzung*, Gal. *bugrose*, Hisp. *buglesse*, βούγλωσσον, herba al. borrago, euphrosynum, nepenthes, a linguæ bubulæ asperitate, vel figura. *Plin. l. 25. c. 8.*

Bugōnes, βουγενεῖς, apes, natæ ex bove putrefacto. *Var. l. 2. R. R. c. 5.*

Bugonia, apum generatio. *Varr. R. R. l. 2. c. 5.* Non minus tibi fatisfaciam, quam qui bugoniam scripsit. *h. e.* de apum generatione.

Bulapăthum, i, n. βουλάπαθον, genus lapathi, altitudine radicis ab aliis differens. *Plin. l. 20. c. 21. in fin.*

Bulbacĭus, a, um, bulbosus. *Plin. l. 21. c. 26.* Radix bulbacea.

* Bulbĭne, es, f. βολβῖνη, herba ex bulborum genere. *Plin. l. 20. c. 9.*

Bulbōsus, o. 1. 2. quod bulbos habet. *Plin. l. 21. c. 17.* Semipedali radice bulbosa.

Bulbŭlus, i, dim. parvus bulbus. *Pallad. de R. R. l. 2. tit. 21.*

Bulbus, m. 2. *bulbo, cipolla*, בצל, Germ. *eine zwyeszel*, Gal. *oignon, bulbe*. Hisp. *bulbo*, βολβὸς, cæpæ genus non absimile ascalonicæ, Lat. *allium agreste*, vel *marinum*, caulem & folia habens lilio similia, quod Venerem impendio excitat. *Col. l. 10. v. 106.* Jam Megaris veniant genitalia semina bulbi. ¶ Generaliter vero apud idoneos auctores bulbi sunt radices rotundæ, tunicatæ, quales sunt eroci, narcilli, ex *Plin. 21. 6. & 22. 22. & 19. 4.*

Bule, βουλὴ, græca vox, qua significatur decurionum collegium, vel senatus, præcipue in Civitatibus Græcis. *Plin. l. 10. epist. 117.* Solent totam bulen, atque e plebe non exiguum numerum vocare. Hinc

Buleuta, m. 1. *consigliero, senatore*. Ger. *ein rathsherr*, יועץ, βουλευτὴς, Senator a βουλὴ consilium. *Plin. in ep. 68. l. 10.* Quam buleutæ addunt beneficio tuo.

Buleuterium, locus, quo Senatores conveniunt, בית יועץ. *Cic. 4. Verr. c. 21.* In Curia Syracusis, quem locum illi Buleuterium vocant. Adde *Plin. l. 36. c. 15.*

Bulga, f. 1. *boglia, bisaccia*, לקוט, Ger. *ein bulg, felleiff*, Gal. *bougete*, Hisp. *alforja, o alforna, bolsa de cuere*, δέρμαστὶν πήρα, folliculus, seu faccellus ex corio, aut alia materia, fed præcipue ille, qui peregrinantibus ad brachium pender, a βολγὸς, pro μολγὸς, saccus coriaceus. *Lucil. Sat. l. 6.* Cum bulga cœnat, dormit, lavat. *Non. c. 2. n. 76.*

Bulimus, לעפות רעב, βούλιμος, magna fames, al. phagedæna, a particula βοῦ, quam amplis rebus Græci præponunt, & λιμὸς fames. *Festus.* V. Bu. *Gel. l. 19. c. 3.* vim famis intolerabilem interpretatur. *Medici* appetitum caninum vocant.

Bulĭmo, as, are, magna fame laboro. *Theodor. Prisc. l. 2. c. 29.* Edaces bulimantes.

Bulla, f. 1. βοῦλλα, insigne erat triumphantium, quam in triumpho præ se gerebant, inclusis intra eam remediis, quæ crederent adversus invidiam valentissima, item puerorum ingenuorum, pro ea ætate, qua toga prætexta urebantur. Erat hæc bulla (ut *Macrob. 1. Saturn. c. 6.* scribit) in cordis figuram formata, quam ante pectus annectebant in collo, ut bullam inspicientes ita demum se homines esse cogitarent, si corde præstarent. Libertinorum vero filii lorum in collo pro bullæ decore gestabant. *Juven. in Ver. 3.* Bulla suspendi in collo infantibus ingenuis solet aurea, libertinis scortea. ¶ Item tumor quidam exorescens in aqua, cum bullit, & in urina cum spumam facit, & repente evanescens. *Ov. Met. 10. v. 712.* ut pluvio perlucida cœlo surgere bulla solet. ¶ Bullam pueri usque ad pubertatem ferebant, puberes facti Laribus suspendebant, ut puellæ Veneri pupas suas. *Pers. sat. 5. v. 30.* Cum primum pavido custos mihi purpura cessit, Bullaque fascinolis Laribus donata pependit. ¶ In ostiis quoque bullæ dicuntur umbellata clavorum capita. Nam more bullæ quasi turgentia formata sunt. *Plau. in Asin. 2. 4.* Jussitti in splendorem dari bullas has foribus nostris. *Cic.* etiam dicit, *6. Verr. c. 56.* Verrem bullas aureas ex valvis templi magnificentissimi abstulisse. ¶ Denique bullæ dicuntur ornamenta in cingulis, in ephippiis, pectoralibus, habenis equorum &c. *Calphur. in Buc.* Alternat vitreas lateralis cingula bullas. *Apul. l. 6.* Bullis multis aureis inoculatum, veluti stellis relucentem. ¶ *Homo bulla*, prov. *Varron.* est, *l. 1. R. R. c. 1.* quia scil. similis bullæ vitæ hominis est, fluxa, & momento caduca. ¶ *Bulla dignus* dicitur, qui puerilia facit. *Juven. Sat. 14. v. 4.*

Bullatio, onis, f. 3. hoc substantivum *Hardouinus* e MSS. *Plinio* vindicavit *l. 34. c. 14. sub fin.* ubi ait: Non ille magnes verus, cauæ continua, sed sparsa bullatione: *h. e.* lapidem illum bullarum instar per agros spargi, non e continua rupe excidi. Al. leg. *bubbatione*.

Bullātus, a, um, bulla insignitus. *Juven. Sat. 1. v. 4.* Si damnosa senem juvat alea, ludit & hæres bullatus. *h. e.* puerus, ut qui adhuc bullas gestet. *Pers. Sat. 5. v. 19.* Bullatis ut mihi nugis Pagina turgescat. *Bullare nugæ* funt argumenta inania, in quibus nil utilitatis ineft, mera verba. Al. leg. *pullatæ*.

Bullio, is, ivi, itum, n. 4. *bollire*, רתח, Hisp. *bullir*, αἰθροβολῶ, ferveo, bullas emitto, a *bullis*, quas in aqua fervida videmus. *Celsl. lib. 5. cap. 19.* Spumæ argenti scliba cocta, donec bullire desierit. ¶ Translate *Apul. l. 10. Metam.* Bullire indignatione. *h. e.* fervere ira.

Bullītus, us, bulliendi actus, *bollimento*, αἰθρόβολις. *Vitr. l. 8. c. 3.* Aquæ bullitus.

Bullo, as, n. 1. bullas emitto, ἐκφυσῶμαι. *Cæs. de R. R. c. 105.* Ubi bullabit vinum, ignem subducito. *Cels. l. 2. c. 7.* Si urina bullat, aut male olet.

Bullŭla, f. 1. parva bulla. *Celsl. l. 2. c. 6. de urin.* Si bullulas excitat.

Bumamma. V. Bamastos.

Bumastos, i, f. βόμαστος, f. 2. uvæ genus crassioris, a βοῦς, quæ vox magnitudinem signat, vel a βοῦς, bos, & μαστὸς, mamma, quia intumescit instar magnæ mammæ, vel instar mammæ bovis fœminæ. *Virg. 2. Georg. v. 101.* ¶ Dicitur etiam *bumamma* eadem ratione. *Var. l. 2. R. R. c. 5.*

Bumelĭa, f. 1. βουμελία, fraxini species in Macedonia. *Plin. l.

βοὸς ὄρθ', quod similitudinem habeat caudæ bovis. Ita vulgo quidem creditur, & confunditur *buris*, & *stiva* significatio: sed revera buris est potius curvamen illud aratri, cui vomer inseritur, stiva autem pars illa, quæ bubulci manu tenetur. *Var. lib.* 1. *R-R. cap.* 29. Sæpe fracta bura, relinquunt vomeres in aratro, *Virg.* 1. *Georg.* v. 169. Continuo in silvis magna vi flexa domatur In Burim, & curvi formam accipit ulmus aratri.

Burdigăla, Burdegala, *Bourdeaux*, Urbs Aquitaniæ, ad Garumnam fl. in ora Occ.

Burdigalensis, e, adject. a Burdigala. *Sidon. ep.* 13. *l.* 9. *in Carm.* Coram discipulis Burdigalensibus.

Burdo, onis, m. 3. *mulo*, ἡμίονος, qui ex equo, & asina natus est, a פֶּרֶד, mulus. *Ulpian. leg.* 49. *l.* 3. *de Legatis, & fideicom.*

* Burdunculus, herba quæ & lingua bovis. *Marcell. Empir. c.* 5.

Burgarii, orum, qui in Burgis habitant. Exstat de his titulus in *Cod. Theodos. l.* 7. *tit.* 14. ubi intelligi videntur ii, qui in Castellis limitaneis custodiendæ provinciæ causa ponuntur.

Burgi, sunt arces, & propugnacula in limitibus regionum, a πύργος, turris. Quia vero tractu temporis ex limitaneis arcibus urbes factæ sunt, inde est, quod multarum Germaniæ urbium nomina in burgum desinunt, ut *Neoburgum*, &c. *Veget. l.* 4. *c.* 10. Castellum parvulum, quem Burgum vocant.

Burgundia, f. t. *Borgogna*, prov. Galliæ Celticæ, ubi olim Sequani, & Hedui. In duas partes Arari fl. dividitur. Prima est Ducatus, in qua Hedui, cujus caput est Divio regionis conventus: altera est Comitatus, *la Franche Comtée*, seu *Comtée de Bourgogne*.

Burgundiones, um, *Borgognoni*, populi Burgundiæ. In singulari numero. *Sid. carm.* 7. *v.* 234. Burgundio trux.

Burĭcus, vel Burrichus, i, recte, mannus, mannulus, minor equus. *Ver. Hor. Interpres ad Epod.* 4. *v.* 14. Manni equi sunt, quos vulgo burdones, vel burichos nominamus. Adde *Paulin. Nolan. ep.* 29. *c.* 12.

Burræ, arum, ineptiæ, quisquiliæ. *Auson. in præfat. ad Latin. Pacat.* At nos illepidum, rudem libellum, burras, quisquilias, ineptiasque.

Burranica, potio ex lacte & sapa. *Festus.*

Burranicum, genus vasis. *Festus.*

* Burrhinon, βούβιτον, herba cynocephalon. *Apulej. c.* 85.

Burrio, is, ire, verbum fictum ad referendos fusurros formicarum. *Apul. A. A. l.* 8. *p.* 211. Formicarum nidificia in cariosо stipite burriebant. Al. leg. *oberrabant.* Al. *bulliebant.*

Burrus, ῥυσὸς, βυῤῥὸς, rubeus, rufus, a voce Græca, quæ proposita est. Hinc rubens cibo, ac potione ex prandio *burrus* appellatur. *Festus.*

Buselinum, n. 2. βουσέλινον, herba sativo apio similis, sola caulis brevitate, & rufa differens. *Plin. l.* 20. *c.* 12.

* Busequa. V. Bubsequa.

Busĭris, m. 3. genit. Busiris, & Busiridis, βούσιρις, Neptuni, & Libyes filiæ Epaphi filius, crudelissimus Ægyptiorum Tyrannus fuit, quo tempore Danaus Argivis imperavit. Hic cum hospites omnes Jovi immolaret, ab Hercule in Ægyptum delato, cum eadem illi insidias pararet, una cum Amphidamante filio, & præcone Chalbe, & ministris aræ interfectus est. ¶ *Statius* mediam syll. corripuit, 12. *Theb.* Non trucibus monstris Busiris, infandumque dedisti Cercyona. ¶ Est & Busiris nomen urbis in Ægypto, *Rosire*, ad Nilum flu. a Busride condita, in qua fuit templum magnum Isidis. Hinc

Busĭritica Præfectura apud *Strabonem l.* 17.

Busĭron, βούσιρον, ficus erat præcipuæ magnitudinis, sed fatuo sapore, quæ alio nomine Marsica dicitur. *Fest.* in voce *Bullima*, & *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 5.

*Busĭtar, idem quod bustum. Affertur a *Charis. l.* 1. *p.* 25.

Busĭtus, a, um, busto proximus. *Plaut. Truc.* 2. 7. 48. Odio es, confossus, bustĭtus. Verum hæc lectio mire varia.

* Busĭtalis. V. Bustualis.

Busticētum, i, locus bustis frequens, vel bustum in agro. *Arnob. l.* 7. *p.* 222. Ustrinarogi sunt, & busticera. Et *l.* 1. *p.* 24. Concremamus in funestis busticetis Hercules.

Bustĭrăpus, i, qui lucri causa busta spoliat: & sumitur pro quovis sceleste, *Plaut. Pseud.* 1. 3. 127. Verbo, bustirape, furcifer.

Bustualis, se, ad bustum pertinens. *Sidon. l.* 3. *ep.* 12. Refertus bustualibus favillis. *Prudent. Cathemerin.* 9. *v.* 52. Suetus antro bustuali sub catenis frendere.

Bustuarius, a, um, adject. a busto, bustualis, ut bustuarii gladiatores, *Cic. in Pis. c.* 9. qui sc. ante busta dimicabant. Bustuaria mœcha, quæ inter busta prostat. *Mart. l.* 3. *epigr.* 93. ¶ Bustuarius, ii, substant. *Ammian l.* 28. *c.* 4. est libitinarius, sc. qui curat funera, & corpora comburit.

Bustum, i, n. 2. *sepultura*, קִבְרוֹת, Ger. *ein grab*, Gal. *sepulcre*, *tombeau*, Hisp. *la sepultura*, *sepulcro*, τύμβος, ab urendo dictum. Nam veteres & uro, & buro dixere. Quid autem sit bustum, exponit *Festus* his verbis. Bustum proprie dicitur locus, in quo mortuus est combustus, & sepultus, diciturque bustum, hoc ustum. Ubi vero combustus quis tantummodo, alibi vero sepultus: is locus ab urendo ustrina vocatur. (*quod Serv.* Ustrinum *appellat*) Hactenus *Festus*. Quia vero antiquitus ibi fere sepeliebantur corpora, ubi cremabantur, ideo bustum sæpe pro sepulcro accipitur. Hinc bustum facere, violare, *Cic. Philip.* 1. *c.* 2. & *de Legib. l.* 2. *c.* 26. ¶ Bustum inane apud *Stat. 6. Theb. v.* 169. idem est ac cenotaphium, tumulus honorarius, *Suet. in Claud. c.* 1. *Deperdito*. ¶ In bustis hisce ædificia subterranea fieri solebant, in quæ per gradus descendebatur, eoque confugisse plebem Rom. Nerone Urbem incendente, auctor est *Sueton.* in ejus vita *c.* 38. Scorta quoque ibi delituisse, colligimus ex *Mart. l.* 1. *epigr.* 35. Absconduntque spurcas & monumenta lupas. In busta quoque se recipiebant Christiani persecutionis tempore. V. *Kirchman. l.* 3. *de fun. c.* 22.

Butĕo, onis, m. 3. *poiana*, βίορκος, avis ex genere accipitrum; a Syro, בּוֹר, diripio, vel a *bubo*. A Græcis dicitur βίορκος, tritrelliger, quod tres habeat testes, a βοὸς, tres, & ὄρχις, testiculus. Huic avi Thæmonoe Apollinis filia in auguriis principatum dedit. *Plin. l.* 10. *cap.* 8. ¶ Buteonum item nobilis Roma familia fuit ex Fabia gente, ita dicta a buteone ave, quæ prospero auspicio in Fabii ducis nave consedit. *Plin. loc. cit.*

Butes, seu Buthes, æ, m. βούτης, filius fuit Amyci, Bebryciorum Regis, qui ob fœvitiam patris ab Argonautis cæsi Regno pulsus, parvo navigio Dropanum in Siciliam confugit, ubi a Lycaste nobili meretrice hospitio susceptus est, a qua cum ob formæ, morumque, & ætatis elegantiam diligeretur, ejus concubitu ulus Erycem filium ex ea suscepit. Et quoniam Lycaste ob eximiam pulchritudinem Venus vocabatur, datus est locus fabulæ, Butem ex Venere filium Erycem fuscepisse. *Virg. l.* 5. *Æn.* Butem a Darete juxta tumulum Hectoris occisum tradit. ¶ Alius fuit Trojanus, qui a Camilla occisus est. *Virg. 11. Æn.*

Buthrotius, a, um, ad Buthrotum pertinens. *Cic. ad Planc. post epist.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Buthrotius ager.

Buthrōtum, n. 2. Buthrotus, f. 2. *Butrinto*, oppid. Epiri, seu Albaniæ, in Chimæra regione contra Corcyram. *Virg.* 3. *Æn. v.* 292.

Buthysia, æ, f. t. βουθυσία, magnum sacrificium appellavere, qualis est hecatombe, & immolatio magnarum hostiarum, a βοῦς, bos, & θυσία, sacrificium. *Suet. in Ner.* Inter buthysiæ apparatum barbam primam posuit.

* Butĭcum linum, a Buto Ægypti urbe nominatum. *Plin.* 19. 1.

Butĭo, onis, ardea stellaris minor, *Aurago*, *botago*. *Auctor carminis de Philom. v.* 42. Inque paludiferis butio bubit aquis.

Butubăta, seu buttubata, n. 2. n. plur. res nugatoriæ, a בּוּטָא בּוּטָא, *locutionem garriens*. *Nævius* apud *Fest.*

Butўrum, n. 2. *butiro*, חֶמְאָה, Ger. *butter*, Gal. *beurre*, Hisp. *manteca*, βούτυρον, portio lactis pinguior, quæ frequenti agitatione a sero separatur, & coalescit in se, atque solidatur, a βοῦς, *bos*, & τυρὸς, *caseus*, & *coagulum*, a τυρόω, agito, turbo, misceo. Fit enim potissimum ex lacte bubulo. *Plin. l.* 28. *cap.* 9. Butyrum recens. ¶ Habet penultimam syllabam indifferentem, quam *Macer*, & *Sorenus* corripuerunt, *Sidonius* vero, aliique nonnulli produxerunt.

Buxans, antis, nom. ex particip. buxosus, buxo similis. *Apul. l.* 8. *p.* 211. Buxanti pallore trepidus.

Buxētum, n. 2. *luogo*, *dove sono molti bussi*, Gal. *lieu planté de buis*, Hisp. *boxedal*, πυξεών, locus buxis consitus. *Mart. l.* 3. *epigr.* 58. Tonsilique buxeto.

Buxĕus, a, um, o. 1. 2. *di bosso*, πύξινος, quod ex buxo est, vel quod buxi colorem imitatur. *Mart.* Dentes piceique, buxeique. *l.* 2. *epigr.* 41.

Buxĭfer, o. 1. 2. πυξοφόρος, ferens buxum, ut Buxifer Cytorus. *Catul. carm.* 4.

Buxōsus, o. 1. 2. πυξοειδὴς, buxo similis, ut Lignum balsami buxosum. *Plin.* 22. 25. Ex hoc buxosum est optimum.

Buxus, f. 2. *bosso*, תְּאַשּׁוּר, Ger. *buchßbaum*, Gal. *buis*, His. *box*, πύξος, arbor exigua, semper virens, & tonsilis, a πύξος, tenui conversa in media, πύξος autem est a πύκνα, dense, spisse. Producit ex se viscum, & semen, seu granum, quod *carteggo* dicitur, omnibus animalibus invisum; lignum habet adeo durum, ut cariem non sentiat, tam ponderosum, ut in aqua subsidat. ¶ Lignum gen. n. *buxum* appellatur. Nam in plerisque nominibus arbores sunt f. g. fructus vero, & ligna neutrius. *Virg.* 2. *Georg. v.* 449. torno rasile buxum. ¶ Quandoque buxus ponitur pro tibia buxea. *Ovid.* 14. *Met. v.* 542. Inflati murmure buxi.

B A N T E Y.

Byblis, idis, f. 3. filia Mileti ex Cyane nympha, quæ a fratre Cauno, cujus amore deperibat, repulsa, impatientia amoris in fontem sui nominis est mutata. *Ovid.* 9. *Met. Fab.* 11. Hanc tamen eamdem narrat *l.* 1. *de Arte Amandi*, laqueo vitam finisse. ¶ Est etiam hujus nominis insula parva, & rotunda, cum oppido, in mari Mediterraneo. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Byrrus. V. Birrus.

Byrsa, f. 1. *cuejo*, עֹרָה, Ger. *lader*, Gal. *cuir*, His. *cuero*, βύρσα, corium, ac tergus Græcis dicitur. Hinc Arx in media Carthaginiensium Urbe *Byrsa* appellata est. Dido enim, cum fratrem fugiens in Africam pervenisset, emit ab Jarba Rege tantum soli, quantum taurino tergore posset circumdari, dissecto deinde tergore in minutissima filamina, tantum loci eo circumdedit, quantum arci extruendæ sat esset. *Virg.* 1. *Æn. v.* 371. Aliam hujus appellationis originem affert *Scaliger. in Animadvers. Euseb.* quod scil. apud Phœnices *Bysram* (unde postea *Byrsa*) arx dicatur.

Byrsæus, a, um, ad Byrsam pertinens, Carthaginiensis. *Sidon. in carm. l.* 7. *ep.* 17. *v.* 17. Spernis Elissæ Byrsica tecta domus.

* Byssĭcus pro byssinus apud *Marc. Dig. l.* 39. *tit.* 4. *l.* 16. in Edit. *Torrentini*.

Byssĭnus, a, um, ex bysso, ut linum Byssinum, *Plin.* 19. 1. ¶ *Lipsius* ad *Ann. Tac. lib.* 2. observat, byssina, serica, & bombycina non raro ab auctoribus confundi: hoc autem interesse, quod byssina e terra nascantur, ut linum; sericum sit lana arborum, quam Seres in sylvis depectunt: bombycina denique sit e vermibus.

Byssus, m. 2. *bysso*, בּוּץ, Germ. *hoftlich leinwand*, Gal. *fin lin d'Achaie*, Hisp. *lino finissimo*, βύσσος, genus lini candidissimi in India & Ægypto nascentis. Philostratus ait, byssum ex quadam arbore nasci, quæ altitudine populos æquat, & foliis salicibus æquiparatur. ¶ Alii aliter explicant, & plura byssi genera faciunt. ¶ Utcumque sit, byssum in deliciis fuisse mulierum, & natum primum in Achaja, scribit *Plin. l.* 19. *c.* 1.

Bythos, m. βυθὸς, profunditas: unus ex æonibus Valentini. *Tert. Valent. c.* 7.

Byturus. V. Biurus.

Byzantĭăcus, Byzantĭnus, &

Byzantĭus, a, um, adj. a Byzantio. *Stat. l.* 4. *Sil.* 9. Aut Byzantiacos colunt lacertos. *Auson. de Constantinopoli, & Carthagine*: Tu cum Byzantina Lygos, tu Punica Byrsa fuisti. *Cic. de Provinc. Consul. c.* 3. Urbe Byzantinorum, h. e. Byzantii incolarum. *Ovid.* 3. *Trist. el.* 9. *v.* 31. Byzantia littora.

Byzantium, Bizantium, Constantinopolis, *Constantinopoli*, Turc. *Stambul*, βυζάντιον, Urbs Patr. Thraciæ, ad Bosphorum, inter Pontum Euxinum, & Propontidem, e regione Asiæ minoris, contra Chalcedonem urbem Bithyniæ, amibitus 18. M. P. condita a Pausania Spartanorum Rege; deinde instaurata, & aucta a Constantino Magno, Sedes Imperii Græci, seu Orientalis annis 1140. & totius Orientis caput, nunc Regia Turcarum.

DE LITTERA C.

C Litera muta est, quæ ante n sequente vocali in eadem syllaba ponitur, sed profertur sub voce g ob cognationem litterarum, ut Cnidus, Cneus. ¶ Transit etiam per compositiones, & derivationes in g, ut *Quadringenti* pro *quadrinceuti*; in ſ, ut *Parco*, *parsi*, in x, ut *Duco*, *duxi*, *noceo*, *nocsa*. ¶ Media est inter g, & ch. C, dum profertur, extremæ linguæ pars anteriores dentes percutit, ſtque ex eo repercussûs obtusior sonus. Diversæ regiones diversimode pronuntiant: aliæ ita proferunt, ut magis ad sonum ſ videatur accedere, aliæ vero nonnihil de sono g admixtum habent. ¶ Litera tristis appellatur, quod nota condemnandi esset. In judiciis enim Rom. tabellæ ceratæ ternæ singulis distribuebantur, in quarum una impressa erat litera A, idest, *Absolvo*, in altera C, idest, *Condemno*, in tertia N. L. idest, *Non liquet*. ¶ In notis numeralibus Centum significat. ¶ *In notis verborum significat Caium*; & ſi inversa scribatur *Caium*.

C A N T E A.

Caballārio, onis, f. pabulum caballi annonæ loco præbitum. *l.* 12. *Cod. Just. t.* 38. *leg.* 14.

Caballinus, a, um, adject. a caballo, ut caballina caro. *Plin. l.* 28. *cap.* 5. Fontem caballinum vocat *Pers. in prol. Sat.* Hippocrenem, quem nimirum Pegasus equus pede saxum feriens aperuit.

* Caballĭon, herba cynoglossa. *Apulej. c.* 96.

Caballus, m. 2. *cavallo*, סוּס, Ger. *ein roſſ*, *pferd*, Gal. *cheval*, His. *cavallo*, ἵππος, dicitur de equis villioribus, ut qui in pistrino sunt, aut qui onera gestant, a καβάλλω, dejicio, prosterno. *Luc. apud Non.* 2. 154. Succussatoris, terri, tardique caballi.

* Caballĭon, herba cynoglossa. *Apulej. c.* 96.

Caballus, m. 2. *cavallo*, סוּס, Ger. *ein roſſ*, *pferd*, Gal. *cheval*, His. *cavallo*, ἵππος, dicitur de equis villioribus, ut qui in pistrino sunt, aut qui onera gestant, a καβάλλω, dejicio, prosterno. *Luc. apud Non.* 2. 154. Succussatoris, terri, tardique caballi.

Cabātor. V. Cavator.

Cabēra, f. 1. Prorei filia, quæ tres ex Vulcano filios genuit, & totidem nymphas. Hinc didti sunt Caberi Dii, vel Cabiri. V. Cabiri.

Cabillonensis, e, pertinens ad Cabillonum, quod est Æduorum oppidum in Gallia Celtica, nunc *Challon*, ut Cabillonensis portus, *Eumen. in paneg. ad Constantin. c.* 18.

Cabīri, כַּבִּירִים, Κάβειροι, ex *Kipping antig. l.* 1. *c.* 3. *n.* 8. floruerunt circa Diluvii Oygyiani tempora, orbemque magicam artem, & incantationes exercendo peragrarunt. Hinc iidem creduntur esse ac Telchines, fascinatores nempe, ac præstigiatores. Ex Cabera Prorei filia, & Vulcano genitos tradit *Pherecydes*, unde tres Caberos, & tres Caberidas Nymphas enumerat. Alii duos tantum faciunt Cabiros. Manasæas (ut est apud veterem Apollonii interpretem) quatuor, *Cic.* tres *l.* 3. *de nat. Deor.* ex Jove Rege antiquissimo, & Proserpina natos: scil. Tricoparetum, Eubuleum, & Dionysium. Hinc Diosceuri, hoc est filii Jovis dicti sunt: etsi quidam putant Dioscuros appellatos ob excellentiam, & virtutem, quales olim plures artium inventores. Hi enim procul dubio crodebantur ferri, atque æris fabricam invenisse, de qua causa fortasse Vulcani filii dicti sunt. Hinc mirum non est, eos fuisse divinitate donatos, & quod artium initia olim facrarentur, & quod magi Deorum loco habe entur, ut Zoroaster apud Persas, & alibi alii. Quidam tamen non deos putant, sed deorum ministros, & apparitores: quæ est opinio *Kippingi l.* 1. *c.* 3. *n.* 1. ¶ Cum inter mortales essent, cultum Cereris primi docuerunt. Fuerunt etiam Rheæ magnæ Deorum matris Sacerdotes, cujus sacra armata saltatione (ut inquit *Strabo l.* 10.) tintinnabulis, tympanis, ac tumultu faciebant. Ex quo facile intelligas, fuisse eosdem ac Cureras, Corybantes, ac Idæos Dactylos. ¶ Credebantur securitatem a maris tempestatibus iis præstare, qui eorum sacris initiati essent.

Caca, soror Caci, quam quidam volunt fratris furtum Herculi indicasse, & ideo mutisse, ut diu ibi ara, sacrisque coleretur. *Lactant.* 1. 20.

Cacabaccūs, a, um, adject. *Tert. adversf. Hermog. cap.* 41. Motus non turbulentus, nec cacabaceus (h. e. ad ollæ ebullientis similitudinem) sed compositus, & temperatus. *Scipp.* legit *cacabicius*.

* Cacabātus, a, um, denigratus instar cacabi. *Paul. Nol. ep.* 32. *al.* 12.

Cacăbo, as, κακκαβίζω, est vocem edere, ut perdices faciunt, a κάκκη, stercus, quia vox perdicis cacantium, & crepitum ventris emittentium refert sonum. *Auctor Carm. de Philomela v.* 19. Cacabat hinc perdix.

Cacabŭlum, vel cacabulus, i, diminut. a Cacabus. *Apic. l.* 4. *c.* 1. Cucumeres in cacabulo compones. Et *cap.* 3. Fassio vel vino dulci temperabis in cacabulo. *Tert. Apologet. cap.* 13. Deos, quos Lares dicitis, domestica potestate tractatis, pignorando, venditando, demutando aliquando in cacabulum de Saturno, in trullam de Minerva, &c.

Cacăbus, vel caccabus, m. 2. *pajuolo*, *laveggio*, דּוּד, λέβης, κάκκαβος, vas æneum, in quo pulmentarium coquimus, a sono ca, ca, ca, quem fervendo exprimit. *Paul.*

Paul. Jurec. Ynter ahenum, quod supra focum pendet, & cacabum non multum interest. Nam in hoc pulmentarium coquitur, in illo aqua ad potandum calefcit. Antiqui enim calidam, & frigidam cœnis adhibebant. *Aide Var. l.* 4. *L. L.*

Cacalia, f. 1. κακαλία, herba est, quæ & *leontice* vocatur, in montibus fere nascens, folia ferens candida, & magna. *Plin. l.* 25. *c.* 12. & *Dioscor. l.* 3.

Cacaturio, n. 4. *desiderar di cacare*, κεζέω, cacare desidero. *Mart. l.* 11. *epigr.* 78. Cenaturire Vacerra, non cacaturit.

Cacatus, a, um, excrementis fœdatus. *Cat. carm.* 37. Annales Volusi cacata charta.

Cacemphăton, κακέμφατον. V. Cacophaton.

Cachectes, seu Cachecta, æ, m. 1. κακτὴς, qui Cachexia laborat. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Cachectæ phthisici.

Cachectĭcus, i, idem quod Cachectes. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Cachectici, quorum corpus macie conficitur.

Cachexĭa, κακεξία, species phthisis, quasi malus corporis habitus, quo alimenta corrumpuntur, quod fit, cum longo morbo vitiata corpora, etsi illo vacant, alimentum tamen in sui substantiam non convertunt. *Celſ. l.* 3. *c.* 22. Græce ufurpat: at Latine *Cæl. Aurelian. Tard.* 3. 6.

Cachinnabĭlis, le, adject. ad cacchinum pertinens. *Apul. l.* 3. *Milef. p.* 132. Populus risu cachinnabili diffluens.

Cachinnatĭo, f. 3. *riso immoderato*, κγγκασμὸς, dissolutio risus. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 31. Ut si ridere concessium sit, virupteretur tamen cachinnatio.

Cachinno, onis, qui effuse, & immoderate ridet. *Pers. Sat.* 1. *v.* 12. Quid faciam? sed sum petulanti splene cachinno.

Cachinnor, aris, depon. & cachinno, as, neut. *ridere troppo*, צָחַק, Ger. *über die maſſen lachen*, Gal. *rire forte*, *ou de toute ſa force*, His. *carcajear*, *dar carcajadas de risa*, κγγκάζω, immoderate rideo: a κγγκάζω, extrito γ. *Cic.* 6. *Verr.* Ridere convivæ, cachinnari ipse Apronius. ¶ Dicitur & de alio quovis sono vehementiori. *Accius apud Non. c.* 6. *n.* 86. Sæva fonando crepitu clangente cachinnant. ¶ *Apul.* cum accus. junxit, *l.* 3. *p.* 132. Insuper exitium meum cachinnat.

Cachinnōsus, a, um, qui facile cachinnat. *Cael. Aurel. Acut.* 1. 3. Hilares natura, atque cachinnosi.

Cachinnus, m. 2. risus solutior, κγγκασμὸς, צְחוֹק, risus immoderatus, dissolutus, perstrepens. *Perſ.* 3. 87. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos. ¶ Apud antiquos non de risu tantum dicitur, sed & de quovis alio sono vehementiore. *Catul. carm.* 65. Procedunt, leviterque fonant clangore cachinni. De undarum sono loquitur.

Cachla, herba est, quæ & buthalmus dicitur. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Cachrўes, pilulæ quædam sunt, quæ in abiete gignuntur, laricе, picea, & similibus arboribus, posteaquam folia decidere, & hyeme durant. Vide plura apud *Plin. l.* 16. *cap.* 8. * ¶ Est & Cachrys, yos, f. κάχρυς, κάχρυος, semen refinaceum arietare. *Plin. l.* 24. *c.* 11. ¶ Item nucleus candidus in semine erethami. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Cacizotechnos, κακιζότεχνος, artem damnans, aut corrumpens. Ita cognominatus fuit ab Athenienſibus Calimachus statuarius, quod semper esset calumniator sui, nec finem haberet diligentiæ. *Plin.* 34. 8.

Caco, as, n. 1. *cacare*, הקיר דגלין, Ger. *zu ſtuel gehen*, Gal. *chier*, His. *cagar*, alvum exonero, a κακκάω, quod venit a κάκκη, *fœcum*. *Marc. l.* 1. *epigr.* 38. Ventris onus mifero (nec te pudes) excipis auro, Basse, bibis vitro; carius ergo cacas.

Cacodæmon, κακοδαίμων, malus, genius, noxius Dæmon. *Valer. Max. l.* 1. *cap.* 1. Astrologis Cacodæmon dicitur duodecimus ab Horoscopo locus, de quo *Jul. Firmic. l.* 2. *c.* 20. & 22.

Cacoēthes, dictio terrasyllaba, gen. n. κακοήθες, mala, & præpostera consuetudo a κακὸς, *malum*, & ἦθος, *mos*. Est autem proprie ulcus ex carbunculi, aut cancri genere, *Celſ. l.* 5. *c.* 27. ¶ Metaphorice sumitur pro mala consuetudine. *Juv. Sat.* 7. *v.* 21. Tenet insanabile multos scribendi cacoethes.

Cacophăton, seu cacophonia, & cacemphăton, seu cacephaton, al. æschrologus, & æschrologia, κακόφατον, est vitium Grammaticale, cum aliquæ voces, vel litteræ soni deformis inter se concurrunt, ut *cum novis hominibus*, &c. Censetur enim cacophaton, quoties *cum* particulam *n* litera sequitur. V. Grammaticos. *Quint. l.* 8. *c.* 3. Κακόφατον vocatur, sive mala consuetudine in obscenum intellectum sermo detortus est, sive junctura deformiter sonat.

Cacostomachus, κακοστόμαχος, qui malum, ac debilitatum stomachum habet, idest, ventriculum. Os enim ventriculi, qui stomachus dicitur, pro ipso ventriculo sumi solet. *Cic. Fam. l.* 16. *ep.* 6. græce scripsit.

Cacosynthĕton, κακοσύνθετον, mala, seu deformis compositio, ut apud *Virg.* 9. *Æn. v.* 610. versaque juvencum Terga fatigamus hasta. Nam *terga* cum eodem fine casus terminatur, ut *versa hasta*. *Quint. l.* 8. *c.* 3. ¶ Latinis litteris scribitur hæc vox a *Lucil. l.* 9. *Sat.* At non multum abit hoc cacosyntheton, atque canina, &c.

Cacotechnĭa, κακοτεχνία, ars mala, inventa ad pernicium. *Quint. l.* 2. *c.* 20. Cacotechniam quidam nominaverunt artis pravitatem.

* Cacotechnos. V. Cacizotechnos.

Cacozelĭa, κακοζηλία, mala, & indecora affectatio, quoties inscite virtutem aliquam imitantes in vitium labimur. *Quint. l.* 8. *c. ult.* habet hanc vocem, sed litteris græcis scriptam.

Cacozēlus, i, *imitatore affettato*, qui imitando peccat. *Suet. Aug. c.* 86. Cacozelos, & antiquarios, ut diversо genere vitiosos, pari fastidio sprevit.

Cactos, vel cactus, m. 2. κάκτος, herba est, teste *Plin.* 21. *l. c.* 16. in solæ Sicilia nascens, quæ canes habet e radice emissos, & in terra serpentes. Athenæus eam esse credit, quæ Latinis carduus vocatur. Hinc *Tert. de Fall. cap.* 2. Eradicato omni aconito hostilitatis, & cacto, & rubo subdolæ familiaritatis.

Cacubălum, n. 2. herba acinos ferens nigros, quæ a Latinis, quod strumis medeatur, ab effectu strumum appellatur. Vide *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Cacŭla, m. 1. militis servus, fustibus, clavisque lignеis armatus ad tutelam dominі, κατὰ ῥῆξ κάκλων, idest, a lignis, fustibus, clavis, vel a κάκκος, imbecillis, quod non esset in numero militum, sed imbecillum, vel a κάλλομαι, quod est vitium in militia, cum locum amittunt in acie. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 95. Video caculam militarem me futurum haud longius. ¶ Idem est quod *Calo*.

Cacullātus, servitium, cacullæ munus. *Festus*.

Cacūmen, n. 3. *cima*, *sommità*, רֹאשׁ, Ger. *ſpitze hohe*, Gal. *ſommet*, His. *cumbre*, κορυφὴ, summitas cujusque rei, a *caput*, & *acumen*, vel a *eon*, quasi *coacumen*, quia acumina in unum coeunt. *Cæſ. 7. Bel. Gal. c.* 83.

Cacuminātus, a, um, acuminatus. *Plin. l.* 10. *c.* 52. Ova cacuminata.

Cacumĭno, a. 1. *agguzzare*, acutum reddo. *Ovid.* 3. *Met. v.* 195. Summaque cacuminat aures.

Cacus, m. 2. κάκος, filius Vulcani, ab Arcadibus sic appellatus, quod malus, pravusque esset. Hic Latium undique latrociniis, & incendiis infestabat, demum Herculis quoque ex Hispania occisо Geryone redeuntis, & apud Evandrum hospitantis boves noctu cauda traxit in antrum fuum. Quas cum mane dimittus ceneret Hercules, nec quorsum erassent, scire posset, forte fortuna ad hoc antrum pervenit, sed cum vestigia omnia foras versa videret, cum reliquis abiit. Abeuntibus autem cæteris, occlusæ boves aliarum desiderio mugierunt. Hercules audito mugitu, Caci fraudem cognovit, raptaque clava iratus recurrit, extractumque occidit. *Virg.* 8. *Æn. Liv. l.* 1. *c.* 7.

Cadāver, n. 3. *cadavero*, נְבֵלָה, Germ. *ein poder corper*, Gal. *cadaver*, Hisp. *cuerpo muerto*, τὸ νεκρὸν, ὁ νεκρὸς, τὸ πτῶμα, corpus mortuum, a cadendo, quod absque anima se fe fulcire nequit. *Servius* deducit a carendo. *Cæſ. 7. B. G.* Si pene in ipsis cadaveribus prælio decertare cogerentur. ¶ Transfertur & ad alia. Tot oppidorum cadavera projecta jacent.

Cadavĕrinus, a, um, cadaveri similis, vel ex cadavere qui est. *Tert. de anima, c.* 32. Ruminare cadaverinam, & humanam: scil. carnem.

Cadaverōsus, a, um, cadaveri similis, *morticcio*, νεκρώδης, ut facies cadaverosa. *Terent. Heaut.* 3. 4. 27.

* Cadētum. V. Candetum.

Cadĭālis, le, ad cadum pertinens, ut *resina cadialis*, quæ scil. cum liquidior sit, in cadis servari solet. *Cæl. Aur. Tard.* 2. 7.

Cadĭfcus, Mons Cretæ. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Cadīvus, o. 1. 2. *caduco*, *e caduto*, quod per se ceciдit. Unde *cadiva poma* dicuntur, quæ non manu collecta, sed sua sponte in terram cecidere, & cadiva folia, quæ per se ex arboribus cadunt. *Plin. l.* 15. *c.* 16.

Cadmēa, f. 1. κάδμεια, auctore *Plutar. in vita Pelopidæ*, arx fuit Thebana, licet nonnunquam pro ipsa sumatur urbe. *Nepos in Pelopida*, arcem oppidi, quæ Cadmea nominatur, occupavit. ¶ *Stephanus* auctor est, ipsam etiam Carthaginem olim Cadmeam fuisse appellatam.

Cadmeis, idis, patronym. fem. a Cadmo. *Ov. Met.* 4. *v.* 544. Cadmeida palmis Deplansere domum. Et *Sen. Here. Fur. v.* 758. Impiæ Cadmeides. *i. e.* Cadmi neptes.

Cadmēus, a, um, quadrisyllab. Cadmeus. *Stat. Theb. l.* 8. *v.* 520. Levius Cadmeius Æmon Tela rotat.

Cadmēus, a, um, adject. possest. a Cadmo, ut Cadmea juventus. *Stat. Theb. l.* 8. *v.* 602. Thebæ Cadmeæ, *Propert. l.* 1. *el.* 7. ¶ Scribitur & Cadmæus per diphthong. Sed minus recte, græce enim est Καδμεῖος, non κάδμειος.

Cadmĭa, f. 1. *cadmia*, κάδμεια, corpus metallicum, ex quo fufo æs fit. Ejus duo sunt genera. Alterum in rivis, & montibus reperitur earum regionum, in quibus æris sunt metalla. Atque hoc quidem cadmiæ genus eriam *Plin.* cognitum fuit, ut videre est *l.* 34. *c.* 1. & 10. Alterum est genus cadmiæ, quod in ærariis officinis inveniтur.

Cadmus, i, Milesius, orationis solutæ primus auctor, secundum *Plin. l.* 5. *cap.* 29. Scripsit historiam Milesiorum, attulit e Phœnicia litteras in Græciam. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Unde *Auson. ep.* 29. litteræ vocantur Cadmi filiolæ articolores. Et *Epig.* 21. Cadmi nigellæ filiæ. ¶ Alter Agenoris Phœnicum regis filius, qui ab eo missus ad Europem sororem conquirendam, in Bœotiam pervenit, ibique Thebas condidit, interempto prius Dracone eum locum infestante, ex cujus satis dentibus homines nati, ipsum Cadmum in Urbis ædificatione juverunt. Ipse tandem post varia discrimina in Draconem mutatus est. Vide *Ovid. Met.* 3. ¶ Est & Cadmus mons Lyciæ apud Laodiceam, ex quo fl. Lycus manat.

Cado, is, cecidi, casum, n. 3. concido, labor, delabor, decido, corruo, *cadere*, נָפַל, Germ. *fallen*, Gal. *choir*, *tomber*, Hisp. *caer*, *morir*, γ *acontecer*, πίπτω. ¶ Usurpatur sæpe absolute. *Cic. in Orat.* Si semel constiterit, nunquam cadet. Cum dativo. *Plaut. in Men.* Tum dentes mihi cadebant primulum. ¶ Cum ablat. & præpos. *ab*. *Plin.* 16. 18. Rursus ab alto cadere has, illas falire. ¶ Cum *de*. *Cic. de Fato*. Si Daphiræ fatum fuit de equo cadere. ¶ Cum *ex*. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Sponte cadunt ex arbore. ¶ Habet hoc verbum multas egregias, & venustas translationes, locutionesque. ¶ Ponitur enim interdum pro evenire, *accidere*, sumpta metaphora a talorum jactu. Sic commode, opportune cadere dicuntur res, cum prospere eveniunt. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 1. Nihil mihi optatius cadere potuit. *Nepos in Milriad. c.* 2. Etsi præter opinionem ecciderat res. ¶ Item pro venire, incidere, *cadere*, *incorrere*, ut cadere in suspicionem, in cogitationem, in morbum, &c. *Nepos in Pausan. c.* 2. & mutata constructione; Non cadit in hos mores, in hunc hominem ista suspicio, *Cic. pro Sylla*. Sic cadere in disceptationem, *Id. l.* 2. *de Or. c.* 2. Et cadere sub judicium sapientis, *Id.* 3. *Fin.* Cadere sub sensum, sub rationem, &c. *Id.* ¶ Item pro amittere, ut cadere causa, *perdere la Causa*. *Cic.* ¶ Item pro mori. *Virg.* 2. *Æn. v.* 426. Cadit & Ripheus. Sic cadere prælio, in prælio, in acie, *Nepos*, & *Curtius*. Hinc cadere alicui Deo dicuntur hostiæ, cum mactantur. *Ovid. l.* 4. *Fast. v.* 653. Hic geminas Rex Numa

* Cadytas, æ, m. καδύτης, herba quædam in Syria. *Plin. l. 16. c. 44.*
Cæa. V. Cea.
* Cæcator, oris, m. qui cæcat h.e. obstruit. *Paul. Nol. car. 24. Nat. 9. S. Felicis v. 618.*
Cæcatus, a, um, o. l. 2. *accecatæ*, cæcus factus, partic. a cæcor. *Cic. de Clar. Orat.* Rapida, & celeritate cæcata oratio. Et *Tusc. l. 1. c. 30.* Libidinibus cæcati.
Cæcias, m. 3. κεκίας, ventus, qui ita flare dicitur ab *Aristot.* non ut nubes propellat, sed ut ad se vocet, ita dictus, quia spirat a Cæco Myriæ fluvio. Flat inter Aquilonem, & ortum æquinoctialem. *Plin. l. 2. c. 47.* Itali dicunt *Greco Levante.*
Cæcigënus, ni, m. 2. *nati cieco*, Ger. *ein geborner*, Gall. *aveugle né*, Hisp. *nacido ciego*, τυφλογενής, qui cæcus natus est. *Lucr. l. 2. v. 740.* Cum cæcigeni cognoscant corpora tactu.
Cæcilia, f. 1. *ciegua*, τυφλίας, genus serpentis cæci. *Colum. l. 6. c. 37.*
Cæciliänus, a, um, ad Cæcilium pertinens. *Cic. Att. 1. 16. ad fin.* Cæciliana fabula.
Cæcilius Epirota libertus Attici Equ. Romani ludum Grammaticæ Romæ aperuit. Primus dicitur Virgil. & alios Poetas novos prælegere cœpisse. ¶ *Cæcilius Gallus*, Jurisconsultus præstantissimus ætate *Gellii*, scripsit libr. de verb. significat. quæ ad jus civile pertinent. ¶ Alius fuit horum antiquissimus *Cæcilius Statius* Poeta Comicus, Ennii contubernalis, quem *Cic. ad Att. l. 7. ep. 3.* appellat malum latinitatis auctorem. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 59.* Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.
Cæcilius, a, um, & Cæcilius pertinens, ut Cæcilia familia, *Vellej. l. 2. c. 11.* Cæcilia lex, *Cic. pro Dom. c. 20. & Phil. 5. c. 3.* ¶ Cæciliæ leges multæ fuere. Alia enim fuit de Censoria potestate minuenda, lata à Q. Cæcilio Metello Pio consule. Alia ut Italia a vectigalibus esset immunis, lata a Q. Cæcilio Metello Nepote, prætore. Alia de repetundis, apud *Val. Max. l. 6. c. ult. n. 10.* Alia de legibus ferendis, quæ & *Cæcilia Didia* appellatur, quod eam Q. Cæcilius Metellus, & T. Didius coïi tulerant.
Cæcitas, atis, *ceguedad*, עִוָּרִים, עִוָּרוֹן, Ger. *blindheit*, Gal. *cecité*, *aveuglement*, Hisp. *ceguedad*, τυφλότης, privatio sensus oculorum. *Cic. Tusc. 5. c. 38.* Horribilis cæcitas. ¶ Translate etiam ad animum refertur. *Id. de Arusp. resp.* An tibi luminis obesset cæcitas plus, quam libidinis? *Id. pro Dom. c. 40.* Cæcitas mentis.
Cæcitüdo, inis, f. cæcitas. *Opil. Aurel.* apud *Fest.* Cæcitudines nocturnæ.
Cæco, as, a. 1. excæco, cæcum facio, vel efficio, oculis privo, *acciecare*, עִוֵּר, חִבָּה, Germ. *blind machen*, *blenden*, Gal. *aveugler*, Hisp. *cegar*, τυφλόω. *Cic. 8. Philip.* Spes rapiendi cæcat animos eorum. Et *pro Sext. cap. 66.* Largitione cæcarunt mentes imperitorum. *Lucret. lib. 1. v. 330.* Sol etiam cæcat, contra si cernere pergas. ¶ Translate *Pallad. l. 1. c. 6.* Cæcabitur spes vindemiæ. ¶ Ponitur & pro obscurare. *Avien. Perieg. v. 500.* Denso cæcantur stipite silvæ.
Cæcubum, i, n. *Monte Cæcubo*, *Monte di Gajeta*, κεκίμβον, locus palustris Latii in conf. Campaniæ ad fin. Cajetanum, apud Fundos urb. prope Amyclas, ferax vini generosi, quod inde *Cæcubum* dicitur. *Hor. l. 1. od. 37. & Epod. 9. Mart. l. 13. epigr. 125.*
Cæcubus, a, um, adject. a Cæcubo, ut Cæcubi agri. *Plin. l. 3. c. 5.*
Cæculto, as, are, al. cæculco, oculis laboro. *Festus ex Plaut. Fragm. Mihi oculi cæculsant.* ¶ Metaphoricè *Liv. l. 27. c. 3.* cæculabant cogitationes. Sed alii melius *occupabant.*
Cæculus, Vulcani filius. *Virg. Æn. 7. v. 681.* & *Æn. 10. v. 544.* ¶ Hic Præneste condidit, & Cæciliorum familiæ princeps fuit. ¶ Dictus est autem Cæculus a morbo oculorum. ¶ Fuit revera Latini Regis filius, verum ille vana quadam gloriæ cupiditate Patrem Vulcanum jactabat. ¶ Fabulati sunt Poetæ, ejus matrem prope ignem sedentem ex favilla concepisse, quæ in ejus gremium evolaverat; Inde Vulcani filius dictus.
Cæcus, a, um, o. l. 2. sine visu, lumine captus, *cieco*, עִוֵּר, Ger. *blind*, Gal. *aveugle*, Hisp. *ciego*, τυφλός. *Horat. l. 1. Sat. 2.* Hypæa cæcior. ¶ Interdum ad tempus, & locum refertur, & obscurum significat, seu carens lumine. *Virg. 6. Æn.* Carcere cæco clausus. *Id. 5. Æn. v. 589.* Parietes cæci. *h. e.* nullas habentes fenestras. Adde *Varr. l. 8. L. L. Cic. pro Mil.* Neque cæca nox ostendisset Milonem. *Id. Fam. 12. ep. 25.* Cæcum tempus servitutis. *Virg. 6. Æn.* Cæca regens filo vestigia. *h. e.* latenția. ¶ Transfertur ad alios sensus. Sic, cæcum murmur apud *Virg. Æn. 12.* Et, cæcus sonus, apud *Senec. Troad.* ¶ Dicitur morbus cæcus a *Celsum. l. 1. c. 5.* qui est obscurus, & cognitu difficilis. ¶ Cæca die emere. V. Dies. ¶ Cæcum vallum dicitur, in quo præcauti pali terræ affixi herbis, vel frondibus occultantur. *Festus. Cæs. l. 2. B. G. c. 28.* Milites moniti, ut vallum cæcum, fossasque caveat. ¶ Transfertur etiam ad animum. Sic cæcus animi. *Quint. l. 1. c. 10.* Cæcus animo, *Cic. 4. Fin.* Cæcus cupiditate, & avaritia. *Idem pro Quint. c. 26.* Cæcus futuri, *h. e.* nescius, *Claudian. l. 1. de rapt. Proserp.* ¶ Sic ipsa cupiditas cæca dicitur a *Cic. in Pis.* Et, exspectatio cæca ab *eod. Agrar. 2. cap. 25.* ¶ Cæcos Consules, *h. e.* improvidos, dixit *Var. l. 4. de vita popul. Rom.* apud *Non.* * ¶ Cæcus pro aversus, ut cæcum vulnus, h. e. non videnti inflictum. *Liv. l. 34. c. 14.* Cæcum corpus, aversa pars corporis. *Sallust. Jugur. c. 115.*
Cæcutio, utis, neut. 4. *veder loco*, Germ. *bekjanken haben*, Gal. *être quasi aveugle*, Hisp. *cegar*, ϕαμβλωπιάω, parum video, unde *cæcutiens*, quasi semicæcus. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 122.* Utrum oculi mihi cæcutiunt,
Cædes, dis, f. 3. *uccisione*, הֶרֶג, מַהֲרֵגָה, φόνος, mors ferro, aut alia vi illata, *Cic. in Brut.* Cum in sylva Scantia facta cædes esset. ¶ Et quia ligna dicuntur cædi, ideo etiam ligni cædes dicitur. *Gell. l. 19. c. 12.* Ligni atque frondium cædem facere. ¶ In genit. plurali habet etiam *cædum* pro *cædium*. *Sil. l. 4. v. 353.* Exoritur rabies cædum, & vix tela furori sufficiunt.
Cædifiæ tabernæ, dictæ sunt a Cædicio quodam, qui ea sibi via Appia ædificavit. *Festus.*
Cædo, is, cecidi, cæsum, a. 3. tundo, verbero, occido, trucido, interficio, *percuotere*, הִכָּה, חָרַג, רָצַח, πλήττω, κόπτω. *Ter. in And.* Verberibus te cæsum in pistrinum, Dave, dedam. *Cic. Verr. 3.* Cædere januam saxis. ¶ Interdum est excidere, amputare, abscindere, *tagliare*. *Cic. 2. de Div.* Arbores simul cum luna senescentes tempestive cædi. ¶ Item occidere, *ammazzare*. *Virg. 2. Æn.* Cædunt vigiles. ¶ Cædi testibus, est testium multitudine urgeri, premi, convinci, *Cic. ad Q. Frat.* Verum interea dum sermones cædimus, Illæ sunt relictæ. Græci quoque eodem sensu dicunt κόπτειν ῥήμασιν, ut *Pristian.* observat *l. 18.* ¶ Cædere pro consumere. *Lucil. apud Non. c. 4. n. 97.* Lanæ opus omne perit, squallor, tineæ omnia cædunt. ¶ Cædere est concidere obscæno significatu. *Plaut. Cas. 3. 1. 12. Lipsius ep. quæst. l. 5. ep. 14.* ¶ *Cædere pignora* est in auctionem vendere, ea ratione, qua ep. quæst. l. 5. ep. 14. ¶ *Cædere pignora* est in auctionem vendere, ea ratione, qua bonorum venditio sub hasta *fellio* appellatur. *Cic. 3. de Orat. c. 1.*
Cædua, æ, um, adject. a cædo, qui cædi potest, κοπτικός, ut silva cædua, *bosco da tagliare*. *Plin. l. 16. c. 26.* Talis dicitur, quæ religiosa non est, sed quoties opus est, ad quodcumque opus cædi potest. *Id. l. 12. c. 19.* Frutex cæduæ naturæ.
Cæl, pro Cœlum dixit *Ennius* teste *Auson. in Technopægn. sub fin.*
Cælämen, nis, n. 3. *intaglio*, מַחְתֶּה, γλυφή, cælatura. *Ovid. 13. Met. v. 291.* Neque enim clypei cælamina novit,
Cælastis, antiquum verbum, pro cælaveris. *Festus*,
Cælätor, oris, m. 2. *intagliatore*, מַחְתֶּה, Ger. *ein aufgraber*, *ausstecher*, Gal. *graveur*, *sculpteur*, Hisp. *entallador*, *esculsor*, γλύπτης, sculptor. *Quint. l. 2. c. 4.* Cælator cælum desiderat, & pictor pennicilla. *Plin. l. 34. c. 8.* Argenti cælatores.
Cælatüra, f. 1. *intaglio*, מַחְתֶּה, Ger. *das bilder hauen*, *oder bildshowung*, Gal. *graveure*, Hisp. *esculturæ*, γλυφή, ars cælandi, aut ipsa sculptura, & incisio, *Plin. l. 19. c. 4.* Super pictrinarum operibus, & cælaturis vivere. *Id. l. 35. c. 12.* Plasticem matrem statuariæ sculpturæque, & cælaturæ. ¶ Cælaturam sculpturæ partem facit *Quint. l. 2. c. ult.* & utriusque discrimen affert, Cælaturam dicens in auro esse, argento, ferro, ære, & cæteris metallis tantum, Sculpturam vero in ligno, marmore, vitro, & gemmis. At *Mauxius* hoc discrimen statuit non a materia, sed a forma accipiendum esse, cælaturamque opus dici, in quo eminent figuræ, & signa; sculpturam vero, in quo depressæ imagines, & cavatæ sunt. V. ipsum *Quæst. per ep. l. 2. ep. 9.*
Cælatus, a, um, nom. ex partic. insculptus, *intagliato*, *Vir. Ecl. 3. v. 37.* Cælatum opus. *Cic. 5. Tusc. c. 21.* Aurum, & argentum cælatum. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 9.* Cælatum novem Musis opus, vocat poema artificiosum, & varie quasi pictum.
Cælebs, ibis, vel cæleps, ipis, com. 3. *celibe*, *smogliato*, שֹׁלֵחַ יָדַע אִשָּׁה, Ger. *ein befreyt*, Gal. *qui guarde le celibat*, Hisp. *el que vive en folzeria*, ἄγαμος, vir sine uxore, aut mulier sine marito vivens, a κοίτη, *lectus*, & λείπω, *relinquo*. *Festus.* Alii volunt dictum esse a *Cælo* patre Saturni, quod ei filius genitalia absciderit. ¶ Proprie cælebs est, qui uxorem non habet, etsi concubinas habeat. Nam cælebs, & maritus contraria sunt. *Quint.* Liber, an servus, maritus, an cælebs. *Cic. de Leg.* Cælibes esse prohibento. *Marc. l. 12. epigr. 63.* Corrumpis sine taliene cælebs. *h. e.* corrumpis alienas uxores, cum ipse vivas in cælibatu, nec habeas uxorem, quam illi vicissim possint corrumpere. ¶ Sed austores secundæ etymologiæ accipiunt cælibem non tam pro eo, qui uxore caret, quam pro eo, qui castus vivit, & omni Venere abstinet. ¶ Cælebs pro eo, qui olim uxorem habuit, *Plaut. Stich. 4. 137.* ¶ Additur & substantivis, more adjectivorum, ut Platanus cælebs, *Horat. l. 2. Od. 15.* Lectus cælebs. *Catul. carm. 69.* Vitam agere cælibem, *Gel. l. 5. c. 11.* Cælibes Lycurgus omni Civitatis honore privavit. *Plutarc. in Apophth.* ¶ Scribitur & *Cælebs*.
* Cæles, itis. V. Cælites.
Cælestis, ste, o. 3. *celeste*, שְׁמַיִם, Ger. *himmelisch*, Gal. *celeste*, Hisp. *eplestial*, οὐράνιος, e cælo existens, divus, divinus, ut Auguria cælestia, quæ e cælo fiunt, cum fulgurat, & tonat. *Virg. 1. Æn.* Tantæne animis cælestibus iræ? Cælestis aqua, sc. pluvialis, *Horat. l. 2. ep. 1. v. 135.* ¶ Comparat. usus est *Senec. ep. 66.* Nihil est divino divinius, cælesti cælestius. ¶ Cælestia etiam dicuntur omnia, quæ aliqua laude, atque præstantia pollent, ut & *divina*. Itaque sæpe hæc voce usus *Vellejus*, ut Cælestia præcepta: Cælestissimum os Ciceronis, Cælestissima Tiberii opera, *l. 2. cap. 66. 94.* & *104.* Sic cælestem Neronis vocem indecim filios genuit, Sapientissimus Cæsar, ille, qui Dictator perpetuus fuit, & primus Imperator vulgo numeratur. Hic post Germanos, Gallos, Britannosque devictos, & Romano imperio additos arma vertit in Pompejum, qui Senatus partes tutabatur, quo bello victor, rerum omnium potitus Rempublicam in Monarchiam convertit. V. Suetonium. ¶ A Julio Cæsare successores ejus Cæsares vocati sunt, ut Augusti ab Augusto. Sed aliquando hæc nomina separata sunt, ita, ut Augustus esset, qui imperaret, Cæsar vero, qui futurus esset Imperii successor. Atque hic honor tanti nominis fuit. Vero primum habitus est. *Sex. Aurel. Victor. in Diocletiano*: Maximianum Augustum fecit, Constantium, & Galerium Maximianum cognomento Armentarium Cæsares creavit. Hodie *Cæsares* vocant, quem veteres Augustum; & *Regem Romanorum*, quem illi Cæsarem.
Cæsaraugusta, æ, prius Salaüca, *Saragoza*, καισαραυγοῦστα, urbs A. Hisp. Tarr. Aragoniæ primaria, ad Iberum fl. ¶ Cæsaraugustanus conventus, *Plin. l. 3. c. 3.*
Cæsarea, cognom. Magna, prius Mazaca, *Tifaria*, *Cæsar*, καισάρεια, urbs A. Cappadociæ ad Melam fl. & radices M. Argæi. ¶ Cæsarea item urbs Ciliciæ, eadem, ac Anazarbus, vel prope Anazarbum. ¶ Item urbs Bithyniæ F. sub A. Nicomedienſi. ¶ Cæsarea, al. Turris Stratonis, & Apollonia, *Cæsar*, urbs A. Palæstinæ, inter Promontorium Carmelum ad Bor. 40. M. P. & Joppen in Austr. 30. ab Hierosolymis 50. in Occ. & Circ. prorsus jacens in lit. maris, ab Herode dicta in honorem Cæsaris. ¶ Cæsarea Philippi, prius Paneas, *Belinas*, vel *Balbeo*, urbs Cœlesyriæ apud ort. Jordanis & in finibus Cælesyriæ, ad radices Libani M. olim E. sub A. Tyrio, condita a Philippo Herodis F. & in honorem Cæsaris appellata ab ejus nomine.
Cæsarëus, a, um, o. l. 2. *Ovid. l. Fast.* Cæsareoque diu nomine claustra ero. ¶ Vultus Cæsarei. *Id. 2. de Pon. eleg. 8.*
Cæsariänus, Cæsarinus, a, um, idem quod Cæsareus, ut nomen Cæsarianum, Decretum Cæsarianum. *Marc. l. 9. epigr. 79.* Sed domini mores Cæsarianos habet.
Cæsariätus, a, um, qui cæsariem habet, comatus, *chi ha chioma*. *Plaut. Mil. 3. 1. v. 173.* Miles usque cæsariatus. Adde *Apul. de Mundo.*
Cæsariensis, e, ad Cæsaream urbem pertinens. *Tacit. 2. hist. c. 58.*
Cæsariensis, m. 3. Jonæ populi in Ephes. conventu. *Plin. l. 5. c. 19.*
Cæsaries, riei, f. 5. *chioma*, צְמָה, צִיצִית, פֶּרַע, Ger. *haar*, Gal. *chevellure*, Hisp. *cabelladura*, κόμη, coma, a crebra cæsione, ideoque propria virorum est. *Plaut. Mil. 1. 1. 64.* Vide, cæsaries quam decet. ¶ Cæsaries promissa, ideft, longa, apud *Liv. l. 28. cap. 35.* ¶ Tributur quandoque & fontibus, quamquam de illis potius *coma* dicitur. *Virg. Georg. 4. v. 337.* de Nymphis: Cæsariem effusæ nitidam per candida colla. V. Cirrus. ¶ Dicitur interdum de barba. *Ovid. 15. Metam. v. 656.* Cæsariem longe dextra deducere barbæ.
Cæsim, *di taglio*, חָרַב, Ger. *durch schnitz*, Gal. *du tranchant*, Hisp. *de corte*, κοπτικῶς, significat cædendo, sive per incisionem gradii. ut punctim pungendo. *Liv. l. 22. cap. 46.* Hispano pinastim magis, quam cæsim astueto petere hostem. ¶ *Cicer. in Orat. c. 67.* Membratim adhuc, deinde cæsim diximus. *h. e.* per membra adhuc, deinde per incisa, seu commata.
Cæsio, onis, f. 3. *tagliatura*, incisio. *Col. l. 1. c. 33.* In alteram cæsionem perennat.
Cæsitius, vel Cæsicius, a, um, adject. a cæsius. *Plaut. Epid. 2. 2. 46.* Linteolum cæsitium: h. e. purum, candidum, & cæsii coloris. Sed *Nonius c. 14. n. 17.* sic dictum ait, vel quod cædendo ad eandorem perveniat, vel quod oras circumcisas habeat.
Cæsius color, glaucus, cyaneus, *selineus*, γλαυκὸν χρῶμα, color subviridis, ingeneo quodam splendore intermicans, proprius oculorum, ut potissimum cernimus in leonis oculis, quod Cæli speciem habeat, עֵין שְׁנוּיִם, *color celestis*, *azzurro*. *Cic. 1. de nat. Deor.* Cæsios oculos Minervæ, cæruleos Neptuni. ¶ Hinc cæsii dicuntur, qui cæsios oculos habent. Quare & Leones cæsios dixit *Catull. Carm. 46.* Atque hinc *cæsissimus* superlat. formari auctor est *Varro l. 7. L. L. n. 39.*
Cæsones, m. 3. qui cæso martis utero nati sunt, *Plin. l. 7. c. 9.*
Cæsoniänus, a, um, ad Cæsonium pertinens. Est autem *Cæsonius* Romanum nomen. *Colum. l. 4.* Cæsonianum præceptum.
Cæsor, oris, m. *tagliatore*, qui cædit. *Hieronym. epist. 103. c. 6.* Fabri metallorum, lignorumve cæsores.
Cæspes, itis, m. 3. *cespite*, *cespuglio*, מִגְרָפָה, Ger. *ein wasen*, Gal. *gazon*, Hisp. *cespued*, βῶλος, a cædo, terra cum herba avulsa, seu, in modum lateris cæsa. *Tacit. 1. Ann. c. 19.* Aggerere cæspites. ¶ Ex cæspite agger castrenſis fit. *Liv. lib. 5.* Et subitus rapti munimine cæspitis agger præbet securos intra tentoria somnos. *Veget. l. 3.* qui docet, qua altitudine, ac latitudine cæspes circumduci debeat. ¶ Scribitur & cespes, sine diphthongo. ¶ Cæspes vivus est, qui ex herba viridi simul cum evulsa terra exstruebatur. *Horat. l. 1. od. 19.* ¶ Quandoque fumitur pro ara; nam interdum ad extruendam aram cæspite utebantur. *Ovid. Trist. 5. el. 5. v. 9.* Araque gramineo viridis de cæspite fiat. Quin & ipsi aræ Romano ritu interdum cæspes imponebatur, ut notat Serv. ¶ Quandoque pro sepulcro. Sepulcra enim cæspite aggesto cooperiebantur. *Suet. in Calig. cap. 59.* Cadaver semiambustum levi cæspite obtutum est. Adde *Virg. 3. Æn. v. 304.* Inverlebat & ædificiis, maxime pauperum. *Virg. Ecl. 1. verf. 69.* Pauperis & tuguri congestum cæspite culmen. *Senec. epist. 8.* Hanc domum cæspes erexit. ¶ Quin & milites ut vallo, ita & Tribunali castrensi exstruendo utebantur cæspite. *Tacit. Annal. 1. c. 18.* Congerunt cæspites, exstruunt Tribunal. *Plin. in Panegy. cap. 56.* Tribunal viridi cæspite exstructum. ¶ Apud *Avienum in Periegef.* sæpe ponitur pro tracta cœli, seu regione, ut *v. 227.* Cæspite Paphiaco prodit saxofa Carambis.
Cæspitätor, oris, qui cæspitat, h.e. vacillat. *Serv. in Æneid. 12. verf. 671.* Cæspitator equus dicitur, qui cæsurus est, vel qui facile pede offendit. Al. leg. *incæspitator*.
Cæspitälius, vel cæspiticius, a, um, qui sit ex cæspite, ut Murus cæspitalius, *Capitolin. in Pio c. 5.* Cæspititium tribunal, *Vopisc. in Probo, c. 10.*
Cæspösus, a, um, *erboso*, cæspite plenus. *Col. l. 10. v. 130.* Cæspoſo litore Cumæ.
Cæsticus, a, um, a cæstu. *Tacit. Annal. 16. c. 21.* Ludi cæstici a Trojano Antenore Patavii instituti. Alii al. leg.
Cæstrum, vel potius Cestrum, n. 2. instrumentum, quo ebur cavatur. *Plin. l. 35. c. 12* Varronis inventa Romæ pinxit, & cæstro in eboræ imagines mulierum maxime.
Cæstus, us, ui, m. 4. a cædendo dictus, arma pugilum, fe. ut describit *Mauxius. de Quæst. per epist. l. 1. epist. 8.* lora ex multiplici cæudo bovis tergore (aliis laminæ ferreæ, vel anuli connexi) manibus & lacertis inducta, ferreis plumbeisve clavis, aut squamis, ut ita dicam, clavatis armata, ad similitudinem arietini cornu, quod egregie expressit *Plin. l. 11. c. 37.* Manus igitur loris illis involutæ, clavæque quædam esse videbantur. Hæc *Mauxius. Virg. Æn. 5. v. 420.* Et in Trojanos exue cæstus. V. eumdem poetam ibi cæstuum certamen describentem. ¶ Aliqui duo ponunt cæstuum genera, alterum quod expostulmus, alterum clavam quamdam pilas plumbeas loris bubulis appensas habentem. *Cic. 2. Tusc. c. 17.* Pugiles cæstibus contusi non ingemiscunt. ¶ Scribunt aliqui *cestus* sine diphthongo.
Cæsüllæ, m. 1. a vetustissimis dicti sunt, qui cæsis sunt oculis. *Fest.*
Cæsüra, æ, f. 1. *taglio*, חֶתֶךְ, Ger. *erhauung*, *der baum*, Gal. *incision*, *cesure*, Hisp. *incision*, *cortadura*, ἔκκοπτε, proprie incisura. *Plin. l. 11.* Tempestivum habet cæsuram hoc lignum cum durescere incipit. ¶ Cæsura item in carmine dicitur syllaba, quæ ex dictione cæditur, ac post quemvis pedem relinquitur. *Virg. 1. Æn.* Semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt. Pes enim primus est *semper ho*, cæsura est syl-

honoribus, vel laudibus aliquem afficere. *Cic. Att. 3.* Salamiaci nos in cælum decreris suis fustulerunt. ¶ De cælo detrahere, est de summo honoris gradu deturbare. *Cic. 2. Philipp.* Collegam de cælo dereexisti. ¶ De cælo lapsus, vel missus, dicitur de viro magno, admirando, qui felicitatem mortalibus affert. *Cic. pro Lege Manil. c. 14.* Pompejum omnes sicut aliquem non ex hac urbe missum, sed de cælo lapsum intuentur. ¶ Cælum digito, vertice, pedibus tangere dicuntur, qui beatissimi tibi videntur. *Propert. l. 1. el. 8.* Nunc mihi summa licet contingere fidera plantis. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Nostri autem Principes digito se cælum putant attingere, si &c. ¶ Quid si cælum ruat? Proverb. in eos, qui inaniter timent. *Ter. Heaut. 4. 2. 41.* ¶ Cælum aliquando ponitur pro Climate, seu cæli regione. *Horat. l. 1. ep. 11. verf. 27.* Cælum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Flor. l. 4. cap. 12.* Ipse hominum color ab alio cælo venire fatebatur. Loquitur de Indis Romam venientibus. ¶ *Cæli* in plur. *Varr. l. 4. L. L. p. 5.* Cæli dicuntur loca supera, & ea deorum. *Lucret. l. 2. v. 1095.* Quin pariter cælos omnes convertere. ¶ Cælus in masculi. dicebant antiqui, a *Cælus*, de quo infra.
Cælus, pronepos Demogorgonis, qui primus Deorum omnium in fabulis numeratur, nepos Erebi, filius Ætheris, & Diei. Ex Vesta uxore undecim filios genuit, Saturnum, Opim, Tethyn magnam, Cererem primam, Vulcanum primum, Mercurium tertium, Venerem magnam, Venerem secundam, Thosium, Titanum, jovem secundum. Saturnus, ut generis sui splendorem augeret, Uranium patrem Cælum appellavit, matrem Opim Terram, vel a Cælo patre nomen huic sphæræ imposuit, quæ omnia complectitur. *Cic.* dicit, Cælum habuisse Diem uxorem, & ex ea genuisse Venerem primam, *3. de nat. Deor.* Fortasse Cælo & mater, & uxor fuit ejusdem nominis. Huc pertinet illud *Ennii c. 3. n. 44.* Saturno, quem Cælu' genit. Et alio loco: Cælusque profundus. Hic tamen pro æthere ponitur.
Cæmenta, æ, f. idem ac cæmentum. *Enn.* apud *Non. cap. 3. n. 42.* Labuntur saxa, cæmentæ cadunt.
Cæmentarius, ii, m. *muratore*, qui cæmenta componit, & muros struit. *Hieronym. ep. 103. ad Paulin. c. 6.*
Cæmentitius, o. l. 2. quod est ex cæmento, aut parietes cæmentitii, *Vitr. l. 2. c. 8.* Parietibus cæmentitiis altitudines exstructæ.
Cæmentum, n. 2. *sassi*, *pietre rozze da muro*, חֹמֶר הַחֹמֹרֶת, אֶבֶן גָּזִית, lapides minores, rudes, ac informes, & quævis lapidum fragmenta, atque assilulæ, denique omnis ruditior materia, ex qua ædificia consurgunt, & quæ ad operum farturas adhibentur. Dictum est a cædo, quia cæsum sit a lapide majore. *Liv. l. 1. Bel. Pun.* Cæmento non calce durata erant, sed interlita luto. *Col. l. 9.* Quadratæ harc cæmeatis, vel etiam latericulis exstruuntur. ¶ Aliquando summum pro ipso opere, ideft, ædificio, quod structo lapide erigitur. *Plin. l. 26. c. 22.* Fallidus lapis in cæmento raro utilis.
Cænëus, dissyll. V. Cænis.
Cæninæ, urbs Latii. Pop. Cæninenses. *Liv. l. 1. Plin. l. 3. c. 5.*
Cænis, puella Thessalica, filia Elati. Huic a se compressæ Neptunus præcepit, ut in mercedem, quicquid vellet, eligeret. Illa periit, ut in virum mutaretur, ne deinceps talia pati posset. Neptunus insuper addidit, ut esset invulnerabilis. In virum conversa, Cæneus appellata est. Fertur Lapithis imperasse. Superbia elatus, contemptis Diis, jubebat Lapithas per hastam suam jurare. Sed Jupiter hanc superbiam ultus est. In prælio inter Lapithas, & Centauros, post ingentem stragem Centaurorum, cum ferro vulnerari non posset, ingenti arborum mole oppressus, & exstinctus est, vel mutatus in avem. *Ovid. 12. Metam. Virgilius* dicit, Cæneum in primam feminæ formam redisse. *6. Æn. v. 443.*
* Cæparia, æ, f. morbus inguinum externus apud *Marcel. Empiric. c. 33.* cujus ipse ibi remedia docet.
Cæparius, ii, m. 2. cæparum sector. *Lucil. sat. 5. v. 12.* Lippus edenda acri assidue cæpariu' cæpa. Apud *Non. c. 3. n. 67.*
Cæpe, n. indeclin. & Cæpa, æ, f. 1. *cipolla*, בְּצָל, Ger. *zwiebel*, Gal. *oignon*, Hisp. *cebolla*, κρόμμυον, olus hortense notum, acri sapore, & succo. *Perf. sat. 4. v. 30.* Tunicatum cum sale mordens Cæpe. *Plin. l. 19. c. 6.* Cæpas ter follo solo seri jubent. *Apulej.* apud *Priscian. l. 6. pag. 681. Putsch.* Cæpe cucumere melle mixtum. ¶ Cæpe neutrum plurali numero caret. Nam quod afferri solet ex *Virg. in Moreto, v. 73.* & capiti nomen debentia cæpe, *Jos. Scalig.* reponit *porra*.
Cæpetum, i, n. 2. locus cæpis consitus. *Gell. l. 20. c. 8.* Cæpetum revirescit decedente Luna. Alii libri habent *cepe tum*.
Cæpina, æ, f. 1. πρασιαῖον, *luogo seminato di cipolle*. *Calum. l. 11. c. 2.* Cæpina magis frequenter subactam postulat terram.
Cæpitium, vel Cæpicium, ii, idem quod cæpe. *Arnob. l. 1. circ. prine.* In caput cæpitii ambiguitatis illius incerta traduceret.
* Cæpülæ germanæ, apud *Aurel. l. 3. Acut. c. 4.* putantur bulbi vomitorii.
Cæpulla, æ, f. 1. idem quod Cæpa, vel Cæpæ species. *Pallad. l. 3. c. 24.* Saturele cum cæpullis mixta feminatur. ¶ Legitur & sine diphthongo.
Cære, g. n. & indecl. & Cæres, ïtis, *Cervetere*, χαῖρε, olim urbs, nunc opp. Thusciæ in Terr. Rom. in colle. Hæc urbs olim regionis caput fuit. Condita fuit a Pelasgis, qui e Thessalia venerant. Sed hi Agyllam vocarunt. Postea autem nomen Chære accepit, idque occasione hujusmodi. Lydis, qui Tyrrheni dicti sunt, adversus Agyllinos bellum gerentibus, quidam ad urbem propius accessit, nonnenque urbis interrogavit: a Thessalo autem e muro responsi loco accepit χαῖρε. Id omen accepere Tyrrheni, captaque urbe, *Chare* ei nomen fecerunt. ¶ Declinatur & Cæres, ïtis, in obliquis casibus. *Virgil. 8. Æn. v. 597.* Est ingens gelidum lucus prope Cæritis amnem. ¶ A Cære fit adject. *Cæres, ëtis*, vel *ïtis*, vel *Ceritis*, *itis*, *Virg. 10. Æn. v. 183.* Qui Cæretæ domo, qui sunt Minionis in arvis. Sed aliqui dicunt, hoc loco subst. nomen esse a nominativo *Cæres, ëtis*.
* Cærefolium, vel cærefolium, Chærephyllon, *Cerfoglio*, olus de quo *Plin. l. 19. c. 8.*
Cæremoniæ, vel cærimoniæ, (ut est in vet. lap. apud Manut.) & ceremoniæ, f. 1. *ceremonie*, עֲבוֹדָה, חֻקּוֹת, Ger. *cerimonien*, *kirchen-brauch*, Gal. *ceremonies*, Hisp. *las ceremonias*, θρησκεία, sacri ritus, quibus Deum colimus, ut Orgia apud Græcos, a Cære urbe Etruriæ, quæ Romanis bello Gallico Sacerdotes Virgines Vestales, & res sacras conservavit, vel a Cerere, quod ejus sacra *Ceremonia* dicta fint, deinde hoc nomen ad omnem omnium Deorum cultum translatum fuerit, vel ab antiquo *cerus*, sanctus, vel a *Celo*, quasi *celimonia*, vel a *gero*, quasi *gerimonia*, ideft, a gestibus, & a modo se gerendi in sacrificando. *Cic. Tusc. 1. c. 12.* Cæremoniæ sepulcrorum. *Idem pro Rab. c. 10.* ¶ Dicitur etiam *cæremonia* num. sing. *Cæs. 7. bell. Gall.* Quod more eorum gravissima cæremonia continetur. *Nepos. Themist. c. 8.*
Cæremonialis, e, ad cæremonias pertinens. *Arnob. l. 7. p. 237.* O Deorum sublimitas præpotens, quam venerari, quam colere officiis omnibus cæremonialibus debeas.
Cæremoniösus, a, um, idem, vel cæremoniis plenus. *Ammian. l. 22. cap. 37.* Per septem cæremoniosos dies, quibus Sacerdotes Memphi natales celebrant Apis.
Cæretänus, a, um, adject. possessiv. a Cære, ut Amnis Cæretanus, qui oppidum Cære præterfluit. *Plin. l. 3. c. 5.*
Cærites, itum, Cære incolæ. Hos primos municipes sine suffragii jure, observat *Gell. l. 16. c. 13.* Inde Cærites tabulæ appellatæ, in quas Censores referri jubebant eos, quos notæ causa fustragiis privabant. Itaque qui ir has Tabulas referebatur ad hoc tantum civis erat, ut ait *Ascon. in 6ic. Divinat.* ut pro capite suo tributi nomine æra penderet. Hue spectat & illud *Horatii l. 1. epist. 6.* Cærite cera Digni, remigium vitiosum Ithacensis Ulyssis.
Cærulans, antis, cærulum colorem referens. *Fulgent. 1. Mythol.* Cærulante polo.
Cæruleätus, a, um, cæruleo colore tinctus. *Vellej. Patere. l. 2. c. 83.* Cæruleatus, ac nudus caputque rediminitus arundine.
Cæruleum, n. 2. *azzurro*, arenæ genus est, quod in auri, atque argenti metallis nascitur ad pictorum usum. Ejus tria sunt genera, Ægyptium, Scythicum, Cyprium. Postea probatum est Atticum marmoroſum, & Scyricum, sive pressum. *Plin. l. 34. c. 12. & 13.*
Cæruleus, & Cærulus, a, um, *turchino*, *cilestro*, *azzurro*, *sbiadato*, תְּכֵלֶת, κυάνεος. Color cæruleus (Græce κυανός, Italice *acqua di mare*, & *mavi*, cum est aliquanto dilutior) est color cæli, cum serenum est; item maris, quod sereni cæli colorem repræsentat. *Cic. in fragm. Nou. c. 2. n. 717.* Mare cæruleum. *Ovid. 4. Metam. v. 814.* Tollere aliquem in cærula cæli. *Juvenal. sat. 2. v. 97.* Cærula vestis. ¶ *Cærula* sunt ipsa maria (subaudi *freta* aut *aquora*) *Virg. 8. Æn. v. 622.* fluctu spumabant cærula cano. ¶ Hinc ipsi Dii maris *cærulei* dicuntur, & quæ ad ipsos pertinent. *Ovid. 1. Metam. v. 8.* Cæruleos habet unda deos. *Virg. 5. Æn. v. 819.* Cæruleus currus Neptuni. Plures funt cærulei coloris gradus, prout dilutior est, aut intensior. Cum dilutior est, ad album, & subviridem prope accedit. *Virg. 1. Georg. v. 136.* Cæruleæ glacies. *Ovid. 2. de Art. am. v. 518.* Cærula quæ baccas Pallados arbor habet. *Idem Metam. 11. v. 158.* Cærula quercus. ¶ Cum vero est intensior, fusco, seu nigro propior est. *Virg. 3. Æn. v. 63.* ibant Manibus ater Cæruleis mœstæ vittis, atraque cupressus. *Stat. 2. Theb. v. 528.* Nox & cæruleum terris infu

syllaba *nes*, &c. ¶ Item pars versus, quæ voce pronuntiantis a reliqua parte incidirur. Ab aliquibus definitur decora terminatio vocum in medio versuum. ¶ De variis cæsurarum generibus, præsertim in heroicis carminibus, vide Grammaticos. Diligentissimo ea colligit ex variis Auctoribus *Fabricius de re poet. l.* 7.

Cæsurátim, *brevemente*, Ger. *bescheidlich*, Gal. *par incision*, Hisp. *brievemente*, συντόμως, per cæsuras, & commata. *Sidon. ad Claudian. l.* 4. *epist.* 3. Sic cæsuratim succincte, quam prosluens.

Cæsus, a, um, nom. ex particip. κεκομμένος, מוכה, כרות, *tagliato*, *percosso*. *Ter. Andr.* 1. 2. 28. Verberibus cæsum te in pistrinum, Dave, dedam. *Cic. Philipp.* 14. c. 1. Exercitus hostium cæsus, fugatusque. ¶ *Idem ad Att. l.* 5. *ep.* 18. Ne quid inter cæsa, & porrecta, ut ajunt, oneris mihi addatur. Proverbium est a sacrificiis sumptum, cum inter eadem hostiæ, & oblationem extorum sinistri quid accidebat, ne lirari posset, sed instaurari sacrificium necesse esset. Id igitur his verbis significare videtur *Cicero*, vereri se, ne dum discessum parat, aliquid accidat, quod impediat.

Cæter, vel cæterus, a, um, vel caterus sine diphthongo, o. 1. 2. *altro*, נשאר, אחר, Ger. *das übrig*, Gal. *l'autre*, *le reste*, Hisp. *el resto*, ἡ ἕτερος, alius, a voce Græca, quæ proposita est. In singulari cæterum exercitum dixit *Cato* apud *Gell. l.* 3. c. 7. Quin & ipse *Cic. l.* 6. *ad Att. ep.* 2. Cætera jurisdictio. Et *Ver.* 3. *cap.* 2. Pro cætera ejus audacia. Sic *Liv.* non semel, & alii. ¶ Frequentius tamen usurpatur in plur. cæteri, æ, a. *Cic. Fam.* 14. *epist.* 9. Ad cæteras meas miserias. *Plaut. Pseud.* 1. 2. Cætera quis nesciat? ¶ Cætera accus. plur. *nel rimanente*, cum nominibus frequens est, per Hellenismum, subintellecta præpolit. κατὰ, *secundum*. *Liv. l.* 1. c. 35. Virum cætera egregium secuta ambitio est; h. e. quantum ad cætera. *Horat. l.* 4. *od.* 2. *de bove*. Qua notam duxit, nives videri, Cætera fulvus. ¶ Soler etiam hæc vox in Partitionibus elegantes poni, cum post multa enumerata sermonem abrumpimus. *Cic. in Top. c.* 7. In partitione quasi membra sunt; ut corporis caput, humeri, manus, latera, crura, pedes, cætera. Ubi impressi libri aliqui vulgato more habent *& cætera*, quos corrigit *Lambinus*, & *Gruterus*. ¶ Usurpatur item pro aliis particulis. *Virg.* 9. *Æn.* Cætera parce, puer: h. e. desinceps. *Curt.* Cætera opimam prædam fore: h. e. in posterum. ¶ De cætero, pro *cæterum*. *Senec. l.* 3. *de ira*. ¶ In primo casu singulari, cæterus ornatus, *Caso R. R. c.* 22. Verum Mœrsius, & Popma illa verba non agnoscunt. ¶ Veteres scriptos sine diphthongo scribere, satis constat. V. Orthograph. *Manut.*

Cætero, adv. idem ac cæterum. *Plin. l.* 8. c. 7. Hoc solum ebur est: cætero & in his vilitas ossea. *Idem l.* 6. *c.* 26. Cætero ad solitudines rediit.

Cæteroqui, & Cæteroquin, adv. alioquin, *per altro*, *altrimente*, אך אמנם. *Cicer. l.* 13. *ad Fam. Decr.* c. 22. Cæteroqui doctus. Et *in Orat.* c. 25. Cæteroquin recte.

Cætérum, *ma*, *quanto al resto*, אמנם, Ger. *aber*, Gal. *quant au reste*, Hisp. *por el resto*, *ademas*, conjunctio, sive adv. quod reliquum est. *Plaut. Pœn. prol.* v. 126. Dehinc cæterum valere. ¶ Significat etiam, sed, *ma*. *Ter. Eun.* 1. 2. 9. Cæterum de exclusione verbum nullum. *Nepos* 18. 8. 5. Via brevior; cæterum dierum erat fere decem. ¶ Item alioquin, *per altro*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 14. Ego me in Cumano, & Pompejano, præteraquamquod sine te, cæterum satis commode oblectabam.

Cætérus, V. Cæter.

Cæyx, V. Ceyx.

* Caja, æ, f. fustis, clava, baculus apud *Isidor. l.* 18. *Orig. c.* 6.

Cajánus, a, um, adject. a Cajus. *Stat. l.* 4. *Silv.* 9. 22. Emptum plus minus asse Cajano. Quid sit autem assis Cajanus, explicat *Barth. ad Stat. Sylv.* pag. 418. neinpe minimum assis pondus, ac pretium, ad quod Romanus as a Caligula redactus fuit ob inopiam pecuniæ. ¶ *Suet. in Tito*, c. 1. Insignis annus Cajana nece. i. e. Caligulæ.

* Cajatio, h. e. verberatio, puerilis cædes, apud *Fulgent. in Contin. Virg.*

Caicus, olim Astræus, *Girmasti*, *Castri*, *Chiay*, fl. Phrygiæ, seu Æolidis, qui oritur ex Mysia, non procul a Pergamo decurrit, & inter Pitanem ad Bor. & Ælæam ad Austr. in mare Ægæum labitur. *Virg.* 4. *Georg. v.* 370.

Cajēta, *Gaeta*, urbs Latii novi Prov. Terræ Labor. E. sub A. Capuano, ad radices collis, in peninsula, cum duplici arce, & portu percapaci, in ora maris Tyrrheni, proxima Formiis. ¶ Nomen habuit a Cajeta muliere Trojana nutrice Æneæ, vel Ascanii, vel Creusæ. Hanc Æneas ab inferis reversus fato cessisse invenions eam non longe a Bajano sinu sepeliit, ibique urbem condidit, quam una cum adjacenti portu Cajetam dixit. *Virg.* 7. *Æn.*

Cajetānus, a, um, ad Cajetam pertinens, ut Cajetana villa, *Valer. Max.* 1. 4. 5.

Cajo, as, cohibeo, compesco. Affertur exemplum *ex fragment. Plaut. in Astraba*: Quid tuam amicam times, ne te manulea caiet?

Cajŏlus, i, m. diminutivum a Cajus. *Stat. l.* 1. *silv. ult. v.* 17. Molles Caioli, Lagunculique, *h. e.* cupediæ, in quibus impressæ erant formæ istorum puerorum. *Al. leg.* Molles caseoli, luculuncliique.

* Caiphæus ad Caipham pertinens. *Juvenc. in c.* 26. *Matth. l.* 4. *v.* 402.

* Caipor, puer sive servus Caji. *Fest. in Quintipor.*

Cajus, m. 2. γάϊος, prænomen a parentum gaudio sumptum. Est *dictio* dissyllaba, nisi per diæresim ex i consonante facias vocalem, ut apud *Martial.* Pervigil in pluma Caius ecce jacet. Proferebatur autem *Gajus* per G, licet per C scriberetur, *Quintil. l.* 1. *c.* 7. cujus rei rationem affert *Vossi de Vit. Serm. l.* 2. *c.* 1. Ipsa autem C littera inversa ↄ mulierem Cajam declarat, *Quintiliano* auctore *l.* 1. *c.* 7. *Cic. pro Mur.* Putarunt, omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, Cajas vocari. ¶ Apud Priscos pro domino ponebatur, sicut & Caja, γαΐα, pro domina. Vide *Plutarchum*. ¶ Fuit autem revera prænomen proprium uxoris Tarquinii Prisci, quæ Caja Cæcilia appellabatur. Hæc in lanificio excelluit. Ea de causa prænomen omnibus Romanis mulieribus commune factum est. Nova enim sponsa, cum viri domum pervenisset, ante fores interrogabatur, quænam esset; illa omnis causa se Cajam esse respondebat, inquiens: *Ubi tu Cajus, ego Caja*: h. e. Ubi tu dominus eris, & paterfamilias, ego domina ero, & materfamilias. *Plutarch. in Quæstion. Roman.*

Cala, f. 1. *bastone*, fustis. Calæ, teste *Servio*, dicebantur fustes, quos portabant servi, sequentes dominos ad prælium, unde etiam calones dicebantur. Nam consuetudo erat militis Romani, ut ipse sibi arma portaret, & servus vallum; vallum autem dicebant calas. *Lucil. apud Serv. in prine.* 6. *Æn.* Scinde calam, ut caleas, idest, scinde lignum, & focum accende, ut calefias.

* Calabarriunculus, & Calabrario. *Gell. lib.* 16. *cap.* 7. Laberius in Restione calabarriunculos dicit, quos vulgus calabarriones. Forte erant calatores in curiam Calabram.

Calăber, bra, um, qui ex Calabria est. *Sil. Ital. l.* 22. *v.* 396. *de Ennio*: Miserunt Calabri, Rudiæ genuere vetustæ. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 14. Calaber hospes.

Calăbra, æ, f. 1. erat Curia proxima casæ Romuli in Capitolio. Dicta est a *calando*, idest, a vocando, quod ante Fastorum evulgationem in eum locum convocato Populo statim post novilunium Pontifex minor, a Rege sacrificulo facto sacrificio, pronuntiabat, quot dies inter calendas, & nonas intercederent, ut nonis convenirent, audituri, quinam dies eo mense fasti, quinam nefasti, quinam festi essent, qui ludi, quæ sacrificia celebranda. *Macrob. l.* 1. *c.* 15.

Calabria, f. 1. *Calabria*, Καλαβία, *Terra d'Otranto*, olim regio Italiæ in Salentinis, pars Provinciæ Hydruntinæ ad oram Borealem, inter Apuliam Peucetiam ad Occ. & Japygiam ad Ort. circa Brundusium, & Hydruntem. ¶ Calabria vero hodierna longe ab hac diversa, & distans est. ¶ Regio enim Australis est *Calabria*, Siciliæ proxima, quæ brevi maris tractu a Peloro disjungitur, ubi alias Brutii: & Magna Græcia, inter Mare Tyrrhenum, & mare Jonium, a Borea in Austrum extensa. Estque duplex, Calabria citerior, seu citra montes, quæ magis in Boream extenditur, & Calabria ulterior, quæ in Merid. Citerioris caput est Consentia, ulterioris S. Severina.

Calabrico, as, are, fasciis involvere. *Plin. Valer. l.* 3. *c.* 13. Lanis involvere, & calabricare.

Calabricus, a, um, adj. possessiv. a Calabria, ut Olea Calabrica. *Colum. l.* 12. *c.* 49. ¶ Calabrica etiam genus fasciarum esse videtur. *Plin. Valer. l.* 3. *c.* 13.

* Calăbrix, icis, f. spinæ genus. *Plin. l.* 17. *c.* 10.

Calagūris, *Calahorra*, urbs Hisp. Tarrac. olim in R. Navarræ, nunc in Castella veteri, in fin. Vasconum, prope confinia Navarræ, ad Iberum flu. patria *Quintiliani*. *Auson. in Professoribus n.* 1.

Calagurĭtānus, a, um, ad Calagurim pertinens, *Plin. l.* 3. *c.* 3. Calaguritani populi.

Calăis, m. 3. Boreæ ex Orithyia conjuge filius alatus, qui una cum Zetho fratre similiter alato cum Argonautis Colchos profectus est. Cum in ea expeditione a Phineo Rege Arcadiæ Argonautæ humaniter essent accepti, Harpyias, quæ Re-

gnum illius infestabant, persequi constituerunt. Quas cum & alarum auxilio, & sagittandi peritia in Floras usque Insulas fugassent, ab Iride admoniti sunt, ne Jovis canes ulterius persequerentur. Ii iraque retrorsum conversi, duas illas insulas, in quibus Harpyias reliquerunt, a conversione sua Strophadas appellarunt, nempe ἀπὸ τῆς τροπῆς, a conversione. Postremo ab Hercule occisi dicuntur, & in ventos commutati, qui Canicularem exortum dies fere octo præcedunt. Unde πρόδρομοι, idest *præcurrentes*, appellantur. *Ovid. in fin. l.* 6. *Met.*

Calămarius, a, um, ad calamum pertinens, ut theca calamaria apud *Sueton. in Claud. c.* 35. in qua sc. calami scriptorii reponuntur, *pennajuolo*.

Calaméta, n. 2. fragmenta veterum calamorum, hoc est, pedamentorum, quæ ex calamis, idest arundinibus fiunt. *Col. l.* 4. *c.* 27. Sic deinde ordinata vineta festinabimus emundare, sarmentisque, & calametis liberare.

Calamīnæ Hetruscæ, insulæ in Lydia, quæ non ventis solum, sed etiam contisquo libeae pulsæ, multorum civium Mitridatico bello saluti fuerunt. *Plin. l.* 2. *c.* 95.

Calamistrātus, a, um, adject. Calamistro ornatus, ut calamistrata coma. *Cic. pro Sext. c.* 8. Et calamistratus saltator. *Idem post. red. in Sen. c.* 6.

Calamistrum, Calamistrus, & calamister, n. & m. 2. *ferro da increspare i capelli*, מחשך, Ger. *ein pfriem damit man das haar krauffmachet*, Gal. *fer à friser les cheveux*, Hisp. *hierro para en sortijar los cavellos*, καλαμίς, ίδος, acus major, qua calefacta crispantur capilli, a calefaciendo, vel a καλαμάω, calamo canere, quia ferrum hujusmodi est cavum instar calami, idest, acus arundineæ. Unde a *Nonio cap.* 15. *n.* 27. calamistrum fistula dicitur. *Cic. post Red.* Frons calamistri notata vestigia. Hinc calamistro crines convertere, apud *Petron. in fatyr. cap.* 102. ¶ Calamistros adhibere, transiate pro, fucatum cultum, sive ornatum orationi addere. *Cic. in Orat. cap.* 23. Tum removebitur omnis insignis ornatus, quasi margaritarum: ne calamistri quidem adhibebuntur. Et *de Clar. Orat. cap.* 75. Calamistris inurere.

Calamītæ, *pannocchi piccioli*, Germ. *eine laubfrosch*, καλαμίται, ranæ minimæ sunt, & viridissimæ, quæ a quibusdam dryopetæ vocantur, sic dictæ, quod inter calamos versentur. *Plin. l.* 32. *c.* 7. & 10.

Calamitas, tis, f. 3. miseria, ærumna, pernicies, adversa, vel incommoda fortuna, incommodæ res, *grandine*, *calamità*, *miseria*, רעה, עני, אויד, Ger. *arbeitseligkeit*, Gal. *calamité*, Hisp. *calamidad*, κάλαμα, proprie est calamorum imminutio, idest cum calami segetum confringuntur grandine, ac procellosa aliqua tempestate. *Plaut. Cas.* 5. 2. 30. Quicquid erat, calamitas profecto attigerat nunquam. *V. Taubman. Ter. Eun.* 1. 1. 34. Nostri fundi calamitas. ¶ Translate accipitur pro infortunio quolibet, seu miseria, vel ærumna. *Cic. Ver.* 1. Ejusmodi fuit, non ut Legatus pop. Rom. sed ut quæqam calamitas pervadere videretur. Hinc calamitate affligi, calamitatem inferre, accipere, ferre, &c. *Id. & Nepos variis in loc.*

* Calamites. V. Calamitæ.

Calamitōse, adv. misere, *calamitosamente*, *miseramente*, δυσκόλως, ἀθλίως, *Cic. 3. Offic. c.* 29. Turpiter potius, quam calamitose.

Calamitōsus, a, um, calamitatibus plenus, *calamitoso*, עני, ἀτυχὴς, Primo significat, quod calamitatem infert. Unde calamitosam tempestatem dixit *Cic. Verr.* 3. *c.* 28. ¶ Deinde id, quod hujusmodi calamitati est obnoxium. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Hordeum ex omni frumento minime calamitosum. ¶ Præterea calamitosus est, qui ærumnis, & calamitate afficitur, vel afficit, ut dictum est. *Cic. pro Rosc. Amer. cap.* 28. O rem miseram, & calamitosam. Et *Fam. l.* 6. *epist.* 21. Appropinquare exitus hujus calamitosissimi belli videbatur. *Auctor epist. ad Octavium*, *quæ inter Ciceronianas est*: Quæ non insequens hora antecedente calamitosior populo Rom. illuxit?

* Calamochnus. V. Adarca.

Calămus, m. 2. *canna sottile*, *penna da scrivere*, חלמיש, קנה, Ger. *rohr*, *schreibfeder*, Gal. *roseau*, *plume*, Hisp. *cana*, *pluma*, κάλαμος, arundo minuta, habens internodia longa, & recta, ex qua sagittæ apud diversas gentes fiebant. *Virg.* 1. *Ecl.* Cum Daphnidis arcum fregisti, & calamos. ¶ Aliquando accipitur pro stipula, & pro quacumque re cereti, ac fistulosa ad similitudinem arundinis. Unde arborum quoque, ac vitium calamos dicimus, idest, tereres particulas, & virgas ad serendum in terra aptas. *Plin. l.* 17. *c.* 18. Inseritur oleaster calamo, & inoculatione, *s'innesta a marza*, *e a occhio*. ¶ Calamus item est virga ad capiendas aves visco illita, *panie*. *Mart. l.* 13. *epig.* 68. Galbula decipitur calamis, & retibus ales. ¶ Metonymice de tibia dicitur: itemque de fistulis, quas *syringas* vocant. *Virg.* 4. *Ecl.* Nec calamis solum æquiparas, sed voce magistrum. ¶ Hujus primum inventorem Panem fuisse Poetæ narrant. *Id.* 3. *Ecl.* Pan primus calamos cera conjungere plures instituit. ¶ Denique penna, qua nunc scribimus, quæ est ex avibus, calamus dicitur secundum priscam consuetudinem. Principio enim calami scalptorii ex arundinibus Ægyptiis confecti fuere. *Cic. ad Att. lib.* 6. *ep.* 8. Cum instituissem ad te scribere, calamumque sumissem, *Et l.* 2. *ep.* 15. *ad Q. Fr.* Calamo, & atramento temperato. Calamus temperatus, est ita acuminatus, ut expresse scribat. ¶ Calamus odoratus, vel aromaticus, κάλαμος μυρεψικὸς, est arundini similis, multis geniculatus nodis, fragrans odore suavissimo, casiæ sapore. Provenit in Arabia, India, & Syria. *Plin. l.* 12. *c.* 22.

Calămus, Mæandri fl. filius, qui amavit, & amatus est a Carpo filio Zephyri, & unius ex Horis, puero pulcherrimi corporis. Accidit, ut Carpus in Mæandrum fl. caderet, & exstingueretur. Calamus patrem propter hoc scelus averfatus aufugit, rogavitque Jovem, ut finem suis luctibus daret, sibique mortem præsteret, ut amato post obitum jungeretur. Juppiter Calamum in arundines vertit, quæ semper circa oras fluminum nasci solent; Carpum vero in fructus rerum omnium vertit, ut semper renasceretur. *Serv. in Ecl.* 5. *Virg. v.* 28.

Calantica, f. 1. *cuffia*, ταινία, κρήδεμνον, סאר, tegmen muliebre, quod capiti innectitur, a καλὸν, pulchrum, & ἄνθος, flos, quod floribus intextis variata sit. Usus hac voce *Cic. in Clodium*, *apud Nonium* 14. 2. Cum calanticam capiti accommodaret. Adde *Auson. in periocha* 5. *Ody.* ¶ Aliqui scribunt *Calatica*, dempto *n*.

Calăris, Carălis, ȝ. *Cagliari*, urbs A. Sardiniæ primaria, & Regia, in qua sedes est Prorcgis. ¶ Populi Calaritani. ¶ Hinc pars Australis Insulæ dicitur Prom. Calaritanum, *Capo Cagliari*.

Calăsis, is, f. 3. κάλασις, nodus tunicæ muliebris, quo connexa circa cervicem submittitur, a καλάω, laxo, & σύρω, traho. *Festus*. Sed aliqui dicunt, vocem Ægyptiam esse, & ea tunicam fimbriatam Ægyptiam significari. *Pollux l.* 7. *c.* 16.

* Calaster. V. Catastus.

* Calasticus. V. Chalasticus.

Calathiāna viola, f. 1. flos est præter violarum naturam autumno proveniens, lutei coloris, foliis minutis, sine odore, figura calathum referens. *Plin. l.* 21. *cap.* 6. Alii leg. *calthiana*, a caltha.

Calathiscus, i, m. 2. *cestelletta*, dimin. parvus calathus. *Catul. Carm.* 63. *vers.* 319. Vellera virgati custodibant calathisci.

Calăthus, m. 2. *cestella*, *paniere*, כלי, סל, Ger *ein bankorb*, Gal. *panier*, Hisp. *canasto*, κάλαθος, ab aliquibus qualus, & quasillus, ab aliis fiscella, vas vimineum, in quo mulieres pensa, vel tramam revolvunt, aut in quo flores, vel fructus, aut aliquid id genus ferunt, a κάλυξ, lignum. *Virg. in Alex. Ecl.* 2. *v.* 45. Tibi lilia plenis ecce ferunt Nymphæ calathis. ¶ Accipitur interdum pro calice, seu poculo, *calice*. *Virg.* 5. *Ecl.* Vina novum fundam calathis Arvisia nectar. ¶ *Servius* ait, esse vas æneum, in quo lac, vel recens caseus asservatur. In hac usurpatione videtur dictus quasi γάλαθος, a γάλα, lac. *Virg. Georg.* 3. *v.* 400. Quod surgente die mulsere . . . . . Sub lucem exportat calathis, adit oppida pastor. ¶ Calathorum formam *Plin. l.* 21. *c.* 5. liliis tribuit: sc. ex angusto orbe in ampliorem surgentem. ¶ Calathus fuit etiam fil. Jovis, & Antiopes.

Calatia, Galatia, *Gajazzo*, urbs R. Neap. in Prov. Terræ Laboris, prope Vulturnum fl. media inter Capuam, & Telesiam. *Liv. l.* 9. *c.* 2.

Calatio, onis, f. vocatio, κλῆσις, *chiamata*. *Varr. l.* 4. *L. L.* Calabra sine calatione potest aperiri.

Calatinus, a, um, adj. qui ex Calatia est. *Liv. l.* 22. *c.* 13. Per Allifanum, Calatinumque agrum.

Calātor, oris, m. 3. *Vet. Gloss.* Calatores, ἐκβιβάσται ἱερέων. *Isidorus*: Calator, minister sacrorum. *Sueton. de illustr. Grammat. c.* 12. Cornelius Epicadius Syllæ libertus, calatorque sacerdotio augurali. ¶ *Festus* generatim omnes servos Calatores dictos putat, quia semper vocari possent. Est enim Calator a *calando*, i. e. vocando. *Plaut. Pseud.* 4. 2. 52. Harpax calator meus est, ad te qui venit. ¶ *Ver. Scholiast. ad Horat. Sat.* 2. *l.* 1. cum servum calatorem dici censet, qui alios ad ministeria vocat.

Calatorius, a, um, adject. ad calatorem pertinens. *Inscripa. apud Fabretti. pag.* 435. Permissu Calatorio, & Flaminum.

Calărus, a, um, *chiamato*, vocatus, ab antiquo *calo*, *as*, ut calata Comitia. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 15. *Gell. l.* 15. *c.* 27.

Calaurēa, æ, f. *Lacois* cognominata est *Calaurea* a Calauria insula sinus Argolici, ubi cultu fuit. *Ovid.* 7. *Met. v.* 384. Inde Calaureæ Latoidos aspicit arva.

* Calautica. V. Calantica.

Calbei, m. 2. auctore *Festo*, dicebantur armillæ, quibus triumphantes urebantur, & milites ob virtutem donabantur, vel a καλὸς, *pulcher*, vel a *galbeus*, viridis, vel a χερσὶ, *junctura manus*, quod primo *carpios* diceretur, deinde *calpios*, tandem *calbios*, vel *calbeos*.

Calceāblis, le, qui calceari potest. *Sidon. l.* 1. *ep.* 5. Agger calcabili silice crustatus.

Calcanēum, i, n. *calcagno*, עקב, πτέρνα, pars posterior pedis imi. *Virg. in Moret. v.* 96. Continuis rimis calcanea fcissa rigebant. *Lamprid. in Heliog. c.* 20. Comedit sepius calcanea camelorum.

Calcar, aris, n. 3. *sprone*, פרזלים, Ger. *sporn*, Gal. *éperon*, Hisp. *espuela*, πλατάβων, ferreus stimulus ad urgendos equos, sic dictus, quod ad calcem alligetur, vel a calcando. *Cic.* 3. *de Orat.* Dicebat Hocrates, fe calcaribus in Ephoro egere, contra in Theopompo fræna uti solere. ¶ Currenti calcar addere, proverbio dicitur, h. e. sum, qui sua sponte ad rem aliquam faris incitatus est, vehementius adhuc inflammare. *Plin. l.* 1. *ep.* 8. ¶ Calcaria tribuuntur etiam gallinis a *Colum. l.* 8. *c.* 2. ¶ Adhibere, & admovere alicui calcaria, apud *Cic. & Horat.*

Calcaria, æ, f. 1. fornax, in qua calx coquitur, *fornace da calcina*, כבשן, κάμινος, *Ammian. l.* 27. *cap.* 4. Calcarias exstinguere. *Ulpian. lib.* 8. *de panis*: In calcariam quoque, vel sulphuratiam damnari solent. Quo loco notatur calcis fodina.

* Calcariarius, ad calcariam, & calcem pertinens. *Grutter. p.* 641.

* Calcariensis, calcarius. *Cod. Theod. l.* 12. *t.* 1. *l.* 37.

Calcarius, a, um, o. 1. 2. quod, ad calcem pertinet. Hinc calcaria fornax, *fornace da calcina*, Ger. *kalckhitze*, Gal. *four à chaux*, Hisp. *calera*; in qua calx coquitur. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Cinere e calcariis fornacibus. ¶ Calcarius, ii, subst. qui præest fornaci calcariæ, γυψοποιός. *Cat. de R. Rust. c.* 16. Calcarius ligna conficit ad fornacem.

Calcāta ædificia. V. Calicata.

Calcator, oris, m. qui calcat, & speciatim qui calcat uvas. *Calpurn. Ecl.* 4. *v.* 24. Ut nudus suptas faliat calcator in uvas.

Calcatōrium, ii, n. *palmento*, גת, locus in cella vinaria, in quo uvæ calcantur. *Pallad. l.* 1. *tit.* 18. *de cella vinaria*. Basilicæ ipsius forma calcatorium loco habeat altiore construdum, ad quod inter duos lacus, qui ad excipienda vina hinc inde depressi sint, gradibus tribus fere, aut quatuor ascendatur. ¶ *Servius* ait, esse vas æneum, in quo lac, vel recens caseus asservatur. In hac usurpatione videtur dictus quasi γάλαθος, a γάλα, lac. *Virg. Georg.* 3. *v.* 400. Quod surgente die mulsere . . . . . Sub lucem exportat calathis, adit oppida pastor. ¶ Calathorum formam *Plin. l.* 21. *c.* 5. liliis tribuit: sc. ex angusto orbe in ampliorem surgentem. ¶ Calathus fuit etiam fil. Jovis, & Antiopes.

Calcātrum, pro calceamentum legitur apud *Colum. l.* 12. *c.* 3.

Calciarium. V. Calcearium.

Calcifrăga, æ, f. ἔμπεφις, σκολοπένδριον, *citracca*, Gal. *passe-pierre*, fœniculum marinum, herba est in maritimis perris fere nascens, & calculis frangendis ita dicta. *Plin. l.* 27. *c.* 9. *Ruel. l.* 2. *c.* 129.

Calcĭo. V. Calceo.

Calcĭŏpe, f. 1. filia Æetæ Colchorum Regis, soror Medeæ, & Absyrti, quæ Phryxo nupsit, ex quo Cytorum peperit. *Ovid. in ep. Helen. ad Paris.*

Calcitrātus, us, m. 4. κλαυτμὸς, actus ipse calcitrandi. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Mulæ calcitratus inhibetur vini crebriore potu.

Calcĭtro, as, n. 1. calce percutio. remuo, *trarre de' calci*, בעט, Germ. *ausschlang*, Gal. *regimber*, *ruer*, *calcitrer*, Hisp. *acocear*, κλαυτίζω, calcibus ferio. *Plin. l.* 30. *c.* 16. Mulas non calcitrare, cum vinum biberint. ¶ Translate *Cic. pro Cæl. c.* 25. Calcitrat, respuit, non putat tua dona esse tanti.

Calcitro, onis, qui calcibus ferit. *Gel. l.* 4. *c.* 2. Equus mordax, & calcitro. *Plaut. Asin.* 2. 3. 10. Procul si quem videt ire ad se calcitronem.

Calcitrōsus, o. 1. 2. κλαυτιστὴς, qui sæpe calcibus ferit. *Col. l.* 2. *c.* 2. Juvenum recrectantem, & calcitrosum reddit.

Calco, as, a. 1. *premere col pie*, *calcare*, לחם, דרך, Ger. *treten*, *pressen*, Gal. *fouler aux pieds*, Hisp. *holtar*, πατέω, calcibus premo. *Virg.* 12. *Æn.* Mixtaque cruor calcatur arena. ¶ Transferrur etiam ad animum, ut Calcare voluptates, amorem, honores, jura, clientes, pro conculcare, despicere &c. *Ovid. Claudian.* & alii. Calcare æquor dixit idem *Ovid.* 3. *Trist. eleg.* 10. ¶ Calcare uvas, *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 54. ¶ Calcare, de Gallo gallinam inquire, *Colum. l.* 8. *c.* 5.

Calcearius, a, um, adject. ad calceos seu rationes pertinens, *Medicin. Dig.* 50. 8. 2. Calcularii erroris retractatio eriam post decennii, aut vicennii tempora admittitur.

Calculatio, onis, calculus, suppuratio, *conto*, *calcolo*, חשבון. *Cassiori* est hæc vox *l.* 1. *ep.* 10. & *Fortunati l.* 5. *epist. præf.* 6. *ad Syagrium Episc.* ¶ Pro genitione calculorum in vesica, *Cæl. Aurelian. Tard.* 5. 4.

Calculator, m. 3. *conrista*, *calcolatore*, מחשבת, Ger. *ein rechenmeister*, Gal. *calculateur*, Hisp. *contador*, λογιστὴς, *Mart. l.* 10. *epigr.* 62. Nec calculator, nec notarius velox.

Calculensis, se, adject. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Purpuræ genera plura: lutense, purri limo; & algense, nutritum alga, villissimum utrumque: melius tæniense, in tæniis maris collectum: calculense appellatur a calculo maris, mire aptum conchylüs. Ita *Hardouin.*

Calculo, as, n. 1. *far il calcolo*, *o conto*, חשב, ψηφίζομαι, λογίζομαι, ratiocinor. rationem facio, a calculis, idest lapidibus minutis, quos antiqui in manu tenentes numeros componebant. *Prudens. in hymno Laurent. v.* 131. Num calculando est primitus, Tum subnotanda est summula.

Calculo, onis, idem quod calculator. *Festus Fest. in præfat. Breviarii ver. Rom.* Morem sequutus calculonum, qui ingentes summas æris breviqribus explicant. Al. tamen leg. *calculatorum*. Adde *Augustin. l.* 2. *de ordine*, c. 12.

Calculōsus, a, um, o. 1. 2. *sassoso*, Germ. *steinicht*, Gal. *pierreux*, Hisp. *pedregoso*, λιθώδης, calculis plenus. *Col. l.* 3. *c.* 11. Loca aprica, calculosa, glareosa, interdum & saxosa amat. ¶ Item qui calculorum morbo laborat. *Plin. l.* 21. *c.* 18. Apollodorus professus, cypiron efficacissimum esse adversus calculosos. Adde *Col. l.* 7. *c.* 16.

Calculus, m. 2. *sassolino*, חשבון, צרור, חצץ, Ger. *sandstein*, *gries*, Gal. *caillou*, Hisp. *guijarillo*, ψηφὶς, lapis terræ admixtus, rotundus, durissimus. *Cic l.* 1. *c.* 51. *de Or.* Demosthenes conjectis in os calculis, summa voce versus multos uno spiritu pronuntiabat. ¶ Est item calculus lapillus in renibus, aut vesica generatus meatum urinæ prohibens, asperrimumque gignens cruciatum, quod morbi genus Græci λιθίασιν appellant. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Sed hominum quibusdam diro cruciatu subinde nascentes calculi. Sic apud *eumdem* calculorum valetudo. ¶ Item calculus, ψῆφος, dicitur, quem *Iatrosophia*, seu *Iatromathium* antiqui appellaverunt, vulgus *fractum* vocat. *Mart.* Hic mihi bissenos numerastur tessera puncto, calculus hic gemino discolor hoste perit. In hac significatione etiam *calx* dicitur. *Lucil. l.* 14. *apud Prisc. l.* 6. Naumachiam licet iaxe, inquam, alveolumque parare, & calces. ¶ Item quoniam calculis subducere rationes solemus, calculus pro ipsis rationibus ponitur, *conto*, *ragione*. *Cic.* Si te alicujus dari pœnitet, ad calculum reduceas. Hinc revocare, sive reducere ad calculum, est aliquid exactius supputare. *Cic. de Amic. c.* 16. Hoc est quidem nimis exigue, & exiliter ad calculum revocare amicitiam, ut par sit ratio acceptorum, & datorum. ¶ Calculis item olim Græci suffragia colligebant, candidis absolutionem, nigris condemnationem significantibus. Unde factum est, ut calculum pro suffragio, *sententia*, & *judicio ponamus*. *Plin. Junior in Panegy.* Calculum de fe adfeui permittere. *Id. l.* 7. *ep.* 2. Adjicere alicui album calculum, & *l.* 6. *ep.* 11. O diem lætum, notandumque mihi candidissimo calculo! Sed iebant enim Thraces dies profperos, & lætos notare albo calculo, seu lapillo in urnam conjecto, infelices vero atro, ut scirent exacto anno, quot & quos dies latos, aut tristes habuissent. *Plin. l.* 7. *c.* 40. *Mart. l.* 12. *epigr.* 34. ¶ Calculum ponere apud *Plin. Jun. l.* 5. *ep.* 17. est par pari respondere, *render la pariglia*. ¶ Calculum reducere apud *Cic.* est mutare sententiam, *cangiar parere*. Sic *Nonius*. ¶ Calculos ponere apud *Col.* 3. 3. & calculos alicujus rei subducere apud *Cic.* est trai. *fare i conti*.

Caldanensium, i, fomentum calidum. *Marcel. Empir. c.* 5. Caldamentis adhibitis fopiri.

Caldariŏla, læ, f. parvum caldarium. *Veter. Scholiast. Juv. ad Sat.* 5. *v.* 47.

Caldarium, n. 2. *caldaia*, חמי, Ger. *ein kessel*, Gal. *chaudière*, Hisp. *caldera*, λέβης, ahenum, quo aqua calida hauritur, vel in quo aqua igni adjuvetur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. ¶ Est etiam caldarium pars balnei, quam *Plin.* cellam *calidariam* vocat *l.* 9. *ep.* 6., *stufa*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. Ipsa autem caldaria, tepidaria que fumen habebant ab occidente hyberno.

Caldarius, & Calidarius, a, um, adject. quod ad ignem liquefit ac fundituv. ut Materia caldaria, *Palladii lib. I. R. R. tit.* 40. *Ibm. l.* 34. *c.* 8. *in fine*, Caldarium ære. ¶ Caldaria cella, locus erat in balneo, ubi calida aqua lavabantur. Cui opponitur Frigidaria. *Plin. l.* 5. *ep.* 6.

Caldius pro Claudius, militari joco appellatus est Tiberius, apud *Sueton. in ejus vita*, c. 42.

Caldor, oris, pro Calor. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 55. Calidore fræscit, & oleum fœtidum fit. *Arnob. l.* 7. *p.* 240. Lavacrorum caldoribus se refovere.

Caldus, a, um, pro calidus, *caldo*, חם, ut calda aqua, *Martial. l.* 8. *epist.* 67. & *l.* 11. *ep.* 12. Calda absolute, ilio verfu; jam defecistet portantes calda ministros. *Horat. lib.* 1. *sat.* 3. *v.* 53. Calidior est? aeres inter numerentur. Quamquam *Varr. l.* 7. *L. L.* dari Caldius, & Calidimmus, videtur dubitasse. *V. Calidus*.

* Calebrandus, Calecatus. V. Calicata.

Caledonia, Albania, *Alliberum*, *Rossia*, pars Sept. Scotiæ, ubi nunc prov. Rossia, Loquabria, & Atholia. Populi Caledonii, qui sæpe pro Scotis accipiuntur. Hic Sylva Caledonia est, *Caldar* & *Calender*, apud Sterlingum, olim in immensum spatium diffusa, & more Grampio divisa. Et Castrum Caledonium, *Dunkelden* urbs E. ad Tavum fl. Ab hac regione mare Scoticum dicitur Oceanus Caledonius.

Caledonius, Caledonicus, Calidonius, a, um, *Martial. de spectac. ep.* 7. Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso, *sc.* Britanno, vel Scoto. ¶ Caledonia Sylva, V. in Caledonia.

Calefactio, acis, eci, actum, a. 3. *scaldare*, חמם, Ger. *wormen*, Gal. *chauffer*, Hisp. *calentar*, Θερμάνσις, calidum reddo. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 60.

Calendarium, ii, seu Kalendarium, ἡμερολόγιον, ἐφημερίς, מנין חדשים, ut Veteres scribebant, liber fœnebris diebatur, in quo perscribebantur usuræ in Calendas singulas petendæ, aut exsolvendæ. *Senec. l. 7. de Benef. c. 10.* Quid fœnus, & Calendarium, & usura, nisi humanæ cupiditatis extra naturam quæsita nomina? Et *l. 1. c. 2.* Nemo bonus beneficia in Calendario scribit. ¶ *Curatores calendarii* dicti sunt in municipiis, & colonis, qui curam habebant tabularum, in quibus perscripta erant eorum nomina, qui pecuniam fœnebrem a civitatibus acceperant, & usuras calendis solvebant. *Inscript.* apud *Gruter. p. 1029. n. 7.*

Calens, entis, *calĕo. Horat. l. 3. od. 16.* Sole calens terra. *Ovid. 3. de ar. am. v. 571.* Ætate, & amore calens. *Liv. l. 25. c. 39.* Romani calentes adhuc ab recenti pugna.

Calenum, *Carinola*, urbs Campaniæ, R. Neap. in Prov. Terræ Laboris. ¶ Hinc vinum illud celeberrimum, quod *Calenum* vocatur.

Calenus, a, um, *o. 1. 2.* quod fuerat ad Cales sive ad Calenum. *Hor. lib. 1. carm. od. 20.* Et prelo domitam Calĕno Tu bibes uvam. ¶ Vinum Calenum celeberrimum erat; quod & Calenum absolute dixit *Juvenal. sat. 1. v. 69.* Molle Calenum porrectumque vino.

Calĕo, es, lui, n. 2. *esse calido*, חמם, Ger. *warm seyn*, Gal. *être chaud*, Hisp. *ser caliente*, Θέρμομαι, ferveo, calidus sum, a Dorico κάλδω, pro καλέω, comburo. *Virg. l. 1. Æn. 417.* Thure calent aræ. ¶ Calere dicitur res, per translationem, dum adhuc recens est. *Plaut. in Pœn.* Nihil est, nisi dum calet, hoc agitur. ¶ Calere etiam dicuntur, qui magno studio in aliquid incumbunt. *Adde Horat. l. 6. ep. 15.* In re frigidissima calĕs, in ferventissima friges. Sic calere cupidine laudis, *Ovid. 8. Met. v. 300.* Calere scribendi studio, *Horat. l. 1. ep. 1. v. 108.* Calere spe, *Curt. l. 4. cap. 1.* Calere etiam dicitur res ipsa, quæ magna vi agitur, quemadmodum *Virg.* dixit, fervere opus. *Tibul. l. 1. el. 11. vers. 53.* Sed Veneris nunc bella calent. Sic *Cic. ad Att. l. 4. ep. 16.* Judicia calere dixit. Et apud *Suetom. Aug. cap. 71.* Calent loca, quæ sc. frequentantur. ¶ Calĕtur, impersonale, calor est. *Plaut. Capt. v. 1. 12.* Quasi cum caletur, coclearia in oculo latent. ¶ Particip. *caliturus. Ovid. 13. Met. v. 590.* caliturasque ignibus urbes.

Calepinum, n. 2. *Calepio*, καλέπιον, opp. in Cenomanis 14. M. P. a Bergomo, Brixiam versus, apud Calĕpium fl. patria Ambrosii Calepini, qui huic Lexico nomen dedit.

Cales, Calium, plur. *Cali*, Col. & Urbs Campaniæ condita a Calai filio Boreæ. *Horat. l. 4. od. 12.*

Calesco, scis, n. 3. *fealdaſe*, Θερμαίνομαι, calidus fio. *Plin. l. 20. c. 21.* Succus calefacit in eo, in sole modice. *Ter. Eun. v. 2. 5.* Accede ad ignem hunc, jam calescet; plus satis.

Calfăcio, is, feci, factum, a. 1. *riſcaldare*, Θερμαίνω, idem, quod calefacio. *Plin. l. 21.* Chrysocomæ radix calfacit, & stringit. *Ovid. Fast. 4. v. 698.* Calfacit igne focum. Translate Augustus apud *Suetom. c. 71.* Lusimus per omnes dies; forum aleatorium calfecimus, h. e. assidue trivimus. ¶ Et pro commovere, exagitare, *Cic. Fam. 16. ep. 17.* Calfacie hominem.

Calfactus, a, um, calefactus, *fcaldato. Ovid. in Ibin, v. 46.* Nondum calfacti Velitis haſta.

Calfactus, us, ui, m. 4. idem quod calefactio. *Plin. l. 29. c. 3.* Calfactuque obiter foveant. *Lactanz. de Opific. Dei, cap. 14.* Jecoris officium est, ut cibos consequat amplexu, & calfactu suo.

Callanasſa, & Callianassa, Nymphæ quarum altera a bene regendo, altera a viris honestandis dicta est.

Calicata ædificia dicuntur calce contecta, & præcipue si lævia, & polita sint, ut albarium, vel pictura superinduci possit: quam artem, loricationem, vel tectoriam appellat. *Festus.*

Calicellus, i, m. parvus caliculus. *Theodor. Prisc. l. 4.*

Caliculāris, re, adject. ut herba calicularis, quæ caliculos habet, qualis est hyoscyamus, apud *Apul. de herb. c. 4.*

Calĭcŭlus, li, m. a. *calicetto*, κυλίκιον, dimin. a calice, vas potorium. *Cat. de R. R. c. 108. Plin. l. 16. c. 44.*

Caldārium, v. Caldarium.

Calĭdè, adverb. *caldamente, fervorosamente.* ¶ Accipitur metaphorice pro subito, sine mora. *Plaut. Epid. 2. 2. 99.* Tute igitur calide, quidquid acturus, age. Græcus πρόχειρος πράττειν. Al. leg. *callide.*

Calidonia. V. Caledonia.

Calĭdus, a, um, *o. 1. 2. calĭdo*, חם, Ger. *warm*, Gal. *chaud*, Hisp. *caliente*, Θερμὸς, quod in se calorem habet. *Virg. 9. Æn.* Vomens calidum de pectore flumen. *Colum. l. 12. c. 50.* Calidissima lixivia. ¶ Pro veloci, *velox. Varr.* apud *Non. cap. 4. n. 76.* Ecce calidis pedibus quidam navicularis irrumpit in curiam. ¶ *Cic. Tusc. l. c. 18.* Calidior est, vel potius ardentior animus &c. ¶ Calidi etiam dicuntur qui facile commoventur, & accenduntur celeriter. *Horat. l. 3. carm. od. 14.* Non ego hoc ferrem calidus juventa. *Ter. in Eun. 2. 3. 88.* Vide ne nimis calidum hoc sit. *h. e.* præceps, & audax, fubandi consilium. *Cic.* quoque *1. Offic. c. 24.* calida consilia dixit. Et *Plaut. Epid. 1. 2. 38.* Huic homini opus est quadraginta minis celeriter callidis: *h. e.* celerrime repertis. Sic Calidum mendacium apud *eumd. Mostel. 3. 1. 135. h. e.* recens ac novum. Al. in his *Plauti* exemplis leg. *callidis* duplici ll. ¶ *Calida, æ*, absolute ponitur pro aqua calida. *Senec. ep. 77.* Calida fubinde suffusa. ¶ Caldus per syncop. pro *calidus* Veteres dicebant. Et vero Augustus, ut est apud *Quint. l. 1. c. 6. (vel 10.) caldum* præculit: non quod *calidum* minus latinum sit, sed quia *caldus* mollius videtur, & minus odiosum. Exempla V. suo loco.

Calĭendrum, n. 2. *cappello posticcio*, חפיה, capitis operimentum, idest, vel galericulus, vel coma apposita, a καλύπτειν, seu κάλυπτρα, tegmen, quod est a καλύπτω, tego. Actum in illud *Horat. l. 1. sat. 8.* Altum Saganæ caliendrum excidere. Usus & *Apuleio l. 6. ad finem.*

Caliga, f. 1. *ſcarpa*, נעל, Ger. *ſtiffel*, Gal. *chauſſure*, Hisp. *calça*, καλίκα, calceamentum militare, a *calce*, unde *calcia*, & per metathesin *calica. Cic. 2. Phil.* Cum caligis, & lacerna cucurristi. V. *Caligula.* ¶ Sed non milites modo, verum & iter facientes caligas solebant sumere. *Juven. sat. 3. in fin.* Satyrarum Adjutor gelidos veniam caligatus in agros. ¶ Caliga speculatoria, apud *Suet. in Calig. c. 52.* qua milites induti speculatum exibant. ¶ Sæpe caliga pro militia seu militari professione sumitur. *Senec. de brevit. vitæ, c. 17.* Marium caliga dimisit: consulatus exercet. *Vet. Inscript.* apud *Gruter. p. 445. n. 9.* C. Oppio in caliga functo. De caliga librum edidit *Jul. Nigronius.*

Caligans, antis, *caliginoſo, oſcuro*, חשוך, καμβλυώττων, caligine plenus, tenebrosus. *Cic. in Arat. v. 205.* Atque Aram tenui caligans vestiet umbra. *Virg. 4. Georg. v. 468.* Et caligantem nigra formidine lucum. ¶ *Caligans oculus*, cujus aciem caligo obscurat, *Plin. l. 20. c. 22.* ¶ *Caligans* qui oculis est caligantibus. *Martial. l. 10. epigr. 4.* Qui legis OEdipodem, caligantemque Thyesten. ¶ *Caligantes fenestras* dixit *Juven. sat. 6. v. 31.* quæ præ altitudine oculos defpicientium caligare faciunt. ¶ *Vultus caligans*, mœrorem præseferens. *Pacuv.* apud *Non. c. 2. n. 869.*

Caligāris, re, & Caligarius, a, um, adject. ad caligam pertinens, ut Caligares clavi. *Plin. l. 9. c. 18.* & Clavi caligarii, apud *eumd. l. 54. c. 14.* Clavis enim suppactum erat hoc calceamenti genus. *V. Nigron.* ¶ Caligarium solum in *Glossar. Vet.* quod Itali *suola di scarpa*.

Caligarius, ii, m. 2. qui caligas conficit, *calzolajo. Lamprid. in Alex. c. 33.* Corporis omnium constituit vinariorum, popinariorum, caligariorum, & omnino omnium artium. ¶ Est etiam futor caligarius, in *Vet. Inscript.* quæ affertur a *Nigronio de Caliga, c. 2.*

Caligātio, onis, f. 3. *caligine, ſcurità*, מאפלית, Ger. *verfinſterung*, Gal. *obſcuriſſement*, Hisp. *ſcuridad*, καμβλυωπία. *Plin. l. 29. c. 6.* Caligationes, suffusionesque oculorum.

Caligātus, a, um, caligis indutus. *Juven. sat. 3. in fin.* Gelidos veniam caligatus in agros. ¶ Caligatus, absolute pro milite. *leg. 6. Dig. de re militari*, Caligatus, qui motu hostium languorem simulavit. *Juven. sat. ult. v. 24.* Offendere tot caligatos, Millia clavorum. Ubi tamen alii leg. *tot caligas, tot Millia clavorum.*

Caliginĕus, a, um, idem quod caliginosus. *Gratius in Cynegetico, v. 56.* Vel caligineo laxanda reponito fumo.

Caliginōsus, a, um, *o. 1. 2. oſcuro, caliginoſo*, אפל, γνοφώδης, obscurus, caligine tectus. *Cic. 1. Tusc. c. 25.* Cœlum humidum & caliginosum est, propter exhalationes terræ. Superlat. est *Augustin. ep. 7.*

Caligo, nis, f. 3. *nebbia folta*, ערפל, חשך, Ger. *finſterniſſ*, Gal. *obſcurité*, Hisp. *eſcuridad*, ζόφος, tenebræ, forte ab σκάλλω, caligo, per metathesim. *Cic. Agrar. 2. c. 17.* Tenebræ terræ, & caligo. ¶ *Caligo* est etiam oculorum vitium, cum eorum acies offuscatur, humore aliquo interfluente. *Plin. l. 20. cap. 7.* Sanat omnia oculorum vitia, præcipue caligines. ¶ Metaphorice. *Cic. pro Planc. c. 40.* Caligines istorum temporum vide.

Caligo, as, are, neut. 1. cæcutire, *esſer cieco*, עמה, καμβλυώττω. *Plin. l. 30. c. 1.* Ad quas res caligat humanum genus. *Quintil. l. 1. cap. 2.* Caligare in Sole. Quod proverbium dixit de iis, qui in clarissima luce cæcutiunt. ¶ Nubes caligar pro nigrescit apud *Virg. l. 2. v. 606.* quæ nunc obducta menti mortales hebetat visus sibi, & humida circum caligat, nubem eripiam. ¶ Posteriores ævi Scriptoribus *caligare*, active accipitur pro obscurare. *Fulgent. in contin. Virgil.*

Caligula, m. 1. cognomen C. Cæsaris filii Germanici, qui imperator fuit, quod puer in castris caligis uteretur, quia parum ambitiose manipularis, seu gregali habitu inter milites educabatur, ad concilianda vulgi studia. In exercitu enim natus erat. *Suet. Tac.* & alii.

Calim, vereres pro clam usurparunt. *Fest.*

Calĭptra, genus vestimenti, quo capita operiebant: a καλύπτω, tego. *Festus.*

Calisto, us, καλιστώ, Lycaonis regis Arcadiæ filia; hinc Lycaonia Calisto, apud *Catul. carm. 61.* Vide plura in voce *Arctos.*

Calix, icis, m. 3. *calice, bicchiero*, כוס, Ger. *ein trinckgeſchirr, ein becher, glaſſ*, Gall. *calice, coupe*, Hisp. *cáliz*, κύλιξ, genus poculi, quo bibimus, a κυλίω, calix, quod est a κυλίω, volvo, quia calices olim torno fiebant. *Plin. in Cap. 4. 4. 8.* Aulas, calicesque omnes confregit. ¶ Quandoque accipitur pro vase, in quo legumina coquuntur, *pentola. Ovid. l. 5. Fast.* Stant calices, minor inde faba, olus alter habebat. ¶ Est etiam calix cochleæ, *Plin. l. 9. c. 56.* ¶ Item florum, scilicet cavitas in medio depressa, unde se folia rotundo ambitu explicant, ut in liliis videre est. *Idem l. 21. c. 4.* ubi de rosa, & c. 5. ubi de liliis differit. In hac significatione scribitur & *calyx.*

Calla, *f. 1.* herbæ genus est aro simile, in arationibus nascens, usuque eosdem habens, quos aron. *Plin. l. 27. c. 9.* V. Calsa.

Callaici, *Gallegos*, pop. Hisp. Tarrac. extremi, ad Oceanum Occ. & Bor. Alias divisi fuere in Callaicos Braccarios, & Callaicos Lucenses. Braccarii inter Durium, & Minium fl. habitabant, ubi nunc pars Regni Portugaliæ, quæ dicitur Transmontana, & regio inter Durium, & Minium. Lucenses, qui & præcipui fuere, ubi nunc Galliciæ Regnum, *Galliciæ.*

Callaicus, a, um, adject. *Ovid. 6. Fast. v. 461.* Tum sibi Callaico Brutus cognomen ab hoste fecit. *Callaicum hostem* pro Hispano videtur dixisse, quemadmodum & *Martial. l. 10. epigr. 16.* Callaica arva. Et *epigr. 37.* Oceanum Callaicum. ¶ Callaicus color, καλλαϊκὸν, χρῶμα, est color purpureus, aut Puniceus, a καλλαΐνων, vel καλλάεος, gallorum barba, vel palea. Sed plerique dicunt, esse Venetum colorem, quem *viridem marinum* appellant, qui est purpuræ dilutioris, ut insinuagdo, qui e pallido viret. *Isid. l. 16. c. 7.* Hinc *Martial. 14. 139.* Callaicæ lacernæ. *Al. leg.* Callainæ. ¶ *Callaicum aurum* est, quod in Callaicorum regione nobile, & plurimum effodiebatur. *Idem ibidem ep. 95.*

Callaïnus, a, um, qui colorem habet callaidis gemmæ. *Plin. l. 37. c. 10.* V. vocem præced.

Callaïs, is, f. 3. καλλαΐς, gemma ex viridi palleſcens, seu quæ sapphirum imitatur, candidior, & mari litorali similis. *Plin. 37. c. 8.* Differt a callaica, seu callaina, quæ turbidior est, *Plin.* Sed *Isidoro* eadem est. Hæ gemmæ dictæ sunt a colore callaico.

Callarias, *m. 1.* καλλαρίας, pisces marinus ex asello rum genere. *Plin. l. 32. c. ult.*

Callens, entis, nom. ex particip. qui *callet, pratico, dotto. Ammian. l. 16. cap. 12.* Bellandi satis diutino callentes. *Gel. l. 17. c. 5.* Utrinque linguæ callens.

Callenter, adverb. quo usus *Apulejus lib. 4. M. A.* Quorum satis callenter curiosos aspectus Trasileon nostræ imperii minaci frequenter inhibebat. *Julian. Floridus* interpretatur *astute.*

Callĕo, les, lui, fine sup. n. 2. scio, teneo, possideo, *ſay il callo*, חכם, ידע, Ger. *harte oder ſchwiellechtige haut haben an henden oder füſſen*, Gal. *avoir des cals, & durillons*, Hisp. *hazer callos, ſer calloſo, o tener callos*, τυλώω, est callum contrahere, callosum esse, a *callus. Plaut. in Pseud. 1. 2. 4.* Plagis coxæ callent. ¶ Transferitur & ad animum. *Sulp. Cic. Fam. l. 4. ep. 5.* In illis rebus exercitatus animus callere jam debet. ¶ Interdum callere, est perfecte scire, quod sicut pes, vel manus ex longo labore callum acquirit, ita mens longa experientia colligit habitum quemdam rerum, in quibus versatur. Et tunc neutrum transitivum est. *Hor. in Art.* Legitimumque sonum digitis callemus, & aure. *Ter. Adelph. 4. 1. 18.* Illius sensum pulcre calleo. ¶ Cum infinito, Calleo pati, *Hor. l. 4. od. 9.* Cum ablat. callere fidibus, *Apulej. in Flor. n. 18.* (*al. l. 3.*).

Callesco, vel Callisco, is, neut. 3. callum facio, obduresco, כתה וגלי. *Cato* apud *Non. c. 2. n. 162.* Aures nobis callisceruntur ad injurias.

Callĭblephărum, n. 2. καλλιβλέφαρον, medicamen pro vitiis palpebrarum. *Plin. l. 21. 19.* Et adjective, pulcris palpebris. *Plin. l. 32. c. 6.*

Callĭcia, *f. 1.* herba, qua Pythagoras aquam congliciari tradidit. *Plin. l. 24. c. 17.*

Callide, adv. astute, vafre, malitiose, caute, *aſtutamente*, בערמה, Ger. *liſtiglich, argliſtiger*, Gal. *finement, par ruſe*, Hisp. *aſtutamente, y recadamente*, πανούργως, *Cic. 2. de fin.* Omnia callide referentem ad utilitatem. ¶ Sumitur etiam in bonam partem, pro scite, vel ingeniose. *Cic. in Orat.* Callide, arguteque dicere. ¶ Compar. callidius, & superl. callidissime: illud est apud *Tacit. Annal. 6. cap. 37.* hoc apud *Nepot. in Themist. c. 1.* ¶ Callide nosse, idest optime. *Plaut. Asin. 2. 2. 82.* & *Ter. Andr. 1. 2. 30.*

Callidĭtas, *f. 3. aſtutia, malizia*, ערמה, Germ. *geſchwindigkeit*, Gal. *fineſſe, ruſe*, Hisp. *aſtucia, y recatamento*, πανουργία, astutia. *Cic. 1. Off. c. 19.* Scientiam, quæ est remota a justitia, calliditatem potius, quam sapientiam appellandam.

* Callidĭlus, *furbetto. Arnob. l. 2. p. 91.*

Callĭdus, *o. 1. 2.* astutus, versutus, vafer, malitiosus, veterator, *ſcaltrito, aſtuto*, עורם, Germ. *geſchwindiglig*, Gall. *fin, ruſé*, Hisp. *aſtuto, y recatado*, πανοῦργος, qui rerum peritus est, a *calleo. Cic. de nat. Deor.* Chrysippus non fine dubio versutus, & callidus. ¶ Versutus, & callidus unde dicti sint, & quomodo inter se differant, *Cic. 3. de nat. Deor. c. 10.* docet his verbis: Versutos eos appello, quorum celeriter mens versatur, callidos autem, quorum tamquam manus opere, sic animus usu concalluit. *Idem 4. Acad.* Ut agitator callidus equos fastinebo. ¶ Accipitur in bonam & in malam partem. *Martial. l. 5. ep. 43.* Callidus effracta nummos fur aufert arca. *Colum. l. 7. c. 3.* Aristoteles callidissimus naturæ rerum. *h. e.* scientissimus. *Tacit. Histor. l. 2. c. 31.* Quo nemo ea tempestate callidior rei militaris. ¶ Cum infinito *Hor. l. 1. od. 10.* Callidus quidquid placuit, jocoso condere furto.

Calligŏnon, καλλίγονον, herba, quæ & polygonon dicta a multitudine seminis, & densitate fruticis. Nonnulli sanguinariam dicunt. *Plin. l. 27. c. 32.*

Callimachium merrum constat tribus choriambis, anapæsto, & bacchio, vel amphibracho, ut *Armipotens* Mars, genitor Romulidum, ut venias precamur. *Serv. in centimetro, p. 1823. Putsch.*

Callimăchus, m. 2. καλλίμαχος, nomen poetæ Cyrenensis, qui apud Græcos principeps inter Elegiacos habetur. *Cic. 1. Tusc.* Omne poematis genus attigit. In adversarium poema acerbissimum scripsit, quem ficto nomine Ibin appellat. Unde *Ovid.* poematis sui nomen & argumentum mutuatus est. ¶ Callimachus alius sculptor fuit, qui primus lapidem perforavit minutatimque tractavit. Fuit etiam inventor columnæ Corinthiæ. ¶ Item alius Grammaticus. *Cic. 3. de Orat.*

Callĭmus, m. 2. κάλλιμος, lapis est ex genere ætitarum. *Plin. l. 36. c. 21.*

Callĭon, κάλλιον, herba, quam alii nominibus solanum somniferum, halicacabum, & vesicarium appellant. *Plin. l. 21. c. 31.*

Callionўmus, m. 2. καλλιώνυμος, & callichthys, καλλιχθὺς, & lupus, λύκος, pisces genus cujus fel oculis plurimum prodest. *Plin. l. 37. c. 7.*

Calliŏpe, *f. 1.* καλλιόπη, & Calliopēa, καλλιόπεια, una Musarum, quæ præest heroicis versibus a κάλλος, pulcritudo, & ὄψ, ὄπός, vox. *Juven. Sat. 4. v. 33.* Incipe Calliope, licet & considere: non est &c. *Virgil. Ecl. 4.* Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo. Adde *Propert. l. 1. el. 1. v. 28.* Et *Ovid. 5. Fast. v. 80.*

Calliopius, Grammaticus Criticus, qui Terentii Comœdias recensuit. At Scholiastes Vetus Terentii Calliopium non criticum, sed actorem, seu recitatorem agnoscit. ¶ *Gaspar Barthius l. 6. Adversar. c. 20.* conatur probare, hunc Calliopium eumdem esse, ac Alcuinum.

Callipĭdes, & Callippĭdes, is, histrio Tragœdiarum fuit Agesilai tempore. Proverbio usurpatur pro tardo, & cunctatore. *Cic. ad Attic. l. 13. epist. 12.* Bionnium præteriit, cum ille Callipides assiduo cursu cubitum nullum processerit. V. *Suetom. in Tiber. c. 38.*

Callipŏlis, *f. 3. Gallipoli*, καλλίπολις, urbs Chersonensi Thraciæ Episc. sub A. Heracl. Sedes Præfecti matis, e regione Asiæ minoris, juxta Hellespontum, qui ab ea dicitur *Streitus di Gallipoli. Plin. 4. 11.*

Callĭrhoe, uxor altera Alcmæonis, quæ petiit a Jove, & impetravit, ut duo filii adhuc infantes confestim ad viri ocisi ultionem adolescerent. *Ovid. 9. Met.* ¶ Alia item, filia Lyci, quæ Diomedem liberavit ab insidiis patris, qui hospites omnes immolabat, a quo cum se desertam videret, vitam laqueo finivit. ¶ Item Callirhoe, Heb. Luza, לוז, *Coronum*, opp. Judææ, ad Jordanem, & fons apud lacum Asphaltitem. ¶ Item fons, & urbs Syriæ, al. Edessa. ¶ Item fons Atticæ, qui novem fistulis aquam mittit. *Strat. Theb. 12. v. 629.*

Callis, is, m. 3. *calle, ſtrada*, מסלה, Ger. *ein gebantzer, weeg*, τρίβος, semita minor, a callo, quod vestigiis animalium trita, & calcata sit. *Virg. 4. Æn. v. 404.* Præduamque per herbam Convectan calle angusto. V. *Serv. ibid. Curt. l. 5. c. 4.* Calles silvestres, & *c. 5.* Calles invii. ¶ *Callium provincia* erat munus minimi negotii, & a Quæstoribus administrari solitum, quibus cura mandabatur callium, silvarum, & saltuum. Ex his enim vectigalia exigebantur propter pecora, & pascua. *Tacit. 4. Ann. 27. Suetom. in Cæs. c. 19.* & *in Claud. c. 24.* quibus tamen locis ubique variat lectio. ¶ Sunt etiam *calles* viæ vicinales faltuum, aut montium. *Cic. pro Sext. c. 5.* Italiæ calles, & pastorum fabula prædari. ¶ Callis genus homineo. *Liv.* apud *Non. c. 3. n. 46.* Per devias calles. Ita legit *Non.* alii *devios.*

Callĭsco. V. Callesco.

Callisthĕnes, m. 3. ex Olynthо urbe Macedoniæ, seu Thraciæ, Philosophus, discipulus Aristotelis, condiscipulus Alexandri Magni. Alexandrum secutus est in Asiam, ab eo accitus, ut illius res gestas scriberet. Scripsit historiam Rhetorico pene more. Interfectus est jussu Alexandri, quod illum a Macedonibus divinis honoribus adhuc viventem colendum non censeret, more Persarum. *Cic. 2. de Orat. 3. Tusc. Justin. l. 15. Curt. l. 8.*

Callisto, V. Calisto.

Callistruthĭa, *f. 1.* sici frigidissimæ, a καλλίστους, optimus, & στρουθὸς, passer, quod passeribus gratæ sint. *Plin. l. 15. c. 18.*

* Callĭtas, V. Calvitas.

Callitrichon, n. 2. herba, al. *callithrix*, polytricon, adiantum, a καλλὸς, pulcher, & θρὶξ, τριχὸς, pilus, quod pulcros, & densos crines facit. *Plin. l. 25. c. 11.* Decocta in aqua humidis etiam ulceribus prodest. *Id. l. 15. c. 14.*

Callĭtrix. V. Callitrichon. ¶ Est item genus simiæ, dictum a pili pulcritudine. *Plin. l. 8. c. 54.*

Callostas, atis, f. 3. induratio callorum, *calloſità*, ut callositas palpebrarum, *Scribon. Larg. Compoſit. 36.* ¶ Translate *Tertul. de teſtimonio animæ, ſub fin.* Existe hæc in usu communis callositatem; sub *Rigaltius* exponit, consuetudinem.

Callōsus, a, um, callis abundans, vel callis obductus, & duratus, *calloſo*, τυλώδης, ut manus callosa. *Auct. Panegyrici ad Pison. v. 17.* Humida callosa cum pisseret hordea dextra. Sic ulcus callosum. *Cels. l. 6. cap. 3.* Crassior callosiorque cutis in homine. *Plin. l. 11. c. 39.* ¶ Callosa ova, *Horat. l. 2. sat. 4. v. 14.* Namque marem cohibent callosa vitellum; & melioribus, & longis dixit, quod; marem cohibeant, seu contineant, ideoque ob calorem densioris albuginis sint, & succi melioris. Ita *Torrentius.*

Callus, m. 2. & callum, n. 2. *calle*, גדות עור, Germ. *eine ſchwiele*, Gall. *cor, durillon*, Hisp. *callo*, τύλος, est cutis labore vitæ in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis denior facta, cujusmodi est in suis rostro, cervice bovis, animalium plantis, & duritia illa, quæ in manibus hominum ex labore nascitur, a *calx*, vel *calco*, quod proprie sit durities in pedibus, vel a κάλλος, *lignum*, quod sit cutis lignea, idest, dura. *Suetom. in Aug. c. 80.* Sed & callis quibusdam ex prurigine corporis, assiduoque & vehementi frigilius usu plurisariam concretis &c. ¶ Callum in suibus agnoscit *Plaut. Capt. 4. 2.* quod aliis in locis aprugnum vocat; fuisse autem in deliciis mensarum, indicat locus Catonis apud *Plin. l. 8. c. 51.* quem vide. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, quæ duriusculæ sunt instar calli. *Plin. l. 14. 1.* Uva gratior callo. *Id. 15. 28.* Callo placent pira. ¶ Translate Callum obducere, metaphorice est assuefcere alicui labori multo exercitio. *Cic. Tusc. 2. c. 15.* Ipse labor quasi callum quoddam obduxit dolori.

Calmus, ans, a. 1. *chiamare*, קרא, Germ. *ruffen, nennen*, Gal. *appeller*, Hisp. *llammar*, καλέω, voco, a voce Græca, quæ propsita est, *Gel. l. 15. c. 27.* Curiata comitia *L. L. pag. 52.* Primi dies mensium nominati calendæ ab eo, quod his diebus calarentur ejus mensis nonæ, &c. ¶ Item invocare. *Varr. ibid.* Dies te quinque calo Juno novella. Scribitur & *Kalo.*

Calo, onis, m. 3. *faccardo, babaglione*, עבד, σκευοφόρος, Calones ministri erant militum, a ferendis lignis palisque sic appellati. Nam ut Servius ait ad *Æneid. 6.* Calles silvestres, & *c. 5.* Calles invii. ¶ *Callium provincia* erat munus minimi negotii, & a Quæstoribus administrari solitum, quibus cura mandabatur callium, silvarum, & saltuum. Ex his enim vectigalia exigebantur propter pecora, & pascua. *Tacit. 4. Ann. 27. Suetom. in Cæs. c. 19.* & *in Claud. c. 24.* quibus tamen locis ubique variat lectio. ¶ Sunt etiam *calles* viæ vicinales faltuum, aut montium. *Cic. pro Sext. c. 5.* Italiæ calles, & pastorum fabula prædari. ¶ Callis genus hominеo. *Liv.* apud *Non. c. 3. n. 46.* Per devias calles. Ita legit *Non.* alii *devios.*

Calliſeo. V. Calleſco.

Callisthĕnes, m. 3. ex Olynthо urbe Macedoniæ, seu Thraciæ, Philosophus, discipulus Aristotelis, condiscipulus Alexandri Magni. Alexandrum secutus est in Asiam, ab eo accitus, ut illius res gestas scriberet. Scripsit historiam Rhetorico pene more. Interfectus est jussu Alexandri, quod illum a Macedonibus divinis honoribus adhuc viventem colendum non censeret, more Persarum. *Cic. 2. de Orat. 3. Tusc. Justin. l. 15. Curt. l. 8.*

Callisto, V. Calisto.

Callistruthĭa, *f. 1.* sici frigidissimæ, a καλλίστους, optimus, & στρουθὸς, passer, quod passeribus gratæ sint. *Plin. l. 15. c. 18.*

* Callĭtas, V. Calvitas.

Callitrichon, n. 2. herba, al. *callithrix*, polytricon, adiantum, a καλλὸς, pulcher, & θρὶξ, τριχὸς, pilus, quod pulcros, & densos crines facit. *Plin. l. 25. c. 11.* Decocta in aqua humidis etiam ulceribus prodest. *Id. l. 15. c. 14.*

Callĭtrix. V. Callitrichon. ¶ Est item genus simiæ, dictum a pili pulcritudine. *Plin. l. 8. c. 54.*

Callostas, atis, f. 3. induratio callorum, *calloſità*, ut callositas palpebrarum, *Scribon. Larg. Compoſit. 36.* ¶ Translate *Tertul. de teſtimonio animæ, ſub fin.* Existe hæc in usu communis callositatem; sub *Rigaltius* exponit, consuetudinem.

Callōsus, a, um, callis abundans, vel callis obductus, & duratus, *calloſo*, τυλώδης, ut manus callosa. *Auct. Panegyrici ad Pison. v. 17.* Humida callosa cum pisseret hordea dextra. Sic ulcus callosum. *Cels. l. 6. cap. 3.* Crassior callosiorque cutis in homine. *Plin. l. 11. c. 39.* ¶ Callosa ova, *Horat. l. 2. sat. 4. v. 14.* Namque marem cohibent callosa vitellum; & melioribus, & longis dixit, quod; marem cohibeant, seu contineant, ideoque ob calorem densioris albuginis sint, & succi melioris. Ita *Torrentius.*

Callus, m. 2. & callum, n. 2. *calle*, גדות עור, Germ. *eine ſchwiele*, Gall. *cor, durillon*, Hisp. *callo*, τύλος, est cutis labore vitæ in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis denior facta, cujusmodi est in suis rostro, cervice bovis, animalium plantis, & duritia illa, quæ in manibus hominum ex labore nascitur, a *calx*, vel *calco*, quod proprie sit durities in pedibus, vel a κάλλος, *lignum*, quod sit cutis lignea, ideſt, dura. *Suetom. in Aug. c. 80.* Sed & callis quibusdam ex prurigine corporis, assiduoque & vehementi frigilius usu plurisariam concretis &c. ¶ Callum in suibus agnoscit *Plaut. Capt. 4. 2.* quod aliis in locis aprugnum vocat; fuisse autem in deliciis mensarum, indicat locus Catonis apud *Plin. l. 8. c. 51.* quem vide. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, quæ duriusculæ sunt instar calli. *Plin. l. 14. 1.* Uva gratior callo. *Id. 15. 28.* Callo placent pira. ¶ Translate Callum obducere, metaphorice est assuefcere alicui labori multo exercitio. *Cic. Tusc. 2. c. 15.* Ipse labor quasi callum quoddam obduxit dolori.

Calmus, ans, a. 1. *chiamare*, קרא, Germ. *ruffen, nennen*, Gal. *appeller*, Hisp. *llammar*, καλέω, voco, a voce Græca, quæ propsita est, *Gel. l. 15. c. 27.* Curiata comitia *L. L. pag. 52.* Primi dies mensium nominati calendæ ab eo, quod his diebus calarentur ejus mensis nonæ, &c. ¶ Item invocare. *Varr. ibid.* Dies te quinque calo Juno novella. Scribitur & *Kalo.*

Calo, onis, m. 3. *faccardo, babaglione*, עבד, σκευοφόρος, Calones ministri erant militum, a ferendis lignis palisque sic appellati. Nam ut Servius ait ad *Æneid. 6.* Calones silvestres, & *c. 5.* Calones invii. ¶ *Callium provincia* erat munus minimi negotii, & a Quæstoribus administrari solitum, quibus cura mandabatur callium, silvarum, & saltuum. Ex his enim vectigalia exigebantur propter pecora, & pascua. *Tacit. 4. Ann. 27. Suetom. in Cæs. c. 19.* & *in Claud. c. 24.* quibus tamen locis ubique variat lectio. ¶ Sunt etiam *calles* viæ vicinales faltuum, aut montium. *Cic. pro Sext. c. 5.* Italiæ calles, & pastorum fabula prædari. ¶ Callis genus hominеo. *Liv.* apud *Non. c. 3. n. 46.* Per devias calles. Ita legit *Non.* alii *devios.*

Calliſeo. V. Calleſco.

Calcharĭus, ii, qui calchulas conficit. *Plaut. Aulul. 3. 5. 36.* Flammearii, violarii, calchularii. Ita a quibusdam legitur: Ab aliis *carinarii.* V. Taubman.

Calva, æ, f. 1. *cranio, teſchio*, κρανίον, os capitis, ubi capilli esse consuevere. *Mart. l. 3. ep. 74.* Pfilothro faciemque lavas, & dropace calvam. Adde *Juv. l. 2. v. 24.*

Calvaria, f. 1. *teſchio*, גולגולת, θρέμμα, totum caput carne nudum, & tam de brutis, quam de hominibus dicitur. *Cels. l. 8. c. 1.* Calvaria ex inceriore parte concava, extrinfecus gibba, *Pl. 30. 6.* Calvaria canis. *Pall. l. 1. tit. 35.* Calvaria equæ.

Calvariŏla, æ, parvus calculus instar minoris calvariæ. *Vet. Scholiaſt. Juvenalis Sat. 5.* Calices fractos, vel calvariolas componere.

Calvarium, ii, n. idem quod calvaria. *Apulej. in Apolog.* Si dicas, quæsita elicciendis mortuis marina calvaria.

Calvātus, a, um, calvus, קרח, ut *calvata vinea*, in qua vites quidem sunt, verum paucæ, ut in calvitio capillorum. *Plin. l. 17. c. 22. Cato de R. R. c. 33.* Sed *Catonis* locus variat.

Calvefio, fis, *divenir calvo*, נקרח, φαλακρίομαι, calvus fio, *Varro R. R. l. 1. c. 37.* Ne decrefente Luna tondens calvefiam. Alii tamen leg. *calvus fiam.*

Calvĕo, es, *esſer calvo*, נקרח, Ger. *kaalſein*, Gal. *être chauve*, Hisp. *ſer calvo*, φαλακρῶ, calvus sum. *Plin. l. 11. c. 37.* Quædam animalium naturaliter calvent.

Calvesco, n. 3. sine præt. & sup. *divenir calvo*, incipio calvescere, *Plin. l. 11. cap. 29.* Proprium huic calvescere omnibus annis. ¶ Dicitur & de agris. *Col. l. 4. c. 33.* Castaneta novella calvescunt.

Calvĭtas, aris, deceptio, a calvo, is. *Ulpian. l. Si ſic. juſſer. ff. Mandati*, &c. Ipse autem stellionatus crimine propter suam calvitatem plectetur. Al. leg. *calliditatem.*

Calvĭties, f. 5. & calvitium, n. 2. קרחה φαλακρώματα, derivatum capillorum a capite, seu locus capitis, ex quo jam capilli defluxer

thyos. Regnavit in Ogygia insula, ubi Ulysses naufragum humaniter excepit. *Ovid. 4. de Ponto.* 10. 13. pulcram fuisse Calypso. *Tibul. l. 4. 1. 77.* fœcundis Atlantidos arva Calypsus. *Apul. l. 1. Milesiæ.* At ego, inquit, Calypsonis æternam solitudinem fugio.

Calyptra, æ, f. 1. κάλυπτρα, genus vestimenti, quo mulieres capita tegebant, a καλύπτω, tego. *Festus.*

Calyx, ycis, m. 3. *bottone*, κάλυξ, בֹּת, כּוֹם, folliculum, quo flores, semina herbarum, fructus arborum cooperiuntur, a καλύπτω, tego. *Plin. l. 15. cap. 22. & 23.* ¶ Item testaceorum piscium durum corium. *Plin. 9. 31. & 56. & l. 32. c. 4.* ¶ Per similitudinem dicitur de ovi putamine, *guscio d'ouvo. Id. l. 28. c. 2.* Item de crusta e luto, qua caminantur structures lignorum in carbone faciendo. *Id. l. 16. c. 6.* ¶ Scribitur & *calix*.

* Camacum, i, n. Succus cinnami succo similis. *Plin. l. 12. in fin. & l. 13. c. 3.* Alii al. leg.

* Camara. V. Camera.

Camarina, Camerina, f. 1. *Camarana*, κεμμαρίνη, urbs Siciliæ cum fluvio, & palude cognomine, in ora Austr. Paludis Camarinæ aquæ cum fœtore suo pestem generarent, Camarinenses consuluerunt Apollinem, expediretne ipsis Camarinam exsiccari; quibus ab Apolline responsum est, Camarinam non esse movendam. Neglecto tamen Oraculo siccaverunt paludem, per quam mox ingressis hostibus contempti Oraculi pœnas dederunt. Hinc manavit proverbium, *Camarinam movere*, pro sibi malum accersere.

* Camarus. V. Cammarus.

Cambio, is, psi, ptum, a. 3. *cambiare*, חִלֵּף, Germ. *vertauschen, wechseln*, Gall. *changer*, Hisp. *cambiar, trocar*, κάμπτω, μεταλλάττω, ἀντιμίβομαι, commuto, permuto. Citat ex *Charisio Priscian. l. 10. Apul. in Apolog. p. 284. edit. Elmenh.* An an habeas ad agrum colendum, an ipse mutuarias operas cum vicinis tuis cambias, neque scio, neque laboro.

Camelæ virgines sunt, quibus supplicare solebant sponsæ nupturæ. *Festus. Vossius* notat Græce dici γαμηλίους θεούς.

Camelarius, ii, m. 2. κεμηλάτης, גַּמָּלִי. qui camelorum curam gerit, eosque pascit. *Leg. ult. §. 11. ff. de muner. & honor.*

Camelasia, κεμηλασία, dicitur camelorum curatio, & præfectura. *Arcad. Dig. l. 50. t. 4. leg. ult.* Camelasia personale munus est. Al. leg. κεμηλασίαν.

Camelarium, ii, n. agnona pro alendis camelis, aut vectigal, quod pro iis alendis penditur. *Ammian. l. 17. c. 3. (al. 5.)* Deest in *Ammiani* MSS.

Camelinus, a, um, ad camelum pertinens, ut lac camelinum. *Plin. l. 28. c. 9.* Et camelinus color, pro fusco ad flavedinem vergente.

Camella, f. 1. genus valis. Vide *Col. l. 12. c. 7. Ovid. 4. Fast. v. 773.* Tum licet, apposita veluti cratere camella, Lac potes. *Petron. in Satyr. c. 137.* Infia manus meas camellam interpositur.

Camelopardālis, m. 3. Camelopardalus κεμηλοπάρδαλις, *giraffa*, animal forma camelum referens, colorum varietate Pardum, seu Pantheram. *Plin. l. 8. c. 18.*

* Camelopodium, herba, marrubium. *Apulej. c. 95.*

Camēlus, in. 2. *camelo*, גָּמָל, Ger. *ein kamelthier*, Gal. *chameau*, Hisp. *camelo*, κάμηλος, animal quadrupes, quod crura prolixa, & collum oblongum habet, a κάμπτω, humilis, quia cum oneratur, humi accumbit, vel a *camerus*, seu *camurus*, curvus, vel a κεμάτω, flecto, & μηρός, femur, quia genua flectit. Sitim tolerat etiam quatriduo, ut scribit *Plin. l. 8. c. 19.* Hinc *Persius. 5. v. 136.* Tolle rerens primus piper & siticate camela.

Camenæ. V. Cancenæ.

Camēra, f. 1. *volta, cielo fatto a volta*, כִּפָּה, צַב, אוּלָם, Germ. *ein gewölb*, Gal. *voute, berceau*, Hisp. *boveda*, κεμάρα, testudo, fornix, fcil. pars superior ædificii, tectum incurvum, introrsum respiciens, a voce Græca, quæ allata est, vel a *camurus*, curvus. De ea sic *Nonius c. 11. n. 126.* Camerum, obtorum: unde Camera, tecta in curvitatem formata. Cameras igitur appellarunt culmina arcuata, sive ex lapide, sive ex coagmentatione essent. *Vitruv. lib. 3. cap. 10. Suet. in Ner. cap. 34.* Solucitis navem, cujus vel naufragio, vel cameræ ruina periret, commentus est. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. epist. 1.* Cameras quasdam non probavi. ¶ Est etiam navigii genus, Dacis usitatum, quod tumido mari, prout fluctus attollitur, rabulis augetur in summis partibus, donec in modum tecti elevatur, ut scribit *Tacit. 3. Histor. c. 47.* ¶ Differt camera a fornice in eo, quod *camera* significat totum tectum fornicatum, fornix vero de singulis etiam cameræ arcubus dicitur.

Camerarius, a, um, o. 1. 2. *Plin. l. 19. c. 5.* Camerarium, genus cucurbitæ vocant, quod in pergulis arrepit in hortis, non quod humi serpit.

Cameratio, onis, *volta*, camera, *Spartian. in Caracal. c. 9.* Cancelli, quibus cameratio tota concredita est.

Camerātus, a, um, *fatto a volta*, curvus in modum cameræ, ut camerata arca, *Leg. 9. §. 5. ff. loc. conducti.* Verum meliores libri habent *erata*. Adde *Inscript. apud Reines. in append. n. 46.* ubi tamen legitur *camaratus*.

Camēro, as, avi, atum, a. 1. *fabbricar a volta*, in modum cameræ struo. *Plin. l. 10. c. 33.* Publicum omnium (*avium*) est, tabulata ramorum sustinendo nido provide eligere, camerare ab imbri, aut fronde prorogere densa.

Camers, ortis. Camertes populi sunt Umbriæ, montes incolentes, quibus a Picenis Umbri separantur. ¶ Apud *Virg. Æn. 10. v. 562.* Camers est nomen viri proprium. ¶ Est etiam Camers, adject. *Cic. pro Sylla, c. 19.* In agro Camerti, Piceno, Gallico.

Camertinus, a, um, Camers, ut fœdus Camertinum, *Cic. pro Cornel. Balbo, c. 20.*

* Camerus. V. Camurus.

Camilla, κεμίλλα, Virgo Volsca, quæ venit supperias ferens Turno contra Latinos & Æneam: quo in bello etiam periit. *Virg. Æn. 7. v. 803.* Hos super advenit Volsca de gente Camilla.

Camillus, i, m. tente *Festo*, in voce Camera, erat vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant; sic appellatum, quod *camillus* dicebatur minister, qui eum gerebat. ¶ Ab hujus similitudine fortasse camillum dictum est membrum catapulæ, de quo *Vitruv. l. 10. c. 15.* ubi tamen quidam leg. *capillum*.

Camillus, m. 2. κάμιλλος, apud veteres nunc puer ingenuus dicitur, nunc minister in rebus occultioribus, veluti sacris, aut nuptialibus. Hinc Metabus filiam Camillam vocavit, ideft, Dianæ præministram, & Etrusci Mercurium appellabant Camillum, quasi ministrum Deorum. ¶ Flaminius Camillus erat puer ingenuus, patrimus, & matrimus, qui Flamini Diali ad sacrificia præministrabat, & Flaminia Camilla erat puella ingenua, patrima, & matrima, quæ ministrabat Flaminicæ Diali. V. *Fest.* & *Plin. l. 19. c. 18.*

* Caminārius, in camini modum cavatus. *Pl. l. 17. c. 11.* Ubi caminata fossura, est quæ coni formam exhibet.

Camīno, as, a. 1. facere in modum camini. *Plin. l. 16. c. 6.* Acervi confertis taleis fercentibus lato caminantur.

Camīnus, m. 2. *fornace, camino*, תַּנּוּר, כִּבְשָׁן, Germ. *ein kamin, schornstein*, Gal. *fournaise, cheminée*, Hisp. *bornaca, chemines*, κάμινος, fornax, & structura, quæ fumum, & ignem excipit. *Virg. Æn. 6. v. 630.* Cyclopum educta caminis mœnia conspicio. *Cic. 7. Fam. ep. 10.* Valde metuo, ne frigeas in hibernis; quamobrem camino luculento utendum censeo. Vide ibi *Manut.* de caminis veterum multa differentem. Vide etiam *Catan. in Plin. l. 2. ep. 17.* ¶ Addere oleum camino, est malo alicui fomentum, & materiam adjicere. *Horat. Sat. 3. l. 2. v. 321.* Adde poemata nunc, hoc est, oleum adde camino. ¶ De caminis Veterum V. *Ferrar. Elect. or. l. 1. c. 9.*

Camisia, æ, genus vestis interioris lineæ. *Paul. epitomator Festi in voce Supparus*, & *Hieron. ep. 128.*

Cammāron, n. 2. herba, al. aconitum, quia habet radicem similem cammaro pisci marino. *Plin. l. 27. c. 3.* ¶ Sed cammaron potius dici debet, quia καπὶ μόριν, ideft, malo fato hominem tollit.

Cammārus, i, m. 2. *gambare*, κάμμαρος, piscis ex cancrorum genere, a voce Græca, quæ proposita est. *Plin. l. 31. c. 8. Martial. l. 2. epigr. 43.* Concolor in nostra, caminare, lance rubes.

Camœnæ, arum, Musæ, *le Muse*. *Virg. Ecl. 3. v. 59.* Alternis dicetis: amant alterna Camœnæ. *Horat. l. 1. od. 12. v. 39.* Gratus insigni referam Camœna. ¶ *Varro l. 5. de L. L. c. 7. Festus*, & *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 3.* ducunt a canendo, quasi *Canenæ*. Item *Serv. in Ecl. 3. Virg. Vossius in Etymolog.*

Camœnālis, le, ad Camœnas pertinens. *Sidon. lib. 3. epist. 3.* Nunc oratorio sty-

lo, nunc etiam Camœnalibus modis imbuebatur. *Avien. in Phænem. v. 495. de Pegaso*: Illusisse pedem, cornuque excita repente Lympha Camœnalem sudit procul Hippocrenem.

Campæ, arum, f. 1. *rugæ*, ut campas dicere, apud *Plaut. Truc. 5. 1. 44.* h. e. rugari, ut ibi legunt, & explicant *Taubman.* & *Pareus*. Aliter habet *Lambinus*.

Campāgus, i, calceamenti genus, a Patriciis, & Imperatoribus gestari solitum, idem fere, quod caliga, nisi quod variis reticulis, & candido linteamine ornabatur. Hujus meminit *Jul. Capitol. in Maximinis, c. 2.* & *Trebel. Pollio in Gallieno, c. 16.* ¶ Diaconos etiam Rom. Ecclesiæ Campagis usos, testatur *Gregor. M. l. 7. ep. 28.* Vide *Albert. Ruben de Calceo Senat. c. 5.*

Campania, cogn. Felix. V. Terra Laboris.

Campania Romana. V. Latium.

Campānicus, a, um, idem quod Campanus. *Plaut. Pseud. 1. 2. 13.* Campanica pestrifromata.

Campānus, a, um, o. 1. 2. κεμπανὸς, quod ad Campaniam reg. Italiæ spectat. *Virg. 10. Æn.* Hinc nomen Campanæ ducitur urbi.

Campas, atis, idem quod Campanus, ut Campas genus, pro Campanus genere. *Plaut. in Trinum. 2. 4. 144.* In alio sensu V. Campas.

Campe, es, f. 1. κάμπη, אַרְבֶּה, eruca, vermis hortensis, herbas & arborum frondes infestans, a κάμπτω, flecto, quod flexo obliquis tractibus corpore progreditur. *Colum. l. 11. sub fin.* Hirsutaque campe. ¶ Apud *Plaut. Trucul. 5. 1. 44.* Campas dicere, est rugari. ¶ Campas, marinos equos Græci appellant a flexu posteriorum partium. *Festus*.

Campensis, fe, ad Campum pertinens. *Apul. l. 11. Metam.* docet, Isidem, quæ templum in campo Martio habuit, campensem cognominatam esse.

Campester, campestris, campestre, & hic, & hæc campestris, & hoc campestre, adject. *campestre*, ad campum pertinens, vel qui in campis est. *Var. l. 1. R. R. c. 6.* Campester locus. *Liv. l. 4. c. 37.* Capua a campestri agro appellata. Sic arma, prælia campestria apud *Horat. de art. poet. v. 379.* & *lib. 1. epist. 18. vers. 54.* Iter Campestre, apud *Cæs. l. 1. B. C. cap. 66.* ¶ Quia vero in campo Martio comitia fiebant, campestris etiam ad comitia, & petitiones honorum pertinet. *Liv. l. 7. c. 1.* Ædilitatem Quintio gratia campestri dederunt. *Valer. Max. l. 4. cap. 1. n. 14.* Campestrem temeritatem experiri.

Campestratus. V. in voce sequenti.

Campestre, is, n. 3. pannus, seu velum, quo Ephebi nude se exercentes pudenda velabant, quod & Succinctorium, & Subligaculum dicebatur. *Horat. l. 1. ep. 11. v. 17.* Ireolumi Rhodos, & Mitylene pulcra facit, quod Penulæ solstitio, campestre nivalibus auris. *Augusp. l. 14. de Civ. Dei, c. 17.* Campestria latinum quidem verbum est; sed ex eo dictum, quod juvenes, qui nudi exercebantur in campo, pudenda operiebant, unde qui ita succincti sunt, *campestratos* vulgus appellat.

Campestris, V. Campester.

Campicursio, onis, f. 3. exercitatio militaris, quæ currendo fiebat. *Veget. l. 3. c. 4.* Campicursionem, ut ipsi appellant, assidue faciant.

Campidoctor, oris, m. 3. *maestro di campo*, qui tirones in campo exercet armorum usum docens. *Vet. Gloss.* Campidoctor, στρατηλάτης. *Lamprid. in Alexandro, c. 53.* Campidoctores acuerunt. ¶ *Stewechius* mavult legi *Campiductor* apud *Veget. l. 1. c. 13.* & *l. 2. c. 22.* & alios, qui ejus vocis meminerunt. Verum tutior hæc quam sequimur, lectio, tum quia Campidoctores iidem & armidoctores, & armorum doctores dicebantur, ut *Salmas. ad Lamprid.* notat: quod satis probat, non adducendo, sed a docendo hanc vocem componi: tum quia duæ Inscriptiones, quas affert *Gruterus f. 80. n. 2.* & *f. 565. n. 5.* ambas Campidoctorem exhibent.

* Campigēnus, antesignanus miles. V. *Salmas. ad Lamprid. in Alex. Sev. c. 53.*

* Campĭo, as, *piegare*, δοκεύω, inflecto, κάμπτω. V. *Prisician. l. 10. p. 906.*

Campitālles, æ, κεμπιτάλλης, qui inflexa canit tibia. *Vopisc. in Carino, c. 19.* Exhibuit centum Campitallas. Al. leg. *cerretulas*.

Campter, m. 3. κάμπτηρ, flexus metæ, seu decursus circa metam, & meta ipsa, a κάμπτω, flecto. *Pacuv.* Extremum intra campteren ipsum. Apud *Non. cap. 1. n. 328.* Al. aliter leg.

Campus, m. 2. *campo*, שָׂדֶה, טַבּוּר, אֵיל, Ger. *ein feld*, Gal. *un champ, une plaine*, Hisp. *campo. rasa, vegra, rebvon*, est grande, atque amplum spatium terræ planæ, a *capiendo*, quod animalium, seu rerum aliarum multitudinem facile capiat. *Varro l. 4. L. L. pag. 7.* Quod primum ex agro plano fructus capiebant, campus dictus. ¶ Translate sumitur pro qualibet re, in qua quis studium habet, *faggetto. Cic. 4. Acad. c. 35.* Cum sit campus, in quo possit exultare oratio. Hinc latissimus dicendi campus, libertas materiæ. ¶ Antonomastice Campi nomine sæpe venit Campus Martius, qui locus erat extra Pomœrium, Martii sacer, in quo Comitia creandis Magistratibus, ferendis legibus, &c. a Populo Rom. habebantur. *Cic. Catil. 1. c. 5.* Comitiis Consularibus me Consulem in Campo, & competitores tuos inveniscere voluisti. Huc & illud pertinet ejusdem *in Pison. cap. 2.* Fors domina campi. Hinc Campi nota, pro repulsa in Magistratus petitione. *Valer. Max. l. 6. c. 9. num. 14.* ¶ Campus etiam dicitur locus pugnæ, castrorum, & expeditionum. *Ammian l. 20. c. 10.* Edicto, ut futura luce omnes convenirent in campo. Adde *Juvenal. Sat. 2. v. 106.* ¶ Item locus, ubi tirones exercebantur (qui locus Romæ erat ipse idem Campus Martius, de quo modo) & armorum usum discebant, ex quo *Campidoctores* dicti, & *Campicursiones*. ¶ Ut æquor pro campo, sic nonnunquam campus pro mari sumitur. Sic *Virg. Æn. 6. v. 724.* Campos liquentes. Et *Æn. 10. v. 214.* Campos salis. *Ovid.* etiam *Met. 1. v. 421.* mare vocat, campum liberioris aquæ. ¶ Campus scelestus, erat locus Romæ juxta portam Collinam, in quo Vestales Virgines, in adulterii crimine deprehensæ, vivæ sepeliebantur. *Festus*. Campus pro agro raro invenitur usurpatus. Habet *Plin. l. 5. ep. 6.* ubi ait; Prata inde, campique, quos nonnisi ingentes boves, & fortissima aratra perfringunt.

Campus Martius, V. Campus.

* Camūlus, Mars apud Sabinos. *Gruter. p. 40. n. 9. & p. 56. n. 11.*

Camum, i, genus potionis, seu cerevisiæ species. *Ulpian. l. 33. ff. tit. 6. 9.* Nec camum. nec cerevisia continebitur, nec hydromeli. Al. leg. *curmi*. Vide *Plin. l. 5. Observ. l. 24. c. 39.*

Camurus, a, um, o. 1. 2. *torto, piegato*, כִּפּוּת, Germ. *krumb*, Gal. *camus, courbe*, Hisp. *corcobado*, κάμπυλος, inflexus, curvus. Hinc camuri boves, a cornium curvatione. *Virg. 3. Georg. v. 55.* Camuris hirtæ sub cornibus aures. Dicuntur autem camuri boves, ut notat *Junius Philargyrus ad hunc Virg. loc.* quibus cornua sunt introrsus conversa; quibus contrarii patuli, qui diversa cornua habent.

Camus, m. 2. *briglia, laccio*, לֶחִי, רֶסֶן, נְחִית, Ger. *maulkorb*, Gal. *frein, licou*, Hisp. *freno, lazo*, κημὸς, genus asperi fœni, quo equi superbi coerceri solent, a voce Græca, quæ allata est, quæ est a κάμπτω, curvus. Ita *Isid. l. ult. Orig. c. ult.* ¶ Item funis, quo damnati alligabantur ad furcam. *Plaut. Cas. 2. 6. 37.* Hodie tu camum, & furcam feras. Ita legit *Meursius*; Al. leg. *Canem*.

Cana, dicunt Græci, nos canistra. *Festus*.

* Canabis. V. Cannabis.

Canabūla, orum, & Canabulæ, arum; Lapidum congeries, termini genus apud *Frontinum*, & alios Grammaticos Scriptores a *Goesio* editos *pag. 257.* Fusiorem explicationem V. in Indice *Goesii* ad hanc vocem.

Canăce, f. 1. Æoli filia, quæ cum fratre Macareo corpore mixto puerum peperit, qui cum extra Regiam ad educandum mitteretur, se ipse vagitu avo prodidit. Æolus jussit puerum canibus objici. Filiæ ensem per fatelitem misit, ut illo pro meritis uteretur. Illa sibi necem traditur conscivisse. Macareus fugit. *Ovid. in epist. 12. Boccat. l. 13.*

* Canachēni apud *Arnob. l. 6. p. 207.* forte fures sunt.

* Canacius. *Apul. in Florid. n. 16. al. l. 3.* Ubi canaciusque libro, *leg.* canam ociusque libro.

* Canaciēnsis. V. Canaliensis.

Canalicŏlæ, m. 1. homines pauperes, dicti, quod circa canalem fori consisterent. Fuit enim in Foro locus *Canalis* dictus, ut ex *Plauto Curcul. 4. 1. 14.* colligitur. *Fest. Gell. l. 4. c. 20.* Qui jurabant, cavillator quidam, & canalicola, & ridicularius fuit. De his etiam loquitur *Plaut. Curcul. 4. 1. V. Salmas. ad Vopisc. in Carino, non longe a principio.* ¶ Hinc forte Ital. *canaglia*.

Canalicŭla, f. 1. dimin. *canaletto*, σωλωνίσκον, parva canalis. *Gel. l. 37. c. 11.* Duas esse quasi canaliculas quasdam.

Canaliculātim, adverb. quasi per canaliculos. *Plin. l. 9. c. 32. de muricibus, & conchis loquens*; jam, inquit, distinctione virgulata, crinita, crispa, canaliculatim, pectinatim, imbricatim undata, &c. Al. leg. *cuniculatim*.

Canaliculātus, a, um, *fatto a canaletti*, σωλωνίσκος, in canalis modum factus. *Plin. l. 27. c. 9.* Planta ad radicem canaliculata.

Canalĭculus, m. 2. σωλωνίσκον, diminut. a canalis. *Col. l. 9.* Canaliculi milio repleti apponuntur. *Virruv. l. 10. c. 14.* Emittet per canaliculum. ¶ Apud *eumd. Vitruv. l. 4. c. 3.* est etiam canaliculus cavitas exterior in columnis.

Canalienſis, e, & Canalitius, vel Canalicius, a, um, adject. a canali. Ambo hæc adjectiva inveniuntur apud *Plin. l. 33. c. 4. sub initium*, ubi Canaliense, & Canalicium aurum appellat, quod puteis foditur, quoniam ejus metalli venæ, tamquam canales, per latera puteorum vagantur.

Canalis, lis, m. & f. 3. *canale*, שְׁקַת, תְּעָלָה וְחֹט, Ger. *ein rinne*, Gal. *canal, tuyau*, Hisp. *canal*, σωλὴν, alveus terrestris, vel ex ligno, item rubus, seu fistula, per quam aqua deducitur. *Festus*. Canales, per quos aqua confluit in viis lapide stratis. *Virg. Georg. 3. v. 530.* Currentem illignis potare canalibus undam. *Corn. Severin Æn. v. 149.* Nec tamen in rigidas exit contenta canales. Adde *v. 127.* ¶ *Vitruv. l. 8. c. 7.* Ductus autem aquæ fiunt generibus tribus, rivis per canales structiles, aut fistulis plumbeis, seu tubulis fictilibus. Ubi *canales structiles* sunt structura, & fabrica constantes. ¶ Canalis etiam dicitur lignum illud cavum, in quo fractum crus, aut femur a medicis reponitur. *Celsl. l. 8. c. 10. n. 5.* Ubi deligatum est (crus, vel femur) in canalem conjiciendum est. ¶ Erat etiam Canalis locus in foro Rom. *Plaut. Curc. 4. 1. 15.* V. Canalicolæ. ¶ Interdum pro via sumitur. *Juvenal. l. 6. Mer.* Jam canale directo pergis ad ipsam Orci regiam. V. *Parœmia in Lex Cris.*

* Canālis, caninus. *Plaut. Pœn. 5. 2. 54.* Ligulas canales interpretantur ex corio caninno confectas.

Canalitius. V. Canalienſis.

Canaria, f. 1. herba, foliis tritici, qua canes ægroti vomitum eliciunt, vulgo herba canis. *Plin. l. 25. c. 8.* ¶ Est etiam una ex insulis, quas Fortunatas etiam dicunt. *Plin. l. 6. c. 32.* ¶ Hodie omnes ex Insulæ Canariæ dicuntur. V. Fortunatæ Insulæ.

Canarius, a, um, o. 1. 2. *cagnesco, rognoso*, κυνικὸς, quod ad canem pertinet. *Pl. l. 18. c. 3. ex commentar. Pontif.* Augurio canario agendo dies constituatur. Vox plane antiqua.

Canārium, *cagnescamento, in cagnesco*, κυνικῶς, ad similitudinem canis. *Nigid. Figulus in comm. Gramm.* ut citat *Nonius c. 1. n. 190.* Canatini, bovatim, ab animalibus fumuntur.

* Cancămum, κάγχαμον, arboris Arabicæ lacryma, de qua *Dioscl. l. 1. c. 23.* & *Plin. l. 12. c. 20.*

Cancellarius, ii, m. *cameriere*, qui ad cancellos januæ cubiculi assistit. Olim enim Imperatorum, ac procerum cubicula, qua patebant, non tantum vela ad fores, sed & cancellos habebant, seu fenestratas januas, ut *Cassiodorus l. 22. Variar. ep. 6.* appellat. His igitur qui præfecti erant, *a velis*, & *a cancellis, Velarii*, & *Cancellarii* appellabantur; quorum munus erat stare foribus, & admissiones curare. Idem igitur erant ac Ostiarii. Quam ob causam *Vopiscus in Carino c. 26.* eum reprehendit, quod unum ex Cancellariis Præfectum Urb. fecisset. V. etiam *Sidon. l. 1. ep. 2.* ¶ Horum tamen aliquos non tantum Ostiarios fuisse, colligitur ex *Agathia*, qui *l. 1. de gestis Justiniani* narrat, Cancellarios istos archiva curasse. ¶ Etiam tribunalia habebant cancellata septa, quibus excludebantur turbæ, atque iis præpositi item *Cancellarii* dicti: quorum aliqui Judicibus feribendo navabant operam. De his plura *Cassiod. loc. cit.* Digniores tamen erant, quam Scribæ; eoque munere fungi etiam soliti, quo ii, qui *a secretis* dicuntur apud nos. Qui hic omnibus præerat, hodie Κατ' ἐξοχὴν Cancellarius, olim Quæstor Sacri Palatii dicebatur, & in Constantinopolitana Aula ὁ μέγας λογοθέτης. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 647. n. 6.* Cancellarius, & Scriba. Vide *Casaub.* & *Salmas. in Vopisc. Carinum, loc. cit.*

Cancellātim, ad similitudinem cancelli. *Plin. l. 9. c. 33.* Cancellatim reticulata. *Sidon. l. 5. ep. 17.* Scipibus cancellatim pendentibus.

Cancellātus, a, um, pro limitatione vel metatione agrorum. *Frontinus de colon. pag. Goes.* Ager Sestertianus assignarus in cancellatione limitibus matitimis. Adde *Sic. Flacc. pag. 18.*

Cancellātus, o. 1. 2. factus ad formam cancellorum, *ingraticolato, inreticchiato*. *Pl. l. 9. c. 51.* Cancellato brachiorum implexu claudit. Et *l. 2. c. 10.* Elephantorum cutem cancellatam dixit. ¶ Cancellatis apud JCtos, idem est, ac delenis, ut cancellarium chirographum, *Leg. 22. Cod. de Solutionib.* Et Tabulæ, cautionesve cancellatæ, *Leg. 8. ff. de Furtis*, quia cum aliquid delemus, lineas transversas ducimus, in modum cancellorum.

Cancelli, orum, m. 2. *gelosia, grata, cancelli*, שְׁבָכָה, κιγκλίδες, septa ex rectis, & obliquis lignis, aut ferramentis contexta, ac plagulis, seu foraminibus distincta modicis intervallis, instar retis, quibus fenestræ, ac tribunalia muniri solent, aditusque omnes præcludi. *Cic. pro Sext. c. 58.* Tantus ex fori cancellis plausus excitatus. Sinceorum cancellorum differre meminit *Cel. l. 8. c. 17.* ¶ Ferraro invenitur singularis numerus, sed est in *Leg. 9. ff. Quod vi, aut clam*: Si ferra, vel clavis, vel cancellus, vel specularium fit ablatum. ¶ Sed & in agris Cancelli pro limitibus erant; unde Cancellatio. Hic pertinet *Vet. Gloss.* Cancellus, κηρύλος, κηρύλος autem fossa est, qua etiam ad discernendos in agris fines utimur: ut ex *Siculo Flacco*, aliisque priscis Agrimensoribus constat. V. Cancellatio. ¶ Hinc petitæ translationes illæ: cancellis circumscribere, cancellos circumdare. *Cic. pro Quinct. c. 10.* Si extra hos cancellos egrediar, quos mihi ipse circumdedi. *Id. l. 1. de Orat. c. 12.* Cancellis circumscripta scientia.

Cancello, as, are, *ingraticolare, cancellare*, κιγκλίζω, cancellis, includo, vel in cancellorum morem struo. *Col. l. 4. c. 2.* Hæc autem (vitis) quæ toto prostrata corpore, cum inferius solum quasi cancellavit, atque irretivit, &c. Alia exempla vide in Cancellarus. ¶ Apud JCtos est delere, expungere, quod multis decultatim, vel cancellatim lineis ductis fieri solet. Unde *Isid. in Gloss.* Cancellat, concidit, batuit. Sic cancellare testamentum, *Leg. 22. Cod. de solutionib.*

Cancer, eri, & canceris, m. 2. *gambaro, granchio*, קַרְטֹן, Ger. *ein krebs*, Gal. *cancre, ecrevisse*, Hisp. *cancrego, cancer*, καρκῖνος, a voce Græca, quæ proposita est, piscis est genus, testa muniti. Vide *Plin. l. 9. c. 31. Virg. 4. Georg. v. 47.* rubentes Ure foco cancros. ¶ Est etiam hoc nomine morbus quidam. tumor fe. dus, & inæqualis, adspectu teter, venis circa turgentibus, colore livescens, *canchero*. *Ovid. 2. Met. v. 827.* Utque malum late solet immedicabile cancer Serpere. ¶ Item signum Cœleste in Zodiaco novem constans sideribus, ita dictum, quod cum ad illud Sol pervenerit, Cancri more incipiat retrocedere. *Ovid. Fast. 1. v. 313.* Octipedis fructra quærentur brachia Cancri. *Lucret. l. 5. v. 616. de Sole*. Cancris ut vertat metas ad solstitiales. ¶ Cancros etiam dixerunt Veteres, quos nos cancellos. Unde adagium illud apud *Apul. l. 6. Milesiæ p. 176.* Inter Orci cancros adhæsisse; quod de iis usurpati poterit, qui ita irretiti, & illaqueati sunt, ut nullo pacto expedire se, & effugere queant, quoniam Plutonis septa, & cancellos transilire homini non datur.

Cancerastcus, a, um, ad cancrum spectans. *Veget. l. 2. c. 43.* Canceraticus fœtor.

Cancĕro, as, are, *incancherire*, הִתְגַּרְגֵּן, cancris instar deteri, vel putrescere. *Pl. Valer. l. 1. c. 10.* Si intrinsecus canceraverit auris.

Cancerōma, atis, n. idem quod cancer, ulcus, גַּרְגֵּן. *Apulej. de herb. c. 19. & 31.* Idem significat *cancrema* apud *Vegetium l. 2. rei veter. c. 22.* nisi legendum *cancroma* est.

* Candăcus. A *Varr. l. 6. L. L. c. 6.* dicitur significare *suavem*.

Candefacio, is, a. 3. *imbiancare*, חִלְבִּין, Ger. *weiſſen*, Gal. *blanchir*, Hisp. *blanquear*, λευκαίνω, candidum facio. *Plaut. in Most. 1. 3. 102.* Una opera cbur attramento candefacere postules. ¶ Aliquando etiam candefacere, est candentem, id est ignitum reddere, *infocare*, ἐμπυρίζω. *Plin. l. 34. c. 8.* Ubi inter lapides candefactos funditur.

* Candefio, candens fio. *Plin. l. 33. c. 3.*

Candēla, f. 1. *candela*, נֵר, לַפִּיד, Ger. *liecht*, Gal. *chandele*, Hisp. *candela, vela*, λύχνος, fax ex gossipio, & cera, vel sevo, a candeo, propter lucis candorem. Veteres funiculis pice illitis, aut cera vestitis usi sunt, postea ex papyro, & cera candelas fecere, item ex scirpis, & cera. *Juven. Sat. 3. v. 286.* Vel breve lumen Candelæ, cujus dispensio, & tempero filum. *Plin. l. 13. c. 13.* Lapidem fuisse quadratum vinctum candelis quoquoversus. Ubi *Hermolaus* notat, ex quacumque materia, scirpis, tæda, sevo, cera constet, *candelam* dici. Unde, mirum non sit, libros Numæ, de quibus sermo est in loco citato Plinii, candelis involutos fuisse. Sic apud *Liv. l. 40. c. 29.* Fasces candelis involuti. ¶ Candelas sebare apud *Col.* est candelas ex sevo conficere.

* Candelabrarius, candelabrorum artifex. Legitur in quibusdam inscriptionibus.

Candelābrum, n. 2. λυχνία, מְנוֹרָה, in quo candelæ figuntur, a candela simplici-

ter, vel a candela, & κλάειν, capere, vel a candela, & labrum. *Cic. 5. Ver. c. 26.* Lectos aratos, & candelabraænea.

* Candelifĕra, dicta est Lucina sive Diana, quia ad candelæ lumina puerperæ fiunt. *Tert. ad Nation. l. 2. c. 11.*

Candens, entis, nom. ex particip. V. in Candeo.

Candentia, æ, idem quod candor, ut candentia Lunæ. *Virruv. l. 9. c. 4.*

Candĕo, es, ui, n. 2. *esser bianco*, לָבַן, Ger. *weiſſ ſeyn*, Gal. *être blanc*, Hisp. *ſer blanco*, λάμπω εἶμι, candidus sum, a *candeo*, antiquo verbo, incendo. *Ovid. 11. Met.* Candida de nigris, & de candentibus atra. ¶ Significat etiam ignitum esse, *esser infocato*, πύρωσιν. *Cic. Off. l. 2. c. 7.* Candente carbone sibi adurebat capillum. Sic ferrum candens, *Ovid. 4. Fast. v. 287.* ¶ Transfertur & ad alia, quæ non ignescunt quidem ut ferrum &c. sed fervent tamen, & liquescunt, admoto igne ut cera, sevum, & aqua. *Col. l. 7. c. 5.* Candens sevum vulneri per ardentem tædam instillato. *Id. l. 12. c. 53.* Sues mactantur, aqua candente glabrantur. ¶ Candentior Phœbus, *Valer. Flacc. 3. v. 481.* Et, Candentissimus fidus, *Solin. c. 52.*

Candesco, is, n. 3. *imbiancheriſi*, λευκόομαι, albus fio, inch. a candeo. *Tibul. l. 1.* Liceatque caput candescere canis. ¶ Item ignesco, ignitus fio, *infocarſi*, πυρέσσω. *Ovid. 2. Met.* Curruque suos candescere sentit.

Candētum, i, genus mensuræ agrorum. Galli Candetum appellant in areis urbanis spatium centum pedum, & quasi centetum. *Isid. l. 15. Orig. c. 15.* & *Goes. Auctores rei agrar. p. 292.*

Candicantia, *bianchezza*, לְבוֹנִים, albedo, a candico. *Pl. l. 37. c. 13.* Gemmæ fictitiæ sacrificationis candicantiam sigiunt. Lege *sacrificationei candicantium*.

Candĭco, as, n. 1. λευκαίνομαι, candorem habeo. *Solc. c. 53.* Candicant orbiculi lapillorum. Et *Plin. l. 12. c. 13.* Candicans e rufo.

* Candidarius pistor, Lapis apud *Murat. p. 304. n. 3.* qui panem candidum facit. V. *Juvenal. Sat. 5. v. 70.*

Candidatorius, a, um, o. 1. 2. quod ad Candidatum pertinet. *Cic. Att. l. 1. ep. 1.* In omni munere candidatorio fungendo, *nell' adempiere tutte le parti di cotte correnze*.

Candidātus, a, um, o. 1. 2. λευκωθείς, לְבוּשׁ לְבָנִים, candida veste indutus, *Plaut. Cas. n. 2. 8. 10.* At candidatus cedit hic mastigia. ¶ Candidati apud Romanos erant, qui aliquem Magistratum petebant. Dicti sunt, quod cum Romani vulgo togis albis uti solerent, hi cretam togæ addebant, ut splendeficeret. Significabant enim se pecunia, aut aliis muneribus nolle populum corrumpere, sed pure, ac sincere petere, optare dumtaxat, ut vel suæ, vel majorum dignitatis in ferendis suffragiis ratio haberetur. Erant etiam sine cingulo propter eandem petendi sinceritatem. Petebant autem in Campo Martio. Candidati ibant per Comitia, se cuique submittebant, supplicabant, manus prehendebant, osculabantur, &c. ¶ Candidati Cæsaris erant amici Cæsaris, quos ipse populo commendabat, qui favore Principis subsidi non magnopere fupplirabant. *Suetonius in Aug. & Quint. l. 6.* ¶ Per translationem aliorum quoque rerum petitores, vel studiosi Candidati dicuntur, ut Candidatus Eloquentiæ, apud *Quint. l. 12.* Candidatus gloriæ, & immortalitatis, apud *Plin. in Pæneg. c. 63.*

Candide, adv. *puramente, candidamente*, Ger. *treuvlich*, Gal. *naivement*, Hisp. *ſencillamente*, ἀγνωδέως, pure,

se habere sensum, & rationem, hæc eadem & caniculam non habere. ¶ Accipiter & pro convicio in mulierem maledicam, apud *Plaut. Curcul. 5. 1. vers. ultim.* ¶ Item pro Signo Cœlesti. *Cic. 2. de Divin. c. 44.* Post solstitium canicula exoritur. *Horat. l. 3. od. 13. v. 9.* Flagrantis æstro hora caniculæ, V. plura in voce Canis. ¶ Est etiam canicula jactus quidam talorum, qui unitatem ostendebat: quem qui fecisset, vincebatur. *Pers. sat. 3. v. 49.* Damnosa canicula quantum Roderet.

Caniculāris, e, adj. ad Caniculam sidus cœleste spectans, ut Dies caniculares, qui sc. calidissimi sunt. *Pallad. 8. 7.* Inchoantibus Caniculæribus diebus. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Fallis clementissimo recessu inclementiam caniculærem. V. Canis.

☞ Caniculāta uva, apud *Marcel. Empir. c. 14.* quid sit non constat, nisi forte pro caniculari ponatur.

Caniformis, e, adject. qui canis formam habet. *Prudent. Apotheos. v. 195.* Caniformem latuantem Anubim throno cœli præponere.

Caninēfas, Caninefates, gens Gallica: coluit partem Batavorum insulæ, origine, lingua, virtute par Batavis, numero inferior. De his *Tacit. l. 4. histor. c. 17.* & alibi. Horum tractus *Kennemerlande*.

Caninus, a, um, o. 1. 2. κυνικός, quod ad canem pertinet. *Plin.* Sanguine canino nihil contra toxica præstantius est. ¶ Canini dentes, qui post primores sunt. *Plin. l. 11. c. 37.* ¶ Canina cœna, vel caninum prandium, abhlemium, in quo nihil vini potatur, quoniam canis vinum non bibit. *Gel. l. 13. c. 29. Plaut. in Casin. & Trinumm.* ¶ Canina facundia dicitur, cujus vis tota est in criminando, & conviciando. *Quint. l. 12. c. 9.* ¶ Canina littera est R, quam exprimere videntur canes, cum latrare incipiunt. ¶ Caninæ nuptiæ vocantur ab *Hieron. ep. 83. c. 2.* qui vago, ac mercennario concubitu, canum more, delectantur.

Canis, com. 3. *cane*, כֶּלֶב, Ger. *ein hund*, Gal. *chien*, *ou chienne*, Hisp. *can*, *perro*, κύων, ὁ κύων, *diligo*, quia domini amans est. Vitare cane pejus, & angue, prov. est apud *Hor. l. 1. ep. 17. v. 30. Curt. l. 7. c. 4.* Canem timidum vehementius lacerare, quam mordere. ¶ Plura sunt canum genera, ut venatici, pecuarii, villatici, &c. V. *Plin. l. 8. c. 40.* &c. ¶ Hujus nominis usus creber in conviciis, cum hominem, vel maledicum notamus. *Terent. Eun. 4. 7. 33.* Dispellantur accusatores, & delatores: quin & maledici, & obtrectatores. *Cic. Ver. 3. c. 11.* Quid? ista cohors quorum hominum est? Volufii harufpicis, & Cornelii medici, & horum canum, quos tribunal meum video lambere. *Hor. Epod. 6.* Quid immerentes hofpites vexas, canis? Hecubam quoque appellatam canem a Græcis, quod omnibus mala ingereret, quos afpiciebat, auctor eft *Plaut. Monach. 5. 1. 16.* ¶ Canis etiam dicitur jactus quidam talorum ludentibus valde damnofus. *Propert. l. 4. el. 8. v. 46.* Me quoque per talos Venerem quærente fecundos, Semper damnofi fubfiluere canes. V. Canicula. ¶ Item vinculi fervici genus, *Plaut. Capt. 2. 2. 37.* Tu ut quidem hodie canem & furcam feras. Ubi *Turneb.* canem ferre, inquit, idem eft ac vinctum effe. At tamen legunt *camum*. V. *Taubman.* ¶ Eft præterea Canis fidus cœleste, & quidem duplex, major, & minor. Major decem & octo ftellis conftans dicitur fuiffe (ut fabulæ referunt) miræ velocitatis, cui fatis ceffifum fuerat, ut nullam non feram fuperaret. Cephalus hoc cane Thebas profectus eft, ubi fama erat, vulpem effe eodem fatorum munere donatam: quorum certamen, ne alterius fata irrita redderet, dicitur Jupiter, cane in cœlum translato, dirimiffe. Hic etiam Sirius dicitur a σείρω, feu σειράω, *fero*, *arefacio*, quia poft ejus fideris ortum maximi in terris calores effe folent. *Virg. Geor. 1. v. 218.* Averfo cedens canis occidit aftro. ¶ Canis minor etiam Canicula dicitur, de qua alii alia fabulantur. ¶ Denique Canis pifcis eft marinus. *Plin. l. 9. c. 35.* ¶ Veteres in finguiari *Canes* etiam dixerunt pro *Canis*. *Lucil. l. 1. v. 23.* & *Enn. in fragm.* Adde *Plaut. Trinum. 1. 2. 133.*

Canistellum, i, n. *canistruccio*, parvum canistrum. *Symmach. l. 2. ep. 81.* Amicos eburneis pagillaribus, & canistellis argenteis honoravi.

Canistrum, a. 2. & canister, m. 2. *canestro*, *cesse*, *paniere*, טַל, Germ. *ein korb*, Gal. *panier*, Hisp. *canasta*, κάνεον, fifcella, ciffa vimínea, ἀκάνθιον, ἴδιον, vel a κάνναβος, canaftrum, fifcella. *Virg. 1. Æn. v. 801.* Cereremque canaftris expedient. ¶ Saligni virgultis canaftros fieri debere monet, *Pallad. in Novemb. c. 17.* de oelo faciendo.

Canities, æ, f. *bianchezza*, *canuzzezza*, שִׂיבָה, Ger. *alte grawe haar*, Gal. *chenure*, Hif. *canex*, πολιότης, capillorum albedo. *Plin. l. 11. c. 37.* Canities homini tantum, & equis. *Hor. l. 2. od. 9.* Moræfa canities, & *l. 2. od. 11.* arida canities. ¶ Canitiem infgere, h. e. canos tinctura occultare. *Ovid. l. 3. de Arte, v. 163.*

Canitūdo, inis, f. 3. idem quod Canities; fed verbum obfoletum eft. *Varro* apud *Non. 2. 206.* de equis loquens: Nec canitudini comes virtus. Ita *Plaut.* apud *Feft.* Sruitus eft adverfus ætatem, & canitudinem.

Canna, f. 1. *canna*, קָנֶה, Ger. *rohr*, Gal. *canne*, κάννα, arundinis fpecies, minor arundine, major calamo, a κάννα, planta, unde ftoreæ conficiuntur. *Col. l. 5.* Gracilis, & cannæ fimillis arundo prodeat. *Ovid. l. 1. de Remed. Amor. v. 141.* Et quam limofa canna paluftri humo. ¶ Accipitur & pro fiftula paftorali. *Silius l. 7. v. 439.* Arguta revocans ad rofcida pafcua canna. ¶ Apud *Stat. l. 1. filv. ult. v. 15. canna* eft fpecies arundinis aromaticæ. ¶ *Canna gutturis* eft afpera arteria, *la canna della gola*. *Col. Aur. Acut. l. 2. c. 16.*

Cannabērum, i, locus cannabe conftitus. *Vet. Infeript. apud Grut. p. 896. n. 14.* Ufque ad cannaberum huic arcæ cedet.

* Cannabīfer epith. Silvani in quadam *inferip. Murat. p. 70. n. 6.*

Cannabinus, a, um, adject. *di canape*, qui ex cannabe eft, ut cannabinus funis. *Col. l. 6. c. 2.*

Cannabis, f. 3. & cannabus, m. 2. *canape*, Germ. *hanf*, Gal. *chanvre*, Hifp. *canamo*, צְבָעוֹן, κάνναβις. *Perf. fat. 5. v. 146.* Tibi torta cannabe fulto cœna fit in tranfiro. *Pallad. l. 3. c. 5.* Hoc tempore cannabum feris. ¶ *Varro l. 1. R. R. c. 23.* in quarto cafu *cannabim* format.

Cannabīnus, a, um, adject. idem quod Cannabinus. *Gratius in Cyneget. v. 47.* At pauper rigui cuftos Alabandicus horti Cannabias nutrit filvas.

Cannæ, f. 1. urbs Apuliæ Peucetiæ E. exc. in agro Bariano, prope Aufidum fl. Hic 40. millia Romanorum ab Annibale cæfa funt. Pop. Cannenfes.

Cannenfis, fe, adj. ut pugna Cannenfis, anno tertio fecundi belli Punici ad Cannas pugnata, *Nep. 23. 5. 4.* Hanc *Cic. de clar. Or. o. 3.* Cannenfem calamitatem vocat.

Cannētum, i, n. *canneto*, Germ. *rohrbufch*, Gal. *lieu plein de rofeaux*, Hif. *canaveral*, καλαμών, locus, ubi cannarum copia eft. *Pallad. l. 3. c. 23.* Canneta ponenda funt.

Cannēus, a, um, adj. *di canna*, qui ex canna eft, ut cannææ regeres, *Col. l. 12. c. 50.*

Cannicĭæ, arum, locus cannis obfitus. *Innocent. edit. Goeflip. 225.* Sub fe cannicias, & res paluftres habet. ¶ Apud *Pallad. l. 1. tit. 13.* adjective, *canniciæ cameræ*, h. e. ex cannis factæ.

Cannĭla, æ, f. 1. diminut. parva canna, *canella*, *Apul. l. 3. A. Apoft principi.* Parva cafula cannulis temere contecta.

Cano, is, cecini, cantum, a. 3. canto, cantus edo, *canere*, שִׁר, זָמַר, Ger. *fingen*, Gal. *chanter*, Hif. *cantar*, ᾄδω, eft proprie voce modulari, a κέλευω, *hio*. *Cic. 4. Acad.* Cum cornix cecinerit. ¶ Hinc canere poetæ dicuntur, quoniam verfus rhythmica ratione compofitos cantando pronuntiare confueverunt, *dire cantando*. *Virg. 1. Æn.* Arma, virumque cano. ¶ Canere etiam is dicitur, qui fides, organave pulfat, aut qui tibias inflat, *fuonare*. *Cic. 1. Tufc.* Epaminondas fidibus præclare cecinifle dicitur. ¶ Et quia veteres laudare, & vaticinari verfibus folebant, factum eft, ut canere pro laudare capiatur. *Virg. 7. Æned.* Regemque canebat. ¶ Et pro vaticinari. *Idem 6. Æn.* Ipfa canas, oro. Ita nimirum, quia Sibylla omnia vaticinia fua carminibus edebat. ¶ Sumitur etiam pro prædicare. *Mart. de Spect. epigr. 5.* Quicquid fama canit, donat arena tibi. ¶ Canere eamdem cantilenam dicitur is, qui moleftus eft, fæpius eadem inculcans. *Ter. in hor. 3. 2. 10.* Cantilenam eamdem canis. ¶ Canere receptui, *fuonare a recevolta*, fignificat, poft confictum milites a pugna revocare, quod fit clangore, feu fono tubarum. *Liv. l. 6. Bel. Pun.* Placcus receptui cani juffit. ¶ Contra canere bellicum eft milites tubæ clangore ad bellum accendere, *dar' all' arme*. *Cic. in Orat. c. 12.* Alter incitatior fertur, & de bellicis rebus canit etiam quodammodo bellicum. ¶ Canere inrus, quid fit, docet *Afcon. in Verr. 3.* his verbis: Cum canunt citharistæ utriufque manus fungunture officio. Dextra plectro utitur; & hoc eft foris canere: Siniftra digitis chordas carpit: & hoc eft intus canere. Hinc metaphorice intus canere dicitur, qui privati commodi ftudiofus, quidquid agit, ad fuam refert utilitatem. *Cic. in Rull. 2. c. 26.* Hoc carmen hic Tribunus pl. non vobis, fed fibi intus canit. ¶ Canere ad tibiam, h. e. tibiæ fono cantum accommodare, *Cic. Tufc. 4. c. 2.* ¶ *Canere* pro *cecinere* legitur apud *Feft.* in voce *Rumentum*; ad quem locum notat *Scalig.* Salluftium dixiffe etiam *canere*, pro *cecinere*.

Canon, onis, m. 3. κανών, regula, a כַּנֶּה, calamus, canna, quia canna recta eft, & olim erat recti menfura. *Plin. l. 14. c. 8.* Feeit & quem canona artifices vocant lineamenta artis ex eo petentes, velut a lege quadam. *Cicer. lib. 16. Fam. epiff. 17.* græce fcripfit, inquiens: Heus tu, qui κανὼν effe meorum fcriptorum foles? Erat & canon penfitationis annuæ genus, quod frumento, & oleo perfolvebatur; de quo *Afcon. Divin. in Verr.* & *Verrin. 4. c. 12. Spartian. in Severo, c. 8.* Re, frumentariæ ita confuluit, ut excedens vita feptem annorum canonem P. R. relinqueret. ¶ Certum quoque modium numerumque frumenti, quo opus eft ad alendam urbem aliquam per annuum ufum, Canonem dictum, & ita Canonem Urbis Romæ apud JCtos inveniri. *Lipfius l. 1. elect. c. 8.* obfervat.

Canonicarii apud JCtos funt, qui Principis nomine, ac mandato canonem exigebant. *l. 9. Cod. de exact. tribut.*

Canonĭcus, a, um, regularis, ut Canonica Mathematicorum ratio, apud *Vitruv. l. 5. c. 3.* Et *Plin. l. 2. cap. 17.* Ratio canonica fallit. ¶ Canonicæ penfitationes, *leg. 2. Cod. de luer. advocat.* de quo V. Canon. Sic Canonica indictio. *leg. 4. Cod. de prox. facr. fcrin.*

Canopĭcus, & Canopīus, vel Canopæus, a, um, adject. poffeffiv. a Canopo, ut Oftium Nili Canopicum, apud *Pl. l. 5. c. 10. Catull. carm. 65. v. 58.* Canopiis littoribus.

Canopitānus, a, um, idem quod Canopicus. *Solin. c. 31. (al. 44.)*

Canōpus, m. 2. *Bochir*, *Biebien*, κανώπιος, urbs cum infula Ægypti olim E. apud oftium Nili, quod inde Canopicum dictum eft, al. Heracleoticum, vel Naucraticum, patria Claudiani Poetæ, condita a Menelao, qui devicta Troja eo vi ventorum cum Helena delatus eft, & nominata a Canopo Amyclæo ejus gubernatore, qui ibi ferpentis, quem hemorrhoida vocant, ibi interiit, & fepultus eft. ¶ *Juven. fat. 15. v. 46.* Famofum Canopum vocat, fc. ob proftigatam luxuriam, qua populus ille male audiebat. Eft enim ea regio fertiliffima: ex abundantia autem rerum omnium luxuria viget. ¶ Canopus quoque, vel Canobus Sidus eft ingens, & clariffimum, de quo videndus *Plin. l. 6. c. 22.* ¶ Fuit etiam Canopus Deus Ægyptiorum; de quo Vide *Ruffinum l. 11. Hiftor. Eccleſ. c. 26.*

Canor, oris, m. 3. *canto*, *concento*, זְמִרָה, Ger. *melodey*, Gal. *melodie*, Hifp. *melodia*, μέλος, cantus. *Ovid. l. 6. Met. v. 561.* Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures. *Virg. 4. Geor. v. 71.* Æris canor. *h. e.* tubæ fonus.

Canōre, adverb. canendo, cum cantu. *Apulej. l. 1. dogm. Plat.* Muficе mundus, & canore movetur.

Canōrus, a, um, um, o. 1. 2. *fonoro*, *canoro*, Ger. *wolflingerd*, Gal. *refonant*, Hifp. *refonante*, μεγαλόφωνος, vocalis, fonorus. *Cic. de Sen.* Canorum illud in voce fplendefcit. Sic aves canoræ, *Virg. 2. Georg. v. 328.* Nugæ canoræ, *h. e.* verfus inepti, *Horat. de ar. Poet. v. 322.* Apud *Plin. l. 4. c. 8.* Fluvius canorus avium concentu, *rifuanente*.

Canōfum, a, um, idem quod canus. *Vopifcus in Probo ex Valeriani litteris.* Mihi eo tempore (ea legio) credita eft, quo & me canofum cum gratulatione vidit.

Canta, pro *cantate* veteres ufi funt. *Feft.*

Cantăber, bri, Hifpaniæ Tarraconenfis populus, ut Cantaber bellicofus. *Horat. l. 2. od. 11. V.* Cantabri.

Cantabrārius, ii, fignifer qui cantabrum fert. *Cod. Theodof. l. 14. tit. 7. leg. 2.*

Cantābri, m. 2. pop. Hifp. Tarr. inter Aftures ad Occ. & Autrigones ad Or. juxta Oceanum Bor. qui inde Cantabricus nominatur, quorum regio Cantabria, *la Biſcaya*, ubi nunc Biſcaja pro majore parte, & pars Auftriæ Santillanæ, quæ cum late fumitur, continet etiam Autrigones, Cariftos, & Vardulos.

Cantabrica, herba, dicta a Cantabris, qui eam in Hifpania invenere ætate Auguſti. *Plin. l. 25. c. 8.*

Cantabrĭcus, a, um, adject. ut bellum Cantabricum. *Hor. l. 1. epiſt. 18. v. 55.* Militiam puer, & Cantabrica bella tulifti.

Cantābrum, i, pro furfure, apud *Apicium l. 7. c. 1.* & *Cœlium Aurelian. Tard. 3. 2.* & *4. 3.* obfervavit *Turneb. l. 35. Adverſ. c. 16.* ¶ *Vetus Scholiaſt. ad Juven. fat. 5. verſ. 9.* Cantabrum caninum panem interpretatur. ¶ Cantabra etiam ſigna funt, ſeu vexilla quædam militaria. *Tert. Apolog. c. 16.* Sipara vexillorum, & cantabrorum ſtellæ crucium funt. Et *ad Nation. l. 1. 12.* In cantabris atque vexillis ſipara illa veſtes crucium funt. Adde *Minuc. Felic. in Octav. c. 29. V. Turneb. l. 6. c.*

Cantabundus, a, um, adject. cantans. *Gell. l. 9. c. 13.* affert ex hiſtoria *Claudii Quadrigarii*. Acidalius legit *cæpsabundus* a capro, qua verbum eſt gladiatorium. Alii *cantabundus*. *Petron. in fragm. Tragur.* Sedeo ego cantabundus, & ſtellas numero.

Cantamen, nis, n. 3. *incantefimo*, Gal. *enchantement*, Hiſp. *encantamiento*, γοητεία, incantatio. *Properl. 4. el. 4. v. 52.* O utinam Magicæ noſtem cantamina muſæ.

Cantatio, onis, cantio. *Apul. l. 2. Metam. ad fin.* Cantationibus permulcere animum. *Varro* quoque hanc vocem agnoſcit *l. 5. L. L. pag. 73.*

Cantātor, m. 3. ᾠδικός, שַׁר, qui conſuevit canere. *Martial. l. 13. ep. 77.* Cantator eygnus funeris ipſe ſui. ¶ Item *ſonatore*. *Gell. l. 16. c. 19.* Vetus, & nobilis Ario cantator fidibus fuit.

Cantatrix, icis, *cantatrice*, quæ canit. *Claudian. de B. Gild. v. 448.* Imploret citharas, cantatricefque choreas. ¶ Et pro faga, *Apul. ſub fin. l. 2. A. A.* Cantatrices anus.

Cantātus, us, ui, m. 4. cantio. *Alcimus Auſt. l. 5. Carm. v. 157.* de plaga Ægyptiaca: Ranarum fœdis texit cantatibus urbes. Al. leg. implevit falſtibus urbes.

Cantātus, a, um, nom. ex partic. celebratus, cantu laudatus. *Mart. l. 7. epigr. 13.* Amica cantata, & *l. 9. epigr. 50.* Tota cantata. ¶ Item magicis cantionibus obligatus, excantatus, *incantato*. *Propert. l. 4. el. 5. v. 13.* Audax cantatæ leges imponere Lunæ. *Sil. 1. 430.* Cantatus ignis. *h. e.* magicus.

* Canre pro *canire* in faliari verſu apud *Varron. l. 6. L. L. c. 3.*

Cantheriātus, a, um, cantheriis ſubnixus ut arbuſculæ, ſeu vites cantheriatæ, *Col. l. 5. c. 4.* ¶ Scribitur & *cantheriates*.

Cantĕrius, a, um, o. 1. 2. a cantherius, equus. *Plaut. in Men. 2. 3. 44.* Hæc mulier cantherino ritu aſtans ſomniar. Solent enim equi ſtantes ſomniare, auctore *Plin. l. 10. c. ult.* ¶ Cantherinum hordeum, quod cantheris, & alia jumenta optime paſcit, vel quia folliculo caſtratum naſcitur. Idem dicitur hexaſticum, quia habet ſex verſus, ideſt, ordines granorum. *Col. l. 2. c. 9.* ¶ Cantherinum lapathum Latini rumicem appellant. *Plin. l. 20. c. 21.* ¶ Scribitur & *canterinus*.

Cantherĭŏlus, m. 2. parvum pedamentum, quo vitis fulcitur. *Col. l. 11. c. 3. ad fin.*

Cantherius, ſeu canterius, *cavallo caſtrato*, Ger. *ein wallache*, Gal. *cheval hongre*, Hiſp. *caballo caſtrado*, καθηλίας, equus, cui teſticuli amputantur. *Varro*, & *Cato* a *careo* deducunt, quod ſemine careat, quaſi *carentarius*: ex qua etymologia ſcribi poteſt fine aſpiratione. V. Voſſ. Etymol. ¶ Cantherio vehi. *Seneca. epiſt. 87.* ¶ Cantherius in foſſa, *Liv. l. 23. cap. 47.* proverb. de re impedita, & periculoſa. ¶ Eſt etiam jugi, ſeu pedamenti genus, quo vitis imnititur. *Colum. l. 4. cap. 12.* ¶ Item tignum recti oblongum a culmine ad extremum ſtectum ductum, quod ubi longius prominet, ſuggrundam efficit. *Vitruv. l. 4. c. 2.* Hujuſmodi tigna in multis Italiæ locis *cantieri* appellantur.

Cantharĭas, m. 1. gemmæ ſpecies, ſcarabæorum effigie. *Plin. l. 37. c. 11.*

Cantharĭdis, idis, f. *canterella*, κανθαρὶς, ſcarabæus, animaculum illud, quod frumentum erodit. *Plin. l. 18. c. 17.* ¶ Item animalculum venenoſum minuti ſcarabæi forma, viride, aureis lineis, quas in pennis tranſverſas habet, a vermibus naſcens, cujus ſuccus in venas ingreſſus ut venenum interimit. *Cic. l. 9. ep. 21.* Cajus, accuſante L. Craſſo, cantharidas ſumpſiſſe dicitur.

* Cantharites vinum, καθαρίτης οἶνος, ſic dictum a quodam genere vitis. V. *Pl. l. 14. c. 7. Theophr. l. 2. de cauſ. Plant. c. 20.*

Cantharĭŭlus, li, diminut. a Cantharus, Bacchi inſigne, apud *Arnob. l. 9. ſub fin.*

Cantharus, i, m. 2. ταζζα, קְעָרָה, גָּבִיעַ, καθαρός, *Plaut. Perſ. 5. 2. 40.* Plenis cantharis bibere. *Virg. Ecl. 6. de Sileno*: Et gravis attrita pendebat cantharus anſa. Uti enim Herculis proprium poculum ſcyphus eſt, ita Bacchi cantharus. ¶ Eſt etiam aquæ conceptabulum ludicris formis elaboratum, per quas aqua ſalit. *Leg. 41. §. 11. Dig. de Legat. 1.* Si qui canthari, per quos aquæ ſaliunt, poterunt legari, maximo ſi impoſiticii ſint. V. *Auſon. epiſtolam Centoni*, ſive *Idyllio 13.* præmiſſam, & *Paulin. epiſt. 12. ad Serv.* & *31.* ¶ Item navigii ſpecies, *Macrob. l. 5. c. 21.* ¶ Item piſcis genus. *Plin. l. 32. c. 7.* ¶ Item malleolus, quo fores pulſantur, ipſius foribus appenſus, quia anſa cantharum refert. *Plaut. Menech. 1. 2. 64.* ubi tamen alii aliter interpretantur. ¶ Item cœleſte ſidus in Aquario tribus conſtans ſtellis.

* Cantherius cum deriv. V. poſt Cante.

Canthus, thi, m. 2. *cerchio della ruota*, κανθός, circulus ferreus, quo apſis, ſive rotæ curvatura munitur. *Quint. l. 1. c. 5. Perſ. ſat. 5. v. 71.* pro ipſa rota poſuit, ubi ait: Vertentem ſeſe fruſtra ſectabere canthum. *Quint. l. 1. c. 5.* docet, Afrum, vel Hiſpanum vocabulum eſſe, eo tamen uti *Perſium* tamquam recepto.

Can-

Canthus, fil. Abantis, unus ex Argonautis. *Valer. Flacc. l. 1. 3. & 6.*

* Cantico. V. Cantito.

Canticŭlum, li, diminut. a canticum. *Septim. Afer apud Terentianum, Maur. pag. 2427. Putſch.* Pinea brachia cum trepidant, Audio canticulum Zephyri.

Canticum, i, n. *cantico*, *canzone*, *cantata*, שִׁיר, ᾆσμα, ᾠδή, cantio, cantilena, *Quintil. l. 1. c. 2.* Omne convivium obſcenis canticis ſtrepit. Adde *Petron. in Satyr. c. 31.* ¶ Speciatim dicitur pars Comœdiæ, in qua una tantum perſona ad tibias canit, μονῳδία. Tres enim Comœdiæ partes aſſignat *Diom. l. 3.* diverbium, canticum, & chorum: diverbium, cum plures alternis colloquuntur; canticum quando unus tantum; chorum, quando plures ſimul eamdem rem una voce canunt. Aliquando *canticum* dicitur tota fabula, in qua una tantum perſona canit. *Cic. Fam. 9. ep. 2.* Forte noſti canticum, meminiſti Roſcium. ¶ Ab *Apulej. in Apolog.* dicitur de carmine magico. Item de carmine probroſo, & mordaci. *Id. ib.* ¶ Adjective *Mart. l. 2. in ſomn. Scip. c. 3.* Ita delinimentis canticis occupatur, ut &c.

Cantilēna, f. 1. *canzone*, זְמִרָה, Ger. *ein geſang*, *ader lied*, Gal. *chanſon*, Hiſp. *cancion*, μελῳδία, carmen, canticum. *Cic. 1. de Orat.* Neque ex ſcholis cantilenam requirunt. ¶ Accipitur & pro verborum jactatione, rumore. *Brutus ad Cic. l. 11.* Totam iſtam cantilenam ex hoc pendere, ut plurimum lucri faciant.

Cantilenōſus, a, um, merricus, ad muſicam compoſitus. *Sidol. 3. ep. 12.* Pootarum ſtilo cantilenoſæ nugæ, & *l. 4. ep. 1.* Si quid Lyricus cantilenoſum condidit.

Cantillo, as, ſubmiſſa voce cano. *Apul. lib. 4. A. A.* Clamore ludunt, ſtrepitu cantillant.

Cantĭo, nis, f. 3. *canzone*, *canto*, שִׁיר, Ger. *ein geſang*, ᾠδή, cantus. *Plaut. in Stich. 5. 5. 19.* Lepidam, & ſuavem cantionem. Ita Lambinus edidit, & Camerarius. At Taubman. ex MSS. cantationem. ¶ Sumitur & pro incantamento. *Cic. de clar. Orat. c. 60.* Veneficiis, & cantionibus Titiniæ factum eſſe.

Cantĭto, as, 2. 1. freq. a canto. *Cic. in Brut. c. 19.* Illa carmina, quæ in epulis eſſe cantitata a fingulis convivis, &c.

Cantiuncŭla, f. 1. dim. a cantio, *canzonella*, ᾠδάριον. *Cic. 5. de Fin. c. 28.* Si cantiunculis tantus vir irretitus teneretur.

Canto, as, a. 1. cano, cantus edo, vel fundo, *cantare*, שִׁיר, זָמַר, Ger. *ſingen*, Gal. *chanter*, Hiſp. *canatar*, ᾄδω, frequent. a cano. *Plin. l. 12. c. 26.* Mares cantant in utroque genere. ¶ Item eſt incantare, *incantare*. *Virg. in Pharmaceutria*: Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. Item celebrare, tollere laudibus, *lodare*. *Horat. l. 1. od. 22.* Dum meam canto Lalagen. ¶ Ponitur & pro fæpe dicere, inculcare. *Ter. Heaut. 2. 1. 19.* Qui harum mores cantabant mihi. *Plaut. Trinum. 2. 2. 10.* Hæc dies noctefque tibi canto, ut caveas. Adde *v. 69.* ¶ Et pro ſimpliciter dicere. *Id. Bacch. 4. 4. 61.* Idem cantant litteræ, quod priores: h. e. idem continent, idem ſignificant. ¶ Poetæ cantare, ſeu canere dicuntur, cum carmina dicunt: ſed præcipue cum fabulas narrant. *Juven. ſat. 4. v. 34.* Incipe, Calliope: licet hic conſidere; non eſt Cantandum, res vera agitur. ¶ Cantare etiam ſeu canere dicebantur recitatores, ſeu declamatores, propter fractum pronunciationis genus, & hiſtrionales quos exprimebant modos: quod vitium perſtringit *Plin. l. 12. ep. 14.* & *Auct. de cauſ. corrupt. Eloquent. c. 26.*

Cantor, oris, *cantore*, מְזַמֵּר, שָׁר, Germ. *ſinger*, Gal. *chanvre*, Hiſ. *cantor*, ψάλτης, qui cantum exercet. *Horat. l. 1. ſat. 3.* Omnibus hoc vitium eſt cantoribus &c. ¶ Sumitur & pro hiſtrione, & actore comico. Solebant enim olim hiſtriones, non, ut hodie, uno vocis tenore, ſed vario & multiplici, Cantorum more, recitare. *Horat. ad Piſones, v. 155.* Donec cantor, vos plaudite, dicat. *Suet. Calig. c. 54.* Aliorum generum artes ſtudioſiſſime exercebat: Thrax & auriga; idem cantor, atque ſaltator. V. *Cantrix*.

Cantrix, icis, cantatrix, *cantatrice*, ψάλτριξ, *Plaut. Trinum. 2. 1. 23.* Cantrices, ciſtellatrices &c.

Cantŭlus, li, m. diminutivum a *cantus*. *Jul. Firmic. l. 3. c. 12.* Cantulus, & organum.

Canturrĭo, is, ire. *Gloſſ. Cyrilli*: Canturit: ψιθυρίζει. *Petron. in frag. Tragur.* Canturire belle. *Paulus epitomator Feſti in Dagnades*: Dagnades ſunt avium genus, quas Ægyptii inter potandum cum coronis devincire ſoliti ſunt, quas vellicando, morſicandoque, & canturiendo aſſidue non patiuntur dormire potantes.

Canturnus, nomen loci. *Feſtus*.

Cantus, us, m. 4. *canto*, *canzone*, זְמִרָה, Ger. *ein geſang*, Gal. *chant*, Hiſp. *canto*, μέλος, eſt inflexio vocis, & pro cantione cujuſcumque rei dicitur. *Cic. 2. de Or.* Qui cantus moderata pronuntiatione dulcior inveniri poteſt? ¶ Cantus etiam pro incantatione, ſeu magicis carminibus accipitur, *incantefimo*. *Tibul. 1. el. 9. v. 21.* Cantus & e curru Lunam deducere tentat. ¶ Dicitur etiam de ſono. *Cic. Verr. 7. c. 13.* Cantus ſymphoniæ. *Id. pro Mur. c. 9.* Cantus tubarum.

Canus, a, um, o. 1. 2. albus, candidus, *canuto*, *bianco*, שֵׂב, Germ. *grau*, Gall. *chenu*, Hiſ. *cano*, πολιός, cui canent, five albent capilli præ ſenectute. *Plaut. Bacch. 5. 1. 15.* Cano capite, atque alba barba. ¶ Transfertur & ad alia, ut Cani montes, albi ex nive, &c. *Virg. 1. Æn. v. 249.* Cana Fides, & Veſta, Remo cum fratre Quirinus, Ubi *Serv.* Canam fidem dixit, vel quod in canis hominibus invenitur; vel quod ei albo panno involuta manu ſacrificabatur, per quod oſtenditur, fidem debere eſſe ſecretam. Hactenus *Serv.* Poſſis etiam canam fidem, priſcam, & veterem interpretari; quemadmodum & *Varro* Canam veritatem Atticæ Philoſophiæ alumnam dixit. Vel cana fides dicitur ob eam rationem, qua *candor* pro fide, & probitate adhibetur. ¶ Cani, orum, pro capillis canis V. ſuo loco.

Canuſīnātus, a, um, qui rufa veſte de Canuſina lana indutus eſt. *Martial. l. 9. ep. 22. Suet. Ner. c. 30.* V. Canuſium.

Canuſīnus, a, um, qui a Canuſio eſt, ut Canuſinus bilinguis, apud *Horat. l. 1. ſat. 5. v. 93.* qui ſcilicet Latino ſermoni Græca admiſcet. ¶ Canuſini birri, ideſt, lacernæ optimæ rufo colore. *Vopiſc. in Carino, c. ult.* ¶ Hos eoſdem Canuſinas rufas appellat *Martial. 14. epigr. 129.*

Canuſium, n. 2. *Canoſa*, κανύσιον, urbs Apuliæ Peucetiæ, nunc agri Bariani, apud Aufidum fl. *Plin. l. 3. c. 5.* Laudatiſſimæ lanæ feraxque eſt, ut ſcribit *Plin. lib. 8. c. 48.* Fuit autem coloris rutili, qui auxit pretium. Unde Canuſini libri. V. Canuſinus. ¶ Conditum fuit Canuſium a Diomede, ut indicat *Horat. l. 1. ſat. 5. v. 92.* Nam Canuſi lapidoſus, aquæ non ditior urna, Qui locus a forti Diomede eſt conditus olim.

Capācitas, atis, f. 3. *capacità*, חִלּוּל, נְשִׁיאָה, Germ. *weite*, Gall. *capacité*, Hiſp. *capacidad*, χώρησις, ſpatium capiendi, ſeu locus, qui capere, & continere poteſt. *Cic. Tuſc. l. 1. c. 25.* Utrum capacitatem aliquam in animo putamus eſſe? *Col. l. 12. c. 43.* Pro capacitate vaſorum. ¶ Pro menſura cibi, quam quis capere ſolet. *Plin. 18. 7.* Athletarum capacitas jumentis ſimilis. ¶ Tranſlate dicitur de jure, quod quis habet capiendi hereditatem. *Cajus Dig. l. 31. leg. 57.* Nullus eſt dominus, in cujus perſona de capacitate quæri poſſit.

Capacĭter, *capacemente*. *Auguſt. l. 11. Trin. c. 2. ad fin.* Primordia ſeminum ſequuntur capaciter intentionem maternæ animæ.

Capanēus, a, um, adject. quinque ſyllab. a Capaneo. *Stat. l. 12. Theb. v. 545.* Auſa ante alias Capanea conjux.

Capanēus, a, um, aliud adject. *Id. l. eod. v. 764.* Capaneaque miſimus umbris Pectora.

Capanēus, m. 2. per tres ſyllabas, καπανεύς, Argivus fuit, a quo primum ſcalarum oppugnatio dicitur inventa, qui una cum Polynice ad bellum Thebanum profectus, cum ſcalas muris admovere vellet, a Thebanis lapidibus eſt obrutus. Hinc factus eſt locus fabulæ, Capaneum, cum Deorum contemptor eſſet, a Jove fulmine percuſſum eſſe. ¶ In vocativo habet, *Capaneu*. *Ovid. 3. de ar. am. v. 21.*

Capax, acis, o. 3. *capace*, *large*, נוֹכֵל, Ger. *fehig zu weiſe*, Gal. *capable*, Hiſ. *capaz*, δεκτικός, quod capit, ſeu continet aut continere poteſt. *Plin. l. 12. cap. 1.* Capax quindecim convivarum triclinium. *Cic. in Or. cap. 29.* Demoſthenes non ſemper implet aures meas: ita tum ſunt avidæ, & capaces. *Liv. l. 9. c. 16.* Cibi, vinique capaciſſimus. *Plin. l. 11. c. 37.* Capaciora intellina ad alvum. *Id. 37. 2.* Capax calix ad ſextarios tres. *Ovid. 8. Met. 243.* Ad præcepta capax animus. ¶ Apud *Ulpian. Dig. 9. 2. 5.* Impubes capax injuriæ, eſt qui injuriam inferre poteſt. ¶ Dicitur etiam capax, a juriſconſultis, qui acquirere, ac poſſidere aliquid poteſt. *Paul. Dig. 34. 3. 29.*

Capēdo, inis, f. 3. σφυρόχωτα, vas in ſacris Deorum, a capiendo. *Cic. in Parad. 1. c. 3.* Capedines, ac ſictiles urnulas fuiſſe.

Capeduncŭla, dimin. a capedo. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 17.* Capeduncilis, quas Numa nobis reliquit.

Capella, æ, diminut. a capra, *capretta*, αἰγίδιον. *Virg. Ecl. 7. v. 3.* Diſtentas lacte capellas. ¶ Item ſidus cœleſte, ſeu potius ſtella una primæ magnitudinis in ſiniſtro humero Aurigæ. *Plin. l. 18. c. 26.* & *31.*

Capellĭānus, a, um, ut Rutæ ſolitum capellianæ: ideſt capraræ, quam capreæ ſectantur. *Martial. l. 13. epigr. 32.*

Capellus, diminut. a capro. *Priſcian. l. 3. p. 613.*

Capēna, f. 1. *Porta di S. Sebaſtiano*, porta urbis Romæ, a Capena opp. exc. apud Iuscum Feroniæ, quod ab Italo Rege conditum eſt. *Juven. Sat. 3. v. 11.* Subſtitit ad veteres arcus madidamque Capenam: Madidam autem vocat, quia ſuper eam portam aquæductus erat, ex quo aliquid ſemper ſtillabat. Sic *Mart. l.

amore accendi, *innamorarsi*, unde capri amantes dicuntur. *Lucil.* Ne aspectu, & forma capiare aliena. ¶ Capere consilium est deliberare. *Cic.* Cum autem consilium hoc princeps cepisset. ¶ Capere rationem est modum invenire. *Plaut.* Rationem cepi, ut & amanti obsequerer, & patrem non offenderem. ¶ Capere fidem, *pigliar parola*. *Liv.* Rex Legatos misit ad capiendam fidem ab Imperatoribus Roman. ¶ Capere absolute, pro decipere, *Cic. Acad.* 4. *c.* 20. Sapientis est cavere, ne capiatur. ¶ Est etiam verbum Augurum, cum locum eligebant ad fines templorum statuendos, de quo V. in Captus. ¶ Significat aliquando convincere. *Plaut. Amph.* 2. *a.* 2. *v.* 189. Tu li me impudicitiæ captas, non potes capere. ¶ Dicimus etiam capere, quæ in naturam nostram, sensum, & vires cadunt. *Cicer. l.* 7. *c.* 8. concupiscis, quæ non capis. Et *l.* 3. *c.* 13. Magnitudinem fortunæ non cepit. *Capitolin. in Vero, c. ult.* Nota est fabula, quam Marci vita non capit: h. e. quæ non cadit in Marci vitam; quæ aliena est a secta, & instituto Marci. ¶ Non capiunt indulgeri: h. e. non possunt. *Terent. de Pudic. c.* 1. Sed apud hunc Auctorem *capio* pro potest, seu licet frequentillimum est. ¶ Capere pro coercere, frænare, apud *Ovid. Trist. l.* 4. *eleg.* 4. *v.* 230. Nec natum in flamma vidisset, in arbore natas, Cepisset genitor si Phaethontа Merops. ¶ Est etiam verbum Pontificale. Cum enim Pontifex Maxim. Virginem legabat, quæ Vestæ deserviret, tunc eam capere dicebatur, & velut captam bello abducere. *Lege c.* 12. *Gell. l.* 1. Adde & *Tacit. Ann.* 15. *c.* 22. ¶ Captus, a, um, V. suo loco. *Captis* pro *cape si vis* olim usurpatum fuisse, testatur *Cic. in Orat. c.* 45.

* Caplo, onis, f. actus capiendi. Vox ICtorum. Dominii capione. *Paul. Digest. l.* 39. *tit.* 2. *L.* 18. ¶ Pro *usucapione* sæpius legitur in *Digest.* V. Usucapio.

Capis, a dis, poculum sacratum, a capiendo, quia facile capitur, vel a κανίσκη, mensura, seu vas, quod capit duas corylas Atticas. *Liv. l.* 10. *c.* 7. Si conspiciatur cum capide, & lituo, capite velato, victimam cædar.

* Capisso. V. Capesso.

Capisterium, n. 2. genus vasis rustici, in quod infusa aqua, frumenti grana expurgantur. *Col. l.* 2. *c.* 9. Semen, quod exteritur, capisterio expugnare.

Capistratus, a, um, capistro vinctus. *Ovid. Heroid. epist.* 2. *v.* 82. Inque capistratis tigribus alta sedet.

Capistro, as, a. 1. *incapestrare*, חמס, בלם, Ger. *eine halfter anlegen, anbinden*, κημόω, capistrum impono, *Plin. l.* 18. *c.* 19. Fiscellis capistrati boves oportet. ¶ Item vires vinculis colligare. *Colum. l.* 12. *fub fin.*

Capistrum, n. 2. *capestro, legame, fune*, כִּמּוֹסִים, Ger. *eine halfter*, Gal. *licou, chevestre*, Hisp. *xaquima, cabestro*, κημὸς, capitis vinculum, quod equis, & hujusmodi animalibus adhiberi solet, ne fugiant, a caput, vel a capio, quod eo jumenta capiuntur, & tenentur. *Martial.* Parut purpureis aper capistris. ¶ Capistra etiam dicuntur vincula, quibus vites ligantur. *Col. l.* 4. *c.* 20. Cum ad summum palum recta vitis extenta est, capistro constringitur. ¶ Sunt etiam retinacula prælorum. *Cato R. R. c.* 12.

Capita Deorum, diebantur fasciculi facti de verbenis. *Fest.*

Capita Minerva cognominata est a Romanis, eoque nomine culta mense Martio per quinque dies, quos Quinquatria appellabant. *Ovid. 3. Fast. v.* 837. ¶ Al. leg. *Minerva vacua*.

Capital, alis, n. dictum per apocopen a *Capitale*, genus est operimenti, quod capiti imponitur. *Varr. l.* 4. *L. L.* ¶ Festus interpretatur linteum, quo in sacrificiis utebantur. ¶ Item facinus, quod capitis pœna luitur. *Plaut. in Men.* 1. 1. 16. Tametsi capital fecerit, facile assolvabis.

Capitalis, le, o. 3. *capitale, mortale*, בן מות, ראש, Ger. *das den tod verschuld hatt*, Gal. *capital, criminel, mortel*, His. *criminoso, digno de muerte*, quod capitis supplicium meretur. *Cic. 7. Verr.* Insimulatio repentina capitalis, atque invidiosi criminis. ¶ *Capitalis homo*, non solum pro scelesto, qui est dignus puniri capite, sed etiam, qui promptus est ad cædem, *pestifero*. *Cic. in Anton.* Capitalem, & pestiferum M. Antonii reditum a Brundusio exspectabamus. ¶ Capitalis oratio, h. e. pernicios a. *Cic. l.* 1. *Offic.* Capitalis oratio est ad æquationem bonorum pertinens. ¶ Capitalis ira ab *Horatio* dicitur pro mortifera, *l.* 1. *Sat.* 7. *v.* 13. ¶ Capitale odium, & capitalis morbus, quod caput, & vitam hominis petunt, *Cic. de Senect.* Sic capitalis inimicus, apud *Plaut.* 4. 2. 57. ¶ Capitale facinus dicitur, quod capitis pœnam meretur. *Cic. 1. nat. Deor.* In civitate fieri facinora capitalia. ¶ Capitalis pro soleri, & ingenioso quandoque ponitur. *Cic. 2. Fr. l.* 2. *ep.* 12. Siculus ille capitalis, creber, acutus, brevis, pene pusillus Thucydides. *Ovid. 3. Fast. v.* 839. Capitale vocamus Ingenium solers.

Capitaliter, adverb. *capitalmente*, κεφαλικῶς, *Plin. l.* 1. *epist.* 5. Quam capitaliter me ipsum apud Centumviros lacessissem: h. e. usque ad periculum capitis. Sic capitaliter odisse, *Ammian. l.* 21. *c.* 32. Capitaliter animadvertere, *Veget. l.* 2. *c.* 22. *de remilitari*.

Capitarium æs, quod capi potest, *Fest.* Vel, quod caput est, & sors: vel quod capite penditur, non census, ut exponit *Scalig. ad Fest.*

Capitatio, nis, f. 3. tributum, quod in capita ita distributum erat, ut jugatio in juga boum. *L. immunitates*, & *l. seq. Cod. de agric. & cens. l.* 11. Adde *Gell. l.* 16. *c.* 10. ¶ Item annona. *Tic. C. de annona, & capitatione*.

Capitatus, a, um, o. 1. 2. κεφαλωτός, quod in caput latius crescit. *Col. l.* 12. Cultus porri capitati assidua sarritio, & stercoratio est. *Id. l.* 5. *c.* 5. Alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant. *Capitatæ* autem *vineæ* dicuntur, ubi ita componuntur vites, ut non in brachia, sed in capita adolescant.

Capite censi, m. 2. erant, qui in Plebe Romana nullo ære censebantur, sed capitibus dumtaxat. Horum opera Romani in bello non utebantur, quod fegniter pugnaturi viderentur, qui nihil in ære habebant, quod amitterent. Differebant a Proletariis, qui Reipublicæ nihil præter prolem filiorum dabant in usum belli. *Gell. l.* 16. *c.* 10. Qui in plebe Romana pauperrimi erant, neque amplius quam mille quingentum æris in censum deferebant, proletarii appellati sunt, qui vero nullo, aut perquam parvo ære censebantur, capite censi vocabantur. *Sallust. in Jugur. c.* 91. V. *Sigon. l.* 1. *c.* 4. *de antiquo jure Civ. Rom.*

Capitellum, n. 2. *capitello*, כּוֹתֶרֶת, Germ. *ein kopffstein*, Gal. *chapiteau*, His. *capiter*, κεφάλαιον, diminut. est a capitulum, & significat parvum caput, idest, craſſiorem summitatem cujuscumque rei, *Plin. l.* 24. *c.* 19. Inde ramuli assurgunt sua capitella gerentes. Al. leg. *capitula*. ¶ Item capitulum columnarum. Nam inferior pars basis dicitur: *Corippus l.* 4. *v.* 59. Buxea populeis aptant capitella columnis. Adde *Plin. l.* 36. *c.* 23. ubi alii leg. *capitulum*. Adde Apulejum de herbis *c.* 60. & 72.

* Capitina. In *Test. M. Grunii*, Dabo rixatoribus capitinas. *Lambec.* interpretatur capistra vel maxillas.

Capitis diminutio, f. 3. καταστάσεως μεταλλαγή, est prioris status mutatio. Triplex est, maxima, minima, media. Tria enim sunt, quæ habemus, libertas, civitas, familia. Igitur cum hæc omnia amittimus, maxima dicitur capitis diminutio, ut est *deportatio*: cum vero amittimus civitatem, & libertatem retinemus, media est, ut est *in colonias Latinas transportatio*: cum libertas, & civitas retinetur, & familia tantum mutatur, minima capitis diminutio vocatur, velut est *adoptatio*. *Cic. pro Domo*, Impendentibus periculis maximis cum diminutione capitis. Sic M. Regulus ab Horatio *l.* 3. *od.* 5. *capitis minor* dicitur.

Capitium, n. 2. mulierum integumentum, quo illæ pectus tegunt, a capiendo, quod pectus capit, seu comprehendit. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *l.* 5. *de vita Pop. Rom.* Sed *Nonius c.* 14. *n. penult.* capitis tegmen interpretatus est.

Capito, onis, m. *chi ha gran testa*, βαρυκέφαλος, qui magnam habet caput, *chi ha testa grande*. *Cic. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Redeo ad Deos, ecquos arbitramur nævum habere? ecquos filos, flaccos, frontones, capitones? ¶ Apud *Plaut. in Pers. l.* 2. 8. duri Capitones funt impudentes, ore improbo, perfricta fronte. *Lambinus* autem putat ita dictos a pertinacia in edendo. Nam de Parasitis sermo est. V. *Taubman.* ¶ Est etiam Capito piscis, alio nomine Cephalus. *Cato R. R. c.* 158.

Capitolinus, a, um, adjectiv. a Capitolio, ut Jupiter Capitolinus, qui magnifice colebatur in Capitolio. *Cic. pro Rabir.* ¶ Capitolini ludi, in honorem Jovis Capitolini, ob servatum a Gallis Capitolium instituti. *Liv. l.* 5. *c.* 50.

Capitolium, n. 2. *Campidoglio*, Καπετώλιον, unus ex septem Romæ collibus. Primo dictus est Tarpejus a virgine Tarpeja filia Sp. Tarpeji præsidis arcis, quæ arcem Sabinis prodidit, & ibi necata ab iisdem fuit. Deinde L. Tarquinio Superbo regnante Capitolium, & Clivus Capitolinus dicti cœpit, quia cum Rex Jovi templum ædificaret, qui fundamenta effodiebant, caput hominis invenere, quo Romam caput mundi fore inrellectum est. *Liv. l.* 1. ¶ Hinc & aliarum urbium magnifica templa, arcesque, Capitolii nomine appellabantur. Sic Capitolium Capuæ *Suet.* memorat in *Calig. c.* 57. ¶ Poetæ in plurali etiam usurpat. *Virg. Æneid. 6.* Ille triumphata Capitolia ad altra Corintho. *Ovid. 1. Trist. eleg. 3. v.* 29. Ab hac Capitolia cernens.

Capitularii, Capitulani, orum, *sotto esattori*, in *Cod. l.* 12. *tit.* 29. *leg.* 2. appellantur, qui adjutores sunt arcarum præpositis, & Tabulariis, h. e. exactores capitum, seu rationum publicarum. Adde *Symmach. l.* 9. *ep.* 10. ubi al. leg. *capitulani*, sed eodem sensu.

Capitularius, a, um, ad Capitularios pertinens, ut Capitularia functio, *l.* 11. *Cod. Theod. tit.* 16. *leg.* 14.

Capitulatim, adv. *sommariamente*, summatim, per capita. *Pl. l.* 2. *c.* 19. Capitulatim attingam. *Nepos in Catone, c.* 3. Atque hæc omnia capitulatim sunt dicta.

Capitulatus, a, um, idem quod capitatus, Apud *Cels. l.* 8. *c.* 1. & *Plin. l.* 17. *c.* 21. Surculus capitulatus.

Capitulum, n. 2. *capo picciolo*, Ger. *hauptelin*, κεφάλαιον, ראש, parvum caput. *Plaut. Cure.* Operto capitulo caldum bibunt. ¶ Est & vox blandientis. *Terent.* O lepidum capitulum. ¶ Aliquando dicitur initium sententiæ, *capitulo*, quod principia sententiarum per met. capita vocantur קרקן. *Cic. 1. de Leg.* Si audierint, te primum capitulum optimum prodidisse. ¶ Item capitulum dicitur caput columnarum, κεφάλαιον, *capitello*, *Plin. l.* 36. *c.* 23. Columnis spiræ subditæ, & capitula addita. Adde *Vitruv. l.* 4. *c.* 1.

* Capitum seu Capetum, καπητὸν, pabulum jumentorum. *Aurel. Jup. in ep.* apud *Vopisc. in ejus vita c.* 7.

* Caplator. V. Capulator.

Capnias, æ, m. καπνίας, gemma est ex jaspidum genere, veluti fumo infecta, a καπνὸς, fumus. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Capnitis, f. 3. καπνῖτις, cadmiæ species tenuissima, quæ e fornacibus flamma, atque flatu egesta cameris, lateribusque fornacum adhæret. *Plin. l.* 34. *c.* 10.

Capnos, ni, sive capnon, herba est, al. fumus terræ. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Capnumargos, argilla rufa, qua arva pinguescunt. *Pl. l.* 17. *c.* 7.

Capo, V. Capus.

Cappa, litera Græcorum. Cum malum hominem Græci significare volunt, dicunt eum habere unum cappa; cum pejorem, duo; cum pessimum, tria, intelligi volentes, illum esse Cretensem, Ciliсem, Cappadocem, qui singularis fuisse improbitatis existimantur, *Suid.*

Cappadocia, f. 1. regio Asiæ, mari Euxino exposita, aliquibus Armenia minor. Ab Occ. habet Galatiam, ab Or. Armeniam, a Mer. Ciliciam, Tauro M. dividente. Dicta est a Cappadoce fl. ante Leucosyria vocabatur.

Cappadocius, & Cappadox, a, um, adject. a Cappadocia, ut Gemma Cappadocia, *Plin. l.* 37. *c.* 10. *Martial. l.* 10. *epigr.* 76. Nec de Cappadocis equos catastis.

Cappadox, ocis, qui ex Cappadocia est. *Lucan. l.* 7. *v.* 223. Cappadocum montana cohors. *Cic. pro Rediт. c.* 6. Cappadocem modo abreptum de grege venalium ducens.

* Cappăra, æ, f. portulaca. *Apulej. de herb. c.* 103.

Cappări, n. indeclin. & Cappar, is, n. & Capparis, is, f. 3. *capperi*, Ger. *kapperen*, Gal. *capre*, Hisp. *alcaparra*, κάππαρις, frutex est firmioris ligni, senticosus, & humilis, baccis oleæ, sed minoribus. *Col. l.* 10. *v.* 118. Capparis, & tristes inulæ. *Palladius l.* 11. *tit.* 11. Tymum, & origanum, & cappar. *Ceis. l.* 4. *c.* 9. Huic rei cappari aptum est.

Cappas, pro marini equis habet *Festus*. Al. leg. Cappas.

Capra, f. 1. *capra*, עז, Ger. *ein geiss*, Gal. *chevre*, Hisp. *cabra*, αἴξ, animal notum, quasi *carpa*, quod virgulta carpat. *Var. R. R. l.* 2. *c.* 3. ¶ Est etiam Capra signum cœleste, quæ, ut Poetis placet, Amaltheæ capra fuit, cujus lacte educatus Jupiter, postea rerum potitus inter astra eam collocavit. Constat ex viginti sideribus. *Ovid. 3. Fast. Col. l.* 11. *c.* 2. Decimo Cal. Jan. Capra occidit mane, tempestatem significat. ¶ Est etiam Capra meteori ignei nomen, de cujus appellationis ratione sibi non liquere ait *Senec. Natural. Quæst. l.* 1. *c.* 1.

* Capræ̆go. Cicer columbinum, horba. *Apulej. c.* 108. V. Caprugineus.

Caprarius, m. 2. *capraro*, Ger. *geiszhirt*, Gal. *berger de chevres*, Hisp. *cabrero*, *e caberizo*, αἰγονόμος, שומר עזים, custos caprarum. *Var. 2. de R. R. c.* 3. *Col. lib.* 7. *cap.* 10. ¶ Adjective usus est *Solinus c.* 1. (*al. c.*) Locatus est ad caprarios pastus a matre.

Caprea, f. 1. *capra selvatica*, דְּחָיָה, צְבִיָּה, animal sylvestre, non solum videndo acerrime, sed & aliis visum præbens, unde δόρκας Græcis dicitur, a δέρκω, video. Asserunt enim Medici, huic animali intra viscera humorem quemdam inesse, qui caliginem depellat oculorum, & obtusiores quosque visus exacuat. *Martial. l.* 13. *epig.* 99. Pendentem summa capream de rupe videbis. ¶ Est & capræa vitis, dicta, ut inquit *Varr. R. R. l.* 31. quod pariat capreolum. Sed ibi alii aliter legunt.

Caprææ, arum, *Capri*, καπρέαι, inf. R. Neapol. Campaniæ adjacens, in mari Tyrrheno, in ora fin. Crateris. Corumnicibus abundat.

Capreensis, se, ad Capreas insulam pertinens, ut Capreensis secessus, *Sueton. in Tiber. cap.* 43.

* Capreida, æ, f. herbæ species. *Cat. R. R. c.* 122.

Capreolatim, adverb. quod Elmenhorstius *implicate* interpretatur. *Apul. l.* 11. *pag.* 268. In modum rotæ tortuosis, capreolatimque condensis apicibus. h. e. literis vario, & inconsueto ductu in se implicatis.

Capreolus, li, m. 2. *capriolo*, אַיָּל, Ger. *ein reeh-böckein* Gal. *chevreuil*, Hisp. *cabrito, montes*, δορκάδιον, animal sylvestre, dimin. a capræa. *Virg. 2. Ecl.* Præterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli. ¶ Sunt etiam capreoli claviculi intorti in vitibus, & veluti quidam cincinni, in teneribus pampinis apparentes, quibus vitis, veluti manibus quibusdam, adminicula complectitur. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 31. ¶ Præterea capreolus est ferramentum bicorne, a similitudine cornuum capreoli. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Capreolis, quod genus bicornis ferramenti est, terra commoveatur. ¶ Denique in architectura capreoli, συγκόπτειαι, sunt proclinata hinc, atque hinc ligna, quæ canterios sustinent, quia sicut capreoli vitium arbores, ita ligna illa canterios complectuntur, *contrapassim*. *Vitruv. l.* 4. *c.* 2. & *l.* 10. *c.* 19. Adde *Cæs. de B. G. l.* 2. *c.* 10.

Capricornus, m. 2. αἰγόκερως, גְּדִי, cœleste signum, quod ex viginti, & octo sideribus constat. Cum in Ægypto Dii convivium celebrarent, repentino adventu Typhonis, seu Thyphoei Gigantis omnibus pertetritis, alii se in alias formas transmutarunt, Pan inferiorem partem in effigiem piscis, superiorem in formam hirci commutavit, seque in flumen dejecit. Periculum ubi evaserunt, ingentes risus de Panis metamorphosi ediderunt. Jupiter vero admiratus ingenium, hanc figuram in cœlum transtulisse fertur. ¶ Sed aliqui dicunt, hoc signum fingi capram referre propter capram Jovis nutricem, & capram scandentem, quia Sol, ubi ad Capricorni sidus pervenerit, iterum ad nos revertitur, inferiore vero parte piscem, quia primus tunc incipit mensis hyemis, in qua copiosissimi imbres de aere labuntur. *Isid. l.* 3. *c.* 70. ¶ Alii volunt, Capricornum Jovis fuisse collactaneum. Amalthea enim, cui Jupiter nutriendus datus erat, cum ipsa lac non haberet, aluit eum lacte capræ, quæ duos habebat hædos. Hos Jupiter una cum matre in cœlum transtulit. ¶ Stellam habet in naso unam, in pectore duas, in pede duas, inter scapula septem, in ventre sex, in cauda duas, *Horat. l.* 2. *od.* 17. *Cic. in Arat.*

Capricatio, onis, f. 3. ἔφυπνωσις, ratio quædam perficiendi, ut culices, seu vermiculi, qui e grossis caprifici gignuntur, ad alias ficus advolent, humoreque earum lacteo consumpto, ad maturitatem eas perducant. Vide *Plin. l.* 15. *c.* 19.

Capriciālis, le, ut Dies capriciales, idest Caniculares Vulcano sacri, quibus muliеres sub caprifico sacra faciebant. *Plin. l.* 11. *c.* 15. Sed Plinii locus corruptus est.

Caprifico, as, are, ἐφυπνόω, est culicibus e caprifico genitis ficubus aliis maturitatem afferre, quod fit, cum lacteum humorem in iis contentum absumunt. *Plin. l.* 16. *c.* 27. Fici caprificantur. *Pallad. l.* 7. *c.* 6. Nunc caprificandæ sunt arbores fici. V. *Plin. l.* 15. *c.* 19.

Caprificus, fici, f. 2. *ficaja selvatica*, Ger. *wvilder feigenbaum*, Gal. *figuier sauvage*, His. *cabrahigo*, שקמה, ἐρινεός, ficus sylvestris, fic dicta, quod parietes carpit, quia in muris innascitur; vel quod arbor hæc Messeniis ἔρινος dicta est, idest *hireus*, unde etiam veteres Latini eam capram vocavere, & caprificum, ut a capro animali distinguerent. *Martial. l.* 10. *epigr.* 2. Marmora Messaïæ scindit caprificus. ¶ Metaphorice *Pers. sat.* 1. *v.* 25. Quod didiciſſe, nisi hoc fermentum, & quæ semel intus Innata est, rupto jecore exierit caprificus? h. e. gloriæ cupiditate.

Caprigĕnus, a, um, o. 1. 2. *caprigno*, Ger. *geissgeschelche*, Gal. *de nature des chevres*, His. *cabruno*, αἰγογενὴς, ex caprarum genere. *Plaut. in Epid.* 1. 1. 16. Caprigenum hominum genus non placet mihi. De iis loquitur, qui semper febricitant. Scripsit autem *Plin. l.* 8. *c.* 50. Capras perpetua febri laborare. Sic caprigenum pecus, *Auson. epigr.* 76. *Macrob. l.* 6. *c.* 5.

Ca-

Capsĭle, n. 3. αἴγειον, locus, ubi capra servantur. *Plin.* 1. 28. *c.* 10. In capsilibus optime convalescunt.

Capsimulgus, i, qui capras emulget, αἰγοθήλης, pro convicio est apud *Catull. ep.* 22. *ad Varronem*. ¶ Capsimulgi, m. 2. aves sunt merulæ aspectu, aliquanto grandiores, quæ interdiu non videntur, nec ipsæ vident, intrant pastorum stabula, capraramque uberibus propter succum lactis advolant, qua injuria emoriuntur ubera. *Plin. l.* 10. *c.* 40.

Capsitanus, per conviciam dictus est Tiberius Imp. apud *Sueton. c.* 43. *extr.* cum in recessu Capreensi variis infandarum libidinum flagitiis operam daret: fortasse a capraram foetore. Quamquam *Terent.* & *Casaubon.* aliter legi mallent.

Capsinus, a, um, o. 1. 2. quod ad capram pertinet. *Cic. l.* 1. *c.* 19. *de nat. Deor.* Pelis capsina. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 15. Alter rixatur de lana sæpe caprina. *h. e.* de re frivola, & inutili.

Capripes, edis, adject. caprinos pedes habens. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Capripedes Satyri. *Propert. l.* 3. *el.* 15. Capripedes calamo Panes hiante canent.

Caprōnæ, five capronēæ, arum, f. 1. προμάχαι, comæ, quæ ante frontem sunt, quasi a capite pronæ, vel simpliciter a *capite*, vel *capero*, contraho, quia frontem caperant, & corrugant. Alio nomine dicuntur *antiæ, anteventuli, propenduli*. *Lucil. l.* 7. *Sat.* Comas fluitare capronas, apud *Non. c.* 1. *n.* 81. *Apul. l.* 1. *Flor. de Apolline*: Promulsis capronis anteventuli. Al. leg. *caproneis*.

Caprotinam, Junonem veteres dixerunt, quod illi Nonis Caprotinis sub caprifico facta fierent ab ancillis simul, & liberis. Nam post Urbem captam, cum fedatus esset Gallicus tumultus, exhausta Rep. finitimi opportunitatem invadendi Romani Imperii aucupati, præfecerunt tibi Posthumium Livium, Fidenatium Dictatorem, qui Feciale ad Senatum misso, postulavit, ut si vellent, reliquias suæ Urbis non deleri, matres familias, & virgines omnes sibi dederentur. Cum Patres essent in ancipiti deliberatione, ancilla nomine Philotis, vel (ut alii malunt) Turela, assumptis cæteris omnibus ancillis, matrumfamilias, virginumque habitu, nomine dominarum ad hostes transiit, profsequentibus cæteris ad rei fidem. Quæ cum a Livio in castris distributæ essent, viros plurimo vino provocaverunt, diem festum apud se esse simulantes, quibus somno obrutis, ex caprifico dato signo hostes trucidasi funt. Memor itaque pop. Rom. accepti ab ancillis beneficii, omnes jussit manumitti, dotemque eis ex publico assignavit, diem ipsum Nonas Caprotinas appellavit, ab illa caprifico, ex qua signum acceperant, sacrificiumque annuum Junoni Caprotinæ sub caprifico instituit, cui etiam lac, quod ex caprifico fluit, ad rei memoriam adhibebatur. *Macrob. l.* 1. *sat. c.* 11.

Caprotinus, a, um, adject. *Auson. de feriis Rom. v.* 9. Festa caprotinis celebrabo solemnia nonis.

Capruginēus, & Caprugnus, a, um, adject. idem quod caprinus, ut capruginei lumbi. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 13. Ita legit *Salmas. in Exercitationibus Plinianis*. Sed alii aliter.

Capunculum, n. 2. vas fictile, sic dictum forsasse, quia capri habuit figuram. *Fest.* Sed videtur esse *capuncultum* dim. a *capis*.

Capsa, f. 1. *cassa*, אָרוֹן, Ger. *kaster*, Gal. *cofre*, His. *arca*, κιβωτὸς, arca, cista, a *capio*, fut. verbi capio, quo veteres usi sunt pro *capero*, quod res in se reconditas capiat. *Cic. 1. Verr. c.* 16. Si re femel ad meas capsas admisero.

Capsĭces, æ, m. *vaso da olio*, κεκρύφαλος, vas olearium. *Hieronym. ep.* 22. *ad Eustoch. c.* 14. Mirum in modum capsace completo.

Capsārius, m. 2. *cassiere*, qui capsas facit. *l. ult. Dig. de jure immunit.* ¶ Item qui pueris in scholam euntibus portat capsam librariam. *Suet. in Ner. c.* 36. Constat, quosdam cum pædagogis, & capsariis, uno prandio pariter necatos. ¶ Item qui mercede servanda in balneis vestimenta suscipit. *Paul. l.* 3. *parag. fin. ff. de Off. Pref. Virg.*

Capsella, æ, dim. a capsa. *Ulp. l.* 12. *§. Conservandi Dig. de Instruct. & Instrum.*

* Capsensis, Capsitānus, ad Capsam pertinens, quod est opp. Africæ Salust. *Jugur. c.* 47, & 49. *Plin. l.* 5. *c.* 4.

Capsis, cape, si vis. *Fest.* Capsit, prehenderit. *Cic. in Orat. c.* 45. Jam in uno capsis tria verba funt. h. e. *cape, si vis*.

Capso, psis, psit, veteres dicebant, pro capero, a capio. *Plaut. Bacchid.* 4. 4. 61. *Pseud.* 4. 3. 6. *Rud.* 2. 1. 15.

Capsula, f. 1. dim. a capsa. *Plin. l.* 30. *c.* 11. Stellionem inclusum capsulis, subjiciunt capiti. ¶ Totos de capsula, *Sen. ep.* 115. eos dicit, qui maxime student munditiæ. V. ibi *Lipsius*.

Capsus, i, m. 2. est septum fudibus factum. *Vellej. Patere. l.* 1. *c.* 16. Clausa capso animalia. V. *Salmas. ad Spartiani Hadrian.* & *Vopisci Proculum*. Item rhedæ pars, qua qui vectantur, sedent. *Vitruv. l.* 10. *c.* 14. Ad capsum rhedæ loculamentum firmiter figatur.

Captabundus. V. Cantabundus.

Captatēla, æ, f. captio, prehensio. *Captatela pallii* est prehensio pallii, cum eo amicimur. *Tert. de pall. c.* 5. ubi alii aliter legunt.

Captatio, onis, prehensio, ut *Cic.* vocat, יְשׁוּ. Captatio testamenti, *Plin. l.* 20. *c.* 14. h. e. ars blandiendi aliis, ut testamento heredem scribant. ¶ Captatio verborum. *Cic. in Partit. c.* 23. h. e. exquisita verborum exquirendorum diligentia. ¶ Est etiam gladiatorum vocabulum. *Quint. l.* 5. *c.* 13. Ut gladiatorum manus, quæ secundæ vocantur, fiunt & tertiæ, ii prima ad evocandum adversarii ictum prolata erat, & quartæ, si geminata captatio est, ut bis cavere, bis repetere oporteret.

Captātor, oris, qui venatur, & ambit aliquid quovis modo, ut Captator popularis auræ, *Liv. l.* 3. *c.* 33. ¶ Κυνηγέτης, & absolute Captatores dicuntur, qui hereditates, ac legata ambiunt, eamque ob rem senes orbos & divites sectantur. *Juvenal. sat.* 10. *v.* 202. Usque adeo gravis uxori, gnatisque, ut Captatori moveat talitia Cossi.

Captatorius, a, um, o. 1. 2. κολακευτικὸς, fraudulentus, adulatorius, ut Captatoriæ scripturæ, *Paterc. & Cajus C. ff.* Institutio captatoria. *Paulus l.* 29. *D. de her. instituend.*

Captātrix, icis, *Apul. de Dogm. Plat. l.* 2. *p.* 16. Adulandi scientia captatrix verisimilium.

Captātus, a, um, partic. a *capto, as. Ovid. 4. Met. v.* 72. Inque vicem fuerat captatus anhelitus oris. *h. e.* datus invicem, & acceptus. *Id. Metam. 11. v.* 768. Hesperie sæpe captata, *hoc est* adamata. *Quinc. 9.* 3. vox non captata, sed velut oblata, *non cercata a ipsa. Ovid. 3. Met. c.* 2. 278. Captatum tempus.

Captensilia, æ, f. captiuncula, sophisma captiosum. *Martian. Capell. l.* 4. *ad fin.* Captensilisque ludis illigantibus Pellax foritas cumque sensim congeris.

Captio, onis, f. 3. decepcio, argutia, sophisma, *astu di pigliar*, ענקה, σοφισμὸς, ἀπάτη, actus captionis. Sed fere est argumentatio sophistica, fallax, per quam quis verbis capitur. *Cic. de Div.* Cur igitur vos inducitis in eas captiones, quas nunquam explicetis? ¶ Accipitur item pro deceptione generatim, *inganno. Plaut. Epid.* Nulla in ea re captio est. ¶ Accipitur etiam pro jactura, & damno. *Cic. l.* 5. *ad Attic.* Pene præterii; chartam tibi deesse: mea captio est. Siquidem ejus inopia minus multa ad me scribis. ¶ Captioni esse, pro fraudi esse, *Plaut. Mostell.* 3. 3. 19.

Captiōse, vafre, argute, *con inganno, sofisticamente*, Ger. *mit betrug*, Gal. *pour surprendre*, His. *enganosamente*, σοφιστικῶς, cum fraude. *Cic.* 4. *Acad. c.* 29. Nec diutius captiose interroganti respondebo.

Captiōsus, a, um, o. 1. 2. *pieno d'inganni*, מַפתֶּה, Ger. *betreglich*, Gal. *captieux*, His. *enganoso*, σοφιστικὸς, quod capit, seu decipit, & dolis plenum est. *Cic. pro Q. Rosc.* Quo nihil captiosius, neque indignius dici potest. Et *Acad.* 4. *c.* 15. Fallax & captiosa interrogatio. Et *c.* 16. Captiosissimo genere interrogationis uruntur. ¶ Captiosus aliquando idem est ac damnosus. *Cic. pro Cæcin.* Captiosum est omnibus rem illam constitui ejusmodi, quæ cum armis gesta sit, rescindi jure non possit.

Captĭto, as, are, dimin. a capto. *Apul. de Deo Socrat. p.* 52. Omima vulgo loquentium captitasse.

Captivātor, oris, qui captivos facit. *Augustin. ep.* 199. *a med.*

Captivĭtas, f. 3. *cattività, prigionia*, שְׁבִי, Germ. *gefengnuff*, Gal. *captivité*, Hisp. *captividad*, αἰχμαλωσία, servitus. *Cic. pro C. Cornel.* apud *Ascon.* Omnibus Gentibus finem diuturnæ captivitatis afferre. *Senec. ep.* 85. Defcribere captivitatem, verbera, catenas, &c. ¶ *Tacit. histor. l.* 3. *c.* 70. pluraliter dixit: Dum inter Vespasianum, ac Vitellium præliis legionum, captivitatibus urbium &c. judicatur, *espugnazioni di Città*.

Captiuncŭla, f. 1. dim. a captio. *Cic. Attic. l.* 15. *ep.* 7. Omnes captiunculas pertimescere.

Captīvo, as, *fare schiavo*, captivum facio. *Aug. de Civ. Dei, c.* 1. *l.* 1.

Captivus, o. 1. 2. captus, & vinctus, *prigione*, שְׁבִי, Ger. *gefangener*, Gal. *captif*, His. *captivo*, αἰχμάλωτος, qui bello captus est, & in servitute vivit. *Cic. 1. Off.* Pyrrhi de captivis reddendis illa præclara sententia. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus ad captivos pertinentibus. *Curt. l.* 8. *c.* 7. *l.* 5. *c.* 6. Ingens pecuniæ captivæ modus. *Virg. 10. Æn. v.* 510. Captivus sanguis. *Mart. 11. ep.* 7. Captiva sitis. *Ovid. Amor. l.* 14. 45. Crines captivi. ¶ Item de quacumque re bello capta. *Cæs. 2. B. C. cap.* 5. Naves captivæ, *Virg. Æn. 7. v.* 765. Vestis captiva.

Capto, a. 1. allicio, aucupor, consector, peto, *pigliare con inganno, cercare*, דחליק פתה, Ger. *nachstellen*, Gal. *guetter, attraper*, His. *cagtar, halagar, Sopeão*, freq. a capio, est blanditiis, vel illecebris aliquid venari, dare operam ut capias. *Cic. in Pison.* Captare plausus, vehi per urbem, conspici velle. ¶ Plura ad eumdem modum, ut captare occasionem, captare somnum, frigora, umbras, *Cic. & Virg.* ¶ Captare ominibus aliquid, est de alicujus rei eventu omnia præsagia colligere. *Suet. Tiber. c.* 14. ¶ Captare testamenta, hæreditates, &c. dicitur is, qui fictis obsequiis senes orbos ambit, ut hæres scribatur. V. Captator. Et eodem sensu captare aliquem, i. e. ejus hæreditatem, dixit *Juv. sat.* 16. *v.* 55. Est enim captare callide & insidiose petere. Unde & decipere, vel conari decipere aliquando significat. *Terent. Heaut.* 1. 1. 15. Injurium est autem, ulcisci adversarios? aut qua via capiet te, eadem ipsos capi? Item insidiari in sermone, *Cic. Accad. 4. 29. Plaut. Amph.* 1. 1. 269. ¶ Est etiam gladiatorum proprium V. *Plauti Interpretes ad Mostell.* 5. 1. 21. *Auct. Panegyr. ad Pisonem*. Arma tui etiam si forte rotare lacertis, Inque gradus clausis libuit consistere membris, Et vitare simul, simul & capere petentem. V. Captatio.

* Captor, oris, m. qui capit, אַחְזוּת, *Vetus poet.* apud *Pithœus p.* 129. Et fatur escali vulnere captor obit.

Captrix, icis, f. quæ captat. *Cœl. Aurel. Acut.* 2. 39. Injectiones clysterum sunt vitium captrices. *h. e.* vires tentant, & debilitant.

Captūra, f. 1. *presa*, לֶכֶד, חֲלִיקָה, Ger. *ein fahung*, Gal. *prise*, His. *prendimiento*, ἄγρα, actus capiendi. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Ad piscium, & alitum capturam. ¶ Interdum præda, quæ capitur. *Id. l.* 10. *c.* 40. Capita earum morsu corripiens, donec capturam extorqueas. ¶ Interdum captura dicitur fordidæ, obscenæ artis mercedes. *Suet. Calig. c.* 40. Ex gerulorum diurnis quæstibus, ex capturis prostitutarum exigebatur. *Val. Max. l.* 9. *c.* 4. *n.* 1. Inhonesti lucri

Remp. ¶ Quin omnium rerum summirates capita vocantur, ut capita papaverum, *Flor. l. 1. c. 7.* Capita montium, arborum. ¶ Capite fontium, h. e. originem, *Hor. l. 1. od. 1. v. 22.* In capite Bithyniæ, h. e. in finibus, *Plin.* ¶ Item Caput dicitur pecuniæ summa, quæ occupatur, ut usuræ inde redeant. *Liv. lib. 6. c. 35.* Promulgavere leges; unam de ære alieno, ut deducto eo de capite, quod usuris permaneraturn esset, id quod superesset, triennio perlovererur. ¶ Item in decimis summa frumenti, qua Decumani decumas alicujus civitatis coemebant lucri causa: ut *Hoomann.* explicat *ad Cic. Verr. l. 1. c. 4.* ¶ Item in ulceribus apiculus, quo humor concoctus in pus maturitarem suam prodit. *Plin. l. 22. c. 25.* Furunculum (genus est ulceris extuberans) caput facere. ¶ Item in libris summaria, seu breviaria, *compendj, sommarj, Cic. de clar. Orat.* Illa vero contra Domitium non est oratio, sed quasi capita rerum, & orationis commentarium paulo plenius. ¶ Item sectiones, *articoli, capitoli. Cic. l. 3. Fam. ep. 8.* Sed duo prima capita epistolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda sunt. V. *Burrich. Cogit. de L. L. p. 55.* & *Salmas. in Prolegom. ad Exercit. Plin.* ¶ In legibus etiam olim dicebantur Capita, quæ hodie Paragraphi, Quod intelligere ex iis licebat, quæ JCti Vet. Scriptoresque Gromatici de Aquiliæ, Manilianque legum capitibus allegant. ¶ Nec caput, nec pedes, proverbio dicitur a *Cic. Famil. 7.* & a *Plaut. Asin. a 3. sc. 2.* de sermone, vel alia re qualibet valde confusa. *Capite confusi, Capitis diminutio* V. supra loco suo.

Capys, Trojanus, comes Æneæ. ¶ Item septimus Rex Albanorum, filius Capeti, vel Alys, vel Epiti. Ab *Ovid. 14. Met.* vocatur Capetus. Fertur Capuam condidisse. Regnavit annos 28. Reliquit filium, qui a *Dionysio* Calpetus, a *Livio* Capetus nominatur.

Cara, f. 1. radix est herbæ ejusdem nominis, quam lacti admixtam *Hircinus* scribit Cæsaris exercitum diu inopia levasse. *l. 3. B. C. c. 48.*

Carabus, m. 2. *κάραβος*, genus cancri cauda a cæteris distans, a gravitate capitis, quia *κάρη*, est caput, *βάρυς*, gravis. *Plin. l. 9. c. 31.* ¶ Est item parva scapha, genus navigii. *Isid. l. 19. c. 1.*

Caracalla, f. i. vetus talaris, a *κάρα*, caput, & calx, quia a capite usque ad calcem demittitur, vel a *caracu*, sivo *cafaca*, quo nomine Galli chlamydem appellant. Hinc Antonius Caracallæ nomen accepit, quia id genus vestis populo dedit, vel quia e Gallia vestes plurimas advexit, talaresque Caracallas fecit, coegitque plebem ad se salutandum talibus indutam introire. *Spartian. in ejus vita, c. 9.*

* Caragogos, i, *κεφαλαγωγές*, herba chamædaphne, sic dicta quod caput expurget. *Apulej. c. 27.*

Caralitanus, a, um, *di Cagliari*, ad Caralim pertinens, quæ est urbs Sardiniæ in ora meridionali. *Liv. l. 27. c. 6.* Caralitanus ager.

Carambis, *Capo Bifello*, al. *Comano*, prom. Paphlagoniæ, in Pontum Euxinum excurrens, contra Crimeropon prom. Tauricæ. *Val. Flacc. 5. 107.*

Carbas, m. 1. *Garbino*, ἀπ, ventus circa Subsolanum spirans, al. Africus, & Libycus. *Vitruv. l. 1. c. 6.*

Carbasus, o. 1. 2. *λίνεος*, quod factum est ex carbaso. *Cic. 7. Verr.* Tabernacula carbasea intenta velis collocabat.

Carbasineus, & carbasinus, o. 1. 2. *Varro apud Non. 14. 28.* Eadem postea carbasineo magis, ut pellibus tegerentur rogæ. *Plin. 19. 1.* Carbasina vela.

Carbasus, *lino sino*, ψως, *κάρβασος, λίνον, λαῖον*, in singulari fere f. g. interdum neutrius, in plur. n. fere, interdum & masculi. genus lini miræ tenuitatis, a כרפס. *Propert. l. 4. el. 11.* Exhibuit vivos carbasus alba focos. ¶ Sæpe pro velo ponitur, quia ex hoc lino plurimum fit. *Virg. 3. Æn.* Tumidoque insistur carbasus Austro. *Martial. l. 12. epigr. 29.* Festinant trepidi substringere carbasa nautæ. *Ammian. l. 14. c. 27.* A fundamento ipso carinæ ad summos usque carbasos. ¶ Item pro velis theatrorum. *Lucret. l. 6. vers. 108.* Carbasus ut quondam magnis intenta theatris. ¶ Item pro pallio ex carbaso. *Virg. 8. Æn. v. 33. de Tiberino:* Eum tenuis glauco velabat amictu Carbasus. *Curt. l. 8. c. 9. de Indis:* Corpora usque ad pedes carbaso velant. *Val. Maxim. l. 1. c. 1. de Vestali:* Cum carbasum quam optimam habebat ædes impositurus. ¶ Adjective usurpavit *Propert. l. 4. eleg. 3. v. 64.* Rapraque odorato carbasa lina duci.

Carbatina, æ, f. i. calceamenti rustici genus ex recentiore corio bubulo, unde carbatinæ crepidæ, apud *Catullum*. Plura de hoc calcei genere *Politianus in Miscellan.* ut locum Catulli adversus contaminatores asserat. Locus Poetæ est *Carm. 99.* Et crepidas lingere Carbatinas. V. *Scalig. Castigat. in Catull.*

Carbo, onis, m. 3. *carbone*, פחם, נחל, Ger. *ein kolen*, Gal. *charbon*, His. *carbon*, ἄνθραξ, proprie est pruna exstincta. *Ter. Adelph. 5. 3. 63.* Tam excoctum reddam, atque atrum, quam carbo est. Et de ardente pruna dictum, *Cic. Offic. 2. c. 7.* Candente carbone sibi adurebat capillum. ¶ Carbone notare, est inter infelicia numerare, vel damnare: contra, creta notare, est inter prosperа reponere. V. *Hor. l. 2. sat. 3. v. 246.* ¶ Carbonibus fores implere elogiorum, apud *Plaut. Merc. 2. 3.* mos erat Amantium, qui cum non reciperentur, titionibus famosum aliquod carmen ostio inscribebant. ¶ *Thesaurus carbones erant.* Proverb. de exspectatione frustrata, *Phædrus l. 5. fab. 6.* Sed fato invido Carbonem, ut ajunt, pro thesauro invenimus. ¶ Carbones terminis subjici solitos, *Siculus Flaccus de condit. agr.* & *Aug. l. 21. de Civ. Dei c. 4.* testantur; ubi & causam habes. Pro carbunculo ulcere, *Seren. Sammon.* Horrendus magis est, perimit qui corpora, carbo.

Carbonaria, æ, officina Carbonarii. De calcaria in carbonariam transire, vel descendere, est a conditione laboriosa ad aliam similem devolvi. *Tert.* usus hoc proverbio V. supra loco suo.

Carbonarius, m. 2. *carbonaro*, Ger. *koler*, Gal. *charbannier*, His. *carbonero*, ἀνθρακεύς, qui car ones conficit. *Plaut. in Cas. 2. 8. 2.* Virum cum furca tamquam carbonarium. ¶ Carbonarius, a, um, o. 1. 2. adject. ut Fornax carbonaria. ¶ Carbonarium negotium exercere. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c. 72.* Quamvis patritius carbonarium negotium exercuit.

Carbonesco, is, escere, in carbonem transeo. *Cæl. Aurel. 2. Tard. c. 13.* Donec materia carbonetcat.

Carbunculatio, onis, vitium est quo teneræ plantæ corripiuntur, cum eas pruinæ adurunt. *Plin. l. 17. c. 24.* V. Carbunculus.

Carbunculo, as, vel carbunculor, aris, depon. carbunculi vitium contrahere. *Plin. l. 12. c. 7.* & *l. 18. c. 28.*

Carbunculosus, a, um, carbunculis abundans, ut ager carbunculosus, *Col. l. 3. c. 11.* ¶ Arena carbunculosa, apud *Plin. l. 31. c. 3.* dicitur, quæ plena est lapillis rubris, tamquam carbunculis.

Carbunculus, m. 2. dim. ἀνθράκιον, אקרה, parvus carbo. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 6.* Ipse a vicinis cum testa ambulans carbunculos corrogarer. ¶ Est item carbunculus tumor præter naturam, sive ulceris genus celeriter cruftam faciens, cum vehementi partis inflammatione, ita dictus a carbonis ignisi similitudine. *Plin. l. 23. c. 4.* Nomas repurgant, carbunculos rumpunt. ¶ Præterea morbus est arborum, vitium segerum, cum flores vemo tempore pruina, vel cum æstate fructus fervore comburuntur. *Plin. l. 17. c. 24.* Quod in flore carbunculum vocant. ¶ Terræ item, vel arenæ genus est, quæ nimio Solis ardore exusta in carbonis similitudinem redacta est. *Vitruv. l. 2. c. 6.* Ut in Campania exusta terra pulvis, sic in Etruria excocta materia efficitur carbunculus. *Pallad.* Januario mense carbunculus, nisi fieri coretur, macras vineas reddit. ¶ Carbunculus item gemma est instar ignici carbonis, quæ etiam nocte fulget, & inter tenebras cernitur. *Plin. l. 37. c. 7.* Principatum habent carbunculi, a similitudine ignium appellati, cum ipsi non sentiant ignes. A quibusdam apyrasta, vel apyrotus dicitur. ¶ Denique genus est ulceris pessimæ naturæ, *carbonello*, ἀνθρακωτός. *Celf. 5. 28. Plin. 37. 7.*

Carcer, ceris, m. 3. custodia, vincula, *carcere, prigione*, כלא, Ger. *gefengnuß*, *kerker*, Gal. *prison*, His. *carcel*, φυλακή, locus, in quo homines servantur, quasi coarcet, a coeroendo, quod inde exire prohibeantur. *Liv. l. 1.* Carcer media urbe imminens foro ædificatur. ¶ Metaphorice etiam carcer dictus est *ἀφετηρία*, Nævio oppidum, locus in Circo, ubi equi tamquam intra carcerem conglusi consistebant, usque dum ad cursum, signo missu a Magistratu, dimitterentur. Terminum autem ad campi finem, ubi cursum sistebant, rheram, & calcem dicebant. Ad *Heren. l. 4. c. 3.* Impudentes illos dicat esse, qui currere cœperint, ipse intra carcerem stet. ¶ Hinc carcer pro principio, meta, & calx pro fine ponitur. *Cic. de Senect. ad fin.* Nec velim, quasi decursu spatio, ad carceres a calce revocari. ¶ Carcer pro homine carcere digno, ursurpatur apud Comicos. *Ter. Phorm. 2. 2. 26.* Ain' tandem carcer?

Carcerālis, le, adj. ad carcerem spectans, ut Carcerālis cæcitas. *Prudent. in S. Vincentio v. 261.* & *v. 551.* Carceralem stipitem

Carcerārius, a, um, o. 1. 2. *ἀφετηριάς*, quod ad carcerem pertinet. *Plaut. Capt. 1. 2.* Hunc quæstum facere carcerarium.

Carcerēus, a, um, carcerarius. *Prudent. Peristeph. 10. 16.* Carcerea catena.

Carcĕro, as, in carcerem conjicio. *Messala Corvin. de progen. Aug. c. 29.* & *Salvian. l. 2. de gubern. c. 4.*

Carchārus, i, m. *καρχαρίας*, *cagnea*, genus piscis, forte canicula, de quo *Plin. l. 9. c. 46. Colum. l. 8. sub fin.*

* Carchebi. *Vitr. l. 10. c. 15.* legendum *carchesii*.

Carchedon, *καρχηδών*, Carthago. Unde Carthaginienses Carchedonii dicti. Hinc *Plaut. in Pœn. Prol. v. 53.* Carchedonium vocatur hæc Comœdia. V. ibi Interp.

Carchedonius, m. 2. species carbunculi, idem, ac pyropus, qui nascitur apud Garamantes in India. *Plin. l. 37. c. 7.* ¶ Item lapis Smaragdites, qui inter metalla agiro, quia in cardinibus janua agitatur, & vertitur, vel a *κάρτος* pro, *κράτος* robur, firmitas, quam janua in solis cardinibus habet. *Virg. 6. Æneid.* Foribus cardo stridebat ahenis. ¶ Et quoniam in cardine vertitur janua, ideo in omni re id, in quo maximum momentum est positum; tum maxime ejus rei gerendæ opportunitas, metaphorice cardo vocatur. *Virg. 1. Æn. v. 672.* Haud tanto cessabit cardine rerum. Ubi *Serv.* Non potcrit in tanta rerum opportunitate cessare, ut sit de proverbio tractum, quo dicitur: res est in cardine, h. e. in articulo. Hæc *Serv.* ¶ Cardinem litium, pro controversiæ summa, *Quin. l. 12. c. 8.* ¶ Medium cardinem, pro meridie: occidium, pro occidente, dixit *Lucan. l. 9. v. 672.* & 73. Nam Cardines Mundi seu Cæli dicuntur præcipue Cæli plagæ, Oriens, Occidens, &c. *Lucan. l. 5. v. 71.* quantum somotus Eoo Cardine. *Ovid. 2. de Pont. eleg 10.* Ipse quidem gelido cum sim sub cardine Mundi. Sic *Virtuv. l. 9. c. 7.* cardines appellat quos Græci *πόλους*, *i Poli*, quod circa eos veluti verfatur cælestis machina. ¶ *Apul. de Mundo post init.* cardinem appellat ipsam terram, quia circa eam, tamquam circa centrum cœlum verti videtur. * ¶ Cardo item apud *Vitruv. l. 10. c. 20.* sunt capita trabium in foramen immissa, ut verti aut firmius inhærere possint. ¶ Cardo convexitatis, *il fuco della parabola*. *Plin. l. 31. c. 3.* ¶ In re Agraria cardo est limes a meridie in septemtrionem ductus, quemadmodum *Decumanus* est, qui ab occidente in orientem. *Plin. 17. 22.* & *18. 33.* ¶ Reperitur etiam in genere feminino. *Granius* apud *Non. 3. 75.* Regia cardo. Gracchus apud *Priscian. l. 6.* O grata cardo.

Cardŭelis, m. 3. *cardellino*, Germ. *ein diſtelvogel*, Gal. *chardonneret*, His. *ſiguero*, *ſirgueito*, ἀκανθίς, avis parva, capite rubro, alis luteis, albo, nigroque distinctis, dicta, quod carduorum semine pascatur. *Plin. l. 10. c. 42.*

Cardŭum, i, locus carduorum. *Palladius l. 4. c. 9.*

* Cardus. V. Carduus.

Carduus, m. 2. *cardo*, דרדר, Ger. *ein diſtel*, Gal. *chardon*, His. *cardo*, σκόλυμος herba, a *care, is*, discrimino, quia apta est carendæ lanæ. *Virgil. 1. Georg. v. 151*, Segnisque horreret in arvis carduus.

Care, adv. *a caro prezzo*, τιμίως, πολυτελῶς, magno pretio, magna mercede, & pluris, quam pro rei valore. *Cicer. Bruto ep. 16.* Valde care æstimas tot annos. *Id. pro Dom. c. 64.* Emit domum prope dimidio carius, quam æstimabat. *Senec. ep. 42.* Quæ cariſſime constant.

Carectum, n. 2. δοχεῖον, אמה, locus caricibus plenus. *Virg. 3. Ecl.* Tu post carecta latebas.

Carenaria, æ, vas, in quo carenum coquitur. *Pallad. l. 8. tit. 7.*

Carendus. V. Careo.

Carēnum, n. 2. vini dulcis genus, quando decocta musti parte una duæ relinquuntur, a Cares, pop. & οἶνος, vinum, quod primi Cares vinum decoxerint, vel a *caro*, quia fervendo parte caret. *Pallad. l. 11. c. 18.*

Carĕo, es, carui, caritum, *mancare, esser senza*, חסר, Ger. *darben*, Gal. *manquer*, His. *carecer*, ὑστερέω, στερῶμαι, est proprie, ut *Cic.* definit *1. Tusc. c. 36.* egere eo, quod habere velis, vel non habere id, cujus indiges, sed tamen generatim de omnibus, quæ non habemus, dici solet, etiam de iis, quæ mala sunt, ut Febri carere, dolore, molestia, &c. Construitur cum ablat. sine præp. *Cic. 5. Fam.* Mihi nuntiavit, te plane febri carere, & belle habere. ¶ Reperitur cum genit. *Ter. Heaut. 2. 3. 18.* Tui carendum quod erat. ¶ Item cum acc. *Plaut. in Cur. 1. 2. 46.* Id, quod amo, careo. ¶ *Idem ib. 1. 1. 27.* præpostere locutus est. Caruit ne febris te heri, vel nudius tertius? ¶ Significat etiam abstinere, abesse. *Cic. pro Mil. c. 7.* Caruit foro postea Pompejus, caruit Senatu, caruit publico. Et *de clar. Orat. cap. 8.* Carere luce forensi. ¶ Sunt qui ab hoc verbo supinum *cassum* effingunt, quibus videtur assentiri *Prisc. lib. 9.* Verum præstat *cassus* inter nomina ponere, quemadmodum, & ipse *Priscianus* ait *l. 11.* Quia in futuro non cassurus, sed cariturus dicimus. *Juven. sat. 6. vers. 39.* Cariturus turture magno. ¶ *Carint* pro careant habet *Plaut. Most. 4. 1. 1.*

Carĕor, pro *careo*, deponentis forma antiquissimos dixisse *Priscianus* auctor est *l. 9.* ¶ Carendus passiva significatione *Ovid. epist. Penelopes, v. 50.* Virque mihi dempto sine carendus abest.

Cares, m. 3. n. pl. *κάρες*, populi Cariæ, qui sub Minoe Leleges dicebantur, & insulas habitabant. Postea Asiæ minoris partem meridionalem occupaverunt, quæ Rhodum spectat, ab eaque Cares appellati sunt. Ea enim regio Caria dicebatur, a Cara ejus oræ Rege. In rebus bellicis præcellebant. Hinc arma Carica, & lorica Carica. Sed viles habiti sunt, quod mercede militarent, ac in prima acie locati primos hostium impetus sustinerent vitam suam nihili æstimarent. Hinc prover. In Care periculum facere, cum periculo exponitur res, cujus jactura gravis non fit. *Cic. pro Flac.* Cum Care carissa. Significat autem, cum rustico rustice agas, quod Cares inter agrestes, & rusticos habeantur.

arēum, sive Carium, n. 2. *carvi*, *κάρος*, herbæ genus est, gentis fuæ cognomento ita appellatum, semen habens ejusdem nominis. Athenæus pastinacam majorem interpretatur, vulgata pastinaca multo præstantiorem. Officinæ *carui* appellant. Vide *Ruell. l. 3. c. 43. Plin. l. 19. c. 8.*

Carex, icis, f. 3. *carice*, אגמון, *δόναξ*, herba acuta, & durissima, similis sparto, a carendo, seu differiminando. *Virg. 4. Georg. v. 231.* Et carice pastus acuta.

Caria, f. 1. Καρία, regio Asiæ min. cujus incolæ *Cares*. Habet a Septentr. Joniam, ab Or. Lyciam, ab Occid. Mare Carpathium, a Merid. Mare Rhodium. Dicta est a Cara Rege, qui primus augurin avium dicitur invenisse. Certe Caria in ostentis animadvertendis diligens fuit. *Cic. 1. de Div.* Agros fertilissimos habet. *Idem ib.*

Carians, antis, carie laborans, cariosus. *Martian. Capel. l. 1. p. 5.* Arentes hederas, cariantem tripodem, crepidafque situ murcidas, &c.

Cariatides. V. Caryatides.

Carica, æ, f. 1. *fichi ſecchi*, צמקים, דבלה, genus fici a Caria, quod etiam *Cannea* a Cauno opp. Cariæ. Sed ut Peigamena prius, quæ Pergamo afferebatur, postea membrana quævis dicta est, sic caricæ prius, quæ e Caria ferrentur; postea quævis ficus siccatæ dici cœpernnt. *Cic. 2. de Div. c. 40.* Quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, *Cauneas* clamitabat.

Caricus, & Carius, a, um, adject. possess. a Caribus, vel a Caria. *Var. l. 1. R. R. c. 57.* Caricæ cretæ. *Stat. 4. Theb.* Plaudentique habiles Cariæ resonare Dianæ.

Caries, ei, f. *putrefazione, corruzione, intarlamento*, רקב, *σῆψις*, corruptio, putredo, qua aliquid eroditur, & corrumpitur, ex vetustate, aut alia quapiam de causa. *Cæſ. l. 8. c. 2.* Ubi caries in osse est. ¶ Sæpe dicitur de vitio ligni. *Plin. 16. 39.* Cedri oleo perunctæ materies nec tineam, nec cariem sentit. ¶ Item de parietibus, & ædificiis vetustate ruentibus. *Ammian. 16. 2.* ¶ Item de agris. *Colum. 3. 11.* V. Cariosus. ¶ In vinis caries dicitur sapor, & odor ille, quem ex vetustate acquirunt. *Plin. 14. 4.* & *15. 2.*

Carina, næ, f. 1. *carena*, Germ. *der boden in ſchiff*, שתות האניה, *κάρα*, proprie est trabs ima in navi, fundamentum totius fabricæ, seu infima pars navis concava, quæ & alvus dicitur. *Ovid. 4. de Ponto.* Dum nuca navis erat valida fundata carina. *Cæſ. l. 1. B. C.* Carinæ primum ex levi materia fiebant, reliquum corpus navium corio integebatur. ¶ Hinc a similitudine, carinæ dicuntur putamina concava nucum a *Plin. l. 15. c. 22.* ¶ Ceterum poetæ passim carinam pro tota navi ufurpant. *Virg. 2. Æn.* Nunc tantum sinus, & statio male fida carinis.

Carinæ, arum, f. 1. nomen vici Romani ad pedem Clivi Capitolini, in quo fuit domus Pompeji, a *κάρα*, caput, ut *Varro* putat, quod hinc oriretur caput Saturæ via. *Cic. in Parad.* Manlius habuit ædiculas in Carinis. *Horat. l. 1. epist. 7. v. 48.* Dum redit, atque foro nimium distare carinas Jam grandis natu queritur. ¶ Valde celebris hic vicus fuit, cum quia ibi via sacra, & templum Pacis, tum quia celebres viri, Pompejus, & Cicero, & alii habitarunt. Hinc *Virg. Æn. 8. v. 361.* lautas carinas dixit.

Carinarius, ii, qui carino colore vestes inficit, apud *Plaut. Aulul. 3. 5. 36.* Ducitur a *κάρης*, Dorice, pro *κηρός*, cera. Alii tamen legunt *cerinarius*.

Catinātus, a, um, in modum carinæ formatus, *concavo. Plin. l. 11. c. 37.* Pectus hominis latum, reliquis animalibus carinatum.

Carino, as, a. 1. est in modum carinæ formare. *Plin. l. 9. c. 33.* Saliunt pectines, & extra volitant, seque & ipsi carinant, *ideſt*, carinam quamdam ex testa effingunt. ¶ Aliquando significat illudere, probra objicere, quod id fiat ab infimæ fortis hominibus, sicut carina navis pars est infima, vel quia qui sunt in carinis, sæpius contumeliosis verbis alios impetunt, vel a *κάρφω*, carpo, mordeo, vel a *κακίζω*, vemustum, lepidum, ut carinari proprie sit faceto, & false jocari. *Ennius:* Sed neque me decet hanc carinantibus edere chartis. *Festus, S. v. ad Æn. l. 8. v. 391.*

Catint, pro careant, *ἀρχαϊκῶς*, *Plaut. Mostel. 4. 1. 1.*

* Cario. V. Carinus.

Cariōsus, a, um, o. 1. 2. *tarlato, roſo* Germ. *vurmig*, Gal. *vermelu*, His. *carcomido*, עוקב, *σηπεδών*, carie plenus. *Colum. l. 4. c. 26. de pedamentis vineæ*: Summovendo vel quæ cariosa, vel quæ justo breviora sunt. *Ovid. 1. Amor. eleg. 12.* Nisi vos cariosa senectus rodit. *Varr. l. 1. R. R. c. 67.* Palmula cariosior. ¶ Cariosa terra dicitur a *Catone R. R. c. 5.* quæ est arida, fistulosa, scabra, canescens, exesa, & pumicosa, ut *Plin. 17. 5.* interpretatur.

Caris, idis, f. genus piscis, quibusdam idem creditus qui squilla. *Ovid. in Halieut. vers. 130.*

Carissa, lena vafra, & lepida, *χαρίεις*, gratia. *Fest.* Sed legitur etiam *caprissa*, ideſt, quæ capræ, vel meretricis mores imitatur. ¶ *Carissa*, verbum, V. in Cares.

Caritas, atis, sine h aspir. f. 3. *careſtia*, חסך, Ger. *theverung*, Gal. *cherté*, His. *careſtia, mokuntimi'x*, inopia frumenti, vel alterius rei, vel exuberans rei alicujus pretium ex penuria proveniens, a *careo*, cui opponitur vilitas, ubertas, copia. *Cic. 5. Verr.* Cum alter annus in vilitate, alter in summa caritate fuerit. ¶ Differunt caritas, & inopia, quod caritas sit rerum penuria, quæ adhuc exstant, inopia earum, quæ non exstant. *Cic. pro Dom.* Qua ex re primum caritas nata est, deinde inopia. ¶ Caritas, inquit *Valla l. 4. c. 62.* est inopia frumenti, & annonæ; penuria vero vini, pabuli, pecorum, &c. Vel penuria est, ut ita dicam, carentia rerum omnium, caritas vero est, quæ opponitur vilitati. ¶ Est etiam caritas idem quod amor, benevolentia, dilectio, חסך, *amore. Cic. 1. Off. c. 17.* Cari sunt parentes, cari liberi, sed omnes omnium caritates patria una complexa est. Et *de Univers. c. 5.* Mundus ipse se concordi quadam caritate complectitur. ¶ Putant aliqui a caritate amorem ita distingui, ut genus a specie, ut in homines tantum sit caritas, pietas, & amor in patriam. Verum hæc differentia perpetua non est. V. Amor. ¶ Quidam scribunt *Charitas*, cum amorem significat: sed rectius scribitur sine aspirata in utraque significatione. ¶ Quemadmodum *amores*, ita & caritates pro iis quos amamus, ponuit *Ammian. l. 24.* Reliqui cum caritatibus suis, & supellectile Chalcida transmisit sunt. *h. e.* cum conjugibus, & liberis.

Carius. V. Caricus.

Carmāni, orum, Carmaniæ populi. *Pomp. l. 3. c. 8.* Carmani sine veste, ac fruge, sine pecore, ac sedibus, piscium cute se velant.

Carmēlus, m. 2. *Carmelo*, כרמל, *κάρμηλος*, mons Palæstinæ, in ora, in conf. Phœnices, inter Sycaminum, & Doram urb. prox. prope Porphyrion, & Caipham. Hunc describit *Tacit. l. 2. histor. c. 78.* ¶ Item Deus quidam. *Suet. in Vespas. c. 5.* Apud Judæam Carmeli Dei oraculum consulentem ita confirmavere fortes, &c.

Carmen, minis, n. 3. versus, *verſo, canto, ſuono*, שיר, Ger. *ein geſang*, Gal. *vers, poeſie*, His. *verſo, o poeſia*, ἔπος, oratio numeris, seu pedibus vincta, ab antiquo *casmen*, quod a *casno*, cano. *Virg. 4. Æn.* Rem carmine signo. ¶ Sæpe sumitur pro poemate, ideſt, pro serie multorum versuum, quibus aliqua res describitur. Sic Eclogæ universæ dicuntur Carmen Bucolicum. ¶ Quandoque carmen dicitur incantatio, *incantesmo. Horat. Epod. od. 17.* Per atque libros carminum valentium refixa Cælo devocare sidera. ¶ Item vaticinium, *Virg. Ecl. 4.* Ultima Cumæi venit jam carminis ætas. Adde *Liv. l. 1. c. 45.* ¶ Dicebantur etiam carmina formulæ quædam conceptis verbis ad solemnitatem aliquam compositæ, ut Jurisconsultorum, Pontificum, Sacerdotum, Sabiorum, Fecialium, Patrum Patratorum, Imperatorum, in obsidione urbium, Deos evocantium, &c. *Cic. pro Murana. de Prætore*, Et quoque carmen compositum est. ¶ Titulus item & epigraphe carmen dicitur. *Sil. 15. 491.* tumulo clypeum cum carmine figunt. ¶ Denique carmen instrumentum est. quo lana purgatur, a carendo, *scardasso. Luer. l. 4. v. 376.* Quasi carmine lana trahatur. V. Caro, is.

Carmenta, æ, f. 1. & Carmentis, is, f. 3. cognomen Nicostratæ matris Evandri, a carminibus, quibus responsa dabat. Erat enim fatidica mulier. Hæc venit in Italiam cum Evandro F. ante Romam conditam: ætate Herculis, a Romanis culta est, cujus sacrificia a Pontificibus peragebantur prope portam Urbis, quæ inde Carmentalis dicta est, postea Scelerata propter interitum 300. Fabiorum, inter Tiberim, & Capitolium. *Ovid. 1. Fast.* V. *Gel. l. 16. c. 16.*

Carmentalis, le, adject. ut Carmentalis porta, juxta quam Carmentam Deam coluerunt Romani. *Virg. 8. Æn. v. 388.* Et Carmentalem Romano nomine Portam. ¶ Carmentalia, in num. plur. dicebantur sacrificia Carmentæ dicata. *Varr. l. 5. L. L.* & *Macrob. l. 1. Saturn. c. 16.*

Carminabundus, a, um, qui carminat. *Sidon. l. 8. ep. 11.* In Bucolica pareus, vigilax, carminabundus. Hic metaphoricum est.

Carminatio, f. 3. *il pettinare*, actus carminandi. *Plin. lib. 11. cap. 23.* Subigique unguium carminatione.

* Carminātor, *ſcardaſſiere*, ξαίνης, qui carminat. *Lapis* apud *Doninum clas. 8. n. 56.*

Carminātus, a, um, pexus, ut lana carminata. *Plin. l. 9. c. 38.*

Carmino, as, a. 1. *pettinare, ſcardaſſare*, רכזיו, לשׁ, Germ. *kardetſchen*, Gal. *carder*, His. *carmenar*, est pectere & lanas ab immunditiis repurgare, a *carmen*, pecten. *Plin. l. 19. c. 1.* Justum est, quinas denas carminari. *Varro de L. L. l. 6.* Carminari lana tum dicitur, cum caret eo, quod in ea est nequam. ¶ Translate *Sidon. l. 1. ep. 9.* Exsenas veterem Musam, vovivum quippiam vel tumultuariis fidibus carminantem.

Carna, f. 1. five Cardinea, five Cardea, Dea, quæ cardinibus, & vitalibus humanis præsse existimabatur, a *Grane*, per metathesin, vel a *cardine*, vel a *carne*. Fuit Nympha sylvæ Helernæ circa Tiberim, nomine Grane, quæ a Jano amata est, & facta præses cardinum. Ab ea perebatur, ut jecinora, & corda, quæque sunt intrinfecus viscera, salva conservarer. Cardinibus, ideſt, limitibus agrorum præerat. Nam cardines januarum erant in tutela Jani. Credebatur striges nocturnas infantium cunas infestantes fummovere. *Ovid. 6. Fast. v. 101.* Hanc *Tert.* & *August.* Cardeam vocant.

Carnālis, le, adject. ad carnem pertinens, *carnale. di carne*, בשרי, σαρκικός. *Prudent. Apotheos. v. 987.* Stirps carnalis. *Tert. de penit. c. 3.* Delicta carnalia.

* Carnalitas. *Aug. serm. 186. de temp. c. 2.* Carnalitas vetustas est, gratia novitas est.

Carnaliter, adver. *carnalmente. Prudent. Apotheos. v. 368.* Posteritas carnis carnaliter omnia cernens.

Carnarium, n. 2. *carnaja*, Ger. *ein fleickammer*, Gal. *carnier*, His. *carnero, mondon*, locus, ubi caro salsa suspenditur, seu reponitur. *Varr. l. 2. R. R. c. 4.* Succidimus in carnario suspendere. ¶ Quandoque etiam dicitur locus, ubi carnes tantummodo venduntur, *beccaria. Plaut.* Cœnam e carnario emit jam fachus fator. *Var.* Tabernam carnariam vocat. ¶ Interdum carnarium accipitur pro ipsa carne, ut cibarium, pro cibo, *carne. Plaut.* Qui mihi carnarium paravit ad jentandum. ¶ Carnarium item, instrumentum dicitur cum pluribus uncis, quibus carnes appenduntur, vel alio modo servantur. *Colum. l. 12. c. 53.* Salsuram paululum adiscecatam in carnario suspendi. *Plaut. Capt. 4. 4. 6.* Adveniens modo deturbavit totum cum carne carnarium.

Carnarius, m. 2. Germ. *ein metzger*, Κρεοπώλης, qui carnes vendit, item qui in edenda carne delectatur. *Marr. l. 11.* Carnarius fum, pinguiarius non fum, *ideſt*, carnosa muliere delector, non pingui.

Carnarius, a, um, o. 1. 2. quod ad carnem pertinet, ut Carnaria taberna, ubi carnes venduntur. *Varro l. 7. de L. L. c. 30.*

* Carnatio, *graſſezza*, obesitas. *Aurelian. Tard. l. 1. c. 4.* ἀνασαρκία.

* Carnātus, *graſſo*, pinguis, ξυσαρκος. *Id. ib. fest. 105.*

* Carnea. V. Carna.

Carnēades, Κρὶς ἔδης, Cyrenæus fuit, novæ Academiæ princeps, Chrysippi studiosus, Zenonis confutator, de quo *Gel. l. 17. c. 15.* Multa de eo passim prædicat *Cicero*. Fuit enim in eo magna differendi vis, magnum acumen, adeo ut nihil non explicare posse videretur. Sed nihil certo affirmabat. Quare cum missus ab Athenienſibus Legatus, copiose de justitia disputavit Romæ, postridie contraria disputatione omnia rursus subvertit. V. *Lactant. l. 5. Instit. Div. c. 14.* Vixit annos 90. *Cic. l. 2. Acad.*

Carneadēus, a, um, adject. ad Carneadem pertinens, ut Carneadea divisio, Carneadeo modo. *Cic. 5. de Fin. c. 6.*

Carneus, a, um, o. 1. 2. *di carne*, Ger. *fleiſchin*, σαρκώδης, quod ex carne est. *Maximian. Gall. eleg. 1.* Carnis ad officium carnea membra placent.

Carni, *Furlani*, Pop. Venetiæ, qui & Forojulienſes, ubi nunc pars Orientalis Foro-Julii, & Comitatus Goritiæ, inter Liquentiam fl. & Formionem, vulgo *Friuli*, & *Patria del Friuli*. *Plin. 3. 3.*

Carnĭcus, a, um, ad Carnos pertinens, ut Carnicæ Alpes, quæ & Juliæ dicuntur. *Plin. l. 3. cap. 25.*

Carnifex, ficis, m. 3. *boja, manigoldo*, Ger. *ein nachrichter*, *ein encker*, Gal. *bourreau*, His. *ſayon, o verdugo*, טבח, δήμιος, qui carnes ex hominibus facit, ideſt eos interficit. *Cic. 7. Verr.* Aderat janitor carceris, carnifex Prætoris, mors, terrorque sociorum. ¶ Carebat domicilio urbis. *Cic. pro Rab.* ¶ Erant olim Carnifices inter apparitores Magistratuum, ut notat *Schild. ad Suet. p. 300.* Quinimmo & milites ipsi, & Centuriones, & Tribuni aliquando hoc officio fungebantur. *Idem ib. p. 432. Lipſ. ad Tacit. p. 23.* & *109.* Alicubi etiam Senatores novissimi, *V. Lanſel. Conſulat. p. 902.* ¶ Carnifex aliquando adjective ponitur pro eo, quod carnificis instar exerceatur. Ita *Claud. de B. Gild. v. 179.* Carnifices epulas. *Sil. l. 3. v. 173.* Carnifices manus. *Marr. l. 12. epigr. 48.* Sulphureusque color, carnificesque pedes, h. e. podagrici. ¶ Libido carnifex, *Arnob. l. 1. ad fin.* ¶ Trahere ad Carnificem, idem esse aliquando ac in carcerem trudere, notat *Paraus*, & *Revard. in Plaut. Rud. 3. 6. 19.* ubi tamen alii legunt *tradere*. Unde colligunt Carnificem, ufurpari etiam pro carceris custode. Apud antiquos Comicos legitur *Carnufex*.

Carnificīna, f. 1. fupplicii, & cruciatus locus, cruciatus, crudelitas, חרוץ, *luogo della giuſtizia*, Ger. *ein richſtat*, Gal. *lieu du ſupplice, ou le ſupplice*, His. *lugar del ſupplicio, o el ſupplicio*, Κολαστήριον, locus publicus, in quo justu Magistratus homines fontes a carnifice occiduntur. *Suet. de Tib.* Carnificinæ ejus ostenditur locus Capreis, unde damnatos præcipitari coram se in mare jubebat. ¶ Carnificina item dicitur carnificis officium, & ipsa excarnificatio, cruciatus, tormentum. *Cic. pro Sext.* Non ea est medicina, fed carnificina, atque crudelitas. *Cato* carnificinas dixit plur. num. apud *Gel. l. 10. c. 3.* Eos dolores, atque carnificinas per dedecus, atque ignominiam te facere autsum esse? ¶ Transferur etiam ad animum. *Cic. l. 3. Tusc. c. 13.* Carnificina est ægritudo, quia instar carnificis cruciat, laniat præcordia, lacerat animum, excarnificatumque conficit.

Carnificīnus, a, um, ad carnificinam pertin

carne, κρέας, est substantia mollior corporis, a κραῦς, per metathesim, seu κρέας; caro. Sed aliqui volunt, carnem proprie dici mortuorum, dictamque esse a carco, quod careat anima, hinc enim carnifices dictos esse, quod carnes ex homine faciant. ¶ Inter carnem, & pulpam sic *Donatus* distinguit, ut caro sit, quæ sanguine, venis, ossibus, nervisque constringitur, pulpa, ea, quæ manducatur, eo quod pulleat, & conspiciatur. ¶ Babula caro, ovina, vitulina, hædina, &c. *Ov. Met.* 15. v. 380. Caro viva. *Cic. in Pison. c.* 9. Hominem scelestum, putidam carnem dixit. ¶ Arboribus etiam tribuit *Plin. l.* 16. *c.* 38. ¶ Carnem pro corpore amant Christiani Scriptores. Ita tamen & *Seneca* locutus est *epist.* 65. *sub fin.* Nunquam me caro ista compellet ad metum, nunquam ad indignam bono simulationem.

* Carcenum. V. Catenum.

Caropeius, a, um. *Stat. S. Theb. v.* 159. Caropeia conjux, *h. e.* Polyxo uxor Caropi Lemnis.

Carota, æ, f. *carota*, δαῦκον, genus oleris, quod pastinacam erraticam appellari a *Plin. l.* 25. *c.* 9. notat *Harduin. Apic. l.* 3. *c.* ult.

* Carpasium, κάρπασον, plantæ genus, carpathium *Plinio l.* 32. *c.* 5.

Carpathius, a, um, adj. a Carpathio, ut Carpathium mare, *Hor. l.* 1. *od.* 3. 5. *v.* 8.

Carpathus, f. 2. *Scarpanto*, κάρπαθος, inf. Asiæ, inter Cretam ad Occ. & Rhodum ad Or. Doridi propior, una Sporadum.

Carpentarius, m. 2. *leg. ajjuelo*, מרוש עגלים, Ger. *wagner*, Gal. *charpentier*, Hisp. *carpintero*, ἁμαξηργός, faber qui carpenta facit. *Leg* 1. *Cod. de exeus. artif.* Fullones, carpentarii, sculptores. ¶ Nec tantum carpentorum artifices, sed & qui cujusvis generis vehicula consiciunt, carpentarii dicuntur; quia carpentum posteriori ævo late pro omni vehiculo ponitur, ut notat *Salm. & Casaub. ad Lamprid. Alexand. c.* 52. ¶ Cæterum Carpentarius, a, um, proprie est adjectiv. ut Carpentarius artifex, *Lamprid. loc. cit.* Et carpentarium vehiculum. *Trebel. in Zenobia.*

Carpentum, n. 2. *cocchio, carretta*, רכב, צב, Ger. *rollwagen*, Gal. *coche*, Hisp. *coche*, ὄχημα, vehiculi genus, duos capiens, fortasse a *carpinus*, arboris specie, quod ex carpino fieret. *Isidorus* censet fuisse vehiculum pompaticum, dictumque a carnis, & pompa. *Plin. de Vir. Illustr.* Super ipsum corpus carpentum agere præcepit. ¶ Videntur autem Carpentum olim mulierum tantum fuisse proprium. Nam *Liv. Ovid. Florus*, & *Sueton. in Claud. & Tiber.* feminis tribuunt. ¶ *Tacitus* vero *Annal. l.* 12. ita loquitur: Suum quoque fastigium Agrippina extollere altius, Carpento Capitolium ingredi, qui mos sacerdotibus, & sacris antiquitus concessus, veneration em augebat feminæ. ¶ *Florus* quoque *l.* 3. *c.* 2. & 10. genus vehiculi bellici facit. V. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 619.

Carpetāni, pop. Hisp. Tarrac. in Castella nova. ubi nunc pars Algarriæ, & regionis *la Mancha*, versus Tagum, & Anam, quoquam metrop. Toletum.

Carpetānus, a, um, ad Carpetanos pertinens, ut Carpetana juga, *Plin.* 3. 1.

* Carphēnium, vocatur fus pariſſimum, quod autumno legitur. *Veget. Mulom.* 1. 24. *c.* 14. al. *Carphiatum. Salmas.* mavult Carphiotum, καρφιωτόν.

* Carphologia, καρφολογία, palearum collectio, *Aurelian. Acut. l.* 1. *c.* 4. & 5.

Carphos, n. 3. ἄκανθος, herba, al. buceras, ægoceras, fœnum Græcum. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Carpi, orum, populi barbari, Romanis infesti, qui videntur primum Carpates montes insedisse; deinde ad Danubium digressi sunt. *Europ. l.* 9. *c.* 15.

Carpiānus, cognomen Aureliani Imperatoris ob devictos Carpos. *Vopisc. c.* 30.

Carpinātus, a, um, o. 1. 2. ex carpino factum. *Plin. l.* 16. *c.* 34. Manubria carpinea.

Carpinus, f. 2. *carpine*, γύγις, arbor nota de acerum genere. *Colum. lib.* 5. *cap.* 7. Carpinus, & ornus in hoc ipsum disponitur.

Carpisculum, seu Carpisculus, genus calceamenti barbarici multifariam scissi. *Vopisc. in Aurelian cap.* 3. ¶ Est etiam vox architectonica. *Salmas. ad Vopiscum* affert *Inscript.* hujusmodi: Tegulas æneas auratas, cum carpisculis, & vestituris basium.

Carpsites, æ, m. Κρησίτης, hoc est vindex, assertor, a κείρω, qua voce tum carpum manus, tum ipsam volam Græci appellant. Ita *Heron* suum appellavit *Valentinus* apud *Tertull. adv. Valent. c.* 9. *in fin.*

Carpo, is, carpsi, carptum, ere, לקט, אורח, Ger. *brechen, abbrechen*, Gal. *prendre, cueillir*, Hisp. *tomar, coger*, δρέπομαι, proprie est molliter decerpere, & leniter auferre, *carpire, pigliare, cogliere. Virg. Ecl.* 9. Carpent tua poma nepotes. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Carpere herbas. ¶ Et metaphorice, *Cic. pro Sext.* Floſculos orationis carpere, ac delibare. ¶ Est verbum etiam militare, cum partem hostium se recipientium intercipimus. *Cæs. B. C. l.* 1. *c.* 63. Relinquebatur Cæsari nihil, nisi uti equitatu agmen adversariorum male haberet, & carperet. *Lucan. l.* 4. *vers.* 155. Jamque agmina summa Carpit eques. ¶ In multas, parvaſque partes carpere exercitum, apud *Liv. lib.* 26. est dividere, *smembrare*. ¶ Est etiam lædere, consumere paulatim, & quasi per partes. *Virg.* 4. *Æn.* Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni. *Ov. l.* 2. *de ar. am. v.* 114. Forma ſpatio carpitur ipſa ſuo. ¶ Sæpe significat reprehendere, perſtringere, & quasi verbis vellicare. *Cic. pro Corn. Balbo, c.* 26. Carpere maledico dente. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 1. *v.* 64. Carpere facta alicujus. ¶ Item ſpoliare, emungere, ut Carpere opes alicujus. *Id. lib.* 4. *de Pont. eleg.* 8. ¶ Item laniare, lacerare, ut carpere faciem, in *leg. XII. Tab.* quam affert *Serv. ad Æn.* 12. ¶ Item cæminare, ut carpere penſum, *Virg. Æn.* 4. *v.* 134. Similе fere eſt illud *Propert. l.* 2. *el.* 17. Carpere pecus. h. e. tondere. ¶ Carpere iter, carpere ſomnos, poetica ſunt pro capere. *Horat. l.* 2. *Od.* 17. *Virg. Æn.* 4. *v.* 555. ¶ Carpere eſt etiam ſcindere cibum, *trinciare. Petron. in Satyr. c.* 36.

Carpobalsāmum, καρποβάλσαμον, balſami fructus. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Carpophyllon, laurus montana, foliis mollioribus. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Carpsim, adverb. *sommariamente*, ἀνακεφαλαίως, hinc, atque illinc carpendo. *Sallust. in Catil.* Res geſtas pop. Rom. carptim perſcribere. *Liv. lib.* 44. *cap.* 41. Carptim aggredi, h. e. ſine ordine. *Idem l.* 38. *c.* 25. Ut ad ſtipendium petendum convenirent, ſeu carptim partes, ſeu ſinguli mallent.

Carptor, m. 3. *trinciante*, al. ſtructor, a carpo, qui in conviviis cibos ſcindens, carpenſque præminiſtrat. *Juven. Sat.* 9. *v.* 110. Carptores, archimagiri. ¶ Item obtrectator, maledicus. *Gel. l.* 19. *c.* 7. Vituperones ſuos ſubdućti ſupercilii carptores appellavit.

Carptūra, æ, f. 1. collectio, prehenſio, carptus. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes diſcriminen ſequuntur in carptura.

Carptus, us, ui, m. 4. idem. *Plin. l.* 24. *c.* 10. Trium digitorum carptu. Al. leg. *captu*.

Carptus, a, um, carminatus, pexus, *pettinato*, ut lana bene carpta, *Celſ. l.* 6. *c.* 6. ¶ Item decerptus. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 80. Flos carptus.

* Carpum, i, n. κάρπος, fœnum græcum. *Colum. l.* 12. *c.* 49. Al. alit. leg.

Carpus, i, m. 2. *polso*, καρπός, palmæ pars, qua brachio jungitur. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Carpo manum admovere.

Carræ, *Orfa, Horren*, urbs E. Meſopotamiæ, prope Chaboram fl. condita a Parthis, ubi Craſſi M. & P. cæſi fuere. *Lucan. l.* 1. *v.* 104.

Carrāgo, inis (Græci καρχῆν vocant) *carriaggio*, impedimenta exercitus, & munitio ex connexis carris, hoſti arcendo. Uſi hac voce *Ammian. l.* 31. *cap.* 20. & *Trebel. Poll. in Gallien. c.* 13.

Carrobalista, vel Carroballiſta, æ, balliſtarum genus carro impoſitum. *Veget.* deſcribit *l.* 3. *c.* 24. *de re milit.*

Carrōco, onis, m. genus piſcis, *Auſon. ep.* 4. *v.* 58. Carroco, lethalis trygon, molleſque plateſſæ.

Carruca, f. 1. καρροῦκα, מורכבה, Ger. *kornlein*, Gal. *charior*, Hiſ. *carreta, carruca*, vehiculum proprium honoratorum, a carrus, vel a κάρρον, vehiculum, quod apud *Heſychium* legitur. *Leg. un. C. de honorat. vehicul.* Omnes honorati, ſeu civilium, ſeu militarium dignitatum, vehiculis dignitatis ſuæ, hoc eſt carrucis, intra urbem utantur. ¶ Dormitoriæ carrucæ mentio fit *L. Uxori* 13. *ff. de argent. & aur. legat.* & ſignificare videtur Lectiсam rotis impoſitam. ¶ Carrucas, argento, auroque ornatas, & ebore, atque a Senatoribus non ſolum, ſed & ab Imperatoribus ipſis uſurpatas fuiſſe, *Vopiſc. in Aureliano, c.* 46. *Spartian. in Alexand. Severo, & Heliog.* teſtantur. His adde *Plin. lib.* 34. *c.* 11. & *Suet. in Ner. c.* 30. V. Carrucarius, adject.

Carrucarius, ii, m. 2. qui carrucam regit. *Ulpian. l.* 13. *ff. loc. conduct.* Quæritur, ſi ciſiarius, ideſt carrucarius, dum cæteros tranſire contendit, evertit. Sed verba *ideſt carrucarius* ſunt inſititia.

Carrucārius, a, um, adject. a carruca, ut Carrucariæ mulæ, *Ulpian. lib.* 38. *ff. de AEdilit. ediſt.* Muliones carrucarii. *Capitolin. in Maximino juniore, c.* 4. Ex quo colligitur, carrucas a mulis trahi ſolitas. ¶ In Pandect. Florentinis ſcribitur legitur *carpucha*, & *carrucharius*.

Carrūlus, i, m. *carretto*, parvus carrus, ἁμαξίδιον. *Ulpian. Dig.* 17. 2. 52. Carrulorum vectiturę.

Carrus, m. 2. carrum, n. 2. *carro*, עגלה, Ger. *ein karr*, Gal. *char*, Hiſp. *carro*, ἅρμα, currus quatuor rotarum, cujuſmodi erant, quibus exercitus impedimenta vehebantur, a *currus*, vel a *cardine*, rotarum. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 6. Per viarum angustias carra compluria, multoque lanitas retraxit. *Cæſ. B. G. l.* 1. *c.* 26. Ad impedimenta, & carros fuos ſe contulerunt.

Carſeolānus, a, um, gentile a Carſeolis. *Plin. l.* 3. *c.* 12. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 110. nam vivere captam Nunc quoque lex vulpem Carſeolana vetat.

Carſeŏli, m. 2. *Carſoli, Arſoli*, Col. & opp. Æquorum in Latio, in colle, ab Anniene fl. 3. M. P. a contin. Aprutii paulo ampl. *Ovid.* 4. *Faſt. verſ.* 683. Frigida Carſeolis, nec olivis apta fetendis Terra.

Cartha, Cartheia, Carteia, Cartæa, Tarteſſus, *Algezira*, urbs exc. Baſtulorum, in Hiſpania, ad fretum Herculeum.

Carthæa, æ, urbs in Cea inſula. *Plin.* 4. 12. Hinc

Carthæus, & Carthenus, a, um, ut Carthæa arva, *Ovid. Met.* 10. *v.* 109. & *Met.* 7. *v.* 368. Antiquæ cartheia mœnia Ceæ.

Carthaginenſis, vel Carthaginienſis, adj. a Carthagine. Lis eſt magna, utrum rectius dicatur. *Voſſ. de art. Gram. l.* 1. præfert *Carthaginenſis*, additque, cum *Ennius* dixit: Hoſtem qui feriet, mihi erit Carthaginienſis; merti cauſa per Epenthеſ. *i* interferuiſſe. Eum conſule, & ſimul *Gronov. in Not. ad Liv. l.* 28. *cap.* 26.

Carthāgo, f. 3. *Cartagine*, inc. *Berſak*, קרתא, καρχηδών, urbs Africæ, in ora litt. Condita eſt 72. annis ante Romam ab Eliſſa, ſeu Didone filia Beli junioris Regis Phœnices, uxore avunculi Acerbæ, vel Sichæi Sacerdotis Herculis. Hæc fratrem Regem averſata, quod virum ſibi interfeciſſet cupiditate auri, quo hic affluebat, e Tyro fugit, & primo in Cyprum, deinde in Africæ ſinum delata eſt, ubi empto ab incolis loco, qui corio bovis tegi poſſet, in quo feſſis longa navigatione ſociis, quoad proficiſcerentur, reſidere poſſet, coriis in tenuiſſimas partes ſecari juſſit, atque ita ingens ſpatium occupavit. Loco inde Byrsæ nomen fuit, a corio bovis. Nam βύρσα corium eſt. Confluentibus vicinis locorum, qui ſpe lucri multa hoſpitibus venalia inferebant, ſedeſque ibi ſtatuentibus, ex frequentia hominum velut inſtar civitatis effectum eſt. Uticenſium quoque legati dona ut conſanguineis attulerunt, hortari ſunt, urbem ſui conderent, ubi ſedes fortiti eſſent. Sed & Afros detinendi advenas amor cepit, Itaque conſentientibus omnibus urbs conditur, ſtatuto annuo vectigali pro ſolo urbis. In primis fundamentis caput bubulum inventum eſt. Auſpicium fuit fruſtuoſæ terræ, ſed laboriosæ, perpetuoque ferax urbis. Quare in alium locum urbs translata eſt. Ibi equi caput repertum bellicoſum, potentemque populum futurum ſignificans ubi auſpicatam ſedem dedit. *Juſtin. l.* 18. Mœnibus urbis montem incluſerunt, in quo arcem condidere, & Byrſam appellavere, quæ hodie dicitur *Cartin*, *Rocca de Maſtinances*, Afris *Berſak Almenara*. Urbs vero univerſa Carthago vocata eſt a Charta opp. Phœnices haud procul a Tyro, vel a Carthagine filia Herculis. Ex *Cic. 3. de nat. Deor.* Progreſſu temporis facta eſt urbs ampliſſima, Romam diu æmulata eſt, quam bellis graviſſimis, & periculoſiſſimis vexavit, miſſo in Italiam Annibale, & aliis ducibus cum maximis exercitibus. Dominata eſt ſexcentos fere annos, propter conſilia, & diſciplinam. *Cic. 1. de Rep.* Everſa fuit a P. Scipione Æmiliano, qui Africanus junior dicitur, poſt tertium bellum Punicum. *Id. 3. de nat. Deor.* 1. 2. *Arg.* 3. & 1. *Off.* ¶ Carthago nova, quæ & Spartaria, a ſparti copia, *Cartagena*, urbs Hiſp. Tarr. cum arce permunita, & portu ampliſſimo, condita ab Haſdrubale,

* Carthegon. V. Cratægum.

* Carthina, vel Chartina, Carthinaclus, pro *Charta* & *Chartaceus. Priſcian. lib.* 4. *p.* 635. *Putſch.*

Cartibulum, m. 2. vinaria menſa lapidea, quadrata, oblonga, una columella: quæ apud multos in ædibus ad compluvium ponebatur, & in ea, & cum ea ænea vaſa. Pejus dicta eſt *gerſibulum*, a gerendo, poſtea *cartibulum*. *Var. l.* 4. *de L. L. p.* 31.

Cartilagĭnĕus, a, um, qui ex cartilagine, ut Aures cartilagineæ. *Plin. l.* 11. *cap.* 37.

Cartilaginōſus, a, um, idem quod cartilagineus. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Humerus incipit extremis utrinque capitibus cartilaginoſus. ¶ Aliis quoque rebus tribuitur. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Galbanum cartilaginoſum, *ſc.* quod ligneſo opponitur.

Cartilāgo, inis, f. 3. *cartilagine*, מחום, Ger. *deckpenſchiebe*, Gal. *cartilage*, Hiſp. *ternilla*, κόνδρος, pars corporis ſimilaris, mediæ naturæ inter carnem, & oſſa, qualis eſt in auribus, naribus, extremitatibus coſtarum, operculis oſſium, quæ moventur. *Plin. l.* 11. *c.* 4. Inſecta non videntur habere cartilaginem. Adde *Celſ. l.* 8. *c.* 1. ¶ Per ſimilitudinem dicitur de aliis rebus. *Plin.* 15. 28. Carne placenæ palmæ, ſucco uvæ, callo pira, mora cartilagine.

Carunculā, *carnicina*, σαρκίον, dimin. a caro. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 24. Carunculæ vitulinæ mavis, quam Imperatori veteri cedere?

Carus, a, um, o. 1. 2. *gratus, jucundus, ſuavis, prezioſo, caro, dilette*, יקר, Ger. *theuver, vverth*, Gal. *cher*, Hiſ. *agradecido, caro*, πολύτιμος, προφιλής, proprie notat pretioſum, & per metalepſim ſignificat dilectum. Nam quæ pretioſa ſunt, eadem dilecta eſſe ſolent. Deducitur eſt a *careo*. Scribendum eſt ſine aſpirat. ſive pro pretioſo, ſive pro dilecto ſumatur. *Cic. 2. de Div. c.* 27. Ammonam in macello cariorem fore. *Id. pro Arch.* Carus fuit Africano ſuperiori noſter Ennius. *Id. Catil. 4. c.* 2. Frater cariſſimus, & amantiſſimus. ¶ Conſtruitur cum genit. a *Tertulliano de Pæn. c.* 9. Caris Dei adgeniculari. ¶ *Cari, orum*, aliquando ſunt liberi, *Lactant. l.* 6. *c.* 12. Cum ſciat, ſe caros ſuos Deo relinquere.

Caryæ, æ, f. Καρύαι, urbs Peloponneſi. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Caryātes, tium, Caryæ incolæ. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Caryatides, f. 3. ſtatuæ muliebres in ædificiis publicis collocatæ onerі ferendo. Carya enim civitas Peloponneſi cum Perſis contra Græciam conſenſit. Græci bello Perſico per victoriam liberati communi conſilio Caryatibus bellum indixerunt, urbe capta, & deleta, viris interfectis, matronas eorum in ſervitutem abduxerunt, nec ſunt paſſi ornatus matronales deponere, ut æterno ſervitutis exemplo gravi contumelia preſſæ pœnas penderent pro civitate, denique voluerunt, ut earum imagines ad ignominiam ſempiternam in publicis ædificiis oneri ferendo collocarentur. *Vitruv. l.* 1. *cap.* 1. ¶ Caryatides etiam ſtatuæ virginum videntur fuiſſe, quæ Caryatidi Dianæ choros agitantes captæ ſunt. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Romæ Praxitelis opera ſunt, quas Thyadas vocant, & Caryatidas. Carya enim vel Caryatium, templum etiam Dianæ in Laconia fuit, ſic dictum, quod, cum luderent virgines, minitante ruina, omnis chorus in arborem nucis fugit, & in ramo ejus pependit, Nam eam nucem Græci καρύαν vocant. *Philander.*

Caryīnus, a, um, καρύϊνος, adject. a caryon, ut caryinum oleum, *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Caryītes, per tres ſyll. tithymali ſpecies. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Caryon, n. 2. κάρυον, nux juglans, a κάρη, caput, quia eſt fructus rotundus inſtar capitis, vel quia gravedinem capitis affert. *Plin. l.* 15. *c.* 22.

Caryophyllon, n. 2. *garofolo*, Gal. *clou de giroffle*, Hiſ. *clavo de eſpecias*, καρυόφυλλον, flos arboris Indicæ in clavi modum capitatus præſtantiſſimo odore. Aliqui deducunt a κάρυον, juglans, & φύλλον, folium, quaſi nucis folium. Sed neque naturam, neque figuram juglandis habet: Aliqui Græcanicam caryophylli vocem corruptam ſuſpicantur. *Plin. l.* 12. *c.* 7.

Caryōta, æ, & caryotis, idis, f. καρυωτὸς φοῖνιξ, fructus palmæ, al. dactylus, margaris, palmula, a κάρη, caput, vel a κάρυον, ſoporo, quia capiti gravedinem affert, vel a κάρυον, nux, quia eſt palmula major, quæ formam habet amplæ nucis, & referta eſt ſucco. *Scribon. Larg. comp.* 74. ¶ Aurea caryota dicebatur, quæ calendis Januarii dono mittebatur, quia aureis bracteis involvebatur, vel erat caryota Babylonica, colore electri, qui aureus eſt. *Mart. l.* 13. *epigr.* 27. Aurea porrigitur Jani caryota calendis: Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet. *Stat. 1. Silv. 6.* 20. Prægnantes caryotides cadebant.

Caryōtus, a, um, ad Caryſtum pertinens. *Ovid. 4. Faſt.* 282. Quaque Caryſteis franguntur unda vadis.

Caryſtius, a, um, adject. a Caryſto, ut columnæ caryſtiæ, *Plin. l.* 6. *epiſt.* 6. *n.* 36. Ubi vide quæ de caryſtio marmore notavit *Cellarius*.

Caryſtus, f. 2. *cariſto*, κάρυστος, urbs Euboææ lit. in ora Auſtr. inter Leonem prom. & Capharеum. Hic Briareus Gigas colebatur. Marmore abundat, quod Caryſtium nominatur. *Tibul. l.* 3. *el.* 3. *v.* 13.

* Caryus. V. Carius.

Casa, f. 1. *caſuccia, capanna*, מלרנה, Ger. *hirtenhaus*, Gal. *caſe, cabane*, Hiſp. *caſilla, cocha*, καλύβη, tugurium, domus ruſtica, & vilis. *Cic. Tuſc.* Ptolemæo peregranti Ægyptum cibarius in caſa panis datus eſt, *Ovid. 2. Amor. eleg.* 9. *v.* 18. Straminea caſa. ¶ *Veget. l.* 2. *c.* 10. caſas vocat tentoria militum. *Ovid. 3. Faſt. v.* 527. Sub Jove pars duræ, pauci tentoria ponunt; Sunt quibus e ramis frondea facta caſa eſt. ¶ *Sceleta non intrant caſas*, prov. paupere fortuna innocentiam ac virtutem ſæpius coli, quam in magna. *Senec. in Thyeſt. v.* 451. ¶ *Ita fugias, ne prater caſam*, aliud proverb. apud *Terent. Phorm.* 5. 2. 3. h. e. ne vitium aliquod adeo fugias, ut in pejus ferare. * ¶ Pro villa, Caſa jugeribus non onerosa ſuis. *Martial. l.* 6. *ep.* 43. ¶ *Caſa literarum*, fundi literis deſignati. V. *Innocent.* apud *Goeſ.*

Caſabundus, o. 1. 2. πτώσιμος, crebro cadens. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 21. Herculem ſictores cum poculo fecerunt, & nonnunquam caſabundum.

Casālis, le, ad caſas pertinens. In re Agraria *Caſalia* ſunt limites, qui agros ſiniunt. *Auctores rei Agrar.* apud *Goeſ.* paſſim.

Caſans, antis, nutans, & cadenti ſimilis. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 23. Caſanti capite incedere. Al. leg. *quaſſanti*.

Caſaria, æ, *caſiera*, οἰκιακός, f. 1. mulier, quæ caſam cuſtodit. *Feſt.*

Caſarius, ii, ruſticus, qui in caſa habitat agri colendi cauſa. In *Cod. Theod.* 9. 42. 7.

Caſce, adverb. a caſcus, antique, vetuſte, *Gel. l.* 1. *c.* 10.

Caſcus, Caſcinus, a, um, o. 1. 2. *vecchio*, זקן, קדמוני, Ger. *alt*, Gal. *vieil, ancien*, Hiſp. *antiguo*, ἀρχαῖος, vetus, antiquus, lingua Sabinorum, a *caſus* voce Oſcorum pro vetere. *Manil. apud Varr. l.* 6. *de L. L.* Caſcum duxiſſe caſcum non mirabile eſt. *Cic. Tuſc.* 1. *cap.* 12. Itaque illud unum erat inſtitum priſcis illis, quos caſcos appellat Ennius.

Caſcāle, lis, n. 3. locus, in quo ſit, & ſervatur caſeus. *Colum. l.* 2. *c.* 15. Culina, & caſeale quotidie debent emundari.

Caſearius, a, um, o. 1. 2. quod ad caſeum refertur, ut Taberna caſearia, ubi caſei ſiccantur, vel venduntur. *Ulp. l. ſicuti*, §. *Ariſto, ff. ſi ſervit. vend.* Non putare ſe, ex taberna caſearia fumum in ſuperiora ædificia jure immiti poſſe.

Caſeātus, a, um, in modum caſei formatus, vel caſeo admixtus. *Apul. l.* 1. *Met. ſub init.* Polentæ caſeatæ offula.

Caſeōlus, m. 2. *piccolo cacio*, parvulus caſeus. *Auctor Copæ inter Virgilii Catalecta.* Sunt & caſeoli, quos juncea ſiſcina format.

Caſeus, m. 2. *formaggio, cacio*, אבנית, Ger. *kaſe*, Gal. *fromage*, Hiſ. *queſo*, τυρός, lac coactum, vel preſſum, a *cogo*, cogo, premo. *Cic. de Sen. c.* 16. Villa abundat porco, hædo, agno, gallina, lacte, caſeo, melle. ¶ Caſeum neut. gen. *Plautum*, & alios formallе, auctor eſt *Nonius c.* 3. *n.* 63. ¶ *Plin. l.* 16. *c.* 38. Figurare caſeos, *compor forme di cacio*.

Caſia, f. 1. *caſſia*, κασία, κασίη, קרה, frutex aromaticus in Æthiopia, & Arabia crescens, multis, ſurculoſiſque brachiatus ramis, ſimillimus cinnamomo, craſſiore ſarmento, infirmiori virtute, tenui cute verius, quam cortice, altitudine cubitorum trium. *Plin. l.* 12. *c.* 19. ¶ Eſt etiam genus herbæ apibus gratiſſimæ. *Virg.* 2. *Ecl.* Caſia, atque alia intexens fuavibus herbis. ¶ Urebantur in funeribus Veteres. V. *Martial. l.* 11. *epigr.* 55.

Caſia fiſtularis, κασία συριγγώδης, ſiliqua oblonga, & teres, concretum intus atramentum continens. Aliqui nominant ſiliquam Ægyptiam.

Caſilinenſis, atis, Caſilinenſis. *Valer. Max.* 7. 6. 2.

Caſilinenſes, ium qui Caſilini. *Cic. de Invent.* 2. 57.

Caſilini, m. 2. cives Caſilini opp. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Caſilinum, *Caſtelluccio*, κασίλινον, Col. & oppid. olim, nunc pag. Campaniæ, ubi Caſilinus fl. in Vulturnum excipitur. *Plin.* 3. *c.* 5.

Caſilinus, a, um, ad Caſilinum pertinens, ut Caſilina limina, *Silius l.* 12. *v.* 426.

Caſina, κασίνη, nomen Fabulæ Plauti a præcipua ejus dramatis perſona tractum, quæ ſcortillum ſignificat; nam Κάσινα ſcortum interpretantur.

Caſinas, atis, ad Caſinum pertinens, ut Caſinas fendus, *Cic. Agr.* 2. *c.* 25.

Caſinum, *Caſſino*, Col. & urbs Volſcorum, E. exc. in Latio, juxta conf. Campaniæ, nunc in Prov. Terræ Laboris, in Reg. Neap. ad M. Caſini radices, in quo magnificentiſſimum eſt Cœnobium Monachorum, ubi incunabula Ordinis S. Benedicti.

Caſito, n. 1. freq. a caſo, quod eſt a cado. *Paul. de ſerv. urb. prad. l.* 20. *c.* 3. Si antea ex regula caſitaverit ſiſſilicidium. Alii leg. *caſtaverit*.

Caſſus mons, *Lariſſa*, mons Ægypti, in ora lit. in Auguſtamnica regione, prope Sirbonis paludem, & confinia Palæſtinæ, extenſus verſus limites Arabiæ Petreæ. Ibi Pompeji Magni ſepulcrum, & Jovis templum, qui inde Caſius cognominatus eſt, & urbs Caſium. *Plin.* 5. 12. ¶ Caſius alter, *Liſon, Liza*, mons Syriæ, marę Syrium inter Ciliciam, & Phœnicem attingens, Antiochiæ urbi, & Lydiæ finitimus, cujus altitudo tanta eſt, ut Sol oriens 4. vigilia noctis conſpiciatur, ac eodem tempore dies ſit ad Or. nox ad Occ. ut ſcribit *Plin. l.* 5. *c.* 22.

Caſius, a, um, ad Caſium montem pertinens, ut Jupiter Caſius, *Plin.* 5. 12.

* Caſmēna. V. Camena.

Caſnar, m. 3. ſenex, Oſcorum lingua, *Feſt. Var. l.* 6. *L. L.*

Caſo, as, are, frequentat. a cado, *cadere ſpeſſo*. *Plaut. Mil. Glor.* 3. 2. 27. Non hercle tam iſtoc valide caſabant cadi. Afferuntur alia loca ejuſdem *Plauti*, ſed ibi incerta lectio.

Caſperia, *Aſpra*, opp. Sabinorum, ad ortum Himellæ fl. *Virg. Æn.* 7. *v.* 714.

Caſpiācus, a, um, adject. idem quod Caſpius, ut porta Caſpiaca, apud *Suet.* 4. *Sil.* 4. 64.

Caſpiădæ, arum, populi Caſpii. *Valer. Flacc.* 6. 106.

Caſpiæ portæ, *les portes de Teſtis*, κασπίαι πύλαι, angustiæ M. Tauri, haud procul a Caſpio mari, quæ Mediam ad Occ. ſeparant a Parthia. Dictæ ſunt, quod per eas ex Babylonia, & Perſide ad Mer. tranſitus eſt ad mare Caſpium in Bor. *Plin.* 6. 14.

Caſpiāni, orum, populi iidem qui Caſpii. *Mela l.* 1. *c.* 2.

Caſpii, pop. Hyrcaniæ, quorum regio Caſpiana, *Stramæ*, apud mare quod ab illis Caſpium dictum eſt. *Plin. l.* 6. *c.* 13. ¶ Caſpii ſunt montes inter Armeniam majorem, & Mediam, valde extenſi a Sept. in Mer.

Caſpinus, a, um, idem quod Caſpius, apud *Dionyſ. in Perieg. verſ.* 881. Caſpinam late terram ſuperabluit unda. Si tamen lectio certa eſt.

Caſpius, a, um, adject. ut Tigris Caſpia, *Stat.* 10. *Theb. verſ.* 288. Regna Caſpia, *Virg.* 6. *Æn. v.* 798. ¶ Caſpiæ portæ. V. ſup.

* Caſſabundus. V. Caſabundus.

Caſſandra, f. 1. Κασσάνδρα, Priami, & Hecubæ filia, quæ cum ob formæ elegantiam ab Apolline amaretur, eidem corporis fui copiam promiſit, ſi vates ab illo fieret. Quod Apollo ſe factuum juramento firmavit. Sed cum illa promiſſis non ſtaret, iratus Deus fecit, ut ejuſdem vaticiniis nulla fides adhiberetur. Nunquam igitur illi creditum eſt, cum ex Helenæ raptu futura incommoda prædiceret. Poſtea deſponſata fuit Chorœbo, ut air Maro (Homerus vero Orthryon eum nominat) qui in auxilium Trojanis veniens poſtrema nocte periit. Hanc Ajax Oileus in Minervæ templo vitiavit. Tandem, devaſtata Troja, Agamemnoni in ſorte contigit, cui omnia, quæ illi a conjuge pararentur, prædixit. Sed nihil ei creditum eſt. Veniens igitur cum Agamemnone Mycenas, cum eodem in convivio juſſu Clytemneſtræ occiſa eſt. *Serv. ad 2. Æn. verſ.* 247. & *Hygin. fab.* 93. & 117.

Caſſātus, a, um, abrogatus. *Caſſiodor. l.* 5. *ep.* 14. Omnium redemptione caſſata.

Caſſe, adverb. a caſſus, fruſtra, in *vano*, ματαίως. *Liv. l.* 24. *c.* 26. Caſſe ne tempus tereretur. Sed alii aliter melius.

Caſſeſco, is, eſcere, evaneſco, ut Caſſeſcere in favillas, apud *Solin. c.* 22. ut reſtituit *Salmaſ. in Exercitat. p.* 177. Alii aliter.

* Caſſia. V. Caſia.

Caſſĭa via, Romæ a Caſſio ſtrata. *Feſtus*.

Caſſiānus, a, um, adject. a L. Caſſio. *Cic. pro Mil. c.* 12. Illud Caſſianum, *cui bono fuerit*, in his cauſis valeat. ¶ Judex Caſſianus pro triſti & ſevero, *Cicer. pro Roſc. Amer. c.* 30. & *Verr.* 3. *c.* 62. Fuit enim L. Caſſius Prætor ſummæ ſeveritatis in judicando, ita ut ſcopulus reorum diceretur. *Valer. Max.* 1. 3. *c.* 7.

Caſſiculus, i, m. dimin. a Caſſis, is. *Hieron. l.* 3. *cont. Ruffin. c.* 6. Nequaquam ananearum mihi opponas caſſiculos. ¶ Apud *Feſt.* legitur *caſſiculum* neut. gen.

Caſſĭda, æ, f. 1. idem quod Caſſis, idis, aut diminut. factum ex accuſativo *Caſſida. Propert. l.* 3. *el.* 9. *v.* 15. Aurea cui poſtquam nudavit Caſſida frontem, *Virg.* 11. *Æn. v.* 774. aurea vati caſſida.

Caſſidārius, ii, m. qui caſſidas facit. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 8. *n.* 70.

Caſſĭlam antiqui pro *caſſide* ponebant, inquit *Feſtus*. Lege *caſſidam*.

Caſſiodōrus, Ravennas, ingenio, & eruditione clarus, & Theodorico Gothorum Regi apprime carus, cujus beneficio Quæſturam Sacri Palatii, Conſulatum, Magiſtri Officiorum, & Præfecti Prætorio munera obtinuit. Noviſſime, abdicatis fæculi ſtudiis, religioſam vitam amplexus Ravennatenſi Cœnobio Abbas præfuit. V. *Voſſ. de Hiſtor. Lat. l.* 2. *c.* 19.

Caſſiŏpe, es, & Caſſiopēa, æ, Κασσιόπη, πεία, Cephei Regis Æthiopum uxor, mater Andromedes, relata inter ſidera. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. c.* 43. Obſcura ſpecie ſtellarum Caſſiopea. *Propert. l.* 17. 3. Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam Oriatur.

Caſſis, caſſis, m. 3. *rete*, רשת, δίκτυον, rete, præſertim venatorium. *Virg.* 4. *Georg.* In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes. *Ovid. de Art. am. l.* 2. *v.* 2. Decidit in caſſes præda petita meos. *Senec. Agamemn. v.* 882. Ut altis hiſpidus ſilvis aper, Cum caſſe vinctus tentat egreſſus tamen.

Caſſis, hujus caſſidis, f. 3. *elmo, elmetto*, Ger. *ein helm*, Gal. *heaume*, כובע, κέρυς, galea. *Cæſ.* 7. *B. G.* Multiones cum caſſidibus. *Ovid. 8. Met. v.* 25. Caſſis criſtata pennis.

Caſsĭta, f. 1 *

Castimŭdo, inis, f. 3. V. Castitas.

Castor, ŏris, κάστωρ, frater Pollucis, filius Tyndari, & Ledæ. V. Pollux. ¶ Cæteram nomen Castoris apud Auctores ambobus his fratribus commune est. *Plin. l.* 10. *cap.* 43. Super ædem Castorum genitus pullus in oppositam fornacem evolavit. ¶ Fuit Castor equorum domitor, Pollux vero pugil. *Ovid. 3. Amor. el. 2. v.* 54. *Horat. l.* 2. *sat.* 1. *v.* 26. Castor gaudet equis; ovo prognatus eodem pugnis. Quod autem de ovo meminit Horat. ex ea fabula ortum est, qua Poetæ commenti sunt Ledam cum Jove sub oloris specie concubuisse; atque ex eo concepisse ovum, ex quo Castor, & Pollux nati sint. Alii duo ova concepisse ajunt, alterum ex Jove, ex quo Pollux natus sit immortalis, alterum ex Tyndaro, ex quo Castor mortalis progenitus: quare occiso in pugna Castore, Pollucem ei suam immortalitatem communicasse. Inde factum, ut inter sidera relati alternis occiderent, & orirentur. V. *Virg. Æn. 6. v.* 121. & *ibi Serv.* ¶ Est etiam meteori genus, quod Castores appellant, felix omen navigantibus habitum, si geminum apparuisset. *Plin. l.* 2. *c.* 28. & *Senec. Quæst. natural. l.* 1. *c.* 1.

Castor, m. 3. *castore*, κάστωρ, animal amphibium, al. fiber, vel beber, vel canis Ponticus, quasi κάστωρ, quia ventre magno est. Fertur, cum viderit se obsideri, testiculos suos morsu avulsos projicere. Intelligit enim, ob hanc rem se capi, quia plurimum ad medicinam conferunt. Sed Sextius, & Dioscorides id negant, quia testes in castore substricti sint, & adhærentes spinæ, nec admisi sine vita animalis possint. *Plin. l.* 32. *c.* 3.

Castoræum, i, κάστορος ὄρχις, testiculus Castoris plurimum ad medicinam conferens. *Plin. l.* 32. *c.* 3. Fibris, quos castores vocant, & castorea, testes eorum. V. Castor animal.

Castoræus, a, um, o. 1. 2. quod ad castorem pertinet, ut Castoreus odor, pro acuto, vel pro fœtido. *Plin. l.* 12. *c.* 24. Ubi Frobenius quidam legit: *odore castoreo*, at Dalechamp. & Harduinus: *odore castorei*. ¶ Est etiam adject. a Castore Pollucis fratre. *Senec. Hippol. v.* 810. Manus Castorea.

Castorinātus, a, um, fibrina, seu castorea veste indutus. *Sidon. l.* 5. *ep.* 7. Incedunt pullati ad nuptias, castorinati ad litanias. ¶ De his vestibus *Isid. lib.* 19. *Orig.* Fibrina vestis, tramam de fibri lana habens, castorina.

Castorīnus, a, um, a castore animali, ut castorinum oleum, *Marcell. Empir. c.* 35.

Castra, plur. num. n. *campo, alloggiamento, steccato*, מחנה, Ger. *leger*, Gal. *camp*. Hisp. *real*, στρατόπεδον, loca, in quibus milites tentoria figerunt, vel ipsa tentoria, in quibus milites diversantur, quasi claustra, a claudo, quod vallo, & fossa claudantur. *Cic. ad Attt.* Cum Cæsar ad oppidum castra haberet. ¶ Dicuntur & de navibus. *Cæs.* 5. *B. G. c.* 22. Castra navalia adoriantur. Sic Castra nautica, pro navium statione, *Nepos in Alcib. c.* 8. *n.* 5. ¶ Castra urbana, erat locus ad Urbem prope muros non longe a via Nomentana, ubi Prætorianus miles continebatur: unde & Prætoriana, & Prætoria castra dicta. *Sueton. in Claud. cap.* 21 *Capitolin. in Balbino, c.* 10. Item castra, absolute, apud *Suet. l.* 1. *c.* 30. Nec alia intelligenda, cum in urbanis rebus de his mentio fit. Instituta res est a Tiberio, ex consilio Sejani. V. *Tacit. Ann. 4. cap.* 1. ¶ Interdum castra pro ipsa militia ponuntur. *Tibul. lib. 4. eleg. v.* 39. Nam quis te majora gerit castrivve forove? ¶ Illud etiam notandum circa hanc vocem, nonnunquam dedisse initium Urbibus, & conditas Urbes ab iis nomen accepisse, qui ibi olim castra habuissent. Sic Castra Cornelia, Castra Pyrrhi, &c. de quibus V. Geographos. ¶ Dicimus castra facere, ponere, habere, movere, apud *Liv. Sallust.* & al. ¶ Ad alia etiam transferuntur. *Senec. epist.* 2. Soleo & In aliena castra transire, non tamquam transfuga, sed tamquam explorator. Loquitur de se subinde legente aliquid ex Epicuri libris.

Castrametātor, oris, qui castra locat, *maestro di campo*, στρατοπεδάτης. In *Theſ. L. L.* appellatur *Vitruvius* ad hanc vocem *l.* 8. *c.* 5. & 6. 10. *c.* 7. Sed nos invenire non potuimus. *Cicero* divisim usus est *Philip.* 11. *c.* 5. Castrorum antea metator.

Castrāmētor, aris, d. 1. *accampare, attendare*, חנה, Germ. *das leger schlagen*, Gal. *camper*, Hisp. *assentar el real*, στρατοπεδεύω, castra loco, sive pono. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Cunctari, castrametarique sunt. Al. aliter leg. *Plin. l.* 8. *c.* 6. Peritia castra metandi. ¶ Sæpius divisim usurpatur. *Curt. l.* 3. *c.* 8. Metari suos castra jusserat.

Castrātio, f. 3. virilium amputatio, סירוס, ἐκτομία. *Colum. l.* 6. *c.* 26. Id optimum genus castrationum. ¶ Castratio etiam dicitur in arboribus, cum earum rami amputantur, apud *Plin. l.* 16. *c.* 40.

Castrātor, oris, qui castrat, ἀνηκίζων. *Tertul. l.* 1. *adv. Marcion. cap.* 1. Castrator carnis suæ castor. Adde *l.* 2. *ad Nation. c.* 13.

Castratorĭus, a, um, adject. ad castrationem pertinens, ut Castratoria ferramenta. *Pallad. l.* 1. *c. ult.*

Castratūra, æ, f. 1. idem quod castratio, ἐρκοτομία. *Pallad. l.* 6. *c.* 7. Vulnera castraturæ cinere farmentorum, & spuma linentur argenti. ¶ Castratio filiginis apud *Plin.* 18. 9. est ejus purgatio.

Castrātus, a, um, nom. ex particip. exsectus, cui virilia amputata sunt, *castrato*, εὐνοῦχος. *Curt. l.* 6. *c.* 3. Castratus homo. ¶ Translate, castratam Rempub. dixit *Cic. l.* 3. *de Orat. cap.* 41. h. e. attritam, attenuatam: Et *Plin. lib.* 11. *c.* 17. castratas vires, pro ademptas. ¶ Dicuntur etiam *castratæ arbores*, amputatæ, truncatæ. *Plin.* 24. 8.

Castrensiānus, a, um, idem quod castrensis, ut castrensiani milites, qui in limitibus imperii contra barbaros excubabant. *l.* 12. *Cod. Justin. tit.* 26. Al. leg. *Castrensiarii*.

Castrensiārius, a, um, idem quod Castrensis, ut Castrensiarius negotiator, *vivandiere*. *Inscripe.* apud *Gruter. pag.* 649. *n.* 5.

Castrensis, o. 3. στρατικὸς, quod ad castra pertinet. *Cic. pro Cœl. c.* 5. Castrensis ratio, & militaris. *Plin.* 7. 43. Mulio castrensis. *Id.* 10. 21. Vigilia castrensis. *Liv.* 7. 36. Triumphus castrensis. *b. e.* in castris actus. *Gel.* 5. 6. Castrensis corona. *b. e.* quæ dabatur ei qui primus castra hostium introisset. *Pompon. Dig.* 49. 17. 11. Peculium castrense. *b. e.* quod quis militiæ acquisivit. Castrense verbum, *Gell. l.* 17. *c.* 2.

Castriciānus, ad Castricium, nomen proprium, pertinens. *Cic. pro Flacc. c.* 23.

Castro, as, a. 1. feco, exseco, *castrare*, Ger. *verschneiden*, Gal. *chatrer*, Hisp. *castrar*, ἐκτέμνω, εὐνουχίζω, ὀρχοτομῶ, כרם, est testes amputare, a castore, animali, qui sibi dicitur testes avellere in venatione, vel a castu, quia castrando vis libidinis exstinguitur. *Var. R. R.* 2. 5. Castrare vitulos. ¶ Translate de quacumque truncatione, sive privatione dicitur. *Pacuv.* Ut esset aliquis, qui linguam ejus castraret. *Colum. l.* 7. *c.* 12. Castrare caudas catulorum. ¶ Est & castrare arbores, vites, apud *Plin. l.* 24. *c.* 8. & *Caton. cap.* 33. quod fit, cum in imo arbores perforantur. ¶ Castrari etiam sacris vina dicuntur apud eumd. *Plin. l.* 19. *c.* 4. cum faccis percolantur, ut mitiora fiant & suaviora. ¶ Significat etiam coercere, compescere. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop. v.* 193. castrare avaritiam. ¶ Castrare favos, est, mel e favis extrahere, *smellare*, apud *Colum. l.* 9. *c.* 15.

Castrum, n. 2. *castello, fortezza*, חצר, מבצר, ἔρυμα, locus muris munitus; cum militum præsidio, arcendis hostibus in loco editiore exstructum, si quidem amplius est; quod si brevius, castellum dicitur. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 4. Vallo, & fossa circumdedi, sex castellis, castrisque maximis sepsi. *Hirt. de B. Alex. cap.* 3. Postero die Castellum, quod in proximo vico non longe a suis munierat, brachiisque cum opere castrorum conjunxerat, vici obtinendi causa, Cæsar expugnat. ¶ Itaque Castrum dicitur civitas munitionibus, atque præsidio firmata; Castellum vero pagus, seu vicus fossa, muriſque cinctus, militeque instructus. V. *Veget. l.* 3. *c.* 8. Castilla, æ, f. 1. πεζικὸν, præcinctorium, palliolum, quo puellæ nudæ infra papillas præcingebantur, quod ea pudori, & castitati consuleretur. *Non. c.* 16. *n.* 5.

Castulonenses, m. 3. populi Hispaniæ in conventu Carthaginiensi, ubi saltus Castulonensis, *Puerto de Muladar*, inter Castellam novam, & Andalaziam, in conf. Bæticæ, ad Anam fl. *Plin.* 3. 3. ¶ Eorum oppidum est Castulo in finibus. Hispaniæ Bæticæ. *Idem ibidem c.* 2.

Castus, a, um, o. 1. 2. purus, integer, incorruptus, *casto, immacolato*, ענג, צנוע, Ger. *keusch*, Gal. *chaste*, ἁγνὸς, purus, continens, & a libidinis labe immunis, a *castus*, quod est cingulum Veneris, quo in nuptiis honestis utebatur. *Virg.* 2. *Georg. v.* 524. *Cic.* Casta pudicitiam servat domus. *Cic. Phil.* 3. *c.* 6. Quis hoc adolescente castior. Et *de Arusp. Resp. c.* 13. Matronarum castissima. ¶ Sumitur aliquando generalius pro integro, a quavis improbitate incorrupto, sancto. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 13. Ut deceat nos esse a culpa castas. *Horat. de Art. v.* 205. Et frugi, & castus, verecundusque coibat. Ubi *Ver. Scholiast.* castum, religiosum interpretat. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Idem lib.* 4. *od.* 11. Verbenis castis vincta ara. *b. e.* puris, mundis. ¶ *Castus fermo* est purus, nitidus, elegans, & ab omni barbarie, ac sordidis phrasibus expurgatus, *Gel.* 19. 8. C. Cæsar vir sermonis præter alios sui ætatis castissimi. ¶ Adhibetur etiam pro fido. *Sil.* 3. 1. Saguntí mœnia castæ; & *l.* 14. *v.* 84. Socialia jura servarat casta.

Castus, us, m. 4. ritus, institutum, quia in sacris ritibus nihil magis requirebatur, quam ut a Venere abstinerent. *Varr.* Et religiones, & castus id possunt. Sic *Gel. l.* 10. *cap.* 15. cæremoniæ, & castus multiplices. Quam lectionem tuetur *Gronov. ex MSS.* ¶ Invenitur & *casto* in ablat. Hinc in Casto Cereris esse, h. e. Cereris sacris operari, ἀγνεύειν Δήμητρι. *Tertul. de Jejun.* Sed bene, quod in nostris xerophagiis, blasphemias ingerens, casto Isidis, & Cybeles eas adæquas. *Festus* in verbo *Minuitur*: Luctus minuitur, cum in casto Cereris est.

Casu, adverb. a nominativo *Casus*, significat fortе, fortuna, præter opinionem, *a caso, casualmente*, במקרה, τυχὸν, *Cic.* 1. *Fam. ep.* 2. Eo die casu apud Pompejum cœnavi. *Nepos* 23. 12. 1. Accidit casu.

Casuālis, le, adject. *casuale, fortuito*, quod casu fit, sine certa ratione, ut casualis conditio, quæ ab incerto eventu pendet. *Leg. ult. Cod. de necessar. serv.* ¶ Apud Grammaticos dicitur de casibus declinationum, ut formæ casuales, *Priscian. l.* 5. Præpositiones casuales. *Prob. l.* 1.

Casualiter, *casualmente, a caso*, casu, forte. *Sidon. l.* 9. *ep.* 11. Si quid ibi vel casualiter placet.

Casŭla, æ, dimin. a casa, *casetta. Plin. l.* 35. *cap.* 10. Casula Protogenes contentus erat in hortulo suo. Adde *Petron. in Satyr. c.* 111.

Casus, us, ui, m. 4. a cado, *caduta, caso, accidente, calamità*, Ger. *gluck, fall*, Gal. *chute, ruine, cas, fortune*, Hisp. *caso, y fortuna*, o *caida*, נקרה, מקרה, συμπτωμα. *Liv. l.* 21. *c.* 35. Fessis tædio tot malorum nivis etiam casus ingentem terrorem adjecit. Sic casus urbis Trojanæ, h. e. ruina. *Virg. Æn. l.* 1. *v.* 623. ¶ Significat etiam inopinatum eventum, & calamitatem. *Cic. de Orat. l.* 3. *cap.* 3. Casus horribilis, gravis, & repentinus. *Curt. l.* 4. *c.* 7. Sive illud Deorum munus, sive casus fuit. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 85. Casus adversos sapienter ferre. ¶ Rem in casum dare, est fortunæ permittere, sive alicujus rei fortunam periclitari. *Tacit. Annal.* 12. *c.* 14. *Liv. l.* 42. *c.* 62. ¶ Casum, & fortunam Antiqui Deos fecerunt. *Juvenal. sat.* 10. *v. ult.* ¶ *Plin. in Paneg.* casum usurpavit, quo sensu Itali usurpant, scil. pro facto, seu re. Sedulo, inquit, vitavit hunc casum. ¶ Apud Grammaticos variæ nominum terminationes casus vocantur. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 25. *Gel. l.* 2. *c.* 5. ¶ Casu, adverb. V. suo loco.

Catabăsis, is, f. descensus, a καταβαίνω, descendo. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 21. Solis catabasi finita. *h. e.* inferiori via, qua ad signa hiemalia descendit. *Aldus* Græce edidit μεταβάσεων rectius.

Catabathmos, i, m. descensus, vel locus declivis, ubi descenditur. *Sallust. in Jug. cap.* 20. & 22.

Catabolenses, in *Cod. Theodos.* 14. 3. 9. & 10. Sunt qui onerariis jumentis onera transvehunt, & præsertim qui frumenta modenda ad pittrinum jumentis comportant, ut censet *Cujac. l.* 16. *Observation. c.* 5. ita dicti a *carabolo*, quod erat ilabulum jumentorum publicæ utilitati inservientium. ¶ Scribitur & *catabolenses*.

Catabolici spiritus *Tertul. de Anim. c.* 28. sunt genii infausti, a καταβολὴ, jactus ex alto deorsum, quia sæpe eos, in quibus sunt, proſternant, ac dejiciunt per furorem. *Tertul. l. de Anim. c.* 28. Sed fortasse legendum est *Procatabolici*, qui spiritus quidam sunt, qui non perpetuo adsunt, sed ex condicto, & quasi devincti pignore se se repræsentant, a προκαταβάλλω.

Catacecaumĕne, f. 1. καταικαυμένη, a καταικάειν, comburi; est regio Sole perusta, quam Mysi, & Lydi incolunt, omnibus arboribus, præter vites, exuta. *Vitr. l.* 11. *c.* 6. Hinc

Catacecaumenites, m. vinum generosum, quod colles in Mysia producunt. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. *Plin. l.* 14. *c.* 7.

Catachrēsis, f. 3. καταχρῆσις, vox Græca, Latine Abusio. Tropus, quo nomen simile, & proximum adhibetur in iis rebus quæ proprio nomine carent, ut *parricida* pro interfectore matris, fororis, fratris, &c. *Virg.* 2. *Æn.* Equam divina Palladis arte ædificant.

Catactista vestis est recentissima, & modo ex arcula deprompta, a καταλείω, circumcludo. *Apulej. l.* 11. *Met.* ubi alii leg. *cazaclita*.

Cataclisticus, a, um, pretiosus: a καταλισκὸς, quia quæ pretiosa sunt, in arcis condita servari solent. *Venant. Fortun. l.* 4. *de vita Martini, ante med.* ubi tamen alii aliter leg.

Cataclitum, i, stragulum, quo lecti accumbentium in triclinio sternuntur: item ipse lectus. *Tertul. de Pal. c.* 3.

Cataclysmus, m. 2. *diluvio*, יוברל, Ger. *Sundfluth, wasserguss*, Gal. *deluge d'eau*, Hisp. *diluvio*, κατακλυσμὸς, diluvium, & inundatio. *Varr.* 3. *de R. R. c.* 1. Thebæ ante cataclysmum ab Ogyge conditæ dicuntur.

Catadrŏmus, m. 2. Apud Græcos est funis e sublimi parte theatri extentus in inferiorem, per quem funambuli decurrunt, vel alia machina, per quam quis delapsus aliquem rapit, & secum asportat, ut cum Aquila Ganymedem rapit, Aurora Memnonem, Diana Endymionem. *Sueton. in Ner. cap.* 11. Notissimus Eques Rom. Elephanto superfedens per Catadromum decurrit.

Catadūpa, orum, n. *cataduppe*, locus in Æthiopia, quæ Ægypto jungitur, ubi per præruptæ saxa præceps Nilus tanto fragore ruit, ut qui circa sunt accolæ auribus sensum amiserint. *Senec. Cic. Plin. Macrob. & Vitruv.* de his meminerunt.

Catadūpi, orum, pop. Æthiopiæ apud catarractas Nili, a quibus ipsæ catarractæ Catadupa vocantur. *Plin.* 6. 29.

Catægis, gidis, f. *vento impetuoso, procella*, סער, καταιγὶς, ventus procellosus, & qua perflat, divellens, & perfringens. *Apulej. de Mundo.* ¶ Est etiam hoc nomine ventus peculiaris Pamphyliæ. *Senec. l.* 5. *quæst. natur. c.* 17.

Categelasīmus, qui irridet. *Plaut. Stich.* 4. 2. 51. Nunc ego nolo e *Gelasimo* mihi te Categelasimum. Est a γελάω, rideo, irrideo.

Catagrăpha, orum, *pittuje in profilo*, καταγραφὰ, imagines obliquæ, quæque varie formant vultus respicientes, suspicientes, vel despicientes, quas Cimon Cleonæus invenit. *Plin. l.* 35. *c.* 8.

Catagrăphus, a, um, καταγράφος, inscriptus. Catagraphon linon, apud *Catul. carm.* 25. dicitur linum variis figuris intextum, & quasi inscriptum, *ricamato*. Alii legunt *catagraphos Thynos*, h. e. Thynos Bithyniæ populos in lino inscriptos; quemadmodum, intextos in Aulæis Britannos, dixit *Virg.* 3. *Georg.*

Catagūsa, καταγοῦσα, h. e. quæ reducit. Ita appellatum est æreum signum a Praxitele factum, Cereris filiam Proserpinam ab Inferis reducentis. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Catalecta, orum, n. *raccolta*, τὰ καπάλεκτα, a καταλέγω colligo. Catalecta Maronis appellantur breviora quædam carmina a nescio quo collecta, & Virgilio adjudicata. *Auson. in Technopægn. v.* 145.

Catalectĭcum, n. 2. metrum dicitur, cui una deest syllaba, ut Jambicum illud senarium Horat. *Mea renidet in domo lacunar*. Acatalecticum vero est, in quo nihil deest, nihil superfluit. *Catul. Phaselus ille, quem videtis hospites. Priscian.*

Catalecta, æ, um, idem quod catalecticus. *Diomed. l.* 3.

Catalŏgus, m. 2. *catalogo, tavola*, מגלה, מספר, Ger. *ein register*, Gal. *catalogue*, Hisp. *catalogo*, καταλογὸς, sermo, vel scriptum, quod numerum, vel ordinem recenset. Vel enumeratio, seu rei, quæ exponitur, ordo. *Plauti* locus in *Mil. l.* 1. 9. affertur; sed lectio valde dubia est. V. *Taubman.* ¶ Alioqui Catalogus vox est militaris, & significat consignationem, seu seriem eorum, qui stipendia merent. *Auson. in Perioch. Iliad.* 2. Sequitur enumeratio copiarum viritim, ut per catalogi seriem milites, naves, duces, patriæ referantur. V. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l.* 1. *c.* 20. Catamidio. V. Catomidio.

Catamītus, i, a Veteribus Romanis necdum assuetis Græcæ linguæ appellatus est, qui Ganymedes Græcis dicebatur, & Jovi in deliciis fuisse traditur. *Festus, Ver. Glossa*: Catamitus, γανυμήδης, קדש. *Plaut. Menæch.* 1. 2. 35. Ubi Aquila Catamitum raperet, aut Venus Adoneum. ¶ Sumitur & pro Amasio. *Apul. lib.* 1. *Milef.* Hic est carus Endymion, hic Catamitus meus. Hinc aliqui Catamitum putant dictum, quasi κατὰ μῆδον, ut sit idem, quod puer meritorius. ¶ Item pro pocillatore; quo munere fungebatur apud Jovem Ganymedes. *Apul. lib.* 11. *Milef.* Vidi Simiam Caramiti pastoris specie aureum gestantem poculum. Adde *Auson. Epitaph.* 37. ¶ Item generaliter pro molli, & effœminato. *Cic. Phil.* 2. *c.* 31. Ergo ut te catamitum nec opineto eum ostendisses, &c.

* Catampo, apud *Fest.* genus lusus.

Catāna, Catina, *Catania*, urbs Siciliæ, in ora Or. maris Jonii, unde sinus Catanensis, in reg. Valle Demona, Ætnæ M. finitima.

Cataphăgæ, æ, m. *mangione, scialacquatore. Petron. in fragm. Tragur. c.* 39. *Burm.*

Caraphracta, f. 1. *armatura*, καταφράκτη; est tegmen lineum ferreis squammis consertum, quod modo pectus, modo totum hominem, & totum equum munit; quo tum pedites aliquando usi sunt, tum equites. De peditum cataphractis testatur *Veget. l.* 1. *de re milit. c.* 20. De equitum vero *Tacit. l.* 1. *hist. c.* 79. ¶ Fuit in usu apud Persas maxime, & apud Sarmatas. *Tacit. l. c.*

Cataphractāti, m. 2. qui cataphractis muniti sunt, al. clibanarii. *Lamprid. de Alexand. c.* 56. Cataphractarios decem millia in bello interemimus. Adde *Trebel. in Claud. c.* 16.

Cataphractus, o. 1. 2. *armato da capo a piedi*, חריון, Germ. *kniffer*, Gal. *armé de toutes pieces*, Hisp. *hombre armado de todo*, καταφράκτης, undique munitus, a καταφράσσω, armis munio, ut Cataphracti equites, qui & ipsi lorica munitifuerint, & equos similiter munitos habent. *Liv. l.* 37. *c.* 40. Tria millia cataphractorum equitum.

Catapīrates, æ, m. 1. καταπειρατὴς, vel potius καταπειρατὴς, instrumentum, quo nautæ maris altitudinem explorant, *scandaglio*. *Plaut. Asinar.* 4. 1. 12. Ne pessum abeat, tamquam catapirates maris. Adde *Isid. Orig. l.* 19. *c.* 4.

Cataplasma, atis, n. 3. *empiastro*, Ger. *ein pflaster*, תענה, καταπλασμα. emplastrum, malagma, compositum ex viridibus simplicibus decoctis, & contusis, vel ex aliis rebus in usum Medicinæ, a κατὰ, de, ex, & πλάσσω, figmentum. *Plin. l.* 20. *c.* 17. *Cels. l.* 5. *c.* 19.

Cataplasmo, as, are, cataplasma impono. *Cal. Aurel.* 2. *Tard.* 3. Cataplasmandi exteriora.

Cataplasmus, m. idem quod cataplasma. *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 210.

Cataplaxis, f. 3. καταπλαξὶς, h. e. horror, admiratio, flapefactio. Græca vox a *Lucretio* usurpata *l.* 4. *v.* 1157.

Cataplus, i, Græca vox, καταπλοῦς, & proprie dicitur, cum ex alto redit navis, atque in portum, unde exierat, remeat, sicut contra cum e porta solvitur, ἔκπλους dicitur. ¶ Hinc sæpe pro ipsa classis appulsa accipitur. *Mart. lib.* 12. *epigr.* 75. Cum tibi Niliacus portet cryitalla cataplus. Al. leg. *cataſtus*. *Auson. de claris Urbib. in Narbone, ad fin.* Toto tibi navigat orbe cataplus. Adde *Sidon. l.* 7. *ep.* 7. & *l.* 8. *ep.* 8. Quin & *Cic. pro Rabir. Post. c.* 14. Cataplus ille Puteolanus, termo illius temporis, &c. Ubi Alexandrina classis intelligitur Puteolis portum ingrediens.

Catapotia, orum, n. 2. *pilole*, καταπότια, pillulæ, a καταπίνω, deglutio, devoro, quoniam neque editur, neque lingitur id genus, sed devoratur. *Plin. l.* 29. *c.* 5. *Cels. l.* 5. *c.* 25. *Scribon. Larg. Compoſit.* 145.

Catapulta, f. 1. καταπέλτης, חחת, machina bellica, qua tela, aut saxa longius jaciebantur, a πέλλω, hasta, vel a πάλλω, vibro. A Syris ante Dionysium inventa est. *Plin. l.* 7. *c.* 56. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 2. & 9. *Sidon. Carm.* 22. *v.* 123. Non quæ frideres torquet catapulta molares. ¶ Accipitur etiam pro telo. *Plaut. Curc. a.* 3. *v.* 28. Nam illæce catapultæ ad me crebro commeant. V. ibi *Taubman.*

Catapultārius, a, um, ad catapultam pertinens. *Plaut. Curc.* 5. 3. 11. Ex te hodie faciam pilum catapultarium. *h. e.* quod ejicitur catapulta.

Catapultārius, V. Latyris.

Cataracta, f. 1. five cataractes, m. 1. five etiam geminato r cataracta, vel catarractes, *cateratta*, ארובה, καταῤῥάκτης, καταῤῥάκτης, locus est præruptus, & præceps in flumine, unde aqua ruit potius, quam fluit, ut sunt cataractæ Nili, a καταῤῥάσσω, cum impetu decido, desluo. *Plin. lib.* 5. *cap.* 9. *Lucan. l.* 10. *v.* 315. ¶ Dicuntur item catarractæ, portæ quædam ex funibus, aut cateis pendentes, quæ artolli, & demitti possunt, cujusmodi in urbium portis videmus, ut, si hostium pars intrarit, illis demissis incluſi exstinguantur. *Liv. l.* 27. *cap.* 28. *Veget. lib.* 4. *cap.* 4. ¶ Item portæ, quibus demissis, fluminum aquæ retinentur, elatis emittuntur. *Plin. l.* 10. *v.* 62. ¶ Item aves Diomedeæ in Apulia, fuliciis similes, dentatæ, oculis igneis, corpore candido, quia ex more omnium avium prædaticium superne cinn imperii se in prædam immittunt. *Plin. l.* 10. *c.* 44.

Cataractria, vel Catarractria, æ, aromatis, seu condimenti genus, jocularier fictum a coquo *Plaut. Pseud.* 3. 2. 47.

Catarractes, æ, m. 3. *Cascata di Tivoli*, casus Anienis fl. apud Tybur urb. in Latii, Sabinorumque confinio. ¶ Catarractes Danubii, *Sevvarenfall*, locus Norici, in Austria, infra Lentium urb. ubi in Danubio navigia perfelicitantur.

Catarrhīnus, irrignus. *Plin. l.* 5. *c.* 4. ait, Hipponem Africæ oppidum propter irriguos fontes catarrhynum dictum.

Catarrhus, i, m. *catarro, distillazione*, נזלת, καταῤῥοὴ, destillatio, defluxus humoris noxii a capite ad nares, vel ad fauces, &c. *Marc. Empir. cap.* 5. *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 2.

Catasceuāsia, æ. 2. navis exploratoria, a καταισκοπὸω, circumspicio. Afferunt locum ex *Cic. l.* 5. *ad Attic. ep.* 11. Sed lectio varia est. Refert hanc vocem inter alia navium nomina *Gel. l.* 10. *c.* 15.

Catascŏpus, i, m. *spia*, explorator, speculator, a σκοπέω, exploro. *Hirtius de B. Africo. c.* 26. Litteris per catascopum missis.

Catasta, f. 1. κατάβρα, machina, vel locus, ubi venales servi exponebantur, a καθίστημι, statuo, colloco. *Suet. de Illustr. Grammar. c.* 13. ¶ Erat & catasta privata, in qua mangones pueros formosos collocabant, ut venderent; quæ a *Mart. l.* 9. *epigr.* 60. arcana dicitur. ¶ Catasta item equuleus erat, in quo homines torquebantur. Sed alii compedem ligneum intelligunt. V. *Causab.* ad illud *Persii Sat.* 6. *ad fin.* Ne si præstantior alter Cappadocas rigidæ pingues plaustile Catastæ.

* Catastol cus, καταστολικὸς, suppriminendi vim habens. *Veget. de re Veterin. c.* 22.

Catastrŏphe, Catastrŏpha, æ, f. 1. καταστροφὴ, subversio, a καταστρέφω, subverto. Hinc extrema pars fabulæ catastrophe dicitur, quod in ea res turbulentæ in lætum exitum convertantur, ut in Comœdiis, aut contra res lætæ fortiantur triſtem exitum, ut in Tragœdiis, *Petron. in fragm. Tragur. c.* 54. *edit. Burm.*

Catastus, m. 2. forvus venalis, a catasta. *Vitruv. l.* 8. *Mart. lib.* 12. *epigr.* 75. Sed in *Vitruvio* alii legunt *calasivos*, canoræ vocis, a καλασίρω, clamo, alii *catlastros*, a catullire: in *Mart.* aliqui legunt *cataplus*, navigatio, adventus navis, locus, quo navigatur. V. Carlatter.

Catatechnus, καταίκνος, artificiosus, industrius. *Vitruv. l.* 4. *cap.* 1. Callimachus propter elegantiam, & subtilitatem artis marmoreæ ab Athenienſibus catatechnus fuerat nominatus. Al. leg. *cacizotechnus*,

* Catatonus. V. Anatonus.

Catax, acis, o. 3. κόφτο, *sciancata*, claudus, quasi cadax, a cadendo, vel quasi κατὰξ, a κάσσω, confringo, veluti fractos habens pedes. *Festus, Non. c.* 1. *n.* 100. *Lucil.*

Cate, *accortamente*, prudenter, astute, callide. *Plaut. Men.* 2. 3. 61. Quæ te novit tam cate. *Cic. in Arat. v.* 304. Jam tornate cate contortos posliet orbes.

Catechēsis, is, f. *istruzione*, חנוך, κατήχησις, institutio, eruditio. Ab Ecclesiasticis scriptoribus sumitur pro institutione elementorum Religionis Christianæ. *Hieronym. epist.* 51. *ad Pammach. c.* 4.

Catechĭsmus, i, m. idem quod catechesis, κατηχισμὸς, *Auguſt. de Fide*, & *operib. c.* 13.

Catechīzo, as, are, חנך, κατηχίζω, primis Christianæ fidei rudimentis imbuere, erudire. *Tert. de corona, c.* 4. & *alibi.*

* Catechista, æ, m. κατηχιστὴς, *instruttore. Hieron. ep.* 61.

Catechumēni, m. 2. κατηχούμενοι, כחנגים, qui mysteriis religionis eruduntur, a κατηχέω, quod est erudire, instituere. *Tert. de corona, c.* 2. ¶ Catechumena, æ, in fem. gen. apud *Auguſtin. ep.* 169.

Categoria, f. 1. κατηγορία, accusatio, a κατὰ, contra, & ἀγορέω, loquor. *Macrob. Saturn.* 7. 3. ¶ Sed *Aristoteli* categoria, seu categorema est prædicamentum. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1.

Categorĭcus, a, um, adject. q. d. prædicamentalis. *Sidon. l.* 9. *epist.* 9. Categoricis spiris lubricas quæstiones innodare.

Catesa, æ, genus teli, quo utebantur Teutones, & Galli. *Virg.* 7. *Æneid. v.* 742. Teutonico ritu soliti torquere catejas. V. ibi *Serv.*

Catella, æ, f. 1. dimin. a catena, monile muliebre. *Hor. l.* 1. *epist.* 17. *v.* 55. Sæpe catellam, sæpe periscelidem raptam sibi flentis. ¶ Erat & virile ornamentum. *Liv. l.* 39. *cap.* 31. Quintius suos equites catellis, ac fibulis ornavit. ¶ Præterea catella idem est ac canicula, *cagnolina*. *Juven. Sat.* 6. *vers.* 653. Morviri cupiant animam servare catellæ.

* Catellŭlus, parvus catellus. *Diomed. l.* 1. *p.* 313.

Catellus, i, *cagnolino*, σκυλάκιον, dimin. a canis, vel a catulus. *Cic.* 1. *Div. c.* 46. Catellas mortuus. ¶ Item genus vinculi. *Plaut. Curc.* 5. 3. 13. Te hodie faciam cum catello ut accubes, ferreo ego dico.

Catēna, f. 1. *catena, cinto*, זרוק, שלשלת, Ger. *ein ketten*, Gal. *chaine*, Hisp. *cadena*, σειρὰ, vinculum ferreum ex connexis anulis, a κατὰ ἕνα, super unum, quia varios anulos jungit. *Cic.* 7. *Ver.* Hominibus miseris, innocentibusque injici catenas imperat. Sic indere catenas apud *Plaut.* compedesque, & vincire catenis, apud *Horat.* & *Ovid.* ¶ Catenæ etiam dicuntur ligneæ illæ vincula, quibus asseres trabibus e regionibus, textove affiguntur. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. *Pallad. l.* 1. *de R. R. cap.* 13. ¶ Translate *Cic. pro Sext. c.* 7. Hanc terram, immanemque belluam constrictam legum catenis, &c.

Catenārius, o. 1. 2. qui catena ligatur, ut canis ad fores domus causa custodiæ. *Sen. l.* 3. *de Ira, c.* 37. Iratceris catenario cani.

Catenatio, f. 3. *incatenamento, legamento*, conjunctio rerum inter se. *Vitr. l.* 2. *c.* 9. Ab lamitudine firmas recipiunt catenationes.

Catenātus, o. 1. 2. *catenato*, מחנך, Ger. *mit ketten gebunden*, Gal. *enchainé*, Hisp. *encadenado*, ἁλυσιδωτὸς, catena vinctus. *Marc. l.* 7. Nulla catenatis pila est præcincta lagenis. *Horat. Epod.* 7. *vers.* 5. Catenatus Britannus. ¶ Catenati labores, per translationem, id est, fere vicibus sequentes. *Marc. l.* 1. *epigr.* 16. Exspectant carcaque, catenatique labores.

Catēno, as, a. 1. *ligare*, אסר, δεσμέω, catena ligo. *Venant. Fortun. l.* 8. *carm.* 4. *v.* 28. Bracchea geminatam cycladem sila catenant.

Catenoplium, καταδεσμὸς, species tuit thythmi, carminisque, ad quod saltabant veteres arma quatientes, uti apud *Sudam* legimus. *Auſon. ep.* 10. *v.* 41. Nobitiam inventes catenoplia, si fibet ut. Al. aliter leg.

* Catenŭla, *catenella*, σειρίδιον, parva catena. *Paul. Nol. Nat. S. F. ær. v.* 462.

Caterva, f. 1. *caterva, squadrone, squadra*, גדוד, Germ. *auffen kriegsvolch*, Gal. *brigade troupe*, Hisp. *caterva*, στίφος, præcipua pars exercitus apud multas Barbaricas gentes, ut Levis apud Romanos. *Veget. l.* 2. *de re milit. c.* 2. ¶ Usurpatur sæpissime de quacumque multitudine mana. *Nepos in Chabr. cap.* 1. Caterva conductitia fugatur. ¶ Aliquando ita adhibetur, ut dicatur tantummodo de multitudine peditum, *squadra d'infanteria*; sicut *turma* de equitibus dicitur. *Horat. lib.* 2. *ep. ij.* 1. *v.* 190. equitum turmæ, peditumque catervæ. ¶ Dicitur etiam de quacumque hominum multitudine. *Cic.* 3. *de Or. cap.* 50. Catervæ, & conventus hominum.

Catervārius, a, um, adject. *

Cacus, i, Deus apud Romanos, qui pueris præerat, ut *eos, catos*, h. e. solertes, & prudentes faceret. *Aug. de Civ. Dei* 4. 21.

Catlaster, stri, grandior puer, adolescentulus. *Vitruvio* hanc vocem restituit *Turneb. lib.* 24. *Adverss. cap.* 7. pro eo quod vulgo legebatur *catagios, l.* 8. *cap.* 4. Catlastri autem forma, quam *Charisius* habet *l.* 1. contracta est ex *Catulaster*, quod in diminutivis ex *Catulus*, *Priscianus* ponit *l.* 3. Glossæ Vet. Catulaster, βάτραξ. Et Glossæ Cyrill. Catulaster, πόλυπος. ¶ Hinc *Catulastra*, æ, qua voce usus est *Dracontius l.* 2. *ad fin.*

Catlitio. V. Catulitio.

Catoblepas, æ, m. κατωβλέπας, fera in Æthiopia ad Nili caput, capite prægravi, & deorsum flexo. *Plin.* 8. 21.

Catochites, m. 1. κατοχίτης, gemma, quæ veluti gummi manum impositam retinet. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Catomidio, as, a. 1. est κατ' ὦμων τύπτειν, humeros verberare, a *catomus*. *Petron. Satyr. c.* 132. Vocat cubicularios, & me jubet catomidiari. *Spartian. in Adrian. c.* 18. Decoctores bonorum suorum catomidiari in amphitheatro & dimitti jussit. Ita leg. *Salmas.* & *Grut.* ¶ *Casaub.* retinet *catamidiari*: & sic *catamidio, as*, significat publice irrisui præbere, ac ludibrio, κατα μωκάομαι.

* Catomitarsi. Vox apud *Ennium*, prorsus ignota.

Catomum, i, est commissura cervicis cum humeris, ut explicat *Scalig. ad Manil.* ex græco κατ' ὦμων. *Turneb.* vero censet, esse vinculum, aut catenam. V. Catonium. ¶ Hinc catomo, vel catomis cædere, est scapulas verberare: quod æpe legitur in vetustis Martyrologiis.

Catones. Familia Catonum ex Tusculano municipio orum traxit. *Cic.* 2. *de Leg. pro Sylla*, *pro Plancio*, &c. Primus M. Porcius Cato se Romam contulit, amicitia, & suasione Val. Flacci. Natus est Q. Fabio Maximo, eo, qui Tarentum recepit, primum Consule. *Id. de Sen.* Fuit æqualis Africani Superioris, & Q. Fabii Maximi. Gessit censuram summa severitate. Hinc Censorius dictus est. Scripsit historiam. *Id.* 1. *de Leg.* Scripsit libros de originibus rerum, item de re rustica, & *ad canniculas*, vel a *canis*, fagax. *Cic. de Mat. Deor.* Omnia in perfectis, & maturis meliora, ut in equo, quam in equulo, in cane, quam in catulo. ¶ Sæpe pro fœtu omnium animalium, præterquam avium. *Plin.* 8. 4. Raptor appropinquante tigridis fremitu abjicit unum ex catulis. Sic *Virg.* 3. *Georg. v.* 438. *Catules* usurpat de filiis viperæ. ¶ Est etiam genus vinculi, quod & canis dicitur. *Lucilius* apud *Festum*. Cum manicis, catulo, collarique. ¶ Cătula in femin. est *Aurel. Vict. in Epit. c.* 23. Indomitæ, & rabidæ libidinis catula. ¶ Aliter catuli longe olent, aliter fues; proverb. est in dissimiles ac dispares, apud *Plaut. Epid.* 4. 2. 9. ¶ Est etiam Catulus cognomen familiæ Rom. & tunc vetustissimile est non a *canis* deduci, sed a *catus*, fagax. V. Catuli.

Catumèum, i, sibi genus in sacrificiis adhibiti. *Arneb.* l. 7.

Catus, a, um, o. 1. 2. *accorto, fagace*; עָרוּם, Ger. *listig, verschlagen, wveise*, Gal. *fin, ruse, accort*, Hisp. *astuto, y recatado*, πανοῦργος, sapiens, peritus, acutus, quasi cautus, a *caveo*. *Plin.* l. 7. *c.* 31. ait cæcos, & corculos a sapientia dictos. *Ennius* apud *Cic.* 1. *Tusc. c.* 9. Egregie cordatus homo catus Æliu' Sextus. Adde *Horat.* l. 1. *od.* 10. & *l.* 3. *od.* 12. ¶ Cum infinito *catus nanere* dixit *Apul. in Floridis.*

Catus, i, m. 2. machinæ militaris genus, quam etiam vineam, & pluteum dixerunt, sub qua miles latebat muros oppugnaturus. *Veges. de re milit. lib.* 4. *c.* 15. *Turneb. l.* 11. *adverss. c.* 24. ¶ Item feles. *Pallad. in Mart. tit.* 9. Contra talpas prodest catos frequenter habere in carduetis.

Cavædium, dii, n. 2. hoc est cavum ædium, *corte, cortile*, Ger. *vorhaus*, Gal. *basse cuer*, Hisp. *patio*, locus sub dio vacuus, in mediis ædibus, ad communem omnium usum. Hujus quinque sunt genera, Tuscanicum, Corinthium, tetrastylon, displuviatum, & testudinatum. *Varro l.* 4. *de L. L.* duplex cavædium facit, alterum testum, sub dio alterum. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. A tergo cavædium, porticum, aream. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. disjunctim, *Cavo ædium* protulit.

Cavæmen, inis, n. 3. caverna, cavum. *Solin. c.* 14. (*al.* 9.) *de Macedonia*: In latebrosis rupium cavaminibus.

Cavaticus, a, um, ὀπωδικός, ut cochleæ cavaticæ, *Plin. l.* 30. *c.* 6. *h. e.* quæ in cavis terræ degunt.

Cavatio, onis, f. 3. excavatio, cavandi actio. *Var. l.* 4. *de L. L.* Sinus majorem cavationem, quam poculæ, habet.

Cavător, oris, m. 3. qui excavat, *scavatore*. *Plin. l.* 10. *c.* 18. Picus cavator arborum. ¶ Item scalpror gemmarum, vel lapidum: pro quo legitur etiam *cabator*. *Inscript. Grut. p.* 622. *n.* 1. Cabatores de via sacra fecerunt sibi &c. V. *Salmas. in not. ad Vopisc.*

Cavatura, æ, f. 1. idem quod cavatio, ut cavatura temporum. *Veget. l.* 1. *c.* 25. *de re veterin.* Cavaturæ dentium, *Marc. Empir. c.* 12.

Cavātus, a, um, nom. ex particip. a cavo, as, excavatus, *scavato*. *Cic.* 2. *de Leg. cap.* 18. Lignum cavatum. *Tert. adverss. Hermog. cap.* 29. Segregatis aquis in cavatiorem sinum.

Caucalis, lis, f. 3. herba, fœniculo similis, brevi caule, flore candido. *Pl. l.* 22. *c.* 22.

Caucasiæ Portæ, Portæ Iberiæ, Pylæ Iberiæ, *Demicarpi*, seu *Themicarpi*, locus quidam Iberiæ angustissimus, in Albaniæ confinio, inter montem Caucasum, & mare Caspium, vel mollius Hyrcanum, prope Cyrum fl. circa Barmastin urb. in cujus rupe *Cyrmanian* castellum est. Nec alibi transitus ex Iberia in Albaniam conceditur. Magno errore a nonnullis cum Caspiis Portis confunduntur, ut Plinius moner. Nam Caspiæ Portæ sunt angustiæ montis Tauri, in Regno Persarum: haud procul a Caspio mari, ubi transitus est inter Mediam, & Parthiam. Nunc apud Caucasias Portas urbs est, Emporium, & præsidium, quæ *Derbent* vocatur, quod angustias significat, & a Turcis *Demir*, seu *Temircapi*, idest ferreæ portæ, non quod ibi sint portæ ex ferro constantes, sed quod locus adeo munitus, ut quemvis hostilem impetum facile sustineat. Gaudet portu satis capaci.

Caucasigĕna, æ, ad Caucasum genitus. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1. Caucasigenæ Alani.

Caucasius, & Caucasēus, a, um, adject. ad Caucasum pertinens. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 42. Caucasæsque refert volucres. *Sil. l.* 4. *v.* 33. Caucasius tigris se protulit antris.

Caucăsus, m. 2. κάυκασος, *M. de Circaff.*, mons Asiæ, ad Sept. versus Mengrelian, & Georgian valde extensus, inter mare Euxinum ad Occ. & Caspium, seu Hircanum ad Or. ex quo Cyrus fl. profluit. Tanta est altitudine, ut ad tertiam noctis partem vertices illius Solis radiis illustrentur. Scopulosus est. Hinc Scopuli Caucasi, prov. Hic Prometheum vinctum fuisse fabulati sunt. ¶ Caucasum mente indutus, apud *Sen. Med. v.* 43. est supra modum induratæ animum, & ad scelerata quæque obdurare. *Tert. adverss. Marcion. l.* 1. *cap.* 1. proverbio dixit, Caucaso abruptior.

Caucus, i, m. patera, poculi genus. *Spartianus in Nigro, cap.* 10. Quum milites quosdam in cauco argenteo expeditionis tempore bibere vidisset. *Trebel. in Claud. c.* 14. Dabis in caucos, & scyphos pondo undecim. V. ibi *Salmas.*

Cauda, f. 1. *coda*, זָנָב, Ger. *ein schwanz*, Gal. *queue*, Hisp. *coda, rabo*. pars postrema in bestiis. *Cic.* 3. *de Orat.* Oculos natura nobis, ut equo, & leoni setas, caudam, aures, ad motus animorum declarandos dedit. ¶ Interdum ponitur cauda pro virili membro. *Horat. in serm. Sat.* 2. *v.* 45. Caudamque falacem demeteret ferro. ¶ Caudam jactare popello, *Pers. sat.* 4. *v.* 15. proverb. quod significat venditare se apud populum specioſis actionibus: tractum a canibus, qui cauda suis heris blandiuntur. ¶ Caudam trahere, est derisui esse, *Horat. lib.* 2. *sat.* 3. *v.* 53. quia pueri, quos irridere volunt, quiddam eis caudæ simile appendere a tergo solent. *Turnebus* proverbium hoc ad eos refert, qui sibi placent, & fupetbe, ac magnifice incedunt. ¶ Equinæ caudæ pilos vellere: aliud prov. apud cujpid. *Hor. ep.* 2. *l.* 2. quod viribus, atque impetu fieri nequit, id tempore, atque adliditate assequi. ¶ Antiqui etiam coda, æ, usurparunt. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 135. Ut canis sine coda, *Petron. in fragm. Tragur.* Retro cessit, ut coda vituli.

Caudecæ, vel Caudetæ, dicuntur cistellæ ex junco, ad similitudinem caudæ equinæ factæ. *Fest.* Al. leg. *Caudeæ*: alii *Caudeæ*.

Caudēta, vel Codeta, ager trans Tiberim, quod in eo virgulta nascuntur ad caudarum equinarum similitudinem. *Festus*. Quin & ager ille Caudetanus dictus.

Caudēus, a, um, ut caudea cistella, *Plaut. Rud.* 4. 4. 65. & 89. *h. e.* ex caudice facta, vel ad similitudinem caudæ.

Caudex, vel codex, dicis, m. 3. truncus arboris, *tronco d'albero, coppo, pedale*, גֶזַע, Germ. *stumpff*, Gal. *tronc*, Hisp. *tronco, rodrigon*, πέλεκος, quod a radice supra terram assurgit. Differt in hoc a caule, ut caulis ad herbas, caudex vero ad frutices, & arbores pertineat. *Virg.* 2. *Georg.* Quin & caudicibus sectis mirabile dictu, &c. Codex inveteratus, *volum. l.* 4. *c.* 6. ¶ Appius Claudius Caudex cognominatus est, quoniam primus Romanis persuasit naveru conscendere. *Sen. de brev. vitæ, c.* 13. & *Fest.* in Caudicarius. ¶ Ponitur & pro duo sedili. *Juven.* Horrida quale facit sedibus in caudice pellex. ¶ Hominem præterea stultum metaphoriee caudicem appellamus. *Ter. in Heaut.* 5. 1. 4. Quæ sunt dicta in stultum, caudex, stipes, asinus, plumbeus.

Caudĭcæ, arum, naves sunt ex caudicibus, sive lignis crassioribus compactæ. *Gel. l.* 10. *c.* 15. V. Caudex.

Caudicālis, le, adject. ad caudicem pertinens. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 25. Caudicalem provinciam, jocolariter dixit, *h. e.* munus caudicum findendorum. Ita enim loquitur: Te cum securi caudicali præficio provinciæ.

Caudicarĭus, vel Codicarius, a, um, ad caudicem pertinens. Caudicariæ naves, apud *Senec. de Brevit. vitæ, c.* 13. quæ scilicet ex crassiore caudice cavatæ, vel compactæ sunt. Alii putant esse easdem cum scaphis. Alii iis similes, quos monoxylos lintres appellat *Plin. l.* 6. *cap.* 23. ¶ *Senec. loc. citat.* Plurium tabularum conjunctus Caudex apud antiquos dicebatur: unde naves nunc quoque, quæ ex antiqua consuetudine per Tiberim commeatum deferunt, Caudicariæ vocantur. Intelligit itaque Seneca naves non ex singulis caudicibus, sed ex multis in unum compactis confectas. Sic *Var. apud Nonium*: In Tiberi naves codicarias appellamus. ¶ Caudicarii etiam fuse ipsi nautæ, qui Tiberi annonam vehunt, ut notat *Lips. ad Senec. loc. cit. ex Cod. Theodos. leg.* 9. *l.* 14. *tit.* 15.

Caudicēus, a, um, aliud adject. a caudice. *Auson. in Mosella, v.* 197. Navita caudiceo fluitans super æquora lembo. *Lembus caudiceus* idem esse putatur, ac caudicaria navis.

Caudĭnæ furcæ. V. Caudium.

Caudium, *Arpaia*, opp. Hirpinorum, nunc vicus Princ. ult. in R. Neap. in conf. Terræ Laboris, prope Ifcelerum fl. ¶ Hinc Caudinæ furcæ, *Stretto d'Arpaia, Giogo di S. Maria*, angustiæ montium in Valle Caudina, *Val di Gardano*, in Princ. cit. inter Abellam, & Beneventum, ubi Romani a Samnitibus sub jugum transire coacti sunt.

Cavea, f. 1. *cava sotterranea, gabbia*, מְאוּרָה, Ger. *kele, koseg*, Gal. *caverne, cage*, Hisp. *cueva*, θέατρον, spacus, antrum, locus sub terra vacuus, atque obscurus, a *cavus, a, um*. Item receptaculum ferarum, cavea dicitur. Nam in antris ferarum cubilia esse solent. *Apul.* Bestiam immittimus caveæ. ¶ Item septum ex ligno, vel alia materia, in quo aves coercentur, propter similitudinem caveæ, ubi feræ habitant, גֶלוֹב, θρηνοθοφεῖον. *Plaut. Curc.* Quia enim cavea si forent concluſi itidem, ut pulli gallinaceï. ¶ Item theatrum tempore Reip. Rom. amphitheatrum sub Cæsaribus, quia interior pars concava erat, capaci quadam profunditate. *Tert.* Solemnes voluptates circi furentis, & caveæ savientis, & scenæ lascivientis. ¶ Dividebatur cavea in imam, mediam, summam. Ima continebat *Orchestram*, & *Equestria*. Orchestra erat sedes Senatorum. Cum plurium esset graduum, honorarior erat is locus, qui podio, & arenæ propinquior, utpote magis accommodatus ad videndum. *Equestria* Orchestræ erant proxima. Fuere autem graduum quatuordecim. Media, & summa assignatæ erant plebi. Quare locus is popularis dicebatur. Sed media honoratior. Nam Augustus pullatis in media sedere interdixit. Sedebant igitur in summa. Item feminæ loge ejusdem Augusti e summa cavea spectabant. Hinc Verba ad summam caveam spectantia, hoc est, vilia, & ad gustum infimæ plebis. *Cic. de Senect. c.* 14. ¶ Sumitur etiam pro quocumque loco munito, ad quem adiisus fit interclusus. *Lucret. l.* 4. *v.* 76. *Colum. l.* 5. *c.* 6. & pro custodia seu carcere, *Plaut. Capt.* 1. 2. 15. ¶ Item pro alveario. *Virg.* 4. *Georg. v.* 58.

Caveātus, a, um, bis legitur apud *Plin. l.* 4. *c.* 8. & *l.* 9. *cap.* 6. Sed neuter locus caret varia lectione, & interpretatione.

Cavefacĭo, is, *schivare*, evito, caveo. *Fortunat.* 8. *carm.* 4. *vers.* 192. Per tribulos gradiens spinæ cavefecit acumen.

Cavĕo, es, vi, cautum, n. 2. consulo, video, provideo, prospicio, observo, vito, fugio, declino, *schivare, provvedere cautamente*, נִשְׁמַר, Ger. *sehenfich*, Gal. *prendre garde*, Hisp. *guardarse*, ἀλυσιτελέω. Dativum postulat. *Cic. de Leg.* Altera lex privatorum ædificiis, altera sepulcris cavet. ¶ Usurpatur etiam cum ablat. & præpoſit. a, vel ab. *Plaut. Pseud.* Cavendum est mihi abs te irato. ¶ Item cum *de*. *Plaut. Men.* 5. 5. 32. De illis scribis cave tibi. ¶ Activum etiam est primi ordinis, & conjungitur cum accus. vel personæ, vel rei. *Cicer.* 1. *Ep.* Ut primi ordinis, & conjungitur cum accus. vel personæ, vel rei. *Cicer.* 1. *Ep.* Ut considerares, quibus crederes, & quos caveres. *Id. Att.* Pompejum fecerat cetiorem, ut caveret insidias. ¶ Item in tertio activorum ordine usurpatur. *Idem in Top.* Cum tu mihi, meisque multa sæpe caviſſes. ¶ Sæpe construitur cum conjunctivo, & adv. *ne* in iis, quæ fieri nolumus, vel *ut* in iis, quæ volumus. *Id. in Ep.* Cave, ne cui suspicionem des fiste reconciliatæ gratiæ. *Plaut. Bacch.* Quid isti caveam? B. ut se revehat domum. ¶ Item sine ulla particula. *Cicer. Attic.* Cave, facias. nam ista lex perferetur. ¶ Cavere sibi, vel alteri, est consulere, vel prospicere. *Id.* 7. *Fam. ep.* 6. Tu qui cæteris cavere didiciſti, in Britannia ne ab essedariis decipiaris, caveto. ¶ In jure est fecurum facere, ut cum pignora dantur, aut fidejussores, & præter dativum personæ admittit addit. instrumenti, & alium ablat. cum *de*. Hinc illæ locutiones: *Cavere cavite*, hoc est, capitis periculo se obligare, & alium sibi eodem vinculo obstringere: *Cavere testamento*, i. e. testamento constituere: *Cavere lege ne*, &c. pro prohibere. *Plin. l.* 16. *c.* 5. Cautum est lege XII. tabularum. *Cavere alicui obsidibus*, obsides dare: *Cavere sibi obsidibus ab aliquo*, acceptis obsidibus se fecurum facere: *Cavere alicui*, vel *sibi obsidibus de pecunia*, dare vel accipere obsides, quoad pecunia solvatur. *Cic. in Brut.* Tibi ego non solvam, nisi prius a te cavero, amplius eo nomine neminem, cujus petitio sit, petiturum. *i. e.* nisi a te spondente satis accepero. ¶ Speciatim vero de Jurisconsultis dicitur. Illi enim dicuntur cavere suis clientibus, cum prospiciunt, nequid illis damni inferatur. *Id. l.* 1. *de Leg.* Non enim id quærimus, quemadmodum caveamus in jure, aut quid de quaque consultatione respondeamus. ¶ Inventur & *cavo, is*, n. 3. in eadem significatione. *Hor. in Serm.* Vade, vale, cave, ne titubes, mandataque frangas. *Tibul. l.* 1. *el.* 4. *v.* 67. Hæc mihi, quæ cavcrem Titio, Deus ediderit ore. *Lucil. l.* 26. *apud Non. c.* 5. *n.* 62. Quid tibi cavendum censes; quid vitandum maxime? Ex quo colligitur, inter *cavere*, & *vitare* interesse aliquid: nam cavere est sibi prospicere quocunque modo, & ratione: vitare est declinare corpore, & effugere ea, quæ nocitura sunt, ut Gladiatores solent. Quamquam hæc differentia negligitur interdum. ¶ Cavere de evictione, apud *Ulpian. l.* 51 *duo, Dig. de jurejur.* est præstare cautionem de evictione; *promettere di mantenere ciò che s'è venduto ad altri.*

Caverna, f. 1. antrum, spelunca, *spelonca, caverna*, מְעָרָה, Ger. *ein hole*, Gal. *caverne*, Hisp. *cueva*, πρῶτον, concavitas terræ vacua, atque obscura. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Nos ex terræ cavernis ferrum elicimus. *Scribon. Larg. compos.* 95. Caverna dentis. *Plin.* 11. 37. Cavernæ aurium.

Cavernātim, adverb. per cavernas, *Sidon. l.* 5. *epist.* 14. Aqua scabris pumicibus cavernatim ructata.

Caverno, as, a. 1. cavernam facere, cavare, ut cavernare fistulam, apud *Cæl. Aurelian.* 4. *Tard. c.* 3.

Cavernōsus, a, um, *cavernoso, ἀντρώδης*, locus vacuus, & cavernis plenus. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Radix cavernosa. *Sc.* quæ intus cavernulas, aut cavas partes habet.

Cavernŭla, æ, f. 1. *cavernetta*, dim. a caverna. *Plin. l.* 27. *c.* 11. Cavernulas habent, & intus semen.

* Caveus. V. Caucus.

Cavĭares hostiæ, quæ & *cavæ*, erant hostiæ cauda tenus, quæ in sacrificio pro collegio Pontificum quotannis ponebantur, *Fest.* V. ibi *Scalig.*

* Cavile, is, n. *Varr. l.* 4. *L. L. c.* 3. a cavo cavea & cavile. Error esse putatur pro *caule*.

Cavilla, æ, f. 1. σκῶμμα, irrisio jocosa. *Plaut. Aul.* 4. 4. 10. Pone, hoc, sis; auser cavillam.

Cavillabundus, a, um, qui cavillatur, aut qui cavillari paratus est. *Tertul. de Anima, c.* 34. Decenni prælio extorquet, non latens, non fallens, non cavillabundus.

Cavillārio, f. 3. *cavillo, sussicchieria*, jocus, urbanitas, לַעַג, שְׂחוֹק, σκῶμμα, argumen irrisio. *Cic.* 2 *de Orat. c.* 54. Cum duo genera sint facetiarum, alterum æquabilitee fusum, in omni sermone, alterum peracutum & breve; illa a veteribus cavillatio, altera dicacitas nominata est. ¶ Item σόφισμα, subdola ratio, ut *Valla*, & *Cujus Jurisc.* definiunt. *Ulp. in l. naturæ, ff. de verb. & rer. signif.* Cavillationis natura, quam Graci σοφισμὸν appellaverunt, hæc est ut ab evidenter veris disputatio ad ea, quæ evidenter falsa sunt, perducatur. *Senec. epist.* 111. Quid vocentur latine sophismata, quæsiti a me. Videtur mihi aptissimum (*nomen*) quo Cicero usus est: Cavillationes vocat, quibus quisquis se tradidit, quæstiunculas quidem vafras nectit, cæterum ad vitam nihil proficit.

Cavillātor, m. 3. *sussificus, cavillofo*, לוֹעֵג, מְשַׁחֵק, φιλοκέρτομος, qui cavillationibus utitur, item qui per fraudem alium lite vexat. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Cavillator genere illo moroso. Sic *Gel. l.* 4. *c.* 20. Qui jurabat, cavillator quidem, & canicula, & nimis ridicularius fuit. ¶ Pro sophista etiam usurpari posse videtur. V. Cavillatio.

Cavillatorius, a, um, ad cavillandum pertinens, ut tractatus cavillatorius: *Dig. l.* 35. *tit.* 2. *leg.* 88.

Cavillātrix, icis, f. 3. a cavillator. *Quintil. l.* 7. *c.* 3. Dialecticorum formata conclusio, in disputationibus potius per argumenta verborum cavillatrix &c.

Cavillātus, us, ui, m. 4. idem quod cavillatio. *Apul. l.* 8. Sed ille, cognito cavillatu, similis indignanti &c.

Cavillātus, a, um, particip. verbi Cavillor. *Gel. l.* & *c.* 5. Facetissime cavillatus est. *h. e.* jocatus. *Apulej. l.* 3. *Metam.* Lepido sermone invicem cavillatus. ¶ Passive *Id. l.* 9. *Metam.* Tali sermoni blandidie cavillatum deducebat. *h. e.* deceptum.

Cavillor, aris, d. 1. jocose ludo, irrideo, callide jocor, *scherzare, beffare*, חוֹשֵׁעַ, לוֹעֵג, Ger. *bespoten*, Gall. *se moquer, jouer*, Hisp. *motejar, burlar*, ὀ ἐξαυτανεεν, σκώπτω, κερτομέω. *Liv. l.* 2. *c.* 58. A Centurionibus corruptum exercitum dicere, Tribunus pl. cavillans interdum, Volerones vocare. ¶ *Cic. l.* 2. *ad Att. ep.* 1. Itaque familiariter cum ipso etiam cavillor, ac jocor, *Sueton. in Tito, c.* 8. Sæpe cum populo cavillatus est, verum majestate salva. *Sc.* jocatus est. ¶ Cavillari verba, *sciracchiar le parole*, nimis subtiliter interpretari. *Ulpian. Dig. l.* 38. *tit. ult. leg.* 2. ¶ Est etiam dissimulando illudere. *Tacit. Annal. c.* 46. Augustum sesta ætate toties in Germaniam commeare potuisse; Tiberium vigente annis sedere in Senatu verba patrum cavillantem. *h. e.* ficta cunctatione ludificantem. ¶ Deprecatio est simpliciter pro caveo. est enim cavillor veluti diminut. a caveo, seu eavo, is, ut *Scal. ad Fest.* docet. *Tertul. de Corona*, c. 11. Omnibus modis cavillandum est, ne quid adversus Deum committatur.

Cavillōsus, a, um, cavillis abundans. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 8. Astuti, callidi, cavillosi, & insidiarum pleni.

Cavillŭla, æ, sem. vel Cavillulum, i, n. parvum cavillum. *Plaut. Trucul.* 3. 2. 15. *Sera.* Dicax sum factus: jam sum cavillator probus. *Afraph.* quid, id est, amabo? isthæcce ridicularia cavillationes vis fortasse dicere? *Sera.* ita, ut pauxillum differat a cavillulis. Al. aliter leg.

Cavillum, n. 2. σκῶμμα, irrisio jocosa, cavillatio. *Apul. l.* 1. *Milef.* Jam allubentia proclivis est sermonis, ac joci, & scitum est cavillum.

Cavillus, i, m. idem quod cavillum. *Apulej. l.* 2. *Metam.* Jam risus affluens, & jocei liberales, & cavillus hinc inde.

Cavĭtŏ, onis, olim dicebatur, quæ nunc cautio. *Fest.*

Caula, æ, f. 1. vel caulla, *stalla*, מִכְלָא, אֻרְוָה, Ger. *stall*, Gal. *etable*, Hisp. *aprisco de ovejas*, קְנִיָּה, ἅγελη, stabulum, in quo oves reconduntur, a *cavo*, ut *Festus* vult, quia antiquitus ante usum tectorum oves in antris claudebantur, vel quia e *caulibus*, idest viminibus fit. *Cic. pro Sext.* Cum Catilina Italiæ caulas, & pastorum stabula præclara cepisset. ¶ Sumitur etiam pro alio quocumque receptaculo, *Lucr. l.* 6. Plurimus igitur animas per caulas corporis omnes. *Idem* poros, meatusque alios corporis *caulas* vocat, *l.* 2. *vers.* 950. ¶ Etiam pro theatro, & amphitheatro. *Tertul. de spectac.* Circo, & utraque caula, & omni stadio gratiora. Sed fortasse *cavea* legendum est.

Caulæ, æ, m. 1. καυλίας, fuccus ex caule laserpitii. *Plin. l.* 19. *c.* 3.

Cauliculātus, a, um, in cauliculi modum factus. *Apul. de virt. herb.* Cauliculati rami.

Cauliculus, m. 2. καυλίον, dim. a caulis, *Plin. l.* 19. *c.* 8. Delicatior, teneriorque cauliculus. ¶ Apud Architectos Cauliculi sunt flexuræ illæ in capitulis columnarum, quæ e quadruplici caule prodeuntes ad modum voluturum curvatæ, partim ad angulos abaci, partim vero ad ipsos flores, quibus abacorum frontes mediæ ornantur, cincinnatæ concurrunt. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. & *Bald. in Lex.*

Caulinum, n. 2. vinum juxta Capuam proveniens, ab agro ita nominatum. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Caulis, hujus caulis, m. 3. & colis, is, *gambo dell' erbe, fusto*, גִּבְעוֹל, Germ. *ein stengel am kraute*, Gal. *tige d'herbe*, Hisp. *tallo*, καυλός, proprie est stipes, sive thyrsus, idest ea herbæ pars, unde se produnt folia, ut ramuscuti. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Fabæ in folia exeunt, ac deinde caulem emittunt nullis distinctum in-

Causaliter, per causam, vel causæ vim præstando. *Augustin. l. 5. de Gen. ad litter. c. ult.* Quæ terra producit potenialiter, atque causaliter.

Causarie, adverb. fc. per causariam missionem, *Macer Dig. 49. 16. 13.* Ad eum qui causarie missus est &c. Alii aliter legunt.

Causarius, a, um, morbidus, valetudinarius, *cagionevole*, a causa, quæ quandoque morbum significat. *Syn. ep. 68.* In animo nostro sunt quasi causariæ partes, quibus adhibenda curatio est. Et *præfat. l. 1. Natur. quæst.* Hoc corpus causarium, ac fluidum periturumque &c. ¶ Hinc causaria missio in militia dicitur, quæ fit ob valetudinem. *Leg. 13. ff. de re milit.* Et Causarius miles, h. e. adversa valetudine affectus, *Liv. l. 6. c. 6.* Tertius exercitus ex causariis, senioribusque scribatur.

Causâre, adverb. cum causa. *Plin. in præfat. histor. natur.* causatius defendere, *con più ragione*.

Causatio, f. 3. *pretesto, scusa*, Ger. *ausflucht, ausrede*, Gal. *excuse*, Hisp. *escusa*, πρόφασις, prætextus, excusatio. *Gel. l. 20. c. 1.* Ne causatio ista ægri corporis perpetuam vacationem daret. ¶ Significat etiam morbum, apud *Pallad. de R. R. l. 1. tit. 4.* Si salvo capita, in pulmonibus ac thorace aut nulla, aut rara causatio est.

Causativus, a, um, o. 1. 2. *quello che dà cagione di far qualche cosa*, מְקוֹרֵב, αἰτιατικός, quod est causa, ut aliquid fiat. *Martian. Capel. l. 5.* Causativum litis est, quod facit dubitationem. ¶ Causativus casus apud *Prisc. l. 5.* est accusativus.

Causâtrix, icis, f. quæ in causa est, ut aliquid fiat. *Dig. l. 38. tit. 10. leg. 4.* Omnis mali causatrix.

Causia, f. 1. *cappello*, καυσία, pileus latos margines habens ad prohibendum Solis æstum, a καίω, uro. *Plaut. Mil. 5. 4. 42.* ad naucleri habitum refert. Facio, inquit, ut venias huc ornatu nauclerico, Causiam habeas ferrugineam &c. *Valer. Max.* Macedonibus tribuit, *l. 5. c. 1. extrem. 4.* ¶ *Veget. l. 4. cap. 15.* refert inter vinearum militarium nomina.

Causidicina, æ, f. 1. ipsa ars seu munus Causidicorum. *Cod. Theodos. leg. ult. de Cohortal. princ. cornic. Ammian. Marcel. l. 30. c. 16. Symmach. l. 5. ep. 17. & 75.*

Causidicus, m. 2. causæ patronus, *avvocato*, Ger. *advocat*, Gal. *avocat*, Hisp. *abogado*, δικαιολόγος, יוֹעֵץ בְּמִרִיבָה, qui causas agit. Apud optimes Scriptores valde differt ab oratore. Nam ita appellatur quicumque subito, & vilis patronus, qui sola voce, & garrulitate valet. *Cic. 1. de Orat. cap. 46.* Non enim causidicum nescio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc sermone conquirimus, sed &c. Adde *in Orat. cap. 9.*

Causif cor, d. 1. αἰτιολογέομαι, idem quod causor. *Plaut. in Aul. 4. 4. 25.* Non causificor, quin ego illam habeam potiflimum.

* Causimomantia. V. Axinomantia.

Causor, aris, deponens, *scusarsi*, Ger. *sie entschuldigen*, Gal. *s'excuser*, Hisp. *escusarse*, הִצְתַּדֵּק, προφασίζομαι, rei gestæ causam affero, excufationem adduco. *Virg. Ecl. 9.* Causando nostros in longum ducis amores. *Tacit. 3. histor. cap. 59.* Sabinus inhabilem labori & audaciæ valetudinem causabatur. ¶ Interdum est accusare, criminari, *Hor. l. 1. ep. 14. v. 12.* Locum immeritum causatur inique. ¶ Interdum expostulare. *Trebel. Pol. 30. Tyrannis, l. ult.* Qui cum malevolis quidem, sed bono animo causabaris. ¶ Passive est apud *Ovid. de nuce, v. 124.* Causabor, quare sit lapidosus ager. Al. leg. *causa habebor*.

Causticum, q. 2. quod habet vim ustivam. *Plin. l. 20. c. 9.* Stirpium brassicæ aridorum cinis inter cauftica intelligitur.

Causticus, a, um, *causticus*, καυστικός, urendi vim habens. *Plin. lib. 27. cap. 9.* Vis ei cauftica est.

Causula, æ, diminutiv. *picciola causa, picciol motivo*. *Hirt. de B. Afric. c. 54.* Parvulam modo causulam nactus Cæsar. *Cic. de opt. gen. orat. c. 3.* Lysias parvarum rerum causulas scripsit.

Cautè, *cautamente*, Ger. *vorsichtiglich*, Gal. *prudemment*, Hisp. *cautamente*, ὀλιγαβῶς, prudenter, callide, *Cicer. pro Cluen. cap. 3.* A me omnia caute, pedetentimque dicentur. *Idem pro Dejot. cap. 6.* Cautius efficere aliquid. Et *Attic. l. 16. ep. 26.* Cautissime navigare.

Cautela, f. 1. *cautela*, προφυλακή, אַזְהָרָה, מִשְׁמֶרֶת, cautio. *Paul. in l. si defendatur, §. qui ad communi. ff. de proc.* Qui ad communi dividundo judicium datus est, ad agendum idem, & ad defendendum videbitur datus, duplici cautela interponenda. Vet. Gloss. Cautela, ἀσφάλισμα.

Cauter, eris, m. 1. *cauterio*, idem quod cauterium, καυτήρ. *Tert. de Pal. cap. ult.* Adigo cauterem ambitioni. Adde *Prudent. in Vincent. v. 229.*

* Cauteriâta conscientia, κεκαυτηριασμένη συνείδησις, quæ sensum omnem abjecit. *Hieron. in cap. 1. Abdiæ.*

Cauterizo, as, cauterio uro. *Veg. l. 1. de re veterin. c. 2. altero.*

Cautertum, ti, n. *cauterio*, καυστήριον, instrumentum, quo notæ, seu stigmata imprimuntur. *Sen. l. 4. Benef. c. 37.* item quo morbi insanabiles inuri solent, a καίω, uro, vel a caveo. *Plin. l. 22. c. 23.* Tempestive datum cauterii vim obtinet. ¶ Est item pictorum instrumentum, quo in pictura encaustica ad colores ceris inurendos utuntur. *Martian. l. Item pictoris. Dig. de fun. instruct. vel instrum. leg.* Pictoris instrumento legato, ceræ, colores cedunt, item penicili, & cauteria, & conchæ.

Cautes, cautis, f. *scoglio aspro, scoglio grandi*, צוּר, Germ. *felf*, Gal. *rocher*, Hisp. *pena*, βαχία, saxum asperum, & abruptum, rupes. *Virg. 6. Æn. v. 471.* Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. *Cæs. 3. B. G.* Nihil asa, & cautes timerent. ¶ *Prudentius* recto casu *cautis* dixit, ut secundam corriperet, *Roman. vers. 701.* Quæ cautis illud perperi spectaculum possit?

Cautim, prudenter, callide. *Ter. Heaut. 4. 8. 29.* Cautim, & paulatim dabis.

Cautio, onis, f. 3. *cauzione, sicurtà*, מִשְׁמֶרֶת, Germ. *verschierung*, Gal. *pourvoyance, caution*, Hisp. *cautela, caution*, ὀλκάβεια, providentia quædam, qua advertimus, & vitamus, ne quid mali nobis accidat. *Cic. Tusc. 4. 6.* A malis natura declinamus, quæ declinatio si cum ratione fiet, cautio appellatur. *Ter. Adelph. 3. 4. 57.* Pisces hi mihi ne corrumpantur, cautio est. ¶ Cautiones etiam a JCtis vocantur fidejussiones, aut aliæ etiam stipulationes, quibus nobis cavemus, ideft securos nos reddimus. *Ulpian. l. ita autem, § Julianus, ff. de admin. tut.* quæ alio nomine chirographa aut syngraphæ dicuntur. Adde *Cic. 7. Fam. ep. 18.* ¶ Simili sensu videtur usus *Senec. de Benef. l. 7. c. 10.* Video istis diplomata, & syngraphas, & cautiones, vacua habendi simulacra.

Cautionâlis, le, o. 3. quod ad cautionem pertinet. *Ulpian. Dig. 46. 5. 1.* Prætoriarum stipulationum tres videntur esse species, judiciales, cautionales, communes.

Cautiuncula, æ, f. parva cautio. Habetur in *Notis Tironis & Senecæ*, in calce Inscription. *Gruter. fol. 8. col. 5.* ubi legitur etiam *patiuncula*.

Cautor, m. 3. *guello, che difende gli altri*, מְחִירִי, מָגֵן, Ger. *verhueter*, qui cavet, & provident aliis, quales sunt JCti, & patroni, qui consultoribus, aut clientibus suis cavere solent, & providere, ne quid causa eorum detrimenti accipiat. *Cicer. pro Sext. c. 7.* Nisi ipsum cautorem alieni periculi suis propriis periculis terruisset.

Cautus, a, um, o. 1. 2. tutus, providus, circumspectus, *cauto, prudente, sicuro, scalprito, accorto*, מְחִירִי, בָּטוּחַ, Ger. *fürsichtig*, Gal. *avisé*, Hisp. *cauto*, δολαβής, qui sibi scit cavere. *Ter. in Pharm. Tacit. 2. hist. 76.* Cautissima senectus. Cautus est, ubi nihil opus est. ¶ Cum infinito, *Horat. l. 1. sat. 6. v. 51.* dignos assumere cautus. ¶ Cum genitivo *Macrob. 1. Saturn. 15.* Rei divinæ cautus. ¶ Nonnunquam ponitur pro re, cui caveitur, & tutum significat. *Cic. pro Cæc.* Quo res mulieri esset cautior. *Luc. l. 4. v. 409.* Cautus ab incursu belli. ¶ Cauto opus est, pro cavendum est, *Plaut. Cist. 2. 1. 59. Most. 4. 2. 22. Mer. 2. 3. 128.*

Cavum, i, vel cavus, i, *cavità, buco*, כֹּבֶב, locus concavus, vel cavatus, κοίλωμα. *Horat. l. 1. ep. 7. v. 33.* Macra cavum repetes arctum, quem macra subiisti. *Colum. lib. 12. cap. 8.* Cavum, quem feceris, furculo obturato. *Cato de R. R. c. 28.* Ita neque aspergo nocebit, nec cava mures facient.

Cavus, a, um, o. 1. 2. *quoto, cavato, concavo*, חָלִיל, כֹּבֶב, κοῖλος, concavus, vacuus. *Virg. 3. Æn.* Dat signum specula Misenus ab alta ære cavo. *Ovid. 1. de Art. amand. v. 520.* Inque cava nullus stet tibi nare pilus. *Cavi menses* dicuntur a *Censorino de die nat. c. 20.* qui dies triginta habent, & pleni, qui XXXI. ¶ *Cavum* substant. V. in *Cavum*. * ¶ *Cava vena*, est omnium maxima in corpore animalis. *Cic. l. 2. de nat. Deor. cap. 55.* ¶ Cava flumina. *Virg.* profunda nempe & alta.

Caycus. V. Caicus. ¶ *Cayci, orum*, sunt populi Germaniæ, quorum meminit *Lucan. l. 463.* Hos *Claudian.* vocat *Caucos, 1. in Eutrop. v. 379.*

Caystrius, a, um, adject. a Caystro, ut ales caystrius, pro cygno apud *Ovid. l. 5. Trist. eleg. 1. v. 11.*

Caystrus, & Caistros, i, m. *chiay, καΰστρος*, fl. Asiæ minoris, qui oritur ex Phrygia, deinde per Lydiam non longe a Sardibus labitur, & per Joniam in sinum Jouium se se exonerat, inter Ephesium, & Colophonem. Dictus est a καίω, uro, ideft a regione torrida, & deusta Phrygiæ. *Virg. 1. Georg. vers. 384.* Dulcibus in flagnis rimantur prata Caystri. *Ovid. Metam. 5. vers. 386.* non illo plura Caistros, &c. ubi al. leg. *caister*.

C A N T E E.

Ce, adjectio syllabica jungitur fere casibus pronominis *hic*, partic. *sic*, & si subjungatur interrogativa *ne* mutatur in *ci*, ut *hicce, hujusce, hisce, hosce*, sive hiccine &c. *Horat. l. 1. Sat. 2.* Hisce versiculis, &c.

Cea, Cia, Ceos, Hydrussa, *Zea, Zia*, insula una Cycladum, prope Atticam reg. Dicta est a Ceo Titani filio. In ea olim vestes bombycinæ pretiosæ texebantur, in usum fœminarum. ¶ Pop. *Cii*, apud quos nec ribicines, nec meretrices fuere, cum alieni a voluptatibus essent. Hinc adagium, *Non Chius, sed Cius*, de rebus valde discrepantibus. *Athen. l. 13.* Sed apud Aristarchum legitur, *Non Chius, sed Cous* de fortunatiore, quia *Chius* erat jactus taxillorum habens unum, *Cous* habens sex. *Ovid. in Heroid. ep. 20. v. 221.* Insula Coryciis quondam celeberrima nymphis cingitur Ægeo nomine Cea maxi.

Ceba, æ, f. 1. *Ceva*, opp. amplum Liguriæ, in Principatu Pedemontano, ad Tanarum flu. Pop. *Cebani*, Gent. *Cebanus, a, um*, ut Caseus Cebanus, qui a *Plinio* laudatur *lib. 11. cap. 42.*

Cebânus, a, um. V. Ceba.

Cebren, ênis, κεβρήν, fluvius Troadis, unde Cebrênis.

Cebrenis, æ, f. 1. Cebrena, Cebrina, κεβρηνίς, regio Troadis, per quam Cebrenus fl. decurrit, cum opp. Cebrenia, vel Cebrene, non procul a Sepsi. Nomen accepit a Cebrine Priami nothо.

Cebrenis, idis, patronym. fœmin. *Ovid. Met. 11. v. 769.* Aspicit Hesperien patria Cebrenida ripa. ¶ Fingitur filia Cebrenis flu. in Troade. Fabulam V. apud *Ovid. loc. cit.* & *Apollod. l. 3. n. 5.*

Cebrênus, a, um, adject. a Cebrene. *Anson. ep. 14.* Sic qui venalis tam longa æstate Cebrenus, &c. Hoc tamen loco est nomen proprium fundi.

Cecaumênus, κεκαυμένος, ustus, vel urens, a καίω, uro. *Capel. lib. 1. de nupt. Merc.* &c. Flamma flagrantior ab ipsius cecaumenis exanclata fomitibus.

Cecinna, vel Cecina, m. 1. *Cecina*, fl. Etruriæ, qui oritur in agro Volaterrano, inter Volaterras, & Senas, & in Mare Medit. fe exonerat.

Cecropia, æ, arx Athenis, & oppidum ipsum. *Plin. l. 7. c. 56.* Oppidum Cecrops a se appellavit Cecropiam, quæ nunc est arx Athenis. ¶ Sumitur & pro Attica regione. *Catull. in nupt. Pel. & Thet. vers. 79.* Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.

Cecropidæ, arum, Athenienses, ita dicti a Cecrope eorum primo Rege, & Athenarum conditore. *Virg. 6. Æneid. vers. 20.* Tum pendere pœnas Cecropidæ justi. ¶ Cecropidæ pro nobilibus, propter originis antiquitatem. *Juven. Sat. 8. v. 45.* Quorum nemo queat parriam monstrare parentis: Aftego Cecropides. V. Cecrops.

Cecropis, idis, patronymic. fœmin. filia Cecropis regis Athenienfium. *Ovid. 2. Metam. v. 805.* ¶ Sumitur etiam pro quacumque Athenienfi. *Juven. Sat. 6. v. 186.* De Sulmonenti mera Cecropis. ¶ Adjective *Ovid. Heroid. ep. 10. v. 100.* Impia funeribus, Cecropi terra, tuis.

Cecropius, a, um, Atticus, Athenienfis, ut Cecropius cothurnus. *Hor. l. 2. od. 1. vers. 12.* quia Cecrops Athenis prima tragœdias scripsit. Arx Cecropia. *Ovid. Metam. 6. vers. 70.*

Cecrops, opis, m. 3. antiquissimus Rex Athenienfium, qui Athenas vel condidit, vel amplificavit jam conditas a Pallade. Regnavit annos 50. Hinc Athenienses *Cecropida* dicti sunt. ¶ *Eusebius* narrat, tricesimo quinto Moysis anno Cecropem regnare capisse, annis ante Trojam captam 375. V. *Polyd. Virg. l. 1. c. 4. & 6.*

* Cedar. V. Cedreus.

Cedens, entis, participip. *Plin. l. 3. ep. 6.* Cedentes capilli. *h. e.* flexiles.

Cedenter, adverb. cedendo. *Cæl. Aur. Acut. 3. 16.* Ita respondentes, ut cedenter, ac sine ulla constantia eum consentiendo coerceant.

Cedianus, a, um, ad Cedias pertinens, qui est locus Campaniæ prope Sinuessam. *Inscript.* apud *Gruter. p. 448. n. 4.* Cediani coloni.

Cedîtius, a, um, Cedianus, ut Ceditius campus. *Plin. 11. 42.*

Cedo, is, cessi, cessum, n. 3. concedo, locum do, *cedere, dar luogo*, מָל, נָתַן, πεπραγμένω. *Cic. Fam. 4. ep. 9.* Tempori cedere, semper sapientis est habitum. Cedere alicui in aliqua re. *Id. 2. Offic. Orid. 2. de art. v. 197.* Cede repugnanti, cedendo victor abibis. ¶ Sic cedere vita, vel e vita, pro mori. *Cic. de clar. Orat. c. 1. Tac. hist. l. 2. c. 55.* ¶ Sic cedere iræ, h. e. iræ dare locum. Cedere de suo jure, h. e. jus quod habemus alteri dare. *Cic. 2. Offic. c. 18.* ¶ Cedere foro, pro eo quod Ital. dicitur *fallire. Juven. Sat. 11. v. 50.* ¶ Cedere bonis, pro omnia bona sua creditoribus tradere. *Quint. l. 6. c. 1.* ¶ Cedere ab aliquo, h. e. recedere. *Virg. Æn. 3.* Illa manent immota locis, nec ab ordine cedunt. ¶ Cedere etiam dicitur, quod ad nos pervenit. *Virg. 3. Æn. v. 333.* Morte Neoptolemi regnorum reddita cessit Pars Heleno. ¶ Interdum significat evenire, *accedere, succedere*, ut cedere bene, male, feliciter, &c. *Virg. 12. Æn. v. 148.* Cedere res Latio: ubi *Serv.* Feliciter cuncta procedere. ¶ Item incedere. *Plaut. Pseud. 4. 1. v. ult.* Non prorsus, verum ex transverso cedit. Sic *Var. lib. 6. de L. L.* ¶ Dies cedere dicitur, cum accedit tempus, quo incipit deberi pecunia. *Ulpian. l. 213. ff. de verb. signific.* ¶ Alio sensu *Cic. de Senect.* Horæ quidem cedunt, & dies, menses, & anni, nec præteritum tempus unquam revertitur. *h. e.* recedunt, præterеunt. ¶ Particip. cessus, a, um, *ceduto. Ulpian. Inscrit. tit. 20.* Si antequam adeatur hæreditas, in jure cessa sit, perinde hæres sit, cui cessa est, &c.

Cedo, est verbum anomalum imperativi modi, 2. pers. num. sing. & significat, da, tribue, תֵּן, δός, cum accus. vel cum accus. & dat. *Cic. 5. Ver.* Cedo tabulas. *Id. 2. Ver. c. 42.* Cedo mihi leges Atinias. ¶ Interdum significat dic, solo num. sing. *Cic. de Sen. c. 6.* Cedo, qui vestram Rempublicam tantam amisistis tam cito? ¶ Reperitur etiam in plur. num. *cette pro cedite. Enn. apud Non. c. 2. n. 122.* Cette manus vestras, meaque accipite. *h. e.* date. *Pacuv. ib.* Uter sit, cette. *h. e.* dicite.

Cedrâtus, o. 1. 2. illitus cedri succo, vel unguento. *Plin. l. 13. c. 13.* Libros cedratos tineas non tetigisse. *Harduin. ex MSS.* legit *citratos*.

* Cedrelæon. V. Pisselæon.

Cedrelâte, es, f. 1. κεδρελάτη, cedrus magna, abietem æquans. *Plin. l. 24. c. 5.*

Cedrêus, a, um, adject. qui est ex cedro, *Vitruv. l. 2. c. 9.* Ex cedro oleum, quod cedreum dicitur, nascitur.

Cedria, f. 1. κεδρία, pix, quæ ex cedrelate fluit. Est adject. substantive usurpatum, quia pix subintelligitur. *Plin. l. 24. c. 5. Colf. 5. 28. 35.*

Cedrînus, a, um, o. 1. 2. אַרְזִי, κέδρινος, quod est ex cedro. *Plin. l. 16. c. 40.* Cedrinæ trabes.

Cedris, idis, f. 3. cedri fructus. *Plin. l. 24. c. 5.*

Cedrium, n. 2. κέδριον, κεδρέλαιον, pix, vel oleum ex cedro, *Plin. l. 16. c. 11.*

Cedrostis, f. 3. κέδροτις, vitis alba, al. ampeloleuce. *Plin. l. 23. c. 1.*

Cedrus, f. 2. *cedro*, אֶרֶז, κέδρος, arbor perpetuo virens, jucundo odore, quæ a tineis immunis est, cujus pice, vel oleo res unctæ, a tineis, & carie non lædunter. *Plin. lib. 12. cap. 40.* ¶ Hinc cedro digna loqui, h. e. digna immortalitate. *Pers. Sat. 1. v. 42.* & *Horat. de Art. poet. v. 331.* Speramus carmina fingi posse linenda cedro. Ubi Cedrus pro cedri succo sumitur. Hoc enim illiti Numæ libri ad annos 535. durarunt, teste *Plin. l. 12. c. 13.* & *Vitruv. l. 2. c. 9.*

Celænæ, fem. 1. πελαναί, urbs Phrygiæ Magnæ, in monte ejusdem nominis, juxta quam Marsyas flu. decurrit. Ibi enim Marsyas ausus cum Apolline tibiarum cantu certare, victus, excoriatus, & tandem in fluvium sui nominis conversus est. *Luc. 3. 205. Stat. 4. Theb. v. 286.*

Celænæus, a, um, ad Celænas pertinens; ut Marsyas Celænæus, *Mart. 10. 62.* Celænæus concubinus. *Id. 5. 42. h. e.* Arys, Celænis natus.

Celæno, us, f. 4. πελαινώ, una Harpyiarum. Significat atrum, tenebrosum, a πελαινός, niger. *Virg. 3. Æn. v. 245.* ¶ Fuit & Celæno una ex septem Lycurgi filiabus, quæ quod Liberum educasset, a Jove inter sidera relatæ sunt, dicunturque Plejades. *Ovid. in Heroid. ep. 19. v. 135.*

* Celæmen. V. Cælamen.

Celâte, adverb. clam, tecte, *di nascosto, nascostamente. Ammian. l. 14. cap. 7.* Non celate turbidum sæviebat ingenium.

Celâtim, *ascosamente, celatamente*, Germ. *heimlich*, Gal. *secretement, en cachette*, Hisp. *escondidamente*, בְּסֵתֶר, κρυβδίδν, clam, abscondite. *Sisen. apud Gel. l. 12. c. ult.* Quam maxime celatim poterat.

Celæo, somen deæ esse creditur, & legi in illo *Varron.* apud *Gel. l. 13. c. 22.* Sed Anna Perenna, Panda, Celato, Pales, &c. Sed Eruditi reponunt *te Lato*, vel Græce, *te Λητώ*, h. e. Latonæ. V. *Turn. l. 19. Advers. c. 11.*

Celâtor, oris, m. 3. *nascondatore*, qui celat. *Luc. l. 10. v. 286.* Qua Deus undarum celator, Nile, tuarum Te mihi nosse dedit.

Celâtus, a, um, nom. ex particip. absconditus, tectus, *nascosto, occulto*, נִסְתָּר, κρυπτός, ut bene dissimulatus, & celatas amor, *Ter. Andr. 1. 1. v. 105.* Celata virtus, *Horat. l. 4. od. 9. v. 30.* ¶ *Ter. Adelph. 3. 2.* Celato opus est. *Plaut. Trinum. 2. 1. 15.* Celati indagator.

* Celeber. V. Celebris.

* Celeberrîme, magna frequentia. *Sueton. Tiber. c. 52.*

Celebrabilis, le, celebrandus, celebris. *Ammian. l. 29. c. 5. (al. 34.)* Ætatum ordinumque omnium celebrabili favore susceptus.

Celebratio, onis, f. 3. *celebrazione*, תְּהִלָּה, ἐπιφωνισμός, actus celebrandi. *Cic. Attic. l. 15. epist. 29.* De celebratione ludorum Bruti tibi assentior. ¶ Item frequentatio. *Id. pro Sylla, cap. 26.* Quæ domus, quæ celebratio quotidiana? &c. ¶ Item laudatio. *Plin. l. 34. c. 5.* Equestres statuæ Romanam celebrationem habent.

Celebrator, oris, m. qui celebrat. *Martial. l. 8. epigr. 76.* Hyperborei celebrator Stella triumphi,

Celebrâtus, a, um, nom. ex particip. frequentatus, *frequentato*, נוֹעֵד, מְשׁוּבָח, πεπλησμένος. *Curt. l. 4. c. 8.* Celebrata regia Memnonis. *Liv. l. 3. c. 63.* Celebratior supplicatio. *Cic. 2. Phil.* Scio me in rebus celebratissimis fermone omnium versari. ¶ Substantive celebrata, orum, pro justis sepulturæ, affert *Domitius* ad illud *Martial. l. 9. epigr. 16.* Inscripsit tumulo septem celebrata virorum se fecisse Chloë. Sed alii *ut celebrata* adjective accipiunt, i. e. famosa. Alii legunt *scelerata*. ¶ Item laudatus. *Plin. 31. 2.* Fontes celebrati carmine Laureæ Tullii

Celebrêsco, n. 3. *divenir famoso*, διδοκιμέω, celebris fio. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 158.* Et qualiscumque fama celebrescat tua.

Celebris, & hoc celebre, vel celeber, bris, bre, o. 3. clarus, qui celebratur, colitur, *famoso, celebre*, נִכְבָּד, Germ. *berühmt*, Gal. *celebre*, Hisp. *celebre*, ἔνδοξος. *Cic. 1. de Div.* Nunquam illud Oraculum tam celebre, & tam clarum fuisse. *Cic. de amic.* ex multis diebus, quos in vita celeberrimos, lætissimosque vidit. ¶ Præterea celebris dicitur, qui frequentatur. *Cic. pro Leg. Manil. c. 12.* Portus Cajetæ celeberrimus, & plenissimus navium. *Author ad Heren.* Locus quæritur celebris, an desertus? *Ovid. 4. Fast. v. 391.* Circus erit pompa celeber, numeroque Deorum. ¶ Item velox, festinus, *Accius* apud *Non. 2. n. 161.* Celebri gradu grossum accelerasse decet. Nisi forte legendum est *celeri*.

Celebritas, f. 3. fama, laus, honor, dignitas, & splendor, *fama*, שֵׁם, δόξα. *Cicer. 3. Offic.* In maxima celebritate, atque in oculis quondam civium vivimus. ¶ Item frequentia, hominum concursus, *frequenza*, קְהִלָּה, Ger. *verfamlung*, Gal. *grand' assemblee*, Hisp. *celebridad*, πολυπληθία. *Cic. Tusc.* Magno ludorum apparatu, totius Græciæ celebritate, *Id. Attic. l. 3. epist. 7.* Odi celebritatem, frigio homines, lucem aspicere vix possum. ¶ Celebritas etiam dicitur conventus sacrorum, aut alterius rei præcipuæ gratia. Vet. Gloss. Celebritas, ἑορτή, festus dies. Ita supremi diei celebritatem pro solemnibus exequiarum, dixit *Cic. pro Mil. c. 32.*

Celebro, as, a. 1. prædico, orno, honesto, illustro, *celebrare*, הלל, ἐγκωμιάζω. *Cic. pro Rab.* Hæc mira laus est, quæ non poetarum carminibus, non annalium monimentis celebratur. ¶ Est item colere, venerari, agere cum quadam celebritate, חָגַג ἑορτὰς ἄγειν ἑορτάν, ut Celebrare diem festum, *fare festa*, Celebrare ludos, *fare giuochi*. *Cic. 1. Catil.* Celebratote illos dies cum conjugibus, & liberis vestris. *Id. Phil. 6.* Ludi Apollinares celebrati. ¶ Sæpe etiam pro frequento usurpatur, *frequentare*, בָּא, יָשַׁב, נָקַל, Ger. *begehen, rühmen*, Gal. *celebrer, hanter*, Hisp. *celebrar, frequentar*, ἐπιτελῶ πρὸς σε. *Cic. 1. de Orat. c. 45.* Q. Mutii janua, & vestibulum maxima quotidie frequentia civium, ac summorum hominum splendore celebratur. *Ovid. Met. 4. v. 414.* Tectaque, non silvas celebrat. ¶ Significat etiam implere. Vet. Gloss. celebrat, πληθεῖ. Eodem sensu usurpatur etiam Concelebro. ¶ Item festinare, properare. *Plaut. Pseud. 1. 2. 35.* Hæc cito celebrate, ne quid mora fit, &c. V. *Taubman.*

Celebrus, a, um, idem ac celebris. Pro celeri, frequenti, *Gel. l. 19. c. 4.* De urina celebra, ex igni proxime facta, &c. Al. leg. *crebra*.

Celer, hæc celeris, hoc celere, adject. 3. velox, volucer, incitatus, *presto, veloce*, מָהִיר, קַל, Ger. *schnell*, Hisp. *ligero*, ταχύς. *Cic. pro Domo*, Videbam celeris mihi reditum fore. *Ovid. Met. 8. vers. 24.* Fert secum spolium celeris. *Ter. Phorm. 1. 4. 1.* Nihil aliquod consilium celere iræ, h. e. *Cic. in Orat. c. 59.* Mente nihil celerius. *Virg. Æn. 12. v. 507.* Fata celeriima. ¶ Cum infinito, *Hor. l. 3. od. 12.* Celer latitantem excipere aprum. ¶ Apud *Ennium* occurrit superlat. *celerissimus*, ut *Annal. 16.* Celerissimus rumor, apud *Priscian. l. 7.* ¶ Reperitur etiam celer in fœminino. *Liv.* apud *Priscian. ibid.* Celer hasta. ¶ *Celere* neutrum pro celeriter. *Plaut. Curcul. 2. 3. 4.* Subito, propere, celere objectum est mihi negotium. ¶ Est etiam *Celer* cognomen Romanum, a pernicitate impositum, vel ab Equitibus Romuli, qui *Celeres* dicti sunt: ut Q. Metellus Celer.

Celeranter, celeriter. *Accius* apud *Non. c. 11. n. 33.* Quis est, qui cursum huc celeranter rapit?

Celeritâtim, adverb. celeriter. *Sisenn.* apud *Non. cap. 2. n. 140.* Quo magis celeratim poterant.

Celêre, adverb. V. in Celer.

Celêres, um, m. trecenti equites a Romulo constituti ad custodiam sui corporis, ut *Liv. l. 1. c. 15.* narrat. *Festus* docet ita nominatos fuisse a Celere Remi interfectore, quem Romulus initio iis præfecerat, & Tribunum Celerum appellaverat. Alii derivant a Græco Κέλης, πτος, quod vel equum significat, vel equitem quo insidentem. V. *Celes*. Sunt etiam, qui ducunt a *celeritate*. Hæc omnia leguntur apud *Serv. ad Æn. 11. v. 603.* ¶ *Festus*, & *Plin. l. 33. c. 2.* docent, sub regibus omnes equites *celeres* fuisse appellatos.

Celerîpes, pedis, m. 3. *veloce*, ὀξύπους, qui levis est pedibus. *Cic. ad Attic. l. 9. ep. 7.* Venit autem eo ipso die ille celeripes, quem Salvius dixerat.

Celeritas, atis, f. 3. velocitas, *prestezza, velocità*, מְהִירוּת, Ger. *behendigkeit*, Gal. *viteſſe*, Hisp. *celeridad*, ταχύτης. *Cic. 1. Acad.* In pedibus celeritatem, in manibus vim ponebant. *Id. de clar. Orat. c. 61.* Expedita, & profluens celeritas verborum. ¶ In plur. num. *Id. 1. Offic. 36.* Suscipere nimias celeritates.

Celeriter, cito, brevi tempore, mature, quam primum, propediem, *velocemente*, בִּמְהִירָה, Ger. *schnelligkeit*, Gall. *vitement*, Hisp. *presamente, legermente*, ταχέως. *Cic. Act. 15. 27.* Libuum tibi celeriter mittam. *Id. 2. de Fin.* Celerimeque multa simul agitantem. *Cæs. de B. G. l. 2. c. 3.* Cum celerius omnium opinione veniffet.

Celeritûdo, f. 3. *velocità, prestezza*, velocitas. *Var. l. 3. de R. R. c. 12.* L. Æfius putabat dictum leporem a celeritudine, quod levipes esset.

Celeriuscûle, adverb. *alquanto pia presto. Auct. ad Heren. lib. 3. cap. 14.* Celeriuscule dicere.

Celeriuscûlus, a, um, *alquanto celere*. Agnoscit hanc vocem *Prisc. l. 3.*

Celêro, as, n. 1. festino, celeritate utor, *affrettare*, מָהַר, Germ. *heilen*, Gal. *hater*, Hisp. *apreſſurar*, ταχύνω, celeriter aliquid facio. *Cic. de Univ. n. 10.* Quod semper uno modo celeraret. ¶ Usurpatur & cum accus. *Virg. 9. Æn. 378.* Tum celera-rare fugam, patriaque excedere suadet. *Id. Æn. 5. v. 609.* Celerare viam. *Val. Flac. 4. 80.* Celerare impetum alicujus. h. e. celeriter exfequi. ¶ Cum infinito *Ausonius in Mosel.* 355. fed celerant in re consumere nomen.

Celes, ètis, m. 3. κέλης, apud Græcos genus est navis, quam Latini celocem dicunt. *Plin. 7. 56. Gell. 10. 25.* ¶ Ab iisdem. Græcis *celes* dicitur equus, qui ab uno tantum regitur, freno, non jugo: item eques, qui in certaminibus publicis hujusmodi equo utitur. *Plin. 34. 5. Serv. ad Æn. 8. v. 635.* ¶ Denique *celeres* dicti sunt arcenti illi equites a Romulo instituti, qui sæpius Latina voce, hirre fortasse ducta, *Celeres* appellantur. *Valer. Prob. in not.* Tr. Cel. Tribuni Celerum.

Celetizontes, m. 3. Κελητίζοντες, dicuntur, qui celeres equos regunt. *Plin. l. 34. c. 8.* ¶ *Hesych.* per ε scribit κελεστίζοντες.

Celeus, disyllab. Κελεύς, nom. propr. regis Eleusinæ, a quo Ceres hospitio excepta omnem ei agriculturæ rationem aperuit. *Virgil. 1. Georg. v. 165.* Virgea præterea Celei, vilisque supellex.

Celeusma, atis, n. 3. הֵידָד, Ger. *ein geſcherey, damiteiner den andern zur arbeit anmanet*, Gal. *cry de plusieurs personnes ensemble*, Hisp. *grita como de marineros*, ὁ ἐτοιμασμός, est adhortatio portisculi, seu celeustæ, scil. qui remigibus fi-

gnum dat, a κελεύω, jubeo, hortor. *Ascon. in Divin. Ver. c. 17.* Cani remigibus celeusma per symphoniacos solebat, & per assam vocem, ideft, ore prolatam, &, ut in Argo navi, per citharam. ¶ Ita celeusma clamor est, vel cantus nautarum invicem ad remigandum hortantium. *Mart. l. 3. epig. 27.* Lentos figitis ad celeusma remos. ¶ *Fortun. Venant. de Vita S. Martini l. 4. v. 423.* Celeusma, æ, feminino genextulit, cum ait: Atque petens portum vada complet nauta celeusma. ¶ Reperitur etiam *celeuma*, extrito *f.* nam & Græce κέλευμα dicitur.

Celsa, vel Cælia, f. 1. potus ex frugibus confectus, qui Hispanis præcipue in usu erat, sicut cervisia Gallis. *Plin. l. 22. c. ult. Flor. l. 2. c. 18.*

Celibaris hasta, V. Cælibaris.

Cella, æ, f. *guardaroba*, בַּיִת, אוֹצָר, Germ. *ein keller, ein speiſſ kammer*, Gal. *cellier*, Hisp. *celda, bodega*, ἀποθήκη, ubi aliquid reconditur, & asservatur, a *celo. Cic. in Rull.* Illi Capuam cellam, atque horreum agri Campani esse voluerunt. ¶ Capit autem cella significationem pro ratione adjectivorum, quæ illi junguntur, ut cella vinaria, *cantina, cameva*, cella olearia, cella farinaria, cella pumaria, cella lignaria, cella libraria, cella casearia. *Cic. de Sen. c. 16.* Semper boni, assiduique domini reierta est cella vinaria, olearia, mellaria, & pomaria. *Virg. 1. Æn. v. 432.* favorum cavernas cellas vocavit cum ait: Distendunt nectare cellas. ¶ Item loca, in quibus lavamur, aut ungimur in balneis, cellæ dicuntur, ut Cella caldaria, frigidaria, tepidaria. *Pall. l. 1. R. R. c. 40.* ¶ Cella item pars templi sacratior, in quam ingredi cuivis fas non erat, *cappella. Cic. 1. Phil.* Armatos in cella Concordiæ inclusit. Sic cella Jovis, Minervæ, &c. apud *Liv.* Sic Capitolinum templum tres cellas habuit, quarum media Jovi, dextra Minervæ, læva erat Junoni sacra, ut ex *Dionysio* constat. ¶ Denique cellæ dic

Celtiberſa, æ, Celtiberorum regio, pars Hiſpaniæ circa Iberum, quo Celtæ peruenisse creduntur. *Catul. carm.* 38. Cuniculoſæ Celtiberiæ filii.

Celtibericus, a, um, adject. a Celtiberia, ut Celtibericæ viriæ. *Plin. l.* 33. *c.* 3.

Celtiberſus, a, um, idem quod Celtiber, vel ad Celtiberiam pertinens. *Catul. carm.* 40. *vel* 39. Nunc Celtiber in Celtiberia terra.

Celtica, f. i. pars Galliæ. V. Celtæ. ¶ Eſt item opp. Hiſpaniæ Bæticæ, in conventu Hiſpalenſi. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Celticæ, adverb. *Sulpic. Sever. dial.* 1. *c. ult.* Celtice, vel Gallice loqui.

Celtici, m. 2. pop. Hiſpaniæ, in Callaicis, qui a *Plinio* Neriæ, & Præſammarci cognominantur, circa Celticum prom. quod & Artabrum dicitur. *Plin.* 3. 1.

Celticus, a, um, adject. ut Celtica rura, *Sil. Ital. l.* 1. *verſ.* 50. Celticum promontorium, *Plin. l.* 4. *c.* 20.

Celtis, f. 3. arbor de genere locorum, magnitudine pyri, in Africa. *Plin. l.* 13. *c.* 17. ¶ Item genus eximiæ teſtudinis, ſed raræ, quam Troglodytæ adorant. *Id. l.* 9. *c.* 10. ¶ Item genus ſcalpri, quo lapides cæduntur. *ſcalpello*, *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 329. Malleolo, & celte litteratus ſilex.

* Cena. V. Cœna.

Cenæus, i, Κηναῖος, epitheton Jovis, qui ſic dictus a Cenæo promont. Eubœæ, ubi Hercules Jovi aram extruxit. *Ovid.* 9. *Met. v.* 136.

Cenchræus, a, um, ad Cenchreas pertinens, & ſumitur pro Corinthio. Nam Cenchreæ, Κεγχρεαί, oppidum eſt Peloponneſi in Iſthmo prope Corinthum: item portus ipſius Corinthi, *Strat. Theb.* 4. *v.* 60. Cenchræa manus.

Cenchramides, f. 3. Κεγχραμίδης, ficorum grana, a κέγχρος, milium, propter ſimilitudinem. *Plin. l.* 15. *c.* 19.

Cenchreæ, arum. V. Cenchræus.

Cenchreis, idis, f. uxor Cinyræ, mater Myrrhæ, *Ovid.* 10. *Metam. v.* 435. ¶ Item inſula in Ægæo mari. *Plin.* 4. 12.

Cenchrius, a, um, ad Cenchreas pertinens, & ſumitur pro Corinthio. Nam Cenchreæ, Κεγχρεαί, oppidum eſt Peloponneſi in Iſthmo prope Corinthum: item portus ipſius Corinthi, *Strat. Theb.* 4. *v.* 60. Cenchræa manus.

Cenchramides, f. 3. Κεγχραμίδης, ficorum grana, a κέγχρος, milium, propter ſimilitudinem. *Plin. l.* 15. *c.* 19.

Cenchreæ, arum. V. Cenchræus.

Cenchreis, idis, f. uxor Cinyræ, mater Myrrhæ, *Ovid.* 10. *Metam. v.* 435. ¶ Item inſula in Ægæo mari. *Plin.* 4. 12.

Cenchris, idis, f. 3. Κεγχρίς, avis ex accipitrum genere, quaſi miliaria, a κέγχρος, milium, Latin. *tinnunculus*, a tinnitu vocis. *Plin.* 10. 52. ¶ Eſt item Cenchris, chris, maſc. 3. ſerpens maculis plenus, Thebano marinori ſimilis. *Lucan. l.* 9. *v.* 712. Et ſemper recto lapſurus limite cenchris, Pluribus ille notis variatam tingitur alvum.

Cenchrites, m. 1. Κεγχρίτης, gemmæ ſpecies, quæ veluti ſparſa milii grana habere videtur, a κέγχρος, milium. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Cenchrius, flu. Aſiæ, qui per Joniam apud Epheſum fluit, & Ortygiam lucum irrigat, ubi Latona edidit Dianam, & Apollinem.

Cenchros, i, m. 3. adamantis genus, milii magnitudine, a κέγχρος, milium. *Plin.* 37. *c.* 4.

Cenêta, f. 1. *Ceneda*, urbs Venetiæ, in Marchia Tarviſina, ad montium radices, inter Anaſſum, & Liquentiam fl. *Venant. Fortun.*

Ceninenſis, ſe, ad Ceninam pertinens. *Liv. l.* 1. *c.* 9. *&* 10. ¶ Fuit autem Cenina oppidum Latii olim celebre: ita dictum a Cenite conditore. *Feſt. & Plin.* 3. 5. ¶ Scribitur etiam *Cœnina*, & *Caninenſis*.

Cenomāni, m. 2. vel Cenomanni, Aulerci Cenomani, κενόμανοι, pop. Galliæ Celticæ, ſeu Lugdunenſis, ad Sartam fl. Horum tractus nunc le *Maine* dicitur. Metropolis fuit Cenomanum, Vindunum, ſeu Subdinum, *le Mans*. ¶ Hi olim in Italiam venerunt. Hinc Cenomani, pop. Galliæ Tranſpadanæ. Habebant a Sept. Euganeos, ab Oc. Venetos, a Mer. Padum fl. ab Occ. Inſubres, ubi nunc agri Veronenſis, Mantuanus, Cremonenſis, Brixianus. Eorum urbes numerantur Bergonum, Cremona, Mantua, Brixia, Crema, Tridentum, Verona. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

* Cenotaphiŏlum, parvum cenotaphium, *Vet. lap.* apud *Murat. p.* 1709. *n.* 10.

Cenotaphium, n. 2. *monumento*, Ger. *lechr grab*, Gal. *ſepulchre*, Hiſ. *ſepulcro*, κενοτάφιον, קבר נכרה, vacuum ſepulcrum, ideſt ſine corpore, & ſine ullis reliquis corporis, aliter *ſepulcrum honorarium*, a κενὸς, vacuus, & τάφος, ſepulcrum *Lamprid. in Alexandr. c.* 63. Cenotaphium in Gallia, Romæ ampliſſimum ſepulcrum meruit. Adde *Voſſiſ. in Florian. c.* 2.

Censeo, es, ſui, ſum, arbitror, puto, exiſtimo, decerno, æſtimo, cenſum habeo, *ſtimare*, *penſare*, *giudicare*, חשב, Ger. *achten*, Gall. *penſer*, *eſtimer*, Hiſp. *eſtimar*, *juzgar*, τιμάω, κρίνω. *Cic. Act.* 10. 11. Quid mihi animi in navigando cenſes fore. ¶ Item eſt conſtituere, deliberare, ſententiam dicere. Nam Senator cenſet, cum ſententiam dicit de eo, quod ſibi videtur. *Cic.* 1. *Catil.* Quid Senatui cenſuerit, exponam. *Liv. l.* 10. *c.* 12. Bellum Samnitibus & conſuere Patres, & populus juſſit. ¶ Sed proprie Senatores cenſere dicebantur, cum novam de re aliqua ſententiam dicebant, nam qui aliorum ſententiam probabant, aſſentiri potius dicebantur. *Sueton. in Aug. c.* 35. Ut perinde quiſque animum intenderet, ac ſi cenſendum magis, quam aſſentiendum eſſet. ¶ Item ſpeciatim cenſum agere, ideſt facultates civium æſtimare, quod munus Cenſorum fuit. *Cic. pro Flac.* In qua Tribu denique iſta prædia cenſuiſti? ¶ Invenitur etiam depon. *cenſeor*, *eris*, *cenſus ſum*, quod eſt profiteri, ſive deferre in cenſum apud Cenſores. *Cic. pro Fla. c.* 32. Verum eſto glorioſus fuiſti, voluiſti magnum agri modum cenſeri, & ejus agri, qui dividi plebi Romanæ non poteſt: cenſus eſt præterea numeratæ pecuniæ centum triginta H. S. millia: cenſus es mancipia Amynthæ. ¶ Gerundium *cenſendi* paſſiva ſignificatione. *Cic. act.* 1. *in Ver. c.* 18. Hæc frequentia, quæ conveniunt cenſendi cauſa. *h. e.* ut de ea cenſus agatur. ¶ Eſt tamen etiam *cenſeor* ſignificatione paſſiva. *Cic. Ver.* 4. *c.* 56. Quinto quoque anno Sicilia tota cenſetur. *Id. Act.* 1. *ep.* 18. Ne abſens cenſeare, edicendum curabo. ¶ Ex hac cenſendi, h. e. æſtimandi notione factum eſt, ut qua quidque re excellit maxime, atque inſigne eſt, ea cenſeri dicatur, ideſt, æſtimari, prædicari. *Val. Max. l.* 5. *c.* 3. *extern. exempl.* 3. Ariſtides, quo totius Græciæ juſtitia cenſetur. Et *c.* 2. *ad fin.* Ampliſſimæ, & ſpecioſiſſimæ diviziæ ſunt, feliciter erogatis beneficiis late poſſe cenſeri. *Plin. in Pan. c.* 15. Quiſquis paulo veruſtior miles te commilitone cenſetur, hoc eſt magni fit, quod te commilitonem habuit. ¶ Significat aliquando iraſci, ut ſuccenſeo ejus compoſitum. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 88. Ne vobis cenſeam, ſi ad me referetis. ¶ Eſt etiam verbum approbantis, ſeu affirmantis. *Plaut. Caſ.* 4. 3. 8. Quid ſi etiam occentem hymenæum? St. Cenſeo. ¶ In ſup. videtur etiam habere cenſitum, V. *cenſitus*.

Censio, onis, *caſtigatione*, *correzione*, תוכחת, Ger. *geſcheetzin*, Gal. *taxe*, Hiſ. *rexados*, τίμησις, caſtigatio. Unde cenſionem facere dicebantur Cenſores, cum multam cuipiam irrogabant. *Plaut. in Rud.* 4. 8. 9. Nec cenſionem ſemper facias. ¶ Eſt etiam, cenſionem facere, idem quod delectum habere: quo ſenſu locutus videtur *Plaut. loc. cit.* ubi vide omnino *Taubman.* ¶ *Feſtus*: Cenſionem facere dicebatur Cenſor, cum multam Equiti irrogabat. Et haſtaria cenſio dicebatur cum militi multæ nomine ob delictum militare indicebatur, ut haſtas daret. Hactenus *Feſt.* ¶ Cenſio bubula, hoc eſt, animadverſio in ſervum bubulis loris ſacta, *Plaut. Aulul.* 4. 1. 14.

Cenſirio, onis, f. 3. idem quod Cenſio. *Frontin. de Colon. pag.* 145. *Goeſii*. Veſpaſiani cenſitione, & juſſu. ¶ Item tributum, *gravezza*. *Spartian. in Pescenn. Nigre*, *c.* 7. Palæſtinis rogantibus, ut ejus cenſitio levaretur, &c.

Cenſitor, oris, m. 3. verbale, idem quod Cenſor, ab antiq. *cenſio*, *is*. *Ulpian. in l. forma*, *§. illam æquitatem*, *ff. de cenſib.* Illam æquitatem debet admittere Cenſitor, ut officio ejus congruat. ¶ Revera nullum diſcrimen eſt inter Cenſitor, & Cenſor, cum eamdem originem habeant. Tamen *cenſor* uſitatior eſt, & ſi quando *cenſitor* adhibetur, de iis fere dicitur, qui non in urbe, ſed in provinciis cenſent: quod & *Gisbert. Cupreus* adnotavit.

Cenſitus, a, um, in cenſum relatus, acceptus, æſtimatus, deſcriptus, nom. ex participio. pro Cenſio, a, um, tamquam a Cenſio, is, 4. Conjugat. *In monumento Ancyrano*, *quod Auguſti res geſtas continet*: Quo luſtro Civium Rom. cenſita ſunt capita quadragies, &c.

Cenſor, oris, m. 3. *cenſore*, *correttore*, ממיית, מוכיח, Ger. *ſchetzer*, *ſtraffer*, Gal. *cenſeur*, Hiſp. *cenſor*, τιμητής, qui Cenſuram gerit. Cenſorum munus inſtituit Servius Tullius Rex, & ipſe primus exercuit. Exactis Regibus, ipſi Conſules primis temporibus adminiſtrarunt. Poſtea bellorum curis impliciti cum ei negotio vacare non poſſent, peculiaris ad hoc Magiſtratus eſt inſtitutus, in quo penes duos Cenſoria poteſtas eſſet. Cenſores igitur dicti, quod populi opes cenſerent. Quibus poſtea morum, diſciplinique Pop. R. cura data, immo & jus additum publicorum, privatorumque locorum, & vectigalium. ¶ Quinto quoque anno creabantur: civeſque ſic notabant, ut Senatorem, qui in moribus deliquiſſet, Senatu ejicerent. Rom. Equitem equo publico ſpoliarent; plebejum jure ſuffragii privarent, & ærarium facerent. ¶ Pertinebat etiam ad Cenſores tribus addere, ruere Urbis templa, leges condere, aut abrogare, de certis rebus cognoſcere, &c. ¶ Eorum Magiſtratus uſque ad Imperatores perduravit, qui ad ſe hoc munus traxere, cum in eo eſſet magna vis, & ampliſſima dignitas; nomen quoque ipſum

mutarunt, *morum præfectos* appellantes. De Cenſorum origine, atque officio. V. *Liv. l.* 4. *c.* 8. *& Cic.* 3. *de Leg. c.* 3. ¶ Hinc Cenſores appellantur quicumque alicujus rei corrigendæ munus ſuſcipiunt, ut qui de aliorum ſcriptis judicium ferunt, qui & Critici dicuntur. *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 109. At qui legitimum cupiet feciſſe poema, Cum tabulis animum Cenſoris ſumet honeſti.

Cenſorinus, nomen familiæ apud Rom. ¶ Item nomen Imperatoris, qui ſeptem tantum dies imperavit, ab iis ipſis, qui eum elegerunt, occiſus. *Trebel. in* 30. *Tyrann. c.* 32. ¶ Item Grammatici cujuſdam, qui ſcripſit de die Natali, ſive de humana origine, A. C. 238. *Voſſ. de hiſt. lat. l.* 2. *c.* 3.

Cenſorius, a, um, *Cenſorio*, adject. ad Cenſores pertinens, ut Cenſorius vir, qui ſcil. Cenſor fuit. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 89. Cenſoria animadverſio, *Id. pro Cluent. c.* 42. ¶ Sic quidquid grave, & ſeverum eſt, cenſorium dicitur, ut cenſorium ſupercilium, cenſoria ſeveritas, & gravitas, &c. *Quinct. l.* 1. *c.* 2. ¶ Cenſoria virgula, nota critica eſt, & damnatoria. *Id. loc. cit.* ¶ Cenſorius dies, pro die extremi judicii, inventur in Vet. quadam Inſcript. apud *Gruter. pag.* 1052. *n.* 8.

Cenſuālis, le, o. 3. quod ad cenſum pertinet. *Ulp. l. forma*, *ff. de cenſib.* Forma cenſuali caveatur, ut agri ſic in cenſum referantur. *Id. ead. l. §. Si quis*, Vinculis cenſualibus tenetur. ¶ *Cenſuales*, ſubſtantive dicebantur Scribæ publici, qui cenſuales Tabulas conficiebant. *Capitolin. in Gord. c.* 12. Ut non Scribæ, non ſervi publici, non cenſuales illis actibus intereſſent. Hinc *tit. 2. Cod. Theod. l.* 8. de Tabulariis, Scribis, Logographis, & Cenſualibus. Adde *Simmach. l.* 10. *ep.* 43. ¶ Dicuntur etiam *cenſuales* ipſi libri, in quibus cenſus perſcripti ſunt. *Tert. in apol. c.* 19.

Cenſuāti, orum, videntur eſſe ii, qui cenſum, hoc eſt penſionem annuam domino agri, quem colunt, pendunt: *in Cod. Juſtin. l.* 9. *tit.* 49. *leg.* 7. Sed in Codice *Theodoſ. l.* 9. *tit.* 42. *leg.* 7. legitur *Caſuarii*.

Cenſum, i, n. idem quod cenſus. *Cic.* apud *Non. c.* 3. *n.* 76. Quorum luxuries fortunata cenſa peperit.

Censūra, f. 1. *cenſura*, *ripreniſione*, תוכחה, Germ. *das ampt desſtraffens*, Gal. *cenſure*, Hiſp. *cenſura*, τιμητικὴ ἀρχὴ, τιμητεία, erat Magiſtratus duorum virorum, qui cenſui Pop. Rom. habendo præerant. V. Cenſor. *Liv. l.* 4. *c.* 8. M. Geganio Macerino, T. Quintio Capitolino Coſſ. cenſuræ initium fuit. ¶ Item ſeveritas, & diſciplina. *Capit. in M. Antonin. Philoſ. c.* 22. Res etiam in Sequanis tuchatas cenſura, & auctoritate repreſſit. *Vulcatius de Caſſio*, *c.* 13. Mores ipſius varii; ſed ad cenſuram, crudelitatemque propenſiores. ¶ Item caſtigatio, animadverſio, judicium. *Juven. ſat.* 2. *v.* 63. Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 3. Conſtabat, cenſuram parentis eum ferre non potuiſſe. *Vellej.* 2. 36. 3. Cenſura vivorum difficilis eſt.

Cenſus, us, m. 4. *cenſo*, *entrata*, *eſtimo*, מכס, מס, Ger. *ſcatzung*, Gal. *taxe*, Hiſ. *pecho*, *cenſo*, τίμημα, deſcriptio, ac æſtimatio bonorum juxta, ac perſonarum. Vet. Gloſ. Cenſus, ἀπογραφὴ, κεφαλὴ μέτρησις: ubi κεφαλὴ μέτρησις ad perſonas pertinet. Ita autem agebatur cenſus, ut quiſque civis nomen, genus, annos de ſe, uxore, liberis, & ſervis, eorumque officia, & artes, deinde pecunias ſuas, & prædia coram Cenſoribus profiteretur. Agri ita deferebantur, ut nomen fundi, tum locus in quo eſſet, vicini præterea, deinde arva, vineæ, prata, ſilvæ, paſcua deferrentur. Atque hæc omnia jurati edebant; & ſi quis detrectaret, aut falleret, primis temporibus virgis cædebatur, poſtea vero amiſſione bonorum, & civitatis multari conſuevit. *Sueton. in Aug. c.* 27. Cenſum populi agere. *Cic. 4. Ver.* 26. Cenſum habere. V. *Dionyſ. Halicarn. l.* 4. *c.* 19. *&c. l.* 5. *c.* 85. *Suet. in Calig. c.* 38. ¶ Inſtitutus eſt cenſus primum Romæ a Serv. Tull. ſexto Rom. Rege, eo ſcil. conſilio, ut de virib. Reipub. conſtare poſſet. ¶ *Cenſere cenſum* idem eſt quod cenſum agere, ſeu habere. Hinc *cenſui cenſendo legem dicere* apud *Liv. l.* 43. *c.* 14. ſignificat legem, ſeu modum dicere, quo cenſus habendus ſit. Et *cenſui cenſendo agri* vocantur a *Cic.* qui ea conditione ſunt, ut in cenſum deferri poſſint, & a cenſoribus deſcribi, atque æſtimari: qui poſtea & emi, & vendi jure civili poſſunt, ut *Feſtus* ſcribit. *Cic. pro Flac.* 32. Illud quæro, ſint ne ita prædia cenſui cenſendo, habeant jus civile, ſint, necne ſint mancipi. ¶ In provinciis etiam cenſus agebatur, ut tributa, & vectigalia imponi poſſent. *Lipſ. ad Tacit. Ann. l.* 1. *p.* 47. ¶ *Salmaſ. de modo uſurar.* notat, cenſum proprie dici, qui in urbe fieret, in provinciis vero ἀπογραφὴν, ſive profeſſionem appellari, quod tamen diſcrimen ab Auctoribus non ſemper eſt obſervatum. V. *Cellar. notas ad Plin. lib.* 10. *ep.* 22. ¶ Cenſus etiam dicuntur libri, ſive tabulæ, in quibus cenſus populi deſcriptus erat. *Leg.* 10. *ff. de prob. & præſumpt.* Cenſus, & monumenta publica potiora tenebat. *Suet. in Aug. c.* 101. Cenſus, Senatus cenſuit. ¶ Hinc illa: in cenſum deferre, deducere, &c. *Cic. pro Arch. Ulpian.* & alii. h. e. edere, & profiteri, quæ in cenſualibus libris perſcribantur. *Cic. pro Balb.* Non enim ſuratus eſſe civitatem, non irreppiſſe in cenſum dicitur. ¶ Dedicare in cenſu. V. Dedico. ¶ Item cujuſque opes, & fortunæ. *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 217. In pretium nunc eſt, dat cenſus honores, Cenſus amicitias. *Hor. lib.* 2. *od.* 15. Privatus illis cenſus erat brevis, Commune magnum. ¶ Hinc edere, profiteri, ſignificare cenſum. *Cic. pro Arch. c.* 4. abſolute pro *fieri* dixit. ¶ Cenſus Senatorius, ſc. patrimonium Senatorum, erat octingenta millia H. S. h. e. viginti millia ſeſtuatorum. Nomine autem cenſus non annum reditum intelligendum eſſe, ſed univerſorum bonorum æſtimationem, ſentit *Octav. Ferr. elect. l.* 1. *c.* 20. Auguſtus tamen Senatorium cenſum ampliavit ad duodecies H. S. h. e. ad triginta millia ſeſtuatorum. *Suet. in ejus vita c.* 41. ¶ Cenſus equeſtris erat duplo minor, h. e. quadringentorum H. S. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 57. ¶ Cenſui cenſendo V. ſuo loco.

Cenſus, a, um. *o.* 1. 2. qui venit in cenſum, τιμητὸς, פקור, is, de cujus bonis factus eſt cenſus. *Cic. pro Arch.* Illis Cenſoribus nullam Popul. partem eſſe cenſam. V. Capiteicenſi.

Centaurēa, æ, f. 1. & centaurium, rii, n. 2. κενταυρέα, κενταύριον, κενταύλιον, herba, al. chironion, a Chirone Centauro inventore. *Plin. l.* 25. *c.* 4. *&* 6. ¶ *Virg. n. pl.* uſus eſt 4. *Georg. v.* 270. Graveolentia centaurea.

Centaurēus, a, um, adject. a Centauro. *Horat. l.* 1. *od.* 18. *v.* 8. Centaurea monet cum Lapithis rixa ſuper mero.

Centauri, m. 2. *Centauri*, κένταυροι, erant centum Equites ad inſtar 300. Celerum Romuli, qui Regibus Lapitharum in Theſſalia ad corporis cuſtodiam aderant. Dicuntur filii fuiſſe Ixionis ex Nube, quia ab illo inſtituti ſunt, ut ab iis corpus ſuum regeretur. Dicti ſunt Centauri a κεντέω, *pugno*, & ταῦρος. Cum enim Ixion, bobus œſtro exagitatis, fatellites ſuos ad eos revocandos ire juſſiſſet, illique curſu non ſufficerent, aſcenderunt equos, & eorum velocitate boves aſſecuti, eos ſtimulis ad tecta revocarunt. *Serv. in* 3. *Georg. v.* 115. ¶ Sunt tamen, qui aliunde etymologiam deducunt, nempe ἀπὸ τῆ κεντεῖν τὴν ἀρχὴν, eo quod Ixion, qui eorum pater fuiſſe fingitur, ex nube, cum qua coierit, eos generaſſe fertur. Ideo autem a Poetis parte ſuperiore viri, inferiore equi finguntur, quia a rudibus hominibus conſpecti animalia ex equis, & hominibus compoſita crediti fuere. Sed aliqui dicunt, populos illos Theſſaliæ, qui circa Pelium montem habitabant, univerſim Centauros appellatos eſſe, quod primi equos domuiſſent, & ex iis pugnare cœpiſſent,

Centauricus, a, um, ad Centauros pertinens, ut Centaurica luſtra, apud *Stat. l.* 1. *Achil. verſ.* 266.

* Centaurĭa, idis, f. κενταυλὶς, herba triorchis, *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Centauromachĭa, æ, pugna cum Centauris. *Plaut. Curcul. a.* 3. *v.* 75.

Centaurus, i, m. monſtroſus homo, inferiore parte equina, ſuperiore humana ſpecie conflatus. V. *Centauri*. ¶ Item ſidus cœleſte idem qui ſagittarius. ¶ Alterum eſt etiam in cœlo ſidus hoc nomine in parte Auſtrali, qui fingitur eſſe Chiron, qui ob inventam medicam artem meruerit inter aſtra transferri. *Manil. l.* 1. *v.* 408. ¶ Item nomen navis. *Virg. 5. Æn. v.* 122. Centauro invehitur magna, *ſubaudi* navi. *Magna centaurus* Græce dicitur βυκέντωρος, *bucentaurus*, ex qua voce datum eſt nomen navi quidam apud Venetos, *bucentoro*. ¶ Denique *centaurus* eſt nomen herbæ apud *Lucret.* 2. 400. nempe eadem, quæ *centaurea*. V. Centauri.

Centēna, æ, f. 1. gradus, ſeu dignitas militaris centurionatui ſimilis. *Leg.* 3. *de Cohortal. prior. corniculi. in Cod. Theodoſ.* Primipilaribus poſt emeritam militiam perfectiſſimatus, vel ducenæ, vel centenæ, vel egregiatus dari dignitas poteſt.

Centenārius, a, um, adject. qui centum continet. *Varro* 2. *de re ruſt. c.* 5. Centenarius numerus gregum. *Centenaria cœna*, dicebantur, in quas lege Licinia non plus centuſſibus, præter terra nata, impendebatur. *Feſt.* ¶ *Vaſa centenaria*, quæ centum pondo habent. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19.

Centenionālis pecunia, genus eſt monetæ in *Cod. Theodoſ. l.* 9. *tit.* 23.

Centēnus, a, um, adjectiv. diſtributivum a centum: pro quo tamen extra diſtributionem ſæpius Latini utuntur, ut centena prædia. *Cic. Paradox. c.* 6. 3. pro centum. ¶ Singulari numero *Virg. Æn. l.* 10. *v.* 207. Centenaque arbore fluctum Verberat. *h. e.* centum remis.

Centesĭmus. V. in Centeſimus.

Centesimo, as, are, eſt centeſimum quemque, ducta ſorte, punire. *Capitolin. in Marcian. c.* 12. Millites ſæpius decumavit, aliquando etiam centeſimavit: quod verbum proprium ipſius eſt; cum ſe clementem diceret, quando eos centeſimaret, qui decumantare, atque viceſimatione digni eſſent.

Centesĭmus, a, um, מאה, ἑκατοστὸς, numerus ordinalis, poſtremus, vel unus ex centum. *Plaut. in Milite*, Haud centeſimam partem dixi. ¶ Interdum multiplicandi vim habet, & pro centuplo accipitur, ut cum dicimus, Centeſimum fructum, vel centeſimam frugem ager attulit; hoc eſt, centies tantum, quantum ſementis acceperat. *Plin. l.* 5. *c.* 4. Cum centeſima fruge agricolis fœnus reddente terra. *cento per uno*. ¶ Centeſimas calendas Juniſſe, vocare centeſimum menſem. Unde nonnine centeſimis calendis aliquid dare, eſt, intra annos octo, & menſes quatuor. ¶ *Centeſima*, *æ*, *um*, fem. 1. uſuræ erant, quaſi uſurarum aſſes: cum ſingulis menſibus in fœnus centeſima ſortis pars impendebatur, vel quod idem eſt, duodeni numi quotannis pro centenis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 10. A menſtrua enim ſolutione potius appellatas eſſe centeſimas credibile eſt, quam quod nonnulli putant, quia centum menſibus uſura ſortem adæquaret. *Cic. Act. l.* 5. *ep. ult.* Aut bono nomine centeſimis contentus erat, &c. ¶ Hinc centeſimas ducere. *Id. Act. l.* 6. *ep.* 1. Centeſimis ſexennii ductis: h. e. fubduktis. *Idib l.* 5. *ep. ult.* Ut centeſimæ perpetuo fœnore ducerentur. h. e. ut centeſima uſura in ſingulos menſes ſolveretur. ¶ Fuit & genus veſtigalis nummo centeſimo impoſitum, quod Auguſtus inſtituit, ærario militari condendo, quod *Tacit. Annal.* 2. *c.* 42. vocat Veſtigal centeſimæ.

Centiceps, pitis, o. 3. *di cento capi*, Ger. *hundertkpffig*, Gall. *a cent testes*, Hiſ. *de cien cabeças*, ἑκατογκέφαλος, qui centum habet capita. *Hor. 2. carm. od.* 13. Demittit atras bellua centiceps aures. *ſc.* Cerberus, vel propter ſerpentum turbam, quibus redimitur. Unde *Id. l.* 3. *od.* 11. *de eodem Cerbero*, cujus furiale centum Muniunt angues. Vel quia revera centum habet capita, ut *Iſacius* apud *Natal. Com. l.* 3. *Mythlog.* tradit. *Heſiod.* autem in Στεγαν. quinquaginta ei tribuit: ceteri Poetæ tria tantummodo aſſignant, unde τεκνόμβριος paſſim a Græcis cognominatur.

Centĭes, adv. ἑκατοντάκις, centum vices. *Ter. Heaut.* 5. 1. 8. Niſi idem dictum eſt centies. *Cic. in Piſon. c.* 35. Seſtertium centies, & octogies ex ærario tibi attribuam. h. e. centies centena millia. *Mart.* 5. 71. O quanta eſt gula, centies comeſſe! *h. e.* centies centena millia. ¶ Legitur & *centiens*.

Centifidus, a, um, qui in centum partes finditur. *Prudent. in Symm.* 2. *v.* 889. Dæmon centifidum confundit iter.

Centifolĭus, a, um, *di cento foglie*, ἑκατοντάφυλλος, centum habens folia, ut Centifolia roſa. *Plin.* 21. 4.

Centigransus, a, um, *di cento grani*, centum habens grana, ut Centigranium triticum, *Plin.* 18. 10.

* Centimālis, vel Centinalis fiſtula, inſtrumentum Mulomedicorum. *Veget. l.* 1. *de re veterin. c.* 42.

Centimānus, a, um, *o.* 1. 2. *di cento mani*, Ger. *der hundert hend hait*, Gal. *a cent mains*, Hiſ. *de cien manos*, ἑκατόγχειρ, qui centum habet manus. *Horat. l.* 2. *od.* 17. *v.* 14. Centimanus Gyges.

Centimēter, tri, m. qui centum metris utitur, vel qui vario & multiplici metrorum genere carmina componit, ut Terentianus Maurus, de quo *Sidon. carm.* 9. *v.* 265. Sed nec centimeter Terentianus, Nec Lucilius hic, Lucretiuſque eſt.

Centimētrum, tri, n. opus de centum metris. *Servius in Centrimento* apud *Putſch.*

Centinodĭa, f. 1. herba, al. genicularis, a nodorum, & geniculorum multitudine. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Centipēda, f. 1. σκολοπένδρα, πολύπους, vermis pilofus multis pedibus arcuatim repens, al. ſcolopendra, multipeda, millepeda. *Plin. l.* 29. 6.

Centipellĭo, onis, m. alter e ventriculis cervorum (nam duo habere dicuntur) quod multis conſtet plicaturis, & ſinubus, quaſi pellibus, *Plin.* 28. 9. Item venter, quem centipellionem vocant.

Centīpes, edis, adject. centum, vel multos habens pedes. *Plin.* 9. 43. Scolopendræ, quas centipedes vocant, πολυπόδας.

* Centriplex. V. Centuplus.

Centro, onis, m. 3. *ſchiavina*, *ſchiavinotto*, אדרת, גלימה, ωος, ſtragulum ſignificat ex lana coacta, vel ex variis pannis conſutum, & refertur inter veſtimenta, & ſtragula ruſticorum, apud *Cat. R. R. c.* 2. & *Col. l.* 1. *c.* 8. ¶ Ejus uſus etiam in reſtinguendis incendiis, *Caſ. B. C. l.* 2. *c.* 10. *Veget. l.* 4. *c.* 15. ¶ Eſt etiam veſtis vilis genus e variis panniculis, ac diverſis interdum coloribus conſarcinatum. *Juven. ſat.* 6. *v.* 121. Intravit calidum veteri centone lupanar. ¶ Item faſciculus ex variis pannis compactus, quo parietes detergentur, quæ ſenſu accipi videtur ab *Ulpian. l.* 12. *Dig. de inſtr. & inſtrumen. leg.* ¶ Translate cento dicitur Carminis genus ex variis variorum Poetarum verſibus compactum. Vide *Auſon. in ep. ad Paul. quam Centoni nuptiali præfixit.* ¶ Suos centones farcire alicui, proverb. pro conſarcinatis fermonibus aliquem obruere, & ſe jactare, apud *Plaut. Epid.* 3. 4. 19.

Centobrica, æ, urbs Celtiberorum in Hiſpania. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 1. *n.* 5. Hinc

Centobricenſis, e, ut Machinæ Centobricenſes, apud *Val. Max. loc. cit.*

* Centoculĭus, centum habens oculos, πολυόμματος. *Hieron. in Ezech. l.* 1. *c.* 1.

Centonārius, a, um, ad centonem pertinens. *Tertul. de Præſcipt. c.* 39. More Centonario. h. e. in modum centonis.

Centonārius, ii, m. 2. qui centones conſuunt. Præterea centonarii dicebantur, qui rabernacula & caſtramen ſuppellectilem (quæ centones vocant) ſuppeditabant. Hinc collegii Centonariorum fit mentio in *Inſcript.* apud *Sponium Miſcel. Erud. Ant. p.* 57. 62. 63. & *Fabretti. Inſcript. p.* 485. M. Juntius Sabinus Patronus Collegii centonariorum.

Centōres, um, populi Scythiæ Europeæ, fortaſſe iidem, qui Eſſedones, quos *Plin.* 6. 7. Colchis junctos facit. *Val. Flacc.* 6. 150. Impulit & dubios Phryxei velleris ardor Centoras.

Centrālis, o. 3. κεντρικὸς, quod ad centrum ſpectat. *Plin. l.* 2. *c.* 23. Quam terra centralis interveniat.

Centrātus, a, um, in centro poſitus, apud *Fulgent. l.* 1. *Mythol. c.* 11.

* Centrīæ. V. Centuria.

* Centrīnæ, κεντρῖναι, genus quoddam cuticum. *Plin. l.* 17. *c.* 27.

Centronēus, a, um, ad Centrones pertinens, ut Centroniceæ Alpes. *Plin.* 11. 42.

Centrōnes, pop. Galliæ Narb. nunc in Sabaudia, verſus Alpes Grajas, quorum regio Tarantaſia. *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Centrōſus, a, um, *o.* 1. 2. ut Centroſa ſcobs, ideſt, limatura admodum dura veluti centrum, quod in marmore, vel junipero invenitur. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Gemmæ facititiæ centroſa ſcobe deprehenduntur.

Centrum, tri, n. 2. *il centro*, קדר, Ger. *mittel*, Gal. *centre*, Hiſ. *centro*, κέντρον, punctum in medio circuli, vel ſphæræ, a quo omnes linæ, quæ duci poſſunt ad peripheriam, ſunt inter ſe æquales. *Cic. 1. Tuſc. c.* 17. Terram in medio mundo ſitam ad univerſi Cæli complexum quaſi puncti inſtar obtinere, quod κέντρον illi vocant. *Plin. l.* 18. *c.* 29. Solis centrum. ¶ Centra in marmore, & arboribus ſunt quidam veluti duriores nodi ad clavi ſimilitudinem, *Plin. l.* 26. *c.* 39. ¶ Eſt item centrum cryſtalli quoddam vitium, durum, & fragile, quod & falem appellant. *Plin l.* 37. *c.* 2.

Centum, *cento*, מאה, Ger. *hundert*, Gal. *cent*, Hiſ. *cien*, *ciento*, ἑκατὸν, nomen numerale, & indeclinabile. *Cic. pro Milon.* Hi centum dies penes accuſatorem eum fuiſſent. ¶ Accipitur aliquando centum indefinite pro pluribus, *multi*. *Hor. l.* 1. *carm. ode* 16. Te groges centum, Siculæque circum mugiunt vaccæ. ¶ Centum emere: h. e. centum nummis emere. *Paul. Jctus leg. Diligenter. Dig. Mandati*. Ut domum ſejanam centum emeres.

Centumcapſa, *centumculeata*, al. eryngium, vel eryngo alba herba ex aculeatarum genere. *Plin. l.* 22. *c.* 8.

Centumgemĭnus, a, um, adject. *Virg. 6. Æn. verſ.* 187. Et centumgeminus Briareus, *h. e.* centum habens brachia. *Servius* exponit *centies duplex*. Sed vox *geminus* juncta nominibus numeralibus fere non duplicat, ut *tergeminus* idem eſt quod triplex, non ſextuplex; *ſeptemgeminus* eſt ſeptemplex, *quadrigeminus*, quadruplex. *Valer. Flacc. 6.* 118. Centumgemina Thebe. *h. e.* centum habens portas.

* Centumpēda, centum habens pedes, firmiſſimus. Cognomen Jovis. *Aug. de C. D. l.* 1. *cap.* 1.

Centumpondĭum, vel centupondium, n. 2. lapis unicus centenarii ponderis, quo in appendendo utuntur. *Voſſius*, *ex Cato. c.* 11. Centumpondium ſuperetum unum, & pondera certa. ¶ Aliqui accipiunt pro immani pondere, cthamli centum pond excedat. *Plaut. id Aſin. a.* 2. *v.

orante in urbem regiæ fit, & viro dona dedit Lælapam eandem, cui fatis datum fuerat omnes feras currendo superare, & jaculum omnia contingens, quæ vellet. Circa meridiem Cephalus venatum in sylvas ire solebat sine famulis, sine equis, sine canibus, solo armatus jaculo, & cum fatiatus cæde ferarum esset, repetere frigus, & umbras, & auram invocare. Audiens nescio quæ nomen auræ sæpe vocatum putavit esse Nymphæ, & Procri nuntiavit, Nymphæm a Cephalo amari. Postero die Procris furtim vicum in sylvam secuta est, ut ipsa videret, an alteram amaret, seque venatione peracta inter virgulta abscondit. Cum maritum auram vocantem audisset, movit se paulum. Quod Cephalus sentiens, feram ratus, jaculum immisit, atque ita inscientis uxorem interfecit. *Ovid. 7. Met. in fin.* Sed aliqui scripsere, Lælapam canem, & duo jacula dono data Cephalo fuisse ab Aurora, aliqui etiam Cephalum ex Aurora, vel ex Aura filium Hesperum fuisse. pisse. ¶ De cane Lælapa, & fera quadam quæ item invincibilis erat, *Ovidius* narrat, eos inter se certavisse apud Thebas, cumque Cephalus jaculum in feram immissurus esset, in Lapides a Jove fuisse conversos. *Ib.* Sed alii omnes fabulantur, Lælapam in Cælum translatum esse, dicique Canem Sirium, vel majorem.

Cepheus, a, um, ad Cepheum pertinens, ut Andromedæ Cepheia, *Propert. l. 2. eleg. 3. v. 3. & c.* filia Cephei.

Cephenes, um, m. *fuchi, galavroni*, κηφῆνες, fuci, apes imperfectæ, & inutiles operi, nisi quod multitudine, quæ calorem confert, fœtum adjuvant. *Plin. l. 11. c. 16.* ¶ Item populi Æthiopum sub Cephe rege, *Ovid. 7. Met. v. 1.*

* Cephesias. V. Cephisias.

Cepheus, i, m. a. dissyllab. κηφεύς, Æthiopum Rex, Andromedæ pater. In cælum translatus dicitur, cum genero Perseo, uxore Calliope, filia Andromeda, & ornatus undecim sideribus. Oritur 15. parte Capricorni.

Cepheus, a, um, adject. κηφήϊος, Æthiopicus. *Ovid. Met. 4. v. 669.* Cepheaque conspicit arva. Alii leg. *Cepheïa despicit arva. Propert. 4. e. 3.* Cepheam Meroen fuscaque regna canit.

Cephisia, κηφισία, Atticæ regio, per quam Cephisus labitur. ¶ Item fons ejusdem regionis. *Plin. l. 9. c.* .

Cephisias, adis, f. 3. &
Cephisis, idis, f. 3. patronym. fem. a Cephiso. *Ovid. 1. Met. v. 365.* Adeunt pariter Cephisidas undas. *Id. 7. Met. v. 438.* Vidit & immitem Cephisias ora Procusten.

Cephisus, & Cephissus, i, m. 2. *Cefiso, κηφισσὸς*, fl. Græciæ, qui oritur in Doride prope Lilæam urbem, deinde auctus Mela fl. Elatæam Phocidis urbem rigat, postea per Chæroneam in Bœotiam labitur, & cadit in Copaïdem lacum, qui ab eo ipsa per Chæroneam in Bœotiam labitur, & cadit in Copaïdem lacum, qui ab eo Cephisides aliquando dictus fuit; mox per cuniculum exsiliens in Eutipum se exonerat prope Larimam opp. Aquæ Cephisi fatidicæ a *Lucano l. 3. v. 175.* dictæ sunt ob Themidis Oraculum vicinum. ¶ Cephissus alter fl. Atticæ, qui juxta Athenas fluit ad Occ. & in fin. Saronicum se exonerat prope Piræum portum.

Cepidines, vel Cephidines, saxa in ædificiis prominentia. *Fest.*

Cepina. V. Cæpina.

* Cepitis, Cepolaritis, f. gemma est candida, venarum nodis consimilibus, de qua *Plin. l. 37. c. 10.*

* Ceponides, um, f. gemmæ multis coloribus translucentes. *Id. ib.*

* Cepos Aphrodites, m. κῆπος ἀφροδίτης, i. e. hortus Veneri alio nomine cotyledon. *Apulej. c. 43.*

Cepotaphium, i, n. κηποτάφιον, sepulcrum in horto; vel hortus sepulcro religiosus factus, κῆπος enim hortum, & τάφος, sepulcrum significat. Inscript. apud *Fabrettum, p. 115.* Hem cepotaphium muro cinctum cum suo jure omni ex auctoritate, & judicio Pontificum possederunt.

Cepto, as, are, idem quod capio, vel capto. *Plaut. Merc. 3. 4. 63.* Cur istud ceptas consilium?

* Cepulla. V. Cæpulla.

Cepuricus, a, um, *di orto*, κηπουρικός, a κῆπος, hortus, hortensis. *Firmic. l. 2. c. 12.* ¶ Cepurica, orum, subitant. olera. Unde *Sabinus Tyro* Cepuricon librum scripsit, & *Mœragenes* dicavit. V. *Plin. l. 19. c. 10.*

Cepuros, i, m. *ortolano*, κηπουρός, olitor, horticultanus. Ita inscribitur liber *Apicii* tertius, in quo agit de ratione condiendorum olerum.

Cera, f. 1. *cera*, דְּוֹרָא, Ger. *wvaekff*, Gal. *cire*, Hisp. *cera*, κηρός, illud quod melle ex favis expresso remanet. *Cic. 3. de Or.* Verba, ficut mollissimum ceram ad nostrum arbitrium formamus, & fingimus. ¶ Metonymice sumitur pro ceratis tabellis, in quibus plerumque antiqui scribere solebant. Hinc formulæ illæ loquendi, In cera primæ, secundæ, imæ, vel extremæ, idest, in principio, in secunda parte, in ultima. *Cic. 3. Verr. c. 36.* Codicis extremæ cera. *Suet. in Neron. cap. 17.* Caurum est, ut in testamentis primæ duæ ceræ, testatorum modo nomine inscriptæ, vacuæ signatoris offenderentur. Primæ duæ ceræ. *h. e.* primæ duæ paginæ. *V. Salmas. c. 11. de modo usur.* ¶ *Cic. Act. l. 15. ep. 19.* His literis scriptis, me ad ἐκκαίδεκα dedi; quæ quidem vereor, ne miniatula cerula tua pluribus locis notandæ sint. Adde *l. 16. ep. 11.* Quibus locis significat *Cic.* se Attici censuram de suis libris fuisse veritum. Critici enim in perlegendis libris, suspecta, dubia, aut improbata notis quibusdam signare solebant, affingendis particulis *c* cera, eaque miniata. ¶ Ceras pro imaginibus cereis, quibus divites avita ornabant, posuit *Juv. sat. 8. v. 19.* Tota licet veteres exornent undique ceræ Attia. ¶ Pro tabulis, seu coloribus pictoum, *Stat. Silv. 1. v. 100.* Appellæ cuperent te scribere ceræ. Et *ceris pingere* dixit *Plin. l. 35. c. 11.* & opponit *τῷ, penniculo pingere.* Habebant enim pictores discolores ceras, quas inducebant tabulis ad exprimendum quod vellent. Eas postea igne inurebant, lævigabantque: ex quo hujusmodi opera encaustica dicta sunt, *Plin. luc. cit.* ¶ Ceræ nomine interdum intelligitur mixtura ceræ, & picis, aut simillium, qua navium rimæ obducuntur. *Ovid. l. 11. Met. v. 520.* Spoliataque tegmine ceræ Rima patet, præbetque viam flabrisque undis.

Cerachates, gemma ex achatæ generibus, ceræ colore. *Plin. l. 37. c. 10.*

Ceramici, loca duo Athenarum fuere, unus in urbe, qui erat cerra sedes meretricibus constituta, alter extra urbem, in quo qui in bello occidissent, publico sumptu sepeliebantur, funebrique oratione ornabantur, a κέραμος, terra figularis, testa, tegula. *Cic. 1. Fin. c. 11.*

Ceramites, æ, m. i. gemma testæ colorem habens, a κέραμος, testa. *Pl. l. 36. c. 10.*

Ceraria. V. Geraria.

Cerarium, ii, n. 2. *Cic. 5. Verr. c. 78.* Ex omni pecunia, quam aratoribus solvere debuisti, certis nominibus deductiones fieri solebant: primum pro spectatione, & buisti, certis nominibus deductiones fieri solebant: primum pro spectatione, & collybo, deinde pro nescio quo cerario. Cerarium vocat *Cic.* pecuniam, quam exigebat Verres pro impensis ceræ: forsitte eam ceram intelligit, quæ inscribendo a tabulariis consumebatur.

* Ceras, ătis, n. κέρας i. e. cornu, nonnulli a figura vocant pastinacam agrestem. *Apulej. c. 8.* ¶ Pro promontorio, *Plin. l. 6. c. 13. & 30. Solin. c. 10. al. 15.*

Cerasinus, a, um, adject. cerasis similis colore, aut sapore, aut cerasis infectus. *Petron. Sat. c. 28.* Cerasino succinctus cingulo.

Cerastes, æ, m. i. שְׁפִיפֹן, genus serpentis, quod quadragenima cornua præfert, similima arietum, a κέρας, cornu. *Lucan. l. 6. v. 679. & l. 9. v. 716.* ¶ Latina forsimillima arietum, a κέρας, cornu. *Lucan. l. 6. v. 679. & l. 9. v. 716.* ¶ Latina forsitan, Cerasta, æ, est apud *Alcim. Avitum l. 1. v. 91.* Mordax absorbuit ore cerasta. ¶ A Poetis finguntur Furiæ cerastas in capite pro capillo habere. *Stat. Theb. 11. v. 65. & Claudian. 3. in Rufin. v. 96.*

Cerastibŏla, æ. Refertur hæc vox a *Varr. l. 6. L. L.* & significat carnem e coxendicibus. *Scaliger* legendum putat *caro strebula*, de qua meminere *Festus*, *Plaut. in fragm.* & *Arnob.* V. *Scalig. conject. ad Var.*

Cerastis, f. 3. dicta Cyprus, quod procurrentibus promontoriis, velut insestis cornibus assurgat, vel quod incolæ olim cerastas aluerint. *Plin. l. 5. c. 31.*

Cerăsium, i, n. 2. fructus cerasi arboris, *ciregia*. *Plin. l. 15. c. 25.* Cerasorum Apronianarum maxime rubent. ¶ Dicitur & de ipsa cerasa. *Col.* Cerasa, & amygdalæ, quæ primæ florent, possunt inseri commode.

Cerăsus, æ, f. 1. *ciregia*, Ger. *ein kirsch baum*, Gal. *cerisier*, Hisp. *cereza*, עֵשׂוֹדְרָנִים, κέρασος, arbor nota, a Cerasunte Ponti urbe sic dicta, quam cum Lucullus deleviset, inde illata Romam transtulit, & ab urbe cerasum appellavit. Nam ante Lucullum erant quidem cerasa in Italia, sed dura, & cornoceræ dicebantur, *Serv. 2. Geor. Isid. l. 17. c. 7. Oy. de nuce, v. 32.* Audiat hæc cerasus: stipes inanis erit. cerasus, untis, f. 3. *Chirisfonda*, κερασοῦς, urbs Cappadociæ, in Ponto Polemoniaco, in ora litorali Ponti Euxini. *Plin. 6. 4.*

Cerataules, æ, m. *sonator di cornetta*, κερατάυλης, idem qui cornicen. V. Ceraula.

Cerathus, a, um, adject. a Ceratho flu. *Virg. in Cyri, v. 113.* Carpathium fugiens & flumina Cerathea.

Cerăstias, i, mas. 2. Ceratus, *Fieme di Ginosa*, fl. Cretæ, præter Gnossium fluens, quæ etiam de nomine fluvii dicta est.

Ceratia, f. 1. herba uno folio, radice nodosa, & magna. *Plin. l. 26. c. 8.*

Ceratias, æ, m. κερατίας, cometa cornutus, a κέρας, cornu. *Plin. l. 2. c. 25.* Ceratias cornu speciem habet.

Ceratinæ, f. 1. κερατίναι λόγοι, argumentationes sophisticæ, in quibus cornuum mentio fit, a κέρας, cornu, ut, quod non perdidisti, habes, cornua non perdidisti, cornua ergo habes, *Quintil. l. 1. c. 10.*

* Ceratitis, is, f. κερατῖτις, genus papaveris silvestris. *Pl. l. 20. c. 19.*

Ceratium, n. 2. κεράτιον, siliqua, a κέρας, cornu, quia est corniculata. & specialiter fructus arboris ceroniæ, quæ & ipsa ceratia, & ceratonia dicitur, quia est incurvus instar cornu. *Col. de arborib. c. 25.*

Ceratorium, ii, n. 2. cerotum, ceratum, *cerotto*. *Marcell. Empir. c. 35.* Ceratorium chalasticum. *Cal. Aurel. 2. Tard. c. 3.* Ceratorium apponere.

Ceratum, i, n. 2. emplastri genus ex cera, *cerotto*. *Cels. l. 4. c. 20.* Ceratum ex cyprino. Et *c. 24.* Ceratum liquidum.

Ceratura, æ, f. 1. ceræ obductio, צפוי דונג. *Col. l. 12. c. 50.* Quemadmodum nova vasa si calefiant, liquidam ceram facile excipiunt, sic vetera non crediderim propter olei succum ceraturam pati.

Cerātus, a, um, cera obductus, *incerato*, ut ceratæ tabulæ, in quibus scribebant. *Cic. Divin. in Verr. c. 7.* Ceratæ pennæ, *Hor. l. 1. od. 2.*

Ceraula, æ, κερατίνης, cornicen, a κέρας, cornu. *April. l. 8. A. A.* Juvenis satis corpulentus, & ceraula doctissimus. *Priscus* quidem legit ibi *choraula*, sed *Salmasius exercit. Plin.* priorem lectionem defendit. Legitur hæc vox & in *Vopisc. Charin. c. 19.* ubi alii legunt *Ceratacales*, quod idem est: alii *Chorales*.

Ceranïa, f. 1. vel Ceraunium, n. 2. κεραυνία, κεραύνιον, gemma, a κεραυνός, fulmen, fulgur, quia cadit cum imbribus & fulminibus, vel quia fulget instar fulguris. *Plin. l. 37. c. 9. & 10. Claudian. de laud. Serenæ, v. 78.*

Ceraunia, orum, montes Epiri, ita appellati, quod fulminibus infestentur nam κεραυνός, fulmen est. *Virg. Æn. 3. v. 506.* Provehimur pelago vicina Ceraunia juxta. ¶ *Flor. l. 2. c. 9.* Ceraunios montes vocat. V. Acroceraunia.

Ceraunium, n. 2. κεραύνιον, tuberis genus, a κεραυνός, fulmen, quia e fulminibus, & tonitribus maxime nascitur. *Plin. l. 19. c. 3.* ubi alii aliter leg.

Ceraunius, a, um, ad Ceraunia Epiri montes pertinens. *Col. 3. 2.* Ceraunii vites.

Ceraunobolia, m. 2. κεραυνοβολία. Apellis tabula, in qua fulmina pinxit. a κεραυνός, fulmen, & βόλος, jactus. *Plin. l. 35. c. 10.*

Ceraunus, a, um, Ceraunius. *Propert. 2. 13. 3.* Non potuit fixo vitam posuisse Ceraunio. *h. e.* scopulis Acroceraunii.

Cerberastrum. V. Serperastrum.

Cerberëus, a, um, adject. a Cerbero. *Stat. 5. Silv. 1. vers. 249.* Ne Cerbereos Pisscilia tremiscat latratus.

Cerbĕrus, m. 2. *Cerbero*, κέρβερος, canis triplici capite, januæ Infernalis custos, quem Hercules domuit, & subactis Inferis ad Superos catenis constrictum traxit, tum videlicet, cum ad Inferos descendit, ut Theseum liberaret, qui occiso Pirithoo in vinculis apud Plutonem detinebatur, cum eo profecti essent ad rapiendam Proserpinam. Interpretatio hæc est, Cerberum canem fuisse Plutonis, vel Orci Regis Epiri, seu Albaniæ inferioris, Epirum partem esse infernam Regni Saturni secus mare inferum, in Epiro canes ferocissimos esse, qui sint intar tricanum aliis generis, Herculem occiso, vel placato Cerbero Theseum e carcere liberavisse. ¶ Sed Mythologi terram interpretantur, dictamque volunt Cerberum, quasi κρεόβορον, hoc est, cernivorum, a κρέας, caro, & βόρος, vorax, quia terra corpora omnia sibi condita vorat, & consumit. ¶ Alii serpentem fuisse volunt in Tænaro Laconiæ promontorio, qui populis exitiosissimus esset, & quoniam in Tænaro ad Inferos dicitur esse aditus, Ditis canem esse nominatum, denique hanc serpentem ab Hercule interemptum fuisse. *Virg. Æn. 6. v. 417.*

Cercerii, f. 3. animal quoddam amphibium, *Var. 4. de L. L.*

* Cercetes. V. Circites.

Cercetus. V. Ciccius.

Cercĕtus, ipis, f. 4. κερκήτης, genus simiæ, sine cauda, a κέρκος, cauda, & λείπω, relinquo, desum, deficio. Sed alii dicunt simiam esse, quæ caudam pinguem habet, & ultimam partem villosam, a κέρκος, cauda, & λίπος, pinguedo. *Fest.*

Cercopithēcus, m. 2. *gatto mammone*, קוף, Ger. *meerkatz*, Gal. *guenon*, Hisp. *gato paus*, κερκοπίθηκος, simia cum cauda, a κέρκος, cauda, & πίθηκος, simia. *Mart. l. 14. epigr. 202.* Si mihi cauda foret, cercopithecus eram. ¶ Hoc animal inter varia monstra adorabant Ægyptii. *Juven. Sat. 15. v. 4.* Effigies sacri nitet aurea Cercopitheci.

Cercops, opis, f. 3. κέρκωψ, fera ingentem habens caudam, idest, vulpes, vel genus simiæ, idem ac cercopithecus, a κέρκος, canda, & ὄψ, facies, quia cauda spectabilis est. ¶ Aliqui intelligunt hominem versutum, quod velut in facie caudam habeat, qua alios blandiatur, alii lacrionem, a κέρδος, lucrum. *Fest.*

Cercŭrus, m. κέρκουρος, navis prægrandis Asiana, vel Cypria. *Plin. l. 7. c. 56. Plaut. Stich. 2. 2. 43.* Conspicuatus fuit interim Cercurum.

Cercyonæus, a, um, ad Cercyonem pertinens. Fuit autem Cercyon Neptuni filius, latro insignis apud Eleusinem, qui validissimas arbores incurvans, iis alligatos viatores discerpebat, ut *Ovid. 7. Met. v. 439.* narrat. Hic a Theseo occisus est, *Ovid. in Ibin, v. 412.* Quæque Ceres vidit lato pereuntia vulnu Corpora Theseæ Cercyonea manu.

Cercȳtos, i, f. piscis marinus in scopulorum fine habitans. *Ovid. in Halieutic. c. 102.*

Cerdo, onis, m. *artefice vile, artigiano di poco pregio*. אמן, חרש, significat fortidum artificem, quique omni ratione lucellum sectatur, a κέρδος, lucrum. *Juv. sat. 8. v. 131.* At vos, Trojugenæ, vobis ignoscitis, & quæ Turpia cerdoni, Volsos, Brutosque decebunt. ¶ Jungitur interdum cum aliis artificum nominibus, ut *fusor cerdo* apud *Mart. 3. 59. ciabattino*. Et *cerdo faber* in *Inscript.* apud *Spon.* ¶ Est etiam nomen proprium servi apud *Ulpian. Dig. 38. 4.*

Cerealia, orum, *Sacrificio di Cerere*, δημήτρια, sacra Cereris a Triptolemo instituta, al. *Thesmophoria* a Cerere Thesmophora, & *Adonia*, ab ador, far. Hæc tota tanta religione celebrabantur, ut feriæ pollutæ crederentur, si quis eo tempore cum uxore concubuisset. Præterea in sacrificiis Cereris vinum non adhibebatur. Unde *Plaut. in Aulul.* jocandi ansam sumpsit, Megadorum Cereri nuptias esse facturum, quod nihil vini ad nuptias esset allatum. V. *Augustin. de Civ. Dei, lib. 7. cap. 20.*

Cerealis, le, o. 3. *ciò, che appartiene a Cerere*, δημητριακός, quod ad Cererem pertinet. *Virg. 1. Æn. v. 177.* Cerealiaque arma expediunt. ¶ Ædiles Cereales, Magistratus erat duorum virorum, qui rei frumentariæ apud Romanos præerant. ¶ Cereales ludi, qui in honorem Cereris siebant. *Liv. l. 30. c. 39.* ¶ Cereale papaver a *Virg. 1. Georg.* dictum est, vel quod est esui, sicut frumentum, vel quod eo Ceres usa est ad oblivionem doloris. ¶ Cerealis cœna, h. e. lauta, qualis diebus Cerealibus solebat apparari. *Plaut. Men. 1. 2. 25.*

Cerebellāre, is, n. 3. tegumentum cerebri. *Veget. l. 3. c. 33. (si salva est lectio)* Caput cerebellari communire.

Cerebellum, n. 3. *cervelletto*, ἐγκεφάλιον, dim. a cerebrum. *Plin. l. 29. c. 5.* Morsis a cane rabido, ne rabiosi fiant, cerebello gallinaceo occurritur.

Cerebrōsus, a, um, adj. qui ex cerebro laborat, *ghiribizzoso, girellajo*, quemadmodum cerebrosum senem, h. e. mente commotum, *Plaut.* dixit *Mostell. 4. 2. 36.* Et ita insanum, & cerebrosum conjungit *Lucil.* apud *Nonium*, qui *c. 1. n. 82.* cerebrosum interpretatur eum, qui ad insaniam facilis est. *Hor. l. 1. Sat. 5. v. 21.* Cerebrosus profilit unus, &c. quem locum vide. ¶ Dicitur & de brutis. *Col. l. 2. c. 11.* Noxium est bobus, quos pabulo suo cerebrosos reddit.

Cerĕbrum, n. 2. *cervello*, מוח, Ger. *das hirn*, Gal. *cerveau, ou cervelle*, Hisp. *meollo de la cabeca*, ἐγκέφαλος, substantia illa, quæ in capite inclusa est, a κάρα, vel a κέρας caput. *Cic. 1. Tusc. c. 9.* Alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi esse sedem, & locum. *Plaut. Mil. 2. 2. 51.* Cerebro laborare. *h. e.* mente commotum esse. Alii tamen aliter legunt. ¶ Cerebrum accipitur pro bili, seu iracundia. *Hor. l. 1. Sat. 9. v. 11.* O te, Bollane, cerebri felicem! Alii ibi accipiunt pro sapientia. *Id. l. 2. Sat. 3.* Putidius cerebrum, dixit, h. e. insaniorem mentem. ¶ Jocularius *Plaut. Aulul. 2. 1. 28.* Mihi mitsero cerebrum excutiunt tua dicta, soror: lapides loqueris. *Id. Pen. 3. 5. 25.* Id nunc his cerebrum uritur. *h. e.* irascuntur, ægre patiuntur. ¶ Cerebrum arboris, pro ipsius medulla. *Plin. l. 13. c. 4.*

* Cerefolium. V. Cærefolium.

Ceremoniæ. V. Cæremoniæ.

Cerĕōlus, a, um, dimin. a *cereus*, a, um. Apud *Col. l. 10. v. 404. cereola* dicuntur pruna cerei coloris, quæ a *Plin. cerina* appellantur *l. 15. c. 13.*

Ceres, eris, *Cerere*, *Διμήτηρ*, filia Saturni, & Opis, soror Jovis, ex quo Proserpinam peperit, a Gentibus habita Dea frugum. Dicta est Ceres a *creo*, olim *cereo*, quasi fugum creatrix. Sed aliis dicta videtur quasi Geres a gerendis frugibus, *Cic. 2. & 3. de nat. Deor.* A Græcis dicitur *Δημήτηρ*, quasi *gemeter*, hoc est, terra mater; quia terra omnium frugum mater est, *Id. 2. ibid.* ¶ Peculiari epitheto *Alma* dicitur, quia homines, & bestias alit. Græci etiam Cererem Thesmophoron vocant, hoc est, legum latricem, a θεσμός, lex, & φέρω, fero, quia ante, quam illa agriculturæ usum docuisset, homines nulla lege vivebant, postea Cereris beneficio monstrato usu frugum, cœptum est de agrorum finibus, qui antea nulli erant usui, disceptari, quam primam volunt fuisse legum, & juris originem. Nonnullorum opinione eadem est, ac terra, *Cic. 1. & 2. de nat. Deor.* Aliis est intelligentia, quæ terræ præsidet. *Id. 3. ib.* ¶ Aliis Ceres Luna est, ut Liber est Sol. *Virg. 1. Georg.* Vos o clarissima mundi lumina, labentem cœlo quæ ducitis annum Liber, & alma Ceres. ¶ Aliqui duas Cereres faciunt, primam filiam Cœli, & Vestæ, fororem Saturni, uxorem Sicani Regis antiquissimi Siculorum, matrem Acherontis, quæ Siculos frumenti usum docuit, secundam filiam Saturni, & Opis, sororem Jovis, matrem Proserpinæ ex Jove fratre. *Boccat. l. 3. & 8. V.* Proserpina, & Triptolemus. ¶ Ponitur interdum Ceres pro ipso frumento, seu pane. *Ter. Eun. 4. 5.* Sine Cerere, & Bacchо friget Venus. ¶ *Cereri sacrificare*, dici solitum de convivio in quo desit vinum, propterea quod in hujus sacris nefas vinum inferre. *Plaut. in Aul. 2. 6.*

* Ceres, itis. V. Cæres.

* Cererani, Cæretani. V. Cerretani.

Cerevisia. V. Cervisia.

Cerĕus, a, um, o. 1. 2. *di cera*, Ger. *wvaechsin*, Gal. *de cire*, Hisp. *de cera*, κήρινος, quod est ex cera. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 12.* Si omnis cera commutabilis esset, nihil esset cereum, quod commutari non posset. ¶ Sumitur quandoque pro molli, facili, & flexibili. *Hor. ad Pison. v. 163.* Cereus in vitium flecti. ¶ Item pro flavo, *giallo*, a ceræ colore. *Virg. 2. Ecl.* Addam cerea pruna. Inde ficedulæ pingues ab *Accio* apud *Nonium* ceræ vocantur, translucente nimirum per cutem flava pinguedine. ¶ Quandoque pro unctо. *Martial. l. 1. epigr. 93.* Cerea si pendet lumbis, & trita lacerna. ¶ Alii interpretantur lacernam, quæ ex longo usu candidum colorem amisit, & cerea, seu subfusca facta est.

Cerĕus, i, m. 2. *cereo, torcio, doppiere*, Ger. *wachskertz*, Gal. *un cierge*, Hisp. *cirio*, לַפִּיד, דונג, κηρός, est funale, vel candela ex cera confecta. *Cic. Offi. 3. 20.* Omnibus vicis statuæ factæ sunt, ad eas tus, & cerei. *Mart. l. 14. epigr. 42.* Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes. ¶ *Festus*: Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus, quia candelis pauperes, locupletes cereis urebantur.

Cerfa, æ, f. 1. potionis genus apud Hispanos. *Plin. l. 22. c. 25.*

* Cerialis. V. Cerealis.

Cerificæ. V. Cærificæ.

Cerifico, n. 3. ceram facio. *Plin. l. 9. c. 38.* Cum cerificavere, & fluxos habent succos, *h. e.* cum lentorem suum ceræ similem mutuo attritu salivavere. Al. leg. *faxificavere*. Sed *Cerifico* verbum germanum est a Græco κηριάζω.

Cerinarius, ii. V. Carinarius.

Cerintha, æ, cerinthe, es, κήρινθος, κήρινθος, κηρίνθη, herba, mellis cum cera mixti saporem habens, folio candido, cujus florum apes sunt avidissimæ, a cera, quia ad ceram conficiendam confert. *Virgil. 4. Georg. v. 63.* Cerinthæ ignobile gramen. Adde *Plin. l. 21. c. 12.*

* Cerinthus, m. κήρινθος, impdium quid inter mel & ceram, quo apes vescuntur, cum operantur. al. fandaraca. *Plin. l. 11. c. 7.*

Cerinus, a, um, o. 1. 2. *simile alla cera*, Ger. *das dem wvachs gleich ist*, Gal. *resemblant a cire*, Hisp. *semejante a la cera*, κήρινος, quod ceræ simile est. *Plin. l. 15. c. 13.* Laudatiora cerina, atque purpurea. ¶ Cerinum, subst. vestis genus, a colore ceræ. *Plaut. Epid. 2. 2. 49.*

*, Cerioläre, is, n. *candeliere*, candelabrum cereis sustinendis. *Inscrip.* apud *Gruter. p. 175. n. 4. Reines. cl. 1. n. 273. Museum Veron. p. 83.*

Cerĭon, n. 2. κήριον, favus. *Plin. l. 20. c. 2.* Sanat ulcera concreta in modum favi, quem cerion appellant.

* Cerites. V. Cæres.

Cerites, Ceritis, m. 1. κηρίτης, gemma est cerei coloris. *Plin. l. 37. c. 10.*

Cerĭtŭlus, vel Cerritulus, a, um, adj. diminut. a Ceritus. *Capel. init. l. 9.* Assimilare quemquam vel ceritulum garrientem.

Cerĭtus, vel cerritus, o. 1. 2. δημήτειακός, insanus, furiosus, quasi *cereritus*, idest, a Cerere animo vexatus, mente orbatus, quia ut in Bacchi sacris a Baccho, sic in Cereris sacris a Cerere furore corripiebantur. *Horat. l. 2. sat. 3. v. 277.* Ceritus fuit, an commotæ crimine mentis absolvebat hominem? *Plaut. Amph. 2. 2. 144.* Quin tu istam jubes pro cerrita circumferri? *Id. Menach. 5. 4.* Larvatus est ille, aut ceritus. ¶ Rectius videtur scribi duplicier, est enim contractum a *Cereritus*.

Cermălus, locus in Urbe sic nominatus. *Festus* apud *Varr. l. 4. L. L.* est *Germalus*.

Cernentĭa, æ, f. 1. actus cernendi, *il vedere*. *Capell. l. 4. de nupt. Phil.* Cernentia opponitur cæcitati.

Cernĕtum, opp. Latii, inter Bovillas, & Cassinum. *Plin. l. 3. c. 5.* Pop. Cernetani. *Id. ib.*

Cernĭtus, a, um, idem quod cretus, cribratus, a cerno. *Theod. Priscian. l. 2. c. 4.* Lomentum subacium bene cernitum. Al. aliter leg.

Cerno, is, crevi, cretum, cernere, proprie significat separare, secernere, cribrare, *crivellare, vagliare*, בנב, הניט, διαττάω. Est enim per metathesim a κίνω, dirimo, discerno, ut placet Vossio. *Plin. l. 33. c. 5.* Cribro tenui cernitur. *Ovid. de Medicam. faciei, v. 89.* Hæc ubi contriris, per densa foramina cerne. *Cato R. R. c. 107.* per cribrum minutissime cernere. ¶ Hinc & pro agitare usurpat *Severus in Ætna, v. 491.* quia quæ cernuntur agitantur. Verba *Severi* sunt: Sicut cum curvo rapidum mare cernitur æstu. ¶ Et quia omnis judicandi vis in rerum discretione posita est, qua vera a falsis separantur, ideo sæpe usurpatur pro judico, censeo, delibero, *giudicare, deliberare*. *Tac. An. l. 15. c. 14.* Illum locum rempublque destinatum, quid de Armenia cernerent. *Cic. 3. Leg.* Quotcumque Senatus creverit, populusve jusserit, tot sunt. *Plaut. Cist. 1. 1. 1.* Mihi amicam esse crevi. *h. e.* constitui, *ho stabilito*. ¶ Item pro decerno, dimico, certo, *combattere*. ἐγωνίζεσθαι, נלחם. *Virg. 12. Æn. v. 709.* Inter se coiisse viros, & cernere ferro. *Plaut. Amph. argum. 2.* Pro patria Amphitruo dum cernit cum hostibus. Sic cernere certamen, h. e. certare. *Plaut. Bacchid. 3. 2. 15.* cernere bellum, pro bello, seu armis disceptare. *Lucret. l. 5. v. 393.* Cernere vitam, i. e. de vita armis certare, *Enn. apud Cic. l. 1. Offic. c. 12.* ¶ Frequentissime usurpatur pro videre, *vedere*, ראה, βλέπειν, qua notione plerumque præterito caret. *Hor. l. 1. Sat. 3. v. 25.* Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum? *Nepos in Timol. c. 2.* Ut non solum auribus acciperetur, sed etiam oculis cerneretur. *Virg. 5. Æn.* frustra cerno te tendere contra. ¶ Differunt tamen *cernere*, & *videre*, nam cernere est formas aliquas imagines rerum vivo internoscere, *discernere*: videre, est aciem oculorum aliquo intendere: quare *cernere* plus est, quam *videre*. *Cic. Tusc. 1. c. 20.* Nos enim ne nunc quidem oculis cernimus ea, quæ videmus, *non discerniamo*. ¶ Usus tamen hæc confundit, & promiscue usurpat. *Plin. l. 8. ep. 20.* Sed quod differimus, tamquam sæpe visuri, quod datur videre, quoties velis cernere. *Cic. 4. Acad. c. 25.* Ego Catuli Cumanam ex hoc loco regionem video, Pompejanum non cerno. *Id. Fam. 6. ep. 3.* Quæ ego tam video animo, quam ea, quæ oculis cernimus. ¶ Translate ponitur pro animadvertere, intelligere, *osservare*. *Cic. in Top.* Ea quæ tangi & demonstrari non possunt, cerni tamen animo, atque intelligi possunt. ¶ Cernere hereditatem, est adire hereditatem; cum enim, inquit *Priscian. l. 10.* constituat heres, se velle hereditatem adire, *cernere* dicitur, & cum id fecerit, *creviße*. *Cic. Act. l. 11. ep. 2.* Eo ipso die ex testamento crevi hereditatem. *Id. l. 6. Att. ep. 1.* Debet etiam fratris Appii amorem erga me cum reliqua hereditate crevisse. V. *Crescо*.

Cernualia, um, n. ludi, in quibus super pelles juncatas saliebant, & cernuabant. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 76.* Etiam pelles bubulas oleo perfusas percurrebant, ibique cernuabant: a quo ille versus vetus est in carminibus: Sibi pastores ludos facium coriis, Cernualia. Ita legit *Scalig. ad Fest.* in voce *Coinquire*. Alii *coriis Confualia*.

Cernuātus, a, um, curvus in caput, in terram pronus, *inchinato, chino, volto col capo all' ingiù*, ἐπικεφώς, *Solin. c. 57. de equo*. Adeo sprevit lupatos, ut de industria cernuatus, ruina & se, & equitem pariter affligeret.

Cernŭlo, as, are, idem quod cernuo. *Senec. epist. 8.* Non evertit fortuna, sed cernulat, & allidit. Al. leg. *cernuat*.

Cernŭlus, a, um, idem quod cernuus. *Apul. l. 9. Met.* Supra mensam cernulus corruens. Al. *cernuus*.

Cernuo, as, are, a. vel n. 1. inclinare, vel inclinari, *voltare col capo in giù, ovvero inchinare*, חִשְׁתַּחֲוֶה, *προβάσκω*. *Apul. l. 1. Met.* Corpus exanimatum in flumen pene cernuat. *Prudent. l. 1. adv. Symmach. v. 350.* Cernuat ora fenex barbatus, & oscula figit. *Varro de vitæ pop. Rom. apud Non. c. 1. n. 76.* Etiam pelles bubulas oleo pe fusas percurrebant, ibique cernuabant. *h. e.* saltando sese inclinabant, aut in terram cadebant proni.

Cernuus, a, um, adj. incurvatus, in caput pronus, *chino, volto col capo a terra*, מִשְׁתַּחֲוֶה, עֵגֶל, *πρηνιὸς*. *Virg. Æn. 10. v. 894.* de equo: Ejectoque incumbit cernuus armo. Ubi *Serv.* Cernuus, inquit, est qui cadit in faciem, quasi in eam partem qua cernimus: unde & pueri, quos in ludis videmus ea parte, qua cernunt, stantes, cernui vocantur, ut etiam Varro in Theatralibus docet. Hæc *Serv.* ¶ Hinc Cernui dicebantur ipsi Petauristæ, & funambuli corpora cernuantes, ut habetur in *Gloss. Philox.* Atque hue pertinere videtur illud *Lucilii apud Nonium c. 1. n. 76.* Modo sursum, modo deorsum, tamquam collus cernui. V. *Voss. in Etymol.*

Ceio, as, a. 1. *incerare*, בקראת דונג, Germ. *verwvachßen*, Gal. *cirer*, Hisp. *encerar*, κηρόω, cera obduco. *Col. l. 12. c. 50.* Sexta olivitare dolia cerari oportere.

* Cerolienßis, locus quidam Romæ, postea quod carinis junctus esset, carinarium appellatus. *Varr. l. 4. L. L. c. 8.*

Cerōma, atis, n. 3. κήρωμα, est unguentum ex cera, & oleo, quo athletarum corpora ungi solebant. Sed aliqui dicunt fuisse lutum ex oleo, & terra albida ex agro Albano, vel rubea ex Bajano pulvere. *Mart. l. 7. epigr. 31.* Injecto ceromate brachia tendis. ¶ Item locus, in quo athletæ ceromate ungebantur. *Plin. l. 35. c. 2.* Idem palæstras athletarum imaginibus, & ceromata sua exornane.

Ceromatĭcus, a, um, o. 1. 2. κηρωματικός, ceromate unctus. *Juven. sat. 3. v. 68.* Et ceromatico fert niceteria collo.

* Ceronia, f. κερωνία, genus arboris sic jonice dictæ. *Plin. l. 13. c. 8.*

Cerōsus

Certo, *certamente*, בֶּאֱמוּנָה, Ger. *freylich*, σαφῶς, *Ter. Eun.* Hoc certo scio, Rhamnusium se esse ajebat. *Cic. pro Cæc.* Veniunt in mentem mihi permulta, vobis plura, certo scio. *Ter. Eun.* 5. 1. 9. Certo comperi. *Plaut. Epid.* 3. 2. 42. Me quidem certo servavit consilium suis.

Certo, as, frequentat. a cerno, *contendere, combattere*, נִצָּה, Ger. *streiten*, *kempffen*, Gal. *debattre avec quelqu'un*, *combattre*, Hisp. *contender*, *y pelear*, ἀγωνίζομαι, *est* contendere, vel per disceptationem, vel per vim, quod ad rem belli-cam pertinet, & construitur vel absolute, vel cum ablativo, & præp. *cum*, personæ, cum qua contendimus, item cum abl. & præp. *de*, rei, de qua certamen est, item cum abl. instrumenti sine præp. *Tac. l.* 21. Missus in eos eques cum expeditis cohortibus ambigue certavit. *Cic. 2. de Or.* Qui tot annos cum Pop. Rom. de Imperio certavit. *Ter.* Bene dictis si certasset, audisset bene. *Liv.* Aricini, atque Ardeates de ambiguo agro cum sæpe bello certassent. ¶ Item cum acc. personæ, & præp. *inter*. *Cic.* Reliquum est, ut officiis certemus inter nos. ¶ A Poetis etiam cum dat. personæ usurpatur. *Virg. Eclog.* 5. Solus tibi certet Amyntas. Et *Eclog.* 8. Certent & cygnis ululæ. ¶ Et cum infinito. *Virg.* 2. *Æn.* Certantque illudere capto: *vanno a gara nel beffarlo*. ¶ Certare multam alicui, est, de multa alicui irroganda in concione, vel apud Judices disceptare. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Tribuni plebis multam M. Posthumio dixerunt, cui certandæ cum dies advenisset, &c. *Id. ibid. c.* 4. Omissa multæ certatione. ¶ Certare officiis inter, se, *gareggiare nelle effizietà*. *Cic. 7. Fam.* ¶ *Plin. in Panæg. c.* 30. Certat Ægyptus cum feracitimis terris: *in fertilità la contende*, &c. ¶ Usurpatur & impersonaliter passiva terminatione. *Cic. l.* 1. *de Orat.* In Centuriali judicio certatum esse accepimus. *Liv. l.* 1. Inter ordines certabatur.

Certus, o. 1. 2. compertus, manifestus, exploratus, quasi judicatus, per metathes. a sup. *cresus* verbi cerno, *certo*, *chiaro*, נֶאֱמָן, יְרוּעַ, Ger. *gewiss*, Gal. *certain*, Hisp. *cierto*, *claro*, ἄληλος ἀξιόπιστος. *Cic. Att.* De Cœlio adhuc mihi certi habemus. ¶ Item non vacillans, non errans. *Mart.* O quam certa fuit librato dextera ferro. *Ovid.* Da mihi, quo petitur, certo contingere ferro. ¶ Certus item est securus, fidelis. *Cic. l.* 2. *in Verr. c.* 64. Cum Androne homine honestissimo, & certissimo electus est. *Plaut. Trin.* 1. 2. 57. Tu ex amicis certis mihi es certissimus. ¶ Item peculiaris, constitutus. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 17. Habere homines certos. *Liv. l.* 1. *c.* 50. In diem certam convenire. *Cic. in Or.* Certa & definita lex in carminibus. Et *l.* 1. *de Or.* Certis quibusdam verbis fieri divortium. ¶ Construitur cum genitivo, vel cum ejusdem casus gerundio: item cum ablat. & præpositr. *de. Tac. hist.* 2. *c.* 46. Certus consilii. *Id.* 4. *hist. c.* 14. Defsicerendi certus. *Plancus Ciceroni Fam.* 10. *ep.* 2. De hoc mihi parum certum est. ¶ Certum est mihi, hi, de deliberatum, & constitum est. *Ter. And.* 2. 1. 11. Si istuc ita certum est tibi. *Plaut. Capt.* 3. 1. 32. Certum est jus meum omne persequi. ¶ Pro certo dicere, pro certo habere, credere &c. *Cic. Sallust.* ¶ Certo certius, h. e. verissime. *Apul. l.* 10. *Milesf. ad fin.* Quos occultarer apud se certo certius. ¶ Apud *Virg. 9. Æn. v.* 250. Certa pectora, exponit Servius firma, vel fortia. ¶ Certiorem facere, *far sapere*, *far consapevole*. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 23. Cum certum sciam, faciam te paulo ante certiorem. Eodem sensu facere certum est apud *Virg. 3. Æn. v.* 179. Anchisem facio certum, remque ordine pando. Et apud *Plat. Pfeud.* 1. 1. 16. & 4. 6. 35.

Cerva, æ, f. 1. *cervus*, אַיֶלֶת, ἔλαφος, *Gell. l.* 15. *c.* 22. Cervæ alba Sertorii. *Virg. Æn. 6. v.* 802. Æripes cerva.

Cervarius, a, um, o. 1. 2. quod est a Cervo. Cervarium venenum, succus limei herbæ, quo sagittas in venatu tingunt. *Plin. l.* 27. *c.* 11. ¶ Lupus cervarius fera est lupi effigie, maculis pantheræ, a cervi pernicitate. *Id. l.* 8. *c.* 22. ¶ Aliqui dicunt, animal esse ex cervo, & lupa, aut ex lupo, & cerva genitum.

Cerûchi, m. 2. κερδοῦχοι, funes a dextera, & sinistra antennæ, quibus ejus cornua *firmantur*. Aliqui accipiunt pro ipsis cornibus antennæ, idest extremis antennæ partibus, quæ in utrumque veli latus diffunduntur, alii pro cavea in fastigio navigii, quam Latini corbem vocant. *Lucan. l.* 8. *v.* 177. Surget, & instabit summis minor Ursa cerûchis.

Cervical, alis, n. 3. *guanciale*, מְרַאֲשׁוֹת, Gor. *kissen*, Gall. *chevet*, *traversin de lit*, Hisf. *almohada*, *cabecar*, προσκεφάλαιον, ὑπωμίδιον, id, quo dormientis cervix seu caput fulcitur. *Juv sat.* 6. *v.* 352. Conducit comites, stellam, cervical, amicas.

Cervicositas, atis, f. 3. obstinatus animus, pervicacia, *durezza*, *ostinazione*, קְשִׁי עֹרֶף, *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. Disciplinæ ægre subditur popularium cervicositas.

Cervicula, f. 1. dim. a cervix. *Cic. 5. Verr. c.* 19. Tamen ne putamus, Patronum tuum in hoc crimine cervicula jactaturum? *h. e.* se ostentaturum. ¶ Metaphorice *Vitruv. l.* 10. *c.* 13. in machinæ hydraulicæ descriptione: Supra cerviculam ejus coagmentata arcula, &c.

Cervinus, a, um. o. 1. 2. *di cervo*, Ger. *hirschin*, ἐλάφειος, quod ad cervum pertinet, ut cervinus color, qualis est pellis cervi vel caftaneæ. *Pallad. l.* 4. *c.* 13. *Horat. l.* 1. *epist.* 2. ¶ Cervina fonestus apud *Juvenal. sat.* 14. *v.* 251. est diuturna, & vivax. Cervi enim ultra centum annos vivere dicuntur, ut est apud *Cic. Tusc.* 3. *c.* 28. & *Plin. l.* 8. *c.* 32.

* Cervisca, genus piri. *Macrob. l.* 2. *Sat. c.* 15.

Cervisia, Cervisia, *f.* 1. *cerugeia*, *birra*, שֵׁכָר, Ger. *bier*, Gal. *cervoise*, *birre*, Hisp. *cerveza*, ζυθός, potus ex hordeo, vel avena, a Cerere, idest fruge, quasi Cereris vis, quia frugum vis in eo liquore dominatur. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Ex iisdem frugibus fiunt & potus, xythum in Ægypto, cœlia, & ceria in Hispania, cervisia, & plura genera in Gallia, aliisque provinciis.

Cervix, icis, f. 3. *cervice*, *collottola*, עֹרֶף, Her. *genick*, Gal. *le derriere du cou*, Hisf. *cervix*, πρακτνός, posterior colli pars, quæ ab occipitio incipit, & tendit ad spinam; a *curvus*, quia inflectitur, & curvatur. *Cic. Tusc.* Gladium demitti jussit, ut impenderet illius beati cervicibus. *Id. de Div. l.* 2. *c.* 64. *ex Pacuvio*: Testudo capite brevi, cervice anguina. ¶ Translate cervix ponitur pro fortitudine, & audacia. *Cic. Verr.* 5. *c.* 59. Si qui erunt tantis cervicibus Recuperatores, qui audeant in Provincia, eum Prætor adsit, contra voluntatem ejus judicare. *Id. pro Domo*. Universam Remp. solis vestris cervicibus sustinetis. ¶ Cervices præbere, dare alicui, est, dare se in alicujus potestatem, se necandum præbere. *Cic. ante. iret in exil.* & *Philip.* 5. ¶ In cervicibus esse, h. e. imminere. *Liv. l.* 22. *c.* 33. In cervicibus bellum est. Adde *l.* 44. *c.* 39. ¶ Quod monet *Quint. l.* 8. *c.* 3. primum Hortensium cervicem in singulari usurpasse, falsum ostenditur ex verbis *Pacuvii* (qui ante Hortens. fuit) modo allatis, & ex *Enn.* apud *Serv. ad* 10. *Æn. v.* 396. ¶ Cervix vitis est crassior, & robustior ramus. *Colum. l.* 4. *c.* 7. Cum ad unum pampinum jam redegeris, & ipse excesserit pedalem longitudinem, decacuminare conveniet, ut in cervicem potius confirmetur, & sit robustior. ¶ Cervices lignæ dicuntur a *Vitr. l.* 10. *c.* 13. capita tignorum. ¶ In genit. plur. habet *cervicium*, & *cervicum*: illud probatur a *Charisf. l.* 1. ex *Plin. Secundo*: hoc usurpatur a *Cic. in Orat. c.* 18. & *Plin.* 23. 2.

Cerilla, æ, diminut. a cera. Exempla vide in *Cera*.

Cerussmanus, in carmine Saliari, veteri lingua significat, *creator bonus*. *Fest.* in voce *Matrem Matutam*.

Cerussa, f. 1. *biacca*, סָרָק, Ger. *bleiweiss*, Gal. *ceruse*, *fard*, Hisp. *alvayalde*, ψίμμυθος, plumbum aceto in calcem, seu cinerem dissolutum, quasi κηρόειδος, *cerea*, a κηρός, *cera*, propter similitudinem. *Plin. l.* 34. *c.* 18. ¶ Est & color quidam, quo sibi fucum mulieres faciunt. *Ovid. de medicam. faciei*, *v.* 73. Nec cerussa tibi, nec nitri spuma rubentis Desit.

Cerussatus, a, um, adject. cerussa illitus, *imbiaccato*, ut cerussata cutis, cerussatæ buccæ, *Mart. l.* 7. *epigr.* 24. *Cic. in Pison. c.* 11.

Cervula, æ, f. *cervetta*, parva *cerva*. Legitur hæc vox inter opera *Augustini*, *serm.* 215. *de Temp. a med.* Sed ille Sermo spurius est, & nulla ratione *Augustino* adscribendus.

Cervulus, i, *cerviatto*, diminut. a Cervus. *Frontin. de Stratagem. l.* 1. *c.* 5. Vallum cervulis, & alio materiæ genere constructum incendit. V. Cervus.

Cervus, vi, m. 2. *cervo*, אַיָל, Ger. *hirsch*, Gal. *cerf*, Hisp. *ciervo*, ἔλαφος, animalis species, a κέρας, cornu. *Cic. Tusc. l.* 3. *c.* 28. Natura cervis, & cornicibus vitam diuturnam dedit. ¶ Cervi item furcæ sunt, quæ sunt ad sustentationem cafarum, ita dictæ a similitudine cornuum cervinorum. *Virg. Ecl.* 2. Atque humiles habitare casas, & figere cervos, ut *Servius* exponit. ¶ Cervis ictis, seu furcis utebantur etiam ad impediendos hostium accessus, incursusve. *Liv. l.* 44. *c.* 11. Cervis etiam objectis, ut viam intercluderet. Adde *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 72.

* Cerycia, orum, n. pl. κηρύκια, insignia pacis, caduceus. *Digest. l.* 1. *t.* 8. *l.* 8.

Ceryx, icis, m. 3. *bandivore*, *trombetta*, κήρυξ, præco, a κράζω, clamo. *Senec. de Tranquil. anim. c.* 3. Non enim vis nisi Consul, aut Prytanis, aut Ceryx, aut Sufes administrare Remp. ¶ In Vet. Gloss. Ceryx exponitur etiam ὁ ὑπὲρ εἰρήνης ἀποστελλόμενος, caduceator.

Cesspes. V. Cæspes.

Cessans, antis, *tardo*, *ozioso*, נִרְפֶּה, בָּטֵל, ἀργός, qui cessat, tardus, otiosus. *Horat. l.* 1. *od.* 35. Concitare cessantes ad arma. *Lucan. l.* 3. *v.* 451. Solum cessans aratro. *h. e.* coli intermissum. *Ovid. 2. Triss. el.* 2. Cessantia fata. *h. e.* tarda. *Suet. in Cæs. c.* 76. Consulis morte cessans honor, *carica vacante*.

Cessatio, nis, f. 3. *ceffazione*, *intralasciamento*, בִּטֻּלָה, Germ. *aufhoerung*, Gal. *relasche*, *ceffation*, Hisf. *ceffacion*, ὀκνηρία, *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 37. Epicurus nihil cessatione melius existimat. *h. e.* otio. *Plaut. Pan.* 4. 2. 103. Id negotium institutum est, non datur cessatio. *h. e.* intermissio.

Cessator, oris, m. 3. piger, lentus, segnis, *ozioso*, *chi tralascia*, בָּטֵל, חָרֵל, Ger. *müssig*, ὀκνηρός, otiosus, qui cessat, & nihil agit. *Cic. Pato*, *l.* 9. *epist.* 17. Non quod cessator esse foleram.

Cessatrix, icis, f. 3. a cessator. *Tertul. l.* 1. *adv. Marcion. c.* 24. Quomodo defenditurbonitas ex majori parte cessatrix?

Cessirus, a, um, nom. ex partic. pass. a neutro *ceffo*, ut Cessata arva, idest, negleeta, & non culta. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 617. Largaque provenit cessatis messis in arvis. *Id.* 10. *Met. v.* 669. cessata tempora. *h. e.* in quibus cessarum est.

* Cessicia tutela, dicitur quæ in jure cessa est. *Ulpian. l. regul. t.* 11.

* Cessicius tutor, is cui tutela in jure concessa est. *Id. ibid.*

Cessim, adverb. *addietro*, *indietro*, אָחוֹרַנִּית, ἀνω. Vet. Gloss. Cessim, gradatim. *Justin. l.* 2. *c.* 12. Ite cessim, inhibete remos, & a bello discedite. *Varro apud Non.* 4. 42. & 109. Cum demum ab Ilio cessim revertero.

Cessio, onis, f. 3. *ceffione*, מְנִינָה, actus cedendi. *Cic. in Top. c.* 5. Abalienatio est ejus rei, quæ mancipi est, aut traditio nexu, aut in jure cessio. ¶ *Ceffio dici* est accessio temporis, quo incipit deberi ex alienum. *Ulp. Dig.* 32. 2. 7. Hæredis aditio moram legati quidem petitioni facit, cessioni diei non facit.

Cesso, as, n. 1. frequent. a cedo, *ceffare*, *fermarsi*, *lasciare*, שָׁבַת, חָרֵל, Ger. *aufhoeren*, *ablassen*, Gal. *ceffer*, Hisp. *ceffar*, παύομαι, est desistere, desinere, intermittere, finem facere, conquiescere. *Donat. in Ter. Eun.* 3. 1. 15. Cessat desidiosus, requiescit fessus. ¶ Usurpatur vel absolute. *Cic.* 1. *Acad.* Nec tamen iftum cessare, sed celare, quæ scribat, existimo. ¶ Vel cum infinito. *Id. Att.* Ille non cessat de nobis detrahere. ¶ Vel cum abl. & præpos. *in*, aut *a*, vel *ab*. *Id. de Sen. c.* 5. Neque unquam in fuo studio, & opere cessavit. *Liv.* 4. 27. Nec ex quo castris castra collata sunt, cessatum a levibus prœliis est. ¶ Interdum significat nihil agere, *star ozioso*. *Cic. de nat. Deor.* Ifto tam immenso spatio, quæro, cur Proncea vestra cessaverit? ¶ Interdum tardare, diutius immorari in re aliqua facienda, & eam negligentius agere, *tardare*, *indugiare*. *Virg. 6. Æn.* Cessas in vota, precesque. *Ter. Eun.* Paululum si cessassem, domi non offendissem. ¶ Cessare dicuntur agri, qui non seruntur. *Virg.* 1. *Geor. v.* 70. Alternis idem tonsas cessare novales, &c. Sic mulieres, cum parere desinunt. ¶ Item cessare dicuntur, qui in judicio ad dicendam causam non comparent. *Suet. in Claud. c.* 15. Absentibus secundum præsentes facillime dabat, nullo delectu, culpa ne quis, an aliqua necessitate cessasset. ¶ Cum dat. pro vacare, dare operam, habet *Propert. l.* 6. *el.* 6. *v.* 21. Nam tua non ætas unquam cessavit amori. V. Scalig. ad eum loc. *Plaut. Pfeud.* 1. 3. 12. Ut dies, ego mihi cesso. *h. e.* ego tempus tero damno meo.

Cessus, particip. a cedo. V. Cedo.

Cestianus, a, um, ad Cestium pertinens, qui fuit declamator, sæpe a *Senec. in Controv.* laudatus. *Id. sub fin. controv.* 7. Deinde ad illum colorem redit Cestianum.

Cesticillus appellatur circulus, quem superimponit capiti, qui capite aliquid est laturus. *Festus*. Al. leg. *circibillus*, alii *cesticulus*, alii *cestillus*.

* Cesticius. V. Cæsticius.

* Cestros, i, m. κέστρος, herba quæ Vetonica Latinis dicitur. *Pl. l.* 25. *c.* 8.

Cestrosphendone, es, f. κεστροσφενδόνη, telum semicubitale, bipalmare spiculum infixum habens digiti crassitudine, cui ad libramen pinnæ tres, veluti sagitis solent, circumdabantur. *Liv. l.* 42. *c.* 65.

Cestron, vel Cestrum, i, κέστρον, herbæ genus apud *Plin. l.* 25. *c.* 8. Alio nomine Vetonica dicitur. ¶ Item scalpellum exiguum in modum veru factum, quo utebantur in ebore pingentes. *Plin. l.* 35. *c.* 11. ¶ Opera hac ratione picta *cestrota* appellantur. *Id. l.* 11. *c.* 37. V. Cestrotrum.

Cestrotum, i, encausticum opus cestro pictum. Ita legit in exemplis sup. adductis in *Cestrotorum* Salmasius in *Exercitat. Plinian. pag.* 231. & *Turneb. l.* 13. *c.* 24. V. Cestron.

Cestus, i, m. 2. κεστός, mulieris ornatus, sive baltheus, aci pictus, a κεντέω, pungo. Quare scribendum est sine diphthongo. *Voss. Etymol.* in Voce *Caftus*. ¶ Præcipue *cestus* dicitur zona illa, qua nova nupta nuptiarum die præcingebatur, a sponso solvenda. Unde illud: Zonam solvere. V. in Zona. ¶ Vet. *Scholiast. ad Stat. Theb. l.* 2. *v.* 283. observat, Cesti usum esse in honestis nuptiis, nam turpes ideo *incestas* dici, quod illo facto Veneris cingulo non fuerint vinctæ. ¶ Fuit autem Cestus cingulus ille pulcherrimus picturatus, efficax ad illectamenta Gratiarum, & amorum, quo Venus Martem, & Juno Jovem sibi conciliabant. *Mart. l.* 6. *epigr.* 13. Ut Martis revocetur amor, summique Tonantis, a te Juno petit cestori, & ipsa Venus. *Cestum* dixit græca inflexione pro *Cestum*. ¶ Cestum Veteres verustissimum hymnum vocaverunt, quo Paris Veneris laudes complexus est, eamque Junoni & Palladi prætulit. Hinc creditur orta fabula de Paridis judicio. ¶ Cestus item arma pugilum, V. *Caftus*.

Cetariæ, arum, f. 1. & Cetaria, orum, n. loca juxta mare, stagnante lacu, in quibus thynni, & alii hujusmodi pisces capiuntur, & saliuntur. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Juxta cetarias. Ita legit *Harduin*, *Horat. l.* 2. *sat.* 5. *v.* 44. Adnabunt thynni, & cetaria crescent.

Cetarius, ii, m. *pescatore di pesci grossi*, *salumiere*, genus piscatorum, qui majores pisces capiunt, & salsamentis condiunt, ut vendant: a *cete*, quæ in mari sunt majora pisces genera. *Varro* apud *Non. c.* 1. *n.* 244. Non animadvertis, cetarios, cum videre volunt in mari thynnos, ascendere in malum, &c. *Colum. sub fin. l.* 8. Salsamentorum purgamenta, quæ cetariorum officinis everruntur. ¶ Cetarius inscriptus fuit liber cujusdam C. Matii, in quo tradebatur ratio saliendorum pisciun, teste *Colum. l.* 12. *c.* 44. ὁ ταριχεύς.

Cete. V. Cetus.

Ceter. V. Cæter.

Ceto, us, f. Κητώ, ὅς, uxor Phorci, mater Medusæ. *Lucan. l.* 9. *v.* 645.

* Cetos. V. Cetus.

* Cetosius, κητώϊος, ad Cete pertinens. *Avien. in Arat. v.* 1300.

Cetra, træ, f. 1. scutum breve loreum, quo utuntur Afri, & Hispani, ex pelle orygis, a κεύθω, abscondo, tego, quia militem tegit, vel a voce Maurorum. *Virg.* 7. *Æncid.* Lævas cetra tegit. *Liv. l.* 28. *c.* 5. Pelta cetræ haud dissimilis est. ¶ *Tac. in Agric. c.* 36. Britannis tribuit.

Cetratus, a, um, cetra munitus, cetra utens, ut cetratæ cohortes, apud *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 39. Adde *Liv. l.* 31. *c.* 36.

Cette, per syncop. pro *cedite*, significat dicite, date. *Non. c.* 2. *n.* 122. *Ennius Medea*: Cette manus vestras, measque accipite. *Plaut. Merc.* 5. 4. 4. Cette dextras nunc jam.

Cetus, m. 2. vel cete, on, neut. plur. *gran pesce di mare*, *come balena*, *orca*, &c. κῆτος, תַּנִּין, piscis marinus immensæ magnitudinis, & generatim omne genus majorum piscium marinorum, præsertim qui animal pariunt, non ovum, cujusmodi sunt balænæ, orcæ, pristes, thynni, & similes. *Hyginus Fab.* 89. Neptunus cetum misit, qui Trojam vexaret. *Plin. l.* 11. *c.* 37. In jecore est & cetis fel. *Virg.* 5. *Æn. v.* 822. Tum variæ comitum facies, immania cete. ¶ Invenitur & cetum, i, n. g. *Vet. Gloss.* Cetum crudum ὠμοτάριχος. ¶ Et græca forma, cetos, τό κῆτος, in acc. sing. *Plin. l.* 32. *c.* 1. Juba tradit cetos in flumen Arabiæ intrasse, pinguique ejus mercatores negotiatos, &c. V. *Harduin*.

Ceu, *come*, *siccome*, כְּמוֹ, οἷον, ὡς, adv. Poetis familiarissimum, idem significans cum quemadmodum, sicut, velut. *Suet. in Vitell. c.* 17. Reducto ecma capite, ceu noxii solent. *Hor. l.* 4. *od.* 4. Ceu flamma per tædas, vel Eurus per Sicelas equitavit undas. ¶ Pro tamquam, aut quasi. *Plin.* 29. 4. Cantharides objectæ Catoni, ceu venenum vendidisset. *Id.* 31. 1. Ceu parum sit in tantam pervenire altitudinem. ¶ *Ceu vero* est quasi vero. *Id. in præf. hist. nat.* & *l.* 7. *c.* 55. ¶ *Ceu plerumque*, ut plerumque, *come per lo più*. *Id. l.* 19. *c. ult.*

Ceva, vacca humilis staturæ, lactis abundans. *Colum. l.* 5. *c.* 24.

Cevëo, es, n. 2. est clunes movere, ut in re Veneres, & proprie de maribus dicitur, mulierum enim est crissare. Usi sunt hoc verbo *Juven. sat.* 2. *v.* 21. & *Sat.* 9. *v.* 4. *Mart. l.* 3. *epigr.* 93. ¶ Translate est adulari, tractum a canibus, qui cum domino blandiuntur, clunes & caudam movent. *Pers. sat.* 1. *v.* 87. Aut, Romule, ceves? Ita aliqui interpretantur.

Ceus, vel Cæus, fil. Tirani, & Terræ, pater Latonæ, & Asteries. Regnavit in Ceo ins. Ob Latonam filiam a Jove stupratam adversus eumdem arma movit. Sed victus periit. *Virg.* 4. *Æn.*

Ceus, a, um, vel Cæus, æus, adject. a Cea insula, ut Simonides Ceus, de quo *Horat. l.* 2. *od.* 1. Sed ne relictis Musa procax jocis Ceæ retractes munera næniæ. Simonides enim officium carmen lugubre dicitur instituisse. Adde *l.* 4. *od.* 9.

Ceyx, ycis, κήϋξ, filius Luciferi, maritus Alcyones, Rex Trachiniæ. Ob Dedalionis fratris cæsum in accipitrem mutati ad Clarium Oraculum repugnante uxore navigans in Ægæo mari tempestate submersus est. Alcyona, cum quotidie Diis, ac præsertim Junoni, sacrificia offerret pro viri salute, ab illo per Morpheum noctu, in somno monita est, maritum interisse. Mane igitur experrecta ad litus accesiit, & cadaver in mari longius aspexit, quod cum mariti esse cognovisset, ac per undas ad illud proficisci veller, Deorum misoratione in avem conversa ad os mariti advolavit, qui oscula uxoris sentiens in avem & ipse mutatus est. Hæ aves alcyones dicuntur, & habitant prope maris littora. *Ovid.* 11. *Met. Plin. l.* 32. *c.* 9.

C A N T E H.

Chænöpus, ödis, χαινόπους, qui pedes habet rimis hiscentes. *Lucil.* apud *Macrob. 6. Satur. c.* 4. al. *cenopus*, h. e. focius itineris.

Chærephyllon, i, χαιρέφυλλον, herba, aut oleus potius, vulgo Chærefolium. *Col. l.* 10. *v.* 110. Est breve Chærephylum, & torpenti grata palato. Ubi metri causa alterum l abfsorbuit.

Chalasticæmen, inis, n. 3. apud Medicos significat relaxationem, seu laxationem articulorum ex latitudine. *Theod. Priscian. l.* 2. *c.* 19. Chalasticaminibus relaxari.

Chalastticus, a, um, Chalastræus *rilassitivo*, *emolliente*, χαλαστικός, quasi dicas, relaxatorius, remittens, ut chalastica emplastra, apud *Theod. Priscian.*

Chalastra, χαλάστρα, urbs Macedoniæ, a Chalastra proximo portu dicta. Hinc Chalastricus, a, um, adject. ut Chalastricum nitrum. *Plin. l.* 31. *c.* 10.

Chalarotus, a, um, ad laxandum pertinens, a χαλάω, laxo, remitto. *Veget. l.* 4. *de re milit. c. ult.* Falx chalatorios funes, quibus antenna fuspenditur, repente præcidit. Ita legit *Turnyb.* alii *collatorios*, fortasse quia hujusmodi funes ab inferiori parte in unum conseruntur.

* Chalatus. V. Chalo.

Chalazias, æ, m. χαλαζίας, gemma, quæ grandinis colorem præfert, & figuram. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

* Chalazius, a, um, χαλάζιος, grandini similis. *Plin. l.* 36. *c.* 22. ¶ *Chalazia* dicuntur tubercula in palpebris nascentia. *Celf. l.* 7. *c.* 7. *n.* 3.

* Chalbäne, es, f. χαλβάνη, succus ferulæ arboris, galbanum. *Martian. Dig. l.* 39. *t.* 4. *l. ult.*

Chalcanthum, n. 2. *vitriolo*, χάλκανθον, corpus minerale, quasi æris flos: a χαλκός, æs, & ἄνθος, flos, vel melius quasi succus concretus ex chalcitide genitus, & efflorescens, qui lapis est, ex quo æs coquitur. Nam æris flos est viride æs, chalcanthum est aqua æris. Vulgo dicitur vitriolum, a perspicuitate virea. Olim etiam dicebatur *arramentum futorium*, quia eo in cortiis tingendis utebantur. *Plin. l.* 34. *c.* 11.

Chalcëdon, f. 3. Chalcedonia, *Calcidonia*, *Scutari*, urbs A. Bithyniæ, in ora, ex adverso Byzantii, Bosphoro intercedente, condita a Megarensibus, qui cæci dicti sunt, quod non portus litus oppositum elegissent, in quo postea Byzantium condium est, maxima loci amœnitate.

Chalcedonius, a, um, ad Chalcedonem pertinens. *Cic. 3. de Orat. c.* 32. Thrasymachus Chalcedonius.

Chalcenterius, i, χαλκέντερος, intestina habens ænea: a χαλκός, æs, & ἔντερον intestinum, & metaphorice, indefessus, laboris patientissimus. Ita appellatus est Didymus Grammaticus Alexandrinus (qui vixit sub Antonio & Cicerone usque ad *Augustum*) ob assiduitatem legendi & scribendi. Dicitur enim tria millia & quingenta volumina conscripsisse, ut *Suidas* narrat. Legitur hæc vox apud *Hieronym. Epist.* 51. quod est *Apologet. ad Domnionem*.

Chalcëus, a, um, adject. *di rame*, idem quod æreus. *Martial. l.* 9. *epig.* 95. Chalcea donanti Chrysea qui dederas.

Chalcidensis, e, qui Chalcidem incolit, ut Timagoras Calcidensis, *Plin. l.* 35. *c.* 9.

* Chalcidice, es, f. χαλκιδική, genus lacertæ. *Plin. l.* 29. *c.* 5.

Chalcidicensis, se, idem quod Chalcidensis. *Gel. l.* 10. *c.* 16. Chalcidicensis colonia. *h. e.* Cumæ, quam urbem Chalcidenses condidisse dicuntur.

Chalcidicum, n. 3. pars magni ædificii, quam aliqui cœnaculum esse putant. *Arnob. l.* 4. Scribuntur Dii vestri in triclinüis cœlestibus, atque in Chalcidicis aureis cœnitare. ¶ Apud *Vitr. l.* 5. *c.* 1. videtur hæc vox usurpari pro latis ambulationibus quæ, ut idem ait, in extremis basilicarum constituuntur, *loggie*, *portici da passeggio*. Sunt qui putant legendum ibi *caudica*, & esse loca ubi caudici, & rhetores verfarentur. V. *Bald. in Lex. Vitr.* ¶ *Festus* paucis rem explicat, dum inquit, Chalcidica genus esse ædificii a Chalcide dictum. ¶ Superiores quoque xedium partes, in quibus cœnacula, & solaria, & loca ampla erant, vel tecta, vel sub dio posita, *chalcidicæ* appellantur, ὑπαίθρια. *Auson. in periocha* 23. *Odiss.* Chalcidicum gressu nutrix superabant aniti.

Chalcidicus, a, um, qui a Chalcide est. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 5. Ibo, & Chalcidico quæ sunt mihi condita versu. Ubi videtur designare Euphorionis cujusdam Chalcidensis carmen. *Id. Æn. 6. v.* 17. Chalcidicaque levis tandem super astitit arce. *h. e.* Cumis a Chalcidensibus conditis. ¶ *Carmen Chalcidicum* apud *Spart. l.* 5. *Sil.* 3. *v.* 182. sunt versus Sibyllini, a Cumana Sibylla conditi.

Calciœcus, i, f. Minervæ cognomen, quo Spartæ dedicata & culta fuit, χαλκίοικος, quod sc. domum æream habebat. Meminit *Nepos in Pausan. c.* 5. & *Liv. l.* 35. *c.* 36. qui tamen hoc nomen de ipso Deæ templo usurpavit. *Serv. Æn.* 2.

Chalcis, idis, f. 3. vel chalcidix, icis, χαλκίς, genus lacertæ, dictum, quod quasdam ærei coloris lineas in tergo habet. *Plin. l.* 32. *c.* 3. ¶ Est & avis nocturna, ex genere accipitrum, bellum internecinum cum aquila gerens. *Plin. l.* 10. *c.* 8. cyminidin vocat. ¶ Est item nomen piscis. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Chalcis, idis, f. 3. *Negroponte*, χαλκίς, urbs primaria Eubœæ insulæ ad Euripum, Aulidi proxima, Euripo tantum intercedente, dicta a Chalcide filia Asopi, aut quod æraria fabricæ ibi primum fuerint repertæ. ¶ Chalcis altera, quæ & Hypochalcis, urbs Ætoliæ, prope fontes Eveni fl. versus Athamaniam. Hinc regio Chalcidica.

Chalcitis, itidis, f. Chalcites, æ, m. χαλκῖτις, lapis, ex quo cocto æs fit. *Plin. l.* 34. *c.* 12. * ¶ Est & gemma, a colore æris sicappellata. *Pl. l.* 37. *c.* 11.

Calcophönos, Chalcophthongos, m. 2. χαλκόφωνος, gemma, quæ illisa æris tinnitum reddit. *Plin. l.* 37. *c.* 10. *Solin. c.* 37. *al.* 50.

Calcosmaragdus, m. 2. χαλκοσμάραγδος, gemma æneis venis turbida. *Pl. l.* 37. *c.* 10.

Chalcus, m. 2. χάλκους, exiguum pondus apud Atticos, quod decies sumptum obolum conficiebat. *Plin. l.* 21. *c.* ult.

Chaldæi, pop. Babyloniæ reg. quorum regio Chaldæa, *Caldar*, vel *Kaldar*, *Curdistan*, *Terach*, כַּשְׂדִּים, pars Babyloniæ vergens in Austrum, Arabiam attingens desertam, & sin. Persicum, in qua Euphrates, & Tigris conjunguntur. Excelluerunt Astronomia, & Divinationis arte. *Cic. 1. de Div. c.* 1.

Chaldaïcus, a, um, כַּשְׂדִּי, adject. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 42. Totum hoc Chaldaicum præcidendi genus repudiavit.

Chalo, as, are, *mandar giù*, *calare*, χαλῶ, remitto, relaxo. *Virg. l.* 4. *c.* 23. Centones, & culcitras funibus chalant. Adde *Vitr.* 10. 13

Chalybeius, a, um, adject. qui est e chalybe. V. Chalybs.

Chalybes, m. 3. pop. Cappadociæ, in Ponto circa Thermodoontem fl.

Chalybs, ybis, m. 3. *acciajo*, בַּרְזֶל עָשׁוּת, χάλυψ, genus ferri durissimi, a Chalybibus pop. qui eo abundant, & inaliis regionibus mittunt. *Plin.* aciem, & nucleum ferri vocat. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 405. Æs erat in pretio, chalybis jam massa placebat. Ubi Heins. leg. *Chalybeia massa lavebat*, ut *Chalybeius* sit adj. ¶ Sumitur & pro instrumentis ex chalybe. *Val. Flacc. l.* 6. *v.* 341. It medium per pectus, & horridamexu Lethifer æra chalybs. *Lucan. l.* 6. *v.* 398. *de equo*: Chalybem fræno sque momordit.

* Chama, ätis, n. *lupo cerviero*. *Plin. l.* 8. *c.* 39. Alii leg. Chaus.

* Chamæ, arum, f. concharum genera quædam, de quibus *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Chamæacte, es, f. 1. genus sambuci, al. ebulum. *Plin. l.* 24. *c.* 8.

Chamæceräsus, f. 2. χαμαικέρασος, genus cerasi humillimæ. *Plin. l.* 16.

Chamæcissus, χαμαίκισσος, genus hederæ quæ nunquam se ab humo attollit, a χαμαί, humi, & κισσός, hedera. *Plin. l.* 24. *c.* 10.

Chamæcyparissus, χαμαικυπάρισσος, herba, quæ ex vino pota contra venena serpentium omnium, & scorpionum pollet. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Chamædaphne, f. 1. χαμαιδάφνη, herba, foliis lauri, unde nomen habet, quasi parva laurus, in longum crescens, flore violæ simili, al. pervinca, quia obvia quæque vincit. *Plin. l.* 21. *c.* 12. ¶ Est etiam genus cerasi humilis, sylvestris, al. laureola. *Iv. l.* 16. *c.* 25.

* Chamædracon, ontos, m. χαμαιδράκων, genus draconis in Africa, humi tantum serpens. *Solin. c.* 27. *al.* 40.

* Chamædrops. V. Chamærops.

Chamædrys, yos, f. 3. *querciola*, χαμαίδρυς, herba, al. trissago, chamyrope, teucrion, calamandrina, ferratula, quasi humilis, & terrestris quercus, a χαμαί, humi, & δρῦς, quercus. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Chamælæa, f. 1. χαμαιλαία, herba, al. coccus Cnidius, foliis oleæ. *Plin. l.* 23. *c.* 7.

Chamæléon, ontis, f. 3. χαμαιλέων, herba al. bupho, ex genere aculearum, ita dicta, quia colorum varietate chamæleontem animal imitatur. Mutat enim cum terra colorem, hic nigrum, illic viridem, alicubi cya

* Charchedonius. V. Carchedonius.
Charientísmus, χαριεντισμός, (Græca vox, & Græce scribenda) orationis figura, quæ duram sententiam mollibus verbis corrigit, ut cum ad senis minas Davus apud *Terent.* respondet: *bona verba, quæso.* V. *Donat. in libello de barbarismo, Vossl. l. 5. Instit. Orator.*
Charisma, atis, n. *dono*, מַתָּנָה, χάρισμα, donum. *Prudent. in Apotheosi, v.* 11. Deus ipse fideles in populos charisma suum diffundere promptus. ¶ Primam syllabam producit: qua in re non est imitandus.
Charistia, n. 2. & nium. plur. χαριστία, solemne convivium, cui præter cognatos, & affines nemo interponebatur, ut signa inter necessarios querela esset orta, apud sacra mensæ, & inter hilaritatem animorum tolleretur, a χαίρομαι, gratificor. *Valer. l. 2. c. 1. n. 8.* ¶ Ipse dies ejus conviviis eodem nomine appellabatur. *Ovid. 1. Fast. v.* 617. Proxima cognati dixere Charistia cari, &c.
Charistícon, quod gratificandi causa datur. *Dig. l. 46. c. 2. lig. 6.* Alii leg. *chartiaticum.*
Charitas. V. Caritas.
Charites, um, f. 3. *le Grazie*, χάριτες, Latinis Gratiæ, beneficiorum Deæ. *Sen. l. 1. de Benef. c. 4.* Verendum est, ne, quia Charites Jovis filiæ sunt, putemur certe parvum ingerere sacrilegium, si tam bellis puellis fiat injuria. *Auson. Idyll. 11. v.* 19. Tres Charites, tria fata, triplex vox, trina elementa. V. plura de his in V. *Gratiæ.*
* Charitobléphăron, i, n. χαριτοβλέφαρον, fruticis marini genus. *Plin. l. 13. in fin.*
Charitōn mia. V. in voce sequenti.
Charitonius, a, um, o. 1. 2. χαριτώνιος, gratiam venalem habens, ut puellæ, quæ gratia sua ad quæstum, & ad expilandos amatores abutuntur. Usus est *Lucretius* in commendatione puellæ *l. 4. v.* 1155. Parvula, pumilio, charitopia tota, merum sal. Verum depravatam esse hanc lectionem, asserunt *Gifanius*, & *Faber*: itaque *Lucretium* scripsisse: Parvula, pumilio, Chariton mia, tota merum sal. *Chariton mia*, χαρίτων μία, una Charitum, sc. propter venustatem, & leporem. Quod cum non intelligerent exscriptores, bellum illud *Charitonia* commenti sunt.
Charmidātus. V. dictionem sequent.
Charmides, æ, m. nomen proprium senis cujusdam, inducti a *Plauto in Trinum.* a Græco χάρμη, lætitia: ad quam significationem alludens *Id. ibid. 4. 2. 132.* Postquam, inquit, me aurum ferre dixi, post tu factus Charmides: prius tu non eras, quam auri feci mentionem. Nihil agis. Proin tute ididem ut charmidatus es, rursus recharmida. *h. e.* quam lætitiam ob auri spem concepisti, tursum depone.
Charon, ontis, & onis, m. 2. χάρων, *Caronte*, nepos Demogorgonis, filius Herebi, quem animas mortuorum per tria Inferni flumina, Acherontem, Stygem, & Cocytum ad aliam ripam cymba transvehere fabulantur. V. Acherusia. Vox Ægyptia est, proprieque ea portitor notatur. Sed alii volunt dictum esse per antiphrasin a χαίρω, gaudeo. *Virg. Æn. 6. v.* 298. Portitor has horrendus aquas & flumina servat Terribili squalore Charon. ¶ Per convicium Charontes dicuntur homines terribili squalore, & pravo, ac corrupto animo. *Apul. Apolog.*
Charonēum, vel Charonium, n. 2. χαρώνειον, seu χαρώνιον, barathrum gravem odorem exhalans, fortasse idem, quod Acheron, quia loci ejusmodi Charontis ostia, ac portus credebantur, & Deorum manium, sive inferorum ostia nominabantur. Sed alii dicunt antrum fuisse inter Tralles & Nysam, ubi ægroti a morbis liberati credebantur solemnibus quibusdam superstitionibus. *Plin. l. 2. c.* 93.
Charta, f. 1. *carta*, חֶרֶס, נְיָר, Ger. *papier*, Gal. *carte, papier*, Hisp. *carta, papel*, χάρτης, folium amplum, & tenue, in quo scribimus, a χαράσσω, inscribo, insculpo. ¶ Reperta fuit Alexandri Magni victoria, ut *M. Varro* auctor est, condita in Ægypto Alexandriæ. *Plin. l. 13. c. 11.* Plebat ex papyro, seu ex biblo papyri, ideft, ex philyra, seu libro, vel simpliciter, vel glutinis præparatione, ut aliqui censent. Hodie charta ex linteis contritis efficitur. ¶ Interdum ponitur pro toto illo, quod nos librum dicimus. *Ovid. 3. Trist.* Nullus in hac charta versus amare docet. ¶ Charta virgo, apud *Martial. l. 1. ep. 67.* est charta adhuc in scrinio latens, necdum exposita ad hominum usum. ¶ In charta aversa, hoc est in chartæ tergo scribere, quod veteres non solebant. *Id. l. 8. epigr. 61.* Scribit in aversa Picens epigrammata chartæ. ¶ Charta dentata apud *Cic. 2. ad Q. Fratr. ep. 15.* hoc est levigata, dente polita, ¶ Chartis nocturnis impallescere, *Pers. Sat. 5.* ¶ Chartæ plumbeæ, pro lamina plumbea, *Sueton. in Ner. c.* 20. Lamina enim extensa est chartæ persimilis. ¶ De chartæ inventione, & conficiendæ ratione V. *Voss. l. 1. de art. Grammat. c. 37. Joseph Scalig. in Plin. & Melchior. Guillandinum Comment. in c.* 12. 12. & 13. *l.* 13. *ejusd. Plinii.*
Chartāceus, a, um, qui est ex charta, ut Codices chartacei, *Ulpian. l. 52. de Legat. & fideicom.* Ubi codices chartacei a membranaceis distinguuntur.
Chartarium, ii, n. locus in quo asservantur chartæ, & libri, *archivio, biblioteca. Hieronym. l. 3. adversf. Rufin. c. 6.* Cur eam, (*apiolam*) in chartario Romanæ Ecclesiæ non requiris?
Chartarius, a, um, quod ad chartam pertinet. *Plin. l. 18. c. 10.* Hoc ærariæ officinæ, chartariæque utuntur.
Charteus, a, um, *di carta*, ὁ ἐκ χάρτης, quod est ex charta. *Auson. epist. 20.* Nam tota supellex Vatum priorum chartea est.
Chartiaticum, i, apud JCtos est merces, quæ Officialibus solvitur pro chartis. V. *l. 6. ff. tit. 20.* ubi alii aliter leg. V. Charisticon.
* Cartina, V. Carthina.
Charthophylax, ăcis, m. χαρτοφύλαξ, chartarum, & archivii custos, chartularius, *Inscript.* apud *Gruter. pag.* 587. *n.* 11.
Chartopōrtes, æ, m. qui chartam vendit, χαρτοπράτης. Legitur in lemmate *tit. 17. l. 11. Cod. Justin.*
Chartŭla, f. 1. *cartolina, foglietto*, χαρτίον, dimin. a charta, scheda, libellus, commentariolus. *Cic. Fam. l. 7. epist. 18.* Miror, quid in illa chartula fuerit, quod delere maueris, &c.
Chartularius, ii, m. χαρτοφύλαξ, vel χαρτογλύφος, qui chartam, & archivum Principis curat, idem fere qui commentariensis. Varii autem fuerunt chartulari, nempe *divinæ domus, sacri cubiculi, largitionum, numerorum militarium*, &c. Horum omnium mentio fit in *Cod. Justin. l. 10. tit. 23. leg. 3. l. 12. tit. 50. leg. 10.* & in *Cod. Theodos. l. 8. tit. 7. leg. 5.* &c.
Chartus, i, m. idem quod charta, *Lucil. l. 21.* Ubi Græci, ubi nunc Socratici chartis? Ita *Nonius* refert *c. 3. n.* 40.
Charus, V. Carus.
Charybdis, is, f. 3. *Cariddi*, Χάρυβδις, dicta ἀπὸ τῦ χάειν, vel χάσκειν, hiare, & βύβδλιν, impetuose, vasta profunditas est in mari Siculo, ubi vorticosum fretum navigantibus negotium facessit. *Virg. 3. Æn. v.* 419 Et pater Anchises, nimirum hæc illa Charybdis, &c. In fabulis est, Charybdin feminam fuisse voracissimam, quæ cum boves aliquot Herculi surripuisset, a Jove fulmine icta, in marinum monstrum versa fuit. Alii tradunt, ab Hercule ipso cæsam fuisse. ¶ Translate ponitur pro voracitate, & aviditate insatiabili. *Cic. Philip. 2. c.* 27. Quæ Charybdis tam vorax tot res tam cito absorbere potuisset? Et *Horat.* de scorto loquens *lib. 1. od. 27. v.* 19. Quanta laboras in Charybdi! ¶ Quod ad fabulam attinet V. Scylla.
Chasma, atis, n. 3. χάσμα, בְּקִיעָה, hiatus, rictus, vasta vorago, a χαίνω, hio. *Ulpian. Dig. de consult. l. forma*, §. *quare fi.* Si agri portio chasmate perierit. Adde *Sen. l. 5. quæst. nat. c. 9.* & *Dionys. ad v. Æn. 9. in prino.* ¶ Est etiam meteoron, quando fcil. ignis velut e disrupto cælo decidere videtur. *Plin. l. 2. c.* 26. Fit & cæli ipsius hiatus, quod vocant chasma. V. & *Serv. ad v. Æn. 9. in prino.*
Chasmatías, æ, m. 1. species terræmotus, quo tellus dehiscit. *Ammian. Marcellin. l. 17. c. 16.* (al. c. 7.) Chasmatiæ grandiori motu patefactis subito voratrinis, terrarum partes absorbent. Adde *Apul. de Mundo.*
Chauei. V. Cauchi.
Chaus, m. 2. *lupo cerviero*, Ger. *ein luchs*, Gal. *loup cervier*, Hisp. *lobo cerval*, lupi species pardorum maculas habentis, quem alio nomine lupum cervarium vocant, Galli raphum. *Plin. l. 8. c. 19.* ubi alii aliter legunt.
Chele, es, f. & Chelæ, arum, f. 1. *branche di gambari, e di granchi*, Ger. *krebsscheren*, Gall. *branques, pinces d'écrevisse*, Hisp. *bracos de alacran, o congreio*, χηλαί, denticulari canerorum, & scorpionum forcipes, a χάω, capio. Hinc ponitur pro prima parte Scorpionis signi cælestis. *Virg. 1. Georg. v.* 33. Qua locus Erigonem inter, chelasque sequentes. ¶ In ballistis *chele* (Græca terminatione pro *chela*) est membrum quoddam ad similitudinem brachiorum cancri effornatum. *Vitruv. 10.* 17. Exstantia cheles, *h. e.* pars cheles, quæ exstat.
Chelidon, ŏnis, f. *rondinella*, χελιδών, όνος, Græce eadem, quæ Latinis *hirundo*, cujus adventus veris incuntis indicium est. Hoc nomine appellabatur etiam quædam Verris amica: unde ludit in ambiguo *Cicero*, cum quid *Verr. 3. 40.* Qui auspicato a Chelidone surrexisset. ¶ Hujus vocis penultima longa est. *Colum. 10. 415. Avienus in Periег. v.* 683. ¶ *Ascon. in Verr. 3. c. 46* nomen Verrini scorti in rectæ casu *Chelido* profert.
Chelidonĭa, æ, *celidonia*, χελιδόνιον, herba, Latine hirundinaria, visui saluberrima, ab hirundinibus appellata, quæ Græce χελιδόνες, dicuntur. Floret enim adventu hirundinum, discessu marcescit. Hac etiam hirundines oculis pullorum in nido restituunt visum. *Plin. l. 8. c. 27. & l. 25. c. 8.*
Chelidonia ficus, species ficus, dicta vel quod ea hirundines delectentur, vel quod tum primum maturescat, cum hirundines migrant. Novissima enim sub hyeme maturatur. *Pl. l. 15. c. 18.* * Chelidonia gemma. *Plin. l. 37. c.* 10.
Chelidoniæ, insulæ tres parvæ in mari Pamphylio, prope Sacrum prom. in fine sinus Attalici, in ora Lyciæ exterioris, versus Crambusam insl. Vulgo dicuntur *le Correnti*, al. *Caprose*. *Plin. 5. 31.*
Chelidonĭas, æ, m. 1. χελιδονίας, Favonius ventus dicitur, post diem 23. Febr. per novem dies, a primo aspectu hirundinum. Nonnulli *Ornithiam* vocant, ab adventu avium universim. *Plin. l. 2. c. 47.*
Chelidonius lapis, χελιδόνιος λίθος, vel χελιδόνιος, lapillus, qui in ventre pullorum hirundinis inveniri fertur, a χελιδών, hirundo. *Plin. l. 11. c. 37.*
Chelo, onis, pars catapultæ, quæ nervum attractum continet, alio nomine manucla. *Vitruv. l. 10. c. 15.*
Chelonĭa, orum, vel Chelonaria, n. 2. dicuntur retinacula, in quibus fucula vertitur. *Vitruv. l. 10. c. 2.* Chelonia, in quæ conficiuntur fucularum capita. Sed V. *Bald. in Lex. Vitruv.*
Chelonĭa, f. 1. χελωνία, oculus testudinis Indicæ, inter gemmas connumeratus. *Plin. l. 37. c. 10.*
Chelonītis, idis, f. 3. χελωνῖτις λίθος, gemma similis testudini, aureis quibusdam guttis insignis, a χελώνη, testudo. *Plin. l. 37. c. 10.* ¶ Est etiam nomen Insulæ in sinu Arabico. *Id. l. 6. c.* 28.
* Chelonium, herba alio nomine cyclaminos. *Apulej. c.* 17. V. Chelonia.
Chelonophăgi, m. 2. populi in Carmaniæ angulo, qui solis testudinibus vivunt, earumque superficie casas tegunt, a χελώνη, testudo, & φάγω, edo. *Id. l. 6. c. 24.*
Chelydrus, m. 2. *testudine marina*, Ger. *meerschnek*, χελύδρος, testudo aquatica, a χέλυς, testudo, & ὕδωρ, aqua. ¶ Chelydrus item, vel chersydrus, est serpens aquaticus, aliter hydrus. Ita dictus est, quia similis sit testudini, sive tergi duritie, sive pariter in terris, & in aquis viveudo, more testudinis. Dictus est chersydrus, a χέρσος, terra, & ὕδωρ, aqua, quia in terra, & in aqua vivit. *Virg. 3. Georg. v.* 415. Galbaneoque agitare graves nidore chelydros, *Lucan. lib. 9. v.* 750. Natus & ambiguæ coloret qui Syrtidos arva Chersydros, tractique via fumante chelydri. V. *Voss. Etymol.*
* Chelÿon, i, n. *guscio della testudine, tartaruga*, χέλυον. *Plin. l. 6. c. 29.*
Chelys, ys, f. 3. *testudine*, Ger. *schneck*, Gall. *tortue*, Hisp. *galapago, tortuga*, χέλυς, χελώνη, χελώνη, testudo animal apud Græcos. ¶ Apud Latinos sumitur pro cithara, quia figuram habet testudinis, & orta est ex lyra Mercurii, quam ille ex testitudine effecit, detracta carne. Hinc Chelyn intendere, & Chelyn laxare, apud *Stat. l. 1. Silv. 5. v. 31.* & *l. 4. Silv. 4. v.* 33. *Auctor Panegyrici ad Pisonem inter Lucani opera, v.* 154. sive chelyn digitis, & eburno pectine pulsas. ¶ Est etiam *chelys* signum cælestis, idem quod Lyra. *Avien. in Arat. v.* 617.
Chemĭa, Chemicus, V. Alchymia.
* Cheme, es, f. χάμη, mensura liquidorum, duodecima pars cyathi. *Rhemn. Fann. de pond. & mens. v.* 17.
* Chemōsis, is, f. χήμωσις, morbus oculorum, de quo *Theodor. Priscian. l. 1. c.* 10.
Chenalopēces, χηναλώπηκες, genus anserum, quamdam habens cum vulpe similitudinem. *Plin. l. 10. c. 22.*
* Chenēros, ōris, f. χηνέρως, genus anseris minoris. *Plin. l. 10. c. 22.*
Chenĭscus, χηνίσκος, anserculus, apud Græcos. Hinc puppis fastigium, vel pars proræ, a qua dependent anchoræ, *chenisci* dicitur, quia ibi anser, vel caput anseris impositum est. Sed alii ipsam navem dicunt *chenisci*um appellari fuisse, boni augurii gratia, quod undis more anseris non madefacta supernataret. *Apul. l. 11. Milef.* Puppis intorta chenisco.
Chenoboscion, n. 2. χηνοβόσκιον, locus, ubi anseres, aliæque id genus nantes voluces alantur, a χήν, anser, & βόσκω, paseo. *Col. l. 7. c. 14.* Chenoboscia constituant.
Chenomўchon, n. 2. χηνόμυχον, herba, ad cujus aspectum anseres expavescunt. *Pl. l. 21. c. 21.*
Chenŏpus, ŏdis, m. 3. χηνόπους, herba, quæ habet effigiem anserini pedis. *Pl. l. 21. c. 8.*
* Cheragra. V. Chiragra.
Cheramĭdes, gemma, eadem, ac ostracites, nisi quod hanc æruleæ interdum bullæ cingunt. *Plin. l. 37. c.* 10.
Chernītes, m. 3. χερνίτης, lapidis genus est chori simillimum, in quo defunctorum cadavera condebantur. *Plin. l. 36. c.* 17.
Cherronensis, se, adject. a Cherroneso peninsula. *Cic. in Pison. c.* 35. Bœotii, Byzantii, Cherronenses.
Cherronesĭce, vel Chersonesice, adv. Cherronensium more. *Varr. l. 4. de L. L. p. 34. edit. Scalig.* Has phancillas Cherronesice dicunt fasces. V. *Scalig. ibid.*
Cherronēsus, f. 2. vel Chersonesus, *peninsula*, χερρόνησος, vel χερσόνησος, peninsula, terra in insulæ modum mari cincta, uno tantum, eoque angusto spatio continenti adjuncta, a χέρρος, vel χέρσος, terra deserta, inculta, quæ non aratur, & νῆσος, insula. ¶ Per excellentiam hoc nomine pars Thraciæ appellatur, juxta Hellespontum, ubi nunc *Gallipoli*. Item Peloponnesus. V. ibi. Deinde multæ aliæ Cherronesi numerantur, nomine proprio addito, ut *Aurea Chersonesus, Cimbrica, Taurica*, &c.
Chersĭna, f. 1. genus testudinis terrestris. *Plin. l. 9. c.* 10.
Chersonēsus. V. Cherronesus.
Chersos, i, f. χέρσος, species testudinis terrestris, quæ mascula & *marina* viliot est. *Martial. epigr. 88. l.* 14. Femineam nobis cherson si credis inesse, Deciperis: pelagi masculina præda fumus.
Cherſydrus. V. Chelydrus.
Cherub, m. indeclinab. & in plur. num. Cherubim, כְּרוּב, כְּרוּבִים, *Cherubina*. Sunt hoc nomine sublimiora Angelorum agmina, qui quod vicinius positi divina scientia ceteris amplius fruuntur, Cherubim, h. e. plenitudo scientiæ appellantur. Ita *Isidor. l. 7. Origin. c.* 5. Hinc *Prudent. Cathemer. 4. v.* 4. Patri, cui Cherubim sedile sacrum, Nec non est Seraphim suum supremo Subnixus solio tenet regitque. *Hieronym. in c. 9. & 2. Ezechiel.* docet, perperam a nonnullis hanc vocem neutro genere usurpari: additque, *Cherub* dici in singul. num. *Cherubim* in plurali. Videtur tamen in *cap. 65. Isai.* ad illud, *Secundum diem ligni vitæ*, &c. dixisse *Cherubim* in singulari: quod & *Augustin. fecit enar. in Psal. 79.* Penul. habet natura longam.
Cherusci, pop. Germaniæ versus Visurgim fl. & Melibocosum M. ubi nunc Duc. Brunsuicensis, & Luneburgensis, Marchia antiqua, Dioceses, Halberstadiensis, & Hildesheimensis, & pars Magdeburgensis, cum quadam parte Thuringiæ. *Claudian. de IV. Consul. Honor. v.* 451. Et ingentes Albin liquere Cherusci.
Chia ficus, sive Chia absolute, σῦκον χῖον, fici species est, grato quodam sapore palatum pungens, vinique veteris, falisque saporem referens. *Martial. l. 7. epigr. 30.* Et flavas medio vapore chias. Et *in Xenis, epigr. 23.* Chia sensi similis Baccho, quem Setia mittit, Ipsa meum scum portat, & ipsa salem. Ubi observandum, *Chia*, cum de fico, aut vino sermo est, ut chia ficus, chium vinum, primam producere: cum vero aliis rebus jungitur, corripere. V. Chius.
Chiliarchus, vel Chiliarcha, & Chiliarches, æ, m. 2. *colonello di mille fanti*, χιλίαρχος, qui mille militibus præest, Romanis Tribunus militum. *Curt. l. 5. c. 2. Nepos in Con. c. 3.*
* Chilias, ădis, f. *migliajo*, χιλιάς, numerus millenarius. *Macrob. l. 1. Satur. c. 5.*
* Chiliastæ, χιλιασταί. V. Milliarius.
* Chiliodynămia, χιλιοδυναμία, Cappadocibus est herba Polemonia. *Pl. l. 25. c. 6.*
* Chiliophyllon, i, n. χιλιόφυλλον, herbæ nomen, q. millefolium. *Apulej. c.* 18.
Chilōnes, χηλώνες, labeones, qui labra ingentia habent, a χεῖλος, labrum. *Sospater Charif. l. 1. & Fest.*
Chimæra, f. *Chimera*, mons Lyciæ, qui flammam ad modum Ætnæ in Sicilia emittit e summo vertice, deinde inferius leones habet, media parte capras; ubi pascuis abundat, in radicibus vim ingentem serpentium. Hinc factus locus fabulæ, Chimæram monstrum esse, quod flammas evomit, caput, & pectus leonis habens, ventrem autem capræ, & caudam draconis. Aliqui fabulati sunt, filiam fuisse Typhonis, & Chedriæ. Bellerophontes Pegaso equo alato vectus adversus hanc belluam pugnasse, eamque vicisse dicitur. Nam montem illum habitabilem reddidit. *Virg. Æn. 6. v.* 288. Flammis armata Chimæra.
Chimæreus, a, um, ad Chimæram pertinens, χιμαιρεῖος. *Virg. in Culice, v.* 14. Alma Chimæreo Xanthi perfusa liquore.
Chimærifer, a, um, adject. *Ovid. 6. Met. v.* 338. Chimærifera Lycia.
Chimerinus, a, um, hybernus, hyemalis. Vox græca est, & græce scripta apud *Mart. l. 9. epigr.* 13. Si daret autumnus mihi nomen, ὀπωρινὸς essem, Horrida si brumæ fidera, χειμερινός.
Chiône, es, nympha, a qua Chion insulam dictam *Cleobulus*, & *Metrodorus* putarunt, auctore *Plin. l. 5. c. 31.*
Chios, & Chius, ii, f. 2. *Scio*, χῖος, inf. Asiæ in mari Ægæo, & Icario, Joniæ adjacens. Tota fere montosa est. Sola mastichen inter insulas gignit. Dividitur in duas partes, superiorem, seu Epanomeream, & inferiorem, seu Catomeream. In ea montes Pellenæus, & Arvisius, vino celebres, & marmore. *Plin. 5. 31.*
Chiragra, f. 1. *gotta delle mani*, Ger. *das zipperle der hendeen*, Gal. *douleur, & goutte aux mains*, Hisp. *gota, dolencia de las manos*, χειράγρα, morbus articularis, qui manus infestat, ab ἄγρα, captura, & χείρ, manus, quia manus irretit, illaqueat. *Horat. l. 1. epist. 1. v.* 31. Nodosa corpus nolis prohibere chiragra. Et *l. 2. Sat. 7. v.* 15. Postquam illi justa chiragra contudit articulos. Ubi non primam in hac voce syllabam contra naturam corripi, more Græcorum, qui nonnisi quam ex diphthongo alteram vocalem absciunt. ¶ Legitur & *Cheragra*: quod rectius quibusdam videtur esse, si corripere primam velis.
Chiragricus, i, m. 2. qui chiragra laborat, *gattoso*. *Celsf. lib. 4. c. 27. in princ.* Quæ in podagricis, chiragricisve esse consuerunt. ea raro vel castratos, vel pueros tentant. ¶ Et adjective *Sidon. l. 3. ep. 13.* Taceo chiragricas manus, unctis cataplasmatum pannis involutas.
Chiramaxium, ii, *carretto da mano*, curriculus, plostellum parvum, quod manu trahi potest, a χείρ, manus, & ἅμαξα, currus. *Petron. Sat. cap.* 28. Præcedente chiramaxio, in quo deliciæ ejus ferebantur. *Uvuovverius* pueri gestatorium interpretatur.
Chiridota tunica, *sottana colle maniche*, כְּתֹנֶת פַּסִּים, χειριδωτὸς, tunica manicata, ut *Cicero*, vel manuleata, ut *Plautus* loquitur. ideft, quæ habet manicas prolixas ad manus usque, al. macrochera, a χείρ, manus, vel χειρίς, manica. Fuit propria Dalmatarum. *Scipio African.* apud *Gel. l. 7. c. 12.* Qui in conviviis cum chiridota tunica inferior accubuerit.
* Chirinum oleum, est unguentum ex leucojo luteo. *Cæl. Aur. l. 2. Chronic. c. 1.*
* Chirocmēta, ton, pl. n. τὰ χειρόκμητα, h. e. manufacta, titulus libri Democritici de rebus naturalibus. *Plin. l. 9. c. 3.*
Chirographarius, a, um, ad chirographum pertinens, ur chirographaria creditor, qui sibi chirographo cavit: Chirographarius debitor, qui sua manu se debitorem scripsit: Chirographaria pecunia, quæ ex solo chirographo, non dato pignore debetur. *Dig. l. 42. tit. 6. leg. penult.* & *l. 13. tit. 6. leg. 5.* & *l. 8. Cod. tit. 27. leg. 1.*
Chirographum, n. 2. *scritto di mano propria*, שְׁטָר, כְּתָב, כְּתוּבָה, Ger. *ein handschrifft*, Gal. *écrit, manuscrit*, Hisp. *escritura*, χειρόγραφον, quod nostra manu scripsimus. Sumitur aliquando pro scribendi ratione cuique propria. *Suet. August. c.* 64. Neposres & literas, & natare, aliaque rudimenta per se plerumque docuit, ac nihil æque laboravit, quam ut imitarentur chirographum suum. Adde *eumd. in Tito, cap.* 3. Italice, *imitar l'altrui carattere, o mano*. ¶ Frequentius sumitur pro cautione, seu obligatione, vel pro scripto, quod alicujus contractus rationem continet, *scritto, scritura*. Hinc Chirographum dare, *Planc. Ciceroni Fam. l. 10. ep. 21.* Chirographo convincere, *Cic. Philip. 2. c. 4.* Chirographi cautio. *Id. Fam. 7. epist. 18.* ¶ Legitur & chirographus, i, m. *Quint. l. 6.* Interroganti, an in tabulis chirographus esset, Et verus, inquit.
Chiron, nis, χείρων, Centaurus, Saturni & Phillyræ filius, unde dictus est Phillyrides, homo parte superiore, equus inferiore. Fabulantur enim Poetæ, Saturnum, cum Phillyram Oceani filiam adamaret, ejusque fœneretur concubitu, Opis uxoris interventu turbatum subito se in equum convertisse, Phillyram autem eo gravidam effectam fœtum peperisse, cujus anterior pars hominem, posterior equum referret. Sed fingitur hæc forma, quia fuit ex genere Centaurorum, qui primi equos domuisse dicuntur, ac idcirco omnes forma partim humana, partim equina describuntur. Fortasse etiam Chiron dictus est, quia Chirurgiæ artis inventor fuit. Ubi primum adolevit, in sylvas se se contulit, ibique herbarum vires contemplatus, præstantissimus Medicus evasit. Ludum aperuit juventuti Græcæ erudiendæ, in antro quodam, ut in fabulis est. Huic Thetis Achillem filium educandum tradidit, quem leonum medullis aluisse fertur, & docuisse citharæ artem, & herbarum usum. Universos suæ ætatis homines bonitate, & justitia superavit. Ad extremum, cum Herculem hospitio suscepisset, armaque ejus tractaret, evenit, ut sagitta quadam Hydræ Lernææ veneno imbuta illi in pedes decideret. Hoc malum cum nulla ope sanari posset, optavit se esse mortalem, & a Diis mortem precatus est. Mori enim non poterat, quod utroque parente immortali natus esset. Deorum miseratione in cœlum sublatus est, & collocatus inter signa Zodiaci figura Sagittarii.
Chironia vitis, herba similacis foliis, clavicullis suis arbores vitis modo conscendens, al. ampelos. *Plin. l. 23. c. 1.*
Chironeus, a, um, ad Chironem pertinens, ut Chironica ars, *Sidon. l. 2. ep.* 12.
Chironium, n. 2. χειρώνιον, panacis genus, foliis lapathi, flore aureo, radice parva, ab inventore Chirone Centauro. *Plin. l. 25. c. 6.*
Chironius, a, um, ad Chironem pertinens. *Plin. 25. 4.* & *Celf. 5. 28. 5.*
Chironomĭa, f. 1. χειρονομία, lex gestus, a χείρ, manus, & νόμος, lex. *Quint. l. 1. c. 11. (al. 19.)*
Chironŏmon, ontis, m. 3. χειρονόμων, qui gestu, & secundum artis legem cibos scindit, *trinciante. Juven. Sat. 5. v.* 121. Saltantem spectes, & Chironomonta volanti Cultello. *Sidon. l. 4. ep. 7.* Si inter Byzantinos chironomontas hucusque curchaveris. V. *Lipf. l. 2. Sat. c. 2.*
Chironŏmus, m. 2. χειρονόμος, qui certa lege manus movet, seu manibus gesticulatur, ac ludit, in saltando, in cibis inferendis, ac scindendis, &c. Idem est, atque orchestes, seu pantomimus. *Voss. ex Hesychio, & Cassiod. Var. l. 4. cap. 51. Juven. Sat. 6. v.* 63. femin. gen. dixit de saltatrice pantomima: Chironomon Ledam molli saltante Bathyllo.
Chirurgĭa, f. 1. medicinæ pars, quæ manu medetur, *chirurgia*, Ger. *wundarznei*, Gal. *chirurgie*, Hisp. *cirugia*, χειρουργία, a χείρ, manus, & ἔργον, opus. Dicitur de ea parte medicinæ, quæ sectione, vel ustione, aut alia quavis ratione, quæ manu administretur, morbos curat. *Cic. ad Att. l. 4. ep.* 3. Dicta curari incipio, chirurgiæ tædet.
Chirurgĭce, es, χειρουργική, ars Chirurgorum. *Celf. in proœm. l. 1.* scripsit græcis literis.
Chirurgĭcus, a, um, ad Chirurgiam spectans. *Hygin. Fab.* 274. Chiron Centaurus medicinam chirurgicam ex herbis primus instituit.
Chirurgumĕna, n. plur. *libri di Chirurgia*, τὰ χειρουργούμενα, h. e. manu facta: a χείρ manus, & ἔργον opus. Ita appellantur a *Cæl. Aurel. l. 2. Chronic. cap.* 12. libri Chirurgorum.
Chirurgus, *chirurgo*, רוֹפֵא יָד, Ger. *ein wundarzt*, Gal. *chirurgien*, Hisp. *cirujano*, χειρουργός, medicus, qui manu curat, a χείρ, manus, & ἔργον, opus. *Celf. l. 7. in proœm.* Esse chirurgus debet adolescens, aut certe adolescentiæ propior, manu strenua &c. *Inscript. apud Gruter. p. 582. n. 1.* Antinous Drusi medicus chirurgus.
* Chitōna, deæ nomen. *Gruter. p. 40. n. 11.*
Chius, a, um, adject. a Chio insula, ut marmor Chium, Chium vinum, quod & *Chium* absolute dicitur, & a Latinis scriptoribus passim celebratur. *Horat. lib. 2. Sat. 3. v.* 115. Si positis intus Chii, veteriique Falerni Mille cadis. *Avien. in Arat. v.* 1173. Curva Chii cœlo cum surgent brachia signi. V. Chia. ¶ Chius, ii, f. χῖος, qui & canis, & canicula dictus, erat tali jactus ludentibus damnosus, ut qui unum tantum numerum continebat. Sed caret Latina auctoritate. ¶ Chium in cœlo est signum Scorpii. Narrat enim Arat. *de* τῶν φαινομένων *v.* 637. cum læsisset Orion Dianam, omnes in Chio Insula feras occidendo, eique venandi materiam subtrahendo, iratam Deam immisisse scorpionem venenatum, a quo ictus Orion interiit. Utroque postea in cœlum translato, Scorpio *Chii* cognomen hæsit. *Avien. in Arat. v.* 1135. & 1170. & 1179. & *Cic. in Arat. v.* 426.
Chlamўda, æ, f. idem quod Chlamys. *Apul. l.* 10. Ephebica chlamyda sinistrum tegebat humerum.
Chlamydātus, o. 1. 2. χλαμυδωτός, chlamyde indutus. *Cic. pro Rab. Post. cap.* 10. Sylla imperator chlamydatus.
Chlamydŭla, æ, f. diminut. χλαμύδιον, *picciola clamide*. Assertur a Calepino Plautina auctoritas, *fume chlamydulam*: Sed hoc fortasse hemistichion est in *Merc. a. 1. sc. 2. v.* 16. ubi legitur: *fume lacinium*.
Chlamys, dis, f. 3. *sopravveste militare*, אַפֵּר, Ger. *reutrock*, Gal. *manteau*, Hisp. *capa*, χλαμύς, vestis, quæ thoraci superinduebatur, non ad corporis tutelam, sed ornatus causa. Propriæ vestis militaris erat, pallio brevior, ac strictior. Sed & de paludamento Regio dicitur, & inter vestimenta puerilia numeratur. *Cicer. pro Rab.* L. Scipionis non solum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuam videtis. *Plaut. Merc.* 5. 2. 70. Puer cape chlamydem, & da pallium. ¶ Erat etiam victoria vestis; item fervorum auliconm, ut docet *Lipf. Elect. l. 1. c.* 25.
* Chloreus, i, diffyl. χλωρός, genus avis. *Plin.* 10. 74. aliud forte a sequenti.
Chlorion, m. 3. χλωρίον, *avis* lutei coloris perpetuas cum *corvo* inimicitias exercens, altero alterius ovis infidiante, a χλωρός, viridis, & luteus. *Plin. l. 10. c. 29.*
Chloris, ĭdis, f. 3. *Flora*, χλωρίς, eadem creditur, atque illa, quæ a Romanis Flora dicta est, & Dea florum habita, quæ cum Zephyro nupsisset, a marito muneris loco impetravit, ut florum omnium haberet potestatem. *Ovid. 5. Fast.* ¶ Fuit & Chloris filia Amphionis, non ejus, qui Thebas munibus cinxit, sed filii Jasii, qui regnavit Orchomeni, & Pylo, qui eriam Argus appellatus est. Hæc Neleo nupsit, qui Nestorem, & alios filios peperit. ¶ De priori illa *Ovid. 5. Fast. v.* 195. Chloris eram, quæ Flora vocor: corrupta Latino Nominis est nostri littera græca sono.
Chlorītes, m. 1. χλωρίτης, gemma herbacei coloris, quæ in scyllæ avis ventre invenitur. *Plin. l. ult. c.* 10.
Chlorus, m. 2. fl. Syriæ, qui inter Alexandriam, & Ægas opp. Ciliciæ in fin. Issicum influit. *Plin. l. 5. c. 27.* ¶ Constantius Imperator Constantini M. Pater *Chlorus* dictus est, ob colorem pallidum.
Choa, vel Chus, χοᾶ, mensura liquidorum apud Græcos, quæ Romanum capiebat congium, h. e. sextarios sex, sive corylas Atticas duodecim. *Fannius de ponderib. & mensur. n.* 70. Adde duos, (sextarios) Chus sit, vulgo qui congius idem. Alii leg. χᾶς. ¶ Dicitur autem Choa a χέω fundo. ¶ In triclinio choa, in cubiculo nola: ænigma est apud *Quint. l. 8. c. 6.* cujus explicationem enixus est *Cæl. Rhod. l. 19. c. 1.* & *l. 29. c. 1.* Ied non ejusmodi, ut publice omnibus satisfaciere.
* Choëcon, nomen emplastri, quod constat spuma argenti, & resina in oleo cocta. *Celf. l. 5. c. 19. n. 21.*
Choæpes, m. 3. Eulæus, *Tiritivi, Zeimare*, χόαιπις, fl. Susianæ, in Media oriens, qui Susam urbem rigat, deinde in sinum Persicum se exonerat. *Tibul. 4. 1. 140.* ¶ Item fl. Indiæ, qui in Indum influit.
Choasmĭtes, m. 1. gemma viridis, aureo fulgore intermicante. *Plin. l. 37. c. 10.*
Choātræ, arum, populus circa Mœotim. *Plin. lib. 6. cap. 7. Lucan. l. 3. v.* 46. Ubi *Grotius* pro *Coastris*, restituit *Choatræ*. ¶ Fuerunt incantatores maximi cum duce suo Choaste. Unde *Valer. Flacc. l. 6. v.* 151. Diros magico terrore Choatras. Et *v.* 155. Maximus hos inter itygin venit arte Choastes.
Chodax, acis, m. 3. V. Cnodax.
Chœnicion, vel Chœnicium, n. 2. instrumentum est Chirurgicum, quo minora ossicula extrahuntur, latine Modiolus. *Celf. l. 8. c. 3.*
Chœnix, icis, f. 3. & Chœnĭca, æ, f. 1. χοῖνιξ, mensura quatuor capiens sextarios, vel semodium. Hac mensura olim domini fervis frumentum in cibum diurnum admetiebantur. Hinc Pythagoræ ænigma, Super chœnice

dicti sunt tibicinæ, qui defunctos ad sepulcra canebant, quales præfici fuisse dicuntur, ut ait *Gel. l. 20. c. 2.* V. Ceraula.

Chorda, æ, *f. i. corda negl'instrumenti musicali*, חוּט, Ger. *ein seitzn*, Gal. *corde*, Hisp. *cuerda*, κορδή, funiculus in instrumento musico, qui Latine fides dicitur, a κορδή, intestinum, quia ex tenuioribus animantium intestinis fieri solet. *Cassiod.* ait *cordam* scribendum esse, dictamque, quod corda moveat. A corde quoque deducit *Isid.* quia sicut pulsus est cordis in pectore, ita pulsus est chordæ in cithara. *Cic. 3. de Orat. c. 57.* Voces, ut chordæ sunt inventæ, quæ ad quemque tactum respondeant. ¶ Chordas experiri, apud *Sext. l. 1. Adv. v. 187.* Et prætentare, apud *Ovid. 5. Met. 339.* est tentare sonum chordarum, utrum sibi invicem secundum musicæ leges respondeant. ¶ Sociare verba chordis. *Horat. lib. 4. od. 9.* ¶ Accipitur pro fune a *Plaut. Most. 3. 2. 55.* Tibi chorda tenditur, inde in ferriterium, postea in crucem recta.

Chordacista, æ, m. qui chordis, h. e. fidibus canit. *Martian. Capel, l. 9.* quo loco quidam tollunt aspirationem, & aliter interpretantur.

* Chordapsus, i, m. *specie di dolor colico*, χορδάψος. *Cal. Aurel. Acut. l. 3. c. 17.*

Chordus, sive cordus, *tardivo*, ὀψίγονος, quod sero natum est, vel maturescit, & dicitur de fœno autumnali, & aliis herbis, de arboribus, de agnis, &c. a κορδεύω, juvenilis. Duci etiam potest a κορδον, secundina, ut indicat *Varro l. 2. R. R. c. 1.* ubi ait: Dicantur agni chordi, qui post tempus nascuntur, ac remanserunt in volvis ultimis. Vocant κορδον, a quo Chordi appellati. ¶ *Plin. l. 8. c. 47.* sine aspiratione scribit. Et *Colum. l. 12. c. 13.* ¶ De hominibus etiam sero natis hanc vocem usurpari, testis *Quintil. l. 1. c. 4.* Sic Cremutius Chordus apud *Suet. Aug. c. 35.* &c.

Chorea, *f. i. ballo*, מְחוֹלָה, Ger. *ein dantz*, Gal. *danse*, Hisp. *dança*, χορεία, saltatio, tripudium cum cantu, a χορὸς, chorus. *Virg. 6. Æn. v. 644.* Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt. *Ovid. 8. Met. v. 581.* Festas duxere choreas. ¶ *Varro* apud *Non. c. 6. n. 26.* choreas stellis tribuit, quæ certa lege, & velut ad numerum decurrunt. Item *Manil. l. 1. v. 69.*

* Choropiscopus, *Vicario del Vescovo*, χωρεπίσκοπος, qui est in χώρᾳ episcopus i. e. *in pago*, aut *vico. Cod. Justin. l. 1. t. 3. l. 42.*

Choreus, m. 2. vel chorius, vel trocheus, χορεῖος, pes dissyllabus, ex longa, & brevi, ut *Arma, vineæ*, a χορὸς, chorus, & θέω, curro, scil. a velocitate, qua agentes in choris agilius moventur in more saltantium. Nam major est velocitas pedis e longa, & brevi, quam ex duabus longis. ¶ Hoc item nomine tribrachys vocatur, qui constat ex tribus brevibus. Et sane magis meretur chorei, & trochei nomen, quam ille vulgaris. Nam tres syllabæ breves majorem, quam longa, & brevis, velocitatem habent. V. *Cic. l. 3. de Orat. c. 8.*

Chorœutes, m. 1. trissyl. χορεύτης, saltator quilibet ex choro. *Petron. in frag.* Manu puer loquaci Ægyptius Choreutes. Alii leg. *Choraules.*

Choriambicus, a, um, ad Choriambum pertinens, ut Choriambicus versus, *Sidon. in carm. priore ep. 13. l. 9.*

Choriambus, m. 2. χοριάμβος, pes ex choreo, & jambo, ideft ex quatuor syllabis, prima, & ultima productis, duabus mediis brevibus, ut *Nobilitas, diffulerant. Diomed. l. 3.* ¶ Adjective *Auson. epift. 10. v. 37.* Choriambum carmen.

Chorieus, a, um, ad Chorum pertinens, ut *Chorieum metrum*, quod eft choris aptum. *Serv. in Centimetro, p. 1821. Putfchii.* ¶ Dicuntur etiam *chorici* qui choris, feu choreis delectantur. *Jul. Firmic.*

Chorion, ii, n. ut *corfo*, χόριον, apud *Vitruv. l. 2. c. 8. Choria* funt ordines lapidum, qui æquali craffitudine funt in ftructura ifodomo, V. *Salmaf. in Solin.*

Chorius, V. Choreus.

Chorobates, æ, m. *i.* χωροβάτης, regula longa pedes viginti ad explorandam altitudinem turrium, ac propugnaculorum, item aquarum, a χώρα, regio, & βαίνω, eo, quafi regionem perambulans. *Vitruv. l. 8. c. 6. ftrumento da livellare.*

Chorocitharista, m. o. *quello che canta, o suona in coro*, χοροκιθαριστής, qui in choro citharizat. *Suet. in Domit. c. 4.* Præter citharœdos, chorocitharistæ quoque, & psallocitharistæ. Ubi Chorocitharistæ, & Psallocitharistæ opponuntur. Chorocitharistæ enim dicuntur, qui cum aliis canunt, Psallocitharistæ qui vel soli canunt citharæ fine melodia vocis, ut *Turnebo* placet, *l. 20. c. 16.* vel una cum voce citharam pulsant, ut *Casaub. ex Athen.* & *Platone* interpretatur. Al. leg. *Psilocitharistæ.*

Chorographia, *f. i.* χωρογραφία, regionis alicujus particularis descriptio, ut Agri Pataviini, &c. *Vitruv. l. 8. c. 2.*

Chors. V. Cohors.

* Chortinon oleum, χόρτινον ἔλαιον, quod fit ex κόρῳ, gramine, herba. *Plin. lib. 15. cap. 7.*

Chorus, m. 2. *coro, moltitudine di guelli, che cantano, ouvero. saltano*, מָחוֹל, Ger. *hauffen*, Gal. *chœur*, Hisp. *coro*, χορὸς, multitudo canentium, aut saltantium, maxime in sacris, a χαρὰ, lætitia, dictum, ut placet *Platoni lib. 3. de Leg.* Hinc chorus ducere, *Hor. l. 4. od. 7. Suet. in Calig. c. 37.* Inter choros, & symphonias. *Virg. Ecl. 5. v. 66.* Utque viro Phœbi chorus assurrexerit omnis. ¶ Dicitur & de quolibet cœtu, seu conventu. *Tibull. l. 2. eleg. 1. ad fin.* currumque sequuntur Martis lascivo sidera iulta choro. *Cic. pro Mur. c. 24.* Catilina stipatus choro juventutis erat. Et *3. Offic. c. 33.* Chorus virtutum. ¶ *Hieronym. ad Dardan.* scribit, chorum etiam dici musicum quoddam instrumentum, ex simplici pelle, cum duobus cienuis æreis, quod per primam inflatur, per alteram sonum emittit.

Chrestologus, i, Χρηστολόγος, qui bene loquitur, sed male facit, muniscus verbis, sed minime beneficus, *Capitolin. in Pertinace, c. 13.*

Chreston, *n. 2.* Χρηστόν, herba, al. cicorium: a Χρηστός, utilis, quia singulariter salubris est, *Plin. l. 20. c. 8.*

* Chrestus, & Chrestiani, pro Christus & Christiani dixere olim Romani ex errore, q. Χρηστὸς pro Χριστός. *Tertull. in Apolog. c. 3. Lactant. l. 4. c. 7.*

Chria, *f. i.* Χρεία, est commemoratio, seu explicatio alicujus dicti, vel facti, vel utriusque simul certis capitibus comprehensa, sic dicta, quod est exercitatio valde utilis ad eloquentiam adipiscendam. Nam Χρεία, est usus, utilitas, commodum. ¶ Triplex est, activa, quæ factum aliquod exponit, verbalis, quæ sententiam ab aliquo prolatam explicat, mixta, quæ factum quodpiam, sermone conjunctum complectitur. ¶ Partes chriæ octo sunt, encomium, paraphrasis, causa, contrarium, simile, exemplum, testimonium veterum, epilogus. V. *Quintil. l. 1. c. 9. & al. 5.*) *Senec. ep. 33.* Pueris & sententias ediscendas damus, & has, quas Chrias Græci vocant, quia complecti eas puerilis animus potest.

Chrisma, tis, n. *3. unzione*, Χρῖσμα, מָשְׁחָה, unctio, a verbo Χρίω, ungo, *Tertull. de Baptif. c. 7.* Christus dicitur a chrismate quod est unctio.

Christiane, *cristianamente*, Christiano more, atque adeo sancte, caste, religiose. *Augustin. ep. 79.* Domos suas, & familias Christiane regunt.

Christianismus, i, נוֹצְרוּת, *Christianità*, Christianorum religio, Χριστιανισμός, *Tert. l. 4. adv. Marcion. c. 33.* Joannes constituit inter vetera, & nova, ad quem desineret Judaismus, & a quo incipere Christianismus.

Christianitas, atis, *f. 3.* idem quod Christianismus, *Imp. Honor. & Theodof. lib. 16. Cod. Theodof. tit. 8. leg. 19.* ¶ Sumitur etiam pro clericatu in Religione Christiana, *ftato Clericale: Imp. Valentinian. Theodof. & Arcad. l. 12. ejufd. Cod. t. 1. leg. 123. & l. 34. tit. 3. leg. 11.*

Christianizo, as, are, הִתְנַצֵּר, Christianum ago, Christianam religionem profiteor. *Tert. adv. Marcion. l. 1. c. 24.*

Christianus, i, m. 2. Χριστιανός, נוֹצְרִי, *Crifiano*, qui Christi religionem profitetur, V. *Lipf. ad Tacit. Ann. 15.* ¶ Est etiam adject. *Hieron. ad Pammach. epift. 101. c. 5.* Vir omnium nobilium Christianissimo, & Christianorum nobilissime.

Christicola, æ, masc. & *f. 1.* & Christicolus, i, qui Christum colit, Christianus. *Prudent. Cathem. 8. ad fin.* Cibus obfecrantum Christicolarum. *Venant. Fortun. l. 2. Prudent. 8.* (vel 9.) Et pia Christicoli semina ferret agri. Alii leg. *Christicolis agris. Sedul. l. 3.*

Christigena, æ, m. & *f.* qui genere Christum contingit. *Prudent. Hamartig. v. 787. de Ruth:* Christigenam fœcunda domum, Davidica regna Edidit.

Christiporens, entis, o. 3. qui in Christo potest, qui fide, & pietate in Christum valet. *Prudent. 2. adv. Symmach. v. 709.* Christiporens juvenis.

CHRISTUS, m. 2. מָשִׁיחַ, Χριστός, unctus, a Χρίω, ungo, cognomen Salvatoris nostri, quia donis Spiritus Sancti uberrime, & sine mensura ornatus fuit, & a Patre constitutus est Prophetes, Sacerdos, & Rex generis humani.

Chroma, atis, n. 3. genus muficæ eft, quæ, ut ait *Vitr. l. 5. c. 4.* fubtili folertia, ac crebritate modulorum fuaviorem habet delectationem. ¶ A noftris Musicis chromata dicuntur nigræ notulæ, vel a colore (Χρῶμα enim eft color) vel quod in chromatico modulationis genere præcipue locum habent. V. Chromata.

Chromäta, n. 3. accipiuntur pro ornamentis, & luminibus artium, a Χρῶμα, color. Hinc chromaticum melos, una ex tribus Muficæ partibus, quæ in flexionibus vocum pofita eft, quæ ob nimiam mollitiem infamiæ nota non caruit. *Vitruv. l. 5. c. 4.*

Chromatiarius, ii, m. 2. *Vetus Interpres Perf. Sat. 4. v. 18.* Chromatiarii dicuntur colorarii, vel qui tota die in arena funt, vel in fole. Antiqui enim ungebant fe, & in fole erant, ut oleum corpus imbiberet.

Chromaticæ, es, genus fymphoniæ, quod a *Vitruvio* defcribitur *l. 5. c. 5.*

Chromaticus, a, um, adject. coloratus, a Χρῶμα, color. *Isidor. l. 10. Orig.* Chromaticus, qui non confundit, nec colorem mutat. ¶ Chromaticum melos defcribit *Cel. Rhodig. l. 5. c. 22.* V. Chromata.

Chrombus, m. 2. genus pifcis, cujus tres enumerantur fpecies, Cyprinus, Chalcis, Cobio. *Plin. l. 32. c. 11.*

Chromis, filius Herculis, qui cum Adrafto ad bellum Thebanum profectus eft, ¶ Eft item pifcis in aquis nidificans. *Plin. l. 32. c. 11.*

Chromius, filius Nelei, & Cloridos, qui in ea pugna, quam Pylii, & Meffenii adverfus Herculem gefferunt, cum decem fratribus occifus eft. ¶ Alius fuit Priami filius, qui bello Trojano interfectus eft a Diomede.

Chronica, orum, *cronache, cronaca*, דִּבְרֵי הַיָּמִים, Ger. *chronick*, Gal. *cronique*, Hifp. *cronica*, Χρονικά, hiftoriæ cum defcriptione temporum, quibus fcilicet res geftæ, fervato temporum ordine, digeruntur, a Χρόνος, tempus. Differunt ab annalibus, quod hi commemorant, quid quoque anno in gente una contigerit, illa plurium gentium res exponunt. *Plin. l. 35. c. 9.* ¶ Inventor & chronicus, a, um. *Gel. l. 17. c. 21.* Excerpebamus ex libris, qui chronici appellantur. ¶ *Chronici morbi* funt, qui durant, quibus opponuntur *acuti*, qui brevi vel fanantur, vel conficiunt. *Cal. Aurel.* quinque libros fuos *Chronicorum morborum* infcripfit.

Chronicus, Chronfus. V. in Chronica, & in Cofmicus.

Chroniffo, as, are, cunctor, fubinde fubfifto. *Lucret. lib. 2. v. 320.* Et fatiati agni ludunt, blandeque chroniffant. Alii melius leg. *conifcant*, alii *coruiscant*. V. *Paraum in Lucret.*

Chronographus, i, m. *fcrittore di cronologia*, Χρονογράφος, qui res geftas per fua tempora digerit. *Sidon. l. 8. ep. 6.* Euíebius chronographus.

Chryfallis, & Chryfallis, idis, *f. 3. crifalide*, Χρυσαλλίς. Hoc nomine appellantur infecta, quæ primo fui ortu vermiculi funt, deinde circa fe folliculum formant, eoque fe involvunt: ex quo poftea fe expedientes, emiffis alis evolant, ut v. g. bombyces, ex quibus fericum conficitur. *Plin. l. 11. c. 32. & 35.*

Chryfanthemum, n. 2. Χρυσάνθεμον, herba, al. caltha, a Χρυσὸς, aurum, & ἄνθεμον, flos. *Plin. l. 26. c. 8.*

Chryfas, m. *1. Fiume d'Affiro, Veria, Distraino*, fl. Siciliæ, qui per fines Affiorinorum fluens Terræ commifcetur. Hic a Siculis habebatur Deus, & religione maxima colebatur.

Chryfe, f. 1. opp. Phrygiæ min. prox. Cyllæ, & Tonedo, ubi templum Apollinis Sminthei. ¶ Item finus maris Eoi, *Mar della China*, cum infula cognomine, *Giappone*, ad Or. Regni Sinarum. ¶ Chryfæ, & Argyræ, inf. extra oft. Indi, feraces auri, & argenti. *Plin. l. 26. c. 21.*

Chryseis, idis, f. Χρυσηΐς, Aftynome filia Chryfæ. *Ovid. 2. Trift. 373.*

Chryfelectron, n. 2. Χρυσήλεκτρον, gemma in colorem electri declinans. *Pl. l. ult. c. 9.*

Chryfendeton, n. 2. Χρυσωδέτον, vafis genus aureis cruftis illigatum, a Χρυσὸς, aurum, & δέω, ligo. *Martial. lib. 14. epigr. 30.* Accipe vina, domum, pueros, chryfendera, menfas. Vide *Salmaf. ad Trebel. Claud. c. 15.*

Chryfes, æ, m. 1. Χρύσης, Sminthii Apollinis Sacerdos, pater Aftynomes, quæ a nomine ejus *Chryfeis* cognominata fuit. Cum Græci bello captam Agamemnoni in prædæ divifione tradidiffent, Chryfes Apollinis infignibus exornatus ad Græcorum caftra acceffit, filiamque fibi petiit reftitui: quod cum impetrare non potuiffet, *Apollinis auxilium imploravit*, qui tam gravem Græci peftilentiam immifit, ut Agamemnon patri puellam reftituere coactus fuerit. Ejus autem loco Achilli Hippodamiam Briíeæ filiam eripuit. Hinc inter Achillem, & Agamemnonem implacabile diffidium orrum eft.

Chryseus, a, um, Χρύσεος, aureus, a Χρυσὸς, aurum. *Martial. lib. 9. epigr. 95.* Chalcea donanti chryfea qui dederas.

Chryfippeus, a, um, ad Chryfippum pertinens. *Cic. 4. Acad. c. 30.* Hæc Chryfippea funt, ne ab ipfo quidem diffoluta. ¶ *Chryfippea* apud *Plin. 26. 9.* eft herba quædam a Chryfippo inventore nominata.

Chryfippus, m. 2. Χρύσιππος, Apollonidæ fil. patria Solenfis, feu Tarfenfis, Stoicæ fectæ Philofophus, auditor Zenonis, & Cleanthis, poft quos etiam fcholæ præfuit, & habitus eft Princeps Stoicorum. In Dialectica longe omnibus antecelluit. ¶ De exitu ejus varia tradunt. Quidam volunt, a difcipulis ad facrificium vocatum, cum vinum dulce affatim hauiiffet, anhelitus difficultate laborare cœpiffe, atque ita quinto demum die fato conceffiffe, annos jam natum circiter tres, & feptuaginta. Alii ferunt, himio rifu exfpiraffe. Nam cum fuus rure allatos afinum comedentem videret, ancillæ imperaviffe ajunt, ut vinum afino bibendum daret, ejufque dicti urbanitate tantopere fibi placuiffe, ut nimio rifu fuffocaretur. Mortuo Athenienfes ftatuam poíuerunt in Ceramico. *Cic. 1. Fin.*

* Chrysites, æ, m. Χρυσίτης, lapis auri coloris. *Plin. l. 36. c. 22.* Item gemma, al. *flagines*, a colore flammeo. *Idem l. 37. c. 10.*

Chrysitis, idis, f. 3. Χρυσῖτις, herba, al. chryfocome, palmi altitudine, comantibus fulgore auri corymbis. *Plin. l. 21. c. 8.* ¶ Item fpuma optima argenti. *Id. l. 33. c. 6.*

Chryfoafpidæ, arum, m. 1. Χρυσοάσπιδες, milites, qui clypeos auro cælatos geftant. Alexander Severus Alexandrum imitatufus, fecerat fibi argyroafpidas, & chryfoafpidas, ut fcribit *Lampr. d. in ejus vita c. 50.* Tale quid prifcis etiam Reip. R. temporibus factum fcribit *Liv. l. 9. c. 40.*

Chryfoberyllus, m. 2. Χρυσοβήρυλλος, beryllus pallidior, cujus viriditas in aureum colorem refplendet. *Plin. l. 37. c. 5.*

* Chryfocanthos, i, m. Χρυσόκανθος, hederæ genus. *Apul. de herb. c. 119.*

* Chryfocarpos, i, m. Χρυσόκαρπος, idem ac Chryfocanthos. *Plin. l. 16. c. 34.*

* Chryfocephalos, i, m. Χρυσοκέφαλος, bafilifcus aureo capite. *Apul. de her. c. 128.*

Chryfocëras, æ, mafc. 1. Cornu Byzantii, *Pera, Galata*, fuburbium Byzantii, a Byzantio portu, & finu maris divifum, ubi Chriftiani omnes habitant, ubi etiam prom. ejufdem nominis. *Plin. l. 4. c. 11.*

Chryfocolla, *f. 1. borrace*, Gal. *eole pour appliquer de l'or*, Hifp. *borrax, o atincar*, Χρυσόκολλα, humor, qui in aurifodinis per venas auri deffuit, & craffefcens rigoribus hybernis ufque in duritiem pumicis congelafcit, a Χρυσὸς, aurum, & κόλλα, gluten, quia aurum agglutinat. *Plin. l. 33. c. 5.* Addit *ibid.* Neronem in folemni aurigatione Circi arenam chryfocolla ftraviffe.

Chryfocome. V. Chryfitis.

* Chryfocomes, æ, m. Χρυσοκόμης, auricomus. *Macrob. Saturn. l. 1. c. 17.*

Chryfographarius, a, um, adject. Χρυσογράφος, vel aureis litteris fcriptus, ut Chriíographara fcuta. *Trebel. in Claud. c. 14.*

Chryfolachanum, n. 2. olus aureum, a Χρυσὸς, aurum, & λάχανον, olus. *Pl. l. 27. c. 8.*

Chryfolampis, idis, f. 3. Χρυσόλαμπις, lapillus, qui die palleícit, nocte ignei coloris eft, a Χρυσὸς, aurum, & λάμπω, fplendeo. *Plin. l. 37. c. 10.*

Chryfolithus, m. 2. *grifolito*, Χρυσόλιθος, lapis pretiofus, aureo nitore translucens, a Χρυσὸς, aurum, & λίθος, lapis. *Plin. l. 37. c. 9. & 11.*

Chryfomallus, i, Χρυσόμαλλος, aureum vellus habens: epitheton arietis Colchici. *Hygin. fab. 188.*

Chryfomela, n. 2. Χρυσόμηλα, mala aurea, al. Cydonea, feu cotonea, al. aurantia, a Χρυσὸς, aurum, & μῆλον, malum. *Plin. l. 15. c. 11.*

Chryfomeliânus, a, um, adject. *Colum.* inter alia malorum genera, mala Chryfomeliana laudat, *l. 5. c. 10. fub fin.*

* Chryfopâftus, i, mafc. Χρυσόπαστος, gemma ex genere Chryfolitorum. *Solin. cap. 30. al. 43.*

* Chryfopus, vel Chryfophis, idis, f. Χρυσωπίς, gemma quæ afpectum auri habet. *Plin. l. 37. c. 10.*

Chryfophrys, Χρυσόφρυς, pifcis, al. aurata, a Χρυσὸς, aurum, & ὀφρὺς, fupercilium, quia locis illis, ubi cætera animalia fupercilia habere folent, aureo colore fulget. *Ovid. in Halieut. v. 110.*

* Chryfopraíus lapis, gemma ex genere viridantium, paulum declinans a topazio in aurum. *Plin. l. 37. c. 8.* ¶ A noftris Musicis chromata dicuntur nigræ notulæ, vel a colore (Χρῶμα enim eft color) vel quod in chromatico modulationis genere præcipue locum habent. V. Chromata.

* Chryfoperos, i, m. Χρυσόπηρος, gemma fimilis chryfopraío. *Plin. l. 37. c. 8.*

Chryforrhöe, æ, m. 1. Χρυσορρόη, pop. ad Phafim fl. ita dicti, quod in his locis, ut inquit Strabo, auriferi torrentes fint, unde fabulæ occafio de vellere apud Colchos aureo.

Chryforrhöas, æ, m. 1. Pactolus, *Sarabat*, Χρυσορρόας, fl. Lydiæ, ex Tmolo M. in Hermum fl. labens, Sardefque, & Thyatiram urbes alluens, a Χρυσὸς, aurum, & ῥέω, fluo, vel ῥοῦς, fluxus, ob arenas aureas, quas defert. ¶ Item fl. Syriæ, *Adegele, Ferne*, qui per Damafcum, & ejus agrum fluit. ¶ Item fl. Bithyniæ. ¶ Item fl. Themifcyræ.

Chryfos, i, m. 2. *oro*, Χρυσὸς, aurum, aurea moneta. *Plaut. Bacchid. 2. 3. 6.* Opus eft chryfo Chryfalo. ¶ Item pifcis genus aurei coloris. *Plin. l. 32. c. 11.*

* Chryfothâles, is, n. aureo flore pullulans. Eft epithet. cujufdam aizoi. *Pl. l. 25. c. ult.*

Chus. V. Choa.

Chutra. V. Scutra.

* Chydæus, *vile, volgare*, χυδαῖος, vilis. Hinc *chydæum*, genus quoddam caryotarum. *Plin. l. 13. c. 4.*

Chylifma, atis, n. χύλισμα, fuccus expreffus ex aliqua re, ut *chylifma acaciæ*, apud *Scrib. Larg. Compof. 23.*

Chymus, i, m. *chilo*, χυμὸς, fuccus; & fpeciatim fuccus ventriculi. *Seren. Sammon. cap. Subitan. dolor. febr.* &c. Præterea chymum ftomacho deficcat iniquum.

* Chytra. V. Scutra.

C A N T E I.

Cia. V. Cea.

Cibalis, le, ἐδώδιμος, quod ad cibum pertinet. *Lactant. de Opific. Dei, c. 11. fect. 5.* Duas eíle per collum fiftulas, neceíle eft, cibalem, & fpiritualem. ¶ Locus autem *Varronis l. 2. R. R. c. 11.* qui a Lexicogr. quibufdam afferrur in emendationib. editionib. habet: *Omnium rerum, quas cibi causa*, non, *cibali causa*.

Cibaria, orum, n. 2. *nudrimento, cibo, gli alimenti*, מָזוֹן, מַאֲכָל, לֶחֶם, Ger. *allerleiffpreiß*, Gal. *nourriture, vivres, ovitz*, alimenta, ideft omnia, quibus animantes vefcuntur, & aluntur. *Cic. pro Sext. Rofc. c. 20.* Anferibus cibaria publice locantur.

Cibarium, ii, farina excuíía poft pollinem, feu florem, farina fecundaria, *cruschello, ftacciatura. Plin. l. 18. c. 9.* Et cibarii, quod fecundarium vocant, fextarios quatuor, &c.

Cibarius, a, um, o. 1. 2. ἐδώδιμος, quod ad cibum pertinet. *Macr. l. 2. Satur. 13.* Lepidus Conful legem tulit cibariam. ¶ Cibarium oleum, quo cibi conduntur, *Col. l. 12. c. 50.* Ne ex ea fiat oleum cibarium. ¶ Cibarius panis, qui fit ex farina fecundaria, ex qua flos ante excuíTus eft. *Cic. lib. 5. Tuíc.* Cibarius in cafa panis datus eft. ¶ Cibarium vinum pro ignobili. *Varr.* apud *Non. 2. 188.* Potus meus vinum cibarium. ¶ Cibarius homo, pro fordido, & plebejo. *Idem ibid.* Tuus frater cibarius fuit Ariftoxenus.

Cibatio, onis, f. 3. cibandi actus, cibus, *cibo, refezione. Solin. cap. 40. n. 563.* Solitæ cibationi diem fuperponunt.

Cibatus, us, m. 4. *cibo, vivanda*, אֹכֶל, Ger. *fpeifung*, Gal. *nourriture*, Hiíp. *comida, cvriov*, cibus. *Plaut. Mil. 2. 2. 79.* Cibatus, & commeatus. *Plin. l. 8. c. 55.* Lepores in Aíiam pleno candidi, quibus hybernis menfibus pro cibatu nivem credunt eíTe. *Varr. l. 2. R. R. c. 4.* Sues cibatu largiore fuítentare.

Cibicida, æ, m. 1. qui cibum cædit, & abíumit, lurco, vorax. *Lucil. l. 27. apud Non. c. 2. n. 148.* Virginti domi, an trigiata, vel centum cibicidas alas. Alii aliter legunt, & interpretantur.

Cibilla, f. 1. menía eícaria, a cibus. *Varro l. 4. de L. L. c. 25.* Menfam eícariam cibillam appellabant: ea erat quadrata, ut etiam nunc in caítris eft. A cibo cibilla dicta: poíTea rotunda facta. V. Cillibæ.

Cibo, as, a. 1. *nodrire, cibare*, הֶאֱכִיל, Ger. *fpeifen*, Gal. *nourir*, Hiíp. *criar, y mantener, cvriζω*, alo, nutrio, cibum infero. *Colum. l. 8. c. 10.* Quæ intra fepta villæ cibantur. Adde *Sueton. in Tiber. c. 72.*

Ciborium, n. 2. κιβώριον, fabæ Ægyptiæ folliculus, qui ima parte latior eft, fuperiore anguítior, ex qua faba prominet, quæ madefacto luto condita feritur, a voce Ægyptia, vel quaíi κιβώτιον, fcrinium, propter fimilitudinem, quod a κιβωτὸς, arca. ¶ Hinc etiam fignificat poculum ex faba Ægyptia, ac denique fumitur pro poculo capaciore alius materiæ, quod fabæ Ægyptiæ folliculum refert. *Horat. l. 2. od. 7. v. 21.* Obliviofo lævia Maífico Ciboria exple. ¶ Genus etiam eíTe dicitur pomorum Alexandrinorum, quæ habent fimilia fabæ Ægyptiæ folia. *Ver. Interpr. in Hor. l. c.*

Cibus, m. 2. eíca, paítus, epulæ, *cibo*, מַאֲכָל, לֶחֶם, Germ. *fpeiſe*, Gal. *viande*, Hiíp. *cevo, mantenimiento, cvriov*, omne id, quo veícimur. *Cic. de Div. lib. 1. c. 29.* Onuíti cibo & vino, perturbata & confuía cernimus. ¶ Donatus cibum diftinguit a victu, quod cibus etiam delicatis præbeatur, victus in parvis, aridíque alimoniis conítitutus fit. *in Andr. 1. 1. 42.* ¶ E flamma cibum petere. *Ter. in Eun. 3. 2. 38.* dixit pro quidvis cibi cauía pati, ac facere. ¶ Aliquid eíTe in cibo homini dicitur, quo eo homo vefcatur. *Plin. l. 18. c. 14.* ¶ Hora cibi, apud *Ovid. 1. de Ponto, el. 10.* huc eít, hora capiendi cibi. ¶ Cibum capere, *Cic.* & *Terent.* Cibo vacare, *Celf. l. 3. c. 15.* ¶ Translate *Cic. 5. de Fin.* Animi cultus ille erat ei quaíi quidam humanitatis cibus. *Ov. de remed. amor. v. 138.* Hæc funt jucundi cauía cibuíque mali.

Cibyra, cogn. Magna, *Curuz*, κιβύρα, urbs Phrygiæ Magnæ, vel Cariæ, in conf. Lyciæ, intra montes, prope fontes Xanthi fl. media inter Alabandam ad Occ. & Antiochiam Pifidiæ ad Or. ¶ Cibyra altera, dicta minor, urbs Ciliciæ aíperæ, verfus Pamphyliam, ad Tragum, al. Cragum M. *Plin. 9. 27.*

Cibyrätæ, arum, m. 1. Cibyræ incolæ, ut Cibyratæ fratres. *Cic. 4. Verr. c. 13.*

Cibyraticus, a, um, adject. a Cibyra. *Tacit. Ann. 4. cap. 13.* Cibyratica civitas. *Horat. l. 1. ep. 6.* Ne Cibyratica, ne Bithyna negotia perdas.

Cicada, *f. 1. cicala*, צְרָצַר, Ger. *hewſchrecke*, Gal. *cigale*, Hiíp. *cigarra, o chicarra*, τέττιξ, τέττιγος, κίκαδος, κίκαλος, inícti genus canorum non nifi aítivis menfibus apparens, quaíi κίω, fono ejus animaliculi, & ἄδω, cantans, vel a κίκινος, membranula, quia κίκινον ἄδει, membranis, feu alis canit. *Virg. 3. Georg. v. 328.* Et cantu querula rumpunt arbuíta cicadæ. ¶ Cicadas Athenienfes ex auro fere fabrefactas inneítebant, ut fe ὠιδῇ σφᾶς, declararent. Vid. Athenienfis. ¶ Cicadas homines aliquando fuiíTe ita cantu delectari ítolitos, ut cibi potuíque obliviícerentur; cæterum Muíarum beneficio in Cicadas converíos, Socrates apud Platonem in Phædro fabulatur.

Cicatricätus, a, um, cicatricibus plenus. *Sidon. l. 6. epift. 7.* Cicatricatum pectus precam levare ad veniam.

Cicatrico, as, are, cicatricem duco, *far cicatrice*, הֶעֱלָה אֲרוּכָה, עָלָה. *Sidon. l. 6. epift. 7.* Ut conícientiæ hiulca vulnera veítro faltem cicatricentur oratu. *Cæl. Aurel. Chronic. l. 4. c. 8.* Ulcera cicatricantur.

Cicatricoíus, o. 1. 2. *pieno di cicatrici*, Ger. *vollvvundmaleren*, Gal. *cicatriſé*, Hiſ. *cubierto de cicatrizes*, ἑλκώδης, cicatricibus plenus. *Col. de arb. c. 11.* Tum etiam vitis minus cicatricoía fit. *Quinc. l. 4. c. 1.* Facies cicatricoía.

Cicatricula, æ, *f. 1. margineta*, parva cicatrix. *Celſ. l. 2. c. 10.* Donec valens cicatricula ſit.

Cicätrix, cis, f. 3. *cicatrice, margine, faldatura*, אֲרוּכָה, Ger. *ein vvundmahl*, Gal. *cicatrice*, Hiſ. *cicatriz de la herida*, ἕλκη, ſignum, quod ſanato vulnere, vel ulcere cernitur in corpore. *Cic. 2. de Orat.* Judicibus cicatrices adverſas ſenis Imperatoris oſtendere. *Idem cons. Rul. 3. c. 2.* Refricare obductam jam Reip. cicatricem. ¶ Cicatrix duci dicitur, cum vulnus ſanatur. *Ovid. 1. de Ponto, el. 3. v. 15.* Tempore ducetur longo fortaſſe cicatrix. *Celſ. l. 7. c. 27.* dixit hoc eodem ſenſu: vulnus ad cicatricem tendit. ¶ Cicatrix etiam de arboribus. *Virg. 2. Georg. v. 379.* Admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix.

Ciccus, vel cicus, m. 2. Ciccum, & Cicum, i, n. interior membrana, qua grana diſcriminantur in malis Punicis, a κικκὸς, ſeparatio, diſcrimen, quod a κόκκος, granum. *Var. l. 6. de L. L. c. 5.* Nonneſius exponit rem nihil, ſine viribus, a κίκυς, robur, per antiphraſin. Atque in hoc ſenſu *Plaut. Rud. 2. 7. 22.* Eluas tu, an exungare, ciccum non interduim. Ver. Gloſſ. Ciccum. κρὺ, κόκκος.

Cicer, eris, n. 3. *cece*, Ger. *kichern*, Gal. *pois chiche*, Hiſ. *garvanzo*, שׁוּעָל, ἐρέβινθος. *Plin. l. 18. c. 12.* Cicer ſolum urit, nec niſi madefactum pridie ſeri debet. ¶ Ciceris emptorem & nucis, *Horat. in arte poet. v. 249.* videtur proverb. dixiſſe de infimæ ſortis homine.

Cicera, æ, f. 1. *cicerchia*, leguminis genus ſolo colore a cicercula diffcrens, *Pallad. Mart. tit. 6. Colum. l. 2. c. 11.* Cicera bobus cervi loco ſæfa datur.

Cicercula, f. 1. *cicerchia*, Gal. *pois cert*, Hiſp. *cierchа*, κολόφων, leguminis genus, ciceri non diſſimile, ſed minutius, inæquales angulos habens. *Plin. lib. 18. Col. lib. 2. cap. 10.*

Cicerculum, n. 2. genus ſynopidis, cujus color Italice *grigio bruno*, dicitur. *Plin. lib. 35. cap. 6.*

M. T. Cicero, m. 3. Κικέρων, natus eſt Arpini in Campania, Equeſtri loco, patre Marco, matre Helvia, die 3. Januarii, L. Caſſio Longino, & C. Mario Coſſ. anno U.C. 645. Romæ educatus eſt. Audivit variis temporibus partim Romæ, partim in Græcia, in Rhetorica Molonem Rhodium, Apollonium Alabandenſem, Æſchylum Gnidium, Dionyſium Magnetem, Zanoclem Adramyrenum, in Dialectica Diodotum Stoicum, in Philoſophia Philonem principem Academiæ, Antiochum, Poſidonium, in Juriſprudentia Q. Murium Scævolam P. F. Vide *Cicer. in Bruto circa finem.* Omnium Romanorum eloquentiſſimus fuit, & Latinæ Eloquentiæ Princeps. Fuit ſectator novæ Academiæ. Villam habuit in Campania inter Puteolos urbem, & Avernum lacum, quam Academiam appellavit ab exemplo Academiæ Platonicæ. Ex uxore Terentia filium M. ſuſcepit, & filiam Tulliam, quam Dolabellæ collocavit. Quæſtor in Sicilium profectus eſt, deinde ad alios omnes gradus honorum aſcendit. A Q. Hortenſio etiam Augur cooptatus fuit. In Conſulatu Catilinæ conjurationem detexit, & exſtinxit, ejecto Catilina ex Urbe, cæteris conjuratis nobiliſſimis Patritiis in carcere interfectis, indicta cauſa, fed ex S. C. Ea de cauſa P. Clodio Trib. pl. legem ferente in exilium pulſus, exſulavit in Græcia. Sed 16. menſe revocatus eſt decreto Senatus, ſuffragiis cunctæ Italiæ. Plurima ſcripſit de Eloquentia, de Philoſophia, de Republica. Interfectus eſt anno U. C. DCXII. ætatis LXIV. Illius vita a Tirone ejus liberto Latine ſcripta eſt, a Plutarcho Græce: Prima perijt, altera exſtat.

Ciceromaſtix, Ciceronis flagellum. Ita inſcriptus fuit liber cujuſdam Largi Licinii contra Ciceronem; de quo *Gel. l. 17. c. 1.*

Ciceronianus, a, um, adject. ad Ciceronem pertinens, ut Ciceroniana ſimplicitas. *Plin. in Prafat. ad Veſpaſian.*

Cichorium, & Cich

Cilicienſis, ſe, ad Ciliciam pertinens, ea ratione, qua *Hiſpanienſis* ad Hiſpaniam. *Caſ. l. 3. B. C. c. 88.* Legio Cilicienſis. *Cic. Fam. ep. 67.* Ex provincia mea Cilicienſi.

Cilicinus, a, um, adject. *cilicino*, ex cilicio factus. *Solin. c. 33.* (al. 46.) *de Arabia*: Ipſa tentoria cilicina ſunt.

Ciliciŏlum, i, n. parvum cilicium. *Hieron. epiſt. 27. c. 7.* Super duriſſimam humum ſtratis ciliciolis quieſcebat.

Cilicium, n. 2. *cilicio*, *veſtimento teſſuto di peli di diverſi animali*, שׂעִר, Germ. *herinkleid*, Gall. *haire*, *cilice*, Hiſp. *cilicio*, κιλίκιον, veſtis ex pilis hircorum, vel caprarum, in caſtrorum uſum, atque nauticarum, a Cilicia regione, quia ibi primum hoc veſtis genus inſtitutum eſt, cum ibi hirci producti, hiſſutiſque pilis ſint, vel a cilliis, quæ aliqui pro pilis accipiunt. In caſtris adhibentur ad excipiendum impetum ſagittarum: *Veget. lib. 4. c. 6. & Cic. Verr. 3. c. 38.* Cum iſte civitatibus cortina, cilicia, laccos imperaret. ¶ Hæc vox revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *textum*, *ſtragulum*, aut quid ſimile. *Ulpian. Dig. 33. 7. 12.* Vela cilicia ideo patantur, ne adificia vento, vel pluvia laborent.

Cilicius, a, um, ad Ciliciam pertinens. *Plin. 5. 3.* Cilicium mare. *Id. 21. 6.* Cilicium crocum. *Martial. in lemmate epigr. 40. l. 14.* Udones Cilicii. *h. e.* ex pilis hircinis, ut cilicia, confecti. ¶ *Cilicii termini* in re Agraria dicti ſunt a Cilicio Saturnino centurione. *Frontin. de Colon. pag. 120. Goeſ.*

Cilicius, a, um, idem quod Cilicius. *Virg. in Culice, v. 400.* Cilico crocus editus arvo. *Al. leg.* Cilici, a *Cilix*, *icis*.

Ciliſſa, æ, f. *di Cilicia*, adject. femininum, quæ eſt e Cilicia. *Spica Ciliſſa* apud *Ovid. 1. Faſt. v. 76.* eſt crocus, cujus magna copia in Cilicia eſt. ¶ Apud *Properc.* vero *4. 6. 70. ſpica Ciliſſa* eſt unguentum ciconium, ut docet *Scaliger.*

Cilium, ii, n. *Plin. 11. 37.* docet, olim cilium ſignificaſſe exteriorem ambitum genæ ſuperioris oculi, in qua pili naſcuntur, גֵּבֶל, βλέφαρος, *l'eſtremité peloſa della palpebra*. ¶ Poſtea vero ſignificare cœpit ipſam genam, ſeu palpebram, *palpebra*, עַפְעַף, βλέφαρον. *Feſtus*: Cilium eſt folliculus, quo oculus tegitur, unde fit ſupercilium. *Plin. 11. 39.* Cutis vulnerata non coit in bucca, cilioque. *Apul. l. 16. Met.* Cilliis alterna connivere.

Cilix, icis, κίλιξ, nepos Beli Priſci, filius Agenoris tertii. Occupavit regionem Aſiæ minoris, quæ ab illo Cilicia dicta eſt. Tres filios habuit, Lampſacium, Pygmalionem, Pyrodem. ¶ Eſt item nomen gentile, quod ſignificat eum, qui e Cilicia ortus eſt. *Ovid. 2. Met. v. 217.* Ardet Athos, Taurufque Cilix, & Tmolus, & OEte. *Martial. 7. 94.* Tonſor Cilix. *Stat. l. 2. Sil. 1. v. 160.* Cilicum flores. *h. e.* crocus. Sic Cilicum meſſes, *Id. ibid. 3. 3. 34.*

Cilleo, a. 2. vel Cillo, is, a. 3. antiq. verb. eſt, *movere*, a κίνλω, pro κινέω, moveo. Hinc furcillæ, quibus frumenta cilluntur, apud *Serv. lib. 2. Georg.* Et ofcilla, quod ora cillent, apud *Iſid. lib. ult. Orig. c. 14. & Serv. l. c.*

Cillĭbæ, arum, menſæ rotundæ. *Feſt.*

Cillo, V. Cilleo.

Cillŏnes, V. Cilones.

Cillus, i, m. 2. aſinus, auritum animal. *Petron. in fragm. Carm.* Judæus licet & porcinum numen adoret. Et cilli ſummas advocet auriculas. Al. leg. *culi*.

Cilŏnes, m. 3. quorum capita oblonga, & compreſſa ſunt, vel quibus frons eminentior, a cædo, quia in illis frons a dextera, & ſiniſtra velut receſſa videtur, vel a κυλλός, mutilus. *Feſtus*, & *Chariſ. Grammat. l. 1.* ¶ *Cic. in Salluſt.* Cilones, (vel Cillones, ſcil. a Cillo, motito) impudici, parricidæ, ſacrilegi. Quem locum exponens *Cælius lib. 21. c. 22.* Cilones, inquit, ſunt cinædi. *Flav. Caper vetus Grammat.* Cilo eſt angufto capite, qui hoc contingit in partu. ¶ Legitur & *cyllo*, ſeu *cylo*.

Cilunculus, i, m. diminutivum a *cilo*, qui eſt capite, & fronte anguſta, & compreſſa. *Arnob. l. 3.* Capitones, cilunculi, labeones. Al. aliter leg.

Cimber, bri, m. *Feſtus* docet, lingua Gallica latronem ſignificari. ¶ *Cimbri*, *orum*, ſunt populi Germaniæ, qui eam regionem tenuerunt, quæ Cimbrica Cherſoneſus dicta eſt. Hi cum aliquando in Italiam veniſſent, ſedes quæſituri, a Q. Catulo, & C. Mario Coſſ. devicti ſunt. *Flor. l. 3. c. 3.* ¶ Adjective *Ovid. 4. de Ponto*, *epiſt. 3. v. 45.* Ille Jugurthino clarus, Cimbroque triumpho.

Cimbri, orum. V. Cimber.

Cimbrĭca Chersonēſus. al. Cartrix, nunc Jutia, *Jutland*, peninſula perampla Germaniæ, a Sept. in Mer. extenſa, inter Cimbricum mare, & Svevicum, ſeu Codanum ſinum, pars Regni Daniæ.

Cimbrĭce, adverb. Cimbrorum more. *Quintil. Declamat. 3.* An nobis Cimbrice loquendum ſit.

Cimbrĭcus, a, um, adject. a Cimbris. *Cic. pro Dom. ſua, c. 38.* Porticum poſt aliquanto Catulus de manubriis Cimbricis fecit.

Cimeliarcha, æ, m. 1. κειμηλιάρχης, cuſtos vaforum Eccleſiæ, ſeu pretioſæ cujuslibet ſupellectilis, *teſoriero*. *Leg. ult. de Bonis auctorit. judic poſſiden. §. fin autem*. Præſente viro reverendiſſimo, Cimeliarcha.

Cimeliarchium, n. 2. κειμηλιαρχεῖον, אוֹצָר, ſanctius conditoriuni rerum eximiarum, κειμηλίων, ſupellex cæteris pretioſior, taliſque, ut reponi mereantur, dicta a κεῖμαι, repoſitus ſum. *Codex loc. cit. in Cimeliarcha.*

Cimex, icis, m. 3. *cimice*, חַגְבִּשׁ, κόρις, vermis odore graviſſimo, ex ligno naſcens, chartis, & paleis; item ex herbis. *Martial. l. 11. epigr. 33.* Nec roga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus.

Ciminus, i, m. *montagna di Viterbo*, mons Etruriæ, ad cujus radices Viterbum poſitum eſt. Ibi eſt ſilva Ciminia, quam *Flor. 1. 17.* Ciminium ſalium appellat; & Lacus Ciminius, de quo *Virg. 7. Æn. v. 697.* Et Cimini cum monte lacum. ¶ Hunc *Colum. 8. 16.* Ciminum lacum appellat. ¶ Scribitur & *Cyminus*.

Cimmerii, populi Aſiæ circa Boſphorum Cimmerium, ab ipſis dictum, ad Mæotidem paludem, in Sarmatia, ad dexteram Ponti partem, in Taurica Cherſoneſo, quæ cum tractu adjacente ab ipſis aliquando Cimmeria dicta fuit, poſtea Scythia Europæa, ſeu parva Scythia, nunc Tartaria minor, ſeu Præcopenſis. Aerem craſſum habent, & denſis exhalationibus nebuloſum, quare Solem raro aſpiciunt. Hinc Cimmeriæ tenebræ, pro denſiſſima caligine, & translate de multa obſcuritate animi. *Lactant. l. 2. c. 3.* ¶ Alii item ſunt in Scythiarum regione inter Colchos, & Iberos, juxta mare Caſpium, quorum regio *Haveſſen*. ¶ Cimmerii item, populi Campaniæ, apud Avernum lacum, quorum oppid. Cimmerium, ubi antrum Sibyllæ, *la grotta della Sibilla*. Horum fuit mos partirus, ut in ſubterraneis habitarent domiciliis, ubi metallorum maxime effoſſione victum quærentes, die latebant, noctu vero ad latrocinia egrediebantur, ut ex Ephoro ſcribit *Strabo*.

Cimmerium promont. al. Cerberion, *Capo di S. Croce*, promont. Aſiæ, in tractu Boſphorano, juxta Boſphorum Cimmerium.

Cimmerius, a, um, ut Boſphorius. Cimmerius inter Aſiam, & Eutopam. V. Boſphorus. ¶ Cimmerii lacus, pro infernis, & caliginoſis, *Tibul. l. 3. eleg. 5. v. 24.* Sic Cimmeriæ tenebræ, pro obſcuritate, & caligine multa. *Ammian. l. 29. c. 11.* V. Cimmerii.

Cimolius, a, um, adject. a Cimolo inſula maris Cretici, ut terra cimolia. *Plin. l. 35. c. 16. & 17.* Creta Cimolia, *Celſ. l. 2. c. ult.* qua utuntur fullones in veſtibus abluendis, quæ & medicamentis apta dicitur: alio nomine terra ſaponaria.

Cimōlus, f. 2. *Polina*, inſ. maris Cretici, circuitu 10. M. P. *Ovid. 7. Met. v. 463.* cretoſaque rura Cimoli.

Cimon, m. 3. Athenienſis, Miltiadis fil. mira erga cives munificentia. V. *Plut.* qui eum cum Lucullo comparat.

* Cinædias, æ, m. κιναιδίας, gemma candida. *Plin. l. 37. c. 10.* V. voc. ſeq.

Cinædiæ, m. lapilli in cerebro cinædi piſcis. *Plin. l. 37. c. 15.*

Cinædicus, a, um, o. 1. 2. quod ad cinædum pertinet. *Plaut. Stich. 5. 5. in fin.* Suavem cantationem aliquam occipite cinædicam.

Cinædologus, qui cinædica impudentia in loquendo utitur, κιναιδολόγος. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 277.* Convocat Ptolemæum cinædologum. *Al. aliter leg.*

Cinædŭlus, ii, diminut. a Cinædus. Affert hanc vocem *Macrob. l. 3. Saturn. c. 14.* ex oratione quadam Scipionis Africani Æmiliani.

Cinædus, m. 2. κίναιδος, קָדֵשׁ, impudicus, mollis, effeminatus, & qui inter viros mulier eſt, a κινέω, moveo, & αἰδοῦον, inguen. *Catul. epigr. 22.* Cinædus molior cuniculi capillo. ¶ Sumitur etiam pro pantomimo, ſeu ſaltatore; quia ſaltatores libidine omnibus anteibant. *Plaut. Mil. 3. 1. 73.* Ad ſaltandum non cinædus malacus æque eſt, atque ego. Adde *Non. c. 1. n. 15.* ¶ Adjective, cinæda fronte, eſt apud *Martial. l. 6. epigr. 29.* Et *Catul. carm. 10.* Ut decuit cinædiorem. ¶ Eſt & cinædus nomen piſcis, de quo *Plin. l. 32. c. ult.*

Cinăra, f. 1. *carciofo*, קִינָרָה, Germ. *artiſchocken*, Gall. *artichaux*, Hiſp. *alcachofa*, κυνάρα, carduus ſativus, & edulis, a Græca voce allata, vel a Cinara puella in hanc herbam converſa. *Colum. lib. 11. cap. 3.* Cinaræ plantam multo cinere ſtercorabimus. ¶ Scribitur & *cynara*.

* Cinăris, is, f. herbæ nomen apud *Plin. l. 8. c. 27.*

Cincia, *n. 2.* num. plur locus Romæ, ubi Cinciorum monumentum fuit. *Feſtus*.

Cincinnālis, le, adject. cincinnos habens. *Apul. de herbis, c. 51.* Cincinnalis herba.

Cincinnātulus, a, um, *riccintello*, dim. a cincinnatus. *Hieronym. epiſt. 8.* Cincinnatuli pueri, & calamiſtrati.

Cincinnātus, a, um, *ricciuto*, qui capillos intortos geſtat, a Cincinnus, quod cognomen fuit L. Quinctii, qui ab aratro ad Dictaturam vocatus, Æquos victos ſub jugum egit. *Cic. poſt red. in Sen. c. 5.* Quo vultu cincinnatus ganeo non ſolum civium lacrymas, verum etiam patriæ preces repudiavit? ¶ Cincinnatæ ſtellæ, h. e. crinitæ, *Id. 2. de nat. Deor. c. 5.*

Cincinni, m. 2. *capelli creſpi*, צִיצִית, קוּוצוֹת, Germ. *gekrauſſ*, *haar*, Gall. *boucles de cheveux*, Hiſ. *guedejas de los cabellos*, *razillas*, *grenas*, κίνυρα, cirnes intorti, qui etiam calamiſtrati dicuntur, a Græca voce, quæ allata eſt. *Juven. Sat. 6. v. 491.* Altior hic quare cincinnus? ¶ Translate *Cic. 3. de Orat. c. 25.* In Oratoris, aut in Poetæ cincinnis, ac fuco.

Cincinnŭlus, i, diminut. a cincinnus. *Varro apud Non. c. 15. n. 43.* Intorti dimittuntur ſex cincinnuli. Ita legit *Scalig.* At alii *cincinni*.

Cincius, a, um, adject. ad Cincium pertinens, quod eſt nomen unius gentis Romanæ. ¶ *Cincia lex* de donis & muneribus, lata fuit a M. Cincio Alimento trib. pl. adverſus eos, qui pretio cauſas orabant. Prohibebat enim, ne quis ob cauſam orandam donum, munuſve caperet. Ejus meminit *Cic. de orat. c. 71.* Dicta eſt etiam *lex muneralis*, ut ex fragmento *Plauti* docet *Feſtus*.

Cincticŭlus, m. 2. *grembiale*, Germ. *leiblgurtel*, Gall. *petite ceinture*, Hiſp. *pequena cinta*, διαζωμάτιον, dimin. a cinctulus, puerilis amiculi genus, quod fere ſub umbilico præcingitur, & ad dimidium crus porrigitur. *Plaut. Bacch. 3. 3. 28.* Cincticulo præcinctus.

Cinctōrium, n. 2. *cintura*, *ciarpa*, חֲגוֹרָה, περιζώνιον, cinctus, vel cingulum, quo pugio dependet. *Pomp. Mela l. 2. c. 1.* Marti pro ſimulacris enſes & cinctoria dedicant. Habetur, & in *Plin. l. 7. c. 7.* ſed utrobique variat lectio.

Cinctōrius, a, um, adject. paratus ad pugnam, gladiatorius. *Plin. l. 7. c. 7.* Tu, cujus ſemper cinctoria mens.

Cinctūra, æ, f. 1. *cintura*, cinctus, *Sueton. in Cæſ. c. 45.* Cingeretur fluxiore cinctura. ¶ In illo *Quineil. 11. 3.* Pars togæ prior mediis cruribus optime terminatur, poſterior eadem portione altior, quam cinctura. *cinctura* videtur eſſe ipſa tunica cincta. V. *Ferrar. de re veſt. l. 1. c. 24.*

Cinctus, us, & cinctura, i, n. אֵזוֹר, Ger. *gartel*, Gal. *ceinture*, Hiſp. *cinta*, *cintura*, διαζώματα, tunicæ genus infra pectus corpus comprehendens, ſublingaculo ſimilis, a cingo. Italice dici poſſet *grembiale*. Cinctus erat virorum, cingulus mulierum. *Varro 4. de L. L.* ¶ Geſtabatur autem a viris, ut expeditiores eſſent ad agendum. Habebant enim ſoluta brachia, & ad exercendum habiliora. ¶ *Cinctus Gabinus* fuit ipſius togæ quædam conformatio in hunc modum. Lacinia ejus extrema lævo brachio ſubducta in tergum rejiciebatur, ac retrahebatur ad pectus, atque ita in nodum colligabatur, ut togam contraheret, & breviorem ac ſtrictiorem redderet. Hujus autem cinctus origo eſt hujuſmodi. Cum toga laxum veſtimenti genus eſſet, & ad pugnandum inepta, repentina apud Gabios incurſione hoſtium, cum non eſſet ſpatium deponendi togas, & ſumendi chlamydes, ſubductam, & rejectam togam circa corpus complicaverunt, & ad pugnandum proceſſerunt. *Virg. Æn. 7. v. 612.* & *Liv. l. 5. c. 46.* ¶ Eſt etiam *cinctus* idem quod zona, *cintura*, *cinto*. *Sueton. in Ner. c. 51.* & *Plin. l. 23. c. 6.*

Cinctus, a, um, nom. ex partic. a cingo, *cinto*, περιεζωσμένος, ut gladio cinctus, *Curt. l. 9. c. 7.* Cinctus multitudine immenſa. *Vellej. 2. 14. 1.* Provincia cincta mari. *Cic. pro Flac. c. 12.* ¶ Cinctus pro militiæ addicto. *L. 15. ff. de mil. teſt.* ¶ Alte cinctus, h. e. induſtrius, gnavus, *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 10.* quod una voce *Alticinctus* dixit *Phædrus l. 2. fab. 6.* ¶ Cincta, flaminica veſte velata. *Feſtus*.

Cinctūtus, a, um, *veſtito di grembiale*, ea veſte indutus, quæ *cinctus* dicitur, ut Cethegi cinctuti, *Horat. de ar. poet. v. 50.* Cinctuti Luperci, *Ovid. 5. Faſt. v. 101.* Nam Luperci ſeminudi, & ſolo cinctu velati per Urbem diſcurrebant.

Cinefactus, a, um, *ridotto in cenere*, in cinerem redactus. *Lucret. l. 3. v. 920.* At nos horrifico cinefactum te prope buſto Inſatiabiliter deflebimus.

Cineraceus, a, um, *cinerizio*, cineris colorem referens. *Plin. lib. 25. cap. 15.* Capnos cineracei coloris.

Cinerarium, ii, n. 2. ſepulcrum, cineris mortuorum receptaculum. *Vet. Inſcript. apud Grut. p. 850. n. 10.* Fratri optimo, & piiſſimo cinerarium fecit.

Cinerarius, idem ac cinifio. *Varr. l. 4. de L. L. c. 29.* Qui calamiſtros calefactos in cinere miniſtrabat, a cinere Cinerarius eſt appellatus. *Catul. carm. 60. v. 138.* Nunc tuam cinerarius tondet os. *Sic Tertul. l. 2. ad Uxor. c. 8.* in luxu feminarum nobilium & cinerarios miniſtros poſuit. V. Cinifio.

* Cinerarius, a, um, ad. ut *Cinerarii fines* in agris, ſunt qui ad ſepulcrum aliquod terminantur. *Var. Auctor. de limit. p. 290. Goeſ.*

Cinereſco, is, ere, in cinerem abeo, τεφρόομαι, *andar in cenere*. *Tertul. Apolog. c. 40.* de *Sodomis*: Poma contacta cinereſcunt.

Cinerĕus, a, um, *cinerizio*, quod cineris eſt, vel cineris colorem refert. *Colum. l. 2. c. 2.* Non eumdem vel nigri, vel cinerei coloris.

Cinericius, vel Cineritius, a, um, *cinerizio*, τεφρώδης, cinoreus. *Varr. R. R. lib. 1. cap. 9.* Terra cinericia.

Cinerōſus, a, um, cinerum plenus, cinereus. *Apul. Met. l. 7. ſub fin.* Cineroſa canities.

Cingillus, i, vel Cingillum, i, dimin. parvum cingulum. *Petron. in fragment. Tragur.* Venit Gabino ſuccincta cingillo. Vet. Gloſſ. Cingillus, τρόφιον, ζώνιον.

Cingo, is, xi, ctum, a. 3. coerceo, comprehendo, circundo, *cingere*, *circondare*, אָזַר, חָגַר, Germ. *umbgirten*, *umbgehen*, Gall. *ceindre*, *environner*, Hiſp. *ceñir*, ζώννυμι. *Cic. de nat. Deor. l. 3. cap. ult.* Diligentius urbem religione, quam ipſis mœnibus cingitis. *Liv. l. 7. c. 39.* Cingere caſtra vallo. ¶ Cingere urbem obſidione, *ſtringer d'aſſedio*. *Virg. 3. Æn. v. 52.* Cingere ſe gladio, *metterſi la ſpada*. *Liv. l. 7. c. 10.* ¶ Cingi venenis, *Val. Flac. l. 6.* hoc eſt armare ſe venenis. ¶ *Claud. in 1. conſ. Stilic. verſ. 102.* Diverſos tecum cinguntur in uſus, *hoc eſt* accinguntur, Quo ſenſu videtur uſurpari a *Plauto Amphitr. 1. 1. 152.* Cingitur, certe expedit ſe. ¶ Cingere etiam de arboribus dicitur. *Paul. l. 5. ff. arb. furt.* Cædere eſt non ſolum ſuccidere, ſed etiam ferire cædendi cauſa, cingere, eſt deglabrare. ¶ Aliquando eſt ſtipare, comitari. *Ovid. 4. de Ponto. v. 17.* Dumque latus ſancti cingit tibi turba ſenatus. ¶ *Lucan. 9. 372.* terra cingere Syrtim. *h. e.* terreſtri itinere obire. ¶ Dicitur & de fluminibus. *Cæſ. l. 1. B. G. cap. 38.* Flumen totum oppidum cingit, *ſcorre intorno*. ¶ Poetice interdum ſignificat occupare. *Virg. Æn. 5. v. 13.* cinxerunt æthera nimbi. ¶ Aliquando eſt militare verbum. *cingi* enim milites dicuntur, cum militiæ nomen dant. *Papinian. Dig. l. 29. tit. 1. leg. penult.* Filius familias equeſtri militia exornatus, cingi conſeſſim juſſus, &c.

Cingŭla, æ, f. 1. *cigna*, *cinghie*, עֲגָלוֹת, Germ. *roſſgirrel*, Gall. *ſangle*, Hiſp. *cincha*, ζώμα, qua cinguntur jumenta. *Ovid. de rem. amor. verſ. 237.* Ut nova velocem cingula lædat equum.

* Cingulanus. V. Cingulus.

Cingŭli, homines ſatis tenues in iis locis, ubi cingi ſolemus. *Feſt.*

Cingŭlum, n. 2. *cintola*, *cintura*, אַבְנֵט, חֲגוֹרָה, אֵזוֹר, Ger. *ein girtel*, Gal. *ceinture*, Hiſp. *cinta de lamuger*, ζῶνη. *Varro l. 4. de L. L. Cingulum a cingendo*; alterum viris, alterum mulieribus attribuerunt. *Et paulo poſt*: quod cingulum e corio habebant bullatum, baltheum dictum. ¶ Cæterum hæc vox & viris ſæpiſſime tribuitur: nam cingulum militiæ inſigne fuit, & pro ipſa militia ponitur. Hinc cingulum ſumere, vel abjicere. *Sever. Sulpic. dial. 2. de virtutib. S. Martini*: Miles quidam cingulum in Eccleſia monachum profeſſus abjecerat. *Virg. Æn. 12. ſub fin.* Notis fulſerunt cingula bullis. ¶ Eſt etiam *Cingulum* nomen oppidi in Piceno, nunc *Cingoli*, a Labieno conditum, ut docet *Cæſ. 1. B. C. cap. 15.* ¶ Ejus incolæ *Cingulani* dicuntur a *Plin. l. 3. c. 13.*

Cingŭlus, i, m. 2. idem quod Cingulum. *Cic. de Somn. Scip. cap. 6.* Cernis terram quaſi quibuſdam redimitam, & circumdatam cingulis, e quibus duos maxime inter ſe diverſos, & cæli verticibus ipſis ex utraque parte ſubnixos obriguiſſe pruina vides.

Cinĭ-

Cinĭſio, onis, m. 3. Ciniſtones, qui & Cinerarii, ita dicti ab officio calamiſtrorum, quod ſcilicet acus, & veruta ſtando calefaciebant, quibus matronæ crines criſpabant. Unde inter luxus miniſtros numerantur. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 98.* Cuſtodes, lectica, ciniſtones, paraſiti.

Cinĭphes, vel Cinifes, κνίπες, & κνίφες, muſcæ minutiſſimæ, ſed aculeis permoleſtæ, a ſing. κνίψ, idem. *Iſid. lib. 12. Orig. cap. 8.* Adde *Sever. Sulpic. hiſtor. ſacra lib. 1. cap. 14.*

Cinis, ĕris, ab antiq. nomin. *einer*, hodie m. g. olim etiam f. 3. *cenere*, אֵפֶר, דֶּשֶׁן, Germ. *aſch*, Gal. *cendre*, Hiſp. *ceniza*, τέφρα, pulvis, in quem materia uſta reſolvitur. *Horat. lib. 1. epiſt. 15. v. 39.* Verti in fumum, & cinerem. *Catul. carm. 68. v. 90.* Troja virum, ac virtutum omnium acerba cinis. ¶ Cineres etiam pro funerum reliquiis, & pro ipſis defunctorum Manibus uſurpantur. *Tacit. Annal. 2. c. 75.* Agrippina aſcendit claſſem cum cineribus Germanici. *Horat. de Art. Poet.* Utrum minxerit in patrios cineres. *Virgil. 4. Æneid. verſ. 552.* Fidem ſervare cineri.

Cinĭſculus, i, m. parvus, vel paucus cinis. *Prudent. Cathemer. 10. v. 149.* ciniſculus arenæ Minimi menſura pugilli.

Cinnabăris, is, f. 3. κιννεβάρεως, eſt gummi arboris Indicæ, quod ahenis decoquitur, & vocatur ſanguis draconis propter colorem. Hinc nata eſt fabula apud *Plinium l. 33. c. 7.* ſaniem eſſe draconis elephanti morientis mole oppreſſi, permixto utriuſque ſanguine. ¶ Eſt & cinnabaris factitia, ex ſulphure, & argento vivo, *Plin. lib. 33. cap. 7.*

Cinnabări, is, n. idem quod cinnabaris. *Plin. 33. 7.* Minium quidam vocant cinnabari. Al. leg. cinnabarim.

Cinnamĕus, a, um, adject. a cinnamo, ut cinnameus odor, *Apul. l. 8. A. A.* Et *l. 5.* Crines cinnamei.

Cinnamologus, i, m. 2. qui cinnamum legit. Nomen eſt avis cujuſdam in Arabia, vel India, *Plin. l. 10. cap. 33.* ¶ *Solini c. 33.* (alias 46.) Cinnamolgum contracte vocat: ex quo aliqui *Cinnamulgum* fecerunt.

Cinnamōmĭnus, a, um, ad Cinnamomum pertinens, ut unguentum cinnamominum. *Plin. 13. 1.* ubi al. leg. cinnaminum.

Cinnamōmum, i, n. 2. *canella*, קִנְמוֹן, κιννάμωμον, idem quod Cinnamum. *Plin. l. 12. c. 19.* Cinnamomum, & caſias fabuloſe narravit antiquitas. ¶ Poetæ interdum eliſo altero *n*, primam corripiunt.

Cinnămum, n. 2. *cannella*, Κίννάμον, frutex in Æthiopia Troglodytis contermina, humilis, & graciliſſimus, duorum cubitorum altitudine, *Plin. l. 12. c. 19.* Cinnami duo genera, candidius, nigriuſque: quondam præferebatur candidum: nunc contra nigrum laudatur. ¶ Frequenter poetæ uſurpant in num. plur. *Martial. l. 4. epigr. 13.* Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo.

Cinnāmus, i, n. idem quod cinnamum, vel cinnami ramuſculus. *Solin. cap. 33.* (al. 46.) Phœnix rogos ſuos ſtruit cinnamis.

Cinnānus, a, um, adject. ad Cinnam pertinens, ut Cinnanus tumultus, & Cinnanæ partes, apud *Nepot. 25. 2. 2.* ¶ Fuit autem L. Cornelius Cinna civis R. qui bello civili contra Syllam ſtetit, & a Sulla tandem interfectus eſt. *Flor. & Vellej.*

Cinnāris, f. 3. herba, cervis remedium adverſus venenata pabula. *Plin. l. 8. c. 7.*

Cinnus, i, m. 2. commixtio eſt multarum rerum, ſecundum *Non. c. 1. n. 295.* Sic *Cicer. in Orat. cap. 6. de dicendi generibus*: Eſt autem quidam interjectus inter hos medius, & quaſi temperatus, nec acumine poſteriorum, nec fulmine utens ſuperiorum, ut cinnus amborum. Ita legit *Gruter. ex Nonio*. ¶ Sumitur & vulgo pro capillis intortis, & affertur locus *Plauti Trucul. 2. 2. 32.* Verum meliores libri *cincinnus*, pro cinnus, habent. ¶ Eſt item potionis genus ex frumento coctæ, vel fecundum *Non. cap. 1. 297. ex* variis liquoribus confectæ. *Arnob. l. 5. pag. 174.* Sitienti odoris oggerit potionem cinnum, cycceonem quam nuncupat Græcia.

* Cinus, i, f. arbor quædam ſilveſtris, amica apibus. *Pallad. l. 1. c. 37.*

Cinyphius, a, um, adject. a Cinypho. *Virg. 3. Georg. v. 312.* Cinyphii tondent hirci. V. Cyniphius.

Cinyps, Cinyphus, Macer, *Magra*, fl. Africæ, qui oritur ex deſertis Libyæ, & in Mare Medit. ſe exonerat, inter Tripolim novam, & prom. Mezratam prope Leptim. Pop. Cinyphii V. Cyniphius.

Cinyras, ę, Κινύρας, Cinyræ duo fuerunt, Phœniciæ rex alter, alter Cypri, a quo ſit

Cinyreius, a, um, adject. *Ovid. 10. Met. verſ. 369.* At virgo Cinyreia pervigil igne carpitur indomito.

Cinyreus, a, um, ad Cinyram pertinens, *Lucan. l. 8. v. 716.* Cinyreæ litore Cypri. *Stat. l. 5. ſilv. 1.* ad Cinyrea germina.

Cinxia, Juno dicebatur, quod nuptiis præeſſet. Inito enim conjugio ſolvebatur cingulum, quo nova nupta erat cincta. *Feſtus*.

Cio, cis, civi, citum, a κίω, eo. Eaſdem habet ſignificationes ac cieo. *Col. l. 6. c. 5.* Ea res aut cit alvum, aut movet febrem. ¶ Primam in ſupino ſyllabam producit; unde *acciſus*, *excitus*: *cieo* vero corripit; unde *concitus*, *incitus*, &c.

Cippus, i, m. 2. valli genus ex trunco arboris: unde & Vet. Gloſſar. κορμός, truncum exponit. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 73.* Truncis arborum, haud admodum firmis ramis acciſis, atque horum dolabratis, atque præacutis cacuminibus, perpetuæ foſſæ ducebantur. Huc illi ſtipites demiſſi, & ab infimo revincti, ne revelli poſſent, ab ramis eminebant, quo qui intraverant, ſe ipſi acutiſſimis vallis inducebant: hos cippos appellabant. ¶ Dictus eſt a capiendis pedibus: unde ſumitur etiam pro vinculo ligneo, quo fontium pedes alligantur, *ceppo*, ποδοκάκη, ſive ποδοπρόβη. Vet. Gloſſar. Soleas ligneas vocat *Auctor ad Heren. c. 13.* & *Cic. de Invent. lib. 2. cap. 2.* ¶ Eſt etiam columella quadrata, in ſepulcris cum memoria, & titulo aliquo poſita. *Horat. l. 1. Sat. 8. v. 12.* Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum Hic dabat: heredes monumentum ne ſequerentur. ¶ Cippis utebantur etiam ad ſtatuendos, & diſcernendos agrorum terminos. Vet. Gloſſ. Cippus, ὅρος λίθινος, h. e. terminus lapideus. *Vet. Inſcript.* Terminavit ripam R. R. proximo cippo.

* Cipprius. V. Cyprius.

Circa, *intorno*, סָבִיב, עַל, Ger. *herumb*, *umb*, *ungefehr*, Gal. *environ*, *près*, Hiſp. *entorno*, *cerca*, *near*, præp. quæ regit acc. & dicitur de loco, & de perſona. *Horat. l. 1. od. 25.* Circa jecur. *Quintil. proœm. l. 1.* Circa ima ſubſiſtere. *Sueton. in Domit. cap. 9.* Omnes circa ſe liberaliſſime proſecutus. *h. e.* quorum conſuetudine utebatur, ut οἱ περὶ αὐτὸν apud Græcos. ¶ Aliquando ad tempus refertur. *Plin. l. 9. c. 18.* circa eum menſem. ¶ *Idem l. 8. c. 16.* Varia circa hæc opinio. h. e. de his. ¶ Interdum eſt adverbium. *Cic. Att. lib. 4. epiſt. 9.* Ea quæ circa ſunt, velim inviſas.

Circæa, f. 1. herba, ſtrychino ſativo ſimilis, flore nigro, & puſillo, ſemine milii magnitudine, radice ſemipedali. *Plin. l. 25. c. 13.*

* Circæi. V. Circeii.

Circæum, Circeſum, Circæus mons, *Monte Circello*, mons, & prom. Latii, nunc Campaniæ Romanæ, ad cujus radices fuit urbs Circæi, al. Circeji. Circæum, Circejum, urbs Volſcorum. Locus nunc dicitur, *Citta Vecchia*.

Circæus, a, um, o. 1. 2. quod ad Circen ſpectat. *Virg. 7. Æn. v. 10.* Proxima Circææ raduntur litora terræ. *Propert. 2. 1. 55.* Circæum gramen. *h. e.* herbæ veneficæ. ¶ Item adject. a Circæo monte, ut Circæa mœnia. *Horat. Epod. 1. v. 30.*

Circanēa, f. 1. omnis avis, quæ volando in gyrum ſe vertit, a circando, quia circando agros oberrat. *Feſt. Voſſ.* Al. leg. *Circenda*.

Circātor, vel circitor, m. 3. qui vigilias circuit, & renuntiat, ſi qua culpa admiſſa ſit. *Veget. l. 3. c. 8.* Idoneos tribuni, & probatiſſimos eligunt, qui vigilias circumeant, quos Circuitores appellabant. Nunc militiæ factus eſt gradus, & Circitores (aliquis cod. habet *Circatores*) vocantur. V. ibi *Stewech.* ¶ Appellantur & Circitores, qui merces ad diſtrahendum circumferunt. *Ulpian. l. 5. Dig. de inſtitor. act. §. 4.* Sed eos etiam inſtitores dicendos placuit, quibus veſtiarii, vel lintearii tam veſtem circumferendam, & diſtrahendam, quos vulgo Circitores appellamus. Gloſſ. Vet. Circitores, περίπολοι, V. *Voſſ. Etymol.*

Circe, f. 1. Κίρκη, filia Solis, & Perſes, ſeu Perſeidis Nymphæ, ſoror Æetæ. *Cic. 3. de nat. Deor.* Veneficii peritiſſima ſuis poculis exteriora hominis fertur in beſtias transformaſſe. Sarmatarum Rege, cui nuptæ, veneno ſublato, Regnoque per ſcelus parto, cum crudelius imperaret, ab incolis pulſa in Italiam profugit, & in monte Latii in Volſcis, herbarum feraciſſimo, qui ab illa *Circæus* eſt appellatus, ſedem ſibi delegit. Ibi Glauci amore capta eſt, qui a Scylla, quam deperibat, repulſus, ad magicam Circes artem confugerat. Sed ab illo Scyllæ poſthabita Rhegium ſe contulit, fontem, in quo ſe Scylla lavare conſueverat,

venenis infecit, & virginem in monſtrum marinum commutavit. Socios item Ulyſſis, quos ille duos & viginti præmiſerat, inter quos Eurylochus, Macareus, Polyres, Ephenor numerantur, in ſues vertit, Eurylocho excepto, qui a Mercurio de Circes veneficiis præmonitus, & moly herba munitus fuerat. Sed illis deinde Eurylochi amore humanam ſpeciem reddidit. Ulyſſem mox hoſpitio ſuſcepit, quem una cum ſociis anni ſpatio, & ampliore apud ſe detinuit. Ei Telegonum peperit. Cum in ſylva quadam Circe herbas legeret, amore Pici filii Saturni Regis Laurentium exarſit, qui uxorem habebat Canenem, ſeu Pomonam filiam Jani, & Veniliæ. A Pico rejecta, illum in avem immutavit, ſocios in varia genera ferarum. *Ovid. 14. Met.* Dicitur & *Circe*, æ, poſitione Latina. *Plaut. Epod. 4. 2. 34.* Hanc aſſerva Circæam Solis filiam.

Circejenſis, ſe, ad Circejos pertinens. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 19.* Circejenſes coloni.

Circeji, urbs in monte Circæo. *Liv. l. 27. c. 9. & l. 29. c. 15.* enumerat inter colonias Romanas. V. Circæum.

Circeium. V. Circæum.

Circellus, li, m. parvulus circulus. *Circelli iſiciati* apud *Apic. 2. 5.* ſunt farcimina in circuli formam & rotunditatem efficta. *boldo

Circulus, masc. 2. orbis, gyrus, ambitus, cerchio, circolo, עגול, Germ. ein Zirckel. Gal. cercle, Hisp. circulo, κύκλος, dim. a circus; est figura plana, unica tantum linea curva contenta, quæ peripheria, seu circumferentia dicitur. Cic. 2. de nat. Deor. c. 18. Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus, ex planis autem circulus, aut orbis. ¶ Per translationem circulus pro corona, seu cœtu hominum in ordem congregatorum sumitur. Cic. Att. l. 2. ep. 18. Sermo in circulis dumtaxat, & in conviviis est liberior, quam fuit. ¶ Circulus item est libi genus a figura sic dictum. Var. 4. de L. L. Circuli, quod mixta farina cafeo, & aqua circuitum æquabiliter fundebant. V. ibi Scalig. Adde Vopisc. in Tacit. c. 6. ¶ Apud Mathematicos Circuli dicuntur quidam ambitus, seu orbes, quos constituerunt ad certos Cæli fines describendos, finiendosque. Vitr. l. 8. de L. L. c. 18. ¶ Variis nominibus vocantur, ut Horizon, Meridianus, Æquator, &c. Manil. l. 1. v. 564. Circulus ad Boream fulgentem sustinet Arctos. ¶ Circlus, per syncop. pro circulus, Virg. 3. Georg. v. 166. tenui discrimine circlos.

Circum, intorno, על, סביב, Ger. umb, herumb, Gal. à l'entour, Hisp. en derredor, περί, præp. quæ acc. servit. Cic. in Ver. 4. cap. 70. Is Prætorem circum omnia fora sectabatur. ¶ Quandoque ponitur adverbialiter. Virg. Æn. 4. v. 416. Anne vides toro properari litore circum?

Circumactio, onis, f. 3. Vitruv. in fin. l. 9. Sol rediens circumactione ad Capricornum, col volgersi intorno. ¶ Translate Gel. l. 17. c. 20. Enthymema brevibus, & rotundis numeris, cum quadam æquabili circumactione devinctum.

Circumactus, us, ui, m. 4. idem quod circumactio, ut circumactus rotarum, il girar delle ruote. Plin. l. 28. c. 9. l. 8. c. 31. Collum flecti, nisi circumactu totius corporis nequit.

Circumactus, a, um, voltato intorno, in gyrum actus. Plin. 9. 33. Circumactus in orbem. ¶ Item transactus. Liv. 6. 1. Anno circumacto. Plin. 7. 16. Circumacto triennio.

Circumaddo, is. Caso de R. R. c. 114. ubi alii reponunt circumdo.

Circumadnitens, entis. Sallust. in fragm. In obsidione morantì frumentum defuit, nullo circumadnitente. b. e. nullo eorum, qui circa erant, opem ferente.

Circumaggero, as, are, ammucchiare intorno, περιχωννύω, aggerare in circuitu. Colum. l. 5. c. 11. Stercoretam terram circumaggerato. Plin. l. 19. c. 4. Terra minuta circumaggerare radices.

Circumägo, gis, egi, actum, a. 3. menare intorno, circumduco. Apul. Nudum hominem circumagens, omnibus ostendebat. Liv. l. 1. c. 24. Circumagere frenis equos. ¶ Sumitur eleganter pro flectere, compescere, piegare, raffrenare. Sueton. in Cæs. c. 70. Decumanos ingentibus minis, summoque etiam Urbis periculo missionem flagitantes, una voce, qua Quirites eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit, & flexit, ut ei milites esse confestim responderint. ¶ Senec. epist. 8. Philosophiæ fervias oportet, ut tibi contingat vera libertas: non dissertus in diem qui se illi subjecit: ftatim circumagitur. h. e. manumittitur, & in libertatem vindicatur; nam qui manumittendus erat, prehendebatur dextra a domino, inque orbem circumagebatur, ficque liber erat. ¶ Liv. l. 9. c. 18. Ante tempus comitiorum causa revocati sunt: in ipso conatu rerum circumegit se annus: passo l'anno. ¶ Apud Plin. 35. 5. circumagere stomachum, scomvolgere. ¶ Juven. sat. 9. v. 81. Quo te circumagas? h. e. quo te vertas, quo corfugias.

Circumambulo, n. 1. in circuitu ambulo. Paulus JCtus in l. Possidevi. Dig. de acquir. possess.

Circumamictus, a, um, adject. circumdatus, vestito all' intorno, o circondato. Petron. Satyr. c. 100. Quasi somnio quodam turbulento circumamictus. Sed alii aliter.

Circumaperio, is, a. 3. est in Celso sub finem l. 6.

Circumäro, n. 1. arando circundo. Liv. l. 2. c. 10. sub fin. Agri quantum uno die circumaravit, datum.

Circumaspicio, is, exi, ectum, a. 3. guardar d' intorno. Affertur locus Plin. lib. 8. c. 33. al. leg. circumspicit, pro circumaspicit.

Circumcæsüra, æ, περιτομή, περιγραφή, גבול, extremitas cujusliber rei, extremum lineamentum. Arnob. l. 3. Deos filo atterminatis humano, & quod indignius multo est, terrenorum corporum circumcæsura finitis. Lucret. l. 3. v. 220. Extima membrorum circumcæsura tamen se Incolumem præstat.

Circumcæsus; a, um, adject. circumsectus, tagliato intorno. Lucr. lib. 3. vers. 404. Quamvis est circumcæsis laeer undique membris.

Circumcalco. V. Circumculco.

Circumcelliones, homines monachorum habitu; qui circum cellas vagantur, non habentes stabilem sedem. Item hæretici quidam insano amore martyrii se ipsos perimentes. Augustin. in Psalm. 132. & ep. 169. & 265.

Circumcidaneus, a, um, o. 1. 2. ut vinum circumcidaneum, vino di torchio, quod posteremo exprimitur, vinaceis, ubi fluere defierint, circumquaque accisis, Cato de R. R. cap. 23. quod post primam pressuram vinaceorum circumcisio pede exprimitur, ut loquitur Col. l. 12. c. 36.

Circumcædo; is, a. 3. מול, περικόπτω; circum, vel per circulum incido, amputo, Colum. l. 2. Ejusdem spolii corticem circumcidito. ¶ Circumcidere vinum est a vino abstinere, Celf. l. 4. cap. 20. Ubi ad fe redit, circumcidendum vinum est in totum annum. ¶ Sic pro refecare, removere. Cic. lib. 4. Acad. Queff. cap. 45. Circumcidere, & amputare multitudinem sentontiarum. Phædr. 4. 19. Circumcidere impensam.

Circumcingo, a. 3. circondare, περιζώννυμι; circumdo. Silius l. 10. in princip. Cum fera, quæ telis circumcingentibus ultro assilit in ferrum.

Circumcirca, d' intorno, סביב, Ger. um und um, allenthalben, Gal. de toutes parts, tout à l' entour, Hisp. de todas partes, ab omni parte, ut Circumcirca prospicere. Sulpic. ad Cic. l. 4. Fam. ep. 5. Coepi regiones circumcirca prospicere.

Circumcirco, as, n. 1. circumeo. Ammian. 31. 2. Circumcircare regiones.

Circumcise, adv. breviter, abjectis verborum ornamentis. Suet. de clar. Rhetor. c. 6. Circumcise, ac forditè, & tantummodo trivialibus verbis egit. Adde Quintil. 8. 3. sub fin.

Circumcisio, onis, f. 3. circoncisione, מולת, Germ. beschneydung, Gal. circoncision, Hisp. circuncision, περιτομή, signaculum Judæorum. Lactant. lib. 4. cap. 17. Quod circumcisionem vacuefaceret.

Circumcisitius, o. 1. 2. idem, quod circumcidendus. Legitur hæc vox apud Varr. l. 1. de R. Ri. c. 54. Sed libri variant. V. P. Victorium.

Circumciforium, ii, n. instrumentum chirurgicum ad circum secandum. Veget. l. 1. rei Veterin. cap. 26.

Circumcisüra, æ. incisio in orbem facta, circumsectio. Plin. l. 16. c. 40. Arbores stantes a circumcisura siccatæ, fideliores.

Circumcisus, a, um, adject. tagliato intorno, troncato, circumsectus. Plin. l. 16. c. 39. Circumcisas ad medullam arbores aliqui non inutiliter relinquunt, ut omnis humor stantibus effluat. ¶ Item remotus, ablatus, tolto via. Celf. l. 4. ad fin. de convalescente: Delectationis causa ambulare debet, circumcisa omni negotiosa actione. ¶ Plin. l. 1. ep. 20. Circumcisa & brevis oratio. ¶ Item abscissus, præruptus. Cic. 6. Verr. c. 48. Planities ab omni aditu circumcisa, atque direpta.

Circumclamätus, a, um, adject. tagliato intorno, troncato, circumsectus. Plin. l. 16. c. 39. Circumclamata procellis. h. e. procellarum murmure circum completa.

Circumclaudo, & Circumclüdo, is, ere, serrar' intorno, περικλείω, undique claudo. Plin. l. 18. c. 35. Si nubes solem circumcludent. Cæf. l. 3. B. C. c. 30. Ne duobus circumclauderetur exercitibus.

Circumclüsus, a, um, undique clausus, chiuso da ogni parte, περίκλειστος, Cic. Catil. 2. c. 7. Conssilis, laboribus, periculis meis circumclusus.

Circumcölæ, æ, qui circumcolit. Tertul. adverf. Gnoftic. 3. Reservatis gentium circumcolarum viribus.

Circumcölo, is, ui, circumhabito. Liv. l. 31. c. 41. Qui circumcolunt Bœben paludem.

Circumcordialis, le, adject. qui circa cor est, ut circumcordialis calor, Tertull. de Anima, c. 43.

Circumculco, & Circumcalco, as, are, calcare intorno, περιπατέω. Col. l. 5. c. 6. Radices operiamus, & circumcalcemus ipsum seminis codicem. Et ibid. Radices fimo bubulo ferobiculis deponi, ac diligenter circumculcari.

Circumcurro, n. 3. correre intorno, Germ. umlauffen, περιδρέχω, Quintil. lib. 1. cap. 10. Illa circumcurrens linea si officiet orbem. Et l. 2. cap. ult. Circumcurrentem vocaverunt.

Circumcursio, onis, actus circumcurrendi. Apul. l. 9. Metam. ubi alii aliter legunt.

Circumcurso, as, n. 1. freq. a circumcurro, correr' in fretta qua e là, περιδρέχεσθαι. Plaut. Rud. l. 4. 4. Omnia jam circumcursavi, atque omnibus in latebris perceptavi.

Circumdätus, a, um, circondato, attorniato, περιβλητός. Virg. 9. Æneid. v. 462. Armis circumdatus. Cæf. l. B. G. c. 28. Hunc montem murus circumdatus arcent efficit. Ital. attorniando. Cel. 6. 9. Resina denti circumdata. Nepos in Dat. cap. 3. Agresti amiculo circumdatus. Virg. 4. Æn. v. 137. Dido circumdata chlamydem.

Circumdensätus, a, um, adject. denfato intorno. Juven. l. 3. v. 713. in Matth. c. 21. Cui jugera multa nitentis Vineti fepes circumdensata coercet.

Circumdo, as, dedi, atum, a. 1. circumvallo, cingo, sepio, vallo, stipo, circondare, סכב, Ger. umgehen, Gal. environner, circuir, Hisp. cercar, y rodear, περιβάλλω, est quidpiam circum aliquid ponere. Cicer. de Univ. Animum Deus circumdedit corpore, & vestivit extrinsecus. Idem 5. Tusc. cap. 20. Cum fossam latam cubiculari lecto circumdedisset. Plaut. Asin. 3. 3. 106. Circumdare aliquem brachiis, abbracciare. ¶ Item circumscribere. Cic. l. 1. de Orat. Exiguis quibusdam finibus Oratoris munus circumdedisti. ¶ Item conciliare. Tacit. in Agric. c. 20. Egregiam famam paci circumdedit, diede gran riputazione.

Circumdölo, a. 1. est undequaque dolare, seu polire. Plin. l. 16. c. 32. Platanus etiam circumdolatis lateribus reftibilis sponte facta.

Circumdüco, is, xi, ctum, a. 3. in orbem duco. Cic. 2. Philip. Ut vexillum videres, & arrarum circumduceres. ¶ Interdum est decipere. Plaut. Pfeud. l. 5. 115. Per fycophantiam, atque per doctos dolos eam circumduceam lepidule. ¶ Et cum ablativo rei, Plaut. Pœn. 5. 2. 16. Circumducere aliquem pallio. h. e. pallium per fraudem furripere alicui. ¶ Apud Jurisconsultos est abolere, delere, abrogare, annullare. Ulp. l. poft edictum, ff. de re jud. Tunc circumducendum erit edictum. ¶ Sueton. in Ner. c. 41. Reliquam diei partem per organa hydraulica novi, & ignoti generis circumduxit, h. e. transegit. ¶ Cum altero accusativo sine præpositione inest in ipso verbo. Plaut. Mostel. 3. 2. 157. Eho istum puer circumduce hasce ædes, & conclavia. ¶ Cum accus. & præp. per, Petron. in fin. Satyrici. Circumducere aliquem per totam civitatem.

Circumductio, onis, f. il condurre intorno, ut circumductio sphæræ. Hygin. lib. 1. Astronom. c. 2. & 3. h. e. peripheria. Apud Vitruv. l. 8. cap. ult. Circumductiones aquæ sunt, cum aqua oblique ad latera montis ducitur. ¶ In oratione circumductio est amplificatio & copia, opponitusque pauciori bus verbis a Quintil. lib. 9. c. 4. ¶ Est etiam deceptio, inganno. Plaut. Capt. in fin. Nec pueri suppositio, nec argenti circumductio.

Circumductor, oris, qui circum ducit, περιαγωγός. Ita Latine vertitur Græca vox allata a Tertul. adverf. Valentin. c. 10.

Circumductus, us, ui, m. idem quod circumductio. Quinc. lib. 1. cap. 10. ad fin. Quartam linean deducent eodem circumductu.

Circumductus, a, um, nom. ex partic. Senec. ep. 12. Tot ætas partibus constat, & orbes haber circumductos majores minoribus. Plaut. Pœn. 5. 2. 16. Numnam it a balneo circumductus pallio? h. e. spoliatus. In illo Quintil. 11. 3. sub fin. Insinito magis illa flexa, & circumducta sunt. Me miserum, me infœlicem! Et, quid respondebo liberis meis? circumductas. h. e. longiore vocis sono, & mora protatas, ut auribus fedeant altius, & vim majorem habeant ad movendam misericordiam.

Circumëo, & Circueo, Circùmis, & Curcuis, &c. Circumire, & Circuire, andar' intorno, circondare, περίειμι. Cæf. l. 7. B. G. cap. 87. Circumire munitiones. Galba Ciceroni l. 10. Fam. epist. 30. Cum equites noftrum cornu circuire vallent. Stat. l. 4. Sil. 4. v. 26. Inde sonus geminas mihi circuit aures. Nepos in Datam. l. 7. Circumiri ab hostibus. ¶ Dicitur etiam de iis qui prensant petendi causa. Cæl. ad Cic. Fam. 8. ep. 11. & Plin. l. 6. ep. 6. ¶ Item de iis, qui decipiendi causa circumcursant. Terenc. Phorm. 4. 6. 8. Facinus indignum, Chreme! sic circumiri. ¶ Circumire rem aliquam dicendo, est per circumlocutionem explicare, apud Quinvil. l. 12. c. 10.

Circumequito, as, n. 1. equo circumeo. Liv. l. 10. c. 34. Duas turbas fociorum circumequitare mœnia jubet.

Circumerro, as, are, circumeo. Apul. de Mundo, p. 71. Saturnus sublimior triginta spatiis annorum circumerrat. Adde Senec. l. 2. controverf. 9.

Circumfartus, a, um, apud Plin. l. 17. c. 13. ubi alii leg. circumpastus.

Circumferentia, f. 1. circonferenza, circolo, περιφέρεια, Apul. 4. Florid. Sedilium circumferentia.

Circumfëro, es, tuli, atum, portar intorno. Cic. 4. c. 42. Quæso codicem circumfer, ostende. Liv. l. 2. c. 10. Circumferens inde truces minaciter oculos. Cic. 3. de Orat. c. 46. Sol circumfertur. ¶ Translate sumitur pro lustrare, expiare, ut expon. Serv. ad illud Virg. Æn. 6. v. 229. Ter focios pura circumtulit unda. Citat etiam Plaut. ubi ait Amph. 2. 2. 144. Quin tu istam jubes pro cerrita circumferri? h. e. tamquam insanam, & furentem lustratione curari. Fit enim lustratio hostilis in orbem circumlatis. ¶ Ad nutum aliorum circumferri. Curt. l. 5. lasciarsi girare à piacer altrui. ¶ Circumferre aliquid prædicatione, Plin. Jun. l. 5. epist. 11. publicare. ¶ Circumferri etiam dicuntur quæ publici juris, & usus fiunt. Quintil. l. 2. c. 15. Hæc opinio originem ab Isocrate (si tamen revera ars, quæ circumfertur, ejus est) duxit. ¶ Circumferre se, Ovid. 2. Am. 17. 29. Novi aliquam, quæ se circumferat esse Corinnam, si spaccia per Corinna.

Circumfigo, is, a. 3. circum configo, περιπήγνυμι; Cato R. R. c. 20. Columellam ferream cuneis falignis circumfigi oportet bene.

Circumfingo, is, a. 3. Tertul. de anim. c. 23. Qui exinde illis peccatricem eircumfixerit animam. h. e. circumdederit.

Circumfirmo, as, a. 1. circumsepio, circum muaio. Col. l. 4. cap. 17. Vitis quasi quadrato circumfirmanda est agmine.

Circumflecto, is, a. 3. in gyrum flecto. Virgil. 5. Æn. v. 130. Longos ubi circumflectere cursus. ¶ Apud grammaticos circumflectere est accentu circumflexo syllabam notare, & pronunciare, περισπάω; Gel. l. 4. c. 7. Valerius Probus Hannibalem ita pronuntiabat, ut penultimam circumflecteret.

Circumflexio, onis, f. 3. il piegare intorno, piegatura. Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 12. Zodiacum ita lacteus circulus obliquæ circumflectionis occursu ambiendo complectitur, ut &c.

Circumflexus, a, um, o. 1. 2. περισπώμενος, undique flexus, particip. a circumflecto. Claudian. de 6. Conf. Honor. v. 391. Circumflexa fœcula. h. e. revoluta, transacta. Prudent, Apotheof. v. 203. Anceps labyrinthus, & error Circumflexus agat. ¶ Accentus circumflexus dicitur a Grammaticis qui ex acuto, & gravi compositus syllabam longiore mora proferendam reddit. Hinc circumflexæ syllabæ, & dibiones dicuntur, quæ eo accentu signantur. Gel. 4. 7. Syllaba circumflexa. ¶ Munus hujus accentus est syllabam attollere simul, & protrahere, atque adeo ejus sonum augere, & quodammodo circumducere, ut loquitur Quintil. l. 12. cap. 10. ante med. ut si in voce Romanus penultima ita proferatur, quasi duplex a a fit, quorum prior attollatur, alter protrahatur deprimaturque.

Circumflexus, us, m. 4. giro, περιδρομή, ambitus, Plin. l. 2. c. 1. Mundi circumflexu reguntur cuncta.

Circumflo, as, n. & a. 1. est undique flare, vel afflare. Stat. 11. Theb. v. 42. Circumflantibus Austris. Cic. Ver. 3. c. 41. Translate: Ut ab omnibus ventis invidiæ circumflari posse videatur.

Circumfluens, entis, nom. ex particip. ut circumfluens exercitus. Cicer. pro Mur. c. 24. Circumfluens gloria. Idem ad Att. l. 2. ep. 2. Redundans, & circumfluens oratio. Idem de clar. orat.

Circumfluo, is, n. 3. correre intorno a qualche cosa, περιρρέω, est circum aliquid fluere, decurrere. Plin. l. 5. c. 29. Nunc eam (Cariam) circumfluunt Mæander, & Mossinus. ¶ Significat etiam affluere, abbondare, ὑπορρεῖν. Cic. Ver. 5. cap. 4. Circumfluere & abundare omnibus rebus.

Circumfluus, a, um, o. 1. 2. περιρρέων, quod circumfluit. Plin. l. 2. c. 66. Tellus medio ambitu præcincta circumfluo mari. ¶ Sumitur, & passive. Ovid. 15. Metam. v. 624. Circumflua Tibridis alti insula. ¶ Stat. 6. Theb. verf. 540. Chlamys circumflua limbo Mœonio, h. e. circumdata.

Circumfodio, is, ere, scavare intorno, περιεκκάπτω, ut circumfodere platanos. Senec. ep. 12. Adde Cat. de R. R. cap. penult. ¶ In 4. conjug. in infinito ufurpavit Col. l. 5. c. 9. Olivetum debet bidentibus alte circumfodiri.

Circumforanëus, a, um, o. 1. 2. quod est circum forum. Circumforaneus homo, ciarlatano, Germ. land fahrer, Gall. charlatan, Hisp. charlatan, ἀγύρτης, qui circa forum spatiatur venditans aliquid. Cicer. Clodium pharmacopolam circumforaneum aggrediur. ¶ Ex circumforaneum erat ex fœneratitium, seu ex fœnore sumptum. Nam circum forum tabernæ erant argentariorum, qui artem fœneratoriam exercebant. Cicer. Attic. l. 2. epist. 1. Me ære non Corinthio, sed hoc circumforaneo obruerunt. ¶ Circumforanea domus, apud

Apulejum sumitur pro ea, quæ mobilis, & ambulatoria est facilis ad circumferendum. l. 4. Metam.

Circumforätus, a, um, adject. a circumforo, pertugiato, forato all' intorno. Plin. l. 17. c. 27. Stipite ab ima parte circumforato.

Circumfossor, m. 3. chi cava d' intorno, περιτομεύς, Plin. l. 17. c. 24. Circumfossor injurioso ictu vites verberavit.

Circumfossüra, æ, f. 1. scavamento all' intorno. Plin. l. 17. c. 26. Cupressus aspernatur circumfossuram.

Circumfossus, a, um, scavato all' intorno, περιτομεύς. Plin. l. 17. c. 27. Amygdalæ ex amaris dulces fiunt, si circumfosso stipite, & ab ima parte circumforato, defluens pituita reprimatur exofa.

* Circumfractus. Ammian. l. 29. c. 4. al. 21. Circumfractis collibus. Et l. 22. c. 8. al. 13. Circumfractus turbo.

Circumfrëmo, is, ui, itum, ere, fremere da ogni parte. Senec. de consol. ad Marc. c. 7. Aves inanes nidos circumfremunt.

Circumfrïco, a. 1. περιβρίβω. Cato c. 6. R. R. Queis labra doliorum circumfrices.

Circumfulcio, is, a. 3. Tertul. de Pal. c. 5. Pallium, qua in humerum adhæret, nihil circumfulcit, nihil circumstringit.

Circumfulgëo, es, n. 2. splendere intorno, περιλάμπω. Plin. l. 2. c. 37. Hominum capita vesperginis horis magno præfagio circumfulget.

Circumfundo, a. 3. spargere d' intorno, περιχέω, circumcirca aspergo. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 36. Terra circumfusa undique est hac animabili, Spirabilique natura, cui nomen est aer. Et ibid. c. 6. Circumfundit terram aer. h. e. ambit. Plin. 2. 65. Circumfunduntur terræ undique homines. h. e. circum terram undique habitant. Oæf. 3. B. Civ. c. 63. Magna multitudo fugitantiorum ab utraque parte circumfundebatur. h. e. conveniebat, concurrebat. ¶ Cum accus. sine præpositione. Cæf. B. G. 7. 74. Ut hostes præsidia circunfundi possent. ¶ Pro circumdare, cingere, circondare. Tacit. 3. Ann. 19. Circumfundere hostes exercitu.

Circumfusio, onis, f. 3. Oros. l. 1. cap. 2. Circumfusio Oceani. Adde Jul. Firmic. l. 2. Mathes.

Circumfüsus, a, um, adject. Nepos 12. 4. 2. Circumfusus hostium concursu, attorniato. Vellej. 2. 46. Circumfusæ immanes copiæ equitum. Tacit. ann. 3. c. 5. Circumfusæ lecto imagines.

Circumgarriens, entis. Claud. Mamert. de ftatu anim. 2. c. 9. Falsiloquiis circumgarrientibus respondere.

Circumgelätus, a, um, adject. agghiacciato all' intorno. Plin. l. 13. c. 22. Cortex circumgelatus videri possit.

Circumgëlo, as, a. 1. gelar intorno. Tertul. de Anim. c. 23. Quod germina mortale ei circumgelaverint corpus. h. e concrescere fecerint.

Circumgëmo, is, n. 3. gemere intorno. Hor. Epod. 16. v. 51. Circumgemit ursus ovile.

Circumgesto, as, a. 1. portare intorno. Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2. Eam quoque epistolam T. Catienus circumgestabat.

Circumglöbo, a. 1. ammucchiare all' intorno, περισωρεύω, Plin. l. 9. c. 47. Circumglobata cfcæ sæpe extrahuntur.

Circumgrëdior, eris, assaltar' intorno, περιοδεύω. Tacit. Ann. 12. c. 28. Illi meru, ne hinc Romani, illinc Cherusci circumgrederentur. ¶ Item circumeo, camminar' intorno, Ammian. 16. 12. Circumgredi lacunam. Aurel. Vict. de Cæsarib. c. 21. Circumgredi Syriam.

Circumgressus, us, m. circuito, giro, circuitus. Ammian. 22. 2. Ob rapidos circumgressus. Id. ibid. c. 8. Palus amplissimi circumgressûs.

Circumhisco, is, n. 3. Arnob. l. 5. Hæsitare, circumhiscere, tergiversari. h. e. caput circumagendo oscitari, quod est hominis in re difficili versantis.

Circumhumätus, a, um. Ammian. 22. 12. Circumhumata corpora statuit exinde transferri, sepolti in quel contorno.

Circumjăceo, n. 2. in circuitu jaceo. Liv. l. 37. c. 54. Quæ circumjacent Europæ, in ventra sunt potestate.

Circumjăcio, is, jeci, jactum, ere, gettar intorno, περιβάλλω. Liv. 33. cap. 18. Circumjacere hastam in venientem hostem. Et l. 35. c. 4. Consul triarios vallum circumjacere jussit. al. leg. circumjicere.

Circumjectio, onis, f. idem quod circumjectus, us? Arnob. l. 2. p. 73. de animab. Habitare jussæ sunt has partes, & humani corporis circumjectione vestiri, h. e. amictu.

Circumjectus, a, um, o. 1. 2. circumpositus, particip. a circumjicio. Cæf. de B. G. l. 2. c. 6. Circumjecta multitudo mœnibus. Liv. l. 9. c. 28. Ædificia circumjecta muris. Curt. l. 3. c. 1. Circumjectos rigat campos. h. e. circumjacentes.

Circumjectus, us, ui, m. amplexus, circumjectio, περιοχή. Cic. l. 2. de Nat. Deor. Qui terram teneto circumjectu amplectitur. Al. leg. circumvectu. Tertul. de pall. c. 5. Id ex uno circumjectu licet, &c.

Circumjicio, is, jeci, ectum, idem quod Circumjacio. Liv. 35. 4. Consul triarios vallum circumjicere (al. circumjacere) jussit, piantare intorno. ¶ Pro circumplecti, circumdare. Cic. de Univ. c. 8. Animus a medio profectus, extremitatem cæli a suprema regione, sorsumo ambitu circumjecit.

* Circuminjicio, Liv. l. 25. c. 36. Vallum circuminjicere.

Circuminvolvo, is, vi, lutum, a. 1. invogliere intorno. Vitruv. l. 10. c. 11. Singula puncta præterendo, & circumvolvendo.

Circumitus. V. Circuitus.

Circumlăbens, entis, qui in orbem labitur. Lucan. l. 6. v. 484. Prospectumque dedit circumlabentis Olympi.

Circumlambo, is, a. 3. lecare intorno. Pl. l. 11. c. 37. fect. 65. Ad circumlambenda ora.

Circumlaqueo, as, are, laqueis cingo, cingere con lacci. Gratius Cynegetic. v. 29. per tmesim: Per sonos circum ulque sinus laqueabis.

Circumlatio, onis, f. actus circumferendi. Tertul. 4. adv. Marcion. c. 13. Arcæ circumlatio apud Hieriecuntem. Serv. ad 6. Æn. v. 229. Circumlatio victimæ.

Circumlatitans, a, um, adject. portatile, quod circumfertur, vel quod circumferri potest. Sidon. l. 9. ep. 2. Quemdam vivum, & circumlatitium carcerem corpulentia facit.

Circumlätor, oris, masc. qui circumfert. Tertul. 1. adv. Marcion. c. 19. & 21.

Circumlatrans, us, m. Translate Juvenc. l. 4. hist. Evang. v. 357. nec talia quisquam insonuit tantis circumlatrantibus audax.

Circumlätro, as, a. 1. latrare intorno. Senec. de confol. ad Marc. c. 22. Acerrimi canes hominem circumlatrant. ¶ Translate Avien. in Perieg. v. 48. totum hoc circumlatrat æstus. h. e. circumsonat, perstrepit. ¶ Passive Symach. l. 8. ep. 17. Domus nostra multis circumlatratur injuriis.

Circumlätus, a, um, nomen ex partic. a circumfero, ut circumlata scribilta, Martial. l. 3. ep. 17. ¶ Circumlata, & deducta oratio, Quintil. l. 4. c. 1. h. e. periodorum ambitu circumducta, periodica. ¶ Item lustratus, Lucil. apud Non. 470. Tum fatto funt omnia circumlata.

Circumlăvo, is, a. 3. lavare intorno, περιλούω, alluo. Sallust. in fragm. apud Non. 10. 2. Dubium, an insula sit, quod Eüri, atque Austri superjactis fluctibus, circumlavit. h. e. alluitur, neutr. more. ¶ Circumlavo, as, Hygin. fab. 275. Cæl. Ægyptus, quam Nilus circumlavat.

Circumlëvo, as, a. 1. circum attollo. Cæll. Aurelian. Acut. 2. 37. Utrinque orarum circumlevat tegmina.

Circumligätus, a, um, legato all' intorno. Plin. l. 28. c. 2. Chartam inscriptam circumligatam lino subnecebat collo.

Circumlïgo, as, a. 1. implico, complico, ligare intorno, περιλύω, Cic. 2. de Div. 31. Ut circumligatus fuerit angui. Liv. l. 21. c. 8. Circumligabant stuppa, linebantque pice.

Circumlïnio, is, ivi, itum, a. 4. &

Circumlïno, is, ini, ivi, evi, itum, a. 3. circum ungere, aut aliquid leviter alicui rei circumducere, unger' intorno, περιχρίω, Colum. l. 6. c. 16. Vulnera medicamento circumlinienda. Plin. l. 6. ep. 88. Circumlinere oculum. ¶ Circumlinire in pictura quid fit, V. Circumlitio. ¶ Translate Quint. l. 11. c. (al. 19.) Simplicem vocis naturam pleniore quodam sono circumlinire. h. e. pleniorem facere. Id. l. 12. c. 9. Etiam si susceperunt negotia paulo ad dicendum tenuiora, extrinsecus adductis ea rebus circumliniunt. h. e. exornant. V. in voce sequenti.

Circumlitio, onis, f. actus circumlinendi, περίχρισις. Plin. 24. 7. Pix facit ad circumlitiones oris. ¶ In pictura est circumductio colorum in extremitatibus figurarum, qua ipsæ figuræ aptius finiuntur, & eminentius exstant, contorno, profilo. Quintil. 8. 5. Nec in pictura, in qua nihil circumlitum est, eminet, Plin. 35. 11. Tantum circumlitioni ejus tribuebat.

Circumlitus, a, um, circum unctus, περιεγκεκριμένος, Plin. l. 21. c. 14. Vasis melle circumlitis. ¶ Et pro circumdatus. Hor. l. 1. ep. 10. v. 7. Musco circumlita saxa. & Ovid. 11. Metam. v. 137. auro circumlitus. ¶ Translate Lactant. 3. 1. Mendacium ornatu quæsito circumlitum.

Circumlocutio, περιφρασις, Figura est cum pluribus verbis id, quod uno, aut paucioribus dici potest, explicatur. Gell. l. 3. c. 1. Arnob. l. 6. in fin. Sine ullis circumlocutionibus dicere.

Circumlöquor, eris, verborum circuitu explicare, quod paucioribus dici potest. Anton. epist. 146. Cum maxime nunc proloquor circumloquentis abitus.

Circumlücens, entis, lucente intorno, περιλάμπων. Senec. Consol. ad Marc. cap. 2. Magnitudinis fraternæ nimis circumlucentem fortunam exosa.

Circumlüio, is, ere, a. 3. bagnar' intorno. Tacit. lib. 4. histor. cap. 12. Rhenus omnis tergum & latera circumluit. Liv. l. 25. c. 11. Mari in peninsulæ modum major pars circumluitur.

Circumluvio, onis, f. 3. est, cum ager aliquis aquarum vi alluitur, & circumdatur, & undique elauditur. Cic. l. 1. de Orat. c. 38. Gentilitatum, agnationum, alluvionam, circumluvionum.

Circumluvium, n. 2. locus, quem aqua circumluit. Fest. Circumluvium sus fecerunt. ¶ Est autem circumluvium, cum parte aliqua divisum fundum vita agrum alicujus ambit, ut inferius unitum illum in insulæ formam redigat. Leg. 6. Dig. de acquir. rer. Domin.

Circumnëo, as, circumeo. Tertul. de Pal. c. 1. Proh quantum circumneavit Pelasgis ad Lydos, a Lydis ad Romanos.

Circumnestor, iris, dep. 4. Passiva significatione. Vitr. 4. 4. Si duæ columnæ æque crassæ lineis circumnitentur.

Circumnïngo, is, xi, circa mingere, pisciare intorno. Petron. in fragmen. Fragur. c. 62. Burm. At illa circumnixit vestimenta sua.

Circumnïsus, a, um, mandato intorno. Liv. l. 36. c. 14. Tribunus cum duorum signorum militibus circumnïsus.

Circumnitto, is, a. 3. mandar intorno, περιπέμπω. Liv. l. 4. c. 18. Qui inter dimicationem castra Romana aggrederentur, post montes circumnisit.

Circumnœnitus, a, um, adject. compositum a mœnio, idem est quod circumnitus. Plaut. 2. 2. 4. Ita vigelis custodiisque circumnœniti sumus.

Circumnüleo, n. 2. περιανανεύω, molli attactu circumcirca blandior. Plin. l. 28. c. 3. Circumnulentibus linguis miraculum prabuit.

Circumnünio, a. 4. fortificare intorno, περιοχυρόω, circumsepio, circumroboro. Colum. l. 5. c. 10. Pomarium circumnunito macerie, aut fossa. Adde Cæf. de B. C. l. 1. c. 18.

Circumnünitio, f. 3. fortificazione in giro. Cæf. l. 1. B. C. c. 29. Obsidione, oppidique circumnunitione fiebat.

Circumnünitus, a, um, fortificato all' intorno, munitione sepius, Col. 5. 4. Vites arundinibus circumnunitæ. Cæf. B. Gal. 2. 30. Vallo, crebrisque castellis circumnuniti, oppido se continebant, circondati.

Circumnürnius, a, um, qui circum muros est, Ammian. l. 14. c. 14. Populus Rom. annis fere trecentis circumnurana pertulit bella. Adde l. 21. c. 25.

Circumnascens, entis, περιφυόμενος, Plin. l. 2. c. 103. Lacus circumnascente abfynthio inficitur.

Circumnavigo, as, are, navigar' intorno, Vellej. Patere. l. 2. cap. 106. Classis quæ Oceani circumnavigaverat sinus.

Circumnecto, is, ere, legare, o connettere intorno, περιπλέκω, Senec. l. 1. Quæst. Natur. c. 2. Fulgor, qui sidera circumnectit.

Circumnotätus, a, um. Apulej. l. 11. Metam. Clamys colore vario circumnotatis insignita animalibus. h. e. circum textis, vel pictis.

Circumobrüo, is, a. 3. sotterrare intorno, περιακαλύπτω. Plin. l. 19. c. 5. Folia circumobruere.

Circumoffigo, is, a. 3. ficcare intorno, περιπήγνυμι, circum figo. Cato R. R. c. 48. Eam terram complanato, furcas circumoffigito. ¶ Legitur & divisim circum offigito.

Circumpadänus, a, um, o. 1. 2. quod est circum Padum. Liv. l. 21. c. 35. Circumpadani campi, Plin. l. 8. c. 48. Circumpadanæ lanæ.

Circumpango, a. 3. ficcare, o piantare intorno, περιφυτεύω, Plin. l. 17. c. 13. Trajectis per vasa fictilia, vel qualos ramis, terraque circumpactis. Ita vulg. legitur. At Hardvin. ex MSS. monet legendum Circumfarsis.

Circumpavïtus, a, um, calcato all' intorno. Plin. l. 12. c. 14. Circumpavita area.

Circumpëdes, um, m. 3. staffieri, servi a pedibus. Cic. 3. Ver. Circumpedes hominum formosos, & literatos suos esse dicebat. Gruterus divise scripsit Circum pedes, h. e. qui circa pedes dominorum erant. Quare dubia est compositio, nec satis ex uno hoc Ciceronis loco confirmatur.

Circumpendens, entis, pendente all' intorno, Cur. 8. 9. Aurea lectica, circumpendentibus margaritis, recubare.

Circumplaudo, is, ausi, ausum, a. 3. plaudere all' intorno. Ovid. 4. Triff. el. 2. v. 49. Quaque ibis, manibus circumplaudere tuorum.

Circumplecto, is, a. 3. idem quod circumplector. Plaut. Asin. 3. 3. 106. Meum collum circumplecto.

Circumplector, eris, d. 3. circumplico, abbracciare intorno, περιπλέκω, Cicer. de Univ. c. 7. Eo motu undique est eos circumplexus. Cæf. 7. B. G. c. 83. Collem opere circumplecti, h. e. munitionibus cing

Circumcæsus, a, um, tagliato all' intorno, περιτετμημένος, circumcisus, Scribon. Larg. compos. 229. Circumcæsa aluta. Sueton. in Domit. c. 12. Cum a Procuratore inspiceretur nona genarius senex, an circumsectus esset, circumcisa.

Circumsecus, adverb. da ogni parte. Apul. l. 5. p. 166. Qui circumsecus venantur.

Circumsedeo, & circumsideo, des, sedi, sessum, n. & a. 2. obsideo, circumvenio, assidiare, circondare, περικαθέζομαι. Liv. 9. c. 2. Circumsidere oppidum. Cic. ad Attic. l. 15. ep. 9. Florentes amicorum turba circumsedet. Tacit. 4. hist. c. 54. A Dacis Pannonica hiberna circumsideri.

Circumsepio, is, a. 4. circondare, περιφράττω, Liv. l. 1. c. 49. Armatis corpus circumsepsit.

Circumseptus, a, um, circumdatus, assediato, attorniato. Cic. sive auctor epist. ad Octavian. Cohortibus armatis circumseptus senatus.

Circumsequens, entis, qui circumsequitur. Apul. sub init. l. 3. Metam. Inter tot millia populi circumsequentis. Al. aliter leg.

Circumsero, is, n. 3. piantare seminare intorno, περιφυτεύω, Plin. l. 21. c. 12. Genistas circumseri alveari's gratidimum.

Circumsesso, onis, assediamento, περιζήωσις, obsessio. Cic. 3. Ver. c. 33. Quid si planum facio, te hujus circumsessionis tuæ causam in alios transtulisse?

Circumsessus, a, um, nom. ex particip. attorniato, assediato. Cic. Philip. 12. c. 10. Circumsessus valentissimorum hominum viribus. Idem Catil. 4. c. 2. Lacrymæ, a quibus me circumsessum videtis.

Circumsideo. V. Circumsedeo.

Circumsido, is, n. 3. περιεζήζω, est circumsedere, vel circumsidere, assediare Liv. l. 9. c. 21. Plisiam circumsidunt.

Circumsigno, as, a. 1. segnar intorno. Col. de arb. c. 26. Gemmam duobus digitis quadratis circumsignato.

Circumsilio, is, ire, saltare intorno. Catull. carm. 3. Circumsiliens modo huc, modo illuc. ¶ Translate Juven. sat. 10. v. 218. Circumsilit agmine facto Morborum omne genus.

Circumsisto, is, a. 3. stare intorno, circondare, περιέστημι, circumsto, circumdo, Liv. l. 1. c. 28. Centuriones Metium circumsistunt. ¶ Plus est quam circumsto, ait Valla l. 4. c. 49. Nam circumstare est simpliciter stare in circuitu, stare all' intorno: At circumsistere est aggredi, invadere. Caf. 3. Bel. Gal. c. 15. Cum singulas binæ, aut ternæ naves circumsisterent. ¶ Passive Idem 7. B. Gal. cap. 43. Ne ab omnibus civitatibus circumsisteretur, h. e. obsideretur.

Circumsitus, a, um, adject. circumjacens. Ammian. l. 23. c. 26. Antequam circumsitos populos ad ditionem traherent.

Circumsonans, antis, risonante all' intorno, περιηχῶν, Liv. 27. 18. Circumsonans undique clamor. Virtuv. 5. 8. Circumsonantes loci, echeggianti.

Circumsono, as, a. 1. sonare d' ogni intorno, περιηχέω, undique sono. Cic. in Offic. l. 3. c. 2. Conducere arbitror, talibus aures tuas vocibus circumsonare. ¶ Passive Ovid. 5. Trist. eleg. 3. v. 11. Circumsonor armis. ¶ Cum accusativo, vi præpositionis. Virg. 8. Æn. v. 474. Hinc Rutulus premit, & murum circumsonat armis. Liv. 3. 28. Clamor hostes circumsonat.

Circumsonus, a, um, adject. qui circa sonat. Avien. Phænom. Arat. v. 108. Certa ubi fluctu Tunditur insanis late circumsona Cauris. Ovid. Metam. 4. 722. quem turba canum circumsona terret.

* Circumspargo. V. Circumspergo.

Circumspectatrix, icis, che guarda intorno, fœmin. a circumspector, Plaut. Aulul. 1. 1. 2. Circumspectatrix cum oculis emissitiis.

Circumspecte, con riguardo, περιεσκεμμένως. Quinctil. l. 9. cap. 2. Hoc parcius, & circumspectius faciendium est. ¶ Gel. l. 1. c. 5. Circumspecte, compositeque indutus, h. e. diligenter.

Circumspectio, f. 3. considerazione, περιληψις. Cic. 4. Acad. c. 11. Sin ex circumspectione aliqua, & accurata consideratione &c.

Circumspecto, as, a. 1. guardare spesso intorno, περισκοπέομαι, freq. a circumspicio. Ter. Eun. 3. 5. 54. Simul alia circumspectat, Liv. l. 25. c. 36. Circumspectare atque agitare dux cœpit. Cic. in Pison. in fin. Circumspectans omnia quicquid increpuerit pertimescens.

Circumspectus, us, m. 4. σκοπή, περισκεψις, actus circumspiciendi, provida consideratio, guarda a l' intorno, circospezione. Plin. l. 11. c. 37. Cervix flexilis ad circumspectum. Cic. Philipp. 12. c. 11. Facilis est circumspectus, unde exeam, quo in circumspectu stat sine fine fui.

Circumspectus, a, um, o. 1. 2. animadversus, considerato, περισκεπτός, partic. pass. a circumspicior. Cic. Fam. l. 1. ep. 9. Circumspectissimus, & prudentissimus Princeps. ¶ Verus non circumspecta. Ovid. 5. Fast. v. 539. h. e. inconsiderata.

Circumspergo, & circumspargo, is, n. 3. spargere d' ogn' intorno, περιῤῥαίνω. Column. l. 11. c. 2. Convenit magis arboribus quaternos modios stercoris caprini circumspergere. Plin. l. 8. c. 1. Aqua circumspergi. Apic. l. 8. c. 8. Impensam talem circumspargens, piperis semunciam &c.

Circumspicientia, æ, f. 1. considerazione, περιοπτικὴ, actus circumspiciendi. Gel. l. 14. c. 2. Multa, & anxia cura, & circumspicientia indigens.

Circumspicio, is, exi, ectum, a. 3. guardare intorno, ex omni parte aspicio, περισκοπέω, חִשְׁקִיף, ex circum, & specio, verbo antiquo, quod significat aspicere. Cic. de natur. Deor. Oculi altissimum locum obtinentes plurima circumspiciunt. ¶ Translate significat animadvertere, & diligenter videre, sive considerare. Cic. 4. Acad. Cum omnia fecerit, diligentissimeque circumspexerit. ¶ Circumspicere diem belli, h. e. exspectare idoneum tempus belli gerendi, Sallust. in orat. Philippi contra Lepid. ¶ Circumspicere se, est gloriari, pavoneggiarsi, compiacersi. Cic. pro Q. Rosc. Usque eo ne te diligis, & magnifice circumspicis, &c.

Circumspiraculum, i, n. Lucr. l. 6. verf. 492. Et quasi per magni circumspiracula mundi. l. c. aditus, fauces. Nisi forte legendum est divisum.

Circumstagno, as, are, stagnare intorno. Tertull. de Pudic. c. 22. Lacrymæ circumstagnant.

* Circumstans, antis, circostante, περιεστώς. Turba circumstantium. Gell. l. 1. c. 11.

Circumstantia, f. la stare intorno, περιστασις, actus circumstandi. Senec. 2. quæst. nat. 7. Aquæ sic corpora accipiunt, ut semper in contrarium acceptis resluant: hanc nostri circumstantiam, Græci autem περίστασιν appellant. Gel. 3. 7. Circumstantia hostium. ¶ Item rei qualitas, adjunctum, circostanza, מִקְרֶה. Quinctil. l. 5. c. 10. Hoc genus argumentorum sane dicamus ex circumstantia, quia περίστασιν dicere aliter non possumus.

Circumstatio, onis, f. 3. actus circumstandi, περίστασις, lo stare intorno. Gel. lib. 7. c. 4. Circumstatio militum corona appellata.

Circumstipatus, a, um, attorniato. Claudian. de IV. Consul. Honor. v. 595. & ducibus circumstipata togatis.

Circumstipo, as, are, attorniare. Sil. l. 10. v. 453. Magna circumstipante caterva. Claudian. in I. Consul. Stilich. Pennatique nurum circumstipantur Amores.

Circumsto, stas, steti, statum, a. 1. stare intorno, circondare, סָבַב, περιέστημι, circundo, circumsisto. Cic. Philip. 10. c. 10. Noctes, & dies omnia nos undique fata circumstant. V. Circumsisto. ¶ Circumstare etiam dicuntur qui officii causa circumstant. Suet. in Cæs. c. 82. Assidentem conspicari specie officii circumsteterunt.

Circumstrepo, is, n. 3. fare strepito intorno, περικτυπέω, in circuitu strepitum facio. Tacit. l. 11. Annal. c. 31. Certatim cæteri circumstrepunt. Et passive Idem lib. 1. histor. c. 44. Legatus clamore seditioso um, ac fugacium circumstrepitur. Senec. de vita beata, c. 11. Tot humanam vitam circumstrepentibus minis.

Circumstrepitus, a, um, adject. strepitu impulsus. Apul. Apol. Fenestræ canticis circumstrepitæ. Sidon. l. 7. ep. 9. in cone. Aures incondito tumultu circumstrepitæ.

Circumstrictus, a, um, nom. ex particip. a circumstringo, stretto all' intorno. Tertull. de Pall. c. 1. Habitus cervicibus circumstrictus.

Circumstridens, entis, qui circumstridet. Ammian. l. 24. 11. Circumstridentium terror lacrymarum.

Circumstringo, is, stringer all' intorno. Tertul. de cor. Mil. c. 8. Linteo circumstringi.

Circumstruo, is, xi, ctum, a. 3. edificare intorno, περιοικοδομέω. Plin. l. 12. c. 6. His deinde fores quoque latiores circumstruunt.

Circumstupeo, es, n. 2. Sever. in Æneid. v. 333. ubi alii al. leg.

Circumsudo, n. 1. sudare intorno. Plin. 14. 1. Vinaceis circumsudantibus.

Circumsurgo, is, exi, ctum, n. 3. sorgere all' intorno. Tacit. Ann. 1. c. 64. Circumsurgentibus jugis. Cels. l. 7. c. 15. In media parte circumsurgente quodam nodo.

Circumsutus, a, um, nom. ex particip. a circumsuo, cucito all' intorno, περιῤῥαφείς. Cels. l. 8. c. 5. Molli pellicula cincta, & circumsuta intus injicienda sunt. Adde Plin. l. 4. c. 16.

Circumtego, a. 3. coprire intorno, περικαλύπτω, circumcirca operio. Lucret. lib. 1. v. 1094. Supra circumtegere omnia cælum.

Circumtectus, Circumtentus, a, um, adject. coperto da ogni parte. Plaut. Mil. 2. 2. 80. Herus meus elephanti corio circumtectus. Alii legunt circumtentus.

Circumtergeo, es, a. 2. nettare all' intorno. Cato R. R. c. 76. Panno oleo uncto tangito, & circumtergeto.

Circumtéro, is, a. 3. Tibul. l. 1. eleg. 5. v. 53. Hunc puer, hunc juvenis turba circumterit arcta. h. e. frequenti agmine circumstipatus premit, & prope elidit. Ita legit Broukus. cum aliis, ex multis MSS. & editis antiquis: alii circumtrepit, alii circumtetit.

Circumtextum, i, n. amictus genus, quodi purpuram circum habeat. Varro de L. L. l. 4. p. 32.

Circumtextúra, æ, f. opus textum circa aliquid. Lucret. l. 4. v. 648. Extima membrorum circumtextura.

Circumtextus, a, um, nom. ex particip. a circumtexo, tessuto da ogni parte. Virg. 1. Æn. v. 649. Et circumtextum croceo velamen acantho.

Circumtinnito, is, ivi, itum, ire, circumsono, de cavis metallis dictum. Var. l. 3. R. R. c. 16. Apes perterritas, quo voluerit, perducet, circumtinniendo ære.

Circumtollo, is, a. 3. levare all' intorno. Cel. Aurelian. Acut. 3. 4. Cepulis circumtollere exteriorem corticem.

Circumtono, as, n. 1. tuonare intorno, περιβρομέω. Horat. 2. Ser. Sat. 3. vers. 223. Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruentis. h. e. tonitru veluti perculit, attenuit, ac dementem reddidit. ¶ Proprie Sil. 6. 276. feralem strepitu circumtonat aulam Cornea graminoum perfultans ungula campum.

Circumtonsus, a, um, nom. ex particip. a Circumtondeo, tosato all' intorno. Suet. Aug. c. 45. Circumtonsa mutona. Senec. ep. 115. Circumtonsa oratio.

Circumtorquéo, es, orsi, ortum, ere, girare intorno. Apul. lib. 6. A. A. sub fin. Prensoloro retrorsum me circumtorquet.

Circumtrăho, a. 3. strascinare intorno. Dictys Cretens. de B. Trojano, l. 3. c. 15.

Circumtrémo, is, n. 3. tremare intorno, περιτρέω. Lucr. l. 1. v. 1087. Totum circumtremere æthera signis.

Circumtuéor, eris, itus sum, circumspicio, guardar' intorno, περιβλέπω. Apulej. de princip. l. 1. Florid. Aquila eodem loco pendula circumtuetur.

Circumtumulátus, a, um, sepolto all' intorno. Perron. in Satyr. nigro squalentia pumice saxa gaudent ferali circumtumulata cupressu. Al. circum cumulata.

Circumvádo, is, a. 3. assalire d' ogn' intorno, περιέχομαι. Liv. l. 34. c. 38. Repente anceps terror barbaros circumvasit.

* Circumvágor, περιπλανῶμαι, vagar intorno, raggirarsi. Virtuv. l. 5. c. 8.

Circumvágus, a, um, o. 2. 2. chi gira intorno, περιπλανώμενος. Hor. Epod. 16. v. 41. Nos manet Oceanus circumvagus. Lucan. ad Pison. de Sole, v. 29. Æthereæ molles circumvaga flammæ.

Circumvallátus, a, um, adject. obsessus, assediato. Liv. l. 3. c. 25. Luce prima jam circumvallati ab dictatore erant.

Circumvallo, as, a. 1. cingere di circonvallazione, περιτειχίζω, est vallo cingere. Caf. 7. B. G. c. 11. Oppidum biduo circumvallavit. ¶ Sumitur etiam generatim pro obsidere. Cic. Att. l. 9. ep. 12. Circumvallatum esse Pompejum. ¶ Translate Terent. Adelph. 3. 2. Tot res repente circumvallant.

Circumvéctio, onis, f. 3. il portare intorno, περιφορὴ, Cic. Attic. l. 2. epist. 16. De portorio circumvectionis, h. e. pretium, quod solvitur publicanis pro mercibus, quæ circumferuntur. ¶ Item circuitus, circuito, giro. Cic. de Univers. c. 9. Ut terram Lunæ cursus proxime ambiret, eique supra terram proxima Solis circumvectio esset.

Circumvecto, as, a. 1. frequentativum a circumveho, & fere passive usurpatur, dicitur que de iis, qui navi aut equo circumeunt. Plaut. Rud. 4. 2. 27. Mihi naven faciam, oppida circumvectabor. ¶ Translate Virg. 3. Geor. v. 284. fugit irreparabile tempus, Singula dum capti circumvectamur amore, h. e. circa singula describendo vagamur.

Circumvectus, a, um, qui navi, aut equo locum aliquem circumiit. Cæs. 3. B. Civ. c. 63. Navibus circumvecti milites in vallum tela jaciebant, fatto un giro colle navi. Liv. 3. 28. Dictator circumvectus equo. Plaut. Mil. 4. 3. 5. In oras ultimas circumvectus.

Circumvého, is, a. 3. portare intorno. Fere adhibetur passive, ea ratione, qua in Circumvectus dictum est. Cæs. B. Gall. 7. 45. Mulliones collibus circumvehi jubet, girare per i colli. Hirt. de B. Alex. c. 14. Cæsar Pharon classe circumvehitur. ¶ Translate Virg. in Ciri v. 271. frustra circumvehor omnia verbis. h. e. circa omnia dicendo vagor.

* Circumvélo, coprire, tegò. Aurato circumvelatur amictu. Ovid. Met. 1. 14. v. 262.

Circumvenio, is, a. 4. circondare, תָּקַף, περιέρχομαι, circumdo. Liv. l. 1. Ut & hostibus circumventi se a tergo ratis terror, ne fuga injiceretur. Sallust. Homines nobilem, familiarem, & omnibus necessitudinibus circumventum. ¶ Aliquando significat decipere, seu insidiis involvere, ingannare, tradurre a venatoribus, qui feras laqueis, retibus, & canibus circumvenire solent. Cic. l. 2. Offic. Neque tenuiores propter humilitatem circumveniantur. Sallust. in Catil. Se falsis criminibus circumventum. ¶ Circumvenire leges, Leg. 12. ff. de Legat. est aliquid in fraudem legum facere.

Circumventio, onis, f. 3. deceptio, inganno. Ler. 17. ff. de Minor. Allegatio circumventionis adversarii.

Circumventor, oris, m. 3. qui circumvenit, & decipit, ingannatore, Lamprid. Alexand. c. 66. Amicos fanctos, & venerabiles habuit, non circumventores sui, non irrisores, &c.

Circumventorius, a, um, ingannevole, ad circumveniendum aptus. Augustin. 3. Confess. c. 3. Insida, & circumventoria obsequia dæmoniorum.

Circumventus, a, um, nom. ex particip. oppressus, deceptus, ingannato, defraudato, oppresso. Cic. 1. Tusc. c. 41. Judicio iniquorum circumventus. Stat. Theb. 5. v. 465. Qualis cerva circumventa lupis.

Circumversio, onis, il voltare intorno. Quinctil. 11. c. 1. Circumversio manus.

Circumverso, as, a. 1. freq. a circumverto. Lucr. l. 5. v. 521. Quærentesque viam circumversantur.

Circumversus, a, um, adject. a circumverto. Capo R. R. c. 143. Focum purum circumversum quotidie habeat, h. e. scopis mundatum.

Circumverto, is, a. 3. girar attorno, περιστρέφω. Plaut. Perf. 3. 3. 37. In cursu rotula circumvertitur. ¶ Circumvertere aliquem argento, est dolis ab aliquo argentum auferre. Id. Pseud. 1. 5. 127. Qui me argento circumvertant.

Circumvestio, is, a. 4. vestire d' intorno, περιστολίζω, Cic. 3. de Orat. cap. 39. ex Poeta. Circumvestit dictis. Adde Plin. l. 17. c. 23.

Circumvincio, is, ivi, nctum, ire, legare all' intorno, περιδέω. Plaut. Rud. 3. 4. v. 27. Item ego vos virgis circumvinciam.

Circumvinctus, a, um, adject. legato all' intorno. Avien. Perieg. v. 331. Circumvincti nervis.

Circumvíso, is, a. 3. circumspicio, Plaut. Amph. 5. 1. 58. Angues oculis circumvisere.

Circumundique, dal guardare. Gell. l. 13. c. 23. Simulacra sunt sita circumundique inaurata. Et l. 14. c. 2. Semper se circumundique distrahentibus cautis festinantes.

Circumvolatus, a, um, partic. passiv. circumvolo, Plin. l. 10. c. 32. Halcyonem, nave aliquando circumvolata, datim in latebras abeuntem.

Circumvolitabilis, le, adject. circumvolans. Martian. Capell. l. 6. Circumvolitabilis aer.

Circumvolito, as, a. 1. περιπτερυγίζω, freq. a circumvolo. Virg. 1. Georg. v. 337. Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo. ¶ Translate est stretto all' intorno, celeriter circumdare. Column. in Præfat. l. 1. Mendacissimum aucupium circumvolitantis limina potentiorum.

Circumvólo, a. 1. volar' intorno, περιπέτομαι. Horat. 2. Serm. Sat. 1. v. 58. Mors atris circumvolat alis. Horat. l. 1. od. 2. v. 33. Circumvolare aliquem.

Circumvolvo, is, a. 3. volgere intorno, περιελίσσω. Virg. Æn. 3. v. 284. Interea magnum Sol circumvolvitur annum.

Circumvólitor, aris, d. 1. περιπολευόμενος. Plin. l. 8. c. 17. Feram circumvolutari blandientem, volteare intorno.

Circumvólitus, a, um, adject. avvolto, Plin. l. 10. c. 62. Complexu adeo circumvolutæ sibi, ut una quatrimari biceps possit. Fabo in Ambustui.

* Circumvéstus, ambustus, περιεκαυμένος, Paulus. Fabo in Ambustui.

Circus, m. 2. cerchio, circolo, חוּג, Germ. zirckel, Gal. cercle, Hisp. circulo, κύκλος, κίρκος, omnis in gyrum ambitus, a circuendo, vel a κίρκος, seu κύκος, orbis, Cic. in Arateis v. 240. de circulo laneo. Vidisti magnum candentem ferpere circum. V. Circulus. ¶ Circus item locus erat muris septus, in quo equi, pugilesque exercebantur, sic dictus, quia orbicularis esset, longior tamen, quam latior, ideft, figura eliptica. Factus a Tarquinio Prisco inter Palatinum, & Aventinum. Liv. l. 1. c. 35. Varro l. 4. de L. L. c. 32. Item Circus maximus dictus, quod circum spectacula ædificatus, ubi ludi fiunt, & quod ibi circum metas fertur pompa, & equi currunt. Hactenus Varro. ¶ Plures erant Romæ Circi, quorum qui Maximus dicebatur, Appollinaris etiam dictus est, quod esset Soli sacer; aliter Circus Flaminius appellatus, illo minor; alius Circus Domitius, Vaticanus, &c. Novem postremis temporibus enumerat P. Victor. V. Rufus. Antiq. Rom. lib. 5. cap. 4. Panvin. de ludis Circensib. ¶ Cum Circus absolute dicitur, Maximum intelligo, qui magna semper populi frequentia celebratur, cum eo convenire solerent, extra ludorum tempora, judiciarum artium professores, Circitores, Physiognomi, fominorum Conjectores, &c. Quo spectat illud Horat. l. 1. Sat. 6. v. 113. Fallacem Circum, vespertinumque petrto Sape forum. Sueton. Aug. c. 74. Acroamata, & histriones, aut etiam triviales ex Circo ludos interponebat. ¶ Ad Circum etiam profiblula fuisse, testatur Juv. Sat. 3. v. 65. ¶ Circus etiam dicitur palus humi defixus, circa quem milites ludentes circumeunt. Varr. l. 4. de L. L. Itaque dicunt in Comicularia milites ad vectim, quem circumeunt ludendo. Quid cessamus ludos facere? circus nostter ecce adest. Est autem Cornicula nomen plautinæ comœdiæ. Quamquam Lambinus, Gruter. Casaub. eo loco Varronis ad Circenses ludos alludsum putant. ¶ Denique Circus nomen est avis, ex accipitrum genere, ita dictus, quod volando in gyrum se vertat, maxime cum aliis avibus insidiatur. Plin. 10. c. 8.

Cirris, f. 3. avis, alio nomine alauda, & galerita. Sed Vossius dicit, non alaudam esse, sed quam agrettam, sive agrettam, Galli vocant. V. Eres. Ovid. Met. 8. v. 150. in avem mutata vocatur Cirris, & a tonso nomen est adepta capillo, h. e. a κείρω, tondeo. Scribitur & Cirrhis.

Cirnea, f. 1. vas vinarium, a κίρνω, misceo, quia vinum veteres aquæ miscere solebant. Plaut. Amph. 1. 1. 273. Cadus erat vini, inde implevi cirneam. Ita legit Non. Al. Hirneam, vel Irneam.

Cirratus, a, um, adject. a cirrus, crespo, riccio. Cirrati præipue dicuntur pueri post annum septimum. Perf. Sat. 1. v. 29. de iis, qui scholam frequentant. Ten' cirratorum centum dictata fuisse, Pro nihilo pendes. ¶ Cirratæ vestes dicuntur, quæ villosæ sunt. Capitolin. in Pertin. c. 8. Cirratas militares, purpureasque clamydes: V. ibi Salmas.

Cirrha, æ, f. 1. Cyrrha, Asproniti, κίρρα, urbs Græciæ in Phocide, ad Parnassi montis radices, maritima, ad sinum Crissæum, al. in ora sinus Corinthiaci, qui etiam ab ea dictus est sinus Cirrhæus, nunc Golfo di Lepanto, Delphorum navale.

Cirrhæus, a, um, adject. a Cirrha, ut Cirrhæa antra, h. e. locus Oraculi Delphici, Sil. l. 3. v. 9. Cirrhæa templa, Senec. Hercul. Oet. v. 9. 2. Nam prope Cirrham fuit Oraculum Delphicum, templum Apollinis, & Musarum regio.

* Cirrhum pirum, de quo V. Macrob. Sat. l. 2. c. 15.

Cirrus, i, m. riccio, chioma crespa, קְוֻצּוֹת, תַּלְתַּלִּים, Ger. haarlocken, Gal. cheveux frisé, touffe de cheveux, Hisp. guedexa de cabellos, βόστρυχος, capillus crispus, seu contortus, usurpatur fere in plurali num. Itaque cirri dicebantur puerorum capilli post primam tonsuram, a κείρω, tondeo: nam antea propria coma dicta. Isid. l. 11. Orig. c. 1. Pueris enim usque ad annum septimum coma non tondebatur; quo tempore femel tonsi, capillisque Apollini sacratis, comam nutriebant usque ad pubertatem. Rursus dentoso capite, si prolixiorem commam nutrirent, Cæsaries dicebatur. Varro apud Non. c. 2. n. 195. Itaque Ambraciæ primum capillum puerilem demptum, item cirros ad Apollinem ponere solent. Primum capillum vocat, qui ab infantia ad annum septimum est: cirres, qui post ad ephebiam usque, cum demto fecatur. ¶ Differt cirrus a cincinno, quod cincinni arte, & calamistro crispantur. V. Salmas. de Coma, & Cæsar. p. 339. ¶ Cirri etiam dicuntur cristatæ pennæ in capite pici, & alaudæ. Plin. l. 11. c. 37. Fulicarum generi dedit cirros; pico quoque, &c. ¶ Item Ostreorum capillamenta. Mortial. l. 7. ep. 19. Et ostreorum rapere lividos cirros. ¶ Item in vestibus, ut fimbriæ, villi. Phædrus l. 2. fab. 5. Cui tunica ab humeris erat destricta, cirris dependentibus. Vide Ferrar. de re vestiar. p. 2. l. 1. c. 19.

Cirsion, ii, n. κίρσιον, cauliculus est teneri dum cubitorum, triangulo flexilis, foliis spinosis circumdatus. Spinæ molles sunt, folia bovis linguæ similia, minora, subcandida, & in cacumina capitula purpurea, quæ solvuntur in lanugines. Plin. l. 27. c. 8.

Cis, & citra. di qua, עבר, Ger. die diesseit, Gall. deca, Hisp. aquende, ἐντὸς, ἐπὶ τάδε, ab hac parte, præp. quæ accus. regunt, quibus opponuntur ultra, & trans, ab alia parte. Cic. in epist. Diœceses, quæ cis Taurum sunt. ¶ Cis fere præponitur nominibus propriis fluminum, & montium, ut cis Padum: citra reliquis, ut citra forum. Plaut. tamen Mostell. 1. 1. 16. Cis paucos rempestiare, dixit: & Terent. 2. 17. Cis paucos dies: h. e. intra parvum tempus, propediem, in breve.

Cisalpinus, Cisalpicus, a, um, qui cis Alpes est, chi è di qua dall' Alpi, ut Galli Cisalpini, & Gallia Cisalpina. Cic. pro leg. Manil. c. 12.

Cisapennínus, a, um, qui cis Apenninum est, ut Cisapennina Italia, apud Caton. & Sempron. in Auriquitatib. teste Budæo.

Cisiarius, ii, m. carrettiere, cocchiere, qui cisium regit, carrucarius. Ulp. lib. 13. ff. loc. & conduct. Quarritur, fi cisiarius, dum cæteros transire contendit, cisium evertit, & servum quassavit, vel occidit.

Cisibilites, mutti genus in Galatia nascens, Pl. l. 9. c. 24.

Cisium, n. 2. sedia a due ruote, עֵגֶל, ἅρμαξα, genus vehiculi duas habens rotas, quasi cæsium a cædo, quia duæ rotæ rectæ essent. Cic. pro Sext. Rosc. c. 7. Hinc decem horis nocturnis sex, & quinquaginta millia passuum cisiis pervolavit.

Cismare, h. e. citra mare, di qua del mare, tamquam unam compositam vocem affert Dionisel. l. 2. pag. 431. Porsch.

Cismontánus, a, um, adject. qui cis montes habitat. Hinc Asinates cismontani dicuntur a Pl. l. 3. c. 12. ubi nunc Ofena, quoniam ultra eos edificitima Vestinorum juga attolluntur.

Cisorium, ii, n. acies, mucro quo cædimus. Vegt. 2. de re Veterin. c. 22.

* Cispadánus, qui est cis Padum. Adhuc corer latino auctore.

Cispello, a. 3. verb. antiq. est in cirteriorem partem pellere, abigere. Plaut. Amph. 2. 4. 17. Inde optime cispellam virum.

Cispius, m. 2. mons in urbe Roma, Exquilina in regione, de nomine Cispii hominis. Varro l. 1. de L. L. Fest.

Cisrhenánus, a, um, chi è di qua del Reno. Cæs. l. 6. B. G. c. 2.

Cissanthémus, m. 2. herba, al. Divæ Mariæ figillum. Plin. l. 15. c. 9.

Cissèis, idis, patron. f. Hecuba filia Cissei, uxor Priami. Virgil. 7. Æn. 320. ¶ Fuit autem Cisseus, Κισσεύς, rex Thraciæ. Serv. ad Virg. loc. cit.

Cissibium, vel Cissýmbium, poculum ex hedera, vel hedera circumdatum, a κισσός, hedera. V. Macrob. l. 5. Saturn. c. 21.

Cissítis, is, f. ματρῖτις, gemma ad similitudinem folii hederæ candicans. Plin. l. 37. c. 10. & 11.

Cissus, m. 2. κισσός, hedra, a κίω, eo, vel a κέω, scindo. ¶ Orthocissus, genus hederæ; quod solum sine adminiculo subsistit. Plin. l. 16. c. 34.

Cissýmbium. V. Cissibium.

Cista, æ, f. cassa, cassetta, cesta, כַּלְכֹּל, בַּסֶּל, Germ. korb, Gal. corbeille, Hisp. cesta, κίστη, κίβωτος, genus vasis viminei, Col. l. 12. c. 54. In quadratam cistam vimineam, quæ cistæ viminibus contexta fit, componito. ¶ Item arca lignea, in qua pecuniæ, libri, & alia usui necessaria reponuntur. Hor. l. 1. ep. 17. v. 54. Aut cistam effractam, aut subducta viatica plorat. Juv. Sat. 3. v. 206. Nimque veras Græcos servabat cista libellos. ¶ Erat etiam cista sacris arcanis ferendis accommodata. Tibul. l. 1. eleg. 8. Et levis occultis conscia cista sacris.

Cistella, f. 1. cassetta, cestella, dim. a cistula, quod est dim. cistæ. Ter. Eun. 4. 6. 17. Cistellam domo efer. ¶ Fuit speciatim genus vasis, quo tabellæ distribuebantur, & colligebantur in suffragiis de Legibus, de Judiciis, de Magistratibus. Auctor ad Heren. l. 1. c. 12. Ille nihilominus cistellam detulit.

Cistellária, nomen Comœdiæ Plautinæ, Cistellaria fabula. Quare uti possis adjectivo Cistellarius, a, um. In ea fabula solutio oritur ex cistella cum crepundiis reperta, & agnita: unde nomen.

Cistellátrix, cis. f. 3. ancilla, quæ canistrum fert heræ. Plaut. Trin. 2. 1. 23. Ducitur familia tota, cantrices, cistellatrices.

Cistéllula, f. 1. dim. a cistella. Plaut. Rud. 2. 3. 60. Ubinam ea foit cistellula?

Cisterna. V. Cisterna.

Cisterna, f. 1. cisterna, מַיִם, Ger. ein cistern, Gall. citterne, Hisp. cisterna, π' ὑδάτων δεκτόν, locus, in quo colligitur pluvia per euripos, & canaliculos sub flliicidio positos ad imbres suscipiendos, a cista, vel quasi cis terrena, quia est aquæ infra terram receptaculum. Ulp. l. 1. ff. de fonte, Cisterna aquam vivam non habet. ¶ De cisternarum confieiendarum ratione vide Plin. l. 36. c. 23. & Pallad. de R. R. l. 1. tit. 17.

Cisternínus, o. 1. 2. quod ad cisternam spectat. Col. l. 12. c. 43. In aqua fontana, vel cisternina.

Cistibéris, is, m. 3. quis cis Tiberim est, chi è di qua del Tevere. Pompon. l. 2. §. 3. Digestar. Magistratus, quos Cistiberes diximus. Al. aliter leg.

Cistifer, o. 1. 1. qui fert cistam. Mars. l. 5. epigr. 17. Nupsiti, Gellia, cistifero. Ubi intelligitur sacrificulus quidam, qui sacra arcana Cereri, vel Bacchi in cista gerebat. Al. cistigero.

Cistophórus, i, m. 2. genus nummi Asiani, qui ira dictus, quod in eo Cistifer sculptus esset. Cic. pro dom. c. 29. In Asia cistophorum flagitare. V. Torneb. l. 3. adv. c. & 21. Alex. ab Alex. l. 4. c. 15.

Cistus, al. cisthus, f. 2. rosagine, rosa canina, ῥόδος, ῥωδος, frutex, quem & citraton vocant, seu cissaron, major thymo, foliis ocymi. Ejus duo sunt genera floris colore distincta: masculus florem habet rosaceum, fœmina album. Plin. 24. c. 10.

Cistula, æ, f. 1. cestella, dim. a cista, κιστίον. Plaut. Amph. 1. 1. 264. Patera in cistula obsignata est signo Amphitruonis.

* Citæis, v. Cytæis.

Citatim, adv. velocemente, πυκνῶς, celeriter. Hirt. de bel. Africo. c. 30. Ipse cum expedita copia in eum locum citatim contendit. Quinct. l. 1. c. 1. Nomina quædam, & versus affectata difficultatis quam citatissime volvant. Id. l. 11. c. 3. Ancillæ citatius moventur.

Citatorium, ii, n. citazione, omnis vocatio in judicium quacumque de causa. In Cod. l. 12. tit. 2. l. 2. leg. 2.

Citátus, a, um, mosso, commosso, vehementer motus, permotus, מָהִיר, חוּשׁ, κινούμενος. Stat. 6. Theb. v. 771. interdum mens, capitisque citati Integer obsequio. Claudian. in II. consul. Stilich. v. 335. de leonib. ventoque citatis Terrificant Atlanta jubis. Plin. l. 7. c. 15. Alvus citatior, h. e. fluxior, solutior. Sen. in Med. v. 852. Vuleus ira citatus, h. e. permotus, turbatus. ¶ Item in jus, vel ad judicium vocatus, citato, καλούμενος. Cic. pro Dom. c. 18. Qui neque adesse sit jussus, neque citatus, neque accusatus. Id. 3. Verr. c. 7. Quo die primum judices citari in hunc reum consedistis. ¶ Item ad cursum incitatus, celer, veloce, ἱππικὸς, ταχὺς. Cæs. l. 3. B. G. c. 10. Rhenus per fines Trevirorum citatus fertur. Id. l. 3. B. C. c. 96. Equo citato Lariffam contendit. Liv. l. 28. c. 14. ad fin. Citato gradu in hostem ducebant. Sil. lib. 4. v. 6. volucrique citatior euro. Juv. sat. 1. v. 60. Dum pervolat axe citato Flaminium. Liv. l. 27. c. 50. Citatiore, quam venerat, agmine ad stativa sua pervenit. Id. l. 22. c. 6. ad fin. Quam citatissimo poterant agmine se se abripuerunt.

* Cite. V. Cito.

Citer, petto di qua, citerior. Cato apud Priscian: lib. 3. Citer ager alligatus ad sacra erit.

Citeria, f. 1. effigies quædam arguta, & loquax, ridiculi gratia, quæ in pompa vehi Romæ solebat, quasi pica loquax, ex κίττη, pica, & ἐρέω, dicere. Cat. in M. Cacil. Quod ego cum illo dissererem amplius, quem ego denique credo in pompa vechitatum iri in ludis pro citeria? Festus.

Citerior, & us, o. 3. *citeriore*, *di quà, inferiore, minore, ὀλίγῳ πρὸς*, comp. 2 *citra*, vel à *citer*, vocabulo obsoleto. *Cic. Ass. l. 12.* Sextum Pompejum fuisse in Hispaniam citeriorem, *h. e.* in provinciam Tarraconensem. *Val. l. 8. c. 7.* Citerioris ætatis metas Chrysippi vivacitas flevit; *hoc est*, ad ulteriorem ætatem pervenit. ¶ Humana, & citeriora considerare, apud *Cic. Tusc. l. 5.* est, considerare terrestria, & nobis viciniora. * V. *Citer*, *Citra*.

Citharon, onis, m. 3. *Citerone*, *Monte di Selves*, Mons Græciæ, in Bœotia, Parnasso finitimus, Baccho, & Musis sacer, inter Pindum & Hymettum. ¶ Nomen habet a cithara Orphei, qui cæsere sæpe in isto monte solebat. *Lact. l. 1. cap. penult.* ¶ Monti huic peculiariter divinum quid, vel fatidicum tribuebatur. Vide *Barth. ad Stat. l. 2.* ¶ *Serv. ad Virg. Æn. 7. v. 641.* Citharon putat alterum jugum Parnassi bicipitis: sed fallitur, cum Parnassus in Phocide sit. ¶ Scribitur & sine diphtongo, penult. correpta. *Auson. in Griph. v. 32.* Sed Citheron toties terminas ex æræ sacravit.

Cithăra, f. 1. *cetera*, כִּנּוֹר, Ger. *eine harffe*, Gal. *harpe*, Hisp. *harpa*, κιθάρα, instrumentum musicum. Nomen est generale, cujus species facit *Isid. l. 3. Orig. c. 21.* psalteria, lyras, barbita, & alia quadrata forma, necnon triagonali. Alii volunt, idem esse ac lyram. Cæterum Poetæ solunt hæc vocabula confundere, *Hor. l. 1. od.* 24. Melpomene, cui liquidam pater vocem cum cithara dedit.

Citharista, æ, m. 1. *chi suona la cetra*, Ger. *ein harffenschlager*, Gal. *joueur de harpe*, Hisp. *tanedor de harpa*, κιθαρῳδός, qui citharam pulsat sine voce. *Cic. 3. Verr.* Aspendium citharistam fustulit. Adde *Phil. 5. c. 6.*

Citharistria, æ, f. 1. quæ citharam pulsat, fidicina, *sonatrice di cetra*. *Terent. Phorm.* 1. 2. 32. Nactus est puellulam citharistriam.

Citharizo, as, n. 1. *suonare di cetra*, κιθαρίζω, citharam pulso. *Nepos in Epaminunda*, *cap.* 2. Nam & citharizare, & cantare ad chordarum sonum doctus est a Dionysio.

Citharœda, æ, f. 1. citharistria. *Vet. Inscripc.* apud *Grut. p.* 654. *n.* 2. Claudiæ Citharœdæ conjugi optimæ, &c.

Citharœdicus, a, um, o. 1. 2. κιθαρῳδικός, quod ad citharœdum spectat, ut ars citharœdica, apud *Suet. in Ner. c.* 40. Quo majore venia meditaretur citharœdicam artem.

Citharœdus, m. 2. *chi suona di cetra*, κιθαρῳδός, qui citharam pulsat. *Cic. pro Mur. c.* 13. Audœdus sit, qui citharœdus esse non possit.

* Cithărus, pisces e rhomborum genere, pessimi succi. *Plin. l.* 32. *c.* ult.

Citiæus, a, um, Citiensis. *Cic. l. ad Fin. c.* 20. ubi al. leg. *Citieas*, *atis*, cod. sensu. ¶ Scribitur & *Citieus*. *Plin. l.* 31. *c.* 7. *circa med.* Sal quem Citieum appellavimus.

Citĭme, adverb. proxime nobis, *vicinissimo a noi*. *Priscian. l.* 15. *pag.* 1016. *Putsch.* Citra, citerius, citime: citerior, citimus.

Citimus, olim citumus, o. 1. 2. ἐγγύτατος, superlat. a cis, vel citra, vel potius ab antiquo nomine *citer*, significat eum, qui ultimus est, & nobis vicinus, *ultimo, e più vicino*. *Cic. Somn. Scip. c.* 3. *de Luna*, Ex quibus ea erat minima, quæ ultima cœlo, citima terris, luce lucebat aliena.

Citispes, edis, idem quod celeripes, *chi è veloce di piede*, ὠκύπους. Adjective est apud *Diomed. Grammat. l.* 3. Citipes cursus.

Cito, adverb. celeriter, statim, *subito, tosto, presto*, מְהֵרָה, חִישׁ, Ger. *alsbald*, Gall. *vitement*, Hisp. *presto*, ταχέως. *Cic. 9. Fam.* Quid possimus scribam? Cito me ad te esse venturum. *Virg. Æn.* 1. Citius dicto æquora placat, *in meno, eh' io con lo dire*. *Cæs. B. G.* 5. 33. Citissime se recipere. * *Cic. de clar. Orat.* Non tam cito Rhetorem dixisses, quam πολιτικόν, h. e. non potius. *Id. ib.* Neque verbis aptiorem cito alium dixerim, neque &c. ¶ *Sat cito, si sat bene*, scitum *Catonis* proverbium apud *Hieronym. ep. 26. c.* 4.

Cito, as, avi, atum, are, *citare*, *chiamare*, יַעַר, קָרָא, Ger. *laden*, *beruffen*, Gall. *citer*, *adjourner*, Hisp. *citar*, *emplazar*, ἐφορμάω; freq. a cieo, & modo judiciale verbum, pro in jus vocare, jubere adesse, & diem alicui dicere, modo extra forum, pro fidem, auctoritatemque alicujus obtestari, allegare, laudare. *Cic. Verr.* 4. Citat reum, non respondet. *Id. de Nat. Deor. l.* 1. Cum tamquam Senatum Philosophorum citares. ¶ Item simpliciter vocare. *Ovid. ep. Did. ad Æneam*, *v.* 101. Hinc ego me sensi noto quater ore citari. *Nepos in præfat.* Victorem Olympiæ citari. *h. e.* proclamari, nominari. ¶ Citare libros Magistratuum. *Liv. l.* 4. Citare auctores. *Id. ibid.* ¶ Item incitare, ut citare equum. *Cæs. B. C. l.* 3. *c.* 96. Pompejus equo citato Larissam contendit. ¶ Item crebro movere, commovere. *Column. l.* 6. Ne immaturis herbis citetur alvus. Sic citare urinam, apud *Celsum 2. c.* 19. Et *l.* 4. *c.* 6. citare humorem illuc. ¶ Interdum significat canere. *Horat. l. 1. Sat.* 3. *v.* 6. Si colliduisset, ab ovo usque ad mala citaret. Sic citare pænem, *Cic. de Orat.* ¶ Regit varios casus, ut citare testem in re aliqua. *Cic. pro Quinc.* in tem aliquam, *Id. in Verr.* 4. 59. alicujus rei, *Livius*.

Citra, *di qua*, מִכָּאן, עִבֶר, ab hac parte, præp. quæ accus. regit, a cis. *Cic.* 1. *Phil.* Ut exercitum citra flumen Rubiconem duceret. ¶ Quandoque pro sine ponitur, ut Citra fastidium, citra scientiam. *Suet. in Cæs.* Alii citra Senatus, Populique authoritatem. *Celsl. l.* 1. *c.* 2. Lasitudo citra fatigationem fit. ¶ Pro ante, vel extra, *Column. 2. 8.* Citra calendas Octob. *Suet. Aug. c.* 43. solebat etiam citra spectaculorum dies, si quando quid insitutum advectum esset, id extra ordinem publicare. ¶ Sumitur & adverbialiter. *Liv. l.* 10. *cap.* 25. Paucis citra millibus lignatores occurrunt. ¶ *Citra quam*, propius quam. *Plin. 2.* 13. Citra quam proxime fuerit. Item minus, quam. *Ovid. l. de Pont.* 7. 55. Culta quidem, fateor, citra quam debuit, illa.

Citrăgo, vel Citreago, inis, f. 3. herba apibus grata, citreum malum redolens, *Pallad. April. tit.* 8.

Citrăcus, a, um, ut *liber citratus* apud *Plin. l.* 13. *c.* 13. Alii tamen leg. *cedratus*. ¶ Est etiam citra positus apud Goesium de Limit. p. 298. Sed quicumque sit auctor, certe parum idoneus.

Citrĕtum, i, n. 2. locus citris consitus. *Pallad. l.* 3. *c.* 24. Citreta tegumentis defenduntur a frigore.

Citreus, a, um, adject. ex citro, ut citrea mala, *Plin. l.* 15. *c.* 28. Mensa citrea, *Cic. 6. Verr. c.* 17.

Citrĭnus, a, um, idem quod citreus, ut citrinus color, ubi tamen ab aliis reponitur *veribus*.

* Citrĭus, ii, f. citrus. *Pallad. in Jul. t.* 3. Alii leg. *citreum*.

Citro, adverb. idem quod citra, *di qua*: & semper cum *ultro* jungitur: hinc ultro citroque, *di qua e di là*. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 22. Homines curiate ultro, & citro non destiterunt. Et *in Somn. Scip. c.* 1. Multis verbis ultro, citroque habitis, *scambievolmente, da ambedue le parti*.

Citrŏsus, a, um, adj. *Fest.* Citrosa vestis appellata a similitudine citri. Ubi *Scaliger*: Festus vult ita dictam, quod sit undatim crispa: At *Macrobius 2. Saturn. c.* 15. quod poma citri vestibus inserentur ad odorem concipiendum.

Citrum, i, n. 2. citri arboris lignum. *Mart. l.* 10. *epigr.* 98. Et citrum vetus, Indicosque dentes. Adde *Plin. l.* 16. *c.* 43.

Citrus, f. 2. vel citrea malus, *cedro*, אֶתְרוֹג, Ger. *zitronenbaum*, Gal. *citronier*, Hisp. *cidro*, κίτρος, species arboris diversa a cedro. Duplex est, una infruglifera, sylvestri cypresso similis caudice, foliis, odore, quæ a quibusdam etiam *thya* appellatur. Nascitur in Mauritania apud Atlantem M. Non multum crescit. Olim in Italiam advehebatur, ex qua mensæ fierent, quæ citreæ dictæ sunt, & in maximo pretio fuere. Altera est toto anno pomifera, folia habens lauri, fructum aureo colore, odore gratissimo, quæ etiam malus Assyria, Medica, Persica appellatur, cujus fructus citreum malum dicitur. Nascitur in Media, Assyria, Perside, Italia, &c. Triplex est, alia profert poma aurantia, alia citrea, alia limones. ¶ Pomo citreo veteres non velcebantur, sed usi ad odorem. Præterea in vestibus condiebatur, quia & gratissimum odorem iis conciliat, & eas a tineis servat. Vim etiam habet adversus venena. *Plin. l.* 13. *c.* 16.

Cittiensis, se, & Cittiensis, i, Cittĭus, a, i, & Cittĭcus, ad Cittium pertinens. *Cic. 5. Tusc. l.* 11. Zeno Cittieus. *Gell.* 17. 1. Zeno Cittiensis.

Cittium, n. 2. Citium, Cytium, Cythium, Cetium, *Chite*, olim urbs, nunc pagus Cypri, in ora Australi, inter Amathuntem, & Tronos.

Citule, adverb. diminut. a cito. *Apul. l.* 10. *A. A.* Gradus citule referens, e conspectu facessit. Al. leg. *scitule*.

Citus, a, um, o. 1. 2. *veloce*, מָהִיר, Ger. *schnell*, Gal. *vite*, Hisp. *presto*, *ligero*, ταχύς, velox. *Cic. de Or.* 3. 57. Vox cita, tarda, acuta, gravis. ¶ Comparat. est *ocior*, superl. *citissimus*. *Plaut.* apud *Festum*. Nullam ego rem citiorem apud homines esse, quam famam reor. *Quint. l.* 6. *c.* 4. Ex insidiis citissimo facto simillimum. ¶ Item citatus, motus, permotus. *Cels. 2.* 3. Cita alvus, *ventre rilassato*. Naves citæ remis, & velis habiles, *Tac. Ann. 2. c.* 6.

Civĭcus, a, um, o. 1. 2. *cittadinesco*, civilis, ut Civica corona, quam civis civi, a quo servatus fuisset in prælio, testem vitæ dare solebat, ex fronde querna, quoniam cibus olim e quercu capi consueverat. *Cic. pro Planc.* Id etiam gregarii milites faciunt inviti, ut coronam dent civicam, & se ab aliquo servatos esse fateantur. Sic civica jura, *Hor. l.* 1. *ep.* 3. *v.* 23. Civica bella, h. e. civilia, intestina, *Ovid. l.* 1. *de Ponto*, *el.* 2. *v.* 126.

Civilis, o. 3. *civile*, πολιτικός, עִירִי, Ger. *birgerlich*, Gal. *civil*, Hisp. *civil*, quod est civium, vel quod ad cives pertinet. *Cic. pro Font.* Inimicior Fimbriæ Scaurus ex civilibus studiis, atque obtrectatione domestica. Sic civilia arma, civile bellum, apud *Cic. l.* 7. *Ad Att.* & *Claudian*. Civilis sermo, h. e. vernaculus, *Suet.* Civile jus, *Cic. de Orat. Horat. l.* 1. *Sat.* 9. ¶ Significat etiam humanum, popularem. *Suet. in Tiber. c.* 26. Civilem se admodum inter initia, ac paulo minus quam privatum egit. *Ovid. 4. Trist. eleg. 4. v.* 13. Ipse pater patriæ, quid enim civilius illo? *pia popolare*. ¶ Item pro politico, ut vir civilis, *uomo di stato*, *Quinc. proœm. l.* 1. Sic curæ civiles, *negozj di stato*, *Horat. l.* 3. *od.* 8. ¶ Item pro civico, ut quercus civilis, apud *Virg. 6. Æn.* h. e. corona civica, de qua V. suo loco. ¶ Opponitur naturali. *Plin. l.* 2. *c.* 77. Civilis dies, h. e. qui legibus constitutus est. ¶ Superlat. *civilissimus* legitur apud *Eutrop. l.* 8. *c.* 1.

Civilĭtas, atis, f. *arte di governare la repubblica*, πολιτικὴ, ars, seu prudentia tuendæ, ac conservandæ civilis societatis. Ita hæc vocabula *Quinct. l.* 2. *c.* 15. Quam enim πολιτικὴν appellat *Plato in Gorgia*, ipse *civilitatem* vertit. ¶ Dicitur etiam civilitas ea virtus, quæ ad actus, & vitam publicam pertinet, & in gravitate quadam, & modestia constituta est. Hanc *Suetonius* Augusto tribuit *in ejus vita*, *c.* 51. & cum clementia conjungit. *Id. in Claud. c.* 35. Primis imperii diebus quamquam jactator civilitatis, neque convivia inire aufus est, &c.

Civĭliter, *civilmente*, *da cittadino*, πολιτικῶς, ex jure civili. *Cic. 1. Offic.* Cum civiliter contendimus, aliter, si est inimicus, aliter, si competitor. ¶ Tam late patet, quam civilis, & civilitas. *Liv. l.* 38. *c.* 56. Magis pie, quam civiliter. h. e. quam decet civem. *Senec. l.* 4. *Excerp. in præf.* Non civiliter tantum, sed etiam familiariter. *Plin. Paneg. c.* 29. habet *civilius*, & *Eutrop. l.* 7. *c.* 5. *civilissime*.

Civis, hujus civis, com. 3. popularis, *cittadino*, בֶּן הָעִיר, Ger. *burger*, Gal. *citoyen*, Hisp. *ciudadano*, πολίτης, urbis incola. *Cic. in Catil.* Ut te meruunt omnes cives tui. *Idem pro Balbo*, *c.* 24. Civis Romana. ¶ In ablat. habet *cive*, & *civi*. *Ov. 3. Fast. v.* 282. Et cum cive pudet conseruisse manus. *Plaut. Perf. 4.* 3. 6. Atticam civitatem auxi civi femina.

Civĭtas, f. 3. *cittadinanza*, קְהַל, עִיר, πόλις, civium multitudo unum in locum congregata, quæ eodem jure vivit. *Cic. de Somn. Scip.* Nihil est illi principi Deo acceptius, quam concilia, cœtusque hominum jure sociati, quæ civitates appellantur. ¶ Civitas, & urbs in hoc differunt, quod urbs proprie mœnia, & ædificia significat, civitas populum, qui habitat intra mœnia, & suburbia. *Cic. 4. Acad.* 45. Ego tibi Prætor esse non videor, quia sapiens non sum, nec hæc urbs, nec in ea civitas. Sed hæc nomina aliquando confunduntur. Nam *Valer. Flac.* apud *Gell. l.* 18. *c.* 7. scribit, Civitatem etiam pro loco, & pro oppido dici: & *Am. Victor de Vir. illustr. c.* 11. Ipsi (Romulus, & Remus) pastoribus adunatis civitatem condiderunt, quam Romulus Romam vocavit. Et *Tert. l. 2. ad uxor. Marc. c.* 20. Pro civitatibus ædificatis. Contra vero *Virg. Æn.* 2. Urbem somno, vinoque sepultam, dixit, & *Juven. Sat.* 11. *v.* 197. Mœstam, attonitamque videres Hanc urbem. ¶ *Isidorus* scribit *lib.* 15. *Orig. cap.* 2. solas urbes ab indigenis conditas civitates appellari posse. ¶ Neque vero solum incolarum societas uno oppido, aut urbe collecta civitas dicitur, verum & genus, seu natio integra, quæ iisdem legibus vivant, & unum Resp. corpus efficiunt. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 12. Omnis civitas Helvetiæ in quatuor pagos divisa est. *Idem*, Urbes incenduntur in reliquis civitatibus. ¶ Ponitur interdum civitas pro jure civium. Hinc civitate donare, in civitatem recipere, civitatem consequi. *Cic. & al.*

Civitatŭla, æ, f. 1. *piccola città*. *Senec. in Apocolocynt.* Hic quæstu se sustinebat, vendere civitatulas solebat. *Apul. l.* 10. *Met. sub fin.* Ad quamdam civitatulam pervenimus.

C A N T E L.

Clabŭla, æ, f. 1. auctore *Nonio c.* 4. *n.* 473. eadem est, quæ *talea*, h. e. ramus ex utraque parte æqualiter præcisus. Sed Varro *Clavolam*, sive *Clavulam* vocat, *lib. 1. R. R. c.* 40. ¶ Est etiam vehiculi genus, ut docet Cujacius ad *leg.* 22. *Cod. Justin. t.* 51.

Clabulāris, e, o. 3. ut clabularis cursus, qui militibus concedebatur, quoties ex aliis in alia loca celeriter eos transferri oportebat, ut est in l. 22. *Cod. de cursu publ.* Erat autem permissio utendi publicis vehiculis, quæ magni ponderis capacia ad hoc destinabantur. Al. leg. *Clavalaris*. De illo *Ammian. l.* 20. *c.* 4. V. ibi *Vales.* ¶ Sunt qui malint *caballarem*, sed perperam.

Clacendix, genus conchæ. V. Claxendix.

Clades, dis, *calamità*, *uccisione*, שֶׁבֶר, אֵיד, Ger. *eine schlacht*, Gal. *ruine*, *massacre*, Hisp. *estrago*, שֶׁבֶר, proprie est, cum rami arborum franguntur sive tempestate, sive alia causa; sive etiam cum cæsi, sive soli vitio inutiles facti amputantur, a κλάω, ramos amputo, vel a κλάω, frango. ¶ Translate fumitur pro quavis calamitate, & jactura, *perdita*, *calamità*, præcipue vero pro damno, quod ex bello capimus. Hinc inferre, accipere, contrahere cladem, &c. *Liv. Cic. Curt. Liv. l.* 2. *c.* 13. Mutium dimissum, cui postea Scævolæ a clade dextræ manus cognomentum indidrunt. *Virg. Æn. 6. v.* 842. Scribiadas cladem Libyæ. *Luc. l.* 6. *v.* 1089. Mortifera clades ¶ In genit. plur. habet *cladum*, & *claudium*; *Sil. 18.* 672. Ad veterum delenda opprobria cladum.

Clam, *di nascosto*, בַּסֵּתֶר, Ger. *heimlich*, Gal. *en cachette*, Hisp. *escondidas*, λάθρα, latenter, occulte, præposit. & adv. sed magis tamen adv. quam præpositio, si *Prisciano* credimus *l.* 14. Ablativo, & acc. jungitur. *Plaut. Cas. 2.* 8. 33. Bona multa faciam clam meam uxorem. *Cic. 15. Att.* Paulo clam iis eam vidi. *Plaut. Curcul. 2.* 3. 82. Deduco pedes de lecto clam, ne miles sentiat. ¶ *Festus clam* a clavibus dictum putat, quod quæ celare volumus, claudimus.

Clamasto, V. Clamitatio.

Clamātor, m. 3. *gridatore*, qui clamat. *Cic. 3. de Or. c.* 21. Clamatores odiosi, ac molesti. ¶ Est idem fere, qui fabula. *Id. in Brut. c.* 49. Ut intelligi possit, quem existimem clamatorem, quem oratorem fuisse. ¶ Pro nomenclatore videtur usurpari a *Mar. 12. epigr. 26.*

Clamatorius, a, um, adject. qui clamat, ut clamatoria avis, apud *Plin. l.* 10. *c.* 14. quæ scilicet inconditum, & mali augurii clamorem edit.

Clamātus, a, um, cum clamore dictus. *Ovid. 5. Fast.* 189. Clamatque palma theatris. ¶ Item clamando vocatus, *chiamato*. *Id. 2. Met. v.* 443. Afpicit hanc, visamque vocat: clamata refugit. ¶ Item clamoribus impletus. *Stat. l.* 4. *Silv.* 8. *v.* 15. Tot dominis clamata domus.

Clamitatio, onis, f. 3. clamor, strepitus, ejulatus. *Plaut. Mostel. 1. 1. 6.* Quid tibi, malum, hic ante ædes clamitatio est? Alii leg. *Clamatio*.

Clamĭto, as, are, frequent. a clamo, multum clamo, *gridare assai*, קָרָא, נאַק, συκοφαντέω, πολλαχοῦ κράζω. *Terent. Andr. 1. 1. 17.* Verbi postridie ad me clamitanis. ¶ Transitive usus est *Plaut. Pseud. 5. 1. 29.* Clamitant me, ut revertar: h. e. vocant. Sic *Cic. 2. Div. c.* 40. Quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, Cauneas clamitabat. *h. e.* alta voce dicebat.

Clamo, as, n. 1. clamorem edo, *chiamare*, *gridare*, קָרָא, נאַק, Ger. *schreyen*, Gal. *crier*, Hisp. *llamar*, *gritar*, βοάω. *Cic. Ass. l.* 5. Id clamare omnes, qui aderant. ¶ Transferitur & ad inanima. *Silius l.* 9. *v.* 57. Clamante procella. Adde *l.* 4. *v.* 526. ¶ Active fumitur pro vocare cum clamore, *chiamare*. *Plaut. Asin. 2.* 3. 50. Extemplo janitorem clamat. Adde *Virg. Æn. 4. v.* 674. ¶ Et pro proclamare, edicere, *intimare*. *Apul. 3. Met.* Præcone publico silentium clamante. ¶ Item pro conqueri. *Cic. pro Cluent.* De suo, & de uxoris interitu clamarer. ¶ Item pro poscere. *Propert. l.* 4. *eleg.* 9. Clamare aquas.

Clamor, oris, m. 3. vociferatio, *grida*, זְעָקָה, Ger. *geschrey*, Gal. *clameur*, *cry*, Hisp. *clamor*, κραυγή, vox intenta, & cum impetu prolata. *Cic. 6. Verr.* Ex clamore fama tota urbe pererebuit. *Virg. 5. Æn.* Resonat clamoribus æther. ¶ Clamore aliquem excipere, apud *Cic. Verr. 7. c.* 36. h. e. acclamationibus. ¶ Transtulit ad inanima *Horat.* ubi ait *l.* 3. *Od.* 29. *v.* 58. Non sine montium clamore, vicinæque silvæ, &c.

Cla-

Clamōse, adv. *gridando*, cum clamore, κραυγικῶς. *Quinct. l.* 11. *c.* 3. Ne dicamus omnia clamose, quod infanum est.

Clamōsus, a, um, o. 1. 2. κραυγικός, quod clamore obstrepit. *Martial.* 10. 53. Clamoso insistere circo. *Quinct. l.* 6. *c.* 5. Altercator clamosus.

Clancularius, *occulto*, idem ac clandestinus, a clanculum, *Mart. l.* 10. *epigr.* 3. Poeta quidam clancularius spargit.

Clanculo, adv. idem quod clanculum, λάθρα. *Apul. l.* 3. *A. A.* Puer clanculo profugit.

Clanculum, *di nascosto*, בַּסֵּתֶר, λαθραίως, dim. a clam. *Ter. Adel. t.* 1. *v.* 27. Alii clanculum patres quæ faciunt. *Id. in Eun.* 3. 5. 41. Veniffe clanculum per impluvium.

Clandestino, adv. idem quod clam. *Plaut. Mil. 4.* 1. 10. Clandestino ut ageremus.

Clandestinus, a, um, *occulto*, *secreto*, יַעֲלָם, secretus, a clam. *Cic. in Orat. c.* 66. Cur clandestinis confiliis nos oppugnant?

Clango, is, *trombettare*, תָּקַע, Ger. *trompeten*, Gal. *sonner la trompette*, *trompetter*, Hisp. *trompetear*, κλάζω, & κλάγγω, tuba cano. *Val. Flac. l.* 3. *v.* 349. Lupatum clangente tuba. ¶ *Auctor carminis de Philom.* clangere tribuit aquilis, illo versu: Clangunt porro aquilæ: vultur pultare probatur. V. Clangor. ¶ *Accius* apud *Non. c.* 6. *n.* 86. verbo, *cachinnare*, clangere undas, dixit.

Clangor, oris, m. 3. *il suono delle trombe*, חֲצֹצְרָה, Ger. *der trompeten schall*, Gal. *son de trompette*, Hisp. *son de trompeta*, κλαγγή, sonus tubarum. *Virg. 2. Æn. v.* 313. Exoritur clamorque virum, clangorque tubarum. Vet. Gloss. Clangor, ἦχος, κλάγγος. ¶ Aquilis tribuit *Cic. 2. Tusc. c.* 10. & *Liv. l. c.* 39. Fallicæ *Plin. l.* 18. *fin.*

v. 55, Dictæ Nymphæ nemorum jam claudite saltus. *Nepos in Datam. c.* 8. Cum adversarios locorum angustiis clausisset. ¶ Est etiam finire. *Cicer. in Orat. c.* 58. Comprehensio, & species orationis clausa, & terminata est. Sic claudere epistolam, apud *Ovid. epist.* 13. & claudere bella, apud *Stat.* 11. *Thebaid.* ¶ *Ter. Eun.* 1. 2. 83. Ubi meam benignitatem sensisti in te claudier? Ubi pro claudicare exponit *Scalig. l.* 2. *Auson. lect. c.* 21. sed non est necesse. Donatus etiam passive *claudier* pro *claudi*, & deponentis more pro *claudicare*, explicari posse animadvertit. In hoc sensu habet & *Auson. in prol. Ludi sept. Sapient.* ubi ait; Sed si memoria vetustis in rebus cludit. Habet etiam Sallustius, & alii: sed loca partim incerta sunt, partim referenda ad verbum *Claudeo*. ¶ Claudere verba pedibus, *Horat. l.* 2. *sat.* 1. h. e. includere, *far versi*. ¶ Claudere sanguinem, *Plin. l.* 26. *c.* 13. hoc est cohibere, ne effluat. ¶ Claudere animam laqueo. *Ovid.* 7. *Met.* h. e. laqueo vitam finire. ¶ *Claudere agmen* dicuntur, qui postremo agminis loco sunt, *esser alla coda*. *Curt.* 3. 3.

Claudus, m. 2. altero pede læsus, *zoppo*, פסח, Germ. *hinckend*, Gal. *boiteux*, Hisp. *coxo*, χωλός. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 30. Claudum igitur habebimus Deum, quoniam de Vulcano sic accepimus. ¶ *Claudæ naves* dicuntur a *Liv.* 37. 24. quæ remos fractos habent. ¶ *Ovid.* 3. *Trist.* 1. 11. Carmina clauda alterno versu, h. e. alterno breviore, ut fit in Elegiis. ¶ Claudi more tenere pilam, proverb. *in Pisonem* dixit *Cic. c.* 28. pro nullo delectu, nulloque judicio tenere, ac sequi, quicquid doctum, indoctumque sit, quia claudi, cum pedibus diffidant, quoquo modo possunt, pilam arripiunt, arcteque tenent. ¶ Translate *fides clauda*, h. e. vacillans, apud *Sil. l.* 13. *v.* 33. ¶ Antiqui pro *Claudus* dixere *Cledus*, ut & pro *claudo*, *cludo*.

Clavellus, i, m. 2. dim. a clavus, *picciol chiodo*. *Marcel. Empir. c.* 33. Clavellis apponere.

Clavicarius, ii, *chiavajo*, *magnano*, qui claves facit. *Impp. Theodos. & Valentin. l.* 10. *Cod. Justin. tit.* 64. *leg.* 1.

Clavicula, f. 1. *chiavetta*, κλειδίον, dim. parva clavis. *Germanicus Cæsar in Arati Cassiop.* Qualis ferratos objicit clavicula dentes. ¶ Item capreolus in vite, *viticcio*. *Cic. de Senect. c.* 15. Vitis se erigit claviculis suis. *Plin. l.* 23. *proœm.* Claviculæ ipsæ, quibus repunt vites, tritæ sistunt vomitionum consuetudines.

Clavicularius, ii, m. 2. *chiavajo*, κλειδοῦχος, qui claves gerit. *Firmic. l.* 3. *c.* 6. Erunt clavicularii, vel carceris custodes.

Claviculatim, adv. in modum claviculæ, vitis intortæ, & crispatæ. Affertur a quibusdam *Plin. l.* 9. *c.* 33. sed ibi leg. *canaliculatim*, vel *cuniculatim*.

Claviger, ra, um, o. 1. 2. κλειδοῦχος, qui claves fert, epitheton Jani. *Ovid.* 1. *Fast.* Placidis ita rursus, ut ante, clavigerum verbis alloquor ipse Deum. ¶ Item qui gerit clavam, κορυνηφόρος. *Ovid.* 15. *Met. v.* 284. Vulnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.

Clavis, f. 3. *chiave*, מפתח, Ger. *ein schlissel*, Gall. *clef*, Hisp. *llave*, κλείς, instrumentum ferreum, quo ostia arcæ, & id genus multa clauduntur, & aperiuntur, a *claudo*. *Cic. pro Domo, c.* 10. Tu heluoni spurcissimo omnes horreorum claves lege tua tradidisti. ¶ Habet clavim in accus. *Plaut. in Most.* 2. 1. 78. Clavim mihi harumce ædium jube afferri. ¶ Et clavem. *Id. Plaut. Cas.* 5. 2. 7. ¶ Laconica clavis erat, quæ intus aperiebat, forinsecus claudebat. *Plaut. Most.* 2. 1. 57. Vide omnino ibi *Taubman.* ¶ Clavem, inquit *Festus*, consuetudo erat mulieribus donare ad significandam partus facilitatem. ¶ Dabatur etiam clavis domus novæ nuptæ primum ingredienti; quo significabatur, eam matremfamilias institui. Eadem adimebatur, cum divortii causa uxor domo exigebatur. *Cicer. Philip.* 2. Mimam illam suam res sibi habere jussit, claves ademit, exegit. ¶ De clavibus, earumque generibus, &c. necnon de ratione claudendi apud veteres V. *Salmasium in Exercitat. Plin.*

* Clavo, as, a. 1. *inchiodare*, clavis vincio, συγγομφόω, ἡλόω. *Paulin. Nolan. Carm.* 21. *v.* 103.

Clavola, seu clavula. V. Clabula.

Clauso, adverb. V. Clausum.

Claustrarius artifex, m. 2. κληθροποιός, qui septa, & cætera ad claudendum opera facit. *Lamprid. in Heliogab. c.* 12.

Claustimus, i, m. 2. janitor, qui claustris januæ præest. *Gell. l.* 12. *c.* 10.

Claustrum, olim clostrum, n. 2. *chiostro*, *claustro*, מסגר, Germ. *kloster*, Gall. *cloitre*, *cloture*, Hisp. *claustro*, κλεῖθρον, quidquid reductum est, & claudi aptum. Sic cavitatem equi lignei, in qua latebant Græci, claustra pinea vocat *Virg. Æn.* 2. *v.* 259. ¶ Proprie claustra dicuntur ipsa repagula, & feræ, quibus ostium clauditur, *catenaccj*, *stanghe*, *sbarre*. *Virg. Æn.* 7. *v.* 184. Captivi pendent currus, curvæque secures, & cristæ capitum, & portarum ingentia claustra. Sic & *Æn.* 9. *v.* 758. ¶ Claustra etiam dicuntur angusti recessus regionum, seu adituum. Sic Etruriæ claustra, apud *Liv. l.* 9. *c.* 32. Claustris imperii contineri, *Cic. pro Flacc. c.* 13. ¶ *Lucretius* dixit *l.* 1. *v.* 71. naturæ claustra confringere: h. e. naturæ arcana rimari. *Cic. pro Mur.* claustra refringere. ¶ In numero singulari *Cæs. German. in Arat. v.* 196. foribus prædicit vincula claustri. *Curt.* 4. 5. Objicere claustrum, *metter la sbarra*.

Clausula, æ, f. 1. πέρας, τὸ ἔσχατον, קץ, סוף, *fine*, *clausula*, extrema cujusque rei pars, ut clausula vitæ, *Senec. epist.* 56. Clausula epistolæ, fabulæ, *Cic. Philip.* 13. *c.* 21. & *pro Cæl. c.* 28. Sic clausula dicitur extremum periodi, ut clausula numerose, & jucunde cadens. *Id. in Orat. c.* 64. Clausulam pro *capulo Apulejum* dixisse *in Florid.* observat *Salmas. ad Spartiani Adrian. c.* 10. ¶ Clausula a brevi conclusione est appellata, inquit Festus, quam Græci κολοφῶνα vocant.

Clausum, i, subst. n. 2. *luogo serrato*, מסגרת, Ger. *beschlossen*, Gal. *enclos*, Hisp. *lugar cerrado*, κλεῖθρον, tectum, sive locus conclusus. *Virg.* 4. *Georgic. v.* 303. Sic positum in clauso linquunt. *Col. l.* 12. *c.* 1. seu *proœm.* Ovium, cæterarumque pecudum fœtus, atque fructus clauso custodienda erant. Ubi quidam minus apte *clauso* adverb. faciunt. *Lucret.* 4. 613. Clausa viarum, & *v.* 354. Clausa domorum.

Clausura, vel Clusura, æ, f. 1. castrum, burgus, præsertim apud medii ævi Scriptores, *luogo che chiude*, *chiusa*. *Leg.* 2. §. 4. *Cod. de Offic. pr. pr. per Afric.* Ubi antea fines, & clausuræ provinciarum erant. *Cassiodor. l.* 2. *epist.* 5. In Augustanis clausuris.

Clausus, a, um, adject. *chiuso*, *serrato*, *finito*, *Horat. l.* 1. *sat.* 3. Taberna clausa. *Virg.* 6. *Æn. v.* 734. Clausæ tenebris, & carcere cæco. *Catull. carm.* 55. Si linguam clauso tenes in ore. *Cic. in Orat.* 58. Universa comprehensio, & species orationis clausa, & terminata.

Clavula, Clavularis. V. Clabula, Clabularis.

Clavulus, i, masc. 2. diminut. a clavus, *agutello*, *piccol chiodo*. *Cato R. R. c.* 21. Imbrices medias clavulis figito. *Varro R. R. l.* 2. *c.* 9. Clavuli capitati.

Clavus, m. 2. *chiodo*, יתד, מסמר, Ger. *ein nagel*, Gal *clou*, Hisp. *clavo*, ἧλος, id quo res figuntur, a claudendo dictus. *Horat. l.* 3. *od.* 24. Clavum figere. *Liv. l.* 7. *cap.* 3. Clavum pangere. ¶ Solebat quotannis Prætor maximus idib. Septemb. clavum in templi pariete figere, ut ex eo annorum numerus colligeretur: atque hic *annalis clavus* dicebatur. *Festus*. Nam quia raræ primis temporibus litteræ erant, numeri annorum clavi fuere. ¶ Clavus capitatus, apud *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. *chiodo da testa*. Clavus trabalis, *chiodo da travi*, apud *Horat.* 1. *od.* 35. Sic translate *Cic. Ver.* 7. *c.* 21. Beneficium trabali clavo figere. ¶ Clavi etiam calceis subpingi solebant, a rusticis quidem ferrei, a divitibus vero etiam aurei. Hos clavos caligares *Plin.* nominat *l.* 9. *c.* 18. ¶ Clavi etiam inter arborum, & corporum morbos numerantur, suntque tubercula, seu verrucæ supernascentes, *porro*, *callo*. *Cel. l.* 7. *c.* 7. *n.* 12. Clavi vocantur callosa in albo oculi tubercula, quibus nomen a figuræ similitudine est. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Olea clavum patitur, sive fungum placet dici, &c. *Id. l.* 22. *c.* 23. Clavi pedum, qui vulgo morticini appellantur. ¶ In tunicis Romanorum clavi dicebantur particulæ, sive plagulæ ex purpura fere, de pectore demissæ, quibus latioribus Senatorii viri, ob id & Laticlavi dicti; angustioribus Equestres utebantur, unde & Angusticlavi appellati. *Ovid.* 4. *Trist. el.* 10. *v.* 35. Curia restabat, clavi mensura coacta est. ¶ Hinc dare alicui, vel adimere latum clavum, pro dare, vel adimere Senatoriam dignitatem, apud *Sueton. in Claud. c.* 24. & *Plin. jun. l.* 2. *ep.* 9. V. *Casaub. ad Suet. Aug. c.* 38. *Manut. de quæsit. per epist. l.* 2. *qu.* 2. ¶ Clavus etiam navis gubernaculum dicitur, *il timone*, τὸ πηδάλιον, quia instar clavi pangitur in navi. *Virg. Æn.* 5. *vers.* 176. Clavumque ad litora torquet. Hinc translate clavum imperii tenere, hoc est gubernare. *Cic. pro Sext. c.* 9. Abjicere clavum, h. e. officium deserere. *Arnob. l.* 3. *p.* 106.

Claxendix, icis, f. 3. conchæ genus, qua solebant Veteres signum tegere, quo res clauduntur, atque obsignantur. *Priscian. l.* 5. *ex Plauti Vidularia*: Apposita est claxendix; at ego dicam signi quid sit. ¶ Apud *Fest.* legitur *clacendix*.

Clazomenæ, f. 1. prius Gryna, Grynia, Grynium, *Gryne*, al. *Urla*, κλαζομεναί, urbs Asiæ minoris, in Jonia, in ora maris Ægæi, & sinus Smyrnæi. Ibi Apollo colebatur, qui Grynæus cognominatus est. ¶ In illo *Ausonii epigr.* 131. *Et teris incusas pumice Clazomenas*, alluditur ad Græcum κλαζόμενος, perruptus, fractus, latetque obscenus sensus.

Clazomenius, a, um, ad Clazomenas pertinens, ut Anaxagoras Clazomenius. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 34.

Cleanthes, m. 3. nomen Philosophi Stoici, qui Cittiensis scholam successor excepit. ¶ Fuit & Cleantes pictor Corinthius, qui primus linearum picturam invenisse fertur. *Plin. l.* 35. *c.* 3.

Cleantheus, a, um, adject. ad Cleanthem pertinens. *Pers. sat.* 3. *vers.* 63. Purgatas inseris aures Fruge Cleanthea.

Clema, atis, n. 3. κλῆμα, herba ex genere tithymali cyparissæ non absimilis, quæ officinis esula dicitur, Dioscoridi pityusa. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Clematis, idis, f. 3. herba smilaci similis, repens per arbores. *Plin. l.* 24. *c.* 10. & 15.

* Clematitis, idis, f. κληματῖτις, species aristolochiæ. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Clemens, tis, o. 3. *clemente*, *pio*, *placido*, חסיד, Ger. *sanfftmithig*, Gal. *clement*, Hisp. *templado*, πρᾶος, lenis, mitis, mansuetus. *Cic.* 2. *Fin.* 4. Etsi satis clemens sum in disputando, tamen interdum soleo subirasci. ¶ *Donato* clemens dicitur, quasi colens mentem, & a placido differre videtur, quod clemens sit circa recte agentes, placidus circa delinquentes, & clementis sit nullos lædere, placidi arridere omnibus, clemens sit animo, placidus vultu. *Ter. Adelph.* 5. 4. 9. Clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus. ¶ *Cic. pro Rosc. Am.* Vir ab innocentia clementissimus. ¶ Transfertur quandoque eleganter etiam ad alia præter hominem. *Ovid.* 9. *Met. v.* 116. Qua clementissimus amnis: h. e. minime impetuosus. *Curt. l.* 5. *c.* 4. Quos clementiore alveo præterit. Sic clemens mare. h. e. placidum. *Gell. l.* 2. *c.* 21. Clemens servitus, h. e. æqua, & moderata, *Ter. And.* 1. 1. 9. Clementem rumorem, pro levi & modico, dixit *Sallust. Jug. c.* 22. ¶ Clemens clivulus, *di dolce salita*, *Apul. l.* 4. *Metam.*

Clementer, *benignamente*, Ger. *gitiglich*, *freundlich*, Gal. *doucement*, His. *templadamente*, πρᾴως, leniter, mansuete, modeste, & moderate. *Cic.* 6. *Verr.* 40. Leniter hominem, clementerque accepit. *Gell. l.* 1. *c.* 18. De Ælio clementissime scripsit. ¶ Metaphorice *Tac. Ann.* 13. *c.* 39. Pars altera colles erant clementer assurgentes. *Id. Hist. l.* 3. *c.* 52. Si qua juga Apennini clementius adirentur. *Plaut. Mil.* 4. 3. 5. Dixi equidem tibi, quo pacto id fieri possit clementissime. h. e. commodissime, & absque difficultate. *Id. Merc.* 5. 2. 111. Sequere sis. Ch. Sequor. Eu. Clementer, quæso: calces deteris. *piano di grazia: tu mi scalcagni.*

Clementia, f. 1. lenitas, misericordia, animi moderatio, *clemenza*, חסד, Germ. *sanfftmitigkeit*, Gal. *clemence*, Hisp. *clemencia*. *Cic.* 7. *Verr.* Illam clementiam, mansuetudinemque nostri Imperii in tantam crudelitatem, inhumanitatemque esse conversam. *Id. pro Dejot. cap.* 13. Refero hoc acceptum clementiæ tuæ. ¶ Hæc virtus propria imperantium est. Non enim quicquam est, ut ait *Lamprid. in Commod. sub fin.* quod Imperatorem melius commendet gentibus. Hinc inter cæteros Imperatorum titulos hic quoque fuit, ut clementissimi seu indulgentissimi dicerentur. In appellando etiam id vetus atque solemne erat: Clementia tua, seu Indulgentia tua. *Lampr. in Severo, c.* 65. Sed quia verum suggerendum est clementiæ tuæ, ac pietati, lecta reserabo. ¶ Transfertur & ad inanima, ut cœli clementia, *clima temperato, e dolce*. *Lucan. l.* 8. *v.* 366. Emollit gentes clementia cœli.

Cleonæ, arum, f. Κλεωναί, oppidum Peloponnesi, in Achajæ, & Argiæ finibus prope Phliuntem, & Nemæam silvam. *Ovid.* 6. *Metam. vers.* 417. humilesque Cleonæ. Adde *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Cleonæus, a, um, adject. a Cleonis oppido in Peloponneso. *Sil. lib.* 3. *v.* 34. Elisa leonis Ora Cleonæi patulo celantur hiatu. *Stat.* 4. *Sil.* 4. *v.* 28. Sidus Cleonæum, i. e. leonis sidus. *Id.* 6. *Theb. v.* 836. Cleonæa stirps, *h. e.* Herculea.

* Cleonicion, κλεωνίκιον clinopodion herba. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

Cleopatra, f. 1. Κλεοπάτρα, Ægypti Regina, filia Ptolemæi Auletæ, soror & uxor Ptolemæi ultimi. Mulier impudicissima fuit. A Cæsare primum adamata est, cui filium Cæsarionem peperit, deinde ab Antonio justæ uxoris loco habita. Ad extremum, victo apud Actium Antonio, admotis corpori aspidibus sese interemit.

Cleopatranus, a, um, ad Cleopatram pertinens, ut Cleopatrana stirps, *Trebell. Poll. in Claud. c.* 1.

Cleopatricus, a, um, ad Cleopatram pertinens. *Sidon. lib.* 8. *ep.* 12. *in fin.* Cleopatricæ dapes.

Clepo, is, psi, ptum, a. 3. *rubare*, *furare*, גנב, Ger. *stehlen*, Gal. *voler*, Hisp. *hurtar*, κλέπτω, furto surripio, *Acc.* apud *Non.* 1. 72. Ut Spartæ rapere, ubi & pueri clepere discunt. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 9. *ex veteri quadam lege*: Sacrum qui clepserit, homicida esto. ¶ Est etiam occultare, tegere, *nascondere*, *coprire*. *Senec. Med. v.* 145. Qui capere consilium potest, & clepere se.

Clepso, is, idem quod clepo. *Varr. l.* 6. *L. L. ex Lucret.*

Clepsydra, f. 1. *orologio da acqua*, משפך, κλεψύδρα, horologium aquarium, horas aqua dimetiens, idest, vas vitreum, quod æqualibus dimensionibus signatas horas ostendebat, ad cujus etiam fundum erat foramen, quod aquam guttatim emitteret, & ita horæ per aquæ diminutionem, quot essent, videri possent, a κλέπτω, furor, & ὕδωρ, aqua, quia sensim, & quasi furtim aqua destillabat. ¶ Fuit inventum Græcorum. Romæ horologium hujusmodi publice positum fuit a Scipione Nasica, *Plin. l.* 7. *Hist. Nat. c.* 60. ¶ Apud Græcos moris fuit antiquissimi, ut, quia in ludis publicis multa essent dramata exhibenda, tragœdiæ agerentur ad clepsydram. Oratoribus item acturis causas forenses præscribebatur tempus dicendi, datis clepsydris, quibus exhaustis, amplius dicere vetabantur. Consuetudo hæc Romæ instituta est lege Pompeja ternis horis ad dicendum datis. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 34. At hunc non declamator aliquis ad clepsydram latrare docuerat. Ad. de *Mart. l.* 6. *epigr.* 35. ¶ Non omnes ejusdem capacitatis fuisse, ex *Plin.* constat *l.* 2. *epist.* 21. Dixi, inquit, horis pene quinque. Nam decem clepsydris, quas spatiosissimas acceperam, sunt additæ quatuor. ¶ Cum inter dicendum testimonia audienda essent, sustinebatur interim aqua. *Apul. in Apolog.* ¶ Qua parte aqua recipiebatur, latius erat orificium, vel plura foramina, per quæ facile aqua ingrederetur. Quare Petavius clepsydras etiam vocari posse putat vasa illa, quibus ad irrigandas hortorum areolas utimur, in quorum orificio unum foramen est, in fundo aqua pluribus diffluit. V. *P. Victor. Var. lect. l.* 32. *c.* 1. ¶ Hodie Clepsydra idem est, ac horologium arenarium, retento nomine per Catachresim. ¶ Clepsydra etiam dicitur Astronomicum organum, quo sidera dimetiuntur Astronomi. *Martian. Capell.*

* Clepsydrarius, κλεψυδροποιός, qui clepsydras facit. *Inscrip.* apud *Murat. p.* 935. *n.* 8.

Clepta, æ, m. 1. *ladro*, κλέπτης, fur. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 9. Dum illi agunt quod agunt cæteri cleptæ. Sed lectio non est admodum certa.

Clericalis, le, adject. o. 3. ad clericum spectans, *chericale*. *Sidon. l.* 6. *ep.* 7. Clericale tirocinium.

Clericatus, us, m. *chericato*, dignitas, & officium Clerici. *Hieron. ep.* 3. 4. & 101.

Clericus, i, m. *cherico*, qui cultui divino in Catholica Ecclesia per sacros Ordines addictus est: a κλῆρος, sors. *Hieron. ep.* 3. *ad Heliod.*

Clerus, i, κλῆρος, morbus est apum, cum favos non explent. *Plin. l.* 11. *cap.* 19. ¶ Apud Ecclesiasticos Scriptores Clerus est Sacerdotum Collegium, seu ministrorum Ecclesiæ. *Tertul. de Monogam. c.* 12. De quo allectio fiat in Clerum. ¶ Est a κλῆρος, sors.

Clibanarius, m. 2. cataphractus, a clibanus, *fornax*, quia more testudinis arcuatis armis munitus est, vel a clibanum, loricæ genus, non squamis, sed ex solido ferro contextum. *Nazar. in Paneg.* Operimento ferri equi, atque homines pariter obsepti, clibanariis in exercitu nomen est. Adde *Rufum*, *Fest. cap.* 15. & 24. & *Capitolin. in Severo.*

Clibanus, m. 2. κλίβανος, Dorice pro κρίβανος, תנור, proprie est fornax, in qua hordeum coquitur, & translate furnus cujuscumque generis, a κριθή, hordeum. & βαῦνος, fornax. *Voss.* Aliqui distinguunt clibanum a furno, quod clibanus minor sit, & in eo placentæ potius, & alii id genus cibi, quam panes coquantur, *Plin. l.* 19. *c.* 1. Cortices decussi clibanis, & furnis præbent usum. ¶ Aliqui etiam clibanum interpretantur, non furnum, sed vas, in quo cibi coquuntur sub testa, ex creta, vel ex ære, vel ex ferro. Ejus figura ejusmodi est, ut in inferiore parte latior sit, in summa angustior: quod colligitur ex *Colum. de arborib. c.* 19. ubi docet, scrobes clibano similes esse faciendas, imo, quam summo patentiores, ut radices arborum latius evagentur. ¶ Est etiam Clibanus, vel Clibanum armaturæ ferreæ genus totum hominem tegens, qualis erat eorum, qui

Ca-

Cataphracti dicebantur, qui proinde & clibanarii appellati. Videtur esse vox barbara, qua tamen Latinos usos testatur *Casaubonus ad Alex. Sever. in Or. ad Senat.* quam refert *Capitolin. in ejus vita*. Veter. Gloss. Κλίβανα οἱ ῥωμαῖοι τὰ σιδηρᾶ καλύμματα καλοῦσιν, &c.

Clidion, vel cleidion, neut. 2. *gozzo*, *strozza del tonno*, κλειδίον, a κλείω, claudo thynni jugulus. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Cliduchus, i, m. 2. claviger, a κλείς, clavis & ἔχω, habeo. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *a med.* Fecit & quadrigas, bigasque, & cliduchon eximia forma.

Cliens, tis, m. & f. 3. ut *Charis.* docet *l.* 2. *cliente*, *vassallo*, נגון, עבד, Germ. *lehenmann*, Gal. *client*, Hisp. *cliente*, πελάτης, qui sub tutela est, cujus correlativum est patronus, a *colo*, quasi coliens, sive colens. *Cicer.* 1. *Verr. cap.* 21. Ab hospitibus, clientibusve suis injurias propulsare, eorumque fortunas defendere. *Ovid.* 1. *de Arte*, *v.* 88. Qui modo patronus, jam cupit esse cliens. ¶ In genitivo plurali habet *entium*, & *entum*. *Hor. l.* 3. *od.* 1. Illi turba clientium. *Id. l.* 3. *od.* 5. Quam si clientum longa negotia.

Clienta, æ. f. 1. mulier, quæ sub alterius patrocinio est. *Plaut. Mil.* 3. 1. 193. Habeo Eccillam clientam meam. Adde *Rud.* 4. 1. 2.

Clientela, f. 1. *patrocinio*, *protezione*, *clientela*, מגן, חסד, πελατεία, clientis officium erga patronum. *Ter. Eun.* 5. 8. 9. Thais patri se commendavit in clientelam, & fidem. *Cic. Attic. l.* 14. *epist.* 12. Scis, quam diligam Siculos, & quam illam clientelam honestam judicem. ¶ Obsequium etiam, quod clientes præstant, clientela dicitur, & vulgo homagium vocant: ita ipsa clientum multitudo. *Cæs. l.* 2. *B. Civ. c.* 18. Magna esse Pompeji beneficia, & magnas clientelas in citeriore provincia, sciebat. *Justin. l.* 8. *c.* 4. Orbis terrarum vindices adulantur sordidam paulo ante clientelæ suæ partem. *Sallust. Jug. c.* 85. Aliis, si deliquere, cognatorum, & affinium opes, multæ clientelæ præsidio adsunt.

Clientula, læ, f. 1. diminut. a clienta. *Ascon. in* 3. *Verr. cap.* 46. Plebeja quædam clientula.

Clientulus, m. 2. dim. a cliens. *Auct. Dial. de Orat. c.* 36. Ne clientulorum loco numerarentur.

Clima, atis, n. 3. *clima*, פאה, אקלים, Ger. *climat*, Gal. *climat*, Hisp. *clima*, κλίμα, inclinatio Cœli, vel spatium, quod est inter duos parallelos, quo diei longitudo ad dimidiatam horam variatur, a κλίνω, inclino. *Serv. ad* 1. *Georg. v.* 246. Secundum clima nostri cœli. Adde *Tert. de anim. c.* 49. ¶ Item genus mensuræ agrorum. *Col. l.* 5. *c.* 1. Clima quoquoversus pedum est LX. V. Geographos.

Climacis, idis, f. 3. κλιμακίς, parva scala. *Vitruv. l.* 10. *c.* 17. de balistæ partibus loquens: Climacidos scapi longitudo foraminum XIII. Climacidos dixit pro Climacidis, græca inflexione.

Climacter, eris, m. 3. κλιμακτήρ, a κλίμαξ, scala, est annus scansilis, vel scalaris, qui & gradarius, & decretorius a Medicis dicitur, senibus fatalis plerumque, aut periculosus, ad quem per septenarium, vel novenarium numerum pervenitur: & sic præcipue vocatur annus LXIII., quia ex pluribus multiplicatis climacteribus conficitur, quales sunt 14. 21. 18. 35. &c. Nam per omnem vitam septimus quisque annus periculosus est, ut putarunt veteres, & ex historiis observatum est. *Plin.* 7. 49. *Gell. l.* 15. *c.* 7. *Jul. Firmic. l.* 4. *Mathes. c.* 14. *Censorin. de die Natali, c.* 14. ¶ Hujus autem rei tota ratio a Chaldæis orta est: quibus quid tribuendum sit, ostendit *Salmas.* peculiari commentar. de annis climactericis.

Climactericus, a, um, adjectiv. κλιμακτηρικός, quasi dicas, scalaris, ut annus Climactericus, *Censorin. de die nat. c.* 14. V. Climacter. Sic *Plin. l.* 2. *ep.* 20. Habes climactericum tempus, sed evades.

Climaculæ, arum, f. 1. telorum genus. *Gell. l.* 10. *c.* 25. ubi al. aliter leg.

Climatiæ, arum, m. κλιματίαι, a κλίνω, inclino, sterno: sunt terræ motus, qui limes ruentes & obliqui urbes, ædificia, montesque complanant. *Ammian. l.* 17. *c.* 7. (*al.* 16.)

Climax, acis, f. κλίμαξ, apud Græcos scalam significat. Apud Grammaticos & Rhetores est Figura Rhetorica, Latine Gradatio, qua ab una re ad aliam gradatim ascendimus, ut *Ov.* 3. *Fast. v.* 21. Viderat hanc, visamque cupit, potiturque cupita.

Clinamen, inis, n. 3. *inchinazione*, κλίσις, inclinatio, declinatio. *Lucr. l.* 2. *v.* 292. Id facit exiguum clinamen principiorum.

Clinatus, a, um, *inchinato*, *chino*. *Cic. in Arat. v.* 53. *de Pegaso*. Clinata est ungula. Et *v.* 86. *de Aquila*: Clinata est Aquilonis ad auras.

Clingo, is, a. 3. idem quod cingo, ut *Fest.* interpretatur. Sed Vossius interpretatur, clingere esse crebro corporis motu imitari motacillam, quæ κίγκλος dicitur, quia in manuscripto Festi pro κλείειν, est κίγκλειν, in aliis κιγκλίζειν, quod est agitare. ¶ Pro priore significatione stat *Scalig.* & *Glossa Isid.* quæ habet: Clingit, cludit.

Clinice, f. 1. κλινική, רפואה, medicina, quæ ægris lecto affixis adhibetur, a κλίνη, lectus. Dividitur in duas partes, in diæteticen, quæ victu medetur, & pharmaceuticen, quæ medicamentis curat. *Plin. l.* 29. *c.* 1. & *l.* 30. *c.* 11.

Clinicus, masc. 2. *medico*, κλινικός, Medicus, qui ægros lecto affixos invisit, & curat, a κλίνη, lectus. *Martial. l.* 1. *epigr.* 31. Chirurgus fuerat nunc est vespillo Diaulus: Cœpit quo poterat clinicus esse modo. ¶ Hinc Æsculapius, clinicus Deus dicitur a *Prudent. in Apotheos. v.* 205. ¶ Sed & Clinici appellantur, qui ex morbo lectis affixi sunt. *Hieron. ep.* 26. *c.* 2. Quis clinicorum non ejus facultatibus sustentatus est?

Clino, as, a. 1. *chinare*, נטה, Ger. *neigen*, Gal. *incliner*, His. *inclinar*, κλίνω, inclino, reclino, a Græco verbo, quod allatum est. *Lucr. l.* 2. *v.* 243. Quare etiam, atque etiam paulum clinare necesse est corpora.

Clinopale, f. 1. κλινοπάλη, lecti palæstra, lucta. *Sueton. in Domit. c.* 22. Assiduitatem concubitus, velut exercitationis genus, clinopalen vocabat.

Clinopodion, ii, κλινοπόδιον, herbæ genus, al. nomine pulegium montanum, vel origanum longum. *Plin. l.* 24. *c.* 15.

* Clinopus, odis, m. κλινόπους, pes lecti. *Lucil.* apud *Macrob.* 6. *Satur. c.* 4.

Clio, g. Clius, d. Clio, ac. Clion, f. 4. κλειώ, una Musarum ex novem, quæ Historiæ præesse dicitur: a κλέος, gloria. *Ovid.* 1. *de Arte*, *v.* 27. Non mihi sunt visæ Clio, Cliusque sorores. ¶ Mater fuit Hymenæi.

* Clipeus. V. Clypeus.

Clitellæ, arum, f. *basto*, *basterna*, כר, Ger. *saum-sattel*, Gal. *lesbats*, His. *las albardas*, ἐπισάγματα, sellæ dossuariæ jumentis imponi solitæ ad onera commodius gestanda, a κλίτος, devexitas, locus declivis, quia earum latera item declivia sunt, uti jumentorum dorsa. *Hor. in Sat.* 5. *l.* 1. *v.* 47. Hinc muli clitellas tempore ponunt. ¶ Clitellæ bovi sunt impositæ, prov. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 15. hoc est, homini inepto, & nequaquam idoneo delegata est provincia. ¶ Est item tormenti genus, auctore *Festo*. ¶ Item loca quædam declivia Romæ, & in via Flaminia, propter similitudinem clitellarum. *Id.*

Clitellarius, m. 2. νωτοφόρος, qui clitellis fert onera, ut asinus, mulus clitellarius apud *Caton. c.* 10. & *Cic. in Top. c.* 8. ¶ Figurate *Plaut. Mostell.* 3. 2. 94. Ego homines habeo clitellarios: magni sunt oneris, quidquid imponas, vehunt. ¶ Clitellaria, & Græco nomine *Astraba* titulus est unius ex *Plauti* comœdiis amissis.

Cliterninus, a, um, adject. *Cliternini*, *orum*, sunt populi in quarta regione Italiæ, quorum oppidum fuit Cliternum prope Fucinum lacum, *Plin. l.* 3. *c.* 12. ¶ In illo *Cic. Fam.* 9. 22. At honesti colei Lanuvini, Cliternini non honesti? αἰσχρόλογον latet, quia Coleorum Lanuvii familia erat, Cliterni non erat, inquit *Manut.* Alii aliter explicant.

Clitoris, is, vel Clitorium, ii, Arcadiæ urbs, juxta quam lacus seu fons Clitorius aquam fundit, quæ pota abstemios facit. *Ov.* 15. *Met. v.* 322. *Plin. l.* 32. *c.* 2.

Clitorius. V. Clitoris.

Clitumnus, i, fl. in Umbria, cujus aqua a pecudibus pota albos fœtus creat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 146. Hinc albi, Clitumne, greges &c. ¶ Clitumni nomine Jovem ipsum consecratum in eadem regione, auctor est *Turneb. l.* 29. *c.* 26. ¶ Est & Clitumnus adject. *Stat. l.* 1. *Sil.* 4. *v.* 129. Aut præstent niveos Clitumna novalia tauros.

Clivina, æ, avis, quæ in auguriis visa, aliquid fieri prohibebat: quæ & clamatoria dicta, & prohibitoria. *Plin. l.* 10. *c.* 14.

Clivius, a, um, o. 1. 2. arduus, difficilis, a clivus, collis, quia ascensus per clivum difficilis est: Hinc clivia auspicia dicta sunt, quæ aliquid fieri prohibebant. *Fest.*

Clivosus, a, um, o. 1. 2. *erto*, βουνώδης, frequentes habens clivos. *Col. de arb. cap.* 4. Locis aridis, & clivosis altius vites deponantur.

Clivulus, m. 2. *poggetto*, dim. a clivus. *Col. l.* 6. *c.* 36. Duos parietes adverso clivulo inædificatos habet.

Clivus, vi, m. 2. *collina*, *poggio*, *erta*, גבעה, Ger. *ein bigel*, Gal. *côtau*, Hisp. *la cuesta arriba*, γεώλοφον, devexitas montis, locus molliter arduus, a κλιτύς, Æolice κλιτύς, quod a κλίνω, clino, proclino. *Cic. Attic. epist.* 1. *l.* 2. Quam ego in clivo Capitolino, te signifero, ac principe, collocaram. De eodem clivo Capitolino, *Ov. Fast.* 1. *v.* 264. Arduus in valles, & fora clivus erat. ¶ Neutro gen. usurpavit *Cato apud Non. c.* 3. *n.* 28. loca ardua, & cliva depressa. ¶ Translate apud *Ovid. ep.* 18. Sudare in uno clivo, est in uno & eodem negotio laborare.

Cloaca, æ, f. *chiavica*, *fogna*, *privata*, מוצאות, Ger. *eingraben*, Gal. *un égout*, Hisp. *el albanar*, ἀφεδρών, locus cavus, sive is publicus, sive privatus sit, quo sordes confluunt. ¶ Item fistula, fossa, via subterranea parietibus in modum aquæductus munita, per quam aqua pluvia extra urbem, vel in fluvium dilabens urbis sordes secum rapit, ab antiquo *cluo*, purgo, quod immunditiis domum, vel urbem purgat. *Cic. pro Cæc.* Qui de fossis, de cloacis interdicit. ¶ Arcem facere ex cloaca, prov. *Cic. pro Planc. c.* 40. est rem humilem, & nullius fere momenti supra modum extollere. ¶ Translate dicitur de stomacho, & alvo hominis immundi. *Plaut. Curc.* 1. 2. 29. Prolue cloacam. ¶ De cloacis publicis Romæ a Tarquinio Prisco exstructis, admirabili sane opere, V. *Plin. l.* 36. *c.* 15. & *Cass. l.* 3. *ep.* 30. & *l.* 8. *ep.* 29.

Cloacalis, le, adject. ut cloacale flumen, *h. e.* colluvies cloacarum, quod ex Catone citat *Fest. Sidon. de flagitiosa l.* 3. *ep.* 13. Fæculentiæ par cloacali.

Cloacarium, n. 2. pecunia purgandis cloacis attributa. *Ulp. l.* 27. *ff. de usufr.*

Cloacina, vel Cluacina Venus, Dea, quæ purgationibus præest, quia Romani, & Sabini myrtea verbena, depositis armis, purgati sunt in eo loco, qui postea signa Veneris Cluacinæ habuit. Cluere enim antiqui purgare dicebant. *Plin. l.* 15. *c.* 29.

Cloaco, as, are, fœdo, inquino. *Festus.*

Cloacula, æ, f. 1. diminut. a cloaca, *fognetta*. *Lamprid. in Heliogab. c.* 17.

Clodianus, a, um, adject. a Clodio, sæpe apud *Cic.*

Clodico, as, pro *claudico* dixere veteres, ut est apud *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 61.

Clodius, m. 2. prænomine Publius, adolescens fuit nobilis ex antiquissima Claudiorum familia, sed civis factiosus, & notissimæ libidinis, ut qui tres sorores per incestum polluerit, & in sacris Bonæ Deæ muliebri veste deprehensus sit. Hic gravissimas cum Cicerone inimicitias exercuit, cui ut majus negotium facessere posset, Tribunatum plebis petiit: quem cum per leges obtinere non posset, quod patritius esset, Fontejo cuidam ex plebe se adoptandum dedit, atque ita Tribunatum nactus non quievit, donec Ciceronem per vim urbe expelleret. *Cic. pro Domo*, *de Arusp. resp.* &c. ¶ Est & Clodius, a, um, ut Clodia gens, *Cic.*

Clodius, adject. V. in fine vocis præced.

Clodo, is, pro claudo. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Clodunt ita (oculos) lippiuntque ab afflatu, & alvo cita pereunt.

* Clodus, claudus. *Arator* in *Act. Apost. v.* 266. Israel clodus habet.

Clostellum, i, n. 2. parvum clostrum, seu claustrum, *Petron. in Satyr. c.* 140. Aliquid rimari per clostellum, *per la serratura*.

Clostrum, i, n. 2. idem quod Claustrum. *Cato de R. R. c.* 135. Trullas ligneas duas, claves cum clostris. ¶ Item trabium contignatio. *Senec. l.* 7. *de Benef. cap.* 21. Per clostrum, qua se taberna laxaverat, quatuor denarios inseruit. Possis etiam hunc locum exponere de repagulis, & feris, quibus ostium clauditur, ut de claustro dictum est. ¶ Clostrum etiam dicuntur trabes colligatæ ad impetum fluvii frangendum. *Plin. l.* 10. *c.* 33.

Clotho, f. 4. contract. κλωθώ, una Parcarum, a κλώθω, neo, glomero, torqueo, quia contorta, & convoluta omnia tenet. *Stat. Theb.* 3. *v.* 556. Ferrea Clotho.

* Cluacina. V. Cloacina.

Clucidatus, vel cluditatus, vel glucidatus, a, um, adject. dulcis, suavis, a γλυκύς, *Festus*.

Cluden, inis, culter cæcus, & manubrio inclusus, ita ut levi motione in longitudinem exeat, proprium est histrionis. *Apul. Apol.* Sine cludine saltas. Alii aliter leg. V. *Lips. Elect. l.* 1. *c.* 28.

Cludo, dis, si, sum, a. 3. *chiudere*, *serrare*, סגר, Gal. *clorre*, *environner*, His. *serrar*, κλείω, claudo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Ipsum mare terram appetens litoribus cludit. *Varr.* 4. *R. R. c.* 3. Quæ maceriæ ad villam venationis causa cluduntur.

Cludus, a, um, idem quod claudus. *Plaut. Pseudol.* 2. 2. 64. Apud anum illam diobolarem, cludam, crassam.

Clueo, es, n. 2. & Cluo, is, n. 3. *essere stimato*, *nominato*, audio, & metaleptice, sum, dicor, nominor, celebror, נקבר, κλύω. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 95. Ita sis, ut nomen cluet. ¶ Est etiam purgo. *Plin. l.* 15. *c.* 29. Cluere antiqui purgare dicebant. Eoque refert signa Veneris Cluacinæ. V. Cloacina. In hac significatione *cluo* dictum esse per syncop. a *colluo*, putant *Turneb. l.* 23. *c.* 12. nec dissentit *Voss. in Etymol.*

Cluis, e, adject. nobilis, illustris. *Martian. Capell. l.* 4. ubi alii aliter leg.

Clumæ, folliculi hordei. *Festus.*

Cluna. V. Clura.

Clunacula, læ, f. idem quod clunaculum. *Gell. l.* 10. *c.* 25.

Clunaculum, seu clunaclum, n. 2. culter sanguinarius, dictus, vel quia clunes hostiarum dividit, vel quia ad clunes dependet. *Fest.* ¶ *Scaliger* legit, *victimarius*, vel *saginarius*, quod eo interficerent pecora saginata. Ita erit propriæ culter poparum.

Clunalis, le, ad clunes pertinens. *Clunales pedes* apud *Avien. in Arat. v.* 361. sunt pedes posteriores Ursæ cœlestis.

Clunarius, a, um, ad clunes pertinens, ut clunaria lanx, *in fragment. Petronii*, *p.* 31.

Cluniculus, i, vel clunicula, æ, diminut. a clunis. *Favorinus* apud *Gell. l.* 15. *c.* 8. Cluniculis avium saturum fieri.

* Clunifer, a, um, clunibus ferens, *che porta sulla groppa*. Apud *Ferret. in Mus. Lapid. l.* 5. 28.

Cluninus. V. Clurinus.

Clunis, is, sed sæpius in plur. clunes, nium, tam masc. quam fœm. gen. *natiche*, שת, Ger. *gesesse*, Gal. *la fesse*. His. *nalga*, πυγή, nates, a κλύζω, abluo, purgo, unde clyster. *Juven. sat.* 11. *v.* 16. Tremulo descendunt clune puellæ. *Horat. l.* 1. *sat.* 2. *v.* 9. *de equo*. Quod pulchræ clunes, breve quod caput.

Cluninstaridysarchides, m. vox joculariter ficta a *Plauto Mil.* 1. 1. 14. ad significandum terribilem quemdam imperatorem hostium, quem Pyrgopolynices, jactator & arrogans miles, vicisse se gloriatur in campis Gurgustidoniis. Conflata est ex duabus Latinis vocibus *clunis*, & *instar*, & totidem Græcis ἡδύς, dulcis, vel δύς, ægre, & ἄρχομαι, impero: qua in compositione, præter ridiculum, obsceni quippiam subest.

Clunus, a, um, quasi clunatus, unde clunas simias a clunibus tritis dictas existimant. *Fest.*

Cluo. V. Clueo.

Clupea, f. 1. *chiepa*, θρίσσα, piscis, qui venam quamdam in faucibus thynni erodens, ipsum exanimat. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Vocatur & Thrissa, nec dissimilis est harengis. ¶ Est etiam nomen oppidi in Africa. *Liv. l.* 27. *c.* 29. A *Polybio*, & aliis græce dicitur ἀσπίς, & *clypea* a nonnullis scribitur.

* Clupeus. V. Clypeus.

Clura, vel Cluria, æ, simia. Vet. Gloss. Clura, πίθηκος. Et Cluria, κερκοπίθηκος. Alii legunt *Cluna*. *Fest.* ¶ Hinc

Clurinus, a, um, adject. ad simiam pertinens. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 14. Tu vero clurinum pecus. de puella deformi loquitur. *Arnob. l.* 3. Clurino cum pecore. Alii legunt *Cluninus*.

Clusaris, re, adject. qui claudit, clusarius. *Hygin. apud Goes. p.* 181. Anguli clusares. Et *p.* 156. Portio quadrata clusaris.

Clusarius, a, um, ad claudendum aptus, ut angulus clusarius, *Hygin. apud Goes. p.* 156. Latus clusarium. *Ibid. p.* 183. a *cludo*.

Cusilis, le, adject. qui facile clauditur. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Conchæ clusiles, & mordaces.

Clusinus, a, um, adject. a Clusio oppido, ut Clusinum far, quod est genus adoris, sive farris candidius, *Col. l.* 2. *c.* 6. Clusini fontes. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 9. qui locus nunc dicitur *Bagni di S. Cassiano*.

Clusiolum, n. 2. opp. Hetruriæ, supra Interamnam. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Clusium, *Chiusi*, urbs Etruriæ, olim sedes Porsenæ Regis, in regione *Val di Chiana*, in colle, prope Clanim paludem. *Virg.* 10. *Æn.* 167.

Clusius, i, Clusivius, dictus est Janus teste *Ovid.* 1. *Fast. v.* 130. Sed *Macrob. sat. l.* 1. *c.* 9. habet Clausius. Dictus est autem *Clusius*, quod pacis tempore ejus templi portæ clauderentur.

Clusor, oris, m. 3. venator, qui silvas, & saltus retibus cingit, & claudit. *Sidon. l. 8. ep. 6.* Clusor statarius nemora circumvenis.
Clusura. V. Clausura.
Clusus, a, um, adject. idem quod clausus, *chiuso*. *Valer. Flacc. l. 1. v. 239.* Sibi clusos invenit Argos.
Clutus, a, um, o. 1. 2. κλυτός, celebris, unde comp. *inclutus*, nunc inclytus. *Festus.*
Clymene, f. 1. κλυμένη, filia Oceani, & Tethyos, vel Minii, & Eurynaxæ, uxor Japeti, vel Meropis Regis extremorum Æthiopum Ægypti. Cum forma excelleret, fertur Soli placuisse, & ex eo filium Phaethontem, vel Eridanum, & tres filias, Phaetusam, Lampetien, Lampetusam peperisse, ut a *Theodontio* scriptum est. Sed *Paulus* & *Leontius* narrant, Clymenen genuisse Phaethontem, & sorores ex Merope, *Leontius* duos filios addit, Iphidum, & Philacem. *Ov. 1. & 2. Met.*
Clymeneides, um, sorores Phaethontis: *Ovid. ad Liviam, v. 111.* Sic flevit Clymene, sic & Clymeneides altæ.
Clymeneius, vel Clymeneus, a, um, patronym, a Clymene, ut proles Clymeneia; *h. e.* Phaethon. *Ovid. 2 Met. v. 19. Stat. l. 1. Silv. 2.* Augustum spoliare nemus, Clymenejaque deesse Germina.
Clymenus, i, κλύμενος, herba est a Clymeno Cænei filio, Arcadiæ rege, ejus inventore appellata, hederæ folio, & semine, ramosa, caule inani, articulis præcincta, odore gravi, in silvestribus & montuosis locis nascens. *Plin. l. 25. c. 7.* ¶ Pluto quoque hoc nomine vocatur, vel quia πάντα καλῶν πρὸς ἑαυτὸν, omnia ad se vocat; vel quia auditur ab omnibus: a κλύω, audio. *Ovid. 6. Fast. v. 757.* At Clymenus, Clothoque dolent, hæc fila teneri: Hic fieri regni jura minora sui.
Clypea. V. Clupea.
Clypeatus, a, um, clypeo munitus. *Virg. 7. Æn. v. 793.* clypeataque totis agmina densantur campis. *Curt. l. 7. c. 8. n. 2.* In proris clypeatos locaverat.
Clypeo, as, are, clypeo munire. Verbum est *Pacuvii*. Sic enim ille apud *Non. 2. n. 145.* Chlamyde contorta astu clypeat brachium.
Clypeolum, i, n. parvus clypeus. *Hygin. fab. 139.* Eisque clypeola ænea, & hastas dedit.
Clypeus, seu clupeus, seu clipeus, m. 2. & clypeum, n. 2. *scudo*, מגן, Ger. *ein schild*, Gal. *bouclier*, Hisp. *escudo*, ἀσπίς, scutum majus. Dictus est vel a κλέπτω, abscondo, quod hominem tegat, vel a γλύφω, sculpo, quod in eo imagines insculpi solitæ. *Plin. l. 35. c. 3.* Scutis, qualibus apud Trojam pugnatum est, continebantur imagines; unde & nomen habuere clypeorum, non, ut perversa Grammaticorum subtilitas voluit, a *cluendo*. ¶ Objicere clypeos ad tela. *Virg. Æn. 2. v. 444.* Ictus clypeo excipere. *Ovid. 12. Met. v. 375.* ¶ Imagines quoque in clypei formam factæ, clypei dicebantur. Quamquam in hac significatione quidam Grammatici *clupeum*, vel *clypeum*, neut. gen. tantummodo dici volunt, quos arguit ipse *Charisius*, qui contraria exempla adducit, & *Plin. l. 35. c. 3.* De his V. *Lipsium in Ann. Tacit. l. 2.* & *Casaubonum ad Suetonii Neronem c. 16.* ¶ Transfertur eleganter vox clypei ad quodvis præsidium, & tutelam. *Claudian. de 4. Consul. Honor. v. 432.* Subnixus Stilicone tuo, quem fratribus ipse Discedens clypeum defensoremque dedisti. ¶ *Scutum* oblongum est, quadratum, & totum munit corpus; *clypeus* rotundior, cavus, & totum protegit pectus: *Umbo* est in medio clypei pars elevatior. ¶ Clypeis antea Romani usi sunt, deinde postquam facti sunt stipendiarii, scuta pro clypeis fecere. *Liv. l. 8. c. 8.* ¶ *Serv. in Æn. 9.* ait, Clypeum esse peditum, scutum equitum. Sed hac de re V. *Popmam de different. verbor.*
* ¶ *Clypeum* vocat *Vitruv. l. 5. c. 10.* instrumentum æneum catenis pendens ex orbiculari fenestra laconici fornicis, per cujus reductiones ac demissiones perficitur sudationis temperatura. ¶ Clypeum etiam antiqui ob rotunditatem corium bovis appellarunt, in quo fœdus Gabiorum cum Romanis fuerat descriptum. *Festus.*
Clysmus, i, purgatio, lotio, clyster. *Scribon. Larg. compos. 155.* His alvus acri clysmo mane trahenda est.
Clyster, eris, m. 3. & clysterium, n. 2. *cristeo, serviziale, argomento*, חוקן, Germ *ein klistier*, Gall. *clystère*, Hisp. *clister*, κλυστήρ, medicamentum liquidum, quod intestino injicitur ad abluendam alvum: item instrumentum, quo medicamentum hoc injicitur, a κλύζω, abluo. *Plin. l. 20. c. 3.* Cucurbita infusa clysteribus intestinorum omnium vitiis medetur. *Scribon. Larg. compos. 118.* Per clysteria caldam immittere. ¶ *Macer* penul. corripit: Appositis digitis, aut intus clystere fusis. Cave, imiteris.
Clysterio, as, are, clysterem immittere, *Veget. l. 1. rei Veterin. c. 42.* Clysteriabis ex aqua calida, & oleo. Al. leg. *clysterizabis*.
Clytæmnestra, f. 1. κλυταιμνήστρα, filia Jovis, & Lædæ, soror Helenæ, Castoris, & Pollucis, uxor Agamemnonis, cui Orestem, & Electram peperit. Regressum ex bello Trojano virum in convivio ope Ægysthi adulteri filii Thyestis interfecit, deinde Cassandram interfici jussit Priami filiam, quæ Agamemnoni in rerum divisione sorte obtigerat. Postremo & ipsa occisa est ab Oreste filio in patris ultionem. *Hygin. fab. 117. & 240.*
Clytie, es, f. 1. Oceani Nympha, aliquando ab Apolline adamata, donec illa Apollinis cum Leucothoe concubitum Orchamo patri ejus indicavit. Iratus enim Apollo Clytien gravissimo odio prosecutus est. Illa amoris impatientia cibo, & potu abstinens mane orientem, & vespere occidentem spectabat Apollinem, & quacumque Apollo iter faciebat, oculis sequebatur. Tandem fame, & dolore consumpta mutata est in heliotropium. *Ovid. 4. Metam. v. 192. & sequentib.*

C ANTE N, & O.

Cnæus, & Cneus, i, m. prænomen Romanum a *navo* ductum. Scribitur fere duabus tantum prioribus litteris, ut *Cn. Pompejus Magnus*: ipsum autem C pronuntiatur ut G, ut in *Cajus*. Sed & per G scriptum reperitur in *Inscript.* apud *Noris. in Cenotaph. Pisan.* ¶ Femininum est *Cnæa*. *Inscript.* apud *Gruter. 274. 2.*
Cnason, nis, m. 3. acus, qua mulieres caput scalpunt, al. discerniculum. *Fest.*
Cnedinus, a, um, *di urtica*, ut cnedinum oleum. *Plin. 15. 7.*
Cneorum, n. 2. κνέωρον, κνῆστρον, herba quædam, a κνέω, rado, quia linguam mordet, *Plin. l. 13. c. 21.* *Hyginus* casiam interpretatur.
Cnephosus, a, um, o. 1. 2. tenebricosus, a κνέφας, crepusculum, tenebræ, vel a κνέφος, *caligo*, *Fest.*
* Cnestron. V. Cneorum.
Cneus. V. Cnæus.
Cnicos, seu Cnicus, i, m. κνίκος, & κνῆκος, herba Ægypto peculiaris, Italiæ ignota, duplicis generis, silvestris & sativa. Silvestris duæ sunt species, una caule rigido, semine candido, alio nomine atractylis; altera hirsutior, torosiore caule, & qui pæne humi serpat, minuto semine, *Plin. l. 21. c. 15. & 32. & Scribon. Larg. compos. 135.*
* Cnide, es, f. κνίδη, *sorta di zofito*, latine urtica, noctu vagatur & sedem mutat. *Plin. l. 32. c. 11. & l. 9. c. 45.*
Cnidus. V. Gnidus.
Cnissa, f. 1. κνῖσσα, nidor, pinguedinis incensæ fumus. *Arnob. l. 7.* Nisi forte bestiarum Deus animas devorat, aut ex aris ardentibus nidorem consectatur, & fumos, pasciturque de cnissis, quas evomunt ardentia viscera.
Cnodax, acis, κνώδαξ, fibula est ferrea. Ferrei cnodaces apud *Vitruv. l. 10. c. 6.* sunt subscudiculæ ferreæ, in exteriori parte rotundæ, in extremis scaporum, vel axium capitibus implumbatæ, vel adactæ, per quas axes, seu torni versantur, *pironi*. In aliquibus libris legitur *Chodax*. Sed χώδαξ, græce non invenitur.
Coa vestis, βομβύκινον ἱμάτιον, sive substantive Coa in plur. num. subtilissimum erat vestis genus ex bombyce, adeo tenue, ut corpus pelluceret, dictum a Coo insula, in qua Pamphila Platis filia vestem hujusmodi prima contexit. Eædem Ceæ vestes dicuntur, a Cea insula. Nam antiqui non convenere in hujus inventi gloria, quam alii Ceæ, alii Coæ mulieri tribuerunt. *Horat. l. 1. Sat. 2. v. 101.* Altera nil obstat, Cois tibi pene videre est Ut nudam. *Ovid. 2. de Arte, v. 298.* Sive erit in Cois, Coa decere puta. ¶ Est etiam Coa mensuræ genus, quo referunt aliqui illud *Cæcilii* de Clytæmnestra Quadrantaria, apud *Quintil. l. 8. c. 6.* In triclinio coa, in cubiculo nola. V. *Choa*, & *Nola*.
Coaccedo, idem ac accedo, vel simul accedo. *Plaut. Cur. 2. 3. 65.* Decem pro his coaccedunt minæ.
Coacervatim, adverb. *a mucchj*, חמרים חמרים, acervatim. *Apul. l. 2. Florid.* Non sigillatim, ac discretim, sed cunctim, & coacervatim offerre.
Coacervatio, onis, f. *ammucchiamento* συναθροισμός, aggregatio, acervus, cumulus, copia, *Cic. in Partit. c. 35.* Frequentatione argumentorum, & coacervatione universa.
Coacervatus, a, um, nom. ex particip. σωρευθείς, collectus, aggregatus. *Cic. in Partit.* Verisimilia cum sunt coacervata, proficiunt.
Coacervo, as, idem ac acervo. *Cic. 2. Agr. c. 27.* Ante pecuniæ coguntur, & coacervantur.
Coacesco, is, cui, idem ac acesco, vel simul, vel totus acesco. *Cic. de Sen. c. 18.* Ut non omne vinum, sic non omnis ætas naturæ vetustate coacescit.
Coacte, adv. *in ristretto, in breve*. *Tert. de Bapt. c. 12.* Alii plane satis coacte injiciunt. *Gel. l. 10. c. 11.* cum significandum coactius quid & festinatius factum.
Coactilia, lium, n. 3. *feltri*, פש, πιλήματα, panni ex lana non texta, vestes ex lana, vel pilis paulo densius compactis, sive coactis. Vet. Gloss. πιλωτὸν, Coactile. Hujusmodi vestium mentio fit in *Leg. 25. ff. de aur. & arg.* ¶ *Cas. de B. C. l. 3. c. 44.* subcoacta appellat. Ubi tamen *Cujac. l. 5. Observat. c. 11.* mavult legere *coacta*, quod *Scaliger* etiam in ipsum textum recepit. ¶ De coactilibus V. *Lips. l. 4. de militia, Dial. 6.*
Coactiliaria taberna, in qua coactilia fiunt. *Capitolin. in Pertin. c. 3.*
Coactiliarius, ii, qui coactilia conficit. Vet. Gloss. πιλοποιός. *Lapis Vet.* Lariscus lanarius coactiliarius.
Coactim, breviter, coacte. *Sidon. l. 9. ep. 15.* Schedium raptim, coactimque translator festinus exscripsi.
Coactio, onis, f. *radunamento*, συνάθροισις, συναγωγή, congregatio, conspiratio. *Cic. de Arusp. resp.* Nocturnis vigiliis, & coactione hominum. ¶ Coactio argentaria est munus cogendi pecunias. *Sueton. in Vesp. c. 1.* Coactiones argentarias factitavit.
Coacto, as, are, frequent. a cogo, sæpe, vel vehementer cogo. *Lucr. l. 6. v. 1120.* Qua graditur, conturbat, & immutare coactat.
Coactor, oris, m. *raccoglitore*, qui pecuniam cogit, & recipit, officii nomine, ut mercenarii eorum, qui habebant argentariam. *Cic. pro Rabir.* Ut nostri coactores facere solent. ¶ Coactores etiam, & collectarii dicebantur ipsi argentarii in auctionibus, quia pecunias cogerent. *Id. pro Cluent.* Ne multa, perquiritur a coactoribus, idest ab iis, qui auctioni præsunt. ¶ Apud *Catonem de R. R. c. 150.* Coactor est, qui pecus cogit, & servat. ¶ Coactor, qui cogit, & ad faciendum impellit. *Sen. ep. 53.* Quibus non duce tantum opus est, sed adjutore, atque ut ita dicam coactore.
Coactum, i, n. 2. V. Coactilia.
Coactura, æ, f. *adunamento*, quod ex aliqua re colligitur, & cogitur, συναγωγή. *Col. l. 12. c. 50. de oleo exprimendo*: Seorsum reponatur uniuscujusque diei coactura.
Coactus, a, um, nom. βιασθείς, ex partic. a cogo, tot fere habet significationes, quot ipsum cogo. *Cic. pro Dom. c. 35.* Cum de me coactus dicerem, *sforzato*. *Nepos in Alcib. c. 4.* Coacti, ut se devoverent. *Sallust. in fragm.* Coactus regredi. *Cic. pro Cæc.* Coacti, & armati homines, *radunati*. *Ov. 8. Met. v. 666.* Lac coactum, *rappreso*. *Plin. 2. 39.* Liquor coactus in nivem. ¶ Coacta alvi, *h. e.* excrementa crassiora, & duriora, *Celsus l. 2. c. 8.* ¶ Coactæ lacrymæ. *h. e.* vi expressæ. *Virg. 2. Æn.*
Coactus, us, m. 4. impulsus. *Cæs. B. G. l. 5. c. 27.* Neque voluntate sua sed coactu civitatis. *Cic. Verr. 4.* Coactu istius quod non senserit judicasse.
Coaddo, idem ac addo. *Cato c. 40. de R. R.* Argillam, vel cretam coaddito.
Coadjicio, is, jeci, ectum, a. 3. simul adjicio, *aggiunger' insieme*. *Col. l. 12. c. 21.* Coadjicitur in binas urnas ligula cumulata.
Coadjutor, oris, m. 3. qui simul adjuvat. Habetur de hac voce exemplum in Inscript. apud *Grut.* sed spuria, & nullius adeo auctoritatis.
Coadolesco, is, evi, ultum, n. 3. *crescer' insieme*, simul adolesco. *Tertul. de Anima, c. 16.* Exinde inolevit, & coadolevit in anima.
Coadoro, as, simul adoro. *Ambros. 3. de Spiritu S. c. 12. & Justin. in Cod. 1. 1. 4.*
Coadunatio, onis, *adunamento*, actus adunandi. *Justinian. in Cod. l. 5. tit. 12. leg. ult.*
Coadunatus, a, um, adunatus. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c. 1.* Coadunatis Pastoribus civitatem condiderunt. Alii leg. *Adunatis*. *Paul. Leg. 9. ff. de Pact.* In unam summam coadunatæ.
Coaduno, as, are, idem quod aduno, *adunare*, συνάγω. *DictysCret. Belli Trojan. l. 4. c. 13.* Haud prius abire destitit, quam reliquiæ coadunarentur. *Ulpian. L. 7. ff. ad exhibendum, §. 2.* Si brachium statuæ coadunaverit.
Coædificatus, a, um, inædificatus. *Cic. in Partit. c. 10.* Loci culti, an inculti; celebres, an deserti; coædificati, an vasti, *luoghi con fabbriche*.
Coædifico, as, *fabbricare in qualche luogo*, inædifico. *Cic. Attic. l. 13. ep. 33.* Campum Martium coædificari. *Manut.* quod in suo libro legerat *cum*, vel *tum ædificari*, putabat emendandum *totum ædificari*. *Id. in Partit. c. 10.* Loci coædificati.
* Coægresco, is, simul ægresco. *Tert. de anim. c. 5.* amore coægrescit.
* Coægroto, as, simul ægroto. *Hieronym.*
Coæqualis, idem ac æqualis, *Col l. 8. c. 14.* In gregem coæqualium compellitur. *Petron. in Satyr. c. 136.* Sinciput coæquale natalium suorum.
Coæqualitas, atis, æqualitas. *Modest. Dig. 27. 1. 8.* Coæqualitas honorum.
Coæquatus, a, um, æquatus. *Sallust. ad Cæs. de republ. ordin. 2.* Coæquati dignitate, pecunia, virtute.
Coæquo, as, idem ac æquo. *Sallust. Catil. c. 20.* Coæquare montes. *Id. ad Cæs. de rep. ordin.* Coæquare gratiam omnium difficile est.
Coæquus, a, um, o. 1. 2. æqualis. *Plin. l. 6. c. 28.* Ex innumeris populis pars coæqua in commerciis, aut latrociniis degit. Alii leg. *æqua*.
Coæstimo, simul æstimo. Affertur a Lexicographis exemplum ex *Celso JCto ff. l. 47. tit. 2. l. 67. vel 69.* Sed al. leg. *æstimabitur*, non *coæstimabitur*.
Coætaneo, as, apud *Tertul. de resur. carn. c. 45.* significat coætaneum esse.
Coætaneus, o. 1. 2. *d'una medesima età*, בן גיל, Germ. *gleiches alters*, ἡλικιώτης, ejusdem ætatis, vel qui ætate eadem vixit. *Portius Latro in Declam. in Catil.* Scipioni coætaneo suo. Adde *Apul. l. 8. Miles. p. 204. edit. Elmenh.* & *Tert. adv. Hermog. c. 6.*
Coæternus, a, um, simul æternus. Legitur apud *Tertul. adv. Hermog. c. 11.* *Hieron. ep. 57.* & *Augustin. serm. 38. de verb. Dom. c. 7.*
Coævus, o. 1. 2. æqualis, cum aliquo ætate conjunctus, *d'una stessa età*, Gal. *d'un même age*, Hisp. *de la misma edad*, ὁμῆλιξ, ejusdem ævi. *Prudent. hymn. Epiph. v. 137.* Inter coævi sanguinis Fluenta solus integer.
* Coaggeratus, in aggerem collectus, coacervatus. *Serv. ad 5. Æn. v. 273.*
Coagitatio, idem ac agitatio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Animo primum calescit ab ipso spiritu, deinde coagitatione pulmonum. *Victorius*, & *Gruterus* fidem MSS. secuti legunt *contagione*.
Coagitatus, a, um, simul agitatus. *Mart. Empir. c. 8.* Fel melle mixtum, & diu coagitatum.
Coagito, as, *agitare, mescolare*. *Apic. 2. 1. & 4. 3.*
Coagmentatio, f. *connessione*, nexus, conjunctio. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 7.* Quæ est coagmentatio non dissolubilis?
Coagmentatus, a, um, adject. συναφθείς, connexus, compactus, *connesso*. *Cic. Tusc. 1. c. 29.* Nihil admixtum, nihil concretum, nihil coagmentatum, nihil duplex. *Curt. l. 4. c. 7. n. 23.* Habitus gemmis coagmentatus.
Coagmento, as, a. 1. *connettere, congiungere*, חבר, Ger. *zusammen fügen*, Gal. *assembler, coler ensemble*, Hisp. *travar uno con otro*, συναρμόζω, conjungo, compono. *Cic. de Senec. cap. 20.* Opus ipsa suum eadem, quæ coagmentavit, natura dissolvit. ¶ Translate *Cic. de Orat. c. 23.* Verba verbis quasi coagmentare negligas. *Id. Philipp. 7. c. 8.* Coagmentare pacem.
Coagmentum, i, *connessione, congiunzione*, חבר, Gal. *assemblement*, συναφή, compositio, compago. *Ammian. l. 20. c. 14.* Coagmenta fodiens lapidum recens structorum. *Plaut. Most. 3. 2. 142.* Coagmenta in foribus. ¶ Eleganter ad literarum compositionem transfert *Gel. l. 17. c. 9.* Literæ, inquit, singulariæ sine coagmentis syllabarum.
Coagulatio, f. 3. *quagliamento*, קפוי, πῆξις, actus coagulandi. *Plin. l. 18. c. 10.* Venenum est in prima lactis coagulatione.
Coagulatus, a, um, adject. *quagliato, rappigliato*, ut coagulata pix, *Plin. l. 16. c. 11.* Lac coagulatum, *Id. 20. 14.*
Coagulo, as, a. 1. *coagulare, rappigliare*, קפא, Germ. *zusammen trinen*, Gal. *cailler*, Hisp. *cuajar*, πήσσω, cogo, constringo. *Plin. l. 12. c. 25.* Summa probatio balsami est, ut lac coagulet.
Coagulum, n. 3. *presame, gaglio, coagulo*, קפאון, Germ. *kes-lab*, Gall. *pressure*, Hisp. *cuajo*, πυτία, id, quod ad densandum lac adhibetur, ut ventriculus vituli, a *coago*, vel *cogo*, denso, stringo. *Ovid. 13. Met. v. 830.* Partem liquefacta coagula durant. *Plin. l. 11. c. 41.* Coagulum hinnuli, leporis, hædi laudatum. ¶ Translate coagulum dicitur quidquid connectit, ac jungit. *P. Syrus in Mimis*: Amicitiæ coagulum unicum est fides. *Gel. l. 12. c. 1.* Coagulum animi, atque amoris.

Coaleo, les, n. 2. συνίστημι, cohæreo, concresco, a *con* & obsoleto *aleo* pro alo. *Pl. l. 14. c. 2.* Ut nisi pinguissimo solo coalere non possit. Al. leg. *colere non possit*.
Coalesco, is, coalui, n. 3. *unirsi, attaccarsi, e crescere*, דבק, נקל, קפא, συνίστημι, concresco, a coaleo. Arborum proprium. *Col. de arborib. c. 27.* Interposito triennio coalescet ficus olivæ. ¶ *Plin. l. 9. c. 51.* A partu coalescit vulnus, *h. e.* constringitur, clauditur. ¶ *Gel. l. 7. c. 7.* Pars in unam vocem coaluisset, *h. e.* convenisset, conjuncta esset. ¶ Ad animum transtulit *Liv. l. 23. c. 35.* Tanta concordia coaluerant omnium animi.
Coalitus, a, um, *unito, cresciuto, e rassodato*, concretus, confirmatus. *Gel. l. 12. c. 1.* Interest, cujus ex sanguine concretus homo, & coalitus sit. *Tacit. l. 14. in princip.* Vetustate Imperii coalita audacia.
* Coalitus, us, m. *Arnob. l. 4. p. 150.* Ex humani generis coalitu tolli, h. e. consortio, societate.
Coalluo, is, ere, est per alluvionem aliquid augere. *Pompon. de acquir. rer. dom. l. Ergo*, ubi alii leg. *colluere*.
* Coamator, *Cæcil.* apud *Non. c. 2. n. 447.*
* Coambulo. *Claud. Mamert. de S. A. l. 1. c. 3.*
Coamicus, m. 2. simul amicus. *Cic. de Amic. c. 26.* Hodie me ante omnes coamicos stultos senes versaris. Emendati Codices habent, *Comicos*.
Coangustatus, a, um, in angustum redactus. *Hirt. de B Hisp. c. 5.* Milites ripis appropinquantes coangustati præcipitabantur.
Coangusto, as, *ridurre in istretto*, idem ac angusto. *Cic. 3. de Leg. c. 14.* Hæc lex dilatata in cunctum ordinem coangustari etiam potest.
Coaptatio, onis, 1. apta conjunctio. *August. l. 4. de Trinit. c. 2.* In omni compaginatione, vel si melius dicitur, coaptatione creaturæ. Hanc enim coaptationem (sic mihi nunc occurrit) dicere volui, quam Græci ἁρμονίαν, vocant.
Coaptatus, a, um, apte conjunctus. *Aug. l. 22. de Civ. Dei, c. 24. a med.* Mensuræ, quibus inter se cuncta connexa sunt, & coaptata.
Coapto, as, a. 1. aptum reddo. *August. l. 1. de doctr. Christ. c. 14.* Ligaturam similem membris similibus coaptare. Hinc coaptus apud *Martian. Capell. l. 2.* ubi alii aliter.
Coarctatio, idem ac arctatio. *Liv. l. 27. c. 46.* Coarctatio plurimum in angusto tendentium facilior futura erat. *Hirt. B. Alex. c. 74.* Cæsar ridebat inanem ostentationem, & eo loco militum coarctationem. *Vitruv. l. 9. c. 9.* laxationi opponit.
Coarctatus, a, um, *ristretto*, צר, צרר, coangustatus. *Cic. Attic. l. 7. ep. 10.* Cn. noster adhuc in oppidis coarctatus. *Colum. l. 8. c. 7.* Gallinæ in caveis ita coarctatæ, ne versari possint. ¶ Translate *Tacit. 2. hist. c. 71.* Coarctati consulatus, *h. e.* ad brevius tempus redacti.
* Coarcte. V. Coacte.
Coarcto, & coarto, as, a. 1. *ristringere*, הצר, στενοχωρῶ, idem ac arcto. *Cic. 1. de Orat. c. 35.* Quæ coarctavit, & peranguste refersit in oratione sua, dilatet nobis, atque explicet. ¶ Est etiam cogere. *Paul. l. 57. de contrah. empt.* Coartandus est emptor conditionem adimplere.
Coareo, es, vel coaresco, is, arui, n. 2. vel 3. simul, vel valde areo. *Vitruv. l. 7. c. 11.* Ab ignis vehementia confervescendo cum coaruerint.
Coarguo, is, *mostrare, far vedere, provare*, idem ac arguo. *Cic. l. 1. Acad. c. 4.* Errorem alicujus coarguere. Et *Ver. 6. c. 47.* Coarguere reum testibus. ¶ Cum infinito, *Hirt. de B. Alex. c. 68.* Cum defensionem ejus nullam posse excusationem recipere coarguisset.
Coarticulo, as, *distinguere*. *Arnob. 1. adv. gent. a med.* Ora coarticulare mutorum, *i. e.* facere, ut muti articulate loquantur.
Coaspernor, aris, idem quod aspernor, vel simul aspernor. *Tacit. hist. l. 1. c. 7.* Severitas ejus angebat coaspernantes veterem disciplinam.
Coassatio, vel coaxatio, onis, *tavolato, assito*, σανίδωσις, coassandi actus, contabulatio. *Plin. l. 39. c. 25.* Necessarium binas per diversum coassationes substerni. Adde *Vitruv. l. 5. c. 1. & l. 7. c. 1.*
Coasso, vel coaxo, as, a. 1. *intavolare*, Ger. *zusammen tafeln*, Gal. *entabler*, Hisp. *entablar*, σανιδόω, contabulo, ab assis. *Vitruv. l. 7. 1.* Cum coassatum fuerit, supra altera coaxatio transversa sternatur. ¶ Coaxare est etiam ranarum proprium, *gracilare*. *Auctor carm. de Philomela*, Garrula limosis rana coaxat aquis. *Suet. August. c. 94.* Atque ex eo negantur ibi ranæ coaxare.
Coassolet, assolet. *Plaut. Epid. 1. 1. 5.* ubi alii leg. *assolet*.
Coatræ, seu Coactræ, vel Coastræ, populi inter Assyriam, & Mediam, qui Coactram M. incolunt, apud quos arbores sunt maxima proceritate.
Coauctio, onis, f. 3. augmentum, *accrescimento*. *Cic. Verr. 4. c. 81.* Ex coauctione annonæ, atque æstimationis.
Coaugmentatus, a, um, auctus. *Martian. Capel. l. 5.* ubi al. leg. coagmentatus.
Coax, κοάξ, vox ranarum, teste *Serv. ad Æn. 7. 1. 16.*
Coaxo. V. Coasso.
Cobio, m. 3. piscis ex genere rhomborum. *Pl. l. 32. c. 5.* Vide Gobio.
Cobion, tithymali species. *Plin. l. 26. c. 8.*
Cocalides, um, f. filiæ Cocali. Fuit autem Cocalus Rex Siciliæ, qui Dædalum ab Creta Minois iram fugientem recepit, ipsumque Minoem, qui fugitivum Siciliam usque persequutus fuerat, hospitio exceptum, per insidias filiarum ope interfecit. *Sil. 14. v. 42.*
Coccetum, vel Cocetum, n. 1. genus edulii ex melle, & papavere factum. *Fest.*
Cocceus, o. 1. 2. *di grana, granatino*, תולעת, שני, Ger. *scharlach roht*, Gal. *d'ecarlate*, Hisp. *de grana*, κόκκινος, quod cocci colorem habet. *Lamprid. in Alexand. c. 42.* Coccea lacerna. Al. leg. *coccinea*.
Coccinatus, o. 1. 2. κοκκοβαφής, qui coccineis vestibus indutus est. *Mart. l. 7. epigr. 97.* Qui coccinatos non putat viros esse. *Suet. Domit. c. 4.* Puerulus coccinatus.
Coccineus, o. 1. 2. idem ac cocceus. *Plin. l. 21. c. 31.* Alterum, cui acini coccinei, granosi folliculi. *Martial. l. 14. epigr. 131.* Coccineæ lacernæ. ¶ Colorem coccineum (qui latine & spadicus, & roseus, & Phœniceus vocatur) aliqui censent eum esse, quem vulgo *scharlatum* & *chermesinum* dicimus. De *scharlato* non repugnem. At *chermesinus* alius est. Nam etsi coccum Serapioni, aliisque Arabibus chermes dicitur, tamen nihil hoc ad nostrum chermesinum, quia fit e granulis, quæ vulgaris pimpinellæ radicibus adhærent. *Vossius ex Matthiolo.*
Coccinum, subst. n. 2. κόκκινος χιτών, vestis coccinea. *Mart. l. 4. epigr. 28.* Coccina famosæ donas, & janthina mœchæ.
Coccinus, a, um, o. 1. 2. cocco tinctus, ut Coccina vestis, cocco infecta. *Mart. l. 14. epigr. 131.* *Petron. in Satyr. c. 28.*
Coccum, ci, n. 2. *grana, cocco*, שני, תולעת, Ger. *greine*, Gal. *cochenille*, Hisp. *granà*, κόκκος, frutex surculosus, parvus, in Turdetania, Galatia, Attica, Peloponneso, &c. cui grana adhærent lentis faciem referentia, quibus granis sericea, laneaque stamina tinctores inficiunt. Ejus granum dicitur *coccum* neut. gen. Differt a purpura. Nam coccus frutex est, purpura genus conchæ in mediis faucibus liquorem illum habens tingendis vestibus expetitum. Coccinæ item vestes a purpureis colore differunt. Hinc *Ulp. l. si cui lana ff. de legat. 3.* negat, coccum contineri purpuræ appellatione. Nam coccineus color exuberantiam quamdam, ac splendorem ruboris præ se fert. *Plin. l. 21. c. 8.* Colores animadverto tres esse principales, unum in cocco, qui in rosis micat, gratius nihil traditur aspectu. Sed tamen purpura interdum latius accipitur. *Horat. l. 2. Sat. 6. v. 102.* Rubro cocco tincta vestis.
* Coccymelum, κοκκύμηλον, inter mala enumerat ex *Cloatio Macrob. l. 2. Sat. c. 19.*
Coccyx, ygis, m. 3. Cuculus avis. Hunc describit *Plin. l. 10. c. 9.*
Cocetum. V. Coccetum.
Cochlacæ, vel cochleacæ, f. 1. funt lapides ex flumine rotundi ad cochlearum similitudinem. *Fest.*
Cochlea, f. 1. *chiocciola, lumaca*, לול, שבלול, κόχλος, κοχλίας, proprie testa limacis, & metonymice limax, qui testam habet, a κόχλω, gyro, quia cochleæ testa est tortilis, ac turbinata. *Cic. de Div. 2. 64.* Si quis Medicus ægroto imperet, ut sumat terrigenam, tardigradam, domiportam, sanguine cassam porius, quam hominum more cochleam diceret. ¶ Translate apud *Vitruv. l. 6. cap. 9.* est lignum in torculari erectum, striatum, quod dum vertitur, prælum attollit, vel demittit. ¶ Item instrumentum haustorium, quod vulgus *pompam* vocat, cujus in medio rota est, quæ dum a calcantibus versatur, machina introrsus claviculatim detornata aquas exsorbet ex aquario septo, & retrorsus emittit. *Vitruv. l. 10. c. 11.* *Bud. annot. prior. in Pand.* ¶ Item genus ostii tortuosi, & oblique flexi. *Var. de R. R. l. 3. c. 5.* Ostium habere humile, & angustum, & potissimum ejus generis, quod cochleam appellant.
Cochleare, & per apocopem cochlear, n. 3. *cucchiaro*, כף, κοχλιάριον. *Col. l. 12. c. 21.* cochlear cumulatum. *Mart. in Apoph. epig. 121.* Sum cochleis habilis, sed nec minus utilis ovis, Numquid scis, potius cur cochleare vocer? Est enim lingula quædam ex altera parte teres, & acuta. Itaque pars ejus una aptissima est ad extrahenda ova, & *ligula* dicitur, altera ad extrahendas cochleas, & cochleare appellatur. Ejus figura habetur in antiquarum rerum Museis. Non est igitur patina ad capiendas cochleas, & ova, ut putat *Salmas. in not. ad Pollion. p. 340.* & *Grav. in addit. ad Thes. Fabri*, quod antiqua cochlearia nunquam viderint. Multo minus verum est, quod eruditi quidam scripserint, *cochlear* dici a forma, & cochlearum testis primum in hunc usum adhibitis. ¶ Est etiam mensura liquidorum, quarta pars cyathi. *Col. l. 12. c. 21.* & *Plin. l. 27. c. 4.*
Cochlearis, re, adject. ut cochlearis mensura, *Plin. lib. 21. cap. 27.* ubi alii aliter legunt.
Cochlearium, rii, n. 2. vivarium, in quo cochleæ asservantur. *Varr. 3. de R. R. cap. 13.* Idoneus sub dio sumendus locus cochleariis. ¶ Item mensura minima rerum liquidarum, quæ duodecies sumpta explet cyathum. *Plin. l. 20. c. 22.* Si cochlearii mensura in die sorbeatur. *Scribon. Larg. compos. 122.* Sumuntur cochlearia tria cumulata.
Cochleatim, adverb. ad modum cochleæ. *Sidon. l. 4. ep. 15.* Agger cochleatim tractus. Hinc cochleatus apud *Non. c. 2.* ubi tamen lectio variat.
* Cochleatus, in modum cochleæ contortus. *Pompon.* apud *Non.* V. *Torto*. ¶ Cochleatus equulus, *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 284.* qui oblique & in cochleam graditur. Ubi al. alit.
* Cochleola, parva cochlea. *Hieron. ep. 128. ad Fabiol.*
* Cochlis, idis, f. κοχλίς, gemmæ nomen. *Columna cochlis*, i. e. *fatta a chiocciola*. *P. Victor. de Region. Urb. Rom.*
* Cocinatorius. V. Coquinatorius.
Cocio, onis, m. 3. qui in emendis, vendendisque mercibus tarde pervenit ad justi pretii finem, a cunctatione, quasi cunctio. Ita *Fest. Plaut. Asin. 1. 3. 51.* Verus est, Nihil cocio est. V. omnino *Taubman.* Adde *Mil. 3. 2. 29.* Vide & *Gel. l. 16. c. 7.* Gloss. Vet. Cocio, μεταπράτης.
Cocionor, aris, ari, cunctari in emendo. *Quintil. Declamat. 12. c. 21.* Diu cocionatus est. Sed alii aliter. V. *Salmas. de usuris, p. 345.*
Cocitatorius. V. Coquinatorius.
Cocles, itis, m. 3. *losco, chi ha un' occhio solo*, Gal. *borgne, qui ne voit que d'un oeil*, Hisp. *menguado de un ojo*, μονόφθαλμος, hoc est, luscus, qui unum tantum habet oculum. *Plin. l. 11. c. 37.* Qui altero lumine orbi nascerentur, coclites vocabantur. ¶ Horatius Cocles, vir Romanus, qui Porsenæ Regis exercitu per Sublicium pontem transire conante, solus hostium impetum sustinuit, donec a tergo pons a sociis frangeretur, quo fracto armatus in Tiberim desiluit, multisque superincidentibus telis incolumis ad suos tranavit. *Liv. l. 2. c. 10.*
Cocta, æ, f. aqua decocta. *Martial. l. 2. epigr. 85.* Vimine clausa levi niveæ custodia coctæ. Sic enim legendum putat *Scriverius*.
Coctanum. V. Cotonum.
Coctibilis, le, o. 3. *da cuocere*, Germ. *das leicht zu kochen und zu verdauen ist*, Gall. *aisé à cuire, facile à digerer*, Hisp. *cosa que presto se cueze*, εὔεφθος, quod facile coquitur. *Plin. l. 16. c. 6.* Glans fagea suem hilarem facit, carnem coctibilem. Scribitur & *coquibilis*.
Coctilia, orum, ligna cocta, arida, seu acapna, quæ sc. fumum non faciunt. *Trebel. Pol. in Claud. 2. 14.* ¶ Non multum differebant a carbonibus: nec enim manu, sed batillis tractabantur, quod indicat locus *Trebellii cit.* Hæc ligna cocta dicuntur *Leg. 167. ff. de verb. signific.*
Coctilicius, a, um, ut coctilicia taberna, in qua scil. coctilia venduntur. *Capitol. in Pertinace, c. 3.* Alii leg. Coctiliaria.
Coctilis, & le, o. 3. *cosa cotta*, Ger. *gekocht*, Gal. *cuit, fait par cuison*, Hisp. *cosa cozida*, ἑφθός, res, quæ cocta est. *Plin. l. 7. c. 56.* Observatione siderum coctilibus laterculis inscripta. *Ov. Met. 4. v. 58.* Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem, &c.
Coctio, onis, f. 3. מאפה, πέψις, ipse coquendi actus. Unde *coctionem facere*, pro coquere, & cibum in ventriculo conficere, *digerire*. *Plin. l. 20. c. 9.* Coquitur & in melle cibi gratia, maxime ut coctionem facias.
* Coctitare, frequenter coquere. *Festus.*
Coctivus, a, um, o. 1. 2. *che facilmente si cuoce*, εὔεφθος, quod facile coquitur, vel maturatur, ut *coctivum legumen*, *coctiva castanea*. *Plin. lib. 16. c. 23.* Popularibus magis, quæ coctivæ vocantur.
Coctonum. V. Cotonum. Cottana.
Coctor, oris, m. 3. qui coquit, coquus, אופה, *cuoco*. *Petron. in Satyr. c. 95.* Coctores, insulariique. Al. leg. *lictores*. ¶ Apud *Plaut. Pœn. 3. 2. v. 9.* *Paræus* legit: Juris coctores, qui lites creant. Sed *Turneb. l. 15. c. 7.* legit: *coctiores*. ¶ Item Prodigus, *Senec. l. 4. de Benef. c. 26.* Quis coctori credet pecuniam? Ubi *Gruter.* & *Gronov.* leg. *decoctori*.
Coctura, f. 1. אפיה, πέψις, coctio, aut id, quod coquitur. *Colum. l. 12. cap. 18.* Si quinta pars picis Brutiæ in universam cocturam adjiciatur. *Apic. l. 6. c. 2.* Dimidia coctura decoques dum obduretur. ¶ Item calor, & cœli temperies, qua fructus maturescunt. *Plin. l. 14. cap. 4.* Ea cœli temperies fulsit, quam cocturam vocant.
Coctus, a, um, o. 1. 2. *cotto*, נאפה, Ger. *gekocht*, Gal. *cuit*, Hisp. *cozido*, ἑψηθείς, a coquendo, quod crudum non est, sed assum, elixum, aut frixum. *Hor. l. 2. Sat. 2. v. 28.* Coctus pavo. *Suet. in Claud. c. 38.* Cocta vendere. ¶ Ponitur & pro lucubrato, vel maturo. *Cic. l. 13. Att. ep. ult.* Bene coctus, & conditus sermo. *Plin. l. 12. c. 5.* Coctus solibus fructus. ¶ *Plaut. Pœn. 3. 2. 9.* Hodie juris coctiores non sunt, qui lites creant. *h. e.* in jure periti. Sed alii leg. *coctores*. V. *Taubman.* ¶ *Ligna cocta* quid sint vide in voce *coctilia*. ¶ *Propert. 3. 9. 12.* Agger coctus. *h. e.* coctis lateribus factus. *Id. 4. 5. 60.* Rosaria cocta, *rose appassite*. ¶ Ponitur etiam pro maturo. *Cic. de Sen. c. 19.* Poma matura, & cocta. *Plin. 12. 5.* Coctus solibus fructus.
Coculum, χαλκίον, vas æneum, coctionibus aptum. *Fest.* ¶ Cocula item, ligna minuta, quibus facile decoquuntur obsonia. *Plaut. Capt. act. 4. sc. 2. v. 67.* Epulas foveri coculis ardentibus. Alii leg. *foculis ferventibus*. Hac significatione est etiam apud *Fest.*
Cocus. V. Coquus.
Cocytia, orum, sacra inferna in honorem Proserpinæ, quæ solebant facere mulieres maleficæ ad amorem conciliandum. *Horat. Epod. 7. v. 56.* Inultus ut tu riseris Cocytia. Alii leg. *Cotyttia* a Cotytto Dea impudicitiæ.
Cocytius, a, um, ad Cocytum pertinens, ut *Cocytia æquora*, apud *Claudian. l. 1. in Rufin. v. 471.*
Cocytus, m. 2. κωκυτός, fl. Epiri. ¶ Item fl. Campaniæ, qui in Lucrinum lacum influit. ¶ Nomen hoc latine fletum significat, a κωκύω, fleo. Hinc Poetæ fabulati sunt, Cocytum fluvium esse Inferorum, qui e Styge profluit. *Virg. Æn. 6. v. 132.* Cocytusque sinu labens circumfluit atro.
Coda, f. *coda*, a veteribus dicebatur pro cauda. Ut canis sine coda. *Varro apud Non. 2. 135.* & *l. 2. R. R. c. 7.*
Codeta. V. Caudeta.
Codex, icis, m. *tronco*, גזע, ספר, Ger. *stamm*, Gal. *le tronc*, Hisp. *el tronco*, κορμός, truncus, vel stipes arboris, cui cortex detrahitur, a caudex. *Col. l. 4. cap. 8.* Nec tam celeriter radiculæ inveterato jam codice enascuntur. Præter ea, quæ in verbo *Caudex* dicta sunt, *codex robustus* dicitur a *Plaut. in Pœn. 5. 3. 34.* ligneus stipes, quem alligati servi, qui deliquissent, trahebant, eique insidebant. Ita *Turneb. l. 23. c. 21.* Alii intelligi volunt locum in carcere, ex quo fontes præcipitabantur. Ex *Festo*. ¶ Sæpius *Codex* accipitur pro libro: nam in codicibus arborum solebant Veteres scribere, sive in tabulis e caudice sectis, quæ cera inducebantur, stilo osseo, vel æneo. *Cic. 3. Verr. c. 46.* Multos codices implevit earum rerum. ¶ Hinc codicem scribere, instituere, recitare, & referre in codicem, &c. *Cic.* ¶ Codex in negotiatorum rationibus dicitur præcipuus liber, qui accepta, & expensa continet. *Id. pro Rosc. Com. c. 2.* Non habere se hoc nomen in codice accepti & expensi. ¶ Codex κατ' ἐξοχὴν dicitur a Jurisconsultis volumen in duodecim libros divisum, in quibus leges Romanorum Imperatorum continentur.
Codicarius. V. Caudicarius.
Codicillaris, re, o. 3. quod spectat ad codicillos, ut *Potestas codicillaris*, quæ a Principe confertur ad conficiendos codicillos, vel quæ beneficio Principis, & diplomate Regio obtinetur, quo mandatur munus publicum. *Leg. judices, C. de dign. l. 12.*

¶ *Pontificatus codicillares* dicuntur a *Lamprid. in Alex. Sev. c. 45.* qui missis codicillis a Principe cuipiam pro abitrio deferuntur.

Codicillus, m. 2. *codicillo, lettera*, מגלה, קמר, Germ. *ein brieff*, Gall. *codicilles*, Hif. *el codicillo de testamiento*, βιβλίδιον, parvus codex, seu liber, in quo minoris formæ tabulæ compactæ, & pluralis fere est numeri. *Cic. l. 9. Fam. epist. ult.* Accubueram hora nona, cum ad te harum exemplum in codicillis exaravi. *Id. Philipp. 8. c. 10.* Sententias nostras in codicillis, & omnia verba referebat. ¶ Et quia sæpe in hujusmodi codicibus etiam epistolæ perscribebantur, ideo codicilli pro epistolis sæpe usurpantur. *Cic. l. 6. Fam. epist. 18.* Quæsivi a Balbo per codicillos quid esset in lege. Et *l. 4. epist. 12.* Puer mihi obviam venit cum codicillis. ¶ Præcipue autem codicilli dicuntur literæ, quæ ad præsentes mittuntur, *viglietto*. *Senec. epist. 55.* Video te, mi Lucili, cum maxime audio; adeo tecum sum, ut dubitem, an incipiam non epistolas, sed codicillos tibi scribere. *Lips. Institut. epist. c. 2.* ¶ Codicilli etiam dicuntur diplomata, & constitutiones Principum, *patenti*. Ita *Suet. in Claud. c. 29.* Codicillos officiorum dixit, quibus officia deferebantur. ¶ Item codicillus est parvus truncus, *picciol tronco, o pedale*. *Cato R. R. c. 55. & 130.* Codicilli oleaginei. ¶ Denique codicillus dicitur scriptura, qua quis ultimam suam voluntatem significat, minus tamen solemnis, quam testamentum, *codicillo*. *Tacit. Ann. 15. c. 64.* Sine ullo funeris solemni crematur. Ita enim codicillis præscripserat.

Codicula, æ, f. 1. diminut. a cauda, vel coda. *Apic. l. 7. c. 1.* Callum, lumbelli, codiculæ. Alii leg. *Cuticula*.

Codo, V. Cudo, onis.

Codrus, ultimus Rex Atheniensium, Melanthi filius, qui, cum cives sui gravi bello a Lacedæmoniis premerentur, respondisserque Oraculum, *Quorum dux ab hoste esset occisus, eos fore superiores*, deposita veste regia, in castra hostium perrupit, ibique interemptus est. *Horat. l. 3. od. 9.* Hinc proverb. *Codro generosior*. ¶ Fuit etiam Romæ tempore Domitiani Codrus poeta malus, & pauperrimus, de quo *Juvenal. sat. 3.*

* Cœbus. V. Cubus.

* Cœlebs. V. Cælebs.

* Coelementatus, ex elementis compositus. *Tertull. adv. Valent. c. 23.*

Cœlesyria, sive Syria Coele, κοιλησυρία, *Boca, Bocalbabec*, pars Syriæ, inter Syriam propriam, & Phœniciam, & Palæstinam, a κοῖλος, cavus, depressus. *Pl. 5. 12 & 20.*

Cœliacus morbus, alias alvinus, *dolor celiaco*, κοιλιακὴ νόσος, qui inferius stomachi orificium infestat, a κοιλία, alvus. *Cato R. R. c. 25.* Cœliacus dolor. ¶ Qui hoc morbo laborant, cœliaci appellantur. *Plin. l. 20. c. 14. & alibi.* ¶ Medicamenta etiam, quibus huic malo occurritur, *cœliaca* dicuntur, *Plin. l. 20. c. 18.*

* Cœlicolus. V. Cœliolus.

* Cœliolus, locus Romæ, de quo. *Varr. l. 4. L. L. c. 8.*

Cœlius mons, V. Cælius.

* Cœliotica medicamenta, κοιλιωτικὰ φάρμακα, quæ ventrem purgant. *Cœl. Aurelian. Chronic. l. 1. c. 5.*

Cœlum, V. Cælum.

Coemendatus, a, um, adject. emendatus. *Arnob. lib. 2.* Coemendata ad exitum perducere.

Cœmeterium, ii, n. κοιμητήριον, בית קברות, Græce significat locum ad dormiendum destinatum, a κοιμάω, dormio: item locum, in quo sepulta jacent mortuorum corpora, *cimitero*. In hac posteriori significatione adhibetur a *Tertul. de Anim. c. 51. & Hieron. de Script. Eccl. de S. Ignatio.*

Coemo, is, emi, ptum, a. 3. *comperare*, idem quod emo, vel simul emo. *Cic. 6. Verr. c. 59.* Quæ tum non modo non vendebant, verum etiam coemebant. *Liv. l. 5. cap. 25.* Aurum ex pecunia coemere. ¶ Mercede conducere. *Sueton. in Vespas. c. 18.* Præstantes poetas, necnon & artifices coemit. V. ibi *Casaub.* & *Torrent.* Alii aliter leg.

Coemptialis, ale, V. Coemptionalis.

Coemptio, onis, f. 3. apud Veteres JCtos est contractus quidam nuptialis, quo se uxor, & maritus invicem coemebant per formulas illas: *Vis nee mihi esse mater familias? Vis ne mihi esse pater familias?* Differt ab usu, & confarreatione, quæ duo præterea matrimonii genera fuere. *Cic. pro Flac. c. 34.* In manum convenerat. Nunc audio; sed quæro, utrum usu, an coemptione. Usu non potuit; nihil enim, &c. Coemptione? Omnibus ergo auctoribus. ¶ Hinc coemptionem facere, quod etiam ad alia transfertur, ut est in voce sequenti. ¶ Coemptionis faciendæ ratio hæc erat *Varrone* auctore apud *Non. c. 12. n. 50.* Mulier nubens tres ad virum asses ferre solebat, atque unum quidem, quem manu tenebat, tamquam emendi causa marito dabat; alium, quem in pede habebat, ponebat in foro Larium familiarium; tertium in sacciperio cum condidisset, compito vicinali solebat resignare; atque hoc pacto dicebatur in potestatem mariti venire.

Coemptionalis, le, adject. est, simul venalis. Hinc coemptionalis senex, apud *Plaut. Bacch. 4. 9. 51.* & *Curium ad Cic. Fam. 7. epist. 29.* dicitur senex nullius pretii, qui solus vendi nequit, sed cum aliis gregatim. ¶ Aliter accipitur *Coemptionalis senex* apud JCtos. Est enim ille, qui ex veteri more condendi testamenti per æs, & libram, ementi hæreditatem accedebat, & familiæ sacra in se transferebat, ut secum commoverentur, & sic hæres ab hoc onere liber esset. Sacra enim privata ex lege XII. Tabul. perpetua esse debebant, & ad hæredes transire. Itaque fictitia quadam venditione in pauperrimos senes transferebantur, quibus nulli essent hæredes. Hi porro *coemptionem facere* dicebantur, h. e. simul emere hæreditatis jura. Nisi malis dicere, non a testatore, sed ab hærede ipso post aditam hæreditatem comparatum esse senem, cui fictitia mancipatione hæreditatem traderet, & a quo rursus nova stipulatione illam redimeret. Quo fiebat, ut a sacrorum onere liber esset, quippe qui non hæreditatis, sed emptionis titulo possidebat. *Cic. pro Mur. c. 12.* Sacra interire illi noluerunt: horum ingenio senes ad coemptiones faciendas, interimendorum sacrorum causa, reperti sunt. V. *Gronov. de pecun. Vet. l. 4. c. 7. Paraum in Lex. Critic.* ¶ In loco sup. cit. *Plauti* al. leg. *Coemptialis*, eodem tamen sensu.

Coemptor, & Coemtor, oris, m. 3. *comperatore*. *Apul. in Apol. p. 321.* Testium coemptor. *Juven. Sat. 14. v. 293.* Frumenti dominus, piperisque coemptor. Al. leg. *coempti*. ¶ Item qui coemptionem facit. *Ulpian. in l. regular. tit. 11. de tutelis*, ubi al. leg. *coemptionator*.

Coemptus, & Coemtus, a, um, emptus, *comperato*. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 248.* Luscinias prandere coemptas.

Cœna, æ, f. 1. vespertina mensa, *cena*, ארוחת ערב, Gal. *un souper*, Hisp. *la cena*, δεῖπνον, apud antiquos dicebatur, auctore *Festo*, quod nunc est prandium, *vesperna* autem dicebatur, quam nunc cœnam dicimus, a θοίνη, epulum, convivium, cibus, vel quasi κοινή, communis, ob communionem vescentium, quod veteres Romani soliti essent simul cibum capere. Hinc, quia cœna proprie est communis convivarum victus, festivus quidam vir, ut *Plutar.* narrat *præfat. in l. 7. Symp.* negabat, se cœnasse, si solus cœnasset. *Cic. 5. Tusc. 34.* Negavit, se jure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. Dicimus autem ad cœnam invitare, vocare, ire, cœnam parare, dare, apponere, &c. de quibus passim probati Scriptores. ¶ Cœna adventitia, quæ redeuntibus peregre amicis dabatur, quæ & viatica, & adventoria dicta est. *Sueton. in Vitel. c. 13.* Famosissima super cæteros fuit cœna ei data adventitia a fratre. ¶ Translate *Martial. in præfat. l. 12.* Studui, ut familiarissimas aures tuas exciperem adventoria cœna. Alii leg. *sua*. ¶ Cœna recta, h. e. legitima, quæ opponebatur sportulæ. *Martial. l. 8. epigr. 50.* Promissa est nobis sportula, recta data est. V. *Rectus*. ¶ Cena sine diphtongo scribi vult *Manut. in orthograph.* ex vetusto Bembi Terentio, & ex antiquis lapidibus, quos affert.

Cœnacularia, æ, f. 1. est ars, qua quis integras ædes conducit, postea cœnacula singula pauperibus lucri gratia locat, *far' il locandiere*. *Ulpian. l. si vero, §. sed & si quis, ff. de his, qui dejec. vel eff.* Si quis cœnaculariam exercens, &c.

Cœnacularius, m. 2. homo, qui cœnaculum conducit. *Ulpian. l. solutum, §. plane, ff. de pignorat. act.* Non pactio cœnacularii proficiat domino.

Cœnaculum, n. 2. triclinium, conclave, *cenacolo*, עליה, Germ. *ein ort in vvelchem man zu nacht esset*, Gal. *le lieu, ou l'on soupe, chamare haute*, Hif. *la sala para cenar*, ὑπερῷον, locus idoneus ad cœnandum. *Varro de L. L. l. 4.* Ubi cœnabant, cœnaculum vocitabant. ¶ Sed postquam in superiori parte cœnitare cœperunt, superior domus universa, ut scribit *Festus*, cœnaculum dicta est. *Cic. de Lege Agrar. 2. 35.* Romam in montibus positam, & cœnaculis sublatam, atque suspensam. ¶ Domus autem superior in plura cœnacula particularia dividebatur. Speciatim igitur cœnacula erant loca altiora domus, quæ pauperes, & inquilini conduce-

bant. *Juven. Sat. 10. v. 17.* Rarus venit in cœnacula miles, *idest* ad inquilinos, & pauperes, qui in conducto habitant.

Cœnaticus, a, um, o. 1. 2. quod ad cœnam pertinet. *Plaut. Cap. 3. 1. 136.* Est illic mihi una spes cœnatica, *idest* cœnandi. ¶ *Cœnatica, orum*, in *Cod. Justin. 2. 38. 3.* erant genus exactionis, quod solebant milites a provincialibus exigere, quasi pro cœna.

Cœnatio, *refettorio, tinello*, δειπνοτήριον, locus ad cœnandum aptus. *Suet. Ner. c. 31.* Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis versatilibus. *Plin. l. 2. ep. 17.* Modica cœnatio, quæ plurimo sole, plurimo mari lucet.

Cœnatiuncula, f. 1. diminut. a cœnatio. *Plin. l. 4. epist. ult.* Fons oritur in monte, per saxa decurrit, excipitur cœnatiuncula manufacta.

Cœnatorium, ii, n. 2. toga triclinaris, quæ adhibebatur ad cœnam. *Martial. l. 10. epigr. 87.* Ebriæ noctis cœnatoria.

Cœnatorius, a, um, o. 1. 2. δειπνοτήριος, quod ad usum cœnæ pertinet. *Sidon. l. 2. epist. 9.* Fames cœnatoria. *Capitolin. in Maxim. c. 3.* Vestis cœnatoria.

Cœnaturio, is, n. 4. *desiderar di cenare*, Ger. *begierde haben an dem nacht-essen*, Gal. *avoir envie de souper, appeter le souper*. Hif. *aver gana de cenar*, δειπνητιάω, cupio cœnare. *Martial. l. 11. epigr. 78.* Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Cœnatus, a, um, particip. vocis passivæ, significationis activæ, *chi ha cenato*, Ger. *der zu nacht essen hat*, qui cœnavit. *Cic. pro Dejot. c. 7.* Cur te lotum voluerit occidere, cœnatum noluerit. ¶ Cœnatæ noctes apud *Plaut. Trucul. 2. 2. 24.* sunt, quæ laute cœnando traducuntur.

Cœnito, as, n. 1. frequent. a cœno. *Fam. 7. epist. 16.* Foris cœnitare. *Id. Fam. 9. ep. 7.* Cœnitare apud aliquem.

Cœno, as, avi, & cœnatus sum, n. 1. *cenare*, Ger. *zu nachtessent*, אכל ערב, δειπνέω, cœnam sumo. *Cic. Att. l. 1. ep. 3.* Eo die casu apud Pompejum cœnabam. ¶ Impersonaliter. *Liv. l. 2. c. 4.* Cœnatum est apud Vitellios. ¶ An *cœnatus sum*, pro *cœnavi* latine dicatur, lis est apud aliquos eruditos. Certe, *cœnavi apud te*, magis est in usu, quam *cœnatus sum apud te*. *Lucil.* apud *Cic. 2. de Fin. c. 8.* Cœnasti in vita nunquam bene. *Cic. Famil. 1. epist. 2.* Apud Pompejum cœnavi. ¶ *Cœnare aliquid*, est aliquid in cœna comedere. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 48.* Cœnare aprum, *Id. ib. ep. 5. v. 2.* Cœnare olus. *Plaut. Rud. 2. 6. 24.* Scelestiorem cœnavi cœnam tuam, quam quæ Thyestæ olim posita est.

Cœnobita, æ, m. *frate*, נזיר, qui in cœnobio una cum aliis sub iisdem legibus vivit. *Hieron. ep. 22. ad Eustoch. c. 15.*

Cœnobium, ii, n. *convento*, בית נזירים, κοινόβιον, locus, in quo simul vivunt, qui *Cœnobitæ* dicuntur. *Hieron. l. 2. in c. 3. Lamentat. Hierem.*

* Cœnopus. V. Chœnopus.

Cœnositas, atis, f. 3. locus cœnosus, *luogo fangoso*. *Fulgent. in Contin. Virg. p. 159. edit. Munk.* In temporales gurgitis cœnositates, morumque fœculentias transit.

Cœnosus, a, um, *fangoso*, βορβορώδης, plenus cœno. *Col. l. 7. c. 10.* Nulla re magis gaudet, quam rivis, atque cœnoso lacu volutari.

Cœnula, f. 1. *picciola cena*, δειπνάριον, dim. a cœna. *Cic. 5. Tusc. c. 32.* Hesterna cœnula non intellexistis, me pecunia non egere. Adde *l. 9. Famil. epist. 24.*

Cœnulentus, a, um, cœno conspersus, *infangato*. *Tertul. de Pal. c. 4.* Cœnulenti pedes.

Cœnum, n. 2. *fango*, יון, טיט, Ger. *koth, dreck*, βόρβορος, lutum, a κοινόν, non qua commune, sed qua metaleptice notat sordidum. *Cic. 4. Tusc. c. 24.* Male olere omne cœnum. ¶ Per metaphoram ponitur pro crimine, & metonymice pro homine scelesto, aut vili. *Cic. pro Domo c. 18.* O cœnum, o portentum! *Id. pro Sextio, c. 8.* Habeo, quem opponam labi illi, atque cœno.

Coeo, is, ivi, itum, n. & a. 4. convenio, adjungor, congredior, *congiungersi, andare insieme*, בא, עד, התחבר, שגל, שכב, Ger. *zusammen gehen, uberein kommen*, Gal. *convenir, s'assembler, aller ensemble*, Hisp. *ayuntarse*, σύνειμι, est simul ire, congregari, a con, & eo. *Ter. Eun. 3. 4.* Heri aliquot adolescentuli coivimus in Pyreæum. ¶ Significat etiam convenire in aliquam rem, ut Coire in fœdera. *Virg. Æn. 11. v. 292.* ¶ Sæpe autem usurpatur de conventiculis illegitimis, *unirsi in fazione*. *Nepos in Pelopida, c. 2. n. 3.* Duodecim adolescentuli coierunt ex iis, qui exsilio erant multati. *Sueton. Aug. c. 32.* Plurimæ factiones titulo collegii novi ad nullius non facinoris societatem coierant. ¶ Usurpatur etiam active cum 4. casu. *Cic. Philip. 2. c. 10.* Utinam, Cn. Pompei, cum C. Cæsare societatem aut nunquam coisses, aut nunquam diremisses. *Id. pro Rosc. Amer. cap. 31.* Coire societatem de re aliqua. Et *ibid.* societas coitur. *Plin. l. 5. ep. 14.* Quæstus est, venire advocationes, coiri in lites, & gloriæ loco poni magnos reditus ex spoliis civium. ¶ Est etiam coire, cum fœmina concumbere, συνουσιάζειν. *Plin. l. 10. c. 53. Ovid. 3. Fast. v. 193. Col. l. 6. c. 27.* ¶ Honesto sensu pro in lecto discubitorio concumbere, habet *Plaut. 1. 4. 19. Mostellar.* ¶ Pro congredi pugnandi causa, *azzuffarsi*. *Virg. 12. Æn. 709.* inter se coiisse viros, & cernere ferro.

Cœpi, isti, incipio, instituo, suscipio, *cominciare*, הואיל, החל, Germ. *anfangen, anheben*, ἄρχομαι, verb. def. ab antiquo *cœpio*, pro incipio. Usurpatur solum in præteritis perfectis, & plusquam perfectis, in futuris conjunctivi, & infinitivi, & in participiis in *rus*, & in *tus*, sed tamen etiam in significatione temporis præsentis, & imperfecti, scribitur autem per dipht. ~~œ~~, de quo sic *Agratius de Orthogr.* Cepit de capiendo: Cœpit de incipiendo dicimus. *Nep. in Pausan. c. 4.* Tanto magis Pausanias orare cœpit. ¶ Olim integrum erat, unde *Terent. Adelph. 3. 3. 43.* Prius olfecissem, quam ille quidquam cœperet. *Plaut. Truc. 2. 1. 23.* Quæstum cœpiat. Et *in Pers. 1. 3. 41.* Cœpere convivium. *Menæch. 5. 5. 57.* Neque pugnas, neque lites cœpio. ¶ Cœptus sum, pro cœpi, vel inceptus sum. *Liv. l. 21. c. 8.* Vineæ cœptæ agi. Et *c. 23.* Traduci exercitus est cœptus.

Coepiscopus, i, qui simul cum alio ejusdem loci, aut provinciæ Episcopus est. *Sidon. l. 4. ep. ult. & Hieron. adv. Luciferian. c. ult.*

Cœptatus, a, um, *principiato*, cœptus. *Tacit. 4. hist. c. 44.* Cœptatam libertatem omittere.

Cœpto, as, a. 1. *cominciare*, החל, Ger. *anfangen, anheben*, incipio. *Cicer. 5. Fin. c. 9.* Animal cœptat ea, quæ naturæ apta sentit, appetere. *Tacit. Annal. 1. c. 38.* Cœptare seditionem. ¶ Sine casu, *Solin. c. 2.* Olympiade VII. cœptante. ¶ Et cum infinito. *Cic. 5. de Fin. c. 9.* Cœpta appetere.

Cœptum, ti, n. 2. *principio, impresa*, תחלה, Ger. *ein anhebung, anfang*, Gal. *commencement, enteprise*, Hisp. *comienco*, ἀρχή, principium. *Ovid. 1. Met.* Dii cœptis (nam vos mutastis & illa) aspirate meis. *Id. 8. Met. 67.* Cœpta placent. ¶ In singulari num. *Id. Trist. v. 555.* manus ultima cœpto defuit. *Senec. in Theb. 103.* Desistere cœpto.

Cœptus, a, um, adject. ex particip. passiv. *principiato*. *Ovid. 4. Fast. v. 16.* Opus cœptum perficere. *Virg. Æn. 2. v. 162.* Cœptum bellum. ¶ Jungitur cum infinitis passivis. *Cic. 2. de Div. c. 2.* Quoniam de republica consuli cœpti sumus. *Id. de Orat. c. 38.* Ante petita est pecunia, quam esset cœpta deberi. ¶ *Tacit. Ann. 12. c. 31.* Cœpta hieme.

Cœptus, us, ui, m. 4. idem quod cœptum, *principio*. *Cic. 4. Fin. c. 15.* Primos suos quasi cœptus appetendi fuisse. Sed *cœptum* usitatius est. *Stat. 12. Theb. v. 663.* dignas insumite mentes Cœptibus.

Coepulonus, i, m. qui simul epulatur. *Plaut. Pers. 1. 3. 20.* Te coepulonus compellat tuus.

Coequito, as, n. 1. *cavalcare insieme*, Ger. *mit reiten*, συνιππεύω, simul equito. *Liv. l. 37. c. 18.* Coequitaverant autem sex millia equitum. Ita leg. *Manut. & Seheferus Moguntin.* At *Froben. Gruter. & Gronov.* Cum equitatu: erant autem sex millia equitum.

Coerceo, es, cui, citum, a. 2. *cingere, contenere*, עצר, מנע, יסר, Ger. *beswingen, hintersich halten*, Gall. *retraindre, reprimer, serrer*, Hisp. *restrenir, refrenar*, καθείργω, ex *con*, & *arceo*, est continere, comprehendere, & proprie de iis dicitur, quæ diffluunt, aut præter modum erumpunt. *Cic. de Sen. c. 15.* Vitem serpentem multiplici lapsu, & erratico ferro amputans coerceat ars agricolarum. *Id. 2. de Nat. c. 22.* Mundus omnia complexu suo coercet, & continet. ¶ Est etiam cohibere, refrænare, *raffrenare*. *Cic. l. 1. Attic. epist. 18.* Nactus locum resecandæ libidinis, & coercendæ juventutis. Sic coercere iram, cupiditatem, &c. apud eumd. ¶ Item punire. *Id. l. 3. Offic. c. 5.* Coercere damno, exsilio, vinculis, morte. ¶ Item compellere, cogere, *sforzare*. *Ovid. 14. Met.* Æneia virtus Junonem veteres finire coercuit iras. Al. leg. *coegerat* rectius. Habet hoc sensu *Messala Corv. de progen. Aug. c. 23.* ¶ Coercere se modico, *contentarsi di poco*, *Sen. Hippol.* Coercere bella numeris, h. e. carmine describere. *Ovid. 4. de Ponto, el. 8.*

Coercitio, & coertio, onis, f. 1. *raffrenamento*, מעצור, מוסר, Germ. *bezvvingung, straff*, Gall. *resserrement, empechement, arret, frein*, Hisp. *refrenamiento, & repression*, κάθειρξις, cohibitio, castigatio, a supino *coercitum* verbi *coerceo*. *Cels. 3. 18.*

One-

Onerare aliquem asperioribus coercitionibus. *Quint. 9. 2.* subjectos. *Sueton. in Aug. c. 45.* Coercitionem in histriones magistratibus ademit. *Idem in Claud. 38.* Coercitio popinarum. *Paul. Dig. l. 1. tit. 20. leg. ult.* Jurisdictio sine modica coercitione nulla est. ¶ Item punitio, castigatio, *pena, castigo*. *Liv. 4. 53.* Ferre damnum aliamque coercitionem in aliquem. *Paul. Dig. 48. 1. 2.* Coercitio pecuniaria. Ubique fere alii leg. *coercio*, vel *coertio*: quod idem significat.

Coercitor, oris, m. qui coercet, continet, ac servat. *Eutrop. l. 7. c. 13.* Diligens coercitor disciplinæ militaris.

Coercitus, a, um, *rinserrato, ristretto, represso*. *Plin. 12. 1.* Galliæ Alpibus coercitæ. *Ovid. Heroid. epist. 14. vers. 3.* Clausa domi teneor, gravibusque coercita vinclis. ¶ Item punitus. *Suet. in Aug. c. 40.* Ambitus multiplici pœna coercitus.

Coero, as, pro curo, as, antiqua scribendi ratione, est in edicto Ædilium apud *Gel. 4. 2.* ¶ Sic *coerator* pro *curator* in Leg. XII. Tab. apud *Cic. 3. de Legib. 4.*

Coerro, as, are, obambulo, oberro simul cum aliis. *Paul. l. 3. Dig. de Offic. præf. Vig.* Sciendum, præfectum vigilum per totam noctem vigilare debere, & coerrare calceatum.

Cœtus, us, masc. 4. concilium, *convento, congregazione*, קהל, חבורה, עדה, Germ. *eine versammlung*, Gal. *assemblée de gens, amas*, Hisp. *compania, convento*, συνουσία, a coeundo dictum est. *Lucret. lib. 3. vers. 863.* Qui cœtu conjugioque corporis atque animæ consistimus. Sic, conjunctiones stellarum cœtus appellat *Gel. l. 14. c. 1.* & cœtus amnium dixit *Curt. 9. 4.* ¶ Pro congressu pugnantium posuit *Plaut. Amph. 2. 2. 25.* Primo cœtu dicimus. ¶ Sed & alia conventicula, & congregationes significat. *Cic. de Senect. c. ult.* Cum ad illud divinum animorum concilium cœtumque proficiscar. ¶ In hoc sensu accipitur quandoque in malam partem pro turba factiosorum. *Cicer. Catil. 1. 3.* Cœtus nefarii, *conventicole*. *Ter. Agric. cap. 27.* Cœtibus, & sacrificiis conspirationem civitatum sancirent. Adde *Sueton. in Cæs. c. 16.* & ibi *Torrent.*

Cœus, i, Κοῖος, nomen Gigantis terræ filii. *Virg. 1. Georg. v. 278.* Tum partu terra nefando Cœumque, Japetumque creat.

Coexercitatus, a, um, o. 1. 2. *Quinctil. l. 2. c. 17.* Ars constat ex præceptionibus coexercitatis ad finem utilem vitæ, *messe in pratica*.

Cogitabilis, o. 3. quod sub cogitationem cadit. *Senec. ep. 58.* Cogitabile est, quod est generale.

Cogitabundus, a, um, qui cogitat, *pensieroso, pensoso*. *Gel. l. 2. c. 1.* Socrates ore atque oculis eumdem in locum directis cogitabundus.

Cogitamen, inis, n. idem quod cogitatio. *Novatian. de Trinit. c. 6.* Inefficax hominis consilium fuisset, nisi cogitamen corpus implesset.

Cogitate, cogitato, & cogitatim, adv. *consideratamente*, בחנה, במחשב, ἐκ προνοίας, consulto, accurate. *Cic. pro Arch. cap. 8.* Quæ vero accurate, cogitateque scripsisset. *Idem de Off. l. 1. c. 8.* Utrum perturbatione aliqua animi, an consulto, & cogitato fiat injuria. Al. leg. *Cogitata injuria*. V. Græv. ¶ *Cogitatim* pro cogitate, refert *Festus*.

Cogitatio, onis, f. 3. *pensiero*, מחשבה, הגה, ἔννοια, ut *Plato* definit *in Theæteto*, & *in Sophista*, interior collocutio, qua se se animus noster alloquitur. *Cic. 3. Fam. ep. 11.* Cogitatione complecti. Et *l. 2. Offic. c. 1.* Omnem curam cogitationemque in rem aliquam conferre. ¶ Pro solerter inventis, seu excogitatis, usus est *Vitruv.* non semel, ut *in præfat. l. 2.* Ad te cogitationes & formas affero dignas. Nempe *cogitationes* sunt, quas in fine ejusdem procemii *inventiones* appellat. ¶ Homo ingenio, & cogitatione nulla, *Cic. Verr. 4. uomo stolido*.

Cogitato. V. Cogitate.

Cogitatorium, ii, n. 2. receptaculum cogitationum, apud *Tertul. de Resur. cap. 15.* Caro erit omne Animæ cogitatorium.

Cogitatum, i, n. 2. subst. *pensiero, considerazione*, הגיון, cogitatio, seu res cogitata. *Cic. 1. de Leg. Agrar.* Cogitata sapientum.

Cogitatus, us, ui, m. 4. *pensiero*, idem quod cogitatio, vel cogitatum, *Senec. ep. 11.* Cogitatu opus est ingenii, dicente Vitruvio, O felicem illum, qui non aspectus tantum, sed etiam cogitatus emendat.

Cogitatus, a, um, *pensato*, animadversus, meditatus. *Cic. Phil. 2. c. 34.* Meditatum, & cogitatum scelus. *Justin. l. 21. c. 4. n. 4.* Plus negotii facessit res cognita, quam cogitata.

Cogito, as, a. 1. *pensare*, חשב, הגה, Ger. *gedencken, betrachten*, Gal. *penser*, Hif. *pensar*, ἐννοέω, est plura mente cogere, seu colligere ad aliquid inveniendum, eaque agitare cum aliqua mora consilii explicandi, a *coagito*, per syncopen, vel a *cogo*, quia mens plura in unum cogit, unde quæ sibi videantur optima, vel utilissima, eligere possit. *Varr. l. 5. de L. L. Cic. de Leg. 2. 1.* Nihil in his locis, nisi montes, & saxa cogitabam. ¶ Sæpe usurpatur neutraliter cum abl. & præp. de. *Cic. in Epist. 7. l. 1. Fam.* Is visus est mihi toto animo de te, ac de tuis ornamentis, & commodis cogitare. ¶ Et sine casu. *Cicer. de Senect.* male cogitare. *Idem 1. Offic.* libidinose cogitare. ¶ *Cic. 16. Att. ep. 2.* In Pompejanum cogitabam. *Idem ibid.* Brundusium cogito. Intellige *ire*. ¶ Pro parare. *P. Syrus.* Unus dies pœnam affert, multi cogitant. ¶ *Plaut. Mil. 2. 2. 46.* Severa fronte curas cogitans, *quasi* coagitans. Et *Virg. 1. Georg.* quid cogitet humidus Auster. ¶ Cogitare in animo. *Ter. Adelph. 1. 1.* Cogitare animo, *Idem ib. 3. 4.* Cogitare cum animo. *Cic. in Agr. 2. c. 24.*

Cognati, o. 1. 2. *parenti*, Gal. *prochains, & alliez, parens*, Hif. *parientes*, συγγενεῖς, אחים, אבות, מודעים, consanguinei, quasi una, communiterve nati, vel ab eodem orti progenitore. *Cic. ad Quir. post red.* Pro reditu P. Popilii multi cognati, atque affines deprecati sunt. ¶ Differunt autem Agnati, & Cognati in eo, quod Cognati sunt, qui per feminas conjunguntur; Agnati vero, qui per virilis sexus personas cognatione junguntur, & ejusdem nominis sunt. Latius etiam patet agnati, quam cognati vocabulum: in agnatis enim continentur cognati, non viceversa. Verbi gratia, Patris Frater, i. e. Patruus & agnatus, & cognatus est; at Matris frater, i. e. Avunculus, agnatus tantum est, non cognatus. V. *Pomp. de different. verbor.*

Cognatio, onis, f. 3. conjunctio, *parentado, parentela*, מולדת, מודעת, Ger. *vervvandschafft*, Gal. *parenté, alliance*, Hisp. *parentesco*, συγγένεια, conjunctio naturæ, & sanguinis. *Cic. 4. Verr. c. 10.* Ut quisque te maxime cognatione, affinitate, necessitudine aliqua attingebat. *Idem ibid. c. 43.* Amplissima cognatione, & plurimis amicitiis vir. ¶ Translate usurpatur pro quacumque conjunctione, & similitudine. *Cic. pro Arch.* Omnes artes, quæ ad humanitatem pertinent, cognatione quadam inter se continentur. *Plin. 2. 105.* Bitumini magna cognatio ignium. ¶ Dicitur etiam de brutis, & plantis. *Plin. 8. 42.* Cognatio equorum. *Idem 19. 6.* Cognatio cæparum. ¶ Pro ipsis cognatis. *Cic. in fragm.* apud *Quintil. 8. 3.* Cum tibi tota cognatio in sarraco vehatur.

Cognatus, a, um, adject. quasi simul natus. *Ovid. 1. Met. v. 82.* cognati retinebat semina cœli. *Juven. sat. 5. v. 103.* Vos anguilla manet longæ cognata colubræ. ¶ Translate sumitur pro conjuncto, vel simili, vel convenienti, *simile, conveniente*. *Cic. 3. de Or. c. 51.* Nihil est tam cognatum mentibus nostris, quam numeri, atque voces. *Horat. l. 2. sat. 3. v. 280.* Cognata rebus vocabula. ¶ Dicitur sæpissime de hominibus. V. *Cognati*. ¶ Cognatus, & Cognata pro leviro, & glore inveniuntur in antiquis Inscriptionibus. V. Inscript. Benevent. Clas. IX. p. XLIX.

Cognatus, i, m. affinis, sanguine conjunctus, *parente*. V. Cognati.

Cognitio, f. 3. agnitio, intelligentia, notio, scientia, *cognizione, conoscimento*, דעת, Ger. *erkanntnuss*, Gal. *connoissance*, Hisp. *conocimiento*, γνῶσις, actus cognoscendi. *Cic. 1. Acad.* Cœlestia vel procul esse a naturæ cognitione censeret. *Idem in Orat. c. 35.* In rerum cognitione versari. Quid differat ab *Agnitione*, vide in ea voce. ¶ Est etiam forensis vox, qua significatur judicium, seu inquisitio causæ, ita tamen ut juri ordinario opponatur. Unde Jurisdictio, & Cognitio a *Sueton. in Ner. c. 15.* separantur. Nam jurisdictio ordinaria, & magistratuum est; cognitio extraordinaria, puta principis, vel eorum, quibus princeps id negotii dedit. *Id. in Claud. cap. 15.* Negantemque, cognitionis rem, sed ordinarii juris esse, agere causam confestim apud se coegit. *Idem de eod. c. 12.* Cognitionibus magistratuum ut unus e consiliariis frequenter interfuit. ¶ Quinam illi essent magistratus, *Dio* significat, & nominat consules, prætores, præfectos. Hi cum apud se reum causam agere juberent, nec eum remitterent ad jus ordinarium, extra ordinem cognoscere dicebantur; & hæc proprie cognitio dicta. ¶ Denique cognitio in artibus est, quæ vulgo dicitur regula, præceptum. *Cic. 2. de Leg. c. 19.* Jurisconsulti erroris objiciendi causa, quo plura, & difficiliora scire videantur, sæpe quod positum est in una cognitione, id in infinita dispertiuntur.

Cognitionalis, e, ad cognitionem judicialem pertinens. In *Cod. Justin. 7. 42.* Cognitionales sententiæ. ¶ Apud *Symmach. 10. 62.* (al. 55.) *Cognitionalis* est nomen officii cujusdam, puta ejus, qui cognitiones judiciarias in acta refert.

Cognitionaliter, adv. per cognitionem judiciariam. *In Cod. l. 7. tit. 63. leg. ult.*

Cognitor, oris, qui cognoscit, γνώστωρ, מבין. Speciatim ita appellatur qui de conditione ac statu alicujus, quem probe novit, testimonium dicere potest apud eos, qui minime norunt. *Cic. 7. Verr. 65.* Homines tenues, obscuro loco nati, navigant, adeunt ad ea loca, quæ nunquam antea viderunt, ubi neque noti esse iis, quo venerunt, neque semper cum cognitoribus esse possunt. ¶ Item qui alterum in jure defendit, *avvocato, sollecitatore*. Causam enim ejus, & rationes defensionis diligenter perdiscit, & apud judices vel per se, vel per alium prius a se edoctum exponit. Differt a procuratore, quia cognitor præsentis causam tuetur, procurator absentis. *Cic. Divin. Verr. c. 4. Ascon. ibid.* & *Fest.* ¶ Item qui causam, vel crimen alterius cognoscit, quæsitor, judex, *giudice*. *l. 9. Cod. Theodos. 27. 5.* V. Cognitio. ¶ Demum *cognitor* est sectori valde similis, nempe is, qui ærarii, vel fisci debitores vel veteres, vel latentes detegit, & accusat; atque ejus operæ pretium, partem bonorum, quæ proscribuntur, consequitur. Hoc genus officii cognitura appellatur. Dicitur autem *cognitor* honesto vocabulo (cum *delator* potius, aut *sector* appellari possit) quia causam fisci, aut ærarii ultro tuendam suscipit, & tamquam legum custodem se præbet, revera autem bonorum alterius proscriptionem, ac proprium lucrum spectat. Hoc sensu adhiberi creditur a *Manil. 5. 316.* sed varia est ejus loci interpretatio. De cognitura *Suet. in Vitel. c. 2.* Cujus filius sectionibus, & cognituris uberius compendium nactus, &c.

Cognitura. V. in fine vocis præcedentis.

Cognitus, a, um, nom. adject. ex particip. idem, ac notus, *noto, conosciuto*, γνωστός, ידוע. *Plin. l. 12. c. 21.* Cognitus nomine tantum. *Ovid. 4. Trist. el. 6.* Sed magis hæc, quo sunt cognitiora, gravant. *Catul. epigr. 4.* Tibi hæc fuisse, & esse cognitissima. ¶ *Cognitum habere* est cognoscere. *Plin. l. 2. c. penult.* ¶ Dicimus absolute *cognito*, pro re cognita. *Liv. l. 37. c. 13.* Ibi ex agrestibus cognito, hostium naves ad Æthaliam stare, &c. ¶ De re venerea, *Tacit. 4. histor. cap. 44.* Pontiam Posthumiam stupro cognitam.

Cognobilis, o. 3. *che si può conoscere*, נודע, Ger. *erkenntlich, der mannerkennt*, εὔγνωστος, qui cognoscitur. *Gel. l. 20. c. 5.* His solis, qui nos audiunt, cognobiles erunt. *Cato* etiam, ut ipse *Gel. ib.* fatetur *l. 6. Orig.* habet: Cognobilior cognitio.

Cognomen, inis, n. 3. *cognome*, כנוי, Ger. *ein zuname, nachnahm*, Gal. *surnom, sobriquet*, Hif. *el sobrenombre*, ἐπίκλησις, nomen, quod ab eventu imponitur. *Cic. 7. Ver.* Cui Gemino cognomen est. *Liv. l. 1.* Mansit Sylvius postea omnibus cognomen, qui Albæ regnarunt. ¶ Inter cognomen & agnomen Grammatici distinguere solent, qua de re vide *Nomen*. Sed *Cicero* usurpare solet cognomen pro agnomine. Sic *pro Mur.* Quam laudem ille, Africa oppressa, cognomine ipso præseferebat, eamdem hic sibi ex Asiæ nomine assumpsit.

Cognomentum, i, n. idem quod cognomen. *Cic. pro Mil. c. 17.* C. Cassinius, cognomento Schola.

Cognominatio, onis, f. *cognome*, cognomentum. *Afran.* apud *Non. c. 1. n. 144.*

Cognominatus, a, um, cognomine dictus, *soprannomato, cognominato*, מכונה. *Plin. l. 33. c. 10.* Postea divites cognominati. ¶ *Verba cognominata* sunt, quæ eamdem habent, vel pæne eamdem significationem, & amplificationis causa in oratione conglobantur. *Cic. in Partit. c. 15.* Verba ponenda sunt juncta, facta, cognominata, &c.

Cognominis, & ne, o. 3. *che ha l'istesso nome*, ὁμώνυμος, quod est ejusdem nominis. *Virg. 6. Æn. v. 383.* Gaudet cognomine terra. Al. leg. *terra*. *Suet. Vitel. c. 2.* Quatuor filios cognomines, ac tantum prænominibus distinctos reliquit. *Plin. 13. 19.* Africa circa Carthaginem Punicum malum cognomine sibi vindicat.

Cognomino, as, a. 1. *imporre il cognome*, כנה, ἐπικαλέω, cognomen impono. *Plin. l. 21. c. 3.* Serapio cognominabatur, propter similitudinem suarii cujusdam negotiatoris. Adde *21. 11.*

Cognoscenter, adverb. *con cognizione*. *Tertul. l. 4. cont. Mar. c. 22.* Manifesta te mihi, ut cognoscenter te videam.

Cognosco, scis, ovi, gnitum, *conoscere*, הכיר, γινώσκω, est noscere eos, qui prius incogniti erant, in quo differt ab *agnosco*, quod proprie de olim notis dicitur. *Virg. 4. Ecl.* Incipe parve puer risu cognoscere matrem. *Var.* Vereor, ne me quoque, dum revertero, præter canem, agnoscat nemo; sed sæpe confunduntur. ¶ Est item intelligere, certiorem fieri. *Cic. in Epist.* Ea te ex literis multorum, & nuntiis cognoscere arbitror. ¶ Item diligenter, attenteque considerare, inquirere, judicare, cognoscere in foro. *Sueton. in Claud. c. 33. Cic. 2. Offic.* Cum quibus causas cognovit. ¶ Cognoscere de re Venerea, *Ovid. in Epist. Hypsiphyl.* Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. ¶ Sæpe est forense verbum, & significat inquirere in causam, aut crimen alicujus, judicii ferendi causa, *inquisire, far il processo, giudicare*. *Cic. Ver. 4. c. 10.* Verres cognoscebat, Verres judicabat. *Idem ad Capiton. post ep. 16. ad Attic.* Consules cognoscunt de actis Cæsaris. *Ulpian. Dig. 27. 2. 2.* Judex, qui tutelæ cognoscit, h. e. ex actione tutelæ. *Idem ibid. 23. 2. 13.* Judex cognoscens super re aliqua.

Cogo, is, coegi, coactum, a. 3. colligo, congrego, item adigo, impello, compello, vim facio, vim adhibeo, *radunare, e sforzare, costringere*, אסף, אגר, העציר, Ger. *sammlen, zusammen treiben*, Gal. *faire venir ensemble, assembler, sommer, & amasser*, Hisp. *ayuntar*, συνάγω, proprie est in unum colligere, ex con, & ago. *Cic. 2. Tusc.* Cœlum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur. *Virg. Ecl. 6.* Cogere oves stabulis. ¶ Hinc sumitur pro coagulare, densare, *rappigliare, congelare*. *Virg. 4. Georg. v. 35.* Nam frigore mella cogit hyems, eademque calor liquefacta remittit. ¶ Item pro in ordinem ponere, ut Omnes arbores in sulcum cogendæ, apud *Virg. 2. Georg. v. 61.* ¶ Cogere in ordinem, est eo redigere aliquem, ut jure, & potestate sua uti nequeat, & dicitur fere de Magistratibus cum ab inferioribus opprimuntur, *fare stare*. *Liv. l. 43. cap. 16.* Avocatam a se concionem tribunus questus est, & in ordinem se coactum. *Plin. l. 1. ep. 23.* Plurimum refert quid esse tribunatum putes, & quam in ordinem cogi, ut a nullo, ita ne a se quidem deceat. ¶ *Cogere agmen*, militaris formula est, qua significatur, posteriori parti exercitus præesse, extremam aciem claudere, *star' alla coda*. *Liv. l. 34. cap. 28.* Primæ legionariæ cohortes ibant, levis armaturæ equites agmen cogebant. Et metaphor. *Cic. Att. l. 15. ep. 13.* Assentior tibi, ut nec duces simus, nec agmen cogamus, faveamus tamen. ¶ Præterea cogere est, *sforzare*, ἀναγκάζειν, βιάζειν. *Cic. 3. Offic. c. 13.* Num te emere coegit, qui ne hortatus quidem est? *Terent. Hecyr. 2. 2. 26.* Vi cœpi cogere, ut rediret. ¶ Significat etiam aliquid ex propositis rationibus concludere, *inferire*. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 13.* Innumerabilia sunt, ex quibus effici cogique possit, nihil esse quod sensum habeat, quin id intereat.

Cohabitatio, onis, f. actus cohabitandi, συνοίκησις. *Augustin. ep. 137. sub fin.*

Cohabitator, oris, m. συνοικήτης, qui simul habitat. *August. Ser. 1. Fer. 2. Pentec.*

Cohabito, as, n. 1. *coabitare*, συνοικέω, simul habito. *Hieron. ep. 90.* & *Aug. ep. 12.*

Cohærarius, rii, m. 3. qui alicui ad aliquod munus adjunctus est. *Cic. de Leg. l. 3. c. 4.* At si quid erit, quod extra magistratus cohærario usus sit, qui cohæret, populus creato, eique jus cohærendi dato. Ita libri Victorii: Turnebus, & qui eum sequuntur, *coeratore*, vel *coerario*, legi censent.

Cohærens, tis, nom. ex particip. *coerente*, qui cohæret. *Cic. Phil. 2. cap. 8.* Cohærentia inter se dicere, *non dire contraddizioni*.

Cohærenter, adverb. *unitamente, o convenientemente*. *Florus l. 2. c. 17.* Dimicatum est non continue, & cohærenter, sed prout causæ lacesserant. *Gel. lib. 1. cap. 18.* Cohærentius, & aptius.

Cohærentia, f. 1. *accostamento, convenienza*, συνοχή. *Cic. de nat. Deor. lib. 2. c. 62.* Ad mundi cohærentiam pertinent. *Gel. 6. 13.* Cohærentia mortis, & vitæ.

Cohæreo, es, hæsi, hæsum, *esser unito*, דבק, συγκολλάομαι, idem, ac hæreo. *Cic. 1. Acad.* Neque materiam ipsam cohærere potuisse, si nulla vi contineretur. ¶ Cohærere dicitur res aliqua, quando negotio convenit, & concordat, *Ter. in And. 2. 2. 23.* Paululum obsoni, ipsus tristis, de improviso nuptiæ, non cohærent. ¶ Interdum idem est, ac constare, subsistere, *sussistere*. *Cic. 5. Tusc.* Nec enim virtutes sine beata vita cohærere possunt, nec illa sine virtutibus. ¶ Non cohæret oratio. *Cic. pro Cæl. c. 7.* *non s'accorda, non è bene legata*.

Cohæres, edis, m. 3. *erede insieme*, Germ. *ein mitt-erben*, Gal. *coheritier, heritier en partie*, Hisp. *el que es heredero con otro*, συγκληρονόμος, qui simul hæres institutus est. *Cic. 3. Ver. c. 48.* Omnibus, quibus hæreditas venerit, cohæredem Prætorem esse oportere.

Cohæresco, is, n. 3. idem fere, quod cohæreo. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 20.* Interjecto inani cohærescunt inter se.

Cohæ-

Cohæsus, a, um, adject. idem quod cohærens, *attaccato, unito*. *Gel. l. 15. cap. 16. de semifissa quercu*: In naturam rediit, stricta denuo, & cohæsa.
* Coheres. V. Cohæres.
* Cohibentia pro *conniventia* legit *Salmas. in Cod. Theodos. l. 9. t. 4. l. 15. & l. 10. t. 20. l. 10.*
Cohibeo, es, ui, itum, a. 2. retineo, contineo, *trattenere, reprimere*, כלא, עצר, מנע, Germ. *zusammen halten*, Gal. *contenir, arrêter, empêcher, reprimer*, Hisp. *refrenar, o reprimir*, ἐπέχω, constringo, fræno, ex *con*, & *habeo*. *Cic. 1. Acad.* Prudenter Academicos a rebus incertis assensionem cohibuisse. Sic cohibere alicujus iracundiam, *Id. pro Marcel. c. 3.* Cohibere animum, manus, oculos ab alieno, *Idem pro Manil. c. 23.* Cohibere se, *moderarsi*. *Terent. Heaut. 5. 1.* Cohibere intra limen vos. *Plaut. Mil. 3. 3.* ¶ Cohibessim pro cohibuerim, est apud *Lucr. l. 3. v. 445.* Am cohibessit, *h. e.* eam cohibuerit. Al. aliter leg. ¶ Pro continere, complecti. *Cic. de Sen.* Cum sparsum semen gremio excepit, primo id occatum cohibet. ¶ Cohibere brachium toga, *Idem pro Cæl. cap. 5.* V. Toga.
* ¶ Cohibere pro connivere, *Calpurn. Eclog. 4. v. 19.* Odoræ vincula ceræ jungere nunc cohibes, levibus quem sæpe cicutis Ludere conantem vetuisti. Favent Veter. Gloss. in quibus *Cohibet*, καμμύει redditur.
Cohibesso, is, pro *cohibuero*, *Lucret. lib. 3. v. 445.* Corpore qui nostro rarus magis am cohibessit? Al. aliter leg. V. *Incohibesco*.
Cohibilis, le, o. 3. quod facile cohibetur, quod non repugnat. *Gel. l. 13. cap. 19.* Herodotus celeri, & cohibili ratione fabulam scripsit. Ubi *cohibili* est *cohærente* & brevi: nisi forte legendum est *coibili*. ¶ Gloss. lat. gr. Cohibilis, facilis, εὐχερής.
Cohibiliter, adv. breviter. *Apul. in Apol.* Ordinatius, & cohibilius eadem Græce, & Latine adnitar describere. *Idem Florid. extrem.* Fabulam in pauca cogamus, quantum potest fieri cohibiliter.
Cohibitio, f. 3. *raffrenamento*, מניעה, κώλυσις, cohibendi actus. *Cic. 5. Ver. c. 14.* Cohibitio tollendi, nisi pactus esset, vim adhibebat pactioni, non voluntatem. Gruterus tamen legit, *Probibitio*. *Lactant. de Ira Dei, cap. 18.* Cohibitio sui gloriosa est.
Cohibitus, a, um, nom. ex particip. *raffrenato, ristretto*. *Gel. l. 7. cap. 14.* Subtile dicendi genus, & cohibitum. *Auson. in Gratiar. actione*: Cujus egressus auspicatior, incessus modestior, habitudo cohibitior.
Cohircinatio, hircina lascivia; apud *Apul. in Apolog.* ubi al. leg. *collurcinatio*.
Cohonesto, as, idem, ac honesto, honore afficio. *Cic. pro Quint. c. 15.* Amici conveniunt ad exequias cohonestandas. Adde *Liv. 38. 47.*
* Cohonoro, cohonesto. *Paul.* ex *Festo in Corona*.
Cohorresco, is, ui, n. 2. *sentir ribrezzo, tremar da paura, o da freddo*, idem quod horreo, vel ingenti horrore afficior. *Cic. Somn. Scip. c. 1.* Quem ut agnovi, equidem cohorrui. *Sueton. in Tiber. c. 21.* Dii me perdant, nisi cohorrescit corpus meum.
Cohors, ortis, f. 3. & per syncopen chors, sive cors, vel curs, apud *Var. l. 4. de L. L.* *corte, cortile*, χόρτος, locus quo gallinas, & id genus reliqua habere solemus, a χόρτος, quo nomine a Græcis dicebatur, quicquid in anteriore domo, vel villa clausum, septumque esset. *Ovid. 4. Fast. v. 704.* Abstulerat multas illa cohortis aves. ¶ Cohortes etiam de bobus dixit *Vitruv. l. 6. c. 9.* ¶ Translate accipitur pro militum manu, *compagnia di fanti a piedi*, גדוד, כנת, σπεῖρα, ob similitudinem, a cohorte villica, quia ut villica, ita militaris rotunda esse solet, unde & *globus militum* dicitur. *Liv. l. 15. c. 9. Cæs. 3. B. G.* Eductis quatuor cohortibus, quæ integræ a labore erant. ¶ In legione R. cohortes decem erant. *Gel. l. 16. cap. 4.* ¶ Cohors, & turma differunt, quod cohors proprie est peditum, turma equitum. *Cicer. pro Marcello*, Nihil tibi cohors, nihil turma decerpit. ¶ Cohors etiam pro congregatione quorumcumque hominum ponitur. *Suet. in Ner. c. 5.* Receptus in cohortem amicorum. ¶ Item pro comitatu, & satellitio, & familia Magistratus, qui ibat in Provinciam. Unde *cohors Prætoria*, quæ Consuli, aut Prætori in Provincia præsto semper erat, quasique latus ejus cingebat, *Cic. in Verr.* Quæ cohors, & qui comitatus fuerit, meministis. ¶ Prætoriæ cohortes duæ erant, una evocatorum militum, altera voluntariorum, idest, nobilium adolescentium, qui sua sponte cum Proconsulibus exibant, dumtaxat ob hanc causam, ut usu rerum peritiores domum redirent. ¶ Translate *Hor. l. 1. od. 3.* Febrium cohors.
Cohortalinus, a, um, ad cohortalem, seu Prætoriam militiam pertinens. *In Cod. Theodos. 16. 5. 48.*
Cohortalis, vel cortalis, o. 3. quod ad cohortem spectat, ut Cohortales gallinæ, quæ in cohorte domi aluntur, a *cohors*. *Col. in præf. l. 1.* Quorum in parte avium cortalium, & apium cura posita est. ¶ Item ad cohortem militarem, & præsertim Prætoriam pertinens. Hinc in *Cod. Justin.* titulus 58. libri 12. est *de cohortalibus*, & principibus cornicularis, ac primipilariis.
Cohortatio, f. 3. *esortazione*, παράκλησις, hortatio. *Cic. Attic. l. 16. ep. 13.* Incredibiliter me commovet tua cohortatio.
Cohortatiuncula, æ, f. brevis cohortatio. *Ambros. l. 4. ep. 33.*
Cohortatus, a, um, *chi ha esortato*, particip. depon. *Cæs. l. 1. B. G. c. 25.* Cohortatus suos prælium commisit. ¶ Passive *esortato*. *Cato* apud *Gell. l. 15. cap. 13.* Exercitum pransum, paratum, cohortatum eduxit.
Cohorticula, æ, dimin. a Cohors, *picciola compagnia di soldati*. *Cælius ad Cic. Fam. l. 8. ep. 6.* Bibulus in Amano nescio quid cohorticularum amisit.
Cohorto, as, *esortare*, idem quod cohortor. *Claudius Quadrigar.* apud *Non. cap. 7. n. 35.* Hos cohortarent, uti maturarent.
Cohortor, aris, d. 1. *esortare*, παρηγορέω, simul, aut vehementer hortor. *Cicer. de Orat. 2. 9.* Quis cohortari ad virtutem ardentius? *Cæs. l. 3. B. C. 82.* Milites cohortatur, ut prædæ participes esse velint. *Idem 7. B. G. 86.* Cohortatur, ne labori succumbant. ¶ Cum infinito *Hirt. de B. Alex. c. 21.* Cohortando suos ad pontem, & munitiones contendere. ¶ Particip. *cohortandus* passiva significatione. *Cæs. 2. B. G. 20.* Acies instruenda, milites cohortandi.
* Cohospes, itis, & Cohospitans, antis, qui simul hospes est. *Paul. Nolan. carm. 21. v. 385. & Epist. 32. sect. 6.*
Cohum, n. 2. lorum, quo temo buris cum jugo colligatur, a *cohibeo*, quasi cohibum, per crasin. *Fest.* Sed *Varro* a covo dictum esse scripsit. ¶ Cohum, vel covum etiam Cœlum Poetæ dixerunt, a *chaos*, ex quo putabant Cœlum esse formatum, vel a κόος, cavitas, vel a תהו, inanitas, res inanis. *Festus.*
Cohumido, as, a. 1. *bagnare*. *Apul. l. 8. Met.* Cohumidare genas lacrymis.
Coibilis, le, adject. qui facile coit, & cohæret. V. exemplum, quod supra attulimus in Cohibilis, ex *Gell.*
Coici, vel Cojici, pro Conjici dixisse Veteres, ex vet. exemplar. probat *Pareus in Lex. Crit.*
Coiens, euntis, particip. a *coeo*, quod in recto casu non est, quod sciam, in usu. *Ovid. 4. Trist. 4. 41.* Vulnera nondum coeuntia.
Coimbibo, is, a. 3. simul imbibo, *imbevere*. *Arnob. l. 5.* Si aperte hoc facere confessis maledictionibus coimbibissetis.
Coinquinatus, a, um, inquinatus. *Prudent. hymn. ante somn. v. 53.* Qui coinquinatum vitiis cor impiavit. *Arnob. l. 7. p. 222.* Quid his esse potest coinquinatius?
Coinquino, as, a. 1. idem, ac inquino, *imbrattare, lordare*. *Col. 8. 7.* Coinquinari stercore. ¶ Translate Vetus poeta apud *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 27.* Matres coinquinari, Regiam contaminari stirpem.
Coinquire, & Coinquere, deputare, desecare. *Festus. Scalig.* suspicatur legendum, Conquinire, decubare: unde Conquinisco.
* Cointus, κόϊντος, i. e. quintus, græco more. *Inscript.* apud *Pier. ad Æn. 7. v. 648.*
Coitio, onis, f. 3. societas, sodalitas, *unione*, שחוח, συνέλευσις, unio, conjunctio, a coeo. *Cic. pro Planc. c. 22.* Dubitatis, an coitio facta sit? *Id. Q. Fr. l. 3. ep. 1.* In candidatorum coitione interfuisse. *Ter. Phor. 2. 2. 32.* Prima coitio acerrima. h. e. congressio, pugna. ¶ Accipitur in malam partem pro conjuratione. *Liv. lib. 3. c. 65.* Cum per coitiones potentium injuria fieret. Adde *Apul. Apol.* ¶ Et pro coitu venereo. *Solin. c. 49.* (al. 62.) *de camelis fœminis*, Inventumque est, ut desiderium eis coitionis quadam castratione exsecaretur.
Coitus, us, m. 4. *congiunzione*, ביאה, συνουσία, conjunctio, ut coitus Lunæ, *Plin. l. 2. c. 9.* cum scil. ita Soli conjungitur, ut non amplius videatur. ¶ Speciatim accipitur pro venereo concubitu. *Gel. l. 19. c. 2. Col. l. 6. c. 22.* ¶ Coitus humorum, apud *Cels. 5. 18. 31.* est concursus; Et coitus vulneris, conjunctio, coitio, *il rammarginarsi*. *Idem l. 2. c. 10.*
Coitus, a, um, *congiunto, contratto*, initus. *Ulpian. Dig. 17. 2. 52.* societates coitæ. Adde *Ammian. 26. 6.*

* Cojux. V. Conjux.
Coix, icis, f. palmæ quoddam genus in Æthiopia. *Plin. 13. 4.*
* Colæpium. V. Coliphium.
Colaphizo, as, colaphis percutio. *Tertul. l. 5. advers. Marcion. c. 12.*
Colaphus, i, m. *pugno*, אגרוף, κόλαφος, ictus manu in pugnum contracta inflictus, a κολάπτω, tundo. *Ter. in Adelph. 2. 2. 37.* Colaphis tuber est totum caput. ¶ Colaphum ducere alicui, *dar' uno schiaffo*. *Quintil. l. 6. cap. 3.* Colaphum infringere. *Teren. Adelph. 2. 1. 46.* Sic *Plin. l. 8. c. 36.* Colapho infracto exanimantur. Et *Juv. sat. 9. v. 5.* Colaphum servo incutere.
Colatorius, a, um, adject. tolutario, & asturconio gradu incedens, ut colatorius equus, *cavallo che va di portante, o ambiante, o di chinea*, apud *Veget. de re Veterin. l. 4. c. 5.* Hujusmodi equos Græci vocant σακκιστάς, vel σακκιστικούς, quorum gradus in ambulando perinde minutus, ac creber, quasi sacco colatus esset. V. *Salmas. ad Capitolin. in Maxim. cap. 3.*
Colatura, æ, f. *colatura*, quod colando remanet. *Cæl. Aurelian. Tard. 5. 3.*
Colatus, a, um, adject. percolatus, purgatus, *purgato, colato*. *Plin. lib. 13. cap. 2.* Colato melle. *Tertul. de Anim. cap. 9.* Berylli fluctuant colato nitore. ¶ Apud *eumd. l. eod. c. 48.* Colatum somnium. h. e. non turbidum.
Colax, acis, m. 3. κόλαξ, assentator, a κολακεύω, adulor. Est Parasiti nomen in prologo Eunuchi *Terent. v. 30.*
Colchi, orum, Populi Asiæ inter orientale litus Euxini ponti, & Iberiam, veneficio infames, & Medeæ ac Jasonis memoria fabularumque involucris apud Poetas nobilitati. *Horat. l. 4. od. 4. v. 63. Plin. 6. 4.*
Colchiacus, a, um, adject. idem quod Colchicus, vel Colchus, *Propert. l. 2. el. 1.* Colchis Colchiacis urat arena focis. Al. rectius leg. *Jolchiacis*.
Colchicus, a, um, qui est ex Colchide. *Horat. l. 2. od. 13. v. 8.* Ille venena Colchica tractavit.
Colchis, idis, f. 3. *Mengrelia*, κολχίς, regio Asiæ, pars Georgiæ, inter Pontum Euxinum ad Occ. & Iberiam ad Or. Caucaso M. separante, Armeniam ad Austr. Sarmatiam ad Bor. *Valer. Flacc. l. 5. vers. 505.* Vix tandem longis quæsitam Colchida votis Contigimus. ¶ Est etiam Colchis, idis, κολχίς, gentile fæmin. & speciatim Medeæ nomen apud Poetas. *Horat. epod. 16. vers. 58.* Neque impudica Colchis intulit pedem. ¶ Et *Gens Colchis*, pro gente Colchorum, *Valer. Flacc. lib. 5. vers. 418.*
Colchus, a, um, Colchicus, qui est ex Colcho. *Horat. in Arte, v. 118.* Colchus, an Assyrius, Thebis nutritus, an Argis. *Ovid. 3. Fast. v. 875.* Domus Colcha.
Coleatus, a, um, coleos habens, ut coleatus equuleus, *cavallino intiero*, apud *Pompon. apud Non. 2. 872.* Al. aliter leg. *Idem* apud *Non. cap. 7. num. 20.* Coleata cuspis, τὸ αἰδοῖον.
Coles, vel Colis, is, f. 3. hasta, seu virga membri virilis. *Cels. lib. 6. cap. 18.* ¶ Est & pampinus, item caulis brassicæ, fabæ, & similium, *gambo, fusto*. *Varr. R. R. lib. 1. cap. 31.*
Coleus, m. 2. ὄρχις, testis, sive testiculus. *Cic. Fam. 9. ep. 22.* Honesti colei Lanuvini, Cliternini non honesti. V. Lanuvinus. ¶ *Petron. in Fragm. Tragur.* Si coleos haberemus, *h. e.* si viri essemus.
Colias, æ, m. genus piscis, e genere lacertorum. *Plin. l. 32. c. ult.*
Colice, es, f. medicamentum, quod datur ad coli dolores. *Cels. 5. 25. 12. & Scribon. Larg. Compos. 120. & 121.*
Coliculus, i, m. cauliculus. *Colum. lib. 11. cap. 2.* Si jam coliculus fabæ in quatuor altitudines creverit.
Colicus, a, um, ad colon intestinum pertinens, ut colicus homo, qui dolore colico laborat. *Plin. l. 20. c. 4.* Al. leg. *Cœliacus*. ¶ Colicum medicamentum, quo dolor colicus sedatur. *Cels. l. 4. c. 17.*
Coligo, inis, f. domus, quæ incolitur. *Arnob. l. 2. Salmas. ad Tertul. de Pal. p. 430.*
Coliphium, vel colliphium, n. 2. *focaccia, schiacciata sotto la cenere cotta*, לחם רשפים, κωλίφιον, panis genus, quo athletæ utebantur, a κῶλον, membrum, & ἶφι, fortiter, idest, a robore membrorum, quia eo uterentur ad vires firmandas, vel a κόλλιξ, quod erat genus panis subcineracei, ac rotundi. Alii dicunt, fuisse panem cum recenti caseo commixtum, alii panem azymum, & carnes assas. *Plaut. Pers. act. 1. sc. 3. v. 12.* Coliphia ne mi hæc incocta detis. Adde *Juven. sat. 2. v. 53.*
Colis, V. Coles.
* Colium. V. Coligo.
Collabasco, is, n. 3. *principiar' a cadere*, ruinam minitor. *Plaut. Stich. 4. 1. 17.* Si labant res lassæ, itidem amici collabascunt.
Collabefactatus, a, um, adject. collabefactus. *Lucret. l. 1. v. 492.* Collabefactatus rigor auri solvitur æstu, *disfatto, sciolto*.
Collabefacto, as, a. 1. *disfare, guastare*, labefacto. *Ovid. 1. Fast. v. 566.* Vastum motu collabefactat opus.
Collabefactus, a, um, *disfatto, guasto*, labefactus, corruptus, λιμανθείς. Translate *Nepos in Aristide, cap. 1.* A Themistocle collabefactus testula illa, exsilio decem annorum multatus est, *h. e.* oppressus, dejectus.
Collabefio, fis, n. pass. *distruggersi, disfarsi*. *Cæs. B. C. l. 2. c. 6.* Altera navis perfracto rostro tota collabefieret.
Collabello, as, a. 1. *giungere labbra a labbra*, labra labris adjungo. *Laberius* apud *Non. c. 2. n. 168.* Collabella osculum, *idest*, junctis labris osculare.
Collabor, eris, apsus sum, d. 3. *cadere*, πίπτω, labor, vel simul cum alio labor. *Sueton. in Cæs. c. 81.* Domus fastigium collabitur. *Curt. 7. c. 6.* Cervix ejus ita icta est, ut collaberetur.
Collaboro, as, simul laboro, simul curam ago. *Tertul. de pœnit. c. 10.*
Collaceratus, a, um, adject. idem quod laceratus. *Tacit. histor. l. 3. cap. 73.* Confossum, collaceratumque corpus.
Collacrymatio, onis, f. idem quod lacrymatio. *Cic. 2. de Orat. cap. 45.* Signa doloris voce, vultu, collacrymatione denique ostendere.
Collacrymo, as, a. 1. idem ac lacrymor. *Cicer. in Somn. Scip.* Ad quem ut veni, complexus me senex collacrymavit. *Idem pro Sext. cap. 58.* Histrio casum meum collacrymavit.
Collactaneus, m. 2. *fratello di latte*, ὁμογάλακτος, qui iisdem mammis nutritus est, vel simul educatus. *Ulpian. Dig. 40. 2. 13. & Scævola Dig. 34. 4. 30.*
Collacteus, o. 1. 2. συγγάλακτος, qui uno, & eodem lacte nutritus est. *Juven. Sat. 6. v. 307.* Notæ collactea Mauræ. Alii leg. *Collacia*. *Martian. Capel. lib. 1.* Sororis ejus indiscreto scelere collactea.
Collactius, ii, idem quod collactaneus. V. *Gruter. Inscript. pag. 661. n. 2. 3. 5. & Sidon. Misc. p. 228.*
* Collætor, simul lætor, συγχαίρω. *Tertul. de Idol. c. 14.*
Collævo, vel Conlævo, as, a. 1. idem quod lævo, aut lævigo. *Senec. epist. 64.* Hoc asperitas oculorum collævatur: hoc palpebrarum crassitudo tenuatur.
Collapsio, onis, f. *caduta*, casus, ruina. *Jul. Firmic. de err. pr. relig. cap. 21.* Cadentium fulminum funesta collapsio.
Collapsus, a, um, nom. ex particip. *caduto, rovinato*. *Curc. l. 8. c. 2.* Inter manus collapsus exstinguitur. *Sueton. Aug. c. 30.* Ædes vetustate collapsæ. *Cels. l. 7. c. 26.* Iter urinæ collapsum.
Collare, ris, n. 3. *collare*, קולר, Germ. *ein halsband*, Gal. *collier*, Hisp. *collar*, περιτραχήλιον, vinculi genus, quo canum colla astringuntur, quod *mellium* vocavit antiquitas, ex corio firmo cum clavis capitatis. *Varr. de R. R. cap. 9.* Ne vulnerentur a bestiis imponuntur his collaria. ¶ Servi quoque hujusmodi vinculo constringebantur. *Lucil.* apud *Non. 1. 162.* Cum manicis, catulo, collarique ut fugitivum deportem.
Collaria, æ, f. 1. ferrum rotundum, quo constringuntur colla malefactorum. *Plaut. Capt. 2. 2.* Collus collaria caret. Fortasse adjectivum est, cui subauditur *catena*.
Collaris, re, *da collo*, ad collum pertinens, ut *collaris infula* apud *Petron. in fragm. Tragur.* h. e. focale. Alii tamen aliter legunt.
Collatatus, a, um, *dilatato*, dilatatus, ampliatus, a cum, & latus. *Cicer. in Orat. cap. 56.* Quod si angusta quædam, atque concisa, & alia est collatata, & diffusa oratio.
Collatero, as, a. 1. latus claudo, ad latus sto. *Capell. lib. 3.* C vocales utrimque collaterat.
Collatia, æ, f. 1. oppidum excisum Latii, ad Anienem flu. in via Tiburtina, in conf. Sabinorum, condita ab Albanis, dicta, quod ad eam instaurandam pecuniæ a vicinis civitatibus jussu Tarquinii Superbi collatæ fuerint. *Fest.*
Collatinus, a, um, adject. a Collatia oppido. *Virgil. 6. Æn.* Collatinas imponent mon-

montibus arces. ¶ Hinc Collatina porta Romæ, quæ Collatiam ferebat. *Pinciana*. ¶ Collatina dea Romæ ut collium præses culta est, teste *August. de Civ. Dei, 4. 8.*
Collatio, onis, f. 3. *tributo, contribuzione*, מורה, מס, Ger. *ein zusammen tragung, als steur, oder tribut*, Gal. *taille sur le peuple*, Hisp. *contribucion, o pecho*, συμβολή, εἰσφορά, quod in unum confertur, & speciatim indictio, tributum. *Liv. l. 4. cap. ult.* Æs grave plaustris quidam ad ærarium convehentes speciosam etiam collationem faciebant. ¶ Est item comparatio, *confronto*. *Cic. de Divin. 2. 17.* Infirmas sortes collatione hostiarum. ¶ Est item Figura Rhetorica. *Idem de Invent. 1. 30.* Collatio est oratio rem cum re ex similitudine conferens. * ¶ Signorum collatio, *zuffa*. *Cic. 1. Orat. c. 48.* ¶ Pro disputatione, *conferenza*. *August. l. 2. Retract. c. 39.* ¶ Significat etiam apud Grammat. gradum comparat. & superlat. *Festus*: Ocius, secundæ collationis; & deinde tertiæ, ocissime.
Collatitius, a, um, o. 1. 2. συγκομιστός, quod ex collatione conficitur, aut colligitur. *Quintil. Declam. 6.* Collatitia sepultura, *h. e.* multorum collationibus facta. *Apul. l. 8. Met.* Collatitia stipe.
Collativus, a, um, adject. *Festus*: Collativum sacrificium dicitur, quod ex collatione offertur, *h. e.* collata a pluribus impensa. ¶ *Idem*: collativum ventrem, magnum, turgidum dixit Plautus, quia in eum omnia edulia congeruntur. *Plauti* locus est *in Curcul. 2. 1. 15.* Qui hic est homo cum collativo ventre, atque oculis herbeis? ¶ Universim collativus dicitur, qui a pluribus confertur. *Macrob. l. 1. in somn. Scip. c. 6. circa med.* Nec solum explicandis corporibus hi duo numeri collativum præstant favorem, &c. *Nazar. in paneg. ad Constantin. cap. 18. in fin.* Innumeræ simul gentes ad bellum coactæ, dum collativam vim conferunt, compendiosam victoriam præstiterunt. ¶ *Collativum* absolute (ut *donativum*) est idem quod collatio, tributum. *Impp. Gratian. Valentinian. & Theodos. lib. 6. Cod. Theodos. tit. 26. leg. 3.*
Collator, oris, m. 3. qui confert. *Plaut. Curc. 4. 1. 13.* Symbolorum collatores.
* Collatorius. V. Chalatorius.
Collatro, as, *abbajare*, idem quod latro. Translate *Senec. de vita beata, c. 17.* Philosophiam collatrare, *h. e.* conviciis insectari.
Collatus, a, um, particip. a confero, *unito, congiunto*. *Plin. l. 8. epist. 14.* Collatis viribus pugnare. *Liv. l. 26.* Collato pede præliari, *h. e.* junctis aciebus altera contra alteram, & cominus pugnantibus. Sic collata dextra, *Ovid. 1. Fast.* & collato Marte, *Idem 12. Metam.* ¶ *Collatis signis pugnare* apud *Liv.* & *Cic.* est congredientibus æquo campo integris aciebus sub signis, & justo prælio decertantibus, *a bandiere spiegate*. Sic *Cæs. 3. B. C. 79.* Habere castra collata castris hostium, *avere il campo a fronte dell' inimico*. Sic *Curt. l. 3. cap. 11.* Collato pede in eodem vestigio stabant. *Idem lib. 7. cap. 11.* E fontibus collatæ aquæ flumen emittunt. ¶ Interdum est idem ac comparatus, *paragonato*. *Cic. 4. Acad. c. 23.* Qui mihi cum illo collati, quintæ classis videntur. ¶ Item *contributio*. *Cic. pro Flac. cap. 25.* Pecunia collata. *Suet. in Aug. 59.* Ære collato statuam statuere. ¶ Item simul tractatus, *conferito*. *Ovid. 2. de Pont. 4 13.* Seria multa mihi tecum collata recordor.
Collatus, us, u, m. *paragone*, comparatio. *Hirt. de B. Hisp. c. 31.* In collatu pari erant conditione, *nell' azzuffamento*.
Collaudabilis, le, laudabilis, *lodevole*. *Prudent. Hamartig. v. 692.* Nec bonus est, nec collaudabilis ille.
Collaudatio, onis, f. 3. *lode*. *Ad Heren. l. 2. c. 9. & Cic. de Inv. c. 43.*
Collaudator, oris, *ladatore*, qui collaudat. *Augustin. 4. Confess. 14.* Nullo collaudatore mirabar.
Collaudatus, a, um, idem quod laudatus, *lodato*. *Cæs. 5. B. G. cap. 2.* Collaudati milites.
Collaudo, as, idem ac laudo, *lodare*. *Cicer. 1. Philip.* Eodem die D. Bruti factum collaudavistis.
Collaxo, as, *allargare*, idem quod laxo. *Lucret. 6. 231.* omnia circum Collaxat, rareque facit lateramina vasis.
Collecta, æ, f. 1. *la porzione, che ciascun porta, o paga in un pranzo*, ἔρανος, חלק, *Cic. de Orat. l. 2. c. 57.* Collectam a conviva exigis.
* Collectaculum, receptaculum, מקוה, συναγωγή. *Innoc. de casis lit. p. 230. Goes.*
Collectaneus, a, um, 1. 2. בחור, ἐκλεκτός, quod ex diversis rebus mixtum, & conflatum est. *Plin. l. 34. cap. 9.* Tertia portio æris collectanei. ¶ Collectanea, orum, n. 2. num. plur. scripta, quæ ex pluribus excerpta locis in unum collecta sunt. *Gel. l. 4. c. 14.*
Collectarius, ii, m. פחואה, ἀργυραμοιβός, argentarius campsor, qui pecuniam pecunia mutat, *cambiatore di monete*. *Leg. 16. Cod. si certum pet.* Si quis collectarius honoris pretium dederit ambienti. ¶ *Acron Horatii Scholiastes in lib. 1. Sat. 6. vers. 86.* Coactores, inquit, dicuntur argentarii in auctionibus, quia pecunias cogant, qui & collectarii nominantur. ¶ Horum integrum collegium Romæ erat.
* Collecte, *Non. c. 2. n. 707.*, &
* Collectim, *in ristretto*, בקצרה, ἐν βραχέσι, paucis. *Claud. Mamert. lib. 3. de stat. A. c. 14.*
Collectio, onis, f. 3. *raccoglimento*, לקט, אסף, συλλογή, Congregatio. *Cicer. pro Leg. Manil. c. 9.* Ut eorum collectio dispersa celeritatem persequendi retardaret. ¶ Collectiones etiam dicuntur tumores præter naturam ex humoribus in partem aliquam corporis defluentibus, *concorso d' umori*. *Plin. l. 27. cap. 8.* Collectiones omnes, inflammationesque cohibendi. ¶ Item argumentatio, qua quibusdam positis aliud quidpiam colligitur, & concluditur. *Senec. ep. 45.* Persuadere aliquid alicui subtilissima collectione.
Collectitius, a, um, o. 1. 2. *collettizio*, אסוף, συνειλεγμένος, quod colligitur, vel factum est ex collectione. *Cic. 7. Fam. ep. 3.* Signa & tirone, & collectitio exercitu cum legionibus robustissimis contulit.
Collectivus, a, um, o. 1. 2. idem quod collectitius. *Sen. l. 3. Quæst. Nat. c. 7.* Collectivus humor. ¶ Item qui colligit. *Quintil. l. 7. cap. 2.* Ratiocinativa, atque collectiva quæstio.
Collector, oris, m. qui simul legit, vel simul eosdem versat scriptores. *August. 1. Conf. 17.* Mihi recitanti acclamabatur præ multis coætaneis, & collectoribus meis.
Collectrix, icis, f. quæ colligit. *Plaut. Mil. 5. 1. 99.* Præcantatrici, collectrici, ariolæ, atque haruspici. Ita legit *Turneb. in comment. ad jocos Cic.* & collectricem exponit, quæ religionis causa stipem colligit. Alii tamen legunt, *Conjectrici*.
Collectus, us, m. *raccolta*, collectio. *Lucret. 4. 416.* Collectus aquæ digitum non altior unum.
Collectus, a, um, nom. ex partic. a colligo, *raccolto*. *Horat. l. 1. ep. 10. vers. 47.* Imperat, aut servit collecta pecunia. *Plin. l. 11. c. 37.* Rostra rapto viventibus adunca, collecto recta. ¶ Item non diffusus, contractus, brevis. *Apul. Apol.* Tanto beatior, quanto collectior.
Collega, æ, m. *compagno in officio*, חבר, Germ. *amts - genoss, mit - gesel*, Gal. *collegue, compagnon en magistrat*, Hisp. *companeros en officio*, συνάρχων, in dignitate, & honore socius. Dicuntur autem collegæ, ut *Varro* censuit *l. 5. de L. L.* a legendo, quia una lecti sint. Hinc Consules inter se, & Prætores inter se Collegæ erant, quia iisdem Comitiis creabantur. *Gel. l. 13. c. 14. Cic. 1. Offic. cap. 40.* Pericles, cum haberet collegam in Prætura Sophoclem. ¶ *Collegæ* etiam dicuntur contutores. *Paul. Dig. 26. 7. 13.* ¶ Item coheredes. *Idem Dig. 46. 3. 101.* ¶ Item conservi. *Plaut. Asin. 3. 2. 10. & 30.* ¶ Item qui sunt ejusdem collegii. *Hermogenian. 27. 1. 41.* ¶ Item artifices ejusdem artis, ut histriones apud *Juvenal. sat. 8. v. 197.*
Collegatarius, ii, cui conjunctim cum alio legatum est. *Leg. 9. ff. de usufr.*
Collegiarius, a, um, Collegialis, le, ad Collegium pertinens, *collegiale*, ut Collegiarii ministri, *Tert. de Spectac. c. 11.*
Collegiatus, a, um, adj. in collegium receptus, vel unus ex collegio. *Inscript. apud Gruter. p. 449. n. 6.* Inter primos collegiatos in collegio naviculariorum.
Collegium, n. 2. conventus, cœtus, sodalitas, *collegio*, בית, חברה, συνέδριον, societas aliquorum, qui in eadem dignitate, & honore socii sunt, a collega, ut Collegium Augurum, Pontificum, Decemvirorum, &c. *Cic. Off.* Cum Prætorum collegium Tribuni plebis adhibuissent. ¶ Collegium item sumitur pro congregatione, & societate quorumcumque hominum, ut Collegium aurificum, fabrorum, sutorum, &c. *congregazione, compagnia*, σύλλογος, *Plin. in ep. 42. l. 10.* An instituendum putes collegium fabrorum. *Horat. l. 1. Sat. 2.* Ambubajarum collegia. ¶ Dicitur interdum de duobus tantum, ut de Consulibus, *Liv. 10. 22. Tacit. Ann. 3. 31. Plin. 7. 12.*

Collema, atis, n. 3. κόλλημα, conglutinamentum. *Capell. l. 3. de Gram.* Niloticæ fruticis collemata.
Colleprosus, a, um, adj. qui simul leprosus est. *Sidon. l. 6. epist. 1.* Colleprosi mei conditio.
Collevo, V. Collævo.
Collibertus, m. 2. συναπελεύθερος, qui simul cum altero ejusdem patroni libertus est. *Plaut. Pæn. 4. 2. 88.* Collibertus meus eris. ¶ *Colliberta, a*, in femin. est in Vet. Inscript. apud *Reines. pag. 869.* Patronæ benemerenti fecerunt, & collibertis, collibertabus, posterisque. ¶ Scribitur & *Conlibertus*, ut apud *Gruter.* sæpenumero legere est.
Collibet, vel Collubet, Collibuit, & collibitum est, ere, impers. 2. *piace, l'animo dà*, idem quod libet, vel lubet. *Ter. Eun. 5. 8. 26.* Si quid collibuit, novi te. *Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 38.* Collibitum est mihi. *Horat. l. 1. Sat. 3. v. 6.* Si collibuisset.
Collibro, as, are, idem quod libro. *Cato c. 19.* Inter arbores medium quod erit, id ad medium collibrato.
Colliciæ, f. 1. & colliquiæ, ὑδρορρόαι, tegulæ, per quas aqua in vas defluere potest, a liquo, as. *Fest.* ¶ Item majores sulci in agris, al. *elices*, per quos aqua ex agris in fossas elicitur. *Colum. lib. 2. cap. 8.* Omnem humorem in colliquias, atque inde extra segetes derivemus. *Plin. lib. 18. cap. 19.* In usu est & collicias interponere.
Colliciaris, re, ad collicias pertinens, ut *colliciares tegulæ*, apud *Caton. R. R. c. 14.* h. e. ipsæ colliciæ.
Colliculus, i, m. diminut. a collis, *collina, collinetta*. *Martial. l. 12. epigr. 25.* Credis colliculis, arboribusque meis.
Collido, is, si, sum, a. 3. frango, contero, *percuotere, o ammaccare, o dibattere insieme*, רצץ, שטף, Ger. *zusammen schlagen, aneinander stossen*, Gal. *frapper*, Hisp. *herir*, συμβάλλω. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Humor ita mollis est, ut facile premi, collidique possit. *Curt. l. 4. cap. 3.* Navigia inter se collidunt. *Quintil. l. 7. c. 3.* Confligunt, & colliduntur leges, *combattono fra se stesse*.
Colligate, adv. conjuncte, constricte. *Augustin. 1. de doctr. Christ. cap. 28.* Colligatius adhærere.
Colligatio, f. 3. *legamento*, אסור, σύνδεσμος, connexio, vinculum. *Cic. 1. Off. c. 17.* Arctior colligatio est societatis propinquorum.
Colligatus, a, um, o. 1. 2. part. a colligo, *legato insieme*. *Cic. de Un. c. 11.* Vinculis colligari. ¶ Et substantive, *Idem ib.* Omne colligatum solvi potest.
Colligo, as, a. 1. constringo, ligo, vincio, *legar insieme*, אסר, συνδέω, simul ligo. *Cic. pro Rab. c. 4.* I lictor, colliga manus. *Plin. l. 19. c. 1.* Colligare in fasciculos.
Colligo, is, egi, ectum, a. 3. cogo, congrego, constringo, quæ dispersa sunt, conjungo, *raccogliere, ridurre ad uno*, לקט, אסף, קבץ, Ger. *zusammen lesen*, Gal. *cueillir*, Hisp. *coger*, συγκομίζομαι, in unum redigo. *Cicer. 1. de Or.* Ea quosdam observasse, atque collegisse. *Idem 2. Catil.* Exercitum colligere ex senibus desperatis. ¶ Translate est intelligere, noscere. *Idem Attic.* Ex eo colligere potes, quanta occupatione distinear. ¶ Item comparare, acquirere. *Idem de Am.* Benevolentiam civium blanditiis, & assentationibus colligere turpe est. ¶ Colligere se, est se recipere. *Id. 4. Tusc. c. 36.* Quid est se ipsum colligere, nisi dissipatas animi partes rursus in suum locum cogere? *Idem in Epist.* Ut me collegi, cætera facillima videbantur. ¶ Vel reficere se, & quasi dilapsum spiritum recipere, *venir in se stesso*. *Idem de Divin.* Is primo perterritus somno surrexit, deinde cum se collegisset. ¶ Colligere se in arma, est parare se, & munire, *porsi sulla difesa*. *Virgil.* Substitit Æneas, & se collegit in arma. ¶ Colligere togam, *Martial. l. 7.* ¶ Colligere iram, *Hor. in Arte Poet.* h. e. irasci. ¶ Colligere vasa, *Cic. in Verr. far fardello*. ¶ Est item in argumentationibus, & supputationibus concludendo deducere. *Cic. 1. de Or. c. 57.* Acute colligit. *Tacit. de Germ. c. 37.* Ex quo si ad alterum Imp. Trajani consulatum computemus, centum ferme, & decem anni colliguntur. ¶ Item pueros expositos tollere. *Leg. 1. tit. 6. Cod. Theodos.* puerum, & puellam susceptam colligere.
Collimitaneus, a, um, adj. *confinante*, qui limite jungitur, conterminus. *Solin. c. 40.* Collimitanea Galatiæ Phrygia. Alii leg. *Collimitata*, a Collimito.
Collimitium, n. 2. *confine*, גבול, περιορισμός, coitio, vel conjunctio limitum. *Solin. c. 49.* (al. 62.) de amne Jaxarte: Hoc est collimitium, in quo limes Persicus Scythis jungitur. *Ammian. l. 15. c. 6.* Alemannicis pagis collimitia Romana latius irrumpentibus.
Collimito, as, 1. 1. *unire col confine, confinare*, συνορίζω, limitibus conjungo. *Ammian. l. 31. c. 5.* Gelonis Agathyrsi collimitant. ¶ Deponentis more, vel passive. *Solin. c. 15.* (al. 25.) eadem verba habet. Gelonis Agathyrsi collimitantur.
Collimo, as, V. Collineo.
Collina, æ, porta Romæ, eadem quæ Quirinalis, vel Agonensis, hodie *Porta Salaria*, quod per eam Sabini salem deferebant.. ¶ Est etiam nomen Tribus urbanæ apud Romanos, quæ posita erat in Collibus Quirinali, & Viminali, unde & nomen traxit. Hæc quartum locum inter urbanas habuit.
Collina Dea, quæ collibus præsidebat, sicut Vallonia, quæ vallibus. *August. Conf. 4. 8.* ubi al. leg. *Collatina*.
Collineatus, a, um, adject. *tolto di mira, o diretto allo scopo*. *Apul. Florid. c. 23.* Collineato pro fronte situ, & conniventibus ad regulam lineis. *Idem Met. 9.* Collineatis oculis ad umbram.
Collineo, as, a. 1. *dar nel segno, colpire dove s'è preso la mira*, recta veluti linea dirigendo scopum attingere, תכון, הכה למטרה, στοχάζομαι. *Cicer. 2. de Div. c. 59.* Quis est enim, qui totum diem jaculans non aliquando collineet? *Id. 3. de Fin. c. 6.* Si cui propositum sit collineare hastam aliquo, aut sagittam, h. e. hasta, aut sagitta aliquem scopum ferire. ¶ Significat etiam recta linea ad scopum dirigere, *dirizzare, tor di mira*. *Gell. 9. 1.* Si in editiora mittas, & ad percutiendum superne aliquid manum & oculos collinees. ¶ Scribitur & *conlineo*. ¶ In multis editionibus *Cicer. Gellii*, & *Apuleji* pro *collineo* habetur *collimo, as*: quod qui Latinum putarunt, deducebant a *limus*, quia qui aliquo ictum dirigit, limis ac semiapertis oculis id facere solet. Sed consensus Eruditorum verbum *collimo* e Latinorum albo expungit. ¶ Sunt etiam qui pro *collineo* dicendum putant *collinio*.
Colliniatus, a, um, adj. pro *collineatus* legitur apud *Martian. Capel. cir. princ. l. 7.*
Collinio. V. Collineo.
Collinitus, a, um, *unto*, pro *collitus*, facit *Colum.* a Collinio *l. 6. c. 17.* Semina melle collinita.
Collino, is, levi, itum, *ungere*, idem fere quod lino, משח, καταχρίω, συναλείφω. *Plaut. Pœn. 1. 2. 93.* Pulchrum ornatum turpes mores pejus cœno collinunt. *Horat. l. 1. od. 15. v 20.* Crines pulvere collines, h. e. conspurcabis.
Collinus, a, um, *di colle*, quod ad collem spectat. *Col. l. 12. c. 21.* Si mustum ex vineis collinis est, *idest* quæ in colle plantatæ sunt.
Colliphium, V. Coliphium.
Colliquefactus, a, um, liquefactus, *liquefatto*, a colliquefacio, vel colliquefio. *Cic. pro Cluent. c. 62.* Venenum colliquefactum in potione.
Colliquesco, idem ac liquesco, *liquefarsi*. *Col. l. 12. c. 22.* Ea, quæ addideris in pice colliquescant.
Colliquiæ. V. Colliciæ.
* Colliquo, Conliquo, is, qui, a. 3. liquo, liquefactio. *Non. c. 4. n. 276.*
Collis, is, m. 3. *colle*, גבעה, Ger. *ein higel, berglein*, Gal. *cotau, colline*, Hisp. *cerro*, βουνός, λόφος, minor mons. *Cic. pro Cluent.* Cum quædam in collibus controversia pastorum orta esset. ¶ *Colles montani* apud *Plin. 6. 20.* sunt juga ex ipsis montibus assurgentia. ¶ Colles septem Romæ fuerunt: Palatinus, Quirinalis, Aventinus, Cœlius, Viminalis, Tarpejus, seu Capitolinus, & Exquilinus. ¶ Reperitur etiam pro monte. *Sil. lib. 3. v. 420. de Pyrenæis.* Nomen Bebrycia duxere a Virgine colles. ¶ In ablativo *colli* pro *colle* rarum est, & Poeticum. *Lucret. 2. 317.* Nam sæpe in colli tondentes pabula læta.
Collisio, f. 3. duorum, aut plurium corporum mutua percussio, *ammaccamento*, σύγκρουσις, התרוצצות. *Justin. l. 11. c. 12.* Nuntiatur, uxorem ex collisione abjecti partus decessisse.
Collisus, us, m. 4. idem ac collisio. *Plin. l. 9. c. 35.* Sono quodam, & collisu ipso margaritarum.
Collisus, a, um, adj. *ammaccato, percosso insieme, dibattuto*. *Hor. l. 1. epist. 2. v. 7.* Græcia barbariæ lento collisa duello.
Collitus, a, um, oblitus, *unto*. *Prudent. Cathem. 5. v. 15.* Fila favis scirpea floreis presso melle prius collita fingimus. ¶ Scribi potest & *Conlitus*.

Col-

Collobatarii, masc. 2. grallatores. Non. 2. 361. Sed fortasse legendum calobatarii, a καλοβάτης, quod a κᾶλον, lignum, & βάω, seu βαίνω, incedo. Vel potius legi debet colobathrarii, a κωλόβαθρα, grallæ, quod a κῶλον, membrum, & βάθρον, gradus.

Collobium. V. Colobium.

Collocatio, f. 3. dispositio, disposizione, collocazione, תשומת, σύνθεσις. Cic. 3. de Or. Continuatio verborum duas res, collocationem primum, deinde formam desiderat. Idem pro Cluent. c. 66. Collocatio filiæ. h. e. in matrimonium.

Collocatus, a, um, adj. nom. ex partic. collocata, disposto, τεθείς, נתון. Cic. 1. de Or. c. 43. Posita ante oculos, collocata in usu quotidiano. Plin. l. 2. ep. 1. Cecidit, coxamque fregit, quæ parum apte collocata male coiit.

Colloco, as, a. 1. loco, pono, dispono, statuo, accommodo, collocare, riponere, נתן, שית, שום, Ger. setzen, Gal. colloquer, placer, Hisp. assentar, τίθημι. Cic. 1. de Or. c. 35. Suo quidque loco collocare. Terent. Eun. 3. 5. 45. In lecto illam collocat. Cæs. l. 3. B. C. Collocare in mediam aciem auxilia. ¶ Id. l. 1. B. G. Præsidium collocare, metter guarnigione. ¶ Cic. Fam. 2. ep. 13. Collocare rem militarem. h. e. ordinare. ¶ Collocare pecuniam, dar danaro a interesse. Sueton. Aug. c. 39. ¶ Collocare in matrimonium, maritare. Cic. 1. Div. c. 46. Sic collocare nuptum, vel nuptui. Cæs. l. 1. B. G. c. 18. Et in eodem sensu, collocare, absolute, est apud Nepot. in Arist. c. ult. ¶ Collocare tabulas bene pictas in bono lumine, Cic. de clar. Orat. ¶ Collocare sextantes in capita, metter una taglia per testa. Liv. l. 2. ¶ Collocare male horas, perder il tempo. Martial. l. 1. ¶ Beneficium bene collocare apud aliquem. Cic. 2. Off. ¶ Tacit. 6. Annal. cap. 27. De cujus moderatione, & sapientia in prioribus libris satis collocavi. h. e. exposui. ¶ Aliquando collocare idem est ac sternere, corricare, atterrare. Plaut. Amph. 1. 1. 148. Agite pugni, heri homines quatuor in soporem collocastis. Martial. l. 5. epigr. 66. Quot tua Mœnalios collocat hasta sues.

Collocupleto, as, idem quod locupleto, arricchire. Auct. ad Her. 2. c. 18. Rei honestandæ, & collocupletandæ causa. Adde Ter. Heaut. 2. 3. 61.

Collocutio, f. 3. συνομιλία, colloquium, sermo, colloquio. Cic. Philip. 11. c. 2. Familiarissimæ cum aliquo collocutiones.

Collocutor, oris, m. qui simul cum aliquo loquitur. Tert. adv. Praxeam, c. 5. Dum loqueris, collocutorem pateris sermonem. Adde Augustin. l. 9. conf. c. 6.

Colloquium, ii, n. 2. collocutio, congressus, dialogus, sermonis communicatio, abboccamento, ragionamento, דבר, συνομιλία, sermo. Cic. Att. l. 12. ep. 15. In hac solitudine careo omnium colloquio. Idem Philip. 12. cap. 11. Venire in colloquium alicujus.

Colloquor, eris, d. 3. ragionare, abboccarsi, דבר, Ger. mit einander reden, Gal. parler ensemble, parlementer, Hisp. hablar uno con otro, συνομιλέω, simul loquor. Cic. 1. de Or. c. 8. Hoc uno præstamus feris, quod colloquimur inter nos. Idem Fam. 1. ep. 7. Colloqui cum aliquo per litteras. ¶ Cum accusativo. Plaut. Capt. 4. 2. 53. Perlubet hunc hominem colloqui.

Colluceo, es, xi, idem ac luceo, vel simul luceo. Cic. 2. de nat. Deor. 15. Immenso mundo tam longe, lateque collucens. ¶ Fuisse hoc verbum etiam tertiæ conjugat. Nic. Heins. ad Prudentii Vincent. v. 10. ex antiqua scriptura probat, ubi ait: Collucis insigni stola.

Collucernatio, onis, f. quasi dicas lucernarum multitudo ad splendorem augendum. illuminazione. Claud. Mamert. de statu anim. l. 2. c. 9. Stipem suam variis collucernationibus dilapidare. h. e. comessationibus, & spectaculis. Alii aliter leg.

Colluco, as, a. 1. vel conluco, schiarire un bosco, o un albero, זמר, Gal. chrancher, Hisp. cortar los arboles, κλαδεύω, erat sylvæ ramos officientes lumini cædere, a luce. Nam collucando sylva fit lucida. Col. l. 2. c. 22. Neque arborem feriis collucare permittitur. Cato R. R. c. 39. Collucare lucum.

Colluctatio, f. 3. lucta, lotta. Col. l. 6. c. 2. Ne in colluctatione alter alteri noceat.

Colluctator, oris, m. luctator, qui cum aliquo luctatur, lottatore. Lactant. de opific. Dei c. 1. Ille colluctator, & adversarius noster.

Colluctor, aris, d. 1. lottare, contrastare, נאבק, Ger. mit ringen, Gal. luter ensemble, Hisp. luchar uno con otro, συμπαλαίω, simul luctor. Plin. l. 27. c. 2. Cum eo solo colluctatur.

Colludium, ii, n. ludus cum aliquo. Solin. cap. 12. (al. 22.) de delphinis: Post assueta colludia. ¶ Translate Ammian. l. 18. c. 9. Per colludia. h. e. per deceptionem, per collusione.

Colludo, is, usi, usum, n. 3. scherzare, burlare, צחק, Ger. mit schertzen, Gal. jouer ensemble, Hisp. jugar con otro, συμπαίζω, simul ludo. Hor. de ar. Poet. v. 159. Puer gestit paribus colludere. ¶ Colludere apud Jureconsultos dicuntur inter se litigantes, cum actor, & reus litigare se simulant, alterque se patitur superari, ut tertio cuipiam præjudicium afferatur, vel cum alter ex procuratoribus causam domini prodit, & cum vincere posset, patitur tamen se condemnari. Ulpian. l. eleganter, §. si dolo, ff. de dolo malo. Hinc Cic. 4. Ver. c. 24. Inimicus, hostis esset, tanta contumelia accepta, nisi tecum collusisset.

Collugeo, es, idem quod lugeo, vel simul lugeo. Cœl. Aurel. Tard. 2. 5.

Collum, n. 2. cervici subjecta pars, collo, צואר, Ger. der halss, Gal. le cou, Hisp. el cuello, τράχηλος, pars corporis, quæ caput sustentat. Cic. 5. Ver. Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. ¶ Legitur & collus. Plaut. in Cap. 2. 2. 107. Collus collaria caret. ¶ Collum obstrictum, seu collum obtortum, verbum est juris. Nam rei in jus collo constricto trahebantur. Idem in Curc. 5. 13. 15. Collum constringe, abduce istum in malam crucem. Hieron. Obtorto collo me in jus trahit. ¶ Collum montis est jugum seu pars vertici subjecta. Stat. Theb. 9. v. 643. Frondea colla Parnassi.

Collumino, as, avi, are, illumino, vel simul illumino, illuminare. Apul. de Deo Socrat. Serv. Tullus flamma colluminatur a capite. Prudent. lib. 2. adv. Symmach. v. 830. Solis radius colluminat omnes.

Colluo, is, a. 3. idem ac lavo, lavare. Cat. de R. R. c. 88. Amphoram defricato, colluitoque. Plin. l. 20. c. 6. Dentes colluere.

Collurcinatio, f. 3. aviditas, voracitas, a lurcinor, quod a lurcor. Apul. in Apol. Quæ omnia in paucis annis hic degulator studiose in ventrem condidit, & omnimodis collurcinationibus dilapidavit.

* Collus, V. Culeus, Collum.

Collusio, onis, f. συμπαιγνία, ערמה, actus colludendi, & translate dolus, fraus ex composito inita in causis, ut in Colludo explicatum est. Senec. Controv. 31. sub fin. Per collusionem. Cic. 5. Ver. c. 13. Collusio cum aliquo.

Collusium, ii, m. idem quod collusio. Ulpian. Dig. 17. 1. 8. (si sana est lectio) Si per collusium accusatoris absolutus sit adversarius.

Collusor, oris, m. 3. συμπαικτής, qui cum altero ludit. Cic. 2. Phil. c. 39. Hunc tu compransoribus tuis, & collusoribus dividebas. Plin. l. 9. c. 33. Delphinus collusor puerorum. ¶ Item qui in judicio colludit. In Cod. Theodos. 7. 20. 2.

Collusorie, adv. con collusione. Ulp. l. si servus plurium, ff. de legat. 1. Non agentem causam, vel collusorie agentem.

Collustratus, a, um, n. ex partic. illustratus, illustrato. Cic. in Or. c. 11. In picturis alios opaca, alios collustrata delectat.

Collustro, as, a. 1. illuminare, illustro, collumino. Cic. 2. Div. c. 43. Luna lumine solis collustrari putatur. ¶ Collustrare oculis est circumspicere. Cic. 5. Tusc. 23. Cum omnia collustrarem oculis.

* Collutio, onis, f. lavamento, ablutio, טבול, διακλυσμός. Scribon. Larg. comp. 53.

Collutulo, a. 1. sporcare, טנף, πηλόω, fœdo, dedecoro. Plaut. Trin. 3. 2. 66. Hæc famigeratio te honestet, & me collutulet.

Collutus, a, um, nom. ex partic. lotus, lavato. Plin. l. 20. cap. 13. Sic & collutis dentibus prodest.

Colluviaris porcus dicitur, qui colluvie, & cibo mixto nutritur. Fest.

Colluviarium, n. 2. ὀχετός, canalis, per quem colluvies, & immunditiæ ejectantur. Vitr. l. 8. Etiam in ventre colluviaria sunt facienda, per quæ vis spiritus relaxetur. Al. leg. columnaria.

Colluvies, ei, f. 5. radunamento d'immondezze, צאה, Germ. unrath, Gal. ordures, Hisp. suziedad, χλίδος, sordes simul ablutæ, sordes, & immunditiæ, quæ concursu alicujus rei contrahuntur. Col. 2. 15. Colluvies cortis, & ædificii. ¶ Sic etiam appellatur cibus suum, le lavature. Plin. l. 24. c. 19. Medetur & suibus hæc effossa sine ferro, & addita in colluviem, &c. ¶ Translate sumitur pro rerum perturbatione. Cic. Att. l. 9. ep. 10. Quam cum hoc in ea, quæ perspicitur futura, colluvie regnare.

Colluvio, onis, f. 3. idem ac colluvies. Cic. de Sen. c. ult. Cumque ex hac turba, & colluvione discedam.

Collybiscus, i, diminut. a Collybistes, quod Plautus in Pœn. 1. 1. 42. &c. proprium villici nomen fecit.

Collybistes, æ, seu collybista, æ, m. 1. banchiere, Germ. wechsler, Gal. changeur, Hisp. cambiador, פתורא, κολλυβιστής, mensarius, vel nummularius, qui ex pecuniæ permutatione quæstum facit. Hieron. in Matt. c. 21.

Collybus, bi, m. 2. cambio di monete, קולבון, Germ. wechsel, verlust am wechsel, Gal. change, tare, & dechet de l'or, ou argent, soit pour le change, ou autrement, Hisp. lo que gana el cambiador con el cambio, κόλλυβος, sumitur pro pecuniæ permutatione, seu pro intertrimento nummorum ex permutatione pecuniæ, quæ fieri solet apud nummularios, quia pecuniæ, quam quis habet, aut non recepta, aut abrogata sit in ea provincia, in qua debeat expendi, vel quia argentea moneta aurea mutetur. In ratiociniis emptionem auri appellant, vulgus cambium dicit. Cic. 5. Ver. cap. 78. Nam collybus esse qui potest, cum utantur omnes uno genere nummorum? Suet. in Aug. c. 4. Mensarius manibus collybo decolloratis.

Collyra, æ, f. 1. vel collyris, idis, f. 3. עוגה, κολλύρα, κολλυρίς, panis genus, quod vel ex jure frigebatur, vel in cineribus coquebatur, focaccia, o frittella. Plaut. in Pers. 1. 3. 12. Collyræ, facite, ut madeant. Tert. de cul. fœm. c. 7. Collyridas, & scutorum umbilicos.

Collyricus, a, um, adject. ad collyram pertinens, ut collyricum jus, h. e. ex collyris coctis, apud Plaut. Pers. 1. 3. 15. & 17. V. Turneb. l. 4. c. 1.

Collyriolum, li, m. 2. dim. a collyrium, medicamentum quoddam illi simile, quod Ital. dicunt, cura, supposta. Macer (exiguæ admodum auctoritatis auctor) 4. 12. Collyriolum si supponatur in anum. V. Collyrium.

Collyris. V. Collyra.

Collyrium, n. 2. collirio, קילורית, κολλύριον, vel κολλούριον, medicamentum oculorum, & proprie, quod fit e cinere, & colorem cinereum habet, a collyra. Hor. 1. Ser. sat. 5. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus illinere. ¶ Colyrium, vel colurium unico l, est medicamentum teres, superiore parte crassius, inferiore tenuius ad modum caudæ muris truncatæ, quod fistulosis corporis partibus immitti solet, veluti meatui naris affectæ, vel aurium, item ano, vel utero, a κόλος, mutilus, truncus, curtus, & οὐρά, cauda, vel a κολύειν, vel κωλύειν, τὸν ῥοῦν, quia fluxiones sistit. Cels. l. 5. c. 28. ¶ Metaphorice Sidon. l. 2. ep. 2. Porticus magis rotundatis fulta coluriis (al. leg. collyriis) quam columnis &c. Ubi vel semicolumnia intelligit, vel potius pilas ex pluribus saxis in orbem accisis exstructas, quas ideo columnis opponit, quia columnæ ex unico fiunt lapide.

* Colminiana, Colminia, Culminia vel Cominia olea, oleæ species. Cato, Varro, Pallad.

Colo, as, a. 1. colare, זקק, Germ. rinnen, Gal. couler, Hisp. colar, ἠθέω, est pauxillatim liquorem aliquem, stillatimque emittere, vel rem aliquam per colum purgare, a colum, vas, per quod liquor emittitur. Colum. l. 12. cap. 11. Mel expressa aqua coletur.

Colo, is, colui, cultum, a. 3. observo, veneror, adorare, amare con onore, rispettare, חבב, עבד, כבד, Ger. verehren, Gal. honorer, Hisp. adorar, o haser reverencia, σέβομαι. Cic. 1. de nat. Deor. Quid est, cur Deos ab hominibus colendos dicas? Id. l. 16. Att. ep. 16. Mirifice colere aliquem, & amare. ¶ Aliquando significat turpi obsequio alicui deditum esse. Suet. in Othon. c. 2. Libertinam aulicam gratiosam, quo efficacius coleret, etiam diligere simulavit, quamvis anum, & pene decrepitam. ¶ Deinde colere idem est, ac exercere, excolere, coltivare, ut colere agrum: atque hæc videtur esse propria hujus verbi significatio. Virgil. 3. Georg. v. 412. Laudato ingentia rura, exiguum colito. ¶ In hoc sensu transfertur etiam ad animum. Ovid. l. 1. de Arte, v. 121. Nec levis, ingenuas pectus coluisse per artes, Cura sit. ¶ Dicimus etiam colere vitam, διάγειν, agere. Ter. Heaut. 1. 1. 82. Colere servitutem apud aliquem, Plaut. Pœn. 3. 5. 7. Et colere amicitiam. Cic. de Amic. c. 15. Sic colere fidem, pietatem, studia, literas. Id. 1. Offic. c. 2. Et de Fin. l. 5. c. 19. ¶ Præterea colere significat habitare, incolere. Virg. Ecl. 2. v. 61. Pallas quas condidit arces, Ipsa colat. ¶ Et absolute. Apul. lib. 1. Miles. Primus Milo, qui extra urbem totam & pomœrium colit. Adde Plaut. Pseud. 1. 2. 68. ¶ Pertinet etiam ad vestitum, ornare, vestire pomposamente. Tibul. l. 1. el. 9. v. 46. Ah pereant artes, & mollia jura colendi.

Colobatharii, V. Collobatarii.

* Colobicus, κολοβικός, κολοβός, mutilus, Firmic. l. 3. c. 14. n. 8.

Colobium, neut. 2. camiciuola senza maniche, κολόβιον, tunica sine manicis, qua antiqui Romani utebantur, a κολοβός, mutilus. Serv. ad Æn. 9. v. 616. Tunicæ vestium habent manicas, quod etiam Cicero vituperat dicens, manicatis & talaribus tunicis; nam Colobiis utebantur antiqui. ¶ Dicitur & Colobius, & Colobion, ut notat Salmas. ad Histor. August.

Colocasia, æ, f. & Colocasium, ii, n. κολοκασία, faba Ægyptia, alio nomine cyamus, Plin. l. 21. c. 15. In Ægypto nobilissima est colocasia. Virg. Ecl. 4. v. 20. Mixtaque ridenti colocasia fundet acantho. Ubi colocasiæ flores intelligit. Mart. l. 8. epigr. 33. Lenta minus gracili crescunt colocasia filo. h. e. colocasia cocta instar filorum tenduntur, ut scribit idem Plin. loc. cit. ¶ Ejus foliis varie implexis Ægyptii pocula conficiunt, in iisque potare gratissimum habent. Plin. loc. cit.

Colocinthis, idis, f. 3. coloquinta, פקועה, κολοκυνθίς, κολοκυνθώδης, cucurbitæ sylvestris genus, sativa minus. Plin. l. 20. c. 3.

Colon, i, n. colon, κόλον, crassum intestinum, quintum in ordine intestinorum, medium inter cæcum, & rectum, quod a sinistro rene ad dextrum super ventriculi fundum fertur, per quod cibus labitur e ventriculo in alvum, & ex quo excrementa cum accipiunt colorem, quo egeruntur. Dictum est a κοῖλος, cavus, quia plurimas cavernas, seu cellulas habet. Plin. l. 11. c. 37. A Græcis, inquit, appellatur colon, ubi dolorum magna causa. Id. l. 30. c. 37. Coli vitium sanatur ave galerita assa. ¶ Colon, κῶλον, membrum significat. Hinc per translationem etiam membra orationis cola nuncupantur, quod ex iis, veluti membris periodus constet. Ascon. in Div. Ver. c. 13. Vitiose ambo cola.

Colona, f. 1. contadina, rustica mulier, quæ agros colit. Ovid. 4. Fast. v. 692. Cum duro parca colona viro.

Colonæ, arum, locus est in agro Troade, teste Nepot. in Pausan. c. 3.

Colonarium, ii, n. vectigal pro re rustica. Cic. l. 13. Att. ep. 6. De aquæductu probe fecisti. Colonarium, vide, ne nullum debeamus. Al. tamen legunt Columnarium.

Colonarius, a, um, qui est colonicæ conditionis. Sidon. l. 5. ep. 19. Plebejam potius incipiat habere personam, quam colonariam.

Colonatus, us, m. conditio colonorum. In Cod. Theodos. 12. 1. 33.

Coloneus, a, um, adj. OEdipus Coloneus, Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ, nomen est Tragœdiæ Sophoclis, ductum a Colono, seu Colona, qui locus fuit in Attica non longe ab Athenis, ubi Sophocles natus est, & hanc Tragœdiam senex admodum conscripsit. Ipse quoque OEdipus Thebis exsulans, eo commigrasse dicitur. Cic. de Senec. cap. 7. OEdipum Coloneum recitavit judicibus. Idem 5. de Fin. cap. 1. Coloneus ille locus, &c.

Colonia, f. 1. Colonia, בני גרות, Ger. das art, dahin man volck, zu wohnen schickt, Gal. Colonie, Hisp. Colonia, ἀποικία, est pars civitatis, aut sociorum deducta in aliquem locum ædificiis munitum. Dicta est a colendo, idest, habitando. Cic. in Rul. Tu non definias, quot colonias, in quæ loca, quo numero colonorum deduci velis? ¶ Dicitur etiam de loco. Igitur Colonia est oppidum, quo olim Rex, vel Senatus, vel Populus partem civium, vel sociorum misit ad habitandum. Cic. 2. Agr. c. 27. Colonias sic idoneis in locis contra suspicionem periculi collocarunt, ut esse non oppida Italiæ, sed propugnacula Imperii viderentur. ¶ Differt colonia a municipio; municipes enim sunt cives alicujus municipii legibus suis, & suo jure utentes: coloni sunt cives unius civitatis in aliam deducti, & ejus jure utentes, a qua sunt propagati. V. Gell. l. 16. c. 13. ¶ Coloniæ aliæ erant civiles, aliæ militares: civiles constabant ex civibus pauperibus, qui in aliquem locum agri colendi causa deducebantur, militares constabant ex militibus veteranis, qui in aliquem locum tamquam in laboris requiem deducebantur, simul ut adversus hostium excursiones præsidio essent. Præterea aliæ erant Romanæ, aliæ Latinæ. Romanæ civium Rom. jure utebantur, Latinæ jure Latii. V. Panvin. l. 3. de R. & Sigon. de jure Provinc. c. 10. & l. 2. de antiquo jure Italiæ c. 2. ¶ Constructio hujus vocis varia est. Liv. l. 8. c. 23. Quod coloniam in Samnitium agro imposuerit, Vellej. l. 1. cap. 14. Post septem annos, quam Galli urbem ceperunt, Sutrium deducta colonia est, & post annum Setina, &c. Et c. 15. Colonias condere. Cic. 1. de Divin. In lustranda colonia ab eo, qui eam deduceret. Et ibid. Mittere coloniam in aliquam regionem. Idem pro Cæc. c. 33. In colonias proficisci. ¶ Interdum colonia est quivis agricolationis locus. Col. l. 11. c. 1. Villicus coloniæ suæ terminos egredi non debet. Adde Paul. l. Quæro. Dig. locat. ¶ Item quodlibet domicilium. Plaut. Aulul. 3. 6. 39. Eam affectat viam, ut commutet coloniam. Idem Pseud. 4. 6. 38. Quid ego cesso facere, ut det nomen ad molarum coloniam? h. e. ut ad molam damnetur.

Colonia Agrippina, Ger. Coeln, & Coln, urbs Germaniæ inf. Imperialis, libera. Plin. l. 4. c. 17. ¶ Dicta est ab Agrippina Neronis matre, quæ, ut sociis quoque nationibus potentiam suam ostentaret, in hoc oppidum, ubi genita erat, Coloniam ex veteranis deduci imperavit.

Colonica, æ, f. 2. casa da contadino, casa rustica, coloni habitatio. Auson. epist. 4. v. 7. Quem tingit piceo lacrymosa colonica fumo.

Colonicus, a, um, o. 1. 2. γεωργικός, quod est coloni, seu quod ad colonum pertinet. Cæs. l. 2. B. C. c. 19. Cohortes duas, quæ colonicæ appellabantur. ¶ Colonicum pecus. Plin. l. 8. c. 47. ad fin. Ovium duo genera, tectum, & colonicum: illud mollius, hoc in pascuo delicatius. V. Tectus.

Colonomon melos; κολόνομον μέλος, cantus dissonans, imperfectus, mutilus, a Musicis legibus deficiens, a κόλος, mutilus, & νόμος, lex. Auson. epist. 11. ad Paulin.

Colonus, m. 2. contadino, lavoratore da campi, פרזי, עובד האדמה, תושב, Ger. baursmann, ackermann, Gal. habitant d'une colonie, laboureur, Hisp. morador, labrador, γεωργός, qui agros colit. Cic. pro Cæc. Qui colonus habuit conductum de Cesenna fundum. ¶ Speciatim vero Coloni ἄποικοι sunt, qui ab aliquo principe populo in alium locum habitandi causa mittuntur, qui non propriis, sed sui populi, a quo profecti sunt, legibus vivunt. Cic. 3. de nat. Deor. c. 19. Circen quoque Coloni nostri Circejenses religiose colunt. ¶ Erant autem coloni liberæ conditionis homines, & pro dominis terræ habebantur, quippe qui non pro capite, ut Capite censi, sed pro solo dominio terræ reditus certos, ac pensiones solvebant. Colum. l. 1. c. 7.

Colonus, i, m. 2. ager non procul ab Athenis, Neptuno sacer, in quem OEdipus Thebis exsulans dicitur commigrasse. Cic. de Sen.

Colonus, a, um, o. 1. 2. γεωργικός, ad coloniam spectans, culturæ idoneus. Cic. 5. Phil. Utique C. Pansa, A. Hircius Consules, alter, ambove cognoscerent, qui ager colonus esset, quo milites veterani deducti essent. Alii aliter leg.

Colophon, onis, f. 3. Altobosco, al. Belvedere, κολοφών, urbs Joniæ marit. inter Smyrnam, & Ephesum, est inter illas septem, quæ de Homeri patria certarunt. Cic. pro Arch. cap. 8. ¶ Pop. Colophonii, qui in equestribus certaminibus tantum excelluere, ut ii, quibus Colophonius accessisset equitatus, victoriam sibi certam pollicerentur. Hinc Græcum prov. Colophonem addere, cum summa operi manus imponitur. Fest.

Colophoniacus, a, um, o. 1. 2. qui est ex Colophone. Virg. in Ciri, vers. 65. Quæ Colophoniaco Scyllæ dicuntur Homero.

Colophonius, a, um, κολοφώνιος, ad Colophonem pertinens, ut Colophonia resina, apud Plin. l. 14. c. 10. ¶ Colophonii, Colophonis incolæ. Cic. pro Arch. c. 8. Homerum Colophonii civem esse dicunt suum.

Color, ris, m. 3. colore, עין, Ger. farb, Gall. couleur, Hisp. color, χρῶμα. Cicer. l. 2. de Leg. cap. 18. Color albus præcipue decorus Deo est, tum in cæteris, tum maxime in textili. Plaut. Pseud. 4. 7. 99. Quem ego hominem nullius coloris novi, h. e. plane nescio, albus ne sit, an ater. Ducere colorem, colorirsi. Virgil. Ecl. 9. v. 49. ¶ Translate Senec. epist. 108. Novimus quosdam qui multis apud philosophum annis persederint, & ne colorem quidem duxerint, h. e. nihil profecerint. ¶ Colorem inducere, illinere, dar colore. Plin. l. 35. c. 10. ¶ Nullius coloris homo, h. e. plane ignotus. Plaut. Pseud. 4. 7. 99. ¶ Colores apud Rhetores dicuntur orationis figuræ, & lumina. Cic. 3. de Orat. Ornatur oratio genere primum, & quasi colore quodam & succo suo. ¶ Item rationes speciosæ potius, quam veræ: atque ita turpibus rebus colorem dandum monet Quintil. l. 3. c. 8. Hinc color pro fuco, & culpæ excusatione ponitur, Juven. sat. 6. vers. 279. Dic aliquem, sodes, dic, Quintiliane, colorem. ¶ Color vitæ, h. e. ratio status, conditio vivendi. Horat. l. 2. sat. 1. v. 60. Quisquis erit, scribam, vitæ color. ¶ Denique Color dicitur declamationum quoddam genus, in quo tota ratio accusationis, aut defensionis in eo sita est, ut factum minus probabile exquisitis conjecturis, suspicionibus, & causis subtiliter inventis tegatur, & coloretur. V. Senecæ controversias.

Colorabilis, le, adject. qui colorari potest. Martian. Capel. l. 9.

Colorate, adverb. cum colore, ἐν σχήματι, con apparenti, e speziose ragioni. Quintil. Declam. 285. Colorate affert iste tale patrocinium.

Colorator, oris, m. 3. qui colorem inducit, βάπτων. Gloss. lat. gr. colorator, στιλβωτής, & ἐνδικοπλάστις. Salmas. Histor. Aug. p. 451. Coloratores, ait, dici eos, qui parietes colorant, & colores tectoriis illinunt. ¶ Colorator inscripta fuit una ex Laberii Comœdiis, cujus fragmentum refert Gell. 7. 9. Ex quo patet, ipsam vocem antiquam esse, & plane Latinam.

Coloratus, a, um, nom. ex particip. colorato, colorito, צבוע, ἐπικεχρωματισμένος, qui colorem habet, ut coloratæ uvæ, Col. l. 11. c. 2. Virg. 4. Georg. v. 293. Coloratis devexus ab Indis, h. e. fuscis ex Solis calore. Cels. l. 2. c. 2. Si plenior aliquis, & speciosior, & coloratior factus. ¶ Ponitur & pro fucato. Senec. ep. 16. Quæ scribis, unde veniant, scio, non sunt ficta, nec colorata. Sic colorata oratio, h. e. coloribus, & figuris ornata, Cic. de cl. Orat. c. 46.

Coloreus, & Colorius, a, um, adject. a color, στιλβέος, ἄχροος, צבוע, qui varios habet colores, ut colorea vestis, veste di varj colori. Flav. Vopisc. in Aurelian. c. 46. Paul. Leg. 32. §. 7. Dig. de aur. arg. &c. Putavit sibi legata ornamenta, & vestem tam coloriam, quam versicoloriam. Ubi observanda est differentia inter colorium, & versicolorium, vel versicolorem, nam versicolorius, vel versicolor, proprie loquendo, est qui colorem subinde mutat, color cangiante. JCti tamen versicoloria vocant omnia quæ tincta sunt; & nativum colorem amiserunt. V. Versicolor. Colorius autem est, qui multos & varios colores intextos, seu mixtos habet. V. Salmas. ad Vopisci loc. cit.

Colorificus, a, um, colorem inducens, colorans, χρωστήρ. Virg. in Ciri. Cumque colorifico nimbos fulgore replevit. Sed alii leg. Cum sol horrifico.

Coloro, as, a. 1. colorire, dar colore, צבע, Ger. ferben, Gal. colorer, Hisp. colorir, o colorear, ἐπιχρώζω, colorem induco. Propert. l. 3. el. 22. Felix Eois lex funeris una maritis, Quos aurora suis rubra colorat equis, h. e. fuscos facit. ¶ Est etiam ornare, per metaph. Cic. l. 2. de Orat. cap. 14. Ut cum in Sole ambulemus, fit, ut coloremur; sic cum doctorum libros legimus, sentimus orationem nostram quasi colorari. ¶ Item prætextum inducere, coprire, scusare. Valer. Max. l. 8. cap. 2. Libidinosam liberalitatem debiti nomine colorando. ¶ Colorare plus est, quam inficere. Senec. ep. 71. ad fin. Alias disciplinas ingenia cum accepere, protinus præstant; hæc (virtus) nisi alte descendit, & diu sedit, animum non coloravit, sed infecit; nihil ex his quæ promiserat, præstat.

Colos pro color adhibetur a Poetis, Lucret. 6. 207. & Plaut. Mil. 4. 4. 43.

Colossæ, f. 1. Chone, urbs Phrygiæ, in confinio Cariæ, ad Lycum fl. ubi in Mæandrum influit, media inter Sardes, & Cabyram. Plin. l. 5. c. ult.

Colosseros, ob egregiam corporis amplitudinem, & speciem appellatus est Esius Proculus apud Sueton. in Calig. c. 35. Casaub.

Colosseus, a, um, gigantesco, ἀμεγέθης, quod altum est, & ad colossi formam factum. Plin. l. 35. c. 7. Nero Princeps jusserat se colosseum pingi 120. pedum in linteo. Adde Sueton. in Vespas. c. 23.

Colossicos, a, um, κολοσσικός, ad formam colossi. Plin. c. 34. c. 8. Colossicon signum. Vitruv. l. 10. c. 6. Colossici Apollinis basis. Id. l. 10. c. 4. comparative colossicotera dixit.

Colossus, a, um, adject. idem quod Colosseus, ut Colossæ statuæ, quod bis legitur apud Lamprid. in Alexand. Sever. nempe c. 25. & 28.

Colossus, i, m. 2. statua grande, Ger. ein sehr grosses bild, Gal. colosse, Hisp. colosso, κολοσσός, statua immodicæ proceritatis, qualis Rhodi fuit statua Solis facta a Charete, vel Lachete Lydio Lysippi discipulo ex ære altitudine 70. cubitorum, quæ inter septem orbis miracula numeratur. Festus dictum putat a Caleto, vel Coleto artifice. Plin. l. 34. c. 7. Moles excogitatas videmus statuarum, quas Colossos vocant, turribus pares.

Colostratio, onis, f. 3. Plin. l. 11. c. 41. est malum, quod ex colostri potatione evenire solet pullis, & infantibus.

Colostratus, a, um, adject. laborans colostratione. Plin. l. 28. c. 9. Infantes colostrati.

Colostrum, n. 2. & colostra, f. 1. colostra, primo latte, ראש חלב, Ger. die erste milch nachder feburt, Gal. colostre, lait caillé, Hisp. collostro, πύαρ, lac novum in mammis, hoc est, spongiosum illud lac, densumque, quod post partum esse solet, a coalescendo, quasi coalustrum, vel a κολλάομαι, agglutinor, quia densum est. Plane noxium est, quia tempore partus magna est in corpore humorum perturbatio, Plin. lib. 2. cap. 41. ¶ Fuit tamen in deliciis apud Romanos. Martial. lib. 13. dist. 38. Surripuit pastor quæ nondum stantibus hœdis, de primo matrum lacte colostra damus. Colum. lib. 7. cap. 3. Agnus cum est editus, debet uberibus admoveri; sed priusquam hoc fiat, exiguum emulgendum est, quod pastores colostram vocant.

* Colotes, æ, m. κωλώτης, stellio. Plin. l. 29. c. 4.

* Colpa pro culpa dixere veteres, teste Priscian. l. 1. p. 554.

Coluber, bri, m. 2. serpe, serpente, biscia, נחש, Ger. eine schlange, Gal. couleuvre, Hisp. culebra, ὄφις. Coluber dicitur in silvis, anguis & hydrus in aqua, serpens in terra, draco in templis. Sed sæpe confunduntur. Ovid. 15. Met. Niveisque frequens Sinuessa colubris. ¶ Colubra etiam usurpatur gen. fem. Ovid. 6. Met. vers. 559. Mutilatæ cauda colubræ. ¶ Cæcæ colubræ apud Colum. 10. 231. sunt lumbrici, qui in hominum intestinis gignuntur.

Colubrifer, a, um, qui colubros fert, seu parit. Ovid. 5. Met. vers. 241. Colubriferi lumina monstri.

Colubrimodus, a, um, in modum colubrorum. Corip. in Præfat. Illa colubrimodis Avarum gens dura capillis.

Colubrinus, a, um, adject. ad colubrum pertinens, Plaut. Truc. 4. 3. 6. Colubrino ingenio esse.

* Colubror. V. Columbor.

Colubrosus, a, um, aliud adject. a coluber. Tert. advers. Valentin. c. 4. Actu colubroso viam delineavit, h. e. detorto, flexo.

Colum, i, n. colatojo, Ger. eine seyhe, seygeschirr, Gal. couloir, Hisp. coladero, ἠθμός, ἠθάνιον, מסננת, vas vimineum, aut setaceum, per quod vinum, lac, & alii liquores in aliud vas transmittuntur. Virgil. 2. Georgic. vers. 242. Colaque prælorum fumosis deripe tectis. ¶ Colum nivarium erat id vas, cui nives injiciebant, inde vinum infundebant, ut vinum perfluens nivis frigus indueret, ejusque nimia austeritas frangeretur. Martial. in Apoph. dist. 103. & 104. ¶ Colum etiam intestinum est. V. Colon.

Columba. V. Columbus.

Columbar, n. 3. genus vinculi, cui collum inseritur, quia simile est foraminibus in peristerotrophiis, ubi columbæ nidificant. Plaut. Rud. a. 3. sc. 6. v. 50. Nam in columbari collum haud multo post erit. Id. in fragment. apud Fest. in Navali scriba. Non ego te novi, navalis scriba, columbar impudens; ubi columbar vocat scelestum hominem columbari dignum, quemadmodum Lucilius carcerem vocat, eum qui meruit in vincula conjici.

Columbaris, re, o. 3. di colombo, περιστερικός, quod est columbi. Col. l. 8. c. 8. Partes hæc columbari carent stercore. Al. leg. columbarii.

Columbarium, rii, n. 2. colombaja, ארובות יונים, Ger. taubenhauss, Gal. colombier, Hisp. palomar, περιστερεών, περιστεροτροφεῖον, locus ubi habitant columbæ. Varr. R. R. 3. 7. Columbarium evertere. Pallad. l. 1. tit. 24. Columbarium potest accipere sublimis una turricula in Prætorio constituta. ¶ Speciatim etiam dicitur columbarium loculamentum in peristerotrophio, singulis columbarum paribus præparatum. Var. l. c. Singulis paribus columbaria fiant, rotunda, in ordine crebra. ¶ Sed & loculos ad ollas cinerarias adservandas, Columbaria dici, ex Inscriptionibus probat Fabrettus Inscript. p. 9. & seq. ¶ Columbaria etiam dicuntur cubilia tignorum, & asserum. Vitruv. l. 4. c. 2. ¶ Item foramina in lateribus navium, per quæ remi emittuntur. Festus.

Columbarius, m. 2. chi ha cura di colombi, περιστεροτρόφος, qui columbas curat. Var. l. 3. de R. R. c. 7. Quos columbarii solent interficere. ¶ Adjective Id. ibid. Columbarius pastor.

Columbatim, περιστεριδόν, more columbarum. Cn. Mattius apud Gel. l. 20. c. 9. Columbatim labra conserens labris. Al. leg. Columbulatim. Auctor Lyrici, quod Cornel. Galli nomine circumfertur: Da columbatim mitia basia. V. Columbor.

Columbinaceus, a, um, columbinus. Cœl. Aurel. Acut. 2. 18. Pullus columbinaceus.

Columbinus, a, um, o. 1. 2. di colombo, περιστεροειδής, quod est ex columbis. Cic. Fam. 9. ep. 18. Pulli columbini. Horat. l. 2. sat. 4. v. 56. Columbinum ovum. ¶ Item qui columbarum colorem habet. Plin. 17. 7. Columbina terra. Pallad. 1. 10. Columbinum saxum.

Columbor, aris, ari, pro columbarum more oscula figere, usus Mecænas apud Senec. epist. 114.

Columbulus, i, m. 2. dim. parvus columbus, colombino. Plin. l. 9. ep. 25.

Columbus, m. 2. & columba, f. 1. colombo, colomba, יונה, Ger. taub, Gal. pigeon, colombe, Hisp. paloma, περιστερά, avis nota, a κολυμβάω, urino, quia talis est columbarum gestus. Sed Varr. lib. 4. de L. L. deducit a voce columbarum. ¶ In plurali frequentius gen. f. Authores utuntur. Virg. 2. Æn. Atra ceu tempestate columbæ. ¶ Columbæ differunt a palumbis, quia illæ de domesticis, & agrestibus dicuntur, hæ de silvestribus, quæ feræ sunt, & majores, & in arboribus, aut sepibus nidificant. Plin. l. 10. c. 34. & 35. ¶ Columbas in Veneris tutela esse fictum est, quia fetui semper indulgent. Horat. lib. 1. ep. 10. v. 5. Annuimus pariter vetuli, notique columbi. Ubi forte per columbos intelligit senes salaces.

Columella, f. 1. colonetta, עמוד, Germ. kleine seule, Gal. petite colonne, Hisp. pequena coluna, στηλίδιον, parva columna, dim. a columa, ut veteres dicebant, exempto n, pro columna. Cic. 2. de Leg. c. penult. Super terræ tumulum noluit quid statui, nisi columellam tribus digitis altam. ¶ Translate columellæ dicti sunt majores servi in familia, quos heri negotiis suis præficiebant, quod. his niteretur domus tamquam columellis. Donat. Phorm. act. 2. sc. 1. v. 57. ex Lucil. 22. Servu' neque infidus domino, neque inutili' quoiquam Lucilli columella hic situ' Metrophanes. Sed Salmasius legere malebat, columella hac, ut sententia sit: Metrophanem Lucillii servum situm esse sub hac columella.

Columella, m. 1. cognomen L. Junii Moderati, qui de agricultura, & oratione soluta, & versu elegantissime scripsit. Floruit autem sub Claudio.

Columellares dentes, in equis ita dicuntur caninis proximi, quos quarto ætatis anno, ejectis utrinque binis veteribus, emittere solent. Var. l. 2. de R. R. c. 7. Quarto anno incipiunt nasci, quos vocant columellares. Adde Plin. l. 11. c. 27.

Columen, minis, n. 3. olim colomen, colmo, cima, ראש, Ger. eine spitze, Gal. comble, Hisp. cumbre, στῦλος, culmen, a calamus, unde culmus, quia veteres calamis, seu culmis frumenti ædificia tegebant, Var. de R. R. c. 7. In turribus, ac columinibus villæ. ¶ Vel est trabs columnis suffulta, quæ culmen domus sustentat. Vitruv. l. 4. c. 2. ¶ Sumitur etiam pro columna. Sen. in Herc. Fur. act. 4. sc. 1. Columen impulsum labat. ¶ Et translate pro sustentaculo, sostegno. Ter. in Phor. 2. 1. 57. Bone custos salve, columen vero nostræ familiæ. Cic. pro Sext. c. 8. Columen reipublicæ. ¶ Item pro eo, qui summum locum tenet in re aliqua. Plaut. Amph. 1. 1. 211. Advenisti, audaciæ columen. Colum. 3. 4. Caput, & columen impensarum.

Columis, me, o. 3. sano, salvo, שלם, Ger. frisch, gesund, Gal. sain, Hisp. salvo, recio, σῶος, sanus, integer, a Chaldæo חלים, fortis, sanus. Voss. Plaut. Trin. 3. 3. 15. ubi al. aliter leg. Cæterum compositum Incolumis eodem sensu multo usitatius est.

Columna, f. 1. colonna, עמוד, Ger. eine seule, Gal. colonne, Hisp. colunna, o coluna, κίων, στῦλος, sustentaculum figuræ cylindricæ, a columen, quasi columina, quia culmen sustinet. Fest. Ovid. 3. de Ponto, el. 2. Vastis innixa columnis Templa. ¶ Veteres columna scribebant, sed columa exempto n pronuntiabant. Hinc columella. Ita docet Quint. l. 1. c. 7. ¶ Inter columnas, & pilas hanc differentiam esse volunt, quod columnæ uno scapo constant, idest, lapide oblongo perpetuo, pilæ autem structura constant aut lapidea, aut cæmentitia, aut lateritia. Non raro tamen etiam structiles columnas apud veteres legimus. ¶ Columnæ corpus scapus vocatur: quod columnæ superponitur, capitellum: quod supponitur, basis, sive spira. Bud. ¶ Translate columnæ dicuntur ii, in quibus præsidium aliquod habemus. Horat. lib. 1. od. 35. de Augusto. Injurioso ne pede proruas stantem columnam, h. e. Cæsarem Augustum, vel statum Imperii, quo consistente beati sumus.

Columnæ Herculis, duo montes, Calpe in Hispania Bætica, & Abyla in Mauritania Tingit. inter quos est fretum Gaditanum, seu Herculeum, qui procul spectantibus geminæ columnæ videntur. Hos Herculem, tamquam metas itinerum, & orbis terminos, instar columnarum posuisse fabulantur. Aliqui dicunt, columnas Herculis turres duas fuisse in Gaditana insula, alii duas columnas ex ære octo cubitorum, ad quas proficisci solerent, tamquam Herculi sacra facientes, qui navigationem absolvissent. Plin. in fin. proœm. l. 3.

Columnāris, re, ad columnam pertinens, στυλώδης. *Prudent. in Hamartig. v. 476.* mediasque tenebras Luce columnari scindens exercitus olim, *h. e.* splendore ignem columnæ, quæ noctu Hebræis in Deserti itinere prælucebat.

Columnarĭum, ii, n. 2. tributi genus, quod pro singulis columnis pendebatur. Atque ita legendum censent aliqui in *Cic. lib. 13. Att. epist. 6.* V. Colonarium. *Cæs. l. 3. B. C. cap. 32.* In capita singula tributum imponebatur, Columnaria, ostiaria, frumentum. ¶ Pro æstuario, seu spiramento, *Vitruv. l. 8. c. ult.* Etiam in ventre columnaria sunt facienda, per quæ vis spiritus relaxetur. Al. leg. *colluviaria*.

Columnarĭus, ii, m. 2. Columnarii *Manutio* sunt viles & improbi homines, ad columnam Mœniam in judicium sæpe vocati. *Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 9.* Sed alii locum Cœlii referunt ad *colonarios*.

Columnatĭo, f. 3. στύλωσις, columnarum exstructio, seu ædificatio per columnas. *Apul. l. 4. Flor.* Nec proscenii contabulatio, nec scenæ columnatio.

Columnātus, a, um, o. 1. 2. columna sustentatus. *Varr. 3. de R. R. cap. 5.* Tholus rotundus columnatus.

Columnella, æ, dim. a columna, legitur apud *Cæs. l. 2. B. C. c. 10.* Tametsi varia est lectio.

Columnĭfer, a, um. *Prudent. in hymn. Eulaliæ, v. 52.* Sic habuit generosa Patrum Turba columniferum radium: *h. e.* columnam ignis.

Colūri, m. 2. duo circuli in sphæra se se mutuo ad angulos rectos secantes circa polos mundi, quorum unus dicitur Colurus æquinoctiorum, alter solstitiorum. Dicti sunt quasi κόλοι τὴν οὐρὰν, mutili cauda, quia eorum pars, quæ in Antarcticum vergit, nobis inconspicua est, & qua parte non videntur, mutili censentur. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 15.*

Colurĭa, orum, n. *pilastri*, κολοῦρα, semicolumnia, ab una parte in acumen desinentia. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Porticus rotundatis fulta coluriis.

Colurĭum. V. Collyrium.

Colurnus, a, um, κρανέϊνος, *di nocciuolo*, לוז, quod est ex materia coryli, a *corulus*, sive *corylus*, pro *corulnus*, literarum trajectione. *Virg. 2. Georg. v. 396.* Pinguiaque in verubus torrebimus exta colurnis. Ita expon *Serv.* ¶ At *Festus*: Colurna hastilia, ex corno arbore facta.

Colūrum metrum dicitur a *Plotio Grammatico de metris*, quod pede brevius est: a κόλος, mutilus, & οὐρὰ, cauda.

Colus, li, f. 2. vel colus, us, f. 4. *rocca da filare, conocchia*, פלך, Ger. *ein spinnrocke*, Gal. *quenouille*, Hisp. *rucca*, ἠλακάτη, instrumentum, quod pensa continet, a quo fuso fila ducuntur. *Plin. l. 9. c. 43.* Colus compta, & fusus cum stamine. *Cic. de Orat. l. 2. c. 68.* Quando ad me venis cum tua colu, & lana? ¶ Invenitur & colus, i, masc. gen. apud *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 311.* & *Propert. l. 4. el. 10. v. 48.* Sed utrobique variant lectiones. ¶ In recto plurali *hæ coli* non ausim dicere, inquit *Voss. 4. de Gramm. c. 20.*

* Colustra. V. Colostra.

Coluthĕa, orum, n. 2. apud *Plaut. Pers. 1. 3. 7.* Coluthea appara, *h. e.* bellaria, τραγήματα, quæ secundis mensis apponuntur.

Colymbădes, f. 3. κολυμβάδες, olivæ condititiæ, a κολυμβάω, innato, quod ob suam levitatem salsilagini innatant. *Plin. lib. 23. cap. 3.* Colymbades sordida ulcera purgant.

Colymbus, i, m. 2. κόλυμβος, ים, piscina, natatio, *peschiera, lago, bagno*. *Lamprid. in Heliogab. c. 23.* Marinæ aquæ colymbos exhibuit, & singulis amicis natantibus dimisit, & iterum piscibus implevit.

Coma, æ, f. 1. *chioma, zazzera*, צמה, ציצית, פרע, Ger. *das haar*, Gal. *cheveleure*, Hisp. *cabelladura*, κόμη, capillus aliqua cum cura compositus. *Cic. 3. Tusc.* Scindens dolore identidem intonsam comam. ¶ Hinc Comam nutrire, alere, figere, &c. *Senec. Valer. Flac. Plin.* &c. ¶ Coma pinguis, h. e. densa, *Suet. in Neron. c. 20.* ¶ Proprie coma est capillus intonsus, nondum cæsus, qualis mulierum, & puerorum olim fuit. V. *Cirrus*. ¶ Translate & de arboribus dicitur. *Horat. lib. 4. od. 7. v. 2.* Redeunt jam gramina campis, Arboribusque comæ, *le frondi*.

* Comacum. V. Camacum.

Comagēne, f. 1. Euphratesia, κομμαγηνή, Syriæ regio, juxta Euphratem flu. inter Ciliciam ad Occ. & Mesopotamiam ad Or. Armeniæ min. ad Bor. finitima. *Plin. lib. 15. cap. 12. & 24.* ¶ Est etiam hoc nomine herba quædam apud *Plin. l. 29. c. 3.* Hinc,

Comagēnus, a, um. Hinc Comagenum medicamentum, utilissimum ad multos morbos, quod fit ex adipe anserum, cinnamo, casia, pipere albo, herba Comagene. *Plin. l. 10. c. 22. & l. 29. c. 3.*

Comāna, orum, Cappadociæ urbs, in Antitauri valle sita, Ciliciam versus, opulento fano, atque sacerdotio Bellonæ deæ nobilis, *Arminacha*. *Plin. 6. 3.*

Comāni, orum, sacri servi sunt Bellonæ, dicti ab ejus Deæ fano, vel ab ejusdem nominis urbe, in qua fanum illud fuit. Sanguinem cultris se ferientes ultro in honorem Deæ fundebant. *Valer. Flac. Argon. l. 7. vers. 636.* Exsectos lacerat Bellona Comanos. Al. leg. *Comatos*.

Comans, tis, *capelluto*, κομάων, פרוע, particip. sine verbo, ut putant Grammatici, cum tamen *Comare* legatur apud *Tertul. de Pal. c. 4.* Quin & *Tacit. de German. c. 18. n. 3.* Quibus (muneribus) nova nupta comatur. ¶ Apud Poetas frequenter legitur pro capilloso, aut cristato. *Virg. Æn. 2. v. 391.* Galea comans. Et *Æn. 12. v. 6. de leone*. Gaudetque comantes excutiens cervice toros. *Id. 4. Georg. v. 122.* Narcissus sera comans, h. e. folia sero emittens.

Comarchus, i, κώμαρχος, *borgomastro*, vici magister, a κώμη, vicus, & ἀρχὸς, princeps. *Plaut. Curc. 2. 3. 7.*

Comăron, i, n. κόμαρον. Ita appellatur Græce unedo, qui est fructus arbuti. *Plin. 15. 24.* ¶ Item herba, quæ fraga gignit, ob id etiam *fragum* dicta. *Apulej. de herb. cap. 37.*

Comatorĭus, a, um, adject. ut comatoria acus, quæ ad comam figendam inservit. *Petron. sect. 21.* Acu comatoria malas alicui pungere.

Comatŭlus, a, um, diminut. a *comatus*. *Hieronym. ep. 11. ad Furiam, a med.* Comatulos, comptos, atque lascivos domus tuæ tecta non videant.

Comātus, a, um, adject. qui comam habet longiorem, κομήτης, פרוע, *chi ha gran chioma*. *Martial. l. 10. epigr. 83.* Calvo turpius est nihil comato. *Catul. Carm. 4.* Comata silva. h. e. frondosa. ¶ *Comatus, i,* m. h. e. puer comatus. *Martial. 12. 71.* ¶ Comata Gallia. V. Gallia.

Combe, es, f. 1. κόμβη, Asopi filia, quæ prima æneam armaturam traditur invenisse, unde & Chalcis est cognominata, a quo etiam Chalcidi urbi nomen factum putatur. *Ovid. 7. Met.*

Combennōnes, m. 3. qui in eadem benna, idest, vehiculo sedent. *Festus.*

Combĭbo, is, ibi, a. 3. *bere in compagnia*, שתה, Ger. *mit einander trincken*, Gal. *boir ensemble*, Hisp. *bever juntamente*, συμπίνω, simul bibo. *Ovid. ep. 11.* Et cogor lacrymas combibere ipsa meas. ¶ Item pro imbibere. *Ovid. Met. 13.* Ara cruorem combiberat. ¶ Hinc translate. *Cic. 3. de Fin. c. 2.* Infici debet iis artibus, quas si, dum tenera est, combiberit, &c.

Combĭbo, onis, m. 3. compotor, *chi beve in compagnia, compagnone*. *Cic. Fat. l. 9. ep. 25.* In his controversiis, quas habeo cum tuis combibonibus Epicureis.

Combināti, æ, a, bini conjuncti, συναμφότερος, שנים יחד. *Augustin. 8. Confess. c. 6.* Combinati spatiabantur, *passeggiavano a due a due*.

Combinatĭo, onis, schema est Rhetoricum, conduplicatio, ἐπίζευξις, cum in oratione eadem dictio sine medio duplicatur, ut illud *Virg.* Me me, adsum qui feci. V. *Gramm.*

Combīno, as, a. 1. συνδυάζω, conjungo, bina jungo. *Sidon. l. 9. epist. 8.* Obsequia combinans numeris æquata, non meritis.

Combitĕre, simul ire, affertur a *Voss. lib. 4. Institution. Oratoriar. cap. 1. num. 7. ex Varr. lib. 4. L. L.*

Combrētum, n. 2. herba baccari similis, sed procerior. *Plin. l. 21. c. 6. & 19.*

Combullĭo, is, ivi, itum, n. 4. simul, vel valde bullio. *Apic. l. 8. c. 8.* Diu combulliat, donec spisset.

Combūro, is, ussi, ustum, a. 3. idem ac uro, vel simul uro, a *con* & *uro*. b interposito, vel ab antiquo *buro*: quia veteres & *uro*, & *buro* dixere, a πυρῶ, שרף, *abbruciare*, συγκαίω. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Fumo comburere. Et *de Divin. l. 1. c. 17.* Comburere annales. ¶ Translate *Q. Frater* apud *Cic. ad Q. Fr. l. 1. epist. 2. c. 2.* Comburere aliquem judicio, *h. e.* lædere, notare. ¶ Comburere diem, h. e. cum hilaritate transigere. *Plaut. Men. 1. 2. 43.* Vide ibi *Taubman.*

Combustĭo, onis, f. ustio, יקוד, ἐμπρησμὸς, *abbruciamento, incendio*. *Jul. Firmic. l. 4. Mathes. c. 12.* Vitia vero faciet ex igne, idest præcisiones, & combustiones.

Combustūra, æ, f. *scottatura*, idem quod combustio. *Macer l. 1. c. 26.* Et combusturis præclare subvenit.

Combustus, a, um, nom. ex particip. idem quod ustus, vel simul ustus, נשרף, *abbruciato*. *Cic. Attic. l. 14. ep. 10.* Cæsar etiam in toro combustus. ¶ Combusta, orum, *le scottature*. *Plin. l. 20. c. 3.* Succus impositus mire combusta sanat.

Come, f. 1. τραγοπώγων, herba, quam barbam hircinam vocant, a comæ similitudine, quod folia in circuitu spargat. *Plin. l. 21. c. 15. & l. 27. c. 13.* ¶ Item pagus, vicus, κώμη. *Liv. 38. 12.* Ad Hieran comen pervenerunt.

Comĕdo, is, edi, esum, a. 3. *mangiare*, אכל, ἐσθίω, idem quod edo. *Cicer. de clar. orat. c. 60.* Hodie te istic muscæ comedissent. *Terent. Heaut. 2. 3. 14.* Quid comedent? quid ebibent? ¶ Sæpe est dilapidare, absumere. *Cic. Fam. 11. ep. 21.* Rem familiarem comedere. *Idem pro Sext. cap. 52.* patrimonium. Et *cap. 51.* bona sua. Et *Attic. l. 6. ep. 1. ad fin.* nummos. *Idem 9. Fam. epist. 18. extr.* Potes mulo isto, quem tibi reliquum dicis esse, cum cantherium comedisti, Romam pervehi. *Idem 11. Phil. 11. c. 14.* Comedere beneficia alicujus, *h. e.* rem beneficio alicujus acquisitam absumere. ¶ *Comedere aliquem* est ejus rem consumere. *Plaut. Pseud. 4. 7. 25.* Jamne illum comesurus es? ¶ *Comedere aliquid oculis* est avide & cupide aspicere. *Mart. l. 9. epigr. 60.* Inspexit molles pueros, oculisque comedit. ¶ *Comedim, is, it,* pro *comedam, as, at,* legitur apud *Plaut. Curcul. 4. 4. Trinum. 1. 2. 65.* & *Trucul. 2. 6. 53.* Tribuitur etiam *Ciceroni lib. 9. Fam. ep. 20. extr.* a *Non. cap. 2. n. 114.* sed al. leg. *comedam*. ¶ Habet præterea varia tempora, & personas alia ratione declinatas. Dicimus enim *comes, est,* pro *comedis, it*: & *comestis* pro *comeditis*: item *comesto* pro *comedito*; & *comessem, es,* &, pro *comederem*, & *comedissem*; & *comesse*, pro *comedere*, & *comedisse*. *Plaut. Mostel. 1. 1. 11.* Sine, venire salvum, quem absentem comes. *Cic. in Hortens.* apud *Non. c. 2. n. 98.* Qui se ipse comest. *Plaut. Trucul. 1. 2. 54.* Vos abibitis, & comestis. *Cato R. R. c. 156.* Comesto aliqua folia. *Cic. pro Sext. cap. 51.* Ut bona solus comesset. *Martial. l. 5. epigr. 40.* Si conchen toties meam comesses. ¶ *Comesse se*, curis macerari, tristem esse. *Plaut. Trucul. 2. 7. 36.* Quisnam illic homo est, qui ipsus se comest, oculis malis, tristis?

Comĕdo, onis, m. 3. & comĕdus, di, m. 2. qui bona sua consumit. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 189.* Quod comedonibus venit in usu. ¶ Altera forma *Festus*: Comedum, bona sua consumentem antiqui dixerunt.

Comensis, e, adject. ad Comum Galliæ Cisalpinæ urbem pertinens. *Plin. l. 2. c. 103.* In Comensi agro juxta Larium lacum.

Comes, itis, com. g. 3. *compagno, compagna*, חבר, Germ. *reissgefehrt*, Gall. *compagnon*, Hisp. *companero*, ἀκόλουθος, qui, vel quæ cum aliquo iter facit. *Publ. Syrus*: Comes facundus in via pro vehiculo est. *Cic. Famil. epist. 9.* Comitem se alicui præbere. ¶ Additur & aliis rebus. *Cic. de clar. Orat. cap. 12.* Eloquentia pacis est comes, otiique socia. ¶ Differt a socio, quia *comes* minor, *socius* par est, deinde *comes* euntem sequitur, socius agentem adjuvat: sed fere eodem sensu usurpantur. *Cic. pro Sylla*: Hoc importunissimo tum honoris, tum etiam calamitatis socio, atque comite. ¶ Differt etiam a *Sodali*, quia, ut inquit *Fronto*, sodalis est nomen adolescentiæ, & de societatibus voluptuosis dicitur. V. *Sodalis*. ¶ Comes est etiam nomen dignitatis, & originem duxit ab iis, qui Magistratus in bellum, & in provincias comitabantur. *Cicer. 3. Ver.* Comites illi tui dilecti manus erant tuæ, Præfecti, Scribæ, Medici, Accensi, Aruspices, Præcones manus erant tuæ. ¶ Sæpe etiam servi (honestiores tamen) hoc nomine continebantur, ut indicat *Suetonii* locus *in Cæsare, cap. 4. Horat. lib. 1. ep. 8.* Albinovano comiti, scribæque Neronis. ¶ Quin & Pædagogi olim honestiore vocabulo Comites appellati. Ita *Sueton. in Aug. cap. 98.* Thrasyllum Tiberii comitem vocat. Et *in Tiber. c. 12.* M. Lollium comitem & rectorem C. Cæsaris. ¶ Posterioribus temporibus, qui circa Imperatores dignitate aliqua fulgebant, (οἱ περὶ τὸν βασιλέα, ut scribit *Zosimus l. 5. cap. 25.*) Comites appellati, *Conti*; de quibus passim mentio fit in utroque Codice, & apud *Symmach.* ¶ Hujus tituli auctor fuit Constantinus M. teste *Eusęb. in ejus vita, l. 4.* Vide *Salmas. ad Histor. Aug. p. 47.* & *Sigismund. Gelenium in notitia Imperii.* ¶ Comes exterior, & interior quis sit. V. *Interior*.

Comĕsor, oris, m. 3. qui comedit. *Tertul. l. 1. adv. Marc. c. 1.* Mus comesor arrosit.

Comessatio }
Comessator } V. Comissatio, &c.

Comestūra, æ, f. actio comedendi, *il mangiare*. *Cato de R. R. cap. 157.* ubi alii aliter leg.

Comĕsus, vel Comestus, a, um, nomen ex particip. consumptus, *mangiato*. *Cicer. pro Cluent. c. 62.* Venenum celerius potuit comestum, quam epotum in venas permanare. Al. leg. *comesum*. Et *in Sallust. cap. 7.* Patrimonio non comeso, sed devorato. ¶ An *Comestus* dicendum sit, Vide *Pigh. in Valer. Max. p. 603.*

Comēta, & Comētes, æ, m. 1. *cometa*, כוכב פרע, Ger. *comet*, Gal. *comète*, Hisp. *cometa*, κομήτης, stella crinita. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 5.* Stellis his, quas Græci cometas, nostri cincinnatas vocant. *Virg. Georg. 1. sub fin.* Non diri toties arsere cometæ. *Tacit. 14. Ann. 22.* Sidus cometes effulsit. ¶ Dictus est a κόμη, coma, quia late splendorem velut comam fundit.

Comĭce, adverb. Comicorum more. *Cic. l. 3. de Orat. cap. 8.* Res tragicas comice, tristes remisse tractare.

Comĭcus, ci, m. 2. κωμῳδοποιός, comœdiarum scriptor. *Plaut. Pœn. 3. 2. 4.* Condoctior sum, quam Tragœdi, aut Comici.

Comĭcus, a, um, adject. ad Comœdiam pertinens, *comico*. *Cic. in Orat. c. 20.* Locutio comicorum Poetarum, nisi quod versiculi sunt, nihil est aliud quotidiani dissimile sermonis. ¶ Item fictus, ut Comici Dii. *Varr.* apud *Non.* ¶ Hinc comicum aurum sunt lupini, quia in Comœdiis pro nummis lupinos numerare solebant. *Plaut. Pœn. 3. 2. 20.* ¶ Comici senes, h. e. quales in fabulis induci solent. *Cic. de Senect. & de Amic.* Sic Comici servi. *Plaut. Cap. 4. 1. 11.* hoc est prompti, quia in Comœdiis ita inducuntur, ut cum res postulat, statim præsto sint. Hoc sensu *Cic. Fam. l. 2. ep. 11.* dixit κωμικὸς, μάρτυς.

Comĭnĭa, f. 1. genus olivæ apud *Plin. l. 15. c. 3.*

Comĭnus, adverb. *dappresso*, מקרוב, Ger. *von nahem*, Gal. *de près*, Hisp. *cerca*, ἐγγύθεν, prope. *Cic. ad Attic. l. 2. ep. 2.* Cominus ad aliquem accedere. *Ovid. 3. Met. 119.* Cominus ense ferit, jaculo cadit eminus ipse. Ubi nota differentiam inter hæc duo adverbia, qua de re V. etiam *Eminus*. ¶ A *manus* derivat *Voss.* & præposit. *cum*: unde aliqui & *comminus* scribunt. ¶ Apud *Virg. 1. Georg. vers. 104.* Cominus accipitur pro statim: Quid dicam, jacto qui semine cominus arva insequitur? *Servius*. ¶ Apud *Propert.* casum regit more præposit. *l. 2. eleg. 14.* Agrestes cominus ire sues. Et *l. 3. eleg. 1.* Fluminaque Æmonio cominus isse viro. ¶ *Cominus* comparativum est *Tertul. de carne Christi, c. 21.*

Comis, e, *benigno, piacevole, umano*, ענו, טוב, חנון, Ger. *lieblich*, Gall. *doux*, Hisp. *cortes*, εὐπροσήγορος, a κοσμέω, orno, expuncto s, significat eum, qui in omni sermone, & cultu vitæ facilis est, amœnus, & jucundus. *Cic. pro Balbo c. 16.* Comes, benigni, faciles, suaves homines esse dicuntur, qui erranti comiter monstrant viam, benigne, non gravate. *Ovid. 3. de Arte*: Comibus est oculis alliciendus amor, h. e. blandis. ¶ *Plin. l. 35. c. 4.* Tiberium parum comem Imperatorem vocat, quasi subrusticum, & elegantiæ parum studiosum. ¶ Extenditur & ad eum, qui facile dat, unde *Plaut. Trin. 1. 1. 24.* Prodigum hominem, *comem* dixit. ¶ Comparat. comior. *Cic. pro Mur. c. 31.* Quis C. Lælio comior, quis jucundior? Superlat. comissimus. *Suet. Vespas. c. 22.* Et super cœnam, & super aleas comissimus. Alii leg. Super cœnam, & super aleas communissimus. *Apul. l. 10. Metam.* Comissimis affatur sermonibus.

Comissabundus, a, um, comissator, qui comissationibus indulget, *goditore, banchettante, dissoluto ne' tripudj*, זולל, κωμαστής. *Liv. l. 9. c. 17. de Alex. M.* Per Indiam temulento agmine comissabundus incessit. *Plin. l. 21. c. 3.* Comissabundi juvenes.

Comissalĭter, adverb. hilare, per comissationem. *Sidon. l. 1. epist. 5.* Cantatas sæpe comissaliter nobis Phaethontiadas risi.

Comissatĭo, onis, f. *gozzoviglia, stravizzo*, זוללות, convivium, quod fit post cœnam in multam noctem, & quodvis intempestivum epulum, κῶμος. *Sueton. in Vitell. c. 13.* Epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat, in jentacula, prandia, cœnas, comissationes. *Idem in Tito, cap. 7.* Ad mediam noctem comissationes cum aliis extendere. *Cic. 2. Catil. c. 5.* Comissationes quærere.

Comissātor, oris, m. *goditore, banchettatore*, κωμαστής, epulo, qui comissationibus indulget. *Liv. l. 41. c. 7.* Comissatores aditu januæ arcet. *Cic. Att. l. 1. epist. 16.* vocat comissatores conjurationis, de quibus & *Catil. 2. cap. 5.* h. e. consortes, & socii conjurationis.

Comissor (non comessor, vel commessor) aris, atus sum, *gozzovigliare*, κωμάζω, שכר, זלל, סבא, proprie significat a cœna bibere, epulari. Ducitur vel a κώμαις, vicis, ut placet *Festo*; vel a κῶμος, Deo conviviorum nocturnorum præside, ut *Varroni*. *Plaut. Most. 1. 4.* Nunc comissatum ibo ad Philolachem. ¶ Proprie significat post cœnam rursus comedere. *Suet. in Domit. c. 21.* Convivabatur frequenter, ac large, sed pene raptim: certe non ultra solis occasum, nec ut postea comissaretur.

Comitabĭlis, le, adject. quem comitari, seu sequi possumus. *Paulin. Nolan. Auson. Carm. 10. v. 291.* Ipse obit, atque illi suus est comitabilis error.

Comĭtas, atis, f. *cortesia, benignità, piacevolezza*, ענוה, Germ. *freundlichkeit*, Gal. *courtoisie*, Hisp. *humanidad*, εὐπροσηγορία, virtus qua comes dicimur. V. Comis. *Tacit. in Agric. c. 16.* Trebellius segnior, & nullis castrorum experimentis, comitate curandi provinciam tenuit, h. e. facilitate, lenitate. Sic *Cic. l. 1. Q. Fr. ep. 1.* quam *lenitatem* in Prætore commendaverat, mox *comitatem* dicit. *Sueton. in Oth. c. 3.* Cœnam exquisitissimæ comitatis, h. e. jucunditatis, & hilaritatis. ¶ Hujus excessum petulantiam nominat *Plin. l. 8. ep. 21.* ¶ In malam partem accipitur a *Plaut. Trinum. 2. 2. 52.*

Comitatensis, e, adject. qui est in comitatu, h. e. in munere Comitis. Sic munus comitatense; *Leg. 38. Cod. Theodos. de Decur.* Comitatensis machina, *Ammian. l. 18. c. 8.* (al. 4.) h. e. machinatio, & delatio a comitatensibus instituta. Comitatense exercitium, *Ennod. l. 4. ep. 13.* Ad quem locum *Sirmondus*: Comitatenses generaliter vocantur omnes qui in sacro Palatio militant in Principis comitatu; interdum Palatini peculiariter appellati, qui in officio erant utriusque Comitis Largitionum.

Comitātus, a, um, nom. ex partic. signif. pass. *accompagnato*, παραπεμφθείς. *Cic. 2. Catil. c. 2.* Illud moleste fero, quod ex urbe parum comitatus exierit. *Id. Tusc. 5. c. 39.* Asclepiadem ferunt, cum quidam quæreret quid ei cæcitas attulisset, respondisse, ut uno puero esset comitatior. *Tibull. 3. 2. 13.* Comitatus dolore.

Comitātus, us, ui, m. 4. *compagnia*, חברה, אורחה, Ger. *gesellschafft*, Gal. *compagnie*, Hisp. *compagnia*, ἀκολουθία, comitum turba aliquem officii, vel honoris gratia subsequentium. *Cic. Fam. 6. ep. 19.* Si modo tecti satis est ad comitatum nostrum recipiendum. *Virg. 4. Æn. v. 215.* cum semiviro comitatu. ¶ Comitatus etiam dicitur cœtus hominum, qui simul eunt, mutuo sibi præsidio futuri, mercibus, vel commeatibus supportandis, *caravane*. *Cæs. l. 1. B. C. c. 48.* Neque ii, qui pabulatum progressi erant, interclusi fluminibus reverti, neque maximi comitatus, qui ex Italia veniebant, in castra pervenire poterant. Adde *c. 51. & 54. ad fin.* ¶ Comitatus etiam dicitur ipsa Principis aula, in qua Comites degere solebant: at apud recentioris notæ Scriptores. *Auson. ep. 17.* Expertus es fidem meam, dum in comitatu degimus ambo, ævi dispares. *Symmachus l. 9. ep. 8.* & *l. 10 ep. 39.* sacrum comitatum dixit. ¶ Translate *Cic. Parad. 2. c. 1.* Virtutum comitatus.

Comĭter, *cortesemente, piacevolmente*, ברצון, בטוב, Ger. *freundlich*, Gal. *gracieusement, humainement*, Hisp. *cortes, y humanemente*, φιλοφρόνως, suaviter, mansuete. *Cic. 7. Ver.* Salutabat benigne, comiter appellabat unumquemque. *Liv. l. 1. cap. 22.* Convivium comiter celebrare. ¶ Comiter habitare, id est, eleganter, splendide, *Plin. l. 17. c. 1.* ¶ Comiter alicujus majestatem conservare, *h. e.* benigne, non gravate. *Cic. pro Corn. Balbo c. 16.* ¶ Superlat. comissime. *Plaut. Mil. 3. 3. 66.* Dat ne abs se mulier operam? Pa. Lepidissime, & comissime.

Comitĭa, orum, pl. n. 2. *congregazione, consiglio, ragunanza, comizj*, קהל, עדה, כנסת, Germ. *landtag*, Gal. *assemblée du peuple, ou des magistrats*, ἀρχαιρεσίαι, populi universi conventus ferendorum suffragiorum causa, ab antiquo *comeo*, pro coeo. *Cic. 2. Verr.* Interea Comitia nostra haberi cœpta sunt. ¶ Comitiorum tria erant genera, Curiata, Centuriata, Tributa. Curiata erant, cum populus curiatim, hoc est, per Curias rogatus sententiam dicebat. In Centuriatis populus suffragium inibat per Classium Centurias, juxta divitiarum magnitudinem. In Tributis suffragia a Populo in Tribus descripto ferebantur. Calata Comitia non efficiunt distinctum Comitiorum genus. Initio enim omnia Comitia Calata dicebantur, a καλέω, voco. Sed postea hæc vox prope exsolevit. ¶ Ex comitiis rursus alia erant Consularia, alia erant Prætoria, alia Ædilitia, alia Quæstoria, alia Tribunitia, &c. quibus scilicet Consules, Prætores, Ædiles, Quæstores, Tribuni creabantur. ¶ Apud *Liv. l. 1. cap. 35.* *Comitia creando Regi*, etiam legas. ¶ Locus Comitiorum Curiatorum non erat nisi intra pomœrium, sc. in comitio. Centuriata comitia habebantur in loco quidem inaugurato, sed extra pomœrium, sc. in Campo Martio. Tributis Comitiis non erat unus destinatus locus, sed modo intra, modo extra Urbem convocabantur, interdum in Campo Martio, nonnunquam in Capitolio, aliquando in Circo Flaminio. ¶ De ratione Comitiorum habendorum peculiari opere accurate differit *Nicolaus Gruchius Rotomagensis*.

Comitiālis, le, ἀρχαιρεσιακός, קהלי, quod ad comitium pertinet, ut Dies comitialis, comitiis gerendis aptus, sive dicatus, quo cum populo agi licebat, & quo Pop. Rom. convenire solebat ad suffragium ferendum. *Festus. Cic. ad Q. Fr.* Consecuti sunt dies comitiales, per quos Senatus haberi non poterat. ¶ Comitialis morbus, *mal caduco, epilessia*, Ger. *die hinfallende zucht*, Gal. *epilepsie, haut mal*, Hisp. *gota coral, mal de coracon*, ἐπιληψία, morbus, qui cum totius corporis convulsione principes cerebri operationes tollit, dictus ex eo, quia si quis eo correptus repente in Comitiis concidisset, Comitia eo die dissolverentur. Hoc morbo homo subito concidit, & spumas ore vomit; unde & morbus caducus dicitur; item divinus, quod partem hominis divinam, scil. animum labefactet. *Fest.* in voce *Probibere*, morbum majorem vocat, alii Herculeum, sacrum, &c. ¶ Comitialis homo, qui morbo comitiali laborat. *Plin. l. 20. c. 5.* ¶ Item litigiosus, & ad perjuria pronus, quia lites in Comitio agebantur. *Plaut. Pœn. 3. 2. 7.* V. *Taubman.*

Comitialĭter, adverb. ἐπιληπτικῶς, ex morbo comitiali. *Plin. 22. 21.* Folia heliotropii contractionibus medentur, etiamsi id comitialiter accidat.

Comitiarĭus, a, um, quod est in modum Comitiorum. *Liv. l. 23. cap. 16.* In hac Comitiaria duorum exercituum statione. Sed meliores libri hab. *Cotidiana*.

Comitiātus, us, m. 4. populi in comitio congregatio. *Cic. 3. de Leg. c. 19.* Altera de capite civis rogari, nisi maximo comitiatu, vetat.

Comitiātus, i, m. 2. suffragiis populi in Comitio electus. *Ascon. Ped. in Verr. 2. c. 10.* Tribunorum militarium duo sunt genera: primum eorum, qui Rufuli dicuntur: alii sunt Comitiati, qui Romæ Comitiis designantur.

Comitĭo, as, n. 1. הקהיל, הצעיק, comitia indico, vel celebro. *Varro lib. 5. L. L.* Quando rex comitiavit.

Comitĭum, ii, n. 2. קהל, עדה, videtur proprie quemlibet cœtum hominum significare, a coeundo, quasi Conitium. Vet. Gloss. ὀχλαγώγιον, comitium. Sic comitia amicorum. *Nep. in Att. c. 4.* V. *Comitia*. ¶ Comitium locus erat Romæ juxta Curiam in foro, ubi antiquitus disceptabantur causæ, & comitia curiata habebantur. *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Ibi etiam sumebantur supplicia de sontibus: unde Comitium, & virgas pati, apud *Plin. l. 4. epist. 11.* ¶ Multis annis tecto caruit, unde ob tempestatem sæpe comitia dissoluta; deinde circa Hannibalis in Italiam adventum, tectum impositum est, a Cæsare postea restauratum. *Liv. l. 27. c. 36. Cic. pro Sext. c. 35.* Forum, comitium, curiam armatis hominibus occupare.

Comitīvus, a, um, adject. ad Comites pertinens, ut Comitiva dignitas, apud *Veget. l. 2. c. 9. de re milit.* & *comitiva* absolute, eodem sensu. *l. 1. Cod. tit. 33. leg. 3.*

Comĭto, as, V. in voce sequenti.

Comĭtor, aris, d. 1. *accompagnare*, הלך יחד, Ger. *gesellen*, Gal. *accompagner*, Hisp. *accompagnar*, παρακολουθέω, sector, vel assector, a comes. *Cic. 2. de Invent.* In itinere quidam proficiscentem ad mercatum quemdam est comitatus. ¶ *Id.* eum dat. usurpavit, *5. Tusc. c. 85.* Cæteraque quæ comitantur huic vitæ. ¶ Invenitur & *comito, as,* active. *Ovid. 14. Metam. v. 259.* Nostraque adulantes comitant vestigia. *Id. 1. de Pont. ep. 9. ad fin.* Funera nec potui comitare, nec ungere corpus. ¶ Hinc passive *Plin. l. 9. c. 36.* Conchæ in alto comitantur marinis canibus.

Comma, atis, n. κόμμα, קצב, vox græca, a κόπτω, cædo, quam *Cicero in Orat. c. 62.* *incisum* vertit, est pars membri in periodo. V. *Quint. l. 9. c. 4.* ¶ Est etiam comma ager incisus in Nili ripis, ex quo aquæ emittuntur, ut pro accolarum arbitratu arva irrigent. *Ulpian. l. penult. ff. de extraor. crim.* In Ægypto qui commata rumpit, vel dissolvit (hi sunt aggeres, qui solent aquam Niloticam continere) æque plectitur extra ordinem. In aliquibus editionibus legitur *chomata*, χῶμα autem græce aggerem significat.

Commacĕro, as, avi, atum, are, idem ac macero, *macerare, pestare*. *Marcel. Empir. c. 36.* Commacerare aliquid. *Strabo Gall. de Lilio*. Pistillo liliæ præstat Commacerare gravi.

Commacesco, is, acui, n. macie conficior. *Varr.* apud *Non. cap. 2. n. 525.* Noster Atticus, rivalis homo, iturus in curiam commacescebat. Alii aliter leg.

Commacŭlo, as, idem quod maculo. *Cic. pro Cæl. cap. 7.* Si se iste infinito ambitu commaculasset. *Virg. Ecl. 8. v. 48.* Commaculare manus sanguine alicujus.

Commadĕo, es, ui, idem quod madeo, vel prorsus madeo. *Cat. c. 156.* Coquito, usque dum ea commadebit bene.

Commalaxo, as, are, subigere, macerare, exercere, maturare. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 103.* Philosophia commalaxat eam partem.

Commalleŏlo, as, est incidere, præcidere. *Hygin. de Limitib. p. 195. Goes.* Quicumque modus limitem excedet, commalleolari debet.

Commagēnus. V. Comagenus.

Commando, andis, a. 3. *masticare*, commanduco. *Seren. Sammon. cap. 36. vers. 684.* Mane novo myrti frondes commandere prodest.

Commanducatĭo, onis, f. actus commanducandi. *Scribon. Larg. compos. 53. & 104.*

Commanducātus, a, um, manducatus, *masticato*. *Plin. l. 24. cap. 4.* Nucleus commanducatus dentium dolorem sedat.

Commanducātus, us, m. 4. actus commanducandi. *Plin. l. 24. c. 4.* Ulcera commanducatu, impositque efficacissime sanari. Sed meliores libri habent: Commanducato, impositoque.

Commandūco, as, a. 1. idem quod manduco, vel simul manduco, *mangiare insieme*. *Plin. l. 19. c. 8.* Cum ob religionem minime commanducarent. ¶ Commanducor, aris, depon. *Lucilii* apud *Non. c. 17. n. 89.*

Commanĕo, es, nsi, idem quod maneo. *Macrob. Saturn. 6. c. 8.* Qui in domo commanent.

Commanipulāris, is, m. 3. commilito, qui est ex eodem manipulo. *Tacit. 4. histor. c. 46.* Prensare commanipularium pectora.

Commanipularĭus, ii, commanipularis. *Inscript.* apud *Reines. 8. 74.*

Commanipulatĭo, onis, f. 3. societas commanipularium. *Spartian. in Nigro c. 10.* Ut tota in expeditione in commanipulatione nemo focum faceret.

Commanipŭlo, onis, &

Commanipŭlus, i, socius manipularis, miles in eodem manipulo. Vet. Inscript. apud *Grut. p. 46. n. 10.* Regressi cum commanipulis libentes votum solverunt. Et contracte Commaniplus, *p. 551. n. 4.* apud eumdem *Gruter.* ¶ *Spartian. in Nigro, c. 10.* Decem commanipulones securi percuti jussit.

Commansus, a, um, *masticato*, commanducatus. *Marcell. Empir. c. 8.* Radix rutæ commansa.

Commarcĕo, es, ui, n. 2. marceo, vel langueo, segnis fio. *Ammian. l. 17. cap. 19.* Bellicosus ante hæc, & industrius, repente commarcuit.

Commargĭno, as, are, idem quod Margino, margine munio. *Ammian. Marcell. l. 31. c. 2.* Commarginare pontes.

Commarītus, i, qui simul maritus est. *Plaut. Casin. 4. 2. 18.* Compar, commaritus, villicus.

Commartyr, yris, m. qui simul cum alio martyr est. *Tertull. de anim. c. 56.* Commartyres suos videre.

Commascŭlo, are, quasi dicas masculum, ac virilem facere, corroborare. *Apulej. l. 2. Miles.* His cognitis, animum meum commasculavi. Et *Macrob. l. 7. cap. 11.* Commasculare frontem.

Commasticātus, a, um, idem quod masticatus, ut commasticatæ frondes, *Macer carm. 4. v. 8.*

Commastĭco, as, are, idem quod mastico. *Macer carm. 2. v. 15.* Ægilopas curat, si quis commasticet illam.

Commatĭcus, a, um, brevis, succisus, ut hymnus commaticus. *Sidon. 4. 3.* Adde *Hieronym. in prol. in 12. Proph.*

Commatrōna, æ, f. 1. *Tertull. ad Uxor. l. 2. c. 8.* Dives commatrona nomine inflata.

Commeabĭlis, le, adject. 3. qui ultro citroque commeat, vel qui facile pertransiri potest. *Arnob. l. 2.* Venæ fistulatæ, & commeabiles. *Idem l. 7.* Quidquid reciprocos halitus auris commeabilibus ducit.

Commeatālis, le, adj. 3. ut miles commeatalis, qui in stipendii partem accipit alimenta ex commeatu, h. e. alimento publico, *Leg. 2. §. 9. Cod. de Offic. præf. prat. Afr.*

Commeātor, oris, m. 3. qui hac illac commeat. *Apul. l. 11. A. A. de Mercurio*: Ille superum commeator, & inferum.

Commeātus, us, m. 4. *licenza, salvocondotto*, רשות, אכל, מזון, צדה, Ger. *geleidt, begleitung*, Gal. *sauf conduit*, Hisp. *salvoconduto*, ξενία, ἐφόδιον, facultas, quam Imperator dat militi, præpositus inferiori, discedendi ad tempus, & eundi, quo velit, sub conditione ad præscriptum diem revertendi. *Liv. l. 23.* Magna pars sine commeatibus dilabebatur. ¶ Sæpe sumitur pro annona, seu cibariis ad alimoniam Reipub. vel exercitus, aut alicujus multitudinis, item privatorum hominum. *Cic. pro Leg. Manil. c. 17.* Cum ex omnibus provinciis commeatu & privato, & publico prohibebamur. ¶ Sic intercludere hostes commeatibus, apud *Cæs.* V. *Intercludo*. ¶ Commeatus etiam dicitur navium copia ad importandum, & exportandum, *flotta da trasporto*. *Cæs. l. 5. B. G. c. 23.* Duobus commeatibus exercitum reportare constituit. ¶ Sumitur & pro transitu. *Plaut. Mil. 2. 5. 58.* Commeatus transtinet trans parietem.

Commedĭtor, idem ac meditor. *Auct. ad Her. l. 3. c. 18.* Locos egregie commeditari oportebit. *Lucret. l. 9. v. 111.* Fragiles sonitus chartarum commeditatur, h. e. assequi tentat.

Commelĕto, as, are, vel commeletor, aris, depon. meditor, a μελετᾶν. *Hyginus fab. 165.* Tibiis assidue commeletando sonum in dies suaviorem fecit (Marsyas.)

Commembrātus, a, um, compactus, conjunctus. *Paulin. Nolan. epist. 44. (al. 31.) c. 4.* Commembrata in corpore compago.

Commemĭni, n. anom. *ricordarsi*, διαμέμνημαι, simul memini, vel idem quod simplex memini. *Cic. 1. de Orat. c. 53.* Quem hominem probe nosse, & commeminisse se, ajebat. *Plaut. 5. 2. 55.* Ecquid commeministi Punice?

Commemorabĭlis, e, adject. 3. dignus commemoratione. *Cic. pro Marcel. cap. 4.* Vir optimus, & commemorabili pietate, ac virtute præditus.

Commemoramentum, i, n. 2. *rimembranza*. *Cæcilius* apud *Non. cap. 2. n. 115.* Pudebat, credo, commemoramentum stupri.

Commemorandus, a, um, idem quod commemorabilis, memoria dignus. *Cic. Ver. 1. c. 14.* O commemoranda judicia, &c.

Commemoratĭo, f. 3. *ricordanza*, הזכרה, זכרון, Ger. *erzehlung*, Gal. *souvenir, remembrance*, Hisp. *recordation*, ὑπόμνησις. *Cic. pro Arch.* Non cum vitæ tempore esse dimittendam commemorationem nominis nostri. *Ter. Andr. 1. 1. 16.* Isthæc commemoratio quasi exprobratio beneficii est.

Commemorātor, oris, m. 3. qui commemorat. *Tertul. l. 4. adver. Marcion. c. 26.* Commemorator, non obliterator vetustatum.

Commemorātus, a, um, nom. ex particip. *commemorato, di cui si fa menzione*. *Cic. pro Planc. c. 40.* Nihil ex meis est temporibus, quod minus mea celebratione commemoratum sit.

Commemorātus, us, ui, m. 4. commemoratio. *Apul. l. 1. Florid.* Commemoratu meo.

Commemŏro, as, idem ac memoro, *rammemorare*, ἀπομνημονεύω, הזכיר. *Cic. 3. Verr.* In plebem Romanam utrum superbiam prius commemorem, an crudelitatem? *Idem Q. Fr. l. 2. ep. 1. c. 13.* Omnes de tua virtute commemorant.

Commendabĭlis, le, o. 3. *lodevole*, נכבד, מהולל, ἐπαινετός, dignus, qui laudetur. *Col. l. 5. cap. 6.* Ut densum arbustum commendabile fructu, & decore est. *Liv. l. 42. c. 5.* Nullo commendabilis merito. *Trebell. Poll. de Herode c. 16.* Commendabiliorem eum patri fecerat.

Commendatĭo, onis, f. 3. *raccomandazione, lode*, פקוד, Ger. *anbefehlugn*, Gal. *recommandation, louange*, Hisp. *encomienda*, ἀποδοχή, שבח, ἔπαινεσις, actus commendandi. *Cic. Famil.* Ut intelligat, nostram commendationem non vulgarem fuisse. ¶ Item laudem significat. *Cic. 1. Fam.* Magna est hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis, magna memoria consulatus tui.

Commendatitĭus, a, um, o. 1. 2. συστατικός, id, quo quis, vel quid commendatur, ut commendatitiæ litteræ, *lettere di raccomandazione*, συστατικαὶ ἐπιστολαί, *Cic. 5. Fam. ep. 5.* Statueram nullas ad te litteras mittere, nisi commendatitias.

Commendatīvus casus dictus est a quibusdam casus dandi, quia verbis commendatoriis aptus est. *Priscian. l. 5. p. 670. Putsch.*

Commendātor, oris, m. 3. qui commendat. *Vopisc. in Probo, c. 2.* Omnes tenebræ possiderent, ac tegerent, nisi commendatores eorum historici exstitissent.

Commendatorĭus, a, um, adject. idem quod commendatitius. *Sidon. l. 9. epist. 10.* Quem litteris non commendatoriis minus, quam refusoriis jam placatus insinuo.

Commendātrix, icis, f. 3. quæ commendat. *Cic. 1. Leg. c. 22.* Lex commendatrix virtutum.

Commendātus, a, um, nom. ex particip. παρακαθείς, ἐπαινεθείς, raccomandato, o lodato. Plin. l. 35. c. 18. Commendatus litterarum honore. Cassius ad Cic. 12. Fam. epist. 12. Dignitatem meam commendatam tibi habeas. ¶ Comparat. commendatior, est apud Cic. Famil. 13. 49. Superlat. apud eumd. l. 12. Fam. epist. 13.

Commendo, as, avi, atum, a. 1. fidei alicujus committo, in alicujus fide, ac religione depono, raccomandare, הלל, הפקיד, Ger. befehlen, Galm. recommander, louer, Hisp. encommendar, alabar, συνίστημι, ἐπαινέω. Terent. Eun. sc. ult. Thais patri se commendavit in clientelam, & fidem. Cic. ad Q. Frat. Quam multos mecum egisse putas, ut eos tibi commendarem? ¶ Proprie nihil aliud est, quam deponere, depositare, ut docet Ulp. L. 186. ff. de verb. signif. & Papinian. L. Lucios, ff. Depositi, &c. ¶ Item tradere. Cic. l. 10. Fam. ep. 12. Nomen tuum immortalitati commenda. Sic commendare aliquid litteris. Brut. ad Cic. Famil. 11. ep. 10. ¶ Dicitur & de morituris, sua, suosque aliis tutandos concredentibus. Cic. 3. Offic. c. 10. Et is, qui morti addictus esset, paucos sibi dies commendandorum suorum causa postulavisset. ¶ Significat etiam laudare. Horat. l. 1. ep. 18. v. 76. Qualem commendes, etiam, atque etiam aspice.

Commensus, us, m. 4. mensura, symmetria. Vitruv. l. 3. c. 1. Ut etiam in operum perfectionibus singulorum membrorum ad universam figuræ speciem habeat commensus exactionem.

Commentacŭlum, commetaculum, commotaculum, n. 2. virga, quam Flamines portabant pergentes ad sacrificium, ut a se homines amoverent, a commotando, seu commovendo. Fest.

Commentariensis, is, m. מזכיר, ὑπομνηματογράφος, qui commentariis præest, hoc est libris, in quibus publice aliquid scribitur. Speciatim ita dicti sunt, qui acta perscribebant, quoties apud Fiscum agebatur, notaj, cancellieri, ut apparet ex Paulo Dig. l. 49. tit. 14. leg. 45. ¶ Item qui præerant carceri, & vinctorum nomina in commentarium referebant, carcerieri, guardiani, ut patet ex leg. 4. tit. 4. qui est de custodia reorum, l. 9. Cod. Justin. ¶ Præterea enumerantur inter Officiales Præfecti Prætorio Africæ a Justiniano l. 1. Cod. tit. 27. in notitia, quæ subjicitur legi primæ ejus tituli; & multiplex ibi eorum gradus innuitur. ¶ Fuere etiam in militia. Ascon. in Ver. 3. c. 48. Accensus est nomen ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis, aut cornicularius, hæc enim nomina de legionaria militia sumpta sunt.

Commentariŏlum, n. 2. ὑπομνημάτιον, ἐνθυμημάτιον, parvus commentarius. Cic. 4. de Fin. c. 4. Neque a commentariolis suis discedere.

Commentarĭum, n. 2. commentarius, m. 2. commento, esposizione, מדרש, להג, Gal. registres, memoires, Hisp. libro de memoria, ὑπόμνημα, liber, in quo res continuate, & diligenter, sed simpliciter, & sine ornamentis, ac breviter, & quasi per capita describuntur, memoriæ gratia, a commentor, aris, ut commentarii C. J. Cæsaris, quos Plutarchus Ephemerides vocat. Cic. in Brut. Non est oratio, sed quasi capita rerum, & orationis commentarium paulo plenius. Idem Att. ep. 16. & 17. l. 1. historiam compendiosam, & rudem commentarium appellat. ¶ Item quod Itali dicunt istruzione, memoria. Cic. ad August. Ex commentario dictaturam gerebat. Sic Liv. Ecquem de his rebus commentarium a patre accepisset. ¶ Item in judiciis libellus est, quem Summarium dicunt. Sen. in excerpt. procem. controv. 3. Sine commentario nunquam dixit: nec hoc commentario contentus erat, in quo nudæ res ponuntur. ¶ Item lucubratio qualibet, Cic. 3. de Fin. c. 3. Commentarios Aristotelicos veni ut auferrem, I Libri d' Aristotile. ¶ Est etiam expositio, & interpretatio auctorum, sposizione, commento. Sic conscribere in, componere in auctorem aliquem commentarios, vel commentaria, dixit Gel. l. 2. c. 6. & l. 14. c. 3. Vide Vallam l. 4. Elegant. c. 21.

Commentatĭo, f. 3. contemplazione, הגיון, Ger. betrachtung, σκέψις, cogitatio, meditatio, contemplatio. Cic. 1. Tusc. Tota Philosophorum vita commentatio mortis est.

Commentātor, oris, m. 3. mendax, ψεύδης, שוקר, bugiardo. Apul. Apol. Omnium falsorum commentator, omnium simulationum architectus.

Commentātus, a, um, nom. ex particip. signif. passivæ, explicatus, spiegato, commentato, ut diu, & multis lucubrationibus commentata oratio, Cicer. Fam. 16. epist. penult.

Commentĭor, iris, itus sum, idem ac mentior, mentire, dir bugia, שקר, ψευδολογῶ. Apul. Apol. Lignum a me toto oppido quæsitum non piguit vos commentiri. Ita Pricæus p. 71.

Commentitĭus, a, um, o. 1. 2. finto, בדוא, Ger. erdacht, πλαστός, quod ad tempus comminiscimur, fictum, excogitatum. Cic. 1. de Orat. Ut si in illa commentitia Platonis civitate res ageretur. ¶ Commentitia spectacula apud Sueton. in Claud. c. 21. sunt recenter inventa, quæque usitatis opponuntur.

Commentor, aris, dep. 1. meditor, cogito, considero, trattare, disputare, הגה, דרש, Ger. betrachten, Gal. commenter, Hisp. commentar, fingir, πραγματεύομαι, freq. a comminiscor. Cic. Att. l. 4. Id ipsum mecum ex his locis commentor; ut ista improbem. Id. in Lal. Cum in hortos D. Bruti commentandi causa venissemus, idest disputandi. ¶ Interdum significat confingere fallaciam. Plaut. in Casin. Ut cito commentatus est. ¶ Interdum commentarium scribere, scribendo aliquid componere. Plin. l. 18. c. 2. Id eo ipso anno, cum commentaremur hæc, notatum est.

Commentor, oris, m. 2. inventore, חושב, בדאי, Ger. erfinder, Gal. inventeur, autheur, Hisp. fingidor, εὑρετής, qui aliquid excogitat, inventor. Ovid. 3. Fast. v. 785. Luce sua ludos uvæ commentor habebat.

Commentum, n. 2. inventio, res ficta, excogitata, commento, finzione, בדאי, יצר, Ger. erdichtung, Gal. invention, Hisp. fiction, πλάσμα, σκῆψις, fictio, vel aliquid ingeniose excogitatum, a supino verbi comminiscor. Cic. de clar. Orat. Ut sua commenta, & scripta meminisset.

Commentus, a, um, o. 1. 2. particip. verbi comminiscor, כוזב. Cic. 2. de nat. Deor. Monogrammos Deos, & nihil agentes commentus est Epicurus. ¶ Reperitur etiam passive. Ovid. 6. Metam. v. 565. Dat gemitus fictos, commentaque funera narrat, h. e. ficta, excogitata.

Commĕo, as, avi, n. 1. andare, הלך, Germ. gehen, reisen, Gal. s' en aller, Hisp. irse, φοιτάω, est animo redeundi abire, aliquo se conferre, ultro, citroque ire. Cic. pro Leg. Manil. c. 18. Cum insula Delos, quo omnes undique cum mercibus, atque oneribus commeabant. Id. l. 8. ad Attic. ep. 9. Crebro illius litteræ ad nos commeant. Dig. 48. 10. 27. Qui sine diplomate vias commeavit. h. e. iter fecit.

Commercātus, a, um, comperato, partic. passivæ significationis. Afran. apud Non. 1. 117. Commercatis conquisite edulibus.

Commercĭum, commercio, מסחר, συνάλλαγμα, ἐμπορία, mercium commutatio, quæ victus causa inventa fuit, vicissitudo dandi, & accipiendi, a con, & merx, cis: item libera commeandi, contrahendique facultas, ab iis, qui merces ultro, citroque convehunt. Plin. in Paneg. c. 29. Diversas gentes commercio miscuit. Cic. Verr. 5. c. 40. Commercium in eo agro nemini est. ¶ Translate sumitur pro usu, & consuetudine, familiarità, amicizia. Cic. 5. Tusc. c. 23. Cum musis, idest cum humanitate, & doctrina habere aliquod commercium. ¶ De turpi consuetudine, Plaut. Truc. 1. 1. 76. Cum ea quoque etiam mihi fuit commercium. ¶ Commercia belli, negotiationes de pace inter arma susceptas, Tacitus dixit l. 3. histor. c. 81.

Commercor, aris, ari, depon. 1. idem ac mercor. Plaut. Captiv. prol. v. 27. & ibid. 1. 1. 32. Captivos commercari.

Commerĕo, vel commereor, idem ac mereor, meritare. Plaut. Most. Quid gravaris, quasi gratiam non commeream? ¶ Fere sumitur pro male agere, delinquere, peccare. Terent. in Andr. 1. 1. 111. Quid commerui aut peccavi pater? Idem in Phorm. Si te senserit timidum pater esse, arbitrabitur commeruisse culpam: idest, inquit Donatus, commisisse. Idem in Hec. 3. 5. 36. Quæ nunquam quidquam erga me commerita est, quod nollem, & sæpe quod vellem, meritam scio.

Commetĭor, idem quod metior, vel simul metior. Cic. 1. de Invent. c. 26. Oportet commetiri cum tempore negotium.

Commĕto, as, n. 1. andare, vetustissimi dixerunt pro commeo, hoc est, aliquo me confero. Nævius apud Non. c. 2. n. 163. Cum ad lupam nostram tam multi crebro commetant lupi.

Commictĭlis, le, adject. a eum, & mingo, vilis, quasi qui commingi possit. Pompon. apud Non. c. 2. n. 109. Servus comicus commictilis.

Commictus, a, um, mictu aspersus, ut cœnum commictum, apud Plaut. Pers. 3. 3. 3.

Commigratĭo, onis, f. 3. l' andar altrove. Sen. Consol. ad Helv. cap. 6. Aliunde alio commigratio est.

Commigro, idem quod migro, partirsi, andar' altrove. Cicer. 2. ad Q. Frat. Paucis mensibus in tuam domum commigrabis. Liv. l. 1. c. 34. Romam commigravit.

Commīles, litis, m. 3. socius, vel auxiliarius in militia, commilito. Plin. lib. 37. c. 2. Commilitibus singulis HS. quinquaginta data. Sed alii leg. militibus. Habet hanc vocem Cæsar l. 2. B. C. c. 29. Sed hic quoque variat lectio.

Commilitĭum, n. 2. συμμαχία, ipsa belli societas, società di guerra. Tac. l. 1. Chauci, cum auxilia pollicerentur, in commilitium adsciti sunt. Ovid. 2. de Pont. eleg. 5. v. 72. Et commilitii jura tuenda paras. Apul. l. 3. Florid. Jura amicitiæ a commilitio studiorum inchoata: h. e. a condiscipulatu, ut dixit Nepos in Attico.

Commilĭto, as, n. 1. simul milito. Flor. l. 3. c. 5. Luna quasi commilitans cum a tergo se hostibus præbuisset, umbras quasi hostium corpora petebant.

Commilĭto, onis, m. 3. in bello socius, compagno di guerra, Germ. spiessgesel, Gal. compagnon de guerre, Hisp. companero en la guerra, συστρατιώτης, qui simul est in militia. Cic. pro Dejot. c. 10. Qui meus in Cilicia miles, in Græcia commilito fuit.

Comminabundus, a, um, adject. comminativus, minacciante. Tertull. lib. 4. adv. Marc. c. 15. In filias Sionis invehitur comminabundus.

Commĭnans, antis, qui comminatur. Apulej. lib. 10. Metam. Pupillæ acre comminantes. ¶ Item agens, ducens, a mino, as. Idem Metam. 7. Gregatim pecus comminantes.

Comminatĭo, onis, f. 3. minaccia, ἀπειλή. Cic. 3. de Orat. c. 54. Orationis est vel ad usum comminatio, & quasi petitio, &c. Sueton. in Tiber. c. 37. Reges comminationibus magis, quam vi repressit.

Comminatīvus, a, um, idem quod Comminabundus. Tertull. l. 2. advers. Marcion. c. 25. Non dubitativum, sed comminativum exprimens sensum.

Comminātor, oris, m. 3. chi minaccia. Tertul. adv. Gnost. c. 9. Ignium comminator.

Comminātus, a, um, nom. ex particip. signif. passivæ, minacciato. Apulej. lib. 6. Miles. Scrupulus comminatæ mihi mortis.

Comminctus, a, um, mictu aspersus. Catul. car. 100. v. 10. Tamquam comminctæ spurca saliva lupæ. Al. leg. commixta.

Commingo, is, inxi, ictum, a. 1. mictu aspergo. Horat. l. 1. sat. 3. v. 90. Comminxit lectum potus.

Comminiscor, sceris, commentus sum, d. 3. fingere, immaginarsi, ברא, חשב, Ger. erdichten, Gal. controuver, inventer, Hisp. pensar, o fingir, συμπλάττω, fingo, vel excogito, ab antiquo meniscor, quod a meno, unde memini. Cic. 4. de Fin. Occurrentia nescio quæ comminiscebatur.

Comministro, idem, quod ministro. Plin. l. 28. cap. 8. Extremam fistulam intestini contra ducum, ac potestatum iniquitates comministrant. Sed lectio varia est. Harduinus enim legit, Commonstrant.

Commĭno, a. 1. a mino, menare, condurre. Apul, l. 7. Miles. Gregatim pecus comminantes.

Commĭnor, aris, atus sum, ari, depon. 1. idem ac minor, vel valde minor, minacciare, ἀπειλέω. Liv. l. 10. c. 39. Comminando magis, quam inferendo pugnam, dies absumebatur. Sueton. Cæs. c. 62. Ut aquilifero moranti cuspide sit comminatus.

Comminuo, is, uere, a. 3. idem ac minuo, vel frango, diminuire, o spezzare, συντρίβω, μειόω, דקק. Cic. Offic. 2. c. 11. Frangere, & comminuere. Idem pro Quint. cap. 6. Nullum est officium tam sanctum, quod non avaritia comminuere, atque violare soleat.

* Comminus. V. Cominus.

Comminūtim, adverb. minutatim, in parti minute. Apic. l. 4. cap. 4. Comminutim concisa.

Comminūtus, a, um, adject. nom. ex particip. sminuito, ut annulus comminutus, Cic. Ver. 4. c. 25. Idem Ver. 5. c. 37. Opes civitatis comminutæ, depressæque.

Commis, is, f. 3. idem ac gummi. Plin. l. 13. c. 11. Fit & ex sarcocolla commis utilissima pictoribus, &c. Sic legit Harduin. ex MS.

Commiscĕo, es, ui, ixtum, idem ac misceo, frammischiare, נכר, בלל, συμμίγνυμι. Cic. pro Marcel. c. 2. Nunquam temeritas cum sapientia commiscetur. Senec. ep. 7. Populo commisceri. Plaut. Rud. 1. 6. 3. Commiscere rem cum aliquo. h. e. negotium habere, contrahere.

Commiscibĭlis, le, adject. qui misceri potest. Tert. de Anim. c. 12. Commiscibilis animus.

Commiserandus, a, um, particip. a commiseror. Auct. ad Herenn. l. 4. Hæc exornatio plurimum prodest in amplificanda, & commiseranda re, in renderla compassionevole.

Commiserans, antis, qui commiseratur. Gell. 5. 14. Murmura dolorem, cruciatumque commiserantia.

Commiseratĭo, onis, f. 3. κατοίκτηρσις, commiserazione, compassione. Auct. ad Herenn. l. 2. ad fin. Commiserationem brevem esse oportet: nihil enim lacryma citius arescit. Adde Cic. 2. de Orat.

Commiserĕor, eris, idem quod commiseror, cum accusativo. Gell. 7. 5. Commisereatur interitum ejus, qui &c. ¶ Impersonaliter cum genitivo. Idem 16. 19. Navitas precum ejus commiseritum est.

Commiseresco, is, escere, commiseror, compassionare. Ter. Hecyr. 1. 2. 54. Ibi demum ita ægre tulit, ut ipsam Bacchidem, si adesset, credo, ibi ejus commisesceret. Ennius apud Non. cap. 7. n. 37. Servos, & nostrum imperium, & fidem commiserescite.

Commisĕro, onis, masc. 3. qui commiseratur, vel qui commiseratione dignus est. Tertul. adv. Marc. l. 4. c. 9. Apud illum suum nescio quem σιωπαλαίπωρον, idest commiseronem. Et c. 36. Commiserones, & coodibiles Hæretici.

Commisĕror, aris, idem ac miseror, compassionare. Cic. 1. Verr. cap. 14. Quid, cum commiserari, conqueri, &c. cœperit? Nepos Agesil. c. 5. n. 2. Commiserari fortunam alicujus.

Commissarĭus, ii, m. 2. JCtorum est verbum, ut fideicommissarius, qui aliquid publicæ fidei commissum possidet. Leg. 29. Dig. Quib. modis usufr. ¶ Pro eo, cui aliquid committitur, valde frequens est, sed improbat Voss. de vit. serm. l. 3. c. 6.

* Commissatĭo, Commissor. V. Comissatio, &c.

Commissĭo, onis, f. 3. verbal. a committo, l'attaccare insieme in contrasto due, o più, συμβολή, σύστασις, ut commissio pugnæ, commissio ludorum, Cicer. Attic. l. 5. ep. 26. idest initium pugnæ vel ludi. Sic commissio poetarum, quam Suet. in Calig. c. 20. vocat certamen. ¶ Hanc vocem pro scriptis ipsis, quæ in commissionibus edebantur, græce ἀγωνίσματα, Caligula posuit, cum, Senecam commissiones meras componere, argueret. Notabat enim in eo dicendi genus, quod magis ad pompam, & ostentationem (quod faciunt ii, qui committunt sua opera) quam ad gravitatem comparatum esset. Suet. in Calig. c. 53. Adde eumd. in Aug. c. 89.

Commissorĭus, a, um, o. 1. 2. ut lex commissoria, idest, exceptio adjecta actioni, contra quam siquid commissum fuerit, conventio rescinditur. Ulp. l. si fundus, ff. de lege comm.

Commissum, n. 2. peccato, fallo, חטא, Ger. misshandlung, Gal. faute, peché, Hisp. yerro, peccado, ἁμάρτημα, delictum, peccatum. Cic. pro Syll. c. 26. Ecquod hujus factum, aut commissum, non dicam audacius, &c. ¶ Ascon. in Verr. de Jurisdict. & Prat. Sicil. restringit hujus verbi notionem, & Commissa, facta contra testatoris voluntatem interpretatur.

Commissūra, f. 1. commissura, giuntura, דבק, Ger. beyfigung, ἐφαρμογή, junctura, qualis est tabularum, & aliarum rerum. Cic. de Univ. c. ult. Ut & ipsæ secum, & inter se ex commissura, quæ e regione esset, jungerentur. Sic commissuræ lapidum, Senec. lib. 2. Quæst. Nat. cap. 6. Comissuræ colorum, apud Plin. lib. 35. c. 5. V. Harmog.

Commissurālis, le, adject. ad commissuram pertinens. Veget. l. 2. de re Veter. c. 13. Loci ossuosi, & commissurales.

Commissus, a, um, nom. ex partic. in contentionem deductus, ut solvere commissas acies, Propert. l. 4. el. 12. ¶ Item conjunctus. Virg. 3. Æn. Delphinum caudas utero commissa luporum. ¶ Item perpetratus, commesso, ut commissa piacula, Virg. Æn. 6. v. 569. ¶ Item concreditus, Horat. l. 1. sat. 4. v. 84. Commissa tacere qui nequit. ¶ Commissa hæreditas Veneri Erycinæ apud Cic. Ver. 3. est illa, quæ ad Venerem devenit propter testamenti conditionem violatam ab herede, eredità devoluta. ¶ In commissum, vel in commissi causam cadere, est fisco puniri. l. interdum. D. de public. & vectig. Sic commisso rem vindicare, confiscare. l. cotem. D. eod. ¶ Hypothecæ commissæ dicuntur apud Cic. Fam. 13. ep. 56. cum res ei cedunt, cui oppigneratæ erant, quod debitor ad diem non solverit. ¶ Devotio convicta & commissa, apud Cic. pro Domo, c. 57. est votum obligatum, V. Convictus. ¶ Pœna & multa commissa, V. infra Committo. ¶ Fiducia commissa, V. Fiducia.

* Commistus. V. Commixtus.

Com-

Commitĭgo, idem ac mitigo, mitigare. Ter. Eun. 5. 7. Tibi uti commitigari videam sandalio caput. Ubi Donat. Commitigari est tundendo deprimi, atque deponi.

Committo, is, isi, issum, a. 3. congiungere, חבר, הרביק, הסית, שורצשת, proprie ratione præpositionis con significat simul mittere, sive simul jungere, sociare. Curt. l. 3. Maria, quæ nunc dividit, committeret. Ovid. 1. Amor. eleg. 13. Commisit noctes in sua vota duas. ¶ Sæpe sumitur pro mandare, credere, alicujus fidei tradere, & quasi commendare, consegnare, commettere, raccomandare, הפקיד, Ger. ubergeben, Gal. commettre, Hisp. encomendar, ἐπιζέπειν. Cic. Attic. Huic terræ filio nescio cui committere epistolam tantis de rebus non audeo. Id. pro Dom. Pompejo plurima bella extra ordinem sunt commissa. ¶ Est item facere, patrare. Cic. pro S. Rosc. Longo intervallo judicium hoc inter sicarios primum committitur. Sall. Sempronia, quæ multa sæpe virilis audaciæ commiserat. Cic. pro Cluent. Committere contra legem. ¶ Frequenter est permittere, pati, permettere, far che, Cic. 2. Offic. Tum etiam sordidum ad famam, committere ut accusator nominere. Id. Attic. Non puto, Cn. nostrum commissurum, ut Domitium relinquat. ¶ Committere gnatam suam uxorem alicui, apud Ter. Andr. 1. 5. est nuptui dare. ¶ Committere se in conclave, apud Cic. pro Rosc. Am. cacciarsi dentro. Sic committere se in conspectum, apud eumd. Ver. 7. ¶ Committere se in fidem alicujus, apud Ter. Hecyr. Prol. Et fidei alicujus, apud eumd. Eun. 5. 2. ¶ Est item committere, duos pluresve in certamen conjicere, ut cum exercitus congrediuntur ad signum pugnæ, vel cum in Circensibus agitatores, mappa missa, contendunt ad metam. Hinc prælium, certamen, ludos, spectacula committere. Nepos 1. 6. Cic. Liv. & al. Hinc Eutrop. l. 4. c. 5. & alibi, committere, absolute dixit, pro pugnam committere. ¶ Poetæ etiam & oratores committi dicebantur, cum ad ingenii certamen descendebant. Juven. sat. 6. v. 435. Committit vates & comparat. ¶ Quin & ipsi Oratores opera sua committere dicuntur, cum ea recitant, ut comparentur. Sueton. in Claud. c. 41. Historiam in adolescentia scribere est aggressus; & cum primum frequenti auditorio commisisset; ægre perlegit. ¶ Est etiam nauticum verbum, quod vela dare significat, far vela. Cæs. l. 3. B. C. c. 25. Sæpe flaverant venti, quibus necessario committendum existimabat. ¶ Denique committere dicitur is, qui id facit, propter quod in pœnam incidit a lege tale factum prohibente statutam. Sic committere pœnam, cader' in pena. Cic. in Verr. & l. 3. Dig. de Ver. oblig. Committere lege, h. e. in legem. Varr. l. 2. R. R. c. 1. Greges ovium ad publicanum profitentur, ne si inscriptum pecus paverint, lege Censoria committant multam. Al. omittunt τὸ multam. Quint. l. 7. c. 2. Lege de Sicariis commisit L. Varenus. Sic sæpe JCti. Quin & apud Cic. pro Cluent. c. 37. multam committere: h. e. culpam multa dignam.

Commixtim, vel Commistim, mescolatamente. Modest. Dig. 2. 1. 2. Qui habet commixtim tres curatorias, & tres tutelas.

Commixtĭo, vel Commistio, onis, f. 3. mescolamento, σύμμιξις, ממסך, idem ac mixtio. Firmicus: Commixtionis moderatio.

Commixtūra, æ, f. mistura. Cato R. R. c. 157. si modo lectio sana est. V. Comestura.

Commixtus, & Commistus, a, um, adjectiv. idem ac mixtus, mescolato, συμμιχθείς. Lucret. l. 6. v. 1154. Commista gemitu querela. Virg. Æn. 6. v. 762. Italo commixtus sanguine.

Commobĭlis, le, adject. Cæl. Aurelian. Acut. 2. 9. Lux commobilis corporis. h. e. facile commovens corpus.

Commodatarĭus, rii, m. 2. is cui aliquid commodatur. §. Instit. quib. mod. contr. oblig.

* Commodatĭo, onis, f. prestanza, χρῆσις, actus commodandi. Apulej. in Asclep. p. 81. Commodationes alternæ.

Commodātor, oris, m. 3. qui commodat. Digest. l. 13. tit. 6. l. 7.

Commodātus, a, um, nom. ex partic. imprestato, συμωφεληθείς, מושא, Cic. pro Marcello, c. 6. donata, & commodata opposuit. Senec. ep. 120. Nihil suum judicat, sed ut commodatis utitur. ¶ Pro accommodatus, Plin. l. 22. c. 22. Perquam commodatus stomacho succus. ¶ Commodatum subst. est contractus, quo aliquid alicui commodatur. l. 1. de oblig. & act. Sic commodati actione agere, commodati teneri, commodati damnari, apud JCtos.

Commŏde, adv. bene, recte, scite, comodamente, bene, הויטב, ἀμαιρως. Cic. de Amic. Multa ab eo breviter, & commode dicta. Id. 2. Offic. c. ult. Commodius disputare. Varro de R. R. l. 2. c. 5. Pascuntur armenta commodissime in nemoribus. ¶ Terent. Heaut. 3. 2. 49. Numquam commodius herum audivi loqui, h. e. æquius, benignius.

* Commodiānus, a, um, ad Commodum Imp. pertinens. Ut, Commodiana colonia, Lamprid. in Comm. c. 28. Hercules Commodianus, in Mus. Teup. p. 542. quia Commodus Herculem se credi & coli passus est. Lamprid. Ibid.

Commodĭtas, f. 3. comodità, טובה, Ger. komligheit, Gal. commodité, Hisp. comodidad, provecho, ὠφέλεια, opportunitas, convenientia, utilitas. Cic. 1. Offic. Qui denique ex bestiis fructus, aut quæ commoditas percipi posset? ¶ Pro indulgentia, & facilitate. Ter. Adelph. 4. 5. 76. Magnam mihi injecit sua commoditate curam. ¶ Commoditas membrorum, apud Suet. in Aug. c. 79. est concinnitas, aptitudo, proporzionata corporatura. ¶ Usurpatur & in plur. Ter. Phorm. 5. 6. 1. Quantis commoditatibus hunc onerastis diem?

* Commodĭus, a, um, ad Commodum pertinens, ut Nonæ Commodiæ h. e. mensis Augusti. Lamprid. in Comm. c. 12. Ille Commodium eum mensem e suo nomine appellari jusserat. Id. ibid. c. 1.

Commodĭto, as, frequent. a commodo, legebatur a nonnullis in Catulli carm. 10. v. 26. Sed emendata lectio exhibet, commodo nam pro commodita.

Commŏdo, adverb. pro commode, opportune. Plaut. Mil. 4. 4. 61. Ecce autem commodo aperitur foris.

Commŏdo, as, a. 1. benigne facio, benefacio, inservio, obsequor, accomodare, prestare, השאיל עזר, נשה, Ger. leyden, Gal. préter, Hisp. prestar, συνωφελέω, est commoditati alicujus inservire. Cic. Fam. 13. ep. 35. Omnibus rebus, quod sine molestia tua facere possis, his commodes. Id. l. ead. ep. 53. Omnibus in rebus ei te commodes. Sic commodare operam suam alicui, apud Plaut. Rud. 2. 4. 22. Commodare manum ad aliquid. Quintil. l. 11. c. 3. ¶ Commodare severitatem delictis magnis, & veniam parvis, Tacit. Agric. c. 19. h. e. adhibere. Sic commodare alicui aurem, Horat. lib. 1. ep. 1. ¶ Est item aliquid alicui utendum dare, hoc est, alicujus rei usum ad tempus concedere, & dicitur de iis, quæ eadem ipsa redduntur, ut equus, vestis, domus, &c. 4. ad Heren. Ait se cuidam ædes maximas ad nuptias commodasse. ¶ Non raro tamen usurpatum de iis invenitur, quæ non ipsa restituuntur, sed alia ejusdem generis, ut sunt pecunia, triticum, &c. Cic. 6. Ver. c. 9. Publice commodasti tritici modios sexaginta millia.

Commodulatĭo, onis, f. 3. proporzione. Vitruv. l. 3. c. 1. Proportio est ratæ partis membrorum in omni opere totius commodulatio.

Commodūle, adverb. diminut. a Commode, &

Commodūlum, diminut. a Commodum, alquanto comodamente. Plaut. Stich. 5. 4. 8. Pro opibus nostris satis commodule. Et Mil. 3. 1. 155. Commodulum obsonare.

* Commodūlum, i, n. parvum commodum. Arnob. l. 1. c. 7.

Commŏdum, adv. εὐκαίρως, לעתות, a tempo, opportunamente, a proposito, ipso eodemque tempore, opportune. Plaut. Merc. 1. 2. 106. Si istac ibis, commodum obviam venies patri. Terent. Eun. 2. 3. 51. Cum huc respicio ad virginem, illa se se interea commodum huc adverterat. ¶ Significat etiam vix, vel tantum quod. Cic. ad Attic. l. 13. epist. 9. Commodum discesseras heri, cum Trebatius venit, appena tu eri partito, quando. Id. ib. ep. 19. Commodum ad te dederam litteras, cum ad me bene mane Dionysius venisset. ¶ Terent. Phorm. 4. 3. 8. Facinus indignum, Chreme, sit circumiri. De. Id cum hoc agebam commodum, appunto di ciò io trattava.

Commŏdum, di, n. 2. utilitas, bonum, comodo, comodità, טוב, יתרון, מיטב, Ger. nutzen, Gal. profit, Hisp. provecho, ὠφέλεια, emolumentum. Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 8. Est ejus, qui aliis præsit, eorum, quibus præsit, commodis, utilitatique servire. ¶ Commodum est, pro lubet, vel opportunum est. Cic. de cl. Orat. Si tibi est commodum, ede illa, quæ cœperas. Id. Attic. Velim aliquando, cum erit tuum commodum, Lentulum puerum visas. Liv. l. 36. c. 51. Quibus commodum est, ite mecum. ¶ Per commodum, adverb. con comodo. Liv. l. 30. c. 29. Percunctatus, satin' per commodum omnia explorassent, ad Annibalem dimisit. ¶ Commoda etiam dicebantur præmia, quæ præter stipendia milites cum missione consequebantur: unde missionum commoda, item militiæ commoda, apud Sueton. Aug. c. 24. Calig. c. 44. Tribunatus commoda, Cic. Fam. 7. ep. 8.

Commŏdus, a, um, o. 1. 2. opportunus, utilis, facilis, comodo, utile, טוב, נכון, Ger. nutzlich, Gal. commode, profitable, Hisp. idoneo, y provechoso, πρόσφορος. Plaut. Asin. 2. 3. 21. Commoda statuta, i. e. justa. Et 3. 3. 135. Commodum talentum, h. e. justi ponderis. Commodi cyathi, apud Horat. l. 3. od. 19. discreti. Hinc qui sibi moderantur, ut ne aliis molesti sint, quique facile se aliis accommodant, commodi dicuntur, quo modo Commodos convivas dixit Plaut. Pœn. 3. 3. 2. Plura exempla etiam Cic. affert Lambin. ad Horat. l. 4. od. 8. ¶ Significat etiam opportunum, utile. Cic. Att. l. 9. epist. 3. Si commodius anni tempus esset. Cæs. l. 3. B. C. c. 85. Hanc sibi commodissimam belli rationem judicavit. ¶ Commodiores dicuntur etiam qui a morbo convalescunt, apud Plin. l. 3. ep. 16.

Commœnītus, a, um, fortificato, antique pro communitus. Gell. 17. 11. Ore ipso arteriæ commœnito.

Commœrĕo, n. 2. mœreo, tristor. Plaut. Epid. 1. 1. 59. Ita voltum videor videre commœruisse. Alii melius leg. Ita voltum tuum video: videre commeruisse hic, me absente, in te aliquid mali.

Commolĭor, d. 4. molior, macchinare. Cic. 3. de nat. Deor. c. 29. Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar.

Commolītus, a, um, adject. macinato, a molo, is. Col. l. 12. c. 50. Bacca commolita, & expressa.

* Commolītus. V. Commolior.

Commollĭo, is, a. 4. idem quod mollio. Marcell. Empir. c. 8. sub fin. Duritias palpebrarum commollit, ac discutit.

Commŏlo, is, ui, itum, idem ac molo, macinare, συναλήθω. Col. l. 12. c. 50. Olivam primo quoque tempore commolere, præloque subjicere.

Commonefacĭo, acis, eci, actum, idem ac moneo, ammonire, avvisare, cum accus. & gen. vel abl. & præp. de. Cic. l. 5. Fam. epist. 3. De rationibus provinciæ, quid vellem fieri, ut is vos doceret, & commonefaceret. Auct. ad Herenn. l. 4. Amicitiæ veteris aliquem commonefacere.

Commonefĭo, is, actus sum, passiv. a Commonefacio. Cic. Verr. 7. c. 43. Nemo est quin tui sceleris, & crudelitatis ex illa oratione commonefiat.

Commonĕo, es, ui, itum, idem ac moneo, cum acc. & gen. vel abl. & præp. de, avvisare, ammonire. Plaut. Pseud. 1. 2. 17. Commoneri officium suum. Id Rud. 3. 4. 33. Mearum me miseriarum commones. Ter. Andr. 4. 1. 5. Neque commoneat, ut servet fidem. Cic. Verr. 3. Quin is de avaritia tua commoneretur.

Commonitĭo, f. 3. monitio. Quint. l. 4. c. 2. Non inutilis erat in extrema parte commonitio: h. e. repetitio epilogi more.

Commonĭtor, oris, qui commonet, monitor. Symmach. l. 7. ep. 105. Adjeci commonitorem. Al. tamen leg. commonitionem.

Commonitorĭum, ii, n. 2. ὑπομνηστικόν, scriptum vel epistolam denotat, qua quis officii admonetur, ut sunt mandata, quæ scriptis dantur Legatis proficiscentibus, Ital. istruzione. Ammian. l. 28. c. 5. Commonitorium repertum est, manu scriptum Hymetii. ¶ Figurate Sidon. l. 8. ep. 11. in carm. Phœbus commonitorium Thaliæ. ¶ Item tacita conventio, absque scriptura facta. Cod. Theodos. Cod. Justinian. l. 1. Cod. de suffrag.

Commonītus, a, um, adject. avvisato, ammonito. Liv. l. 34. Commonitosque, in quo statu rerum accepisset eos, dimisit.

Commonstrātus, a, um, mostrato, ostensus. Cic. 3. de Orat. c. 55. Si non sunt omnes patefacti, at certe commonstrati loci.

Commonstro, a. 1. monstro, mostrare. Cic. 2. de Orat. c. 41. Si aurum cui, quod esset multifariam defossum, commonstrare vellem.

Commoratĭo, f. 3. mora. Cic. Q. Fr. l. 3. Multos dies hanc epistolam in manibus habui propter commorationem tabellariorum. ¶ Item habitatio. Cic. 6. Fam. epist. 19. Amœnitas illa commorationis est, non diversorii. ¶ Item Fig. Rhet. 4. ad Her. Commoratio est, cum in loco firmissimo, quo tota causa continetur, manetur diutius, & eodem sæpius reditur.

Commordĕo, es, ordi, orsum, idem quod mordeo, mordere. Sen. de Vita beata, c. 21. Infelicem linguam bonorum exercere convicio, instate, commordere.

Commorĭor, reris, d. 3. συναποθνήσκω, simul morior, morir' insieme. Plin. l. 27. c. 2. Exitialia per se ambo cum fuerint duo venena, in homine commoriuntur.

Commŏror, d. 1. idem ac moror, vel simul moror, fermarsi, trattenersi. Cic. l. 3. Fam. ep. 5. Triduum illud, quod ego Ephesi commoratus sum. ¶ Usurpatur etiam pro detinere, seu in mora tenere, cum accus. trattenere. Plaut. Pseud. 4. 7. 31. Me nunc commoror, cum has fores non ferio. ¶ Activa forma Plin. l. 19. c. 6. ad fin. Stupentes manu capiuntur, etsi paulum commoravere.

Commorsĭco, as, are, frequent. a commordeo, morsicare. Apul. l. 7. A. A. Dentium candentium renudatis hastis totum me commorsicat.

Commorsus, a, um, adject. morsicato. Plin. l. 24. c. 11. Commorsi a cane rabiem non sentiunt.

Commortālis, e. 3. mortalis. Col. l. 3. c. 20. Quæ propter infirmitatem commortalis naturæ consequi nequeamus.

* Commortŭus. V. Commorior.

Commōsis, vel Comōsis, is, κόμμωσις, primum mellificii fundamentum, ex tenaci, & viscosa constans materia, a κόμμι, quod nos gummi dicimus. Plin. l. 11. c. 7.

Commotacŭlum. V. Commentaculum.

* Commotiæ nymphæ, fuerunt ad lacum Cutiliensem, hodie lago di Contigliano in agro Reatino; a motu, quod ibi insula in aqua moveretur. Varr. l. 4. L. L. c. 10.

Commotĭo, f. 3. motus, affectus, perturbatio, turbazione, רעש, Germ. bevvegung, Gal. émotion, Hisp. comecion, συγκίνησις, πάθος. Cic. 3. Tusc. Temperantia est moderatrix omnium commotionum.

Commotiuncŭla, f. 1. dimin. a commotio, Cic. Attic. l. 12. ep. 11. Atticæ hilaritatem libenter audio, commotiunculis συμπάσχω, idest, condoleo, afficior.

* Commōto, as, frequent. a commoveo. Assidue commotare. Theod. Priscian. l. 1.

Commōtus, a, um, nom. ex particip. perturbatus, commosso, turbato, συγκινηθείς, & fere dicitur de animi motibus, ut graviter commotus, h. e. iratus. Virg. Æn. 1. v. 126. Commotus ingenio, Tacit. Ann. 6. c. 45. ¶ Comparat. commotior. Cic. l. 1. Divin. c. 37. Nisi animus esset commotior. * ¶ Æs alienum commotum, Tacit. Ann. 6. c. 17. Est ratio pecuniæ fenebris perturbata, cum periculo amissionis ejusdem.

Commovĕo, es, ovi, otum, a. 2. moveo, excito, concito, perturbo, perturbare, commovere, הניע, הרעיש, Ger. bevvegen, Gal. emouvoir, Hisp. comover, ἐκταράττω. Cic. 1. de nat. Deor. c. 4. Quam multorum non modo discendi, sed etiam scribendi studia commoverim, Id. pro Rab. Nihil me clamor iste commovet, nihil perturbat. Ter. Eun. 3. 5. 19. Quid ego tibi faciem prædicem? In hac commotus sum. ¶ Sic invidiam, misericordiam, miserationem, iram, suspicionem, tumultum, &c. commovere, Cic. passim. ¶ Commoveri sacra dicebantur cum fiebat renovatio sacrorum, tunc enim Deorum simulacra commovebantur, & arcana cætera in cistis condita. Qui autem hæc faciebant, solebant interim miros edere ululatus, & planctus. Serv. in Æn. Hinc translate Plaut. Pseud. 1. 1. 107. Scis tu quidem, mea si commovi sacra, quo pacto, & quantas soleam turbellas dare. ¶ Commovere se ex aliquo loco, partire. Cic. Att. lib. 2. ep. 3. ¶ Commovere se contra Remp. Cic. in Catil. ¶ Commorunt pro commoverunt, Lucr. l. 2. Commossem pro commovissem, Cic. pro Planc. Commorat pro commoverat, Id. ad. ad Q. Fr. l. 2. ep. 1.

* Commugento, convocanto, Fest.

Commulcĕo, idem ac mulceo, raddolcire, mitigare. Gell. l. 7. c. 7. Sensus judicum debent honorificis, verecundisque sententiis commulcere.

Commulco, as, are, idem quod mulco, percutio. Apul. A. A. l. 8. Multimodis commulcare ictibus.

* Communalia. V. Communis.

Communda̅tus, a, um, adject. emundatus, nettato. Ulp. l. 25. Dig. de aur. & arg &c. Ornata, non tamen commundata.

Commundo, as, are, idem quod mundo, nettare. Col. l. 12. c. 18. Vasa dulci aqua eluenda sunt, & communda̅nda.

Commūne, is, substant. comune, צבור, Germ. ein gemein, κοινή, Respublica, Civitas, Universitas, Collegium. Cic. 3. Verr. Quomodo iste commune Myliadum vexarit. ¶ Accipitur etiam pro re pluribus communi. Hinc communi dividundo agere, apud JCtos l. 2. & 3. Dig. Comm. divid.

Communicarĭus, a, um, adject. ut communicarius dies, qui & Pandicularius dicebatur, in quo omnibus Diis communiter sacrificabatur. Festus.

Communicatĭo, f. 3. partecipazione, κοινωνία. Cic. de Fin. Conjunctio inter homines ho-

hominum, & quasi quædam societas, & communicatio utilitatum. ¶ Communicatio item Fig. Rhetorica est, cum ipsos adversarios consulimus, aut cum judicibus deliberamus. *Cic.* Tu denique Labiene quid faceres tali in re, ac tempore?

Communicator, oris, m. 3. qui communicat, & participem facit. *Arnob. l. 4. sub fin.* Familiaris communicatores rei. ¶ *Tertul. de Pudic. c. 22.* est particeps ecclesiasticæ communionis, excommunicato oppositus. Alii, inquit, ad metalla confugiunt, & inde communicatores revertuntur.

Communicatus, us, ui, m. 4. idem quod communicatio. *Apul. de Deo Socrat. p. 44.* Nullo inter se propinquo communicatu naturæ.

Communicatus, a, um, nom. ex particip. *comunicato, partecipato*, κοινωνηθείς. *Liv. l. 8. c. 25.* Communicato inter se consilio, *l. 22. c. 27.* Communicatum imperium.

Communiceps, ipis, m. qui ejusdem est muncipii, concivis. Reperitur in vet. Inscript. apud *Constantin. Land. in Numism. p. 18.*

Communico, as, avi, atum, a. 1. *comunicare, conferire, partecipare*, חלק. Germ. *mittheilen*, Gal. *communiquer*, Hisp. *communicar*, κοινωνέω, est commune facere participare, impartiri, a nomine communis. Construitur cum accusativo. *Cic. de Amic.* Secundas res splendidiores facit amicitia, & adversas partiens communicansque leviores. ¶ Cum accusat. & ablat. & præp. cum. *Cic. pro Balbo*, Qui velint cum periculis nostris sua communicare. *Id. Fam. 16.* Cum mecum inimicitias communicasti: *idest*, quando ostendisti, te esse inimicum inimicorum meorum. ¶ Sæpe est conferre, loqui, *ragionare*, cum accus. rei, vel ablat. & præpos. *de*, & ablat. personæ, & præpos. *cum*, vel accus. & præpos. *inter*. *Cic. Attic. l. 1. ep. 18.* Nihil mihi scito nunc tam deesse, quam hominem eum, quicum omnia, quæ me cura aliqua afficiunt, una communicem. *Id. Fam. 15.* Ut quibus de rebus vellemus, inter nos communicaremus. *Idem Lentulo, Fam. l. 1. ep. 7.* Qui mecum sæpissime de te communicare solet. ¶ Communicare aliquem mensa, apud *Plaut. Mil. 1. 1. 51.* h. e. mensæ participem facere. ¶ Communicor, aris, depon. 1. pro communico, as. *Liv. l. 4. c. 24.* Nec adversarum rerum quærere socios, cum quibus spem integram communicari non sint.

Communio, is, ivi, itum, idem ac munio, vel circummunio, *fortificare*. *Cæs. l. 1. B. G. c. 8.* Præsidia disponit, ea castella communit.

Communio, onis, f. 3. *società*, κοινωνία, consociatio. *Cic. 1. de Leg. c. 7.* Inter quos est communio legis, inter eos communio juris est.

Communis, ne, o. 3. conjunctus, vulgaris, de medio sumptus, late patens, *commune*; חול, מופקר, שלבל, שלובים, Ger. *gemein*, Gal. *commun*, Hisp. *comun, comunal*, κοινός, quod multorum est. Interdum absolute usurpatur. *Cicer. Offic. 1.* Magnum est eisdem uti sacris, sepulcra habere communia. ¶ Interdum cum ablat. & præpos. cum. *Cic. de Sen.* Cum illud videatis cum adolescentia esse commune. ¶ Interdum cum genitivo. *Cic. de Fin.* Hæc ita justitiæ propria sunt, ut sint virtutum reliquarum communia. ¶ Interdum cum dativo. *Cic. pro Rosc. Amer.* Quid est tam commune, quam spiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, litus ejectis? Interdum cum dat. & ablat. & præposit. cum, *Cic. pro Rab.* Studium conservandi hominis commune mihi vobiscum esse debet. ¶ Interdum cum accus. & præp. inter. *Cic. de Leg.* Inter quos ratio, inter eosdem recta ratio communis est. ¶ Interdum cum gen. vel dat. & accus. cum inter. *Cic. de Leg.* Quibus hæc sunt inter eos communia, & ejusdem civitatis sunt. ¶ In commune, h. e. communiter, *comunemente*. *Tacit. 1. hist. c. 25.* In communes omnes metu militiæ mutandæ exterrebantur. *Cic. pro Quint.* In commune conferre. h. e. in commune bonum. Sic *Tacit. 12. ann.* In commune consulere. ¶ Sensus communis, apud *Horat. l. 1. sat. 3.* Communi sensu plane caret: *è uno stolido*. ¶ Communis pro lenissimo & facili. *Ter. Heaut. 5. 1. 34.* Quemquam animo tam communi esse & leni. ¶ Communis etiam dicitur, qui comis, benignus, & affabilis est, & æqualem se infimis præbet. *Cic. Fam. 4. ep. 9.* Eum magis communem censemus in victoria futurum fuisse. *Sueton. Claud. c. 21.* Nec ullo spectaculo communior, aut remissior erat. Sic communi, & leni esse animo, *Ter. Heaut. 5. 1. 39.* ¶ Superlat. Communissimus legitur apud *Sueton. in Vespas. c. 22.* Sed V. Comis. * *Communia*, absolute apud *Frontin. De limitib. agror. p. 41.* dicuntur compascua loca, quæ *Aggen. Urbic. ibid. p. 66.* in Etruria scribit dici *Communalia*.

Communitas, f. 3. *società, comunione*, חברה, Ger. *gemeinschafft*, Gal. *communauté*, Hisp. *communidad*, κοινότης, communio, societas. *Cic. 1. Off.* Eloquentia complectitur eos, quibuscum communitate juncti sumus. *9. Phil.* Quæ nobis potest cum hoc gladiatore conditionis, æquitatis, legationis esse communitas?

Communiter, promiscue, de communi sententia, *comunemente*, Germ. *gemeinlich*, κοινῶς. *Cic. Att.* Literæ, quas communiter cum aliis scripsisti, & quas nomine tuo. Adde *Liv. l. 1. c. 10. & 45.*

Communitio, onis, f. 3. idem ac munitio, *fortificazione*. *Cic. l. 2. de Orat. c. 79.* Aditus ad causam, & communitio. *Vitruv. l. 9. c. 19.* Totam communitionem dissipare. Sed locus Ciceronis incertæ fidei est.

Communitus, adverb. pro communiter, *comunemente*. *Varr. apud Non. c. 11. n. 6.* Ut Deos colere debet communitus civitas, sic singulæ familiæ debemus.

Communitus, a, um, nom. ex particip. idem ac munitus, *munito, difeso*. *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* Omni auctoritate communita: Et *pro Roscio Com. c. 15.* Causa Roscii testimoniis communita.

Commurmuratio, onis, f. 3. *mormorazione*. *Gell. l. 11. c. 7.* Commurmuratio fieri cœpta est a plerisque.

Commurmuro, as, n. 1. vel commurmuror, aris, *mormorare*, d. 1. idem, quod murmuro. *Plin. l. 10. c. 23.* Ubi congregatæ inter se commurmurant. *Cic. in Pis. c. 25.* Ut scriba secum ipse caput sinistra manu perfricans commurmuratus sit.

Commutabilis, idem ac mutabilis, *mutabile*, משונה, μεταβλητός, *Cic. pro Mil. c. 26.* Quam sit varia vitæ, commutabilisque ratio. *Id. l. 1. de Invent.* Exordium commutabile est, quod ab adversario potest leviter mutatum ex contraria parte dici.

Commutate, adverb. *in altra maniera*, mutando. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 42.* Eamdem rem dicere non eodem modo: sed commutate. Al. aliter.

Commutatio, idem, ac mutatio, *mutazione*, שנוי, חליפה, μεταβολή, *Cic. 1. de Invent.* Annuæ commutationes semper eodem modo fiunt. ¶ Commutatio item est Figura Rhetorica cum duæ sententiæ inter se discrepantes ita efferuntur, ut a priore posterior contraria priori proficiscatur, ut, esse oportet, ut vivas, non vivere, ut edas. *Auth. ad Heren. l. 4. c. 33.*

Commutatus, us, m. 4. idem ac mutatio. *Lucret. l. 1. v. 794.* Quoniam quæ diximus ante in commutatum veniunt.

Commutatus, a, um, nom. adject. ex particip. *mutato, cangiato*. *Nepos 10. 4. n. 5.* Vitæ statum commutatum ferre non potuit.

Commuto, as, avi, a. 1. idem ac muto, vel simul muto, *mutare*, שנה, החליף, המיר, ἀντικαταλλάττομαι. *Cic. 5. Ver.* Neve vendundi aut tempus, aut locum commutarent. ¶ Commutare verba, est aliis verbis uti, in sermone discrepare. *Ter. in And. 2. 4. 7.* Nunquam hodie tecum commutaturum patrem unum esse verbum. Adde *Phorm. 4. 3. 33.* ¶ Vitam cum morte commutare, pro mori, *Sulpic. ad Cic. l. 4. Fam. epist. 5.* Commutare alicujus contumeliam vitam sua, *Sallust. ep. 2. de Rep. ord.* hoc est aspergere contumeliam alicui dispendio vitæ suæ. ¶ Commutari in horas, *Cic. Att. l. 14.* hoc est facile & identidem mutari.

Como, as, avi, atum, are, V. in Comans.

Como, is, psi, ptum, a. 3. *ornare la chioma*, פאר, κομάω, comam orno, a κοσμέω, orno, vel a coma. Maxime ad cultum capitis pertinet, & capillorum. *Tibul. l. 1. el. 8.* Comserit arte caput. *Silius l. 7. v. 447.* Nivea comebat fronte capillos. ¶ Transfertur tamen ad quemvis alium ornatum: unde comptum opus dixit *Tibul. l. 3. eleg. 1. v. 14.* de libro eleganter conscripto.

Comœdia, f. 1. *commedia*, German. *lust-schau-spiel*, Gall. *comedie*, Hisp. *comedia*, κωμῳδία, fabulæ genus, in quo humiles personæ inducuntur, & amores, virginumque raptus describuntur, a κώμη, vicus, & ᾠδή, cantus, quia lusus hi in vicis fieri solerent. *Cic. 1. Offic.* Quo genere Plautus noster, & Atticorum antiqua comœdia referta est. ¶ Differt a tragœdia, quia in comœdia non nisi humiles, aut saltem privatæ personæ, in tragœdia Principes, Heroes, atque adeo Dii ipsi introducuntur. ¶ Instituta est ad corrigenda vitia popularia. *Horat. in ar. poet.* Successit vetus his comœdia non sine multa Laude, sed in vitium libertas excidit, & vim Dignam lege regi. ¶ De variis Comœdiarum generibus. V. *Fabula*.

Comœdice, adverb. Comœdorum more, festive, concinne. *Plaut. Mil. 2. 2. 58.* Astitit & dulice, & Comœdice.

Comœdicus, a, um, idem quod comœdus, *di commedia*. *Apul. l. 3. Florid.* His laudibus diu in arte comœdica nobilis.

Comœdiographus, i, *compositor di commedie*. Adhibuit hanc vocem ipse *Cic.* si *Victorino*, & *Probo* Grammaticis credimus.

Comœdus, a, um, adject. *da commedia*. *Juven. sat. 3. v. 100.* Natio comœda est.

Comœdus, di, m. 1. *chi recita le commedie*, Ger. *der ein schauvspilhaltet, oder regiert*, Gal. *joueur de comedies, ou l'auteur, qui les a faites*, Hisp. *el rapresentador de comedias*, κωμῳδός, comœdiarum actor, seu qui comœdias repræsentat. *Cic. in Orat. c. 31.* Sed & comœdum in tragœdiis, & tragœdum in comœdiis admodum placuisse videmus.

Comosis, V. Commosis.

Comosus, o. 1. 2. *zazzeruto*, מכלכל, κομήτης, coma magna præditus, idem quod comatus, *chi ha chioma*. *Plin. l. 16. c. 14.* Arbor in orbem comosa. *Id. l. 27. c. 8. post med.* Dendroides comosissimum ex omnibus.

Comotriæ, κομωτρίαι, Romæ Ministræ Vestæ appellatæ sunt, auctore *Festo*.

Compaciscor. V. Compeciscor.

Compactilis, le, o. 3. quod compingi potest, vel quod compactum est. *Plin. l. 11. c. 18.* Optimæ apes breves, variæque, & in rotunditatem compactiles. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Compactiles trabes. *Plin. l. 8. c. 16.* Leonum duo genera, compactile, & breve, *di corporatura corta e raccolta*.

Compactio, f. 3. *congiunzione*, מחברת, Germ. *zusammen setzung, oder bindung, zusammen figung*, Gal. *assemblement*, & *liaison ensemble*, Hisp. *ayuntamiento*, σύμπηξις, conjunctio. *Cic. 5. Fin. c. 11.* Sensuum distributione, & quadam compactione membrorum. *Vitruv. l. 2. c. 7.* Spissis compactionibus solidatus.

Compactitius, a, um, adject. a cum, & pactus, *chi è d'accordo*. *Tert. advers. Valent. c. 31.* Statim excipit compactitius ille Soter.

Compactum, n. 2. *patto*, συνθήκη, ברית, compromissum, conventum, idest, quod inter aliquos convenit, a *paciscor*. Hinc *compacto*, vel *ex compacto*, vel *de compacto*, idem quod ex composito, *d'accordo*. *Liv. l. 5.* Compacto eam rem, & communi fraude Patritiorum actam. *Sueton. in Cæs. c. 20.* Ut productus pro rostris auctores ex compacto nominaret. *Plaut. Capt. 3. 1. 23.* Scivi extemplo, de compacto rem geri.

Compactura, æ, f. 1. idem quod compactio, a compingo. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Compactura habet laxationem.

Compactus, a, um, o. 1. 2. συμπαγής, partic. a *compingo*, compositus, conjunctus, מחובר, *attaccato, stretto insieme*. *Cic. 3. de Fin.* Quid aut in natura, aut in operibus manufactis tam compositum tamque compactum, & coagmentatum inveniri potest? *Virg. Ecl. 2. v. 26.* Disparibus septem compacta cicutis fistula. *Colum. 6. 1.* Compacti boves, *ben complessi*.

* Compædagogita, æ, m. συμπαιδαγωγίτης, servus qui cum aliis pædagogus est. *Fabrett. c. 5. p. 361. Spon. Miscell. sect. 6. p. 228.*

* Compædagogius, ii, m. qui cum aliis sub pædagogo est. *Fabrett. c. 5. p. 361. Spon. pag. 228. Gud. p. 220. n. 7.*

Compaganus, a, um, qui est ejusdem pagi. Inscript. apud *Gruter. pag. 209. n. 1.* Sententiam, quam tulit inter compaganos.

Compages, is, f. 3. *congiunzione*, מחברת, דבק, σύστασις, idem ac compago, a pango. *Cic. de Sen. c. 21.* Dum sumus in his inclusi compagibus corporis.

Compaginatus, a, um, adject. *unito, attaccato*. *Ammian. l. 21. c. 2. de scuto*: Axiculis orbis erat compaginatus.

Compagino, as, are, a. 1. conjungo, *unire*, *congiungere*, συναρμολογέω. *Prudent. in Romano, v. 890.* Aut fracta nodis sarciens compaginat.

Compago, ginis, f. 3. *congiunzione*, דבק, Ger. *beyfigung*, Gal. *jointure*, Hisp. *ayuntamiento*, συζυγμογή, conjunctio, & compositio, a pango. *Ov. 1. Met. v. 711.* Disparibus calamis compagine ceræ.

Compagus, i, m. 2. qui communi jure cum alio pago utitur, illique socius est. In vet. epigraphe legis paganæ apud Mazochium de titulo camp. Amphith. c. 8.

* Compagus. V. Campagus.

Compalpo, as, a. 1. palpo, contrecto, contingo. *August. Serm. 214. de Temp.*

Compar, aris, o. 3. *pari, uguale*, שוה, בן גיל, Gal. *pareil*, Hisp. *ygual*, ἴσος, conveniens, æqualis, a par. *Liv. l. 1. c. 9.* Id demum compar connubium fore. ¶ Compar, subst. conjux. *Plin. l. 8. c. 23.* Conjuga ferme vagantur, nec nisi cum compare vita est. Adde plures Inscriptiones tam de mare, quam de fœmina apud *Reines. class. 20.* ¶ De socio cujusvis rei, *Plaut. Pseud. 4. 3. 9.* Primum omnium jam hunc comparem metuo meum. ¶ Est & *Compar* rhetoricum schema. V. Isocolon.

Comparabilis, le, o. 3. *comparabile*, παραβλητός, quod comparari potest, *Cic. 1. de Inv.* Comparabile est, quod in rebus diversis similem aliquam rationem continet.

Comparate, adverb. *in paragone*, συγκριτικῶς, alterius comparatione. *Cic. in Top. c. 22.* Cum quæritur, quale quid sit, aut simpliciter quæritur, aut comparate, simpliciter, expetenda ne sit gloria, comparate, præponenda ne sit divitiis gloria.

Comparatio, f. 3. *comparazione*, משקל, Ger. *vergleichung*, Gal. *comparaison*, Hisp. *cotejamiento*, ἀναλογία, collatio cum uno, vel cum pluribus sui generis, vel salieni, a *par*. *Cic. in Brut.* Cum ipsum audires sine Comparatione, non modo contentus esses, sed melius non quæreres. ¶ Item apparatus, a paro, *apparecchio*. παρασκευή, *Cic. pro L. Man.* Omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, sed ad comparationem novi contulit. ¶ Item acquisitio, *acquisto*. *Cic. 2. de Fin.* Sit jam facilis, quam vultis, voluptatis comparatio.

Comparatitius, a, um, adject. μεταβολικός, idem quod comparabilis. *Tert. adv. Valent. c. 13.* Angelorum comparatitius antistatus. *In Cod. 12. 40. 2.* Aurum comparatitium.

Comparative, adverb. comparate, *a paragone*. *Gell. l. 5. c. 21.* Compluries cum dicimus, non comparative dicimus.

Comparativus, a, um, o. 1. συγκριτικός, comparabilis, quod æquat, vel quod per comparationem adhibetur. *Cic. de Inv. l. 2. c. 24.* Oportebit ipsam illam comparativam judicationem exponere. ¶ Hinc comparativus gradus apud Grammaticos.

Comparator, oris, m. 3. συμπαραβάλλων, qui comparat, seu coemit. Vet. Gloss. συνωνητής, *Leg. 1. Cod. de Præd. Decur.* Oppressus potentia comparatoris. Adde *Jul. Paul. recept. sent. tit. 17.*

Comparatus, a, um, adject. a par, *paragonato*. *Cic. Q. Fr. 3. epist. 4.* Cum Æsernino Samnite Pacidianus comparatus. ¶ Item paratus, *apparecchiato, preparato*, a paro. *Curt. l. 5. c. 6. n. 3.* Supellex non ad usum modo, sed ad ostentationem luxus comparata. V. *Comparo*.

Comparatus, us, *apparato, provisione*. *Vitruv. in præf. l. 7.* Amplo modulorum comparatu architectari.

Comparco, is, arsi, ere, idem quod parco, parcendo conservo, φείδομαι, *sparagnare*. *Ter. Phorm. 1. 1. 10.* Quod ille unciatim vix de demenso suo comparsit miser. ¶ Huc pertinet illud Festi: *Comparsit* Terentius pro *compescuit* posuit: Ubi *Salmas.* legendum putat *pro compersit*.

Compareo, es, ui, n. 2. *comparire*, נראה, Germ. *erscheinen*, Gal. *comparoitre*, Hisp. *comparecer*, φαίνομαι, appareo, in conspectu sum, adsum. *Cic. pro Cluent. c. 74.* In eos servos, qui non comparebant. ¶ Metonymice significat exstare. *Liv.* Excellentia ejus generis ornamenta a Marcello consecrata, quorum exigua pars comparet. *Plaut. Ampitr. 2. 1. 83.* Et memor sum, & diligens, ut quæ imperes, compareant, *h. e.* fiant.

Comparilis, le, adject. idem quod compar, *eguale, simile*. *Auson. Eclog. 2. vers. 38.* Nescit compariles laterum formare figuras.

Comparo, as, avi, atum, a. 1. *paragonare, assomigliare*, ערך, דמה, שוה, Ger. *vergleichen*, Gal. *comparer*, Hisp. *comparare*, συμβάλλω, est adæquare, conferre, a compar. *Cic. pro Dom. c. 15.* Quæso, Pontifices, & hominem cum homine, & tempus cum tempore, & rem cum re comparate. ¶ Dicimus autem & comparare aliquid ad aliquid, & comparare inter se, & comparare alicui. *Cic. Terent. Liv.* Sic comparare similitudines, & comparare pugnantia, dixit idem *Cic. in Orat. c. 12. & l. 1. Offic. c. 4.* ¶ Est etiam arenæ verbum: nam cum inducti eo gladiatores in paria ordinarentur, qui inter se pugnarent, non tantum *componi*, sed & *comparari* dicebantur, ut ex *Quintil. Declamat.* notat *Lips. l. 2. Saturn. c. 19.* Hinc certatio iniquius comparata, apud *Terent. Adelp. 2. 2. 3.* hoc est inter impares instituta. Itaque apud *Cic.* conjungere, & comparare synonyma sunt, *in Timæo Platon.* ubi ait: Ita contigit, inter ignem, & terram aquam Deus animamque componeret, eaque inter se compararet, atque conjungeret. *Plaut.* etiam comparare labella cum labellis, *h. e.* conjungere, dixit *Asin. 3. 3. 78.* ¶ Est etiam comparo, idem quod paro, præparo, *preparare, apparecchiare*, ut comparare convivium, copias, exercitum, argentum, &c. *Plaut. Cic.* & al. sæpe. ¶ Adhibetur etiam absolute, subaudito casu accus. *Nep. 8. 2. 2.* Tempore ad comparandum dato. ¶ Comparare se, *apparecchiarsi*. *Cic. pro Mil.* Dum uxor, ut fit, se comparat. ¶ Cum infinito, apud *Ovid. 2. Trist.* Igne quid utilius? si quis tamen urere tecta comparat, &c. ¶ Item componere. *Plaut. Amphitr. 3. 3. 5.* Vultum e vultu alterius comparare. ¶ Item acquirere, ut comparare sibi laudem ex artibus, *Cic. 2. Fam. epist. 4.* Comparare auctoritatem ex re bene gesta. *Cæs. l. 5. B. G. c. 53.* Sic comparare sibi amicitias, commoda, voluptates, &c. *Cic. Plaut.* &c. ¶ Item emere, *comperare*, ut comparare frumentum, *Liv. l. 2. c. 9.* Comparare carius, *Sueton. Calig. cap. 27.* ¶ *Comparatum est ut*, frequens dicendi formula, *h. e.* constitutum, receptum, in more positum est, pro quo etiam dicimus: *Ita natura comparatum est*, *Comparati ita sumus a natura, ut*, &c. Ital. *Tale è la condizione della nostra natura, così va, così suol' essere*, *Cic. Ter.* &c. ¶ Comparare pro constituere, *regolare, stabilire*. *Cic. pro Rosc. Amer.* More majorum comparatum est, ut &c. *Id. ad Brutum*: Sed hoc præclare legibus comparatum est, ut, &c. ¶ Comparare inter se, *accordarsi, stabilire, deliberare*. *Liv. l. 24.* Ut Consules sortirentur, compararentque inter se uter Censoribus creandis comitia haberet. Sic *comparare provincias inter se*, apud *eumd.* sæpe, idem est ac partiri, quod habet *Cic. epist. 9. ad Lentulum*.

* Compartior, iris, impertior, communico. *Gruter. p. 408. lin. 39.* Cum quibus munera decurionatus compartiamur.

Compasco, is, a. 3. *pascere con gli altri*, רעה, Ger. *mitvveyden*, Gal. *paitre ensemble*, Hisp. *apacentar juntamente*, συννέμομαι, simul pasco. *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Colonus in agro surculario ne capras compascat. ¶ Compascor, passivum. *Varr. 1. de R. R. c. 52.* Messe facta, spicilegium venire oportet, aut si sunt spicæ raræ, & operæ caræ, compasci.

Compascius, a, um, o. 1. 2. quod ad compascuum attinet, ut Jus compascuum, jus compascendi. *Scævola l. Testatrix, ff. si serv. vind.* ¶ Compascuus ager, σύμβοτος ἀγρός, qui vicinis ad communiter pascendum relictus est. *Cic. in Top. c. 3. Fest.*

Compassibilis, le, adject. qui compatitur. *Tert. advers. Prax. c. 29.* Pater si compassibilis, utique passibilis.

Compassio, onis, f. 3. συμπάθεια, communis dolor. *Tert. de Resurr. Carn. c. 40.* Quod pro compassione promittitur.

Compasticus, a, um, adject. ut compasticæ deliciæ, *h. e.* jactantiæ, & inanis gloriæ plenæ, apud *Plaut. Trucul. 4. 1. 44.* ut legit, & exponit *Lambinus*; cui tamen adversantur Recentiores Critici.

Compastor, oris, m. 3. qui simul pascit, συννομεύς, *Hyginus fab. 187.* Alter compastor.

Compastus, a, um, partic. *pasciuto, o chi s'è pasciuto*, *Plin. 32. 6.* Ostrea Brundusina in Averno compasta suum retinent succum.

Compatior, eris, ssus sum, una patior, συμπαθέω. *Tertul. adver. Prax. c. 29.* Nec compassus est pater filio. *Et mox*: Quid est compati, quam cum alio pati?

Compatronus, i, m. 2. simul patronus. *Ulpian. l. 1. ff. si quid in fraud. patr.* Adversus compatronum Faviana non competit.

Compavesco, is, ere, idem quod expavesco, *aver paura, venir pallido*, συμφοβέομαι. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 6.* Hoc ubi illa audivit, animo compavescit.

Compavitus, a, um adject. pavitus, tusus, *battuto, percosso*. *Apul. l. 7. A. A.* Misera illa compavita, atque dirupta.

* Compauper, socius in paupertate. *August. serm. 25. ex 50. hom. c. 3.*

Compecco, as, simul pecco. *Cæl. Aurelian. Tard. 3. 1. ad fin.*

Compeciscor, sive Compaciscor, eris, ectus sum, pactum simul facio, *far patto insieme*. *Plaut. Pseud. 1. 5. 129.* Si sumus compecti, sive consilium unquam inivimus. V. *Taubm.* & *Paraum in Lex. Crit.*

Compeda. V. Compes.

Compedio, is, ivi, itum, ire, est compedibus vincire, vel impedire. *Var. apud Non. in Compedes, c. 1. n. 113.* Domo exeo, intro, & pedes corrigiis compedio.

Compeditus, a, um, compedibus vinctus, πεπεδημένος, אסור, *legato con ceppi*. *Plaut. Captiv. 5. 1. 24.* In lapicidinas compeditum condidi. *Cato de R. R. c. 56.* Servi compediti.

Compellatio, onis, f. 3. reprehensio, accusatio, *riprensione, accusa*, ἐπίπληξις. *Cic Fam. 12. epist. 25.* Crebras compellationes meas non tulit. *Gell. l. 1. c. 5.* Maledictis, compellationibusque probrosis jactatus est.

Compello, is, compuli, ulsum, a. 3. *unire*, דחק, דפק, הפציר, אלץ, Ger. *aus stessen*, Gal. *pousser*, Hisp. *expuxar*, συνελαύνω, proprie significat, inquit *Servius*, diversa vel diversorum generum animalia eodem cogere. *Virg. Ecl. 7.* Compulerantque greges Corydon, & Thyrsis in unum. ¶ Sed tamen dicitur etiam de hominibus. *Cic. 1. de Inv.* Dispersos homines in agris, & in tectis sylvestribus abditos ratione quadam compulit in unum locum, & congregavit. ¶ Est etiam impellere, adigere, *spingere*. *Plin. l. 36. c. 5.* Creditur aliquibus, ad laqueum eos compulisse. ¶ Et translate redigere, *ridurre*. *Cic. 4. Acad.* Cum sit campus, in quo possit exsultare oratio, cur eam in tantas angustias, & in Stoicorum dumeta compellimus? ¶ *Cels. l. 8. c. 1.* Compellere ossa in suam sedem, *rimetter' a suo luogo*.

Compello, as, avi, atum, a. 1. *favellare*, קרא, דבר, Ger. *ansprechen*, Gal. *appeller*, Hisp. *llamar*, κοινολογέομαι, alloquor, ab antiquo *pello*, as, loquor. *Plaut. Pœn. 3. 3. 73.* Blande aliquem compellare. *Auct. ad Heren. l. 1. c. 14.* Compellare nominatim. ¶ Aliquando idem est atque accusare, objurgare. *Nepos in Timol. c. 1. n. 5.* Quin eum fratricidam, impiumque detestans compellaret. *Sueton. in Cæs. c. 17.* Quod compellari apud se majorem potestatem passus esset, *h. e.* vocari in judicium. Sic *Cal. ad Cic. l. 8. epist. 12.* Compellare lege.

Compellucidus, a, um, adject. pellucidus, *trasparente*, טהור, διαφανής, *Plaut. Per. 1. 3. 16.* Nihil est e nigro compellucidum. Ita referunt Lexicographi plerique. At *Taubmanni* lectio sic habet: *Nihil est macrum illud epicrocum pellucidum*.

Compendiarius, a, um, o. 1. 2. *breve, succinto*, קצר, Ger. *das hurtz, ist*, Gal. *abbregé*, Hisp. *compendioso*, σύντομος, brevis, & veluti ad certam metam per compendium ducens. *Cic. 2. Off.* Hanc viam ad gloriam proximam, & quasi compendiariam dicebat esse. ¶ Absolute *compendiaria*, pro compediaria via, seu ratione, *Senec. epist. 27.* Hanc compendiariam excogitavit. Et *epist. 119.* Ad maximas te divitias compendiaria ducam. *Id. Senec. epist. 73.* Te in cœlum compendiario voco, scil. itinere.

Compendiatus, a, um, adject. in compendium redactus, ἐπιτμηθείς, *ristretto, ridotto in compendio*. *Tertul. adv. Marc. c. 9.* Facturus sermonem compendiatum.

Compendifacio, is, ere, *guadagnare restringendo*, συντέμνω, הועיל, κερδαίνω, ad compendium duco, lucror parsimonia. *Plaut. Pers. 4. 3. 2.* Ego hodie compendifeci duos panes. *Id. Mostel. 1. 1. 57.* Orationis operam compendifacio. ¶ Et divisum in duas voces eodem fere sensu. *Id. Bacch. 2. 2. 6.* Compendi multa verba faciam tibi. Et passiv. apud *eumd. Asin. 2. 2. 41.* Verbis velitationem fieri compendi volo. Ubi alii leg. *Verbivelitationem*.

* Compendio, as, *Compendiare alicui* apud *August. extr. l. 7. quæst. in Heptateuch.* est *occidere*, ut ipse interpretatur.

* Compendiose, *compendiosamente*, מעין, συντόμως, compendio. Comp. Compendiosius, *Sidon. l. 7. ep. 10.*

Compendiosus, a, um, o. 1. 2. *breve*, σύντομος, קצר, *Prudent. in Laurent. v. 335.* Mortis citæ compendiosus exitus. ¶ Item utilis. *Col. l. 1. c. 4.* Quod per partes nonnunquam damnosum est, in summa fit compendiosum.

Compendium, n. 2. *parsimonia, guadagno*, מעין, קדור, יתרון, σύνοψις, ὠφέλημα, est id, quod parsimonia quadam servamus, sicut e contrario dispendium, quod vel incuria, vel immoderatione profundimus. *Cic. 5. Ver. c. 46.* In quæstu suo, compendioque versati. *Plin. l. 23. c. 7.* Magno ligni compendio percoquunt. ¶ Hinc facere compendii, eo modo, quo facere lucri, *guadagnare colla parsimonia*. V. Compendifacio. ¶ Significat etiam brevitatem, epitomen, *compendio, ristretto, strada corta*, ἐπιτομή, *Quint. l. 1. c. 1.* Brevia docendi monstrare compendia. Sic compendium viæ, *la strada più corta*. *Plin. l. 5. c. 5.* Compendium viæ quatridui deprehensum est. Et absolute compendium pro eodem. *Florus l. 3. c. 3.* Marius, mira statim velocitate occupatis compendiis, prævenit hostem. ¶ Dicimus autem facere compendium alicui rei. *Plaut. Capt. 5. 2. 12.* Et facere compendium alicujus rei, *Id. Rud. 1. 2. 90.* * ¶ Compendia alimentaria, *Capitolin. in Pertin. c. 9.* sunt erogationes in alimenta pauperum impensæ.

* Compendo, simul pendo. *Varr. l. 4. L. L.* Compendium dicitur, quod cum compenditur, una sit.

Compensatio, f. 3. *ricompensa*, גמול, שלום, Ger. *vergeltung*, Gall. *recompense*, Hisp. *compensacion*, ἀμοιβή, est actus ille, quo addendo aliquid æquales redduntur lances & translate definitur a *Modest. l. 1. ff. de compens. debiti, & crediti inter se contributio*. *Cic. 5. Tusc.* Hac usurum compensatione sapientem, ut voluptatem fugiat.

* Compensato, adv. cum compensatione. *Tertull. de Pall. c. 3. al. compensati.*

Compensatus, a, um, *ricompensato*, repensus, ἀντιπαλαγείς, *Cic. l. 3. de Orat. c. 4.* Labores magna compensati gloria mitigantur. *Id. Ver. 5. c. 13.* Damna compensata.

Compenso, as, avi, atum, a. 1. *ricompensare, rimunerare*, שלם, גמל, Ger. *vergelten*, Gal. *compenser*, Hisp. *compensar*, ἀντιμείβομαι, est simul pondero, a *cum* & *pendo*, & translate sumitur pro rependere, remunerari. *Cic. Ver. 7. c. 13.* Dissolvere, & compensare damna. Et *de Senect. c. 11.* Vitia senectutis diligentia compensanda sunt. ¶ Et cum præposit. *Id. 2. Fin. c. 30.* Compensabatur cum summis doloribus lætitia. * ¶ Apud JCtos est imputare, *porre a diffalco*. Potest tamen retineri & compensari quod solutum est. *Dig. l. 12. t. 6. l. 23.* ¶ Ponitur & pro compendium viæ facere, *accorciar la strada*. Compensat medio pelagi. *Lucan. l. 8. v. 248.*

* Comperco, is, parco, abstineo. *Plaut. Pœn. 1. 2. 137.* ¶ Fest. Comperce pro compesce dixerunt Antiqui.

Comperegrinus, i, m. qui simul cum alio peregrinatur. *Sidon. in carm. epist. 17. l. 7.* Abraham jam te comperegrinus habet.

Comperendinatio, f. 3. *proroga di tre, e più giorni nelle cause forensi*, איחור, ἀναβολή, est judicii dilatio in alium diem, quam judices reo, vel accusatori petenti concedunt. *Gell. l. 14. c. 2.* definit: Comperendinatio erat, quando reus in tertium diem rejiciebatur. Sed re vera accipitur pro quantumvis longa judiciali dilatione. ¶ In causis civilibus ab *Asconio Pediano* describitur *3. Ver.* mutua denuntiatio in perendinum, sive tertium diem, ne alter litigatorum imparatus tergiversari possit. *Plin. l. 6. epist. 2.* Leges tot horas, tot dies, tot comperendinationes largiuntur. V. *Ampliatio*.

Comperendinatus, us, m. 4. idem quod comperendinatio. *Cic. 1. Ver. c. 9.* Adimo comperendinatum, quod habet lex molestissimum, bis ut causa dicatur.

Comperendinatus, a, um, adject. dilatus in tertium diem, vel amplius, *prorogato*. *Cic. Verr. 1. c. 7.* Nemo istum comperendinatum, sed condemnatum judicaret.

Comperendino, as, a. 1. *differire*, אחר, Germ. *verzegern von tag zu tag*, Gal. *differer de jour en jour*, Hisp. *diferir de dia en dia*, ἀναβάλλομαι, est in perendinum diem, sive diem alium differre. *Cic. 1. Ver.* Tua ratio est, ut secundum binos ludos mihi respondere incipias, mea, ut ante primos ludos comperendinem. ¶ Comperendinari reus dicebatur, cum judices reo, vel accusatore petente concedebant, ut judicium in alium diem differretur, *Cic. Ver. 3. & 6.*

Comperendinus, a, um, adject. ut comperendini dies, apud *Macrob. l. 1. Sat. c. 16.* quibus scil. vadimonium licet dicere, & in jus vocare.

Compereo, simul pereo, *Diomed. Gram. l. 1.* Sed caret exemplis idoneis.

Comperio, is, comperi, ertum, a. 4. *trovare*, מצא, Ger. *für gevviss halten*, Gal. *savoir avec certitude*, Hisp. *saber de cierto*, εὑρίσκω, invenio, deprehendo, a pario, quia quod comperitur, quasi in lucem editur. *Cic. Attic.* Scripsit, se id certis auctoribus comperisse. ¶ Comperior depon. *Sal. in Jug. c. 45.* Sed ego comperior, Bocchum, magis Punica fide, quam ob ea, quæ prædicabat, Numidiam spe pacis detinuisse. Adde *c. 108.*

Compernis, m. 3. γονύκροτος, ἀγκυλόπους, homines pernis, & genibus plus justo conjunctis, iidem ac valgi, seu vatii, quibus crura introrsum incurvantur. *Lucil. apud Non. c. 1. n. 103.* Compernem, aut varam fuisse Amphitryonis conjugem Alcmenam. *Plaut. Mil. 3. 2. 128.* Aut valgum, aut compernem. ¶ *Nonius loc. cit.* compernes dici ait homines longis pedibus.

* Comperpetuus, coæternus. *Prudent. in Apoth. v. 319.*

Comperte, adverb. certe, explorate, *certamente*. *Gel. l. 1. c. 22.* Exquisite, & comperte Julius Paulus dicebat. *Id. l. 1. 11.* Qui hoc compertius memoriæ tradiderunt.

Compertus, a, um, o. 1. 2. *trovato*, מצא, ידוע, εὑρεθείς, πεπληροφορημένος, deprehensus. *Suet. in Tiber.* Uxorem in stupro generi compertam dimitterat. *Liv. l. 22.* Duæ Vestales eo anno stupri compertæ sunt, *trovate rec.* Sic compertus flagitii, apud *Tacit. Annal. l. 1. c. 3.* ¶ Comperta oculis perferre, *Liv. l. 29. cose vedute cogli occhi propri*. ¶ Compertum habere de aliqua re, *esser certo, sicuro di qualche cosa*. *Cic. pro Cluent. c. 45.* ¶ Comperto, ablat. absolute positum. *Tac. Annal. l. 1. c. 66.* Cæcinna, comperto, esse formidinem, *h. e.* cum comperisset. *Liv. l. 33. c. 5.* Nondum comperto, quam in regionem venisset.

Compes, edis, f. 3. *ceppo*, כבל, עכס, Ger. *fußeisen*, Gal. *fers aux pieds*, Hisp. *grillos*, πέδη, vinculi genus, quo captorum pedes constringuntur, a cum, & pes quia pedes ligat. *Juven. Sat. 11. v. 80.* Squallidus in magna fastidit compede fossor. *Cic. Attic. l. 8.* Age jam has compedes, fasces, inquam, hos laureatos referre ex Italia quam molestum est! ¶ Erant etiam compedes inter mulierum ornamenta. *Plin. l. 33. c. 11.* Argentum succedit aliquando & auro, luxu feminarum plebis, compedes sibi ex eo facientium, quas induere aureas mos tritior vetat. ¶ In singulari numero præter sextum casum exempla hujus nominis vix reperies. ¶ Compedes parati, masculi gen. dixit *Lactant. de morte persecut. c. 21. n. 3.*

Compesco, is, scui, sine sup. a. 3. *raffrenare, contenere*, בלם, עכב, עצר, Germ. *hinterhalten*, Gal. *retenir*, Hisp. *refrenar*, συστέλλω, proprie est iisdem pascuis continere, cujus contrarium est dispesco, *h. e.* gregem in diversa pascua diduco. *Festus*. *Horat. l. 1. epist. 2. v. 62.* Hunc frænis, hunc tu compesce catena. *Juven. Sat. 1. v. 160.* Digito compesce labellum. ¶ Apud *Plaut. Bacchid. 3. 3. 59.* Compescere pro parcere ponitur: Cave, inquit, malum, & compescere in illum dicere injuste. Sic *Apul. l. 9. Miles.* Nec fugientibus saltem compescunt, sed eo magis irritatiores sequuntur. V. *Voss. Etymol.* verbo *Pasco*.

Competens, entis, adject. conveniens, *conveniente, competente*, ראוי, προσήκων, ut Judex competens, cui scil. competit judicare de aliqua re, seu qui habet legitimam auctoritatem judicandi. *Ulp. Leg. cum quadam puella D. de jurisdict. omn. judic.* Sic Tribunal competens, *Id. l. sed & hæ, ff. de procurat.* ¶ Comparat. competentior. *Auct. Paneg. ad Maxim. & Constant. c. 7.* Quid competentius, quid providentia tua dignius facere potuisti?

Competenter, *mediocremente, competentemente*, במשפט, כראוי, Ger. *figlich*, Gal. *mediocrement*, Hisp. *convenientemente*, μετρίως, mediocriter, vel convenienter, *Prudent. Rom. v. 118.* Persona quæque competenter plectitur. *Hieron. adv. Helvid. c. 2.* Alio in loco competentius differemus. *Apul. Apol. p. 316.* Competentissime videor usus Platone.

Competentia, f. 1. *convenienza, simmetria*, משקל, ἀναλογία, convenientia. *Gel. l. 1. c. 1.* Secundum debitam membrorum omnium competentiam modificatus est.

Competitio, onis, f. 3. *competenza, concorso*, actio aliquid simul petendi. *Sidon. l. 2. epist. 9.* Inter aleatoriarum vocum competitiones.

Competitor, m. 3. *concorrente, competitore*, συναιτῶν, qui in Magistratibus, & aliis honoribus petendis cum alio concurrit. *Cic. Att. l. 1.* Hoc tempore Catilinam competitorem nostrum defendere cogitamus. Adde *1. Offic. c. 12.*

Competitrix, icis, f. 3. quæ simul petit. *Cic. pro Mur. c. 19.* Nos quoque habuimus scenam competitricem.

Competo, is, ivi, & tii, itum, a. 3. *dimandar insieme, concorrere*, Ger. *begehren*, Gal. *etre competant*, Hisp. *competer*, בקש, συναιτέομαι, simul peto. *Plin. de Viris illustr. c. 59.* Unam duobus speciosam competentibus pater puellæ conditione tulit. ¶ Interdum neutrum est, & significat, ut ait *Nonius* constanter valere, compotem esse, *Fragment. Sallust. ex l. 1. histor.* Quasi formidine attonitus, neque animo, neque auribus, aut lingua competere. Sic *Tac. 3. hist. c. 73.* Dux segnis, & veluti captus animi non lingua, non auribus competebat. ¶ Significat etiam quadrare, convenire. *Quin. l. 3. c. 4.* In eum competit actio. *Col. l. 4. c. 10.* Si cuncta competunt voto. Competere cum aliquo, habet *Tac. 2. hist. c. 50.* eodem sensu. ¶ *Col. l. 2. c. 2.* Fossæ aliquæ fiunt patentes, quædam etiam obcæcantur, ita ut in patentes ora hiantia cæcarum competant, *vadano a finire*. ¶ Pro accidere, contingere, posuit *Senec. ep. 75.* Non quærit æger medicum eloquentem, sed sanantem, sed si ita competit, ut idem ille, qui sanare potest, compte de his, quæ facienda sunt, disserat, bene consulet.

Compilatio, f. 3. *furto, rubamento*, Ger. *beraubung*, Gal. *saccagement, pillage*, Hisp. *robo*, περιαίρεσις, furtum. *Cic. Cal. l. 2. Fam. ep. 8.* Ut vadimonia dilata, & Cresti compilationem mitteres.

* Compilator, oris, m. *rubatore, spogliatore*, גנב, συλητής, fur. *Hieron. præf. Hebraic. quæst. in Gen.* compilator veterum diceretur.

Compilatus, a, um, furto ablatus, *rubato*. *Leg. 33. ff. de negot. gest.* Hæres viri defuncti uxorem compilatæ hereditatis postulare non debet.

Compilo, as, avi, atum, a. 1. *pigliar da ogni parte, rubare*, בזז, גנב, Ger. *stellen*, Gal. *piller*, Hisp. *robar*, συγκλέπτω, significat cogere, in unum condere, undique surripere, ut exponit *Fest. Horat. l. 1. Sat. 1. v. 120.* Ne me Crispini scrinia lippi Compilasse putes. *Apul. Apol.* Compilare domum alicujus.

Compingo, gis, pegi, pactum, a. 3. cacciare, spingere, דחק, Ger. zusammen trucken, Gal. pousser, Hisp. empuxar, συνωθέομαι, detrudo, compello, a con, & pango. Cic. 1. de Orat. c. 11. Tamquam in aliquod pistrinum detrudi, & compingi videbam. ¶ Item compono, conjungo, unire, συμπήγνυμι. Col. l. 5. c. 19. Robereis axibus compingitur solum. Lactant. l. 7. c. 7. Ut summam illam, quæ continet universa, compingereat, & implerent.

* Compitalaris, e, ad Compitales pertinens. Gruter. p. 179. n. 3.

Compitalia, orum, n. 2. vel ium, n. 3. ἀμφόδια, festa, quæ in compitis peragebantur die 2. Januar. in honorem Deorum Larium, seu Larium Compitalium, vel ut Charisius ait, eorum, qui peregre mortui essent. Cato de R. R. c. 5. Rem divinam, nisi Compitalibus, in compito, aut foco ne facias.

Compitalis, & le, o. 3. quod ad Compita spectat, ut Compitales Lares, qui Compitis præsunt. Sueton. in Aug. c. 31. Compitales Lares ornare bis anno instituit, vernis floribus, & æstivis.

Compitalitia, orum, n. 2. feriæ Compitalitiæ, Cic. in Pison. c. 4. cum in Calendas Jan. Compitalitiorum dies incidissent.

Compitalitius, a, um, o. 1. 2. quod est Compitalium. Cic. Attic. l. 2. Hoc ambulationibus Compitalitiis reservemus. ¶ Dies Compitalitius, quo Compitalia celebrabantur. Cic. Att. l. 7. c. 7. Quoniam IV. Non. Jan. Compitalitius dies est.

Compitum, n. 2. ἄμφοδος, פרק, אם הדרך, locus, ubi duæ, vel tres, vel quatour, vel plures viæ concurrunt, tum in urbibus, tum in pagis, a competo, concurro, vel a compoto, quod ibi sacrificia fierent. Cic. de Leg. Agr. In triviis, aut in compitis auctionentur. ¶ Antiquis in usu erat & compitus, ti. Var. apud Non. c. 3. n. 38. Ubi Compitus erat aliquis.

Complaceo, es, cui, & complacitus sum, n. 2. piacere sommamente, רצה, Germ. gar wol gefallen, Gal. complaire, Hisp. complazer, συναρέσκω, valde placeo. Plaut. in Rud. 1. 3. 3. Hoc Deo complacitum est. Id. ibid. 3. 4. 22. Illæ autem Veneri complacuerunt. Ter. And. 4. 1. 21. Postquam me amare dixi, complacita est tibi. Gell. l. 17. c. 9. Quænam vero, pro qua scriberetur, ante iis complacebat.

* Complacitus, a, um, piaciuto, qui placet vel placuit, Capell. l. 2. c. 29. in carm.

Complaco, idem ac placo, placare, Tiro apud Gell. l. 7. c. 3. Conciliare sibi, & complacare judices debent.

* Complanatio, onis, f. appianamento, ὁμαλισμός. Sub exiguo terræ tumulo ac complanatione expirare. Senec. Q. nat. l. 6. c. 1.

Complanator, oris, m. 3. appianatore, qui complanat. Apul. Apol. p. 277. Pulvisculus complanator timidulæ gingivulæ.

* Complanatus, a, um, appianato, ὁμαλισθείς. Item destructus. Cic. pro D. S. c. 38. Domus Sp. Mælii complanata.

Complano, as, a. 1. spianare, ישר, Germ. ebnen, Gal. applanir, Hisp. allanar, ὁμαλίζω, planum reddo. Cic. pro Domo, c. 38. Sp. Mælii Regnum appetentis domus est complanata, i. e. solo æquata. * ¶ Terram bene tabula, aut manibus, aut pedibus complanato. Cato. R. R. c. 151.

Complatonicus, i, m. qui simul cum aliis Platonem sequitur. Sidon. in epist. præfixa carmini 14.

Complaudo, dis, n. 3. est plausu certatim comprobare, applaudere. Cic. de Amic. Stantes complaudebant in re ficta. Alii leg. plaudebant.

Complector, eris, complexus sum, com. 3. capio, contineo, circumscribo, complexu teneo, comprehendo, abbracciare, comprendere, חבק, חשק, Germ. umfangen, Gal. embrasser, Hisp. abracar, περιπλέκομαι, Cic. de Univ. Quod omnes animantes eos, qui ratione intelliguntur, complectitur. ¶ Speciatim est brachiis includere, & sibi nectere. Ter. And. 1. 1. 106. Mediam mulierem complectitur. ¶ Translate est amare, favere, defendere. Cic. ad Q. Fr. Quare, ut instituisti, complectere adolescentem. Id. ad Brut. Quos æque, atque te, summa benevolentia sum complexus. ¶ Complecti animo, mente, cogitatione, &c. est cogitare, considerare, pensare. Cic. de Sen. Cum comprector animo, quatuor causas reperio, &c. ¶ Est etiam tractare, describere. Cic. 1. Tusc. At contra Oratorem celeriter complexi sumus. ¶ Complecti in auro effigiem alicujus, far il ritratto di qualcuno in oro. Ovid. 1. Trist. eleg. 6. v. 7. ¶ Amplissimos viros ad suum scelus complecti, impegnare nelle sue scelleraggini. Cic. in Pison. ¶ Legitur etiam passiva signif. Cic. pro Rosc. Amer. c. 13. Uno maleficio scelera omnia complexa esse videntur. ¶ Item activa Complecto, is, Pompon. apud Non. c. 7. n. 39. Quin ergo, quando convenit, complectite. Sed exemplum hoc, & alia præterea, quæ afferri solent, dubiæ fidei sunt,

Complementum, n. 2. compimento, תכלית, Ger. erfillung, Gal. accomplissement, Hisp. hinchimiento, συμπλήρωμα, completio, supplementum. Cic. in Brut. c. 69. Inania quædam verba, quasi complementa numerorum.

Compleo, es, evi, etum, a. 2. empire pienamente, compire, finire, מלא, Ger. erfillen, Gal. remplir, Hisp. henchir, συμπληρόω, ad summum, sive undique impleo, ex con, & antiquo pleo. ¶ Fere est quinti ordinis. Cic. pro Cluent. Gradus theatri hominibus seditiosis accusator compleat. ¶ Usurpatur etiam in secundo. Plaut. Mæn. 5. 5. 3. Parasitus me complevit flagitii, & formidinis. ¶ Translate est perficere, absolvere, finire. Cic. de fin. Illi corporis commodis compleri beatam vitam putant. Id. de Sen. c. 5. Leontinus Gorgias centum & septem complevit annos. ¶ Item adimplere, adempire, ut complere promissum. Cic. 5. Verr.

* Completio, onis, f. adempimento, complementum. Aug. ep. 161.

Completor, oris, m. 3. qui adimplet. Juvenc. in Matt. c. 12. Legum completor JESUS.

Completus, a, um, o. 1. 2. fornito, compito, מלא, שלם, πλέως, absolutus, plenus. Cic. in Orat. Aures perfecto, completoque ambitu gaudent. Id. de Divin. l. 2. cap. 58. Animorum consentientium multitudine completur mundus.

Complex, icis, o. 3. συνεργός, particeps sceleris, חבר, complice. Sidon. l. 8. ep. 11. ad Lupum Cæterisque complicibus oppressis. Adde Prudent. in Hamartig. v. 616.

Complexim, adverb. abbracciando, complectendo. Plaut. Pæn. 3. 3. 84. Complexim contrectare mulierem.

Complexio, f. 3. abbracciamento, חשוק, συμπλοκή, comprehensio. Cic. in Orat. Nec acervatim multa frequentans una complexione devinciet. ¶ Item dilemma. Cic. 1. de Invent. Complexio est, in qua utrum concesseris, reprehenditur, ad hunc modum: Si improbus est, cur uteris? sin probus, cur accusas? ¶ Item conclusio syllogismi. Cicer. de Invent. 1. Complexio est, per quam id, quod conficitur ex omni argumentatione, breviter exponitur. ¶ Complexio verborum periodus est. Cic. in Orat. Longissima est complexio verborum, quæ volvi uno spiritu potest, ¶ Item Figura Rhetorica, qua idem verbum in principio, & in fine repetitur: ita dicta, quia Repetitionem, & Conversionem complectitur. Auct. ad Herenn. l. 4. cap. 14.

Complexivus, a, um, adject. copulativus, ut complexiva conjunctio, apud Diom. Grammat. l. 2.

Complexo, as, are, idem quod complector. Corippus l. 1. v. 114. Portum, quem geminæ complexant brachia ripæ. ¶ Hinc complexatus, a, um, abbracciato, passiv. particip. apud Apul. 10. Metam.

Complexus, a, um, o. 1. 2. περιπλέξας, partic. a complector. Cic. in Som. Complexus me senex collacrymavit. Virg. Æn. 6. Centum complexa nepotes. ¶ Et passiva signif. abbracciato. Cic. pro Rosc. Amer. c. 14. quo uno maleficio scelera omnia complexa esse videantur.

Complexus, us, ui, m. 4. complexio, abbracciamento, συμπλοκή, Cic. pro Font. c. 17. Avelli, & abstrahi de matris complexu. Id. Philip. 2. c. 25. In complexum alicujus venire.

* Complicatio, onis, f. piegatura. Aurelian. Chron. l. 4. c. 3. n. 26. Cum omnis fuerit folliculus complicatione vacuatus.

Complicatus, & Complicitus, a, um, adject. connexus, adnexus, inviluppato, unito. Metaphorice Cic. 3. Offic. c. 19. Animi sui complicatam notionem evolvere. Apul. l. 9. Metam. ad fin. Complicitis pedibus.

Complico, as, cui, a. 1. piegare insieme, גלל, חבק, Ger. zusammen wickeln, Gal. plier ensemble, Hisp. plagar juntamente, συμπλέκω, simul plico. Cic. Q. Fr. l. 3. epist. 5. Cum complicarem hanc epistolam. Senec. epist. 9. Diogenes complicuit se in dolio, & in eo cubitavit.

Complodo, is, si, sum, m. 3. συγκροτέω, est concutere, invicem collidere. Quintil. l. 11. c. 3. Complodere manus scenicum est.

Comploratio, f. 3. lamento, θρῆνος, lamentatio. Liv. l. 26. Comploratio eorum, flebilesque voces.

Comploratus, tus, m. 4. pianto, lamento. Liv. l. 25. Comploratu justo prosequi mortuos.

Comploratus, a, um, adject. nom. ex partic. pianto, compianto. Liv. l. 5. c. 39. Comploratis omnibus vivis mortuisque.

Comploro, as, a. 1. piangere insieme, בכה, Ger. bevveinen, Gal. pleurer ensemble, Hisp. llorar juntamente, ἐπιδακρύω, simul ploro. Cic. pro Domo c. 17. Nondum mortem complorata, arbitria petentes funeris.

Complosus, a, um, battuto insieme. Senec. l. 1. de Ira, cap. 1. Complosæ sæpius manus, & pulsata humus pedibus.

Compluo, is, idem quod pluo. Var. l. 4. de L. L. c. 33. Deorsum, quo impluebat impluvium dictum: & sursum, qua compluebat, compluvium. ¶ Complui est aqua pluvia conspergi. Augustin. l. de Genesi, contr. Manich. cap. 23. Firmamentum erat inter aquas inferiores, in quibus Noe natabat, & superiores, quibus compluebatur.

Complures, complura, & compluria, o. 3. molti, רבים, Ger. viel mit einander, Gal. plusieurs, Hisp. muchos, συμπλείονες, πλεῖς, συμπλείονα, ω, sine num. sing. idem quod multi, ab antiquo compluris, & re, gradus positivi, ut docet Gell. l. 5. c. 21. non comparativi. Cic. de Orat. l. 2. c. 26. Ambiguorum complura genera sunt. Id. Fam. l. 2. ep. 8. Dies complures. Ter. Phorm. 4. 3. 6. Nova hic compluria.

Compluries, & compluriens, adverb. più, e più volte, פעמים רבים, Germ. offter mahlen, Gal. plusieurs fois, Hisp. mucha vezes, πλεονάκις, sæpe, a complures. Plaut. Pers. 4. 3. 65. Metuo hercle vere, sensi ego jam compluries.

Complurimus, a, um, adject. idem quod plurimus. Gell. l. 11. c. 1. ex Var. Bucera complurima.

Complusculè, adverb. alquante volte, o il più delle volte. Gell. l. 17. c. 2. Veteres complusculè ita dixerunt.

Complusculi, m. 2. dimin. a complures, alcuni. Ter. Hec. 1. 2. 102. Dies complusculos bene conveniebat sane inter eas.

Complutensis, e, adject. ad Complutum pertinens. Et Complutenses populi Compluti incolæ. Plin. l. 3. c. 3.

Complutor, oris, m. qui compluit. August. ferm. 8. de divers. c. 3. Seminatori, & complutori vestro multiplicatam redderis ubertatem.

Complutum, i, n. 2. oppid. & Acad. in Hisp. Tarrac. Alcalà de Henares.

Complutus, a, um. bagnato dalla pioggia. Solin. 10. de Thracia: Nautæ compluti sæpe ex illo casu imbre saxatili.

Compluviatus, o. 1. 2. ad compluvii modum factus. Plin. l. 17. c. 21. Vinea compluviata copiosior vino est, dicta a cavis ædium compluviis.

Compluvium, ii, n. 2. grondaja, צנור, ὀχετός, Gal. gouttiere, locus est in suprema ædium parte, a quo pluvia aqua e multis tectis collecta defluit. Quomodo differat ab Impluvio explicat Var. l. 4. de L. L. p. 39. his verbis: In Cavædio si locus nullus relictus erat, sub divo qui esset, dicebatur testudo, si relictum erat in medio, ut lucem caperet, deorsum, quo impluebat, Impluvium dictum, & sursum, qua compluebat, Compluvium; utrumque a pluvia. ¶ Putant aliqui, sed non satis confirmant, compluvium pro Impluvio dici, ex loco illo Sueton. in Aug. c. 92. Enatam inter juncturas lapidum ante domum suam palmam in compluvium Deorum Penatium transtulit. ¶ De compluviis vinearum meminit Col. l. 4. c. 24.

Compluvius, a, um, o. 1. 2. quod ex pluvia aqua colligitur. Var. 1. de re rust. c. 13. Una, ut interius compluvium habeat lacum.

Compondero, as, are, idem quod pondero, vel simul pondero. Apul. in Trismegist. p. 89. Pari lance componderans.

Compono, is, a. 3. componere, mettere insieme, חבר, Ger. zusammen setzen, Gall. composer, Hisp. componer, συντίθημι, simul pono, conjungo, apte pono. Virg. 1. Æn. Aulæis jam se regina superbis Aurea composuit sponda. Gel. l. 5. c. 3. Componere ligna: h. e. in fasciculos colligere. Sic componere capillos, crines, Virg. Cicer. & al. ¶ Cæterum translate multas habet significationes. Nam primo significat constituere, moderari, regolare. Senec. epist. 89. Philosophia componit animum. Cic. 3. de Leg. Componere, & constituere Rempublicam. ¶ Deinde componere controversias, lites, bella, est sedare, aggiustare, accordare. Cas. l. 3. B. C. c. 109. Virg. Ecl. 3. v. 108. Sic cum bona gratia aliquid inter aliquos componere, apud Ter. Phorm. 4. 3. 16. Et Componere curas, apud Virg. 4. Æneid. ¶ Præterea idem est ac facere, seu scribere. Ovid. 5. Trist. el. 13. Nec nostra teneri a componendo carmine musa potest. Sic componere historias, poema, commentarium, librum, &c. Cic. Att. l. 2. ep. 14. & al. Componere fallacias, insidias, h. e. meditari. Plaut. Amph. 4. Tibul. l. 1. el. 6. ¶ Item disponere, disponere, ordinare. Cic. ad Att. l. 15. Ego itinera sic composueram, ut Non. Quinctil. Puteolis essem. Componere acies per cuneos, Tacit. de German. ¶ Item comparare, paragonare. Virg. Ecl. 1. v. 23. Sic parvis componere magna solebam, Sallust. Jug. c. 48. Dicta cum factis componere. Sic componere indicem, sive delatorem, & reum, confrontare. Tacit. 15. Annal. c. 51. ¶ Item ædificare, parare. Virg. 3. Æn. v. 383. Quam tuta possis urbem componere terra. ¶ Id. Æn. 8. v. 317. Componere opes. ¶ Componere pro redimere, affert Non. c. 4. n. 62. & Sallust. l. 1. histor. Lenones & vinarii pretio compositi. ¶ Componi etiam gladiatores dicuntur, cum ordinantur in paria, quæ inter se pugnent. Auson. in Technopægn. Quis Mirmilloni componitur? æquimanus Thrax. Al. leg. contenditur. Eodem fere sensu Lucan. l. 3. v. 195. Cum ventis, pelagique furentibus undis Composuit mortale genus; h. e. commisit. V. Committo. Denique componere idem est ac sepelire, seu cineres colligere, & ossa urnis condere. Tacit. l. 1. histor. c. 47. Pisonem Verania uxor, & frater Scribonianus, T. Vinium Crispina filia composuere. ¶ Hinc componere diem, dixit Virg. 1. Æn. quod Hor. l. 4. od. 5. Condere diem: h. e. sepelire.

Comportatio, onis, f. 3. condotta. Vitr. l. 1. c. 5. Cum per portus marinæ subrectiones habuerint ad mœnia comportationes expeditas.

Comportatus, a, um, nom. ex particip. advectus, portato, condotto. Cic. 3. de Or. c. 24. Rebus exquisitis undique, & comportatis.

Comportionalis, le, adject. Aggen. Urb. p. 51. edit. Goes. Terminos, qui intra possessionum fines inveniuntur, comportionales appellavit antiquitas. Anonym. ibid. pag. 254. Comportionalium signa.

Comporto, as, a. 1. συμφέρω, idem, ac porto, vel simul porto, vel porto in unum locum, portare, condurre. Cic. in Pison. Arma in templum Castoris luce, & palam comportarentur. Id. Att. l. 5. ep. 18. Frumentum ex agris in loca tuta comportatur.

Compos, otis, o. 3. colui che ha ottenuto qualche cosa, בעל, Ger. mechtig, Gal. jouissant, participant, Hisp. el que alcanca, ἐγκρατής, qui potens est in aliqua re, qui rei alicujus particeps est, qui habet, vel assecutus est aliquid, a potis, cum gen. vel ablat. Cic. pro Sext. Qui me hujus urbis compotem fecerunt. Liv. l. 3. Præda ingentiet compotem exercitum reducit. Plaut. Amph. 2. 2. 13. Compos laudis. ¶ Compos animi, vel mentis est, qui animum suum habet in potestate, idest, qui furore, vel amentia non agitatur. Cic. 2. Phil. Tu mentis es compos? tu non constringendus? ¶ Etiam sine casu. Liv. l. 4. c. 40. Vix præ gaudio compotes. ¶ Voti compos est, qui desiderium suum assecutus est. Cic. Nam ut victores dicimus voti compotes, qui, quicquid volunt, faciunt. ¶ Compos etiam de rebus malis dicitur. Plaut. Epid. 4. 1. 32. Cedo manum mihi, accipe ærumnarum, & miseriarum compotem.

Composite, acconciatamente, הישב, ἀσφαλῶς, apte. Cic. 1. de Or. Sin Oratoris nihil vis esse, nisi composite, ornate, copiose eloqui. Gel. l. 1. c. 5. Composite indutus. Tac. Ann. 15. c. 3. n. 1. Compositius cuncta, quam festinantius agere.

Compositio, onis, f. 3. composizione, מתכונת, Ger. zusammen setzung, Gal. composition, Hisp. composicion, σύνταξις, confectio, structura, compages, coagmentatio. Cic. 1. de nat. Deor. Quæ compositio membrorum, quæ conformatio lineamentorum, quæ figura, quæ species humana potest esse pulcrior? ¶ Item dispositio. Cic. 1. Off. Ordo est compositio rerum aptis, atque accommodatis locis. ¶ Item pactum, conventio, convenzione, accordo. Cic. Phil. 2. c. 10. Pacis, concordiæ, compositionis auctor esse non destiti. Sic, de compositione agere, trattar d' accordo. Cæs. B. C. l. 1. c. 26. ¶ In usu medicinali idem est ac præparatio, vel mixtura. Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 58. Compositiones unguentorum. Hinc Scribon. Larg. librum suum de medecina Compositiones medicas inscripsit.

Composititius, a, um, adject. idem quod compositus, aut quod potest componi. Tert. de Anim. c. 9. Dissolubile omne composititium, & structile.

Compositivus, a, um, componens, vel compositus. Martian. Capel. l. 9. pag. 320. Trium sonorum compositiva qualitas.

Composito. Vide Compositus.

Compositor, oris, m. 3. compositore, מחבר, Germ. zusammensetzer, Gal. compositeur, Hisp. componedor, συνθέτης, qui simul ponit, & disponit: Cic. in Orat. c. 19. Non enim inventor, aut compositor, aut actor hæc complexus est omnia.

Com-

Compositura, vel compostura, æ, f. 1. composizione. Gel. l. 5. c. 20. Solœcismus est impar, & inconveniens compositura partium orationis.

Compositus, a, um, o. 1. 2. composto, מחובר, συμπεπηγμένος, conglutinatus, dispositus, elegans, aptus, ut compositissimæ literæ, Cic. Att. l. 6. ep. 9. Et composita oratio. Id. 1. de Or. ¶ Translate composita mens dicitur bene ordinata, sedata cohibitis affectibus. Sen. ep. 2. Composita ætas, idest matura, & quieta, Tac. Ann. 2. c. 7. ¶ Item ordinatus, dispositus, Liv. l. 28. c. 22. Acrior impetu atque animis, quam compositior ordine ullo, pugna fuit. Cic. pro Rosc. Amer. c. 46. Ipse composito, & delibuto capillo per forum volitat, attillato. ¶ Item commissus, collatus, posto a fronte. Hor. l. 1. Sat. 7. v. 19. Par pugnat uti non compositus melius eum Bitho Bacchius. Sen. de Provid. c. 2. Vir fortis cum mala fortuna compositus. ¶ Item factus, conscriptus, composto, scritto. Hor. l. 1. ep. 1. v. 77. Poema crasse compositum, illepideve. Compositas leges, hoc est in unum volumen redactas dixit Justinian. in proœm. Instit. ¶ Item ad concordiam deductus, pacatus, ut Pax composita, Vellej. 2. 76. 3. Composita arma, Hor. l. 4. od. 14. v. 52. ¶ Item fictus, falsus, simulato. Tacit. l. 1. Ann. c. 7. Falsi ac festinantes, vultuque composito. Id. Ann. 13. c. 20. Compositus ad mœstitiam: h. e. præseferens mœstitiam. ¶ Denique compositus accipitur pro constituto, & condicto, determinato, stabilito, ut composita hora, Hor. l. 1. od. 9. v. 20. ¶ Hinc ex composito, de composito, h. e. de industria, ex condicto, appostatamente. Liv. Tac. Apul. Et Composito, absolute eod. sensu. Virg. Ter. Nepos Datam. c. 6. n. 6. In opinionem adducuntur, perfugas mala fide, compositoque fecisse. ¶ Compostus, pro compositus, per syncop. Virg. Æn. 1. v. 253. Nunc placida compostus pace quiescit.

* Compossessor, qui simul possidet. Tertull. de Idol. c. 14.

Compostella. V. Janasum.

Compotatio, f. 3. convito, συμπόσιον, משתה, convivium. Cic. de Sen. c. 13. Bene enim majores nostri accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt melius, quam Græci: qui hoc idem tum compotationem, tum concœnationem vocant.

* Compotens, epith. Dianæ apud Gruter. p. 41. n. 2.

Compotio, is, ivi, ire, compotem facio. Apul. 11. Met. Compotire aliquem voti. Plaut. Rud. 4. 2. 6. Piscatu novo me uberi compotivit. ¶ Passive Compotior, Id. Rud. 1. 3. 22. Ita hic solis locis compotita sum. Nisi forte est a potior, potiris.

Compotor, oris, m. 3. συμπότης, combibo. Cic. 2. Phil. c. 17. Tum adhibes joci causa magistrum suffragio tuo, & compotorum tuorum rhetorem.

Compotrix, icis, f. 3. συμπότις, quæ simul potat. Ter. And. 1. 4. 5. Importunitatem spectate aniculæ, quia compotrix ejus est. ¶ Adjective usus est Sidon. l. 2. epist. 9. Famularum turba compotrix.

Compræcido, is, a. 3. idem ac præcido, seco. Hygin. de limitib. pag. 177. Goes. Hæ duæ lineæ altera alteram compræcident. Al. leg. comprehendent.

Comprædes, m. 3. συνέγγυοι, ejusdem rei sponsores, a præs. Fest.

Compransor, oris, m. 3. συναριστῶν, qui simul prandet. Cic. 2. Phil. c. 39. Hunc tu agrum compransoribus, & collusoribus dividebas.

Comprecatio, f. 3. κατευχή, supplicatio, genus precationis, quæ solemni quodam ritu fiebat apud Romanos ab universo populo. Liv. l. 39. c. 15. Nulli unquam concioni tam non solum apta, sed etiam necessaria hæc solemnis Deorum comprecatio fuit.

Comprecor, idem ac precor. Ter. in Adel. 4. 5. 65. Deos comprecare, ut uxorem accersas. ¶ Comprecari cœlestium fidem, est Deorum auxilium implorare. Catul. carm. 65. v. 191. Cœlestumque fidem suprema comprecer hora.

Comprehendibilis. V. Comprehensibilis.

Comprehendo, is, di, nsum, a. 3. idem quod prehendo, & proprie est manu capere, ut Comprehendere arma, comprehendere hominem, &c. Cic. 1. de nat. Deor. Quid opus est manibus, si nihil comprehendatur? ¶ Dicitur etiam de fœmina, quæ suscepto semine concipit, concepire, לקח, הרה, συλλαμβάνειν. Cels. 5. 21. Si fœmina non comprehendit. ¶ Item de arboribus, quæ vel satæ, vel insitæ proveniunt. Pallad. in Mart. tit. 10. Melius comprehendunt, si circa terram incisa inferantur arbusta, legano meglio. Adde Col. de arborib. c. 3. ¶ Translate est concludere, complecti, continere, contenere, abbracciare. Cic. Att. l. 12. Cato verbis luculentioribus, & pluribus rem eamdem comprehenderat. ¶ Item percipere, intelligere, intendere, imparare, vel absolute, vel cum abl. animo, mente, cogitatione, sensibus, scientia, intelligentia, ratione, memoria. Cic. 6. Fam. Quæ didicisti, quæque ab adolescentia pulcherrime a sapientissimis viris tradita memoria, & scientia comprehendisti. Id. 4. Academ. Nos enim defendimus, etiam insipientem multa comprehendere. ¶ Item amplecti, favere. Cic. pro Cœl. c. 6. Comprehendere multos amicitia. Et Famil. 13. Comprehendere adolescentem humanitate. ¶ Poetæ sæpe contrahunt, ut Ovid. Met. 13. vers. 160. Plura comprendere dictis. Virg. 6. Æn. v. 626. Omnes scelerum comprendere formas.

* Comprehense. V. Compresse.

Comprehensibilis, le, adject. qui comprehendi, seu intelligi potest, comprensibile. Cic. l. 1. Acad. c. 11. hac voce usus est pene invitus, cum quo pacto græcam vocem καταληπτός verteret, vix haberet. Inquit enim: Id autem visum cum ipsum per se cerneretur, comprehensibile, feretis hæc? nos vero, inquam, quonam enim modo καταληπτός diceres? ¶ Paræus in Lex. Crit. contendit Comprehendibile legendum esse. Sed & Arnob. l. 1. p. 37. Involutæ, & vix ullis comprehensibiles causæ. Et Sen. l. 6. quæst. nat. c. 24. Tenuia foramina, nec oculis comprehensibilia.

Comprehensio, f. 3. מלכודה, לקח, κατάληψις, actus comprehendendi, il prendere. Cic. 2. Phil. cap. 8. Nam cum comprehensio sontium mea, animadversio Senatus fuerit. ¶ Item perfecta scientia, cognizione. Cic. Phil. 2. c. 8. Cognitiones, comprehensionesque rerum, e quibus efficiuntur artes. ¶ Idem l. 3. Fin. c. 15. periodum vocat, Comprehensionem, & ambitum verborum.

Comprehenso, as, a. 1. prender per la mano, prehenso. Claud. Quadrigar. apud Prisc. l. 8. Comprehensare suos quisque, servare, amplexare.

Comprehensus, a, um, adj. compreso, inteso, intercetto, preso, אחוז, καταληπτός. Cic. Catil. 3. c. 7. Captum & comprehensum aliquem tenere. Id. de nat. Deor. l. 2. c. 2. Aliquid cognitum, comprehensumque animo habere. ¶ Contracte Comprensus, Ov. 6. Met. v. 556. Comprensam forcipe linguam abstulit. Adde Virg. 6. Æn. v. 701.

Compresbyter, eri, m. συμπρεσβύτερος, qui socius est in presbyterio. August. ad Hieron. inter hujus ep. n. 95.

Compressatus, a, um, velut a compresso, as, idem quod oppressus, vox est. Tertul. adv. Gnost. c. 3.

Compresse, idem ac presse, breviter. Cic. de Fin. cap. 6. Quod latius loquerentur Rhetores, Dialectici autem compressius. Macrob. l. 1. Saturn. c. 6. Quærit compressius, violentiusque.

Compressio, f. 3. restrictio, מצר, מעוך, σύνθλιψις. Cic. in Brut. c. 7. Grandes erant verbis, crebri sententiis, compressione rerum breves. Sed hoc metaphorice. Proprie Vitr. l. 7. c. 8. Cum in pannum infunditur, & manibus premitur, aurum compressione coactum intra purum invenitur. ¶ De stupro vi illato, Tert. adv. Marc. c. 34. Qui ex compressione matrimonium fecerat.

Compressor, oris, m. 3. pro stupratore legitur in 2. Argum. Aulul. Plauti.

Compressus, us, m. 2. coito, φθορά. Ter. Adel. 3. 4. 29 Virgo ex eo compressu gravida facta est.

Compressus, a, um, nom. ex particip. ristretto, compresso, דחוק, קצר, Hor. l. 1. Sat. 4. v. 138. Hæc mecum agito compressis labris. Liv. l. 7. cap. 13. Manibus compressis sedere: h. e. otiosum esse. Plaut. Cas. 2. 6. 53. Compressa palma, an porrecta ferio? Debbo dare un pugno, o uno schiaffo? ¶ Annona compressa, incettata. Liv. l. 48. Frumentarios ob annonam compressam damnarunt. ¶ Item stupratus. Plaut. Truc. Argument. Compressa virgo. ¶ Comparat. compressior, ut vas oris compressioris. Cels. l. 2. c. 11. Plin. l. 17. c. 11.

Comprimo, is, essi, essum, a. 3. idem ac premo, stringere. Cic. 2. Acad. Cum plane digitos compresserat, pugnumque fecerat. ¶ Item cohibeo, compesco, frenare. Cic. in Vatin. Ut ferocitatem istam tuam comprimerem. ¶ Item sisto, fermare. Cels. l. 6. c. 1. 18. Neque asperis, neque alvum comprimentibus. Item supprimo, ritenere, nascondere. Liv. l. 38. c. 35. Comprimere annonam. Cic. Att. l. 5. ep. 21. Et Græci, & Cives Rom. qui frumentum compresserant. Id. ibid. l. 3. Ita compresseram epistolam, ut nunquam emanaturam putarem. ¶ Item vitio, corrumpo. Liv. l. 1. 4. Vi compressa Vestalis, cum geminum partum edidisset. ¶ Plaut. Mostel. 1. 3. 46. Vix comprimor, quin &c. appena posso trattenermi.

Comprobatio, f. 3. δοκιμασία, approbatio, approvazione. Cic. 5. Fin. cap. 22. Et offensione turpitudinis, & comprobatione honestatis.

Comprobator, m. 3. δοκιμαστής, approbator, chi approva. Cic. 1. de Inv. c. 28. Authoritatis ejus, & inventionis comprobatores, atque æmuli.

Comprobatus, a, um, nom. ex partic. approvato. Cic. pro Cæl. cap. 24. Alicujus perceleri interitu comprobatum venenum.

Comprobo, as, avi, atum, a. 1. idem ac probo, vel approbo, approvare. Cicer. 10. Fam. Idque a nostro Collegio comprobatum est. Id. 4. Ver. Eorum ego dignitate accusationem meam comprobare non potero.

Compromissarius, a, um, adj. ut compromissarius judex, qui ab utraque litigantium parte eligitur ad litem componendam, arbitro. Callistrat. leg. 46. Dig. de recept. Arbitr. Nemini licere minorem 20. annis compromissarium judicem eligere.

Compromissum, n. 2. promissum invicem factum, & speciatim potestas decidendi controversiam data arbitro a litigatoribus promittentibus, se ejus judicio obtemperaturos esse, aut multam persoluturos, quæ inter eos convenerit. Cic. 12. Fam. ep. 30. Se se, quominus id facerent, & compromisso, & jurejurando impediri. Et pro Rosc. Com. c. 4. Compromissum facere.

Compromitto, is, isi, issum, a. 3. compromettere, far compromesso, ערב, Ger. ubergeben, Gal. compromettre, Hisp. comprometer, ἐπιτρέπω, est mutuo promisso fidem suam obligare. Cic. 2. ad Q. Fr. ep. 14. Tribunitii Candidati compromiserunt petere ejus arbitratu.

* Comprovincialis, le, qui est ejusdem provinciæ. Sidon. l. 7. ep. 7.

Compsa, f. 1. Conza, urbs A. alias Hirpinorum, nunc R. Neap. in prov. Princ. ult. ad radices Apennini M. prope fontes Aufidi fl. Pop. Compsani.

Compsani, orum. Compsæ incolæ. Plin. l. 3. c. 11. Vellej. 2. 68. 3.

Compte, vel Comte, adverb. ornate, ornatamente, aggiustatamente, κεκοσμημένως, Gel. l. 7. c. 3. Nimis compte, & modulate res acta est. Et paucis interjectis. Ea omnia distinctius, numerosiusque, ac comptius fortasse dici potuerunt. Senec. ep. 75. Compte disserere de re aliqua.

Comptulus, & Comtulus, a, um, attillatuccio, diminut. a comptus. Hieron. ep. 12. ad Gaudent. a med. Lascivi & comptuli juvenes.

Comptus, vel Comtus, a, um, nom. ex part. a como, ornatus, κεκαλλωπισμένος, ornato, attillato. Hor. l. 2. sat. 8. v. 70. Præcincti pueri, comptique. Tac. l. 1. hist. c. 19. Comptior sermo. August. de quantitat. anim. c. 33. Animam mundissimam reddere, & comptissimam.

Comptus, us, ui, m. 4. ornatus, κόσμος, ornamento. Lucret. l. 1. v. 87. Insula virgineos circumdata comptus.

Compugno, a. 1. idem ac pugno, vel simul pugno, Gel. l. 14. c. 5. Clamantes, compugnantesque illos reliqui.

Compulsamentum, i, n. 2. pulsatio, compulsatio. Fulgent. Mythol. 3. Sororum compulsamentum percita.

Compulsatio, onis, f. 3. idem ac contentio, apud Tert. Apolog. c. 21. Nec alia magis inter nos & illos compulsatio est.

Compulsio, onis, f. 3. impulsio, urto, spinta. Cassiod. l. 12. ep. 18. Quid egit totius anni suscepta compulsio?

Compulso, as, a. 1. battere, urtare, συγκρούω, sæpe collido, Col. l. 2. Compulsatur, ac fluctu conspergitur. Apul. l. 7. A. A. Ore improbo compulsat, & mortificat.

Compulsor, oris, m. 3. qui compellit, דוחק, συνωθῶν, ut compulsor bovis, Pallad. l. 7. c. 2. Ammian. l. 12. c. 8. (al. 6.) Si compulsori quidquam dederit, ut levari debito possit. Ubi Valesius, compulsorem eum esse dicit, qui fiscalia debita exigit, & lentos debitores ad solvendum compellit. Horum mentio fit etiam Leg. 15. Cod. Theod. de exactionib.

* Compulsus, us, m. conflictus. Apulej. l. 8. Metam. Dentium compulsu.

Compulsus, a, um, nom. ex particip. spinto, נדחה, καταβιασθείς, impulsus. Virg. 1. Æn. v. 579. Rex noto compulsus. Curt. l. 8. c. 8. Rabie compulsus.

Compunctio, f. 3. puntura, κατάνυξις. Plin. l. 21. c. 19. Laterum compunctiones tollit. Sed alii leg. punctiones.

Compunctus, a, um, o. 1. 2. segnato, signatus, inustus, partic. a compungor. Cic. 2. Off. c. 7. Barbarum, & eum quidem, ut scriptum est, compunctum notis Threiciis: districto gladio jubebat anteire.

Compungo, a. 3. idem ac pungo, דקר, חמאיר, κατανύττω, κατασίζω, Col. l. 8. c. 14. Cavendumque, ne aut aculeis urticæ compungatur. ¶ Sensum compungere dicuntur, quæ sensus offendunt, ut niveus splendor oculos, gustum amaritudo. Lucr. l. 2. Et qui compungunt oculos, lacrymareque cogunt. ¶ Compungere se suis acuminibus, Cic. 2. de Orat. Ferirsi con le proprie sottigliezze.

Compurgo, as, are, idem ac purgo, purgare. Plin. l. 20. c. 13. Nasturtium visum compurgat. Al. aliter leg.

Compusa, f. 1. opp. Bithyniæ, ad Bosphori Thracii angustias, non procul a Chalcedone. Plin. l. 5. c. ult.

Computabilis, le, adject. computabile, qui computari potest, vel debet. Plin. l. 19. c. 8. Bis computabili impendio.

Computatio, onis, f. 3. computo, חשבון, λογισμός, actus computandi. Plin. l. 17. c. 22. Operarum ista computatio est.

Computator, oris, m. 3. computista, qui computat, & rationes confert. Sen. ep. 87. Diligentissimi computatores.

Computo, as, avi, atum, computar, far conto, συλλογίζομαι, חשב, Plin. l. 9. c. 35. Computet nunc aliquis, ex altera parte, quantum tulerint. Id. l. 34. c. 8. Annos digitis computare: idest numerare. Juv. sat. 6. Facies tua computat annos, la tua faccia mostra i tuoi anni. ¶ Hinc pro lucrari ponitur. Sen. ep. 14. Nemo ad humanum sanguinem propter ipsum venit, aut admodum pauci; plures computant, quam oderunt. h. e. lucrum aliquod spectant.

Computresco, is, ui, ere, n. 3. idem ac putresco, vel mutuo contactu putresco. putrefarsi. Plin. l. 13. c. 13. Propterea arbitrarer eos non computruisse.

Computus, i, m. 2. conto, Jul. Firmic. l. 3. c. 12. Computos exercere.

Comula, læ, f. 1. dim. parva coma, picciola chioma, apud Petron. in Frag. Tragur. p. 43.

Comum, n. 2. Como, col. & urbs Insubriæ, ad lac. Larium, a Gallis condita. Eo colonia a L. Scipione deducta est, deinde urbs aucta fuit a Pompejo, postremo a C. Julio Cæsare. Hinc Novocomum dici cœpit: Pop. Comenses, & Novocomenses.

Comus, m. 2. κῶμος, Deus apud veteres comissationum, nocturnarumque saltationum. Philostr. imag. 3.

Con. V. Cum.

* Conabilis, le, qui cum conatu fit, ut conabiles vomitus. Cæl. Aurel. Acut. l. 3. c. 1.

Conamen, nis, n. 3. sforzo, πεῖρα, conatus, nisus: vox est fere poetica. Ovid. 4. Fast. Exiguo funem conamine traxit.

Conamentum, ti, n. 2. fulcimentum, adjumentum. Plin. l. 19. c. 2. Convolutum osseis, ligneisque conamentis.

Conangustatum, simul angustatum. Festus.

Conatio, onis, f. conatus, sforzo. Sen. l. 2. quæst. natur. c. 12. Illa (fulguratio) comminatio est, & conatio sine ictu. Al. leg. tonatio.

Conatum, i, n. 2. idem quod conatus, & fere usitatum in num. plurali. Nepos Dion. c. 8. Ne prius consilium aperiretur suum, quam conata perficeret. Vell. Paterc. l. 2. c. 29. Magna ausus, magnificeque conata exsecutus.

Conatus, us, m. 4. sforzo, incitazione, tentativo, כח, מאר, ממה, יגיעה, Ger. die untervvindung, Gal. effort, Hisp. esfuerco, πεῖρα, nisus animi, vel corporis impetus. Cic. 2. de nat. Deor. Ut conatum haberent ad naturales pastus capessendos. Id. Catil. 1. c. 5. Compressi tuos nefarios conatus.

* Conauditum, simul auditum. Festus.

Concaco, as, a. 1. μινθόω, cacando conspurco. Senec. in Apol. Quid autem fecerit nescio, omnia certe concacavit.

* Concadens, pro concidens. Cæl. Aurel. Acut. l. 2. c. 10. Ne tu imiteris.

Concædes, dium, pl. num. f. 3. τὰ ὑλοτομηθέντα, fragmenta ex rebus excisis simul posita, vel acervus arborum simul cæsarum ad impediendas vias, riparo, barricata. Veget. l. 3. de re milit. c. 22. Rursus post se præcisis arboribus vias claudunt; quas concædes vocant, ut adversariis facultatem adimant persequendi. Tac. l. 1. Ann. c. 50. Castra in limite locat latera concædibus munitus. Adde Cæs. l. 3. B. G. c. ult.

Concalefacio, vel concalfacio, a. 3. idem ac calefacio. Cic. 2. de Or. Cum brachium concalefecerit. Apud Non. c. 2. n. 182. ¶ Apud Vitr. l. 4. c. 7. legitur concalefacier: sed non est imitandus.

Concalefactorius, vel concalfactorius, a, um, o. 1. 2. idem ac calefaciens, vel aptus ad calorem excitandum. Plin. l. 21. c. 20. Vis ei concalefactoria.

Concalefactus, a, um, o. 1. idem ac calefactus, partic. a concalefio. Cic. 1. Tusc. c. 18. Concalefactam, & spirabilem, idest, animalem, esse voluit.

Concalefio, n. pass. anom. idem ac calefio. Var. l. 3. de R. R. c. 9. Vertere ova, ut æquabiliter concalefiant. Vitr. l. 4. c. 7. Concalefaciuntur, pro conlafiunt, dixit; quod minime est imitandum.

Concalēo, n. 2. idem quod caleo, *aver caldo*. *Var. l. 3. de R. Rie. 36.* Concaluit stomachus, ut digerat multa facilius.

Concalesco, is, ui, idem quod concaleo. *Cic. 1. Tusc. c. 19.* Ardore animi concalescunt. *Vitr. l. 6. c. 9.* Frumenta concalescunt.

Concallēo, n. 2. idem ac calleo, callum obduco. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 10.* Callidos autem, quorum, tamquam manus opere, sic animus usu concalluit.

Concameratio, onis, f. 3. καμάρωσις, ædificium arcuato opere, צב, *volta*. *Vitr. l. 6. c. 11.* Si hypogæa, concamerationesque instituentur.

Concamerātus, a, um, arcuatus, *fatto a volta*. *Sueton. in Aug. c. 90.* In abditum, & concameratum locum se recipere.

Concamēro, as, a. 1. καμαρόω, כצב, בנה, idem ac camero idest, ad fornicis formam, & arcuato opere ædifico, *fabbricare a volta*. *Pl. l. 34. c. 14.* Eodem lapide Dinocrates architectus Alexandriæ Arsinoes templum concamerare inchoaverat.

Concăna, æ, urbs Hispaniæ in Asturia. *Ptol.*

* Concandēo, *infocarsi*, αἴθω, ignesco, candeo. *Manil. l. 1. v. 874.* Nunquam futilibus concanduit ignibus æther.

Concănus, i, m. 2. κωνκανός, incola Concanæ, cujus potus fuit sanguis ex equini cruris venis expressus, & lacte mixtus. *Horat. l. 3. od. 4. v. 34.* Et lætum equino sanguine Concanum.

Concăpes, edis, o. 3. quod caput habet cum capite rei alterius conjunctum. Lex XII. Tab. Tignom junctom ædibus, vineæque concapes nei solvito. V. *Scalig. ad Fest.* in voce *Tignum*.

Concaptīvus, a, um, socius in servitute, συναιχμάλωτος. *Hieron. epist. 119.* Exorsus est ad concaptivos loqui.

* Concarnatio, *incarnazione*, ἐνσάρκωσις. *Tert. de Monog. c. 9.*

Concarno, as, are, ἐνσαρκόω, התבשר, *incarnare*. *Tert. de carne Christi, c. 20.* Cum quid extraneum extraneo agglutinatur, ita concarnatur, & convisceratur.

Concastīgo, as, a. 1. idem quod castigo. *Plaut. Trin.* Nam ego amicum hodie meum concastigabo pro commerita noxia. Adde *Bacch. 3. 3. 94.*

Concatenatio, onis, f. 3. *concatenazione*, συναρμογή, השתלשלות, continuus ordo alicujus rei. *Tertul. Apolog. c. 19.* Concatenationes temporum.

Concatenātus, a, um, cohærens, connexus, *concatenato*. *Minuc. Felix, c. 17. sect. 2.* Elementa concatenata.

Concatēno, as, are, simul astringo, connecto, *connettere*, *concatenare*. *Lect. l. 3. c. 17. de atomis Epicur.* Hamata esse oportet, ut possint invicem concatenari.

Concatervātus, a, um, adject. coacervatus, *affollato*, *ammucchiato*. *Ammian. l. 31. c. 36.* (al. 13.) Concatervatis manipulis, ut nec mucronem exserere, aut manus reducere quisquam posset.

Concavātus, a, um, idem quod cavatus. *Col. l. 8. c. 5.* Facere concavatos nidos.

* Concavĭtas, atis, f. *concavità*, cavum, נבוב, κοίλωμα. *Aurelian. Chron. lib. 2. c. 1. n. 14.*

Concăvo, as, a. 1. idem quod cavo, Concavare brachia in duos arcus, est ita inflectere, & sinuare, ut formam imitentur duorum arcuum. *Ovid. 2. Met. v. 195.* Est locus, in geminos ubi brachia concavat arcus Scorpius.

Concăvus, a, um, o. 1. 2. *concavo*, κοῖλος, sinuosus, vacuus. *Cic. l. 2. de Nat. Deor. c. 39.* Concavæ altitudines speluncarum. *Ovid. l. 1. de Arte, v. 402.* Concava puppis.

Concēdo, dis, essi, essum, a. 3. *dar licenza*, נתן, הניח, Ger. *zugeben*, Gal. *donner*, *octroyer*, Hisp. *dar*, *otorgar*, παραχωρέω, do, permitto. *Cic. pro Cæc.* Nec quicquam illius audaciæ, petulantiæque concessit. *Id. 9. Attic.* Mihi Cæsar concedat, ut absim, *Id. pro Flacc.* Levitatem totius Asiæ protulit, de qua nos & libenter, & facile concedimus. *Id. 1. Fam. ep. 2.* Consules neque concedebant, neque valde repugnabant. ¶ Est item cedere, *cedere*. *Cic. 2. de Or.* Cui non solum nos Latini sermonis, sed etiam Græci solent suæ linguæ subtilitatem, elegantiamque concedere. ¶ Item condonare, *rimettere*. *Cic. pro Cluent.* Multi sæpe in judicando liberum peccata parentum misericordiæ concesserunt. Adde *Hor. l. 1. Sat. 4. v. 140.* ¶ Item recedere, abire. *Cic. in Catil.* Si te parentes timerent, atque odissent tui, ut opinor, ab eorum oculis aliquo concederes. Sic in exsilium concedere, *Plin. de vir. illustr.* Et, concedere hinc domum. *Ter. Eun. 1. 2.* ¶ Item mori, *Tac. l. 4. Ann. c. 39.* Ut quandocumque concessero. *Sallust. in Jug.* Pater uti necesse erat, naturæ concessit. Sic concedere vita, apud *Tac. 14. Ann.* Concedere fato, *Plin. in Paneg.* ¶ Item credere, assentiri. *Ter. Phorm. 5. 3. 22.* Nunquam ne hic hodie concedes mihi, neque intelliges? Sic concedere in sententiam alicujus. *Liv. l. 32.* ¶ Concedere in deditionem alterius. *Id. l. 8. rendersi volontariamente*. Et concedere in ditionem imperiumque alterius, *Id. l. 29. soggettarsi*.

Concelebrātus, a, um, *frequentato*, frequentatus, excultus. *Cic. l. 1. de Invent. cap. 3.* Studia recta atque honesta, per otium concelebrata ab optimis, enituerunt.

Concelebro, as, a. 1. idem quod celebro. *Cic. de petit. Cons.* Et iis conviviis, quæ facete abs te, & amicis tuis concelebrantur & passim, & tributim. ¶ Item repleo. *Lucret. l. 1. v. 3.* de Venere: Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras. h. e. variis animantibus fœcundo, & copiose reples.

* Concellīta, æ, m. qui cum alio monachum agit. *Sidon. l. 8. ep. 14.*

Concēlo, as, a. 1. idem quod celo. *Gell. l. 11. c. 9.* Non id postea concelavit, quin gloriæ quoque hoc sibi assignavit.

Concentio, onis, f. 3. idem quod concentus. *Cic. pro Sext. c. 55.* Clarissima concentione in ore impuri hominis imminens concionata est.

Concenturio, as, are, a. 1. colligo, congrego quasi per centurias. *Plaut. Trin. 4. 2. 160.* Epistola illa mihi concenturiat metum. *Id. Pseud. 1. 5. 159.* Dum concenturio in corde sycophantias.

Concentus, us, *concento*, *consonanza*, קול זמרה, Ger. *melodey*, Gal. *harmonie*, *accord*, Hisp. *concento*, συμφωνία, harmonia ex diversis resultans vocibus. *Cicer. in Somn.* Qui acuta cum gravibus temperans varios æquabiliter concentus efficit. ¶ Translate *Id. l. 3. de Or. c. 6.* Omnium doctrinarum quasi consensus concentusque.

Conceptacŭlum, n. 2. ὑποδοχή, ἐκδοχεῖον, מקוה, quod aliquid continet. *Gel. l. 18. c. 10.* Vena est conceptaculum sanguinis.

Conceptēla, æ, f. idem quod conceptaculum, ut *conceptela aquarum*, apud *Frontin. de aquæd. l. 1. & 2.*

Conceptio, onis, f. 3. *concezione*, הריון, Ger. *empfangung*, Gal. *conception*, Hisp. *concepcion*, σύλληψις, apprehensio, & speciatim actus concipiendi in fœminis. *Cic. l. 2. de Div. c. 22.* Conceptio mulæ contra naturam. ¶ Item excogitatio, compositio. *Paul. l. actio negotiorum, ff. de neg. gest.* Ubi conceptio formularum non observatur. *Cic. de Inv. l. 2. c. 19.* In jure conceptio privatorum judiciorum constituitur. ¶ Item comprehensio. Sic conceptio summa omnium rerum definitur mundus a *Vitr.* ¶ Et conceptio aquarum dicitur a *Front. Serbatojo d'acque*.

Conceptīvus, a, um, adj. ut Conceptivæ feriæ, quæ incertis diebus quotannis servantur. *Festus.* Velut *Macr.* describit *l. 1. Sat. c. 16.* quæ quotannis a Magistratibus, vel a Sacerdotibus concipiuntur in dies certos, vel etiam incertos.

Concepto, as, are, freq. a concipio. *Arnob. l. 4. p. 141.* His in lucem prodeunt generationibus dii vestri, quibus asini, porci, canes, quibus immunda hæc omnis conceptatur & gignitur terrenarum proluvies bestiarum.

Conceptor, oris, m. 3 qui concipit. *Arat. in Act. Apost. c. 16.* Peccati conceptor erat.

Conceptus, a, um, o. 1. 2. *concetto*, נולד, הרוי, συνειλημμένος, generatus. *Col. l. 7. c. 5.* Ex virginis furtivo stupro conceptus. ¶ Translate *Cic. ad Quir. post red.* Ut quod odium scelerati homines, & audaces in Remp. & in omnes bonos conceptum jamdiu continerent. ¶ Conceptis verbis jurare, est juramentum præstare certa quadam verborum formula ab eo, qui juramentum defert præmeditata, & præscripta. *Cic. pro Cluent.* Illum verbis conceptis pejerasse. *Petron. Sat. c. 73.* Jurat Eumolpus verbis conceptissimis. ¶ Concepti agere, & Concepti actio. *Paul. JCtus l. 2. sent. 31.* Concepti actione is tenetur, apud quem furtum quæsitum, & inventum est. *Et mox:* Concepti agere potest, qui rem concepit, & invenit. V. Lanx.

Conceptus, us, ui, m. 4. idem ac conceptio, *concezione*, הריון, κύημα, *Cic. 1. de Div. c. 42.* Quædam etiam ex hominum, pecudumque conceptu, & satu. ¶ Item ipse fœtus. *Plin. l. 20. c. 22.* Non edendum gravidis, nisi mortuo conceptu. ¶ Item conceptaculum. *Sen. quæst. nat. l. 5. c. 15.* Conceptus aquarum inertium vastos, pares nostris. * ¶ Animi conceptus, *pensieri*. *Jul. Firm. l. 5. Astr. c. 12.*

Concerno, is, crevi, pro *cerno*. *Cicero de petit. Cons. c. 5.* Hæc omnia parata tibi esse debebant, sicut parata esse concerno. Verum meliores libri hab. *Confido*. ¶ Vet. Gloss. Concerno: συνδιορῶ.

Concerpo, is, psi, ptum, a. 3. idem ac discerpo, lacero. *Cic. Att. l. 10. ep. 12.* Tuas epistolas, quibus asperius de eo scripsi, aliquando concerpito.

Concerptus, a, um, adj. laceratus, discissus. *Plin. l. 28. c. 15.* Concerpta linteola.

Concerræ. V. Congerro.

Concertatio, f. 3. certamen, contentio. *Cic. 2. de Or.* Sine ulla serie disputationum, & sine jejuna concertatione verborum.

Concertatīvus, a, um, o. 1. 2. quod pertinet ad simul certandum. *Quint. l. 7. c. 2.* Mutua accusatio, quam Græci ἀντικατηγορίας vocant, nostri quidam concertativam.

Concertātor, oris, m. 3. æmulus. *Tac. 14. Annal. c. 29.* Paulinus scientia militiæ, & rumore populi, Corbulonis concertator.

Concertatorius, a, um, o. 1. 2. συναγωνιστικός, contentiosus. *Cic. in Brut. c. 83.* Hoc forense, concertatorium, judiciale non tractavit genus.

Concertātus, a, um, adj. simul certatus, *conteso*. *Cic. in Partit. c. 28.* Quæ ante, quam res in judicium venit, aut concertata, aut dijudicata, aut confecta non sint.

Concerto, as, avi, atum, n. 1. idem ac certo, vel simul certo. *Cic. Att. l. 3. ep. 12.* Nunquam accidit, ut cum eo verbo uno concertarim.

Concessatio, f. 3. *intralasciamento*, cessatio, quies. *Col. l. 11. c. 1.* Qui gnaviter, & sine ullis concessationibus permeat.

Concessio, onis, f. 3. *concessione*, רשות, מתנה, συγχώρησις, *Cic. Att. l. 3. ep. 24.* E nostra concessione omnem vim sui juris amiserint. ¶ Est item Figura Rhetorica: cum aliquid etiam iniquum videtur Orator pati, atque concedere, ut, quæ deinde dicturus est graviora videantur. *Quint. l. 9. c. 2.*

Concessīvus, a, um, adj. qui concedit. Vox est *Servii* ad illud *Virg. Æn. 10.* Neque illos Juveris auxilio. Concessivus est, inquit, modus iste secundum Probum &c.

Concesso, as, n. 1. cesso. *Plaut. Pæn. 1. 2. 9.* Nunquam concessavimus lavari, aut fricari, aut ornari.

Concessum, si, n. 2 *volontà*, συγχωρηθέν, permissio, constitutio. *Cic. pro Cæl.* Sed abhorret non modo ab hujus sæculi licentia, verum etiam a majorum consuetudine, atque concessis.

Concessus, us, m. 4. *volontà*, חפץ, Ger. *zulassung*, Gal. *permission*, Hisp. *concession*, συγχώρησις, permissio. *Cic. pro Cæl. c. 12.* Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus ætati.

Concessus, a, um, adject. *concesso*. *Lucan. l. 2. v. 446.* Concessa pudet ire via. *Hor. l. 1. sat. v. 113.* Concessa Venere uti.

Concha, æ, f. 1. κόγχη, חרש דג, testa durior piscium, & omne genus piscis, quod firmiorem habet testam, a voce Græca, quæ allata est. *Ovid. 6. Fast. v. 174.* Ostreaque in conchis tuta fuere suis. ¶ Conchæ Cytheriacæ, Veneri gratæ, quæ margaritas gignunt ad fœminarum ornatum. *Mart. l. 2. epigr. 47.* Lævior e conchis Galle Cytheriacis. ¶ Est item concha, *conca*, *mestola*, כיור, κόγχος, genus vasis concavum, ac superius patulum. *Hor. l. 1. sat. 3. v. 14.* sit mihi mensa tripes, & Concha salis puri. *Plin. l. 34. c. 8.* Hydrargyrum ferrea concha impositum. ¶ Item vas vinarium, in quod e dolio hauritur vinum. *Juv. sat. 6. v. 393.* Cum bibitur concha. ¶ Item genus tubarum, *tromba*, שופר, σάλπιγξ, quo Tritones tubicines Neptuni utebantur. *Virg. 7. Æn.* Cava dum personat æquora concha. ¶ Vasculum etiam illud, in quo unguenta servantur, concham appellat *Horat. l. 2. od. 7. v. 22.* Funde capacibus unguenta de conchis. ¶ Concha, inter obscœna verba ab antiquis usurpata. V. *Plaut. Rud. 3. 3. 41.*

Conchātus, a, um, adject. in modum conchæ curvatus, κογχοειδής. *Plin. l. 10. c. 20.* Conchata cauda.

Conchĕus, a, um, ad concham pertinens. *Bacca conchea* est margarita. *Virg. in Culice, v. 66.* nec Indi Conchea baccha maris.

Conchĭcla, vel Conchichla faba, apud *Apic. l. 5. c. 4.* eadem est *Conchis*, sc. faba integra, & solida, cum cortice suo decocta. Hinc Conchiclatus apud *eumd. ib.*

Conchis, chis, f. 3. faba integra, & cum cortice suo, a conchæ similitudine, quod fracto cortice velut implicita conchis suis caruncula videatur. *Juven. sat. 3. v. 293.* Cujus aceto; cujus conche tumes?

* Conchisŏnus, a, um, qui concha sonat, κογχόφθογγος, ut Conchisoni Tritones. *Stat. 1. Achill. v. 55.* ut legit *Ricciolius*.

Conchita. V. Conchyta.

Conchŭla, æ, f. 1. diminut. parva concha. *Valer. Max. l. 9. c. 8. n. 1.* Constat, vagas litoribus conchulas, & umbilicos lectitasse.

Conchyliātus, a, um, o. 1. 2. κογχυλιωτός, κογχυλιώδης, quod conchylii sanguine tinctum est. *Cic. 2. Phil. c. 27.* Conchyliatis Cn. Pompeji peristromatis servorum in cellis lectos stratos videres.

Conchylilegŭlus, i, m. 2. Conchyta. *leg. 15. Cod. tit. de Murileg.*

Conchȳlis, idos, f. patronym. quasi conchiliata. *Catul. in Argon. v. 49.* Tincta tegit roseo conchylis purpura fuco. Ita vulgo legitur, & ita habent Lexicographi; sed veteres Codices exhibent *conchyli*; estque constructio: *fuco roseo conchyli*, pro *conchylii*. Sic *Lucret. l. 6. v. 1072.* Purpureusque color conchyli mergitur una Corpore cum lanæ. Et *Serenus carm. 44.* purpura torretur conchyli perlita fuco. Non videtur igitur inducenda hæc vox *Conchylis* temere in Latium.

Conchylium, lii, n. 2. *conchiglia*, Ger. *ein gauung maschecken*, Gall. *coquille*, Hisp. *concha*, κογχύλιον, genus conchæ, idem cum murice, diversum a purpura, cujus sanie, quæ *ostrum* dicitur, lanæ pretiosissimæ tinguntur, quæ austerum in glaco colorem, & irascenti mari similem referunt. *Cic. in Pison.* Exstructa mensa, non conchyliis, aut piscibus, sed multa carne subrancida. ¶ Nonnunquam generale nomen est ad omnes conchas. *Plin. l. 9. c. 37.* Lingua purpuræ longitudine digitali, qua pascitur perforando reliqua conchylia. ¶ Ponitur etiam pro ipso colore. *Plin. l. 9. c. 36.* Concharum ad purpuras, & conchylia eadem quidem est materia, sed distat temperamento. ¶ Item pro vestibus conchylii sanguine infectis. *Juvenal. sat. 3.* Horum ego non fugiam conchylia.

Conchȳta, æ, m. 1. κογχυλιευτής, qui conchilia quærit in mari. *Plaut. Rud. 2. 2. 5.* Salvete fures maritimi, conchytæ, atque hymiotæ. Legitur & *Conchita*.

Concīdes. V. Concædes.

Concīdo, is, idi, isum, idem ac cædo, vel simul, vel minutatim cædo, *tagliare*, נתח, כרת, κατακόπτω, *Col. l. 12. c. 22.* Hoc minute concidito, & admisceto pici. ¶ Est etiam idem ac occido, *tagliar' a pezzi*, *ammazzare*. *Nepos in Datam. c. 8.* Conflixit, adversariorumque multa millia concidit. ¶ Item convellere, labefactare. *Cic. l. 3. de Orat. c. 1.* Cum omnem auctoritatem Senatus in conspectu populi Romani concideres. ¶ Item verberare. *Cic. Ver. 3.* Virgis plebem Rom. concidere. Sic concidere pugnis. *Plaut. Amphitr. 1. 1.* ¶ Et translate concidere aliquem totis voluminibus, *abbattere*. *Cic. 1. de nat. Deor.*

Concĭdo, is, idi, idem ac cado, *precipitare*, πίπτω, נפל, *Cic. 2. de Orat.* Hoc interim spatio conclave illud, ubi epulabatur Scopas, concidit. ¶ Translate est perire. *Cic. pro Sext.* Qui non modo præcipitanti patriæ subvenirent, sed eam nimis tarde concidere mœrerent. ¶ Item intermori, *estinguersi*, *perdersi*. *Cic. pro L. Man.* Romæ solutione impedita, fidem concidisse. ¶ Item de statu dejici. *Cic. 1. Attic.* Cum Senatus auctoritas concidisset. ¶ Item deficere. *Cic. 3. Tusc.* Quod si cui simul animus cum re concidit. ¶ Item superari, *esser vinto*. *Att. l. 7.* Pompejus malas causas semper obtinuit, in optima concidit. ¶ Item quiescere, *cessare*. *Hor. 1. carm. od. 12.* Concidunt venti, fugiuntque nubes.

Concĭeo, es, ivi, itum, & Concio, is, הקהיל, συγκαλέω, συγκινέω, convoco, *convocare*. *Liv. l. 1. c. 59.* Concientque miraculo rei novæ homines. ¶ Item commovere. *Id. l. 48. c. 8.* Concire seditionem. *Ter. Hecyr. 3. 1. 33.* Concire iram. *Plaut. Asin. 4. c. 15.* Concire lites.

Conciliabŭlum, n. 2. *luogo di raunanza*, *fiera*, חבורה, German. *aurech massige versamlung*, Gal. *conciliable*, Hisp. *conciliabulo*, σύλλογος, locus, quo in concilium convenitur. *Fest. Liv. l. 7. c. 15.* Nundinas, & conciliabula obire. *Tacit. Ann. 3. c. 40.* Per conciliabula, & cœtus seditiosa disserebant. ¶ Erant autem conciliabula loca nundinationis, quæ Prætores in provinciis indicere solebant, teste *Servio* apud *Rosin. Antiq. R. l. 10. c. 22.* Hæc etiam *Fora* dicta sunt, de quibus intelligendus videtur locus *Livii l. 34. c. 1.* Etiam ex oppidis conciliabulisque convenerant.

Conciliatio, f. 3. συναλλαγή, conciliandi actus, הבאת שלום, *riconciliazione*. *Cic. 4. Acad.* Honestum autem, quod ducatur a conciliatione naturæ. *Id. pro Cluent. c. 31.* Conciliatio gratiæ.

Conciliātor, oris, m. 3. *conciliatore*, διαλλακτής, qui conciliat. *Ascon. in 4. Verr.* ubi *Cic. excursor*, *emissarius*, Hi vocantur conciliatores furtorum, quæ a Magistratibus committuntur, atque internuntii. *Liv. l. 27. cap. 15.* Conciliator proditionis. *Suet. Aug. c. 45.* Conciliator amicitiæ. Et conciliator Nuptiarum, apud *Nepot. in Attico, c. 12.*

Conciliatricŭla, æ, f. parva conciliatrix. *Cic. pro Sex. c. 9.* Nobilitate ipsa, blanda conciliatricula commendatus.

Conciliātrix, icis, f. *conciliatrice*, προξενήτεια, quæ conciliat. *Cic. 1. de Leg. c. 9.* Ora-

Oratio conciliatrix est humanæ maxime societatis. ¶ Sumitur & pro Lena. *Plaut. Mil. act. 5. 16.* Ancilla, conciliatrix quæ erat, dicebat mihi.

Conciliatūra, æ, f. 1. pro lenocinio. *Senec. epist. 97.* Conciliaturas exercere. V. *Lips. ad Tac. l. 1. Annal.*

Conciliatus, us, m. 4. idem ac conciliatio, condensatio, conjunctio. *Lucr. l. 1. v. 575.* Ovorum condenso magis omnia conciliatu Artari possunt. Adde *l. 2.*

Conciliātus, a, um, adject. *riconciliato*, נשלם, [illegible], ut mulier conciliata viro, *Catul. carm. 69. v. 130.* ¶ Comparat. Conciliatior judex, *Quint. l. 4. c. 2.* ¶ Male conciliatus, i. e. cum dispendio emptus, *Ter. Eun. 4. 4. 2.* *Plaut. Pseud. 1. 2. 1.* ¶ Conciliatus, vel Consiliatus, idest coactus, bene subactus, verbum fullonum, de quo V. in *Concilio*. Afferuntur a *Paræo in Lex. Crit.* varia variorum exempla; sed in omnibus lectio valde dubia est. Alii enim leg. *consutus*, al. *conchyliatus*, al. aliter.

* Conciliciātus, cilicio amictus.

Concilio, as, a. 1. *affollare*, *restringere*, verbum est fullonicum, & significat cogere a *ciliis*, pilis. *Var. l. 5. de L. L.* Apud fullonem vestimentum cum cogitur, conciliari dicitur. ¶ Translate est benevolum facere, *conciliare*, *fare amico*, חבר, הביא שלום, Ger. *versehnen*, Gal. *concilier*, Hisp. *conciliar*, προσάγεσθαι, *Cic. 12. Fam.* Profectus obviam legionibus Macedonicis quatuor, quas sibi conciliare pecunia cogitabat. ¶ Item comparare, acquirere, tum in bonam partem, tum in malam, *acquistare*. *Cæs. 2. B. C.* Quasi non & felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam Imperatoribus, & res adversæ odia concilient. *Cic. 4. Verr. c. 55.* Non ambitionis, neque beneficiorum collocandorum, sed pecuniæ conciliandæ causa. ¶ Item emere, *comprare*. *Plaut. Epid. act. 3. sc. 4.* Conciliavisti probe, *i. e.* vili emisti? Sic male conciliare, *h. e.* caro pretio emere, *Id. Pseud. 1. 2.* ¶ Ad lenocinia etiam transfertur. *Suet. Cæs. c. 50.* Existimabatur enim Servilia etiam filiam suam tertiam Cæsari conciliare. ¶ Et ad rem matrimonii. *Justin. l. 7. circa fin.* Philippus Olympiada uxorem ducit, conciliante nuptias Arisba. ¶ Conciliare pacem inter aliquos, *h. e.* componere. *Cic. Fam. 10.* ¶ Conciliare aliquem in aliquem locum. *h. e.* adducere. *Plaut. Capt. 1. 2. 28.*

Concilium, lii, n. 2. vox est artis fullonicæ, & significat coactionem, a *ciliis*, pilis. *Jos. Scalig.* V. Consilium. ¶ Translate dicitur de omni coagmentatione, seu copulatione. *Lucr. l. 1.* Partim primordia rerum, partim concilio quæ constant principiorum. ¶ Concilium in arte Civili est conventus hominum, in unum locum deliberandi gratia congregatus, *concilio*, בית דין, עדה עצה, Ger. *versamlung*, Gal. *concile*, Hisp. *concilio*, συνέδριον. Dictum est concilium, quasi *concalium*, a *concalando*, h. e. convocando, quod omnes in unum locum convocentur. *Fest. Cic. de Fin.* Quæ opiniones in Senatu, & apud populum, & in omni cœtu, concilioque proferri possunt. ¶ Differt a comitiis, quia comitia sunt, cum universus populus convenit, concilium, cum populi pars. *Gel. 15. c. 27.* ¶ Pro toto populo. *Liv. l. 1. c. 26.* Concilio populi advocato. ¶ Item flos jasiones herbæ. *Plin. l. 22. c. 22.*

Concinentia, æ, f. 1. idem fere, quod concentus. *Martian. Capel. l. 3.* Sub oris concinentia. Et *l. 9.* Omnium modorum concinentiam personabat. ¶ Pro symmetria, qua partes omnes inter se concinunt, & quadam modulatione respondent. *Macrob. in Somn. Scip. c. 2. ad fin. & c. 3. in princ.*

* Concinerātus, cinere conspersus. *Tert. de Pudic. c. 13.*

* Concinnantia. V. Concinentia.

Concinnatio, onis, f. 3. apparatio, ornatus, מתכונת, *Cato c. 106.* Aquæ marinæ concinnatio, Vet. Gloss. concinnatio, συσκευή.

Concinnatitius, a, um, o. 1. 2. ἐφάρμοστος, quod breviter collectum, & apte situm est. *Apul. l. 2.* Nam Milonis boni concinnatitiam mensuram rogatus accubueram.

Concinnātor, oris, m. 3. adornator. *Col. in præf.* Capillorum concinnator. *Arnob. l. 4.* Deformitatum concinnatores, atque inventores, poetæ. *Sidon. l. 3. epist. 13.* Concinnatores criminum.

Concinnatorius, a, um, adject. concinnatitius, adornatus, ad concinnandum pertinens, ut concinnatoria vasa, *leg. 6. Dig. de pen. leg.*

* Concinnātus, a, um, *acconciato*, *aggiustato*, מחודש, מוטב, ἐγκατεσκευασμένος, κεκοσμημένος, adornatus, refectus. *Plaut. Men. 3. 2. 1.* probe lepique concinnatam pallam. ¶ Item compositus, συντεθείς, מחובר, *messo insieme*, *riordinato*, Cadaver, disjectis partibus tandem totum repertum ægreque concinnatum terræ dedere. *Apul. l. 7. Metam.*

Concinne, *ornatamente*, נאה, Ger. *zierlich*, Gal. *joliment*, Hisp. *lindamente*, κομψῶς, composite, convenienter, eleganter. *Cic. de Orat. l. 2. c. 19.* Hæc quidem sunt concinne distributa, sed non perite. Sic concinne vestitus, *Plaut. Epid. 2. 2. 38.* *Auson. ad Gratian. c. 8.* Neque ille concinnius eloquetur. ¶ Item festive, facete, quemadmodum & *concinnus* pro faceto ponitur. *Ciceronis* exemplum habes *l. 2. de nat. Deor. c. 27.*

Concinnentia, æ, f. idem quod concinnitas. *Sidon. l. 8. ep. 4.* ubi al. leg. *concinentia*.

Concinnis, e, adject. concinnus, *Apul. l. 5. Met.* Lucerna concinnis.

Concinnitas, tis, f. 3. *ornamento*, *eleganza*, יפי, Ger. *zierligkeit*, Gal. *agencement*, *elegance*, Hisp. *lindeca*, *gala*, κομψότης, ornatus, elegantia. *Cic. de Orat.* Aut ut forma ipsa, concinnitasque verborum conficiat orbem suum. ¶ In plural. Concinnitates, ex Phavorini verbis refert *Gel. l. 2. c. 26.*

Concinniter, adverb. concinne. *Gel. l. 18. c. 2.*

Concinnitūdo, dinis, f. 3. idem ac concinnitas. *Cic. 1. de Inv. c. 18.* Splendoris, & festivitatis, & concinnitudinis minimum.

Concinno, as, avi, atum, a. 1. apte compono, apto, adorno, & quasi convenire facio, *adornare*, *acconciare*, *fare*, הכין, Ger. *figlich machen*, Gal. *agencer*, *parer*, Hisp. *ataviar*, συγκομίζω. *Trebon. Cic. 12. Fam. ep. 16.* Concinnavi tibi munusculum. ¶ Interdum etiam accipitur pro facere. *Plaut. Capt. act. 3. sc. 4.* Me insanum verbis concinnat suis. * ¶ Huc revocanda: concinare lacrymantem, *far piagnere*. Concinare lutum, *preparar lo*. Concinnare pallam, *racconciarla*, quæ apud *Plaut.* aliosque Occurrunt. V. Concinnatus.

Concinnus, a, um, o. 1. 2. *conciato*, *adorno*, נכון, Germ. *figlich*, κομψός, compositus, ornatus, elegans, politus. *Cic. ad Q. Fr.* Mihi erit curæ, tectorium ut concinnum sit. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 74.* Versus paulo concinnior. ¶ Item facetus, festivus. *Cic. in Orat. c. 6.* Alii in eadem jejunitate concinniores. *Horat. l. 1. sat. 3. 50.* Concinnus amicis, *converſevole*.

Concino, nis, nui, centum, *cantare in compagnia*, συμφωνέω, συνᾴδω, simul cano. *Cic. 4. Tusc. c. 44.* Hæc cum pressis, & flebilibus modis concinuntur. ¶ Translate est convenire, *accordarsi*. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 7.* Antiocho Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis discrepare.

Concio, is. V. Concieo.

Concio, onis, *radunanza di popolo*, קהל, עדה, כנסת, Ger. *versamlung*, Gal. *assemblée*, Hisp. *ayuntamiento*, ἐκκλησία, proprie est cœtus, seu multitudo populi invocata ad audiendum Oratorem, a *concieo*, *es*, vel a *concio*, *is*. *Cic. 2. de Orat.* Quid aliud fuit, in quo concio rideret? ¶ Improprie dicitur de suggesto, seu loco, unde verba fiunt, βῆμα. *Cic. Att. l. 4.* Subito ille in concionem ascendit. ¶ Item de oratione, quæ ad populum habetur, δημηγορία. *Cic. 9. Fam. epist. 14.* Legi concionem tuam, nihil illa sapientius. ¶ Dicimus autem in concionem vocare, *Cic. 4. Acad.* Et, ad concionem, *Id. 3. Agr.* Et, vocare concionem, *Tac. 3. hist.* ¶ Pro concione aliquid facere, aut dicere, *Sueton. in Calig. in piena adunanza*. ¶ Concionem antiqui masculino genere posuere, si *Festo* fides. * ¶ In concione, *corampopolo*, *pubblicamente*, ἀναφανδόν, ברבים, palam. Vel in concione dicere auderem. *Cic. Att. l. 15. ep. 15.*

Concionabundus, o. 1. 2. concionatorem agens. *Liv. l. 5.* Hæc propalam concionabundus in dies magis augebat iras hominum.

Concionālis, & le, o. 3. quod est concionis. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 9.* Eodem die vehementer actum de agro Campano clamore Senatus prope concionali. ¶ Concionalis homo, qui idoneus est ad concionandum, aut qui concionari consuevit. *Curius Cic.* Si inter vos senes concionales venale proscripserit.

Concionarius, a, um, o. 1. 2. qui solet congregari ad concionem. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 3.* Concionario illo populo a se prope alienato. Sed alii leg. *concionali*, alii *concionatorio*. Vox hæc certum auctorem habet *Ammianum l. 27. c. 6.*

Concionātor, oris, m. 3. *predicatore*, ἐκκλησιαστής, qui concionem habet. *Cic. in Cat. 4. c. 5.* Quid intersit inter levitatem concionatorum, & animum vere popularem. Ubi videtur Cic. intelligere eos, qui multitudinem concitant, & seditionem movent.

Concionatorius, a, um, o. 1. 2. δημηγορικός, quod ad concionem pertinet. *Gell. l. 1. c. 11.* Tibia quoque illa concionatoria in mentem venit.

Concionor, d. 1. *far un' orazione*, דרש, Ger. *predigen*, Gall. *precher*, *haranguer*, Hisp. *razonar*, *predicar*, δημηγορέω, concionem habeo. *Cic. 5. Tusc. c. 20.* Idem cum in communibus suggestis consistere non auderet, concionari ex turi alta solebat. *Id. Fam. 12.* At etiam de te concionatur. *Cæs. l. 1. B. C.* Cæsar ad populum concionatur. ¶ Pro vaticinari, *Lactant. l. 4. c. 18. n. 19.* Hoc futurum Sibylla concionata est.

Concipilo, as, a. 1. corripio, involo, a compilo, inserto *ci* per epenthesin. *Plaut. Truc. 2. 7. 61.* Quem ego affatim jam concipilabo.

Concipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare*, *apprendere*, *concepire*, Ger. *zusammen fassen*, Gal. *comprendre*, *concevoir*, Hisp. *concebir*, הרה, συλλαμβάνω, est capere, apprehendere. *Lucret. l. 6.* Stupa ignem concipit. ¶ Speciatim dicitur de mulieribus, cum semen muliebre apprehendit virile, & cum eo conjungitur ad fœtum faciendum. *Lact. l. 3.* Quid, quod uxor potest esse communis, filius non potest, quoniam concipi non nisi ex uno necesse est? *Plin. l. 10. c. 33.* Perdices concipiunt supervolantium afflatu. *Id. l. 9. c. 51.* Pisces ova concipiunt. ¶ Concipere verba, est certam quamdam verborum formulam alicui dictare, quam ille totidem verbis refert. Ex. gr. *Concipere verba juramenti*, est dictare, & definire juraturo, quibus verbis velimus juramentum fieri. *Concipere vadimonium*, est dictare formulam vadimonii. *Liv. l. 7.* Nisi in quæ ipse concepisset, verba juraret. *Cic. ad Q. Frat.* Quemquam fuisse, qui vadimonium concipere posset. V. *Conceptus*. ¶ Transfertur ad animum, & significat excogitare, *macchinare*. *Cic. pro Rabir.* Quodnam concepi tantum scelus? *Id. 3. Ver.* Majus in se scelus concepisse. Sic concipere odium in aliquem, *Idem ad Quirit. post red.* Concipere iram corde. *Id. 4. Tusc.* Concipere inimicitias cum aliquo, *Cæs. l. 3. B. C.* Concipere amentiam, furorem, *Cic. Silius, Ovid* Concipere vota, *Ovid. 7. Met. far voti*. ¶ Concipere bella cum aliquibus, *h. e.* agere, *Silius l. 13.* ¶ Concipere spe aliquid. *Liv. l. 43.* Et, Concipere spem, *Ovid. 1. Fast. 485.* ¶ Concipere mente, & animo, *Ovid. 2. Met. Cic. 1. Leg. c. 22.* ¶ Significat interdum exprimere, definire. *Liv. l. 3.* Difficile est, quot ceciderint, exacto affirmare numero: Audet tamen Antias Valerius concipere summas. ¶ Est etiam continere. *Cic. de nat. Deor. l. 2.* Pars animæ concipitur cordis parte quadam. ¶ Concipere morbum, *h. e.* in morbum incidere *Col. l. 7. c. 5.* ¶ Concipere furtum lance, & licio, est reperire. V. *Lanx*.

Concise, adverb. συντόμως, minute, stricte. *Quint.* Quamquam ea non est tam minute, ac concise in orationibus utendum.

Concisio, onis, f. 3. quasi minuta cæsio, ut concisio verborum. *Cic. in Partit. c. 6.*

Concisor, oris, m. 3. qui concidit, ut concisor nemorum, apud *Corippum l. 4. v. 22.*

* Concisorius, *che taglia*, ad concidendum aptus. *Veget. de R. V. l. 1. c. 56.* Ferramento concisorio animalium soleas purgare.

Concisūra, æ, f. 1. actus concidendi. *Senec. epist. 191.* Desit sane varietas marmorum, & concisura aquarum e cuniculis interfluentium.

Concisus, a, um, o. 1. 2. συγκεκομμένος, particip. a concido, ut, Concisa oratio, quæ non continua, sed veluti membratim cæsa est. *Cic. in Brut. c. 17.* Concisæ sententiæ, interdum etiam non satis apertæ. ¶ Proprie *Ovid. 2. Fast. v. 647.* Concisa ligna. Et *Cic. l. 1. Div. c. 35.* Concisus exercitus. *Id. Philipp. 11.* Judiciis, ignominiisque multis concisus.

Concitamentum, ti, n. 2. incitamentum. *Sen. l. 3. de Ira, c. 9.* Quis autem ignorat, lituos, & tubas concitamenta esse quibus mens resolvatur?

Concitāte, adverb. citate, מהר, ταχέως, *presto*, *con impeto*. *Col. l. 6. c. 6.* Concitate agitur pecus. *Quint. l. 12. c. 10.* Quis dubitat, alia lenius, alia concitatius esse dicenda? *Lactant. l. 6. c. 1. sect. 9.* Ad mortem concitatissime properant.

Concitatio, f. 3. *incitazione*, ἐξόρμησις, commotio. *Cic. 2. de Orat.* Quarum altera concitationem habet, altera commendationem. *Cæs l. 3. B. C. c. 106.* Crebræ continuis diebus ex concursu multitudinis concitationes fiebant.

Concitātor, oris, m. 3. *Cic. pro Domo, c. 5.* Signifer seditionis, concitator tabernariorum. *Liv. l. 29. c. 3.* cæterosque belli concitatores.

Concitātrix, icis, f. 3. quæ incitat, ut Concitatrix vis. *Plin. l. 26. c. 10.*

Concitātus, a, um, o. 1. 2. παρορμηθείς, commotus. *Cic. in Brut.* Admirabili quodam ad Philosophiam studio concitatus. *Liv. l. 4. B. Maced.* Concitatior cursus, *i. e.* celerior. *Id. l. 5. B. Maced.* Concitatissimi equi.

Concito, as, a. 1. *concitare*, *comovere*, *stimolare*, עבר, האיץ, Germ. *bevvegen*, Gall. *inciter*, Hisp. *concitar*, παρορμάω, commoveo, exstimulo, a cito. *Cic. 1. de Div.* Cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur. *Id. pro Mur.* Ut major facultas Trib. pleb. detur, depulso adversario, seditionis, ac discordiæ concitandæ.

Concitor, oris, m. 3. commotor, ut Belli concitores. *Tacit. l. 4. Ann. c. 28.* & *in 4. Hist. c. 56.* Utrobique tamen ab aliis leg. *concitator*. Tribuitur vox hæc & *Livio*, & *Justino*: sed in his quoque variat lectio.

Concitus, a, um, o. 1. 2. partic. a concied, commotus, concitatus, *commosso*, *incitato*, *Virg. 9. Æn. v. 69.* Immani concitus ira. *Cic. pro Cæc. c. 5.* Litigiosus, concitus ad rixam. ¶ Concitus, a *cio*, eodem fere sensu. *Valer. Flac. l. 5. v. 576.* Ipse autem tantis concita furoribus arma expedit.

Concitus, us, m. *impeto*, *corso*, מרוצה, ὁρμή, δρόμος, motus concitatus. *Martian. in genethliace Maxim. c. 8.* Quis simili concitu eques, aut velivola navis?

Concivis, is, com. 3. qui ejusdem civitatis jure gaudet, *concittadino*, בן, בת עמי, συμπολίτης. Fragm. agrarium de Limit. apud *Goesium p. 216.* ubi tamen variat lectio. Fragmentum item in Museo Veron. veteris *Inscript. p. 87. n. 5.* & apud *Muratorium p. 875. n. 11.* Rom. & Aug. .... concivium Romanorum. *Tert. l. 5. contra Marcion c. 17.* & *D. Hier. l. 2. epist. 25.* ¶ Attamen neque *concivis* vox satis Latina est, neque συμπολίτης Græca, ut scribit *Pollux l. 3. c. 4.*

Conciuncŭla, læ, f. 1. dimin. a concio. *Cic. ad Attic. l. 12. ep. 16.* Quæ mihi videtur una conciuncula clamore pedissequorum nostrorum esse peritura.

Conclamatio, onis, f. 3. multorum clamor, *acclamazione*. Sæpe accipitur pro acclamatione, applausu. *Cæs. l. 2. c. 26. B. C.* Curio universi exercitus conclamatione Imperator appellatur.

Conclamātus, a, um, o. 1. 2. *chiamato*, *gridato*, particip. a conclamo, ut conclamata corpora, quibus extremum conclamationis præstitum est officium, seu quæ nihil reliqui jam habent ad vitam. *Lucan. l. 2. v. 22.* Corpora nondum conclamata jacent. ¶ Conclamatum frigus, summum. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 45.* Aliasque herbas conclamati frigoris pipere temperatas. ¶ Pro celebri, *famoso*. *Sidon. l. 2. epist. 2.* Conclamatissimum fontium. Et *l. 6. epist. 1.* Conclamatissimum primipilarem.

Conclamīto, as, n. 1. freq. a conclamo. *Plaut. Merc. 1. 1. 51.* Conclamitare tota urbe.

Conclāmo, as, n. 1. *gridare insieme*, קרא, זעק, συμβοάω, simul clamo. *Cic. 6. Phil.* Cum vos universi una mente, atque voce iterum a me conservatam esse Rempublicam conclamastis. ¶ Pro simplici clamo, *gridare*. *Cæs. 1. B. G.* Conclamavit, quid ad se venirent. ¶ Conclamare vasa, militaris est locutio, pro denuntiare inter milites, ut vasa colligant, quod fiebat, cum exercitus moturus erat castra. *Cæs. 1. B. C. c. 56.* Signum dari jubet, & vasa militari more conclamari. ¶ Conclamare absolute eodem sensu, *Id. ibid. c. 57. & l. 3. c. 75.* ¶ Usurpatur etiam active. *Liv. l. 4. c. 40.* Ex mœstis paulo ante domibus, quæ conclamaverant suos, procurreretur in vias. ¶ Conclamatum est, *è finita*, πέπρακται, נואש, proprium eorum, qui morientibus assistunt, & translate pro finitum est, desperatum est. Solebant enim cadaverum faciem pluries frigida abluere, nomenque eorum clara voce inclamare, ne forte syncope correptos pro mortuis funerarent. *Donatus ad illud Terent. Eun. 2. 3. 56.* Desine, jam conclamatum est.

Conclavātæ res dicuntur, quæ sub eadem sunt clavi. *Fest.*

Conclāve, vis, n. 3. *luogo segreto*, חדר, את, Gal. *cabinet*, μυχός, locus separatior in interioribus tectis, quod unam habeat clavem domesticis communem. *Cic. 3. de Or.* Hoc interim spatio conclave illud, ubi epulabatur Scopas, concidit. *Quintil.* eamdem referens historiam, triclinium appellat, his verbis: *Vix illo limen egresso, triclinium illud supra convivas corruit.* ¶ *Donat. ad Ter. Eun. 3. 5. 35.* Conclave est separatior locus in interioribus tectis. ¶ Dicitur & Conclavium, ii, *Vitruv. l. 6. c. 5.* Conclaviorum altitudines. Adde *Plaut. Most. 3. 2. 155.*

Conclausus, a, um, adject. a conclaudo, conclusus, *rinserrato*. *Col. l. 3. R. R. c. 12.* Conclausa, & coarctata semina comprimere. ¶ Conclusus magis est in usu.

Conclinisco. V. Conquinisco.

Concludo, is, usi, usum, a. 3. *chiudere*, סגר, אטר, Ger. *beschliessen*, Gal. *enfermer*, *clorre*, Hisp. *coucluyr*, συγκατακλείω, claudo. *Cic. de Univ.* Intelligentiam in animo, animum in corpore conclusit. *Teren. Adel. 4. 2. 13.* Nam me in cellam aliquam cum illa concludam. *Hor. l. 1. Sat. 4.* Concludere auras follibus. *Ter. Eun. 4. 3. 25.* Illum aliquo conclusissem. ¶ Est item simul claudere. *Id. Eun. 5. 8. 16.* Fortuna tot res, & tantas in unum conclusit diem. ¶ Item perorare, idest, orationem terminare, *finire*. *Cic. 6. Verr.* Ut aliquando totam hujus generis orationem

nem concludam, aut definiam. ¶ Item colligendo judicare, נמצא, συμπεραίνω. conchiudere. Cic. 2. Fin. c. 19. Deinde concludebas, summum malum esse dolorem, &c.

Concluse, adver. συγκεκλεισμένως, quasi dicas concludendo. Cic. in Orat. c. 53. Cum, ut fit, fortuito sæpe aliquid concluse, apteque dicerent.

Conclusio, f. 3. conclusione, תולדה, מות, Ger. beschliessung, Gal. conclusion, Hisp. conclusion, ἐπίλογος, συμπέρασμα, ultima pars orationis, quæ aliter peroratio dicitur, Cic. 1. de Inv. c. 52. Hæ partes sex esse omnino nobis videntur, exordium, narratio, partitio, confirmatio, reprehensio, conclusio. ¶ Verborum conclusio est periodus. Cic. 3. de Orat. Vocis dico moderationem, & verborum conclusionem. ¶ Item argumentatio, syllogismus. Cic. 2. Acad. Quid enim faceret huic conclusioni? Si lucet, lucet, lucet autem, lucet igitur. ¶ Proprie est mora in aliquo loco clauso, quo sensu usurpat Cæs. B. C. l. 2. c. 22. Pestilentia conflictari ex diutina conclusione, lo stare rinserrato. Adde Nepot. Eumen. c. 5.

Conclusiuncula, æ, f. 1. συμπερασμάτιον, dim. a conclusio. Cic. 4. Acad. c. 44. Aculeata sophismata: sic appellantur fallaces conclusiunculæ.

Conclusura, æ, מסגרת, f. 1. Vitruv. l. 6. c. 11. ad centrum respondentes earum conclusuræ. h. e. cunei fornicis.

Conclusus, us, ui, m. 4. rinserramento. Cæl. Aurel. Tard. 1. 4. Conclusu corporis corrigere.

Conclusus, a, um, o. 1. 2. rinchiuso, סגור, συγκεκλεισμένος, Cic. 1. de Or. Omnia fere, quæ sunt conclusa nunc artibus, dispersa, & dissipata quondam fuerunt. Id. l. 2. de nat. Deor. c. 7. Conclusa aqua facile corrumpitur. ¶ Comparat. Conclusior locus. Hygin. l. 4. Poet. Astronom. c. 14.

Concoctio, onis, f. 3. digestione, בשול, πέψις, cibi in ventriculo digestio. Plin. l. 11. c. 37. Concoctione maturata. Id. l. 20. c. 5. Concoctionibus confert.

Concoctus, a, um, adject. digestus, digerito, concotto, vel una coctus. Lucret. l. 2. v. 852. Concocti odores.

* Concœna, æ, m. σύνδειπνος, qui simul cœnat, conviva. Gloss. V. Congerro.

Concœnatio, f. 3. Cœna, convivum, convito. Cic. de Sen. c. 13. Tum comporationem, tum concœnationem vocant.

Concolona, æ, f. quæ simul cum alia colona est. August. epist. ad Euseb. 169.

Concolor, oris, o. 3. d'un medesimo colore, Ger. einer farb, Gal. de meme couleur, Hisp. de mismo color, ὁμόχροος, ejusdem coloris. Ovid. 1. Fast. v. 80. Et populus festo est concolor ipse suo.

* Concolorans, antis, eumdem colorem referens. Tert. de Pud. cap. 8. Concolorantes figuræ.

Concolorus, a, um, adject. concolor. Capell. l. 1. de nupt. Philol. 6. Carystos marmoreis fluctibus concolora.

Concomitatus, a, um, adject. signif. passivæ, accompagnato. Plaut. Mil. 4. 3. 10. Quibus concomitata recte deveniat domum.

Concopulo, as, avi, atum, are, idem quod copulo, congiungere. Lucret. l. 6. v. 1075. Denique res auro argentum concopulat una.

Concoquo, is, xi, coctum, idem ac coquo, ἕψω, בשל, אפה, Varr. de R. R. l. 2. c. 10. Ad focum ligna afferre, & cibum concoquere. ¶ Frequentissime accipitur pro cibum digerere, digerire. Cic. 2. de nat. Deor. Ut id mutari facile, & concoqui possit. ¶ Translate est cogitare, considerare. Cic. pro Rosc. Com. Tibi diu deliberandum, & concoquendum est. ¶ Item æquo animo ferre, & pati; sopportare. Cic. 3. ad Q. Fr. ep. ult. Ut ejus ista odia non sorbeam solum, sed etiam concoquam. Liv. l. 4. c. 15. Concoquere aliquem senatorem.

Concordabilis, le, adject. quod concordari facile potest. Censorin. de die natali, c. 10. Non promiscue voces omnes cum aliis junctæ concordabiles in cantu reddunt effectus.

Concordatus, a, um, adject. ch' è d' accordo. Papinian. JCtus leg. 11. ff. tit. 7. l. 48. Matrimonium bene concordatum dirimere.

Concordia, f. 1. concordia, accordo, אהב, חפץ, Ger. ebigkeit, Gall. concorde, Hisp. concordia, ὁμόνοια, unanimitas, & consensus, a corde, quasi congruentia cordium. Cic. Att. l. 8. Forte, ut in Italia possemus concordiam constituere. ¶ Discors concordia dicitur rerum, quæ, cum inter se diversæ sint, tamen commixtæ unum quoddam corpus conficiunt, dum una alterius vires temperat, & coercet. Ovid. 1. Met. Et discors concordia fœtibus apta est. ¶ Et translate discors concordia simulata amicitia est. Lucan. l. 1. Temporis exigui mansit concordia discors, paxque fuit.

Concordia, Dea apud Romanos, cui ædes a C. Flavio Cn. F. dedicata est in area Vulcani. Cic. 2. de nat. Deor. Liv. l. 9. Ovid. 1. Fast. v. 639. & l. 6. v. 637.

* Concordialis, ad concordiam pertinens, concorde, ὁμονοητικός. Jul. Firm. l. 6. Math. c. 32. Uxores, quæ semper concordialibus vinculis copulentur. ¶ Sacerdos deæ Concordiæ, ut Augustalis, Augusti. Grut. v. 877. n. 9.

Concordiensis, se, ad Concordiam pertinens, quæ est urbs Carnorum ad Romatinum fluvium, inter Altinum & Aquilejam. ¶ Concordienses, ium, ejus urbis incolæ. Plin. l. 4. c. 22.

Concordis, de, adject. pro concors, antiquum & obsoletum est. Cæcil. apud Priscian. in fin. l. 6. Modo fit obsequens, hilaris, comis, concordis, dum id, quod petit, potitur.

Concorditas, atis, f. 3. idem ac concordia. Pacuv. Concorditatem hospitio adjunctam; & perpetuam probitatem conserveris, apud Non. c. 2. n. 151.

Concorditer, adv. concordemente, ὁμονοητικῶς, ὁμοθυμαδόν, unanimiter, pari consensu. Plaut. Curc. 2. 2. 14. Concorditer inter se congruunt. Cic. pro Rab. c. 5. Ejus fratris, quicum concordissime vixerat.

Concordium, ii, n. 2. idem quod concordia. Leg. 27. ff. de pact. dotal. tit. 4.

Concordo, as, avi, are, n. 1. concordare, essere d' accordo, יאות, Germ. mihtellen, Gall. tomber d' accord, Hisp. concordar, ὁμονοέω, concordem esse, convenire. Cic. 4. Tusc. c. 13. Sic animi sanitas dicitur, cum ejus judicia opinionesque concordant. Ovid. 10. Met. v. 146. Et sensit varios, quamvis diversa sonarent, Concordare modos.

Concorporales, lium, m. 3. contubernales, commanipulones, idest, qui in contubernio suberant eidem decano. Ammian. l. 28. c. 28. Ne uno quidem cædibus concorporalium superesse permisso. Adde l. 21. c. 22.

Concorporatio, onis, f. 3. incorporazione. Tertul. l. 4. advers. Marc. c. 4. Concorporatio Legis, & Prophetarum.

Concorporatus, a, um, adject. σύσσωματος, incorporato. Ammian. l. 22. c. 8. Hi scopuli stetere concorporati.

Concorporificatus, a, um, aliud adject. in unum corpus redactus, Tertul. advers. Valent. c. 23. In mundo coelementato, & concorporificato.

Concorporo, as, avi, atum, a. 1. incorporare, συσσωματόω, in unum corpus redigo. Plin. l. 22. c. 23. Facillimeque cum melle concorporatur. Id. l. 27. c. 12. Polyanthemum vitiligines concorporat. h. e. delet vitiliginem, & reliquo corpori cutem reddit parem.

Concors, ordis, o. 3. concorde, d' accordo, שלו לב אחד, ὁμόνους, qui est unius cordis, idest, unius animi, a cum & cor. Cic. 1. Tusc. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. Plaut. Aulul. 3. 5. 7. Multo fiat civitas concordior. Cic. pro Lig. c. 2. Concordissimi fratres. ¶ Veteres dixere, Concordis, de. Cæcil. apud Priscian. l. 6. Modo fit obsequens, hilaris, comis, concordis.

Concrasso, as, a. 1. inspessire, crassum reddo. Cæl. Aurel. l. 4. Chron. c. 3. Lac liquida concrassat.

Concratitius, a, um, o. 1. di graticcio, גדר, συμπαρρος, quod ex consertis cratibus fit. Pap. in l. si fratres, ff. pro socio. Ut ibi concratitium parietem inter se ædificarent. Verum in emendatissimis libris legitur Cratitius.

Concrebresco, is, bui, n. idem quod crebresco, crescere. Virg. in Ciri, v. 25. Cum levis alterno Zephyrus concrebuit Euro.

Concreditus, a, um, consegnato, affidato, alicujus fidei creditus. Cic. pro Rosc. Amer. c. 39. Fortunæ concreditæ. Adde Plaut. Pæn. 4. 2. 104.

Concredo, is, didi, itum, a. 3. credere, commettere alla fede, הפקיד, ἐπιτρέπω, idem est, quod credere, idest, servandum dare, fidei alicujus tradere. Cic. pro Quint. c. 20. Cui tu & rem, & famam tuam concredere solebas.

Concreduo, is, ui, pro concredo, dixere Veteres. Plaut. Aul. 3. 6. 48. Ne tu in me mutassis nomen, si hoc concreduo. Id. Cas. 2. 8. 45. Ei ego amorem meum omnem Concredui.

* Concrematio, incendium, incendio, יקוד, φλογμός. Fulgent. l. 1. Mythol. n. 15. de Phæt.

Concrematus, a, um, una crematus, abbruciato, ut Concrematæ urbes, Sen. ep. 9.

Concrementum, i, n. 2. idem quod concretio, incrementum. Apul. Apol. Concrementa varii fellis.

Concremo, as, a. 1. idem quod cremo, abbruciare, κατακαίω, שרף. Plin. l. 12. c. 18. Quantum Nero Princeps novissimo pompæ suæ die concremavit.

Concreo, as, a. 1. idem quod creo, vel simul creo. Legitur in titulo c. 5. l. 19. Gellii. Ex nive crystallus concreatur.

Concrepatio, onis, f. 3. strepito, suono. Arnob. l. 2. p. 73. Concrepatione scabillorum.

Concrepito, as, are, frequentat. a concrepo, far grande suono, o strepito. Prudent. Peristeph. 11. v. 56. Virgarum concrepitat fragor.

Concrepo, as, ui, itum, n. 1. fare strepito, risonare, חרק, נתן קולו, המה, Germ. erkracken, Gal. criqueter, His. estallar, διακαναχέω, persono. Plus est, quam sono. Nam con hic auctivum est. Plaut. Bacch. Sed huc concedam, nam concrepuerunt fores. Cic. 3. Off. c. 19. Si vir bonus habeat hanc vim, ut, si digitis concrepuerit, &c. Terent. Andr. 4. 1. 58. Concrepuit a Glycerio ostium. Liv. l. 28. Exercitus gladiis ad scuta concrepuit, h. e. gladiis scuta percutiendo strepitum edidit. ¶ Reperitur etiam active usurpatum. Ovid. Fast. 5. v. 441. Rursus aquam tangit, Temesæaque concrepat æra.

Concrescentia, æ, f. 1. concretio. Vitruv. l. 8. c. 3. Ex aquarum subsidentia in corporibus, & concrescentia.

Concresco, is, evi, etum, n. 3. accresco, simul cresco. Vir. Ecl. 6. ut his exordia primis Omnia, & ipse tener mundi concreverit orbis. ¶ Frequentius accipitur pro condensari, conglutinari, gelu constringi, קפא, συμπήγνυσθαι, condensarsi, agghiacciarsi. Cic. 2. de nat. Deor. c. 10. Quæ neque conglaciaret frigoribus, neque nive, pruinaque concresceret. Virg. 12. Æn. gelidus concrevit frigore sanguis. Plin. l. 18. c. ult. Cinis in foco concrescit. ¶ Concresse, pro concrevisse, apud Ovid. 6. Met.

Concretio, onis, f. 3. condensatio, conjunctio, compositio. Cic. 1. Tusc. c. 27. Nisi mens soluta quædam, & libera, segregata ab omni concretione mortali.

Concretus, a, um, o. 1. 2. condensato, rappigliato, נקפא, συμπαγής, conglutinatus, a concresco. Cic. 2. de nat. Deor. Extenuatus in sublime fertur, concretus in nubes cogitur. Liv. l. 21. c. 26. Hærerent in durata, & alte concreta glacie. Virg. 3. Georg. Lac concretum. Cic. 1. Div. ex quodam Poeta: Cum claram speciem concreto lumine Luna abdidit, h. e. contracto. Virg. 6. Æn. Concreta labes. h. e. affixa, inhærens. Lucret. 4. 1237. Crassius hoc porro, quoniam concretior æquo, &c.

Concretus, us, m. 4. קפוי, σύμπηξις, concretio. Plin. l. 12. c. 16. In concretu albicantis succi, & tabescentis.

Concriminor, aris, d. 1. idem ac criminor. Plaut. Mil. 2. 2. 87. Ut si illic concriminatus siet adversus militem meus conservus.

Concrispatus, a, um, adject. crispatus, crispus, crespo, increspato. Vitr. l. 4. c. 1. Capillamento concrispati cincinni.

Concrispo, as, avi, atum, are, idem quod crispo, increspare. Ammian. l. 16. c. 29. Tela concrispans, h. e. vibrans. Vitr. l. 8. c. 1. Humores se concrispantes.

Concrucior, aris, pass. 1. idem ac crucior. Lucr. l. 3. v. 149. Non omni concruciamur corpore.

Concrustatus, a, um, adject. crusta obductus, incrostato. Ammian. l. 17. c. 7. Soliditates concrustatæ. Et l. 30. c. 6. Mearus gelidis frigoribus concrustati.

* Cuncubans, antis, cubans, jacens. Sulpicia poetria apud Scholiast. juvenal.

* Concubatio, onis, f. giacimento, concubitus. Cæl. Aurel. Acut. l. 2. c. 37. Ipsa lecti concubatio neque dura, neque plus satis molis erit procuranda.

Concubatus, us, ui, m. 4. legitur in leg. 3. ff. de Concubin. ubi alii leg. concubinatus.

Concubina, æ, f. 1. concubina, פילגש, παλλακή, ὁμεύνετις, scortum, præsertim privatum. Cic. de Orat. c. 40. In concubinæ locum duceretur.

Concubinalis, le, adject. ad concubinam pertinens, ut concubinales illecebræ. Sidon. l. 9. epist. 6.

Concubinatus, us, m. 4. concubinato, παλλακισμός, פילגשות, consuetudo concubinorum. Suet. in Ner. c. 28. Super nuptarum concubinatus Vestali virgini Rubriæ vim intulit. Adde Plaut. Pæn. prol. v. 102.

Concubinus, m. 2. σύνευνος, קדש, concubino, qui simul cubat. Curt. l. 10. c. 2. Pellicum cubini. Catul. Epithalam. Mall. v. 135. Concubinum inertem.

Concubitalis, e, adject. ad concubitum pertinens. Tertul. ad Nation. l. 2. c. 11.

Concubitio, onis, f. 3. idem quod concubitus. Hygin. Astron. 2. c. 12. Perseus insitato genere concubitionis natus.

Concubitor, oris, qui concumbit. Auct. declam. quæ inscribitur Tribunus Marianus: quam quidam olim Quintiliano tribuebant.

Concubitus, us, ביאה coito, συνουσία, coitus. Cels. l. 1. Concubitus neque nimis concupiscendus, neque nimis pertimescendus. Adde Horat. de Art. poet. v. 398.

* Concubium, Concubitus. Illud concubii pudici secretum dicere, Gell. l. 9. c. 10. ¶ Item concubiæ noctis tempus. Plaut. Trin. 4. 2. 44. Concubium sit noctis.

Concubius, a, um, adject. Concubia nox (nam extra hanc formulam non occurris) a concubitu dormiendi causa dicta, ut est apud Varron. l. 5. de L. L. c. 2. est primi somni tempus, ut Nonius definit c. 2. n. 175. Partes enim noctis, ut docet Censorin. de die nat. c. 24. apud Latinos hæ sunt: prima crepusculum: secunda id tempus, quod dicebant luminibus accensis, antiqui prima face: tertia concubium, cum itum est cubitum: quarta nox intempesta, qua nihil agri tempestivum est: quinta ad mediam noctem: sexta media nox: septima de media nocte: octava gallicinium: nona conticinium: decima ante lucem: undecima diluculum. Confirmat Servius hæc eadem proponens, & quidem ex Varrone, ad illud Virg. 2. Æn. v. 268. Tempus erat, quo prima quies, &c. & ad 3. Æn. v. 587. & Macrob. l. 1. Sat. cap. 3. extr. ¶ Quod vero apud Varron. loc. cit. confundi videtur concubia nox cum intempesta, & cum silentio noctis, & conticinio; primo id Varro refert non ex sua, sed ex aliorum sententia: deinde minutam illam Censorini divisionem non semper servavere Scriptores: ex quibus Apulej. l. 2. Met. post med. videtur concubiam noctem pro nocte jam provecta posuisse.

Conculcatio, onis, f. 3. actus conculcandi, מרמס, מדרך, καταπάτησις, il calcare co' piedi. Plin. l. 8. c. 18. Bibunt cameli, obturbata conculcatione prius aqua.

Conculcatus, us, ui, m. 4. idem quod Conculcatio. Tert. de Resur. c. 22. Tunc erit Hierusalem conculcatui Nationibus.

Conculco, as, idem ac calco, רמס, דרך, καταπατέω, Cic. in Pis. Ad portam Exquilinam Macedonicam lauream conculcavit. ¶ Translate sumitur pro opprimere, violare, mettere sotto i piedi. Cic. Att. l. 8. Conculcari miseram Italiam videbis proxima æstate ab utrinsque mancipiis undique collectis.

Concumbo, is, ui, itum, ere, n. 3. dormire in compagnia, שכב את, συγκαθεύδω, Ger. beischlaffen, Gall. coucher ensemble, Hisp. acostarse. Cic. de Fato, c. 13. Concumbere cum uxore. Ovid. 10. Met. v. 338. Concumbere viro.

Concumulatus, a, um, adject. accumulatus. Tertul. de velan. Virg. c. 7. Coma concumulata in verticem.

Concupio, is, a. 4. idem quod cupio, desiderare. Horat. Epod. 3. v. 19. Si quid unquam tale concupiveris. Sallust. Catil. cap. 51. Ut quisquam domum, aut villam concupiverat.

Concupiscentia, æ, f. 1. concupiscenza, תאוה, אביונה, ἐπιθυμία, appetitus. Tertul. de Anima, Concupiscentia oculis arbitris utitur. Curt. l. 8. c. 6. Adeo pertinax spes est, quam ingentes concupiscentiæ devoverunt. Sed lectio suspecta est.

Concupiscentivus, a, um, adject. Tertul. de Anim. c. 16. Concupiscentivum, quod vocant ἐπιθυμητικόν.

Concupisco, is, a. 3. idem quod cupio, vel valde cupio, ἐπιθυμῶ, חמד, נכסף. Cic. l. 1. de Div. c. 24. Concupiscere mortem.

Concupitor, oris, m. 3. qui concupiscit. Jul. Firmic. l. 8. Astron. c. 22. Rerum alienarum concupitores.

Concupitus, a, um, adject. nom. ex particip. desiderato. Cic. 4. Tusc. c. 6. Concupitum adipisci. Et cap. 11. Pecunia concupita.

Concurator, oris, m. 3. qui una cum aliis aliquid curat. Ulpian. l. 19. de administ. & peric. tut. Actus sui rationem concuratori reddere non esse compellendum.

Concuro, as, are, a. 1. aver cura, idem quod curo, vel simul curo. Plaut. Bacch. 1. 2. 23. Hæc concuret coquus.

Concurro, is, curri, & concucurri, cursum, n. 3. concorrere, רץ, נקרה, נהר, Ger. zusammen lauffen, Gal. courir ensemble, Hisp. correr juntamiente, ὁμοδρομέω, simul curro. Cic. 4. Verr. Tantus in curia clamor factus, ut omnes concurrerent. ¶ Est item irruere in hostem, præliari, combattere. Liv. de bel. Pun. Castraque eo spatio concurrerunt. Sal. in Jug. Sed catervatim in nostros concurrunt. ¶ Absolute Horat. l. 1. Sat. 1. v. 7. Concurritur. ¶ Item confugere, ricorrere. Cic. ad Att. Nulla est sedes, quo concurrant, qui Rempublicam defensam volunt. ¶ Item convenire, conjungi, unirsi. Ter. Heaut. 2. 2. 3. Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant. Cic. 3. de Or. Verba ne aspere concurrant, neve vastius diducantur. ¶ Item contingere, accadere. Cic. pro Planc. Sæpe concurrit, ut eodem tempore multa mihi agenda sint. ¶ Item convenire, consentire, accordarsi. Cic.

Cic. 1. Tusc. Licet concurrant omnes plebeji philosophi, &c. ¶ Item ad partem venire. Senec. l. 2. de ben. c. 1. Ad rogandum os concurrit, & suffunditur rubor ¶ Nomina concurrunt, apud Cic. Att. 16. epist. 3. h.e. debitorum, & creditorum nomina paria sunt. ¶ Concurrere alicui, Stat. 11. Theb. v. 185. ¶ Concucurri legitur apud Flor. l. 4. c. 2. & Hirt. de B. Afric. c. 59.

Concursatio, onis, f. 3. il correr qua, e là, περιδρόμησις. Cic. pro Domo, Quid puerorum illa concursatio nocturna? l. 1. Fam. ep. 1.

Concursator, oris, m. 3. chi corre qua e là, περίδρομος. Liv. l. 31. c. 35. Nec pedes concursator, & vagus.

Concursatorius, a, um, adject. ut concursatoria pugna, quæ scil. concursando fit. Ammian. l. 16. c. 14.

Concursio, f. 3. idem ac concursus. Cic. 1. Top. c. 19. Concursio rerum fortuitarum. Auctor ad Her. l. 4. c. 12. Crebræ vocalium concursiones.

Concurso, as, are, n. 1. correre qua, e là, περιθέω, discurro, freq. verbi concurro. Cic. 2. de nat. Deor. Ex corporibus huc, & illuc casu, & temere concursantibus. ¶ Usurpatur & cum accusat. Cic. pro Mur. c. 21. Præsertim cum jam hoc novo more omnes fere domos omnium concursent.

Concursus, us, m. 4. concorso, קרי, נהור, מרוצה, Ger. zulauff, Gal. concours, foule, Hisp. concorso, συνδρομή, Cic. 7. Phil. Ad quem omni motu concursus fiat civium perditorum. Sic occupationum concursus, h.e. turba. Idem Fam. 7. ep. ult. ¶ Item pugnantium congressio, prælium, attacco degli eserciti. Nepos in Tim. cap. 2. Copias eduxit, barbarorumque uno concursu maximam vim prostravit. ¶ Apud Lucretium invenitur secundæ declinationis, l. 1. v. 384. Postremo duo de concurso corpora lata.

Concurvo, as, are, a. 1. idem quod curvo, piegare, curvare. Laber. apud Macrob. l. 2. Saturn. c. 7. Non flexibilem me concurvasti, ut carperes.

Concussibilis, le, adject. qui concuti potest, apud Tertull. lib. 1. advers. Marcion. cap. 25.

Concussio, onis, f. 3. scotimento. Gloss. Vet. Concussio, רעש, σεισμός, δόβυρος, διασεισμός. Senec. quæst. natur. cap. 25. Illa vasta concussio, quæ duas suppressit urbes. ¶ Apud Jurisconsultos crimen est, si aliquid terrore potestatis illicite extorquetur, & aufertur, prepotenza. Leg. 1. & 2. ff. de concus. & l. 4. Cod. de concus. ob turp. caus.

Concusso, as, pro concutio legitur a quibusdam apud Lucret. 2. 214. Abrupti nubibus ignes concussant. Sed al. leg. concursant.

Concussor, oris, m. 3. qui terrore potestatis illicite opprimit, afflictor, prepotente. Tertul. de fug. in persecut. Quid dicit ille concussor? Da mihi pecuniam.

Concussura, æ, f. 1. concussio. Tertul. l. de fug. in persecut. c. 13. Petenti dabo in causa eleemosynæ, non in concussuræ.

Concussus, a, um, o. 1. 2. partic. a concutior, σεισθείς, scosso, sbattuto. Virgil. 5. Æn. v. 700. Casu concussus acerbo. Liv. l. 3. c. 10. Terra motu concussa. Lucan l. 1. v. 182. Fides concussa, h.e. labefactata. Capel. l. 4. de nupt. Philol. Pallas aliquanto concussior, h.e. turbatior.

Concussus, us, m. 4. commotio, σεισμός, רעש. Plin. l. 35. c. 16. Coquitur in calcibus crebro concussu. Lucret. l. 6. v. 546. Quippe cadunt toti montes, magnoque repente Concussu late disserpunt inde tremores. Extra casum sextum singularis numeri vix reperies.

* Concustodio, is, συμφυλάττω, simul custodio. Apud Maffej. in Mus. Ver. pag. 170. num. 1.

* Concusus. V. Contusus.

Concutio, tis, cussi, cussum, a. 3. commovere, scuotere, הרעיש, Ger. erschittern, Gal. ébranler, Hisp. sacudir, συσσείω, commoveo. Ter. Eun. 3. 5. 42. Qui templa cœli summa sonitu concutit. Cic. 2. Philip. c. 42. Concutere Remp. h.e. turbare, evertere. Juvenal. Sat. 10. v. 327. Nec Stenobæa minus quam Cressa excanduit, & se Concussere ambo, h.e. erexere in ultionem. Tractum a pugilibus, qui congressuri manus concutiunt.

Condalium, n. 2. anuli genus, quod servi digitis ferebant, κόνδυλος, digiti articulus, & junctura. Fest. & Plaut. Trinum. 4. 3. v. 7. & 15.

Condecens, entis, adject. 3. decens, condecente, conveniente. Auson. in grat. act. ad Gratian. Imp. Cujus egressus auspicatior fuit, habitudo cohibitior, familiaris habitus condecentior.

Condecenter, adverb. con decenza. Gell. lib. 16. cap. 12. ut Mosel. & Aldus edidere. Alii leg. Conducenter.

Condecentia, æ, f. 1. idem ac decentia, decenza. Cic. 3. de Orat. cap. 52. Sic verbis quidem ad aptam compositionem, & condecentiam, sententiis vero ad gravitatem orationis utatur.

Condecet, idem ac decet, conviene. Plaut. Amph. 2. 2. 90. Capies quod te condecet.

Condecoratus, a, um, ornato, ornatus, instructus. Enn. apud Varron. l. 4. de L. L. c. 10. Ova parire solet genu' pennis condecoratum, Non animas.

Condecore, adverb. idem ac decore, con decoro. Gell. l. 14. c. 4. Condigne mehercule, & condecore Chrysippus depinxit.

Condecoro, as, a. 1. idem ac decoro, decorare, ornare. Terent. in prol. Hec. Vobis datur potestas condecorandi ludos scenicos.

* Condecurio, onis, qui una decurio est. In Mus. Veron. p. 465. n. 1.

Condeliquesco, is, n. 3. liquefarsi. Cato R. R. c. 23. Uti resina condeliquescat.

Condemnabilis, le, adject. condannevole, κατακριτικός, חיב. Pallad. de Institut. cap. 11. Est nostræ studium non condemnabile Musæ.

Condemnatio, onis, f. 3. condanna, καταδίκη, הרשעה. Ascon. in Divin. Ver. A. absolutionis, C. condemnationis litera. Ulpian. l. 5. ff. si ex noxali caus. Condemnatio pecuniaria.

Condemnator, oris, m. 3. accusatore, מרשיע, καταδικάζων, qui reum peragit. Tacit. 4. Annal. 66. Claudiæ condemnator. ¶ Item judex qui condemnat. Tertul. adv. Marc. c. 9. Delicti interdictor, & condemnator.

Condemnatus, a, um, nom. ex partic. condannato, καταδικασθείς. Cic. 6. Famil. ep. 6. Nefariorum scelerum condemnati. Titinnius Velit. apud Non. cap. 4. n. 111. Nunc ejus voti condemnatus, immolavit hostiam, h.e. obnoxius ad præstandum, quod voto promiserat.

Condemno, as, a. 1. idem ac damno, condannare, חיב, הרשיע, καταδικάζω, καταγινώσκω. Cic. 1. de Orat. Ut capitis innocentissimum condemnarent. Idem Philip. 2. cap. 23. Licinium de alea condemnatum, h.e. lege de alea. Sueton. Calig. cap. 38. Quadraginta reos ex diversis criminibus condemnavit. ¶ Extenditur etiam ad accusatorem, ut idem fit, quod reum peragere, vel efficere, ut quis damnetur. Cic. 2. Ver. Ego hoc uno crimine illum condemnem necesse est. ¶ Adhibetur item extra forum. Cic. 2. de Orat. Cæteros non dubitabo primum inertiæ condemnare, post etiam impudentiæ.

* Condensatio, onis, f. densatio. Cæl. Aurel. Acut. l. 3. c. 18. extr.

Condenseo, es, a. 2. denseo, condensare. Lucret. l. 1. vers. 392. Quod se condenseat aer. Al. leg. condenserat, quod sit pro condensuerat.

* Condensitas, densitas. Apulej. de Mund. Aeris condensitas. Al. leg. densitas.

Condenso, as, idem ac denso, condensare, עבה, καταπυκνόω. Colum. lib. 7. cap. 8. Rursusque ponderibus condensatur.

Condensus, o. 1. 2. densus, denso. Liv. l. 26. c. 5. Condensa acies. Hirt. de bel. Afr. c. 50. Olivetum crebris arboribus condensum.

Condepso, is, ui, ere, commisceo, manibus subigo, mollio. Cato de R. R. cap. 41. Hæc bene una condepsito.

Condico, is, xi, ctum, a. 3. determinare, יעד, Ger. bestimmen, Gal. assigner, determiner, limiter, Hisp. determinar, διομολογοῦμαι, est simul dicere, simul determinare, constituere. Justin. l. 3. Locum, tempusque coeundi condicunt. Tacit. de Germ. cap. 11. Sic constituunt, sic condicunt. ¶ Item denuntiare, intimare. Cic. 1. Fam. epist. 9. Nam cum mihi condixisset, cœnavit apud me in mei generi Crassipedis hortis. Suet. in Tib. Sexto Claudio libidinoso, ac prodigo seni cœnam ea lege condixit, ne quid ex consuetudine immutaret. Sic Plaut. Men. 1. 2. 15. Ad cœnam aliquo condicas foras. ¶ Et cum genit. Liv. l. 1. ex veteri formula: Quarum rerum, litium, causarum condixit Pater Patratus Pop. Rom. Quiritium Patri Patrato Priscorum Latinorum. Jul. l. si alienum, ff. de mortis causa donat. Si alienam rem mortis causa donavero, eaque usucapta sit, verus dominus condicere eam non potest, h.e. repetere, denuntiare restitutionem.

Condictio, f. 3. intimazione, יעד, παραγγελία, denuntiatio in diem certum ejus rei, de qua agitur. Fest. Condicere enim prisca lingua, est dicendo denuntiare. ¶ Speciatim est actio in personam. Ulpian. in l. actionum genere, ff. de act. & obl. Actionum genera duo sunt, in rem, quæ dicitur vendicatio, & in personam, quæ condictio appellatur.

Condictitius, a, um, o. 1. 2. quod ad condictionem spectat, ut actio condictitia, qua aliquid condicimus, & repetimus, quæ eadem est, ac condictio. Ulp. l. si duo, idem Julianus, ff. de jurejur. Atque ideo neque furti, neque condictitia tenetur.

Condictus, a, um, o. 1. 2. intimato, o stabilito, עתי, יעוד, διηγορευμένος, quod in commune est dictum, idest quod constitutum, pactum, promissum, denuntiatum est. Sic condicta dies, Plaut. Curcul. 1. 1. 5. ¶ Substantive Condictum est, quod in communi est dictum. Fest. h.e. promissio, seu pactum mutuum.

* Condidisit. V. Condo.

Condigne, adverb. digne, degnamente, ἀξίως. Plaut. Aulul. 3. 4. 6. Condigne me meus gallus gallinaceus perdidit. Gel. l. 1. cap. 6. Recte, atque condigne locutum esse. Et l. 14. c. 4. Condigne mehercule, & condecore.

Condignus, a, um, adject. idem fere ac dignus, ראוי, ἄξιος, degno, condegno, conveniente. Gel. l. 3. cap. 7. Pulcrum facinus, Græcarumque facundiarum magniloquentia condignum. Plaut. Mil. 2. 6. 25. Ibi dum condignam te sectatus simiam.

Condimentarius, ii, m. 2. παντοπώλης, qui condimenta conficit, aut vendit, pasticciere. Metaphorice Tertul. de Anima, c. 3. Doleo, Platonem omnium hæreticorum condimentarium factum.

Condimentarius, a, um, adject. ad condimenta pertinens. Plin. l. 19. c. 6. Satureia in condimentariorum genere est.

Condimentum, n. 2. condimento, ἄρτυμα, טעם, מטעמים, quod ad aliquid condiendum aptum est, vel quo aliquid conditur. Cic. 2. Fin. c. 28. Socratem audio dicentem, cibi condimentum esse famem, potionis sitim. ¶ Sæpe translate sumitur. Cic. de Amic. cap. 18. Accedat huc suavitas, oportet, sermonum, atque morum, haudquaquam mediocre condimentum amicitiæ.

Condio, is, ivi, vel dii, ditum, a. 4. far' saporito, condire, רקח, הטעים, היטיב, טפל, Germ. vvirtzen, Gal. assaisonner, Hisp. adhoar, guisar, ταριχεύω, ἀρτύω, est ea, quæ acerba sunt, suavia, quæ insipida, sapida facere, vel res per se suaves sale, pinguedine, aromatibus, succis suaviores reddere. Cic. 7. Fam. Isti herbas omnes ita condiunt, ut nihil possit esse jucundius. ¶ Translate est jucundum, gratumque reddere. Cic. in Orat. Omnino duo sunt, quæ condiant orationem, verborum, numerorumque jucunditas. Idem Attic. lib. 12. ep. 40. Hilaritatem illam, qua hanc tristitiam temporum condiebamus, in perpetuum amisi.

Condiscipula, æ, f. 1. condiscepola, תלמידה, συμμαθήτρια, Martial. l. 10. epigr. 35. Hac condiscipula, vel hac magistra, Esses doctior, & pudica Sappho.

Condiscipulatus, us, ui, m. 4. società di scuola, συμμαθητεία, תלמידות, societas discipulorum sub uno magistro, συμμαθητεία. Nepos in Attico, c. 5. Cum quo a condiscipulatu vivebat conjunctissime.

Condiscipulus, li, m. 2. compagno ad imparare, condiscepolo, תלמיד, Ger. mitschiler schulgesel, Gal. condisciple, compagnon d' école, His. companero de escuelo, συμμαθητής, qui simul cum aliquo discipulus est. Cic. 1. Tusc. c. 18. Dicæarchum vero cum Aristoxeno æquali, & condiscipulo suo, doctos sane homines, omittamus.

Condisco, is, idici, iscere, a. 3. idem quod disco, συμμανθάνω, למד, imparare, assuefarsi. Horat. l. 3. od. 2. v. 3. Pauperiem pati puer condiscat. Ovid. Heroid. ep. 4. v. 25. Ars fit ubi a teneris crimen condiscitur annis.

Conditaneus, a, um, adject. cosa che si condisce, ἀρτυτικός, qui conditur, ut pisces conditanei, Apic. l. 9. in princ. Varr. R. R. l. 1. c. 24. Olivam conditaneam serere. Est autem oliva conditanea vel quæ condiri potest, vel condi, & servari.

Conditio, onis, f. 3. condimento, טעם, Ger. vvirtzung, Gall. sauce, assaisonnement, Hisp. adobo, guisa, ἄρτυσις, actus condiendi. Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 58. Quo compositiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint.

Conditio, onis, f. 3. condizione, patto, חוק, תנאי, Ger. zustand, gelegenheit, vveiss, Gal. état, condition, His. estado, y condicion, κατάστασις, actus condendi, sed fere sumitur pro qualitate, modo, ratione, qua aliquid condi, idest fieri aptum est. Cic. Att. l. 15. ep. 1. Ea conditione nati sumus, ut nihil recusare debeamus. Id. Fam. l. 5. ep. 18. Legum, judiciorum, temporum conditio impendet. ¶ Est etiam conditio potestas oblata eligendi, seu ut Donat. definit in Ter. And. 1. 3. 52. pactio certam legem in se continens. Cic. pro Arch. Præmium ei tribui sub ea conditione, ne quid postea scriberet. Ter. Heaut. 2. 3. 85. Harum duarum conditionum utram malis vide. Hinc Conditionem offerre, proponere, statuere, recusare. Stare conditionibus, fugere a conditionibus, &c. Cic. l. 16. Fam. ep. 12. & al. ¶ Itaque conditiones dicuntur leges pacis. Liv. lib. 7. B. Pun. Est ejus qui dat, non qui petit, conditiones dicere pacis. ¶ Sumitur & pro conjunctione sponsaliorum, & nuptiarum. Suet. Gal. c. 5. Remansit in cælibatu, neque sollicitari ulla conditione amplius potuit, da niun partito. Cic. pro Cæl. c. 15. Habes hortos ad Tiberim: ac diligenter eo loco præparasti, quo omnis juventus natandi causa venit: hinc licet conditiones quotidie legas, partiti. V. & Suet. August. cap. 69. ¶ Item pro invitatione ad cœnam. Martial. l. 11. epigr. 52. Cœnabis belle, Juli Cerealis, apud me. Conditio est melior si tibi nulla, veni. ¶ Item obsceno sensu pro inguinibus. Lamprid. in Heliogab. c. 5. Habebat, qui ei bene vasatos perquirerent, ut eorum conditionibus frui posset. ¶ Denique conditio est creatio apud Tertull. de hab. mulier. c. 8. Dei conditio est thus & merum.

Conditionabilis, le, conditionalis. Tertull. advers. Gnost. c. 9.

Conditionalis, & le, o. 3. condizionale, ὑποθετικός, quod conditionem habet adjunctam, ut conditionalis venditio, leg. 4. Dig. de in diem addict. Datio conditionalis, Ulp. l. 9. Dig. de adimend. legat. Conditionalis comminatio, Tertul. adv. Jud. c. 13. ¶ Conditionales in leg. Scripturas, Cod. qui potior. in pign. genus sunt tabulariorum, Notaj.

Conditionaliter, adv. con condizione, בתנאי, ὑποθετικῶς, sub conditione. Justin. de leg. §. longe magis. Sed si conditionaliter enuntiata fuerit causa.

Condititius, a, um, o. 1. 2. cosa riposta, e serbata, צפון, Ger. das man binder sich gelegt hat zubehalten ist, Gal. gardé, Hisp. guardado, quod conditum est, & servatur in aliquo loco. Colum. l. 8. c. 8. Duobus, aut tribus modo mensibus accepiant condititia cibaria. Si ducas a condio, condititius est qui condiri potest vel condimento præparatus.

Conditivum, i, n. 2. cibus repositus, seu conditus, vel locus in quo cibi conduntur. Cato, Varro, & Col. Item Macrob. lib. 2. Saturn. cap. 15. & 16. ¶ Pro sepulcro. Senec. epist. 66. Qui vero latitant, & torpent, sic in domo sunt, quomodo in conditivo.

Conditivus, a, um, o. 1. 2. ciò, che è atto a conservarsi, Germ. das zubehalten ist, Gall. chose bonne à garder, Hisp. cosa buena a ser guardada, ἀποκείμενος, quod apte condi, & servari potest. Col. l. 7. c. 9. Conditivis cibis sustinendæ sunt.

Conditor, m. 3. facitore, בורא, Ger. macher, Gall. faiseur, auteur, Hisp. hazedor, δημιουργός, a condo, qui aliquid facit, componit, alicujus rei auctor est. Cic. pro Cluent. Atque etiam ipse conditor totius negotii Guttam aspergit huic Bulbo. Ovid. 2. Trist. v. 416. Conditor historiæ. Plin. l. 7. c. 30. Thucydides conditor rerum, h. e. historiæ scriptor. Florus l. 1. c. 1. Et urbis & Imperii conditor Romulus. ¶ Conditor, oris, a condio, qui condit, ὀψαρτυτής. Cic. post redit. in Sen. c. 6. Conditores, instructoresque convivii.

Conditorium, ii, n. ripostiglio, אוצר, Ger. behelter, schranck, Gal. recoin, ἀποθήκη, locus, in quo aliquid reponitur, ut Conditorium muralium tormentorum, idest, repositorium machinarum. Marcellin. lib. 18. c. 22. ¶ Speciatim sumitur pro sepulcro, vel pro capsa, in qua mortui conduntur. Petron. Satyr. In conditorium etiam prosecuta est defunctum. Adde Suet. Aug. c. 18. & Calig. c. 52.

Conditrix, icis, f. 3. quæ condit, & facit, Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 11. Luna mortalium corporum, & auctor, & conditrix. Apul. Apol. p. 285. Paupertas prisca apud secula omnium civitatum conditrix.

Conditum, V. in Conditus.

Conditura, æ, f. 1. a condo, structura, ποίησις, רקח, עשיה, fattura, ut vitrorum conditura. Petron. Satyr. p. 85. ¶ Conditura, æ, a condio, idem quod condimentum, condimento. Sen. l. 3. de Ira c. 15. Liberos illi epulandos apposuit subinde interrogans, an placeret conditura. Adde ep. 69.

Conditus, us, ui, m. 4. idem quod conditura, a condio. Colum. l. 2. c. ult. Uvas, itemque olivas conditui legere licet.

Conditus, us, m. 4. condendi, idest fabricandi actus, fattura. Apul. Apol. pag. 289. Veteranorum militum novo conditu splendidissima colonia sumus. Censorin. de die Nat. c. 4. Qui in conditu Thebarum Cadmo fuerint adjumento.

Conditus, o. 1. 2. condito, מרקח, Germ. gevvirtzet, Gall. confit, assaisonné, Hisp.

Hisp. *adobado*, ἠρτυμένος, partic. pass. a condior, iris, *Cic. 3. de Orat.* Unguentis minus diu nos delectari summa, & acerrima suavitate conditis, quam his moderatis. ¶ Et translate. *Cic. Attic. l. 13.* Nec id solum, sed bene cocto, & condito sermone bono, *Cic. 2. de Orat. c. 56.* Nec apud populum gravior oratio, neque lepore, & festivitate conditior.

Conditus, a, um, *riposto*, *nascosto*, צפן, κτισθείς, reconditus, repositus, partic. a condor. *Cic. pro Mur.* Ut ei jam exploratus, & domi conditus Consulatus videretur. ¶ Item ædificatus, constitutus. *Cic. 1. Tusc.* Homerus fuit, & Hesiodus ante Romam conditam. Item comparatus, inventus, compositus. *Hor. l. 1. sat. 5. v. 92.* Locus a Diomede conditus. *Virg. Ecl. 10. v. 50.* Chalcidico condita versu carmina. ¶ Item sepultus. *Val. Flac. l. 5. v. 198.* Conditus tumulo. ¶ Conditum, i, n. 2. Condita dicebantur annonariæ species, quæ in civitatibus conditæ servabantur sustinendo militi, aut comitatui Principis, *magazzini*. Militaria condita *Spartian.* vocat in *Adrian. c. 11.* V. ibi *Casaub.*

Condo, dis, didi, ditum, a. 3. *ascondere*, *riporre*, צפן, ברא, אצר, Germ. *verbergen*, Gal. *cacher*, Hisp. *encerrar*, *esconder*, ἀποτίθημι, est reponere, a *cum*, & *do*. *Cic. de nat. Deor.* Neque homines murium, ac formicarum causa frumentum condunt. *Id. in Ver.* Literas in ærario sanctiore condi imperavit. ¶ Item claudere, tegere, *Cic. 7. Ver.* Atque in carcerem condi imperavit. *Virg. 2. Æn.* Nota conduntur in alvo. ¶ Item ædificare. *Cic. de Divin.* Qui Resp. constituerunt, qui urbes condiderunt. ¶ Item instituere, vel stabilire. *Cic. pro Domo*, Rempublicam condere meo discessu, quam omnium interitu occidere malui. ¶ Item componere, vel scribere. *Cic. 1. ad Att.* Quoniam Græcum poema condidit. *Id. 2. de Leg.* Ad salutem civium conditas esse leges. ¶ Item sepelire. *Cic. de Leg. l. 2. c. 22.* Condere in sepulcro. ¶ Hinc eleganti translatione ponitur pro finire, ut condere secla. *Lucan. l. 3. in fin.* Condere diem, *Horat. l. 4. od. 5.* Condere soles, *Virg. Ecl. 6. v. 52.* Condere lustra, *Cic. l. 2. de Orat. c. 66.* ¶ Huc male quidam trahunt illud *Virg. Ecl. 6. v. 6.* Namque super tibi erunt, qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant, & tristia condere bella. Nam ibi condere est pro scribere, seu componere, ut recte *Serv.* interpretatur. ¶ Condere verbum, est effingere, componere, apud *Var. l. 6. de L. L. circ. princ.*

Condocefacio, a. 3. *instruire*, *ammaestrare*, *assuefare*, συμπαιδεύω, instruo, assuefacio. *Cic. 5. Tusc. c. 31.* Eumque condocefaciat, ut ea, quæ bona, malave videantur, possit contemnere.

Condocefactus, a, um, adject. nom. ex particip. *insegnato*, *ammaestrato*. *Cic. lib. 2. de Nat. Deor. c. 64.* Belluæ domitæ, & condocefactæ.

Condoceo, ces, a. 2. doceo, *insegnare*, *ammaestrare*. *Hirt. de Bel. Afric. cap. 19.* Frænato equo uti condocuerat.

Condoctor, oris, m. qui simul cum alio docet. *August. l. 1. Confession. c. 9. extr.* Si in aliqua quæstiuncula a condoctore suo victus esset.

Condoctus, a, um, nom. ex particip. *ammaestrato*. *Plaut. Pœn. 3. 2. 3.* Condocta dicta ad fallaciam. *Et paulo inferius*: Ædepol condoctior sum, quam &c.

Condoleo, es, & Condolesco, is, ui, itum, escere, idem omnino quod doleo, *dolere*, *dolersi*, Ac si pro simul doleo, συμπάσχειν, usurpetur, barbarum est, *Cic. Tusc. 2. c. 22.* Si pes condoluit, si dens, ferre non possumus. *Idem l. 1. Acad. c. 10.* Cum perturbationem ex homine non tollerent, naturaque & condolescere, & concupiscere dicerent. *Tertul. de pœnit. cap. 10.* Non potest corpus de unius membri vexatione lætum agere: condoleat universum, necesse est. *Hieronym. ad Augustin. ep. 89. a med.* Animo condolentis cogitat.

Condolium, V. Condalium.

Condomo, as, ui, itum, are, idem quod domo, *domare*. *Prudent. hym. Jejunant. v. 9.* Veteresque nugas condomare, ac frangere.

Condonatio, f. 3. donatio, *donazione*. *Cic. 2. Ver. cap. 4.* Bonorum possessionumque contra omnium instituta adjectio, & condonatio.

Condonatus, a, um, adject. idem quod donatus, *donato*. *Cic. pro Planc. c. 31.* Datus est tibi ille, condonatus ille. *Aurel. Vict. Vir. illustr. cap. 4.* Patriis lacrymis condonatus, h. e. dimissus.

Condono, as, a. 1. idem quod dono. *Cic. in Off. l. 2. c. 22.* Cum aliis adimuntur, aliis condonantur pecuniæ. ¶ Est etiam remittere, ignoscere, *perdonare*, συγγινώσκω, מחל, ut condonare crimen, *Idem pro Mil. c. 2.* Sic condonare aliquem alicui, est, in alicujus gratiam alicui ignoscere. *Cæs. B. G. lib. 1. c. 20.* ¶ *Ter. Phorm. 5. 7. 54.* accusativo rei jungit: Argentum quod habes, condonamus te. V. etiam *Eun. prol. v. 17.*

Condormio, is, n. 4. *dormire insieme*, συγκαθεύδω, simul dormio. *Plaut. Most. act. 2. sc. 2.* Abimus omnes cubitum, condormivimus.

Condormisco, is, n. 3. dormio. *Plaut. Rud. 2. 7. 13.* Da mihi aliquid loci ubi condormiscam parum.

Condrilla, æ, & Condrille, es, f. & Condrillon, i, n. (tot enim modis legitur apud *Plin. l. 21. c. 15. & 17. & l. 22. c. 22.*) κονδρίλλα, intybi agrestis genus est, amaro gustu, & acris in radice succi.

Condris, f. 3. sive potius chondris, herba, nonnullis pseudodictamum, dictamo folio similis ramulis minoribus. *Plin. l. 25. c. 8.*

Conducenter, V. Condecenter.

Conducibilis, & le, o. 3. utilis, *utile*, *giovevole*. *Plaut. Epid. 2. 2.* Sententia conducibilis. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 14.* Utrum fuerit conducibilius.

Conduco, is, uxi, uctum, a. 3. *congregare*, *condurre*, הביא, Ger. *begleiten*, Gall. *améner*, *conduire*, Hisp. *llevar*, συνάγω, duco. *Plaut. Epid.* Me jussit senex conducere aliquam fidicinam sibi huc domum. *Cic. 2. de Inv.* Tunc Crotoniatæ publico de consilio virgines unum in locum conduxerunt. ¶ Item ad tempus emere, rem aliquam utendam pretio, accipere, operam alicujus hominis mercede comparare, חכר, *pigliar ad affitto*, *pigliar a lavorare*. *Cic. pro Cæl.* Domum conduxit in Palatio. *Idem Att. l. 1. ep. 14.* Vectigalia de Censoribus conduxerunt. ¶ Item redimere, seu aliquam rem faciendam suscipere propter pretium, seu mercedem. *Cicer. 2. de Divin.* Qui columnam illam de Cotta, & de Torquato conduxerant faciendam. ¶ Conducere lac, pro coagulare. *Colum. l. 7. cap. 8.* Lac plerumque cogi debet agni, aut hædi coagulo, quamvis possit & agrestis cardui flore conduci. ¶ Aliquando sumitur pro conjungere. *Valer. Flacc. lib. 1. v. 479.* fissaque fluctu vel pice, vel molli conducere vulnera cera, *calafatare*.

Conducit, ebat, imp. 3. *esser utile*, טוב, συμφέρει, utile est, cum dat. personæ, vel rei. *Cicer. 1. Fam.* Quæ maxime cum mihi, tum etiam Reipubl. rationibus putem conducere. ¶ Vel cum accus. rei cum *ad*. *Cic. 1. Off.* Conducat id, necne, ad vitæ commoditatem. ¶ Vel absolute. *Idem 5. Fam. ep. 19.* Ea maxime conducunt, quæ sunt rectissima. ¶ Vel cum accus. addita præposit. *in*. *Plaut. Capt. 2. 3. 26.* Quod in rem conducit tuam. ¶ Vel cum infinito. *Cicer. Attic. l. 1. ep. 1.* Rationibus nostris conducit, id fieri.

Conductio, f. 3. *il prendere sopra di se*, משכורת, μίσθωσις, redemptio. *Cicer. pro Cæc. c. 32.* Cum idem ex eadem conductione fuerit in fundo. ¶ Item collectio. *Cic. 1. de Invent. cap. 40.* Quare in longis argumentationibus ex conductionibus, aut ex contrario complecti oportet.

Conductitius, a, um, o. 1. 2. *che è solito condursi*, נשכר, Germ. *das man bestellt*, Gal. *qu'on prend à louage*, Hisp. *alquiladero*, μισθωτός, quod conduci solet, vel quod jam conductum est. *Plaut. Epid. 2. 3. 8.* Apœcidi quomodo ostendam fidicinam aliquam conductitiam. *Varr. l. 1. R. R. c. 17.* Aut mercenariis, & conductitiis operis liberorum.

Conductor, oris, m. 3. שוכר, μισθοδότης, qui rem aliquam, aut operam alicujus pecunia conducit, item qui pretio opus aliquod faciendum suscipit. *Cicer. 3. ad Qu. Fr. epist. 1.* Seipsum ejus operis H. S. XVI. conductorem fuisse. Sic *Vitruv. l. 1. c. 1.* Conductorem locatori opponit.

Conductrix, icis, f. quæ aliquid ab alio locatum conducit, *In Cod. 5. 12. 18.* Mortua conductrice.

Conductum, i, n. res, vel locus pretio conductus. *Senec. de benef. 7. 5.* Nec conductum meum, quamquam sis dominus, intrabis.

* Conductus, us, m. *ritiramento*, contractio. *Aurelian. Acut. l. 2. c. 15.* Conductu superciliorum.

Conductus, a, um, o. 1. 2. *tolto a prezzo*, שכיר, μεμισθωμένος, particip. a conducor. *Cic. pro Sext. c. 17.* Erat autem contentio, non cum victore exercitu, sed cum operis conductis. *Idem pro Mur.* Mercede conducti obviam Candidatis issent. ¶ *Horat. l. 2. sat. 7. v. 18.* Mercede diurna conductum pavit: *preso a giornata*. *Id. l. 1. sat. 2.* Nummi conducti, *danari presi a interesse*. ¶ Pro congregato, seu in unum locum ducto. *Tacit. Annal. 15. cap. 26.* Auxilia regum in unum conducta. *Lucret. lib. 1. v. 650.* Acrior ardor enim conductis partibus esset, Languidior porro disjectis.

Condulus, vel Condylus, i, m. 2. κόνδυλος, idem ac condalium, idest anulus, a voce Græca, quæ allata est. Sed fortasse est instrumentum illud, quo sutores utuntur, ne digitos offendant, quod prisci etiam symbolum, & ungulum dixerunt. *Plin. l. 33. c. 1. Martial. l. 5. epigr. 79. ad fin.* Parvi tibia condyli sonabit, h. e. quæ parvum habet foramen instar condyli. Alii putant, intelligi Tibicinem nomine Condylum.

Conduplicatio, onis, f. 3. *raddoppiamento*, כפול, ἀναδιπλασιασμός, duplicatio. *Plaut. Pœn. 5. 5. 18.* Quid hoc est conduplicationis? quæ hæc congeminatio? ¶ Item Figura verborum, qua idem vocabulum bis repetitur: ut *Vivis, & vivis non ad deponendam, sed ad confirmandam audaciam*. *Auct. ad Herenn. 4. 28.* Conduplicatio est ejusdem unius, aut plurium verborum iteratio.

Conduplico, a. 1. idem quod duplico, *raddoppiare*. *Terent. Phorm. 3. 2. 31.* Hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduplicaverit.

Condurdum, n. 2. herba solstitialis, flore rubro, quæ e collo suspensa strumas comprimit. *Plin. l. 26. c. 5.*

Conduro, as, are, durum facio, *indurare*. *Lucret. l. 6. v. 968.* Humor aquæ porro ferrum condurat ab igni.

Condus, masc. 2. *dispensiero*, מכן, ταμίας, qui condendis cibis præpositus est, quemadmodum promus, qui cibum promit. Cæterum quia ejusdem fere officium esse solet cibos promere, & recondere, factum est, ut qui ei muneri præesset, composito nomine *conduspromus*, vel *promuscondus* diceretur. *Plaut. Pseud. act. 2. sc. 2. v. 14.* Conduspromus procurator peni.

* Condyliatus. V. Conquiliatus.

Condyloma, atis, n. 3. κονδύλωμα, morbus S. Fiacrii, tuberculum insanabile, quod nascitur circa coronam podicis, sanguinem jugiter profundens, a similitudine condylorum, hoc est, nodorum, qui in digitis, stricta in pugnum palma, eminent. *Cels. l. 6. c. 18.*

Condylus, m. 2. *giuntura*, *nocca*, *nodo delle dita*, κόνδυλος, junctura, & nodus articulorum in digitis eminens. *Martian. l. 1.* Complicatisque in condylos digitis vulnerabat, h. e. pugnis.

Cone, es, f. 1. ins. Mysiæ, ad ostia Istri. *Lucan. l. 3.*

Confabricor, d. 1. fabricor, *fabbricare*. *Gel. l. 3. c. ult.* Confabricatus, commolitusque magis est originem vocabuli C. iste Bassus, quam enarravit.

Confabulatio, f. 3. διαλογισμός, sermo, colloquium, *colloquio*. *Symmach. l. 9. ep. 89.* Epistolæ confabulationem præsentis imitentur.

Confabulatus, us, ui, m. 4. idem quod confabulatio. *Sidon. l. 9. ep. 11. ad fin.* Hos eloquii tui claritas artifice confabulatu dum compellit, &c.

Confabulo, as, a. 1. & confabulor, aris, d. 1. *favellare*, תנה, דבר, מלל, Ger. *mit einander reden*, Gal. *discourir ensemble*, Hisp. *hablar con otro*, συνομιλέω, colloquor. *Plaut. Most. 2. 2. 78.* Illisce hodie hanc confabulabunt fabulam. Ita quidam Lexicographi. Sed legendum *Conturbabunt*. *Idem Cistell. 4. 2. 77.* Sed ego rem magnam tecum confabulari volo.

Confacio, is, a. 3. una facio. *Lucret. l. 2. v. 903.* Mollia confaciunt. Al. leg. *cum faciunt*. Addunt huc illud *Festi*: Confecerunt, una fecerunt. Sed hoc ad *conficio* pertinere potest.

Confamulor, d. 1. *servire insieme*, συνδουλεύω, simul famulor. *Macrob. Satur. lib. 1. c. 17. sub fin.* Hylen, naturamque significant confamulantes.

Confarreatio, f. 3. idem ac farreatio, idest, sacrificium, cui farreum libum adhibebatur, quo matrimonium contrahebatur, sicut *diffarreatio*, quo dissolvebatur. *Plin. l. 18. cap. 3.* Quin & in sacris nihil religiosius confarreationis vinculo erat. ¶ Sed hujusmodi matrimonii, aut divortii genus solis Sacerdotibus erat in usu. *Boet. in Top. Cic. Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 9.*

Confarreatus, o. 1. 2. consociatus, sacris nuptiis junctus, per confarreationem. *Apulej. lib. 5. A. A.* Sororem tuam, & nomen, quo censeris, confarreatis nuptiis conjugabo. *Tacit. Annal. 4. cap. 16.* Patricios confarreatis parentibus genitos &c.

Confarreo, as, are, verbum habens usum in ritu confarreationis, & significat, libato farre matrimonio jungi. *Tacit. Annal. 4. c. 16.* Assuetudinem confarreandi. *Apul. l. 10. Metam.* Mulieris Matrimonium confarreaturus.

Confatalis, o. 3. συνειμαρμένος, qui eadem fati necessitate tenetur. *Cicer. de Fato, c. 13.* Copulata enim res est, & confatalis.

Confectio, onis, f. 3. effectio, ποίημα, מעשה, *fattura*. *Cic. 2. de Orat.* Erat enim historia nihil aliud, nisi annalium confectio. ¶ Item absolutio, *terminazione*. *Cic. 14. Phil.* Confectio hujus belli est D. Bruti salus. ¶ Item comminutio, *masticazione*. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Quæ confectio etiam a lingua adjuvari videtur. ¶ Item collectio. *Cic. pro Flac. c. 9.* Confectio tributi.

Confector, oris, m. 3. qui conficit, & ad finem perducit. *Cicer. Fam. 10. epist. 20.* Totius belli confector. *Idem de nat. Deor. lib. 2. cap. 15.* Ignis confector, & consumptor omnium. ¶ Item qui bestias elidit, bestiarius. *Vet. Gloss.* Confector, ἀναιρέτης, καταβόλος. *Sueton. August. cap. 43.* Confectores bestiarum. ¶ Hos eosdem Confectuarios vocari in veteri Inscript. observat *Scalig. ad lib. 4. Manilii, pag. 286.*

Confectrix, icis, f. 3. quæ conficit. *Lactant. l. 7. cap. 11. ex incerto Ciceronis loco*, Confectrix omnium rerum vetustas, h. e. quæ conficit, & consumit.

Confectura, æ, f. 1. confectio. *Plin. l. 33. c. 13.* Reliqua confectura eadem, quæ & chrysocollæ. *Colum. l. 9. c. 14.* Confectura mellis.

* Confecturarius, ii, m. *Inscrip.* apud *Gruter. p. 361. n. 1.* Corpus suaviorum, & Confecturariorum statuam patrono digno ponendam censuit. Videntur esse, qui carnes saliebant & condiebant, vel fumo indurabant. Nam & conficere hoc sensu usurpatur. Al. leg. *Confectuarii*. Alia apud *Murat. p. 945. n. 5.* leg. *Confectorarius*, & videri potest confector, sive infector.

Confectus, a, um, nom. ex particip. תם, נשלם, συντετελεσμένος, *perfezionato*, *ridotto a fine*. *Cic. Att. l. 8. ep. 4.* Confecta res est. *Attic. l. 4. c. 14.* Itinere ex sententia confecto. ¶ Item debilitatus. *Cic. in Pis. c. 34.* Summa senectute confectus. *Ter. And. 2. 1. 5.* Confectus cura. *Cicer in Pison.* Confectus plagis. Sic gladiator confectus, & saucius. *Idem l. 2. de Orat. c. 11.*

Confercio, is, ersi, ertum, a. 4. compleo, *empire*, מלא, Ger. *füllen*, *vvollstopffen*, Gall. *farcir*, Hisp. *embutir*, ἐμφορέω, compleo, ex con & farcio. *Plin. l. 12. c. 15.* Myrrham passim a vulgo coemptam in folles conferciunt.

* Confermento, *fermentare*, ἀναζυμόω. *Tertul. ad Valent. c. 31.*

Confero, confers, contuli, collatum, a. anom. *portare in un luogo*, הביא, סבל, συμφορέω, proprie est in unum ferre, congerere *Colum. lib. 1.* Sit utrique proximum horreum, quo conferatur rusticum instrumentum. ¶ Hinc translate usurpatur pro ponere, adhibere, ut conferre ingenium, curam, studium, operam, diligentiam, laborem in aliquam rem. *Cic. 2. Off.* Omnes meas curas, cogitationesque in eam conferebam, & alibi. ¶ Item tribuere. *Cicer. pro Flac.* In quam ego multa, & magna officia contuli. ¶ Et pro imponere, *addossare*. *Plaut. Amph.* Ne posterius in me culpam conferas. *Liv. lib. 5. cap. 11.* Conferre causam in alterum, *dar la colpa*. ¶ Item proferre, *allungare*. *Plaut Men.* Propera Menæchme, fer pedem, confer gradum. ¶ Item conjungere. *Virg. 6. Æneid.* Juvat usque morari, & conferre gradum, *idest*, gradum conjungere, & æquis passibus incedere. ¶ Hinc translate dicimus, Pedem conferre, manum, arma, signa, castra, pro congredi, pugnare, *combattere*. *Cicer. pro Planc.* Non possumus magis pedem conferre, ut ajunt, aut propius accedere. *Idem pro Font.* Partim qui cum ipso M. Fontejo ferrum, ac manus contulerunt. *Idem in Pison.* Signa contulit cum Alexandrinis. ¶ Apud *eumd. 2. Divin.* Castra castris conferre, est, e regione castrametari: *accamparsi in faccia al nemico*. ¶ Item comparare, *paragonare*. *Cicer. 1. Offic.* Tamen ne minima quidem ex parte Lycurgi legibus, & disciplinæ conferendi sunt. *Idem 2. Acad.* Quem cum eo conferre possumus non modo ingenii magnitudine, sed etiam animi? ¶ Item communicare, *conferire*. *Cælius Cicer. 8. Fam.* Te videre, & omnia intima tecum conferre discupio. *Cicer. 1. Fin.* Quotidieque inter nos ea, quæ audiebamus, conferebamus. ¶ Item confugere, *ricorrere*. *Cicer. ad Qu. Fr.* Te ad Crassum, & Calidium conferas, censeo. ¶ Conferre capita, est deliberandi causa conveniere. *Cicer. 5. Verr. cap. 22.* Conferrent viri boni capita, de comissatione loquerentur inter se se. ¶ Præterea significat aliquo ire, proficisci. *Cicer. pro Flacc. cap. 21.* Romam se contulit. ¶ Translate *Cic. in Bruto, cap. 81.* Ad amicitiam meam se contulit. Et *pro Arch. c. 7.* Conferre se ad studia litterarum, *applicarsi*.

¶ Item

¶ Item differre. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* (al. 2.) omnia in mensem Martium collata sunt. ¶ Conferre verba ad rem, apud *Ter. Eun. 4. 6. 4.* *venir dalle parole ai fatti*. ¶ Frequenter de pecuniis dicitur, quæ ad usum aliquem contribuuntur. *Nepos in Attico c. 8.* Id facile effici posse arbitrati sunt, si & principes illius pecunias contulissent. ¶ Interdum est transmutare, vertere, *trasformare*. *Ovid. Met. 4. v. 277.* Quem nymphæ pellicis ira contulit in lapidem.

Conferrumino, idem, ac ferrumino, conglutino, *attaccare*, *saldare*, *incolare*. *Plin. lib. 27. c. 8. ad fin.* Conferva appellata a conferruminando.

Confert, ebat, imp. anom. *essere utile*, *giovare*, utile est, valet, prodest, cum accus. & præp. *ad*. *Col. lib. 1.* Cæterum ad æstivos temperandos calores plurimum conferunt salientes rivi.

Conferte, adverb. idem quod confertim. *Ammian. l. 31. c. 15.* Conferte in cuneum desciverunt ad Barbaros.

Confertim, adverb. *in un mucchio*, *insieme*, ἀθρόως, dense. *Liv. l. 31. c. 43.* Confertim pugnant, & cædunt. *Ammian. l. 4. c. 25.* Aliquoties confertius resistentes.

Confertus, a, um, o. 1. 2. *pieno*, *denso*, רב, מלא, ἀθρόος, plenus, a confercior. *Cic. Fin. cap. 20.* Vita denique conferta voluptatum omnium varietate. ¶ Item densus, condensatus. *Cæs.* Neque a tanta multitudine conjecta tela conferti vitare poterant. Hinc compar. confertior, & sup. confertissimus. *Liv. l. 9. c. 27.* Præterquam quod confertiores steterant. *Idem l. 2. c. 12. & 55.* In confertissima turba prope Regium tribunal constitit.

Conferva, æ, f. 1. muscus, vel potius spongia aquarum dulcium, aut herba villosæ densitatis, ac fistulosæ, a conferruminando, quia ossa confracta sanat. Peculiaris est Alpinis fluminibus. *Plin. l. 27. c. 8.*

Confervefacio, is, ere, fervere facio. *Lucret. lib. 6. vers. 352.* Aurumque repente Confervefacit.

Conferveo, es, n. 2. *bollire insieme*, simul ferveo. *Cels. 8. 10.* Confervent ossa mota, aut soluta. Adde *Pallad. l. 1. tit. 35.*

Confervesco, is, bui, n. 3. *bollire*, *bollire insieme*, ζέω, simul ferveo. *Colum. lib. 12. cap. 23.* Nec postea tangitur, dum confervescat. *Colum. lib. 8. cap. 10.* Siquando ossa non conferbuerint. ¶ Translate pro incalesco. *Horat. lib. 1. sat. 2.* Mea cum conferbuit ira.

Confessio, f. 3. *confessione*, תודה, וידוי, Ger. *bekantnus*, ἐξομολόγησις. *Cic. 6. Ver.* Convincitur a testibus, urgetur confessione sua. Confessionem facinoris tormentis exprimere, & Cruciatu confessionem exprimere, *Suet. Tiber. c. 19. & Galb. c. 10.*

* Confessor, oris, m. *Confessore*, ὁμολογητής, מעיד. *Sidon. Lactan. Hier. Paulin. Prudent.* &c.

Confessorius, a, um, o. 1. 2. ut Confessoria actio, quæ verbis affirmantibus est concepta, vel quæ lege Aquilia in confitentem reum datur. *l. 8. Dig. t. 5. l. 2.*

Confessus, a, um, o. 1. 2. *chi ha confessato*, מתודה, ὁμολογήσας, particip. a *confiteor*, active sumptum. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 2.* Non est confessi causa tuenda rei. ¶ Reperitur etiam passive, pro re clara, manifesta, & de qua nulla est controversia. *Cic. 5. Ver. c. 56.* Confessa res est, & manifesta. ¶ Dicitur etiam ex confesso, h. e. sine controversia, *per comun parere*, *o confessione*. *Quintil. l. 3. c. 5.* Vituperare, quæ ex confesso sunt turpia. ¶ In confessum venire, h. e. omnium confessione comprobari. *Plin. l. 10. epist. 85.* ¶ In confesso esse, pro manifestum esse, ac indubitatum. *Seneca l. 3. de Benef. c. 11.* parentum in confesso sunt merita. ¶ Sic pro confesso habere, *Lactant. l. 2. c. 8.*

Confestim, adv. idem ac statim, quasi confertim, idest, confertis, seu condensatis gressibus, במהרה, παραχρῆμα, παραυτίκα, εὐθέως, *subito*, *senza dimora*. *Cic. Philip. 5. c. 12.* Sine ulla mora, & confestim rem gerere.

* Confeta sus dicebatur, quæ cum omni fetu adhibebatur ad sacrificium. *Festus.*

Confibula, æ, fem. 1. instrumentum in torculari, quo dehiscentes arbores comprimuntur, *Cato cap. 12. de re rust.* Confibulas ligneas, queis arbores comprimat, si dehiscent, & cuneos sex.

Conficiens, entis, nom. particip. efficiens, *chi fa*, ut causa conficiens, quæ & *efficiens* dicitur. *Cic. in Partit. cap. 26.* *Idem pro Flac. c. 19.* Civitas conficientissima literarum, h. e. quæ omnia scribit quæ agit. Al. tamen leg. Conficiendarum literarum diligentissima. *Idem 5. Fin.* Hæc cum corporis bona sint, eorum conficientia certe in bonis numerabimus. Verum hoc loco non nominis, sed participii more construitur.

Conficio, is, eci, ectum, a. 3. idem ac facio, συντελέω, עלל, *fare*, *Cic. 3. de Orat.* Sed anulum, quem haberet, pallium, quo amictus, soccos, quibus indutus esset, se sua manu confecisse. *Id. Att. l. 5.* Iter conficiebam æstuosa, & pulverulenta via. ¶ Sic conficere mandata, *esseguire*. *Cic. 9. Phil.* Mandata nostra conficere cupiens. ¶ Item perficere, transigere, expedire, *sbrigare*, *finire*. *Cic. 3. Fam.* Nisi jam nunc omnia negotia cum summa tua dignitate diligentissime confecisses. *Id. ad Q. Fr.* De nostra Tullia spero cum Crassipide nos confecisse. *Id. 2. de nat. Deor.* Saturni stella triginta ferre annis cursum suum conficit. Sic, conficere prope centum annos. *Id. in Orat. c. 52.* ¶ Item conterere, *tritare*, *masticare*, *ridurre in polvere*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eorum adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt. ¶ Apud *Colum. 5. 6.* conficere cibaria est *digerire*. ¶ Item consumere. *Cic. pro Marcello*, Nihil est enim opere, aut manu factum, quod non aliquando consumat, aut conficiat vetustas. *Idem pro Flac.* Patrimonium satis lautum, quod hic nobiscum conficere potuit, Græcorum conviviis maluit dissipare. ¶ Item excruciare, *tormentare*. *Cic. in Fam.* Quæ me ita conficiunt, ut ii voluerunt, &c. *Id.* Conficior, venisse tempus, &c. *Id.* Nihilominus eis conficior curis, ut, &c. *Idem 3. Off.* Ne ipse frigore conficiatur. ¶ Interdum est comparare. *Cic. pro Flac. c. 9.* Duæ rationes conficiendæ pecuniæ, aut versura, aut tributo. *Id. Attic. lib. 8. epist. 11.* Conficere exercitum. ¶ Conficere feras, pro occidere. *Lamprid. in Commodo, c. 13.* Virium ad conficiendas feras tantarum fuit, ut elephantum conto transfigeret. ¶ Ad obscenum sensum transtulit *Sueton. in Ner. c. 29.* ¶ Conficere aliquem verbis, pro refutare, seu vincere. *Plaut. Pseud. 1. 5. 49.* Sic conficere virginem, h. e. in sententiam trahere, *Ter. Eun. 5. 4. 6.* ¶ Conficere reditum alicui, apud *Cic. Fam. 9. ep. 13.* h. e. curare ut aliquis redeat. ¶ Pro concludere. *Cic. 2. de Invent.* Ex quo conficitur, ut &c. *ne segue*. V. Confecturarius.

Confictio, onis, f. 3. simulatio, figmentum, *finta*. *Cic. pro Rosc. Am. c. 13.* Criminis confictionem accusator Erucius suscepit.

Confictito, as, are, frequentat. a Confingo. *Nævius* apud *Var. l. 6. L. L. n. 6.*

Confictor, oris, qui fingit. *Paulin. Nolan. ep. 21.* (al. 24.) *n. 4. ad Amand.* Manichæus veri Creatoris negator, falsique confictor.

Confictus, o. 1. 2. fictus, simulatus, ut Confictæ lacrymæ. *Ter. Andr. 3. 3. 26.*

Confidejussor, m. 3. *Ulp. Dig. l. 46. tit. 1. l. 10.* Et omnes confidejussores præsto sint.

Confidens, tis, o. 3. *sicuro di se stesso*, מובטח, θαρσαλέων, qui sibi confidit. *Plaut. Capt. 3. 5. 8.* Decet innocentem servum, atque innoxium confidentem esse. ¶ Sed fere in malam partem accipitur pro temerario, impudenti, improbo, *audace*, *sfacciato*. *Cic. 3. Tusc. c. 7.* Qui fortis est, idem est fidens, quoniam confidens mala consuetudine loquendi in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est. *Ter. Phorm. 1. 2. 73.* Homo confidens, qui (illum Dii omnes perdant) hæc consilium, quod dicam, dedit. ¶ Hinc comp. confidentior, & sup. confidentissimus. *Virg. 4. Georg. v. 445.* Nam quis te, juvenum confidentissime, nostras jussit adire domos? *Gel. l. 10. c. 26.* Quod est nimium confidentius. ¶ Confidens animi, *Sueton. in Domit. c. 12. ad fin.*

Confidenter, *costantemente*, בטח, Germ. *vertraulich*, Gall. *assurement*, Hisp. *atrevidamente*, θαρσαλέως, constanter. *Plaut.* Quæ non deliquit, decet audacem esse confidenter. *Cic. pro Cæl. c. 19.* Dicam jam confidentius. *Auctor ad Heren. l. 1. c. 5.* Confidentissime alicui resistere. ¶ Sæpe est audacter, *sfacciatamente*. *Id. l. 1. c. 5.* Confidenter, malitiose, flagitiose factum.

Confidentia, æ, f. 1. constantia, *costanza*, הבטחה, θάρσος. *Cic. de Rep.* Duas sibi res, quominus in vulgo, & in foro diceret, confidentiam, & constantiam defuisse. ¶ Sæpe est audacia cum improbitate conjuncta, *temerità*. *Cic. pro Cæc.* Quasi vero aut in judicio possit idem improbitas, quod in vi confidentia. ¶ Ponitur & pro duritia, patientia. *Plaut. Asin. 3. 2. 23.* Scapularum confidentia freti.

Confidentiloquus, o. 1. 2. θαρσύγλωττος, confidenter loquens. Hinc comp. confidentiloquior. *Plaut. Trin. 1. 2. 164.* Neque argutum magis, neque confidentiloquius.

Confido, is, isus sum, & aliquando confidi, *confidarsi*, *sperare*, בטח, Germ. *vertrauen*, Gall. *se fier*, Hisp. *fiarse*, θαρρέω, credo, certus sum. *Cic. 6. Verr.* Quoniam probatam rationem officii mei vobis esse confido. *Id. in Offic.* A Cratippo hæc te assidue audire confido. *Id. 3. Tusc.* Quem te & opto esse, & confido futurum. ¶ Construitur etiam cum dativo. *Cic. 3. de Leg.* Vir excellens, & fortis confidere sibi debet, & suæ vitæ & actæ & consequenti. *i. e.* se ipso niti. ¶ Et cum ablat. *Cic. Tusc. 5. c. 14.* Corporis firmitate, & fortunæ stabilitate confidere. ¶ Et addita præpositione. *Cæs. l. 2. B. C. c. 5.* Confidere de salute. *Hirt. de B. Afric. c. 19.* Qui in illorum sibi confideret multitudine. ¶ Confiderunt, pro *confisi sunt* est apud *Liv. l. 44. c. 13.*

Configo, is, ixi, ixum, a. 3. *conficcare*, *collocare*, דקר, תקע, καθηλόω, *Cato de R. R. cap. 21.* Cofigere tabulas inter se, *inchiodare*. ¶ Pro collocare. *Cic. Phil. 7. c. 2.* Ut omnes vigilias, curas, cogitationes in Reip. salute configeret. ¶ Interdum est ferire, transverberare, *trafiggere*. *Cic. Acad.* Hercules filios suos configebat sagittis. *Id. 12. Phil.* Confixus est ducentis Senatusconsultis. ¶ Configere cornicum oculos, est callidos homines, & versutos astutia, & calliditate superare, vel perspicacissimis, & oculatissimis visum adimere, & tenebras offundere. *Cic. pro Mur. c. 11.* Inventus est scriba quidam Cn. Flavius, qui cornicum oculos confixerit.

* Configuratio, onis, f. conformatio, similitudo. *Tertull. de pud. c. 8.*

Configuratus, a, um, nom. ex particip. efformatus, ad similitudinem alterius effictus, συσχηματισθείς, מתואר. *Lactan. l. 7. c. 4.* Homo ex rebus diversis ac repugnantibus configuratus est. Et *l. 1. c. 17.* Simulacra configurata.

Configuro, as, a. 1. figuro, conformo. *Col. l. 4. c. 20.* Nec pravitas statuminum ad similitudinem sui vitem configuret.

* Confinalis, ad confines pertinens, ut confinales lineæ. *Auct. de limit. p. 310. Goes.*

Confindo, a. 3. findo. *Tibul. l. 4. el. 3. v. 173.* Et ferro tellus, pontus confinditur ære.

Confine, is. V. Confinis.

Confingo, idem, quod fingo, *Plin. l. 10. c. 13.* Hirundines eadem materia nidos confingunt. ¶ Est item comminisci, excogitare, *inventare*. *Cic. 5. Verr.* Concedes, non hoc crimen nos in te confingere.

Confinis, o. 3. מגבל, Ger. *das an einander stosset*, Gal. *limitrophe*, Hisp. *confinante*, συνόμορος, conterminus, eosdem habens fines, ut Confines agri, quorum fines conjuncti sunt. *Liv. l. 4.* Excursiones inde in confinem agrum Lavicanum factæ. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Martial. l. 2.* Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum. ¶ Translate usurpatur pro simili. *Quintil. l. 6. c. 4.* Et confine est, quod dicitur per suspicionem. ¶ Substantive Confine, is, neut. 3. *confine*. *Senec. l. 1. de Ira, c. 8.* In confinibus hostis arcendus est. *Valer. Flac. l. 6. v. 374.* Ferit ad confine papillæ.

Confinitimus, a, um, adject. idem quod confinis, vel similis. *Gel. l. 1. cap. 2.* Officia virtutum confinitima.

Confinium, nii, n. 2. *confine*, גבול, Ger. *anstossung*, Gal. *confins*, Hisp. *confin*, μεθόριον, finis agri, ubi cum altero conjungitur. *Cic. 2. Offic.* Vicinitatibus, & confiniis æquum, & facilem. ¶ Translate ponitur pro quavis vicinitate, *vicinanza*. *Col. l. 3. c. 5.* Quoniam in confinio boni, malique posita est. ¶ Confinium lucis & noctis, h. e. crepusculum. *Apul. Met. l. 2. p. 122.*

Confio, idem quod fio. *Cæs. 7. B. G. c. 58.* Postquam id difficilius confieri animadvertit. *Ter. Adelph. 5. 8. 23.* Hoc confit, quod volo. *Balb. ad Cic. post ep. 8. l. 9. ad Attic.* Facilius per te res tota confieret. ¶ Ceteras hujus verbi voces non facile invenies.

Confirmate, adverb. *fermamente*, *stabilmente*, βεβαίως, באמונה. *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 11.* Hoc genus orationis sine nervis, & articulis fluctuat huc & illuc, nec potest confirmate, neque viriliter se se expedire. Sed lectio variat.

Confirmatio, onis, f. 3. *confermazione*, הבטחה, קיום, עדות, מאמץ, Germ. *bestetigung*, Gall. *confirmation*, Hisp. *confirmacion*, βεβαίωσις. *Cic. 2. Fin.* Inventa vitæ via est, confirmatioque omnium officiorum. ¶ Item consolatio, *Cic. 6. Fam. ep. 3.* Neque enim confirmatione egebat virtus tua. ¶ Item pars orationis. *Cic. 1. de Inv. c. 24.* Confirmatio est per quam argumentando nostræ causæ fidem, & auctoritatem, & firmamentum adjungit oratio. ¶ Item affirmatio. *Cæs. l. 3. B. G. c. 18.* Gallos ad hoc consilium hortabatur perfugæ confirmatio.

Confirmative, adverb. confirmando, affirmando. *Tertul. l. 4. advers. Marcion. c. 41. sub fin.* Confirmative pronuntiare.

Confirmativus, a, um, ad confirmandum, seu affirmandum pertinens, ut Confirmativa adverbia, *Prisc. l. 15. p. 1020. Putsch. & l. 17. p. 1056.*

Confirmator, oris, m. 3. מקים, βεβαιωτής. *Cic. pro Cluent. cap. 26.* Sequester, & confirmator pecuniæ desiderabatur: *assicuratore*. ¶ Item affirmator, & defensor. *Lactant. lib. 2. cap. 2. Institut. sub init.* Cujus sententiæ auctor est Democritus, confirmator Epicurus.

* Confirmatrix, quæ confirmat, ut consuetudo confirmatrix. *Tertul. de cor. Mil. c. 4.*

Confirmatus, a, um, nom. ex particip. *confermato*, *rassodato*, ut confirmata valetudo, *Cic. l. 10. ad Att. ep. 17.* Ætas confirmata. *Idem 5. Fin. c. 22.* Exercitum confirmatiorem efficere, *Cæs. l. 3. B. C. c. 84.*

Confirmitas, tis, f. 3. *fermezza*. *Plaut. Mil. 2. 2. 34.* Confidentiam, confirmitatem, fraudulentiam.

Confirmo, as, a. 1. idem quod firmo, idest, firmum facio, *saldare*, *rassodare*, חזק, חיה, אמץ, הקים, *confermare*. *Cic. 1. Phil.* Pax denique per eum, & per liberos ejus cum præstantissimis civibus confirmata est. ¶ Sæpe dicitur de corpore pro corroborare. *Cic. 16. Fam.* Adhuc, dum mihi nullo loco deesse vis, nunquam te confirmare potuisti. *Idem Att. l. 10.* Confirmare valetudinem a morbo. ¶ Et de animo, pro fortem, & constantem reddere. *Cic. ad Q. Frat.* Erige te, & confirma, si qua subeunda dimicatio erit. *Idem 14. Fam.* Ego, qui te confirmo, ipse me non possum. ¶ Est etiam affirmare, asseverare. *Cic. de Amic. cap. 2.* Nemo unquam erit, & (ut confirmare possum) nemo certe fuit. Et *pro Arch.* Difficile est hoc de omnibus confirmare.

Confiscatio, onis, f. 3. δημοσίευσις, חרם, *confiscazione*, actus confiscandi. *Flor. l. 3. c. 9.* Divitiarum tanta erat fama, ut victor gentium populus, P. Clodio Tribuno duce, socii, vivique regis confiscationem mandaverit.

Confiscatus, a, um, adject. *confiscato*, *riposto*. *Suet. August. c. 101.* Quam summam repræsentari jussit: nam & confiscatam semper, depositamque habuerat. Plura V. in Confisco.

Confisco, as, avi, are, *riporre*, *confiscare*, צפן, החרים, δημοσιεύω, est in fiscum, seu saccum reponere, præsertim vero in saccum Principis. *Sueton. in Domit. c. 12.* Confiscabantur alienissimæ hereditates. *Idem Calig. c. 16.* Antiocho Comageno H. S. millies confiscatum. ¶ Dicuntur & personæ confiscari, quarum bona in fiscum rediguntur. *Idem in Tiber. c. 49.* Constat præterea Galliarum, & Hispaniarum principes confiscatos. ¶ Translate *Tertul. de Fug. c. 12.* Felices pauperes, qui totam animam in confiscato habent, h. e. in promptu, seu in numerato.

Confisio, f. 3. confidentia, *confidenza*. *Cic. 4. Tusc. cap. 37.* Fidentia, id est, firma animi confisio, scientia quædam est.

Confisus, a, um, o. 1. 2. *che si fida*, מובטח, θαρρήσας, particip. a confido. *Cic. l. 12. Fam. ep. 14.* Nulla alia confisus urbe, Laodiceam se contulit. *Curt. l. 4. c. 10.* Satis confisus Græcorum erga se benevolentiæ, ac fidei.

* Confissus, a, um, a *confindo*, confissus podagra. *Macrob. Sat. l. 2. c. 4.* h. e. sectus, vexatus. Al. aliter leg. forte melius legeretur *confixus*.

Confit, V. Confio.

Confiteor, eris, fessus sum, d. 2. idem quod fateor, ἐξομολογοῦμαι, התודה, *confessare*. *Cic. 1. de Orat.* Quas omnes proprias esse Oratorum confitentur. ¶ *Nonius* assignat hanc differentiam inter *confiteri*, & *profiteri*, quod illud necessitatis, hoc voluntatis sit. Sed verum discrimen est, *confiteor* multo minus esse, quam *profiteor*. *Confiteor* enim simpliciter fateri est, *profiteor* vero non solum fateri, sed etiam præ se ferre, & jactare aliquid. *Cicer. pro Leg. Manil.* Hoc ego non solum confiteor, verum etiam profiteor. *Idem pro Cæc. cap. 9.* Ita libenter confitetur, ut non solum fateri, sed etiam profiteri videatur.

Confixilis, le, adject. contignatus, coagmentatus, ut confixilis machina, *Apul. l. 4. A. A.*

Confixus, a, um, partic. a configo, *trafitto*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 50.* Capræ confixæ sagittis. *Nepos 14. c. 9.* Confixi ciciderunt. ¶ Translate *Cic. de Arusp. Resp.* Confixus Senatusconsultis.

Confixus, us, m. *Lucil.* apud *Cic. 2. de Orat. c. 62.* Nuculam, an confixum vis facere. V. *Jan. Parrhas. de quæsit. per epist. n. 50.*

Conflabello, as, a. 1. flabellis concito. *Tertul. de Spectac. c. 25.* Mulierum, & virorum accuratior cultus, & consensio scintillas libidinum conflabellant.

Conflaccesco, is, escere, idem ac flaccesco, marcesco, languidus fio, *illanguidire*. *Gel. l. 2. c. ult.* Fluctus, simul ac ventus posuit, sternuntur, ac conflaccescunt.

Conflages, f. 3. loca, in quæ diversi conflant venti. *Fest.* ¶ Eadem loca, *confrages* dicun-

dicuntur, quia eo undique venti currunt, & ibi ſe ſe frangunt. *Iſidor. l.* 14. *c.* 8.

Conflagĭto, a. 1. ſimul flagito. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Ut magnis theatri clamoribus reponi apoxinomenon conflagitaverit. Alii legunt *flagitaverit*.

Conflagratĭo, onis, f. 3. incendium, *incendio, abbruciamento*. *Sen. l.* 3. *Quæſt. nat. c.* 29. Id affirmat, ut conflagrationi, atque diluvio tempus aſſignet.

Conflagrātus, a, um, nom. ex particip. combuſtus, *abbruciate*. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 8. Urbs incendio conflagrata. *Apul. de Mundo, p.* 73. Regiones Phaetontis ruina conflagratæ perierunt.

Conflăgro, n. 1. idem ac flagro, ardeo, incendio pereo, *ardere*, ut conflagrare flammis. *Liv. l.* 30. *c.* 7. Metaphorice, conflagrare invidiæ incendio, *Cic.* 1. *Catil. c.* 11. Et *Ver.* 7. *c.* 35. Conflagrare amoris flamma.

* Conflammo, inflammo. *Cæl. Aurel. Chron. l.* 4. *c.* 7.

Conflatĭlis, le, o. 3. χωνευτός, quod conflando factum eſt, *di getto*. *Prudent. Rom. v.* 293. Non eſſet ullus Jupiter conflatilis.

Conflatĭo, onis, f. 3. מסכה, χώνευσις, actus conflandi, *getto*. *Sen. l.* 3. *Nat. Quæſt. c.* 29. Et illa, quæ in conflatione noſtris placent, huc transferenda puto. Ita Lexicographi. Verum ibi legendum, *Conflagratione*. *Tertul. de fug. in perſecut. c.* 3. Fidei uſtio, & conflatio adminiſtratur ex Dei voluntate.

Conflatūra, æ, χώνευσις, conflandi ratio, *getto*. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Invenit auri metalla, & conflaturam Cadmus Phœnix ad Pangæum montem.

Conflātus, a, um, adject. nom. ex particip. paratus, comparatus. *Cic. pro Syll. c.* 5. Conflato gladiatorum tumultu. Et *Catil.* 1. *c.* 10. Ex perditis conflata improborum manus. ¶ Conflati teſtes, h.e. ſubornati. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. ¶ *Lucret. l.* 1. *v.* 473. Tyndaridis formæ conflatus amore, h.e. incenſus. ¶ Conflata ſtatua, h.e. fuſa, *Plin. l.* 34. *c.* 6.

* Conflĕo, una fleo. Si fletibus fata vincuntur, confleamus. *Senec. de conſol. c.* 6. Al. leg. *conferamus*.

Conflexus, a, um, adject. devexus, deflexus. *Plin. l.* 2. *c.* 44. Conflexa cubito juga.

Conflictatĭo, f. 3. *battimento d'una coſa con l'altra, combattimento*, מחי, σύγκρουσις, eſt colliſio, & tranſlate ſumitur pro pugna. *Gell. l.* 6. *c.* 3. Totius exercitus conflictatione oppugnatus ſerpens inuſitatæ immanitatis. Adde *l.* 15. *c.* 18.

Conflictātrix, cis, f. 3. quæ conflictat. *Tert. l.* 2. *adv. Marc. c.* 14. Ægyptus hoſpitis populi conflictatrix.

Conflictātus, a, um, o. 1. 2. *tormentato, agitato*, מעונה, ὀχλούμενος, particip. a conflicto, agitatus, vexatus. *Plin. l.* 23. *cap.* 1. M. Agrippa ſupremis ſuis annis conflictatus gravi morbo pedum. ¶ *Nepos* 16. 5. 1. Conflictatus eſt cum adverſa fortuna.

Conflictĭo, f. 3. *percoſſa*, מכה, συμβολή, colliſio, *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Sonus eſt duorum inter ſe corporum conflictio. ¶ Tranſlate eſt contentio, pugna, *conteſa, combattimento*. *Cic. in Partit.* Ex rationis, & firmamenti conflictione, & quaſi concurſu quæſtio exoritur.

Conflicto, as, a. 1. *affliggere*, ענה, נלחם, διαμάχομαι, freq. a confligo, concutio, jacto, vexo. *Cic. de Leg.* Non eadem ſuperſtitione, qua cæteræ gentes, conflictantur. *Tacit. Annal.* 6. *c.* 48. Remp. conflictare. ¶ Item pugno, contendo. *Ter. Phorm.* 3. 2. 20. Nec cum hujuſmodi unquam uſus venit ut conflictares malo. ¶ Sic moleſtiis, fortuna, morbo, doloribus conflictari, ideſt exerceri, *eſſere travagliato*. *Cic. Plin. Nepos*, &c.

Conflictor, aris, depon. 1. pugno, decerto, contendo, *combattere, contendere*. *Terent. And.* 1. 1. 66. Qui cum ingeniis conflictantur ejuſmodi.

Conflictus, us, m. 4. *conflitto, percoſſa*, σύγκρουσις, colliſio. *Cic.* 2. *de Divin.* Si nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, ita eſſe fulmen putant. *Idem pro Cæc.* Non ſolum impulſu ſcutorum, neque conflictu corporum, &c.

Confligĭum, n. 2. idem ac conflictus, colliſio. *Solin. c.* 14. (al. 9.) In latebroſis rupium cavaminibus, quæ fluctuum confligiis adeſa ſunt. *Salmaſ.* legit *Conflugium*, h.e. Confluentiam, tamquam a *Confluo*.

Conflīgo, gis, xi, ctum, n. 3. *far fatto d'arme*, נלחם, Ger. *ſtreitten*, Gal. *combattre*, Hiſp. *pelear*, συμβάλλω, proprie eſt collidere, *percuotere*, ſed ſumitur pro decertare. *Virg. Æneid.* 2. Adverſi venti confligunt. *Cicer. pro Domo*. Speravit, iiſdem ſe copiis cum illo poſſe confligere, quibuſcum ego voluiſſem dimicare. ¶ Item pro contendere in rebus forenſibus. *Cicer. pro Cæc.* Potuiſtine leviore actione confligere?

Conflo, as, avi, atum, n. 1. *ſoffiare*, נפח נכר, התיך, *zuſammen blaſen*, Gal. *ſouffler fort, ou enſemblé*, Hiſp. *ſoplar*, συμπνέω, eſt ſimul flare, vel flare in aliquam rem. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Philiſcus officinam pinxit pictoris, ignem conflante puero. *Stat.* 9. *Theb. v.* 524. Tempeſtas conflata ventis. ¶ Item liquefacere, *fondere, liquefare*. *Sueton. in Aug. cap.* 52. Argenteas ſtatuas conflavit omnes. Sic, conflare pecuniam, apud *Cic. pro Sext.* h.e. conflato auro, argento, pecuniam ſignare. ¶ Tranſlate eſt componere, efficere, creare, *Cic.* 1. *Off.* Quibus ex rebus conflatur, & efficitur id, quod quærimus, honeſtum. *Idem pro Cluent.* Hoc totum a matre conflatum eſt, & perfectum. ¶ Item contrahere, *contrarre*, *Salluſt. in Catil. c.* 14. Quique æs alienum grande conflaverat. ¶ Item concitare, *eccitare*. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 9. Si mihi inimico, ut prædicas, tuo conflare vis invidiam. ¶ Item congregare, *Vellej.* 2. 74. 2. Magnum exercitum conflare.

Conflōrens, entis, ſimul florens. Tranſlate *Auguſtin. l.* 4. *Confeſſion. cap.* 4. Coævus mihi, & conflorens flore adoleſcentiæ.

Confluctŭo, as, avi, atum, n. 1. vel Confluctuor, aris, dep. 1. idem quod fluctuo, vel fluctuor. *Seneca in Medea v.* 941. Haud aliter meum cor confluctuatur. Verum meliores Cod. habent *fluctuatur*. *Apul. l.* 11. *Metam.* Palla, ad ultimas oras nodulis fimbriarum decoriter confluctuabat.

Confluens, entis, m. 3. *congiungimento di due fiumi*, Gal. *confluent*, ὁμόῤῥοια, alveus, in quem duo flumina conveniunt. *Plin. l.* 3. *c.* 27. Eſt etiam oppidum Meſopotamiæ in ripa Tigris circa confluentes, quod vocant Digham. *Idem l. eodem c. ult.* Mæſia incipit a Confluente ſupra dicto, h.e. Savo, & Danubio. ¶ Hinc

Confluentĭa, vel Confluentes, urbs ad Rhenum, inde dicta, quod in eam Rhenus, & Moſella confluant: hodie *Coblentz* ſub Archiep. Trevirenſi.

Confluens, tis, nom. ex partic. qui confluit. *Vellej.* 2. 55. 2. Auxiliis confluentibus. Et 2. 80. 4. Turba confluentium.

Confluentĭa, æ, fem. 1. actus confluendi, *concorſo*. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 4. Hæc eſt triplex cauſa, vel podagræ, vel cujuslibet ex confluentia morbi multitudo humoris. Ita hunc locum reſtituit *Pontanus*.

Conflūges, V. Conflages.

Conflugĭum, V. Confligium.

Conflŭo, n. 3. *concorrere inſieme*, נהר, Ger. *zuſammen flieſſen*, Gal. *couler, confluer*, Hiſ. *correr juntamiente*, συῤῥέω, eſt ſimul fluere, vel in eumdem locum illabi. *Cic.* 2. *de Leg.* Rapideque dilapſus cito in unum confluit. ¶ Tranſlate eſt concurrere, convenire, *concorrere, radunarſi*. *Cicer.* 1. *Tuſc.* Si ad hæc ſtudia plures confluxerint.

Conflŭvĭum, n. 2. σύῤῥοια, locus, quo multi rivi ſimul fluunt. *Corn. Sev. in Ætna, v.* 325. Donec confluvio reſolutis æſtibus amnis exſilit.

Conflŭus, a, um, o. 1. 2. quod ſimul fluit, *Prudent. Cathemer.* 5. *v.* 76. Unda revolvitur in ſemet revolans gurgite confluo.

Confodĭo, is, di, oſſum, ere, a. 3. idem ac fodio, *ſcavare*. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Salices confodi jubent menſe Aprili. ¶ Item transfigere, vulnerare, *trapaſſare, ferire*. *Liv. l.* 24. *c.* 7. Confodere aliquem vulneribus. *Suet. Cæſ. cap.* 82. Tribus & viginti plagis confoſſus eſt.

* Confœderatĭo, onis, *confederazione*, ברית, σπονδή, fœdus. Prima apud nos confœderatio eſt, obedire majoribus. *Hieron. de cuſt. virg. ep.* 22. *c.* 15.

Confœderātus, a, um, adject. בעל ברית, fœdere ſociatus, fœderatus, *confederato*. *Oroſ. l.* 2. *c.* 4. Sabinæ impiis nuptiis confœderatæ.

Confœdĕro, as, are, fœdere jungo, *confederare*. *Prudent. in Laurent.* 6. 437. Confœderantur omnia. *Tertul. Apol. c.* 2. Ad confœderandam diſciplinam. Alii leg. *ad conferendam*.

Confœdo, as, avi, atum, conſpurco, *lordare*. *Apul. Mileſ.* Fimo faciem alicujus confœdare.

Confœduſti, vel confiduſti, m. 2. fœdere conjuncti, *Feſt.*

Confœta ſus, quæ cum omni fœtu adhibebatur ad ſacrificium, *Feſt.*

Confomo, as, ab antiquo *Fomo*, dedolo, fomite arbores ſpolio. *Catullo* reſtitutum cupit *Salmaſ. in Solin. p.* 127.

Confŏre, idem ac fore. *Ter. Andr.* 1. 1. 140. Qui mihi exorandus eſt, & ſpero confore.

Conforĭo, is, a. 4. polluo, inquino, a *forio*, miſceo, fœdo, *Pompon.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 152. Conforiſti me, Diomedes. ¶ *Salmaſ. in Exercitat. Plin.* cenſet legendum Conforiaſti.

* Conformālis, le, *conforme, ſimile*, דומה, ὅμοιος, παραπλήσιος. *Tertull. de R. Car. cap.* 47.

Conformatĭo, f. 3. *conformità di membri*, צור, תאר, διαμόρφωσις, σχηματοποιΐα, forma, figura, habitus, compoſitio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Animus qualis ſit in ipſo corpore, quæ conformatio, quæ magnitudo, qui locus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 6. Ipſius autem theatri conformatio ſic eſt facienda. ¶ Item figura, vel ornamentum orationis. *Cic.* 3. *de Orat.* Inter conformationem verborum, & ſententiarum hoc intereſt.

Conformātor, oris, m. 3. qui conformat, & apte componit. *Apul. in Triſmegiſto p.* 80. Dominus, & omnium conformator, quem recte Deum dicimus.

Conformātus, a, um, nom. ex partic. formatus, apte compoſitus, *formato*. *Cicer. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 10. Mundum a natura conformatum puto. Et *pro Arch. c.* 1. Hæc vox hujus hortatu, præceptiſque conformata nonnullis aliquando ſaluti fuit.

* Conformis, e, ſimilis, par, σύμμορφος, שוה. Quantum naufragioſo pelago conformis eſt motus animarum! *Sidon. l.* 4. *ep.* 12.

Conformo, idem, ac formo, ideſt, in formam redigo, configuro, תאר, הרמה, συσχηματίζω, *formare*. *Cicer.* 1. *de Fin.* Ad majora quædam nos natura genuit, & conformavit. ¶ Dicitur etiam de animo. *Cic. pro Archia, cap.* 6. Animum, & mentem meam ipſa cogitatione hominum excellentium conformabam. ¶ Ponitur item pro adaptare, aſſimilare, *addattare, conformare*. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 8. Ipſe me conformo ad ejus voluntatem. ¶ Item pro inflectere, & aliquo modo corrigere. *Cic. pro Mur. cap.* 29. Nonnulla in re forſitan conformare, & leviter emendare poſſim.

Confornĭco, as, are, idem quod fornico, *fare a volta*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 5. Cellæ confornicentur.

Conforto, as, are, fortem facio, conſolor, *confortare*. *Lactant. l.* 4. *cap.* 15. *Eſaia verba referens*: Confortamini manus reſolutæ. *Macer carm.* 71. *de Zedoaria*: Confortat ſtomachum.

Confoſſus, a, um, nom. ex particip. διαπεπαρμένος, חלל, *trapaſſato, ferito*. *Virg. Æn.* 9. *v.* 444. Super amicum ſe projecit confoſſus. *Curt. l.* 5. *c.* 13. Multis vulneribus confoſſus. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 48. Comparat. uſus eſt. Te faciam confoſſiorem ſoricina nænia, h.e. magis confoſſum, quam cum ſorex in muſcipula deprehenſus confoditur.

Confōtus, a, um, adject. idem quod fotus, a confoveo. *Proſp. Aquitanicus de providen. Dei, v.* 679. Amplexu paterno confotus, *accarezzato*.

Confovĕo, a. 2. ſimul foveo, *riſcaldare*. *Cato c.* 5. Stercore addito confoveto. *Apul. l.* 8. Pene collapſa membra lavacro, cibo confovere.

Confraceſco, vel Confraceo, is, cui, n. 3. idem quod fraceſco, *corromperſi, guaſtarſi*. *Var. l.* 1. *R.R. c.* 13. Quam recens, quod confracuit, melius, *ita leg. Scalig.* al. *conflacuit*.

Confractus, us, m. Quidam legunt hanc vocem apud *Celſ. in præfat. l.* 1. ſed alii *contactum*, alii aliter leg.

Confractus, o. 1. 2. partic. a confringor, συῤῥαχθείς, נשבר, *rotto, ſpezzato*. *Plaut. Rud.* 1. 2. 64. Confracta navis eſt illis. *Cic. l.* 2. *de Leg. c.* 22. Confracta jura. Sed *Gruterus* mavult *Contracta*.

Confrāges, V. Conflages.

Confragōſus, o. 1. 2. *rotto, ruinoſo, pietroſo, aſpro, duro*, איתן, Ger. *rauch, uneben*, Gal. *raboteux, âpre*, Hiſ. *aſpero, y duro*, ἀπότομος, præruptus, aſper, a *frago*, pro frango, *Liv. lib.* 28. *cap.* 2. Confragoſa loca, & obſitos virgultis tenebant colles. ¶ Tranſlate *Quintil. l.* 5. *cap.* 8. Argumenta horrida, & confragoſa. Et *l.* 1. *c.* 1. Confragoſi verſus.

Confrăgus, a, um, o. 1. 2. aſper, innacceſſus, a *frago*, pro frango. *Luc. l.* 6. *verſ.* 126. Et confraga denſis arboribus dumeta tegunt.

Confrĕmo, idem quod fremo, vel ſimul fremo. *Stat. l.* 2. *Silv.* 6. *v.* 73. *Ovid. l.* 1. *Metam. v.* 199.

Confrequento, as, idem quod frequento, concelebro. *Inſcript.* apud *Fabret. cap.* 3. *n.* 587. Ut natale filiæ meæ epulantes confrequenteris.

Confricamentum, i, n. 2. idem quod confricatio. *Cal. Aurel. Tard.* 2. *c.* 4. Confricamentis uti.

* Confricatĭo, onis, f. *fregagione*, fricatio. Tranſlate *Auguſt. l.* 4. *Conf. cap.* 8. Ingens fabula & longum mendacium, cujus adulterina confricatione corrumpebatur mens noſtra pruriens in auribus.

Confricātus, a, um, adject. *fregato inſieme*. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Confricatis dentibus, & gingivis. *Var. l.* 1. *R.R. c.* 60. Orchites ſale confricatæ.

Confrĭco, as, ui, ictum, & atum, ſimul frico, *fregare inſieme*, συντρίβω, ut confricare genua. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 80. *Sueton. Clau. l.* 1. *c.* 8. Sibi faciem confricare. ¶ Tranſlate *Gell. l.* 7. *c.* 3. Senſus alicujus injuriis confricare, h.e. exaſperare, perſtringere.

Confringo, is, egi, actum, ingere, idem quod frango, *ſpezzare, rompere*, διαῤῥήγνυμι, שבר. *Cic. pro Flac. cap.* 30. Manus, quas contudit, digitos, quos confregit. *Plaut. Moſtel.* 2. 2. 25. fores confringere. ¶ *Idem Trinum.* 1. 2. 71. Confringere rem, dixit pro dilapidare. ¶ Tranſlate eſt violare, infirmare, *Cic. Ver.* 3. Confringat ſane iſte vi ſua conſilia ſenatoria.

* Confuĕrit, ſimul adfuerit. *Aurel. Chron. l.* 4. *c.* 8.

Confūga, m. 3. qui confugit ad aſylum. *Leg. Præſenti, Cod. de his, qui ad aſyl. conf.* & *l. ſi qua, Cod. de Epiſc. & Cler.*

Confugēla, f. 1. idem ac confugium, apud Veteres. *Feſt.*

Confugĭo, is, gi, ere, n. 3. *ricorrere*, נס, καταφεύγω. *Cic. Div. in Ver. c.* 4. Ad fidem alicujus confugere. *Idem pro Font. c.* 11. Ad opem judicum ſupplices inferioreſque confugiunt.

Confugĭum, n. 2. *rifugio*, מחסה, καταφυγή, perfugium, locus quo fugimus ſalutis cauſa. *Stat.* 12. *Theb. v.* 504. Commune confugium ægris animantibus. *Ov.* 5. *Triſt. el.* 6. *v.* 2. Qui mihi confugium, qui mihi portus eras.

Confulcĭo, idem ac fulcio. *Lucret. l.* 2. *v.* 97. Corpora confulta exiguis intervallis. Eſt tamen dubia lectio, cum alii legant *conflicta*, alii *conſulta*, alii *contuſa*.

Confulgĕo, n. 2. fulgeo. *Plaut. Amph.* 5. 1. 15. Totæ ædes confulgebant tuæ.

Confundo, dis, udi, uſum, a. 3. *confondere*, בלל, בוש, ערב, Germ. *zuſammen ſchitzen*, Gal. *confondre*, Hiſp. *confundir*, συγχέω. *Plaut. Moſt.* 1. 3. Quaſi cum una multa jura confundit coquus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 19. Confundere vera falſis. *Id.* 2. *de Orat. c.* 79. Confundere aliquid in orationem. ¶ Confundere aliquem, eſt affectu turbare, & metum, pudorem, &c. incutere. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 20. Veritus ſum, ne vos feſtis diebus confunderem, ſi in memoriam graviſſimi luctus reduxiſſem. *Liv. l.* 35. *c.* 15. Mœrore confundi.

Confunĕro, as, a. 1. idem quod funero, ſepelio. *Juvenc. l.* 4. *v.* 96. Ejus ut adventus terræ confuneret orbem. Ita *Barth. adverſar. l.* 13. *c.* 19. Ex quodam Mſ. Alii *conſumeret*.

Confuſanĕus, o. 1. 2. varius, multiplex, confuſus, ut confuſanea doctrina. *Gel. in præfat. vel in fine operis*.

Confūſe, *confuſamente*, בבלבול, Ger. *vermiſcht*, Gal. *confuſement*, Hiſp. *confuſamente*, συγκεχυμένως, permixte, perturbato ordine. *Cic.* 1. *de Inv.* Partes argumentandi confuſe, & permixte diſperſimus, poſt diſcrete, & electe. *Id. Philip.* 8. *in princ.* Confuſius heſterno die eſt acta res.

* Confūſim, idem ac confuſe, *Var. l.* 8. *L.L.*

Confuſĭo, onis, f. 3. *confuſione*, בושה, בלבול, מזג, Ger. *betribung*, Gall. *confuſion*, Hiſ. *confuſion*, σύγχυσις, perturbatio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 2. Perturbatio vitæ, & magna confuſio. ¶ Item trepidatio, triſtitia, pudor. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 40. Crebra oris confuſio pro modeſtia accipiebatur. *Vellej. l.* 2. *c.* 124. Quid tunc homines timuerint, quæ Senatus trepidatio, quæ populi confuſio, &c. *Phil. lib.* 1. *ep.* 22. Erit confuſioni meæ non mediocre ſolatium, ſi tu nihil quereris.

Confūſus, o. 1. 2. *confuſo*, נבוך, נבלל, בוש, מתערב, συγκεχυμένος, permixtus, perturbatus. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 67. Merum confuſum ſectis herbis. ¶ Item affectu aliquo perturbatus, ut Confuſus pudore: Cogitatione rei confuſus: & Confuſus abſolute, apud *Ovid.* 3. *Triſt.* 1. *v.* 81. *Heroid. ep.* 21. *v.* 111. *Liv. l.* 30. *cap.* 15. & *l.* 35. *c.* 35. ¶ *Tacit.* 4. *Annal. c.* 63. Confuſior facies. *Sueton. Auguſt. c.* 44. Spectandi confuſiſſimum morem correxit. ¶ Confuſa oratio, h.e. a pluribus ſimul fuſa, *Cic. de clar. Orat. c.* 26.

Confutatĭo, f. 3. ἀνασκευή, בישול, תוכחה, una ex partibus Orationis, qua adverſariorum argumenta refelluntur, *confutazione*. *Auctor ad Heren. l.* 1. *c.* 3. Confutatio eſt contrariorum locorum diſſolutio.

Confutātor, oris, m. מרחה, *confutatore*. *Hieronym. de Scriptor. Eccleſ. in Bardes* Valentini ſectator, poſtea confutator.

Confutātus, a, um, מרושל, מוכח, *confutato*, repulſus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 17. Cujus opinionis levitas confutata a Cotta, non deſiderat orationem meam. ¶ Item convictus, *convinto*. *Ammian. l.* 26. *c.* 3. (*al. c.* 7.) Venefici, poſt agitatas quæſtiones, nocuiſſe quibuſdam, apertiſſime confutati.

Confūto, as, a. 1. *confutare, riprovare*, בטל, רחה, הוכיח, Ger. *vververffen*, Gal. *confuter*, Hiſp. *confutar*, ἀνασκευάζω, refello, redarguo, diluo, argumenta adverſarii everto, ab antiquo *futo*, quod *Feſtus* exponit arguere, ſicut ollæ ferventes cum paulo plus exuberant, ſolent eo vaſe aqua compeſci, ita oratione compeſcuntur adverſarii. *Titin.* apud *Non. cap.* 4. *num.* 47. Coquus, inquit, ahenum, quando fervit, paula confutat trua. ¶ Tranſlate *Cic. de Divin. lib.* 2. Cotta ſic diſputat, ut Stoicorum magis argumenta confutet. ¶ Dictis aliquem confutare, h.e. caſtigare, & quaſi compeſcere, *Ter. Heaut.* 5. 1. 76. *Cic. in Partit. c.* 38. Audaciam alicujus confutare. *Apul. lib.* 11. *Mileſ. de Luna*: Albo candore lucida meum confutabat obtutum, h.e. retundebat. *Cato* apud *Gel. l.* 7. *cap.* 3. Ne quid in conſulendo adverſi eveniat, quod noſtras ſecundas res confutet, h.e. ſiſtat, inhibeat. Alii leg. *Confricet*.

Confutŭo, is, idem quod futuo. *Catul. carm.* 38. *v.* 3.

Confutūrus, a, um, a cum, & futurus. *Plaut. Mil.* 3. 3. 66. Confido confuturum.

Congaudĕo, es, viſus ſum, ſimul gaudeo, vel idem quod gaudeo, *rallegrarſi*. Gloſ. Vet. συγχαίρω. *Paulin. Petrocor. lib.* 2. *verſ.* 665. Preſſit in abſentem congaudens oſcula dextram.

Congelaſco, idem ac gelaſco, *agghiacciarſi*. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Congelaſcit oleum.

Congelatĭo, idem ac gelatio, σύμπηξις, קפאון, *l'agghiacciarſi*. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Minui certe liquorem omnem congelatione deprehenditur. *Colum. l.* 4. *c.* 8. Brumæ congelationes.

Congelātus, a, um, nom. ex particip. *congelato, agghiacciato*. *Martial. l.* 11. *epigr.* 99. Congelati gutta naſi.

Congelĭdus, o. 1. 2. gelidus. Congelida aqua apud *Celſ.* tepida eſt, *l.* 4. *cap.* 24. Sed alii leg. *egelida*, al. *calida*.

Congĕlo, as, avi, atum, are, a. 1. gelu durare, *agghiacciare, congelare*, συμπήγνυμι, קפא. *Plin. l.* 18. *c.* 28. *ſub fin.* Luna cadentes pruinas congelat. *Martial. l.* 14. *epigr.* 147. Congelat te uxor anus. *Ovid.* 11. *Met.* Congelare in lapidem rictus ſerpentis. ¶ Item concreſcere, ſignificatione neut. *Ovid.* 11. *Metam.* Ipſa quoque interius cum duro lingua palato Congelat, & venæ deſiſtunt poſſe moveri. *Idem l.* 3. *Triſt. eleg.* 10. *v.* 531. ¶ Tranſlate *Cic. Famil.* 2. *epiſt.* 13. Gaudebam ſane, & congelaſſe noſtrum amicum lætabar otio.

Congeminatĭo, idem ac geminatio, duplicatio. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 18. Quid hoc eſt conduplicationis? quæ hæc congeminatio?

Congemĭno, idem ac gemino, *raddoppiare*, כפל, שנה, διπλασιάζω. *Plaut. Amph.* 2. 2. 154. Nunc ſic pateram patera peperit, omnes congeminavimus. *Virgil.* 11. *Æn. v.* 698. Et crebros enſibus ictus congeminant. *Idem lib. eod.* Securim oranti congeminat, h.e. ſecuris ictus.

Congemiſco, is, n. 3. idem quod congemo. *Tertul. de Spectac. c. ult.* In imis tenebris congemiſcentes. *Auguſt. l.* 6. *Confeſſion. c.* 7. Congemiſcebamus in iis, qui, &c.

Congĕmo, is, ui, idem ac gemo, vel ſimul gemo. *Lucr. l.* 3. *v.* 948. Quid mortem congemis, & fles? *Cic. pro Mur. c.* 25. Congemuit Senatus frequens. ¶ Tranſlate uſurpatur pro fragorem edere. *Virg.* 2. *Æn. de arbore Orno*. Vulneribus donec paulatim evicta ſupremum congemuit.

Congĕner, ris, adject. o. 3. ὁμογενής, συγγενής, ejuſdem, vel ſimilis generis, *chi è del medeſimo genere*. *Plin. l.* 15. *c.* 24. Aliud corpus eſt terreſtribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni.

Congĕner, i, σύγγαμβρος, generi in affinitate ſocius. Congeneri dicuntur duo, pluresve generi reſpectu unius ſoceri. *Symmach. l.* 8. *epiſt.* 40. Supremis Congeneri Intereſſe.

Congenerātus, a, um, ſimul generatus. *Varr.* 2. *R. R. c.* 4. Nutricare octonos porcos primo poſſunt: incremento facto, a peritis dimidia pars removeri ſolet, quod mater neque poteſt ſufferre lac, neque congenerati aleſcendo roborari.

Congenĕro, a. 1. idem ac genero. ¶ Uſurpatur etiam pro adjungere, aſſociare. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 121. Quem mihi congenerat affinitas.

Congenicŭlo, as, vel Congenuclo, as, in genua me proſterno, ברך, γονυπετῶ, *cader' in ginocchi*, apud *Cæcil.* & *Siſennam*. *Non. c.* 1. *n.* 283. & *c.* 2. *n.* 156.

Congenĭtus, o. 1. 2. *nato inſieme*, ὁμογενής. *Plin. lib.* 11. *c.* 39. Pili congeniti non deſinunt.

Congenŭclo, V. Congeniculo.

* Congenulātus, qui genu replicato cecidit. *Siſenn. apud Non.*

Congenŭo, as, a. 1. genua conjungo. *Non.* Mammas teneas, pedes extollas, congenues, ſuavies, *Voſſ. Etym.* V. Genu.

Conger, V. Congrus.

* Congerĭa, æ, f. congeries. *Jul. Front. de Colon. p.* 11. *Innoc. de cauſ. lit. p.* 224.

Congerĭes, ei, f. 5. cumulus, res multæ in unum congeſtæ, *cumulo, mucchio*, συμφόρημα, צבור, תל, ut congeries pulveris, *Lucan. l.* 8. *v.* 868. Fulvi metalli vaſta congeries, *Claudian. l.* 2. *in Rufin. v.* 134. ¶ Eſt etiam ſchema Rhetoricum, συναθροισμός, quo res, ſeu accuſationes in tota cauſa diſperſæ, in unum congeruntur, ut illud *Terent. Heaut.* 2. 1. 15. Mea eſt potens, magnifica, ſumptuoſa, nobilis.

Congermaneſco, is, eſcere, coaleſco, conjungor. *Apul. l.* 2. *Metam. p.* 119. In parilitatem amoris congermaneſcebat mecum.

* Congermināles, qui eſt ejuſdem germinis. *Auguſt. de C. Dei, l.* 5. *c.* 7.

Congermānus, a, um, adject. ex *Var. l.* 3. *Rer. Human.* producit *Nonius*: Cum his una Remp. conjuncti, & congermani tenuere. Alii tamen legunt, *Congerminati*.

Congerminaſco, a. 3. idem ac congermino. *Quadrig. apud Non. c.* 2. *n.* 167. Ut cum illis congerminaſcere ſciatur. Alii leg. *congermaneſcere*, & *congermanaſcere*.

Congermĭno, idem ac germino, vel coaleſco. *Gel. l.* 20. *c.* 8. Cepe revireſcit, & congerminat decedente luna. Hinc *congerminatus* apud *Non. c.* 2. Sed lectio dubia eſt.

Congĕro, is, eſſi, eſtum, erere, accumulo, coacervo, *accumulare*, צבר, ערם, אסף, συμφορέω. *Martial. l.* 8. *epigr.* 44. Rape, congere, aufer, poſſide, relinquendum eſt. *Cic. pro Mil. c.* 24. Congerere crimen in aliquem. Et *Philip.* 3. *c.* 6. Congerere maledicta. *Sen.* 1. *de clem.* Ambitioſæ majeſtati quidquid potuimus titulorum congeſſimus. *Phæd. l.* 3. *fab. ult.* Congerere plagas alicui. ¶ Abſolute congerere pro *nidificare*, quia aves ad nidos fabricandos multa congerunt, & conglutinant. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 69. Aeriæ quo congeſſere palumbes.

Congĕro, onis, m. 3. bajulus, gerulus, a congerendo. *Plaut. Truc.* 1. 2. 6. Simitu adveniunt ad ſcorta congerones.

Congerro, onis, vel congerra, vel concerra, vel gerra, συνόμιλος, is, cum quo familiariter verſamur, & facete confabulamur, a *gerris*, nugis. *Plaut. Moſt.* 3. 3. 27. Nunc ego me illac per poſticum ad congerronem conferam. ¶ Iidem congerrones *Lucilio* dicuntur *Congerræ*, vel *Concerræ*, ut legit *Voſſ.* Verba *Lucilii* ſunt: Tapullani rident legem congerræ opimi.

Congeſte, adv. confuſe, & ſine ordine. *Jul. Capit. in M. Ant. cap.* 19. Et quidem hæc breviter, & congeſte.

Congeſtim, coacervate, congeſte. *Apul. in Apol.* Pleraque litoribus omnibus congeſtim, & acervatim jacent.

Congeſtĭo, onis, f. 3. comportatio, συμφόρησις. *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. Teſtudo, quæ ad congeſtionem foſſarum paratur. *Pallad. l.* 4. *c.* 1. Beneficio congeſtionis accumulant.

Congeſtitĭus, a, um, o. 1. 2. συγκομιστός, quod congeſtum eſt. *Colum. l.* 4. *c.* 1. Humus congeſtitia. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Locus congeſtitius, qui ſcil. opponitur ſolido.

Congeſtus, us, ui, m. 4. idem quod congeſtio. *Cic. de Divin. c.* 32. Avium congeſtus. *Col. l.* 9. Congeſtu culmorum, & frondium ſupertegemus.

Congeſtus, a, um, o. 1. 2. cumulatus, coacervatus. *Cic.* 2. *de Div.* Grana tritici in os pueri Midæ congeſta. *Horat. l.* 1. *Sat.* 1. *v.* 70. Congeſtis undique ſaccis indormire. *Auſon. Moſel. v.* 133. Gobio ovipara congeſtior alvo.

Congiālis, & le, o. 3. quod congium capit. *Plaut. Aul.* 4. 2. 15. Mulſi congialem plenam faciam tibi fideliam.

Congiarĭum, ii, n. 2. ἐπίδοσις, νομή, מתנה, vas, quod congium capit. Unde *Paulus JCtus* in cauponariæ tabernæ inſtrumento congiaria memorat. *leg. Taberna, ff. de Inſtr. Leg.* ¶ Et quoniam Principes non in pecunia tantum, ſed aliis etiam rebus, & vino quoque liberalitatem in populum exercere ſolebant, ideo omnia eorum munera populo collata, *congiaria* dicta. ¶ *Quinctil. l.* 6. *c.* 3. Congiarium commune nomen eſt liberalitatis, atque menſuræ. ¶ Congiarium autem proprie ad populum pertinebat; donativum ad milites. *Suet. Ner. c.* 7. Deductu in forum populo congiarium, militi donativum propoſuit. ¶ Aliquando hæc differentia non ſervatur. *Curt. l.* 6. *cap.* 2. Millia talentum proxima præda redacta erant, e quibus XII. millia in congiarium militum abſumpta. ¶ Congiaria etiam dicebantur, quæ privatim amicis a proceribus conferebantur. V. *Quint. l.* 1. *Cic.* 8. *Fam. ep.* 3. Plancus magno congiario donatus a Cæſare.

Congiarĭus, o. 1. 2. quod congium continet. *Plin. l.* 14. *c.* 14. Millia cadum congiariorum diviſit amplius centum. Alii leg. *in congiarium*.

* Congilis. V. Congylis.

Congĭus, m. 2. χοῦς, χοεύς, menſura liquidorum capiens ſex ſextarios, a congerendo quaſi congerus. *Plin. l.* 14. *cap.* 16. Libram, & quadrantem in congios duos muſti macerant.

Conglaciātus, a, um, adject. glacie concretus, *agghiacciato*, ut imber conglaciatus, *Plin. l.* 2. *c.* 60.

Conglacĭo, as, *agghiacciarſi*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Qua neque conglaciaret frigoribus. *Idem Fam. l.* 8. *ep.* 6. Curioni Tribunatus conglaciat, h.e. frigide Tribunatum adminiſtrat.

Conglĭſco, is, eſcere, n. 3. idem quod gliſco, creſco, concreſco. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 52. Genus qui congliſcat tuum.

Conglobātim, σφαιρηδόν, ἀθρόως, per globos, turmatim. *Liv. l.* 25.

Conglobatĭo, f. 3. συνείλησις, אגודה, adunatio. *Sen.* 1. *nat. quæſt. cap.* 15. Multa conglobatione ignium indigens. *Tac. de Germ. c.* 7. Non caſus, aut fortuita conglobatio turmam, aut cuneum facit, ſed familiæ, & propinquitates.

Conglobātus, a, um, nom. ex particip. in globi modum efformatus, *ammaſſato, ammucchiato in forma di globo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Terra undique in ſe ſe partibus ſuis conglobata. *Salluſt. orat.* 1. *de rep. ordin.* Cunctæ gentes conglobatæ

Conglŏbo, as, a. 1. *conglobare, ammucchiare*, κλώθω, גלם. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 45. Mare, cum ſupra terram ſit, conglobatur undique æqualiter. *Liv. l.* 8. *c.* 11. Milites diſſipati, cum ſe in unum conglobaſſent.

Conglomeratĭo, onis, f. κλωσμός, גולם, conglobatio, globus. *Id. Cod.* 12. 19. 13. Donec exeuntibus ſingulis, ac recedentibus, recedere poſſit vetita conglomeratio.

Conglomĕro, as, avi, atum, are, σωρεύω, צבר, *ammucchiare*. *Lucret. l.* 3. *v.* 211. Quamque loco ſe contineat parvo, ſi poſſit conglomerari. *Ennius* apud *Non. c.* 2. *n.* 166. Heu mea fortuna, ut omnia in me conglomeras mala, h.e. effundis.

Conglorifĭco, as, ſimul glorioſum facio. *Juſtin. in Cod. l.* 1. *tit.* 1. & *Tertull. de reſur. carn. c.* 40.

Conglutinatĭo, idem ac glutinatio, *congiunzione*. *Cic. de Sen.* 20. Omnis conglutinatio recens ægre, inveterata facile divellitur. *Idem in Orat. c.* 23. Conglutinatio verborum.

Conglutinātus, a, um, adject. *unito, incollato*, conjunctus, copulatus. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Concordia conglutinata. *Idem Philip.* 3. *cap.* 11. Homo ex libidine, crudelitate, petulantia conglutinatus.

Conglutĭno, as, a. 1. idem ac glutino, compono, conjungo. *Cic. de Senect.* Hominem eadem optime, quæ conglutinavit, natura diſſolvit. *Plaut. Bacch.* 4. 4. 42. Conglutinare dolos. *Ter. And.* 5. 4. 10. Meretricios amores nuptiis conglutinas.

Conglutinōſus, a, um, adject. *attaccaticcio*, qui facile conglutinatur, vel conglutinat. *Veget. l.* 1. *c.* 40. Humoris pars conglutinoſa.

Congrădus, a, um, adject. qui ejuſdem gradus eſt, ſeu qui pari paſſu procedit. *Avien. Phænom. Arat. v.* 1241. Labenti congrada Soli.

Congræco, as, are, ἑλληνίζω, κωμάζω, Græcos imitor, luxui me dedo. *Plaut. Bacch.* 4. 3. 91. Quod in luſtris comedim, & congræcem.

Congratulatĭo, f. 3. idem ac gratulatio, *congratulazione*. *Cic. ad Brut. ep.* 3. Sed tamen omnium ordinum conſenſus, gratiarum actio, congratulatioque me commovit.

Congratŭlor, idem ac gratulor, συγχαίρω, ברך, *congratularſi*. *Cic. pro Sext.* Mihi denique homines præcipue congratulabantur.

Congredĭo, is, a. 3. idem quod congredior. *Plaut.* apud *Non.* 7. 42. Quid ſi adeam? Haud ſcio, an congredias, ſi hæc eſt. Locus eſt in *Epidico* 4. 1. 16. ubi legitur *congredior*.

Congredĭor, eris, eſſus ſum, d. 3. *ridurſi in compagnia, andare inſieme*, נלוה, קרב, נקהל, Ger. *zuſammen gehen*, Gal. *convenir*, Hiſp. *ajuntarſe*, διατρίβω, συνέρχομαι, συμπλέκεσθαι, ſimul gradior, coeo. *Varro*, Omnes in unam domum congreſſi ſimul diſcubuere. ¶ Eſt item conjungere ſe cum aliquo, *unirſi, accordarſi*. *Cæſar l.* 6. *B. Gall. c.* 5. Ne aut ſe in Menapios abderet, aut cum Tranſrhenanis congredi cogeretur. ¶ Item convenire, colloqui, *abboccarſi*. *Cic. Att. l.* 1. Cum erimus congreſſi, tum, ſi quid res feret, coram inter nos conferemus. *Id. pro Planc.* Qui ſi tecum congrediatur. *Plaut. Epid.* 4. 1. 19. Hunc congrediar aſtu. ¶ Item diſputare. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Qui cum Academico, & eodem Rhetore congredi conatus ſum. ¶ Item jungere ſe cum hoſte pugnandi cauſa. *Cic. pro Sylla*. Ut ego tecum luctari, & congredi debeam. ¶ Congredi alicui, *Aur. Vict. de Cæſarib. c.* 39.

Congregabĭlis, & le, o. 3. quod facile congregari poteſt. *Cic. Off. l.* 1. *cap.* 44. Sed cum congregabilia natura ſint.

Congregātim, adverb. idem quod gregatim, conjunctim, ſimul. *Prudent. hymn. Jejunant. v.* 143. Currunt per ampla congregatim mœnia.

Congregatĭo, f. 3. *congregazione*, קהל, Ger. *verſamlung*, Gal. *congregation*, Hiſ. *congregacion*, συναγωγή, adunatio. *Cic. Fin. l.* 3. *c.* 20. Natoſque eſſe ad congregationem hominum. ¶ Tranſlate *Quint. l.* 7. *c.* 1. Congregatio criminum accuſantem adjuvat, ſeparatio defendentem. *Id. l.* 6. *c.* 1. Peroratio eſt rerum repetitio, & congregatio.

Congregatīvus, a, um, ad congregandum pertinens. *Priſcian. l.* 16. & 17.

Congregātor, oris, m. 3. qui congregat. *Arnob. l.* 6. *p.* 199. Seque horum omnium congregatorem, atque victorem.

Congregātus, o. 1. 2. συναθροισθείς, adunatus. *Cic. pro Domo*, Multitudo hominum ex ſervis conductis congregata.

Congrĕgis, vel Congrex, cis, adject. 3. qui ejuſdem gregis eſt, gregi conjunctus. *Apul. A. A. lib.* 7. Equinis armentis me congregem permiſcuit. *Prudent. lib.* 2. *adv. Symmach. verſ.* 634. Quem congrege nexu Pax, & Roma tenet. *Solin. c.* 2. Congreces volitant.

Congrĕgo, as, avi, atum, *congregare*, idem ac aduno, a grex. *Cic.* 14. *Phil.* Cives unum ſe in locum ad curiam congregabant. *Idem* 5. *Fin. c.* 15. Libenter ſe cum æqualibus congregant homines.

Congreſſĭo, f. 3. idem ac congreſſus, *congreſſo*. *Cic.* 2. *Phil.* Eumque a tua non modo familiaritate, ſed etiam congreſſione patrio jure, & poteſtate prohiberet. ¶ Pro pugna, ſeu prælio, *Juſtin.* 15. 1. 6. Prima belli congreſſione. Et 2. 12. 8. Congreſſio navalis prælii.

Congreſſus, us, ui, m. 4. colloquium, congreſſio, *congreſſo, colloquio*. *Cic. de Am.* Ut congreſſus, & ſocietatem hominum fugiat, atque oderit. ¶ Item prælium, conflictus, *battaglia*. *Cic. de Orat.* Ante congreſſum multa fiunt, quæ non ad vulnus, ſed ad ſpeciem valere videantur. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 46. In primo congreſſu circiter LXX. ceciderunt.

Congrex. V. Congregis.

* Congrŭe, adv. congruenter. *Capell. l.* 6. *p.* 195. *Paul. ſent. l.* 2. *t.* 3.

Congrŭens, tis, adject. 3. conformis, aptus, *conveniente, atto*. *Cic. Fam. l.* 7. *epiſt.* 23. Erat aptum bibliothecæ, ſtudiiſque noſtris congruens. *Lactant. l.* 4. *cap.* 26. *n.* 13. Quid congruentius Deo? *Tertul. de Anima, in fine*, Congruentiſſimum eſt, animam puniri &c.

Congrŭenter, idem ac convenienter, *convenientemente*. *Cicer.* 3. *de Orat.* Ut ad id quodcumque agetur, apte, congruenterque dicamus. *Minuc. Felix, c.* 40. De quibus congruentius promptiuſque diſſeremus. *Tertul. de Pudic. c.* 8. Hiſtriones congruentiſſime exprimentes.

Congruentĭa, f. 1. convenientia, vel ſimilitudo, *convenienza, o ſimilitudine*, ἐφαρμογή, כשרון. *Suet. in Othone, c.* 2. Facile primum inter antiquos locum tenuit congruentia morum. *Apul. Apol. p.* 283. *edit. Elmenh.* Congruentia pronunciandi.

Congruĭtas, atis, f. 3. idem quod congruentia. *Symmach. l.* 9. *ep.* 46. Perſonarum æquatio, & honeſtate, & poſſibilitate congruitas. Sed alii aliter legunt.

Congrŭo, is, grui, ſine ſup. idem ac convenio, *venir' inſieme, confarſi, convenire*, *Ter. Eun.* 5. 9. Nam in me plane Dii poteſtatem ſuam omnem oſtendere, cui tam ſubito tot congruerint commoda, h.e. contigerint. *Tacit.* 1. *hiſtor. c.* 7. Forte congruerat, ut Clodii Macri, & Fonteji Capitonis cædes nuntiarentur. Huc pertinet, quod ſuper hoc verbo ſcribit *Sariſberienſ. l.* 2. *de Nugis Curial. c.* 13. Grus, inquit, ſemper affert quod expetit: unde & *gruere* verbum ambiguum eſt: a quo *congruere*, quod proficit, ingruere quod officit. ¶ Sumitur ſæpe pro conſentire, convenire. *Cic. pro Marc.* Noſtri ſenſus congruebant, *andavano d'accordo*. *Liv. l.* 1. *c.* 5.

Congruere ad aliquid. *Terent. Phorm.* 4. 5. 14. Mulier mulieri magis congruit. *Cicer. Att. lib.* 2. *epist.* 8. Ejus sermo cum litteris tuis congruit, *Senec. epist.* 9. Initia inter se, & exitus congruant.

Congrus, sive conger, gri, m. *grongo*, κόγγρος, piscis est oblongus, & lubricus, magnæ anguillæ non dissimilis. *Ter.* Et congrum istum maximum in aqua sinito ludere paulisper. *Plin. l.* 9. *c.* 20. Alii longi, ut murena, conger.

Congruus, a, um, adject. idem quod congruens, *Apul. l.* 6. *Miles.* Jam faxo nuptias juri civili congruas. *Pallad.* 1. *c.* 12. Congruis cœli regionibus. *Plaut. Mil.* 4. 3. 22. Te cum illa verba facere de ista re volo: nam cum illa sane congruus sermo tibi.

Congylis, is, f. 3. *rapa*, rapum, a γόγγυλος, rotundus. *Colum. l.* 10. *v.* 421. Congylis, illustri mittit quam Nursia campo.

Conia, æ, f. 1. Ciconia, vocabulum Prænestinorum. *Plaut. Truc.* 3. 2. 26.

Coniades, is, m. 3. Scriptor Græcus. *Plin. l.* 14. *c.* 19.

Conjectanea, orum, n. 2. dicuntur miscellanea, & adversaria, libri, in quo conjectationes nostras referimus. *Gell. l.* 6. *c.* 2. Alfenus in Conjectaneorum libro secundo.

Conjectarius, a, um, o. 1. 2. ἄστοχος, quod scitur per conjecturam. *Cic.* Illud vero minime conjectarium. Apud *Non. c.* 2. *n.* 175. Locus *Ciceronis* est in *l.* 4. *de Fin. c.* 18. ubi legitur *conjectarium*, nec aliter legi debet.

Conjectatio, onis, f. 3. conjectura, στοχασμός, *congettura*. *Plin. l.* 10. *c.* 75. Somni quæstio non obscuram conjectationem habet.

Conjectatorius, a, um, adject. ad conjectationem pertinens, ut conjectatoria argumenta, apud *Gell. l.* 14. *c.* 3.

* Conjectatus, a, um, *congetturato*, conjectatione perceptus. *Apuleji de Deo Socr.* Potentiæ Deorum animis conjectatæ.

Conjectio, f. 3. jactus. *Cic. pro Cæc. c.* 15. Neque ictu cominus, neque conjectione telorum. ¶ Item *conjectura*, ut conjectio somniorum. *Id. l.* 2. *de Div. c.* 63.

Conjecto, as, avi, atum, are, frequentat. a Conjicio, *gettare*, *cacciare*, *Gell. l.* 7. *c.* 19. Aliquem in carcerem conjectare. ¶ Item conjecturam facio, opinor. *Ter. Eun.* 3. 4. 5. Neque scio quid dicam, aut quid conjectem. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 51. Valetudo ex eo conjectabatur.

Conjector, m. 3. *spianatore de' sogni*, קוסם, מנחש Germ. *errâter*, Gall. *qui predit par conjectures*. Hisp. *devinador*, ὀνειροπόλος, ὀνειροκρίτης, interpres, a conjectura. *Cicer.* 2. *de Divin. c.* 65. Defert ad conjectorem quidam, somniasse se.

Conjectrix, icis, f. 3. a conjector. *Plaut. Mil.* 3. 1. 99. Conjectrici, hariolæ, haruspicæ, Al. leg. *Collectrici*.

Conjectura, f. 1. *congettura*, *immaginazione*, פתרון, קוסם, נחש, Germ. *anzeigung*, Gall. *conjecture*, Hisp. *conjetura*, στοχασμός, rei latentis judicium. *Cicer. pro Rosc. Amer.* Etiam ne in perspicuis rebus argumentatio quærenda, aut conjectura capienda sit? ¶ Hinc Conjecturam facere, capere, Conjectura assequi, augurari, prospicere, &c. *Cic.* sæpe, & *Terent.* Sic conjecturam capere ex aliqua re. *Var. R. R. l.* 3. *c.* 16. *ad fin.* ¶ Speciatim conjectura dicitur somniorum interpretatio. *Plaut. Curcul.* 2. 1. *fin.* Potin' conjecturam facere, si narrem tibi, Hac nocte quod ego somniavi dormiens?

Conjecturalis, le, o. 3. *cosa, che si giudica per congettura*, στοχαστικός, quod ad conjecturam spectat. *Cic.* 1. *de Inv.* Cum facti controversia est, quoniam conjecturis causa firmatur, constitutio conjecturalis appellatur. *Celsus in præfat. l.* 1. Conjecturales artes, h. e. quæ incertæ sunt, & sine fundamento.

Conjecturaliter, adverb. per conjecturas. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Conjecturaliter gestum.

Conjecturo, a. 1. idem ac conjicio, *congetturare*. *Senec.* 7. *nat. quæst. c.* 29. Nobis conjecturare tantum illa in occulto licet. Obsopæus tamen observat, e MSS. legendum, *& conjectura ire in occulta tantum licet*.

Conjectus, us, m. 4. idem ac jactus. *Cic. pro Planc.* Sed dignitatem, sed oculorum conjectum, sed solidam, & robustam, & assiduam frequentiam præbuerunt. *Liv. l.* 28. *c.* 14. Cum nondum ad teli conjectum venisset.

Conjectus, a, um, adject. *jactus*, *injectus*, *gettato*, *Virgil.* 9. *Æn. v.* 698. Conjecto spiculo aliquem sternere. *Ter. Andr.* 4. 1. 44. Conjectus in nuptias. Sic conjectus in carcerem, *Senec. epist.* 9. ¶ Item per conjecturam perceptus, *congetturato*. *Cic.* 2. *Divin. c.* 31. Non tam mirabilia sunt, quam conjecta belle. *Id. l.* 1. *Divin. c.* 52. Male conjecta, maleque interpretata.

Conifer, & Coniger, a, um, adject. qui conos fert, h. e. nuces pineis similes, *Virg.* 3. *Æn. v.* 680. Aeriæ quercus, aut coniferæ cyparissi. *Catull. de nupt. Pel. & Thet. vers.* 106. Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum.

Conjicio, is, jeci, ectum, a. 3. רמה, ירה, συμβάλλω, εἰκάζω, proprie est res plures in unum jacere locum, vel simul jacere. *Cæs. l.* 1. *Com.* E loco superiore in nostros venientes tela conjiciebant. ¶ Hinc translate usurpatur. *Cicero pro Planc.* Atque hæc, nec ulla alia sunt conjecta maledicta in ejus vitam, *Tib. l.* 1. *el.* 9. Absenti sæpe querelas conjicit. ¶ Sæpe sumitur pro simplici jacio, *gittare*. *Plaut. Epid.* Et palliolum tuum in collum conjice. ¶ Hinc ad multa transfertur. *Terent. Heaut.* 2. 3. 50. Ne me in lætitiam frustra conjiciam. *Id. Phorm.* 1. 4. 13. Hinc me conjicerem protinus in pedes, *idest*, fugerem. *Cic. pro Cæl. c.* 27. Atque illo repentino hominum impetu se in fugam conjecisse. *Id.* 1. *Phil.* Nisi ille se sub scalas tabernæ librariæ conjecisset. *Plaut. Pœn.* Conjici in morbum. ¶ Est etiam divinare, *congetturare*. Nam multa in mentem jaciuntur, ibique conjunguntur, tum pluribus consideratis unum colligitur. *Cic.* 2. *de Div.* Non igitur, aut quæ tempestas impendeat, vates melius conjiciet, quam gubernator? aut morbi naturam acutius, quam medicus? *Id.* 3. *de Orat.* De me conjicio. Sic conjicere alicui somnium, hoc est conjiciendo interpretari. *Plaut. Curc.* 2. 2. *princ.* ¶ Conjicere culpam in aliquem, *dar la colpa*. *Hirt. de B. Alexandr. c.* 49. In gregem locupletum simultatum causæ conjiciebantur. ¶ In versum se conjicere, V. *Versus*. ¶ In antiquis quibusdam *Varronis*, *Justini*, *Ulpiani*, & aliorum Codicibus testatur *Paræus in Lex. Critic.* se legisse *cojicio*: quod a *Laberio* usurpatum, *cojiciam in fullonicam*, reprehendit *Gell. l.* 16. *c.* 7. tamquam obsoletum, aut ex sordidiore usu vulgi depromptum.

* Conila, æ, f. κονίλη, herba alias cunila, vel origanum. Apul. *de herb.* 1. 122.

Conimbrica, æ, f. 1. Conibrica, *Condexa la veja*, opp. olim, nunc pagus Portugalliæ, in prov. inter Durium, & Tagum. ¶ Conimbrica nova, *Coimbra*, urbs ampla, & Academia insignis, ad Mundam fl.

Coniptum, n. 2. genus libaminis, quod farina conspersa faciebant, a κονίπτω, pulvere aspergo. *Fest.*

* Conire pro *coire* non esse dicendum docet *Quint. l.* 1. *c.* 6. *al.* 10.

Conisco, vel conisso, n. 1. κονίζω, est pulvere aerem replere, pulverem excitare, pulvere respergere, quod pecudes ludentes, & concertantes faciunt. *Lucr. l.* 2. *v.* 320. Et satiati agni ludunt, blandeque conissant. *Quint. l.* 8. *c.* 3. ex *Cic.* Caput opponis cum eo coniscans. Al. leg. *coruscans*, a κορύσσω, arieto.

Conisterium, n. 2. vel conistra, f. 1. locus, ubi asservabatur pulvis, quo post unctionem aspergebantur luctaturi, ut prehensiones firmiores, non lubricæ forent, a κόνις, pulvis. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11.

Conistra. V. Conisterium.

* Coniti. V. Aconiti.

Conitum. V. Coniptum.

Conjuga, æ, f. 1. conjux. *Apul. l.* 6. *A. A.* Magna Jovis germana, & conjuga.

Conjugalis, le, o. 3. *matrimoniale*, Ger. *ehelich*, Gal. *conjugal*, Hisp. *conjugal*, γαμήλιος, quod ad conjugium pertinet, ut Conjugalis torus in quo conjugium fit. Dii conjugales, qui conjugiis præsse credebantur, ut Juno, Venus, Hymen. *Senec. in Med. init.* Dii conjugales, tuque genialis tori Lucina custos.

Conjugaliter, adverb. conjugum more. *August. epist.* 89.

Conjugata, n. a. σύζυγα, apud Rhetores sunt, quæ orta ab uno varie commutantur, quia ab uno genere, veluti jugo flectuntur, ut Civis, & civitas, exul, & exulare, &c. *Cic.* 5. *Parad.* Potes autem esse tu civis, propter quem aliquando civitas non fuit? & me exulem tuo nomine appellas, cum omnes meo discessu exulasse Remp. putent? *Quint. l.* 5. *c.* 30. & *Cic. in Top. c.* 3.

Conjugatio, f. 3. Idem ac conjunctio, בנין, שנוי, *congiunzione*. *Cic. de Sen. c.* 15. Adminiculorum ordines, capitum conjugatio. Al. *jugatio*. ¶ Est item accidens, seu attributum partium orationis, proprium verborum, quia multa verba ad unum thema, velut jugum quoddam, astringit. *Cic. in Top. c.* 3. *Diomed. Priscian.* &c.

Conjugator, m. 3. qui conjungit. *Catull. in Epith. Mall. carm.* 62. *v.* 44. Boni amoris conjugator.

Conjugatus, a, um, adject. ut locus a conjugatis. V. Conjugata. ¶ Apud *Aug. l.* 6. *Conf. c.* 15. conjugatus, est uxori conjunctus, *maritato*.

Conjugialis, & le, o. 3. idem ac conjugalis. *Ovid.* 6. *Met. v.* 536. Conjugialia jura.

Conjugis, ge, adject. conjugus, conjunctus, quasi eodem jugo copulatus. *Apulej. l.* 7. *Metam.* Me cum meo vectore illo equo factum conservum atque conjugem. Adde *Solin. c.* 22. (*al. c.* 22.)

Conjugium, neut. 2. omnis conjunctio, a conjugo. *Lucret. lib.* 3. *vers.* 858. Coitu, conjugioque corporis, atque animæ. ¶ Speciatim sumitur pro matrimonio, *matrimonio*, חתנה, Ger. *ehestand*, Gall. *mariag*, Hisp. *casamiento de marido*, *o muger*, συζυγία. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. Prima societas in ipso conjugio est, proxima in liberis. ¶ Item pro coitu Venereo. *Virg.* 3. *Georg.* Sæpe sine ullis conjugiis vento gravidæ.

Conjugo, as, a. 1. idem ac conjungo, συζεύγνυμι a jugum, quasi in unum jugum jungo, vel ad unum jugum alligo. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. Estque ea jucundissima amicitia, quam similitudo morum conjugavit.

Conjugulus, a, um, o. 1. 2. quod facile conjugatur. *Plin. l.* 15. *c.* 29. Cato tria genera myrti prodidit, candidam, nigram, conjugulam.

Conjugus, o. 1. 2. *congiunto*, σύζυγος, quod conjugatum est. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Conjuga ferme vagantur, nec nisi cum compare vita est.

Conjuncte, adv. *congiuntamente*, συνημμένως. *Cic. de Orat.* Si quando risus conjuncte re, verboque moveatur. *Id. de Amic. c.* 18. Quicum conjunctissime, & amantissime vixerat. *Id. Fam.* 6. *ep.* 10. Sic semper dilexi, ut non ullo cum homine conjunctius viverem.

Conjunctim, idem ac conjuncte. *Cæs.* 6. *B. G. c.* 18. Hujus omnis pecuniæ conjunctim ratio habetur, fructusque servantur.

Conjunctio, nis, f. 3. *congiunzione*, σύναξις, חבור, copulatio. *Cic. pro Planc.* Jam municipia conjunctione etiam vicinitatis vehementer moventur. ¶ Item una ex partibus orationis. *Cic. in Orat. c.* 39. Cum demptis conjunctionibus dissoluta plura dicuntur. ¶ Item cognatio, affinitas, amicitia, *parentela*, *amicizia*. *Cic.* 3. *Fam.* Ego citius cum eo veterem conjunctionem diremissem, quam novam conciliassem.

Conjunctivus, a, um, *congiuntivo*, ὑποτακτικός conjungendi vim habens, *Tertull. advers. Hermog. c.* 26. Nam & *autem* ipsum, velut fibula conjunctivæ particulæ ad connexum narrationi appositum est. ¶ *Conjunctivus modus* in Verbis apud Grammaticos est, qui cum solus locutionem seu sententiam implere non possit, alium modum sibi conjungit, ut *cum scripsero*, *faciam*, qui & *subjunctivus* dicitur. *Servius in art.* 2. *Donati*, *pag.* 1787. *Putsch.* & *Martian. Capell. lib.* 3. *pag.* 83.

Conjuncto, as, are, a. 1. frequentat. a conjungo. *Prudent. Psychom. v.* 762. Quod sapimus, conjunctet amor. Alii rectius leg. *conjungat*.

* Conjunctrix, icis, f. quæ conjungit, συζευγνῦσα. *August. l.* 11. *de Trin. c. penult.*

Conjunctus, a, um, o. 1. 2. *congiunto*, συνεζευγμένος. *Cic. in Anton.* Ea summa miseria est summo dedecori conjuncta. ¶ Cum ablat. sine præposit. quæ inest in ipso verbo. *Cic.* 5. *Phil. c.* 7. *ad fin.* Mendicitas affinitate conjuncta. ¶ Item affinitate, vel amicitia junctus. *Cic. Verr.* 6. *c.* 33. Non solum societate atque amicitia, sed etiam cognatione cum aliquo conjunctum esse, *Id. Philip.* 1. *c.* 3. Syracusæ urbs mihi conjunctissima. *Ovid. Met.* 15. *v.* 599. Quamvis conjunctior ille nemo mihi est. ¶ Item conformis. *Cic.* 2. *Off.* Præcepta naturæ conjuncta. ¶ Conjuncta, orum, apud Rhetores est locus topicus. *Cic. de Orat. c.* 39. & 40.

Conjunctus, us, m. conjunctio. *Varr. l.* 9. *L. L.* Sic bigæ, quadrigæ a conjunctu dictæ.

Conjungo, is, xi, ctum, a. 3. copulo, consocio, concilio, connecto, *congiungere*, חבר, הרביק, Ger. *zusammenfigen*, *vereinigein*, Gal. *conjoindre*, Hisp. *ayuntar*, συνάπτω, simul jungo. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 32. Calamos cera conjungere. *Cic. pro Leg. Man. c.* 9. Quantum bellum futurum putatis, quod conjungunt reges potentissimi? h. e. simul conflant. *Ovid. Heroid. epist.* 21. *ad fin.* Cum aliquo se conjungere. *Liv. l.* 29. Conjungere sibi fœminam matrimonio. *Cic.* 1. *de Orat.* Connubia conjungere. ¶ Conjungere boves, h. e. ad jugum jungere. *Cato R. R. c.* 138.

Conivola, occulta. *Festus.*

Conjuratim, adverb. *in congiura*. *Plaut. Asin.* 2. 2. 52. Siquidem omnia conjuratim cruciamenta conferam. Al. leg. *Conjurati*.

Conjuratio, f. 3. *congiura*, קשר, Ger. *zusammen-schvverung*, σύστασις, conspiratio. *Cæs.* 1. *B. G.* Conjurationem nobilitatis fecit, & civitati persuasit, ut de finibus cum omnibus copiis exirent. ¶ Sæpius accipitur in malam partem. *Cic. in Catil.* Tanta hæc in Remp. conjuratio manifeste inventa, atque deprehensa est. V. *Conjuro*. ¶ Sumitur etiam pro ipso cœtu conjuratorum. *Cic. Catil.* 1. *c.* 6.

Conjuratus, a, um, adject. ex particip. *congiurato*, qui conspiravit, ut conjurata Græcia. *Horat. l.* 1. *od.* 15. Conjurati fratres. *Virgil.* 1. *Georg. v.* 280. ¶ Substantive etiam usurpatur *Conjuratus*, i. *Cic. Catil.* 4. *c.* 10. Manus conjuratorum permagna, & alibi passim.

Conjuro, as, n. 1. *congiurare*, קשר, *zusammen schvveren*, Gall. *conjurer*, Hisp. *conjurar*, συνόμνυμαι, simul juro, conspiro. Sæpius in malam partem capitur pro conspirare in alicujus perniciem. *Cic. pro Mil. c.* 24. Sibi confessos esse de interficiendo Pompejo conjurasse. *Quintil.* 4. 2. Conjurare in mortem alicujus. ¶ Est item simpliciter jurare. *Gell.* Tu verbis conceptis conjurasti sciens scienti amico tuo. Item consentire, sive sibi mutuo opem ferre. *Hor. in Arte ad fin.* Alterius sic altera poscit opem res, & conjurat amice. ¶ Servius ad illud Æn. 8. *Simul omne tumultu Conjurat trepido Latium*: Observa, inquit, de re bona conjurationem dici posse, *Liv.* etiam *l.* 22. *c.* 38. Conjurabant milites, se fortitudinis ergo non abituros.

Conjux, jugis, com. 3. *moglie*, *o marito*, שגל, אשה, Ger. *ein. ehegemahl*, Gall. *le mari*, *ou la femme*, Hisp. *el marido*, *o la muger*, σύμβιος, γυνή, ὁμόζυγος, uxor, seu maritus, a conjungo. Sed Prisciano placet *conjunx* scribi cum *n*, ut sit a conjungendo. Manut. in Orthogr. vetera multa monumenta affert, in quibus *Conjux*, *Conjunx*, *Cojux*, & *Cojunx* legitur. Sed primum probabilissimum est, *Cic. ad Att.* Vagamur egentes cum conjugibus, & liberis nostris. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 142. Fida conjux. *Ovid.* 11. *Met. v.* 727. O carissime conjux.

Conlætor, aris, atus sum, congaudeo, simul lætor, *Tertull. de Idololatr. c.* 14. Conlætemur ex communione naturæ.

Conlævo, V. Collævo.

Conlatro, as, a. 1. *abbajare*, καθυλακτέω, latratu infesto, obloquor. *Sen. de vita beata*, *c.* 17. Siquis ex his, qui Philosophiam conlatrant.

Conlaxo, as, are, idem ac laxo. *Lucret. l.* 6. *v.* 231. Facile omnia circum conlaxat.

Conlector. V. Collector.

Conlibertus. V. Collibertus.

Conluco. V. Colluco.

Conluo. V. Colluo.

Connato, & Connatatio, a *con* & *nato* afferunt ex Plauto Stephanus, Passeratius, Danetius, & alii: Sed nos invenire non potuimus.

Connatus, a, um, simul natus. *Tertull. advers. Valentinian. c.* 9. Vitia in corpore connata.

Connecto, ctis, a. 3. *attaccare insieme*, συμπλέκω, est simul nectere, conjungere, *Cic. Att.* Illa, quæ tu connecti vis, &c.

Connectus. V. Connexus.

Connexe, adverb. conjunctim. *Martian. Capell. l.* 4. *par.* 1. Hæc non nisi connexe dicuntur.

Connexio, onis, f. συναφή, *connessione*, *conclusione del sillogismo*. Proprie est connectendi actus, & a *Quintil.* pro complexione adhibetur, *l.* 5. *c.* 14. Connexio aut vera negatur, aut nihil ad quæstionem dicitur pertinere.

Connexivus, o. 1. 2. copulativus. *Gall. l.* 10. *c.* 29. Connexiva conjunctio.

Connexus, a, um, nom. ex particip. conjunctus, colligatus, *connesso*, *unito*. *Cic.* 2. *de Nat. c.* 38. Qui omnia inter se connexa, & apta viderit. *Virg.* 4. *Georg. v.* 257. Apes pedibus connexæ. ¶ Absolute *Cic.* 4. *Acad. c.* 30. Ipsa ratio connexi, cum concesseris superius, cogit inferius concedere. ¶ Comparat. *Connexius*, vel ἀρχαϊκῶς, *Connectius*, apud *Lucretium l.* 3. *v.* 557. legitur. Sed rectius alii *conjunctius*.

Connexus, us, ui, m. 4. idem ac connexio. *Lucret. l.* 1. *v.* 626. Habere varios connexus.

Connitor, eris, isus, vel ixus sum, d. 3. *sforzarsi*, *far suo potere*, עמל, התחזק, יגע, Ger. *etvvas mit einander unterstehen zuthun*, Gal. *s' efforcer*, Hisp. *estribar*, συντείνομαι, simul vel vehementer nitor. *Cic. de Fin.* Cum paulum firmitatis accesserit, connituntur, ut se erigant. *Cæs. l.* 1. *B. Civ.* In summum jugum virtute connititur. ¶ Item pario, *partorire*. *Virg.* 1. *Ecl. v.* 15. Hic inter densas corylos modo namque gemellos, spem gregis, ah, silice in nuda connixa reliquit. ¶ Servius ad *Æneid.* 1. *vers.* 144. ait, *connixus* antiquorum, *Ennius* recentiorum esse.

Conniventia, æ, f. 1. ἐπίμυσις, dissimulatio, *l.* 1. *C. de fund. & salt. rei dom. l.* 2. Quod si venalis procuratorum conniventia admiserit. *Ascon. in proœm. Verr.* Conniventia Ciceronis ipsius, parum compertum est.

Conniveo, es, ivi, vel xi, n. 2. & olim connivo, *serrare gli occhi*, קרץ, Germ. *einem mit den augen vvincken*, Gal. *sourciller*, Hisp. *abaxar los parpados de los ojos*, σκαρδαμύττω, est oculorum palpebras movere, modo claudere, modo aperire, a *niveo*, obsol. verb. *Sueton. Calig. c.* 51. Ad minima tonitrua & fulgura connivens, caput obvolvere solebat. ¶ Sic proprie connivere dicuntur, qui dormitant. *Cic. de Nat.* 2. *cap.* 57. Quid melius quam in mediis vitæ laboribus obdormiscere, & ita conniventem somno sopiri sempiterno? ¶ Hinc translate sumitur pro dissimulare visum, *far mostra di non vedere*, *dissimulare*. *Cic. pro Cæl. c.* 24. Dii immortales, cur interdum in hominum sceleribus maximis connivetis? ¶ Apud *Plaut. Mostel.* 3. 2. *v.* 145. Connivere dicuntur coagmenta, & juncturæ, quæ minime laxæ sunt. ¶ Calvus apud *Priscian. l.* 9. fecit 3. declinat. Cum gravis ingenti connivere pupula somno. Hinc præterita connivi, & connixi apud *Cassium*, & *Turpilium* ibidem.

Connixus, vel Connisus. V. Connitor.

Connubialis, & le, o. 3. ἐπιγαμικός, quod ad connubium spectat. *Ovid. Heroid. epist.* 6. *v.* 41. Heu ubi pacta fides? ubi connubialia jura?

* Connubialiter, connubiali more, γαμηλίως. *Mart. Capel. l.* 6. *sub init.*

Connubium, n. 2. *legge del matrimonio*, חתנה, Ger. *die ehe*, *oder ehestand*, Gal. *mariage*, *conjunction par mariage*, Hisp. *la ley*, *o derecho del casamiento de marido*, *y muger*, συγγαμία, jus legitimi matrimonii, a nubo. *Cic.* 1. *Off.* Sequuntur connubia, & affinitates. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Concelebrare connubia. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 9. Romulus Sabinorum connubia conjunxit consilio, & sapientia singulari. ¶ Secunda syllaba in hac voce anceps est. V. *Virg. Æn. v.* 73. & *l.* 4. *v.* 126. & 535. & *l.* 9. *v.* 600.

Connubius, a, um, adject. ad connubium pertinens, *matrimoniale*. *Apulej. Metam. l.* 9. Connubia lege sociatus.

Connubo, is, n. 3. nubo. *Apul.* Puellari ætate connupseramus. ¶ Ita affertur. Ego in *Apulejo* nondum vidi.

Connudatus, a, um, adject. idem ac nudatus. *Plin. lib.* 28. *cap.* 7. Contra fulgura ipsa in mense connudata.

Connumero, as, avi, atum, are, a. 1. idem ac numero, vel annumero, *connumerare*, ספר, συγκαταριθμέω. *Paul. JCtus l.* 104. *de statu hom.* Inter liberos connumerabitur. *Ammian. l.* 25. *c.* 11. Vir profecto heroicis connumerandus ingeniis. *Ovid. l.* 5. *Trist. el.* 4. *v.* 20. Se quoque in exemplis connumerare solet, alii leg. *annumerare*.

Conon, m. 3. κόνων, Atheniensium dux fuit, qui prælio victus a Lysandro Lacedæmoniorum duce, sponte abiit in exsilium ad Artaxersem Persarum Regem, cujus auxilio patriam, cui servitutem attulerat, in libertatem restituit. *Justin. l.* 1. & 6. Fuit præstantissimus Imperator, & filium Timotheum, & ipsum summum Imperatorem, hominemque doctissimum reliquit. *Cic.* 3. *de Orat.* ¶ Fuit & alius Conon Samius Astrologus, de quo *Prop. l.* 4. *el.* 1. Hic septem libros de Astrologia edidit.

Conopeum, n. 2. *padiglione da letto*, יריעה, velum circa lectum ad arcendos culices, quos Græci κώνωπας vocant. Apud Ægyptios in usu maxime erat, cum propter paludes Nili magna culicum copia infestarentur. ¶ Græce scribitur κωνωπεῖον, & in quodam epigr. etiam κωνώπεον: qua ratione *Horat. Epod.* 9. *v.* 16. Sol aspicit Conopeum. Et *Propert. l.* 3. *el.* 9. 45. Fœdaque Tarpejo conopea tendere saxo, At *Juven. sat.* 6. *v.* 80. Ut testudineo tibi, Lentule, conopeo.

Conopon diabasis, κωνώπων διάβασις, locus est in insula contra quartum Nili ostium, in quem statis anni temporibus culices transire dicuntur. Κώνωπες enim sunt culices, διάβασις transitio. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *a med.*

Conor, aris, atus sum, d. 1. *sforzarsi*, יגע, עמל, נסה, πειρῶμαι, tento, molior, nitor, & do operam, ut aliquid fiat. *Cicer. in Orat.* Magnum opus omnino, & arduum conamur. *Ter. And.* 4. 1. 52. Conari manibus pedibusque. ¶ Fere infinito jungitur. *Cic. pro Quintio*, Qui præsente eo gestum agere conarentur. ¶ Absolute usurpavit *Nepos in Datam. c.* 7. Qui prius cogitare, quam conari consuesset. Et *Terent. Phorm.* 1. 2. Ego conabar obviam tibi, h. e. ire. ¶ *Conarem*, pro *Conarer*, legi apud *Priscian.* ex *Ænnio*, refert Passeratius.

Conquadratus, a, um, adject. in quadri formam redactus, *quadrato*. *Colum. l.* 8. *c.* 3. Perticæ conquadratæ.

Conquadro, as, a. 1. in quadratam figuram redigo. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 48. Aureus later, quod conquadravit religio. ¶ Translate *Sidon. l.* 3. *ep.* 7. Sic dicta vero conquadrant. *h. e.* conveniunt.

Conquæstor, oris, m. 3. idem ac conquisitor, vel simul quæstor. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Conquassatio, f. 2. *conquassamento*, *crollamento*, συσσεισμός, concussio, commotio. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 13. Ex totius valetudinis corporis conquassatione, & perturbatione gignuntur.

Conquassatus, a, um, adject. concussus, *conquassato*, *crollato*, *sbattuto*. *Lucr. l.* 8. *v.* 442. Conquassatum corpus. *Cic. pro Sext. cap.* 26. Exteras nationes illius anni furore conquassatas videbamus.

Conquasso, a. 1. *conquassare*, *scuotere*, התרעש, רוצץ, Germ. *erschitten*, *zerbrechen*, Gal. *ebranler*, *casser*, Hisp. *quebrar*, *y gastar*, συσσείω, concutio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 43. Apulia maximis terræ motibus conquassata est. ¶ Item contero, confringo. *Cato c.* 52. Si calix erit, conquassato.

Conqueror, d. 3. idem ac queror, *lamentarsi*, μέμφομαι. *Cic. in Tusc. l.* 1. *c.* 21. Conqueri fortunam adversam, non lamentari decet. ¶ Cum abl. & præp. *de*. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 2. Nihil me etiam tecum de tui fratris injuria conqueri.

Conquestio, f. 3. idem ac querela, μέμψις. *Cic.* 1. *ad Q. Fr. epist.* 1. *cap.* 7. Ubi nullum auxilium, nulla conquestio.

Conquestus, us, m. 4. idem ac questus, *lamento*. *Liv. l.* 8. *c.* 7. Tum libero conquestu coortæ voces sunt.

Conquiesco, idem ac quiesco, *quietarsi*, ἡσυχάζω. *Cic.* 5. *Fin.* Ut conquiescere ne infantes quidem possint. *Id. Curioni*, Ætas nostra jam ingravescens in amore, atque in adolescentia conquiescat tua. *Id. l.* 1. *Fam. epist.* 1. Tu, nisi perfecta re, de me non conquiesti. *Id. pro Balbo*, *c.* 1. Conquiescere a bellis continuis.

* Conquiliatus, a, um, *Conquiliata lana*, apud *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 9. Dici videtur quasi *quisquiliata*, i. e. leviter decerpta. Al. *condyliata*, al. *conculcata*.

Conquinisco, is, (conquexi, apud *Priscian.*) sine sup. n. 3. *chinarsi*, השתחוה, Ger. *sich neigen*, *bucken*, Gal. *s' incliner*, Hisp. *inclinarse*, ὑποκύπτω, est inclinare se, a *cunio*, Aliqui putant, *conquinisco* corrupte dici pro *conclinisco*, ut ejusdem originis sit, ac inclino. Alii volunt esse a genu, pro *congenisco*. *Plaut. Cist. act.* 4. *sc.* 1. *v.* 5. Faciundum est puerile officium, conquiniscam ad cistulam. *Id. Pseud.* 2. 2. 75. Si conquiniscet istic, conquiniscito simul.

* Conquino. V. Coinquino.

Conquiro, is, sivi, itum, a. 3. *cercare con diligenza*, בעה, בקש, Germ. *mit fleiss suchen*, Gall. *chercher soigneusement*, Hisp. *buscar diligentemente*, ζητέω, est diligenter quærere, seu investigare. *Cic.* 6. *Ver.* Conquiri Diodorum jubet. ¶ Item quærendo in unum contrahere, idest, colligere, *raccogliere*, *radunare*. *Cic.* 5. *Ver.* Cum undique homines nequissimos conquisisset. ¶ Item exquirere, deligere, *eleggere*. *Cic. in Agrar.* Nedum isti ab Rullo conquisiti, & electi coloni. ¶ Conquirere, coercere, constringere, *Fest.* Sed Scaliger legit *Coinquire*.

Conquisite, adv. συζητικῶς, exquisite, diligenter, docte. *Gell. l.* 3. *cap.* 10. Hæc Varro de numero septenario scripsit admodum conquisite. Adde *Auct. ad Heren. l.* 2. *ad fin.*

Conquisitio, f. 3. *cercamento*, *inquisizione*, בקשה, חקר, συζήτησις, investigatio. *Cic. de Univ.* Difficillimum est in omni conquisitione rationis exordium. ¶ Conquisitio militum, est militum delectus, cum Imperator pro sua auctoritate, quos ei visum fuerit, etiam invitos ad militiam conscribit. Id in majoribus tantum Reip. periculis fieri consuevit. Alioqui enim ultro nomina dabant. *Cic. de Prov. Cons. c.* 2. Exercitus ille noster, superbissimo delectu, & durissima conquisitione coactus, omnis interiit. *Liv. l.* 23. *c.* 32. Ut in Piceno agro conquisitionem militum haberet.

Conquisitor, m. 3. qui investigat, חוקר. Speciatim conquisitores dicebantur homines illi, per quos milites in delectu conquirebantur, ἀνδρολογοῦντες. *Cic. Attic.* Nullus usquam delectus, nam conquisitores φαινοπροσωπεῖν non audent, nec nomina dant. Adde *Liv. l.* 21. *c.* 11. ¶ Conquisitores etiam dicuntur exploratores, *inquisitori*, *spie*, ὠτακουσταί. *Plaut. Amph. prol.* 65. Ut conquisitores singuli in subsellia eant per totam caveam.

Conquisitus, a, um, o. 1. 2. συζητηθείς, investigatus, electus, *cercato*, *scelto*. *Cic. de Arusp. Resp.* Siquis aliquem fictis, conquisitisque vitiis deformatum vellet inducere. *Id.* 5. *Tusc. c.* 21. Mensæ conquisitissimis cibis exstruebantur.

Conrado. V. Contrado.

* Conrector. V. Corrector.

Conrecumbo, is, simul recumbo. *Tertull. de testim. anim. c.* 4. Quasi præsentibus, & conrecumbentibus.

Conrei, m. 2. qui simul ob eamdem causam rei facti sunt, συνυπόδικοι. *Ulp. lib.* 3. §. 3. *Dig. de liber. leg.*

Conregio, f. 3. in Auguralibus, regio infra fines comprehensa. *Varro l.* 6. *de L. L.* ¶ *Conregione* veteres dixerunt pro *e regione*. *Fest.*

* Conregno, simul regno, *regnar insieme*, συμβασιλεύω. *Paul. Nolan. Sulp. Sev. Ters.*

* Conresupinatus, simul resupinatus. *Tertull. de anim. c.* 48.

* Conresuscitatus, simul resuscitatus, συνεγερθείς. *Tertul. de resur. car. c.* 23.

Conrideo, V. Corrideo.

Conruspor, d. 1. conquiro. *Plaut.* Conruspare tua consilia in pectore. *Fest.*

Consacerdos, otis, m. συμμύστης, qui simul cum alio in eodem sacerdotio est. *Symmach. l.* 10. *Epist.* 74. & *Paulin. Nolan. Epist.* 20. (*al.* 16.) *c.* 2.

* Consacro, V. Consecro.

Consalutatio, f. 3. *salutazione vicendevole*, ἀσπασμός, *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 18. Plausus maximi, consalutatio forensis perhonorifica.

Consalutatus, a, um, *salutato*, a pluribus salutatus. *Tacit. l.* 3. *hist. in fi.* Domitianum Cæsarem consalutatum miles frequens in patrios penates deduxit.

Consaluto, as, a. 1. *salutare insieme*, est ultro citroque salutationem dare: *Cic.* 2. *de Orat. c.* 3. Cum inter se amicissime consalutassent.

Consanesco, is, n. 3. sanus fio, *risanarsi*. *Cic. Sulp. l.* 4. *epist.* 6. Nunc autem hoc tam gravi vulnere etiam illa, quæ consanuisse videbantur, recrudescunt. Al. leg. *Consanavisse*, nam *Consenuisse*, quod in vulg. reperitur, rejicit Paræus in Lex. Crit. *Colum. l.* 8. *c.* 2. Vulnera dum consanescant.

Consanguinei, orum, m. 2. *parenti*, קרוב, מודע, גאל, ὁμογνήσιοι, ὅμαιμοι, Ger. *bluts-freund*, Gal. *parens*, Hisp. *parientes*, fratres, qui eodem patre nati sunt, licet diversis matribus, & ita in Jure accipi, observat *Cujac. l.* 11. *c.* 26. At generatim, qui sanguine inter se connexi sunt. *Cic. Attic. l.* 2. Sed Βοώπιδος, nostri consanguineus non mediocres terrores facit. ¶ Translate consanguineus pro simili capitur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 278. Sopor consanguineus lethi. Sic *Colum. proœm. l.* 1. Res rustica consanguinea sapientiæ est.

Consanguinitas, f. 3. *parentado*, מודעה, Ger. *bluts-freundschafft*, Gal. *consanguinité*, Hisp. *parientesco de sangre*, συγγένεια, sanguinis conjunctio. *Liv. l.* 7. *c.* 19. Cæritem populum misericordia consanguinitatis Tarquiniensibus adjunctum fama ferebat.

Consano, as, idem quod sano, *sanare*, *Colum. lib.* 4. *cap.* 24. Plagæ consanentur. ¶ Item neutra signif. pro consanescere, *risanarsi*, *l.* 10. *Dig. de Ædil. edict.*

Consarcinatus, a, um, adject. involutus, temere sartus. *Ammian. l.* 15. *c.* 10. Consarcinata falsitas.

Consarcino, a. 1. *cucire insieme*, תפר, συρράπτω, est simul sarcire, & nullo delectu conjungere. *Gell. l.* 13. *c.* 23. Extrinsecus additum, & consarcinatum.

Consarrio, n. 4. σκαλίζω, idem quod sarrio, *zappare*. *Colum. l.* 11. *cap.* 3. Deinde sulci omnes consarriendi.

* Consatio. V. Consitio.

* Consatus, a, um, satus, consitus, συμπαγής, cum se coitu draconis consatam affirmaret. *Solin. c.* 9. al. 14. Consati spiritus. *Tertull. de Anim. c.* 43.

Consauciatus, a, um, adject. vulneratus, *piagato*, *ferito*. *Suet. Aug. c.* 26. Utrumque brachium ruina pontis consauciatus.

Consaucio, as, idem ac saucio, *piagare*. 4. *ad Heren.* In hoc autem crebro, & celeri vulnere corpus consauciari videtur. *Suet. Ner. c.* 26. Prætoris caput consauciavit.

* Consavio, as, & Consavior, aris, *baciare*, φιλέω, נשק. *Apulej. l.* 2. *Met.*

Consceleratus, o. 1. 2. sceleratus, *scellerato*. *Cic. pro Cluent. c.* 10. Ex eodem furore etiam illa conscelerata exectio linguæ. *Id. pro Rosc. Am. c.* 24. A filiis consceleratissimis furiæ domesticæ pœnas parentum repetunt.

Conscelero, idem ac scelero, *macchiare di scelleraggine*. *Liv. l.* 10. *B. Mac.* Agite, conscelerate aures paternas. ¶ Conscelerare oculos, est nefandum aliquod facinus aspicere. *Ovid.* 7. *Metam. vers.* 34. Cur non & specto pereuntem, oculosque videndo conscelero?

Conscendo, is, di, nsum, n. 3. idem ac ascendo. *Virgil.* 1. *Æn.* Æneas scopulum interea conscendit. ¶ Fere de navigantibus dicitur, & est navim ingredi navigandi causa, *imbarcarsi*, & usurpatur vel absolute, vel cum acc. vel cum acc. & præp. in. *Cic. Att. l.* 9. Epheso conscendentes hanc epistolam dedimus. *Cæs.* 3. *B. C.* Navemque frumentariam conscendit. *Id. Fam.* 13. Navem spero nos bonam habere, in eam simul ac conscendi, hæc scripsi.

Conscensio, f. 3. ascensio, *salita*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 32. Et conscensionem in naves cum fuga: *imbarco*. Hinc *Liv.* Conscensionem facere, *imbarcarsi*.

Conscensus, a, um, *salito*, particip. passivum. *Justin. l.* 12. *c.* 10. Conscensis navibus. *Id. l.* 31. *c.* 4. Conscensa nave.

Consciens, entis, συνειδώς, conscius. *Tertull. de carne Christi*, *cap.* 3. Consciens Christus, quid esset.

Conscientia, f. 1. *conscienza*, לב, Ger. *das gevvissen*, Gal. *conscience*, Hisp. *conciencia*, συνείδησις, interius judicium animi, ac censura eorum, quæ fecimus, quæ aut redarguit, si prave, aut absolvit, & solatur, si recte egerimus. *Cic. pro Mil. c.* 23. Magna vis est conscientiæ in utramque partem. *Id. Fam.* 3. *ep.* 7. Fretus conscientia officii mei. *Id. pro Rosc. Am.* Suæ quemque malæ cogitationes, conscientiæque animi terrent. ¶ Sumitur etiam simpliciter pro scientia, seu notitia, quæ communis nobis est cum aliis, *notizia*, *cognizione*. *Cic. Catil.* 1. Constrictam teneri omnium horum conscientia conjurationem non vides? *Tacit. l.* 1. *histor. c.* 25. In conscientiam facinoris pauci admissi.

Conscindo, a. 3. idem ac scindo, vel in multas partes scindo, *lacerare*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 26. Conscindere epistolam. ¶ Translate est cruciare. *Lucr. l.* 5. *vers.* 46. Curæ conscindunt hominem solicitum. ¶ Item criminari, conviciari, *accusare*, *dir male*. *Cic. Att. l.* 8. Me ab optimatibus ait conscindi.

Conscio, is, a. 4. conscius sum, *esser conscio*. *Hor. lib.* 1. *ep.* 1. *v.* 60. Hic murus aheneus esto, nil conscire sibi, nulla pallescere culpa.

Consciolus, li, diminut. a conscius. *Catul. carm.* 68. *ad Januam*. Sæpe illam audivi furtiva voce loquentem Solam consciolis hæc sua flagitia. Alii leg. *cum ancillis*.

Conscisco, is, ivi, itum, a. 3. decerno, communi consilio statuo, ψηφίζομαι, חקק, *deliberare*. *Liv. l.* 1. *c.* 32. Censuit, consensit, conscivit, ut bellum cum priscis Latinis fieret. ¶ Consciscere mortem, fugam, facinus, &c. est proprie decernere, sed per metalepsim sumitur pro exsequi, quod decretum est. *Cic. in Bruto*, *c.* 11. Veneno sibi conscivisse mortem. *Brutus ad Cic. ep.* 16. Postquam illud conscivi facinus. *Liv. l.* 5. Desereremus penates nostros, exsiliumque ac fugam nobis ex eo loco consciscceremus. ¶ Translate conscisco ponitur pro contrahere. *Colum. l.* 8. Diligens pastor stabulum quotidie converrit, nec patitur, stercus humorem consciscere. Sed meliores libb. habent *consistere*.

* Conscissio, *laceramento*, σχιστομή, ἀσπαραγμός. *August. de morb. Eccl. c.* 31.

Conscissura, æ, idem ac scissura. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Etiam cicatricibus operis, atque conscissuris remanentibus. Harduinus legit, *Concisuris*.

Conscissus, a, um, adject. scissus, dilaceratus, *squarciato*, *lacerato*. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 32. Pallula conscissa.

Conscitus, o. 1. 2. Particip. a consciscor, illatus. *Liv.* 9. *c.* 26. Mors haud dubie ab ipsis conscita judicio subtraxit. *Plin. l.* 36. *c.* 15. Passim conscita nece Quiritibus tædium fugientibus.

Conscius, o 1. 2. *consapevole*, ידוע, Germ. *etvvas ihm selbst gevvust seyn*, Gal. *être coupable de quelque cas*, Hisp. *sabidor con otro de alguna cosa*, συνειδώς, qui rem scit, a *con*, & *scius*. Nonius, *scius*, & *conscius* differre dicit, quod *scius* secum, *conscius* cum alio scius est. Sed hanc differentiam fatetur non observari. Nam postquam *scius* in usu esse desiit, *conscius* utriusque locum occupavit. ¶ Usurpatur vel absolute. *Cic. pro Cluent.* Uno ex servis puero non grandi conscio. ¶ Vel cum dat. personæ, & infinitivo. *Cic.* 6. *Fam.* Mihi sum conscius, me, quoad licuerit, dignitati Reip. consuluisse. ¶ Vel cum gen. rei. *Cicer.* 4. *Phil.* Ita populos habent universos non solum conscios libidinis suæ, verum etiam administros. ¶ Vel cum dat. rei. *Cicer.* 6. *Ver.* Ut tot viros primarios velim esse temeritati, & mendacio meo conscios. ¶ Vel cum dat. personæ, & gen. rei, *Cic.* 3. *Off.* Sibi autem nullius essent conscii culpæ. ¶ Tribuitur & rebus

& rebus inanimis. *Stat. Theb. l.* 8. *v.* 206. Conscia templa. *Virg. Æn.* Sidera conscia testor. ¶ Interdum absolute ponitur pro male conscio, seu reo. *Plaut. Most.* 3. 1. 13. Nihil est miserius, quam animus hominis conscius.

Conscreor, aris, salivam exspuendo purgor. *Plaut. Pers.* 2. 5. 7. Magnifice conscreabor. Al. aliter legunt ex Nonio, sed perperam.

Conscribillo, as, a. 1. dim. a conscribo, & pro eodem usurpatum a Veteribus. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 108. Eas in ceram conscribillavit. ¶ Translate *Catul. carm* 25. *v.* 11. Insula turpiter tibi flagella conscribillent, h. e. quasi graphio lacerent.

Conscribo, a. 3. συγγράφω, כָּתַב, idem quod scribo, vel simul scribo, *scrivere*. *Cic.* 7. *Fam.* Institui Topica Aristotelica conscribere. *Id.* 12. *ad Att.* De Antonio quoque Balbus ad me cum Oppio conscripsit. ¶ Conscribere milites, est cogere, & in certum numerum, ac scriptum redigere, *arrolare*. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 16.

Conscripti Patres, προσεγγεγραμμένοι; vel Patres minorum gentium erant, qui a Romulo secunda electione, ex Sabinis, confecto bello, in Senatum electi sunt, ita dicti, quod cum Patribus primæ electionis, qui ex Albanis electi fuerant, scripti in Senatum fuissent. *Dionys. l.* 2. *Panvin. C. R. c.* 1. Sed aliqui Patres Conscriptos eos appellant, qui a Prisco adjuncti fuere. *Livius* eos, qui a Bruto, *Festus* eos qui a P. Valerio Cos. ex Equestri Ordine, & ex Plebe. Hinc traditum fertur, ut in Senatum vocarentur, qui Patres, quique Conscripti essent. *Liv. l.* 2. Sed postremo usus obtinuit, ut omnes Senatores uno Patrum Conscriptorum nomine vocarentur, ex *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 2.

Conscriptio, f. 3. συγγραφή, scriptio, compositio. *Cic. pro Cluent. c.* 67. Falsæ conscriptiones quæstionum. *Vitruv. proœm. l.* 7. Conscriptionibus memoriæ tradere.

Conscriptor, oris, m. 3. scriptor, *scrittore*. *Arnob. l.* 1. *pag.* 33. Conscriptores nostri mendaciter ista promiserunt.

Conscriptum, i, n. 2. *scrittura*, *scritto*. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 3. *v.* 55. Si veterum digne veneror conscripta virorum.

Conscriptus, a, um, adject. scriptus, *scritto*. *Catul. carm.* 69. *v.* 2. Conscriptum lacrymis epistolium. *Stat.* 3. *Sil.* 1. *vers.* 116. Conscripta imagine tela, h. e. picta. *Cæs. B. C. l.* 1. *cap.* 2. Conscripti milites, h. e. collecti. ¶ Conscripti etiam dicti Senatores Romæ, post primos Patres in Senatum allecti. V. sup. *Conscripti Patres*. Hinc *Horat. in Arte poet. v.* 314. Conscripti officium, h. e. Senatoris.

Conseco, a. 1. idem ac seco, *tagliare*. *Plin. l.* 36. *c.* 26. Ut citra ullum sensum ad ossa consecet, quidquid afflaverit corporis.

Consecraneus, a, um, adject. qui eorumdem sacrorum particeps est, συμμύστης: item commilito, eodem sc. sacramento obstrictus. *Capitolin. in Gord. cap.* 14. Sacrati commilitones, immo etiam mei consecranei. *Tertul. Apol. c.* 16. Sed & qui crucis nos religiosos putat, consecraneus erit noster.

Consecratio, f. 3. idem ac sacratio, ἀφιέρωσις, קִדּוּשׁ, *consacrazione*. *Cic. pro Domo, c.* 48. An consecratio nullum habet jus, dedicatio est religiosa? ¶ Consecratio etiam dicebatur Imperatorum defunctorum in Deos relatio, ἀποθέωσις, quod primum in Augusto factum est. Fiebat autem exstructo rogo aromatibus farto, immissoque igne; quo accenso aquila emittebatur, quam dicebant animam demortui ad Deos evolantis. In Augustarum consecrationibus adhibebatur Pavo, qui Junoni est sacer. Omnem hunc ritum V. apud *Herodian. l.* 4. *c.* 2. V. etiam *Alex. ab Alex. l.* 6. *Gen. dier. cap.* 4. ¶ Mira hujus vocis significatio est pro magica precatione seu sacrificio. *Lamprid. in Heliogab. c.* 9. Dictum est a quibusdam, per Chaldæos & Magos Antoninum id egisse, ut Marcomanni populo R. semper devoti essent, atque amici, idque factis carminibus, & consecratione. Cum quæreret, quæ illa essent, vel ubi essent, suppressum est: constabat enim, illum ob hoc consecrationem quærere, ut eam dissiparet.

Consecrator, oris, m. 3. qui consecrat. *Tertul. de Pudic. c.* 21. Auctor, & consecrator Ecclesiæ. *Jul. Fir. l.* 4. *c.* 7. Simulacrorum consecratores.

Consecratrix, icis, f. quæ consecrat. *Tertul. advers. Gnost. cap.* 3. Ægyptus, inter cetera animalia, bovis etiam consecratrix.

Consecratus, a, um, adject. Deo dicatus, & sacer, *consecrato*. *Cic. Act.* 1. *in Ver. c.* 5. Delubra sanctissimis religionibus consecrata. ¶ Sic locus consecratus opponitur profano. *Id. in Partit. c.* 10.

Consecro, as, a. 1. idem ac sacro, idest, Deo dico, sacrum, seu religiosum facio, קָדַשׁ ; חָנַךְ, καθιερόω, *consacrare*. *Cic. pro Domo, c.* 55. Deinde aram aliquam in litore deserto, somniis simulatus, aut religione aliqua, consecraret. ¶ Interdum est Deum facere. *Cic. de nat. Deor.* Ægyptii nullam belluam, nisi ob aliquam utilitatem, quam ex ea caperent, consecraverunt. V. *Consecratio*. ¶ Interdum venerabile, illustre, immortale reddere. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 15. Cum amplissimis monumentis consecrare voluisses memoriam nominis tui. ¶ Sumitur & pro devovere. *Liv. l.* 3. *c.* 48. Te, Appi, tuumque caput sanguine hoc consecro.

Consectaneus, o. 1. 2. ἀκόλουθος, qui alios assectatur, & speciatim ὁμογνώμων, qui aliorum sententiam, vel opinionem sequitur, qui in eadem hæresi est, seu secta. *Sidon. l.* 3. *ep.* 6. Consectaneus videtur Plotinus. ¶ Item consequens. *Arnob. l.* 5. Consectaneum est credere, nunquam Deos irasci.

Consectarium, ii, n. 2. ἀκόλουθον, argumentatio breviter astricta, in qua antecedens necessario conclusio sequitur. *Cic.* 4. *de Fin. cap.* 18. Nunc venio ad illa tua brevia, quæ consectaria esse dicebas, & primum illud, quo nihil potest esse brevius; Bonum omne laudabile, laudabile autem omne honestum, igitur omne bonum honestum.

Consectarius, a, um, o. 1. 2. ἀκολουθητικός, consequens. *Cic.* 4. *de Fin.* Illud vero minime consectarium, sed in primis hebes, &c.

Consectatio, f. 3. παρακολούθησις, sectatio. *Cic. in Orat. c.* 49. In hujus concinnitatis consectatione Gorgiam fuisse principem accepimus.

Consectatrix, icis, f. 3. παρακόλουθος, quæ sectatur. *Cic.* 3. *Off. c.* 33. Est enim temperantia libidinum inimica, libidines autem consectatrices voluptatis.

Consectio, f. 3. sectio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 60. Arborum autem consectione, omnique materia & culta, & silvestri.

Consector, aris, d. 1. idem ac sector, vel sæpe sequor, vel in totum sequor, *seguitare*. *Lact. l.* 3. Cum fœminas tam rabide consectantur. Adde *Ter. Eun.* 2. 2. 18. ¶ Item persequor, *perseguitare*. *Cic. Att. lib.* 2. Fusum clamoribus & conviciis, & sibilis consectantur. ¶ Translate est affectare, aucupari, *cercare*. *Cic. in Pis.* Levitatis est inanem aucupari rumorem, & omnes umbras etiam falsæ gloriæ consectari. ¶ Item enarrare, *spiegare*. *Cic. de Orat.* Ac ne plura, quæ sunt pene innumerabilia, consecter. ¶ Reperitur etiam passive. *Laber.* apud *Priscian. lib.* 8. Uxorem tuam, & meam novercam a populo lapidibus consectari video.

* Consectus, a, um, *tagliato*, כְּרוּת, τετμημένος, sectus. *Plin. l.* 17. *c.* 10.

Consecutio, f. 3. *conseguenza*, συνακολούθησις, הַגְרָרָה ; רְדִיפָה, verb. a consequor. *Cic.* 1. *Fin. c.* 11. Ipsa detractio molestiæ consecutionem affert voluptatis. ¶ Item bene ordinatus contextus, & collocatio. *Cic. in Partit. c.* 6. Numeri sunt quidam in conjunctione servandi, consecutioque verborum.

Consecutus, a, um, adject. *chi vien dopo*. *Cic. Philip.* 1. *c.* 13. Reliquis consecutis diebus. ¶ Passiva significatione, *conseguito*. *Varr.* apud *Priscian. l.* 8. Consecuta negliguntur.

Consedo, as, a. 1. *sedare*, idem quod sedo. *Cato* apud *Charis. l.* 2. Maximos tumultus maturissime disjeci, atque consedavi.

Consedo, onis, m. 3. assessor. *Cassius Hemina* apud *Non.* 1. *n.* 312. Nemo vicinus consedo.

Consella, æ, f. sella duplex, h. e. ex duabus veluti sellis junctis facta. *Lucil.* apud *Non.* 4. 3. Consellas quoque prævalidis in funibus aptas. Alii leg. *tonsillas*.

Conseminalis, & le, o. 3. idem ac consemineus. *Col. l.* 12. *c.* 45. propter quod etiam conseminalium vinearum non est tam firmum vinum.

Consemineus, a, um, o. 1. 2. πολύσπορος, id, in quo varia semina commixta sunt, ut Silva conseminea, quæ ex variis arborum generibus consita est: vinea conseminea, in qua diversa vitium semina acervatim confusa sunt. *Col. l.* 12. *cap.* 46. Silvam siquis barbaricam, hoc est consemineam, velit facere. *Idem l.* 3. *cap.* 21. Idque in vineis consemineis servati difficile est.

Consenesco, is, n. 3. idem ac senesco, sed sonantius, *venir vecchio*, זָקֵן, בָּא בַיָּמִים, γηράσκω. *Hor. l.* 3. *od.* 5. Consenescere in armis. ¶ Translate *Cicer. pro Cluent. c.* 5. Consenescere mœrore & lacrymis. *Flor. l.* 3. *c.* 3. Donec rabies & impetus consenesceret, h. e. deficeret, vires amitteret. ¶ Apud *Plaut. Rud.* 5. 2. 15. Veru consenescere dicitur, quod rubigine deteritur.

Consensio, f. 3. *consentimento*, הַסְכָּמָה, ὁμόνοια. *Cic.* 12. *Fam.* Populi vero Romani, totiusque Italiæ mira consensio est. *Id. de Amic. c.* 4. Voluntatum, studiorum, sententiarum summa consensio.

Consensus, a, um, o. 1. 2. *accordato*, ὁμολογούμενος, part. pass. a consentio. *Gell. l.* 15. *c.* 26. Syllogismus est oratio, in qua consensis quibusdam, & concessis, aliud quid, quam quæ concessa sunt, per ea, quæ concessa sunt, necessario conficitur.

Consensus, us, m. 4. idem ac consensio. *Cic.* 4. *Phil.* Nunquam inter Senatum, & vos consensus major in ulla causa fuit.

Consentanee, adv. convenienter. *Lact. l.* 3. *c.* 8. Cum natura consentanee vivere.

Consentaneus, a, um, o. 1. 2. *consentaneo*, כָּשֵׁר, יָפֶה, רָאוּי, Ger. *gleichformig*, *das mit stimmt*, Gal. *convénable*, Hisp. *cosa concorde en sentencia*, σύμφωνος, conveniens, cum dat. *Cic.* 1. *ad Att.* Vel quod ita rectum est, vel quod rebus meis consentaneum. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic.* 3. *Fam.* Quod quidem erat consentaneum cum his literis, quas ego Romæ acceperam. ¶ Consentaneum est, congruum, vel conveniens est. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Consentaneum est, in his sensum inesse, & intelligentiam.

Consentes Dii, consiliarii Jovis, quasi consentientes in eo, quod gerendum est, vel quasi consulentes, a *consulo*, vel ab antiquo *conso*, *is*, quod est simul consultare, consilium dare. *S. August. l.* 4. *de Civ. cap.* 23. Erant autem numero duodecim, quos in consilium accire dicebatur Jupiter; sex mares, totidemque fœminæ, hoc disticho comprehensi: Juno, Vesta, Ceres, Diana, Minerva, Venus, Mars, Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo. *Enn.* apud *Apul. de Deo Socrat.* & *Martian. Capell. de Nupt. Philol.*

Consentia, sacra erant Gentilium inter se, e. g. Corneliorum, Valeriorum, &c. ita dicta, quod ex universarum Familiarum ejusdem Gentis consensu statuta fuissent, *Festus*.

Consentia, Cosentia, *Cosenza*, urbs A. Brutiorum alias caput, nunc Calabriæ cit. in R. Neap. Pop. *Consentini*.

Consentiens, entis, nom. ex particip. qui consentit, *chi è dello stesso parere*. *Cic. ad Brut. ep.* 15. Civitas in retinenda libertate consentiens. *Id. de senect. c.* 17. Cujus de laudibus omnium est fama consentiens.

Consentio, is, nsi, nsum, *consentire*, *accordarsi*, אָבָה ; רָצָה, Ger. *eines sinnes seyn*, Gall. *consentir*, Hisp. *consentir*, ὁμοδοξέω, idem sentio. Usurpatur vel absolute. *Cic.* 1. *de Fin.* Ratio enim nostra consentit, oratio pugnat. ¶ Vel cum dat. *Cic.* 1. *Phil.* Atque iis principiis reliqua consentiebant. *Id.* 1. *Off.* Sibi ipsi consentire. h. e. a seipso non desciscere. ¶ Vel cum acc. & præp. *inter*. *Cic.* 1. *Off.* Quod inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt. ¶ Vel cum ablat. & præp. *cum*. *Cic.* 10. *Fam.* Nequaquam consentire cum oratione Furnii visæ sunt. *Id. de Univ.* Oratio sibi constet, & ex omni parte secum ipsa consentiat. ¶ Vel cum accus. & præp. *ad*. *Cic.* 4. *Phil.* Jam enim non solum homines, sed etiam Deos immortales ad Remp. conservandam arbitror consensisse. ¶ Vel cum abl. & præpos. *de*. *Cic. de Amic.* De cujus utilitate omnes uno ore consentiunt. ¶ Consentire aliquid. *Cic. de Senect.* In quem illud elogium unicum plurimæ consentiunt gentes. ¶ Usurpatur interdum pro conspirare, in malam partem, *congiurare*. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 18. Quod cum quibusdam Hispanis consensisset, scil. de prodendo Pompejo. ¶ Item impersonaliter. *Tac. Annal.* 1. *c.* 13. De prioribus consentitur. *Quint. l.* 9. *c.* 1. Inter plurimos consensum est, duas esse ejus partes.

* Consentio deorum, *i. e.* concilio deorum, dii consentes. *Grut. p.* 3. *n.* 1.

* Consepio, *chiuder con siepe*, περιφράττω. *Sueton. in Ner. c.* 33.

Consepto, as, avi, atum, are, frequent. *serrare intorno*. *Solin. cap.* 32. *de Ægypto*: Eligitur sacer lucus, in quo conseptant animalia diversissimi generis.

Conseptum, ti, n. 2. olim consiptum, *serraglio*, περίφραγμα, quod undique clausum, & munitum est, a sepire. *Col. l.* 1. *c.* 4. Difficiliora enim consepta non solum pluris ædificamus, sed etiam impensis majoribus tuebimur. *Arnob. l.* 11. Intra conseptum templi. ¶ Conseptum fori dictum est a *Quint.* pro ipsis cancellis, *l.* 8.

Conseptus, us, ui, m. 4. idem ac conseptum, *serraglio*. *Strab. Gal. in fine*: Ut cum conseptu viridis consederis horti.

Conseptus, a, um, adject. *serrato all' intorno*. *Cic. de Senect. c.* 16. Ager conseptus, & consitus.

Consepultus, a, um, simul sepultus, συνθαπτόμενος. *Tert. de resurr. carn. cap.* 23. & *Hieronym. epist.* 1. *ad Heliodor.* ex *D. Paulo ad Rom.* 6. 4. Consepulti Christo in baptismate.

Consequens, tis, o. 3. *chi segue*, *o vien dopo*, sequens, συνακολουθῶν. *Cic. de Fin. c.* 20. *l.* 1. Spe eriguntur consequentis, & posteri temporis. ¶ Item quod cohæret, seu quod ex præcedentibus colligitur. *Id. in Partit. c.* 6. In verbis conjunctis, quod non est consequens, vituperandum est. *Id. de Leg. l.* 1. *c.* 5. Quoniam scriptum a te est de optimo Reip. statu, consequens esse videtur, ut scribas de legibus. *August. l.* 15. *de Trin. c.* 19. Quid consequentius, quam ut ipse sit caritas, &c. ¶ Interdum idem est, ac consentaneus, conveniens. *Cic.* 3. *Fin. c.* 15. His autem ea consentanea, & consequentia. V. *Brisson. de verb. signif.* ¶ Consequentia, ium, est unus ex locis, unde argumenta desumuntur. *Cic. ad Trebat.*

Consequenter, *conseguentemente*, Ger. *nachfolgend*, Gal. *consequemment*, Hisp. *consiguientemente*, ἀκολούθως. *Ulp. l. Sed & si quid*, §. *ult. ff. de usufr. quemadmod. quis utat. & fruat.* Quibus consequenter fructuarius quidem acquirere fundo servitutem non potest.

Consequentia, æ, f. 1. *conseguenza*, רְדִיפָה, סֵדֶר, Ger. *ein nachfolgung*, Gal. *conséquence*, Hisp. *la consecucion a otra cosa*, ἀκολουθία, consecutio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 56. Qui cursum rerum, eventorumque consequentiam diuturnitate pertractata notaverunt.

Consequium, ii, n. 2. vel Consequia, æ, f. 1. sequela, appendix, comitatus, *seguito*, *compagnia*, *aggiunta*. *Apul. l.* 5. *Metam.* Psyche sublimis evectionis appendix miseranda, & penduli comitatus extrema consequia. *Id. l.* 10. Novissimis trahebantur consequiis.

Consequor, d. 3. *seguitare di fatto*, הָא לְמֵרַת, נִמְצָא, נִרְדַּף, הָלַךְ אַחַר, Ger. *nachfolgen*. Gal. *suivre*, *& aller aprés*, Hisp. *consecuirse a otra cosa*, ἀκολουθέω, immediate sequor, subsequor, vel absolute. *Cicer. pro Mur.* Si hæc elapsa de manibus nostris in eum annum, qui consequitur, redundarint. ¶ Vel cum accus. *Cic. in Anton.* Libertatem pax consecuta est. ¶ Est item eum, qui nos in itinere præcedit, sequendo assequi, *arrivare*. *Cic. in Fam.* Si statim navigas, nos Leucade consequere. ¶ Translate est obtinere, adipisci. *Cic. l.* 10. *Fam.* Omnia summa consecutus es, virtute duce, comite fortuna. ¶ Vel cum accusat. & ablat. *Cic. in Fam.* Magnam laudem a summo viro, & ab exercitu consequebatur. ¶ Vel cum conjunctivo. *Cic. de Orat.* Ut vero etiam ipsi loci proposita quæstione occurrant, exercitatione consequere. ¶ *Lucret. l.* 1. *v.* 45. Rebus ab ipsis consequitur sensus, transactum quid sit in ævo. h. e. percipit. ¶ Consequi memoria, *ricordarsi*. *Cic.* 6. *Ver.* Consequi intellectu, vel animo, vel conjectura, *capire*. *Id. variis locis*. ¶ Consequi verbis, vel dicendo, h. e. explicare, *esprimere con parole*, *Id. pro Leg. Manil.* ¶ *Plaut. Asin.* 2. 1. 13. Certum hercle est, vestram consequi sententiam. h. e. sequi. ¶ *Consequor* passiva significatione, *Orbilius* apud *Priscian. l.* 8. Quæ vix ab hominibus consequi possunt.

Consequus, a, um, adject. idem quod consequens. *Lucr. l.* 5. *v.* 679. Consequa natura est jam rerum, & ordine certo.

Consereno, as. V. Differenat.

Consermocinor, aris, dep. 1. cum aliquo sermonem habeo. *Nigid.* apud *Gel.* 14. 4. Spiritum atque animam ad eos, quibus consermocinamur, intendimus.

Consermonor, aris, colloquor, *abboccarsi*. *Q. Claud.* apud *Gell. l.* 17. *c.* 2. Cum his consermonabatur.

Consero, is, conserui, consertum, a. 3. *congiungere*, *mescolare*, עָרַב, שָׂרַג, חָבַר, Ger. *zusammen setzen*, *an ein ander kommen*, *vermischen*, Gal. *entremêler*, *entrelacer*, Hisp. *travar uno con otro*, συμπλέκω, conjungo, connecto, simul misceo. *Quint. l.* 5. *c.* 10. Ordo rerum tribus momentis consertus est. *Ovid.* 3. *Am. eleg.* 5. Diem nocti conserere. ¶ In rebus bellicis conserere manus, vel conserere prælium, est pugnare, *combattere*, quia tunc quasi manus manibus admoventur. *Cic. Att. l.* 7. Non ut manum conserat, sed ut fugam intercludat. *Liv. l.* 5. Ad arma discurritur, & pugna conseritur. *Id. l.* 6. *c.* 12. *ad fin.* Conserturi manus. ¶ Conserere manus in judiciis, est cum aliquo lege agere, jus suum persequi. Vide *Consertus*.

Consero, is, sevi, situm, n. 3. *piantare*, *seminare*, *innestare*, נָטַע, זָרַע, הִרְכִּיב, Ger. *pflantzen*, *beseen*, Gal. *planter*, *complanter*, *ou parsemer*, Hisp. *plantar*, *sembrar*, *o enxerir una cosa con otra*, φυτεύω, locum aliquem seminibus, seu plantis opplere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Indus non aqua solum agros lætificat, & mitigat, sed eos etiam conserit. *Virg. Ecl.* 1. *vers.* 73. En queis consevimus agros. ¶ Metaphor. *Lucr. l.* 2. Sol lumine conserit arva. *Cic. Tusc.* 1. Conserere leges.

* Conserpo, idem quod serpo. *Liv. l.* 39. *c.* 16.

Conserratus, o. 1. 2. in modum serræ factus. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Sed spectatissimum insigne gallinaceis corpore conserratum. Sed melius alii *corporeum serratum*.

Con-

Conserte, adverb. conjuncte. *Cic. de Fato, c.* 14. Omnia naturali colligatione conserte, contexteque fiunt.

Consertio, onis, f. 3. conjunctio, connexio, implicatio. *Arnob. l.* 3. *p.* 107. Ad cervicum necessarias flexiones consertionibus verticum, atque ossea substructione fulciri.

Consertor, oris, m. 3. qui conserit, seu pugnat. *Plin. l.* 33. *cap.* 1. Etiam consertoris usu argumentum est, &c. Sed alii aliter legunt.

Consertus, a, um, o. 1. 2. συμπεπλεγμένος, connexus, contextus. *Vir.* 4. *Æn.* Loricam consertam hamis, auroque trilicem. *Id. Æn.* 3. *v.* 594. Consertum tegmen spinis. Ubi *Servius* illigatum interpretatur. ¶ Ex jure manum consertum vocare, formula judicialis Veterum. *Cic. l.* 1. *de Or.* Multis præessem, qui te ex jure manum consertum vocarent. Est autem, *ex jure manum consertum vocare*, ducere aliquem ex jure ad conserendam manum in rem, de qua lis sit. Quo in loco cum erant litigatores, ex eo glebam prehendebant, deferebantque ad Prætorem, ut in ea, tamquam in toto agro, jus suum persequerentur. V. *Gel. l.* 20. *c.* 10. Aliquæ editiones, & quidem optimæ, habent: *Ex jure manu consertum*, h. e. manu apprehensum: quam explicationem confirmare videntur verba ipsa hujus formulæ, quæ a Cicerone referuntur pro Mur. *Fundus Sabinus meus est. Eum ego ex jure Quiritium meum esse ajo. Inde ego te ex jure manu consertum voco*. h. e. traho te inde manu prehensum.

Conserva, æ, f. 1. *conserva*, σύνδουλη. *Ter. Eun.* 2. 3. 74. Summa forma semper conservam domi videbis.

Conservabilis, le, adject. qui conservari potest. *Tert. l.* 2. *adv. Marc. c.* 13. Bonum conservabile.

Conservatio, f. 3. *conservazione*, מִשְׁמֶרֶת, Ger. *bealtung*, συντήρησις. *Cic.* 1. *Off.* Si attentos animos ad decori conservationem tenebimus. *Id. l.* 2. *c.* 3. Frugum, fructuumque conservatio.

Conservator, idem ac servator. *Cic. Att. l.* 9. *epist.* 11. Me conservatorem, & parentem hujus urbis nonnulli dixerunt.

Conservatrix, idem ac servatrix. *Cic. de Fin. l.* 5. *c.* 9. Omnis natura vult esse conservatrix sui. ¶ Est etiam titulus matrum familiæ. Vet. inscript. apud *Reines. p.* 727. *n.* 18. Uxori conservatrici. Adde *Grut. Inscrip. p.* 1142. *n.* 2.

Conservatus, o. 1. 2. *conservato*, τηρηθείς. *Cic. Lent. l.* 1. Meos cives, & a me conservatos, & me servare cupientes. *Id. pro Dejot. c.* 13. Nomen retentum, atque conservatum.

Conservitium, tii, n. 2. *servigio*, συνδουλία. *Plaut. Capt.* 1. 2. 49. Perque conservitium commune, quod hostica evenit manu.

Conservo, as, avi, atum, are, servo, tueor, *conservare*, φυλάττω, ut Conservare libertatem populi. *Cic. Fam. l.* 11. *epist.* 7. Et *l.* 2. *Off. c.* 24. Res familiaris conservari debet diligentia, & parsimonia.

Conservula, æ, f. 1. dimin. a Conserva. *Sen. Contr.* 21. Conservula de celula exacta est.

Conservus, m. 2. *conservo*, עֶבֶד, σύνδουλος, qui cum alio eidem domino servit. *Cic. ad Cass. l.* 12. *Fam. ep.* 3. Dominum ferre non potuimus, conservo servimus.

Consessio, onis, f. 3. idem ac consessus, *Martian. Capel.*

Consessor, oris, m. 3. qui una cum alio sedet. *Cic.* 2. *Att. ep.* 15. Præclarum spectaculum mihi propono, modo te consessore spectare liceat. *Liv. l.* 34. *c.* 54. Dives pauperem consessorem fastidit.

Consessus, us, m. 4. συνέδριον, יְשִׁיבָה, homines in uno loco sedentes: vel locus ubi plures sedent, *consesso*, *Cic. Ver.* 3. *c.* 7. Consessu, conspectuque Judicum commoveri. *Virg. Æn.* 5. *v.* 577. Implere consessum clamoribus.

Consideo, V. Consido.

Consideranter, adverb. considerate, *consideratamente*. περιεσκεμμένως, *Val. Max. l.* 8. *c.* 1. *ad fin.* Consideranter, & mansuete populi Romani Magistratus agebat. *Pallad. l.* 3. *c.* 17. Cuneum inter corticem, & lignum consideranter deponimus. Comparat. *considerantius* habet *Cornel. Fronto*.

Considerantia, æ, f. 3. consideratio, *considerazione*, *avvertenza*. σκέψις, *Cic. Q. Frat. l.* 3. *epist.* 9. Cujus in hoc uno considerantiam & ego sustinebo ut potero. *Vitr. l.* 6. *c.* 1. Tarditate animi sine considerantia irruentes.

Considerate, adverb. *consideratamente*, περιεσκεμμένως, cogitate, consulto, prudenter. *Cic.* 1. *Off.* Sed tamen ira procul absit, cum qua nihil recte fieri, nihil considerate potest. ¶ Hinc comp. consideratius, & superl. consideratissime. *Cic. Att. l.* 9 *ep.* 9. Quid feci non consideratissime? *Id. ibid. ep.* 10. Consideratius utilitati suæ consulere.

Consideratio, onis, f. 3. *considerazione*, German. *bertrachtung*, Gall. *consideration*, Hisp. *consideracion*, σκέψις, cogitatio, animadversio. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 41. Est enim animorum, ingeniorumque natale quoddam quasi pabulum consideratio, contemplatioque naturæ.

Considerator, oris, m. 3. qui considerat. *Gell. l.* 11. *c.* 5. Quæsitores, & consideratores.

Consideratus, a, um, o. 1. 2. circumspectus, qui mature examinat, *chi considera*, *ed esamina le cose*. *Plin. Paneg. Trajani, c.* 44. Nec tam consideratus, ac sapiens, qui ætatem in tenebris agit. *Hirt. de bello Afr. c.* 73. Cæsar tardior, & consideratior erat factus. ¶ Sumitur, & passive, *considerato*, *pensato*. *Cic. l.* 2. *de Inv. c.* 54. Bene considerata ratio. *Id. pro Font. c.* 9. Consideratissimum verbum.

Considero, as, a. 1. *considerare*, חָשַׁב, הִקְשִׁיב, שׂוּם לֵב, יָדַע, Ger. *betrachten*, Gall. *considérer*, Hisp. *considerar*, σκέπτομαι, cogito, intueor, circumspicio, attendo, expendo. *Cic. Ter.* Reliquum est, quod ipsæ optime considerabitis, vestri similis fœminæ sint ne Romæ. *Id. Ver.* 5. Considerate vim animis vestris vosmetipsi. *Id. Fam.* 14. *ep.* 14. De aliquibus rebus considerare cum aliquo. *Col. l.* 2. *c.* 2. Considerandum est, ut solum pingue sit. *Ter. Heaut.* 2. 4. Considerare secum in animo aliquid.

Consido, dis, consedi, consessum, n. 3. *metterse a sedere*, יָשַׁב, Ger. *sich setzen*, Gal. *s'asseoir*, Hisp. *assentarse*, συγκαθίζομαι. *Col. l.* 8. Neque aut recumbat, aut considat. ¶ Item commorari, consistere, *fermarsi*. *Cic. Att. l.* 5. Quin etiam dubito, an hic considam, & hoc tempus omne consumam. ¶ Item sedes in aliquo loco figere, *piantar la sede*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 572. Vultis & his mecum pariter considere Regnis? ¶ Item desidere, idest descendere, dehiscere, *abbassarsi*, *aprirsi*. *Liv. l.* 33. In Veliterno agro terra ingentibus cavernis consedit. *Virg.* 2. *Æn. v.* 625. Omne mihi visum est considere in ignes Ilium, idest, conflagrare, & cadere. Sic quæcumque ima petunt, considere dicuntur. *Col. l.* 12. *c.* 14. Deinde patiemur picem considere, & cum siderit, aquam eliquabimus. ¶ Metaphorice usurpat *Cic. pro Mur.* Consedit utriusque nomen in Quæstura, hoc est jacuit veluti sepultum. ¶ Ardorem animi, iram, curas considere, est sedari. *Cic. de clar. Orat. c.* 24. *Liv. l.* 38. *c.* 17. ¶ Considere dicuntur exercitus, cum in aliquo loco castra ponunt. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 9. Ubi ex captivis cognovit, quo in loco hostium copiæ consedissent. ¶ Interdum sumitur pro sedere in tribunali. *Suet. Calig. c.* 38. Cognoscebat autem de talibus causis, taxato prius modo summæ, ad quem conficiendum consederat. Adde *Ovid. Met.* 13. *ad fin.* ¶ Præteritum *consedi* mutuatur a verbo *consideo*, quod dicerem inusitatum, nisi afferretur ab omnibus Lexicographis, & Grammaticis, qui discrimen etiam inter hæc verba commenti sunt.

Consignanter, adverb. unde comparat. consignantius. *Gell. l.* 1. *c.* 25. Græci significantius, consignantiusque dixerunt. h. e. expressius, ἐμφατικωτέρως.

Consignate, adverb. cujus superlativum est apud *Gell. l.* 1. *cap.* 15. Eupolidis quoque versus de id genus hominibus consignatissime factus est, *segnatamente*.

Consignatio, f. 3. Consignationes dicuntur, quas vocamus documenta, vel chirographa, h. e. tabulæ consignatæ. *Quint. l.* 12. *c.* 8. Promittit litigator omnia, testem, populum, paratissimas consignationes.

Consignatus, a, um, o. 1. 2. notatus, impressus. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 24. Ut a pueris tot rerum, atque tantarum insitas, & quasi consignatas in animis notiones haberemus. *Id.* 1. *de Div.* Testata, & consignata monumentis antiquitas. *Id.* 2. *de Or.* Fundi publicis commentariis consignati.

Consigno, as, a. 1. idem ac signo, noto, *sigillare*, רָשַׁם, חָתַם, σφραγίζω. *Cic. pro Quint. c.* 6. Tabulæ maximæ signis hominum nobilium consignantur. *Leg.* 13. *ff. de Action. empt. & vend.* Consignare legem. ¶ Consignare literis, est scribere. *Cic.* 4. *Acad. c.* 1. Literis consignamus, quæ monumentis mandare volumus.

Consileo, n. 2. idem ac sileo, *tacere*. *Gell. l.* 5. *c.* 1. Consiluisse universos quasi attonitos. *Fest.* Consiluere *Ennius* pro *conticuere* posuit.

Consilesco, is, n. 3. idem ac sileo. *Plaut. Mil. l.* 2. 6. 100. Aliquo aufugiam, dum hæ consilescunt turbæ.

Consilians, antis, V. Consilior.

* Consiliaris, re, consiliarius. *Paul. Dig. l.* 1. *t. ult. leg. pænult.*

Consiliarius, m. 2. *consigliere*, יוֹעֵץ, Ger. *ratsgeber*, Gal. *conseiller*, Hisp. *consejero*, βουλευτής, qui consilium dat, seu qui ab aliquo in consilium adhibetur. *Cicer.* 1. *Fam.* Non invito Rege ipso, consiliariisque ejus. *Vellej.* 2. 56. 3. Consiliarii oædis.

Consiliarius, a, um, adj. ad consulendum aptus, *atto a consigliare*. *Plaut. Trucul.* 2. 1. 6. Magis ei consiliarius hic amicus est, quam auxiliarius. Et *Epid.* 1. 2. 56. Jam Senatum convocabo in corde consiliarium. *Apul. Phil. Mor.* Consiliaria anima.

Consiliator, m. 3. *consigliero*, qui alicui dat consilium. *Plin. l.* 4. *epist.* 17. Ille in gerendis meis honoribus consiliator, & rector.

Consiliatrix, icis, f. 3. quæ consilium dat. *Apul.* 5. *A. A.* Illæ quidem consiliatrices egregiæ tuæ. Alii leg. *conciliatrices*.

Consiliatus, a, um, V. Conciliatus.

Consiligo, is, f. 3. διάπυρον, herba, Herbariis pataleonis, quæ inter siliginem frequentissime invenitur. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Consilinum, n. 2. *Stilo*, opp. marit. Magnæ Græciæ, inter Locros, & Scyllacium.

Consilio, is, n. 4. *saltar insieme*, *saltar addosso*, simul salio, insilio, insulto. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 46. Imbelles Æduos evincite, & fugientibus consilite. Quidam adduntalium Taciti locum & *Livium l.* 24. *c.* 28. Sed ubique aliter legendum.

Consilior, aris, atus sum, depon. 1. *consigliare*, *dar*, *o far consiglio*. *Hor. de Arte poet. v.* 196. Ille bonis faveatque, & consilietur amicis. Et *lib.* 3. *od.* 3. *v.* 17. Gratum elocuta consiliantibus Junone Divis. *Tacit.* 2. *histor. c.* 53. Redire Bononiam rursus consiliaturi. Addi potest etiam Cicero, & Cæsar, & siquis est alius: sed ubique variat lectio.

Consiliosum, a, um, adj. consilio valens. Vox est *M. Catonis* apud *Gell. l.* 4. *c.* 9. *Sidon. l.* 1. *ep.* 1. Sicuti es in iis, quæ deliberabuntur, consiliosissimus.

Consilium, lii, n. 2. deliberatio, cogitatio, animadversio, concilium, collegium, *consiglio*, עֵצָה, Ger. *rath*, Gal. *conseil*, Hisp. *consejo*, βούλευμα, proprie est vocabulum artis fullonicæ, & significat actionem illam, qua vestes purgantur, a *con* & *salio*. Hujus enim artis duæ partes fuere, una vestes pedum insultu eluere, ac cogere, altera creta candefacere, illud dicebatur *consiliari*, hoc expolire. Sed *Jos. Scalig. in Conjectaneis* placet, *concilium*, & *conciliare*, per *c* scribi, a *ciliis*, pilis, & *concilium* esse conjectionem, *conciliare*, cogere. Huc respexit fortasse *Plautus Pœn.* 3. 1. 60. Placet consilium. Mi. Immo etiam ubi expolivero magis, hoc tum demum dices, nunc etiam rude est. ¶ Translate consilium dicitur ratio excogitata faciendi aliquid, aut non faciendi. *Ter. And.* 2. 1. 9. Facile omnes, cum valemus, recta consilia ægrotis damus. *Liv. l.* 35. *c.* 32. Consilia callida, & audacia, prima specie læta, tractatu dura, eventu tristia sunt. ¶ Regit cum infinit. tum conjunct. *Cic. ad Att. l.* 5. Exspectare consilium est. *Id.* 1. *Fin.* Eo consilio, tuum judicium ut cognoscerem. ¶ Dicimus consilium conferre, capere, captare, rejicere, &c. *Cic. Ter. & al.* Consilia agitare, *Sen. ep.* 30. Facere aliquid de consilio alicujus, *Ter. Phor.* 3. 1. 17. & *Cic. Att.* 6. 3. Sibi consilium capere, est a reliquorum sententia, & rationibus discedere, factionis, & dissensionis causa. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 76. Postulat, ut jurent omnes, se exercitum, ducesque non deserturos, neque sibi separatim a reliquis consilium capturos. ¶ Res est consilii, *è cosa da consultare*. *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 38. ¶ Consilium aliquando est idem ac στρατήγημα, callidum, & subdolum inventum. *Nepos Annibal. c.* 11. *n.* 7. Sic Annibal consilio arma Pergamenorum superavit. *Id. in Datam. c.* 6. *n.* 8. Tali consilio uno tempore & proditores perculit, & hostes profligavit. ¶ Item prudentiæ vis, & facultas, ut Consilii maximi vir, *Nepos Datam. c.* 1. *n.* 1. *Id. Pausan. c.* 1. *n.* 2. Consilii plenus. ¶ Item ratio, *Hor l.* 3. *od.* 4. Vis consilii expers mole ruit sua. ¶ Denique consilium aliquando accipitur pro cœtu consulentium, seu judicantium. *Cic. Ver.* 7. *c.* 21. Cum consilio causam Mamertinorum cognoscit, & de consilii sententia, Mamertinis frumentum se non imperare, pronuntiat. ¶ Atque in hoc sensu præcipue & *consilium*, & *concilium* confunduntur.

Consimilis, & le, o. 3. *simile*, idem ac similis. *Cic.* 2. *Phil.* Cum rem gessisset consimilem rebus iis, quas ipse gesseram. *Ter. Heaut.* 2. 4. 13. Cujus mos maxime est consimilis vestrum.

Consimiliter, adver. similiter, *similmente*. *Arnob. l.* 2. Nos spiritum consimiliter ducimus. Adde *l.* 6. §. 8. *ff. de excus. ex comm. constit.*

Consipio, is, pui, n. 3. *sapere*, simul sapio. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Vereri se se, ne patres non satis consiperent. *Liv. l.* 5. *c.* 42. Non mentibus solum consipere, &c. Alii leg. *concipere*, al. *concidere*.

Consiptum, n. 2. antiquis dicebatur, pro conseptum. *Fest.* ¶ Consiptum, clavis præfixum. *Id.*

Consistio, onis, f. 3. statio, consistendi actio. V. Constitio.

Consisto, is, constitui, n. 3. *fermarsi*, עָמַד, Germ. *sich auffhalten*, Gall. *s' arrêter*, Hisp. *quedarse*, ἐφίσταμαι, proprie est iter inceptum mora interrumpere, subsistere, commorari. *Cic. Att. l.* 7. Utrum consistere uspiam velit, an mare transire, nescitur. *Cæs. l.* 3. *B. C.* Ipse ad anchoram una nocte constitit. *Id.* 2. *B. C. c* 12. Omnis administratio belli consistit, *si sospende*, *si ferma*. ¶ Translate est firmum, stabilem, constantem esse, *essere stabile*. *Cic. ad Q. Frat.* Ut neque mente, neque lingua, neque oratione consisteret. *Id. in Or. c.* 28. Si semel constiterit, nunquam cadet. ¶ Item erigi, *alzarsi*. *Virg. Æn.* 5. Constitit in digitos. ¶ Item contineri, niti, *consistere*, *esser posto*. *Cic.* 5. *Phil.* Cum in eo salus, & vita optimi cujusque, & libertas Pop. Rom. dignitasque consisteret. ¶ Consistere cum aliquo, est in judicio adversum eum stare. *Martian. l. Nullo modo*, *ff. ad leg. Corn. de fals.* Nullo modo servi cum dominis consistere possunt. ¶ Legatum consistere, est validum, & firmum esse. *Ulp. l. servum filii*, *ff. de legat.* 1. Sic consistere fides, apud *Liv. l.* 2. dicitur, quæ non violatur. ¶ Milites etiam consistere dicuntur, cum loco non cedunt, *mantener il posto*. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 93. Tanta vi in Pompeji equites impetum fecerunt, ut eorum nemo consisteret. ¶ Verbis cum aliquo consistere, & re diffidere. *Cic.* 4. *Fin.* h. e. consentire. ¶ Consistere alvus dicitur, cum fluere desinit. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 26. Tanta me διάρροια arripuit, ut hodie demum videatur posse consistere. Alii leg. *videar*, & tunc significat, recuperatis viribus firmiorem esse, stare posse. ¶ In illo *Ciceronis Tusc.* 1. *c.* 23. Vel concidat omne cœlum, omnisque natura consistat, oportet: *consistat* pro ruat, desinat, positum est. Consistere enim dicitur, quod non procedit amplius, neque in motu est: quod ubi naturæ accidat, desinere eam oportet. ¶ Est etiam activum pro constituere, statuere. *Gell. l.* 5. *c.* 10. Consistere causam, *contestar la lite*. *Lucret. l.* 6. *v.* 10. Et per quæ possent vitam consistere totam.

Consistorianus. V. Consistorium.

Consistorium, ii, n. 2. recentioris latinitatis vocabulum, quo significatur Consilium Principis, quia consiliarii ibi ad consulendum consistant, & Imperatori velut adsint. Unde & Ipsi Consistoriani comites appellati. V. JCtos. *Ammian. l.* 14. *c.* 22. Admissus in consistorium. *Martian. Capel. l.* 1. Intra consistorium regis. ¶ Apud *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Consistorium dicitur locus, in quo cubicularii servi consistebant. Et *Tert. de Resur. c.* 20. consistorium appellat terram, in qua consistimus. Et *l.* 2. *ad Uxor. c.* 6. *Consistorium libidinum publicarum*, lupanar vocat.

Consitio, f. 3. idem ac satio. *Cic. de Sen. c.* 15. Nec consitiones modo delectant, sed etiam insitiones.

Consitor, m. 3. idem ac sator. *Ovid.* 4. *Met. v.* 14. Et cum Lenæo genialis consitor uvæ.

Consitura, f. 1. φυτουργία, שְׁתִיל, plantatio. *Cic.* 1. *de Rep.* Quæ videlicet ille non ex agri consitura, quam cernebat, sed ex doctrinæ judiciis interpretabatur. affert *Non. ex fragm. ejusd. c.* 3. *n.* 30.

Consitus, a, um, o. 1. 2. idem ac satus. *Cic. de Sen.* Ei quemdam conseptum agrum diligenter consitum ostendisse. Sic consita pomus, *Tibul. l.* 2. *el.* 1. *v.* 43. ¶ Translate *Plaut. Men.* 5. 2. 41. Consitum senectute, h. e. plenum annis, dixit *Cat.* similiter *carm.* 65. *v.* 207. Cæca mentis caligine Theseus consitus. h. e. oppletus.

* Consivius. V. Clusius.

Consobrina, æ, f. *cugina*, *germana*, ἀνεψιά, matertere meæ filia. *Cic. pro Quinct. c.* 4. Quinctii consobrinam habet in matrimonio.

Consobrini, m. 2. *cugini*, אַחִים, Ger. *geschvvistert-kinder*, Gal. *cousins*, Hisp. *primos*, ἀνεψιοί, qui ex duabus sororibus sunt editi, quasi consororini, ut *patrueles*, qui ex duobus fratribus, *amitini*, qui ex fratre, & sorore. Sed hæc proprietas vocis non semper observatur. Nam & patrueles, & amitini sæpe consobrini appellantur, ut *Cajus Dig.* 38. 10. 1. & 10. docet. *Cic. Off. l.* 1. *c.* 17. Sequuntur fratrum conjunctiones, post consobrinorum, sobrinorumque.

Consocer, ri, m. 2. ὁμοπένθερος. Consoceri dicuntur, quorum alter, filium suum alterius filiæ maritum dedit. *Suet. in Claud. c.* 29. App. Syllanum consocerum suum, crimine incerto, nec data defensione, occidit.

Consociatim, adverb. simul, una. *Ammian. l.* 15. *c.* 27. Consociatim meant.

Consociatio, f. 3. *società*, חֶבְרָה, κοινωνία, societas, communio, conjunctio. *Cic.* 1. *Off.* Ita fit, ut vincat cognitionis studium consociatio hominum, atque communitas. *Liv. l.* 4. *c.* 5. Consociatio gentis animum regis erexerat.

Con-

Conſociatus, o. 1. 2. unito in ſocietà, משותף, ſociatus. Cic. in Parad. Qui videt domi tuæ pariter accuſatorum, atque judicum conſociatos greges. Id. Fam. 3. ep. 3. Conſociatiſſima voluntas. Ita leg. in MSS. quæ P. Victor. & Grav. ſequuntur. Al. leg. Conſtantiſſima.

Conſocio, as, avi, atum, are, a. 1. jungo, conjungo, unire in ſocietà, חבר, שתף, συναγελάζω. Cic. poſt red. in Sen. c. 7. Conſociare conſilia cum aliquo. Id. 3. Fin. c. 20. Natura ad civilem communitatem conjuncti, & conſociati ſumus.

Conſocius, ii, idem ac ſocius. Cod. l. 10. tit. 2. leg. 3. Conſortes, atque conſocii.

Conſocrus, us, f. quæ una cum alia ſocrus eſt. V. Conſocer. Legitur autem in lemmate carminis ultimi Parentalium Auſonii. Pomponia Urbica conſocrus, uxor Julianis Cenſoris.

Conſolabilis, le, o. 3. εὐπαραμύθητος, quod conſolationem admittit. Cic. Sulp. l. 4. Fam. ep. 3. Eſt omnino vix conſolabilis dolor. ¶ Active Gell. l. 16. c. ult. Carmen conſolabile caſus ſui canere. h. e. conſolatorium.

Conſolans, antis, qui conſolatur. Cic. Tuſc. 3. c. 31. Hæc igitur officia ſunt conſolantium, tollere ægritudinem, &c. Ov. 15. Met. v. 491. dicere verba conſolantia.

Conſolatio, onis, f. 3. conſolazione, נחמה, Ger. troſt, Gal. conſolation, Hiſ. conſolacion, παραμυθία, levatio doloris. Cicer. pro Mil. Nunc una me conſolatio ſuſtentat. ¶ Sic conſolationem adhibere, invenire: Conſolatione levare, lenire, ſuſtentari. Cic. ſæpe.

Conſolator, oris, m. 3. conſolatore, מנחם, Ger. treſter, Gal. conſolateur. Hiſp. conſolador, παράκλητωρ. Cic. 3. Tuſc. Conſolatores ipſos confiteri ſe miſeros.

Conſolatorie, adverb. conſolatoris more, conſolando. Sidon. l. 6. epiſt. 9. Quem non increpative, ſed conſolatorie compellare curavimus.

Conſolatorius, o. 1. 2. conſolatorio. Cic. Att. l. 13. ep. 20. A Cæſare literas accepi conſolatorias.

Conſolatus, a, um, adject. ſignificat. paſſivæ, conſolato, apud Juſt. l. 22. c. 6. n. 4. Sic conſolatis militibus, univerſas naves incendi jubet.

Conſolida, æ, f. herbæ genus, alio nomine conſerva, & inula ruſtica, & alum, σύμφυτον, lignoſa, jucundi odoris, atque ſalivam provocans. Ejus plura genera herbarii faciunt. Dicta eſt a virtute, quam habet, ſolidandi & confirmandi. Apulej. de herb. c. 59.

Conſolidatio, f. 3. ſolidatio. ¶ Apud Juriſconſ. eſt, cum uſufructuarius proprietatem rei acquiſivit. Inſtit. l. 2. tit. de uſufr. §. Item finitur.

Conſolidator, oris, m. 3. qui firmat, & ſolidum reddit. Venant. Fortun. l. 1. carm. 20. Nam quod pulcra domus, quod grata lavacra niteſcunt, Conſolidatorem te cecinere ſuum.

Conſolidatus, o. 1. 2. raſſodato, ſolidatus. Cic. Rufo, l. 5. epiſt. 20. Ut apud duas civitates rationes confectas, & conſolidatas deponeremus, h. e. liquidas, cum expenſis reſpondent accepta. ¶ Uſus fructus conſolidatus, eſt confirmatus: ideſt, conjunctus cum proprietate. Ulpian.

Conſolido, as, avi, atum, are, a. 1. redintegrare, & quod ruptum fuerat, denuo firmare. Gloſſ. Cyril. Conſolido, στερεοποιῶ. Ulpian. l. Idem Neratius, ff. de uſufr. accreſc. Etſi duobus uſusfructus legetur, & apud alterum ſit conſolidatus. V. Conſolidatus.

Conſolidus, a, um, adj. ſolidus, ſtabilis, firmus. Arnob. l. 4. ſub fin. Cum omnibus conſolidæ germanitatis neceſſitudine copulatus.

Conſolor, d. 1. conſolare, idem ac ſolor, נחם, παραμυθέομαι, παρηγορῶ, Cicer. 4. Fam. Virtuti tuæ magis gratulari debeo, quam conſolari dolorem. ¶ Cum ablat. & præpoſ. de Cic. 3. Tuſc. Qui Telamonem antea de Ajacis morte conſolatus eſſet. ¶ Habet etiam aliquando accuſativum inanimatum; quo modo Paræus in Lex. Crit. putat uſurpari pro compenſare. Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 7. Sed hoc incommodum conſolantur quotidianæ damnationes inimicorum. ¶ Reperitur & conſolo, activ. Var. apud Non. c. 7. n. 50. OEdipus Athenas venire dicebatur, qui conſolaret. ¶ Hinc conſolor, paſſive. Q. Metell. apud Gell. 15. 13. Cum animum veſtrum erga me video, vehementer conſolor.

Conſomnio, as, n. 1. ſognare, ſomnio. Plaut. Moſt. 3. 2. 51. Quid is conſomniavit?

Conſonans, tis, o. 3. σύμφωνος. Cic. in Part. c. 5. Atque etiam eſt hæc diſtinctio in verbis, altera natura, tractatione altera: natura, ut ſint alia conſonantiora, graviora, &c. ¶ Conſonantes literæ, σύμφωνα, a Grammaticis dicuntur, quod non per ſe, ſed cum vocalibus ſonant. Quint. l. 1. c. 4. ¶ Sen. ep. 31. Perfecta virtus æqualitas eſt per omnia ſibi conſonans: h. e. conſtans, conveniens.

Conſonanter, adverb. convenienter, concorditer, Vitruv. l. 6. c. 1. Conſonantiſſime ad harmoniam compoſita.

Conſonantia, æ, f. 1. conſonanza, συμφωνία, vocum concordantia: item convenientia, conſenſus. Vitruv. l. 5. c. 5. Citharœdi convertunt ſe ad ſcenæ valvas, & ita recipiunt ab earum auxilio conſonantiam vocis.

Conſone, adverb. ut conſone clamitare. Apul. l. 1. A. A. p. 106.

Conſono, n. 1. riſonare, המה, Ger. vviderthenen, erklingen, mithenen, Gal. s'accorder de ſon, Hiſ. conſonar, συμφωνέω, ſimul ſono. Virg. 5. Æn. Tum plauſu, fremituque virum, ſtudiiſque faventum conſonat omne nemus. ¶ Eſt item conſentire, convenire, corriſpondere. Auct. orat. in Salluſt. Conſonat moribus ratio.

Conſonus, a, um, o. 1. 2. ראוי, כשר, Ger. mithellig, ubereinſtimmend, Gal. accordant, concordant, Hiſ. conſonante, σύμφωνος, conveniens, cum dat. Sil. l. 7. v. 443. Vox conſona linguæ. Cic. l. 4. Att. epiſt. 16. Credo, Platonem vix putaſſe ſatis conſonum fore, ſi hominem id ætatis in tam longo ſermone diutius retinuiſſet.

Conſopio, a. 4. idem ac ſopio, κατακοιμάω καταδαρθάνω, addormentare. Cic. 1. Tuſc. c. 49. Quid melius, quam in mediis vitæ laboribus obdormiſcere, & ita conniventem ſomno conſopiri ſempiterno?

Conſors, tis, o. 3. di un' iſteſſa ſorte, e condizione, חבר, Germ. mitgenoſſ, Gall. d' une même ſorte, Hiſp. d'ygual ſuerte, κοινωνός, ejuſdem ſortis, ideſt conditionis, in omni re, & negotio. Cic. 5. Verr. Cum ex agris tres fratres conſortes profugiſſent. ¶ Item particeps, vel ſocius. Cic. pro Mil. Quid reſpondebo tibi, Q. Frater, conſorti mecum temporum illorum? Id. 5. Ver. c. 66. Conſorti quidem in lucris, atque furtis. Ovid. l. 10. Met. 246. Conſors thalami. Id Heroid. 3. v. 47. Conſortes generis.

Conſortalis, le, adject. ad conſortium pertinens. Frontin. de Coloniis in Sicil. p. 111. Conſortales lineæ.

Conſortio, onis, f. 3. idem ac conſortium. Cic. 3. Off. c. 6. Diſſolvatur, neceſſe eſt, omnis humana conſortio.

Conſortium, tii, n. 2. compagnia, חברה, Ger. geſellſchafft, gemeinſchafft, Gal. compagnie, communauté, Hiſ. compania, κοινωνία, ſocietas, communio. Papin. l. inter fratres, §. ſi idem Papin. ff. pro ſocio. Si inter fratres voluntarium conſortium initum fuerit. Celſ. l. 7. c. 27. Stomacho cum veſica quoddam conſortium eſt.

* Conſpargo. V. Conſpergo.

Conſparſio, onis, f. 3. pro conſperſio. Tert. l. 4. adv. Marc. c. 24. Offarcinatam oneribus conſparſionum. Alii leg. Conſperſionum.

Conſpatior, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod ſpatior, deambulo. Petron. Satyr. Video meretrices furtim conſpatiantes.

Conſpector, oris, m. 3. qui conſpicit, inſpector. ἐπόπτης. Tert. de cul. fœm. l. 2. c. 13. Deus conſpector eſt cordis.

Conſpectus, us, m. 4. aſpetto, מראה, Germ. das anſchaven, Gal. vue, Hiſp. viſta, ὄψις, aſpectus, præſentia. Cic. de Fin. Eum in conſpectum ſuum venire vetuit. Sic ſe in conſpectum alicui dare. Cic. 7. Ver. ¶ Conſpectum alicujus vereri, vitare, fugere, Ciceronis ſunt, Teren. & al. ¶ Conſpectus etiam dicitur breviarium, ſeu compendium, quo late diffuſa res ad quædam capita revocatur, & brevior conficitur, σύνοψις. Gel. l. 17. c. 21. Ut conſpectum quemdam ætatum antiquiſſimarum, item virorum illuſtrium, qui in his ætatibus nati fuiſſent, haberemus, &c. excerpebamus ex libris, &c. Id. l. 19. c. 10. Oſtendebant depictas varias ſpecies balnearum, ex quibus cum legiſſet unam, interrogavit, quantus eſſet pecuniæ conſpectus ad id opus abſolvendum. h. e. ſumma, ſeu taxationis, & æſtimationis libellus.

Conſpectus, a, um, nom. ex particip. viſus, veduto, mirato, נראה, περίβλεπτος. Virg. Æn. 8. v. 588. Pictis conſpectus in armis. Juven. Sat. 8. v. 140. Omne animi vitium tanto conſpectius in ſe Crimen habet, quanto major, qui peccat, habetur. * ¶ Item Conſpicuus, inſignis, notabile, ragguardevole, ἔξοχος, ἐπίσημος, נכבד. Tyrio conſpectus in oſtro, Horat. de A. P. v. 228. Sumtumque ſupplicium, conſpectius eo, quod pœnæ capiendæ miniſterium de liberis conſulatus impoſuit. Liv. l. 2. c. 5. ¶ Comparat. Conſpectioris ingenii. Juſtin. l. 11. c. 5. Ne in urbe conſpectior mors foret, non daſſe più nell' occhio. Tacit. l. 4. c. 11.

Conſpergo, is, erſi, rſum, ere, idem ac ſpargo, aſpergo. Cic. 1. Acad. c. 2. Hilaritate conſpergere ſcripta ſua. Et pro Planc. c. 41. Lacrymis aliquem conſpergere. ¶ Abſolute apud Plaut. Stich. 2. 2. 30. Conſperge ante ædes.

Conſperſus, o. 1. 2. ſparſus. Cic. 2. de nat. Deor. Ejus caput ſtellis conſperſum eſt frequentibus.

Conſpicabilis, le, adject. conſpiciendus, conſpici dignus, notabile. Sidon. l. 8. epiſt. 4. Conſpicabiles thermæ. Prudent. Rom. 633. Coram refulſit ore conſpicabili.

* Conſpicabundus, mirabundus. Capell. l. 8.

Conſpiciendus, a, um, o. 1. 2. riguardevole, περιβλεπτος, dignus, qui conſpiciatur, illuſtris, inſignis, particip. vel gerund. a conſpicior. Auct. ad Heren. l. 1. In geſtu nec venuſtas conſpicienda, nec turpitudo ſit.

Conſpicillum, i, n. veletta, baleſtriera, מצפה, σκοπή, locus, unde aliquid clanculum conſpici poteſt, qui fieri fortaſſe conſuevit vitro obducto. Plaut. Ciſt. 1. 1. 93. Dum redeo domum, conſpicillo conſecutus eſt me. Id. apud Non. c. 2. n. 116. In conſpicillo adverſabam, pallium obſervabam. Al. leg. Conſpicilio.

Conſpicio, is, exi, ctum, a. 3. guardare, vedere, ראה, Ger. anſchaven, Gal. regarder, Hiſp. mirar, ἐφορῶ, eſt aſpicere, vel videre. Cic. in Catil. l. 1. c. 7. Carere me aſpectu civium, quam infeſtis oculis omnium conſpici mallem. ¶ Dicitur & de mente, immaginarſi, intendere. Cic. pro Balbo, Ut conſpiciatis eum mentibus veſtris, quem oculis non poteſtis. ¶ Eſt item conſiderare. Cic. pro Mur. Sed conſpicere, quibus præterea vitiis affectum eſſe neceſſe ſit eum, &c. Plaut. Trin. 3. 2. 10. Satis in rem quæ ſint meam, ego conſpicio mihi.

Conſpicio, onis, f. actus conſpiciendi. Varr. l. 6. L. L. Templum faciunt augures conſpicione, qua oculorum conſpectum finiant.

Conſpico, as, idem quod conſpicio. Varr. l. 6. L. L. Contemplare, & conſpicare idem eſſe apparet.

Conſpicor, aris, d. 1. idem quod conſpicio. Cæſ. 2. B. C. Hunc conſpicatæ naves ſublatis anchoris ſequi cœperunt. Ter. Heaut. 1. 1. 16. Quin ego te in fundo conſpicer. ¶ Paſſiva ſignificatione, eſſer guardato. Varr. apud Priſcian. l. 8. Paupertas hæc non ita nutricata, ut nunc conſpicatur.

Conſpicuus, a, um, adject. coſpicuo, noto, riguardevole, נכבד, נודע, περιφανής, ut conſpicua venuſtas. Auct. ad Heren. l. 3. c. 15. Conſpicuus forma, Plin. l. 7. epiſt. 24. Vertex conſpicuus. Horat. l. 3. od. 16. v. 19.

Conſpirate, adverb. concorditer. Juſtin. l. 3. c. 5. Lacedæmonii quoque eo conſpiratius ad arma concurrunt.

Conſpiratio, f. 3. concordia, קשר, Ger. vereinbarung, Gal. conſpiration, Hiſp. conſpiracion, ὁμόνοια, concordia, conſenſus. Cic. pro Domo. Hanc noſtram conſpirationem in Repub. bene gerenda certi homines fictis ſermonibus diremerunt. ¶ Accipitur etiam in malam partem pro conjuratione, congiura. Cic. pro Dejot. Nihil de conſpiratione audiebat certorum hominum contra dignitatem tuam.

Conſpiratus, us, ui, m. 4. idem ac conſpiratio, conſenſus. Gel. l. 1. c. 11. Conſpiratu tacito mentium.

Conſpiratus, a, um, adject. ex partic. paſſivæ ſignif. & activæ, ut apud Senec. ep. 84. Conſpirata in unum exempla. Phædr. l. 1. fab. 3. Conſpiratis factionum partibus. h. e. conſpirantibus, ut Schefferus interpretatur. ¶ Hinc conſpirati, h. e: qui conſpirarunt, congiurati. Sueton. Cæſ. c. 82. Aſſidentem conſpirati ſpecie officii circumſteterunt. Al. leg. conſpicati. Id. in Domit. c. 16. Cunctantibus conſpiratis, quando, & quomodo aggrederentur.

Conſpiro, as, avi, atum, n. 1. ſpirare inſieme, congiurare, נפח, קשר, Germ. zuſammen blaſen, undvvehen, Gal. conſpirer, Hiſ. conſpirar, συμπνέω, ὁμονοέω. ſimul ſpiro, conflo. Col. l. 4. Cœleſtes admittat imbres, eoſque alendis ſeminibus diſpenſet, ac ſuis omnibus partibus ad educandam prolem novam conſpiret. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro conſentire, & communi animo aliquid aggredi, accordarſi, eſſer d' accordo. Cic. in Rull. 1. in fin. Conſpirate nobiſcum, conſentite cum bonis. ¶ Sumitur item in malam partem, pro conjurare, congiurare. Cæſ. 3. B. G. Priuſquam plures civitates conſpirarent. ¶ Eſt item conſpiro verb. activ., a ſpiris, ſignificat convolvere ſe in circum, avvolgerſi in più cerchi, quod ſerpentium proprium eſt. Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c. 22. Anguis ſe in Ogulnii tabernaculo conſpiravit.

Conſpiſſatio, onis, f. 3. condenſatio, ut conſpiſſatio ſordium, Theod. Priſcian. l. 1. c. 8.

Conſpiſſatus, a, um, adject. condenſatus. Col. l. 2. c. 18. Conſpiſſatum, & herbis colligatum ſolum. Plin. l. 35. c. 6. Creta decocta, conſpiſſataque.

Conſpolium, ii, n. 2. genus libi, apud Arnob. l. 7. pag. 289. edit. Herald. Catumeum, conſpolium, cubula.

Conſpondeo, es, ondi, a. 2. ſimul cum aliis ſpondeo. In vet. Senatuſconſulto apud Fabrett. c. 6. p. 427. Ne poſthac inter ſe conjuraviſſe velint, neque conſpondiſſe, neque compromiſiſſe.

Conſponſi, m. 2. fide mutua obligati. Var. l. 5. de L. L. & Feſt.

Conſponſor, m. 3. qui de eadem re cum altero ſpondet. Cic. Leptæ, l. 6. epiſt. 9. De negotio tuo, quod ſponſor es pro Pompejo, ſi Galba conſponſor tuus redierit. ¶ Apud Feſt. eſt idem ac conjurator.

Conſpuo, is, ui, utum, ere, ſputo aliquem fœdare, ſputar' addoſſo. Furius Bibaculus apud Scholiaſt. Horat. Jupiter hibernas cana nive conſpuit Alpes. h. e. conſpergit. Quem verſum improbat Horat. l. 2. Sat. 5. v. 41. & Quintil. l. 8. c. 6. propter duram tranſlationem, & indecoram. Plaut. Curc. 4. 2. 17. Qui conſtitit, culpant eum, conſpuitur, vituperatur.

Conſpurcatus, a, um, imbrattato, inquinatus. Tert. de Idolol. c. 1. Quis enim immundis ſpiritibus operatus, non conſpurcatus & conſtupratus incedit?

Conſpurco, a. 1. idem quod ſpurco. Col. l. 8. c. 3. Nam ſuperſiliens avis proluvie ventris cibos, & aquam conſpurcat.

Conſputatus, a, um, ſputo fœdatus, Tert. adv. Judæos, c. ult. Conſputatus, & omnibus contumeliis afflictus.

Conſputo, as, a. 1. frequ. a conſpuo. Cic. ad Q. Frat. l. 2. epiſt. 3. Clodiani noſtros conſputare cœperunt.

* Conſputus, conſputatus. Hieron. ep. 51. ad Domnion.

Conſtabilio, a. 4. idem ac ſtabilio. Plaut. Capt. 2. 3. 93. Ædepol rem meam conſtabilivi.

Conſtabilitus, a, um, adject. firmatus, ſtabilito, ut ſubſidiis alicujus conſtabilitus, Lucr. l. 2. v. 45. Sed locus hic Lucretii habetur pro inſititio.

Conſtans, tis, o. 3. coſtante, pertinace, נכון, ἀσταθής, firmus, ſtabilis, gravis, tenax propoſiti, præſens animo. Cic. l. 1. Fam. ad Lent. Ut magis iratorum hominum ſtudium, quam conſtantis Senatus conſilium eſſe videatur. Id. de Amic. c. 17. Stabiles & conſtantes amici eligendi. Id. l. 2. de Divin. c. 6. Conſtantiſſimus motus lunæ. Martial. l. 3. ep. 54. Thraſea conſtantior ipſo.

Conſtanter, coſtantemente, באמץ, Ger. beſtendig, Gal. conſtamment, Hiſ. conſtantemente, ἀσταθῶς, fortiter, æqualiter, perpetuo. Cic. de Amic. Multaque ejus & in Senatu, & in Foro vel proviſa prudenter, vel acta conſtanter, vel reſponſa acute ferebantur. Id. l. 2. de nat. Deor. c. 34. Cœlum conſtantiſſime conficit viciſſitudines anniverſarias. Sueton. Aug. c. 10. Et quo conſtantius cætera exſequeretur.

Conſtantia, f. 1. coſtanza, חזוק, Ger. beſtendigkeit, Gal. conſtance, Hiſ. conſtancia, ἀστάθεια, habitus ille, firmitaſque, qua præditus animus neque metu, neque ſpe dejici de ſtatu, & a propoſito aliquid agendi deterreri poteſt. Cic. pro Sext. c. 41. Summa gravitate, ſummaque conſtantia homo. Tacit. 3. hiſt. c. 73. Vitellianus miles neque aſtu, neque conſtantia indigebat. ¶ Cum rebus inanimis tribuitur, ſignificat tenorem immutabilem, ac perpetuum, quem eæ ſervant. Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 9. Admirabili incredibilique conſtantia ſunt curſus ſtellarum. Sic, promiſſi conſtantia, & fides mira. Id. Attic. l. 4. ep. 17. ¶ Sumitur & pro fiducia, ardire, ut admonendi conſtantia, apud Tertull. de Patient. c. 1. ¶ Conſtantia pro ſubſtantia, ὑπόστασις. Ulp. l. 11. §. 7. Dig. de Legat. & fideicom. 3. Hic enim exſtinguitur conſtantia debiti; ibi res durat. Al. leg. ſubſtantia.

Conſtantiacus, a, um, adject. patronym. a Conſtantius nom. propr. Ammian. l. 21. c. 11. Duas legiones Conſtantiacas miſit.

Conſtantianus, a, um, Conſtantiacus, ut Conſtantianum lavacrum. Ammian. l. 27. c. 5.

Conſtantienſis, e, idem, ac Conſtantianus. Rufus Sext. c. 27. Pugna Conſtantienſis.

Conſtantinopolis. V. Byzantium.

Conſtantinopolitanus, a, um, a Conſtantinopoli, ut Fretum Conſtantinopolitanum Ammian. l. 31. ad fin.

Conſtantinus Magnus, hujus nom. primus Rom. Imperator poſt devictum Maxentium, Chriſtianæ Religioni nomen dedit, Summos Pontifices mire excoluit, Chriſtianis favit pietate ſingulari, pacem Eccleſiæ, quam prius vexaverat, firmavit, ob id maxime Liberator Urbis, & auctor quietis appellatus. Ejus tempore Nicenum Concilium celebratum eſt. ¶ Romani imperii ſedem Byzantium tranſtulit, atque anno Chr. 337. fato conceſſit. V. Euſeb. in ejus Vita.

Conſtat, abat, itit, imp. 1. eſſer manifeſto, הנה, φανερόν ἐστι, manifeſtum eſt. Cic. 11. Fam.

Fam. Cum te conſtet excellere hoc genere virtutis. Quintil. l. 7. Conſtat de ejus innocentia. ¶ Rationem conſtare. Ulp. Plane ſi defendendi gratia aliquid fecerit, rationem ei conſtare oportet, ideſt rationem eum juſtam aut oſtendere, aut facile poſſe oſtendere. ¶ Conſtat item ſumitur pro convenit, eſſer d' accordo. 1. ad Her. Adhuc quæ dicta ſunt, arbitror mihi conſtare cum cæteris ſcriptoribus. ¶ Cic. Attic. l. 11. Mea in te officia conſtant. h. e. apparent. Id. 7. Fam. ep. 1. Modo ut tibi conſtiterit fructus otii tui. h. e. perceptus ſit. In ſupputationibus conſtare ratio dicitur, cum accepta atque expenſa conveniunt, & approbantur. Hinc tranſlate Tacit. Annal. l. 1. c. 6. Eam conditionem eſſe imperandi; ut non aliter ratio conſtet, quam ſi uni reddatur. Juſtin. in præfat. Ut otii mei apud te ratio conſtaret. V. Conſto.

Conſtellatio, f. 3. unio ſtellarum, coſtellazione. Firmic. l. 1. c. 1. Hæc vitia mala Mercurii cum Marte perficit conſtellatio. Capitolin. in Gordian. c. 20. Cum ſenior Gordianus rideret, oſtendiſſe conſtellationem mathematicam ferunt.

Conſtellatus, a, um, adject. ſtellis ornatus. Trebell. Poll. in Salonin. Gallien. c. 2. metaphorice: Aurati conſtellatique balthei.

Conſternatio, onis, f. coſternazione, tumulta, חתת, ταραχή, perturbatio ex timore naſcens. Liv. l. 37. c. 42. Auxilia ſubſidiaria pavore, & conſternatione quadrigarum territa. Curt. l. 8. c. 1. Debilitatus vulnere, quod in ea conſternatione acceperat. ¶ Accipitur & pro ſeditione. Valer. Max. l. 9. c. 9. Creditorum conſternatio adverſus Prætoris urbani caput exarſit.

Conſternatus, a, um, adject. coſternato, confuſo. Liv. l. 3. c. 15. Pavida, & conſternata multitudo. Sic, conſternati equi, apud Flor. l. 1. c. 7. & l. 4. c. 2.

Conſterno, as, a. 1. ſpaventare, חתת, Germ. betriben, erſchrecken, Gal. épouvanter, Hiſ. eſpantar, ἐκπλήττω. Eſt animum alicujus perturbare, quia illi, qui ictu aliquo humi ſternuntur, maxime perturbantur. Liv. l. 6. c. 2. Incendium conſternavit hoſtes. Id. l. 8. c. 27. Tumultu etiam ſanos animos conſternante. Id. l. 10. In fugam conſternantur. Salluſt. in fragm. apud Priſcian. l. 9. Equi ſine rectoribus exterriti conſternantur. ¶ Conſternere, inquit Valla l. 5. c. 51. eſt corporis, conſternari autem animi, cum mens turbata eſt, & de ſtatu mota, & quaſi humi ſtrata.

Conſterno, is, avi, atum, a. 3. idem ac ſterno, καταβάλλω, ſtendere a terra. Cic. 1. de Div. c. 32. Ex horreis direptum, effuſumque frumentum vias omnes conſtraverat. ¶ Et cum abl. Cic. pro Sext. Cum forum corporibus Civium R. eſſet conſtratum. Cæſ. l. 2. B. C. Conſternere contabulationem lapidibus, lutoque.

Conſtipatio, onis, f. 3. actus conſtipandi. Vopiſc. in Aurel. c. 21. Cum vellet omnibus ſimul facta exercitus ſui conſtipatione concurrere.

Conſtipatus, a, um, adject. ſtipatus, vel condenſatus. Prudent. Periſteph. 11. v. 49. Inter conſtipata officia.

Conſtipo, as, avi, atum, are, idem ac ſtipo, condenſo, צרר, coſtipare, condenſare, ςύφω. Cæſ. B. G. l. 5. c. 43. Hoſtes ſe ſub ipſo vallo conſtipaverant. Cic. de leg. Agrar. 2. c. 29. Nec conſtipari quidem tantum numerum hominum poſſe in agrum Campanum intelligetis.

Conſtitio, onis, f. 3. locus, ubi conſiſtitur; conſiſtendi actio, ſtatio. Gel. l. 16. c. 5. Ab illa grandis loci conſtitione & quaſi quadam ſtabularione veſtibula appellata ſunt. Ita legendum ex vet. codd. Al. lege Conſiſtione. ¶ Eadem verba Gellii refert & Macrob. Saturn. l. 6. c. 8.

Conſtituo, is, ui, utum, a. 3. ponere, שׂם, τίθημι, ſtatuo, pono, colloco. Cic. 1. Fin. Hoc enim conſtituto in Philoſophia, conſtituta ſunt omnia. Id. pro Cæl. c. 32. Conſtituite vobis ante oculos hujus etiam miſeri ſenectutem. ¶ Eſt item decernere, deliberare, הקים, Ger. ratſchlagen, Gal. établir, arrêter, Hiſ. eſtablecer, βουλεύομαι. Cic. Att. l. 11. Cum eum videro, communiter conſtituemus de reditu ejus. Id. Att. l. 8. Quod jam a multis audio conſtitutum eſſe Pompejo, & ejus conſilio in Siciliam me mittere. ¶ Item locum, ſeu tempus præfinire, determinare, preſcrivere. Ter. Eun. Dati anuli, locus, tempus conſtitutum eſt. Hinc Ad conſtitutum venire, ſubaudi, diem, vel tempus. Cic. pro Cæc. c. 12. Homines inermes, qui ad conſtitutum experiundi juris gratia veniſſent. Hinc conſtituere, abſolute, vel conſtituere pecuniam, eſt creditori promittere, ſe pecuniam debitam certo die ſoluturum. Unde conſtituta pecunia, & actio conſtitutoria. D. & C. de Conſtit. pecun. ¶ Item gubernare, ſtabilire. Cic. de Sen. Ineuntis ætatis inſcitia ſenum conſtituenda, & regenda eſt prudentia. Id. Philipp. 11. Conſtituere rem familiarem. Id. Offic. 3. Rem nummariam conſtituere, regolar le monete. Id. pro Marcell. Conſtituere Rempublicam. ¶ Item inſtituere, Cic. pro Cluent. Conſtituitur quæſtio de furto. Id. pro Mil. Ut nova quæſtio conſtitueretur. ¶ Item paciſci, convenire. Ter. Hecyr. 1. 2. 120. Conſtitui cum quodam hoſpite, me eſſe illum conventurum. Juven. ſat. 2. v. 12. Hic ubi nocturnæ Numa conſtituebat amicæ, hoc eſt locum & tempus conveniendi indicebat. Cic. l. 7. Fam. ep. 4. Si quid conſtitutum cum podagra habes, fac in alium diem differas. ¶ Eſt etiam architectonicum verbum, & ſignificat delineare, formare il diſegno. Vitruv. proœm. l. 2. Juſſit enim ſuo nomine civitatem Alexandriam conſtituere. Nepos Attic. c. 13. Ipſum enim tectum antiquitus conſtitutum plus ſalis habebat, quam ſumptus. ¶ Item militare; nam conſtituere ſe milites dicuntur, cum in modum præliantium ſe componunt, poſtarſi. Gell. l. 9. c. 13. ex Quadrigario: Dum ſe Gallus iterum eodem pacto conſtituere ſtudet, Manlius iterum ſcutum ſcuto percuſſit.

Conſtitutio, onis, f. poſizione, הלכה, דין, דת, חוק, תשומת, σύνταξις, poſitio, collocatio. Cic. 4. de Fin. Itaque ab his conſtitutio illa prima naturæ his prope verbis exponitur. ¶ Item inſtitutio. Cic. 2. de Leg. Non multum diſcrepat iſta conſtitutio religionum a legibus Numæ, noſtriſque moribus. ¶ Item diſpoſitio. Cic. ad Brut. l. 3. Quid ſentirem tota de conſtitutione hujus belli. ¶ Item habitudo corporis, compleſſione. Cic. 3. Off. Si non modo utilitas, ſed vita omnis beata, corporis firma conſtitutione, ejuſque conſtitutionis ſpe explorata continetur. ¶ Item ſtatutum, decretum, coſtituzione, διάταξις, ut Conſtitutiones Senatus, Conſtitutiones Principum, Pontificum, &c. Juſt. in proœm. Inſt. Et cum ſacratiſſimas conſtitutiones antea confuſas in luculentam ereximus conſonantiam. ¶ Item quæſtio, quæ ex prima cauſarum conflictione naſcitur, quæ aliter ſtatus dicitur, ut Conjuraverit ne Sylla cum Catilina. V. Cic. 1. de Inv. & Auth. ad Heren. l. 1.

Conſtitutor, oris, m. 3. qui conſtituit, diſponit, decernit, ut conſtitutor legum, Quint. l. 3. c. 6. Conſtitutor moderatorque omnium, Arnob. l. 3. ſub init.

Conſtitutorius, a, um, adject. ut actio conſtitutoria, i. e. pecuniæ conſtitutæ. l. 20. Dig. de Conſtit. pecun. V. Conſtituo.

Conſtitutum, i, n. 2. quod convenit, coſtituto, lo ſtabilito, ut ad conſtitutum venire, h. e. ad id, quod ante conventum eſt. Sueton. in Oth. c. 6. Proripuit ſe poſtica parte palatii ad conſtitutum, Senec. l. 3. Nat. Quæſt. c. 16. Cum videas ordinem rerum, & naturam per conſtituta procedere, h. e. per leges certas, quas ſibi ipſa præſcripſit. V. Conſtituo.

Conſtitutus, a, um, o. 1. 2. ordinato, determinato, נתון, מוקם, Ger. geſetzt, Gal. établi, Hiſ. eſtablecido, καθεσταθείς, poſitus, diſpoſitus, inſtitutus, decretus. Cic. de l. Agr. Conſtituta in menſem Januarium auctio. ¶ Corpus bene conſtitutum eſt bono præditum habitu, ben compleſſionato. Cic. 2. Tuſc. c. 6. Metrodorus eum perfecte putat beatum, cui corpus bene conſtitutum ſit. Id. de clar. Or. c. 2. Bene morata, & conſtituta civitas. h. e. bene diſpoſita, & ordinata. ¶ Id. pro Sext. Bene conſtituta de rebus domeſticis, comodo, agiato.

Conſtitutus, us, m. 4. σύστημα, multitudo hominum ſimul conſiſtentium. Feſt.

Conſto, as, conſtiti, ſtitum, & ſtatum, n. 1. ſtar inſieme, dimorare, עמד, קם, נגזר, συνίσταμαι, ſimul ſto. Siſen. l. 4. Hiſt. Multitudinem procul hoſtium conſtare videtur. ¶ Item conſtanter permaneo, perſevero, ratum habeo, perſeverare, ἐμμένω. Cic. ep. 13. Qua in ſententia ſi conſtare voluiſſent. Hinc conſtare ſibi, ſimilem eſſe ſibi, & in eadem opinione conſtanter permanere. Cic. 1. Tuſc. Si tibi quidem conſtare vis. Liv. l. 39. c. 34. Non conſtat ei color, neque vultus. h. e. ſubinde mutatur. ¶ Item compoſitus ſum. Cic. 5. Fin. Perſpicuum eſt, hominem e corpore, animoque conſtare. ¶ Item valeo, pretium habeo, coſtare, valere. Varr. 2. R. R. c. 1. Ut unæ quadrigæ Romæ conſtiterint quadringentis millibus. ¶ Item valeo, æſtimor. Cic. Att. l. 13. ep. 29. Id prope dimidio minoris conſtabit. Plin. l. 18. c. 5. Ut is fructus maxime probaretur, qui quam minimo impendio conſtaturus eſſet. ¶ Conſtare, pro eſſe, exſiſtere. Lucret. l. 1. v. 508. Qua porro cumque tenet ſe Corpus, ea vacuum nequaquam conſtat inane. Id. 3. de Or. Per ſeipſum conſtare. ¶ Pro ſuppetit, habeo, dives ſum. Juven. ſat. 6. v. 165. Quis feret uxorem, cui conſtant omnia? V. plura in Conſtat.

Conſtrator, oris, m. 3. qui conſternit. Auſon. Idyll. 12. de Deis: Velivolique maris conſtrator Leuconotos Libs.

Conſtratum, i, n. pavimento. Petron. Satyr. Conſtratum navis.

Conſtratus, a, um, o. 1. 2. ςρωτός, מרוצף, כסוי, coperto, tectus, partic. a conſterno. Col. l. 1. Eaque optima eſt, ſilice conſtrata. ¶ Conſtratæ naves dicuntur, quæ ab aliquibus vocantur tectæ, quæ ſcilicet ſua habent cataſtromata, in quibus propugnatores conſiſtunt. Cic. Verr. 5. c. 40. Erat enim ſola illa navis conſtrata, & ita magna, ut propugnaculo cæteris poſſet eſſe. Quæ autem carent cataſtromatibus, naves apertæ dicuntur. Hirt. de B. Alex. Magnoque impetu quatuor ad eas conſtratæ naves, & complures apertæ contenderunt.

Conſtrepo, is, n. 3. ψοφέω, ſtrepo, riſonare, far ſtrepito. Gel. l. 4. c. 1. Omnium horum & teſtimoniis, & exemplis conſtrepebat.

Conſtricte, adverb. ſtrettamente, conjuncte, colligate. Aug. l. 1. de doctr. Chriſt. c. 28. Conſtrictius jungi alicui.

Conſtrictio, onis, f. 3. ſtringendi actio, lo ſtringere. Macrob. l. 7. Sat. c. 6. Stomacho in laſſitudinem degeneranti ad inſtaurandas conſtrictione vires vinum offerunt. Pallad. Martio, c. 1. Nodo duræ conſtrictionis angi.

Conſtrictivus, a, um, adj. coſtrettivo, conſtringendi vim habens, ut Conſtrictivæ virtutis eſſe, Cæl. Aurel. Acutor. 2. 18.

Conſtricto, as, a. 1. frequent. a conſtringo. Tert. l. 2. adv. Marc. c. 16. Quod amputent, & conſtrictent.

Conſtrictus, a, um, o. 1. 2. συσταλείς, partic. a conſtringo. Quint. l. 7. c. 4. Habere conſtrictum aliquem in ſuis vinculis. Horat. l. 1. ſat. 6. v. 23. Trahere conſtrictos. Plin. l. 21. c. 10. Conſtrictius folium. ¶ Tranſlate Cic. de clar. Or. Apertis verbis conſtricta oratio. Cæl. Aurel. 2. 18. Pulticula conſtrictior. h. e. ſpiſſior.

Conſtringo, is, inxi, ictum, a. 3. אפד, צרר, אמץ, συστέλλω, ſtringo, arcto, ligo, ſtrignere, reſtrignere. Cic. 1. de Or. Quæ rem diſſolutam, divulſamque conglutinaret, & ratione quadam conſtringeret. Id. 2. Tuſc. cap. 2. Conſtringi neceſſitate. Idem 1. Fin. Conſtringendum ſe tradere libidinibus.

Conſtructio, f. 3. compoſizione, σύνταξις, תכון, בנין, compoſitio, ſtructura. Cic. 1. de Or. c. 3. Et ipſa oratio conformanda non ſolum electione, ſed etiam conſtructione verborum. Id. 4. Acad. c. 27. Conſtructio hominis. ¶ Conſtructio nominum, aut verborum apud Grammaticos eſt ratio componendi nomina, aut verba juxta Grammaticæ leges. Priſcian. l. 17. & 18.

Conſtructus, a, um, o. 1. 2. συμπεπηγμένος, compoſitus, ædificatus. Cic. 2. de nat. Deor. Dentibus in ore conſtructis manditur, &c. Id. Leg. Agrar. 1. c. 5. Pecunia conſtructa, & coacervata. Et l. 1. de Invent. Conſtructior, & apparatior domus.

Conſtruo, is, a. 3. coſtruire, fabbricare, בנה, Ger. bauen, Gal. bâtir, Hiſp. edificar, κατασκευάζω, ſimul ſtruo, compono, ædifico, &c. Cic. 2. Phil. c. 38. Tanti acervi nummorum apud iſtum conſtruuntur. Id. de Sen. Ut ædificium idem deſtruit facillime, qui conſtruxit.

Conſtupeo, es, ui, n. 2. idem ac ſtupeo, ſtupire. Juvencus: Mirantes laudant, lætantes conſtupuerunt.

Conſtuprator, oris, m. 3. μοιχευτής, qui ſtuprat. Liv. l. 39. c. 15. Simillimi fœminis mares ſtuprati, & conſtupratores.

Conſtupratus, a, um, adj. ſtupratus. Cic. Att. l. 1. ep. 18. Tranſlate, emptum, conſtupratumque judicium, dixit, h. e. corruptum.

Conſtupro, as, a. 1. ſtuprare, καταμοιχεύω, ſtupro. Cic. de petit. Conſ. Ut prope in parentum gremiis prætextatos liberos conſtupraris. Adde Liv. l. 29. c. 17.

Conſuadeo, a. 1. πείθω, ſuadeo, perſuadere. Plaut. Merc. 1. 2. 32. Sin ego ſaluti quod tibi eſſe cenſeo, id conſuadeo.

Conſualia, lium, n. 3. Livii ſententia, erant ludi ex iis, qui in Circo celebrabantur in honorem Conſi, vel Neptuni Equeſtris. Ita & Feſtus.

Conſuanetes, Conſuantæ, pop. Vindeliciæ, in Bavaria ad Iſaram fl. quorum locus Schvvindavv, vel Landtshut, a Friſinga 6. l. in Or. Pataviam verſus.

Conſuaſor, m. 3. καταπειθων, ſuaſor, auctor. Cic. pro Quint. c. 5. Hæc omnia Quinctius agebat auctore, & conſuaſore Nævio.

Conſuavior, vel Conſavior, aris, atus ſum, depon. 1. idem quod ſuavior, baciare. Apul. l. 2. Met. Ubi primum conſuaviatus eum. ¶ Dicitur & Conſuavio, as. Id. l. 6. Met. Tum Jupiter prenſa Cupidinis buccula, manuque ad os ſuum relata conſuaviat. ¶ Legitur & Conſavior.

Conſubſido, is, n. 3. idem quod ſubſido. Minuc. Felix c. 40. Tamen aliqua conſubſidunt non obſtrepentia veritati.

* Conſubſtantialis, le, conſuſtanziale, ὁμοούσιος, ejuſdem ſubſtantiæ. Tertull. Auguſtin. &c.

* Conſubſtantivus, conſubſtantialis. Tert. adv. Valer. c. 12. & 18.

Conſudaſco, n. 3. ἱδρόω, ſudo. Col. l. 12. c. 48. Sicque triginta dies pati conſudaſcere.

Conſudo, n. 1. ἱδρόω, ſudo, ſudare, Plaut. Pſeud. 2. 2. 71. Beatus, ſi conſudaveris.

Conſuefacio, a. 3. συνεθίζω, הרגיל, aſſuefacio, uſu doceo, aſſuefare. Ter. Adelph. 1. 1. 29. Ea ne me celet, conſuefeci filium. Varr. l. 2. R. R. c. 9. Conſue quoque faciunt, ut alligari poſſint.

Conſueſco, is, evi, etum, eſcere, n. 3. idem quod ſueſco, eſſer ſolito, aſſuefarſi, הורגל, ἐθίζομαι. Virg. 3. Georg. v. 272. Adeo a teneris conſueſcere multum eſt. Cic. l. 1. de Or. c. 61. Demoſthenes multos verſus uno ſpiritu pronuntiare conſueſcebat. ¶ Jungitur & dativo, ut conſueſcere dolori. Plin. l. 8. ep. 3. ad fin. Item ablativo. Col. l. 8. c. 15. Aves, quæ conſuevere libero victu. Active pro aſſuefacio, aſſuefare. Lucret. l. 6. v. 396. An tum brachia conſueſcunt, firmantque lacertos? ¶ Conſueſcere cum aliquo dicitur mulier, quæ ſtupri commercium habet. Plaut. Ciſtel. 1. 1. 88. Tun' nunquam cum quiquam viro conſueviſti? S. Niſi quidem cum Aleſimarcho, nemine: neque pudicitiam meam mihi alius quiſquam imminuit. ¶ Conſueſti pro conſueviſti, Cic. Fam. 5. ep. 12. ¶ Conſuemus pro conſuevimus, Propert. l. 1. eleg. 7.

Conſuete, adv. al ſolito. Ammian. l. 23. c. 4. Ad ſuſcipiendum conſuete pabulum.

Conſuetio, onis, f. 3. idem quod conſuetudo. Plaut. Amph. 1. 2. 28. Et clandeſtina ut celetur conſuetio. Ita ibi legendum videtur, non conſuetudo, cum ſit Senarius. Confirmat Feſtus, vel potius Verrius Flaccus: conſuetionem Plautus pro conſuetudine dixit. Sed in loco Plauti modo allato legitur ab aliis ſuſpicio.

Conſuetudinarius, a, um, adject. qui eſt ſecundum conſuetudinem, ſolito. Sidon. l. 7. ep. 11. Invideo felicitati conſuetudinarii portitoris.

Conſuetudo, dinis, f. 3. conſuetudine, uſo, uſanza, converſazione, pratica, מנהג, הרגל, Ger. gevvohnheit, Gal. coûtume, Hiſ. coſtumbre, συνήθεια, mos, inſtitutum, uſus, exercitatio. Cic. 1. de Or. Ne mala conſuetudine ad aliquam deformitatem veniamus. ¶ Item familiaritas. Cic. ad Curion. l. 2. Fam. ep. 1. Quod carui fructu jucundiſſimæ conſuetudinis. ¶ Uſurpatur & in turpibus. Salluſt. Catil. c. 23. Stupri conſuetudo. Liv. l. 39. c. 9. Huic (ſcorto) conſuetudo cum Ebutio fuit. ¶ Dicimus autem, congredi alicui quotidiana conſuetudine. Cæſar. ¶ Conſuetudinem facere alicui cum altero, h. e. aliquem alteri conciliare. ¶ Dare ſe in conſuetudinem, immergere, ſe inſinuare. Cic. Cæſ. & alii.

Conſuetus, a, um, o. 1. 2. ſolito, הרגל, εἰθισμένος. Ter. Andr. 1. 1. 108. Ut conſuetum facile amorem cerneres. Ovid. Met. 11. v. 637. Conſuetiſſima cuique verba.

Conſul, is, m. 3. Conſole, יועץ, Ger. Burgermeiſter, Gal. Conſul, Hiſ. Conſul, ὕπατος, ſummum erat apud Romanos dignitatis faſtigium, poſt exactos Reges a Junio Bruto primum introductum, anno U. C. 245. ¶ Duo erant. ¶ Dicti ſunt a conſulo, ut meminiſſent, ſe debere Reipublicæ conſulere, vel quod Senatum conſulerent. ¶ Creabantur e Patriciis, quia apud alios auſpicia non erant. Sed profligato Gallico bello alterum ex plebe creandum conceſſere. ¶ Conſulatum petebant anno ætatis 42. gerebant anno 43. ¶ Creabantur Comitiis Centuriatis per Conſules veteres, ſive alterum duorum, ſive per Interregem, ſive per Dictatorem. ¶ Conſul deſignatus dicebatur ille, in quem populi ſuffragia habitis Comitiis Conſularibus, & ſuffragiis rite peractis concurrebant. ¶ Inſignia Conſulum omnia fuere, quæ Regum fuerant, trabea, ſella curulis, duodecim lictores cuique Conſulum, qui ei cum faſcibus virgarum ſecurim præferebant. ¶ Imperium Conſulare annuum erat. ¶ A Conſulum Magiſtratu numerus annorum ſignabatur. ¶ Hinc Conſulem pro anno uſurpamus. Senec. epiſt. 114. Unum putas videri ventrem, cui tot conſulum, regionumque vina conduntur. Hinc nata formula apud JCtos: Sine die, ſine Conſule. ¶ Conſulis nomen diu apud ſummum hunc Magiſtratum tantum fuit; tandem & Proconſules, & Municipiorum magiſtratus eo appellati, ut notat Caſaub. in notis ad Apul. Apol. & plures Inſcript. apud Gruterum confirmant.

Conſularis, & re, o. 3. ὑπατικός, quod ad Conſulem ſpectat, ut Conſularis ætas, in qua Conſulem eſſe licebat. Cic. 5. Philip. Quæ eſt ætas noſtris legibus decem annis minor, quam Conſularis. ¶ Vir Conſularis, qui Conſulatum geſſit. Cic. Lentulo. Qui filium Conſularem amiſit. Sueton. in Aug. Conſularis fœmina, h. e.

Viri

Viri Consularis uxor. ¶ Et *consularis* absolute *Cic. Fam.* 12. *ep.* 4. Egregios consules habemus, sed turpissimos consulares. ¶ Consularis Provincia est, quæ a consulari viro administratur. *Cic. pro Dom.* Tu Provincias consulares lege Sempronia per Senatum decretas rescidisti. ¶ *Consulares* absolute, qui essent temporibus Imperatorum, V. Legatus. ¶ *Consularia* absolute (subaudi *ornamenta*) erant insignia consularis dignitatis propria, quæ Principes interdum nonnullis conferebant, licet consules non essent. *Tacit. Vellejus, Sueton.*

Consularitas, atis, f. 3. dignitas consularis. *Theod. l. 6. Cod. tit.* 19. Consularitatis honore functus. Adde *Fabrett. Inscrip. p.* 99.

Consulariter, adv. more Consulum. *Liv. l. 4. c.* 10. Vitaque omnis consulariter acta.

Consulātus, us, m. 4. ὑπατεία, *consolato*, dignitas, sive tempus, quo Consul in officio est. *Cic. pro Mur.* Ut ei jam exploratus, & domi conditus Consulatus videretur. ¶ Capere, consequi, inire, suscipere, obtinere, gerere consulatum. Consulatu se abdicare, abire, sæpissime apud *Cic.* & al.

* Consulcare frontem, h. e. corrugare. *In suppos. Plaut. Bacch.* scena, *Mirum hodie*, *v.* 2.

Consŭlo, is, sului, sultum, a. 3. *dimandar consiglio*, יעץ, Ger. *rathen, rathsfragen*, Gal. *se conseiller*, Hisp. *tomar consejo*, συμβουλεύω, verbum est variæ significationis pro varia constructione: nam cum sine casu usurpatur, idem est ac consultare, deliberare, *deliberare*, *consultare*. *Cæs. l. 7. B. G. c.* 83. Repulsi Galli, quid agant, consulunt. ¶ Cum genit. Boni, vel æqui consulere, est, in meliorem, æquioremque partem accipere, seu interpretari, *prender in buona parte*. *Quint. l. 1. c.* 6. Sic ne Consul a consulendo, an a judicando? nam & hoc consulere Veteres appellaverunt, unde adhuc remanet illud: rogat, boni consulas, id est, bonum judices. Hactenus *Quintilianus*. *Ovid.* 3. *Pont. el.* 8. *ad fin.* Tu tamen hæc, quæso, consule missa boni. ¶ Dativo junctum, significat prospicere, *provvedere*, ut bene, male alicui consulere. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 9. & *l.* 11. *Fam. ep. ult.* Commodis, dignitati, gloriæ alicujus consulere. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 38. Clementer subditis consulere. ¶ Aliquando accusativum recipit cum præposit. *in*, per modum adverbii. *Ter. Heaut.* 5. 2. 10. Consulere in longitudinem, h. e. ita rebus consulere, ut diu sufficiant. *Tacit.* 2. *hist. c.* 5. Consulere in medium. h. e. in communem usum. *Justin. l.* 2. *c. ult.* Sapienter in rem consulere. ¶ Huc illud *Livii* referendum est *l.* 22. *c.* 29. Eum primum esse virum, qui ipse consulat, quid in rem sit, h. e. ipse per se videat, & provideat. ¶ *Liv. l.* 45. *c.* 8. In secundis rebus nihil in quemquam superbe ac violenter consulere decet. h. e. nihil suscipere violentum in quemquam. Eadem ratione clementer, dure, arroganter consulere, &c. est idem ac agere, *trattar bene, o male*. Sic Consulere pessime de aliquo. *Liv. l.* 28. ¶ Cum accusat. est consilium petere, *dimandar consiglio*. *Nepos Miltiad. c.* 1. Apollinem consulere. Consulere JCtos. h. e. eos de jure interrogare. Consulere jus, eodem sensu, *Liv. l.* 39. *c.* 40. Sic consulere Chaldæos, & Mathematicos, cum de futuris ab iis quærimus. *Sueton. Aug. c.* 94. & *Calig. c.* 57. ¶ Reperitur & cum duobus accusativis, *Plaut. Men.* 4. 3. 26. Ibo, & consulam hanc rem amicos, quid faciundum censeant. ¶ Quin & generaliter pro interrogare usurpatur. *Sueton. Aug. c.* 98. Versum compositum ex tempore pronuntiavit, conversusque ad Thrasyllum, interrogavit, cujusnam poetæ putaret esse: quo hæsitante, subjecit alium; de hoc quoque consuluit. ¶ *Festus* hoc verbo usos Veteres testatur pro judicare, statuere. Adde verba Quintil. quæ modo retulimus. ¶ Apud *Liv. l.* 2. *c.* 28. Consulere aliquid, est, agitare, cognoscere, in consultationem adducere, *discutere, ventilare, esaminare*. Eam rem, *inquit*, Consules ad Patres deferunt, sed delatam consulere ordine non licuit. Adde *Virg.* 11. *Æn. v.* 344. ¶ Passive etiam usurpatur. *Cic.* 3. *Ver.* Qui de civili iure consuli solent. *Id. l.* 3. *Q. Fr. ep.* 25. Senatus nihil consulitur. *Liv. l.* 2. *c.* 29. Cum iræ resedissent, consuli cœpit, h. e. consultari. ¶ *Qui consuluntur*, periphrasis est, qua significantur Jurisperiti; hi enim in dubiis consuli plerumque solent. Multa ad hanc rem confirmandam exempla Ciceronis congerit *Paraus in Lex. Crit.* V. *Cic. pro Quint. c.* 16.

Consultatĭo, f. 3. *consulta, deliberazione*, συμβούλευσις, deliberatio. *Cic.* 3. *Off.* De cujus deliberatione, & consultatione quærimus.

Consultātor, oris, m. 4. qui consulit, & deliberat. *Leg.* 2. *Dig. de orig. Jur.* §. 15. Consultatoribus potius, quam discere volentibus se præstabant.

Consultatorĭus, a, um, adject. ut sacrificium, vel hostia consultatoria, apud *Macr. l.* 3. *sat. c.* 5. qua sc. Deorum voluntas disquirebatur. Al. leg. *consultoria*.

Consulte, adv. ἐκ προνοίας, prudenter, *prudentemente*. *Plaut. Rud.* 4. 7. 14. Qui consulte, docte, atque astute cavet. *Tacit. histor. l.* 2. *c.* 24. Avidius, quam consultius. *Capitol. in Pertin. c.* 7. Annonæ consultissime providit.

Consulto, as, n. 1. *consultare, deliberare*, יעץ, Germ. *rathschlagen*, Gal. *consulter*, Hisp. *consultar*, συμβουλεύομαι, consilium frequenter capio, & simpliciter delibero. *Cic.* 3. *Off. c.* 2. In quibus deliberare homines, & consultare de officio solerent. ¶ Consultare aliquem, est petere consilium ab aliquo. *Plaut. Mil.* 4. 3. 3. Quid me consultas, quid agas?

Consulto, adv. *consideratamente*, ביד למה, German. *wolbedechtlich, weislich*, Gal. *à dessein, de dessein formé*, Hisp. *a drede, a sabiendas*, ἐκ προνοίας, cogitato, dedita opera, de industria. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 43. Consulto hoc factum est, mihi ut insidiæ fierent. Adde *Horat. l.* 1. *sat.* 10. *v.* 14. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 50. Cæsar consulto equites cedere jubet.

Consultor, oris, m. 3. *consultore, consigliere*, יעץ, Ger. *rahtgeber*, Gall. *consulteur*, Hisp. *consultor*, συμβουλευόμενος, qui consilium ab alio petit. *Cic. pro Mur.* Vigilas tu de nocte, ut consultoribus tuis respondeas. *Horat. l.* 1. *sat.* 1. *v.* 10. Agricolam laudat legum jurisque peritus, sub galli cantum consultor ubi ostia pulsat. ¶ Item qui consilium dat. *Sallust. Jug. c.* 64. Cupido atque ira pessimi consultores.

Consultorĭus. V. Consultatorius.

Consultrix, icis, f. 3. quæ consulit. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 22. Consultrix, & provida utilitatum, opportunitatumque omnium natura.

Consultum, ti, n. 2. חוק, γνώμη, συμβούλευμα, decretum, statutum. *Cic. Phil.* 14. Atque utinam his omnibus abstergere fletum sententiis nostris, consultisque possemus. ¶ Dicimus etiam, Opus est consulto, idest, opus est consulere. *Sall.* Priusquam incipias, consulto, & postquam consulueris, mature facto opus est. ¶ Senatus consultum, Senatus decretum, & Senatus auctoritas, quid differant inter se, V. *Senatus*.

Consultus, a, um, o. 1. 2. βεβουλευμένος, partic. is, a quo consilium petitum est. *Cic. pro Mil.* Nihil de ejus morte populus consultus. ¶ Item nomen est, & significat prudentem, peritum, intelligentem, vel absolute, vel cum gen. *Ovid.* 1. *Amor.* Sit tibi credibilis sermo, consultaque verba, idest, prudentiæ plena. Al. leg. *consueta*, *Cic.* 9. *Phil.* Neque enim ille magis juris consultus, quam justitiæ fuit. *Id. in Bruto*, *c.* 40. Consultorum alterum disertissimum, disertorum alterum consultissimum fuisse.

Consultus, us, ui, m. 4. consultum, consultatio, *consulta, decreto*. *Liv. l.* 3. *c.* 62. Consultu collegæ, virtute militum victoria parta est. *Plin. l.* 3. *c.* 20. Interdictum id vetere consultu Patrum. ¶ Ita ex quibusdam MSS. utrobique legit *Gronov. in notis ad loc. cit. Livii*. Verum priore loco aliæ editiones *consilio*, posteriore *consulto* habent.

Consummabĭlis, le, adject. qui consummari potest, *consumabile*. *Seneca ep.* 92. Ratio in Diis consummata est, in nobis consummabilis. *Prudent. Psychom. v.* 846. Seu consummabilis ævi Perficiat lux plena viros.

Consummatĭo, onis, f. 3. in unam summam collectio, סכום הכל כאחד, *somma*, *Col. l.* 2. *R. R. c.* 13. Hac consummatione operum colligitur, posse agrum ducentorum jugerum subigi duobus jugis boum, totidemque bubulcis, & sex mediastinis. Adde *l. si plura, Dig. de adil. edict.* ¶ Item perfectio, absolutio, *compimento*, συντέλεσμα, *Sen. de brevit. vita*, *c.* 1. Vita in maximarum rerum consummationem large data. Adde *Plin. l.* 4. *c. ult.*

* Consummātor, oris, m. perfector, συντελῶν. *Tertull. l.* 4. *adv. Marc. c.* 22. Alter initiator veteris Testamenti, alter consummator.

Consummātus, a, um, adject. in unam summam redactus. *Col. l.* 5. *c.* 2. Hoc sexies ducendum est, quoniam sex latera sunt, quæ consummata efficiunt duo millia trecentena & quadraginta. ¶ Item perfectus, absolutus, תם, שלם, *compito, perfezionato*, τέλειος τετελεσμένος, ut bella gesta, & consummata, *Cic. Phil.* 11. *c.* 7. Ubi al. leg. *Confecta*. *Plin. l.* 2. *epist.* 7. Juvenis Consummatissimus.

Consummo, as, a. 1. *sommare insieme*, summam simul capio. *Col. l.* 3. *R. R. c.* 5. Is numerus consummat per totum jugerum seminum millia quatuor, & viginti. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Per arithmeticen sumptus ædificiorum consummantur, *si calcolano*. ¶ Item absolvere, perficere, *compire, ridur' a fine*, כלה, השלים, ἀποτελῶ. Sic consummare opera, *Plin. l.* 10. *epist.* 48. Consummare sacrum, *Sen. Herc. fur. v.* 1039. ¶ Consummare milites dicuntur, apud *Sueton. Calig. c.* 44. cum stipendiorum tempus impleverunt.

Consūmo, mis, mpsi, ptum, a. 3. absumo, insumo, tero, contero, sumo, exhaurio, *consumare, distruggere*, השלים, כלה, אכל, Germ. *verthun*, Gal. *perdre tout*, Hisp. *gastar*, δαπανάω. *Cic. pro Flacco*. Ut pecuniam, quam confecerat, non consumpsisse, sed Flacco dedisse videretur. *Id.* 1. *de Leg.* Cum ea tempestas, vetustasque consumpserit. ¶ Consumor, pass. jungitur sæpe cum abl. modi, vel causæ, ut Consumor siti, incendio, mœrore, &c. *Cæs. Liv. Virg.* & al. Sic *Cic.* 3. *de Orat. c.* 2. Crassus lateris dolore consumptus: *morì d' infiammazione*. ¶ Significat etiam insumere, collocare, *impiegare*. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 14. Me scito omnem meum laborem, omnem operam, curam, studium in tua salute consumere. *Id. Offic. l.* 1. *c.* 1. Consumere ætatem in studio. ¶ Ignominia consumere, apud *Tacit. l.* 3. *hist. cap.* 24. est ignominiæ metum abjicere, de ignominia non laborare. Similiter *Curt. l.* 6. *c.* 9. *n.* 6. Consumere misericordiam, dixit, h. e. abjicere. ¶ Rursus *Tacit. l.* 1. *hist. c.* 42. Ambigitur, consumpserit ne vocem ejus instans metus, an &c. h. e. ademerit, interceperit. ¶ Apud *Terent. And.* 1. 1. 133. Consilium consumere, est artes adhibere, exsequi.

Consumptĭo, nis, f. 3. *distruzione*, כלה, Ger. *vertzehrung*, κατανάλωσις. *Cic. de Univ. c.* 6. Se ipse consumptione, & senio alebat sui.

Consumptor, oris, m. 3. *distruggitore*, אוכל, Ger. *vertzehrer*, Gall. *consomant*, Hisp. *consumador*, ἀναλωτής. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 15. Hic noster ignis confector est, & consumptor omnium.

Consumptrix, icis, f. 3. quæ consumit. *Strab. Gall. hort. præfat.* Bruma est amplifluì consumptrix sæva laboris.

Consumptus, a, um, o. 1. 2. *consumato*, καταναλωθείς, absumptus, confectus. *Cæs.* 1. *B. C.* Consumptis omnibus telis.

Consŭo, is, a. 1. *cucire insieme, congiugnere*, תפר, συῤῥάπτω, simul suo, compono, conjungo. Unde supin. *Consutum*. *Plin. l.* 20. *cap.* 9. Consutum suspenditur ligno. *Plaut. Amph.* 1. 1. 211. Advenisti consutis dolis.

Consupplicātrix, icis, f. 3. Legitur hæc vox in veteri quadam inscriptione apud *Fabrett. p.* 342. Sed non est adhibenda.

Consurgo, is, surrexi, n. 3. *levarsi insieme*, קם, Ger. *mit einander auffstehen*, Gall. *se lever ensemble*, Hisp. *levantarse juntamente*, συνανίστημι, simul surgo. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Consurrexit Senatus cum clamore ad unum. ¶ Consurgitur impers. *Cic.* 6. *Ver.* Honorifice sane consurgitur, & *Phædr. l.* 5. *Fab.* 8. *v.* 28. In plausus consurrectum est. ¶ *Virg. Æn.* 9. Consurgunt geminæ quercus, intonsaque cœlo Attolunt capita. ¶ Consurgere ad bellum, *Liv. l.* 33. Consurgere in arma, *Virg.* 10. *Æn.*

Consurrectĭo, f. 3. *il levarsi insieme di più persone*, תחיה, συνέγερσις. *Cic. de Arusp. resp. c.* 1. Cepi equidem fructum maximum & ex consurrectione omnium vestrum, &c.

Consus, Deus consiliorum, ab antiquo *conso, is*, quod est consulere, simul consultare, consilium dare. Huic Deo ara sub terra in Circo maximo dedicata est, quæ non aperiebatur, nisi ludis Circensibus, ut ostenderetur, consilia recta esse debere.

Consusurro, as, avi, atum, are, simul susurro, *far susurro*. *Ter. Heaut.* 3. 1. 64. Syrus cum illo vestro consusurrat.

Consutĭlis, le, *cucito insieme*, ῥαπτός, κατάῤῥαφος, suendo conjunctus, compactus. *Cassiod. l.* 5. *epist.* 42. Consutili crate præcinctus, munitior redditur fragilitate cannarum.

Consutūra. V. Cognitura.

Consūtus. V. in Consuo.

Consydĕro, V. Considero.

Contabefacĭo, is, eci, ctum, labefacio, corrumpo. *Plaut. Pseud.* 1. 1. 19. Me miseria, & cura contabefacit.

Contabesco, is, n. 3. *marcirsi*, רקב, μαραίνομαι, idem quod simplex tabesco, *Cic.* 3. *Tusc. c.* 31. Vixit in luctu, eodemque etiam confecta contabuit.

Contabulatĭo, f. 3. *tavolato, palco di tavole*, σανίδωσις. *Cæs.* 2. *B. C. c.* 19. Ubi turris altitudo perducta est ad contabulationem.

Contabulātus, a, um, tabulis compactus, ut turres contabulatæ. *Liv. l.* 24. *c.* 34. Et *Ammian. l.* 27. *c.* 10. Ponte contabulato super navium foros.

Contabŭlo, a. 1. *intavolare*, קרה, Ger. *verteffelen*, Gal. *plancher*, Hisp. *entablar*, σανιδόω, est asseribus, seu tabulis aliquid tegere. *Suet. in Calig. c.* 16. Aliquanto angustiorem Hellespontum contabulaverat. ¶ Et cum abl. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Quernis axibus contabulare. ¶ Contabulor, pass. *Cæs. B. G. l.* 7. *c.* 22. Turres contabulantur, pinnæ, loricæque ex cratibus attexuntur.

Contabundus, a, um, adject. qui percontatur, seu scrutatur. *Apul. l.* 8. *Met.* Quem prius insiliat, contabunda (bestia) rimatur. ¶ Est a *contor, aris*.

Contactus, a, um, o. 1. 2. *toccato*, σωχθείς. *Cels. l.* 2. *c.* 24. Acida quæque contacta sale modico. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Res contacta halitu animalis. *Liv. l.* 29. *c.* 18. Milites contactos religione furor agitat.

Contactus, us, m. 4. *tatto*, ἁφή. *Colum. l.* 13. Contactu ejus languescunt incrementa virentium. *Plin. l.* 10. *c.* 59. Pullis anserum urtica contactu mortifera. ¶ Sumitur & pro contagione, *contagio*. *Tacit.* 6. *Annal. c.* 7. Plures infecti quasi valetudine, & contactu.

Contāges, is, f. 3. idem ac contagium. *Lucr. l.* 4. *v.* 336. Quæ contage sua palloribus omnia pingunt.

Contagĭo, onis, f. 3. *contagio, infezione*, דבר, λοιμός, morbus, qui ex contactu contrahitur. *Plaut. Amph. prol. v.* 31. Contagione meæ matris metuo malum. ¶ *Liv. l.* 1. *c.* 15. Contagionem belli dixit, cum sc. ex uno confecto bello oritur novi belli occasio. ¶ Metaph. *Cic.* 7. *Ver. c.* 71. Ad quos conscientiæ contagio pertinebit. h. e. qui ejus rei erunt conscii. ¶ Sumitur & pro conjunctione, seu consensu, in bonam partem. *Lucret. l.* 3. *v.* 345. Corporis atque animai Mutua vitalis discunt contagia motus. h. e. convenientiam, & conjunctionem. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor.* Quid vero tanta rerum consentiens, continuata contagio? *Ibid. l.* 4. Illa mihi placebat oratio de convenientia consensuque naturæ, quam quasi contagionem continuatam dicebas. Vide *Gell. l.* 19. *c.* 9.

Contagiōsus, a, um, o. 1. 2. *contagioso*, quod contactu inficit, ut Febris contagiosa, morbus contagiosus, pestis contagiosa, apud *Celsum*.

Contagĭum, ii, n. 2. *male attaccaticcio*, טראה, דבר, Ger. *ansteckende, erbliche krankheit*, Gal. *contagion*, Hisp. *contagion*, σωάφεια, morbus, qui ex contactu contrahitur, a *contingo*. *Virg.* 3. *Georg.* Dira per incautum serpunt contagia vulgus. ¶ Translate, contagia scelerum, apud *Lucan. l.* 3. *v.* 312. ¶ Vox hæc est Poetis familiarior, ut *Contagio* Historicis & Oratoribus.

Contāmen, inis, n. 3. idem quod contaminatio. *Tertul. carm.* 1. *ad v. Marc. c.* 1. Femineos usus vulgi contamine mixtos.

Contaminabĭlis, le, adject. qui contaminari potest. *Tertul. adv. Marc. l.* 4. *c.* 20. Prophetam, quem pro substantia humana contaminabilem sciret.

Contaminatĭo, onis, f. 3. pollutio, commaculatio. *Ulpian. l.* 2. §. 3. *Dig. ad leg. Jul. de adult. coerc.* Qui patitur uxorem suam delinquere, quique contaminationi non indignatur. &c.

Contaminātor, oris, qui contaminat. *Lamprid. Alex. c.* 6. Contaminator honorum. *Tertul. de Pudic. c.* 13. Paterni tori contaminator.

Contaminātus, a, um, o. 1. 2. fœdatus, *contaminato*, καταμεμολυσμένος. *Liv. l.* 4. Partem civitatis, velut contaminatam, indignam connubio haberi. *Cic. de Prov. cons. c.* 6. Homini sceleribus, & flagitiis contaminatissimo.

Contamĭno, as, a. 1. *contaminare, macchiare*, טמא, טנף, German. *beflecken*, Gall. *contaminer, souiller*, Hisp. *contaminar*, μιαίνω, fœdo, maculo, ab antiquo *tamino*. *Liv. lib.* 4. Contaminari sanguinem suum Patres rebantur. ¶ Translate *Cic.* 3. *Offic. c.* 8. Vitiis, sceleribus se contaminare. Adde *pro Rosc. Amer. cap.* 40.

Contarĭi, orum, m. In duabus Inscriptionib. apud *Gruter. pag.* 40. *n.* 2. & 3. videntur esse milites conto armati, quos κοντοφόρους Græci vocant, *Veget. vero l.* 3. *de re milit. c.* 6. contatos: qui specialem militum ordinem constituebant, ut hastati, sagittarii, &c. *Turneb. l.* 15. *adversar. c.* 21. legit hanc vocem etiam apud *Capitolin. in Maximin. c.* 10. ubi alii *contrarii*.

Contatĭo. V. Cunctatio.

Contātus, a, um, adject. conto armatus, ut Contati milites, apud *Veget. l.* 3. *c.* 6.

Contechnor, aris, d. 1. μηχανάομαι, machinor, & fallaciam aliquam compono. *Plaut. Pseud.* 4. 6. 34. Ne illic sit contechnatus quidpiam.

Contectus, a, um, o. 1. 2. tectus. *Ovid.* 5. *Met. v.* 541. Contectam stramine vidit forte casam.

Con-

Contĕgo, is, a. 3. *coprire*, כסה, περιστέλλω, idem ac tego. *Cic. pro Sextio*, Messoria se corbe contexit.

Contegulatĭo, onis, f. 3. tegularum compositio. Et

Contegulātor, oris, m. 3. qui tegulis contegit, leguntur in Dig. apud JCtos.

Contemĕro, as, a. 1. *macchiare, sporcare*, καταμιαίνω, idem ac temero, polluo, violo. *Martial. de Spectac. ep.* 10. Ausum tam notas contemerare manus. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 7. Dominæ contemerasse torum.

* Contemnendus, a, um, *dispregievole*, נמבזה, εὐκαταφρόνητος. *Plin. l.* 8. *c.* 29. *Cic. in Brut. c.* 79.

* Contemnenter, contemtim. *Non. c.* 11. *n.* 52.

Contemnificus, a, um, qui contemnit, fastuosus. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 154. Contemnificum fieri, & fastidire.

Contemno, is, mpsi, ptum, a. 3. *disprezzare*, בזה, ὀλιγωρέω, idem ac temno. *Cic. in Orat.* Omnes istos deridete, atque contemnite. ¶ Videtur minus esse, quam despicio. *Cic. de Sen.* Contemni se putant, despici, illudi. ¶ Contemnere aliquem præ se, *Terent. Eun.* 2. 2.

Contemperātus, a, um, adject. *temperato*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Sol, quæ propiora sunt, contemperata habet.

Contempĕro, as, avi, atum, *temperare, mescolare*. *Apic. l.* 4. *c.* 2. In patina quæ invicem contemperentur. Adde *Marcel. Empir. c.* 16.

Contemplabĭlis, le, adject. quem contemplari decet. *Ammian. l.* 30. *c.* 21. (al. *c.* 5.) Contemplabili dextera.

Contemplabilĭter, adv. cum contemplatione. *Ammian. l.* 20. *c.* 16.

Contemplabundus, a, um, adject. qui contemplatur. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 40. Spiritus propaeticus contemplabundus.

* Contemplandus, part. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 27. In contemplandis rebus.

Contemplans, antis, *chi contempla, o vede*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Deus terras, & maria contemplans. *Id. de Or. c.* 33. Omni acie ingenii contemplans.

Comtemplātim, adverb. cum contemplatione. Legitur *in notis Tironis pag.* 133.

Contemplatĭo, *contemplazione*, שעירה, Ger. *unschauung*, Gall. *contemplation*, Hisp. *contemplacion*, θεωρία, consideratio rerum occultiorum. *Cic.* 1. *de Div.* Cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi Cœli officere posset. ¶ *Julian. l. si pupilli, Dig. de Negot. gest.* Gerere negotia alicujus non contemplatione ejus, sed sui lucri causa, *a contemplazione*.

Contemplatīvus, a, um, o. 1. 2. θεωρητικός, quod contemplationi deditum est. *Sen. ep.* 96. Philosophia contemplativa simul est, & activa.

Contemplātor, oris, m. 3. *contemplatore*, מביט, Ger. *beseher, betrachter*, Gal. *contemplateur*, Hisp. *contemplador*, θεωρός. *Cic.* 1. *Tusc.* Hominemque ipsum, quasi contemplatorem Cœli, ac Deorum, ipsorumque cultorem.

Contemplātrix, icis, f. *contemplatrice*, a contemplator. *Cels. proœm. l.* 1. *sub fin.* Ars complatrix alicujus rei.

Contemplatus, us, m. 4. *contemplazione, speculazione*. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 7. A contemplatu summoveoque mali.

Contemplo, as, avi, atum, are, *contemplare*, idem ac contemplor. Usi sunt eo Veteres, ut *Ennius apud Varr. l.* 9. *de L. L. c.* 2. Contempla, & templum Cereris ad lævam aspice. Adde *Plaut. Amph.* 1. 1. 285. *Epid.* 3. 3. 2. &c.

Contemplor, aris, d. 3. *considerare cose occulte*, השקיף, הביט, Ger. *beschawen*, Gall. *contempler*, Hisp. *contemplar*, θεωρέω, diligenter intueor, & res abditas considero, a loco, qui ex omni parte aspici potest, vel ex quo omnis pars potest videri, quem Augures *templum* nominabant. *Cic. pro Dejot. c.* 14. Id animo contemplare, quod oculis non potes.

Contemporālis, le, coætaneus, æqualis, *coetaneo*. *Tert. cont. Hermog. c.* 6. Inter contemporales ordo non est.

Contemporanĕus, o. 1. 2. σύγχρονος, ejusdem temporis qui est, *coetaneo*. *Gel. l.* 19. *c.* 14. Contemporaneos fuisse Cæsari, & Ciceroni M. Varronem, & P. Nigidium.

Contempŏro, as, avi, atum, are, ejusdem temporis esse facio. *Tert. de resurr. carn. c.* 45. Contemporant fœtu, coætaneant natu.

Contemptibĭlis, o. 3. *sprezzabile*, ἐκφαύλιστος. *Ulp. de off. Proconf. ff. l.* 1. *tit.* 16. *l.* 9. §. 2. Sed cum ingenio, ne comtemptibilis videatur. *Lampr. in Alex. Sev. c.* 20. Contemptibilior potestas imperii.

Contemptibilĭtas, atis, f. 3. comptus, *disprezzo*. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. *c.* 5. Continuatio contemptibilitatem parit.

Contemptim, adv. *per disprezzo, per ischerno*, בבזיון, καταφρονητικῶς. *Liv. l.* 2. *c.* 35. Contemptim adire minas. *Id. l.* 9. *c.* 41. Magnifice de se, & contemptim de aliis loqui. *Senec. de brev. vita*, *c.* 11. Contemptius elidi.

Contemptĭo, f. 3. *disprezzo*, בזיון, Ger. *verachtung*, Gal. *mepris*, Hisp. *menosprecio*, καταφρόνησις, despicientia. *Cic.* 1. *Off.* Ex quo animi magnitudo exsistit, humanarumque rerum contemptio. *Id.* 1. *de Invent. c.* 16. Adducere adversarios in contemptionem. ¶ Scribitur & *contemtio*, ut & *contemtor*, & *contemtus*, & similia.

Contemptor, ōris, m. 3. *disprezzatore*, בז, Ger. *verachter*, Gal. *mepriseur*, Hisp. *menospreciador*, ὀλίγωρος. *Virg.* 8. *Æn. v.* 648. Contemptorque Deum Mezentius.

Contemptrix, icis, *sprezzatrice*. *Plin. lib.* 19. *cap.* 8. Eruca præcipue frigorum contemptrix. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 2. Nunc ego illam me velim convenire contemptricem meam.

Contemptus, a, um, o. 1. 2. *sprezzato*, ὀλιγωρηθείς, spretus, abjectus, humilis. *Cicer. Philip.* 2. Quid putem? contemptum ne me? *Idem de Div.* Quo jam nihil potest esse contemptius. *Idem pro Sext.* Despicatissimi hominis furor, contemptissimi Consulis levitas.

Contemptus, us, m. 4. idem ac contemptio, *disprezzo*. *Liv. l.* 6. *cap.* 2. Contemptu etiam inter socios nomen Romanum laborat. *Senec. de Tranquil. c.* 11. & *Quintil. l.* 8. *c.* 8. *ex orat. in Pison.* ¶ Ciceroni etiam hanc vocem tribuunt. V. *Cellar. cur. poster.* & *Borrich. Vindic.*

Contendo, is, endi, entum, n. 3. *tirare*, דרך, Ger. *spannen*. Gal. *tendre, etendre*, Hisp. *entesar*, ἐντείνω, proprie est intendere. *Virg.* 4. *Georg.* Tanto nate magis contende tenacia vincla. ¶ Item jaculari, *gettare, lanciare*. *Virg.* 5. *Æn.* Qui tamen aerias telum contendit in auras. ¶ Translate est conari, eniti, laborare, *sforzarsi*. *Cic. in Verr.* In quo omnes nervos ætatis, industriæque meæ contenderem. *Id. pro Lig.* Quantum potero, voce contendam, ut hoc P. R. exaudiat. ¶ Item proficisci, iter instituere. *Cæs. l.* 1. Eodem itinere quo hostes ierant, ad eos contendit. ¶ Item *contendere, contrastare, combattere*. *Cic. pro Rosc. Am.* Humilitatem cum dignitate de amplitudine contendere. *Virgil.* 9. *Æn.* Aut tecum malit contendere bello. *Propert. l.* 1. *el.* 13. Non tamen ista meo valeant contendere amori. ¶ Item instando petere, flagitare, *dimandar con istanza*. *Cic.* 3. *Off.* Incensus cupiditate contendit a Pythio, ut venderet. ¶ Item comparare, conferre, *paragonare*. *Cic.* 2. *de Inv.* Primum leges oportet contendere, considerando, utrum lex ad majores pertineat. *Idem Catil.* 2. *cap.* 11. Si ipsas causas contendere velimus. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 3. Seniores, quibus otiosum est vetera, & præsentia contendere, adnotabant, &c. ¶ Item asserere, *pretendere*. *Cels. in præfat.* Si manantia corpuscula iter claudunt, ut Asclepiades contendit. ¶ Contendere omnia, *contrastar su tutto*. *Cic.* 4. *Verr.* Remittendum aliquid videtur, ne omnia contendamus. * ¶ Item affirmare, *sostenere*, διισχυρίζεσθαι. Ego hoc contendo &c. *Cic. Planc. c.* 19. Illum ego contendi mente cavere bona. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 8. *vers.* 7. ¶ Contendere causam contra aliquem, h. e. litem intendere, quæstionem instituere. *Lucret. l.* 4. *v.* 472.

* Contenĕbro, as, *ottenebrare*, החשיך, ἐπισκοτέω, tenebris obduco. *Tertul. de jejun. c.* 10. Nemo ab eo illustratur, a quo contenebratur.

Contenĕbrat, abat, & ebat, advesperascit. *Varr.* 2. *R. R. c.* 2. Rursus pascunt, quoad contenebravit.

Contenebrātus, a, um, *tenebroso, ottenebrato*. *Tert. de jejun. cap.* 10. Contenebratus orbis defuncto Domino.

* Contensus. V. Contendo, Intendo, Condensus.

Contente, adverb. *veementemente, con isforzo*, בחוזקה, συντεταμένως, cum impetu, acriter, vehementer. *Cic.* 2. *Tusc.* Genu M. Antonium vidi, cum contente ipse pro se diceret, terram tangere. ¶ Comp. contentius, sup. contentissime. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 34. Cum usque ad vesperum contentius ambularet. *Apul. l.* 1. *Florid. sub fin.* Contentissime clamitare. ¶ Significat etiam parce. *Nazar. in Paneg. Constantini*, *c.* 15. Qui refrænandis cupiditatibus restricte, contenteque vixerunt.

Contentĭo, f. 3. *contesa, sforzo, travaglio*, מצה, Ger. *zanck*, Gal. *contention, débat*, Hisp. *contencion*, ἐγχείρημα, impetus, vehemens conatus ad aliquid agendum. *Cic.* 3. *de Orat.* Permulta tam vehementissima contentione animi, ingenii, virium ab eo dicta esse constabat. ¶ Item certamen, controversia. *Cic. de Orat.* Omnem esse contentionem inter homines doctos in verbi controversia positam. *Quintil. l.* 1. *c.* 2. Contentio palmæ. ¶ Item collatio, comparatio. *Cic. pro L. Man.* Sed ea magis ex aliorum contentione, quam ipsa per se intelligi possunt. ¶ Item stylus gravis, & vehemens in oratione. *Cic. in Bruto*. Cum contentione orationis flectere animos judicum vix posset. ¶ Item Figura Rhetorica, al. *antitheton*, per quam contraria referuntur, ut Inimicis te placabilem, amicis inexorabilem præbes. *Auth. ad Heren. l.* 5. *c.* 15. & 45.

Contentiōse, adverb. cum contentione. *Quintil. declam.* 18. Necesse est, contentiosius loquaris, quod probare non possis.

Contentiōsus, a, um, o. 1. 2. *litigioso*, רב, Ger. *zanckisch*, Gal. *contentieux*, Hisp. *contencioso*, ἐριστικός. *Plin. l.* 2. *ep.* 19. Oratio, de qua loquor, pugnax, & contentiosa est.

Contentus, a, um, nom. ex particip. a teneo, *contento, soddisfatto*, יש לו די, αὐτάρκης, qui animo satiatus est, nec quidquam præterea quærit. *Plaut. Merc.* 4. 8. 8. Uxor contenta est, quæ bona est, uno viro. Sic parvo contentus, *Cic. Lal. c.* 23. Contentus sorte sua. *Horat. l.* 1. *Sat.* 1. *v.* 3. ¶ Jungitur & infinito. *Vellej.* 2. 49. 5. Contentus retinere titulum. Et 2. 112. 6. Contenti sustinuisse hostes. ¶ Cum genit. etiam usurpatur, ut adductis exemplis, ex *Curt. l.* 6. *c.* 2. & *l. Cum qui* 35. *de Legat.* 3. §. 4. *in fine*, confirmat *Paraus Lex. Crit.* Sed utrumque exemplum dubium est. ¶ Comparative, *Plaut. Pan. a.* 2. *v.* 15. Contentiores mage erunt, atque avidi minus.

Contentus, a, um, nom. ex particip. a tendo, *teso, tirato*, נדרך, adductus, intentus, συντεταμένος, cui opponitur remissus, laxatus, ut contentæ fides, *Cic.* 4. *Fin. c.* 27. Jam contentus, jam laxus funis, *Horat.* 2. *Sat.* 7. *v.* 20. Contentus arcus. *Ovid. Met.* 6. *v.* 286. Contentissima voce clamitare. *Apul. lib.* 4. *Miles.* Et *Ammian. l.* 23. *c.* 11. Aut rapax, aut feritate contentior.

* Conterĕbro, as, terebrare. Translate, exedere. *Cæl. Aurelian. Tard. l.* 2. *c.* 3. Humoris fluor ita jugis, ut ossa conterebret.

Conterebromĭa, æ, fem. 1. significat omnem illam terram, quam Bromius, seu Bacchus exercitu lustravit, vox a *Plauto* novata *Curcul. c.* 3. *v.* 76.

Contermĭno, as, avi, atum, are, n. confinio jungo, conterminus sum, *esser confinante*. *Ammian. l.* 14. *c.* 6. Per municipia, quæ iisdem conterminant. Et *l.* 23. *c.* 24. Quibus Arabes beati conterminant.

Contermĭnus, o. 1. 2. *vicino, confinante*, שכן, קרוב, Ger. *anstesser*, Gal. *voisin*, Hisp. *vezino*, ὅμορος, finitimus, vicinus, quasi eumdem terminum inhabitans. *Plin. l.* 12. *c.* 8. 8. Contermina Indis gens Ariana. ¶ Cum genit. *Apulej. Met.* 6. Prædicti jugi conterminos locos appulit.

Conternatĭo, onis, fem. 3. ternorum comparatio, ut Conternationes factæ, Conternationum sortitio, apud *Hygin. loco mox citando*.

Conterno, as, avi, atum, שלש, ternum numerum comparo, ut combino binum. *Hygin. de limit. pag.* 193. *edit. Goes.* Si permissum fuerit, ut inter convenientes conternentur, conternati sortiri debebunt. * ¶ Vitula conternans, h. e. trima, trium annorum. *Hieron. ep.* 27. *epitaph. Paul. sect.* 11.

Contĕro, is, trivi, itum, a. 3. *ridurre in polvere*, שחק, דקק, συντρίβω, tero, in pulverem redigo. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 7. Scyllæ modicum conterunt in aqua. *Plin. l.* 26. *c.* 11. Conterere radicem in pulverem. ¶ Item consumo, *consumare*. *Cic. de Amic. c. ult.* Otium, & tempus in studiis conterere. *Terent. Hecyr.* 5. 3. 17. Cursando, atque ambulando totum hunc contrivi diem. Sic conterere operam. *Id. Phorm.* 1. 4. 32. *perder la fatica*. Conterere se in causis, & in foro. *Cic.* 1. *de Orat. consumarsi nel trattar cause*. ¶ Conterere aliquem oratione. h. e. enecare. *Plaut. Cist.* 2. 3. 65. Conteris me tua oratione, mulier. ¶ Conterere injurias oblivione, h. e. earum memoriam delere. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. ¶ Tmesi dividit *Propert. l.* 3. *eleg.* 11. Conque terunt fastus, Icarioti, tuos. Alii leg. *Quaque terunt*.

Conterranĕus, a, um, בן ארץ, Ger. *landsmann*, Gal. *du même pays*, Hisp. *de la misma tierra*, ὁμοχώριος, qui ex eadem terra est. Ita se Plinius Catulli Poetæ conterraneum vocat in Historiæ suæ præfatione; atque, vocem hanc castrensem esse, hoc est in militia usitatam ad regiones illas lato quodam modo significandas, unde turba castrensis convenerat. Ceterum præfationem illam eruditi quidam Plinio abjudicant.

Conterrĕo, es, ui, itum, a. 2. terreo, *spaventare*. *Cic.* 1. *de Orat.* Hanc loquacitatem nostram vultu ipso, aspectuque conterreat. *Liv. l.* 3. *c.* 11. Atrox ingenium accenderat eo facto magis, quam conterruerat.

Conterrĭtus, a, um, adject. idem ac territus, *spaventato*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 597. Aspectu conterritus hæsit.

Contesseratĭo, onis, f. 3. quasi dicas, communicatio tesserarum hospitalitatis; communicatio, amicitia. *Tert. adv. Hermog. cap.* 20. ¶ Ejusdem etiam est *lib. eod. cap.* 36.

Contessĕro, as, avi, atum, are, h. e. hospitium mutuum colo: nempe a tesseris hospitalibus, quibus prolatis hospites agnoscebantur, & excipiebantur. V. Tessera.

Contestatĭo, onis, f. 3. actus contestandi. Contestatio litis est testium invocatio de lite agenda. Ordinato enim judicio, utraque pars dicebat, *Testes estote*. *Fest. Sigon. de Judic. l.* 1. *c.* 27. *Ulpian. l. Pomponius scribit*, *ff. de Procurator.* Ratihabitionis autem satisdatio ante litis contestationem a procuratore exigitur.

* Contestatiuncŭla, æ, f. brevis oratio, vel obsecratio. *Sidon. l.* 7. *ep.* 3.

Contestāto, adverb. adhibitis testibus, ut contestato dicere, *l.* 1. §. 12. *ff. liber. agnoscen.*

Contestātus, a, um, o. 1. 2. διαμεμαρτυρημένος, ut contestatam litem cum aliquo habere, *Cic. pro Comœd. c.* 12. de quo Vide Contestatio, & Contestor. ¶ Sic reus est apud *Fest.* qui litem cum aliquo contestatam habet. ¶ Contestata majoreus est apud *Fest.* qui litem cum aliquo contestatam habet. ¶ Contestata majorum virtus, pro testimoniis comprobata. *Cic. pro Flac. c.* 11.

Contestifĭcans, antis, qui simul testimonium præbet. *Tert. de testim. anim. c.* 1.

Contestor, aris, d. 1. *testificare, implorare, chiamare in testimonio, e in ajuto*, διαμαρτύρομαι, העיד, testor, imploro, precor. *Cic.* 6. *Ver.* Deos, hominesque contestans clamare cœpit. ¶ Contestari litem, est testes appellare de lite agenda, seu rem in judicium adducere. *Fest.* Contestari litem dicuntur duo, aut plures adversarii, quod ordinato judicio utraque pars dicere solet, Testes estote. *Cic. pro Rosc. Com.* Qui per se litem contestatur, sibi soli petit.

Contexo, is, ui, extum, a. 3. *tessere insieme, congiungere*, ארג, συμπλέκω, idem ac texo, vel simul texo. *Cic. de nat. Deor.* Quid oves aliud afferunt, nisi ut earum villis confectis, atque contextis homines vestiantur? ¶ Translate est conjungere. *Catul.* Contexere amores. *Cic.* 1. *de Leg.* Contexere interrupta. ¶ Item componere. *Cic. pro Cal.* Carmen contexere. ¶ Item fingere. *Cic. pro Dejot. c.* 6. Contexere crimen.

Contexte, adverb. conjuncte. *Cic. de Fato*, *c.* 14. Omnia naturali colligatione contexteque fiunt.

Contextim, adv. idem ac contexte. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Pene contextim in secessu generant.

Contextĭo, f. 3. compositio. *Macrob. Saturn. l.* 7. *c.* 6. Et ita contextionis accessione variarum est. Adde *l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 5.

Contextus, us, ui, m. 4. *tessitura, congiunzione, unione*. *Cic. lib.* 5. *Fam. cap.* 11. Pinnarum contextu tegumenta corpori facere. *Quintil. l.* 8. *cap.* 2. Contextus, & continuatio sermonis.

Contextus, a, um, adject. *tessuto insieme, unito*, una textus. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. cap.* 63. Ovium villis confectis, atque contextis homines vestiuntur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 112. Trabibus contextus acernis equus.

Conticesco, is, cui, idem ac taceo. *Plin. l.* 11. *c.* 10. Tum repente omnes conticescunt. *Cic. pro Marcel. cap.* 3. Ætas nulla de tuis laudibus conticescet. ¶ Apud *Plaut.* aliquando legitur *Conticisco*. ¶ In præt. habet *conticui*, ab inusitato *conticeo*. *Cic. in Brut. c.* 94. Studium nostrum conticuit, subitoque obtumuit.

Conticinĭum, n. 2. πρώτη νύξ, Polluci est noctis primum tempus, quo omnia quiescendi gratia conticescunt. *Plaut. Asin.* 3. 3. 95. Redito huc conticinio. ¶ *Macrobius* tamen, & *Censorinus* conticinium vocant eam partem noctis, quæ media est inter gallicinium, & diluculum, & inde dictum volunt, quod galli tum conticescant. * ¶ Apud *Macrob. Sat.* 1. *c.* 3. quidam leg. conticuum.

Contificĭum, ii, (vel Contifigium, ut *Casaubonus* putat) ex *Vopisco in Probo*, *cap.* 19. affertur, ut contum, & venabulum significet, vel actum transfixionis ferarum. Verba *Vopisci* sunt: Addidit centum jubatos leones, qui omnes contificiis interempti sunt. *Salmas.* tamen ex *MS. Palatino* legit *posticis*. V. Postica.

* Contĭger, a, um, κοντοφόρος, contum gerens. *Paul. Nolan. Nat.* 7. *S. F. v.* 183.

* Con-

* Conticisco pro conticesco legitur apud *Arnob. l.* 5. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 28. & *Mil.* 2. 4. 56.
* Conticuum. V. Conticinium.
Contignatio, onis, f. 3. ξύλωσις, tignorum, vel trabium textura. *Cæs. l.* 2. *B. C. cap.* 9. Quibus suspenderent eam contignationem, quæ turri tegumento esset futura. ¶ Speciatim significat solarium domus sive stratum camento, sive non, ut apud *Liv. l.* 21. *c.* 62. miraculo refertur, bovem in tertiam contignationem conscendisse.
Contignatus, a, um, adject. trabibus, seu tignis conjunctus. *Vitr. l.* 1. *cap.* 5. Itinera sint interioribus partibus turrium contignata.
Contigno, a. 1. σανιδόω, tignis tectum jungo. *Plin. l.* 9. *c.* 3. In domibus fores maxillis balænarum facere, ossibus tecta contignare.
* Contigua vel Contiguum, frustum carnis cum septem costis demtum. *Festus*.
Contigue, adverb. *continuatamente, appresso*, statim, & quasi contingendo. *Martian. Capel. l.* 9. *post.* 3. *carm.* Eam contigue sequebatur.
Contiguus, o. 1. 2. *unito, che si tocca*, συναφής, quod alterum tangit, a contingo. *Plin. l.* 2. *c.* 9. Alias admota cœlo, alias contigua montibus.
Continctus, a, um, idem ac tinctus, *tinto*. *Lucret. l.* 2. *v.* 742. Ex ineunte ævo nullo contincta colore. Alii leg. *Conjuncta*.
Continens, tis, nom. ex particip. *congiunto, contiguo*, מגיש, קרוב, סמוך, דבק, מקשה, continuatus, adjunctus, συνεχής. Hinc *Ulpianus* scribit, continentes provincias accipi debere eas, quæ Italiæ conjunctæ sunt, ut Galliam. *Cic.* 15. *Fam. epist.* 2. Per Cappadociæ partem eam, quæ cum Cilicia continens est. *Id. de nat. Deor.* Mari aer continens est. *Curt.* Omnia velut continenti incendio ardere visa. ¶ Item quod continuatum tempore est, idest perpetuum. *Cic.* 1. *Tuscul.* Sed nihil te interpellabo, continentem orationem audire malo. *Suet. in Calig.* Per hunc pontem ultro citro commeavit biduo continenti. ¶ Continens etiam ille dicitur, qui se ab omni turpitudine continet, idest, temperans, castus, sobrius, *continente*. *Cicer.* 9. *Fam.* Hoc videris dicere, cum Reges tam sint continentes, multo magis consulares esse oportere. ¶ Continens, f. gen. sumitur pro terra, quæ non est insula, nec mari intercisa, *terra ferma*, תבל, ἤπειρος, qualis est Italia. *Curt. l.* 3. Quæ, quia continenti adhæret, sed magna ex parte cingitur fluctibus, speciem insulæ præbet. ¶ Continens, gen. neut. a Rhetoribus accipitur pro firmamento causæ, quod punctum litis decisorium vocant. *Cic. in Top.* Quibus autem hoc, qua de re agitur, continetur, hæc continentia vocentur, quasi firmamenta defensionis. ¶ Ex continenti, & in continenti pro confestim, nulla mora interjecta, *incontinente*, crebro apud JCtos legitur, & apud *Tert. de præscrip. c.* 2. & *Apologet. c.* 23. ¶ Comparativ. & superlat. gradum habet. *Cæs. l.* 1. *B. Ci. c.* 23. Ne continentior in vita hominum, quam in pecunia fuisse videatur. *Cic. in Parad.* 1. *c.* 2. Homo continentissimus.
Continenter, adv. συνεχῶς, תמיד, continuate, jugiter. *Cic.* 1. *Acad.* Quia continenter laberentur, & fluerent omnia. ¶ Item temperate, moderate. *Cic. pro Mur.* Non Asiam nunquam vidisse, sed in Asia continenter vixisse laudandum est.
Continentia, æ, f. 1. complexus, συνοχή, ut Vet. Gloss. interpretatur. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 15. Continentia regionum, *tratto di paesi uniti*. *Idem in Somn. Scip. l.* 2. *c.* 12. Omnem operis continentiam revolvam, *il contenuto*. Sic Fulgentius *Virgilianam continentiam* dixit complexum rerum physicarum, quæ in ejus operibus continentur, deque ea re peculiarem libellum edidit. ¶ Sumitur sæpissime pro temperantia, seu moderatione, *continenza*, התאפקות, משתמרות, ἐγκράτεια, quam *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 54. describit; & *pro Leg. Manil. c.* 13. cupiditatibus, & libidinibus, quas in Romanis Ducibus jam ante perstrinxerat, opponit.
Contineo, es, nui, entum, a. 2. *tenere, contenere, fermare*, החזיק, הכיל, אחז, Ger. *enthalten*, Gal. *continir*, Hisp. *contener*, καταλαμβάνω, idem fere quod teneo. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 22. Coercet, & continet mundus omnia suo complexu. *Id.* 2. *Off. cap.* 24. Nec res ulla vehementius rempub. continet, quam fides. ¶ Significat etiam cohibere, frænare, *trattener in freno*, ἐγκρατεῖν. *Cic. Phil.* 13. *c.* 3. Belluas immanes septis continebimus. *Terent. Eun.* 5. 2. Vix me contineo, quin involem, &c. *Cic.* 1. *Catil.* Quorum ego vix abs te manus, ac tela contineo. Sic continere civitatem in officio, continere linguam, manum, continere se ab aliqua re, h. e. abstinere, &c. *Cic. Cæsar, Terent.* ¶ Item continere spiritum, *Cic. in Brut.* Continere alvum, h. e. astringere, *Plin. l.* 14. *c.* 6. ¶ Continere aliquid, h. e. servare, nec aliis communicare. *Cicer. l.* 1. *de Orat.* Si petimus ab Antonio, ut ea quæ continet, neque adhuc protulit, enunciet, &c. ¶ Est etiam Magistrorum proprium, qui adolescentes exercent. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 19. Ut vero ipsi tibi loci proposita quæstione occurrant, exercitatione consequere, in qua quidem nos te continuimus. ¶ Denique significat continuare, connectere. *Cic. pro Arch.* Et quasi cognatione quadam inter se continentur. *Id.* 6. *Verr.* Insula mari disjuncta angusto ponte rursum adjungitur, & continetur.
Contingit, ebat, impers. 3. *accadere, succedere*, היה, συμβαίνει, accidit, evenit. *Cic.* 5. *Tusc.* Quod non modo singulis hominibus, sed potentibus populis contigit. *Id. in Phil.* Utinam Cæsari contigisset adolescenti, ut esset Senatui charissimus.
Contingo, is, igi, actum, *toccare*, נגע, καθάπτομαι, idem ac tango. *Cic. de nat. Deor.* Atque etiam aliorum ea est humilitas, ut cibum terrestrem rostris facile contingant. *Id. pro L. Manil.* Nam cum antea per ætatem nondum hujus auctoritatem loci contingere auderem. ¶ Et pro affinem esse. *Suet. Galb. c.* 2. Nullo gradu contingens Cæsarum domum. ¶ Item pro consuetudine proximum esse. *Horat. l.* 2. *sat.* 6. Deos quoniam propius contingis. ¶ Pro aspergere *Col.* 7. 8. Contingere aliquid sale. *Lucr.* 4. 12. Pocula circum mellis liquore contingere. ¶ *Si quid mihi contigerit*, formula erat, qua εὐφημίας causa utebantur significantes, *si mortuus fuero*. *Brisson. de Formul.* ¶ *Contingo, is, a tingo* probant quidam exemplis *Virgilii*, & *Lucretii*, quæ ad *contingo* a *tango* commode referri possunt.
Continuanter,
Continuate, &
Continuatim, *continuamente*, תמיד, συνεχῶς, sine intermissione. *August. l.* 1. *Retract. c.* 24. Epistolam exposui non carptim, sed continuanter, & totam. *Fest.* in *Striga*: Striges appellabantur ordines rerum inter se continuate collocatarum. *August. epist.* 112. *c.* 20. Quæ continuatim Apostolus posuit.
Continuatio, f. 1. *continuazione*, התמדה, συνέχεια, connexio, perpetuitas. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Est enim admirabilis quædam continuatio, seriesque rerum. ¶ Item periodus. *Cic. in Orat.* Quem Græci περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehensionem, aut continuationem, aut circumscriptionem dicimus: ¶ Item Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l.* 4. Continuatio est densa, & continens frequentatio verborum cum absolutione sententiarum.
Continuatus, a, um, adject. *continuato*, נותמד, διηνεκής, non intermissus, vel non intercisus, ut continuata tria sidera, quæ sc. se quasi contingunt, nullo alio interposito. *Ovid. Fast.* 2. *v.* 243. Et continuatissimæ curæ, *Sidon. l.* 8. *ep.* 3.
Continue, adv. assidue, *continuamente*. *Varr. l.* 4. *L. L.* Inter stillicidia, & flumina hoc interest, quod stillicidium, eo quod stillatim cadat, flumen quod fluit continue.
Continuitas, atis, f. 3. continuatio. *Plin. l.* 8. *c.* 30. Collum, & Juba continuitate spinæ porrigitur. *h. e.* spina non desinente.
Continuo, as, avi, atum, a. 1. *continuare*, הוסיף, התמיד, שקד, טרד, האריך, Ger. *fortfahren, forsetzen*, Gal. *continuer*, Hisp. *continuar*, συνέχω, διατελέω, est continuum reddere, conjungere, proferre, extendere. *Cic. in Rul.* Coemant præterea, ista dena jugera continuabunt. *Id.* 1. *de nat. Deor.* 20. Cohærescunt inter se, & aliæ alias apprehendentes continuantur. *Id. pro Flacco*, Quæ libertas usque ad hoc tempus Imperio, rerum gestarum gloria continuata permansit. *Cæs.* 1. *B. C.* Diem, & noctem opus continuabant. ¶ Passive pro finitimum esse. *Tac. Germ. c.* 45. Suionibus Sitonum gentes continuantur.
Continuo, idem ac statim, *subito*, כאשר, παραυτίκα, a continuus. *Cicer. ad Att.* Quicquid egero, continuo scies. ¶ Ponitur etiam pro ideo. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 33. Non continuo, si me in gregem sicariorum contuli, sum sicarius. * ¶ Significat & jugiter, perpetuum, semper, תמיד, ἀεί. *Virg.* 1. *Geor. v.* 60. Continuo has leges, æternaque fœdera certis imposuit natura locis. *Id. l.* 3. *v.* 486. Continuoque greges villis lege mollibus albos.
Continuus, a, um, o. 1. 2. *continuo, senza intervallo, tutto*, תמיד, טירד, Ger. *stetig, stetsvvehrend*, Gal. *continuel*, Hisp. *continuo*, διηνεκής, quod est sine intervallo, continens, perenne, assiduum. Differt a *contiguum*, quia *continuum* est, quod communi termino continetur, *contiguum*, quod terminum habet proprium, sed inter quem, & alienum nihil intermedium fit. *Cic. in Fam.* Continuis itineribus ad Forum Vocontium veni. *Id. in Ver.* 5. *c.* 36. Tot dies continuos quid egistis? * ¶ Continuus principis. *Tac.* 8. *Ann. c.* 25. h. e. assidue cum principe vivens. Aer continuus terræ est. *Senec. l.* 2. *q. n. c.* 6. h. e. ipsam, undique attingit. Continuas mortes. *Justin. l.* 16.

Contiro, onis, m. 3. simul tiro, ut commilito simul miles. *Inscript.* apud *Reines. class.* 8. *n.* 19.
Contogatus, a, um, socius in toga. *Ammian.* 29. 2. A Maximino dilectus, ut sodalis, contogatus.
Contollo, is, semel legitur apud *Plaut. Aulul.* 5. 1. 6. Contollam gradum. h. e. conferam.
Contonat, abat, uit, neut. impers. 1. idem quod tonat, aut valde tonat. *Plaut. Amph.* 5. 1. 42. Ibi continuo contonat sonitu maximo.
Contor, aris, d. 1. *scandagliare, investigare*, חקר, πυνθάνομαι, est conto explorare, & translate inquirere in genere. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 10. Cumque ex eo de me contaretur. Alii leg. percontaretur. *Nonius cap.* 4. alia affert exempla, sed in iis melius legitur *cunctor*.
Contorqueo, es, si, tum, a. 2. *torcere*, קלע, השזיר, πεμάγω, συστρέφω, idem ac torqueo. *Cicer.* 3. *de nat. Deor.* Quas sententias colligit? quæ verba contorquet? ¶ Hinc est celeri gyro rotare, seu movere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Non est ætheris ea natura, ut vi sua stellas complexa contorqueat. ¶ Contorquere amnes in alium cursum, *Cic.* 1. *de Div.* Contorquere aliquem tum ad tristitiam, tum ad lætitiam. *Id.* 2. *de Orat.*
Contorreo, es, ui, ostum, ere, idem quod torreo, *abbruciare*, συγκαίω. *Ammian. l.* 18. *c.* 7. Ignis pubentes herbas contorruit.
Contorsio, V. Contortio.
Contorte, *tortamente*, בעוות, Ger. *dunckel, vervvirreter vveise*, Gal. *tortueusement*, Hisp. *tuertamente*, συνεστραμμένως, oblique, obscure. *Auct. ad Heren. l.* 1. *c.* 9. Ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 10. Hæc dicuntur a Stoicis, concluduntur que contortius: sed latius aliquando dicenda sunt, & diffusius.
Contortio, onis, f. 3. *torcimento, inviluppamento*, עקשות, συστροφή, flexio, obscuritas. *Auct. ad Heren. l.* 4. *cap.* 19. Contortione dexteræ gladius ad corpus efferri videtur. *Cic. de Fato, c.* 8. Majus enim est has contortiones orationis, quam signorum ortus obitusque perdiscere. Alii leg. *contorsiones*.
Contortiplicatus, a, um, adj. contorte plicatus, involutus, *intricato, inviluppato*. *Plaut. Pers.* 4. 6. 26. Ita sunt Persarum mores, longa nomina Contortiplicata habemus, h. e. ex multis vocibus composita, adeoque involuta, ut efferri vix possint, qualia sunt, quæ ibidem *Plaut.* refert. Alii leg. *contortuplicatus*.
Contortor, oris, m. 3. qui contorquet, & implicat, ut contortor legum, apud *Ter. Phorm.* 2. 3. 27. qui scilicet leges iniqua interpretatione traducit, metaphorice.
Contortulus, a, um, dim. a Contortus, ut Contortula, ac minutula conclusiuncula. *Cic. Tusc.* 2. *c.* 18.
Contortus, a, um, o. 1. 2. *torto*, עקלתון, פתלתול, מעות, συνεστραμμένος, idem ac tortus, vel tortuosus. *Senec. c.* 16. *de cons. ad Marc.* Si contortus turbo perfregit arbores. ¶ Translate dicitur de rebus perplexis, & perturbatis, & sibi ipsis minime cohærentibus, *inviluppate*. *Cic.* 1. *de Or.* Contortas res, & sæpe difficiles necessario perdiscimus.
Contra, *contra*, נגד, לפני, על, Ger. *gegen, vvider*, Gal. *contre*, Hisp. *contra*, ἀντί, κατά, adversum, adversus; præpos. quæ accus. inservit. *Cic. in Fam.* Scio, me a te contra iniquos meos solere defendi. ¶ Significat etiam e regione, ex adverso, ex opposito, *in faccia, dirimpetto*, & hoc tam cum casu, quam sine casu. *Virg.* 1. *Æn.* Italiam contra, Tyberinaque longe ostia. *Juv. Sat.* 2. Stat contra, starique jubet. Adhibetur etiam ad significandam ascensionem. *Plin.* 7. 20. Centenaria pondera ferre contra scalas. *su per le scale*. ¶ Aliquando suo casui postponitur. *Cic. in Orat. c.* 10. Ut eos ipsos, quos contra statuas, placabiles dimittas. ¶ Sæpe adverbium est, sine casu, & ponitur pro e contrario, *per lo contrario*. *Cic. Fam. l.* 4. *epist.* 4. Tibi beati videmur, at contra tu nobis beatus. *Vellej.* 2. 56. 3. Cæsar Brutum non obligaverat, contra offenderat Cassium. ¶ Quidam hoc in sensu adhibere solent *econtra*, quæ vox minus latina est. Exempla enim *Taciti*, & aliorum, quibus confirmari solet, dubia sunt, & a viris doctissimis rejecta. ¶ Dicimus etiam *contra ea*, pro contra. *Nepos in præfat.* Contra ea pleraque nostris moribus sunt decora, quæ apud illos turpia putantur. Sic *Liv. l.* 2. *c.* 60. *Cæs. l.* 4. *B. C. c.* 74. ¶ Ponitur & pro vicissim, *vicendevolmente*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 23. Quæ me amat, quam contra amo. ¶ Eleganter jungitur particulis *ac, atque, quam*, pro *aliter ac*. *Cic. in Pis. c.* 8. Contra quam ipse censuisset. *Id.* 2. *Divin. c.* 24. Vides, omnia certe contra ac dicta sunt, evenisse. ¶ Absolute *Seneca ep.* 7. Contra est, h. e. contrarium evenit. Sic *Cic.* 1. *Offic. cap.* 15. Contra fit a plerisque. ¶ Apud *Plaut. Epid.* 3. 3. 30. Non carus est auro contra. Ad quem locum *Turneb. lib.* 30. *Adv. cap.* 29. Illud *contra* valere mihi videtur, si contra appendatur, vel, pari pondere auri carus non esset. *Var. l.* 1. *R. R. cap.* 2. Ubi poma veneunt contra aurum, h. e. magno pretio. Ital. dicerem, *a peso d'oro*, ducta metaphora a lance, in qua appenditur æs, nam quod præponderat, id contra esse, ἀντιρρέπειν, dicebant Veteres. *Inde æs contrarium vocabant*, æs grave, auctore *Festo*. ¶ Sed locus *Varronis* dubius est. V. *Scalig. ibi*.
* Contractabilis. V. Contrectabilis.
Contracte, adverb. stricte, breviter, *in ristretto*. *Sen. de Tranquil. c.* 9. Assuescamus habitare contractius. Adde *Lactant.* 2. 8. 39. 7. 21. 2.
Contractio, f. 3. restrictio, brevitas, קצור, ἐπιτομή, σύνοψις, *contrazione*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 60. Digitorum enim contractio facilis, facilisque porrectio propter molles commissuras, & artus nullo in motu laborat. Sic contractio frontis, *l'increspare la fronte*. *Id. pro Sext. c.* 8.
Contractiuncula, f. 1. dimin. a contractio. *Cic.* 3. *Tusc. c. ult.* Morsus tamen, & contractiunculæ quædam animi relinquentur.
Contracto. V. Contrecto.
Contractura, æ, f. 1. idem ac contractio, *ristringimento*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 1. Nulla non arbor crassior est ab radicibus, deinde naturali contractura peræquata nascens ad cacumen. Adde *l.* 3. *c.* 2.
Contractus, us, m. 4. *contratto*, משא ומתן, שטר, συνάλλαγμα, apud JCtos est, cum negotium inter duos, pluresque data opera geritur, ut vel uterque invicem, vel alteruter alteri obligetur, ut venditio, emptio, locatio, &c. *Serv. Sulpit. apud Gel. l.* 4. *c.* 4. Is contractus dicebatur sponsalia. ¶ Sumitur etiam pro contractione seu restrictione, συστολή, *ristringimento*, ut *contractus acinorum*, apud *Var. R. R. l.* 1. *c. penult.* h. e. cum siccati acini uvæ contrahuntur, & rugosi fiunt.
Contractus, a, um, o. 1. 2. restrictus, brevis, *ristretto*, קצר, συνεσταλμένος. *Cic. in Bruto*, In Dialectica exercebar, quæ quasi contracta, & astricta Eloquentia putanda est. *Id. Præfat. ad Parad.* Accipies igitur hoc parvum opusculum lucubratum his jam contractioribus noctibus. ¶ Apud *Horat. l.* 1. *epist.* 7. *v.* 12. Contractus ponitur pro parco, frugali, sobrio. * ¶ Item pactus, conventus, *accordato*, ut res rationesque contracte. *Cic.* 1. *Off. cap.* 17. Matrimonium contractum. *Justin. l.* 26. *c.* 3. V. Contraho.
Contradicibilis, e, adject. cui contradici potest. *Tertul. de carne Christi, c.* 23. Signum contradicibile.
Contradico, n. 3. *contraddire*, מאן, Ger. *vviderſprechen*, Gall. *contredire*, Hisp. *contradezir*, ἀντιλέγω, refragor. *Cic.* 2. *Acad.* Ne majorem largiar ei, qui contradicturus est, libertatem, & licentiam. *Id. l.* 1. *Att. ep.* 17. Contradixerat Metellus.
Contradictio, onis, f. 3. *contraddizione*, ἀντιλογία, sermo contrarius. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Respondere, occurrere contradictionibus. *Tac. Ann.* 14. *c.* 43. Aliquid crebris contradictionibus destruere.
Contradictor, oris, m. 3. qui contradicit, *contradditore*. *Ammian lib.* 31. *cap.* 40. Contradictoris copia servata.
Contradictus, a, um, adject. *contraddetto*, ut contradictum judicium, *Ulp. JCtus*. ¶ Subst. contradictum, i, n. 2. contradictio, ut contradicta dissolvere, *Quint. l.* 4.
Contrado, is, didi, itum, ut contradere fidem dictis, h. e. efficere, præstare. *Lucret. l.* 1. *v.* 400. Multaque præterea tibi possum commemorando Argumenta, fidem dictis contradere nostris. Alii leg. *Conradere*, h. e. undique colligere, συλλέγειν. Ita *Lambin.*
Contraeo, is, ivi, itum, n. 4. *opporsi*, ἐπίσχομαι, eo contra aliquem, h. e. adversor, cum dativo. Verbum est exigui usus, & fere in infinito. *Tac.* 14. *Ann. c.* 45. Sententiæ Cassii nemo unus contraire ausus est. *Arnob. initio l.* 1. Contraire invidiæ.
Contraho, is, axi, actum, a. 3. *restringere*, רבץ, הקציר, קפץ, Ger. *sammeln, trucken, verkirtzen*, Gall. *restreinder*, Hisp. *restrenir, o restrinir*, συστέλλω, συλλέγω, proprie est in angustum adducere, a *cum* & *traho*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Partes eæ, quæ sunt infra id quod devoratur, dilatantur, quæ autem supra, contrahuntur. *Cels.* 4. 19. Alvus contrahitur, *h. e.* adstringitur. ¶ Translate est colligere, & in unum congregare, acquirere, *radunare, congregare, acquistare*. *Cic. Att. l.* 8. Vos hor-

hortor, ut, quodcumque militum contrahere poteritis, contrahatis. *Liv. de B. Pun.* Contrahere auxilia. *Pl. ep.* 311. Contrahere pecuniam. ¶ Item conciliare. *Cic. de Amic.* Cum autem contrahit virtus amicitiam. *Auct. ad Her. l.* 1. A nostra persona benevolentiam contrahemus. ¶ Item accipere, *contrarre*. *Cic.* 4. *Fin.* Si in maximis lucris parum aliquid damni contraxeris. *Id.* 2. *Fam.* Ab iis molestiis, quas liberalitate sua contraxerat. Sic contrahere malum, offensionem, odium, invidiam, æs alienum. *Cic. ad Q. Frat. l.* 1. Nullum æs alienum novum contrahi civitatibus. ¶ Item crispare. *Plaut. Amph.* Quid? contraxistis frontem? ¶ Item patrare, *commettere*. *Cic. ad Q. Frat.* Ea molestissime homines ferre debent, quæ ipsorum culpa contracta sunt. ¶ Item pacisci, transigere, *contrattare, far contratti*. *Cic.* 3. *Off.* Tollendum est igitur ex rebus contrahendis omne mendacium. ¶ Contrahere vela, *ammainar le vele*. *Horat. lib.* 2. *od.* 10. Sapienter idem contrahens vento nimium secundo turgida vela. ¶ Contrahere, & sedare appetitus, *Cic. init. Off.* *raffrenarsi*. ¶ Pro mereri, *tirarsi addosso*. *Vellej.* 2. 45. 2. Hoc sibi contraxisse Cicero videtur, quod noluit, &c. ¶ Contrahere animum, h. e. tristitia affici. *Cicer. ad Q. Frat. l.* 1. *ep.* 1. ¶ Contrahi amicorum incommodis, eodem sensu, *Id. de Amic.*
Contraliceor, eris, d. 2. *mettere all'incanto contra alcuno*, ex adverso liceor. *Cæs.* 1. *B. G. c.* 18. Propterea, quod illo licente contraliceri audeat nemo. Legitur tamen in optimis Codic. *contra liceri* divisum.
Contrapono, is, a. 3. *contrapporre*. *Quintil.* 9. 3. Non semper quod adversum est contraponitur. *Tertul. ad Martyr. c.* 4. Contraponere sibi aliquid.
Contrapositum, i, n. *contrapposto*, figura rhetorum, qua unum membrum, vel una vox alteri opponitur, ἀντίθετον. *Quintil.* 9. 4. In concionibus etiam cadentia quædam, & contraposita deprehendas.
Contrarie, adverb. *al contrario*, ἐναντίως. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 31. In quo aut ambigue quid sit scriptum, aut contrarie.
Contrarietas, atis, f. 3. *contrarietà*, ἐναντιότης, ἐναντίωσις, oppositio. *Macrob. l.* 2. *Somn. Scip. c.* 15. Nunquam ex duplicatis similibus contrarietas emergit.
Contrario, adverb. idem quod contrarie. *Nepos Eumen. c.* 1. *n.* 5. Et apud illos contrario nemo ad id officium admittitur. Al. leg. *e contrario*. *Vitruv. l.* 8. *c.* 1. Campestribus locis contrario non possunt haberi copiæ.
Contrarius, o. 1. 2. *contrario*, איב, כנגד, Ger. *vviderig*, Gal. *contraire*, Hisp. *contrario*, ἐναντίος, adversus, repugnans, cum dat. *Cic.* 1. *Off.* Ut nihil magis officio possit esse contrarium. ¶ Vel cum genit. *Cic.* 4. *Fin.* Ne vitia quidem igitur crescere poterunt, quæ sunt virtutum contraria. ¶ Vel cum accus. & *inter*. *Cic.* 2. *de Repub.* Cum contraria inter se de Republ. capita contulisset. ¶ Vel cum particulis *ac, atque*. *Cic. in Somn.* Qui versantur retro contrario motu, atque Cœlum. *Id. Ver.* 3. *c.* 46. Decernit contrarium, ac paulo ante decreverat. ¶ Disceptare in contrarias partes de re aliqua, *Cic.* 1. *de Orat.* ¶ E contraria parte, pro contra. *Auct. ad Heren. l.* 1. *c.* 3. * ¶ Contrarium æs, est æs grave. *Festus*. V. Contra.
* Contrascribo, ἀντιγράφω, τὸ ἴσον γράφω. *Apul. Apolog.* Litteras e tabulatio publico, præsente & contrascribente Æmiliano descripsimus. *h. e.* idem simul scribente.
Contrascriptor, oris, qui contra scribit. *Inscript.* apud *Grut.* 589. 10.
Contrascriptum, n. 2. *scrittura in contrario*. *Cic. l.* 16. *ad Att. ep.* 7. Antonii edictum legi a Bruto, & horum contrascriptum.
Contravenio, n. 4. adversor, obsisto, ex adverso occurro. *Cæs.* 6. *B. G. c.* 29. Ut si qua ex parte contraveniretur. ¶ Si disjungatur, significat e contrario venire. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 23. Ne in mentem mihi aliquid contra veniret.
* Contraversiens, repugnans, obsistens. *August. de Doct. Chr. l.* 1. *c.* 29.
Contraversum, Contraversim, adv. idem quod contra, vel contra vero, *al contrario*. *Solin. c.* 15. *de Thracibus*, Recentem natum fletu parens excipit: contraversum læta sunt funera.
Contraversus, a, um, adject. *volto all'incontro, posto a dirimpetto*, פונה אל, ἀντιστρεφόμενος, contra versus. *Solin. c.* 27. Africa promontorio Apollinis Sardiniæ contraversa. Et *c.* 52. *de Nilo*: Quanto impensius contraversi spiritus repugnarint, tanto excelsius sublimari, &c. Ita legit *Salm.* Vulgo leg. *controversi*.
Contrebia, urbs Hisp. victoria Metelli memorabilis. *Flor. l.* 2. *c.* 17. *Vellej.* 2. 5. 2.
Contrectabilis, le, adject. qui contrectari, & tangi potest. *Lactant.* 2. 8. Solidum & contrectabile corpus. *Prudent. Apotheos. vers.* 963. Nil contrectabile habere. Adde *Tertull. de Anima, c.* 57.
Contrectabiliter, adverb. *sensibilmente*. *Lucr. l.* 4. *v.* 664. Lævissima corpora debent contrectabiliter caulas intrare palati.
Contrectatio, f. 3. *maneggiamento*, ψηλάφησις. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 27. Cur non gestiret taurus equæ contrectatione, equus vaccæ?
Contrectator, oris, m. *ladro*, גנב, κλέπτης, qui contrectat, & furatur. *Ulpian. Digest. l.* 47. *tit.* 2. *leg.* 36. Si cum rebus aufugerit, posse furti actione sollicitatorem conveniri, quia opem, consiliumve contrectatori tulit. V. *Contrecto*.
Contrectatus, a, um, adject. *maneggiato*. *Horat. l.* 1. *ep.* 20. *v.* 11. Contrectatus ubi manibus sordescere vulgi Cœperis.
Contrecto, a. 1. idem ac tracto, idest, manu verso, frequenter tango, *maneggiare*, נגע, καθάπτομαι, ψηλαφάω, *Col. l.* 12. *c.* 4. Ne contrectentur pocula. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 15. Contrectare mente. ¶ Contrectare alienas uxores, apud *Sueton. Domit. cap.* 1. pro corrumpere, stuprare. ¶ Apud *Senec. de Constant. Sapient. c.* 13. legitur & *contractare*, in aliquibus Cod. ¶ Apud JCtos significat alienam rem manu apprehendere, & amovere furandi causa. *Paul. Digest. l.* 42. *tit.* 2. *leg.* 3. *ad fin.* & *l.* 25. *tit.* 2. *leg.* 3.
Contremisco, is, mui, idem ac contremo, paveo. *Cic.* 1. *de Orat.* Et tota mente, atque omnibus artubus contremiscam. ¶ Reperitur etiam cum accus. *Sen. ep.* 66. Non contremiscamus injurias. ¶ Translate *Cic. pro Sext.* Cujus in mea caussa nunquam fides contremuit.
Contremo, is, mui, idem ac tremo, *tremare*. *Cic.* 3. *de Or.* Cœlum tonitru contremit.
Contremulus, a, um, idem quod tremulus. *Varr.* apud *Non.* 4. 318. Luna contremula.
Contribulatio, onis, f. 3. *tribulazione, molestia*. *Tertul. adv. Jud. c.* 13. Vos contribulatione spiritus ululabitis.
Contribulatus, a, um, molestiis affectus, *afflitto*. *Tertul. adv. Jud. c.* 5. Cor contribulatum hostia est Dei.
Contribulis, is, qui ejusdem est tribus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 13. Commendo Promotum gerulum literarum, nostrum nuper effectum vestris orationibus contribulem.
Contribuo, is, ui, utum, a. 3. *dar insieme, contribuire*, נתן, Ger. *zugeben, mitheilen*, Gall. *contribuer*, Hisp. *contribuir*, συμφορέω, simul tribuo, & confero. *Cic.* 14. *Phil.* Urbem ad eam rem pecuniam dare, contribuere, solvere jubeant. ¶ Contribuere se alicui. h. e. in ejus fidem, & societatem se dare. *Liv. l.* 38. *c.* 3. ¶ Contribui pro accenseri. V. *Contributus*.
Contributio, f. 3. *contribuzione*, συνεισφορά, *Paulus JCtus l.* 1. *ff. ad L. Rhodiam, de jactu*, Omnium contributione sarciatur, quod pro omnibus datum est.
Contributus, a, um, adject. ex particip. a contribuo, attributus, distributus, *attribuito, distribuito*. *Plin. l.* 32. *c.* 4. *ad fin.* Contributa habere vitæ remedia. ¶ Contributi item dicuntur, qui in diversis oppidis, vel urbibus degentes unam civitatem constituunt, quasi idem tributum conferentes. Sic *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 60. Calaguritanos, & Oscenses Contributos appellat. *Plinius* etiam *l.* 3. *c.* 3. In eam coloniam contribuuntur Icositani. h. e. includuntur, seu accensentur.
Contristatio, onis, f. 3. molestia, mœror. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 11. Sine ulla contristatione.
Contristatus, a, um, *malinconico*, tristis. *Plin.* 35. 17. Exhilarare contristatos. *Col.* 9. 14. Apes injuria contristatæ velut desperatione rerum profugiunt.
Contristo, as, avi, atum, a. 1. *contristare*, עצב, καταλυπέω, tristem efficio. *Cæl. Cic. l.* 8. *Famil. ep.* 9. Contristavit hæc sententia Balbum. *Horat. l.* 3. *Sat.* 1. *v.* 36. Inversum contristat aquarius annum. *Senec. epist.* 85. Prudens non perturbatur, nec contristatur, nec timet.
Contritio, f. 3. comminutio, fractio, a contero, רבי, כאב, שבר, נשבר, σύντριψις, *Lactant. l.* 7. *c.* 17. Erit pressura, & contritio. ¶ Item dolor. *Quint. decl.* 15. *c.* 10. Spem gaudia parant, adversa contritionem.
Contritor, m. 3. qui conterit. *Plaut. Pers.* 3. 3. 14. Contritor compedum.
Contritus, o. 1. 2. *spezzato, fatto in polvere*, συντριβείς, partic. a conteror. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Datur & dysentericis cum caseo in vino contrita. ¶ Translate sumitur pro usitato. *Cic.* 2. *Fin.* Verum est hoc vetustate contritum proverbium.
Controversia, f. 1. *litigio, contesa*, ריב, Ger. *zanck, streit*, Gall. *controverse, dispute*, Hisp. *controversia, pendencia*, ἀμφισβήτημα, certarum personarum de re propria

contentio, lis, disceptatio. *Cic. Cælio*, Nullam omnino arbitramur de ea hereditate controversiam eum hodie habiturum. ¶ Sine controversia, *senza dubbio*, ἀναντιλέκτως. *Cic.* 3. *Off.* Qui sine controversia de Officiis accuratissime disputavit. ¶ Est etiam declamationis genus duplex, Suasorium, & Judiciale, cujusmodi sunt Senecæ Controversiæ.
Controversialis, le, adject. ad controversiam pertinens, ut controversialis materia, apud *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Adde *l.* 7. *ep.* 9.
Controversim, adv. per controversiam, cum controversia. *Apul. Apol.* 1.
Controversiola, læ, f. levis controversia. Enumeratur a *Diomed. l.* 1. *pag.* 313. *Putsch.* inter Latina diminutiva. *Hieron. l.* 1. *in Ruf. c. ult.* Controversiolam declamare.
Controversiosus, o. 1. 2. litigiosus, *Liv. l.* 3. *c. ult.* Ut controversiosam adjudicaret rem. Vetus *Sigonii* liber habet *controversam*. Quidam addunt *Senecam ep.* 85. Sed ne hic quidem locus certus est.
Controversor, aris, d. 1. *contendere, litigare*, ריב, Germ. *zancken*, Gal. *contester*, Hisp. *questionar*, ἀμφισβητέω, contendo, discepto, litigo, ex *contra*, & *versor*. *Cic. in Protag. apud Prisc. l.* 8. A vobis postulo, ut inter vos de hujusmodi non controversemini. *Sidon. l.* 4. *princ.* Qui nascuntur ex fratribus, nihil invicem controversantur.
Controversus, a, um, o. 1. 2. *litigioso, dubbioso*, Germ. *haderen, streitig*, Gal. *controversiste, contestant*, Hisp. *questionado, contencioso*, נדון, בן מריבה, מפק, ἀμφισβητήσιμος, quod est in controversia, litigiosum, ambiguum. *Cic. de Divin. l.* 2. *c.* 50. Sed isti sumunt pro certo, quod dubium, controversumque est. *Id. de Leg. l.* 1. *c.* 20. Res controversa, & plena dissensionis inter doctos. ¶ Controversus etiam dicitur, qui contra, seu ex adverso positus est. *Ammian. l.* 14. *c.* 5. Littoribus Cypriis contigui navigabant, quæ sunt Isauriæ scopulis controversa. Videtur tamen legendum *contraversa*. Sic enim duos similes *Solini* locos corrigit *Salmas.* V. *Contraversus*.
Contrucidatus, a, um, adject. confossus, *trucidato*. *Cic. pro Sext. c.* 20. A quibus hic multis vulneribus acceptis, ac debilitato corpore, & contrucidato, se abjecit exanimatus. *Sen. l.* 1. *de Ira*, *c.* 2. Plebem immisso milite contrucidatam.
Contrucido, as, avi, atum, idem ac trucido, *trucidare*, crudeliter neco, vulneribus confodio, κατακόπτω. *Suet. Calig. c.* 28. Missis, qui universos contrucidarent.
Contrudo, is, usi, usum, *cacciar dentro*, idem ac trudo, vel simul trudo. *Cic.* 5. *Ver. c.* 27. Quod eodem cæteros piratas contrudi imperarat.
Contrunco, as, avi, atum, idem quod trunco, *troncare, tagliare*. *Lamprid. in Alex. c.* 61. Inermes, & absistentes contruncaverunt. h. e. occiderunt. *Plaut. Stich.* 4. 1. 48. Quod edant addas, meum ne contruncent cibum. h. e. detrahant, imminuant.
Contrusus, a, um, adject. simul trusus, seu coactus. *Lucret. l.* 6. *v.* 734. Contrusæ nubes. Et *v.* 1251. Contrusa corpora.
Contubernalis, com. 3. σύσκηνος, ὁμόσκηνος, חבר, רעה, יושב ביתי, qui eodem contubernio utitur, sodalis. *Festus*: Contubernales dicuntur a tabernis, quæ fiebant ex tabulis, &c. Sic *Cic. pro Leg. c.* 7. Domi una eruditi, militiæ contubernales. *Curt. l.* 6. *c.* 2. Totis castris tumultus contubernales suos requirentium. ¶ Hinc contubernalis sumitur sæpe pro domestico, & familiari, qui simul cohabitat. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 20. Doleo venire me non potuisse: habuisses enim non hospitem, sed contubernalem. *Id. in Brut. c.* 27. Se illi contubernalem in Consulatu fuisse. *Plin. l.* 36. *c.* 12. Æsopi-conserva quondam, & contubernalis hæc fuit. ¶ Ex more, & disciplina Roman. inter comites Prætorum, aut Imperatorum erant Senatorum filii, qui apud eos tirocinium militiæ agentes, contubernales dicebantur. *Cic. pro Cal. c.* 10. *Lips. de milit. Rom. dial.* 5. *c.* 2.
Contubernium, n. 2. *alloggiamento*, מלון, חברה, Ger. *gesellschafft*, Gal. *tente, pavillon*, Hisp. *tendejon, pavillon*, κοινόβιον, συνοίκησις, tabernaculum, & metonymice sodalitas decem militum sub uno degentium papilione, quibus qui præerat, decanus papilio, & caput contubernii dicebatur, a *tabernis*, quæ fiebant e tabulis, unde & tabernacula vocabantur. *Veget. l.* 2. *c.* 13. *Cæs.* 3. *B. C.* Depositis in contubernio armis, vallum relinquebant. ¶ Translate sumitur pro quavis sodalitate, & convictu. *Cic.* 7. *Verr.* Ubi illud contubernium muliebris militiæ, in illo delicatissimo litore. ¶ Denique & servorum conjugium *contubernium* dicitur, cum jure Rom. inter eos legitimæ nuptiæ contrahi non possent, ac tale connubium cohabitatio potius, quam matrimonium esset. *Curt. l.* 5. *c.* 5. Si quos contubernii, liberorumque, quos servitus coegisset agnoscere, amor detineret. V. *l.* 3. *Cod. de incest. l.* 23. *Cod. ad leg. Jul. de adult.* & *l.* 14. *Dig. de rit. nupt.* ¶ Conturbium etiam dicitur cohabitatio concubinorum. *Sueton. Vespas. c.* 3. Post uxoris excessum, Cænidem Antoniæ libertam revocavit in conturbernium.
* Contubulatio. V. Contabulatio.
Contuens, entis, adject. 3. aspiciens. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Contuentium visum exacuit.
Contueor, eris, itus sum, *mirare*, idem ac tueor, sive aspicio. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 20. Cum totam terram contueri licebit. ¶ *Lucret. lib.* 4. *vers.* 38. In somnis cum sæpe figuras Contuimur miras, ἀρχαϊκῶς, pro *contuemur*; vel potius a *contuor*; quod vide.
Contuitus, us, m. 4. aspectus, *occhiata*. *Cic. pro Sext. c.* 54. Vester iste in me animorum, oculorumque contuitus.
Contumacia, f. 1. *contumacia*, מרדות, מרה, Ger. *halsstarrigkeit*, Gal. *contumace*, Hisp. *contumacia*, αὐθάδεια, ἀπείθεια, est superbia, insolens animi elatio, qua cedere aliis, honoremque habere detrectamus, contemptu quodam & ferocia animi: unde & ferocitatem & contumaciam conjunxit *Sueton. Vitel. c.* 12. & *Tacit.* 4. *Ann. c.* 20. obsequio opposuit: Estque tam in dictis, quam in factis. *Liv. l.* 2. Item habitus oris, eadem contumacia in vultu, idem in oratione spiritus erat. *Cicer. in Pison.* Torquatus furebat contumacia responsi tui. ¶ *Id. Cic.* contumaciam vocat, quod Socrates neque patronum quæsierit ad capitale judicium, neque judicibus supplicarit: sc. in bonam partem. *l.* 1. *Tusc. c.* 29.
Contumaciter, adverb. αὐθαδῶς, ביד רמה, superbe. *Cic. Att. l.* 6. *epist.* 1. Ad me, etiam rogat aliquid, contumaciter, & arroganter solet scribere. *Nepos in Cimone, cap.* 2. *n.* 5. Contumacius se gerere. ¶ De lentore, seu tenacitate cujusdam ligni, *Plin. lib.* 16. *cap.* 40. Claudit suum vulnus, & ob id contumacius transmittit ferrum.
Contumax, o. 4. *contumace, disubbidiente, ostinato*, מורד, סורר, Ger. *ungehorsam, halsstarrig*, Gal. *contumax, opiniatre*, Hisp. *contumaz*, αὐθάδης, superbus, pertinax, propositi tenax, a *contemno*, vel a *contumeo*. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 25. Saram nefarium cognovi hominem, præpterea in me contumacem. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Boves contumaces. *Sen. Thyest.* Populus contumax regibus suis. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Contumax emori. ¶ A Jurisconsultis contumax dicitur, qui tribus propositis edictis, vel uno pro tribus, quod vulgo peremptorium appellatur, Judicisque litteris evocatus, præsentiam sui facere contemnit. *l.* 53. *Dig. de re jud.* ¶ Sumitur etiam in bonam partem pro constanti. *Tac. l.* 1. *Hist. c.* 3. Contumax etiam adversus tormenta servorum fides. *Martial. l.* 9. *ep.* 12. syllabam contumacem eam vocat, quæ versu claudi non potest. ¶ Habet etiam suos gradus. *Cic. Ver.* 2. *c. ult.* Quis contumacior quis inhumanior? *Sen. ep.* 83. Ebrietas contumacissimos in alienum cogit arbitrium.
Contumelia, f. 1. *ingiuria, villania di parole*, חרפה, דבה, German. *schmachrede*, Gal. *offense, injure*, Hisp. *contumelia*, ὕβρις, convicium, vel injuria verborum, a *contemnendo*, quasi contemnelia. *Cic. Ver.* 5. Non modo per injuriam, sed etiam per contumeliam tantum accipere frumenti &c. *Pacuv.* apud *Non.* Patior facile injuriam, si vacua est contumelia. ¶ Dicitur tamen contumelia etiam de factis, si ad contemptum, atque irrisionem pertinent. *Ter. Heaut.* 3. 3. 5. Isthæc quidem contumelia est, hominem amicum recipere ad te, atque ejus amicam subagitare. Hinc non solum *dicere*, sed & *facere contumeliam*, dicimus. *Id. Eun.* 5. 3. 26. Si ego digna hac contumelia sum maxime, at tu indignus qui faceres tamen. Adde *Plaut. Asin.* 2. 4. 82. ¶ *Cæs. l.* 3. *B. Gal. c.* 13. Naves totæ factæ ex robore, ad quamvis vim, & contumeliam perferendam, *h. e.* ictum. ¶ Facere contumeliam, pro pati, quo modo dicimus, facere jacturam, dixit Antonius triumvir, quam phrasim perstringit *Cic. Philip.* 3. *c.* 9. *Quint. l.* 9. *c.* 3. *Muret. l.* 6. *var. lect. c.* 18. Nec audiendi qui putant, haberi in hoc sensu latinorum scriptorum exempla.
Contumeliose, *villanamente*. *Cic.* 2. *de Or.* Dimitto autem eos non tam contumeliose, quam Philosophum illum Annibal. *Liv. l.* 32. *c.* 37. Philippum non contumeliosius quam verius compedes Græciæ appellare. *Cic. in Vatin. c.* 12. Cum ei tu contumeliosissime toties maledicas.
Contumeliosus, o. 1. 2. *ingiurioso*, מחרף, Ger. *ein billich, ehr-rubrig*, Gal. *injurieux outrageux*, Hisp. *contumelioso*, ὑβριστής, qui contumeliam inferre solet. *Cic. Phil.* 3. At quam contumeliosus in edictis, quam barbarus! *Quint. l.* 2. *c.* 12. *sub fin.* Verbum contumeliosissimum.

* Contumesco, is, *gonfiarsi*, intumesco. *Cal. Aurel. Tard. l. 2. c. 4.*

Contumia, æ, f. derino, contumelia. *Martian. Capel. l. 4. ad fin.* Bromius conciperet contumias nosse dolore.

Contumulo, as, ave, atum, a. 1. idem ac tumulo, *seppellire*, θάπτω, *Ovid. 3. Trist. el. 3. v. 33.* Ut saltem patria contumularer humo. *Pl. l. 10. c. 33.* Perdices ovis stragulum molle pulvere contumulant, h. e. coacervant.

Contundo, is, udi, usum, a. 3. idem quod tundo, *pestare*, כתת, συγκόπτω, ut contundere ferreis pilis, *Col. l. 7. c. 7.* Et contundi cæstibus; idest comminui, *Cicer. Tusc. 2. c. 17.* Et grando contuderit vites, *Horat. l. 1. ep. 8. v. 4.* ¶ Sumitur etiam pro affligere, opprimere, conficere. *Id. l. 2. ep. 1. v. 10. de Hercule*: Diram qui contudit Hydram. *Ennius apud Prisc.* Bello aliquem contundere. Sic animum, & audaciam alicujus contundere. *Cic. Att. 12. ep. 44.* & *Philipp. 13. c. 13.* Contundere facta alicujus, *Plaut. 2. 2. 33.* h. e. elevare, extenuare.

Contuoli, m. 2. dim. a contui, oculi sunt in angustum coacti, conniventibus palpebris, a *contuendo*, idest, simul aspiciendo. *Fest.* Sed Scaliger convioli legit, a connivendo.

Contuor, idem ac contueor. *Plaut. Asin. 2. 3. 23.* At hercle ipsum adeo contuor. *Id. Mostel. 3. 2. 153.* Si vulturios forte possis contui. V. *Contueor.*

Conturbatio, idem ac turbatio, נעכרת, συνταραξις, *turbazione*. *Cic. 4. Tusc. c. 8.* Conturbationem, metum excutientem cogitata.

Conturbator, oris, masc. 3. qui conturbat, seu dissipat, & decoquit rem. *Martial. l. 7. epigr. 26.* Noster te non capit ignis, Conturbator aper: vilius esurio. Sic *l. 10. epist. 96.* Conturbator macellus: *h. e.* quo fit, ut gulosi homines decoquant.

Conturbatus, a, um, adject. turbatus, *conturbato*. *Cic. Ver. 6. c. 14.* Tristis & conturbatus. Et *l. 1. Att. ep. 12.* Mehercule eram conturbatior.

Conturbo, as, avi, atum, עכר, συνταράττω, idem ac turbo, quod est confundere res aliquas, & inter se commiscere. Unde *Catullus carm. 5.* eleganter dixit conturbare basia, pro basiorum numerum confundere. ¶ Transfertur etiam ad animum, & significat turbationem afferre, *attristare*. *Cic. pro Cluent.* Unum me maxime conturbat. ¶ Conturbare absolute, vel conturbare rationes, frequens est apud veteres pro decoquere, seu bona profundere, atque dissipare. *Cic. pro Planc.* Utrum igitur me conturbare oportet, an ceteris hoc nomen debitoris dissolvere? Adde *ad Q. Fr. 2. 12. ad fin. & Juven. sat. 7. v. 129.*

Conturmalis, le, adject. qui ejusdem est turmæ. *Ammian. l. 16. c. 30.* Opitulatum conturmalibus suis venire. Adde *l. 17. c. 1. & l. 24. c. 23.*

Conturmo, as, avi, atum, in turmas dispono, ordino. *Ammian. lib. 16. cap. 29.* Cum eques in ipso prælii articulo se fortiter conturmaret, h. e. in turmas arcte colligeret.

Contus, ti, m. 2. *asta lunga, picca, lancia*, נס, Ger. *stangh, schifferstange*, Gall. *perche*, Hisp. *asta, cuento*, κόντος, sudes, sive hasta longior, duriorque ad percutiendum apta, a Græca voce allata. *Lamprid. in Commodo*, Ut elephantum conto transfigeret. Hinc *contatos milites* Vegetius appellat. ¶ Accipitur & pro pertica ferrum in capite habente, qua nautæ utuntur ad naves impellendas, *Virg. 6. Æn.* Ipse ratem conto subigit. ¶ Contos inter tela, quibus hostes muros ascendentes arcentur, enumerat *Virg. Æn. 9. v. 510.* ¶ In Codice dicitur ludi genus, quod Imperator vibrationem Quintianam interpretatur. V. *Salmas. Exercit. Plinian.*

Contusio, onis, σύγκοψις, fractio, comminutio, percussio. *Plin. l. 17. c. 24.* Est & quædam contusio falcis hebetioris. *Col. R. R. l. 12. c. 47.* Contusio olivarum.

Contusus, a, um, adject. *pesto, pestato*, נדכה, כתית, συγκεκομμένος, ut corpora contusa labore. *Lucret. lib. 4. v. 955.* Contusi animi, & res fractæ, *Virg. Georg. 4. v. 240.* V. Contundo.

Contutor, oris, m. 3. simul tutor, tutoris socius. *Ulpian. Dig. 27. 3. 9.*

Convador, aris, d. 1. idem quod vador, idest, vadimonio obstringo. *Plaut. Curc. 1. 3. 5.* Qui me convadatus es Veneris vadimoniis.

Convalescentia, æ, f. 1. *convalescenza*, *Symm. l. 3. ep. 11.* Jam mihi convalescentiæ portus aperitur.

Convalesco, is, ui, n. 3. *risanarsi*, חיה, Germ. *wider gesund werden*, Gal. *guerir, recouvrer la santé*, Hisp. *convalescer*, ἐπιρρώννυμαι, est valetudinem, & robur recipere. *Cic. ad Cornif. l. 12.* Hircius noster tardius convalescit. ¶ Translate sumitur pro vires, & robur assumere. *Cic. ante Exsil.* Ne rei crudelitas experrecta in me, in vos convalescat. ¶ Præteritum sumit ab inusitato *convaleo*. *Quint. l. 5. c. 13.* Convaluit flamma.

Convallatio, onis, f. 3. munitio vallis facta. *Tert. adv. Jud. c. 8.* Ædificabitur in lætitiam, & convallationem.

Convallatus, a, um, adject. vallo munitus. *Gel. l. 12. c. 13.* Oceani undarum ambitu terræ omnes convallatæ.

Convallis, f. 3. *valle, piano circondato di monti*, עמק, Germ. *rundthal*, Gal. *vallée, plaine*, Hisp. *valle*, συνάγκεια, planities ex omni parte comprehensa montibus, collibusque, a *con* & *vallis*. Placet Varroni *l. 4. de L. L.* dictam esse, quasi cavatam vallem. *Liv. l. 1. c. 12.* Romani, Sabinique in media convalle duorum montium redintegrant prælium. ¶ Convallis item est scissio terræ manufacta ad deducendam aquam. *Pl. l. 33. c. 4.* Convallis & intervalla substructis canalibus junguntur.

Convallo, as, a. 1. *circondare*, vallo cingo, circumdo, claudo. *Tertul. in carm. de Judicio Dom. c. 6.* Protinus innumeri concurrunt ire ministri, Convallantque Deum cum majestate superna.

Convario, as, avi, atum, idem ac vario, *variare, mutare*. *Apul. Apol.* Omnimodis maculationibus convariat.

Convaso, as, a. 1. *far fardello, rubare*, גנב, אגר, Ger. *zusammen raffen, einpacken*, Gall. *trousser bagage*, Hisp. *coger bagaje, enfardelar*, συσκευάζομαι, furtim colligo. *Ter. Phorm. 1. 4. 13.* Aliquid convasassem. ¶ Translate *Sidon. l. 1. ep. 9.* Undique omnium laudum convasatis acclamationibus.

Convectio, onis, f. 3. convehendi actio, *il portare*, *Ammian. l. 14. c. 31.* Annonæ convectio est impedita.

Convecto, as, a. 1. freq. a conveho, *Virg. 9. Æn. v. 613.* Convectare juvat prædas, & vivere rapto.

Convector, oris, m. 3. σύμπλοος, qui in eadem navigat navi, *Cic. Att. l. 10. epist. 17.* Quin etiam navi ejus me, & ipso convectore usurum puto. ¶ Præterea inter nomina deorum, quos Flamen invocabat, sacrum faciens Telluri, & Cereri, *Fabius Pictor* apud *Serv. ad l. 1. Georg. v. 21.* recenset *Convectorem, Conditorem, Promitorem*, nempe præsides convehendis, condendis, promendisque frugibus.

Convectus, a, um, adject. *portato*, vectus. *Liv. l. 24. c. 36.* Commeatus convecti.

Conveho, is, exi, ectum, συγκομίζομαι, a. 3. idem ac veho, vel comporto, *portare, condurre*. *Liv. l. 4. c. 60.* Plaustris æs, & ærarium convehere. *Cic. pro Mil.* Lintribus in eam insulam cæmenta, atque arma convexit.

Convelatus, a, um, adject. nom. ex partic. velatus, *velato*. *Gel. l. 19. c. 9.* Canere capite convelato. *Plin. l. 17. c. 22.* Plagæ convelatæ.

Convello, is, velli, & vulsi, vulsum, idem ac vello, vel avello, *svellere*. *Plaut. Amph.* Qui tam vasto impetu has fores toto convulsit cardine. *Cic. l. 8. ep. 15.* Me convellerunt de pristino statu. ¶ Est & abrogare, destruere. *Cic. pro Corn. Balbo*, Cur ea, quæ mutare non possumus, convellere malumus, quam tueri? ¶ Item confutare, refellere. *Cic. 1. de Divinat.* Hæc si tenemus, quæ mihi quidem non videntur posse convelli.

Convelo, as, a. 1. *coprire*, contego, *Gel. 7. 3.* Cato non nudam hanc epagogen facit, sed multis argumentis convelat.

Convenæ, arum, o. 1. *forastieri, che insieme si radunano in un luogo*, גרים, συνήλυδες, qui ex diversis populis, & gentibus in una mœnia convenerunt, simulque coalescunt, a *conveniendo*. *Cic. l. 1. de Orat. c. 9.* Romulus pastores, & convenas congregavit. ¶ Adjective *Solin. c. 50.* Aquæ convenæ. h. e. confluentes. Et *c. 60.* Serpentes convenæ. *Ammian. l. 15. c. 13.* Convena undique multitudine. ¶ Convenas pro concubinis, seu convenientibus εἰς τὴν συνουσίαν posuit *Plaut. Bacch. 2. 1. 61.* Qui amantes una inter se facerem convenas.

Conveniens, entis, o. 3. consentaneus, congruens, concors, aptus, *conveniente*, יאות, ראוי, Ger. *bequem*, Gal. *convenable*, Hisp. *conveniente*, προσήκων, quod convenit. *Cic. 2. Fin.* Nihil scriptum ab eo conveniens, congruensque decretis ejus reperies. *Hor. de Arte, v. 316.* Reddere personæ convenientia. *Val. Max. l. 3. c. 3. n. 1.* Quid facto Mutii convenientius? *Plin. l. 3. ep. 18.* Convenientissimus bono civi. ¶ Bene convenientes propinqui, h. e. concordes, apud *Cic. l. 1. Off. c. 17. di buona corrispondenza*.

Convenienter, *convenevolmente*, יאות, προσηκόντως, apte, congruenter. *Cic. 3. Offic.* Quod summum bonum a Stoicis dicitur, convenienter naturæ vivere. Superl. convenientissime, habet *August. ep. 3. & de C. D. l. 18. c. 44.*

Convenientia, f. 1. *convenienza, convenevolezza*, כשרון, Germ. *vergleichung*, Gall. *convenançe*, Hisp. *conveniencia*, ὁμολογία, congruentia, consensus. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hanc tantam tam variis cursibus in omni æternitate convenientiam temporum. Sic convenientia partium, *Id. lib. 1. Offic. cap. 4.* Et convenientia naturæ. *Ibid. c. 27.*

Convenio, is, eni, entum, n. 4. *venire insieme, radunarsi*, נועד, התיצב, Ger. *zusammen kemmen*. Gal. *convenir*, Hisp. *convenir*, συνίημι, simul venio, congregor, coeo. *Cic. de Divin.* Totaque brevi tempore in eum locum Hetruria convenit. *Id. ad Q. Fr. l. 1. epist. 4.* Multa convenerunt, quæ mentem turbarent meam. ¶ Item simul venire, *concorrere*, ut convenire ad exsequias. *Cic. pro Quint. c. 15.* ¶ Item pacisci, condicere, communi consensu statuere, *accordarsi*. *Liv. l. 2. c. 23.* Non modo inter Patres, sed ne inter Consules quidem ipsos conveniebat. Sic convenire de pretio. *Quint. l. 4. c. 2.* Hoc sensu usurpatur & cum præpos. *cum*. *Ter. Adelph. 1. 1. 34.* Hæc fratri mecum non conveniunt. Et cum dativo. *Cic. 3. Fin. c. 22.* Posterius priori non convenit. Et absolute, *Nepos Annib. cap. 6.* In colloquium convenit, conditiones non convenerent. ¶ Cum accus. personæ significat visere, *andar a trovare*. *Cic. l. 4. Fam. ep. 2.* Posthuma tua me convenit. *Cæs. l. 1. B. C.* Ad Actium Varum frequentes conveniunt. Adde *l. 3. c. 88.* ¶ Hinc & de meretricibus dicitur, quæ sui corporis copiam faciunt. *Ter. Hecyr. 1. 2. ad fin.* Constitui cum quodam hospite, me esse illum conventuram. ¶ Præterea convenire aliquem in jus, *citare in giudizio*. Et convenire actione: Et convenire, absolute eod. sensu. *Leg. Capitis, Dig. de Fidei jussor. Ulp. l. 3. Dig. de jurejur.* ¶ Significat etiam decere, pertinere, *appartenere*. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 23.* Nemo erat, in quem ea suspicio conveniret. Et *pro Syll. c. 7.* Convenit ad eum hæc contumelia. ¶ Et pro aptari, quadrare. *Cato c. 21.* Fistulam ferream indito, quæ in columellam conveniat, & in cupam. *Plaut. Pseud. 4. 7. 85.* Machæra convenit in vaginam. ¶ Item societatem inire. Sic mulier convenire in manum dicebatur, quæ per coemtionem in familiam, & bonorum consortium veniebat. *Cic. in Top.* Si ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. ¶ Sic convenire in matrimonium. *Gell. l. 18. c. 6.* Matronam esse, quæ in matrimonium cum viro convenisset: matremfamilias, quæ non in matrimonium tantum, sed etiam in manum mancipiumque mariti venisset. ¶ Usurpatur etiam passive, ut Conveniri pro re aliqua. *Paul. JCtus l. si mandat. Dig. Mandati.* ¶ Quartæ conjugat. futurum est apud *Plaut. Cas. 3. 2. 18.* Ubi nuptiæ fuerint, tum istam convenibo.

Convenit, iebat, enit, imperf. decens, conveniens est, *conviene*, היה טוב, πρέπει, καθήκει, *Ter. Eun. 3. 2. 41.* Haud convenit, ire amicam cum imperatore in via. *Brutus Antonio l. 11. Fam. ep. 3.* Neque enim licet, aut convenit. *Ter. Andr. 2. 2.* Non conveniunt hæc nuptiis. *Cic. pro Syll. c. 7.* Nullam contumeliam jacere potueris, quod non ad maximam partem civium conveniat.

Conventa, f. 1. conditio dicebatur, cum primus sermo de nuptiis, & earum conditione habebatur. *Fest.*

Conventiculum, n. 2. *adunanza, massa*, קהל, Germ. *versammlung*, Gall. *conventicule*, Hisp. *conventiculo*, συνουσία, cœtus, *Cic. pro Sext.* Conventicula hominum, quæ civitates nominantur.

Conventio, onis, f. 3. *patto, accordo*, תנאי, ברית, Ger. *sertrag*, Gal. *convention*, Hisp. *convencion*, συνθήκη, nomen est generale, pertinens ad omnia, de quibus homines inter se agunt, & conveniunt. *Senec. de Prov. c. 2.* Fortis & egrega fati conventio. Adde *l. 1. & l. 5. Dig. de Pact.* & *Apul. Apol. p. 542.* ¶ Item concio, cœtus hominum convenientium, *radunanza*: ut conventionem habere, ad conventionem vocare, *Var. l. 5. de L. L. c. 9.* Voca ad conventionem omnes Quirites huc ad me.

Conventionalis, le, adject. ad conventionem pertinens, ut conventionales stipulationes, *Leg. 5. Dig. de Verb. oblig.*

Conventitius, a, um, adject. qui convenit, convena. *Plaut. Cist. 1. 1. 42.* Ego & tua mater ambo meretrices fuimus; illa te, & ego hanc educavi ex paribus conventitiis. h. e. ex viris idem scortum sæpe convenientibus.

Conventiuncula, læ, f. parva conventio, seu cœtus. *Augustin. ep. 56. ad fin.* In conventiunculis suis aliquanto frequentius perdurant.

Convento, as, avi, atum, are, a. 1. frequenter convenio, visito, *visitare spesso*. *Solin. c. 40.* (*Salmas. 27.*) Externos ibi plurimos conventasse.

Conventum, n. 2. idem ac conventio. *Cic. 2. de Orat. c. 24.* Tabulæ, testimonia, pacta, conventa, stipulationes, &c.

Conventus, us, m. 4. *radunanza*, קהל, כנסת, Ger. *versamlung*, Gall. *assemblée*, Hisp. *convento, ayuntamiento*, συνουσία, congregatio, multitudo hominum, qui simul in unum locum venerint. *Cic. 3. Ver.* Cur prudentissimas, lectissimasque feminas in tantum virorum conventum insolitas, invitasque prodire cogis? Hinc conventum agere. *Cic. Ver. 7.* Indicere, *Liv. l. 38.* ¶ Item pactum, conventio, *patto, convenzione*. *Cic. Attic. l. 6. ep. 3.* Ex pacto, ac conventu ab aliquo discedere. ¶ Præterea conventus dicebantur loca quædam constituta in provinciis juri dicundo. Romani enim provincias dividebant in quasdam partes, seu diœceses, & in singulis oppidum constituebant, in quo Magistratus, accitis ejus partis civitatibus reliquis, jus dicerent. Itaque illud oppidum *Conventus* dicebatur, item *Forum*, & *Jurisdictio*, ut patet ex *Plin. l. 3. c. 1. & l. 5. c. 28. & 29.* *Cæsar* sæpe hac voce utitur, ut *l. 1. B. G. c. ult.* Ipse in citeriorem Galliam ad conventus agendos profectus est, *Plin. l. 3. c. 1.* Juridici conventus ei quatuor, Gaditanus, Cordubensis, Astigitanus, Hispalensis. ¶ Conventus dentium, apud *Solin. c. 23.* est concursus, commissio.

Conventus, a, um, adject. a convenio, *convenuto, accordato*. *Sallust. Jugurth. c. 112.* Sæpe antea cum Imperatoribus Rom. pacem conventam frustra fuisse. ¶ Item *visitato*. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Convento Antonio Tiburi. *Plaut. Pœn. 5. 2. v. ult.* Est qui illam conventam esse vult. *Teren. Heayr. 5. 1. 1.* Laches nunc me conventam esse expetit.

Convenusto, as, are, venustum reddo, verbum ferrari usus. *Mart. Capel. l. 2. in metro*: Aurora primo convenustans habitu.

Converberatus, a, um, adject. verberatus, *battuto*. *Plin. l. 13. c. 22.* Converberatam faciem illinens.

Converbero, as, avi, atum, are, idem ac verbero, *battere*, τύπτω. *Senec. l. 3. de Ira c. 20.* Ira urbes, flumina, & tuta ab omni sensu doloris converberat. *Apul. l. 9. A. A.* Latera converberare.

Converritor, oris, m. 3. qui verrit, *Apul. in Apol. pro Magia*: Converritorem pridianæ reliquiæ.

Converro, is, erri, rsum, a. 4. verro, vel simul verro, *scopare*. *Col. l. 7. c. 6.* Diligens pastor quotidie stabulum converrit. ¶ Translate *Plaut. Rud. 3. 6. 7.* Converrat hic me totum cum pulvisculo. h. e. excutiet mihi pulverem.

Conversans, antis, qui versat, & in gyrum agit. *Cic. de Univers. cap. 8.* Animus se conversans, cum materiam mutabilem arripuisset, &c. ¶ Item qui aliorum consuetudine utitur. *Senec. l. 3. de Ira, cap. 8.* Sumuntur a conversantibus mores. *Id. ep. 108.* Ea philosophiæ vis est, ut non solum studentes, sed etiam conversantes juvet.

Conversatio, f. 3. *conversazione*, משמש, מנהג, συνομιλία, consuetudo, a conversor. *Plin. l. 10. c. 33.* Neve cui frequentior conversatio suspecta sit. *Sen. epist. 7.* Ægris inimica est multorum conversatio. ¶ Addunt Lexicographi conversationem etiam accipi pro *conversione*, seu *versione*, adducuntque exemplum ex *Sen. ep. 74.* (al. 75.) sed ibi legitur *Conservatio*.

Converse, nitide, a verro. *Cato c. 143.* Villam converse, mundeque habeat. Al. tamen leg. *conversam, & mundam*. V. Conversus.

* Conversibilis. V. Convertibilis.

Conversio, nis, f. 3. versio, *il voltare*. *Cic. 3. de Or. c. 49.* Neque semper utendum est perpetuitate, & quasi conversione verborum. *Id. de Univers. c. 14.* Mensium, annorumque conversiones. ¶ Pro vitæ mutatione, & correctione frequens est apud Theologos, atque eo pacto usurpavit *Alcim. Avit. l. 6. v. 149. ad Sororem*: Conversio fratrum Exemplo debenda tuo.

Converso, as, avi, atum, a. 1. *volgere spesso*, freq. a converto. *Cic. de Univers. c. 8.* Se ipse conversans cum materiam mutabilem arripuisset.

Conversor, d. 1. *conversare*, שמנהגו את, ἐντρίβω, consuetudine alicujus utor, a sup. verbi verto. *Senec. 3. de Ira, c. 7.* Animus conversatur quidem nobiscum, sed hæret origini suæ. Et cum dat. *Id. ep. 99.* Nemo libenter tristi conversatur, nedum tristitiæ.

Conversus, us, m. 3. idem ac conversio, ἐπιστροφή. *Macrob. l. 7. Sat. c. 9.* Qui gyros efficit, crebro conversu turbat.

Conversus, a, um, adject. ex particip. a verro, מוסב, שב, συστραφείς, *voltato*, *volto*. *Horat. epod. 15. v. 27.* Conversa domum dare lintea. *Cic. de Arusp. resp. c. 11.* Ludi ad cædem, & ad funus civitatis conversi. ¶ Item emendatus, *convertito*. *Suet. Claud. cap. 13.* Conversus in pœnitentiam. ¶ Est etiam Conversus nom. ex particip. a verro, politus, purgatus. *Cato R. R. cap. 143.* Villam conversam, nitidamque habeat.

Convertibilis, le, adject. 3. qui converti potest, *convertibile*. *Prudent. Apoth. v. 276.* Non convertibilis, nec demutabilis unquam Est Deus. *Apul. de Syllog. Categ.*

Converto, tis, ti, rsum, a. 3. *voltare, mutare*, verto, muto, הפך, השיב, ἐπιστρέφω. *Cic. 2. Acad.* Terra circum axem se summa celeritate convertit. *Id. Catil. 4. c. 1.* Convertere ora, & oculos in aliquem. *Id. in Somn. Scip.* In te unum se tota convertet civitas, h. e. te unum admirabitur. *Id. de Amic.* Qui ad alterius non modo sensum, & voluntatem, sed etiam vultum atque nutum convertitur. ¶ Item transformare. *Terent. Eun. 3. 5. 40.* Deum sese in hominem convertisse. ¶ Item ex una in aliam linguam vertere, *tradurre*. *Cic. 2. Off.* Quem nos e græco in latinum convertimus. ¶ *Id. in Somn. Scip.* Ætas tua septenos octies Solis anfractus reditusque convertit, h. e. explevit. ¶ *Cæs. l. 1. B. C.* Convertit mentes militum terror, & crudelitas suppliciorum, h. e. mutavit. ¶ *Convertere* pro convertere se, neutrorum more. *Gel. l. 1. c. 26.* Convertit ad me, qui interrogaveram, *si voltò*.

Convertor, d. 3. idem ac converto. *Plaut. Amph.* apud *Non. c. 7. n. 102.* Sed tamen in fugam se nemo convertitur, ex *Nonio*.

* Convescor, eris, simul cum alio vescor. *August. ep. 18. sect. 11.*

Convestio, idem ac vestio, *vestire*. *Cic. 3. ad Q. Fr. 1. 2.* Topiarium laudavi, ita omnia convestivit hedera, &c.

Convestitus, a, um, adject. vestitus, *vestito*. *Cic. pro Dom. cap. 38.* Domus convestita lucis.

Conveteranus, i, m. 2. socius miles veteranus. V. *l. 2. Cod. de excusat. veteran.* & *Gruter. pag. 524. n. 7.*

* Convexatus, a, um, vexatus. *Veget. l. 3. de re Veterin. c. 65.* Cursu nimio convexata ilia.

Convexio, onis, f. 3. inclinatio, convexitas, כפה, צב, *piegatura*. *Gel. l. 14. cap. 1.* Nam quanta partium, circulorumque cœli ex devergentia, & convexionibus mundi varietas sit. *Arnob. l. 1.* Cœli convexiones.

Convexitas, f. 3. *piegatura*, συγκλίνεια, inclinatio. *Plin. l. 18. cap. 25.* Super omnia est mundi convexitatis, terrarumque globi differentia.

Convexo, idem ac vexo, *travagliare*, θλίβω, העציב. *Gell. l. 10. cap. 6.* Quæ me male miseram nunc convexavit.

Convexus, o. 1. 2. *piegato in arco, in volto*, כפוף, Ger. *rund gewelbet*, Gal. *convexé*, Hisp. *tondo pro de fuera*, ἐπικαμπής, quod ex omni parte declinatum est, a *veho*, quia est id, quod supra concavum convehitur. Nam interior facies concava, exterior convexa vocatur. *Virg. 4. Ecl. v. 50.* Aspice convexo nutantem pondere mundum. ¶ Sed interdum pro concavo usurpatur. *Virg. 4. Æn. v. 451.* Tædet cœli convexa tueri. Ubi quasi substantive accipitur. ¶ Est etiam convexus idem ac convectus, *portato*. *Virg. Æn. 7. v. 543.* Cœli convexa per auras. * ¶ Convexum iter. *Ovid. 14. Met. v. 154.* h. e. acclive, quale inter convexa montium. Sidera convexa. *Id. Pont. 4. ep. 9. v. 129.* quæ in cœli convexo infixa sunt. Convexum vulgus gradibus Circi. *Claud. de VI. Cons. Honor. v. 614.* Est sedens in curvis Circi gradibus.

Convibro, as, avi, atum, idem ac vibro, *vibrare*. *Apul. lib. 2. Florid. de psittaco*; Dum tenera lingua uti convibretur. *Ammian. l. 17. cap. 7. de ventis*: Eas partes soli convibrant, quas subrepserint.

* Convicanus, qui est ejusdem vici. *Inscript.* apud *Spon. Tom. 2. p. 376.*

Conviciator, m. 2. *chi dice parole oltraggiose*, מחרף, Germ. *lesterer*, Gal. *médisant, injurieux*, Hisp. *injuriador*, λοίδορος, qui convicium dicit, vel facit. *Cicer. pro Mur. c. 6.* Sin falso, maledici conviciatoris.

Conviciolum, i, n. 2. diminut. a convicium. *Lamprid. Alexand. c. 28.* Antiochenses lacessiverant eum conviciolis.

Convicior, aris, d. 1. *dir villanie*, קלל, חרף, הוציא דבה, Ger. *lestern*, Gal. *outrager*, Hisp. *denostar*, λοιδορέω, contumeliam dico. *Quintil. l. 3. cap. 8.* Contra sentientibus inhumane conviciabantur. Et *l. 5. c. 13.* Accusatoribus conviciari aliquando patrocinii fides cogit.

Convicium, ii, n. 2. *ingiuria di parole*, דבה, דפי, קללה, חרפה, Germ. *lesterung*, Gal. *outrage*, Hisp. *denuesto, a voce*, quasi *convocium*, proprie est inordinatus clamor, voces multorum inter se collisæ, καταβόησις. V. *Ulp. l. 15. §. 4. Dig. de injur. Phædr. l. 1. Fab. 7. v. 4.* Clamorem ranæ sustulere ad sidera, convicio permotus quærit Jupiter, &c. *Cic. 3. Ver. c. 11.* Erant autem convivia non illo silentio &c. sed cum maximo clamore atque convicio. *Quintil. in præfat. Instit.* Efflagitasti quotidiano convicio. h. e. clamosa petitione. Adde *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 10.* ¶ Et quia probra, & contumeliæ clamore sæpe, & contentione adhibita ingeri solent, hinc frequentissime convicium pro contumelia accipitur, sive a pluribus, sive ab uno fiat, λοιδορία. *Cic. pro Cæl.* Maledictum nihil habet propositi præter contumeliam, quæ si petulantius jactatur, convicium, &c. Hinc Convicium facere, Conviciis aliquem incessere, proscindere, &c. *Plin. Suet. Ter. Senec.* ¶ Neque idem sunt *Convitium*, & *Convicium*. Nam, (ait Scaliger) quomodo veteres partem corruptam in ædificio vitium facere dicebant: ita etiam, cum partes plures in ruinam proclives essent, convitium vocabant. Sic legitur in monumento quodam Veronæ: Convitium refecerunt: Valvas, limen de sua pecunia Laribus dant. Hæc *Scalig. in Catalect. p. 120.*

Convictio, onis, f. idem ac convictus. *Cic. Fam. 16. ep. 21.* Ejus cum frugi, severaque vita est, tum etiam jucundissima convictio. Ab aliis legitur *conjunctio*.

Convictor, m. 3. *che vive insieme*, אוכל שלחני, חיה עם, Ger. *tischgenger, tischgenoss*, Gal. *qui vit ensemble, pensionnaire*, Hisp. *el que vive juntamente con otro*, συμβιώτης, quotidianus conviva, & qui nobiscum vivit familiariter. *Cic. Tironi, l. 16. Fam. ep. 21.* Utor familiaribus, & quotidianis convictoribus, &c.

Convictus, us, m. *convitto, conversazione, commerzio*, מנהג, Ger. *kundschafft*, Gal. *conversation*, Hisp. *conversacion*, συμβίωσις, conversatio, commercium. *Cic. 3. Off. 5.* Is tollit convictum humanum & societatem. ¶ In plurali num. *Senec. de consol. ad Helv. c. 15.* Loca gratulationum, & convictuum.

Convictus, o. 1. 2. *convinto*, κατελεγχθείς, מוכח, partic. a convincor. *Cic. 1. Catil. c. 6.* Cum ille homo audacissimus conscientia convictus reticuisset. *Ovid. Heroid. ep. 16.* Convictas manus dare. *Suet. Ner. c. 31.* Scelere convictos. *Id. in Tito, c. 9.* Convictos in affectatione Imperii. ¶ Convicta devotio apud *Cic. pro Domo c. 57.* est votum obligatum, cum quis id obtinuit, cujus causa devoverat. V. Convinco.

Convinco, is, ici, ctum, ere, idem quod vinco, *vincere, convincere*, הוכיח, ἐπικρατέω, διελέγχω. *Cic. Ver. 3. c. 72.* Convincere adversarium auctoritate, & testibus. *Id. in Partit. c. 73.* Convincere peccata argumentis. ¶ Usurpatur fere cum genitivo. *Id. Philipp. 2. c. 4.* Convincere aliquem inhumanitatis & amentiæ. ¶ Aliquando is genitivus in ablat. transit cum præposit. *in*. V. Convictus. ¶ Convictus esse devotionis dicitur ille, qui ejus rei compos factus est, propter quam devoverat. *Cic. post redit. ad Quir. c. 1.*

Convinctio, onis, f. 3. colligatio, conjunctio, σύνδεσμος. *Quintil. l. 1. cap. 4.* In convinctionibus complexum eorum esse indicaveram, quas Conjunctiones a plerisque dici scio.

Conviolo, as, avi, atum, a. 1. idem ac violo. *Prudent. Psychomach. v. 398.* Pœnituit Joathan jejunia sobria dulci conviolasse favo. Adde *Tertul. Apolog. c. 39.*

Conviscero, as, a. 1. quasi viscera commisceo, in societatem adduco. *Tertul. de Carne Christi, c. 20.* Conviscerari, & incarnari.

Conviso, idem ac viso, *visitare*. *Cic. in Arato*, Et loca convisit cauda tenus infera piscis. *Lucr. l. 1. v. 146.* Res quibus occultas penitus convisere possit.

Convitium. V. Convicium.

Conviva, æ, m. 1. *convitato*, אוכל שולחני, σύμβιος, invitatus ad convivium. *Ter. Eun. 3. 1. 15.* Tum me convivam solum sibi adducebat. *Cic. Att. 16. ep. 16.* Hilares, & bene accepti convivæ. ¶ In fœmin. genere *Pompon.* apud *Charis. l. 1. p. 27. Putsch.* Postquam conveni omnes convivas meas.

Convivalis, & le, o. 3. *cosa, che appartiene a convito*, συμποσιακός, quod ad convivium pertinet. *Liv. l. 39. cap. 6.* Et convivalia ludionum oblectamenta addita epulis. *Tacit. Annal. 6. c. 5.* Fabulæ convivales.

Convivator, m. 3. ἑστιάτωρ, qui parat convivium. *Liv. l. 35. cap. 49.* Hominis & boni, & sciti convivatoris.

Convivialis, le, adject. idem quod convivalis, ut convivialis lætitia, *Macrob. Saturn. l. 2. c. 1.*

Convivium, n. 2. *convito*, משתה, Ger. *gasterey*, Gall. *festin*, Hisp. *banquete, combite*, συμπόσιον, a vivo. *Cic. de Sen. c. 13.* Bene majores nostri accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt. Hinc convivium parare, celebrare, agere, &c. *Cic.* sæpe. ¶ Speciatim de epulo Imperatoris sumit *Sueton. Calig. c. 39.* & *Claud. c. 39.* ¶ Dicitur etiam de ipsis convivis. *Plin. l. 22. c. 23.* Fungi familias interemere, & tota convivia.

Convivo, is, n. 3. *vivere in compagnia*, חיה יחדו, συμβιόω, est simul vivo, & comissor. *Quintil. lib. 5. cap. 9.* Convivere cum adolescentibus. ¶ *Id. l. 1. cap. 6.* Lavamur, & tondemus, & convivimus ex consuetudine, h. e. convivamur. Eod. sensu apud *Plaut. in suppositis ad Amphyt. in ea scena quæ incipit, Di vostram fidem, vers. 45.* Misisti ad navim Sosiam, ut hodie tecum conviverem. h. e. convivia agitarem.

Convivo, as, pro convivor, aris, habent *Pompon.* & *Ennius* apud *Nonium c. 7. n. 55.*

Convivor, aris, atus sum, d. 1. *mangiare insieme*, עשה משתה, εὐωχέομαι, convivium facio, vel cibum simul sumo. *Cicer. Verr. 3. c. 44.* Quotidie solitum esse non modo in publico, sed etiam de publico convivari. *Ter. Heaut. 1. 2. 32.* Nolunt crebro convivarier.

Convocatio, onis, f. 3. congregatio, מקרא, ἐκκλησία, *convocazione*. *Cic. post red. in Sen.* Nulla ad Remp. defendendam populi R. convocatio.

Convocatus, a, um, nom. ex partic. congregatus, *convocato, chiamato*. *Cic. in Brut. c. 51.* Convocati auditores. *Cæs. l. 3. B. G. cap. 3.* Concilio celerrime convocato, sententias exquirere cœpit.

Convoco, as, avi, atum, a. 1. *radunare*, הצעיק, συγκαλέω, simul voco, congrego. *Cic. 3. Off.* Piscatores ad se convocavit. *Cic. 3. de leg.* Convocare populum in tribus. *Cic. 3. Agr.* Convocare in concionem, & ad concionem. Adde *Liv. l. 7. c. 36.*

Convolo, as, avi, atum, idem ac volo, vel simul volo, *volare, concorrere*. *Terent. Hecyr. prol. v. 40.* Populus convolat, tumultuantur. *Cic. pro Dom. c. 22.* Convolarunt ex Italia ad me revocandum.

Convolvo, is, olvi, lutum, a. 3. *volgere insieme*, גלל, συμπλέκω, simul volvo. *Cic. 1. de Div. c. 23.* Cum se convolvens Sol elaberetur. *Plin. l. 10. c. 72.* Convolvuntur in semet dracones. ¶ Convolvere verba magno cursu, *Sen. ep. 40.* h. e. profundere, & conglomerare.

Convolutatus, a, um, *avvolto, avviluppato*. *Sen. l. 7. Quæst. Nat. c. 9.* Cum vagus, & incertus spiritus convolutatus est.

* Convoluto, as, simul voluto. *Senec. ep. 114.* Convolutari cum aliquo.

* Convolutus, a, um, *involto, avvoltolato*, מגולל, ἑλικτός, circum volutus. *Plin. l. 10. c. 72.* Dracones in semet convoluti.

Convolvulus, vel Convolvolus, i, m. 2. ἴψ, ἴπος, ἴουλος, vermiculus minor eruca, al. involvulus, involvola, volvox, qui erodit pubescentes uvas, a convolvendo, quia se pampini folio implicat, & involvit. *Plin. l. 17. c. 28.* Ne convolvulus fiat in vinea. ¶ Item herba per fruteta nascens, florem ferens lilii candore, sed nullo odore, dicta, quod se se rei, cui adhæret, involvat. *Plin. l. 21. c. 4.* Vulgus *campanellam* vocat, aut *volubilem majorem*.

Convomo, is, ui, idem ac vomo, vomitu fœdo, הקיא, *vomitare*. *Cic. l. 2. Attic. ep. 30.* An tu Narbone mensas convomeres? *Juven. sat. 6. v. 101.* Illa maritum convomit, h. e. vomendo conspurcat.

Convoro, as, avi, atum, *divorare*, idem quod voro. *Tertul. adv. Marc. l. 1. c. 1.* Parentum cadavera convorant.

Convoti, m. 2. iisdem votis obligati. *Fest.*

Conus, m. 2. *cono*, יתד, κῶνος, figura, in qua plures lineæ ex peripheria in unum punctum assurgunt, qualis cernitur in nucibus pineis, in summis hastis, in apice galeæ, &c. a voce Græca allata. *Var. lib. 4. de L. L.* derivat a cogo, restringo quia restringitur in cacumen. *Cic. l. 1. de nat. Deor. cap. 10.* Mihi vel cylindri, vel quadrati, vel coni forma videtur esse formosior. ¶ Hinc dicitur de rebus, quæ hujusmodi figuram habent. *Col. l. 7.* Remedio sunt cypressini quindecim coni. ¶ Item de apice, qui in summitate galeæ prominet, super quem cristæ ponuntur. *Virg. 3. Æn. v. 468.* Et conum insignis galeæ, cristasque comantes.

Convulneratus, a, um, nom. ex particip. חלל, *piagato*. *Plin. l. 8. c. 36.* Convulneratum ab apibus os. ¶ Translate *Frontin. de aquæd. artic. 115.* Fistulas per eum, qui appellabatur a punctis, passim convulneratas. *h. e.* perforatas.

Convulnero, as, avi, atum, idem ac vulnero, *ferire, piagare*, חלל, τραυματίζω. *Sen. l. 2. de Tranquil. c. 11.* Eo magis convulneraberis & confodieris, quia nescis præbere jugulum. Adde *Cels. l. 7. c. 26.*

Convulsio, onis, f. 3. retractio, quæ fit in nervis, aut musculis, *convulsione, spasimo*, σπασμός, עוות. *Plin. l. 20. c. 15.* Utile est convulsionibus, & inflammationibus.

Convulsus, a, um, nom. ex partic. a *convello*, avulsus, נעקר, *sconvolto, staccato a forza*. *Virg. Æn. 3. v. 414.* Hæc loca vi quondam & vasta convulsa ruina, &c. *Cic. in Bruto c. 30.* Convulsa Respublica. ¶ Item retractus, vi attractus, מעוות, *ritirato, assiderato*, cum de artubus sermo est. *Lucr. l. 3. v. 344.* Artus convulsi pereunt penitus, conque putrescunt. *Plin. l. 20. c. 7.* Convulsa, & luxata leniunt.

Conyza, f. 1. herba, al. cunilago, item pulicaria, & cimicaria, a pulicibus, & cimicibus necandis. *Plin. l. 21. c. 9. Ruel. l. 3. c. 63.*

Coodibilis, le, adject. simul odio dignus, συμμισούμενος. *Tertull. lib. 4. advers. Marc. cap. 9. & 36.*

Coolesco, is, ui, itum, concresco, conglutinor, simul cresco. *Lucret. l. 6. v. 1066.* Saxa vides primum sola coolescere calce. Ita legit Lambinus. Alii *coalescere*, quæ communior est lectio.

Coonero, as, avi, atum, a. 1. idem quod onero, vel simul onero, *caricare*. *Tacit. de Germ. c. 30.* Super arma, ferramentis quoque, & copiis coonerant.

Cooperatio, onis, f. opus, operatio alteri adjuncta. *Sen. declam. 16. sub fin.* Habet omnia ministeria sua debilitas, suas cooperationes. Sed alii aliter.

Cooperator, oris, m. 3. qui simul operatur, & adjuvat. *Apul. l. 2. Florid.* Cooperatoris laborem esse. Alii aliter.

Cooperculum, i, n. 2. idem quod operculum, מכסה, *coperchio*. *Apul. l. 6. A. A.* Somnus cooperculo revelatus invadit eum.

Cooperimentum, i, n. 2. *il coprire*. *Gel. l. 5. c. 7. ex Gabio Basso*: Os cooperimento personæ tectum.

Cooperio, is, ui, ertum, a. 4. συγκαλύπτω, idem ac operio, tego, כסה, *coprire*. *Liv. l. 4. c. 50.* Ut tribunus militum ab exercitu suo lapidibus cooperiretur.

Coopertorium, ii, n. 2. cooperimentum, *coperchio, coperta*. *Veget. l. 3. de re Veterin. c. 27.* Calidis coopertoriis involutus.

Coopertus, a, um, adject. tectus, opertus, *coperto*. *Sallust. Jug. cap. 14.* Coopertus miseria. *Cic. Ver. 1. c. 4.* Nefariis sceleribus coopertus. *Horat. l. 2. sat. 1.* Famosis versibus coopertus, h. e. obrutus.

Cooptatio, onis, f. 3. electio, בחירה, προαίρεσις, *aggregazione, elezione*. *Liv. l. 4. cap. 4.* Cooptatio in patres. *Id. l. 5. c. 12.* Cooptatio tribunorum.

Cooptatus, a, um, electus, *eletto*. *Cic. in Brut. c. 1.* Cooptatus ab eo in collegium.

Coopto, as, avi, atum, a. 1. *eleggere*, בחר, ἐπιλέγομαι, est eligere inter pares, aut fere pares, ab opto, eligo. *Cic. de Leg. Agr.* Ab ea parte qui esset factus, is a collegio cooptaretur. *Sueton. Ner. cap. 2.* Pontificibus offensior, quod alium, quam se, in patris locum cooptassent.

Coorior, iris, vel eris, ortus sum, orior, simul nascor, ἐκφύομαι, זרח, *nascere insieme, spuntare*. *Cic. Ver. 3. c. 18.* Cooriuntur subito maximæ tempestates. *Virg. 1. Æn. v. 152.* In populo siquando coorta est seditio.

Coortus, a, um, adject. ortus, vel simul ortus. *Lucr. l. 6. v. 956.* Coortæ tempestates. *Nepos 15. 8. 5.* Risus cum hilaritate coortus.

Coortus, us, m. idem quod ortus. *Lucret. 6. v. 671.* Ut tempestates pluviæ graviore coortu sunt, &c.

Coos, & *Latina terminatione* Cous, i, *item* Cos, Co, f. *Stinga, Lango*, Κόος, ου, & Κόως, vel Κῶος, & Κῶς, ῶ, insula maris Ægæi cum urbe cognomine, e regione Cariæ, ab Halicarnasso 15. M. P. distans, dicta etiam Merope, & Cea, & Nymphea. Nomen habuit a filia cujusdam Meropæ, qui in ea regnavit, ut est apud *Hygin. l. 2. Poet. astron. num. 16.* ¶ Fuit patria Hippocratis celebris medici, Apellis pictoris præstantissimi, & Philetæ Græci poetæ. *Plin. l. 5. c. 31. l. 21. c. 28. & l. 29. c. 1. Liv. l. 37. c. 16. & Tacit. 2. Ann. c. 75.*

Copa, æ, f. 1. καπηλίς, mulier, quæ vinum, & alia vendit. V. *caupo*. *Virg. in Catalect.* Copa Syrisca caput Graja redimita mitella. Adde *Suet. Ner. c. 27.*

Copadia, orum, n. 2. cibi lautiores, cupediæ. *Apic. l. 5. c. 1. & l. 8. c. 6.*

Cophinus, m. 2. *coffino, corba*, סל, Germ. *ein korb*, Gal. *coffre*, Hisp. *cofin, corbe*, κόφινος, vas vimineum, a voce Græca, quæ allata est. *Juven. sat. 6. v. 541.* Cophino, fœnoque relicto.

Copia, f. 1. idem ac abundantia, divitiæ, facultates, *copia, abbondanza*, ἀφθονία, רוב. *Cic. in Parad.* Etenim divitiarum est fructus in copia, copiam autem declarat

xat satietas rerum, atque abundantia. Et num. pl. Cicer. de Am. Ut plurimum copiis, facultatibus, opibus possis. Id. pro Quinctio, Cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ amicorum copiæ sunt. ¶ Item commeatus, sive annona. Tac. l. 13. Parthos inopes copiarum, & pabulo attrito relicturos oppugnationem. ¶ Item facultas, & potestas aliquid faciendi, & conjungitur cum facio, vel do, licenza. Cic. 3. de Or. Facere civibus omnibus consilii sui copiam. Virg. 1. Æn. Coram data copia fandi. ¶ In plurali peculiariter significat exercitus multitudinem. Cic. 1. Tusc. Copias maximas duxit ad Trojam. ¶ Sed aliquando etiam in singulari pro multitudine reperitur. Virg. Æn. 2. v. 564. Respicio, & quæ sit me circum copia lustro. Cic. l. 18. Att. epist. ult. Omnis armatorum copia. ¶ Copia demum fuit Dea antiquis, ubertatis, & abundantiæ præses, de qua Lactant. ex Vet. Scoliast. ad Stat. 4. Theb. v. 106. ¶ Hæc cornu quoddam ferre dicebatur plenum frugibus. Horat. l. 1. od. 17. v. 14. Hinc tibi Copia manabit ad plenum benigno Ruris bonorum opulenta cornu. ¶ Bonam copiam ejurare, V. Ejuro.

Copiarius, ii, m. 2. idem qui parochus. Horat. l. 1. sat. 5. v. 46. ubi Acron. Parochi latino vocabulo Copiarii dicti sunt, quod omnium rerum necessariam copiam Regum populorumque Legatis suppeditabant.

Copiata, æ, m. 1. vespillo, beccamorti, κοπιατής, νεκροθάπτης. In Cod. Theod. l. 1. de lustrali Collat. & l. 15. de Episc. Copiatæ, quorum munus erat, cadavera mortuorum obvolvere, efferre, sepelire, clericis accensentur.

Copiola, f. 1, parva copia. Brutus ad Cic. l. 11. Fam. ep. 13. Recurri ad copiolas meas.

Copior, d. 1. est copiam congregare, castrense verbum. Gall. l. 17. c. 2. Romani magno commeatu, prædaque ingenti copiantur. Possis tamen passive accipere. h. e. locupletantur ex præda.

Copiose, copiosamente, Ger. uberflüssiglich, Gal. abondamment, רבת, רוב, רב, εὐπόρως, abundanter. Cic. de Sen. Quam copiose ab eo agricultura laudatur. Id. ibid. Copiose in provinciam proficisci. h. e. cum magna rerum copia. Id. l. 3. de Orat. c. 32. Copiosissime dicere. Et in Orat. c. 4. Dicere copiosius.

Copiosus, a, um, o. 1. 2. copioso, רב, Germ. uberflüssig, Gal. abondant, Hisp. copioso, εὔπορος, abundans, dives. Cic. 3. Verr. Ut erat in primis inter suos copiosus. Id. l. 2. Off. c. 22. Numquid copiosior L. Mummius, cum copiosissimam urbem funditus sustulisset?

Copis, is, f. 3. gladius leviter curvatus, falci similis, κοπίς, dictus a κόπτω, cædo. Apul. l. 11. A. A. Illum succinctum chlamyde copides, & venabula venatorem fecerant. Adde Curt. l. 8.

Copis, e, adject. 3. antiquum nomen contractum ex Coopis, quasi cum ope, idem est ac copiosus, dives, abundans, Plaut. Bacch. 2. 3. v. 117. Ut amantem herilem copem facerem filium. Id. Pseud. 2. 3. 8. Nunc me ut gloriosum faciebam, & copi pectore.

Copo, m. 3. idem ac caupo, apud veteres. Fest.

Copona, æ, taberna, inquit Festus, a copiis dicta, caupona.

* Coppa, κόππα, nomen literæ apud græcos, cujus usus tantum in numeris, nonagenarium significans. Quintil. l. 1. c. 4. al. 5. ¶ Similis fuit nostro Q. Mart. Vict. l. 1. p. 2468. Putsch.

Copria, æ, vel coprea, m. 1. κοπρίας, scurra, a Græca voce allata, quæ a κόπρος, stercus. Suet. in Claud. c. 8. Interdum ferula, flagrove, velut per ludum excitabatur a copreis.

Copros, i, m. κόπρος, stercus. Græca vox Varr. apud Non. (ut quidam Critici legunt) c. 4. n. 22. Non Hercules potest, qui Augiæ agebat copron.

* Cops. V. Copis.

Copta, f. 1. genus placentæ, a κόπτω, incido, tundo, quod miscerentur ei quædam, quæ tundi necesse esset, ut nuclei pinei, amygdalæ, atque alia. Hinc Martial. l. 14. ep. 68. Peccantis famuli pugno ne percute dentes. Clara Rhodos coptam quam tibi misit, edat.

Copticus, a, um, adject. qui est a Copto urbe Ægypti. Apul. l. 2. Per nocturna silentia, & adyta Coptica. Beroald. in hunc loc. scribit, per adyta Coptica intelligi aggerem hirundinum, quem illæ juxta opp. Copton in Ægypto muniunt opere adeo firmo, ut Nilo crescenti sit inexpugnabilis; quam rem indigenæ religiosam habent. Al. leg. per adepta Coptica, alii aliter.

Copites, æ, una ex præfecturis Ægypti. Plin. l. 5. c. 9.

Coptoplacenta, æ, f. idem quod Copta. Petron. Fragm. Tragur. Porcelli ex coptoplacentis facti.

Copula, æ, f. 1. legame, lacciuolo, congiunzione. אגור, אסר, Ger. ein band., Gal. lien, couple, Hisp. copula, ayuntamiento, σύναμμα, σύνδεσμος, vinculum, quo aliquid ligatur, vel conjungitur. Hinc a Grammaticis conjunctiones &, ac, atque, que, & similes, copulæ vocantur, quod earum nexu verba verbis, sententiæ sententiis conjunguntur. Plaut. Epid. 5. 1. 1. Quæritant me; in manibus gestant copulas secum. ¶ Dicitur de canum venaticorum vinculo. Nepos Datam. c. 3. Gerens sinistra copulam, qua victum ante se Thyum agebat, ut si feram bestiam captam duceret. ¶ Copula matrimonii, vinculum maritale. Horat. l. 1. od. 13. Felices ter & amplius, Quos irrupta tenet copula &c. ¶ Copula æmulorum dicitur qui intercedit velut medius, ne æmulatio in obtrectationem erumpat. Nepos Att. c. 5. Copula fuit Atticus Ciceronis, & Hortensii.

* Copulabilis, le, qui copulari potest. August. l. 4. de Music. c. 16.

Copulate, adverb. conjuncte. Gell. l. 10. c. 24. Diequinti, pro adverbio, copulate dictum est.

Copulatio, f. 3. idem ac conjunctio. Cic. 1. Fin. Ita effici complexiones, & copulationes, & adhæsiones atomorum inter se.

* Copulative, copulate. Macrob. l. 1. Sat. c. 4.

* Copulativus, a, um, copulans, conjungens, מחבר, συνδέων, συμπλεκτικός. Capell. l. 3. n. 70.

Copulatrix, icis, quæ conjungit, f. 3. Pervigil. Veneris, v. 5. Cras amorum copulatrix inter umbras arborum implicat.

Copulatus, atus, ui, m. 4. Idem quod copulatio. Arnob. l. 1. sub init. Rationum consequentium copulatu.

Copulatus, a, um, nom. ex particip. conjunctus, congiunto. Cic. 3. Tusc. c. 29. Quin nihil sit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum. Id. 1. Off. c. 17. Nihil amabilius, nec copulatius, quam morum similitudo bonorum. ¶ Lucret. l. 6. v. 1086. Coplata dixit pro Copulata.

Copulo, as, a. 1. congiungere, חבר, אסר, אגד, Ger. Kuppeln, Gal. accoupler, Hisp. ayuntar, συνδέω, συνάπτω, est colligare, vincire, conjungere. Cic. in Part. Constructioque verborum tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur. Id. 4. Acad. Honestatem cum voluptate copulare. ¶ Est etiam deponens. Plaut. Aul. 1. 2. 38. Copulantur dexteras.

Coqua, æ, f. 1. cuoca, אופה, quæ coquit. Pl. Pœn. 1. 2. 38. Coqua hæc est quidem, ut ego opinor.

Coquibilis, le, facile da cuocere, o da digerire, qui facile coqui, vel concoqui potest. Plin. l. 16. c. 6. Glans fagea suem hilarem facit, carnem coquibilem, ac levem, & utilem stomacho. Al. leg. coctibilem.

Coquina, f. 1. cucina, Ger. Kiche, Gall. cuisine, Hisp. cozina, בית מוקד, μαγειρεῖον, locus, in quo dapes coquuntur. Nonius c. 1. nu. 273. Culinam veteres coquinam dixerunt.

Coquinaris, e, adject. ad coquinam pertinens. Varro apud Non. c. 3. n. 32. Noctu cultro coquinari se trajecit.

Coquinarius, a, um, o. 1. 2. ciò, che a cucina s' appartiene, μαγειρικός, quod ad coquinam pertinet, ut Vasa coquinaria, apud Plin. l. 33. c. 11. ¶ Hinc coquinaria, sc. ars coquendi. Apul. de Phil.

Coquinatorius, a, um, adject. Coquinarius; pro quo apud JCtos legitur Cocinatorius, l. 10. Dig. de aur. argent. &c. Cocinatorium instrumentum. Et l. 6. Dig. de pen. legat. Cocitatoria vasa, quasi a Cocitare, pro coquitare.

Coquino, as, avi, atum, a. 1. esercitare l'arte del cuoco, cucinare, אפה, μαγειρεύω, est coquinariam artem exercere, a coquina. Plaut. Aul. 3. 1. 3. Venit in bacchanal coquinatum.

Coquinus, a, um, adject. ad coquendum pertinens, ut coquinum forum, ubi sc. cibaria coquuntur. Plaut. Pseud. 3. 2. princip.

Coquito, as, a. 1. cucinare spesso, freq. a coquo. Festus ait, Plautum dixisse Coquitare, pro Coquinare.

Coquo, is, xi, ctum, a. 3. cuocere, cucinare, אפה, Ger. kochen, Gal. cuire, Hisp. cozer, ὀπτάω, est cibum esui aptum reddere, i. e. elixare, assare, &c. a con & aqua, quasi coaquo. Cato R. R. c. 39. Coquere lateres in fornacem. Plin. l. 3. c. 1. Hujus proprietas, ut ventiletur in coquendo, donec desinat olere. Juvenal. sat. 15. v. 166. rastra, & sarcula coquere, h. e. candefacere, & formare. ¶ Per metaphoram fructus coqui dicuntur, cum Solis calore ad maturitatem perducuntur. Virg. 2. Georg. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. ¶ Translate item est parare, moliri clanculum. Liv. l. 8. c. 3. Omnibus consultationibus inter se principes occulte Romanum coquebant bellum. ¶ Item vexare. Cicer. de Senec. Curamve levasso, quæ nunc te coquit, & versat sub pectore fixa.

Coquula, vel Cocula, æ, f. parva coqua. Varr. apud Non. c. 12. n. 52. Coquula, quæ coquebat panem.

Coquulum. V. Coculum.

Coquus, vel cocus, m. 1. cuoco, cuciniere, אופה, Ger. Koch, Gal. cuisinier, Hisp. cozinero, μάγειρος, qui cibos coquit. Martial. l. 14. epigr. 218. Namque coquus domini debet habere gulam. Cic. in Pison. In ea cœna cocus meus præter jus fervens nihil potuit imitari. ¶ Coquum, & pistorem eumdem fuisse apud Veteres, monet Festus. V. Taub. ad Plaut. Captiv. 1. 2. 57.

Cor, rdis, n. 3. cuore, לבב, לב, Ger. hertz, Gal. coeur, Hisp. coracon, καρδία, præcipuum inter viscera, & sedes vitæ, fons venarum, & arteriarum, a κῆρ, quod contractum est ex κέαρ. Cic. 1. de Divin. Num igitur censes, ullum animal, quod sanguinem habeat, sine corde esse posse? ¶ Aliquando accipitur metonymice pro mente, vel animo, quia nonnulli veterum mentem in corde collocarunt. Cic. 1. Tusc. c. 9. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur. ¶ Hinc dicimus, Cordi est, pro placet, delectat. Cic. de Am. Eo mihi magis est cordi, Gel. l. 20. c. 11. Cordi habere aliquid. Plaut. Capt. 2. 3. 60. Corde amare, amar di cuore. ¶ Sæpius Cor pro prudentia, sagacitate, & acumine ponitur, accortezza, prudenza: unde sæpe Plautus: Cor habet. Martial. l. 3. epigr. 28. Et solus cor habes, solus, & ingenium. ¶ Et pro fortitudine, animosità, cuore. Virg. Æn. 5. v. 729. Lectos juvenes, fortissima corda. ¶ Aliquando pro ipso homine dicitur. Pers. sat. 6. v. 10. Cor jubet hoc Enni. Et ipse Ennius apud Gel. l. 7. c. 2. Quem credidit esse meum cor Suasorem summum. h. e. quem ego credidi &c.

Cora, æ, f. pupilla oculi, a græco κόρη. Auson. ep. 19. 2. 59. Cuique vigiles luminum Vacare dignabunt coræ.

Cora, f. 1. Cori, opp. Latii, in finibus Volscorum, nunc in Campania Romana, a Dardanis conditum ante urbem Romam, & a Cora Catylli, & Tyburtis fratre appellatum, ad pedes collis inter Velitras, & Setiam. Pop. Corani.

Coracicus, a, um, idem quod coracinus. Coracica sacra, quorum fit mentio in Inscript. apud Gruter. p. 1087. n. 4. erant instituta in honorem Mitræ: in quibus initiabantur ministri, qui coraces appellabantur: ignotisque & simul exsecrandis mysteriis ad ejus cultum præparabantur. De hujusmodi coracibus mentio fit a D. Hieronymo, epist. 7. ad Latam. Eadem sacra dicta sunt etiam hierocoracica, & ipsi ministri hierocoraces, ut quidem legendum esse apud Gruter. p. 303. n. 2. & p. 27. n. 4. contendit Reines. ad Inscription. 48. class. 1. quam omnino adeas necesse est. Auct. commentar. in cap. 1. epist. D. Pauli ad Romanos (quæ a nonnullis D. Ambrosio tribuuntur) meminit sacrorum Coracinorum, quæ eadem cum Coracicis esse videntur. Is autem putat, ita ab Ægyptiis dicta fuisse, quod in iis corvi adorarentur. Mos enim fuit illis varia animalia, & quidem turpiora, pro diis colere.

Coracinus, o. 1. 2. κοράκινος, corvinus, niger. Vitruv. l. 8. cap. 3. ¶ Est item coracinus piscis Nilo familiaris. Plin. l. 32. c. 5. Martial. l. 13. epigr. 85. ¶ Coracina sacra, in quibus sc. Corvi colebantur apud Egyptios. Horum meminit Ambros. in c. 1. epist. ad Rom.

Coragium. V. Choragium.

Coralinus, a, um, adject. a Coralio, ut labra coralina, Gallus in Lyrico.

Coraliticus lapis, genus candidi marmoris, a Coralio, seu Sangario fl. Phrygiæ juxta quem invenitur. Plin. l. 36. c. 8.

Corallium, n. 2. corallo, ראמות, Ger. Korall., Gall. coral, Hisp. coral, κοράλλιον, frutex sub aqua nascens, colore viridi, baccas ferens candidas (teste Theophrasto in tractatu de gemmis) qui ex aqua exemptus confestim lapidescit, ruboremque contrahit. Nascitur in mari Rubro, in Persico, in Oceano Septentrionali circa Orcades ins. in mari Siculo circa Drepanum. Habet primam interdum productam, sed tunc curalium scribendum videtur, interdum correptam, & tunc coralium, vel corallum scribendum est. Secunda syllaba in aliquibus libris cum unico l, & brevis reperitur, in nonnullis longa cum duplici ll. Virg. in Ciri, Coralio fragili, ac electro lacrymoso. Ovid. 15. Meta. v. 416. Sic & coralium, quo primum contigit auras tempore, durescit, mollis fuit herba sub undis. Claudian. de nupt. Honor. v. 169. Mergit se subito, vellitque corallia Doto. Sidon. Carm. 11. v. 110. Lactea puniceo sinuantur colla corallo.

Coralli, m. 2. pop. Mysiæ ins. in ora maris Euxini, circa Istri ostia, pellibus tecti, insignes immanitate. Sed ex Ovid. 4. de Ponto, eleg. 8. longius ab Istro aberant in Arctos.

* Corallis, idis, f. κοραλλίς, gemma minio similis. Pl. l. 37. c. 10.

Corallochates, m. 1. lapis guttis aureis corallii modo distinctus. Pl. l. 37. c. 10.

Coram, in presenza, dinanzi, לפני, נגד, Ger. vorn gegenwertiglich, Gal. devant, Hisp. en presencia, πρός, præp. ante, in conspectu, ante oculos. Differt a palam, quod coram magis ad personas certas, palam ad omnes refertur. Inservit ablativo. Cic. in Pison. Mihi vero ipsi coram genero meo, propinquo tuo quæ dicere ausus es? ¶ Usurpatur etiam adverbialiter. Cic. Att. l. 6. Sed hæc posterius, & coram fortasse commodius. Id. 2. Fam. Et quasi tecum coram loquerer. ¶ In coram, pro coram adverb. usurpat Apul. sæpe, ut l. 7. semel, & bis l. 9.

Corambla, f. 1. κοράμβλη, brassica, a κόρη, pupilla, & ἀμβλύνω, obtundo, quia visum hebetat. Colum. l. 10. v. 178.

Corax, acis, m. 3. κόραξ, corvus. Cic. 3. de Or. c. 21. translate de Corace Rhetore. Quare Coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere in nido. ¶ Corax Vitruvio machina quædam est militaris l. 10. c. 19.

Corax, acis, m. Rhetor antiquissimus, qui primus in Sicilia post Hieronis mortem Artem dicendi conscripsit. Cic. 1. & 3. de Or. 1. de Inv. in Bruto.

Corbicula, æ, f. parva corbis. Pall. l. 3. c. 10. Fit ex vimine parva corbicula.

Corbis, is, m. vel f. corbe, corba, סל, טנא, Ger. ein korb, Gal. corbeille, Hisp. cista, corbe, κόφινος, vas ex viminibus. Cic. pro Sen. c. 38. Messoria se corbe contexit. ¶ Corbis etiam est vas, quod in summitate mali quarumdam navium suspenditur, quæ corbitæ dicuntur, gaggia. Fest. in voce Corbita.

Corbita, f. 1. navis oneraria, a corbis, quia in malo ejus summo pro signo corbis solet suspendi. Cic. Att. l. 6. ep. 6. Corbita ne Patras, an actuariolis ad Leucopetram Tarentinorum.

Corbito, as, a. 1. est in corbitam immittere, & translate sumitur pro ventrem implere, quasi navigium onerare, Plaut. Casin. 4. 1. Ego novi illas ambas estrices, corbitant, ubi comesse possunt. Sed Voss. leg. corvito, a corvus.

Corbitor, oris, ludio, giocoliere, de quo Festus in voce Simpludiarea. Scaliger putat Corbitores esse pro Corvitores, atque ita dici saltatores, sive cernuatores, quia corvorum instar nunc sursum spectant, nunc deorsum, nunc ascendunt, nunc descendunt.

Corbona, æ, קרבן, κορβωνᾶ, vox Syra, vel Hebraica gazophylacium significat metonymice, Hieron. ep. 27. c. 14. In corbonam Dei æra congesta.

Corbula, f. 1. σπυρίδιον, dimin. a corbis. Varro 1. de R. R. Cogit aliquot corbulas uvarum. Adde Plaut. Aulul. 2. 7. 4.

Corchorus, κόρχορος, herba humilis, altitudine palmum non excedens, alio nomine anagallis. Numeratur inter vilissima olera. Unde proverbium Corchorus inter olera, in eos, qui vilissimi cum sint, magnis honoribus inhiant. Plin. l. 21. c. 22

* Corcodilus. V. Crocodilus.

Corcolips. V. Cercolips.

Corculum, n. 2. cuore picciolo, Ger. hertzlein, Gal. petit coeur, Hisp. coraconcile, θυμίδιον, dimin. a cor. Plaut. Cas. 4. 4. 14. Meum corculum, meus mollissimus caseus. ¶ Fuit etiam hoc P. Nasicæ cognomen a prudentia impositum. Cicer. 1. Tusc. c. 9. Aliis cor ipsum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordesque dicuntur, & Nasica ille prudens bis Consul, Corculum.

Corculus, o. 1. 2. idem ac cordatus, idest sapiens, prudens, solers, acutus, Fest. Plin. lib. 7. cap. 31.

Cocyra, f. 1. Corfu, κέρκυρα, ins. maris Jonii, ad ost. maris Adriatici, Epiro adjacens, inter Ceraunios, sive Acroceraunios montes ad Arctos, & Leucadem ad Mer. Olim Phæacia dicta est. Aliqui narrant, nympham Asopi filiam raptam a Neptuno, & ad insulam delatam Phæacum peperisse, hinc insulam esse appellatam, a Phæaco ortum esse Alcinoum, cujus horti celebrantur. Clara est Ulyssis naufragio, & hortis Alcinoi. Nam pomorum ibi mira ubertas, quippe præmaturis nova statim succedunt. Urbem habet cognom. permunitam cum duplici arce, in colle, armamentario, & portu capacissimo. Condita est a Corinthiis. ¶ Apud Avien. in Geograph penultima hujus vocis brevis est. Corcyra culta solum, locupleti Corcyra sulco. Frequentius tamen ab aliis producitur.

Corcyræus, a, um, adject. possessiv. qui est a Corcyra. Cic. l. 6. Att. ep. 2. Cognovi ex epistola tua Corcyræa.

* Corda, Cordacista. V. Chorda, &c.

Cordate, adv. saviamente, Ger. dapfferlich, Gal. sagement, prudemment, Hisp. con acuerdo, σοφῶς, sapienter, prudenter. Plaut. Pœn. 1. 1. 3. Quas tu sapienter, docte, & cordate, & cate, &c.

Cordatus, a, um, prudente, coraggioso, נלבב, חכם, Ger. behertzt, dapffer, weis, Gall. homme de grand coeur, Hisp. cuerdo, ἔμφρων, insignis corde, prudens, sapiens, qui solertia multa pollet, & ingenio. Cicer. 2. Tusc. Egregie cordatus, homo catus Ælin' Sextus. Lactant. l. 3. c. 20. Non inficior fuisse illum cordatiorem, quam cæteros.

Cordax, acis, saltatio comica, eaque lascivior, de qua Hesychius. Petron. Fragment. Tragur. Credite mihi, cordacem nemo melius ducit. Hinc trochæus, cordax ab Aristotele dictus est, quia in cordaco usurpabatur, vel quasi χόρδαξ, quia ejus usus erat in comico choro. Cic. in Or. Trochæum autem, qui est eodem spatio, quo choreus, cordacem appellat.

Cordicitus, adv. ex corde. Sidon. l. 4. epist. 6. Prudentibus cordicitus inditum est, vitare fortuita.

Cordilio, onis, m. 3. Philosophus Stoicus Pergamenus, qui omnium Principum ac Regum amicitias spernebat. Hunc Cato Uticensis in Macedoniam cum exercitu missus, precibus exoratum, in castra secum duxit, magnam se putans adeptum palmam, qui hominem severissimum e sententia dimovisset. Volater. l. 14.

Cordolium, n. 2. cordoglio, עצבון, כאב לב, Ger. hertzvvebe, Gal. mal de coeur, Hisp. mal de coracon, καρδιαλγία, dolor, a cordis dolore. Sed Scaliger vult, cordolium dici pro condolium. Plaut. Pœn. 1. 2. 86. Tibi erit cordolium, si conspexeris. Adde Cistel. 1. 1. 67.

Corduba, æ, f. Colonia Patricia, Cordova, urbs Hispan. Bæt. ad Bætim flu. in Vandalia, media inter Hispalim, & Granatam, patria Senecæ & Lucani. Pop. Cordubenses.

Cordubensis, e, adject. ut Cordubensis conventus, Plin. l. 3. c. 1.

Cordus. V. Chordus.

Cordyla, vel Cordylla, f. 1. primus fœtus thynnorum ab ipsis statim ovis, qui deinde, elapso anno, thynni vocantur. Martial. l. 3. epigr. 2. Nigram cito raptus in culinam Cordyllas madidas tegas papyro.

Corfinienses, Corfinii incolæ. Plin. l. 3. c. 12.

Corfinium, n. 2. S. Pelino, al. Pentina, urbs olim Pelignorum, nunc vicus Aprutii citer. prope Apenninum M. inter Sulmonem, & Populium. Pop. Corfinienses.

Corgo, adv. certe, profecto, apud antiquos, a cor, & ago, quasi a corde ago. Fest.

Coriacesia, f. 1. herba, qua Magi tradidere aquam conglaciari. Plin. l. 24. c. 17.

Coriaginosus, a, um, adject. Coriaginis morbo laborans. Veget. l. 1. c. 38. Qua ex re fiunt coriaginosi, hepatici, &c.

Coriago, f. 3. corii, seu cutis morbus, a corium. Col. l. 6. c. 12. Est & infesta pestis bubulo pecori (coriaginem rustici appellant) cum pellis ita tergori adhæret, ut apprehensa manibus deduci a costis non possit.

Coriandratum, i, n. 2. liquamen coriandro confectum. Apic. l. 9. c. 1. Aperiuntur locustæ cum testa sua, & infunditur iis piperatum, coriandratum, &c.

Coriandrum, n. 2. pupilla, גד, κόρη, κόριον, κορίαννον, κορίς, κόρις, κορίσιον, herba, a κόρη, pupilla, quam rotunditate refert, vel a κόρις, cimex, quia caulis, foliaque cimices olent. Dicitur etiam κοριάμβλον, a κόρη, pupilla, & ἀμβλύνω, obtundo, quia visum hebetat. Plin. l. 20. c. 20.

Coriaria, æ, f. 1. Coriarii officina. Petron. In coriaria habitare. Rectius legitur in culina.

Coriarius, ii, m. cuojajo, βυρσοδέψης, אומן עורות, qui coria concinnat, præsertim crassiora. Plin. l. 17. c. 9. In coriariorum officinis pilo madefacto. ¶ Coriarius præterea est frutex, sive herba silvestris, foliis myrti, cauliculis brevibus, venena, & tineas pellens. Plin. l. 24. c. 11.

Corias, æ, m. 1. genus piscis. Plin. l. 32. c. ult.

Coribas. V. Corybas.

Coricæ, f. 1. insulæ duæ inter Peloponnesum, & Cretam. Plin. l. 4. c. 12.

Coricium, i, n. locus in palæstra, ubi puellæ exercebantur, a κόρος, puella; vel tonstrina, a κείρω, tondeo. Vitruv. l. 4. c. 11. ¶ Malunt aliqui legere corycium, κωρύκιον, quod pilam, vel lusorium follem denotat. Alii apodyterium intelligunt. V. Bald. Lex. Vitruv.

* Coricillum, i, n. parvulum corculum, καρδίον, θυμίδιον. Petron. in Frag. Tragur. c. 5. Coricillum est, quod homines facit: cætera quisquilia omnia. Al. leg. corcillum, ὑποκοριστικῶς a corculum. Alii mallent corcyllum, κωρύκιον, sacculus, pera, opes.

Coricus. V. Corytus.

Corigia. V. Corrigia.

Corileo, onis, f. 3. Coriglione, Corigline, opp. Siciliæ, Col. Longobardorum, a Panormo supra 3. M. P.

Corinna, nomen trium fœminarum, quæ arte Poetica præstiterunt. Prima fuit Thebana, seu Tanagræa, Alchelodori, & Porratiæ filia, Myrthidis discipula, quæ Lyricorum principem Pindarum quinquies vicisse, & epigrammatum quinque libros edidisse fertur. Secunda Thesbia, veterum monumentis plurimum celebrata. Tertia floruit Ovidii temporibus, ipsi Poetæ carissima. Martial. l. 8. epigr. 72.

Corinthas, herba, al. Menais. Plin. l. 24. c. 17.

Corinthia vasa, & absolute Corinthia, orum, n. 2. κορίνθια σκεύη, ex ære Corinthio fabrefacta. Hæc vasa apud veteres tanto in pretio sunt habita, ut argenti quoque, atque auri pretium transcenderent. Cic. 2. Tusc. Scis igitur, si quid de Corinthiis tuis amiseris, posse habere te reliquam supellectilem salvam. ¶ Tria autem sunt genera Corinthii æris, candidum, quod nitore accedit quam proxime argento, alterum, in quo auri fulvus color inspicitur, tertium, in quo æqualis temperies omnium metallorum fuit. Plin. l. 34. c. 2. V. Æs. Corinthiarius.

Corinthiacus, o. 1. 2. quod ex Corintho est. Ovid. 3. Trist. Illa Corinthiacis primum mihi cognita terris.

Corinthiarius, o. 1. 2. amator Corinthiorum vasorum. Sueton. Aug. c. 70. * ¶ Inter officia domus Augustæ, Corinthiarium fuisse videtur is, cui vasa Corinthia, & alia id genus curæ essent. Grut. p. 639. n. 7. Dicitur & a Corinthiis, ib. n. 8. & 9.

Corinthiensis, e, adject. Corinthiacus. Plaut. Aulul. 3. 6. 23. Corinthiensis fons. Tac. Ann. 5. c. 10. Corinthiense litus.

Corinthius, a, um, adject. possessiv. ex Corintho qui est, ut Corinthia vasa, Cic. pro Sext. Rosc. c. 46. de quibus vide sup. Corinthia. ¶ Corinthii, incolæ Corinthi. Nepos in Timol. c. 1.

Corinthus, f. 2. Corinto, Turc. Gereme, κόρινθος, urbs Peloponnesi in Achaja, in ea parte, quæ ab ea Corinthia dicta fuit, nunc Ducato di Chiarenza, in medio Isthmi Peloponnesiaci, qui inde Corinthiacus est appellatus, inter duo maria, Jonium ad Occ. qui Sinus Corinthiacus, al. Crissæus dicitur, & Ægeum ad Or. qui Sinus Saronicus. Habebat arcem nomine Acrocorinthum in scopulo, ubi Pirene, fons Musis sacer, & duo navalia 40. stadiis inter se distantia, Lechæum in sinu Corinthiaco, & Cenchreas in sinu Saronico, & duos portus, quorum Lechæus Jonio, Schænus Ægæo imminet mari. Incensa, & solo æquata fuit a L. Mummio, quod Corinthii Populi Romani Legatos injuriose appellassent, & sordibus perfudissent. ¶ Apollodorus auctor est alias hoc nomine urbes dictas, quarum una fuit in Thessalia, altera in Epiro, tertia in Elide.

Coriolanus, a, um, ad Coriolanum pertinens. Est autem Coriolanum oppidum Magnæ Græciæ, in Calabria apud oram sinus Tarentini. Plin. 15. 15. Coriolana pyra.

Coriolanus, i, vir fuit illustris Romanus, alter Themistocles Ciceroni, de quo meminit in Bruto, & Lælio. V. Plut. & Liv. l. 2.

Corioli, Coriola, Coriolla, κοριόλλα, opp. exc. Latii, in finibus Volscorum, apud Tarracinam. Pop. Coriolani.

Corion, n. 2. herba, al. Chamæpitys, Hypericon, Perforata, D. Joannis herba, oleaceo frutice. Plin. l. 26. c. 8.

Corippus, i, Fl. Cresconius Afer, Grammaticus, & Poeta, tempore Justini II. Imper. de cujus laudibus scripsit lib. 4. carmine heroico.

Coris, f. 3. κόρις, frutex folio erucæ, sed minore, & pinguiore. Quidam hypericum appellant. Plin. l. 26. cap. 8. Est & aliud hypericon, & quod alii corin appellant, folio tamaricis, sed pinguioribus foliis, & rubentibus.

Coriscus. V. Corytus.

Coritus, m. 2. Monte Corvo, mons Umbriæ, in Sabinorum conf. apud Cassiam opp. ¶ Item mons Etruriæ, pars Cimini M.

Corium, n. 2. cuojo, pelle, עור, Ger. leder, Gal. cuir, Hisp. cuero, βύρσα, δέρμα, animalium est, præsertim eorum, quæ crassiorem pellem habent, ac duriorem, quamvis quandoque de quacumque pelle dicatur, etiam rerum inanimatarum, quasi carium, quod caro eo tegatur. Cic. 1. de nat. Deor. Aliæ coriis tectæ, aliæ villis vestitæ. ¶ Dicitur & corius, m. g. Plaut. Pœn. 1. 1. 11. In tergo meo tres corios contrivisti bubulos. Plin. 13. 9. Coria perficere, conciare le pelli. ¶ Transfertur & ad alia, ut de castaneis. Plin. l. 15. c. 28. Putamine clauduntur nuces, corio castaneæ. ¶ Similiter tectorium quodlibet corium dicitur. Vitruv. l. 2. c. 3. Laterum corium. h. e. superficies. ¶ Alieno corio ludere. h. e. secure agere alieno periculo. Martial. l. 3. epigr. 16. Ut velles corio ludere, credo, tuo. ¶ Plaut. Mil. 2. 2. 80. Herus meus elephanti corio circumtectus est. h. e. plane hebes, & nullius sensus.

Corius, ii, m. V. in Corium.

Cornelia gens Patritia Romæ fuit, & semper in Republica princeps. Ex hac fuere P. Scipio Africanus superior, Cornelia mater Gracchorum, L. Sylla ille victor C. Marii, Cinna, P. Lentulus, &c. In hanc etiam gentem P. Scipio Africanus minor a filio superioris Africani ex gente Æmilia, & Paulo patre adoptatus est. Cic. 2. de Leg. in Bruto, 3. Catil.

Cornelia Tribus, a gente Cornelia appellata, una fuit ex rusticis, a Servio Tullo constituta.

Cornelia, filia Africani superioris, uxor Tib. Sempronii Gracchi, mater Tib. & Caji Gracchorum. Excelluit puritate Linguæ Latinæ. Ejus diligentia Tib. & C. filii accuratissime & Latinis, & Græcis literis eruditi fuere. Cic. in Bruto, c. 58.

Corneolus, a, um, o. 1. 2. quod cornu, vel corni similitudinem habet: est dimin. a corneus. Cic. de nat. Deor. 2. c. 57. de auribus loquens: Duros, & quasi corneolos habet introitus.

Cornesco, n. 3. divenir duro come un corno, κερατέομαι. Plin. l. 11. c. 49.

* Cornetum, i, n. locus cornis consitus. Var. l. 4. L. L. c. 3. Vitruv. l. 8. c. 3.

Corneus, a, um, o. 1. 2. quod est ex cornu, di corno, של קרן, κεράτινος. Cic. 2. de nat. Deor. Ibi aves corneo, proceroque rostro. ¶ Cornei dicebantur illi, quibus ossa essent concreta, idest, sine medulla. Plin. l. 7. c. 29. ¶ Cornea etiam corpora dixere, quæ essent pene cornu instar dura, & ab externis nihil paterentur. Plin. l. 31. c. 9. ¶ Cornea fibra, apud Pers. Sat. 1. v. 47. de hebeti, ac stupido.

Corneus, a, um, adject. di corgnale, qui est ex corno arbore. Ovid. Heroid. ep. 4. v. 83. Sive tenes lato venabula cornea ferro.

Cornicen, icinis, m. 3. κερωδός, qui cornu canit, a cornu, & cano. Liv. l. 2. c. 64. Cornicines, tubicinesque in equos impositos canere ante vallum jubet.

Cornicor, aris, d. 1. gracchiare, cornacchiare, κρώζω, more cornicum garrio. Pers. Sat. 5. Nescio quid tecum grave cornicaris, inepte.

Cornicula, f. 1. dim. a cornix. Horat. in Epist. 3. l. 1. v. 19. Moveat cornicula risum furtivis nudata coloribus.

Corniculans, antis, adject. 3. qui cornu figuram habet. Solin. c. 45. (al. 32.) Corniculantis Lunæ speciem refert. Ammian. l. 20. c. 3. In Lunæ corniculantis effigiem.

Conicularia, f. 1. Plauti comœdia de milite, quæ amissa est.

Cornicularius, ii, m. est nomen gradus, & officii in militia tum provinciali, tum urbana, ex ordine apparitorum, & commentariensium. Asc. 3. in Ver. 3. c. 28. Accensus nomen est ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentariensis, vel cornicularius. Hæc enim nomina de legionaria militia sumpta sunt. Hæc Ascon. Itaque in antiquis Inscriptionib. apud Geruter. Cornicularius legionis, consulis, proconsulis, tribuni, præfecti prætorio, subpræfecti Vigilum, &c. Val. Max. l. 6. c. 1. n. 11. M. Letorio tribuno militari diem dixit, quod cornicularium suum stupri causa appellasset. ¶ Munus ipsum corniculos vocabatur. Hinc apud Sueton. de Grammat. c. 9. Corniculo mereri. Itemque apud Aur. Victor. de Vir. illustr. c. 72. si lectio proba est. Impp. Valent. & Valens l. 1. Cod. tit. 53. de apparitoribus Præfectorum prætorio, leg. 1. Præfecturæ cornicularios, qui annis singulis exeunt, post transactos corniculos nostram adorare purpuram volumus. ¶ Ad officium Cornicularii facit lex 22. tit. 4. l. 7. Cod. Theodos. Per cornicularium cujusque provincialis officii hanc sollicitudinem impleri conveniet, h. e. statuendi pretii rerum, quæ in militari annona erogantur. Jul. quoque Firmic. l. 3. c. 6. Corniculariorum meminit, & cum Commentariensibus confundit. ¶ Cornicularii nomen sumtum est a cornibus Secretarii Prætoriani, quibus præerat, inquit Cassiod. l. 11. ep. 36. a med.

Corniculatus, a, um, adject. in cornu speciem factus. Apul. de Deo Socr. in princ. Corniculata luna. Fulg. l. 1. Mythol. Corniculata lunæ sinuatio.

Corniculum, n. 2. κεράτιον, dimin. a cornu. Plin. l. 9. c. 32. de cochleis, Oculis carent, itaque corniculis prætentant iter. ¶ Item ornamenti genus quo donabantur milites ab Imperatoribus pro re bene gesta. Liv. l. 10. c. 44. ¶ Hoc autem ornamentum præfigebatur galeæ in formam cornu. Salmas. Exercit. Plin. V. Cornicularius.

Corniculum, n. 2. opp. Latii, ad Corniculos M. apud Tybur urb. juxta Tarquinios. Pop. Corniculani.

Corniculus. V. Cornicularius.

* Cornifer, ra, rum, corniger, cornua ferens. Hædi corniferas norunt matres. Lucret. l. 2. v. 368.

Cornificius, Poeta ingenio eleganti, & lepido, epigrammata scripsit. ¶ Sororem habuit Cornificiam, cujus carmina laudantur. ¶ Alter Cornificius amicus, & collega Ciceronis, cujus ad eum multæ exstant epistolæ. Hunc quidam putant auctorem fuisse librorum ad Herennium; alii ejus filio, qui de Rethorica arte scripsit, teste Quintiliano, tribuunt. ¶

Cornifrons, ontis, adject. qui cornua in fronte habet. Ennius apud Non. c. 3. n. 3. Tu pascere cornifrontes armentas soles.

Corniger, ra, rum, o. 1. 2. cornuto, מקרן, Ger. das horner tregt, Gal. cornu, portant corne, Hisp. corneado, κερατοφόρος, gerens cornua. Cic. de nat. Deor. Taurus corniger. ¶ Bacchus etiam corniger dictus est, & ejus simulacro cornua adjiciebantur, quod vini inventor fuerit. Homines enim nimio vini potu truces redduntur. Huc fortasse referendum est illud Horat. l. 3. od. 21. Tu spem reducis, & addis cornua pauperi.

Cornipes, edis, com. 3. κεράτοπους, animal corneos habens calceos, ut equus, & capra, Ovid. l. 2. Fast. Cornipedi Fauno cæsa de more capella. ¶ Cornipedes, absolute pro equis, apud Silium l. 7. v. 684. & Virg. 7. Æn.

Corniscæ, arum, locus trans Tiberim cornicibus dicatus, quod in Junonis tutela cornices esse putabantur. Festus.

Cornix, icis, f. 3. cornice, cornacchia, ראה, Ger. eine krehe, Gall. corneille, Hisp. corneja, κορώνη, avis vivacissima, minor corvo. Virg. 9. Ecl. Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix. ¶ Cornice vivacior, & cornicibus superstes, apud Martial. l. 10. epigr. 67. pro diu vivente: quia cornix longam novem sæculorum vitam vivere creditur. V. Cic. in Tusc. & Juven. Sat. 10. v. 246. ¶ Cornicum oculos configere, proverb. de quo V. in Configo.

* Cornocerasum. V. Cerasus.

Cornu, u, n. 4. vel cornus, us, m. 4. ex Priscian. l. 6. corno, קרן, Ger. ein horn Gal. corne, Hisp. cuerno, κέρας. Ovid. 7. Met. Flexum circum cava tempora cornu. Plin. l. 28. cap. 11. Dentes mobiles confirmat cervini cornu cinis. Var. R. R. 3. 9. Cornum cervinum incendere. ¶ Dicitur item de tubis obtortis, quas tubicines inflant, quod eæ, quæ nunc sunt ex ære, olim fiebant ex bubulo cornu. Virg. Æn. 8. v. 2. ¶ Per translationem cornua fluminum dicuntur flexiones, & curvitates alveorum, quod multis in locis ad cornuum similitudinem flectantur. Cic. 9. Att. Ab utroque portus cornu moles jacimus. ¶ Item cornua antennarum significat utramque partem antennæ, Virg. 3. Æn. Cornua velatarum obvertimus antennarum. Adde Ov. l. 11. Met. v. 482. ¶ Similiter in prælio cornua dicuntur aciei partes ab utroque latere prominentes. In exercitu enim est dextrum, & sinistrum cornu, & quod inter utrumque est, dicitur media acies. Ter. in Eun. 3. 7. 4. Tu Simalio in sinistrum cornu, tu Syrisce in dextrum. ¶ Item extremitates voluminis seu bacilli, circa quod volumen volvebatur. Ovid. 2. Trist. Candida nec nigra

nigra cornua fronte geras. ¶ Universim pro extremitate cujuscumque rei, ut cornu tribunalis, *Tac. l. 1. Ann. & Val. Max. l. 5. c. 7.* Adde *Liv. l. 25. c. 3.* ¶ Cornu aliquando accipitur pro fortitudine, viribus, potentia. *Hor. Epod. 6. v. 11.* In malos asperrimus parata tollo cornua. ¶ Hinc proverb. Fœnum in cornu gerere, apud *eumd. l. 1. Sat. 2.* V. Fœnum. ¶ Vulcanum in cornu conclusum gerere, h. e. candelam ardentem in laterna cornea. *Plaut. Amph. 1. 1. 185.* ¶ Cornua maritis addere dicuntur uxores adulteræ: quæ phrasis Veteribus Græcis usitata fuit, qui κεροσφόρυς appellabant illos, quorum uxores mœchabantur. Sed latina exempla hujus significationis nondum reperi. ¶ Cornu pro arcu. *Virg. Æn. 11. v. 773.* Spicula torquebat Lycio Cortynia cornu. ¶ Cornu disputationis, apud *Cic. l. 2. Divin. c. 10.* sunt argumenta firmissima, & quasi armatura disputationis. ¶ Cornu etiam dicuntur dentes elephanti. *Martial. l. 1. epigr. 73.*

Cornu Copiæ, κέρας Ἀμαλθείας, fuisse existimatur, quod Hercules cum Acheloo in speciem tauri mutato congressus ei detraxit. Hoc Najades acceptum, & omnium fructuum primitiis refertum Copiæ consecrarunt. *Ovid. 9. Met.* ¶ Hinc pro abundantia, & ubertate ponitur: & tum divisim *Cornu Copiæ*, tum conjunctum *Cornucopia, a*, usurpatur. *Plaut. Pseud. 2. 3. 5.* Hæcce cornucopia est, ubi inest quidquid volo. *Hor. carm. sæcul. v. 59.* Beata pleno copia cornu.

Cornuarius, ii, m. artifex, qui in cornibus laborat, & ex iis aliquid efficit. *l. 6. Dig. de jur. imminut.* Tubarii, cornuarii, arcuarii.

Cornuatus, a, um, adj. curvatus instar cornu, ut cornuata umbra, *Var. l. 6. de L. L. c. 3.*

Cornulum, li, n. *cornetto*, corniculum. *Apic. l. 8. c. 1.* Ut cutem a carne separes, ut possit condimentum accipere per cornulam.

Cornum, i, n. 2. κράνειον, fructus corni arboris. *Virg. 3. Æn. v. 649.* Bacchæ, lapidosaque corna.

Cornuo, as, avi, atum, instar cornu curvare. Ita legit *Scalig. ad Varr. loc. cit.* in *Cornuatus*.

Cornus, f. g. tam 4. quam 2. declin. *corniolo*, Ger. *cornellenbaum*, Gall. *corneiller*, Hisp. *cerezo silvestre*, κρανία, arbor ramos habens duritie, & rigiditate cornibus similes, fructum circa solstitium ferens primo candidum, postea sanguineum. Ex cornu mare (nam fœmina cornus non ossea, ac solida, sed fungosa est, atque inutilis) hastas, ac tela faciebant. *Virg. 9. Æn. v. 698.* Volat Itala cornus aera per tenuem.

Cornutus, a, um, *cornuto*, בעל קרן, מקרין, Ger. *gehernet*, Gal. *cornu*, Hisp. *cornudo*, κεράτης, quod habet cornua. *Var. 2. de R. R. c. 7.* Ætas cognoscitur fere omnium, qui ungulas indivisas habent, & etiam cornutorum. ¶ Item quod procedit ex cornu. *Mart. de Spect. epigr. 19.* Occubuit tandem cornuto ardore potitus. ¶ *Cornutus syllogismus* est dilemma. *Hieron. ep. 83. ad Ocean.* Cornutus syllogismus, ut quocumque me verterem, strictius tenerer.

Corocotta, sive crocotta, f. 1. κροκόττας, hyæna Indica, ut *Porphyrius* dicit, vel ut *Plin. l. 8. c. 30. & Solino* placet, animal in Æthiopia, e leæna, & hyæna genitum, vel, ut alibi *Plin.* ait, *l. 8. c. 21.* ex cane, & lupo. Nam hyæna lupo similis est, ac leo cani.

* Coroliticus. V. Coraliticus.

Corœbus, m. 4. Rex Mygdoniæ regionis Phrygiæ, qui incensus amore Cassandræ, quam ei Priamus desponderat, ad Trojam venit, socero, & Trojanis laturus auxilium. Illi a sponsa exitium, nisi abiret, prædictum est. Ea nocte, qua Ilium cecidit, a Peneleo in templo Palladis occisus est. *Virgil. 2. Æn.* Hinc proverb. *Stultior Corœbo*.

Corolla, f. 1. *coronetta*, Ger. *Krenlein*, Gall. *petite couronne*, Hisp. *corona perquena*, στεφάνιον, dimin. parva corona. *Propert. l. 2. eleg. 23. v. 59.* Me juvat externis positam languere corollis.

* Corollaria, æ, f. quæ corollas facit. *Inscript.* apud *Murat. p. 999. n. 8.*

Corollarium, ii, n. 2. מתנה, ἐπίμετρον, est id, quod alicui datur, præterquam quod debitum est, ut inquit *Var. lib. 4. de L. L.* vocabulum fictum a corollis, quod hæ, cum placuerant actores, in scena dari solitæ. *Suet. in Aug. c. 45.* Corollaria, & præmia alienis quoque muneribus, & ludis de suo offerebat. *Cicer. Ver. 5.* Nummulis corrogatis de nepotum donis, ac de scenicorum corollariis. ¶ Hinc translate sumitur pro cujusvis rei additamento. *Cic. Ver. 6.* Ne sine corollario a convivio discederet. *Apul. l. 2. A. A.* Modo corollarium idoneum compara, h. e. munus aliquod ultra pactam mercedem. * Item πόρισμα, cum demonstratis aliquid consectarium subnectitur. *Boeth. de consol. Ph. l. 3. pr. 10. & l. 4. p. 3.*

Corona, æ, f. 1. insigne Regni, diadema, sertum, *corona, diadema*, עטרה, Ger. *eine kron*, Gal. *couronne*, Hisp. *corona*, στέφανος, ornamentum circulare capitis, ab antiquo κορώνη, corona. A nostris olim *strophium* dicta est, & postea *strophiolum* per diminutionem a στρέφω, verto. Dicta item est *serta* num. pl. a *sero*, necto. *Cic. 6. Ver.* Unxisse unguentis, complesse coronis, & floribus. ¶ Fuerunt autem apud Rom. diversorum generum coronæ in magno pretio habitæ, scilicet *triumphalis, obsidionalis, civica, muralis, vallaris*, vel *castrensis, navalis, ovalis*, &c. *Triumphalis* erat, quæ Imperatoribus post victoriam ad Urbem redeuntibus ad triumphum mittebatur. Hæc antiquitus ex lauro fiebat, postea etiam ex purissimo auro fieri cœpta: quod etiam inde aurum coronarium vocatur. *Cic. de Leg. Agrar. Obsidionalis* erat, quam liberati ab obsidione dabant ei, qui ipsos liberaverat, ex gramine decerpto inde, ubi obsessos ille servasset. Nam (ut ait *Plin.*) summum apud antiquos signum victoriæ erat, victos porrigere herbam e terra. *Civica* erat, quam civis civi, a quo servatus esset in prælio, testem vitæ, salutisque perceptæ dabat, & hæc erat primo ilignea, postea magis placuit ex quercu, quod ante inventas fruges arboris ejus glandibus homines victitarint. *Muralis* erat, qua donabatur ab Imperatore, qui primus murum subiisset, inque oppidum hostium per vim ascendisset. Hæc corona, ad incitandos ad oppugnationem militum animos, ex auro fiebat. *Vallaris*, quæ & *Castrensis* dicitur, similiter aurea, habebat insigne valli. Hac donabatur, qui primus hostium castra pugnando introisset. *Navalis* quoque aurea quibusdam quasi rostris navium insignita erat, qua donari consueverat, qui primus maritimo prælio in navem hostium vi transiliisset. *Ovalis* myrtea erat, qua utebantur Imperatores, qui ovantes introibant civitatem. V. *Paschalium de Coron.* ¶ Coronis quoque induta mancipia bello capta venum producebantur: unde sub corona venire, *Gel. l. 7. c. 4. Justin. l. 8. c. 3.* Conjuges, liberosque omnium sub corona vendidit. V. *Gel. l. c.* ¶ Corona aliquando accipitur pro cœtu hominum, ut in corona dicere. *Cic. pro Flac. c. 28. & in Bruto.* ¶ Item pro quodam militaris obsidionis genere, ut corona cingere, aggredi, coronam circumdare, &c. *Cic. Livius, Cæsar, Curtius, Hirt.* Est autem *corona* cum milites ita cingunt urbem, ut nullus supersit locus, qui non a continenti militum ordine occupetur. *Liv. 37. 5.* Non corona, sed operibus oppugnare urbem. *Id. 26. 45.* Scalis, & corona urbem capere. ¶ Est etiam hoc nomine sidus, quod corona Ariadnæ dicitur, in Septentrionali regione, cum novem stellis. *Virg. 1. Georg.* V. *Hygin. l. 2. Astronom. c. 5.* V. etiam supra in voce Ariadna. ¶ A Veteribus Coronæ adhibitæ religionis causa & in funeribus, & in sacris, & in conviviis celebrandis. V. *Pet. Victor. lib. 2. var. lect. c. 7.* ¶ Notat *Muret. l. 8. var. lect. c. 1.* a Poetis coronas vocari interdum poemata sua in illustrium virorum laudem composita. ¶ Denique coronæ vocantur projecturæ in summitate murorum domus, *cornici, cornicioni*. *Vitr. l. 1. c. 8. ad fin.* * ¶ Est & meteoron ἅλως *halo*. *Sen. l. 1. q. 2. c. 2.* ¶ In agris est extremus margo. *Cat. R. R. cap. 6.* ¶ In pedibus quadrupedum est pars summa ungulæ pillis adhærens, *coronella*. Duris ungulis, & altis & concavis, quibus coronæ mediocres superpositæ sunt. *Colum. lib. 6. cap. 29.* ¶ Corona montium, *una corona di monti*, montium series circum positorum. *Plin. lib. 6. cap. 20.* Montium corona circumdatos.

Coronalis, le, ad. 3. a corona. *Apul. l. 1. Miles.* Totam ejus domum, filiamque flammis coronalibus deusserat.

Coronamen, is, n. 3. corona, coronæ ornamentum. *Apul. l. 11.* Mulieres verno florentes coronamine.

Coronamentum, ti, n. 2. *coronamento*, στεφάνωμα, coronarum multitudo. *Plin.* Atria coronamentis referta. ¶ Item flores, frondes, & alia, ex quibus coronæ fiunt. *Id. l. 21. c. 5.* In hortis seri & coronamenta jussit Cato.

Coronarium, ii, n. idem quod corona. *Gel. 4. 14.* Ædilem ex eo loco jure dejectum, quo eum venire cum coronario non decuisset.

Coronarius, rii, m. 2. & Coronaria, f. 1. στεφανοπλόκος, qui, vel quæ coronas conficit. *Plin. l. 21. c. 2.* Factum id ex ingenio Glyceræ coronariæ. *Id. l. 34. c. 11.* Coronariorum recisamentis in acetum additis.

Coronarius, a, um, adj. στεφανωματικός, ad coronas pertinens, ut coronarium opus, h. e. in modum coronæ factum. *Plin. l. 15. c. 30.* Ramos spargit topiarii, atque coronarii operis. Est autem coronarium opus quoddam cameræ ornamentum in cubiculis, de quo *Vitr. l. 7. c. 3. & 6.* ¶ Aurum coronarium proprie erat illud, quod coronarum aurearum loco Imperatoribus dari solebat: seu ea pecunia, quam provinciales dabant Romanis magistratibus prætextu coronæ inde faciendæ. *Cic. de Leg. Agr. 2. c. 22.* Quod ad quemque pervenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario.

* Coronator, oris, m. qui coronat. *August. ser. 318. al. 25.*

Coronatus, o. 1. 2. partic. a coronor, *coronato*. *Cic. 2. de Leg.* Sequebantur epulæ, quas inirent propinqui coronati.

Corone, f. 1. olim Pedasum, & Æpea, *Coron*, κορώνη, urbs Pelepponesi, in ora sinus Messeniaci, qui inde *Coroneus* dicitur, olim Colonia Thebanorum, cum portu capaci, in Prov. *Belvedere*, sub Thermatio M. inter Methonen ad Bor. & Messenen ad Aust.

Coronea, f. 1. Coronia, *Coronea*, κορώνεια, urbs Græciæ in Bœotia, apud Heliconem Montem, & Copaidem lacum, ubi Cephissum fl. recipit. Dicta est a Corono Thersandi filio. Hic talpæ non vivunt. ¶ Aliæ etiam hoc nomine urbes commemorantur, in Messenia, in Phthiotide, in Cypro, &c.

Coronebla, f. 1. genus rosæ, quæ autumno floret. *Plin. l. 11. c. 4.*

Coronides, æ, m. patronym. Æsculapius filius Coronidis nymphæ. *Ovid. 6. Fast. v. 748.* Nulla Coronides causa doloris ait.

Coronis, idis, f. 3. *sommità, cima, altezza*, ראש, Ger. *der oberste spitz, gipffel*, Gal. *sommet*, Hisp. *cumbre*, κορωνίς, proprie est nota, unci figura, idest, linea brevis, sed ab inferiore parte flexa, quæ in fine libri apponebatur. Metonymice usurpatur pro ipso libri fine. *Mart. l. 10. epigr. 1.* Si nimius videar, seraque coronide longus esset liber, legito pauca, libellus ero.

Coronis, idos, alio nomine Arsinoe, Nympha, filia Larissæ, vel Leucippi, & Phlegiæ. Cum forma præstanti esset, Apollini placuit. Sed a corvo apud Apollinem accusata adulterii cum adolescente Hæmonio Elati filio, cui nomen Ischis erat, ab Apolline sagitta confossa est. Apollo extractum e ventre puerum Æsculapium appellavit, & Chironi educandum tribuit. *Ovid. 2. Fast. & 2. Met.*

Corono, as, a. 1. *incoronare*, עטר, German. *krennen*, Gall. *couronner*, Hisp. *coronar*, στεφανόω, coronam capiti impono. *Plin. l. 15. c. 4.* Athenis victores olea coronant. ¶ Significat etiam cingere, *circondare*. *Virg. l. 9. v. 381.* Omnemque aditum custode coronant. *Lucr. 2. 801.* Pluma columbarum, quæ collum coronat. ¶ *Suet. Claud. c. 11.* Comœdiam Græcam docuit, ac de sententia judicum coronavit. h. e. coronatus est. V. *Voss. Grammat. l. 5. c. 3.* Coronare cratera, est ita implere, ut instar coronæ labra poculi contingat. *Virg. Georg. 2. v. 528.*

Coronopus, odis, κορωνόπους, al. gramen aculeatum, & vulgo dens canis, herba oblonga, fissis foliis, per terram repens, cujus radix in cinerem tosta cœliacis præclare facit, *Plin. l. 21. c. 16. & l. 22. c. 19.*

* Coronula, æ, f. parva corona, *coronella dell' ugne*. *Veget. l. 2. R. V. c. 55.*

Corophium, n. 2. piscis de genere cancrorum. *Plin. l. 32. c. 11.*

Corporalis, o. 2. *corporale, corporeo*, גופני, Ger. *leiblich*, Gal. *corporel*, Hisp. *corporal*, σωματικός, quod est, vel quod habet corpus. *Sen. ep. 59.* Dicimus quædam corporalia esse, quædam incorporalia. *Papin. l. debitor, §. ult. ff. de pign. act.* Soluta pecunia creditor possessionem pignoris, quæ corporalis apud eum fuerat, restituere debet, idest, de pignore corporeo. ¶ Item quod est corporis. *Sen. ep. 54.* Vitiorum nostrorum oblivio, etiam corporalium.

Corporalitas, atis, f. 3. *Tert. de An. c. 7. & 9.*

Corporaliter, adverb. *corporalmente*. *Paul. JCtus l. 1. ff. de acquir. possess.* Servus corporaliter pignori datus.

Corporasco, is, escere, quasi dicas, corpus fieri. *Claud. Mamert. l. 1. c. 14.*

Corporatio, f. 3. idem ac corporatura. *Col. l. 6. c. 2.* Custodiendum est, ne in corporatione vel statura, vel viribus impar cum violentiore jungatur. Meliores tamen libri habent *ne incorporatione*, eodem sensu.

Corporativus, a, um, adject. corporalis. *Cal. Aurel. Tard. l. 1. cap. 6.* Corporativa adjutoria.

Corporatura, f. 1. *corporatura, quantità*, Germ: *leibsgestalt*, Gall. *taille, corpulence*, Hisp. *cuerpo, corpulencia*, σωμάτωσις, τὸ σώματος κατάστημα, corporis magnitudo, habitus, & status corporis. *Vitr. l. 6.* Ex cœlo roscidus aer in corpora fundens humorem efficit ampliores corporaturas. Adde *Col. l. 6. c. 12.* ¶ *Veget. l. 1.* scribit, Corporaturam boni tironis implere sex pedum longitudinem.

Corporatus, o. 1. 2. idem ac corporeus. *Cic. de Univ. c. 2.* Mundus cernitur, & tangitur, & est undique corporatus.

Corporecustos, odis, m. 3. custos corporis. Vet. Inscript. apud *Grut. p. 600. num. 12.* Bassus Neronis Cæsaris corporecustos. Et *n. 13.* Hilarius Neronis Cæsaris corporecustos.

Corporeus, a, um, o. 1. 2. *corporeo*, גופי, Ger. *leibafftig*, σωματικός, quod est ex substantia corporis, vel quod corpus habet. *Cic. 2. de nat. Deor.* Contra ille corporeus vitalis, & salutaris omnia conservat, alit, auget, sustinet, sensuque afficit. Adde *de Univ. c. 4.*

Corporo, as, a. 1. *incorporare, unire in un corpo*, Ger. *zu einem leib machen*, Gal. *incorporer*, Hisp. *encorporar*, σωματοποιέω, התגשם, cogo, coagmento, & in unum corpus redigo. *Plin. l. 7. c. 15.* Tempore ipso animatur, corporaturque. ¶ Apud antiquos corporare est interficere, *ammazzare*. *Enn. apud Non.* Corpus contemplatur, unde corporet vulnere. *Accius*, Corporare abs tergo est ausus.

* Corporosus, corpulentus. *Cæl. Aurel. Acut. l. 3. c. 17.*

Corpulentia, f. 1. πολυσαρκία, גשמות, carnositas, *Plin. l. 11. c. 53.* Somno concoquere corpulentiæ, quam firmitati utilius.

Corpulentus, o. 1. 2. *grasso*. גשמי, Ger. *groß von leib*, Gal. *corpulent*, Hisp. *corpulento*, μεγαλόσωμος, homo obesi corporis, a corpus, ut vinolentus a vinum. *Colum. l. 6. c. 3.* Corpulentum pecus. *Plaut. Epid. 1. 1. 8.* Corpulentior videre, quam agilior.

Corpus, oris, n. 3. *corpo*, גוף, גשם, Ger. *ein leib*, Gal. *corps*, Hisp. *cuerpo*, σῶμα, substantia omnis visu, vel tactu perceptibilis, ut corpus aquæ, corpus ferri, apud *Lucr. l. 2.* & speciatim massa compacta ex ossibus, carne, & sanguine, quæ est animalis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Etenim corpus intelligi sine loco non potest. *Id. pro Mart.* Vita corpore, & spiritu continetur. ¶ Aliquando corpus sumitur pro sola carne. *Cic. Fam. 7. ep. 26.* Hic cogito commorari, quoad me reficiam, nam & vires, & corpus amisi. *Mart.* utramque significationem uno versu complexus est. Inque omni nusquam corpore corpus erat. ¶ Per catachresim pro sola anima posuit *Virg. 6. Æn. v. 303. de Charonte*. Et ferruginea subvectat corpora cymba. ¶ Sumitur item pro aliquo opere scripto, & volumine. *Cic. l. 5. Fam. ep. 12.* A principio enim conjurationis usque ad reditum nostrum videtur mihi modicum quoddam corpus confici posse. *Id. 2. ad Q. Fr.* Sed utros ejus habueris libros (sunt enim duo corpora) an utrosque, nescio. ¶ Item pro forma. *Liv. l. 6. B. Pun.* Corpus nullum civitatis, nec Senatum, nec plebis consilium, nec Magistratus esse. ¶ Item pro parte, & tribu, ac multitudine populi. *Liv. l. 11.* Sui corporis creari Regem volebant. ¶ Corpus sine pectore, prov. apud *Hor. l. 1. ep. 4. v. 6. & Ovid. in Heroid.* idest sine mente. ¶ *Corpore excedere*, & *exire*, phrasis est gladiatorum ictum adversarii corporis declinatione vitantium. *Virg. Æn. 5. v. 437.* Stat gravis Entellus, nisuque immotus eodem, Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. *Cic. Catil. 1. c. 6.* Tuas petitiones parva quadam declinatione, &, ut ajunt, corpore excessi. ¶ Interdum corpus accipitur pro persona ipsa, seu homine. *Nepos Datam. c. 9.* Elegit corpus natura simillimum sui, eique vestitum suum dedit. *Curt. l. 5. cap. 13.* In illo corpore posita est victoria. ¶ De varia corporum divisione Vide *JCtos & Sen. Quæst. Natur. l. 2. c. 2.* * ¶ *Corpus* in arboribus est ipsum lignum, ut distinguatur a cortice, medulla &c. Corticem mittunt, sed non vitalem, nec proximum corpori. *Plin. l. 17. cap. 24.* ¶ *Corpus facere*, est pinguescere. Quo cibo fecisti tantum corporis? *Cels. l. 7. c. 3.* ¶ Obsceno sensu. Meretrix corpus junctura Quiriti. *Ovid. Amor. 3. el. 14. v. 9.* Damnum insectatus est amissi corporis, τῶν ὄρχεων. *Phæd. l. 3. fab. 11.*

Corpusculum, n. 2. *corpetto*, σωμάτιον, dim. a corpus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 24.* Esse corpuscula quædam lævia, alia aspera, rotunda alia, &c.

Corrado, is, asi, asum, a. 3. demo, auferendo colligo. *Ter. Phorm. 1. 1. 6.* Ei, credo, munus hoc corraditur. *Id. Heaut.* Nihil relinquo in ædibus, corrasi omnia. *Id. Adelph. 2. 2. 34.* Minas decem corradere alicunde. *Lucr. l. 1. v. 401.* fidem dictis corradere (vel *contradere*) nostris, Alii leg. *contradere*.

Cor-

Corrasus, a, um, *raccolto*, radendo ablatus: & translate comparatus, collectus. *Callistrat. Dig. l. 40. tit. 20. leg. 6. extr.* Plerumque etiam inde corrasas pecunias Præsides ad fiscum transmiserunt.

* Corrationalitas, atis, f. ita analogiam maluit vocare *August. l. 6. de Music. c. 17.*

Correctio, nis, f. 3. *correzione*, תוכחה ‚ מוסר, Ger. *verbesserung*, Gal. *correction*, Hisp. *correcion*, διόρθωσις, emendatio. *Cic. 4. Fin.* Hæc videlicet est correctio Philosophiæ veteris, & emendatio. ¶ Correctio etiam figura est apud Rhetores, quæ tollit id, quod dictum est, & quod magis idoneum videtur, reponit. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 26.* Postquam isti vicerunt, atque adeo victi sunt. Eam enim quomodo victoriam appellem, quæ victoribus plus calamitatis, quam boni dederit?

Corrector, m. 3. *correttore*, מיסר, Ger. *verbesserer*, Gal. *correcteur*, Hisp. *corrector*, ἐπανορθωτής, emendator. *Cic. pro Balbo, c. 8.* Corrector, atque emendator civitatis. ¶ Item qui simul cum aliquo provinciam regit, ut Corrector Flaminiæ, & Piceni, apud *Grut. Inscript. p. 407. n. 8.* Corrector Lucaniæ, & Bruttiorum. *Reines. Inscr. p. 399.* Adde *Ammian. l. 47. c. 4.*

Correctura, æ, f. 1. munus correctoris. *Auson. Parent. 24.* Nam correcturæ tibi Tarraco Hibera tribunal Præbuit.

Correctus, a, um, adject. emendatus, *corretto*. *Cic. 13. Att. epist. 48.* Laudationem Porciæ tibi misi correctam. *Gell. 6. 14.* Ut is, qui deliquit, attentior fiat, & correctior.

Correpo, is, idem ac repo, *rampicare, andar' occultamente*, ἕρπω. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quod dum efficere vultis, in dumeta correpitis. *Col. in præfat.* Intra muros correpsimus.

Correpte, adv. cui opponitur *producte*. *Ovid. 4. Pont. el. 12. v. 13.* Syllaba, quæ nunc correptius exit. *Charis. l. 1.* Correpte, ut lego, producte, ut audio. *Gell. 9. 6.* Dictito ab eo verbo, quod est dico, correpte dicitur.

Correptio, onis, f. 3. ἐπιτίμησις, תוכחה, ut correptione retundi. h. e. reprehendi. *Tertul. de Pudic. c. 14.* ¶ Item abbreviatio. *Vitr. l. 9. c. 9.* Correptiones dierum, aut crescentiæ. ¶ Apud Grammaticos correptio syllabæ est, cum syllaba brevi tempore pronuntiatur, *Quint. l. 9. c. 3.* Voces aut productione tantum, vel correptione mutatæ.

Correptor, is, m. 3. *riprensore*, מוכיח, Ger. *straffer*, Gal. *reprenneur*, Hisp. *reprehensor*, ἐπιτιμητής, reprehensor. *Sen. 2. de ira, c. 10.* Non hostis, sed correptor peccantium.

Correptus, o. 1. 2. מוכח, partic. a corripior, raptus, comprehensus. *Auct. ante Exsil.* Ego repente vi Tribunitia correptus, &c. *Virg. Geor. 4. v. 305.* Correptum manibus tenere. ¶ Item furto ablatus, surreptus, ut correpta pecunia, *Cic. pro Balbo*, & *l. 12. Fam. ep. 15.* Correptis vectigalibus. ¶ Apud *Liv. l. 2. c. 28.* Correpti Patres, *sorpresi*. ¶ Apud Grammaticos correpta dicitur syllaba, quæ breve tempus habet. *Quint. l. 1. c. 6. (al. 10.)* Syllaba correpta.

Correus. V. Conrei.

Corrideo, es, a. 2. *ridere*, Ger. *mit einander lachen*, Gal. *rire ensemble*. Hisp. *reir a una*, συγγελάω, simul rideo. *Lucan. l. 4. v. 81.* Omnia corrident concepta luce diei.

Corrigia, æ, f. 1. *correggia*, שרוך, Ger. *ein rieme, girtel*, Gal. *courroie*, Hisp. *correa*, ἱμὰς τῶν ὑποδημάτων, lorum, vel funiculus ex loris bubulis, &c. a *corium*. Aliqui derivant a corrigo, voluntque lorum fuisse, quo verberarentur servi, ut corrigerentur. *Cic. 2. de Div. c. 4.* Pedis offensio nobis, & abruptio corrigiæ, & sternutamenta erunt observanda. ¶ Secundam syllabam corripit *Venant. Fortun. l. 8. carm. 5. v. 61.* producit *Arator, l. 2. hist. Apost. v. 81.*

Corrigo, is, exi, ectum, a. 3. *correggere*, יסר, הוכיח, Ger. *verbessern*, Gal. *corriger*, Hisp. *corregir*, διορθόω, emendo, a *con*, & *rego*. *Cic. ad Q. Fratr.* Cursu corrigam tarditatem. *Id. 4. leg. c. 14.* Corrigere mores civitatis. ¶ Proprie significat, quod tortuosum, & obliquum est, dirigere, *dirizzare*. *Plin. l. 7. c. 20.* Miloni athletæ malum tenenti nemo digitum corrigebat.

Corripio, is, ipui, eptum, *prender in fretta, torre per forza*, idem ac rapio, vel celeriter rapio, comprehendo. *Virg. 1. Æn.* Arcumque manu, celeresque sagittas Corripuit. *Cic. 7. Ver.* Hominem corripi, ac suspendi jussit in oleastro quadam. ¶ Translate est reprehendere, sed magis verbis, quam verberibus, *riprendere, ammonire*, ἐπιτιμᾶν, ἐπιλαμβάνεσθαι, *Cœl. Cic. 8. Fam.* Clamoribus scilicet maximis judices corripuerunt. *Suet. in Aug. c. 53.* Indecoras adulationes corripuit edicto, h. e. castigavit. ¶ Item occupare, *sorprendere*, ut Corripi somno, Corripi febribus, &c. *Plin. l. 1. ep. 12.* Pedum dolore correptus est. *Plaut. Asin. 5. 2. 34.* Me ex amore hujus correptum esse. Alii leg. *corruptum*. ¶ Corripere se, *levarsi in fretta*. *Ter. Hec. 4. 1. 3.* Corripuit tacitus se se ad filiam. ¶ Significat etiam ad se trahere. *Nepos 18. 2. 3.* Omnium partes corripere, atque complecti. *Tac. Annal. 11. 8. 4.* Neque cunctabatur, quin proximas Præfecturas corripiat. ¶ Item minuere, contrahere, *sminuire*. Impensas corripuit. *Suet. in Tiber. c. 34.* Nimium corripientes omnia sequitur obscuritas. *Quint. l. 4. c. 2.* ¶ Hinc apud Grammaticos corripere syllabam, est brevem facere. *Palæmon Grammat.*

Corrivales, m. 3. *rivali*, Ger. *mit bubler*, Gal. *corivaux*, Hisp. *comblecos*, ἀντερασταί, qui eamdem amicam habent. *Quint. 14. Declam.* Illa corrivalium maledicta.

Corrivatio, onis, f. 3. aquæ eumdem in locum deductio, sive confluxus. *Plin. l. 3. c. 2.* Corrivatione aquæ pluviæ in locum humiliorem a superioribus defluentis. Adde *l. 33. c. 4.*

Corrivatus, a, um, adj. deductus, derivatus. *Plin. l. 36. c. 15.* Per meatus corrivati septem amnes. h. e. in eumdem alveum deducti. Et *l. 3. c. 5.* Tiberis tenuis primo, & nisi piscinis corrivatus, emissusque, navigabilis.

Corrivo, as, a. 1. est rivum ducere, seu facere, seu aquas per rivos eumdem in locum ducere. *Ulp. l. 1. §. 4. de aqu. & aqu. plu. arcen.* Fossas agrorum siccandorum causa factas, Mutius ait, colendi agri causa fieri, non tamen corrivandæ aquæ causa fieri. *Plin. l. 31. cap. 4.* Plerumque damnosi torrentes corrivantur. h. e. in eumdem rivum confluunt.

Corroboramentum, i, n. 2. *conforto, rinforzo*. *Lactant. l. 3. c. 12. ad fin.* Labores, & miseriæ sunt exercitia, & corroboramenta virtutis.

Corroboratus, o. 1. 2. roboratus, *fortificato*. *Cic. pro Flac.* Quorum virtus non solum natura corroborata, verum etiam disciplina putatur.

Corroboro, idem ac roboro, idest, robustum, & fortem reddo, חזק, *rinforzare*. *Cic. pro Sext.* Cum jam puerilis tua vox se corroboraverit. ¶ Et translate. *Cic. Cass. l. 12.* Manabat illud malum urbanum, & ita corroborabatur quotidie.

Corrodo, idem ac rodo, vel simul rodo, *rodere*. *Cic. 2. de Div.* Nos autem ita leves, atque inconsiderati sumus, ut si mures corroserint aliquid, quorum est opus hoc unum, monstrum putemus.

Corrogatus, a, um, adject. multis precibus rogatus: ut corrogati auditores. h. e. ambitione collecti. *Cic. Phil. 3. c. 8. & Quintil. l. 10. c. 9.* ¶ Corrogata pecunia ad usus necessarios. h. e. collecta. *Cæs. l. 3. B. C. c. 102.* Sic *Cic. 5. Ver.* Nummulis corrogatis de nepotum donis.

Corrogo, as, a. 1. συνερανίζω, אסף, est rogando congregare, sive multis precibus contrahere. *Cic. pro Quinct. c. 6.* Ipse suos necessarios ab atriis Liciniis, & a faucibus macelli corrogat, ut ad tabulam Sextiam sibi adsint. *Auct. ad Her. l. 1. c. 6.* Carbunculos corrogare. h. e. colligere. V. Corrogatus.

Corrosus, o. 1. 2. part. a corrodor, *corroso*. *Var. 3. R. R. c. 17.* Cum eodem tempore insulas Ludinorum ibi corrosas vidisses. *Juv. Sat. 15. v. 8.* Corrosis ossibus.

Corrotundatus, a, um, *rotondo*. *Petron. Fragm. Tragur. p. 11.* Terra mater est, in medio quasi ovum corrotundata.

Corrotundo, as, avi, atum, a. 1. rotundo. *Sen. l. 4. Nat. Quæst. c. 3. & epist. 13.* Si has quoque corrotundaverint. *Petron. Fragmen. Tragur. p. 49.* Uno cursu centies sestertium corrotundavi. V. ibi *Scheffer*.

Corruda, f. 1. ἀσπάραγος ἄγριος, silvestris asparagus. *Plin. l. 20. c. 10.* Silvestrem asparagum aliqui corrudam, aliqui Lybicum vocant, Attici horminium. *Cato*, In arundineto corrudam serito.

Corrugatus, o. 1. 2. *increspato*. *Col. l. 12. c. 29.* Ubi satis corrugata eruat acina.

Corrugis, e, adject. qui in rugas colligitur. *Nemesian. Cyneget. v. 93.* Corrugesque sinus gemmatus baltheus arctet.

Corrugo, as, a. 1. *increspare*, כמה, Ger. *runtzlicht machen*, Gal. *rider*, Hisp. *arrugar*, ῥυτιδόω, est in rugas contrahere. *Hor. l. 15. ep. v. 22.* Ne turpe toral, ne sordida mappa corruget nares.

Corrugus, m. 2. idem ac corrivus, vel speciatim, ut aliqui definiunt, aqua ex montium jugis ductas ad lavandum aurum. *Plin. l. 33. c. 4.* Flumina jugis montium duxere: corrugos vocant, a corrivatione, credo.

Corrumpo, is, a. 3. *corrompere, guastare*, שחת, השחית, Ger. *zerbrechen, vervvisten*, Gal. *corrompere*, Hisp. *corromper*, διαφθείρω, contamino, vitio, destruo. *Ter. Adelph. 3. 3. 66.* Pisces ex sententia nactus sum, hi mihi ne corrumpantur, cautio est. *Plin. l. 3. c. 23.* Quæ nec aqua, nec igni posset corrumpi. ¶ Transfertur ad animum. *Cic. 3. Leg. c. 14.* Corrumpere animum, & mores alicujus. ¶ Aliquando est subornare, illicere muneribus. *Cic. pro Planc.* Quam quisque Tribum turpi largitione corrumperet. Sic corrumpere aliquem pecunia, muneribus, blanditiis, &c. *Cic. passim*. ¶ Corrumpere oculos fletu, *Plaut. Amph. 1. 3. 32.* ¶ Corrumpere diem, pro conterere, *perder' il tempo*. *Id. Men. 4. 2. 31.* ¶ Corrumpere litteras, *falsificare*. *Cic. Ver. 4.* ¶ Corrumpere rem familiarem, *dissipare*. *Sall. in Jug.* ¶ Corrumpere opportunitates, *perdere le buone occasioni*. *Id in Cat.*

Corruo, is, ui, n. 3. *cadere, rovinare*, נפל, Ger. *fallen, zuhauffen*, Gal. *tomber*, Hisp. *caer*, συμπίπτω, simul ruo, concido. *Cic. ad Q. Frat.* Et ille pene timore, ego risu corrui. *Id. l. 1. Divin. c. 50.* Urbs tota Lacedæmoniorum corruit. ¶ Est etiam activum, & significat coacervare, conjicere. *Plaut. Rud. 2. 6. 58.* Ibi corruere me posse ajebat divitias. *Var.* Quod eo spicas, aliudve corruebant. ¶ *Lucret. l. 3. v. 825.* Quæ possunt corruere hanc rerum violento turbine summam. h. e. evertere, labefactare. Adde *l. 5. v. 369.*

Corrupte, *corrottamente*, במשחת, Ger. *verderbter vveise*, Gal. *d' une manière depravée*. Hisp. *por corrucion*, διεφθαρμένως. *Cic. 1. Fin.* De quibus neque depravate judicant, neque corrupte. *Sen. Controv. 9.* Minus facunde, & corruptius quam Fabianus. *Ascon. proœm. Ver.* Corruptissime judicare.

Corruptela, f. 1. *corruzione*, חמס, הפסד, διαφθορά, corruptio, quod corrumpit, & contaminat. *Cic. 2. Off. c. 15.* Melius etiam, quod largitionem corruptelam dixit esse. *Id. in Parad.* Corruptelam judicii moliri. *Ter. Adelph. 5. 3. 7.* Communis corruptela nostrum liberum. ¶ Pro stupro usurpat *Sueton. Claud. c. 16.*

Corruptibilis, le, adject. 3. qui corrumpi potest, *corruttibile*. *Arnob. lib. 2.* Plato Deos dicit, & mundum corruptibilem esse natura.

Corruptibilitas, atis, f. 3. facilitas se corrumpendi, *corruttibilità*. *Tert. adv. Marc. c. 16.* Corruptibilitas substantiæ humanæ.

Corruptio, nis, f. 3. *corruzione*, הפסד, διαφθορά. *Cic. Tusc. l. 4. c. 13.* Morbum appellant totius corporis corruptionem.

Corruptivus, a, um, adj. idem quod corruptibilis. *Tertul. l. de Resur. Car. cap. 51.* Oportet corruptivum istud induere incorruptionem.

Corruptor, m. 3. *corruttore*, משחית, Ger. *verderber*, Gal. *corrupteur*, Hisp. *corrompedor*, ἀπολυμαντήρ, qui corrumpit, *Cic. in Catil. 2. c. 4.* Corruptor juventutis.

Corruptorius, a, um, adj. qui corrumpit, corruptivus. *Tert. adv. Marc.* Corruptorii sensus. Et, conditio corruptoria.

Corruptrix, icis, f. 3. quæ corrumpit. *Cic. ad Q. Fr. ep. 1. c. 6.* Tam depravatis moribus, tam corruptrice provincia.

Corruptus, o. 1. 2. *corrotto*, משחית, διεφθαρμένος. *Cic. Att.* Animus largitione corruptus. *Hor. l. 1. sat. 5. v. 95.* Iter factum corruptius imbri. *Sen. Suasor. 1.* Res omnium corruptissima. ¶ Corruptus etiam dicitur, qui animo deficit. *Plaut. Amph. 5. 1. 6.* Animo male est, aquam velim, corrupta sum, atque absumta. ¶ Corrupti boves, idest macie confecti. *Phædr. l. 2. Fab. 9. v. 21.* Sic *Cæs. l. 3. B. C. c. 58.* Corrupti equi macie.

Cors, ortis, V. Cohors.

Corsa, æ, f. 1. a *Vitr. lib. 4. cap. 6.* dicitur prima fascia antepagmenti in ostiis; ducta metaphora a voce Græca κόρση, quæ tempus, partem capitis significat, *tempia*.

Corseæ, sive Corsiæ, insulæ parvæ Joniæ adjacentes, contra Samum insulam.

Corsica, Corsis, Cyrnus, *Corsica*, ins. Italiæ, in mari Tyrrheno, sub dominio Reip. Genuensis. Antea dicta est Cyrnus, a Cyrno Herculis filio. Tota maligne colitur, quod aspera sit, & multis in locis inaccessibilis. Dividitur a Sardinia freto Taphros dicto, Melle abundat, sed venenato. *Ovid. l. 1. Amor. eleg. 12.* Melle sub infami Corsica misit apis.

Corsicanus, a, um, ad Corsicam pertinens, ut mella Corsicana, apud *Serv. in 4. Georg. v. 101.*

Corsicus, a, um, adj. possess. Corsicanus, ut Corsica apis, *Ovid. l. 1. Am. el. 12.*

Corsoides, m. i. κορσοειδής, lapis canitiei hominis similis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Corsus, a, um, *Corso*, ad Corsicam pertinens, Corsicus. *Ovid. 6. Fast. v. 194.* Cum pœne est Corsis obruta classis aquis. ¶ *Corsi, orum*, ejus insulæ populi. *Liv. l. 42. c. 7. Plin. l. 15. c. 29.*

Cortex, icis, 3. tam masc. quam fœm. g. *scorza, corteccia*, קליפות, Ger. *rinde*, Gal. *écorce*, Hisp. *corteca*, φλοιός, est veluti corium cujusque rei, ut in arboribus liber, & in cæteris rebus crusta quædam tectoria, *Virg. 7. Æn.* Raptus de subere cortex. *Id. ecl. 6. v. 62.* Musco circundat amaræ corticis. ¶ Duplex est autem cortex in arboribus, alius interior, qui & *liber* dicitur, tenuis, & levis; alius exterior, crassus, & asper. ¶ Leviorem cortice dixit *Hor. l. 3. od. 9.* hominem inconstantem. ¶ Sine cortice nare, prov. de eo, qui suis moribus regendis præceptore non eget. *Id. l. 1. sat. 4. v. 120.*

Corticatus, o. 1. 2. quod corticem habet. *Col. l. 12. c. 23.* Pix corticata appellatur, qua utuntur ad condituras Allobroges.

Corticeus, a, um, adj. *di scorza*, ut Corticeum gluten. *Pruden. Cathem. 3. v. 43.*

Corticosus, o. 1. 2. *pieno di scorza*, φλοιώδης, quod corticibus plenum est. *Plin. l. 12. c. 41.* Quod in arbore hæsit ferro depectitur, ideo corticosum.

Corticula, f. φλοιΐδιον, dimin. a cortex, *Col. l. c. 47.* Tum resolutis corticulis eximimus eum.

Cortina, f. 1. *cortina, pajuolo, caldaja*, קלע, סיר, περιπέτασμα proprie est vas æreum, in quo colores coquuntur, & lanæ tinguntur. *Plin. l. 35. c. 6.* Fit etiam apud infectores ex flore nigro, qui adhærescit æris cortinis. ¶ Item vas, in quo defrutum decoquitur, a *corte*, quia defrutum decoquebatur in cortibus villicis. *Col. l. 1. c. 6.* ¶ Item vas, quo oleum fluit, cum oleum in torculari factores premunt. *Cato R. R. c. 66.* Cortinam plumbeam in lacu ponito, quo oleum fluat. *Plaut. Pœn. 5. 5. 12.* Qui cortinam ludis per Circum ferunt, hoc est, Vas aqua plenum, ut equos cursu defessos in certaminibus aspergant. ¶ *Virg. l. 3. Æn. v. 92. & l. 6. v. 347.* tripodem illum, in quo Phœbades sedentes oracula reddebant, cortinam appellat: nam & tripus vas rotundum erat ad similitudinem cortinæ. *Prudentius* tamen cortinam a tripode distinguit, *Apotheos. v. 506.* Delphica damnatis tacuerunt sortibus antra: Non tripodas cortina tegit. Itaque cortinas tripodum dixit etiam *Plin. l. 34. c. 3.* quas *Pollux l. 10. c. 23.* vocat opercula tripodum, ὅλμους, & circulari figura fuisse testatur. ¶ *Severus in Ætna, v. 294.* cortinam theatri vocat convexam, & cavam theatri capacitatem. Et *Ennius apud Var.* Cœli cortinam antea dixerat, quod scil. instar cortinæ vasis concavum sit. ¶ Recentioribus Auctoribus cortinæ aulæa, seu vela appellantur. V. *Isid. Orig. l. 19. c. 26.*

Cortinale, is. n. 3. locus, in quo cortinæ sunt ad decoquendum aliquid. *Col. l. 1. c. 6.* Cortinale, quo defrutum fiat, angustum ne sit.

Cortinipotens, entis, epith. Apollinis, quod cortinæ præesset. *Lucil.*

Cortinula, æ, f. dimin. a cortina. *Ammian. l. 29. c. 7. (al. c. 1.)* Cortinulis pensilem annulum librans. Ubi alii aliter leg.

Cortona, V. Corytus.

Cortonensis, e, adj. ad Cortonam pertinens, ut montes Cortonenses, *Liv. lib. 22. c. 4.* Cortonenses incolæ, *Plin. l. 3. c. 5.*

Cortumio, vel contumio, onis, σύντασις?, attenta oculorum defixio in aliquam rem: verbum augurale, apud *Var. l. 6. de L. L.*

Cortyna, V. Gortyna.

Corvinus, a, um, adj. quod est corvi, *di corvo*, ut Corvinum ovum, *Plin. l. 10. c. 12.* Corvina nigredo, *Apul. l. 2. Met.* ¶ Corvinus Romanæ familiæ cognomen, de cujus origine *Liv. l. 7. c. 36.*

Corvito, n. 1. devoro. *Plaut. Cas. 4. 1. ad fin.* Novi ego illas ambas ostrices, corvitant, ubi comesse possunt. Sed *Lambin. & Turneb.* legunt, *corbitam cibi comesse possunt*. V. *Corbito*.

Corvitor. V. Corbitor.

Coruncanus, m. 2. primus Romæ Pontifex Max. de plebe, quem Cicero pro domo sua Pontificii juris peritissimum fuisse testatur. Is cum Legatus ad Teucam Illyricorum Reginam missus esset, in reditu contra jus gentium interfectus est.

Corus, Caurus, m. 2. *Ponente Maestro*, רוח מערב, ἀργέστης, ventus inter Favonium, & Septentrionem, qui ab Occasu æstivo, & solstitiali spirat adversus Aquilonem. *Plin. 2. 47.* Sed *Vegetio* idem est ac Libonotus ad sinistrum meridiani cardinis. ¶ Corus, p. c. κόρος, genus mensuræ, quæ triginta modios capiebat, al. quadragintaquinque. *Isid. l. 16. c. 25.*

Coru-

Coruscāmen, inis, n. coruscatio, splendor. *Apul. de Deo Socrat.* Rapidissimo coruscamine lumen candidum intermicare, *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Coruscamen vultus.

Coruscatĭo, onis, f. splendor micans, & tremulus, ut fulguris, & hujusmodi. *Solin. c.* 53. *ubi de margaritis*: Si repente micaverit coruscatio. *Vopisc. in Caro, c.* 8. ingenti exorta tempestate, immani coruscatione, immaniori tonitru, exanimatus est.

Coruscĭfer, a, um, adject. coruscus, vel coruscans. *Martian. Capel.* Corusciferi laquearia cœli.

Corŭsco, as, avi, atum, n. 1. *risplendere a guisa di baleno*, ברק, Ger. *scheinen*, *glentzen*, Gal. *éclater*, Hisp. *resplendecer*, ἀστράπτω, splendeo, a κόρη, pupilla, quod proprie sit splendore suo oculos perstringere. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Flamma inter nubes coruscat. ¶ Translate est vibrare, *Virg.* 12. *Æn.* Oditque moras, hastamque coruscat. ¶ Item crispari, tremere. *Juven. sat.* 3. *v.* 255. Longa coruscat Sarraco veniente abies.

Coruscus, a, um, o. 1. 2. *risplendente*, מופיע, Ger. *scheinend*, *glintzerend* Gal. *éclatant*, Hisp. *resplendeciente*, στιλπνός, splendens. *Virg.* 2. *Æn.* Stat ferri acies mucrone corusco. ¶ Item crispus, tremens. *Virg.* 11. *Æn.* Sylvis scena coruscis desuper. *Serv. in* 2. *Æn.* Coruscum alias fulgens, alias tremulum est.

Corusso. V. Conisco.

Corvus, m. 2. *corvo*, עורב, Ger. *rabeb*, Gal. *corbeau*, Hisp. *cuervo*, κόραξ, avis species, ab Hebraica voce allata, vel a sono, quem edit. *Cic.* 1. *de natur. Deor.* Milvo est quoddam naturale bellum cum corvis. *Cic.* 3. *de Orat.* ambigue de Corace Rhetore, quasi de corvo, qui Græce dicitur κόραξ. Quare Coracem istum vestrum patiamur nos quidem pullos suos excludere in nido. ¶ Fuit hæc avis Apollini sacra, inauspicata Plinio, & Horatio, sc. si a sinistra appareat; nam dextra boni est ominis. *Ciceron.* 1. *de Div.* Corvus a dextra, a sinistra cornix ratum facit. V. etiam *Plaut. Aulul.* 4. 3. ¶ Corvos in cruce pascere. h. e. suspendio puniri, *Hor. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 18. ¶ Est etiam hoc nomine machina quædam militaris, qua in navalibus præliis utebantur, ei persimilis, quæ manus ferrea dicebatur. *Curt. l.* 4. *c.* 2. ¶ Sunt qui putant fuisse genus mallei ferrei, quo in latera navium impetu multo cadente, tabulata confringerentur, *Vitruvius* enim demolitorem vocat *l.* 10. *c.* 19.

Corybantes, m. 3. κορύβαντες, Sacerdotes Matris Idææ, idest, Cybeles a κορύπτω, caput jacto, & βαίνω, incedo, quod sacro correpti furore cymbala pulsarent, & inter saltandum capita jactarent; vel a κόρα, oculi pupilla, quia, cum Jovis pueri essent custodes, oculis dormirent apertis, unde κορυβαντιᾷν dicuntur, qui similiter dormiunt; vel, ut Diodorus scripsit, a Corybante Jasonis, & Cybeles filio, qui simul cum Cardano sacra Matris Deum in Phrygiam detulit. Iidem Curetes dicti sunt, a κουρά, tonsura, uti vicini illis vocati Acarnanes, ab α priv. & κείρω, tondeo. Idem Dactyli vocati fuere, quia digitorum numerum æquarent, vel quod uti homo per digitos, ita Rhea per illos ministeria sua exsequeretur. Iidem etiam qui Telchinæ creduntur. Hi primum Idam Phrygiæ montem tenuisse dicuntur, postea in Cretam navigasse, montemque quemdam incoluisse, quem nomine relictæ sedis etiam Idam appellarunt, ubi Jovem infantem aluerunt, & ne vagitu se parvulus proderet, (Saturnus enim cum Titano fratre convenerat, ut sobolem omnem masculam interficeret) clypeolis æneis inter se concurrentes, tinnitu æris illisi celavere vocem infantis. *Hor. l.* 1. *od.* 16. Sic geminant Corybantes æra. ¶ Singulari numero usus *Claud. de* 4. *Cons. Honor. v.* 150. Non te progenitum Cybeleius ære canoro Lustravit Corybas.

Corybantius, a, um, ad Corybantas pertinens, Κορυβάντιος. *Virg.* 3. *Æn. v.* 3. Hic mater cultrix Cybele, Corybantiaque ara.

* Corўbas, antis, Proserpinæ nomen, a κόρη, puella. *Serv. ad Æn.* 3. *v.* 111. V. Corybantes.

Corycæus, m. 2. κωρυκαῖος, explorator, qui clanculum sermones aucupatur, ut postea deferat, a Coryco pamphiliæ monte. Nam sub eo in mare prominente convenæ quidam habitabant, vicini Myonneso, qui ad mercatores in portu stationes habentes accedebant, quasi merces empturi, vel navigationibus comites futuri, deinde cum cognovissent, & quid illi veherent, & quo navigarent, Myonnesiis renuntiabant. Myonnesii mercatores invadebant. Et ipsi Corycæi partem quandam pretii accipiebant, quo capti mercatores se redimebant. *Suid. ex l.* 5. *Ephori.* ¶ Hinc factum est, ut omnes curiosi secreta auscultantes *Corycæi* dicerentur. Hinc etiam prov. *Hunc Corycæus auscultavit*, quod de eo dici solet, cujus consilia secreta patefacta sunt. *Cic. Att. l.* 10. *ep. ult.* Corycæi subauscultare videntur, quod loquor.

Corycĭdes dictæ Musæ, vel a Corycio antro in Parnasso, vel a Nympha Corycia, *Ovid. Met.* 1. *v.* 320.

Coricĭum, V. Coriceum.

Corycĭus, a, um, adject. a Coryco urbe, ut Corycium nemus, *Curt. l.* 3. *c.* 4. Corycium crocum, *Horat. l.* 2. *sat.* 4. *v.* 68.

Corўcus, f. 2. Corycium, *Corcos*, *Curch*, *Curcho*, Turc. *Carochisar*, urbs Ciliciæ, al. Pamphiliæ, in ora cum portu capaci, in Caramania reg. inter Zephyrium prom. & Sebasten urb. Ibi mons est ejusdem nominis, qui plurimum, & optimum crocum gignit, in quo specus Corycius est, unde Nymphæ Corycides. ¶ Item est portus dictus *delle Carabuse*, prope Cisamopolim, ubi & Corycæ insulæ, cum arce munita.

Corydălus, m. 2. *lodola*, Ger. *lerche*, Gal. *alouette*, Hisp. *cogoxuda*, κορυδαλός avis, al. galerita, & Gallico vocabulo alauda, a κόρυς, galea, quia habet in vertice capitis pennas aliquot erectas, quæ coni galeæ speciem præbent. *Serv. in Eclog* 2. *Virg.*

Coryletum, n. 2. locus frequentibus corylis consitus. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 587. Illa modo in sylvis inter coryleta jacebat.

Corўlus, f. 2. *avellana*, *nocciolo*, לוז, κόρυλος, species arboris, quæ nuces avellanas gignit. *Virg.* 2. *Georg.* Plantis eduræ coryli nascuntur.

Corymbia, f. 1. ferulæ caulis decoctus, qui muria, & melle conditus sit. *Plin. l.* 19. *c.* 9.

Corymbiātus, a, um, adject. instar corymbi factus, *Trebell. Poll. in Claud. c.* 17. Discus corymbiatus argenteus. V. ibi *Salmas.*

Corymbĭfer, ra, rum, o. 1. 2. qui fert corymbos, *Ovid.* 1. *Fast. v.* 593. Festa corymbiferi celebrabat Græcia Bacchi.

Corymbītes, κορυμβίτης, tithymali species, πλατύφυλλος, vocata a foliorum latitudine. Pisces necat, alvum solvit radice, vel foliis, vel succo. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Corymbĭum, ii, n. redimiculum est muliebrium comarum. *Petron. Satyr.* Corymbioque dominæ pueri adornat caput.

Corymbus, m. 2. κόρυμβος, hederæ racemus in orbem circumactus, ut scribit *Pl. l.* 16. *c.* 34. Hinc *Virg. Ecl.* 3. *v.* 39. Diffusos hedera vestit pallente corymbos. ¶ Hujusmodi corymbis Deorum frontes, item Poetarum coronabantur, ut de Osiri videre est apud *Tibull. l.* 1. *eleg.* 8. *v.* 45. & de Poetis *Propert. l.* 2. *eleg.* 21. *v.* 35. ¶ Præterea corymbus dicitur quidquid assurgit in modum strobili, seu racemi hederacei. Hinc *Plin.* hanc vocem usurpat de fructu chrysocomæ herbæ, *l.* 28. *c.* 8. Et de Cinara Carduo *Col. l.* 10. Similiter *Corn. Sever. in Ætna, v.* 106. corymbos vocat tumulos terræ temere, & inæqualiter congestæ.

Coryphæus, m. 2. κορυφαῖος, ראש, supremus, præcipuus, caput cujusque ordinis, a κορυφή, vertex capitis. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 21. Zenonem Philo noster coryphæum appellare Epicureorum solebat.

Coryphasĭa, æ, f. Equestris Minerva dicta, vel a Coryphæ matris signo (nam Coryphe Oceani filia, mater Minervæ fuisse dicitur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 23.) vel ἀπὸ τῆς κορυφῆς, quod e vertice summo Jovis nata est parmam ferens, atque arma, *Arnob. l.* 4.

Coryphasĭum, n. 2. *Capo Zunchi*, prom. Peloponnesi, in ora sinus Cyparissii, prope Pylum Messeniacum, e regione Sphateriæ ins. medium inter Electram fl. & Methonem. ¶ Item urbs Argiæ reg. al. Inachia. ¶ Item regio Laconiæ.

Corўthus, Corytus, Coritus, Cortona, Croto, Cyrtonium, *Cortona*, urbs antiquissima Etruriæ, in monte, a Corytho Rege condita, inter Aretium, & Perusiam. Pop. *Cortonenses*.

Corўtus, m. 2. al. corythus, choricus, coricus, coriscus, *carcasso*, *turcasso*, *faretra*, אשפה, Ger. *kecher*, Gal. *carquois*, Hisp. *carcax*, γωρυτός, vel χωρυτός, theca arcuum, sive sagittarum. *Virg. l.* 10. *v.* 169. Corytique leves humeris, & lethifer arcus. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 8. In quibus est nemo, qui non coryton, & arcum, telaque vipereo lurida felle gerat. Plura de hac voces habes apud Erythræum in Indice Virgiliano.

Corўza, æ, f. *catarro*, Ger. *schnuppen*, Gal. *rhume*, *catarre*, Hisp. *romadico*, κόρυζα, mucus, humor ex capite fluens; quem Latini gravedinem vocant. *Cels. l.* 4. *c.* 5.

Cos, cotis, f. 3. *cote*, צור, חלמיש, Ger. *vvetzstein*, Gall. *queue*, *pierre à aiguiser*, Hisp. *agucadera*, *piedra*, ἀκόνη, proprie est saxum asperum atque abruptum, speciatim lapis, quo cultri acuuntur, a *cotes*, quod ex *cautes*, quia e caute fit. *Cic. in Tusc.* Tamquam e scopulosis cotibus enavigavit oratio. *Liv. l.* 1. Te novacula cotem discissurum. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Italia aquarias cotes dedit. *sc.* quæ aqua inter acuendum perfunduntur. Contra *cos olearis*, quæ oleo contingitur. *Id. l.* 34. *c.* 14. ¶ Translate cos sumitur pro incitamento. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 19. Iracundiam cotem fortitudinis esse dicunt.

Cos, co, f. Κῶς, insula Asiæ e regione Casiæ, prope Halicarnassum, patria Hippocratis. Dicta est etiam Cea, Meropis, & Nymphæa. *Plin.* 5. 31.

Cos, Cosānum, Cassanum, *Cosano*, *Cassano*, Col. & urbs Magnæ Græciæ, in Calabria cit. in conf. Lucaniæ, sub ditione Principis Bisiniani inter Castrovillarium, & oram sinus Tarentini. ¶ Cosa item, Cosæ, Cossa, Cossæ, Col. & urbs exscisa Etruriæ, in conf. ditionis Pontificiæ, in colle, prope oram lit. & ostia Pesciæ fl. A muribus deleta dicitur. Ex ejus ruinis crevit Ansedonia, *Alsidonia*.

Cosas, m. 1. *Cosa*, *Pissia*, fl. Hernicorum in Latio, qui apud Frusinonem decurrit, & in Lirim labitur.

Cosmēta, æ, com. 1. *cameriere*, עבד, Germ. *kammer diener*, Gal. *valet de chambre*, Hisp. *camarero*, κοσμητής, servus, vel ancilla in familia, cui domini, dominæve exornandæ cura incumbit, *Juv. sat.* 6. *v.* 476. Ponunt cosmetæ tunicas, tarde venisse Liburnus dicitur. ¶ Est a κοσμέω, orno.

Cosmetrĭa, æ, f. ancilla, quæ domum vestit, & exornat. *Inscript.* apud *Reines.* 3. 89.

Cosmiānum, i, n. 2. unguentum a Cosmo quodam inventum, *Martial. l.* 12. *epigr.* 55. Aut libram petet illa cosmiani.

Cosmĭcus, o. 1. 2. *mondano*, עולמי, κοσμικός, mundanus. *Mart. l.* 7. *epigr.* 41. Cosmicus esse tibi Semproni Tucca videris, cosmica Semproni tam mala, quam bona sunt. ¶ Cosmicus ortus Astrologis est, cum stella oriens una cum Sole emergit. Cosmicus occasus contra dicitur, cum stella ex adversa cœli parte infra Horizontem descendit, Sole oriente. Sic Chronicus ortus seu achronicus fit, cum stella exoritur, Sole cadente; occasus Chronicus erit, cum Sol, & stella eodem tempore occidunt. Cum vero astrum aliquod, quod Solis radiis obtegebatur, eo abscedente, conspicitur, ortum Heliacum (idest Solarem) vocant, similiter occasum Heliacum, cum Sole accedente, astrum quod apparebat, oculis nostris subtrahitur.

Cosmitto, idem ac committo, apud veteres. *Festus*.

* Cosmogrăphus, i, m, *cosmografo*, *geografo*, κοσμογράφος, כתב ארץ, descriptor orbis terræ. *Malla Corvin. de progen. August. c.* 2.

* Cosmotorīne, titulus unius ex satyris Menippeis *Varronis*, cujus aliquot fragmenta servavit *Nonius*. Inscribitur περὶ φθορᾶς κόσμου, *de mundi corruptione*, videturque esse a κοσμῶ orno.

Cosmus, i, m. nomen unguentarii. *Juven. sat.* 8. *v.* 86. Cosmi toto mergatur aheno. Ubi Vet. Scholiastes: Cosmus luxuriosus fuit, qui solium, in quod descendebat, multis diversorum unguentorum odoribus miscebat. ¶ Fuit & servus Augusti hoc nomine, de quo *Sueton. in ejus vita, c.* 67. V. Cosmianum.

* Cosŏcus, Deus proprius Biturigum. *Inscript.* apud *Reines. clas.* 1. *n.* 84.

Cossa. V. Cosa.

Cossigerāre, in coxam aggerare, & attollere. *Accius* apud *Non. c.* 1. *n.* 305. Sed al. aliter. V. *Turneb. l.* 29. *c.* 19.

Cossim, adv. in coxas, pro coxim. *Pompon. apud Nonium.* Qui cossim cacant. *Festus. Apul.* 3. *Miles. init.* Sic grabatum cossim insidens, ubertim flebam.

Cossus, m. 2. vel cossis, m. 3. *tarlo*, *caruolo*, עש, κίς, κιός, vermis in ligno editus, qui apud Phryges, & in Ponto pro delicatissimo cibo sumebatur, a Græca voce quæ allata est. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Luxuria cossos roborum delicatiores adhibuere in cibo. *Id. l.* 30. *c.* 13. Cosses, qui in ligno nascuntur, sanant ulcera omnia. ¶ A similitudine horum vermium homines natura rugosi corporis cossi dicebantur. *Fest.* Hinc *cossutii*, *cossuvii*, *cossuviani*, familiæ Romanorum.

Costæ, arum, f. *coste*, צלע, Ger. *rippe*, Gall. *côtes*, Hisp. *costillas*, πλευραί, sunt ossa illa spinæ cohærentia, intestinaque suo complexu coercentia. *Virg.* 3. *Georg.* Fricat arbore costas. ¶ *Plin. l.* 13. *c.* 19. Costæ sunt navium latera. Sic *Virg. Æn.* 2. *v.* 16. Sectaque intexunt abjete costas.

* Costamōmum, planta aromatica ex costi genere, amomo similis. *Martian. Dig. l.* 39. *n.* 4. *l. ult.*

Costatus, a, um, adject. costas habens. *Varr. lib.* 2. *R. R. c.* 5. Pecudes corpore amplo, bene costato, latis humeris.

Costum, i, n. *costo*, קושט, herbæ odoriferæ genus. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Achæmenium costum. *Propert. l.* 4. *eleg.* 6. Costum molle date, & blandi mihi thuris honores. ¶ Hujus herbæ meminit & *Plin. l.* 14. *c.* 16. *l.* 13. *c.* 1.

Cosўra, æ, κοσύρα, insula maris mediterranei, inter Siciliam, & Africam, *Pantalerea*. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 567. Fertilis est Melite sterili vicina Cosyræ. ¶ Invenitur & Cossyra duplici ss. *Sil. l.* 14. *v.* 273. Et bellare Tabas docilis, Cossyraque parva.

* Cotana. V. Cottona.

Cotarĭa, æ, f. *luogo dove si cavano le coti*, Germ. *vine steingrube*, Gall. *carriere de queue*, Hisp. *lugar donde se sacan las piedras agucaderas*, locus, unde eruuntur cotes. *Alphen. l. Cæsar*, *ff. de pub.* Cæsar cum insulæ Cretæ cotarias locaret. Al. leg. *cotorias*.

Cothon, onis, m. κώθων, portus artificialis, aggestis molibus factus. *Serv. ad Æn.* 1. *v.* 427. Ita appellat portum fossitium Carthaginiensium.

Cothon, f. 3. ins. quæ Byrsæ Carthaginis arci subjacebat. ¶ Item ins. parva sin. Laconici, apud Cytheram ins.

Cothurnarĭus stilus, h. e. tragicus, legitur in *l.* 28. *Ammiani sub init.* sed dubia est lectio. V. *Cothurnate*.

Cothurnatĭo, onis, f. tragica repræsentatio. *Tert. adv. Valent. c.* 13. Alia trans siparium cothurnatio est.

Cothurnāte, adverb. cum cothurno, vel tragice, *Ammian. Marcel. lib.* 28. *sub init.* Cum cothurnatius stilus procederet lacrymosus. Al. leg. *cothurnarius*.

Cothurnātus, a, um, o. 1. 2. qui cothurno indutus est, excalceato opponit *Seneca ep.* 8. ¶ Et quia cothurnus in Tragicis adhibebatur, ubi personæ tantum insignes, & illustres inducuntur, hinc cothurnatus ponitur pro gravi, sublimi, illustri, *Martial. l.* 5. *epigr.* 5. Pone cothurnati grande Maronis opus. Sic sermo Cothurnatus, apud *Macrob. Satur. l.* 7. *c.* 5.

Cothurnus, m. 2. *borzacchino*, *stivaletto*, Germ. *vvanderschuh*, *halbstifel*, Gal. *brodequin tragique*, *bottine*, Hisp. *coturno*, κόθορνος, calceamenti genus, utrique aptum pedi ex corio usque ad dimidiam cruris partem, quo & venatores, & tragœdiarum actores utebantur. Sed venaticus, & tragicus forma differunt, quia tragicus subere altius sublevato fiebat, ut qui tragœdias agerent, procerieres viderentur, sed venaticus talis non erat, quia ea res pernicitatem in venando impediisset. *Virg.* 1. *Æn.* Purpureoque alte suras vincire cothurno. *Juven. sat.* 6. Breviorque videtur Virgine pygmæa, nullis adjuta cothurnis. ¶ Cothurni usum primus Sophocles in scenam intulit. *Virg.* 8. *Ecl.* Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. Idest, gravia. ¶ *Plin. l.* 35. *c.* 10. *de Nicophano pictore*: Cothurnus, & gravitas artis, hoc est, excellentia, sublimitas. Sic cothurnus facundiæ, apud *Sidon. l.* 2. *ep.* 9.

Coticŭla, æ, f. *pietra del tocco per saggiar l'oro*, אבן בוחן Ger. *goldstein*, *probierstein* Gal. *pierre de touche*, Hisp. *piedra del toque*, βάσανος, dim. a *cote*, speciatim lapis, quo fit auri, vel argenti experimentum, qui alio modo index, vel lapis Lydius vocatur. *Plin. l.* 33. *c.* 8. ¶ Item vasis genus ex cote. *Plin.* 31. 9. Contraque suffusiones oculorum cum lacte in coticulis teritur.

* Coridie. V. Quotidie.

Cotifĭco, as, avi, atum, are, n. 1. in cotaria laboro, cotes seco. *Apul. de Deo Soc.* Non pro majestate Deorum fuerit, ut eorum quisquam Accio Navio cotificet.

Cotĭnus, m. 2. frutex in Apennino ad linamenta modo conchylii colore insignis, *Plin. l.* 16. *c.* 18.

* Cotio. V. Corcio.

Cotiōnor. V. Cocionor, & *Gronovium ad Plauti Asinar.* 1. 3. 51.

* Cotona, V. Cottana.

Cotonēa, f. 1. σύμφυτον πετραῖον, a Venetis dicta herba, quam Gall. *bulum* appellant, similis cunilæ bubulæ, tota odorata. *Plin. l.* 26. *c.* 7.

Cotonēum, Cotonium, n. 2. *pomo cotogno*, Ger. *eine quitte*, Gal. *coin*, Hisp. *membrillo*, κυδώνιον, pomi genus, fortasse a Cothone ins. vel corrupte a voce Græca allata, quæ a Cydone Cretæ urbe, unde advectum est. *Plin. l.* 15. *c.* 11.

Cotonēum, n. 2. *Codogno*, opp. Insubriæ, Comitatus Trivultiorum, in Duc. Mediolanensi, in limite agri Placentini, in agro Laudensi.

Cotonum, vel coctonum, cottanum, vel cotanum, & coctanum (sic enim varie legitur) i, n. ficus parvæ genus, sed suavissimæ. *Plin. l.* 13. *c.* 5. *Juven. sat.* 3. *v.* 83. Advectus Romam quo pruna, & cotona vento.

Coto-

Cotorĭæ, arum, f. fodinæ, ex quibus cotes effodiuntur. *Alphen. l.* 15. *Dig. de public. & vectig.* Cæsar cum insulæ Cretæ cotorias locaret, legem ita dixerat, non videri contra legem fecisse, propterea quod jam in initio evectæ cotes viderentur. Al. leg. *cotarias*.

* Cotta, cognomen Romanum in gente Aurelia. ¶ Item genus ludi aleatorii. *Cod. Just. l.* 1. *t.* 4. *l.* 25. Videtur dictum ab officulis quibus ludebant, quæ Græci recentiores κότζι vocant.

Cottăbus, i, m. sonus, vel crepitus plagarum loris incussarum. *Plaut. Trinum.* 4. 3. 4. Cave, ne cottabi bubuli in te crepent. Ductum est a græco κότταβος, quod significat sonum vini in terram elisi. Solebant enim Græci in conviviis reliquias vini ad terram spargere, lætitiæ causa, quod κοτταβίζειν dicebant.

* Cotāna, orum, n. pl. *sorta di fichi secchi piccioli*. Hesychius: κότανα εἶδος συκῶν μικρῶν. *Plin. l.* 13. *cap.* 5. *Martial. l.* 13. *epigr.* 28. ¶ Legitur & *coctana*, *coctona*, *cotona*, *cotana*.

Cottĭæ vel Cottiānæ Alpes, montes excelsi, qui Galliam ab Italia, Delphinatum a Pedemontio separant, a monte Vesulo usque ad montem Cenisium, & a vadis Sabatiis, vel ab urbe Segusione usque ad Duriam fl. inter Alpes maritimas ad Aust. & Alpes Grajas ad Bor. Nomen acceperunt a Cottio Rege.

Cottĭus, Reguli nomen, qui cæteris perdomitis Gallis solus in amicitiam Augusti receptus est, & tractum Alpium alias prope invium, structis molibus, transitu commodiorem reddidit. Hujus sepulcrum manesque Segusione gemino religionis titulo colebantur, quod justo imperio suos rexisset, & societate cum Romanis inita, quietem genti paravisset sempiternam. Filium reliquit M. Jul. Cottium, qui Regio honore decoratus est a Claudio Imp. & mortuus est imperante Nerone, qui Cottias Alpes in provinciam redegit. *Suet. Tiber. c.* 37. & *Ner. c.* 18.

Cotŭla. V. Cotyla.

Coturnĭum vas, quo in sacrificiis vinum fundebatur. *Festus*.

Coturnix, icis, f. *quaglia*, *starna*, *coturnice*, שלו, Ger. *eine vvachtel*, Gal. *caille*, Hisp. *codorniz*, ὄρτυξ, γος, avis advena, terrestris magis, quam sublimis, a sono vocis. Hæ aves Regem habent, qui coturnicum rex, ὀρτυγομήτρα dicitur. *Plin. l.* 10. *c.* 23.

Cotўla, æ, f. κοτύλη, genus mensuræ, alio nomine hemina, continens dimidium sextarii. *Mart. l.* 8. *epigr.* 71. Post hunc in cotyla rasa selibra data est. Scribitur & cotula, *y* in *u* mutato.

Cotylēdon, onis, f. herbæ genus, alio nomine umbilicus Veneris. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Cotys, yos, & latina terminatione, Cotus, i, nomen Thraciæ Regum, *Nepos Iphicr. c.* 3. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 64. &c. * Hinc Corynus, quasi Thracius, equi nomen in vet. *Inscript.* apud *Grut. p.* 337.

Cotyttĭa, orum, n. festa nocturna in honorem Cotyttus, quæ Athenis fiebant, omni lasciviæ genere fœdissima. *Horat. epod.* 17. *v.* 56. In illis placentulæ quædam ramis arborum alligabantur, & diripiendæ proponebantur.

Cotytto, us, f. contract. κοτυττώ, Dea impudentiæ habita est, cui Athenis a Baptis nocturna sacra fiebant, quæ vocabantur Cotyttia. Hanc Probus saltatricem fuisse existimat: unde etiam Sacerdotes lascivis saltationibus mores ejus referebant. *Juven. sat.* 2. *v.* 92. Cecropiam soliti Baptæ lassare Cotytto. V. *Politian. Miscel. c.* 10.

Covinarĭus, o. 1. 2. qui covinum regit, vel ex covino pugnat. *Tac. in vit. Agric. c.* 36. Covinarii peditum se prælio miscuere.

Covīnus, sive covinnus, m. 2. *carretta*, Germ. *kriegskarch*, Gall. *chariot de guerre*, Hisp. *carretta*, vehiculi falcati genus fuit, quo Britanni, & Galli in præliis utebantur. *Mela l.* 3. *c.* 6. *Lucan. l.* 1. *v.* 426. Et docilis rector rostrati Belga covini.

Cōus, o. 1. 2. κῷος, denom. a *Co* ins. ut Coi populi, *Cic.* 6. *Ver.* Coum vinum, *Hor.* 2. *sat.* 4. Artifex Cous, idest Apelles, per excellentiam. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 1. Coa navis, *Liv.* 37. 16.

Covum, i, n. pars cava sub aratri jugo. *Varr. l.* 4. *L. L.* Sub jugo medio covum, quod bura extrema addita oppilatur, vocatur covum a cavo.

Coxa, f. 1. *coscia*, שוק, ירך, Germ. *hufft*, Gal. *cuisse*, Hisp. *anca*, ἰσχίον, os sacro ossi astrictum, cavum habens acetabulum, cui ossis femoris capitulum inseritur. *Celsus l.* 2. *c.* 8. In coxæ doloribus frigescit crus, & coxa. ¶ Quemadmodum in corpore humano coxa ossi sacro adjuncta angulum internum facit, ita in agris angulum internum notat. *Sicul. Flac.* Possessorum termini omnibus angulis coxisque positi esse debent. Hinc Vet. Inscript. apud *Fabrett. p.* 180. T. Capelli T. F. In F. P. XXXVII. A. T. Cox. S. P. LXVII. Inf. Cox. P. XXXVII. V. *Ursatum Marm. Erudit. Ep.* 11.

Coxatĭo, onis, idem quod coassatio, h. e. contignatio, colligatio tabularum. *Vitr. l.* 9. *c.* 2. Ab summa coxatione ad imum libramentum.

Coxendix, icis, idem ac coxa. *Suet. de Augusto, c.* 80. Coxendice, & femore, & crure sinistro non perinde valebat, ut sæpe etiam inde claudicaret.

Coxim. V. Cossim.

* Coxo. V. Cotax.

C ANTE R.

Crabātus. V. Grabatus.

Crabra, masc. 1. Aqua Crabra, *la Marrana*, *la Marranella*, fl. Latii, qui oritur ex agro Tusculano paulo supra Cryptam Ferratam, & postea in duo brachia dividitur, quorum pars major in Anienem se exonerat, pars minor per urbem Romam labitur, & ibi in Tiberim defluit.

Crabro, m. 3. *calavrone*, צרעה, Ger. *hornausse*, Gal. *bourdon*, *frêlon*, Hisp. *moscardon*, ἀνθρήνη, animal vespæ simile. *Plin. l.* 11. *c.* 22. *l.* 20. *c.* 13. ¶ Irritare crabrones, τὰ σφηκία ἐρεθίζειν, dictum est a *Plauto in Amphytr.* 2. 2. 75. in mulierum ingenium, quibus si iratus repugnes, magis provoces; neque sine tuo malo discedas.

* Cracca, æ, f. genus viciæ, sive alterius granide generis columbis gratissima. *Plin.* 18. 16.

Cracentes, antique pro graciles, ab antiquo *craceo*, vel *graceo*, gracilis fio, vel sum. *Ennius apud Festum*: Succincti gladiis media regione cracentes.

Cracovĭa. V. Carrodunum.

Cragus, m. 2. *Monte di Gorante*, mons Lyciæ, in ora, pars Chimæræ, unde & Taurus initium sumit, cui mons oppositus Anticragus nominantur, apud Limyrum fl. & Andriacam urb. Dictus est a Crago Trenedeti, & Pratidices Nymphæ filio. *Ovid.* 9. *Met. v.* 647.

Crambe, es, f. *specie di cavolo*, כרוב, κράμβη, brassicæ species amari saporis, tenuioribus foliis, & simplicibus, quasi κοράμβη, quia τὰς κόρας ἀμβλύνει, pupillas, seu visum hebetat. Est inimica vitibus: quare in conviviis primum datur, *Plin. l.* 20. *cap.* 9. Recocta fastidium parit, & nauseam. Hinc *Juven. Sat.* 7. *v.* 155. Occidit miseros crambe repetita magistros, δὶς κράμβη θάνατος.

Crambūsa, f. 1. *Crambusia*, ins. Ciliciæ, apud Corycum prom. & Calycadni fl. ostia.

Cranăus, m. 2. κραναός, Athenarum Rex, Cecropis successor, a quo regionis incolæ Cranai dicti sunt.

* Crane, V. Carna.

Cranĕa, f. 1. exigua regio Ambraciotarum, in Epiro.

Cranēum, n. 2. κράνειον, gymnasium apud Corinthum. *Cic. ad Att.*

Cranĕus, m. 3. primus Rex Macedonum. *Volat. l.* 13.

Cranon, Crannon, fœm. 3. *Ceres*, urbs Thessaliæ, in Macedoniæ conf.

Crantor, m. 3. κράντωρ, Solensis, Academicus Philosophus fuit, Platonis auditor, & condiscipulus Xenocratis, & Palæmonis, qui novis opinionibus Academiam Platonicam repleverunt. *Cic.* 1. *Acad.* 3. *Tusc.* & 3. *de Or.* Hic scripsit librum de consolatione, quem Cic. æmulatus est. *Cic.* 2. *Acad.* Periit aquæ intercutis morbo.

Crapŭla, f. 1. *crapula*, זוללות, Ger. *tunckenheit*, *fillerey*, Gal. *crapule*, *débauche*, Hisp. *embriaguez*, κραιπάλη, lucta capitis, & omnis noxa a vinositate proficiscens, a Græca voce allata. *Cic. Phil.* 2. *c.* 12. Edormi crapulam, & exhala. ¶ Est etiam *crapula* flos resinæ percoctus, quemadmodum describitur a *Plin.* 16. 11. Adhiberi autem solet ad vinum condiendum, ut idem docet 14. 20.

Crapularĭus, a, um, ad crapulam pertinens, ut *unctiones crapulariæ* apud *Plaut. Stich.* 2. 1. 75. h. e. quæ in balneis adhibentur illis, qui hesterna crapula graves adhuc sunt. Al. tamen leg. *ampullariæ*.

Crapulentus, a, um, adj. crapula gravatus, ebrius. *Ammian. l.* 29. *c.* 34. Vinoque confucto distentus, & crapulentus.

Crapulōsus, a, um, adject. crapulæ deditus, זולל, *crapulone*. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 20. Gulæ crapulosis libidinibus servientes.

Cras, *domani*, מחר, Ger. *morgen*, Gal. *demain*, Hisp. *manana*, αὔριον, die proxime futuro. *Cic. Att. l.* 12. Scies cras, ad summum perendie. ¶ Nonnunquam ponitur indefinite pro quovis tempore futuro. *Plaut. Aul.* Quæ cras veniet, perendie foras feratur soror. ¶ Videtur *cras* posse jungi etiam cum verbis præsentis temporis. Fuit enim inter opera Varronis liber inscriptus *Cras credo*, *hodie nihil*, cujus fragmenta aliquot recitat *Non. c.* 2. *n.* 336. & *n.* 544. & alibi.

Crasis, is, f. κρᾶσις, mixtio, mixtura. A grammatic. sic appellatur duarum vocalium in unum solum coitio, ut τύχεα, τύχη, καὶ ἐγώ, κἀγώ, καὶ ἐγὼ οἶμαι, κἀγᾦμαι.

Crassāmen, inis, n. idem ac crassamentum, vel sedimentum, *Col. l.* 12. *c.* 25. Semper requieta aqua crassamen aliquod in imo reperitur.

Crassamentum, i, n. idem quod crassamen. *Col. l.* 12. *c.* 12. Aliquid crassamentum in imo, simile fæci, reperitur.

Crassātus, a, um, adj. *ingrossato*, crassus, densatus. *Ammian. l.* 19. *c.* 4. Terrarum halitu densiore crassatus aer.

Crasse, adv. *grossamente*, בעבי, Germ. *dick*, *fett*, *greblich*, Gal. *lourdement*, *grossièrement*, Hisp. *grosseramente*, παχυλῶς, *Cic. l.* 12. *c.* 43. Eaque intrinsecus, & extrinsecus crasse picari. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 76. Crasse compositum, illepideve. *Plin.* 37. 7. Fœminæ pinguiores sunt, & crassius nitent.

Crassēdo, inis, f. 3. *grossezza*, crassitudo. *Fulgent. de cont. Virg.* Adipata crassedo ingenii.

Crassesco, n. 3. *diventar grosso*, *ingrossarsi*, עבה, דשן, שמן, Ger. *dick vverden*, Gall. *se grossir*, *s'engraisser*, Hisp. *engrossar*, *engordar*, παχύνομαι, est crassum fieri. *Plin. l.* 2. Qui neque in nebulam densetur, nec crassescat in nubes. ¶ Item pinguescere. *Id. l.* 13. *c.* 18. Purgamentis sues crassescunt.

Crassiānus, a, um, adj. a Crasso R. Cive, ut Crassiana clades. *Plin. l.* 6. *c.* 16.

Crassificatĭo, onis, f. crassities. *Cal. Aurel.* 5. *c.* 3. Viscosa crassificatio.

Crassifĭco, as, avi, atum, pinguem reddo, *ingrassare*, *ingrossare*. *Cal. Aurel. l.* 5. *c.* 2. Crassificare corpus.

* Crassĭpes, edis, παχύπους, crassos habens pedes. Cognomen familiæ Rom. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 5. *ad Fam. l.* 1. *ep.* 7.

Crassĭtas, atis, fœm. crassities, crassitudo. *Apul.* Noxia crassitate densus.

Crassitĭes, ei, f. idem ac crassitudo. *Apul. lib.* 7. *post princip.* Pectus & venter crustata crassitie reluctabant.

Crassitūdo, nis, f. *grossezza*, עובי, Germ. *dicke*, Gall. *grosseur*, *grossesse*, Hisp. *grossura*, παχύτης, *Cæs.* 2. *B. C. c.* 8. Crassitudo parietum quinque pedum. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 42. Crassitudo aeris. ¶ Pluraliter crassitudines, dixit *Vitruv. l.* 3. *c.* 2. & *l.* 4. *c.* 4.

Crassivenĭum, n. 2. aceris arboris genus, a venarum crassitudine. *Plin. l.* 15. *c.* 16.

Crasso, as, avi, atum, a. 1. *ingrossare*, crassum facio. *Apul. lib.* 3. *A. A.* Pili crassantur in setas.

Crassus, o. 1. 2. *grosso*, *grasso*, בן שמן, דשן, עב, בריא, Ger. *dick*, *groß*, Gal. *gros*, *gras*, Hisp. *gruesso*, *gordo*, παχυλός, spissus, densus, pinguis, *Cic.* 1. *Tusc.* Crassus, & concretus aer. *Ter. Hec.* Rubicundus, crispus, crassus, cæsius. *Plin. l.* 11. *c.* 38. Sanguis crassus, h. e. concretus. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 6. Crassissimus aer. *Plin. l.* 17. *c.* 11. Arbor crassior quinque digitis. ¶ Crassus ager, *campo che ha del fondo*. *Cic. pro Flacco*, *Cato R. R. Var. R. R. l.* 1. *c.* 24. In agro crasso & calido. ¶ * Pro rudi, Crassiora nomina. *Mart. l.* 12. *epig.* 18.

P. Crassus, cognomento Dives, fil. P. Mutii, frater P. Scævolæ, Consul cum Africano superiore, juris peritissimus, & excellens in eloquentia. Habuit Lucium filium, qui præstantissimus Orator fuit, & maximus omnium, qui usque ad illam ætatem floruerant, qui a Cicerone in libris de Oratore, & in Bruto in cælum laudibus effertur. Hic ante bellum civile mortuus est.

Crastĭno, adv. idem quod cras. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Crastino seges non metetur.

Crastĭnus, o. 1. 2. *di domani*, מחר, Ger. *das morgen geschehen sol*, Gal. *de demain*, Hisp. *de manana*, ἐπαύριον, a cras. *Cic. Att.* 15. *ep.* 8. Sed aliquid crastinus dies ad cogitandum nobis daret. ¶ Usurpatur etiam sine substantivo. *Cic.* 2. *de Or.* Nisi forte me in crastinum differre vultis. Adde *Nepot. in Pelop. c.* 3. ¶ *Die crastini*, pro, *Crastino die* dicebant Veteres. *Gell. l.* 10. *c.* 24. *Plaut. Most.* 4. 1. 25. ¶ Crastinus generaliter pro futuro, apud *Stat.* 3. *Theb.* Quid crastina volveret ætas, scire nefas.

Cratægŏnum, vel cratæogonum, n. 2. cratægis, κραταίγονον, genus satyrii herbæ, semine lini majore, dura radice, cortice rubro, sapore subdulci. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Cratægum, i, n. semen, & granum buxi. *Plin.* 16. 30. ubi al. leg. *carthegon*.

Cratēis, m. 3. Cratæis, Cratāis. *Fiumara de Moro*, fl. Brutiorum, in Calabria ult. in Scyllam apud Scyllæum opp. exiens.

Crater, eris, m. vel cratēra, æ, f. *coppa*, אגן, Ger. *beken*, *trinckgeschirr*, Gal. *coupe*, Hisp. *pila*, *copa*, κρατήρ, vasis genus capacius, quo in libationibus, & solemnioribus epulis uti solebant, a Græca voce allata, quæ a κρατέω, teneo, quod vinum contineat, & capiat. Quidam ajunt, cratere tres urnas contineri, urnam vero quartarium dici, quod quatuor sextarios contineat. *Virg.* 6. *Æn.* Crateras magnos statuunt. ¶ Item in fontibus receptaculum, quod & labrum dicitur, in quod fistulis aqua decurrit. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. ¶ Crater item signum est cœleste septem constans sideribus, inter Corvum, & Hydram. Cum Apollo solemne festum Jovi pararet, jussit corvum sibi aquam e vivo fonte afferre. Corvus craterem sustulit, sed sub ficu sedit, dum fructus maturescerent. Jam satur hydrum cepit, & ad dominum rediens dixit, hydrum illum fontis obsessorem sibi causam moræ fuisse. Apollo voluit, tria hæc, corvum, anguem, hydrum, in rei memoriam in Cœlo remanere. Oritur die 14. Feb. vespere. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 243. ¶ In monte Ætna crater appellatur foramen illud, per quod cinis, & ignis ebullit, & evomitur. *Plin. l.* 3. *c.* 8. Ætna nocturnis mirus incendiis: crater ejus patet ambitu stadiorum viginti. ¶ Differt Crater, seu cratera a patera. Crater enim est ingens vas, ut dictum est, unde minoribus poculis hauritur. Patera autem poculi genus est a patente figura dicta, Ital. *tazza*. *Curt. l.* 4. *c.* 8. Herculi Tyrio ex auro crateram cum triginta pateris dicavit.

Crater, *Golfo di Napoli*, sinus Campaniæ inter Misenum, & prom. Minervæ, qui & sinus Puteolanus nominatur, in cujus intimo recessu Neapolis est.

Cratēra, f. 1. idem ac crater, vel hydria, urna, situla, ab obliquo κρατῆρα. Dicitur etiam cretera, seu creterra, a Jonico κρητῆρα. *Pers. sat.* 2. *v.* 32. Crateras argenti dona feram. V. Crater.

Craterĭtes, masc. 1. gemma prædura naturæ, inter chrysolithi, & electri colorem. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Craterra, æ, f. vasis genus: nunc situla. Vide *Barth. ad l.* 2. *Thebaid. Statii. Nævius apud Non. c.* 15. *n.* 36. Craterris sumere aquam ex fonte. Idem *Nonius* refert *Ciceronis l.* 2. *de nat. Deor. c.* 44. In medioque sinu fulgens craterra relucet. Sed videtur scribendum *Cratera*, & ad sidus referendum, de quo vide in *Crater*.

Cratĕrus, m. 2. Macedo, ex Alexandri comitibus, qui res ab illo gestas conscripsit. *Plutarch. in Aristide*, *Pers. sat.* 3.

Crates, is, f. *craticcio*, אפפיריה, Ger. *hurt von meiden*, Gal. *claye*, Hisp. *carco*, ταρρός, rara quædam lignorum, vel viminum, vel ferramentorum connexio, a κρατέω, teneo, quia lignum unum alterum tenet. *Cæs.* 7. *B. G.* Proximam fossam cratibus contegunt. *Liv. l.* 1. *c.* 51. Crate superne injecta. *Cato c.* 10. *R. R.* Crates stercorariæ. *Virg.* 12. *Æn. v.* 508. Crates pectoris. *h. e.* pectoris costæ, & ossa. ¶ Accipitur & pro instrumento rustico ad occandum apto. *Virg.* 1. *Georg. v.* 95. ¶ Item pro tormenti genere Carthaginiensibus usitato, quo sontes crati suppositos lapidibus superinjectis necabant. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 65. *Liv. l.* 3. *Tacit. de morib. Germ.* ¶ Est & cratis, is. *Plaut. loc. cit.* Sub cratim uti jubeas se supponi, atque eo lapides imponi multos.

Crates, ētis, m. 3. κράτης, nomen Philosophi Thebani, qui, ut Philosophiæ vacare posset, projecto in mare non parvo auri pondere. *Abite*, inquit, *pessum malæ cupiditates: ego vos mergam, ne ipse mergar a vobis.* *Suidas* autem tradit, Cratetem omnem pecuniam in substantiam redegisse, & apud trapezitam deposuisse, ea lege, ut, si filii Philosophi essent, eam egenæ plebi divideret, sin idiotæ, eis, quod acceperat, bona fide restitueret. Fuit & Crates Grammaticus Aristophanis æqualis, qui sub Ptolemæo Philometore claruit, & Criticus, sive Homericus cognominatus est. Scripsit in Iliada, & in Odyss. lib. 9. Comment. Studium Grammaticæ primus Romam intulit. Missus enim ad Senatum ab Attalo Rege, sub ipsam Ennii mortem, plurimas acroases fecit, assidueque per omne tempus legationis disseruit. *Sueton. de Grammat. c.* 11.

Crathis, is, m. Cratis, *Crate*, *Gratti*, fl. Calabriæ cit. in R. Neap. qui Consentiam rigat, & in sin. Tarentinum se exonerat. ¶ Item fl. Peloponnesi, qui per Achajam fluit, ac in sin. Corinthiacum juxta Ægas opp. influit. ¶ Item mons Arcadiæ, ex quo hic amnis profluit.

Craticŭla, f. 1. *gratella*, *graticola*, קנקל, Ger. *rost*, Gal. *gril*, Hisp. *parrilias*, ἐσχάριον, dimin. a cratis. *Mart. l.* 14. *epigr.* 21. Parva tibi curva craticula sudet ofella.

Craticulus, a, um, adject. cancellatus, in modum craticulæ factus. *Cato R. R. c.* 13.

cap. 13. inter instrumenta in torculari necessaria requirit *lucernas craticulas duas*. Ita leg. edit. Florentin. Basileens. Lugdunens. Coloniens. At Popma sic: *lucernas, craticulas duas*.

Craticulum, n. 2. idem ac craticula. *Festus*.

Cratinus, m. 2. Poeta Comicus, qui primus in Dionysiis Athenis satyricam fabulam induxit. Supra modum gulæ, ac omni voluptatum generi deditus fuit, præcipue ebrietati. *Hor. in epist. 19. lib. 1.* Prisco si credis Mecœnas docte Cratino, nulla placere diu, nec vivere carmina possunt, quæ scribuntur aquæ potoribus.

Cratio, is, n. 4. idem quod occo, crate terram scindo. *Plin. l. 18. c. 28.* Utilissimum simul herbæ arare, deinde cratire.

Cratitius, a, um, o. 1. 2. *cosa fatta di graticcio*, ταῤῥώδης, quod ex cratibus factum est, ut Cratitii parietes, qui cratibus insertis fiunt, sc. asseribus arrectis, & transversis. *Vitr. l. 2. c. 8.* Cratitii parietes, velim, ne inventi quidem essent.

Creabilis, le, adject. qui creari potest. *Apul. Trism.* Materia creabilis est.

* Creagra, æ, f. *forchetta*, κρεάγρα, מזלג, instrumentum ad extrahendas ex aheno carnes. *Capell. in extr. carm. l. 9.*

Creamen, inis, n. Creatio, seu res creata. *Prudent. Hamart. v. 505.* Ex elementis cuncta solubilibus, fluxoque creamine constant.

Creatio, onis, f. *creazione*, בר יאה, Ger. *erschaffung*, Gal. *création*, Hisp. *criacion*, κτίσις, creandi actus. *Cic. 3. de Leg. c. 3.* Creatio Magistratuum.

Creator, m. 3. *Creatore*, בורא, Germ. *schepffer*, Gall. *créateur*, Hisp. *criador*, δημιουργός, effector, conditor. *Cic. pro Corn. Balbo, c. 13.* Princeps ille creator hujus urbis Romulus. ¶ Item qui eligit ad aliquod munus. *Ulpian. l. 2. §. 7. ff. de administ. rer. ad civit.* &c.

Creatrix, icis, fœm. 3. *creatrice, madre*, בוראה, Germ. *schepfferin*, Gal. *qui crée, produit*, Hisp. *criadora*. *Lucret. l. 1. v. 622.* Rerum natura creatrix.

Creatura, f. 1. *creatura*, בריאה, Ger. *creatur*, Gal. *créature*, Hisp. *criatura*, κτίσμα, res quæ creata est. *Tert. Apol. c. 30.* Cujus est & cœlum, & omnis creatura. *Alcim. Avit. l. 2. v. 47.* Quique creaturæ præfulsit in ordine primus.

Creatus, a, um, adject. ex particip. conditus, genitus, *creato, generato*. *Flor. l. 1. c. 6.* Matre serva creatus. ¶ Item electus ad publicum munus. *Nepos 1. 4. 4.* Domi creati decem Prætores, qui exercitui præessent.

Creber, a, um, o. 1. 2. *spesso*, רב, טורד, Ger. *emsig*, Gal. *fréquent*, Hisp. *frequente*, συχνός, multus, frequens, densus, a *cresco*. *Plaut. Amph. 1. 1. 81.* Crebri hostes cadunt. *Id. Aulul. 4. 6. 9.* Lucus crebro salicto oppletus. ¶ Sæpius accipitur pro frequenti, ut crebræ compellationes. *Cic. 12. Fam. ep. 25.* Et litteræ crebriores. *Id. Att. l. 11. ep. 10.* Sic *Virg. 1. Æn. v. 85.* Creberque procellis Africus. h. e. qui crebro procellas movet. Rursus *Cic. Att. l. 1.* In scripto multo essem crebrior, quam tu. h. e. sæpius scriberem. ¶ Superlativus gradus est *creberrimus*. *Cic. Philip. 14. c. 5.* Creberrimum fuisse sermonem. At *Gel. l. 2. c. ult.* Fluctus crebrissimi. ¶ *Crebra* adverbii vice pro *crebro*. *Virg. 3. Georg. v. 500.* & pede terram Crebra ferit.

* Crebratus, densatus, spissatus. *Plin. l. 11. c. 24.* Crebratæ pexitas telæ. *Al. cribratæ*.

Crebre, adverb. sæpe, vel dense. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Palationibus crebre fixa.

Crebresco, is, bui, n. 3. *inspessirsi, accrescersi*, גבל, עבה, Ger. *dich vverden*, Gal. *devénir epais*, Hisp. *espessarse*, δασυφυλλέομαι, densus, vel frequens fio, augesco. In præterito facit *crebrui*, sed vulgo dicitur *crebui* ad fugiendam literæ rasperitatem. *Tac. 4. hist. c. 12.* Fama crebrescens, *Virg. Æn. 3. v. 330.* Crebrescunt optatæ auræ, *Augustin. 3. de Civ. Dei c. 17.* Tam multa bella ubique crebruerunt. ¶ Scribitur & *Crebesco*, quod probat *Manut. ad Fam. 7. epist. 20.*

Crebrisurum, n. 2. vallum crebris palis munitum, a *creber*, & *surus* palum, ramus major. *Fest.*

Crebritas, tis, fem. 3. *frequenza*, συχνότης, frequentia, spissitudo. *Cic. lib. 3. Fam. ep. 1.* Et crebritate, & magnitudine officiorum meorum sarciam.

Crebriter, adverb. pro Crebro, est apud *Vitruv. l. 8. c. 3.* & *l. 10. c. 19.*

Crebritudo, inis, f. idem quod crebritas. *Sisenn.* apud *Non. c. 2. n. 178.* ubi reponendum videtur *celeritudo*.

Crebro, *spesse volte*, תמיד, לבח, Ger. *offt*, *vielmahl* Gall. *souvent*, Hisp. *a menudo*, συχνῶς, frequenter. *Cic. Att. l. 6. epist. 5.* Literas omnibus de rebus crebro mittas. *Id. l. 5. Fam. epist. 6.* Velim, litteras crebrius mittas. Et *l. de Divin. c. 27.* Creberrime commemorantur a Stoicis.

Crebro, as, avi, atum, n. 1. est crebro facere, iterare. *Plaut. Trucul. 1. 1. 29.* de amatore, qui frequens est apud amicam; Si crebravit, ipsus gaudet, res perit. Alii leg. *increbravit*. Al. *increpavit*.

Credibilis, o. 3. *credibile*, נאמן, Ger. *glaublich*, Gall. *croyable*, Hisp. *creedero*, *creible*, πιστός, quod verisimile est, & facile credi potest. *Cic. 4. Ver.* Quod aut minus turpia, aut parum credibilia sunt. *Ovid. 3. Fast. v. 618.* Credibili fortior illa fuit. *Quintil. 4. 2.* Nihil his credibilius fingi potest.

Credibiliter, *credibilmente*. *Cic. pro Dejot. c. 6.* At quam non modo non credibiliter, sed ne suspiciose quidem.

Credito, as, a. 1. frequentativum a *credo*. Est *Fulgentii sub init. l. 1. Mythol.*

Creditor, ris, m. 3. *creditore*, נושא, מלוה, Germ. *der glaubiger*, Gal. *créancier*, Hisp. *creedor*, χρήστης, cui debetur. *Cajus de verb. signif.* Creditorum appellatione non hi tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderunt, sed omnes, quibus ex qualibet causa debetur, sicuti ex empto, ex alio contractu. *Cic. 4. Phil. c. 4.* Quotidie sponsores, & creditores L. Trebellii convenire.

Creditrix, icis, fœm. illa, cui debetur, *creditrice*, נושאת, δανείστρια. *Paulus JCtus l. 16. ff. qui potior. in pign.* Prima creditrix superata est a tertio creditore.

Creditum, n. 2. חוב, משא, *credito*, Germ. *einschuld*, Gall. *une créance*, Hisp. *credito*, δάνεισμα, quod nobis debetur. *Sen. de Benef. l. 2.* Accipiam tamquam creditum, non beneficium.

Creditus, a, um, nom. ex particip. *creduto*, is, cui fides est habita. *Virg. 1. Æn. vers. 247.* Cassandra non unquam credita Teucris. *Tac. Ann. 13. c. 30.* Haud creditus sufficere. ¶ Item commissus, traditus, *consegnato, dato*. *Cic. 2. Off. c. 24.* Solutio rerum creditarum. *Id. de Prov. Cons. c. 4.* de pecuniis creditis jus dicere.

Credo, is, didi, ditum, a. 3. fidem habeo, fidem tribuo, mihi persuadeo, *credere, aver fede*, האמין, Ger. *glauben*, Gall. *croire*, Hisp. *creer*, πιστεύω. Usurpatur vel absolute. *Cic. in Brut.* Audivi equidem ista de majoribus natu; sed nunquam sum adductus, ut crederem. ¶ Vel cum accusativo. *Cic. 7. Att.* Omnia facilius credere possum, quam quod scribitis. ¶ Vel cum accus. & dativo. *Cic. Fam. 13.* Hoc mihi ut testi velim credas. ¶ Vel cum dativo solo. *Cic. Fam. 5.* Non satis credidi homini prudenti. ¶ Vel cum præposit. de. *Cic. Fam. 3.* Bis ad te scripsi, te leviter accusans, quod de me cito credidisses. ¶ Vel cum infinito. *Ter. And. 5. 4.* Omnes nos gaudere te credo credere. ¶ Est item putare, *pensare*. *Cic. 9. Fam.* Omnia, credo, vidisti, nihil omnino te fefellit. *Id. 13. Fam.* Credo, quia διὰ σημείων scripseram. ¶ Item mutuum dare, *imprestare*. *Martial. l. 1. epigr. 76.* Dimidium donare Lino, quam credere totum qui mavult, mavult perdere dimidium. ¶ Item fidei committere, seu servandum tradere, *consegnare*. *Plaut. Aul.* Ubi is obiit mortem qui mihi id aurum credidit. Sic *Col. l. 2.* Quot operis in aream perducantur ea, quæ terræ credidimus. Sic credere alicui suum animum. h. e. sua arcana communicare. *Terent. And. 1. 5.* ¶ Item immittere, injicere, *gittare*. *Virg. 2. Georg.* Inque novos Soles audent se gramina tuto credere. ¶ Item fidere, *fidarsi*. *Virg. Ecl. 2.* Nimium ne crede colori. ¶ Credere se pedibus, *darsi alla fuga*. *Silius l. 4.* ¶ Credere aliquid ceræ. h. e. scribere. *Plaut. Pers. 4. 3. 59.* ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Cic. pro Sex. Rosc.* Temere creditur. ¶ Invenitur & cum genitivo. *Plaut. Asin. 2. 4. 53.* Cui omnium rerum ipsus semper credit. Et *Truc. 2. 2. 53.* Mihi quisquam nunquam duarum rerum creduit. Sed in hujusmodi ellipsis est, & subintelligitur accusativus *summam*, aut quid simile.

Creduam, as, at, pro Credam, as, at, dicebant Veteres, ut non semel in *Plauto* legitur, v. gr. *Pœn. 3. 5. 2. Bacch. 3. 3. 72. Trinum. 3. 1. 5.* &c. Sic creduim, is, it. pro crediderim, is, it, *Id. Capt. 3. 4. 74.* &c.

Credulitas, tis, fem. 3. *credulità*, Germ. *leichtglaubigkeit*, Gal. *légéreté de croire*, Hisp. *credulidad*, παχυπείθεια, credendi facilitas. *Planc. Cic. 10. Fam. epist. 23.* Credulitas enim error est magis, quam culpa.

Credulus, a, um, o. 1. 2. *facile al credere*, Germ. *leichtglaubig*, Gall. *crédule*, Hisp. *credulo*, εὐπειθής, qui omnia facile, vel temere credit. *Cic. de Amic.* In fabulis stultissima persona est improvidorum, & credulorum senum.

Crema, f. 1. *Crema*, urbs Cenomanorum, in Gallia Transpadana, in conf. Insubrum ad Serium fl.

Cremasteres, m. 3. κρεμαστῆρες, nervi testium, a κρεμάω suspendo, sed græca vox est. *Colum. l. 6. c. 16.* Testium nervos, quos Græci κρεμαστῆρας ab eo appellant, quod ex illis genitales partes dependeant.

Crematio, onis, f. 3. ustio. *Plin. l. 23. c. 2.* Crematio ei multum virium adjicit.

Cremator, oris, m. 3. qui cremat. *Tertull. l. 5. cont. Marc. c. 16.* Cremator Deus.

Crematus, a, um, adject. ustus, *abbruciato*. *Horat. l. 4. od. 4. v. 53.* Cremato fortis ab Ilio. *Id Epod. 17. v. 79.* Crematos excitare mortuos.

Crementum, i, n. 2. idem quod augmentum, vel incrementum, *accrescimento*. Gloss. Vet. Crementa, αὐξήσεις. *Var. apud Non. c. 2. n. 767.* Cremento corpora fierent majora. Adde *Tertul. de Res. Carn. c. 58.*

Cremera, m. 1. *la Varca*, seu *la Valca*, al. *Baccano*, rivus parvus Thusciæ, qui oritur ex lacu apud Baccanas, & in Tyberim fl. labitur 5. M. P. super Romam, ex adverso Castri Jubilæi. Memorabilis est cæde 300. Fabiorum facta a Vejentibus. *Ovid. 2. Fast. v. 205.*

Cremialis, le, adject. qui cremari facile potest, ut cremiales arbores. *Leg. 7. ff. de solut. matrim. §. 12.* Ita legit, & probat *Salmas. in Exercitat. Plin.* & *Hotoman.* Vulgo, *gremiales*.

Cremium, ii, *legna minute, e secche*, התמים est lignum tenue, & aridum, a cremo, quia facile crematur. Græce dicitur φρύγανον a φρύγω, torreo. *Col. l. 12. c. 19.* Levique primum igne, & tenuibus admodum lignis, quæ cremia rustici appellant, fornacem incendemus. *Plin. l. 12. c. 19.* Cremia discerni, & sponte conflagrare. Al. leg. *gremium*.

Cremo, as, a. 1. *abbruciare*, הוקיד, Ger. *verbrennen*, Gall. *brûler*, Hisp. *quemar*, καίω, comburo. *Plin. l. 17. c. 1.* Neronis incendia, quibus cremavit urbem. *Cic. Philip. 14. c. 13.* Humili sepultura cremari.

Cremona, f. 1. *Cremona*, Col. & urbs Cenomanorum in Ducatu Mediolanensi, apud Padum fl. media inter Ticinum ad Occ. & Mantuam ad Or. Facta est Colonia Roman. T. Sempron. & Cornel. Coss. Hi coloni cum contra Augustum una cum Antonio sensissent, Cæsar Victor veteranis suis eorum agros dedit, qui cum non suffecissent, acceperunt etiam vicinorum agros, ut Mantuanorum, &c. hinc *Virg. 9. Ecl. v. 28.* Mantua væ miseræ nimium vicina Cremonæ.

Cremor, oris, m. 3. *amido*, Ger. *der saffr*, Gal. *crême*, Hisp. *almidon*, τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος, proprie est pingue illud, quod a lacte secernitur, translate dicitur de lacte expresso ex grano aqua macerato, a cerno. *Cels. l. 3. c. 7. n. 2.* Cremor ptisanæ sumendus est. *Ovid. de medicamin. faciei, v. 95.* Hordea quem faciunt, illis infunde cremorem.

Crena, æ, f. 1. *tacche*, γλυφίδες, incisuræ. Vox est *Plin. l. 11. c. 37. sect. 68.* ubi de stomacho marinæ testudinis loquitur, sed lectio dubia est, & significatio plane obscura.

Creo, as, avi, atum, are, a. 1. *creare*, Ger. *erschaffen*, Gall. *créer*, Hisp. *criar*, κτίζω, produco, gigno, *Cic. 5. Fin.* Omnium rerum, quas natura creat, & tuetur. ¶ Sumitur item generatim pro efficere, *fare*. *Cic. Ver. 1.* Prætori tuo periculum creas. *Id. 2. Divin.* Errorem creat similitudo. *Plin. l. 22. c. 24.* Mel fastidium creat. *Plaut. Cas.* creare voluptatem inimicis. ¶ Item per suffragia deligere ad publicum munus, ut creare Magistratum, Consules, Ducem bello gerendo. *Cic. 9. Att. epist. 9. Liv. l. 1. c. 23. Cæs. l. 7. B. G. c. 32.* Hinc qui legitime, & auspicato electi non essent, vitio creati dicebantur. *Liv. l. 8. c. 17.* &c. ¶ Aliquando sumitur pro gignere. *Liv. l. 1. c. 3.* Is Æneam Silvium creat. *Hor. l. 4. od. 4. v. 29.* Fortes creantur fortibus.

Creon, ontis, m. 3. κρέων, nomen Corinthiorum Regis, qui Creusam filiam Jasoni desponsavit. *Sen. in Medea.* ¶ Alter fuit Thebanus, OEdipi Regis Thebanorum socer, & pater Jocastæ.

Crepa, f. 1. capra, quod crucibus crepat. *Fest.* in voce Capræ.

Crepans, antis, sonans, strepens. *Horat. Epod. 16. v. 48.* Crepante lympha desiit pede, *mormoreggiante*.

Crepax, o. 3. quod crepat, a *crepo*. *Sen. ep. 114. ex verb. Mecænat.* Crepacem molam, focum investiunt.

Creperus, a, um, o. 1. 2. *dubbioso*, תלוי, Ger. *ungevviss*, Gall. *douteux*, Hisp. *dudoso*, ἀμφίβολος, anceps, dubius. *Luc. l. 5. v. 1295.* Creperi certamina belli. *Symmach. l. 1. epist. 1.* Res crepera, & anceps. Et *epist. 13.* Priusquam manifesta dies creperum noctis absolveret.

Crepi, al. Creppi, m. 2. Luperci, a crepitu, quem pelliculas quasdam verberantes faciebant. *Fest.*

Crepiculum, crepidulum, crepitulum, n. 2. ornamentum capitis, quia in capitis motu crepitum facit. *Fest.*

Crepida, æ, f. 1. *pianella*, נעל, Ger. *pantoffeln*, Gall. *pantouffle*, Hisp. *chinela*, κρηπίς. Tuscum calceamentum, teste *Servio*, quod corrigiis ligabatur, quo utebantur, cum ociarentur, a voce Græca, quæ allata est. *Cic. pro Rab.* L. Scipionis non solum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuam videtis. ¶ Apud Latinos Poetas corripuit primam, quamvis apud Græcos scribatur per vocalem longam η. *Pers. Sat. 1. sub fin.* Non hic, qui in crepidis Grajorum ludere gestit. ¶ Erat autem crepida solea quædam, qua planta tantum pedis tegebatur, longis habenis circumligata, ita ut pars superior pedis nuda prope esset. V. *Gel. l. 13. c. 2.* ¶ Differebant crepidæ a soleis in eo, quod soleæ simpliciores essent, crepidæ vero crassiores, in quibus duæ nimirum soleæ erant compactæ. Iis utebantur præcipue mulieres: aliquando tamen & viri. Item Philosophi pallio induti: nam pallium, & crepidæ apud Græcos conjungebantur. *Suet. Tiber c. 13.* Deposito patrio habitu, redegit se ad pallium, & crepidas. V. plura apud *Balduinum de Calceo, c. 14.*

Crepidarius, m. 2. *chi fa le pianelle*, Ger. *pantoffel-macher*, Gal. *faiseur, ou vendeur de patins*, Hisp. *capatero de alcorques*, κρηπιδοποιός, qui crepidas conficit. *Gel. l. 13. c. 21.* Ejus calceamenti sutores crepidarios dixerunt. ¶ Adjective, crepidarius culter, apud *eumd. loc. c.*

Crepidatus, a, um, o. 1. 2. *chi ha le pianelle*, Ger. *der pantoffeln anhat*, Gal. *chaussé de patins*, Hisp. *que tiene alcorques*, κρηπιδωμένος, crepidis indutus. *Cic. in Pis. c. 38.* Inde nocte intempesta crepidatus, veste servili, navim conscendit.

Crepido, dinis, f. 3. *l'estremità della terra bagnata dall'acque*, יד, שפה, φάραγξ, ora terræ, quam aqua alluit, a κρηπίς, *fundamentum, basis*, quia est ora terræ, quæ est aquæ basis, vel a crepitu, quia ibi aqua allidens concrepitat. *Col. l. 9.* Sic enim maris atrocitas objectu crepidinis frangitur. ¶ Dicitur etiam de extremitate editioris cujusque loci. *Sen.* Quis crederet jacentem super crepidinem Marium aut fuisse aut futurum Consulem? ¶ Item de abrupti saxi altitudine. *Virg. 10. Æn. v. 653.* Forte ratis celsi conjuncta crepidine saxi expositis stabat scalis. ¶ Denique extremitas valli ad oppida, & arces, vel editior locus prope pontes, in viis publicis, quem mendici occupant, crepido dicitur. *Juven. Sat. 5. v. 8.* Nulla crepido vacat, nusquam pons, aut tegetis pars dimidia brevior? ¶ Apud *Vitr. l. 4. c. 6.* Crepidines dicuntur partes coronæ, seu capituli eminentes, & projectæ. Figuram exhibet *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Denique ponitur pro altitudine aliquid sustinente. *Stat. l. 1. silv. 1. v. 58.* teneat æterna crepido. Quæ superingesti portaret culmina montis. ¶ Hinc translate *Cic. in Orat. c. 67.* Omnia tamquam crepidine quadam sustinentur.

Crepidula, f. 1. κρηπίδιον, dimin. a crepida. *Gell. l. 13. c. 21.* Soleas dixere, nonnunquam voce Græca crepidulas.

Crepitacillum, n. 2. dimin. a crepitaculum. *Luc. l. 5. v. 232.* Nec crepitacillis opus est. At *Gifanius*, *Paraus*, *Salmas.* & *al. leg.* Nec crepitacula eis opus sunt. *Tert. adv. Jud. c. 9.* Signum belli non tuba, sed crepitacillo daturus.

Crepitaculum, n. 2. *cembalo, sonaglio*, עכס, Ger. *schellen*, *glocklein*, Gal. *tambour de basque, cymbale*, Hisp. *sonajo, campanilla*, σεῖστρον, sistrum, æreum instrumentum, quod manibus percussum reddit sonum, in Isidis sacris solemne. *Col. l. 9. c. 12.* Crepitaculis æreis terreatur fugiens juventus apium. ¶ *Vossio* est idem ac crepundium. *Quint. l. 9. c. 4.* Et sonum edant puerilium crepitaculorum.

Crepito, as, n. 1. *fare strepito*, ἐπιψοφέω, crepitum edo, frequent. a crepo. *Plin. l. 12. c. 17.* Myrtata crepitant in igne. *Virg. 5. Æn. 458.* Multa grandine nimbi Culminibus crepitant.

Crepitulum, V. Crepiculum.

Crepitus, tus, m. *strepito*, קול, Ger. *krach*, *knall*, Gal. *bruit*, Hisp. *truido*, ψόφος, sonitus, qui ex concussione, & impulsu resultat. *Cic. in Top.* Crepitus pedum. *Id. 4. Tusc.* Crepitus dentium. *Id. 7. Ver.* Crepitus plagarum. ¶ Hinc pedentis sonus, crepitus ventris dicitur, quem Stoici æque liberum esse debere, atque ructum affirmabant. *Plaut. in Cur.* Ex unoquoque eorum ejiciam crepitum polentarium. *Sueton. in Claud. c. 32.* Edictum meditatus dicitur, quo veniam daret flatus, crepitusque ventris etiam inter epulas emittendi.

Cre-

Crepo, as, pui, pitum, n. 1. *fare strepito, suonare*, המה, שאן, Germ. *ein gerausch machen, kirren*, Gal. *craquer*, Hisp. *hazer ruido quebrandose*, ψοφέω, est sonare. *Terent. Adelph.* Sed quis? nam crepuit foris. ¶ Per translationem est subinde aliquid in ore habere, & moleste repetere, quod non ii tantum faciunt, qui queruntur, sed jactatores etiam, & gloriosi. *Horat. l. 1. od. 18. v. 5.* Quis post vina gravem militiam, aut pauperiem crepat? h. e. incusat, queritur. *Id. l. 2. Sat. 3. v. 32.* Si quid Stertinius veri crepat. h. e. docet. *Lucr. l. 2. v. 1166.* Laudat fortunas sæpe parentis, Et crepat antiquum genus, h. e. jactat. ¶ Interdum significat discindi, rumpi, *crepare*. *Virg. Æn. 5.* Remi obnixi crepuere.

Crepulus, a, um, adject. idem quod crepax, strepitum edens. *Sidon. l. 9. epist. 13.* Crepulis resflanda buccis gemit aura tibialis. *Avien. in Arat.* Crepula ut late vomeret convicia voce.

Crepundia, orum, n. 2. *ornamenti de' bambini*, פאר, Germ. *kinderspiel*, Gall. *jouets d'enfans*, Hisp. *diges, o dixes, iuguetes*, κροτοπαίγνια, prima munuscula, quæ dantur pueris, ut sunt fasciolæ, linteoli, vestes, bullæ, coralia, ensiculi, & alia hujusmodi, a *crepando*, quia pueri crepitaculis maxime gaudent. *Vossio* videntur fuisse ornamenta, quæ pueris in collo appendi solerent, ex quibus parentes liberos amissos cognoscerent. *Cic. in Brut.* Nunc quoniam totum me, non nævo aliquo, aut crepundiis, sed corpore omni videris velle cognoscere. *Plaut.* Sunt crepundia ensiculus aureolus, securicula aurea, sicula argenteola, & duæ connexæ maniculæ, & sucula, & porculi, & bulla aurea.

Crepusci, olim dicebantur, qui tempore crepusculi nati erant. *Var. l. 5. L. L.*

Crepusculasco, is, adversperasco, & ad noctem accedo, *farsi notte*. *Sidon. l. 8. ep. 3.*

Crepusculum, n. 2. *luce dubbia, quando si fa sera, ovvero giorno*, נשף, Ger. *die demmerung*, Gal. *crespuscule, entre chien, & loup*, Hisp. *entre dos luzes lubrican*, δείλη, lux dubia, tempus medium inter diem, & noctem, quod proprie ex consuetudine est post Solis occasum usque ad tenebras, a *crepus*, vel *creperus*, dubius. Nam lux incerta inter Auroram, & Solis ortum *diluculum* vocatur, quia Sole nondum orto jam lucet. Sed *Serv. in 2. Æn.* contra existimat. Nam *crepus*, ut *Jos. Scal.* placet, est a κνέφας, diluculum. Pro utraque parte exempla inveniuntur, ut *Ovid. l. 1. Am. el. 5. v. 5.* Qualia sublucent fugiente crepuscula Phœbo. Sic *Plin. l. 18. c. 25.* Mane, vel crepusculo. His adde *Varr. l. 5. de L. L. c. 2.* Contra vero Servii opinionem probant plures Glossæ, quæ crepusculum interpretantur de matutino tempore, ὄρθρου ὑπεώρου.

Cres, etis, m. Cretensis, ut Epimenides Cres. *Cic. l. 1. Div. c. 18.*

Crescentia, æ, f. incrementum, accretio, *aumento*, αὔξησις. *Vitruv. l. 9. c. 9.* Horarum brevitates, aut crescentias.

Crescentinum, *Crescentino*, opp. Italiæ, in Pedemontio, prope Padum fl. e regione Verrucæ.

Cresco, is, crevi, cretum, *crescere*, רבה, גדל, Ger. *vvachsen*, Gal *croître*, Hisp. *crescere*, αὐξάνω, augeor. *Cic. 2. de Div.* Ut cum Luna pariter crescant, pariterque decrescant. ¶ Et translate. *Cic. pro Leg. Manil.* Cum socii pertimuissent hostium opes, animique crevissent. ¶ Eleganter etiam crescere illi dicuntur, qui gratia, opibus, vel dignitate augentur, aut eruditione. *Virg. Ecl. 7. v. 25.* Crescentem ornate poetam. *Nepos in Attic. c. 21.* Cum ad extremam senectutem non minus dignitate, quam gratia, fortunaque crevisset. ¶ Crescere ex mœrore alicujus is dicitur, qui gaudium, & fructum ex alieno infortunio capit. *Ovid. Hercid. 15. v. 117.* E nostro crescit mœrore Charaxus. Sic crescere ex aliquo. h. e. alicujus detrimento ditiorem, potentioremque, & celebriorem reddi. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 30.* Accusarem alios potius, ex quibus possem crescere. ¶ *Cresse* pro *crevisse* dixit *Lucret. l. 3. v. 684.* ¶ De præterito Crevi hæc *Festus*: Crevi modo significat hereditatem adii: modo, major ætate, vel sensu sum: modo judicavi: modo divisi: quæ omnia a duobus verbis, *cresco*, & *cerno* veniunt, cujus unius origo ex græco trahitur, quod illi κραίνειν dicunt, perficere. * ¶ Absolute eleganter ponitur pro ampliorem statum ascendere, dignitate augeri. *Cic. Rusc. Amer. c. 30.* Accusarem eos, ex quibus possem crescere. ¶ *Cresse* pro *crevisse*, est apud *Lucret. l. 3. v. 684.*

Cressa, æ, f. quæ Cretensis est, ut Cressa puella. *Ovid. Epist. 2. v. 76.* ¶ Nota Cressa, h. e. felix, candida. *Horat. l. 1. od. 36.* V. Creta.

Cressius, a, um, adject. idem ac Cretensis. *Virg. 4. Æn. v. 70.* Nemora inter Cressia fixit.

Creta, æ, vel Crete, es, Aeria, Curetis, Hecatompolis, Macaros, Macaronesos, *Candia*, κρήτη, insula Maris Mediter. Primum dicta est *Curetis*, vel *Cureta*, a populis Curetibus, unde per syncopen *Creta* remansit. Sed aliis Cres quidam huic insulæ nomen dedisse existimatur, qui Jovem abscondit in monte Licæo. Alii dicunt, esse vocatam a Crete quodam Jovis filio Curetum Regem. Alii a Crete, nympha Hesperidis filia. ¶ A Septent. Ægæo alluitur simul, & Cretico pelago, ab Aust. Afro, ad Occ. Ægilam, & Cytheram spectat, ad Or. Carpathon. ¶ Optimi vini fertilissima est. Nullum animal noxium gignit, præter phalangium. Caret cervis, apris, herinaceis. ¶ Olim centum urbes habuit. Hinc Hecatompolis dicta est.

Creta, f. 1. *creta*, קימוליא, Germ. *kreide*, Gall. *craie*, Hisp. *creda*, κιμωλία γῆ, terra tenax, ab insula *Creta*, ubi melior est, vel ab adjectivo *cretus*, quia, si maceretur, crescit. ¶ Proprie de creta alba dicitur: est tamen & nigra, & viridis, cujus meminit *Vitruv. l. 7. c. 7.* & *Plin. l. 35. c. 6.* ¶ Creta notare, est approbare, contra carbone notare, idem est ac damnare. *Pers. Sat. 5. v. 107.* Quæque sequenda forent, & quæ vitanda vicissim, Illa prius creta, mox hæc carbone notasti. Album enim ad boni naturam pertinere censuit *Pythagoras*, atrum ad mali. ¶ Hinc *Cressa nota* pro felici, & candida. *Horat. l. 1. od. 36.* Cressa ne careat pulcra dies nota. ¶ Creta, pro cretatis, albisque vestibus. *Plaut. Aul. 4. 9. 6.* Qui vestitu, & creta occultant sese.

Cretaceus, a, um, o. 1. 2. ex creta, *di creta*. *Plin. 18. c. 9.* Rufior illa, at Pisana candidior, ponderosior vero Cretacea.

Cretæus, o. 1. 2. quod ex Creta insula est. *Ovid.* Strataque Cretæam bellua stravit humum. *Prop. l. 3. el. 19.* (al. 17.) Pendet Cretæa tracta puella rate.

Cretanus, a, um, adject. Cretensis. *Plaut. Curc. a. 3. v. 74.* Arabas, Caras, Cretanos, Syros.

Cretarius, a, um, adject. ad cretam pertinens, ut cretaria taberna, *Var. l. 7. de L. L.*

Cretatus, o. 1. 2. *cretato, incretato*, Germ. *mit kreiden gezeichnet*, Gall. *marqué de craie*, Hisp. *untado con creda*, creta inspersus, ut Cretati pedes, qui creta erant dealbati, quales solebant esse servorum pedes, qui trans mare venales advehebantur. Et Cretatæ fasciæ. *Cic. Att. l. 2. ep. 6.* ¶ Cretata ambitio, dicitur a *Pers. Sat. 5. v. 177.* quia qui ad honores aspirabant, albas, candidasque vestes induebant, unde Candidati dicti.

Cretensis, o. 3. ex Creta insula. *Cic. 3. de nat. Deor.* Tertius Jupiter Cretensis, Saturni filius. ¶ Cretenses prælium inituri citharam pulsare solebant, teste *Gel. l. 1. c. 11.*

Creterra, V. Cratera.

Creteus, a, um, adject. cretaceus. *Luc. l. 4. vers. 297.* Ut si quis prius, arida quam sit Cretea persona, allidat pilæve, trabive. Ab aliis leg. *cerea*, ab aliis aliter.

Cretheus, Æoli fil. qui ex Tyro Salmonei fratris filia Æsonem genuit, Alcimedontem, & Amythaonem. Hinc denom. *Cretheius, a, um*, ut Virga Cretheia, Helle Crethei neptis. *Flac. l. 1.*

Crethides, æ, m. Κρηθείδης, Jason nepos Crethei. *Val. Flacc. l. 6. v. 609.* Nec sua Crethiden latuis idea.

* Crethmos, i, f. κρῆθμος, κρίθμος, herba silvestris, edulis tamen, de qua *Plin. l. 26. c. 8.* & *l. 25. c. 13.*

Creticus, a, um, o. 1. 2. quod ex Creta insula est, ut Creticum mare. *Horat. l. 1. od. 26.* ¶ Cognomen fuit Q. Metelli, qui insulam Cretam armis domuit.

Creticus, m. 2. genus pedis, al. amphimacrus, ex prima, & tertia longis, media brevi, ut *Sanitas*, a Cretibus, quia Cretes saltando hoc rhythmo, vel dactylo utebantur. *Cic. l. 3. de Orat. c. 47.*

Cretifodina, æ, locus, ubi creta effoditur. *Ulpian. Dig. 7. 1. 13.* & *24. 3. 7.*

Cretio, fem. 3. hereditatis aditio, vel certus dierum numerus, in quo institutus heres aut adit hereditatem, aut finito tempore excluditur, a cerno. *Cic. l. 11. Att. ep. 12. ad fin.* Gallionis hereditatem crevi: puto enim cretionem fuisse simplicem. h. e. cum nullo conjunctam, sine coheredibus. *Id. ib. l. 13. ep. 46.* Ex eo cognovi cretionem Cluvii liberam, testibus præsentibus sexaginta duobus.

Cretis, idis, f. quæ est ex Creta insula. *Ovid. Fast. 3. v. 443.* Nymphæ Cretides.

Cretosus, o. 1. 2. *pieno di creta*, Ger. *voller kreiden*, Gal. *abondant en craie*, Hisp. *gredoso*, κρητώδης, quod creta plenum est, ut Ages cretosus, cretosa rura, &c. *Ovid. 7. Met. Plin. l. 15. c. 18.* locus cretosus.

Cretula, f. 1. dim. a creta. *Cic. 6. Ver. c. 26.* Casu signum iste animadvertit in cretula. ¶ Est & coloris genus. *Plin. l. 35. c. 7.* Ex omnibus coloribus cretulam amant.

Cretura, æ, f. *crivellatura, stacciatura, cruschello*, tritici, aut alterius frumenti vilior pars, quæ cribro secernitur, & altilibus pro pabulo dari solet; a supino *cretum* verbi *cerno*, quod & cribro purgare significat. *Pallad. l. 1. tit. 24.* Triginta columbis volantibus diurni tres sextarii tritici sufficient, aut creturæ.

Cretus, a, um, o. 1. 2. procreatus, particip. a cresco, *generato*. *Virg. Æn. 4. v. 192.* Trojano a sanguine cretus. *Lucan. l. 5. v. 6.* Mortali corpore cretus. ¶ Item partic. verbi *cerno*, & significat purgatum, *crivellato*. *Pallad. l. 12. tit. 22.* Cineris bene creti quantum manus utraque gestabit.

Creusa, f. 1. κρέουσα, Creontis Corinthiorum Regis filia fuit, quam Jason, repudiata Medea, uxorem accepit, quamobrem Medea indignata carminibus suis ignem inexstinguibilem scriniolo inclusum per filios suos Creusæ muneris loco misit: filios vero præmonuit, ut statim oblato munere discederent. Creusa igitur videndi cupida, nihilque mali suspicans, scriniolum aperuit, & continuo evolavit ignis, Creusamque, & totam Creontis regiam exussit. ¶ Alia fuit Priami, & Hecubæ filia, Æneæ conjux, cui Ascanium filium peperit. Hanc in excidio Ilii ab Ænea, qui fugiens patrem humeris gestabat, filium manu ducebat, perditam in itinere, dum vias notas excessisset, habetur apud *Virg. 2. Æn.* Nonnulli eam ab ipso Ænea ex pactione cum Græcis facta occisam volunt, ne quis ex semine Priami superesset. Verum his refragatur historia de Heleno, & Cassandra liberis Priami, quos Græci captivos abduxerunt.

Cribellatus, a, um, adject. cribello secretus, *crivellatto*. *Pallad. l. 1. c. 41.* Sevum liquefactum cribellato cineri admixtum.

Cribellum, i, n. dim. parvum cribrum, *crivelleto*. *Pallad. Februar. c. 24.* Nitrum tritum cribello desuper spargas. Et *Jun. c. 11.* Cribello spisso cernere, ut grana non transeant.

Cribrarius, o. 1. 2. quod ad cribrum pertinet. *Plin. l. 7. c. 21.* Item cribraria, quæ simili modo in tertio remansit cribro. De farina loquitur.

Cribratus, a, um, *crivellato*, κεκοσκινισμένος, cribro purgatus. *Col. l. 12. c. 51.* Aromata non cribrata, verum leviter confracta. *Plin. l. 17. c. 11.* Terra cribrata minutatim.

Cribro, as, a. 1. *crivellare*, הניף, Ger. *sieben*, Gall. *cribler*, Hisp. *acrivar*, κοσκινίζω, est purgare a pulvere, & rebus immundis secernere. *Col. l. 12. c. 23.* Nam omni lentore misso facilius in pulverem resolvitur, atque cribratur. *Plin. l. 25. c. 5. a med.* Incisum forficulis cribrant.

Cribrum, n. 2. *crivello, vaglio*, כברה, נפה, Ger. *ein sieb*, Gall. *crible*, Hisp. *criva, o crivo*, κόσκινον, instrumentum ex pellibus suillis ut plurimum, crebris pertusum foraminibus, ad frumenta purganda; item instrumentum ex setis equorum factum farinæ a furfuribus separandæ gratia, quod etiam cribrum setaceum, & farinarium dicitur. *Plin. l. 17. c. 11. Cic. 2. de Div. c. 27.* Quasi vero quidquam intersit, mures diem, ac noctem aliquid rodentes scuta, an cribra corroserint. ¶ Cribro aquam haurire, vel gerere, *faticarsi in vano*, proverb. in eos, qui operam perdunt. *Plaut. Pseud. 1. 1. 100.* Non pluris refert, quam si imbrem in cribrum geras.

Crimen, inis, n. 3. *delitto, mancamento, colpa*, פשע, אשם, Ger. *missethat*, *laster*, Gal. *crime*, Hisp. *crimen*, αἰτία, delictum. *Cic. ad Marium.* Sunt, qui criminis loco putant esse, quod vivam. ¶ Proprie dicitur de vitio, seu culpa, quæ per contentionem alicui objicitur. Hinc dare crimini, *ascriver' a colpa*. *Cic. Ver. 7. c. 50.* Et criminibus convinci, *Id. Ver. 3. c. 9.* Acerba crimina objicere. *Quintil. l. 6. c. 3.* ¶ Accipitur sæpe pro accusatione, *accusa*. *Cic. in Philipp.* Hæreditatem mihi negasti obvenisse. Utinam hoc tuum crimen verum esset. *Sueton. in Claud. c. 16.* Crimen alicui movere. ¶ Venire in crimen. h. e. in suspicionem, *venir' in sospetto*. *Ter. Hec. 3. 1. 55.* ¶ Eleganter infelices, crimina Deorum & fortunæ appellantur a *Lucano l. 5. v. 59.* Fortunæ Ptolemææ pudor, crimenque Deorum, quasi Dii peccaverint hunc servantes. De variis Criminum publicorum, privatorumque divisionibus, ut Majestatis, repetundarum, vis, incestus, &c. consule *Manut. de Leg. Rom.* ¶ Differt crimen a delicto: nam illud fere publicum est, quo Resp. læditur, ut cædes, falsitas, adulterium; Delictum vero est privata noxa, ut furtum, injuria, &c. ¶ Sumitur aliquando crimen simpliciter pro causa. *Virg. 7. Æn. v. 339.* Sere crimina belli. * ¶ Speciatim pro adulterio. *Sil. l. 6. v. 634.* Fabium de crimine læto Procreat. ¶ Crimen pro Criminoso. *2. Æn. v. 62.* crimine ab uno Disce omnes. ¶ Item pro vitio, defectu. Crimina brassicæ sunt, animæ gravitatem facere, *difficoltà di respiro*. *Plin. l. 20. c. 9.*

Criminalis, o. 3. *criminale*, ἐγκληματικός, quod est criminis, ut Criminalis causa, quæ pecuniariæ opponitur, *leg. 15. Cod. de quæstionib.* Criminalis accusatio, *leg. 3. Cod. de leg. Aquil.*

Criminaliter, adv. *criminalmente*, per criminalem quæstionem, cui opponitur *civiliter*. *Ulp. l. ult. ff. de furt.* Nunc furti plerumque criminaliter agi. Sic *leg. 18. Cod. de re milit.* Agentibus causas tam criminaliter, quam civiliter.

Criminatio, f. 3. διαβολή, דבה, שטנה, contentiosa contumelia, *accusa*. *Cic. pro Leg. Agr.* Illa criminatione, qua in me absentem usus est.

Criminator, oris, m. qui accusat, seu crimen obtrectando intentat, שטן, *accusatore, calunniatore*. *Tac. Ann. 4. c. 1.* Sui obtegens, in alios criminator.

Criminatus, a, um, partic. est significationis activæ, sed *Hygin. Astronom. l. 2. c. 18.* passive usurpavit, ubi ait: Non criminatum ab Antia, sed &c.

Crimino, as, avi, atum, idem quod criminor. *Ennius* apud *Non. c. 7. n. 16.* Non bene vult tibi, qui falso criminat apud te.

Criminor, d. 1. *incolpare*, שטן, Germ. *lesteren*, Gal. *accuser*, Hisp. *acusar*, διαβάλλω, est culpare, accusare, contumeliose reprehendere. *Cic. 6. Ver.* Jam enim non libet omnia criminari. ¶ Admittit etiam dat. vel acc. cum *apud* personæ, apud quam criminatio fit. *Ter. Eun. 5. 2. 16.* Hanc metui, ne me criminaretur tibi. *Cic. 3. Off.* C. Marius Q. Metellum apud Pop. Rom. criminatus est, bellum illum ducere. *Hygin. l. 2. Astro. c. 18.* Verita, ne se ad regem criminaretur.

Criminose, adverb. accusatorie, vel obtrectatorie, *maledicamente*, ἐγκληματικῶς, *Cic. pro S. Rosc. c. 20.* Criminose dicere. *Id. in Bruto, c. 34.* Qui criminosius, aut suspiciosius diceret. *Sueton. Tiber. c. 53.* Criminosissime insectatus est.

Criminosus, a, um, adject. *accusatore, maledico*, ἐγκληματικός, maledicus, accusator, obtrectator. *Suet. in Cæs. c. 75.* A Cæcinæ criminosissimo libro laceratam existimationem suam. *Liv. l. 8. c. 12.* Orationibus in Patres criminosis. Et criminosi Jambi, apud *Hor. l. 1. od. 16.* Compar. criminosior, est apud *Auct. ad Heren. l. 4. c. 40.* ¶ Item qui in se crimen habet, *peccaminoso*. *Cic. pro Ligar. c. 2.* Quod si est criminosum, necessitatis crimen est, non voluntatis.

Crimisa, Crimissa, *lo Ciro*, vel *lo Ziro*, opp. OEnotriorum, in magna Græcia, in ora Calabriæ cit. ¶ Item prom. *Capo dell' Allice*, in fin. Tarentinum excurrens. ¶ Item Crimissa, vel Crimisus, fl. in eodem tractu, qui in fin. Tarentium se exonerat.

Crimisus, V. Crinisus.

Crimnum, i, n. κρίμνον, crassior tritici, & zeæ farina, ex qua puls fit. *Plin. l. 18. c. 8.*

Crinale, is, n. subst. crinium ornatus in capite. *Ovid. 5. Met. v. 53.* Ornabant aurata monilia collum, & madidos myrrha curvum crinale capillos.

Crinalis, & le, o. 3. quod pertinet ad crines. *Ovid. 9. Met. v. 570.* Crinalem capiti vittam nataque, sibique detrahit. ¶ Item, qui crines habet. *Id. Fragment. Halieut. v. 30.* Crinale corpus, h. e. crinibus obductum.

Criniger, ra, rum, o. 1. 2. qui multos habet crines. *Luc. l. 1. v. 46.* Crinigeros bellis arcere Caycos.

Crininus, a, um, *di gigli*, κρίνινος, qui est ex crino, hoc est liliis. Nam κρίνον Græce lilium significat. *Dig. l. 34. tit. 2. leg. 22.* Crininum unguentum.

Crinio, is, a. 4. vel crinior, deponens, *metter i capelli*, τριχοφυέω, est crines emittere. Translate *Stat. 4. Theb. v. 217.* Frondenti crinitur cassis oliva. Adde *l. 4. silv. 5. 9.*

Crinis, is, m. *crine, capello*, שער, צמה, Ger. *das haar*, Gal. *crin*, *crins*, *cheveux*, Hisp. *clin*, θρίξ, τριχός, capillus. *Cic. 5. Ver.* Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. ¶ Dicitur etiam de piscibus. *Plin. l. 9. c. 30. de polypo pisce.* Afflatu terribili canes agebat, nunc extremis crinibus flagellatos. ¶ Crinis etiam videtur esse genus vinculi ex crine equinæ caudæ confecti *Plin. l. 17. c. 21.* Jugum fit pertica, aut arundine, aut crine funiculove. ¶ Crines capere, idem est quod nubere, & matronam fieri, inquit, Lips. nam inter alia ornamenta matronarum propria, crines gerebant peculiari quadam ratione formatos. h. e. vittis implexos, quos Ital. dicunt *treccie*, quarum sex aut septem e capite pendentes habebant. *Fest. Martial. l. 12. ep. 32.* & *Plaut. Mostell. 1. 3. 69.* ubi V. Taubman. * ¶ Translate, Ramentorum crines, *brucioli, piallature*, *Plin. l. 16. c. 42.*

Cri-

Crines vitium. Plin. l. 17. c. 21. & 23. h. e. traduces vitis decussati ad faciendum jugum.
Crinisātus, a, um, adject. ex crinibus factus, vel natus. Sidon. Carm. 22. v. 81. Hic & crinisatas jungebat Pegasus alas. V. Hippocrenisatus.
Crinīsus, Crinissus, Crimisus, Bencidestro, al. Freddo. Fiume di S. Bartolomeo, fl. Siciliæ, in parte Occidentali, & in valle Mazaræ, qui oritur circiter 25. M. P. a Panormo in Mer. fluit apud Segestam, & Segestanum emporium, & aliquot auctus fluviis in mare Africum se exonerat, in ora lit. inter Mazaram, & Saccam. De hoc Servius in 5. Æn. refert hujusmodi fabulam. Hegesta Hippotæ nobilis Trojani filia cum in Siciliam casu delata esset, compressa est a Criniso Oceani & Terræ filio, qui doli causa in canem, seu ursum se mutaverat, atque ex eo concubitu Acestem peperit, qui postea in Sicilia regnavit.
Crinītus, a, um, o. 1. 2. crinito, che ha i capelli, צמות, Ger. haarechug, Gal. chevelu, Hisp. cabelludo, κομήτης, quod crines habet. Cic. 6. Ver. c. 56. Gorgonis os pulcherrimum, crinitum anguibus revellit, atque abstulit. Sic crinita galea. Virg. Æn. 7. v. 785.
Crinomĕnon, κρινόμενον, Latine quæstio, a Rhetoribus vocatur contentio, quæ ex statu efficitur, & circa quam versatur certamen totius controversiæ. Cic. in Topic. cap. 25.
Crinon, n. 2. κρίνον, lilium, & speciatim lilium rubens, al. cynorrhodon. Plin. l. 21. c. 5.
Criobolĭum, ii, n. κριοβόλιον, genus sacrificiorum in quo arietes cædebantur: unde & nomen traxit. Inscript. apud Gruter. pag. 27. n. 3. Taurobolium, sive Criobolium fecit. Et n. 4. Percepto Taurobolio, Criobolioque.
Criodŏche, κριοδόχη, machina illa, quæ arietem continet, & sustinet. Vitruv. l. 10. c. 18.
Cripa, æ, f. herba quædam. Col. 12. 20. Cripæ pampinaceæ libra.
* Criphii. V. Cryphii.
* Crisimi dies, κρίσιμος ἡμέραι, giorni critici, in quibus de morbis judicatur. Cæl. Aurel. Acut. l. 1. c. 14.
Crisis, is, f. judicium, sententia, a κρίνω, judico. Apud Medicos crisis dicitur subita morbi mutatio, ex qua judicari potest, quid ægroto futurum sit. Sen. ep. 83. Hic quidem ait, nos eamdem crisin habere, quia utrique dentes cadunt.
Crispātus, o. 1. 2. increspato, partic. a crispo. Claud. 2. de raptu Proserp. v. 110. Crispata cacumine buxus.
Crispĭco, as, avi, atum, a. 1. idem quod crispo, increspare. Gell. l. 18. c. 10. Ventus mare cæruleum crispicans. Plin. l. 16. c. 16. Buxus raro crispicans.
Crispisulcans, o. 3. Cic. in Top. c. 16. In Ajacis navim crispisulcans igneum fulmen injectum est.
Crispitūdo, inis, f. crespa. Arnob. l. 2. de lascive saltantibus: Lumborum crispitudine fluctuare.
Crispo, as, a. 1. increspare, Germ. krauss machen, Gall. plisser, friser, Hisp. crespar, crizar, גדל, οὐλόω, est crispum reddere. Plin. l. 28. c. 8. Fimi cinere crispari capillum. ¶ Item vibrare, vel quassare. Virg. Æn. 1. v. 313. Bina manu lato crispans hastilia ferro, hastam enim, cum vibratur, vel quassatur, curvari & crispari videmus. Crispum autem dicimus, quod rectum non est. Scalig. 4. Poet. c. 1. Sic Pers. 3. v. 87. Ingeminat tremulos naso crispante capillos, h. e. propter effusum risum in rugas contracto.
Crispŭlus, a, um, adject. dim. a crispus. Mart. l. 5. epigr. 62. Crispulus iste quis est? Sen. ep. 66. Comatus & crispulus.
Crispus, a, um, o. 1. 2. crespo, torto, intorto, מגודל, Ger. krauss, gekreusst, Gall. crepé, frisé, Hisp. crespo, οὖλος, intortus. Plaut. Truc. Compositos, crispos cincinnos tuos unguentatos. ¶ Hinc comp. crispior, sup. crispissimus. Plin. l. 8. c. 16. Crispiores jubæ. Col. l. 11. c. 3. Crispissimum folium.
Crispus Sallustius, Civis Romanus, Latinæ Historiæ princeps. Mart. l. 14. Crispus Romana primus in Historia. Thucydidi ex Græcis opponitur a Quinctiliano elegantia dicendi, Attica brevitate, sententiarum crebritate. Sed a Pollione taxatur ut nimis antiquarius, & ex Catonis Originibus verba mutuatus: a Trogo autem, quod orationibus nimis longis utatur, sicut & Thucydides.
Crisso, as, n. 1. πτερυγίζω, σχυλοπρωκτιάω, κιγκλίζεσθαι, est se se apte in re Venerea movere, proprium mulierum, ut cevere est proprium puerorum, dum pædicantur. Juv. sat. 6. Frictum crissantis adorat.
Crista, f. 1. cresta, pennacchio, מרבלה, Ger. kamm, Gall. créte, Hisp. cresta, λόφος, conus in vertice quarumdam avium, quasi carista, a κάρα, caput, vel quasi cerista, a κέρας, cornu. Plin. l. 10. c. 29. Upupa obscœna alias pastu avis, crista visenda plicatili. ¶ Translate dicitur de cono galeæ. Virg. 9. Æn. Tum galeam Messapi habilem, cristisque decoram induit. ¶ Cristas tollere, est animo sibi placere, animo efferri. Juven. sat. 4. v. 69. Et tamen illi surgebant cristæ. ¶ Crista herba apud Plin. l. 27. c. 5. quod habeat folia cristæ gallinaceæ similia.
Cristātus, a, um, o. 1. 2. quod cristas habet, ut Cristatæ aves, estque periphrasis gallorum gallinaceorum. Mart. l. 14. in fin. Cristatæque sonant undique lucis aves.
Cristŭla, æ, f. 1. dim. a crista. Cel. l. 8. c. 2. Rectis, rutilisque cristulis.
Critæ, arum, m. κριταί, judices. Critarum Annales cit. Tert. pag. 620. editionis Rigaltianæ.
Crithe, f. orzolo, κριθή, tuberculum parvum est in palpebra super pilorum locum, a κριθή, hordeum, unde & hordeolum a recentioribus vocatur, a similitudine hordei. Cels. l. 7. c. 7.
Crithologĭa, æ, κριθολογία, hordei, & frumenti colligendi cura. Theod. Cod. l. 4. tit. 25. Crithologiæ, & Zygostasii munus.
Critĭas, m. 1. κριτίας, unus e triginta Tyrannis Atheniensium. Cic. 2. & 3. de Or.
Critĭce, es, sive Critica, æ, Philologiæ pars est, quæ in emendatione auctorum, & in judicio consistit. Varr. apud Diomed. l. 2.
Critĭcus, ci, m. 2. κριτικός, judicans, sive arguens, judicem agens, a κρίνω, judico. Hinc Poetarum interpretes, & generatim censores alienorum operum Critici dicti sunt, postea Grammatici. Cicer. ad Dolab. l. 9. epist. 10. Ego tamquam criticus antiquus judicaturus sum. Hor. l. 2. ep. 1. Ennius & sapiens, & fortis, & alter Homerus, ut Critici dicunt. V. Quint. l. 10. c. 1. & l. 1. c. 4. ¶ Critici dies dicuntur a Medicis, in quibus de morbi ratione judicari potest, & sunt tertius, quintus, septimus, &c. V. Gel. l. 3. c. 10. ubi tamen vocem hanc græcis literis scribit.
Critobūlus, i, medicus insignis, cujus magna fama est, extracta Philippi regis oculo sagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis, ut ait Plin. l. 7. c. 37. Is idem est, qui Alexandro vulnerato spiculum feliciter evulsit, quem Curt. l. 9. c. 5. Critobolum vocat.
Critolāus, m. 2. Philosophus Peripateticus. Cic. 5. Tusc. Quo loco quæro, quam habeat libra illa Critolai, qui, cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & externa, tantum propendere illam boni lancem putet, ut terram, & maria deprimat. Romam Legatus missus est una cum Carneade Academico, & Diogene Stoico. Cic. 2. de Orat. ¶ Alter Critolaus, Achæorum dux, qui Corinthum evertit. Cic. 3. de nat. Deor. Sororem interfecit, quod sibi victori redeunti non gratularetur. Postremo a Q. Cæcilio Metello victus apud Thermopylas veneno sibi mortem conscivit.
* Crobўlus, i, m. κρωβύλος, κροβύλη, ornatus capillorum in pueris in tutulum desinens; & universim, nodus capillorum a fronte in verticem collectorum: item retiolum quo crines colliguntur. Serv. ad Æn. 4. v. 138. Crobylos Barbarorum. Tert. de Virg. vel. c. 10.
Crocallis, idis, f. gemma cerasum repræsentans. Plin. l. 37. c. 10.
Crocatĭo, f. 3. cantus corvi. Fest. Sed legendum crocitio, vel crocitatio.
Crocātus, a, um, zafferanato, croco tinctus. Plin. l. 16. c. 34. Alicui & semen nigrum, alii crocatum.
Crocĕus, o. 1. 2. croci colorem habens, croceo, giallo. Virg. 1. Æn. Et circumtextum croceo velamen acantho. ¶ Item ex croco qui est, crocinus, ut croceus odor. Id. Georg. 1. v. 56.
Crocias, m. 1. κροκίας, gemmæ species, a croci similitudine. Plin. l. 37. c. 11.
* Crocidismus. V. Carphologia.
Crocĭnum, i, n. κροκόμαγμα, odor croci, vel unguentum ex croco trito, & vino præcipue dulci, vel ut alii volunt ex aromatibus, & croco in oleo macerato. Hoc Romani non solum corpora, sed & pulpita spargebant. Propert. l. 3. el. 10. v. 22. Et crocino nares myrrheus ungat onyx. V. Plin. l. 13. c. 13. ¶ Celsus l. 3. c. 19. Crocinum unguentum dixit.
Crocĭnus, a, um, o. 1. 2. chi è di color di zaffrano, Germ. gelb vvie saffran, Gall. de saffran, Hisp. de acafran, κροκοειδής, quod est lutei coloris. Plin. l. 11. c. 19. Semen his optimum crocinum.
Crocĭo, n. 4. κρώζω, est canere prop. corvorum, a sono, vel a κράζω, clamo. V. Crocito.
Crocis, f. 3. herba, cujus contactu phalangia emoriuntur. Plin. l. 27. c. 17.
Crocitatĭo, f. 3. vociferatio corvi. V. Crocatio.
Crocĭto, n. freq. a crocio. Plaut. Aulul. 4. 3. 2. Et corvus voce crocitabat sua. Al. leg. crocibat, a crocio, is.
Crocĭtus, us, m. κρωγμός, cantus corvi, apud Non. c. 1. n. 218.
Crocodilēa, æ, f. κροκοδείλεα, fimus crocodili, odore jucundo, quo mulieres faciem illinebant, teste Plin. l. 28. c. 8.
Crocodilīnus, a, um, o. 1. 2. quod ad crocodilum pertinet, ut Crocodilinæ ambiguitates, Quint. l. 1. c. 10. h. e. argumenta perplexa, & sophistica.
Crocodilĭum, n. 2. herbæ species, chamæleontis figura, radice longa, gustu nasturtii, semine rotundo, duplicis clypeoli forma, odore aspero. Pl. l. 27. c. 8.
Crocodīlus, m. 2. cocodrillo, צב, Germ. crocodill, Gal. crocodile, Hisp. crocodilo, κροκόδειλος, animal quadrupes, ex genere amphibiorum, tam in terra, quam in aqua vivens, figura lacertæ non admodum dissimile, incredibili magnitudine, armatum unguibus, cute usque adeo dura, ut in nulla sui parte, nisi in solo ventre, penetrari possit. ¶ Testudines, & crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde discedere. Cic. de nat. Deor. ¶ Quatuor menses hiemales non comedit. ¶ Delphini, qui perpetuum cum crocodilo bellum gerunt, non ignorantes, qua potissimum parte hostis lædi possit, aquam subeunt, pinnaque, quam in dorso gerunt, illi alvum subsecant. Habet & alterum hostem, ichneumonem, qui in apertas dormientis fauces teli in morem illapsus intestina ejus erodit. ¶ Conspecto homine emittit lacrymas, mox appropinquantem devorat. Unde factus locus proverbio, Crocodili lacrymæ, quod de iis dici solet, qui sub specie pietatis alios fallunt. ¶ Duplex est, amphibius, qui hactenus descriptus est, & terrestris, longe minor, qui odoratissimis tantum floribus in terra vivit, & a Dioscoride l. 2. Scincus vocatur. Mirum in modum melle delectatur. Sed apiarii crocum apponunt alvearibus, ne crocodili mel absumant. Igitur conspecto croco crocodili fugiunt. Nam a croco abhorrent, & ejus odorem reformidant.
Crocomagma, atis, n. κροκόμαγμα, fæx unguenti crocini, seu unguentum ex croco, & vino. Plin. l. 21. c. 20.
Crocōta, f. 1. κροκωτός, vestis muliebris crocei coloris. Cic. de Arusp. resp. c. 21. P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus soleis, purpureisque fasciolis, est factus repente popularis.
Crocotarĭus, m. 2. crocotarum vestium infector. Plaut. Aulul. 3. 5. 47. Cum incedunt infectores crocotarii.
Crocotĭlum, valde exile. Plaut. Extortis talis cum crocotilis crusculis. Hæc Festus. sed vox est dubia, obsoleta, nec ullo modo adhibenda.
Crocotĭnum, n. 2. genus operis pistorii, a croco. Fest.
Crocotta, vel crocuta. V. Corocotta.
Crocotŭla, f. 1. κροκώτιον, dim. a crocota. Plaut. Epid. 2. 2. 47. Intusiatam, patagiatam caltulam, aut crocotulam.
Crocus, m. & f. 2. & crocum, neut. 2. zaffarano, כרכום, Germ. saffran, Gal. du saffran, Hisp. acafran, κρόκος, vel κρόκον, flos, a כרכם, crocus, vel a Croco adolescente, qui disco a Mercurio interemptus conversus est in hunc florem, vel ut alii fabulantur, amoris impatientia, cum Smilacem puellam deperiret. Ov. 4. Met. Virg. 4. Georg. Casiamque, crocumque rubentem. Cels. l. 5. c. 21. Videntur autem hanc facultatem habere iris, nardum, crocum, cinnamomum. Apulejus. Crocus vino diluta. ¶ Crocus in neutro proprie, in masculino poetice dici, auctor est Lutatius Placidius Statii Scholiastes. ¶ Plin. l. 21. c. 5. Crocum vocat etiam luteos apices in medio lilii. ¶ Maximo in pretio est quod in Cilicia nascitur prope Corycum montem: unde Cilicum flores pro croco dixit Stat. l. 2. Silv. 1. v. 160.
* Crocuphantĭa, n. pl. vel Crocohyphanta, Ulp. D. l. 34. t. 2. l. 26. genus ornamenti muliebris. Videtur esse a croco & ὑφάω, texo.
* Crocuta. V. Crocotta.
Crœsus, κροῖσος, Rex Lydorum, Alyatti filius, omnium, quos hominum memoria celebrat, ditissimus. Hic, cum se omnium mortalium felicissimum crederet, monitus est a Solone, neminem ante cineres beatum dicendum, quod, quoad vivimus, periculum sit, ne instabilis hujus mundi felicitas dolore aliquo contaminetur. Quam Solonis sententiam verissimam esse, Crœsi calamitas postea declaravit. Victus enim a Cyro, pyræque impositus, tamdem salubre Solonis consilium agnovit, ejusque nomen sæpius inclamavit. Unde admiratus Cyrus, quisnam esset Deorum, hominumve, quem ille in extremo periculo solum invocaret, remque totam edoctus, humanæ vicissitudinis memor, Crœsum ab incendio liberavit, summoque semper apud se in honore habuit. Plutar. in vit. Solon. Herod. l. 1. V. Justin. l. 1.
Crolla, f. 1. corolla, per syncopen. Plaut. Bacch. 1. 1. 37. Emendati libri multi habent, corolla, vel corona.
Crommyonĭa, sus ea, quam Theseus interfecit, a Crommyon vico agri Corinthiaci.
Crommўum, n. 2. Cornachietto, seu Capo Cornachietto, prom. Cypri in ora Boreali, inter Lapithum, & Solos. ¶ Crommyon, κρωμύων, item, Cromyon, Cromnyon, Cremyon, vicus Peloponnesi in agro Corinthiaco.
Cronĭa, κρόνια latine Saturnalia dicuntur, scil. Saturni festa, Macrob. l. 1. Saturn. c. 7. V. Saturnalia.
Cronĭum, seu Chronium mare, Saturnium, Sarmaticum, Scyticum, Petzoricum, Tranquillum, Drohabaf, mer de Petzozorcke, Niarem more, pars Oceani Septentrionalis, inter Rubeam prom. & Scythiam veram, & fl. Paropamisum, estque etiam pars maris Concreti, seu Glacialis ultra Thulen inf. supra Asiam, quod Asiam ad Septentriones alluit.
* Cronos, i, m. Κρόνος, Saturnus. Cic. 2. nat. Deor. cap. 25. Arnob. l. 3. p. 117. ¶ Pro Saturni planeta, Sidon. carm. 15. v. 61. Falciferi Cronon ire senis per summa polorum.
Crotalĭa, n. 3. κροτάλια, margaritæ ita in ornamentis collocatæ, ut ex collisione sonum generent. Plin. l. 9. c. 35.
Crotalistrĭa, f. 1. quæ crotalo canit. Propert. l. 4. el. 8. v. 39. Nilotes tibicen erat, crotalistria Philis. Ita legit Scalig. Dicitur autem crotalistria Philis eo modo, quo Plautus dixit Hospes Zacyntho. pro, a Zacyntho. Philæ autem insula est ad Sienem Ægypti. V. Bart. ad Stat. Silv. p. 157. ¶ Laberius apud Petron. ciconiam avem vocat, Pieticulatricem, gracilipedem, crotalistriam, quia voce crotalum sonantem imitatur. Sed apud Cæl. Rhodig. l. 13. c. 66. legitur Choralistria, h. e. mulier canendi, & saltandi in choris perita.
Crotălum, n. 2. campanella, naccbera, פעמין, κρόταλον, Get. kepflin, Gal. une cymbale, Hisp. pandero, crepitaculum, instrumentum Musicum, quo Ægyptii in Deorum cæremoniis utebantur, in quo duo officula, vel æneæ laminæ colliduntur ad sonum ciendum, a κροτέω, pulso, verbero. Quidam putant, anulum æreum fuisse, qui ferreo baculo percuteretur ad sonum fistulæ reddendum. Aliorum opinio est, circulum fuisse æneum multas habentem annexas laminulas, sive orbiculos mobiles, qui collisi sonum edebant. Virgil. in Copa. Crispum sub crotalo docta movere latus. Ad quem locum V. Scalig.
Crotălus, m. 2. Corax, Corace, fl. Magnæ Græciæ, in Calabria ult. qui oritur ex Apennino M. in conf. Calabriæ cit. & in fin. Scyllaceum se exonerat.
* Crotăphos, i, n. κρόταφος, tempia, רקה, temporum dolor. Aurelian. Tard. l. 1. c. 1.
* Crotĭlus. V. Crocotilum.
Croto, f. 3. Cronon, Crotōna, Crotona, urbs Brutiorum, in Magna Græcia, in ora Calabriæ ult. & maris Jonii. Condita est a Dromede, vel a Miscello anno Urbis conditæ 80. Olim fuit perampla, & potentissima. Flumine media alluebatur, cum arce munita. Nunc etiam urbs est ampla, arcemque validam habet. Crotone tanta olim aeris salubritas fuit, ut in proverbium cesserit, Crotone salubrius, cum quid saluberrimum dicere volumus. ¶ Est etiam generis masculini. Liv. l. 24. cap. 2. Ad Crotonem oppugnandum pergunt ire. Populi Crotoniatæ, qui corporum pulcritudine, & viribus excelluisse, & præstantissimi athletæ fuisse dicuntur. Cic. 2. de Invent.
Croton, onis, fem. fruticis species ad magnitudinem parvæ ficus assurgens. Plin. l. 16. c. 23. V. Ricinus. Cici.
Crotoniāta, æ, vel Crotoniates, Crotonis incola. Crotoniates maximam in e-
xer-

xercendis corporibus curam ponebant. Ex his unus fuit Milo Crotoniates, de quo Cic. de Sen.
Crotoniensis, is, adject. idem quod Crotoniates. Justin. l. 20. c. 4.
Crotōpus, m. 2. Κρότωπος, Rex Argivorum, pater Psammathes, quæ Linum ex Apolline peperit. Hinc Linus Crotopiades ab avo materno vocatur.
Crotus. V. Sagittarius.
Cruciabĭlis, le, o. 3. doloroso, βασανιστικός, Apul. de Asino, l. 10. Sed illo cruciabili silentio durissime fatigata. Gel. l. 3. c. 9. Cruciabili exitu.
Cruciabilĭtas, f. 3. tormento, βασανιστής. Plaut. Cist. 2. 1. 3. Qui omnes homines supero, atque antideo cruciabilitatibus.
Cruciabilĭter, tormentosamente, βασανιστικῶς. Hirt. 5. B. Afric. c. 49. Sic extra vallum deducti sunt, & cruciabiliter interfecti. Plaut. Pseud. 4. 1. 40. Cruciabiliter me accipito.
* Cruciabundus, cruciatibus plenus. Cyprian. ep. 55.
Cruciāmen, inis, n. cruciatus. Prudent. hymn. Exsequiar. v. 90. Per cruciamina leti Via panditur ardua justis.
Cruciamentum, n. 2. dolore, מכאוב, λύπη. Cic. in Phil. 11. c. 4. Nec graviora sunt tormenta carnificum, quam cruciamenta morborum.
Cruciarĭus, a, um, adject. cruciatum afferens. Tert. de Præscript. c. 2. Inter ceteros mortiferos & cruciarios exitus. Al. leg. cruciatorios.
Cruciarĭus, ii, subst. m. cruci affixus. Petron. in Satyr. c. 112. Cruciarii unius parentes detraxerunt nocte pendentem. Senec. l. 3. Controv. 21. Fecit se similem tyranno, filiam raptis, libertum cruciariis. ¶ Pro homine perdito & cruce digno. Apulej. l. 10. Metam. Cruciarius ille conscientia sua deterritus. Ammian. l. 9. c. 3. Quæ cruciarius ille conflavit.
Crucĭas, pro Cruciatus, ut satias pro satietas. Plaut. Cas. 2. 6. 64. Mala crucias quidem, Al. leg. Mala crux ea quidem.
Cruciātor, oris, m. qui affligit, & cruciat, tormentatore. Arnob. l. 1. Pœnas cruciatoris perpetitur sævitate.
* Cruciatōrius. V. Cruciarius.
Cruciātus, us, m. cruciamentum, tormentum, supplicium, afflictio, pœna, tormento, afflizione, דאבה, Ger. peine, qual, Gal. tourment; Hisp. tormento, λύπη. Cic. Att. Confectus cruciatu summo dolorum. Sic Cruciatus perferre, Cruciatu perire, angi. Id. 2. Off. c. 7. & l. 11. Attic. ep. 11.
* Cruciātus, a, um, tormentato, βεβασανισμένος, cruciatu affectus. Ovid. Ibi, vers. 125.
Crucĭfer, i, m. idem ac cruciarius. Prudent. Cathemer. 3. in princ. Christum Dominum cruciferum appellat. h. e. crucem sibi ipsum bajulantem.
Crucifīgo, is, a. 3. crocifiggere, תלה בעץ, Ger. kreutzigen, Gall. crucifier, Hisp. crucifigar, in crucem tollo. Suet. in Dom. c. 10. Auctorem summarum pridie, quam crucifigeret, in cubiculum vocavit.
* Crucifixor, crocifissore, σταυρωτής, Paul. Nolan. ep. 18. al. 28. c. 7.
Crucifixus, a, um, adj. crocifisso, cruci affixus. Plin. l. 8. c. 16. Polybium leones in Africa crucifixos vidisse. Quint. l. 7. c. 1. Invenerunt ducem crucifixum.
Crucĭo, as, a. 1. affliggere, הראיב, Ger. peinigen, quelen, Gal. gêner, tourmenter. Hisp. atormentar, αἰκίζω, torqueo, affligo. Ter. Eun. Quæ nos semper omnibus cruciant modis. Cic. l. 2. Fin. c. 4. Cruciari dolore. & c. 20. Cruciari vigiliis, fame.
Crucisălus, i, m. qui salit in crucem, nomen fictum a Plaut. Bacch. 2. 3. 128.
Crucĭus, a, um, o. 1. 2. ut Vinum crucium, insuave, quod bibendo cruciat. Fest.
Crudarĭa, f. 1. argenti vena, quæ in summa fodina reperitur. Plin. l. 33. c. 6.
Crudēlis, o. 3. crudele, aspro, אכזר, Ger. grausam, Gall. cruel, Hisp. cruel, ὠμός, immitis, & asper, qui est crudis moribus. Cic. pro Dejot. Crudelis, Castor, qui nepos avum in discrimen capitis induxerit. Propert. l. 1. el. 16. Crudelior janua: quæ sc. supplices non admittit. Sallust. Catil. c. 52. Crudelissimi parricidæ. ¶ Crudele adverbialiter positum pro crudeliter. Claud. 3. de rapt. Proserp. v. 340. adhuc crudele minatur Affixæ truncis facies.
Crudelĭtas, tis, f. 3. crudeltà, אכזריות, Ger. grausamkeit, Gal. cruauté, Hisp. crueldad, ὠμότης. Cic. de Off. l. 2. c. 11. Hominum naturæ inimica crudelitas.
Crudelĭter, crudelmente, בפרך, Ger. grimmiglich, grausamlich, Gall. cruellement, Hisp. cruelmente, adv. ὠμῶς, atrociter. Cic. 1. Off. Ne quid temere, ne quid crudeliter fiat. Id. pro Mil. c. 33. Crudelissime necatus. Curt. l. 10. c. 5. Ut crudelius posset exstingui.
Crudesco, is, ui, n. 3. incrudire, incrudelirsi, Germ. vvilt und gravvsam vverden, Gall. dévénir cruel, & âpre, Hisp. encrudecerse, ὠμόομαι, crudus fio. Virg. 3. Georg. v. 504. Cœpit crudescere morbus. ¶ Transfertur & ad alia, ut crudescit seditio, Tacit. 3. histor. c. 10. Et, crudescente ira, Justin. l. 8. c. 4.
Crudĭtas, atis, f. crudità, Ger. unverdaulichkeit, Gal. crudité, Hisp. crudeca, ἀπεψία, affectus stomachi, qui nascitur ex ægra concoctione. Cic. de senect. Caret ergo etiam vinolentia, & cruditate, & insomniis.
Cruditatĭo, onis, f. cruditas, stomachi non concoquentis vitium. Cæl. Aurel. 5. Tard. c. 2.
Crudĭto, as, avi, atum, male concoquo, cruditate laboro, aver crudità di stomaco. Tert. de jejun. c. 16. Populus carnis avidissimus usque ad choleram ortygometras cruditando.
Crudus, o. 1. crudo, non cotto, חי, אכזרי, נא, Germ. robe, grin, ungekocht, Gal. cru, Hisp. crudo, ὠμός, quod est adhuc in cruore, ut Crudum vulnus, recens, & quasi adhuc cruentum. Plin. ep. 3. Crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat. ¶ Translate dicitur de eo, quod non est coctum igni. Plaut. Aulul. 3. 2. 15. Quid tu curas, utrum crudum, an coctum edim? ¶ Item de cibis, qui indigesti, & nondum concocti sunt in stomacho. Juv. sat. 1. v. 143. Crudum pavonem in balnea portas. ¶ Item de fructibus acerbis, & immaturis. Cic. de sen. Poma ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur. ¶ Crudus homo dicitur, cujus stomachus non facile concoquit. Cic. 2. Fin. Crudique postridie se rursus ingurgitent. Adde Hor. l. 1. sat. 5. v. 49. ¶ Crudum etiam dicitur, quod adhuc viride est, nec cœpit flavescere, ut crudus palmes, Lucan. l. 4. v. 417. Sic metaphorice Virg. 6. Æn. v. 304. Cruda Deo, viridisque senectus. h. e. valida, fortis. ¶ Ponitur & crudus pro immaturo, hoc est tempus suum non exspectante, ut crudum funus, Stat. 9. Theb. v. 380. Cruda puella, h. e. nondum viro apta, Martial. l. 8. epigr. 63. ¶ Apud Plaut. Pœn. 5. 2. 147. crudus conjungitur cum malo. Heu hercle mortalem catum, malum, crudumque, & callidum atque subdolum. * ¶ Cruda terra, h. e. aratro non subacta. Col. l. 2. c. 2. ¶ Crudus pro crudelis, ut Crudi Getæ. Ov. 5. Trist. el. 3. v. 8. ¶ Translate pro Asper, molestus, fragosus, passim leguntur. Corium crudum, h. e. non elaboratum. Varr. l. 4. L. L. c. 24. quod Flacc. l. 4. v. 250. dixit Crudus taurus.
* Cruentatĭo, onis, f. cruoris aspersio, αἱμάτωσις. Tert. l. 4. adv. Marc. c. 30.
Cruentātus, o. 1. 2. sanguine infectus. Plin. l. 28. c. 7. Mulieris quoque salivam jejunæ potentem dijudicant oculis cruentatis. Cic. l. 2. Inv. c. 4. Gladium cruentatum in vaginam recondidit.
Cruente, adverb. crudeliter, sæve. Justin. l. 39. c. 3. Soror, quæ tam cruente sæviat. Senec. l. 5. Benef. c. 16. Ceteri arma cruentius exercuerunt. Superlativum legitur apud Oros. l. 1. c. 17. Bello cruentissime gesto.
Cruenter, adverb. idem quod cruente. Apul. l. 3. A. A. post princip. Civium lanienam cruenter exercuit.
Cruentĭfer, a, um, cruentus, ut cruentifera signa, apud Tert. in Carm. de Jud. Dom. c. 10. Atque cruentiferis signis sacraverit aras.
Cruento, a. 1. insanguinare, גולל בדם, הוה דם, Ger. blutigmachen, Gall. ensanglanter, Hisp. ensangrentar, αἱματόω, cruore inficio. Cic. de Arusp. resp. c. 16. Secures suas cruentari scelere noluit. Id. post red. in Sen. Ne propter me civium vulneribus Resp. cruentaretur, Id. Phil. 2. Hæc te lacerat, hæc cruentat oratio. ¶ Proprie Prop. l. 4. el. 9. v. 39. Imponitque notam collo, morsuque cruentat.
Cruentus, a, um, o. 1. 2. sanguinoso, sanguigno, איש דם, Germ. blutig, Gall. sanglant, Hisp. sangriento, αἱματώδης, quod est cum sanguine, quasi cruore tinctum. Plin. l. 20. c. 13. Cruenta urina. Sallust. in Catil. Cruentam, atque luctuosam victoriam hostibus relinquatis. ¶ Translate sumitur pro crudeli, ut Cruenta vox, cruenta oratio. Cic. Phil. 2. Sic Ovid. 12. Met. v. 592. Bello cruentior ipso. Vellej. l. 2. c. 71. Non aliud bellum cruentius cæde clarissimorum virorum fuit. Et c. 52. Cruentissimus Romano nomini dies.
Crumăta, V. Crusma.
Crumēna, f. 1. vel crumina, borsa, כיס, Germ. ein seckel, beutel, Gal. une bourse, Hisp. bolsa, βαλάντιον, idem ac bulga, idest, sacculus, qui ad brachium pendet, vel de collo in tergum, a κρεμάω, suspendo, quia suspensa gestatur. Plaut. Epid. Ipse meo in collo ejus pater crumenam collocavit. Juven. Sat. 11. v. 39. Quis te, deficiente crumena, & crescente gula, manet exitus? ¶ Apud Plaut. quandoque legitur Crumina, ut & in Parei Lex. Crit.
Crumenisĕca, æ, m. tagliaborse, qui crumentas clam secat, & pecuniam surripit. Justin. novell. constit. 13. Conscii latronum, veneficiarii, crumenisecæ.
Cruor, ris, m. 3. sangue, che esce da una piaga, דם, Ger. blut, Gall. sang, Hisp. sangre, αἷμα, ἰχώρ, sanguis, qui ex aliquo vulnere spargitur. Cruor enim, & sanguis differunt, quod sanguis etiam sit, cum venis inest, cruor dicatur, postquam effusus venis, ac jam frigefactus est. Cic. pro Sex. Rosc. Cruorem inimici quam recentissimum. Virg. 4. Æneid. Atque atros siccabat veste cruores. Hor. l. 2. Carm. od. 1. Arma nondum expiatis uncta cruoribus.
Crupellarĭi, m. 2. servi continuo ferro armati, telis quidem impenetrabiles, sed inferendis ictibus inhabiles propter pondus armorum. Tac. l. 3. Ann. c. 42.
Crurālis. V. Crurulis.
Crurĭcrepĭda, æ, masc. nomen servi est apud Plaut. Trin. 4. 3. 14. q. d. cui crura compedibus crepuerunt: vel qui adeo malus est, ut crurifragium mereatur. Sic oculicrepidæ apud eumd. dicuntur ii, quibus oculi pugnis contundi solent. Ibid.
Crurifragĭum, n. 2. fractio crurum, σκελοκοπία, erat genus supplicii, quo afficiebantur servi, de quo V. Lips. de Cruce, c. 14. ¶ Apul. l. 9. A. A. Crurum ei fragium obominata. ¶ Legitur & Crurifrangium. V. Crurifragus.
Crurifrăgus, o. 1. 2. is, cui crura fracta sunt. Plaut. Pœn. 4. 2. 64. Continuo is me ex Syncerasto crurifragum fecerit. Alii leg. Crurifragium.
Crurūlis, le, adj. ad crus pertinens, ut fasciæ crurules. Petron. Fragm. Trag. p. 18. Adde Ulp. l. 25. ff. de aur. arg. mund. ¶ Alii leg. Cruralis.
Crus, cruris, n. gamba, שוק, Ger. das bein, Gal. jambe, Hisp. pierna, σκέλος, pars corporis a genu usque ad imum pedem. Cels. Crus ex duobus ossibus constat, ex tibia, & sura. Virg. 3. Georg. v. 53. Crurum tenus. ¶ Arboribus etiam sua crura tribuit Col. l. 5. c. 11.
Cruscŭlum, n. 2. dim. a crus, σκελίδιον. Martial. 3. epigr. 93. Pectus cicadæ, crusculumque formicæ.
Crusma, atis, n. 3. cembalo, צלצל, תוף, κροῦσμα, sistrum, & veluti cymbalum quoddam tintinnabulis refertum, quo gestientes mulieres oblectabantur, a κρούω, pulso, quod sonum emitteret, dum pulsaretur. Mart. l. 9. ep. 71. Edere lascivos ad Bætica crusmata gestus. ¶ Sed Vossius crumata legit, & explicat testulas, & ossicula usum crotali præstantia.
Crusmatĭcus, a, um, adject. quasi dicas, pulsatorius. Crusmatica appellatur pars Musicæ. Auctor fragmenti, quod cum Censorino edi solet: Musica est peritia faciendorum, & canendorum modorum: ejus partes harmonica, organica, crusmatica. Crusmata pulsus decori, sive carmina vocantur.
Crusta, æ, f. 1. crosta, scorza, גלד, Ger. rinde, Gal. croute, Hisp. corteca, πλάξ, ὄστρακον, proprie est glacies, quæ ob concretionem super aquæ superficie nascitur. Virg. 3. Geor. v. 360. Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ. ¶ Translate crusta dicitur cortex ille, quo vulnus, vel ulcus obducitur, cum solidatur. Cels. l. 5. c. 9. & 10. ¶ Item omne id, quo quid integitur. Plin. l. 19. c. 30. Locustæ crusta fragili muniuntur in eo genere, quod caret sanguine. Hinc in parietibus, & pavimentis crustæ dicuntur tenuia marmoris, vitri, alteriusve materiæ segmenta, quibus illa integuntur. Plin. l. 36. cap. 5. Secandi marmora in crustas nescio, an Cariæ fuerit inventum. Id. ibi d. Parietes crusta marmoris operire. ¶ Item opera ex argento, vel auro cælata, quæ inserebant vasculis, atque eadem, cum vellent, detrahebant, uti & emblemata. Cic. in Ver. Crustæ, aut emblemata detrahantur. ¶ Item gleba soli. Alphen. ff. l. 29. tit. 2. l. 9. Si ex fundo tuo crusta lapsa sit in meum fundum. ¶ Item vestimenti genus, in quo purpureus color admixtus est. Leg. nulla 11. Cod. Theod. de Scenicis. ¶ Translate Sen. de Prov. Non est ista solida, & sincera felicitas, crusta est, & quidem tenuis, felicità apparente.
Crustarĭus, m. 2. κονιάτης, מגליד, qui crustas ex argento, vel auro efficit: item qui parietes crusta tegit. Plin. l. 33. c. 12. Habuit & Teucer crustarius famam. ¶ Crustarius, a, um, o. 1. 2. quod ad crustas pertinet, ut Crustariæ tabernæ, in quibus crustata opera venduntur, ut vasa potoria cum crustis ex argento. Fest.
Crustātus, o. 1. 2. κεκονισμένος, מוגלד, crusta tectus, ut Crustata animalia. Plin. l. 11. c. 37. In marinis crustata, & cartilaginea priores dentes habent. ¶ Crustati parietes, crusta marmoris intecti. Secantur enim marmora in laminas, & parietibus apponuntur. Lucan. l. 10. v. 115.
Crusto, a. 1. incrostare, הגליד, טח, Germ. mit einer rinden, uberziehen, Gal. bailler une croûte, a quelque chose, Hisp. incostrar, πλακόω, est crustam inducere, & materia aliqua dura integere. Plin. l. 15. c. 17. Mala generosissima crustant gypso, vel cera.
Crustōsus, o. 1. 2. πλακώδης, quod crustam habet. Plin. l. 12. c. 9. Facilius hoc, & crustosius.
Crustŭla, æ, f. 1. πλακίδιον, dimin. a crusta. Apul. Parvas marmoreas crustulas parieti adjungens. Plin. l. 22. c. ult. Lens crustulas ulcerum rumpit.
Crustularĭus, ii, m. qui crustula facit, & vendit, ciambellajo, pasticciere. Sen. ep. 56. Et botularius, & crustularius, & omnes popinarum institores.
Crustulāta, æ, f. 1. idem ac crustulum. Spartian. in Vero c. 5. Sumen, phasianus, pavo, crustulata, & aprugna. V. ibi Salmas.
Crustŭlum, n. 2. ψωμίον, dimin. a crustum, genus dulciarii. Hor. l. 1. Sat. 1. v. 25. Pueris dant crustula blandi doctores.
Crustum, n. 2. ψωμός, פת, חלה, est frustum eorum, quæ comeduntur, ut panis, placentæ, &c. a crusta. Virg. 7. Æn. v. 115. Patulis nec parcere quadris fatalis crusti. Serv. in Virg. Geor. 3. v. 360. Notandum, quia cum, hæc crusta, dicimus, feminino genere, lapidis, aut ligni, aut gelu partem significamus. Cum vero crustum dicimus, edulium aliquod significamus, partem panis, vel placentæ, &c.
Crustumerĭa, f. 1. Crustumerium, Palombara, al. Marcigliano vecchio, opp. & Colonia Sabinorum, per Tiberim fl. ubi recipit Alliam, contra Vejos. Pop. Crustumeri, vel Crustumerini.
Crustumerīnus, a, um, adject. a Crustumeria. Var. l. 4. de L. L. Tribuni plebeji facti, qui plebem defenderent in secessione Crustumerina.
Crustumīnum, n. 2. opp. Thusciæ. Pop. Crustumini. Hinc una Tribus Civium Rom. Crustumina dicta est. Fest.
Crustumīnus, a, um, adject. a Crustumino, ut Crustumina pyra, de quibus Plin. l. 15. c. 15. & Col. l. 5. c. 10. V. Crustumius. ¶ Crustumina Tribus, in Sabinis, A. U. 258. constituta fuit inter rusticas.
Crustumĭum, Crustumnus, Crustumenius, Conca, fl. Italiæ, qui fontes habet in Ducatu Urbini prope Fanum S. Leonis, & aliquot auctus rivis per Romandiolam labitur, ubi in mare Adriaticum se exonerat.
Crustumĭum, n. 2. la Cattolica, opp. excisum Umbriæ, cum fl. cogn. in ora maris Adriatici, in via Flaminia, inter Ariminum, & Pisaurum.
Crustumĭus, a, um, adject. possess. a Crustumio opp. A quo sunt Crustumia pyra, peri ghiaccioli, ex parte rubentia, ut ait Serv. ad illud Vir. Geor. 2. v. 88. Crustumiis, Syriisque pyris, gravibusque volemis.
Crux, ucis, f. croce, צלוב, משיעבר, עץ, Ger. kreutz, Gal. croix, Hisp. crutz, σταυρός, instrumentum constans ex ligno recto, & transverso, in quo damnati clavis figuntur. Cic. 7. Ver. Jussu Prætoris in crucem esse sublatum. Sic cruci affigere, Curt. l. 9. Agi in crucem. Cic. 5. Fin. Suffigere cruci. Suet. in Cas. Suffigere in cruce, Horat. l. 1. Sat. 3. &c. ¶ Differt a patibulo, seu furca. Nam patibulum est simile literæ Y, crux figuram habet literæ T. ¶ Translate crux dicitur, quicquid nos cruciat, Ter. Eun. 2. 3. 91. Illis crucibus, quæ nos, nostramque adolescentiam habent despicatam. Col. l. 1. c. 7. Jus summum, antiqui summam dicebant esse crucem. ¶ Abi in malam crucem, imprecatio est irati hominis, & male precantis alicui. Crux autem in hac phrasi videtur non patibulum, sed cruciatum significare. V. Abeo. ¶ Genitivus plural. hujus nominis legitur apud Tert. Apol. c. 16. & l. 1. ad Nation. c. 12. Sed utroque loco alii crucium legunt, alii crucum. Scioppius crucum retinet, in notis ad Tert. ¶ Malo cruce masculino genere dixere Gracchus apud Fest. & Enn. apud Non. c. 3. n. 31.
* Cryphĭi, orum, κρύφιοι, in Sacris Mithræ erant arcani quidam ritus, & sacerdotes ipsi qui illis initiabantur. Grut. p. 303. n. 2. 1087. n. 4. Vide Hier. ep. 7. ad Latam, & Reinesium ad Inscript. 48. class. 1.
Crypta, æ, f. caverna, grotta, מערה, κρύπτη, caverna, vel testudo subterranea, vel in monte excavata, a κρύπτω, tego, abscondo. Juv. Sat. 5. Et solitus mediæ cryptam penetrare Suburræ. ¶ Accipitur item pro sepulcro, quia sepulcra erant
spe-

specus subterranei. Prudent. in pass. Hippolyti, v. 154. ¶ Crypta etiam pro cryptoporticu sumitur apud Sueton. Calig. c. 58.

Crypticus, o. 1. 2. κρυπτικός, occultus, subterraneus. Sidon. l. 1. ep. 5. Crypticis arcubus fornicavit. ¶ Homo crypticus, qui secreta fideli taciturnitate custodit. Jul. Firmic. l. 3. Mathes.

Cryptoporticus, f. 4. porticus subterranea cum amplis fenestris, qua refrigerandi causa per æstatem utimur: item porticus, quæ undique septa, & quasi sepimento parietum abscondita est, a crypta, & porticus. Plin. l. 2. ep. 17. & l. 5. ep. 6.

* Crystallion, i, n. κρυστάλλιον, psyllion herba. Plin. l. 14. c. 11.

Crystallinus, o. 1. 2. κρυστάλλινος, quod est ex crystallo. Juv. Sat. 6. Grandia tolluntur crystallina, h. e. vasa ex crystallo. Capit. in Vero, c. 5. Calices crystallini.

Crystallus, f. 2. & Crystallum, n. 2. cristallo, זכוכית, Germ. crystall, Gall. cristal, Hisp. cristal, κρύσταλλος, lapis, seu succus perspicuus lapidescens, quem sub terris, aut inter gelidas rupium venas frigus glaciat, & durat, quasi κρυόσταλλος, a κρύος, frigus, & στέλλομαι pro συστέλλομαι, contraho, quia ab aliquibus glacies censetur, idest aqua frigore concreta, vel melius a similitudine glaciei. Mart. lib. 8. epigr. 77. Candida nigrescant vetulo crystalla falerno. Plin. lib. 37. c. 2. Crystallus nascitur laudata in Alpium jugis. Isidor. l. 16. c. 13. masculino genere effert.

C ANTE T. & U.

Cteatus, m. 2. κτέατος, pater Amphimachi, unus ex quatuor Ducibus Epeorum, qui 40. navibus ad Trojanam expeditionem profecti sunt.

Ctesibicus, a, um, ad Ctesibium pertinens, ut Ctesibica machina, a Ctesibio inventa, apud Vitruv. l. 10. c. 12. ¶ Fuit autem Ctesibius vir Alexandrinus, qui pneumaticam rationem, & hydraulica organa reperit, ut docet Plin. l. 7. c. 37. & Vitruv. l. 9. c. 9.

Ctesiphon, ontis, m. κτησιφών, architectus, qui Dianæ Ephesiæ Templum dicitur construxisse. ¶ Item Civis Atheniensis, pro quo exstat omnium pulcherrima Demosthenis oratio. Cic. de optim. gener. Orat.

Cuba, æ, f. 1. letto, lectus, vox Sabinorum, a κύπτω, declino. Voss. ex Festo. Sed alii lecticam intelligunt. ¶ Cuba item, Dea cubandi, quæ scilicet pueris cubantibus præerat.

Cubatio, onis, f. cubandi actio, il giacere, o dormire. Var. l. 7. L. L. A cubatione cubiculum.

Cubator, oris, m. qui cubat. Paulin. Nolan. epist. 21. (al. 24.) c. 4. Joannes beatus Dominici pectoris cubator.

Cubatus, m. 4. κοίμησις, משכב, cubandi, sive dormiendi actio. Plin. l. 10. cap. 57. Medicina in fame, & cubatus in fumo. Al. leg. cubitus.

Cubicularis, & re, o. 3. κοιτωνικός, quod ad cubiculum pertinet. Cicer. 5. Tusc. Cum fossam latam cubiculari lecto circumdedisset. ¶ Ponitur etiam pro cubiculario. Cameriere. Suet. in Ner. c. 38. Plerique Consulares cubicularesque ejus. Meliores libri habent Cubicularios.

Cubicularius, a, um, adject. idem quod cubicularis, ut lucerna cubicularia, quæ scil. in cubiculo adhibetur. Martial. lib. 14. in lemmate epigr. 39. Adde ejusd. lib. epigr. 150.

Cubicularius, m. 2. cameriere, סריס, Ger. kammerling, kammer diener, Gall. valet de chambre, chambellan, Hisp. camarero, κατακοιμιστής, qui in cubiculo ministrat. Cic. 5. Ver. Hunc vestri janitores, hunc cubicularii diligunt. Sueton. in Domit. c. 11. Decurio cubiculariorum, il Maestro di camera.

Cubiculatus, a, um, adject. in cubiculi modum factus, vel cubicula habens, ut cubiculatæ naves, apud Senec. l. 7. de Benef. c. 20.

Cubiculum, n. 2. camera, תא, חדר, Germ. kammer, Gall. chambre, Hisp. camera, κοιτωνίσκιον, locus, in quo per diem manemus, præterquam cum prandendum, cœnandumve est. Sueton. Domit. c. 16. in cubiculum se recepit, atque ibi occisus est. ¶ Frequenter accipitur pro loco, in quo dormitur, solentque auctores plerumque epithet. ejus significationis addere, ut cubiculum dormitorium. Plin. l. 5. epist. 6. &, Cubiculum noctis, & somni, Id. l. 2. ep. 17. ¶ A Suet. in Ner. c. 12. Cubiculum vocatur suggestum illud velis circumtectum, e quo Imperatores spectare solebant.

Cubicus, a, um, adject. ad cubum pertinens, vel ad cubi formam factum. Vitr. l. 5. Præfat. Partes cubica ratione facientes. ¶ Legitur & cybicus, a, um, ut cybica soliditas, apud Martian. Capel. l. 2. cir. init. Cum enim sit a græco κύβος, υ modo in u latinum transit, modo remanet.

Cubile, n. 3. letto, משכב, Ger. ein bett, Gal. lit, Hisp. lecho, κοίτη, lectus, a cubo, quod eo cubetur. Cic. 5. Tusc. Terra cubile erat Anacharsi. Id. l. 9. Fam. ep. 22. Inire cubile alterius. Virg. 12. Æn. Ascendere cubile. ¶ Cubilia item dicuntur loca, in quibus feræ cubant, nido. Cic. 2. de nat. Deor. c. 49. Delitescunt in cubilibus bestiæ. ¶ Ab architectis cubile dicitur ea structuræ pars, in qua aliquid sedet, & conquiescit, ut cubilia lapidum, apud Vitruv. l. 2. c. 8. & cubilia tignorum, apud eumd. l. 4. c. 2. ubi sc. lapides, & tigna nituntur, & consistunt. Pl. l. 36. c. 14. Ut sensim opus in cubili sederet. Ita Harduin. Al. legebant: ut sensim totum insideret. Id. ibid. Sedit in cubili. ¶ Cubile salutatorium, Lararium etiam dictum, in quo simulacra Deorum imponi solebant. Plin. l. 15. c. 11. Virorum salutatoriis cubilibus inclusa. ¶ Translate Cic. 4. Ver. Ut omnes istius avaritiæ non jam vestigia, sed cubilia ipsa videre possent.

Cubital, lis, n. ὑπαγκώνιον, cubiti fulcimentum, pulvinus, cui cubito innitimur. Horat. l. 2. Sat. 3. v. 255. Ponas insignia morbi, fasciolas, cubital, focalia, &c.

Cubitalis, le, o. 3. πηχυαῖος, אמתי, altus uno cubito, di un cubito. Liv. l. 24. c. 34. Archimedes murum ab imo ad summum crebris cubitalibus fere cavis aperuit. Sic cubitalis caules. Plin. l. 12. c. 12.

* Cubitio, pro cubatio, habet August. epist. 151.

Cubitissim, adverb. cubando, vel in cubitum. Plaut. Cas. 5. 2. 43. Tollo, ut obvertam cubitissim.

Cubito, idem ac cubo. Cic. pro Cæl. c. 15. Pusio cum majore sorore cubitavit.

Cubitor, m. 3. qui cubat. Col. l. 6. c. 2. Cubitorem bovem appellat, qui sæpe decumbit ex pertinaci contumacia.

Cubitorius, a, um, adject. ad cubandum pertinens, ut cubitoria vestimenta, apud Petron. Sat. c. 30. Lipsius tamen, quem plures sequuntur, l. 1. Satur. c. 2. legit accubitoria.

Cubitura, æ, f. 1. idem ac cubatio. Plaut. in fragm. Taubm. Ad cubituram mage sum exercita. Adde Muret. l. 18. var. Lect. c. 10.

Cubitus, ti, masc. & cubitum, ti, n. gomito, braccio da misura, אמה, Germ. ein elenbogen, Gal. coude ou coudée, Hisp. codo, πῆχυς, ἀγκών, pars illa brachii, cui innitimur, quæ ab ima manu ad brachii curvaturam extenditur, a cubo, quia ipso cubamus, vel a κύβιτον. Cels. l. 8. c. 1. Plaut. Stich. Cubitis depulsa de via. ¶ Accipitur & pro mensura cubiti, quæ constat ex sex palmis, hoc est digitis 24. vel ex uno pede, & dimidio, & est quarta pars altitudinis in corpore nostro. Sed est etiam cubitus Regius, qui communi cubito tribus digitis major est. Præterea est cubitus Geometricus, qui tantum valet, quantum sex nostri cubiti, ut Origenes, & Augustinus tradiderunt. Cic. Att. lib. 13. Cum ille Callipedes assiduo cursu cubitum nullum processerit. Plin. l. 27. c. 9. Bina cubita excedentes. * ¶ Cubito pellere, vel icere, est corripere, improbare cubito urgentes. Tertull. de A. c. 55. ¶ Translate est curvatura seu flexus litoris. Plin. l. 3. c. 13. In ipso flectentis se oræ cubito.

Cubitus, us, m. idem ac cubatio. Plin. l. 29. c. 4. Supini cubitus oculis conducunt. Id. l. 24. c. 9. Cubitus sibi sternere foliis. Cato c. 5. R. R. primus cubitu surgat.

Cubo, as, bui, bitum, n. 1. giacere, שכב, Ger. ligen, Gal. coucher, Hisp. echarse, κατάκειμαι, jaceo, a κύπτω, quod est caput, atque oculos declinare, sive demittere, ut dormientes solent. Ovid. de remed. am. v. 727. Hic fuit, hic cubuit, thalamo dormivimus illo. Cic. 5. Ver. Cum iste etiam cubaret, in cubiculum introductus. Plaut. Cas. & Mil. Cubare in lecto. Cato R. R. c. 5. Ire cubitum, surgere cubitu. ¶ Cubare in faciem. Juven. Sat. 3. v. 280. Cubat in faciem, mox deinde supinus. ¶ Est item ægrotum esse. Cic. 2. Tusc. Narrabat, cum graviter, & copiose nihil esse bonum, nisi quod honestum esset, cubantem disputasse. ¶ Simile est Cumbo, is, n. 3. Priscian. l. 10. censet, cubo, prius esse, quam cumbo, Scalig. lib. 4. c. 16. e contrario. ¶ Cubare cum aliquo. h. e. concumbere. Plaut. Mil. 1. 1. 65. ¶ Est etiam triclinare verbum, & significat in cubitum se componere. Plaut. Asin. 5. 2. 73. At etiam cubat cuculus; surge amator, i domum. V. ibi Interpretes. Sueton. in Calig. c. 24. Pleno convivio singulas infra se collocabat, uxore supra cubante.

Cubula, æ, f. libi sacri genus. Arnob. l. 7.

Cubus, m. 2. κύβος, est figura ex omni latere quadrata, quales sunt tesseræ, quibus in alveolo luditur, a κύβος. Vitruv. l. 5. in præf.

Cucubo, as, n. 1. κικκαβάζω, proprium est vocis noctuæ. Auct. carm. de Philom. v. 41. Noctua lucifuga cucubat in tenebris.

* Cuculla, æ, f. cucullus. Hieron. & Paulin. Nolan.

Cucullatus, o. 1. 2. qui cucullum habet, ut saga cucullata. Col. l. 11. c. 1.

Cucullio, sive Cuculio, onis, m. dimin. a cucullus, vel idem ac cucullus. Lampr. in Heliogab. Tectus cucullione mullionico, ne agnosceretur. Capitol. in Varro, c. 4. Obtecto capite cucullione vulgari viatorio. Cato R. R. c. 2. Cum tempestates pluviæ fuerint, centones, cuculiones, familiam oportuisse sibi sarcire.

* Cucullunculus, i, parvus cucullio. Paul. ex Fest. in Tegillum.

Cucullus, m. 2. cartoccio, proprie est involucrum chartaceum, quo a pharmacopolis, aliisque institoribus pulveres, ac similia clauduntur. Marc. l. 3. epigr. 2. Vel thuris, piperisque sis cucullus. ¶ Translate est pars vestis a tergo pendentis, qua caput tegitur pluviæ, vel tempestatis causa, veste, che ha il cappuccio, Germ. kappen, Gal. cape, Hisp. cugulla, o cogulla, a forma, quia cucullus capitis refert conum inversum, planeque chartaceo cucullo similis est, ut ex palliis Hispanicis & bardocucullis apparet. Juv. Sat. 6. v. 118. Sumere nocturnos meretrix augusta cucullos. Mart. l. 11. epigr. 99. Nec te cucullis afferet caput tectum. Col. l. 1. c. 8. sagis cucullis dixit eodem sensu. ¶ Salmas. in Capitol. Pertin. c. 8. observat ex not. Tyron. & Senecæ, fuisse etiam pedum cucullos, qui cucullopedones, & pedoculli dicebantur.

Cuculo, as, n. 1. verbum est cuculi vocem exprimens. Auctor carm. de Philom. v. 36. Et cuculi cuculant, fritinnit rauca cicada.

Cuculum, n. 2. Scutula, opp. Marsorum, in Latio, nunc Aprutio, apud Albam Marsorum, Taliequitium versus.

Cuculus, m. 2. cuculo, Germ. gugauch, Gall. coucou, Hisp. cuclillo, κόκκυξ, avis ex genere accipitrum, licet ungues aduncos non habeat. In aliarum avium nidis ova parit, trium scilicet, palumbæ, alaudæ, chloridos, quod sciat se omnium avium generi esse odiosam; neque confidat, pullos in suo nido tutos fore. Hinc dicitur de adultero, quia ex alienis uxoribus liberos gignit, quemadmodum ille, qui uxorem habens adulteram alienos liberos enutrit pro suis, curruca vocatur. Plaut. Asin. 5. 2. 73. At etiam cubat cuculus: surge amator: i domum. * ¶ Pro stupido. Plaut. Asind. 5. 2. 73. Ibi ille cuculus: ocelle mi, fiat. ¶ Est & herba strumus vel strychnos. Pl. l. 27. c. 8. ¶ Nominis hujus penult. a veteribus producitur. Hor. 1. Serm. 7. v. 31. Magna compellans voce cuculum. Nunc vulgo corripitur. Auct. Philom. Et cuculi cuculant, fritinnit rauca cicada.

Cucuma, æ, f. 1. bronzino, cogoma, דוד, Germ. ein pfennlein, Gal. cuveau, cuvette, coquemar, poëlon, Hisp. vaso de cobre, como caldera, o sarten, vas coquinarium ad calefaciendam aquam ex ære, vel ex terra, a cucumeris oblonga forma, & amplo ventre. Petron. Satyr. Cucumam ingentem foco apposuit. Mart. l. 1. epig. 79. Cucumam pro balneo posuit. Ita enim habet: Torquatus nitidas vario de marmore thermas Exstruxit: cucumam fecit Otacilius. Sunt qui hic cucumam parvum tuguriollum interpretantur. ¶ Budæus scribit, cucumam esse genus baculi ferrati. Martian. lib. 1. ff. ad leg. Corn. de sicar. Si clava percusserit, aut cucuma in rixa, &c.

Cucumella, f. 1. dimin. a cucuma. Alphen. l. si quando, 18. ff. si servitus vindic. In qua labra, crateras, cucumellas positas haberet. Est tamen varia lectio.

Cucumis, umis, & eris, m. cocomero, קשואים, Ger. kukummern, Gal. concombre, Hisp. cohombro, σίκυς, herba est sarmentis prælongis humi repentibus, & in ramos vitis modo se diffundentibus, folio rotundo, cucurbita aliquanto minore, flore luteo, fructu oblongo. Vir. 4. Georg. v. 121. Tortusque per herbam Cresceret in ventrem cucumis. ¶ Cucumis anguinus, sive silvestris, sive agrestis, herba solo fructu a sativo cucumere distans, quem multo minorem habet, glandibusque longiusculis similem. Officinæ cucumerem asininum vocant. Pl. l. 20. c. 1. Cucumim silvestrem esse diximus intra magnitudinem sativi. Var. l. 1. R. R. c. 2. Cucumerem anguinum condito in aquam, eamque infundito quo voles, nulli (cimices) accedent. ¶ Est & piscis hoc nomine. Plin. l. 9. c. 2. & l. 32. c. 11. ubi tamen Harduinus non piscem, sed fruticem marinum intelligit.

Cucumula, æ, f. dimin. parva cucuma. Petron. Satyr. Frangitur cervix cucumulæ,

Cucurbita, f. 1. zucca, דלעת, קרא, Ger. kirbiß, Gal. citrouille, courge, Hisp. colabaça, κολοκύνθη, herba hortensis, a curvitate, geminata prima syllaba. Plin. l. 19. c. 5. Cucurbita crescit, qua cogitur, forma, plerumque & draconis intorta figura. ¶ Item instrumentum Medicorum, ventosa, σικύα, quod cuti imponitur ad sanguinem eliciendum, a forma ventricosa, qua refert cucurbitam. Juv. Sat. 14. v. 57. Vacuumque cerebro jam pridem caput hoc ventosa cucurbita quærit. V. Cucurbitula. ¶ Cucurbitæ caput habere, pro stolidum, & vecordem esse. Apul. lib. 1. Miles. Nos cucurbitæ caput non habemus, ut pro te moriamur.

* Cucurbitarius, qui cucurbitas colit. Hier. ep. 89. ad Aug.

Cucurbitatio, onis, f. Cucurbitarum impositio ad sanguinem eliciendum. Cæl. Aurel. 2. Tard. c. 1.

Cucurbitinus, o. 1. 2. κολοκυνθινος, quod similitudinem habet cucurbitæ, ut Pyra cucurbitina, ficus cucurbitinæ. Cato R. R. c. 7.

Cucurbitula, æ, f. ventosa, dim. a cocurbita. Quo nomine & ventosam dicunt. Duplici autem cucurbitularum genere usi veteres, æreis, & corneis. Col. l. 2. car. 11. ubi de sanguinis detractione per cucurbitulas differit. ¶ Apud Plin. Valer. l. 2. c. 28. legitur & Cucurbitella.

Cucurio, n. 4. proprium est gallorum, a sono. Auth. Philom. Cucurire solet gallus, gallina gracillat.

* Cucurru. Afran. in Cinerario. Id me celabat cucurru. Ita Charis. l. 2. sub fin. ubi hanc vocem inter interjectiones annumerat, simulque addubitat, an nomen sit, ut veru, genu.

Cucus, i, m. idem quod Cuculus. Isid. l. 12. c. 7. Plaut. Pers. 2. 1. 6. Cucus si in ludum iret, &c. Alii tamen legunt, Cuculus.

Cucutium, ii, n. vestimenti genus, vel, ut placet Casaubono, cuculli species. Trebel. Pol. in Claud. c. 17. Cucutia villosa duo. Meurs. legit Cuculia.

Cudo, is, cudi, cursum, a. 3. battere, יצר, Ger. schlagen, Gal. battre, Hisp. cunar, κόπτω, ferio, percutio, a נכה, tundo, quatio, cædo. Col. l. 2. c. 10. de faba excutienda, Durissimæ acus resectæ erunt a cudentibus. ¶ Cudere argentum, est in pecuniam formare, signo impresso, batter monete. Hinc Terent. Heaut. 4. 4. 18. Quam rem agis scelus? S. Egone? Argentum cudo, quod tibi dem, hoc est comparo. ¶ In me hæc cudetur faba: proverb. est apud eumd. 2. 3. 89. h. e. in me hoc malum recidet: ductum ab area. Ibi enim quamvis faba præcipue cudatur, tamen omnes ictus in aream recidunt. Plaut. Epid. 3. 4. 40. Quas tu mihi tenebras cudis? h. e. insidias paras. Lambinus edidit trudis.

Cudo, vel Cudon, onis, m. capitis tegumentum ex corio, seu galea pellicea, a κώδιον, seu κώδεια, κωδία, κωδί, caput, quia galea, & caput munit, & capitis figuram refert. Sil. l. 8. v. 494. Caput his cudone ferino stat cautum. Legitur & codo.

* Cuja. V. Cujus.

Cujas, jatis, o. 3. di qual patria, di qual nazione, di qual setta, למי, ποδαπός, significat unde, & non tantum patriam, gentem, nationemque innuit, sed etiam partes, & sectam. Cic. 5. Tusc. c. 37. Socrates quidem, cum rogaretur, cujatem se esse diceret, Mundanum, inquit. ¶ Dicitur & cujatis, comm. gen. Accius Telepho, ut citat Nonius. Neque cujatis esset, unquam potuimus multa rogantes scire. Apul. l. 1. Miles. post princ. Ut prius noveritis, qui sim, aut cujatis. Sed in his exemplis potest esse elliptica constructio, ut intelligatur, cujatis patriæ, aut aliquid simile.

Cuicuimodi, indeclinab. qualiscumque, vel qualitercumque, di qualsivoglia sorta. Cic. Att. l. 3. epist. 22. Tu ad me velim omnia, cuicuimodi sunt, scribas.

Cuimodi, pro cuicuimodi. Gell. l. 14. c. 1. Atque illud etiam, cuimodi esset, considerandum putabat, quod &c. ¶ Item pro cujusmodi. Id. l. 20. c. 1. Consideres gravius, cuimodi sint ea, quæ reprehendisti.

Cujus, cuja, cujum, o. 1. 2. di chi, למי, Ger. vvelches, Gall. de qui à qui, Hisp. de quien, τινός ὤν, adject. est per tria genera declinabile, ut Meus, a, um, loco genitivi cujus, & refertur ad personam possessoris. Cic. 3. Ver. Ut optima conditione sit is, cuja res sit, cujum periculum. Valgius apud Donat. in vita Te-

ren-

rentii. Cujæ sunt fabulæ? ¶ Cuja ablat. pro gen. cujus usurpatur cum verbis interest, & refert, ut Mea pro mei, &c. Cic. pro Mur. Ei, cuja interfuit, non ei, cuja nihil interfuit.

Cujuscemodi, duo genitivi omnis generis, idem quod Cujusmodi. Hirt. B. Afric. c. 36. Cujuscemodi generis hominum delectus haberet.

Cujuscumquemodi, & Cujusquemodi, di qualsivoglia genere. Sall. Catil. c. 39. Nec solum cives, sed etiam cujuscumquemodi genus hominum. Cic. l. 2. Fin. c. 1. Quamvis multa cujusquemodi rapiat, &c. ¶ Leguntur tamen etiam in duas voces divisa.

Cujusdammodi, indecl. h. e. cujusdam generis, di qualche sorta. Cic. l. 5. Fin. cap. 12. Animus non esse solum, sed etiam cujusdammodi esse debet.

Cujusmodi, di qual maniera, Ger. von vvelcher gattung, vvelcherlans, Gal. de quelle sorte, Hisp. de qual manera, ὁποῖος, & interrog. ποῖος τις, qualis, duo genitivi, cujus, & modi, qui vulgo tamquam una vox pronuntiantur. Cic. 2. de Invent. Legem, cujusmodi sit, in præsentia conservari a judicibus.

Cujusmodicumque, qualiscumque, duo geniti pro cujuscumque modi. Cic. pro Cluent. c. 6. Cujusmodicumque mater sit.

Cujusvis, Cujavis, Cujumvis, qualiscumque, qualunque. Apul. Apol. Cujavis oratio.

Cul, qualis. Plaut. Amph. 1. 3. Ædepol condignum donum, cul est, qui donum dedit. Non. ibid. Cul est, pro quale est, neutr. positum, pro masculino. Sed verisimile est, & Plaut. & Non. scripsisse qual' est, vel cual' est, eliso s, & absorpta vocali. V. Taubman.

Culcitella, & Culcitula, æ, f. diminut. parva culcita. Plaut. Most. 4. 2. 14. Suam culcitellam oportet. Alii legunt Culcitulam. V. Culticula.

Culcitra, vel melius Culcita, f. 1. materazzo, משכב, Ger. das polster, Gall. covette, Hisp. coicedra, almadraque, στρωμνή, id, super quod dormientes quiescimus, non id, quo integimur: a calcando, quod in ea lana, tomentum, plumæ, & alia materia inculcatur. Cic. Tusc. 3. c. 19. Collocemus in culcita plumea, psaltriam adducamus. Alii leg. Culcitra, invitis Criticis. Sen. epist. 87. Culcita in terra jacet, ego in culcita. Id. epist. 108. Laudare solebat Attalus culcitam, quæ resisteret corpori. Tali utor etiam senex, in qua vestigium apparere non possit. ¶ Apud Var. l. 3. R. R. c. 5. Culcitæ vocantur stylobatæ projecturæ extra solidum procidentes, ut videre est in peristyliis monachorum, in quibus pulvinatæ coronæ stylobatarum extra perpendiculum præbent opportunas fessis deambulando sedes. Ita explicat Scalig. Verba autem Varronis sunt. Ut in culcitas, & columellas convivæ pedibus circumire possint. ¶ Culcitam gladium facere, est gladio incumbere, & se transfodere, apud Plaut. Cas. 2. 4. 28.

Culcitula, æ, f. picciolo materazzo, parva culcita. Lucil. apud Non. c. 1. n. 152. Culcitulæ accedunt privæ centonibu' binis.

* Cule'st. V. Cul.

Culearis, e, adject. ut dolium culeare, quod culei mensuram capit. Cat. R. R. c. 112. Vitr. l. 6. c. 9.

Culeolum, V. Culiolum.

Culest pro quale est dixit Plautus, teste Non. c. 3. n. 56.

Culeus, vel culleus, vel collus, m. 2. sacco, שק, Ger. ein lederner sack, Gal. sac, Hisp. saco, κουλεός, saccus ex corio, vel etiam ex cannabe, ab occulendo, vel melius a κουλεός, Jon. pro κολεός, vagina, unde & coleos Latini dixere. Plin. l. 7. Vehicula cum culeis, donec exinanirentur, sustinere solitus. ¶ Factus fuit Lege Pompeja pœna parricidarum. Nam sanguineis virgis verberati, in culeo scorteo cum cane, simia, gallo, & vipera insuti in mare projiciebantur, ut est apud Modestin. Dig. l. 48. tit. 9. leg. penult. quamquam Cic. pro Rosc. Amer. c. 25. & 26. de cane, gallo, & vipera nihil dicit. ¶ Est & culeus maxima liquidorum mensura, sexaginta capiens urnas, juxta Fannium, vel quadraginta, juxta Plinium. Hinc dolium sesquiculeare, quod culeum, & dimidium continet. Col. l. 12. c. 18. Varro neut. gen. adhibuit, l. 1. R. R. c. 2. In singula jugera dena culea vini fiunt. At Plin. l. 14. c. 4. Singula jugera septenos culeos, &c. ¶ Culeus etiam annumeratur inter vasa militaria. Nep. Eum. c. 8. n. 7.

Culex, icis, m. & f. 3. zenzala, Ger. eine mucke, Gall. moucheron, cousin, Hisp. mosquito, κώνωψ, vermiculus parvus alatus. Varia sunt culicum genera; nam alii dicuntur vinarii, qui circa vinum nascuntur, alii ficarii, quos gignit caprificus, alii muliones, &c. Plin. l. 11. c. 2. Tot sensus (natura) collocavit in culice. Horat. l. 1. Sat. 5. v. 14. Mali culices, ranæque palustres Avertunt somnos. ¶ Culicem canam appellat Plaut. Cas. 2. 3. 22. amatorem senem.

Culicaris, e, adject. ut culicare conopeum, quo scil. ad culices arcendos super lectum extenditur. Vet. Scholiast. ad Juven. sat. 6. v. 80.

Culigna, f. 1. κυλίχνη, vas potorium, atque id vinarium, a κύλιξ, calix. Cato c. 132. Jovi dapali culignam vini, quantum vis, polluceto, Fest.

Culina, f. 1. cucina, בית מוקד, μαγειρεῖον, locus, ubi cibi coquuntur, olim colina, quod ibi colebant ignem domus locupletiorem. Plaut. Cas. Senex in culina clamat, hortatur coquos. ¶ Metonymice ponitur pro cibis. Juv. sat. 3. v. 250. Sequitur sua quemque culina. ¶ Erat etiam locus, in quo epulæ in funere comburebantur. Aggen. de limit. Sunt in suburbanis loca publica inopum destinata funeribus, quæ loca culinas appellant.

Culinarius, ii, m. coquus, cuoco. Scrib. Larg. Comp. 230. Lixivia, qua culinarii utuntur.

Culiolum, vel culliolum, vel gulliolum, n. 2. cortex nucum viridium, a similitudine culei, quo vinum, sive oleum continetur. Fest.

Culleus, V. Culeus.

Culmen, inis, n. 3. colmo, tetto, sommità d'alcuna cosa, ראש, Ger. der gipffel, die spitze, Gall. comble, sommet, Hisp. combre, στέγος, proprie est stramineum tectum, a culmis, hoc est, frumenti calamis, quia veteres culmis ædificia tegebant. Virg. 1. Ecl. Pauperis & tuguri congestum cespite culmen. ¶ Translate dicitur de fastigio, seu summitate cujuscumque rei. Plaut. Trin. E Capitolio, quo in culmine astat summo. Sic culmen honoris, culmen regale. h. e. dignitas, excellentia. Apul. 3. Florid. Claud. Honor. v. 64. & al. ¶ Culmen hominis, la sommità del capo. Liv. l. 1. ¶ Culmen pro culmo etiam invenitur. Ovid. 4. Fast. v. 734. Tertia res duræ culmen inane fabæ.

Culminia olea, inter varias olearum species refertur a Col. l. 5. c. 8. R. R.

* Culmino, as, sublimem facio. Est Martian. Capell. l. 9. p. 309.

* Culmosus, a, um, ad culmum pertinens. Sidon. car. 9. v. 72. Culmosos fratres appellat homines e dentibus anguineis ab Jasone satis natos, quod in morem culmi e terra sucrevissent.

Culmus, n. 2. gamba del formento, אביב, Ger. halm an korn, Gal. chalumeau, chaume, Hisp. pecon, καλάμη, frumenti calamus a radice usque ad spicam, dictus a calamus, quod a κάλαμος, arundo. Vir. 1. Geor. Culmumque levem stipulasque volantes. Cic. de senect. c. 15. Geniculato culmo erecta herba. * Dicitur & de aliis herbis. Plin. l. 18. c. 7. & 30.

Culpa, f. 1. colpa, אשם, Ger. schuld, Gal. faute, Hisp. culpa, αἰτία, peccatum. Cic. 1. Off. Ne major pœna, quam culpa sit. Idem Ver. 7. Extra culpam esse. Id. ib. In hoc uno genere omnes culpas inesse. Id. de Amic. In culpa esse. Id. Att. l. 15. Transferre culpam omnem in alium, dar la colpa. Idem pro Marcel. Teneri culpa. ¶ Dicimus etiam culpam in alium derivare, conjicere, conferre, attribuere alicui, &c. sæpe apud eumd. ¶ Sustinere culpam alicujus rei, h. e. de aliqua re accusari. Cic. Att. l. 7. ¶ Apud JCtos interdum culpa sumitur pro negligentia in agendis iis rebus, quæ a prudenti viro præstari solent. Leg. 31. ff. ad l. Aquil. ¶ Culpa etiam dicebatur nota censoria, quam appingebant Critici libris, quos damnabant. V. Scalig. in not. ad Var. l. 1. R. R. c. 59. Hinc ortum est verbum Deculpare. V.

Culpabilis, le, adject. accusatione dignus, colpevole. Apul. Apol. Culpabile judicandum est. Arnob. l. 7. Opinio culpabilis. Tert. l. 2. ad Uxor. c. 1. Tanto culpabilius est, non observare quod possis.

Culpabiliter, adv. cum culpa, cum criminatione, colpevolmente. Symm. l. 9. ep. 43.

Culpatio, f. 3. ἔγκλημα, reprehensio. Gel. l. 10. c. 22. Ne ipsi quoque culpationes hujusmodi mereantur.

Culpatus, a, um, nom. ex partic. reprehensus, incolpato, ripreso. Gel. l. 11. c. 7. Molestius culpatiusque esse arbitror.

Culpito, as, a. 1. freq. a culpo. Plaut. Cist. 2. 2. 19. Ne jusjurandum nostrum quisquam culpitet.

Culpo, as, a. 1. incolpare, חיב, Ger. beschuldigen, Gall. accuser, Hisp. culpar, αἰτιάομαι, vitupero. Plaut. Bacch. Illum laudabunt boni, hunc etiam ipsi culpabunt mali. Colum. in princ. Operis: Audio culpantes agrorum infœcunditatem.

Culta, orum, n. sunt segetes, vel agri culti, terre lavorate, ut pinguia culta, Virg. Geor. 4. v. 372.

Culte, adverb. cum cultura, ut culte dicere, h. e. cum verborum delectu, & artificio. Quint. l. 8. c. 3. Culte dicentes. Senec. suasor. 4. in fin. Quasi nemo videretur dixisse cultius.

Cultellatus, a, um, adject. in modum cultelli factus, fatto a cortello, μαχαιροειδής. Plin. l. 32. c. 2. Murænam infixam hamo invertere se, quoniam sit dorso cultellato, spinaque lineam præsecare. ¶ Apud Hygin. lapis cultellatus est, qui pentagoni habet rationem.

Cultello, as, a. 1. est agri inæqualitatem, funiculo ad perpendiculum extento, eminentiora vomere resecando, ad planitiem redigere. Cultri enim nomine intelligitur vomer, qui rectus terram in arando secat, ac scindit. Front. in l. de limitibus, Cultellamus ergo agrum eminentiorem, & ad planitiem redigimus.

Cultellus, m. 2. μαχαίριον, dim. a culter. Juv. sat. 5. v. 121. Saltantem spectans, & chironomanta volanti cultello. Hor. l. 1. ep. 7. v. 51. Cultello secare ungues.

Culter, tri, m. & Cultrum, i, n. coltello, מאכלת, חרב, Ger. ein messer, Gal. couteau, Hisp. cuchillo, μάχαιρα, omne instrumentum, quo aliquid scinditur. Plaut. Epid. 2. 2. 2. Acutum cultrum habeo. Varr. l. 2. R. R. c. 5. Emere boves ad cultrum. h. e. occidendos macelli causa. ¶ Culter etiam dicitur ferrum cultro simile quod vomeri præfigitur. Plin. l. 18. c. 18. ¶ Hinc Culter vocatur, prædensam, priusquam proscindatur, terram secans, futurisque sulcis vestigia præscribens incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. ¶ Apud Vitr. l. 10. c. 10. & 14. In cultrum, vel in cultro collocare de iis dicitur, quæ recto situ ad perpendiculum posita sunt, in taglio. ¶ Cultrum neut. gen. est in Vet. Gloss. Quod autem affertur ex Propert. l. 4. el. 5. v. 72. Cum fallenda meo pollice cultra forent: in optim. codicibus legitur claustra, vel clathra, quod magis facit ad rem.

Culticula, f. 1. fusticulus quidam ligneus in sacris, fortasse a culter, quasi cultricula. Fest. Sed in aliquibus manuscriptis est culticula.

Cultio, onis, f. coltivazione. Cic. 5. Verr. c. 95. Quid est enim Sicilia, si ei agri cultionem sustuleris?

Cultor, oris, m. coltivatore, abitatore, amico, λάτρης, qui colit. Cic. 2. de nat. Deor. Qui quasi cultores terræ constituti. Id. 1. Off. c. 30. Veritatis cultores, fraudis inimici. Hor. l. 1. od. 34. Parcus Deorum cultor.

Cultrarius, m. 2. victimarius, idest minister, qui victimam cultro immolat. Suet. in Calig. c. 32. Elato alte malleo cultrarium mactavit. ¶ Item qui cultros facit, Vet. Inscript. apud Grut. pag. 640. num. 11. Q. Tiburtii Cultrarii ossa hic sita sunt.

Cultratus, a, um, o. 1. 2. μαχαιρωτός, ut Cultratus mucro, qui scindit ut culter. Plin. l. 13. c. 4. Folia cultrato mucrone.

Cultrix, icis, f. quæ colit, seu habitat, abitatrice. Vir. 11. Æn. v. 557. Nemorum cultrix Latonia virgo. Phædr. l. 2. fab. 4. Sus cultrix nemoris. ¶ Item quæ colit, seu veneratur, ut Cultrix Deorum, Lactant. de mort. persecut. c. 11. ¶ Demum quæ colit. h. e. ornat, & perpolit. Cic. 5. Fin. c. 14. Non est alienum, rerum quas terra gignit, & augendarum, & alendarum quamdam cultricem esse, quæ sit scientia.

Cultum, i, n. V. Cultra.

Cultura, ræ, f. coltura, עבודה, ἐργασία, θεραπεία, idem quod cultus. Cicer. 2. Tusc. c. 5. Ager quamvis fertilis, sine cultura fructuosus esse non potest. ¶ Hinc pro animi disciplina translate ponitur. Horat. l. 1. epist. 1. v. 40. Culturæ patientem aurem commodare. ¶ Significat etiam venerationem, obsequium. Id. l. 1. ep. 18. v. 86. Dulcis inexpertis cultura potentis amici.

Cultus, us, ui, m. substant. a supino cultum verbi colo, significat obsequium, venerationem, culto, venerazione, עבודה, θεραπεία, ἐπιμέλεια, Tacit. 2. Annal. c. 58. De adventu Regis, & cultu sui cum decore, & modestia respondit. h. e. de honore sibi habito. Sic cultus Deorum vocantur ritus & ceremoniæ, quibus Dii coluntur. Cic. 1. Tusc. ¶ Præterea cultus dicitur habitus seu vestiur ratio, vestito. σχῆμα, εἶδος σχήματος. Suet. Ner. c. 20. Insignes pinguissima coma, & excellentissimo cultu pueri. Florus l. 4. c. 11. Cleopatra maximos cultus induta. ¶ Accipitur & pro universa vivendi ratione & consuetudine, il vivere. Virg. 5. Æn. v. 730. Gens dura, atque aspera cultu. Val. Flacc. l. 4. v. 611. Gens Chalybum, duri patiens cui cultus in arvis. ¶ Item pro cultura, coltivazione. Cic. Tusc. 2. Nullius agricolæ cultu stirpes tam diuturnæ seminantur. Sic agrorum cultus. Pl. l. 15. c. 1. ¶ Et translate pro educatione, & disciplina. Cic. 5. Fin. Sed animi cultus erat ei quasi quidam humanitatis cibus. Liv. l. 1. Cultu humili aliquem educere. ¶ Item pro ornatu. Quin. l. 3. c. 8. Affectare cultum effusiorem in verbis, politezza del dire.

Cultus, a, um, nom. ex particip. tam late patet, quam verbum colo, unde proficiscitur, ut res rustica bene culta, & fructuosa. Cic. pro Quint. c. 3. coltivata. Curt. l. 6. c. 4. Ad cultiora perventum est. h. e. incolis frequentiora, minusque deserta. Cic. pro Rosc. Com. c. 12. ager cultissimus. ¶ Translata Cic. Tusc. 2. c. 5. Animi non omnes culti fructum ferunt. Gel. l. 19. c. 8. Cultiores, doctioresque. ¶ Significat etiam ornatum, bene vestitum. Martial. lib. 10. epigr. 98. Quo nec filia cultior, nec uxor. ¶ Item venerato, adorato, ut Dea culta Virginibus ministris. Ovid. 6. Fast.

Culullus, m. 2. calix fictilis, quo in sacris utebantur Pontifices, & Vestales Virgines, ut ait Acron. l. 1. Carm. ode 31. ¶ Accipitur generatim pro urceolo. Horat. de art. poet. v. 434. Reges dicuntur multis urgere culullis.

Culus, i, m. culo, אחור, Ger. der arsch, Gall. cul, Hisp. salvonor, κῶλος, πυγή, podex, anus, pars corporis posterior carnosa, qua sedemus, a voce græca, quæ allata est. Catul. Carm. 23. v. 19. Quod culus tibi purior salillo est, Nec toto decies cacas in anno.

Cum, vel quum, & antiq. quom, quando, עם, כי, quando, Ger. vvan, da, mit, Gall. vû que, Hisp. puesto que, ὅτε, ἐπειδή. Jungitur interdum indicativo, & significat quia, aut quandoquidem, tamquam conjunctio causalis. Cic. 12. Fam. epist. 25. Tibi maximas gratias ago, cum tantum meæ literæ potuerunt. h. e. quandoquidem. ¶ Etiam cum significat quando, interdum indicativo jungitur. Cicer. pro Cluent. c. 9. Dies nondum decem intercesserant, cum ille alter filius necatur. ¶ Frequenter etiam jungitur Subjunctivo, præsertim cum gerundium Italicum latine exprimendum est, essendo che. Cic. in princip. Somn. Scip. Cum in Africam venissem, essendo io venuto. ¶ Dicimus &, cum quidem, eodem sensu. Nepos in Catone, c. 2. Neque (Scipio) hoc per Senatum efficere potuit, cum quidem in civitate principatum obtineret. ¶ Interdum pro ex quo, dacchè. Cic. Fam. 15. ep. 14. Multi anni sunt, cum ille in ære meo est. ¶ Cum eo ut, h. e. ea conditione, con questo che. Liv. l. 8. c. 14. Lanuvinis civitas data, cum eo ut ædes Junonis communis esset. ¶ Sæpe cum, & tum se in eadem periodo subsequuntur, siccome, così, ὡς, ὥς, quæ licet idem fere significent, diverso tamen modo ordinantur. Nam in cum est quiddam minus, in tum quiddam majus Junguntur autem vel cum nominibus sub uno verbo. Cic. pro Marcello; Ille omnis ante actæ vitæ fructum hodierno die maximum cepit cum summo consensu Senatus, tum præterea judicio tuo gravissimo. Vel cum duobus verbis, quæ ambo sint indicativi modi, vel unum conjunctivi, alterum indicavi. Cic. in Fam. Et cum gratulor, tum vere, quibus verbis tibi gratias agam, non reperio. Id. ibid. Cum te semper tantum dilexerim quantum neminem, tum his tuis factis sic incensus sum, &c. ¶ Sed interdum pro cum ponitur tum geminatum, vel triplicatum in rebus paribus. V. Tum, ¶ Cum etiam præpositio est, quæ ablat. inservit, con, σύν, κατά, & societatem, vel conjunctionem significat. Cic. in Rul. Atque illud circumspicite cum vestris mentibus. ¶ Cum pronom. me, te, se, nobis, vobis, semper postponitur, interdum cum relativo Qui, qua, quod, ut Mecum, quicum, quibuscum, &c. Cic. 3. Off. Dignum esse dicunt, quicum in tenebris mices. Liv. tamen l. 31. c. 29. Primi Macedones, cum quibus recentissimum fœdus erat. ¶ Alicubi cum redundare videtur. Plaut. Amph. 2. 2. 111. Egone abs te abii hodie cum diluculo! Quint. l. 1. c. 7. scribit, hanc a multis differentiam fuisse observatam, ut pro adverbio temporis quam scriberent, pro conjunctione causali quum, pro præpositione vero cum. Sed nec ipse probat, & promiscue pro varia temporum ratione scriptum invenitur. ¶ Id. Quint. l. 8. c. 1. vetat particulam hanc adhiberi ante vocem incipientem a litera n propter κακόφατον. Adhibuit Cic. pro Dom. ad Pontif. c. 9. Cum nominibus tantum uteretur. Sed Lambinus leg. quod cognominibus. Facilius inveniuntur exempla, si post n alia sequatur vocalis, quam o. * ¶ Cum eo, ut; cum eo, ne; est ea conditione ut, vel ne, dummodo, con questo che, purchè. ἐφ' ᾧ. Liv. l. 8. c. 14. l. 36. c. 5. Lanuvinis sacra sua reddita, cum eo ut ædes lucusque Junonis communis Lanuvinis cum pop. R. esset. Cels. l. 2. c. 17. Cum eo tamen ne præcordia dura sint. ¶ Composita fere significat simul, ut conjungo; interdum valde, ut concrepo: interdum contra, ut contendo. Sæpe etiam significationem non mutat, ut consolor, condignus, condoleo.

Cuma, idem quod Cyma.

Cuma, Cume, Cyma, Cyme, *Castri*, al. *Foia nuova*, urbs Asiæ min. in Æolide, & in ora sin. Smyrnæi, inter Myrinam, & Phocæam. Pop. *Cumani*, qui stupidi habiti sunt. Cum enim pecuniam mutuati, porticum construxissent, nec illam ad præscriptam diem reddidissent, a deambulatione sub porticu prohibiti sunt: cum autem plueret, præcone a creditoribus misso, ut porticum subirent, non nisi post pluviam subierunt. Hinc adag. *Cumani sero sapiunt*, simile illi, *Sero sapiunt Phryges*.

Cumæ, arum, f. *Cuma*, Col. & urbs Campaniæ exc. in ora lit. inter Linternum ad Occ. & Misenum ad Or. non longe ab antro Sibyllæ Cumanæ, & a Cumano villa. Dicta est a Cuma urbe Æolidis, vel a κῦμα, unda, vel a κύημα, fœtus, quod coloni illi apud Bajas mulierem gravidam viderint, & fœcunditatis augurium interpretantes in ea regione urbem condiderint.

Cumæus, a, um, adject. possessiv. a Cumis urbe Campaniæ, *Cumano*. *Virg.* 3. *Æn.* v. 441. Cumæam accesseris urbem. Et *Ecl.* 4. Cumæum carmen.

Cumalter, antiqui pro *cum altero* usurpabant, brevitatis gratia. *Fest.*

* Cumamum, ubicumque legitur apud *Scribon. Larg.* monet *Rhodius* corrigendum *cynnamum*.

Cumānum, i, n. Villa Ciceronis, prope Cumas. *Id. in Fam. epist.* Heri veni in Cumanum, cras ad te fortasse.

Cumanus, a, um, adject. idem quod Cumæus, ut Cumana Vates, *Lucan.* l. 5. v. 183.

Cumatilis, V. Cymatilis.

* Cumatium. V. Cymatium.

* Cumba. V. Cymba.

Cumbo. V. Cubo.

Cumĕra, f. 1. *bugnola*, Germ. *kornkast*, *kornbehalter*, Gal. *picotin*, Hisp. *nassa*, *escriño*, σιτοδόκη, vas ingens ex sparto, palmarum foliis, viminibus, & hujusmodi, vel etiam fictile, ex terra, quo frumenta condunt, a figura camura, qualis in camera, seu fornice. *Hor.* l. 1. *ser.* 1. v. 53. Cur tua plus cumeris laudes granaria nostris? *Idem* l. 1. *epist.* 5. Forte per angustam tenuis vulpecula rimam Repserat in cumeram frumenti.

Cumĕrum, n. 2. antiquis vasis genus erat, al. camillum, vel casmillum, quod opertum in nuptiis ferebatur, in quo erat nubentis supellex, a similitudine cumeræ. *Fest.*

Cumĕrum, seu Cymerium, *M. S. Ciriaco*, al. *Monte Santo*, & *M. Guasco*, prom. & mons supra Anconam in mare Adriaticum excurrens, cum arce satis munita condita a D. Pio V.

* Cumes. V. Comes.

Cuminātum, i, n. 2. liquamen ex cumino, *Apic.* l. 1. c. 29. l. 3. c. 4.

Cuminatus, & Cyminatus, a, um, cumino mixtus, vel conditus, *Pallad.* lib. 12. *tit.* 22. Cuminati salis aspersione cumulabis.

Cumīnum, vel Cyminum, i, n. *cimino*, *comino*, כמון, herbæ genus cum semine ejusdem nominis, κύμινον. *Pers. sat.* 5. v. 55. Rugosum piper, & pallentis grana cumini. ¶ Dicitur hujus herbæ semen in vino potum pallorem inducere, teste *Plin.* 20, 14. Hinc *Horat.* l. 1. *ep.* 19. v. 18. Quod si pallerem casu, biberent exsangue cuminum.

Cumīnum, *Comino*, insula parva maris Siculi, inter Melitam, & Gaulum inf. sub dominio Equitum Melitensium.

Cummaxĭme, adverb. *sommamente*, *piucchè mai*, מאד. *Terent. Heaut.* 4. 4. 40. Cummaxime volo te dare operam. *Cic. pro Cluent.* Quæ multos jam annos, & nunc cummaxime, filium interfectum cupit. ¶ Eleganter adjungitur *ut*. *Terent. Hecyr.* 1. 2. 36. Hanc Bacchidem amabat ut cummaxime tunc Pamphilus. ¶ Legitur & in duas voces divisum. ¶ Significat etiam tempore præsenti, in præsenti, *a presente*. *Cic. de Arusp. Resp.* c. 15. Antiqua negligimus, etiamne ea negligemus, quæ fiunt cummaxime? Lambinus pro *cum* leg. *nunc*. Non tamen satis confirmat.

Cummis. V. Gummi.

Cumprīme, adv. apud veteres pro cumprimis. *Quadrigar.* apud *Gel.* l. 17. c. 2. Cujus operam apud Gallos cumprime fortem Resp. sensit.

Cumprīmis, *più che altri*, *sommamente*, εἰς τὰ πρῶτα, in primis. *Cic.* 2. *Verr.* Homo domi suæ cumprimis locuples. Legitur & *Cum primis*, divisum.

Cumque, V. Cunque.

Cumŭlāte, *abbondevolmente*, *copiosamente*, רוב, Ger. *haufflich*, Gal. *abondamment*, Hisp. *abundantemente*, σωρηδὸν, abundanter. *Cic.* 2. *de Div.* Quæ ut plene esset, cumulateque perfecta. *Id. in Orat. cap.* 17. Cumulatius quid augere. Et l. 10. *Fam. ep.* 29. Cumulatissime satisfacere.

Cumulātim, adv. idem ac cumulate. *Var. de R. R.* l. 3. c. 15. Quibus in tenebris cum cumulatim positum est.

* Cumulatio, onis, f. aggestio. *Arnob.* l. 3. p. 108. Al. al. leg.

Cumulātus, a, um, o. 1. 2. *copioso*, *pieno*, נערם, רוב, מלא, Ger. *hauffig*, *gehauffet*, Gal. *comblé*, *entassé*, Hisp. *colmado*, ἐπισωρευθείς, quod plenum, expletum, perfectum est. *Cic.* 2. *de Orat.* c. 8. Omni rerum genere cumulata oratio. Et *cap.* 4. Vitio cumulatus. *Liv.* l. 2. *cap.* 47. Spreta in tempore gloria interdum cumulatior redit. *Plaut. Aulul. a.* 5. v. 16. Cumulatissimus scelerum.

Cumŭlo, as, avi, atum, *accumulare*, *ammassare*, *accrescere*, צבר, Ger. *hauffen*, Gal. *amonceler*, Hisp. *amontanar*, *auchar*, σωρεύω, est coacervare, augere. *Cic. pro Rosc. Am.* Tamen hæc aliis nefariis cumulant. *Id.* 5. *Fin.* Quod cumulatur ex integritate corporis, & ex mentis ratione perfecta. *Id. Att.* l. 4. Cumulare gaudium. Et *lib.* 14. Cumulari gaudio. *Id. pro Cœl.* Nunc meum cor cumulatur ira. *Liv.* l. 2. Cumulare æs alienum usuris. *Id.* l. 3. Cumulare sibi invidiam. *Plin.* l. 3. *epist.* 11. Cumulare aliquem laudibus.

Cumŭlus, m. 2. accessio, summa, acervus, *cumulo*, *mucchio*, *massa*, תל, ערמה, Germ. *ein hauff*, Gal. *monceau*, *amas*, Hisp. *monton*, *aucha*, σωρός, rerum veluti acervus quidam, accessio. *Cic. pro Sext. Rosc.* Ut ad illam opimam prædam damnatio Roscii, velut cumulus, accedat. ¶ Sumitur etiam pro acervo. *Liv.* l. 10. Corpus obrutum superstratis Gallorum cumulis erat. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 21. Jucundissimæ tuæ literæ cumulum mihi gaudii attulerunt. Sic cumulus laudis. *Stat.* l. 4. *Silv.* 3. ¶ *Quintil.* l. 6. c. 1. cumulum vocat, Orationis conclusionem seu epilogum.

Cunabŭla, orum, n. 2. idem ac cunæ, quasi cynabula, a κύω, pario. Sed aliqui cunabula, & incunabula a cunis distinguunt, & ea proprie dici existimant, quæ ad cunas muniendas, & ornandas pertinent, in quibus infans conditur, & jacet. *Plaut. Amphitr.* Nec eum quisquam colligare quivit in cunabulis. *Plin.* l. 10. c. 33. Cunabula avium. ¶ Translate hæc vox sumitur pro infantia, & generatim pro primis initiis, vel prima origine. *Plaut. Pseud.* Quid sapit usque a cunabulis? *Columel.* A primis cunabulis. ¶ Item pro loco in quo nascimur. *Virg.* 3. *Æn.* v. 205. Mons Idæus ibi, & gentis cunabula nostræ.

Cunæ, arum, f. *cuna*, *culla*, Ger. *wiege*, Gal. *berceau*, Hisp. *cuna*, κοιτίς, vasculum, sive alveus ille, in quo infantes fasciis involuti cubant, forma scaphæ, quasi cynæ, a κύω, pario. *Cic.* 1. *Tusc.* Iidem, si puer parvus occidit, æquo animo ferendum putant, si vero in cunis, ne querendum quidem. *Id. de senect. sub fin.* Repuerascere, & in cunis vagire. ¶ Fere usurpatur in plurali numero. *Prudentius* tamen *Dipht. num.* 28. præsepe jacenti Cuna erat.

* Cunaria, *Gruter.* p. 311. n. 7. videtur quæ cunis alicujus adfuerit, & infantiam ejus servaverit. Vide *Martial.* l. 11. *ep.* 40.

Cunaxa, locus Assyriæ, a Babylone 500. stadia, ubi inter Artaxerxem Regem, & Cyrum ejus fratrem dimicatum est.

Cunctabundus, o. 1. 2. qui cunctatur. *Liv.* l. 6. c. 7. Cunctabundosque, & resistentes egressos castris esse.

Cunctālis, le, adject. Lar cunctalis dictus est Janus, quod ab eo regi cuncta Antiqui crediderunt. *Martian. Capell.*

Cunctāmen, inis, n. idem quod cunctatio, *tardanza*, *dimora*. *Paulin. Carm.* 23. v. 416. Pavidæ cunctamine mentis.

Cunctans, o. 3. qui cunctatur, *tardo*. Hinc comp. cunctantior. *Liv.* 10, *B. Pun.* Utrum ingenio cunctantior fuerit. *Lucret.* l. 3. v. 193. Et pigri Latices magis, & cunctantior actus.

Cunctanter, adv. *tardamente*, Ger. *verzogenlich*, *langsamlich*, Gal. *doucement*, *lentement*, Hisp. *de espacio*, *tardamente*, σχολαίως, cum mora. *Liv.* l. 1. Tum illum haud cunctanter discidisse cotem ferunt. ¶ Comparat. Cunctantius. *Tacit. Annal.* 1. c. 71. Data utrique venia, facile Segimero, cunctantius filio.

Cunctatĭo, onis, f. 3. *dimora*, אחר, Ger. *verzug*, Gal. *rétard*, *délai*, Hisp. *tardanca*, μέλλησις, tardatio, mora. *Cic.* 1. *Off.* Abjecta omni cunctatione adipiscendi Magistratus. *Id. pro Sext.* c. 47. Cunctatione, & tarditate. ¶ Legitur & *contatio*.

Cunctātor, m. 3. μελλητής, dilator, procrastinator, *chi porta innanzi*, *tardo*. *Cælius Cic. Fam.* 8. *ep.* 10. Nosti Marcellum, quam tardus, itemque Servium, quam cunctator. *Liv.* l. 6. c. 23. Cunctatorem ex acerrimo bellatore factum. *Stat.* 3. *Theb.* Non cunctator iniqui, h. e. promptus ad inique agendum. ¶ Fuit & cognomen Fabii Maximi, qui prudenti cunctatione Annibalis vires fregit.

Cunctātus, a, um, particip. a cunctor, *chi ha tardato*. *Curt.* l. 5. c. 6. n. 2. Rex phalangem nihil cunctatus inducit. ¶ Transit etiam in nomen, & habet gradus. *Pl.* l. 2. *ep.* 16. Cunctatior fortasse, & cautior esse deberem. ¶ Legitur & *contatus* præsertim apud *Apulej.*

Cuncti, æ, a, o. 1. 2. *tutti*, כל, Ger. *alles*, Gal. *tous ensemble*, Hisp. *todos junctos*, ἅπαντες, omnes simul, a *con*, & *juncti*. *Cic. ante Exsil.* Quoniam laborem pro cunctis ferre consuevit. *Horat.* l. 2. *od.* 1. Cuncta terrarum subacta. ¶ Usurpatur etiam in num. sing. *Cic.* 1. *Catil.* Si cuncta Italia, si omnis Respublica sic loquatur. *Virg.* 1. *Æn.* Sic cunctus pelagi cecidit fragor.

Cunctim, adverb. universim, *quasi tutto in una volta*, ὅλως. *Apul.* l. 2. *Florid.* non sigillatim, ac discretim, sed cunctim, & coacervatim offerre.

Cunctipărens, parens omnium, &

Cunctipŏtens, omnipotens, leguntur apud *Prudent. in Pass. Agnetis sub fin.* & *Pass. Quirini*, v. 56.

Cunctor, aris, d. 1. *indugiare*, *differire di dì in dì*, אחר, האריך התמהמה, Ger. *verzichen*, *sich saumen*, Gal. *tarder*, *différer*, Hisp. *tardar*, μέλλω, proprie est cuncta aggredi, sive per cuncta ire, a *cunctus*; sed quia cuncta non sine mora perficere est, inde factum, ut sumatur pro morari, procrastinare. *Cæs.* 1. *B. C.* Si cunctetur, atque agat levius. *Cic. Fam.* 10. *ep.* 15. Cunctatus non sum in cursu bonorum consiliorum. ¶ Accipitur & pro dubitare, hæsitare. *Sueton. Aug.* c. 56. Cunctari enim se, ne si superesset, eriperet legibus reum; sin deesset, destituere amicum videretur. ¶ Cum accusativo, *Valer. Flacc. Argon.* l. 2. *de Vulcano*, Alternos ægro cunctantem poplite gressus. ¶ Cuncto, as, activa forma, eodem sensu, *Plaut. Cas.* 4. 2. 13. Abi hinc; cunctas? ¶ Scribitur & *Contor*, quod tamen Manutio non placet in Orthogr. V. *Contor*.

Cunctus. V. Cuncti.

Cuneātim, adv. σφηνοειδῶς, per cuneos. *Cæs.* 7. *B. G.* c. 28. Hostes in foro, ac locis patentioribus cuneatim constiterunt.

Cuneatĭo, onis, f. dispositio partium in cunei formam. *Scribon. Larg. Composit.* 47. Narium cuneatione quadam.

Cuneātus, a, um, o. 1. 2. *piu stretto da un capo, che dall' altro*, Ger. *wie ein keil formieret*, Gall. *fait en forme de coine*, Hisp. *acunado*, σφηνοειδής, quod in formam cunei factum est, ut Cuneatus ager, ex. gr. qui est longus centum pedes, latus ex una parte pedes viginti, ex altera pedes decem. *Col. lib.* 5. c. 2. ¶ Cuneatum theatrum, in quo sc. ordines subselliorum ex angusto in latum cunei more assurgunt. *Auson. prolog. Ludi de VII. Sapient.* v. 21. Cuneati crevit hæc theatri immanitas. *Liv.* l. 9. c. 40. Forma scuti ad imum cuneatior.

* Cunela. V. Cunila.

Cunĕo, as, avi, atum, are, a. 1. *puntellare*, *fendere con conio*, Ger. *spitz machen wie einen keil*, Gall. *coigner*, Hisp. *acunar*, σφηνόω, est cuneis adactis findere, aut firmare. *Plin* l. 16. c. 11. Si quid cuneandum sit in ligno, clavisque figendum. *Sen. ep.* 118. *sub fin.* Unus lapis fecit fornicem, ille qui latera inclinata cuneavit, & interventu suo vinxit. ¶ Metaphorice *Quintil.* l. 4. c. 3. Atque eo (digrediendi genere) illustrari ornarique orationem, si cohæret, & sequitur, non si per vim cuneatur, & quæ natura conjuncta erant, distrahit. ¶ Significat etiam, formam cunei dare. *Plin.* l. 3. c. 3. *de Hispania*: Cuneatur angustiis inter duo maria. *Mela* l. 3. c. 6. Se in diversos angulos cuneat.

Cuneŏlus, i, m. diminut. parvus cuneus. *Cic. de Univ.* c. 13. Crebris quasi cuneolis injectis. Adde *Col.* l. 4. c. 29.

Cunĕus, m. 2. *conio*, יתד Germ. *ein keyl*, Gall. *coin*, Hisp. *cuno*, σφήν, instrumentum ferreum, aut ligneum, quo finduntur ligna, cujus pars inferior acuta est, superior lata, & ampla. *Virg.* 1. *Georg.* v. 144. Cuneis scindebant fissile lignum. ¶ Per translationem sumitur pro peditum multitudine in cunei formam redacta, idest, quæ fronte angusta est, deinde paulatim latius se extendit, *puntone*. *Veget.* l. 3. c. 19. ¶ Item pro sedilium ordine, & scalarum directione in theatris, quia eo strictior erat, quo propius accedebat ad caveam, in altum vero magis, magisque diffundebatur. *Vitruv.* l. 5. c. 6. V. *Lips. de amphiteatr.* c. 13. *Sueton. Aug.* c. 44. Maritis e plebe proprios ordines assignavit, prætextatis cuneum suum. Sic Cuneus Senatorius, & Equestris ordinis. *Id. Domit.* c. 4. ¶ Denique cuneus est triangularis figura, quæ inter quadratas, & quavis specie lateratas in pavimentis, aut picturis parietum interponi solet ad ornatum. *Vitruv.* l. 7. c. 4. & 5.

* Cunicularis, e, ad cuniculos pertinens, ut cunicularis herba. *Marcel. Empir.* c. 14.

Cuniculariæ, f. 1. duæ insulæ Sardiniæ, quarum altera *Bizze*, altera *Speragia* hodie dicitur. Pineto est *Canguenares*, Cluverio, & Brietio *Isola del Pullo*.

Cuniculārius, ii, m. qui cuniculos fodit. ¶ Cunicularii, vel Cuniculares sunt milites, qui cuniculis suffossis improvisi emergunt, & hostilia munimenta invadunt. *Veget. lib.* 2. *cap.* 11. *Ammian.* l. 24. c. 15. (al. 4.) Ut cuniculariorum subito manus emergat.

Cuniculātim, adverb. in modum cuniculi. *Plin.* l. 9. c. 33. Cuniculatim, pectinatim, &c. & c. 36. Cuniculatim procurrente rostro. Hanc lectionem ex MSS. retinet *Harduinus*. Alii Codices variant.

Cuniculātor, oris, m. Lutatius in secundum lib. *Statii Thebaid.* Fossores, inquit, dicuntur in exercitu cuniculatores, qui cuniculos faciunt, per quos introgressi milites murorum fundamenta convellunt.

Cuniculōsus, a, um, adject. cuniculis, seu subterraneis cavernis plenus. *Cat. Carm.* 40. Celtiberiam cuniculosam, dixit.

Cunicŭlus, m. 2. *coniglio*, שפן, Ger. *Keiniglein*, Gall. *lapin*, Hisp. *conejo*. δασύπους, animal lepori simile; quod sub terra effossa latere solitum est. *Var.* l. 3. *R. R. cap.* 12. scripsit, ab eo dictum esse, quod sub terra cuniculos facit, ubi lateat. Sed subterranei meatus ab hoc animali potius nomen acceperunt, *Mart.* l. 13. *epig.* 60. Gaudet in effossis habitare cuniculus antris, Monstravit tacitas hostibus ille vias. ¶ Hinc est & meatus subterraneus, qui præsertim fit urbium oppugnandarum causa, *mina*, ὑπόνομος, *Veget.* l. 4. c. 24. *Fest. Cic.* 3. *Off.* Si pater fana expilet, cuniculos agat ad ærarium. ¶ Hinc Cuniculis oppugnare, per translationem, est dolo, & fraude aliquid moliri, & negotium alicui facessere. *Cic.* 1. *in Agar. in princ.* ¶ *Liv. lib.* 5. Transversis cuniculis hostium cuniculos excipere, *contramminare*, *sventare le mine ostili*. Accipitur & pro canali. *Plin.* l. 9. c. 38. Torreri longinquæ fornacis cuniculo.

Cunila, f. 1. κονύζα, herba, a Dorico κόνυζα. Vulgus a necandis pulicibus pulicariam appellat. Ejus plura genera refert *Plin.* l. 20. c. 15. & 16.

Cunilāgo, nis, f. cunila agrestis, quia similis est cunilæ. *Plin.* l. 20. c. 16.

Cunīna, f. 1. Dea, quæ cunis infantium præsidere putabatur. *Lactant.* l. 1. c. 20. *Varr. apud Non.* c. 2. n. 756.

Cunĭo, n. 4. *cacare*, proprie dicitur de infantibus fascias in cunis stercore fœdantibus, *Fest.*

Cunnilingus, m. λεσβιάζων, qui cunnum lingit. Legitur apud *Martialem*.

Cunus, olim cunus, m. 2. *natura*, κυσός, pars mulieris pudenda, a κύος seu κύημα, fœtus, quia hac fœtus egeritur. *In Priapeis*, & apud *Martial.* sæpe.

Cunque, vel Cumque, particula est, quæ cum aliis fere componitur, ut qualiscumque, quicumque &c. quæ vide suis locis. ¶ Aliquando sola invenitur, *Horat.* l. 1. *od.* 32. *in fine*: Mihi cumque salve rite vocanti. h. e. quandocumque. *Cic.* l. 3. *de leg.* c. 3. Equitem cumque qui regat, habeto pari jure cum eo, quicumque erit juris disceptator, h. e. Equitem qualemcumque.

Cunŭla, læ, f. diminut. a cuna, *cunetta*. *Prudent. Cathemer.* 7. v. 146. Parvulorum cunulæ.

Cunyzămis, midis, f. herba, alio nomine cunilago. *Plin.* l. 19. c. 8.

Cupa, *botte*, כד, חבית, Ger. *kuffen*, *ein trinckgeschirr*, Gal. *cuve*, *coupe*, Hisp. *cuba*, κύπελλον, vas vinarium amplum, in quo mustum e torculari excipitur, olim caupa, a cavo, vel a capio. Sic *Varr. apud Non.* c. 2. n. 113. Cupas vinarias dixit. Et *ibid.* E cupa acris aceti. *Lucan.* l. 4. v. 420. Namque ratem vacuæ sustentant undique cupæ, ubi intellige scaphas, vel etiam cupas ad hunc usum destinatas. Sic *Cæs.* l. 2. *B. C.* c. 11. Cupas tæda, & pice refertas inter incendiaria instrumenta refert. ¶ Est etiam cupa mulier, quæ vinum vendit. *Cic.* c. 27. *in Pis.* Pistor domi nullus, nulla cella; panis & vinum a propola, atque de cupa. Ita explicat *Scalig. in Conject.* & *Casaub. ad Sueton. Claud.* c. 40. Vinum autem e taberna petere, sordidum apud Veteres habebatur. ¶ Usurpatur & pro cyatho, ut patet

Cupedĭa, æ, f. vitiosus cupediarum appetitus. *Cic.* 4. *Tusc.* c. 11. Avaritia, ambitio, mulierositas, pervicacia, liguritio, temulentia, cupedia. Alii ex antiq. exemplar. ediderunt *cuppedia*. Cuppedo autem, & cuppedia Veteribus pro *cupiditas* usurpata. *Salmas. ad Ter. Eun.* 2. 2.

Cupedĭæ, arum, f. vel cupedia, orum, n. *cibi delicati*, מטעמים, Ger. *lecker bislein*, Gal. *friandises*, Hisp. *golosinas*, a Romanis appellabantur lautiores cibi, sive a *Cupite* Romano equite, cujus ædes solo æquatæ aream foro cupedinario exstruendo præbuerunt, vel quasi *caupedia*, quod in cauponis vendi soleant, vel a *cupiendo*, quod cupiantur. *Ammian.* l. 26. c. 18. Cupediarum vilium mercatores. *Plaut. Sticho*, 5. 4. 32. Nihil moror cupedia,

Cupedinarii, vel Cupediarii, m. 2. *vivandieri*, ὀψοποιοί, qui cupedias vendunt, ut phasianos, perdices, lepores, & alias delicias hujus generis, & generatim qui esculenta cocta vendunt. *Ter. Eun.* 2. 2. 25. Concurrunt læti mi obviam cupedinarii omnes. Ubi Donatus: Venditores esculentorum & poculentorum Cupedinarii appellantur. *Lamprid. Heliogab.* c. 30. Pinxit se ut Cupedinarium, seplasiarium, &c. ¶ Salmas. ad hunc loc. scribit *Cuppedinarii*. V. Cuppedo.

Cupedinarĭum forum, & cupedinis forum, in quo delicatiores epulæ coctæ vendebantur, a *cupiditate*, vel quod ibi fuerit domus Numerii Equitii Cupitis. *Var.* l. 1. *rer. hum.*

Cupēdo, inis, f. idem quod cupiditas. V. Cuppedo.

Cupedŭla, f. 1. dim. a cupediæ. *Gel.* l. 6. c. 13. Conjectabamus ad cœnulam non cupedulas ciborum, sed argutias quæstionum.

Cupella, æ, f. vel cupellum, i, n. diminut. a cupa, poculi, vel vasis genus, a κύπελλον. *Pallad. Februar.* c. 25. Vel in cupellis, vel in vasculis fictilibus condiuntur. *Apic.* l. 1. c. 1. In cupellam mittito.

Cupentus, vel Cupencus, m. 2. lingua Sabinorum Sacerdos appellatur. *Serv. in* 12. *Æn.*

Cupersānum, n. 2. Conversanum, *Conversano*, urbs R. Neap. in agro Bariano, dorso montis affixa.

Cupes, edis, idem quod cupediæ, *Festo* auctore. ¶ Item qui cupedias sectatur: *ghiottone*. *Plaut. Trin.* 2. 1. 13. Harpago, mendax, cupes, avarus. ¶ Scribitur & *cuppes*: & in glossa Isid. legitur: Cuppes fastidiosus. h. e. qui exquisitos tantum cibos quærit, nec communem habet gulam, κοιτός. V. *Scalig. ad Fest.*

Cupīde, *appassionatamente*, *viziosamente*, Ger. *begierlich*, Gal. *passionnement*, Hisp. *codiciosamente*, בתאוה, ἐπιθυμητικῶς. *Cic. pro Rosc. Com.* Ego vero cupide, & libenter mentiar tua caussa. *Cæs. B. G.* l. 1. c. 15. Cupidius insequi. *Id. B. C.* l. 1. c. 25. Se se cupidissime facturos pollicentur. ¶ Cupide agere, est nimio partium studio abreptum agere. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 11. Nos agimus nihil cupide, eoque est nostra pluris auctoritas.

Cupidinĕus, a, um, o. 1. 2. *di Cupido*, ἐρωτικός, ad Cupidinem amorum Deum spectans. *Ovid. de Rem. Amor.* l. 1. v. 157. Cupidineis nec inexpugnabile telis Cor mihi.

Cupidĭtas, is, f. *cupidità*, *cupidigia*, תאוה, Ger. *lust*, *begierde*, *verlangen*, Gal. *convoitise*, Hisp. *codicia*, ἐπιθυμία, aviditas, libido, appetitus. *Cic. in Parad.* Neque enim unquam expletur, nec satiatur cupiditatis sitis. *Id. in Partit.* c. 27. Cupiditatem explere. Et l. 1. *de Or.* c. 19. Cupiditates frangere. ¶ Interdum cupiditas accipitur pro nimio partium studio, *parzialità*. *Cic. pro Font.* c. 7. Quarum virtuti, generi, rebus gestis fidem, & auctoritatem in testimonio cupiditatis, atque inimicitiarum suspicio derogavit.

Cupido, dinis, m. olim Cupedo, *Cupidine*, *Amore*, Ger. *der Gott der liebe*, *holdschafft*, Gal. *cupidité*, *Cupidon*, Hisp. *codicia*, *cupido*, ἔρως, amoris Deus, quem Hesiodus natum vult ex Chao, & Terra, Simonides ex Marte, & Venere, Acesilaus ex Nocte, & Æthere, Alcæus ex Lire, & Zephyro, Sappho ex Venere, & Cœlo, Seneca ex Venere, & Vulcano, quidam ex sola Venere. Sed a *Cic.* 3. *de nat. Deor.* tres Cupidines numerantur. A Platonicis duplex effingitur, cælestis, & vulgaris, quia totidem sunt Cupidines, quot Veneres; hæ autem duæ sunt, cœlestis, quæ nata est a Cœlo sine matre, & vulgaris, quæ genita ex Jove, & Dione. Alii Cupidinem in honestum, & turpem dividunt, illumque ex Venere, & Jove patre natum volunt, hunc autem Erebi, & Noctis filium esse. Cupido dictus cita cupiendo. Fingitur a Poetis armatus flammis, & telis, item cæcus, nudus, alatus, arcitenens, &c. V. *Apul. de Asino*.

Cupīdo, dinis, f. *cupidigia*, *desiderio*, חמד, ἐπιθυμία, animi affectio a libidine, & cupiditate proficiscens, qualis est avaritia, qua opes cupiuntur, ira, qua ultionem appetimus, &c. Differt a cupiditate, quia cupiditas levior est. *Ov.* 1. *Fast.* v. 211. Creverunt & opes, & opum furiosa cupido. *Hor.* l. 2. *sat.* 7. Responsare cupidinibus, contemnere honores. *Liv.* l. 1. Romulum cupido cepit urbis condendæ. ¶ Invenitur & gen. masc. *Horat.* l. 1. *sat.* 2. v. 61. Decepta cupidine falso. Et l. 2. *od.* 16. Nec leves somnos timor, aut sordidus cupido aufert.

Cupĭdus, o. 1. 2. *avido*, *ingordo*, *bramoso*, תאב, חמד, Ger. *begierlich*, Gal. *avide*, *passionné*. Hisp. *codicioso*, ἐπιθυμῶν, avidus, qui rei alicujus desiderio tenetur. *Cic. de Orat.* Tuque valde spectandi cupidus esses. ¶ Invenitur & cum ablat. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 50. Vino modo cupidæ estis. ¶ Sumitur & passive, ut cum apud *Plaut. Merc.* 5. 1. cupida civitas dicitur pro cupita, & expetibili. Al. leg. *cupita*. ¶ Comp. est cupidior, sup. cupidissimus. *Cic. de Orat.* Græci contentionis cupidiores sunt, quam veritatis. *Id.* l. 1. *de Orat.* c. 22. Homo nostri cupidissimus. h. e. amantissimus. ¶ Cupidus quandoque dicitur, qui parti alicui impense, & nimis favet, *parziale*. *Cic. pro Font.* c. 6. cupidi testes. h. e. partibus addicti. *Id. Verr.* 4. c. 56. Nemo suspicari debet, me esse tam cupidum, *appassionato*. Universim enim cupidus dicitur, qui perturbatione abreptus agit. Hinc cupidum consilium, pro impotenti & furioso. *Cic. pro Quint.* c. 26. Hoc consilium tam cupidum, tam temerarium, tam audax probabitur?

Cupĭens, entis, partic. a cupio, vel nomen ex partic. *Plaut. Mil.* Hujus cupiens corporis est. ¶ Comp. est cupientior, sup. cupientissimus. *Sal. Jug.* c. 84. Marius cupientissima plebe Consul factus. *Aurel. Vict. in Alex. Sev.* Dominandi suis, quam subigendi externos cupientiores.

Cupienter, adverb. idem ac cupide. *Plaut. Pseud.* 2. 3. 17. Cum quid cupienter dari petimus nobis.

Cupĭo, is, ivi, itum, a. 3. desidero, aveo, exopto, *desiderare*, חמד, נכספה, ἐπιθυμέω. *Cic.* 1. *de nat.* Neque vero nobis cupientibus, atque optantibus fructus otii datus est. ¶ Cupere alicui est bene velle, *voler bene*, *amare*. *Cic. Q. Fr.* l. 1. *ep.* 2. c. 3. Quid? ego Fundanio non cupio? non amicus sum? ¶ Apud antiquos *cupire* in quarta conjugatione legitur. *Lucret.* l. 2. v. 71. Perfringere ut arctæ Naturæ primus portarum claustra cupiret.

Cupītor, oris, *desideroso*, qui cupit. *Tac.* l. 12. *Ann.* c. 7. Neque tamen repertus est, nisi unus, talis matrimonii cupitor.

Cupītus, a, um, adject. ex particip. *desiderato*, *bramato*, ἐπιθυμηθείς. *Ov.* 3. *Fast. vers.* 21. Visamque cupit, potiturque cupita. ¶ Absolute cupitum pro re cupita, *Plaut. Pœn.* 5. 4. 101. Eveniunt digna dignis: tandem huic cupitum contigit.

Cuppēdo, vel Cupedo, inis. f. idem quod cupiditas, vel cupido, *desiderio*, *brama*, *cupidigia*. *Lucret.* l. 6. v. 45. Quantæ conscindunt hominem cuppedinis acres Curæ! Et l. 6. v. 24. Et l. 1. v. 1080. & *lib.* 4. v. 1083. ¶ Etiam apud *Cic. Tusc.* 4. *cap.* 11. ubi quidam leg. *cuppedia*. Verba Ciceronis attulimus in voce Cupedia. V. *Salmas. ad Ter. Eun.* 2. 2.

Cuppes, V. Cupes.

Cupra maritima, *la Grotta*, vel *Gritto*, pag. Piceni, in ora Or. cis ost. Truenti fl. vel *S. Benedetto*, pag. vicinus, inter Firmum urb. ad Occ. & Truentum ad Or. ¶ Cupra montana, *Ripa Transona*, urbs Piceni, inter Firmum, & Asculum. ¶ Pop. *Cuprenses*.

Cupressētum, ti, n. *luogo, che ha molti cipressi*, German. *ein zipressenwald*, Gall. *lieu planté de cyprès*, Hisp. *cipressal*, κυπαρισσών, locus cupressis consitus. *Cic.* 1. *de Leg.* c. 5. In cupressetis Gnosiorum.

Cupressĕus, o. 1. 2. idem ac cupressinus. *Plin.* l. 27. c. 37. Duo signa cupressea portabantur. Adde *Vitr.* l. 2. c. 9. Foliatura cupressea.

Cupressĭfer, a, um, o. 1. 2. ferens cupressos. *Ovid. ep.* 9. v. 87. Ut Tegæus aper cupressifero Erymantho incubat.

Cupressĭnus, a, um, o. 1. 2. *di cipresso*, Ger. *von zipressen*, Gal. *de cyprès*, Hisp. *de cipres*, κυπαρίσσινος, quod est ex cupresso. *Plin.* l. 23. c. 4. Cupressinum oleum eosdem effectus habet, quos myrteum.

Cupressus, i, f. 2. vel cupressus, us, f. 4. idem ac cyparissus, *cipresso*, κυπάρισσος, arbor procera, caudice oblongo, & recto, foliis pini, sed mollioribus, odore vehementi. *Virg. Ecl.* 1. v. 26. Quantum lenta solent inter viburna cupressi. *Colum.* l. 4. c. 26. Junipero, & lauru, & cupressu. ¶ Cupressum simulare, proverb. dictum *Horat. de arte poet.* v. 19. de iis, qui id unum quod sciunt, quovis loco, & tempore obtrudunt, quemadmodum pictor, qui scit cupressum pingere, etiam in mari pingit. ¶ Erat cupressus inter funestas arbores apud Veteres, quia scil. tarde crescit, & excisa non reviviscit. Quamquam alii alias tradunt causas. V. *Torrent. ad* l. 2. *Horat. od.* 14. ¶ Hinc funeribus adhiberi solita, cum ante defunctorum ædes erigeretur, non tamen omnium, sed ditiorum, nobiliorumque, ut innuere videtur *Lucan.* l. 3. *vers. illo* 442. Et non plebejos luctus testata cupressus. Hinc atra, funesta, funebris, feralis cupressus, apud Poetas. Vide *Cyparissus*. ¶ *Cupressus*, m. g. adhibetur ab *Ennio* apud *Gel.* 13. 20. 20.

Cuprēus, a, um, o. 1. 2. quod est ex cupro, *di rame*. *Plin.* l. 13. c. 3. Cogitur in cupreo vase ad crassitudinem mellis. *Harduinus* tamen legit *cyprio*.

Cuprinus, a, um, idem quod cupreus, *Pallad. in Januar. tit.* 16. Cuprinus clavus. Adde *Veget. de re veter.* 1. 27.

Cuprum, n. 2. *rame*, נחושת, Ger. *Kupffer*, Gal. *cuivre*, Hisp. *cobre*, genus quoddam æris, quod *Plin.* l. 33. c. 5. cyprium æs vocat. *Spart. in Caracc.* c. 9. Ex ære vel cupro cancelli superpositi.

Cupula, læ, f. diminut. a cupa, calix, cyathus. *ff.* l. 33. *tit.* 6. *leg.* 3.

Cur, *perchè*, למה, מדוע, Ger. *warum*, *ettwas ursach*, Gall. *pourquoi*, Hisp. *porque*, διὰ τί; adverb. interrogandi. *Ter. in And.* Cur me excrucio? cur me macero? ¶ Usurpatur etiam relative, & infinite. *Cic. pro Rosc. Com.* Non fuit causa, cur tantum laborem caperes. *Horat.* l. 1. *ep.* v. 9. Irascar amicis, cur me funesto properent arcere veterno.

Cura, f. 1. *cura*, *pensiero*, *travaglio*, דאגה, חרדה, Ger. *sorge*, Gall. *soin*, Hisp. *cuidando*, φροντίς, solicitudo, anxietas, a *cor*, & *uro*, quia cor urit. *Cic. de Senect.* Si quid ego adjuro, curamve levasso, quæ nunc te coquit, & versat sub pectore fixa. *Virg.* 4. *Æn. vers.* 285. Cura animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. Hinc curæ spinosæ, vigiles, graves, anxiæ dicuntur passim a Latinis Scriptoribus. ¶ Sæpe pro studio, & diligentia usurpatur. *Cic. Fam.* 10. *epist.* 1. Omni cogitatione, curaque in rem aliquam incumbere. Sic curam adhibere, suscipere, agere alicujus rei, vel de re aliqua, vel in aliqua re, *Cic. & alii*. ¶ Item sæpe pro administratione, munere, seu officio cujuslibet rei, *amministrazione*, *carica*, *soprintendenza*. *Cic.* 1. *Off.* c. 9. Difficilis est cura rerum alienarum. *Tacit.* 4. *Hist.* c. 68. Aretinum Prætorianis præposuit, patrem ejus egregie functum ea cura dictitans. ¶ Curæ esse aliquid dicitur, de quo curam habemus. *Cic. Att.* l. 10. & *Philip.* 3. *Terent. Adelph.* 5. 6. Is servus est spectatus satis, cui dominus curæ est. *Id. Hec.* Curæ est, quorsum eventurum hoc siet. Sic curæ habere, eodem sensu. *Nepos Att.* c. 30. n. 5. Quid ageret, quid curæ sibi haberet, certiorem faceret. ¶ Cum cura, idem est ac diligenter. *Sen. de Tranquil.* c. 14. Magnus vir, cum cura dicendus. *Liv.* l. 35. Bovem cum cura servari.

Curabĭlis, le, adject. *Juven. sat.* 16. v. 20. omnesque manipli Consensu magno efficiunt, curabilis ut sit Vindicta, & gravior quam injuria, &c. *Al. leg.* consensu magno officiunt. Curabitis, ut sit Vindicta gravior, quam injuria?

Curagendarius, ii, m. qui curam publicam habet. *Cod. Theod.* l. 6. *tit.* 29. Hi, quos curagendarios, sive curiosos provincialium consuetudo appellat.

* Curalium, V. Coralium.

Curantĭa, f. 1. idem ac curatio. *Cic.* l. 2. *ad Q. F. ep.* 9. Quod me admones de non curantia. Communior tamen lectio habet, *de nostra Urania*.

Curāte, adverb. accurate, *diligentemente*. *Tacit.* l. 2. *Ann. cap.* 27. Ejus negotii initium, ordinem, finem curatius disseram. *Sallust. Jugur.* c. 16. Eum Jugurta curatissime recepit.

Curatĭo, f. 3. *cura*, *governo*, ממשלת, κυβέρνησις, cura, gubernatio, administratio. *Cic. de nat. Deor.* Ab omni curatione, & administratione rerum vacent. *Id. de Arusp. resp.* Ædes Telluris est curationis meæ. *Plaut. Amph.* 1. 3. 21. Quid tibi hanc curatio est rem? *h. e.* quid hanc rem curas? ¶ Sumitur etiam pro tutela. *L. furiosæ, ff. de curat. furios.* Matris furiosæ curatio ad filium pertinet. ¶ Item pro medicina, seu actu medendi, θεραπεία. *Cic.* 1. *Off.* c. 24. Periculosas, & ancipites curationes morbis gravioribus medici adhibere coguntur. *Cels.* l. 7. c. 27. Recte procedit curatio.

Curātor, m. 3. *curatore*, *tutore*, חרד, Ger. *versoger*, *verwalter*. Gal. *curateur*, Hisp. *curador*, ἐπίτροπος, qui alicui negotio publico præpositus est. *Cic. de opt. gen. Orat.* Quia in Senatu Demosthenes curator muris reficiendis fuit. *Id.* 3. *de Leg.* Suntoque Ædiles curatores urbis annonæ, ludorumque solemnium. ¶ Apud JCtos curatores dicuntur qui puberibus dantur usque ad annum 25. ætatis, & furiosis, ac prodigis per totam vitam, ut eorum curam habeant, & illorum bona administrent. *Institut.* l. 1. *tit.* 23. *de Curator.* Hinc egere curatore dicuntur, qui minus sanæ mentis esse videntur. *Horat.* l. 1. *epist.* 1. *ad fin.* Nec medici credis, nec curatoris egere a Prætore dati. ¶ Curatores denique dicuntur, auctore *Festo*, qui rei frumentariæ, agrisve dividundis præpositi sunt.

Curatorĭa, æ, f. munus curatoris pupillorum. *Leg.* 1. & 2. *ff. de excusat.*

Curatoritĭus, a, um. *Impp. Arcad. & Honor.* l. 11. *Cod. Theodos. tit.* 1. *leg.* 29. Ut vicenis solidis, qui in præteritum pro equis curatoritiis petebantur, duo solidi detrahantur. *Et tit.* 17. *qui est* de equorum collatione, *leg.* 2. Equorum, qui curatoritio nomine flagitantur, in pretio maturetur exactio. *Curatoritii equi* dicti sunt, ut putat *Gothofred.* quibus utebantur Curatores, & Curagendarii, vel Palatini, qui ad agendas curas reipublicæ in provincias mittebantur.

* Curatorĭus, a, um, ad curatorem pertinens. V. Curatoria.

Curātrix, icis, f. *curatrice*, fœmin. a curator. *Dig.* l. 26. t. 5. *leg.* 21. Curatrices minoribus mulieres non creabunt. Sed videtur vox insititia.

Curatūra, æ, *cura*, *governo*, curatio. *Terent. Eun.* 2. 3. 24. Tametsi bona est natura, reddunt curatura junceas.

Curātus, a, um, nomin. ex partic. cum cura factus, procuratus, *fatto con diligenza*, *procurato*, ἐπιμεληθείς. *Horat.* l. 1. *epist.* 4. Bene curata cute nitidus. *Cato cap.* 103. Boves corpore curatiores. *Tacit. Ann.* 1. *cap.* 13. Curatissimæ preces. *h. e.* accuratissimæ.

* Curātus, us, m. curatura. *Lucil.* apud *Non.* c. 4. n. 103. Ficedulæ, turdi, curatu coci. Al. al. leg.

Curax, acis, o. 3. qui curam habet. *Cajus Dig.* l. 21. t. 1, *leg.* 18. Si constantem, aut laboriosum, an curacem, aut vigilacem esse. Al. leg. *curatim*. Loquitur autem de servo.

* Curbātus pro Curvatus apud *Gruter.* p. 161. n. 2.

Corculio, sive Curgulio, sive Gurgulio, onis, m. *gorgoglione*, *tonchio*, *tignuola*, Ger. *kornwurm*, Gal. *calendre*, *charenson*, Hisp. *gorgojo*, κίς, עש, vermis frumentum corrodens, quasi gurgulio, quia pene nihil est, nisi guttur. *Virg. Geor.* 1. v. 185. Populatque ingentem farris acervum curculio. ¶ Hinc *Plautus* parasito nomen fecit Curculioni, a quo & fabula nomen accepit. ¶ Gurgulio item est epiglottis, sive sublingulum, idest, caruncula quædam in fine palati, ad fauces descedens, inter tonsillas, al. columella, quæ asperæ arteriæ meatum obstruit. Sed aliis est ipsa gula, aliis fistula in gutture, quæ constat ex ossibus flexuosis, & mollibus quasi ex anulis in catenæ modum compactis, & insertis, per quam spiritus attrahitur, atque emittitur. *Varr.* l. 2. *R. R.* c. 3. Hircus gurgulione longiore.

Curculiuncŭlus, m. 2. dim. a curculio. *Plaut. Rud.* 5. 2. 38. Curculiunculos minutos fabulare. *h. e.* res nullius usus narras.

Curcumĭa, æ, fræni genus. *Imp. Leo Cod.* l. 2. l. 1. *tit.* 12. De curcumiis vero omnium prorsus gemmarum præcipimus submoveri. Ita legi in omnibus MSS. ait *Cujac.* Legitur & *Curcuma*.

Curenses, Italiæ populi, in Sabinis. *Plin.* l. 3. c. 12.

Cures, m. 3. num. pl. *Torre*, vel *Turre*, al. *Curese*, al. *Vescovio*, urbs Sabinorum condita a Medio Fidio Sabinorum Deo, ad Himellam fl. ¶ Cures etiam ipsi incolæ dicuntur. *Virg.* 8. *Æn.* v. 638. Tatioque seni, Curibusque severis.

Curētes, m. 3. pop. Phrygiæ, idem qui Corybantes, qui Idam montem incoluere, deinde in Cretam migraverunt, montemque insulæ, ubi sedes fixerunt, a nomine relictæ patriæ Idam nuncuparunt, dicti a κοῦροι, *a teneris annis educo*, quod Jovem infantem aluerint. *Vir.* 3. *Æneid.* v. 131. Antiquis Curetum allabimur oris.

* Curetēus, Κουρήτειος, Cretensis. V. Ceratheus.

Curetĭcus, a, um, adject. a Curetibus. *Calpurn. Ecl.* 4. v. 96. Carmina Dicteis audit Curetica silvis.

* Curētis, idis, f. adject. *Ovid. Met.* 8. v. 153. Curetida terram Contigit, h. e. Cretam, quæ etiam *Curetis* dicta est. *Plin.* l. 4. c. 12.

Curĭa, f. 2. *curia*, φρατρία, בית דין, היכל, מטה, pars minor populi Romani

Nam Romulus Populum universum in tres Tribus, deinde singulas Tribus in decem Curias, tertio singulas Curias in decem Decurias distribuit. Dicta est Curia a cura, quod Romulus voluit Populum secum Reipublicæ curam habere, eumque in Curias distributum deliberare, & judicare, & suffragia ferre. Curiæ triginta fuere. Appellatæ sunt, ut *Livius*, *Festus*, *Pedianus* tradiderunt, a nominibus mulierum Sabinarum, quæ raptæ fuerant; ut *Varo*, *Dionysius*, *Plutarchus*, & alii, partim a ducibus, partim ab antiquis oppidis eorum, qui primi Romam migravere. Ex his septem tantum nomina remansere, Forensis, Rapta, Faucia vel Saucia, Tatiensis, Tifata, Veliensis, Velita. ¶ Sumitur item pro æde sacra. Nam Romulus singulis Curiis sua sacra partitus est, assignatis Diis, quos colerent, locis, ubi colerent, sumptibus, unde colerent. Dicta est a *Curia*, quæ partem populi significat, vel quia in ea res sacræ curabantur. *Var. l. 3. L. L.* Hinc Curia Calabra. V. *Calabra*. ¶ Curia item erat sedes, ac templum publici consilii, *Senato*, βουλευτήριον, quod eo quisque Senator suam curam de Republica conferret. Hujus generis fuit Curia Hostilia, quam Tullus Hostilius Rex Romanorum ædificavit. *Ovid. l. 3. Am. eleg. 8. v. 55.* Curia pauperibus clausa est, dat census honores. ¶ Curia Calabra dicebatur, ubi tantum ratio sacrorum gerebatur, *Fest.* * ¶ Pro cœnaculo. *Varr. R. R. l. 2. c. 9.* Pascitur enim e curia, & ossibus, non herbis, aut frondibus. Alii leg. *e culina*, minus recte nam, *Dion. Alicar. l. 2. ait:* Ὄνομα δὲ τοῖς ἑστιατορίοις ὤ, ὅπερ ταῖς φράτραις, ἣ μέχρις ἡμῶν ὅτω καλοῦνται.

Curiālis, com. 3. qui est ejusdem curiæ. *Cic. 2. Off.* Cimonem Athenis etiam in suos curiales Latiadas hospitalem fuisse. ¶ Curialis Flamen, Curiæ Sacerdos, qui & Curio dictus. *Fest.* ¶ Curialis item dicitur, qui in Aula Principum degit, aulicus, *cortigiano*, *curiale*. Quo sensu usurpasse *Ammianum l. 21. c. 22.* & *l. 22. c. 9.* necnon & *Symm. l. 9. ep. 10.* & *l. 10. ep. 48.* ostendit *Borich. in Voss. p. 80.* Sic & *Joan. Sarisber.* libros suos *de nugis curialium* inscripsit.

* Curiānus, ad Curium pertinens, quod est nomen pr. civis R. ut Curiana villa. *Cic. 2. Leg. c. 1.*

Curiātim, adverb. per singulas curias. *Gel. l. 15. c. 27.* Quæ curiatim per lictorem calabantur. Alii leg. *per lictorem curiatum*.

Curiātus, a. 1. 2. quod ad curiam spectat. ¶ Leges Curiatæ eædem erant ac Regiæ, quæ a Romulo, & aliis Regibus Comitiis Curiatis perlatæ fuerant. Hæ a Sex. Papirio collectæ, qui Superbo regnante vixit, Juris Papiriani nomen adeptæ sunt. *Sigon. de antiq. jur. C. R. l. 1. c. 5.* Ultimis temporibus leges Curiatæ erant vel de Imperio, vel de adoptione. *Cic. ad Attic.* Qui se affuisse dicerent, cum lex Curiata perferretur. ¶ Curiata Comitia erant, in quibus curiatim suffragium dicebatur, vel ferebatur. ¶ Hæc postremis temporibus religionis tantum causa retinebantur, in legibus *de Imperio*, & *de adoptione*. In legibus *de adoptione* triginta Curiæ, in legibus *de Imperio* lictores singularum Curiarum, quisque suæ Curiæ nomine, suffragia ferebant.

Curio, onis, m. 3. Sacerdos Curiæ, idest, qui pro Curia sacra faciebat. Triginta Romæ Curiones fuere, quemadmodum Curiæ triginta erant. Qui his omnibus præerat, Curio Maximus dicebatur. *Liv. l. 27. cap. 8.* ¶ Curio quoque præco dictus est, a κήρυξ, *praco*. *Trebel. Pol. in Gallien.* Ille per curionem dici jussit. ¶ Item curio, gracilis, macilentus, qui cura præter modum utitur. Hinc *Plaut. Aulul. a. 3. sc. 6.* Agnum curionem vocat, macilentum, qui ossa, atque pellis totus est. Eadem habet & *Festus*. V. *incuriosus*. Sunt, qui in adducto Plauti loco legunt *curiosum*.

Curio, Scriboniorum cognomen fuit; ex qua familia erat Q. Curio, ad quem exstant Ciceronis Epistolæ. *l. 2. Fam.*

Curionalis, le, adject. ad Curiam pertinens, ut Curionalis publicus, *h. e.* servus Curiæ. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 305. n. 5. & 6.*

Curionātus, us, m. dignitas Curionis. *Fest.* in *Curionum*.

Curionianus, a, um, ad Curionem pertinens. Curioniani equites, apud *Hirt. de B. Afr. c. 52. extr.* sunt milites cujusdam C. Curionis. Al. leg. *Curiani*.

Curionius, a. 1. 2. quod ad Curiam, vel Curionem spectat, ut Curionia sacra, quæ a Curionibus in Curiis fiebant. Curionum æs, quod dabatur Curioni ob Sacerdotium Curionatus. *Fest.*

* Curionus. V. Centurionus.

Curiōse, *diligentemente*, Ger. *sorgfeltiglig*, *sorgsamlich*, Gal. *curieusement*, *soigneusement*, Hisp. *curiosa*, *y diligentement*, ἐπιμελῶς. *Cic. in Brut. cap. 35.* Conquiram ista posthac curiosius. *Quint. l. 8. c. 1.* Multos invenias, quos curiose potius loqui dixeris, quam latine. *h. e.* verbis selectis. *Col. l. 11. cap. 2.* Vitiaria diligenter facienda, malleolisque curiosissime pangenda.

Curiositas, *curiosità*, *diligenza straordinaria*, *smoderata*, חרדה, Ger. *sorgfeltigkeit*, Gal. *curiosité*, Hisp. *curiosidad*, πολυπραγμοσύνη, nimia diligentia. *Cic. Att. l. 2. ep. 12.* Sum in curiositate ὀξύπεινος, (*h. e.* avidus cognoscendi) sed tamen facile patior, &c. ¶ Fere in malam partem accipitur, notatque nimiam curam in alienis negotiis ad se nihil pertinentibus. Tamen in bonam partem aliquando usurpatur, scil. pro πολυμαθείη, *h. e.* eruditionis aviditate. *Gel. l. 2. c. 18.* Esse arcanas causas, ad quas paucorum potuit pervenire curiositas.

Curiosulus, a, um, dim. a curiosus. *Apul. sub fin. l. 10. Met.* Curiosulus ventus laciniam reflabat.

Curiōsus, a. 1. 2. *curioso*, *diligente*, *desideroso*, חרד, Germ. *sorgfeltig*, Gall. *soigneux*, Hisp. *cuydadoso*, πολυπράγμων. Sumitur in bonam partem, & in malam: in bonam, cum cura ingenti utimur ad res bene gerendas: in malam, quoties plus diligentiæ, quam oporteat, rebus vel nostris, vel alienis adhibemus. *Cic. 3. Fam.* Ita est homo non modo prudens, verum, quod vidi, etiam curiosus. *Id. 4. Fam. ep. 13.* Quo minus familiaris sum, hoc sum ad investigandum curiosior. *Plaut. Stich. 1. 3. 55.* Curiosus nemo est, quin sit malevolus. *Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 2.* Numenius inter Philosophos occultorum curiosior. *Capitolin. in M. Anton. Philos. c. 20.* Erat enim famæ suæ curiosissimus. *Plin. l. 25. c. 2.* Medicinæ peculiariter curiosus. ¶ Curiosus aliquando accipitur pro delatore, seu exploratore. *spia*. *Suet. Aug. c. 27.* Pinarium Equitem Rom. curiosum, & speculatorem ratus, coram se confodi jussit. ¶ Erat etiam Magistratus quidam eorum, qui ab Imperatoribus mittebantur per Provincias, rem frumentariam, & cætera hujusmodi curaturi, delaturique ad Principem quæcumque per privatas domos discurrentes rimati essent. Hi Curiosi dicebantur; item Agentes in rebus, & frumentarii, de quibus mentio fit apud *Tert. de fuga in persec. c. 13.* Item *leg. 13. Cod. de curs. publ.* & *Tit. de Curios. & Stationar. in Cod.* V. Agentes in rebus. ¶ Curiosus pro macro, exili, V. Curio.

Curis, f. 3. *asta*, lingua Sabinorum hasta dicitur. Hinc Romulus *Quirinus*, qui eam ferebat, est dictus, & Juno *Curitis*, quæ & ipsa hastam ferre putabatur. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 9.* & *Serv. in 1. Æn.* Hinc *Ovid. 2. Fast. v. 477. de Quirino*: Qui tenet hoc nomen, Curius ante fuit. Sive quod hasta Curis priscis est dicta Sabinis, &c.

Curito, as, avi, atum, are, freq. a curo, as. *Apul. l. 7.* Exin me matrona prolixe curitabat. Ita edidit Joan. Pricæus: At Elmenhorstius, *curabat*.

Curitis dicta est Juno a Veteribus, quia ferre hastam putabant. *Fest.* V. Curis.

Curius, a, um, curarum plenus. *Plaut. Pseud. 4. 7. 44.* Cave sis tibi a curio infortunio. *Al. aliter leg.*

Curius, Rom. civis, summæ frugalitatis, & fortitudinis. Hic cum rapas in foco torreret, & Samnitum legati magnum auri pondus publice missum attulissent, invitarentque, ut eo uti vellet, respondit, *Curium malle imperare locupletibus, quam locupletem fieri, & qui acie vinci non potuit, eum pecunia corrumpi non posse*. Omnium primus de Sabinis triumphavit. Idem Pyrrhum Epirotarum Regem acie victum Italia expulit, populoque viritim quatuordecim agri jugera divisit.

Curmi, n. 3. Ind. species cerevisiæ, seu potionis ex maceratis, & coctis frugibus. *Ulp. Dig. 31. 6. 9.* Et acetum, quod vini numero paterfamilias habuit, & zythum, & curmi. ¶ Dicitur curmen in Gloss. Gr. Lat. Curmon, ζῦθος, ἀπὸ σίτε.

Curo, as, avi, atum, a. 1. *aver cura*, *por cura*, *affaticarsi*, חרד, Ger. *sorgen*, *odsorge tragen*, Gal. *avoir soin*, Hisp. *tener cuydado*, σπουδάζω, est operam dare, in re aliqua elaborare, studium, diligentiam, curamque adhibere. Usurpatur cum accusativo. *Cic. 7. Fam.* Mandatum tuum curabo diligenter. ¶ Vel absolute. *Ter. And. 1. 1.* Observes filium, quid agat, quid cum illo consilii captet. *Sos.* Sat est, curabo. ¶ Vel cum *ut*, aut *ne*. *Cic. 16. Fam.* Cura igitur nihil aliud, nisi ut valeas. *Id. 2. Fam.* Ut cures, nequid mihi ad hoc negotii aut oneris accedat, aut temporis. ¶ Vel cum participiali in *dus*. *Cic. Att. l. 8.* Tu fasciculum, qui est M. Curioni descriptus, velim cures ad eum perferendum. ¶ Vel cum infinito. *Juv. sat. 3.* Si curet nocte togatus currere. ¶ Vel cum dativo. *Apul. Apol.* Rebus meis curat. ¶ Item mederi, *medicare*. *Cic. pro Cluen.* Mulier exclamat, se ab eo nullo modo curari velle, quo curante omnes suos perdidisset. *Cels. in præf. l. 7.* Curare manu, *medicare per chirurgia*. *Cic. 16. Fam.* Cura igitur te, & confirma. Hinc illud Neronis, apud *Suet. in ejus vit. c. 37.* qui cum aliquos mori jussisset, medicos statim admovebat, qui cunctantes continuo curarent. *h. e.* sectis venis sanguinem ad necem usque elicerent. ¶ Usurpatur hoc verbum & de cultu corporis. *Plaut. Cist. 1. 1. 114.* Cura te amabo, siccine immunda, obsecro, ibis? ¶ Frequentissime autem de victu, rebusque cæteris ad vitam necessariis dicitur. *Plaut. Pseud. 4. 7. 34.* Qui se, suamque ætatem bene curant, edunt, bibunt, scortantur: *si trattano bene*. Sic curare aliquem molliter. *Ter. Adelph. 5. 1. princ.* Curare cutem, *Horat. l. 1. epist. 4. v. 15.* ¶ Hinc curare corpora dicuntur milites, cum cibo, somno, &c. vires parant vel ad iter, vel ad pugnam, *reficiarsi*. *Liv.* passim. ¶ Est etiam verbum militare, & præesse, seu imperare significat, *comandare*, *esser' in carica*. *Sallust. Jugur. c. 46.* Ipse cum delecta manu apud primos erat: in postremo C. Marius cum equitibus curabat. Et *c. 57.* Legatis imperat, ubi quisque curaret. Sic curare legiones. *Tac. 6. Ann. c. 30.* ¶ Curare pecuniam alicui, pro comparare, conficere. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 8.* & *Fam. 5. ep. 20.* ¶ Ad sacra etiam pertinet, ut curare prodigia, idest expiare. *Liv. l. 1. c. 20.* ¶ Significat præterea, observare, clientium proprium. *Plin. l. 1. epist. 5.* Est locuples, factiosus, curatur a multis, timetur a pluribus. ¶ Curare vitem falce. *h. e.* putare. *Plin. l. 17. c. 22.* Curare, pro cicurare, *P. Ngid.* apud *Priscian. c. de communib.* ¶ Cura aliud, elegans formula est, cum aliquem securum esse jubemus. *non ci pensare*. *Plaut.* sæpe, & *Teren. Phorm. 2. 1. 5.* ¶ Impersonaliter etiam usurpatur. *Plin. l. 18. c. 27.* Vineæ pampinantur, curaturque, ut vinea fossa sit. Adde *Ter. Andr. 2. 3. in fin.*

Curotrophium, n. 2. κουροτροφεῖον, domus alendis pueris destinata a κοῦρος, juvenculus, & τρέφω, nutrio. Differt autem a *brephotrophio*, quod in hoc infantes, recentesque partus, aut expositi, aut parentibus egentibus nati alebantur, in illo pueri grandiusculi, qui nondum labore suo victum sibi parare poterant. *Justin. l. 16. Cod. de sacros. Eccles.*

Currax, acis, adject. qui currit. *Gratius in Cyneget. v. 89.* Nam fuit & laqueis aliquis curracibus usus, *lacci scorsoj*. *Barthius* etiam notat, Cajum JCtum *l. 18. ff. de Ædil. edict.* Servum curracem dixisse.

Curriculo, *correndo prestamente*, במרוצה, Ger. *in eillaufsvveise*, Gall. *en courant*, Hisp. *de corrida*, δρομαίδην, adv. cursim, celeriter, statim. *Plaut. Pers. 2. 2. 17.* Vola curriculo. Et *Rud. 3. 5.* Curriculo affer huc duas claves.

Curriculum, i, n. diminut. a currus, *picciol carro*. *Plaut. Merc. 5. 2. 91.* Quin in curriculum vos conjicitis? ¶ Sæpius usurpatur pro spatio currendi, *corso*, ut honestum, madiocre, breve vitæ curriculum. *Cic. pro Rab. c. 10.* Exiguum nobis vitæ curriculum natura circumscripsit, *de Senect. c. 11.* curricula mentis.

Curriculus, i, m. diminut. de quo ita *Charis. Grammat. l. 1.* Curriculus masculine diminutio est *currus*: neutraliter autem spatium ad currendum aptum, vel ipsum currendi officium, ut *Cicero*, & *Varro* loquuntur.

Curro, ris, cucurri, cursum, n. 3. *correre*, רץ, Ger. *lauffen*, Gall. *courir*, Hisp. *correr*, τρέχω, est celeriter ire. *Cic. Att. l. 10.* Curio currit Puteolos, ut ibi concionaretur. *Propert. l. 3. eleg. 10.* Nox inter pocula currat. *Quint. 1. 4.* Urbs habitatur, campus curritur, mare navigatur. ¶ Curritur, impers. *Terent. prol. Heaut.* Si qua laboriosa est, ad me curritur. ¶ Currere pro navigare. *Virg. 3. Æn. v. 191.* Vastumque cava trabe currimus æquor. ¶ Pro in orbem agi, *andar' intorno*, *Horat. l. de art. poet. v. 22.* Currente rota cur urceus exit? Sic *Plaut. Asin. 3. 3. 119.* Postea ad pistores dabo, ut ibi cruciere currens. ¶ Translate currere oratio dicitur, quæ apte fluit. *Cic. 5. Fin.*

Currūca, f. 1. ἐπιλαΐς, parva avis, quæ alienos pullos pro suis educat, ita dicta a sono. Hinc curracæ dicuntur mariti, qui patiuntur uxorem suam ab aliis contrectari, *Juv. sat. 6. v. 275.* Tu tibi nunc curruca places. Alii leg. *uruca*, quæ significat animalculum quoddam in faba nascens, ut ait vetus *Juven. Scoliast.* vel genus animalis fœdi, & spinosi, ut ericius. *Idem*.

Currūlis, le, adject. ad currum pertinens. V. *Curulis*.

Currus, us, m. 4. *carro*, רכב, Ger. *ein vvagen*, Gal. *char*, Hisp. *carro*, ἅμαξα, vehiculi genus, a curro, quod eo veteres veherentur ad cursum. *Virg. 12. Æn.* Quadrijugo vehitur curru. *Cic. de Div. l. 2. c. 70.* Curru vehi. *Plaut. Men. 5. 2. 110.* In currum inscendere. ¶ Pro triumpho, quia triumphans curru vehebatur, posuit *Cicer. Fam. l. 15. ep. 6.* Quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem? Et *Flor. l. 3. c. 12.* Digniores lauro, digna curru Senatui visa. ¶ Pro equis. *Vir. in fin. Geor.* Fertur equis auriga, nec audit currus habenas. ¶ Pro navi, *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 9.* Ipse levi fecit volitantem flamine currum.

Cursatio, nis, f. cursitatio. *Donat. ad Terent. Hecyr. 3. 1. 35.* Trepidatio ad vocem refertur loquentium, cursatio ad sonum pedum.

Cursilitas, atis, f. *il correre qua, e là*. *Fulgent. 3. Myth.* Vagabunda cursilitas displicet.

Cursim, δρομαίδην, adverb. currendo, *correndo*. *Cic. 11. Phil.* Alter in Asiam irrupit cursim. *Plaut. Pœn. 3. 1. 64.* Cito, & cursim aliquid agere. *Cic. 2. Orat. c. 89.* Cursim arripere.

Cursio, onis, f. *il correre*, actus currendi, *Var. l. 4. de L. L.* Corpus est, ut cursor; locus, stadium, qua currit, actio, cursio.

Cursitatio, onis, f. *il correre qua, e là*. *Solin. c. 54.* Solemni cursitatione lacum populus circuit.

Cursito, n. 1. περιτρέχω, freq. a curso. *Terent. Hec.* Cursitando, atque ambulando totum hunc contrivi diem. Adde *Eun. 2. 2. 47.*

Curso, as, n. 1. *correre spesso*, ἀνατρέχω, sæpe curro, freq. a curro. *Cic. pro Rosc. Am. c. 22.* Postea homines cursare ultro, & citro non destiterunt. *Terent. Hecyr. 3. 1. 35.* Trepidari sentio, cursari sursum prorsum.

Cursor, m. 3. δρομεύς, רץ, qui currit. *Cic. 2. Tusc.* In stadio cursores exclamant, quam maxime possunt. ¶ Speciatim est tabellarius, *corriere*, רץ, Ger. *ein lauffer*, Gal. *coureur*, *coursier*, Hisp. *correo*, *corredor*, γραμματοφόρος, a celeritate eundi. *Mart. l. 3. in fin.* Cursorem sexta tibi Rufe remisimus hora.

Cursorius, a, um, a. 1. 2. δρομικός, quod ad cursum pertinet, ut Navis cursoria. *Sidon. l. 1. ep. 5.* Thyphim cursoriam ascendi.

Cursuālis, le, adject. idem quod cursorius, ut cursualis rheda, *Cod. Theod. l. 17. tit. 11.* Cursualium equorum præfectus, *mastro di poste*. *Ulpianus*.

Cursūra, f. 1. *corso*, cursus. *Var. l. 2. R. R. c. 7.* Equi alii sunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad admissuram, alii ad cursuram.

Cursus, m. 4. *corso*, מרוצה, Ger. *lauff*, Gal. *cours*, Hisp. *curso*, δρόμος, actus currendi, & dicitur tam de navigante, quam de pedibus iter faciente, & de equitante. *Cic. ad Cass.* Omnis hominum cursus est ad vos. *Nepos Miltiade. c. 1.* Classe profectus cursum direxit, quo tendebat. Sic cursus aquarum, stellarum, rerum, &c. Conficere, instituere cursum, esse in cursu, &c. *Cic. Terent. Virg.* & al. ¶ Cursus publicus, qui & vehicularis dictus, apud Italos *le poste*. V. *Suet. Aug. c. 49.* V. etiam *Vehicularis*.

* Curtalinus. V. Cohortalinus.

Curtius, prænomine Marcus, eques R. aperta in foro ingenti voragine, ad expiandum prodigium, equo insidens se in ipsam immisit: quam rem vide fusius apud *Liv. l. 7. c. 6.* Inde vorago illa Curtius lacus appellata. *Var. l. 4. de L. L.* alias hujus appellationis causas affert; quem consule. ¶ Q. Curtius Rufus historicus insignis res gestas conscripsit Alexandri M. cujus historiæ ex decem libris octo adhuc exstant, amissis prioribus. Quo tempore floruerit, non satis constat, neque tamen de ejus historiæ elegantia, & nitore dubitari potest.

Curtius, m. 2. fons Italiæ, qui a quadragesimo lapide Comam perductus, & in omnes colles distributus est. *Plin. l. 36. c. 15.*

Curto, as, a. 1. *diminuire*, *accorciare*, קצר, Ger. *hirtzen*, *kirtz machen*, Gal. *accourcir*, Hisp. *menguar*, *cortar*, diminuo. *Hor. 2. Ser. Sat. 3. 2.* Quantulum enim summæ curtabit quisque dierum.

Curtus, a, um, *mozzo*, *rotto*, *troncato*, *lacero*, גדוע, קטן, קצר, κολοβός, qui integer non est, mutilus, semifractus, deminutus, laceratus, *Lucr. l. 4. v. 1020.* Dolia curta. *h. e.* quæ semifracta in angiportis poni solent, ad publicum mejendi usum. *Juvenal. sat. 3. v. 27.* rimosa, & curta fenestris Vasa cadunt. *Martial. l. 12. epigr. 32.* Matella curto latere. *Propert. l. 4. el. 5. v. 73.* Curto vetus amphora collo. Et *eleg. 7. v. 22.* Tegula curta, *un pezzo d' embrice*. *Juven. sat. 10. v. 135.* Et curtum temone jugum. *h. e.* temone carens, qui in prælio fractus avulsusque est. ¶ Curta in membris dicuntur, quæ ictu, vulnere, aut morbo lacera, scissa, rupta sunt. *Cels. l. 7. c. 8. extr.* Si quid ibi curti est, sarcire. *Horat. l. 1. sat. 9. v. 70.* Curti Judæi. *Circoncisi*. Et *sat. 6. vers. 105.* Curto mulo ire. *Mozzo della coda*. De equo curro V. in *Caviares*. ¶ Translate est non integer, non plenus, parvus. *Pers. sat. 4.* Tecum habita, & noris, quam sit tibi curta supellex. *Id. sat. 5. extrema.* Et centum Græcos curto centusse licetur, *h. e.* exigua pecuniæ summa, quæ ne centum quidem asses conficiat. *Cic. 4. de Fin. cap. 14.* Eorum omnium multa prætermittentium curta sententia: at vero illa perfecta atque plena eorum, qui, &c. *Idem in Orat. cap. 40.* Meæ aures & perfecto completoque verborum ambitu gaudent, & curta sentiunt, amant redundantia. *Juvenal. sat. 14. v. 166.* ingratæ patriæ curta fides.

Curvabilis, le, adject. a. 3. qui curvari potest, *pieghevole*, *Pallad. l. 12. cap. 15.* Ulnus, & fraxinus curvabiles.

Curvāmen, n. 3. *piegatura*, כף, Ger. *krimmung*, Gall. *courbure*, Hisp. *encorbadura*, καμπυλότης, curvatio, curvatura. *Ovid. 2. Met. v. 130.* Sectus in obliquum est lato curvamine limes. Adde *Plin. l. 9. ep. 7.*

Curvatio, f. 3. *piegatura*, κάμψις, actus curvandi. *Plin. l. 17. cap. 23.* In curvatione materiæ. Adde *Colum. l. 4. c. 12.*

Curvatūra, æ, f. idem ac curvamen, *Plin. l. 17. c. 19.* Ne curvatura fugiat. Sic curvatura montis, rotæ, portus. *Vitruv. Ovid.* & *al.*

Curvātus, a, um, nom. ex partic. *piegato*, *curvo*, καμφθείς, ut curvata cuspis, *Ovid. 2. Met. v. 199.* Solis orbis æqualiter curvatus. *Vellejus 2. 59. 6.*

Curvifrons, tis, adject. qui frontem curvam habet, ut pecora. *Pacuv.* apud *Non. 3. 3.* Tu pascere curifrontes armentas soles.

Curvitas, atis, f. curvatura. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 15.* Adversa Zodiaco curvitas.

Curūlis, le, adject. ut curulis sella, qua Romani Magistratus utebantur. Principio Regum propria fuit: deinde majorum tantummodo Magistratuum, sc. Consulum, Prætorum, Censorum, & Ædilium, qui de Patribus creati essent, (non qui de plebe) proinde hi Ædiles Curules dicti. Hinc *Horat. l. 1. ep. 6. v. 56.* Cuilibet hic fasces dabit, eripietque curule, Cui volet, importunus ebur. ¶ Itaque Curule ebur, Curulis sella, de Majori Magistratu dicuntur: & sic pro Consulatu posuit *Ausonius epist. 20.* ¶ Erat autem hujusmodi sella sublata gradibus, eboreque insculpto, & signis ornata, curvis pedibus, ut docet *Lips.* & *Casaubonus*. ¶ Curulis dicitur a *curru*, abjecto altero *r*: solebant enim Curules Magistratus honoris caussa curru vehi, in quo Curulis Sella, qua de re vide *Gel. l. 3. cap. 18.* Præterea *Festum*, *Isidorum*, & *Serv. ad Æn. 11.* Hinc Curules triumphi apud *Sueton. in Aug. c. 22.* quod curru agerentur, non equo, aut pedibus, ut Ovationes. Similiter Curules ludi, apud *Minuc. Fel. c. 37.* sunt Circenses, qui curribus agitandis maxime celebrabantur. Curule enim dicitur etiam aliquid, quod ad currum spectat, quasi *currulis*, ut curulis equus, *Apul. l. 4. Miles. post princ.* Et *Festus*: curules equi quadrigales.

Curvo, as, a. 1. *piegare*, *torcere*, כפף, Germ. *krimmenen*, *biegen*, Gall. *courber*, Hisp. *encorvar*, κάμπτω, flecto deorsum, vel curvum efficio. *Virg. 4. Georg. vers. 299. de vitulo*: Bima curvant jam cornua fronte. *Stat. 1. Achil. v. 487.* Manu arcum curvare.

Curvor, oris, m. curvatio. *Var. l. 4. L. L.* Cucumeres dicuntur a curvore. *Id. ibid. l. 6.* Cornua a curvore dicta.

Curvus, a. 1. 2. *torto*, *piegato*, כפוף, Ger. *krumm*, *gebogen*, Gal. *courbe*, Hisp. *corvo*, ἐπικαμπής, inflexus, tortus. *Virg. 2. Georg. v. 508.* Et curvæ rigidum falces conflantur in ensem. *Ovid. 2. de Arte, v. 669.* Jam veniet tacito curva senecta pede. ¶ *Hic erit, qui nobis curva corriget*: proverb. in nimis censorios severosque homines, quo usus *Senec. Apocoloc. de morte Claudii*, & *Plin. l. 5. ep. ult.*

* Cusculium, κοσκύλιον. *Plin. l. 16. c. 8.* V. Coccum.

Cusio, onis, f. actus cudendi, ut cusio monetalis, *Impp. Valentinian. Theodos.* & *Arcad. l. 11. Cod. Theodos. tit. 16. leg. 18.*

* Cuso, as, frequent. a cudo. Agnoscitur ut latinum a *Prisc. l. 10. p. 890. Putsch.*

* Cusor, oris, m. qui cudit, *coniatore*, *monetiere*. *Cod. l. 10. t. 64. l. 1.*

Cuspidatim, *acutamente*, Ger. *mit der spitze*, Gal. *de pointe*, Hisp. *de punta*, acute, & ad similitudinem cuspidis, *Plin. 17. c. 14.* Donec cuspidatim decisum descendat in rimam calamus.

Cuspidatus, a. 1. 2. quod cuspidem habet. *Plin. l. 18. c. 19.* Purget vomerem subinde stimulus cuspidatus.

Cuspido, as, a. 1. *far la punta a qualche cosa*, Ger. *spitzen*, Gall. *appointer*, Hisp. *apuntar*, ἐπιδορατίζω, cuspidem rei induco. *Plin. l. 11. c. 37.* Urorum cornibus præfixa pilæ cuspidant.

Cuspis, dis, f. *punta*, אבחה, Germ. *eine spitze*, Gal. *pointe*, Hisp. *punta*, αἰχμή, acuta pars gladii, hastæ, clavi, & hujusmodi. *Virg. 5. Æn. v. 208.* Ferratosque sudes, & acuta cuspide contos. ¶ Item veru, *spiedo*. *Martial. l. 14.* Spumeus in longa cuspide fumet aper. ¶ Item tubus fictilis. *Varr. 1. de re rust. c. 8.* Demittunt in tubulos fictiles cum fundo pertuso, quos cuspides appellant.

Cussilīris, a. 3. ignavus, ex *cossim*, & *lirare*. Nam arantes cossim, seu coxim incedebant, ac inter pedes habebant porcam, sive terram editiorem, pedes autem habebant in liris, sive sulcis: hoc autem dicebatur cossim, seu coxim lirare. Ex quo factum est ut ignavi, & oscitabundi, qui varici, & lentis passibus per urbem vagantur, cussilires sint appellati. *Festus*.

Custodēla, æ, f. veteribus custodia dicebatur, a custodio, ut candela a candeo, suadela a suadeo. *Fest.* ¶ Hac voce usus & *Apul. l. 9. A. A. sub init.* Custodela carceris. Et *l. 10.* Acriorem custodelam adhibebant.

Custodia, æ, f. *guardia*, משמרת, Ger. *vvacht*, Gal. *garde*, Hisp. *guarda*, φυλακή, custodiendi actus. *Hor. l. 1. ep.* Ut piger annus pupillis, quos dura premit custodia matrum. ¶ Item locus, in quo quis custoditur, carcer, *prigione*. *Cic. in Catil.* Tu te ipse in custodiam dedisti. Sic asservari in custodia. *Id. Ver. 7. c. 30.* Educere, eripere, emitti e custodia. *Id. Tusc. 1. c. 29.* & *49. Ad Brut. ep. 6.* ¶ Item pro custode. *Virg. Æn. 6.* Cernis, custodia qualis Vestibulo sedeat? In plurali etiam sæpe pro militari præsidio ponitur, *guardie*, *presidio*. Sic *Cic.* Excubias & custodias conjungit, *pro Marcel. c. 10.* Et *Catil. 1. c. 3.* Præsidiis, custodiis, vigiliisque locum munire. ¶ Aliquando custodia dicitur is qui custoditur, *prigione*. *Suet. Domit. c. 14.* Nec nisi secreto atque solus plerasque custodias, receptisque in manu catenis, audiebat. ¶ Custodia libera de iis dicitur, qui non in publico carcere detenti, sed in urbibus, domibusque certis, adhibitis tamen custodibus, asservantur. *Sallust. Catil. c. 47.* Ut Lentulus, itemque cæteri in liberis custodiis haberentur. *Vellej. l. 1. c. 11.* Qui quadriennio in libera custodia decessit.

Custodiarium, n. 2. locus, in quo quis aliquid custodit. *Tertul. ad Martyr. cap. 2.* & *advers. Jud. c. 3.*

Custodiarius, ii, m. *Inscript. antiqu. apud Gruter. p. 48. n. 1.* Corpus custodiariorum. Videntur autem Custodiarii fuisse custodes publici, ut v. gr. custodes domus Augustæ, custodes Urbis &c.

Custodio, is, ivi, itum, a. 4. *custodire*, *guardare*, שמר, Ger. *bevvahren*, Gal. *garder*, Hisp. *guardar*, φυλάττω, servo, observo. *Cic. 3. de Leg.* Pecuniam publicam domi custodiunto minores Magistratus. *Id. l. 1. de Orat. c. 28.* Custodire memoria. ¶ Custodire aliquid ab aliquo, apud *Nepot. in Annib. c. 9.* ¶ Interdum custodire significat observare & præstare, *eseguire*. *Plin. l. 8. ep. 10.* Dum quædam custodienda prægnantibus omittit, facit omittenda. Sic custodire ferias, *Plin. l. 35. cap. 2.* ¶ Custodibitur, pro, custodietur antique, *Plaut. Capt. 3. 5. 71.*

* Custodiola, parva custodia. Pro sepulcro habetur in *Lap.* apud *Murat. p. 1013. n. 5.*

Custodite, adverb. *con riguardo*, *accortamente*, custodia, seu cautela adhibita. *Plin. l. 5. ep. 16.* Ut parce, custoditeque ludebat. *Id. alibi*, pressius, & custoditius.

Custoditio, onis, f. *Festus*: Custoditio est opera ad custodiendum quid sumpta.

Custodītus, a, um, nom. ex particip. *custodito*, נשמר, πεφυλαγμένος. *Sueton. Tiber. c. 7.* Ut custoditum sit, ne unquam in conspectum ejus posthac veniret, *h. e.* observatum, & cautum.

Custos, dis, com. 3. *custode*, *guardiano*, שומר, Germ. *ein hiter*, *vvechter*, Gall. *garde*, *gardien*, Hisp. *guarda*, φύλαξ, qui rem aliquam tuetur, & curat, a curo. *Cic. pro Sext. c. 24.* Custos, & conservator urbis. *Id. 2. Offic. cap. 7.* Malus custos diuturnitatis metus. *Plaut. Curc. 1. 1. 76.* Anus hic solet cubitare custos. ¶ Custodes corporis dicuntur milites, qui Principis corpus tegunt, *guardie*. *Curt. l. 5. c. 1. Nepos Datam. c. 9.* ¶ Sed & pædagogi custodes dicuntur. *Horat. ad Pison. v. 161.* imberbis juvenis tandem custode remoto &c. *Plaut. Pseud. 3. 2. 76.* His discipulis privos custodes dabo. Item speculatores. *Sueton. Tiber. c. 12.* Non cessavit efflagitare aliquem custodem factis, atque dictis suis. ¶ Olim tum canes, tum servi janitores ad januam catena alligabantur: quare & ipsi canes custodes appellati. *Plaut. Mil. 2. 2. 57.* Bini custodes totis horis accubant. *h. e.* canes. Et ipsi janitores, canes dicti. V. *Taubm. ad loc. cit. Plauti.* ¶ In judiciis custodes dicuntur, quibus incumbit testes, vel accusatorem observare, ne corrumpantur a reo. *Cic. Divin. in Verr.* Custodem, inquit, Tullio me apponite. Et mox: Mea diligentia custodem repudiat. ¶ Custodes in vitibus vocantur novelli palmites, duarum vel trium gemmarum, qui alio nomine reseces, & præsidiarii palmites dicuntur. *Colum. l. 4. c. 21. Plin. l. 17. c. 22.* Et qui vocatur custos, hic est novellus palmes, non longior tribus gemmis, proximo anno materiam daturus, si vitis luxuria se consumpserit.

Cuticula, f. 1. δερμάτιον, dim. a cute. *Juven. sat. 11. v. 203.* Nostra bibat vernum contracta cuticula Solem.

Cutilium, Cotilia, *Contigliano*, oppid. Sabinorum, a Reate 78. stad. ¶ Cutilæ, Cutilia, Cotilia, *Lago di Contigliano*, lacus Sabinorum, in agro Reatino, apud Cutilium opp. In hoc lacu insula silvosa innatat numquam in eodem loco permanens. *Plin. l. 2. c. 95.*

Cutio, onis, m. ὄνισκος, τύλος, multipeda, animal, quod tactu se in pilæ rotunditatem contrahit, a callosa cute. Hoc cum rosaceo tritum, coctumque medetur aurium doloribus. *Marcell. Empiricus*, teste *Voss. in Etymol.* ad vocem *Centipeda*.

Cutis, is, f. 3. *cotenna*, *pelle*, *cuojo*, עור, Germ. *die haut*, *fell*, Gall. *peau*, Hisp. *pelleja*, χρώς, δέρμα, a σκύτος, pellis. *Planc. Cic. l. 10.* Siquid intra cutem subest vulneris. *Pers. sat. 3. v. 63.* Cutis ægra tumebit. ¶ Curare cutem, est, genio indulgere, *trattarsi bene*. *Horat. l. 4. ep. 1. v. 15.* In cute curanda plus æquo operata juventus. ¶ Intus & in cute nosse aliquem, est, ejus mores, animumque perspectum habere, *sapere quanto uno pensa*. *Pers. sat. 3. v. 30.* Ego te intus, & in cute novi. ¶ Dicitur cutis de arboribus etiam, & de uvis. *Plin. l. 12. c. 19.* & *l. 15. cap. 28.* ¶ De calcei pelle, seu solea. *Martial. l. 1. epigr. 104.* Calceus & sarta terque quaterque cute. ¶ Cutis terræ h. e. superficies, *Plin. l. 20. cap. 19.* Sic cutis nubis, apud *eumd. 2. 48.*

C ANTE Y.

Cyamēa, f. 1. gemma nigra, quæ fracta, fabæ similitudinem prefert. *Plin. l. 37. c. 11.*

Cyămus, m. 2. κύαμος, פול, herba Ægypto peculiaris, latissimis foliis, quæ & colocasia dicitur, & faba Alexandrina. *Plin. l. 21. c. 15.*

Cyăne, Cyanes, f. 1. κυάνη, *Pisma Sirini*, fons Siciliæ, apud Syracusas. In hunc Cyane Nympha conversa est. *Ovid. 5. Met.* Inter Sicelides Cyane pulcherrima Nympha. ¶ Item insula in Ponto, una ex iis, quæ Cyaneæ, & Symplegades dicuntur a *Plin. l. 4. c. 13.* ubi sunt duo scopuli navigantibus periculosi. Secundam syllabam producit *Juvenal.* in illo *Sat. 15. v. 19.* Nam citius Scylla, vel concurrentia saxa Cyanes, plenos & tempestatibus utres, &c.

Cyanĕæ, κυανέαι, insulæ duæ parvæ contra Thracium Bosphorum. V. Symplegades. *Valer. Flacc. l. 4. v. 561.* Hinc iter ad Ponti caput, errantesque per altum Cyaneas.

Cyanēe, f. 1. prima, & ult. p. mediis br. Meandri Phrygii fluminis filia fuisse fertur, quæ a Mileto compressa Caunum, & Byblida genuit. *Ovid. 9. Met.*

Cyanĕus, a. 1. 2. κυάνεος cæruleus, a cyanos, species cœlestis coloris. *Plin. l. 37. c. 9.* Sapphiri cyanei coloris. *Avien. in Arat. v. 769. de Sirio sidere.* Alvus cyanea est, mento gravis effluit ardor.

Cyănus, m. 1. כחול, κύανος, species cœlestis coloris. ¶ Item lapis lazuli, al. gemma ex jaspidum genere, colore cæruleo, *turchina*, Gal. *une torquoise*, Hisp. *torquesa*. *Plin. l. 37. c. 9.* ¶ Item flos cærulei coloris. *Plin. l. 21. c. 11.*

Cyathisso, n. 1. *dar da bere*, השקה, κυαθίζω, potum subministro. *Plaut. Men. 2. 2. 29.* Tibi sæpissime cyathisso, apud nos quando potas.

Cyăthus, m. 2. *bicchiere*, כוס, פך, Ger. *ein becher*, Gal. *verre*, Hisp. *taca*, κύαθος, calicis genus, a κύω, fundo, quia inde liquor funditur. Successit in simpuli locum in conviviis, *Juv. sat. 5.* Cardiaco nunquam cyathum missurus amico. *Horat. l. 1. od. 29.* Statuere puerum ad cyathum. ¶ *Servus a cyatho* est pincerna. *Inscript.* apud *Fabret. 10. 370.* & *Gruter. 582. 4.* ¶ Item mensura liquidorum, quorum duodecim sextarium complent. *Plin. l. 22.* scribit, cyathum per se pendere drachmas decem. ¶ Ad cyathum stare, vel a cyathis esse dicebatur, qui potus mensuram cyathis metiebatur, ut antiqui solebant. Apulejus pocillatorem dixit, alii pincernam. *Propert. l. 4. el. 8. (al. 9.) v. 37.* Lygdamus ad cyathos, vitrique æstiva supellex. ¶ Est etiam mensura aridorum, nam cyathis cibaria gallinis dari, meminit *Colum. l. 8. c. 4.*

Cyaxăres, m. 3. Phraortis Regis Persarum, Medorumque filius, cui in regno successit. Omnem Asiam trans Halym sibi subjecit. Primus Asiæ populos in provincias distinxit. Mortuus est 40. Imperii sui anno. Ejus fil. Astyages in ejus locum suffectus est. *Herod. l. 1.*

Cybēa, æ, navis onerariæ genus quoddam, *nave da carico*. *Cic. Verr. 7. c. 17.* Navem vero Cybeam maximam, triremis instar &c. ¶ Eam quadratam fuisse, & a κύβος, dictam, aliqui suspicantur.

Cybēle, es, Cybēbe, f. κυβέλη, filia Cœli, & Vestæ, soror, & uxor Saturni, mater Jovis, & omnium Deorum, al. Ops, Terra, Tellus, Berecyntia, Rhea, Dindymene, Pales, Mater Idæa vel Phrygia, vel Pessinuntia, Mater Alma, Mater Deorum, Mater Magna, &c. Dicta est Cybele a Cybella, seu Cybala, seu Cybelo, opp. Phrygiæ, vel a Cybelo monte, quem incolebat, in quo ejus sacra primo sunt instituta, vel a Cybelo primo illius Sacerdote. ¶ In priscis fabulis curru quatuor rotarum vehi fingitur, quia mundus semper rotatur, & volvitur, terra autem pendet in aere. Currum duo leones, vel leo, & tigris trahunt, propter bestias, quæ in terra gignuntur, & ex terra vivunt, vel quia Phrygia leonibus, & aliis feris animantibus abundat. Turrim in capite gestat, ad significandas urbes, & arces. Veste induta est arboribus, & herbis picta, quia terra hisce rebus tecta est. Sacerdotes currum præcedebant cymbala pulsantes, idest instrumenta ex ære. Appellati Corybantes fuerunt. V. *Corybantes*. Item dicti sunt Galli, a Gallo fl. Phrygiæ, qui templo hujus Deæ vicinus erat, vel a Gallo primo Sacerdote. Hos spadones esse oportebat. Cybele enim Atym puerum Phrygium dilexit, cumque sacris suis præfecit, ea lege, ut perpetuo castitatem servaret. Sed aliquando cum Sangaride Nympha sub arbore deprehensus est. Cybele Nympham nocte cum arbore transfixit, adolescens metu fere exanimatus in vicinum montem, cui nomen Dindyma est, confugit, doloreque amens, & pudore admissi facinoris, membra, quibus deliquerat, sibi abscidit. Facti Dea memor per hujusmodi homines perpetuo sibi administrari voluit. Eorum præses Archigallus dicebatur. Testes sibi Samia testa amputabant. ¶ Quandoque metri gratia scribitur Cybelle per duplex ll. *Propert. l. 3. el. 17. v. 35.* Vertice turrigero juxta Dea magna Cybelle. Fere corripitur. *Martial. lib. 1. epigr. 71.* Et Cybeles picto stat Corybante tholus. ¶ Eadem dicta est Cybebe, quod homines in furorem ageret, quod Græci κυβήβειν dicunt. *Festus*.

Cybeleius, a, um, adject. ad Cybelem pertinens, ut Cybeleius Attis. *Ovid. Metam. 10. v. 104.*

Cybĕlus, mons Phrygiæ, in quo Cybele mater Deorum colebatur.

Cybiarius, m. qui cybia vendit. *Arnob. l. 2.* Cybiarios salinatores, bolonas, &c.

Cybicus. V. Cubicus.

Cybira. V. Cibyra.

Cybium, n. 2. κύβιον, *fetta di pesce salato*, salsamenti frustum quadratum a figura, quia cubum, sive tesseram refert. *Plin. l. 32. c. 11.* scripsit, cybium pelamidem piscem esse, *Festus* piscis genus esse, quia piscantes id genus piscium velut aleam ludant. Sic & *Varr. l. 4. de L. L. Martial. l. 5. epigr. 79.* Divisis cybium latebit ovis.

Cycĕon, onis, κυκεών, genus potionis ex multis liquoribus confectæ. *Arnob. l. 5. circ. med.* Sitienti ardori oggerit potionem cinnum, cyceonem quem nuncupat Grecia.

Cychrămus, i, avis, quæ coturnices trans mare redeuntes comitatur. *Plin. l. 10. c. 23.*

Cycladātus, a, um, cyclade indutus. *Sueton. Calig. c. 52.* Manuleatus, & armillatus in publicum processit, aliquando sericatus, & cycladatus.

Cyclădes, f. 3. κυκλάδες, insulæ quinquaginta tres maris Ægæi, quæ una cum Sporadibus a nostris dicuntur *l' Isole dell' Arcipelago*. Dictæ sunt a κύκλος, *circulus*, *orbis*, quia circa Delum in orbem sitæ sunt, vel quod longo ordine eas circuire necesse sit propter promontoria. *Ovid. 2. Met. v. 264. Virg. 8. Æn. v. 692.* ¶ Dicitur etiam Cyclas in singulari, una earum. *Vitruv. l. 7. cap. 7.* Ejus vis metalli insulæ Cycladi Melo dicitur esse.

Cy-

Cyclamīnus, f. 2. vel cyclaminum, n. 2. pan porcino, κυκλάμινος, herba, quam nostræ ætatis rustici panem porcinum vocant, quod ejus pabulum porcis in primis jucundum esse experiantur. Plin. l. 21. c. 9.

Cyclas, dis, f. κυκλὰς, מעשפה, vestis auro texta, propria mulierum, a κύκλος, circulus, orbis, quod circularis esset figuræ. Propert. lib. 4. el. 7. Et cyclade longa verrit humum. Vopisc. in Saturn. Cyclade uxoria amictus.

Cyclĭcus, a, um, adject. עגול, κυκλικὸς, q. d. orbicularis, seu circularis. Horat. ad Pison. v. 136. Nec sic incipias, ut scriptor cyclicus olim. Ubi Acron. vet. Scholiast. Cyclicus, qui ordinem variare nescit; vel qui carmina sua circumfert, quasi circumforaneus, circulator.

Cyclopēus, vel Cyclopius, a, um, κυκλώπειος, adject. ad Cyclopem pertinens. Virg. Æn. 1. v. 205. Cyclopea saxa. Sil. l. 14. v. 33. Cyclopia regna.

Cyclops, opis, m. Ciclope, κύκλωψ. Cyclopes fuerunt gigantes, seu populi antiquissimi in Sicilia juxta Ætnam, a κύκλος, circulus, & ὤψ, oculus, quod unum oculum in fronte haberent. Inter hos præcipue celebrantur Brontes, Steropes, Pyraemon. ¶ Cyclopes omnium primi æris fabricam invenisse traduntur. Hinc factus locus fabulæ, ut Vulcani ministri crederentur, & Jovi fulmina fabricare. Horat. l. 1. sat. 6. v. 63. Pastorem saltaret uti Cyclopa, rogabat.

* Cycneĭus, Cygneius, Cycnēus, a, um, ad Cycnum pertinens, κύκνειος. Ovid. 7. Met. v. 371. Id. 4. trist. el. 8. v. 1.

Cycnus. V. Cygnus.

Cydărum, i, n. genus navigii. Gel. l. 10. c. 25.

Cydippe, f. 1. κυδίππη, puella quædam pomo decepta ab Acontio. Ovid. in epist.

Cydnus, m. 2. Carasù, fl. Ciliciæ, qui Tarsum præterfluit. De eo Curt. l. 3. cap. 5. Vitruv. etiam scribit, ejus aquam podagricis salubrem esse, l. 8. c. 3.

Cydon, Cydonĭa, Cydōnis, Apollonĭa, la Canea, urbs Cretæ, in ora Bor. inter Rhitymnam ad Or. & Cisamum ad Occ. ¶ Cydonia, mavult Salmas. ad Flori l. 3. c. 7. ¶ Plutarchus in Pomp., Dio l. 36. & Strabo Cydonium appellant. Seren. Sammon. c. 25. Aut quæ poma Cydon Creteis misit ab oris. ¶ Est etiam Cydon nomen Statuarii, apud Plin. l. 34. c. 8.

Cydonēus, a, um. V. Cydonius.

Cydonītes, m. 1. cotognata, cibus ex cydoniis decoctis, & melle. Pallad. l. 11. c. 20.

Cydonĭus, & Cydonēus, a, um, adject. a Cydone urbe Cretæ. Stat. l. 7. Theb. v. 339. Cydoneas ante ibunt gæsa sagittas. ¶ Hinc cydonia mala, quæ & cotonea appellantur. Plin. l. 15. c. 11. Mala, quæ vocamus cotonea, & Græci cydonia, ex Creta insula advecta.

Cygneĭus, a, um, adject. poet. Cygneus, ad Cygnum pertinens. Ovid. Metam. 7. v. 372. Inde lacus Hyries videt, & cygneia Tempe.

Cygnēus, o. 1. 2. κύκνειος, quod cygni est, ut Cygnea cantio, de iis, qui supremo vitæ tempore facunde disserunt, Cic. 3. de Orat. c. 2. Illa tamquam cygnea fuit divini hominis vox, & oratio.

Cygnus, vel potius cycnus, m. 2. cigno, Ger. ein schvvan, Gal. cigne, Hisp. cisne, κύκνος, Latine olor, avis candida, ansere major, argutam vocem habens, præsertim imminente jam morte, a voce Græca allata. Cic. 1. Tusc. Cygni non sine causa Apollini dicati sunt. Martial. l. 13. epigr. 77. Dulcia defecta modulatur carmina lingua Cantator cygnus funeris ipse sui. Quod tamen nullo experimento probatur. ¶ Cygni Apollini sacri erant ob cantus suavitatem, & quod divini aliquid habere crederentur. Cic. Tusc. 1. c. 30. * ¶ Quid enim cycnis contendat hirundo, Lucr. l. 3. v. 6. prov. in eos qui impares cum fortioribus congrediuntur. Cui simile illud Virg. Ecl. 8. v. 55. Certent & cycnis ululæ.

Cygnus, m. 2. Stheneli fil. Ligurum Rex, Phaethontis amicus, quem post illius interitum diutino fletu in cygnum avem mutatum esse fabulantur. Ovid. 2. Metam. ¶ Item fil. Neptuni, qui bello Trojano ab Achille interfectus, in avem sui nominis conversus est. Ovid. 12. Met.

Cylibathum, i, n. κυλίβαθον, mensa vinaria, apud Veteres. Varr. l. 4. de L.L. Mensam vinariam rotundam nominant Cylibathum, ut etiam nunc in castris. Scaliger legit Cylibantum.

Cylindracēus, o. 1. 2. quod cylindri figuram habet. Plin. l. 18. c. 12. Siliquæ cylindraceæ. Al. leg. Cylindratæ.

Cylindrītes, m. 1. κυλινδρίτης, lapis figura cylindri, ex genere pyritarum, colorem æris referens.

Cylindrus, m. 2. pietra lunga, e rotonda, אבן הזוחלת, עגול, Germ. vveltzstein, ein zylinder, Gall. cylindre, rouleau, Hisp. cilindro, κύλινδρος, quicquid rotundum, & oblongum est, a κυλίνδω, volvo, propter volubilitatem. Cic. de Fato, Sed revertitur ad cylindrum, & turbinem suum. ¶ Hinc cylindrum veteres columnulam lapideam rotatilem dixere, qua huc, & illuc sæpius volutata area adæquabatur, Cato de re rust. c. 129. Virg. Georg. 1. v. 178. ¶ Item lapilli pretiosi cylindri dicuntur, qui a gemmis non materia, sed sola forma differunt. Plin. l. 37. c. 3. Juvenal. sat. 2. v. 61. Donant arcana cylindros.

Cylistarnus, m. 2. Racanello, fl. Calabriæ cit. qui prope Cassanum labitur, & in sin. Tarentinum versus Thurios se se exonerat.

Cyllărus, m. 2. unus ex Centauris. ¶ Item equus Pollucis. Virg. 3. Georg. v. 89. Talis Amyclei domitus Pollucis habenis Cyllarus.

Cyllēne, κυλλήνη, mons excelsus Arcadiæ, in quo cypressi abunde proveniunt. In eo Mercurium educatum tradunt. Virg. 8. Æn. v. 138. Vobis Mercurius pater est quem candida Maja Cyllenes gelido conceptum vertice fudit. Hinc

Cyllenēus, a, um, adject., ut Cyllenea fides, h. e. lyra, a Mercurio inventore, qui Cyllenius dicitur. Horat. epod. 13. v. 9.

Cyllenis, idos, patronym. fœm. epith. plantæ Mercurii, apud Silium lib. 16. v. 500. Credas cyllenida plantam Ætherio nexis cursu talaribus ire.

Cyllenĭus, ii, m. Mercurius dictus, in Cyllene Arcadiæ monte editus. Aliam causam addit Festus, cur sic vocetur, nempe quod omnem rem sermo conficiat sine manibus, (Mercurius autem facundiæ Deus dicitur) quibus partibus corporis qui carent, κυλλοί, vocantur: ideoque quadratum eum fingunt. Alii sic dici autumant, quod a Cyllene nympha sit educatus. Hæc Festus. Lucan. l. 1. v. 663. Motuque celer Cyllenius hæret. Adde Ovid. 13. Metam. v. 146. Adjective etiam usurpatur. Virg. 4. Æn. v. 258. Materno veniens ab avo Cyllenia proles.

Cyllo, onis, m. idem esse videtur ac mutilus, debilis, nam tales Græci κυλλοὺς dicunt. ¶ Alii cyllones dicunt esse eos, qui crassa habent genitalia. Legitur hæc vox in Orat. quæ tribuitur Cic. in Sallust. V. Cillones.

Cyma, æ, f. vel cyma, atis, n. cima, broccolo, tallo, ראש, Ger. die zarten schesslein am Kohl, &c. Gall. cime ou tendron des choux, &c. Hisp. cima, summus, ac tenerior cauliculus herbarum, ac in primis brassicæ, a κύημα vel κῦμα, fœtus. Cels. p. 102. Mali est succi brassica, magisque etiam cyma ejus. Adde Colum. l. 10. v. 129. Frigoribus caules, & veri cymata mittit. ¶ Item brassicæ species, suavissimæ quidem, sed difficilis in coquendo. Plin. l. 29. c. 9.

* Cymæus. V. Cumeus.

Cymarĭlis, o. 3. ut Cymatilis color, idem ac Venetus, qui vulgo viridis marinus dicitur, a κῦμα, unda. Plaut. Epid. 2. 2. 49. Cymatile, aut plumatile, aut cerinum. Non. c. 16. n. 1. Cymatilis, quasi fluctuum similis. ¶ Scribitur & Cumatilis, cum y sæpe in u latinum transeat.

Cymatĭon, n. 2. cimasa, gola, κυμάτιον, in architectura est id, cujus pars quædam est turgidior, quædam pressior, idque molliter, & sine angulo, in modum aquæ undantis, a κῦμα, unda. Vitruv. l. 3. c. 3. & l. 4. c. 6.

Cymba, barca, אניה, Ger. ein kleines schiffstein, Gall. barque, bac, bateau, Hisp. barca, κύμβη, genus navis piscatoriæ, item navis, qua amnes, aut lacus trajiciuntur, a voce Græca allata. Cic. 3. Off. Cymbarum ante hortulos multitudo.

Cymbalĭcus, a, um, ad cymbalum pertinens, ut Cymbalicæ voces, Venant. Fortun. l. 2. carm. 10.

* Cymbălis, idis, f. κυμβαλίς, cymbalistria. Gruter. p. 318. n. 12. Hic sita est Propitiæ pupa, & famula, Bacchi cymbalis.

Cymbalisso, n. 1. נתן תוף, cymbalum quatio. Cassius Hemina l. 4. Mulier cantabat tibiis Phrygiis, & altera cymbalissabat. Non. c. 2. 169.

Cymbalista, m. 1. מתופף, κυμβαλιστής, qui pulsat cymbala. Apul. de Deo Socratis. Strepitu cymbalistarum, & tympanistarum, & choraularum.

Cymbalistrĭa, æ, f. מתופפת, quæ cymbalum pulsat, tympanistria. Petron. Satyr. Intrans cymbalistria, & concrepans æra, omnes excitavit.

Cymbălum, n. 2. cembalo, צלצל, תוף, Ger. eine zymbel, schelle, Gal. une cymbale, Hisp. cimbalo, κύμβαλον, instrumentum musicum in sacris Matris Deum. Cic. in Pis. c. 9. Neque Collegæ tui cymbala, ac crotala fugi. ¶ In machinis seu organis hydraulicis cymbala dicuntur vasa quædam inversa, quibus, dum a spiritu impelluntur, foramina modiolorum obstruuntur. Vitruv. l. 10. c. 13.

Cymbĭum, vaso da bere a fogia di nave, κύμβιον, poculi genus oblongum, & angustum, a κύμβιον, cymbula, quia figuram habet parvæ navis. Virg. 3. Æn. v. 66. Tepido spumantia cymbia lacte. Macrob. lib. 5. Saturn. cap. 2. Hæc cymbia pocula procera, & navibus similia. ¶ Est etiam genus navigii paulo longioris. Macrob. loc. cit.

Cymbŭla, æ, f. barchetta, dim. a cymba. Plin. in epist. 20. l. 8. Ut cymbulæ onerariis adhærescunt.

Cyme, es, Cuma, græca forma. Sil. l. 13. v. 494. Hinc

Cymæus, a, um, Cumanus. Id. ib. v. 498.

Cymindis, accipitris genus noctu volans. Plin. l. 10. c. 8.

Cymīnum. V. Cuminum.

Cymīnus, Ciminus, m. 2. Montagna di Viterbo, mons Hetruriæ usque ad Faliscos in Or. extensus, ad cujus radices Viterbium urbs sita est. Ibi est silva Cyminia, & lacus Cyminius, Lago di Vico, inter Viterbium, & Ronciloenem. De hujus lacus origine refert Servius 7. Æn. aliquando Herculem ad hos populos venisse, & quum a singulis provocaretur, ad virium ostentationem, vectem ferreum, quo exercebatur, humi defixisse, quem cum nemo illorum posset evellere, Herculem tandem eum sustulisse, tantamque repente aquæ vim erupisse, ut Cyminum effecerit lacum.

Cymodŏce, f. 1. vel Cymodocēa, f. 1. κυμοδόκη, κυμοδόκεια, Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, a κῦμα, unda, & δέχομαι, suscipio, quia undas maris quiescere facit. Virg. 10. Æn.

Cymōsus, a, um, adject. a Cyma, æ, ut Stirps cymosa, Colum. l. 10. v. 137. Quæ duri præbent cymosa stirpe Sabelli.

Cymothŏe, f. 1. Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, a κῦμα, unda, & θέω, curro, quod per fluctus discurrat, κυμοθόη. Virg. 1. Æn. v. 144.

Cyna, æ, f. arbor est in Arabia, folio palmæ simili, ex quo Arabes vestes sibi conficiunt. Plin. l. 12. c. 11.

* Cynacantha, f. κυνακάνθη, אטד, q. d. spina canina, planta de qua Plin. l. 11. c. 35.

* Cynamolgi, orum, m. κυνάμολγοι, populi Æthiopiæ ita dicti, quod canino lacte vescerentur. Plin. l. 6. c. 30. Eos ibi canino capite facit.

* Cynara. V. Cinara.

Cynegetĭcus, κυνηγετικός, venatorius. Cynegetica volumina, quæ de venatione tractant; & ita inscripsere opus suum Gratius, & Olympius Nemesianus.

* Cynēum, κυνεῖον, dictum est mare, in quod Hecuba se præcipitavit, & in canem versa est. Hygin. fab. 111. & 13. κυνεῖον autem caninum significat.

Cynĭce, es, κυνική, Cynicorum secta, apud Auson. epigr. 27.

Cynĭce, κυνικῶς, adverb. Cynicorum more, ut cynice accipi, Plaut. Stich. 5. 4. 22. V. ibi Taubmann.

Cynĭci, m. 2. κυνικοί, Philosophi ab Antisthene profecti, ita dicti a Cynosarge gymnasio, ubi versabatur Antisthenes, vel a κύνες, canes, quasi canini, a canina mordacitate, qua in hominum vitia nullo discrimine invehebantur, sive quod canum more in propatulo coire non dubitarent. Hi Physicam, & Dialecticam tollebant; solique Morali innitebantur; repudiabant liberales artes, maxime Geometricam, & Musicam. Juven. sat. 12. vers. 121. Et qui nec Cynicos, nec Stoica dogmata legit A Cynicis tunica distantia. Ubi Scoliast. Cynici, & Stoici idem erant, excepto quod Cynici nudi philosophabantur, unde & Gymnosophistæ vocati: Stoici vero vestiti, &c.

Cynĭcus, a, um, adject. ut Cynica cœna, h. e. vilis, & sordida, qualis erat Cynicorum. Petron. Satyr. Cynica Gens, apud Plaut. Pers. 1. 3. 43. Cynicus autem proprie caninam significat. Sed V. Cynici.

Cyniphĭus, vel Cynyphius, quod ad Cynipem, seu Cynyphum fl. spectat. Virg. 3. Georg. v. 312. Nec minus interea barbas, incanaque menta Cinyphii tondent hirci, setasque comantes. ¶ Est autem Cynips, seu Cynyps, fluv. Getuliæ, vel, ut alii dicunt, opp. & fl. Africæ, apud quem hirci villosissimi nascuntur.

* Cynĭras. V. Cinyras.

Cynocephalēa, f. κυνοκεφαλαία, herba canino capiti similis, al. osirites, ad omnia venena efficax. Plin. l. 30. c. 2.

Cynocephăli, m. 2. Plin. l. 6. cap. 30. scribit, Cynocephalos hominum esse monstra, canino capite, & latratu, apud Indos. ¶ Anubis quoque Ægyptiorum Deus, quod caninum caput haberet, ita dictus. Minut. Felix c. 21.

Cynocephalĭon, n. 2. κυνοκεφάλιον, herba, al. pulicaris. Plin. l. 30. c. 2.

Cynoglossos, f. 2. sive cynoglossum, n. 2. sive cynoglossa, f. 1. κυνόγλωσσον, lingua canis, herba, quæ folia linguæ caninæ similia habet. Plin. l. 25. c. 8.

* Cynoīdes. V. Cynomyia.

Cynomorĭon, n. 2. herba, al. orobanche, cauliculo pingui, & rubenti sine foliis, a similitudine genitalis canis. Plin. l. 22. c. 25.

* Cynomyĭa, psyllii herbæ nomen. Plin. l. 25. c. 11.

* Cynophănes, homines caninis capitibus. Tertull. in Apol. c. 8.

Cynopŏlis, f. 3. & Cynospolis, idest urbs canum, urbs exc. Ægypti ad Nilum fl. inter Oxyrinchon, & Hermopolim, ubi Anubis colebatur, & honor, & sacer quidam cibus canibus constitutus erat.

Cynops, opis, κυνώψ, herbæ genus spicatum. Plin. l. 21. c. 17.

Cynŏpus, κυνόπους, piscis marinus, quasi caninos pedes habens. Plin. l. 32. c. ult.

Cynorrhŏdon, n. 2. κυνόρροδον, rosa silvestris, al. lilium rubens, frutex, cujus radix ad morsum canis rabidi præstantissimum remedium est. Plin. lib. 25. cap. 2. * Dicitur & Cynorrhoda, æ. Plin. l. 24. c. 13. Est item flos lilii rubentis. Idem lib. 21. cap. 5.

Cynosbătos, f. 2. κυνόσβατος, genus rubi, al. cynospastos, sentis canis, a gen. κυνός, canis, & βάτος, sentis, spina, rubus. Plin. l. 24. c. 14. & l. 16. c. 37. * Item capparis. Idem l. 13. c. 23.

Cynosorchis, f. 3. κυνὸς ὄρχις, herba, al. cynosarconia, orchis, testis caninus; foliis oleæ mollibus, ternis parvisque, semipedis longitudine, in terra stratis, radice bulbosa, oblonga, duplici ordine superiore, quæ durior est, inferiore, quæ mollior. Plin. l. 27. c. 8.

Cynosēma, n. 2. prom. Chersonesi Thraciæ, apud Sestum, ubi Hecubæ sepulcrum monstrabatur, a gen. κυνός, canis, & σῆμα, sepulcrum, quia Hecubam in canem conversam esse fabulantur. Plin. l. 4. c. 11.

Cynosūra, prom. Achaiæ, al. Doriscum, Capo Sidro, in ora Atticæ, apud Asopi fl. ostium, al. in Peloponneso, apud Tegeam, & Erymanthum.

Cynosūra, æ, f. Orsa minore, Sidus septentrionale, septem constans stellis, quod & Ursam minorem vocamus. Phœnice etiam appellatur, teste Hygino, quod a Phœnicibus potissimum observari solita sit: est enim Poli Arctici index. ¶ Dicta est Cynosura hoc est canis cauda, quia habet duas stellas ex una parte, quæ caninam caudam erectam efficere videntur. Plura vide in Arctos. Cic. ex Arato lib. 2. de Nat. Deor. c. 41. Ex his altera apud Grajos Cynosura vocatur.

Cynosūris, idis, f. idem quod Cynosura, κυνοσουρίς. Ovid. 5. Trist. el. 3. v. 7. Stellis Cynosuridos Ursæ.

Cynosūrus, a, um, adject. κυνόσουρος, ut cynosura ova, h. e. inania, aeris tantummodo plena, quando scil. caniculæ tempore caloris nimia vi putrescunt, dicta ἀπὸ τῆς κυνοσούρας, quasi canis urina, ut explicat Harduin. uova stantive. Plin. l. 10. c. 60. Ova urina fiunt, incubatione derelicta, quæ alii Cynosura dixere.

Cynozŏlon, n. 2. herba sic dicta, quod fœtore ejus ricini canum auribus decidant. Plin. l. 22. c. 18.

Cynthĭus, a, um, adject. a Cyntho, ut Cynthius Apollo, qui & Cynthius absolute dicitur. Horat. l. 1. od. 21. v. 2. Intonsum pueri dicite Cynthium. Sic Diana Cynthia dicitur, apud eumd. l. 3. od. 28. v. 12. Et Lucan. l. 1. Tertia jam gravido pluvialis Cynthia cornu. Lunam intelligit. V. Cynthus.

Cynthus, m. 2. κύνθος, Deli mons usque adeo editus, ut totam insulam dicatur obumbrare. In hoc monte Apollo & Diana nati altique sunt. Hinc Cynthius ille, hæc Cynthia appellati.

Cynus, κῦνος, Locrorum opp. vel ut aliis placet, navale. Plin. l. 4. cap. 6. Liv. l. 8. Decad. 3.

Cyparissæ, vel Cyparissĭæ, appellantur acies quædam igneæ, quæ noctu apparere solent ad similitudinem cupressi. Festus, & Senec. l. 1. quæst. nat. c. 15.

Cyparissi, Cyparissæ, Cyparissos, Cyparissĭa, Arcadia, urbs Peloponnesi, in ora Messeniæ lit. ad ost. Cyparisseidis fl. inter ost. Electræ, & Nedæ fl.

* Cyparissĭfer, cyparissos ferens. Sidon. carm. 23. v. 417.

Cy-

Cyparissĭum, n. 2. Capo Conelio, al. Capo S. Elia, prom. Peloponnesi, non longe ab urbe Cyparissia.

Cyparissus, & per syncopen cypressus, & mutatione y in u cupressus, f. 2. κυπάρισσος, arbor est procera, caudice oblongo, & recto, folio pini, sed carnosiore, mollioreque, neque ita pungente, fronde indecidua, odore vehementi, fructibus, qui comi dicuntur, nuci pineæ similibus, sed longe minoribus, a κύω, pario, & πάρισος, æqualis, quia ramos, & fructus æquales parit. ¶ Diti sacra erat, & funebri signo ad domos ponebatur, ne quis rem divinam facturus imprudens funestam domum introiret. Nam excisa non renascitur. ¶ Duplex est, mas, quæ latius spargit ramos, & mira inter arbores fœcunditate est, quippe quæ trifera est, fructusque habet & Januario, & Majo, & Septembri maturos: & femina, quæ sterilis est, ad metæ formam in fastigio convoluta. Virg. Æn. 3. v. 680. Aeriæ quercus, aut coniferæ cyparissi. V. Cupressus.

Cyparissus, m. 2. nomen pueri Telephi fil. quem Apollo amavit. Cum imprudens cervum sibi carissimum sagitta occidisset, petiit a Cœlitibus, ut omni tempore lugeret. Igitur in arborem sui nominis mutatus est. Ovid. 10. Met.

Cypĕris, f. 3. herba Indica gingiberis effigie. Plin. l. 21. c. 18.

Cypērus, m. 2. vel cyperum, n. 2. cipero, κύπειρος, genus junci, a cyprus, arbor odorata. Plin. l. 21. c. 18.

* Cyphi, is, n. κῦφι, odoramenti, sive suffimenti genus a Sacerdotibus Ægyptiis adhibiti, de quo vid. Hieron. l. 2. adv. Jovin. sect. 8. Dioscor. l. 1. c. 24.

Cypīrus, m. 2. ξιφίον, κύπειρος, herba, al. gladiolus, radice bulbosa, & odore vicino nardo. Plin. l. 21. c. 18.

* Cypreus. V. Cupreus.

Cypriăcus, a, um, adject. idem quod Cyprius, ut Cypriaca expeditio, Valer. Max. l. 4. c. 3. n. 3.

Cypriānus, i, m. Cæcilius Cyprianus ante sui conversionem Rhetoricam docuit; factus deinde Episcopus Carthaginiensis, Ecclesiam scriptis illustravit, martyr demum occubuit sub Valeriano & Gallieno. Ejus vitam scripsit Pontius Diaconus.

Cyprĭcus, a, um, adject. idem quod Cyprius, ut Cyprica laurus, Cato R. R. cap. 8.

Cyprĭnum, i, n. oleum, seu unguentum est quoddam, de quo multa Plin. lib. 13. c. 1. & 23. c. 4. ¶ Refertur inter ea, quæ calefaciunt, a Celso l. 2. c. ult.

Cyprinus, m. 2. reina, κυπρῖνος, piscis ex genere rhomborum, a Cypride, hoc est Venere, quia piscis est fœcundus, quippe qui singulis annis sexies parit. Plin. l. 9. c. 16. & 51.

Cypris, idis, vel idos, f. Ciprigna, Venus, quæ in Cypro maxime colebatur. Auson. epigr. 56. Vera Venus Cnideam cum vidit Cyprida, dixit, &c. Maximian. Gel. eleg. 1. v. 92. Diligit & florem Cypris ubique suum.

Cyprĭum æs, vel Cyprĭum, ii, absolute, n. 2. rame, Ger. das kupffer, Gal. cuivre, Hisp. cobre, נחשת, κύπρειος χαλκός, cuprum. Plin. l. 33. cap. 5. Teritur Cyprio ære in Cyprio mortario. Id. l. 36. cap. 26. Aridis lignis coquitur, addito cyprio, ac nitro. ¶ Ideo autem hoc nomine appellatur, quia in Cypro insula primo repertum traditur.

Cyprĭus pes, est qui constat quinque syllabis, quarum prima brevis est, secunda longa, tertia & quarta brevis, ultima longa, ut amabilitas. Huic contrarius est Anticyprius, in quo prima est longa, secunda brevis, tertia, & quarta longa, ultima brevis, ut pertimescebat. Diomed. l. 3.

Cyprĭus, a, um, o. 1. 2. quod ex Cypro ins. est, ut Cyprium æs. V. sup. ¶ Cypria etiam dicta Venus, vel quod in Cypro nata sit, vel quod primum ei templum ibi sit constitutum. ¶ Cyprio bovi merendam, proverbium est, quod ex Ennio citat Festus, & dicitur de sordidis convivis & insipidis, cum convivio itidem sordido & insipido accipiuntur. Cypri enim boves humano stercore vesci soliti.

Cyprĭus, fœm. 2. Acamantis, Cerastis, Amathusa, Aspelia, Macaria, Cypros, Colinia, Cipro, κύπρος, ins. Asiæ, in mari medit. seu Pamphylio, seu Carpathio, in sinu Issico, inter mare Syriacum, & mare Cilicium ab Or. in Occ. extensa, & inter Clides prom. Or. & Acamantem prom. Occ. a Sept. ¶ Duas habet metropoles. Una est Græcorum, quæ olim Salamis, & Salamina dicta est, nunc Constantia. Altera est Latinorum, quæ Leucosia nominatur. ¶ Fuit hæc insula Veneri sacra. V. Cyprius.

* Cyprum. V. Cuprum.

Cyprus, f. 2. arbuscula, al. ligustrum, semine atro, non absimili sambucino acino. Ejus flos in oleo decoquitur, fitque ex eo unguentum, quod cyprium dicitur. Plin. l. 23. c. 4.

Cypselĭdes, æ, patronym. a Cypselo Corinthi tyranno. Virg. in Cyri, v. 464. Cypselidæ magni florentia regna Corinthi.

Cypsĕlus, m. 2. Periandri pater, Corinthiorum Tyrannus, a κυψέλη, cistula, in qua delituit occulatus a matre, cum ad perniciem quæreretur. Cic. 5. Tusc. & de Fato. Ejus posteri Cypselidæ dicti sunt. Herod. l. 5.

Cypsĕlus, m. 2. κύψελος, avis, al. apus, ex hirundinum genere, a κυψέλης, capsæ genus ex vimine, vel luto, quia nidos facit ad capsulæ formam. Plin. l. 10. c. 39.

Cyrcassi, m. 2. Circassi, urbs Lithuaniæ, in ora maris Euxini, ad Borysthenem fl.

Cyrcĕrum, navis Asiana prægrandis. V. Cercurum.

Cyrenæus, a, um, adject. idem quod Cyrenaicus. Cic. 4. Acad. c. 24. Cyrenæi videntur mihi minime contempti Philosophi.

Cyrenaĭca, f. 1. regio Africæ, mari medit. Africo exposita, in Libya exteriore, inter Africam proprie dictam, seu reg. Tripolitanam ad Occ. & Marmaricam ad Or. in ea parte Barbariæ, quæ dicitur Regnum Barcæ. Incipit a Syrti magna. In ea Pentapolis regio, Mesrata, ubi Cyrene totius tractus præcipua. Plin. l. 10. c. 29.

Cyrenaĭci, Philosophi, quorum princeps fuit Aristippus, qui summum bonum ponebant in voluptate, quæ sensibus percipitur, dicti a Cyrene patria Aristippi. Cic. 3. Off. 2. Acad. 1. Tusc. 1. de nat. Deor.

Cyrenaĭcus, a, um, adject. ad Cyrenem pertinens, ut Cyrenaica provincia. Plin. l. 2. c. 45. V. Cyrenaica. Cyrenaici Philosophi. V. Cyrenaici.

Cyrēne, es, f. vel Cyrenæ, arum, Corene, al. Cairoan, urbs primaria Cyrenaicæ reg. quæ ab illa nomen accepit, in Regno Barcæ, versus Syrtim magnam, apud oram lit. ad Doerum fl. in colle. Condita est a Batto Laconico anno mundi 3560. urbis Romæ 143. Olympiad. 45. & nuncupata a Cyrene, seu Cyrenia, Penei Regis Arcadiæ filia, quam Apollo raptam e monte Pelio in Libyam Africæ regionem transtulit, ex qua filios suscepit quatuor, Aristæum, Nomium, Authocum, & Argæum. V. Justin. l. 13. Catul. carm. 7. Quam magnus numerus Libyssæ arenæ Laserpiciferis jacet Cyrenis.

Cyrenensis, e, adject. gentile, a Cyrene. Plaut. Rud. 3. 2. proh Cyrenenses populares.

Cyrēus, a, um, κύρειος a Cyro. Cic. Attic. l. 9. epist. 10. Nostram ambulationem, & Laconicum, & ea quæ Cyrea sunt, velim invisas. h. e. quæ a Cyro quodam architecto constructa.

Cyrillus, i, Alexandriæ Episcopus fuit, cujus exstant scripta, quibus in hæreticos, Nestorium præcipue, invectus est acerrime. Vixit temporibus Theodosii junioris.

Cyrnea. V. Cirnea.

Cyrnearĭus, ii, m. legitur in Inscript. apud Gruter. p. 643. n. 2. & fortasse significat eum, qui cyrneas seu cirneas facit.

Cyrnēus, Cyrnĭacus, a, um, adject. a Cyrno insula, h. e. Corsica. Virg. Ecl. 9. v. 30. Sic tua Cyrneas fugiant examina taxos.

Cyrni, Indorum populi, qui centum & quadraginta annos vivere crediti sunt. Plin. lib. 7. cap. 2.

Cyrnus, insula eadem ac Corsica. Plin. l. 3. c. 6. ¶ Item insula maris Ægæi, inter Leucadiam & Achajam. Id. l. 4. c. 12.

Cyropædĭa, æ, f. liber Xenophontis de vita & disciplina Cyri, quem laudat Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1.

Cyropŏlis, f. 3. Sammachi, Summachi, Persis Circombate, Arabibus Chryseleth, urbs ampla, & præclara Mediæ Atropatiæ, inter Artaxata & Portas Ferreas.

Cyrrha. V. Cirrha.

Cyrus, m. 2. κῦρος, כורש, fil. Cambysis Persæ ex Mandane filia Astyagis Regis ultimi Medorum, primus Rex Persarum. Subacta Asia, & universo Oriente in potestatem redacto, Scythis bellum intulit, a quibus victus, & interfectus est. Regnavit annos 30. Ei filius Cambyses secundus successit. Justin. l. 1.

Cyta, urbs Colchorum, patria Medeæ, quæ inde Cyteis dicta est.

Cytæīnus, a, um, adject. a Cyteide deductum, & ponitur pro magico. Propert. l. 1. el. 1. v. 24. & sidera, & amnes posse Cytæinis ducere carminibus.

Cytæis, idis, Patronym. fœm. Propert. l. 2. el. 4. Non hic herba valet, non hic nocturna Cytæis. h. e. Saga aliqua, qualis Medea fuit.

Cytæus, a, um, adject. a Cyta opp. Propert. l. 1. el. 1. Et amnes Posse Cytæis ducere carminibus. Sic enim legendum docuit Scalig. Non Cytainis.

Cyterĭum, n. 2. Cirisano, opp. Calabriæ cit. in agro Consentino, ad rad. montis, apud Pandosiam urb. exc.

Cytēus, a, um, adject. itidem a Cyta. Valer. Flacc. Argon. l. 5. v. 693. Tum juvenem terris Parcæ tenuere Cyteis.

Cythēra, orum, κύθηρα, n. 2. Porphyrussa, Porphyris, Cerigo, ins. maris Ægæi, in ora Peloponnesi, cum urbe cognomine & portu. Narrant, Venerem primum in hanc insulam concha marina vectam fuisse. Hinc Cytherea dicta est, 2. syll. cor. ¶ Dicitur etiam Cythera, æ, f. gener.

Cytherēa, æ, f. Venus. Virg. 1. Æn. v. 257. Parce metu Cytherea. ¶ Notandum autem, secundam hujus nominis syllabam aliquando etiam produci. Ovid. 4. Fast. v. 15. Mota Cytherea leviter mea tempora myrto Contigit. Al. leg. Cytheriaca, quod idem est.

* Cythereĭas, adis, f. ad Venerem pertinens, Ovid. 15. Met. v. 385. Armigeramque Jovis, Cythereiadsque columbas.

Cytherēis, idos, κυθερηΐς, f. idem quod Cytherea. Ovid. Met. 4. v. 288. Mercurio puerum diva Cythereide natum.

Cythereĭus, a, um, adject. possessiv. a Cytherea, ut Heros Cythereius, pro Ænea Veneris filio. Ovid. 3. Fast. v. 611. ¶ Legitur etiam Cytherēus, a, um. Horat. l. 1. od. 4. Jam Cytherea choros ducit Venus.

Cytheriăcus, a, um, aliud adject. idem quod Cythereius. Ovid. Heroid. 7. vers. 60. Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.

Cyterĭus, vel Cytherĭus, a, um, adj. Cic. Att. 15. ep. 22. M. Antonium appellat Cyterium propter Cyteridem, seu Cytheridem meretricem, quam adamabat, quæ eadem est cum Lycoride Virg. Ecl. 10. teste Servio ad initium ejusdem Eclogæ.

Cytheron. V. Citheron.

Cythnus, f. Citno, ins. maris Ægæi, seu Myrtoi, una Cycladum, apud Atticam, & Eubœam, seu versus oram Atticæ, inter Ciam, & Seriphum. Hæc insula ab Amphitryone maxime afflicta est. Hinc prov. Cythnicæ calamitates, de magnis cladibus.

Cythoriăcus, & Cythorĭus, a, um, adject. a Cythoro monte. Ovid. 6. Met. v. 132. Utque Cythoriaco radium de monte tenebat. Catul. Carm. 4. Nam Cythorio in jugo loquente sæpe sibilum edidit coma.

Cythōrus, i, m. mons in Paphlagonia, buxo abundans. Virg. 2. Georg. v. 437. Et juvat undantem buxo spectare Cythorum.

Cythīnus, i, m. flos mali punici sativi, erumpere incipiens. Plin. l. 23. c. 6. Dictus a κύτος, tumor.

* Cytis, is, f. κύτις, gemmæ species sic a cavitate dictæ, Plin. l. 37. c. 10.

Cytĭsus, f. 2. citiso, κύτισος, genus fruticis, qui nascitur inter campos, & silvas, a Cythno ins. ubi primum inventus est. ¶ Frutex hic pabulo pecudum, maxime vero ovium & caprarum conveniens est, apibus etiam gratissimus. Plin. l. 13. c. 24. Virg. Ecl. 1. v. 79. Florentem cytisum, & salices carpetis amaras.

Cytonĭum, ii, n. malum Cotoneum, seu Cydonium. Macrob. l. 7. Satur. cap. 6. Ut mala, seu simplicia, seu granata, vel Cytonia, quæ cotonea vocat Cato.

Cyzicēnus, a, um, adject. ad Cyzicum pertinens, ut Cyzicenorum urbs, Cic. de Leg. Manil. c. 8. ¶ Cyzicenus stater viginti octo drachmas valebat. V. Hadrian.

Cyzĭcus, f. 2. vel Cyzicum, n. 2. Chizico, Spiga, κύζικος, urbs Mysiæ, in Asia, in insula cognomine, pene continenti juncta, ad Propontidem, & ost. Æsapi fl. cum mœnibus, arce, & turribus marmoreis, tribus armamentariis inclyta, quorum unum armorum, alterum instrumentorum, tertium frumenti erat receptaculum, dicta a Cyzico Rege, quem Jason per imprudentiam interfecit. Ovid. 1. Trist. el. 9. ¶ Populi Cyziceni, Cic. pro Leg. Manil. c. 8.

DE LITTERA D.

D Littera, in ordine Alphabeti quarta, ex numero mutarum, quæ quandoque pro th aspirato ponitur, ut Theos, Deus, quandoque convertitur in b, ut duellum, bellum, Duellona, Bellona. ¶ In numeris D quingenta significat. Olim enim sic scribebant IↃ: ex quo factum est, ut duæ illæ litteræ vel ex scriptorum errore, vel consuetudine sensim irrepente conjungerentur.

Daæ, Dahæ, Dai, pop. Asiæ, in Scythia, Massagetis finitimi, apud Caspium mare. Virg. Æn. 8. v. 728. Indomitique Daæ, & pontem indignatus Araxes.

Dabŭla, palmæ genus apud Arabas Scenitas. Plin. l. 13. c. 4.

Daca, poma vilissima, sed præcocia. Plin. l. 15. c. 24.

Dacĭa, f. 1. Δακία, ingens regio Europæ. A Mer. & Or. habet Danubium, a Sept. Carpatem M. ab Occ. Tibiscum flu. Dividitur in tres regiones, Transylvaniam, Moldaviam, & Valacchiam, Aluta flu. Transylvaniam a reliquis separante. Sed aliis Dacia antiqua ultra Istrum fuit, quam Trajanus Imperator in provinciam redegit, Aurelianus autem habitatores ejus cis Istrum transtulit, & hæc Dacia Cisistriana dividitur in Daciam Ripensem, & Mediterraneam.

Dacĭcus, o. 1. 2. qui est ex Dacia. ¶ Dacicus item, qui Daciam vicit, ut Germanicus, qui Germaniam. Juven. sat. 6. v. 204. Cum lance beata Dacicus, & scripto radiat Germanicus auro. Ubi sermo est de nummo, in quo insculpta sit imago Domitiani, qui Dacos devicerat.

Dacisiāni milites Claudio Imperatori dicebantur, quos Nero Augustianos vocabat: utpote qui ex legionariis, alariis, & manipularibus electi, proprium aliquod, & ab aliis diversum nomen pro libito Imperatoris sortiebantur. Trebel. Pol. in Claud. cap. 17.

Dacĭus, a, um, idem quod Dacus. Albinov. ad Liv. el. 1. v. 387. Danubiusque rapax, & Dacius orbe remoto.

Dacnădes, f. 3. δακνάδες, avium genus, quas Ægyptii inter potandum cum coronis devincire soliti sunt, quæ morsicando, & cantillando potantes dormire non paterentur, a δάκνω, mordeo. Fest.

Dacrĭma, f. 1. idem ac lacryma. Liv. Andron. apud Fest.

Dactylĭcus, o. 1. 2. quod ad dactylum spectat. Cic. in Orat. c. 57. Quod ille dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiæ sit accomodatior. Sic dactylicus versus, qui meris dactylis constat, ut ille Virg. Æn. 8. v. 696. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Dactyliothēca, f. 1. δακτυλιοθήκη, anulorum capsula, a δακτύλιος, anulus, & θήκη, capsula, sive arcula, ubi quid reponitur. Mart. l. 11. ep. 60. Senos Charinus omnibus digitis gerit, Nec nocte ponit anulos, Nec cum lavatur. Causa quæ sit, quæritis? Dactyliothecam non habet.

Dactylis, idis, f. quæ digiti longitudinem, vel crassitudinem habet; ut dactylides vites. Plin. l. 14. cap. 3. ita scil. dictæ a gracilitate digitali. ¶ Has easdem vites Col. l. 3. c. 2. Dactylos vocat.

Dactylus, m. 2. אצבע, דקל, δάκτυλος, digitus apud Græcos. ¶ Item fructus palmæ, quia oblonga gracilitate digitum refert. ¶ Item pes, qui tribus syllabis constat, prima longa, reliquis brevibus, ut Corpora, instar digiti, qui constat tribus artubus, uno longiore, duobus brevibus, vel a Dactylis Sacerdotibus Cybeles, qui æris tinnitu, & hujus pedis compositione, & cantu effecere, ne Jovis infantis vagitus a Saturno exaudiretur. A Cicerone herous pes dicitur, quod eo Heroum facta scribantur, l. 3. de Or. c. 47. ¶ Item herbæ genus, Plin. l. 24. c. 19. ¶ Item piscis e genere concharum. Plin. l. 9. c. 6. ¶ Item gemma. Plin. l. 37. c. 10. ¶ Corybantes autem cur Dactyli dicti sunt. V. Corybantes. * ¶ Item piscis, qui & strombus, & onyx. Plin. l. 32. c. ult. ¶ Et gemma, colore humanum pollicem exprimens. Id. l. 37. c. 10.

Dacus, o. 1. 2. δακὸς, quod est e Dacia. Stat. l. 4. Sil. 2. in fin. Cum modo Germanas acies, modo Daca sonantem Prælia. ¶ Daci, & Dacæ, populi iidem qui Daæ: sed prima in Daci producitur. Horat. l. 1. od. 35. Te Dacus asper, te profugi Scythæ, &c. In Daca corripitur. Sol. lib. 13. Cursu signa tulit, cui pervia Bactra, Dacæque.

* Dædalēus, Dædalēus, δαιδάλειος, δαιδάλειος, ad Dædalum pertinens. Propert. Hor.

Dædălus, m. 2. Atheniensis faber egregius, Icari pater, qui serram, asciam, perpendiculum, terebram, glutinum, lithocollam, simulacra, quæ per se moventur, invenit, malum, & antennam navi imposuit, &c. Accusatus, quod Perdiccam sororis filium interemisset, judicii metu in Cretam fugit. Ibi Pasiphaen ligneæ vaccæ inclusit, cum illa scelestissime Taurum amaret, & labyrinthum effecit, in quo Minotaurus concluderetur. Tandem exsilii tædio affectus, cereis alis

alis ex Creta effugit, una cum filio, ubi a Minoe Rege tamquam in custodia detinebatur, quod ejus opera Regina tantum scelus admisisset. Sed Icarus filius nimium alte volans, alis calore Solis dissolutis, in mare cecidit, & interiit. Ov. 8. Metam. ¶ A Dædalo, ob multiplex, variumque ejus ingenium, factum est adject. Dædalus, a, um, quo vocatur quicquid est artificiose varium, & affabre factum. Hinc Ennius Minervam, Lucretius Tellurem, Virg. 7. Æn. Circen dædalam dixit. Dicitur de omnibus simulacris ligneis, & proprie de iis, quæ, cum naturaliter moveri videantur, tamen non natura, sed arte moventur. Sed Festo non opus ab artifice, sed artifex ab opere dictus videtur, scil. a δαίω, disco, scio, vel a δαιδάλλω, orno, vario.

Dæmogorgon, m. 3. δαιμογοργών, Deus terræ, vel Sapientia terræ, primus pater Deorum. V. Boccat. l. 1. Gen.

Dæmon, onis, m. שד, δαίμων, vox græca est, quæ significat Spiritum tum bonum, tum malum. Plato in Cratylo. ¶ Apud Ecclesiasticos Scriptores Dæmon pro malo Spiritu accipitur. Tertul. Apolog. c. 22. & alibi. ¶ Cicero etiam adhibet hanc vocem, sed græcis literis scriptam, de Univers. c. 11. ubi ait: Reliquorum autem, quos Græci δαίμονας appellant, nostri, opinor, Lares, si modo hoc recte conversum videri potest. ¶ Astrologis Dæmon est undecimus locus ab horoscopo, græco ἀγαθοδαίμων. Jul. Firm. l. 2. c. 19.

Dæmoniacus, Dæmonicus, a, um, adject. ad Dæmonem pertinens. Tertul. de An. c. 46. De Oraculis quid pronunciabimus aliud, quam dæmoniacam esse rationem? Lactant. l. 4. c. 15. Judæi (miracula Christi) dæmoniaca fieri potentia arguebant. * ¶ Pro eo qui possidetur a dæmone, δαιμονικός, indemoniato. Jul. Firm. lib. 3. c. 6. Sulp. Sev. in vita S. M. c. 18.

Dæmonicola, æ, com. 1. qui Dæmonem colit. August. l. 8. Confession. c. 2. cir. med.

Dæmonium, n. 2. dimin. a Dæmon. Tertul. in Apol. c. 37. Nescitis, Genios Dæmones dici, & inde diminutiva voce Dæmonia? ¶ Item pro Dæmone in bonam partem usurpatur ab Antiquis. Cic. l. 1. de Divin. c. 54. Esse divinum quiddam, quod Dæmonium (Socrates) appellat.

Dagnades. V. Daenades.

Dai, Persarum pop. omnes pastores. Herod. l. 2.

Dalivus, m. 2. supinus, stultus, insanus, is, propter cujus fatuitatem quis misereri debeat, per metathesin a δείλαιος, vel Æolice δείλαϝος timidus, vanus. Fest.

Dalmasia, Diessen, opp. Rhætiæ, in Vindelicorum, ac Lycatiorum finibus, in Bavaria. Sed aliis arx fuit Lycatiorum, in Vindelicia, ad Lycum fl. ubi postea Augusta Vindelicorum, Diessen autem opp. Pontes Tessenii existimantur.

Dalmata, m. 1. Δαλμάτης, qui ex Dalmatia est. Cic. Vatin. l. 5. Fam. ep. 11. Dalmatis Dii male faciant. ¶ Adjective usurpavit Stat. l. 6. Sil. 7. v. 14. Dalmatæ montes, ubi Dite viso, &c.

Dalmatensis, se, adject. idem quod Dalmaticus. Vopisc. in Claud. cap. 17. Singiliones Dalmatenses.

Dalmatia, f. 1. Dalmazia, Schiavonia, regio Europæ, pars major Illyrici ad Or. inter Liburniam alteram Illyrici partem ad Occ. Titio fl. separante, & Macedoniam, Mysiamque superiorem ad Or. Drilone fl. dividente, mare Hadriaticum, sive Illyricum ad Aust. & Pannoniam ad Bor. montibus disjungentibus, dicta Dalmatia a Dalmio, vel Delmatia a Delminio urbe Illyrica, quia regnante Gentio Illyricorum Rege Dalmatini se in libertatem vindicarunt, &, cum viginti oppida in ditione sua haberent, ei regioni Dalmatiæ nomen imposuerunt, deinde aliis sexaginta sibi ascitis, cum ad mare pervenissent, Traguriinsque, & Epetinis infesti evasissent, id occasionem præbuit primi belli Dalmatici, & tunc Dalmatia in provinciam a Romanis redacta est. Sed postea Dalmatæ Liburnis ab Occ. agrum ademerunt, Romanis vero Illyricum proprium, ita ut a Ditio flu. usque ad Drilonem fines suos proferrent. Denique Dalmatia dilatata fuit post Imperii declinationem ab Ischia Dyrrhachium usque. Igitur Liburnia etiam in Dalmatia, & Illyricum inclusa fuere. Sed posterioribus temporibus a parte Or. restricta est ad Boiianam fl.

Dalmatica, f. 1. vestis manicata, exterior, candida, cum clavis purpureis, quæ primo delicatiorum fuit, postea vestis Sacerdotalis facta est, dicta a Dalmatia prov. quod primum in ea texta fuerit. Isid. l. 19. c. 22.

Dalmaticatus, o. 1. 2. dalmatica indutus. Lamprid. in Comm. cap. 8. Dalmaticatus in publicum processit.

Dalmaticus, Dalmatinus, a, um, adject. e Dalmatia qui est, ut Dalmaticum frigus, Vatin. Cic. l. 5. Fam. epist. 10. Dalmaticum bellum, Suet. in August. cap. 2. Dalmaticum metallum, pro auro. Stat. l. 1. Silv. 2. v. 153. Robora Dalmatico lucent satiata metallo. Cujus rei ea forte ratio est, quod Dalmatas Augustus Cæsar per Vibium debellatos, fodere terras coegit, aurumque venis repurgare, ut narrat Flor. l. 4. c. 12. ¶ In nummo quodam Hadriani legitur Metall. Delmat. pro Dalmaticum.

Dama, m. vel f. 2. יעלה, צבי, δορκάς, genus capræ silvestris, a δεῖμα, metus, quod a δείδω, timeo, quia timida est. ¶ Differt a capreis solis cornibus, quæ in anteriorem partem habet incurvata. Horat. l. 1. od. 2. Et superjecto pavidæ natarunt æquore damæ. Martial. l. 3. ep. 58. v. 28. Aut impeditam cassibus refert damam, ¶ Masculino genere legitur apud Virg. Georg. 3. v. 539. Timidi damæ, cervique fugaces. Ubi tamen Servius notat, Poetam genus mutasse, ut ὁμοιοτέλευτον vitaret. Est tamen alter Virgilii locus, qui priorem confirmat; nam Eclog. 8. v. 28. habet, Cum canibus timidi venient ad pocula damæ.

Damalio, onis, m. vitello, פר, עגל, δαμάλιον, juvenca, bucula, vel vitulus, a voce græca, quæ allata est, quæ a δαμάω, domo. Lamprid. in Alex. c. 22. Jussit, ne quis summatam occideret, ne quis lactantem, ne quis vaccam, ne quis damalionem.

Damascena, æ, vel Damascene, es, ארץ דמשק, regio circa Libanum, Terra di Damasco. Plin. lib. 5. cap. 12.

Damascenus, a, um, adject. ad Damascum pertinens, דמשקי, di Damasco, ut Damascena pruna. Plin. l. 15. c. 13. De istis est distichon Martialis l. 13. 29.

Damascus, f. 2. דמשק, Damasco, Turc. Scham, vel Sciam, urbs Syriæ, in Cœlesyria, ad Chrysorrhoam flu. interfluentem, inter Hierosolymam, & Hierapolim, sive Haleppum. Condita est a servo Abraham.

Damasichthon, onis, Niobes filius, cum sex fratribus ab Apolline occisus. Ovid. 6. Metam. vers. 254.

Damasonium, n. 2. δαμασώνιον, herba est plantaginis folia habens, angustiora, tamen, & in terram reflexa. A Dioscor. ἄλισμα appellatur. Plin. l. 25. c. 10.

Damia, æ, cognomen Cybeles, sive Bonæ Deæ, unde

Damium, n. 2. sacrificium in honorem Damiæ, sive Bonæ Deæ, a δῆμος, populus, quia pro populo fiebat. Sed Festus dictum vult per antiphrasin, quasi minime δημόσιον, publicum, quia in operto fieri solebat.

* Damiurgus, V. Demiurgus.

Damnabilis, le, adject. dignus qui damnetur, condannabile, da riprendere, חייב, אשם, Trebel. Pol. in XXX. Tyran. c. 17. Damnabili invidia ductus. Sidon. l. 6. ep. 1. Ad mea ipse verba damnabilis, cum imperem quæ non impero.

* Damnabiliter, colpevolmente, באשם, בחטא, πλημμελῶς, culpabiliter. Aug. ep. 23. c. 5.

Damnas, o. 3. condannato, obbligato, מחויב, Germ. verdammet, Gal. condamné, Hisp. condenado, καταδεδικασμένος, damnatus, per syncopen, quo modo a primus primas, ab optimus optimas. Quinctil. lib. 7. cap. 9. Hæres meus uxori meæ damnas esto argenti, quod elegerit, pondo centum. * ¶ In plural. num. L. Titius & C. Sejus P. Mævio decem dare damnas sunto. Paul. D. l. 30. l. 19. Scævol. ibid. l. 32. l. 13. ¶ In casibus obliquis non invenimus exemplum.

Damnatio, onis, f. 3. condennagione, עונש, Ger. vverdammung Gal. condamnation, κατάγνωσις, damnandi actus. Cic. 4. Ver. Docuissemque, hanc damnationem duci non oportere. Id. in Pis. c. 36. Reorum acerbissimæ damnationes. ¶ Plin. l. 20. c. 11. In confessa damnatione (apiastrum) est venenatum in Sardinia. h. e. aperte damnatur ab omnibus, ut venenatum.

* Damnatitius, damnabilis. Tertul. de præscr. c. 34.

Damnator, oris, m. qui damnat, מחייב, condannatore. Tert. ad Nation. l. 1. c. 3. Neque exquisitio damnatoribus semper consulenda.

Damnatorius, o. 1. 2. condannatorio. Cic. 5. Ver. Verres in Zenonem judicium dabat illud suum damnatorium de jugerum professione. Sueton. Aug. cap. 33. Damnatoria tabella.

Damnatus, us, ui, m. idem quod damnatio. Plin. l. 7. c. 44. Alieno beneficio vixit a damnatu suo.

Damnatus, o. 1. 2. condannato. מרשע, מחויב, נענש, καταδεδικασμένος, partic. a damnor. Cic. in Ver. Q. Hortensio Prætore de pecuniis repetundis damnato. ¶ Damnatus voti, vel voto dicitur is, qui jam ejus, cujus gratia votum fecerat, compos factus est, quia tunc id, quod pollicitus est, præstare tenetur. Liv. l. 7. c. 28. Ædem Junoni vovit; cujus damnatus voti cum victor revertisset, &c. V. Damno. ¶ Alio sensu Hor. lib. 2. od. 14. vers. 19. Damnatus longi Sisyphus laboris. h. e. ad longum laborem. ¶ Jungitur & dativo, ut damnatus morti, apud Lucret. lib. 6. vers. 1230. ¶ Comparat. damnatior. Cicer. in Pis. c. 40. Quis te damnatior? ¶ Sil. lib. 3. vers. 331. Damnatum vivere paci. h. e. in perpetuo bello vivere.

Damnificus, o. 1. 2. ζημιοφόρος, מזיק, qui damnum facit, vel infert. Plaut. Cist. 4. 2. 62. Nequam bestiam, & damnificam.

Damnigerulus, o. 1. 2. idem ac damnificus. Plaut. Truc. 2. 7. 1. Ite hac muli æris, damnigeruli, foras gerones.

Damno, as, avi, atum, a. 1. condannare, חייב, הרשיע, ענש, Germ. verdammen, Gall. damner, Hisp. condenar, κατακρίνω, condemno, a damnum. Construitur cum accus. & gen. vel abl. Cic. Att. l. 7. Damnasse sceleris hominem Reipub. videbatur. Id. in Ver. Poscebat, ut is eo crimine damnaretur. ¶ Et cum præposit. de, ut de repetundis, de vi publica damnari. Id. pro Cluent. c. 41. Tac. Ann. 4. c. 13. ¶ Significat etiam improbare, tamquam damnosum rejicere. Cic. Tusc. 4. Rerum naturam potius, quam errorem damnare volumus. ¶ Item obnoxium reddere, obligare, quo sensu damnare votis homines Dii dicuntur, cum ea concedendo, quæ ab iis petuntur, obnoxios reddunt ad ea præstanda, quæ voto promiserint. Virg. Ecl. 5. v. 80. Tibi sic vota quotannis Agricolæ facient: damnabis tu quoque votis. Dicitur etiam damnare voti. ¶ Damnare alicui, & ad aliquid, est damnando destinare, ut damnare ad gladium. h. e. ad mortem gladio subeundam. Ulp. l. 47. ff. tit. 14. Sic damnare caput Orco. Virg. Æn. 4. Damnare in metalla. Plin. l. 10. epist. 66. Damnare aliquem ad Recuperatores, h. e. apud Recuperatores. Plaut. Rud. 5. 1. 2. ¶ Pro compellere, cogere jure, &c. obbligare per via di giustizia. Cajus l. 8. ff. tit. 4. leg. 16. Potest etiam in testamento heredem suum quis damnare, ut altius ædes suas tollat, &c.

Damnonii, vel Dumnoii, populi Albionis in Occ. ubi nunc provinc. Devonia, & Cornubia. Eorum urbes fuere Isca, Voliba, & Uxella.

Damnose, adver. cum damno. Hor. 2. Ser. sat. 8. v. 34. Nos, nisi damnose bibimus, moriemur multi.

Damnosus, a, um, o. 1. 2. dannoso, מרע, מזיק, Ger. schedlich, schadhafft, Gall. domageable, Hisp. danoso, ζημιώδης, qui damnum affert, ut alea damnosa, Mart. l. 14. epigr. 18. Et Ovid. 3. Amor. el. 6. v. 99. de amne: Damnosus pecori curris, damnosior agris. Liv. l. 6. c. 11. Erat æris alieni magna vis, re damnosissima etiam divitibus, ædificando contracta. ¶ Interdum damnosus dicitur is, qui damnum patitur. Plaut. Epid. 2. 3. v. ult. Argentum accipiam a damnoso sene. h. e. infelici, multis damnis confecto. Alii leg. danoso, vel donoso. ¶ Damnosi etiam dicuntur prodigi, & sumptuosi. Ter. Heaut. 5. 4. 10. Gerro, iners, fraus, helluo, Ganeo damnosus.

Damnum, i, n. 2. danno, נזק, Ger. schade, verlurst Gal. dommage, Hisp. dano, ζημία, βλάβη, detrimentum, jactura, incommodum, malum, fraus. Plaut. Capt. 2. 2. 77. Damnum facere, h. e. amittere, jacturam facere. Sic Cic. in Bruto, cap. 33. Damnum Gracchi interitu Latinæ literæ fecerunt. ¶ Damnum pati rarum est, sed tamen habet Sen. l. 1. de Ira c. 2. & Lucan. l. 8. v. 750. Habet etiam Liv. l. 22. c. 41. sed alio sensu. ¶ Damnum dare, inferre, Ter. Andr. 1. 1. 116. ¶ Damnum infectum a JCtis dicitur illud, quod nondum factum est, futurum tamen veremur, ut definit Cajus l. 2. ff. de dam. infect. Cic. Top. cap. 4. Si quis in pariete communi damni infecti promiserit. Ubi subaudiendum est, nomine, quemadmodum dicitur, dotis dare. ¶ Ponitur etiam damnum pro multa, castigo, pena, Cic. 3. Off. c. 5. Hoc spectant leges, incolumem esse civium conjunctionem, quam qui dirimunt, eos morte, exsilio, vinculis, damno coercent. Adde Liv. l. 4. c. 51.

Damula, f. 1. dim. a dama. Apul. l. 8. post princ. Nec ulla caprea, nec pavens damula. Ita leg. Pricæus, & Elmenhorst.

* ¶ Dan'? das ne? Plaut. Truc. 2. 4. 22.

Dan, דן, Tribus Judææ, in ora litor. maris mediter. Habet ad Or. Tribum Judam, ad Austr. Tribum Simeon. Ejus præcipua urbs est Joppe.

Danae, f. 1. per tres syllabas, Δανάη, Acrisii Argivorum Regis filia, neptis Abantis. Cum Acrisio prædictum esset, fore, ut a nepote interficeretur, Danaem in turrim inclusit, turrimque militum, & canum excubiis munivit. Sed Jupiter in imbrem aureum conversus, in turrim ingressus est. Danae ex Jove Perseum peperit. Rex conclusam Danaen in arca una cum filio in mare projici jussit. Delata illa arca est ad Apuliæ litus, & a piscatore capta, & aperta. Danae una cum filio ad Pilumnum Regem ducta in uxorem accepta est, cui Daunum peperit, cum ex Apulia ad Rutulos migrassent, & Ardeam condidissent. Ovid. Met. l. 4.

Danaeius, a, um, adject. a Danae, ut heros Danaeius, h. e. Perseus Jovis ex Danae fil. Ovid. Met. 5.

Danai, orum, m. Græci a Danao, qui Argis regnavit, ita appellati. Virg. in Æneide passim.

Danaidæ, arum, m. Δαναΐδαι, Danai, Græci, Senec. in Troad. v. 607. Quid agis, Ulysse? Danaidæ credent tibi? tu cui? parenti. Id. ibid. v. 757. Virtus Ulyssis Danaidis nota est satis, Nimisque Phrygibus.

Danaides, dum, f. Δαναΐδες, filiæ Danai de quib. in voce sequenti. Sen. in Herc. Fur. v. 757. Urnasque frustra Danaides plenas gerunt.

Danaus, m. 2. al. Armaides, filius Ægisthi, nepos Beli prisci, frater Ægypti. Anno mundi 3716. apud Ægyptios Regnum exorsus est. Ex compluribus uxoribus quinquaginta filias genuit, quæ Belides ab avo, Danaides a patre dictæ sunt. Has cum peteret Ægyptus frater filiis suis, qui totidem erant numero, in uxores, Danaus Oraculum consuluit, ex quo didicit, se a genero interfectum iri. Ut fratris vim effugeret, in Græciam navigavit, ubi Sthenelo, al. Sthenelo Rege expulso, Argos tenuit. Sed Ægyptum filiis imperavit, ut patruum persequerentur, nec nisi eo interfecto redirent. Belo igitur coactus Danaus promisit, se Ægypti petitioni satisfacturum. In nuptiarum autem nocte filias subornavit, ut clam se cultris armarent, & viros jam vino, lætitiaque sopitos jugularent. Virgines patri obedientes captato tempore necarunt viros, unaquæque suum, excepta sola Hypermnestra, quæ Linum, seu Lynceum virum suum servavit. Quare ob tale nefas fabulantur apud Inferos hisce virginibus supplicii loco præscriptum esse dolium pertusum aqua implere, e quo tantumdem effluat, quantum infundatur. Hinc prov. Dolium Danaidum, quod in avaros competit, quorum avaritiæ nihil est satis, aut in prodigos, quorum profusioni nullæ opes sufficiunt, aut in homines futiles, qui arcana fidei suæ credita nequeunt continere. Danaus quinquaginta regnavit annos, ac tandem a Lynceo genero juxta oraculum interfectus est. Boccat. l. 2. Gen.

Danaus, a, um, adject. ad Danaos pertinens. Ovid. Heroid. ep. 3. v. 86. Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?

Dani, Daniæ populi bellicosissimi, Danesi.

Dania, f. 1. Danimarca, Ger. Denemarck, Regnum Europæ ad Sept. Habet ad Aust. Germaniam versus Holsatiam, in aliis partibus circumcingitur mari Germanico, & mari Baltico. ¶ Urbs primaria, & Regia est Haphina. Copenhagen, in Selandia, ad Sundicum fretum.

Danista, m. 1. usurario, creditore, נושה, Ger. ein auffleyher auff vvcher, vvucherisch Gall. usurier, Hisp. usurero, δανειστής, fœnerator, creditor, a δανείζω, mutuum do. Alii derivant a dando, quod det fœnori. Plaut. Morigerus est mihi danista, qui de me argentum non petit. Adde Epid. 1. 1. 53.

Danisticus, o. 1. 2. δανειστικός, fœneratorius. Plaut. Most. 3. 1. 128. Genus hominum danisticum.

Dano, is, antiq. verb. a. 3. pro do, dare. Utitur sepe Plaut. v. g. Most. 1. 2. 48. Adminiculum eis danunt.

Danosus, a, um, adject. liberalis, a dano pro do. V. Damnosus.

Dantiscum, V. Gedanum.

Danubius, m. 2. Ister, Danubio, Ger. Donavv, & Tonavv, fl. Germaniæ. Oritur ex Abnoba M. in Silva, Nigra, & in Comitatu Bar, prope Villingam oppid. Sueviæ, & versus Bessaraviam se in Pontum Euxinum exonerat per sex ostia, quorum duo tantum navigabilia sunt, aliis sensim oblimatis, aut arena oppletis. Vocatur & Ister; unde & binominis dicitur ab Ovid. l. 1. Pont. ep. 8.

Dapalis, & le, o. 3. fontuoso, λιπαρός, δαψιλής, quod diversis, & amplis dapibus con-

constat. Plin. l. 10. cap. 10. Pavonem cibi gratia Romæ primus occidit Orator Hortensius dapali cœna Sacerdotii. Non. c. 2. n. 200. Dapalis cœna est amplis dapibus plena. ¶ Dapalis Jupiter dicebatur a Vetr. quod ei sacra dapali epulo fierent. Cato de R. R.

Dapatice, splendidamente, λιπαρῶς, adv. laute. Fest. leg. Daptice.

Dapaticus, a, um, o. 1. 2. ampio, magnifico, μεγαλοπρεπής, quod est amplum, magnificum. Fest. melius leg. Dapticus.

Daphnæus, a, um, adject. ad Daphnen pertinens, ut Daphnæi Apollinis fanum, apud Ammian. l. 22. c. 13. (al. 31.)

Daphne, δάφνη, Penei fluvii filia, quæ ab Apolline amata, cum ejus vim non posset effugere, implorato paterno numine, conversa est in laurum. Ovid. 1. Met.

Daphne, f. 1. regiuncula Thessaliæ, per quam Peneus fl. labitur, ubi Daphne Nympha ab Apolline amata est.

Daphnenses, Daphnes incolæ. Eutrop. lib. 6. cap. 11. Aliquantum agrorum Daphnensibus dedit.

Daphnia, f. 1. gemma comitialibus morbis utilis. Plin. l. 37. c. 10.

Daphnicus, a, um, adject. possess. ad Daphnen pertinens. Vulcatius Gallic. in Avidio, c. 5. Diffluentes luxuria, & Daphnicis moribus agentes. h. e. dissolutis.

Daphnis, m. 3. Mercurii quarti filius, Latine Laurus, in Sicilia natus, juvenis formosissimus, qui primus Bucolicum carmen invenisse dicitur. Postremo oculis captus est, quod ebrius cum aliena fœmina congressus esset, ut prædictum ei fuerat a Nympha. Suid. ¶ Item fil. Paridis, ex Enone Nympha Idæ M. qui ei cum Idæo natus est, quo tempore pastoralem vitam agebat.

Daphnites, m. 1. δαφνίτης, Apollo Ammonius.

Daphnoides, m. 1. δαφνοειδής, lauri genus, frutex ramosus, crassiore, ac molliore folio. Plin. l. 24. c. 15.

Daphnon, onis, m. luogo, dove sono molti lauri, lauretum, locus multis consitus lauris. Mart. l. 12. epigr. 79. Disposuit Daphnona suo Torquatus in agro.

* Dapifer, dapes ferens. Inscript. Murator. p. 915. n. 3. refertur inter officia domus augustæ.

Dapino, a. 1. est dapes parare, non a dapibus, sed a δαπάνη, sumptus, vel a δαπανάω, consumo. Plaut. Cap. 4. 2. 117. Æternum tibi dapinabo cibum, si vera autumas.

Daps, dapis, f. 3. & antiquitus dapis, is, vel dapes, is, vivanda, אכל, מטעמים, Ger. speise, Gal. viande, Hisp. manjar, ἔδεσμα, a δάπτω, voro. A Festo sic definitur, Daps apud Antiquos dicebatur res divina, quæ fiebat aut hyberna semente, aut verna, quod vocabulum ex Græcis deducitur, apud quos id genus epularum δαίς dicitur. Serv. 1. Æn. scripsit, dapes Regum esse, epulas privatorum, & 3. Æn. dapes esse Deorum, epulas hominum. Sed de omnibus magnificis, & opiparis conviviis dicuntur. Liv. l. 1. Tum sacrum factum, adhibitis ad ministerium, dapemque Potitiis, ac Pinariis. Virg. 3. Æn. de Cyclope, Expletus dapibus, vinoque sepultus. ¶ Ovid. 8. Metam. v. 683. Et veniam dapibus, nullisque paratibus orant, dimandano perdono dello scarso trattamento.

Dapsilis, le, o. 3. antiquitus dapsilus, a, um, o. 1. 2. abbondante, liberale, Germ. reichlich, Gal. abondant, somptueux, Hisp. magnifico, liberal, δαψιλής, abundans, liberalis, largus. Plaut. Most. 4. 2. 66. Dapsiles sumptus facit. Sueton. in Vespas. c. 19. Dapsile convivium.

Dapsiliter, idem ac dapsile, δαψιλῶς. Nav. in Corollar. apud Charis. Ita dapsiliter suos amicos alit.

Daptice, adverb. δαπτικῶς, magnifice. Fest.

Dapticus, a, um, o. 1. 2. δαπτικός, amplus, magnificus, a δάπτω, voro. Fest.

Dardanarius, m. 2. rivendugliolo, παντοπώλης, est, qui omnia præemit, ut carius vendat. Odiosissimo hominum generi odiosissimum nomen fecere, a Dardano insigni Mago, quasi Dardaniis, h. e. magicis artibus annonam in horrea sua converterent, eorum instar, qui in leg. 12. Tab. dicuntur ex alienis agris pellicere fruges. Ulpian. l. 47. tit. 11. leg. 6. Ne dardanarii ullius mercis sint. V. Turneb. l. 9. advers. c. 17.

Dardania, f. 1. Bossina, pars Mœsiæ sup. ubi postea Dacia mediterr. & nunc Servia versus Aust. & Herzegovina. Pop. Dardani, vel Dardanii. ¶ Item regiuncula Asiæ in Trojano Regno, inter Hellespontum, & fontes Granici flu. ubi alias Dardania urbs, & Dardanium prom. medium inter Trojam, & Abydum. ¶ Item ins. maris Ægæi Thraciæ adjacens, quæ postea Samothracia dicta est.

Dardanides, æ, m. qui est e Dardania. Virg. 3. Æn. v. 94. Dardanidæ duri. Et 5. Æn. v. 45. Dardanidæ magni, genus alto a sanguine Divum.

Dardanis, idis, adject. f. quæ a Dardania est. Ovid. Metam. 13. vers. 413. Matres Dardanides.

Dardanium, sive Dardanum, n. 2. aureum brachiorum ornamentum, ita dictum a Dardanis. Plin. l. 33. c. 3. Ut habeant in lacertis jampridem & viri, quod e Dardanis venit, itaque & Dardanium vocatur.

Dardanius, a, um, adject. Dardanus. Colum. l. 10. v. 357. At si nulla valet medicina repellere pestem, Dardaniæ veniant artes. sc. a Dardano mago. V. Dardanarius.

Dardanum, n. 2. Dardanium, Dardania, urbs olim Troadis lit. inter ostia Simoentis, & Scamandri flu. ad fontes Simoentis, inter Abydum ad Bor. & Sigæum ad Mer.

Dardanus, m. 2. filius Jovis, & Electræ, qui, cum Jasium frat. interemisset in dissensione de Regno, fugit in Samothraciam, deinde in Asiam, locaque tenuit Hellesponto proxima, ubi Dardanum urbem condidit, & regionem Dardaniam appellavit. Vide Dionys. l. 1. Antiq. Rom.

Dardanus, a, um, adject. gent. idem quod Trojanus, ut Dardanus auctor, apud Sil. l. 1. v. 14. Dardana pubes, Virg. 5. Æn.

Dares, etis, m. 3. Δάρης, Historicus Phrygius, qui primus bellum Trojanum, cui ipse interfuerat, Græce conscripsit, quod postea ab aliquo deterioris ævi Scriptore latine conversum est.

Darius, Dareus, m. 2. Δάρειος, דריוש, Rex Persarum, filius Hystaspis pater Xerxis. V. Justin. l. 1. & 2. ¶ Alius item fuit, Arsanis, & Sysigambis filius, qui ab Alexandro Magno victus est. V. Justin. l. 11. Q. Curt. l. 3. &c.

Darton, i, n. δάρτον, tunica exterior nervorum, a qua testiculi dependent. Cels. l. 7. c. 18.

* Dasi, dari. Festus.

Dasypus, hujus dasypodis, com. coniglio, שפן, Ger. das caninchen, Gal. lapin, Hisp. conejo, δασύπους, lepus, vel melius cuniculus, a δασύς, hirtus, & πούς, pes. Plin. l. 10. c. 63. Dasypodes omni mense pariunt, & superfœtant, sicut lepores.

Datarius, a, um, adject. qui dari potest, vel dandus est. Plaut. Pseud. 4. 2. 12. An non prius salutas? Sy. Nulla est mihi salus dataria.

Datatim, adv. ἀλληλοδότως, invicem dando, ut Ludere datatim, hoc est, invicem dando, quemadmodum qui pila lusitant, quæ vicissim mittitur, & remittitur. Plaut. Curc. 2. 3. 18. Tum isti, qui pila ludunt datatim servi scurrarum in via.

Dathiatum, i, appellatur thus secundæ vindemiæ, viliorisque pretii, quod vere colligitur, incisis hieme arboris corticibus. Plin. l. 12. c. 14.

Datio, onis, f. 3. δόσις, נתן, actus dandi. Cic. pro leg. Agr. 2. cap. 22. Cujus judicium, legumque datio, captorum agrorum ipsius virtute cognitio tollitur. Varr. l. 3. R. R. c. 9. Remittendum in datione.

Dativus, a, um, adject. δοτικός, נתון, idem quod datarius, ut dativi tutores, qui testamento dati sunt, Ulp. in fragm. tit. 11. §. 14. Sed Justin. Cod. de legit. tut. l. ult. Dativi tutores sunt, qui a judice dantur. ¶ Dativus casus apud Grammat. tertius est a recto, ut tibi, patri. Quintil. l. 1. c. 4.

Dato, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a do, dare spesso. Plaut. Aulul. 4. 4. 10. Te datare, credo, consuetum. Plin. l. 25. cap. 5. sect. 23. Binas, non amplius drachmas daravit.

Dator, oris, m. 3. datore, נותן, Ger. ein geber, Gal. donneur, Hisp. donador, δοτήρ, qui dat. Virg. 1. Æn. v. 734. Adsit lætitiæ Bacchus dator, & bona Juno. ¶ In pilæ lusu datores dicuntur, qui pilam feriunt, & remittunt; qui vero primo jaciunt, factores. Plaut. Curc. 2. 3. 13. Tum isti, qui ludunt datatim servi scurrarum in via, & datores, & factores omnes subdam sub solum.

Datum, ti, n. 2. cosa data, δοθέν, נתן. Cic. de Amic. c. 16. Ut par sit ratio acceptorum, & datorum. Ovid. 6. Metam. v. 461. Sollicitare aliquem datis. ¶ Datum etiam dicitur in calculorum ludis. Cic. apud Non. c. 2. n. 781. Itaque tibi concedo, quod in duodecim scriptis solemus, ut calculum reducas, si te alicujus dati pœnitet.

Datus, a, um, o. 1. 2. dato, διδόμενος, part. a do. Ovid. de Art. Multa rogant tradenda sibi, data reddere nolunt. Nepos 7. 3. 1. Collegæ dati. Sic data opera, a bella posta. Plin. l. 7. epist. 12.

Datus, us, m. 4. il dare, δόμα. Plaut. in Trin. 4. 2. 16. Is mille nummum se auri meo datu tibi ferre, & gnato Lesbonico ajebat meo.

Daucus, o. 1. 2. corrupte ex δαῦχος, qui facem præfert. Plaut. Curc. 1. 1. 9. Tute tibi puerus daucus luces cereum. Vulgo est, puer es lautus. ¶ Item herba, similitudine fœniculi, candidioribus tamen foliis, & minoribus, hirsutisque, caule pedali recto, radice suavissimi gustus. Plin. l. 25. c. 9.

David, idis, דויד, notus Rex, & Propheta apud Hebræos, quod nomen dilectum significat, vel desiderabilem. A quo fit

Davidicus, a, um, adject. Prudent. hymn. Epiphan. v. 49. Jam flos subit Davidicus.

Daulia, Eladafagni, al. Diavolo, urbs Macedoniæ medit. a Scampi parum distans in Aust. ¶ Daulia item, vel Daulis, Dualia, urbs Phocidis, in Achaja, inter Delphos, & Buliam, olim sub ditione Terei Regis Thracum. Hic hirundines non nidificant, nec lusciniæ pariunt. Plin. l. 4. c. 3.

Daulias, æ, & Daulis, idis, δαυλίς, patron. a Daulia urbe Phocidis. Albinovan. Eleg. ad Liv. 2. 106. de Philomela. Deflet Threicium Daulias ales Itin. Daulia enim sub Terei ditione fuit; de quo in avem verso V. suo loco.

Daunia, Apulia Daunia, Puglia piana, nunc Capitanata, Prov. Regni Neapolitani. Habet ab Or. Apuliam Peucetiam Aufido flu. dividente, ab Occ. Aprutium, a Sept. mare Jonium, vel Hadriaticum, a Meridie Apenninum M. Dicta est a Dauno Pilumni, & Danaes filio. Sed aliqui a Dauno Illyricæ gentis claro viro, Diomedis socero, appellatam esse scripserunt.

Dauniacus, a, um, adject. idem quod Daunius. Sil. l. 12. v. 429. Jamque in Dauniacos perfundens agmina campos. Ita legit Nic. Heins. Alii Daunivagos.

Daunius, a, um, adject. qui est ex Daunia. Pugliese. Sil. l. 8. v. 358. Daunia regna. Horat. l. 4. od. 6. v. 27. Camœnæ Dauniæ.

Daunus, filius Pilumni ex Danae filia Acrisii. Natus est Ardeæ in Rutulis. Pilumnus enim, cum Danaen uxorem duxisset, ex Apulia, ubi regnabat, Acrisium metuens, quia fere Acrisio subjecta erat, in Rutulos migravit, ibique Ardeam condidit. Sed tamen Daunus in Apuliæ parte regnasse dicitur, & de suo nomine Dauniam appellasse. Filium genuit, cujus nomen incertum est. Fuit avus Dauni secundi, proavus Turni. ¶ Daunus alter, nepos prioris, vel filius, ut alii volunt. Ex Venilia sorore Amatæ uxoris Latini Regis multos filios suscepit, ex quibus Turnum, & filiam, quæ Diomedi in uxorem data est. Sed aliqui dicunt, Turnum Dauni primi filium fuisse, & nepotem Pilumni. ¶ Est item nomen fluvii in Apulia.

Dautia. V. Lautia.

Davus, i, m. 2. antiquis idem, qui postea Dacus. Dacorum autem plurimi in Græcia servi erant. Hinc factum est, ut in Comœdiis servi Davi appellentur, ut Geta, Syrus, &c. A Natione enim sæpe servi nominabantur. ¶ Habet hoc nomen cognationem quamdam cum Dalivus, de quo sup. Ter. And. 1. 2. 20. Davus sum, non OEdipus, h. e. simplex, & minime astutus. Hor. ad Pison. v. 114. Plurimum enim intererit, Davusne loquatur, an heros. h. e. servus. Alii legunt Divusne.

D ANTE E.

De, de, di, da, מן, Ger. von, Gal. de, περί, præp. olim di, vel dis, a διά, quæ in compositione idem significat, ut διαφέρω, differo. Significat a vel ab, vel ex. Cic. pro Corn. Audivi de parente meo puer. ¶ Item περί, circa. Cic. in Fam. Consiliis tuis, quæ scribis de agris assignandis ab utrisque vestrum, vehementer assentior. ¶ Item propter. Ter. Eun. 3. 2. 4. Ecquid nos amas de fidicina isthac? ¶ Item in, vel per, ut, de die, de nocte. h. e. per diem, per noctem. Horat. l. 1. epist. 2. v. 32. Surgunt de nocte latrones. Suet. Domit. c. 21. Lavabat de die, prandebatque ad satietatem. h. e. statim a matutino. Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 1. ad fin. Considerate diligenterque naviges de mense Decembri. Cæs. 2. B. Civ. c. 35. De tertia vigilia exercitum reducit. ¶ Pro post, Plaut. Mostel. 3. 2. 8. Non bonus somnus est de prandio. ¶ Item quod attinet ad. Plaut. Merc. 3. 1. De lanificio neminem metuo. ¶ Significat etiam materiam, ex qua res fit. Ovid. Metam. 1. v. 137. De duro est altera ferro. ¶ Eleganter interponitur, ut hac de re, qua de re. Cicer. de Invent. Multis de causis.

Dea, æ, f. 1. אלוה, Dea, Ger. Gottin, Gall. Deesse, Hisp. Diosa, θεά. Virg. Ecl. 4. v. ult. Nec Deus hunc mensa, Dea nec dignata cubili. ¶ In dat. plur. facit Deabus, ubi distinctione opus est. Cic. pro Rab. c. 2. A Diis, Deabusque immortalibus pacem pete. ¶ Facit etiam Diis. Var. l. 3. R. R. c. 16. His Diis Helicona, atque olympum attribuerunt homines. V. Voss. de Annal. l. 2. c. 4.

Deacinatus, o. 1. 2. a quo acini absterti sunt. Cato de R. R. c. 26. Si bene deacinata erunt dolia.

Deactio, peractio. Festus.

Dealbator, oris, m. qui dealbat, albarius, מלבין, λευκαντής. Leg. 1. Cod. de excus. art. Sculptores, dealbatores, cusores.

Dealbatus, a, um, nom. ex partic. imbiancato. Cic. Ver. c. 55. Omnes illæ columnæ, quas dealbatas videtis.

Dealbo, a. 1. imbiancare, הלבין, Germ. vveissen, Gal. blanchir, Hisp. emblanquecer, λευκαίνω, album reddo. Cur. Cic. 7. Fam. ep. 29. Nec solere duos parietes de eadem fidelia dealbare. V. Fidelia.

Deamatus. V. in Deamo.

Deambulacrum, i, n. 2. locus, in quo deambulamus, passeggio, טיול. Mamertin. Paneg. Jul. c. 9. Fora, deambulacra, gymnasia.

Deambulatio, f. 3. passeggiamento, הליכה, περίπατος, actus deambulandi. Ter. Heaut. 4. 6. 2. Me deambulatio, quamquam non laboriosa, ad languorem dedit.

Deambulatorium, ii, n. passeggio, locus ad deambulandum. Capitolin. in Gordian. c. 32.

Deambulo, n. 1. passeggiare, התהלך, Ger. spatzieren, Gal. se promener, Hisp. passear, περιπατέω, de loco ad locum ambulo. Cic. 1. de Leg. Ubi, cum satis erit deambulatum, requiescemus.

Deamo, a. 1. amar di cuore, אהב, חבב, עגב, Germ. sehr lieben, Gall. aimer de tout son cœur, Hisp. querer muy bien, ὑπεραγαπάω, valde amo. Ter. Heaut. 4. 6. 21. Deamo te, Syre. Plaut. Truc. 4. 2. Nuntiavit, mea dona deamata, acceptaque habita apud Phronesium.

* Deana. V. Diana.

Deargentasere, obsolet. verbum infiniti modi, pro argento spoliare. Lucil. apud Non. c. 2. Depeculassere aliqua speras me, ac deargentassere.

Deargentatus, a, um, adject. inargentato, צפוי כסף, ἐπάργυρος, argento tectus, ut deargentata arma. Oros. l. 3. c. 22.

Dearmatus, a, um, adject. ex partic. verbi dearmo, exarmatus, armis spoliatus, ἀφοπλισμένος, τὰ ὅπλα ἀφῃρημένος, disarmato. Liv. l. 4. c. 10. Prælatis spoliis, quibus dearmatum hostium exercitum sub jugum miserat.

Deartuo, as, a. 1. smembrare, נתח, Ger. zerstücken, Gall. démembrer, Hisp. despedaçar en miembros, ἀπαρθρόω, est in articulos dissecare, vel per artus incidere, ab artuo. Plaut. 3. 4. 109. Deartuatus sum miser scelesti hujus technis. Id. ib. 3. 5. 14. Delaceravisti, deartuastique opes.

Deasciatus, a, um, nom. ex partic. a deascio, dolatus, polito. Prudent. Roman. v. 381. Deasciato supplicare stipiti.

Deascio, as, a. 1. ascia polio. Translate Plaut. Mil. 3. 3. 11. Tibi dixi, miles quemadmodum potis esset deasciari. h. e. fraudari, decipi, multari.

Deaurator, oris, m. qui inaurat, indoratore, χρυσωτής. Leg. 1. Cod. de excus. art.

Deauratus, a, um, διάχρυσος, indorato. Senec. ep. 76. Cui deauratus est baltheus.

Deauro, as, a. 1. indorare, צפה זהב, χρυσόω, est a summo ad imum aureum facere. Cod. Theodos. l. 1. de Fabricens. Bucculas tegerent argento, & deaurarent.

Debacchor, d. 1. infuriare, השתגע, Germ. unsinnig vverden, Gall. être en furie, Hisp. asar furor, ἐκβακχεύομαι, proprie est per ebrietatem furere, translate est insanire generatim. Ter. Adelph. 2. 1. 30. Si satis jam debacchatus es, leno, audi, si vis, nunc jam. Sa. Egon' debacchatus sum autem, an tu in me? ¶ De inanimis etiam dicitur. Horat. l. 3. od. 3. vers. 55. Qua parte debacchentur ignes. h. e. calores.

Debatuo, is, a. 3. idem quod batuo, verbero. Petron. in fragm. Tragur. cap. 69. Burm.

Debellator, m. 3. qui debellat, לחם, מנצח, debellatore. Stat. Theb. 9. v. 545. Debellator cruenti gurgitis.

Debellatrix, icis, f. quæ vincit, & debellat, debellatrice. Tertull. Apol. c. 25. Græcia Phrygiæ debellatrix. Lactant. l. 1. Instit. c. 9. Libido pudoris, & famæ debellatrix. ¶ In exemplo allato Tertulliani Rigaltius mavult debellator.

Debellātus, a, um, adject. victus, superatus bello, debellato. Liv. l. 8. cap. 10. Vi hostis debellatus. ¶ Eleganter ponitur particip. debellato absolute. Liv. l. 30. c. 8. Velut jam debellato, quod ad Syphacem Carthaginiensesque attineret, come finita la guerra.

Debello, a. 1. vincere in guerra, נצח ,יכל ואת נלחם, Ger. ubervvinden, und aussskriegen, Gal. vaincre en battaille, Hisp. vencer en guerra, καταπολεμέω, est bello vincere. Plin. l. 6. Darium Alexander debellavit. ¶ Debellatum est, bellum finitum est. Liv. l. 8. Debellatum est cum Græcis.

Debĕo, es, debui, debitum, n. 2. dovere, essere debitore, חיב, Ger. sollen, schuldig seyn, Gal. devoir, Hisp. dever, ὀφείλω, est debitorem esse, a de, & habeo, quasi de alio habeo. Cic. Fam. 10. epist. 12. Perfice, ut ne minus Resp. tibi, quam tu Reip. debeas. ¶ Debere interdum ea dicimur, quæ metuenda nobis impendent. Horat. l. 1. od. 14. v. 15. Tu nisi ventis debes ludibrium, cave, &c. h. e. nisi tu vis ventis ludibrio esse. Ita Græci ὀφλισκάνειν γέλωτα, debere risum. h. e. ludibrio esse; ὀφλισκάνειν δίκην, condemnari. ¶ Debere non posse, Ovid. Heroid. ep. Paridis, v. 103. Non potui debere mihi spem longius istam. Cic. 4. Att. epist. 2. Itaque oratio juventuti nostræ deberi non potest. h. e. edenda est, quia flagitari a juventute video. ¶ Significat etiam esser debitore, & tam de pecuniis dicitur, quam de aliis rebus. Cic. Phil. 2. Appellatus es de pecunia, quam pro domo, pro hortis debebas. Sic debere alicui laudem, officium, beneficium, præmium, &c. idem Cicero sæpe. Virg. 6. Æn. Corpora debentur fato. ¶ Id. 11. Æn. Nos juvenem exanimum, & nil cœlestibus ullis Debentem, vano mœsti comitamur honore. h. e. mortuum. Vivi enim superis obnoxii sunt; mortui transeunt in potestatem inferorum. ¶ Item pro oportere. Cic. 2. de Orat. cap. 77. Partes orationis habere hanc vim debent. ¶ Debendus, a, um, part. passiv. Alcim. Avit. l. 6. ad foror. v. 149. Conversio fratrum Exemplo debenda tuo.

Debibo, is, bi, idem quod bibo, bere. Solin. cap. 12. Quorum alterum si ovillum pecus debibat, pullum fieri, &c.

Debĭlis, le, inabile, impotente, storpio, invalido, Ger. schvvach, Gall. foible, חלש, נגוע נכה, ἄναρθρος, ἀσθενής, qui membro aliquo captus est: a de privativa, & habilis. Cic. pro Rab. perd. cap. 7. Mancus, & membris omnibus captus, ac debilis. Ovid. 3. Trist. el. 4. v. 9. tecto delapsus ab alto Occurrit regi debilis umbra suo. Plin. l. 7. c. 28. Cum sacris arceretur, ut debilis. scilicet cui dextera manus deerat. Cato R. R. c. 157. Pueros si laves eo lotio, nunquam debiles fient. h. e. nervis laborabunt: patiranno di gotta. Et Suet. in Vespas. c. 7. Quidam debili crure. con una gamba storpia. Et Martial. l. 10. epigr. 65. Os blæsum tibi, debilisque lingua. difettosa, impedita. Et Juvenal. sat. 10. v. 227. Ille humero, hic lumbis, hic coxa debilis, spallato, sculato, sciancato. Et Senec. controv. 33. l. 5. Membra debilia. ¶ Et speciatim de eo dicitur, qui brachia, vel pedes distortos, & impeditos habet. Plaut. Merc. 3. 4. 45. Claudus, cæcus, mutus, mancus, debilis. Sen. controv. 33. l. 5. Hic cæcus est, hic debilis, hic mutus. ¶ Item de rebus aliis curtis, ac mutilis, Mart. l. 8. epigr. 6. Hoc cratere ferox commisit prœlia Rhœtus Cum Lapithis: pugna debile cernis opus. Id. l. 7. epigr. 19. v. 12. Debilis boletus. h. e. caule aut mutilo, aut penitus reciso. Gronov. Sic Stat. l. 4. silv. 9. v. 34. Debilis perna. h. e. cui pars abscissa est. Ovid. 3. ex Pont. ep. 1. v. 67. Cumque ego deficiam nec possim ducere currum, Fac, tu sustineas debile sola jugum. ¶ Debile iter carpere dicitur, qui vulnere tardus est. Stat. l. 12. Theb. v. 144. ¶ Sumitur & generatim pro infirmo, imbecillo, languenti, senza forze, debole. Lucret. l. 4. v. 949. Debile fit corpus, languescunt omnia membra. Phædr. l. 4. fab. 1. v. 10. Mustella annis ac senecta debilis. ¶ Translate Cic. pro Mur. c. 25. Duo corpora esse reipublicæ, unum debile, infirmo capite; alterum firmum sine capite. Id. pro Mil. c. 25. Occurrebat, mancam ac debilem præturam suam futuram, consule Milone. Quintil. l. 11. c. 3. circa med. Sine manibus trunca esset actio, ac debilis. Claud. lib. 1. in Rufin. vers. 317. pars una maneret Debilior, facilisque capi. ¶ Debilo, debilis. Ennius. Debilo homo. Ita Nonius, c. 2. n. 208. Sed alii corrigunt debil, ut dictum sit ea ratione, qua volup, famil, &c.

Debilitas, atis, f. 3. debolezza, חלושה, Ger. schvvachheit, Gall. foiblesse, Hisp. flaqueza, ἀσθένεια, infirmitas. Cic. 5. de Fin. Ob eamque debilitatem animi multi parentes reliquerunt. ¶ Dicitur etiam de eo, qui mutilus, & mancus est. Plin. l. 7. ep. 18. debilitatem de eo dixit, qui omnibus membris extortus, & fractus est.

Debilitate, adv. debiliter. Auctorem habet Non. c. 2. n. 228.

Debilitatio, f. 3. idem ac debilitas, vel actus debilitandi. Cic. in Pison. cap. 36. Quid debilitatio, atque abjectio animi tui?

Debilitātus, a, um, adject. ex partic. חלש ,מוגע, indebolito, reso inabile. Cic. pro Quint. cap. 1. Multis incommodis veritas debilitata. Id. 9. Fam. Debilitatus animo. Curt. l. 8. c. 1. Debilitatus vulnere. Rursus Cic. 2. de Or. Debilitatus a jure cognoscendo.

Debiliter, adverb. debolmente. Pacuv. apud Non. cap. 2. n. 228. Lacrymis lingua debiliter stupet.

Debilito, as, a. 1. frango, infringo, comminuo, affligo, indebolire, החלה, חלש, הוגיע, Ger. schvvechen, Gal. affoiblir, Hisp. enflaquecer, ἐξασθενίζω. Cic. in Vatin. Quæ leges sæpenumero Tribunitios furores debilitarunt, & represserunt. ¶ Significat etiam mutilare, truncare, render' inabile. Leg. 4. §. 12. ff. de re milit. Eum qui filium debilitavit, ut inhabilis militiæ sit, &c. Suet. Aug. c. 43. C. Nonium Asprenatem lapsu debilitatum aureo torque donavit. ¶ Debilitari invidia. h. e. premi, Nepos Annib. c. 1. Debilitari molestia, Cic. Q. Frat. l. 1. ep. 1.

Debilo, onis, m. idem quod debilis, apud Veteres. Enn. apud Fest. Debilo homo.

Debitio, f. 3. idem ac debitum, debito. Cic. pro Planc. c. 28. Per quam dissimilis est pecuniæ debitio, & gratiæ.

Debĭtor, m. 3. debitore, לוה, ליב, בעל חוב, Germ. ein schuldner, Gal. débiteur, Hisp. deudor, ὀφειλέτης, teste Modestino, proprie dicitur is, a quo invito exigi pecunia potest. Cic. Att. l. 3. Titinnius debitoribus suis renuntiavit, ut eodem fœnore uterentur, Ovid. l. 4. de Pon. Debitor vitæ suæ alicui.

Debĭtrix, icis, quæ debet, χρεωφειλέτις, debitrice. Ulpian. l. 8. ad S. C. Vellej. §. 2. Si quasi debitrix delegatu est, una sit intercessio. Tertull. de Anim. cap. 35. Si omnium facinorum debitrix anima est.

Debĭtum, subst. n. 2. debito, חוב, משה, Ger. ein schuld, Gal. dette, Hisp. deuda, ὀφείλημα, æs alienum, quod debetur. Auct. ante Exsil. Fidei conducit in loco debitum retribuere. Hinc debitum exigere, solvere, Cic. Q. Frat. l. 1. ep. 2. Debita consectari, farsi pagare. Id. Att. l. 13. ¶ In debitis residere dicitur, quod nondum solutum est. L. ult. Cod. de præd. Senat. ¶ Translate debitum reddere naturæ, pro mori, est Nepotis de regibus, c. 1. Curtius etiam l. 10. c. 5. de Alexandro morituro, Velut omni vitæ debito liberatus.

Debĭtus, a, um, adject. Cic. pro Flac. c. 23. Debitam pecuniam solvere. ¶ Transfertur & ad alia. Idem Phil. 7. c. 3. Meritos alicui honores & debitos decernere. ¶ Interdum est idem ac destinatus. Sulpic. Sev. l. 1. hist. sacr. cap. 94. Postremis denique malis debitus, Regis animum offendit. Claudian. in Gigantom. Cælo debita progenies.

Deblatĕro, as, n. 1. parlare stoltamente, בטא, Ger. schvvetzen, klappern, Gall. babiller, Hisp. bablar boberias, φλυαρέω, est stulte loqui, a blatero. Fest. Sed Non. obloqui, & confingere interpretatur. Plaut. Aul. 2. 3. 1. Deblaterasti jam vicinis omnibus, me meæ filiæ daturum dotem.

* Debuccellātus, buccellato conditus. Plin. Valerian. l. 1. c. 6.

Debuccĭno, as, avi, atum, n. 1. תקע, הגיד, idem quod buccino, & translate promulgo, ἀποκαγχάζομαι. Tertul. de velan. Virg. 13. Nihil debuccinemus eorum, quæ apud illum mercedem merebuntur.

Decachino, as, avi, atum, a. 1. derideo, ἀποκαγχάζω, צחק, beffare. Tertul. 1. c. 47. Gehennam si comminemur, decachinnamur. Et ad Nation. l. 1. c. 19. Quo resolutius decachinnetis.

* Decachordus, di dieci corde, δεκάχορδος, decem habens chordas, עשור. Paul. Nol. Nat. 13. S. F. v. 221. Fulgens. l. 1. Myth. sect. 14.

Decacuminatio, onis, f. cacuminis præcisio, βλαστολογία, il tagliate la cima degli alberi, o d'altro, ut decacuminatio cupressi, piceæ, cedri, apud Plin. l. 17. c. 24.

Decacumino, as, a. 1. tagliare la cima, גדע ראש, ἀκρωτηριάζω, cacumen præcido, sive cacumine privo, Col. l. 6. Ut adhuc tenera decacuminetur. Et l. 5. c. 6. Arbor decacuminanda est.

Decadivus, a, um, adject. qui inclinat, & cadit. Vet. Poeta in Pervigilio Veneris, v. 17. Et micant lacrymæ trementes decadivo pondere. Ita legit Lernutius. Scriverius dividit de cadivo. Alii alia reponunt.

Decalantico, as, a. 1. est calanticam detrahere. Lucil. apud Non. Decalanticare, eburno speculo depeculassere, Turneb. l. 29. c. 22.

Decalicātus, calce oblitus. Festus.

Decalŏgus, i, m. Decalogo, עשרת הדברים, Δεκάλογος, decem legis Divinæ præcepta. Vox Græca. Tertull. de Anim. c. 37.

Decalvo, as, a. 1. schiomare, φαλακρόω, הקריח, calvum reddo. Veget. lib. 2. de re Veterin. c. 48. Locum, quem curare volueris, inducto psilothro decalvas. Hieron. l. 1. adv. Jovin. c. 13. Samson a muliere decalvatus.

* Decantatio, onis, f. ita Hieron. ep. 135. ad Sun. & Fret. vertit græcum ἀδολεσχίαν.

Decantātus, a, um, adject. incantatus, incantato, μαγευθεὶς, מלוחש, apud Apul. l. 3. Milef. At ego nullo decantatus carmine. Et supra eod. lib. Decantatis spirantibus fibris. h. e. incantamento consecratis. ¶ Item repetitus, quasi sæpe cantatus. Cic. 2. de Orat Omnes causas diligentes Oratores percursas animo, & prope decantatas habere debent.

Decanto, as, a. 1. divulgare, celebrare, לחש, שנה, שבח, Ger. hoch loben und preysen, Gall. vanter, louer, Hisp. divulgar, celebrar, ταυτολογῶ, ἐπιφημίζω, laudo, celebro, divulgo. Cic. 3. Tusc. cap. 22. Sed & jam decantaverant fortasse. Ita Calepinus, & Thesaurus L. L. Sed hoc exemplum Ciceronis non facit ad rem; nam eo loco decantare non celebrare significat, sed cantare desinere, ut integrum contextum legenti patet. ¶ Significat etiam repetere, crebro dicere. Cic. 2. de Orat. c. 17. Nec mihi opus est Græco aliquo doctore, qui mihi pervulgata præcepta decantet. Adde Horat. l. 1. od. 33. ¶ Item incantare. V. Decantatus.

Decanummus, i, m. est denarius nummus, cujus quarta pars sextertius, decima as, apud Var. Auct. de Limitib. Goesii, p. 265.

Decanus, m. 3. שר עשרה, δεκάρχος, in exercitu dicebatur, qui decem præerat militibus, ita ut ipse esset undecimus, a decem. Igitur, cum in centuria decem fuerint decani, sub uno vexillo centum & decem pedites fuere. Idem caput contubernii nominabatur. Veg. l. 2. c. 8. ¶ A Genethliacis etiam veteribus usurpatur pro præside decem partium signi. Cum igitur signum contineat gradus triginta, tres decanos in quolibet signo constituebant. Singulis vero decanis terna applicabant Numina. Firmic. l. 2. * In aliis quoque ordinibus decani dicuntur. Hieron. Aug.

Decapŏlis, f. 3. δεκάπολις, עשר ערים, regio Palæstinæ, sub qua pars Cœlesyriæ continetur, sic dicta a decem urbibus, quibus constabat.

Decapolitānus, a, um, adject. Plin. l. 5. c. 8. Jungitur Judææ Decapolitana regio, a numero oppidorum.

Decaprōti, m. 2. δεκάπρωτοι, decemprimi. Ulpian. Alciat. ad X. lib. Cod. sub tit. de verb. sign. & in l. munus tribus modis, ff. de verb. sign. Non fuere Magistratus. Nam Ulpian. ait, minores fuisse annis 25. ante annum vero 25. nemo capessere poterat Rempublicam.

Decaprotia, æ, f. δεκαπρωτεία, dignitas Decaprotorum. Vox Græca, sed quæ Latinis litteris legitur apud Torrentin. lib. 50. Digest. tit. 4. leg. ult. ad fin.

Decapŭlo, as, a. 1. votare, evacuare, הריק, μεταγγίζω, κενόω, Ger. oben abschitten, Gal. vider, Hisp. vaziar, depleo, evacuo, a capula, vase vinario. Plin. l. 15. c. 6. Quare sæpius die decapulandum. Alii leg. Capulandum.

* Decarno, as, scarnare, carnem detraho. Veget. l. 2. de R. V. c. 42.

* Decarpo. V. Decerpo.

Decas, adis, f. 4. δεκάς, עשור, aliquid decenarium numerum continens. Hinc Livii historia in Decades distributa est, quæ singulæ decem libros continent.

Decastidium, n. 2. S. Anna, pag. Brutiorum, in Calabria ult. inter Hipporum & Rhegium.

Decastȳlus, i, m. decem columnas habens, δεκάστυλος. στῦλος enim columnam significat. Vitruv. l. 3. c. 1.

Decaulesco, is, caulesco, caulem emitto, ἐκκαυλέω. Plin. l. 19. c. 7. Raphanus utique jucundior, detractis foliis; antequam decaulescat. V. Harduin.

Deceātes, pop. Galliæ Transalpinæ, non Liguriæ, ut scribit Florus l. 2. c. 3. V. Grævium ad hunc loc. & Hofman. Lex.

Decēdo, is, essi, essum, n. partirsi, הלך, Ger. aussvveichen, Gal. s'en aller, Hisp. partirse, ἀποχωρέω, generatim sumitur pro abire, discedere. Sic Consules de provincia dicuntur decedere, & præsides de urbibus. Cic. Att. Non putet nos Senatus ante oportere decedere, quam nobis successum sit. Cic. pro Lig. c. 1. Decedens Considius provincia. Id. Att. Cum biduum cibo se abstinuisset, subito febris decessit. ¶ Item deesse, cum dat. Lactant. l. 1. Id autem solidum existimandum est, cui nihil decedere, id perfectum, cui nihil possit accedere. ¶ Item mori, vel absolute, vel cum abl. vita, aut alio. Cic. Att. l. 1. Pater nobis decessit ad VIII. Cal. Decembris. Id. de Senect. Vetat Pythagoras sine jussu Imperatoris Dei de præsidio, & statione vitæ decedere. ¶ Decedere suo, vel de suo jure, est non summo jure agere, sed aliquid sui juris condonare comiter, Cic. 2. Off. c. 18. Est enim liberale paululum nonnunquam de suo jure decedere. ¶ Decedere officio, vel de officio, est contra officium aliquid facere. Cic. Ver. 2. cap. 10. ¶ Decedere de suo instituto, aut more, est secus, quam quis solitus sit, agere, mores mutare. Liv. l. 37. c. 54. ¶ Decedere de summa, est aliquid de summa detrahi, vel minui. Ter. Adel. Mea, quæ præter spem evenere, utantur sine, de summa nihil decedet. ¶ Decedere de via, vel via, est vel per errorem, vel honoris causa digredi, fallar la strada, o dar la strada. Sueton. Cæs. Cum luminibus extinctis decessisset via errabundus. Plaut. Trin. 1. 4. 80. Decedam ego illi de via, de semita, de honore populi. ¶ Eodem sensu dicimus absolute, decedere. Cæs. l. 6. B. G. c. 12. Quibus ita interdictum, iis omnes decedunt, aditumque eorum sermonemque defugiunt. ¶ Tacit. l. 14. Ann. Non ideo Thrasea decessit sententia. mutò parere. Cic. pro Balbo: Qui de civitate decedere, quam de sententia maluit. ¶ Decedere fide. h. e. fidem violare. Liv. l. 31. c. 5. ¶ Milites decedentes, disertori. Pallio ad Cic. l. 10. Fam. ep. 32. ¶ Interdum usurpatur pro succedere. Suet. Cæs. c. 24. Prospere decedentibus rebus. ¶ Die decedente, la sera. Virg. 4. Georg. Te veniente die, te decedente canebam. ¶ Denique aliquando usurpatur pro simplici cedo. Hor. l. 2. od. 6. Ubi non Hymetto mella decedunt.

Decem, dieci, עשרה, Ger. zehen, Gal. dix, Hisp. diez, δέκα, nomen numerale indecl. a Græca voce allata. Cic. pro Rosc. Amer. c. 7. Fundos decem & tres reliquit. Ter. Andr. 5. 4. 49. Decem talenta.

December, bris, m. Decembre, טבת, עשירי, Ger. der Christmonat, Gal. Décembre, Hisp. Deciembre, ποσιδεών, nomen mensis, quod decimum locum teneret a Martio, a quo Romulus annum inchoavit. Horat. l. 1. ep. ult. Me quater undenos sciat implevisse Decembres.

Decembris, & bre, o. 3. adject. ut Festa decembria, &c. Hor. 2. ser. sat. 7. v. 4. Libertate Decembri utere, idest Saturnaliorum. Liv. l. 4. c. 37. Consules Idibus Decembris magistratum occœpere.

Decemjŭgis, e, adject. δεκάζυγος, qui decem juga habet, ut currus decemjugis, h. e. quem decem equi juncti trahunt. Sueton. Ner. c. 24. Aurigavit quoque plurifariam, Olympiis vero etiam decemjugem. Subaudi, currum.

* Decemmestris, e, di dieci mesi, δεκάμηνος, ut decemmestris partus, decemmestris annus. Censor. de D. N. c. 11. & 20. Al. leg. decimestris.

Decemmodius, vel Decimodius, a, um, adject. qui decem modiorum mensuram capit. Colum. l. 12. c. 50. Corbulæ decemmodiæ.

Decempāgi, Duose, sive Dieuze, opp. Germ. sup. sive Galliæ Belgicæ, in Alsatiæ, & Lotaringiæ conf. al. in Lotharingia, a limite Alsatiæ 10. l. in Occ. ad fl. Selnam, ubi exit a lacu Duodeciaco.

Decempĕda, fem. 1. δεκάπους, mensuræ genus, nempe pertica decem pedes longa, unde & nomen accepit. Cic. pro Mil. cap. 27. Cum architectis, & decempedis villas, hortosque peragrabat. Horat. l. 2. od. 15. v. 14. Decempedis metata porticus.

Decempedātor, oris, m. agrimensore, ὁ τῷ δεκάποδι μετρῶν, γεωμέτρης, terræ dimensor. Cic. 13. Phil. cap. 18. Qui fuerat æquissimus agri privati, & publici decempedator.

Decemplex, icis, adject. qui decem partibus superat. Nepos in Miltiad. c. 5. ad fin. In qua tanto plus virtute valuerunt Athenienses, ut decemplicem numerum hostium superarent.

Decemplicātus, a, um, δεκαπλασίων, idem quod decemplex. Var. lib. 5. L. L. cap. 5. His decemplicatis conjuncto præverbio, ex uno quinque millia numero efficerent.

Decemprimātus, us, m. δεκαπρωτεία, decemprimorum dignitas. Hermogen. Dig. l. ult. l. 1. Patrimonii sunt munera &c. decemprimatus.

Decemprimi, dicuntur a Cicerone, qui δεκάπρωτοι Græce. Hoc nomine vocabantur in municipiis, & provinciarum oppidis, qui præcipui, & primi erant inter decuriones, quique simul cum Duumviris remp. gubernabant, præerantque sumptibus Reip. causa faciendis. Cic. pro Rosc. Amer. cap. 9. Itaque decurio-
num

num decretum statim fit, ut Decemprimi proficiscantur ad Syllam. ¶ Scribitur & divisim, Decem primi, ut est in Cenotaphio Pisano L. Cæsaris.

Decemrēmis, is, f. δεκήρης, navis decem remorum ordinibus instructa. Plin. lib. 7. c. 56. ad fin. Sex ordinum navem invenit Xenagoras: ab ea ad decemremem Mnesigiton. Est qui leg. deciremem, sed minus recte. ¶ Biremis quidem, ac triremis ratio facile intelligitur, exhibeturque etiam oculis ab Eruditis, ex antiquitatis monumentis desumpta figura; ut de triremi fecerunt Scheffer. in fin. l. 1. de milit. nav. & Græv. ad Flor. l. 4. c. 11. ex columna Trajana, &c. Verum ubi numerus ordinum crescit, non videtur satis commode intelligi, quo pacto aut tot remorum series ad latera navium, sive recto ordine, sive in quincuncem, apte locari possent; aut tot remigantium ordines & consisterent in ipsa navi, & commode se remigando moverent. V. Raph. Fabret. de columna Trajana, c. 5. & Dissert. criticam adnexam Tom. 7. hist. Rom. P. P. Catrou, & Rovillé. ¶ Harduinus ad loc. Pl. cit. negat, ordines hosce significare remorum series alias aliis superpositas; & si qui in antiquis monumentis ita conformati conspiciantur, non omnes esse mobiles, sed solum superiores: imos vero contendit fixos, & navi adherentes fuisse; Quem vero ad usum, non satis apparet. Censet autem, cum dicimus duos, tres, sex, septem remorum ordines, decemremes, &c. intelligi tantummodo sex, septem, decem remos in singulis navium lateribus: quasi ideo dicantur ordines, quia singulis remis plures remiges, uti & nunc fit, destinabantur. Non liquet.

Decemscalmus, m. 2. δεκήρης, actuariolum, quod decem scalmis agebatur. Cic. Att. l. 16. ep. 3. Hæc ego conscendens e Pompejano tribui actuariolis decemscalmi.

Decemvirālis, o. 3. δεκαρχικός, quod ad Decemviros spectat, Cic. 6. Verr. Tum ex amplissimo collegio decemvirali Sacerdotes P. R. &c. ¶ Leges decemvirales, leges duodecim tabularum, quibus perferendis Decemviri Consulari potestate creati sunt. Liv. l. 3. Leges decemvirales, quibus tabulis duodecim est nomen, in æs incisas publice proposuerunt.

Decemvirālĭter, δεκαρχικῶς, adverb. more Decemviri. Sidon. l. 8. epist. 6.

Decemvirātus, us, m. δεκαρχία, dignitas, & officium decemvirorum. Cic. 2. Agr. Ut ii decemviratum habeant, quo plebs designaverit. Et in plur. num. Liv. l. 4. c. 15. Consulatibus, Decemviratibus, suis majorumque honoribus.

Decemvĭri, m. 2. δέκαρχοι, δεκαδοῦχοι. Magistratus decem virorum, qui anno U.C. 300. vel 301. pro Consulibus legum ferendarum causa creati sunt. ¶ Decemviri litibus judicandis erant præsides quæstionum privatarum, qui creabantur, cum Prætor urbanus ad bellum exiret, ut essent pro Prætore in jurisdictione exercenda, Sigon. de ant. jure C. R. l. 2. c. 18.

Decennālis, o. 3. di dieci anni, δεκαετής, quod est decem annorum, ut Bellum decennale Trojanum, Ammian. l. 15. c. 29. (al. 12.) ¶ Hinc Decennalia, absolute, sc. festa, vel ludi, qui singulis decenniis celebrabantur. Trebell. Pol. in Solino, Decennalia Romæ ab eodem celebrata (h. e. decimus Imperii annus) & post decennalia Gothi ab eo victi.

Decennis, e, o. 3. di dieci anni, Ger. zehenjehrig, Gal. de dix ans, Hisp. de diez anos, δεκαετής, quod decem annorum est. Quintil. l. 8. c. 4. Decenni bello exhausta. Plin. l. 8. c. 5. Fœmina decennis.

Decennium, n. 2. δεκαετία, spatium decem annorum. Apul. de Deo Socrat. Calchas decennium prædixit. Trebell. Poll. in Gallien. c. 7. Convocatis Patribus, decennia celebravit, novo genere ludorum, h. e. decennalia.

Decens, entis, o. 3. decente, convenevole, ראוי, יאות, כשר, πρέπων, m. & πρέπον, neut. conveniens, aptus, pulcher, partic. v. decet, vel nom. ex partic. Horat. l. 4. od. 13. v. 17. Dolor decens. Sen. Thyest. v. 150. Pœna decentior. Alter Sen. l. 1. de Benef. c. 9. Decentissimum sponsaliorum genus est adulterium. V. Indecens. ¶ Decens etiam dicitur, cui est dignitas formæ, & totius corporis habitus decens, bello, e maestoso. Sueton. in Domit. Præterea pulcher, & decens, maxime in juventa, & quidem toto corpore. Horat. l. 1. od. 4. v. 4. Junctæque Nymphis Gratiæ decentes.

Decenter, adv. convenevolmente, acconciatamente, Ger. zimlich, eigentlich, Gal. proprement, Hisp. convenientemente, כראוי, εὐπρεπῶς, convenienter, apte, pulchre. Cic. pro Cæcin. c. 26. Si quæ decentissime descripta majoribus jura finium, possessionum, aquarum, itinerumque sunt. Horat. l. 2. epist. 2. v. 216. Pulsare decentius. Ovid. l. 3. de arte am. v. 291. Lacrymare decenter.

Decentia, f. 1. convenienza, bellezza, כשרון, Ger. zimlichkeit, Gal. bienséance, Hisp. conveniencia, εὐκοσμία, convenientia, pulchritudo. Cic. 2. de nat. Deor. c. 58. Colorum & figurarum tum venustatem, atque ordinem, & ut ita dicam, decentiam oculi judicant.

Deceptio, onis, f. inganno, משאון, δόλος, dolus, fraus, fallacia, decipiendi actus. Vitr. l. 2. c. 8. Quoniam impendentis loci deceptio cogit. Martian. Capell. sub fin. l. 4. in metro: Queis falsa captos circuit deceptio.

Deceptiōsus, a, um, ingannevole, dolosus, fallax. Ennodius 1. 7. Vox minime usurpanda.

Deceptor, oris, m. fallax, qui decipit, ingannatore. Senec. Thyest. n. 139. Proditus occidit deceptor domini Myrtylus.

* Deceptorius, a, um, ingannevole, ἀπατεών, qui decipit, qui & ἀπατηλός. August. ep. 55. & de D. Ch. l. 2. c. 23.

Deceptrix, cis, f. quæ decipit, ingannatrice. Lact. Epitom. c. 6. Deceptrix adulatio.

Deceptus, o. 1. 2. ingannato, partic. a decipio. Cic. 1. Off. Quæ coactus quis metu, aut deceptus dolo promiserit.

* Deceptus, us, m. deceptio. Tertull. l. 3. adv. Marc. c. 6.

Decēris, is, f. δεκήρης, decem remorum ordinibus acta novis, navi da dieci remi. Ita enim contendit legendum Turneb. l. 22. c. 31. in Sueton. Calig. c. 37. ubi ait. Fabricavit & deceres Liburnicas, gemmatis puppibus &c. Vulgata lectio habet, de cedris. Tale (inquit Turneb.) navium genus amplissimorum tricliniorum, & thermarum, de quibus Sueton. loquitur, capax fuit.

Decermina, n. 3. frondes sacræ, quibus in lustrationibus uti solebant, a decerpo, quod ad purgandum decerpebantur. Festus.

Decerno, is, crevi, cretum, n. 3. הדין, שפט, גזר, Germ. beschliessen, urtheilen, Gal. arrêter, décerner, Hisp. determinar, ἐπιψηφίζομαι, est constituere, definire, de magnis rebus certam sententiam proferre. Cic. 1. Off. Expetenda magis est decernendi ratio, quam decertandi fortitudo. Ter. Andr. Quicquid peperisset, decreverunt tollere. Id. Heaut. 3. 1. Decretum est pati, son risoluto di sopportare. Id. Andr. 4. 2. 5. Quid hoc, malum, infelicitatis? Nequeo satis decernere. ¶ Decernere secundum aliquem, dar sentenza in favore di qualcuno. Cic. Attic. l. 16. & alibi. ¶ Id. l. 1. Fam. ep. 1. Tibi decernit, ut Regem reducas. h. e. decreto mandat. Sic decernere honores, imperium, statuas alicui, Cic. Plin. & al. Decernere pecuniam ad ludos. Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. ¶ Decernere armis, acie, &c. combattere. Cic. l. 7. Att. ep. 3. Nepos Miltiad. 4. n. 4. & Liv. l. 1. Et, decernere, absolute. Id. Nepos Annib. c. 4. Cum hoc eodem de Clastidio apud Padum decernit. ¶ Decernere rem, est, rem absolvere, ad finem perducere. Liv. l. 15. Haud magna vis certaminis fuit: primus clamor, atque impetus rem decrevit. ¶ Decresset, pro decrevisset, Cic. Verr. 5. c. 3. decrerat pro decreverat, Ter. And. 1. 5. 3. decrero pro decrevero, Plaut. Curcul. 5. 3. 25.

Decerpo, is, psi, ptum, a. 3. carpire, togliere via, ארה, Germ. abbrechen, Gall. arracher, Hisp. agarrar, arrebatar, ἀπολέγω, est detrahere, sive a re aliqua auferre, a de, & carpo. Hor. 1. serm. sat. 2. Unde laboris plus haurire mali est, quam ex re decerpere fructus. Plin. l. 9. ep. 20. Decerpere uvam. Et translate, Cic. pro Marcel. c. 2. Decerpere ex alicujus laude.

* Decerptio, onis, f. actus decerpendi. Non. c. 2. n. 906.

Decerptus, o. 1. 2. Partic. a decerpo, carpito, staccato, tolto. Cic. 5. Tusc. Humanus autem animus decerptus ex mente divina. Hor. l. 1. od. 7. Decerpta oliva.

Decertatio, f. 3. combattimento, contesa, מריבה, ἀγωνισμός, pugna. Cic. 11. Phil. c. 9. Cumque harum rerum omnium decertatio Consulibus optimis, & fortissimis commissa, & commendata sit.

Decertatorius, o. 1. 2. quod ad decertationem spectat. Quinctil. l. 6. c. 4. Pugna decertatoria.

Decertātus, o. 1. 2. partic. pass. a decerto. Stat. lib. 1. Theb. Alternaque regna profanis decertata odiis. ¶ Labores decertati, certando peracti. Claud. 1. Paneg. de laud. Stilic. v. 21.

Decerto, as, avi, atum, n. 1. combattere, guerreggiare, נלחם, Ger. streiten, kriegen, Gal. combattre, Hisp. pelear, ἀγωνίζομαι, idem ac certo. Cic. pro Planc. Sed erat non jure, non legibus, non disceptando decertandum. Id. de Prov. cons. Decertare prælio. ¶ Decertatur, imp. Cic. 1. Off. Cum vero de Imperio decertatur.

Decervīco, as, a. 1. ערף, cervicem, seu collum præcido. Sidon. l. 3. ep. 3. Quos humari nox prohibuerat, decervicatis liquere cadaveribus.

Decessio, onis, f. partita, מות, ἀποχώρησις, actus decedendi. Cic. Sulpitio l. 4. Fam. Is mecum sæpe de tua mansione, aut decessione communicat. Cels. l. 2. c. 4. Decessio febris.

Decessor, ris, m. qui jam magistratu functus decessit de provincia, & successori suo eam tradidit, מקדם, ἀποχωρῶν, predecessore. Refertur ad successorem. Nam decessorem suum veteres vocabant, quem nos prædecessorem: cui scilicet ipsi in provincia administranda, aut alia quavis re, & dignitate, seu officio succedebant. Ulp. in l. observare, ff. de off. Proconf. Tacit. Agric. c. 7. Agricolam vicesimæ legioni tarde ad sacramentum transgressæ præposuit, ubi decessor seditiose agere narrabatur. Ita successor simul, & ultro electus &c.

Decessus, us, m. idem ac decessio, הליכה, partita. Cæs. 3. B. G. Vulgo credebatur, ab ejus decessu ferere solitos. Cœl. Cic. Fam. 8. ep. 10. Quod ad tuum decessum attinet. ¶ Item mors, morte. Cic. de Amic. c. 3. Amicorum decessu plerique angi solent.

Decessus, a, um, adj. partito. Ex Cœlio Priscianus; Custodibus decessis, multi interficiuntur. V. Voss. de Analog.

Decet, ebat, cuit, convenire, יאות, כשר, Ger. es geziemet, Gall. il est convénable, Hisp. es conveniente, πρέπει, convenit, honestum est, aptum est. Construitur cum acc. Cic. in Or. Decet hoc nescio quo modo illum. ¶ Et absolute. Cic. l. 1. de Or. c. 29. Roscium sæpe audio dicere, caput esse artis, decere. ¶ Et cum infinito. Cic. 2. de Leg. Fieri sic decet. ¶ Et cum Dativo. Ter. Adelph. 3. 4. 45. Ita vobis decet. Gell. l. 9. c. 15. Arrogantius, & elatius, quam ætati ejus decebat.

Deciānus, a, um, adject. a Decio nom. prop. Cic. pro Flacc. c. 21. & 29.

Decidium, ii, n. excidium, casus, interitus, morte, rovina, a cado. Sen. epist. 30. Fortiter ferre decidium sui.

Decīdo, is, cidi, cisum, a. 3. tagliare, חקק, כרת, גזר, Ger. abhauen, Gal. couper, Hisp. cortar, ἀποκόπτω, abscindo, amputo. Plaut. in Mer. 2. 2. 37. Decide mihi collum, si falsum ad te loquar. ¶ Translate est determinare. Cic. pro Quinctio. Decidis, statuisque tu, quid ad denarium solveretur. Sic, quæstionem, dubitationem, causam decidere, apud JCtos. ¶ Hinc & pro pacisci, transigere, litem mutuo consensu componere usurpatur, venir in accordo. Cic. Verr. 5. c. 28. Confligctari malebant, quam quicquam cum isto sua voluntate decidere. Et Verr. 4. c. 22. Qui cum reo transigat, cum accusatore decidat. Et Verr. 5. c. 48. Ut in singula jugera ternis medimnis decidere liceret. h. e. ut singula jugera ternis medimnis taxarentur.

Decĭdo, is, cidi, cadere in giù, נפל, Ger. abfallen, Gal. déchoir, tomber, Hisp. caer, καταπίπτω, deorsum cado. Cic. 2. Off. Ficta omnia celeriter, tamquam flosculi, decidunt. Cæs. 1. B. G. Ex equo decidit. Sic decidere spe, vel ab spe. Liv. & Ter. Heaut. 4. 8. Decidere in aliquem locum. Plaut. & Ovid. sæpe. ¶ Decidere ab archetypo, allontanarsi dall'originale. Plin. l. 5. ep. 10. ¶ Usurpatur etiam pro mori, Plaut. Trin. 2. 4. 143. Solstitiali morbo decidunt.

Decidŭus, a, um, adj. idem quod cæduus, a cædo. Nonnulli legunt in illo Ovid. l. 8. Met. v. 758. Contremuit, gemitumque dedit decidua quercus.

Decidŭus, o. 1. 2. caducus, a cado. Plin. l. 11. c. 37. Cervis tantum solida, & omnibus annis decidua. Id. ib. c. 49. Testes decidui ad crura. h. e. pendentes.

Decies, dieci volte, עשרת פעמים, Ger. zehenmahl, Gal. dix fois, Hisp. diez vezes, δεκάκις. Plin. l. 10. c. 53. Decies anno pariunt columbæ. Cic. 3. Ver. Decies centena millia, un milione. ¶ Decies centena absolute. Hor. l. 1. Sat. 3. 15. Decies centena dedisses Huic parco paucis contento, quinque diebus Nil erat in loculis. ¶ Dicitur & decies, absolute, pro decies centena millia. Martial. l. 1. epigr. 104. Aut vive, aut decies, Scævola, redde Deis. Lege integrum Epigramma. Adde l. 3. epigr. 62. ¶ Sumitur & pro sæpe. Plaut. Amph. 2. 1. 27. Decies dixi.

Decii, m. 2. tres Cives R. pater, filius, nepos, qui pro patria se devoverunt, pater bello Gallico, filius bello Hetrusco, nepos eo, quod Pyrrhus gessit pro Tarentinis. Cic. 1. Tusc.

Decima, vel decuma, fem. 1. מעשר, Ger. der zehend, Gall. dixme, Hisp. diezmo, δεκάτη, decima pars quarumcumque rerum, quæ solvitur Principibus, & Sacerdotibus. Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 36. Neque Herculi quisquam decumam vovit unquam, si sapiens factus esset. Sic Decimæ vini, olei, frugum, apud eumd. Ver. 3. quas Regibus olim & Diis libatas, tradit Victor de orig. gen. Rom. Suet. Calig. c. 26. Scenicis ludis decimæ datæ. h. e. missilia, & tesseræ, quas Imperator ille in honorem Deorum spargebat. V. Turneb. l. 18. advers. cap. 5. ¶ Fuit & Dea quædam Decima appellata, de qua Tert. de Anim. cap. 37. Superstitio Romana Deam finxit & Nonam, & Decimam a sollicitioribus mensibus.

Decimālis, le, adject. ut Decimales agri, h. e. decumani, qui decimas solvunt. Tacit. de Germ. c. 29.

Decimānus, sive decumanus, o. 1. 2. decimo, δέκατος, עשירי, idem fere est quod decimus, sed pro magno etiam ponitur, quia decimus ex simplicibus numeris maximus est. Hinc Decumana ova, decumani fluctus, decumanus acipenser, decumana scuta, &c. ¶ Decumana porta dicta est, quia præcipua est, & aliis patentior, vel a limite decumano, vel a decimis cohortibus ibi tendentibus, idest a tutela militum decimæ cohortis. ¶ Decumanus ager, ex quo decimæ recipiuntur. ¶ Decumanus limes, ante duodecimanus, qui agrum secat ab Oriente in Occidentem, a magnitudine, & longitudine, vel potius a mensura decem actuum. ¶ Decumani quoque dicti publicani, a decimis, quas redimebant. ¶ Decumanum frumentum est acerosum, oleum decumanum, minus purum, ac proinde vilius, quia quod decimando colligitur, id cæteris vilius est. Hæc omnia auctores habent Plinium, l. 18. c. 34. Festum in voce Decumanus, Cæsarem sæpe decumanam portam memorantem, Cic. 2. Fin. c. 8. & Verr. 5. c. 6. ubi V. Ascon. &c.

Decimatio, vel decumatio, onis, f. decimazione, עשור, supplicium militare, cum decimus quisque miles sorte lectus occiditur. Capitolin. in Macrin. c. 12. Clementem se dicebat, quando eos centesimaret, qui digni essent decimatione, atque vicesimatione. V. Decimo.

Decimātrus, vel decimatria, dies festi Faliscorum, quod fierent post decimum diem Iduum. Festus in voce Quinquatrus.

Decimātus, vel Decumatus, a, um, adject. lectus ad supplicium ex decimo quoque, decimato. Sueton. Aug. c. 24. Cohortes, si quæ cessissent loco, decimatas hordeo pavit. ¶ Item electus, eletto, scelto. Symmach. l. 5. epist. 83. Viri decumatæ honestatis.

* Decimestris. V. Decemmestris.

Decimius, Cajus Decimius, a numero decimo nominatus. Cic. l. 4. Attic. epist. 16. A quo pyra Decimiana dicta sunt, de quibus Plin. l. 15. c. 15.

Decimo, as, a. 1. decimare, torre la decima, עשר, Ger. den zehenden anlegen, Gal. dixmer, Hisp. diezmar, δεκατόω, est decimam partem detrahere. Unde decimari legiones dicuntur, quando decimus quisque supplicio afficitur ab Imperatore, sorte ducta, cui contingerat. Sueton. Galb. cap. 12. Recusantes decimavit. Adde eumd. in Calig. cap. 48. ¶ Apud Rom. primus eo supplicio usus videtur App. Claudius, de quo Liv. l. 2. cap. 49. Quomodo institui soleret, docet Plutarch. in Anton. & Appian. in Parthicis.

Decimodia, vel decemmodia, f. 1. vasis genus decem capiens modios. Col. l. 12. c. 18.

Decimum, Decimo, locus Latii, via Lavicana, qua Roma Beneventum itur, sic dictus, quod 10. M. P. ab urbe Roma distet.

Decimum, adv. la decima volta. Liv. 6. c. 40. Nos reficietis decimum Tribunos.

Decimus, olim decumus, o. 1. 2. עשירי, δέκατος, ultimus ex denario, vel unus ex decem, decimo, ut hora diei decima, Cic. Phil. 2. cap. 31. Decimus quisque, Plaut. Pseud. 4. 2. 17.

Decinerātus, a, um, incenerito, מורמץ, τεφρωθείς, in cinerem redactus. Tert. adv. Valentinian. c. 32. ad fin. Ignis ipse, decineratis omnibus, in nihilum finietur.

Decineresco, is, n. 3. ridursi in cenere, τεφροῦμαι, in cineres abeo. Tertull. in Apolog. c. 48. extr. Ut nullo jam igni decinerescat.

Decipio, is, epi, eptum, a. 3. impono, fraudo, circumvenio, induco, fallo, eludo, ingannare, פתה, רמה, Ger. betriegen, Gal. décevoir, tromper, Hisp. enganar, ἐξαπατάω. Cic. 2. de Div. Nam illa amphibolia, quæ Crœsum decepit. Id. 2. de Or. c. 71. Decipere exspectationem alicujus. ¶ Decipere, & consumere diem. Ov. 4. Trist. el. 9.

Decipula, f. 1. vel decipulum, n. 2. laccio, מוקש, Ger. vogelschlag, Gal. lacs, trappe, panneau, Hisp. orcuelo, παγίς, laquei genus ad decipiendas, capiendasque aves, vel mures. Apul. l. 8. Opportunum decipulum nactus. Sidon. Apoll. l. 8. ep. 10. Decipula male blandientis eloquii.

Decircino, as, avi, atum, a. 1. idem quod circino, circulum describo, fare un circolo, חוג, κυκλόω. Manil. l. 1. v. 296. Majoremque Helice major decircinat arcum. Id. l. 3. v. 352. Quem teretis natura soli decircinat orbem in tumidum, &c.

De-

Decirēmis, f. 3. δεκήρης, navigii genus habens decem remorum ordines. Plin. l. 7. c. 56. Ab ea ad deciremem Nesigeton. Al. leg. Decemremem.

Decisio, onis, f. determinazione, decisione, גזרה, חוק, Ger. vertrag, Gal. décision, Hisp. decision, ἀποκοπή, διάλυσις, determinatio, vel diremptio litium mutuo consensu. Cic. pro Cæc. Quid nostra decisio de æquitate, quid ratio interdicti de jure admoneant. Idem pro Flacc. c. 36. Decisio causæ.

Decīsus, a, um, adject. tagliato, troncato, ἀποκεκομμένος, כרות, ut decisæ aures, Tacit. Ann. 12. cap. 14. Decisas pennas, Horat. l. 2. ep. 2. v. 50. ¶ Item diremptus, determinatus, deciso. Sueton. Vespas. c. 21. Post decisa quæcumque obvenissent negotia, gestationi, & inde quieti vacabat. Adde Hor. l. 1. ep. 7. v. 58.

Decito, freq. a decet. Apul. l. 2. A. A. Plantis roscidis decitantes. h. e. decorantes.

Decius. V. Decii.

Declamatio, f. 3. μελέτη, להג, domestica exercitatio parandæ eloquentiæ causa, qua Oratores veteres seriis causis præludere solebant: item exercitatio illa, qua pueris in ludis ficta quædam themata solent præscribi. Cic. 1. Tusc. Hæc mihi nunc similis est declamatio. Idem Famil. 16. ep. 21. Quotidiana declamatio. ¶ Exstant plures apud Senecam, & aliæ Quintiliani nomine.

Declamatiuncula, æ, f. diminut. parva declamatio. Gell. l. 6. cap. 8. Hanc utramque declamatiunculam celebraverint, &c.

Declamātor, m. 3. qui domesticis, vel scholasticis meditationibus se exercet, ut postea seriis in causis sit paratior. Cic. in Or. c. 15. Non declamatorem aliquem de ludo, aut rabulam de foro, sed doctissimum, & perfectissimum quærimus.

Declamatorius, a, um, o. 1. 2. quod ad declamandum pertinet. Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 3. Et ipse puer magis illo declamatorio genere duci, & delectari videtur.

Declamātus, a, um, declamando dictus. Lamprid. in Alex. Sev. c. 3. Julius Granianus, cujus hodieque orationes declamatæ feruntur.

Declamito, as, freq. a declamo. Cic. 1. Tusc. c. 4. Causas declamitare. Id. de clar. Or. Commentabar declamitans (sic enim nunc loquuntur) sæpe cum M. Pisone.

Declāmo, as, n. 1. esercitarsi nel ben dire, הוה, Ger. wider einen pochen und schreyen, Gal. déclamer, Hisp. exerciterse en la retorica, μελετάω, ῥητορεύω, est proprie valde clamare, metonymice in ficto themate se exercere. Cic. 5. Fin. c. 2. Ad fluctum ajunt declamare solitum Demosthenem. ¶ Sed sumitur etiam pro orare, seu causam agere. Cic. 6. Ver. Ille autem insanus, qui pro isto contra me vehementissime declamasset.

Declaratio, f. 3. manifestazione, באור, Ger. erklerung, Gal. déclaration, Hisp. declaracion, ἐκδήλωσις, explicatio, ostensio. Cic. Planc. l. 10. ep. 5. Declaratio animi tui mihi erat jucundissima.

Declarātor, oris, m. qui declarat, chi mostra, e manifesta, מבאר, ἐκδηλῶν Plin. Paneg. cap. 92. n. 6. Ut honoribus nostris suffragator in Curia, in campo declarator exsisteres.

Declaratus, a, um, adject. ex particip. dichiarato, mostrato. Nep. Annib. 11. 2. Tabellarius ducis nave declarata suis, eodem se recepit.

Declāro, as, avi, atum, a. 1. dichiarare, mostrare apertamente, באר, הראה, הודיע, Ger. erkleren, Gal. déclarer, Hisp. declarar, ἐμφανίζω, δηλόω, σαφηνίζω, est aperte monstrare. Et tam ad facta, quam ad dicta pertinet. Cic. l. 5. Fam. ep. 13. Itaque hoc sæpius dicendum, tibique non significandum solum, sed etiam declarandum arbitror. ¶ Declarare Consulem, erat collectis suffragiis pronuntiare. Cic. pro Mur. c. 2. Ut ejusdem hominis voce & declaratus Consul esset, & defensus. ¶ Significat etiam testari, probare. Id. Parad. 6. c. 2. Copiam declarat satietas rerum, & abundantia.

Declāvo, as, avi, atum, clavas, & ramos arborum amputare. Legit hanc vocem Turneb. in Pandect. tit. de arbor. furt. cæs. Ubi alii leg. deglubere, vel delibrare, &c.

* Declinabilis, le, qui declinari potest, ut declinabilia nomina. Prisc. lib. 5. p. 670. Putsch. שיש לו נטוי, ἐγκλιτικός.

Declinatio, onis, f. 3. schivamento, lo schivare, סיר, שנוי, Ger. entweichung, Gal. déclinaison, décadence, détour, Hisp. declinacion, ἔγκλισις. Curt. l. 7. Quam Dioxippus cum exigua corporis declinatione vitasset. Cic. pro Cluent. cap. 53. Laboris, & periculi declinatio. Idem 4. Tusc. Declinatio a malo. Hinc appetitioni opponit Gel. l. 14. c. 1. & Cic. 3. de nat. Deor. ¶ Ponitur & pro digressione, ut declinatio brevis a proposito, Id. 3. de Or. ¶ Est etiam idem quod clima, seu certum cœli spatium, clima. Colum. in proœm. Oper. Sit oportet rerum naturæ sagacissimus, declinationum mundi non ignarus, ut exploratum habeat, quid cuique plagæ conveniat, &c. ¶ Apud Grammaticos est nominum per suos casus inflexio. Varr. lib. 7. L. L. sub init. Declinatio inducta in sermones utili, & necessaria de causa. * ¶ Pro derivatione unius vocis ab alia, i conjugati. Var. l. 5. L. L. c. 5. Singulis verbis primigeniis circiter quingentæ species declinationibus fiunt.

Declinātus, us, ui, m. idem quod declinatio, qua nominum inflexionem significat. Var. l. 7. de L. L. Nominibus novis allatis in consuetudinem, sine dubitatione eorum declinatus statim omnis dicit populus. ¶ Significat etiam motum voluntatis, quo aliquid fugimus. Cic. 5. Fin. c. 7. Alii censent primum declinatum esse dolorem. V. Adscitum.

Declinātus, a, um, nom. ex particip. inclinatus, ut declinata ætas, quæ scil. ad senium accedit. Quintil. l. 12. c. ult. & lib. eod. cap. 1. Neque spe, neque metu declinatus animus. h. e. ab honesto abductus.

Declīnis, ne, נטוה, declinans, devitans. Stat. Theb. v. 296. Exoritur pudibunda dies cœlumque retexens, Aversum Lemno jubar, & declinia Titan Opposita juga nube refert. Ubi Lactant. Scholiast. quæ declinarent, & fugerent. Al. leg. declivia, quod minus ad rem facit, cum sermo sit de sole surgente, non ad occasum vergente.

Declīno, as, avi, atum, a. 1. declinare, abbassare, נטה, Ger. entweichen, Gal. éviter, Hisp. evitar, disblergarse, ἀποκλίνω, est deorsum aliquid flectere, & flectendo vitare, schifare. ¶ Ponitur vel absolute. Cic. pro Sext. Magna rerum permutatione impendente, declinasse me paulum. ¶ Vel cum accus. Cic. 1. Offic. Declinet ea, quæ ei nocitura videantur. Virg. 4. Æn. Dulci declinat lumina somno. ¶ Vel cum ablat. & præpos. Cic. 4. Tusc. Quomodo quæ bona sunt, natura appetimus, sic a malis natura declinamus. ¶ Est & deflectere, vel divertere: & aliquando cum accus. ponitur, Cic. pro Planc. Urbem unam mihi amicissimam declinavi. ¶ Aliquando cum præposit. a, vel ab. Cic. Att. Non arbitratur, eum a Capua declinaturum. ¶ Vel cum de. Cic. 5. Fin. Paululum ad dexteram de via declinavi. ¶ Item deducere. Liv. l. 1. Si quo ego inde agmen declinare voluissem. Plaut. Aulul. 4. 8. ad fin. Nam ego modo declinavi paululum me extra viam. ¶ Item inclinare, vergere. Colum. l. 8. cap. 4. Declinat in vesperum dies. ¶ Item inflectere casus nominum, apud Grammaticos. Var. l. 7. de L. L. Recto casu accepto, in obliquos declinant. Gel. l. 4. cap. 1. Declinare in extremas litteras nomen. ¶ Verba etiam declinari dicuntur. Var. l. 4. L. L. pag. 3. Quod poeta verbum confinxerit, quod declinarit.

Declivis, o. 3. inchinato, piegato, declive, נמוך, מורד, Ger. abhaldig, Gal. penchant, Hisp. acuestado, ἐπικλινής, deorsum inclinatus, a clivus. Cæs. 2. B. G. cap. 18. Collis a summo æqualiter declivis. Lucan. l. 2. v. 421. Declivia montis. ¶ Translate, Plin. l. 8. ep. 18. Ætate declivis. h. e. ad senectam vergens.

Declivĭtas, atis, f. 3. inclinatio, τὸ πρανὲς, אשר, il declive. Cæs. 7. B. G. cap. 85. Exiguum loci ad declivitatis fastigium magnum habet momentum.

* Declivus. V. Declivis.

Decocta, fem. 1. aqua erat cocta, posteaque vitro infusa, & nive circumjecta iterum frigefacta, qua ratione fiebat, ut nivis frigus, non vitium reciperet. Neronis inventum fuit. Plin. l. 31. c. 3. & l. 19. c. 4. Suet. in Ner. c. 48. Juven. Sat. 3. v. 50. Si stomachus domini fervet vinoque, ciboque, Frigidior Geticis petitur decocta pruinis.

* Decoctio, onis, f. decozione, actus decoquendi & ipsa res decocta. Cæl. Aurel. Chron. l. 2. c. 13.

Decoctor, oris, m. 3. ἄσωτος, זולל, qui patrimonio absumpto ad inopiam redactus est. Cic. in Catil. 2. c. 3. Ex rusticis mendiculis, & decoctoribus. ¶ Decoctoribus lege Roscia certus erat locus ad spectandum in theatro constitutus; iis scil. qui vitio suo, non parentum culpa decoxissent. Cic. in Philip.

Decoctum, subst. n. 2. ἀφέψημα, decoctio, quod coctum est, vel jus, quo aliquid coctum est. Plin. l. 24. c. 9. Ad dentium dolorem, auriumque decoctum eorum salutare.

Decoctūra, æ, f. 1. cottura. Plin. l. 23. c. 1. Decoctura eorum veteres dysenterias, & cœliacos juvat. ¶ Ita quidam Lexicographi, sed in loco cit. Plinii legitur, Decoctum.

Decoctus, us, ui, m. cottura. Plin. l. 37. cap. 12. Gemmæ mellis decoctu mitescunt, hoc est, cum melle decoctæ.

Decoctus, a, um, nom. ex partic. cotto, ἀφεψηθεὶς, ut asparagi decocti, Plin. l. 23. c. 1. ¶ Et quia quod coctum est, purius est etiam, & defæcatius, hinc decoctum dicitur, quod purum, & sincerum est, Pers. sat. 1. v. 125. Si forte aliquid decoctius audis. h. e. castigatius, & limatius. ¶ Decocti fructus, frutta smaccate, fructus nimium maturi, & corruptioni proximi. Hinc translate Cic. 3. de Or. c. 26. Suavitatem habeat Orator austeram, & solidam, non dulcem, atque decoctam. h. e. nimis mollem.

Decollo, as, a. 1. deporre giù dal collo, ערף, נקף, ἐκτραχηλίζω, est de collo deponere. Cæcil. apud Non. cap. 2. nu. 222. In tuo collo est: decolles, cave. ¶ Hinc translate sumitur pro privare. Lucil. l. 11. Quibus fructibus me decollavi. ¶ Item neutraliter pro cadere, deesse. Plaut. c. 3. 1. Est illic mihi una spes cœnatica, si ea decollabit, redibo huc ad senem ad cœnam asperam: idest, si ea spes peribit, cadet, fallet. Sed aliqui decolare malunt unico l. h. e. per colum perfluere. ¶ Est item caput alicui auferre, securi cædere, tagliar il collo, κεφαλοτομεῖν. Fenestel. l. 2. Quemadmodum Cæsar a piratis captus sit, utque eos postea ceperit, & decollaverit. Ita refert Diomed. l. 1. Suet. Calig. cap. 32. Miles decollandi artifex quibuscumque e custodia capita amputabat.

Decŏlor, o. 3. senza colore, scolorito, לא צבוע, Ger. entferbt, Gall. décoloré, Hisp. decolorido, ἄχροος, quod est sine colore, vel colore vitiato est. Plin. l. 16. c. 12. Frigida hieme deterior, ac minus copiosa, & decolor. ¶ Translate pro vitioso, & turpi. Virg. 8. Æn. Deterior donec paulatim, ac decolor ætas. Ovid. in epist. Dejan. ad Herc. Fama Pelasgiadas subito pervenit ad urbes Decolor, & factis inficianda tuis.

Decoloratio, f. 3. actus decolorandi. Cic. 2. de Div. c. 27. Decoloratio quædam ex aliqua contagione terrena.

Decolorātus, a, um, adject. scolorito. Auct. ad Heren. l. 2. cap. 5. Decoloratum corpus mortui.

Decolōro, as, a. 1. scolorare, שזף, Ger. entferben, Gal. décolorer, Hisp. descolorear, ἀμαυρόω, colore pristino privo, aut colorem vitio, Horat. l. 2. od. 1. v. 35. Quod mare Dauniæ non decoloravere cædes? Adde Cels. l. 2. c. 8.

Decolōrus, a, um, idem quod decolor, scolorito. Prudent. Calagurrit. v. 113. Algidus cum decoloros horror artus concutit.

Deconcilio, as, a. 1. adimo, aufero, quemadmodum concilio usurpatur pro addicere alicui. Plaut. in fragm. apud Fest. in Persibus. Nihil deconciliares illi.

Decondo, is, di, itum, a. 3. idem quod condo, nascondere. Senec. de Consol. ad Marc. cap. 10. In alicujus ventrem immensæ beluæ decondet. Quod Lips. ex opt. lib. confirmat.

Decontor, vel Decunctor, aris, atus sum, dep. 1. idem quod cunctor, hæsito, esitare, pensare. Apul. l. 10. post princ. Unde potissimum caperet exordium, decontatur. Et l. 7. Dum in ista necis meæ decontor electione.

Decŏquo, is, oxi, ctum, a. 3. consumare, scemare cuocendo, בשל, אפה, הזיד, Ger. verkochen, verminderen, Gal. consumer, Hisp. consumir, ἀφέψω, paulatim diminuo, & coquendo absumo, ut Decoquere mustum ad tertias, vel quartas, &c. Plin. l. 31. c. 3. Neronis Principis inventum est decoquere aquam. ¶ Item convertere, mutare. Plin. l. 22. Omnem illico succum alienum, saporemque in venenum decoquit. ¶ Interdum est rem familiarem absumere, consumare la roba, fallire, & creditores solutione defraudare. Et fere intransitive ponitur. Cic. 2. Phil. c. 18. Tenes ne memoria, prætextatum te decoxisse. ¶ Interdum etiam transitive. Hinc Spartian. c. 7. scribit: Adrianum Senatoribus, qui non vitio suo decoxerant patrimonium, pro modo Senatoriæ professionis explevisse. ¶ Decoquere etiam dicuntur ea, propter quæ patrimonium consumimus. Pers. sat. 5. v. 57. Hunc alea decoquit, ille in Venerem putret. Col. l. 11. c. 1. Res domino decoxit, hoc est, proventum debitum non reddidit. ¶ Translate eleganter sumitur hoc verbum pro maturare, digerere. Quint. l. 2. cap. 4. Materiam esse volo vel abundantiorem, atque fusam: multum inde decoquent anni, multum ratio limabit. Sic Claudian. lib. 2. in Eutrop. v. 349. Accensam decoquat iram. ¶ Sen. epist. 36. Minus turpe est creditori, quam bonæ spei decoquere. h. e. bonam spem fallere.

Decor, ōris, m. 3. p. gen. p. bellezza, ornamento, תפארת, Germ. zierlichkeit, Gall. beauté, Hisp. hermosura, κάλλος, pulcritudo quædam ex decentia personæ, & refertur ad formam. Cic. 1. Acad. Spoliavit enim virtutem suo decore, imbecillamque reddidit. Domitian. apud Suet. c. 18. Scias, nec gratius quicquam decore, nec brevius, hoc est pulcritudine. V. Decus.

* Decor, ŏris, adject. decorus. Nav. & Sallust.

Decorāmen, inis, &

Decoramentum, i, n. ornatus. Sil. l. 16. v. 268. Vittaque majorum decoramen, fronte sine ullo delapsa attactu. Tert. de cult. fœm. c. 12. Matronalia decoramenta.

Decorātus, a, um, adject. decorus factus. Cic. 5. Tusc. cap. 40. Cassum quiddam & inani vocis sono decoratum.

Decōre, adv. onestamente, πρεπόντως, decenter, pulcre. Cic. 1. Offic. Ut ea si non decore, at quam minime indecore facere possimus. Et l. 1. de Or. c. 32. Apte, & quasi decore loqui.

Decoriātus, a, um, adject. excoriatus, scorticato. Pallad. Jan. c. 16. Amygdala decoriata vocat, quæ paulo ante corticibus spoliata dixerat.

Decorio, as, avi, atum, excorio, corium detraho, פצל, scorticare. Tert. de Anim. c. 33. Perinde decorietur, quia & ipsa despoliaverit.

Decŏris. V. Decorus.

Decoriter, adverb. idem ac decore. Apul. l. 7. Milef. Pererrantes crinium globos decoriter impeditos. Adde l. 11.

Decŏro, as, a. 1. adornare, פאר, Ger. zieren, Gall. orner, Hisp. adornar, τιμάω, orno, honesto. Cic. de Clar. Or. Hæc omnia vitæ decorabat gravitas, & integritas. Id. pro Balb. c. 6. Laude, honoribus, præmiis decorari.

* Decorōsus, decens, decorus. Scen. ep. 93.

Decorticatio, f. 3. actus decorticandi. Plin. lib. 37. cap. 24. Quod si angusta decorticatio fuerit.

Decorticātus, a, um, adject. scortecciato, cortice spoliatus, ut Abies decorticata. Plin. l. 16. c. 41.

Decortico, as, a. 1. scortecciare, scorzare, פצל, Germ. scheelen, Gall. écorcer, Hisp. descortecar, ἀπολέπω, corticem detraho. Plin. l. 16. c. 39. Cædi intempestivum, quæ decorticentur.

Decōrum, subst. n. 5. 2. τὸ πρέπον, יאות, יפי, non tam ipsum honestum significat, quam quod hominibus, & communi opinioni honestum videtur, & pulcrum, & probabile, l'onesto, decoro. Cic. 1. Off. Ut id decorum velint esse, quod ita naturæ consentaneum sit, ut in eo moderatio, & temperantia appareat cum specie quadam liberali. Hinc servare decorum. V. Decus.

Decōrus, a, um, o. 1. 2. bello, adorno, ornato, נאה, כשר, Ger. zierlich, Gal. beau, séant, Hisp. hermoso, ornado, εὐσχήμων, pulcher, decens, honestus. Cic. 2. de nat. Deor. Auri venas penitus abditas invenimus & ad usum aptas, & ad ornatum decoras. Id. de Senect. c. 9. Sermo senis decorus. Colum. l. 6. c. 1. Boves Apenninus progenerat omnem difficultatem tolerantes, nec ab aspectu decoros. ¶ Superlativo gradu utitur Apul. in Apol. Zenonem Velia oriundum decorissimum fuisse, Plato autumat. ¶ Invenitur etiam Decŏris, re, adject. 3. Salust. in fragm. l. 3. histor. Equis, & armis decoribus cultus.

Decōtes, f. 4. vestes attritæ, quasi sine cute, vel quasi cotibus detritæ, & consumptæ, Fest.

Decrementum, i, n. scemamento, il calare, מעוט. Gel. l. 3. c. 10. Quasi jam mundo senescente rerum, atque hominum decrementa sunt.

* Decrĕmo, idem quod cremo, & neutra significat. ardere, comburi. Rex omnis in aras Decremet. Tertul. in Car. adv. Marcion. l. 2. c. 2.

Decrepĭtus, o. 1. 2. decrepito, ישיש, ὑπέργηρως, extremæ ætatis senex, a creperus, quia est dubia vita. Cic. 1. Tusc. Ex his igitur hora octava quæ mortua est, provecta ætate mortua est, quæ vero occidente Sole, decrepita. Ter. Adel. 5. 6. 16. Anus decrepita.

Decrescentia, æ, f. 1. μείωσις, decrementum, ut decrescentia Lunæ. Vitr. l. 9. c. 4.

Decresco, is, crevi, n. 3. sminuirsi, scemarsi, מעט, הלך וחסר, Ger. sic mindern, abnemmen, Gal. décroitre, Hisp. menguarse, μειόομαι, est diminui. Cic. 2. de Divin. Cum Luna crescant pariterque decrescant. Mart. lib. 7. epigr. 53. Decrevere greges, dum cadit agna frequens. ¶ Sic febris, morbus, dies decrescit, Cels. l. 3. c. 6. Plin. l. 2. c. 59.

Decretālis, le, adject. ad decretum pertinens, seu pendens a decreto, ut decretalis pagina, Sidon. l. 7. ep. 9. Decretalis bonorum successio, Ulp. l. 1. §. 7. ff. de success. edict.

* Decretio, onis, f. decretum. Est Martian. Capell. l. 1. p. 12.

Decretorius, a, um, o. 1. 2. giudiciario, κρίσιμος, judiciarius, in quo scil. judicium ferri potest, ut Dies decretorius, decretorium sidus, vel tempus ex quo de proventu aliquarum rerum futuro sumitur judicium. Plin. l. 18. c. 28. Res summa vitium agitur, decretorio uvis sidere illo, quod Caniculam appellamus. Adde l. 17. c. 2. ¶ Arma decretoria, quibus scil. serio pugnandum est. Sen. ep. 118. Remove ista luxuriæ arma, decretoriis opus est. ¶ Decretorius stilus, qui rem definit. Id. de Clem. l. 14. ¶ Decretoria pugna, apud Quint. l. 6. c. 5. in qua de re tota decernitur: ubi tamen alii leg. desertatoria.

Decrētum, ti, n. 2. costituzione, deliberazione, חוק, חק, דת, Ger. eine erkantnus eines ehrsamen Rahts. Gal. décret, Hisp. decreto, δόγμα, ψήφισμα, statutum, sententia, id quod definitum est. Cic. Acad. l. 2. c. 9. Sapientiæ quid futurum est, quæ neque de seipsa dubitare debet, neque de suis decretis, quæ Philosophi vocant δόγματα. ¶ Decreta facere, Cic. post redit. in Sen. c. 1. & pro Domo c. 28.

Decrētus, a, um, o. 1. 2. definitus, statutus, constitutus, חקוק, decretato, stabilito, ut decreta provincia. Vellej. 2. 603. Cic. de Prov. Cons. Provinciam desponsam, non decretam habere videtur. Id. 2. de Or. Decreta virtutis præmia. Sen. Theb. 1. Omnibus decreta mors est. ¶ Aliquem decretum habere, aver qualcheduno accordato. Cic. pro Cæl. Nihil jam in istam mulierem dicam, sed si esset aliqua dissimilis istius, quæ se omnibus pervulgarit, quæ haberet palam decretum semper aliquem, &c. ¶ Plaut. Asin. 1. 1. Mihi decretum est aquam bibere. h. e. decrevi.

Decrētus, a, um, adject. a decresco, scemato, diminuito, ut nocte, dieque decretum, & auctum. Liv. vel Lævius apud Priscian. V. Voss. de Analog. l. 4.

Decrībro, as, a. 1. conficere tamquam per cribrum. Plaut. Capt. 4. 4. 6. Decribravit totum cum carne carnarium. Al. leg. Deturbavit.

Decŭbo, as, n. 1. giacere, שכב, κατάκειμαι, jaceo, quasi deorsum cubo. Apul. Decubantem exercavi feram. ¶ Item pro secubo usurpatur a Gel. l. 10. c. 15. Et de eo lecto trinoctium continuum non decubat. h. e. non secubat longe ab eo lecto.

Deculco, as, a. 1. calcare, דרך, Ger. zertretten, Gal. fouler aux pieds, Hisp. hollar, πατέω, calco. Plin. l. 17. c. 20. Pedibus in profluente deculcant.

Deculto, a. 1. κατακρύπτω, valde occulto, a deculo, ut occulto ab occulto. Fest.

Deculpātus, a, um, adject. Gel. l. 19. c. 10. Dehonestum tibi, deculpatumque hoc verbum videtur, h. e. damnatum. V. Culpa.

Decŭma, decumanus, V. decima, decimanus.

Decumātes agri, apud Tac. de Germ. c. 29. sunt, qui decumas solvunt. Erant autem hujusmodi agri in Germania in iis regionibus, ubi nunc est il Ducato di Vvirtemberga.

Decumbo, is, bui, itum, n. 3. giacere, שכב, κατάκειμαι, decubo, jaceo, recumbo. Cic. 3. Ver. Cum Apronius in triclinio decubuisset. ¶ Significat etiam ad mensam sedere, sedere a tavola. Plaut. in Merc. 1. 1. 97. Ad cœnam vocat, venio, decumbo. ¶ Aliquando mori, qua ratione de gladiatoribus præcipue dicitur. Cic. Phil. 3. c. 14. Quod gladiatores faciunt, ut honeste decumbant, faciamus nos principes orbis terrarum.

* Decuncis. V. Decunx.

Decunctor, V. Decontor.

Decunx, uncis, m. decem unciarum mensura. Fannius de ponder. v. 46. At si sextantem detrahas, erit ille decuncis.

Decupulātus, a, um, decuplus, Juvenc. l. 3. in c. 18. Matt. Christus prosequitur: non septem crimina tantum, Sed decuplata super donentur crimina fratri.

Decŭplus, a, um, o. 1. 2. δεκαπλάσιος, quod rei alicujus quantitatem decies in se continet. Liv. l. 39. c. 44. Uti ea quoque decuplo tanto pluris, quam quanti essent, æstimarentur. Ita ediderunt Manut. & Scheffer. at Grut. & Gronov. decem tanto, legunt.

Decūres, m. 3. antiqui pro Decurionibus usurparunt. Fest.

Decurĭa, æ, f. δεκάς, tabula, seu album (ut loquitur Suet. in Claud. cap. 16.) λεύκωμα græce, in quo perscripta erant Judicum nomina, qui simul judicabant. Ideo decuria dicta est, quia decem centurias, hoc est, mille judices continebat. Plin. l. 33. c. 1. & 2. Suet. Aug. c. 32. Ad tres Judicum decurias quartam addixit ex inferiore censu. Vide ibi Casaub. Quatuor hisce decuriis addita postea est quinta, ut patet ex eodem Suet. in Calig. c. 16. ¶ Apud Cic. l. 1. in Ver. c. ult. decuria usurpatur pro Senatoribus, qui ea tempestate judicabant, cui addit epithetum nostra. ¶ Fuerunt & in militia decuriæ, φρατρίαι, quæ singulæ decem equites continebant, quique iis præerat, decurio dicebatur. Rosin. Antiq. Rom. l. 10. c. 15. ¶ Denique decuria dicitur de quovis sodalitio. Plaut. Pers. 1. 3. 63. Exigam hercle ego te ex hac decuria. h. e. cœtu epulonum. Adde Colum. l. 1. cap. ult. & Vitruv. l. 7. c. 1. ¶ Ponitur etiam simpliciter pro decade, una decina. Trebell. Poll. in Claud. c. 14. Pellium tentoriarum decurias triginta.

Decuriālis, is, m. Decuriæ præfectus, vel consors. Vetus Inscr. apud Gruter. p. 36. n. 6. L. Aratius Phœbus Decurialis Decuriæ Juliæ. Et apud Fabret. p. 86. Q. Marcius Italicus Decurialis negotiator.

* Decuriātim, κατὰ λόχους, κατὰ δεκάδας, per decurias. Charis. l. 2. p. 165.

Decuriatio, onis, f. δεκαλοχισμός, divisio in Decurias. Cic. pro Planc. c. 18. Decuriatio tribulium, descriptio populi.

Decuriātus, a, um, adj. δεκαδευθείς, in decurias distributus, ut decuriati equites. Liv. l. 22. c. 38. Sua voluntate inter se equites decuriati, centuriati pedites conjurabant. Cic. pro Dom. Cum decuriatos, & descriptos haberes exercitus perditorum. V. Decurio.

Decuriātus, us, ui, m. idem quod decuriatio. Liv. l. 22. c. 38. Ubi ad decuriatum, aut centuriatum convenissent.

Decurio, as, avi, atum, a. 1. καταλοχίζω, עשר, est milites conscriptos in decurias distinguere. V. Decuriatus, a, um. ¶ Sumitur etiam pro conscribere homines ejusdem Tribus, vel Curiæ ad corrumpenda suffragia. Cic. pro Planc. c. 18. Doce, decuriasse Plancium, conscripsisse, promisisse, &c. V. Sodalitium.

Decurio, onis, m. 3. decurione, caporale, Ger. oberer, uberzehen, Gall. decurion, Hisp. decurion, ראש עשרה, δεκάδαρχος, princeps decuriæ, sive in urbe, sive in militia. ¶ Decurio in legione Romana erat, qui decem equitibus præerat. Principio in turma tres decuriones fuere. Varro l. 4. de L. L. Turma autem erat 30. equitum, sive 33. cum tribus Decurionibus. Postea re mutata, pristinum tamen remansit nomen. Nam quamvis unus toti præesset turmæ, h. e. 32. equitibus, nihilominus Decurio dicebatur. Veget. l. 2. c. 32. ¶ Municipales Decuriones sic dicti sunt, quod, cum Coloniæ deducerentur, decimus quisque legeretur. Erant in Coloniis, ac Municipiis eadem dignitate, qua Senatores Romæ. Hinc Vet. Gloss. Decurio, βουλευτής. Ex iis Magistratus eligebantur. Eorum decretum idem erat, quod Romæ Senatusconsultum. Cic. Recita, quæso, Sexti, quid decreverint Capuæ Decuriones. ¶ Postremis temporibus hoc nomen in aulis etiam Cæsarum usurpabatur, ut Decurio Palatii, Decurio Cubiculariorum, &c. Suet. in Domit. c. 17. Ammian. &c. V. Cubicularius.

Decurionālis, le, adject. ad decurionem pertinens, senatorius. Vet. Inscript. apud Spond. Misc. Erud. Antiq. p. 169. Exornato ornamentis decurionalibus. Gloss. gr. lat. βουλευτής, decurionalis.

Decurionātus, us, ui, m. δεκαρχία, dignitas Decurionis. Macrob. l. 2. Satur. c. 3. Cicero ab hospite rogatus, ut decurionatum privigno ejus expediret. Adde Plin. lib. 10. ep. 114.

* Decurionus. V. Centurionus.

Decurro, is, ri, & interdum decucurri, decursum, correre in giù, רץ, Ger. hinablauffen, Gal. courir en bas, s'écouler, Hisp. correr hazia abaxo, deorsum curro, καταθέω. Virg. Æn. 2. v. 41. Laocoon ardens summa decurrit ab arce. Plin. l. 3. ep. 20. Rivi ex fonte decurrunt. ¶ Item simpliciter currere, percurrere. Plin. l. 24. cap. 18. Scarabeum sursum deorsum decurrentem. Cic. pro Quint. cap. ult. Decurrere spatium ætatis, vel vitæ. ¶ Item confugere, ricorrere. Justin. l. 16. c. 3. Iterato ad Oraculum decurrunt. Plin. l. 10. ep. 97. Ad te consulendum decucurri. ¶ Sic decurrere ad Senatus consultum. Cæs. l. 1. B. C. Decurrere ad remedium aliquod. Plin. 3. ep. 19. ¶ Item scribendo, vel dicendo percurrere. Quint. l. 6. cap. 1. Decurrendum per capita. Stat. lib. 5. Silv. Versu decurrere pugnas. ¶ Est etiam militare verbum. Decurrere enim exercitus dicuntur, cum imaginarias pugnas edunt, in duas partes divisi vero similem pugnam faciunt, ut paratiores sint cum hostibus congredientes, quod apud Macedonas factitatum, narrat Liv. l. 40. c. 8. Vide Veget. l. 1. c. 17. & l. 3. c. 4. Itaque pars religionis erat; quam ob causam & in heroum funeribus fieri solitam hujusmodi exercitationem, notat Lips. ad l. 2. Ann. Tac. c. 40.

Decursio, onis, f. scorreria, il correre all'ingiù, καταδρομή, Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 10. Antonius Apennino, Alpibusque se teneat, & decursionibus per equites vastet ea loca, &c. Cic. 5. Fin. Tiberina decursio. ¶ Est etiam militaris exercitatio, qua milites ad pugnas instituuntur, ea omnia peragentes, quæ in bellis facienda occurrunt, esercizio militare. Suet. Ner. c. 7. Indicta decursio prætorianis. Veget. l. 2. c. 22. Ad decursionem campi milites exeunt.

Decursus, us, m. 4. discorrimento, מרוצה, אפיק, Germ. hinab lauffung, Gall. cours, course, Hisp. corrida, discurso, καταδρομή, decursio. Liv. l. 1. Ne subito ex collibus decursu Albanorum intercluderentur ab oppido. Cic. Fam. 3. ep. 2. Decursus mei temporis. ¶ Item decursio. h. e. militaris exercitatio. Tac. 2. Ann. c. 55. Exercitio equitum, decursibus cohortium interesse.

Decursus, a, um, adject. excursus, percursus, scorso. Lucret. l. 3. sub fin. Obiit decurso lumine vitæ. Plaut. Merc. 3. 2. 4. Decurso in spatio, breve quod vitæ reliquum est. Cic. 1. de Orat. Decursa abs te hæc sunt breviter.

* Decurtans, antis, mutilans, curtans. Arnob. l. 5. p. 165. Peniculamenta decurtantem. Al. alit.

Decurtātus, o. 1. 2. accortato, troncato, קצוע, קצור, Ger. gekirtzt, Gall. accourci, Hisp. desmochado, κολοβός, mutilatus, partic. a decurtor. Cic. in Orat. c. 53. Mutila sentit quædam, & quasi decurtata.

Decurvātus, a, um, idem quod curvatus. Non. c. 2. n. 92. Bura pars aratri posterior decurvata.

Decus, ŏris, p. gen. c. n. 3. onore, dignità, ornamento, הדר, τιμή, honor, laus, ornamentum, a decet. Virg. 6. Æn. Oblitus decorisque sui, sociumque salutis. Cic. 1. de Nat. Deor. Decus, & laus civitatis. Horat. 3. od. 16. Decus equitum. ¶ Cornel. Front. ita decus a decor distinguit, ut decor dicatur formæ, decus vero honoris.

* Decus, deci, m. figura decussis. Auctor. de limitib. p. 231. 243. 265.

Decussātim, adv. κατὰ χιασμόν, χιαστί, כמין כי, per decusses. Col. l. 12. cap. 54. Rapam decussatim ferramento lunato incidito. Vitruv. l. 1. c. 6. Circino decussatim describendum, & per decussationem & medium centrum linea perducenda ad extremum, &c. V. Decusso.

Decussatio, onis, f. χιασμός, actus decussandi. Exemplum vide in Decussatim.

* Decussātus, a, um, incrociato, intrecciato, χιαστός, κεχιασμένος, decussatim conformatus. Col. l. 4. c. 24.

Decussio, onis, f. a decutio, scuotimento. Tert. l. 2. de cul. fœm. c. 9. Decussio redundantioris nitoris.

Decussis, is, m. 3. nummus, qui decem asses valebat, sive denarium, a decem, & assis. Ejus figura erat Græca litera χ, vel Latina X. Quod si seces X. in partes duas, superior pars erit litera V. quæ quincuncis, seu quinque assium nota erat. ¶ Plerumque ad Geometriam applicatur, & significat sectionem lineæ transversim factam. V. Decusso. Plin. l. 18. c. 34. Ducantur duæ lineæ in decusses obliquæ. Vitr. l. 10. c. 11. In primo decussis puncto. ¶ Sumitur & pro denario numero, seu decade, ab eod. Vitr. l. 3. c. 1.

Decussissexis, n. indeclin. Vitr. l. 3. c. 1. Quoniam animadverterunt, utrosque numeros esse perfectos, & sex, & decem, utrosque in unum conjecerunt, & fecerunt perfectissimum decussissexis.

Decusso, as, a. 1. χιάζω, est ad decussis figuram redigere, hoc est, res aliquas eo ordine collocare, ut inter se literæ Græcæ χ, aut Latinæ X. speciem præbeant. Cic. de Univ. c. 7. Hanc conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit, mediæque accommodans mediam quasi decussavit. Colum. l. 3. c. 13. In speciem græcæ literæ decussare.

Decussus, a, um, adject. scosso, abbattuto, ut decussa lilia, Ovid. 2. Fast. v. 707. Decussæ turres, Liv. 25. 7.

Decussus, us, m. 4. abbattimento, נקף, נוש, רעש, Germ. das abschlagen, Gal. secousse, Hisp. sacudimiento, ἀπόσεισις, decutiendi actus. Plin. l. 11. c. 37. Aliqui tunc scribunt, decidere eum, rursusque decrescere facilem decussu. Nisi malis esse supinum verbi decutio.

Decutio, is, cussi, cussum, a. 3. crollare, gettare a terra, נקף, הרעיש, Ger. abschlagen, Gal. abare, Hisp. sacudir, ἀποσείομαι, quatiendo dejicio, ex de, & quatio. Liv. l. 1. c. 54. Summa capita papaverum dicitur baculo decussisse. Horat. epod. 9. v. 9. December silvis honorem decutit. Plaut. Epin. 2. 3. 4. Ex armario decutio argenti quantum mihi lubet. h. e. depromo.

* Dedamno, as, absolvo, libero. Tert. de pud. c. 15. Sceleris manifestum dedamnaverit.

Dedĕcet, imp. 2. disconvenire, לא טוב, Germ. es geziemet sich, od stehet ibel an, Gal. il est messéant, il sied mal, Hisp. no es bien, no conviene, ἀπρεπές ἐστι, non decet, ineptum, inconveniens est. Cic. 1. Off. Contraque falli, errare, labi, decipi tam dedecet, quam delirare, & mente captum esse. Ovid. l. 1. Amor. el. 7. v. 12. Nec dominam dedecuere comæ. ¶ Personaliter Stat. 10. Theb. Si non dedecui tua jussa, tulique prementem.

Dedĕcor, is, o. 3. laido, disonesto, αἰσχρός, inhonestus, turpis. Sallust. apud Priscian. l. 6. Dedecores, inultique terga ab hostibus cædebantur. Auson. ep. 9. v. 5. Quæ dedecor alga recondit. Stat. Theb. 11. v. penult. Dedecorem amplexi vitam, reditusque pudendos.

Dedecoratio, onis, f. disonore. Tert. de Anima, c. 34. postrema dedecoratio.

Dedecorātor, oris, masc. chi disonora. Tert. Apolog. c. 14. Dedecorator deorum.

Dedecorātus, a, um, disonorato, infame, Sueton. in Ner. c. 36. Tamquam aliter illi non possent nisi morte succurrere, dedecorato flagitiis omnibus.

Dedecŏro, as, a. 1. disonorare, קלל, Ger. verschreyen, schenden, Gal. deshonnorer, Hisp. deshonrar, καταισχύνω. Cic. 3. Off. Dedecorantem & urbis auctoritatem, & magistri.

Dedecorōse, adv. αἰσχρῶς, turpiter. In epitom. Sex. Aur. Victor. Dedecorose vixi, turpius peream.

Dedecorōsus, a, um, dedecorus, turpis, indecente. Sex. Aurel. Victor. in Dioclet. Suspectans necem dedecorosam, venenum dicitur hausisse.

Dedecōrus, a, um, o. 1. 2. disonorato, infame. Tac. l. 3. Ann. c. 32. Sex. Pompejus M. Lepidum, ut socordem, inopem, & majoribus suis dedecorum incusavit.

Dedĕcus, oris, n. turpitudo, infamia, probrum, labes, macula, ignominia, infamia, disonore, קלון, חרפה, כלימה, Ger. schand, Gal. deshonneur, Hisp. deshonra, αἰσχύνη, ignominia ex re turpiter gesta. Cic. 2. Tusc. Dolorem existimo maximum malorum omnium. M. Etiamne majus, quam dedecus? Ad Herenn. l. 4. c. 35. Dedecori esse studiis ac literis.

Dedicatio, f. dedicazione, consacrazione, חנוכה, Germ. zueignung, Gall. dédicace. Hisp. dedication, καθιέρωσις, consecratio. Cicer. pro Domo. Nisi quem forte illius castissimi Sacerdotis superstitiosa dedicatio deterret. Solemnis dedicatio apud Liv. l. 4. c. 20.

* Dedicative, affermativamente, καταφατικῶς, affirmate, affirmando. Capell. l. 4. p. 128. Et dedicative & abdicative concludi potest.

Dedicativus, a, um, adject. idem quod affirmativus, ut dedicativa propositio, cui opponitur abdicativa. Apul. l. 3. Dogm. Plat. & Capella initio Dialectica.

Dedicātor, oris, m qui dicat, dedicatore. Tert. Apol. c. 5. Tali dedicatore damnationis nostræ etiam gloriamur, h. e. inchoatore, atque auspice.

* Dedicātu. Apul. in Flor. n. 18. al. l. 4. Sermo dedicatu religiosus.

Dedicātus, a, um, adject. dedicato, consacrato. Cic. 3. de Nat. Deor. c. 15. Ædem Castori & Polluci in foro dedicatam vides. Id. 1. Leg. c. 22. Ingenium in se suum sicut simulacrum aliquod dedicatum putabit. ¶ Dedicatus Apollo, apud Hor. l. 1. od. 31. h. e. divinis honoribus affectus, cui templum dedicatum sit.

Dedĭco, as, a. 1. dedicare, consacrare, חנך, Ger. weyhen, zueignen, Gal. dédier, Hisp. dedicar, καθιερόω, consecro, religiosum facio. Dedicare, inquit Festus, est dicendo deferre. Hinc Cæcil. Annal. l. 1. apud Non. Legati, quo missi sunt, veniunt, dedicant mandata. h. e. exponunt. Accius etiam in Alphes. Te esse Alcmæonis fratrem factis dedicat. h. e. dicit, asserit. V. Parei Lex. Lucret. ubi alia ex Paulo, & Lucretio exempla affert. ¶ Verum frequentior hujus verbi notio est, qua significat tribuere, sacrare, &c. Cic. pro Arch. c. 8. Smyrnæi delubrum Homero dedicaverunt. Sic templum, signum, aram dedicare. Cic. & alii sæpe. Et dedicare ædes alicujus. h. e. religioni obstringere, sacras facere. Id. pro Domo sua. ¶ Dedicare alicui librum, est, inscribere, nuncupare, & veluti consecrare. Plin. in præf. hist. nat. Hos tibi dedicavi libellos. ¶ Interdum sumitur pro auspicari cum aliqua solemnitate. Sueton. Nerone, c. 35. Ejusmodi domum absolutam cum dedicaret. Ascon. in Orat. Cic. in Pison. Antequam Cn. Pompejus ludos faceret, quibus Theatrum dedicavit. ¶ Dedicare doctos viros inter Deorum sedes. h. e. ponere. Vitr. in præf. l. 9. Eodem sensu Suetonius in Tib. c. 44. l. 10. ep. 117. ¶ Dedicare in censum, est referre, & profiteri quæ sua sint in censendo, dar' in nota &c. Cic. pro Flacc. c. 32. At hæc prædia etiam in censum dedicavisti: Gell. l. 7. c. 11. Instrumentum fundi Sabini in censum dedicavisti. h. e. in æstimationem attribuisti. Alii utroque loco leg. in censu. ¶ De-

¶ Dedicare in sacrum. h. e. religioni obstringere, *Cajus l. 6. ad leg. XII. tab.* ¶ Dedicare in funus. h. e. funeris religioni obstringere. *Paulus l. 19. Dig. in rem. vers. filiusf.* ¶ Dedicare sub ascia. V. Ascia.

Dedignatio, f. 3. actus dedignandi, *lo sdegnarsi, e ricusare.* ἀπαξίωσις, ὀργή, עברה אף. *Plin. in Paneg. c. 18.* Inertia, & contumacia, & dedignatione parendi. *Quint. l. 1. c. 2. ad fin.* Tacita dedignatio.

Dedignor, aris, d. 1. *sprezzare, sdegnare*, מאס, Ger. *verachten*, Gal. *dédaigner*, Hisp. *desdenar*, ἀπαξιόω, indignum reputo, contemno. *Ov. 1. de Ponto.* Is me nec comitem, nec dedignatus amicum est.

Dedisco, is, dedidici, a. 3. שכח *dissimparare*, Ger. *entlerner*, Gal. *désapprendre*, Hisp. *desmedrar*, μεταμανθάνω, quod didici, obliviscor. *Cic. 1. de Orat.* Inventus nostra dedisceret pene discendo. *Senec. Troad. v. 633.* Dediscit animus, sero quod didicit diu.

Deditim, adverb. dedendo. *Diom. Grammat. l. 1.*

Deditio, f. 3. dedendi actus, *resa*, ἔκδοσις, ἐγχείρησις. *Cic. pro leg. Manil.* Spem deditionis non ademit, obsidesque imperavit. ¶ Forma deditionis describitur a Livio in deditione Collatiæ, l. 1. Deditionem facere, *Hirt. de B. Hisp. c. 20.* In deditionem redigere, *Cic. 4. Phil. c. 6.*

Dedititius, vel Dediticius, o. 1. 2. ἔκδοτος, qui se in alterius imperium dedidit, a deditus. *Cic. ad Brut. ep. 2.* Id S. C. plerique interpretantur ad tuos sive captivos, sive dedititios pertinere.

Deditus, o. 1. 2. *dato, applicato, disposto, inclinato*, נתון, נשה, אוהב, ἐκδοθείς, addictus, partic. a *dedo*, ut Deditus literis, amori, voluptati, &c. *Cic. pro Cæl.* Cujus prima ætas dedita disciplinis fuit, iisque artibus, quibus instruimur ad usum forensem. *Id. Fam. 9. epist. 9.* Animus tibi deditissimus. ¶ *Dedita opera*; est data opera, consulto, *a posta. Cic. pro Rosc. Amer.* Ut ea dedita opera a vobis contra vosmetipsos facere videamini. Adde *l. 10. Att. ep. 3.*

Dedo, is, didi, ditum, a. 3. addico, trado, do, quasi consecro, *dare in tutto*, נתן, הסגיר ביד, Ger. *sich ergeben*, Gall. *rendre*, Hisp. *dar en poder*, ἐκδίδωμι, est in perpetuum dare, vel totum subdere, sive in manus, potestatemve, & arbitrium dare. *Liv. l. 1.* Sic ad supplicium Numitori Remus deditur. ¶ Hinc dedere se hostibus, *arrendersi. Plaut. Amph.* Convenit, utri victi sint eo prælio, urbem, agros, focos, seque uti dederent. ¶ Aliquando est simpliciter dare. *Ter. And.* Verberibus te cæsum in pistrinum, Dave, dedam. *Virg. 4. Geor.* neci dedere. ¶ Aures dedere, est audire, *Cic. pro Arch.* Ut etiam Cordubæ natis Poetis aures suas dederet. ¶ Dedere se libidinibus, angoribus, amori, patriæ, alicui. h. e. obnoxium facere, incumbere, &c. *Cic. 2. Off.* & *2. Leg. c. 2.* & *Tusc. c. 30.* Dedere se ad scribendum. *Id. 1. de Orat.*

Dedoceo, es, a. 2. *insegnare al contrario*, Germ. *entlehren*, Gal. *désapprendre*, Hisp. *desensenar*, μεταδιδάσκω, est secus ab eo, quod quis doctus est, docere, vel falsum esse ostendere. *Quint. l. 2. c. 3.* Dedocendi onus plus, quam docendi est. *Cic. 1. de Fin.* Si a Polyæno familiari suo Geometriam discere maluisset, quam illam etiam ipsum dedocere.

Dedolatus, a, um, *asciato, piallato*, dolatus. *Col. l. 11. c. 2.* Hidicæ dedolatæ.

Dedoleo, les, n. 2. *non dolersi*, Ger. *verschmertzen*, Gall. *ne ressentir point de douleur*, Hisp. *no dolerse*, ἀπαλγέω, non doleo, seu dolere desino. *Ovid. 3. Fast. v. 480.* Potui dedoluisse semel.

Dedolo, as, a. 1. *polire*, פסל, Ger. *uberhobel*, Gal. *doler*, ἀποξέω, dolabra, vel ejusmodi ferramento, quæ scabra, atque impolita sunt, lævigo, perfecte dolo, a *de* intensiva. *Col. l. 4. c. 26.* Partes eorum putres dedolandæ. *Plaut. Men. 5. 2. 106.* Dedolabo assulatim viscera.

Dedomatus, a, um, adject. perfecte domitus, *ben domato. Commodian. Instruct. 34* Equa primum dedomata.

Deduco, cis, xi, ctum, a. 3. *scortare, tirare, condurre al basso*, הוליך, שלח, נהל, Ger. *hinabziehen, hinabführen*, Gal. *déduire, conduire*, Hisp. *deduzir*, ἐξάγω, proprie est e superiore loco in inferiorem ducere, cum abl. & præp. *a*, vel *ab*, *e*, *ex*, *de*, vel sine præp. *Cæs. 3. B. G.* Deducere de rostris conantem concionari. *Virg. in Pharm.* Carmina vel cœlo possunt deducere Lunam. ¶ Item de loco ad locum, sive de re ad rem deducere cohortes ex præsidiis, Deducere de via, &c. *Cic. Att. l. 7.* Ut ille de his oppidis, quæ extra eam provinciam occupavisset, præsidia deduceret. *Liv. l. 34. c. 35.* Deducere præsidia ab oppidis. ¶ Et omissa præposit. quæ inest in ipso verbo, *Id. ib.* Deducere præsidia civitatibus. ¶ Item ducere, vel abducere, ut deducere ad judicium, deducere sponsam marito, vel ad maritum, vel amicam ad amantem, &c. *Cic. pro Flac.* Qui ad hoc judicium deducti non sunt. *Id. 4. Ver.* Hic est Docimus, ad quem iste deduxerat Tertiam Isidori mimi filiam. ¶ Item alicui comitatum præstare officii gratia, vel honoris, *accompagnare. Cic. 10. Fam.* Cumque magna multitudo optimorum virorum, & civium me de domo deduceret. *Liv. l. 23. c. 23.* Frequentes eum domum deduxerunt. ¶ Item ex majoribus fluminibus aquam in alia loca derivare, *Virg. 1. Georg.* Rivos deducere nulla religio vetuit. ¶ Deducere vela, est expandere apud *Ov. 3. Met. v. 66.* & *l. 6. v. 233.* & *l. 11. v. 477.* ¶ Translate est abducere, removere. *Q. Cic. de pet. Cons.* Ut de illa animi pravitate deducas. ¶ Item derivare. *Lactant. l. 4.* Diximus, nomen religionis a vinculo pietatis esse deductum. ¶ Item redigere. *Lactant. l. 4.* Homines ad tantam cæcitatem esse deductos. ¶ Item proferre, *prolongare. Cic. 1. Acad.* Ut contra omnium sententias dies plerosque deduceret. Sic, deducere rem in noctem, *Cæs. l. 3. B. C.* ¶ Item in subtilitatem ducere. *Pompon.* Vocem deducas, oportet, ut mulieris videantur verba. Hinc ponitur etiam pro subtiliter, & nihil subrusticum proferre. *Hor. l. 2. ep. 1.* Tenui deducta poemata filo. ¶ Item subducere, ut *Deducere cibum*, parcius solito cibum suppeditare. *Ter. Eun.* Siqua est habitior paulo, pugilem esse ajunt, deducunt cibum. ¶ Item de summa aliquid demere, *sottrarre. Cic. 1. Offic.* Et addendo, deducendoque videre, quæ reliqui summa fiat. ¶ Item privare, auferre. *Cic. pro Cæcin.* Et de fundo Cæcina moribus deduceretur. ¶ Item inducere. *Cic. Att. l. 9.* Spe tamen deducebar ad eam cogitationem, &c.

* Deducta, æ, f. *Cic. 2. de leg. c. 20.* Ut si in testamento deducta scripta non sit, ipsique minus ceperint, quam omnibus heredibus relinquatur, sacris ne alligentur. h. e. deductio pecuniæ, quæ fiebat, ne heres sacris alligaretur: deductis enim a parte suæ hereditatis centum nummis, liberabatur heres a sacris defuncti, quia si tantumdem cepisset, quantum cæteri heredes, alligabatur sacris, ut *Cic. Ib. c. 21.* docet. Sed priore loco alii aliter legunt.

* Deductim, deducendo. *Diom. l. 2. p. 168.*

Deductio, f. 3. *condotta*, נהול, שלוח, Ger. *die begleytung*, Gal. *conduite*, Hisp. *arcaduz*, παραγωγή, est actus deducendi. *Cic. de Leg. Agrar.* Tum quæ erit in istos agros deductio? ¶ Item derivatio, cum ex fonte, aut flumine per rivos aqua deducitur. *Cic. 1. de Div.* Ex quo illa admirabilis a majoribus Albanæ aquæ facta deductio est. ¶ Item detractio minoris summæ a majore, *sottrazione*, ἀφαίρεσις, *Cic. in Verr.* Certis nominibus deductiones fieri solebant. ¶ Translate *Senec. de Benefic. l. 2. c. 4.* Beneficia integra ad eos, quibus promissa sunt, perveniant, sine ulla, quod ajunt, deductione. Ex quibus verbis patet, formulam fuisse, *sine ulla deductione.* Quo pertinet vetus Inscriptio a Lipsio in hunc locum allata: Signum Panthei testamento fieri, ponique ex argenti libris C. sine ulla deductione jussit.

Deducto, as, *Lucil.* apud *Non.*

Deductor, oris, m. *chi accompagna*, מנהל, משלח, Ger. *begleyter*, Gal. *conducteur*, Hisp. *guiador*, παρηγεμών, qui ducit. *Q. Cic. ad M. Cic. de petit. consul. c. 9.* Una salutatorum, cum domum veniunt, altera deductorum.

Deductorium, ii, n. ἀπαγώγιον sulcus, vel fossa ad aquam deducendam in agris. *Pallad. Novemb. tit. de Castaneis.* Locus tamen deductoria liquoris accipiat, ne humor insidens limo germen exstinguat.

* Deductorius, a, um, ad educendum vel detrahendum pertinens, ἀπαγωγός, ut *deductoria medicamenta*, quæ alvum ducunt, *Cal. Aurel. Acut. l. 2. c. 19.* Deductorius cuniculus, in stabulis est, per quem lotium animalium foras deducitur, *Veget. de R. V. l. 1. c. 56.*

Deductus, us, m. idem quod deductio, seu adductio. *Apul. A. A. l. 1.* Ponderis deductu vestis ad ingluviem adstricta.

Deductus, a, um, adject. adductus, *ridotto, condotto*, מנוהל, מורד, מובא, *Nepos 15. 7.* Deducta eo res est. *Cic. Phil. 13.* Homo deductus ex ultimis gentibus. ¶ Deductum carmen, h. e. tenue, dicitur a *Virg. Ecl. 6.* Pastorem pingues pascere oportet oves, deductum dicere carmen. Ita explicant Serv. & Macrob. ducta metaph. a lana, quæ in tenuitatem deducitur. Sic nasus deductior, h. e. tenuior. *Sueton. Aug. c. 79.* Nasum a summo eminentiorem, ab imo deductiorem. ¶ Vox deducta, pro subtili, & tenui. Afran. respondit voce deducta. V. in *Deduco.*

Dedux, ucis, com. qui deducitur, seu originem trahit. *Symm. l. 8. ep. 18.* Nisi forte Gallia tua dedux sit ab Helicone.

Deeo, is, ivi, itum, n. a *de* & *eo* conflatum, significat de aliquo loco abire, ut Deire jugis, q. d. ire de jugis, apud *Stat. Theb. l. 2. v. 551.* ut ex MSS. restituit Gronovius.

Deerro, n. 1. *errare, vagare, traviare*, תעה, Ger. *sich verriren, irren, fehlen*, Gall. *s'égarrer*. Hisp. *vagar, apartarse*, ἀφαμαρτάνω, est de via declinare. *Virg. 7. Ecl.* Vir gregis ipse caper deerraverat. *Quint. l. 10. c. 3.* Ut obvios non videamus, & itinere deerremus. ¶ Translate est a ratione discedere. *Auct. ad Her. l. 1.* Si non deerrabimus ab eo, quod cœpimus exponere. ¶ *Tacit. Ann. 13. c. 29.* Sors deerrabat ad parum idoneos, *cadeva sopra soggetti poco abili.*

Defæcabilis, le, adject. qui defæcari, & purgari potest, ut defæcabilis cisterna, apud *Sidon. l. 1. ep. 5.*

Defæcatio, onis, f. a fæce purgatio, *purgazione. Tertull. de Anim. c. 27.* Ex carnis defæcatione.

Defæcatus, o. 1. 2. מזוקק, טהור, ἀποξυγωθείς, quod est a fæce repurgatum, purum, sine sordibus. *Col. l. ult.* Et defæcatum vinum in amphoras bonas adjicito. ¶ Translate *Plaut. Aul. 1. 2.* Nunc defæcato demum animo egredior domo, idest, ab angore purgato, tranquillo.

Defæcis, e. adject. qui est sine fæce. *Cor. Sever. de Ætna, v. 424.* Quam levis excocto defæcis robore pumex. Alii leg. *defecit.* Scaliger priorem lectionem magis probat.

Defæco, a. 1. *purgare, levare la feccia*, זקק, Ger. *leutern*, Gal. *séparer de la lie*, Hisp. *quitar las hezes*, ἀποξυγόω, a fæce purgo, fæcem detraho. *Plin. l. 18. c. 26.* Vina tamen defæcari, etiam diffundi Hyginus suadet. Translate *Sidon. l. 1. epist. 1.* Literas defæcandas limandasque alicui committere.

Defamatus, a, um, adject. fama privatus, *infamato. Gell. l. 9. c. 2.* Ut vocabula quæque eorum defamata, atque emortua cum iis videantur. *Id. l. 18. c. 3.* Turpidine pristinæ vitæ defamatissimus.

Defanatus, a, um, *profanato*, pollutus, profanatus. *Arnob. sub fin. lib. 4.* Spatiola defanata.

Defano, as, avi, atum, a. 1. idem quod profano, *profanare. Arnob. l. 4. ad fin.* Spatiola defanata.

Defarinatus, a, um, adject. in farinam redactus, apud *Tert. cont. Valen. c. 3.*

Defatigatio, f. 3. *lo stancarsi*, הלאה, Ger. *ermidung*, Gal. *lassement*, Hisp. *cansancio*, καταπόνησις, actus defatigandi. *Cic. de Sen.* Corpora quidem exercitationum defatigatione ingravescunt, animi autem se exercendo levantur.

Defatigatus, o. 1. 2. *stancato, stanco*, labore confectus. *Cic. 10. Famil. l.* Sed mehercule in ea conservanda jam defatigatus non multo plus faveo patriæ, quam tuæ gloriæ.

Defatigo, a. 1. *stancare*, שירה, Ger. *ermiden*, Gal. *lasser*, Hisp. *cansar*, καταπονέω, lassum reddo. *Cic. pro Quinct.* In quo illud tot, & tales viros defatigat? *Id. pro Marc. c. 6.* Noli in conservandis bonis viris defatigari.

Defatiscens, tis, fatiscens, deficiens. *Plin. 17. 2.* Arbores, si blandiantur Austri, defatiscentes.

Defectio, f. 3. *mancamento*, פשע, מרד, כלה, ἔκλειψις, λειποθυμία, actus deficiendi, diminutio. *Cic. de Sen.* Defectiones Solis, & Lunæ multo nobis ante prædicere. ¶ Item lassitudo, *debolezza*, ἔκλειψις, *Suet. in Calig. c. 50.* Ut tamen nonnunquam subita defectione ingredi, stare, colligere se se, ac sufferre vix posset. ¶ Item rebellio vel militum ab Imperatore, vel civitatis a domino, cum ab eorum gubernatione discedunt, *ribellione*, מרד, Ger. *abfall, ohmacht*, Gal *rebellion, pameison*, Hisp. *rebeldia, rebelion*, ἀποστασία. *Liv. l. 1.* Ob residuas bellorum iras maxime solicitati ad defectionem voluntarios traxere. Et translate. *Cic. 4. Tusc.* Intemperantiam, quæ est a tota mente, & recta ratione defectio. ¶ Ellipsis etiam, figura, qua aliquid in oratione subticetur, *defectio* vocatur, a *Macrob. l. 6. Sat. c. 8.*

Defectivus, o. 1. 2. *difettivo, imperfetto*, חסר, ἐλλειπτικός, quod est mancum, & imperfectum. *Tert. adv. Valent. c. 14.* Defectiva, & abortiva genitura. *Cal. Aurel. Brut. 2. 10.* Defectiva febris. h. e. intermittens.

Defector, m. 3. *ribello*, מרד, Ger. *rebell, abfeltig*, Gal. *rebelle, révolté*, Hisp. *rebelde*, ἀποστάτης, qui de uno exercitu ad alium transit. *Suet. in Ner. c. 43.* Revocatisque ad pœnitentiam defectoribus.

Defectrix, icis, f. quæ deficit, *manchevole*, ut defectrix virtus, *Tert. adv. Valent. c. ult.*

Defectus, us, ui, m. idem quod defectio, *mancanza, debolezza, difetto. Plin. l. 19. c. 5.* Defectus stomachi. *Id. l. 20. c. 2. ad fin.* Defectus animi. *Virg. 2. Geor. v. 478.* Defectus solis, lunæ, *ecclisse.*

Defectus, a, um, adject. deficiens, destitutus, privatus, *privo, mancante, abbandonato*, חסר, ἐκλελειμμένος. *Quint. l. 8. c. 3.* Acqua & cibo defecti. *Pl. l. 8. c. 16.* Defectus dentibus, *Mart. de cygno l. 3. ep. 77.* Dulcia defecta modulatur carmina lingua. *Cels. l. 1. c. 8.* Defecta a menstruis mulier. *Col. in præf.* Defectissimum annis & viribus in agrum relegat. *Apul. l. ult. Flor.* Oratione defectior.

Defendo, is, endi, ensum, a. 3. *difendere*, גנן, Ger. *beschirmen*, Gal. *défendre*, Hisp. *defender*, ἀπείργω, ἀλέξω, ἀσπίζω, ὑπερασπίζω, proprie est depellere, avertere, prohibere, *tener lontano. Cic. 3. Off. c. 18.* Defendere, ac propulsare injuriam. *Ovid. l. 2. de Rem. amor. v. 228.* Proximus a tectis igni defenditur ægre. *Virg. ecl. 7. v. 47.* Solstitium pecori defendite, *Sil. l. 7. v. 47.* Solstitium pecori defendite. *Sil. l. 7. v. 170.* Defendere sitim lympha. ¶ Metaleptice usurpatur pro tueri, ut dictum est. *Cic. pro Quint. c. 13.* Locum suum honestissime defendere. *Id. de Senect.* Causas defendere. ¶ Construitur & cum præposit. *Id. pro Leg. Manil. c. 6.* Provincia non modo a calamitate, sed etiam a metu calamitatis defendenda. *Cic. pro Syll. c. 2.* Qui illum solus ante de ambitu defendisset. ¶ Defendere valetudinem, pro conservare. *Cels. l. 4. c. 5.* ¶ In disputando defendere, est ratione asserere. *Cic. in Acad.* Id recte factum esse, defenderem.

* Defeneratus, a, um, fenore obstrictus, *Apul. in Apolog.* Multis creditoribus defeneratus.

Defenero, as, fenoribus faciendis exhaurio, *Cic. Parad. 6. c. 2.* ad defenerandas diripiendasque provincias.

Defensa, æ, f. *difesa*, defensio. *Tert. l. 2. advers. Marcion. cap. 18.* A Deo exspectare defensam.

Defensio, f. 3. *difesa*, מגן, Ger. *beschirmung*; Gal. *défense*, Hisp. *defension*, ἀπολογία, προστασία, actus defendendi. *Cic. 4. Acad.* Ut ea pars defensionis relinquatur. *Id. 1. Fam. ep. 9.* Defensionem alicujus suscipere.

Defensito, as, a. 1. freq. a defenso, *Cic. 1. Off. c. 33.* Si igitur non poterit sive causas defensitare, &c.

Defenso, as, a. 1. freq. a defendo. *Sall. Jug. c. 60.* Qui mœnia defensabant. *Liv. l. 26. c. 45.* Mœnia ipsa se se defensabant. ¶ Defensare injuria, pro, ab injuria, *Plaut. Bacch. 3. 3. 39.*

Defensor, m. 3. *difensore*, מגן, גונן, Ger. *beschirmer*, Gal. *défenseur*, Hisp. *defendedor*, ὑπερασπιστής, qui defendit, *Cic. in Verr.* Quem sibi illa defensorem sui juris, ultorem injuriarum, actorem totius causæ adoptavit. *Liv. l. 36. c. 35.* Defensor vobis adero. *Cic. pro Mil.* Defensor necis. h. e. propulsator.

* Defensorius, a, um, ad defendendum pertinens. *Tert. 2. adv. Marc. c. 14.*

Defenstrix, icis, f. *difenditrice*, quæ defendit. *Prisc. sup. v. Æneid. pag. 1220. Putsch.* testatur, usurpatam esse hanc vocem ab ipso *Cicerone in Timæo.*

Defensuiri, pro defensum iri, ut Debituiri, pro debitum iri. *Ulp. de dot. prælect.*

Defensus, a, um, adject. *protetto, difeso. Nepos 19. 2. 3.* Ab eo in judiciis defensus, *Curt. l. 10. c. 9.* Ne loci quidem religione defensus occiditur.

Defero, ers, detuli, delatum, a. anom. *portare*, נשא, Ger. *tragen, oder, bringen*, Gal. *apporter*, Hisp. *traer, lievar*, ἀπάγω, pene idem est, quod fero, vel affero, cum acc. *Plaut. Amph. 2. 2. 69.* Quid, si e portu navis huc nos dormientes detulit? ¶ Vel cum acc. & dat. *Plaut. Trin.* Quibus me oportet has deferre epistolas. ¶ Vel cum acc. & alio acc. cum præp. *ad*, vel *in*. *Liv. l. 5.* Deferri in præceps. *Plaut. Asin.* Egon' ut non domo uxori meæ surripiam pallam atque ad te deferam? ¶ Est item dare, tribuere, *Liv. l. 1.* Omnes Numæ Pompilio Regnum deferendum decernunt. *Cic. 6. Fam. ep. 10.* Universum studium, & benevolentiam ad te defero. Sic deferre honores alicui. *Cic. pro Dom. c. 9.* Et deferre alicui suam voluntatem. *Id. Fam. 13. 18.* h. e. subjicere. ¶ Item denuntiare, narrare. *Cic. 4. Fam.* Vehementer te esse solicitum, multi ad nos quotidie deferunt. *Nep. Annib. c. 3.* Deferre senatui. ¶ Causam deferre ad aliquem, est tradere, committere. *Cic. in Brut.*

Brut. Itaque auctoritate C. Lælii publicanos causam detulisse ad Galbam. ¶ Deferre alicujus nomen, est apud Judicem, vel Magistratum de aliquo crimine aliquem denuntiare, & reum facere. *Cic. pro Cæl. c. 31.* Nomen amici mei de ambitu detulit. *Id. ibid.* Maleficium alicujus ad judicem deferre. *Tacit. 5. An.* Deferri impietatis. *Varro* quoque apud *Gell. 13. 4.* *deferre* absolute pro accusare dixit. ¶ Deferre jusjurandum, est, facultatem jurandi dare. *Quint. l. 5. c. 6.* Ne cui jusjurandum deferremus. ¶ Interdum deferre significat vendendum exponere. *Senec. ep. 42. a med.* In omnibus consiliis rebusque faciamus, quod solemus facere, quoties ad institorem alicujus mercis accessimus; videamus, quanti deferatur. ¶ Significat etiam, *dare in nota.* Solebant enim Magistratus e provincia reversi eorum nomina ad ærarium deferre, quorum opera in provinciæ administratione usi fuissent, ut & ipsi pro meritis suis beneficium aliquod a Senatu consequerentur. *Cic. Fam. 5. ep. 20.* Scito a me & Tribunos militum, & præfectos, & contubernales dumtaxat meos delatos esse. Dicebant etiam, *deferri in beneficiis*, quia qui delatus erat, beneficium ex ærario consequebatur. Ital. *pensione. Cic. pro Arch.* In beneficiis ad Ærarium delatus est L. Lucullo Prætore. ¶ Ponitur etiam pro ferre, gignere. *Pl. 19. 1.* Frutex similem barbatæ nucis defert fructum.

Defervefacio, a. 3. *far bollire forte*, רתח, Ger. *zuesiden, siedend heiss machen*, Gal. *faire bouillir*, Hisp. *hazer hervir*, θερμαίνω, valde fervere facio. *Plin. l. 23. c. 7.* Radix caprifici defervefacta in vino dentium dolores sedat. Adde *Vitr. l. 8. c. 5.*

Defervefactus, a, um, adject. fervefactus, *bollito, scaldato. Plin. l. 20. c. 7.* Semen defervefactum in aqua. Adde *Varr.* apud *Lactant. de Opif. Dei, c. 17.*

Deferveo, es, rvi, n. *cessare di bollire*, קרר, German. *erkalten*, Gall. *se réfroidir*, Hisp. *dexar de hervir*, ἀποζέω, fervere desino. *Plin. l. 14. c. 9. ad fin.* Hoc (mustum) protinus in lagenis suis defervere passi. *Plin. l. 9. ep. 16.* Ut primum videbuntur defervisse.

Defervesco, is, bui, n. 3. *raffreddarsi*, קרר, ἀποζέω, est fervorem amittere. *Col.* In se concoqui, & defervescere patiantur. ¶ Translate ponitur pro ardorem animi invita ratione excitatum deponere, remittere. *Cic. 4. Tusc. c. 36.* Si quam habent ulciscendi vim, differant in tempus, dum defervescat ira. *Ter. Adelph. a. 1. in fin.* Sperabam, jam deferbuisse adolescentiam. Sic defervescere dicuntur cupiditates, studia, &c. *Cic. pro Cæl. c. 19.* & *pro Cluent.*

Defessus, o. 1. 2. *stanco*, יגע, κατάπονος, valde fessus, defatigatus. *Cic. in Rull.* Ut aratores cultu agrorum defessi urbis domiciliis uterentur. *Id. 1. Acad.* Et, nisi de via defessus esset, continuo eum ad nos venturum fuisse. V. *Defetiscor.*

Defetigare pro defatigare, reperiri interdum in MSCtis testatur *Par. in Lex. Crit.*

Defetiscentia, æ, f. defatigatio, *stanchezza. Tert. de Anim. c. 43.* Anaxagoras somnum defetiscentiam affirmat.

Defetiscor, eris, defessus sum, d. 3. *stancarsi*, יגע, Ger. *mid vverden, erlingen*, Gal. *se lasser*, Hisp. *cansarse*, ἀποκάμνω, est lassari, labore deficere, a *fatiscor*. *Ter. Phorm. 4. 1. 23.* Neque defetiscar unquam ego experirier, donec &c. *Id. Adelph. 4. 6.* Defessus sum ambulando. ¶ Diomed. Grammaticus putat, *defessus* non esse particip. ab hoc verbo, sed simpliciter nomen, cum per se nullum tempus significet.

Deficio, cis, eci, ectum, a. 3. *mancare, finire*, חסר, Germ. *abnemmen, gebresten*, Gal. *faillir, manquer*, Hisp. *faltar*, ἐκλείπω, desum, non sufficio, cum nominat. rei inanimatæ, & dat. vel acc. personæ, ut Vires mihi deficiunt, Dies me deficiet, Vox illi defecit, Oratio illum defecit, &c. Non autem recte dicitur ex. g. Uxor me deficit, sed a me. *Cic. pro Flacc.* Ad quam opprimendam non animus eis, sed vires deficiunt. *Id. 4. Ver.* Me dies, vox, latera deficient. ¶ Cum infinito. *Sil. l. 3. v. 111.* gelidos ne scandere tecum Deficiam montes conjux tua? crede vigori femineo, &c. Sed tamen illud infinitum Græco more pro nominativo positum est. Est enim sensus: *an* ego conjux tua *Deficiam scandens gelidos montes*? ¶ Sæpe ponitur absolute, idest, sine casu posteriore. *Cic. de Fin.* Si forte memoria defecerit, tuum est, ut suggeras. ¶ Est etiam vires amittere, languescere, desinere. *Cic. Att. l. 1.* Ne una plaga accepta P. C. conciderent, ne deficerent. *Cæs. 7. B. G. c. 30.* Deficere animo, *perder' il coraggio.* ¶ *Cic. 1. de Divin. c. 43.* Si Luna paulo ante Solis ortum defecisset in signo Leonis, *essendo si ecclissata.* ¶ Item carere, privari, cum ablat. sine præp. *Col. l. 3.* Vide, ne pristino alimento deficiat. ¶ Atque in hac significatione etiam passive sumitur pro destitui, derelinqui. *Cic. pro Cluent. c. 65.* Mulier abundat audacia, consilio, & ratione deficitur. ¶ Est item recedere, deficere, cum homines ab iis, quorum sub imperio sunt, discedunt, & in hostium numerum se conferunt, vel simpliciter cum ab alterius ductu, & partibus recedunt, *partirsi, ribellarsi. Cic. 3. Ver.* Deficere ab imperio, ac nomine nostro volebat. *Liv.* Pometia, & Cora ad Aruncos defecerunt. ¶ Et translate. *Cic. de Amic. c. 11.* Difficile est, amicitiam manere, si a virtute defeceris. *Id. 2. Fam. ep. 16.* Deficere a se ipso. h. e. naturam & mores mutare. ¶ *Plin. lib. 2. cap. 10.* Deficit in mucronem figura. h. e. desinit. ¶ *Alter Plin. l. 2. ep. 17.* Hæc amœnitas deficit aqua salienti, *le manca.*

Defigo, is, ixi, ixum, a. 3. *piantare, ficcaro*, תקע, Germ. *anheffien*, Gall. *ficher, aattacher*, Hisp. *hincar*, καταπηγνύω, deorsum figo, implanto, immitto, cum dat. vel cum accus. & præp. *in*, vel cum abl. & præp. *in*. *Virg. 2. Georg. v. 290.* Terræ defigitur arbos esculus. *Col. l. 2.* In terram bene pastinatam, & stercoratam rectum sarmentum defigito. *Cic. in Catil. 1. c. 6.* Sicam in corpore Consulis defigere voluit. ¶ Translate sumitur pro imprimere. *Cic. 2. Ver.* Ut non modo in auribus vestris, sed in oculis omnium ejus furta, atque flagitia defixurus sim. ¶ Item ponere, applicare. *Cic. 11. Phil.* In cujus possessiones, atque fortunas non impudentissimos oculos spe, & mente defigere? *Id. 3. de Or.* Defigere mentem in aliqua re. *Plin. 8. 16.* Defigere oculorum aciem in aliquid. ¶ Item obstupefacere, attonitum reddere. *Liv. l. 1.* Tacita mœstitia ita defixit omnium animos, ut, &c. *Id. l. 3.* Stupor omnes admiratione rei tam atrocis defixit. ¶ Usurpatur hoc verbum etiam in sortilegiis, & devotionibus, & significat ligare, obnoxium reddere. *Sen. Her. Oet. v. 523.* Hoc magæ dixere amorem posse defigi malo. Adde *Virg. Ciri, v. 377.* & V. *Salmas. ad Suet. Calig. c. 3.*

Defindo, is, idi, issum, a. 3. idem quod findo, *fendere. Ennius apud Non. c. 2. n. 351.* Malos defindunt, fiunt tabulata, falæque.

Defingo, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod fingo, *formare*, *Cato c. 54. R. R.* Panem defingere.

Definio, is, ivi, itum, ire, a. 4. *definire, circonscrivere*, גבל, תאר, גזר, כתב, Ger. *entscheiden*, Gal. *borner*, Hisp. *definir*, καθορίζω, constituo, decerno, & quasi finiendo certos rei, de qua agitur, terminos præscribo. *Cic. pro Arch.* Res hæ, quas gessimus, orbis terræ regionibus definiuntur. ¶ Definire alicui, quid faciat, h. e. præscribere. *Id. pro Quint.* ¶ *Cæs. l. 7. B. G. c. 38.* Definire diem, tempus, *determinare il dì.* ¶ Est item rem aliquam describere, ejusque vim explicare. *Cic. 1. Offic.* Placet igitur ante definire, quid sit officium. ¶ Definitum est, decrevi, constitui. *Plaut. Cist.* Perge eloqui, non remittam, definitum est.

Definite, *espressamente, con limitazione*, גזרה, בגבול, Ger. *ausstruckenlich*, Gal. *expressement*, Hisp. *determinadamente*, expresse, manifeste. *Cic. pro Bal. c. 14.* Quæ definite potestatem Pompejo civitatem donandi dederat. *Plin. Paneg. c. 88.* Definite, distincteque designat. *Cic. in Ora.* Definite, distincteque dicere.

Definitio, onis, f. *definizione*, גבול, גזר, Gal. *definition*, Hisp. *definicion*, ὁρισμός, est oratio explicans, quid sit id, de quo disputatur, ut Homo est animal rationale. *Cic. 1. de Or. c. 42.* Est definitio earum rerum, quæ sunt ejus rei propriæ, quam definire volumus, brevis & circumscripta quædam explicatio. ¶ *Id. 2. Div.* Hominum, & temporum definitione sublata, *senza specificare chi, e quando.*

Definitive, adv. definiendo, definite. ὡρισμένως, ὁριστικῶς, *Tert. de carn. Christi, c. 18.* Sententialiter, & definitive pronunciare. Adde *Ascon. in Ver. 4. c. 10. ad illa verba*, tua manu numeratum.

Definitivus, o. 1. 2. ὁριστικός, גזור, quod ad definitionem spectat. *Cic. de Inv. l. 2. c. 17.* Cum nominis controversia est, quia vis vocabuli definienda verbis est, constitutio definitiva nominatur. ¶ Apud *JCtos leg. 2. Cod. de sent. ex peric. recit.* Sententia definitiva est, quæ ultimo datur, & rem totam absolvit.

Definitor, oris, m. qui definit, & decernit. *Tert. l. 1. cont. Marc. c. 10.* Habemus illum alicubi unius baptismi definitorem.

Definitus, a, um, adject. *definito, determinato. Cic. in Somn. Scip. c. 3.* Esse in cælo certum & definitum locum, ubi beati ævo sempiterno fruantur.

Defioculus, m. 2. *losco, senza un' occhio*, Ger. *einaugig*, Gal. *borgne*, Hisp. *tuerto*, ἑτερόφθαλμος, cui oculus defit, seu deest. *Mart. l. 12. epigr. 59.* Hinc defioculus, & inde lippus. Al. tamen leg. *Hinc cæsis oculis.* Alii, *cacis oculis.*

Defit, verb. def. *manca*, Germ. *es mangelt*, Gal. *il y a faute*, Hisp. *fallesce*, λείπει, deest, cum dat. *Cic. in Tusc. 3. c. 19.* Mihi fortuna magis nunc defit, quam genus. *Ter. Hec. 3. 2.* Nihil apud me tibi defieri patiar. *Gell. l. 20. c. 7.* Ostreæ defiunt. *Plaut. Men. 1. 4. 3.* Neque defiat, neque supersit. ¶ Fit hoc verbum a *fio*, ut tradit Voss. in Etymol. Alii a *deficio* derivant, ut *defit* sit per syncopem pro *deficit*.

Defixus, a, um, o. 1. 2. infixus, hærens in aliquo, *fisso, attaccato. Cic. in Somn.* Quousque humi defixa tua mens erit? *Id. in Or.* Id intueri, atque in eo defixus esse debet. *Hor. l. 1. ep. 6.* Defixis oculis videre.

Deflacco. V. Deflocco.

Deflagratio, onis, f. *abbruciamento*, חבערה, Germ. *brunst*, Gal. *embrasement*, Hisp. *abrasamiento*, ἔμπρησις, combustio. *Cic. 3. de Fin. c. 19.* Qui negant, se recusare, quominus ipsis mortuis terrarum omnium deflagatio consequatur.

Deflagratus, a, um, adject. ambustus, *abbruciato. Cic. Catil. 4. c. 6.* In cinere deflagrati imperii collocarent.

Deflagro, as, n. 1. *ardere, abbruciarsi fortemente*, נשרף, בער, Ger. *verbrennen*, Gal. *bruler*, Hisp. *arder*, ἐμπρήθομαι, vehementer comburor, igne consumor. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Dianæ Ephesiæ templum deflagravisse. *Id. 4. Acad. c. 37.* Fore tamen aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret. ¶ Significat etiam defervescere, mitescere. *Liv. l. 40. c. 8.* Spes animum subitat, deflagrare iras vestras, purgari suspiciones posse.

Deflammo, as, avi, atum, a. 1. *Apul. 5. A. A. sub fin.* Pharetram expilet, & sagittas dearmet, arcum denodet, tædam deflammet. h. e. igne spoliet, exstinguat.

Deflatus, a, um, flando rejectus. *Varr. l. 1. R. R. c. 64.* Quod est levissimum ac summum, deflatum trajiciunt in alia vasa.

Deflecto, is, xi, xum, a. 3. *torcere, piegare*, עקל, נטה, כפף, ἀποκλίνω, Ger. *nider biegen, abvvenden*, Gal. *flechir, plier*, Hisp. *doblegar*, κατακάμπτω, torqueo, curvo. *Col. l. 6. c. 11.* Ramum olivæ deflecte, & ad cæus arboris ficulneæ religa. ¶ Translate est declinare, divertere. *Cic. 3. Off.* In quo verbo lapsa consuetudo de via deflexit. *Id. pro Rel. Com. c. 16.* Deflectere a veritate. ¶ Transitive etiam construitur. *Id. in Or. c. 40.* Ut declinet a proposito, deflectatque sententiam. ¶ Deflectere in aliquem locum. *Pl. l. 4. ep. 1.* Deflectemus in Thuscos, ut necessario fungamur officio. Sic deflectere iter, vel ex itinere. *Id.* & *Lucan. l. 3.*

Defleo, es, a. 2. *piangere*, בכה, ספד, Ger. *vvein*, Gal. *pleurer*, Hisp. *llorar*, καταδακρύω, idem, quod fleo, deploro. *Asinius Cic. l. 10. ep. 31.* Illud initium civilis belli deflevi. *Apul. l. 5. A. A.* Sorores deflebant oculos, & plangebant ubera. h. e. oculos fletu fœdabant. *Senec. in Octav. v. 10.* Semper genitrix deflenda mihi.

Defletio, onis, f. fletus, quo aliquid prosequimur, *pianto. Juvenc. l. 4. v. 122. in cap. Matth. 25.* Adveniet jam tunc tristis defletio terris.

Defletus, a, um, adject. ex particip. *pianto, compianto*, *Cic. Tusc. 1. c. 35.* Liberi defleti. Et *7. de Orat. c. 3.* Mors a multis sæpe defleta.

Deflexio, onis, f. idem quod deflexus, *piegatura. Juvenc. l. 4. v. 155. in Luc. c. 21.* Deflexio lucis.

Deflexus, us, m. 4. *piegatura*, κατάκαμψις, curvatio. *Col. l. 4. c. 26.* Ne deflexu frangatur. *Val. Max. l. 4. c. 2. init.* Descendamus ad egregium humani animi ab odio ad gratiam deflexum.

Deflexus, a, um, adject. curvatus, *piegato*, λοξός, κατακαμφθείς, ut, Amnes in alium cursum contorti, & deflexi. *Cic. 1. Divin. c. 19.* Auditur a quibusdam aliud exemplum ex *eod. l. 9. Attic. ep. 20.* Ætas jam a diuturnis laboribus deflexa ad otium. Sed al. leg. *devexa.*

Deflo, as, n. *soffiar via*, השיב, הפיח, נפח, Ger. *abbinblasen*, Gal. *souffler*, Hisp. *soplar*, πνέω, idem quod flo. *Plin. l. 28. c. 2.* Vetabantque munditiarum causa deflare. ¶ Translate est contemnere, *sprezzare. Sueton. Calig. c. 38.* Julii, & Augusti diplomata, ut vetera & obsoleta deflabat. Ita enim legunt Casaub. Salmas. & Lipsius. Vulg. *Deflebat.*

Defloccatus, o. 1. 2. quod floccos amisit, ut *Senes defloccati*, qui calvi sunt, quia suos floccos, idest capillos amisere. *Plaut. Epid. 5. 1. 10.* Per urbem duo defloccati senes quæritant me.

Deflocco, as, a. 1. est floccis nudare, & transl. privare, a *floccus*. Nonnulli in *Plaut. Asin. 3. 3. post v. 110.* talem inserunt: Perii: jam illicce homo meos hic lumbos defloccabit. h. e. atteret. ¶ *Non. c. 1. n. 22.* aliter refert. Sic enim habet: Deflocare est atterere, tractum a vestibus sine flocco. *Plaut. Casin.* Perit, flocco habebit jam illic homo lumbos meos.

Defloratio, onis, f. קטף, proprie est florum hinc inde collectio. Hinc translate *Tert. ad Valent. c. 12.* Graculus Æsopi ex omnium defloratione constructus.

Defloratus, a, um, adject. flore privatus, נבל, ἀπανθισθείς. *Quint. l. 6. præf.* Certos, atque defloratos fructus ostendebat. Al. leg. *Deformatos*, h. e. qui formam quidem pomorum habent, non adhuc tamen magnitudinem, & maturitatem.

Defloreo, es, n. 2. *fiorire*, פרח, ἀνθέω, flores emitto. *Col. l. 5. c. 6. ad fin.* Vitis cum se multa fronde cooperit, pejus defloret, nebulasque & rores diutius continet, omnemque uvam perdit.

Defloresco, is, ui, n. 3. florem amittere, ἀπανθέω, נבל, *sfiorire, perder' i fiori. Catull. carm. nupt. 63.* Item cum tenui captus defloruit ungue. ¶ Significat etiam flores emittere. *Col. l. 2. c. 12.* Frumentum & hordeum spicam emittit; & cum totam edidit, octo diebus deflorescit. h. e. emittit, ac demittit. ¶ Translate sumitur pro vires, aut decorem amittere. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 27.* Formæ dignitas aut morbo deflorescit, aut vetustate. *Gell. 14. 1.* Spes tibi jam defloruit.

Defloro, as, a. 3. *sporcare, macchiare*, טנף, Ger. *vervvisten, abreissen*, Gal. *défleurer*, Hisp. *desflorar*, μιαίνω, conspurco, contamino, vitio, a flos, quasi sit floribus, & ornatu spoliare. *Liv. l. 37. c. 58.* Gloriam ejus victoriæ defloratam ad Thermopylas esse. Ita ediderunt Aldus, Scheffer. Froben. & Gruter. Gronovius mavult *præfloratam. Gell. l. 14. c. 1.* Futurum gaudii fructum spes tibi jam defloravit. Sed hic quoque al. leg. *præfloravit.*

Defluo, is, n. 3. *scorrere all' ingiù*, נגר, Germ. *abfliessen, abrinnen*, Gall. *s'écouler*, Hisp. *escorrerse*, καταρρέω, deorsum fluo, & dicitur proprie de fluminibus. *Pl. l. 6. c. 7.* Defluit in Rhenum Moganus. *Virg. 3. Georg.* Missosque secundo defluit amni. Dicitur & de aliis rebus, ut vestis, toga defluxit ad imos pedes. *Virg. 2. Æn.* ¶ Per translationem est decurrere, delabi, *trascorrere. Cic. in Lælio.* Ad leves amicitias defluxit oratio. ¶ Item ætate, vel morbo solvi, *mancare*, Hinc folia ex arboribus, capilli ex capite defluere dicuntur. *Sal. in Jug.* Ubi per socordiam vires, tempus, ætas, ingenium defluxere. ¶ Item decidere, *cadergiù. Curt. l. 7. c. 7.* Corpus ex equo defluxit in terram. *Virg. 11. Æn. v. 500.* Quem tota cohors imitata, relictis Ad terram defluxit equis. ¶ Significat etiam, desinere fluere, *cessare di scorrere. Hor. l. 1. ep. 2. v. 42.* Rusticus exspectat, dum defluat amnis. ¶ Translate *Cic. Fam. ep. 2.* Ubi salutatio defluxit, literis me involvo. ¶ Defluere ab aliquo, est declinare. *Quint. l. 10. c. 1.* Tantum ab illo defluebant, quantum ille ab antiquis descenderat.

Defluvium, n. 2. capillorum fluxus. *Plin. lib. 11. c. 39.* Defluvia comarum facere dicitur.

Defluus, a, um, o. 1. 2. quod defluit. *Plin. l. 22. c. 13.* Hippocrates capillos mulierum defluos fricari raphanis jubet. *Apul. 3. A. A.* Guttatim defluus. ¶ Deflua cæsaries, apud *Prudent.* est prolixa, promissa. Inquit enim *in Pass. Cyprian. v. 30.* Deflua cæsaries compescitur ad breves capillos.

Defluxio, onis, f. idem quod defluvium, *lo scorrer in giù*, ἀπόρροια, *Jul. Firmic. l. 3. c. 7.* Per gonorrhæam, idest defluxionem seminis.

* Defluxus, us, m. defluxio. *Apul. de Deo Socrat.*

Defodio, is, odi, ossum, κατορύττω, חפר, *scavare, far' una fossa. Col. l. 7. c. 5.* Scrobem defodiamus. *Cato R. R. c. 50.* Vineam defodere. h. e. fodiendo implantare. ¶ Item sepelire, obruere, *sotterrare. Liv. l. 3. c. 33.* Defodere cadaver.

Defœdus, o. 1. 2. valde fœdus. Quidam afferunt exempl. ex *Cic. l. 9. Att. ep. 10.* ubi legitur; Quod quæris a me, fugam ne fidam, an moram defœdam utiliorem putem? Sed mirum, quot hic variæ lectiones.

Defœneratus, a, um, adject. fœnore obstrictus, *indebitato. Apul. Apol.* Pater ejus multis creditoribus defœneratus.

Defœnero, as, avi, atum, fœnoribus faciendis exhaurire. *Cic. Parad. 6.* Dimissiones libertorum ad defœnerandas, diripiendasque Provincias.

Defomitatum, lignum, dixerunt antiqui, quod a fomitibus, quibus confoveri solet, erat succisum, ab antiquo Defomo, dedolo. *Festus.*

* Deforas, *di fuori*, מחוץ, ἔξω, extra. *Grut. p. 573. n. 1.*

Defore, defuturum esse, fut. inf. a desum. *Cic. de Leg. Agr.* Arbitrantur, non defore, qui illam restituerent. ¶ Usurpatur & *deforem, defores, deforet*, & *deforent*, Cæteris caret.

* De-

* Deforma dicuntur exta, quæ dantur calida, a formus, calidus, *Fest. in Forma.*

Deformatio, f. 3. ἀμαύρωσις, דמות, יצירה, תאר, actus deformandi. *Liv. l. 9. c. 5.* Ab illa deformatione tantæ majestatis, *disonore, strapazzo.* ¶ Idem descriptio, delineatio, *descrizione. Vitr. præf. l. 3.* Venti qui sint, & a quibus regionibus singuli spirent, deformationibus grammicis ostendi. *Jul. Firm. l. 1. c. 3.* Nondum corporis deformatione completa.

Deformatus, a, um, adject. יצור, מתאר, formatus quidem, sed nondum elaboratus, & perfectus, *abbozzato, disegnato,* ut marmora prima manu deformata, *Quint. l. 5. c. 6.* Sic certos & deformatos fructus ostendere, *Id. in præfat. l. 6.* ¶ Item descriptus, *descritto. Plaut. Pseud. 2. 3. 11.* Cuncta in ordine, animo ut volveram, certa, deformata habebam. ¶ Item deformis, sine forma, *deforme. Cic. 11. Att. ep. 20.* Hunc omnibus a me pictum, & politum artis coloribus, subito deformatum vidi. *Gell. l. 14. c. 2.* Deformatissima & spurcissima vita. *Cic. de Arusp. resp.* Deformatus vitiis.

Deformis, & me, o. 3. *disforme, sozzo, brutto,* רע, Ger. *ungestalt,* Gal. *défiguré, laid,* Hisp. *deforme,* ἄμορφος, turpis, fœdus, a forma. *Cic. pro Cœl.* Ut eum pœniteat non deformem esse natum. *Idem Marcello, l. 4.* Nec eam diligere minus debes, quod deformior est. *Gell. l. 5. c. 11.* Deformissima femina. ¶ Dicitur etiam de inanimis, ut deformis ægrimonia, *Horat. epod. 13. v. 18.* Vitium deforme, *Martial. 11. epigr. 74.* Deformis æger, h. e. incultus, *Cic. 5. in Verr.*

Deformitas, atis, f. *bruttezza,* רע, Ger. *ungestelte, unform,* Gal. *difformité,* Hisp. *deformidad,* ἀμορφία, turpitudo. *Cic. 2. de Orat. c. 59.* Deformitas, & vitium corporis. *Id. l. 1. de Leg. c. 19.* Deformitas animi. ¶ Sumitur & pro dedecore, *disonore. Quint. l. 6. c. 1.* Si judicibus aut gloriæ futura est absolutio rei, aut deformitati damnatio. *Cic. Att. l. 9. ep. 10.* Deformitas fugæ.

Deformiter, adv. *bruttamente,* במום, Ger. *unformlich,* Gal *d'une manière difforme,* Hisp. *defermement,* αἰσχρῶς, fœde, turpiter. *Quint. l. 8. c. 3.* Junctura deformiter sonat. *Val. Max. l. 8. c. 1. n. 6.* Abjicere se tam suppliciter, & attollere tam deformiter cogebatur.

Deformo, a. 1. fœdo, turpo, maculo, *far brutto, disformare,* Ger. *ungestalt ungeschaffen machen,* Gal. *défigurer,* Hisp. *desafear,* ἀμαυρόω, est destruere, ab integra forma ad corruptam traducere. *Cic. de Arusp. resp.* In qua Pompejum ornat, an potius deformat? *Auct. ad Her. l. 4.* Carthaginienses Italiam deformaverunt. *Virg. 4. Georg. v. 254.* Vultum deformat macies. ¶ Sæpe est delineare, *abbozzare,* ὑποτυπόομαι, *Cic. pro Cæc. c. 5.* Quis igitur ille, quem frustra deformavi &c. *Cato R. R. c. penult.* Deformare areas. ¶ Item ornare, nova forma insignire. *Vitruv. l. 5. c. 8.* Tragicæ scenæ deformantur columnis, signis, & regalibus rebus.

Deformosus, a, um, adject. deformis. *Sidon. l. 3. ep. 3.* Consilio deformosiore aliquid occulere.

Deformus, o. 1. 2. calidus, a formus, ut Exta deforma. *Fest.*

Defossus, us, m. *scavamento. Plin. l. 19. c. 8.* Area in defossu cavata.

Defossus, a, um, adject. *scavato, sotterrato. Virg. Georg. 3 v. 376.* In defossis specubus agere. *Id. Æn. 10. v. 526.* Defossa talenta argenti. *Pl. l. 30. c. 3.* Talpæ defossæ, sepultisque similes.

Defractus, a, um, *spezzato, rotto,* particip. a defringo. *Pl. l. & c. 17.* Defractos ramos ferere.

Defrænatus, a, um, o. 1. 2. *sfrenato,* בליעל, Ger. *unbendig,* Gal. *éffrené,* Hisp. *desenfrenado,* ἀχάλινος, effrænatus, quasi sine fræno. *Ovid. 1. Met. v. 282.* Et defrænato volvuntur in æquora cursu.

Defraudatio, onis, νοσφισμὸς, ἀποστέρησις, עשק, חמס, *il defraudare. Tert. de Anim. c. 43.* Omnis natura aut defraudatione, aut enormitate rescinditur.

Defraudator, oris, m. νοσφιστής, fraudator. *Senec. de benef. l. 4. c. 26.* Qui beneficiorum defraudator est. Correctiores libb. hab. *Fraudator.*

Defraudatrix, icis, f. quæ defraudat. *Tert. de Jejun. c. 16.* Domus impudens, sacrificiorum carnalium defraudatrix.

Defraudo, vel defrudo, per syncopen, a. 1. *ingannare,* חמס, עשק, Ger. *betriegen,* Gal. *défrauder,* Hisp. *defraudar,* παρακρούω, ἀπονοσφίζω, est per fraudem cuiquam aliquid intercipere, vel circumvenire aliquem. *Plaut. Asin.* Te ne ego defraudem, cui ipsi nihil est in manu? ¶ Defraudare genium, est naturæ, quod appetit negare. *Ter. Phorm. 1. 1. 10.* Quod ille unciatim vix de demenso suo, suum defraudans genium, comparsit miser. ¶ Defrudo pro defraudo, legitur apud *Nonium c. 1. n. 130.* V. Defrugo.

Defremo, is, n. 3. fremere desino. *Sidon. l. 4. ep. 12.* Sensim ira defremuit. Adde *l. 1. epist. 5. extr.*

* Defrenatus, a, um, *sfrenato,* בליעל, ἀχάλινος, effrenatus. *Ovid. Met. 1. v. 282.*

Defrens, entis, f. seges demessa, a frendo, rumpo. Ita vet. Gloss. & Voss. Etymol. ¶ Apud Festum *defrensa* significat, detrita, detonsa.

Defricate, adv. fricate. *Nov. in Tarentilla* Facete, & defricate. *Sosipater Gramm l. 1.*

Defricatus, a, um, adject. confricatus, *fregato,* ἐπιτριβείς, ut defricatæ maculæ, *Plin. l. 28. c. 10.* Dolia defricata, & diligenter lota, *Col. l. 11. c. 2.*

Defrico, as, avi, & ui, atum, & ictum, a. 1. *fregare,* גרד, Ger. *abreyben, abkratzen,* Gal. *difrotter, torcher,* Hisp. *regar,* καταψήχω, idem quod frico. *Auct. ad Her.* Ut in balneas venit, cœpit, postquam perfusus est, defricari. *Pl. l. 26. c. 4.* Defricare pumice. ¶ Translate defricare sale, est satyrico carmine perstringere, notare. *Horat. l. 1. sat. 10. v. 4. de Lucilio:* Idem quod sale multo urbem defricuit, chatata laudatur eadem.

Defrictus, a, um, adject. idem quod defricatus. *Apul. l. 3. Met.* Defrictis adeo diu pupillis, an vigilarem, scire quærebam.

Defrigesco, n. 3. καταψύχομαι, קרר idem quod frigesco, *raffreddarsi. Col. l. 12. c. 20.* Jubebis agitari quod decoxeris eousque dum defrigescit.

Defringo, is, a. 3. *rompere, frangere,* שבר, נתץ, Germ. *abbrechen,* Gal. *rompre,* Hisp. *quebrantar,* ἀπορρήγνυμι, idem ac frango. *Virg. 2. Georg. v. 300.* Summas defringe ex arbore plantas. *Cic. pro Cæc. c. 21.* Qui prætereuntes ramum defringerent arboris.

Defrudo. V. Defrugo.

Defrugatio, f. 3. actus defrugandi. *Col.* Constat, segetem nimia defrugatione exinaniri.

Defrugo, a. 1. *tor via tutti i frutti,* Ger. *ein land ammegglen, gentslich ausnuntzen,* Gal. *degraisser,* Hisp. *desfrutar,* καρπίζομαι, est omnem fructum exhaurire, nimia fruges, fœtura exinanire agros, vel alio modo perdere. *Pl. l. 18. c. 24.* Huc pertinet oraculum illud magnopere custodiendum: Segetem ne defruges. *Cato R. R. c. 5.* Segetem ne defruget: nam id infelix est. Quo in Catonis loco alii legunt, *defrudet,* h. e. vel de aratione, vel de lætamine, vel de semente aliquid defraudet, & detrahat. Quare cum videatur Plinius ad hunc locum respexisse, putant aliqui ipsum ex Catone emendandum, legendumque *defrudet.*

Defruor, d. 3. est omnem fructum percipere, ut deamo valde amare. *Fest. Symm. l. 3. ep. 23.* Autumnitate defruimur.

Defrustatus, a, um, adject. in frusta concisus, *lacero, tagliato in pezzi. Amm. l. 31. c. 3.* Sed semel tunica collo inserta non ante deponitur, aut mutatur, quam diuturna cario in pannulos defluxerit defrustata.

Defrusto, as, avi, atum, est frustatim excerpere. *Sidon. l. 9. ep. 9.* Volumen lectito, excerpo, maxima ex magnis capita defrustans. Item in frusta concidere, lacerare *Amm. l. 20. c. 2.* Defrustandæ Mesopotamiæ opitulari.

Defrutarius, o. 1, 2. quod ad defrutum spectat. *Col. l. 1. c. 6.* Dividitur in cellam olearium, torculariam, cellam vinariam, defrutariam.

Defruto, a. 1. *far vin cotto,* Ger. *gesottenen wein machen,* Gal. *faire du vin cuit,* Hisp. *hazer vin cozido,* ἕψω, est mustum decoquere, ut inde defrutum fiat. *Col. l. 2. c. 22.* Sed defrutum quoque facere, & defrutare vinum licet.

Defrutum, n. 2. *vino cotto,* Ger. *gesottener wein,* Gal. *vin cuit,* Hisp. *vin cozido,* ἕψημα, mustum ex duabus partibus ad tertiam decoctum. *Col. l. 12. c. 20.* Mustum quam dulcissimum decoquitur ad tertias, & decoctum defrutum vocatur.

Defuam, as, at, pro *desim, is, it,* usitatum Veterib. *Plaut. Bacch. 1. 1. 3.* Metuo, ne defuat oratio.

Defuga, æ, m. *fuggiasco, fuggitivo,* בורח, transfuga. *Prudent. Calagurrit. 1. v. 42.* idolis litare nigris, esse Christi defugas.

Defugio, a. 3. *ricusare,* ברח, מאן, ἀπέχομαι, ἀπαγορεύω, recuso, fugio. *Cæs. l. 1. B. C.* Defungere administrationem Reip. *Cic. in Somn. Scip.* Defugere munus. *Ter. Eun. 2. 3. 98.* Nunquam defugiam auctoritatem. h. e. non recusabo. V. *Auctoritas.* ¶ Significat etiam deficere ab aliquo, *ribellarsi. Liv. l. 24. cap. 36.* Ea pugna defugientes ab Romanis cum cohibuisset Siculos. Alii tamen leg. *deficientes.*

* Defugo, as, *cacciare,* fugo. *Theod. Priscian. l. 1. c. 4.*

Defulguro, as, avi, atum, idem quod fulguro, ברק, *lampeggiare. Auson. in Periocha 5. Iliad.* Undantem clypeus defulgurat ignem.

Defunctorie, τυχόντως, languide, & remisse. *Ulp. l. 11. ad Senatusc. Tertul.* Quæ defunctorie petiit. *Senec. Controv. 31. in fin.* Defunctorie causam meam egissem.

Defunctorius, a, um, adject. non satis sedulus, levis. *Petron. Satyr.* Nec satiatus defunctorio ictu. ¶ Apodixis defunctoria, apud eumd. V. *Apodixis.*

Defunctus, us, ui, m. idem quod mors, *il morire. Tertull. adv. Valent. c. 26.* Defunctui subjacere.

Defunctus, a, um, qui peregit quod faciendum susceperat, vel qui ab opere inceepto desiit, נצל, ἀπηλλαγμένος, liberatus, solutus. *Liv. l. 39. c. 46.* Defunctos vulgo ferebant, *l. 4. c. 52.* Defuncta civitate plurimorum morbis. *Horat. l. 3. od. 24. v. 15.* Laboribus defunctus, *Virg. 6. Æneid. v. 306.* Corpora vita defuncta. h. e. mortua. ¶ Quo sensu Defuncti etiam absolute dicuntur, qui sc. vivere desierunt, *defunti. Plin. 9. ep. 9.* Plerique amare se simulant quos florentes vident, nam miserorum, non secus ac defunctorum obliviscuntur. Adde *Tertull. de test. animæ, c. 4.*

Defundo, a. 3. שפך, καταχέω, deorsum fundo, *spargere. Petron. satyr.* Pierio defundes pectore verba. *Horat. 2. sat. 2. v. 58.* Ac nili mutatum parcit defundere vinum. *Id. l. 4. od. 5.* Te prosequitur mero defuso pateris. *Defundere vinum* proprie significat, in pateram, vel cyathum fundere bibendi causa. At *diffundere vinum,* significate lacu in dolium, vel e dolio in cadum, vel amphoram fundere servandi causa. *Horat. l. 1. epist. 5. v. 4.* Vina bibes iterum Tauro diffusa. h. e. Tauro Consule in cadis condita. *Plin. l. & c. 14.* Apothecas fuisse & diffundi solita vina, &c.

Defungor, eris, unctus sum, depon. 1 ἀπαλλάττομαι, נצל, הולא, expedio, perago, exsequor rem aliquam, a munere, vel officio, vel molestia liberor. *Liv. l. 1.* Defungi prælio festinat. Et *ibid.* Velut defuncti regis imperio. *Teren. Eun. v. 15.* Defunctus jam sum. h. e. jam egi meas fabulas. Sic *Id. Phorm. 5. 8. 32.* Defungi in hac re cupio. Hinc Defungi cura, laboribus, *Liv. l. 5. & Horat. l. 3. od. 24.* Defungi morbo, malis, &c. *Liv. l. 3. Sueton. Ner. c. 44.* ¶ Defungi fato, h. e. mori, apud *Cic.* At apud *Liv. l. 39.* defungi fato significat etiam malum evadere, quod fato portendebatur. Sic defungi somnio, apud *Justin. l. 1.* ¶ Defungi tribus decumis pro una. h. e. tres pro una solvere. *Cic. Ver. 5.* ¶ Defungi pœna, h. e. pœnam subire. *Liv. l. 29.* Ante omnia placuit libera corpora sine mora Locrensibus restitui; non levi defunctorum pœna, qui non restituisset. ¶ *Id. l. 2. c. 35.* Adeo infensa erat plebs, ut unius pœna defungendum esset Patribus, *liberar tutti con la pena d'un solo.* ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Ter. Adelph. 3. 4. 62.* Utinam sit hoc modo defunctum. ¶ V. plura in *Defunctus.*

Defusus, a, um, adject. fusus, *sparso. Val. Max. l. 2. c. 6. n. 8.* Defusa Mercurio delibamenta. *Hor. l. 4. od. 5. v. 33.* Te prosequitur mero defuso pateris. V. *Defundo*

* Defututus. V. Diffututus.

Degener, is, o. 3. *tralignante, bastardo,* זר, כורר. Ger. *ubel gerahten, der auss der art schlegt,* Gal. *bâtard, déclinant de sa race,* Hisp. *degenerante,* ἀγεννής, qui majorum suorum virtuti non respondet. *Virg. 2. Æneid.* Degeneremque Neoptolemum narrare memento. ¶ Jungitur genitivo, maxime apud Poetas. *Ovid. 3. de Pont. el. 5.* Juvenis patrii non degener oris. ¶ Ponitur & pro vili, ignobili. *Virg. Æn. 3. v. 13.* Degeneres animos timor arguit. ¶ *Tacitus* pro supposititio usurpat *l. 12. c. 62.* Pseudophilippum vocans degenerem regem.

Degenero, as, avi, atum, n. 1. *degenerare, tralignare,* השחית, סרר, Ger. *auss der art schlegen,* Gal. *dégénerer, ne suivre point sa race,* Hisp. *degenerar,* χείρων γίγνεσθαι, a genere recedo, descisco. *Cic. de Prov. Consc. c. 8.* Cujus utinam filii non degenerassent a gravitate paterna. *Liv. l. 9.* Ne degeneraveris a familia imperiosissima, & superbissima. Poetæ interdum dativo jungunt. *Claud. de 4. Cons. Honor. v. 366.* Et patri non degeneraret Achilli. ¶ Ad inanima quoque transfertur. *Virg. 1. Georg. v. 197.* Vidi lecta diu semina, & multo spectata labore, Degenerasse tamen. ¶ Degenerare animos, active, pro dissimiles reddere, depravare. *Col. l. 7. c. 12. de canibus:* Si venus teneris conceditur, carpit & corpus, & vires, animosque degenerat. Sic *Stat. 3. Sylv. 1. v. 160.* Non degenerabit honorem. ¶ Hinc passive *Solin. c. 17.* Adulterinis coitibus degenerantur partes leænarum.

Degero, is, a. 3. *portare,* φέρω, gero. *Plaut. Men. 5. 2. 53.* Mea ornamenta ad Meretrices degerit. *Id. ibid. 5. 1. 41.* Aurum meum domo suppilas uxori meæ, & tuæ degeris amicæ.

Deglabo, a. 1. *pelare,* ἀποψιλόω, depilo, & glabrum facio. *Paul. JC. l. 95. ff. arb. furt. cæs.* Cingere est deglabrare. h. e. idem est ac decorticare.

Deglubo, is, bi, tum, n. 3. *scarnare, scorticare,* פצל, מרט, Ger. *abschelen, abstreiffen,* Gal. *écorcher.* Hisp. *desollar,* ἀποδέρω, ξυράω, est corticem eximere. *Var. l. 1. R. R. c. 48.* Quod in eo folliculo deglubitur granum. ¶ Item excoriare. Unde illud: *Boni pastoris est tondere pecus, non deglubere.* Ita rescripsit Tiberius Præsidibus Provincias tributis onerandas suadentibus, apud *Suet. in ejus vit. c. 32.*

Degluptus, a, um, adject. excoriatus, pelle privatus, *pelato. Plaut. Pœn. 5. 3. 33.* Deglupta Mænas. *Marcell. Empir. c. 16.* Mus degluptus.

Deglutino, a. 1. *dissolvere, discollare,* Ger. *entleimen,* Gal. *décoler, déglner,* Hisp. *desempegar,* ἀνακολλάω, est dissolvere, quod glutinatum erat. *Plin. l. 15. c. 13.* Palpebras deglutinat.

Degluttio, vel deglutio, a. 4. *inghiottire,* לוע, καταπίνω, est cibum, vel potum per gulam ad stomachum tranimittere, a gluttio, vel glutio. *Alcim. Avit. l. 4. v. 364.* Deglutire virum, fauces implere capaces.

Dego, is, degi, sine sup. a. 3. ἄγω, נהג, ישב, idem fere est quod ago, ut degere vitam, ætatem, tempus, *vivere. Cic. pro Sex. Rosc. c. 49. & 52.* ¶ Degere diem in foro. h. e. conterere, *consumare. Plaut. Mostel. 3. 1. 3.* ¶ Degere bellum, *far guerra. Lucret. l. 4. v. 295.* Nautæ contractum cum ventis degere bellum. Alii leg. *degerere,* ut fit versus hypermeter. ¶ Degere, absolute pro vivere. *Lactant. l. 5.* Sub aliena ditione, atque imperio degere. ¶ Usurpatur & passive. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quæ vita Deorum sit, quodque ab iis degatur ævum? ¶ *Non. c. 4. n. 117.* cumque sequuti *Lipsius,* & alii *dego* poni ajunt pro *demo,* quasi deago, confirmantque exemplis ex *Plaut. Epid. 1. 1. 63. Men. 5. 1. 41.* & *Aulul. 2. 1. 43.* Item ex *Apul. in Apol. Gel. l. 17. c. 16.* in quibus omnibus locis varia, ac dubia est lectio. ¶ *Degui* præterit. formavit *Symmach.* pro *degi, l. 1. epist. 32.* In comitatu deguimus ambo ævo dispari.

Degrado, as, a. 1. *degradare,* gradu dignitatis moveo, honore privo. *Impp. Theodos. & Valent. lib. 1. Cod. tit. 51. leg. 3.* Verberandi, degradandive senatores licentiam denegamus.

Degrandinat, imperf. 1. *tempesta fieramente. Ovid. 4. Fast. v. 755.* Da veniam culpæ, nec, dum degrandinat, obsit.

Degrassor, aris, d. 1. idem ac grassor. *Stat. 1. Achil. v. 406.* Ubi tanta injuria primos degrassata duces, *dopo che i primi Duci sono stati sì maltrattati.*

Degravatus, a, um, adject. *aggravato,* ut degravatus pondere. *Phædr. l. 4. fab. 21.* Manus pondere degravatæ. *Apul. l. 7. A. A.*

Degravo, a. 1. *aggravare, premere,* הכביד, βαρύνω, premo, molesto. *Liv. l. 4. c. 33.* etiam peritos nandi lassitudo, & vulnera, & pavor degravant.

Degredior, eris, essus sum, dep. 3. abeo, descendo, deorsum gradior, *partirsi, andar verso l'ingiù,* καταβαίνω, *Liv. l. 21. c. 32.* Ubi degressos tumulis montanos sensit. *Tacit. 2. hist. c. 66.* Postquam Alpibus digressi sunt. *Al. leg.* degressi.

* Degressio, παρέκβασις, κατάβασις, degrediendi actus. Translate est fig. oratoria, *Cic. 3. Orat. c. 53. 54.* Al. leg. *digressio,* quod vide.

* Degressus. V. Digressus.

Degrumor, d. 1. est ad grumæ mensuram dirigere. *Lucil.* Viamque degrumaris, ut in castris mensor facit olim. *Non. c. 1. n. 316.*

Degulator, oris, m. *goloso,* זולל, ἄσωτος, qui gulose omnia consumit. *Apul. Apol.* Omnia in paucis annis degulator in ventrem condidit, & dilapidavit.

Degulatus, a, um, adject. *consumato in tripudj,* ἀσωτευθείς. *Plaut. in fragment.* Postquam degulato patrimonio pauper est factus.

Degulo, as, avi, atum, a. 1. gulæ dare, ut exponit *Non. c. 2, n. 223. Afran.* Degulasse oportuit. Adde *Charis. l. 1.*

* Degunere, degustare, *Festus.*

Degustatio, onis, f. *il gustare, o assaggiare. Ulp. l. 1. ff. tit. 6. l. 18.* ¶ Item pro jentaculo. *Fulgent. Placiad.* Jentaculum dicitur degustatio.

Degustatus, a, um, adject. *gustato, assaggiato,* ut degustata vasa, vel dolia. *Ulpian. loc. cit.*

Degusto, as, avi, atum, a. 1. *gustare, assaggiare,* הטעים, הלקיש, ἀπογεύομαι, idem quod gusto, seu delibo. *Pl. l. 18. c. 2.* Ne degustabant quidem novas fruges, aut vina. ¶ Per translationem accipitur pro leviter attingere. *Cic. 5. Tusc.* Visne igitur, quoniam hæc te vita delectat, ipse eamdem degustare? *Lucr. l. 2. v. 192.* Ignis degustat tigna celeri flamma. ¶ Item pro alicujus sententiam expiscari. *Cic. Att. l. 4. ep. 8.* Tu velim, e Fabio, si quem habes aditum, odorere, & istum convivam tuum degustes. ¶ Degustare aliquid speculæ ex sermone alicujus. h. e. spem aliquam concipere. *Cic. pro Cluent.*

* Dehabeo, es, minus habeo, careo. *Hier. ep. 22. ad Eustoch.*

Dehaurio, is, a. 4. idem quod haurio, *cavare. Cat. c. 66.* Cum oleum sustuleris cortina amurcam dehaurito.

* Dehaustus, a, um, exhaustus, eductus, extractus. *Tert. de Resur. c. 11.*

Dehinc, *dipoi, nell' avvenire,* מעתה, Ger. *demnach, hinfiro,* Gal. *desormais,* Hisp. *desde,* τοὐντεῦθεν, posthac, deinde, deinceps. *Ter. Eun. 5. 2. 33.* At nunc dehinc spero, æternam inter nos gratiam fore. *Virg. 1. Æn. v. 260.* Oscula libavit natæ, dehinc talia fatur. Hoc loco synæresim patitur, ut & *v. & 135. l. 6. v. 678.* Aliquando tamen dissyllaba est, & primam corripit. *Id. 3. Æn. 464.* Dona dehinc auro gravia, &c. Adde *l. 5. v. 722. l. 8. v. 337. & 3. Geor. v. 167.* & *Stat. l. & silv. 3. v. 63.* &c.

Dehisco, is, *aprirsi, spalancarsi,* נפתח, Ger. *aufsspalien,* Gal. *s'ouvrir, se fendre,* Hisp. *abrirse,* ἀποχαίνω, est valde hiscere, rimas agere, findi. *Sen. ep. 30.* Succurri non potest navigio dehiscenti. *Virg. 1. Æn. v. 41.* Mihi tellus ima dehiscat. ¶ Dehiscere in aliquem, h. e. in aliquem erumpere, seu invehi. *Cic. Att. l. 6. ep. 11.* Itane in C. Brutum dehiscis? Ita referunt quidam Lexicographi. Verum ibi alii leg. *desciscis,* alii, *Ita ne in D. Brutum? Diis istis,* &c. ¶ Præteritum infiniti est *dehisse. Vaer. 4. E. L. pag. 36.* A Proculo relatum, in eo loco dehisse terram.

Dehonestamentum, n. 2. *disonestamento, guastamento,* טנוף, חרפה, Ger. *schmach,* Gall. *deshonneur,* Hisp. *denuesto,* αἰσχύνη, quod gratiam, & honestatem alicui rei adimit. Unde vultus dehonestamentum dicitur cicatrix, vultum hominis dedecurans. *Gel. l. 2. c. 27.* Quo dehonestamento corporis maxime lætabantur, ¶ Item contumelia, *vergogna, disonore. Sen. de Constant. Sapient. in fin.* Contumeliæ, verba probrosa, ignominiæ, & cetera dehonestamenta.

Dehonestatio, onis, f. dedecoratio, dehonestamentum, כלימה, *Tert. de Pudic. c. 18.* Dolores, & dehonestationes sustinet.

Dehonesto, as, a. 1. *disonorare,* נבל, Germ. *verunehren,* Gal. *deshonnorer,* Hisp. *deshonrar,* ἀτιμάζω, dedecore afficio, honestatem adimo. *Trebel. Pol. in Gal. c. 16.* Romanum dehonestantes imperium.

Dehonestus, a, um, o. 1. 2. non honestus. *Gel. l. 19. c. 10.* Dehonestum, deculpatumque verbum.

Dehonorarius, a, um, adject. inhonestus. *Tert. Apol. c. 39.* Si quod arcæ genus est, non dehonoraria summa, quasi redemptæ religionis congregatur.

Dehonoro, as, avi, atum, are, a. 1. *disonorare,* honore privare. *Oros. l. 2. c. 2.*

* Dehortatio, onis, f. *dissuasione,* ἀποτροπή. Comminatio dehortationis accessio est. *Tert. 4. adv. Marc. c. 15.*

Dehortativus, a, um, dehortatorius, ut *dehortativum adverbium* apud *Prisc. pag. 1020. Putschii.*

Dehortatorius, a, um, adject. *dissuasivo,* ad dehortandum pertinens. *Tert. Apol. c. 22.* Dehortatorium plane a bono.

Dehortor, aris, com. 1. *sconsigliare, dissuadere,* Germ. *abmahnen, widerrhten,* Gal. *deconseiller,* Hisp. *dissuadir,* הדריך, μεταπείθω, dissuadeo. *Cic. in Pis.* Res ipsa, & Reipub. tempus aut me ipsum, aut alium quempiam aut invitabit, aut dehortabitur. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 3.* Dehortari ab aliqua re. *Ter. Phorm. 5. 7. 17.* Dehortatus est me, ne darem.

Deianira, f. 1. Δηϊάνειρα, filia fuit OEnei Ætoliæ Regis, cujus Regia Calydon erat. Propter pulcritudinem a multis procis expetebatur. Tandem primo desponsata est Acheloo, deinde Herculi. Itaque nuptiarum gratia ortum est inter eos certamen. Sed Acheloo victo, Herculi cessit. Porro cum Hercules transiturus esset Evenum Ætoliæ fluvium, qui tunc temporis maxime excreverat, Nessus Centaurus seipsum ultro obtulit ad transvehendam Deianiram. Quam cum Nesso commisisset, ipse primus intrepide tranavit fluvium. Nessus autem adhuc in altera ripa stans novam nuptam vitiare voluit. Quod videns Hercules, sagittis Hydræ sanguine infectis Centaurum transfixit. Hic se moriturum sentiens, ut hostem ulciscearetur, Dejanitæ vestem suam proprio sanguine perfusam dono dedit, asserens, ei vim amatoriam inesse, & si hac maritus indueretur, ipsum ab aliarum mulierum amore avocatum iri. Mulier itaque nimis credula munus accepit. Cum audisset, maritum suum in Eubœa amore Joles Euryti filiæ detineri, Nessi vestem viro perferendam Lychæ famulo tradidit. Hercules igitur nihil mali suspicans, cum paulo post in Oeta monte Cœnæo Jovi sacrificaturus eam induisset, tantis cruciatibus affectus est, ut in furorem versus, Lycham e monte in Euboicum mare dejecerit, qui in scopulum mutatus est, ipse autem, arcu, & sagittis Philoctetæ commissis, se in ardentem pyram conjecerit. Quod Deianira audiens, dolore percita, Herculis clava se interfecit. Ex ejus sanguine nata est herba, quæ Nymphæa, item Heracleon dicitur. *Ovid. 9. Met. v. 136.* Pervenit ad aures, Deianira, tuas.

Deidamia, f. 2. Δηϊδάμεια, filia fuit Lycomedis Regis Scyri insulæ, quam Achilles, cum inter Regis hujus filias sub muliebri habitu lateret, gravidam fecit, & ex ea Pyrrhum genuit. *Propert. l. 2. eleg. 9. v. 15.* Scyria nec viduo Deidamia toro.

* Dejecte, abjecte. *Tert. l. 2. adv. Marc. c. 27.* Lenitatem Dei, pro captu mediocritatis humanæ dejectius conversatam, ut pusilitatem depretiatis.

Dejectio, nis, f. 3. καταβολή, מפלה, actus dejiciendi. *Cic. pro Cæc. c. 20.* Quis illam vim, dejectionemque fecerit. ¶ Dejectio gradus, inter pœnas militares, cum ex superiori dignitate quis dejicitur. *Leg. 3. §. 1. ff. de re milit.* ¶ Dejectio alvi, apud *Cels. l. 1. c. 3. l. 4. c. 24.* est alvi subductio, seu purgatio. Et Dejectio absolute, eodem sensu, *Id. l. 4. c. 14. & in præf.*

Dejectiuncula, læ, f. dimin. a dejectio. *Scribon. Larg. c. 9. composit. 62.*

Dejecto, as, a. 1. frequentat. a dejicio. *C. Mattius in Mimiambis apud Gel. l. 20. c. 9.* Dein coquenti vasa cuncta dejectat.

Dejector, oris, qui dejicit. *Ulp. Dig. l. 9. tit. 3. leg. 5. ante med.* In factum dandam esse actionem, Labeo ait, adversus dejectorem.

Dejectus, us, m. dejectio, *pendìo, il gettar in giù. Liv. l. 9. c. 2.* Angustias septas dejectu arborum, saxorum ingentium objacente mole, invenere.

Dejectus, a, um, adject. *abbattuto, gettato a terra,* מושלך, ארצה, καταβληθείς, prostratus. *Curt. l. 7. c. 1.* Quatuor millibus ferarum dejectis. ¶ Hinc pro victo, & pro mortuo ponitur. *Nepos Thrasyb. c. 2.* In secundo prælio cecidit Critias, hoc dejecto, Pausanias venit Atticis auxilio. *Cæs. l. 1. B. C. c. 46.* Paucisque dejectis, reliquos se convertere cogunt. ¶ Translate *Virg. 3. Æn.* Mulier dejecta conjuge. h. e. orbata. *Quint. l. 1. c. 11.* Oculi in terram dejecti. *Sen. Oedip.* vultus pudore dejectus. *Stat. 3. Theb. v. 367.* Dejectus vultum. *Cæs. l. 1. B. G.* Spe dejecti Helvetii. *Solin. c. 43.* Hiacynthus dejectior. h. e. inferior. * ¶ Pro abjecto, vili. *Tert. l. 1. ad. Marc. c. 6.* Aut sublimius, aut dejectius.

* Dejeratio, f. *giuramento. Tert. de pœn. c. 4.* Testari sub dejeratione.

Dejero, n. 1. *giurare,* אלה, Ger. *theur, und hoch schwehren,* Gal. *jurer, & protester,* Hisp. *jurar,* διόμνυμι, valde juro. *Gel. l. 1. c. 3.* Cum amicus eum rogaret, ut pro re, causaque ejus falsum dejeraret. *Ter. Hec. 5. 2. 5.* Bacchis dejerat persancte.

Deificus, a, um, qui Deos facit. *Tert. Apol. c. 11.*

Dejicio, is, jeci, ectum, a. 3. *gettare a basso,* הפיל, השפיל, Ger. *hinabwerffen,* Gal. *abaure,* Hisp. *derribar,* καταβάλλω, προωθέω, deorsum jacio, vel mitto. *Liv. l. 4.* Quem cum ictum equo dejecisset. ¶ Interdum ponitur pro jaciendo defigere. *Liv. l. 1.* Alter elatam securim in caput dejecit. ¶ Per translationem usurpatur pro deturbare, depellere. *Cic. 2. Ver.* Pollicitus est, quantum vellent pecuniæ, si me Ædilitate dejecissent. ¶ Item pro avertere, *rimovere. Cic. in Phil.* Nec vero usquam, nec a Repub. oculos dejiciebam. *Idem Verr. 7. 49.* Dejicere metum. h. e. amovere. ¶ Dejicere de gradu, est dejicere de dignitate, vel de constantia deducere. *Cic. 1. Off.* Fortis, & constantis est non perturbari in rebus asperis, nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur. ¶ Dejicere de sententia, est removere. *Cic. 2. Tusc. c. 5.* Et me pudet tam cito de sententia esse dejectum. ¶ Dejicere oculos de aliquo, *perderlo di vista, Cic. Ver. 7.* Sic oculos a Repub. dejicere. *Id. Phil. 1.* ¶ Dejicere alvum, *Cat. R. R. c. 156.* Vide Dejectio. ¶ Significat etiam vi prostrare, vincere. *Cic. Phil. 8. c. 2.* Præsidium dejicere. *Val. Flacc. l. 1. & 2.* Dejicere taurum ingentem.

* Dejicitans. V. Decito.

Dein, adv. ordinis, idem ac deinde per syncop. *Juven. Sat. 15. v. 53.* Dein clamore pari concurritur. ¶ Quæ exempla afferuntur in *Lex. Basilii Fabr. Calep. & alibi,* incertæ lectionis sunt.

Deinceps, *dipoi, ordinatamente,* אחרי כן, מעתה, Ger. *demnach,* Gall. *ensuite,* Hisp. *de aqui adelante,* ἀπὸ τούτου, proprie est gradatim, per ordinem, per vices, a *dein,* & *capio,* idest, a deinde capiendo. *Liv. l. 1.* Ita duo deinceps Reges, alius alia via, ille bello, hic pace, civitatem auxerunt. ¶ Interdum ponitur pro posthac, sive in posterum. *Cic. Att. l. 7.* Velim, deinceps meliora sint. ¶ Interdum pro deinde, postea. *Liv. l. 1.* Advocato concilio, originem nepotum, ut geniti, ut educati, ut cogniti essent, cædem deinceps Tyranni, seque ejus auctorem ostendit.

Deincipem antiqui dicebant proxime quemque captum, ut *principem* primum captum. *Fest.* ¶ Item deinceps, qui deinde cepit: princeps, qui primum cepit. *Id.*

Deinde, *dipoi, poscia, dopo,* אחרי, Ger. *darnach,* Gal. *âprès,* Hisp. *despues,* ἔπειτα, postea, a *de,* & *inde,* & significat ordinem, vel tempus. *Cic. ad Q. Fr. l. 3.* Quas ad te deinde literas mittemus. *Id. l. 3. Fam. epist. 7.* Primum App. Claudio, deinde Imperatori, deinde more majorum, deinde amico. ¶ Per pleonasmum jungitur aliis particulis idem significantibus, ut deinde postea, *Cic. pro Mil. c. 24. & Liv. l. 41. c. 24.* postea deinde, *Cels. l. 7. cap. 8.* deinde tum, *Varr. l. 5. de L. L. c. 6.* deinde porro, *Plaut. Trin. 5. 2. 103.* ¶ In carmine fere est dissyllaba: passimque occurrunt exempla. Raro trisyllaba, correpta priore. *Sidon. carm. 9. v. 272.* Nec qui consimili deinde casu Irati fuit histrionis exsul. *h. e.* Juvenalis.

Deinsuper, *di sopra,* ἄνωθεν. desuper. *Sall. l. 1. Hist.* apud *Non. c. 12. n. 48.* Ad medium deinsuper astantium manibus in murum attollitur.

Deintegro, as, avi, atum, are, a. 1. imminuo, corrumpo. *Cæc. apud Non. c. 2. n. 225.* Nomen virginis deintegravit. V. Integer.

Deione, f. 1. mater Mileti, quem ex Apolline peperit. Hinc Miletus Deionides dictus est. *Ovid. l. 9. Met. v. 442.*

Dejopeia, f. 1. una ex Nymphis Junonis. *Virg. 1. Æn. v. 72.*

Deipara, æ, f. quæ Deum peperit. Ita *Justin. in l. 1. Cod. tit. 1. leg. 6.* Latine reddit Græcum Θεοτόκος, quod de B. Virgine Maria, Dei matre dicitur.

Deiphile, f. 1. Δηϊφίλη, filia Adrasti Regis, uxor Tydei, mater Diomedis.

Deiphobe, es, f. 1. Δηϊφόβη, filia Glauci, vulgo Sibylla Cumana.

Deiphobus, m. 2. filius Priami ex Hecuba, qui interfecto Paride Helenam duxit uxorem. Helenæ dolo, & proditione interfectus est a Græcis, quos illa in cubiculum dormientis intromisit. *Virg. 6. Æn. v. 494.*

* Deiratus, valde iratus. *Lucret. l. 6. c. 69.* Al. *delibata.*

* Deitas, atis, f. *deità,* אלהות, θεότης, divinitas. *Arnob. August. Prudent.*

* Dejugis, *Auson. in Mosell. v. 163.* Vertice nunc summo properant, nunc dejuge dorso, h. e. de jugo montis declivi.

Dejugo, as, a. 1. *disgiungere,* התיר, ἀποζυγόω, disjungo. *Pacuv.* apud *Non. cap. 2. n. 256.* Per nostram egregiam unanimitatem, quam memoria dejugat.

Dejungo, is, a. 3. *disgiungere,* διαζεύγνυμι, disjungo. *Cic. de Univ. c. 5.* Ut eadem sint ea, quæ dejuncta fuerunt. *Plaut. Asin. 3. 3. 75.* Dejungere amantes.

Dejurium, n. 2. ὁρκισμός, jusjurandum. *Gel. l. 7. c. 18.* Quoniam dejurio vincti essent.

Dejuro, as, n. 1. id. ac dejero. *Plaut. Cas. 3. 5. 36.* Per Deos omnes, & Deas dejuravit. *Gel. l. 11. c. 6.* Neque mulieres Romanæ per Herculem dejurant.

Dejuvo, as, a. 1. non juvo, apud antiquos. *Plaut. Trin. 2. 2. 63.* Deserere illum, & dejuvare in rebus adversis pudet.

Delabor, eris, d. 3. *scorrere a basso, cadere a basso,* נפל, ירד, Ger. *hinab schlipffen, hinab fallen,* Gal. *déchoir,* Hisp. *delizarse,* καταπίπτω, est deorsum labi, decidere. *Virg. in Sileno.* Serta procul capiti tantum delapsa jacebant. ¶ Et cum præp. *Cic. 3. de Orat.* Quemadmodum ex utraque parte tecti aqua delaberetur. *Id. 1. Divin. c. 28.* Delabi in flumen. Sic delabi in morbum. *Id. Att. l. 7. ep. 5.* ¶ Translate pro deflectere. *Cic. 2. de Or. c. 60.* Oratio eo delabitur. *l. 1. c. 21.* delabi in sermonem. Et *l. 1. Fam. ep. 10.* Delabi ad æquitatem. ¶ Item consumi, perire. *Cic. l. 2. Offic.* Habenda est ratio rei familiaris, quam delabi sinere, flagitiosum est.

Delaboro, as, a. 1. idem quod laboro, vel valde laboro. *Afran.* apud *Non. c. 4. n. 423.* Hic noster delaborat.

Delacero, as, a. 1. *stracciare,* σπαράττω, in partes lacero, conscindo. *Plaut. Capt. 3. 5. 14.* Qui me, meamque rem tuis scelestis falsidicis fallaciis dilaceravisti.

Delacrymatio, f. 3. *uscita di lagrime,* καταδάκρυσις. *Plin. l. 37. c. 11.* Vis ejus collyriis oculorum aptissima, & delacrymationibus mordendo proficiens. Adde *l. 20. c. 5.*

Delacrymatorius, a, um, adject. ad delacrymationem pertinens, ut delacrymatorium collyrium. *Marcel. Empir. c. 8.*

Delacrymo, n. 1. *lagrimare,* דמע, ἀποδακρύω, est lacrymas, vel aquam more lacrymantis demittere. *Col. l. 4. c. 9.* Ut interdum potius devexa, quam in germine delacrymet. De vite putata loquitur.

Delævo, & rectius Delevo, as, a. 1. *pianare,* λεαίνω, idem ac lævo, seu lævigo. *Col. de arb. c. 6.* Plagam acutissimo ferro delævato.

Delambo, is, a. 3. *leccare,* λείχω, idem ac lambo. *Stat. 2. Theb. v. 881.* Molliaque ejecta delambit vellera lingua.

Delamentor, aris, d. 1. *piangere,* καταδακρύω, defleo. *Ovid. 11. Met. v. 331.* Et natam delamentatur ademtam.

Delapidatus, o. 1. 2. *salicato, lastricato,* λιθόστρωτος, quod lapide stratum est. *Fest.*

Delapido, a. 1. est lapide sternere; item lapides auferre, lapidibus purgare. *Cato R. R. c. 46.* Locum bipalio vertere, delapidare, circumque sepire.

Delapsus, a, um, adj. a delabor, *venuto giù. Cic. pro Leg. Manil. c. 14.* Pompejum sicut aliquem de cœlo delapsum intuentur.

Delapsus, us, m. 4. *discesa. Varro de R. R. l. 1. c. 6.* Aquæ non habent delapsum.

* Delargior. V. Dilargior.

Delassabilis, le, adj. *stancabile. Manil. l. 4. v. 240.* Et faciles motus, nec delassabile pectus.

Delassatus, a, um, adj. *stanco, stancato. Plaut. Asin. 5. 2. 22.* Delassatus labore.

Delasso, as, a. 1. *stancare,* κοπόω, valde lasso. *Hor. 1. Serm. sat. 1. v. 14.* Loquacem delassare valent Fabium.

Delatio, onis, f. 3. ἔνδειξις, actus deferendi, accusatio, &c. *Cic. pro Cluent. cap. 8.* Qui sibi delationem nominis, & capitis periculum ostentarat. *Tac. l. 2. hist. c. 10.* Delationem factitare.

Delator, m. 3. *accusatore, rapportatore, spia,* מלשין, Germ. *anklager,* Gall. *delateur,* Hisp. *acusador,* ἐνδεικτής, occultus accusator, calumniator. *Sueton. de Domit. cap. 9.* Princeps, qui delatores non castigat, invitat. *Idem Ner. c. 10.* Præmia delatorum Papiæ legis ad quartas redegit. *h. e.* eorum, qui accusabant transgressores legis Papiæ.

Delatorius, a, um, adject. ad delatorem pertinens, accusatorius, ut delatoria curiositas. *Ulp. l. 6. ff. de jure & fact. ignor.*

* Delatura, æ, *relatione.* Vocabulum diaboli, quæro, ex qua delatura competat creatori. *Tertul. l. 5. cont. Marc. c. 18.* h. e. quo deferente.

Delatus, a, um, adject. *accusato, denunziato. Nep. 23. 3. 1.* Id Carthaginem delatum publice comprobatum est. *Curt. l. 7. c. 1.* A duobus indicibus delatus. Et *l. 6. c. 9.* Delatum indicium supprimere.

Delavo, as, idem quod lavo. Affertur *Plaut. Rud. 2. 7. 21.* In mari quod delavi. Sed meliores libri habent *elavi.*

Delebilis, o. 3. *che si può cancellare,* נמחה, ἐξαλειπτός, quod deleri potest. *Mart. l. 7. epigr. 83.* Casibus hic nullis, nullis delebilis annis vivet.

Delectabilis, le, o. 3. *dilettevole,* משעשע, τερπνός, quos delectat. *Tac. l. 12. Ann. c. 67.* Infuso delectabili cibo boletorum venenum. *Apul. l. 3. Flor.* Tibia questu delectabilior.

Delectabiliter, *dilettevolmente,* τερπνῶς. *Gel. l. 13. c. 24.* Delectabiliter, ac decore depicta. Adde *l. 15. c. 1.*

Delectamen, inis, n. 3. *diletto. Petron. Pseudepigr. 1. p. 228.* Casso saltem delectamine amare liceat, si potiri non licet.

Delectans, antis, particip. verbi *delector.* Hinc comparat. *delectantior. Gel. in proœm. vers. fin.* Sermo incorruptior, motio delectantior.

Delectamentum, ti, n. idem ac delectatio, *diletto, piacere,* שעשעים, τερπνότης. *Cic. in Pison. c. 25.* Inania delectamenta puerorum. *Ter. Heaut. 5. 1. 79.* Qui me sibi pro ridiculo, & delectamento putat.

Delectatio, f. 3. oblectatio, jucunditas, *dilettazione, diletto,* עדנה, Germ. *belustingung, lust,* Gal. *delectation, plaisir,* Hisp. *deleyte,* τέρψις, jucunditas, quam ex re aliqua percipimus, quam sic definit *Cic. l. 4. Tusc. c. 9.* Delectatio est voluptas suavitate auditus animum deliniens. *Id. pro Murena c. 19.* In ipsa occupatione delectationes multas habere possumus.

* Delectātor, qui delectat. *Lap.* apud *Donium class.* 5. *n.* 66.
Delectātus, a, um, particip. *chi si è dilettato*. *Nep.* 14. 3. 4. Magnopere delectatus facto. ¶ Nominis etiam naturam induit, & gradus habet. *Gel. in praf. Oper.* Sermo delectatior in otio.
Delectío, onis, f. *scelta, elezione*, בחירה, ἐκλογή, delectus, electio. *Vopisc. in Aurel. c.* 40. De imperatore deligendo exercitus retulit ad senatum: verum senatus hanc eamdem delectionem in exercitum refudit.
Delecto, as, a. 1. *allettare, invitare*, proprie est allicere, a *lacio*. *Ennius*: Ut me Apollo ipse delectat, ac ducit Delphicus. ¶ Et quoniam quæ grata, ac jucunda sunt, nos attrahere solent, factum est, ut delectare sit jucunditate afficere, *dilettare, dar piacere*, שעשע, τέρπω. *Cic. Rufo*, Me & superiores litteræ tuæ admodum delectaverunt. *Id. Pæt.* Tu te istic Atheriano jure delectato, ego me hic Hirciano. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 2. Cum Musis nos delectabimus.
Delector, oris, m. *chi sceglie*, qui deligit. *Front. l.* 4. *Strategem. c.* 1. Pyrrhus delectori suo fertur dixisse: Tu grandes elige, ego eos fortes reddam, *h. e.* illi qui milites cogebat.
Delector, aris, pass. 1. *esser dilettato, dilettarsi*, השתעשע, εὐφραίνομαι, est delectatione, vel jucunditate affici. *Col. l.* 1. Matrona amœnitate aliqua delectanda erit, qua patientius moretur cum viro. *Cic.* 2. *Leg.* In hoc admodum delector. *Id. pro Arch.* Cogitatione quadam, speque delectari. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. Prudens dici delector.
Delectus, a, um, o. 1. 2. part. a deligor, *eletto, scelto*. *Cic.* 3. *Cat.* Et ego de Præfectura Reatina complures delectos adolescentes cum gladiis miseram.
Delectus, us, m. 4. *elezione*, ἐκλογή, מבחר, electio. *Cic.* 2. *Agrar.* Cæteri agri omnes, qui ubique sunt, sine ullo delectu Decemviris addicentur. ¶ Delectus militum est, cum Imperator, pro Imperii sui auctoritate, quos ei visum fuerit, ad militiam conscribit. *Cic.* 2. *Catil.* Cum hoc delectu, quem in agro Piceno, & Gallico Q. Metellus habuit. ¶ Metonymice delectus accipitur pro discrimine, sive judicio, *scelta*. Hinc Rhetores dicunt, in usu verborum, & sententiarum delectum adhibendum esse. *Cic. de Clar. Orat. c.* 72. Verborum delectum originem esse eloquentiæ. Hac ratione delectum facere, dixit *Quint.* ut *l.* 2. *c.* 8. Facere studiorum delectum nemo dissuaserit.
Delegatío, f. 3. *delegazione*, פקודה, ἀντολή, ἐπιτροπή, actus delegandi. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 3. Aut delegationem a mancipe annua die, &c. *Just. Cod. de Novat. & delegat.* Delegatio debiti, nisi consentiente, & stipulanti promittente debitore, jure perfici non potest.
* Delegatorius, a, um, delegationem continens. *Cod. Theod. tit.* 4. *l.* 22.
Delegātum, i, n. id, quod legatum est, ut, ex delegato pupilli pecuniam solvere, *Leg.* 4. §. 26. *ff.* 26. *ff. de doli except.*
Delegātus, m. 2. dicitur, cui causa committitur terminanda, vel exsequenda, qui in jurisdictione nihil proprium habet, sed vices delegantis repræsentat, ut Delegatus Principis, apud JCtos.
Delegātus, a, um, o. 1. 2. missus, commissus, &c. *commesso, delegato*. *Cic.* Post delegatam mihi hanc provinciam. i. e. hoc onus mihi impositum. *Liv. l.* 10. *c.* 19. Omnis rei bene, aut secus gestæ decus, dedecusque ad eum delegatum.
Delēgo, as, avi, atum, a. 1. *mandare*, שלח, ἀποστέλλω, est mittere, legatos mittere. *Liv.* Decernunt, ut duodecim delegarentur ad Regem. *Cato R. R. c.* 30. Ubi sementem facturus eris, ibi oves delegato. ¶ Metaleptice est demandare, committere, assignare, *diputare, assegnare*, הפקיד, Germ. *befelhen*, Gall. *deleguer*, ἐπιζέτειν. *Cal. Cic.* 8. *Fam. ep.* 1. Quod hunc laborem alteri delegavi. ¶ Item quemquam nostro loco, officio, negotiove exsequendo præficere. *Colum. l.* 4. Immo quis non imprudentissimum quemque huic negotio delegat? ¶ Item apud JCtos est alium pro se debitorem dare, quo recepto a creditore, prior debitor liberatur. *Justin. Cod. de Novat. & delegat.* ¶ Translate est transferre. *Cic. de Or.* Hæc ipsa, quæ nunc ad me delegare vis. *Hirt. de B. G.* Delegare causam peccati mortuis.
Delenificus, a, um, o. 1. 2. *dolce*, lenis, blandiloquus, a delenio. *Plaut. Mil.* 2. 2. 37. Domi doles, delenifica facta, domi fallacias.
* Delenimentum. V. Delinimentum.
Delenío, V. Delinio &c.
Delēo, es, evi, etum, a. 2. proprie est mundare, ab antiquo *leo*, vel a *deoleo*, per syncopen, quod ab *oleo*, ut *aboleo*. *Cic. pro Leg. Manil.* Delenda est vobis illa macula Mithridatico bello suscepta. ¶ Translate est obliterare, *cancellare*, מחה, Ger. *austilgen*, Gal. *effacer*, Hisp. *borrar*, ἐξαλείφειν. *Cic. pro Cluent.* Cum tabulas reprehendisset Oppianicus, digito legata delevit. ¶ Item tollere, removere, *levare*. *Ter. Eun.* 2. 3. 5. Delebo omnes dehinc ex animo mulieres. ¶ Item evertere, *distruggere*. *Cic.* 4. *Cat. c.* 10. Duas urbes huic imperio infestissimas Carthaginem, Numantiamque delevit. Sic delere exercitum, copias, *disfare*. *Id. pro Leg. Man. Cæs. l.* 6. *B. G.* ¶ Delere ingenium, est exstinguere vim ingenii. *Petron. Sat. cir. init.* Nondum umbraticus doctor ingenia deleverat.
Deletīlis, le, o. 3. quod delet. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 212. Sumam spongiam deletilem.
Deletío, onis, f. 3. *scancellamento, distruzione*, ut deletio exercitus, *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 217.
Deletitius, o. 1. 2. ἐξαλειπτός, quod deleri potest, ut deletitia charta, in qua deleri potest, quod scriptum fuit, & rursus scribi, παλίμψηστος. *Ulp. Dig.* 37. 11. 4. Chartæ appellatio & ad novam chartam refertur, & ad deletitiam.
Delētrix, cis, f. 3. quæ delet. *Cic. de Arusp. resp. c.* 23. Tum est illa in templo Castoris scelerata, & pene deletrix hujus Imperii sica deprehensa.
* Delētus, us, ui, deletio. *Tert. l.* 2. *cont. Marc. c.* 24. Reprobandæ creaturæ, & deletui vindicandæ.
Delētus, a, um, adj. *cancellato, distrutto, disfatto*. *Cæs. B. G. l.* 6. *c.* 36. Dispersis, ac pene deletis hostibus. *Cic. pro Flac.* Deleta memoria.
Delēvo. V. Delævo.
Delía, æ, f. Δηλία, Diana, sive Luna, ita dicta a Delo insula, in qua nata est. *Sen. in Herc. Oet. v.* 150. Et Solem vetuit Delia tardior. Adde *Virg. Ecl.* 7. *v.* 29. ¶ Apud *Tibul.* est nomen amicæ *l.* 1. *eleg.* 1. &c.
Deliăcus, a, um, o. 1. 2. δηλιακός, ex Delo, ut Deliaca vasa, ex ære pretioso, ab insula *Delo*, ubi fuit prima nobilitas æris. *Cic. pro Rosc. c.* 46. Domus Chrysogoni referta vasis Corinthiis, & Deliacis. ¶ Deliaci etiam dicuntur gallinarum curatores. *Petr. Sat.* Deliaci enim magna solertia gallinas curabant, & ex iis magnos fructus percipiebant, teste *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. & *Cic. l.* 2. *Acad. Plin. l.* 10. Gallinas saginare Deliaci cœpere.
Delibamentum, i, n. id quod libatur, libamentum. *Val. Max. l.* 2. *c.* 6. *n.* 8. Defusa Mercurio delibamenta.
Delibatío, onis, f. ablatio partis ab aliqua re. *Leg.* 116. *ff. de Legat.* 1. Legatum est delibatio hereditatis.
Delibatorium, n. 2. locus delibationi accommodatus. *Pl. l.* 16. *c.* 40. Quæ delibatorio superfuerat viginti pedibus brevior sesquipedali crassitudine. Ita *Calepinus*; sed ibi legitur *Diribitorium*.
Delibātus, a, um, adject. decerptus, degustatus. *Enn. apud Cic. in Brut. c.* 15. Flos delibatus populi, Suadæque medulla. ¶ Item violatus, corruptus: quod enim delibatum est, integrum amplius non est. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Compensatur leve damnum delibatæ honestatis. *Plaut. Most.* 4. 2. 32. Delibatus puer.
Deliberabundus, a, um, o. 1. 2. deliberans. *Liv. l.* 2. *c.* 45. Consules velut deliberabundi capita conferunt; diu colloquuntur.
Deliberatío, f. 3. *deliberazione*, עצה, מחשבה, מועצה, Ger. *rahtschlag*, Gal. *arrêt*, Hisp. *deliberacion*, συμβούλευσις, actus deliberandi. *Cic.* 1. *Off.* Triplex igitur est consilii capiendi deliberatio. *Cic. Phil.* 1. *c.* 1. Ad deliberationem alios adhibere.
Deliberatīvus, o. 1. 2. *deliberativo*, συμβουλευτικός, quod ad deliberationem spectat, ut Genus deliberativum. *Cicer.* 1. *de Inv. c.* 5. Deliberativum genus est, quod in consultatione positum habet in se suasionem, & dissuasionem.
Deliberātor, oris, m. 3. *chi delibera*, יועץ, βουλευτής, *Cic. pro Sex. c.* 34. Illi interea deliberatori merces, longa interposita nocte, duplicata est.
Deliberātus, o. 1. 2. *disposto*, quod deliberatum, seu constitutum est. *Hor. l.* 2. *carm. od.* 37. Ut atrum corpore combiberet venenum deliberata morte. *Cic. Metel. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Neque illi quidquam deliberatius fuit, quam me, &c. *Id. Ver.* 5. *c.* 41. Statutum in animo, & deliberatum habere.
Delibĕro, as, n. 1. *deliberare*, חשב, יעץ, Ger. *rathschlagen*, Gal. *délibérer*, Hisp. *deliberar*, συμβουλεύω, est consultare, perpendere, decernere, definire. *Cic. Att. l.* 13. Quamobrem ut de maxima re deliberanti, ita mihi des consilium, velim. ¶ Deliberatur imperf. *Cæs.* 7. *B. G.* Deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi. ¶ Deliberatum mihi est, vel deliberatum habeo, est constitui. *Cic. in Rul.* Præsertim cum mihi deliberatum sit, & constitutum ita gerere Consulatum. ¶ Pro consulere, quærere, videtur usurpari ab *Nepote in Themist. c.* 2. ubi ait: Miserunt Delphos consultum: deliberantibus Pythia respondit. Et *in Miltiad. c.* 1. Ex his delecti Delphos deliberatum missi sunt, qui consulerent Apollinem.
Delibīto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a delibo. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 16. Solebam antea delibitari oleis, & lucanicis tuis. *h. e.* Tu delibabas meam famem, ac diminuebas illis primis ferculis, &c. Sic legit, & explicat *Turneb. Adverf. l.* 6. *c.* 1. & *Pareus in Lex Crit.*
Delībo, as, a. 1. *gustando assaggiare*, טעם, Ger. *kosten, schmecken, versuchen*, Gal. *goûter*, Hisp. *gustar*, ἀπολείβω, ἀπογεύομαι, est summa tantum labra rigare, & leviter degustare, a libo. *Claud. de B. Get. v.* 351. Contentus delibasse cibos. ¶ Translate sumitur pro leviter attingere. *Cic.* 10. *Fam.* Putabam, posse me nec de laude jejuni hominis delibare quidquam. ¶ Item pro decerpere. *Cic. pro Sext. c.* 56. Ut omni ex genere orationem aucuper, & omnes undique flosculos carpam, atque delibem. *Id.* 2. *de Inv. c.* 39. Delibare de gloria alicujus. ¶ Item pro violare. V. Delibatus. ¶ Item defringere, deterere. *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 2. Ne cursitantes inter se teneri (agni) delibent aliquid membrorum.
Delibrātus, a, um, adj. decorticatus, נקלף, ἀπολεπισθείς, *nudato di scorza*. *Non. c.* 1. *n.* 314. *Pallad. l.* 3. *c.* 17. Ramus ad modum foraminis delibratus.
Delībro, as, avi, atum, a. 1. decorticare, a *liber*, qua corticem significat, *levar la scorza, pelare*, פצל, Ger. *die rinden abziehen*, Gal. *peler, & ôter l' écorce*, Hisp. *decortecar*, ἀπολεπίζω. *Col. l.* 5. *c.* 6. Antequam radix ulmi in eximendo delibretur. Et *l.* 4. *c.* 24. Cortex corpore tenus delibrandus est. ¶ Est etiam ponderare, *pesare a libra*. *Gel. l.* 15. *c.* 8. Delibrari sibi cœnas jubeant, ne edendo defatigentur. Rectior tamen, & communior lectio habet, *delibari*. ¶ Addit *Festus*: Delibrare, aquam sulco derivare. Alii tamen leg. *Delirare*.
Delibŭo, is, ui, utum, madefacio, inungo, *ungere, bagnare*, משח, καταβρέχω. *Solin. c.* 22. *de Delphinis*: Proconsul Africæ Salvianus ipse eum (Delphinum) contigit, unguentis etiam delibuit. Hinc frequentiori in usu est
Delibūtus, o. 1. 2. *unto*, נמשח, Ger. *gesalbet, geschmeret*, Gall. *oint*, Hisp. *untado*, ἀληλιμμένος, unctus, quasi oleo, aut alio liquore imbutus, a *delibuo*, humecto, irrigo. *Cic. in Bruto c.* 60. Qui devinctus erat fasciis, & multis medicamentis propter dolorem artuum delibutus. ¶ Transfertur ad animum. *Ter. Phor.* 5. 6. 17. Si te delibutum gaudio reddo. *Salust.* Uxor sacrilega, ac perjuriis delibuta.
Delicāte, adv. *delicatamente*, בעדנים, Ger. *zertlich*, Gal. *délicatement*, Hisp. *regaladamente*, τρυφερῶς. *Cic.* 3. *de Orat.* Ubi recubans molliter, & delicate nos avocat a rostris. ¶ Comparat. Delicatius. *Sen. l.* 3. *de Ira, c.* 9.
Delicātus, a, um, o. 1. 2. *delicato*, ענוג, רך, Ger. *zart*, Gal. *délicat*, Hisp. *regalado*. τρυφερός, plenus deliciis, seu qui in deliciis vivere assuetus est. *Cic.* 6. *Ver.* Qui tam beati, quam iste est, non sumus, tam delicati esse non possumus. *Id.* 1. *Off.* Convivio dignum, aut delicatum aliquem inferre sermonem. *Pl. l.* 17. *c.* 24. Delicatior cibus. ¶ Per metaphoram mollis, ac tener dicitur. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 40. Delicatæ, & obscœnæ voluptates fugiendæ sunt. *Id. in Brut. c.* 53. Delicatus adolescens. ¶ Delicatissimus amnis. h. e. lenissime fluens. *Pl. in ep.* Delicatum litus. h. e. amœnum. *Cic. Ver. ult.* ¶ Delicati, & Delicatæ dicebantur Concubini, & Concubinæ: qua de re *Turneb. l. Adverf.* 22. *c.* 15. & *Torrent. ad Suet. Vespas. c.* 3. *Cic.* etiam mulierosum hominem *delicatissimum* vocat *Verr.* 7. *c.* 27. ¶ Veteres *delicatus* pro *dedicatus* dicebant, more tunc recepto *l* pro *d* usurpandi, *Festus*.
Delicía, æ, f. 1. idem ac delicium, vel deliciæ. *Plaut. Truc.* 2. 5. *v.* 29. Ad me, delicia? ¶ Item delicia, tigni genus, quod a culmine ad tegulas angulares infimas versus fastigium collocatur, quasi deliquium, quia deliquat aquam, vel a delicio, quod inde aqua deliciatur. *Festus*.
Delicíæ, arum, f. 1. *delizie*, עדנים, שעשעים, Ger. *ergetzlichkeit*, Gal. *délices*, Hisp. *deleytes, regalos*, τρυφή, oblectamentum, vel oblectamenta, quæ nobis voluptati sunt, a delicio, quia deliciunt, & ad se trahunt. *Cic.* 6. *Verr.* Ab ea civitate, quæ tibi una in amore, atque in deliciis fuit. *Suet. c.* 1. Titus amor, ac deliciæ generis humani. *Cic. Att. l.* 6. *c.* 1. Habere aliquem in deliciis. ¶ Delicias facere, est jocari, ludere, *scherzare allegramente*. *Catul. carm.* 45. *v.* 22. Uno in Septimio fidelis Acme facit delicias, libidinesque. *Plaut. Men.* 2. 3. 30. Eja, delicias facis, mi Menæcme. ¶ Dicere delicias, est blanda verba, & amatoria dicere. *Catul. carm.* 73. Si quis delicias diceret, aut faceret. ¶ Deliciæ appellantur quælibet res caræ. *Propert. l.* 4. *eleg.* 7. *v.* 75. Deliciæque meæ Latris, cui nomen ab usu est. *Quint. l.* 1. *c.* 2. Verba ne Alexandrinis quidem permittenda deliciis. h. e. Alexandrinis pueris, lascivia, & garrulitate gratissimis, quales *Stat. l.* 5. *Sylv.* 5. *v.* 66. garrulas delicias appellat. * ¶ Pro levitate & inconstantia. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Ecce aliæ deliciæ equitum non ferendæ. *debolezze*.
Deliciāris, & re, o. 3. quod ad deliciam, idest tignum spectat. *Cato de R. R. c.* 14. Deliciares tegulæ quæ erunt, pro binis integris computabuntur. *Festus*.
Deliciatus, o. 1. 2. quod deliciam, i. e. tigni genus habet, ut Tectum deliciatum. *Fest.*
Delicies, ei, f. deliciæ. Tribuitur *Apul. in Apol. & in Flor. n.* 23. al. *l.* 3. & *de Deo Socr.* Sed ubique lectio variat.
Delicío, is, exi, ectum, a. 3. antique pro allicio, *allettare*. *Titin.* apud *Non. c.* 4. *n.* 112. Parasitus, qui illum sciat delicere.
Diliciōlæ, arum, f. diminut. a deliciæ, &
Deliciōlum, i, n. diminut. a delicium. *Cic.* 1. *Att. ep.* 7. Tullia, deliciolæ nostræ. *Sen. ep.* 12. Populus etiam deliciolum meum factus est.
Delicíor, aris, dep. 1. *deliciarsi*, in deliciis agere. *Ruricius ep.* 42. Volatilia deliciari. h. e. cum delectatione comedere.
Deliciōsus, a, um, adject. deliciis plenus, *delizioso*. *Sedul. in Orat. Dom.* Retia mundi deliciosa sequens.
Delicíum, n. 2. idem ac deliciæ. *Mart. l.* 13. *ep.* 99. Delicium parvo donabis dorcada nato.
* Delicíus, i, m. idem ac delicium. *Vet. Lap.* apud *Don. l.* 1. *n.* 132. Apricius delicius.
Delíco, as, a. 1. *mostrare*, δηλόω, indico, explano, explico, interpretor. *Titin. l.* 5. ut citat *Non.* Quid isthuc est, aut iste vult sermo? mater delica. ¶ Veteres etiam delicare, pro dedicare, quandoque dicebant *d* in *l* abeunte. *Festus*.
* Delictor, oris, m. *peccatore*, ἁμαρτωλός, qui delinquit. *Cypr. ep.* 59. *Hier. l.* 3. *adv. Pelag. c.* 9.
Delictum, n. 2. *delitto, peccato*, אשם, Ger. *fehl*, Gal. *délit*, Hisp. *deleito*, ἁμάρτημα, peccatum, a delinquo, quod est deficere, & translate peccare. *Cæs.* 7. *B. G.* Nam majore commisso delicto igni, atque omnibus tormentis necat.
* Delictus, ἀπολειφθείς, derelictus. *Enn.* apud *Merul. p.* 372.
* Delicti. V. Deliquesco.
Delicūlus, a, um, dimin. a delicus. *Cato R. R. c.* 2. Vendat boves vetulos, armenta delicula, oves deliculas. Al. melius leg. *rejicula*, & *rejiculas*.
Delícus, a, um, adj. a lacio, unde *lac*, ἀπογαλακτισθείς, *slattato*. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Cum porci depulsi sunt a mamma, a quibusdam delici appellantur, neque jam lactentes dicuntur.
Delicuus. V. Deliquus.
Deligātus, a, um, adject. idem quod ligatus, *legato*. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Deligata in linteolo grana. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 8. *n.* 1. Deligatis ad palum hostibus. ¶ Deligati, absolute, dicebantur servi viliores, qui & *alligati*. V. *Torrent. in Vespas. c.* 3. ubi exempla affert.
Delīgo, as, avi, atum, a. 1. idem ac ligo, *legare*. *Cic.* 6. *Ver.* In ea statua Sopatrum divaricari, ac deligari jubet. *Id. Ver.* 7. Deligare ad palum.
Delīgo, is, egi, ectum, a. 3. *eleggere*, בחר, ἐκλέγω, est delectum habere, ex *de*, & *lego*. *Cic.* 2. *Off.* Eorum se fore similes, quos sibi ipsi delegerunt ad imitandum. ¶ Usurpatur item pro colligere. *Ovid. ep.* 4. *v.* 30. Tenui primam deligit ungue rosam. ¶ Item pro dejicere, ejicere, separare. *Plaut. Asin.* 3. 3. 42. Me amantem ex ædibus delegit hujus mater. V. ibi *Taubman.*
Delimātus, a, um, adject. lima abrasus, *limato via*. *Plin. l.* 34. *c.* 11. *Var.* Delimatam æris scobem aceto spargunt.
Delimis, me, adject. limus, obliquus, transversus. *Var.* apud *Non. c.* 2. 82. Delime bipennis. *h. e.* pars bipennis obliqua.
Delimitatío, onis, f. limitum appositio, apud *Frontin. Goes. p.* 142.
Delimīto, as, avi, atum, limites apponere, ut ex *Frontin.* declarat *Fabret. Inscript. p.* 245. V. *Frontin.* apud *Goes. p.* 38.
Delineatío, onis, f. descriptio, *delineazione*, *Tert. adv. Valent. c.* 27. In delineationem superioris Christi, &c.

Delinĕo, as, avis, atum, a. 1. *disegnare*, תאר, תאר, Ger. *entwerffen, abzeichnen*, Gall. *tracer*, Hisp. *trecar, dibuxar*, ὑπογράφω, designo, & ruditer depingo, ex *de*, & *linea*, ut cum pictores primum quædam pingui Minerva futuri operis lineamenta ducunt. *Pl. de Apelle, l.* 35. *c.* 10. Arrepto carbone exstincto e foculo, imaginem in parietem delineavit.
Delingo, is, inxi, inctum, a. 3. idem quod lingo, *leccare*. *Cels. l.* 3. 3. 23. Cochleare plenum paulatim delingatur. *Plaut. Pers.* 3. 3. 24. Nunquam delinget salem.
Delinimen, inis, n. idem quod delinimentum. *Symm. l.* 3. *ep.* 11. Spectator veteris monetæ solus supersum, cæteri delinimina aurium capiunt.
Delinimentum, ti, n. oblectamentum, *solletico, carezze*, ערבה, θελκτήριον, ut vitiorum delinimenta, apud *Tac. Agric. c.* 21. *Liv. l.* 30. *c.* 13. Delinimentis animum alicujus avertere. ¶ Item veneficium, venenum, per quod homines a mentis statu dejiciuntur, poculum amatorium. *Granius*: Si possunt homines delinimentis capi, omnes haberent nunc amatores anus. *Cajus l.* 4. *de inoff. testam.* Novercalibus delinimentis, instigationibusque corrupti. Sic *Liv. l.* 39. *c.* 11. Delinimenta & venena conjungit. ¶ In antiquis Cod. non raro legitur *delenimentum*: ex quo etiam patet non a *linio*, sed a *lenio* derivari.
Delinio, is, ivi, itum, a. 4. Ger. *erweichen*, Gal. *oindre, adoucir, amadouer*, Hisp. *untar, ablandar*, θέλγω, החליק, שעשע, demulceo, mitigo, placo, mollio, *addolcire, placare, mitigare*, a *de*, & *lenio*, a lenis. *Cic. pro Mil. c.* 35. Ut plebem tribus suis patrimoniis deliniret. *Cic.* 4. *Tusc.* Delinire animum suavitate. ¶ Significat etiam decipere, mentem adimere. *Plaut. Cist.* 2. 1. 45. Tu me delinis, propter te hæc pecco. *Id. Amph.* 2. 2. 214. Delinitus sum profecto ita, ut me, qui sim, nesciam. ¶ Scribitur & *delenio*. *Hor. l.* 3. *od.* 1. dolentem non purpurarum sidere clarior delenit usus.
Delinitío, f. 3. *mitigazione, carezze*, חלקה, Ger. *erweichung*, Gall. *adoucissement*, Hisp. *alago*, κήλησις, mitigatio, placatio. *Cic.* 2. *Off. c.* 16. Ipsaque illa delinitio multitudinis ad breve, exiguumque sit tempus.
Delinītor, m. 3. qui delinit, idest placat. *Cic. in Brut. c.* 70. Sed etiam cum judice ipso, cujus delinitor esse debet Orator.
Delinitus, o. 1. 2. mollitus, particip. a delinior, *ammollito, effemminato*. *Cic.* 1. *fin. c.* 10. Blanditiis voluptatum deliniti, atque corrupti. Et *l.* 1. *de Or. c.* 9. Genus hominum disertorum oratione delinitum. ¶ Item mente alienatus, deceptus, ut exponit *Non. c.* 4. *n.* 115. V. Delinio.
Delíno, is, livi, vel levi, itum, a lino, corrumpo, *cancellare, sporcare*. A quo est adject. Delitus. V. infra.
Delinquentía, æ, f. delictum. *Tert. de resur. car. c.* 46. & 47. Homo delinquentiæ Antichristus.
Delinquo, is, deliqui, delictum, a. 3. *fallire, peccare*, אשם, Ger. *sindigen, fehlen*, Gal. *faillir*, Hisp. *faltar*, πλημμελέω, proprie est deficere, non prætereunda prætermittere. *Fest.* V. Deliquus. ¶ Translate est peccare. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Ut condemnaretur filius, aut nepos, si pater, aut avus deliquisset. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cic.* 1. *Off. c.* 41. Si quid delinquitur. ¶ Dicimus etiam delinquere in aliqua re, in aliquem, & erga aliquem. *Cic. pro Cluent.* Ne in bello delinqueret. *Plaut. Epid.* 3. 3. 9. Quasi quid filius meus deliquisset me erga. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 8. In ancillam si quis delinquere possit.
Deliquĕo, es, delicui, n. 2. *divenir-liquido*, נמס, Ger. *zerschmeltzen*, Gal. *se fondre en liqueur, dévenir liquide*, Hisp. *derretirse*, τήκομαι, est in totum resolvi, & dissolvi. *Ov.* 4. *Met. v.* 252. Protinus imbutum cælesti nectare corpus delicuit.
Deliquesco, n. 3. liquesco. *Col. l.* 12. *c.* 41. Ut omnia poma deliquescant cum musto. ¶ Translate *Cic.* 4. *Tusc.* Nec alacritate futili deliquescat. ¶ Item perire, diffluere. *Lactant. l.* 8. *c.* 12. Corpus deliquesceret, ac periret.
Deliquíæ, arum, f. *sfolobi, o grondaja da ricever, o condur l' acqua*, idem quod Colliciæ. *Vitruv. l.* 6. *cap.* 3. Displuviata ædificia sunt, in quibus deliquiæ stillicidia rejiciunt.
Deliquío, onis, m. idem ac deliquium. *Cn. Gellius* apud *Serv. in* 8. *Æn.* item *Plaut. Capt.* 3. 4. 93. sed apud hunc dubia est lectio.
Deliquíum, n. 2. *difetto, mancamento*, חסר, Ger. *ohnmacht*, Gal. *defaillance*, Hisp. *menoscabo*, ἔκλειψις, defectus, a *deliquus*, vel *delinquo*. *Plaut. in Capt.* 3. 2. 93. Nullam causam dico, quia mihi & parentum, & libertatis apud te deliquium sit. ¶ Deliquium Solis est Solis eclipsis. *Pl. l.* 2. *c.* 12. ¶ Deliquium animi cum animus linquitur, & quis animo deficit, apud Medicos, *deliquio*.
Delíquo, as, a. 1. *votare un liquore*, Ger. *abgiessen*, Gal. *verser, faire ecouler*, Hisp. *derramar*, יצק, ἐκχέω, effundo, a liquo. *Col. l.* 12. *cap.* 39. In alia vasa deliquare. *Sidon. l.* 7. *ep.* 2. Per cola subterranea deliquari.
Delíquus, a, um, adject. a delinquo, ut reliquus a relinquo, significat deficiens, minor, ut exponit *Festus*. Veteres enim delinquere usurpabant pro deficere. Itaque *Plaut. Cas.* 2. 2. 32. Quando tibi nil domi deliquum est. Ubi alii legunt *Delicuum*, sed idem est sensus. Ducunt autem fortasse a *deliqueo*, dissolvor, pereo, cujus præter. *delicui*. Alii leg. *deliquium*.
Deliramentum, n. 2. idem ac delirium. *Plaut. Amph.* 2. 2. 64. Hæc quidem deliramenta loquitur.
Delīrans, antis, *delirante*, delirus. *Plaut. Amph.* 2. 2. 157. Hæc quidem nos facere delirantes dictis postulat.
Deliratío, f. 3. proprie est declinatio extra sulcum, idest a recta via. *Pl. l.* 18. *c.* 20. Quod vocant lirare, operientes semina, unde primum appellata deliratio est. ¶ Translate est stultitia, alienatio mentis ab ætate, vel morbo proveniens, *delirio, pazzia*. *Cic. de Sen.* Ista senilis stultitia, quæ deliratio appellari solet, senum levium est, non omnium.
Delirĭtas, f. 3. deliratio. *Laber.* apud *Non. c.* 8. *n.* 36. Quænam mens, quæ deliritas vos suppilatores facit.
Delirĭum, n. 2. *pazzia*, נבלה, שגעון, Ger. *aberwitz, narrey*, Gal. *réverie*, Hisp. *desvario*, παραλήρημα, est alienatio mentis proveniens ex intemperie cerebri vitiante actiones principis facultatis, qualem & in senibus videmus, & in iis, qui morbis ardentissimis infestantur. *Cels. l.* 3. *c.* 18. Rarius, sed aliquando tamen ex metu delirium nascitur.
Delīro, as, n. 1. *partirsi dal diritto, errare, impazzire*, להה, השתגע, Ger. *irren, in aberwitz kommen*, Gal. *fourvoyer, rêver*, Hisp. *desviar*, παραληρέω, proprie est a sulco evagari, translate a recta via ad pravam declinare, insanire. *Cic.* 2. *Tusc.* Adeo ne me delirare censes, ut ista esse credam? *Hor. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 14. Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi.
Delīrus, o. 1. 2. *pazzo, quello che si parte dalla ragione*, נבל, Germ. *aberwitzig*, Gal. *rêveur*, Hisp. *desvariado*, παραπλήξ, qui a recto ordine, quasi a sulco, & lira rationis evagatur. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 18. Multos se deliros senes sæpe vidisse, sed qui magis deliraret, quam Phormio, vidisse neminem. *Lactant. l.* 3. *c.* 18. Quo quid delirius dici possit, non invenio.
Delitens, entis, o. 3. partic. a deliteo, *nascosto*. *Pl. l.* 35. *c.* 1. Nec sparia montis in cubiculo delitentia.
Delitesco, is, itui, n. 3. *occultarsi, nascondersi*, נסתר, Ger. *verborgen, seyn*, Gal. *être caché*, Hisp. *estar escondido*, κατακρύπτομαι, occultor, ex de, & lateo. *Virg.* 2. *Æn.* Limosoque lacu per noctem obscurus in ulva delitui. *Cic. pro Cal.* Servi in balneis delituerunt. ¶ Et translate. *Cic. in Acad. l.* 4. Et in eorum auctoritate delitesceret, qui negassent, quicquam sciri posse.
Delitĭgo, as, avi, atum, n. 1. vehementer litigo, *litigare*. *Horat. ad Pis. v.* 92. Iratusque Chremes tumido delitigat ore.
Delĭtor, oris, m. *scancellatore*, qui delet. *Accius* apud *Prisc. l.* 9. Scelerum fratris delitor.
Delĭtus, a, um, adject. ex partic. a delino, *cancellato, macchiato*. *Cic. in quadam ep.* apud *Prisc. l.* 9. *sub fin.* Tuli moleste, quod literæ delitæ mihi ante redditæ sunt. *Id.* apud *Diom.* Cæteris delitis.
Delíus, o. 1. 2. δήλιος, qui est ex Delo insula, ut Apollo Delius, *Virg.* 3. *Æn. v.* 162. Delia Dea, pro Diana, *Hor. l.* 4. *od.* 6. *v.* 33. Et Delia, absolute. *Vir. Ecl.* 3. *v.* 67. & *Ecl.* 7. *v.* 29.
Delli, V. Palici.
Delminíum, Dalminium, Dimala, Dalmana, *Denna, Danna, Damnio, Dummo*, opp. Dalmatiæ medit. Æquo prox. Nonnullis est Almissa, Sclave *Omisc*.
Delos, vel Delus, i, f. 2. Asteria, Cyntia, Cynetos, Chamydia, Lagia, Ortygia, Pyrpile, *Sdiles, Sdille*, Δῆλον, insl. maris Ægæi, non admodum ampla, sed princeps inter Cycladas, fere in medio earum. Dicta est a δῆλος, manifestus, quod in diluvio Ogygis, quod Deucalionis 600. annis præcessit, prima inter alias ab aquis emerserit. Olim totius Græciæ emporium fuit, & ærarium Græcorum. *Nepos Arist. c.* 3. Ferunt, Latonam ex Jove gravidam, metu Pythonis serpentis, qui eam toto terrarum orbe Junonis jussu persequebatur, in hanc insulam fugisse, ibique Apollinem, & Dianam eodem partu peperisse. Hinc ille *Delius* dictus est, hæc *Delia*. In Delo nec parere, nec defunctos sepelire, nec canem alere fas erat, teste *Thucyd. l.* 4.
Delōtus, a, um, *lavato*, lotus. *Theod. Prisc. l.* 1. *c.* 4. Coagulum leporis e vino veteri delotum.
Delphi, m. 2. n. pl. *Delfo*, al. *Castri*, al. *Salona*, urbs Phocidis, in Achaja, ad Parnassum M. a Delpho Neptuni filio ex Melantho Deucalionis filia. Juxta Cephisus amnis oritur, & Castalius fons non longe abest. Delphis templum amplissimum fuit, Apollini dicatum, ubi responsa dabat, quo ex toto orbe terrarum gentes de suis rebus consulturæ confluebant. Hinc Apollo Delphicus appellatus est. Sed *Macrobius in Saturn.* Apollinem Delphicum appellatum existimat a prisca Græcorum voce δέλφος, quæ solem significat, eo, quod interdiu stellis omnibus obscuratis, solus luceat, qua ratione etiam Sol a Latinis appellatus est. Delphis oracula reddebantur anulo obsignata, ea lege, ne nisi post triduum resignarentur: prævaricatoribus orbitas oculorum, vel linguæ jactura, vel manus obtruncatio pœna erat. *Liv. l.* 38. *c.* 48. Delphos vocat Orbis umbilicum.
Delphice, more Delphici oraculi. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 556. Quid aliud est, quod Delphice columna litteris suis ἄγαν μηδέν, &c.
Delphicōla, æ, m. qui Delphos colit, epith. Apollinis. *Auson. Technop. c. de histor.* Ludit & Æacidem Parnassia Delphicolæ sors.
Delphícus, a, um, adject. a Delphis, ut Delphica laurus, *Claud. Gigantom. v.* 3. Delphicus Deus, h. e. Apollo, *Apul. l.* 2. *Miles.* ¶ *Delphicus gladius*, proverb. dicitur de re ad quoscumque usus accommodata, quia Delphis eodem cultro & mactabant victimas, & sontes supplicio afficiebant. V. *Chiliad. Erasm.* Eadem ratione & Delphica vasa dicuntur. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l.* 3. *c.* 16. Sed proverbium Græcum est, non latinum.
Delphin, inis, m. 3. vel delphīnus, m. 2. *delfino*, Ger. *ein delphin, od. meerfisch*, Gal. *dauphin*, Hisp. *delfin*, δελφίν, δελφίς, piscis, vel potius maris bellua. *Pl.* auctor est, Delphinos simones vocari a navigantibus, quod sint rostro simo, vel a Simonis pueri nomine, quem delphinus in sinu Bajano mirum in modum fertur adamasse. Ad hoc nomen vocati accurrere dicuntur. *Solin. c.* 22. Delphinus dorso est repando. Habet linguam contra naturam aquatilium mobilem, suillæ similem. Pro voce gemitum humano similem edit. Velocissimus est omnium animalium, etiam terrestrium. Decem annis ad summam magnitudinem pervenit. Parit catulos decimo mense: interdum & binos nutrit uberibus, sicut balæna. Delectatur musica symphonia, præsertim hydrauli sono. ¶ Est etiam signum cœleste. V. *Arion. Ovid. ep. Leandri, v.* 131. Curvi Delphines. *Hor. ad Pis. v.* 30. Delphinum silvis appingit, fluctibus aprum. ¶ Dicitur & Delphis, inis. *Avien. in Arat. v.* 700. *de sidere*: Subit inter sidera Delphis. ¶ Delphini interdum significat pondera quædam alicui rei appensa, qualia sunt in nostris horologiis, *contrappesi*. *Vitr. l.* 10. *c.* 13.
Delphis, idis, f. Pythia Apollinis sacerdos. *Mart. l.* 9. *ep.* 43. Nec Delphis tua mentiatur ulli.
Delphitícus, a, um, idem quod delphicus. *Mart. l.* 11. *ep.* 22. Quam quæ delphitico lapsa est armilla cinœdo.
Delta, æ, f. quarta Græcorum littera triangulari figura Δ, cui respondet quarta item littera Latinorum D. *Aus. in Technopæg. c. de litt.* ¶ Hinc *Delta* appellatur pars Ægypti, idest, Ægyptus Superior, ita dicta, quia figura Græcæ literæ Δ similis est, cujus vertex est, ubi Nilus apud Babylonem, & Memphim scinditur, basis inter fossas Nili extremas, idest, ostia Canopicum, & Pelusiacum. V. *Pl.* 3. 16.
Deltōton, n. 2. δελτωτὸν signum cæleste, supra Arietis caput, figura Græce literæ Δ, idest trianguli. *Cic. in Arato.* Deltoton dicere Graji quod soliti, simili quia forma littera claret.
Delūbrum, n. 2. *tempio, chiesa*, היכל, Ger. *tempel, ein getzenkirchen*, Gal. *temple*, Hisp. *templo*, τέμενος. *Servius ad* 2. *Æn.* ait, delubrum esse templum commune, quod pluribus Diis dicatum est, ut Capitolium, quod Jovi, Junoni, & Minervæ, quia uno tecto delaitur. Festus, sive potius Paulus dicit, delubrum esse fustem delibratum, quem venerabantur pro Deo, idest, simulacrum ligneum. *Var. l.* 8. *rer. div* scripsit, delubrum a *Deo* dictum esse, & locum esse, in quo Dei simulacrum constitutum fuerit, sicut locus, in quo candelam figunt, candelabrum appellatur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Est enim mihi tecum pro aris, & focis certamen, & pro Deorum templis, atque delubris.
* Deluctatío, f. luctatio. *Mart. Capell. l.* 5. *p.* 139.
Delucto, as, avi, atum, *contrastare*. *Plaut. Trin.* 4. 1. 30. Quibus ærumnis deluctavi, filio dum divitias quæro! Al. leg. *Quantis cum ærumnis deluctavi* &c.
Deludifíco, as, avi, atum, a. 1. illudo, irrideo, *burlare*, התלהלה, לעג, ἐμπαίζω, *Plaut. Rud.* 1. 2. 53. Deludificavit me miris modis. ¶ Deludificor deponent. sensu: afferunt Lexicogr. plerique exemplum ex *Plaut. Mostel.* 4. 3. 41. Sed ibi legitur *ludificatus*.
Deludíum, vel diludium, ii, n. cessatio a ludo, vel ludi dilatio. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. *ad fin.* Displicet iste locus; clamo, & deludia posco. Ubi Acron vet. Schol. Diludia sunt tempora, quæ gladiatoribus conceduntur, ut se ad pugnandum instruant.
Delūdo, is, n. 3. proprie est ludendi finem facere. *Var. apud Plin. l.* 36. *c.* 27. Gladiatores, cum deluserint, hac juvari potione. ¶ Translate est irridere, decipere, *beffare*, לעג, Ger. *verlachen, verspotten*, Gal. *se jouer, se mocquer*, Hisp. *escarnecer, reirse*, καταπαίζειν, *Cic. in Rul.* Deludi vosmetipsos diutius ab isto patiemini? *Ter. Andr.* 3. 4. 4. Deludere dolis. ¶ Translate *Propert. l.* 2. *el.* 15. *v.* 31. Terra prius falso partu deludet arantes.
Delumbātus, a, um, adject. delumbis, debilis, *sciancato*. *Pl. l.* 28. *c.* 4. Quadrupede delumbata. ¶ Item curvatus. *Id. l.* 19. *c.* 6. Delumbatæ radices. *Vitruv. l.* 6. *c.* 5. Lacunaria curva ad circinum delumbata. h. e. curva quidem, sed non ad perfectam rotundationem.
Delumbis, be, o. 3. *senza lombi, debole*, עיף, Germ. *der die lenden zerbrochen*, Gall. *ereiné, foible*, Hisp. *deslomado, derrengado*, μαλακός, quod lumbis caret. & metonymice quod debile est. In lumbis enim vires corporis sitæ sunt. *Pl. l.* 10. *c.* 3. Perdix prægravem, aut delumbem sese simulans. ¶ Translate sumitur pro molli, effœminato, lascivo. *Pers. sat.* 1. *v.* 104. Summa delumbe saliva. *Sidon. l.* 8. *ep. ult.* Dictio exossis, tenera, delumbis.
Delumbo, as, a. 1. *indebolire*, Ger. *lehmen, unkrefftig machen*, Gall. *éreinter, affoiblir*, Hisp. *deslomar, enflaquecer*, ἐξοσφυίζω, lumbos loco moveo, frango. V. Delumbatus. ¶ Translate sumitur pro debilitare, diminuere. *Cic. in Orat. c.* 69. Nec minutos numeros sequens concidat, delumbetque sententias.
Delŭo, is, delui, utum, a. 3. *lavare*, כבס, Ger. *mit wasser reinigen*, Gall. *laver, nettoyer*, Hisp. *lavar, limpiar*, ἀπολούομαι, diligenter lavo, a verbo Græco, quod allatum est, vel a δελύω, solvo. *Cato R. R. c.* 116. Laserpitium aceto deluito. ¶ Item est madefaciendo delere. *Varr.* Obortæ inter legendum lacrymæ literas deluebant. ¶ Item solvere, ut ait *Festus*.
Delus, V. Delos, vel Ortygia.
* Delusío, f. actus deludendi. *Arnob. l.* 4.
Delūsus, a, um, adject. illusus, *deluso, burlato*. *Ovid.* 8. *Met. v.* 826. Exercetque cibo delusum guttur inani.
Delutamentum, i, n. opus delutatum. *Cato de R. R.* Neque herba nascetur, neque delutamenta scindent se.
Delūto, a. 1. *smaltare, lutare*, טוח, est luto aliquid obducere. *Cat. de R. R. c.* 128. Habitationem delutare cum volueris, &c.
Demadĕo, es, n. 2. idem ac madeo. *Ovid.* 5. *Trist. el.* 4. *v.* 20. Et te flente suos demaduisse sinus. Al. leg. *Emaduisse*.
Demădes, m. 3. Δημάδης, Atheniensis Orator, Demosthenis æmulus, eique adversas in Rep. partes fovens. Nihil enim aliud Demosthenes, quam patriæ libertatem spectabat: ille ex Macedonum gratia potentiam quærebat, & opes. Hunc jam ætate confectum, & ex nimio luxu ad summam jam inopiam redactum cavillatus est Antipater victimis cæsis similem esse, de quibus nihil, nisi lingua, jam superest. *Plaut. in vit. Demosth.*
* Demadesco, is, n. 3. madidus fio. *Scrib. Larg. comp.* 73. Eodem vase coquuntur, donec demadescant.
Demăgis, *molto più*, valde magis, ex *de* & *magis*. *Lucil. l.* 16. *apud Non. c.* 2. *n.* 229.

Solos demagis istos ex nimbo Austellos. Sed Festus minus exposuit, ut etiam est in manuscripto. Fortasse nimis scribere voluit.

Demandatus, a, um, commesso, imposto, raccomandato, commissus, concreditus, commendatus. Suet. in Aug. c. 10. Demandatum bellum tertio mense confecit. Id. in Calig. c. 41. Proxime collusori demandata vice sua. Id. in Tiber. c. 6. Lacedæmoniis publice demandatus.

Demando, as, avi, atum, a. 1. commettere, הפקיד, Germ. einem etvvas befehlen, Gall. commettre, charger, Hisf. encomendar, ἀποθέω, committo, in totum committo. Liv. l. 8. c. 36. Curam eorum nominatim legatis, tribunisque demandabant. Id. l. 5. c. 27. Plures pueri unius curæ demandabantur.

Demano. V. Dimano.

* Demarchia, δημαρχία, dignitas & officium Demarchi. Grut. p. 439. n. 6.

Demarchus, m. 2. δήμαρχος, שר העם, Princeps populi, Tribunus plebis, a δῆμος, populus, & ἀρχός, præfectus. Plaut. Cur. 2. 3. 7. Spartian. in Adrian. c. 19.

Demea, nomen personæ senilis rusticæ, ac duræ apud Ter. in Adelph.

Demeaculum, n. 2. discesa, מורד, Ger. hinabsteigung, Gal. descente, καταπορεία, descensus in loca subterranea. Apul. l. 6. sub init. Proserpinæ nuptiarum demeacula.

Dememinsi, pro oblivisci, nonnulli leg. apud Mart. l. 2. epigr. 59. illo versu, Ipse jubet mortis dememinisse Deus. Alii leg. te meminisse.

Demens, o. 3. pazzo, stolto, fuor di mente, כסיל, נבל, Germ. unsinnig, Gall. insensé, hors de son sens, Hisf. loco, παράφρων, stultus, amens. Cic. in Off. l. 1. c. 24. In tranquillo tempestatem adversam optare dementis est. Id. in Pis. c. 20. Dementior tragico Oreste. Id. de Arusp. resp. c. 27. Plenus inconsideratissimæ ac dementissimæ temeritatis. ¶ Quidam putant amentem, & dementem ita distingui, ut amens dicatur, qui omni prorsus ratione caret; demens vero sit, qui non est quidem mente integra, retinet tamen aliquid de communi vitæ ratione. Verum hæ duæ voces promiscue usurpantur.

Demensio, vel Dimensio, onis, f. misura, διαμέτρησις, dimetiendi actio, ut dimensio quadrati, Cic. Tusc. 1. c. 24.

Demensum, subst. n. 2. mensura erat frumenti, quam servis admetiebantur singulis mensibus domini, ad totius mensis victum. Terent. Phorm. 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix de demenso suo, suum defraudans genium, comparsit miser.

Demensus, vel Dimensus, a, um, o. 1. 2. misurato, נמדד, Ger. aussgemessen, Gall. mesuré, Hisf. medido, διαμετρηθείς, mensuratus, partic. a demetior. Cic. de Orat. c. 12. Ut verba verbis quasi demensa, & paria respondeant. Virg. 3. Georg. v. 231. Certis dimensum partibus orbem Sol regit. ¶ Active etiam sumitur, cum sit partic. a verbo communi, chi ha misurato. Virg. 12. Æn. v. 116. Campum ad certamen dimensi.

Dementer, adv. scioccamente, בכסלות, Ger. unsinniglich, Gal. folement, Hisp. locamente, ἀνοήτως, insane. Cic. 3. Cat. c. 9. Tam res tam dementer credita. Senec. 4. de benef. c. 27. Dementissime testatur.

Dementia, f. 1. pazzia, הוללות, Ger. unsinnigkeit, Gall. folie, Hisp. locura, παράνοια, insania. Cic. 3. Tusc. Animi affectionem lumine mentis carentem nominaverunt amentiam eamdemque dementiam. ¶ In lemmatis controversiarum M. Senecæ passim legitur dementia, alio sensu ab eo, quem ex Ciceronis definitione modo allata habet. Significat etiam culpam, qua quis reus efficitur, & in judicium vocatur, non quod demens fuerit, sed quod ea crimina perpetrarit, ob quæ demens puniendus tamen videri possit. * ¶ Speciatim de iis dicitur, qui rem sive pub. sive privatam perdunt. Cic. 7. Verr. c. 17. Hinc Actiones dementiæ. Quintil. l. 7. c. 3. h. e. in quibus curator petitur male agenti rem suam, chiedere che gli sia dato un' Economo.

Dementio, tis, ivi, itum, n. 4. impazzire, uscir di mente, παραφρονέω, de mente exeo, deliro, insanio. Lucret. l. 3. v. 464. avius errat Sæpe animus; dementit enim deliraque fatur.

Dementior, valde mentior. Apul. in Apolog.

Demento, as, n. idem ac dementio. Apul. in Magia. Confessa est se se mea Magia in amore deductam dementare.

Demeo, as, n. 1. deorsum meo, descendo. Apul. l. 6. A. A. Ad Tartarum Manesque demeare. Et l. 10. Corpus candidum, quod cœlo demeat.

Demereo, es, rui, ritum, n. guadagnare, meritare, זכה, Germ. gevvinnen, verdienen, Gal. gagner, Hisp. ganar, κερδαίνω, lucror. Gel. l. 1. 8. Lais Corinthia ob elegantiam, venustatemque grandi pecunia demerebat. ¶ Est etiam suo sibi merito aliquem devincire. Suet. de Aug. cap. 8. Avunculum in Hispanias adversus Cn. Pompeji liberos subsecutus magnopere demeruit. Ovid. ad Liv. v. 131. Numina cultu demeruisse.

Demereor, d. 2. conciliarsi con benefizj la benevolenza d' alcuno, רצה, Ger. verdienen, guts um einen verschulden, Gal. mériter, Hisp. merecer, εὐεργετέω, concilio, devincio, benevolum facio. Quinct. in præf. l. 1. Ut pleniore obsequio demererer, amantissimos mei. Sic demereri aliquem beneficio, officiis, benevolentia. Liv. l. 3. c. 18. Col. l. 1. c. 4. &c.

Demergo, is, a. 3. affondare, השקיע, Ger. eintuncken, zu boden sencken, Gal. plonger, Hisf. abondar, καταδύω, immergo, seu aqua obruo. Ov. ep. 5. Obscœnam ponto demergite puppim. Cic. 1. Acad. c. 12. In profundo veritas est demersa.

Demeritus, a, um, adject. meritato, ut demeritas dare lætitias. Plaut. Pseud. 2. 4. 14.

Demersio, onis, f. l' affondare. Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 12. Nec temporali demersione beneficium perpetuitatis eximitur.

Demersus, us, m. idem quod demersio, Apul. Apol. Levia sustentatui, gravia demersui.

Demersus, a, um, adject. ex particip. immerso, affondato. Cic. l. 2. Div. c. 68. Equus demersus una mecum, Id. pro Syll. c. 3. Patriam demersam extulit. Liv. l. 2. c. 29. Ære alieno demersus. Horat. l. 3. od. 16. v. 13. Domus demersa excidio.

Demessus, a, um, adject. tagliato, mietuto. Virg. 11. Æn. v. 68. Flos demessus pollice virgineo.

Demetatus, V. Dimeto.

Demeter, f. 3. Δημήτηρ, dicta est Ceres, quasi Gemeter, idest terræ mater. Cic. 2. de nat. Deor.

Demetior, vel Dimetior, iris, titus, vel demensus sum, comm. 4. misurare, מדד, Ger. fleissig messen, Gal. mésurer, Hisf. medir, διαμετρέω, idem quod metior, vel diligenter metior. Cic. de senect. c. 14. Mori videbamur in studio dimetiendi cœli. Id. in Orat. c. 43. Demetiri, & dinumerare syllabas. ¶ Demetiens vinea, vel dimetiens, absolute apud Plin. V. Dimetiens. ¶ Passiva significatione, Vitr. l. 5. c. 9. Si Dorici generis erunt columnæ, dimetiantur altitudines, &c. si misurino. Adde l. 3. c. 3. ubi bis hac ratione usurpat.

Demetitus, a, um, partic. pro demensus, signif. activa. Quidam Ciceroni tribuunt l. 2. de nat. Deor. c. 62. illis verbis. Eorum cursus demetiti naturales temporum varietates cognovimus. Ubi quidam libri habent, dimetati, alii dimetiti. V. Paræi Lex. Crit. & Borrich. pro Voss. adv. Sciopp. p. 273.

Demeto, is, essui, essum, a. 3. idem quod meto, mietere, tagliare, קצר, ἀποθερίζω. Cic. de senect. c. 19. Fructus demetendi. Catul. carm. 65. v. 353. Flaventia demetit arva. ¶ Dicitur & de cædente in præliis, Silius l. 16. v. 101. Tantum acies, hominumque ferox discordia ferro Demetit.

Demetrias, adis, f. Dimitriada, urbs Thessaliæ, marit. in Magnesia, juxta sin. Pelasgicum, aliquando regia Macedonum, & navale, inter Thebas Bœotiæ ad Austr. & Thessalonicam ad Bor.

Demetrius, m. 2. filius Antigoni Macedonum Regis, & patris in Regno successor. Ob insignem in expugnandis urbibus virtutem Poliorcetes cognominatus est, idest urbium expugnator. Hic post Alexandrum, præter alios Macedonas nomine, & virtute clarus, transmisso Euphrate Babyloniam occupavit: Athenas Cassandri, Ptolemæique imperio liberavit. Cyprum, victo Ptolemæo, navali prælio, recepit: Pyrrhum ab oppugnatione Thessaliæ repressit. Postremo cum bellum adversus Antiochum suscepisset, infeliciter pugnans, in ejus potestatem venit, Chersonesique ab eo custodiæ traditus est, permisso tamen ei regio sumptu, mollique victu, venationibus, omnibusque voluptatibus; quibus ille usus, minimum de salute anxius, in morbum ob incontinentiam incidit, ex quo periit. A Plutarcho in Parallelis cum M. Antonio Triumviro comparatur.

Demetrius Phalereus, qui ob eximias virtutes Atheniensibus præfuit annis decem, trecentisque sexaginta statuis æreis honoratus est. Fuit discipulus Theophrasti. Cic. in Brut. 3. de Leg. 5. Fin. Fuit inventor styli fucati. Cic. in Brut. 2. de nat. Deor. Pulsus in exsilium se ad Ptolomæum contulit, & ibi multa scripsit. Cic. 5. Fin.

Demigratio, onis, f. χποικία, andata, partenza. Nepos in Miltiade, c. 1. Cum multi ejus demigrationis peterent societatem.

Demigro, as, avi, atum, n. andar di luogo in luogo, גלה, Ger. von einem ort an das ander ziehen, zu hauff ziehen, Gall. changer de lieu, s' en aller d' un lieu, Hisf. mudar casa de lugar en lugar, μετοικίζω, est de uno loco in alium domicilium transferre. Cic. pro Domo. Demigrandum potius aliquo est, quam habitandum in ea urbe, &c. Id. 1. Tusc. Vetat enim dominans ille in nobis Deus, injussu hinc nos suo demigrare. Id. pro C. Rabir. Demigrare ex vita hominum ad deorum sanctimoniam, Cæs. l. 4. B. G. Demigrare de oppidis. Plaut. Amph. 1. 1. 85. Demigrare loco. Cic. in Parad. Demigrare ab improbis. Id. 4. ad Attic. Demigrare de statu suo.

* Deminoro. V. Diminoro.

Deminuo cum derivat. V. Diminuo.

Demirandus, a, um, valde mirandus. Gell. l. 16. c. 18. Facit multa demiranda.

Demiror, d. 1. maravigliarsi forte, תמה, Ger. sich sehr vervvundern, Gall. s' émerveiller, Hisf. maravillarse mucho, ὑπερθαυμάζω, valde miror. Cic. Att. l. 14. Etsi addis Lamiam, quod demiror equidem. ¶ Aliquando est nescire, quoniam (ut Donatus inquit) admirationem ignorantia facit. Ter. Phorm. 2. 1. 4. Quam causam reperient, demiror.

Demisse, ad. umilmente, ταπεινῶς, humiliter. Cic. 5. Tusc. c. 8. Non est ausus elate, & ample loqui, cum humiliter, demisseque sentiret. Ovid. 3. Trist. el. 4. v. 23. Hic alte, demissius ille volabat, Cæs. l. 1. B. C. c. 84. Demississime, atque subjectissime exponit.

Demissio, f. 3. bassezza, viltà, ταπείνωσις, ענוה, שפלות, humilitas. Cic. 3. Tusc. Cadere in eumdem timorem, & infractionem quamdam animi, & demissionem. ¶ Proprie Vitr. l. 5. c. 10. in fin. Ex eo clypeum æneum catenis pendeat, per cujus reductiones, & demissiones perficietur sudationis temperatura.

Demissitius, o. 1. 2. longus, ut Demissitia tunica, longa, & demissa ad talos, & nulla zona succincta. Plaut. Pœn. 5. 5. 24. Sane genus hoc mulierosum est tunicis demissitiis.

Demissus, a, um, adject. basso, humilis, שפל, ענו, καθειμένος. Ter. Eun. 2. 2. 22. Demissis humeris virgo. Pl. l. 8. ep. 18. Tiberis demissioribus ripis alte superfunditur. Sic demissa vestis, capilli, aures demissæ. Horat. Virg. Ovid. Cic. pro Cluent. 4. ¶ Translate sumitur pro abjecto & vili. Cic. l. 1. Fam. ep. 9. Fracto ac demisso animo esse. Tacit. 15. Ann. Senatus in adulationem demissus. Cic. in Orat. c. 24. Orator ornamentis & verborum, & sententiarum demissior. ¶ Demissis manibus fugere. V. Dimissus. ¶ * Demissus homo, modesto, umile. Sit demissis hominibus perfugium. Cic. pro Mur. c. 40. ¶ Apud Salust. in Catil. c. 50. Demissi, sunt qui privati vitam agunt, neque capessunt remp. ¶ Pro, perfunctus, liberatus, ut Demissa periclo, Propert. l. 2. el. 21. v. 59. somno, ibid. el. 22. v. 29.

Demitigo, as, a. 1. idem ac mitigo. Cic. Att. l. 1. ep. 13. Nosmet, qui Lycurgi a principio fuissemus, quotidie demitigamur.

Demitto, is, isi, issum, a. 3. inclino, deprimo, dejicio, mandar giù, הוריד, Ger. hinablassen, Gall. mettre bas, abbaisser, Hisf. embiar abaxo, καταβάλλω, καθίημι, deorsum mitto. Cic. de Div. Cum ipse equum demisisset in flumen. Liv. l. 34. c. 44. Demittere in carcerem. Sic demittere oculos, vultum, caput, &c. abbassare. Ov. 15. Met. & al. immittere. Id. Met. 8. Plura cupit, quo plura suam demittit in alvum. Cic. Att. l. 7. ep. 12. Demittete se in causam. Sallust. in Jug. Hoc in pectus tuum demitte, nunquam populum R. beneficiis victum esse. ¶ Translate significat abjicere, avvilire. Cic. 5. Fin. c. 15. Demittere animum. Id. Tusc. 4. Demitti, contrahique animo. Cæs. l. 7. B. G. c. 29. Demittere se animo. ¶ Demittere aliquem neci, demittere corpora morti, & similia poetica sunt. Virg. 2. Æn. Ovid. 3. Met. &c. ¶ Demittere in pectus, est animo alte infigere. Sall. Jug. c. 109. Liv. l. 34. c. 50.

Demium, n. 2. δημιόν, gemma quædam, a δημός, pinguedo. Pl. l. 37. c. 7.

Demiurgus, m. 2. δημιουργός, summus erat Magistratus in quibusdam Græciæ civitatibus. Liv. l. 38. c. 30.

Demo, is, dempsi, demptum, a. 3. detrarre, scemare, הסיר, Ger. binvvegnemmen, Gall. ôter, Hisp. quitar, ἀφαιρέομαι, detraho, eximo. Cic. 3. de nat. Deor. Æsculapii Epidauri barbam auream demi jussit. Plaut. Bacchid. 4. 4. 14. Quantum aurum herus sibi dempsit. Sic demere metum, solicitudinem, molestias. Cic. Att. l. 11. ep. 15. Ter. & al. Caput gladio alicui demere. Curt. l. 4. c. 9. Et demere aliquid de aliquo, Cic. Ver. 3. & Plaut. in Trinum.

* Democrator. V. Demorator.

Democriteus, a, um, adject.

Democriticus, a, um, adject. ad Democritum pertinens, ut Democritici Philosophi, Cic. l. 1. de Orat. c. 10. Pythagorei omnes, atque Democritici. Id. de Divin. l. 2. c. 13. Sint sane illa Democritea vera, &c.

Democritus, m. 2. nomen Philosophi Abderitæ. Patre locupletissimo natus est, ut qui universis Xerxis copiis epulum dederit. Agros, & patrimonium reliquit, & plurimas orbis terræ provincias adipiscendæ sapientiæ causa peragravit. Cicer. 4. & 5. Tusc. & 5. Fin. In patriam reversus, cum summa inopia, in hortulo juxta suæ urbis muros, rerum naturam contemplabatur. Dixit, mundos innumerabiles esse, qui omnibus minimis temporum punctis alii caderent, alii nascerentur. Cic. 2. Acad. 1. de nat. Deor. Fuit auctor atomorum. Cic. 1. & 2. Acad. 1. Fin. Ejus errores ab Epicuro correcti sunt. Cic. 1. Fin. Quocumque fortunæ casu audito, in risum erumpebat, ut Heraclitus in fletum: quare Gelasinus nominatus est. Tandem oculis se privavit, ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur. Cic. 5. Fin. & 5. Tusc. Agebat centesimum & nonum annum, cum mortuus est.

Demœ, apud Atticos sunt, ut apud nos pagi, δῆμοι, Fest.

Demolior, iris, itus sum, d. 4. disfare, struggere, הרס, נתץ, Ger. zersteren, verderben, unterbrechen, Gal. démolir, Hisf. derribar, ἀνατρέπομαι, amolior, diruo, dejicio, a moles, Cic. 3. Off. Demoliti sunt ea, quorum altitudo officeret auspiciis. Liv. l. 34. Destruere, ac demoliri jus. ¶ Significat etiam refellere, amoliri. Plaut. Bacch. 3. 1. 16. De se culpam demoliri. ¶ Activa forma usus est Lactant. l. 4. c. 11. Altaria tua demolierunt. Sic Næv. apud Diomed. l. 1. Hæc demolite. Adde Frontin. de aquaduct. art. 129. Utuntur & aliqui JCti. ¶ Demolibor, pro demoliar, ἀρχαϊκῶς. Plut. Bacc. 3. 1. 16. De me culpam hanc demolibor.

Demolitio, f. 3. eversio. Cic. 4. Ver. c. 68. Dumque ea demolitio fieret.

Demolitor, oris, m. eversor. Vitr. l. 10. c. 19. eorvum demolitorem memorat, idest machinam ad demoliendum aptam.

* Demolitus. V. Demolior.

Demonstrabilis, le, adject. qui demonstrari potest. Apul. περὶ ἑρμηνείας, modos demonstrabiles dixit.

Demonstrantia, æ, f. affertur ex Plin. l. 17. c. 4. vel 5. sub init. sed dubia est lectio.

Demonstratio, f. 3. dimostrazione, ראיה, מופת, ἀπόδειξις. Cic. 2. de Orat. Demonstratio defensionum tuarum. ¶ Item genus causæ. Cic. 1. de Inv. Si deliberatio, & demonstratio genera sunt causarum.

Demonstrative, adver. demonstrando, mostrando, ἐπιδεικτικῶς. Macrob. l. 1. in somn. Scip. c. 16. Hunc locum demonstrative terram dicens.

Demonstrativus, a, um, o. 1. 2. dimostrativo, מופתי, מראה, Gall. démonstratif, ἐπιδεικτικός, quod demonstrat, vel demonstratur, aut aptum est demonstrari, ut dignitus demonstrativus, Cæl. Aurel. Tard. 5. c. 1. ¶ Genus demonstrativum est illud, in quo laudatur, vel vituperatur. Cic. 1. de Inv. Auct. ad Her. l. 1. Demonstrativum est, quod tribuitur in alicujus certæ personæ laudem, aut vituperationem. Sed tamen latius accipitur pro omni genere quæstionis præter judicialem, & deliberativam. Inventum est a Trasymacho Chalcedonio, a Gorgia Leontino, a Theodoro Byzantio. Cic. in Orat. & in Brut.

Demonstrator, oris, m. ἀποδεικτής, qui demonstrat, chi mostra, o insegna. Cic. 2. de Or. c. 86. Simonides demonstrator uniuscujuslibet sepeliendi.

Demonstratus, a, um, adject. monstrato. Cæs. l. 5. B. G. c. 38. Re demonstrata.

Demonstro, as, avi, atum, a. 1. dimostrare, insegnare, הראה, Ger. zeigen, od. zeigen, Gal. démontrer, Hisf. demonstrar, δείκνυμι, aperte, vel palam monstro, indico, ostendo, declaro. Cic. 4. Verr. Qui cum leges doceant, consuetudinemque omnium annorum demonstrent. Id. in somn. Scip. c. 8. Digito demonstrare.

Demophon, vel Demophoon, ontis, Thesei, & Phædræ filius, ad quem exstat Phyllidis Thraciæ reginæ epistola apud Ovid. Heroid. ep. 2.

Demorator, oris, m. qui demoratur, apud Mart. Capel. l. 1.

Demoratus, o. 1. 2. partic. signif. passivæ a demoror. Gel. l. 19. c. 8. Hisque ipsis, quæ jam dixi, demoratos vos video.

Demordeo, es, ordi, orsum, a. 2. mordere, נשך, ἀποδάκνω, morsu decerpo. Plin. l. 24. c. 4. E ligno fulgure icto demordere aliquid.

De-

Demorior, eris, ortuus sum, d. 3. morire, מות, Ger. absterben, Gall. trepasser, Hisf. morir, ἀποθνήσκω, idem ac morior, vel prorsus morior, Cic. in Ver. Cum esset ex veterum numero quidam Senator demortuus. ¶ Translate est alicujus amore ardere, cum acc. Plaut. Mil. 4. 1. 23. Ea demoritur te.

Demoror, aris, atus, sum, d. 1. indugiare molto, אחר, Ger. lang verziehen, Gall. détenir, Hisp. tardar, διαμέλλω, multum moror. Lact. l. 4. Cum Moses ibidem quadraginta diebus demoraretur. ¶ Accipitur sæpe in significatione activa pro detineo, ritardare. Cic. 3. de Orat. Ne diutius vos demorer. ¶ Item pro exspecto. Virg. 10. Æn. v. 30. Mortalia demoror arma.

Demorsico, as, avi, atum, a. 1. ἀποδάκνω, demordeo, vel simpliciter mordeo, mordere. Apul. A. A. l. 2. Demorsicare os alicujus. Et l. 3. Rosis tantum demorsicatis, exibis asinum.

Demorsus, a, um, adject. morsus, morsicato. Pers. sat. 1. v. 106. Nec pluteum cædit, nec demorsos sapit ungues.

Demortuus, o. 1. 2. partic. a demorior, defonto. Cic. 6. Ver. Sanxerunt, ne quis emeret mancipium, nisi in demortui locum. Liv. l. 19. c. 34. Demortuo collega.

Demosthenes, m. 3. Græcorum Oratorum princeps. Natus est ex patre, qui Cultellarius cognominatus est, quod domi haberet officinam, & operarios cultellorum. Relictus puer in hereditate locupleti, tutorum fraude, & negligentia direptis bonis, vix habuit, unde præceptoribus mercedem solveret. Fuit discipulus Isocratis. Audivit etiam Platonem. Cum is clarissimum Oratorem evasisset, libertatis Græciæ defensor, publice concionibus Philippum insectatus est, utpote publicæ libertatis insidiatorem. Post cujus mortem patria pulsus, tandem revocatus est. Sed jam mortuo Alexandro, & Antipatro rebus Græcis præposito, cum manifestam sibi necem imminentem videret, in Calabriam insulam, ubi asylum erat Neptuno sacrum, confessit. Ibi manus sibi ipse conscivit, ne ad Antipatrum deduceretur. A Cicerone immensis laudibus extollitur, & tamquam perfectæ eloquentiæ exemplar imitandus proponitur, in Orat. De opt. gen. Orat. & in Brut.

Demosthenicus, a, um, adject. ad Demosthenem pertinens. Auson. Profess. Burd. 1. v. 19. Demosthenicum illud ter primum.

Demotus, a, um, adject. de loco pulsus. Liv. l. 6. c. 32. Quantum Romana se invexit acies, tantum hostes gradu demoti.

Demoveo, es, ovi, otum, a. 2. movere di luogo, הניד, Germ. vverrucken, Gal. remuer, ôter d'un lieu, Hisp. mover de lugar, ἀποκινέω, de loco moveo. Cic. 4. Fin. Ut nullis nec suppliciis, nec præmiis demoveri possit ex eo, quod rectum esse decreverit. Ter. Adelph. 2. 1. 16. Cave, nunc jam oculos a meis oculis quoquam demoveas tuos. Tacit. Annal. 6. c. 30. In insulas demoti sunt. h. e. relegati. Plaut. Pers. 3. 1. 5. Ego de hac sententia non demovebor. Tacit. Ann. 13. c. 14. Nero demovet Pallantem cura rerum.

Demptio, onis, f. actus demendi, ablatio. Varr. lib. 4. de L. L. cir. init. Litterarum demptione, & additione.

Demptus, o. 1. 2. partic. a demor, tolto via. Plin. l. 15. c. 17. Demptis forcipe corruptioribus acinis. Cic. 2. Fin. cap. 27. Dempta æternitate, nihilo beatior Jupiter, quam Epicurus.

Demugio, is, n. 4. muggire, נעה, Germ. brumlen, Gal. meugler fort, καταμυκάομαι, mugitu impleo. Ovid. 11. Met. v. 375. Undaque prima rubet, demugitæque paludes.

Demulceo, ces, si, sum, a. 2. toccare gentilmente, משש, נשש, החליק, Ger. streicheln, schmeicheln, Gal. adoucir, manier doucement, Hisf. ablandar, καταμελλίσσω, leniter mulceo, blande, & molliter attrecto. Liv. l. 9. Ne dorsum demulceatis, cum ex equis descendetis. ¶ Demulcere aures, Lactant. de Ira Dei, c. 7. Videmus in animalibus quædam signa lætitiæ, cum ad lusum gestiunt, aures demulcent, rictum contrahunt, frontem serenant. Vide Turneb. l. 21. cap. 22. * ¶ Demulctus, particip. habet Gell. l. 3. c. 13. Ita motus & demulctus & captus est, h. e. delinitus, allectus.

Demum, adverb. tandem, finalmente, solamente, dopo, במוח, τὸ τέλος. Ter. Adelph. 6. 8. 19. Ego novus maritus anno demum quinto, & sexagesimo fiam? ¶ Ponitur etiam pro omnino, del tutto, Ger. letzlich, Gal. enfin, Hisp. al cabo, præsertim quando jungitur cum is, ea, id, vel cum ita. Cic. in Sal. Ea demum magna voluptas, æqualem, ac parem verbis vitam agere. Quintil. Declamat. 10. Ita mihi demum satisfacies. ¶ Igitur demum, pro tum demum, Plaut. Most. 2. 1. Miserum est opus, igitur demum fodere puteum, ubi sitis fauces tenet. Id. Rud. 4. 2. 25. Jam ubi liber ero, igitur demum instruam agrum. ¶ Tum demum, Plaut. Mil. 4. 8. 55. Si id facies, tum demum scibis. ¶ Nunc demum. Ter. Heaut. 2. 3. 12. Vah nunc demum intelligo.

Demurmuro, as, avi, atum, a. 1. dire mormorando. Ovid. 14. Met. v. 58. Ter novies carmen magico demurmurat ore.

Demussatus, o. 1. 2. dissimulatus, patienter, & cum silentio toleratus, a musso, as. Ammian. l. 30. c. 1. Injuriis, quas pertulerat, omnibus demussatis. Apul. l. 3. A. A. Demussata contumelia.

Demutabilis, le, adject. mutabile. Prudent. Apotheos. v. 276. Non convertibilis, nec demutabilis unquam est Deus.

Demutatio, f. 3. mutatio. Plin. l. 28. c. 8. Et ideo versicoloris esse demutationis.

Demutator, oris, m. qui mutat. Tertull. de resur. carn. c. 32. Argutissimi demutatores ossium.

Demutilo, as, idem ac mutilo, troncare. Colum. de ar. c. 11. Cacumina virgarum, ne luxurientur, demutilato.

Demuto, as, avi, atum, a. 1. idem quod mutuo, mutare, שנה, μεταβάλλω. Plaut. Men. 5. 2. 218. Imperium tuum demutat. Tac. Ann. 4. c. 16. Placitum instituto Flaminum nihil demutari. ¶ Neutrorum more Apul. in Apolog. Quamquam teterrimum os tuum minimum a Thyesta Tragico demutet.

Denarismus, i, m. pensio denarii, cujus mentio fit l. 107. & 123. Cod. Theodos. de Decurion.

Denarius, a, um, o. 1. 2. quod decem continet, idem ac decennarius. Plin. l. 31. c. 6. Si fistulæ denariæ erunt. ¶ Denariæ ceremoniæ erant, quibus sacra adituris decem continuis diebus certis quibusdam rebus carendum erat. Fest. ¶ Denarius nummus, idem quod denarius. Liv. l. 8. c. 11. Denarios nummos quadringenos.

Denarius, ii, m. 2. denaro, דינר, מעה, Ger. pfenning, Gal. un denier, Hisf. dinero, δηνάριον, nummus argenteus apud Romanos, qui primo decem asses valuit, h. e. viginti solidos Venetos; deinde sexdecim, cujus quarta pars sextertius dicebatur, qui primo duobus assibus, & dimidio, deinde quatuor æstimatus est. Dictus est a denus. Cic. 3. Off. c. 23. An emat denario, quod sit mille denarium? ¶ Antiqui denarii septem, recentiores octo complebant unciam. ¶ Denarius olim superabat drachmam Atticam proportione sesquiseptima. Nam Romæ ex argenti uncia septem denarios, Athenis octo drachmas percutere solebant. Sed postea idem omnino fuit, quia progressu temporis ex uncia argenti octo denarios ferire instituerunt. ¶ A veteribus etiam n. g. usurpabatur. Plaut. Rud. 5. 2. 27. Quem ad Recuperatores modo damnavit centum denaria Philippea.

Denarro, a. 1. narrare per ordine, ספר, Ger. erzehlen, Gal. raconter, καταλέγω, per ordinem narro. Gel. l. 2. Hæc nobis Favorinus summa cum elegantia verborum denarravit. Ter. Phorm. 5. 7. 51. Hæc ego illi jam denarrabo.

Denascor, eris, d. 3. morire, θνήσκω, morior. Cass. Hem. apud Non. Quæ nata sunt, ea omnia denasci ajunt. Adde Var. l. 4. de L. L. p. 18.

Denaso, as, a. 1. levare il naso, ἀπορρινόω, nasum aufero. Plaut. Capt. 3. 4. 73. Os denasabit tibi mordicus.

Denatium, ii, medicina, quæ jam jam morituris datur. Tert. Apol. c. 23.

Denato, n. 1. κατανήχομαι, frequent. a deno, quod est deorsum nato, nuotare all' ingiù. Horat. l. 3. od. 7. v. 28. Tusco denatat alveo.

Dendrachates, m. 1. δενδραχάτης, gemma ex achatæ generibus. Plin. l. 37. c. 10.

Dendritis, f. 3. δενδρῖτις, gemma quæ sub arbore defossa, non permittit securim hebetari. Plin. l. 17. c. 13.

Dendrocissos, fem. 2. δενδρόκισσος, hedera sine adminiculo stans instar arboris.

Dendroides, m. 1. δενδροειδής, tithymali species. Plin. l. 26. c. 8.

Dendrophori, orum, m. δενδροφόροι, erant qui trabes, & universam rem tignariam ad ædificia militaria exstruenda curabant, a δένδρον, arbor, lignum, & φέρω, fero. Horum artificum collegium Herculem præcipue coluit. Inscript. apud Gruter. pag. 45. n. 8. Herculi comiti, custodi M. Cæsius Aug. Lib. Sostratus Præf. Fabrorum collegii Dendrophororum, &c. Adde aliam apud Fabret. cap. 9. n. 21. ¶ Fuere præterea Dendrophori, qui in honorem alicujus Dei, puta Bacchi, aut Silvani, aut Magnæ Deum Matris, arbores stirpitus excisas humeris per urbes portabant: constituebantque veluti corpus quoddam religiosorum hominum. Hujusmodi Dendrophororum mentio fit in Inscript. apud Grut. p. 64. n. 7. qui quotannis in antrum Magnæ Matris pinum ferebant. V. Justum Fontanin. de antiquitatib. Horta, l. 2. c. 5.

Denego, as, avi, atum, a. 1. denegare, negare, מאן, כחש, Ger. leugnen, Gal. dénier, Hisp. negar, ἀπαρνέομαι, dare nego. Cic. 7. Ver. c. 11. Quæ jucunda videntur esse, naturæ, & necessitati denegare. ¶ Sæpe sumitur simpliciter pro negare. Ter. And. 1. 5. 6. Denegarat, se commissurum mihi gnatam tuam.

Deni, denæ, dena, o. 1. 2. a dieci a dieci, עשרה, Germ. gezehen, Gall. dix à dix, Hisf. de diez en diez, οἱ ἀνὰ δέκα, num. distrib. pro decem. Cæs. 5. B. G. Uxores habent deni, duodenique inter sese communes. ¶ Usurpatur & extra distributionem. Virg. 11. Æneid. vers. 226. Bis denas Italo texamus robore naves.

Denicales feriæ, quibus hominis mortui causa familia purgabatur, non a denus, quia triduanæ erant, sed a deneco, quod a neco. Cic. 2. de Leg. Nec vero tam denicales, quæ a nece appellatæ sunt, quia residunt mortui, quam cæterorum cælestium quieti dies, feriæ nominarentur. Col. l. 2. c. 22. Feriis denicalibus mulos jungere non licere.

Denigratio, onis, f. nigri coloris inductio. Theodos. Priscian. l. 1. c. 2. Denigratio capillorum.

Denigro, as, avi, avi, atum, a. 1. far nero, קדר, Germ. schvvertzen, Gall. noircir, Hisp. negrecer, ἀπομελαίνω, nigrum facio. Var. l. 1. R. R. c. 55. Amurca terram denigrat. Plin. l. 23. c. 5. Capillum denigrat suffitu.

Denique, finalmente, במוח, Germ. zum letsten, Gall. enfin, Hisp. finalmente, τέλος, postremo, ad extremum, tandem. Usurpatur, postquam plura sunt enumerata, signando ultimum omnium. Ter. Heaut. 1. 1. 16. Quin te in fundo conspicer fodere, aut arare, aut aliquid ferre denique. ¶ Præcedente unico membro, idem est, ac breviter, paucis, uno verbo. Cic. in Pison. c. 20. Nemo bonus, nemo denique civis est. Adde Cæs. B. G. l. 2. cap. 33. ¶ Pro tandem quandoque usurpatur Lucr. l. 3. v. 764. Quare dissolvi quoque debent posse per artus, Denique ut intereant. ¶ Nunc denique, pro etiamnum, Albinovan. eleg. ad Liv. v. 105. Talis in umbrosis mitis nunc denique silvis Deflet Threjicium Daulias ales Ityn. ¶ Tum denique, pro tum demum. Plaut. Capt. 1. 2. 39. Tum denique homines nostra intelligimus bona, cum quæ in potestate habuimus, ea amisimus.

Denominatio, onis, f. nominis deductio. Apud Rhetores est quæ a propinquis & finitimis rebus trahit orationem, qua possit intelligi res, quæ non suo vocabulo sit appellata. Auct. ad Heren. l. 4. c. 32.

Denominativa, n. 2. παρώνυμα, dicuntur, quæcumque ab aliquo vocabulo habent appellationem, a quo differunt solo casu, cujusmodi sunt adjectiva a substantivis deducta, ut a studio studiosus, a robore robustus. Nomen enim denominativum debet communicare cum nomine univoco in principio, sed differre in fine. A Cic. conjugata dicuntur. Priscian. l. 4.

Denominative, adverb. Martian. Capell. l. 4. pag. 114. Sicut omnis denominative dicitur, ut sedere a sessione, stare ab statione.

Denomino, as, a. 1. dar nome, קרא, כנה, Ger. nennen, Gall. nommer, Hisf. nombrar, ἐπονομάζω, nomen impono, ex de, & nomino. Quinct. l. 1. c. 10. Propria sunt verba, cum id significant, in quod primo denominata sunt. Auct. ad Heren. l. 4. c. 32. Ab eo, quod continet, quod continetur, denominabitur.

Denormo, a. 1. disformare, disugvagliare, Ger. verrucken, Gal. faire inégal, Hisf. desordenar, desconcertar, ἀμορφόω, est deturpare, & inæqualem facere. Horat. l. 2. Ser. 6. v. 9. O si angulus iste proximus accedat, qui nunc denormat agellum.

Denotatio, onis, f. &

Denotatus, us, ui, m. indicatio, demonstratio. Tertull. de Pal. c. 4. Quantum denotatui offert. Id. de Cult. Fem. c. 13. Bonum ipsa denotatione sui exsultat. Quintil. declam. 19. c. 13. Omnium maledictis succlamatus, omnium denotatione damnatus.

Denotatus, a, um, adject. notatus, designatus, notato. Cic. 4. Acad. c. 18. Res non habere denotatas. Tertul. l. 1. advers. Nation. c. 10. Tanto denotatior ad contumeliæ morsum.

Denoto, as, avi, atum, a. 1. denotare, הגיד, הודיע, Germ. zeichnen, Gall. marquer, Hisp. denotar, σημειόομαι, noto, significo, designo. Cic. pro Leg. Man. c. 3. Qui una die, tota Asia, tot in civitatibus, uno nuntio, atque una litterarum significatione cives Romanos necandos, trucidandosque denotavit. Plin. l. 35. c. 17. Denotare creta pedes venalium mancipiorum. ¶ Significat etiam notare infamia, infamare. Pompon. in l. Turpia. Dig. de leg. 1. Turpia legata, quæ denotandi magis legatarii gratia scribuntur.

Dens, dentis, m. 5. dente, שן, Ger. ein zahn, Gal. une dent, Hisp. diente, ὀδούς, os in ore, quo cibus dividitur, & teritur. Cic. 3. de Nat. Deor. de Æsculapio. Tertius Arsuppi, & Arsinoæ, qui primus purgationem alvi, dentisque evulsionem invenit. Vitruv. l. 8. c. 1. Procumbere in dentes, cadere co i denti innanzi. ¶ Translate dens dicitur id omne, a quo aliquid teneri, dissecari, extrahi potest. Virg. 6. Æn. v. 3. Tum dente tenaci anchora fundabat naves. Sic dens vomeris, vel aratri, apud eumd. Georg. 2. v. 423. & Col. l. 2. c. 4. ¶ Falx etiam dens Saturni dicitur a Virg. 2. Georg. v. 406. ¶ Item pessulus januæ, vel clavis, a Tib. l. 1. el. 2. v. 11. Seu reserat fixo dente puella fores. ¶ Item ferrum venabulo præfixum, dens dicitur. Gratius Cyneget. v. 108. Valido venabula dente induit. ¶ Dente superbo tangere, est fastidire. Horat. l. 2. sat. 6. v. 87. ¶ Dente maledico carpere, dente invido rodere, dentem illidere, pro conviciis lacerare. Cic. pro Balb. c. 26. Horat. l. 1. ep. 16. & l. 2. Sat. 1. ¶ Albis dentibus ridere, h. e. effuse, ut dentes ostendantur. Plaut. Epid. 3. 3. 48. ¶ Cadere dentes quid sit. V. Cado. ¶ Dens Numida est dens elephanti Numidici, & ponitur pro ebore. Ovid. 4. de Pont. eleg. 9. ¶ Venies sub dentem, mi verrai sotto, incidens in me iratum, & mordere paratum. Fragm. Tragur. c. 58. Burm.

Densabilis, le, adject. densans, Cæl. Aurel. 5. cap. 7. & Apul. de herb. Herba virtutis densabilis.

Densatio, onis, f. 3. idem quod coactio, spissatio. מעבה, πύκνωσις. Plin. l. 31. c. 7. Prima densatio Babyloniæ in bitumen liquidum cogitur.

Densatus, o. 1. 2. partic. a densor, densato, denso, עב, πυκνός. Liv. 22. c. 2. Quæ cum Romani conferti, ut solent, densatis excepissent scutis.

Dense, adv. densamente, πυκνῶς, spisse. Plin. l. 16. c. 37. Cæsæque densius innumero herede prosint. Vitruv. l. 5. c. ult. Bene, quam densissime calcatum.

Denseo, es, ui, a. 2. unire, inspessire, עבה, cogo, & coagulo. Horat. l. 2. od. 28. Mixta senum ac juvenum densentur funera. Ita legit Lambinus, & densantur (quod legitur vulgo) corruptum putat. Similiter densere pro densare tuetur Prisc. l. 8. in illo Virg. Georg. 1. v. 419. Jupiter humidus austris Denset, erant quæ rara modo, & quæ densa relaxat. Et sic legitur in MSS. Plura etiam in Ovidio loca restituit hac ratione Heinsius ad l. 3. Fast. v. 820. & in Lucretio Paraus in Indice Lucretiano. ¶ Porro in neutra significatione pro coire, coagulari (quod Calepinus, & Passeratius scripserunt) nisi certa exempla invenias, ne usurpaveris, nam quod afferunt ex Plin. l. 20. c. 14. Acescere densereque lac non patitur, in melioribus lib. legitur, denserique. V. Harduin. & Voss. in Etymol.

Densesco, is, ui, densus fio. Paulin. Petrocor. l. 6. de vita Martini, v. 234. Vicinum doluit tenebris densescere solem.

* Densetus, a, um, condensato, denso, spissus. Ita quidam legunt apud Macrob. in Somn. Scip. l. 1. c. 3. & Satur. l. 7. c. 7. & 12. & Prudent. Hamart. V. 906. Alii ubique dentatus.

Densitas, f. 3. spessezza, עבי, Ger. dicke, Gall. épaisseur, Hisp. espessura, πυκνότης, crebritas, spissitudo, coarctatio nimis conjunctarum partium. Plin. l. 11. cap. 3. Quamvis arcente spiritum densitate.

Denso, a. 1. spessire, condensare, עבה, Ger. dick machen, Gall. épaissir, Hisp. espessar, πυκνόω, cogo, spisso. Plin. l. 25. c. 11. Defluentem capillum confirmat, & densat. Id. l. 11. c. 41. Lac densantes in butyrum. Virg. 1. Georg. Densantur nocte tenebræ. ¶ Densare ictus, raddoppiare i colpi. Tacit. Ann. 2. c. 14. Densarent ictus, ora mucronibus quærerent. V. Denseo.

Densus, a, um, o. 2. spesso, denso, עב, Germ. dick, Gall. épais, massif, Hisp. espesso, πυκνός, spissus, creber. Varr. l. 4. de L. L. dicit, densum esse a dentibus pectinis, quibus feritur. Cic. de nat. Deor. Loca silvestribus sepibus densa. Virg. 2. Æn. v. 511. Densos fertur moriturus in hostes. Id. 1. Georg. v. 334. Densissimus imber. Cæs. l. 3. B. G. ad fin. Densiores silvæ. Colum. præfat. l. 1. Sues densæ. h. e. quæ setas habent densas. Ovid. 12. Metam. Funale densum lampadibus. h. e. multas habens lampades. Virg. 4. Georg. v. 347. Densos divum numerabat amores. h. e. crebros, frequentes.

De-

Dentāle, n. 3. γύης, אֵת, lignum, quo vomer arandi causa inducitur, sed pro vomere poni solet, a *dens*. *Col. l. 2. c. 2. a med.* Et dentalibus terram subigere. *Virg. 1. Georg. v. 172.* Duplici aptantur dentalia dorso.

* Dentarpăga. V. Dentharpaga.

Dentātus, o. 1. 2. *dentato*, *dentoso*, בעל שנים, Germ. *etwas das zehn hat*, Gall. *dentu*, Hisp. *dentado*, ὀδοντώδης, qui magnos habet dentes, qui & dentosus dicitur. *Plaut. Pseud.* Non ego te ad illum duco dentatum virum. *Plin. l. 8. cap. 51.* Sues circa brumam dentatos nasci. ¶ Item generatim quod dentes habet, sive magni, sive parvi sint. *Mart. l. 1.* Sic dentata sibi videtur Ægle emptis ossibus, Indicoque cornu. ¶ Dentata charta apud *Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 14.* est apri, aut etiam equi dente polita, & lævigata, ut calamus currat exspeditus. Scribit enim *Plin. l. 13. c. 12.* chartæ scabritiem lævigari dente, vel concha. ¶ Dentatus, cognomen fuit M. Curii, quod cum dentibus natus sit. *Plin. l. 7. c. 16.*

Dentex, icis, m. piscis, al. dentatus, a dentibus, quos externos habet. In ejus cerebro gemma synodontides invenitur. *Plin. l. 38. c. 10.*

Dentharpăga, æ, f. instrumentum, quo dentes evelluntur, *cavadenti*, *cane*, ὀδοντάγρα. Sic latine vult appellari *Varro apud Non. c. 2. n. 237.* Hic bipensiles forcipes dentharpagæ.

Denticulātus, a, um, o. 1. 2. *fatto a denti*, Gall. *en façon de scie*, Hisp. *dentado como la hoz*, ὠδοντωμένος, quod crebros denticulos habet, ut serra denticulata, & herbæ denticulatæ, quæ foliorum ambitum quibusdam quasi denticulis habent incisum. *Plin.* Bina brachia denticulatis forcipibus. *l. 9. c. 31.* Adde *Col. l. 2. c. 21.*

Denticŭlus, li, m. 2. ὀδόντιον, parvus dens. *Apul. Apol.* ¶ Est etiam ornamentum quoddam in columnis, a similitudine sic dictum. *Vitruv. l. 1. c. 2. & l. 3. c. ult.*

Dentiducus, a, um, adject. qui dentes emittit. *Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 4.*

Dentifrangibŭlum, i, n. instrumentum, quo dentes effringuntur. Hinc lepide *Plaut. Bacch. 4. 2. 14.* Dentifrangibula hæc meis manibus gestiunt. Et *ib. v. 23.* Dentifrangibulum masc. gen. vocat eum, qui dentes frangit.

Dentifricium, n. 2. *nettadenti*, Ger. *zahn-gribel*, Gall. *curedens*, Hisp. *mondadiente*, ὀδοντότριμμα, medicamentum, quo dentes fricantur, ut fiant candidi. *Plin. l. 28. c. 11.* Dentifricia utroque modo fiunt.

Dentilĕgus, i, dicitur qui ita percussus est, ut ei opus sit suos dentes colligere. *Plaut. Capt. 4. 2. 18.* Dentilegos eos faciam. Sed alii leg. *Dentiloquos*. h. e. illis dentes excutiam, quos exspuent loco verborum.

Dentilŏquus. V. Dentilegus.

Dentio, is, ivi, itum, n. *fare i denti*, הוציא השנים, Ger. *zahnen*, Gal. *jetter les dens*, Hisp. *nacerle a uno los dientes*, ὀδοντιάω, dentes emitto. *Plin. l. 30. cap. 3.* Cinis eorum pueros tarde dentientes adjuvat cum melle. ¶ Dentire quoque dentes dicuntur, cum fame, vel frigore crepitant. *Plaut. Mil. 1. 1. 34.* Auribus peraudienda sunt, ne dentes dentiant.

Dentiscalpium, n. 2. *stuzzicadenti*, ὀδοντογλυφίς, instrumentum, quo scalpuntur dentes. *Mart. l. 7. epigr. 52.* Et dentiscalpia septem.

Dentitio, f. 3. dentium emissio. *Plin. l. 28. cap. 19.* Infantibus nihil butyro utilius, & in dentitione, & ad gingivas.

Dentōsus, a, um, denticulatus. *Ovid. 6. Fast. v. 229.* dentosa crinem depectere buxo. *h. e.* pectine buxeo.

Dentrix, icis, piscis ille, qui a Plinio dentex dicitur, sic appellatus a magnitudine, & multitudine dentium. *Isid. l. 12. c. 6.*

Denūbo, is, psi, ptum, n. idem ac nubo. *Tac. l. 7. Ann. c. 27.* Drusi filia denupsit in domum Rubellii Blandi. ¶ Translate ponitur generatim pro conjungi. *Col. l. 10.* Semina depositis cupiunt denubere plantis.

Denudātus, a, um, adject. *spogliato*, *snudato*. *Lentulus Cic. l. 12. Fam. ep. 15.* Cives crudelissime denudati ac divenditi.

Denūdo, a. 1. idem ac nudo, *snudare*. *Cic. 2. Verr.* Ne denudetur a pectore, ne cicatrices P. R. aspiciat.

* Denumeratio, enumeratio. *Digest. l. 38. t. 10.*

Denumĕro. V. Dinumero.

Denuntiatio, nis, f. *predizione*, בשורה, Ger. *verkindigung*, *vvarnung*, Gal. *dénunciation*, Hisp. *denunciacion*, παραγγελία, prædictio. *Cic. 2. de Div. cap. 25.* Quæ est enim ista a Diis profecta significatio, & quasi denuntiatio calamitatum? ¶ Item minitatio, *minaccia*. *Liv. l. 38. c. 14.* Hac denuntiatione perterritus. *Cic. 6. Phil.* Denuntiatio belli.

Denuntiativus, a, um, adject. qui denuntiat. *Cæl. Aurel. Tard. 2. cap. 4.* Denuntiativo motu.

Denuntiator, oris, m. *chi denunzia*, מבשר, מודיע, παραγγελεύς. *Vet. Inscript. apud Grut. p. 234. n. 4.* Denuntiatores Puteolani.

Denuntio, as, a. 1. *denunciare*, *far noto*, בשר, הגיד, Germ. *verkindigen*, Gal. *dénoncer*, Hisp. *denunciar*, ἐπαγγέλλω, futurum aliquid nuntio. *Cic. de Sen.* Quomodo Carthagini bellum inferatur, multo ante denuntio. ¶ Ponitur etiam generatim pro significare. *Cic. 1. Tusc.* Si quid tale acciderit, ut a Deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita. ¶ Denuntiare alicui testimonium, est aliquem ad judicium vocare ferendi testimonii gratia. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 38.* Non putasti, me familiarissimis tuis testimonia denuntiaturum. ¶ Interdum usurpatur pro minari, *intimare*, *minacciare*. *Cicer. Fam. 2. ep. 23.* Multos terrores jacit, atque denuntiat. ¶ Item pro rogare, jubere. *Id. Fam. 13. ep. 77.* Si quid opus sit, ne dubitent mihi jure suo denuntiare.

Denuo, adv. *di nuovo*, *un' altra fiata*, עוד, Ger. *vviderum*, *noch ein mal*, Gal. *de rechef*, Hisp. *de nuovo*, ἐξ ὑπαρχῆς, rursus, a *novus*, quasi de novo, de integro. *Cic. in Ver.* Sicilia te Prætore censa denuo est.

Dēo, Δηώ, Ceres. Hinc Deōis, patronym. Proserpina. *Ovid. 6. Met.*

Deocco, idem quod occo, *erpegare la terra*, βωλοκοπέω. *Plin. l. 18. cap. 15.* Vicia non sarritur, non stercoratur, nec aliud, quam deoccatur.

Deōis, idis, f. Δηωΐς, patronym. Proserpina filia Cereris, quæ Δηώ Græce appellatur: a δηΐω, invenio. *Ovid. 6. Met. v. 114. & Auson. ep. 4. v. 50.*

* Deoius, a, um, ad Cererem pertinens. *Ovid. Met. 8. 758.*

Deonerātus, a, um, adject. *scaricato*. *Ammian. l. 24. c. 6.* Validiores naves deoneratas octogenis implevit armatis.

Deonĕro, as, avi, atum, are, a. 1. onere levo, exonero, ἀποφορτίζω, *scaricare*. *Cicer. Divin. in Verr. cap. 14.* Ex alicujus invidia deonerare aliquid, & in alium trajicere.

Deoperio, is, a. 4. *scoprire*, retego, aperio. *Cels. l. 8. cap. 4.* Os deoperire tutissimum est.

Deopto, as, avi, atum, a. 1. idem quod opto, eligo, *eleggere*. *Hygin. fab. 191.* Pater Midæ deoptandi dedit potestatem, ut quidquid vellet, peteret a se.

Deōro, a. 1. pro peroro nonnulli usurparunt. *Fest.*

Deorsum, *in giù*, *di sotto*, למטה, Germ. *niderſich*, *hinabvverts*, Gall. *en allant en bas*, Hisp. *hazia abaxo*, κάτω, versus partem inferiorem, a *de*, & *vorsum*, seu *versum*. *Cic. 1. de nat. Deor.* Cum pondere, & gravitate directo deorsum feratur. ¶ *Sursum, & deorsum*, ἄνω καὶ κάτω, usurpantur etiam pro ultro, citroque. *Ter. Eun. 2. 2. 47.* Ne sursum, deorsum cursites. Tractum est ab Athenarum situ, quarum portus in imo, urbs in editiore loco sita est.

Deorsus, pro Deorsum, legitur in *Apulej. l. 8. Metam.*

Deosculātus, a, um, *bacciato*, particip. a deosculor, sed passivæ significationis. *Apulej. 2. Metam.* Rursum me deosculato. *Et mox.* Me pressim deosculato.

Deoscŭlor, idem, ac osculor, vel vehementer osculor. *Plaut. Cas. a. 1. v. 48.* Sine, oculos tuos deosculer. *Mart. l. 8. epigr. 81.* Hos amplexatur, hos deosculatur. Al. leg. *perosculatur*. *Valer. Max. l. 2. c. 10. n. 2.* Cuspide Scipionis dexteram apprehenderunt, ac diu deosculati.

* Deosum. V. Deorsum.

Depaciscor, vel potius Depeciscor, eris, ectus sum, dep. 1. idem quod paciscor, pactione transigo, *patteggiare*, קים, συντίθεμαι. *Cicer. pro Sext. Rosc. c. 38.* Depecisci cum hoste. *Ter. Phorm. 1. 3. 14.* Jam depecisci morte cupio. Al. leg. *depecisci mortem*.

Depactus, a, um, adject. a depango, *piantato*, *ficcato in terra*, καταπαγής. *Plin. l. 2. c. 96.* Depacta in terram non extrahuntur. *Lucret. l. 2. v. 1085.* Vitæ depactus terminus alte. ¶ Aliquando est idem quod pactus. *Cic. pro Rosc. Amer. cap. 39.* Tria prædia sibi depactus est.

Depalatio, onis, f. verbale a *depalo*, sed contrariam significationem habere videtur apud *Vitruv. l. 9. c. 8.* Separandæ sunt, inquit, horologiorum rationes, & explicandæ dierum brevitates, itemque depalationes. h. e. cuneorum detractiones, ut explicat *Turneb. l. 6. Adv. c. 12.* ea enim erat illis temporibus horologiorum forma, ut diebus crescentibus detraherent cuneos, decrescentibus adderent, quemadmodum scribit ipse *Vitruv. l. eod. c. 9.* Baldus autem in Lex. Vitruv. suspicatur, *depalationes* dici Solis evagationes per Zodiacum: ut sit a palari, h. e. vagari. Habetur præterea hæc vox in *Vet. Inscript. apud Fabrett. p. 245.*

Depalātor, oris, m. qui palos defigit. Hinc *Tertull. l. 5. advers. Marc. cap. 6.* D. Paulum vocat depalatorem disciplinæ divinæ, q. d. qui velut palis defixis Dei disciplinam statuerit.

Depallio, as, pallio spolio, apud *Tert. de Pall. c. 4.* Sed lectio valde incerta est.

Depalmo, a. 1. *dar guanciate*, הכה לחי, Germ. *ein maulschelle geben*, Gal. *souffleter*, Hisp. *bofetar*, κολαφίζω, est palma percutere. *Gel. l. 20. cap. 1.* Quemcumque depalmaverat.

Depālo, a. 1. est palis impactis statuere, & circumcludere. *Tertul. in Apol. c. 10.* Civitas, quam depalaverat Saturnus. Aliis *depalare* est palos detrahere: unde *depalatio*, de qua V. sup. ¶ In Inscript. apud Fabret. p. 211. idem est ac delimitare, limites apponere, suis terminis concludere.

Depango, is, depanxi, & depegi, depactum, a. 3. *piantare*, *ficcare in terra*, מעך, Ger. *in die erden stecken*, Gal. *ficher*, *enfoncer*, Hisp. *plantar*, *hincar*, καταπήγνυμι, planto, insero, humi defigo. *Col. l. 13. c. 16.* Eumque sat erit medio spatio, quod vocant inter vites, per unam lineam depangere.

Depannis, & ne, o. 3. panno carens. *Poeta vet. apud Non. cap. 8. num. 42.* sed dubia est lectio.

Deparco, is, rsi, *risparmiare*. *Solin. cap. 4. (al. 10.)* Hoc collectaneum deparcitur, ut sufficiat usui, ubi defecerint scaturigines. Ita leg. *Salmas.*

Deparcus, a, um, o. 1. 2. φειδωλός, valde, vel nimium parcus. *Suet. in Ner. c. 30.* Sordidos putabat esse, & deparcos, quibus impensarum ratio constaret.

Depasco, is, avi, astum, a. 3. & depascor, eris, astus sum, d. 3. *pascere*, *consumare pascendo*, אכל רעה, Ger. *abetzen*, Gal. *paitre*, Hisp. *pascer*, κατανέμομαι, pascendo absumo. *Col. l. 7. c. 5.* Si hœdi roscidas herbas depaverint. *Pl. l. 11. c. 19.* Papilio ceras depascitur. ¶ Translate est tollere, consumere. *Cic. l. 2. de Or.* Multo ejus oratio esset pressior, in qua, ut in herbis rustici solent dicere, in summa ubertate inest luxuries quædam, quæ stilo depascenda est. *Id. 1. de Legib. c. 21.* Depasci veterem possessionem Academiæ ab hoc acuto homine non sinemus. Ubi nota *depascor* passiva significatione usurpari, ut & in illo *ejusdem 2. de Orat. cap. 70.* Qui a pecore ejus depasci agros publicos dicerent.

Depastio, onis, f. νομή, מרעה, actus depascendi. *Plin. l. 17. c. 24.* Similem rationem & depastio animalium habet.

Depastus, a, um, o. 1. 2. νεμηθείς, part. a depasco, signif. passivæ: *mangiato*. *Pl. l. 17. c. 24.* Depastam arborem turpi facie relinquunt. *Virg. Eclog 1. v. 55.* florem depasta salicti.

Depavitus, a, um, adject. *percosso*, *calcato*. *Solin. c. 2.* Parcius depavita levibus vestigiis inviare.

Depaupĕro, as, a. 1. *far povero*, רושש, Germ. *arm machen*, Gall. *appauvir*, Hisp. *empobrecar*, πτωχίζω, est facere pauperem. *Varr.* Prius, quam domum depauperasset sumptu suo.

Depeciscor. V. Depaciscor.

Depectio, onis, f. paciscendi actio, pactio, *patto*, *accordo*. *Cod. Theodos. l. 2. tit. 10.* Depectionibus consceleratis aliquem spoliare. Nisi forte putes, esse verbale a *depecto*, quod significat etiam detraho, adimo.

Depecto, ctis, xui, vel xi, xum, *pettinare diligentemente*, מרט, גלש, Germ. *abstrelen*, Gall. *peigner*, Hisp. *peynar*, κτενίζω, diligenter pecto. *Ovid. l. 3. Fast.* Depexis crinibus Indos vicit. ¶ Interdum pectendo aufero. *Virg. 2. Georg.* Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. ¶ *Depectere*, vel *depexum reddere*, frequens est apud Comicos, pro demulcere verberibus, sive molle reddere. *Ter. Heaut. 5. 1.* Adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivet, meminerit semper mei.

Depector, oris, m. qui pactum facit, ut *Depector litium*, redemptor. *Apul. in Apol.*

Depectus, a, um, adject. a depeciscor, *pattuito*, *accordato*. *Ulp. l. 3. Dig. de Calum.*

Depeculasso, is, ere, a. 3. antiquum verb. quod significat peculium rapere. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 218.*

Depeculator, oris, m. qui depeculatur, *rubatore*. *Cic. 2. Ver. cap. 1.* Depeculatorem ærarii, vexatorem Asiæ, atque Pamphyliæ, prædatorem juris urbani.

Depeculatus, us, m. defraudatio populi. *Festus.*

Depeculatus, a, um, adject. signif. passivæ, semel legitur in *Plauti Epid. 3. 4. 82.* Me impune esse habitum, depeculatum eis, h. e. ab eis. V. Taubmannum.

Depecŭlor, aris, atus sum, dep. 1. a *de* & *peculium* composit. significat, furari pecuniam, vel pecus (pecora enim antiquis potiores divitiæ erant) & generaliter spoliare, compilare, גנב, *rubare*, κλέπτω, συλάω. *Cic. 6. Verr.* Apollonium Drepanitanum omni argento optime facto spoliasti, ac depeculatus es. ¶ Transfertur ad incorporea. *Cic. 4. Verr. c. 36.* Qui laudem, honoremque familiæ vestræ depeculatus est. ¶ Passiva significatione *L. Cœlius* apud *Prisc. l. 8.* Ubi Senatus intellexit, populum depeculari, ἀποσυλᾶσθαι, ut *Prisc.* explicat.

* Depellentes dii apud *Pers. sat. 5. v. 167.* sunt dii averrunci.

Depello, is, depuli, depulsum, a. 3. *scacciare*, *rimovere*, נדח, Ger. *abtreiben*, *verstoſſen*, Gall. *déchasser*, Hisp. *empuxar*, ἀπελαύνω, deorsum pello, & simpliciter pello. *Cic. in Catil.* Simulacra Deorum immortalium depulsa sunt, & statuæ veterum hominum dejectæ. ¶ Est item removere, avertere. *Cic. in Catil.* Non facile tantam molem mali a cervicibus nostris depulissem. *Id. Catil. 2. c. 7.* Depellere de spe. *Liv. l. 31. c. 25.* Depellere spe. Sic Depellere dolorem, frigus, molestiam ab aliquo. *Cic. Horat. &c.* ¶ *Depellere agnos a lacte*, vel *a matre*, vel simpliciter *depellere*, est ablactare, vel a lacte removere. *Varr. 2. de re rust. c. 2.* Cum depulsi sunt a matribus agni. *Virg. 1. Eclog.* Quo sæpe solemus pastores ovium teneros depellere fœtus. ¶ Depellere famem cibo, *cacciarsi la fame*, *Cic. 1. de Fin.* ¶ Depellere sententia, & de sententia, *far cangiar' opinione*. *Id. 2. Tusc. & pro Ligar.*

Dependĕo, des, n. 2. *pendere*, *dipendere*, נתלה, Ger. *dependiren*, *abhangen*, Gal. *dépendre*, Hisp. *estar colgado*, *pender*, ἐκκρέμαμαι, deorsum pendeo, de re aliqua pendeo. *Col. l. 4.* Si per unumquemque pampinum major numerus uvarum dependeat. ¶ Translate *Ovid. 3. Fast.* Discedunt dubii, promissaque tarda videntur, Dependetque fides adveniente die, *si sospende la credenza fino al dì vegnente*.

Dependo, is, di, nsum, a. 3. idem ac pendo, *pagare*, שקל, ἀποτίω. *Cic. l. 1. ep.* Dependendum tibi est, quod mihi pro illo spopondisti. *Cic. in Catil.* Denique ipsum latorem legis Semproniæ jussu populi pœnas Reip. dependisse. ¶ Dependere caput, est capite pœnas luere, vitam profundere, *Luc. l. 8.* Mallem felicibus armis dependisse caput. ¶ *Id. l. 10. vers. 80.* Tempora dependere amori. h. e. tempus in amoribus consumere. ¶ Significat etiam examinare, pensare, ait *Scalig. l. 1. cap. 17. Lect. in Ausonium*, affertque exemplum ejusdem Auctoris, ubi alii leg. *deprendere*.

Dependŭlus, a, um, adject. *pendente all' ingiù*. *Apulej. l. 3. Metam.* Plerique columnis implexi, alii statuis dependuli.

Depennātus, a, um, pennas, seu alas habens. *Var.* apud *Fulgent. de prisco serm. n. 11.* Deum depennato attollam Sermonis eloquio. Al. leg. *depinnato* eod. sensu.

Depensus, a, um, adject. *pagato*, ut Depensum pretium, *Apul. l. 8. Met.* Et, Depenso parare, h. e. magno pretio, *Idem in Apolog.*

Deperdĭtus, a, um, adject. *perduto*. *Propert. l. 1. el. 3. v. 11.* Nondum sensus deperditus omnis. *Phædrus l. 1. fab. 15.* Sutor inopia deperditus.

Deperdo, is, didi, itum, a. 3. idem ac perdo, *perdere*, ἀποβάλλω, אבד. *Cicer. 5. Tusc.* Qui timebit, ne quid ex his deperdat, beatus esse non poterit. *Idem de prov. Cons.* Non solum bona, sed etiam honestatem miseri deperdiderunt. *Id. pro Font.* Deperdere aliquid de existimatione. ¶ Et omissa præposit. quæ inest in ipso verbo, *Horat. l. 1. Sat. 4. v. 32.* Deperdere aliquid summa.

Depereo, is, ii, itum, n. 3. valde pereo, *perire affatto*, ἀπόλλυμαι, אבד. *Cæs. l. 6. B. Gal. cap. 23.* Tempestate deperierant naves. Item simpliciter mori, *morire*. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 39.* qui deperiit minor uno mense, vel anno. ¶ Significat etiam impense amare. *Liv. l. 26. cap. 50.* Amore alicujus deperire. ¶ Sæpe in hac significatione active usurpatur cum accusat. *Ter. Heaut. 3. 2. 14.* Minime miror, Clitia hunc si deperit.

Depessus. V. Depexus.

Depesta, n. 2. vasa vinaria erant, quæ in sacris Sabinis in Deorum mensa collocari solebant, al. lepasta, vel lepistæ, a δεπάζω, bibo, quod a δέπας, poculum, quod dictum est, quia πόμα δέχεται, potum recipit. *Varro l. 4. de L. L.*

De-

Depetīgo, iginis, f. λειχήν, λέπρα, idem, ac impetigo, lepra, a peto, quia corpus petit, & infestat. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 700.* Illuvies, scabies, oculos huic deque petigo conscendore.

Depĕto, is, idem quod peto, vel valde peto. *Tertul. l. 4. adv. Marc. cap. 20.* Non depetunt ab alio, quod meminissent petendum sibi a Creatore.

Depexus, a, um, adject. a depecto, *pettinato*, κτενισθείς, מרוט, ut Juba depexa, *Ovid. l. 1. de Art. am. v. 630.* Depexi crinibus Indi. *Id. 3. Fast. v. 465.* ¶ *Nonio* depexus, est laceratus, *c. 1. n. 23.* Hinc *Terent. Heaut. 5. 1. 78.* ironice: Eum ego, si vivo, adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut usque dum vivat, semper meminerit mei. h. e. flagris laceratum. Aliqui leg. *depessum*, velut a patior, vel pando; sed non probatur.

Depictus, a, um, adject. *dipinto*, καταγραπτος, ut depicta tabella, *Quint. lib. 6. cap. 2.*

Depilātus, a, um, adject. a depilo, *pelato*, *senza peli*, מרוט, ἐκτιλθείς. *Mart. l. 9. epigr. 28.* Cum depilatos, Chreste, coleos portes.

Depīlis, le, o. 3. *senza peli*, מרוט, Ger. *kahl*, *ohne haar*, Gal. *pelé*, *sans poil*, Hisp. *lampino*, *pelado*, ἄθριξ, qui est sine pilis. *Var. l. 1. de Vit. P. R.* Pueri glabri, ac depiles propter ætatem.

* Depīlo, depilor, idem ac expilo, furor, συλάω. *Non. c. 1. num. 163. Prisc. l. 18. p. 1205. Putsch.*

Depingo, is, nxi, ctum, a. 3. *dipingere*, צבע, καταγράφω, idem est, ac pingo, vel perfecte pingo. *Propert. l. 2. el. 6.* Manus obscœnas depinxit tabellas. ¶ Est item describere, enarrare. *Cic. 2. de Fin.* Illius tabulæ, quam Cleanthes sane commode verbis depingere solebat. ¶ Item cogitare, fingere. *Cicer. 4. Acad.* Ut ea declarant, quæ cogitatione depingimus. ¶ *Depinxti*, pro *depinxisti* habet *Plaut. Pœn. 5. 2. 154.*

* Depinnātus. V. Depennatus.

Deplango, is, n. *piangere assai*, בכה, θρηνέω, plango, vel vehementer plango. *Ovid. 4. Met. v. 545.* Cadmeida palmis deplanxere domum.

Deplāno, as, a. 1. *spianare*, הישיר, ἐξομαλόω, complano, planum facio, in planum deduco. *Lact. l. 4.* Montes deplanabo. Adde *Veget. l. 2. rei veterin. cap. 22.* ¶ Item explano, *spiegare*. *Nonius c. 4.*

Deplantātus, a, um, *spiantato*, *svelto*, נתוש, נתוץ, avulsus, evulsus, erutus. *Var. l. 1. R. R. c. 40.* Ut eo tempore sit deplantatum, quo oportet. *Plin. l. 17. cap. 20.* Arundo seritur & deplantata, pedali sulco.

Deplanto, as, a. 1. *svellere*, *spiantare*, נתש, Germ. *auſſpflantzen*, Gall. *déplanter*, Hisp. *arrancar*, ἀποφυτεύω, quod plantatum erat, evello. *Plin. l. 17. c. 16.* Quæ cortice nituntur tantum, vel levi aura ocissime deplantantur. *Colum. l. 2. cap. 2.* Ramum deplantare.

Deplĕo, ples, evi, etum, a. 2. *votare*, הריק, Ger. *auſſchitten*, Gal. *vvider*, Hisp. *vaziar*, ἐξαντλέω, exhaurio. *Cato de re rust. c. 64.* Oleum, si poteris, bis in diem depleto. *Colum. l. 12. cap. 5.* Conchæ ferreæ, quibus depletur oleum. *Id. ib. c. 50.* Deplere oleum in labrum.

Deplexus, a, um, partic. deponens ab inusit. deplector, vel complector. *Lucret. l. 5. v. 1320.* de leænis sævientibus: Deplexæque dabant in terram vulnere victos, Morsibus affixæ validis, atque unguibus uncis. Alii volunt *deplexus* esse adject. & idem significare ac non plexus, non ligatus, solutus; plecto enim significat etiam implico, necto, πλέκω.

Deplorabundus, a, um, adject. qui deplorat. *Plaut. Aulul. 2. 4. 38.* Homo ad Prætorem deplorabundus venit. Ita legit *Nonius, c. 10. n. 37.* & probat Taubman.

Deploratio, onis, f. *pianto*, κλαυθμών, בכי. *Senec. de Consol. ad Marcian. cap. 9.* Unde nobis tanta pertinacia in deploratione nostri? Adde *Tertul. Apol. c. 1.*

Deplorātus, a, um, nom. ex partic. נואש, מקונן, κατοδυρθείς, cui ultimus luctus persolutus est, desperatus, cui nullo remedio subveniri potest. *Plin. l. 26. c. 6.* Constat, deplorata aurium vitia eo remedio sanari. *Id. l. 7. c. 50.* Deploratus a medicis. *Liv. l. 5. cap. 40.* Suam quisque spem, sua consilia, communibus deploratis, exsequentes. *Ovid. 1. Metam. v. 272.* deplorata coloni vota jacent.

Deplōro, a. 1. *lamentarsi piangendo*, נהה, קונן, ספד, Ger. *bevveinen*, Gall. *déplorer*, Hisp. *llor mucho*, ἀποδύρομαι, plorando lamentor, fletu prosequor. *Cicer. 2. Offic.* Admonebat me res, ut hanc quoque intermissionem eloquentiæ deplorarem. *Id. Ver. 4. c. 4.* Deplorare de suis miseriis apud aliquem.

Depluit, ebat, uit, imp. 3. *piovere*, הממיר, καταμβρεῖ, deorsum pluit. *Colum. l. 10. c. 21.* Inque sinus Matris violento depluit imbre. *Tibul. l. 2. el. 5. v. 72.* In terras deplueretque lapis.

Deplūmis, me, o. 3. *senza piume*, *spennacchiato*, ממורט, Germ. *ohne federn*, Gall. *sans plumes*, Hisp. *sin plumas*, ἄπτερος, implumis, sine pennis. *Plin. l. 10. cap. 24.* Inventæ sunt ibi nudæ, atque deplumes.

Depolio, is, a. 4. *polire*, *finire*, מרק, Ger. *ausſbreiten*, *gletten*, Gal. *polir*, *parfaire*, Hisp. *polir*, *acabar*, ἐξεργάζομαι, est perficere, a polio, quia politio in omni opere ultimum sibi vendicat locum. *Festus.* ¶ Sed sæpe ponitur pro simplici. *Plin. l. 36. c. 25.* Si cote depolitum est, nigri pavimenti usum obtinet. ¶ Translate *Plaut. Epid. 1. 1. 85.* Ubi senex senserit, sibi data esse verba, virgis dorsum depoliet meum. Est qui legit *dispoliet*.

Depolitio, onis, f. perfectio. *Var.* apud *Non. c. 1. n. 339.* Ex agri depolitionibus ejiciuntur. h. e. ex cultura agrorum. V. Voss. Etym. in verbo *Polio*.

Depolītus, a, um, adject. *Festus.* Depolitum, perfectum, quia omnes perfectiones antiqui politiones vocabant.

* Depompatio, f. spoliatio ornamentorum, opprobrium. *Hier. l. 1. adv. Ruf.*

* Depompo, as, ornatu spolio. *Hier. in Naum, c. 3.*

* Depondĕro, as, *pesare*, deorsum pondero. *Fragm. Petron. Satyr. p. 679.*

Depōnens, ἐπίμεσον, verbum, ideo dicitur, quia deponit aliquid de quantitate communis verbi, scilicet passivam significationem, & futuri participium in dus, quod est significationis passivæ. *Charis. l. 2. Prisc. l. 8.*

Depōno, is, sui, situm, a. 3. *deponere*, *por giù*, *lasciare*, הניח, Germ. *ablegen*, *absetzen*, Gal. *mettre bas*, Hisp. *pocer*, *dexar*, κατατίθεμαι, est deorsum ponere, ut Deponere sarcinam. *Plaut. Curc.* Ille ebibit, caput deponit. ¶ Item credere, aliquid alicujus fidei committere, & servandum dare, *depositare*. *Cic. 3. Offic. cap. 25.* Si gladium quis apud te sana mente deposuerit. *Id. pro Cæcin.* Deponere aliquid in alicujus fide. ¶ Deponere item dicuntur certantes, *mettere scommesse*, cum aliquid apud arbitrum deponunt, quod futurum sit victoris. *Virg. in Buool. Ecl. 3. v. 31.* Ego hanc vitulam depono. ¶ Translate est dimittere, abjicere, ut Deponere curam, inimicitias, &c. *Cic. Att.* Existimavi, honestissime molestias posse deponi, si me ad Philosophiam retulissem. *Id. 3. Fam.* Nunc vero si audierit, te ædificationem deposuisse. ¶ Item omittere, relinquere, ut *Deponere provinciam*, quod erat, non cum quis exacto provinciali tempore Magistratu decedebat, sed cum aliquis sponte sua Magistratum recusabat, vel coacte se Magistratu ante legitimum tempus abdicabat. *Cic. 2. Fam. ep. 2.* Ut primum in concione provinciam deposuerim. Vide ibi *Manut.* Deponi etiam dicebantur aut plane desperati ægri, aut etiam mortui, nam de sublimiore lecto humi collocabantur; qua de re *Torrent. ad Horat. l. 1. sat. 9.* V. Depositus. Simili fere ratione vino aliquem deponere, significat aliquem amissis sensibus humi sternere, καθίζειν οἰνωμένον. *Plaut. Aulul. 3. 6. 37.* Scio quam rem agat, ut me deponat vino, eam affectat viam. ¶ Significat etiam plantare, in terram defigere. *Colum. l. 3. cap. 4.* Vineæ, quæ vel vere, vel autumno tempestive deponuntur. ¶ Deponere rationes apud *Cic. l. 2. Fam. ep. 17. & l. 5. ep. 2.* est, rationes confectas, & in codice descriptas apud Magistratum deponere. ¶ Præterit. *deposivi* pro *deposui*, legitur apud *Catul. carm. 35. v. 8.* Deposivit olivam, & apud *Plaut. Most. 2. 1. 35.* Deposivit caput.

Depontāni, senes sexagenarii, quia de ponte dejiciebantur, hoc est suffragio, quod per pontem ferri solebat, privabantur. *Fest.* ¶ De his *Ovid. 5. Fast. v. 633.* Pars putat ut ferrent juvenes suffragia soli, Pontibus infirmos præcipitasse senes. V. *Sigon. l. 1. c. 17. de antiq. Jure Civ. R.*

Deponto, as, a. 1. de ponte deturbo. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 142.* Acciti sumus, ut depontaremur. Al. aliter leg.

* Depopulabundus. *Liv. l. 2. c. 48.* Al. *depopulandum*.

Depopulatio, f. 3. *sacco*, *distruzione*, שוד, Ger. *verbergung*, *vervvistung*, Gal. *pillage*, *dégât*, Hisp. *saco*, *robo*, πόρθησις, vastatio, direptio. *Cic. 5. Phil.* Totum iter Antonii quid habuit, nisi depopulationes, vastationes, cædes, rapinas?

Depopulātor, oris, m. *saccheggiatore*, שודד, Germ. *verberger*, *rauber*, Gal. *pilleur*, *sacageur*, Hisp. *saqueador*, *robador*, πορθητής, vastator, direptor. *Cic. pro Domo c. 5.* Fori depopulator, obsessor patriæ.

Depopulātus, a, um, adject. signif. passivæ, *saccheggiato*. *Plin. l. 2. c. 35.* Depopulatis agris. *Quint. Declam. 13.* Crede depopulatos agros, eversosque reditus.

Depopŭlor, aris, d. 1. *saccheggiare*, *guastare*, *predare*, שדד, Ger. *verhergen*, *plinderen*, Gall. *saccager*, *piller*, *ravager*, Hisp. *saquear*, ἐκπορθέω, est destruere, sive deprædari, vastare, & diripere. *Cic. 5. Ver.* Qui cum agros maximos, ac feracissimos per seipsum, hoc est, per Apronium, Verrem alterum depopularetur. ¶ Legitur etiam depopulo, active. *Hirt. l. 6. de B. Hisp. ad fin.* Agros, vestramque provinciam vestro impulsu depopulavit.

Deportatio, f. 3. ἐκφόρησις, actus deportandi, *il portare*, *condotta*, טלטול, משאת, κατακόμισις. *Cato c. 144.* In singulas deportationes. ¶ Item relegationis genus, *bando*, de quo V. in *deportatus*. *Leg. 3. Dig. ad Leg. Jul. pecul.* In aquæ & ignis interdictionem hodie successit deportatio.

* Deportatorius, ad deportandum pertinens. *Cod. l. 12. t. 47. l. 1.*

Deportātus, a, um, adject. *condotto*, *portato*. *Cic. pro Mur. c. 5.* Aliquod ex Asia deportatum flagitium, ac dedecus. ¶ Deportati dicebantur exsules certæ alicujus insulæ, aut alterius loci limitibus circumscripti, quos, nisi aperto vitæ discrimine, egredi non liceret. De deportatis, relegatis, interdictis, eorumque discrimine vide *Dig. l. 48. t. 22.*

Deporto, as, avi, atum, a. 1. *portar qualche cosa di luogo in luogo*, נשא, Ger. *herbringen*, *hin oder zutragen*, Gal. *transporter*, Hisp. *llevar da un lugar a otro*, *traginar*, κατακομίζω, est de aliquo loco in alium aliquid afferre. *Pompejus Lentulo in l. 8. Cic. ad Att. ep. 12.* Quæ arma superabunt, ea si Brundusium jumentis deportaveritis. ¶ Translate usurpatur pro accipere, colligere, *riportare*, ut Deportare laudem, dedecus, &c. *Cic. Trebat.* Nihil ex ista provincia potes, quod jucundius sit, deportare. *Id. de Senect.* Teque cognomen Athenis deportasse. ¶ Significat etiam relegare, *bandire*. *Terent. Phorm. 5. 7. 85.* Nonne hoc publicitus scelus hinc deportarier in solas terras? V. *Deportatus*.

Deposco, is, depoposci, a. 3. *domandare*, *pretendere*, שאל, Ger. *begehren*, Gal. *demander*, Hisp. *pedir*, ἐξαιτέω, est multum desiderare, ratione quadam, seu quodam quasi jure exigere. *Cic. Phil. 3. c. 13.* Id non modo non recuso, sed etiam appeto, atque deposco. *Id. pro Sext. Rosc.* Te ne istas partes depoposcisse, ut &c. *Hirt. l. 8. B. G. c. 38.* Deposcere aliquem ad supplicium. *Cic. pro Cæl.* Non ad Reipubl. pœnas, sed ad mulieris delicias deposcitur. *Liv. l. 22. c. 6.* Deposcere in pœnam.

Depositarius, m. 2. qui depositum accipit. *l. 1. §. 36. Dig. Depositi.*

Depositio, f. 3. παρακατάθεσις, פקדון, actio, qua depositum aliquid apud aliquem intelligitur, idest, custodiæ traditum. *Ulpian. l. 1. §. 2. Dig. Depositi.* ¶ Item de gradu aliquo dignitatis dejectio. *Id. Dig. l. 49. tit. 18. l. 8.* Aut damnum cum infamia, aut dignitatis depositionem. V. Depono.

Depositor, oris, m. qui evertit aliquem, aut evertere conatur, apud *Prudent. Apotheos. v. 179.* Jam cæde Sabelli, Depositorque Patris, Natique, insane, negator. ¶ Item, qui apud alterum quippiam deponit, *Ulpian. l. 1. §. apud Julian. ff. depositi*.

Deposĭtum, i, subst. n. 2. *deposito*, *quello*, *che si dà in salvo*, פקדון, Ger. *das hinder einen gelegt ist*, Gal. *depôt*, Hisp. *deposito*, παρακαταθήκη, quod alicui sub fide traditur. *Cic. 3. Offic.* Si quis apud te Pecuniam deposuerit, bellum patriæ inferat, reddes ne depositum?

Deposĭtus, o. 1. 2. παρακατατεθείς, מפוקד, part. a deponor, creditus, fidei traditus, *depositato*. *Cic. in Rul.* Misimus, qui ab illo pecuniam depositam nostris recuperarent. ¶ Item simpliciter quod depositum est, *deposto*, *Cic. l. 3. c. 5.* Veste deposita, descendit in flumen. ¶ Depositus etiam dicitur, qui deploratus, & desperatus est, aut etiam mortuus. *Virg. Æn. 12. v. 395.* Ille ut depositi proferret fata parentis. *Cic. Ver. 1. c. 2.* Mihi videor magnam, & maxime ægram, & prope depositam Reipubl. partem suscepisse. V. Taubman ad *Plaut. Aul. 3. 6. 38.* ¶ Item prostratus, dejectus. *Senec. Her. OEt. v. 301.* In taurum trucem deflecteret, serpente deposita, minas.

Depostulātor, oris, m. *chi dimanda con istanza*. *Tert. Apol. c. 46.* Depostulatores Christianorum, h. e. ad supplicium deposcentes.

Depostŭlo, as, a. 1. *domandare con istanza*, בקש, Ger. *hefftig heischen und erfordern*, Gal. *démander instamment*, Hisp. *pedir encarecidamente*, ἐξαιτέω, vehementer postulo. *Hirt. 6. bel. Hisp. c. 2.* Civitates contrariæ Pompejo auxilia sibi depostulabant.

Deprædatio, onis, f. *saccheggio*, *preda*, שללה, καταπρόνομευσις. *Lactant. Epitom. c. 8.* More latrocinii deprædatio, & vastatio fiet. Legitur hæc vox & apud JCtos *Col. de lucris advocat.*

* Deprædātor, oris, m. *saccheggiatore*, depopulator. *Aug. ep. 199.*

* Deprædātus, *saccheggiato*. *Dictys Cretens. l. 2. c. 16.*

Deprædor, d. 1. *saccheggiare*, שלל, Ger. *berauben*, Gall. *saccager*, Hisp. *saquear*, *robar*, κατασυλάω, depopulor. *Justin. l. 24. c. 6.* Victor Macedoniæ agros deprædatur. Adde *Apul. A. A. l. 8.*

Deprælior, aris, d. 1. idem ac prælior, vel valde prælior. *Horat. 1. Carm. 9.* Qui simul stravere ventos æquore fervido depræliantes.

Depræsentiārum, eadem ratione, qua dicimus *Impræsentiarum*, *al presente*. Legitur in *fragm. Petron. Tragur.* Alioquin tam tibi depræsentiarum reddidissem.

Deprandus, a, um, adject. famelicus, quasi *impransus*. *Nævius apud Fest.* in voce *Orea*. Deprandi autem leonis obdas oreas, Al. al. leg.

Depransus, a, um, adject. signif. pass. *Apul. l. 9. Met.* Depransis pro prandio lacrymis.

Depravāte, *falsamente*, Ger. *verderblich*, Gal. *faussement*, Hisp. *falsamente*, διεφθαρμένως, *Cic. 1. Fin. c. ult.* De quibus neque depravate judicant, neque corrupte.

Depravatio, onis, f. *corruzione*, עקשות, Ger. *verderbung*, Gall. *corruption*, Hisp. *depravacion*, παρατροπή. *Cic. 3. Offic. c. 29.* Depravatio, & fœditas turpificati animi. *Id. in Partit.* Depravatio verbi. *Idem 5. Fin.* Si peccetur distortione & depravatione quadam, aut motu, statuve deformi.

Depravātus, a, um, adject. *depravato*, *corrotto*. עקלתון, מעוקל, διεστραμμένος. *Cic. 2. Fin. c. 11.* Natura depravata mala disciplina. *Id. 2. Leg. c. 15.* Depravari mores. *Varro*, depravata crura. h. e. distorta.

Deprāvo, as, avi, atum, a. 1. *falsare*, *corrompere*, עקש, עקל, Germ. *verbeſern*, Gall. *corrompre*, *dépraver*, Hisp. *depravar*, διαφθείρω, pravum facio, vitio, corrumpo. *Cic. 1. de Fin.* Quæ corrigere vult, depravare mihi videtur. *Id. 1. ad Brut. ep. 18.* Multi ad depravandum parati sunt. ¶ Depravare hominem, h. e. fractis membris debilitare, *Sen. ep. 102.*

Deprecabundus, a, um, adject. qui deprecatur. *Tacit. Ann. 15. c. 53.* Deprecabundus, & genibus Principis accidens.

Deprecanea fulmina dicuntur a *Senec. lib. 2. qu. cap. 49.* quæ speciem periculi sine periculo afferunt.

Deprecatio, onis, f. *preghiera*, בקשה, παραίτησις, actus deprecandi, *Cic. pro Cluent. cap. 3.* Deprecatione uti. Et *l. 2. Invent. c. 35.* Deprecatio est, in qua non defensio facti, sed ignoscendi postulatio continetur. ¶ Hac significatione est figura rhetorica. ¶ Item aversio, amolitio. *Quint. l. 1. in præfat.* Sic certæ voces & carmina, quibus incendiorum vis, & hujusmodi infortunia inhiberi, & arceri posse credebantur, deprecationes dicuntur. Adde *Plin. l. 28. c. 2.* ¶ Item imprecatio dira. *Id. ib. c. 2.* Defigi quidem diris imprecationibus non meruit.

* Deprecatīvus, a, um, ad deprecandum idoneus, ἱκετικός. *Capell. l. 5. p. 157.*

Deprecātor, oris, m. *intercessore*, מתחנן, Ger. *firbitter*, *abbitter*, Gal. *intercesseur*, Hisp. *intercessor*, παραιτητής, intercessor. *Cic. pro Flacc.* Sperabam honoris potius L. Flacci me adjutorem futurum, quam miseriarum deprecatorem.

Deprecātrix, icis, fem. *interceditrice*. *Ascon. in Ver. 3. c. 5.* Sabinis deprecatricibus parentum bellum, maritorumque finitum est. Adde *Tertull. l. 4. adv. Marc. c. 32.*

Deprecātus, a, um, partic. depon. signif. activæ, *chi ha pregato*. *Cic. 2. de Orat. c. 49.* Nihil unquam pro se ipso deprecatus. ¶ Passive *Apul. l. 11. A. A.* Deprecato summo Numine.

Deprĕcor, aris, atus sum, d. 1. *pregare molto*, *domandare in grazia*, התפלל, התחנן, חלה, Germ. *abbitten*, Gall. *prier*, Hisp. *pedir con ruegos*, δέομαι, est vehementer precari. *Cic. 12. Fam. ep. 24.* Quos Senatus non ad pacem deprecandam, sed ad bellum denuntiandum miserat. *Idem in Rul.* Siquid deliquero, nullæ mihi sunt imagines, quæ me a vobis deprecentur. *Liv. l. 34. c. 59.* Deprecari Patres institit, ne festinarent decernere. ¶ Sæpe dicitur de malo, *divertire il male con preghiere*. Ex. gr. Deprecari mortem, est precari, ne mors contingat. Deprecari pœnam, vel supplicium, est judices precari, ne supplicium irrogetur. *Cic. in Ver.* Qui tot scelera commisit, is nullam a se calamitatem poterit deprecari. *Id. in Phil.* Et illam ignominiam familiæ deprecatus est. ¶ Est etiam de-

testa-

testari, exsecrari. *Asin. Cic.* Nec periculum est ullum, quod pro libertate aut refugiam, aut deprecer. *Ovid. l. 1. de Pont. el. 2. v. 59.* Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem, ne mea Sarmaticum contegat ossa solum. *Cic. Catil.* 1. A me quamdam querimoniam detestor, ac deprecor. ¶ Absolute usurpatur pro veniam petere. *Id. Att. 11. ep. 6.* Q. Fratrem audio profectum in Asiam, ut deprecaretur. h. e. ut a Cæsare veniam peteret, quod a Pompejo stetisset.

Deprehendo, dis, endi, ensum, a. 3. *cogliere, soprapprendere*, לכד, תפש, לקח, מצא, Ger. *begreiffen, ervvischen*, Gall. *surprendre*, Hisp. *coger*, καταλαμβάνω, incautum quempiam capio. *Cic. 5. Ver.* Quod in altero vitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur. *Id. 2. de Orat. c. 68.* Deprehendi in adulterio. ¶ Interdum est animadvertere, cognoscere, *conoscere, comprendere*. *Cic. pro Cæl.* Ego facinora oculis prius, quam opinione, manibus ante, quam suspicione deprehendi, *Florus l. 2. c. 4.* Experimento deprehensum est. ¶ Item comprehendere, ut deprehendere feram cursu, *Senec. Herc. fur. 4.* ¶ Poetæ dicunt *deprendo* metri caussa. *Sil. l. 16. v. 564.* volucresque vaga deprendere nube Assuetus jaculis. Adde *Ovid. 5. Met. v. 617.*

Deprehensa, f. 1. genus animadversionis militaris in eos, qui certo in errore deprehensi fuissent, castigatione major, ignominia minor. *Fest.*

Deprehensio, onis, f. *presa*, לכד, קחת, Ger. *ervvischung, ergreiffung*, Gal. *surprise, découverte*, Hisp. *deprension*, κατάληψις, actus comprehendendi. *Cic. pro Cluc. c. 18.* Ad extremum manifesta veneni deprehensione conclusa est.

Deprehensus, a, um, (& per syncop. deprensus) adject. *sorpreso, trovato sul fatto*, καταληφθείς. *Cic. Catil. 3. cap. 5.* Scelus manifestum, atque deprehensum. *Virg. Æn. 8. v. 247. de Caco.* Ergo insperata deprensus in luce. *Catul. epigr. 25.* Deprensa navis in mari vesaniente vento.

Depresse, adverb. *bassamente*. Comparat. Depressius. *Col. l. 4. cap. 1.* Verior igitur caussa est depressius pastinandi. Adde *l. 11. c. 3.*

Depressio, onis, f. *abbassamento*, καταπίεσις, שפלות. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 20.* Sol semper velut a quadam imæ depressionis senecta in altitudinem suam, ut in robur revertitur juventutis. *Vitruv.* Depressiones fundamentorum.

Depressitas, atis, f. devexitas, locus depressus, ut depressitas terræ, *Apul. in Asclep.*

Depressus, a, um, adject. *depresso, basso, abbassato*, καταπιεσθείς, שפל, נמוך. *Cic. in Pison. c. 6.* Altero sublato, altero depresso supercilio. *Plin. l. 10. c. 58.* Ædes depressior. ¶ Translate *Cic. pro Cluent. c. 65.* Depressa veritas. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 12.* Sedata & depressa vox. *Id. ib. c. 14.* Depressissima voce uti. Sic depressa hostium classis. h. e. devicta. *Cic. pro Arch.*

* Depretiator, oris, m. qui depretiat. *Tertull. l. 4. adv. Marc. c. 29.* Depretitor operum.

Depretiatus, vilior factus, adject. *Paulin. Nolan. carm. 22.* Vilescit pretio depretiatus homo. Adde *Sidon. carm. 22. v. 203.*

Depretio, as, a. 1. המעיט במחיר, ad minus pretium redigo. *Paul. in l. proinde, ff. ad leg. Aquil.* Cætera corpora depretiata sunt. Adde *Sidon. l. 2. ep. 10.* & *Tertul. ad Uxor. l. 1. cap. 3.*

Deprimo, is, essi, essum, a. 3. *abbassare, calcare, umiliare*, הטה, הפיל, מך, ענה, השפיל, Ger. *nider trucken*, Gal. *abbaisser*, Hisp. *abaxar*, ταπεινόω, dejicio, pondere premo, protero, conculco. *Cic. pro L. Man.* Ab eodem Imperatore classem magnam, & ornatam superatam esse, atque depressam. *Id. Tusc. 4. c. 12.* Lancem in libra deprimi. *Cæs. l. 2. B. C. c. 6.* Deprimere navem, *affondare*. ¶ Translate est imminuere. *Cic. in Pis.* Vos meam fortunam deprimitis, vestram extollitis.

* Deprocul, *di lontano*, procul, longe. *Plaut. Pers. 6. 2. 6. Al. leg. procul.*

* Deprœlians, *combattente*, decertans. *Horat. l. 1. od. 9. 2. 10.*

Depromo, is, ompsi, omptum, a. 3. *dar fuora*, הוציא, Ger. *herfürnemmen*, Gall *tirer ou mettre hors*, Hisp. *sacar*, προφέρω, extraho, profero, declaro, *Virg. 11 Æn.* Et ultricem pharetra deprome sagittam. *Cic. 2. Offic. cap. 15.* Altera ex arca altera ex virtute depromit.

Depromptus, vel depromtus, a, um, adject. *cavato fuori*, ut deprompta ex ærario pecunia. *Cic. pro Leg. Manil. c. 13.*

Depropero, as, n. 1. *affrettarsi*, מהר, κατασπεύδω, valde propero, properanter facio, festino. *Horat. 2. carm. od. 7. v. 24.* Quis udo deproperare apio coronas, curatve myrto? h. e. deproperat contexere. *Plaut. Pœn. 1. 2. 108.* Prius deproperan sedulo sacrificare.

Depsiticius, vel Depsiticus, o. 1. 2. δεψητικός, quod depsendo, h. e. subigendo confectum est. *Cato c. 74.* Panem depsiticum sic facito.

Depso, is, ui, stum, a. 3. *fare il pane gramolando*, לוש, Germ. *kneten den teig*, Gal. *pêtrir*, Hisp. *macerar*, δέψω, est subigendo manibus aliquid molle, & tenerum reddere. *Cato de R. R. c. 90.* Manibus bene depsito. Usurpatur & in obscœna significatione pro subigere, rem habere. *Cic. ad Pæt. l. 9. ep. 22.* Batuit, inquis, impudenter: depsit multo impudentius.

* Depstus, a, um, subactus, maceratus. *Cato R. R. c. 135.* & 40.

Depubes, vel depubis, com. 3. qui ad pubertatis annos non potuit pervenire. Hinc depubes porcus, quem lactentem occidimus. *Fest.*

Depudeo, es, ui, itum, n. 2. pudorem abjicio, ἀναιδεύομαι, ἀπερυθριᾶν, הזיד, *non si vergognare, divenire sfacciato*. *Senec. de Constant. Sapient. c. 17.* Assiduis conviciis depudere didicerat. Adde *Ovid. Heroid. 4. v. 155.* & *l. 3. Amor. el. 11. vers. 4.* ¶ Item simpliciter pudere, καταιδέομαι, *vergognarsi*. *Vellej. 2. c. 73. 3.* Cum eum non puderet, mare infestare piraticis sceleribus.

Depudesco, is, ui, idem quod pudere, vel valde pudere, *vergognarsi*, αἰσχύνεσθαι, בוש. *Apul. l. 10. Met.* Priusquam infamia publici spectaculi depudescerem. *Hieron. ad Eustoch.* Non depudesco infelicitatis meæ.

Depudico, es, a. 1. *tor l'onore*, ענה, Ger. *schenden*, Gal. *deshonnorer, violer*, Hisp. *deshonrar, violar*, διαφθείρω, violo, stupro, pudicitiam aufero, a pudicus. *Laber. in Mimis*, teste *Gel. l. 16. c. 7. in princ.*

Depugnatio, onis, f. idem quod pugna, certamen, depugnandi actus. *Jul. Firmic. præfat. l. 4.* Forensium certaminum depugnationibus liberatus. Adde *Caton.* apud *Non. c. 3. n. 89.* ubi alii leg. *repugnatio*.

Depugnatus, a, um, adject. idem quod pugnatus. *Plaut. Men. 5. 6. 31.* Ne sero veniam, depugnato prælio.

Depugno, as, avi, atum, *contendere, combattere*, נלחם, διαμάχομαι, decerto, dimico. *Cic. de Sen.* Depugnavit apud Thermopylas. ¶ Depugnatur, impers. *Cic. Att. l. 16.* Aut quidem ante depugnabitur. ¶ Translate *Id. 4. Acad.* Depugnat voluptas cum honestate.

Depulsio, f. 3. ἄπωσις, מדחה, actus depellendi. *Cic. 2. Fin.* Nos beatam vitam non depulsione mali, sed adeptione boni judicemus.

Depulso, as, a. 1. freq. a depello. *Plaut. Stich. 2. 2. 13.* Cubitis depulsa de via, tranquillam concinna viam.

Depulsor, m. 3. qui depellit. *Cic. Phil. 2. c. 11.* Depulsor dominatus, quam particeps esse maluit.

Depulsorius, a, um, adject. ad pellendum, seu avertendum pertinens, *Ammian. l. 25. c. 5.* Numinibus per sacra depulsoria supplicans.

Depulsum, i, neut. idem quod depulsio. *Valer. Maxim. l. 1. c. 1. n. 1.* Majores solemnes cæremonias Vatum libris, portentorum depulsis explicari voluerunt.

Depulsus, a, um, adject. *cacciato, rimesso*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* Stomachus agitatione & motibus linguæ depulsum, & quasi detrusum cibum accipit. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 10.* In Neptunias depultus lacunas: pro depulsus; sic enim dicebant Veteres, ut & *pulto*, pro *pulso*.

Depultus, V. Depulsus.

* Depulverans, pulverem excutiens. *Aulul. suppos. sc. ult. v. 25.* Lutum depulverans, h. e. abstergens.

* Depungo, is, pungo. *Pers. sat. 6. v. ult. Tertull. l. 2. adv. Marcion. c. 7.* Sed utrobique al. leg. *depingo*.

Depuratus, a, um, *purgato, purificato*, purgatus. *Frontin. ad aquad. l. 2.* Lacus altitudine depuratus.

Depurgativus, a, um, adject. *purgante*. *Cæl. Aurel. Acut. 3. de cap. 16.* Depurgativæ virtutis esse.

Depurgatus, a, um, adj. *purgato*. *Colum. l. 12. c. 9.* Caules lactucæ ab imo depurgati.

Depurgo, as, avi, atum, a. 1. *purgare*, נקה, טהר, ἐκκαθαίρω, probe purgo. *Cato de R. R.* Terram depurgato ab herba, graminibusque. ¶ Translate dicimus, Depurgare crimina, pro excusare, & diluere. *Liv. l. 9. bell. Mac.* Filium mittere Romam ad depurganda crimina statuit. Al. leg. purganda.

Depuro, as, a. 1. *purgare*, purum reddo. *Frontin. de aquaduct. l. 2.* Lacus altitudine depuratur.

Deputatus, a, um, adject. *deputato, eletto*. *Macrob. Saturn. 7. c. 14.* Ad deputatam sibi a natura sedem proprii sensus recurrunt.

Deputo, as, avi, atum, a. 1. *tagliar via*, חשב, גזר, זמם, Ger. *abhauen*, Gal. *couper & tailler*, Hisp. *cortar, podar*, κατατέμνω, est ab aliquo putare, h. e. secare, abscindere, *Colum. l. 3.* Vineam imbecillam in brumam amputato, quam partem non deputaveris, circa Kal. Febr. repetito, & deputato. ¶ Item est existimare, censere, judicare. *Cic. de Div.* Vide, ne quem tu esse hebetem deputes. ¶ Deputare secum rationes, est ratiocinari. *Ter. Adelph. 2. 1.* Frustra egomet mecum has rationes deputo. ¶ Deputare peccato, deputare delicto, est pro peccato habere, *ascriver' a peccato*, apud *Tertull. de pœnit. c. 3.* ¶ Deputare aliquid esse in lucro, *por' a conto di guadagno*. *Terent. Phorm. 2. 1. 16.*

Depuvio, is, a. 3. *battere, percuotere*, הכה, Ger. *schlagen*, Gal. *battre*, Hisp. *acotar*, τύπτω, cædo, verbero, a pavio, ferio. *Lucil.* apud *Fest.* Palmisque misellam depuvit me. Al. Depuvit a *Depuvere*.

Depygis, e, adject. qui macris est, vel nullis natibus, a *de*, & *pyga*. *Horat. l. 1. sat. 2. v. 93.* Depygis, nasuta, brevi latere, ac pede luogo est.

Deque, adverb. V. in Susque.

Dequeror, eris, questus sum, d. 3. *lamentarsi, querelarsi molto*, μέμφομαι, valde queror. *Valer. Flac. l. 4. Arg. v. 448.* Ante omnes secum dequesta labores. *Stat. 1. Theb. v. 404.* Notos dequestus, & imbres.

Derado, is, a. 3. ἀποξέω, de aliquo rado, radendo aufero. *Cato R. R. c. 121.* De virga lauri deradito. Adde *Apul. l. 5. Met. ad fin.*

Derasus, a, um, radendo ablatus. *Plin. l. 16. c. 11.* Derasa navibus pix. *Cels. l. 7. c. 6.* Omnia derasa ante, si capillis conteguntur.

* Dercea, f. δερκέα, herba Apollinaris, solani species. *Apulej. c. 22.*

Derceto, Dercetis, Δερκετώ, f. 4. contr. nomen fabulosæ Deæ, quæ apud Joppen, auct. *Plinio*, aut, ut *Diod. l. 1.* placet, juxta Ascalonem colitur, humana facie, reliquo corpore piscis. Hanc Syri Atargatim vocant. Filiam habuit Semiramidem, quam a columbis educatam ferunt. Ob id genti aves istæ sacræ sunt.

Derectarii, V. Directarii.

Derelictio, onis, f. *abbandonamento*, משכן, שמטה, Germ. *verlassung, ubergebung*, Gal. *délaissement, abbandon*, Hisp. *desamparo*, κατάλειψις, actus derelinquendi. *Cic. 3. Off. c. 9.* Sed communis utilitatis derelictio contra naturam est.

Derelictus, a, um, adject. ex partic. *abbandonato, lasciato*, עזוב, καταλειφθείς. *Auct. ad Her. c. 4.* Commodius est in derelicta, quam in celebri regione locos comparare. ¶ Pro derelicto habere, est derelinquere. *Cic. ad Att. l. 8. epist. 1.* Hæc oppida, atque oram maritimam illum pro derelicto habere.

Derelictus, us, m. idem quod derelictio. *Gel. l. 4. c. 12.* Sive quis arborem suam, vineamque habuerat derelictui.

Derelinquo, is, iqui, ictum, *lasciare, abbandonare*, עזב, Ger. *verlassen*, Gal. *abandonner*, Hisp. *dexar, desamparar*, καταλείπω, est prorsus relinquere, deserere. *Cic. pro Cæc. c. 35.* Derelinquo jam communem causam Pop. Rom.

Derepente, *subito*, פתאם, Germ. *flugs, von, stund an* Gall. *tout d'un coup, soudain* Hisp. *luego, repentinamente*, ἐξαίφνης. *Cic. pro Lig. c. 5.* Tu derepente irrupisses, & clamare cœpisses.

Derepentino, adverb. idem quod derepente. *Apul. Florid. l. 3. post princ.* Quid derepentino distulerit. Nisi mali dividere *de repentino*, quod magis placet.

Derepo, is, epsi, eptum, ere, n. 3. deorsum repo. *Plin. l. 8. c. 36. de ursis*: Ingrediuntur & bipedes: arborem aversi derepunt. *Var.* apud *Non. c. 15. n. 12.* Dii derepunt ad hominum fana.

Dereptus, a, um, adject. deorsum raptus, avulsus, *levato via, straccato*, ut dereptus cortex. *Ovid. 1. Amor. eleg. 14. v. 12.* Derepta acus, *Ibid. v. 18.* Derepta leoni pellis, *Id. Met. 3. v. 51.* Ubi vide *Heinsium*.

Derideo, des, isi, sum, a. 2. *beffare*, הלעיג, Ger. *verlachen, verspotten*, Gall. *se moquer*, Hisp. *escarnecer*, καταγελάω, cum alterius contemptu rideo. *Cicer. de Orat.* Istos omnes deridete, atque contemnite. Adde *pro Flac. c. 31.*

Deridiculum, n. 2. idem quod irrisio, καταμωκήμα. *Tac. 3. c. 57.* Esse deridiculo. *Ter. Heaut. 5. 1. ad fin.* Qui sibi me pro deridiculo, & delectamento putat.

Deridiculus, a, um, adject. ridiculus, vel valde ridiculus, *ridicolo*, καταγέλαστος, *Gel. l. 12. c. 2.* Deridiculos versus facere. *Var. l. 1. R. R. c. 18. ad fin.* Sequetur ut duos villicos, & duas villicas habeat, quod est deridiculum.

* Derigo, is, deorsum rego. *Lucret. l. 6. v. 823. Silius* passim. Al. *dirigo*.

Deripio, pis, ui, eptum, a. 3. *rapire, pigliare prestamente*, חטף, שלל, Germ. *hinreissen, abziehen*, Gall. *ravir*, Hisp. *arrebatar*, ἀφαρπάζω, abstraho, avello, & tam in bonum, quam in malum sumi potest. *Virg. l. 2. Georg.* Colaque prælorum fumosis deripe tectis, id est properanter tectis effer. *Plaut. Men.* Quis est, qui capillo me huc de cursu deripit?

Derisio, onis, f. *derisione, beffa*, לעג, καταγέλασμα. *Arnob. l. 7.* Derisionis materia. *Lactant. l. 4. c. 18. ex Esdra*: Eritis derisio in gentibus.

Derisor, masc. 3. καταγελαστής, לעג, qui deridet. *Plin. l. 12. c. 52.* Supercilia, quibus juxta tempora inflexa, derisores significant. ¶ Derisores etiam dicuntur conviviorum scurræ, *buffoni*. *Plaut. Capt. 1. 1. 3.* Quia invocatus esse soleo in convivio, scio, absurde dictum hoc derisores dicere. V. *Taubm. Sen. ep. 27.* Quadratus stultorum divitum arrosor, & quod sequitur arrisor, & quod duobus his adjunctum est, derisor. ¶ Item mimi. *Martial. l. 1. epigr. 5.* Qua Thymelem spectas, derisoremque Latinum.

Derisorius, a, um, adject. ad deridendum pertinens. *Martian. l. 14. ff. de condit. instit.* Conditiones, quæ contra bonos mores, vel derisoriæ sunt.

Derisus, a, um, adject. *burlato, beffato*. *Cic. Ver. 3. c. 92.* Derisum beneficium, atque contemptum.

Derisus, us, m. idem quod derisio, *derisione*, καταμωκήμα. *Quintil. l. 6. c. 2.* A derisu non procul abest risus. *Sen. præfat. l. 4. Controv. Excerpt.* Incidere in ea, quæ derisum fugere non possunt.

Derivatio, f. 3. παραγωγή, גזרה, deductio rivi. *Cic. 2. Off.* Adde ductus aquarum, derivationes fluminum. ¶ Translate est inflexio criminis, ab eo, ad quem pertineat, ad eum, ad quem non pertinet. *Donat.* Vide Derivo. ¶ Apud Grammaticos derivationes nominum, & verborum sunt inflexiones. *Quintil. l. 3.* Utendum proxima derivatione verborum.

Derivativus, o. 1. 2. παράγωγος, נגזר, quod ab alio deducitur, ut *Derivativa nomina*, apud Grammaticos, quæ invicem deducuntur. *Priscian. l. 7.* Species sunt verborum duæ, primitiva, & derivativa.

Derivatus, a, um, adject. *derivato*, deductus. *Cic. 2. Att. ep. 31.* Derivata exspectatio largitionis Agrariæ in Agrum Campanum. *Horat. l. 3. od. 6. v. 19.* Hoc fonte derivata clades.

Derivo, as, avi, atum, a. 1. *derivare*, גזר, הגיר, הביא, הזיל, Ger. *vvasser anderstvvo leyten*, Gall. *détourner, faire écouler par un autre ruisseau*, Hisp. *derivar*, παροχετεύω, rivi more aquam deduco, alioque deflecto. *Colum. l. 1.* Omnem humorem in cloacas, atque inde extra segetes derivemus. ¶ Per translationem. *Cic. 4. Ver.* Te tuam culpam non modo derivare in aliquem, sed communicare cum aliquo posse. *Id. pro Mil.* Dicam enim non derivandi criminis causa, sed ut factum est. V. Derivatio. *Id. Ver. 3. c. 53.* Derivare alio responsionem suam.

Derodo, odis, osi, osum, a. 3. idem quod rodo, *rosicare*, καταβιβρώσκω. *Cic. l. 1. Div. c. 44.* Derosos esse a muribus.

Derogatio, onis, f. *derogazione*, מגרעת, הפרה, ἀφαίρεσις, diminutio, detractio. *Auct. ad Heren. l. 2. cap. 10.* Cum duæ leges inter se discrepant, videndum est primum, num qua abrogatio, aut derogatio sit. ¶ Fit autem legis derogatio, cum ejus aliqua pars tollitur. V. Abrogo.

Derogativus, a, um, adject. q. d. detractorius, ut præpositio derogativa, apud *Diomed. Grammat.*

Derogator, oris, masc. detractor, qui invide carpit. *Sidon. l. 2. ep. 13.* Beneficii importunus petendi, derogator negati, æmulator accepti.

Derogatorius, a, um, adject. derogativus, ut derogatorium edictum, apud JCtos. *Julian. ff. l. 29. tit. 4. leg. 2.*

Derogito, as, avi, atum, a. 1. rogito, *dimandare, pregare*. *Plaut. Asin. 2. 2. 60.* Placide ergo unumquodque derogita.

Derogo, as, avi, atum, a. 1. גרע, הפר, ἀφαιρέω, ἀκυρόω, proprie est aliquid de lege detrahere, quemadmodum *abrogo* est legem omnino tollere, a *rogo*, quia, si lex ferenda esset, populus rogabatur, idemque fiebat, si esset tollenda. Dicimus autem derogo legi, vel de lege, Abrogo legi, vel legem. *Cic. 2. de Inv. c. 45.* Indignum est de lege aliquid derogari, vel legem abrogari. *Auct. ad Heren.* Quod ea lex sanciat, cui legi abrogatum, vel derogatum sit. ¶ Translate est alicui rei in genere aliquid detrahere, diminuere, cui contrarium est arrogare, attribuere, *levar via qualche parte, diminuire*, ἀφαιρεῖν. *Cic. pro Flac.* Non ego nationi huic fidem derogo. *Id. pro Quint. c. 23.* Fides hujus multis locis cognita, ne perfidia Sex. Nævii derogetur, laborant. Eodem modo locutus est *pro Rosc. Amer. c. 32.*

Derosus, a, um, adject. *rosicato, corroso*. *Cic. 2. Div. c. 27.* Derosi a muribus Clypei. *Plin. l. 11. c. 37.* A cochleis minimis derosa vitis.

Dertona, fem. 1. Derton, Derthon, Darthon, Terdona, *Tortona*, urbs, & col. Liguriæ, ad Iriam fl. inter Ticinum, & Genuam ad Mer.

Deruncino, as, avi, atum, act. 1. *tagliare, fare in pezzi*, ἐκβοτανίζω, est runcina secare. *Plaut. Cap. 3. 4. 108.* Ego deruncinatus, deartuatus sum miser hujus scelesti technis.

Deruo, is, n. 3. *rovinare a basso*, הפיל, Ger. *abhinfallen*, Gall. *abbattre*, Hisp. *abatir*, καταπίπτω, deorsum ruo, cado, decido. *Apul. l. 7. Metam.* Prolapsus deruissem. ¶ Reperitur & active pro aufero. *Cic. Att. l. 16. epist. 11.* De laudibus Dolabellæ deruam cumulum.

Deruptus, a, um, adj. abruptus, præruptus, *scosceso, precipitoso*, καταρρωγώς. *Tac. 2. Ann. c. 80.* Collis arduus, & deruptus. *Liv. l. 21. c. 33.* Præcipites, deruptæque utrinque angustiæ.

* Derutus, a, um, *spianato*, deorsum complanatus. *Gell. l. 6. c. 2.*

Desabulo, as, a. 1. sabulo sterno, munio, firmo. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 238.* ubi al. aliter leg.

Desacratus, a, um, consecratus. *Capitol. in M. Ant. Philos. c. 18.* Dati sacerdotes, & sodales, & flamines, & omnia quæ desacratis decrevit antiquitas, ἀποθεωθεῖσιν.

Desacro, a. 1. idem ac sacro, vel consecro. *Stat. 9. Theb. v. 586.* Quercus erat Triviæ quam desacraverat ipsa, &c.

Desævio, is, n. 4. *incrudelire grandemente*, זעף, Ger. *grausam vverden*, Gal. *être cruel, ou y dévenir*, Hisp. *encruelecerse*, ἐξαγριαίνομαι, valde sævio. *Sueton. Ner. c. 29.* Cum affatim desævisset. *Virg. 4. Æn. vers. 52.* Dum pelago desævit hiems. ¶ Item sævire desinere. *Lucan. l. 5. v. 303.* Nec, dum desæviat, exspectat.

Desalto, as, avi, atum, a. 1. ἀποπηδάω, דלג, idem quod salto. *Suet. in Calig. c. 54.* Cum palla, tunicaque talari prosiluit, & desaltato cantico abiit.

Descapulatus, a, um, adject. cui tunica a scapulis demissa est. *Sen. ep. 115.* Juvenes descapulatos. Ita legit *Scalig.* At *Lips.* & *Grut. de capsula totos*.

Descendo, is, di, ensum, n. 3. *discendere*, ירד, Ger. *herab gehen*, Gal. *descendre*, Hisp. *descender*, καταβαίνω, ex loco superiore in inferiorem devenio, ex *de*, & *scando*. *Cic. 4. Tusc.* Ut enim in inferiorem ambulationem descendimus. Sic descendere equo, vel ex equo. *Liv. l. 2. c. 20.* Descendere de castello, *Cic. pro Cæcin.* Descendere ad forum, *Id. Att. l. 1. ep. 18.* Descendere nocti, *Sil. l. 13. v. 708.* h. e. ad noctem, nempe ad inferos. ¶ Translate dicitur de omni actione, quæ in motu aliquo, vel mutatione posita est, ut descendere in campum, in prælium, in causam, quia veluti ex loco tuto ad hujusmodi discrimina devenimus. *Horat. Cic. & al.* Hac ratione Romani cum prodirent in publicum, dicebantur descendere, vel quia nobiliores in editioribus locis habitabant, vel quia fora omnia humiliora erant. *Suet. Cæs. c. 13.* Cum ad comitia descenderet. ¶ Absolute *Cicer. 2. Phil. c. 6.* Hodie Antonius non descendit, *non esce di casa*. ¶ Significat etiam acquiescere. *Cic. 4. Ver.* Placet mihi ista defensio, descendo. *Id. l. 2. de Invent.* Qua in re vel concedere alteri, vel ad conditionem alterius descendere, & in præsentia quiescere oportebit. ¶ Dicimus etiam descendere ad ea, quæ non omnino libenter suscipimus, ut descendere ad extrema consilia. *Cæs. l. 5. B. G.* Descendere ad inimicitias, & ad accusandum, *Cic. pro Mur.* & *pro Cluent.* ¶ Qui secundo flumine navigant, ii quoque descendunt. *Suet. Tiber. c. 10.* Confestim Ostiam descendit. ¶ Descendere in se, est seipsum perpendere. *Pers. Sat. 4. v. 23.* Ut nemo in se se tentat descendere! ¶ Item ædificia, quæ paulatim subsidunt, & ruunt. *Plin. in epist.* Theatrum ingentibus rimis descendit, & hiat. ¶ Descendere in aliquo, pro deflectere, *allontanarsi*. *Quintil. l. 10. c. 1. de Seneca.* Tantum ab illo defluebant, quantum ille ab antiquis descenderat. ¶ *Plin. l. 37. c. 9.* Descendit ad viciniam crystalli. h. e. valde similis est.

Descensio, onis, f. 3. idem ac descensus, *discesa*. *Liv. l. 2. B. Pun.* Priusquam in continentem descensiones facerent. Adde *Plin. l. 20. c. 17.*

* Descensus, a, um, *disceso*. Descensos nascendo gradus, redeundo retexit. *Prud. Apotheos. v. 1075.*

Descensus, us, m. 4. *discesa*, מורד, κατάβασις, actus descendendi. *Virg. 6. Æn. v. 126.* Facilis descensus Averni.

Descisco, is, scivi, scitum, n. 3. *mancare di fede*, פשע, מרד, Ger. *abfallen*, Gal. *se révolter*, Hisp. *rebelarse, seguir el vando de uno*, ἀφίσταμαι, est ab imperio, ductuque alicujus se subtrahere. *Liv. l. 2.* Præneste a Latinis ad Romanos desciv it. ¶ Translate *Cic. 4. Fin. c. 8.* Desciscere ab antiqua institutione. *Liv. l. 26.* Quorum de sententia descitum a Romanis constabat. ¶ *Plin. l. 18. c. 16.* Humidum solum desciscit in pratum. h. e. fit pratum.

Descobinatus, a, um, adject. a *de*, & *scobino*, abrasus, abscissus, κατεξυρημένος, *squarciato, lacerato*. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 236.* Quanto satius est salvis cruribus in Circo exspectare, quam his descobinatis in silva curare. *Arnob. l. 6.* Tornis rasa, limis descobinata.

* Descobino, *radere, grattucchiare*, ἀποξέω, lacero. *Varr.* apud *Non. c. 8. n. 71.*

Describo, is, ipsi, iptum, a. 3. *descrivere, ricopiare, dipingere*, כתב, Ger. *abschreiben*, Gal. *décrire*, Hisp. *descrivir*, ἀπογράφω, διαγράφω, διατυπόω, proprie est exscribere, transcribere. *Cic. Cornif.* Dicam tuis, ut librum, si velint, describant. ¶ Accipitur etiam pro simplici scribo. *Virg. in Daphnide.* In viridi nuper quæ cortice fagi carmina descripsit. ¶ Item pro delineo, vel pingo. *Plaut. Asin. 2. 3. 22.* Non potuit pictor rectius describere ejus formam. ¶ Translate est exprimere, vel designare. *Cic. pro Cæl.* Si qua mulier sit hujusmodi, qualem ego paulo ante descripsi. ¶ Item disponere, vel in ordines digerere. *Cic. pro Flac.* Qui cum omnes Asiæ civitates in provincias descripsisset. ¶ Item dividere, partiri. *Cic. Agr. 2. c. 31.* Et in eo duodena describit in singulos homines jugera. *Liv. lib. 1. cap. 19.* In XII. menses descripsit annum. ¶ Item taxare. *Cic. ad Q. Fr.* Vectigal Græcis æqualiter Sylla descripserat. *Cæs. l. 3. B. C. 42.* Vecturas describere civitatibus. ¶ Item statuere. *Cic. pro Quint.* Quis tandem nobis ista jura tam æqua descripsit? ¶ Item destinare, transferre. *Sen. ep. 109.* Non credis, animas in alia corpora, atque alia describi, & migrationem esse, quam dicimus mortem. *Plin. l. 18. c. 28.* Describere in deos.

* Descripte, *ordinatamente*, distincte. *Cic. l. 1. de Inv. c. 30.* Al. *discrete*.

Descriptio, onis, f. 3. *descrizione*, ספר, מכתב, Ger. *abschreibung*, Gal. *description*, Hisp. *descricion*, διαγραφή, ἀπογραφή, definitio, explicatio. *Cic. 2. de Orat.* Rerum ratio ordinem temporum desiderat, regionum descriptionem. ¶ Item partitio, distributio, *Cic. in Rul.* Urbs & natura, & situ, & descriptione ædificiorum nobilis. *Suet. Tib. c. 30.* Descriptio legionis.

Descriptiuncula, æ, f. dimin. a descriptio, *picciola descrizione*. *Sen. Controv.* Celebres descriptiunculas subtexere.

Descriptor, oris, m. qui describit. *Lactant. l. 5. cap. 9.* Seneca morum, vitiorumque publicorum & descriptor verissimus, & accusator acerrimus fuit.

Descriptus, a, um, adj. *descritto*, καταγεγραμμένος. *Cic. de Senect. c. 2.* Partes ætatis bene descriptæ. *Id. 3. Fin. c. 22.* Natura nihil est aptius, nihil descriptius. V. Describo.

* Descrobo, as, illigo, Ut *gemmas descrobare*. *Tertull. de R. C. c. 7.*

Desculpo, is, psi, ptum, a. 1. idem quod sculpo, *scolpire*. *Tert. l. 1. ad Nation. c. 12.* Simulacrum ligno, seu lapide desculptum.

Deseco, as, a. 1. *tagliare, segare*, גזר, כרת, ἀποτέμνω, ferro incido, abscindo, amputo. *Var. l. 1. R. R. c. 1.* Spicarum fascem desecat. ¶ Translate est auferre. *Cic. Att. l. 16.* Tu illud desecabis, & hos agglutinabis.

* Desecratus, a, um, consecratus, destinatus. *Plin. l. 28. c. 8.*

* Desecro. V. Desacro.

Desectio, onis, f. *il tagliare*, ἀποκοπή. *Colum. l. 6. c. 3.* Desectio messis.

Desectus, a, um, adj. *tagliato*. *Liv. l. 2. c. 5.* Desecta cum stramento seges. *Id. l. 31. c. 34.* Tota cervice desecta. *Virg. 8. Æn. v. 438.* desecto vertens lumina collo.

Desenesco, vel deseneo, n. 2. senesco. *Sall. 21. Hist.* Nisi cum ira belli desenuisset. ¶ Ita refert *Priscian. l. 10.*

Desero, is, evi, situm, n. 3. idem ac sero, vel planto, *seminare, plantare*, נטע, שתל, ἀποσπείρω. *Var. l. 1. de R. R. c. 23.* In recentibus pomariis desitis seminibus.

Desero, is, rui, ertum, a. 3. *abbandonare*, שמט, עזב, Ger. *verlassen*, Gal. *abandonner*, Hisp. *desamparar*, ἀπολείπω, derelinquo. *Cic. ad Q. Fr.* Amici partim deseruerunt me, partim etiam prodiderunt. *Id. Att. l. 3.* Deseri a mente, *perdere il senno*. *Idem pro Quint.* Vadimonium sibi ait esse desertum. *Plaut. Merc.* Deserunt hunc cursorem genua. ¶ Deserere exercitum, *disertare*, *Cic. Ver. 7.* & *Cæs. l. 5. B. G.*

Desero, as, avi, atum, a. 1. aperio, resero, *aprire*. *Apul. l. 1. A. A.* Januæ sua sponte deseratæ nocte fuerunt. Alii leg. *reseratæ*.

Deserpo, is, psi, erptum, n. 1. deorsum serpo. *Apul. Apol.* Lanugo malis deserpit. *Stat. Theb. 6. v. 586.* Deserpitque genis lanugo.

Deserta Bojorum, *Vvienervvaldt*, tractus Norici, qui olim a Vindelicis per Noricos Pannoniam usque portensus fuit.

Desertio, onis, f. *abbandono*, ut desertio Juris humani, *Liv. l. 41. c. 24.*

Deserto, as, frequent. a desero. Afferunt Lexicographi quidam ex *Accio* hæc verba: Cum me solum uterque parens desertassent.

Desertor, oris, m. qui deserit. *Cicer. 3. Fin. c. 19.* Desertores communis salutis. ¶ Desertores, m. 3. *traditori*, λιποτάκται, milites, qui suos deserunt, & ad hostes transeunt. *Cæs. 6. B. G.* In desertorum, ac proditorum numero ducuntur.

Desertrix, icis, f. quæ deserit. *Tertul. de habit. mulier. cap. 1.* Divinæ legis prima desertrix.

Desertum, ti, n. 2. *luogo disabitato, solitario*, מדבר, Ger. *vviste od einede*, Gall. *desert*, Hisp. *desierto*, ἔρημος, locus solitarius, ac inhabitatus, quasi derelictus ab hominibus. *Virg. 1. Æn.* Ipse ignotus, egens Libyæ deserta peragro. ¶ In singulari numero frequens est apud Scriptores Ecclesiasticos, ut congestis exemplis ex Tertulliano, Hieronymo, & Prudentio ostendit *Cellar. Cur. poster. p. 399.*

Desertus, a, um, o. 1. 2. *abbandonato*, עזוב, שמם, Ger. *verlassen*, Gal. *abandonné*, Hisp. *desierto*, ἀπολειφθείς, derelictus, destitutus, a desero. *Cic. 1. Fam.* Et, nisi per te sit restitutus, desertum se, atque abjectum fore. ¶ Item asper, incultus. *Virg.* Rupe sub adversa deserti ad Strymonis undam. ¶ Hinc comp. desertior, sup. desertissima. *Cic. in Pis.* Ut nullius unquam reditus fuerit desertior. *Id. 6. Ver.* In desertissima solitudine. ¶ Apud *Tibul. l. 1. el. 1. v. 17.* desertus stipes accipitur, pro defixus humi, *impiantato*. Verba ejus sunt: Placidam soleo spargere lacte Palem: nam veneror, seu stirpes habet desertus in agris, seu vetus in trivio florea serta lapis.

Deservio, is, ivi, itum, *servire, attendere*, עבד, Germ. *einem, dienen*, Gal. *servir*. Hisp. *servir*, θεραπεύω, est obtemperare, vel dare operam. *Cic. Tironi*, Valetudini adhuc, dum mihi deservis, servisti non satis. *Id pro Sylla, c. 19.* Deservire amicis. Sic deservire studiis. *Plin. in ep. 7. l. 7.*

Deses, desidis, o. 3. *ozioso*, נרפה, עצל, Ger. *faul, nachlessig*, Gal. *paresseux*, Hisp. *perezoso*, ῥάθυμος, otiosus, qui nihil agit, a desideo. *Liv. l. 1.* Desidem Romanorum Regem inter sacella, & aras acturum esse regnum rati. *Col. l. 7. c. 12.* Desidem agricolam ab opere suo reddit.

Desiccativus, a, um, adj. *disseccante*, ut virtutis esse desiccativæ, *Macer. l. 2. v. 10.*

Desicco, as, idem quod sicco, *seccare, disseccare*, *Vitruv. l. 1. c. 28.* desiccare humectata.

Desideo, des, edi, essum, n. 2. *cedere, stare ozioso*, עצל, Ger. *müssig sitzen*, Gal. *être oisif*, Hisp. *emperezar*, ῥαθυμέω, otiosus sedeo. *Ter. Hec. 5. 3. 2.* Frustra ibi totum desedi diem. * ¶ Pro ventrem exonerare. *Cels. l. 2. c. 7.* Cum voluntas desidendi est, venter nihil reddit.

Desiderabilis, le, o. 3. *desiderabile*, נחמד, Ger. *das zu vvünschen ist*, Gal. *qui est a souhaiter*, ἐπιθυμητός, quod expetendum est. *Cic. 1. Fin.* Nihil enim desiderabile concupiscunt. *Liv. l. 24. c. 5.* Desiderabilem efficere. *Sueton. in Tib. c. 21.* Ut tali successore desiderabilior ipse quandoque fieret.

* Desiderabiliter, cupide. *August. ep. 143. c. 2.*

* Desideranter, cupide. *Cassiodor. l. 1. ep. 4.*

Desideratio, f. 3. *desiderio*, חמדה, ἐπιθύμησις, actus desiderandi. *Cic. de Senec. c. 14.* At non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus, credo, sed nec desideratio quidem.

Desiderativa verba dicuntur a Grammaticis, quæ desiderium significant, ut *esurio*, *cœnaturio*.

Desideratus, o. 1. 2. particip. a desideror, *bramato*. *Cic. post red. ad Quir. c. 1.* Sed omnia desiderata magis, quam assidue percepta delectant. *Plin. l. 30. c. 1.* Blandissima, & desideratissima promissa.

Desiderium, n. 2. *desio, desiderio*, חמדה, תאוה, Ger. *begierde, vvunsch*, Gal. *désir*, Hisp. *desseo*, ἐπιθυμία, vehemens amor. *Cic. 4. Tusc.* Desiderium est libido ejus, qui nondum adsit, videndi. Hinc affici, flagrare, laborare desiderio, vel ex desiderio. *Cic. Fam. 16. ep. 10.* & *l. 2. ep. 11.* &c. *Id. l. 2. ad Q. Fr. ep. 14.* Faciam, ut in medio dolore, ac desiderio mei læteris. ¶ Esse in desiderio, pro desiderare. *Id. 2. Fam. ep. 12.* ¶ Accipitur aliquando pro jactura, *perdita*; nam ea desideramus, quæ amisimus. *Id. de Amic.* Si Scipionis desiderio me moveri negem. ¶ Item pro postulatione, *dimanda*, ἀξίωσις. *Suet. Aug. c. 17.* Donec desideria militum ordinarentur. *Id. ib. c. 53.* Adeuntium desideria excipiens, h. e. libellos supplices. V. *Casaub.* ¶ Desiderium, vox est interdum, qua res charas blande appellamus. *Catul. Carm. 2.* Cum desiderio meo nitenti lubet jocari. *Cic. ad Terent.* Meum desiderium, mea lux. ¶ Desiderium discidii apud *Cic. Philipp. 2. c. 18.* *desiderio di separazione*. Quamquam locus est dubius, & variis lectionibus contaminatus. Desiderium absentiæ apud *Senecam ep. 40.* hoc est dolor.

Desidero, as, avi, atum, a. 1. *desiderare*, כמה, נכסף, אוה, חמד, Ger. *begehren*, Gal. *désirer*, Hisp. *dessear*, ἐπιθυμέω, generatim sumitur pro deesse, cum passive usurpatum est, vel pro requirere, si active, & per metalepsin pro cupere. Res enim charæ, quæ defuerunt, expetuntur. *Curt.* In eo prælio quinquaginta millia desiderata. *Cic. Att. l. 7. ep. ult.* Sin erit bellum, partes meæ non desiderabuntur. *Id in Brut.* In quo perfectissime Stoico summam eloquentiam non desiderem. *Id. de Sen. c. 14.* Non caret is, qui non desiderat. ¶ Aliquando est postulare, rogare, *dimandare*. *Suet. Aug. c. 40.* Desideranti consuetudinem veterem concessit rursus. V. Desiderium.

Desidia, æ, f. 1. *pigrizia, poltroneria*, עצלה, Ger. *faulheit*, Gal. *paresse*, Hisp. *pereza*, ῥαθυμία, ignavia, inertia, a desideo. *Cic. 1. Off. c. 34.* Quam ne languori se, desidiæque dedat.

Desidiabulum, i, n. locus desidiæ aptus. *Plaut. Bacch. 3. 1. 8.* Ut celem patrem tua damna, aut desidiabula. Al. leg. *despoliabula*.

Desidies, ei, f. idem quod desidia. *Lucret. l. 5. v. 49.* Quis luxus desidiesque.

Desidiose, adverb. *oziosamente*, בעצלות, Ger. *müssiglich*, Gal. *en oisiveté*, Hisp. *perezosamente*, ῥαθύμως. *Lucr. l. 4. v. 1129.* Agere ætatem desidiose.

Desidiosus, a, um, o. 1. 2. ῥάθυμος, נרפה, עצל, qui totus desidet, & nihil agit, *ozioso*. *Ovid. de rem. Am. v. 161.* Quæritur, Ægisthus quare sit factus adulter, in promptu causa est, desidiosus erat. *Cic. 2. Agr. c. 33.* Inertissimum, & desidiosissimum otium. *Var. Proœm. l. 2. R. R.* Majores nostri, qui in oppido sederent, quam qui rura colerent, desidiosiores putabant.

Desido, is, edi, essum, n. 3. a sido, proprie significat ad sedendum descendere, (Præter. a sedeo mutuatur, teste *Valla l. 5.*) Hinc honeste pro ventrem exonerare usurpat *Cels. l. 4. c. 18.* V. Desideo. ¶ Sed fere usurpatur pro subsidere, *sprofondarsi, calare all' ingiù*, ירד למטה, καταχαίνω. *Cic. l. 3. Div. c. 35.* Multa oppida corruerunt, terræ desederunt. *Val. Flac. l. 8. v. 329.* Vasto desedit hiatu. *Cels. l. 2. c. 7.* Ex urina quod desidit album est.

Desidue, vel desiduo, adverb. diuturne, assidue. *Var. apud Fulgent. de prisc. serm. n. 37.* Tam desiduo abfuisse te.

* Designate, adv. significanter. *Gell. l. 2. c. 5.*

Designatio, is, f. 3. σημείωσις, סמן, notatio, significatio, descriptio. *Cic. 1. de Orat. c. 31.* Aut de infinitæ rei quæstione sine designatione personarum, & temporum. *Id. 1. de nat. Deor.* Omnem totius operis designationem, atque apparatum. ¶ Apud *Arnob. l. 7.* legitur *Dissignatio*, pro cæde & crudelitate.

Designatores, m. 3. βραβευταί, dicebantur, qui construendæ funebri pompæ præerant, unicuique incedendi locum ordinemque præscribentes, simili fere munere eorum, qui Magistri cæremoniarum a nobis vocantur. *Cic. Att. l. 4.* Desertus a suis vix jam Decimum designatorem retinet. ¶ *Ulpian. Dig. 3. 2. 4.* designatores intelligit eos, qui Victoribus in Ludis præmia distribuunt. Ait enim: Designatores, quos Græci βραβευτὰς appellant. ¶ Designator scenarum est, qui scenas ordinat. *Vet. Inscript.* apud *Grut. p. 270.* ubi pro Designator, legitur *Dessignator*. Ita etiam scribit *Lips. de Amphit. c. 15.* ¶ Apud *Plaut.* quoque designator dicitur, qui in theatro designat, & disponit locos spectantium, quo quisque loco sedere debeat. *Id. prol. Pœn. v. 19.* Neu designator præter os obambulet, neu sessum ducat, dum histrio in scena siet. Hic quoque al. leg. *dissignator*. * Item pro quovis Architecto. Designator operum publicorum. *Fabret. p. 302.* ¶ Apud *Gruter. p. 106. n. 6.* Desig. X. P. P. ita legit *Ursat. de not. Rom.* Designator decimæ per provincias. Ita designator is esset, qui per provincias mittebatur, ut decimas procuraret, privatorum prædiis describendis. Quo forte spectat inscript. apud *Grut. p. 270. n. 6.* C. Verres Eros, designator Cæsaris Augusti.

Designatus, a, um, adject. destinato, disposto, disegnato, נבחר, ἀποδειχθείς. Sic Consules, Prætores, &c. designati dicebantur, qui in proximum annum creati erant, & nondum Magistratum inierant. Cic. Fam. 11. ep. 6. Villej. l. 2. c. 111. Sic designatus Reipublicæ civis, Cic. pro Cluent.

Designo, as, avi, atum, a. 2. segnare, notare, רשם, הגיד, סמן, הודיע, Germ. bezeichnen, anzeigen, Gal. désigner, marquer, Hisp. señalar, notar, ἀποτυπόω, est aliquo signo notare. Cic. 1. Catil. 3. Notat, & designat oculis ad cædem unumquemque nostrum. ¶ Item significare, denotare, & quasi per signa demonstrare. Cic. de Orat. Hæc ridentur, quæ notant, & designant turpitudinem aliquam non turpiter. ¶ Aliquando est decernere, & deligere. Cic. in Rull. Ut ii Magistratum habeant, quos plebs designaverit. ¶ Interdum describere, constituere. Cic. in Phil. Locum sepulcro pedes triginta quaquaversus designat. ¶ Aliquando rem aliquam insignem patrare, & accipitur in utramque partem bonam & malam. Ter. Adelph. 1. 2. 7. Quæ facta sunt, omitto, modo quid designavit? V. ibi Donat. Horat. l. 1. epist. 5. v. 16. Quid non ebrietas designat? ¶ Designare nota ignominiæ, infamare. Liv. l. 24. Si reputabitis, nulla ignominiæ nota leviore designari vos potuisse. ¶ Dissigno etiam legitur. V. Designator.

Desilio, is, desilui, vel desilii, desultum, n. 4. discendere di salto, צנח, Germ. hinab springen, Gal. sauter en bas, Hisp. saltar hazia abaxo, καταπηδάω, saltu descendo, Plin. de Vir. illust. Dum a templo Dianæ desiliit, talum intorsit. Virg. 11. Æn. Portisque ab equo Regina sub ipsis desiluit. Horat. l. 1. sat. 2. Desilire lecto. Cic. pro Mil. Desilire de rheda.

Desinatio, onis, f. cessatio. Senec. epist. 117. Hac desinatione misericordiam captans. Alii leg. detestatione, vel destinatione.

Desino, as, n. 1. idem ac desino, is, apud vet. Fest. Alii leg. desivare pro desinare.

Desino, is, ivi, vel sii, itum, n. 3. cessare, lasciare, finire, שבת, חדל, Ger. ablassen, Gal. cesser, Hisp. dexar, παύομαι, cesso, omitto, finem facio, ex de, & sino. Ovid. Met. 5. Desierant imbres. Cic. 1. Fam. Equidem non desinam tua decreta defendere. ¶ Reperitur cum acc. pro relinquere, renuntiare. Cic. M. Cæl. 7. Fam. Libenter mehercule artem desinere. Sueton. Tib. c. 36. Deprecantibus (Mathematicis) ac se artem desituros promittentibus veniam dedit. At Gel. l. 2. c. 12. Non ad augendam, sed ad desinendam seditionem, legem hanc esse dicebat. ¶ Horat. cum gen. junxit l. 2. od. 3. Desine mollium tandem querelarum, quæ constructio græca est. ¶ Interdum significat interire, perire. Plin. l. 2. ep. 10. Fragilia, & caduca non minus, quam ipsi homines occidunt, desinuntque. ¶ Item terminari, finiri. Horat. ad Pison. v. 3. Atrum desinat in piscem mulier. Plin. l. 37. cap. 9. Gemma hæc in violam desinit. h. e. colorem habet violæ similem. ¶ Usurpatur & impersonaliter. Ovid. l. 1. Art. am. v. 411. Tunc bene desinitur. Cic. 2. Fin. c. 13. Jampridem contra eos desitum est disputari.

Desipiens, is, adj. ignorante, sciocco, מכל, παράφρων. Cic. l. 2. nat. Deor. Desipientis arrogantiæ est, &c. Id. l. 2. de Div. c. 23. Est ne quisquam ita desipiens, qui, &c.

Desipientia, æ, f. ignoranza, sciocchezza, ἀφροσύνη, סכלות. Lucret. l. 3. v. 500. Desipientia fit, quia vis animi, atque animai Conturbatur.

Desipio, is, desipui, sine sup. n. 3. esser pazzo, impazzire, בער, נבל, סכל, Ger. aberwitzig sein, Gal. rêver, radoter, Hisp. enloquecer, παραφρονέω, est insipienter agere, delirare, ex de, & sapio. Est minus quam insanio. Cic. Cæl. In quo cum objurgarer, quod nimio gaudio pene desiperem. ¶ Reperitur etiam cum genit. Plaut. Epid. 2. 2. 35. Desipiebam mentis, cum illa scripta mitterem. Sed Græca constructio est. ¶ Active pro insipidum facere habet Tert. de Pudic. c. 13. & 18. Fermentum modicum totam desipit conspersionem.

Desisto, stis, estiti, itum, n. 3. cessare, lasciare, שבת, חדל, Ger. abstehen, Gal. désister, Hisp. dexarse, desistir, ἀφίσταμαι, cesso, abstineo. Usurpatur cum ablat. cum, vel sine præposit. Desistere incepto, causa, litibus. Liv. l. 25. c. 2. Cic. 1. Fam. ep. 9. Ter. Phor. 4. 3. 29. Et desistere de illa mente, Cic. 5. Fam. ep. 2. Desistere de negotio, Hirt. B. Afric. c. 45. ¶ Et cum infinito. Cic. Ver. c. 48. Ut aliquando de judiciis dicere desistamus. Adde Plaut. Epid. 1. 1. 38. ¶ Passive Plaut. Mil. 1. 142. Nunc jam istis rebus desisti decet. ¶ Aliquando significat, stare in loco, morari, Plaut. Most. 3. 2. 100. Quid illic tam diu destitisti? Alii leg. restitisti. ¶ Item recedere. Id. Men. 5. 2. 59. Quid illa abs te irata destitit? Sed meliores edit. habent: Quid illam iratam abs te destituis?

Desitiates, m. Liburniæ populi. Plin. l. 3. c. 22.

Desitudo, inis, f. cessatio. Sulpic. Sev. in præf. de vita B. Martini: Totum id desitudine tanti temporis perdidissem.

Desitus, a, um, adject. a desino, lasciato, ommesso, πεπαυμένος. Gel. l. 15. c. 17. Disciplina tibiis canendi desita est. Suet. Aug. c. 37. Censores creari desitos longo intervallo creavit. ¶ Est etiam particip. a desero, quod plantare significat. Varr. l. 1. R. R. c. 13. Semina in recentibus pomariis desita.

Desolatus, a, um, adject. desertus, devastatus, desolato, שמם, ἐρημωθείς. Stat. l. 2. Silv. 1. v. 67. Penates desolati. ¶ Item derelictus, abbandonato. Virg. Æn. 11. v. 870. Disjectique duces, desolatique manipli, Apul. l. 6. Met. Desolata parentibus.

Desolo, as, avi, atum, a. 1. distruggere, השים, Ger. verwüsten, Gal. désoler, Hisp. destruir, ἐρημόω, solitarium, & desertum facio, a solus. Virg. 11. Æn. v. 367. Ingentes & desolavimus agros. Adde Col. l. 1. c. 3.

Desolvo, is, a. 3. pagare, sborsare, exsolvo. Scævola Dig. 4. 5. 41. Reliquorum nomine id desolutum est.

Desomnis, e, adject. insomnis, vigilans. Petron. in fragm. Tragur. c. 47. Burman. Soles me nocte desomnem facere.

Desorbeo, es, ui, & psi, ptum, a. 2. idem quod absorbeo, assorbire. Tertul. de Idolatr. ad fin. Vortex ejus ad inferos desorbet.

Despectatio, onis, f. idem quod despectus in prima signific. Vitruv. l. 2. c. 8. Despectationes cœnaculorum.

Despectator, oris, m. contemptor, sprezzatore. Tertul. l. 2. ad Uxor. c. 8. Despectatores divinarum sententiarum.

Despectio, f. 3. disprezzo, בזיון, Germ. verachtung, Gal. mépris, Hisp. menosprezzio, καταφρόνησις, contemptus. Cic. in Horten. Consolabitur eam magnitudo animi, & humanarum opinionum alta quædam despectio. Refert Nonius c. 4. n. 141.

Despecto, as, avi, atum, a. 1. guardare in giù, השקיף, בוז, Germ. nider sehen, Gal. régarder en bas, Hisp. mirar hazia abaxo, καθοράω, sæpe deorsum aspicio. Virg. 1. Æn. v. 396. Nunc terras ordine longo aut capere, aut captas jam despectare videntur. ¶ Item contemno, despicio, sprezzare. Tacit. Ann. 2. cap. 43. Piso vix Tiberio concedere, liberos ejus despectare.

Despector, oris, m. despectator, contemptor, sprezzatore. Tertul. l. 2. cont. Marc. cap. 23. Eligitur Saul, sed nondum despector Prophetæ Samuelis.

Despectrix, icis, f. quæ contemnit, sprezzatrice, Tertul. de Anim. c. 23. Virtus despectrix mundi.

Despectus, a, um, o. 1. 2. sprezzato, נמבזה, καταφρονηθείς, contemptus. Cic. in Pis. Abjectus, contemptus, despectus ab omnibus. Id. Ver. 5. c. 41. Ne contemptissimi, & despectissimi esse videamur.

Despectus, us, m. 4. il prospetto d'un luogo inferiore, השקפה, Germ. das nider sehen, Gal. vûe de haut en bas, Hisp. el mirar abaxo, καθόραμα, prospectus ex superiori loco in inferiorem. Cæs. l. 7. B. G. c. 45. Erat ex oppido despectus in campum. ¶ Item contemptus, dispregio, καταφρόνησις, Auct. ad Hor. l. 4. c. 39. Ludibrio, & despectui paternis inimicis erunt oppositi.

Desperandus, a, um, adject. da disperarsi, disperato, Cic. 2. Catil. c. 5. Essent illi quidem desperandi, sed tamen ferendi.

Desperans, antis, adj. chi dispera. Cic. pro Mil. c. 21. Servi desperantes vitam domini. ¶ Passive pro desperatus. Plin. l. 22. c. 29. Ulcera jam desperantia cicatrice includit.

Desperanter, disperatamente, בלתי תוחלת, Ger. mit verzweyflung, Gal. désespérément, Hisp. desesperadamente, ἀνελπίστως. Cic. Att. l. 14. ep. 18. Quod desperanter tecum locutus est.

Desperate, desperanter. Aug. ep. 237. ad Celer. Non desperate sollicitus.

Desperatio, f. 3. disperazione, התיאשות, Ger. verzweiflung, Gall. désespoir, Hisp. desesperacion, ἀπόγνωσις, ut inquit Cic. l. 4. Tusc. c. 3. est ægritudo sine ulla rerum exspectatione meliorum. Id. 1. Fam. Nos erimus etiam in omni desperatione fortes.

Desperatus, o. 1. disperato, נואש, ἀπελπισθείς, qui nullam habet spem. Cic. 2. Catil. Si ex urbe exierint desperatorum hominum flagitiosi greges. ¶ Item de quo nulla spes habetur. Cic. pro Mur. Ut nostri homines desperatas jam pecunias exigerent. Sic Resp. ægrota, ac pene desperata, Id. Divinat. in Ver. c. 22. ¶ Habet & suos gradus. Cic. Fam. 6. ep. ult. Hæc quamquam nihilo meliora sunt, nunc etiam multo desperatiora. Id. Ver. 4. c. 41. Desperatissimo perfugio uti.

Despergo, is, ersi, ersum, a. 3. dispergo, dissipo. Sil. l. 9. v. 167. In vacuas senior vitam dispersit auras. Ita meliores libri omnes.

Desperno, is, evi, etum, a. 3. valde sperno. Col. l. 10. v. 298. Ne Corydonis opes despernat Alexis.

Despero, as, avi, atum, 1. 1. disperarsi, נואש, Ger. verzweifeln, Gal. désespérer, Hisp. desesperar, ἀπελπίζω, non spero, desino sperare. Cic. 1. Off. Considerandum est, ne temere desperet propter ignaviam. ¶ Vel cum dat. Cic. pro Cluent. c. 53. Et simul saluti desperare vetuit. ¶ Vel cum acc. Cic. 9. Fam. Domum Syllanam desperabam. ¶ Vel cum abl. & præp. de. Id. ad Attic. l. 8. ep. 11. Desperare de Rep. ¶ Vel cum ab. Id. in Pison. Spem habere a Tribuno plebis, sed a Senatu quidem desperasse. ¶ Et cum infinito. Cic. l. 2. de Divin. Non plane despero, ista esse vera. ¶ Usurpatur etiam passive. Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 3. Sive restituimur, sive desperamur. Quintil. l. 1. c. 10. Turpiter desperatur quidquid fieri potest.

Despicabilis, & le, o. 3. φαῦλος, contemptibilis, sprezzabile. Ammian. l. 26. c. 8. Dedignatus hominem despicabilem.

Despicatio, f. 3. disprezzo, בזיון, καταφρόνησις, contemptus. Cic. 1. de Fin. c. 20. Ut odia, invidiæ, despicationes adversantur voluptatibus.

Despicatus, a, um, adject. passivæ signific. contemptus, sprezzato, נבזה, ὑπερόπτης. Ter. Eun. 2. 3. 92. Quæ nos, nostramque adolescentiam habent despicatam. Cic. pro Sext. c. 16. Cessis Trib. pleb. despicatissimi hominis furori. ¶ Est etiam particip. activæ signific. a despicor, quos despicere, seu conspicere significat. Aurel. de Vir. Illust. in Camillo, c. 23. Primo ut Deos venerati, deinde ut homines despicati interfecere.

Despicatus, us, m. disprezzo, בוז, כלימה, καταφρόνησις, contemptus, ut Despicatui ducere, idest, contemnere. Cic. pro Flac. c. 27. Quam si quis despicatui ducitur. Plaut. Men. 4. 3. 19. Tu me bene merentem habes despicatui.

Despiciens, tis, nom. ex particip. qui despicit, sprezzatore. Cic. 2. de Orat. Nemo unquam tam sui despiciens fuit, qui desperaret &c.

Despicientia, f. 1. disprezzo, ὑπεροψία, despectus, despectio. Cic. 3. Tusc. Totam vim bene vivendi in omnium rerum humanarum contemptione, ac despicientia ponamus.

Despicio, is, exi, ectum, a. 3. guardare all'ingiù, השקיף, καθοράω, deorsum aspicio, a specio, video. Col. l. 1. Area ita constituenda est, ut vel a domino, vel certe a procuratore despici possit. ¶ Est etiam simpliciter cernere. Cic. 4. Fin. c. 23. Catuli, qui despecturi sunt, &c. ¶ Translate usurpatur pro contemno, sive parvifacio, ὀλιγωρῶ, בזה, disprezzare. Nam cum quis alium contemnit, despicere videtur, quasi infra se aspicere. Cic. 2. Off. Despiciunt autem eos, & contemnunt, in quibus nihil virtutis, nihil animi, aut nervorum putant. ¶ Item pro negligere. Nepos in Attic. c. 2. Rei familiaris despexit fructum.

Despicor, aris, d. 1. disprezzare, καταφρονέω, contemno. V. Despicatus.

Despicuus, o. 1. 2. intentus, vigil, a despiciendo. Apul.

Despicus, a, um, adject. antiqu. contemptus, disprezzato. Nævius apud Non. c. 2. n. 667. Sibi prospica & despica.

Despoliabulum, locus ad despoliandum aptus. V. Desidiabulum.

* Despoliatio, actus despoliandi. Tert. de R. C. c. 7.

Despoliator, oris, m. chi spoglia. Plaut. Trinum. 2. 1. 14. Avarus, elegans, despoliator.

Despoliatus, a, um, adject. spogliato. Cic. Fam. 14. ep. 2. In miseram & despoliatam domus partem venire.

Despolio, as, avi, atum, a. 1. idem ac spolio, spogliare, שלל, ἀποδύω. Cicer. 5. Ver. Dux isti ad despoliandum Dianæ templum fuit. Cæs. l. 2. B. G. c. 31. Despoliare armis. Et l. 5. c. 6. Despoliare nobilitate.

Despondeo, es, ondi, & spopondi, onsum, a. 2. promettere, ארש, יחל, יעד, Ger. verheyssen, Gal. promettre, Hisp. prometer, desponsar, μνηστεύω ἐγγυάομαι, est promittere. Cic. Att. l. 1. ep. 8. Bibliothecam tuam cave cuiquam despondeas. ¶ Specialim dicitur de nuptiis. Donatus ad Ter. Andr. 1. 175. Despondere, inquit, dicitur pater adolescentis, spondere autem pater puellæ. Ter. loc. cit. Ad me venit, gnatam suam filio (meo) uxorem ut daret; Placuit, despondi. ¶ Verum hæc differentia non servatur; nam ipse Ter. Heaut. 3. 5. 31. At ego illi neque do, neque despondeo: loquitur pater puellæ. Cic. etiam l. 2. Attic. ep. 3. Tulliolam Pisoni despondimus. ¶ Cælius Ciceroni l. 8. Fam. ep. 7. Despondere sibi alicujus filiam. h. e. asciscere in matrimonium. Sic Despondere sibi domum alicujus. h. e. suam futuram domum sibi polliceri. Cic. Attic. l. 11. ep. 7. ¶ Despondere animum, est, ex desperatione mortem sibi decernere, perdersi d'animo, disperarsi. Plaut. Men. Prol. 34. Pater postquam puerum perdidit, animum despondit. Et despondere, absolute, eodem sensu. Colum. l. 8. c. 10. de turdis: Difficulter in aliam regionem transferuntur, quia caveis clausi plurimi despondent. * Despondere animo, est promettersi, lusingarsi. Liv. l. 28. c. 38. Despondebantque animis, id bellum quod instaret, P. Cornelium finiturum. Al. leg. spondebantque. ¶ Despondere sapientiam, est desperare, se posse sapientiam acquirere. Colum. l. 11. c. 3. In socordiam compelli, quia desponderis sapientiam. ¶ Usurpatur & impersonaliter. Ter. Andr. 5. 6. in fine: Ne exspectetis dum exeant huc: intus despondebitur. ¶ Alterum præteritum despopendi habetur apud Plaut. Trucul. 4. 3. 51.

Desponsatus, o. 1. 2. particip. a desponsor, מאורש, μνηστευθείς, promesso in matrimonio. Suet. in Cæs. c. 1. Sed admodum dives prætextato desponsata fuerat.

Desponsio, onis, f. promissio. Cæl. Aurel. Tard. l. 3. c. 18.

Desponso, as, a. 1. frequent. a despondeo, Aurel. Vict. de Orig. Gen. Rom. Filia jam ante desponsata Turno fuerat.

Desponsor, oris, m. qui despondet. Agnoscitur, ut Latina vox, a Varr. l. 5. de L. L. post med.

Desponsus, a, um, o. 1. 2. promesso, מובטח, מאורש, καθωμολογημένος, partic. a despondeor. Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 5. Tulliam nostram Crassipedi pridie Nonas Aprilis esse desponsam. Id. de Arusp. Resp. c. 3. Cui me præripere desponsam jam, & destinatam laudem, valde esset iniquum. Id. Attic. 1. 6. Desponsam homini jam Syriam ademi.

Despretus, valde spretus. Festus.

Despumatio, onis, f. despumandi actus. Tert. de Carne Christi, c. 19. Despumatione mutatum (semen) in coagulum sanguinis fœminæ.

Despumatus, a, um, adject. a spuma purgatus, ut despumatum mel, Cels. l. 3. c. 6. Vitr. l. 7. c. 4. Libramentum cote despumatum. h. e. lævigatum, abstersum.

Despumo, as, a. 1. dischiumare, schiumare, הסיר את החלאה, Ger. abschaumen, Gal. écumer, Hisp. espumar, ἀπαφρίζω, spumam aufero. Virg. l. 1. Georg. v. 269. Et foliis undam tepidi despumat aheni. ¶ Translate pro decoquere, digerire. Pers. sat. 3. Stertimus, indomitum quod despumare falernum sufficiat. ¶ Neutra significatione pro spumas deponere, a spuma purgari, usus est Senec. l. 2. de Ira, ut minuatur, non consumatur calor, nimiusque ille fervor despumet. ¶ Legitur & Dispumo. * Ponitur & pro polire, fricare, fregare, lisciare. Pavimentum diligenter cote despumare. Plin. l. 36. c. 25.

Despuo, is, ui, utum, n. 3. רקק, Ger. ausspeyen, Gal. cracher, Hisp. escupir, καταπτύω, deorsum spuo, vel exscreo, sputare. Tibul. l. 1. el. 5. ad fin. Despuit in molles & sibi quisque sinus. sc. ad fascinum avertendum, quod veteri superstitione ter facere solebant. Liv. l. 5. c. 40. Ubi nunc despui religio est. ¶ Translate sumitur pro contemnere, abominari. Solebant enim veteres, quæ abominarentur despuere. Plaut. Asin. 1. 1. 26. Te obsecro hercle, ut quæ locutus, despuas. Catul. carm. 47. Despuere preces alicujus. ¶ Putabant etiam despuendo comitialem morbum averti, ipsumque sanari, qui laboraret, si inspueretur. Apul. in Apolog. Plin. l. 28. c. 4.

* Desputamentum, i, n. sputum. Fulgent. Mythol. l. 3. c. 6.

* Desputum, i, n. sputum. Cæl. Aurel. Acut. l. 3. c. 20.

* Desquamatus, a, um, squamis exutus. Desquamata, sunt loca, ubi præstricta cutis, & in squamæ modum avulsa. Plin. l. 22. c. 25. l. 24. c. 11. l. 28. cap. 4. Hæc Dioscorid. vocat ἀποσύρματα l. 2. c. 82.

Desquamo, a. 1. scagliare, הסיר קשקשת, Ger. fisch abschuppen, Gal. écailler, Hisp. escamar, ἐκλεπίζω, squamis exuo. Plaut. Aulul. 2. 9. Desquama pisces. ¶ Dicitur etiam de arboribus, & aliis rebus. Plin. l. 17. c. 24. Subarator imprudens luxavit radices, corpusque desquamavit. Idem l. 23. c. 7. Summo cortice desquamato.

Desterto, is, tui, n. 3. finir di ronchiare, Ger. auffheren schnarchen, Gal. s'éveiller, Hisp. despertarse. Pers. sat. 6. v. 10. Postquam destertuit esse Mœonides Quinctus pavone ex Pythagoreo.

Destico, as, n. 1. est sonum edere, qualem reddunt sorices. Auct. Philom. Et grillus grillat, desticat inde sorex.

Destillatio, onis, f. distillazione, ut destillatio lacrymarum, Marcell. Empir. c. 8. V. Distillatio.

Destil-

Destillo, as, n. 1. distillo, a stilla. Cel. l. 4. c. 2. Destillat humor ex capite.

Destimulo, as, avi, atum, a. 1. ut destimulare bona. h. e. rem familiarem quasi stimulo conficere, & dissipare. Plaut. Bacch. 1. 1. 30. Animum fodicant, bona destimulant, facta & famam sauciant. ¶ Pro stimulare, excitare, stimolare. Symmach. l. 4. ep. 26. Ideo exercendi stili amore destimulor.

Destina, æ, f. vinculum, quo ædificium continetur. Vitruv. l. 5. c. ult. qui & destinare usurpat pro colligare. ¶ Alii per destinam columnas intelligunt, quæ ædificia sustinent, quas alia voce Telamones, & Atlantes dicimus. ¶ Translate Arnob. l. 2. Post Atalantem bajulum, tibicinem illum, ac destinam cæli.

Destinate, adv. ostinatamente. Ammian. l. 18. c. 3. Florentio, & Lupicino destinate certantibus. Id. l. 20. c. 8. Eum ad se prodire destinatius adigentes.

Destinatio, f. 3. deliberazione, חוק, Germ. ein rathschlag, Gall. déliberation, Hisp. déliberacion, προαίρεσις, deliberatio. Plin. l. 7. c. 5. Pestilentia Urbis, fames, sitisque Italiæ, destinatio expirandi, &c. Tacit. 2. hist. c. 47. Præcipuum destinationis meæ documentum habete, &c.

Destinato, adverb. consulto, deliberate. Sueton. Cæs. c. 60. Prælia non tantum destinato, sed ex occasione sumebat.

Destinatus, o. 1. 2. ἀποτεταγμένος, certus, definitus, destinato. Quinct. l. 3. c. 8. In qua fere eadem, sed certis, destinatisque personis quærantur. Cic. Tusc. 5. c. 22. Hora destinata. ¶ Item obstinatus, saldo, ostinato. Cat. carm. 8. At tu Catulle destinatus obdura. ¶ Item alligatus, legato, quæ notio videtur magis proprie ad hanc vocem pertinere. Apul. l. 6. Miles. Lorum, quo fueram destinatus, abrumpo. Sidon. l. 1. ep. 7. Captus, destinatusque pervenit Romam.

Destino, as, avi, atum, a. 1. destinare, deliberare, חקק, יעד, בחר, הואיל, חרץ, גזר, τάττω, ὑπογράφω, Germ. bestimmen, Gall. ordonner, déstiner, Hisp. deputar, προορίζω, est constituere, & proprie dicitur de venditione, & emptione. Plaut. Most. 3. 1. 113. Bene hercle factum, quid? eas quanti destinat? Idem Rud. Minis triginta sibi puellam destinat. ¶ Item deliberare. Cæs. l. 1. B. C. Infectis iis, quæ agere destinaverat, in Italiam redit. Liv. l. 7. c. 33. Destinare animis. ¶ Item decernere, constituere. Cicer. in Off. Cum eorum alteri Dionysius diem necis destinasset. ¶ Item parare. Suet. de Cæs. De ampliando imperio plura, ac majora in dies destinabat. ¶ Item assignare, adjicere, devovere, Cic. in Fam. Non est annus hic tibi destinatus. Juven. sat. 4. v. 45. Destinat hoc monstrum cymbæ, linique magister Pontifici summo. ¶ Item alligare. Apul. l. 4. de Asino, Arreptum me loro quam valido ad ansulam quamdam destinat. ¶ Item notare. Q. Curt. l. 6. Dioxippus conjectum oculorum, quibus ut fur destinabatur, ferre non potuit.

Destituo, is, ui, utum, a. 3. abbandonare, עזב, שמט, Ger. verlassen, Gal. délaisser, Hisp. desamparar, ἀπολείπω, derelinquo, desero, dimitto, ex de, & statuo. Cic. 2. Phil. Quid? eumdem in Decemviratu non destituisti? Idem 5. Phil. Destituere fortunas sorti. Ovid. Heroid. ep. 5. Destitui ab arte. ¶ Interdum est privare, cum abl. Col. l. 9. Nimiam siccitatem destituere plantas naturali alimento. ¶ Interdum statuere, collocare, ponere. Plant. Rud. 3. 5. 43. Ita duo destituit signa his cum clavis senex. C. Gracchus Gell. l. 10. c. 3. Palus destitutus est in foro. ¶ Sumitur & pro fallere. Col. l. 4. c. 24. Commodissime palmæ submittentur, quæ nec spem vindemiæ destituant. Adde Liv. l. 1. c. 53. ¶ Hinc Destituere dicitur, qui quod promisit, non præstat, ut debitor cum pecuniam promissam non solvit. V. Destitutio. Turneb. l. 14. c. 11. & Abram. ad Philip. 2. ubi contendunt, exemplum ex ead. Philip. modo allatum intelligendum esse de pecunia non præstita.

Destitutio, onis, f. derelictio, שמיטה, ἀπόλειψις. Cic. pro Clent. Ut judices destitutione iratos illi redderet. ¶ Speciatim dicitur cum non præstatur id quod promissum est, maxime in pecunia, fallimento. Cic. pro Quint. c. 3. Destitutione illa perculsus Quintius &c. V. Destituo.

Destitutor, oris, qui destituit. Utitur hac voce Tibull. in Priap. car. 83. v. 15. & Tertul. l. 2. ad Nation. c. 18.

Destitutus, a, um, adject. abbandonato, עזוב, ἀπερίστατος. Cic. pro Quint. c. 16. Viri boni sæpe illusi atque destituti hoc faciunt. Liv. l. 31. cap. 24. Destitutus spe. Suet. Galba, c. 11. Consternatus destitutoque similis non multum abfuit, quin vitæ renuntiaret. ¶ Item collocatus, positus, Liv. l. 23. Ante pedes destitutum causam dicere jussit.

Destrangulo, as, a. 1. idem quod strangulo, suffoco. Porc. Latro, declam. in Catil. Destrangulandam penitus, & tollendam cogitavit.

Destricte, adverb. q. d. rigorose, vel aperte. Tertul. l. 1. adv. Marc. c. 3. Veritas Christiana destricte pronuntiat, Deus si non unus, non est. Leg. 13. Dig. de Procurat. Destricte denegare.

Destrictivus, o. 1. 2. quod manu colligitur, ut Oleæ destrictivæ, quæ caducis opponuntur. Cæl. Aurel. Acut. 2. c. 29. Adjutorii genus destrictivum.

* Destrictus. V. Destringo.

Destrigmentum, ti, idem quod strigmentum, seu ramentum. Plin. l. 20. c. 34. Destrigmentis vel his impositis, vel seminibus.

Destringo, is, nxi, ictum, a. 3. spiccare, strappare, קטף, ארה, Germ. abbrechen, Gal. couper, abattre, Hisp. arrancar, κατασφίγγω, decerpo, amputo, excido. Col. l. 11. c. 2. Tum & olea destringenda est. Mart. l. 14. epigr. 51. Pergamus has misit curvo destringere ferro. ¶ Est item strigili abradere, extergere, quæ corpori hærent. Plin. l. 3. ep. 5. Dum destringitur, tergiturque, audiebat aliquid. Idem l. 32. c. 9. Destringere interanea. h. e. abstergere. ¶ Item auferre. Plin. Paneg. c. 37. Destringere, & abradere aliquid bonis alicujus. V. alias notiones in Distringo.

Destructibilis. V. in Destructilis.

Destructilis, o. 3. ἀφανιστός, quod destrui potest. Lact. l. de ira Dei, Destructilia sunt omnia, quæ manu fiunt. Al. leg. Destructibilia. Adde Prudent. in Rom. v. 348.

Destructio, onis, f. distruzione, κατάλυσις, ἀναίρεσις, ἀφανισμός. Suet. Galb. c. 11. Destructiones murorum. Quint. l. 10. c. 5. Destructio, & confirmatio sententiarum.

Destructivus, a, um, adject. distruttivo. Cæl. Aurel. l. 1. Tard. c. 4. Destructivum adjutorium.

Destructor, oris, m. qui destruit, distruttore, καταλυτής. Tertul. Apolog. cap. 46. Rerum ædificator, & destructor. Inscript. ver. apud Grut. p. 220. Non sumus Tusciæ destructores.

Destructus, a, um, adject. dirutus, distrutto, ἀνάστατος, ut humana manu destructus, apud Ammian. ¶ In antiquis codicib. legitur & distructus, ut & in Inscript. quadam, quam affert Heinsius ad Prudentii Apotheos. v. 445. quæ sic habet. A nefandissimo tyranno Totila distructum.

* Destrusus. V. Detrusus.

Destruo, is, xi, ctum, a. 3. distruggere, נתץ, הרס, Ger. zerstoeren, zerbrechen, Gall. détruire, Hisp. destruyr, λυμαίνομαι, ἀναιρέω, ἐκπέρθω, quod structum erat, corrumpo. Cic. de sen. c. 20. Ut navem idem destruit facillime, qui construxit. ¶ Metaphorice destruere testes, apud Quintil. l. 5. c. 7. est eorum fidem, auctoritatemque infirmare. Sic destruere aliquem. h. e. dejicere de gradu felicitatis, & potentiæ. Vellej. l. 2. c. 48. de Pompejo: Qui si decessisset in Campania, defuisset fortunæ destruendi ejus locus. Adde Tacit. Ann. 2. c. 68.

Desub, præposit. composita, מתחת, ὑποκάτω, ut exante, inante, & significat idem quod Sub. Florus l. 2. c. 3. Si desub Alpibus, idest, desub ipsis Italiæ faucibus &c.

Desubito, idem quod subito. Plaut. Most. 2. 1. 63. Quamvis desubito facile est facere nequiter.

* Desubito, as, subito evertere. Jul. Firmic. l. 3. c. 4.

Desubulo, as, a. 1. perfodio, a subula. Varro apud Non. c. 1. n. 236. Alterum Carneadem desubulasse, bona corporis sequutum.

* Desuctus, a, um, succiato, sugendo haustus. Pallad. l. 1. tit. 37. Flore desucto.

Desudasco, is, n. 3. idem ac desudo. ¶ Desudascitur, impers. Plaut. Bacc. 1. 33. Hujusmodi palestram, ubi damnis desudascitur.

* Desudatio, ἀφίδρωσις, sudore, sudor, labor. Jul. Firm. l. 15. c. 3. Capell. l. 6. p. 189. Desudatio curaque districtior.

Desudatus, a, um, adj. valde sudatus, ut desudatæ militiæ excubiæ. Sidon. l. 6. ep. 1. Desudata judicia. h. e. summo labore exercitata. Claud. in Paneg. Mall. Theod. v. 11.

Desudo, as, n. 1. sudar grandemente, Ger. schvvitzen, vvacker arbeiten, Gal. suer beaucoup, Hisp. mucho sudar, καθιδρόω, valde sudo. ¶ Per translationem ponitur pro laborare, faticarsi. Cic. de senect. c. 11. Desudare, atque elaborare in aliqua re.

Desuefacio, is, feci, factum, a. 3. disusare, Germ. entvvehnen, Gal. desaccoutumer, Hisp. desacostumbrar, ἀπεθίζω, est a consuetudine abstrahere. Cicer. pro Clu. c. 40. Multitudinem jam desuefactam a concionibus ad veteris consuetudinis similitudinem revocaverat.

Desuefio, fis, n. disusarsi, lasciare l'usanza, Ger. sich entvvehnen, Gal. se désaccoutumer, Hisp. desacostumbrarse, ἀπεθίζομαι, ἀηθέω, consuetudinem amitto, a consuetudine abducor. Varr. 2. de R. R. c. 9. Sed minutatim desuefiunt.

Desuesco, is, desuevi, desuetum, disusarsi, ἀπεθίζομαι, est consuetudinem amittere. Silius l. 3. v. 576. Paulatim antiquo Patrum desuescit honori. Quintil. l. 3. c. 8. Morari in desuescendis. ¶ Quandoque active accipitur pro consuetudinem ab aliquo eximere, disusare. Titinn. apud Non. c. 2. n. 199. Desuevi illum. ¶ Calepin. & Passerat. addunt, desuesco usurpari aliquando pro assuesco, ut de præpositio augeat, afferuntque locum Plaut. Asin. 1. 3. 64. Auceps offundit cibum, aves desuescunt. Sed meliores libri habent assuescunt.

Desuetudo, f. 3. disusanza, Ger. entvvehnung, Gal. desaccoutumance, Hisp. desuso, ἀπεθισμός, actus desuescendi. Liv. l. 1. c. 19. Mitigandum ferocem populum armorum desuetudine ratus.

Desuetus, a, um, adject. non suetus, disusato, ut desueta corda, Virg. Æn. 1. v. 726. Desueta arma, Id. Æn. 1. v. 509. Desueta triumphis agmina. Id. Æn. 6. v. 814.

Desugo, is, xi, ctum, a. 3. idem quod sugo, vel exsuguo, suggere, succhiare. Pallad. l. 1. c. 9. Si qua fundentur ex poculis, velociter rapta desugent.

Desulto, as, avi, atum, n. 1. saltare, desilio, salio. Tertul. de Anim. c. 32. Desultare mari.

Desultores, m. 3. κελητισταί, qui equos eligunt, alunt, ac docent, quorum ars est binos trahere equos, & alternatim ex uno in alterum mira celeritate transilire, a desilio. Liv. l. 23. c. 29. Quibus desultorum in modum binos trahentibus equos inter acerrimam sæpe pugnam in recentem equum ex fesso armatis transultare mos erat. ¶ Translate Ovid. l. 1. Amor. el. 3. v. 15. Non sum desultor amoris.

Desultorii, m. 1. κέλητες, equi sine ephippiis, dicti, quod ex his facile desiliant desultores; duo singuli equitibus præsto erant, exercitatis ita militibus, ut altero de via fesso desilire possent in recentem. Suet. in Cæs. c. 39. Equos desultorios agitaverunt nobilissimi juvenes. ¶ Per translationem desultorius, instabilis, ac identidem ab alio in aliud commeans dicitur. Cic. pro Mur. Qui nescio quo pacto mihi videtur Prætorius Candidatus in Consularem quasi desultorius in quadrigarum curriculum incurrere. Apul. de Asino, Hæc ipsa vocis immutatio desultoriæ scientiæ stilo respondet.

Desultorius. V. Desultorii.

Desultrix, icis, f. quæ desilit, instabilis, ut desultrix virtus, Tert. ad Val. ad fin.

Desultura, f. 1. actus desiliendi. Plaut. Mil. 2. 3. 9. Desulturam nihil moror.

Desum, dees, defui, n. an. mancare, חסר, חדל, חמ, אפס, Germ. mangeln, Gall. manquer, falloir, Hisp. faltar, fallecer, ἐλλείπω, ἄπειμι, deficio. Cic. 1. de Or. Si tibi ipsi nihil deest. Id. pro Mil. Tibi nullum a me amoris officium defuit. ¶ Cum infinito Tacit. 4. histor. c. 80. Neque ipse deerat arrogantia vocare offensas, non mancava di provocare. ¶ Deesse officio suo, est officio suo non satisfacere. Cicer. Art. l. 7. Sin bellum geretur, non deero officio, nec dignitati meæ. ¶ Deesse occasioni, vel sibi ipsi deesse, est opportunitatem rei bene gerendæ prætermittere. Plin. l. 11. c. 25. Nullo momento meditari cessat, ne quando desit occasioni. Cic. pro Rosc. Amer. c. 36. Vide, ne tibi desis. ¶ Deesse alicui, vel ejus periculo, est amico in periculo exsistenti non opitulari. Cic. pro Mur. Ego vero ipse me existimare nefarium, si amico, crudelem, si misero, superbum, si Consuli defuissem. ¶ Nonnunquam pro abesse accipitur. Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 8. Huic convivio puer optimus Q. tuus, meusque defuit. ¶ Non deest, pro licet, fieri potest. Sil. l. 6. v. 10. Nec cernere deerat. Deerat hic contrahitur in dissyllab. quod sæpe fit a Poetis. V. Ovid. 1. Met. v. 77. Virg. 7. Æn. v. 262. &c. Aliquando tamen dissolvitur prima etiam producta. Stat. 8. Theb. v. 235. nullis deest sua fabula mensis.

Desumo, is, mpsi, ptum, a. 3. λαμβάνω, idem quod sumo, suscipio, prendere, pigliare. Liv. l. 6. c. 20. Desumere sibi hostem, Hor. l. 1. ep. 2. v. 81. Ingenium sibi quod vacuas desumpsit Athenas.

* Desuo, is, colligare, firmare. Cato R. R. c. 21. Utrimque secus imbricibus ferreis quatuor desues.

Desuper, di sopra, ממעלה, Germ. oben herab, auff, Gall. dessus, par dessus, Hisp. sobre, encima, ἄνωθεν, a superiore loco, a super. Cæs. 1. B. G. Qui in phalangas insilirent, & desuper vulnerarent. Virg. 4. Æn. v. 122. Nigrantem grandine nimbum desuper infundam.

Desuperne, adv. dalla parte superiore. Vitruv. l. 10. c. ult. Desuperne contra capita hostium & stercoris humani, & arenæ coctæ cadentis.

Desurgo, is, exi, ectum, n. idem quod surgo. Hor. l. 2. sat. 2. v. 77. Vides ut pallidus omnis Cœna desurgat dubia. ¶ Apud Scribon. Largum c. 192. sumitur pro ventris exonerandi causa secessum petere. Ejus verba sunt: Tenesmus est irritatio ultimæ partis intestini directi, in quo sæpius lubet desurgere. V. Turneb. l. 17. Advers. c. 17.

Desydero. V. Desidero.

* Detactus, a, um, tactus. Lucr. l. 3. v. 226. Al. detractum.

Detectio, onis, f. scoprimento, ut detectio mortis. Ulpianus.

Detector, oris, m. qui detegit, scopritore. Tert. adv. Valent. c. 3. Detector conscientiæ.

Detectus, a, um, adject. scoperto. Liv. l. 22. c. 43. Detecta fraude. Virg. 10. Æn. v. 133. Detectum caput.

Detego, is, exi, ectum, a. 3. scoprire, גלה, Ger. entdecken, Gal. découvrir, Hisp. descubrir, ἀποκαλύπτω, ἀποστεγάζω, quod tectum erat, aperio. Plaut. Most. Texit, detexitque me illico. ¶ Translate est manifestare. Liv. l. 10. c. 4. Detegant nequicquam conditas insidias.

Detendo, is, di, nsum, a. 3. relaxo, remitto, ἀνίημι, רפה, cujus contrarium est tendo, rilassare. Liv. l. 41. c. 3. Nautici tabernacula detendunt. Cæs. l. 5. B. C. c. 35. Signo profectionis dato, tabernaculisque detensis. Quare perperam Calepinus & Passerat. exponunt, extendere.

* Detensus. V. Detendo.

Detentatio, onis, f. idem fere quod detentio, possessio. Ulpian. l. 5. Dig. de Impers. in res dot. Manebit maritus in rerum detentatione, donec ei satisfiat.

Detentator, oris, m. 3. Leg. 2. Cod. de fund. Limetroph. Si quisquam fuerit detentator inventus. Leg. 7. Cod. de Præscript. &c. Extranei suppositæ rei detentatores.

Detentio, onis, f. detinendi actio. Ulpian. l. unica Dig. de Remissionib. Non esse iniquum, detentionem servitutis dari.

Detento, as, avi, atum, a. 1. retineo, detineo, ritenere. Leg. 16. Cod. Theodos. de Tironib. Servi, quos armata militia detentat. Fortunat. l. 11. carm. 19. Nec volo, nunc absens una detenter ut hora.

Detentor, oris, m. qui detinet. L. 10. Col. Unde vi. Possessionis alienæ detentores.

Detentus, a, um, trattenuto. Tac. Ann. 2. c. 96. Piso abire Syria statuit: mox adversa Germanici valetudine detentus, &c.

Detepesco, is, ui, n. teporem amitto, raffreddarsi. Sidon. l. 5. ep. 17. Primo frigore autumnalis auroræ detepescebat.

Deter, sive deterus, o. 1. 2. scellerato, cattivo, רע, φαῦλος, vilis, pravus, a terendo, quia illa sunt magis vilia, quæ magis detrita. Positivum hoc obsoletum est, solumque usurpamus comparativum deterior, & superlat. deterrimus. Cic. 2. de nat. Deor. c. 34. Sæpe quod quis corrigere vult, deterius facit. Id 2. Verr. c. 16. Deterrimus homo. Id. Att. l. 9. Deterrima via. ¶ Sæpe deterior dicitur, qui aliqua re inferior est, inferiore. Cic. pro Cæcin. c. 7. Deteriore jure esse. Sic deterior ætas. h. e. senectus. Ov. l. 4. Trist. eleg. 8. Nepos in Eumene, c. 3. Ut equitatu potius dimicaret, quo plus valebat, quam peditatu, quo deterior erat.

Detergeo, es, & detergo, is, ersi, ersum, a. 2. vel 3. forbire, nettare, purgare, מרק, Ger. abstreichen, Gall. nettoyer, Hisp. alimpiar, ἀποσμήχω, depurgo, a sordibus libero. Plaut. Men. 1. 1. 2. Mensam quando ego detergeo. Col. l. 3. Quoties falcem acueris, ea pelle aciem detergito. Liv. lib. 39. cap. 44. Detergere cloacas. ¶ Translate est auferre. Col. l. 8. c. 10. Detergere fastidia. ¶ Item confringere. Cæs. 1. B. C. c. 38. Aut remos transcurrentes si detergere possent, contendebant. Item decerpere. Col. l. 4. cap. 17. Detergere palmites. i. e. supervacuos palmites amputare. ¶ Claudian. in epithal. Pallad. & Celer. v. 27. Et reliquum nitido detersit pollice somnum. h. e. detersit oculos somno graves.

* Deteræ parcæ, id est macilentæ. Festus.

Deterior, Deterius. V. Deter.

Deterioratus, a, um, adject. deteriorato, divenuto peggiore. Symmach. l. 4. ep. 68. Deterioratæ rei æstimatio.

Deterioro, as, avi, atum, a. 1. deteriorem facio, deteriorare. Verbum est posterioris ævi. Claud. Mamert. l. 1. de Anim. c. 3. Quidquid deteriorari potest, & corrumpi profecto potest.

Deterius, o. 1. 2. ut Deteriæ porcæ, idest, macilentæ. a deter. Fest.

Determinabilis, e, adject. qui determinari potest, ut determinabilis materia. Tert. advers. Hermog. c. 41.

Determinatio, onis, f. determinazione, חוק, גבול. Ger. die marck, das ziel, das end limite, Hisp. determinacion, ἀφορισμός, terminus, finis, definitio. Cic. 1. de nat. Deor. c. 4. Extrema ora, & determinatio mundi. Id. l. 1. de Invent. c. 52. Exitus, & determinatio orationis.

Determinator, oris, m. qui determinat, & definit. Tert. de Pudic. c. 11. Spiritus S. disciplinæ determinator.

Determino, as, avi, atum, a. 1. porre i termini, deffinire, חקק, גזר, הגביל, תאר, כלה, Ger. ein marckstein od. ziel setzen, Gal. borner, Hisp. determinar, ἀφορίζω, terminos impono, terminis, velut limitibus quibusdam designo. Liv. l. 1. c. 18. Regiones ab Oriente ad Occasum determinavit. ¶ Translate est definire. Cic. 3. de Orat. Id, quod dicit, spiritu, non arte determinat.

Detero, is, trivi, itum, a. 3. consumare, logorare, בלה, καταστρίβω. Proprie est tundere, terendo dejicere, ex de, & tero. Col. l. 1. c. 6. Area optima silice constrata, quod celeriter frumenta deterantur. ¶ Translate sumitur pro usu consumere, deterius reddere. Plaut. Merc. 5. 2. 111. Calces deteris. ¶ Item pro imminuere. Hor. l. 1. carm. od. 6. Laudes egregii Cæsaris, & tuas culpa deterere ingenii. Pl. l. 9. ep. 35. Nimia cura deterit magis quam emendat.

Deterreo, es, ui, itum, a. 2. revoco, avoco, deduco, averto, spaventare, sbigottire, בהל, בעת, Ger. abschrecken, Gal. epouvanter, Hisp. espantar, καταπλήττω, valde terreo. Cic. 1. Tusc. Non deterret sapientem mors. Id. in Orat. Nec vero Aristotelem in Philosophia deterruit a scribendo amplitudo Platonis. Id. 1. Fam. ep. 7. Sed ut ego te ad certam laudem hortor, sic a dimicatione deterreo, ti consiglio, ti dissuado. Ter. Phor. Prol. v. 3. Maledictis deterrere, ne scribat, parat. Rursus Cic. 2. de Div. Non Stoici de sententia deterrentur? ¶ Significat etiam arcere, prohibere. Liv. l. 4. c. 24. Deterrere vim ab aliquo.

* Deterrime, pessimamente, κάκιστα. Apul. l. 2. Met. Al. Deterrima.

Deterritus, a, um, adject. spaventato, rimosso, ἔκφοβος, Cic. 10. Att. epist. 13. Se pudore deterritum ad me non venisse. Cœlius Ciceroni l. 8. Fam. ep. 6. Deterritus ab officio. Tibul. l. 1. eleg. 3. v. 13. Cuncta dabant reditus: tamen est deterrita nunquam, Quin fieret.

Detersus, a, um, nettato, particip. a detergeo, tergendo ablatus, Sil. l. 4. c. 12. detersa rubigine sævus Induitur ferro splendor.

Detestabilis, le, o. 3. detestabile, נתעב, Gea. abscheulich, Ger. détestable. Hisp. detestable, βδελυκτός, abominabilis. Cic. 2. Off. Nulla tam detestabilis pestis est, quæ non homini ab homine nascatur. Id. 1. Off. c. 17. Quo detestabilior istorum est immanitas, qui &c.

Detestabiliter, adv. detestabilmente. Lectant. l. 5. c. 10. Quod nefarie, quod detestabiliter facit.

Detestandus, a, um, detestabile, ut detestanda fraus. Tac. Ann. 4. c. 69. detestanda tellus. Sil. l. 17. v. 438.

Detestatio, onis, f. detestazione, abbominazione, תועבה, Ger. abscheven, Gal. détestation, Hisp. detestacion, βδελυγία, abominatio, exsecratio. Cic. pro Domo. Cum pro detestatione tot scelerum unam aram nefarie consecraret. ¶ Item denuntiatio facta cum testatione. Ulp. Dig. 50. 16. 40. ¶ Item genitalium abscissio. Apul. l. 7. Ob id truces adhibita tali detestatione mansuetos factos.

Detestator, oris, m. qui detestatur, & aversatur. Tert. l. 4. advers. Marcion. c. 27. Detestator legis.

Detestatus, a, um, adject. passive signific. detestato, abbominato. Hor. l. 1. od. 1. v. 24. Bella matribus detestata.

Detestor, aris, atus sum, d. 1. detestare, זעם, קב, Ger. verfluchen, Gal. détester, Hisp. detestar, μυσάττομαι, ἀφοσιόομαι, meo testimonio improbo, abominor, exsecror, Cic. in Vat. Omnes te tamquam malum auspicium detestantur. ¶ Est item vehementer testari. Plaut. Men. 5. 2. 61. Jovem, Deosque detestor, me neque isti malum fecisse mulieri. ¶ Item avertere, propulsare. Cic. Philip. 4. c. 4. O Dii immortales, avertite, & detestamini, quæso, hoc omen. Id. Catil. 1. c. 11. Querimoniam a se detestari, ac deprecari. ¶ Item imprecari. Pl. l. 2. ep. ult. Iram Deorum in caput infelicis pueri detestatur. ¶ Apud JCtos est absenti denuntiare cum testatione. Paul. JCtus l. 37. ff. de verb. signif. ¶ Passiva significatione. Apul. in Apol. In cubiculo despui quam in isto nobilissimo cœtu detestari.

Detexo, is, ui, xtum, a. 3. idem quod texo, vel texendo absolvo, perficio, tessere, ארג, ὑφαίνω. Virg. Ecl. 2. v. 72. Viminibus, mollique paras detexere junco. Cic. 2. de Orat. c. 38. Exordiri, detexere, retexere. ¶ Item detego, scoprire. Auct. ad Heren. l. 2. c. 27. Jam ego te ab summo detexam exordio. V. Manut. ¶ Detexere telam, allegorice apud Plaut. Pseud. 1. 4. 7. est condurre a fine una furberia. ¶ Id. Amph. 1. 1. 137. Hoc homo denuo vult pallium detexere. h. e. me vult verberare: ductum a textoribus, qui pannum texendo tundunt.

Detextus, a, um, adject. contextus, tessuto, ut linum nondum detextum, Ulpian. lib. 70. Dig. de Legat. Cic. 2. de Or. c. 38. Ante exorsa, & potius detexta prope retexere.

Detineo, es, inui, tentum, a. 2. intrattenere, ritardare, עצר, Ger. auffhalten, Gal. détenir, Hisp. detener, κατέχω, teneo, sive remoror. Ter. Eun. 2. 2. 49. Detineo te fortasse, tu profecturus alio fueras. Cic. 2. Invent. c. 45. Detineri in alienis negotiis. Ovid. 5. Trist. el. 7. v. 39. Studiis animum detinere.

Detonat, abat, imp. 1. καταβροντᾷ, valde tonat. Ovid. l. 2. Tri. v. 35. Nunc ubi detonuit, strepituque exterruit orbem. Val. Flac. l. 4. v. 294. Ira detonat.

Detondeo, es, detondi, sum, a. 2. tosare, גזז, ἀποξυράω, penitus tondeo, a summo usque ad imum tondeo. Col. 7. c. 4. Neque æstum, si nondum detonderis, sentiat. ¶ Olim in præterito detotondi usurparunt. Ennius apud Priscian. l. 9. Et detotondit agros lætos, atque oppida cepit. Varro ibid. Detotonderunt forcipibus viti carpiferis.

Detonso, as, frequent. a detondeo, est Fabii Pictoris apud Gell. l. 10. c. 15.

Detonsus, a, um, adject. tosato, ut ovis detonsa. Col. l. 7. c. 4. Detonsæ frontes, Ovid. 3. Fast. v. 237.

Detornatus, a, um, adject. lavorato a torno. Translate Gell. l. 9. c. 8. Detornata sententia, & verbis inclusa.

Detorno, as, avi, atum, a. 1. lavorare al torno, Ger. treben, Gal. tourner, Hisp. tornear, ἀποτορνεύω, ex materia quapiam torno aliquid efficio. Pl. l. 13. c. 9. Ex quo velares detornant anulos.

Detorqueo, es, si, tum, a. 2. torcere, piegare, עקש, עות, Ger. krümmen, umlegen, Gal. detordre, detourner, Hisp. torcer, plegar, κατακάμπτω, παραφέρω, ἀποφέρω, deflecto, curvo. Col. l. 5. c. 6. Arboris ramulos manu detorquere. ¶ Per translationem ponitur pro abstraho, aliorsum torqueo, torcere, rimovere. Cic. Off. l. 2. c. 10. Voluptates blandissimæ dominæ majores partes animi a virtute detorquent. ¶ Item pro depravo, sive in alium sensum, quam dictum, aut factum aliquid sit, interpretor. Plin. l. 1. ep. 8. Detorquere recte facta.

* Detorreo, es, ui, torreo, valde torreo. Sidon. l. 1. ep. 7. Flamma detorruit.

Detorsus, a, um. V. Detortus.

Detortus, a, um, adject. deflexus, tortus, torto, piegato, מעוקל, מושר, κατακαμπής. Cic. 3. Fin. c. 5. Partes corporis imminutas, aut detortas habere. ¶ Item depravatus, corruptus. Colum. l. 3. c. 10. Prave detorta, & inveterata opinio rusticorum. ¶ Quod autem pro adject. detorsus affertur a quibusdam Lexicographis ex Suet. in Galb. c. 10. meliores libri habent: Alexandrina navis Detorsam appulit, armis onusta.

Detractatio &c. V. Detractio.

Detractatus, a, um, adject. trattato, esaminato, ut Detractata, & exserta sententia, Tert. ad Uxor. l. 2. c. 2.

* Detractatus, us, m. tractatus. Tert. de Spect. c. 3.

Detractio, onis, f. 3. il togliere, מגרעת, Ger. der abzug, Gal. detraction, Hisp. detracion, ἀφαίρεσις, ablatio. Cic. 3. Off. Non magis est contra naturam morbus, aut egestas, aut quid ejusmodi, quam detractio, aut appetitio alieni. Id. ib. c. 33. Detractio doloris. Pl. l. 27. c. 25. Detractio sanguinis, cavata di sangue.

Detracto, as, a. 1. dir male dell' assente, קלל, καταλαλέω, est freq. a detraho, & significat clanculum absenti obloqui, famam alicujus lædere. Tert. de Virg. veland. c. 8. Lactant. de Mort. persec. c. 9. Exempla ex Ovidio V. in Detrecto.

Detractor, oris, m. 3. maldicente, רכיל, Ger. verflucher, verleumder, Gall. médisant, Hisp. maldiziente, κατάλαλος, qui clanculum cuipiam obloquitur, seu absentis famæ detrahit. V. Detrectator.

Detractus, us, m. idem quod Detractio. Senec. Suasor. 7. Detractu, aut adjectione syllabæ.

Detractus, a, um, adject. detratto, levato, tolto, ut Detractum lumen solis, Lucr. l. 5. v. 979. Detractus sanguis venis, Id. l. 3. v. 443.

Detraho, is, xi, ctum, a. 3. tor via, גרע, נזח, לקח, הסיר, Ger. abziehen, Gal. ôter, Hisp. guitar, ἀποσύρω, proprie dicitur de iis, quæ manu contingi, & demi possunt. Terent. Heaut. Occurrunt servi, soccos detrahunt. Col. l. 8. c. 9. Detrahere corpori, smagrare. Id. 7. 5. Detrahere sanguinem, cavar sangue. Scrib. Larg. comp. 136. Medicamentum bilem detrahit, purga la bile. ¶ Fere generatim sumitur pro quocumque modo aliquid alicui auferre. Cic. 3. Off. Nunquam committet, ut id, quod alteri detraxerit, sibi assumat. Ter. Heaut. 4. 1. 37. De digito annulum detrahere. Sic, detrahere & spoliare dignitatem alicujus. Cic. pro Cæl. c. 2. Et detrahere aliquem ex possessione Italiæ, Liv. l. 30. Et, detrahere fidem verbis alicujus, Quint. l. 5. c. 7. ¶ Detrahere alicui, vel de aliquo, est, obtrectare, lædere alicujus famam, dir male, levar la fama. Nepos Chabr. c. 3. Libenter de illis detrahunt, quos emergere vident altius. Ovid. 5. Trist. el. ult. Detrahat auctori multum fortuna, licebit. ¶ Detrahere pro pertrahere. Cic. pro Cluent. Ut Oppianicum nihil ejusmodi cogitantem ad hanc accusationem detraheret. Id pro Mil. Detrahere aliquem in judicium.

Detrectatio, f. 3. rifiutamento di fare una cosa, מאן, ἀπαύδησις. Liv. l. 6. c. 28. Sine detrectatione convenerunt. ¶ Dicitur & detractatio eod. sensu. Tert. de Patient. c. 3. Apud nationes detractio fidei est.

Detrectator, m. 3. chi fugge qualche impresa, מאן, ἀπαυδητής. Liv. l. 34. cap. 15. Cato haud sane detrectator laudum suarum. Ita vulg. legitur. At Jac. Gronov. testatur, in MSS. esse detractor. Auson. tamen Idyll. 2. v. 51. Ipse nec affectans, nec detrectator honorum, Petron. in Satyr. Detrectator ministerii. Al. leg. detractor eodem sensu.

Detrecto, as, avi, atum, a. 1. rifiutare, ricusare, מאן, לא רצה, Ger. versagen, Gal. refuser, Hisp. recusar, ἀπαυδάω, fere sumitur pro recusare, defugere, devitare. Ovid. de Ponto 3. el. 7. v. 15. Taurus detrectat aratrum. Quint. l. 2. c. 1. Detrectare officia sua. Sueton. in Tiber. c. 25. Quidam etiam detrectabant principem non a se datum. ¶ Significat etiam detrahere, obtrectare, καταλαλεῖν, detrarre. Sall. Jug. c. 53. Adversæ res etiam bonos detrectant. Liv. l. 38. c. 49. Detrectare virtutes. Ov. de Rem. Amor. v. 365. Ingenium magni livor detrectat Homeri. Adde l. 4. Trist. el. ult. ad fin. quibus Ovidii locis aliqui legunt detracto pro detrecto.

Detrimentosus, a, um, o. 1. 2. dannoso, מריע, Ger. schedlich, Gal. domageable, Hisp. danoso, βλαβερός, quod affert detrimentum. Cæs. 7. B. G. c. 33. Etsi a bello, atque hoste discedere detrimentosum esse existimabat.

Detrimentum, n. 2. danno, נזק, Germ. schade, Gal. dommage, Hisp. dano, βλάβη, damnum, a tero, quod ea, quæ trita, minoris pretii sunt. Terent. Hecyr. 2. 1. 37. Peccando detrimenti nihil fieri potest. Sic, detrimentum accipere, inferre, importare. Cic. pro Leg. Manil. c. 6. Et l. 1. de Orat. c. 9. Cæs. l. 2. B. G. c. 2. ¶ Provideant consules, ne quid Resp. detrimenti capiat: formula erat, qua Patres in Senatu Consulibus summam potestatem tribuebant in maximis Reip. periculis. Liv. l. 3. c. 4. Cic. Sallust.

Detritus, a, um, adject. logorato, consumato. Phad. 3. fab. 8. n. 16. Collum canis a catena detritum, ¶ Translate Gell. l. 15. c. 30. Ab alio vitæ genere jam detritus.

Detriumpho, as, avi, atum, a. 1. de aliquo triumpho, trionfare, ἐκθριαμβεύω, Tert. Apolog. c. 27. Illos nunquam magis detriumphamus, quam &c.

Detrudo, is, usi, usum, a. 3. cacciare in giù, הדח, Ger. hinabstossen, Gal. debouter, pousser dehors, Hisp. empuxar, κατωθέω, deorsum trudo, sive trudendo dejicio. Liv. l. 2. Jam impetu conabantur detrudere virum. ¶ Translate est privare, expellere. Cic. pro Quinct. De agro vi detruditur. ¶ Item impellere, compellere, mittere. Cicer. 1. de Orat. c. 28. Hunc ad id, quod facere possit, detrudendum puto. Id. 1. de Orat. Detrudi, ac compingi in pistrinum. ¶ Item dejicere, ut detrudere aliquem de sententia. Id. Fam. 14. ep. 16. ¶ Item differre. Id. ad Att. l. 4. Putans fore aliquem, qui comitia in adventum Cæsaris detrudat. Adde ad Q. Fr. l. 2. ep. 15.

Detrullo, as, a. 1. ex una trulla in aliam transfundere. Legitur apud Apicium, ut notat Hermolaus.

Detruncatio, f. 3. troncamento, κολόβωμα, actus detruncandi. Plin. l. 24. c. 9. Detruncatio ramorum.

Detruncatus, a, um, adject. troncato. Liv. l. 21. c. 37. Arboribus detruncatis struem lignorum facere.

Detrunco, as, a. 1. troncare, קצץ, Ger. abhauen, Gal. couper, tronquer, Hisp. cortar, descabecar, ἀποκόπτω, truncando dejicio, amputo, seco, a trunco abscindo. Liv. l. 31. c. 34. Detruncata corpora brachiis abscissis. Colum. l. 4. c. 22. Detruncare vitem.

Detrusus, a, um, adject. cacciato. Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 54. Detrusum cibum accipit. Ovid. 12. Met. v. 522. Corpus sub Tartara detrusum.

Detudes, o. 3. μεμωθής, diminutus, detunsus, a tundo. Fest.

Detumesco, is, ui, n. 3. sgonfiarsi, Ger. sich ent-schwellen, Gall. se désenfler, Hisp. deschincharse, ἀποιδαίνω, tumorem amitto, tumere desino. Stat. 5. Theb. v. 468. Detumuere animi maris, & clementior auster. Petron. Satyr. Odia detumescunt.

Detundo, is, a. 3. confringo, disjicio. Lucil. apud Non. c. 8. n. 59. Proras despoliate, & detundite guberna.

Detunsus, a, um, adject. a tundo, battuto, ammaccato. Apul. l. 2. Met. Digitis pedum detunsis ob lapides.

Deturbatus, a, um, adject. depulsus, dejectus, cacciato giù. Curt. l. 3. c. 7. Deturbatis, qui interiora montium obsidebant, præsidiis. Id. l. 6. c. 5. Deturbati ex collibus Barbari profugiunt.

Deturbo, as, avi, atum, a. 1. gettare a basso con violenza, נדח, הפיל, Germ. mit gewalt hinab werffen, Gall. abbattre, Hisp. derribar, καταβάλλω, προωθέομαι, dejicio. Virg. 5. Æn. v. 175. Puppi deturbat ab alta. Col. l. 5. Vinitor supervacuos pampinos deturbet. Cic. ad Cn. Pomp. l. 5. Fam. ep. 7. Scito, tuos veteres hostes, novos amicos vehementer literis tuis perculsos, atque e spe deturbatos jacere. Id. in Pis. c. 20. Sua quemque fraus, suum facinus, suum scelus, sua audacia de sanitate, & mente deturbat. ¶ Et sine præp. Id. Fam. 12. ep. 25. Non solum spe, sed certa re jam, & possessione deturbatus est.

Deturgeo, es, ursi, n. 2. sgonfiarsi, ἀπογκόομαι, turgere desino, tumorem pono, decresco. Plin. l. 9. c. 58. Deturgente Nilo musculi reperiuntur. Al. leg. detegente.

Deturpo, as, avi, atum, a. 1. disformare, imbrattare, חרף, Ger. verwüsten, Gall. enlaidir, gâter, Hisp. afear, αἰσχύνω, turpem, ac deformem reddo. Suet. in Cal. c. 35. Pulcros, & comatos occipitio raso deturpabat.

Devagor. V. Divagor.

Devastatus, a, um, adj. prædatus, spoliatus, devastato, saccheggiato. Ovid. 13. Met. v. 255. Agmina ferro devastata.

Devasto, as, a. 1. dar guasto, saccheggiare, החריב, Germ. verhergen, Gal. dégâter, Hisp. desollar, καταπορθέω, depopulor, deprædor. Liv. 2. B. Pun. Marrucinos, & Pelignos devastat. Id. l. 4. c. 59. Sumus aliquoties hac æstate devastati.

Devastus, a, um, adject. q. d. valde vastus, largo, grande. Apul. l. 9. A. A. Devastior nodulus.

Deucaledonius, vel Deucaledonius Oceanus, Mar Kalender, mare Caledonium, Oceanus, qui Scotiam alluit.

Deucalion, m. 3. Δευκαλίων, filius Promethei, cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham filiam conjugio junxit. Porro cum hic apud Thessalos regnaret, ingens diluvium contigit. Quapropter arrepta navi solus Deucalion cum Pyrrha servatus, in Parnassum montem delatus est. Cessantibus vero aquis Themistos oraculum adiit, consulturus de humani generis restitutione, quæ respondit, ut ossa magnæ Matris post tergum jacerent. Conjectis igitur post tergum lapidibus, quos Deucalion jecerat, in mares, quos Pyrrha, in fœminas vertebantur. V. Justin. l. 2. c. 6. & Ovid. l. 1. Met.

Deucalioneus, a, um, o. 1. 2. ut Deucalionei imbres, qui pro maximis, & copiosissimis imbribus, sive pro universo totius orbis cataclysmo a Poetis ponuntur, Luc. l. 1. Deucalioneos fudisset Aquarius imbres. Adde Ovid. l. 7. Met. v. 357.

Devecto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a deveho. Sedull. in carm. de Resurrect. Solvere contectum, quam devectare ligatum.

Devectus, o. 1. 2. partic. a devehor, portato. Cic. 1. Phil. c. 4. Ego celeriter Veliam devectus Brutum vidi.

Deve

Deveho, is, a. 3. portar a basso, הביא, הוריד, Germ. niedersich führen, Gal. mener en bas, Hisp. llevar abaxo, καταφέρω, deorsum veho, vel simpliciter veho, defero. Liv. l. 4. c. 52. Commeatum Tiberi devexit. Id. l. 21. c. 10. Devehere in ultimas terras.

Devello. V. Divello.

Develo, as, avi, atum, a. 1. scoprire, levar il velo, גלה, Ger. entdecken, Gal. dévoiler, Hisp. revelar, ἀποκαλύπτω, velum aufero, detego. Ovid. 6. Met. v. 607. Oraque develat miseræ pudibunda sororis.

Develtus, Develton, Deseltum, Debeltum, Dibaltum, Develto, Bulg. Zagoria, urbs Thraciæ, Hadrianopolim versus. ¶ Develton item, Stagnara, stagnum, seu palus apud Develtum urb.

Deveneror, aris, d. 1. idem quod veneror. Ovid. 2. ep. v. 18. Sæpe Deos supplex, ut tu scelerate valeres, sum prece thuricremis devenerata focis. Adde Tibul. l. 1. eleg. 5. v. 14.

Devenio, is, eni, entum, n. 4. scendere di luogo alto, ירד, בא, הגיע, Ger. hinabkommen, Gal. descendre, venir en bas, Hisp. venir de arriba a baxo, καθήκω, de loco editiore descendo, sed fere pro simplici venio ponitur. Virg. 4. Æn. v. 166. Speluncam Dido, dux & Trojanus eamdem deveniunt. Cic. Attic. Nolebam, nostrum familiarem sermonem in alienas manus devenire. ¶ Translate est cadere, redigi. Plaut. in Asin. Quid si forte in insidias devenero? Id. Ver. 5. c. 47. Devenire ad Senatum. h. e. confugere. ¶ Ponitur etiam pro pervenire. Col. l. 2. c. 12. Post florem ad maturitatem devenit. ¶ * Et pro confugere, ricorrere. Cic. 7. Verr. c. 48. Ad Senatum devenient. ¶ Item accommodare se ad aliquid. Cic. Quint. cap. 17. Quam ad hanc rationem devenire.

Devenustatus, a, um, adject. deformatus, deturpatus, sformato. Sidon. l. 1. epist. 7. Usque ad inimicorum dolorem devenustatus.

Devenusto, as, a. 1. imbrattare, שחת, λυμαίνομαι, deturpo. Gel. l. 12. cap. 1. Tamquam pulcritudinis sibi insignia devenustet.

Deverberatus, a, um, valde verberatus. Lactant. l. 1. c. 7. ad fin. Deverberatum servum sub furca medio Circo ad supplicium duxerat. Al. leg. diverberatum.

Deverbero, as, a. 1. percuotere, battere, μαστιγόω, valde verbero. Ter. Phor. 2. 2. 13. Quot me censes homines jam deverberasse usque ad necem?

* Deverbium. V. Diverbium.

Devergentia, æ, f. devexitas, declivitas, declive, erto, καταφερές. Gell l. 14. c. 1. Ex devergentia, & convexionibus mundi.

* Devergo, is, vergo, deorsum inclinor. Apul. de Deo Socrat. Terrena devergunt pondere.

Deverra, æ, f. 1. Dea ab antiquis putata est, quam venerabantur, ut scopis domum verrere possent. Aug. l. 6. de Civ. ex Varrone.

Deverro, is, a. 3. spazzare, nettare, כבד, טאטא, Germ. ausswischen, kehren, Gal. balayer, Hisp. barrer, κατασαίρω, de loco verro, sive probe verro. Col. l. 7. cap. 4. Humorque omnis urinæ deverrendus est. Adde Lucil. apud Non. c. 4. n. 491.

Deversito, as, frequentat. a deverto. Gell. l. 17. c. 20. Ad verborum venustates deversitandum. Al. leg. Diversitandum.

Deversitor, oris, m. deversor, hospes. Petron. in Sat. c. 79. Anus inter deversitores diutius ingurgitata.

Deversor. V. Diversor, &c.

Deversus, adv. deorsum, apud vet. quasi deorsum versus. Fest.

Deverto, is, ti, rsum, n. 3. idem quod diverto, divertire, voltare strada, סר, ἀποτρέπομαι. Gell. l. 3. c. 9. In Syriam proficiscentem Argos devertisse. ¶ Active etiam sumitur pro vertere, mutare. Aurel. Vict. in Caro: Arduum fatalia devertere. Quintil. l. 2. Atque inde alia non minus communia ac nota devertunt.

Devescor, eris, dep. 3. vescor, depasco. Stat. 1. Theb. v. 604. animas a stirpe recentes Arripere altricum gremiis, morsuque cruento Devesci. V. Diverto.

Devestio, is, ivi, itum, a. 4. spogliare, ἐκδύω, פשט, vestem exuo. Apul. l. 3. Jam primum omnibus laciniis se devestit. Et l. 4. Statim sese devestiunt, nudatique &c.

Deveto, as, idem quod veto, proibire. Affertur Sen. Declam. 1. Sed incerta est lectio.

Devexatus, a, um, adject. vexatus, travagliato. Cic. Fam. 10. epist. 3. Per tot annos republica devexata. ¶ Item devexus, inclinatus, declive. Front. de Aquad. l. 1.

Devexitas, f. 3. piegatura, אשד, Germ. eine haldung, Gal. penchement, abaissement, Hisp. acostamiento, καταφέρεια, declivitas. Plin. in ep. 8. l. 8. Inde non loci devexitate, sed ipsa sui copia, & quasi pondere impellitur. Plin. alter l. 2. c. 65. Aquæ feruntur, quo longissime devexitas passa sit.

Devexo, as, a. 1. valde vexo. Lactant. l. 4. Corpora hominum occupant, animosque devexant. ¶ Frequentius utimur verbo Divexo, quod V.

Devexus, a, um, o. 1. 2. chino, נמוך, Ger. das hinab hangt, Gal. penchant en bas, Hisp. acostado hazia abaxo, καταντης, declivis, quia quasi deorsum vehitur. Cic. l. 1. de Div. c. 45. Lucus in viam devexus. Claud. de Cons. Mall. Theod. v. 57. Quodcumque dies devexior ambit. ¶ Translate Senec. ep. 12. Jucundissima est ætas devexa jam, non tamen præceps. h. e. accedens ad senectam.

* Devictio, onis, f. victoria. Tertull. in carm. adv. Marc. c. 5. Mortis devictio falsa.

Devictor, oris, m. vincitore. Inscript. vet. M. Antonino dicata, apud Gruter. p. 258. n. 6. Devictori omnium Gentium barbararum.

Devictus, a, um, adject. victus, vinto, νενικημένος. Nepos 9. 2. 2. Athenienses devicti. Id. 2. 5. 3. Classis devicta.

Devigesco, is, ui, n. 3. marcesco, vigorem amitto. Tert. de Anima c. 27. Marcescimus, & devigescimus cum lucis detrimento.

Devincio, is, inxi, inctum, a. 4. legare, אסר, Germ. verbinden, Gal. lier, obliger, Hisp. atar, obligar, ἐξαρτάω, perfecte vincio, vehementer ligo, constringo. Cic. 3. Offic. c. 31. Fœderibus devincitur fides etiam cum hoste. ¶ Frequentissime translate sumitur pro ligare, obligare, obnoxium reddere. Cic. de Fato. Hi mentem hominis voluntate libera spoliatam fati necessitate devinciunt. Id. 13. Fam. Ipsum præterea summo officio, & summa observantia tibi in perpetuum devinxeris. Id in Bruto, c. 37. Devincire verba comprehensione. h. e. apte colligare, & componere.

Devinco, is, ici, ictum, a. 3. vincere, κατανικάω, vinco, supero. Cic. de Senect. c. 14. Qui Pœnos classe primus devicerat.

Devinctio, onis, f. legamento. Tert. de Spectac. c. 3. Homicidium magicis devinctionibus peracere.

Devinctus, a, um, adject. legato, dedito, obbligato, אסור, κάτοχος, δεδεμένος. Cic. Fam. 13. ep. 3. Cujus officiis me esse devinctum confiteor. Id. in Bruto. Devinctus fasciis. Id. de Provinc. Consul. Firma pace devinctæ nationes. Hor. l. 1. sat. 5. v. 42. Ne quis me sit devinctior alter. Suet. in Aug. c. 16. Devinctus somno.

Devio, as, avi, atum, n. 1. ἀφαμαρτάνω, חטא, a recta via deflecto, andar giù di strada. Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 22. Si a medio deviaverit. Id. l. 5. sat. c. 15. A gravitate Homerica deviare.

Devirginatio, onis, f. primus virginis concubitus. Scribon. Larg. Composit. 18.

Devirginatus, a, um, adj. corruptus primo concubitu, ut devirginata ancilla. leg. ult. Dig. de offic. Præsid.

Devirgino, as, a. 1. sverginare, ענה, Germ. schenden, Gal. violer, Hisp. desflorar, διακορέω, est virginitate privare, virginem vitiare. Usus est Petron. Satyr. & Hygin. 21. ¶ Devirginari olim pueri dicebantur, cum ex ephebis exibant, teste Varr. apud Non. c. 6. n. 57.

Devitatio, onis, f. schivamento, מנוסה, Ger. vermeiden, meydung, Gal. fuite, l'action d'éviter une chose, Hisp. apartamiento, ἔκφυγή, actus devitandi. Cic. Att. l. 16. epist. 2. Facilior devitatio legionum fore videtur, quam piratarum, qui apparere dicuntur.

* Devitatus, schivato, vitatus. Cic. Att. l. 9. ep. 7. Ne devitatum se a me putet.

Devito, as, a. 1. schifare, נס, מנע, Germ. vermeiden, Gal. éviter, Hisp. esquivar, ἐκφεύγω, declino. Cic. 2. Ver. Ut procellam temporis devitaret.

Devius, a, um, sviato, fuori di strada, תועה, תהו, ישמון, Ger. das ab dem weg ist, Gal. devoyé, fourvagé, Hisp. apartado, desviado, ἄβατος, quod est a recta via remotum. Cic. Attic. l. 14. Ut Trebonius itineribus deviis proficisceretur in provinciam. Liv. l. 35. Devia, & silvestris gens. ¶ Translate sumitur pro instabili, inconstanti. Cic. de Am. Quid potest esse tam flexibile, tam devium, quam animus ejus, qui ad alterius non modo sensum, ac voluntatem, sed etiam vultum, atque nutum convertitur? ¶ Item pro eo qui a recta ratione aberrat. Id. Phil. 5. Consiliis præceps, & devius. Sic Dævius æqui, Silius l. 1. Pectora devia recti. Id. l. 8. * ¶ Devia limina. Propert. l. 4. el. 6. v. 27. h. e. clausa. ¶ Devium scortum. Horat. l. 2. od. 11. v. 21. i.e. non omnibus expositum. ¶ Devium aliquid loqui, parlar fuor di proposito. Plin. l. 5. ep. 6.

Deungo, is, nxi, nctum, a. 3. idem quod ungo, ungere, משח, ἀλείφω. Plaut. Pseud. 1. 2. 85. Vino te deungis. Al. leg. Devincis. Priorem lectionem probant Taubman. & Pareus.

Deunx, uncis, m. mensuræ, vel ponderis species, cui duodecima deest uncia, idest, quæ undecim constat unciis, dictus, quasi una uncia dempta de asse. Mart. l. 6. Misceri sibi protinus deunces, sed crebros jubet. ¶ Erat etiam deunx mensura, qua veteres agros suos metiebantur. Col. l. 5. c. 1. ¶ Ex deunce aliquem heredem facere, est alicui totam hereditatem unica uncia detracta relinquere. Cic. pro Cæc. c. 6. Facit heredem ex deunce, & semuncia Cæcinnam, ex duabus sextulis M. Fulcinium, Ebutio sextulam aspergit.

Devoco, as, avi, atum, a. 1. chiamare a basso, richiamare, קרא, הוריד, Ger. hinab beruffen. Gal. appeller en bas, Hisp. llamar abaxo, μετακαλέω, vocando deduco, sive inde, aut deorsum voco. Cic. l. 5. Tusc. c. 6. Socrates primus Philosophiam devocavit e cœlo. Id. pro L. Manil. cap. 14. Non avaritia ab instituto cursu ad prædam devocavit. Liv. l. 6. Devocare ad auxilium, Cæs. l. 6. B. G. Devocare in dubium fortunas suas.

Devolo, as, avi, atum, n. 1. volare d'alto, עף, Germ. hinabfliegen, Gall. voler en bas, Hisp. volar abaxo, καθίπταμαι, ex loco superiori in inferiorem volo. Plaut. Amph. 2. 1. 56. Devolant angues jubati deorsum in impluvium. ¶ Translate pro decurro ponitur. Liv. l. 3. c. 15. Præcipites pavore in forum devolant. ¶ Item pro desilio. Liv. l. 2. Devolant de tribunali, ut lictori auxilio essent. ¶ Item pro discedo. Auct. ad Her. l. 4. c. 17. Falsi amici sereno vitæ tempore præsto sunt: simul atque hominis fortunæ inviderint, devolant omnes.

Devolvo, is, vi, lutum, a. 3. rivolgere a basso, גלל, דחה, Germ. hinabwältzen, Gall. rouler en bas, dévoler, Hisp. boluer hazia abaxo, κατακυλίω, ex loco superiore volvo. Col. l. 1. Aqua per saxa præceps devolvitur. Liv. l. 2. B. Pun. Saxa ingentia in agmen devolvunt. ¶ Per translationem est transferre, redigere. Liv. l. 5. c. 11. Eo devolvi rem, ut aut Patricii, aut Patriciorum asseclæ habendi Tribuni plebis sint. Col. in proæm. l. 1. Devolvi ad otium & inertiam. Cic. Phil. l. 7. Postridie ad spem estis inanem pacis devoluti. ¶ Et quoniam exsecta procidunt, & devolvuntur, hinc pro exsecare, projicere posuit Catul. carm. 64. v. 4. de Aty: Devolvit illa acuta sibi pondera silice. ¶ Devolvere verba. Hor. l. 4. od. 2. de Pindaro: Seu per audaces nova dithyrambos verba devolvit. ¶ Devolvere aliquem vita, apud Plaut. Men. 5. 5. 5. est vita privare.

Devolutus, a, um, adj. gettato a basso, precipitato. Liv. l. 28. c. 6. Velut monte præcipiti devolutus torrens. Phædr. l. 5. Fab. 8. v. 23. Devoluta tonitrua.

Devomo, is, ui, itum, a. 3. idem quod vomo, vomitare, הקיא. Cæcilius apud Gel. l. 2. c. 23. Ut devomas, vult.

Devoratio, onis, f. il divorare. Tert. de Resur. carn. c. 54. Devorationem ad perditionem carnis arripiunt.

Devorator, oris, m. divoratore, καταφαγής. Tert. de Resur. carn. c. 32. De ipsis devoratoribus exactio indicitur.

Devoratorius, a, um, adj. ad devorandum pertinens. Tert. de Idolol. c. 1.

Devoratus, a, um, adj. divorato. Cic. in Pis. c. 37. Accepta & devorata pecunia.

Devoro, as, avi, atum, a. 1. divorare, בלע, אכל, Ger. verfressen, verschlingen, Gal. dévorer, avaler, Hisp. traganar, engullir, καταπίνω, est vorando absumere, idest, non mansum cibum deglutire. Cato de R. R. c. 78. Bos si ægrotare cœperit, dato continuo ovum gallinaceum crudum, & integrum facito devoret. ¶ Usurpatur etiam pro edo. Cic. 2. de nat. Deor. Stomachi partes, quæ sunt infra, quam id, quod devoratur. ¶ Oculis devorare est avide aspicere. Mart. Oculis devorantibus draucos. ¶ Item attente audire. Plaut. Asin. 3. 3. 59. Auscultate, & mea dicta devorate. ¶ Item pro audire, sed non intelligere. Cic. in Bruto, c. 82. Ejus oratio nimia religione attenuata a multitudine devorabatur, idest, non intellecta transmittebatur, ducta metaphora ab iis, qui cibum non gustatum deglutiunt, stupente palato. ¶ Item pro cupere avidissime. Cic. Att. l. 1. Ille Regis hereditatem spe devorarat. ¶ Item pro celeriter consumere. Cic. in Sallust. Patrimonio non comeso, sed devorato. ¶ Item pro avide, vel celeriter legere. Cic. Quid tibi faciam, qui illos libros devorasti? ¶ Item pro pati, perferre. Cic. in Brut. c. 67. Hominum ineptias, & stultitias, quæ nobis devorandæ sunt, non tulit. ¶ Plin. l. 11. c. 51. In theatrorum orchestris scobe aut arena superjecta devoratur vox, si perde.

* Devortium. V. Divortium.

Devotamentum, i, n. anathema, devotio. Est Tert. advers. Gnost. c. 2.

* Devotatus, a, um, incantamentis ligatus. Apulej. de herb. c. 7.

Devote, adv. pie, religiose, divotamente. Vox est minus latina præsertim in hac significatione. Comparat. devotius, & superlat. devotissimus legitur apud Lactant. l. 2. c. 6. & August. ep. 86.

Devotio, f. 3. destinatio, consecratio, dedicatio, oblatio. Cic. de Div. Tum etiam Deciorum devotionibus placandos Deos esse censes. ¶ Item exsecratio, imprecatio, maledizione, invocazione diabolica, חרם, Germ. ergebung, verpflichtung, Gall. dévouement, Hisp. ofercimiento, κατάρα, ἀνάθημα. Suet. in Calig. c. 3. Quam veneficiis quoque, & devotionibus impugnari se comperisset. Tacit. Ann. 12. c. 65. Cæterum objecta sunt, quod conjugium Principis devotionibus petivisset, &c. h. e. incantamentis. ¶ Devotio convicta, & commissa, est votum obligatum, cum id obtinuimus, cujus caussa vovimus. Cic. pro Dom. c. 57. V. Convictus. ¶ Apud Scriptor. Ecclesiasticos devotio ardens in Deum pietas, divozione. Lactant. lib. 2. c. 12. Deo patri summa devotione servire, εὐσέβεια.

Devoto, as, a. 1. freq. ex devoveo. Cic. Parad. 1. c. 3. Quæ vis patrem Decium, quæ filium devotavit, ac immisit in armatas hostium copias? ¶ * Item invoco. Numina quæ dejerando temere devotasti. Apul. Met. l. 9.

Devotus, o. 1. 2. destinato, מוחרם, Ger. gewveyhet, Gal. dédié, dévot, Hisp. ofercido, καθωσιωμένος, καθιερωθείς, destinatus, consecratus, Cic. de Arusp. Resp. Miloni devota, & constituta ista hostia videtur. Horat. l. 3. od. 23. Devota quercus. ¶ Accipitur & pro diro, & exsecrando, crudele, maledetto. Ovid. in Epist. Medeæ. Vivite devoto fœmina, virque toro. ¶ Devoti item dicuntur, qui mutuæ amicitiæ legibus ita se astrinxerunt, ut iisdem casibus obnoxii sint. Cæs. 3. B. G. Cum sexcentis devotis, quorum hæc est conditio, ut omnibus in vita commodis una cum his fruantur, quorum se amicitiæ dediderunt. ¶ Item qui alicui rei impense addicti sunt. Cic. 3. Tusc. Devotus, & donatus studiis. Sueton. Calig. c. 30. Equestrem ordinem, ut scenæ devotum, assidue proscidit. Senec. 5. de benef. c. 17. Ipsa respublica quam ingrata in optimos, ac devotissimos sibi fuerit. Vet. Inscript. Devotissimus Numini ejus. V. Gruter. Inscript. p. 259. n. 1. & p. 264. n. 2. ¶ Devotus etiam dicitur veneficio contactus, seu ligatus, incantato. Tibul. l. 1. el. 6. v. 5. Tum me discedens devotum fœmina dixit. ¶ Devotus pro religioso, & pio, divoto, frequens est apud Ecclesiast. Scriptor. ut mens devota, Firmic. de error. prof. relig. V. Barrich. Cogit. p. 84.

Devoveo, es, ovi, otum, a. 2. far voto, votare, נדר, החרים, Ger. verheissen, und geloben, Gall. vouer, dévouer, Hisp. votar, ofrecer, καθοσιόω, κατεύχομαι, solemniter voveo, idest, sancte promitto. Cic. 3. Off. c. 25. Quid Agamemnon? cum devovisset Dianæ, quod in suo Regno pulcherrimum natum esset illo anno, immolavit Iphigeniam. ¶ Interdum est prævio voto morti sese dedere, præsertim pro Republica, quod fiebat certo quodam carmine, quo se tradebant iræ Numinum, & simul morti dedebant hostium exercitus, & singula interdum capita eorum. Cic. de nat. Deor. Quidam Imperatores se ipsos Diis immortalibus, capite velato, verbis certis, pro Rep. devoverunt. ¶ Hinc devovere aliquem, est, detestari, exsecrari, seu diras alicui imprecari, detestare, maledire. Ovid. in Ibin, v. 93. Illum ego devoveo, quem mens intelligit, Ibin. Adde Nepot. in Alcibiad. cap. 4. ¶ Item alicui addicere, obstringere, dedere. Cæs. l. 3. B. G. Cujus se amicitiæ devovisset. V. Devotus. ¶ Item incantationibus, & veneficiis ligare, Ovid. Heroid. ep. 6. v. 91. Devovet absentes, simulacraque cerea figit. Adde Tibul. l. 1. el. 6. v. 8.

Deuro, is, ussi, ustum, a. 3. abbruciare, idem quod uro. Liv. l. 5. Bel. Mac. Agros Ligurum, vicosque deussit, depopulatusque est. ¶ Deurere etiam frigus dicitur, cum nimium est. Id. l. 40. c. 45. Hiems eo anno nive sæva arbores deussit cunctas.

DEUS, m. 2. DIO, IDDIO, אל, אלהים, Ger. Gott, Gal. Dieu, Hisp. Dios, Θεός. Dictus est a Θεός, quasi Theus. ¶ Apud Gentiles, qui plures invexere, & coluere Deos, Dii alii erant majorum gentium appellati, h. e. majores, quos Ennius, hoc disticho complexus est, Juno, Vesta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars, Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo: Alii minores, seu minorum gentium, ut sunt Fauni, Nymphæ, & ii omnes, qui ex hominibus in Deorum

rum

rum numerum relati sunt, ob id etiam advenæ, & adscriptitii dicti. V. Cic. 1. Tusc. c. 13. Lactant. l. 1. c. 15. & Coquejum ad l. 1. Augustini de Civ. Dei cap. 4. ¶ Hoc nomen Deus attribuitur etiam illi qui in aliqua re excellens est. Cic. l. 1. de Orat. c. 23. Te in dicendo semper putavi Deum. Et l. 4. Att. ep. 15. Feci idem, quod in Politia sua Deus ille noster Plato. ¶ Item illi, qui beneficus est, & servator. Id. post redit. ad Quirit. c. 5. Lentulus Consul, parens, deus, salus nostræ vitæ, fortunæ. ¶ Item qui felix est, & fortunatus. Ter. Hecyr. 5. 4. 3. Deus sum, si hoc ita est. ¶ Latini Poetæ Græcos imitati, quibus ὁ ἡ θεὸς dicitur, Dei nomen tam viris quam fœminis interdum tribuunt. Virg. 2. Æn. v. 632. Descendo, ac ducente Deo, &c. h. e. Venere. Id. l. 7. v. 497. Nec dextræ erranti Deus abfuit h. e. Alecto, vel Juno. ¶ Dee, vocandi casu, Prudent. Hamartig. v. 93. 1. O Dee cunctiparens, animæ dator, o Dee Christe! ¶ Dii immortales! Dii boni! Bone Deus! Exclamandi formulæ sunt. Cic. 2. Fin. Quos, Dii immortales, ille cruciatus perferebat! Ter. Andr. 2. 2. Dii boni, quid porro! ¶ Dii melius faciant, & omisso verbo, Dii melius, vel Dii meliora, formulæ sunt, quibus utimur, cum aliquid deprecamur. Cic. de Senect. Bene Sophocles, cum ex eo quidam jam ætate confecto quæreret, uteretur ne rebus Venereis? Dii meliora! inquit. ¶ Similia sunt illa, Dii bene vertant, Dii melius duint, &c. sæpe apud Plaut. & Terent. ¶ Si Diis placet, modus dicendi ironiæ serviens, & indignationi, la Iddio grazia. Cic. pro Rosc. Amer. c. 36. Alter, si Diis immortalibus placet, testimonium etiam in Sex. Roscium dicturus est. ¶ Dii, deæque: exclamatio est, grand' Iddio! Plin. in Præfat. hist. natur. ¶ In genit. plur. habet Deum pro Deorum, non solum apud Poetas passim, sed etiam sæpe apud Historicos. Liv. l. 8. c. 13. Deum benignitate ad finem venit. ¶ Dicitur Dei pro Dii, & Deis pro Diis. Plaut. Trinum. 2. 4. 89. Dei divites sunt. Liv. l. 27. c. 25. Neque enim duobus, nisi certis Deis, rite una hostia fieri.

Deustus, a, um, adject. a deuro, abbruciato. Tac. Ann. 6. c. 45. Deusta pars Circi. Cæs. l. 7. B. G. c. 25. Deustos turrium pluteos videbant.

Deuterias, æ, m. secondo vino, a δεύτερος, secundus. Plin. l. 14. c. 10. Non possunt jure dici vina, quæ Græci deuterias appellant, Cato & nos loram, maceratis aqua vinaceis.

* Deuteriambus, pedis genus apud Capell. l. 5. p. 169. Al. al. leg.

* Deuteronomium, i, n. ואלה הדברים, δευτερονόμιον, legis repetitio & synopsis. Lact. Sidon. &c.

Deutor, eris, usus sum, dep. 3. idem quod abutor, male utor, abusare. Nepos Eumen. c. 11. Non convenire Antigoni prudentiæ, ut sic deuteretur victo. Sic legitur in MSS. Al. se uteretur.

* Devulsus. V. Devello.

Dextans, antis, m. decem unciæ, cum scilicet assi deest sextans, sicut deunx, cum assi una deest uncia. Fest. Col. 5. c. 1. Pars dimidia, & tertia vigintiquatuor millia, hoc est, dextans, in quo sunt scrupula ccxl.

Dextella, f. 1. dimin. a dextera. Cic. Att. l. 14. ep. 20. Q. Filius, ut scribis, Antonii est dextella, hoc est, utitur eo tamquam parva dextera.

Dexter, era, & xtra, erum, & xtrum, & in plur. dexteri, & xtri, &c. o. 1. 2. destro, ימיני, נבון, Germ. ringfertig, geschickt, Gal. droit, adroit, Hisp. diestro, derecho, δεξιός. Liv. l. 3. c. 70. Dextrum, & sinistrum cornu in acie. ¶ Translate accipitur pro propitio, prospero. Hinc dextera progressio, & dexter pes læti ominis erant, ut notat Barth. ad l. 3. Thebaid. Statii. Ovid. 1. Fast. v. 67. Dexter ades Patribusque tuis Populoque Quirini. ¶ Item aptus, atto. Virg. 4. Æn. v. 294. Quis rerum dexter modus. ¶ Comparat. est dexterior. Plin. l. 25. c. 26. Dexteriore alveo Babylonem petit. ¶ Superlat. Dextimus. Var. apud Non. Dextima via. Et Festus: Dextimum, & Sinistrum antiqui dixerunt. ¶ Liv. l. 9. Rem per se popularem ita dexter egit, ut &c. condusse l'affare con tanta destrezza.

Dextera, vel dextra, f. 1. man destra, ימין, Ger. die rechte hand oder seyte, Gal. la main, ou côté droit, Hisp. derecha, δεξιά, præcipua manus, a δεξιτερά, poetice pro δεξιά. Virg. 2. Æn. Si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent. ¶ Antiqui per dexteram jurabant tamquam fidei sedem, & virtutis ministram. Cic. 11. Phil. Dextræ, quæ fidei testes esse solebant, perfidia sunt, & scelere violatæ. ¶ Dare, vel porrigere dexteram sæpe est auxilium præstare, quia dextra validior sinistra est. Cic. post red. in Sen. Qui mihi primus afflicto, & jacenti Consularem fidem, dextramque porrexit. ¶ Dextra pro militibus. Claud. 2. in Rufin. v. 262. sprevisse tuas, dux optime, dextras. ¶ Dextra cum accusativo, more adverbii. Vitr. l. 10. c. 15. Dextra, ac sinistra canalem bucculas figere. ¶ Dextrabus, antique. Liv. in Odyss. Non. c. 8. n. 82. Deque manibus dextrabus.

Dextere, destramente, felicemente, היטב, Ger. geschicklich, Gal. adroitement, Hisp. con destreca, δεξιῶς, feliciter, apte, cum quadam dexteritate. Liv. l. 1. cap. 34. Liberaliter, dextereque obeundo officia. Hor. 1. Ser. sat. 9. v. 45. Nemo dexterius fortuna est usus.

Dexteritas, tis, f. destrezza, תכונה, Ger. gerschichligkeit, Gal. adresse, Hisp. atovio, destreca, δεξιότης. Liv. l. 37. c. 7. Multa in eo & dexteritas, & humanitas visa.

Dextimus, V. in Dexter.

Dextrale, n. 3. περιδέξιον, אצעדה, ornamentum dextræ, commune viris, & mulieribus. Sarisber. l. 8. c. 20. Assumere dextralia. V. Salmas. ad Histor. Aug. p. 248.

Dextratio, f. 3. motus, qui fit a sinistra ad dexteram. Solin. c. 57. Tarpejum Jovem terna dextratione lustravit.

Dextratus, a, um, adject. ad dexteram situs, ut dextratus ager, pars dextrata, apud Auctor. de Limitib. edit. Goes. p. 298.

Dextrocherium, n. 2. ψέλλιον, אצעדה, muliebre brachiorum ornamentum, quod ex auro in anuli lati formam gemmis pretiosissimis integebatur. Jul. Capitol. in Maximin. c. 6. Tam vasto fuit pollice, ut uxoris dextrocherio uteretur pro anulo. V. ibi Casaub. & Cæl. Rhodig. l. 8. antiq. lect. c. 13.

Dextrorsum, & dextrorsus, adv. verso la destra, אל ימין, Ger. auff die rechte hand, seyten, Gal. à droite, Hisp. hazia la mano derecha, ἐπὶ δεξιά, versus dexteram partem, sive a dextera parte. Cic. 1. de Div. Dextrorsum orbem flammeum. Plin. l. 24. c. 19. Si tres trium nationum homines perungant dextrorsus.

Dextroversum, vel Dextrovorsum, idem ac dextrorsum. Plaut. Curc. 1. 1. 70. Si Deos salutas, dextrovorsum censeo.

D ANTE I.

Di, & dis, præp. quæ in compositione solum reperiuntur, a διά, quod in comp. idem significat, ut διαφέρω, differo. ¶ Di in compositis, idem valet, ac de, & ubique producitur, præterquam in dirimo, & in disertus. ¶ Dis varia significat, sed aliquando Græca dictio est, & significat bis, ut Digamus, didrachma.

* Dia, æ, f. δία, θεία, vel θεά, dea. Diæ Suriæ. Gruter. p. 86. n. 4.

* Diabasis. V. Conopea.

Diabathrarius, m. 2. qui diabathra facit. Plaut. Aulul. 3. 5. 39.

Diabathrum, i, n. διάβαθρον, genus græcæ soleæ a græcis præcipuæ fœminis usurpatæ. Festus. Var. l. 6. de L. L. Diabathra in pedibus habebat, & erat amictus epicroco. ¶ Est a διαβαίνω, gradior.

Diabetes, m. 1. διαβήτης, transitus, apud Græcos: hinc pro siphone usurpatur, per quem aqua defluit. Col. l. 3. c. 10.

* Diabolicus, a, um, diabolico, διαβολικός. Paul. Nol. ep. 29.

Diabolus, m. 2. Diavolo, שטן, שד, Ger. der teuffel, Gal. diable, Hisp. diabolo, διάβολος, calumniator, criminator, a διαβάλλω, quod proprie est trajicio, improprie calumnior, vel ab Hebræo zabulon, quod defluentem interpretantur. Cognomen proprium est Principis Dæmonum. Tertul. de anim. c. 35. & l. 2. advers. Marcion. c. 10.

* Diacatochia, æ, f. διακατοχή, possessio. Cod. l. 11. t. 58. l. 7.

* Diacatochus, διακάτοχος, possessor. Cod. l. 10. t. 16. l. 1.

Diacheton, n. 2. spina alba, al. asphaltos, & dipsacos, magnitudine arboris modicæ, flore rosæ. Plin. l. 24. c. 13.

Diacodion, n. 2. διακώδιον, medicamentum ex capitibus papaveris. Plin. lib. 20. cap. 18. & 19.

Diaconatus, us, m. munus, & dignitas Diaconi. Hieron. ep. 32. ad Eustoch. c. 12. a med. Diaconatum, & Presbyteratum ambire.

* Diaconissa, æ. Cod. Theod. Hieronym. &c. Mulier ministrans.

Diaconus, m. 2. ministro, לוי, משרת, Ger. ein diener, Gal. diacre, Hisp. diacono, διάκονος, minister, a διακονέω, festino, ministro. In Christiana Ecclesia Diaconus locum tenet Sacerdoti proximum, ejusque minister est in magno Sacrificio. Legitur hæc vox in Cod. leg. 9. de Episc. & Cler. apud Ammian. Marcel. & Tertul. de Præscrip. c. 2

Diacopi, orum, m. διάκοποι, sunt in aggeribus meatus intercisi, per quos rivus transmittitur in arva remotiora; a διακόπτω, intercido. Ulp. leg. pen. Dig. de extraord. Crim.

Diadaphnidon, genus est emplastri, quod admixtas habet lauri baccas. Cels. l. 5. c. 19. num. 14.

Diadema, atis, n. diadema, עטרה, Germ. kenigliche kron, Gall. diadême, Hisp. diadema, διάδημα, candida fascia, vitta, qua Regum frons præcingebatur, a διαδέω, circumligo. Cic. 2. Phil. Diadema ostendis, gemitus toto foro. ¶ Veterum diadematum formam servant adhuc Turcæ, diciturque Ital. turbante. Est etiam Diadema, æ, f. Apul. l. 1. Met. Caput stringebat diadema candida.

Diadematicum Forum dicebatur Pisæ locus, ubi victores Olympiorum diademate, seu corona, aliisque præmiis donabantur. Tit. Liv. apud Non. c. 3. n. 104. & Varro apud Turneb. l. 15. Advers. c. 5.

Diadematus, o. 1. 2. diademate ornatus, ut Diadematus Apollo. Pl. l. 34. c. 8.

Diadochos, m. 2. διάδοχος, gemma beryllo similis. Pl. l. 37. c. 10.

Diadosis, διάδοσις, figura est, quæ latine dicitur digestio, seu distributio. Vox græca est, & græce scribenda, de qua V. Grammat.

Diadumenus, i, Cæsar, Macrini filius, naturali diademate insignitus, ut scribit Lampr. in ejus vita, c. 4. V. vocem seq.

Diadumenus, a, um, adject. idem quod diadematus, diademate ornatus, διαδούμενος. Pl. l. 34. c. 8. Polycletus diadumenum fecit molliter juvenem. Lampr. in vita Diadumeni Imperat. c. 4. Quamvis non multum abhorruerit ab illo signo diadematis nomen Diadumeni. * In nummis etiam Diadumenianus.

Diæresis, f. 3. διαίρεσις, הבדלה, divisio. Apud Grammaticos figura est, qua una syllaba dividitur in duas, a διαιρέω, divido. Virg. 6. Æn. Æthereum sensum, atque aurai simplicis ignem.

Diæta, æ, f. dieta, regola di vivere, δίαιτα, ἀγωγή, exigui cibi usus. Cic. ad Att. l. 4. ep. 3. Diæta curari incipio, chirurgiæ tædet. ¶ Est item cubiculum, & multorum cubiculorum habitatio simul coeuntium, a διαιτάομαι, vitam dego, appartamento da uso. Petron. in Satyr. Sub diæta Magistri. hoc est sub cubiculo, in quo magister navis cubat. Pl. l. 2. ep. 17. Turris erigitur, sub qua diætæ duæ, totidem in ipsa, præterea cœnatio. Id. l. 7. ep. 6. Hac adeuntur diætæ duæ, quarum in altera cubicula quatuor, in altera tria. In his Plinii locis, & in aliis quidam pro diæta leg. zeta, quæ vox idem significat, estque a ζέω. ¶ Fiebat etiam in Portis amœnitatis gratia. Pl. l. 2. ep. 17. Horti diæta, amores mei. Adde leg. 43. ff. de legat. 1. ¶ Pro cœnatione usurpatur a Sidonio l. 2. ep. 2. Ex hoc triclinio fit in diætam, sive cœnantiunculam transitus.

* Diætarchus, i, m. διαίταρχος, maestro di camera. Grut. p. 576. n. 7.

Diætarius, ii, m. is qui servit in diæta, dispensiere, cameriere. Ulp. l. 35. ff. t. 7. l. 12. Hostiarii, topiarii, diætarii, aquarii domui tantum deservientes. ¶ Quidam Lexicogr. pro cœnaculorum fure accipiunt ex lib. Dig. t. 11. l. 7. sed ibi lege Directarius.

Diætetice, es, f. διαιτητική, pars medicæ artis, quæ victu medetur. Sed Græca vox est, & Græcis literis scribitur a Cels. in proœm. l. 1. * Hinc diæteticus, a, um, ad diæteticen pertinens. Aurelian.

* Diætula, parva diæta. al. zetecula. Pl. l. 5. ep. 6.

Diaglaucion, n. 2. genus collyrii, ex glaucio herba temperatum. Pl. l. 27. c. 10.

Diaglyphice. V. Anaglyptice.

Diagonalis, le, adject. diagonale, ut diagonalis linea, de qua V. in Diagonios. Vitr. l. 9. c. 1. Ad lineæ diagonalis longitudinem locus quadratus describatur.

Diagonicus, a, um, adject. idem quod diagonalis. Vitr. l. 6. c. ult. Duo trigona linea diagonica fuerint adsignata.

Diagonios, διαγώνιος, קרנזול, lineæ genus est, quam Latini nonnulli angularem vocaverunt, quod ab uno angulo ad alterum perducatur. Vitruv. lib. 6. cap. 3. & l. 9. c. 1.

Diagramma, tis, n. διάγραμμα, a διαγράφω, describo, significat cujuscumque rei imaginem ac descriptionem. Vitr. l. 5. c. 4. Aristoxeni diagramma subscribam.

Diagraphice, es, f. l'arte del disegno, ars delineandi. Pl. l. 35. c. 10. Hujus auctoritate effectum est in tota Græcia, ut pueri ingenui ante omnia diagraphicen, hoc est picturam in buxo docerentur, recipereturque ars ea in primum gradum liberalium. Sed Mss. omnes, ut animadvertit Harduinus, habent graphicen.

Dialectica, vel Dialectice, f. 1. Dialettica, הגיון, διαλεκτική, lat. disputatoria, est ars differendi, cujus finis est verum a falso discernere, a διαλέγομαι, differo. Cic. in Top. Judicandi vias diligenter persecuti sunt ea scientia, quam Dialecticen appellant. Id. 4. Acad. Dialectica veri, & falsi quasi disceptatrix, & judex. ¶ Inventa fuit a Zenone Eleate: Diogen. Laert. ¶ De hujus studii usu & abusu V. Gel. l. 16. c. 8.

Dialectica, orum, n. res Dialecticæ. Cic. Att. l. 14. Apud Vestorium hominem remotum a Dialecticis, in Arithmeticis satis exercitatum.

Dialectice, διαλεκτικῶς, adv. more Dialecticorum. Cic. 1. Acad. Multa admixta ex intima Philosophia, multa dicta dialectice.

Dialecticus, ctici, subst. m. qui tractat Dialecticam. Cic. 4. Acad. Quid sit verum, aut falsum, dialecticus judicabit.

Dialecticus, a, um, o. dialettico, הגיוני, quod pertinet ad dialecticam. Cic. 2. de Fin. c. 6. Hoc ipsum providens, Dialecticas captiones.

Dialectus, fem. 2. διάλεκτος, לשון, genus loquendi, vel linguæ alicujus proprietas, scilicet id, quod unaquæque lingua peculiare habet, & a cæteris distinctum. Sueton. in Tiber. c. 56. Cum interrogasset, quænam esset illa tam molesta dialectus. ¶ Græcæ linguæ dialecti quinque sunt celebratissimæ, Communis, Attica, Æolica, Dorica, Jonica.

Dialeucos, adject. διάλευκος, albo colore intermixtus. Plin. l. 21. cap. 6. de croco. Est per se genus sativi blandissimum vulgo, cum sit mediocre; dialeucon vocant.

* Dialion, ii, n. heliotropium, girasole. Apulej. de herb. c. 49.

Dialis, le, o. 3. di Giove, quod Jovis est, a Ζεύς, gen. Διός, Jupiter, ut Flamen Dialis, Sacerdos, qui Jovis ministerio assignatus erat. Varr. l. 4. de L. L. Dictum videtur a Dijovis, nomen Jovis, quia die, & luce juvat. ¶ Dialis cœna erat, quæ lautissima præbebatur a Flamine Diali, quo die sacerdotium inibat. Senec. epist. 123. Hæc qualiscumque cœna Diali jucundior erit. ¶ Dialis quoque adjectivum a die esse potest. Hinc scomma Ciceronis in quemdam, qui uno tantum die Consul fuit: Solent, inquit, esse Flamines Diales, modo Consules diales habemus. V. Macrob. l. 2. Satur. c. 2. & l. 7. c. 3.

Diallage, f. 1. διαλλαγή, Lat. conciliatio, figura est, cum multa argumenta ad unum effectum deducuntur. Quintil. l. 9. c. 2. ad fin.

Dialogismus, i, m. διαλογισμός, sermocinatio, figura est sententiæ, cum orator rem secum ipse volutans, seipsum interrogat, & respondet, quasique dialogum facit. Vox Græca est, cujus exempla non desunt apud Grammaticos.

Dialogista, æ, m. differendi peritus. Vulcat. Gallican. in Cass. c. 3.

Dialogus, m. 2. dialogo, מאמר שנים, Germ. ein gersprech, Gal. dialogue, Hisp. dialogo, διάλογος, disputatio duorum, vel plurium inter se, a διαλογίζομαι, colloquor. Cicer. de clar. Orat. Quum disputatio est inter eos, ut est consuetudo dialogorum.

Dialutensis, se, adject. ut purpura dialutensis, ex genere pelagiarum. Plin. l. 9. c. 37. Est longe optimum purpuris dialutense, idest vario soli genere pastum.

Dialyma, atis, n. διάλυμα, (vox græca, & græce scribenda) figura est, quæ rem ab re distinguens, utramque absolvit ratione subjecta, ut: Cur ego nunc tibi quicquam objiciam. Si probus es, non meruisti; sin improbus, non commoveris. V. Grammat.

Dialysis, f. 3. &

Dialyton, n. n. 2. idem ac asyndeton, dissolutio. Sed dialysis dicitur etiam parenthesis. V. Grammaticos. ¶ Voces græcæ sunt, & græcis litteris scribendæ.

Diamastigosis, is, f. 3. διαμαστίγωσις, flagellatio, solemnitas maxima erat apud Lacedæmones, ut est apud Tertul. c. 50. & ad Martyr. c. 4. in qua ante aram nobiles adolescentes flagellis affligebantur, astantibus parentibus, & ut perseverarent, adhortantibus.

Diametros, i. f. diametro, Germ. der durchschnit, קוטר, אלכסון, Gall. diametre, Hisp. diametro, διάμετρος, est recta linea figuram ex æquo secans; ut diametros orbis est linea, quæ fit a summo ad imum tenditur circulum, ut per centrum eat, a διαμετρέω, dimetior. Col. l. 5. c. 2. Esto area rotunda, cujus diametros habeat pedes septuaginta. Vitruv. l. 10. c. 14. Per mediam diametron. * De diametro respicere, diametralmente, per dritta linea. Jul. Firm. l. 4. c. 1.

Dia-

Diametrus, a, um, adject. Jul. Firmic. l. 4. c. 1. Si luna istum cursum diametra radiatione respexerit.

* Diamicton, διὰ μικτῶν, per res admixtas. Plin. l. 36. c. 22. Medios parietes farcire fractis cæmentis, diamicton vocant.

Diamœrie, es, διαμοιρία, divisio seditio, factio. Plin. l. 10. ep. 117. ubi alii legunt Dianome, quæ vox distributionem significat, Græc. διανομή.

* Diamoron, διὰ μόρων. Compositio ex succo mori agrestis, & melle concocto. Pallad. Septemb. t. 16.

Diana, f. 1. Diana, Ἄρτεμις, Jovis filia ex Latona eodem cum Apolline partu edita, quæ etiam dicitur Luna, Proserpina, Hecate, Lucina, vel Juno Lucina, Dictynna, Noctiluca, Annivaga, Trivia, Lucifera, Pergæa, Fascelis. Luna dicta est primum Jana, ut Sol Janus, ab eundo, deinde Diviana, quasi Diva Jana, tandem Diana ex Diviana, vel ex Dejana, quasi Dea Jana. Var. l. 4. de L. L. dicta Diana videtur, quasi Diviana, qua divia in altitudinem, & latitudinem. Cic. 2. de nat. Deor. scripsit, Dianam dictam esse, quia noctu quasi diem efficeret. Macr. l. 1. Satur. c. 9. censuit, Janam prius dictam fuisse, deinde appositum d causa decoris, ut in reditur, redintegratur, &c. Hinc prima syllaba in hoc nomine anceps est. Nam potest esse brevis, quia ex Dejana eliso e remanet Diana, & i fit vocale, & non amplius ad a, sed ad d pertinet. Rursus longa esse potest, j consona in vocalem abeunte, & cum e concrescente in diphthongum ei. ¶ A Cic. 3. de nat. Deor. tres Dianæ numerantur, prima filia Jovis, & Proserpinæ, quæ ex Mercurio Cupidinem primum genuit, secunda filia Jovis tertii, & Latonæ, tertia filia Ulpis, & Glauces, quam Græci sæpe Ulpim paterno nomine appellant. ¶ Diana filia Jovis & Latonæ ob virginitatis amorem fertur hominum consortia aufugisse, & ut a se libidinis pruritum amoveret, venando sylvas incoluisse, paucarum virginum comitatu contenta. Arcum ferebat, & pharetram, succincta semper incedens, & corhurno induta. Ob hanc causam sylvarum, & nemorum Dea putabatur. ¶ Celeberrimum templum habuit apud Ephesios conditum ab Amazonibus, quod Herostratus quidam incendit, ut sibi ea re nominis immortalitatem acquireret, ea nocte, qua Alexander Magnus natus est. Cic. 2. de nat. Deor. & 1. de Divin. Habuit item templum in Taurica regione, ubi illi carne tantum humana litabatur. * ¶ Metonym. pro venatione, caccia. Inter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ, fixisset gravidam cum levis hasta suem. Mart. de spect. ep. 12.

Dianius, a, um, ad Dianam pertinens, ut arma Diania, apud Grat. in Cyneg. v. 251. h. e. instrumenta venatoria. Turba Diania, Ov. 5. Fast. v. 141. h. e. canes. ¶ Dianium, ii, n. templum Dianæ apud Liv. l. 1. c. 48.

Dianœa, f. 1. διάνοια, mens, intellectus, ratiocinatio. Quint. l. 9. c. 1. ¶ Sed græca vox est, & græcis litteris scribenda.

Dianome. V. Diamœrie.

Diapasma, atis, n. inspergimen, siccus odor, qui in pastillos inspergebatur, a διαπάσσω, conspergo. Mart. l. 1. ep. 88. Quid? quod olet gravius mistum diapasmate virus. ¶ Hujusmodi odoribus siccis corpus conspergere etiam solebant ad sudores sistendos; item lectos geniales, ac vestes fragrantiæ causa. Pl. l. 11. c. 19.

Diapason, n. 2. un' ottava, διὰ πασῶν, Musicæ artis symphonia, constans septem tonis, id est ex diapente, & diatessaron. Macrob. in Somn. Scip. Pl. l. 2. c. 22. * Dis diapason, δὶς διὰ πασῶν, due ottave. Vit. l. 5. c. 4.

Diapente, διὰ πέντε, Musicæ mensuræ genus, tribus constans tonis, & hemitono minore. Macrob. in Somn. Scip. l. 2. c. 1.

Diaphora, f. 3. διαφορά, differentia, a διαφέρω, differo. Est hoc nomine schema rhetor. quod fit, cum verbum iteratum aliud significat, ac significavit primo dictum, estque Correctioni affinis. Vox græca est, & græce scribenda. V. Grammat.

* Diaphoresis, is, f. διαφόρησις, traspirazione. Prisc. de diata c. 14. Item defectio virium. Cæl. Aurel. Acut. l. 1. c. 14.

* Diaphoreticus, a, um, διαφορητικός, diaforetico, evaporandi vim habens. Aurel. Acut. l. 1. c. 17.

Diaphragma, atis, n. sottotraverso, pannicolo, diaframma, יותרת, διάφραγμα, est omne id, quod in re aliqua medium est, a διαφράττω, intersepio. Hinc cartilago illa quæ nares dirimit, a Græcis diaphragma appellatur. Sed speciatim, & per excellentiam hoc nomine intelligitur membrana quædam tenuis in retis similitudinem facta in corpore, quæ velut paries quidam sepit organa spiritus, idest cor, & pulmones, & separat, & discludit a naturalibus, seu ab iis, quæ inserviunt alimento, idest a jecore, & liene. Latini præcordia dixere, quia cordi prætenditur. Celso est septum transversum, quia, ut dictum est, intersepit, & dirimit. Cels. in proœm. l. 1. Simul atque vero ferrum ad præcordia accessit, & discissum transversum septum est, quod membrana quadam superiores partes ab inferioribus diducit, (διάφραγμα Græci vocant) homines protinus animam amittere.

Diaporesis, διαπόρησις, addubitatio, cum dubitare nos fingimus: ut Cic. pro Cluent. Equidem quo me vertam, Judices, nescio. V. Grammaticos.

* Diapsalma, διάψαλμα, V. Psalma.

Diarium, rii, n. il vivere d'ogni giorno, אכל יום ביומו, Ger. tegliche speise, Gal. dépense d'un jour, journal. Hisp. comida de un dia, o lo que se gasta por ella, τὸ ἐφήμερον, victus quotidianus, idest quod in unius diei cibum datur. Mart. l. 11. epigr. ult. Puerique diaria poscunt. ¶ Diarium item, vel diarja, orum, ἐφημερίς, regestum, registro, libellus, in quo acta singulorum dierum scribuntur. Gell. l. 5. c. 18.

Diarrhœa, f. 1. διάρροια, fluxio in genere, & speciatim fluxio ventris. Cic. l. 7. Fam. ep. 26. Tanta me diarrhœa arripuit.

* Dias, adis, δυάς, שנים, numerus binarius. Mart. Capel. l. 6. p. 228.

Diastema, atis, n. διάστημα, spatium. Sidon. l. 8. ep. 11. In diastemate Zodiaco. Et in præf. ad carm. 14. Mentio centri, proportionis, diastematum, climatum, &c. ¶ Idem alibi penultimam corripuit, cum ait carm. 15. v. 64. Sic placidam Paphiem servare diastema quintum. Non tamen est imitandus.

* Diastematicus, a, um, διαστηματικός, divisus. Capell. l. 9. p. 318.

Diastole, f. 1. διαστολή, dilatatio, græca vox est, Grammaticis familiaris; & ita dici solet figura, qua syllaba natura brevis producitur, vel simpliciter, vel geminatione ejusdem consonantis, quæ etiam Ectasis dicitur, Virg. 1. Æn. Italiam fato profugus, Lavinaque venit litora. Id. 2. Æn. Relligione patrum multos servata per annos.

Diastylus, i, m. locus diductioribus, laxioribusque columnis constructus. Vitruv. l. 3. c. 2.

Diasyrmus, m. 2. διασυρμός, distractio (apud Græcos) Figura, cum una dictio ad duo diversa significata distrahitur, vel cum magna verbis minuuntur, minima extolluntur. Virg. Inter strepere anser olores, idest malus Poeta inter bonos. V. Grammat.

* Diasyrtice, διασυρτικῶς, per irrisionem. Serv. ad Virg. Æn. 2. v. 193.

Diasyrticus, a, um, adject. ad Diasyrmum pertinens, ut diasyrticum dictum, apud Spartian. in Caracal. c. 10. quo scilicet elevamus ea, ad quæ respondere difficile est.

Diatessaron. n. 2. διὰ τεσσάρων, una quarta. Musicæ mensura est, constans duobus tonis, & semitonio minore. Macr. & Vitr. l. 5. c. 4.

Diatheca, orum, n. 2. διαθήκη, דברים אחרונים, testamentum, vel hereditas ex testamento proveniens. Mart. l. 12. ep. 71. O quantum diatheca valent, & quinque comati. Turn. adv. l. 27. c. 31. legit diathreta. V. infra.

Diathesis, f. 3. διάθεσις, dispositio, apud Architectos. Vitr. l. 1. c. 2.

Diathyrum, i, n. portiera, sbarra, riparo, contrapporta, διάθυρον. Vitr. l. 6. c. 10. est antiporta: aliis est repagulum ligneum, aut lapideum arcendis equis, aut curribus, ante ædium vestibulum. V. Bald. Lex. Vitr.

* Diatonicus, a, um, ut Modulatio diatonica. Capell. l. 8. p. 321. 325.

Diatonus, a, um, adject. distentus, extentus, ut lateres diatoni. Vitr. l. 11. cap. 4. quos frontatos latine dici, ait ibidem quia in angulis positi duplici fronte totam muri crassitudinem complectuntur. Diatoni vero dicuntur ab ipsa longitudine, & extensione. Al. leg. Diatori pro Diatoni, hoc est penetrantes; διατορεῖν enim penetrare significat. ¶ In Musicis diatonus dicitur duplici tono procedens. Vitruv. l. 5. c. 4. Diatoni sunt duo continuati toni.

Diatretarius, ii, m. qui diatreta conficit. leg. 1. Cod. de excus. artif.

Diatretus, a, um, διάτρητος, tornatilis, a διατρέω, perforo, torno, conficio. Ulp. Dig. 9. 2. 27. ad fin. Si calicem diatretum faciendum dedisti. V. Diatheca. toreuma.

Diatriba, æ, vel Diatribe, es, f. διατριβή, schola, locus disputationis, & ipsa disputatio. Gel. l. 17. c. 20. Recens in diatribam acceptus. Et l. 18. c. 13. Dialecticus quidam ex Platonis diatriba.

* Diatritæus, a, um, διατριταῖος, tertianus. Aurel. Acut. l. 1. c. 3.

* Diatritus, i, f. διάτριτος. accessio febris tertia die. Aurel. Tard. l. 1. c. 1.

Diatyposis, is, διατύπωσις. Est figura eadem ac hypotyposis. Sed græca vox est, & græcis litteris scribenda. V. Grammat.

Diaulus, m. 2. δίαυλος, spatium in certamine, vel cursu, quod pedes habet mille, & ducentos. Excedebat stadium, quod ex sexcentis pedibus constabat. Vitruv. l. 6. c. 2.

* Diazeugmenon, διεζευγμένον, disjunctio. Figura, ut illa Cic. Agrar. 2. c. 31. Capuam colonis deductis occupabunt. Atella præsidio communient; Nuceriam obtinebunt. Capell. l. 5. p. 176.

* Diazeuxis, f. διάζευξις, dissolutio, figura. V. Diæresis.

Diazomata. V. Balteum.

Dibalo, as, avi, atum, a. 1. ab animalium voce ductum videtur. Varro l. de L. L. Dibalare rem, h. e. ut Scaliger interpretatur, καταφαγεῖν τὴν ἐσίαν, bona consumere.

Dibapha, f. 1. porpora tinta due fiate, תולעת שני, Ger. zwveymahl geferbt purpur, Gal. qui a double teinture, Hisp. dos vezes tenido, δίβαφος, purpura Tyria, vel alia melioris notæ, quali utebantur Magistratus in prætexta, a δίς, bis, & βάπτω, intingo, quod bis tincta esset. Revera adjectivum est, & subintelligitur purpura, vel vestis, &c. Plin. l. 9. c. 39. Dibapha tunc dicebatur, quæ bis tincta esset. Cic. 2. Fam. ep. 16. Curius noster dibapham cogitat, sed eum infector moratur. h. e. aspirat ad Magistratum, sed qui dare possunt, morantur, & impediunt.

* Dibrachus, m. δίβραχυς, pes constans duabus brevibus. Diom. l. 3. p. 471.

* Dibuccino, divulgo. Val. Long. Cassiod.

* Dibus pro Diis.

Dica, f. 1. petizione, o domanda in giudizio, דין, שאלה, Ger. ein rechtshandel, anklage, Gal. procès, action, Hisp. demanda, pleyto, δίκη, causa, vel judicium, vel libellus, qui actionem continet. Dicam scribere, vel impingere, est in jus vocare, accusare, actionem alicui intendere. Cic. 3. Ver. Scribitur Heraclio dica. Ter. Phor. 2. 3. 92. Dicam tibi impingam grandem. ¶ Dicam sortiri, δίκας λαγχάνειν, est judices sorte ducere, ut, quæ prima causa ex urna exeat, prima agatur. Cic. 4. Ver. c. 15. E lege Rupilia sortiri dicas oportere. ¶ Est etiam Dica Dea Judiciorum præses, cujus ministri δικασταί, hoc est judices, & litium diremptores. Budæus. V. Dicis.

Dicacitas, f. dicacità, לעג, לחש, Ger. das schwetzen spotten, Gal. jaserie, Hisp. demasiada parleria, φιλολοιδορία, sermo cum risu alios incessens, ut Quint. l. 6. c. 3. definit. Cic. in Orat. l. 2. c. 59. Sales in dicendo, mirum quantum valent, quorum duo genera sunt, unum facetiarum, alterum dicacitatis.

Dicacule, adverb. facetamente, buffonescamente. Apul. l. 1. Miles. In eam dicacule probrum dixerat.

Dicaculus, o. 1. 2. dim. a dicax, faceto, buffone. Plaut. Asin. 3. 1. 8. Satis dicacula es amatrix. Apul. l. 3. Miles. Sermone dicaculo.

Dicæarchæa, & Dicæarchea, & Dicæarchia, & Dicæarchi, δικαιάρχεια, urbs, quæ nunc Puteoli dicitur, Pozzuolo, sic dicta, quod ea civitas olim justissime regebatur. Festus.

Dicæologia, f. giustificazione, הצדקה, δικαιολογία, juris sui in medium prolatio. Figura, cum jure nostro freti æquitatem causæ quam brevissime complectimur. Vox græca est, & græcis literis scribenda. De ea V. Gram.

Dicæus, i, δίκαιος, giusto. Apollo sic cognominatus est Thebis, quod cum ea urbs ab Alexandro caperetur, aurum a fugiente conditum sinu ejus celatum esset. Pl. l. 34. c. 8. ¶ Idem cognomen habuit & Aristides, de quo Nepos 3. 1.

Dicarchæus, a, um, adjectiv. dicitur a Poetis metri causa pro Dicæarchæus, δικαιάρχειος, a Dicæarchæa, urbe, quæ eadem est ac Puteoli, ita dicta, a δίκη, justitia, & ἀρχή, principatus, quia olim justissime regebatur, ut Fest. docet. Hinc Dicarchæa urbs, & Dicarchæus sinus, apud Sil. 14. 375. & Stat. l. 2. silv. 2. v. 3. & 100. Adde Sidon. carm. 2.

* Dicarchis. V. Dicæarchæa.

Dicassis, idem ac dicas, a dico. Plaut. Curc. 4. 2. 26. Haud in me male meditantem male dicassis. Sed eruditi malunt legere, male meditate male dicax es.

Dicatio, f. 3. ἀνάθεσις, חנכה, קדוש, consecratio, traditio. Cic. pro Balb. cap. 11. Neque solum dicatione, sed etiam postliminio potest civitatis fieri mutatio.

Dicatura, æ, f. Plin. in præf. hist. nat. Nec fiducia operis hæc est, sed in dicatura multa valde pretiosa ideo videntur, quia sunt templis dicata. Videtur autem planior sententia, si legatur: Nec fiducia operis hæc est, sed indicatura. Multa valde, &c. Ita legit Harduinus. Sed illud quoque dubium est, an Præfatio ipsa sit Plinii.

Dicatus, a, um, adject. dedicato, consecrato, מקודש, ἀφιερωθείς. Cic. in Or. c. 13. Epidicticum genus gymnasiis, & palæstræ dicatum. In vet. Inscrip. apud Gruter. pag. 258. n. 6. & 273. n. 5. legitur superlat. dicatissimus.

Dicax, o. 3. maldicente, מצחק, Ger. speyvogel, ein spotter, Gal. jaseur, railleur, Hisp. parlero, σκώπτης, qui malignis salibus maledicit. Cic. in Or. Demosthenes non tam dicax fuit, quam facetus. Id. 2. Or. c. 60. Granio nemo dicacior. Petron. in Satyr. Homo dicacissimus. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. Senec. Med. v. 113. Dicax Fescenninus.

Dice, pro dic. Plaut. Rud. Tu, siquid opus est, dice.

Dichalca, δίχαλκα, neut. plur. monetæ æreæ, oboli quartam partem valentes. Vitr. l. 3. c. 1.

Dichoreus, m. 2. pedis genus ex duobus constans trochæis, ut Audiamus, civitate, &c. V. Grammat.

* Dichotomos luna, διχότομος σελήνη, quarto di luna, luna cum dimidio orbe fulget. Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 6. Jul. Firm. præf. l. 4.

* Dichronos, di due tempi, δίχρονος. Ut dichronæ vocales, communi. Mar. Vict. pag. 1966.

Dicibulum, i, n. nugamentum, nugæ. Tertul. adv. Valent. c. 20. Puerilia dicibula, in mari poma nasci, & in arbore pisces.

Dicis, gen. sing. a δίκη, הרגל, מנהג, mos, consuetudo, sermo, vel a dico, is, vel a dico, as, vel a dex, seu dix. Sed Char. l. 1. & Vossius nomen esse censent unius casus. Dicis causa, est consuetudini causa, vel verbi, seu sermonis gratia; & dicis causa quid fieri dicitur, quod nulla alia causa fit, quam ut factum esse dicatur, idest, quod non serio, sed perfunctorie fit, nec ut officio fungamur, sed ut functi videamur. Varr. l. 5. de L. L. Dicis causa fiebant quædam, neque item facta, neque item dicta semper. Cic. 6. Verr. c. 24. Ut aliquid illi nummulorum dicis causa daret.

Dico, as, avi, atum, a. 1. dedico, nuncupo, addico, consecro, offero, dedicare, consagrare, קדש, חנך, Germ. zueignen, Gal. dédier, Hisp. dedicar, ἀφοσιόω. Cic. 1. Tusc. Ut cygni, qui non sine causa Apollini dicati sunt. Id. Fam. l. 2. Balbum quanti faciam, quamque me ei totum dicaverim, ex ipso scies. ¶ Pro simpliciter tradere. Id. pro Balbo. Non est hujus civitatis civis, qui se alii civitati dicare potest. Ibid. Dicare se in aliquam civitatem non potest. ¶ Pronunciare. Non. 4. 139.

Dico, is, dixi, dictum, a. 3. dire, parlare, אמר, דבר, מלל, Ger. sagen, reden, Gal. dire, Hisp. dezir, λέγω, proprie est loqui, a δείκω, pro δεικνύω, vel δείκνυμι, ostendo. Cic. pro Quint. Quid hoc iniquius dici, aut commemorari potest? ¶ Apud Cic. in Orat. dicere, & loqui idem non sunt, sed loqui est breviter, & sine ornamentis disserere, quod Logicorum proprium est, dicere est copiose, & ornate disserere, quod Oratorum. ¶ Dicimus autem dicere ad, & apud populum; dicere pro aliquo, contra vel in aliquem, &c. Cic. & al. At M. Sen. in proœm. l. 3. controversiar. dicere populo dixit pro ad populum. ¶ Dicere item est pronunciare. Cic. 1. de Or. c. 61. Cumque ita balbus esset, ut ejus ipsius artis, cui studeret, primam literam non posset dicere. ¶ Item creare, eleggere, quoties agitur de creatione Magistri Equitum. Liv. l. 5. Is sibi Magistrum Equitum Posthumium Ebutium dicit. ¶ Item promittere. Pomp. in Pistoribus. Nummos certos dico quinquaginta millia. Sallust. l. 2. Hist. C. Curio, quibus potuit, pecunias dictas coegit. Sic dicere dotem, vel doti, est in dotem promittere. Ter. Heaut. a. 5. sc. 1. v. 64. Quid dotis dicam te dixisse filio? Cic. pro Flac. Doti pecuniam suam omnem dixerat. V. Des. ¶ * Dicere sententiam, vel pro sententia, est de re aliqua judicium suum explicare. Cic. 10. Fam. Nec nostræ dignitatis videtur esse ibi sententiam dicere. Pl. l. 9. ep. 13. Jam censendi tempus, dicit Domitius Apollinaris consul designatus, dicit Fabricius Vejento, &c. Oratores in judicio, cum satis verborum fecissent, solebant in fine pronunciare Dixi: quo verbo ab utraque parte pronun-

nuntiato, ajebat Prætor, *dixerunt*, atque hoc ideo, ne reus se indicta causa damnatum queri posset. *Ascon. in proœm. Act. Ver. sub fin.* V. etiam *Terent. Phorm.* 2. 3. ¶ *Dicere testimonium*, & *testimonia*, est testificari, & probare. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Cum testimonium secundum fidem, & religionem gravissime dixissem. *Id. pro Sylla*. Qui in illum testimonia gravia dixerunt. ¶ *Dicere pro testimonio*, est Ital. *deporre*. *Cicer.* 7. *Ver.* Diceris pro testimonio de missione nautarum. ¶ Dicere leges, est imperare, *dar leggi*. Aliud est, quam leges ferre. Feruntur enim leges ad suos, dicuntur fere victis. *Liv.* Quando perinde ac victo jam sibi leges dicerentur. ¶ *Jus dicere* ad Prætorem pertinebat, vel ad alium Magistratum, qui juri dicundo præesset. Itaque Judices a Prætore dati non jus dicebant, sed judicabant. Est enim *dico* unum e tribus solemnibus verbis Prætoris. V. *Addico*. ¶ Dicere significat interdum indicere, denunciare, *intimare*. *Ov. l.* 2. *Trist. el. ult.* Est fuga dicta mihi, non est fuga dicta libellis. *Ter. And.* Sed dico, ne temere facias. ¶ *Dicere diem* alicui, est, vocare in jus, & diem assignare, quo ad causam dicendam præsto sit. *Liv. l.* 3. Cum diem Appio Virginius dixisset. Interdum etiam *Diem dicere* extra forum usurpatur, & est certum diem constituere, *determinare*, *ordinare*. *Cic.* 3. *Ver.* Opus in acceptum retulit quadriennio post, quam diem operi dixerat. *Cæs. l.* 1. *B. G.* Diem dicunt, qua ad ripam Rhodani omnes conveniant. ¶ *Dicere multam*, erat alicui multam ad populum, & in comitiis disceptandam indicere. Proprium fuit Tribunorum pl. In eo judicio multa certari dicebatur. Populi suffragiis vel irrogabatur, vel abrogabatur. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Sp. & L. Carvilii ducentum militum æris multam M. Posthumio dixerunt. ¶ Dicere causam. V. *Causa*. ¶ *Dicere sacramento*, vel *sacramentum*, milites dicebantur, cum ad jusjurandum adigebantur, Remp. se non deserturos. *Liv.* 2. *bel. Pun. l.* 5. Ut qui minores decem & septem annis sacramento dixissent. *Id. lib.* 4. *bel. Pun.* Hodie Consules creatis, quibus sacramenta liberi nostri dicent. *Horat.* 2. *carm. od.* 17. Non ego perfidum dixi sacramentum. Dicere dicta, V. *Dictum*. Dicere vindicias. V. *Vindiciæ*. ¶ *Dicere cœnam*, est cœnam imperare, de cœna convenire, se ad cœnam invitare, &c. *Plaut. Stich.* Ædepol cœna dicta est. ¶ *Dicere nomen alicui*, est imponere, *Liv. l.* 1. Cui Ascanium parentes dixere nomen. ¶ Dicere de scripto, est orationem legere. *Cic. pro Planc.* Reciteturque oratio, quæ propter ejus magnitudinem dicta de scripto est. ¶ *Dicere factum alicujus*, est dicendo celebrare, laudare, *Virg. Ecl.* 4. *ad fin.* Quantum sat erit tua dicere facta. ¶ Dicere, pro narrare, ut, Galli dicamus amores. *Id. Ecl.* 10. Sic dicere arma, *Horat.* ¶ Et pro canere, ut dicere carmina, dicere versus. *Virg.* ¶ Dicere salutem, *salutare*. *Cic. in ep.* passim. ¶ *Dicere honorem*, idem est ac honorem præfari, veniam petere, cum turpe aliquid, vel minus conveniens dicendum est. *Plin.* Certa quædam haud satis honeste appellantur, nisi dicto prius honore. ¶ Dicere delicias, V. *Deliciæ*. ¶ *Diceret*, modus potentialis, idest, dicere posset. *Ter. And.* 1. 1. 111. Nec satis ad objurgandum causæ: diceret, quid feci? &c. ¶ *Dicere volui*, correctionis genus est, cum quis in loquendo falsus est, ac verbum unum pro altero protulit. *Plaut. Mil.* Sorbet dormiens. Pa. Quid sorbet? V. stertit, volui dicere. ¶ Dicor, usurpatur personaliter, ut, videor. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quartus is, quem heroicis temporibus Acantho Rhodi peperisse dicitur. ¶ Interdum impers. *Cic.* 3. *de Orat.* Quamvis sphæram in scenam, ut dicitur, attulerit Ennius. ¶ Dictu, supin. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Haud facile dictu est. *Id. l.* 5. *c.* 1. Speciosa dictu sequi. ¶ In Imperativo habet *dic*, pro quo *Plaut.* interdum *dice* usurpat, ut *Curcul.* 1. 2 43. &c. V. *Duco* in fine. ¶ *Dicissis* pro dicas V. supra suo loco. ¶ *Dixti* pro dixisti. *Plaut. Merc.* 4. 4. 14. & *dixis*, pro dixeris. *Id. Mil.* 2. 3. 12 & 3. 2. 29. ¶ *Dicebo*, pro dicam in futuro. *Nævius apud Non. c.* 10. *n.* 17.

Dicrōtum, n. 2. δίκροτον, biremis, quæ duorum remorum ordinibus regitur, a prora sc. & a puppi. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 11. Ἄφρακτα, Rhodiorum, & dicrotum, Mitylenæorum, & aliud catascopium habebam. *Id. l.* 16. *ep.* 4. Nam & ipse Domitius bona plane habet dicrota.

Dictæus, a, um, adject. Cretensis, a Dicte Cretæ monte, ut Dictæa arva, *Virg.* 3. *Æn. v.* 171. Dictææ pennæ, *Sil. l.* 15. *v.* 633. h. e. sagittæ, quia Cretenses peritissimi fuere sagittandi.

Dictamnum, Dictynna, *Dittana*, *Dittamo*, opp. Cretæ, in ora Bor. in territ. Cydonis, inter Cydonem ad Or. & Cisamum ad Occ. apud prom. *Capo Spada*. Ibi mons Dictynnæus, & Dictynnæum prom.

Dictamus, m. 2. vel dictamum, vel dictamnum, n. 2. δίκταμνος, herba, pulegio similis, al. artemidon, vel artemidesion, a Dicte monte Cretæ, ubi copiose nascitur, *dittamo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Captas autem in Creta feras, cum essent confixæ venenatis sagittis, herbam quærere, quæ dictamus vocaretur, quam cum gustavissent, sagittas excidere dicunt e corpore. *Pl. l.* 26. *c.* 15. Dictamnum cum mero decoctum menses ciet.

Dictatio, onis, f. dictandi actio, *il dettare*. *Symmach. l.* 6. *ep.* 5. Dictatione properata.

* Dictatiuncŭla, f. brevis dictatio. *Hier. adv. Vig. l. sect.* 2.

Dictātor, oris, m. *Dittatore*. summus magistratus apud Romanos (olim *magister populi*, & *prætor maximus* dictus) sed extraordinarius, qui periculosissimis reipubl. temporibus creabatur, & jus vitæ necisque habebat sine provocatione, quemadmodum olim reges: a *dico*, quod a Consule diceretur; vel a *dictum*, seu edictum, quod ejus dicto audientes omnes essent. Quod sine provocatione esset, satis ostendunt duo *Livii* loca *l.* 2. *c.* 29. *sub fin.* Agedum dictatorem, a quo provocatio non est, creemus. *Et l.* 3. *c.* 20. *extr.* Dictatore opus esse reipubl. ut qui se moverit ad solicitandum statum civitatis, sentiat, sine provocatione dictaturam esse. Legimus quidem apud *eumd. l.* 8. *c.* 33. provocatum esse adversus L. Papirium Cursorem, dictatoria severitate Q. Fabium Max. Rullianum magistrum equitum suum punire volentem: sed ea provocatio magis precaria fuit, quam legitima, ut colligitur præcipue *c.* 35. ¶ Apud veterrimos auctores *Livius l.* 2. *c.* 18. scribit se invenisse, primum Dictatorem fuisse creatum T. Lartium, qui erat consul cum L. Posthumio Cominio circa A. U. 254. Principio non nisi e Patriciis legi fas fuit, postea etiam ex plebe: sed semper vir consularis eligebatur. Primus de plebe creatus est C. Marius (*al.* Martius) Rutilius circa annum 399. bello cum Faliscis, & Tarquiniensibus: qui etiam magistrum equitum primum de plebe C. Plautium dixit, ut *Liv. l.* 7. *c.* 17. narrat. Dicebatur a consule tantummodo: nec poterat a populo creari, nisi prodictator, teste *eod. l.* 22. *c.* 8. & 31. V. etiam *l.* 27. *c.* 5. Dicebatur autem captatis auspiciis, oriente nocte, & silentio, ut *Id.* docet *l.* 4. *c.* 21. *extr. l.* 8. *c.* 23. & *l.* 9. *c.* 38. Sed tamen cum aliquando Vejentes castra Romana cepissent, A. Cornelius Cossus Tribunus militum Mamercum Æmilium dictatorem dixit, scilicet quia Tribuni militum erant potestate consulari. *Id. l.* 4. *c.* 31. ¶ Duæ secures cum vigintiquatuor fascibus eum præcedebant: designabatque sibi ministrum, qui *magister equitum* vocabatur, & erat dictatori, ut Tribunus Celerum Regi, Præfectus Prætorio Cæsaribus. ¶ Designato Dictatore, ceteri omnes magistratus suam amittebant potestatem, præter illos, qui tempore regum fuerant, & Tribunos plebis. ¶ Hoc imperium semestre tantum esse voluerunt, ut est in *Leg. XII. Tab.* apud *Cic. de leg. c.* 3. & *Liv. l.* & 23. ne in tyrannidem verteretur, nisi aliter reipubl. necessitas exigeret. Nam quod L. Sulla, & C. Julius Cæsar diutius tenuere, leges palam contempserunt. ¶ Dictator equo vehi vetabatur: idque ob eam causam, quod cum militiæ Romanæ robur præcipuum esset in pedite, debebat in legione permanere, ne locum desereret: vel quod, cum in ceteris maxima esset auctoritas, & prope tyrannica, in hoc voluerint eum populo inferiorem videri. Hæc *Plutarch. in Fabio*. Ex *Livio* tamen colligimus *l.* 23. *c.* 14. solitos fuisse dictatores, ad bellum exeuntes, ferre ad populum, uti liceret equum conscendere: quod ita eis concedi solitum, ut solius belli causa equo uterentur, in omni alia jurisdictione equum habere prohiberentur. ¶ Præter imminens reipubl. grave bellum, aliæ quoque fuere causæ Dictatoris creandi, ut comitiorum consularium habendorum, *Liv. l.* 7. *c.* 26. *l.* 8. *c.* 16. & 23. & *l.* 25. *c.* 5. &c. clavi figendi tempore pestilentiæ, *Id. l.* 7. *c.* 3. & *l.* 8. *c.* 18. secessionis, aut seditionis causa, *Id. l.* 4. *c.* 13. & *l.* 7. *c.* 39. exercendæ extraordinariæ quæstionis, *Id. l.* 9. *c.* 26. ludorum faciendorum, *Id. l.* 8. *c. ult.* & *l.* 27. *c.* 33. legendi senatus, *Id. l.* 23. *c.* 22. & 23. feriarum constituendarum, *Id. l.* 7. *cap.* 28. V. etiam *l.* 30. *c.* 24. Denique ut esset, qui ludis Romanis signum mittendis quadrigis daret, Prætore ægrotante: quod tamen in dubio relinquit *in fin. l.* 8. ¶ In marmoreis fragmentis Fastorum Consularium apud *Gruter. pag.* 290. 291. &c. quoties belli causa dictator creatus legitur, *rei gerundæ causa* creatus dicitur. ¶ Apud alios quoque Latii populos Dictator in usu fuit, & quidem alicubi etiam ordinarius, ut Lanuvii, teste *Cic. pro Mil. c.* 10. Cæritum, *Inscr.* apud *Grut. p.* 214. Albanorum, *Liv. l.* 1. *c.* 23. &c. Quin *Cato* apud *Gell. l.* 10. *c.* 20. Annibalem *Dictatorem Carthaginiensium* appellat.

Dictatorius, a, um, o. 1. 2. quod erat Dictatoris. *Liv. l.* 6. Dictatorium fulmen in se intentatum. *Id. l.* 4. *c.* 14. Dictatoria majestas. *Id. l.* 7. *c.* 4. Dictatorius juvenis. h. e. Dictatoris filius.

Dictātrix, icis, f. quæ dicit agenda, præcipit, imperat. *Plaut. Pers.* 5. 1. 18. Tu hic eris dictatrix nobis.

Dictātum, n. 2. מצוה, θέμα, est veluti thema, atque præscriptum, quod magister ludi pueris præbere consuevit, a dictando, quoniam quæ magistri docent, sæpe inculcant, ut penitus excipiantur, & ediscantur. *Hor. l.* 1. *ep.* 18. Ut puerum sævo credas dictata magistro Reddere. ¶ Dicitur etiam de aliis artibus. *Juven.* Peragit dictata Magistri omnia. *Suet. in Cæs. c.* 26. Ut disciplinam singulorum susciperent, ipsique dictata exercentibus darent. Hic per *dictata* gladiatoria themata, documentaque significantur. ¶ Dictatum etiam pro epistola poni, observat *Barth. ad Claud. p.* 1216.

Dictatūra, f. 1. δικτάτωρος ἀρχή, Dictatoria dignitas. *Cic.* 2. *Off.* Quod paucos sibi dies ad Dictaturam gerendam addidisset. V. *Dictator*.

Dictātus, a, um, adject. *dettato*, ad dicendum propositus. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 54. Hæc Janus summus ab imo Perdocet, hæc recinunt pueri dictata senesque.

Dicte, Dictæus mons, *Labirinto*, al. *Lasthi*, seu *Lassiti*, al. *Sethie*, mons Cretæ, in parte Or. inter Idam M. & Gnossum urb. ad Occ. & Samonium prom. ad Or. Dictus est a Dicte Nympha, quæ in eo colebatur. Dividitur in duo brachia, quorum alterum procurrit ad prom. Samonium, alterum ad prom. Siderum in Bor. Hinc Jupiter *Dictæus* dictus quod ibi nutritus fuerit.

Dicterium, n. 2. *motti*, *che punge*, שנינה, Ger. *speyvvort*, *sprottvvort*, Gal. *mocquerie*, Hisp. *metojada*, σκῶμμα, jocus, dictum salsum, & acutum, breviter, & acute dictum. *Cic. l.* 1. *ep. ad Cornel. Nep.* Nostri, cum omnia, quæ dixissemus, dicta essent; quæ facete, & breviter & acute locuti essemus, ea proprio nomine appellari dicteria voluerunt.

Dictio, onis, f. *voce*, מלה, לשון, תיבה, Ger. *vvort*, *rede*, *spruch*, Gall. *mot*, Hisf. *palabra*, λέξις, φράσις, λόγος, pars minima orationis, significativa, ex qua instruitur oratio, & in quam resolvitur, apud veteres Grammaticos Scaurum, Diomed. &c. *Catonis* etiam & *Quint. l.* 1. *c.* 10. & *l.* 9. *c.* 1. exempla affert *Ol. Borrich. Cogit. p.* 87. ¶ Usurpatur sæpe pro enunciatione, & pronunciatione, *recita*, *il dire*, ut dictio sententiæ. *Cic.* 2. *Inv. c.* 4. Dictio causæ. *Id. pro Quint. c.* 10. & *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 4. Dictio testimonii. *Ter. Phorm.* 2. 1. 63. ¶ Dictiones etiam dicuntur Oratorum opera, & orationes. *Cic. in Bruto*. Malim mihi unam L. Crassi pro M. Curio dictionem, quam triumphos duos &c. *Quin. l.* 2. *c.* 4. Dictiones extemporales. ¶ Pro Oraculo. *Vet. Poeta apud Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 26. Aperte fatur dictio, si intelligas. *Liv. l.* 8. *c.* 24 Accito ab Tarentinis in Italiam data dictio erat, caveret Acherusiam aquam.

Dictiōsus, a, um, adject. vel dicax, *loquace*. *Varr. l.* 5. *de L.L.*

Dictito, as, avi, atum, n. *andar dicendo*, אמר, שנן, Germ. *offo sagen*, Gal. *dire souvent*, Hisf. *dezir a menudo*, πολλάκις λέγω, freq. a dicto. *Cic.* 3. *Verr.* Ut hoc jam palam dictitent. *Id. l.* 2. *de Or.* Dictitare causas. ¶ Est etiam excusationem prætendere, prætextus afferre, προφασίζεσθαι. *Liv. l.* 1. *c.* 49. Socerum gener sepultura prohibuit, Romulum quoque insepultum periisse dictitans. *Nepos Lysand. c.* 1. Cum Lacedæmonii dictitassent, hunc causam esse belli.

Dicto, as, avi, atum, a. 2. *dettare*, אמר, ὑπαγορεύω, Ger. *angeben etvvas zuschreiben*, Gal. *dicter*, Hisf. *dictar*, ἀποστοματίζω, freq. a dico. Est dicere, & tractim enuntiare, quod alius excipiens calamo notet. *Cic. Att. l.* 13. Non modo Tironi dictare, sed ne ipse quidem auderem scribere. *Id. l.* 6. *Att. ep.* 13. Epistolam dictavi propter lippitudinem. ¶ Item suggerere, *suggerire*. *Quint. l.* 7. *c.* 4. Ratio dictat, *Id. l.* 11. *c. ult.* Nonnunquam ad librarios suos ita respiciunt, ut sportulam dictare videantur. h. e. polliceri. ¶ Dictare actionem apud JCtos est litem intentare, experiri cum aliquo apud Judicem. *Paul. Dig.* 4. 8. 32.

* Dictor, oris, m. *dicitore*, λέγων, ῥήτωρ. *August. l.* 4. *de C. D. c.* 19. & *contr. Faust l.* 16. *c.* 26.

* Dictrix, f. agnoscitur ut vox latina a *Cledon. p.* 1892. *Putsch*.

Dictum, i, n. 2. *detto*, אמר, Gal. *eine rede*, Gall. *mot*, Hisp. *dicho*, ῥῆμα, sermo. *Cic.* 1. *Fam.* Nullum meum minimum dictum, non modo factum, pro Cæsare intercessit. ¶ Per excellentiam est facete, breviter, & acute dictum, quod mimorum dictum a *Varr. l.* 5. *de L.L.* vocatur, quia illi dicta hujusmodi affectabant. *Cic.* 2. *Phil.* Salsum omnino hominem, sed materia facilis in te, & in tuos dicta dicere. *Quint. l.* 6. *c.* 3. Potius amicum, quam dictum perdere, *piuttosto l' amico, che la botta*. ¶ *Vernarum dictum*, vel *vernile dictum*, similiter est dictum facetum, vel scurrile, quia etiam servi, ut mimi, hujus generis dicta solent effundere. *Tac. l.* 18. Vernile dictum omne invidiam in eum vertit. ¶ Dictum præterea pro maledicto usurpatur. *Plaut. Pseud.* 1. 3. Te differam dictis meis. ¶ Item pro jusso. *Plaut. Men.* 5. 2. 118. Imperium tuum demutat, atque dictum Apollinis. ¶ Dicto audiens, est obediens. *Cic.* 6. *Ver.* Dicto audientem fuisse Prætori. ¶ Dictis aliquem aggredi, est alloqui. *Virg.* 4. *Æn.* Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis. ¶ Cum dicto, est statim post verba, & vix dum finito sermone. *Apul.* Et cum dicto faciem suam obtexit. Dicto citius, *più presto ch' io nol dico*. *Liv. l.* 23. *c.* 47. Dicto prope citius equum in viam Claudius egit. *Hor. l.* 2. *sat.* 2. *v.* 80. ubi dicto citius curata sopori membra dedit. ¶ Apud *Ennium*, quem refert *Cic. in Bruto*, dictum accipitur pro eleganti dicendi ratione, seu pro eloquentia; ita enim ait: Cum neque Musarum scopulos quisquam superarat, Nec dicti studiosus erat. h. e. deerant Oratores, & Poetæ. ¶ Dictum factum. V. *Dictus*. ¶ Dictum pro factum, ut ἔπος, Græcis, & Hebræis *verbum*. *Plaut. Cas.* 5. 4. 17. Feci ego isthæc dicta, quæ vos dicitis?

Dicturio, is, n. 4. dicere cupio, dicere molior. *Macr. l.* 7. *Saturn. c.* 2. Fortiter a se facta semper dicturiunt.

Dictus, a, um, adject. *detto*, *pronunziato*, *recitato*. *Ter. Andr.* 1. 1. 2. Dictum puta. *Id. Eun. prol. v.* 41. Nullum est dictum, quod non dictum sit prius. ¶ *Dictum, & factum*, vel *dictum factum*, præcisa locutio est, quæ significat statim, celeriter, *detto fatto*, ליד, יד, ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον. *Ter. And.* 2. 3. 7. Dictum ac factum, invenerit aliquam causam, quamobrem ejiciat domo. *Id. Heaut.* 5. 1. 31. Quid postquam hoc est factum? M. Dictum factum huc abiit. ¶ Dicto citius V. in *Dictum*, *i*. ¶ Habere pro non dicto, h. e. tamquam dictum non sit. Legitur hæc phrasis apud *Liv. l.* 23. *c.* 22. *ad fin.*

Dictynna, f. 1. cognomen Dianæ. Sed *Diodorus l.* 6. scribit, Dictynnam ex Jove genitam, in Creta consuetudine Dianæ familiarissime usam esse, quæ res causam præbuit, ut Dictynnam, Dianamque eamdem esse dicerent. Dicta est, ut Callimachus ait, a retibus piscatoriis, quæ δίκτυα Græci dicunt, intra quæ fugiens evaserit violentiam Minoi Regis eam libidinis causa insequentis. *Stat. l.* 9. *Theb. vers.* 632.

Dictys, Cretensis fuit, qui bellum Trojanum, cui interfuit, descripsit lingua Phœnicum. Exstat ea descriptio latine, quemadmodum & Daretis Phrygii, sed cui auctori adjudicanda sit, non convenit inter eruditos.

Didascalia, f. 1. διδασκαλία, doctrina, eruditio, a διδάσκω, doceo, instituo. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 3. Διδασκαλίαν quamdam habeat. Hanc vocem non facile invenies latinis litteris scriptam.

Didascalĭcus, a, um, adject. ad magistrum pertinens. *Auson. ep.* 17. Didascalicum aliquod opusculum mittere.

Didascălus, m. 2. διδάσκαλος, præceptor, a διδάσκω, doceo. Græce habet *Cic. Fam. l.* 9. *ep.* 7.

* Didĭtus, a, um, *sparso*, *distribuito*, מפוזר, מחולק, διασπαρείς, διανεμόμενος, sparsus, disseminatus. *Lucr. l.* 3. *v.* 477. *Virg. Æn.* 8. *v.* 132. V. Dido, is.

Dīdo, us, f. 4. & onis, f. 3. alio nomine Elisa, filia Beli Tyriorum regis, quæ primis nuptiis Sichæo Herculis sacerdoti juncta fuit: quem cum Pygmalion Elisæ frater, thesauris ejus inhians, ante aram obtruncasset, illa in somnis monita, cum iis, quibus Pygmalionem invisum esse sciebat, ablatis clam thesauris, navem conscendit, & in eam Africæ partem, quæ Zeugitana dicitur, delata, tantum sibi soli emit, quantum taurino corio posset circumdare. Quo in loco cum corium in tenuissimas partes dissecuisset, spatiumque satis amplum complexa esset, urbem condidit, quam Carthaginem appellavit, arcemque in medio urbis, quam a corio bubulo Byrsam vocavit. Deinde cum Jarbas Getuliæ rex nuptias ejus ambiret, recusantemque vi, & armis cogeret, sibi ipsi manus intulit. *Virg.* 1. & 4. *Æn.* fabulatur, Æneam, capta Troja, a patria profugum vi tempestatis Car-

didit. idest dividit. ¶ Frequenter accipitur pro divulgo, sive dispergo. *Virg.* 7. *Æn.* Diditur hic subito Trojana per agmina rumor.

Didōros, m. 2. δίδωρος, duorum palmorum. *Plin. l.* 35. *c.* 14. Didoron, quo utimur, longum sesquipedale, latum pede.

Didrachma, atis, & Didrachmum, i, n. 2. δίδραχμον, δίδραχμα, nummus duas drachmas continens. *Sedul. l.* 3. *v.* 316. Hamum ferre jubet gerulum didrachmatis aurei.

Didūco, is, xi, uctum, a. 3. *dipartire*, *guidare in diverse parti*, נפץ, פתח, הביא, Ger. *zertheylen*, Gal. *déjoindre*, *séparer*, Hisp. *partir*, διαιρέω, distraho, dirimo, divido, in diversas partes, & loca duco. *Cæs.* 6. *B. G.* Dimittendæ plures manus, diducendique erant milites. *Cic. in Or. c.* 32. Cum pugnum diduxerat, & manum dilataverat. *Cels. l.* 7. *c.* 7. *n.* 4. Diducendus quotidie oculus est, ne cicatrice inter se palpebræ glutinentur. *Hor. ad Pison. v.* 325. Pueri longis rationibus assem Discunt in partes centum diducere. *Taci.* 4. *hist.* In studia Senatum diduxerat. *Quint. l.* 11. *c.* 1. Diducere argumenta in digitos. *Juv. sat.* 10. Diducere rictum.

Didūctio, onis, f. actus diducendi, apertio. *Senec. l.* 2. *Quæst. nat. cap.* 8. Ostendit intensionem spiritus velocitas ejus, & diductio.

Didūctus, a, um, adject. διακεκριμένος, divisus, distractus, *diviso*. *Tac. Ann.* 2. *cap.* 47. Diductis terris hauriebantur. *Id.* 12. *Ann.* foribus repente diductis. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 7. Injurias inimicorum in se commemorat, a quibus diductum, & depravatum Pompejum queritur. h. e. alienatum.

Didymæus, m. 2. διδυμαῖος, cognomen Apollinis, idest, Solis, a δίδυμος, geminus, quod gemina luce aerem illustrat, interdiu per se, noctu per Lunam, quæ ab ipso lumen habet, *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 17. Hinc Didymæum templum, Apollini dicatum, apud Miletum, & Branchidas pop. olim Oraculum Branchidarum.

Didȳme, f. 1. Didyma, ins. maris Ægæi, inter Cycladas, finitima Scyro, Andro, & Oliaro. ¶ Item *Saline*, al. *Panare*, ins. Siciliæ, una Æoliarum.

Diecŭla, f. 2. ἡμερίδιον, dim. a dies. *Cic. Att. l.* 5. *epist. ult.* Quid mali C. Julius fecerit, cum dieculam duxerit.

Dierecta, Dierecte, &

Dierecto, adv. in malam rem, in malam crucem, *in malora*, σκορακίζω, לאבדון. *Plaut. Trin.* 2. 4. Abin' hinc dierecte? *Id. Rud.* 4. 4. 126. I dierecta cum sucula, & porculis. *Livius*: Dierecto arma petisse dicant. h. e. in suam perniciem. V. *Dierectus*.

Dierectus, o. 1. 2. in crucem actus, quasi sub dio erectus, vel quasi die, vel in diem erectus. *Plaut. Merc.* 1. 2. 72. I hinc hodie dierectus, nugare in re capitali mea. *Id. Men.* 2. 3. *v.* 87. allegorice: Ducit lembum dierectum navis prædatoria. ¶ *Festus* dierectum ait vocari diem minime rectum, malum, sævum, per antiphrasim.

Dies, diei, m. vel f. 5. sed num. pl. solum gen. m. *giorno*, יום, Germ. *ein tag*, Gal. *un jour*, Hisf. *dia*, ἡμέρα, spatium viginti quatuor horarum, a Ζεὺς, quasi Jupiter sit lucis auctor. Grammatici docent, feminino genere significare tempus indeterminatum, masculino vero spatium 24. horarum. *Cic. Ver.* 1. *c.* 2. Cum ego diem in Siciliam inquirendi perexiguam postulavissem, invenit iste, qui sibi in Achajam biduo breviorem diem postularet. *Plin. l.* 9. *c.* 59. Per aliquot dies continuos piscator enavigat. Verum hoc discrimen non est perpetuum, præsertim apud Poetas. *Virg.* 2. *Æn. v.* 132. Jamque dies infanda aderat, mihi sacra parari, &c. *Plin.* etiam *l.* 7. *cap.* 52. Jacuit in litore tota die: deinde cum advesperasset &c. ¶ Dies aliquando ponitur pro luce diei. *Tac.* 3. *hist. c.* 56. Concionanti tantum fœdarum volucrum supervolitavit, ut nube atra diem obtenderent. Sic admittere diem, h. e. apertis fenestris lumen admittere. *Plin. l.* 9. *ep.* 35. ¶ Item pro actis diei. *Senec. l.* 3. *de Ira c.* 36. Totum diem meum scrutor, facta ac dicta mea remetior. ¶ Item pro vita. *Ovid. l.* 5. *Trist. el.* 4. *v.* 44. Sive diem videat, sive tegatur humo. Hinc obire diem, est mori. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 12. Marcellum diem suum obiisse. ¶ Dies dubius dicitur, cum nondum plene lucet. *Plin. l.* 6. *ep.* 20. ¶ Die multo, h. e. magna ex parte acto. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 22. Multo denique die per exploratores cognovit. Sic, die illustri, h. e. claro, exorto Sole. *Curt. l.* 3. *c.* 3. ¶ De die, significat interdiu. *Catul. carm.* 47. Vos convivia lauta sumtuose de die facitis. h. e. ante legitimum cœnæ tempus. Sic *Suet. in Domit. c.* 21. Lavabat de die, prandebatque ad satietatem. h. e. statim a matutino. ¶ In diem, *di dì in dì*. *Cic.* 2. *de Or. c.* 4. Barbarorum est in diem vivere. *Plaut. Men.* 3. 1. 10. Affatim est hominum qui in dies singulas escas edunt. h. e. semel in die. ¶ Diem dicere. V. *Dico*. ¶ Dies interdum dicitur tempus præstitutum alicui rei, ut dies pecuniarum, quo sc. solvenda pecunia est apud *Colum. lib.* 1. *c.* 7. Similiter in diem emere. *Nepos in Att. c.* 9. Cum illa fundum secunda fortuna emisset in diem. His respondent, proferre diem, diem laxiorem dare, servare, obire diem, hoc est tempus solvendi debiti apud *Cic. Liv.* & alios. *In diem*, & *præsens* opponuntur. *Ter. Phorm.* 5. 2. 16. Præsens quod fuerat malum, in diem abiit. *Cic. pro Cæl. c.* 24. In diem fraudis præsentis pœnas Dii reservant. ¶ *Die oculata emere*, est præsenti pecunia emere: contra vero, *emere die cæca*, dicimus, cum solutionem in diem proferimus. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 67. Eme die cæca hercle olivum, id vendito oculata die. ¶ *Dies noctesque*, pro semper, assidue, *dì, e notte*. *Cic. pro Rosc. Amer.* Dies noctesque parentum pœnas a consceleratissimis filiis repetant. ¶ *Alio die*, formula erat Augurum denuntiantium differendam esse in alium diem eam rem, pro qua cum de cœlo servassent, aves non addixissent. V. *Brisson. de formul. l.* 1. ¶ Hujus nominis genitivus est *diei*, sed reperitur & *die*, & *dii*. *Virg.* 11. *Æn.* Munera lætitiamque dii. *Id.* 1. *Georg.* Libra dies somnique pares ubi fecerit horas. ¶ Ablativ. est *die*, & etiam aliquando *diu*, ut diu noctuque, apud *Sallust.* & alios passim. ¶ *Die quinti*, *die septimi*, *die crastini*, formulæ sunt pro die quinto, crastino, &c. *Plaut. Mostel.* 4. 1. 25. *Liv. Dec.* 3. V. *Agel. l.* 10. *c.* 24.

Diĕsis, δίεσις, est quarta pars toni musici; atque ideo scribitur quatuor lineolis decussatis. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4.

Diespĭter, espitris, m. 3. *Giove*, Ζεὺς, Jupiter, quasi diei, & lucis pater. *Hor. l.* 3. *od.* 2. *v.* 29. Sæpe Diespiter neglectus incesto addidit integrum.

Diffamātus, a, um, adj. *infamato*. *Ov. Met.* 4. *v.* 236. Vulgat adulterium, diffamatumque parenti indicat. *Tac. Ann.* 15. *c.* 49. A Nerone probroso carmine diffamatus.

Diffāmo, as, avi, atum, a. 1. *divolgare mala fama*, *infamare*, הלך רכיל, Germ. *verleumbden*, *verschreyen*, Gal. *diffamer*, Hisf. *difamer*, διαφημίζω, malam famam spargo. *Apul. l.* 1. *Miles.* Non solum me diffamat probris, sed &c. ¶ In bonam partem pro divulgare, usus est *August. de morib. Eccles. c.* 14. *de Deo*: Quanto melius, atque diffusius diffamatur, tanto diligitur, & amatur ardentius.

Diffarreatio, f. 3. sacrificii genus inter virum, & uxorem, quo conjugium per confarreationem contractum dissolvebant. *Festus*. V. Confarreatio.

* Diffatigo. V. Defatigo.

Differens, entis, adject. o. 3. dissimilis, *differente*, לא דומה, שונה, διαφέρων. *Cic. in Orat. c.* 23. Res plus quam opinione differens. Et *de Fato*, *c.* 4. Has dissimilitudines ex differentibus causis esse factas. ¶ Substantive pro differentia. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Finitioni subjecta maxime videntur genus, species, differens, proprium. ¶ Cum casus habet, dativum regit. *Plin. l.* 9. 8. *cap. de delphinis*. Lingua est his brevis, atque lata, haud differens suillæ.

Differenter, adverb. *differentemente*. *Solin. c.* 1. Inferuimus pleraque differenter congruentia.

Differentia, f. 1. *differenza*, מחלוקת, Germ. *underscheid*, Gal. *difference*, Hisp. *diferencia*, διαφορά. *Cic.* 4. *Acad.* Ut, quanta differentia est in principiis naturalibus. Adde *l.* 1. *Offic. c.* 27.

Differitas, f. 3. idem ac differentia, apud vet. a differo, *Lucr. l.* 4. *v.* 637. Tantaque in his rebus distantia, differitasque est. Adde *Arnob. l.* 2. & 5.

Differo, ers, distuli, dilatum, a. אחר, anom. proprie est dissipare, in diversa ferre, dividere, a dis, & fero. Hinc *Virg.* 3. *Georg.* ait, Aquilonem differre nubes. *Hor. Epod.* 5. Eurum differre fractos remos, lupos membra insepulta. *Plaut. Rud.* 2. 3. Non cum scapha tempestas dextrorsum differt ab illis. ¶ Interdum est in ordinem ponere. *Virg.* 4. *Georg.* Seras in versum distulit ulmos. ¶ Translate est spatium temporis extendere, proferre, producere, *differire*, *prolungare*, האריך, Ger. *verziehen*, Gal. *differer*, Hisf. *dilatar*, ἀναβάλλεσθαι. *Cic. de Or.* Rem commovisti nova disputatione dignam, quam in aliud tempus differamus. ¶ *Ter. Adelph.* Me miseram, differor doloribus. i. discindor. ¶ Est item verbum neutrum, & significat distare. *Cic. in Ver.* At vide, quid differat inter meam opinionem, & tuam. *Id. in Brut.* Quo ipsi differrent ab Oratoribus. *Id.* 1. *de Invent. c.* 44. Deinde quid res cum re differat, demonstrabitur. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Differunt in candore. ¶ Interdum sumitur pro diffamare, divulgare, spargere. *Ter. Heaut. prol.* 15. Nam quod rumores distulerint malevoli, Et differre aliquem rumoribus, *Tac. Ann. l.* 1. *c.* 4.

¶ Differre aliquem dictis, *Plaut. Pseud.* 1. 3. 124. h. e. maledictis incessere. Et absolute. *Ter. And.* 2. 4. 4. Orationem sperat invenisse se, qua differat te. h. e. lacessat, proscindat. Sed hæc significatio ad primam referenda est. ¶ *Disque tulissent* pro *distulissent*, habetur apud *Plaut. Trin.* 4. 1. 14.

Differtus, a, um, nom. particip. a differtio, de quo adhuc exempla non vidimus, *pieno*, *empiuto*, fartus, impletus. *Tac. Ann.* 16. *c.* 6. Corpus differtum odoribus conditur, tumuloque infertur. *Hor. l.* 1. *Sat.* 5. *v.* 4. Forum Appii differtum nautis. *Id. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 59. Differtum transire forum.

Diffibŭlo, as, avi, atum, a. 1. *sfibbiare*, התיר הקרסים, Ger. *die hefftlein auff lesen*, Gal. *debucler*, Hisf. *quitar la he villa*, ἀποπορπέω, fibulam resolvo, discingo, exsinuo, aperio. *Stat. Theb.* 6. *v.* 570. Emicat, & torve chlamydem diffibulat auro.

Diffĭcile, adverb. *difficilmente*, בקשה, Ger. *schvverlich*, *kaum*, Gal. *difficilement*, *à peine*, Hisf. *dificilmente*, χαλεπῶς, cum difficultate, ægre, vix. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Semen inter folia durum, & quod difficile evellatur. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 56. Difficile fieri. V. Difficiliter.

Diffĭcĭlis, le, o. 3. *difficile*, *malagevole*, קשה, Ger. *schvver*, *mihselig*, Gal. *difficile*, *malaisé*, Hisf. *dificil*, δυσχερής, quod non est facile. *Cic.* 3. *de Or.* Nec hæc aut difficilia ad persequendum esse videantur. *Id.* 5. *Phil.* Difficillimum Reipubl. tempus, h. e. calamitosissimum. *Cæs. l.* 3. *B. G. c.* 15. Difficilioribus uti temporibus. *Liv. l.* 3. Difficile ad fidem est. *Virg.* 5. *Æn.* Difficiles scopuli. *Id.* 2. *Georg.* Difficiles terræ. ¶ Cum de persona dicitur, refertur ad morum asperitatem, & ponitur pro moroso, duro, aspero. *Cic. de Sen.* Senes moderati, nec difficiles, nec inhumani tolerabilem agunt senectutem. *Ovid.* 2. *de Pont. el.* 12. Difficilem esse precibus alicujus.

Difficiliter, adv. idem ac difficile, *difficilmente*. *Cic. in Acad.* Cur deinde non, ut difficiliter a vero internoscatur? *Col. l.* 5. *c.* 3. Difficiliter mensuras imbibimus agrorum. ¶ Gradus hujus adverb. communes sunt cum adverb. Difficile; immo ab hoc oriuntur. *Plin. l.* 22. *c.* 21. Difficilius concoquitur. Et *l.* 19. *c.* 7. Omnium difficillime opium nascitur.

Diffĭcul, pro difficili, apud antiquos. *Var.* apud *Non.* Quod utrum sit magnum, an parvum, facul, an difficul.

Difficultas, f. 3. *difficoltà*, קשי, χαλεπότης, arduitas, labor, negotium. *Cic.* 1. *de Orat.* Nisi rei quamdam incredibilem magnitudinem, ac difficultatem. ¶ Item inopia. *Cic.* 4. *Ver. cap.* 28. Ostendit se in summa difficultate esse nummaria. Sic difficultas annonæ, *Id. pro Domo*. ¶ Difficultas spirandi, & spiritus, apud *Cels. l.* 2. *c.* 1. & *l.* 5. *c.* 25. *difficoltà di respiro*. Sic difficultas urinæ, *Plin. l.* 20. *c.* 11. ¶ *Cic. pro Quint.* Affligi difficultatibus, *disgrazie*.

Difficulter, idem ac difficile. *Cic. de Inv.* Quid difficulter fieri, & quid facile fieri possit. *Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 62. Difficulter, & ægre fiebat.

Diffĭdens, entis, adject. o. *diffidente*, *chi dispera*, ἀπιστῶν, מתיאש. *Cic. in Pison. c.* 36. Diffidens & desperans suis rebus.

Diffidenter, adv. *con diffidenza*. *Cic. pro Cluent. in princ.* Timide, & diffidenter attingere rationem veneficii criminum.

Diffidentia, f. 1. *diffidenza*, δυσελπιστία, נואשות, יאוש, Ger. *misstrauung*, Gal. *défiance*, Hisp. *desconfianca*, ἀπιστία. *Cic.* 4. *Tusc. c.* 37. Metus quoque est diffidentia exspectati, & impendentis mali. *Id.* 2. *de Inv. cap.* 54. Fidentiæ contraria est diffidentia, & in ea re vitium est.

Diffīdo, is, diffisus sum, n. 3. *diffidarsi*, *non aver fidanza*, Ger. *mistrauen*, Gal. *se défier*, Hisf. *desconfiarse*, הליאש, אין מי תוחלת, ἀπελπίζω, non fido. *Sulpic. Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Plura de hac re scribere pudet, ne videar prudentiæ tuæ diffidere. *Cic. l.* 4. *Acad.* Invenire se posse quod cuperent, diffisi sunt. *Id. Att. l.* 12. De Othone diffido. ¶ *Diffidi*, præter. pro *diffisus sum*, est apud *Quintil. Declam.* 287. Cum causæ patris diffidisset vir fortis.

Diffindo, is, diffidi, diffissum, a. 3. *fendere*, *tagliare in più pezzi*, בקע, Ger. *zerspalten*, Gall. *mettre en pièces*, Hisp. *hender*, διασχίζω, in diversas partes findo. *Cic. de Univ.* Hanc omnem conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit. *Cato R. R. cap.* 41. Diffindere medium. ¶ Diffindere diem. *Bud.* Tria erant apud antiquos pronunciandi genera: aut enim dies diffindebatur, hoc est, res in posterum diem rejiciebatur, aut comperendinabatur, idest, in tertium diem differebatur, aut judex non liquere pronuntiabat. *Ulpian. l.* 2. *ff. si quis curator*. Et ideo etiam Lex XII. Tabul. si judex, vel alteruter ex litigatoribus morbo sontico impediatur, jubet diem judicii esse diffissum. *Liv. l.* 9. *c.* 38. Ei legem curiatam de imperio ferenti triste omen diffidit diem.

Diffingo, is, inxi, ictum, a. 3. *guastare*, *corrompere*, שחת, Ger. *das gemachet ist vviederum zerbrechen*, Gal. *defigurer*, *difformer*, Hisf. *gastar*, *vesfigurar*, διαφθείρω, est corrumpere, convellere, destruere, quod fictum, & formatum est. *Hor. l.* 3. *Carm. od.* 29. Neque diffinget, infectumque reddet. ¶ Est item reformare. *Hor.* 1. *Carm. od.* 35. O utinam nova incude diffingas retusum in Massagetas, Arabasque ferrum. ¶ Item negare. *Horat.* 2. *Sat.* 1. Nihil hinc diffingere possum. idest, non possum negare, rem sic se habere. Alii legunt, *Diffindere*. ¶ Item deprimere. *Id. l.* 1. *Sat.* 10. Diffingit Rheni luteum caput. Alii leg. *defingit*.

Diffinio, V. Definio.

Diffissio, vel Diffisio, onis, f. prorogatio, dilatio, *dilazione*, *proroga*, a Diffindo. *Gel. l.* 14. *c.* 2. In rerum diffissionibus, & comperendinationibus. Ita legit *Gravius*. Alii, *diffusionibus*.

Diffissus, a, um, adject. *spaccato*, *fesso in due parti*, ἐσχισμένος, מבוקע, ut Diffissum saxum. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 13. Ramus diffissus, *Var. l.* 1. *R. R. c.* 40. ¶ Item dilatus, *differito*. *Ulpian. Dig.* 1. 11. 2. Si alteruter ex litigatoribus morbo sontico impediatur, jubet diem judicii esse diffissum.

Diffīsus, o. 1. 2. ὁ ἀπιστήσας, part. a diffido. *Cic. pro Mur. c.* 30. Me quoque in adolescentia diffisum ingenio meo quæsisse adjumenta doctrinæ.

Diffitĕor, d. 2. *negare*, כחש, מאן, Germ. *verneinen*, *nicht bekennen*, Gal. *dénier*, Hisp. *negar*, ἀπαρνέομαι, nego, ex *dis*, & *fateor*. *Asin. Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 10. Nunquam diffitebor, multa me & simulasse invitum, & dissimulasse cum dolore. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 13. Et pudor obscœnum diffiteatur opus.

* Difflātus, a, um, flando dissipatus, נושב, διαπνευσθείς. *Auson. in Ephem. n. ult. Prudent. in Hamart. v.* 388.

* Difflētus, a, um, flendo consumtus, fletu corruptus. *Apul. Metam. l.* 1.

Difflo, as, a. 1. *gettare a terra soffiando*, נשב, Ger. *zerblasen*, Gal. *épandre*, *ou se défaire en soufflant*, Hisp. *derribar soplando*, διαφυσάω, flatu prosterno. *Plaut. Mil.* 2. 1. 17. Cujus tu legiones difflasti spiritu, quasi ventus folia.

Difflŭo, is, uxi, uxum (olim fluctum, & fluxum) neut. 3. *scorrere in più parti*, נזל, Ger. *zerfliessen*, *zerrinnen*, Gal. *couler de toutes parts*, Hisf. *correr en muchas partes*, διαρρέω, in diversas partes fluo. *Plin. l.* 21. *c.* 13. Nam & sudore diffluunt. *Lucr. l.* 3. *v.* 436. Undique vasis diffluere humorem, & laticem discedere cernis. ¶ Translate sumitur pro redundare, immoderatum esse in aliqua re. *Cic. l.* 1. *Off. c.* 30. Intelligemus, quam sit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere.

* Diffluus, a, um, diffluens. *Macrob. l.* 2. *Sat. c. ult.*

* Diffluxio, f. fluxus. *Cal. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 18.

Diffractus, a, um, adj. *rotto*, *franto*, *spezzato*, διαρραγείς, נשבר. *Suet. Cæs. c.* 27. Pene curru excussus est, axe diffracto. *Vitr. l.* 10. *c.* 6. Colossi basis a vetustate diffracta.

Diffringo, is, egi, actum, a. 3. *frangere in più parti*, שבר, רעץ, Ger. *zerbrechen*, Gal. *briser*, Hisf. *quebrantar*, διαρρήγνυμι, in varias partes frango. *Plaut. Asin.* 2. 4. 68. Crura hercle diffringentur.

Diffugio, is, ugi, n. 3. נס, ברח, Ger. *hin*, *und her fliehen*, Gal. *fuir ça*, & *la*, Hisp. *huir aca*, *y aculla*, διαφεύγω, in diversas partes fugio. *Virg.* 3. *Geor.* Quo tota exterrita silvis diffugiunt armenta. ¶ Est item simpliciter fugere. *Cæs.* 8. *B. G.* Diffugiunt ad sua præsidia. ¶ Translate ponitur pro vitare. *Cic.* 5. *Ver.* Diffugerunt permulti id, quod ostendam. ¶ Item pro refugere, renuere, *ricusare*. *Var.* 2. *R. R. c.* 4. Nec tamen diffugio, quin dicam, quæ sciam de suillo pecore. Alii leg. *defugio*.

Diffugium, ii, n. 2. *fuga*. *Tac.* 1. *hist. c.* 39. Proximorum diffugia, languentibus jam studiis.

Diffulgūro, as, fulgura spargo. *Sidon. carm.* 11. *v.* 20. Postes chrysolithi fulvus diffulgurat ardor.

Diffulmĭno, as, fulmine disjicio. *Sil. l.* 5. *v.* 277. Diffulminat omnem Obstantum turbam.

Diffundĭto, as, atum, a. 1. frequent. a diffundo. *Ammian. l.* 6. *c.* 23. (al. 12.) Ubique se se diffunditans. Et *l.* 21. *cap.* 3. Sol mens mundi nostras mentes velut scintillas ex se se diffunditans. ¶ Translate *Plautus Merc.* 1. 1. 58. Amoris vi diffunditari, ac deteri.

Diffundo, is, diffudi, diffusum, a. 3. *versare, spargere in più parti*, שפך, פזר, זרה, Germ. *zertreuen, aussgiessen*, Gal. *épandre*, Hisp. *derramar*, διαχέω, varie fundo, hinc inde spargo, dilato. *Cic. 1. de Orat.* Diffusa ramis patulis platanus. *Plin. l. 4. ep. 22.* Morbus diffunditur a capite. *Id. Paneg. cap. 36.* Oratio diffunditur in immensum. *Cic. de Amic.* Virtus diffunditur, & contrahitur. ¶ Est etiam simpliciter fundere. Dicimus autem diffundere vinum, & defundere, sed cum quodam discrimine. V. Defundo. ¶ Translate diffundere animum, est exhilarare. *Ovid. l. 1. de Art.* Diffunderque animum omnibus ista dies. Sic *Arnob. l. 7. pag. 213.* Diffundi lætitia.

Diffuse, adverb. *diffusamente*, באור, בפזור, Germ. *vveitlauffig*, Gall. *diffusément, amplement*, Hisp. *largament*, διακεχυμένως, disperse. *Cic. de Inv. l. 1. c. 1.* Enumeratio est, per quam res disperse, & diffuse dictæ unum in locum coguntur. *Id. 3. Tuscul. cap. 10.* Latius aliquanto dicenda sunt, & diffusius. *Avien. Perieg. v. 269.* Latus hoc terræ diffusius explicat agros.

Diffusilis, le, adject. o. qui se diffundit. *Lucr. l. 5. v. 468.* Levis, ac diffusilis æther.

Diffusio, f. 3. *spargimento*, זרא, Germ. *aussspreitung*, Gall. *epanchement, éffusion*, Hisp. *derramamiento*, διάχυσις, dispersio, dilatatio. *Sen. de vit. beat. cap. 5.* Comitasque, & diffusio animi. V. ibi *Lipsium*.

* Diffusor, oris, m. qui diffundit, *travasatore*. *Grut. p. 466. n. 7.*

Diffusus, o. 1. 2. διαχυθείς, מורק, המזור, sparsus, partic. a diffundor. *Cic. 2. de Orat.* Se jus Civile, quod nunc diffusum, & dissipatum est, in certa genera coacturum. *Id. 2. Fin. c. 34.* Error longe lateque diffusus. *Plin. l. 16. c. 6.* Glans querna facit suem diffusam, & gravissimam. h. e. obesam, præpinguem. *Martial. l. 3. epigr. 31.* Diffusi jugera campi. h. e. ampli. *Cic. 3. de nat. Deor.* Color diffusus sanguine, *color sanguigno*. *Plin. alter l. 7. ep. 17.* Corona diffusior. h. e. cœtus numerosior. ¶ Item exhilaratus. *Ovid. Met. 3. v. 318.* Forte Jovem memorant diffusum nectare curas Seposuisse graves. Sic *Stat. l. 4. Silv. 2.* vultus diffusus.

Diffututus, a, um, adject. exhaustus, corruptus. *Catul. carm. 29. v. 14.*

* Digamia, *bigamia*, διγαμία. *Tertul. Hieron.*

Digamma Æolicum, dicta est F litera, quod duplicis gamma imaginem referre videatur. *Cic. Att. l. 9. ep. 9.* Fundum suum Formianum vocat Digamma, quod nomen ejus ab F litera initium sumeret. Deliciûm (inquit) digamma venderem. Al. leg. *Deli tuum digamma videram*.

Digamus, i, m. *bigamo*, δίγαμος, שלו שתי נשים, qui bis uxorem duxit. *Tertul. de Pudic. c. 1.* & *Hieron. l. 1. contr. Jovin. c. 8.*

Digantia, Digentia, *Rio del Sole*, fl. Sabinorum, qui in agro Reatino oritur, ac in Tiberim per Fabarim, & Fanum Vacunæ fluit.

Digeries, f. 5. *disposizione*, סדר, διάταξις, digestio, dispositio, distributio. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 16.* Si digeries morsum reprehensionis evasit.

Digero, is, digessi, digestum, a. 3. *ordinare, disporre*, ערך, תכן, בשל, Ger. *ordnen*, Gall. *disposer*, Hisp. *digerir, disponer*, διατάττω, ordino, confusa &, congesta dispono, divido, distribuo. *Cic. 3. Ver.* Habeo istius tabulas omnes, quas diligentissime legi, atque digessi. *Col. l. 10.* Tu cinge comam, tu digere crines. Rursus *Cic. pro Rabir. Posth.* Digerere optime Rempubl. ¶ Item dilucido, interpretor. *Virg. 2. Æn. v. 182.* Ita digerit omnia Calchas. ¶ Item huc illuc fero, dissipo. *Plin. in epist.* Discordantibus ventis digeruntur. ¶ Apud *Lucanum* est sensim, & quasi per partes consumere: ita enim ait *l. 8. v. 88.* Corpus tum solvit tabes, ac digerit artus. ¶ Hinc sumitur sæpe pro concoquere, *digerire*, πέπτω, quia cibus stomachi calore ordinate per corpus distribuitur. *Cels. in præf.* Digeruntur cibus, & potio in omnes membrorum partes. *Cic. Att. l. 4.* Concaluit, ut digerat multa cruda facilius. ¶ Digerere mandata alicujus, *eseguire con ordine*. *Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Fac, ut mea mandata digeras, persequare, conficias.

Digestibilis, le, adject. qui digeri, & concoqui potest, *facile da digerire*, ut cibus digestibilis, *Cal. Aurel. l. 1. c. 5.* Oxygarum digestibile. *Apic. l. 1. c. 34.* h. e. digestionem adjuvans.

Digestim, adv. ordinate, disposite, *Prudent. Peristeph. 2. 129.* Digestim aliquid scribere.

Digestio, f. 3. *digestione*, מערכת, סדר, בשול, Ger. *verdauung der speise*, Gal. *digestion*, Hisp. *digestion*, διάταξις, πέψις, ciborum concoctio in ventriculo. *Capitol. in Vero, c. 4.* Somni fuit permodici, digestionis facillimæ. *Cels. in præfat.* Sive concoctio illa sit, sive digestio, h. e. via, & dispositio ad concoctionem. ¶ Item dispositio, ordinatio. *Vellej. l. 2. c. 53.* Digestio annorum. *Plin. l. 18. c. 25.* Siderum exortus dignoscuntur digestione circulorum. Adde *Cic. Philip. 5. c. 7.* ubi tamen alii aliter leg.

Digestivus, a, um, adject. מבשל, ut digestiva virtus, *Macer l. 1. c. 18.*

Digestorius, a, um, adject. digestivus, seu qui digestionem facit, ut digestorium medicamentum, *Plin. Valer. l. 2. c. 8.* Digestorium embamma. *Marcel. Empir. c. 20.*

Digestum, i, vel Digesta, orum, n. 2. sic appellatur a JCtis volumen continens partem Juris civilis, eo quod plurimas leges, quæ antea confusæ erant, in eo digestæ, & ordinatæ reperiuntur. Alio nomine dicitur *Pandectæ*, גמרא, πανδέκται.

Digestus, us, m. ordinatio, dispositio, administratio. *Stat. l. 3. Silv. 3. v. 88.* tibi creditur uni Sanctarum digestus opum.

Digestus, a, um, adject. ordinatus, dispositus, *ordinato*. *Cic. pro Rosc. Com. c. 3.* Nomina in codicem digesta habere. ¶ Item in ventriculo concoctus, *digerito*. *Marcel. Empir. c. 22.* Triduo purissimum, & digestissimum esse.

Digitalis, le, o. 3. *di misura d'un dito*, Ger. *eines fingers dick, lang od. breit*, Gall. *de la mesure d'un doigt*, Hisp. *de la medida de un dedo*, δακτυλιαῖος, quod habet mensuram digiti. *Plin. l. 22.* Anchusæ radix in usu est digitali crassitudine. ¶ Digitale, subst. neut. 3. δακτυλήθρα, digitorum tegumentum. *Var. l. 1. R. R. cap. 55.* Olea, quæ digitis nudis legitur, laudabilior, quam illa, quæ cum digitalibus.

Digitatus, o. 1. 2. *che ha diti*, Ger. *der finger hat*, Gal. *qui a des doigts*, Hisp. *el que tiene dedos*, qui digitos habet. *Plin. l. 11. c. 47.* Avium aliæ digitatæ, aliæ palmipedes.

Digitellus, m. 2. dim. a digitus. Hoc nomine dicitur herba quædam, quæ alio nomine sedum, sive sempervivum majus appellatur. *Plin. l. 25. c. 13.*

Digitulus, m. 2. *dito picciolo*, δακτυλίσκος, dim. a digitus. *Ter. Eun. 2. 2. 53.* Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis fortunatus.

Digitus, m. 2. *dito*, אצבע, Germ. *ein finger*, Gall. *doigt*, Hisp. *dedo*, δάκτυλος, membrum manus. *Cic. in Acad.* Cum paulum digitos constrinxerat, pugnumque fecerat. ¶ Digitorum primus Veneri sacer erat, 2. Marti, 3. Saturno, 4. Soli, 5. Mercurio. Porro primus *Pollex* dicitur, quia eo maxime pollet manus. 2. *Index*, quod eo utimur ad aliquid ostendendum, qui & *salutaris* dicitur, quia eo ori admoto silentium indicitur, res saluberrima. 3. *Medius*, quia in medio positus, dicitur etiam *infamis* propter penis similitudinem. *Pers. sat. 2. v. 33.* uda labella Infami digito, & lustralibus ante salivis Expiat. *Plaut. Pseud. 4. 7. 45.* In hunc intende digitum; hic Leno est. h. e. irride, contemne. ¶ Hinc, digitum medium ostendere, eodem sensu. *Juven. sat. 10. v. 52. Mart. l. 2. ep. 28.* ¶ 4. *Annularis* a ferendo annulo nomen habet. 5. *Auricularis*, qui *minimus* dicitur, eoque ad purgandas aures utimur. ¶ Digitus sæpe dicitur de re, aut actione minima. *Cic. Att. l. 7. ep. 3.* Mihi certum est, ab honestissima sententia digitum nusquam, supple, *discedere*. ¶ Hinc digitum proferre, exserere, porrigere, &c. *Id. 5. Fin. cap. 17.* Chrysippus ne digitum quidem ejus causa porrigendum dicebat. ¶ Hinc in digito mori. h. e. levi vulnere, aut morbo. *Plin. l. 27. c. 2.* Hinc atrox illa peroratio ejus: in digito eas mortuas. Ita refert, & explicat hæc verba *Cæl. Rhod. l. 23. c. 13.* atque ex eo plures Lexicographi. At Harduin. & alii leg. *peroratio ejus in digitum*. V. apud *Plin.* reliqua, unde colliges diversum omnino sensum. ¶ Summis digitis colere, modus loquendi a Gentilium more ductus, qui quas res sacrificaturi erant, summis digitis accipiebant. *Lactant. l. 1. Instit. c. 20.* ¶ Monstrari digito dicitur, qui aliqua in re insignis est. *Horat. l. 4. od. 3. v. 22.* Totum muneris est tui, Quod monstror digito prætereuntium. ¶ Digito cœlum attingere, est, summe beatum, & velut Diis proximum se putare. *Cic. Att. l. 2. ep. 1. a med.* ¶ Digito caput scalpere, est mollis & delicati hominis indicium. *Juvenal. sat. 9. v. 133.* ¶ Micare digitis. V. *Mico*. ¶ Digitum tollere, significat favere, & suffragari, contra vero, digitum deprimere, est refragari, damnare. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 66.* Fautor utroque suum laudabit pollice ludum. ¶ Digitum etiam tollere, seu exserere dicuntur, qui se victos fatentur: tractum a gladiatoribus, qui victi, ostensione digiti veniam a populo postulabant, ut ait Vet. Scholiast. ad illud *Pers. sat. 5. v. 119.* Nil tibi concessit ratio: digitum exsere, peccas. *Sidon. l. 5. ep. 7.* Hi sunt, quorum comparatione digitum tollerent Narcissus, Asiaticus, Massa, &c. V. ibi *Savar.* ¶ Item qui in auctione aliquid emunt, quoniam sublata manu id significant. *Scalig. ad Manil.* & *Hotomann. ad Action. 1. Ver. c. 54.* ¶ Est etiam digitus mensura quædam quatuor hordei grana in latitudinem continens. V. *Frontin. de qualit. agror.* apud *Rigalt.* & *Var. Auctor. de mensuris* apud *Goes.* ¶ In aquæductibus digitus accipitur pro certo quodam aquæ modulo, quo ex castello aqua dividitur in vicos, aut regiones, aut etiam in nobilium ædes. Habebant enim aquæductus sua castella ad divortia vicorum, a quibus aqua a custode per uncias, & digitos dividebatur. Habebat autem digitus rotundus diametrum unius digiti. *Inscript.* apud *Gruter. p. 475. n. 3.* & *Front. de aquæd.*

Digladiabilis, le, adject. *contrastabile*. *Prudent. Cath. 3. v. 147.* Hoc erat aspidis, atque hominis Digladiabile dissidium.

Digladior, aris, atus sum, d. 1. *far alle coltellate*, נצה, Germ. *fechten, betteln*, Gal. *se battre à coups de couteaux*, Hisp. *acuchillarse*, διαμάχομαι, est varie gladiis certare. *Cic. 3. de Leg.* Quibus digladiarentur inter se cives. ¶ Translate est dissentire, & contendere. *Cic. in Acad.* Quid Antipater digladiatur cum Carneade tot voluminibus?

* Diglubo. *Tertul. de Pall. c. 3.* Mollitie deiectatum diglubasse oveculam. Al. *deglabrasse*.

Digma, atis, n. δεῖγμα, משל, exemplum, rerum venalium specimen. *Cod. Theod. tit. de suar. pecua.* h. e. *l. 14. tit. 4. leg. 9.*

Dignanter, adverb. *cortesemente degnandosi*, בעין טוב. *Vopisc. Tacit. c. 8.* Loquentem dignanter audite. *Symmach. l. 5. ep. 65.* Dignanter impertias.

Dignatio, onis, f. *ampiezza, onore, dignità*, יתר, שאת, חן, כבר, מעלה, Ger. *hohe achtung*, Gal. *dignité*, Hisp. *dignidad*, ἀξίωσις, dignitas, & amplitudo propter honores gestos, aut magistratus, vel ob oris, morumque majestatem. *Sueton. Aug. cap. 46.* Jure ac dignatione Urbi quodammodo adæquavit. *Cic. Att. l. 4.* Nec quicquam, nisi de dignatione, laborat. ¶ Item gratia, familiaritas. *Liv. l. 2.* Appius hand ita multo post in principum dignationem pervenit.

Dignatus, a, um, adject. signif. passivæ, *fatto degno, reso degno*. *Virg. 3. Æn. v. 475.* Conjugio Anchisa Veneris dignate superbo. *Non. cap. 4. num. 123.* Dignatus significat dignus factus.

Digne, adv. *degnamente*, כראוי, Ger. *vvirdiglich*, Gal. *dignement*, Hisp. *dignamente*, ἀξίως, honeste, pro meritis, ut decet. *Cic. de Sen.* Nunquam satis laudari digne poterit Philosophia. *Horat. l. 2. sat. 7. v. 47.* Peccat uter nostrum cruce dignius?

Dignitas, f. 3. *dignità*, מעלה, Ger. *vvirdigkeit*, Gal. *dignité*, Hisp. *dignidad*, ἀξία, amplitudo quædam ob Magistratus administratos, rerum gestarum magnitudinem, vitæ integritatem, & sanctitatem. *Cic. Ther.* Ut omnibus in rebus ei te commodes, quoad fides, dignitasque tua patietur. ¶ Interdum sumitur pro virili pulcritudine. *Cic. 1. Off. cap. 36.* Pulcritudinis duo sunt genera, unum muliebre, quam venustatem appellamus, alterum virile, quam dignitatem dicimus. ¶ Dignitas item dicitur de sermone, & pro Figura accipitur. *Auct. ad Her. l. 4.* Dignitas est, quæ reddit ornatam orationem varietate distinguens. ¶ *Pro dignitate*, h. e. ut par est, ut rei dignitas postulat. *Nepos Attic. c. 2.* Facultas pro dignitate vivendi.

Dignitosus, a, um, adject. ἀξιωματικός, ut expon. Gloss. Philox. *Petron. fragm. Tragur.* Homo dignitosus, cui pluris erat unguis, quam tu totus es.

Digno, as, a. 1. *giudicar degno, degnare*, רצה, Ger. *vvirdigen*, Gal. *daigner, réputer*, Hisp. *tener por digno*, ἀξιόω, dignum judico. *Pacuv. apud Non. c. 7. nu. 17.* Quis Deos Infernos quibus Cœlestes dignet decorare honoribus?

Dignor, aris, atus sum, com. 1. idem, ac digno, ideft, dignum judico. *Suet. in Aug.* Universum genus operas aliquas publico spectaculo præbentium etiam cura sua dignatus est. ¶ Et passive. *Cic. in OEcon.* Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur. *Idem 1. Acad.* Ea sumenda, & quadam æstimatione dignanda docebat. V. *Gel. l. 14. c. 13.* ¶ Cum infinito *Hor. l. 1. ep. 20.* Grammaticas ambire tribus & pulpita dignor.

* Dignorant, signa imponunt, ut fieri solet in pecoribus. Ita *Festus*. Quare, quod legitur in *Gloss. Philox.* Dicorat, διαγινώσκει, corrigendum censent eruditi, *dicnorat* vel *dignorat*. In iisdem *Gloss.* Dignorat, ἀναπτύσσει, explicat, declarat.

Dignosco, is, ovi, otum, a. 3. *conoscere*, ידע, Ger. *underscheyden*, Gall. *discerner*, Hisp. *divisar, distinguir*, διαγινώσκω, discerno. *Hor. l. 1. ep. 15. v. 29.* Curvo dignoscere rectum. *Juv. sat. 10. v. 2.* Pauci dignoscere possunt vera bona, atque illis multum diversa. ¶ Legitur & *dinosco* pro *dignosco*. *Salmas.*

Dignus, a, um, o. 1. 2. *degno*, ראוי, כשר, Ger. *vverth, vvirdig*, Gal. *digne*, Hisp. *digno*, ἄξιος, cui aliquid merito debetur. *Cic. 1. de Or.* Hoc tam gravi dignus nomine. *Id. Phil. 3. c. 10.* Vir avo, patre, majoribus suis dignissimus. *Virg. Æn. 9. v. 212.* Tua vita dignior ætas. ¶ Aliquando genit. jungitur. *Plaut. Trin. 5. 2. 29.* Non ego sum dignus salutis. *Phædr. fab. 20. l. 4.* Quicquid putabit esse dignum memoriæ. ¶ Cum infinito. *Virg. Ecl. 5. v. 89.* Erat tum dignus amari. ¶ Dicimus etiam *dignus qui*, & *dignus ut*, *Cic.* & *Plaut. Mil. 4. 4. 4.* ¶ Dignum est, *bene stà, è di dovere*. *Plaut. Mil. 3. 4. 129.* Huic homini dignum est divitias esse, qui eas servat.

Digredior, eris, essus sum, d. 3. *partirsi*, אזל, סר, Germ. *hinveg gehen*, Gall. *se partir*, Hisp. *partirse*, παρεκβαίνω, discedo. *Cic. Cornificio.* Iniquo patiebar animo, te a me digredi. *Id. de Clar. Orat.* Digredi parumper a causa. *Id. 1. de Invent.* De causa digredi.

Digressio, onis, f. *partita*, נטה, Germ. *abvveichung*, Gal. *départ*, Hisp. *digression*, ἔκβασις, discessus. *Cic. l. 1. ad Q. Fr.* Tum congressio, tum vero digressio nostra. ¶ Translate dicitur de evagatione e proposito. *Cic. de Orat. l. 3. c. 53.* Ab re non longa digressio.

Digressus, o. 1. 2. part. a digredior, *partito*. *Suet. in Cæs. cap. 43.* Qui digressam a marito post biduum statim duxerat, ideft, quæ divortium cum marito fecerat.

Digressus, us, m. 4. idem ac digressio. *Cic. 2. Tusc.* Tenuissimum lumen facit proximus accessus ad Solem, digressus autem longissimum.

Digrunnio, is, n. idem quod grunnio. *Phædr. l. 5. fab. 6. v. 27.* Scurra digrunnit prior.

Dijambus, m. 2. διΐαμβος, pes metricus ex duobus jambis constans, ut *Amœnitas, quiescerent*, &c.

Dijovis, m. 3. *Giove*, Jupiter, quasi *Deus Jovis*, ut Diana, quasi Dea Jana, vel a *dies*, & *juvo*, quia nos die, & luce quasi vita ipsa afficiat, & juvet. *Gel. l. 5. c. 12.*

Dijudicatio, f. 3. διάκρισις, דין, actus dijudicandi. *Cic. 1. de Leg. c. 21.* Nam ista quidem magna dijudicatio est.

Dijudicatrix, icis, f. quæ discernit, & dijudicat. *Apul. l. 2. de Dogm. Plat.* Virtus spectatrix, & dijudicatrix omnium rerum prudentia.

Dijudicatus, a, um, adject. judicatus, *giudicato*, ut dijudicata lis, *Hor. l. 3. od. 5. v. 54.*

Dijudico, as, avi, atum, *giudicare distintamente*, שפט, דין, Ger. *urtheylen, entscheiden*, Gall. *juger distinctement*, Hisp. *juzgare entre partes*, διαδικάζω, diligenter, aut divisim judico. *Cic. in Tusc.* Utrum igitur inter has sententias dijudicare malumus, an ad propositum redire? ¶ Item decerno. *Cic. 3. Catil.* At illæ tamen omnes dissensiones ejusmodi fuerunt, ut non reconciliatione concordiæ, sed internecione civium dijudicatæ sint. ¶ Item discerno. *Cic. 4. Acad. cap. 33.* Vera, & falsa dijudicare. *Id. Part. ad fin.* Dijudicare vera a falsis.

Dijugatio, onis, f. separatio, *separazione*. *Arnob. l. 2.* Animarum a corporibus dijugatio. ¶ Legitur & *disjugatio*.

* Dijugo, as, *separare*, ἀποζεύγνυμι. *Arnob. l. 5. p. 162.* Dicitur & Disjugo, unde *disjugatus* apud *eumd. l. 7. initio*.

Dijunctio, onis, f. disjunctio, *scongiugnimento, separazione*. *Cic. 4. Acad. c. 28.* Judicare, quæ conjunctio, quæ dijunctio vera sit. Ita legit Gruter.

* Dijunctus, a, um, *separato, disgiunto*, מובדל, ἀποζευχθείς. *Var. l. 2. R. R. c. 7.*

Dijungo, is, a. 3. *separare, dividere*, הבדיל, Ger. *zertheylen, absondern*, Gal. *déjoindre*, Hisp. *desunir*, διαζεύγνυμι, separo, divido. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Dijungor a te. Ita *Grut.*

Dilabidus, o. 1. 2. ὀλισθηρός, quod facile diffluit. *Plin. l. 8. c. 55.* Propter brevitatem pili dilabidas.

Dilabor, eris, lapsus sum, d. 3. *scorrere*, καταρρέω, נפל, נזל, proprie est deorsum varie labi, celeriter descendere, fluere, decurrere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Nisi eadem se admixto calore liquefacta, & dilapsa diffunderet. ¶ Translate est devenire, *venire, discendere*. *Cic. de Am.* A sapientum familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio nostra dilabitur. ¶ Item corruere, *cadere, rovinare*. *Cic. 2. Off.* Præclarissime constituta Respublica dilaberetur. *Id. 2. Phil. c. 2.* Sed, ut est apud Poetam nescio quem, male parta male dilabuntur. *Liv. l. 35.* Dilabitur vetustate navis putris. ¶ Item diffugere, clam discedere, *partirsi nascostamente*, נפל, Germ. *hinfallen*, Gal. *s'ecouler*, Hisp. *deslizarse*, διολισθαίνειν. *Cic. 1. Tusc.* Cum posui librum, assensio illa omnis dilabitur.

* Dilaceratio, f. actus dilacerandi. *Arnob. l. 2. p. 74.*

* Dilaceratus, a, um, *Lacerato*, dilaniatus. *Ovid. Heroid. ep. 11. v. 111.*

Dilacero, as, avi, atum, a. 1. פרק, διασπαράττω, idem, ac lacero. *Cic. 1. de nat. Deor.* Non vidit, distractione humanorum animorum discerpi, & dilacerari Deum. ¶ Translate sumitur pro consumere, dilapidare, disperdere, *rovinare, guastare, distruggere*. *Cic. pro Mil.* Et annum integrum ad dilacerandam Remp. quæreret.

Dilamino, as, avi, atum, a. 1. in duas laminas divido. *Ovid. de Nuce v. 73.* Has (nuces) puer aut certo sectas dilaminat ictu. h. e. in duas partes dividit.

Dilancino, as, a. 1. idem quod lancino, lacero. *Prudent. hymn. Vincent. v. 156.* Membra dilancinata interficit.

Dilaniatus, a, um, adj. *lacerato*. *Ovid. 3. Amor. el. 9. 52.* Inornatas dilaniata comas.

Dilanio, as, avi, atum, a. 1. *stracciare*, פרק, Ger. *zerreissen, zerzerren*, Gal. *déchirer*, Hisp. *despedacar*, σπαράττω. in diversas partes lanio. *Cic. pro Mil. cap. 13.* Tu P. Clodii cruentum cadaver nocturnis canibus dilaniandum reliquisti.

* Dilapidatio bonorum, *consumamento della roba*. *Cod. 4. t. 20.*

Dilapido, as, avi, atum, a. 1. *consumare*, שחת, כלה, *verzehren*, Gall. *dissiper*, Hisp. *dissipar, desperdicar*, καταδαπανάω, proprie est dissipare, disperdere, consumere. *Ter. Phor. 5. 7. 4.* Priusquam dilapidet nostras triginta minas. ¶ Videtur etiam sumi pro lapides auferre, lapidibus purgare. *Cato de R. R. c. 46.* Locum bipallo vortito, dilapidatoque. Sed castigatiora exemplaria habent *delapidato*.

Dilapsio, onis, f. actus dilabendi, consumptio, absumptio, רקבון, διαφθορά, *August. l. 22. de Civ. Dei c. 12.* Corruptiones & dilapsiones corporum mortuorum.

Dilapsus, a, um, adject. 12. *consumato, sfatto, rovinato*, רקב. *Cic. l. 2. de Natura Deor. c. 10.* Glacies liquefacta, & dilapsa. *Virg. 5. Georg. v. 557.* Dilapsa cadavera tabo. *Liv. l. 4.* Ædem Jovis vetustate dilapsam refecit.

Dilargior, iris, itus sum, com. 4. *donare a diversi*, נתן, Ger. *reichlich aussgeben*, Gall. *faire largesse, donner liberalement*, Hisp. *dar a muchos*, διαδίδωμι, est varie, aut diversis largiri, vel valde largiri. *Cic. 2. de Leg. Agr. 2.* Qui omnia sine ulla religione, quibus voluit, est dilargitus.

Dilargitus, a, um, particip. a *dilargior*, passiva significatione, *Sallust.* apud *Gel. 15. 13.* Dilargitis proscriptorum bonis.

Dilatatio, onis, f. *allargamento*, הרחבה, ἀναπετασμός, actus dilatandi. *Tertul. de anim. c. 37. sub fin.* Lamina major efficitur per dilatationem.

Dilatatus, a, um, adject. *dilatato*, מורחב. *Cic. l. 3. de Leg. c. 14.* Hæc lex dilatata in ordinem cunctum, coangustari etiam potest.

Dilatio, f. 3. *dilazione, prolungazione*, אחור, ἀναβολή, temporis prorogatio, sive exstensio. *Cic. 3. Phil.* Quæ est igitur exspectatio, aut quæ minima dilatio temporis.

Dilato, as, avi, atum, a. 1. *allargare*, פתח, הרחיב, Ger. *ausstrecken, ausspannen*, Gall. *dilater*, Hisp. *dilatar*, πλατύνω, latum facio. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ipsius autem partes eæ, quæ sunt infra, dilatantur, quæ autem supra, contrahuntur. ¶ Et translate. *Cic. pro Flac. c. 5.* Non dilatabo orationem meam.

Dilator, m. 3. qui differt. *Hor. in Art. v. 172.* Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri.

Dilatorius, a, um, adject. *che prolunga*, ut dilatoriæ exceptiones. *Leg. 2. & 3. Dig. de except. & præscript.*

Dilatus, o. 1. 2. *differito*, partic. a differor. *Cic. 4. Ver.* Ne Petilius privato illo judicio transacto, aut dilato cum cæteris in consilium reverteretur. ¶ Item dispersus, evulgatus, *divulgato*. *Nepos 20. 10. 1.* Celeri rumore dilato.

Dilaudo, as, a. 1. הלל, שבח, ἐπαινέω, varie, vel valde laudo. *Cic. Att. lib. 6. ep. 2.* Aut attingere eos libros, quos tu dilaudas.

Dilaxo, as, a. 1. dilato, laxo. *Lucil.* apud *Porphyr. Scholiast. Horatii* ad *sat. 2. l. 1.* Cruribus dilaxat.

Dilectio, onis, f. amor, *amore*, אהבה, ἀγάπη, ἐκλογή. *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 27.* Oluscula decimantes, & dilectionem Dei prætereuntes.

Dilector, oris, m. amator, *amante*, אוהב, ἀγαπῶν. *Apul. l. 2. Flor.* Atque ego me dilectorem tuum profiteor. *Tertul. l. 4. cont. Marc. c. 23.* Parvulorum dilector.

Dilectus, a, um, adj. *amato*, חביב, ἀγαπητός. *Virg. Æn. 1. v. 348.* Magno dilectus amore. *Claud. 3. de rapt. Pros. v. 72.* Stabat præterea luco dilectior omni laurus. *Stat. 8. Theb. v. 99.* Augur Apollineis modo dilectissimus aris. ¶ *Dilectus*, pro delectus, *scelto*, נבחר, ἐκλεκτός, scribebant Ver. qua de re multa exempla afferunt *Pareus in Lex. Crit.* & *Danetius*.

Dilectus, us, ui, m. idem quod delectus, ut dilectus militum, apud *Festum. Id. in voce Lacus:* Ut in dilectu censuque primi nominantur. ¶ Ita apud Veteres constanter legi, testantur *Pareus in Lex. Crit.* & *Danetius*.

Dilemma, atis, n. δίλημμα, est argumentatio, in qua utrinque adversarius capitur, sive in qua utra pars ab adversario concessa fuerit, reprehenditur: ut *Si implacabiles sunt iracundiæ, summa est acerbitas; sin autem exorabiles, summa lenitas.* A Cic. appellatur *complexio*, a Gellio *syllogismus cornutus*, quia sic argumentationis cornua in eo disponuntur, ut qui alterum effugerit, in alterum incurrat. V. *Gellium l. 5. c. 10.*

Diligens, o. 3. *diligente, assiduo*, שוקד, חרוץ, חרד, אוהב, Ger. *fleissig, sorgfeltig*, Gal. *diligent*, Hisp. *diligente*, ἐπιμελής, gnavus, solers, minime segnis, studiosus. *Cic. 1. Agr.* Sane est in eo diligens. *Id. pro Cæl. c. 30.* Diligentissimus officii. *Nepos Epamin. c. 3.* Adeo veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur. *Vellej. l. 1. c. 4.* Diligentior ritus patrii custodia. *Plin. l. 4. ep. 13.* De suo certe diligentes erunt. *Cic. Catil. 1.* Diligentissimus ad custodiendum. ¶ Diligens etiam dicitur, qui est parcus, & frugi in re familiari administranda. *Cic. 4. Ver. c. 18.* Diodorus homo frugi, ac diligens, qui sua servare vellet.

Diligenter, adv. *diligentemente*, בחרדה, Germ. *fleissiglich, sorgfeltiglich*, Gall. *soigneusement, diligemment*, Hisp. *diligentemente*, ἐπιμελῶς, studiose, cum cura, & sollicitudine. *Cic. 1. de Or.* Itaque in iis artibus quam diligenter, & quam prope fastidiose judicamus! *Cæs. l. 5. B. G. c. 35.* Præceptum diligentissime observare. *Cic. Att. l. 10. ep. 12.* Omnia quo diligentius cogitata, eo facta sunt imprudentius. ¶ Significat etiam, cum delectu. *Var. l. 5. L. L.* Sed quod his magis promiscue, quam diligenter consuetudo est usa, &c.

Diligentia, f. 1. *diligenza*, חרדה, שקידה, Ger. *fleiss, sorg*, Gall. *diligence, soin*, Hisp. *diligencia*, ἐπιμέλεια, studium, cura, sollicitudo. Differt a cura, & opera, quia diligentia ad corpus, & ad animum refertur, cura ad animum, opera, ad corpus. *Cic. 5. Fam. ep. 6.* Adhibui diligentiam, quotiescumque Senatus fuit, ut adessem. *Id. l. 10. ep. 2.* Diligentiam ad aliquid conferre. ¶ Diligentiam pro amore, & dilectione usurpat *Symmach. l. 1. ep. 37. & 41.* &c. Est enim a *Diligo*. ¶ Accipitur interdum etiam pro parsimonia. *Auct. ad Her. l. 4.* Non est ista diligentia, sed avaritia.

Diligo, is, dilexi, dilectum, a. 3. *amare*, אהב, חבב, Ger. *lieben*, Gall. *aimer*, Hisp. *amar*, φιλέω, amo. Sed tamen minoris vis est, ut notat *Valla*, & *Nonius c. 5. n. 3. Cic. l. 9. Fam. ep. 14.* Quis erat qui putaret, ad eum amorem, quem erga te habebam, posse aliquid accedere? tantum accessit, ut mihi nunc denique amare videar, antea dilexisse. *Id. 1. de nat. Deor. c. ult.* Dii inter se diligunt, & hominibus consulunt. Pro *diliguntur*, & est elegantissimus dicendi modus. Sic etiam *amo* usurpatur. ¶ Apud Veteres idem est, ac deligo. V. *Dilectus*. ¶ Est item dividere. *Plaut. Curc. 3. 54.* Clypeatus elephantum machæra diligit. Ita legit *Nonius*: alii *difficit*, al. *dirigit*, al. *disecat*.

Dilogia, f. 1. διλογία, figura, cum ambiguum dictum duas res significat, a δίς bis, & λόγος, sermo. *Ascon. in 2. Verrina.*

Diloricatus, a, um, adject. lorica exutus, vel simpliciter exutus, *spogliato*. *Apul. l. 7. A. A.* Diloricatis statim pannulis.

Dilorico, as, avi, atum, a. 1. *sciogliere*, קרע, פתח, Ger. *zerreissen*, Gall. *déchirer*, Hisp. *desmallar*, διακόπτω, proprie est loricam aperire; translate usurpatur de re qualibet pro dissolvere, discindere. *Cic. 2. de Orat. c. 28.* Et ejus diloricare tunicam, & judicibus cicatrices adversas ostendere.

Diloris, e, adject. qui duo tantum lora habet. V. *Monoloris*.

Diluceo, es, uxi, n. 2. *risplendere*, האיר, Ger. *scheinen*, Gal. *éclarer*, Hisp. *luzir, fer claro*, διαλάμπω, distincte, sive perfecte luceo. *Gel. l. 2.* Eo die, qui post eam noctem diluxerit. Adde *Hor. l. 1. ep. 4.* ¶ Translate usurpatur pro patere, clarum, & apertum esse. *Liv. l. 3. c. 16.* Dilucere res magis Patribus, atque Consulibus.

Dilucescit, uxit, imp. 3. *e dì*, אור, Ger. *der tag bricht an, ter vverden*, Gal. *il se fait jour, le jour comente à poindre*, Hisp. *amanece*, ἡμέρα γίνεται, dies fit. *Cic. in Cat. 3. c. 3.* Comprehensi ad me, cum jam dilucesceret, deducuntur.

Dilucide, adv. *chiaramente*, באר היטב, Ger. *klerlich*, Gal. *clairement*, Hisp. *claramente*, σαφῶς, clare, perspicue. *Ter. Phor. 2. 3. 52.* Dilucide expedivi, quibus me oportuit judicibus. *Ulp. l. 19. Dig. de Pecul.* Quæstio dilucidius tractata. *Aug. ep. 29. ad Hieron.* Dilucidissime convincere aliquem.

Dilucido, as, avi, atum, a. 3. *dichiarare*, באר, Ger. *erkleren, erleutern*, Gal. *déclarer*, Hisp. *enclarecer*, ἐμφανίζω, declaro, clarum facio. *Auct.* ad *Her. lib. 3. cap. 4.* Nam quod in docendo rei dilucidandæ causa dolum appellavimus.

Dilucidus, o. *chiaro*, ἐμφανής, אור, clarus. *Cic. 3. Fin. c. 1.* Nostraque, ut mihi videtur, dilucida oratio. *Id. in Or. cap. 5.* Omnia docentes, & dilucidiora, non ampliora facientes.

Diluculat, abat, imp. 1. *farsi giorno, aggiornare*, אור, ὀρθρίζω, est diluculum fieri. *Gel. l. 2. c. 29.* Die crastino, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant.

Diluculo, adv. *al far del giorno*, בבוקר, Germ. *angehends tags*, Gal. *à l'aube du jour*, Hisp. *a la marugada*, περὶ ὄρθρον, summo mane. *Cic. Att. l. 16. ep. 13.* Dum venissem diluculo ad pontem Tiretium.

Diluculum, n. 2. *alba, aurora*, שחר, משחר, Germ. *die morgenrethe*, Gal. *l'aube du jour*, Hisp. *el alva*, ὄρθος, aurora, a *diluceo*, quia incipit dilucere. Est autem mane diluculum, quod vesperi crepusculum. *Cic. pro Rosc. Amer. cap. 7.* Primo diluculo nuntius hic Ameriam venit. *Plaut. Amph. 2. 2. 111.* Ego ne hinc abii abs te hodie cum diluculo?

Diludia. V. Deludium.

Diluo, is, lui, lutum, a. 3. *lavare*, רחץ, שטף, טבל, Ger. *saubern*, Gal. *laver*, Hisp. *lavar*, ἀπολούομαι, lavo, purgo, lavando abstergo, a λύω. *Cæs. 2. B. C.* Ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset. ¶ Est item aquam, vel alium liquorem miscere, temperare. *Virg. Georg. 1. v. 344.* Cui tu lacte favos, & miti dilue Baccho. *Curt. 3. 6.* Diluere medicamentum. ¶ Translate est auferre, minuere. *Cic. 3. Tusc.* Quæ cogitatio omnes molestias extenuat, & diluit. *Sen. ep. 29.* Diluere auctoritatem. ¶ Est item refellere, dissolvere, a διαλύω, omisso, *a*, ut in διαφέρω, *differo*, διαγινώσκω, *dignosco*. *Cic. 7. Ver.* Quo facilius crimen inimicorum diluere possim. ¶ Item explicare, *Cic. pro Clu.* Cum ego unaquaque de re dicam, & diluam. *Plaut. Rud. 4. 4. 64.* Abstine maledictis, & mihi, quod rogavi, dilue.

Dilute, adv. diluendo. *Macr. 7. Sat. c. 13.* Sordidatum pallium in mari dilute lavi.

Dilutum, n. 2. id. liquidum, in quo aliquid certo tempore fuit maceratum. *Plin. l. 27. c. 7.* Bibitur & madefacti absynthii dilutum.

Dilutus, a, um, o. *misto, temperato*, ממזג, נמסך, מהול, κεκραμένος, quod mixtum, vel temperatum est, ut vinum aqua mixtum. *Martial. l. 1. epigr. 107.* Diluti bibis unciam Falerni. *Cic. in fragm. orat. pro Font.* apud *Ammian. l. 15. c. 29.* Gallos post hæc dilutius esse poturos. *Cels. l. 1. c. 3.* Potio quam dilutissima. ¶ *Dilutus odor* est, qui minime est vehemens, sed lenis. *Plin. l. 15. c. 28.* ¶ *Dilutus color* dicitur, qui velut aqua adhibita, minus intensus est, *dilavato, smorto*. *Gel. l. 2. 2. 26.* Luteus color rufo est dilutior. Sic ruina diluta, apud *Cels. l. 2. c. 4. & 6.*

Diluvialis, le, adject. ad diluvium pertinens. *Solin. cap. 9.* (al. 14.) Quas solas (montium altitudines) diluvialis irruptio inaccessas reliquit.

Diluvies, ei, f. idem, ac diluvium, a *diluo*, qua significat inundare, submergere. *Hor. l. 4. Carm. od. 14.* Horridamque cultis diluviem minitatur agris.

Diluvio, as, a. 1. שטף, submergo. *Lucr. l. 7. v. 388.* Ultraque minantur omnia diluviare ex alto gurgite ponti.

Diluvio, onis, f. idem ac diluvium. *Censorin. de die Natali, c. 18.* κατακλυσμός, quam nostri diluvionem vocant.

Diluvium, n. 2. *diluvio*, מבול, שטף, *vvassergusss, sindflusss*, Gal. *déluge*, Hisp. *diluvio*, κατακλυσμός, terræ inundatio ab immodicis imbribus, vel maris, fluviive incremento proficiscens, a *diluo*, qua significat inundare, submergere. Aliqui dictum putant, quia terram lavat, & sordibus purgat. *Pl. in ep. 17. l. 8.* Hic assiduæ tempestates, & crebra diluvia. ¶ Metaphorice ponitur pro eversione, *ruina, distruzione*. *Virg. 7. Æn.* Diluvio ex illo diversa per æquora vecti.

Dimachæ, arum, m. 1. διμάχαι. Equitum genus, qui aliquando & pedites pugnant, quales sunt apud nostros *i dragoni*. *Curt. l. 5. c. 13.* Delectis equitum sex millibus trecentos, quos Dimachas appellant, adjungit. Dorso hi graviora arma portabant, cæterum equis vehebantur; cum res locusque posceret, pedestris acies erat.

Dimadeo, vel Dimadesco, is, ui, n. valde madeo. *Lucan. l. 6. v. 479.* Dimaduere nives, h. e. resolutæ sunt, ac dissolutæ.

Dimano, as, avi, atum, n. f. *scorrere in diverse parti*, נהר, נזל, διαρρέω, diverse, sive diversim mano. *Cic. pro Cæl. c. 3.* Meus hic forensis labor, vitæque ratio dimanavit ad existimationem hominum &c. *Catul. carm. 51.* Tenues sub artus flamma dimanat. Al. leg. *demanat*.

Dimensio, V. Demensio.

Dimensus. V. Demensus.

* Dimersus, a, um, demersus. *Tertull. de cul. fem. c. ult.*

Dimetatus. V. Dimeto.

Dimeter, tra, trum, δίμετρος, idem ac bimeter. *Sidon. l. 9. ep. 17. in carm.* Dimetra arte opus texere. *h. e.* duplici versuum genere.

Dimetiens, tis, subst. f. 3. διάμετρος, קוטר, linea recta, figuram, qua longissime patet, ex æquo secans. *Plin. l. 2. c. 23.* Quantas dimetiens habeat septimas.

Dimetior. V. Demetior.

Dimetitus, a, um. V. Demetitus.

Dimeto, as, avi, atum, a. 1. metas, seu fines describo, dimetior, תאר, הגביל, *disegnare, misurare*. *Liv. l. 8. c. 38.* Tum Dictator postquam sine magno incommodo progredi non potest, eum ipsum, in quo constiterat, locum castris dimetari jussit. *Cic. de nat. Deor.* Atque ita dimetata signa sunt, ut in tantis descriptionibus divina solertia appareat. Al. leg. *demetata*.

* Dimetria, æ, f. διμετρία, carmen ex jambis dimetris. *Auson. ep. 16.*

Dimicatio, f. 3. *battaglia*, מצה, קרב, מלחמה, ἀγώνισις, actus dimicandi. *Cæs. 7. B. G.* Omnium superiorum dimicationum fructum in eo die, atque hora docet consistere. *Cic. in Or. c. 13.* In aciem dimicationemque venire. *Id. pro Rabir.* Dimicatio capitis, & famæ, h. e. discrimen.

Dimico, as, avi, & ui, atum, n. 1. *combattere*, נלחם, נצה, ἀγωνίζομαι, pugno, rem prælio dijudico, a διαμάχομαι, vel a *mico*, quia gladii in præliando fulgent. *Cic. de nat. Deor.* Cum Posthumius cum Octavio dimicaret. Sic dimicare acie, pugna, prælio, apud *Cic.* & *Liv. Ov. 2. Amor. el. 13. ad fin.* Hac tibi sit pugna dimicuisse satis. *Pl. l. 12. c. 25.* Dimicatumque pro frutice est. ¶ Dimicare capite, *Liv. l. 2. c. 12.*

Dimidiatim, adv. *per mezzo*, בתוך, בחצי, Ger. *den halben theyl*, Gal. *par la moitié*, Hisp. *por la mitad*, ἥμισυ, pro media parte. *Plaut. Mil. 3. 1. v. 158.* Sed percellunt se, & procumbunt, dimidiatim dum appetunt. Ita legit *Turneb. l. 7. Adv. c. 6.* Sed communius legitur *dimidiati*.

Dimidiatio, onis, f. *dimezzamento*, מחצית, ἡμίσευμα, divisio in duas partes æquales. *Tertul. l. 1. advers. Marcion. c. 24.* Dimidatio salutis.

Dimidiatus, a, um, o. 1. 2. *partito in due parti uguali*, חצי, נחצה, Germ. *in zvvey getheilt* Gall. *partagé en deux*, Hisp. *partido a media, demediado*, ἡμισευθείς, quod in duas partes divisum est, *Cic. 4. Ver.* Eximunt ex anno unum, dimidiatumque mensem. *Id. Tusc. 3. c. 23.* Versiculi dimidiati. *Plin. l. 16. c. 39.* Luna dimidiata.

* Dimidio, as, *dimezzare*, ἡμισεύω, διχοτομέω, in duas partes seco. *Ter. de C. C. c. 5.* Quid dimidias mendacio Christum? totus veritas fidei.

Dimidium, ii, n. pars dimidia cujuscumque rei, *la metà*, חצי, מחצה, τὸ ἥμισυ. *Plaut. Pseud. 1. 5. 37.* Bonus animus in re mala dimidium est mali. *Cic. de Orat.* Se dimidium ejus quod pactus esset, pro eo carmine daturum. *Liv. l. 35.* Dimidium militum. ¶ *Dimidium plus toto*, πλέον ἥμισυ παντός, ænigma, quo mediocritas commendatur. Sed Græcum est. *Plato l. 5. de Rep. & 3. de Leg.*

Dimidius, a, um, o. *mezzo*, חצי, Ger. *halb*, Gall. *demi*, Hisp. *medio*, ἥμισυς, pars altera dimidiati, a *medium*, quasi per medium divisus. *Cic. pro Rosc. Amer.* Tu sine me cum Flavio decidisti, utrum pro dimidia parte, an pro tota? *Id. 3. Fam. ep. 29.* Heres ex parte dimidia. *Plin. l. 20. c. 3.* Aquam decoquere ad dimidias, h. e. ad dimidias partes.

Diminoro, vel Deminoro, as, a. 1. idem quod diminuo. *Ter. de An. c. 33.*

Diminuo, & Deminuo, is, ui, utum, *diminuire*, הזעיר, מעט, גרע, Ger. *vermindern*, Gal. *diminuer*, Hisp. *menguar*, χηόω, minuo. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Ne quid de bonis, quæ L. Octavii Nasonis fuissent, cui L. Plancus heres est, diminuerent. *Ter. Eun. 4. 7. 33.* Deminuam ego caput tibi hodie, nisi abis. h. e. frangam. Adde *Plaut. Bacch. 1. 3. 109.* ¶ Interdum significat alienare, quo sensu accipit *Pareus in Lex. Crit.* Ciceronis verba modo allata. V. *eumdem Pareum* plura in hanc rem congerentem.

Diminutio, vel Deminutio, onis, f. 3. *diminuzione*, מעוט, הגרעה, הגורעה, μείωσις, actus diminuendi. *Cic. in Rul.* Quo animo libertatis vestræ diminutionem ferre possitis. ¶ Diminutio capitis apud JCtos est prioris status mutatio, cum scilicet aut libertatem, aut civitatem amittimus, aut per adoptionem alterius nos potestati submitti-

mittimus. *Fest.* & *Justinian. in Instit. l.1.tit.35.* ¶ Item alienatio. *Cic. l. 2. Off. c. 21.* Ne de bonis privatorum publice diminutio fiat. V. *Diminuo*.

Diminutive, vel Deminutive, adverb. ὑποκοριστικῶς, diminutiva forma. *Ascon. in præm. action. Verr.* Dies diminutive diecula dicitur. Adde *Macrob. 5. Saturn. c. 21.* & *Ulpian. Dig. 36. 1. 16.*

Diminutivus, vel Deminutivus, a, um, *diminutivo*, quod diminutionem significat, ut Nomen diminutivum, ex. gr. *doliolum*, &c. *Ter. Apol. c.32.* Diminutiva vox.

Diminutus, vel Deminutus, a, um, adj. *sminuito*, ממועט, גרוע, μειωθείς, ut diminuta potentia, *Cæs. l. 1. B. G. c. 10.* Deminutæ copiæ, *Ibid. l. 7. c. 31.* ¶ Diminutus capite quis dicatur, V. *Diminutio*. ¶ Comparat. diminutior. *Tert. adversf. Marc. l. 2. c. 9.* Transire in aliquam diminutiorem qualitatem. ¶ Significat etiam alienatus. V. *Diminuo*. *Cic. pro Sylla*: Ut quæ causa cæteros ad facinus impulit, cupiditas retinendæ possessionis, ea Erutio non fuerit, prædiis diminutis.

Dimissio, f. 3. ἄφεσις, actus dimittendi, *il mandar via*, *o licenziare*, ἀπόλυσις, שלוחים, *Cic. 5. Verr. c. 33.* Propter dimissionem propugnatorum, atque remigum. *Id. Parad. 6. c. 2* Dimissiones libertorum ad fænerandas diripiendasque provincias.

* Dimissor, oris, m. qui dimittit, aut veniam dat, מוחל, שולח, ἀπολύων. *C. Cor. Tertull. & August.*

Dimissoriæ litteræ, ἀποστολιμαῖα γράμματα, inquit *Modestin.* sunt, quæ vulgo *apostoli* dicuntur, quod per eas causa ad eum, qui appellatus est, dimittitur. Sic *Marcell. l. un. ff. de libel. dimiss.* Gloss. gr. lat. Dimissoria, ἀποστολική.

Dimissus, a, um, adject. ex particip. *mandato via*, *licenziato*, מופטר, ut dimissa concio. *Cic. Attic. l. 2. ep. 24.* *Senec. ep. 31.* Dimissa in populos notitia nominis, h. e. dispersa. *Suet. Tiber. c. 49.* Dimissam Lepidam e matrimonio. h. e. repudiatam. *Cic. 4. Academ.* In ista Philosophia, quæ nunc prope dimissa revocatur, hoc est omissa, relicta. ¶ Dimissis manibus fugere, est celeriter fugere. *Plaut. Pseud. 3. 2. 52.* Odor dimissis pedibus in cælum volat. B. Odor dimissis pedibus? C. Peccavi inciens, quia enim dimissis manibus volui dicere. Al. *Demissis*. Græci dicunt παρασεῖσθαι τὰς χεῖρας.

Dimitto, is, isi, issum, a. 3. *mandare in diverse parti*, שלח, הפטיר פטר, Ger. *hinweg senden*, Gal. *renvoyer*, Hisp. *embiar*, διαπέμπω, diversa in loca mitto. *Sallust.* C. Manilium Fesulas, Septimum in agrum Picenum, C. Julium in Apuliam dimisit. *Virg. 1. Æn. v. 576.* Equidem per litora certos dimittam. ¶ Accipitur etiam pro permittere, & in potestatem dare. *Cic. 1. de Rep.* Tum annui Consules, tum dimissi populo fasces. ¶ Item pro relinquere, *lasciare*. *Cic. l. 12. ep.* Non idcirco eorum usum dimiseram, quod iis succenserem. *Liv. l. 3. cap. 3.* Dimittere curam ex animo. ¶ Sæpe est, abire permittere, abeundi potestatem facere, *lasciar andare*, *licenziare*, ut dimittere concionem, Senatum, consilium, *Cicero* sæpe. Et Dimittere a se aliquem, *Id. Q. Fr. l. 3. Att. l. 8.*

Dimotus, a, um, adject. loco motus, *smosso*, *commosso*. *Plin. l. 36. c. 18.* Dimota a centro suo tellus. *Tacit. hist. 1. c. 49.* Dimotis omnibus. *Ovid. Heroid. epist. 17.* Dimotæ murmur aquæ.

Dimoveo, es, ovi, otum, a. 2. *rimovere*, *movere*, הזיז, הניע, Ger. *verrucken*, Gall. *remuer*, Hisp. *remover*, *mover*, διακινέω, removeo. *Cic. pro Cæc.* Dimoveri, & depelli de loco necesse est eum, qui dejiciatur. *Id. de Leg. Agrar.* Dimovere de possessionibus. ¶ Et translate. *Cic. in Parad.* Voluptas, quo est major, eo magis mentem ex sua sede, & statu dimovet. *Plaut. Pers.* Ego de hac sententia non dimovebor. ¶ Significat etiam, in diversas partes moveo. *Virg. 2 Georg. v. 513.* Aratro terram dimovere.

Dindymene, es, f. 1. Δινδυμήνη, Cybele, a Dindymo M. ubi colebatur, *Martial. l. 8. epigr. penult.* Non per mystica sacra Dindymenes.

Dindymus, m. 2. & Dindyma, orum, n. pl. 2. Cybelus, Adoreus, mons Phrygiæ Magnæ, ex quo Sangarius, Hermus, & Gallus diversis locis profluunt. *Vig. 9. Æn. vers. 617.* Ite per alta Dindyma. *Plin. lib. 6. cap. ult.* Cujus a vertice mons Dindymus.

Dinocrates, Architectus fuit, qui Alexandriam in Ægypto jussu Alexandri M. condidit. *Vitruv. præfat. l. 2. Ammian. l. 22. c. 40.*

* Dinosco. V. Dignosco.

* Dinudo. V. Denudo.

Dinumeratio, & Denumeratio, onis, f. *enumerazione*. *Paul. Dig. 38. 10. 10. §. 10.* Eadem dinumeratione hic quoque octo personas computabimus. ¶ Est etiam Figura Rhetorica, per quam multa numerantur. *Cic. 3. de Or. c. 54.* & *Quintil. l. 9 c. 3.*

Dinumero, as, avi, atum, a. 1. idem ac numero, *contare*. *Ter. Adelph.* Jube nunc, jam dinumeret Babylo illi viginti minas. *Plin. l. 4. c. 11.* Dinumerare exercitum.

* Dinummium, i, n. duo nummi. *Cod. Theod. l. 14. t. ult. l. 2.*

Diobolares meretrices, quæ duobus obolis conducuntur, inquit *Festus*. *Plaut. Pæn. 1. 2. 58.* Servulorum sordidorum scorta diobolaria.

Diocles, medicus, quem inter priscos, maximosque medicos fuisse tradit *Celsus l. 7. c. 5.* & *Plin. l. 26. c. 2.*

Diocletianus, i, Romanorum Imperator, genere Dalmata, *Diocles* dictus, antequam Imperium caperet. Postea nomine in Romanum morem converso, *Diocletianus* appellatus est. Superbe crudeliterque imperavit, idque fuit in illo singulare, quod imperium sponte deposuit, & ad privatam vitam descendit. *Sext. Aurel. Victor. de Cæs. & ejusd. epit.*

Diocleus, a, um, adj. a Diocle medico, ut Diocleus graphiscus, apud *Cels. l. 7. c. 5.*

Diocmitæ, vel Diocomitæ. V. Diogmitæ.

Diœcesis, f. 3. διοίκησις, פקודה, gubernatio, administratio, dispositio, jurisdictio, item locus, in quo quis jurisdictionem, seu imperium exercet. *Cic. in ep. 8. l. 3. Fam.* Omnium illarum Diœcesium, quæ eis Taurum sunt. *Plin. l. 5. c. 29.* Jurisdictiones vocat. ¶ Constantini temporibus, & deinceps Diœcesis certum numerum provinciarum complectebatur, quæ simul collectæ parebant Vicario præfecturæ prætorianæ. V. *H. Valesium ad Euseb. l. 4. de vita Constantini*.

Diœcetes, masc. 3. διοικητής, dispensator, seu qui procurationem Regiam, vel Magnatis alicujus suscepit. *Cic. pro Rab. Posth. c. 8.* Rabirius fuit diœcetes Regius. Et c. 10. Id facere non poterat nisi diœcetes: hoc enim nomine utitur, qui a Rege esset constitutus.

Diogmitæ, arum, διωγμῖται, levis armaturæ milites, quos maxime ad frænandas latronum incursiones in Provinciarum finibus constituebant imperatores. *Amm. l. 27. c. 20. (al. 9.)* Adhibitis semiermibus paucis, quos Diogmitas appellant. *Capitolin. in Marco c. 21.* Armavit & diogmitas. ¶ Scribunt aliqui *Diocmitæ*.

Diomedeæ insulæ, *Isole di Tremiti*, ins. quinque maris Hadriatici, Apuliæ adjacentes, ante Garganum M. quarum nomina sunt, *S. Maria de Tremiti*, al. *S. Nicola*, *S. Domino*, *Gattazzo*, *Caprara*, *Credazzi*. Hic Diomedem disparuisse, & socios ejus ob dolorem in aves conversos fuisse fabulantur.

Diomedei campi, vocati sunt in Apulia, qui Diomedi, in divisione Regni, quam cum Dauno fecisse dicitur, cesserunt.

Diomedes, m. 3. Διομήδης, filius Tydei, & Deiphiles, nepos OEnei, Rex Ætoliæ, qui cum reliquis Græcis ad Trojam profectus, adeo strenue se gessit, ut post Achillem, & Ajacem Telamonium fortissimus haberetur. Fuit Ulyssis amicissimus. Una cum illo rapuit Palladium, & cineres Laomedontis. Certamen singulare habuit cum Hectore, & Ænea. Martem quoque in eo bello vulneravit. Veneremque in dextra manu vulneravit, dum Æneam illa protegere conaretur. Quam ob rem Dea irata Ægialæ uxori Diomedis tantam libidinem immisit, ut cum Cyllabaro Stheneli filio concumberet. Hac re cognita Diomedes domum reverti noluit, sed in Apuliam profectus a Dauno filiam in uxorem accepit, & regni partem, ibique Arpos, vel Sipontum apud Garganum M. condidit. In Apulia legationem accepit a Latino Rege Aboriginum auxilia petente adversus Æneam. Venulo legato narravit, Græcos omnes, qui bello Trojano militavissent, pœnas dedisse; itaque precatus, ne se ad id bellum impellerent, hortatus est ad pacem. *Virg. 11. Æn. Ovid. 14. Met.* Quidam ferunt, Diomedem in Apulia repente evanuisse, alii ab Ænea dolo occisum fuisse. Ejus socii in aves versi sunt. ¶ Diomedes alter, Rex Bistoniæ, vel potius universæ Thraciæ. Hic, cum in Tyria oppido equos suos peregrinorum, & hospitum carne aleret, victus ab Hercule, equis ipsis ad devorandum objectus est. *Ovid. in Ibin*, & *9. Met.*

Diomedeus, um, adject. ut Diomedei equi, Διομήδειος. *Claudian. præfat. l. 2. de raptu Proserp.* Et Diomedeos gramine pavit equos.

Dionæus, a, um, adject. ad Venerem pertinens. *Virg. Ecl. 9. v. 47.* Ecce Dionæi processit Cæsaris astrum. ¶ Dionæa etiam dicitur ipsa Venus. *Virgil. 3. Æn. v. 19.* Sacra Dionææ matri, Divisque ferebam.

Dione, es, f. 1. Διώνη, Nympha, Oceani, & Tethyos filia, mater Veneris tertiæ, quæ nupsit Vulcano. Hinc Venus Dionæa, atque etiam Dione dicitur. *Cic. 3. de nat. Deor. Ovid. 2. Fast.*

Dionysia, orum, n. 2. Διονύσια, idem, ac Bacchanalia, festa in honorem Dionysii, seu Bacchi. *Ter. Heaut. 1. 1. 110.* Dionysia hic sunt, hodie apud me sis volo.

* Dionysiacus, a, um, Διονυσιακός, ad Bacchum pertinens. *Auson. in Ecl. de Feriis Rom.*

Dionysias, adis, f. gemma est dura, ac nigra, mixtis rubentibus maculis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Dionysus, m. 2. Διόνυσος, V. Bacchus, & Liber.

Dionysius Heracleotes, Διονύσιος, Philos. Zenonis auditor. *Cic. 2. Acad. 3. Tusc.* Descivit a Stoicis propter dolorem oculorum, & renum. *Cic. 5. Fin. 2. Tusc.* ¶ Dionysius superior, vel senior, Tyrannus Siculorum. Electus fuit primo Imperator, ut a Carthaginensibus patriam defenderet, deinde Rex constitutus est. Ejus vitam, & scelera vide apud *Cic. 3. de nat. Deor.* & *5. Tusc.* ¶ Dionysius junior, fil. superioris. Expulsus est a Dione in exsilium. Corinthi pueros Grammaticam docuit. *Plato*, & *Ficin. in Epist. Cic. 3. Tusc.* ¶ Dionysius Halicarnasseus, nobilissimus Historicus, ætate Augusti, qui Romanam scripsit historiam, item de characteribus antiquorum Oratorum, præterea de compositione orationis, & libellum περὶ ἑρμηνείας, quem alii Demetrio perperam tribuerunt. ¶ Dionysius Areopagita, vir Atheniensis, D. Paulo Apostolo in Areopago Evangelium prædicante, in Christum credidit. Itaque baptizatus est, & Atheniensium Ecclesiæ præfectus. Scripsit ad Timotheum Ephesi Episcopum librum de Divinis nominibus, item libros de Hierarchia cælesti, præterea alia complura; ni forte hæc alii Dionysio tribuenda sunt.

* Diopetes, is, m. διοπετής, genus ranæ. *Plin. l.32. c. 7. & 10.* Al. utroque loco legunt *dryophytes*.

Dioptra, æ, f. *orologio da Sole*, *traguardo*, διόπτρα, horologium solare, διόπτομαι, perspicio. *Plin. l. 2. c. 69.* ubi de positione terræ loquitur. V. *Martianum lib. 6. c. de positione terræ*. ¶ Est item instrumentum aquis librandis aptum. *Vitruv. l. 8. c. 6.*

Dioryx, f. 3. διῶρυξ, fossæ manufactæ in Ægypto, ad Nili aquas in agros derivandas. *Mela l. 3. c. 8. Strabo l. 17.*

* Dios balanus, f. Διὸς βάλανος, *Jovis glans*: castanearum genus, vulgo *marroni*, ut videtur. *Plin. l. 15. c. 23.*

Dioscorides, is, Medicus Alexandrinus, qui floruit tempore Antonii, & Cleopatræ, teste *Suida*, & scripsit de nominibus medicinarum. ¶ Alius Anazarbeus, qui floruit ætate Neronis, scripsitque de materia medica, & alexipharmacis. Ejus libri adhuc supersunt.

Dioscuri, m. 2. Διόσκουροι, Jovis filii, ex Διός, Jovis, & κοῦρος, pro κόρος, *juvenculus*. Multi hoc nomine a Græcis vocantur. Primi tres Athenis ex Jove Rege antiquissimo, & Proserpina nati, Tritopatreus, Eubuleus, Dionysius. Secundi Jove tertio nati ex Læda, Castor, & Pollux. Tertii dicuntur a nonnullis Aleo, al. Alco, Melampus, Emolus, al. Eumelus, Atrei filii. *Cic. 3. de nat. Deor.* Præcipue tamen Castor & Pollux Dioscuri vocantur. V. *Cabiri*.

Dioscurias, adis, f. Sebastopolis, *Savatopoli*, urbs Colchidis, ad ostia Coraxi, ubi Ponti Euxini intimus recessus, inter Phasianum mare, & Caucaseum, prope Abascios pop. condita ab aurigis Castoris, & Pollucis, deque illorum nomine dicta, teste *Isidoro l. 15. Orig.* Superiore sæculo aquis absorpta periit.

* Dios pneuma, Διὸς πνεῦμα, *Jovis spiritus*: rorismarini genus. *Apulej. c. 19.*

Diota, vel dyota, æ, f. 1. *vaso da due manichi*, Ger. *ein krug mit zween henckeln*, Gall. *vaisseau à deux anses*, Hisp. *vaso da dos orejas*, διώτη, vas, seu dolium fictile, duas ansas habens, ad servandum vinum accommodatum, a δύω, *duo*, & ὦτα, acc. pl. *aures*. *Horat. l. 1. od. 9. v. 8.* Deprome quadrimum Sabina, o Thaliarche, merum diota.

* Diox, genus piscis frequens in Ponto. *Fest.*

Dioxippus, m. 2. nobilis athleta. *Plin. l. 35. c. 11.* ¶ Item Poeta Comicus. *Suidas*. ¶ Item miles Alexandri M. mira fortitudine, de quo *Ælian.*

Diphris, gemmæ species. *Plin. l. 37. c. 10.*

Diphrix, f. 3. excrementum æris in officinis ærariis. *Plin. l. 34. c. 13.*

Diphthongus, f. 2. *dittongo*, שתות הברות, δίφθογγος, conglutinatio est duarum vocalium in eadem syllaba vim suam servantium, a δίς, *bis*, & φθόγγος, *sonus*, quod duarum in ea vocalium sonus audiatur. *Prisc. l. 1.*

* Diphyes, διφυής, *duplicem habens naturam*, gemmæ species. *Pl. l. 37. c. 10.*

Diplangium, ii, n. vas duplex. *Prisc. l. 1. c. 19.* Amurca diplangio cocta.

Diplinthius, a, um, adject. constans duorum laterum ordine, ut diplinthius paries, *muro di due pietre*, apud *Vitruv. l. 2. c. 8.* Est a πλίνθος, quod laterem significat.

Diplois, idis, f. διπλοΐς, בגד כפולה, vestis duplex, genus pallii, a διπλόος, duplex. *Sever. Sulpit. l. 1. c. 35.*

Diploma, n. 3. *patente*, *bolla*, כתב, שטר, Ger. *ein*, *gewvalts brieff od. freyheitbrieff*, Gall. *lettres patentes*, Hisp. *letras del principe*, *como privilegios*, δίπλωμα, litteræ Principum signis obsignatæ, cujus generis sunt, quas *litteras patentes* vocant, a διπλόομαι, *duplicor*, quia duplicato complicantur, & lino trajiciuntur, & obsignantur. *Cic. l. 6. Fam. ep. 12.* Diploma statim non est datum. De litteris Cæsaris loquitur, quibus Balbus restituebatur.

Dipondiarius, vel dupondiarius, a, um, adject. quod ex duobus ponderibus constat. *Col. l. 4. c. 30.* Quæ tamen dipondiarii orbiculi crassitudinem non excedant.

Dipondius, vel dupondius, masc. 2. sive dipondium, vel dupondium, n. 2. nummus bilibris, idest, qui duos asses valebat, a duobus ponderibus. As enim libræ pondus continebat, unde & assipondium dicebatur. *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Dupondium pro mensura duorum pedum habes apud *Col. l. 3. c. 13. l. 4. c. 1. & l. 11. c. 2.*

Dipsacos, f. 1, spina alba, al. aspalathus, & diacheton, *Plin. l. 27. c. 9.*

Dipsas, adis, f. διψάς, situla, siticulosa, viperæ, seu aspidis genus, a διψάω, *sitio*, quia morsu humorem omnem consumens sitim maximam inducit. *Lucan. l. 9. Plin. l. 32. c. 5.*

Dipterus, a, um, adject. δίπτερος, quasi duas alas habens. Hinc ædes dipteræ dicuntur a *Vitruv.* duplicem columnarum ordinem habentes, *l. 3. c. 1.*

Diptota, n. 2. δίπτωτα, dicuntur nomina duos tantum casus habentia, ut *Suppetiæ*, *suppetias*. Sic tripota, tetraptota, pentaptota, quæ tres, quatuor, quinque casus habent. *Charis. l. 1. Prisc. l. 5.*

Diptychon, i, n. duplicatum, δίπτυχον. Sic appellantur tituli *Prudentii* Veteris, & Novi Testamenti. * Item tabellæ omnes duplices nominibus inscriptæ. *Symmach. Claud.* &c.

Dipyros, i, m. *abbruciato due volte*, bis ustus. *Mart. l. 4. epigr. 47.* Encaustus Phaeton tabula depictus in hac est: Quid tibi vis, dipyron qui Phaetonta facis?

Diradio, as, a. 1. ad radiorum figuram compono. *Col. l. 5. R. R. c. 6. ad fin.* Validam vitem in ramos diducere censeo, & traducibus dispergere, atque diradiare.

Diræ, f. 1. *maledizioni*, קללות, אלות, Germ. *verfluchungen*, Gall. *malédictions*, Hisp. *maldiciones*, ἀραί, exsecrationes, & imprecationes, quæ in aliquem effundebantur, inferos Deos & Furias compellando, quibus quisquis devotus erat, credebatur maximo affici infortunio, a δεινός, *terribilis*, *gravis*. Hinc diras imprecari, δεινὰς ἀρὰς ἀρᾶσθαι, hoc est, terribiles preces precari. *Tacit. Ann. 6. c. 24. Cic. de Div.* M. Crasso quid acciderit, videmus, dirarum obnuntiatione neglecta. ¶ Diræ item Dearum nomen est. Nam sic dicuntur Furiæ, sive Eumenides. Sed tamen, si proprie loquamur, Diræ dicuntur in Cœlo, Furiæ in terris, Eumenides apud inferos. *Virgil. 8. Æn. v. 700.*

* Dirapio, vel Disrapio. V. Diripio.

Dircæus, o. 1. 2. Thebanus. Nam pars Bœotiæ, in qua fons est Dirces, Dircæa dicta est. *Virg. Ecl. 2. v. 24.* Amphion Dircæus. *Horat. lib. 4. od. 2. v. 25.* Cygnus Dircæus. h. e. Pindarus.

Dirce, f. 1. Δίρκη, Lyci Thebarum Regis uxor, quam ille duxerat, repudiata Antiopa. Verita, ne Antiopam revocaret, impetravit a marito, ut posset illam in vinculis detinere. Antiopa vero tempore partus soluta, gemellos, quos ex Jove conceperat, peperit, Amphionem, & Zetum. Hi Lycum interfecerunt. Dircen vero caudæ indomiti tauri alligarunt, quæ diu ita per terram raptata, tandem Deorum commiseratione in sui nominis fontem conversa est, non procul a Thebis, qui in Ismenium fl. labitur. *Pomp. l. 3.* Ab hoc fonte Thebani dicti Dircæi. ¶ Alia fuit Dirce Babylonia, quæ sua forma tumens, cum Palladi conviciaretur, inter lavandum in piscem conversa est. *Ovid. l. 4. Met.*

Dircenna, æ, fons Hispaniæ gelidissimus apud Bilbilium urbem, in Salonem fl. labens. *Martial. l. 1. ep. 50.* Avidam rigens Dircenna placabit sitim.

Dire-

Directarius, m. 2. גנב, λῃστής, qui furandi causa in alienas domos se dirigit, id est, ingreditur. *Paul. Dig. 47. 11. 7.* Qui directarii appellantur, hi in aliena cœnacula se dirigunt furandi animo.

Directe, adv. *dirittamente*, למישרים, Ger. *schenur strack*, *gerad*, Gall. *directement*, *tout droit*, Hisp. *derechamente*, ἐπ' εὐθείας. *Cic. in Partit. c. 7.* Ut, cum semel dictum sit directe. *Id. 4. Acad. c. 20.* Directius gubernare.

Directiangulus, a, um, adject. *Marcian. Capel. l. 6.*

Directilineus, a, um, ישר, εὐθύγραμμος, directam habens lineam. *Martian. Capel. l. 6. pag. 229.*

Directim, adverb. directe, *Apul. lib. 3. dogm. Plat.* Directim, & reflexim inferre conclusionem.

Directio, f. 3. *addrizzamento*, εὐθυβολία, ut Directio ad veritatem. *Quint. l. 3. c. 6.*

Directo, adv. idem ac directe. *Cic. in Part. c. 13.* Alterum fidem directo spectat.

Directorius, a, um, מוליך על מישר, Directoriæ literæ sunt, quibus quippiam aliquo dirigitur mittunturque. *Impp. Arcad. & Honor. l. 4. Cod. Theodos. tit. 15. leg. 3.* Frumenta attingere nullus audeat, aut, multatis directoriis, quoquam, præter sacram Urbem, transmittere.

Directura, æ, f. idem quod directio, *Vitruv. l. 7. c. 3.* Quo fundatior erit ex arenato directura.

Directus, a, um, o. 1. 2. διευθυνθείς, מיושר, מתוקן, partic. a dirigo, *dritto*, *dirizzato*. *Cic. de nat. Deor.* Flexuosum iter habet, nequid intrare possit, si simplex, & directum pateret. *Idem pro Cæc. c. 8.* Ejus autem fundi extremam partem oleæ directo ordine definiunt. *Gel. 9. 1.* Ut ictus directiores fiant. ¶ Directus etiam dicitur de homine austero, & rigido, qui nunquam quicquam concedit. *Cic. pro Cœl. c. 16.* Huic tristi ac directo seni responderet Cœlius, &c. *Al. leg.* decrepito. ¶ *Paries directus* est qui parieti communi extrema sui parte ita adjungitur, ut figuram referat literæ T, scilicet, ut linea superior transversa sit paries communis; inferior deorsum pendens, directus. *Cic. in Top. c. 4.* Omnibus est jus, parietem directum ad parietem communem adjungere. V. *Hotoman. in Lex. Juris.* ¶ *Directa oratio* apud *Justin. lib. 38. cap. 3.* est, quæ in aliquem dirigitur: cui opponitur *obliqua*. ¶ *Locus directus* dicitur, qui ita acclivis est, ut ascendi non possit. *Cæs. l. 1. B. Civ. cap. 45. & l. 2. c. 24.* ¶ *Directus locus*, i. e. præruptus, *scoscéso*. *Id. in Ver.* ubi tamen al. legunt *Diremptus*.

Diremptio, f. 3. διάλυσις, הבדלה, הבדל, divisio, separatio, productio temporis, vel rei in aliud tempus, &c. a dirimo. *Cic.* Nihil est, quod populo supplicetur, nihil, quod diremptio, nihil, quod supplicatio Magistratuum exspectetur. V. Diribeo.

Diremptus, a, um, o. 1. 2. separatus, partic. a dirimor. *Cic. l. 3. ad Q. Fr. ep. 4.* Cato diremptis tabellis de circulo se subduxit. *Lucret. l. 1. v. 114.* Anima morte dirempta. V. *Diribeo*.

Diremptus, us, m. idem ac diremptio. *Cic. Tusc. l. 1. c. 29.* Est enim interitus quasi discessus, & secretio, ac diremptus earum partium, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.

Direpo, is, psi, ptum, n. 3. discedo, deorsum repo. *Phædr. l. 1. fab. 5. v. 12.* Direpit ad cubile setosæ suis.

Direptio, onis, f. *rapina*, שדוד, διαρπαγή, actus diripiendi. *Cic. 4. Fam. ep. 1.* Urbem sine legibus, sine judiciis, sine jure, sine fide relictam direptioni, & incendiis.

Direptor, m. 3. *ladro*, גנב, κλέπτης, *Cic. 3. Phil.* Custos ne urbis, an direptor, & vexator esse Antonius. Adde *Catil. 2. c. 2.*

Direptus, a, um, adject. a diripio, *rapito*, *rubato*, διαρπαγείς, *Cic. pro Leg. Manil. cap. 9.* Mithridates res ex tota Asia direptas in suum regnum congesserat. *Virg. 2. Æn. v. 563.* Direpta domus.

Direptus, us, ui, m. idem ac diremptio, separatio, conjunctorum divisio, apud *Cic. Tusc. 1. c. 29.* Sed ibi alii leg. *diremptio*. Exemplum modo attulimus in *Diremptio*. ¶ Pro direptione, *saccheggio*, *ruberia*. *Spartian. in Severo, cap. 19.* Res Romana prædonibus direptui fuit.

Diribeo, es, ui, itum, a. 2. divido, distribuo, a διαρρίπτω, *disjicio*, חלק, καταδημομερίζομαι, in diversas partes jacio, ut fit in rerum distributione. *P. Manutius*. *Diribere*, & *dirimere*: illud tabellarum, hoc suffragiorum video proprium verbum fuisse, neutrum autem satis fuisse manifestum. Diribere tabellas, significat distribuere. Diribebantur autem iis, qui suffragium laturi essent. Nec dubito, quin legendum sit *Diribeantur*, non *diripiantur*, apud Cic. in Pisonem, in eo loco, *An expectas, dum de te 75. tabellæ diripiantur?* Ita hoc verbum non in Comitiis solum, verum etiam in judiciis usurpatum patebit. Nam hoc proximum exemplum satis plane judicium, quod Pisoni Cic. minatur, significat. Plinius autem ad alias res transtulit hoc verbum. Ait enim l. 36. c. 15. *Hic est ille domitor orbis populus, qui gentes, & regna diribet*. Quod autem in Oratione pro Plancio c. 6. vir diligens, & eruditus legendum putat pro *direptio*, *diribitio*, rectius, opinor, sensisset, si *diremptio* reponere maluisset. Cum enim populus, aut judices tabellas, voluntatis indices, in cistas deposuerant, tum, ut intelligeretur quæ tabellæ legem probarent, quæ rejicerent, aut quæ rem absolverent, quæ condemnarent, omnes dinumerari, & separari necesse erat. Id autem *dirimere*, eaque actio *diremptio* vocabatur. Id ita esse, plane demonstrat Varro de re rust. l. 3. *Comitiis*, inquit, *Æditiis*, *cum ego*, *atque Axius suffragium tulissemus*, *Axius mihi*, *Dum dirimuntur*, *inquit*, *suffragia*, *vis potius Villa publica utamur umbra*, *quam privati Candidati tabella?* Sic enim scriptum est in veteribus libris, non ut a quibusdam hujus verbi vim ignorantibus nimis temere est intrusum, *diribentur*. In epist. quoque 4. lib. 3. ad Q. Fratr. *Cato*, inquit, *diruptis tabellis de circulo se subduxit*, ubi, *diremptis*, legi malim. Perspicue autem hujus verbi sententiam demonstrat Lucan. l. 5. in illo versu, *Et non admissæ dirimit suffragia plebis*, pro *dinumerat*, & *discernit*. Hactenus *Manut.* Adde his omnibus *Cicer. in fragm. pro C. Cornel.* Dum tabellæ diribentur, dum sitella defertur, dum æquantur sortes, dum sortitio fit.

Diribitio, onis, f. distributio, חלוק, διανομή. Affertur locus ex *Cic. pro Planc. c. 6.* Sed dubia est lectio. V. in *Diribeo*. Gruterus quoque ex omnibus MSS. & veterib. editionib. reponit *direptio*.

Diribitores, m. 3. distributores, מחלקים, διανέμοντες. Diribitores in Comitiis, & in Judiciis erant, qui tabellas dividebant, idest, singulis civibus, vel judicibus distribuebant: deinde peractis suffragiis tabellas omnes secernebant, e. g. in tres ordines, ut constaret, e. gr. plures ne absolverent, an condemnarent, an ampliandum putarent, *Cic. post red. in Sen. c. 11.* Quando illa dignitate tot rogatores, diribitores, custodesque vidistis? ¶ Diribitores in conviviis dicti sunt, qui scutellas disponerent, & cibos carperent. *Lips. 2. Saturn. c. 2. Apul. l. 2. de Asino.*

Diribitorium, n. 2. *luogo dove si pagano i soldati*, בית שכר שכיר, Ger. *ein musterplatz*, Gall. *le lieu ou l'on paye les soldats*, Hisp. *lugar adonde se hazia el alarde*, λογιστήριον, locus, in quo recensebatur exercitus, & stipendia numerabantur, a diribendo, idest, distribuendo. *Plin. l. 16. c. 40.* ¶ Item locus, in quo ministri versabantur, *Apul. l. 2. de Asin. Sueton. in Claud. c. 18.*

Dirigeo, es, ui, n. 2. *divenir rigido*, *pallido*, *impaurire*, התפלץ, Germ. *erstarren*, Gall. *devenir roide*, *engourdir*, Hisp. *elarse*, ῥιγόω, præ frigore, aut timore, aut alio casu viribus destituor. *Virg. l. 8. Æn.* Diriguit visu in medio, calor ossa reliquit. Adde *3. Æn. v. 259.* & *Ovid. 3. Fast. v. 332.*

Dirigo, is, exi, ectum, *drizzare*, ישר, Ger. *richten*, Gall. *dresser*, Hisp. *enderecar*, εὐθύνω, obliquum emendo, & rectum facio, ex *di*, & *rego*. *Horat. lib. 4. od. 9.* Arcu tela dirigere. *Cic. pro Sex. c. 45.* Cursum suum aliquo dirigere. *Id. 4. Acad. c. 20.* Cogitationes suas ad rem aliquam dirigere. ¶ *Id. 3. Off. c. 21.* Honestate dirigenda est utilitas, h. e. metienda. *Id. 3. Off.* Dirigere officium utilitate. Sic *Pl. in Paneg. c. 45.* Ad vitam Principis dirigimur, ad hanc convertimur, &c. ¶ Dirigere aciem, est disponere. *Horat. de B. Afric. c. 13.* Et, dirigere castella, apud *Flor. l. 4. c. 12.* ¶ Dirigere se ad aliquid, procedere, aliquo penetrare. *Quint. l. 10. c. 1.* Ad ea se quisque dirigebat effingenda, quæ poterat. *Apul.* Dirigere se in aspectum. *Ulp. l. 7. Dig. de extraord. crim.* Qui in aliena cœnacula se dirigunt furandi animo, hi directarii appellantur. ¶ Pro discindere, *Plautum* posuisse, observat Festus, *Curcul. a. 3. 2. 54.* Clypeatus elephantum ubi machæra dirigit. Scaliger etiam ita legit. Sed vide *Diliga* in fine.

Dirimo, is, emi, emptum, a. 3. *spartire*, *separare*, הבדיל, פרד, Ger. *zertheylen*, *scheiden*, Gall. *diviser*, *séparer*, Hisp. *apartar*, διαλύω, divido, separo, ab antiquo disemo, s in r abeunte. *Plaut. Amph. 1. 1. 99.* Prælium diremit nox. ¶ Dirimere in Comitiis, erat suffragia, seu tabellas suffragiorum separare, & dinumerare, ut intelligeretur, quæ legem probarent, quæ rejicerent, &c. *Lucan. l. 5.* Et non admissæ dirimit suffragia plebis. V. *Diribeo*. ¶ Dirimere litem, vel controversiam, est dissolvere, decidere. *Cic. 3. Off.* Qui se dirempturos controversiam putaverunt. ¶ Dirimere tempus, est differre, & in aliam diem aliquid rejicere. *Cic. de Div.* Quid habet Aruspex, cur pulmo incisus etiam in bonis extis dirimat tempus, & proferat diem? ¶ Dirimere societatem humani generis, h. e. dissociare. *Cic. 3. Off. & 2. Phil.* * ¶ Pro interrumpere. *Cic. 2. Leg. c. 12.* Rem susceptam dirimi. *Liv. l. 1. c. 13.* Dirimere infestas acies.

Diripio, is, ui, eptum, a. 3. *tor per forza*, *rapire*, בזז, טרף, חטף, Ger. *rauben*, *plindern*, Gall. *ravir*, *piller*, Hisp. *arrebatar*, διαρπάζω, est diversa diverse rapere, vel in diversas partes rapere. *Cic. ad Tiron. l. 16.* Domos nostras, & patriam ipsam vel diripiendam, vel inflammandam reliquimus. *Id. l. 8. Att. ep. 2.* Domus mea diripiebatur. ¶ Item lacero. *Ovid. 5. Fast.* Hippolyte infelix, velles coluisse Dionem, cum consternatis diripereris equis. ¶ Item educere. *Ovid. 10. Metam.* Diripere ensem vagina. ¶ Pro cupide emere, legitur in vita Persii, cujus auctorem nonnulli Suetonium putant: Editum librum continuo mirari homines, & diripere cœperunt. ¶ Diripere de auctoritate alicujus, h. e. imminuere. *Cic. pro Sylla c. 1.* Al. leg. *deripere*.

Diritas, f. 3. *crudeltà*, פרך, אכזריות, Ger. *grausamkeit*, Gall. *cruauté*, Hisp. *crueldad*, ἀπήνεια, crudelitas. *Cic. in Vatin.* Quamquam sis omni diritate, atque immanitate deterrimus. *Suet. Tiber. c. 21.* Diritas morum. *Id. in Ner. c. 8.* Diritas diei.

Dirumpo, & disrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompere a forza*, שבר, נבק, קרע, Ger. *zerreissen*, *zerbrechen*, Gall. *briser*, Hisp. *romper por fuerca*, διαρρήγνυμι, varie rumpo, seu violenter scindo. *Plaut. Curc. 2. 1. 17.* Nihil metuo, nisi medius dirumpar miser. *Cic. in Fam. 7. ep. 1.* Dirupi pene me in judicio Galli Caninii, *ho avuto a crepare*. *Id. Att. l. 7. ep. 12.* Dirumpor dolore. ¶ Dirumpere societatem, amicitiam, est dissolvere. *Cic. 3. Off. & de Amic.* ¶ Disrumpi, absolute dicitur, qui invidia dolet. *Cic. in Vatin.* Quem tu disrumperis, cum Ædilitium vides.

Diruncino. V. Deruncino.

Diruncio, is, a. 4. depurgo. *Festus*.

Diruo, is, rui, rutum, a. 3. *ruinare*, הפיל הרס, Ger. *niederbrechen*, *niederreissen*, Gall. *mettre par terre*, Hisp. *derribar*, καταβάλλω, dejicio, everto, destruo. *Liv. l. 1. c. 29.* Fragor tectorum, quæ diruebantur. ¶ Diruere ære, quid sit, V. *Dirutus*.

Diruptio, onis, f. fractura, discissio, σύντριμμα, שבר, *il rompersi*. *Senec. l. 2. Quæst. nat. c. 15.* Necessario vastum in tam magnorum corporum diruptione reddit sonum.

Diruptus, o. 1. 2. particip. a dirumpor, διαρραγείς, נשבר. *Cic. 13. Phil. c. 12.* Homo dirutus, diruptusque Q. Cœlius, *idest* & ære exhaustus dissipato patrimonio, & herniosus. ¶ Item præruptus, præceps, *scoscéso*, *precipitoso*. *Liv. l. 38. c. 2.* In altiorem, diruptioremque tumulum concessere. *Et ibid.* Multi pavore in dirupta præcipitati. *Ammian. l. 29. c. 5.* Montes diruptis rupibus inaccessi.

Dirus, a, um, o. 1. 2. *crudele*, *empio*, *fiero*, אכזר. Germ. *grausam*, Gall. *cruel*, Hisp. *cruel*, ἔκπαγλος, παλαμναῖος, δεινός, crudelis, sævus, infestus. *Virg. 1. Georg. v. 488.* Nec diri toties arsere cometæ. *Liv. l. 27. c. 22.* Dira exsecratio. *Ovid. 5. Met. v. 550.* Dirum omen. *Cic. l. 2. Divin. cap. 15.* Quibus nihil videtur esse dirius. *Var. apud Non. c. 1. n. 247.* Scena quem senem Latina vidit dirissimum. ¶ Potest etiam sumi pro terribili, siquidem est a δεινός, & in hoc sensu explicari possunt aliqua ex exemplis allatis, ut & illud *Virg. 8. Aen.* Jam tum religio pavidos terrebat agrestes Dira loci.

* Dirutio, onis, f. *rovina*, ruina. *Inscript.* apud *Grut. p. 3. n. 9.* Ædem ex dirutione restituerunt, dedicaruntque.

Dirutus, o. 1. 2. καθαιρεθείς, נתוש, partic. a diruor. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 8.* Complures dirutas, ac pene desertas per te esse recreatas. ¶ Ære dirutum militem dicebant, cui stipendium ignominiæ causa non est datum, quod æs diruebatur in fiscum, non in militis sacculum. *Fest. Cic. Ver. 7. c. 13.* In quibus cum frequens fuisset, tamen ære dirutus est.

Dis, præposit. V. Di.

Dis, m. & f. dite, *n. ricco*, עשיר, πλούσιος idem ac dives, per sync. *Ter. Adelph. 5. 1. 8.* Dis quidem esses Demea. *Valer. Flac. l. 2. v. 296.* Non populos, non dite solum, non ulla parenti Regna pero. *Cic. de Amic. c. 16.* Ditior mihi, & affluentior videtur esse vera amicitia. *Virg. 1. Aen. v. 343.* Ditissimus agri. *Sil. l. 3. v. 397.* Ditissimus ævi. *h. e.* valde senex. ¶ *Dis* absolute. *Senec. in Herc. Oet. v. 648.* O si pateant pectora ditum! quantos intus sublimis agit fortuna metus!

Dis, vel Ditis, is, m. 3. πλοῦτος, dictus fuit Pluto Deus inferorum, idemque Divitiarum præses, quia opes e terra effodiuntur. *Cic. l. 2. Nat. Deor. c. 26.* A Luciano claudus fingitur in accessu, in recessu vero alatus, quia divitiæ longo tempore, magnisque laboribus acquiruntur, & quam velocissime labuntur, nisi caute custodias. Fingitur etiam cæcus, quia divitias bonis æque ac malis, nullo habito discrimine, distribuit. *Severus in Aetna vers. 640.* Illos seposuit claro sub nomine Ditis. *Petron. Satyr.* Has inter sedes Ditis pater extulit ora. *Cic. loc. cit.* Dis, ut apud Græcos πλούτων. Al. leg. *Dives*. ¶ Usurpatur etiam pro ipsis Inferis. *Virgil. Aen. v. 6. 126.* Noctes, atque dies patet atri janua Ditis.

Discalceo, as, a. 1. *discalzare*, יחף, שלף נעל, נשל, Ger. *die schuhe ausziehen*, Gall. *déchausser*, Hisp. *descalçar*, ἐξυποδέω, est calceos exuere. *Suet. in Ner. c. 51.* Prodierit in publicum sine cinctu, & discalceatus.

Discapedino, as, avi, atum, a. 1. *aprire*, פתח, Ger. *auffthun*, Gall. *ouvrir*, Hisp. *abrir*, aperio, resero, a capedine. *Apul in Florid. l. 1.* Hyagnis primus in canendo manus discapedinavit. h. e. inter canendum tibiis, manus, & digitos in certum modum flexit, claudendo, aperiendoque foramine, &c. V. *Gaspar. Barthol. de Tib. Vet. c. 7.*

Discaveo, es, vi, autum, n. 2. diligenter caveo, השתמר, διαφυλάττομαι. *Plaut. Men. 2. 1. 24.* Dictum facesse elatum, & discaveas malo.

Discedo, is, essi, essum, n. 3. *partirsi*, הלך, אזל, פר, Germ. *hinwegscheiden*, Gal. *se partir*, Hisp. *partirse*, ἀποχωρέω, abeo, recedo, demigro, a *dis*, & *cedo*. *Cic. 6. Fam.* Servium discessisse Athenis, moleste tuli. ¶ Sæpe usurpatur cum loco, ad quem. *Cicer. 3. Fam.* Sed eo discessisti, quo ego te ne persequi quidem possem triginta diebus. *Id. in Som. Scip.* Discedere cubitum. *Virg. Aen. 12.* Discedere ad urbem. ¶ Translate ponitur pro relinquere. *Cic. 2. de Orat.* Mihi certum est a judiciis, causisque discedere. Sic discedere ab armis. *Id. Phil. 8. ad fin.* Discedere vita, discedere recta conscientia, *Id. Tusc. 1. c. 24. & l. 13. Att. ep. 20.* ¶ Eleganter sumitur pro excipere, *eccettuare*. *Cic. l. 1. Att. ep. 17.* Amoris erga te mei, cum a fraterno amore domesticoque discessi, tibi primas defero. ¶ Item pro divortium facere. *Cic. 8. Famil.* Quod inter postulationem, & nominis delationem uxor a Dolabella discessit. Item pro dividi, hiscere. *Cic. 1. Offic.* Cum terra discessisset magnis quibusdam imbribus *Tac. 5. hist. c. 12.* In duas factiones Civitas discessit. ¶ Discedere in sententiam, est alterius sententiam probare. Mos enim fuit antiquorum, ut, cum in tanto Senatorum numero longum foret singulorum sententias audire, illi tantum, qui cæteris dignitate antecellebant, sententiam rogarentur, deinde duabus, tribusve jam dictis sententiis, reliqui in illorum, quorum judicio subscribebant, sedilia transirent. *Cic. sæpe*, & *Liv. l. 28. c. 45.* Sic discedere in alia omnia. h. e. dissentire, *Cic. 10. epist. 12.* V. Eo, is. *P. Manut* Discedere, non est semper de loco abire. Nam *l. 2. Att. epist. 16.* Si possum, *inquit*, discedere, ne causa optima in Senatu pereat. id est, si possum consequi, si hunc exitum res habere potest. Idem verbum ad eamdem sententiam transtulit *Terent.* apud quem ita loquitur Geta servus *in Phorm. 5. 2. 8.* Modo ut hoc consilio possit discedi, ut istam ducat.

Discens, entis, *scolaro*, *studente*, תלמיד, לומד, μαθητής, discipulus seu litterarum, seu artis cujuspiam illiberalis. *Quintil. l. 2. c. 3. (al. 4. ad fin.)* Cædi vero discentes, minime velim. Inscript. apud Murator. *pag. 940. n. 4.* Aurelius Sard. Aureliæ Alci S. & Aurelio Carabo discenti suo fecerunt.

Discentia, æ, f. discendi actio, להג, μελέτη. Vox est *Tertull. lib. de Anim. cap. 23. & 24.* ipsique relinquenda.

Disceptatio, f. 3. *disputa*, *contesa*, פלילה, Ger. *ein zanck*, *spann*, Gall. *débat*, *controverse*, Hisp. *contienda*, διάλεξις, διαχειροτονία, disputatio, contentio, lis, causa, *Cic. 2. de Div.* Cum quibus omnis fere nobis disceptatio, contentioque est. ¶ Sumitur etiam pro arbitratu, & cognitione. *Ulp. l. cum ii, §. cui, ff. de transf.* Hæc omnia habent disceptationem Prætoris.

Disceptatiuncula, æ, f. dim. a disceptatio. *Gel. in præfat. vel c. ult.* Tempus ad colligendas memoriarum disceptatiunculas conferre.

Disceptator, m. 3. *giudice*, פלילי, דרשן, מוריע, מוכיח, Ger. *schiedmann*, Gall. *juge*, *arbitre*, Hisp. *arbitrador*, *contendedor*, διαγνώμων, judex, arbiter, rei, sententiæque moderator. *Cic. in Partit. c. 3.* Aut auscultator est, qui audit, aut disceptator. *Liv. l. 35. c. 45.* Reconciliatore pacis, & disceptatore de iis, quæ in

contro-

controversia cum Prop. Rom. essent, utendum censebat. *Valer. Max. l. 2. c. 10. n. 4.* Disceptator de pace, *mediatore*.

Disceptatrix, f. 3. quæ disceptat, judicat. *Cic. 4. Acad. c. 28.* Dialecticam inventum esse dicitis veri, & falsi quasi disceptatricem, & judicem.

Discepto, as, avi, atum, o. 1. *disputare, contendere*, נשפט, דרש, Ger. *zanchen*, Gall. *débattre, disputer*, Hisp. *contender disputando*, διαγωνίζομαι, disputo, contendo, decerto. *Cic. 4. Fam.* Postquam armis disceptari cœptum est de jure publico. ¶ Item cognosco, judico. *Cic. pro Mil.* Et isti est præpositus quæstioni, qui hæc juste, sapienterque disceptet. *Id. 4. Tusc.* Disceptare controversias aliquorum. *Id. pro Dejot. c. 2.* Hanc, C. Cæsar, causam si in foro dicerem, eodem audiente, & disceptante te. ¶ Singularem habet notionem hoc verbum apud *Cic. l. 10. Famil. ep. 10.* Quamquam in uno prælio omnis fortuna Reip. disceptat, h. e. agitur, vel pendet.

* Discernenter, *con distinzione*, cum discrimine. Ut discernenter dicere, apud *Cœl. Aurel. Tard. l. 1. c. 4. Sect. 81.*

* Discernibilis, le, qui discerni potest. *August. in Enchir. c. 90.*

Discerniculum, n. 2. *dirizzacrine*, idem ac discriminale, a discernendo. *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Sumitur & generatim pro differentia, discrimine. *Gel. l. 17. c. 15.* Discerniculo coloris insignes, candidi, & nigri.

Discerno, is, discrevi, cretum, a. 3. *dividere, separare*, חקק, שפט, בחן, הבדיל, Ger. *underscheiden*, Gall. *discerner*, Hisp. *apartar, divisar*, διακρίνω, separo, divido. *Cic. 3. Tusc.* Democritus alba, & nigra discernere non potuit. *Id. pro Font. c. 6.* Ubi discerni possit stultus auditor a sapiente. *Virg. 4. Æn.* Tenui telas discreverat auro. ¶ Quandoque distincte cognosco. *Ter. Adelph. 4. 2. 5.* Quid hoc, malum, infelicitatis? satis nequeo discernere. ¶ Quandoque judico, dirimo. *Vir. Æn. 12. v. 898.* Limes agro positus, litem ut discerneret arvis. Sic, discrevit digitus, apud *Calpurn. ecl. 2. v. 27.* h. e. micando digitis controversia dirempta est.

Discerpo, is, psi, ptum, a. 3. *sbranare, squarciare*, טרף, Ger. *zerreissen*, Gal. *deschirer, mettre en pieces*, Hisp. *despedacar*, διασπάω, discindo, in partes distraho, ex dis, & carpo. *Cic. in Top. c. 5.* Quum res quasi in membra discerpitur.

Discerptus, o. 1. 2. divisus, laceratus, part. a discerpor. *Cic. 3. de Orat.* Quæ complecti tota nequeunt, hæc facilius divulsa, & quasi discerpta contrectant. *Horat. l. 2. sat. 8. v. 86.* Membra discerpta.

Discessio, onis, f. 3. *partita*, לכת, פרה, Ger. *hinweichung*, Gall. *département*, Hisp. *partida*, ἀποχώρησις, recessio, separatio, divisio. *Cic. 2. Offic.* Eorum neque accessione melior vita sit, neque discessione pejor. ¶ Interdum pro divortio ponitur. *Ter. Andr. 3. 3. 35.* Incommoditas huc omnis redit, si eveniat discessio. ¶ In foro quoque dicimus discessionem fieri in sententiam alicujus, cum Senatores e sua sede ad eum transeunt, cujus sententiam approbant. *Cic. 6. Ver.* Cum jam non solum discessio facta esset, sed etiam perscriptum, atque in tabulas relatum. V. *Discedo*, & *Eo, is*.

Discessus, us, m. idem ac discessio. *Cic. 1. Fam.* Quæ post discessum tuum scripserim. ¶ Translate dicitur de morte. *Cic. 1. de Div. c. 23.* O præclarum discessum e vita! ¶ Item de hiatu, vel diruptione. *Cic. 2. de Div.* Ita te nec terræ fremitus, nec cœli discessus, nec lapideus, aut sanguineus imber, nec trajectæ stellæ, nec faces visæ terrebunt.

Discessus, a, um, partic. passivum. *Cæl. l. 4. hist.* apud *Prisc.* Custodibus discessis multi interficiuntur partiti.

Disceus, m. 2. cometa, vel similis aliqua aeris impressio. *Pl. l. 2. c. 25.*

Discidium. V. dissidium.

Discinctus, o. 1. 2. *discinto*, חפש, מותר, מפתח, Ger. *entgirtet*, Gal. *desarmé, faineant*, Hisp. *descindo*, ἄζωστος, partic. a discingor. *Liv. l. 27.* Districtis gladiis distinctos destituit. ¶ Antiqui negligentes, & desides appellabant *discinctos*, contra *accinctos* solertes, strenuos. Quod a re ipsa deductum est. Molles enim demissis, discinctisque vestibus uti solent, strenui vero atque industrii, quo sint ad res exsequendas promptiores, succincti incedunt. *Pers. sat. 3. v. 31.* Non pudet ad morem discincti vivere Nattæ. ¶ Nepos discinctus, est omni luxuria diffluens. *Hor. Epod. Od. 1.* Discinctus aut perdam ut nepos. ¶ Discincti etiam dicebantur exauctorati, & cum ignominia dimissi a militia. *Vulcat. Gall. in Avid. c. 6.* Si quis cinctus inveniretur apud Daphen, discinctus redeat.

Discindo, is, discidi, discissum, a. 3. *fendere*, כרת, קרע, Germ. *zerschneiden*, Gall. *fendre*, Hisp. *hender*, διακόπτω, divido, lacero, aperio, a dis, & scindo. *Cic. 2. de Orat.* Ut discinderem tunicam, ut cicatrices ostenderem. ¶ Translate est dirimere, dissolvere. *Cic. de Amic. c. 21.* Tales igitur amicitiæ dissuendæ magis, quam discindendæ sunt.

Discingo, is, inxi, inctum, a. 3. *scingere*, פתח, התיר, Ger. *entgirten*, Gal. *desarmer, deceindre*, Hisp. *desceñir*, ἀποζωννύω, quod cinctum est, dissolvo. *Cic. ad Q. Fr.* Cæsar mihi in sinu est, neque ego discingor. ¶ Translate ponitur pro enervare, seu confutare, vel retundere. *Sil. l. 7.* Discinxit ratione dolos. *Sidon. l. 4. ep. 7.* Discingere, quæ in disceptationem veniunt. ¶ Significat etiam dignitate privare, exauctorare. V. *Discinctus*, & *Cingulum*.

Disciplina, f. 1. *disciplina*, לקח, Ger. *lehr, zucht*, Gal. *discipline*, Hisp. *disciplina*, μάθημα, institutio, ars, scientia, a *disco*, vel a *discipulus*, quasi *discipulina*, per sync. Porro *discipulina* legitur in nummis Hadriani. *Cic. pro Cæl.* Cujus prima ætas dedita disciplinis fuit. ¶ Videtur a doctrina differre, quia eadem ars disciplina dicitur, prout a discipulo percipitur, doctrina, prout a doctore traditur. Sed disciplina etiam de doctore dicitur. *Cic. pro Cæl.* Hæc igitur est tua disciplina? sic tu instituis adolescentes? ¶ Disciplina item est modus vivendi, vel institutum, mos, consuetudo. *Cic. 1. de Orat.* Nam & prima ætate incipimus in ipsam perturbationem disciplinæ veteris. *Plaut. Asinar.* Eadem nos disciplina utimur. ¶ Item exemplum bene vivendi. *Plaut. Most.* Disciplinæ aliis eram. ¶ Item secta Philosophorum. *Cic. 5. Tusc.* Omnes fere Philosophi omnium disciplinarum hoc eodem animo esse potuerunt. ¶ Dare, vel tradere se in disciplinam, est se alicui instituendum permittere. *Gel. l. 6. c. 10.* Is in disciplinam Protagoræ se se dedit. Adde *Cic. l. 1. de Div. c. 41.* ¶ Disciplina memoriæ, *l'arte della memoria*; ars memoriæ alendæ, & conservandæ. *Cic. 5. de Fin. c. 1. a med.*

Disciplinabilis, le, o. 3. quod ad disciplinam spectat. *Auct. ad Her. l. 3. c. 3.* Cujus rei aliquam disciplinabilem scientiam poterimus habere.

* Disciplinabiliter, artificiose. Est *Cassiodori*.

Disciplinatus, a, um, adject. טוב הדרך, εὔτακτος, bonis moribus per disciplinam præditus. *Alcim. Avit. l. 4. c. 46. de arbore degenerante:* Disciplinatos dissuescit promere fructus. *Tert. de fuga, c. 1.* Disciplinatior in jejuniis.

Disciplinosus, o. 1. 2. qui tam bonas, quam malas artes facile discit. εὐμαθής. Hinc in reprehensionem dictus est a Catone *disciplinosus gladiator*, apud *Gel. l. 4. c. 9.*

Discipula, f. 1. mulier, quæ discit, תלמידה, μαθήτρια. *Pl. l. 10 c. 29.* Audit discipula intentione magna, & reddit. *Plaut. Aulul. 1. 1. 20.* Dedam te discipulam cruci.

Discipulatus, us, ui, m. idem fere quod disciplina. *Tert. de Præscript. adv. Hæret. c. 31.* In discipulatu, in convictu.

Discipulus, m. 2. *discepolo*, תלמיד, Ger. *lehrjunger, lehrknab*, Gal. *disciple*, Hisp. *discipulo*, μαθητής, qui disciplinam ab alio percipit. *Cic. 3. Off.* Orator dulcis, ut Theophrasti discipulum possis agnoscere. ¶ Discipuli etiam dicuntur, qui in tabernis, vel officinis mercatorum serviunt, & eorum disciplinam addiscunt, *garzoni di bottega*. Hinc discipulos coquorum *Plaut.* memorat *Pseud. 3. 2.*

Discissus, a, um, adject. discerptus, laceratus, *lacerato, stracciato*. *Virg. 3. Georg. v. 514.* Discissos nudis laniabant dentibus artus. *Stat. l. 1. Silv. 1. v. 11.* Discissi muri.

Discludo, is, usi, usum, a. 3. *separare*, הבדיל, Ger. *ausschliessen, abtheilen*, Gal. *ouvrir, separer*, Hisp. *abrir, echar fuera, apartar*, ἀποκλείω, excludo, separo. *Cæs. l. 7. B. G. c. 8.* Qui Arvernos ab Helvetiis discludit. ¶ Est item separatim includere. *Cic. 1. Tusc.* Iram, & cupiditatem, quas locis suis disclusit.

Disclusio, onis, f. separatio, disjunctio, *separazione*, הבדלה, ἀπόκλεισις. *Apul. de Deo Socr. circ. princ.* Non modo loci disclusione, verum etiam &c.

Disclusus, a, um, adject. separatus, disjunctus, *disgiunto, separato*. *Virg. Geor. 4. v. 147.* Spatiis disclusus iniquis. *Cic. 1. Tusc. c. 33.* Perturbationes semotas a mente, & disclusas Plato putat.

Disco, is, didici, sine sup. a. 3. *imparare*, למד, Ger. *lehrnen, ergreiffen*, Gal. *apprendre*, Hisp. *aprender*, μανθάνω, rem ignotam ab aliquo docente apprehendo, vel assequor meditando. *Cic. 4. Acad.* Ab eo Dialecticam didicerat. *Id. de Senect.* Discere fidibus. ¶ Dicimus autem discere ab aliquo, vel de aliquo, vel ex aliquo. *Cic. Fam. 3. ep. 5.* Didici ex literis tuis. *Virg. Æn. 12. v. 435.* Disce puer virtutem ex me, fortunam ex aliis. *Ter. Eun. 2. 2. 31.* Ut sibi liceret discere id de me. ¶ Item, apud aliquem discere literas. *Cic. Fam. 9. ep. 10.* ¶ Sumitur item pro solitum esse. *Plaut. Amph. 2. 2.* Vera dicere didici. Sic Græci dicunt, ἔμαθον εἶναι, solebant esse. ¶ Discere etiam proprie dicuntur Actores fabularum, quemadmodum Poetæ ipsi docere, & scribere fabulas. *Ter. prol. Hecyr. in fin.* Silentium date, ut liceat scribere aliis, mihique ut discere novas expediat. Adde *eund. in prol. Heaut. v. 10.*

Discobolus, m. 2. δισκοβόλος, qui discum jaculatur, a discus, & βολή, jactus. *Quint. l. 2. c. 13.* Quam est iste discobulus Myronis.

Discoctus, a, um, adject. valde coctus, אפוי, ἀφεψηθείς, *ben cotto*. *Pl. l. 22. c. 25.* Lens magis discocta cœlesti aqua.

Discolor, o. 3. *di diversi colori*, צבוע, Ger. *ungleich von mancherley farben*, Gal. *de diverse couleur*, Hisp. *de differiente color*, ἑτερόχροος, quod est diversorum colorum. *Mart. l. 14.* Discolor hic gemino calculus hoste perit. *Cic. 2. Ver. c. 13.* Ut discoloribus signis juratorum hominum sententiæ notarentur.

Discolorius, a, um, adject. idem quod discolor. *Petr. Sat.* Discoloria vestis.

Discolorus, a, um, adject. discolor. *Capel. l. 4. in princ.* Discolora venustate florentibus. *Prudent. Peristeph. v. 302.* Discolora lana.

Disconducit, non conducit, non prodest. *Plaut. Trin. 4. 2. 85.* Sed nihil disconducit huic rei.

Disconveniens, tis, adject. o. 3. *disconveniente*. *Lactant. de ira Dei, c. 3.* Et disconveniens, ut ejusmodi potestate sit præditus, &c.

Disconvenientia, æ, f. *inconvenienza*. *Tert. de testim. anim. c. 6.* Suspectam habe convenientiam prædicationis in tanta disconvenientia conversationis.

Disconvenio, is, eni, entum, n. 4. *disconvenire*, נחלק, Ger. *sich ubelschicken, misshellig seyn*, Gal. *disconvenir*, Hisp. *disconvenir*, διαλλάττω, non convenio. *Hor. l. 1. ep. 1. v. 99.* Æstuat, & vitæ disconvenit ordine toto.

Discophorus, i, m. δισκοφόρος, discum ferens. *Hier. in prol. seu præf. in Daniel.* vocat *discophorum* Habacuc, qui prandium Danieli, capillo per aera ab Angelo sublatus, a Palæstina Babylonem usque detulit, ut habetur *Dan. 14. 32.* Discus enim etiam vas escarium significat.

Discoquo, is, oxi, octum, n. 3. *cuocere*, בשל, ἀφέψω, coquo, vel valde coquo. *Pl. l. 22. c. 25.* Nostri præcipiunt arietinum in aqua cum sale discoquere. Adde *l. 29. c. 6.*

Discordabilis, le, o. 3. quod discordat, & disconvenit. *Plaut. Cap. 2. 3. 42.* inter nos fuisse ingenio haud discordabili.

Discordia, f. 1. *discordia*, מחלוקת, Ger. *underscheid, zwytrachtigkeit*, Gal. *discorde*, Hisp. *discordia*, διαφωνία, στάσις, dissidium, quasi cordium dissensio. *Cic. 4. Tusc.* Discordia est ira acerbior, intimo odio, & corde concepta. *Id. pro Mur.* Discordiam concitare. Et *Phil. 1.* Discordiam sedare. ¶ Est etiam Discordia una Furiarum Dea Inferorum. *Virg. Æn. 8. v. 702.* Et scissa gaudens vadit Discordia palla.

Discordialis, o. 3. *litigioso*, נחלק, מריב, נצה, Ger. *zenckisch*, Gal. *discordant*, Hisp. *desacordante*, quod lites generat, & parit. *Pl. l. 37. c. 10.* Hyeme pellem similem abominantur discordialem domibus.

Discordiosus, o. 1. 2. qui discordias, & lites serit. *Sall. in Jugurt. c. 66.* Vulgus Numidarum seditiosum, atque discordiosum erat.

Discordis, pro discors, dicebant Veteres. *Pomp.* Blanda, fallax, impotens, superba, discordis.

Discorditas, atis, f. 3. idem ac discordia, apud vet. *Pacuv. apud Non.* Ex discordita te cladem importare familiæ.

Discordo, as, avi, atum, n. 1. *essere in discordia*, נחלק, Ger. *ubel zusammen stimmen*, Gal. *discorder*, Hisp. *desacordar*, διαφέρομαι, διαφωνῶ, ἀσυμφωνῶ, στασιάζω, dissideo, dissentio, *Cic. 1. Fin.* Sed intus etiam in animis inclusæ inter se dissident, atque discordant. *Tac. Ann. 12. c. 28.* Discordare cum aliquo. *Vell. 2. 53. 3.* Ab se discordans fortuna. *Hor. l. 2. ep. 2.* Parcus discordat avaro.

Discors, dis, o. 3. *discorde*, נחלק, Ger. *zweytrechtig*, Gal. *discordant*, Hisp. *discorde*, ἀνάρμοστος, διχογνώμων, qui corde, idest animo dissidet, a *dis*, & *cor*. *Cic. 2. Agrar.* Non ambitione, non contentione discordes. *Liv. l. 2. c. 23.* Civitas secum ipsa discors. *Vellej. l. 2. c. 37.* Discors patri. *Ov. 2. Amor. el. 10. v. 9.* Ventis discordibus acta. *Stat. l. 5. silv. 5.* Modi discordes. *dissonanze*.

Discrepans, antis, adject. διαφωνῶν, dissidens, discors, dissimilis. *Sol. c. 52.* (*al. 65.*) In quantum mores populorum discrepant, habitus quoque discrepantissimus est.

Discrepantia, æ, f. 1. *discordanza*, διαφορά, dissensio, discordia. *Cic. 3. Fin. c. 12.* Majorem multo habere Stoicos, & Peripateticos rerum omnium discrepantiam, quam verborum.

Discrepatio, onis, f. idem quod discrepantia, *Liv. l. 10. c. 18.* Ea ipsa inter consules discrepatio fuit.

Discrepito, as, n. 1. freq. a discrepo. *Lucr. l. 2. v. 1017.* Verum positura discrepitant res.

Discrepo, as, avi, & pui, atum, n. 1. *discordare*, נחלק, Ger. *mischallen*, Gal. *n'accorder point*, Hisp. *discordar*, διαφωνέω, proprie est diverso modo crepare, translate non convenire, discordare. *Cic. 1. Off. c. 40.* Ut in fidibus, aut in tibiis, quamvis paulum discrepent, tamen id a sciente animadverti solet. ¶ Translate sumitur pro dissidere, vel differre, & construitur cum abl. & præp. *a*, vel *ab*, vel *de*, vel *cum*, & cum acc. & *inter*, *Cic. de Or. l. 3.* Si qua in re discrepavit ab Antonii divisione nostra partitio. *Idem 4. Tusc.* Philosophorum de cæteris rebus discrepantium. *Id. 2. Fin.* Discrepant facta cum dictis. *Id. 2. de Invent. c. 49.* Cum inter se duæ videntur leges discrepare. ¶ Item cum Dat. *Cic. 3. de Or.* Ipsi sibi singuli discrepantes. *Horat. de ar. poet. v. 162.* Divina futuri Sortilegis non discrepuit sententia Delphis. ¶ Absolute. *Liv. l. 22.* Mirari magis, adeo discrepare inter auctores, quam &c.

* Discresco, is, evi, etum, valde cresco. *Lactant. de mort. persec. c. 33.* In utrium modum inflata discreverat.

Discrete, adverb. *separatamente*, Ger. *underscheidenlich*, Gal. *separemment*, Hisp. *apartadamente*, διωρισμένως, separatim, distincte. *Cic. de Inv. l. 1. c. 30.* Post discrete, & electe in genus quodque causæ, quid cuique conveniat, ex copia hac digeremus.

Discretim, idem ac discrete. *Var. de re rust. l. 1. c. 3.* Quoniam discretim de his rebus dicendum est. Scaliger tamen legit *discretum*; quod rectius videtur, si ejus interpunctionem sequamur. Habet autem *Apul. l. 6. A. A.* Singula Psyche curiose dividit, & discretim remota rite componit. Et *l. 2. Florid.* Sigillatim, ac discretim.

Discretio, f. 3. *separazione*, הבדלה, נזר, Germ. *absenderung, underscheidung*, Gal. *séparation*, Hisp. *apartamiento*, διάκρισις, separatio, a discerno, *Lacta. l. 7.* Quæ discretio mors vocatur.

Discretive, adverb. discernendo, separando. *Donat. ad Ter. Eun. 1. 2. 43.*

Discretivus, a, um ad discernendum, & separandum aptus. *Prisc. l. 17.*

Discretus, a, um, o. 1. 2. *separato*, διακεχωρισμένος, separatus, partic. a discernor. *Plin. l. 15. cap. 30.* Discretæ suis nominibus sylvæ. *Stat. Theb. 5. v. 559.* Saxo discretus ager.

* Discribo dici volunt nonnulli pro describo apud *Cic. de Senect. c. 2.* quando distributionem ac divisionem notat.

Discrimen, nis, n. *differenza, separazione*, נזר, מתכונות, אמון, הבדל, Ger. *underscheid*, Gal. *difference*, Hisp. *diferencia*, διαφορά, differentia, separatio. *Pontanus in Actio* scripsit fieri ex *discernimen*, per syncopen. *Cic. 4. Ver. c. 50.* Omnium rerum delectum atque discrimen pecunia sustulit. ¶ Accipitur & pro intervallo. *Cic. de L. Agr.* Duo maria pertenui discrimine separata. ¶ Item pro divisione capillorum, quæ fit discerniculo. Immo hæc propria, & prima significatio nonnullis videtur. *Claud. de nupt. Hon. v. 103.* Hæc morsu numerosi dentis eburno multifidum discrimen erat. hoc est, capillos pectit. ¶ Item pro terræ cultu, qui rastris fit. *Col. l. 10. R. R. v. 94.* Jam puro discrimine pectita tellus. ¶ Item pro certamine. *Virg. 5. Æn.* Æquo discrimine Pistrix, Centaurusque locum tendunt superare priorum. ¶ Item pro periculo. *Cic. Phil. 7. c. 1.* Adducta est Respublica in extremum pene discrimen. *Idem pro Leg. Manil. c. 5.* Salus sociorum in summum periculum, & discrimen vocatur. Sic devenire in discrimen, *Id. 1. de Orat. c. 1.* Versari in discrimine, *Id. Fam. 16.* Dare in discrimen legiones, *Tac. 2. Ann.* ¶ *Liv. l. 29.* In discrimine nunc est humanum genus, utrum vos, an Carthaginienses principes orbis terrarum videat, *tutto il mondo è in bilancio*, *se*, &c.

* Discriminalis acus, *dirizzacrine*, *ago da testa*, discerniculum. *Hieronym. l. 3. in Rufin. c. ult.*

Discriminatim, adv. *differentemente*, Germ. *underscheidenlich*, Gall. *differemment*, Hisp. *differentemente*, κεχωρισμένως, distincte, differenter. *Var. l. 1. de re rust. c. 7.* Nisi in loco aquoso, aut etiam in aqua, & id discriminatim, ut alia in lacubus, alia in fluminibus &c.

Discriminatio, onis, f. discretio, divisio. *Diomed. Grammat. l. 1.* Nomen est, quo Deus, aut homo propria discriminatione pronuntiatur.

Discriminator, oris, m. qui discernit. *Tert. l. 1. ad Nation. c. 10.* Discriminatores impendere. *Apul. de Mundo.* Divisor, & discriminator.

* Discriminatrix, icis, f. quæ discriminat. *Nazar. in Paneg. ad Constantin. c. 7.*

Discriminatus, o. 1. 2. distinctus, partic. a discriminor. *Liv. l. 21. c. 4.* Vigiliarum somnique nec die, nec nocte discriminata tempora.

Discrimino, as, a. 1. *dividere, dipartire*, הבדיל, Ger. *underscheiden, entscheiden*, Gall. *séparer, discerner*, Hisp. *apartar*, ἀφορίζω, διαιρέω, est discernere. *Cic. Philip. 12. c. 9.* Hetruriam discriminat.

Discruciatus, us, ui, m. idem quod cruciatus, *tormento*. *Prudent. Hamartig. v. 834.* Vermibus, & flammis, & discruciatibus ævum immortale dedit.

Discrucio, as, avi, atum, a. 1. העציב, ὀδυνῶμαι, idem ac crucio, & tam ad animum, quam ad corpus refertur. *Cic. 12. Phil.* Ut ille Trebonium, & si posset, etiam Brutum discruciatos necaret. *Cæl. Cic. 8. Fam.* Nunc quotidie non esse te, ad quem cursitem, discrucior. ¶ Construitur cum ablat *Plaut. Cas.* Ego discrucior miser amore. ¶ A veteribus etiam cum gen. usurpabatur. *Plaut. Aul.* Discrucior animi, quia domo abeundum est mihi. Adde *Ter. Adelph. 4. 4.*

* Discubitio, onis, f. discubitus, & locus discumbendi. *Fabret. p. 1. emend. Grut.*

Discubitorius, lectus, מטה, κλιντήρ, in quo, vel super quem antiqui cœnaturi discumbebant, apud *Plin.* Nos tamen locum non invenimus.

Discubitus, us, ui, m. discumbendi actus, מסב, κατάκλισις, *il porsi a sedere*. *Valer. Max. l. 2. c. 1. n. 9.* Ne senioris adventum discubitu præcurrerent.

Discubo, as, ui, itum, n. legitur in Thes. L. L. sed exempla, quæ afferuntur ad *discumbo* referri possunt, cum quo commune habet præteritum.

Disculus, i, m. diminut. a discus. Calep. citat pro hac voce *Cic. ad Att. l. 4. ep. 8.* Cœnam paravi disculo. At optimi Codices P. Victor. & Gronovii hæc verba ibi non agnoscunt.

Discumbo, is, ui, itum, n. 3. *sedere a mensa*, ישב, הסב, Germ. *zu tisch setzen*, Gal. *s'asseoir*, Hisp. *assentarse a la mesa*, ἀνάκειμαι, mensæ accumbo. *Cic. Att.* Discubuimus omnes. *Virg. 1. Æn. vers. 700.* Stratoque super discumbitur ostro. ¶ Item *porsi a dormire*. *Plaut. Merc. prol. v. 100.* Discubitum noctu ut imus, ecce &c.

Discuneatus, o. 1. 2. apertus, ac patens, a cuneus. *Pl. l. 9. c. 30.* Conchæ se contrahunt, sed in frusta discuneatæ. *i. e.* quasi immisso cuneo diductæ, & patefactæ. Loquitur de conchis, cum polypi iis insidiantes lapillum injiciunt, quo carnes securi extrahant.

Discupio, is, ivi, itum, a. 3. *desiderar ardentemente*, אוה, Germ. *hefftig begeren*, Gal. *désirer ardemment*, Hisp. *dessear mucho*, ἐπιθυμέω, valde cupio. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. epist. 15.* Te videre, & omnia intima conferre discupio.

Discurro, is, urri, & cucurri, ursum, n. 3. *correre in diverse parti*, רוץ, Ger. *hin und wider lauffen*, Gal. *courir ça, & la*, Hisp. *discurrir*, διατρέχω, in diversas partes curro. *Liv. l. 1. c. 9.* Juventus Romana ad rapiendas virgines discurrit. *Suet. in Calig. c. 32.* Cum palma discurrit more victorum. ¶ Apud *Ammian. Marc.* invenitur pro differere, *discorrere*, ut & Græce διελθεῖν. Ejus verba sunt *l. 17. c. 6.* Super quo nunc pauca discurram. V. *Vorst. de latinit. suspect. c. 14.*

Discursatio, onis, f. *il correre qua, e là, scorreria*, מרוצה, διαδρομή, *Senec. de Brevit. vitæ, c. 3.* Officiosa per Urbem discursatio. Al. legunt, *discursitatio*. *Frontin. l. 1. c. 5.* Magna discursatione.

Discursator, oris, m. qui discurrit. Discursatores genus militum, de quo *Ammian. l. 16. c. 26.* Iisdem sparsim miscuere pedites discursatores & leves.

Discursim, adv. discurrendo. *Macr. Satur. l. 7. c. 1.* Discursim variantibus poculis.

Discursio, f. 3. idem ac discursus. *Lact. de Opific. Dei, c. 3.* Totos dies in discursione consumunt.

Discursitatio. V. Discursatio.

Discurso, as, avi, atum, n. 1. frequent. a discurro, *correre spesso qua, e là*. *Quint. l. 11. c. 3.* de Oratoris gestu, & actione: Discursare ineptissimum. *Florus l. 3. c. 18.* Inde jam passim ab omni parte discursante populo.

Discursus, us, m. *il correre qua, e là*, שוט, Ger. *hin und wider lauffung*, Gall. *course de ça, & de là*, Hisp. *discurso*, διαδρομή, actus discurrendi. *Hirt. 8. bell. Gal. c. 29.* Magno clamore, discursuque passim se fugæ mandat.

Discus, m. 2. *piatto grande*, קערה, Ger. *eine scheibe*, Gal. *un grand plat*, Hisp. *grande plato*, δίσκος. Est quædam moles saxea, vel plumbea, sive ferrea, cujus jactu juvenes inter se certabant, victorque erat, qui aut altius in sublime, aut longius in tractu ultra designatum spatium, aut propius metam projecisset, a δίσκω, *jacio*. Erat figura plana, & rotunda. Hinc Græci translate Solem discum vocant. *Mart. 14. ep. 164.* Splendida cum volitent Spartani pondera disci, esse procul pueri. Alludit ad mortem Hyacinthi pueri, qui jactu disci ab Apolline interfectus est. ¶ *Horat. de ar. poet. v. 380.* Indoctusque pilæ, discive, trochive quiescit. ¶ *Discum, quam Philosophum audire malle*, proverb. de eo dictum, qui levissimas delectationes rebus gravissimis anteponit. *Cic. 2. de Orat. c. 5.* ¶ A Græcis sumitur item pro lance ad cibos mensæ inferendos. Quo sensu *August. exposit. in Ps. 96.* discum appellat linteum illud, quod in visione Petro oblatum est variis animalibus refertum. ¶ Apud *Vitr. l. 9. c. 9.* discus dicitur quadrata tabula horologii solaris, in qua umbræ horas indicantes conspiciuntur.

Discusse, adverb. cum examine, בחקר, ἐξεταστικῶς, *Capel. l. 9. cir. princ.* Ab ipsa virgine explorandæ discussius.

Discussio, f. 3. actus discutiendi, examen, *esame, discussione*, חקר, ἐξέτασις, *Leg. 14. Cod. Theod. de Jure Fisci.* Discussio pecuniæ. ¶ Item excussio, actu discutiendi. *Senec. quæst. natur. l. 6. c. 19.* In dolio cantantis vox per totum cum quadam discussione percurrit, ac resonat.

Discussor, m. 3. qui discutit, & disceptat. Ita hac voce utuntur Imperatores in *Cod. l. 10. tit. 30.* de Discussoribus Vet. etiam Glossa λογοθέτης, discussor, disputator, ratiocinator. Adde *Cassiod. l. 4. ep. 38.* & *Macr. l. 1. in Somn. Scip. c. 21.*

Discussorius, a, um, o. 1. 2. quod discutit, ut vis discussoria. *Pl. l. 30. c. 8.* Et per se cinis inanium cochlearum ceræ mistus discussoriam vim habet.

Discussus, a, um, adject. *dissipato, sgombrato*, διαφορηθείς, ut discussæ umbræ. *Virg. 12. Æn. v. 669.* Discussa nox, *Lucan. l. 5. v. 700.* Discussa plebe, *Stat. l. 5. Silv. 3. v. 282.*

Discutio, tis, cussi, cussum, a. 3. *scuotere, dibattere*, הרעיש, חקר, Ger. *erschitten*, Gal. *ébranler*, Hisp. *sacudir*, διασείω, ἐξετάζω, proprie in diversas partes quatio, & dejicio, disturbo, dispello, ex *dis*, & *quatio*. *Liv. l. 21. c. 12.* Tribus arietibus aliquantulum muri discussit. ¶ Translate ponitur pro removere, tollere, auferre, *risolvere, dissipare, sgombrare*. *Cic. 12. Phil. c. 2.* Discussa est illa caligo, quam paulo ante dixi. Sic discutere timorem, tristitiam, fastidium, *Pl. l. 2. c. 6. & l. 23. c. 1. sub fin.* ¶ Item pro variis modis examinare, investigare, refellere. *Cic. 4. Acad.* Ut occurrere possimus interrogationibus eorum, captionesque discutere. ¶ Medicis discutere est ulcus sine suppuratione dissipare. Nam tubercula aut discutiuntur aut emittuntur. *Cels. l. 5. c. 11.* Discutiuntur ea, quæ in aliqua parte corporis coierunt.

* Disdiapason. V. Diapason.

Diserte, adverb. *facondamente*, ברברי צחות, Ger. *fein und artiglich*, Gall. *eloquemment*, Hisp. *elegantemente*, διαρρήδην, facunde, eloquenter. *Cic. 1. de Or.* Ut prudentibus diserte, stultis etiam vere dicere videaris. *Mart. l. 3. ep. 38.* Cuius, inquis, agam Cicerone disertius ipso. ¶ Item distincte, & expresse, *distintamente*. *Liv. l. 21. c. 19.* Cum in fœdere Lutatii diserte adscriptum esset, id ita ratum fore, si populus censuisset. *Id. l. 39. c. 28.* Disertissime planissimeque in eo scriptum est.

Disertim, adverb. idem ac diserte. *Plaut. Stich. 1. 3. 87.* Id nomen tibi fuit disertim. Adde *Non. c. 11. n. 3.*

Disertio, onis, f. Disertiones *Festus* exponit divisiones patrimoniorum inter consortes.

* Disemus, δίσημος, duo signa, seu duas syllabas habens. *Capell. l. 9. p. 330.*

Disertus, a, um, o. 1. 2. *eloquente*, צחות, מדבר, מליץ, נאמן, Germ. *wolberedt*, Gal. *éloquent, bien-disant*, Hisp. *eloquente, facundo*, λόγιος, facundus, qui prudenter disputat, a dissero. *Cic. Att. lib. 10.* Cœlius tuus disertus est magis, quam sapiens. *Id. Att. l. 7. ep. 2.* Epistola disertissima. ¶ Differt ab eloquente. Nam *disertus* est ille, qui potest satis acute, atque dilucide apud mediocres homines ex communi quadam hominum opinione dicere; *eloquens* vero, qui mirabilius, & magnificentius augere potest, atque ornare, quæ velit, omnesque omnium rerum quæ ad dicendum pertineant, fontes animo, ac memoria continet. Hinc M. Antonius in quodam suo libello scripsit, disertos se cognosse nonnullos, eloquentem adhuc neminem. *Cic. 1. de Orat. c. 5.* & *Phil. 2. c. 43.* ¶ Comparat. Disertior. *Cic. 3. de Orat.* Eloquentior fuit, & disertior Socrates. *Val. Max. l. 8. c. 9. n. 1.* Alterius salubriores erant conciones, alterius disertiores. ¶ Apud *Ter. Eun. 5. 7. 10.* videtur accipi pro astuto. At etiam, inquit, primo callidum, & disertum credidi hominem.

Disglutino, as, a. 1. *disunire*, ἀποκολλῶμαι, dissolvo. *Hier. ep. 26. ad Pamm. c. 5. ad fin.* Conjuncta disglutinamus, unita diffuimus.

Disgrego, as, a. 1. ἀποχωρίζω, separo, sejungo. *Mart. Capel. l. 3. p. 71.* probabilis Hic ordo rebus, quinque disgregabitur In bina demum.

Disgregus, a, um, ἀνόμοιος, adject. a *dis*, & *grex*, *gis*, significat, dissimilis. *Mart. Capel. 9.* Venustate disgregæ puellæ.

Dishiasco, is, n. 3. idem quod dehisco. *Cato de R. R. c. 12.* Arbores comprimant, si dishiascent.

Disjecto, as, freq. a disjicio. *Lucr. l. 2. v. 553.* Disjectare solet magnum mare transtra, carinas, antennas, proram, &c.

Disjectus, o. 1. 2. נפוץ, διερριμμένος, dispersus, dissipatus. *Hor. l. 1. od. 20.* Tectaque Penthei disjecta non levi ruina. *Ovid. Heroid. epist. 12.* Comæ disjectæ. *Virg. 1. Æn.* Disjecta classis. *Plin. l. 2. c. 49.* Disjectæ nubes. *Auct. ad Heren. l. 4.* Res sparsæ, & vage disjectæ.

Disjectus, us, ui, m. dispersio, dissipatio. *Lucr. l. 3. v. 941.* Major enim turbæ disjectus materiai Consequitur letho.

Disjicio, cis, jeci, jectum, a. 3. *gittar in diverse parti, disfare*, נתץ, החליק, פזר, נפץ, השליך, Ger. *hin und wider werffen*, Gal. *jetter par terre*, Hisp. *derribar*, διαρρίπτω, in diversas partes jacio, dissolvo, destruo. *Virg. 1. Æneid.* Disjecitque rates. ¶ Translate est dirimere *Liv. l. 1.* Si disjicere rem possent. *Virg. 7. Æn. v. 339.* Disjice compositam pacem. *Ovid. 10. Met.* Nubes disjicere pondere. *Tac. 2. Ann. c. 27.* Rapuit, disjecitque naves in aperta Oceani. ¶ Pareus in Lex. Crit. contendit scribendum esse *dissicio*, non *disjicio*: itaque legit illud *Plaut. in Curc. 3. 1. 54.* Clypeatus elephantum ubi machæra dissicit. Et illud *Lucret. l. 3. v. 640.* Et discissa simul cum corpore dissicietur.

Disjugatio. V. Dijugatio.

Disjugatus, a, um, disjunctus, divisus. *Arnob. l. 7. circa init.* Qui sunt ab his longe natura disjugati.

Disjuncte, adv. *separatamente*. *Festus Pompejus*. Nec ita appellari debere, Verrius ait, sed disjuncte.

Disjunctim, adverb. idem quod disjuncte. *Dig. 28. 7. 5. & 55. 1. 51.*

Disjunctio, f. 3. *separazione*, הבדלה, Germ. *absonderung*, Gall. *séparation*, Hisp. *apartamiento*, διάζευξις, separatio. *Cic. pro Sext.* In tanto luctu meorum, in tanta disjunctione. *Id. de Prov. Cons.* Disjunctio sententiæ. ¶ Est item Figura verborum per detractionem, qua singulis orationis membris sua verba propria attribuuntur. *Cic. pro Sylla.* Permitto aliquid iracundiæ tuæ, do adolescentiæ, cedo amicitiæ, tribuo parenti.

Disjunctivus, o. 1. 2. quod disjungit, ut Conjunctiones disjunctivæ *aut*, *vel*, *sive*, &c. apud Grammaticos, & *l. si ita*, *Dig. de verb. oblig.* Adde *Ascon. in Orat. pro M. Scauro*.

Disjunctus, o. 1. 2. partic. a disjungor, *disgiunto*, מובדל, διαζευχθείς. *Cic. pro Sext.* Apud Athenienses homines Græcos longe a nostrorum hominum gravitate disjunctos. ¶ Hinc comp. *disjunctior*, sup. *disjunctissimus*. *Cic. 4. Acad.* Nihil est ab ea cogitatione, quam habemus de gravitate sapientis, errore, levitate, temeritate disjunctius, *Plin. Paneg. c. 15.* Disjunctissimæ terræ. ¶ *Disjunctum*, *i*, absolute pro disjunctiva propositione. *Gel. 5. 11.* Non ratum id, neque justum disjunctum esse ait. ¶ *Mart. Capel. l. 5. p. 176.* scribit, disjunctum esse etiam nomen figuræ, quæ Græce διεζευγμένον, appellatur.

Disjungo, is, nxi, nctum, a. 3. *disgiungere, separare*, הבדיל, Ger. *absondern*, Gal. *dejoindre, séparer*, Hisp. *desunir, apartar*, διαζεύγνυμι, separo. *Cic. l. 1. ep. 9.* Ab orationibus disjungo me fere, referoque ad mansuetiores Musas. *Id. ibid. ep. 7.* Intervallo locorum, & temporum disjungi. *Ter. Hecyr. 1. 2. 86.* Hæc res multo maxime disjunxit illum ab illo. h. e. alienavit. ¶ Dicitur & de equis e curru solutis. *Cic. l. 1. Divin.* Ut jumenta jubeant disjungere.

Disomus, a, um, δίσωμος, duorum corporum capax: a δίς, bis, & σῶμα, corpus, *Inscript.* apud *Grut. p. 571. n. 11.* P. Ælius Venetianus hoc vas disomum sibi, & Felicitati suæ posuit.

Dispalatus, a, um, adject. *disperso, vagabondo*, תועה, מעודד, πλανώμενος. *Nepos 6. c. 1.* Dispalati in agris. *Sallust. de Rep. ord. l. 2. c. 13.* Multitudo in artes, vitasque varias dispalata.

Dispalesco, is, n. 3. errantium instar dispergor, item divulgor, palam fio, a dispalo. *Plaut. Bacch. 4. 9. 123.* Quam illud flagitium vulgo dispalescere.

Dispalo, as, avi, atum, & melius Dispalor dep. *andare errando*, תעה, Ger. *hin und wider schweiffen*, Gal. *vaguer*, Hisp. *vagar*, πλανῶμαι, huc illuc erro, a palare, vel palari, quod est vagari. *Ammian. l. 15. c. 4.* Incomposito agmine milites huc & illuc dispalantes. ¶ Sed *Nonio c. 2 n. 250.* activum est, & significat separare. *Sisenna*: Tanto plures passim dispalantur. *Ammian. l. 31. c. 2.* Absque lare, vel lege, aut ritu stabili dispalantur.

Dispando, dis, di, ansum, *distendere*, רקע, Germ. *ausspannen*, Gall. *étendre, déployer*, Hisp. *tender*, διατείνω, extendo, expando. *Lucr. l. 6. v. 598.* Non distrata suum late dispandat hiatum.

Dispansus, a, um, adject. expansus, extensus, *spiegato, steso*. *Pl. l. 9. c. 4.* Arbor vastis dispansa ramis. *Suet. Domit. c. 19.* Dispansa manus. *Lucret. l. 1. v. 306.* Dispansæ vestes.

Dispar, is, o. 3. *dissimile*, לא שוה, Ger. *ungleich*, Gall. *dissemblable*, Hisp. *disigual*, ἀνόμοιος, inæqualis, dissimilis: a par. *Cic. de Amic.* Dispares enim mores disparia studia sequuntur. *Id. de Senect.* Dispar sui, atque dissimile. *Id. 2. Tusc.* Dispares inter se motus. *Liv. l. 1.* Dispares viribus fratres. *Sil. l. 8.* Brutius haud dispar animorum, *di pari coraggio*.

Disparatio, onis, f. separatio, *separazione*. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Ad disparationem procreationis.

Disparatus, o. 1. 2. ab aliis sejunctus, separatus. *Cic. 1. de Inv. c. 28.* Disparatum est, id, quod ab aliqua re per appositionem negationis separatur, hoc modo, sapere, & non sapere.

Dispareo, es, ui, n. 2. *sparire*, ἀφανίζομαι, cui contrarium, est appareo. *Lactant. l. 3. c. 10.* Latibula sibi parant in plures exitus disparentia.

Disparilis, o. 3. idem quod dispar. *Cic. 1. de Divin. c. 36.* Et ex disparili aspiratione terrarum.

Disparilitas, atis, f. dissimilitudo. *Var. l. 9. L. L.* Propter disparilitatem vocis figurarum. *Gel. in præf.* Disparilitas rerum. Et *l. 7. c. 3.* Disparilitas collationis.

Dispariliter, adverb. dissimiliter. *Var. l. 2. R. R. c. 6.* Hæc ad colendum dispariliter habent momentum.

Disparo, as, avi, atum, *n. 1. separare*, הבדיל, Ger. *sondern*, Gal. *séparer*, Hisp. *apartar*, διαχωρίζω, separo, & sejungo. *Plaut. in Rud. Prol. v. 10.* Jupiter nos per gentes alium in alia disparat. *Gel. l. 11. c. 11.* Lepide tot sententias in eamdem rem, quasi aliud, atque aliud diceret, disparavit.

Dispartibilis, e, adject. divisibilis. *Tert. advers. Hermog. c. 39.* Demutabilis, & dispartibilis.

Dispartio, & Dispartior. V. Dispertio.

Dispectio, onis, f. 3. *Apul. l. 10. A. A.* Subita dispectione fœminæ perturbatus. Al. leg. *desperatione*.

Dispecto, as, avi, atum, a. 1. frequent. a dispicio. *Arnob. l. 1.* Non ex gratia, sed ex vero disceptationis hujus dispectare momenta.

Dispector, oris, m. qui dispicit, & discernit. *Tertull. de Anim. l. 15.* Dispector cordis Deus.

Dispectus, us, m. 4. *riguardo*, משגח, Ger. *ansehen*, Gal. *régard, égard*, Hisp. *miramiento en partes diversas*, διάγνωσις, *Sen. 2. de Ira, c. 9.* Quod neglecto dispectu officiorum, ad lusus, & ineptos æqualium jocos spectent. *Id. ep. 110.* Quibus dispectum utilitatis timor excutit.

Dispello, lis, dispuli, pulsum, a. 3. *cacciare in diverse parti*, פזר, נפץ, Ger. *zertreiben*, Gal. *dechasser*, Hisp. *echar*, διελαύνω, in varia loca pello, variis modis pello, disjicio. *Liv. l. 5.* Cum equitem passim liberi frænis dispulissent equi. ¶ Ponitur item pro simplici pello, vel pro expello. *Cic. 1. Tusc. c. 26.* Ab animo tamquam ab oculis caliginem dispulit.

Dispendiosus, a, um, o. 1. 2. *dannoso*, מזיק, ζημιώδης, damnosus. *Col. l. 2. c. 21.* Dispendiosa est cunctatio.

Dispendium, ii, n. *danno, spesa, dispendio*, נזק, הוצאה, δαπάνη, detrimentum, sumptus, damnum. *Plin. l. 14. c. 4.* Majus ab eo dispendium, non proficiente pretio. *Plaut. Men. 3. 2. 20.* Minore nusquam bene fui dispendio. *Terent. Hecyr. 5. 2. 29.* Ut gratiam ineat sine suo dispendio. *Virg. 3. Æneid.* Dispendia moræ. *Claudian.*

dian. de VI. Cons. Honor. v. 452. Dispendia famæ. ¶ *Lucan. lib. 8. v. 2.* Æmoniæ deserta petens dispendia silvæ. *h. e.* vias difficiles, anfractus obliquos, & a recta via recedentes, per quos iter longius magno temporis dispendio fit: cui sensui contrarium est compendium.

Dispendo, dis, di, ensum, distineo, occupatum teneo, *tener occupato*, Ger. *verthun*, *aussgeben*, Gal. *détenir*, *employer*, Hisp. *detener*, διαστπᾶν. *Col. lib. 8. c. 2.* Quæ pastoris unius dispendant curam. ¶ Aliquando significat expandere, פרש, ἐκπετάννυμι, & tunc non a *pendo*, sed a *pando* componitur. *Plaut. Mil. 5. 14.* Distendite hominem diversum, & dispendite. Aliqui legunt *dispennite*.

Dispenno, is, a. 3. idem ac dispendo, a dis, & a pando, *Non. c. 1. n. 30.* deducit a pennis, ut proprie signet pennas avi amputare, translate brachia homini abscindere. ¶ Alii ajunt, proprie dici de avibus cum alas pandunt, translate de hominibus brachia extendentibus. Exemplum V. in *Dispendo* ex *Plaut. Mil. a. 5. vers. 14.* ubi *dispennare* mavult *Non. loc. cit.* & *Paræus in Lex. Crit.* quam *dispendere*.

Dispensatio, onis, f. ipsum dispensatoris munus, administratio, procuratio, *offizio di dispensiere*, *amministrazione*, פקודה, שרת, οἰκονομία. *Suet. Othon. c. 5.* Servo Cæsaris pro impetrata dispensatione decies sestertium expresserat. *Cic. in Vatin. c. 15.* Eripueras ærarii dispensationem. hoc est, administrationem. *Id. pro Rab.* Si curationem, & quasi dispensationem regiam suscepisset. *Liv. l. 4. c. 12.* Dispensatio inopiæ, *maneggio*, *e partizione*.

Dispensator, m. 3. *dispensatore*, בומשר ביתן, סכן, Germ. *schaffner*, Gal. *dispensateur*, Hisp. *dispensero*, οἰκονόμος, qui æs pensans expendit, & necessaria in familiam distribuit, a pendo. Ita *Festus*. ¶ Dispensatores servorum genus erant, qui domini rationes, & pecunias, immo omne patrimonium curabant, *fattori*, *economi*. *Cic. apud Non. c. 3. n. 18.* Rationes a dispensatore accipere. ¶ Erant etiam inter Ministros Principum Dispensatores, quorum munus cum admodum lucrosum esset, emi solebat. V. *Suet. Oth. c. 5.* Atque hi dispensatores ordinarii vocantur ab eodem *Suet. in Galb. c. 13.* V. *Pignor. de Serv.* ¶ Item dispensatores Provinciarum, & dispensatores belli memorantur a *Plin. l. 33. c. 11. & l. 7. c. 39.* V. etiam *leg. Dispensatori 51. ff. de solut. & liberat.*

* Dispensatrix, icis, f. quæ rationes pecuniæ curat. Est apud *Hieron. in Q. H. in 1. Paral. & inscript.* apud *Murat. p. 968. nu. 9.* Pandoræ bonæ dispensatrici Q. Comerius Catulinus, ut bene sit.

Dispensatus, a, um, adject. distributus, *dispensato*, *distribuito*, נחלק, διανεμηθείς, *Stat. l. 5. Silv. 2. v. 34.* Pietas per omnes dispensata modos. *Senec. l. 1. Benef. c. 10.* In petulantiam, & audaciam erumpet male dispensata libertas.

Dispenso, as, avi, atum, a. 1. *dispensare*, *aver cura*, חלק, סכן, Ger. *aussthey-len*, Gal. *dispenser*, Hisp. *dispensar*, διανέμω, distribuo, dispono, ordino, freq. a dispendio. *Cic. Att. l. 11.* De nostris domesticis rebus acerbissime afflictor, quod qui eas dispensavit, non adest. *Ovid. ad Liv. vers. 371.* Fortuna arbitriis tempus dispensat iniquis. *Sen. de Consol. ad Mart.* In metus, & in dolores humanum pectus dispensandum. ¶ Olim Veteres usurparunt etiam *dispensor*, *aris*, deponentium more, teste *Prisc. l. 8.*

* Dispensus, a, um, expansus, a *dispendo*. Taurus in cœlo late dispensus. *Cicer. in Arat. v. 105.*

Dispercutio, utis, a. 3. 3. percutiendo spargo. *Plaut. Cas. 5. 18.* Jam tibi istius cerebrum dispercutiam.

Disperditio, f. 3. *distruzione*, השחת, ἀνάστασις, destructio. *Cic. Phil. 2. c. 12.* Ad interitum nostrum, & ad disperditionem urbis.

Disperditus, a, um, adject. idem quod perditus, *perduto*. *Plaut. Pœn. 4. 2. 96.* Dii hunc disperditum lenonem volunt.

Disperdo, is, didi, ditum, a. 3. *consumare*, כלה, שחת, אבד, Germ. *verderben*, Gall. *perdre*, *gâter*, Hisp. *desperdir*, *desbazer*, διαφθείρω, varie perdo, consumo. *Cic. in Rul. 1. c. 1.* Ut majoribus nostris possessiones relictas disperdat, & dissipet. *Virg. Ecl. 3.* Miserum disperdere carmen.

Dispereo, is, ii, n. *perire affatto*, אבד, Ger. *zu nicht vverden*, Gall. *perir*, *être perdu & gâté*, Hisp. *perecer en todo*, διαπόλλυμαι, vario modo, aut in totum pereo, & deficio. *Var. 3. R. R.* Providendum, ne propter æstum dispereant. ¶ Dispeream, *poss' io morire*, jurantis vox. *Plaut. Amphitr.* Dispeream, si aut intus adhuc fui, aut si hunc miserim.

Dispergo, is, ersi, ersum, a. 3. *spargere in diverse parti*, פזר, Germ. *zerstreuen*, Gall. *épandre*, Hisp. *esparzir*, διασκεδάζω, διασκορπίζω, in diversas partes spargo. *Cic. 4. Acad.* Cur mortifera tam multa perniciosa terra, marique disperserit. *Id. l. 1. Invent. c. 21.* Partes rei gestæ dispergere in causam. *Ter. Adelph. 5. 2. 7.* An tibi mavis cerebrum dispergi hoc. *Id. ib. 3. 2. 19.* Dispergere viam cerebro. *Cels.* Brachia, & crura inæqualiter dispergere. *h. e.* movere, jactare.

Disperno, is, a. 3. sperno, vel valde sperno. *Juvencus l. 2. v. 257.* Dispernens veterum Samaritum jussa.

Disperse, adverb. *in diversi luoghi*, במקומות, ברוב, *hin und vvider zerstreuet*, Gall. *ça, & là séparement*, *tout épars*, Hisp. *esparzidamente*, σποράδην. *Cic. Ver. 2. c. 52.* Quæ disperse a me multis locis dicentur, ac dicta sunt.

Dispersim, idem ac disperse. *Var. de R. R. l. 1. c. 1.* Qui græce scripserunt, dispersim alius de alia re. *Sueton. in Cæs. c. 80.* Consilia dispersim antea habita, in unum omnes contulerunt.

* Dispersio. V. Dispersus, us.

Dispersus, a, um, o. 1. διεσπαρμένος, מפוזר, partic. a dispergor. *Cic. pro Leg. Manil.* Ita tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque dispersum, &c. *Sil. l. 16.* Agmina dispersa per agros. *Sen. Herc. Fur.* Tecta dispersa cerebro. h. e. aspersa.

Dispersus, us, m. 4. dispersio. *Cic. Att. l. 9. ep. 9.* Dispersu enim illorum actio de pace sublata est. Al. *dispersione*, al. *discessu*.

Dispertio, is, ivi, itum, a. 4. *dividere*, *partire*, חלק, Ger. *aussthejlen*, Gal. *départir*, *partager*, Hisf. *repartir*, διανέμομαι, in diversas partes divido, huic, & illi partes do, a *dis*, & *partior*. *Cic. 7. Ver.* A quibus initia vitæ, atque victus, legum, & morum exempla hominibus, & civitatibus data, ac dispertita esse dicuntur. *Id. 3. de Orat.* Dispertiunt eam in quatuor genera. *Liv. l. 9.* Dispertire exercitum per oppida. *Hirt. de Bel. Afric.* Dispertire tyrones inter legiones. *Nepos 14. 10. 2.* Prædarum partem suis dispersit. ¶ Dicitur etiam *Dispartio*. *Nepos Eum. c. 2. n. 1.* Cum mortuo Alexandro, Regna familiaribus dispartirentur. *Cic. 2. Offic. c. 11.* Prædam æquabiliter dispartire. ¶ Et Dispertior, sive Dispartior, iris, depon. *Cic. 2. de Leg. c. 19.* JCti quod positum est in una cognitione, id in infinita dispartiuntur.

Dispertitus, a, um, adject. signif. passivæ, divisus, distributus, *partito*, *diviso*, διαμεμερισμένος, נחלק. *Cic. Att. l. 9. ep. 10.* Existimo, vos dispertitos, & in speculis esse. *Lucr. l. 1. v. 888.* Dispertita animæ vis.

Dispesco, is, cui, a. 3. *separare*, הבדיל, Ger. *sondern*, *von der vveid fibren*, *eintreiben*, Gall. *séparer*, *chasser & ôter du pâturage*, Hisp. *apartar*, διείργω, proprie est gregem in diversa pascua diducere, sive gregem pascentem dividere, ac segregare, a *pasco*. Sed *Festo* est pecus a pastione deducere. ¶ Translate ponitur pro disjungere, separare, dirimere. *Pl. l. 5. c. 9.* Africam ab Æthiopia dispescens.

Dispessus, a, um, o. 1. 2. διεσπασμένος, διαπεπταμένος, expansus, a dispando. *Plaut. Mil. 2. 4. 7.* Eumdum actutum extra portam dispessis manibus.

Dispicio, is, exi, ectum, a. 3. *discernere*, חקר, השגיח, Ger. *entscheyden*, Gall. *discerner*, *démêler*, Hisp. *discernir*, διαγινώσκω, discerno. *Quintil. l. 2.* Proprietates ingeniorum dispicere prorsus necessarium. ¶ Est item diligenter inquirere, considerare, *Cic. 2. de Div.* Si in omnibus auspiciis verum dispicere non possint. *Terent. And. 3. 5. 16.* Jam aliquid dispiciam.

Displano, as, a. 1. complano. *Var.* apud *Non. c. 1. n. 66.* Cui Antipatri filius retro caput displanat.

Displicatus, a, um, *spiegato*, *allargato*. *Var. l. 3. R. R. c. 16.* Si quando apes displicatæ sunt, cymbalis reducunt in unum locum.

Displicentia, f. 1. *dispiacere*, געל, δυσαρέστησις, Ger. *missfalung*, Gal. *déplaisance*, Hisf. *desagradamiento*. *Sen. de tranq. vit. c. 2.* Hinc illud tædium, & displicentia sui.

Displiceo, es, ui, icitum, n. 2. *dispiacere*, רע בעיני, Ger. *missfallen*, Gall. *déplaire*, Hisf. *disagradar*, ἀπαρέσκω, non placeo. * *Cic. pro Domo c. 20.* De exsulibus displiceret. ¶ Cum ad corpus refertur, *Displicere sibi*, est *non sentirsi bene*, *esser di mala voglia*, non bene valere. *Cic. Philip. 1. c. 5.* Cum de via languerem, & mihimet displicerem. ¶ Alias ad animum refertur. *Senec. de brev. vit. c. 2.* Inconstans, & sibi displicens levitas. *Cic. Att. l. 2. ep. 18.* Displiceo mihi, nec scribo sine summo dolore. ¶ *Gel. l. 1. c. 21.* Cum ei displicita esset, insolentia, & insuavitas illius, pro, displicuisset.

Displicina, f. 1. displicentia. *Plaut. Cist. 1. 1. 18.* Nisi hæc displicina apud te quicquam fuit. Ita legit, & tuetur *Meursius*. Alii *disciplina*.

Displico, as, cui, icitum, *dispiegare*, נטה, פשט, Ger. *lechten*, *ausshalten*, Gal. *déployer*, Hisf. *desplegar*, idem quod explico, idest, quod plicatum erat, extendo. Hinc displicatæ volucres, disgregatæ, latius dispersæ. *Varr. de R. R. l. 3. c. 18.* Si quando displicatæ sunt, cymbalis, & plausibus reducunt in eumdem locum. De apibus loquitur.

Displodo, is, osi, osum, a. 3. *scoppiare*, *rompere con istrepito*, שבר, המם, Germ. *mit einem knall zer springen*, Gall. *faire grand bruit*, Hisp. *romper con ruido*, διακροτέω, in diversas partes plodo, cum crepitu rumpo. *Var. l. 2. de R. R. c. 9. de canibus*: Debet esse pedibus magnus, & altis, & qui ingredienti displodantur.

Diplosus, o. 1. 2. partic. a displodor. *Lucr. l. 6. v. 130.* Sæpe ita dat pariter sonitum displosa repente. Adde *Hor. l. 1. Sat. 8. v. 46.*

Displuviatus, a, um, שפל, adj. utrimque pluviam dimittens. Hinc displuviata tecta. *Vitr. l. 5. c. 3.* vocat, quæ fiunt trabium junctis capitibus, & imis partibus divaricatis, ut in diversas partes aqua pluvia defluat. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Dispoliabulum. V. Desidiabulum.

* Despoliatio, spoliatio. *Paul. Nol. ep. 29. (al. 12.) c. 1. Cod. Theod. l. 9. t. 18. l. 6.*

Dispoliatus, a, um, adject. *spogliato*. *Sen. de consol. ad Marc. cap. 24.* Dispoliatus oneribus alienis. *Apul. Apol.* Pudore dispoliato.

Dispolio, as, avi, atum, a. 3. spolio, *spogliare*, פשט, ἀποδύω. *Cic. 6. Ver. c. 20.* Ut etiam una cum cæteris Siculis dispoliaretur.

Dispollo, is. V. Depolio.

Dispondeus, m. 2. διςπόνδειος, pes, qui constat ex duobus spondeis, ut *Oratores*, & *contendebant*. *Diomed. Grammat. l. 3.*

Dispono, is, osui, ositum, a. 3. *ordinare*, *disporre*, תכן, ערך, שם, נתן, סדר, הכין, διατίθημι, ordino, in certum ordinem distribuo. *Cic. 3. de Orat. c. 34.* Libros confusos disponere. *Liv. l. 39. c. 14.* Disponere vigilias per urbem. *Martial. l. 12. epig. 84.* Disponere comas. *Cæs. l. 1. B. Civ.* Disponere tormenta in muris. *Stat. 5. Theb.* Disponere in turmas. Sic disponere classem, præsidia, legiones, *Cæs.* sæpe. ¶ Disponere diem, apud *Cic. l. 9. Fam. ep. 37.* est in certos actus distribuere, *distribuire le azioni della giornata*.

Disposite, adv. *distintamente*, Ger. *ordentlich*, Gall. *par ordre*, Hisp. *ordinadamente*, בסדר, εὐτάκτως, distincte, apte, concinne, commode. *Cic. 6. Ver c. 40.* non possum disposite istum accusare. ¶ *Sidon.* superlativo utitur *l. 5. ep. 11.* Colis, ut qui fortissime; ædificas, ut qui dispositissime.

Dispositio, onis, f. 3. *disposizione*, *ordine*, ערך, סדר, Ger. *eine ordnung*, Gall. *disposition*, Hisp. *disposicion*, διάταξις, ordinatio, rerum in ordinem collocatio: *Col. l. 12. c. 2.* Quis dubitet, nihil esse pulcrius in omni ratione vitæ dispositione, ordine? ¶ Est item secunda pars officii Oratoris. *Cic. 1. de Inv. c. 7.* Dispositio est rerum inventarum in ordinem distributio. *Auct. ad Her. l. 1. c. 2.* Dispositio est ordo, & distributio rerum, quæ demonstrat, quid quibus in locis sit collocandum. ¶ Accipitur & pro administratione, aut regimine. *Capitol. in Gordiano tertio*; Cujus ductu, & dispositione & hæc transegimus, & cætera transigemus. Sic in Novellis legimus: Sub dispositione Præfecti Præt. &c. ¶ Item pro consilio, & ratione. *Veg. l. 3. de re mil. c. 26.* Magna dispositio est, hostem fame magis urgere, quam ferro.

Dispositor, m. 3. qui disponit. *Senec. l. 5. nat. quæst. c. 18.* Dispositor ille mundi Deus aera ventis exercendum dedit.

Dispositrix, icis, f. quæ disponit, & administrat. *Fortunat. l. 7. carm. 6.* Flores & egregia dispositrice domus.

Dispositura, æ, f. idem ac dispositio. *Lucr. l. 5. v. 1025.* Tandem deveniunt in tales dispositúras. Et *l. 5. v. 193.* Si in tales dispositúras deciderunt.

Dispositus, a, um, o. 1. 2. διατεταγμένος, מסודר, ordinatus, partic. a disponor. *Cic. in Ver.* Signa ad columnas, & omnibus intercolumniis disposita sub dio vidimus. *Senec. in præf. hist. nat.* Hoc neque formosius est quidquam, nec dispositius. *Lactant. de Ira Dei, c. 10.* Mundo nihil potest esse dispositius ad ordinem. *Plin. l. 3. ep. 1.* Hominum vita disposita, *ben regolata*. *Id. l. 2. ep. 12.* Vir subtilis, dispositus, acer, disertus. *h. e.* qui in dicendo ordinem servat. ¶ Ex disposito, *di concerto*. Cogitaturi ex disposito convenistis? *Macrob. Sat. l. 1. c. 7.*

Dispositus, us, m. 4. idem ac dispositio. *Tac. l. 2. hist. c. 25.* Dispositu, provisuque rerum civilium peritus.

* Dispretus. V. Disperno.

Dispudet, dispudebat, imp. 2. *vergognarsi molto*, Germ. *sich ibel schemmen*, Gall. *avoir grande honte*, Hisp. *tener mucha verguença*, בוש, ἐπαισχύνομαι, valde pudet. *Ter. Eun. 5. 1. 10.* Dispudet, mihi sic data esse verba.

Dispulsus, a, um, adject. expulsus, impulsus. *Cic. lib. 7. Att. ep. 7.* Pecudes dispulsæ sui generis sequuntur greges.

Dispulvero, as, a. 1. *ridurre in polvere*, דק לעפר, κονιορτόω, in pulverem redigo. *Nævius apud Non. c. 2. n. 206.* Saxa, silvas, lapides, montes disjicis, dispulveras.

Dispumo. V. Despumo.

Dispunctio, onis, *il cancellare*, מחוי, ἐξάλειψις, deletio, interdum supputatio, idest, datorum, & acceptorum collatio. *Ulpian. l. cum plures, ff. de bon. auct. judic. possid. Tertul. de Testim. Anim. c. 4.* Dispunctionem vitæ vocat mortem.

Dispunctor, oris, m. 3. qui supputat, חושב, ἐκλογιστής. *Tert. adv. Marc. l. 4. c. 17.* Judex, & dispunctor meritorum.

Dispungo, is, xi, ctum, a. 3. *computare*, חשב, ἐκλογίζομαι, supputare, sive numerare, quasi puncto notare. *Sen. de brev. vit.* Dispunge, & recense vitæ tuæ dies. ¶ Inde dispungere rationes, pro examinare. *Papin. ff. de verb. signif.* Dispungere est conferre accepta, & data. ¶ Elegans est hujus verbi usus apud *Vellej. l. 1. cap. 13.* Neque quisquam Scipione elegantius intervalla negotiorum otio dispunxit. *h. e.* distribuit, occupavit.

Disputabilis, le, o. 3. *disputabile*, נוכח, ἀμφίδοξος, quod disputari potest. *Sen. ad Lucil. ep. 88.* Res disputabilis in utramque partem.

Disputatio, f. *disputa*, Germ. *eine eleiterung mit vvorten*. Gal. *dispute*, Hisf. *disputa*, תוכחת, διάλεξις, actus disputandi. *Cic. 1. de Or.* Solesque nunnunquam hac re a me in disputationibus nostris dissentire. *Id. 5. Fin. l. 26.* Disputatio litigiosa.

Disputatiuncula, æ, f. dimin. brevis disputatio. *Sen. ep. 117.* Disputatiunculis inanibus subtilitatem vanissimam agitare.

Disputator, m. 3. *disputatore*, Germ. *ein subtiler disputierer*, Gall. *disputeur*, *dissertateur*, Hisf. *disputador*, διαλεκτικός, qui disputat. *Cic. 1. Offic.* Disputator subtilis. Orator parum vehemens.

Disputatorie, adv. disputando. *Sidon. l. 9. ep. 9.* Disputatorie argumentosus.

Disputatrix, f. 3. quæ disputat. A *Quinctil. l. 2. c. 20.* Dialectica dicitur.

Disputo, as, avi, atum, a. 1. *disputare*, נוכח, הוכיח, נשפט, Ger. *behauen*, Gal. *disputer*, Hisf. *disputar*, διαλέγομαι, est differere, disceptare, a *dis*, & *puto*, opinor, quia, cum disputatur, diversis opinionibus contenditur. *Cic. 1. Fin.* Et rationibus conquisitis de voluptate, & dolore disputandum putant. *Plaut. Aul. 3. 5. 55.* Ubi disputata est ratio cum argentario. ¶ Sæpe usurpatur simpliciter pro loqui, vel dicere. *Cic. pro Mil.* In qua tandem urbe hoc homines stultissimi disputant? * ¶ Disputata est ratio. *Si sono fatti, o ristretti i conti*. *Plaut. Aul. 3. 5.*

* Disquamo. V. Desquamo,

Disquiro, ris, 3. *investigare*, *cercare diligentemente*, חקר, Ger. *fleissig ersuchen*, *erforschen*, Gal. *chercher diligemment*, Hisf. *buscar curiosamente*, ἐξετάζω, per omnes partes quæro. *Hor. 2. sat. 2. v. 7.* Verum hic impransi mecum disquirite.

Disquisitio, onis, f. 3. *inquisizione*, *esame*, חפש, ἐξέτασις, disceptatio, inquisitio. *Cic. de Arusp. resp.* Quamquam ad facinoris disquisitionem interest, adesse quamplurimos. *Liv. l. 26. c. 31.* In disquisitionem venit. *Auct. ad Her. l. 2. c. 26.* In disquisitione positum est. *Suet. Ner. c. 2.* Ad disquisitionem Senatus vocavit, *chiamò a render conto*.

* Disrapio. V. Dirapio.

Disraro, as, a. 1. *diradare*, ἀραιόω, קרח, castro, & diversis modis, quod densum erat, rarum facio. *Col. l. 4. c. 32.* Potest intercidi, & disrarari, quod opus rustici castrationem vocant.

Disrumpo. V. Dirumpo.

Dissavior. V. Dissuavior.

Disseco, as, ui, ectum, a. 1. *tagliare in pezzi*, נתח, כות, Ger. *zerhauen*, *zerhacken*, Gal. *couper*, *tailler en pieces*, Hisf. *hazer pedacos*, *cortar*, σχίζω, dilanio, variis modis seco, in varias partes divido. *Pl. l. 11. c. 37.* Lacedæmonii pectus dissecuere causa videndi.

* Dis-

* Dissectio. V. Discectio.

Dissectus, a, um, o. 1. 2. διχοτομηθείς, quod sectum est. *Pl. l. 9. c. 35.* Unio dissectus.

* Disseminatio, actus disseminandi, διασπορά. ¶ Translate, Malevolorum disseminationes. *Apul. l. 11. Met.* Disseminatio Evangelii. *Tert. de fug. c. 6.*

Dissemino, as, a. 1. *spargere*, פזר, זרע, Ger. *hin und her säen*, Gal. *semer çà, & là*, Hisp. *sembrar en muchas partes*, διασπείρω, spargo, divulgo. *Cic. in Cat. 4. c. 3.* Latius opinione disseminatum est malum. *Id. pro Arch. c. 12.* Spargere, ac disseminare in orbis terræ memoriam.

Dissensio, f. 3. *discordia*, מריבה, מדון, Ger. *missbelligkeit*, *zvveytracht*, Gal. *dissension*, Hisf. *desacuerdo*, διχόνοια, sententiarum diversitas. *Cic. pro Syl.* Ut hoc dissidio, ac dissensione facta oppidum in sua potestate posset, & Pompejanos habere. *Id. Agr. 3. c. 2.* Commovere dissensionem.

Dissensus, us, ui, m. idem quod dissensio. *Claud. l. 1. in Rufin. v. 70.* Dissensu alitur rumor. *Stat. Theb. 10. v. 558.* Urbem scindunt dissensu vario.

Dissentaneus, o. 1. 2. *non corrispondente*, לא ראוי, ἀνοίκειος, ἀπηνής, dissentiens, non conveniens, *Cic. in Part. c. 5.* Aut consentanea, aut dissentanea.

Dissentio, is, ensi, ensum, n. 4. *non consentire*, נחלק, Ger. *anders gesinnet seyn*, Gal. *dissentir*, Hisf. *desacordar*, ἀντιγνωμονέω, διαφέρομαι, diverse, seu aliter quam alii, sentio. *Cic. de Amic.* Ab iis, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longe dissentimus. *Id. 3. Offic. c. 22.* Dissentire cum aliquo. *Sen. ep. 20.* Ne orationi vita dissentiat.

Dissentior, iris, dep. 4. idem quod dissentio. *Cæc.* apud *Prisc. l. 8.* Qui intelligunt dissentiuntur.

Disseparatio, onis, f. separatio, divisio. *Auctor insulsæ declamation. in Cat.* quæ *Portio Latroni tribuitur*. Disseparationi eorum neque solem orientem unquam, neque occidentem interfuisse.

* Disseparatus, separatus, divisus. *Nazar. in paneg. Const. c. 2. al. disparata.*

Dissepimentum, n. 2. id, quo res aliqua dissepitur, & dividitur, ut membranula in media nuce. *Fest.*

Dissepio, is, epsi, eptum, a. 4. *separare*, Ger. *abbrechen*, Gal. *séparer*, Hisp. *derribar*, גזר, διαφράττω, est, quod septum erat, dirimere, & disjicere. *Sta. Theb. 10. v. 880.* Disseptoque aggere rursus utitur. ¶ Item dirimere, separare *Lucr. l. 1. v. 998.* Aer dissepit colles, atque aera montes. *Ov. 1. Met. v. 68.* Vix ita limitibus dissepserat omnia certis. Alii leg. *descripserat*.

* Disseptio, idem ac disseptum. *Vitr. l. 2. c. 8.*

Disseptum, i, n. septum, claustrum, גדר, διάφραγμα, *Lucr. l. 6. v. 951.* per dissepta domorum saxea voces pervolitant.

Disserenat, abat, imp. 2. *serenarsi*, serenum fit, *Liv. l. 39. c. 46.* Cum undique disserenasset. Alii *conserenasset* legunt. *Pl. l. 18. c. 35. a med.* Si cacumina pura fient, disserenabit.

Dissero, is, dissevi, dissitum, a. 3. *seminare*, זרע, σπείρω, idem ac sero, seu varie semino. *Col. l. 11. c. 3.* Panax leni, & subacta terra rarissime differitur. *Var. l. 5. L. L. p. 61.* Ut olitor disserit in areas sui cujusque generis res. ¶ Translate *Tac. 3. Ann. c. 40.* disserere seditiosa per conciliabula, & cœtus, *spargere*. *Id. 1. Ann. c. 4.* Disserere bona pacis.

Dissero, is, disserui, dissertum, n. 3. *disputare*, נוכח, נשפט, אמר, Ger. *eine rede halten*, Gal. *disputer*, Hisf. *disputar*, διαλέγομαι, disputo, disceptatione contendo. *Cic. de Amic.* Audite, quæ inter me, & Scipionem de amicitia disserebantur. *Id. l. 3. de nat. Deor. ad fin.* Quæ disputans disserere malui, quam judicare. ¶ Disserere pro exponere. *Lampr. in Alex. Sev.* Cum Andriani disserit vitam.

Disserpo, is, n. 3. in diversas partes serpo, dividor. *Lucr. l. 6. v. 546.* Quippe cadunt toti montes, magnoque repente concussu late disserpunt inde tremoris.

Dissertabundus, o. 1. 2. qui dissertat. *Gel.* Eumque in corona astantium dissertabundum invenimus. Ita Lexicographi, sed nos Gellii locum invenire non potuimus.

Dissertatio, f. 3. διαλογισμός, חשבון, דרש, disputatio. *Pl. l. 10. c. 68.* Ingenium prædictorum, & reliqua subtexat dissertatio. Al. leg. *edissertatio*. *Gell. l. 19. c. 12.* In ea dissertatione hujuscemodi sensus est. Alii legunt *Dissertione*, & probat *Par. in Lex. Crit. Id. l. 10. c. 4.* Res in philosophiæ dissertionibus celebris.

Dissertator, oris, m. 3. qui disserit, & disputat. *Prud. Apotheos. v. 785.* Occurrit dubitans hic dissertator, & illud Objicit.

Dissertio. V. Dissertatio.

Disserto, n. 1. freq. a dissero. *Cato apud Fest. in Citeria*: Quid ego cum illo dissertem amplius? *Gel. l. 7. c. 14.* Seorsum quisque ostentandi gratia magno conventu hominum dissertaverunt.

Dissertor, oris, m. idem qui dissertator. Utitur *Non.* homo Grammaticus, *c. 4. n. 253.* ubi interpretem exponit *obscuri dissertorem*.

Dissertus, a, um, particip. a *dissero*: enarratus, explanatus. *Hier. in Is. c. 11. l. 4.* Quam Prophetiam per partes volumus explanare, ne simul proposita atque disserta lectoris confundat memoriam.

Dissicio. V. Disjicio.

Dissico, as, pro *diseco* quidam legunt apud *Plaut. Curcul. 3. 1. 54.*

Dissidens, entis, adject. o. 3. *Discordante*. *Cic. 1. nat. Deor. c. 2.* Opiniones tam variæ, tamque inter se dissidentes.

Dissidentia, f. 1. idem ac dissidium. *Pl. l. 29. c. 4.* Dominante illa eadem rerum dissidentia.

Dissideo, es, edi, essum, n. 2. *discordare*, *esser differente*, נצה, הריב, נחלק, Ger. *uneinig seyn*, Gal. *discorder*, Hisf. *desacordar*, στασιάζω, proprie est sedibus distingui, metaleptice sententiis discrepare. *Cic. in Læl.* Quum is capitali odio a Q. Pompejo dissideret. *Pl. l. 37. c. 4.* Adamas dissidet cum magnete lapide. Rursus *Cic. 2. Off. c. 2.* Temeritas a sapientia dissidet plurimum. *Pl. l. 29. c. 1.* Dissederunt hæ diu scholæ. *Her. l. 2. od. 2. v. 18.* Dissidens plebi virtus. *Cic. 1. Fin. c. 8.* Dissident inter se, atque discordant. ¶ Ponitur & pro distare. *Propert. l. 1. eleg. 12. v. 3.* Quantum Hypanis Veneto dissidit Eridano.

Dissidium, n. 2. *separazione*, *discordia*, מחלקת, Ger. *uneinigkeit*, Gal. *discorde*, *division*, Hisf. *desacuerdo*, διάστασις, segregatio, separatio a dissideo. *Cic. l. 4. ad Att. ep. 1.* Cognoram, te accerbissime dissidium nostrum tulisse. ¶ Item dissensio, discordia. *Cic. de Arusp. resp.* Id post dissidium Optimatium ita perturbatum, itaque permutatum est. ¶ *Lambinus*, & alii dicunt, *dissidium* esse corporis, *discidium* animi. Sed hoc discrimen non observatur. Nam ipse *Lambinus* monet in *ep. 1. l. 4. ad Att.* in vet. libris esse *discidium*, & tamen ibi sermo est de corporum segregatione, non animorum. Præterea *Prop. l. 1. eleg. 13.* scripsit de dissensione animorum. Multis ista dabunt litora dissidium.

Dissigno. V. Designo.

Dissilio, is, silui, & ivi, ultum, n. 4. *saltare*, נתר, דלג, Ger. *hinvveg springen*, Gal. *réjaillir*, Hisf. *saltar*, ἀναπηδάω, καθάλλομαι, proprie est in diversas partes salire, ex *dis*, & *salio*. *Pl. l. 36.* Silicem Tusculanum dissilire igni. ¶ Translate est loco moveri. *Apul.* Vertibulo ossa dissilierant. ¶ Item crepare, frangi. *Virg. 3. Georg.* Æraque dissiliunt vulgo. ¶ Item separari, avelli. *Virg. 3. Æn. v. 416.* Hæc loca vi quondam & vasta convulsa ruina Dissiluisse ferunt. ¶ Translate *Horat. l. 1. ep. 18. v. 42.* Gratia sic fratrum dissiluit.

Dissimilis, le, o. 3. *dissimile*, לא דומה, לא זהכוה, Ger. *gentzlich*, Gal. *dissemblable*, Hisf. *desemejante*, ἀνόμοιος, absimilis, diversus. *Cic. 2. de Div.* Posse in dissimiles incidere naturas propter cœli dissimilitudinem. ¶ Jungitur genit. & dat. *Vellej. l. 2. c. 73.* Fide patri dissimillimus. *Cic. pro Cluent. c. 16.* Dissimillimi suorum. *Id. in Brut.* Sui dissimilior videbatur, &c. ¶ Et cum præposit. inter. *Cic. in Brut. c. 83.* Sunt inter se dissimiles. ¶ *Id. Att. l. 2.* Quod non est dissimile, atque ire in Solonium, h. e. quod idem est ac &c.

Dissimiliter, adv. ἀνομοίως, דרך אחרת, diverse. *Cic. 4. Tusc.* Cæterique dissimiliter morbi, ægrotationesque morborum nascuntur. *Liv. l. 27.* Incerti, quorum essent, haud dissimiliter navibus sine gubernaculo vagis, *simili alle navi*, &c.

Dissimilitudo, f. 3. *dissimilitudine*, שנוי, הפך, Ger. *ungleicheit*, Gall. *dissemblance*, Hisf. *desemejanca*, ἀνομοιότης, diversitas. *Cic. 5. Ver.* Vides eamdem æstimationem propter temporis dissimilitudinem in illo laudis causam habere, in te criminis. *Id. l. 1. Orat. c. 59.* Habere dissimilitudinem ab aliqua re.

Dissimulamentum, i, n. idem quod dissimulatio. *Apul. l. 1. Flor.* Dissimulamenti gratia.

Dissimulanter, adv. *simulatamente*, דרך גזום, Ger. *verdeckter*, Gal. *sans faire semblant de rien*, Hisf. *dissimulando*, εἰρωνικῶς, *Cic. de Orat.* Id dissimulanter facere, prudentia est. Adde *Liv. l. 40. c. 23.*

Dissimulantia, f. 1. idem ac dissimulatio. *Cic. 2. de Orat. c. 67.* Socratem opinor in hac ironia, dissimulantiaque longe lepore, & humanitate omnibus præstitisse.

Dissimulatim, idem ac dissimulanter. *Quinct. l. 10. c. 1.* Sæpe præparat dissimulatim insidias Orator.

Dissimulatio, f. 3. *dissimulazione*, חנף, גזום, Germ. *verhelung*, Gall. *dissimulation*, Hisf. *dissimulacion*, εἰρωνεία, actus dissimulandi. *Cic. 3. Offic.* Ex omni vita simulatio, dissimulatione tollenda est. *Id. 4. Acad.* Libenter uti solitus est ea dissimulatione, quam Græci εἰρωνείαν vocant. *Tac. Ann. 13. c. 25.* Veste servili in dissimulationem sui compositus pererrabat, *per non esser conosciuto*. ¶ Sumitur & pro ironia. *Cic. 2. de Orat. c. 67.*

Dissimulator, m. 3. *dissimulatore*, מחנף, Germ. *verheler*, *listig*, Gal. *dissimulateur*, Hisf. *dissimulador*, εἴρων, qui dissimulat, *Cic. 2. de Or.* Ut qui dissimulatores studiorum fuerint. Adde *Sallust. Catil. c. 5.*

Dissimulatus, a, um, adj. *dissimulato*, ut amor dissimulatus, & celatus, *Ter. Andr. 2. 1. 13.*

Dissimulo, as, avi, atum, a. 1. *dissimulare*, התחפש, כחד, חנף, הגזים, Ger. *verhelen*, *lung*, Gal. *dissimuler*, Hisp. *dissimular*, εἰρωνεύω, diligenter, & astute celo, ne quid nosci possit, vel intelligi. *Cic. pro Cluent.* Neque id obscure ferebat, nec dissimulare ullo modo poterat. ¶ Differt a *simulo*. Nam simulamus esse, quæ non sunt, dissimulamus non esse, quæ sunt. *Ovid.* Quod non est, simulo, dissimuloque quod est. *Planc. ad Senat. l. 13. Fam. ep. 8.* Nunquam diffitebor, multa me & simulasse invitum, & dissimulasse cum dolore. ¶ Videtur *Ovid.* deponentium more usurpasse, cum ait *l. 1. de ar. am. v. 690.* Turpe, nisi hoc matris precibus tribuisset, Achilles Veste virum longa dissimulatus erat.

Dissipabilis, le, o. 3. quod dispergi, aut separari facile potest. διασκεδαστός, *Cic. 3. de nat. Deor. c. 12.* Aer natura cedens est maxime, & dissipabilis.

Dissipatio, onis, f. 3. διασκέδασις, נפוצה, dispersio, *Cic. 1. de nat. Deor. c. 25.* Ne interitus, & dissipatio consequatur.

Dissipator, oris, m. qui dispergit, & dissipat. *Prudent. præf. Psychom. v. 34.* Abram triumphi dissipator hostici.

Dissipatus, a, um, adject. *disperso*, *dissipato*, *separato*, διασκεδασθείς. *Cic. l. 1. de Or. c. 37.* Genus hominum in montibus ac silvis dissipatum. *Id. Fam. 12. ep. 14.* Dissipata classis. *Id. in Orat. c. ult.* Facilius est apta dissolvere, quam dissipata connectere. ¶ Per Tmesim dividit *Lucr. l. 1. v. 650.* Acrior ardor enim conductis partibus esset, Languidior porro disjectis, disque sipatis.

Dissipium, ii, n. *Macr. l. 1. in Somn. Scip.* Intestina principalia tria unum dissipium vocatur, quod ventrem, & cætera intestina discernit, &c.

Dissipo, as, avi, atum, a. 1. *dissipare*, *spargere qua, e là*, פזר, Germ. *zerstreuen*, Gal. *dissiper*, Hisf. *dissipar*, διασκεδάννυμι, dispergo, disjicio, ab antiquo *sipo*, jacio, spargo. *Cic. pro L. Manil.* Quam prædicant in fuga fratris sui membra in iis locis, qua se parens persequeretur, dissipavisse. Sic dissipare patrimonium, possessiones, rem familiarem, *Id. pro Flac. & Agrar. 1. c. 1.* ¶ Est etiam divulgare. *Id. Phil. 14. c. 6.* Dissipare famam. Et *Ver. 3. c. 6.* Dissipare sermones.

* Dissiptum. V. Disseptum.

Dissitus, a, um, *sparso*, רחוק, מפוזר, ἀπαχθείς, ἀπέχων, dispersus, disseminatus, *Lucret. l. 3. v. 144.* Pars animæ per totum dissita corpus. ¶ Aliquando est etiam remotus, *distante*. *Apul. in princ. Florid.* Neque longule dissita, neque proxime adsita possumus cernere.

Dissociabilis, le, o. 3. quod sociari, conjungique non potest. *Tac. in vita Agric. c. 3.* Et quamquam primo statim beatissimi sæculi ortu res olim dissociabiles miscuerit, principatum, & libertatem. *Horat. l. 1. od. 3. v. 21.* Deus abscidit Oceano dissociabili terras.

* Dissocialis, le, dissociabilis. *Ruil. in itiner. l. 1. v. 384. de Judæis.* Humanis animal dissociale cibis. h. e. cibum capere cum gentibus evitans.

Dissociatio, f. 3. διάλυσις, disjunctio. *Pl. l. 22. c. 21.* Tanta dissociatio deprehenditur.

* Dissociatus, a, um, *staccato*, *discorde*, *lontano*, *separato*, *diviso in fazioni*. *Cic. Nep. Ovid. &c.*

Dissocio, as, a. 1. *scompagnare*, *separare*, הבדיל, פלג, Ger. *absondern*, Gal. *séparer*, Hisf. *desacompanar*, διαζεύγνυμι, a societate disjungo, separo, dissolvo. *Cic. de Am. c. 20.* Morum dissimilitudo dissociat amicitias.

Dissolubilis, le, o. 3. *dissolubile*, Ger. *leichtlich und gut auffzulesen*, Gal. *aisé à délier*, Hisp. *lo que se puede desatar*, εὔλυτος, quod facile dissolvi potest. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 12.* Mortale igitur omne animal, & dissolubile.

Dissolvo, is, olvi, utum, a. 3. *sciorre*, פתח, Ger. *auffloesen*, *auffbinden*, Gal. *délier*, Hisf. *desatar*, διαλύω, quod ligatum erat, solvo. *Cic. de Sen. c. 20.* Opus ipsa suum eadem, quæ coagmentavit, natura optime dissolvit. ¶ Et translate. *Cic. de Am.* Nam si utilitas amicitias conglutinaret, eadem commutata dissolveret. *Id. 4. Acad.* Cum interrogationes dissolvere non possunt, desciscunt a veritate. *Id. 3. Offic.* Distringit enim fraus perjurium, non dissolvit. ¶ Est etiam expedire, *spedire*, *sbrigare*. *Ter. Heaut. 3. 1. v. ult.* Dissolvi me ocius, operam ut tibi darem. *Plaut. Merc. 1. 2. 54.* Dissolve jam me, nimis enim diu pendeo. ¶ Item est diversis personis, seu varia debita solvere. *Cic. 2. Offic.* Nunquam nec majus æs alienum fuit, nec facilius dissolutum. Adde *Plin. 2. c. 18.* ¶ *Dissolvere pecuniam* est pecuniam dare solvendi causa. *Cæs. l. 1. B. C. c. ult.* ¶ *Dissoluo* pro *dissolvo* dicunt Poetæ metri gratia. *Tib. l. 1. el. 8. v. 40.* Pectora tristitiæ dissoluenda dedit.

Dissolute, adv. *dissolutamente*, ἀνειμένως, solute, negligenter. *Cic. pro Cæc. c. 36.* Quam ne jus suum dissolute relinquere videretur.

Dissolutio, onis, f. *dissoluzione*, תמם, משרה, διάλυσις, corruptio. *Cic. l. 2. Fin. c. 31.* Dissolutio naturæ mors. ¶ Item morum corruptio, licentia, *dissolutezza*, ut dissolutio animi, morum, &c. *Id. Fam. 5. ep. 2.* Dissolutio legum. *Id. 1. Phil. h. e.* violatio. ¶ Item mollities, languor. *Senec. ep. 3.* Non est quies, quæ motum omnem molestiam judicat, sed dissolutio, & languor. *Plin. l. 20. c. 22.* Dissolutio stomachi. ¶ Proprie dissolutio est disjunctio, *scioglimento*. *Cic. in Partit.* Constructio verborum tum conjunctionibus copuletur, tum dissolutionibus relaxetur. *Id. pro Cluent.* Dissolutio criminum. h. e. purgatio. ¶ Est etiam species exornationis. *Auct. ad Heren. l. 4.*

Dissolutor, oris, m. qui dissolvit, ut dissolutor sepulcrorum, in *Cod. Theod. l. 3. tit. 16.*

Dissolutrix, icis, f. quæ dissolvit, ut mors corporis dissolutrix, apud *Tert. de An. c. 42.*

Dissolutus, a, um, o. 1. 2. *sciolto*, מפותח, Ger. *auffgeloest*, Gal. *délié*, Hisp. *desatado*, διάλυτος, quod ligatum non est. *Plin. l. 28. c. 7.* Capillo, cinctuque dissoluto. ¶ Translate *dissolutus* dicitur, qui moribus, legibusque solutus luxum vitæ sequitur. *Cic. 6. Ver.* Negligentes, ac dissoluti si cupiamus esse, qui possumus? *Id. Ver. 5. c. 56.* Omnium hominum dissolutissimus semper fuisti. ¶ Item mollis, languidus, iners, officii immemor. *Id. 1. Catil. c. 2.* Cupio in tantis Reipub. periculis non dissolutus videri. ¶ Comparat. *Senec. in Præf. l. 5. Controvers.* Libelli dissolutiores. Al. leg. *solutiores*. ¶ Dissolutus pro solutus, *pagato*, *soddisfatto*. *Cic. 7. Ver. c. 13.* Damna dissoluta, & compensata.

Dissonantia, æ, f. *dissonanza*, discrepantia. *Claud. Mamer. l. 1. de statu Anim. c. 21.*

Dissono, as, ui, itum, n. 1. discrepo, discordo, *disordare*, διαφωνέω, ἀπᾴδω. *Col. l. 1. c. 1.* An universa hujus temporis culturæ respondeant, an aliqua dissonent.

Dissonus, a, um, o. 1. 2. *disordante*, נחלק, Germ. *misshelend*, Gall. *desacordant*, Hisf. *desacordante*, διάφωνος, ἀπηχής, dissimiliter sonans, quod varie sonat. *Liv. l. 4.* Circumagenti se ad dissonos clamores, ac subitos tumultus. *Id. l. c. 17.* Dissonæ sermone gentes, & moribus.

Dissors, ortis, o. 3. quod est extra sortem, sive hereditatem. *Ov. l. 2. Amor. el. 12. v. 11.* Ab omni milite dissors Gloria. h. e. Ducis propria. ¶ Item dissimilis sortis qui est. *Id. 8. Met. v. 132.* Dissortemque utero fœtum tulit.

Dissortio, onis, f. divisio. *Festus*. Dissortiones sunt divisiones patrimoniorum inter consortes.

Dissuadeo, es, uasi, uasum, a. 2. *dissuadere*, *sconfortare*, שם בלב כדי שלא, Ger. *misrahten*, Gal. *dissuader*, Hisf. *dissuadir*, παραπείθω, dehortor. *Cic. 3. Offic.* Qui non modo non censuerit captivos remittendos, verum etiam dissuaserit. *Id. 3. Offic.* Dum de captivis dissuasurus esset. *Id. Agrar. 2.* Dissuadere legem.

Dissuasio, f. 3. *dissuasione*, ἀντιλογία. *Cic. pro Cluent. c. 51.* In dissuasione rogationes ejus, quæ contra Coloniam Narbonensem ferebatur.

Dissuasor, m. 3. μεταπείθων, qui dissuadet. *Cic. ad Brut.* Cum Etesiarum diebus Auster me in Italiam, quasi dissuasor mei consilii, retulisset.

Dissuavior, & Dissavior, aris, d. 1. *baciare molto*, καταφιλέω, cum lætitia, & voluptate quadam exosculor. *Cic. Tiron. ep. ult. Fam.* Tuos oculos dissuaviabor.

* Dissuesco, is, *disavvezzarsi*, desuesco. *Maxim. Avit. l. 4. c. 46.* Disciplinatos dissuescit promere fructus.

Dissulcus, o. 1. 2. sulcis distinctus, a *dis*, & *sulcus*. Dissulcus porcus a veteribus dicebatur, qui divisas in cervices setas haberet. *Fest.*

Dissulto, as, avi, atum, n. 1. *saltare in diverse parti*, διαχορεύω, diverse, vel frequenter salto, ex dis, & salto. *Plin. l.* 37. Ut ferrum utrinque dissultat. *Virg. Æn.* 12. *v.* 923. Nec fulmine tanti dissultant crepitus.

Dissuo, is, ui, utum, a. 3. *discucire*, פרם, Germ. *aufftrennen*, Gal. *découdre*, Hisp. *descoser*, ἀπορράπτω, dissolvo, dirimo. *Cic.* 1. *Offic. c.* 33. Ut amicitias, quæ minus delectent, & minus probentur, magis decere censent sapientes sensim dissuere, quam repente præcidere.

Dissupo. V. Dissipo.

Dissutus, a, um, *scucito*. *Ovid.* 1. *Fast. v.* 608. ministrat Altera dissuto pectus aperta sinu, *slacciato*.

Dissyllabus, a, um, *di due sillabe*, בעל שתי הברות, δισύλλαβος. *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Distabesco, is, bui, n. 3. idem, ac tabesco, *struggersi*, *disfarsi*. *Cato de R. R. c.* 24. Sinito, cum musto distabescat.

Distædet, imp. 2. multum, aut varie tædet. *Ter. Phorm.* 5. 8. 22. Nam me cum hoc ipso distædet loqui.

Distæsus. V. Distisus.

Distans, antis, nom. ex particip. *lontano*, *distante*, רחוק, ἀπέχων, longe positus. *Cic. Phil.* 2. Res tam dissipatas, tam distantibus in locis positas. *Id. in Orat.* Quid tam distans, quam a severitate comitas? ¶ Item diversus, dissimilis. *Cic. in Orat.* Genera dicendi multum inter se distantia. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Nihil aconito distans.

Distantia, f. 1. *distanza*, מרחק, Germ. *vveite*, Gall. *distance*, Hisp. *distancia*, διάστημα, differentia, intervallum. *Cic. de Amic. c.* 20. Tanta est inter eos, quanta maxima potest esse morum, studiorumque distantia. *Plin. l.* 2. *c.* 15. Longissimi distantiæ fines.

Distectus, a, um, adject. idem quod detectus, *scoperto*. *Alcim. Avit. l.* 4. *v.* 408. Distectum periit misero spectamine corpus.

Distegus, δίστεγος, domicilium duas habens contignationes, a τέγη, tectum. Legitur in *vet. Inscript. apud Grut. p.* 827. *n.* 6.

Distendo, dis, endi, entum, a. 3. *estendere*, רקע, Ger. *ausspannen*, *zerstrecken*, Gal. *étendre çà*, *& là*, Hisp. *estender*, διατείνω, in diversas partes tendo. *Col. l.* 5. Vinea ex utraque parte jugo devincta, pari libramento, velut anchoris quibusdam, distenditur. ¶ Est item varie implere, tractum abutre, qui, cum plenus est, tenditur, cum vacuus, relaxatur. *Virg.* 4. *Georg.* Et dulci distendunt nectare cellas. ¶ Translate *Liv. l.* 27. *c.* 40. Consules diversis intineribus profecti ab Urbe, velut in duo pariter bella, distenderant curas hominum.

Distentio, onis, f. *lo stendere*, *o stirare*, διάτασις, ut distentio nervorum, apud *Cels. l.* 2. *c.* 4. *&* 8. ¶ Legitur & distensio, apud *Augustin. l.* 11. *Confess. c.* 23. &c.

Distento, as, avi, atum, a. 1. idem quod distendo, vel ejus frequentativum, &c. *Virg. Ecl.* 9. *v.* 31. Sic cythiso pastæ distentent ubera vaccæ.

Distentus, a, um, adject. ex particip. a distendo, *teso*, *tirato*, *disteso*, διατεταμένος. Et accipitur pro pleno, ut de *distendo* dictum est. *Hor. Epod.* 2. *v.* 46. Distenta ubera. Et *l.* 1. *sat.* 1. *v.* 110. Distentius uber. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 3. Distentas lacte capellas.

Distentus, us, m. *gonfiamento*, ἔκτασις, distentio, a distendo. *Pl. l.* 8. *c.* 28. Alia solertia in metu melibus: sufflatæ cutis distentu ictus hominum, & morsus canum arcent.

Distentus, a, um, nom. adject. ex particip. a distineo, occupatus, impeditus, distractus curis, *occupato*, *pieno di affari*, טרוד, περισπασθείς. *Cic.* 3. *nat. Deor. c.* 39. Mens distenta. *Id. ib. l.* 15. *ep.* 16. Intelligo, te esse distentissimum qua de Buthrotiis, qua de Bruto. V. Distendo.

Disterminator, oris, m. qui disterminat, & separat, *Apul. de Mundo post princ.* Axis divisor, & disterminator mundi orbem terræ in medietate constituens.

Disterminatus, a, um, adject. divisus, separatus. *Plin. l.* 4. *c.* 20. Disterminati ab Austria Vectones.

Distermino, as, avi, tum, a. 1. *separare*, הבדיל, הבדיל, Ger. *zertheylen*, Gall. *séparer*, Hisp. *apartar*, διορίζω, separo, vel diversas res termino. *Cic. in Arat.* Quas intervallum binas disterminat unum. *Plin. l.* 11. *c.* 21. Arabia Judæam ab Ægypto disterminat.

Disterminus, a, um, adject. idem ac disterminatus, *Silius l.* 5. *v.* 400. Audit Tartessus latis distermina terris.

Disterno, is, a. 3. seorsum sterno. *Apul. l.* 2. *Miles.* Humi quam procul distratum fuerat grabatulum meum.

Distero, is, trivi, itum, a. 3. *tritare sottilmente*, שבר, דקק, Ger. *gantz vvol zerreiben*, Gal. *fort broyer*, *minuiser*, Hisp. *trillar mucho*, κατατρίβω, multum, sive crebro tero, subtiliter, & minutim tero. *Cato de re rust. c.* 75. Casei pondo duo bene distero in mortario.

Distichon, i, n. 2. δίστιχον, carmen duorum versuum, a δίς, bis, & στίχος, versum. *Martial. l.* 8. *epigr.* 29. Disticha qui scribit, puto, vult brevitate placere. ¶ Hordeum distichon, apud *Col. l.* 2. *c.* 9. est, cujus spica duos habet ordines.

Distico. V. Destico.

Distillarius, ii, m. Legunt aliqui apud *Senec. ep.* 56. Et botularium, & distillarium, & omnes popinarum institores, & probat *Cal. Rodig. l.* 16. *c.* 46. qui ait distillationem etiam dici liquaminis genus, quo ad condiendum utimur, & qui id conficiant, & vendant, distillarios vocari. Verum emendatiores libri in Senecæ textu *Crustularium* habent.

Distillatio, f. 3. *distillazione*, נטיפה, ἀπόσταξις, actus distillandi. Sumitur pro humore quodam in corpore humano, quem Græci catarrhum, coryzam, vel branchum vocant. *Pl. l.* 20. *c.* 6. Phthisicis distillationibus longis vel succus, vel ex ipso cibus prodest. Adde *Sen. ep.* 75. & 120. utroque autem loco al. leg. *destillatio*.

Distillo, as, avi, atum, n. 1. *distillare*, נטף, Ger. *hinabtreffen*, Gal. *distiller*, Hisp. *destillar*, καταρρέω, paulatim fluo. *Virg.* 3. *Georg. v.* 281. Lentum distillat ab inguine virus. *Pl. l.* 15. *c.* 19. Distillant gummi modo lacrymam.

Distimulo. V. Destimulo.

Distincte, adv. *distintamente*, Ger. *underscheidlich*, Gal. *distinctement*, Hisp. *distintamente*, διωρισμένως, separatim, divisim. *Cic.* 2. *Tusc.* neque distincte, neque distribute, neque eleganter, neque ornate scribere. *Id. Phil.* p. 2. *c.* 13. Non fortasse satis, quæ distinctius dicuntur, intelligis.

Distinctio, f. 3. *distinzione*, הבדלה, נזר, Germ. *underscheidung*, Gal. *distinction*, Hisp. *distincion*, ἀφορισμός, διορισμός, divisio, separatio. *Cic. de Leg. l.* 2. *c.* 5. Lex est distinctio justorum, & injustorum. ¶ Significat etiam ordinem, & ornatum. *Cic. l.* 2. *de Orat. ad fin.* Ut ipse instrumentum oratoris exponeret, tibi ejus distinctionem atque ornatum relinqueret.

Distinctor, oris, m. qui distinguit. *Gloss. Cyrilli*: distinctor, διαστίκτης. *Ammian. l.* 22. *c.* 3. Judices justorum, injustorumque distinctores.

Distinctus, us, ui, m. idem ac distinctio. *Tac. l.* 5. *Ann. c.* 28. Ore, ac distinctu pennarum a cæteris avibus diversum.

Distinctus, a, um, adject. *distinto*, *separato*, מופרד, מובדל, διεσταλμένος, διωρισμένος. *Cic. in Or. c.* 14. Distincta, & interpuncta intervalla. *Liv. l.* 9. *c.* 19. Macedonum phalanx immobilis, & unius generis, Romana acies distinctior, ex pluribus constans. ¶ Item ornatus, perspicuus. *Cic. Ver.* 4. *c.* 27. Pocula ex auro, gemmis distincta clarissimis. *Id.* 1. *de Or.* Oratio composita, & ornata, & artificio quodam, & expolitione distincta. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Litora distincta tectis, & urbibus.

Distineo, es, ui, entum, a. 2. *tener' impedito*, *occupare*, *trattenere*, העכיר, עכב, אחר, עוגן, Ger. *auffhalten*, Gal. *empécher*, Hisp. *detener*, περισπάω. Proprie significat diversis partibus tenere. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 25. Rates quaternis anchoris ex quatuor angulis distinebat, ne fluctibus moverentur. *Liv. Dec.* 2. Duæ Senatum distinebant sententiæ. ¶ Item impedire, morari. *Cic. Phil.* 12. Ne imperita militum multitudo per me pacem distineri putet. *Liv. l.* 2. Ne quid meam vobiscum pacem distineat. ¶ Item occupare. *Lucan. l.* 5. Et mare, quod late terrarum distinet oras. ¶ Item translate, diversis rebus, seu negotiis impeditum tenere. *Cic. Fam.* 12. *ep* 30. Negotiis, & occupationibus distineri.

Distinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *distinguere*, הפריד, הבדיל, Ger. *underscheiden*, Gal. *distinguer*, Hisp. *distinguir*, διορίζω, discerno, divido. *Cic. in Parad.* 4. An tu civem ab hoste natura, ac loco, non animo, factisque distinguis? *Id. in Part. c. ult.* Distinguere vera a falsis. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. Falsum distinguere vero. ¶ Item ornare, & quasi variis notis insignire. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 15. Distinguitur autem oratio, atque illustratur maxime. *Pl. l.* 8. *c.* 18. Albis maculis rutilum colorem distinguentibus. h. e. variantibus. ¶ Distinguere lites est dijudicare, dirimere. *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 22. Pontificibus tantum detulit, ut quasdam causas sacrorum a se finitas iterari, & aliter distingui pateretur.

Distisus, o. 1. 2. Idem ac distæsus, apud vet. a tædet. *Fest.*

Distito, as, n. 1. freq. a disto. *Col. l.* 6. *c.* 2. Distitent inter se aliquanto spatio, ne in colluctatione alter alteri noceat. Ita Lexicographi quidam; sed melior lectio, & vulgatior exhibet: *distentque inter se*.

Disto, as, n. 1. *esser lontano*, רחק, Ger. *davon stehen*, Gal. *être separé*, *ou différent*, Hisp. *estar lexos*, *o appartado*, ἀπέχω, proprie est abesse, vel disjungi. *Cic.* 5. *Tusc.* Multum inter se aut altitudine, aut humilitate distantia. ¶ Translate est differre, discrepare. *Cic.* 2. *Offic. c.* 4. Tantum distat a victu, & cultu bestiarum. ¶ *Horat.* dativo jungit, *l.* 4. *od.* 9. *v.* 29. Paulum sepultæ distat inertiæ Celata virtus.

Distorqueo, es, orsi, ortum, a. 2. *distorcere*, עקש, Ger. *hinumbiegen*, *verrencken*, Gal. *détordre*, Hisp. *destorcer*, διαστρέφω, in diversum torqueo. *Ter. Eun.* 4. 4. 3. Ah! illud video, os ut sibi carnifex distorsit. *Hor. l.* 3. *sat.* 9. *v.* 65. Distorquere oculos.

Distortio, onis, f. 3. *storcimento*, עקשות, διαστροφή. *Cic. l.* 5. *Fin. c.* 11. In quibus si peccetur distortione, & depravatione, aut motu, statuve deformi. *Cels. l.* 4. *c.* 2. Oris distortio.

Distortus, a, um, adject. ex particip. a distorqueo, monstrosus, מעוקל, διεστραμμένος, *mostruoso*. *Hor. l.* 1. *sat.* 3. *v.* 47. Varus distortis cruribus. *Cic. pro Mur. c.* 29. Solos sapientes, si distortissimi sint, formosos &c. Et translate. *Id. de Fato, c.* 8. Nullum est genus enunciandi distortius, quam &c.

Distractio, f. 3. *separazione*, הפלגה, הבדלה, פירוד, Ger. *zertrennung*, Gal. *distraction*, Hisp. *distracion*, διασπασμός, separatio, alienatio. *Cic.* 3. *Off. c.* 8. Nulla enim nobis cum Tyrannis societas est, potius summa distractio. ¶ Item venditio. *Ulp. de trans.* Necesse est, Prætorem de ejus distractione, & transactione arbitrari.

* Distractor, oris, m. qui distrahit & vendit. Distractores argenti, sunt argentarii & collybistæ. *Justinian. l.* 8. *Cod. t.* 14. *l. ult. & l.* 12. *t.* 35.

Distractus, a, um, adject. *distratto*, *separato*, נפרד, נמשך, διασπασθείς, διάσυρτος, diffusus, divisus, q. d. in diversas partes tractus. *Balbus ad Cic. l.* 8. *ad Attic.* Ut Cæsarem & Pompejum perfidia hominum distractos, rursus in pristinam concordiam reducas. *Lucret. l.* 4. *v.* 694. Paulatim distractus in aeris auras. *Id. l.* 4. *v.* 958. Et divisior inter se, & distractior intus. ¶ Item infirmatus, *indebolito*. *Cic. pro Dom. c.* 25. Vis tam distracta, & exstincta. ¶ Item occupatus, distentus, *distratto*. *Vellej. l.* 2. *c.* 114. Tanquam distractissimus ille tantorum onerum mole, huic negotio vacaret animus.

Distraho, is, xi, ctum, a. 3. *tirare in diverse parti*, טרף, סחב, משך, Ger. *verzechen*, Gall. *distraire*, Hisp. *distraher*, διασπάω, disjungo, dissipo, divello, deduco, divido. *Plin. l.* 5. *c.* 27. Distrahit mediam Asiam Taurus mons. *Cic.* 3. *Off.* Qui hæc natura cohærentia, opinione distraxissent. *Id. pro Planc.* Nemo eum a me divellat, ac distrahat. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 60. Distrahere hostem. ¶ Translate dicitur de animo, & est ad varias occupationes, vel sententias trahere. *Cic. in Off.* In deliberando sæpe animi in contrarias partes distrahuntur. ¶ Est item vendere, *esitare*. *Suet. in Vesp. c.* 16. Coemebat quædam tantum, ut pluris postea distraheret. ¶ Item componere, sedare, finire, *pacificare*, *accordare*. *Cic. pro Cæc.* Omnia judicia ut distrahendarum controversiarum, aut puniendorum maleficiorum causa reperta sunt. ¶ Item impedire, retardare, differre. *Cæs. l.* 1. *B. C.* Subjicitur L. Metellus, qui hanc rem distrahat, reliquasque res, quascumque agere instituerat, impediat.

Distratus, a, um, idem quod stratus. *Apul. l.* 2. *Metam.* Nam & pueris extra liminen humi quam procul distratum fuerat. *h. e.* strati lectuli.

Distribuo, is, ui, utum, a. 3. *dividere*, חלק, פלג, Ger. *aussteylen*, Gall. *distribuer*, Hisp. *distribuir*, διανέμομαι, diversis hominibus, vel diversis modis tribuo, divido, partior. *Cæs.* 3. *B. G.* Partiendum sibi, ac latius distribuendum exercitum putavit. *Id.* 5. *B. G. c.* 24. Distribuere exercitum in civitates. *Cic. l.* 2. *Attic. ep.* 1. Distribuere commode tempora peregrinationis. *Id.* 1. *de Orat.* Distribuere partibus. *Id.* 1. *Tusc.* Distribuere in partes.

Distribute, adverb. *distintamente*, בפלוגה, Germ. *zertheylt*, Gall. *par parties*, *ou divisions*, Hisp. *con repartimento*, διανεμητικῶς, διαιρετικῶς, divisim. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 3. Se neque distincte, neque distribute, neque eleganter, neque ornate scribere. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 59. Sin distributius tractare quis volet.

Distributio, f. 3. *distribuzione*, חלוקה, מחלוקת, διανομή, divisio. *Cicer. pro Cluent.* Itaque mihi certum est hanc eamdem distributionem invidiæ, & criminum sic in defensione servare. ¶ Distributio item Figura Rhetorica est, qua singulis rebus sua proprietas tribuitur. *Cic. de Petit Consf. Auct. ad Heron. l.* 4.

Distributor, m. 3. διαιρέτης, διανομεύς, qui distribuit. *Cic. in Pis.* Vos rogatores, vos distributores, vos custodes fuisse tabularum. Sed ibi melius legitur *diribitores*. *Apul. ad Asclep.* Deus distributor dispensatorque est bonorum.

Distributus, a, um, adj. *distribuito*, *partito*. *Cic. pro Flac. c.* 26. Leges in omnes terras distributæ. Et *l.* 4. *Fam. ep.* 1. Orbem terrarum imperiis distributis ardere bello.

Districte, adv. *strettamente*, *distrettamente*, בצפר, στενοχώρως, stricte, severe. *Plin. l.* 9. *ep.* 21. Districte minatus, nunquam me postea rogaturum.

* Districtio, onis, f. *strettezza*, *difficoltà*. *Paul. Dig. l.* 4. *t.* 8. *l.* 16.

Districtus, a, um, adject. strictus, ut districti gladii in Remp. *Cic. Catil.* 3. *cap.* 1. *sfoderati*. ¶ Item occupatus, distentus. *Id. l.* 2. *ad Q. Fr. ep. ult.* Sic habeto, nunquam me a causis & judiciis districtiorem fuisse. *Id.* 3. *de Orat c.* 2. Ambitionis labore vita districta. *Horat. l.* 2. *sat. ult.* torquerier omni Sollicitudine districtum. ¶ Districtior accusator, dicitur a *Tacito* 4. *Ann. c.* 36. pro severo, non remisso, non levi. Sic in *Cod.* 1. 55. 6. Districtissimi defensores disciplinæ.

Distringo, is, inxi, ictum, a. 3. *stringere strettamente*, צרר, בלם, עצר, שלח, מנע, Ger. *verstricken*, *abschaben*, Gall. *étreindre*. Hisp. *estrenir*, διασφίγγω, ἐλκόω, arcte stringo, varie stringo. *Cicer. l.* 3. *Offic.* Fraus distringit, non dissolvit perjurium. ¶ Quandoque est defricare. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *de Lysippo*: Plurima signa fecit fœcundissimæ artis, inter quæ distringentem se. Adde *Martial. l.* 14. *epigr.* 51. ¶ Quandoque capere, nudare, evaginare, *sguainare*, *imbrandire*. *Cic. l.* 3. *Offic. c.* 31. Gladium distrinxit, juravitque se illum statim interfecturum. Translate *Senec. l.* 2. *de Ira*. In singulos Imperatoris severitas distringitur, *si fa sentire*. ¶ Quandoque colligere, *raccogliere*. *Col. l. ult.* Sereno cœlo manibus distringi olivam oportet. ¶ Quandoque impeditum, seu occupatum tenere. *Plin. l.* 1. *ep.* 10. Distringor officio, ut maximo, ita molestissimo. *Nepos in Annib. ad fin.* Distringi bellis. ¶ Distringere hostem, est, distrahere. *Flor. l.* 2. *c.* 13. Ipsi quidem ut Romanum a tergo distringerent. ¶ Significat etiam auferre, carpere. *Col. l.* 4. *c.* 24. Muscus, qui more compedis crura vitium comprimit, distringendus, & eradendus est. *Martial. l.* 12. *epist.* 29. medios distringere lectos, Mensarumque pedes non timet Hermogenes. ¶ Item delere, evertere. *Flor. l.* 4. *c.* 1. Consules trucidare, distringere incendiis urbem, diripere ærarium. ¶ Item leviter tangere, seu ferire. *Ovid. Met.* 4. *v.* 561. Distringunt æquora summis alis. *Id. l.* 8. *Met.* Distrinxit arundo summum corpus. ¶ Item perstringere, dictis lacerare. *Id.* 2. *Trist. el.* 1. Non ego mordaci distrinxi carmine quemquam. ¶ Duo hæc verba *Distringo*, & *Destringo* sæpe confusa reperiuntur, & alterum pro altero legitur. Videtur autem scribi debere *destringo*, cum significat auferre, abradere, ferire: *distringere* vero, cum significat valde stringere, distinere, distrahere, &c.

Distrunco, as, avi, atum, a. 1. *troncare*, Ger. *abstumpeln*, Gall. *couper jusque au tronc*, Hisp. *destroncar*, κολοβόω, mutilo, vel in partes disseco. *Plaut. Truc.* 2. 7. 53. Ego te hic medium distruncabo.

Distruo, is, a. 3. διασκεδάζω, separatim, vel seorsim struo. *Suet. in Calig. cap.* 41. Distructis, ac instructis, pro loci dignitate, compluribus cellis. Alii rectius, *distinctisque & instructis*. Cæterum *distruo* pro destro, legitur in antiq. libris quibusdam.

Disturbatio, f. 3. *disturbazione*, *distruzione*, נתיצה, פירוק, מהפכה, Germ. *zerstorung*, *abbrechung*, Gall. *démolition*, *trouble*, Hisp. *desbaratamiento*, καταβολή, disjectio, demolitio. *Cic.* 3. *Off. c.* 11. Utilitatis specie in Repub. sæpissime peccatur, ut in Corinthi disturbatione nostri.

Disturbatus, a, um, adject. eversus, dirutus, *rovinato*, ut disturbata porticus, apud *Cic. pro Dom. c.* 39.

Disturbo, as, avi, atum, a. 1. *disturbare*, *distruggere*, הרס, נתץ, Ger. *zerstoren*, Gall. *deranger*, *troubler*, *démolir*, Hisp. *desbaratar*, ἀναστατόω, disjicio, everto. *Cic. pro Dom.* Se videre distrahi a complexu suorum, disturbari tecta, diripi fortunas. *Id. pro Sext. Rosc.* Qui fidem lædit, disturbat humanæ vitæ societatem. ¶ Item turbare, impedire. *Id. Fam.* 11. *ep.* 23. Disturbavi rem, totamque vobis integram servavi.

Disulcus. V. Dissulcus.

Disunio, is, ivi, itum, a. 4. *disunire*, unita separo, *Arnob. l.* 3. *pag.* 116. Disuniuntur tenacium matrimoniorum nexus.

Disyl-

* Disyllabus, a, um, δισύλλαβος, duas habens syllabas. *Lucil.* apud *Non. c.* 1. *n.* 103. Dicere, tute vide, atque disyllabon elige quodvis.

* Ditator, oris, m. qui divitem facit. *Aug. confess. l.* 5. *c.* 5. Spiritus Sanctus consolator & ditator Fidelium.

Ditatus, a, um, adject. dives factus, *arricchito*. *Auct. ad Heren. lib.* 4. *cap.* 53. Urbs triumphis ditata. *Ovid. de Pont. l.* 2. *eleg.* 7. *vers.* 62. Ditata est spoliis perfida turba meis.

* Dite. V. Ditius, Ditissime.

Ditesco, is, escere, n. 3. *arricchirsi*, עשר, Germ. *reich vverden*, Gal. *s'enrichir*, Hisp. *enriquecerse*, πλουτέω, dives fio, ab inusitato diteo. *Lucr. l.* 4. *v.* 1246. Partu possunt ditescere dulci.

Dithyrambicus, a, um, adject. ad Dithyrambum pertinens, ut dithyrambicum poema. *Cic. de opt. gen. Orat. in princip.*

Dithyrambus, m. 2. διθύραμβος, versus in honorem Bacchi, qui Dithyrambus dicitur, a δίς, bis, & θύρα, janua, quia binis foribus sit egressus, quippe bis natus, primum e Semele matre, deinde e femore Jovis, vel quia educatus sit in antro διθύρω, idest *bivalvi*, aut *bifori*. *Hor.* 4. *Car. od.* 2. Seu per audaces nova dithyrambos verba devolvit, numerisque fertur lege solutis. ¶ Erat autem hoc genus carminis ita compositum, ut inventione, dictione, ac numeris a communi carminis ratione abiret longius, & miram licentiam audaciamque referret, utpote quod a Bacchi furore perciti cantari solitum. V. *Scalig. l.* 1. *Poet. cap.* 44.

Ditio, nis, f. *giurisdizione*, *imperio*, *stato*, *signoria*, ממשלה, Ger. *herrschafft*, Gall. *domaine*, Hisp. *jurisdicion*, ἐπικράτεια, locus, regio, ubi quis jus, vel imperium exercet: item ipsum imperium, vel dominium. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 7. Ditione, atque numine Deorum geruntur res. *Id. pro Font. c.* 1. Sub imperium ditionemque alicujus cadere. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Ditioni adjicere regionem. *Cic. de Prov. Cons. c.* 13. Redigere in ditionem. ¶ Hoc nomen usitatum est in obliquis casibus: nam recto casu carere testantur *Priscian. Diomed.* & alii Grammatici cum *Servio ad illud Æn.* 1. *v.* 740. Post alii proceres, &c.

Ditior, & ditissimus. V. Dives.

Ditis, V. Dis.

Ditissime, adv. *ricchissimamente*. *Apul. de Deo Socrat.* Domos ditissime exornare.

* Ditius, *più riccamente*, locupletius. *Stat. l.* 1. *Silv.* 5. *v.* 30. Non unquam aliis habitastis in atriis Ditius.

Dito, as, a. 1. *arricchire*, העשיר, Germ. *reich machen*, Gall. *enrichir*, Hisp. *enriquecer*, πλουτίζω, divitem facio. Est a divito per syncop. *Liv. lib.* 21. *cap.* 60. Castra militem ditavere.

Ditrochæus, m. 2. διτρόχαιος, pes constans ex duobus trochæis, idem, ac dichoreus, ut *Civitate*, *dimicare*, *Diomed. l.* 2. & 3.

Diu, *di giorno*, ימים, לעולם, Ger. *lang*, *bey tag*, Gal. *de jour*, *par jour*, *long temps*, Hisp. *de dia*, *largo tiempo*, καθ' ἡμέραν, abl. pro die. *Plaut. Cas.* 4. 4. 5. Noctuque ac diu ut viro subdola sies. *Id. in fragm. Aulul.* apud *Non.* 2. 230. Nec noctu, nec diu quietus. ¶ Est item adv. & significat longo tempore. *Cic. de Sen. cap.* 19. Quamquam, o Dii boni, quid est in hominis vita diu? *Id. ib. c.* 3. Cum multum diuque vixeris. *Id. in Orat. c.* 1. Diu multumque dubitavi. *Id.* 2. *Agrar. c.* 32. De Capua multum est, & diu consultum. *Id.* 1. *de Orat. c.* 30. Omnia, quæ diu cupimus. ¶ Habet frequenter post se particulam *cum*. *Plaut. Merc.* Nam illi quidem haud sane diu est, cum dentes exciderunt. ¶ Interdum *quod*. *Plaut. Merc.* Quem accersitum patrem, haud diu est, quod miseram. ¶ Interdum *multum*. *Cic. Phil.* 11. *c.* 5. Hæc satis diu, multumque defleta sunt. ¶ Comp. est *diutius*, sup. *diutissime*. *Cic.* 7. *Ver.* Potero hoc ego onus tantum aut in hoc judicio deponere, aut diutius tacitus sustinere? *Id. de Am.* Qui & diutissime senex fuisset. *Id. Ver.* 3. *c.* 13. Ne vos diutius teneam.

* Diva. V. Divus.

Divagor, aris, atus sum, d. 1. *andare vagando*, *vagare*, רעה, תעה, נדד, Ger. *umschvveiffen*, Gall. *vaguer*, *errer*, Hisp. *vagar*, πλανάομαι, varie vagor, huc, atque illuc oberro. *Lact. l.* 5. Ubi animus in multa dispersus huc, atque illuc divagatur. Et *l. de Ira*, *c.* 9. Ne longius divagetur oratio. Ubi al. leg. *Devagetur*.

Divalis, le, adject. idem quod divinus. *Spartian. Carac. c.* 11. Divale nomen. *Justin. in præfat. Codicis*: Divales constitutiones.

Divaricatus, a, um, adject. distentus, extensus. *Prud. Peristeph.* 5. *v.* 252. Divaricatis cruribus. *Ammian. l.* 22. *c.* 28. Divaricatis pedibus.

Divarico, as, avi, atum, a. 1. *dividere*, פשק, Ger. *ausstrecken*, *ziehen*, Gall. *étendre*, *ouvrir*, *séparer*, Hisp. *estender*, διχασκελίζω, crura extendo, oblique eo, & translate disjungo, separo, a *varico*, quod a *varicibus*, quibus qui laborat, recta incedere non potest, ire oblique cogitur. *Cato*. Arbores hoc modo putentur, rami divaricentur. *Cic. Ver.* 4. *c.* 40. In ea (statua) hominem divaricari, ac deligari jubet. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Nec cujus ungulæ divaricent. ubi neutra significatione usurpatum videtur.

Divello, is, velli, rectius quam vulsi, a. 3. *svellere*, *tirare*, *togliere*, נתק, Germ. *ausrupffen*, Gall. *arracher*, Hisp. *desgajar*, διασπάω, varie vello, abstraho. *Sal. Cat. c.* 51. Divelli liberos a complexu parentum. *Gel. l.* 15. *c.* 16. Diducere & rescindere quercum conatus est, ac mediam quidem partem discidit, divellitque. *Ov.* 8. *Met.* Artus divellere morsu. *Hor. l.* 1. *ep.* 10. Cura divellit somnos. *Tac.* 3. *Ann. c.* 14. Effigies Pisonis traxerant in Gemonias, ac divellebant. *Cic. de Senect.* Divellere conglutinationes. *Id.* 1. *Fin.* Nec divelli, nec distrahi potest a voluptate. *Id.* 2. *Off.* Commoda civium defendere, non divellere. h. e. perturbare, evertere. *Id. in Ver.* Tot rerum tanta varietate divellor. h. e. distineor. ¶ Scribitur aliquando *devello*. *Plaut. Pæn.* 4. 2. 49. Nolito ædepol devellisse. *Pallad. in Mar. tit.* 10. Plantis de matris radice devulsis.

Divenditus, a, um, adject. *venduto*. *Liv. l.* 1. *c.* 53. Præda divendita.

Divendo, is, endidi, itum, a. 3. מכר, διαπιπράσκω, divisim, vel varie vendo. *Cic. de Leg. Agrar.* Ut Decemviri bona P. R. possint divendere. Adde *Liv. l.* 3. *c.* 13.

Diverbero, as, a. 1, *dividere*, διακόπτω, scindo. *Virg.* 5. *Æn. v.* 502. Stridente sagitta Hyrtacidæ juvenis volucres diverberat auras.

Diverbia, orum, n. 2. ἐπιρρήματα, partes comœdiarum, in quibus diversorum personæ versantur, a *dis*, & *verbum*, quia diversi loquuntur. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Diverbiaque tantum ipsorum voci relicta. *Servius* dicit, diverbium esse primum actum comœdiæ, qui Græcis *protasis* dicitur. Nam quælibet comœdia dividitur in *prologum*, *protasin*, *epitasin*, & *catastrophen*. V. Canticum.

Divergium, n. 2. locus, ubi amnis in diversum vergit. *Siculus Flacc. de condit. Agror. apud Goes.* Territoria inter Civitates alia fluminibus finiuntur, alia summis montium jugis, ac divergiis aquarum.

* Diverro. V. Deverro.

Diverse, adverb. *in diverse parti*, *diversamente*, להפך, Ger. *an mancherley orten*, Gal. *en diverses parties*, Hisp. *diversamente*, κεχωρισμένως, in diversis partibus, vel diverso modo. *Hirt.* 5. *B. Afric.* Horum corpora toto campo prostrata diverse jacent. *Sall. Catil. c. ult.* Pauci paulo diversius conciderant. *Ter. Andr.* 1. 5. 25. Quæ meum animum diverse trahunt. *Suet Tiber. c.* 66. Quibus diversissime afficiebatur.

* Diversicolor, oris, *di colori diversi*, ποικιλόχροος, qui variis est coloribus, ut Diversicolor unda, *Mart. Capell. l.* 1. *p.* 6. Metalla diversicoloria, *Id. l.* 8. *p.* 274.

Diversitas, f. 3. *diversità*, הפך, Ger. *ungleichheit*, Gall. *diversité*. Hisp. *diversidad*, διαφορά, dissimilitudo, contrarietas. *Plin. in ep.* 30. *l.* 7. Quantum diversitas ingeniorum pareretur.

Diversito. V. Deversito.

Diversitor, oris, m. qui aliquo divertit; qui cauponam frequentat. *Petron. Sat.* Anus inter diversitores diutius ingurgitata.

Diversor, aris, d. 1. *albergare*, לון, Ger. *zu herberg seyn*, Gal. *loger*, Hisp. *aposentar*, ξενίζομαι, diverto, hospitio alicujus utor. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 8. Quum Athenis apud eum diversarer. *Id.* 4. *Ver. c.* 27. Omnes ad eam domum, in qua iste diversabatur, profecti sunt.

Diversor, vel deversor, oris, m. 3. *albergatore*, לן, Ger. *ein gast*, Gal. *hôte*, Hisp. *huesped*, qui in caupona hospitatur. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 4. Caupo cum quibusdam diversoribus illum, qui ante exierat, consequitur. Pareus mavult legi *Deversor*.

Diversoriolum, n. 2. *alberghetto*, dim. a diversorium. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 20. Sinuessanum diversoriolum contempsisti.

Diversorium, n. 2. *albergo*, *alloggiamento*, מלון, Ger. *ein herberg*, Gal. *hôtellerie*, Hisp. *posento*, ξενοδοχεῖον, καταγώγιον, καπηλεῖον, proprie est hospitium, a divertendo. *Cic. de Orat.* Quiescam in Cæsaris sermone, quasi in aliquo opportuno diversorio. ¶ Generatim sumitur pro villa, & omni loco, ad quem non habitandi, sed ad tempus commorandi causa divertimus. *Cic. de Sen. c.* 23. Ex ista vita discedo, tamquam ex hospitio, non tamquam ex domo. Commorandi enim natura diversorium nobis, non habitandi dedit.

Diversorius, a, um, o. 1. 2. quod ad divertendum pertinet. *Plaut. Truc.* In tabernam ducor diversoriam. Adde *Suet. Ner. c.* 27.

Diversus, a, um, o. 1. 2. *separato*, שנה, מובדל, מעיונה, אחר, Germ. *abgevvendt*, Gall. *différent*, Hisp. *diverso*, κεχωρισμένος, separatus, vel in varias partes distributus. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 24. Cum Numidas diversos, dissipatosque in omnes partes fugere vidissent. *Liv. l.* 4. *c.* 22. Diversissimis locis subire ad mœnia. ¶ Item differens, dissimilis. *Cic.* 4. *Acad.* Certa cum illo, qui a te totus diversus est. ¶ Item contrarius, adversarius. *Suet. de cl. Orat.* Interrogatus a Varrone diversæ partis advocato, quidnam ageret. *Tacit. Ann.* 12. *c. ult.* Mox nullo in diversum auctore, quæ offerebantur secuti sunt, *non essendovi alcuno che dicesse il contrario*. *Quint. l.* 2. *c.* 3. Sententia priori diversa. ¶ Item varius. *Plin. l.* 12. *c.* 9. Pretia nulli diversiora. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Ingenium ad diversissimas res habile. *Cic.* 2. *Phil.* Sunt ea innumerabilia, quæ a diversis emebantur, *da diversi*. ¶ Diversus quandoque idem est, ac versus, deflexus, *voltato*. *Plaut. Mil.* 4. 5. 14. Dispennite hominem diversum & distendite. ¶ E diverso, h. e. e contraria parte. *Plin. l.* 4. *c.* 4. In eo loco irrumpentia e diverso maria. *Tac. Ann.* 13. *c.* 40. Assultare ex diverso Tiridates. ¶ Apud *Tac.* 3. *Ann. c.* 2. diversa oppida, *città fuor di mano*, *giù di strada*.

Diverticulum, n. 2. *divolgimento*, נתיבה, מעגל, Germ. *ein abvveg*, Gal. *détour*, Hisp. *senda*, πάροδος, ἐκτροπή, est via, per quam de itinere nostro alio divertimus, *Serv.* Diverticula sunt semitæ transversæ, quæ sunt a latere viæ militaris. *Ter. in Eun.* Ubi ad ipsum veni diverticulum, constiti. ¶ Diverticulum etiam est domicilium in via, ad quod divertendum sit. *Liv. l.* 1. Quum gladii abditi ex omnibus locis diverticuli protraherentur. *Cic. pro Rosc. Com.* Fraudis, & insidiarum in eodem vestigio diverticulum reperis. ¶ Translate ponitur pro digressione in dicendo. *Juv. sat.* 15. *vers.* 72. A diverticulo repetatur fabula primo. ¶ Item pro excusatione, aut prætextu. *Cic. in Partit. cap.* 39. & *Quint. l.* 9. *cap.* 2. Diverticula & anfractus, & suffragia quærere. *Quint. l.* 12. *cap.* 3. *ad fin.* Diverticula desidiæ. ¶ Dicitur etiam de fluminibus. *Leg. Si plusquam*, *Dig. de divers. temp. præscrip.* Si quisquam in fluminis diverticulis piscatus sit.

Diverto, is, ti, ersum, neut. 3. & divertor, eris, dep. *divertire*, *andar giù di strada*, *torcere*, נטה, Ger. *von dem vveg gehen*, *abtretten*, Gal. *se détourner*, Hisp. *apartarse*, ἐκτρέπομαι, ab itinere deflecto. *Cic.* 13. *Phil.* Nuntiant se Pompeji conveniendi causa divertisse Massiliam. *Plin. in Paneg.* Divertere via cogebantur. ¶ Est item in diversorium, vel hospitium se recipere, *albergare*. Sed tamen cum ponitur pro commorari in hospitio, dicendum est *Divertere apud aliquem*, cum pro recipere se in hospitium, *Divertere ad aliquem*. *Cic.* 1. *de Divin.* Alter ad cauponem divertit, alter ad hospitem. *Id. pro Dejot.* Cum in domum Regis hospitis tui divertisses, *Liv. l.* 25. Domus eorum hospitibus patebant, apud quos ipsis diverti mos esset. ¶ Translate est alio se vertere, quod cœpimus relinquere, ut aliud agamus. *Cic.* 12. *Fam.* Sed redeamus ad illud, unde divertimus. ¶ Active etiam usurpatur pro vertere. *Lucan. l.* 2. *v.* 469. Victor fugientibus instat, divertitque acies. h. e. vertit, & fugat. ¶ *Plaut. Epid.* 3. 3. 22. Divertunt mores virgini longe, ac lupæ, *avvi gran differenza tra* &c.

Dives, divitis, o. 3. *ricco*, עשיר, Ger. *reich*, Gall. *riche*, Hisp. *rico*, πλούσιος, qui rerum abundantiam habet, quasi *divus*, quia nullius rei indigere videtur. *Cic. in Parad.* Quem intelligimus divitem, aut hoc verbum in quo homine ponimus? opinior in eo, cui tanta possessio est, ut ad liberaliter vivendum facile contentus sit. ¶ Construitur cum genitivo. *Virg.* 2. *Georg.* Dives opum variarum. ¶ Vel cum ablativo. *Cic.* 2. *Offic.* P. Crassus tum cognomine Dives, tum copiis. *Ov. l.* 1. *de Art.* Addidit externo marmore dives opus. ¶ Compar. est divitior, sed usitatius *ditior*, per sync. super. *ditissimus*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 48. Unde ille licentior, & divitior dithyrambus fluxit. *Id. de Am.* Ditior mihi, & affluentior videtur esse vera amicitia. *Id. in Parad.* Ut quisque, quod plurimi est, possidet, ita ditissimus habendus est. *Ov. Heroid. ep.* 16. *v.* 34. Oppida sunt regni divitiora mei.

Divexo, as, avi, atum, a. 1. *affliggere in varj modi*, עצב, Ger. *hefftig plagen*, Gal. *tourmenter*, *& fort affliger*, Hisp. *affligir mucho*, καταπονέω, varie vexo, variis modis affligo. *Cic. in Phil.* 11. *cap.* 2. Omnia divexare, atque diripere cupientis. *Plaut. Pers.* 5. 2. 4. Corruptor rem meam divexavit, h. e. bona perfundedit.

* Divexus, a, um, divaricatus, decussatus, κεχιασμένος. *Aug. l.* 1. *Conf. c.* 34. Jacob nepotibus suis ex Joseph divexas mystice manus imposuit. Confer *Gen. c.* 48. *n.* 14.

Diviana, æ, f. Diana appellata apud *Var. l.* 4. *L. L. c.* 10. V. ibi *Scalig.*

Dividia, æ, f. *noja*, tædium, molestia, tristitia, a dividendo. *Plaut. Bacch.* 4. Nimio illæc res est magnæ dividiæ mihi. Sed *Festus* discordiam interpretatur. *Non. ex Accii Phœnissis*. Ne horum dividiæ discordes dissipent.

Dividicula, n. 2. dicuntur castella, ex quibus a rivo communi aquam quisque in suum fundum ducit, a dividendo. *Fest.*

Divido, dis, divisi, sum, a. 3. *dividere*, *separare*, פלג, חלק, הבדיל, Ger. *zertheylen*, Gall. *diviser*, Hisp. *dividir*, διαιρέω, separo, partior, a *di*, vel *dis*, & Hetrusco *iduo*, partior. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. Sextus pater ejus nummos vobis dividere solebat. *Id. pro Syl.* Dividere in provincias. *Id.* 5. *Att.* Syriam a Cilicia aquarum divortio dividit. *Dividere sententiam*, forensis est locutio, quam Asconius Pedianus interpretatur his verbis: Cum aliquis in dicenda sententia duas, pluresve partes complectitur, si non omnes hæ res probantur, postulatur, ut dividantur, id est, ut de singulis rebus seorsim referatur, ut pars altera, si ita opus fuerit, approbetur, altera repudietur. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 2. Postulatum est, ut Bibuli sententia divideretur. ¶ Ponitur & pro distribuere, tribuere. *Cic. pro Sil.* Dividere tabulas passim, & pervulgare. *Hor. l.* 1. *od.* 36. *v.* 6. Oscula dividere sodalibus. *Id. l.* 1. *od.* 15. *v.* 13. Imbelli cithara carmina divides. h. e. divides per citharæ chordas: vel alternatim sonum & cantum miscebis. ¶ Item pro penetrare, perrumpere. *Cic. Tusc.* 1. *de aere*, *& igne*. Hoc etiam magis necesse est, ferantur ad cœlum, & ab his perrumpatur, & dividatur crassus hic, & concretus aer. ¶ Hinc & pro prædicare. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 4. Sic *Petron.* Hoc sensu, dividere cum aliquo, dixit. ¶ *Divisisse* pro *divisisse* habet *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 170. ubi tamen alii leg. *didisse*.

Dividue, adv. *divisibilmente*. *Plaut. in Cas.* 2. 2. 11. Quod tibi ægre est, idem mihi est dividue. Sed lectio hæc est valde dubia.

Dividuitas, vel dividitas, atis, f. idem quod divisio. *Leg.* 80. *in fin. Dig. ad Leg. Falc.*

* Dividus, a, um, *diviso*, divisus. *Non. c.* 2. *n.* 205.

Dividuus, o. 1. 2. *divisibile*, *separabile*, נחלק, Ger. *zerfsetheilt*, *das zertheilt vverden kan* Gal. *divisible*. Hisp. *divisible*, διαιρετός, quod separabile, aut separatum est. *Cic. de Univ.* Et ex ea, quæ corporibus dividua gignitur. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Dividua ferarum viscera, h. e. dissecta. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 9. *v.* 10. Coma dividua. h. e. discreta in summo vertice. ¶ Legitur etiam *dividus*, apud *Nonium c.* 2. *n.* 205. *ex Accio in Andromeda*: Nosque ut seorsum dividos letho offerres.

Divinatio, f. 3. *indovinazione*, קסם, נחש, Germ. *veissagung*, Gal. *divination*, Hisp. *adevinacion*, μαντεία, μαντική, scientia futurorum, quam Chrysippus definit vim cognoscentem, & videntem, & explicantem signa, quæ a Diis hominibus portendantur. *Cic.* 1. *de Div.* Versari quamdam inter homines divinationem quam Græci μαντικὴν appellant, idest præsensionem, & scientiam rerum futurarum. ¶ Dicitur etiam divinatio, judicium, sive cognitio, quæ circa constitutionem accusatoris, vel subscriptoris consistit, cum scilicet ex duobus, pluribusve accusationem ambientibus deligendus est, qui maxime sit idoneus. Ratio nominis hæc est, quia in aliis judiciis judex ea, quæ testibus, tabulis, vel argumentis probata sunt, sequi debet: cum autem accusator est eligendus, ex rei futuræ indiciis, & conjecturis judicare debet, & pene divinare, quis maxime sit idoneus ad accusandum. Hinc prima inter Verrinas *divinatio* inscripta est. Nam in accusatione Verris certamen erat inter Ciceronem, & Cæcilium, uter in accusando deberet præferri.

Divinator, oris, m. *indovino*, qui divinat, *Jul. Firmic.*

Divinatrix, icis, f. a divinator. *Tertul. de Anim. c.* 46. Præsidia divinatricum artium, & disciplinarum.

Divinatus, a, um, o. 1. 2. partic. a divinor, *indovinato*. *Ovid.* 1. *de Nuce*, *v.* 20. Ut divinatas auferat Augur opes.

Divine, adv. *divinamente*, כאלהים, θείως, ad Deorum similitudinem, Deorum more *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 4. Aut certe nunquam, nisi de ea divine cogitasse. *Id.* 1. *Tusc.* Divine prehensa, & prædicta.

* Divinicontumacia, æ, f. *disprezzo delle cose divine*. *Apulej. in Apolog.*

Divinipŏtens, o. 3. θεοκρατής, qui in divinis potestatem habet. *Apul.* Saga & divinipotens Cœlum deponere.
Divinisciens, entis, qui rerum divinarum peritus est. *Apul. in Apolog.* Magia pia ars, & divinisciens.
Divinĭtas, atis, f. *divinità*, אלהות, Germ. *getthit*, Gall. *divinité*. Hisp. *divinidad*, τὸ θεῖον, τὸ δαιμόνιον, θεότης, deitas, numen, majestas divina, potestas divina. *Cic. 1. de nat. Deor.* Modo enim menti tribuit omnem divinitatem. *Id in Orat. c.19.* Theophrastus a divinitate loquendi nomen accepit. Et in plurali num. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Quid ita divinitatibus splendoribusque astrorum judicamus obscuritates objici posse?
Divinĭtus, adv. *da Dio, divinamente*, מיהוה, Ger. *auff ol. von Gott*, Gall. *divinement*, Hisp. *divinamente*, θεόθεν, a Deo, sive a divinis. *Virg. 1. Georg. v. 415.* Haud equidem credo, quia sit divinitus illis ingenium. ¶ Interdum idem est, quod divine, idest humanis viribus excellentius. *Cic. 2. de Orat.* Ille locus inductus est a me divinitus.
Divīno, as, a. 1. *indovinare*, קסם, נחש, Germ. *vvahrsagen*. Gall. *déviner*, Hisp. *adevinar*, μαντεύομαι, futura præsagio, a nomine *divinus*, quia divinum quiddam, & supra mortalis sagacitatis sortem esse videtur futura prædicere, aut occulta in lucem proferre. *Cic. de Sen.* Quasi jam divinarem, id quod evenit, illo exstincto fore, unde discerem, neminem.
Divīnus, a, um, o. 1. 2. *divino, cosa a Dio pertinente*, קדוש, אלהי, Ger. *gettlich, heilig*, Gall. *divin*, Hisp. *divino*, θεῖος, quod est Dei, vel quod ad Deum pertinet, a *divus*. *Cic. 1. de Div.* Aristoteles quidem eos etiam, qui valetudinis vitio furerent, & melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animi præsagiens, atque divinum. ¶ Rem divinam facere, & Divinæ rei operam dare, est Diis sacrificare. *Cic. 6. Ver.* Res illum divinas apud eos Deos in suo sacrario prope quotidie facere vidisti. *Plaut. Curc.* Rei divinæ operam dabo. ¶ *Divina verba* interdum sumuntur pro piacularibus quibusdam verbis, quibus prodigia solent procurari. *Cato de R. R.* Si de Cœlo villa tacta fiet, de ea re verba divina uti fiant. ¶ Interdum usurpatur pro excellenti, præstanti, eximio. *Cic. post redit. ad Quir.* Divina quædam atque inaudita auctoritas, atque virtus. *Id. 5. Fin. c.13.* Ratio, qua nihil est in homine divinius. *Id. 2. de leg. c.28.* Divinissima dona. ¶ Divinus, subst. m. *indovino*, קוסם, μάντις, θεοπρόπος, vates qui divinat, vel prædicit, quod Divi proprium est futura prædicere. *Cic. de Fato*, Falli sperat Chaldæos, cæterosque divinos. ¶ *Avis divina*, est divinatrix, prænuncia. *Hor. 3. carm. od. 27. de cornice.* Antequam stantes repetat paludes imbrium divina avis imminentum. ¶ Divina, æ, subst. mulier, quæ divinat. *Petron. Satyr. circa princ.* Cœpit me præcedere, divinam ego putabam.
* Divipŏtes, vel Divi potes, θεοὶ δυνατοί, dii potentes. Videntur esse dii Cabiri. *Varr. l. 4. L. L. c. 10.*
Divīse, & Divisim, *divisamente, separatamente*, διῃρημένως, dividendo. *Gell. l. 7. c. 2.* Versus separatim, atque divisé legendus. *Id. l. 1. c. 22.* Divise pronuntiandum est. *Apul. in Asclep.* Creduntur esse quidem plurima divisim.
Divisibĭlis, le, *divisibile*, διαιρετός, qui dividi potest. *Tertull. de Anim. c.145.* Anima neque dissolubilis, neque divisibilis.
* Divīsim, V. Divise.
Divisĭo, f. 3. *divisione, separazione*, חלוקה, Germ. *theylung, absenderung*, Gall. *division*, Hisp. *division*, διαίρεσις, partitio. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quadripartita fuit divisio tua, &c. ¶ Apud Rhetores divisio est (ut scribit *Auct. ad Her. l. 1.*) per quam aperimus, quid conveniat, quid in controversia sit, vel per quam exponimus, quibus de rebus dicturi sumus. ¶ Inter divisionem, & partitionem hoc interest, quod divisio est distributio generis in species, partitio totius in partes. *Quintil. l. 7.* ¶ Divisiones etiam dicebantur munera & sportulæ, quas die natali Veteres distribuebant in conviviis, vel extra. *Martian. l. 34. Dig. de ann. leg.* V. etiam *Limdebrog. ad Terent. Phorm. 1. 1. 14.*
Divīsor, is, m. 3. *partitore*, חולק, Ger. *der theiler*, Gall. *diviseur*, Hisp. *repartidor*, μεριστής, qui dividit. Speciatim divisor erat apud Romanos, qui tributim distribuebat pecunias a Candidatis donatas ad aucupanda suffragia egentium. *Cic. pro Planc.* Doce, per quem sequestrem, quo divisore corrupta sit. Hinc Nummius quidam, qui id ministerii susceperat cognomen accepit divisoris. *Cic. 2. de Or.* ¶ Est & divisor, qui præpostera Venere pueros corrumpit, a natibus dividendis. *Cicer. 9. Fam. ep. 22.* Num honestum est verbum *divisor*? at inest obscœnum, &c.
Divisūra, f. 1. idem, ac divisio. *Plin. l. 14. c. 3.* Folio parvo, & rotundo, sine divisuris.
Divīsus, us, m. 4. idem, ac divisio, διανομή. *Liv. l. 33. cap. 46.* Vectigalia publica partim prædæ, ac divisui principum, quibusdam & magistratibus erant.
Divīsus, a, um, o. 1.2. נחלק, διαιρεθείς, partic. a dividor. *Cic. de Leg.* Fluvius divisus æqualiter in duas partes latera hæc insulæ alluit. ¶ Comparat. Divisior usus est *Lucret. l. 4. v. 958.* Et divisior inter se, & distractior intus.
Divitĭæ, arum, f. 1. opulentia, amplæ fortunæ, opes, copiæ, omnium rerum abundantia, *ricchezze*, עושר, Ger. *reichtum*, Gal. *richesses*, Hisp. *riquezas*, πλοῦτος. *Cic. 1. Offic.* Expetuntur autem divitiæ tum ad usus vitæ necessarios, tum ad perfruendas voluptates. *Plaut. Pers. 4. 4. 101.* Divitias facere ex aliqua re. *Id. Trin. 3. 2. 56.* In divitiis esse. ¶ In singulari num. *Accius* apud *Non. c. 7. n. 64.* Æternabilem divitiam partissent.
Divitatĭo, onis, f. ditandi actus, *l'arricchire*. *Petron. Satyr.* Genus divitationis sibi non displicere confessus est.
Divĭto, as, a. 1. *arricchire*, πλουτίζω, divitem facio. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 201.* Augures verbis aures divitant alienas, suas ut auro locupletent domos.
Dīum, n. 2. *aria, cielo*, רוח, ברי, שמים, a Διός, *Jovis, aer*. *Colum. l. 12. cap. 12.* Aquam cælestem vasis includunt, & sub dio in sole habent. h. e. sub cælo, *all'aria, a cielo scoperto*. *Ascon. in Ver. 3. c. 19.* Sub dio, hoc est sub cælo. Cælum enim Græci τὸν δῖα dicunt. ¶ Dicitur & *Divum, i*, ut auctor est *Var. l. 4. de L. L. c. 10.* Itaque ita legendum putat Torrent. illud *Horatii l. 2. od. 3.* Et infima De gente sub Divo moreris. Et *l. 1. od. 18.* Nec variis obsita frondibus Sub divum rapiam. Et illud *Suetonii in Cæsare, c. 72.* Ac ipse humi, & sub divo cubuerit. Quibus locis al. leg. *sub dio, sub dium*. Cæteri casus præter hos non sunt in usu.
Divodūrum, i, n. urbs Austrasiæ, nunc *Metz. Tacit. 1. histor. c. 63.*
Divortĭum, ii, n. *divorzio, partimento*, Germ. *ehescheidung*, Gall. *divorce*, Hisp. *divorcio*, כריתות, הבדלה, ἀποκοπή, diverticulum, seu semita transversa, qua a via regia deflectissimus, a *divorto*, seu *diverto*. *Virg. 9. Æn. v. 379.* Objiciunt equites sese ad divortia nota. ¶ Item separatio. *Cic. 1. de Or.* Ut ex Apennino fluminum, sic ex communi sapientum jugo sunt doctrinarum facta divortia. ¶ Frequenter accipitur pro distractione matrimonii, *Cic. in Phil. 2. c. 28.* Antonius cum Mima fecit divortium. ¶ Fiebat autem divortium hisce fere verbis, *Res tuas tibi habe, Res tuas tibi age*. *Cicer. in Phil.* Ille uxorem suam suas sibi res habere jussit.
Diuretĭcus, tica, um, *diuretico*, διουρητικός, ad urinam promovendam aptus, ut Diureticum vinum, *Pallad. in Octobr. tit. 14.* Diuretica medicamenta, *Cæl. Aurelian. Tard. 1. 4.*
Diurno, as, n. 1. diu vivo. *Quadrig.* apud *Non.* & *Gell. l.17. c.2.* Neque optimum quemquam inter nos sinunt diurnare.
Diurno, ni, n. 2. *giornale*, יומי, ἐφημερίς, diarium, liber, in quo scribuntur acta singulorum dierum. *Juv. sat. 6. vers. 482.* Longi relegit transacta diurni. ¶ Item victus, atque merces unius diei. *Sen. ep. 80.* Diurnum accipit, in cœnaculo dormit.
Diurnus, a, um, *di giorno*, Germ. *teglich*, Gall. *de jour*, Hisp. *de dia*, ἡμερινός, quod ad diem pertinet, a *die*, vel *diu*, sicut nocturnus a noctu. *Cic. de Sen.* An censes, me tantos labores diurnos, nocturnosque suscepturum fuisse?
Dīus, o. 1. 2. *divino*, divinus, a Διός, *jovis*, unde Δῖος, a quo Δῖος, Lat. *Dius*. Hinc diurnum fulgur dium appellabant, quia illud putabant Jovis, ut nocturnum Summani, sive Plutonis. *Virg. l. 11.* Quas ipsa decus sibi dia Camilla delegit. *Var. l. 6. L. L. pag. 78.* Dius administer. ¶ Plerique putant, Latinos *Dius* pro *Deus* dixisse, ut conjicere est ex plur. *Dii*. Hinc Dius Fidius, ut nonnulli leg. in *Plaut. Asin. 1. 18.* Per Dium Fidium quæris. ¶ *Dius* adject. dicitur etiam de inanimis, ut dia otia, apud *Lucret. l. 5. v. 1386.* Dia sententia, *Hor. l. 1. sat. 2. v. 32.*
* Diuscŭle, diutule. *Aug. de Trin. l. 11. c. 2.* Cum diuscule attenderimus.
Diutīne, idem, ac diu, *Plaut. Rud. 4. 7. 15.* Diutine uti bene licet partum bene.
* Diutīno, diutine. *Apulej. in Apolog.* Opera diutino sumitur. Al. leg. *diutina*.
Diutīnus, a, um, o. 1. 2. *continuo*, ארוך, Ger. *langvvirig*, Gall. *de durée*, Hisp. *de mucho tiempo*, πολυχρόνιος, longus, seu continuus. *Cic. l. 11. Fam. ep. 8.* Libertatis desiderio, tædioque diutinæ servitutis.
* Diutĭor, diuturnior. *Liv. l. 28. 38. c. 40.* Terror diutior alter, sed segnior. Al. leg. *diutinus*.
Diutīus, & diutissime. V. diu.
Diutŭle, adv. ἐπ' ὀλίγον, aliquamdiu, dim. a diu, *Apul. in princip. Flor.* Et diutule tacentem conspicatus foret. *Gell. l. 5. c. 10.* Cum diutule auditor fuisset.
Diuturne, adv. *lungo tempo*, diu. *Sidon. l. 9. ep. 9.* Quo diuturnius exspectatione penderes. V. *Diuturnus*.
Diuturnĭtas, atis, f. 3. *lunghezza*, אורך ימים, Ger. *langvvirigkeit*, Gall. *longue durée*, Hisp. *largo tiempo*, χρονιότης, longitudo temporis, *Cic. de Sen.* Nec subito frangitur, sed diuturnitate exstinguitur. *Id. 2. Off. c. 7.* Malus custos diuturnitatis metus. ¶ Diuturnitates in plur. habet *Arnob. l. 6. pag. 202.*
Diuturnus, idem ac diutinus. *Cic. de Sen.* Quasi diuturnam sitim explere cupiens. *Id. 6. Fam. ep. 13.* Diuturniores molestiæ. *Id. Fam. 6. ep. 10.* Spondeo tibi istam acerbitatem non diuturnam fore. *Al. leg.* diuturne. ¶ Superlat. legitur apud *Oros. in fin. l. 5.* Bellum diuturnissimum. ¶ Sumitur etiam *diuturnus* pro eo, qui diu vixit. *Albinovan. eleg. 1. v. 104.* Accusatque annos, ut diuturna, suos.
* Divulgatĭo, actus divulgandi, *divolgamento*. *Tertul. de test. anim. c. 5.*
Divulgātus, a, um, adject. *divolgato, pubblico*, מורע, מפורשם, פרסם, *Cicer. post red. in Sen. c. 5.* Primum tempus ætatis palam ad omnium libidines divulgatum. *Id. l. 10. Fam. ep. 26.* Magistratus levissimi, & divulgatissimi præpropera festinatio, &c.
Divulgo, as, a. 1. *divolgare*, הודיע, Ger. *gemein machen*, Gal. *divulguer*, Hisp. *divulgar*, διαφημίζω, est vulgo notum facere, vel rem aliquam in vulgus spargere. *Cic. Balbo.* Visum est occultius agendum, neque ullo modo divulgandum. *Id. pro Font. cap. 5.* Sermonibus aliquid divulgare. Et *l. 12. Att. ep. 40.* Divulgare librum.
* Divulsĭo, f. *staccamento*, actus divellendi. *Hieron. ep. 47.* Quod desperem in istiusmodi copula divulsionem.
Divulsus, a, um, adject. ex particip. a divello, avulsus, convulsus. *Plin. l. 21. c. 21.* Viola divulsa. *Hor. l. 1. od. 13. v. 19.* Divulsus querimoniis amor. h. e. solutus, sublatus. Eodem sensu. *Cic. de Arusp. Resp. c. 28.* Consensus ordinum est divulsus.
* Divum. V. Dium.
Divus, i, m. 2. & Diva, æ, f. 1. *Dio*, *e Dea*, ab Æolico, vel a Cretico Δῖος, pro Θεός, vel per epenthesin a Δῖος, quod contractum est a Δίιος. *Serv. ad 5. Æn.* Divos dici ait, quia diem suum obierint. ¶ Inter *Deos*, & *Divos* discrimen fuit, quia *Dii* æterni credebantur, *Divi*, qui ex hominibus in Deos relati fuissent, ut Heroes, Penates, Lares, Dii indigetes. *Serv. ad 5. Æn.* Sed *Varro*, & *Attius Philologus* Divos perpetuos faciunt, Deos, qui tales consecratione facti sunt. *Liv. l. 7. c. 26.* Si Divus, si Diva esset, qui sibi præpetem misisset, volens propitius adesset. ¶ Adjective Divus, a, um, *divino, santo*, θεῖος. *Alcim. l. 5. v. 64.* Divæ vocis Anubem. *Prudent. Psychom. v. 76.* Diva caro. ¶ Cum dicimus, *Diva mater*, *Diva Juno*, *Divi Penates*, *Divus Augustus*, & similia, quæ passim inveniuntur, putant nonnulli, esse, duo substantiva apposita. Itaque hujusmodi exempla apud veteres probatos Scriptores, quæ adjectivum probent, suspecta, ac dubia sunt.
Dixe, pro dixisse, habet *Arnob. l. 5. pag. 155.*
Dixti, pro dixisti, per syncopen. *Cic. Att. l. 4.* Sed quibus sententiis dixti, quod & ipsi probarent. V. Dico.

D ANTE O

Do, pro domus, per Apocopen, dixit *Ennius*, Græcos secutus, qui & ipsi δῶ pro δῶμα dicunt. *Diom. Bramm. l. 1. Auson. in Monosyl.*
Do, das, dedi, datum, a. 1. *dare*, חנן, יהב, נתן, Ger. *geben*, Gall. *donner*, Hisp. *dar*, δίδωμι, tribuo, a δόω, δῶ. Est tertii ordinis activorum. *Plaut. Epid.* Dederim vobis consilium cautum. ¶ Interdum præter casus proprios admittit accus. cum *in*. *Ter. Phorm. 4. 3. 58.* Dic, quid velis dari tibi in manum, ut herus his desistat litibus. ¶ Interdum accus. finis cum *ad*. *Cic. 2. Phil.* Ad sepulturam corpus vitrici sui negat me datum. ¶ Interdum accus. motus ad locum, *Cic. Corn.* Litteras ad te nunquam habui, cui darem, quin dederim. *Plaut. Capt.* Hoc si faxis, dabo in caveam. ¶ Quandoque est concedere, permittere. *Plin. epist. 10.* Quantum mihi tamen cernere datur. ¶ Quandoque est ascribere, imputare, cum duobus dativis, quamvis alter eorum non semper ponatur, sed nonnunquam subintelligatur. *Cic. 2. Off.* Ne Marco quidem Sejo vitio datum, &c. *Ter. Ard. prol. v. 8.* Nunc quam rem vitio dent, quæso, animum advertite. Subintelligitur *Poetæ*. ¶ Item offerre. *Ter. Hec.* Ut res dant se se, ita magni, atque humiles sumus. ¶ Item dicere. *Ter. Heaut.* Quamobrem has partes didicerim, paucis dabo. ¶ Item copiam sui facere. *Mart. l. 4. epigr. 72.* Casta facit, non dat, non tamen illa negat. ¶ Dare se etiam dicitur, qui se alicui adjungit, *darsi*. *Nepos Att. c. 9.* Sed etiam amici adversariis ejus se dabant. *Cic. l. 2. Fam.* Da te homini: complectitur, mihi crede. Sic dare se litteris, militiæ, studiis, *applicarsi*, passim apud Latinos Scriptores. ¶ Significat etiam obsequi, gratificari. *Sulpit. Cic. l. 4. Fam. ep. 5.* Da hoc illi mortuæ, da cæteris amicis, da familiaribus, da patriæ, &c. Sic dare auribus. h. e. servire, adulari. *Trebon. Cic. l. 2. Fam. ep. 19.* Noli putare, mi Cicero, me hoc auribus tuis dare. *Id. Att. l. 1. ep. 5.* Aures suas alicui dare. h. e. obsequi. ¶ Item facere: ita enim exponit *Servius* illud *Virg. 2. Æn. v. 482.* Ingentem lato dedit ore fenestram. ¶ Verbum etiam est disputantium, & concedere, significat. *Cic. Tusc. 1. c. 32.* Eo concesso quod volunt, consequens id certe non dant. ¶ Item Judicum, & sumitur pro pronunciare, sententiam ferre. *Suet. Claud. c. 15.* Absentibus secundum præsentes facillime dabat. *Ulp. l. 27. ff. de liber. caus.* Contra libertatem dabit. ¶ Item ludentium pila, vel calculis. V. Dator, & Datum. ¶ Interdum construitur hoc verbum cum abl. cum præp. *a*, vel *ab*, & varia significat. *Plaut. Capt.* Sequere me hac, viaticum ut dem a trapezita tibi. h. e. a trapezita acceptum. *Cic.* Puero hoc a me dabis. h. e. meo nomine. *Plaut. Men. 3. 3. 21.* Da, sodes, abs te; post ego reddidero tibi, *dagli del tuo*. ¶ Item cum accus. & præp. *in*, vel *ad*, ut Dare in terram, dare in lectum. *Lucret. l. 6. v. 1247.* h. e. conjicere. *Suet. Aug. c. 96.* Aquila duos corvos afflixit, & ad terram dedit. Sic apud *Tacitum*, Dare legiones in discrimen. ¶ Dare in fugam. *C. in Ver. 6. c. 43.* Dant se se in fugam istius præclari Imperatoris nocturni milites. *Cæs. l. 5. B. G. c. 49.* Cæsar celeriter hostes dat in fugam. ¶ Sic dicimus, dare in manus, *Ter. Phorm. 4. 3. 28.* Dare ad carnificem, dare ad bestias. h. e. damnare, tradere. *Plaut. Pœn. 5. 4. 72. Liv.* & alii. Dare ad mortem, *far morire*. *Plaut.* Dare in custodiam, *metter' in prigione*. *Liv.* ¶ *Terent. Hecut. 4. 5. 3.* Hæc me deambulatio ad languorem dedit. h. e. defatigavit. Dare se in sermonem, *mettersi in conversazione, ovvero dar da dire di se*. *Cic.* Dare servos in quæstionem. h. e. ad quæstionem pertrahere. *Liv.* Dare pecuniam in sumptus, *dar danari da spendere*. *Terent.* ¶ Dare pœnas, significat pœnas luere, *pagar il fio*. *Cic. Att. l. 9. ep. 10.* Dare pœnas temeritatis. ¶ Dare pignus cum aliquo. h. e. sponsionem facere. *Plaut.* ¶ Dare se viæ, vel in viam, *mettersi in cammino*. *Cic. Fam. 14.* ¶ Dare dono, *donare*. *Virg. ecl. 2. v. 37.* ¶ *Dare, donare, dicare rem aliquam diis*, apud *Cic. Verr. 6. c. 29.* formula est, qua utebantur cum Diis aliquid sacrabant, aut sacratum esse significabant. Hinc sæpissime in votivis lapidibus notæ illæ D.D.D. quas ex hoc loco apparet, quomodo legendæ sint. ¶ *Do, dico, addico*, tria erant solemnia Prætoris verba, cum alicui aliquid adjudicabat. ¶ *Dare* enim dicebatur, cum dabat Judices, qui aliquam causam cognoscerent: *dicere*, cum ipse jus dicebat: *addicere*, cum causam obtinenti quidpiam adjudicabat. ¶ Plurimi alii sunt dicendi modi, qui ad hoc verbum spectant, ut dare manus, operam, verba, de quibus V. *manus, opera, verbum*. ¶ Significat interdum eligere. *Plaut. Mostell. 5. 2. 5.* Nunc ego de sodalitate solus sum orator datus. ¶ Interdum jungitur cum infinito. *Terent. And. 3. 2. 4.* Quod jussi ei dare bibere, & quantum imperavi, date. Al leg. *biber*. ¶ Datum est, pro concessum est. *Ter. Enn. 3. 5. 5.* Est istuc datum profecto mihi, ut grata sint quæ facio omnia. ¶ *Duas*, & *duis*, pro *des* sæpe usurpat *Plaut.* ut *Aul. 2. 2. 61.* & alibi. Sic *duit*, *duint*, &c. V. suo loco.
Docĕo, es, cui, ctum, a. 2. *insegnare*, למד, אלף, הורה, Ger. *lehren*, *undervveisen*, Gall. *enseigner*, Hisp. *enseñar*, παιδεύω, est alicujus rei cognitionem alteri tradere. Construitur vel absolute. *Cic. 3. de Orat.* Et habeas, qui docere fideliter possit. ¶ Vel cum uno accus. *Cic. 1. Off.* Studiosos dicendi erudiunt, atque docent. ¶ Vel cum duobus accus. *Cic. 2. de Orat.* Eam nos tu potissimum docebis. ¶ Vel cum accus. & ablat. cum *de*. *Cic. 3. de Or.* Quis enim de isto genere nos docuit? ¶ Vel cum casibus pretii. *Ciceron. 2. Phil.* Qui te tanta mercede nihil sapere docuit. ¶ Est etiam probare, ostendere. *Cic. 5. Ver.* Hæc omnia doceo civitatum, & privatis primariorum virorum testimoniis. *Quintil. l. 11. c. 1.* Illud est docendum. ¶ Item admonere, vel certiorem facere. *Cic. 3. Fam. ep. 6.* Interea ne literas quidem ullas accepi, quæ me docerent, quid ageres. *Cæs. l. 1. B. G. c. 3.* Qui de his rebus eum doceant. ¶ *Docere* etiam dicuntur Fabularum auctores, & præbitores, ut *discere* actores earum. *Sueton. Claud. c. 11.* Comœdiam quoque Græcam Neapolitano certamine docuit. Adde *Cic. 4. Tusc. c. 29.* & *Gell. l. 17. c. ult.* ¶ Docere aliquem fidibus, apud *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* Docere equo, armis, apud *Liv. l. 29. c. 1.* elliptica sunt, & subintelligitur *canere*, *uti*, aut præpos. *in* quemadmodum, erudire aliquem in jure civili, dixit *Cic. l. de Or. c. 59.*
Dochmĭus, m. 2. pedis genus in numeris oratoriis, qui constat ex jambo, & cretico, ut *Reipublicæ, perhorrescerent*. *Cic. in Orat. c. 64.* Dochimus autem e quinque syllabis, brevi, duabus longis, brevi, longa, ut est hoc, *Amicos tenes*, quovis loco aptus est, dum semel ponatur; iteratus, aut continuatus numerum apertum, & nimis insignem facit.
Docibĭlis, & le, o. *Prisciano l. 4.* docibile est id, quod facile discitur, pro quo potius *perceptibile*. ¶ Utitur hac voce & *Tertul. c. 12.*
Docĭlis, o. 3. *chi facilmente impara*, למוד, Germ. *gelehrig, gelehrsam*, Gall. *docile*, Hisp. *docil*, εὐμαθής, qui facile docetur, vel discit. *Cic. Treb. l. 7. ep. 20.* O medicum suavem, neque docilem ad hanc disciplinam. *Quintil. l. 4. c. 2.* Judex docilior, & intentior. *Plin. l. 10. c. 42.* Habebant luscinias Græco, atque Latino sermone dociles. ¶ Genitivo interdum jungitur, more Græco. *Horat. l. 4. od. 6.* Docilis modorum. *Sil. l. 3.* Fallendi docilis.
Docilĭtas, f. 3. εὐμάθεια, apprehendendæ doctrinæ facilitas. *Cic. pro Sext.* Ii perspecto genere humanæ docilitatis, atque ingenii. *Sueton. Tit. c. 3.* Docilitas ad omnes fere tum pacis, tum belli artes.
Docilĭter, adv. apud *Diomed. Grammat. l. 1.*
Docismus, i, m. δοκισμός, ראיה, demonstratio, probatio, res vel argumentum, quo aliquid evidenter ostenditur, & veluti ob oculos ponitur. *Senec. l. 2. controv. 11.* Hispo Romanus bello docismo usus est: Vultis, inquit, amici, &c.
Docte, adv. *dottamente*, בדעת, Ger. *kinstlich*, Gall. *doctemment*, Hisp. *doctamente*, ἐπισταμένως, erudite, scite. *Plaut. Mil. 4. 2. 96.* Dicito docte, & cordate. *Martial. l. 7. epigr. 54.* Mæonioque cupis doctius ore loqui. *Sallust. Jug. cap. 95.* Doctissime eruditus.
Docticănus, a, um, adject. qui docte canit. *Martian. Capel. l. 2. in Clio*: Docticanis solers ludere sensibus.
Doctificus, a, um, doctos faciens. *Martian. Capell. initio l. 6.* Virgo armata, decens rerum sapientia, Pallas, Ingenium mundi, prudentia sacra Tonantis, ardor doctificus, &c.
Doctilŏquus, a, um, adject. qui docte loquitur, *chi parla bene*. *Enn.* apud *Var. l. 6. L. L.* Oratores doctiloqui. *Martian. Cap. l. 9.* Doctiloquum caris juvenem complexa lacertis.
Doctisŏnus, a, um, adject. qui docte sonat. *Sidon. carm. 15. v. 18.* Doctisonæ artes.
Doctiuscŭle, adverb. *alquanto dottamente*. *Gell. l. 6. c. 16.* Verbum deprecor doctiuscule positum in Catulli carmine.
Doctor, m. 5. *maestro, chi insegna, dottore*, מלמד, מורה, Germ. *lehrer*, Gal. *docteur*, Hisp. *doctor*, διδάσκαλος, qui docet. *Cic. 1. Off.* Propter summam & doctoris auctoritatem, & urbis. ¶ Doctores fabularum dicuntur, qui eas scribunt, & actoribus ad discendum dant. *Donat. in prolegom. ad Terent.* ¶ Lanistas etiam doctores appellari a *Valer.* & *Quintil.* qui scilicet gladiatores ad ludos instituebant, observat *Lips. Saturn. l. 1. c. 15.* Adde *Inscript.* apud *Fabret. p. 109.*
Doctrīna, f. 1. *dottrina*, לקח, Ger. *lehre*, Gall. *doctrine*, Hisp. *doctrina*, διδασκαλία, eruditio, actus docendi. *Cic. pro Mur.* Diffusus ingenio meo quæsivi adjumenta doctrinæ. ¶ Sumitur etiam pro ipsa arte, *Cic. 4. Fin.* Te autem ab initio ætatis memoria teneo summe omnium doctrinarum studiosum fuisse.
Doctrix, icis, f. quæ docet, *maestra*, *Serv. in Vir. Æn. 12. v. 159.* Quidam etiam afferunt exemplum ex *Apul. de Philos. Mor.* Sed alia optima exemplaria habent, *ducatrix*.
Doctus, a, um, o. 1. 2. *dotto*, חכם, מלומד, Ger. *gelehrt*, Gal. *docte*, Hisp. *docto*, πεπαιδευμένος, eruditus, partic. a doceor, fere cum ablat. *Cic. in Brut.* Græcis literis, satis doctus, quod proposuerat, explicans expedite. ¶ Interdum cum adverb. *Suet. de clar. Gramm.* Nec minus Græce, quam Latine doctus. ¶ Interdum cum accus. & præp. *ad*. *Cic. pro Mil.* Ad quam non docti, sed facti, non instituti, sed imbuti sumus. ¶ Sæpe nomen est, pro sapiente. *Cic. in Orat.* Itaque & doctis eloquentia popularis, & disertis elegans doctrina defuit. ¶ Et tunc etiam cum genit. invenitur. *Plin. l. 25. cap. 2.* Lenæum Grammaticæ artis doctissimum. *Gel. l. 13. c. 12.* Legum Populi Rom. doctus apprime. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Lucr. l. 2.* Et doctis rationem reddere dictis. Sic doctæ aures, docta manus. Docti doli, apud *Plaut. Mil. 2. 2. 93.* ¶ *Cic. l. 1. de Orat.* Et fortasse docto, atque erudito. Si nominis vim spectes, plus est *doctus*, quam *eruditus*: nam eruditus est, qui simpliciter ruditatem exuit. Minus vero est *doctus*, quam *peritus*: peritus enim est, qui cum doctrina experientiam rei habet.
Documen, inis, n. idem quod documentum. *Lucret. l. 6. v. 391.* Documen mortalibus acre.
Documentum, n. 5. *ammaestramento*, אות, לקח, Ger. *lehr, erfahrnuss*, Gall. *enseignement*, Hisp. *enseñanca*, δεῖγμα, admonitio, id, quod nos docet, sive ex quo quid docemur. *Cic. 6. Phil.* Ex quo nos documentum capere fortuna voluit, quid esset victis extimescendum. ¶ Apud Grammaticos documenta sunt signa terminorum, seu limitum. V. *Aggen.* & *l. 3. Cod. Theod. de Abolit.*
Docus, f. 2. δοκός, trabs, tignum. Dicitur de aeris impressione, ob trabis similitudinem. *Plin. l. 2. c. 26.* Emicant & trabes simili modo, quas docos vocant.
* Dodecatemorĭon, ii, n. duodecima pars cujusque rei, δωδεκατημόριον. Apud Astrologos est *segno del Zodiaco*, Signiferi pars duodecima. *Manil. l. 2. v. 694. & 711.*
Dodecathĕon, n. 2. δωδεκάθεον, genus herbæ. *Plin. l. 25. c. 4.*
Dodōna, vel Dodōne, f. 1. Δωδώνη, urbs exc. Epiri, in Molossia, seu in Thesprotia, in Thessaliæ confinio, ex quo Thessalica dicebatur, juxta fl. Dodonem, qui postea cadit in Acheloum. Dicta est a fl. Dodone, vel a Nympha marina hujus nominis, vel a Dodone Jovis, & Europæ filia. Ibi ingens silva fuit, tota querna, & templum Jovis, & fons, qui faces exstinctas accendebat, & accensas exstinguebat. Hinc Juppiter Dodonæus cognominatus est.
Dodonæus, a, um, adject. ad Dodonam pertinens, ut Dodonæos lebetes apud *Virg. Æn. 3. v. 466.* ¶ Dodonæum æs, Δωδωναῖον χαλκεῖον, proverbium Græcum est de homine importunæ loquacitatis, inde ortum, ut *Suidas* narrat, quod templum Jovis Dodonæi lebetibus æreis undique cinctum esset, ac proinde uno quopiam pulsato, omnes simul resonarent, sonitu per contactum ab uno ad alium succedente. Quo referendus videtur *Juven. sat. 6. v. 440.* Alii alias hujus proverbii rationes afferunt, quas vide apud *Erasm. in Chil.*
Dodōne, f. 1. filia Jovis, & Europæ.
Dodonĭdes Nymphæ, Δωδωνίδες, quæ & Atlantides, Liberi Patris nutrices, a Dodona urbe Epiri. Harum nomina sunt Ambrosia, Coronis, Eudora, Pasithoe, Plexauris, Pytho, Tyche. *Hygin. fab. 182.*
* Dodonigĕna, æ, m. Apud *Sidon. l. 6. ep. ult.* Dodonigenæ sunt homines glandibus vesci soliti, priusquam fruges a Cerere monstrarentur. Fuit enim glandis copia apud Dodonam.
Dodōnis, idis, Δωδωνίς, adject. fem. *Valer. Flac. l. 3. v. 302.* Dodonida quercum ingredior.
Dodonĭus, a, um, adject. Dodonæus. *Claud. l. 1. de Rapt. Proser. v. 31.* Cesserit inventis Dodonia quercus aristis.
Dodra, f. 1. potionis genus, quæ ex novem rebus fiebat, aqua, vino, jure, oleo, sale, pane, herba, melle, pipere, a dodrans, mensura novem unciarum. *Auson. epist. 85.*
* Dodrālis, le, ad dodram pertinens. *Auson. epigr. 86.* in lemmate.
Dodrans, m. 3. σπιθαμή, τριμοιρία, τριμόριον, pondus, vel mensura constans ex novem unciis, a *de*, & *quadrans*, quod ad conficiendum assem desit quadrans. *Mart. l. 8.* Solvere dodrantem nuper tibi Quincte volebat. *Nepos Att. c. 5.* Ex dodrante heres. *Colum. l. 2. c. 4.* Dodrans operæ. *Plin. l. 21. c. 14.* Dodrans horæ, h. e. tres partes unius operæ, aut horæ. ¶ Dodrans etiam dicitur σπιθαμή, palmus major. h. e. intervallum illud, quod est inter pollicem, & minimum digitum diductos. *Bud. l. 1. de Asse. Suet. Aug. c. 79.* Statura ejus fuit quinque pedum, & dodrantis. ¶ Est etiam mensura agrorum. *Col. l. 5. c. 1.* Partes tres quartæ, pedes unum, & vigintimillia, & sexcentos, hoc est dodrans.
Dodrantālis, le, τριμοιριαῖος, adject. ad dodrantem pertinens, ut dodrantalis crassitudo. *Plin. l. 15. c. 30.* Ramos spargit a radice dodrantales, *Col. l. 5. c. 6.* Stirpem dodrantalem relinquas.
Doga, æ, f. *botte*, δοχή, in Gloss. βούτης, vasis vinarii genus. *Vopisc. in Aurel. ad fin.* Facta erat ratio dogæ cuparum, navium, & operum. Vide ibi *Salmas.* & *Casaub.*
Dogma, atis, n. 3. δόγμα, ψήφισμα, חוק, scitum, placitum, decretum. *Cic. 4. Acad. c. 9.* Sapientiæ quid futurum est; quæ neque dubitare debet de suis decretis, quæ Philosophi δόγματα vocant. ¶ Speciatim dogmata sunt uniuscujusque sectæ decreta, sine quibus nec sectæ Philosophorum, nec Religionum vires constare possunt. *Cic. 4. Tuscul.* Quoniam id haberent Academici decretum (sentitis enim jam hoc me dogma dicere) nihil posse percipi.
Dogmatĭcus, a, um, adject. ad dogma pertinens. *Auson. Idyl. 17. v. 16.* Dogmaticas agitat placido certamine lites.
Dogmatizo, as, a. 1. δογματίζω, dogmatis auctor sum, dogmata trado. Est *August. ep. 57. c. 8. extr.*
Dolabella, f. dimin. a dolabra. *Col. l. 21. cap. 24.* Semper circa crus dolabellæ dimovenda est terra. ¶ Hoc etiam cognomine usa est Cornelia gens Romanorum.
Dolabelliāna pyra, n. 2. pyra longissimi pediculi, sic dicta ab insitore Dolabella. *Plin. l. 2. c. 15. Colum. l. 5. c. 10.*
Dolābra, æ, f. 1. *ascia, coltellaccio*, מעצר, קרדום, Ger. *ein hobel*, Gal. *doloire*, Hisp. *acha para dolar*, ἀξίνη, instrumentum fabrorum, quo ligna dolant, a dolando, ut terebra a terendo. *Col. l. 3.* Quæ falce amputari non possunt, acuta dolabra abradito. *Curt. l. 9. c. 5.* Dolabris perfregere murum. ¶ Dicitur etiam de instrumento lanionum, quo carnes dissecant. *Paul. in l. cum de lanionis, ff. de fund. instr. leg.*
* Dolabrarĭus, i, m. qui dolabras facit, vel qui dolabra utitur. *Grut. p. 358. n. 6.*
Dolabrātus, a, um, adject. dolabra politus, lævigatus, dolatus. *Cæs. l. 7. B. G. c. 73.* Dolabratis, atque præacutis cacuminibus perpetuæ fossæ ducebantur. ¶ *Secures dolabratas* simplicibus opposuit *Pallad. l. 1. c. ult.*
Dolāmen, inis, גזית, lævigatio dolando facta. *Apul. in princ. Florid.* Truncus dolamine effigiatus.
* Dolatorĭa, æ, f. vel Dolatorĭum, i, n. λαξευτήριον, ferramentum quo lapides dolantur. *Hieron. ep. 135. ad Sun. & Fret.*
Dolatĭlis, le, adject. qui facile dolari potest, ut dolatiles lapides, *Auctor. de limitib. apud Goes. p. 270.* Charta dolatilis, apud *Venant. Fortunat.*
Dolātus, us, ui, m. idem quod dolamen. *Prudent. Psychom. v. 837.* Multoque forata dolatu Gemma relucenti limen complectitur arcu.
Dolātus, a, um, adject. lævigatus, politus, dolabratus, *asciato*. *Cic. 4. Tusc. c. 31.* Non e saxo sculptus, aut e robore dolatus. *Juven. sat. 12. v. 57.* Dolato confisus ligno. ¶ Dolitus, pro dolatus, dixit *Var.* apud *Non. c. 2. n. 235.* Scyphus cælo dolitus artem ostentat Mentoris.
Dolendus, a, um, partic. passiv. *Cic. Fam. 12. ep. 23.* A te non ulciscenda sunt, etiam si non sunt dolenda. *Ovid. Heroid. ep. 5. v. 8.* Quæ venit indigne pœna dolenda venit.
* Dolens, entis, *dolente*, qui dolet. *Virg. Æn. 4. v. 393.* ¶ Item qui dolorem affert, *doloroso*. Magnifica pro se, & illis dolentia. *Sallust. jug. c. 86.* Adde *Ovid. Met. 4. v. 245.*
Dolenter, adverb. *con dolore*. *Cic. Philip. 8. c. 7.* Dolenter hoc dicam potius, quam contumeliose. *Id. pro Sext. c. 6.* Dolentius deplorare.
Dolentĭa, f. 1. dolor. Semel & iterum habet *Arnobius*. *Nævium* etiam Poetam antiquissimum usurpasse, testatur *Gel. l. 19. c. 7.*
Dolĕo, es, dolui, dolitum, n. 2. dolorem capio, mœreo, angor, *dolersi*, דאג, כאב, דאב, Ger. *schmertzen, und vvehetage haben*, Gal. *avoir douleur*, Hisp. *dolerse*, ἀλγέω, est dolore affici, cruciari. Construitur vel absolute. *Cic. pro Marc. in princ.* Dolebam enim, ac vehementer angebar, cum viderem &c. ¶ Vel cum ablat. *Cic. pro Planc.* Nemo mea injuria doluit. ¶ Vel cum ablat. & præposit. *de*. *Cic. l. 12. Att. ep. 1.* De Atticæ febricula scilicet valde dolui. *Liv. l. 39.* Ignominia ne sua quemquam doliturum censeret. Vel cum ablat. & præpos. *ab*. *Plaut. Cist. 1. 1. 62.* Doleo ab animo, doleo ab oculis, doleo ab ægritudine. ¶ Vel cum accus. *Cic. in Vat.* Quis non doluit Reip. casum? ¶ Sæpe pars illa, in qua dolor est, vel res, de qua dolemus, in nominativo ponitur, persona vero vel nulla est, vel in dativum migrat. *Cic. 2. Tusc.* Fac totum dolere corpus. *Id. 8. Fam.* Nunquam tibi oculi doluissent. *Brut. Attico.* Dolet mihi, quod tu non stomacharis. *Ter. Eun.* Dolet dictum imprudenti adolescenti. ¶ Dolere alicujus vicem, est ejus casum, incommodumque dolere. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Sed mehercule Curionis, & Pauli meorum familiarium vicem doleo.
Doliāris, & re, o. 3. quod ad dolia pertinet, vel dolii formam, seu magnitudinem habet. *Plaut. Pseud. 2. 2. 64.* Apud anum illam doliarem, idest, ventricosam.
Doliarĭum, rii, n. 2. apud JCtos poni videtur pro ipsis doliis, vel cella, in qua dolia vinaria sunt. Sic enim scriptum est *leg. 37. §. 7. ff. de contrah. empt.* &c. Si ex doliario pars vini venierit.
Doliarĭus, m. 2. qui dolia facit, & componit. *Plin. l. 3. c. 6.* Sed a figlinis doliariorum.
Dolichēnus, epitheton est Jovis in *Inscript.* apud *Grut. p. 20. n. 4. 5. 6.* &c. ab urbe Dolichene in Commagene provincia, ubi cultus fuit.
Doliŏla, n. 2. num. plur. locus Romæ, sic dictus, quod post Alliensem cladem Gallis urbem invadentibus doliola, in quibus sacra Pontifices condiderant, eo in loco fuerint sepulta a Flamine Quirinali. Qua de causa in eodem loco ne despuere quidem alicui licebat. *Festus.*
Doliŏlum, n. 2. *botticino*, κεράμιον, dim. a dolium. *Colum. l. 12. c. 43.* Doliola nova sine pice in sole siccant. *Liv. l. 5. c. 30.* Condita in doliolis sacra.
Dolĭto, as, avi, atum, n. 1. frequent. a doleo, *dolersi spesso*. *Cato R. R. c. 156.* Omnia sana faciet, intro quæ dolitabant.
Dolĭtus. V. Dolatus.
Dolĭum, n. 2. *botte*, חבית, אשיש, Ger. *ein fass*, Gal. *tonneau*, Hisp. *cuba*, κέραμος, vas ingens, in quo vinum reconditur, quia dolando fabricatur. *Cic. in Brut.* Num igitur, qui hoc sentiat, si is potare velit, de dolio sibi hauriendum putet? ¶ Veteres dolia fictilia in cellis vinariis servabant, quæ si duas aures habuissent, diotæ dicebantur. ¶ Dolia curta quid sint, V. Curtus.
Dolo, as, avi, atum, a. 1. *polire*, פסל, Ger. *hoblen, zimmern*, Gall. *doler, unir, applanir*, Hisp. *dolar*, πελεκάω, dolabra, sive ascia lævigo. Nam quæ dolantur, attenuantur. *Cic. de Div. l. 2. c. 41.* Quis robur illud cecidit, dolavit, inscripsit? ¶ Translate, fuste dolare aliquem, apud *Horat. l. 1. Sat. 5. v. 22.* *bastonare*. ¶ Dolare dolum, *condur' a fine una frode*. *Plaut. Mil. 3. 3. 63.* ¶ Dolare uxorem. *Pompon.* apud *Non.* Sic *Mart. l. 7. epigr. 66.* Undenas dolat in die puellas.
Dolo, seu Dolon, onis, m. 3. δόλων, telum bellicum, idest ingens contus cum ferro brevissimo, vel flagellum, intra cujus virgam latet pugio. *Virg. 7. Æn. v. 664.* Sævosque gerunt in bella dolones. ¶ Item velum minus in navi, quod celeritatis causa solet erigi, *trinchetto*. *Liv. l. 36. cap. 44.* Dolonibus erectis altum petere contendit. ¶ *Phædrus* pro muscæ aculeo posuit. Ita enim muscam loquentem inducit *l. 3. Fab. 7. v. 3.* Vide, ne dolone collum compungam tibi.
Dolopeis, idis, f. Δολοπηΐς, quæ ad Dolopes pertinet, ut Dolopeis urbs, h. e. Crimene urbs Thessaliæ, apud *Hygin. Fab. 14.*
Dolopeĭus, a, um, adject. ad Dolopes pertinens. *Val. Flac. l. 2. Argon.* Vidisse putant Dolopeia busta.
Dolŏpes, um, m. 3. pop. Thessaliæ in Epiri conf. seu in Epiro, quorum regio Dolopia, *Oxoblacha*, inter Peneum ad Or. & Acheloum ad Mer. *Virg. 2. Æn.*
Dolor, m. 3. *dolore, affanno*, מכאוב, Germ. *schmertz*, Gall. *douleur*, Hisp. *dolor*, ἄλγος, λύπη, animi, vel corporis cruciatus. *Cic. 2. Tusc. c. 15.* Dolor est motus asper in corpore, a sensibus alienus. *Id. Sulpic. l. 4.* Est omnino vix consolabilis dolor. ¶ Hinc Dolorem capere ex aliqua re, Dolorem alicui afferre. *Cic. Tusc. 2. c. 22. Cels. l. 5. c. 28.* Dolore affici, *Cic. l. 6. Fam. ep. 19.* Dolore tabescere, *Terent. Adelph. 4. 3. 11.* ¶ Interdum pro ira ponitur. Ira enim, ut *Aristot.* describit, est ὄρεξις μετὰ λύπης. *Corn. Nep. in Lysand. c. 3.* Quo dolore incensus iniit consilia, reges Lacedæmoniorum tollere. *Sen. Med. v. 13.* Ah melius dolor furiose loquere! ¶ Dolores absolute, sæpe usurpat *Plaut.* pro doloribus partus.

Dolo-

Dolorōsus, a, um, adject. dolorem afferens. *Veget. l. 4. cap. 22.* Dolorosi loci. *Cæl. Aurel. Tard. 4. c. 5.* Exstantia resistens, & dolorosa.

Dolōse, adverb. *astutamente, malignamente*, במרמה, Germ. *triglich*, Gal. *par tromperie*, Hisp. *enganosamente*, δολερῶς. *Cic. 3. Offi. c. 15.* Quicquam agi dolose, aut malitiose potest. *Ascon. in Verrin. de Prær. Urb.* Cupidius accusavit, & dolosius, *più appassionatamente*.

Dolōsus, a, um, o. 1. 2. *fraudolento, malvagio*, איש מרמה, Ger. *betriglich*, Gall. *trompeur*, Hisp. *enganoso*, δολερός, fraudulentus. *Cic. pro Rab.* Dolosis consiliis Romam venit. *Pers. in Prolog.* Quod si dolosi spes refulserit nummi. h. e. qui per dolos, & fraudes parari solet. *Horat. l. 1. od. 35.* Diffugiunt cadis cum fæce siccatis amici, Ferre jugum pariter dolosi.

Dolus, m. 2. *inganno, fraude*, מרמה, Germ. *betrug*, Gall. *tromperie*, Hisp. *engano*, δόλος, fraus, a Græca voce, quæ allata est. *Cic. pro Domo.* Ne qua fraus, ne qui dolus adhibeatur. ¶ Veteres etiam in bonam partem accipiebant, pro solertia, & calliditate, *stratagemma*, quæ adversus hostes adhibebatur. Unde fraudem dolum malum dixerunt discriminis causa, quod & bonus quidam dolus diceretur. *Festus. Ulp. de dolo malo, l. 1.* Dolum malum *Servius* quidem ita definit, Machinationem quamdam alterius decipiendi causa, cum aliud simulatur, & aliud agitur. *Cic. 3. Offic.* Cum ex Aquilio quæreretur, quid esset dolus malus, respondebat, cum esset aliud simulatum, aliud actum. *Ter. Eun. 3. 3.* Erat suspicio, dolo malo hæc fieri omnia. ¶ Inter dolum, & fraudem hoc interest, quod dolus est omnis callida machinatio sive in verbis, sive in factis, ad circumveniendum, & lædendum alterum: Fraus vero detrimentum aliquod importat, unde & pro damno accipitur, & minus late patet, quam dolus: in eo enim semper continetur fraus, non contra. *Cic. pro Domo*, Ne qua fraus, ne quis dolus adhibeatur.

Doma, atis, n. 3. δῶμα, גג, *altana*, tectum planum, quod transversis trabibus sustentatur, ut in Ægypto, & in Palæstina. V. Do.

Domabĭlis, le, o. 3. *domabile*, Ger. *zemig*, Gal. *domtable*, Hisp. *domable*, quod domari potest. *Hor. 4. Carm. od. 14.* Te Cantaber non ante domabilis miratur.

Domātor, m. 3. idem ac domitor. *Tibul. c. 4. ad Messal. v. 116.* Conversus terga domator.

Domātus, a, um, *domato*, domitus. *Petron. in Satyr. c. 74.* Curabo, domata ut sit Cassandra. ¶ Sed *domitus* usitatius est.

Domefactus, a, um, adject. domitus, ut, Terra aratro domefacta nitet, *Petron. Satyr.*

Domesticātim, κατ' οἰκήματα, adverb. per varias domos, item per domesticos. *Suet. in Cæs. c. 26.* Ea quæ ad epulum pertinerent, etiam domesticatim apparabat.

Domestĭce, adverb. *domesticamente*. *Symmach. l. 10. ep. 36.* Libellus domestice confectus.

Domestĭcus, a, um, o. 1. 2. *di casa*, איש בית, Germ. *haussgenos*, Gall. *domestique*, Hisp. *domestico*, οἰκιακός, quod ad domum pertinet. *Cic. in Vatin.* Quis unquam in luctu domestico, in funere familiari cœnavit cum toga pulla? ¶ Ponitur etiam pro familiari, intimo, privato. *Cic. in Offic.* Externa libentius in tali re, quam domestica recordor. *Id. pro Sext. c. 45.* Malis domesticis impediti. ¶ In *Cod. Theodos. l. 1. tit. 13.* & passim in historia Augusta, domestici dicuntur milites, qui circa Principem sunt, corpusque ejus custodiunt.

Domicĭlium, n. 2. *abitazione di lungo tempo*, מעון, Ger. *behausung*, Gall. *domicile*, Hisp. *domicilio*, οἰκητήριον, habitatio longi temporis, quasi domicolium ab incolenda domo. *Cic. 7. Verr.* Sedem antiquam, divinumque domicilium nocturno latrocinio, atque impetu compilavit. ¶ Mutare domicilium dicuntur, qui migrant, ut aliam urbem habitent, tamquam illius cives futuri. Nam qui ad tempus habitat, mox inde discessurus, domum quidem potest habere quam conduxit, domicilium autem non habet. ¶ Sumitur etiam pro ipso loco, ubi habitatur. *Cic. de Sen.* Ex altissimo domicilio depressus, & quasi demersus in terram. ¶ Translate *Id. in Pison. l. 31.* Suorum improbissimorum sermonum domicilium in auribus ejus collocaverunt.

Domicœnium, n. 2. οἰκοσιτία, cœna, quæ fit domi. *Mart. l. 5. epigr. 78.* Si tristi domicœnio laborat.

Domidūca, æ, sic dicebatur Juno, quod novas nuptas in domum mariti deducendas curaret. *August. l. 12. de C. D. c. 3.* Erat etiam deus Domiducus, ejusdem rei præses. *Id. ib. l. 6. c. 9.*

Domĭna, æ, f. 1. *padrona, madonna*, בעלה, Ger. *die frau, herrin*, Gall. *maitresse*, Hisp. *senora*, δέσποινα, hera, quæ in familiam, aliamve rem imperium habet. *Cic. in Parad.* Cupiditas honoris, dura domina. *Id. pro Marcel. c. 2.* Fortuna domina est rerum humanarum. ¶ Post annum decimum quartum puellis Romanis Dominarum nomen datum, notat *Tiraquell. ad l. 4. Cornub. c. 11.* ¶ Amicam, dominam sæpe appellat *Ovid. de Ar. Petron.* &c. V. Dominus. ¶ In dat. plur. facit *Dominis*, non *dominabus*. *Curt. l. 3. c. 12.* de feminis Darii captivis loquens: At ii, ut armatos conspexere, rati actum esse de dominis, &c.

Domĭnans, antis, adjectiv. o. 3. dominus, *dominante, padrone*, מושל, δεσπόζων. *Cic. 1. Tusc. c. 30.* Vetat dominans ille in nobis Deus. *Lucret. l. 3. v. 397.* Et magis est animus animai claustra coercens, & dominantior ad vitam.

Dominatĭo, f. 3. *signoria*, משרה, ממשלה, שררה, δεσποτεία, imperium. *Cic. 5. Ver.* Qua imprudentia putatis eum in dominatione fuisse? ¶ Accipitur quandoque in malam partem pro illegitimo imperio, seu tyrannide. *Tac. Ann. 3. c. 26.* Postquam exui æqualitas, & pro modestia, ac pudore ambitio, & vis incedebat, provenerere dominationes. *Vellej. l. 2. c. 60.* Aperte deinde Antonii, ac Dolabellæ Coss. ad nefandam dominationem erupit furor.

Dominātor, m. 3. *signore*, ארון, שר, Ger. *herrscher*, Gal. *dominateur*, Hisp. *dominador*, αὐτοκράτωρ. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 2.* Dominator rerum Deus hæc eo ordine distinxit.

Dominatrix, f. 3. *signora*, שרה, Ger. *herrscherin*, Gal. *dominante*, Hisp. *dominadora*, κυρία. *Cic. 1. de Inv. c. 2.* Cæca, ac temeraria dominatrix animi cupiditas.

Dominātus, masc. 4. *principato*, מרוה, עצר, κράτος, principatus. *Cic. 4. Fin.* Tanto in dominatu locatur. ¶ Fere in malam partem accipitur pro tyrannide. *Id. 1. Div. c. 25.* Urbs a tyranno crudeli dominatu premebatur. ¶ Differunt Principatus, & Dominatus, quod hic despoticus est, atque tyrannicus, ille regius, & cum aliqua libertate conjunctus.

Domĭnĭcus, a, um, adject. κυριακός, ad dominum pertinens, seu qui domini est. *Sen. ep. 47.* Adjice obsonatores, quibus dominici palati subtilior notitia est. *Petron. Sat.* Vinum dominicum. *Colum. l. 9. c. 1.* Dominicæ habitationes. ¶ Apud Ecclesiæ Scriptores Dominica appellabantur templa Christianorum, ut *Eusebius* & *D. Hilar.* tradunt.

Dominĭum, nii, n. 2. *dominio*, משרה, Ger. *herrschaffe*, Gal. *seigneurie*, Hisp. *senoria*, δεσποτεία, imperium, principatus. *Var. 2. de R. R. c. 6.* In mercando emptionibus, traditionibus dominium mutant, Al. leg. *dominum*. *Suet. Tib. cap. 59.* Impatientes dominii. Adde *Valer. Max. l. 4. c. 4.*

Domĭnor, aris, atus sum, d. 1. *signoreggiare*, רדה, מלך, משל, שלט, שר, Germ. *herrschen*, Gal. *dominer, maitriser*, Hisp. *dominar, o senorear*, δυναστεύω, imperium in rem aliquam exerceo, a *dominus*. Cum ad loca refertur, ablativum exigit cum præp. *in*, sed in nominibus propriis urbium, &c. vel genitivum, si num. sing. & 1. vel 2. declin. sunt, vel abl. si num. plur. vel 3. declin. *Cic. de Orat.* Usus dicendi in omni pacata, & libera civitate dominatur. *Id. pro Rab. Posth.* Dominatus est Alexandriæ. ¶ Cum ad personas refertur, construitur cum ablat. & præpos. *in*, vel cum accus. & præpos. *in*, vel *inter*. *Sulpic. Cic. 4. Fam. ep. 12.* Casus, & natura in bonis dominatur. *Cic. de Sen. c. 11.* Felix senectus, si usque ad ultimum spiritum dominabitur in suos. *Cæs. 2. B. G. c. 31.* Inter quos dominari consuessent. ¶ A Poetis usurpatur etiam cum dat. *Virg. 1. Æn. v. 285.* Victis dominabitur Argis. ¶ Reperitur etiam passive. *Cic. 1. Off. cap. 39.* ex veteri Poeta: O domus antiqua quam dispari domino dominaris!

Dominŭlus, i, m. diminut. a dominus, *Leg. 41. §. 4. ff. de Legat. 3.*

Domĭnus, m. 2. *padrone, signore*, מושל, שר, ארון, שליט, Ger. *herr*, Gal. *seigneur maitre*, Hisp. *senor*, δεσπότης, proprie est, qui domui præest, & in familiam imperium habet, a *domus*. *Cic. Off. 1. c. 39.* Non domo dominus, sed domino domus honestanda est. ¶ Item qui rei alicujus proprietatem habet, etsi ususfructus alienus est. Sed abusive etiam de usufructuario dicitur. *Ulp.* ¶ Item is, qui in Regnum, vel Civitatem imperium habet, & cui populi subsunt. *Cic. pro Domo.* Ille, ille populus est dominus Regum, victor, atque imperator omnium gentium. ¶ Item maritus. *Virg. 4. Æn.* Dominum Æneam in Regna recepit. ¶ Dominus item ponitur pro convivii exhibitore, *Cic. in Vatin.* Cum ipse epuli dominus albatus esset. ¶ Denique dominus dicitur, qui cuicumque rei præest. Hinc dominos factionum memorat *Suet. Ner. c. 5. & 22.* Sic dominos histrionum *Plaut. Asin. prol. v. 23.* ¶ Interdum dominus dicitur, qui in auctionibus bonis alicujus vendendis præest, & alio nomine Magister etiam solet appellari. Est autem fere unus ex creditoribus. *Cic. pro Quint. c. 15.* Cui magistri fiunt, & domini constituuntur, &c. ¶ Posterioribus temporibus Domini appellabantur Imperatores, ut patet ex *Plinii epistolis*, qui ad Trajanum scribens utitur sæpe hac compellatione, *Domine*. Antea vero qui boni Imperatores haberi volebant, hoc nomen aversabantur, ut de Augusto refert *Suet. in ejus vita c. 53. & de Tiber. c. 26.* ¶ Officiosæ salutationis consuetudine domini appellabantur etiam quicumque obvii. *Senec. epist. 3.* Obvios, si nomen non succurrit, dominos salutamus.

Domiporta, femin. f. φερέοικος, שבלול, cochlea, quod domum suam perpetuo circumferat. *Cic. de Div. c. 64.* Ut sumat terrigenam, tardigradam, domiportam, sanguine cassam. Sed vox non ubique, neque temere adhibenda.

Domiredĭtio, onis, f. *ritorno a casa*, reditio domum. Legitur apud *Hygin. fab. 125.*

Domisēda, dicitur matrona domi sedens, & sibi vivens, in *Inscript. apud Fabret. p. 252.* Hic sita est Amymone pia, pudica, frugi, casta, domiseda.

Domitiānus, i, Δομετιανός, T. Flavius, Vespasiani fil. & post ipsum Romanorum Imperator duodecimus, crudelitate nobilis, muscas per cubiculum venari, & stylo præacuto configere solebat. Ejus vitam habes apud *Suet.* & *Aurel. Vict.* ¶ In ejus honorem mutata sunt duorum mensium nomina, Septembris, & Octobris: & prior quidem *Germanicus*, quod eo mense suscepisset imperium, alter *Domitianus*, quod eo natus esset, sunt appellati: quamquam eæ appellationes non diu obtinuerunt. Hinc *Martial. l. 9. epigr. 2.* Dum Janus Hiemes, Domitianus autumnos, Augustus annis commodabit æstates.

Domitiānus, a, um, adject. a Domitio, ut Domitiani milites. *Cæsar. l. 1. B. Civ. c. 22.*

Domĭto, as, avi, atum, συχνὰ δαμάζω, a. 1. freq. a domo. *Virg. 1. Georg. v. 285.* Et prensos domitare boves. *Id. 7. Æn.* Domitantque in pulvere currus.

Domĭtor, oris, m. 3. *domatore*, מכבש, מענה, Germ. *zemer*, Gal. *domteur*, Hisp. *domádor*, δαμαστής, qui domat. *Liv. l. 21.* Domitor Hispaniæ. *Cic. 1. Offic.* Domitor equorum. *Id pro Mil. c. 13.* Vexatorem furoris, domitorem armorum suorum. *Sen. Agamen.* Domitor curarum. *Tacit. 2. hist. c. 76.* Domitor belli.

Domĭtrix, cis, f. 3. *domatrice*, מכבשת, δμήτειρα, δαμάζουσα, Ger. *zemerin*, Gall. *celle qui domte*, Hisp. *domadora*. *Virg. 3. Georg. v. 44.* Domitrixque Epidaurus equorum.

Domitūra, æ, f. 1. *il domare*, כבוש, Ger. *dammung*, Gall. *domtement*, Hisp. *domadura*, δάμασις, domandi actus. *Plin. l. 8. c. 45.* Domitura boum in trimatu. Adde *Colum. l. 6. c. 2.*

Domĭtus, a, um, adject. ex partic. a domo, *domato, soggiogato*, מכובש, δεδαμασμένος. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 64.* Belluæ domitæ, & condocefactæ. *Id. pro Font. c. 1.* Bello domitus.

Domĭtus, us, m. 2. idem ac domitura. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 60.* Efficimus etiam domitu nostro quadrupedum vectiones.

* Domnĭcus, Domnus. V. Dominicus, Dominus.

Domo, as, mui, mitum. a. 1. & 3. *domare, soggiogare*, כבש, Ger. *dammen*, Gal. *domter*, Hisp. *demar*, δαμάζω, manusuefacio, domesticum reddo, subigo, a δαμάω, domo. *Cic. pro Marc.* Domuisti gentes immanitate barbaras. *Sen. Hippolyt.* & *Virg. 3. Georg.* Domare equos. *Colum. l. 6. c. 22.* Domare terram aratro. *Horat. 2. Carm. od. 2.* Latius regnes acidum domando spiritum, quam sic &c. h. e. refrenando. Sic domare libidines metu legum. *Cic. l. 2. de Or.*

Domuitĭo, f. 3. תשובת ביתה, ἐπάνοδος οἴκαδε, reversio domum, a *domus*, & *itio*. *Cic. 1. de Div. cap. 32.* Classi propinquum reditum, ac domuitionem dari. *Auct. ad Herenn.* poetæ verba referens *l. 3. c. 21.* Jam domuitionem reges Atridæ parant. *Apul. l. 2. Miles.* Domuitionem capessere. ¶ Legitur & *domutio*, extrito *i*. *Pacuv.* apud *Non. 2. 209.* Danaus domutionem dedit. *Lucil. ibid.* Domutionis cupidi.

Domuncŭla, æ, f. parva domus, *casetta*, οἰκίδιον. *Apul. l. 4. Miles.* Parva, sed fatis munita domuncula contentus. *Symmach. l. 5. ep. 66.* Ampelius domunculam Romæ mercatus est. Adde *Vitruv. l. 6. c. 9.*

Domus, f. anom. 4. vel 2. *casa*, בית, בנין, מלון, שבת, Ger. *hauss*, Gal. *maison*, Hisp. *casa*, οἶκος, δόμος, proprie est ædificium ad habitandum factum, quod ex tecto, & parietibus constat. *Cic. pro Domo.* Nihil sanctius, nec omni religione, munitius, quam domus uniuscujusque civium. *Liv. l. 45. c. 34.* Ex domo exire. *Nepos in Dione, c. 9.* Tenere se domi. *Cic. post redit. in Sen. c. 11.* Tenere se domo. ¶ Generatim dicitur de quocumque habitaculo, ut de templo, de nido. &c. *Virg. 6. Æn.* Ostia jamque domus patuere ingentia centum. *Id. 8. Æn.* Antiquasque domos avium. ¶ Aliquando sumitur pro familia. *Cic. Att. l. 4.* Domus te tota nostra salutat. ¶ Aliquando pro tota alia gente. *Virg. 1. Æn.* Cum domus Assaraci Phthiam, clarasque Mycenas servitio premet, idest, Romani. ¶ Aliquando pro patria. *Cic. ad Q. Fr.* Hominem domi splendidum, gratiosum etiam extra domum. *Virg. 10. Æn. v. 183.* Qui Cærete domo, &c. ¶ Aliquando pro sepulcro. *Tibul. l. 3. el. v. 22.* Atque in marmorea ponere sicca domo, sc. ossa. ¶ Hoc nom. in genit. facit *domus* & *domi*. Sed gen. *domus* ædificium significat. *Varro*, Perrexit in interiorem partem domus. At cum dicimus *domi*, locum significamus, in quo quis habitat. *Ter. Adel.* Quid ais, bone vir, est frater domi? Invenitur tamen nonnunquam apud antiquos genitivus *domi*, pro *domus*. *Plaut. Trin. 4. 3. 20.* Commeminit domi. Sic in dativo domo, pro domui, *Cato R. R. c. 14.* Domo, familiæque meæ. Adde *c. 138.* & *141.* Sic *Hor. l. 1. ep. 10. v. 13.* Ponendæque domo quærenda est area primum. ¶ In ablat. sing. facit *domo*. Sed tamen nonnunquam *domu* legitur. *Plaut. Mil. 2. 1. 48.* Ait se Athenas fugere cupere ex hac domu. ¶ Gen. pl. fere est *domorum*, nonnunquam *domuum*. *Plin. l. 8. c. 57.* Multi & hos incolas domuum posuere mures. *Virg. l. 4. Georg.* Intra septa domorum. ¶ Genitivus *domi* absolute ponitur pro *in domo*. Sic domi, militiæque, vel domi, bellique, est, in bello, & in pace. *Cic. Plaut. Sallust. Terent.* ¶ *Domi nobilis* dicitur, qui in patria sua nobilis est. *Sallust. Liv. Curt. Cic.* ¶ *Domi habere*, proverb. is dicitur, qui non habet necesse aliunde aliquid anquirere. *Ter. Adel. 3.* Domi habet, unde discat. ¶ Domus avium, *nidi*. *Virg. 2. Georg.* Domus pecorum, *stalla*. *Stat. 1. Thebaid.*

Domuscŭla, æ, f. diminut. domuncula. *Apul. l. 4. Miles.* Mecum nutritus individuo contubernio domusculæ.

* Domutio. V. Domuitio.

Donabĭlis, le, adject. *Plaut. Rud. 3. 1. 40.* Infortunio hominem prædicas donabilem. h. e. donandum, tradendum infortunio.

Donarĭum, n. 2. ἀνάθημα, ἀφιέρωμα, נשאת, מתנה, אשכר, חרם, מנחה, שי, donum, quod Deo offertur, & proprie quod ex parietibus; aut columnis suspenditur. *Macrob.* Clypei, coronæ, & hujusmodi donaria. ¶ Nonnunquam ponitur pro loco, in quo dona reponuntur, & pro ipso etiam templo. *Virg. 3. Georg. v. 533.* Ductos alta ad donaria currus. *Apul.* ibi Donarium Deæ perquam opulentum. ¶ Donaria militaria, *donativi*. *Tacit. Ann. 1. c. 44.*

Donatarĭus, ii, m. is, cui aliquid dono datum est. *Leg. Etiam*, & *l. Absent. Dig. de Donat.* &c.

Donatĭcus, a, um, adject. qui dono datur, ut Donaticæ coronæ, quibus victores in ludis donabantur. *Fest.* Et donaticæ hastæ, *Cato apud eumd.* in voce *Optionatus*.

Donatĭo, f. 3. *dono, donazione*, מתנה, Ger. *ein geschenck, eine gabe*, Gal. *donation*, Hisp. *donacion*, δόσις, δωρεά, actus donandi, & proprie secundum Ulp. dicitur, cum quis ea mente dat, ut statim velit accipientis fieri, nec ullo casu ad se reverti, & propter nullam aliam causam facit, quam ut liberalitatem, & munificentiam exerceat. Quod si sub conditione fiat, non est vera donatio. *Cic. de opt. gen. Or.* Ut corona aurea donaretur, eaque donatio fieret in theatro.

Donatīvum, n. 2. ἐπίδοσις, νομή, שוחד, munus, quod a Principe, vel Imperatore militibus donatur. *Suet. in Domit.* An duplum donativum militi donaret. V. *Congiarium*.

Donatīvus, m. 2. qui donare potest. *Paul.* Si de duobus debitoribus mortis causa donativus creditor uni acceptum tulit. Al. leg. *donaturus*.

Donātor, oris, *donatore*, δοτήρ qui donat. *Senec. in Hippol. v. 1217.* Donator atræ lucis, Alcide, tuum Diti remitte munus.

Donātrix, icis, f. *donatrice*. δότειρα, *Prudent. in pass. Hippolyti, v. 177.* Illa Sacramenti donatrix mensa.

Donātus, a, um, o. 1. 2. δωρητός, munere affectus, partic. a donor. *Virg. 5. Æn.* Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit. *Liv. l. 40. c. 32.* Pro concione donati,

Donātus, i, Grammaticus, D. Hieronymi præceptor. Scripsit de octo partibus orationis; quem librum emendatum operi suo adjunxit Diomedes Grammaticus. ¶ Idem Hieronymus testatur, se audivisse Donatum exponentem fabulas Terentii. *Erasmus* dubitat, utrum is fuerit, an alius, de quo Hieronymus.

Donax, acis, m. 3. δόναξ, calamus crassiore ligno, & tenui foramine longissimis internodiis, quem totum fungosa replet medulla, in aquaticis nascens, sagittis aptissimus. *Plin. l. 16. c. 36.*

Donec, adv. *fin che*, עדכי, Germ. *biss das*, Gall. *jusque*, Hisp. *hasta*, μέχρι, ἕς' ἄν, ἕως ἄν, a *dum*, & *nec*, vel melius a *donicum*, & jungitur tum indicativo, tum conjunctivo, & cuivis tempori. *Plaut. Cist. 2. 3. 40.* Non destiti instare usque adeo, donec adjurat se anus, &c. *Virg. 1. Æn.* Donec regina sacerdos geminam partu dabit prolem. ¶ Jungitur & cum *usque ad*. *Ter. Adelph. 4. 6.* Certum obsidere est domi, usque donec redierit. ¶ Sumitur interdum pro quamdiu. *Ovid. 1. Trist. el. 8. v. 5.* Donec eris felix, multos numerabis amicos.

Donĭcum, adv. idem, ac donec. *Cato de R. R. c. 149.* Sed usque licebit, vellas, donicum semen videris ire. Habet & *Plautus* sæpe, & *Cornel. Nepos in Hamilc. c. 14.*

Donifĭco, as, pro dono, vel donis prosequor, vox *Hygini* est *Fab. 112.* & Hygino relinquenda.

Dono, as, avi, atum, a. 1. *donare*, נתן, זבד, חנן, שחד, Germ. *schencken*, Gall. *donner, faire présent*, Hisp. *donar*, δωρέομαι, est munus dare. Construitur in 3. vel in 5. ordine. *Cic. in Pis.* Mihi P. R. universus illa in concione non unius diei gratulationem, sed æternitatem, immortalitatemque donavit. *Id. pro Arch.* Qui civitate multos donavit, idest, cives fecit. *Id. de Leg. l. 2. c. 16.* Vir nemo bonus ab improbis se donari vult. ¶ Significat etiam tribuere, concedere. *Silius l. 11. v. 407.* Discatque Lyæo Imbellem donare. *Hor. l. 1. ep. 25. v. 32.* Quidquid quæsierat, ventri donabat avaro. ¶ Item veniam dare, remittere, condonare. *Senec. l. 5. Controv.* Multa donanda ingeniis puto; sed donanda vitia, non portenta sunt. ¶ Donare filio patrem, apud *Justin. l. 32. c. 2.* est, patri ignoscere propter filium. Sic *Cic. Famil. 5. ep. 4.* Tuas inimicitias ut Reipublicæ donares.

Donōsus, a, um, adject. liberalis, qui facile donat. *Plaut. Epid. 2, 3. 14.* Argentum accipiam ab donoso sene. *Id. Truc. 1. 1. 63.* Postquam alium reperit, qui plus daret, donosiorem. Utroque in loco alii leg. *dunosus*, al. *damnosus*.

Donum, n. 2. *dono, presente*, שחד, מתנה, Ger. *eine glabe*, Gal. *don*, Hisp. *don*, δῶρον, est id, quod propitiando Deo datur, aut hominibus ex animi liberalitate. *Ovid. 1. de Art.* Placatur donis Jupiter ipse datis. ¶ Differt *donum* a *præmio*, ut *præmium* sit, quod datur ex præcedenti merito, *donum* quodvis munus quocumque modo datum. ¶ Donatus in illud *Ter. in Eun. 5. 9. 27.* Quodvis donum, & præmium a me optato, id optatum feres: distinguit *donum* a *munere*, ut *donum* Deorum sit, *munus* hominum. Quæ tamen differentia nullo modo observatur. ¶ Aliquando donum dicitur de rebus perniciosis. *Virg. Ecl. 6.* Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit. ¶ Dono dare, est donare. *Plaut. Amph.* Hanc pateram, quæ dono mihi ob virtutem data est.

Donȳsa, Donyssa, Donusa, *Donussa*, ins. parva maris Ægæi, marmore viridi abundans, inter Icariam, & Gyarum. *Virg. 3. Æn. v. 125.*

Dorcas, adis, f. δορκάς, צביה, יעלה, dama, caprea, genus capreæ silvestris, a δέρκω, *video*, quia acutissime videt. *Martial. l. 13. epigr. 98.* Delicium parvo donabis dorcada nato.

Dorcēus, i, m. canis dorcades persequens, quasi a δέρκω, prospicio. Numerabatur ab *Ovid. Met. 3. v. 210.* inter canes Actæonis.

Dores, sive Dorii, dicti sunt Achivi. V. *Doris*.

Dorĭce, Δωρικῶς, Dorum more. *Suet. in Tiber. c. 56.* Dorice Rhodis loquuntur.

Dorĭcus, a, um, adject. a Doride Græciæ regione, ut castra Dorica, *Virg. Æn. 2. v. 27.* ¶ Est etiam Dorius, a, um, apud *Apul. l. 1. Miles.*

Dorĭes, Dorienses, Dorii. V. *Doris*.

Dorĭon, n. 2. opp. Magnesiæ, in Thessalia, juxta quod Thamyras citharœdus Musas ad cantus certamen provocavit. ¶ Item opp. Achajæ, vel Messeniæ, quod ab aliis Doris dicitur, ad Oetam M.

Dorĭs, idis, adject. fem. Dorica, ut Doris dialectos, *Suet. in Tiber. c. 56.*

Doris, idis, f. Δωρίς, Oceani, & Tethyos filia, quæ Nereo fratri nupsit, eique ingentem vim marinarum Nympharum peperit, quæ Nereides dictæ sunt. ¶ Metonymice sumitur pro mari. *Virg. Ecl. 10. v. 5.* Doris amara suam non intermisceat undam.

Doris, idis, f. Doria, Dorica, *Val Livadia*, regio medit. Achaiæ, inter Phocidem ad Or. & Epirum ad Occ. versus montes, & fontes Cephisii fl. a Doro Neptuni filio, vel a Doride filia Oceani; & Tethyos. Sed Plato 3. de Leg. scripsit, Dores Achivos fuisse, qui ex bello Trojano regressi seditione juvenum recepti non fuere, sed acti in exsilium, postea a Dore quodam congregati in patriam deducti sunt, ab illo Dores dici cœpisse, & regionem Doridem appellavisse, in qua habitaverunt. Dicta etiam est Tetrapolis, a quatuor urbibus, Pindo, Erineo, Cytinio, Bojo, seu Bio, quibus adjectæ fuerunt Lilæa, & Sperchium. Pop. *Dores, Dories, Dorii, Dorienses*. Gent. *Doriensis*, & *Doricus*. Dores natura loquaces erant. Hinc adag. *Doribus Dorice loqui*. Dorienses virgines solebant discinctæ, & sine tunica quandoque interdiu incedere. Hinc prov. *Dorice incedere*, in eos, qui depositis vestibus magna ex parte nudi incedunt.

Doris, herba al. anchusa. *Plin. l. 22. c. 20.*

Dorĭus. V. Doricus.

Dorixanĭum, ii, nomen prop. mulieris, ut Stephanium. Est autem diminutivum Græco more. *Propert. l. 4. el. 5. vers. 21.* Si te Eoa, Dorixanium, juvat aurea ripa.

Dormĭo, is, ivi, itum, n. *dormire*, נרדם, ישן, Ger. *schlaffen*, Gal. *dormir*, Hisp. *dormir*, κοιμάομαι, καθεύδω, somnum capio. *Cic. Att.* Mane dormit ad horas tres. ¶ Aliquando cum acc. & præp. *in*. *Plin. in ep.* Nihil est, quod in dextram aurem, fiducia mei, dormias. ¶ Passive *Catull. carm. 5.* Nox est perpetua una dormienda. *Mart. l. 13. epigr. 59.* Tota mihi dormitur hiems. ¶ Dormire in utramvis aurem, vel in utrumvis oculum, est animo securo, vacuoque esse. *Ter. Heaut. 2. 3. 101.* Ademptum tibi jam faxo omnem metum, in aurem utramvis otiose ut dormias. Sic *Plaut. Pseud. 1. 1. 121.* De ista re in oculum utrumvis conquiesco. ¶ Significat etiam cessare, otiosum esse. Sic *Martial. l. 10. epigr. 62.* ferulas, & sceptra pædagogorum dormire dicit, cum non usurpantur. *Ter. Adelph. 4. 5. 59.* Quid credebas, dormienti hæc tibi confecturos Deos. ¶ *Non omnibus dormio*, proverb. est apud *Cic. Fam. 7. ep. 24.*

Dormisco, is, n. idem ac dormio. *Plaut. in Cur. 2. 3. 81.* Cum dormiscit, ei subduco anulum. Al. leg. *condormiscit*.

Dormitātor, oris, m. ὑπνώττων, נם, videtur a *Plauto* usurpari pro nocturno fure, qui interdiu dormitat & noctu vigilat. *Trinum. 4. 2. 10.* Mira sunt, ni illic homo est aut dormitator, aut sector zonarius. Alii exponunt amatorem, ob eamdem causam.

Dormitĭo, onis, f. *il dormire*, actus dormiendi. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 239.* O stulta nostri pectoris dormitio, vigilabis.

Dormīto, as, avi, atum, n. 1. *aver sonno*, נם, Ger. *hefftig schlaffen*, Gal. *sommeiller*, Hisp. *entre dormir, y velar*, νυστάζω, ὑπνώττω, dormire cupio, vel leviter dormio, freq. vel desiderat. a *dormio*. *Cic. Att. l. 2. ep. 26.* Cœnato mihi, etiam dormitanti, prid. Cal. Majas epistola illa est reddita. *Hor. de art. poet. v. 359.* Quandoque bonus dormitat Homerus. h. e. non satis diligenter scribit, errat &c.

Dormītor, oris, m. qui dormit, dormitator. *Martial. l. 10. epigr. 4.* Quid tibi dormitor proderit Endymion?

Dormitorĭum, n. 2. idem quod dormitorium cubiculum, *dormitorio*, κοιτών, מנוחה, κοιμητήριον. *Plin. l. 30. c. 6.* In pariete dormitorii, tectove.

Dormitorĭus, a, um, o. 1. 2. *ove si dorme*, Ger. *das zum schlaffen gehert dienet*, Gal. *dortoir*, Hisp. *dormitorio*, ad dormiendum pertinens, κοιμητικός, ut dormitorium cubiculum, *camera da letto, ove si dorme*. *Plin. l. 5. epist. 6. Idem l. 2. ep. 17.* Dormitorium membrum.

Doron, n. 2. δῶρον, טפח, שחד, donum; item palmus manus. *Plin. l. 35. cap. 14.* Græci antiqui doron palmum vocabant; & ideo dora, munera, quia manu darentur. ¶ Ex his Plinii verbis patet, vocem hanc puram putam Græcam esse, nec latine facile usurpandam.

Dorsĭfer, a, um, adject. qui dorso fert. *Inscript.* apud *Ferret in Mus. Lapid. p. 344.* P. Crassus mulæ suæ dorsiferæ & cluniferæ &c. posuit.

Dorsualĭa, n. 3. *coperte di cavalli*, Ger. *rossdecke*, Gall. *convertures*, Hisp. *cubertu*-

ras, ἐπινώτια, tegumenta, quibus equi, aut boves teguntur. *Trebell. Pol. in Gall. c. 8.* Boves dorsualibus sericis discoloribus præfulgentes.

Dorsuālis, le, adject. ad dorsum pertinens. *Apul. l. 11. Met.* Notæ dorsuales. *Solin. c. 12.* (al. 22.) Delphini spinæ dorsuales. *Ammian. l. 22. c. 15.* Ferarum dorsuales crustæ.

Dorsuarĭus, vel dossuarius, m. 2. qui dorso gestat. *Var. l. 2. R. R. c. 10.* Ad quam rem habent jumenta dossuaria.

Dorsum, vel dossum, n. 2. & dorsus, m. *dorso, schiena*, גב, Germ. *der rucken*, Gall. *dos*, Hisp. *espinaco, lomo*, νῶτος, tota posterior corporis pars, a collo usque ad os sacrum, a *deorsum*, quod pars hæc devexa sit deorsum. *Plaut. Mil. 2. 4. 44.* Dorsus mihi prurit. *Horat. l. 1. sat. 9. v. 21.* Dorsus onus subire. ¶ Dorsum in mari est arena durior compulsa & densata fluctibus. *Virg. 10. Æn.* & *Serv.* Item maris superficies. *Avien. Perieg. v. 217.* Obliqua maris dorsa. ¶ Dicitur etiam de montibus, ut dorsum Apennini, *Suet. Cæs. c. 44.* Sic *Liv. l. 1. c. 3.* & *Plin. l. 6. ep. 31.* & *l. 9. ep. 7.* ¶ Antiqui dossum dicebant, ut & Itali *dosso*. Hinc Dossuarius.

Dorsuōsus, a, um, adject. dorsum habens. *Ammian. l. 22. c. 20.* Pontus consurgit in brevia dorsuosa. Adde *Solin. c. 27.* (al. 40.)

Dorus, m. 2. Neptuni filius, qui in Doride Græciæ regione regnavit, a quo ipsi etiam populi Dorii appellati putantur.

Dorȳclus, m. 2. nothus Priami, quem Ajax interemit. ¶ Item frater Phinei Regis Thraciæ.

Dorycnum, ii, n. herba est sic dicta, quod lancearum cuspides ea tingerentur in præliis. *Plin. l. 22. c. 31.*

Doryphŏrus, m. 2. *alabardiere*, δορυφόρος, spiculator, vel satelles, qui hastam fert, a δόρυ, hasta, & φέρω, fero. *Plin. l. 34. c. 8. Cic. de cl. Orat. c. 86.* Ut Polycleti Doryphorum sibi Lysippus ajebat, sic tu suasionem legis Serviliæ tibi magistram fuisse.

Dos, dotis, f. *dote*, מהר, זבד, Ger. *eine heimsteur, morgengab*, Gal. *dot*, Hisp. *dote*, προίξ, proprie dicitur, quod marito cum uxore datur, a δώς, *donum*, vel a *do, das*. *Cic. pro Quinct.* Filiæ nubili dotem conficere non potest. ¶ *Dotem dicere*, est destinare, *doti dicere*, est in dotem promittere. Formula, qua dotem dicebant, erat istiusmodi, *Tot tibi erunt*. *Cic. pro Flac.* Quæcumque sine authore tutore est dicta dos, nulla est. *Id. ib.* Doti omnem suam pecuniam dixerat. ¶ Dicitur etiam, dotis dare, h. e. dotis nomine. *Plaut. Cist. 2. 3. 19.* ¶ Sumitur præterea latius pro omni eo, quod alicui datum est vel a natura, vel ab hominibus. Unde dotes animi dicuntur, *virtù, qualità*, prudentia, justitia, fortitudo, & hujusmodi: dotes corporis, *qualità del corpo*, pulcritudo, robur, incolumitas, & his similia. *Cic. de Or.* Verborum eam dote locupletat. *Ovid. l. 2. de ar. am. v. 112.* Ingenii dotes corporis adde bonis.

Dossuarĭus. V. Dorsuarius.

Dotālis, le, o. 3. *dotale*, Ger. *zu der heimsteur dienend*, Gal. *appartenant à dot*, Hisp. *dotal*, προικῷος, quod ad dotem pertinet, sive illud, in quo dos mulieris consistit. *Cic. Att. l. 15. epist. 20.* Hæ sunt mercedes dotalium prædiorum. *Plaut. Mil. 4. 4. 30.* Dotales ædes. ¶ Dotalis servus dicebatur, quem uxor una cum dote ad maritum adducebat; qui ideo non erat in potestate mariti, sed matronæ. V. *Taubman. ad Plaut. Asin. 1. 1. 72.*

Dotātus, a, um, adject. qui dotem habet, *dotato*, ἔεδνος, בן, בעל, מהור, *Horat. l. 5. od. 24. v. 19.* Dotata regit virum conjux. *Plin. l. 18. c. 28.* Dotata vite ulmus. ¶ Item qui aliquibus bonis animi, aut corporis præditus est, *Ovid. Met. 11. v. 302.* Nata erat huic Chione, quæ dotatissima forma mille procis placuit.

Doto, as, a. 1. *dotare*, מהר, Germ. *aussteuren*, Gal. *doter*, Hisp. *dotar*, ἐδνόω. dotem do. *Suet. in Vespas. c. 14.* Vitellii hostis sui filiam splendidissime maritavit, dotavitque etiam, & instruxit.

D ANTE R.

Dracæna, f. δράκαινα, draconis femina. *Servi ad Virg. ecl. 3.* Leæna dictum, ut Dracæna.

Drachma, f. 1. *dramma*, דרכמון, Ger. *ein quintlein*, Gal. *dragme*, Hisp. *dragma*, δραχμή, genus ponderis ex decem, & octo siliquis, idest tribus scrupulis constans. Item genus numismatis, a δράττομαι, contineo, quia comprehendit tantum nummulorum æreorum, quantum manu quis in pugnum contracta capere, ac continere possit. Est idem, ac denarius Romanus. h. e. viginti solidi Veneti. Octo drachmæ, vel septem, ut alii volunt, unciam efficiunt. *Cic. 1. de Div.* Quibus divitias pollicentur, ab his drachmas ipsi petunt. V. *Denarius*.

Draco, onis, m. תנין, *drago*, Ger. *ein drach*, Gal. *dragon*, Hisp. *dragon*, δράκων, serpens anniosus, qui multa ætate in insolitam magnitudinem excrevit, a δέρκω, video, quia acutissimi visus est. Juxta *Servium in 2. Æn. v. 204.* draco dicitur in templis, serpens in terra, anguis in aqua. ¶ Dracones a Poetis thesaurorum custodiæ finguntur præesse, ut aureo velleri Colchidis, hortis Hesperidum, &c. ¶ Erat item signum in singulis cohortibus, sicuti aquila erat primum signum totius legionis. *Veget. de re milit. l. 2. cap. 13.* ¶ Est item nomen signi cælestis, quod triginta, & una stellis constat. Fabulantur, Junonem, uxorem scil. Hesperi, matrem Hesperidum, in extremis Occidentis partibus amœnissimum hortum habuisse, cum Atlantis filiæ frequenter poma surriperent, Deum ejus horti custodiæ draconem præposuisse, ab Hercule interfectum fuisse, qui eo missus fuit ab Eurystheo ad poma auferenda, Junonem sustulisse draconem in cælum, & inter Ursas collocavisse. Aliorum fabula est, in prælio Minervæ cum Gigantibus, ipsos ei objecisse immensæ magnitudinis serpentem, Minervam draconem tanta vi abjecisse, ut, cum in cælum usque pervenisset, ibi affixus fuerit. Quare contortus, & convolutus conspicitur. ¶ Item *draco* marinus piscis est, qui ab Italis *ragana* dicitur, a Gallis *vive*. *Plin. l. 32. c. ult.* ¶ Translate dicitur de palmite vitis: qualis autem sit, satis colligitur ex *Plin.* qui hæc habet *l. 17. c. 23.* Nuper repertum, draconem serere juxta arborem: ita appellamus palmitem emeritum, pluribusque induratum annis. Hunc præcisum quam maxima amplitudine, tribus partibus longitudinis deraso cortice, quatenus obruatur (unde & rasilem vocant) deprimere sulco, reliqua parte ad arborem erecta: ocissimum in vite.

Draco, m. 3. antiquissimus Atheniensium legislator, cujus leges Solon, præter illas, quæ de cæde erant constitutæ, abrogandas curavit ob severitatem. Nam una omnibus pœna constituta erat, ut etiam qui desidiæ damnati essent, aut qui olera surripuissent, capite plecterentur. Hinc Demades dictitabat, Draconem non atramento, sed sanguine leges scripsisse. *Gell. l. 18. c. 12.*

Draconarĭus, m. 2. signifer, qui vexillum portat dracone insignitum. *Veget. de re milit. l. 2. c. 7. Ammian. l. 20. c. 9.* Torquem, quo ut Draconarius utebatur, capiti Juliani imposuit.

Draconigĕna, æ, a dracone genitus. *Sidon. paneg. Anthem. v. 80.* Quæque draconigenæ portas non clauserat hosti. Sic *Ovid. 3. Fast. v. 865.* Thebas vocat Draconigenam urbem, quia conditæ fuerunt a Cadmo, de quo V. in *Cadmus*.

Dracontītis, f. 3. vel dracontites, m. 1. vel dracontia, f. 1. vel dracontias, f. 3. δρακοντῖτις, gemma, colore translucido, quæ eruitur e cerebro draconis, cum viventi caput recisum est. *Plin. l. 37. c. 10.* & *12.*

Draconitarĭum, ii, n. 2. genus coronæ ex dracontio herba confectæ contra venena, vel ex gemmis Dracontiis. *Tert. de Cor. Mil. c. 16.*

* Dracontĭa, æ, f. & Dracontītes, æ, f. δρακοντία, gemma in capite draconum. *Plin. l. 37. c. 10.*

* Dracontĭas, æ, m. genus tritici, δρακοντίας. *Plin. l. 18. c. 7.*

* Dracontĭos vitis, memoratur a *Columel. l. 3. c. 2.*

Dracontĭum, n. 7. *serpentaria*, δρακόντιον, herba hortensis, folio hederæ magno, & candidis notis insigni. Alio nomine dicitur aron. Officinæ serpentariam, & colubrinam appellant. *Plin. l. 24. c. 16.* ¶ Item genus vitis, quod vini generositate cum Ammineis conferri potest. *Col. l. 3. c. 2.*

Dracuncŭlus, m. 2. δρακόντιον, parvus draco. *Lamprid. in Alexand. c. 14.* Somniavit, se purpureum dracunculum parere. ¶ Est & herbæ genus, quod Pharmacopolæ serpentariam appellant, idem, ac dracontium, al. arum serpentinum, seu draconinum, quia caulem habet varium, ac insignem maculis, quæ serpentinis similes sunt, *serpentaria*. *Plin. l. 24. c. 16.* & *l. 25. c. 2.* ¶ Est etiam piscis ex concharum genere. *Plin. l. 33. c. 11.*

Dragantum, i, n. *dragante*, gummi quoddam genus. *Veget. de re Veterin. l. 1. c. 32.*

Dra-

Drama, atis, n. 3. δρᾶμα, actus, vel repræsentatio fabularum, in quibus persona poetæ non admiscetur, a δράω, ago. *Sidonius*: Proferre in scenam dramata.
* Dramaticus, a, um, δραματικος, ad drama pertinens. *Diom. l. 3. p. 480. Putsch.* Dramatici poematis, vel activi genera sunt quatuor: apud Græcos Tragica, Comica, Satyrica, Mimica: apud Romanos Prætextata, Tabernaria, Atellana, Planipes.
Drangiana, *Sigistan*, regio Asiæ, in Regno Persarum, cujus urbes primariæ Prophthasia, & Ariaspe. Pop. *Drangæ*.
Drapetæ, m. 1. δραπέται, fugitivi, a δράω, fugio. *Plaut. Curc. 2. 3. 11.* Conferunt sermones inter se drapetæ.
Draucus, m. 2. qui præpostera Venere alium subagitat, a δράω, ago. *Martial. l. 11. epigr. 73. & l. 9. epigr. 28.*
Drenso, as, n. 1. est proprium vocis cygnorum. *Auct. Carm. de Philom. v. 23.* inter Ovid. opera.
Drepanis, is, f. δρεπανὶς, avis quædam imbecillimis, brevissimisque pedibus. *Plin. l. 11. c. 47.*
Drepanitani, orum, Drepani Siciliæ oppidi incolæ. *Cic. Ver. 6. c. 17.*
Drepanum, n. 2. *Trapani*, urbs Siciliæ, marit. in valle Mazarana, ad radices M. S. Juliani, alias in M. Eryce, cum arce valida, *la Columbara*, & portu capacissimo. Nomen habuit a δρέπανον, *falx*, quia curvo situ est instar falcis, vel quod Saturnus amputatis virilibus Cæli patris illuc falcem projecerit.
* Drilopota, æ, m. δριλοπότης, qui vitreo Priapo bibit. *Interp. Juven. sat. 2. v. 95.* Al. *veretillopota*, al. *phallopota*.
Drimyphagia, æ, f. δριμυφαγία, usus ciborum acrem saporem habentium. Vox Græca, a δριμὺς, acrem gustum habens, & φάγω, comedo. *Cæl. Aurel. Tard. l. 2. cap. 1.*
* Drindio. *Auct. carm. de Philom. v. 61.* Mustelaque drindit.
Dromas, adis, f. 3. vel dramada, seu dromeda, seu dromida, æ, f. 1. vel dromedarius, ii, m. 2. בכרה, δρομὰς, genus camelorum, minoris quidem staturæ, sed cursus velocioris, a δρέμω, *curro*. Nam centum milliaria, & amplius uno die pergere solet. *Liv. l. 30. c. 40.* Et cameli, quos appellant dromadas.
Dromedarius, V. in *Dromas*. ¶ Habet hanc vocem Hieron. in vita Malchi, sub fin.
Dromo, onis, m. δρομὼν, cancer parvus, a δρόμος, *cursus*, quia celerrime per summas aquas decurrit. *Plin. l. 33. c. ult.* Caniculæ dromones, &c.
Dromon, onis, m. genus navis longæ frumentariæ, a celeritate dictæ, cujus meminit *Cassiod. l. 5. ep. 17. & in Cod. l. 1. tit. 27. leg. 2.* ¶ Dromones etiam dicti, qui hujusmodi navibus præerant. *Leg. 2. Cod. de Off. præf. præt.*
* Dromus, i, δρόμος cursus. *Gruter. p. 339. n. 2.*
Dropax, acis, masc. unguenti genus, ad evellendos e corpore pilos. *Mart. lib. 3. epigr. 74.* Psilothro faciemque lavas, & dropace calvam. Adde *l. 10. ep. 65.*
* Druias, ados, vel idis, f. δρυΐας, mulier in Druidibus. *Vopisc. in Numer. sub fin.* Druias dixisse fertur. Adde *Lamprid. in Alex. Sever. c. 60.*
Druidæ, sive Druides, Magi, seu Philosophi Gallorum, a δρῦς, quercus, quod in lucis præsertim quernis habitarent, & omnia sacra fronde querna facerent. Habitaverunt præcipue, ubi nunc vicus de Roboribus, *Ruveres*, ad Vegram flu. *Cic. de Divin. Cæs. l. 6. Plin. l. 16. c. 44. Marcellin. l. 15. Luc. l. 1. Strabo l. 4. Vinet. ad Ausonii Professores, P. Merula Cosmogr. p. 2. l. 3. c. 11.* ¶ Fuere item pop. Galliæ Celticæ, in finib. Carnutum, al. pars Carnutum, ubi nunc Com. Drocensis, in Belsia, *le Conte de Dreux*.
Drungarius, m. 2. Magistratus in Rep. Constantinopolitana, idest Præfectus cohortis, a drungus. V. *Stevvech. ad Veget. l. 3. c. 16.*
Drungus, m. 2. cuneus, sive globus in acie. *Vopis. in Probo, c. 19. & Veget. l. 3. de re milit. c. 16.*
Drupa, f. 1. δρυπετῆς, oliva matura, adulta, quæ in arbore cocta est, & ad maturitatem perducta, a δρῦς, arbor, & πέπτω, coquo maturo. *Plin. l. 15. c. 1. & lib. 19. cap. 5.*
Drusianus, a, um, adject. a Drusus, ut Drusiana fossa, *l'Issel*, ramus Rheni fl. in Germania inferiori, a Druso sic dicta. *Tacit. Annal. 2. c. 8.*
Drusinus, a, um, Drusianus. *Claud. c. 1.* Fossas immensi operis effecit, quæ nunc adhuc Drusinæ vocantur.
Drusus, Romanus, genere & eloquentia nobilis, Catonis avus. *Vellej. l. 2. c. 13.* ¶ Alius Ciceronis sodalis fuit, cujus meminit ipse *l. 3. de nat. Deor.* ¶ Alius Liviæ Augustæ filii cognomento Germanicus, Germania magna ex parte devicta, periit, de cujus morte exstat adhuc Consolatorium carmen ad Liviam.
Dryades, f. 3. δρυάδες, nymphæ sylvarum præsides, a δρῦς, *arbor*, & speciatim *quercus*. *Calpurnius ecl. 2. v. 14.* Adfuerunt sicco Dryades pede, Najades udo.
Dryantiades, Lycurgus dictus a Dryante patre. *Ovid. in Ibin.*
Dryas, antis, fil. Hippolochi, cui Clustumina Colchida Lycurgum peperit. Bello Thebano interfuit, steritque a partibus Eteoclis. Cum in pugna Parthenopæum lethali ictu vulnerasset, a Diana sagittis confixus est.
Dryopetes, V. Dryophytes.
Dryophytes, æ, vel Dryophytus, i, m. 1. vel 2. δρυόφυτος βάτραχος, rana per arbores incedens. *Plin. l. 32. c. 7. & 10.* Ubi al. leg. Dryopetes, id est rana ex imbre proveniens.
Dryophonon, n. 1. herba, δρυόφονον. *Plin. l. 27. c. 9.*
Dryopteris, f. 3. δρυόπτερις, herba filici similis, in arboribus nascens, tenui foliorum subdulcium incisura, radice hirsuta. *Plin. l. 27. c. 9.*
* Dryos hyphear, δρυὸς ὑφέαρ, h. e. viscum quercus. *Plin. l. 16. c. 44.* Al. al. leg.

D ANTE U.

Dua, n. pl. pro duo. *Quintil. l. 1. c. 5.* Dua pondo, & trepondo usque ad nostram ætatem dictum est, & recte dici Messala confirmat. *Cic. in Or. ex Accio Poeta*: Video sepulcra dua duorum corporum.
Dualis, le, o. 3. δυϊκὸς, שנים, quod est duorum. *Serv.* in illud *Virg. 2. Æn.* Conticuere omnes. Nec est, ut quidam dicunt, dualis numerus, quia apud Latinos nusquam penitus invenitur. Adde *Quintil. l. 1. c. 5.*
Duas, pro *des*. *Plaut. Aul. 2. 2. 61.* At nihil est dotis, quod dem. M. ne duas.
Dubenus, m. 2. dominus, apud vet. *Fest.*
Dubie, adv. *dubbiosamente*, בספק, Germ. *ungevvisslich*, Gal. *douteusement*, Hisp. *dudosamente*, ἀμφιβόλως. *Cic. 1. de Div. c. 55.* Ut aliquod signum dubie datum pro certo sit acceptum.
Dubienus, o. 1. 2. idem ac dubius, apud veteres. *Fest.*
Dubietas, atis, f. *dubbio*, ספקות, ἀπορία, dubitatio. *Ammian. l. 4. c. 6.* Absentia magistri equitum faciente dubietatem.
Dubio, as, n. 1. dubito, apud vet. *Fest.*
Dubiosus, a, um, o. 1. 2. *dubbioso*, ἄπορος, dubius. *Gel. l. 3. c. 3.* Dubiosæ non erant. Adde *l. 5. c. 10.*
Dubitabilis, le, o. 3. ἀμφίδοξος, dubius. *Ov. Met. 1. v. 223.* Nec erit dubitabile verum.
Dubitanter, adv. ὀκνηρῶς, dubie. *Cat.* apud *Non.* Et Gallis non dubitanter immittant. *Cic. l. 2. de Invent. c. 3.* Sine ulla affirmatione dubitanter unumquodque dicemus.
Dubitatim, adv. dubie. *Sisen.* apud *Non. c. 2. n. 231.* Hostem non dubitatim cum scalis iter facere cernebat.
Dubitatio, onis, f. 3. *dubitazione*, Ger. *zvveiffelhafftigkeit*, Gall. *doute*, Hisp. *duda*, ספקה, ἀμηχανία, ἀπορία, actus dubitandi. *Cic. 10. Fam.* Quæ res dubitationem non habet. *Id. 3. Fam. ep. 5.* Adducere in dubitationem. *Id. 4. Ver.* Dubitatione æstuare. *Plin. l. 27. c. 8.* Sine dubitatione lactucæ foliis similis. ¶ Dubitatio item est Figura sententiarum, cum Orator, aut Poeta quærit, an sibi dicendum sit, quid potissimum dicendum, unde incipiendum, ubi desinendum &c. *Quint. l. 9. c. 2.*
* Dubitative, dubitanter, ut Dubitative pronunciare. *Tert. de car. Chr. c. 23.*
Dubitativus, a, um, adject. ἐνδοιαστικός, ut dubitativa Conjunctio, sc. quæ dubitationi inservit, apud *Diomed. Grammatic.*
Dubitator, oris, m. ἀπορῶν, qui dubitat. *Tertul. adv. Hæret. c. 33.* Negatores, & dubitatores resurrectionis.
Dubitatus, o. 1. 2. ἀπορηθεὶς, partic. a dubito. *Ovid. 2. Met. v. 20.* Venit, & intravit dubitati tecta parentis.
Dubito, as, avi, atum, n. 1. *dubitare*, פקפק, תלה, ספק, Germ. *zvveifeln*, Gall. *douter*, Hisp. *dudar*, ἀπορέω, ἀμφιβάλλω, ἐνδοιάζω, ἀμηχανέω, dubius sum, freq. ab antiquo dubio. *Cic. 4. Acad.* Vinolenti dubitant, hæsitant, revocant se interdum. ¶ Sæpe post hoc verbum annectitur particula *quin*, præsertim apud *Cic.* ut *l. ult. ad Att. ep. ad Capiton.* Non dubito, quin misere. Et *Terent. Andr. 2. 4. 2.* Non dubitat, quin neges. ¶ Etiam sequente interrogatione. *Cic. pro Leg. Man. c. 15.* Et quisquam dubitabit, quin huic hoc tantum bellum transmittendum sit? ¶ Jungitur etiam cum an, utrum, num. *Cic. in Ver. 5.* Dubitare, utrum sit utilitas. ¶ Et cum ablat. cum præposit. *de*. *Cic. Fam. 13. epist. 46.* De tua erga me voluntate non dubitant. ¶ Et cum acc. communi. *Cic. lib. 1. Offic.* Intelligi potest, non solum id homines solere dubitare. ¶ Et cum infinito. *Nepos in Præfat.* Non dubito, fore plerosque &c. ¶ Sed cum regit infinitum præcedente *non*, fere significat, audere, *aver coraggio*. *Cic. Catil. 4. c. 5.* Non dubitat mandare Lentulum vinculis. ¶ Interdum ponitur pro cogitare, seu deliberare. Ita enim exponit *Servius* illud *Virg. Æn. 9. v. 190.* percipe porro Quid dubitem, & quæ nunc animo sententia surgat. ¶ Item pro ancipitem & dubium esse. *Liv. l. 21.* Si fortuna dubitavit, in prælio potius, quam fuga mortem opperere, h. e. si varia, & anceps erit. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Cic. ad Att. l. 4.* Sed utrum fronte, an mente, dubitatur. ¶ Et passive, ut *hoc dubitatur*, h. e. in dubium, & quæstionem venit. *Cic. Ver. 4.* Præsertim aliorum auctoritate confirmatum dubitabitur.
Dubium, ii, n. tamquam substantivum affertur a Calepino: sed omnia, quæ adducuntur exempla, adjectivum olent.
Dubius, o. 1. 2. *dubbioso*, תלוי, מספק, Ger. *zvveyffelhafftig*, Gal. *douteux*, Hisp. *dudoso*, ἀμφίβολος, incertus, hæsitans, a *duo*, & *via*, quasi sit, qui duas vias habet, & utram eligat, nescit. *Cic. pro L. Man.* Quæ cujusquam animum in hac causa dubium facere possit. ¶ Cœna dubia dicitur, cum tanta apponitur ciborum copia, ut cogaris dubitare, quid potissimum sumas. *Ter. Phor. 2. 2. 28.* Cœna dubia apponitur. Eadem ratione *Hor. l. 2. sat. 2. v. 77.* Vides ut pallidus omnis cœna desurgat dubia? ¶ Dies dubius. V. Dies. ¶ Dubia lux, h. e. crepusculum. *Sen. Hippolyt.* ¶ Dubia lanugo, cum incipit apparere. *Martial. l. 2.* ¶ Argentum dubium dicitur, de cujus pondere, & bonitate dubitatur. *Plaut. Epid. 5. 1. 40.* ¶ Interdum dubius accipitur pro periculoso. *Ter. Adel. 2. 2. 35.* Etiam de sorte nunc venio in dubium miser. h. e. in periculum, Sic *Sallust. Catil. c. 52.* Anima nostra in dubio est. ¶ Hinc etiam res dubiæ, h. e. adversæ, & cum periculis conjunctæ. *Plaut. Epid. 1. 2. 10.* Is amicus est, qui in re dubia juvat. ¶ Apud Rhet. Dubium genus est, cum habet in se causa & honestatis, & turpitudinis partem, ut ait *Auct. ad Her. l. 1.* Usurpatur hoc nomen sæpe sequente *quin*. *Cic. l. 3. de Or. c. 8.* Non dubium est, quin possit notare. ¶ Et cum præp. *de*. *Id. l. 11. Att. ep. 6.* De Pompej exitu mihi dubium nunquam fuit. ¶ Et cum genit. ut dubius animi, dubius vitæ. *Virg. 3. Georg. Ovid. 3. Trist. el. 3.* Dubius sententiæ. *Liv. l. 33. c. 25.* ¶ Cum infinito jungit *Manil. l. 4. v. 884.* An dubium est, habitare Deum sub corpore nostro? ¶ Sine dubio, *Ciceronis* est *l. 2. Fam. ep. 2.* Procul dubio, *Suetonii in Ner. c. 31.* ¶ Vocare in dubium aliquid, h. e. de aliqua re dubitare. *Liv. l. 3. c. 13. Cic. 2. de Orat. c. 34.*
* Ducalis, le, ἡγεμονικός, נגידי, ad ducem pertinens. Apud *Vopisc. in Aurel. c. 13.*
Ducaliter, כדרך נגיד, adverb. ducis more, *Sidon. l. 3. ep. 13.* Ducaliter antecessurus. Et *l. 8. ep. 6.* Ferunt, nullum rem militarem ducalius C. Cæsare administrasse.
Ducatio, onis, f. ducendi actio. *Tert. de Coron. Mil. c. 11.* Ducatio necessitatis. Al. tamen leg. *Advocatio*.
Ducator, m. 3. אלוף, ἡγεμὼν, dux, a *ducare*, pro ducere. *Ulp. lib. quemadmodum, §. si navis, ff. ad l. Aquil.* Aut in gubernatorem, aut in ducatorem actionem competere damni injuriæ Alphenus ait.
Ducatrix, icis, f. quæ ducit. *Apul. de dog. Plat. l. 2. post princ.* Vitiorum ducatrices iracundia, & libido.
Ducatus, us, m. 4. ἀγωγὴ, מנהג, ductus, actio ducendi, a ducare. *Suet. in Tib. c. 19.* In omni ducatu expertissimo. ¶ Item ducis dignitas, præfectura, imperium militare, *capitaniato*, ἡγεμονία. *Suet. in Ner. c. 35.* Quia ferebatur ducatus, & imperia ludere.
Ducena, æ, f. 1. gradus, seu dignitas quædam. V. Centena.
Ducenarius, o. 1. 2. διακοσιοστὸς, מאתים, quod ducenta continet, ut Ducenaria pondera, ducentarum librarum. *Plin. l. 7. c. 20.*
Ducenarius, ii, m. διακοσίαρχος, *Suet. in Aug. c. 32.* Ad tres Judicum decurias quartam addixit ex inferiore censu, quæ Ducenariorum vocaretur, hoc est eorum, qui ducena sestertia in censum profiterentur, non, ut Equites, quadringena. *Id. in Claud. c. 24.* Ornamenta consularia etiam procuratoribus ducenariis indulsit. Ubi ex *Dione* docent *Casaub. & Torrent.* Ducenarios dictos propter stipendium, quod ex procuratione in ducentis sestertiis accipiebant. h. e. a numero pecuniæ sibi commissæ. ¶ Fuisse autem gradum quemdam dignitatis, colligimus etiam ex *Euseb. l. 7.* ubi de Samosateno loquens, ait: καὶ ὑπερῆδε κοσμικὰ ἀξιώματα ὑποδυόμενος καὶ δουκηνάριος μᾶλλον, ἢ ἐπίσκοπος θέλων καλεῖσθαι. ¶ Aliis Ducenarius est, qui duabus militum centuriis præest. *Veget. l. 2. c. 8.*
Duceni, æ, a, מאתים, διακόσιοι, num. distributivum. Sed sæpius absolute usurpatur pro ducenti, *duecento*. *Liv. l. 9. cap. 19.* Censebantur ducena quinquagena millia capitum.
Ducentesimus, a, um, διακοσιοστός. Affertur ex *Sueton. Calig. cap. 16.* Sed dubia est lectio. ¶ Ducentesima, æ, f. vectigal, quo nummus pro singulis ducenis nummis penditur. *Tacit. Ann. 2. c. 42.* Fructibus provinciæ levari posse centesimæ vectigal professus, ducentesimam in posterum statuit.
Ducenti, æ, a, adject. numer. *duecento*, διακόσιοι, *Plin. l. 14. c. 4.* Durant adhuc vina ducentis fere annis.
Ducenties, adv. *dugento volte*, διακοσιάκις, bis centies. *Cic. 2. Phil. c. 16.* Amplius ducenties acceptum retuli.
Duco, is, duxi, ductum, a. 3. *condurre*, נהג, נהל, נחה, הוליך, Ger. *führen, leiten*, Gal. *conduire*, Hisp. *guiar*, ἄγω, ἡγέομαι, συμποδηγῶ, ago. *Sen. epist. 107.* Fata volentem ducunt, nolentem trahunt. ¶ Quandoque significat allicere, delectatione quadam demulcere. *Cic. 2. Verr.* Si quis honore, aut gloria ducitur. ¶ Quandoque censere, indicare, existimare. *Cicer. 2. Fam.* Quæ ne tu quidem unquam timenda duxisti. *Idem pro Flac.* Si quis despicatui ducitur. ¶ Quandoque æstimare. *Cic. pro Arch.* Omnia pericula mortis, atque exsilii parvi esse ducenda. ¶ Quandoque attribuere, ascribere. *Cic. in Sall.* Quæ in historiis gloriæ mihi ducis. ¶ Quandoque accipere in uxorem. *Cic.* Duxit C. Albini filiam. *Id pro Sext.* Duxit uxorem optimi viri filiam C. Scipionis. ¶ Quandoque volvere, cogitare. *Virg. 6. Æn. v. 690.* Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum. ¶ Quandoque educere. *Virg. 12. Æn.* Et auxilium ducto mucrone petebat. ¶ Quandoque sumere, contrahere. *Virg. 9. Eccl.* Duceret apricis in collibus uva colorem. Sic ducere notam, apud *Horat.* ¶ Quandoque agere. *Virg. 4. Æn.* Nate Dea potes hoc sub casu ducere somnos? ¶ Quandoque struere, erigere. *Virg. 1. Æn.* Pars ducere muros, molirique arcem. ¶ Quandoque contrahere, crispare. *Mart. l. 1. epigr. 41.* Qui ducis vultus, & non legis ista libenter. ¶ Quandoque in longum protrahere. *Cic. Fam. l. 7. ep. 3.* Ducere bellum. ¶ Quandoque gerere, facere. *Virg. 9. Æneid.* Hi bellum assidue ducunt cum gente Latina. ¶ Quandoque ad supplicium ducere. *Suet. Calig. c. 27.* A calvo ad calvum duci imperavit. Habet & *Liv.* sæpe. *V. l. 6. c. 20.* ¶ In auctionibus quoque, cui mancipium addictum esset, dicebant, *ducas licet*. *Cic. l. 3. de Or. c. 63.* Quanti addictus? mille nummum: nihil adde, ducas licet. ¶ Quandoque accipitur pro accipere, consequi. *Ovid. 10. Met. v. 680.* Duxit sua præmia victor. ¶ Quandoque pro bibere, haurire. *Hor. l. 1. od. 17. v. 21.* Hic innocentis pocula Lesbii Duces sub umbra. ¶ Item pro fallere. *Ter. And. 4. 1. 20.* Etiam nunc me ducere istis dictis postulas. ¶ Item pro effingere. *Virg. 6. Æn. v. 848.* Ducere de marmore vultus. ¶ Ducere servo pugnum, est impingere. *Paul. JCtus leg. 4. de injur. & famos. libel.* ¶ Ducere lanam, est facere, seu nere. *Ovid. 4. Met. v. 33.* Hinc ducere carmen, apud eumdem *l. 5. Trist. eleg. 12. v. 63.* Nec possum, & cupio non nullos ducere versus. ¶ Ducere lateres, *fare, o stampar mattoni*, *Vitruv. l. 2. cap. 3.* h. e. lateres coquendos formare. ¶ Habet etiam obscenum sensum. *Plaut. Mostel. 1. 1. 35. & alibi.* ¶ Ducere se, est se conferre. *Id. Amph. 4. 3. 8.* Ad regem recta me ducam. ¶ Ducere familiam, h. e. caput esse, a venalium Servorum familia, in cujus capite meliores ponebantur. *Cic. Fam. 7. epist. 5.* Accedit, quod familiam ducit, &c. *Idem Phil. 6.* Lucius quidem frater ejus familiam ducit. Hinc Ducere classem, ducere exercitum, idest exercitui præesse. *Cæs. l. 1. B. G. c. 11.* Dicitur etiam, *ducere*, absolute. *Liv. l. 23.* Auctores erant quidam, ut protinus inde Cumas duceret, urbemque oppugnaret. ¶ Ducere rationem, *far i conti*. *Cic. Att. l. 8.* Duxi meam mecum rationem. ¶ Ducere rationem, id est, habere rationem. *Cic. pro Sext.* Dicebant, officii rationem

nem

nem in omni vita, non commodi esse ducendam. ¶ Ducere centesimas. V. in Centesimus. ¶ Ducere alvum. *Cels. l. 4. c. 40.* Oportet solvere alvum, si aliter non respondet, etiam ducere. h. e. sollicitare. ¶ Initium ducere, pro capere. *Cic. 2. Agr. c. 7.* Initium rerum, ac legum suarum hinc duxit. ¶ Ducere vitam, spiritum, *vivere*. *Cic. pro Leg. Manil. c. 12.* ¶ Ducere os, vitium oratoriæ pronunciationis, *menare il capo*. *Quint. l. 9. c. 4. & Cic. in Orat.* ¶ In modo imperat. facit *duc*. quam formam sequuntur alia tria verba, *dic*, *fac*, *fer*. *Plautus* tamen *duce* dixit ἀρχαϊκῶς, *Mostell. 1. 4. 10. Trinum. 2. 2. 103. Epid. 3. 3. 18.* Sic *dice*, pro *dic*, *Rud. 4. 3. 112.* *Face*, pro *fac*. *Aul. 2. 1. 30.* &c.
Ductabilitas, atis, f. videtur esse quædam animi imbecillitas, & nimia facilitas, qua quis se circumduci, & circumveniri ab alio patitur. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 526.* Eo plectuntur poetæ, quam suo vitio sæpius, ductabilitate nimia, &c.
Ductarie, adverb. ducendo, vel trahendo. *Plaut. in fragm. Frivolariæ.* Nave agere oportet, quod agas, non ductarie.
Ductarius, a, um, o. 1. 2. idem ac ductilis, ut Ductarius funis, qui per orbiculos trochleæ trajicitur, & inde ad ergatam. *Vitr. l. 10. c. 2. 3. & 5.*
Ducticius, a, um, adj. ductilis, ductarius, ut ducticium ferrum, *Quint. l. 6.*
Ductilis, le, n. 3. *che facilmente si guida dove si vuole*, מקשה, Ger. *leichtlich zu ziehen und zu leiten*, Gall. *aisé à mener, ou conduire*, Hisp. *el que se puede bolver*, εὐάγωγος, quod facile ducitur. *Plin. l. 34. c. 8.* In Cypro æs coronarium, & regulare est, utrumque ductile, idest, quod malleis obsequitur, attenuaturque in laminas. ¶ Ductilis scena dicebatur, cum tractis tabulatis hac, atque illac species picturæ interior videbatur. *Serv. in 3. Georg.*
Ductim, adverb. Apud *Plaut. Curc. 1. 2. 14.* Anus ebriosa ita vinum alloquitur: Invergere in me liquores tuos sine ductim. h. e. avide, ἀπνευστί, ut exponit *Priscian. una tirata*. ¶ Item ductu. *Col. l. 4. c. 52.* Major pars operis in vineam ductim potius, quam cæsim facienda est.
Ductio, onis, f. περιαγωγὴ, ducendi actio, ut ductio, & reductio rudentum, *Vitruv. l. 10. c. 19. Idem l. 1. c. 1.* Aquarum ductiones. h. e. deductiones, derivationes. *Cels. l. 4. c. 17.* Alvi ductio, h. e. subductio.
Ductito, as, a. 1. περιάγω, sæpe circumduco. *Plaut. Rud. 2. 6. 26.* Venales illic ductitavit. Adde *Epid. 3. 2. 15.* Exemplum *Terentii*, quod afferebatur, vide in Ducto. Sic enim legendum. ¶ Item æstimare. *Plaut. Pers. 4. 4. 85.* Omne ego pro nihilo esse ductito, quod fuit.
Ducto, as, avi, atum, a. 1. frequent. a duco, *menare in questa, e quella parte*, ἄγω, περιάγω, נהג, הוליך, sæpe duco, huc, & illuc duco. *Plaut. Capt. 3. 4. 109.* Dolis aliquem ductare. *Ter. Adel. 4. 7. 34.* Tu inter eas restim ductans saltabis. *Sallust. Catil. c. 18. & Jugurt. c. 38.* Ductare exercitum, quod *Quint. l. 8. c. 3.* reprehendit: *ductare* enim obscenum sensum habet. Hinc Ductare scortum, vel amicam, h. e. ad scortum accedere. *Plaut.* sæpe, & *Ter. Phorm. 3. 2. 15.*
Ductor, ris, m. 3. *condottiere*, שליש, מנהל, נגיד, פקיד, אלוף, Ger. *ein hauptmann*, Gal. *capitaine*, Hisp. *adalid*, ἡγεμὼν, στρατηγὸς, qui præest exercitui, dux belli, qui ordines in militia ducit. *Cic. 1. Tusc.* Non modo ductores nostri, sed universi exercitus ad non dubiam mortem concurrere. *Virg. 6. Æn.* Ductor classis.
Ductrix, icis, f. 3. *conduttrice*. *Leg. 1. §. 12. ff. de exerc. action.* navis quædam *vectorum ductrices* appellantur.
Ductus, us, ui, m. 4. *condotta*, פקידה, מנהג, Germ. *ein führung, leytung*, Gal. *conduite*, Hisp. *conduta*, ἀγωγὴ, ἡγεμονία, ductio. *Liv. l. 4.* Ductu Fabii nihil dignum memoratu actum. ¶ Item derivatio. *Cic. 2. de Leg.* Ductus vero aquarum, quos ibi tubos, & euripos vocant, qui non irriserit? ¶ Ductus oris, *lineamenti del volto*. ¶ Ductus litterarum sunt formæ, & apices litterarum, apud *Plin. l. 8. c. 38.*
Ductus, a, um, adj. *menato, condotto*, באמו. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Per quasdam ab intestino usque ad jecur ductas, & directas vias. *Idem de clar. Or.* Benevolentia ductus mihi tribuebat omnia. *Tac. Ann. 6. c. 2.* Viginti sorte dicti, *cavati a sorte*, *Plaut. Capt. 4. 2. 7.* Hic ille est senex ductus, cui verba data sunt. h. e. deceptus.
Dudum, adverb. *poco fa, pur ora*, עתה, הנה, Germ. *vorlengst*, Gal. *depuis peu*, Hisp. *poco*, πάλαι, ἄρτι, ἐπάγχος; nuper, modo, ex *diu*, & *dum*. *Valla* scripsit *l. 2. c. 34.* dici de exiguo tempore, ut spatium unius diei raro excedat. Sed etiam diem transcendit. *Ter. And.* Oro, Chreme, ut beneficium verbis initum dudum nunc re comprobes. *Cic. l. 11. Att. ep. 24.* Quæ dudum ad me scripsisti, ea sentio esse vera. *Ter. And. 5. 2. 9.* Modo introii. Si. Quasi ego, quam dudum, rogem, *quanto tempo sia*. *Plaut. Amph. 2. 2. 51.* Sic salutas, quasi dudum non videris, *come se or' ora non m' avessi veduto*.
* Duella, æ, f. *un terzo d' oncia*, duæ sextulæ. *Rhem. Fann. de pond. & mens.* Sextula cum dupla est, veteres dixere duellam.
Duellator, m. 3. idem ac bellator, a *duellum*, bellum. *Plaut. Capt. prol.* Domi duellique duellatores optimi.
Duellicus, o. 1. 2. bellicus. *Lucr. l. 2. v. 660.* Equorum duellica proles. *Plaut. Epid. 3. 4. 14.* Quem memorant arte duellica divitias magnas sibi adeptum.
Duellis, com. 3. hostis, a *duellum*, *Arnob. l. 1.* Duelles cum pereunt.
Duellona, f. 1. Bellona. *Var. l. 4. de L. L. c. 10.*
Duellum, n. 2. *guerra*, קרב, מלחמה, πόλεμος, idem ac bellum. Veteres enim *du* ponebant pro *b*. Sic legitur *duenum* pro *bonum*, & *duis* pro *bis*, ut ait *Cic. in Or. c. 45.* V. etiam *Quintil. l. 1. c. 4. Hor. l. 1. epist. 2. v. 7.* Græcia barbariæ lento collisa duello. *Cic. l. 2. de Leg. c. 18.* Æs atque ferrum duelli instrumenta. *Plaut. Asin. 3. 2. 13.* Quæ domi, duellique fecisti.
Duellus, a, um, diem quod bellus, apud Veteres. *Nævius* apud *Quint. l. 1. c. 4. & Titinn.* apud *Non. c. 3. n. 117.*
Duenus, o. 1. 2. idem ac bonus, idest bonus. V. *duonus*.
Duicensus, o. 1. 2. bis census, seu census cum altero. h. e. cum filio, a duis, bis. *Fest.*
Duidens, f. 3. hostia bidens. *Fest.*
Duigæ, idem quod bigæ apud Veteres. *Varr. l. 7. L. L.*
Duini, idem quod bini, apud Veteres. *Varr. l. 7. L. L.*
Duint, antiqui dixere, pro *dent*, vel *dederint*. *Ter. And.* At tibi Di dignum factis exitium duint. *Tac. Annal. 4. c. 38.* Ut mihi quietam mentem duint.
Duis, adv. antiq. bis. *Cic. in Or. c. 45.* Ut duellum bellum, & duis bis. ¶ Est item verbum, pro *des*, vel *dederit*. *Plaut. Capt.* Libellam pro eo argenti ne duis.
* Duitæ, arum, m. δυῖται, Marcionis Sectatores, qui duos esse deos docebant. *Prud. in præf. Hamart. v. 37.* Docet Duitas discrepare a Spiritu.
* Duitas, atis, f. δυὰς, numerus duorum *Labeo* apud *Jabolen. Dig. l. ult. t. penult. l. 242.*
* Duitor, pro *dator* vel *detur*, imperat. verbi *duo* pro do. *In XX. Tab.* apud *Plin. l. 21. c. 3.* Virtutis ergo duitor ei. Al. al. leg.
Dulcacidus, a, um, o. 1. 2. quod mixtum quemdam saporem habet ex dulci, & acido. *Q. Seren. Sammonic. de Med. c. 12.* Crudaque dulcacido miscebis rapa liquori. Adde *c. 34.*
* Dulcator, oris, m. qui dulcat, *addolcitore*. *Paul. Nolan. carm. 23. Nat. 8. Fel. v. 237.* Dulcator fontis amari.
Dulcatus, a, um, adj. *addolcito*, ממותק, γλυκανθεὶς, dulcis factus. *Sidon. Carm. 2. v. 103.* Ferunt exorto flumina melle Dulcatis cunctata vadis.
Dulce, adverb. *dolcemente*, מתוק, Ger. *süssiglich*, Gal. *doucement*, Hisp. *dolcemente*, γλυκερῶς. *Plaut. Mil. 2. 2. 58.* Hercle astitit & dulce, & comœdice, Al. leg. *dulice*. *Cic. in Brut. c. 19.* Tum Historia quædam scripta dulcissime. *Prudent. Cathem. 5. v. 95.* Lignum est, quo sapiunt aspera dulcius. *Prop. l. 2. el. 2.* Et volucres nulla dulcius arte canant.
Dulcedo, f. 3. *dolcezza* מתוק, Germ. *süssigheit*, Gal. *douceur*, Hisp. *dulcura, dulcor*, γλυκύτης. *Cic. 5. de Or. c. 40.* Dulcedo orationis. Et *ad Brut. ep. 16.* Vivendi dulcedo. *Idem pro Arch.* Dulcedine gloriæ commoveri.
Dulcesco, is, ulcui, n. 3. *addolcirsi*, מתק, Ger. *süss vverden*, Gal. *s'adoucir*, Hisp. *endulcerse*, γλυκαίνομαι, dulcis fio. *Cic. de Sen. 15.* Primo est præacerba gustui, deinde maturata dulcescit. *Paulin. ad Nicetam, v. 30.* unde misso dulcuit ligno.
Dulcia, orum, n. 2. placentæ dulces. *Lamprid. Heliog. c. 27.* Dulciarios, & lactarios tales habuit, ut illi modo de dulciis, modo de lactariis exhiberent. Et infra. Alia de pomis, alia de dulciis, alia de opere lactario.
Dulciarius, ii, m. 2. qui panes, & mellita concinnat edulia. *Lampr. Heliog. c. 1.* Dulciarios habuit, qui de dulcibus exhiberent, quæcumque coqui de diversis eduliis exhibuissent. *In Martial. 14. lemmate epigr. 222.* Dulciarius pistor.
Dulciculus, a, um, o. 1. 2. dim. a dulci. *Cic. 3. Tusc. c. 19.* Demus scutellam dulciculæ potionis.
Dulcifer, a, um, adj. dulcis. *Plaut. Pseud. 5. 1. 18.* Cantharum dulciferum propinare.
Dulcifluus, a, um, o. 1. 2. γλυκύρροος, quod dulciter fluit. *Dracont. Hexam. v. 49.* Dulciflui fontes.
* Dulciloquus, ἡδυεπής, dulcia loquens. *Auson. Edyll. ult. v. 4.*
Dulcimodus, a, um, adject. dulcisonus. *Prudent. Psychomm. v. 666.* resultant Mystica dulcimodis Virtutum carmina psalmis.
Dulcinervis, e, adject. ut dulcinervis arcus, apud *Martian. Capell. l. 9.*
Dulcio, i, ire, n. 4. idem ac dulcesco. *Lucr. l. 2. v. 473.* Humor dulcit, sibi per terras crebrius idem Percolatur.
* Dulciola, orum, n. crustula, parvæ placentæ. *Apul. Met. l. 4.*
Dulcioreloquus, a, um, adject. qui dulci ore loquitur. Ita *Næv.* Nestorem dixit, apud *Gel. l. 19. c. 7.*
Dulcis, ce, o. 3. *dolce, soave*, מתוק, Ger. *süss*, Gal. *doux*, Hisp. *dulce*, γλυκὺς, γλυκερὸς, suavis, ab antiquo delicis, quia delicit, h. e. allicit, delectat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sentit igitur calida, & frigida, dulcia, & amara. *Ov. 3. Met. v. 796.* Matura dulcior uva. ¶ Translate jucundus. *Cic. Att. l. 5. ep. 13.* Dulcissima epistola. ¶ Item formosus, eo enim sensu videtur *Hor. l. 4. od. 1.* Cupidines dulces vocare. Et *Stat. in Epithal. Stellæ, v. 154.* Mihi dulcis imago Prosiluit.
Dulcisonus, a, um, adj. γλυκύφωνος, dulce sonans. *Sidon. Carm. 6. v. 5.* Dulcisonum quatitur fidibus dum pectine murmur.
Dulcitas, tis, f. 3. idem ac dulcedo. *Accius apud Non. c. 2. n. 215.* Dulcitas conspirantis animæ. *Apul. de Mund.* Dulcitas fici.
Dulciter, adv. idem ac dulce. *Cic. 2. de Fin.* Quæ sensus dulciter, ac jucunde movet.
Dulcitudo, nis, f. 3. idem ac dulcedo. *Cic. 3. de Or. c. 25.* Quique dulcitudine præter cæteros sensus commovetur.
Dulco, as, a. 1. *addolcire*, המתיק, Ger. *süss machen*, Gall. *adoucir*, Hisp. *endolcar, dulcorar*, γλυκαίνω, dulce efficio. *Sidon. Apoll. l. 5. ep. 4.* Offensæ amaritudinem politis affatibus dulcare non desinant.
Dulcor, oris, m. idem quod dulcedo. *Ter. adv. Marcion. l. 3. c. 5.* Montes distillaturi dulcorem.
Dulcoro, as, a. 1. *raddolcire*, γλυκαίνω, dulcem reddo. *Hieron. ep. 22.* ad *Eustoch. de custod. Virginit. sect. 9.* Dulcorare amaritudinem.
Dulice, adverb. δουλικῶς, serviliter. *Plaut. Mil. 2. 2. 58.* Astitit dulice, & comœdice. Alii leg. *dulce*.
Dulchium, n. 2. δουλίχιον, ins. maris Jonii, una Echinadum, contra ostia Acheloi flu. non procul ab Ithaca. Hic Ulysses habitasse, vel imperasse fertur.
Dulichius, a, um, adj. ad Dulichium pertinens. *Virg. Ecl. 6. v. 75.* Dulichias vexasse rates: h. e. Ithacenses. Ipse etiam Ulysses Dulichius cognominatus est. V. Dulichium.
Dum, *mentre che, fin che*, כי, אשר, עד, ὅταν, μεταξὺ, Ger. *dievveil, biss das*, Gal. *pendant que, jusqu', à ce que*, Hisp. *mientras que, hasta que*, adv. temporis, & modo pro *quando* ponitur. *Plin. l. 7. c. 53.* Nullis evidentibus causis obiere, dum calceantur matutino duo Cæsares. ¶ Modo pro *donec*. *Ter. in Eun.* Exspectabo, dum veniat. *Nepos Pausan. c. 3.* Exspectandum, dum se res ipsa aperiret. ¶ Est etiam conjunctio, & significat *modo*, vel *dummodo*. *Sallust. in Catil.* Neque id quibus modis assequeretur, dum sibi Regnum pararet, quicquam pensi habebat. ¶ Interdum est syllabica adjectio, & conjungitur cum *Ades, age, modo, taxat*, ut *Adesdum, agedum, dummodo, dumtaxat*. *Ter. And.* Adesdum; paucis te volo. Cetera V. suis locis. ¶ Eleganter ei præponitur alia particula, ut vix, tantisper, ne. *Ter. Heaut. 1. 1. 54.* Ego te meum dici tantisper volo, dum quod te dignum est, facis. *Liv. l. 28. c. 14.* Vix dum satis certa luce. *Ter. Heaut. 3. 1. 44.* Sufferre nunquam ejus sumptus queat, nedum tu possis. ¶ *Nihil dum*. h. e. nihil adhuc. *Liv. l. 24. c. 20.* Simulata lenitas nihil dum profuerat. ¶ *Necdum*, non adhuc. *Id. l. 21. c. 6.* Legatione decreta, necdum missa. ¶ Aliquando verbis ipsis, & nominibus etiam adjungitur, & vim quamdam habet velut excitantis. *Sen. Med. v. 987.* Perage dum facinus manu. *Plaut. Mil. 1. 2.* Mane dum. *Id. Trinum. 1. 2. 109.* Circumspice dum. Sic, quod dum? &, qui dum? pro cur. *Plaut. Men. 1. 2. & Amph. 4. 2. 13.* ¶ *Dum ne*, dummodo ne. *Brut. Cic. l. 11. Fam. epist. 10.* Interpellent me, quominus honoratus sim, dum ne interpellent, quominus Resp. a me administrari possit. ¶ Eodem sensu, dum quidem ne, dixit *Plaut. Aul. 2. 2. 34.*
Dumalis, le, adj. ad dumum pertinens. *Martian. Capel. l. 3.* Dumalibus hirta setis.
Dumectum, n. 2. idem ac dumetum, apud vet. *Fest.*
Dumesco, is, q. d. dumus fio, vel dumis obducor. *Diomed. Grammat. l. 1.*
Dumetum, ti, n. 2. *spineto*, Ger. *ein ort voll dornen, hecken*, Gal. *buisson, touffe de bois epineux*, Hisp. *espinal*, ἀκανθὼν, locus dumis, idest spinis obsitus, a dumiectum. *Cic. 5. Tusc.* Septum undique, & vestitum vepribus, & dumetis.
Dumicetum, n. 2. idem ac dumetum, apud vet. *Fest.*
Dumicola, æ, qui in dumis degit. *Avien. Perieg. v. 895.* Dumicolas Avienos.
Dummodo, adv. *purchè*, modo. *Cic. 3. Off. c. 21.* Dummodo potentiam consequantur.
Dumosus, a, um, *spinoso*, ἀκανθώδης, spinosus, vepribus plenus, frondosus. *Virg. 1. Ecl.* Dumosa pendere procul de rupe.
Dumus, m. 2. *spino, dumo*, שמיר, קוץ, סנה, Ger. *hecke*, Gal. *buisson*, Hisp. *espinal, brena*, βάτος, omnis spina. *Cic. 5. Tusc.* Animadverti columellam non multum e dumis eminentem. *Virg. Æn. 9. v. 382.* Silva horrida dumis.
Dumtaxat, adv. *solamente*, רק, Germ. *allein, sonderlich* Gal. *seulement*, Hisp. *solamente*, γοῦν, solum. *Cic. pro Dejot.* Quod ipsum etsi non iniquum est in tuo dumtaxat periculo. ¶ Interdum habet ante se negationem, post se *sed etiam*, aut *verum etiam*. *Liv. l. 46.* Nec animum nobis dumtaxat fidelem, ac bonum præstitit, sed omnibus interfuit bellis, quæ gessimus. * ¶ Pro certe quidem. *Cic. 5. Att. epist. 10.* Me Athenæ delectarunt: urbs dumtaxat, & urbis ornamentum. ¶ Pro dummodo. *Senec. ep. 58.* Morbum morte non fugiam, dumtaxat sanabilem, nec officientem omnino. ¶ Pro saltem. *Cic. l. 1. Orat. c. 58.* Ad hoc dumtaxat, nec in nostra propria peregrini esse videantur. Adde *Ulp. Dig. l. ult. t. penult. 202.*
Duo, æ, o. *due*, שנים, Ger. *zvvo, zvvey*, Gal. *deux*, Hisp. *dos*, δύο, Attice δύω, nomen numerale num. pl. a Græca voce, quæ allata est. ¶ *Duo*, & *ambo* gen. & acc. per 2. decl. proferunt, dat. & abl. per 3. Sed in genitivo frequens est syncopa *duum*, pro *duorum*. Et accusativus masculinorum quandoque similis est nominativo, proferturque in *o*, more Græco. *Virg. 11. Æn.* Si duo præterea tales Idæa tulisset terra viros. *Var. l. 1. R. R. c. 18.* Duo villicos habent. Adde *Liv. l. 35. c. 3.* & *Cenotaph. P. C. Cæsaris*, ubi habetur *duo* viros creare. ¶ *Dua* pro duo, V. supra suo loco. ¶ Duum pro duorum. *Cic. Fam. 12. 15.*
Duo, is, pro do, das, dicebant Veteres. V. Duint.
* Duodecimvir. *Vet. Lap.* apud *Fabret. c. 10. p. 720. n. 419.* ¶ Sic Duodecimviro, apud *Murat. p. 1024. n. 1.*
Duodecennis, e, adj. & contract. Duodennis, qui duodecim annos habet. *Sulpic. Serv. Dial. 3. c. 2.* Duodecennem ab utero mutam puellam. Et *dial. 1. cap. 10.* Puer duodennis. Ita enim reperiri etiam in MSS. monet *Jo. Vorstius*.
Duodecies, *dodici volte*, δωδεκάκις, adverb. numeri. *Liv. lib. 38. cap. 28.* Tiberis duodecies Campum Martium, planaque Urbis inundavit.
Duodecim, *dodici*, δώδεκα, nom. num. *Cic. 3. de Leg. cap. 23.* Discebamus enim pueri duodecim.
Duodecimo, adv. *la duodecima volta*. *Capitol. in Pio, c. 1.* Flavio Domitiano duodecimo & Corn. Dolabella Coss.
Duodecimus, o. 1. 2. *duodecimo*, δωδέκατος, num. ordinis, a duodecim. *Cæs. l. 2. B. G. c. 23.* Duodecima legio. Et *c. 2.* Duodecimo die.
Duodemillesimus, a, um, adj. διχίλιοι δυοῖν δεόντοιν, nongentesimus nonagesimus octavus. *Proculus JCtus 1. 80.* Ex duodemillesimis partibus socius.
Duodenarius, o. 1. 2. quod duodecim continet, a duodenus. *Var. l. 4. L. L. cap. 4.* Multa antiqui duodenario numero finiebant.
Duodenus, o. 1. 2. *a dodici a dodici*, num. distrib. a duodecim. *Cæs. 5. B. G.* Uxores habent deni, duodenique inter se communes. ¶ Sæpe accipitur pro duodecim sine distributione. *Virg. 3. Georg. v. 232.* Orbem per duodena regit mundi Sol aureus astra. Adde *Pl. l. 11. c. 15.*
Duodennis, V. Duodecennis.
Duodenonaginta, *ottantotto*. *Pl. l. 3. c. 16.*
Duodeoctoginta, *settantotto*. *Pl. l. 3. c. 5.*
Duodequadrageni, æ, a, duodequadraginta. *Pl. l. 36. c. 1.* Duodequadrageni pedes.
Duodequadragesimus, a, um, adj. trigesimus octavus. *Liv. l. 1. c. 50.* Duodequadragesimo ferme anno.
Duodequadraginta, trigintaocto. *Cic. 5. Tusc.*
Duodequinquageni, æ, a, duodequinquaginta. *Pl. l. 36. c. 8.*

Duodequinquagesimus, a, um, idest, quadragesimus octavus. Cic. in Brut. c. 44.

Duodequinquaginta, quadraginta octo. Colum. l. 11. c. 5.

Duodesexagesimus, a, um, adject. quinquagesimus octavus. Vellej. l. 2. c. 53.

Duodesexaginta, cinquant' otto, quinquaginta & octo. Plin. 11. 9. Duodesexaginta annis nihil agere.

Duodetricies, adv. ventotto volte. Cic. 3. c. 70.

Duodetrigesimus, vel Duodetricesimus, a, um, adject. vigesimus octavus. Var. apud Gel. l. 3. c. 10.

Duodetriginta, viginti octo. Varr. l. 1. R. R. c. 1.

Duodeviceni, æ, a, adject. distribut. decem & octo. Liv. l. 21. c. 41. Duodevicenis denariis.

Duodevicesimus, a, um, adject. decimus octavus, decimottavo, ut duodevicesima legio, Tac. l. 1. hist. c. 55.

Duodeviginti, diciotto, nom. num. decem & octo. Liv. l. 30. c. 18. Signa militaria duodeviginti capta.

Duoetvicesimani, dicti sunt milites legionis vigesimæ secundæ, apud Tac. 1. hist. c. 55.

Duoetvicesimus, a, um, adject. vicesimus secundus. Gel. l. 5. c. 4. Duodevicesimo anno, postquam Galli Romam ceperunt.

Duonus, a, um, o. 1. 2. idem ac bonus, apud vet. Fest.

* Duovir. V. Duumvir.

Dupla, æ, f. 1. idem quod Duplum. Var. de L. L. V. JCtos.

Duplaris, re, o. 3. διπλοῦς, כפול, quod duplum continet. Duplares milites in veteri militia dicebantur, qui torque aureo ob virtutem donati duplam annonam accipiebant amplius, quam cæteri, quemadmodum Simplarii, qui annonam simplam accipiebant, præter eam, quæ in singula militum capita distribuebatur. Veget. l. 2. Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.

Duplatio, onis, f. duplex pœna, apud JCtos. Vide l. 31. ff. de nox. action.

Duplex, duplicis, o. 3. doppio, כפול, משנה, Ger. zvveifach, Gal. double, Hisp. doble, doblado, διπλοῦς, cujus duæ sunt partes, a duo, & plico, idest, a duabus plicis. Virg. 1. Æn. Duplicem gemmis, auroque coronam. Colum. l. 1. cap. 8. Duplicia (ferramenta) quam numerus servorum exigit, reposita custodiat. Pl. 19. 1. Ideo duplex quam ceteris pretium, il doppio di più degli altri. ¶ Nonnunquam etiam pro duobus accipitur, due. Cic. 1. Tusc. Disseruit duas esse vias, duplicesque cursus animorum e corpore discedentium. ¶ Duplices, triplices, &c. porticus dicuntur, in quibus ordines columnarum duplicati, triplicati, &c. sunt. Vitr. l. 5. In duplici palæstrarum porticu. ¶ Duplicem pannum, pro crasso, & villoso dixit Hor. l. 1. ep. 17.

Duplicarii, vel dupliciarii, m. 2. soldati, che hanno doppia paga, διμοιρῖται, milites erant, qui duplum accipiebant stipendium. Liv. lib. 2. c. 59. Ad hoc centuriones, duplicariosque virgis cæsos securi percutiebat.

Duplicatio, f. il raddoppiare, διπλασιασμός. Sen. l. 4. Quæst. nat. c. 8. Radiorum duplicatio proxima quæque terris calefacit.

Duplicato, adverb. duplicatamente, כפול, כפלים, δίχα. Plin. l. 2. c. 17. Saturni, & Jovis stellæ duplicato digrediuntur.

Duplicator, oris, m. qui duplicat. Sidon. l. 3. ep. 13. Sinistrarum opinionum duplicatores.

Duplicatus, a, um, adject. raddoppiato, משנה, כפול, διπλωθείς. Cic. pro Dom. c. 35. Duplicata gloria discedere. ¶ Significat etiam, auctum, accresciuto. V. Duplico. ¶ Item incurvatum, ut duplicatum frigore corpus. Valer. Max. l. 5. c. 1.

Duplicitas, atis, f. doppiezza, δίπλωσις, duplicatio, ut duplicitas aurium, Lact. de Opif. Dei c. 8.

Dupliciter, adv. doppiamente, כפלים, Ger. zvveyffaltiglich, zvveymahl, Gal. doublement, Hisp. doblamente, διττῶς, duobus modis. Cic. l. 9. Fam. ep. 20. Dupliciter delectatus sum tuis litteris.

Duplico, as, a. 1. raddoppiare, כפל, שנה, Ger. doppeln, zvveyfach machen, Gall. doubler, Hisp. doblar, duplicar, διπλόω, διπλασιάζω, duplicem facio, gemino. Cic. 1. de nat. Deor. c. 22. Cum sæpius duplicaret numerum dierum. ¶ Ponitur & pro augere, accrescere. Virg. in Bucol. Ecl. 2. v. 67. Et Sol crescentes decedens duplicat umbras. ¶ Ponitur & pro incurvare. V. Duplicatus.

Duplio, onis, m. 3. idem ac duplus, apud vet. Fest. Hinc in leg. XII. Tab. Duplionis pœnam subire. V. Rosin. Antiq. Rom. l. 8. Plin. l. 18. c. 3. Noxamve, duplionemve Prætoris arbitratu decerni.

Duplo, as, avi, atum, a. 1. raddoppiare. Leg. 14. ff. de serv. corrupt. & l. 20. ff. de liber. causa.

* Duploma, V. Diploma.

Duplum, dupli, n. 2. doppio, משנה, כפל, τὸ διπλάσιον, Ger. zvveyffeltig, gedoppelt, Gal. double, Hisp. doble. Cic. 3. Off. Quæ qui inficiatus esset, dupli pœnam subiret. Id. pro Flac. c. 21. Frater meus pro sua æquitate decrevit, ut si judicatum negaret, in duplum iret, cadesse in doppia pena, pagasse il doppio.

Duplus, a, um, o. 1. 2. doppio, משנה, Germ. doppelt, Gall. double, Hisp. doble, διπλάσιος, bis tantus, a διπλοῦς. Cic. de Univ. cap. 7. Secundam autem primæ partis duplam.

Dupondius. V. Dipondius.

Durabilis, le, o. 3. durabile, ἰσχυρός, ἔμμονος, Ger. langvvirig, mehrhafft, Gall. de durée, Hisp. durable, quod durare potest. Ovid. Heroid. ep. 4. v. 89. Quod caret alterna requie, durabile non est.

Durabilitas, atis, f. 3. durevolezza, μονή. Pallad. l. 1. c. 36. l. 12. c. 7. Durabilitate præcipua esse.

Duracinus, o. 1. 2. δωράκινος, קשה, quod durum aliquid habet, a durus. Nam cinus est productio vocis. Sic Duracina persica, persichi, che non si spiccano dall' osso, vel quæ dura carne sunt. Plin. l. 15. c. 12. Sed persicorum palma duracinis. ¶ Duracinæ uvæ dicuntur, quæ duram, & firmam corticem habent, a duritie corticis, vel a duris acinis. Plin. l. 4. c. 1. Uva non aliunde gratior callo, ut inde possit invenisse nomen duracina. Adde Suet. Aug. c. 76.

Duramen, n. 3. ramo della vite, σκλήρωμα, Ger. das hart holtz, Gall. le bras ou le sep de la vigne, Hisp. tallo de vid, brachium vitis. Col. l. 5. c. 22. Cujus longitudinis sint duramina. ¶ Item induratio. Lucret. l. 6. v. 429. Et vis magna geli, magnum duramen aquarum.

Duramentum, n. 2. brachium vitis, idem ac duramen. Col. l. 5. c. 21. Quaternitas, brachiis, quæ duramenta quidam vocant. Adde l. 4. c. 22. ¶ Item firmitas, confirmatio, forza, fermezza. Sen. de tranquil. cap. 1. Dives, teneræ esse virtutum principia, tempore ipsis duramentum, & robur accedere.

Durateus, a, um, o. 1. 2. di legno, δουράτεος, δούριος, ligneus, a δοῦρον, lignum. Lucr. l. 1. v. 746. Nec cum durateus Trojanus Pergama partu inflammasset equus nocturno Grajugenarum.

Durator, oris, m. qui durat, solidat, confirmat. Pacat. in Paneg. Theodos. cap. 33. Ingentium corporum durator Ister.

Duratrix, icis, f. quæ durat, seu durare facit, ut duratrix firmitas, Pl. l. 14. c. 1.

Duratus, a, um, adject. induratus, indurato, σκληρωθείς, Ovid. 4. de Pont. ep. 9. v. 85. Duratus frigore pontus. ¶ Translate Luc. l. 5. v. 798. Mens durata malis. Liv. l. 7. Duratus malis, laboribus, usu armorum.

Dure, adverb. בקשי, Ger. hartiglich, Gall. durement, Hisp. duramente, σκληρῶς, solide, firmiter, & translate est aspere, acerbe, crudeliter, Cic. Att. l. 1. ep. 1. Durius accipere hoc mihi visus est, quam vellem. Hor. l. 2. ep. 1. v. 66. Si quædam nimis antique, si pleraque dure Dicere credit eos. Cic. pro Lig. c. 6. Durius appellare. Tertull. de Pudic. c. 1. Durissime infamantes.

Duresco, is, durui, n. 3. indurirsi, קשה, σκληρύνομαι, durus fio. Cic. 2. de nat. Deor. Itaque & Aquilonibus, reliquisque frigoribus adjectis durescit humor. Virg. Ecl. 8. v. 80. Limus ut hic durescit. Ov. Met. 2. Oraque duruerat. ¶ Translate Quintil. l. 2. c. 5. ad fin. In Gracchorum, & Catonis lectione durescere. h. e. duræ, & insuavi illorum dicendi rationi assuescere.

Dureta, æ, f. vas Hispani vocant, quo vel in balneis, vel domi, vel quovis alio loco sedentes lavantur. Suet. in Aug. c. 82. Contentus hoc erat, ut insidens ligneo solio, quod hispanico verbo Duretam vocabat, manus ad pedes alternis jactaret.

* Dureus. V. Durateus.

Duria, m. Doria, Doria, Doria Baltea, fl. Galliæ Subalpinæ, in Pedemontio, qui oritur ex Alpibus Grajis, al. Penninis, & per Salassos in Padum se exonerat, inter Clavasium ad Occ. & Crescentium ad Or. ¶ Duria minor, fl. ejusdem regionis, quæ oritur ex Alpibus Cottiis deinde Segusium rigat, & Avillianam, & vix dimidio milliario infra Taurinum in Padum fl. cadit.

Duricordia, æ, f. durities cordis, σκληροκαρδία. Tertul. advers. Marc. l. 5. c. 4. & 13.

Duricorius, o. 1. 2. che ha il cuojo duro, σκληρόδερμος, quod est duri corii, ut Ficus duricoriæ, quæ habent durum corticem. Macrob. l. 3. Satur. c. 20.

Duritas, atis, f. idem ac durities. Cic. in Or. Alii duritatem, & severitatem quamdam verbis, & orationis quasi mœstitiam sequuntur. Adde de Senect. c. 18.

Duriter, adverb. idem ac dure. Auth. ad Heren. Aut novis aut priscis verbis, aut duriter aliunde translatis. ¶ Secundum Donat. dure, & duriter inter se differunt, quod duriter ad laborem, dure ad sævitiam refertur; duriter in nos, dure in alterum aliquid facimus. Sed hæc differentia non est perpetua. Ter. Adel. 4. 5. 29. Factum a vobis duriter, immisericorditerque est. Verba sunt Æschini ad Mitionem patrem, quibus cum illo expostulat, quod ipse, & simulatus ille hospes Milesius nimis duriter consuluissent de virgine illa, & ejus amatore. Idem Adelph. 1. 1. Ruri agere vitam, parce, ac duriter se habere.

Duritia, æ, f. 1. & Durities, ei, f. 5. durezza, קשי, σκληρότης, firmitas, soliditas, a δοῦρον, lignum. Plin. l. 13. c. 9. Lignum intus grandis, firmæque duritiæ. Sueton. Ner. c. 34. Duritia alvi. Et in plur. Plin. l. 24. c. 6. Ammoniacum duritias emollit. ¶ Transfertur sæpe ad animum, & ponitur pro acerbitate & sævitia. Tac. 1. Hist. c. 23. Labores itinerum, inopia commeatuum, duritia imperii atrocius accipiebantur. Ter. Heaut. 3. 1. 25. Tum hoc timet, ne tua duritia antiqua illa etiam adaucta sit. ¶ Item pro quadam stupiditate, insensibilità. Cic. pro Dom. c. 39. An ego tantam aut animi duritiem habere, aut oculorum impudentiam possim, ut &c. ¶ Item pro patientia laborum, & aspera vivendi ratione. Plaut. Most. 1. 2. ad fin. Parsimonia, & duritia disciplinæ aliis eram. Sic Pl. Paneg. c. 82. Duritia corporum, & lacertorum. Senec. de Constant. Sap. c. 17. Si ille hoc potuit duritia oris, qui assiduis convitiis depudere didicerat. h. e. impudentia.

Durities. V. Duritia.

Duritudo, inis, f. Cato apud Gell. l. 17. c. 2. & apud Non. c. 2. n. 244. Duritudinem cum impudentia conjunxit.

Durius, o. 1. 2. δούριος, idest ac durateus, idest ligneus. Val. Flac. 2. Arg. Manet immotis nox duria fatis. Loquitur de ea nocte, qua durius equus a Trojanis exceptus, & in urbem admissus fuit. Sed aliqui dorica legunt, alii durica. Aurel. Vict. seu Ascon. Pad. in l. de Orig. Urbis Romæ, in princ. Et qua illud in secundo Æneidos, de enumeratione eorum, qui equo durio digrediebantur.

Duriunculus, o. 1. 2. dim. a durus, duretto. Plin. in Præfat. Permutatis prioribus syllabis duriusculum se fecit. Plin. alter l. 1. epist. 16. Inserit data opera duriusculos quosdam versus.

Duro, as, avi, atum, a. 1. far duro, הקשה, Ger. harten, hart machen, Gal. endurcir, Hisp. endurecer, σκληρύνω, durum facio, firmo, solido, a durus. Col. l. 6. cap. 37. Annicula mula montibus, aut feris locis pascitur, ut ungulas duret. Cæs. 6. B. G. c. 27. Hoc se labore durant adolescentes. ¶ Durare item fullo dicitur, cum vestem cogendo, & incretando duram efficit. Hinc apud Plaut. Asin. 5. 2. 57. cum afflicta dixisset Artemona, Non queo durare, idest pati: subjecit parasitus: Si non didicisti fulloniam, non est mirandum. ¶ Translate sumitur pro confirmare. Quintil. l. 1. Multa linguæ vitia, nisi primis eximuntur annis, inemendabili in posterum pravitate durantur. Interdum neutrum est pro tollerare, pati. Virg. 1. Æn. v. 211. Durate, & vosmet rebus servate secundis. ¶ Sed tamen in hac significatione quandoque jungitur accusativo maxime apud Poetas. Hor. l. 1. Carm. od. 14. Vix durare carinæ possunt imperiosius æquor. ¶ Item pro persistere, perseverare. Ter. Adel. Non hercle hic quidem durare quisquam, si sic fit, potest. Plin. l. 11. c. 54. Durasse & ultra undecimum plerosque, certum est. Vellej. l. 2. In longum fortissime pugnandi duravit constantia. Virg. 2. Georg. totidem durare per annos. Horat. l. 1. ep. 1. durare horam.

Durus, a, um, o. 1. 2. duro, קשה, Ger. hart, sterck, Gal. dur, Hisp. dura, σκληρός, quod est solidum, ac firmum, a δοῦρον, lignum. Virg. 4. Æn. Sed duris genuit te cautibus horrens Caucasus. Hor. l. 2. sat. 4. v. 27. Dura alvus. ¶ Per translationem capitur pro patiente, ac tolerante laborum. Virg. 2. Georg. Scipiadas duros bello. Et 6. Æn. v. 130. Gens dura, atque aspera cultu. ¶ Item pro aspero, sævo, crudeli. Cic. 7. Ver. Quis tam fuit illo tempore durus, & ferreus, quis tam inhumanus, præter unum te? &c. ¶ Durus ad studia, qui studiorum delectatione non capitur. Cic. pro Arch. c. 9. C. Mario, qui durior ad hæc studia videbatur, jucundus fuit. ¶ Sæpe durus ponitur pro noxio, aspero, ut casus durus, durum imperium, mors, pœna, servitus dura. Virg. Hor. Liv. Cic. pro Dom. c. 35. Durissima reip. tempora. Pl. l. 33. c. 4. Fames durissima. Sic durum acetum, pro acerrimo, Seren. Sammon. c. 4. & duram muriam, pro falsissima. Colum. dixit l. 12. c. 4. ¶ Os durum, h. e. impudens, Ter. Eun. 4. 7. 36. ¶ Aliquando ponitur pro rudi, & quod sine arte est: qua ratione Ovid. 3. Fast. v. 537. rusticorum choreas duras dixit, & Cic. l. 14. Att. ep. 20. S. Aug. Atilium Poetam durissimum appellat.

Dusius, m. 2. Damom, voce Gallica. l. 15. de Civ. c. 22.

Dusmosius, o. 1. 2. idem ac dumosus, apud vet. Liv. Andr. apud Fest. Dusmoso in loco.

Duumvir, viri, m. 2. δυάδαρχος, unus ex Magistratu Duumvirorum, a duo, & vir, quod duo viri in eo officio essent. ¶ Duumviri perduellionis Magistratus fuit duorum virorum, qui creabantur, ut judicarent, si quis in Rempub. se instar hostis gessisset. ¶ Duumviri capitales, vel parricidii illi erant, qui quæstionibus de homicidio præerant, & carceris reorum capitalium custodiam agebant. Progressu temporis unus additus est. Hinc Triumviri fuere appellati. Cic. in Or Differebant a Quæstoribus parricidii, sive rerum capitalium, quia hi de omnibus criminibus capitalibus judicabant. Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 18. ¶ Duumviri navales erant, qui classis ornandæ, reficiendæque causa creabantur. Liv. l. 9. & lib. 40. c. 42. ¶ Duumviri in Coloniis erat Magistratus fere par Consulibus, vel Prætoribus urbis Romæ. Cic. 2. Agr. Appellabantur Duumviri jure dicendo. In quibusdam Coloniis tres viri erant, in aliquibus quatuor. Hinc Triumviri, vel Quatuorviri dicebantur. Sigon. l. 2. c. 4. ¶ Duumviri Sacrorum erant, qui Oracula Sibyllina custodiebant, & interpretabantur, & sacrarum cæremoniarum antistites erant. Quoties prodigia magnos aliquos rerum eventus portendentia accidissent, Duumvirorum erat libros Sibyllinos inspicere, & interpretari, & lectisterniis ad pulvinaria Deorum factis, sacrificiis eos placare, ut illorum minas averterent. Scitis etiam P. R. interpretandis præerant. Aliquando etiam data illis est cura corrigendorum Fastorum. Primum duo creati sunt. Sed cum Plebs de suo quoque corpore creari Consules instaret, neque ad id satis haberet virium, obtinuit tandem, ut qui Duumviri sacrorum in eam diem creati fuissent, Decemviri crearentur, quinque ex Patribus electis, totidem ex Plebe. Quare ex Duumviris Decemviri appellari cœpti sunt. Denique ad Quindecemviros res devenit.

* Duumviralicius. Ad duumviros pertinens. In Tab. Conus. apud Fabret. p. 598. col. 2.

Duumvitalis, le, o. 3. δυαδαρχικός, quod ad Duumviratus munus pertinet, ut Vir Duumviralis est, qui aliquando Duumviratum gessit. Ulp. l. 1. ff. de albo scrib. Inter Duumvirales antiquissimus quisque prior.

Duumviralitas, atis, f. Dumviratus. Leg. 1. Cod. de nat. liber.

Duumviratus, us, m. 4. δυαδαρχία, dignitas Duumvirorum. Plin. l. 4. ep. 12. ad Sempron. Hunc agonem Trebonius in Duumviratu suo tollendum curavit.

Dux, ucis, comm. 3. duce, capitano, guida, מנהל, פקיד, שליש, נגיד, Germ. ein fihrer, Gal. capitaine, duc, Hisp. duque, capitan, ἀγωγός, ἀγωγεύς, ἡγεμών, qui, vel quæ ducit. Virg. 1. Æn. Dux fœmina facti. Cic. in Ver. Sed tunc inopes relicti a duce, præfectoque classis eumdem necessario cursum tenere cœperunt. Idem 2. Fam. ep. 6. Dux nobis & auctor opus est. ¶ Dux cum pro ductore exercitus sumitur, differt ab Imperatore. Nam imperator est, cui totius belli summa commissa est; Dux, cui peculiaris acies, vel res. Cic. 3. Offic. Attilius Regulus captus est duce Xantippo Lacedæmonio, imperatore autem patre Annibalis Amilcare.

D ANDE Y.

Dyas, adis, f. numerus binarius, δυάς. Macrob. l. 3. in Somn. Scip. c. 12.

Dynamis, is, f. 3. δύναμις, vox græca. Plaut. Pseud. 1. 2. 77. Dynamim olivi habent domi maximam. h. e. vim, seu copiam. Alii aliter legunt. V. Olivina.

Dynastes, stæ, m. 1. δυνάστης, dominus, primas, qui Magistratum gerit, vel judiciis præest, qui in civitate plurimum potest, a δύναμαι, possum, valeo. Cic. Att. l. 2. ep. 9. Erit cum dynastis in gratia.

Dyota. V. Diota.

Dypticum, i, n. vel melius diptychum, δίπτυχον, donarium, binæ tabellæ simul junctæ, in quibus fere donantium imagines sculptæ erant. Symmach. l. 5. ep. 14. & in Cod. Theodos. 15. 9. 1.

Dyr-

Dyrrhachinus, a, um, adject. ad Dyrrhachium pertinens. Cic. Att. l. 3. epist. 22. Quod mei studiosos habeo Dyrrachinos ad eos perrexi.

Dyrrhachëum, ii, Durazzo, Δυρράχιον, Macedoniæ civitas, & portus celebris, ad ostium fl. Argentaro, in mari Adriat. Dicta est etiam Epidannus. Cic. l. 14. Fam. ep. 1. Elegisse sibi exsilii locum Dyrrhachium.

Dysenteria, f. 1. flusso di sangue, מקור דם, Ger. die rohte ruhr, Gall. flux de sang, Hisp. camaras con sangre, δυσεντερία, intestinorum exulceratio, cum inflammatione, & excretione sanguinolenta ventrem torminibus exercens a δύς, quod difficultatem notat, & ἔντερον, intestinum. Cic. Fam. l. 7. ep. 26. Sane δυσεντερίαν pertimueram. ¶ Latinis literis scribitur a Plin. l. 22. c. 21. & alibi.

Dysentericus, a, um, adject. disenterico, בורדם, qui dysenteria laborat. Plin. l. 22. c. 25. Panicum in vino potum prodest dysentericis. ¶ Item ad dysenteriam pertinens, ut dysenterica passio. Pallad. l. 3. c. 31.

Dyseros, δύσερως, in amore infelix. Auson. epigr. 92. Suasisti, Venus ecce, duas dyseros ut amarem.

* Dyspepsia, æ, f. cattiva digestione, δυσπεψία, ægra ciborum concotio, cruditas, Cat. R. R. c. 127. Ad dyspepsiam & stranguriam mederi malum punicum.

Dysphoricus, a, um, δυσφορικός, infelix, Firmic. l. 8. c. 12. Disphorici, ac miseri infeliciter moriuntur.

Dyspnœa, f. 1. δύσπνοια, spirandi difficultas, difficoltà del respiro. Plin. lib. 26. c. 7. Dyspnœæ medetur centaurium majus.

Dyspnoicus, m. 2. δυσπνοϊκός, qui dyspnœa laborat. Plin. 24. c. 6. Ammoniacum prodest dyspnoicis, pleuriticis, &c.

Dysprophëxon, δυσπρόφερον, vitium sermonis, cum voces dictu asperæ adhibentur: ut persuastrices, præstigiatrices, atque inductrices tigres. Ita Martian. Capell. l. 5. pag. 167. Est autem Græca vox, a δύς male, & προφέρω profero.

Dysuria, f. 1. δυσουρία, difficultas, & suppressio urinæ, a δύς, quod notat difficultatem, & οὖρον, urina. Cic. græcis literis scripsit l. 10. Att. ep. 10. Δυσουρία tua mihi valde molesta.

Dysuriäcus, i, δυσουριακός, qui dysuria laborat. Jul. Firmic. l. 4. c. 8. Dysentericos, pleuriticos hydropicos, dysuriacos.

Dysuricus, o. 1. 2. quod ad dysuriam spectat. Cic. Fam. lib. 7. ep. 26. Epicurum tuum Stoici male accipiunt, quia dicat, δυσουρικὰ, καὶ δυσεντερικὰ πάθη, sibi molesta esse. Literis latinis non scribes antequam exemplum invenias.

DE LITERA E.

E Quinta Latinorum litera, & inter vocales secunda, a Veteribus interdum pro i usurpata fuit, ut here, pro heri, Vergilius, Deana, pro Virgilius, Diana &c. ¶ Transit in quibusdam verbis in a, ut Reor, ratus sum: In quibusdam in o, ut tego, toga. ¶ Variam fuisse rationem pronuntiandi per e, & per æ, satis testatur Var. qui l. 6. de L. L. scribit, alios dixisse sceptrum, alios scaptrum, partim Fænus, partim fenus. Posterioribus tamen temporibus hæc pronuntiandi ratio penitus amissa est. Hinc apud Auctores quosdam infimæ Latinitatis non solum E pro Æ scribebatur, sed etiam corripiebatur, ut heresis, sphera, apud Prudent. Erumna, apud Paulin. V. Rutgers. l. 3. var. lect. c. 5.

E, præpositio. V. Ex. eosdem enim usus habet, nisi quod e nunquam ante vocales adhibetur.

* Ea, per quel luogo, per là, per eum locum. Liv. l. 21. c. 32. transitum ea non esse.

Eale, fera est in Æthiopia, magnitudine equi fluviatilis, cauda elephantis. Plin. lib. 8. cap. 21.

Eanus, i, Janus, apud Macrob. l. 1. Saturn. c. 9.

Eapropter, idem quod propterea, vel quapropter, עלכן, διότι. Calpurn. Flac. declam. 26. Eapropter nimis fretus auxiliis Deorum. Solin. c. 35. Lignum attrectatum ferro sine mora emoritur: eapropter aut vitro, aut cultellis vulneratur.

Eapse, ea ipsa. Scip. Afr. apud Fest. Reque eapse bene meritus siem.

Earinus, a, um, ἐαρινός, adject. ab ἦρ, vel ἔαρ, ver, significat vernum, ut earinæ oves, apud Tertul. de habit. muliebr. c. 8.

Eatenus, adv. fin a tanto che, עד כי, Ger. also vveit, so lang, Gall. jusqu' à ce que, Hisp. hasta a tanto que, ἐφ' ὅσον, καθ' ὅσον, ταύτῃ, usque eo, vel ad eum modum, cui respondet quatenus, &c. Cajus de Institoria actione. Eatenus dabitur in eum actio, quatenus ex ea re locupletior factus est. Cic. 1. de Leg. Sed hoc civile quod vocant, eatenus exercuerunt, quoad populo præstare voluerunt. Idem de opt. gen. Orat. Verba persequens eatenus, ut ea non abhorreant a more nostro. Colum. l. 12. c. 9. Caules lactucæ ab imo depurgatos eatenus, qua tenera folia videbuntur. Suet. in Tib. Eatenus interveniebant, ne quid perperam fieret.

E ANTE B.

Ebacchor, aris, d. 1. valde bacchor. Affert Passeratius exemplum ex Lamprid. in Heliogab in hæc verba: Matris etiam Deum sacra accepit, & adeo ebacchatus est, ut &c. Verum præterquamquod codices quamplurimi habent, debacchatus, Salmasius ita legit: Matris etiam Deum sacra accepit, & tauroboliatus est, ut &c.

* Ebeninus, a, um, di ebano, ἐβένινος, qui est ex ebano, ut Ebenina ligna, Hieron. in Ezech. c. 27. v. 16.

Ebenus, i, f. vel ebenum, n. 2. ebeno, הבנים, ἔβενος, lignum intus nigrum, foris buxi aspectu, adeo solidum, & ponderosum, ut in aqua non superfluitet, a voce Græca allata. Nascitur in India, & in Meroe inf. Æthiopiæ. Virg. 2. Georg. Sola India nigrum fert ebenum. Plin. l. 6. c. 40. Spississima, ex omni materie, judicatus ebenus, & buxus. ¶ Scribitur & Hebenus.

Ebibitus, a, um, bevuto, bibendo exhaustus. Sidon. carm. 9. v. 39. Atque hunc, fluminibus satis profundis confestim ebibitis, adhuc sitisse.

Ebibo, is, bibi, itum, a. 3. שתה, ἐκπίνω, extra bibo, vel bibendo evacuo. Plaut. Curc. 1. 2. 65. Quæ mihi misero amanti ebibit sanguinem. Plin. l. 5. c. 15. Fluvius illæ ab lacu ebibitur, h. e. excipitur, & exhauritur. ¶ Ebibere imperium alicujus, pro oblivisci, translate Plaut. Amph. 2. 1. 84.

Ebito, as, exeo. Affert Pareus locum Plaut. Stich. 4. 2. 28. Sed non desunt optimi Codices, qui bites pro ebites exhibent.

Eblandior, iris, itus sum, d. 4. togliere per lusinghe, החליק, דבר על לב, Germ. mit schmeicheleyen bringen, Gall. impetrer par de douces paroles, Hisp. quitar por halagos, ἐκχαρίζομαι, est blanditiis aliquid impetrare, vel exprimere, extorquere. Cic. Att. l. 16. ep. 12. Enitere, elabora, vel potius eblandire, effice, ut &c.

Eblanditus, o. 1. 2. particip. ab eblandior. Reperitur passive pro eo, quod precibus, & blanditiis impetratum est. Cic. pro Planc. c. 4. Eblandita illa, non enucleata suffragia.

Ebolum, n. 2. Eubri, Ebol, Evoli, opp. Principatus cit. in R. Neap. Ducatus titulo clarum.

Eborarius, ii, m. artifex eboris, chi lavora in avorio. Leg. 1. Cod. de excus. Artif.

Eboratus. V. Ebaratus.

Eboreus, o. 1. 2. quod est ex ebore. Quint. l. 3. cap. 6. Cum in triumpho Cæsaris eborea oppida essent translata. h. e. imagines oppidorum ex ebore.

Ebria, æ, f. vas vinarium, ut ait Sosipater, a qua dictus est ebrius, & ebrietas. Charis. l. 3. scribit Hebria, alii Bria legendum censent.

Ebriacus, a, um, o. 1. 2. idem ac ebrius, apud vet. Plaut. Aul. in Fragm. Homo ebriacus somno sanari solet. V. Taubm.

Ebriamen, inis, n. μέθυσμα. Vertit Tertul. ex S. Script. l. de Jejun. c. 9. his verbis: De Samuele mater: Vinum, inquit, & ebriamen non bibet.

Ebrietas, f. 3. ebrietà, שכרון, Germ. truckenheit, verfoffenheit, Gall. enyvrement, Hisp. embriaguez, μέθη, status ebriosi, cum quis scilicet ebrius est. Plin. l. 30. c. 15. Ebrietatem arcet pecudum assus pulmo præsumtus.

Ebrio, as, avi, atum, a. 1. ebrium reddo, ubbriacare, השכיר, μεθύσκω. Macrob. l. 7. Satur. c. 6. Mulieres raro ebriantur.

Ebriolatus, a, um, adject. ebrius. Laber. apud Non. c. 2. 306. Ebriolati mentem hilarem accipiunt. Al. leg. ebriulati. Adde Plaut. in fragment. Aulul.

Ebriolus, a, dim. ab ebrius. Plaut. Cur. 2. 3. Tristes, atque ebrioli incedunt, Id. ibid. 1. 3. 36. Etiam me vocas, ebriola?

Ebriositas, f. 3. φιλοινία, propensio in ebrietatem. Cic. 4. Tusc. c. 12. Inter ebrietatem, & ebriositatem interest, aliudque est esse amotorem, aliud amantem.

Ebriosus, o. 1. 2. chi spesso è ubbriaco, שכור, Germ. ein vertrunckener und versoffener mensch, Gall. yvrogne, Hisp. borraccho, οἰνόφλυξ, qui sæpe fit ebrius. Cic. de Fato. Hunc scribunt ipsius familiares & ebriosum, & mulierosum fuisse. Senec. epist. 83. Plurimum interesse concedes inter ebrium & ebriosum: Potest & qui ebrius est, tunc primum esse, nec habere hoc vitium, & qui ebriosus est, sæpe extra ebrietatem esse. Catul. carm. 27. Posthumiæ ebriosa acina ebriosioris.

Ebriulo. V. Ebriolatus.

Ebrius, a, um, o. 1. 2. ebbro, ubbriaco, שכור, Germ. vvoll vveins, Gall. yvre, Hisp. embriago, μεθύων, qui nimio potu alienatus est mente, ab ebria, vel potius bria, vase vinario, quia multas brias hausit. Cic. Pat. lib. 9. Habuisti in tua potestate, ex quo vel ex sobrio, vel certe ex ebrio scire posses. Propert. l. 1. el. 2. Vestigia ebria trahere. Tibul. l. 3. el. 7. Verba ebria. ¶ Inter ebrius, & ebriosus hoc interest, quod ebrius actum præsentem designat, ebriosus habitum, & proclivitatem. ¶ Interdum ebrius ponitur pro pleno, & abundanti. Plaut. in Cas. 3. 1. 19. Facite, mihi cœnam ut ebria sit. Lucret. l. 3. v. 1064. Cum ebrius urgeris multis miser curis. Horat. l. 1. od. 37. Fortuna dulci ebrius.

Ebron. V. Hebron.

Ebullio, is, n. 4. bollire, רתח, רחש, Ger. auffvvallen, sieden, Gall. bouillir, Hisp. bullir, hervir, ἀναζέω, valde sive extra bullio, extra fundor. Translate, jactabunde aliquid ostentare, vantarsi. Cic. 3. de Fin. Dixit Epicurus, semper beatum esse sapientem, quod solet ebullire nonnunquam. ¶ Ebullire animam, apud Petron. in fragm. & Senec. in Apocolocynth. est, mori. Sic Pers. sat. 2. v. 10. O si Ebullit patrui præclarum funus! Ubi al. leg. ebullet, velut ab ebullo, as, quod significat erumpere, dissolvi, ad modum bullæ crepantis evanescere.

Ebullo, as, V. Eballio.

Ebulum, n. 2. sive ebulus, m. 2. ebulo, ebbio, χαμαιάκτη, frutex est sambuco foliis, & baccis simillimus, in tantam tamen altitudinem non assurgens, neque arborescens. Virg. in Silen. Sanguineis ebuli baccis. Plin. l. 25. c. 10.

Ebur, oris, n. 3. olim ebor, oris, avorio, שן, Ger. helffenbein, Gall. yvoire, Hisp. marfil, ἐλέφας, dens, vel cornu elephantis. Sueton. in Tib. c. 2. Ex ebore statuam equestrem posuit. ¶ Per synecdochen ponitur pro vasis, aut aliis rebus ex ebore. Cic. 4. Ver. Ut omne ebur ex ædibus sacris Deorum denique simulacra, quæ vellet, auferret. ¶ Item pro tibia ex ebore. Virg. 2. Georg. v. 133.

* Eburarius. V. Eborarius.

Eburatus, seu eboratus, a, um, adj. ebore obductus, coperto di avorio, ἐλεφαντώδης Plaut. Stich. 2. 2. 53. Lectus eburatus. Lamprid. Heliogab. c. 4. Sella eborata.

Eburneolus, o. 1. 2. dim. ab eburneus. Cic. 3. de Or. c. 60. Cum eburneola solitus est habere fistula.

Eburneus, a, um, o. 1. 2. d'avorio, Ger. helffenbeinern, Gall. d'yvoire, Hisp. de marfil, ἐλεφάντινος, quod est ex ebore. Plin. l. 36. c. 5. Jovem fecit eburneum in Metelli æde. ¶ Aut quod instar eboris album est. Ovid. 1. Met. Impubesque genas, & eburnea colla.

Eburnus, idem ac eburneus. Tibul. l. 3. el. 4. Plectro modulatus eburno. ¶ Eburnus numerus, h. e. talus. Ovid. 2. Amor. Numerosque manu jactabit eburnos.

Eburones, m. 3. Leodienses, Tungri, pop. Ger. inf. seu Belgii, in Brabantia, juxta Mosam fl. inter Ebios, & Menapios, quorum urbs Leodium, seu Legia, Liegi, inter Coloniam Agrippinam, & Bruxellas.

Ebusitanus, a, um, ad Ebusum pertinens, quæ est insula maris Iberici, contra Dianium promontorium Hispaniæ, nunc Ivica. Plin. lib. 3. cap. 3. sub fin. Ebusitana terra.

E ANTE C.

Ecastor, vel Æcastor, per Dio, νὴ τὸν Θεόν, adv. jurandi, & significat per Castorem, vel per ædem Castoris, ut aliqui volunt. Plaut. Amph. Ecastor te experior, quam facias uxorem tuam. ¶ Ecastor juramentum erat proprium fœminarum, Hercle, idest per Herculem, virorum, Pol, sive Ædepol, idest per Pollucem, seu ædem Pollucis erat utrisque commune. Gel. l. 11. c. 6. Sed apud Plaut. Asin. 5. v. 80. Argyrippus dicit, Ecastor quin surrepturum pallam promisit tibi.

* Ecaudes versus vocat Diomed. lib. 3. p. 399. Putsch. quasi sine cauda, qui syllaba vel tempore deficiunt, aliter, σκάζοντες, scazontes dicti.

Ecbasis, ἔκβασις, figura est, quæ latine excursus, seu digressio dicitur, cum ab oratione instituta obiter ab alia excurritur; quod brevissime fieri oportere, monet Horat. in Ar. Poet.

Ecbatana, n. 2. pl. Tauris, ἐκβάτανα, urbs Mediæ, nunc Regia Persarum, inter Byzantium ad Occ. & Alexandriam Ariæ in Or.

Ecbola, æ, f. saetta, dardo, freccia, חץ, telum, missile; ab ἐκβάλλω, emitto, jacio, unde ἐκβολή. Pacuv. apud Var. l. 6. L. L. sub fin. Ecbolas quassant, ejiciunt.

Ecbolas, uvæ genus apud Plin. l. 14. c. 18.

Ecca. V. Ecce.

Ecce, ecco, הנה הן, Germ. sihe, sihe da, Gall. voila, Hisp. a qui està, he aqui, ἰδοὺ, adverb. demonstrandi, ab en, & syllabica dictione ce. Virg. 2. Æn. v. 210. Ecce ante oculos mœstissimus Hector Visus adesse mihi. Cic. 6. Verr. Ecce autem nova turba, atque rixa. ¶ Habet modo nominativum, modo accusativum, modo dativum. Cic. Att. l. 1. Ecce aliæ deliciæ equitum vix ferendæ. Id. 2. de Fin. Ecce miserum hominem, si dolor summum malum est. ¶ Dativus tibi cum ecce junctus plerumque redundat, & elegantiæ solummodo causa additur, Cic. Att. l. 2. ep. 15. Cum hæc maxime scriberem, ecce tibi Sebosus. Adde pro Cluent. c. 28. ¶ Componitur cum variis pronominibus, ut Eccum, eccam, eccillum, eccillam, eccistum, eccistam, idest ecce eum, ecce eam, ecce illam, ecce istum, ecce istam. Quorum exempla passim occurrunt apud lat. Comicos. Valla tamen harum & similium dictionum significationem per adverbia explicat ut ecca, idem sit ac ecce hic; subintellige, fœmina, de qua loquimur: Eccum, ecce hic, subintellige virum, de quo sermo est, &c. Plaut. Men. 5. 4. Eccum ipsum hominem. Id. ibid. 2. 2. Eccum hunc in vidulo salvum fero. Id. Cas. 2. 1. 15. Atque ea ipsa eccam egreditur foras. Id. Aulul. 4. 10. 51. Eccillam domi. Id. Rud. 2. 7. 18. Tergillum eccillud mihi unum arescit. Id. Curcul. 5. 2. 17. Certe eccistam video. Id. Mostel. 1. 3. in fin. Conveniunt maniplares eccos.

Eccentros, i, m. & f. ἔκκεντρος, יאוש. Martian. Capell. l. 8. Terra solaris circuli centrum est, sed eccentros habetur. h. e. centrum aliud ab eo habet.

Eccere, vel Æcere, vel Ecere, νὴ τὴν Δήμητρα, adv. jurandi, & significat per Cererem, vel per ædem Cereris. Festus. Sed aliquibus est adverb. demonstrandi quasi ecce res, vel ecce rem. Plaut. Amph. 2. 1. 4. Eccere, jam tu autem facis, ut tuis nulla apud te sit fides

* Eccheuma, tis, n. ἔκχυμα, effusio. Plaut. Pœn. 3. 3. 87. ibi te replebo, unguentum eccheumatis. Al. leg ἐκχύμασιν, græcis literis.

Eccilla, & eccista. V. Ecce.

Ecclesia, f. 1. adunanza, קהל, Ger. ein versamlug, Gall. assemblée, Hisp. ajuntamiento, ἐκκλησία, cœtus, concilium, concio, congregatio, ab ἐκκαλέω, evoco. Sic dicebatur Athenis cœtus congregatus ad audiendum de Reipub. negotiis. Plin. Trajano, l. 10. ep. 111. Et bule, & ecclesia consentiente. ¶ Simile fere ἀγορά, ab ἀγείρω, congrego. Sed primum notabat conventum populi ordinatum, perque suos ordines distinctum: secundum, confusam, promiscuamque congregationem. ¶ Apud Christianos Scriptores Ecclesia est congregatio Fidelium. Tertull. Lactant. August. &c.

Ecclesiasterium, ii, n. ἐκκλησιαστήριον, locus, in quo homines ad colloquendum, aut aliorum sermones audiendos conveniunt. Ita explicat Baldus in Lex. Vitruv. ad Vitruvii l. 7. c. 5.

Ecclesiasticus, a, um, adject. ad Ecclesiam pertinens. Tertul. de Pudic. c. ult. Pacem ecclesiasticam alicui reddere.

Eccum. V. Ecce.

Ecdicus, m. 2. ἔκδικος, נוקם, ultor, vindex, defensor, δίκη, ultio, pœna. Specialim Ecdici in Municipiis erant, teste Budæo, qui Romæ Tribuni plebis, qui scilicet plebis causam adversus injuriam Optimatum tuebantur. Cic. l. 13. Fam. ep. 56. Se curaturum, ut Ecdici Milesii Romam mitterentur.

* Ecfatus pro Effatus Enn.

Ecfero, pro effero, Pareus in Lex. Crit. testatur legi in quibusdam MSS. non modo apud Plaut. aliquoties, sed etiam apud Cic. Fam. 9. 2. & Att. 8. 3.

Ecfodio, is, a. 3. scavare, effodio, Tacit. Ann. 11. c. 2. Ecfodere rivos, humum infra moliri.

Echea, vel Echeja, n. 2. ἠχεῖα, vasa ærea in theatris collocata ad reddendam vocem agentium fabulas, vel canentium, & consonantiorem faciendam, ab ἦχος,

fenus. *Vitr. l. 1. c. 1. & l. 5. c. 5.* Meminit & *Plin. l. 11. cap. 51.* V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Echenēis, f. 3. ἐχενηΐς, genus pisciculi, quem Latini remoram appellant, ab ἔχω, *habeo, retineo*, vel ἔχομαι, *adhæreo*, & νηῦς, Jonice, pro ναῦς, *navis*, quia per aquam sistit navem, ei adhærens, quamvis immensam, & velo, & remis concitatam, ne possit iter institutum peragere. *Plin. lib. 9. cap. 25. lib. 32. c. 1. Lucan. lib. 6. v. 674.* Non pupim retinens, Euro tendente rudentes, In mediis echeneis aquis.

Echidna, f. 1. ἔχιδνα, אפעה, vipera fœmina, uti mas echis, ἔχις παρὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῇ τὴν γονὴν ἄχει θανάτου, *quod continet in se fœtum usque ad mortem*, idest donec pulli nimiam moram pertæsi eroso matris utero, parenteque necata erumpant. Nam & Latine vipera vocatur, quia *vi parit*. A Poetis accipitur pro quovis serpente, & præcipue pro hydra illa Lernæa, quæ ab Herculæ interfecta est. *Ovid. 1. Fest.* Sanguine centauri Lernææ sanguis echidnæ mixtus.

* Echidnæus, ἐχιδναῖος, ad echidnam pertinens. *Ovid. 7. Metam. vers. 409.* Ubi al. al. leg.

Echinădes, f. 3. Echidnæ, Echinæ, *le Curzolari*, vel *Cozzulari*, ins. quinque parvæ maris Jonii, ante os sinus Corinthiaci, inter ostia Acheloi fl. Acarnaniæ, & Araxum prom. Peloponnesi. Harum una Dulichium, alia Same nominatur.

Echinātus, a, um, adject. operculo spinoso veluti echini tectus. *Pl. l. 15. c. 23.* Castaneis armatum echinato cortice vallum est. *Id l. 27. c. 9.* In cacumine capitula sunt echinata spinis. Et *l. 22. c. 9.* Echinata folia.

Echinomētra, f. 1. ἐχινομήτρα, echinorum genus, spinis longissimis, calycibus minimis, colore rufo, vel vitreo. *Pl. l. 9. c. 31.*

Echinophŏra, f. 1. ἐχινοφόρος genus conchæ. *Plin. l. 32. c. 11.*

Echīnus, m. 2. *riccio*, קפד, Ger. *ein meer igel*, Gal. *herisson*, Hisp. *erico*, ἐχῖνος, piscis quidam ex cancrorum genere, cui spinæ pro pedibus sunt, cui ingredi est in orbem volvi, a Græca voce allata. Capitur fere inter saxa, *Plin. lib. 9. cap. 31.* ¶ Item apud Græcos animal terrestre, spinis undique vestitum, al. *eres, erinacius*, vel *herinaceus, hericius, herix, riccio*, quod *Isid. l. 12. c. 6.* a marino nomen sumpsisse sentit. ¶ Hinc spinosus castaneæ cortex echinatus dicitur. V. *Serv. ad Eccl. 7. v. 53.* ¶ Item ornamentum in capitulis columnarum Jonicarum, & Doricarum, quia castanearum ordinatim in patentes echinos ordinatarum imaginem præ se ferunt, *l'ovolo*. *Vitr. l. c. 3. & 7.* ¶ Item genus vasis, quod alii vas æreum volunt esse, in quo calices lavantur, alii ollam fictilem, alii vas salis, alii lignum cum uncinis, in quo calices ponuntur, alii ampullam vitream, alii ampullam scorteam, a rotunditate echini se in pilam colligentis, vel quod echni in eo sculpi consueverint. *Hor. l. 1. sat. 6. v. 5.* Astat echinus vilis, cum patera guttus, Campana suppellex.

Echīon, vel echiion, n. 2. ἔχιον, ἐχίιον, herba, quæ semina habet viperinis capitibus similia. *Pl. l. 25. c. 9.*

Echionĭi, vel Echionidæ, m. 2. Thebani, ab Echione Cadmi socio.

Echītes, m. 1. ἐχίτης λίθος, lapilli species, qui vipereas habet maculas, colore viridi subobscuro. *Pl. 37. c. 2.* ¶ Item herba, quæ morsibus viperinis medetur similis scammonio. *Pl. l. 24. c. 15.*

* Echĭos, f. herba duplicis generis: alia pulegio similis foliis coronata: alia lanugine spinosa distincta, cui capitula viperæ similia sunt. *Plin. l. 25. c. 9.*

Echo, f. 4. contract. *eco*, הד, בת קול. Ger. *vviderschall*, Gal. *echo*, Hisp. *eco*, ἠχώ, soni, vel vocis repercussio, ab ἠχέω, *sono, resono*. *Ovid. 3. Met.* Planxerunt Dryades, plangentibus assonat echo. Eadem a Latinis dicitur imago. *Hor. lib. 1. carm. od. 12.* Quem Deum, cujus recinit jocosa nomen imago? ¶ Poetæ fabulantur, Echo Nympham fuisse, hanc a Junone brevissimo vocis usu esse punitam, quod Junonem longo sermone tenere solita esset, ne Nymphæ a Jove amatæ ab illa deprehenderentur, cum deinde a Narcisso, cujus amore deperibat, sprera fuisset, longo mœrore contabuisse, & corpore demum in saxum converso, nihil, nisi vocem, retinuisse. *Ovid. 3. Met.* ¶ Fit præcipue in convallibus, & locis concameratis, ubi scinditur resultans aer, & acceptæ voces numerosiore repercussu multiplicantur. Non enim ibi liberum habet vagandi campum, sed rerum objectu reflectitur. In quibusdam locis etiam pluries multiplicatur. E. g. in urbe Cyzico turres septem acceptas voces multiplicant: & Olympiæ porticus fuit, quam *Heptaphonon* appellabant, quoniam septies eadem vox ibi reddebatur.

Echoĭcus, a, um, adject. ad Echo pertinens, ut Echoici elegi, apud *Sidon. lib. 8. ep. 11.* Ita legit Sirmond. antea enim *Eschoici* legebatur.

Eclectĭci, orum, dicti sunt Philosophi quidam, qui nulli certæ sectæ addicti, ex omnibus optima deligebant, & sequebantur; unde & nomen acceperunt, ἐκλέγειν enim *eligere* significat.

Ecligma, seu Eclegma, atis, n. ἔκλειγμα, ילוק, linctum, electuarium, medicamentum, quod fit lingendi gratia, non edendi, aut devorandi, ut cum aliquid in ore tenetur, & paulatim distillando transmittitur, a λείχω lambo, lingo. *Plin. l. 21. c. 3. de thymo.* Diutinæ tussi ecligmate faciles excreationes facere existimatur.

Ecligmatĭum, ii, n. diminut. ab ecligma. *Theod. Prisc. l. 1. c. 17.*

Eclipsis, f. 3. *eclisse*, לקות, לקוי, קדור, ἔκλειψις, deliquium, defectio, ab ἐκλείπω, deficio. Hinc eclipsis Lunæ, cum Sol per interpositionem terræ ita Lunæ opponitur, ut illam illuminare non possit: eclipsis Solis, cum Luna inter Solem, & nostrum aspectum interponitur. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 22.*

Eclipticus, a, um, ἐκλειπτικός, adject. ut ecliptica linea, קו הקדור, quæ Zodiacum dividit in duas partes æquales; sic dicta, quia Solis, vel Lunæ eclipses nunquam contingunt, nisi sub ea ambo hi Planetæ ponantur. ¶ Alio sensu *Plin. l. 2. c. 16.* Stationes in mediis latitudinum articulis, quæ vocant ecliptica.

Eclŏga, f. ἐκλογή, electio, ab ἐκλέγομαι, eligo. Ita inscribuntur colloquia quædam poetica apud Virgilium, quod sint ex multis excerpta, quæ ille fortasse hoc genere scripserat. Usus obtinuit, ut Eclogæ appellentur brevia quælibet colloquia, carmine conclusa, præsertim si Pastores inducantur. Etiam Horatii Odæ a *Sidonio Apoll.* eclogæ vocantur, item Polybii, Diodori, Strabonis, Ctesiæ eclogæ exstant, quæ sunt excerpta ex majore opere. *Varr.* apud *Charis. l. 1.* Eclogæ ex Annali descriptæ. ¶ Qui scribunt *aegloga*, ducunt ab αἴξ, αἰγός, capra, & λόγος, sermo, quasi sit αἰγολογία. Sed isti nimis longe abeunt a veritate.

Eclogarĭum, ii, n. Hoc nomine inscripsit *Auson.* unum e libris suis, quia separata quædam, & seorsim collecta de certis quibusdam, & selectis rebus poematia continet, ab ἐκλέγω, seligo.

Eclogarĭus, m. 2. qui excerpit, & in breviarium confert. *Cic. Att. l. 16. ep. 2. in fin.* De Gloria misi tibi: sed notentur eclogarii. Sed *Nizolius, Manutius*, & *Fulv. Ursinus* censent, *eclogarios* a Tullio dici eos, quos in libris de Gloria loquentes induxisset.

Eclogĭum, V. Elogium.

Ecnephĭas, æ, m. 8. ἐκνεφίας, procellæ genus, quæ ex siccæ nubis discissione erumpit. *Plin. l. 2. c. 48. Senec. l. 5. Quæst. Nat. c. 12.*

Econtra, adv. pro contra. *Aurel. Vict. de Cæsarib. c. 39.* & *Serv. ad 6. Æn. v. 772.*

Ecphŏra, æ, f. ἐκφορά, גב, בטן, prominentia, projectura in ædificiis. *Vitruv. l. 6. c. 2.* Columnarum projecturæ, murulorum ecphoræ.

* Ecphrastes, æ, m. ἐκφραστής, qui disserit, aut interpretatur. *In titul. Fulgentii Glanciadis.*

* Ecpyrōsis, f. ἐκπύρωσις, inflammatio. *Nigidius apud Serv. ad Virg. Ecl. 4. v. 10. & Ecl. 6. v. 41.*

Ecquando, adv. *quando mai*, ἦ πότε, מתי, פירה, idem ac quando, vel & quando, an aliquando, num aliquando? *Cic. de Leg. Agr. 2. c. 7.* Quæro a populari Tribuno plebis, ecquando nisi per triginta tribus creati sint.

Ecquis, ecqua, & ecquæ, ecquod, vel ecquid, *e chi, e quale*, מי, מרי, ἤ τις, numquis, vel an aliquis, ab *&*, & *quis*, vel ut Priscian. docet, ab *en*, & *quis*. *Cic. Attic. 7. 8.* Quod quæris, ecqua spes profectionis sit. *Ter. Andr. 5. 2.* Ecquid te pudet? *Id. Eun. 5. 8.* Ecquis me vivit fortunatior? *Cic. Ver. 5. c. 57.* Ecquod judicium Romæ tam dissolutum. *Plaut. Bacch. 2. 3. 1.* Ibo ad portum, visam, ecquæ advenerit navis mercatoria. ¶ *Ecquid* sæpe ponitur pro num, numquid. *Gell. l. 1. c. 19.* Anus incognita, ecquid reliquos sex libros eodem pretio emere vellet, regem interrogavit. *Cic. Fam. 7. ep. 16.* Ecquid in Italiam venturi sitis, fac sciam. *Ovid. 3. Trist. el. 7. vers. 11.* Tu quoque dic, studiis communibus ecquid inhæres?

Ecquisnam, ecquænam, ecquodnam, vel ecquidnam, *e chi mai, e quale mai?* Idem quod ecquis. *Cic. in Vatin. c. 16.* Ecquisnam tibi dixerit. *Id. 4. de Fin. c. 24.* Ecquænam fieri possit accessio. *Id. in Top. c. 21.* Ecquidnam honestum sit.

Ecquo, adverb. *e dove mai?* אנה, *Cic. Phil. 13. c. 21.* Ecquo te tua virtus provexisset? ecquo genus?

Ecstăsis, f. 3. ἔκστασις, תרדמה, התנגדות, stupor, admiratio, excessus mentis, ab ἐξίστημι, *de statu mentis dejicio*. Dionysius vocat abstractionem mentis a corpore ad contemplanda cœlestia, quæ etiam ἀναγωγή dicitur. *Tertul. de Anim. c. 45.* Hanc vim ecstasim dicimus, excessum mentis, & amentiæ instar.

Ectăsis, f. 3. ἔκτασις, productio, extensio, ab ἐκτείνω, extendo. ¶ Speciatim est Figura Poetica. V. Diastole.

Ecthlipsis, f. 3. ἔκθλιψις apud Grammat. Charis. l. 4. & alios est Figura Poetica, qua litera *m* simul cum vocali præcedenti ob vocalem, vel diphthongum sequentem eliditur, ut in illo *Pers. sat. 1.* O curas hominum, o quantum est in rebus inane! ¶ Vox græca est, & græcis potius literis scribenda.

Ectrapĕli, m. 2. ἐκτράπελοι, horrentes, & aversati communem, & usitatum naturæ modum, ab ἐκ, & τρέπω, verto. *Plin. l. 7. c. 16.* de monstruosis puerorum incrementis: Ectrapelos Græce eos vocant: in latino nomen non habent.

Ectrōma, atis, n. ἔκτρωμα, נפל, abortus. Utitur hac voce *Tertul. l. de præscript. adv. Hæret. c. 70.*

Ectrŏpa, æ, f. *diverticolo*, ἐκτροπή, diverticulum; ab ἐκτρέπω, diverto. *Varr.* apud *Non. c. 4. n. 422.* Et ne erraremus, ectropas esse multas, omnino tutum esse, sed spissum iter.

Ectypus, a, um, adj. ἔκτυπος, צלם, תמונה, a τύπος, figura, imago, *effigiato*, ut ectypa gemma, quæ typo impressa est, sive figuræ in ea prominentes sint, sive depressæ, & incisæ. *Senec. l. 3. de Benef. c. 26.* Imaginem Tib. Cæsaris habens ectypam, eminente gemma. *Plin. l. 37. c. 10.* Hæ sunt gemmæ, quæ ad ectypas scalpturas aptantur.

Eculĕus. V. Equuleus.

E ANTE D.

Edacĭtas, f. 3. *voracità*, אכלנות, Ger. *begierligkeit zu essen, fressigkeit*, Gal. *gourmandise*, Hisp. *tragazon, hartazgo*, πολυφαγία, ingluvies, voracitas. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. ult.* Edacitatem pueri pertimesco.

Edax, acis, o. 3. *ingordo, mangiatore*, זולל, אכלן, Ger. *fresser, ein grosser fraass*, Gal *gourmand*, Hisp. *tragador*, ἀδηφάγος, vorax, ab edo. *Cic. pro Flac.* Edacem hospitem amisisti. *Col. l. 6. c. 2.* Edaces multi cibi. *Senec. epist. 60.* Edacissima animalia. ¶ Sumitur sæpe translate, ut Curæ edaces, *Horat. l. 2. od. 11.* h. e. quæ habentes macerant, & consumunt. Sic livor edax, *Ovid. 1. Amor. el. 15.* tempus edax rerum *Id. 15. Met.*

Edeātræ, qui præsunt regiis epulis, ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων. *Festus.*

Edecumātus, seu edecimatus, o. 1. 2. electus, præstans, a *decumus*, vel *decimus*, quia non nisi præstans esse potest, ubi e bonis decimum quodque eligitur. *Fest.*

* Edecĭmo, vel Edecimo, as, *scegliere*, eligo quasi ex decem. *Symm. l. 5. epist. 81. al 83. & l. 9. ep. 21. al. 23.*

Edentātus, o. 1. 2. *sdentato*, Ger. *zahnloss*, Gal. *edenté*, Hisp. *desdentado*, ἀπωδοντωμένος, dentibus privatus. *Macrob. l. 7. Sat. c. 3.* Scommata minus aspera, quasi edentatæ belluæ morsus.

Edento, a. 1. ἀποδοντόω, שבר שנים, edentulum facio excussis dentibus. *Plaut. Rud. 3. 2. ad fin.* Nimis velim, improbissimo homini malas edentaverint.

Edentŭlus, o. 1. 2. *senza denti*, νωδός, בלי שנים, qui sine dentibus est. *Plaut. Cas. 3. 2. 20.* Propter operam illius improbi edentuli. *Id. Mostel. 1. 3. 118.* Vetulæ, edentulæ, quæ vitia corporis fuco occulunt. ¶ Translate Vinum edentulum, apud *eumd. Pœn. 3. 3. 87.* dicitur, quod vetustissimum est. Sic Alexis apud Eustath. ad Odyss. β. Οἶνον τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν, ὅτι οὐ δάκνει, ἀλλ' ἱλαρὸς ποιεῖ.

Edepol. V. Epol.

Edĕra. V. Hedera.

Edīco, is, edixi, edictum, a. 3. *comandare*, צוה, פקד, Germ. *einem zu vvissen thun*, Gal. *commander*, Hisp. *mandar*, παραγγέλλω, jubeo, decerno aliquid fieri. *Liv. l. 2.* Edixit, ne quis civem Romanum vinctum teneret. ¶ Interdum simplicier est dicere, enuntiare, indicare. *Cicer. de Amic.* Si prius, quid maxime reprehendere Scipio solitus sit, edixero. *Ter. Eun. 5. 5. 20.* Dico, edico, nostrum esse illum herilem filium. ¶ Item prædicere, præmonere, denuntiare, indicere. *Cic. 2. Fin.* Est enim tibi edicendum, quæ sis observaturus in jure dicendo. Hinc Edicere diem ad conveniendum, edicere conventum, edicere militibus prædam, apud *Liv.* sæpe. ¶ *Edice* pro *edic. Virg. in Æn.* Teucrorum edice maniplis.

Edictālis, le, adject. διαταχτικός, ad edictum pertinens, ut edictalis lex, edictalis bonorum possessio, h. e. edictio delata &c. apud JCtos non semel.

Edictĭo, onis, f. 3. idem ac edictum. *Plaut. Capt. 4. 2. 31.* Basilicas edictiones, atque imperiosas habere.

Edicto, as, avi, atum, a. 1. *dire*, דבר. Germ. *aussagen, dapffer auss sprechen*, Gal. *dire*, Hisp *hablar*, ἐπιφάσκω, eloquor, enuntio, freq. ab *edico*, quod interdum pro simplici accipitur. *Plaut. Epid. 1. 2. 2.* Atque amorum summam edictavi tibi.

Edictum, n. 2. *editto*, פקודים, דת, מצוה, חוק, תורה, διάταγμα, πρόγραμμα, διάγραμμα, jussum, litteræ Consulum, Prætorum, & Ædilium Curulium, Tribunorum plebis, & aliorum Magistratuum, quibus aliquid imperatur, ab *edico*, quod est promulgare, jubere. Omnibus enim temporibus Magistratus tum majores, tum minores imperabant, vel prohibebant, quæ sibi visa essent, de iis rebus, quæ ad se pertinerent. *Cic. pro Quinct.* Quod Prætor non fieri, sed ex edicto suo fieri jubet. *Id. ibid.* Si ex edicto possedisti. *Id. in Ver.* Edictum tulerat, ut ne quis cum telo servus esset. *Id. pro Flac.* Sanxit edicto, ne frumentum ex Asia exportari liceret. *Id. in Off. l. 3. c. 20.* Edictum, quod communiter compositum fuerat, solus edixit. ¶ Sed nomine Edicti potissimum Edicta Prætorum intelliguntur. Hi, ut scirent cives, quod jus de quaque re dicturi essent, & quomodo dicturi essent, formulam quamdam Kal. Jan. ponebant, quæ *Edictum Prætoris* dicebatur, *Cic. 2. Fin.* & *in Ver.* Primis temporibus hæc Edicta mutare Prætoribus licuit. Sed tamen id probri loco Verri Cicero objecit, cum dixit, eum ne ex Edicto quidem suo jus semper dixisse. Post lege C. Cornelii Tribuni pleb. anno U. C. *686.* cautum est, ut ex edictis suis perpetuis Prætores jus dicerent. Quod præterea formæ edixerant Prætores Urbani, id iidem sine reprehensione mutare in provincia, siquam postea obtinuissent, non potuerunt. *Cic. in Ver.* Porro præter Edictum hoc perpetuum, erant edicta Prætoris peculiaria, quæ in re peculiari dabantur. ¶ Est etiam edictum privati hominis, *comandamento*. *Ter. Heaut. 4. 1. 10.* Primum hoc te oro, ne quid credas me adversus edictum tuum facere esse ausum. ¶ Ponitur interdum pro simplici enunciatione. *Sen. ep. 117.* (al. 116.) Non corpus est, quod nunc loquor, sed enunciativum quiddam de corpore, quod alii effatum vocant, alii enunciatum, alii edictum.

Edictus, a, um, nom. ex particip. *intimato, comandato*. *Pl. l. 12. c. 19.* Edicto mercatu rex vendit.

Edīlis, le, o. 3. *cosa mangiativa*, Ger. *das gut zu essen ist*, Gal. *mangeable*, Hisp *comedera cosa*, אשר יאכל, טוב למאכל, ἐδώδιμος, quod ad esum pertinet *Gel. l. 17. c. 11.* Ut edilia quidem omnia defenderet ab arteria. Al. leg. *Edulis*.

Edisco, is, edidici, a. 3. *imparare a mente*, למד, Ger. *aussvvendig lernen*, Gal. *apprender par coeur*, Hisp. *aprender de memoria*, ἐκμανθάνω, memoria complector, *Cic. 1. Tusc.* Ut non legantur modo, sed etiam ediscantur. *Id. 4. Acad. c. 44.* Ediscendus ad verbum libellus. *Val. Flac. l. 1.* Ediscere vultus alicujus.

Edisserātor, oris, m. דרשן, qui edisserit & explanat. *Auson. in prolog. VII. Sapient. in fin.* sed si memoria rebus vetustis eludit, veniet ludius Edisserator harum, quas teneo minus. Al. leg. *Edissertator*.

* Edisserātus. V. Edisserto.

Edissĕro, ris, erui, ertum, a. 3. *dichiarare*, פתר, דרש, Ger. *ausslegen, und lehren*, Gal. *declarer*, Hisp. *declarar*, διεξίημι, explano, declaro. *Cic. de clar. Orat.* Quis docendo, edisserendoque subtilior?

* Edissertatĭo. V. Dissertatio.

* Edissertator. V. Edisserator.

* Edissertatio, dissertatio. *Hieron. in c. 21. Matth.*

Edis-

Edissĕrto, as, a. 1. freq. ab edissero. *Plaut. Amph. 2. 1. 52.* Ordine omne, ut quid actum est, edissertavit.

Editĭo, f. 3. *pubblicazione*, Ger. *verkindigung, an tag gebung*, Gall. *édition*, Hisp. *edicion*, ἔκδοσις, publicatio. *Quinct. proœm. l. 1.* Librum temerario editionis honore vulgaverant. ¶ Item creatio, & promulgatio Magistratus, seu illius dignitatis, quæ communibus omnium suffragiis decernitur. *Liv. l. 4.* Cæterum in tam discrepanti editione & Tubero, & Macer libros lineos auctores profitentur. Adde *Cic. pro Planc. c. 16.* ¶ Dicitur etiam de editione ludorum. *Vopisc. in Charino, c. 20.* Cum ei quidam editionem Cari laudaret.

Edititĭus, o. 1. 2. quod editur. Judices edititii erant illi, qui ab accusatore in causis publicis, & criminalibus de ambitu, & de sodalitiis ex omni populo eligebantur. *Cic. pro Planc. c. 16.* Neque enim quicquam aliud in hac lege, nisi edititios Judices es secutus. *Sigon. de nat. jur. C. R. l. 2. c. 18.*

Edĭtor, oris, m. qui edit, h. e. emittit. *Lucan. l. 2. v. 423.* Nocturnæ editor auræ. Loquitur de fluvio nebulas gignente. *Leg. 18. Cod. Theodos. de præd. & quæst.* Editores munerum, sive ludorum.

Edĭtus, us, ui, m. editio, ejectio. *Ulp. lib. 55. ff. de leg. 3.* In quibusdam provinciis editu bubum ad hanc rem utuntur. h. e. stercore.

Edĭtus, a, um, adj. altus, excelsus, *alto*, גבוה, ὑψηλός. *Cic. 6. Ver. c. 48.* Locus præcelsus, atque editus. *Cæs. l. 1. c. 7. B. C.* Locis editioribus occupatis. *Hirt. de B. Alex. c. 41.* Editissimus locus. ¶ Accipitur etiam pro exhibito, promulgato, *pubblicato*, ἔκδοτος. *Vellej. l. 2. c. 92.* Editis virtutum experimentis. *Liv. l. 6.* Editus in vulgus. *Cic. 2. Tusc.* Editus in lucem. ¶ Item pro electo, ut Editi judices. *Cic. pro Planc.* V. Edititius. ¶ *Horat. l. 1. Sat. 3. v. 110.* Quos viribus editior cædebat, &c. h. e. superior.

Edo, is, it, vel es, est, edi, esum, vel estum, a. 3. *mangiare*, אכל, Germ. *essen*, Gall. *manger*, Hisp. *comer*, ἐσθίω, vescor, ab ἔδω, edo. *Virg. 4. Æn. v. 66.* Est mollis flamma medullas. *Cic. Att. l. 13. ep. ult.* Itaque & edit, & bibit, ἀδεῶς, & jucunde, opipare sane, & apparate. ¶ Item consumo. *Hor. l. 1. ep. 2. v. 39.* Si quod est animum, differs curandi tempus in annum. *Plaut. Cas. 2. 3. 32.* Bibe, es, disperde. ¶ Translate *Sil. l. 13. v. 665.* nec edunt oblivia laudem. ¶ Passivum est *edor, eris, editur*, vel *estur, esus sum*. *Plin. l. 20. c. 9.* Et in Ægypto propter ejus amaritudinem non estur. ¶ Usurpatur & imperf. *Plaut. Most. 1. 3. 78.* Quando dies, noctesque estur, bibitur. ¶ Edere sermonem, pro attente, & avide audire, eleganter dixit *Plaut. Aulul. 3. 6.* Nimium libenter edi sermonem tuum.

Edo, edis, idi, itum, *mandare fuori, dar in luce*, פרסם, הוריע, Germ. *lassen aussgehen, an tag bringen*, Gall. *mettre au jour, publier*, Hisp. *sacar a luz, publicar*, ἐκδίδωμι, est emittere, proferre, ex promere, ab *e*, & *do*. *Cicor. 1. de Orat.* Qui nihil potest dignum re, dignum nomine Oratoris, dignum hominem auribus efficere, atque edere. ¶ Sæpe ponitur pro parere, producere. *Ciceron. 2. de nativ. Deor.* Cum in terra partum ediderint. Et passive pro nasci. *Id. 1. Tusc. cap. 48.* Edi in lucem. ¶ Idem pro exhibere, ut Edere spectacula, munus gladiatorium, &c. *Suet. in Cæs. cap. 39. Tac. 1. Ann.* ¶ Edere librum, est librum publice legendum emittere. *Cic.* Nec se tenuit, quin contra doctorem suum librum ederet. ¶ Edere leges, est conscribere, statuere, imponere, promulgare. *Cic. 2. de Leg.* ¶ Edere oraculum, est divinare. *Cic. 2. Off.* Apollo Pythius oraculum edidit. ¶ Edere nomen, est imponere. *Liv. l. 1.* L. Tarquinium Priscum edidere nomen. ¶ Edere rationes, *far conto*, facere computum cum aliquo. *Cic. Att. lib. 7.* Sed ego mihi ab illo non rationes exspectabam, quas tibi edidit. ¶ Edere scelus, facinus, flagitium, est committere, patrare. *Cic. 13. Phil.* Postea quod scelus, quod facinus parricida non edidit? ¶ Edere animam, vel spiritum, est mori. *Cic. 12. Phil. c. 9.* Cujus in complexu libenter extremum vitæ spiritum edidero. ¶ Edere cædem, pro facere, *Liv. l. 5. cap. 13.* Sic edere certamen. *Id. l. 21. c. 43.* ¶ Edere clamorem, gemitus, hinnitus. h. e. gemere, hinnire, clamare. *Cic. 2. Div. c. 22. Lucret. l. 4. Ov. 2. Met.* ¶ Edere corpus super equum, *salvar'a cavallo*. *Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 115.*

Edo, onis, m. 3. *mangiatore*, אוכל, Ger. *ein esser, framss, schlemear*, Gal. *mangeur*, Hisp. *comedor*, φάγος, edax, manduco. *Var.* Edones Romam, ut turba intendat annonam. *Non. c. 1. n. 237.*

Edocenter, adv. διδασκαλικῶς, docendi more, vel ad docendum utiliter. *Gel. l. 16. c. 8.* In eo nihil edocenter, neque ad instituendum explanate scriptum est.

Edocĕo, es, cui, ctum, *insegnare con diligenza*, למד, Ger. *vvol und fleissig lehren*, Gal. *enseigner*, Hisp. *ensenar con euydado*, διδάσκω. diligenter doceo. *Cic. in Catil.* Eadem fere, quæ Vulturtius, de paratis incendiis, de cæde bonorum, de itinere hostium Senatum edocet. *Liv. l. 24. c. 24.* Ordine omnia edocere.

Edoctus, a, um, nom. particip. *istruito, ammaestrato*. *Liv. l. 25.* Edoctus belli artes sub magistro. *Sallust. in Catil.* Edoctus omnia per legatos.

Edolātus, a, um, perfecte dolatus. *Colum. l. 8. c. 2.* Partes summæ lingulas edolatas habent.

Edŏlo, as, avi, atum, a. 1. *polire perfettamente*, Ger. *zimmern, ernervern*, Gal. *doler, & polir bien*, Hisp. *mucho, y bien dolar*, καταξέω, perfecte dolo, polio, & translate perficio. *Cic. Att. l. 13. epist. 47.* Quod jusseras, edolavi.

Edom, Idumæa, Idume, Gebalena, *Idumea*, incolis, *Bidumi*, ארום, regio Palæstinæ, vicina Judææ ad Meridiem, inter Judæam, Arabiam Petræam, & Ægyptum. Incipit ab Occasu Jordanis fluvii, & extenditur versus oram littoralem maris Mediterr. Nomen accepit ab Edom filio Esau, nepote Isaac.

* Edomator. V. Enodator.

Edomĭtus, a, um, adject. omnino domitus, *domato, soggiogato*. *Ovid. l. 3. de art. Am. v. 114.* Edomiti Orbis opes possidere.

Edŏmo, as, ui, itum, a. 1. idem quod domo, vel omnino domo, *domare*. *Cic. de Fato, c. 5.* Vitiosam naturam ab eo sic edomitam, & compressam esse doctrina.

Edon, Edonus, ἠδῶν, mons Thraciæ, vel Macedoniæ, quæ Thraciæ proxima est. *Virg. 12. Æn. v. 365.* Ac velut Edoni Boreæ cum spiritus alto Insonat Ægæo.

Edōnis, idis, f. Thraciæ regio, & urbs, & Antandrus dicta fuit.

Edōnis, idis, f. 3. patronym. fœmin. ἠδωνίς. Edonides autem dictæ sunt Bacchæ, quæ in Thracia Orgia celebrabant. *Ovid. 11. Met. v. 69.* Protinus in silvis matres Edonides omnes.

Edōnus, a, um, adject. possess. ab Edone Thraciæ monte. *Ovid. Rem. amor. v. 593.* Edono referens trieterica Baccho. *Id. 4. Trist. eleg. 1. v. 42.* Edoni jugi. *Claudian. l. 1. de Cons. Stilic. v. 122.* Quoties sub pellibus egit Edonas hiemes? ¶ Edoni, vel Edonii, Thraciæ populi. *Solin. & Plin.*

Edor, n. 3. *farro*, ab antiquis appellatum est far, quod postea *ador*, teste *Festo*, ab edendo, quod P. R. trecentis prope annis ex omni frumenti genere solo farre usus fuit. *Pl. l. 18. c. 7.*

Edormĭo, is, ivi, itum, n. 4. *dormir molto*, נרדם, ישן, Ger. *ausschlaffen*, Gall. *dormir beaucoup*, Hisp. *dormir mucho*, κατακοιμάομαι, dormio ad satietatem. *Cic. 4. Acad. c. 17.* Cumque edormiverunt, illa visa quam levia fuerint, intelligunt. ¶ Edormire vinum, sive crapulam, est dormiendo concoquere. *Cicer. 2. Phil. c. 12.* Edormi, inquam, crapulam, & exhala.

Edormisco, scis, n. 3. idem ac edormio. *Plaut. Amph.* Dum edormiscat unum somnum. *Id. Rud. 2. 7. 28.* Ut edormiscam hanc crapulam.

* Educa. V. Edulica.

Educatĭo, f. 3. *nutrizione, educazione*, Ger. *aufferziehung*, Gal. *éducation*, Hisp. *educazion*, תמרורים, ἀγωγή, ἐκτροφή, nutritio, & institutio. *Cic. 3. de Or. c. 31.* Institutus liberaliter educatione, doctrinaque puerili. ¶ In bestiis quoque *educationis laborem* miratur idem *Cic. 3. Fin. c. 16.*

Educātor, oris, m. 3. *nutritore*, אומן, Germ. *aufferzieher, ernehrer*, Gal. *nourrissant*, Hisp. *criador*, τροφεύς, nutritor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Omnium autem rerum, quæ natura administrantur, seminator, & sator, & parens (ut ita dicam) atque educator, & altor est mundus.

Educātrix, f. 3. אומנת, τροφός, nutrix. *Cic. 1. de Leg. sub fin.* Earum rerum parens est, educatrixque sapientia.

Educātus, a, um, adj. nutritus, institutus, *ammaestrato, allevato*, מלומד, מגודל, ἐκτραφείς, ἐκπαιδευθείς. *Cic. 1. de Orat. cap. 31.* Homine liberaliter educato dignum. *Id. Ver. 5. c. 19.* Habemus hominem in fecialium manibus educatum. *Id. Ver. ead.* Educatus ad turpitudinem.

Educātus, us, m. idem ac educatio. *Tertul. de Resur. carm. c. 60. & Fulgent. l. 3. Mythol.*

Edŭco, as, avi, atum, a. 1. *allevare, nutrire, educare*, גדל, אמן, Ger. *aufferziehen*, Gal. *élever*, Hisp. *criar*, ἐκτρέφω, nutrio. *Var.* apud *Non. c. 5. nu. 105.* Educit obstetrix, educat nutrix, instituit pedagogus. *Id. Non. c. ead. n. 5.* Alere, inquit, est victu temporali vitam sustentare, educare autem, ad satietatem perpetuam educere. Hinc *Plaut. Men. 1. 1. 22.* Ille homo homines non alit, verum educat, recreatque. ¶ Accipitur sæpe pro nutriendo instituere. *Id Cist. 1. 3. 24.* Educavit eam sibi pro filia bene, ac pudice. *Quint. l. 2. proœm.* Si mihi tradatur educandus orator. ¶ Item pro proferre, gignere. *Ovid. l. 8. Met.* Quod pontus, quod terra, quod educat aer Poscit.

Edūco, is, eduxi, eductum, a. 3. *menar fuori*, הוציא, Ger. *aushziehen*, Gal. *tirer, mener dehors*, Hisp. *sacar, traer fuera*, ἀνάγω, extra duco. *Liv. l. 1.* In aciem copias educit. ¶ Item extraho. *Virg. 10. Æn.* Eduxit corpore telum. *Cic. 2. Invent.* Educere gladium de vagina. ¶ Item erigo. *Virg. 6. Æn.* Aramque sepulchri congerere arboribus, cœloque educere certant. ¶ Item nutrio. *Cic. de Or. l. 2. c. 28.* Non est boni parentis, quem procrearit, & eduxerit, eum non & vestire, & ornare. ¶ Est item verbum forense pro introducere. *Cic. 5. Ver.* Aditum est ad Metellum: eductus est Apronius, eduxit vir primarius C. Gallius Senator a L. Metello, &c. Educere, pro ducere ad supplicium habet *Plaut. Truc. 4. 3. 8.* ¶ Educere noctem ludo, h. e. traducere. *Val. Flac. l. 1.*

Eductĭo, onis, f. 3. *il condur fuori*. *Cic.* apud *Fest. in Properam*: Tertio e castris eductio celeris, properaque est.

Eductus, a, um, adject. *condotto fuori*, ἐξαχθείς, *Cic. l. 1. Att. c. 22.* Per manus servulæ servatus, & eductus. ¶ Item educatus, *educato*. *Ter. And. 5. 4. 8.* Libere educti adolescentuli. *Liv. l. 1. c. 39.* Puerum a parvo eductum.

Edulco, as, avi, atum, *addolcire*, המתיק, Germ. *süss machen*, Gal. *adoucir*, Hisp. *endulcar, hazer dulce*, γλυκαίνω, dulce facio, a dulcis, *Cic. Mattius* apud *Gel. l. 15. cap. 25.* Quapropter edulcare convenit vitam, curasque acerbas sensibus gubernare.

Edūle, is, n. 3. V. Edulium.

Edulĭca, Dea, quæ escam præbet. *Aug. l. 4. de C. D. c. 11.*

Edūlis, le, o. 3. idem ac edilis. *Hor. l. 2. Ser. Sat. v. 43.* Vinea submittit capreas non semper edules.

Edulĭtas, atis, f. largitio rerum edulium. Bis habet *Lamprid. in Alex. c. 22.* Sed leg. *vilitas*.

Edulĭum, n. 2. *companatico*, טרף, אכל, Ger. *essenspeise, alles das man ist*, Gall. *mangeaille, tout ce que l'on mange avec du pain*, Hisp. *condumio*, ἔδεσμα, ὄψον, quicquid ad prandium, cœnamque edendi gratia apponitur, præter panem, ab edo. *Capitol. in Pertin. c. 12.* Nisi quod missum esset edulium. *Ammian. l. 30. c. 4.* Piscis, aut edulii peregrinum vocabulum. ¶ Dicitur etiam Edule, is, n. *Lamprid. in Heliog. c. 27.* Quæcumque coqui de diversis edulibus exhibuissent.

Edūre, adv. *duramente, ostinatamente*, dure. *Ovid. 3. de Art.* Nec tamen edure, quod petit illa, nega. Verum alia lectio habet: Nec tamen eduro, quod petit, ore nega.

* Eduresco, is, n. durus fio, קשה, σκληρῦμαι. *Cœl. Aurel. Acut. l. 2. c. 34.*

Edūro, as, avi, atum, a. 1. *indurare*, הקשה, Ger. *erhreten*, Gal. *endurcir*, Hisp. *endurecer*, σκληρόω, valde durum facio, ad laborem assuefacio. *Col. l. 11. c. 1.* A pueritia rusticis operibus edurandus futurus villicus. Alii leg. *educandus*. ¶ Est etiam neutrum, pro perdurare. *Sen. de brev. vit. c. 1.* Ut quina, aut dena sæcula edurent.

Edūrus, a, um, o. 1. 2. *duro*, σκληρός, durus, valde durus. *Virg. 4. Georg. v. 144.* Eduramque pyrum, & spinos jam pruna ferentes.

Edus, m. 2. *Sadodela*, fluviolus Liguriæ, in finibus Genuensium, qui influit in Portiferam fluvium, apud Pontem Decimum.

Edūsa, f. 1. ἔδουσα, Dea, quæ esui præerat, sicut Potina, Dea potus, Cuba, Dea cubandi. Hisce tribus pueros initiare solebant, ubi primum e cunis, & a lacte transierant. *Non. c. 2. n. 310.*

* Edyllĭum, vel Idyllum, ii, n. *poemetto*, εἰδύλλιον, poematium. Rectius per e quam per i scribitur ob græcam diphthongum, &c.

Eetĭon, n. 3. Ἠετίων, pater Andromaches, qui apud Thebas Ciliciæ regnavit. Hinc

Eetionēus, a, um, adject. possess. *Ov. 12. Met.* Eetioneas implevit Sanguine Thebas.

E ANTE F.

Effabĭlis, le, adject. qui dici potest. *Apul. Apol.* Nemini effabilis. *Virg. 3. Æn.* Nec visu facilis, nec dictu effabilis ulli. Alii leg. *affabilis*.

Effæcātus, a, um, adject. a fæcibus purgatus. *Apul. l. 2. Dogm. Plaut.* Purgata, & effæcata voluptas animi.

Effafilātus, o. 1. 2. exaffilatus, idest exsertus, quia omnes exserto brachio sunt exfilati, idest, extra vestimentum filo contextum. Hæc *Fest.*

Effāmen, inis, n. dictio, pronunciatio, effatum. *Martian. Capell. in princ. lib. 4.* Hæc quoque contortis stringens effamina modis.

Effarcĭo, vel Effercio, is, rsi, rtum, a. 3. מלא, ἐκπληρόω, impleo, vel valde impleo. *Cæs. l. 7. B. G. c. 23.* Intervalla hæc grandibus saxis effarciuntur. *Plaut. Mostel. 1. 1. 62.* Bibite, este, effercite vos, saginam cædite.

Effarctus, vel Effertus, a, um, adject. plenus, distentus. *Plaut. Capt. 3. 1. 6.* Effertus fame. *Id. ib. 4. 1. 8.* Hereditatem effertissimam.

Effāri, effatus sum, d. 1. *parlare, profferire*, דבר, Ger. *aussprechen, sagen*, Gall. *parler*, Hisp. *hablar*, ἐκφαίνειν, ἀποφθέγγειν, proprie est eloqui, quod speciatim in templorum dedicationibus, & in fœderibus usurpabatur. *Cic. pro Dom. c. 55.* Neque verbum ullum solemne potuit effari. *Virg. 8. Æn.* Nec plura effatus. ¶ Effari etiam Augures dicebantur, cum augurii sui preces proferebant. Hinc ager post pomeria, ubi captabantur auguria, dicebatur effatus. Et effari templum Augures dicebantur, cum effabantur, qui in hoc fines essent. *Cic. Att. l. 13.* Opinor, Augures nihil habere ad templum effandum. *Id. 2. de Leg. cap. 8.* Urbem, & agros, & templa liberata, & effata habento. *Liv. l. 10.* Locus templo effatus, sacratus fuerat.

Effascinatĭo, f. 3. idem ac fascinatio. *Plin. l. 37. c. 10.* Eam contra effascinationes auxiliari volunt.

Effascĭno, idem ac fascino. *Solin.* Quædam in terra Africa hominum familiæ sunt, voce, atque lingua effascinantes. Adde *Gel. l. 9. c. 4. & Plin. l. 7. c. 2.*

* Effatĭo, onis, actus effandi. Affertur a *Servio ad Virg. Æneid. 3. v. 364.* tamquam vox usitata in loquendo.

Effātum, n. 2. משפט, ἀξίωμα, enunciatio, propositio. *Cic. 4. Acad. c. 29.* Id autem appellant ἀξίωμα, quod est quasi effatum. ¶ Effata etiam erant precationes Augurum. *Cic. 2. de Leg. c. 8.* Alterum, quod interpretatur fatidicorum, & vatum effata incognita. V. Effari.

* Effātus, us, affatus, sermo. *Apul. l. 4. Met.* Adde *Tertul. de Anim. c. 6.*

Effātus, a, um. V. Effari.

Effaxillo, as, a. 1. exsero, quod exserto brachio axilla ostenditur. *Fest.*

Effecte, adv. perfecte. *Ammian. l. 16. c. 6.* Cum hæc effecte pleneque colligeret. V. Effœte. *Apul. in Florid.* Sed de hoc tunc ego perfectius, cum vos effectius.

Effectĭo, f. efficientia. *Cic. 3. Fin. 14.* Recta igitur effectio, item convenientia, denique ipsum bonum crescendi accessionem nullam habet.

Effectīve, adv. q. d. faciendo, vel efficienter. *Quintil. l. 2. c. 18.*

Effector, m. 3. *facitore*, עושה, Ger. *veschaffer*, Gal. *faiseur*, Hisp. *hazedor*, molitor, architectus. *Cic. l. 1. de Or. cap. 33.* Stilus est præstantissimus dicendi effector, & magister.

Effectrix, f. 3. *operatrice*, עושה, Germ. *verschefferin*, Gal. *faiseuse*, Hisp. *hazedora*. *Cic. de Fin. l. 2. c. 17.* Pecunia est effectrix multarum, & magnarum voluptatum.

Effectum, n. 2. idem ac effectus. *Quinctil. l. 8. c. 3.* Ex causis, effectis, similibus.

Effectus, us, m. 4. *effetto*, מסובב, Germ. *sachselbst*, Gall. *effet*, Hisp. *efecto*, id quod effectum est. *Cic. 3. Fin. c. 1.* In libidine esse, peccatum est etiam sine effectu. Et *l. 2. Tusc. c. 1.* Effectus eloquentiæ est audientium approbatio.

Effectus, a, um, adj. elaboratus, factus, *fatto, perfezionato*, עשוי, τελεσθείς. *Cic. 2. Div.* Urbs effecta ex latere, & cæmento. *Pl. l. 8. ep. 4.* Non posse perinde inchoata placere, ut effecta. *Id. l. 2. ep. 3.* Syllogismi circumscripti, & effecti. ¶ Effectum dare, reddere, idem est quod efficere. *Ter. Eun. 2. 1. 7. Plaut. Curc. a. 3. v. 15.* ¶ *Apul. l. 2. Florid.* Qua nihil videor effectius cognovisse. h. e. magis absolutum.

Effecundo, as, a. 1. fecundum reddo. *Vopisc. in Probo, c. 21.* Cum Sirmium venisset, ac solum patrium effecundari cuperet, & dilatari.

* Effeminate, cum derivatis. V. Effœminate.

* Efferatio. V. Efferesco.

* Effe-

* Efferāte, *crudelmente*. *Lactan. l. 5. c. 2.*

Efferatio, onis, f. ferocia, feritas. *Tert. l. de Pœnit. c. 12.* Unguium aquilinum in modum efferatione, & capilli incuria horrorem præferente.

Efferatus, a, um, adject. *inferito, divenuto fiero*, efferus. *Liv. l. 5. c. 27.* Odio, iraque efferati. *l. 34. c. 24.* Moribus, ritibusque efferatioribus, quam ulli barbari.

Effercio. V. Effarcio.

Efferesco, is, ferus fio, *divenire crudele*. *Ammian. l. 18. c. 17.* Effuerescere immanius.

Efferitas, atis, f. *crudeltà, fierezza*. *Lact. l. 9. c. 2.* Inerat huic bestiæ naturalis barbaries, efferitas a Romano sanguine aliena.

Effĕro, as, avi, atum, a. 1. *incrudelire*, Germ. *ervvilden*, Gal. *rendre cruel*, Hisp. *embravecer*, θηριόω, efferum, vel crudelem instar feræ facio, feritatis speciem induco. *Cic. 2. de nat. Deor.* Non patiuntur, eam nec immanitate belluarum efferari. *Liv. l. 2. c. 23.* Promissa barba, & capilli efferaverant speciem oris.

Effĕro, effers, extuli, elatum, a. 3. *portar fuori*, הוֹצִיא, Ger. *ausstragen*, Gal. *enlever, porter hors*, Hisp. *llevar a fuera*, ἐκφέρω, extra fero. *Plaut. Amph.* Efferantur ex navibus. ¶ Hinc efferre pedem, egredi, exire. *Plaut. Bacch.* Pedem ut efferres ex ædibus. ¶ Sæpe accipitur pro proferre, ostendere, *metter fuori*. *Virg. 8. Æn.* Ut belli signum Laurenti Turnus ab arce extulit. ¶ Item pro extollere, sive in altum elevare, *alzare*. *Virg. 5. Æn.* Ostendit dextram insurgens Entellus, & alte extulit. ¶ Item pro erigere, quod depressum est, *sollevare*. *Cic. pro Sylla* Patriam demersam extuli. ¶ Item pro provehere, magnum facere, *esaltare, ingrandire*. *Cic. pro Rosc. Com.* Quæ res extulit eum? una commendatio hujus. ¶ Item pro evulgare, magnifestum facere, *Ter. Adelph. 4. 4. 16.* Quod minime est opus usquam efferri. ¶ Item pro proferre, *pronunziare*. *Quint. l. 1. c. 5.* Decenter aliquid efferre. ¶ Efferre aliquem laudibus est, impense laudare, extollere. *Cic. l. 9. Famil. ep. 14.* Et *4. Acad.* Cum tantis laudibus Philosophiam extuleris. ¶ Efferri aliqua re, vel efferre se, est insolescere, verbis, aut factis se extollere. *Cic. Tusc. 4. c. 17.* Insolenter se efferre. *Id. 5. Fin. c. 15.* Efferre se lætitia. Sic efferri odio, iracundia, dolore, *lasciarsi trasportar*. Idem sæpe. *Suet. Calig. c. 54.* Cantandi, saltandique voluptate ita efferebantur. ¶ Est etiam funebre verbum, & sepelire significat. Sepulcra enim extra urbem erant. *Nep. in Arist. ad fin.* In tanta paupertate decessit, ut, qui efferretur, vix reliquerit. *Cic. l. 15. ad Att.* Lucullus matrem efferebat. ¶ Interdum etiam sumitur pro producere. *Cic. in Brut.* Ager, qui multos anos quievit, uberiores fruges efferre solet. ¶ Item perferre, tolerare. *Lucr. l. 1. v. 141.* Quemvis efferre laborem.

Effertus, V. Effarctus.

Effervĕo, es, bui, n. 2. vel effervo, is, n. 3. *bollire*, רָתַח, ὑπερζέω, ἐκφύομαι, vehementer ferveo, ebullio. *Virg. 4. Georg.* Et ruptis effervere costis. ¶ Translate *Tac. 1. Ann. c. 74.* Incautius efferbuerat.

Effervesco, is, erbui, n. 3. *bollire*, incipio effervere. *Cel. l. 12. c. 25.* Ut in effervescendo vinum se bene purget. ¶ Translate sumitur pro vehementer commoveri. *Cic. pro Planc.* Illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & immensum, sic effervescunt quodam quasi æstu. ¶ Nonnunquam pro egredi, erumpere. *Cic. de Prov. Cons. c. 4.* Totum Pontum armatum effervescentem in Asiam, atque erumpentem. ¶ Apud *eumd. l. 9. Fam. ep. 2.* ubi ait: Censeo latendum tantisper ibidem; dum effervescat hæc gratulatio. Alii legunt, *defervescat*.

Effĕrus, a, um, o. 1. 2. *crudele*, אַכְזָר, Ger. *grimmig, grausam, rau*, Gal. *cruel*, Hisp. *cruel*, θηριώδης, valde ferus. *Virg. Æn. 8. v. 5.* Sævitque juventus effera.

* Effete, Effetus. V. Effœte &c.

Efficacia, f. 1. *efficacia*, כֹּחַ, Ger. *krafft*, Gal. *efficacité, efficace*, Hisp. *eficacia*, ἐνέργεια, vis ad aliquid efficiendum. *Pl. l. 11. c. 5.* Quos efficaciæ, industriæque tantæ comparemus nervos.

Efficacitas, f. 3. idem ac efficacia. *Cic. 4. Tusc. c. 13.* Viribus corporis, & nervis efficacitate similes, animi vires nominantur.

Efficaciter, adv. *efficacemente*, בְּכֹחַ, Ger. *krefftiglich, vvircklich*, Gal. *avec efficace*, Hisp. *eficazmente*, ἐνεργῶς, cum effectu, vel efficientia, acriter, potenter. *Pl. l. 28. c. 11.* Capitis ulcera manantia urina tauri efficaciter sanat. *Id. l. 26. c. 12.* Efficacissime sanare. *Pl. alter l. 6. ep. 6.* Efficacius rogare.

Efficax, acis, o. 3. *efficace*, חָזָק, גְּדוֹל כֹּחַ, Ger. *krefftig*, Gal. *efficace, actif*, Hisp. *eficaz*, ἐνεργής, quod ad agendum aliquid vim habet, quod multum efficit. *Cal. Cic.* Nosti Marcellum, quam tardus, & parum efficax sit. *Liv. l. 41. c. 15.* Interrumpi tenorem rerum, in quibus peragendis continuatio ipsa efficacissima esset, non convenire. *Idem l. 1.* Quæ maxime ad muliebre ingenium efficaces preces sunt. Sic *Horat. Epod. 3.* Herculem *efficatem* vocat. h. e. strenuum, & nihil non audentem. *Pl. in Paneg. c. 84.* Utrum sit efficacius ad recte vivendum. Et *c. 70.* Efficacissimum genus est rogandi, gratias agere.

Efficiens, entis, o. 3. ποιητικός, quod efficit. *Cic. in Top.* Proximus est locus rerum efficientium, quæ causæ appellantur, deinde rerum effectarum ab efficientibus causis. *Id. 3. Off.* Virtus efficiens est voluptatis. Et *l. 1.* Causa, & ratio efficiens magnos viros.

Efficienter, adv. idem ac efficaciter. *Cic. de Fato, c. 15.* Non sic causa intelligi debet, ut, quod cuique antecedat, idem causa sit, sed quod cuique efficienter antecedat.

Efficientia, f. 1. ἐνέργεια, vis efficiendi. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ejusque tum magnitudinem, pulcritudinemque, tum etiam efficientiam cognovisset.

Efficio, is, effeci, effectum, a. 3. *far con effetto, operare*, עָשָׂה, פָּעַל, Ger. *verchaffen*, Gal. *faire, mettre en effet*, Hisp. *hazer, acabar*, διαπράττω, perficio, faciendo assequor, præsto. *Cic. Att. l. 6. ep. 13.* Hoc nec institui, nec effici potest sine tua ope. *Id. ib. l. 13. ep. 26.* Heri effeci epistolam ad Cæsarem. ¶ Fere ponitur pro simplici facio. *Cic. Q. Fr. 3. 1. 3.* Efficere clamores. *Id. 1. Off.* Quibus rebus effectum est, ut infinita pecuniæ cupiditas esset. ¶ *Quint. l. 2. c. 1.* In studiis aliquid efficere, h. e. præstare, proficere. ¶ Jungitur etiam infinito. *Vitr. l. 2. c. 6.* Vehementer efficit ea coire. ¶ Efficere nuptias alicui, *Ter. Andr. 3. 4.* h. e. conciliare. ¶ Efficere aurum, est, comparare, *far soldo*. *Plaut. Pœn. 1. 1. 57.* ¶ Efficere morbos, *cagionar malattie*. *Hirt. de B. Alex.* ¶ Efficere pro concludere, colligere. *Cic. l. 3. de nat. Deor.* Innumerabilia sunt, ex quibus effici, cogique possit, nihil esse, &c. ¶ *Effexis* pro effeceris, est apud *Plaut. Pœn. 1. 3. 19.*

Effictio, f. 3. actus fingendi. Figura eadem, ac Ethopœia, vel species Ethopœiæ, *Auth. ad Her. l. 4. c. 49.* Effictio est, cum exprimitur, & effingitur verbis corporis cujuspiam forma, quoad satis sit ad intelligendum.

Effictus, a, um, adject. expressus, efformatus, repræsentatus. *Cic. pro Rosc. Amer. cap. 16.* Hæc conficta arbitror a Poeta esse, ut effictos nostros mores in alienis personis videremus.

Effigia, æ, f. 1. idem ac effigies. *Plaut. Rud. 2. 4. 7.* Veneris effigia hæc quidem est. Habet etiam *Lucr. l. 4. v. 103.* &c.

Effigiātus, us, ui, m. 4. actus effigiandi. *Apul. l. 2. Florid.* Magna vis artis, vario effigiatu.

Effigiātus, a, um, adject. *effigiato*. *Apul. Apol.* Imagines variis artibus effigiatæ.

Effigies, ei, f. 5. *effigie, sembianza*, תְּמוּנָה, Ger. *ein bild, ebenbild*, Gal. *effigie, image*, Hisp. *imagen*, εἰκών, species, imago, simulacrum, ab effingo. *Cic. in Ver. 4. c. 65.* Effigies illa erat, simulacrumque Mithridatis. ¶ Usurpatur etiam translate de animo, virtutibus, &c. *Cic. de Fin. l. 2. c. 18.* Reliquit effigiem & humanitatis, & probitatis suæ filium. ¶ Pluraliter *Sil. l. 17. v. 402.* Cælarat patrui spirantes prælia dura effigies. ¶ Aliquando ponitur pro instar, *a guisa, a foggia*. *Pl. l. 21. c. 5.* in latitudinem se laxantibus effigie calari.

Effigio, as, a. 1. *figurare*, εἰκάζω, ad effigiem formo. *August. l. 7. de Civ. Dei*, De materiis licet a fabro effigiatis. Adde *Prudent. in hymn. de exseq. Defuncti.*

Effiguro. V. Affiguro.

Effindo, is, a. 3. idem quod findo. *Manil. l. 4. v. 380.* Et frænare ratem, fluctusque effindere rectos.

Effingo, is, inxi, ictum, a. 3. *figurare, ritrarre*, צָיַר, Ger. *abmahlen, abcenterfeyen*, Gal. *faire un portrait*, Hisp. *pintar*, ἐκτυπόω, effigiem rei alicujus ad vivum exprimo, ad alterius formam fingo. *Cic. 1. Tusc.* Quæ tam immensa magnitudo, quæ illa multa possit effingere? *Virg. 6. Æn.* Casus aliquos effingere in auro. *Quint. l. 1. c. 1.* Effingere verba imitando. *Cic. l. 1. de nat. Deor.* Effingere, atque efficere. *Id. 2. de Or. c. 60.* Effingere hominum mores. ¶ Interdum significat extergere. *Cato R. R. c. 67.* Fiscinas spongia effingat. *Cic. pro Sext. c. 35.* Corporibus civium Tiberim compleri, cloacas referciri, e foro spongiis effingi sanguinem. Ita legunt cum *Serv. ad 8. Æn. Hotoman. F. Ursin.* &c. Vulgo leg. *effundi*.

Effio, is, pro Fio, is, *Plaut. Pers. 5. 1. 9.* Hæc mihi facilia factu facta sunt, quæ volui effieri.

Effirmo, as, a. 1. idem quod confirmo. *Accius* apud *Non. c. 4. 94.* Tute ipse effirma, & compara.

Efflagitatio, f. 3. *domanda*, actus efflagitandi. *Cic. l. 5. Fam. ep. 19.* Admonitio, vel potius efflagitatio ad coeundam societatem.

* Efflagitātus, a, um, *chietto istantemente*. *Suet. in Ner. c. 38.*

Efflagitātus, us, m. 4. *domanda con istanza*, שְׁאֵלָה, Ger. *eine befftige ditte*, Gall. *démande, requete avec instance*, Hisp. *pedimiento con istancia*, ἐξαίτησις, ἐκλιπάρησις, vehemens postulatio. *Cic. 7. Ver. c. 29.* Coactu, atque efflagitatu meo producere.

Efflagito, as, avi, atum, a. 1. *domandare con istanza*, λιπαρέω, cum clamore, seu cum magna instantia flagito, vehementer flagito. *Cic. l. 2. Q. Fr. ep. 10.* Efflagitare convicio. *Virg. 12. Æn. v. 759.* notumque efflagitat ensem.

* Efflammans, antis, flammas emittens. *Mart. Capell. l. 2. p. 45.*

Efflātus, us, m. *le spirare*, actus efflandi. *Sen. l. 5. quæst. nat. c. 14.* Subterraneæ nubes apertum ad hos efflatus iter occupant. Al. leg. *afflatus*.

Efflātus, a, um, flando emissus. *Suet. in Aug. c. 99.* Unum omnino ante efflatam animam signum alienatæ mentis ostendit.

Efflĕo, es, evi, etum, a. 3. *consumar piangendo*, בָּכָה, ἐκδακρύω, Germ. *die augen aussvveynen*, Gall. *pleurer jusque à se consommer*. Hisp. *perderse de mucho llorar*, flendo consumo. *Quinct. 6. Declam. c. 4.* Cognita clade, rarissimi uxor exempli, & prorsus talis filii mater, totos efflevit oculos. h. e. nimio fletu oculorum usum amisit.

Efflicte, adv. vehementer, impense, q. d. affligendo, *appassionatamente*, מְאֹד, σφόδρα, ut efflicte diligere. *Symmach. l. 1. ep. 90.* *Apul. l. 5. A. A.* Amo te efflicte, quicumque es. Alii leg. *efflictim*.

Efflictim, aliud adv. idem quod efflicte. *Plaut. Amph. 1. 3. 19.* Efflictim amare.

Efflicto, as, avi, atum, a. 1. idem quod afflicto, *affliggere*. *Plaut. Stich. 4. 2. 26.* Non tu scis, quam efflictentur homines noctu hic in via.

Efflictus, a, um, adject. idem quod afflictus. *Capitol. in Vero, c. 4. ex lectione Salmasii:* Sæpe efflictum livida facie redisse.

Effligo, is, ixi, ictum, a. 3. idem quod affligo, percutio, perdo. *Plaut. Cist. 2. 1. 54.* Nisi pedatu tertio omnes efflixero. *Cic. l. 9. ad Att. ep. ult.* Misit filium ad effligendum Pompejum. Ita leg. *Gruter. Græv. Lamb.* & cæt. V. *Taubm. ad Plaut. in Asin. 4. 2. 9.*

Efflo, as, avi, atum, a. 1. *cacciare con fiato*, נָשַׁב, Ger. *hinausblasen*, Gall. *souffler hors*, Hisp. *soplar fuera*, ἐκπνέω, extra flo, spiro, exspiro. *Var. l. 1. R. R.* Bestiolæ, si quæ prope nascuntur, aut efflantur, aut aritudine cito pereunt. ¶ Efflare animam, vel extremum halitum, est mori. *Cic. pro Mil.* Quem pridie hora tertia animam efflantem reliquisset. *Id. 2. Tusc. c. 9.* Efflavit extremum halitum. Efflare colorem. i. e. amittere. *Lucr. l. 2. v. 831.*

Effloresco, is, ui, n. 2. valde floreo, *fiorire*, הֵנֵץ, ἐξανθέω. *Cic. pro Cæl. c. 31.* Laudibus ingenii efflorescere. Et *l. 1. de Orat. c. 6.* Ex rerum cognitione efflorescat, & redundet oportet oratio. *Id. de Amic. c. 27.* Utilitas efflorescit ex amicitia.

Effluentia, f. 1. *spargimento*, זוֹב, זֵב, Ger. *aussfluss, aussrinnung*, Gal. *écoulement, débordement*, Hisp. *derramamiento*, ἐκροή, effluxus. *Pl. l. 26. c. 10.* Inhibet non solum Venerem, sed effluentiam genituræ. Meliores tamen libri habent *affluentiam*.

Effluo, is, uxi, uxum, n. 3. *spargersi*, נָזַל, זוּב, Ger. *aussrinnen, aussfliessen*, Gal. *s'écouler*, Hisp. *derramarse*, ἐκφέρομαι, extra fluo, effundor. *Cic. 2. Tusc.* Cum una cum sanguine vitam effluere sentiret. ¶ Translate ponitur pro divulgari. *Ter. Eun. 1. 2. 41.* Utrumque hoc falsum est, effluet. ¶ Effluere etiam alicui dicitur, quod illi e memoria excidit, *scordarsi*. *Cic. Fam. 7. ep. 14.* Ante quam plane ex animo tuo effluo. ¶ Significat etiam dilabi, consumi, perire, ut ætas effluit. *Id. de Senect. c. 2. Liv. l. 7. c. 33.* Vires effluunt lassitudine.

Effluvium, n. 2. *spargimento*, זוֹב, ἔκρυσις, effluendi actus, magna vis alicujus rei. *Pl. l. 7. c. 51* Profundi humoris e corpore effluvium.

Effluus, a, um, adject. qui effluit. *Avien. in Prognost. Arat. v. 393.* Si flammis emicet ignis Effluus. *Id. in Perieg. v. 1162.* In pontum cadit effluus amnis.

Effluxio, onis, f. *escrescenza d'acque*. *Dig. l. 43. tit. 10. in princ.* Ædiles studeant, ut quæ secundum civitates viæ sunt, adæquentur, & effluxiones non noceant domibus, & pontes fiant, ubicumque oportet.

Effŏco, as, a. 2. *soffocare*, πνίγω, suffoco. *Sen. de brev. vit. c. 2.* Bonis suis effocantur.

Effodio, is, odi, ossum, a. 3. *far fosse, cavare*, חָפַר, Ger. *auff od. auffgraben*, Gal. *creuser*, Hisp. *cavar*, κατασκάπτω, fodiendo eruo. *Cic. 2. Off. c. 3.* Effodere argentum penitus abditum *Ter. Eun. 4. 6. 2.* Effodere oculos. ¶ Translate *Cic. pro Marcel. c. 4.* Omnium Marcellorum meum pectus memoria effodit, *mi ha passato il cuore*.

Effodo, as, pro Effodio, is. V. in Fodo, as.

Effœmināte, adv. *delicatamente, a foggia di femmina*, γυναικοειδῶς, modo fœminarum. *Cic. 1. Off. c. 4.* Cave, ne quid indecore, effœminateve facias.

Effœminatio, onis, f. *mollizie, delicatezza*, עִנּוּג, ἀπογυναίκωσις, διάθρυψις, *Jul. Firmic. l. 7. Mathes. c. 16.* Impuritates cum magna corporis effœminatione decernunt. *Tert. de Spectac. c. 25.* Inter effœminationis modos.

Effœminātus, a, um, adject. mollis, delicatus, *effemminato, molle*, ἐκτεθηλυσμένος, *Cic. Philip. 3.* Impudicus, impurus, effœminatus. *Q. Cic. ad Tiron. l. 16. Fam. epist. ult.* Libidinis, & languoris effœminatissimi animi plenos.

Effœmino, as, avi, atum, a. 1. *effemminare*, Germ. *verzagt und vveibisch machen*, Gal. *efféminer*, Hisp. *afeminar*, ἀποθηλύνω, in muliebrem mollitiem, atque lasciviam converto. *Cic. 1. Tusc. c. 40.* Cogitationibus molestissimis effœminamur. *Cæs. l. 4. B. G. c. 2.* Remollescere, atque effœminari.

Effœte, vel Effete, adv. *Martial. l. 2. epigr. 27.* Effœte, graviter, cito, nequiter, euge, beate. h. e. mature, sapienter, ut Rader. interpretatur. Al. leg. *effecte*, h. e plene, perfecte.

Effœtus, a, um, o. 1. 2. ἐκτεκών, עָל, quod jam fœtum edidit. *Col. l. 7. c. 12.* Primus effœtæ partus amovendus est. ¶ Item fœtus, qui emissus est. *Col. l. 8. c. 5.* Cum grex fuerit effœtus, hoc modo deponatur. ¶ Effœta quoque dicitur, quæ parere desiit, quasi frequenti partu lassata. *Pl. l. 10. c. 53.* Est tanta gallinis fœcunditas, ut aliquæ sexagena pariant ova, aliquæ quotidie, aliquæ bis die, aliquæ intantum, ut effœtæ moriantur. ¶ Et generatim effœtum est omne id, quod continua fertilitate lassatum est, & exhaustum. *Virg. 1. Georg.* Effœtos cinerem immundum jactare per agros. ¶ Hinc translate ponitur pro debili, infirmo, enervato. *Cic. de Sen. c. 9.* Libidinosa adolescentia effœtum corpus tradit senectuti. *Virg. 5. Æn. v. 596.* Frigentque effœtæ in corpore vires, idest elanguentes pristino vigore amisso. *Apul. l. ult. Florid.* Ne augumentis sit effœtior. Cum genit. *Sallust. in Catil. in fine.* Respublica effœta parentum. *Al. leg.* parente. ¶ Scribitur & *effetus* sine diphthongo.

Effossio, onis, f. *scavamento*, actus effodiendi. *In Cod. Just. 11. 6. 3.* Saxorum venam laboriosis effossionibus persequi.

Effŏro, a. 1. idem ac perforo. *Col. l. 9. c. 1.* Compluribus locis per latus efforatus.

Effossus, a, um, adject. *cavato, scavato*, ἐξορυχθείς. *Virg. 4. Geor. v. 42.* Effossis latebris sub terra fodere. *Vell. l. 2. c. 52.* Effossum alterum imperii lumen.

Effractarius, rii, m. 2. qui effringit, effractor. *Sen. ep. 69.* Aperta effractarius præterit.

Effractor, m. 3. qui fracto ostio, aut fera in ædes, vel arcam alienam irrumpit. *Paul. l. 3. ff. de Offic. Præf. Vigil.* Cognoscit Præfectus Vigilum de incendiariis, effractoribus, furibus.

Effractūra, æ, f. effractoris effectus. *Paul. l. cit. in Effractor.*

Effractus, a, um, adject. *rotto, spezzato*, נִשְׁבָּר, διεῤῥηγμένος. *Horat. l. 1. ep. 17. v. 54.* Cista effracta. *Stat. Theb. 9. v. 559.* Effracta Urbs.

Effrænāte, adv. *sfrenatamente, dissolutamente*, כְּאַחַד מִבְּנֵי בְלִיַּעַל, Ger. *freventlich, ohne zaum*, Gal. *sans retenue*, Hisp. *desenfrenadamente*, ἀχαλινώτως, dissolute. *Cic. de Sen. c. 12.* Cujus voluptatibus avidæ libidines temere, & effrænate ad potiundum incitantur. *Id. Phil. 14. c. 9.* Effrænatius in hostem irrumpere. ¶ Scribitur & sine diphth.

Effrænatio, f. 3. *sfrenatezza*, Ger. *unbindigkeit*, Gal. *insolence, effronterie*, Hisp. *desenfreniamento*, dissolutio. *Cic. 5. Phil. c. 8.* Quæ effrænatio impotentis animi? Scribitur & *effrenatio*.

Effrænātus, o. 1. 2. *sfrenato*, בְּלִיַּעַל, Ger. *unbindig*, Gal. *effrené*, Hisp. *desenfrenado*, ἀχάλινος, quod frænum detrectat, & pro arbitrio nostro regi non potest. Translate dicitur de re, quæ omnem egreditur modum. *Cic. de Arusp. Resp. c. 1.* Cujus ego de effrænato, & præcipiti furore quid dicam? *Id. 1. Off.* Homines secundis rebus effrænati. *Id. de Arusp. Resp. c. 1.* Vox quædam libera, atque etiam effrænatior. *Sen. ep. 88.* Affectibus effrænatissimis abstrahi. ¶ Scribitur etiam sine diphthongo.

* Effræ-

Effræno, & Effreno, as, demto freno dimitto, freno liberum abire sino. Translate *Sil. l. 9. v. 495.* Regnantem Ætolis Vulturnum in prælia campis Effrenat.

Effrænus, a, um, o. 1. 2. vel effrænis, & ne, o. 3. *che non ha freno*, Ger. *ungezeumt*, Gal. *sans frein*, Hisp. *sin freno*, ἀχάλινος, carens fræno, cui frænum detractum est. *Liv. l. 4. v. 382.* Effræno equo in medios ignes infertur. ¶ Translate dicitur de indomito, sævo, barbaro. *Virg. 3. Georg. v. 382.* Gens effrena virum Riphæo tunditur Euro.

* Effricitus, a, um, *fregato*, fricatus. *Apul. l. 4. Met.*

Effrico, as, cui, ictum, & catum, a. 1. fricando excutio. *Sen. ep. 96.* At illis diu rubigo animorum effricanda est. Scribitur & *Exfrico*. *Apul. l. 1. Met.* * ¶ Præter. *effrixi*, apud *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 12.* Esurierant discipuli, & spicas decerptas manibus effrixerant.

Effringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere, frangere*, שָׁבַר, Germ. *mit gevvalt zerbrechen*, Gal. *briser*, Hisp. *quebrantar*, διορύττω, ἐκῤῥήγνυμι, est vi quadam, & impetu frangere. *Cic. 4. Ver.* Cum viderent effringi multorum fores, revelli claustra. Adde *Ter. Adelph. 1. 2. 7.* ¶ Effringere animam. h. e. vi de corpore expellere. *Sen. in Herc. Oet.* ¶ Neutrorum more. *Sil. l. 1. v. 647.* fluctus vestras effringet in urbes. h. e. franget se.

Effrondesco, is, vel Effrondeo, es, ui, n. frondes emitto. Translate *Vopisc. in Probo, c. 19.* Circus gratia novi viroris effronduit.

Effrons, ontis, adject. 3. impudens, temerarius, quasi sine fronte, *sfrontato, petulante*, מֵצַח אִשָּׁה זוֹנָה, *Vopisc. in Num. c. 13.* Consilii semper alti, nunquam tamen effrontis, sed prudentis. Salmas. legit *pudentis*.

Effrutico, as, avi, atum, in fruticem evado, vel fruticem emitto, pullulo, produco. *Ter. de Anim. c. 27.* Semina hominem ex utraque substantia effruticant. Et *l. 1. ad Nation. c. 5.* Ut nævus aliquis effruticet, aut verrucula exsurgat.

Effugia, æ, f. dicebatur hostia, quæ effugisset ab aris. *Serv. in Virg. Æn. 2. v. 140.*

Effugio, is, ugi, n. 3. fugio, evado, vito, elabor, *fuggire*, נָס, נִמְלַט, בָּרַח, Ger. *entrinnen*, Gal. *s'enfuir*, Hisp. *huir*, ἐκφεύγω, idem ac fugio. *Cic. 3. Ver.* Quin offensionem negligentiæ vitare, atque effugere non possim. *Id. pro leg. Man. c. 9.* Effugere e manibus. Et *Phil. 2. c. 29.* Effugere de prælio. *Virg. Ecl. 3.* Nunquam hodie effugies. *Plaut. Merc. 3. 4. 75.* Clam patria hac effugiam.

Effugium, n. 2. *scampo*, מָנוֹס, Ger. *ein aussflucht*, Gal. *fuite*, Hisp. *acogida*, ἀποφυγή, evasio, via, vel modus effugiendi. *Cic. 2. de nat. Deor.* Habere effugia pennarum. *Liv. l. 24. cap. 26.* Ut, si effugium patuisset, impleturæ urbem tumultu fuerint. h. e. locus effugiendi. Sic *Tacit. lib. 3.* Effugia insidere. ¶ Ponitur & simpliciter pro fuga. *Virg. 2. Æn. v. 140.* Quos illi fors ad pœnas ob nostra reposcent Effugia.

Effulgĕo, es, ulsi, neut. 2. *risplendere grandemente*, נָגַהּ, בָּרַק, ἀποστίλβω, vehementer fulgeo. *Liv. l. 8. B. Pun.* Qualis inter graves imbre nubes effulget. ¶ *Virg.* in 3. conjug. usurpavit *Æn. 8. v. 677.* auroque effulgere fluctus.

Effultus, a, um, adject. fultus, *appoggiato*, נִסְמָךְ, *Virg. 7. Æn. v. 94.* Atque harum effultus tergo, stratisque jacebat Velleribus. *Apul. l. 2. Met.* Effultus in cubitum.

Effumigātus, a, um, adj. *Tert. ad Martyr. c. 1.* Fugiat conspectum vestrum, tamquam coluber excantatus, aut effumigatus. h. e. fumo exire coactus.

Effūmo, as, a. 1. fumum emitto. *Sever. in Ætna, v. 498.* Effumat moles.

Effundo, is, udi, usum, a. 3. *spardere, spangere, fuori*, שָׁפַךְ, Ger. *aussgiessen*, Gal. *épandre*, Hisp. *derrammar*, ἐκχέω, extra spargo, *Cic. pro Planc. c. 42.* Præter lacrymas, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudisti. ¶ Translate ponitur pro consumere. *Cic. 2. Off. c. 15.* Multi patrimonia effuderint, inconsulte largiendo. *Id. Tusc. 3.* Effundere ærarium. ¶ Item pro erumpere, & magna cupiditate egredi. *Cic. ad Brut.* Timore quodam perculsa civitas tota ad te se cum conjugibus, & liberis effundebat. ¶ Item pro emittere. *Id. Phil. 14. c. 12.* Effundere extremum spiritum. *Virg. Æn. 1. v. 98.* Effundere animam. ¶ Effundere iram in aliquem, *sfogare la collera contro qualcuno*. *Liv. l. 39. c. 34.* ¶ Effundere pavorem alicui, *metter paura*. *Id. l. 10.* ¶ Significat etiam fugare, prosternere. *Sallust.* Effuso, ac profligato peditatu, paulatim retrocedere cœpit. ¶ Item abunde loqui. *Cic. Att. lib. 6.* Effudit illa omnia, quæ tacuerat. ¶ Effundi, h. e. pronum ire. *Liv. l. 34.* Ne matronæ effundantur in luxuriam. *Suet. in August. c. 99.* Effundi in jocos. ¶ Effundere oculum, est, ejicere. *Jul. l. 46. Dig.* Si tam vehementer cervicem percusserit, ut ei oculus effunderetur. *Vellej. l. 2. c. 52.* Effusum alterum R. imperii lumen. Al. leg. *effosum*.

Effūse, adv. immodice, *prodigamente, smoderatamente*, נָדִיב, ἐκκεχυμένως. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 8.* Non pauca suis adjutoribus large, effuseque donabat. *Id. in Pis.* Effuse petulans. *Liv. l. 34. c. 16.* Effusius prædati sunt. *Pl. l. 1. ep. 20.* Effusius dicere, i. e. copiosius. *Id. in Paneg. c. 84.* Effusissime diligere.

Effusio, onis, f. *spargimento*, שֶׁפֶךְ, Ger. *aussgiessung*, Gal. *effusion*, Hisp. *derramamiento*, ἔκχυσις, actus effundendi, *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Primum ipse liquor, tum aquæ declarat effusio. ¶ Translate sumitur pro prodigalitate, consumtione. *Cic. pro Rosc. Am. c. 46.* Quos sumtus quotidianos, quas effusiones fieri putatis? ¶ Item irruptio, vel eruptio. *Cic. in Pison. c. 2.* Effusiones hominum ex oppidis. ¶ Effusio animi in lætitia apud *eumd. Tusc. 4. c. 31. troppo sfogo.*

* Effūsor, oris, m. qui effundit vel impendit. *Aug. serm. 27. de diver.* Redemtor tuus effusor pretii.

Effusorie, adv. *sparsamente*, effundendo se. *Ammian. l. 31. c. 26.* Exinde digressi sunt effusorie per Arctoas provincias.

Effūsus, a, um, adject. *sparso, diffuso*, נִשְׁפָּךְ, ἔκχυτος. *Virg. Æn. 6. v. 311.* Effusus nubibus imber. *Liv. l. 7.* Effusa fuga. *Virg. l. 4.* crines effusa sacerdos. ¶ Translate varios habet usus, ut effusa lætitia, effusus risus. *Liv. l. 35. c. 43. Claud. l. 3. Rapt. Pros. v. 210.* Effusæ largitiones, hoc est immodicæ. *Nepos Att. c. 6.* Effusi honores. *Id. Milt. c. 6.* Effusa civitas obviam. *Vell. l. 2. c. 45.* ¶ Habet etiam suos gradus, ut Effusior fuga. *Liv. l. 3. c. 5.* & *l. 37. c. 5.* Effusissimis habenis stationes hostium invadit. ¶ Effusus in amorem, in lacrymas, in luxum &c. dicitur qui immodice amat, luget, luxui inservit. *Tac. 1. 4. Annal.* & *4. histor.* * ¶ Labor effusus, *fatica perduta*. *Virg. 4. Georg. v. 492.* ibi omnis effusus labor. ¶ *Effusa loca, effusiora corpora*, h. e. fusa, ampla, cui opponitur angustus, collectus. *Tacit. de Germ. c. 30.* *Calpurn. Flacc. declam. 2.* ¶ Effusa membra quæ fusa appellat. *Liv. l. 38. c. 21.* sunt carne & sanguine plena. *Stat. Theb. 6. v. 841.*

Effutio, is, ivi, itum, n. *parlar imprudentemente*, בָּטָא, Germ. *hin ausslappern, schvvetzen*, Gal. *parler à la volée*, Hisp. *hablar boverias*, ψυχρολογέω, inaniter fundo, a futio, effundo. Translate est inepte, & inconsulte loqui, dicere cum mendacio. *Ter. Phor. 5. 1. 17.* Ne vos forte imprudentes foris effutiretis. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 37.* Ita temere effutiunt de mundo.

Effutitius, a, um, adject. quod effutitur. *Var. l. 6. L. L.* Evax verbum nihil significat, sed effutitium naturaliter est.

Effutītus, o. 1. 2. partic. ab effutior. *Cic. 2. de Div. c. 55.* Quorum partim ficta aperte, partim effutita temere.

Effutuo, is, a. 3. In *carm. jocoso in Cæsarem*, apud *Suet. in ejus vita, c. 51.* Aurum in Gallia effutuisti. h. e. scortando dilapidavisti.

E ANTE G.

Egelātus, o. 1. 2. partic. ab egelo. *Cæl. Aurel. Tard. l. 4. c. 3.* Non frigidum, sed leviter egelatum, quod galactodes appellant.

Egelido, as, avi, atum, a. 1. *disghiacciare*, ἀποκρυσταλλόω, הֵמַס, quod gelatum est, dissolvo, ab egelidus. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Egelidarentur fibræ glaciales.

Egelidus, a, um, o. 1. 2. *tepido*, חַם, Germ. *lau laulicht*, Gal. *tiède*, Hisp. *tibio*, χλιαρός, quod de summo gelu aliquid remisit, a gelidus. *Ov. 2. Am. el. 11. v.* Et gelidum Boream, egelidumque Notum. *Colum. l. 10. v. 282.* Nunc ver egelidum, nunc est mollissimus annus. ¶ *Servius* pro valde frigido exponit, explicans locum illum *Virg. 8. Æn. v. 616.* Egelido secretum flumine vidit.

Egĕlo, as, avi, atum, a. 1. de summo gelu aliquid remitto, a gelu. *Cæl. Aurel. l. 3. acut. morb. cap. 5.* Cum ex aliqua parte corporis frigidus torpor visus fuerit egelari.

Egens, tis, o. 3. *bisognoso*, אֶבְיוֹן, ἄπορος, οὐδενής, pauper, tenuis, cui desunt necessaria ad vivendum, part. ab *egeo*. *Cic. de Am.* Quocirca & absentes adsunt, & egentes abundant, & imbecilli valent. ¶ Comp. egentior, sup. egentissimus. *Id. Att. l. 6. ep. 1.* Nihil illo Regno spoliatius, nihil Rege egentius. *Id. l. 9. ad eumd. ep. 7.* Egestates tot egentissimorum hominum. Et cum ablat. *Cic. 6. Fam. epist. ult.*

Egens rebus omnibus. ¶ Et cum genit. *Plaut. Rud. 1. 5. 18.* Egentes opum. *Hor. l. 4. od. 8.* Animus deliciarum egens.

* Egenulus, a, um, dimin. ab Egenus, *Paulin. Nol. epist. 29. al. 10. c. 12.*

Egēnus, o. 1. 2. *bisognoso*, אֶבְיוֹן, חָסֵר, מִסְכֵּן, Ger. *mangelhafft, dürfftig*, Gall. *necessiteux, indigent*, Hisp. *menesteroso*, ἄπορος, πτωχός, cui desunt vitæ necessaria. *Liv. l. 9.* Omnium egena corpora humi prostraverunt. *Sil. l. 8. v. 12.* Egenus rerum cunctarum. *Virg. 8. Æn.* rebusque veni non asper egenis.

Egĕo, es, gui, n. 2. *aver bisogno*, חָסֵר, Ger. *mangel haben*, Gal. *avoir besoin*, Hisp. *tener menester*, ἀπορέω, alicujus rei inopia laboro. Construitur absolute. *Cic. pro Rosc. Com.* Egebat? immo locuples erat. ¶ Vel cum gen. vel abl. *Cic. 9. Fam.* Gravitas morbi facit, ut medicinæ egeamus. *Id. 2. Tusc.* Nec bibliothecis quidem Græcis indigebimus. ¶ Vel cum accusat. communi *Cato* apud *Gel. l. 13. c. 22* Multa egeo. *Plaut. Men. 1. 2. 12.* Nec quidquam eges. ¶ Particip. *egiturus* legitur apud *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 24.* (est enim ibi particip. non nomen substantivum) ubi *Scioppius* in notis ineditis ad *Tert.* legit *eguiturus*.

Egeria, f. 1. Dea quæ parientibus præerat, fortasse eadem, quæ Ægeria. *Fest.* Egeriæ Nymphæ sacrificabant prægnantes, quod eam putabant facile conceptum alvum egerere.

Egeries, ei, f. ab egero, צֵאָה, ἐκχώρημα, excrementorum emissio, vel ipsa excrementa. *Solin. c. 53.* (al. 40.) de Bonaso animali: Cum in fugam vertitur, fimum egerit, cujus ardor quidquid attigerit, adurit: ita egerie noxia summovet insequentes.

Egerii, orum, Romanis dicebantur pauperes, qui nihil proprii haberent. *Liv. l. 1. c. 34.* Puero in nullam sortem bonorum nato, ab inopia Egerio inditum nomen.

Egermino, as, idem ac germino. *Col. l. 4. c. 17.* Quæ infra trunci caput egerminaverint.

Egĕro, is, essi, estum, a 3. extra gero, sive porto, emitto, ejicio, *portar fuori*, ἐκκενόω, ἐκκομίζω, ἐκφέρω, הוֹצִיא. *Plin. l. 8. epist. 20.* Lacus in flumen egeritur. *Solin. c. 53.* (al. 40.) Ventris fimum egerere. *Liv. l. 6. c. 3.* Prædam ex hostium tectis egerere. *Ovid. 3. Trist. el. 3. v. 38.* Expletur lacrymis, egeriturque dolor. h. e. ejicitur, minuitur. Sic *Stat. l. 4. Silv. 4.* Egerere iras, *Valer. Flac. l. 8.* Dies egeritur querelis. h. e. transigitur. ¶ Interdum ponitur pro digero, *disponere*. *Sen. epist. 67.* (al. 66.) Multi nobis sermones fuerunt, quos subinde egeram, & ad te mittam.

Egersimon, ἐγέρσιμον, vox Græca ab ἐγείρω, excito, expergefacio, usurpatur a *Martian. Capel. l. 9. p. 307.* de carmine suavi, excitandis animis, oblectandisque idoneo.

Egesta. V. Crinisus, & Segesta.

Egestas, f. 3. *povertà*, מַחְסוֹר, מִסְכֵּנוּת, ἔνδεια, indigentia, paupertas, ab egeo. *Cic. in Par.* Itaque istam paupertatem, vel potius egestatem, ac mendicitatem tuam nunquam obscure tulisti. *Virg. 1. Geor. v. 145.* Duris urgens in rebus egestas.

Egestio, f. 3. exportatio, ab egero, ἐκκόμισις. *Pl. l. 8. ep. 6.* Si Pallantis facultates adjuvare publicarum opum egestione contingeret.

Egestivus, a, um, adject. quod egerendi, & ejiciendi vim habet, ut vis egestiva. *Macer. l. 1. c. 25.*

Egestōsus, & Egestuōsus, a, um, adject. egenus. *bisognoso*. *Aurel. Vict. Epit. c. 24.* de Nerva: Natos parentibus egestosis (al. egestuosis) sumtu publico ali jussit. Adde *August. ep. 254.*

Egestus, us, m. 4. idem ac egestio. *Sen. 3. Nat. Quæst. c. 30.* Quemadmodum corpora nostra ad egestum venter exhaurit.

Egestus, a, um, *cavato fuori*. *Col. l. 2. c. 2.* Scrobibus egestam humum recondere.

* Eggero. V. Egero.

Egigno, is, enui, enitum, a. 3. extra gigno, egero. *Lucr. l. 2. v. 702.* & alto Interdum ramos egigni corpore vivo.

Egnatia, f. 1. Cnatia, *Gnazzi, Nazzi, Torre d'Anasso*, urbs ex C. R. Neap. in Prov. Bariana.

Ego, mei, mihi, me, *io*, אֲנִי, אָנֹכִי, Ger. *ich*, Gal. *je*, Hisp. *yo*, ἐγώ, pronom. 1. personæ. *Cic. in Catil.* Ego sum ille Consul. *Ter. Andr. 5. 2. 28.* Nonne te miseret mei? *Plaut. Most. 4. 2. 5.* Vide ut fastidit simia? Ph. Mihi sum, libet esse; quid id curas? V. *Mihi* suo loco. *Ter. Andr. 2. 2. 13.* Nihil periculi est, me vide. V. *Video*. ¶ Invenitur etiam *mi* pro *mihi*. *Varr. R. R. lib. 2. cap. 5.* Tu vero, Murri, veni mi advocatus. *Lucr. l. 3. v. 106.* In quo mi diversi errare videntur. Adde *Virg. 6. Æn.* ¶ Item *me*, pro *mihi*, *Enn. l. 2.* Si quid me fuerit humanitus. *Lucil.* Ut quæ me res impendet agatur. Hæc *Festus*. Huc referri posset illud *Ter. Eun. 2. 1. 16.* Nimis me indulgeo. ¶ *Egomet*, pro ego ipse. *Virg. 3. Æn. v. 623.* Vidi egomet. ¶ Ego ne, interrogat. *Ter. Eun. 1. 1. 20.* Egone illam? In plu. num. *nos* V. suo loco.

Egranātus, a, um, adject. granis privatus, ut egranatæ caricæ. *Pl. Valer. l. 3. c. 14.*

Egredior, eris, essus sum, d. 3. *uscir fuori*, יָצָא, Germ. *aussgehen*, Gall. *sortir*, Hisp. *salir*, ἐκβαίνω, ἐξέρχομαι, extra gradior, exeo. *Cic. 2. Catil.* Ipsum egredientem urbe prosecuti sumus. *Ter. Andr. 1. 3.* Egreditur ab ea, h. e. de domo ejus. *Cæs. l. 1. B. C.* Egredi ex castris. *Cic. pro Quint.* Extra fines egredi. *Id. Att. l. 13. ep. 16.* Nos pedem e villa adhuc egressi non sumus. *Ter. Phorm. 4. 5. 10.* Dicat, nos nostro officio nihil egressos esse. ¶ Cum accusat. *Pl. l. 7. ep. ult.* Nam nec historia debet egredi veritatem. V. *Egressus*. ¶ Pro digredi. *Cic. de clar. Orat.* Ut egrederetur a proposito ornandi causa. ¶ Est etiam verbum navigantium, pro descendere navi, *smontare, fare sbarco*. *Cæs. l. 4. B. G. c. 23.* Hunc ad egrediendum nequaquam idoneum arbitratus locum, dum reliquæ naves convenirent, in anchoris exspectavit.

Egregiātus, us, ui, m. dignitatis quidam gradus. Exemplum V. in *Centena*.

Egregie, adv. *eccellentemente*, ἐξαιρέτως, טוֹב מְאֹד, excellenter, item valde, nimis. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1.* Servus egregie fidelis. *Id. 2. Fin. c. 6.* Egregie loqui Græce. *Ter. Heaut. 3. 1. 11.* Egregie ad miseriam natus. ¶ Comparr. egregius. *Juv. sat. 11. v. 12.* Egregius cœnat meliusque miserrimus horum. V. *Egregius*.

Egregius, a, um, o. 1. 2. *eccellente, nobile*, נִכְבָּד, טוֹב מְאֹד, Ger. *aussbündig*, Gal. *excellent*, Hisp. *bravo, señalado*, ἐξαίρετος, excellens, præstans, eminens, quasi ex toto grege electus. *Cic. 1. de Orat.* Non possum dicere non egregium quemdam hominem, atque admirandum fore. *Ter. Andr. 1. 1. 45.* Egregia forma. Sic egregium facinus, opus; egregia & præclara indoles. *Cic.* & *Liv.* ¶ *Egregium publicum*, est decus publicum. *Tacit. An. 3. c. 70.* Egregium publicum, & bonas domi artes dehonestavit. *Sulpic. Sev. l. 2. hist. sacræ, sub fin.* ¶ Egregia in plur. pro virtutibus accipit idem *Tacit. Ann. 14. c. 60.* Postquam, inquit, cuncta scelerum suorum pro egregiis accipi vidit. ¶ Comparat. & superl. minus usitata sunt. *Lucr.* tamen *l. 4. v. 468.* Nihil egregius est, quam res discernere. *Cato* apud *Prisc. l. 3.* habet egregiissimus. Adde *Gel. l. 14. c. 5.*

Egressio, onis, fem. actus egrediendi, ἔξοδος, יְצִיאָה. Translate pro digressione in dicendo usurpatur a *Quint. l. 3. c. 11.* (*al. 9.*) ubi inquit: Egressio vero, vel quod usitatius esse cœpit, Excessus, sive est extra causam &c. *Id. l. 4. c. 3.* Hanc partem παρέκβασιν Græci vocant, Latini egressum, vel egressionem.

Egressus, us, m. 4. egrediendi actus, *uscita, l'uscire*, מוֹצָא, צֵאת, παρέκβασις, ἔξοδος. *Cic. in Pis. c. 13.* Frequentia sua vestrum egressum ornando. *Tac. Ann. 15. c. 53.* Cæsar rarus egressu, domoque aut hortis clausus. ¶ Item egressus e navi. *Cæs. l. 5. B. G. c. 8.* Remis contendit, ut eam partem insulæ caperet, quam optimum esse egressum cognoverat. ¶ Item digressio in dicendo. *Quint. l. 4. c. 3*

Egressus, a, um, particip. ab egredior, *uscito*, ἐξεληλυθώς, *Sall. l. 1. hist.* apud *Serv.* Gens raro egressa fines suos. *Tacit. 3. hist. cap. 30.* Tecta altitudinem mœnium egressa. *Id. Ann. 16. c. 10.* Aliquando sexum egressa, voce infensa clamitabat, *superando il sesso*. ¶ De eo, qui navi descendit, *Nepos Datam. c. 4.*

* Egrētus, ut Adgretus, ab ἐγείρομαι, excitor, surgo. Unde Nyctegresia, q. noctisurgium. *Fest.*

Egula, f. 1. sulfur, lanis suffitu mollitiem, candoremque inducens. *Pl. l. 35. c. 15.*

Egurgito, as, avi, atum, a. 1. evomo, effundo, הֵקִיא, ἐκχέω, *Plaut. Epid. 4. 2. 12.* Egurgitare argentum. ¶ Legitur & *exurgito*.

E ANTE H, & I.

Ehe, interject. mentis consternatæ. *Ennius:* Ehe, ipse clypeus cecidit. V. *Taubman ad Plaut. Truc. 2. 2.*

Ehem, *oh*, ἆ, interjectio subito aliquid deprehendentis. *Ter. Eun. 1. 2.* Quis hic loquitur? ehem, tu ne eras hic mi Phædria?

Ehēu,

Ehēu, *oh*, *ah*, εἶα, ὦ, אהה, interjectio dolentis. *Cic. ante exsil.* Eheu conditionem temporis hujus. Adde *Ter. Heaut.* 1.1.31.

Eho, *olà*, ὦ, interjectio ad se vocantis. Interdum etiam exercitativa particula est, qua attentionem nobis paramus ejus, cum quo loquimur. *Ter. Adr.* 5.4.48. Propero ad filiam, eho mecum Crito. Et *v.* 5. Eho, tu Glycerium hinc civem esse ais? *Id. Hecyr.* 2.2.25. Eho, numquidam accusat virum?

Ehōdum, ὦ, interjectio attentionem, & animadversionem poscentis. *Terent. And.* Ehodum, dic mihi, num quidnam amplius tibi cum illa fuit?

Eja, *orsù via*, הבה, Ger. *wolan*, Gal. *ca*, Hisp. *ea pues*, εἶα, interjectio adhortantis, *Mart. l.* 2. Eja age, rumpe moras. ¶ Interdum corripientis. *Ter. Eun.* 5.8.35. Eja sic decet. *Plaut. Rud.* 2.2.9. Eja vero.

Ejacŭlo, as, a. 1. ejaculor, aris, d. 1. *lanciare*, רמה, Germ. *abschiessen*, *werffen*, Gal. *lancer*, *vvarder*, Hisp. *lancar*, ἐκβάλλω, ἐκτοξεύω, eminus, seu longe jaculor. *Gel. l.* 16. *c.* 19. Se in [illegible] um ejaculaverat, *Pl. l.* 4. *c.* 12. In cujus forum solstitio Athos ejaculatur um am, *Ovid.* 4. *Met. v.* 123. tenues stridente foramine longe ejaculatur aquas.

Ejectāmentum, ti, n. 2. צואה, ἔκβρασμα, excrementum. *Tac. de morib. Germ. de succino*, *c.* 45. Diu quin etiam inter cætera ejectamenta maris jacebat.

Ejectātus, a, um, adj. ejectus; ut ejectata favilla. *Ovid.* 2. *Met. v.* 211.

Ejectĭo, onis, f. ejiciendi actio, expulsio, מגרש, ἐκβολή, *Cic. l.* 2. *Att. ep.* 18. Mortem & ejectionem timemus.

Ejectitĭus, a, um, o. 1. 2. ἐκβόλιμος, נפל, quod ejicit, vel quod ejicitur. *Pl. l.* 11. *c.* 37. Vulva ejectitia.

Ejectiuncŭla, æ, dimin. *Marcel. Empir. c.* 10. Ad ejectiunculas facere.

Ejecto, as, avi, atum, a. 1. *cacciar fuori*, גרש, ἀπεκβάλλω, frequentat. ab ejicio, ἐκβάλλω, expello. *Ov. l.* 5. *Met. v.* 353. Arenas ejectat. *Sil. l.* 10. *v.* 320. Aufidus undis Ejectat, redditque furens sua corpora ripis.

Ejectus, a, um, adject. expulsus, & sæpe de naufragis dicitur. *Senec. epist.* 9. Ejectus in desertum litus. *Virg. Æneid.* 4. Ejectum litore, egentem excepi. ¶ *Lucret. l.* 4. *v.* 920. Anima perturbata, ejectaque foras. *Cic. de Or.* Ejecta lingua, h. e. extra os exserta.

Ejectus, us, ui, m. idem quod ejectio. *Lucret. l.* 4. *v.* 957. Animai altior, atque largior ejectus.

Ejeratĭo, ejuratio. Apud *Tert. de Spectac. c.* 4.

Ejĕro, eras, idem quod ejuro, legitur apud *Tert. de Spect. c.* 24. & *de Idol. c.* 18.

Ejicĭo, is, eci, ectum, a. 3. *scacciar fuori*, גרש, נדח, Germ. *hinausswerffen*, Gall. *jetter hors*, Hisp. *echar fuera*, ἐκβάλλω, extra jacio, expello. *Cic. Terentiæ*, *l.* 14. *Fam.* Ejicere nos magnum fuit, excludere facile. *Id. in Parad.* Ejicere in exsilium. *Id. pro Quint.* Ejicere a Diis Penatibus. *Id. pro Rosc. Amer.* Ejicere ex animo amorem. ¶ Ponitur interdum pro extendere, *distendere*. *Virg.* 10. *Æn.* Ejectoque incumbit cernuus armo. ¶ Ejicere absolute, ponitur pro ejicere fœtum, *Ulp. Dig.* 9.2.27. Si mulier pugno, vel equo ictu a te percussa ejecerit, Brutus ait, Aquilia teneri. * ¶ Ejicere naves ad aliquem locum, *rompere*, de naufragio dicitur. *Liv. l.* 44. *c.* 28. Ad Chium naves ejecere, *ruppero in terra appresso Chio*, Adde *Id. l.* 23. *c.* 34. *Cæs. B. C. l.* 3. *c.* 28.

Ejulatĭo, f. 3. *pianto*, יללה, Ger. *heulung*, Gal. *cry en se plaignant*, Hisp. *grita con quexas*, ὀλολυγμός, planctus cum vociferatione, ploratus rationis expers. *Plaut. Capt.* Ejulatione haud opus est. Adde *Cic.* 2. *leg. c.* 23.

Ejulatus, m. 4. idem ac ejulatio. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 23. Ingemiscere nonnunquam viro concessum est, idque raro, ejulatus vero ne mulieri quidem.

Ejulĭto, as, frequenter ejulo. *Lucil.* apud *Non. c.* 1.

Ejulo, as, avi, atum, n. 1. *piangere forte*, הליל, Germ. *heulen*, Gal. *crier en se plaignant*, Hisp. *dar alaridos*, ὀλολύζω, est voce in altum sublata plorare, a sono, idest ab *ei*, vel ab *eheu*. Quidam *hejulo* dici malunt, ut sonus magis exaudiatur, a voce plorantium, *hoi*, *hei*. *Cic.* 2. *Tusc. c.* 7. Herculem viderat in Oeta magnitudine dolorum ejulantem. ¶ Cum accusativo *Apul. l.* 3. *Met.* Fortunas meas ejulabam. *Et l.* 4. Altius ejulans se.

Ejuncesco, is, n. 3. in juncum evado. *Pl. l.* 17. *c.* 22. Vitis ejuncescit. Harduin. leg. *evanescit*.

Ejuncidus, a, um, adject. (al. juncidus) tenuis instar junci. *Var. R.R. l.* 1. *c.* 31. Sarmentum ejuncidum. *Gloss. gr. lat.* Ejuncidum, ἐκλεπτωθέν.

Ejūno, formula jurandi per Junonem. *Charis. l.* 2. *pag.* 183. *Putsch.* V. Ecastor.

Ejuratĭo, onis, f. renuntiatio. *Valer. Maxim. l.* 2. *cap.* 7. *num.* 7. Ignominiosa Consulum ejuratione.

Ejūro, as, avi, atum, a. 1. ejero, ejicio, detestor, *giurare*, אלה, נשבע, Germ. *schwveren*, *verschwveren*, Gal. *jurer*, Hisp. *jurar*, ἐξόμνυμι, est præstito ante juramento se re aliqua liberare. E. g. *ejurare judicem iniquum*, est interposito juramento, sibi judicem suspectum esse nomine iniquitatis, ejus jurisdictionem declinare; *Ejurare forum iniquum*, est jurisdictionem fori alicujus detrectare, interposito prius juramento, se in eo foro jus suum tueri posse. *Ejurare bonam copiam*, est jurare, sibi non suppetere copiam, aut facultates ad faciendum impendium, v. g. cœnæ, quam quis a nobis petit, &c. *Cic.* 12. *Phil.* Sic me iniquum ejurarant, de me querebantur. *Id.* 5. *Ver.* Negociatores putant esse turpe id forum sibi, in quo negociantur, iniquum ejurare. *Id. ad Pat. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Tu autem, quo mihi bonam copiam ejures, nihil est. ¶ Ejurare imperium, militiam, est renunciare, recusare, apud *Plaut.* & *Tacitum*. Ejurare liberos. h. e. negare, suos esse, apud *Sen. Consol. ad Marc. c.* 19. ¶ Ejurare Magistratum, pro deponere, recusare. *Pl. l.* 1. *ep.* 23. Quod quidem fiebat, fractis ante fascibus, ut habet *Dio l.* 59.

Ejusdemmŏdi, *della medesima maniera*, כזאת, כזה, τοιοῦτος, *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 2. Alios dissimiles, alios ejusdemmodi mundos esse. *Id. Ver.* 4. *c.* 2. Ejusdemmodi totum jus Prætorium, ejusdemmodi omnis res judiciaria fuit in Sicilia per triennium, Verre prætore.

Ejusmŏdi, *di cotal maniera*, כזה, Ger. *also*, *dergleichen*, Gall. *aussi*, *de telle sorte*, Hisp. *assi*, τοιοῦτος, talis, duo genitivi conjuncti in modum adverbii. *Cic. pro L. Man. c.* 2. Genus est enim ejusmodi. ¶ Idem etiam valet ac sic. *Cic. pro Cœl.* Ejusmodi cupidus, ut magis & *c. Ver.* 3. *in fin.* Ejusmodi exegisti. V. Manut. ibi.

E ANTE L.

Elābor, eris, apsus sum, dep. 3. *fuggir dalle mani*, *sdrucciolare*, *scorrere*, נמלט, διεκπίπτω, ἀποφεύγω, effugio, evado. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 56. Elabi e manibus; & *ad Att. l.* 1. *ep.* 16. de manibus. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 36. Ex prælio elabi. *Liv. l.* 1. *c.* 53. Elabi inter tela, & gladios. ¶ Translate, elabi e memoria. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 22. Elapsa est spes. *Plaut. Capt.* 3.5. Sic *Cic. pro Flac.* Elabitur mos de manibus. ¶ Et sine præposit. *Id. Ver* 3. *c.* 39. Elabi omni suspicione. ¶ Et cum dativo. *Sen. ep.* 77. Elabi vitæ.

Elaboratĭo, onis, f. *fatica*, *diligenza*, *attenzione*, מעשה. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 22. Hæc non videntur fieri posse sine elaboratione, & operæ consumptione.

Elaborātus, us, ui, m. idem quod elaboratio. *Apul. in Florid.* Elaboratu mirandus.

Elaborātus, o. 1. 2. ἐκπονηθείς, factus cum labore, & diligentia, politus, excultus, exornatus, partic. ab elaboro. *Cic. pro L. Man.* Nihil huc, nisi perfectum ingenio, elaboratum industria afferri oportere.

Elabōro, as, avi, atum, n. 1. *affaticarsi molto*, *sforzarsi*, עמל, יגע, חרש, טרח, Ger. *erarbeiten*, Gal. *s'efforcer*, Hisp. *trabajar mucho*, ἐκπονέω, ἐξεργάζομαι; enitor, conor, contendo, operam do. *Cic. pro Marc. c.* 9. In hoc tibi elaborandum est, Remp. ut constituas. ¶ Et passive pro efficere. *Cic. in Fam.* Quam illa ipsa, propter quæ elaborantur. *Id. in Phil.* Omne enim curriculum industriæ nostræ in foro, in curia, in amicorum periculis propulsandis elaboratum est. ¶ Active Elaborare aliquid, est artificiose excolere. *Pl. l.* 34. *c.* 3. Candelabrorum superficiem elaboravit. Hinc elaborata oratio, elaborati versus, apud *Cic. in Or.* & *pro Cœl.*

Elacatæum, n. 2. mons Thessaliæ, ubi templum Jovis Elacatæi, *Steph.*

Elacāte, sive elacatena, ἠλακάτη, ἠλακατῆνες, fœm. 1. piscis ex thynnorum genere, qui saliri solet, unde est, quod *Festo* dicitur salsamenti genus. Nomen ex eo habuit, quia refert ἠλακάτην, hoc est colum muliebrem. *Col. l.* 8. *c.* 17.

Elactesco, n. 3. *imbiancarsi*, λευκαίνομαι, לבן כחלב, est album fieri ad modum lactis. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Addensari sub dio, atque elactescere. Melior lectio habet, *lactescere*.

Elæa, f. 1. Elea, *Alea*, urbs Asiæ minoris, in Mysia majore, in conf. Æolidis, a Pergamo patria Zenonis, & Parmenidis. ¶ Elæa quoque, *Riso Carpasso*, prom. Cypri, in ora ad Or. inter Salaminem, & Carpassum. ¶ Item portus Epiri, prope ostia Acherontis fl. ¶ Item urbs exc. Cretæ inf. *Pl. l.* 4. *c.* 12.

Elæmporia, æ, f. ἐλαιεμπορία, olei coemendi cura. *leg. ult.* §. 10. *Dig. de Mun. & hon.*

Elæomĕli, n. ἐλαιόμελι, indeclin. oleum saporis mellei, ex olea. *Pl. l.* 23. *c.* 4.

* Elæon, onis, m. *oliveto*, ἐλαιών, locus oleis consitus. *Tertul. l.* 4. *advers. Marcion. c.* 39.

Elæothesium, ii, n. olei, & aliorum unguentorum repositorium, ubi loturi, & certaturi ungebantur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11.

* Elæus. V. Eleus.

Elamentabilis, le, *lamentevole*, מקונן, θρηνώδης, *Cic.* 2. *Tusc. c.* 24. Sin erit ille gemitus elamentabilis, si imbecillus, si abjectus. *Al. leg.* lamentabilis. Priorem tamen lectionem acriter tuentur Eruditi ex MSS.

Elamitæ, m. 1. ἐλαμῖται, pop. Arabiæ Felicis, cum opp. cogn. apud oram mar.

Elanguesco, is, gui, n. 3. idem quod langueo, vel valde langueo, languore tabesco, *illanguidire*, אמלל, נחלה, *indebolirsi*, ἐκκάμνω. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. in Annibale*. Cum Urbem capere posset, in Campania deliciis elanguit. *Liv. l.* 35. *c.* 45. Non esse elanguescendum.

Elanguĭdus, a, um, adj. valde languidus, אמלל, ἀδρανῶν. *Fortun.* 1. *Marc.* Paulatimque focis elanguida ligna resorbet.

Elăpe, f. 1. genus serpentis. *Plin. l.* 32. *c.* 5.

Elaphītes, f. 3. tres insulæ parvæ maris Hadriatici, sive Illyrici, quarum prima dicitur *Calamota*, altera *Isola di mezzo*, tertia *Guippana*, a Melita 12. M. P. non longe a Chia inf.

Elaphobŏscon, n. 2. ἐλαφόβοσκον, herba, al. pabulum cervi, & gratia Dei, ferulacea geniculata, digiti crassitudine, semine corymbi, dependentibus foliis olusatri, commendata in cibis contra serpentium morsus, ab ἔλαφος, cervus, & βόσκω, pasco. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Elapidātus, a, um, *purgato da sassi*, מסוקל, ἐκλιθολογηθείς, lapidibus purgatus. *Pl. l.* 18. *c.* 16. Solum elapidatum, purgatumque subigitur. Adde *l.* 17. *c.* 10.

Elaqueātus, a, um, *sciolto da' lacci*, מותר, laqueis exsolutus. *Amm. l.* 30. *c.* 1. Princeps antedicti fuga perculsus, quem elaqueatum fidem rupturum existimabat.

Elaquĕo, as, a. 2. expedio, laqueis exolvo. *Prudent. l.* 2. *ad Symmach. v.* 147. Elaqueando animi constantia, in retinaclis prematur. *Sidon. l.* 8. *ep.* 9. A vinculo incursi angoris elaqueat.

Elargĭor, iris, itus sum, dep. 4. *donare largamente*, חנן, ἐξαρέομαι. *Pers. sat.* 3. *v.* 70. Patriæ carisque propinquis Quantum elargiri deceat.

Elassesco, is, idem, ac lassesco, lassitudine deficio, נלאה, καταπονοῦμαι. *Pl. l.* 16. *c.* 25. In arboribus tamen nimia germinatio elassescit.

Elăte, es, f. 1. ἐλάτη, genus palmæ, al. spathe. *Plin. l.* 23. *c.* 5.

Elāte, adv. *altamente*, גבוה, Germ. *hochtragentlich*, Gal. *hautement*, Hisp. *altimamente*, ἀλαζονικῶς, alte, ample, graviter, superbe. *Cic. in Or.* Ut Demosthenes certe possit summisse dicere, elate Lysias fortasse non possit. *Nepos in Pausan. c.* 4. Elatius se gerere cœpit. h. e. insolentius. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 79. Fama elatius inflatiusque percrebuerat.

Elateĭus, a, um, adjectiv. ab Elato, qui fuit pater Cenei, ut Elateia proles. *Ov. Met.* 12. *v.* 189.

Elaterĭum, n. 2. ἐλατήριον, medicamenti genus, al. agitatorium, ex sylvestri cucumere confectum ad purgandum alvum. *Pl. l.* 20. *c.* 1.

Elatīne, f. 1. ἐλατίνη, herba, quæ folia helxinæ habet, pusilla, pilosa, rotunda, semipedalibus ramis quinis, senisve, a radice statim foliosis. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Elatĭo, f. 3. *altezza*, *il sollevare*, גאות, תנופה, מעל, ὕψωμα, elevatio, ab efferor. *Cic. in Top.* Parium comparatio, nec elationem habet, nec submissionem. ¶ Translate sumitur pro altitudine, vel superbia animi, sublimitate styli, &c. *Cic.* 1. *Off.* In hac elatione, & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innascitur.

* Elatio mortui, *sepoltura*, *funerali*, *esequie*. *Ulp. Dig. l.* 11. 4. 7. *leg.* 14.

Elatites, m. 1. ἐλατίτης, genus lapilli. *Plin. l.* 36. *c.* 20.

Elatorĭe, adv. hyperbolice, jactanter, *iperbolicamente*. *Ascon. Pedian. in Div. Ver. c.* 1.

Elătro, as, n. 1. idem, ac latro, vel valde latro, נבח. *Hor.* 1. *ep.* 18. *v.* 18. Ut non acriter elatrem.

Elātus, a, um, adject. altus, excelsus, *alto*, רם, גבה, גאון, ἐπαρθείς. *Col. l.* 2. *c.* 4. Modo in elatiora, modo in depressiora clavi agi sulcum oportebit. *Tert. Apol. c.* 35. Elatissimæ lucernæ. ¶ Metaphorice est, inflatus, superbus, *superbo*, *gonfio*. *Cic. Agr.* 2. Quibus illi rebus elati, & inflati. *Id. in Or.* Elatis verbis intensa oratio. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 59. Elati barbara arrogantia despiciebant suos. ¶ Item sepultus. *Manil. l.* 4. *v.* 71. Ex ipsis quidam elati rediere sepulcris. ¶ Item evulgatus. *Nepos in Dione*, *c.* 8. Res, multis consciis, elata refertur ad Aristomachen. ¶ Item sublatus. *Liv. l.* 7. Corvus e conspectu elatus Orientem petit.

Elaudāre, plus est, quam nominare, inquit *Festus*.

Elāvo, as, avi, a. 1. idem, ac lavo, רחץ, ἐκπλύνω. *Col. l.* 10. *c.* 59. Sed cum fuerit oliva elota. ¶ Elavare se bonis, per translationem, est spoliare. *Plaut. Asin.* 1.2.9. In mari reperi, hic elavi bonis.

Elautus, a, um, adj. bene lotus. *Plaut. Rud.* 3.3.37. Quæ ambæ elautæ sumus opera Neptuni. *Id. Pœn.* 1.2.22. Nam quæ elauta est, nisi perculta est, meo quidem animo, quasi illauta est.

Elbii Vicus, *Vico*, vicus parvus Thusciæ apud lac. Criminium, inter Viterbum, & Roncilonem opp. in via, quæ Romam ducit.

Elea. V. Elæa.

Eleātæ, Lucaniæ pop. Eleam urbem incolentes, quæ mox Elia, deinde Velia dicta est.

Elecĕbræ argentariæ, meretrices, ab eliciendo argento. *Plaut. Men.* 2.3.26. & *Trucul.* 1.2.81.

* Electorĭa medicamenta dicuntur a Medicis, quæ linguntur, vel sorbentur. *Cal. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 14.

Electe, adv. cum electione, *con scielta*. *Cic. l.* 1. *Inv. c.* 30. Discrete, & electe digeremus. *Gel. l.* 18. *c.* 7. Veteres, qui electius locuti sunt.

Electibĭlis, le, adv. qui eligi potest. *Apul. lib.* 10. *Met.* Electibiles partes nusquam comparent.

Electĭlis, le, adject. selectus, *eletto*, נבחר, ἐξαίρετος. *Plaut. Most.* 3.2.41. Vino, & victu, & piscatu probo, & electili vitam colitis.

Electĭo, onis, fœm. *elezione*, מבחר, Ger. *die wahl*, Gal. *élection*, Hisp. *eleccion*, ἐκλογή, selectio, approbatio. *Cic. in Or.* Id autem est judicium, electioque verborum. *Vellej. l.* 2. *c.* 72. Electionem dare.

Electo, as, avi, atum, a. 1. freq. ab elicio, ἐφέλκομαι. *Plaut. Merc.* 1.3.111. Ne te opprimeret imprudentem, atque electaret, hoc est, rem totam interrogando, eblandiendoque ex te resciseeret. *Id. Asin.* 2.2.28. Electabo quidquid est. ¶ Est etiam frequentativum ab eligo. *Id. Truc.* 2.6.27. Jamne electat legionem, quam spoliare velit?

Elector, oris, m. *elettore*, בוחר, ἐκλογεύς, Ger. *erwehler*, Gal. *électeur*, Hisp. *elector*, qui eligit. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 4. Quam aliorum boni electores existimentur.

Electra, f. 1. ἠλέκτρα, filia Atlantis, ex Pleione, vel Æthra filia Oceani, & Tethyos, ut alii volunt, quæ Jovi Dardanum peperit. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 31.

Electrĕus, a, um, adject. ex Electro factus. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 25. Alexandri habitu nummos figuravit, & quidem electreos aliquantos, sed plurimos tamen aureos.

Electrĭfer, a, um, adj. Electri ferax, ἠλεκτροφόρος. *Claudian. in Fescen. v.* 55. de sororibus Phaethontis. Et Padus electriferis Admoduletur alnis.

Electrīnus, a, um, ἠλέκτρινος, adject. electreus, ut electrina patera, *Trebel. Pol. in Quiet.* Electrina vasa, *leg.* 32. §. *Dig. de aur. arg.* Electrini annuli. *Marcel. Empir. c.* 8. *ante med.*

Electris, idis, Ἠλεκτρίς, ab Electro. *Electrides* vocaverunt Græci insulas duas maris Adriatici, falso putantes, electri feraces esse: neque tamen, quænam sint, designantes. *Plin. sub fin. l.* 3. & *l.* 37. *c.* 2. *a med.*

Electrĭus, a, um, ad Electram pertinens. *Val. Flacc. l.* 2. *v.* 431. Electria tellus Threiciis arcana sacris. *h. e.* Samothrace, ita dicta ab Electra Dardani matre.

Electrix, icis, f. quæ eligit. Affertur locus *Plauti in Mil.* 3. 1. 194. Sed lectio varia est.

Electus, a, um, adj. ἐκλεκτός, *eletto*, *scelto*, נבחר, ut electi coloni. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 25. Princeps electus. *Suet. in Galb. c.* 14. Viri electissimi civitatis. *Cic. pro Quint. c.* 2. ¶ Comparat. utitur *August. l.* 2. *de C. D. c.* 29. ¶ Electa, neut. plur. substant. dicuntur libri selectarum rerum; & excerptarum. *Pl. l.* 3. *ep.* 5. Electorum commentarios mihi reliquit.

Eleemosȳna, f. 1. *limosina*, צדקה, Germ. *almosen*, Gall. *aumône*, Hisp. *limsona*, ἐλεημοσύνη, miseratio, beneficium pauperibus præstitum, stips pauperibus data, ab ἐλεήμων, miser. *Tert. de Patient. cap.* 7. Exemplum autem, quod afferunt ex *Spartian. in Caracal.* quidam Lexicographi, eo loco non invenitur.

Elĕgans, antis, o. 3. *elegante*, *polito*, טוב, יפה, Ger. *sauber*, Gal. *joly*, Hisp. *lindo*, χαρίεις, φιλόκαλος, κομψός, κεκαλλιεπημένος, cultus, ornatus, politus, ab *eligendo*, ut scripsit *Cic.* 2. *de nat. Deor.* ¶ *Id.* 6. *Ver.* Te, atque istos, qui se elegantes dici volunt. *Ter. Eun.* Quam elegans formarum spectator siem. Ubi *Donatus*: Elegans spectator est, qui sit cunctantis, & fastidiosi judicii, cui non quodvis placet facile. ¶ Elegans homo (inquit *Gel. l.* 11. *c.* 2.) non dicebatur cum laude, sed id fere verbum ad ætatem M. Catonis vitii, non laudis fuit. Sic *Plaut. Trin.* 2.1.4. Mendax, cuppes, avarus, elegans, despoliator, &c. Quippe elegans is dicebatur, qui nimio cultu, & victu esset. Ital. *pomposetto*, *delicato*, *chi si dà troppo bel tempo*. ¶ Cum de eloquentia sermo est, elegans dicitur, qui verbis electis, & pura constructione utitur, disertus, ut Elegans in dicendo. *Cic. in Brut. c.* 68. *Gel. l.* 13. *cap.* 20. Elegantior vocis sonus. *Nepos Attic.* 12. Multo elegantissimus.

Eleganter, adv. *elegantemente*, ביופי, Ger. *zierlich*, *schen*, Gal. *élégamment*, Hisp. *elegantemente*, χαριέντως, κομψῶς, polite, & proprie. *Cic. Lucejo lib.* 5. *Fam.* Quæ eleganter, copioseque collegisti. *Id.* 2. *Fin.* Hoc ipsum elegantius poni, meliusque potuit. *Id. ad Brut.* Qui & optime omnia novit, & elegantissime expedire, & deferre ad te potest. ¶ Et in malam partem, *Sallust. Catil. c.* 26. Saltare elegantius, quam necesse est probæ.

Elegantĭa, f. 1. *eleganza*, *politezza*, *nettezza*, יפי, תפארת, Ger. *zierlichkeit*, *schenheit*, Gal. *élégance*, *bonne grace*, Hisp. *lindeca*, *elegancia*, φιλοκαλία, κομψότης, munditia, lautitia, ornatus, cultus. *Cic.* 3. *Fin.* Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. *Id. pro Syl.* Cum summa elegantia, atque integritate vivere. ¶ Elegantia in oratione virtus est, quæ facit, ut unumquodque pure, & aperte dici videatur. Hæc distribuitur in latinitatem, & explanationem. Latinitas est, quæ sermonem purum conservat ab omni vitio remotum. Explanatio est, quæ reddit apertam, & dilucidam orationem. *Auct. ad Her. l.* 4. *Cic. in Or.* Fucati vero medicamenta candoris, & ruboris omnia repellentur, elegantia modo, & munditia remanebit. *Id.* 2. *Fin.* Contemnit enim differendi elegantiam, confuse loquitur.

Elegātus, i, m. piscis genus. *Auson. ep.* 4. *v.* 59. male tecti spina elegati. *Turneb. Adv. l.* 1. *c.* 23. legit *Elacati*: quem reprehendit. *Scal. in not. ad Auson.*

Elegĭa, f. 1. & elegeia, per quinque syllabas, apud Poetas, *elegia*, *verso lagrimevole*, קינה, Ger. *trauer gedicht*, Gal. *élégie*, Hisp. *elegia*, ἐλεγεία, ἐλεγεῖον, carmen flebile, ex alternis versibus hexametris, & pentametris, ab ἒ, ἒ, he, he, interjectio dolentis, quæ geminari solet, & λέγω, *dico*, vel ab ἔλεγος, *luctus*. *Ovid.* 3. *de Art. el.* 1. Flebilis indignos elegeia solve capillos, heu nimis ex vero nunc tibi nomen inest. ¶ Sed tamen etiam in rebus lætis usurpari cœpit. *Hor. de Art.* Versibus impariter junctis quærimonia primum, post etiam inclusa est voti sententia compos. ¶ Elegia vocatur a quibusdam arundo obliqua, fruticis modo se spargens. *Pl. l.* 16. *c.* 36.

Elegīa, orum, n. 2. ἐλεγεῖα, carmina elegiaca. *Plaut. Merc.* 2.3.74. Meæ impleantur carbonibus elegiorum fores. Sed legendum est, *elegiorum*.

Elegiăcus, a, um, o. 1. 2. ἐλεγειακός, quod ad elegiam spectat, ut elegiacum carmen, apud Grammaticos. *Diom. l.* 3. & *Serv. de metr.*

Elegidarĭum, ii, n. ἐλεγείδιον, idem quod Elegidion. *Petron. Sat.* Cœpit capillorum elegidarion dicere.

Elegidĭon, n. 2. ἐλεγείδιον, dim. ab elegia. *Per. sat.* 1. *v.* 51. Non si qua elegidia crudi dictarunt proceres.

Elegion, pro elegidion, vel elegia, legitur apud *Auson. ep.* 62. *al.* 94.

* Elēgo, as, extraneis lego. *Petr. in frag. Trag. c.* 34. *Durm.* Nescio cui terræ filio patrimonium elegavit.

Elĕgus, i, m. 2. ἔλεγος versus elegiacus, elegia. *Hor. l.* 1. *carm. od.* 3. Heu miserabiles decantes elegos.

Eleleĭdes, f. 3. mulieres bacchantes, ab ἐλελίζω, clamo, vociferor. *Ovid. ep.* 4. Nunc feror, ut Bacchi furiis Eleleides actæ. Alii leg. *Eleides*, ut sit adject. ab Elide urbe Peloponnesi.

Elelēus, m. 2. ἐλελεύς, cognomen Bacchi, ab ἐλελίζω, vociferor clamore bellico. *Ovid.* 4. *Met.* Nycteliusque, Eleleusque parens, & Iacchus, & Evan. ¶ Heleleus, m. 2. Sol, ab εἰλύω, *volvo*, quia æterno circa terram cursu volvitur. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 17.

* Elelisphăcos, i, m. ἐλελίσφακος, herbæ genus duplex. *Pl. l.* 22. *c.* 25. V. Salvia.

Elementa, orum, n. 2. *elementi*, יסודים, ראשית, Ger. *die elementen*, *der anfang eines dings*, Gal. *les élémens*, Hisp. *elementos*, στοιχεῖα, sunt principia omnium rerum, ex quibus reliqua omnia componuntur, & in quæ resolvuntur. Quibusdam elementum dictum videtur, quasi alimentum, quia viventia aluntur iisdem, ex quibus componuntur, & in quæ resolvuntur. Quatuor sunt, terra, aqua, aër, ignis. *Cic.* 1. *Acad.* Ergo illa initia, ut e Græco vertam, elementa dicuntur. ¶ Item notæ literarum, quia sunt prima principia orationis. Nam ex litteris syllabæ, ex syllabis dictiones, ex dictionibus oratio conficitur. *Quint. l.* 1. *c.* 1. ¶ Item prima principia Artium, ut Geometriæ, Dialecticæ, &c. Ex iis enim Artes oriuntur, & in ea resolvuntur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 28. Elementa loquendi. *Hor. l.* 1. *sat.* 1. *v.* 25. Elementa prima discere. ¶ Translate *Silius l.* 3. *v.* 71. Vagitumque gravem, atque irarum elementa mearum. *Juv. sat.* 14. Elementa vitiorum.

Elementarĭus, a, um, adject. στοιχειώδης, ad elementum pertinens, ut elementarius puer, qui scil. prima literarum elementa discit. Sic elementarius senex, quem turpem, & ridiculam rem esse, scribit *Sen. ep.* 36. *Capitol. in Pert. c.* 1. Puer literis elementariis, & calculo imbutus.

Elementitĭus, a, um, adject. Elementaris. *Tert. de Anim. c.* 32. Ex elementiis substantiis censeri.

Elenchtĭcus, o. 1. 2. quod spectat ad coarguendum. *Quint. l.* 2. *c.* 6.

Elenchus, m. 2. ἔλεγχος, פנינים, לוה, unio, seu margarita grandis, & oblonga. *Pl. l.* 9. *c.* 35. *Juv. sat.* 6. *v.* 458. ¶ Apud Græcos elenchus est tabula, seu index libri, *Post præf. Plinii in l. nat. hist.* statim leguntur verba hæc; C. Plinii Secundi naturalis historiæ elenchos.

Elĕo, es, evi, etum, n. 2. *nettare*, *mondare*, mundo, ab antiquo leo. *Lucil. l.* 6. Si hic vestimenta elevit luto. *Non.* exposuit, maculavit. Sed hallucinatus est. Fortasse *Lucilius* scripserat, *elavit*, vel *eluit*, *Voss. Etym.*

Elephantiăcus, o. 1. 2. *leproso*, צרוע, Ger. *aussetigz*, Gal. *lepreux*, Hisp. *leproso*, ἐλεφαντιακός, qui morbo elephantiæ laborat. *Firmic. l.* 8. *c.* 19.

Elephantiăsis, f. 1. vel alephantia, æ, f. 1. vel elephantiasmus, m. 2. vel elephas, antis, m. 3. *lepra*, צרעת, Ger. *der aussatz*, Gal. *lèpre*, Hisp. *lebra*, ἐλεφαντίασις, cancer totius corporis, genus lepræ, quia maculis, ac tumoribus similem reddit cuti elephantis. *Valla* rationem reddit, quia inter morbos tantum præstet, quantum elephas inter bestias. *Pl. l.* 26. Elephantiasis non fuit in Italia ante Cn. Pompeji tempora. Adde *Cels. l.* 3. *c.* 25.

Elephantĭcus, a, um, adject. qui elephantiasi laborat. *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 28.

Elephantīnus, o. 1. 2. quod ad elephantem spectat. Elephantinum emplastrum, dictum est, quia est percandidum. V. *Cels. l.* 5. *c.* 19. ¶ Elephantini libri, apud *Vopisc. in Tac. c.* 8. sunt, quos codices eboreos *Ulp.* vocat. Facti erant ex ebore sectili. Alii aliam afferunt hujus appellationis rationem. V. *Isid. l.* 6. *Orig. c.* 2.

Elephantiōsus, a, um, adject. elephantiacus. *Veget. l.* 1. *c.* 19. *Prisc. l.* 1 *c.* 3.

Elephantis, idis, Poetria, quæ libellos scripsit, quibus varia genera concubitus complexa est. *Mart. l.* 12. *ep.* 43. Nec molles Elephantidis libelli. ¶ Item insula. *Pl. l.* 5. *c.* 9. & *l.* 24. *c.* 17.

Elephantus, ti, m. & f. 2. idem ac elephas, a gen. elephantis, ut Titanus a Titanis, hebdomada ab hebdomadis. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Manus etiam data elephantis, &c. *Plaut. Stich.* 2.1.14. (*al.* 1.3.14.) Solere elephantum gravidam perpetuos decem esse annos.

Elĕphas, antis, m. 3. *elefante*, בהמות, פיל, אשור, Ger. *ein elephant*, Gal. *éléphant*, ἐλέφας, animal in Asia, & in Africa, omnium terrestrium maximum. *Var. l.* 6. *de L.L. Pl. l.* 8. *c.* 6. Elephantas enim primum vidit Italia Pyrrhi Regis bello in Lucanis, & boves Lucas nominavit. Duos habet dentes, vel potius cornua, quæ ebur dicuntur, & ex quibus fiunt opera eburnea. Biennio utero gravescit, nec amplius, quam semel gignit, nec plures, quam singulos. Vivere dicitur annos 300. *Cic. de Sen.* Nec nunc equidem vires desidero adolescentis, non plus, quam adolescens tauri, aut elephantis desiderabam. ¶ Metonymice pro ebore a Poetis ponitur. *Virg.* 3. *Geor.* In foribus pugnam ex auro, solidoque elephanto.

Elevatĭo, onis, f. ἀπεκλισμός, מעוט, est schema oratorium, quo rem aliquam dicendo minuimus, & elevamus. *Quint. l.* 9. *c.* 2. Et illæ elevationes, videlicet, *Scilicet is superis labor est*.

Elĕvi. V. Elino.

* Elevies. V. Eluvies.

Elĕvo, as, avi, atum, a. 1. *levare*, *alzare*, הרים, נשא, Ger. *erheben*, Gal. *lever en haut*, Hisp. *levantar*, μετεωρίζω, ἐπαίρω, sursum levo, in altum tollo. *Claud. in Eutrop. v.* 295. hunc arbore figit, Elevat hunc pluma, squamis hunc fabula vestit. ¶ Item tollere, colligere. *Col. l.* 2. *c.* 21. Elevare fructum serum cum præcoce. ¶ Est item rem aliquam extenuare, minuere. *Cic. in Tusc.* Nihil est, quod tam obtundat, elevetque ægritudinem. *Id. Fam.* 5. *ep.* 14. Elevare sollicitudines. ¶ Item verbis deprimere, imminuere, extenuare. *Liv. l.* 28. Q. Fabius res gestas in Hispania elevavit. *Cic. de Amic. c.* 24. Causas suspicionum elevare. *Liv. l.* 26. *in fin.* Elevare aliquid verbis. *Id. ibid. c.* 27. Elevare indicem, indiciumque.

Elēus, a, um, adject. ab Elide Peloponnesi urbe. *Ov. epist.* 18. *v.* 166. Ut celer Eleo carcere missus equus.

Eleusinĭus, vel Eleusīnus, a, um, ἐλευσίνιος, adj. Eleusinia sunt sacra Cereris, de quibus V. Eleusis. *Tert. adv. Gen. c.* 7. & *adv. Val. c.* 1. ¶ Eadem *Justin. l.* 2. *c.* 7. Eleusina sacra vocat. ¶ Eleusina mater est Ceres. *Virg.* 1. *Georg. v.* 163. Tardaque Eleusinæ matris volventia plaustra. ¶ Eleusini, sunt pop. Eleusis incolæ.

Eleusis, & Eleusin, inis, f. 3. ἐλευσίς, *Lepsina*, opp. marit. Atticæ, inter Megaram, seu Nyssæam urb. & Piræeum port. Atheniensium, in quo regnavit Eleusius, qui cum Cererem filiam quærentem liberalissime hospitio suscepisset, illa pro munere ostendit ei omne genus agriculturæ, filium etiam ejus Triptolemum recens natum per noctem igne fovit, per diem divino lacte nutrivit, cumque grandiusculus factus esset, currui suo, quem alati trahebant serpentes, impositum per totum orbem misit ad usum frumentorum hominibus indicandum. Ob hujus beneficii memoriam Cereri templum dedicatum fuit, & solemnia sacra instituta sunt, quæ Sacra Eleusina, & Thermophoria appellabantur, in quibus matronæ in curribus per jocum sibi mutuo, & libere conviciari solebant. Hinc græcum prov. de plaustro loqui, ἐξ ἁμάξης λαλεῖν.

Eleutherĭa, n. 2. ἐλευθέρια, solemnia libertatis. *Plaut. Pers.* 1.1.29. Basilice ago eleutheria. ¶ Eleutheria, æ, f. est ipsa libertas, vel libertatis Dea. *Id. Stich.* 3.1.2. Volo me Eleutheriam capere advenientem domum.

* Eleutherĭus, Liber, ἐλευθέριος, Athenis hoc nomine libertatis colebatur. *Arnob. l.* 6. *p.* 207.

Eliăcus, a, um, Ἠλιακός, ad Elidem & Eleos pertinens. *Eliaca* in quadam Inscript. apud *Gruter. pag.* 1087. *n.* 4. sub Impp. Valente, & Valentin. jun. sunt sacra, quibus Elius Mithræ antistes initiabatur. Porro Elius est etiam ipsius Mithræ, nomen, h. e. Solis, Græce Ἥλιος.

Eliădes, um, f. 3. ἠλιάδες, epitht. equarum in Olympicis ludis velocissimarum. *Virg.* 1. *Georg. v.* 59. Eliadum palmas Epirus equarum. Apud Elidem enim urbem hi ludi celebrabantur.

Elĭces, m. 3. *fossi nei campi*, תלם, עונות, Ger. *kleine graben in ackern da das wasser abrinnet*, Gal. *raies*, *petits fossez*, Hisp. *sulcos*, ἀγωγοί, sulci aquarii, tertia aratione facti ad aquam ex agro deducendam, ab elicio, extraho. *Col. l.* 2. *cap.* 8. Sulcos aquarios nonnulli elices vocant.

Elicĭo, is, cui, citum, a. 3. *dedurre*, *cavare*, הוציא, Ger. *herfür reissen*, *hinausslocken od. reitzen*, Gal. *attraire*, *déduire*, Hisp. *sacar*, *atraer*, ἐξέλκω, educo, extraho, a lacio. *Cic.* 1. *de Orat.* Verbum ex eo nunquam elicere potui de vi, ac ratione dicendi. *Id Tusc.* 1. 48. Elicere sanguinem. *Liv. l.* 40. *c.* 23. Elicere arcana alicujus, *cavar di bocca*. *Id. l.* 5. *c.* 15. Elicere ad pugnam. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 3. Elicere ad disputandum. *Cæs. l.* 5. *B. G.* Elicere in insidias. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Elicere alvum. *h. e.* subducere, ciere. ¶ Præteritum *elexi* pro *elicui* habet *Arnob. l.* 5. *pag.* 155.

* Elicitus, a, um, *cavato fuori*, extractus, expressus. *Vellej. Stat. Lucan. &c.*

Elicĭus, m. 2. cognomen Jovis, ab eliciendo, quod eum Cælo Numæ rogatu Picus, & Faunus quadam die elicuere, ut doceret ritum piandi fulminis. *Ovid.* 3. *Fast. vers.* 327. *Liv. lib.* 1. *cap.* 20. Alii sic dictum putant ab eliciendis, & evocandis fulminibus.

Elīdo, dis, si, sum, a. 3. *fracassare*, *strozzare*, *uccidere*, רצץ, קרץ, Ger. *aussschlagen*, *aussreiteren*, Gall. *rompre*, *casser*, *fracasser*, Hisp. *quebrar*, ἐκθλίβω, effringo, præfoco, occido. *Cic.* 3. *Tusc.* Ægritudines, ipso trunco everso, omnes elidendæ sunt. *Virg.* 8. *Æn.* Geminosque premens eliserit angues. ¶ Item exprimo, excludo. *Pl. l.* 11. *c.* 37. Cæteris ossibus leonis est tanta duritia, ut ignis elidatur, velut e silice. V. Elisus.

Elĭgo, is, egi, ectum, a. 3. *eleggere*, *far elezione*, בחר, Ger. *ausserlesen*, Gall. *choisir*, *élire*, Hisp. *escoger*, ἐκλέγω, est de quovis numero, & quavis multitudine electionem facere. *Cic.* 4. *Acad.* Quam potissimum sententiam, & disciplinam melius eliget? *Id. Div. in Ver. c.* 14. Optionem alicui facere, ut eligat, utrum velit.

Elimatĭo, onis, f. purgatio. *Cæl. Aurel. Tard.* 5. *c.* 12. Elimatio carnis. Adde *Just. in præf.* 3. *de* emendatione Codicis.

Elimātor, oris, m. qui elimat, & purgat. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 35. Christus elimator humanarum sordium.

Elimātus, a, um, adject. expolitus, lima abrasus, בפצירה פים, נלטש, *Pl. l.* 34. *c.* 18. Scobs elimata. *Cic. l.* 4. *c.* 20. Rationes latiore specie, non ad tenue elimatæ.

Eliminātus, a, um, adject. *bandito*, ἐξωστρακισθείς. *Sidon. l.* 4. *ep.* 10. Soli patrii finibus eliminatus.

Elimĭno, as, avi, atum, a. 1. *cacciar*, *mandar fuori*, הוציא, נדח, Ger. *für die thür hinauss stossen*, Gal. *chasser du logis*, *de l'entrée*, Hisp. *desterrar*, *echar de casa*, ἐκβάλλω, extra limen ejicio, excludo. *Pom. apud Non. c.* 1. *n.* 179. Eliminabo extra ædes conjugem. ¶ Translate ponitur pro enunciare. *Hor. in ep.* 5. *l.* 1. *v.* 25. Ne fidos inter amicos sit, qui dicta foras eliminet.

Elĭmo, as, avi, atum, a. 1. a limus, est purgare a sordibus, *nettare*, טהר, καθαίρω. *Tert. l. de Pœn. c.* 11. Cedo pulverem dentibus elimandis. ¶ Item polire, abradere, a lima. V. Elimatus. ¶ Translate ponitur pro absolvere, perficere. *Gel. l.* 17. *c.* 10. *de Virgilio*: Oravit a suis, ut Æneida, quam nondum satis elimasset, adolerent. *Cic. Att. l.* 16. Velim, σχόλιον aliquod elimes ad me. *August. l.* 2. *contra Acad. c.* 7. Elimare animum.

Elingo, is, a. 3. *leccare*, לקק, idem quod lingo. *Plin. lib.* 25. *c.* 13. Si oculus subinde elingatur.

* Elinguātus, *Cornel. Front. de differ. verb. p.* 2200. Elinguis habet linguam, sed usu ejus caret: elinguatus amisit.

Elinguis, gue, o. 3. *senza lingua*, בלי לשון, אלם, Ger. *der keine zung hat*, *stumm*, Gal. *qui n'a point de langue*, *muet*, Hisp. *el que no tiene lengua*, *mudo*, ἄγλωσσος, ἄφωνος, qui mutus est, & loqui non potest, etiamsi linguam habeat. *Cic. pro Flac. c.* 10. Convicit, & elinguem reddidit.

Elinguo, as, avi, atum, *privare della lingua*, ἀπογλωττίζω, linguam extraho, lingua privo. *Plaut. Aul.* 2.2.72. Si ego te elinguandam dedero usque ab radicibus.

Elĭno, is, levi, a. 3. purgo, mundo, emaculo. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 273. Hic vestimenta elevit luto. ¶ Quidam putant *elevi* esse præteritum ab *eleo*, *es*, obsoleto pro deleo. Possis etiam legere *elavit*.

Eliquāmen, n. 3. *salamoja*, הלמי, חמם, Ger. *peckel*, *saltzwasser*, Gall. *saumure*, Hisp. *salmuera*, ἐγχύλισμα, quod eliquatum est ex re aliqua, ut ex carnibus aut piscibus. *Col. l.* 9. *c.* 14. Ut sunt salsamenta, & eorum omnia eliquamina.

Eliquatĭo, onis, f. actus eliquandi. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 32. Cujusque materiæ corporis immoderata eliquatio. *h. e.* dissolutio.

Eliquātus, a, um, adject. *liquefatto*. *Sid. l.* 2. *ep.* 3. Fluentum de supercilio montis eliquatum.

Eliquesco, is, n. 3. *disfarsi*, המס, נמס, Ger. *zerschmeltzen*, Gall. *se fondre*, Hisp. *derritarse*, liquidus fio. *Var. l.* 1. *de R. Rust. c.* 55. Alia ad cibum eligitur, alia, ut eliquescat.

Eliquĭum, ii, n. *scolamento*, ut eliquia irrumpentis Oceani. *Sol. c.* 23. (*al.* 18.)

Elīquo, as, avi, atum, a. 1. liquidum reddo: purgo, *purgare, liquefare*, מוּגָג, ἐκτήκω. *Col. l. 12. c. 12.* Cum in alia vasa transfuderint, & eliquaverint. *Id. lib. 12. c. 12.* Eliquare oleum in labrum. *Sen. l. 3. Quæst. Nat. c. 26.* Fons fœda quædam turbidus ex intimo fundat, donec liberatus, eliquatusque est. ¶ Translate eliquare verba, est delicate, & molliter pronunciare, & quasi eliquando vocem effundere. *Perf. sat. 1. v. 35.* vatum & prolabile si quid Eliquat, & tenero supplantat verba palato.
Elis, idis, Elea, Caucon̄ia, *Jalea, Belvedere*, ἦλις, regio Peloponnesi, inter Arcadiam, & Achajam, & mare Jonium ad Occ. Sed *Belvedere* latius patet, quia & Elidem, & Messeniam continet. Urbs primaria Elis est celebris certaminibus Olympicis, quæ in honorem Jovis ibi habebantur.
Elīsa, & Elissa, æ, ἔλισσα, nomen Didonis. *Virg. Æn. 4. vers. 335.* Nec me meminisse pigebit Elisæ. V. Dido.
Elisæus, & Elissæus, a, um, adject. ab Elisa, h. e. Didone, ut Elisæi patres, pro Senatoribus Carthaginiensibus, apud *Silium l. 6. v. 346.* Elisa enim Carthaginem condidit. Adde *l. 15. v. 524.*
Elisīo, onis, f. actus elidendi, expressio, מִצּוּי, מִיצוּי, ἔκθλιψις. *Sen. ep. 99. (al. 98.)* Hæ lacrymæ per elisionem cadunt, nolentibus nobis. V. Elisus.
Elīsus, a, um, adject. *rotto, fracassato*, רָצוּץ, נִשְׁבָּר, ἐκπεθλιμμένος. *Suet. in Cæs. c. 39.* Sæpe præ turba elisi, & exanimati sunt plurimi. *Id. in Tib. c. 39.* Ingentia saxa delapsa sunt, multis elisis. * Item comprimendo emissus, ut Elisi nubibus ignes. *Ov. 6. Met. v. 696.* Ruunt tonitrus, elisaque noctem Lux dirimit. *Val. Flac. l. 4. v. 663.* Aer elisus lituis, *Lucan. l. 7. v. 475.* ¶ Item reflexus. *Lucr. l. 4. v. 314.* de speculo in speculum transfertur imago: Inde ad nos elisa bis advolat. ¶ *Elisa littera*, apud Gramm. est extrita, exclusa; quo sensu & verbum *Elido*, usurpant passim, & derivatum Elisio.
Elius, a, um, Ἤλιος, ad Elim urbem Peloponnesi pertinens: qui & *Alius* dicitur. *Cic. 2. de Div. c. 12.* Aruspices Hetrusci, Elii, Ægyptii, Pœni.
Elix, V. Elices.
Elixātim, adv. *Apic. l. 5. in fin.* Elixatim sumpto semine cum ovis.
* Elixātus, a, um, elixus. *Apic. l. 2. c. 1. & l. 3. c. 6.*
Elixo, as, avi, atum, a. 1. aqua coquo, *lessare*, בִּשֵּׁל, ἕψω. *Apic. l. 3. c. 9.* Coliculos elixatos mediabis.
Elixūra, vel Elixatura, æ, f. τὸ ἑψηθέν, quod aqua coctum est. *Apic. l. 9. in princ.* Jus adjicere sinapis in elixaturis. *Macer. l. 1. c. 22.* Illius elixatura vertigo fugatur.
Elixus, a, um, o. 1. 2. *lesso*, מְבֻשָּׁל, Germ. *gesotten*, Gal. *bouilli*, Hisf. *cozido*, ἑφθός, quod aqua mollitum, & decoctum est. *Hor. 2. Serm. Sat. 2. v. 73.* At simul assis miscueris elixa. ¶ Translate ponitur pro madefacto. *Var.* At in humum calceos facis elixos.
Ellebŏrum. V. Helleborum.
Ellipsis, ἔλλειψις, figura est, cum aliqua vox deest orationi, ab ἐλλείπω, deficio, ut illud *Sall. in Catil.* Rem omnem aperit, cujus mittebantur. h. e. cujus gratia. V. Grammat.
Ellops. V. Elops.
Ellum, ellam, acc. sin. en illum, en illam. *Ter. And. 5. 2. 14. & Adel. 2. 3. 7.*
Ellychnium, n. 2. *stoppino, lucignolo*, Ger. *der tacht in einem liecht*, Gal. *lumignon*, Hisf. *mecha*, פְּתִיל, ἐλλύχνιον, funiculus ille papyraceus, seu sparteus, cannabinusve, aut stupeus in lychno, qui oleo affuso incensus flammam nutrit, & lumen præstat. *Pl. l. 23. c. 4.* Et e medulla ejus elegantium lucernarum ellychnia fiunt. Adde *Stat. l. 4. Silv. 9. v. 29.*
Elŏco, adv. antiq. pro illico, statim. *Plaut. Cas. 5. 3. 13.*
Elŏco, as, avi, atum, a. 1. idem quod loco, *dare ad affitto*, נָתַן, ἀπομισθόω. *Cic. Ver. 5. c. 22.* Fundum elocatum esse dicebat. *Pl. l. 21. c. 3.* Elocare funus. ¶ Putant etiam Lexicographi quidam, hoc verbum idem significare, ac *loco moveo*, confirmantque auctoritate *Cic. pro Flac. c. 28. de gente Judæorum*: Quam cara Diis immortalibus esset, docuit, quod est victa, quod elocata, quod servata. Sed ibi nec una lectio est, & multiplex interpretatio. V. *Plaut. Epid. 1. 2. 41.* & ibi *Taubman.*
Elocutīlis, vel Eloquutilis, le, adject. ad eloquendum pertinens. *Apul. l. 11. Met.* Copia eloquutilis facundia.
Elocutīo, f. 3. מְלִיצָה, ἑρμηνεία, φράσις, λέξις, tertia pars officii Oratoris, qua res inventæ, & in ordinem dispositæ ornamentis rerum, & verborum exornantur. *Cic. 1. de Inv. c. 7.* & *Auct. ad Heren. l. 4. c. 12.* Elocutio est idoneorum verborum, & sententiarum ad inventionem accommodatio.
Elocūtor, oris, m. 3. qui enarrat. *Enod. l. 1. c. 1.*
Elocutorius, a, um, adject. V. in Elocutrix.
Elocūtrix, icis, f. 3. ab elocutor. *Quint. l. 2. c. 15.* Oratoria sic efferetur ut elocutoria, oratrix, ut elocutrix.
Elocūtus, a, um, partic. ab Eloquor, de quo V. suo loco. ¶ Passiva significatione *Ulp. Dig. l. 3. tit. 2. leg. 13.* Multum interest, causa cognita aliquid pronuntiatum sit, an quædam extrinsecus sint elocuta.
Elogīum, vel melius ellogium, neut. 2. *elogio, testimonianza*, תְּהִלָּה, מַאֲמָר, עֵדוּת, Ger. *herrlich zeugnuss*, Gal. *eloge*, Hisf. *testimonio en honra, o vituperacion*, ἐγκώμιον, μαρτυρία, omnis brevis scriptio, sive sit titulus rei alicujus, quales in statuis erant, sine quæpiam simplex expositio sententiæ, ab ἐλλόγιον, quod ab ἔλλογος vel ab ἐλεγεῖον, *titulus sepulcri*, qui nomen mortui, & encomium ejus complectebatur. Aliquibus dictum videtur quasi eulogium, ab εὖ, *bene*, & λέγω, *dico*, ut sit testificatio honorifica, aliis quasi ἐκλογεῖον, ab ἐκλογή, *electio*. *Cic. de Sen. c. 20.* In quem illud elogium unicum plurimæ consentiunt gentes, populi primarium fuisse virum. *Idem Tusc. 1. c. 14.* Quid ipsa sepulcrorum monumenta, quid elogia significant? *Suet. in Cal. c. 24.* Tres gladios in necem suam præparatos Marti ultori, addito elogio, consecravit. h. e. inscriptione rei causam indicante. ¶ Aliquando accipitur pro simplici sententiæ testificatione, ait *Val. l. 4. c. 66.* affertque illud *Cic. de Senect. c. 20.* Solonis elogium est, quo se negat velle, suam mortem dolore amicorum, lamentisque vacare. ¶ Interdum in malam partem accipitur, pro testificatione vituperationis causa. *Quint. in declam.* Nullum adjecit ad exhæredationem juvenis elogium. *Id. l. 7. c. 5.* Si exhæredatum a se pater filium testatus fuerit elogio, propterea quod is meretricem amaverit. Plura leges apud *Brisson. de form. R. l. 7.* * *Ultima elogia*, h. e. ultimum testamentum. *Just. l. 3. Cod. t. 28. l. ult.* Hærede instituto bonorum omnium paupere, & elogio tali: Peto, ut hanc hæreditatem restituas ei, cui rogavi. *Declam. Quint. 326.* *formula, espressione*. Quod elogium recitasti di testamento, *punto di testamento*. *Cic. pro Cluent. c. 48.* ¶ Capitur item pro *processo*, aut *sommario del processo*. Desertorem auditum ad suum ducem cum elogio præses mittet. *Modest. Dig. l. 49. t. 16. leg. 3.*
Elongo, as, a. 1. *prolungare*, הֶאֱרִיךְ, הִרְחִיק, Germ. *verlengern*, Gall. *alonger*, Hisf. *alargar*, παρέλκω, ἀναβάλλω, protraho, differo, Gloss. Cyrilli, & Onomast. Elongo, μακρύνω, & ἀφίστημι. ¶ Forum Romanum *Plinio* nescio cui tribuit illa verba: *Quo maxime tempore dies elongantur.* Noli temere uti.
Elops, V. Helops.
Elŏquens, entis, o. 3. qui in dicendi ratione perfectus est, *eloquente*. *Cic. in Orat.* Erit igitur eloquens is, qui in foro, causisque civilibus ita dicet, ut probet, ut delectet, ut flectat. Et *inferius*. Is enim est eloquens, qui & humilia subtiliter, & magna graviter, & mediocria temperate potest dicere. V. Disertus. *Suet. Galb. c. 3.* Serg. Galba suorum temporum eloquentissimus.
Eloquenter, adv. cum eloquentia, *eloquentemente*, λογίως. *Pl. l. 3. ep. 18.* Eloquentius scribere. *Id. l. 2. ep. 11.* Eloquentissime respondere.
Eloquentīa, f. 1. *eloquenza*, מְלִיצָה, הֲלָצָה, Ger. *wolredenheit*, Gal. *éloquence*, Hisf. *eloquencia*, λογιότης, εὐφραδία, facultas copiose, apte, & ornate dicendi. *Cic. in Partic. c. 23.* Nihil aliud est eloquentia, quam copiose loquens sapientia. *Id. 2. Offic. c. 14.* Nihil est tam inhumanum, quam eloquentiam a natura ad salutem, & conservationem datam, ad bonorum pestem, perniciemque convertere. ¶ De variis Eloquentiæ generibus V. *Cic. l. 1. de Or. In Brut.* & *l. 1. Tusc.*
Eloquīum, ii, n. 2. *parlare, facondia, eloquenza*, דִּבּוּר, Ger. *die red, sprach*, Gal. *discours*, Hisf. *habla*, λόγος, sermo, facundia. *Plaut.* Dulci, ac blando eloquio amicam solatus. *Juv. Sat. 10. v. 114.* Eloquium, ac famam Demosthenis, aut Ciceronis, & *Vell. l. 2. c. 68.* Vir eloquio perfectior.
Elŏquor, eris, quutus sum, d. 3. *parlar apertamente*, דִּבֵּר, הֵלִיץ, Ger. *reden*, Gal. *parler clairement*, Hisf. *hablar*, ἀποφθέγγομαι, clare, & aperte animi sensa explico, aperte loquor, effero. *Plaut. Cist. 1. 1. 158.* Eloquere nobis, & quid tibi est, & quid velis. *Id. Men. 1. 4. 6.* Elocuta sum convivas. *Cic. 3. Offic. de emptore, & venditore*: Uterque si ad eloquendum venerit, non plus quam semel eloquatur.

h. e. quod pretium exigit, vel exhibet, semel sine contentione exponat. ¶ Sæpe usurpatur pro ornate, & copiose dicere. *Cic. l. 1. de Or. c. 11.* Oratoris nihil vis esse, nisi composite, ornate, copiose eloqui.
Elōrum, n. 2. Elorus, ἔλωρον, opp. exc. Siciliæ, ad ost. Elori fl. inter Syracusas, & Pachynum. Manet turris, quæ *Sta in pace* dicitur.
Elōrus, m. 2. Elorum, Helorus, *Acellaro, Atellari, Abyso*, ἔλωρος, fl. Siciliæ in valle Neætina, qui Modicam rigat, & prope Neætum labitur, & paulo post in mare Jonium se exonerat juxta rudera Elori urbis. *Sil. l. 14. v. 470.*
Elōtus, a, um, adject. ab elavo, ut elota oliva. *Col. l. 12. c. 50.*
Elpēnor, m. 3. ἐλπήνωρ, comes Ulyssis. *Ov. 3. Trist. el. 4. Juv. sat. 15. v. 22.*
Eluācrum, labrum, apud *Caton. R. R. c. 10. 11.* est vas ad eluendum idoneum.
Elucēo, es, uxi, הֵאִיר, ἐκλάμπω, idem ac luceo, vel multum luceo. Translate *Cic. de Amic.* Si qua significatio virtutis eluceat. *Suet. Tib. c. 57.* Sæva, & lenta natura aliquanto magis in Principe eluxit.
Elucesco, n. 3. *rilucere*, נָגַהּ, παρεκφαίνω, est lucidum fieri. Ex analogia tuetur *Scioppius*: exemplis autem antiquis vix probari potest. V. *Voss. de vit. serm. l. 1. c. 23.* & *Cellar. cur. poster. p. 302.* ¶ Utitur hac voce *Aug. l. 1. Retract. c. 13.* & *Hieron.*
Elucifacio, is, a. 3. *fare risplendere*, הֵאִיר, λαμπρύνω, lucidum facio. *Laber.* apud *Non. c. 2. n. 293.* Splendore pecuniæ volo elucifacere exitum ætatis meæ.
Elucifico, a. 1. *privar di luce, oscurare*, הֶחְשִׁיךְ, ζοφόω, luce privo, elucum reddo, ab *elucus*. *Laber.* apud *Gel. l. 10. c. 17.* Volo elucificare exitum ætatis meæ. Alii leg. *elucifacere*.
Eluctabilis, le, adject. q. d. luctando superabilis. *Sen. Quæst. Natur. l. 6. c. 8.* Lacus nec pediti eluctabilis, nec navigio.
Eluctatio, onis, f. actus eluctandi, conatus expediendi se ex re aliqua. *Lact. l. 3. c. 11. a med.* Eluctatio adversus mala, quibus hæc vita plena est.
Eluctor, aris, atus sum, dep. 1. *uscire con isforzo*, luctando, & conando exeo. *Pl. l. 34. c. 10.* In ore fornacium, quo flammæ eluctantur. *Virg. 2. Georg.* aqua eluctabitur omnis. *Liv. l. 24.* Tenentibusque cum tot, ac tam validæ eluctandæ manus essent, se se eripuerunt. *Sen. controv. 6.* Eluctari per impedimenta. *Tac. hist. 3. cap. 59.* Quieto agmine nives eluctantibus. *Id. 4. Ann. c. 31.* Verba eluctantia, *parole mendicate, e stentate*. ¶ Reperitur etiam elucto, as. *Plaut. Trinum.* apud *Non.* Cum hisce ærumnis eluctavit.
Elucubratus, a, um, adj. elaboratus, cum diligentia confectus. *Cic. in Brut. c. 9.* Orationes non minus diligenter elaboratas, quam elucubratas afferebamus, q. d. ad lucernam elaboratas.
Elucubro, as, a. 1. & elucubror, aris, d. 1. *far qualche cosa a lume di lucerna*, הִשְׁחִיר, Ger. *etwas beym in liecht machen*, Gall. *faire quelque chose en veillant la nuit*, Hisf. *velar, trabajar velando*, νυκτογραφέω, lucubrationibus, ideft vigiliis conficio. *Cic. Att. l. 7. ep. 19.* Epistolam, quam eram elucubratus, ad te non dedi. *Col. præf. l. 10.* Quidquid est istud, quod elucubravimus, propriam sibi laudem non vindicat.
Elūcus, vel helucus, o. 1. 2. languidus, ac semisomnus. Aliqui intelligunt nugarum amatorem, alii tarditatem quamdam animi, ac stuporem, alii allucinatorem, ab ἀλύω, unde allucinor, alii sine luce, a *lux, cis*. *Fest. Gel. l. 16. c. 2. Apul. Apol.*
Elūdo, is, usi, usum, a. 3. הֵתֵל, פִּתָּה, עָקַב, proprie significat ludendi finem facere. Unde illa litoris definitio ab Aquilio data, apud *Cic. in Top. c. 7. qua fluctus eluderet*. *Donat. ad Ter. Eun. 1. 1. 10.* Eludere gladiatorum est, cum vicerunt, & ludo finem imposuerunt. ¶ Sic dicimus, *eludere aliquid*, cum ludendo vincimus, & aliquid obtinemus. *Plaut. Curc. 5. 2. 30.* Dicas, unde illum habeas annulum. Quem parasitus hic te elusit. *Prop. l. 4. el. 1. v. 139.* Nam tibi victrices, quascumque labore parasti, Eludet palmas una puellas tuas, hoc est extorquebit, eripiet. ¶ Eludere etiam dicuntur gladiatores, qui flexu corporis ictus adversarii evitant, *scansare, schivare*. *Mar. l. 5. v. 163.* Ille cito motu rigidos eludere cæstus. ¶ Translate *Quint. l. 5. v. 5.* Cujus tamen divisionem in digitos diductam nonnunquam Cicero leviter eludit. ¶ Sæpe usurpatur pro decipere, illudere, *ingannare, burlare*, ἐμπαίζω. *Cic. 4. Acad. c. 39.* Sed & vos ab illo irridemini, & ipsi vicissim illum eludetis. *Tibul. l. 2. el. 1.* Seges ludit messem fallacibus herbis. ¶ Pro simplici ludere, translate *Cic. de opt. gen. Orat. c. 6.* Non enim in acie versatur, & ferro, sed quasi rudibus ejus eludit oratio.
Elūela. V. Heluela.
Elugēo, es, uxi, n. 2. *lasciare il pianto*, Germ. *sein trauren endon*, Gall. *cesser de pleurer*, Hisf. *dexar de lorar*, καταπενθέω, πέπαυμαι πενθῶν, lugere desino, vel luctum depono, expleto tempore justi luctus. *Liv. l. 34. c. 2.* Quid aliud, cum eluxerunt, sumunt? *Cic. l. 9. Fam. ep. 20.* Patriam eluxi jam & gravius, & diutius quam mater unicum filium.
Elvīna, f. 1. *Cerere*, Ceres, ab Elvio oppido, ubi colebatur. *Juv. Sat. 3.*
Elumbis, be, o. 3. *dilombato*, τὰς ψόας πεπηρωμένος, qui evulsum habet lumbum, vel qui præ lumbi debilitare se se erigere non potest. ¶ Translate accipitur pro molli, parum virili, effœminato. *Diol. de Or. c. 18.* Tamquam fractum, atque elumbem. *Fest.* Elumbem, evulso lumbo.
Elŭo, is, elui, elutum, a. 3. *lavare, purgare lavando*, רָחַץ, כִּבֵּס, Ger. *auffwaschen*, Gall. *laver, nettoyr*, Hisf. *lavar, limpiar*, ἐκπλύνω, lavo, lavando purgo. *Cels. l. 7. c. 21.* Eluere ex aqua, quæ salem adjectum habeat. *Pl. l. 20. c. 8.* Eluere maculam vestium. ¶ Translate *Cic. 2. Leg. c. 10.* Animi labes nec diuturnitate vanescere, nec manibus elui potest. ¶ Eluere se bonis, dicuntur decoctores, qui patrimonium dissipant, & eluere, absolute, apud *Plaut. Rud. 2. 7. 12.* ducta metaphora ab iis, qui naufragium patiuntur.
Eluscatus, a, um, adject. קְמוּם עַיִן, *losco*. *Ulp. l. 3. ff. de condict. triticiar.*
Elusco, as, a. 1. *far losco*, πηρόω τὴν ὄψιν, est luscum facere, ideft, alterius oculi lumine spoliare. Apud *JCtos ad l. Aquil.* scribitur: Aquilia eum teneri, qua eluscaverit discipulum in disciplina.
* Elusus, *ingannato*. V. Eludo.
Elutĭa, orum, n. 2. metalla auraria, quia aqua eluuntur. Hac enim immissa sordes abluuntur, & verum aurum comparet. *Pl. l. 34. c. 16.*
Elutĭo, onis, f. eluendi actus. *Cal. Aur. Tard. 1. c. 1.* Panis calida elutione purgatus.
Elutrĭo, as, a. 1. *tramutare di uno in altro vaso*, Ger. *auss einem geschir in das ander schitten*, Gal. *verser d'un aniffenu à l'autre*, Hisf. *trassegar*, μεταγγίζω, est diffundere, hoc est, de vase in vas fundere, ab *eluo*, vel a *lutum*, quasi sit luto purgare. *Pl. l. 14. c. 17.* Suffervefactis decies mox elutriatis. Adde *Gel. l. 16. c. 17. ex Laberio.*
Elūrus, a, um, adject. purgatus, lotus, *lavato, purgato*, מְכֻבָּס, מְטֹהָר, ἐκλουθείς. *Col. l. 6. c. 34.* Eluta, & sicca vinaria. *Hor. l. 2. Sat. 4. v. 16.* Irriguo nihil est elutius horto, h. e. magis insipidum. V. text.
Eluvĭes, ei, f. 5. *inondazione, torrente, voragine*, מַבּוּל, Ger. *wasserguss, uberlauff dess wasser*, Gal. *inondation*, Hisf. *avenida*, κατακλυσμός, inundatio, item vorago, item id, quod expurgatur aquarum fluxu. *Curt. l. 6.* Torrentesque, atque eluvies iter morabantur. Adde *l. 5. c. 4.* ¶ Ponitur etiam pro quavis calamitate. *Cic. pro Domo c. 20.* Tu ad illam labem, atque eluviem civitatis sine summa vi pervenire potuisti? ¶ Accipitur etiam pro egestione sordium ex urbe. *Pl. l. 2. c. 82.* ait, quædam oppida minus quati terræmotu, quia sunt crebris ad eluviem cuniculis navata. ¶ Et pro purgatione. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 274.* Eluviem facere per ventrem. Al. leg. *eleviem*, ducuntque a præterito *elevi*, verbi *elino*, vel a verbo *eleo, es*, eodem tamen sensu.
Eluvĭo, onis, f. diluvium., inundatio. *Cic. in Som. Scip. c. 7.* Propter eluviones, exustionesque terrarum.
Eluxātus, o. 1. 2. נָשָׁה, וּמָעַם, idem ac luxatus, loco motus. *Pl. l. 20. c. 9.* Sic enim fistulas eluxatas, & tumores revocari.
Eluxurĭor, aris, d. 1. idem ac luxurior, vel valde luxurior. Translate *Col. de arborib. c. 3.* Pampinis magis eluxuriabuntur.
Elysii Campi, vel Elysium, iis, n. 2. ἠλύσιον, secundum fabulas, locus, ubi animæ habitant, a λύσις, solutio, quasi animæ post solutionem vinculi corporei eo deveniant. *Virg. 5. Æn. v. 734.* Sed amœna piorum concilia, Elysiumque colo. ¶ Platonici duplices faciunt Elysios Campos, alios terrenos in plagis sublimibus terræ, alios cœlestes in cœlo octavo. *Ficin. in Dial. 10. Platonis de Repub.* ¶ Sunt & Elysii Campi in Bœotia, circa Thebas, ut inquit Lycophron: de quibus sensisse videtur *Virg. l. 2. Georg.* cum ait; Quamvis Elysios miretur Græcia campos.
Elysius, a, um, adj. ut Elysia vallis. *Ov. 3. Amor. el. 9. v. 60.*

E ANTE M.

Em, pro eum, ab ao quod est is. Hinc apud *Fest.* emem, eumdem. *in Leg. XII. Tab.* apud *Gel. l. 20. c. 1. ad fin.* Qui em vinctum habebit.
Emacēo, V. Emacresco.
Emaceratus, a, um, adj. attenuatus, consumptus, πεζυχωμένος, רָזֶה, *consunto, magro, estenuato*. *Sen. Consol. ad Marc. c. 10.* Morborum variis generibus emaceratos.
Emaciātus, o. 1. 2. σωματικῶς, adject. רָזֶה, *smagrito*. *Col. l. 2. c. 10.* Emaciatæ vineæ. Et *c. 11.* Emaciatum armentum.
Emacĭo, as, a. 1. *smagrare, dismagrare*, רָזָה, Ger. *aussmagern*, Gal. *amaigrir*, Hisf. *enmagrecere*, ἐκτήκω, macrum, sive aridum reddo. *Col. l. 2. c. 14.* Aliis juvari, & stercorari agros, aliis rursus peruri, & emaciari.
Emacĭtas, f. 3. *desiderio di comprare*, ὠνητικόν, inclinatio voluntaria emendi. *Colum. l. 4. c. 3.* Quosdam emacitas in armentis, quosdam exercet in comparandis mancipiis cura.
Emacresco, is, ui, n. 3. valde macresco, *smagrire*, כָּחַשׁ, רָזָה, ἰσχναίνομαι. *Cels. l. 2. c. 4.* Mali morbi signum est, nimis celeriter emacrescere. *Id. ib. c. 2.* Ubi aliquis contra consuetudinem emacruit. Al. leg. *Emacuit*, ut sit ab *emaceo*, vel *emacesco*, eodem sensu.
Emācror, aris, pass. 1. *smagrirsi*, כָּחַשׁ, Ger. *mager vverden*, Gal. *dévénir maigre*, Hisf. *emmagrecerse*, λεπτύνομαι, macer fio. *Pl. l. 18. c. 10.* Terram emacrari existimantes hoc satu. Lectio hæc tamen est dubia. V. Harduin.
Emacŭlo, as, a. 1. *levar le macchie*, מָחָה, מָחֹה, Germ. *die maasen vertreiben*, Gal. *ôter les taches*, Hisf. *quitar las manchas*, ὀμόργνυμι, ἀποσμήχω, est maculas auferre. *Pl. l. 21. c. 19.* Nigras vitiligines emaculat.
Emadēo, es, vel Emadesco, is, n. 2. idem quod madeo, valde madeo. *Ovid. 5. Trist. el. 4. v. 40.* Et te flente, suos emaduisse sinus. Ita *Heins.* alii *demaduisse*, alii *immaduisse*.
Emancipatĭo, f. 3. actus emancipandi. ἐκποίησις, Apud JCtos, & *Gel. l. 15. c. 27.* & *Quint. l. 11. c. 1.* & *Plin. l. 10. ep. 3.*
Emancipator, oris, m. qui emancipat. *Gloss. gr. lat.* ἐξωχημωτής. *Prudent. hymn. jejunant. v. 184.* Emancipator servientis plasmatis.
Emancipātus, o. 1. 2. מוּצָל מִיַּד אָבִיו, חָפְשִׁי, רָחוֹק, qui ex patris jure exivit, item qui alieni dominii factus est, ab emancipor. *Fest.* ¶ Translate est dedititius, & veluti in mancipium adscriptus. *Apul. l. 10.* Et assumpto statim nequissimo, & ad omne facinus emancipato quodam dotali servulo perfidiæ suæ consilia communicat. *Hor. Epod. 9.* Romanus (eheu posteri negabitis) emancipatus fœminæ fert vallum, & arma miles.
Emancĭpo, as, avi, atum, a. 1. *far libero, e franco*, חִפֵּשׁ, שִׁחְרֵר, Ger. *aussseinem gewalt und henden geben*, Gal. *émanciper*, Hisp. *emancipar*, ἐκποιέομαι, ἀφίημι, eum, quem in potestate habeo, sui juris efficio, quasi extra mancipium, ideft dominium meum pono. Dicitur proprie de filiis, & aliis liberis. Nam servi manumittuntur. *Pl. ep. 2. l. 4.* Hunc pater emancipavit, ut heres matris exsisteret. ¶ Emancipare agrum, est alienare, e mancipio, ideft dominio, & possessione sua emittere, & alteri possidendum tradere. *Pl. l. 7. ep. 18.* Agrum ex meis actori publice emancipavi. Alii leg. *mancipavi*. ¶ Per translationem emancipare se alicui, sive, ut veteres loquebantur, emancupare, est se totum alicui tradere, & veluti in mancipium illius transferre, *offerirsi al servigio d'alcuno*. *Plaut. Bacch. 1. 1. 60.* Nunc mulier tibi me emancupo, tuus sum. *Cic. de Sen. c. 11.* Ita senectus nimis honesta est, si jus suum retinet, si nemini emancipata est. Utroque loco alii leg. *mancipo*, pro emancipo.
Emanco, as, a. 1. *tagliare le mani*, manus præcido, mancum facio. *Labien.* apud *Sen. Contov. 33. l. 5.*
Emanēo, es, n. 2. verbum est militare. Proprie enim dicuntur emanere milites, qui diutius sine legitimo Imperatoris commeatu absunt a castris. *Modest. l. desertorem, ff. de re milit.* Is, qui in exploratione emanet, hostibus insistentibus, capite puniendus est.
Emano, as, n. 1. *uscire, stillare*, נָטַף, Germ. *aussfliessen*, Gall. *sortir, s'écouler*, Hisf. *manar*, ἐκβρύω, extra mano, effluo, exeo. *Col. l. 5.* Sale cum adipe defricatur, dum saniei vis emanet. ¶ Translate sumitur pro oriri. *Cic. Att. l. 7. ep. 21.* Mala nostra istinc emanant. ¶ Item pro disseminari, serpere, percrebrescere. *Cicer. Att. l. 3.* Ut nunquam emanatura putarem. *Id. pro Rosc. Amer. cap. 1.* Nequaquam oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit. ¶ Construitur etiam cum acc. more activorum. *Plin. l. 22. c. 3.* Succus foliorum oleæ utilis saniem emanantibus.
Emansĭo, onis, f. *Leg. 4. Digi de re milit.* Quid significet, vide in *Emaneo*, & *Emansor*.
Emansor, m. 3. miles, qui ultra tempus commeatus ab Imperatore impetrati abest a castris, *Modest. l. 1. §. desertorem, ff. de re mil.*
Emarcesco, is, cui, n. 3. idem quod marceo, languidus, vel gravis ac tardus sum. *Plin. l. 15. c. 29.* Languida auctoritas Patrum facta est, ac paulatim in sterilitatem emarcuit majestas.
Emarcum, n. 2. vel Emarcus, i, m. genus uvæ a Gallis sic appellatæ. *Col. l. 3. c. 2.*
Emargĭno, as, a. 1. *scrostare*, περιχαράσσω, est crustas, & pulvillos, & margines ulcerum adimere. *Plin. l. 28. c. 9.* Item equarum, præterquam virginum, erodit, & emarginat ulcera.
Emasculator, oris, m. qui emasculat, ἀνδρογίζων, ἀρσενοκοίτης, *Apul. Apol.* Emasculatoribus suis morigerus.
Emascŭlo, as, a. 1. *castrare*, סָרַס, ἀνδρογίζω, castro, virilitatem aufero. *Apul. l. 7. Met.* Dissectis femoribus emasculare. Habet etiam Servius Grammat.
Emathĭa, æ, ἠμαθία, prov. Macedoniæ, ad Or. quæ etiam propria Macedonia dicitur, ab Æmathione Rege fratre Memnonis, qui fuit filius Auroræ, & Tithoni. A Poetis pro tota Macedonia, item pro Thessalia, & Pharsalia usurpatur. *Virg. 1. Georg. v. 491.*
* Emăthis, idis, f. ἠμαθίς, ad. ut Emathis tellus, *Lucan. l. 6. v. 580.* i. e. terra Emathia.
Emathius, a, um, adj. ab Emathia, ut Emathii campi, apud *Lucan. in princ. l. 1.*
Ematuresco, is, urui, n. 3. πεπαίνομαι, בָּשַׁל, idem, ac maturesco, vel perfecte maturesco, *maturarsi*. *Gel. l. 2.* Et vides ne, inquit hæc ematuruisse? ¶ Translate est mitescere. *Ovid. 2. Trist. v. 132.* Si modo læsi ematuruerit Cæsaris ira.
* Ematūro, as, *maturare*, maturum facio, *lumen. in grat. act. ad Constantin. c. 10.* Ver fruges dicit, calor ematurat.
Emax, acis, o. 3. ὠνητικός, qui, vel quæ facile inclinatur ad emendum. *Cicer. 1. Parad.* Non esse cupidum pecuniæ, non emacem, vectigal est. *Pers. sat. 2. v. 3.* Poscere prece emaci. h. e. hostiis opimis, & magno comparatis, ut videantur a Diis munera emere, non petere.
Embænetĭca, æ, f. *marinaresca*, ars navicularia. *Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Q. Pompejum Baulis embæneticam facere. ¶ Est ἀπὸ τοῦ ἐμβαίνειν, inscendere navim. Al. aliter legunt.
Embamma, atis, n. *guazzetto, sapore*, מַטְעַמִּים, Ger. *allerley sossen und briben darein man tunckt*, Gal. *sauce, saupiquet*, Hisf. *badulaque, guisadilo*, ἔμβαμμα, intinctus, condimentum, quod ad condienda obsonia fit; item ipsa immersio, qua panis, vel obsonium in vasculis re liquida repletis intingitur, ab ἐμβάπτω, immergo, intingo. *Col. l. 12. c. 55.* Hoc sinapi ad embammata non solum idoneo, sed etiam specioso uteris.
* Embasicœtas, æ, m. ἐμβασικοίτης, genus poculi, de quibus forte *Juv. sat. 2. v. 95.* vitreo bibit ille Priapo. Et *Plin. in proœm. l. 33.* In poculis libidines cælare juvit. ¶ Item cinædus. *Petron. Satyr. c. 24. & 26.* ἀπὸ τοῦ ἐμβαίνειν τὰς κοίτας.
Embătes, tis, m. ἐμβάτης, modulus, seu mensura ad dimetiendas proportiones ædificii. *Vitruv. l. 1. c. 2.* & *l. 4. c. 3.*
Embăter, eris, ἐμβατήρ, ballistæ foramen, ita dictum, quia in illud aliquid ἐμβαίνει. *Vitr. l. 1. c. 2.* V. ibi *Bald. Lex.*
Emblēma, atis, n. 3. *opera di musaico, opera intarsiata*, Ger. *eingelegte arbeit*, Gal. *ouvrage à la musaique*, Hisf. *musayco*, ἔμβλημα, id, quod alteri operi inseritur, atque illigatur, & opus ipsum, quod ex rebus insertis constat, ab ἐμβάλλω, *conjicio, insero*. Emblemata quædam *muscata*, seu *vermiculata* dicuntur, ut quæ in parietibus fiunt, quæ minutis quibusdam veluti vermiculis distincta sunt: quædam *tassellata*, ut quæ in pavimentis, quæ ex tessellis structa sunt: quædam *segmentata*, ut quæ in lignis, quæ constant ex segmentis. Sed sæpe confunduntur. *Lucil. apud Cic. in Orat.* Quam lepide lexes compostæ, ut tesserulæ omnes arte pa-

vimento, atque emblemate vermiculato. *Cic. in Brut. c. 79.* Nullum nisi loco positum, & tamquam in vermiculato emblemate, ut ait Lucilius, structum verbum videres. ¶ Emblemata etiam ornamenta erant apud veteres in vasis argenteis, aureis, Corinthiis, quæ & inseri, & eximi poterant. *Cic. Ver. 6. c. 22. & 23.* Vasa autem ad Verrem deferuntur, Cybiratæ fratres vocantur, pauca improbant; quæ probarent, iis crustæ, aut emblemata detrahebantur. ¶ Metaphorice ponitur pro ornamento orationis. *Quint. l. 2. c. 4.* Ut extemporales eorum dictiones his velut emblematis exornarentur.
* Embŏla, æ, f. *carico di provvisioni sulle navi*, ἐμβολή, illatio mercium in naves. *In Codic. l. 1. t. 2. leg. 10.*
Emboliarius, a, um, adject. scenicus, *da scena*. *Pl. 7. c. 48.* Galeria Copiola Emboliaria reducta est in scenam. V. *Embolium.*
Embolicus, a, um, adject. ut embolicæ species, apud *Vopisc. in Aurel. c. 45.* Ita legit *Turneb. l. 18. Advers. c. 17.* & intelligit species, quæ ex Ægypto onerariis navibus, annuo vectigali, Romam mittebantur.
Embolimæus, V. Embolismalis.
Embolismālis, le, & Embolimæus, a, um, adject. מְעֻבָּר, ἐμβόλιμος, ἐμβολιμαῖος, intercalaris, insititius, insertus, ab ἐμβάλλω, *Auson. ecl. de rat. dier. a. vet. v. 13.* Mense Numæ extremo nomen capit Embolimæi. Sic dies embolismalis, qui quarto quoque anno Februario inseritur. Annus embolismalis, qui tredecim Lunæ cursus continet.
Embolismus, m. 2. ἐμβολισμός, עִבּוּר, intercalatio, quæ fieri solet, ut annorum ratio cum Solis cursu conveniat. V. *Macrob. l. 1. Sat. c. 13.*
* Embolĭmus, embolimæus, ἐμβόλιμος. *Sol. c. 1. (al. 3)*
Embolium, lii, n. 2. *intermedio della commedia*, Ger. *allerley kurtzweil*, Gall. *intermède*, Hisf. *entremes*, ἐμβόλιον, pars fabulæ, cum aliquid interponitur, ab ἐμβάλλω, conjicio, intersero. Aliqui argumentum, & ingressum scenicum interpretantur. *Cic. Q. Frat. l. 3. ep. 1. ad fin.* Mirificum embolium cogito in secundum meorum librorum includere. *Id. pro Sext. c. 54.* Qui omnia sororis embolia novit.
Embŏlum, i, n. *sprone, rostro*, ἔμβολον, pars adunca, & ærata in navi, Latine rostrum. *Petr. Satyr.* Fascium imam partem quasi embolum navis æneum finiebat. ¶ Emboli masculi torno politi, ἔμβολος, *imaschi*, *Vitr. l. 10. c. 12.* dicuntur certa ligna in machinis aquam attollentibus.
Embractum, intriti genus, cujus condiendi rationem docet *Alpicius l. 9. in fine.*
* Emeātus, a, um, *valicato, passato*. Emeato mari cum classe. *Ammian. lib. 29. c. 5. al. 23.*
* Emeātus, us, m. meatus. *Amm. l. 17. c. 4. al. 8.* Alii leg. *meatus*.
* Emeditātus, a, um, valde meditatus, passive. *Apul. l. 2. Met.*
Emedullo, as, a. 1. ἀπομυελέω, הוֹצִיא מֹחַ, medullam eximo, extraho. *Pl. l. 22. c. 22.* Alarum graveolentiam emenda radicis emedullatæ uncia.
Emendabĭlis, le, adject. emendari qui potest, *emendabile*. *Liv. l. 44. c. 10.* In errorem emendabilem lapsus.
Emendāte, adv. *correttamente*, בְּלִי תָעָה, Ger. *ohne fehl*, Gall. *correctement*, Hisf. *corregidamente*, ἐπανορθωτικῶς. *Cic. de opt. gen. Or. c. 2.* Pure, & emendate loquamur, quod est Latine. *Pl. l. 34. c. 8.* Primus hic videtur capillum & pubem non emendatius fecisse, quam &c. *Vitr. l. 10. c. 11.* Emendate describere.
Emendatĭo, f. 3. *correzione*, תִּקּוּן, תּוֹכָחָה, מוּסָר, Ger. *verbesserung*, Gall. *correction*, Hisp. *correcion*, ἐπανόρθωσις, correctio. *Cic. 4. Fin. c. 9.* Hæc est correctio Philosophiæ veteris, & emendatio. *Quint. l. 2. c. 4.* docet, nimia emendationis severitate deficere puerorum ingenia.
Emendātor, m. 3. *correttore*, מְיַסֵּר, Ger. *verbesserer*, Gall. *correcteur*, Hisf. *corregidor*, ἐπανορθωτής, corrector. *Cic. pro Balbo.* O præclarum interpretem juris, auctorem antiquitatis, correctorem, atque emendatorem nostræ civitatis.
Emendatorĭus, a, um, quod emendat. *Aug. in Psal. 37.* Ignis emendatorius.
Emendātrix, f. 3. *correttrice*, מְיַסֶּרֶת, Germ. *verbesserin*, Gall. *correctrice*, Hisp. *corregidora*, ἐπανορθώτρια, correctrix. *Cic. 1. de Leg. c. 22.* Vitiorum emendatricem legem esse oportet.
Emendātus, a, um: adject. *emendato, corretto*, מְיֻסָּר, ἐπανορθωθείς. *Cic in Brut. c. 74.* Emendata locutio & latina. *Id. de Amic. c. 17.* Emendati mores. *Petron. Sat.* Mulier omnibus simulacris emendatior. *Quint. in ep. ad Tryphon.* Ut libri in manus hominum quam emendatissimi veniant.
Emendicātus, o. 1. 2. quod abjectis, & humilibus precibus impetratur, extorquetur, *mendicato*. *Suet. in Cæs. c. 54.* Emendicata pecunia. *Leg. 14. C. de accusation.* Emendicata suffragia.
Emendīco, as, a. 1. *mendicare*, שָׁאַל, Ger. *erbettlen*, Gal. *mendier*, Hisf. *mendigar*, ἀπαιτέω, more mendicantium aliquid peto. *Sueton. August. c. 91.* Stipem quotannis die certo emendicabat a populo.
Emendo, as, avi, atum, a. 1. *correggere*, תִּקֵּן, יִסֵּר, יִשֵּׁר, Ger. *bessern*, Gal. *réformer, corriger*, Hisf. *emmendar, corregir*, ἐπανορθόω, corrigo, quasi a menda purgo. *Cic. Att. l. 2. ep. 16.* Ut annales suos emendem, & edam. *Id. 3. Leg. c. 13.* Civitas emendari & corrigi solet principum continentia. ¶ Pro curare, sanare sæpe usurpat *Pl. ut l. 20. c. 16.* Dolores capitis emendantur contrito nasturtio. Sic *l. 24. c. 10.* emendare alvum citam.
Emensus, a, um, adject. signif. pass. *misurato, passato misurando*. *Liv. l. 21. c. 30.* Multo majorem partem itineris emensam cernunt.
Ementĭor, iris, itus sum, d. 4. idem, ac mentior, vel palam mentior, כִּחֵשׁ, שֶׁקֶר, ψεύδομαι, ψευδολογῶ, *Cic. in Part.* Alii id ementiti sunt in eos, quos oderant. ¶ Accipitur etiam non ineleganter pro simulare, vel assimilare, effingere, ut Ementiri vocem, vel manum alicujus, &c. *Cic. pro Domo*, Qui ne ementiendo quidem potueris auctorem adumbrare meliorem. *Id. ib.* Satis ne tibi videtur a Senatu judicatum, me non ementitum esse auctoritatem ejus ordinis?
Ementītus, a, um, adj. pass. signif. *mentito, falsificato, finito*, ψευδής. *Cic. Phil. 2. c. 35.* Quod me de ementitis auspiciis putares esse dicturum. Adde *l. 2. de Nat. Deor. c. 21.*
Emercor, aris, atus sum, dep. 1. idem quod mercor, ἀγοράζω, קָנָה, *comperare*, *Tac. Ann. 13. c. 44.* Ingentibus donis adulterium emercatur. Et *Ann. 16. c. 1.* Principis aditum emercatus.
Emerēo, es, ui, itum, a. 2. idem quod mereo, *meritare*, זָכָה, πεπομποθμαι?, *Vel. l. 2. c. 66.* Malebant sibi nuntiari, quid emeruissent. *Plaut. Aul. 4. 10. 5.* Quid ego emerui adolescens mali? *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Annuæ mihi operæ a. d. 3. Cal. Sext. emerentur. h. e. annuam administrationem claudo.
Emerēor, eris, itus sum, dep. 2. idem quod mereor, vel emereo. *Quint. proœm. l. 1.* Altior solicitudo, quale judicium hominum emererer, accessit.
Emergo, is, ersi, ersum, n. 3. *sorgere*, צָץ, יָצָא, Germ. *entstehen*, Gal. *sourdre, sortir*, Hisf. *solir debaxo de l'agua*, ἀνακύπτω?, est eum, qui subter aquam mersus fuit, rursus in lucem redire. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quæ cum emersissent, piscemque cepissent. ¶ Translate est evadere, liberare se ex aliqua calamitate. *Cic. de Arusp. Resp.* Emergere a fluctibus servitutis. *Id. Ver. 5.* Quamobrem istum nolim ex paternis probris ac vitiis emergere. ¶ Vel simpliciter exire. *Id. pro Leg. Man.* Emergere e patrio regno. *Col. l. 11. c. 3.* Si super terram emerserit. ¶ Active etiam usurpatur. *Cic. de Arusp. Resp.* Ista serpens quæ tum hic delitescit, tum se emergit, & fertur illuc. *Nepos Att. c. 11.* Quibus ex malis ut se emerserat. ¶ Item absolute. *Juv. sat. 3. v. 164.* Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat res angusta domi. *Cic. pro Cal. c. 12.* Emergere, & ad bonam frugem se recipere.
Emerĭta Augusta, *Merida*, urbs Hispaniæ, colonia Augusti in ripa Anæ Lusitanicæ, in quam milites emeritos deduxit. Hinc
Emeritensis, se, adject. qui Emeritæ est incola. *Auson. ep. 24. v. 74.* Emeritensis Anæ, lataque fluenta Garumnæ.
Emerĭtum, i, n. dicebatur præmium, vel pecunia, quæ emeritis militibus dabatur. *Modest. l. 3. Dig. de re milit.*
Emerĭtus, a, um, o. 1. a. ἀποπεπαυμένος partic. ab emereor. Emeritum stipendium, passive dicitur, quod peractum est, cum jam milites missionem, ut veterani, impetraverunt. *Liv. l. 39. c. 19.* Translate *Cic. de Sen.* Tamquam emeritis stipendiis libidinis. ¶ Milites emeriti, vel emeritis stipendiis οἱ τὰς νομίμους στρατείας τετελεκότες, οἱ μισθοφορεῖν πεπαυμένοι, sunt qui militia perfuncti, ab eaque absoluti vacationem jam habent. *Luc. l. 1.* Quæ sedes erit emeritis? quæ rura dabuntur, quæ noster veteranus aret? quæ mœnia fessis? ¶ Emerita arma, victricia, & finem belli imponentia. *Ov. 4. Trist.* Miles ut emeritis non est satis utilis armis. ¶ Translate emeriti boves dicuntur defessi, & opere, ac labore soluti. Sic emeriti canes apud *Stat. l. 3. sil. 1.* ¶ Emeriti senes qui laboribus suis functi sunt, & alios habent, qui pro se laborent. *Val. l. 5.* ¶ Emeritæ apes, quæ fessæ sunt. *Plin. l. 11. c.*

21. ¶ Emeriti anni, jam effœti. *Martian. lib. 7. epigr. 62.* Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos.

Emersus, us, ui, m. emergendi actus, *uscita, il sorgere*, ἀνάδυσις, יציאה. *Plin. l. 18. c. 25.* de ortu heliaco: Emersum hoc melius, quam exortum consuetudo dixisset. *Vitruv. 1. 10. c. ult.* Neque certum locum scire poterant, quo emersum facturi fuissent hostes.

Emersus, a, um, adject. qui emersit, *uscito, risorto*, ἀνακύψας, יצא, *Cicer. in Vatin. c. 7.* Unus tu emersus e cœno. *Liv. l. 1. c. 13.* Ex profunda emersus palude equus. *Id. l. 8.* Emersus ab admiratione animus.

Emetior, iris, itus sum, dep. 4. idem ac metior, διαμετρέω. Sumitur fere pro conficere, & quasi emetiendo transire. *Virg. Æn. 7. v. 160.* Jamque iter emensi. *Liv. l. 31. c. 24.* Emetiri uno die spatium ingens. *Cic. de cl. Orat. c. 4.* Ego voluntatem tibi profecto emetiar; sed rem ipsam nondum posse videor. *h. e.* cumulate præstabo, satisfaciam.

Emĕto, tis, n. 3. meto, extra meto, valde meto, *mietere*. *Horat. l. 1. ep. 6. v. 21.* Ne plus frumenti emetat agris.

Emicans, antis, adject. 3. qui emicat, & se attollit. *Tert. adv. Hermog. c. 29.* Segregatis aquis in cavatiorem sinum emicantior facta est arida.

* Emicātim, emicando, exsiliendo. *Sidon. l. 2. epist. penult.* Emicatim prosiliens refugit.

Emicatio, onis, f. actus emicandi, & se se attollendi. *Apul. de Mundo*: Torrentium cursus, & humores undarum, emicationesque silvarum.

Emico, as, cui, n. 1. *risplendere*, נגה, נראה, הופיע, ברק, Ger. *scheinen*, Gal. *réluire*, Hisp. *resplendecer*, ἐκλάμπω, ἐξέχω, ἀνακύπτω, effulgeo, resplendeo. *Plaut.* Ex oculis quasi radii emicant solis. ¶ Translate est excellere. *Plin. l. 35. c. 11.* Post eum emicuit longe ante omnes Euphranor Isthmius. ¶ Est item exsilire, extra salire. *Plin. l. 11. c. 37.* Cæcinæ Volaterrano dracones emicuisse de extis læto prodigio traditur. ¶ Item attollere se se, & erigere. *Colum. l. 4. c. 20.* Quæ protinus emicet in jugum. *Plin. l. 27. c. 8.* Multis calamis ex una radice emicantibus. ¶ Item subsilire, subsultare. *Plaut. Aulul. 4. 3. 4.* Medium cor cœpit artem facere ludicram, Atque in pectus emicare. *Curt. l. 9. c. 5.* Magna vi sanguinis emicante. *h. e.* exsiliente crebro motu. Sic *Virgil. Æn. 5. v. 337.* Emicat Euryalus. Atque horum omnium metaphora ab igne ducitur, qui crebris motibus attollitur, & micat.

Emigratio, onis, f. *andata altrove, partita*, גלות, μετοικεσία, ἀποίκησις, actus emigrandi. *Ulpian. Dig. 39. 2. 28.* Detrimentum propter emigrationem inquilinorum.

Emigro, as, avi, atum, n. 1. idem, ac migro, *partirsi*, גלה, ἀποικέω. *Plin. l. 6. c. 17.* Emigrare finibus suis. *Cic. 4. Ver.* Ex illa domo sic emigrat, ut, &c. ¶ Emigrare e vita, est mori. *Cic. 2. de Leg. c. 19.* Ad vicem ejus, qui e vita emigraverit. ¶ Transitive usurpatur a *Titinnio apud Non.* his verbis: Ex meis ædibus se emigrarunt. Habet & *Ter. de cor. milit. c. 1.*

Eminatio, f. 3. idem, ac minatio, *minaccia*. *Plaut. Cap. c. 4. 2. 19.* Quæ illæc eminatio est?

Eminens, o. 3. רם, גבוה, גאון, ἔξοχος, ὕψιστος, ὑψηλός, quod cæteris altius est, *alto, eminente*. *Cic. 3. Tusc.* Eminens effigies virtutis. *Cæs. 2. B. Civ.* Has trabes paulo longiores, atque eminentiores effecerunt. *Vellej. l. 2. c. 72.* Eminentissimæ simplicitatis vir. *Quintil. l. 1. c. 2.* Auctores eminentissimi. Appellatio Eminentissimi sub posterioribus Imperatoribus tribuebatur Præfectis prætorio, & Magistris militum. *Imp. Constantin. l. 12. Cod. tit. 47. leg. 1. & Impp. Dioclet. & Maximian. l. 9. tit. 41. leg. 11. & alibi.*

Eminenter, adverb. *altamente*, ἐξόχως. *Sidon. l. 1. epist. 11.* Non eminentius, quam municipaliter natus.

Eminentia, f. 1. *eccellenza, eminenza*, יקר, Germ. *fürtrefflichkeit*, Gall. *eminence*, Hisp. *eminencia*, ἐξοχή, altitudo partium, & translate excellentia. *Cic. 2. Acad.* Quam multa vident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videbimus? *Plin. l. 37. c. 10.* Habere eminentias similes verrucis.

Emineo, es, nui, n. 2. *sovrastare*, נראה, רם, גבה, Ger. *firaussgehen*, Gall. *surpasser les autres*, Hisp. *sobrepujar*, προκύπτω, ἐξέχω, cæteris altior sum, magis expositus sum. *Cæs. 2. B. C.* Nequid emineret, ubi ignis hostium adhæresceret. ¶ Fere abl. habet cum præp. *e*, vel *ex*. *Cicer. 1. Tusc.* Globus terræ eminens e mari. ¶ Vel acc. cum *extra*. *Plin. l. 17. cap. 21.* Duo oculi extra terram emineant. ¶ Vel acc. cum *per*. *Liv.* Eminet ferrum per costas. ¶ Item cum solo accusativo, more activorum, quod tamen perrarum est, *Curt. l. 4. c. 2.* Jamque paululum moles aquam eminebat, & simul aggeris latitudo crescebat. ¶ Translate est conspicuum esse, apparere. *Cic. 2. Tusc.* Amplitudo animi maxime eminet contemnendis doloribus. ¶ Item cæteris antecellere. *Cic. in Or. c. 29.* Demosthenes unus eminet inter omnes in omni genere dicendi. *Flor. l. 4. c. 2.* Pompejus super utrumque eminebat.

* Eminor, d. 1. idem ac minor, *minacciare*. *Plaut. Cap. 4. 2. 11.* Eminor, interminorque, nequis obstiterit obviam.

Eminulus, o. 1. 2. *non troppo alto*, ὑπερπώμενος, parum eminens. *Var. l. 2. R. R. c. 5.* Rectis dentibus, & eminulis, distantibus inter se.

Eminus, adv. *da lungi*, מרחוק, Germ. *von fernem, von weitem*, Gall. *de loin*, Hisp. *de lexos*, πόῤῥωθεν, μακρόθεν, a longinquo loco, a *manus*. Cominus enim dicimus cum gladiis pugnamus, eminus, cum lanceis, quia gladius a manu non recedit, lancea e manibus emittitur. *Cic. de Sen. c. 6.* Nec excursione, nec saltu, nec eminus hastis, aut cominus gladiis uteretur. ¶ Differt a longe, quia significat tacite quemdam motum de loco. Non enim recte dixeris, *Eminus habito*, ut *Longe habito*, sed bene *Eminus jacula mitto*. Similiter Cominus differt a prope, quia significat a loco propinquo, non in loco propinquo. Dicimus enim, *Cominus te percutiam*, non *cominus sedeo*. Nihilominus tamen *Ascon. Pedian.* Eminus est, inquit, Vulturnus Capua tria millia passuum.

Emiror, aris, atus sum, dep. 1. demiror, valde miror, *maravigliarsi forte*, ἐπιθαυμάζω. *Hor. l. 1. od. 5. v. 8.* Nigris æquora ventis Emirabitur insolens.

Emisceo, es, a. 2. idem quod misceo. *Manil. l. 5. v. 244.* nec parce vina recepta Hauriet emiscens. Al. aliter leg.

Emissarium, n. 2. *condotto d'acqua*, Ger. *auder aussgang eines wassers*, Gal. *écluse, lieu où s'écoulent les étangs, ou les lacs*, Hisf. *alvanil*, צנור, locus, per quem aqua e lacu, aut stagno emittitur. *Cic. l. 16. Fam. epist. 18.* Nullo aprico horto, nullo emissario, nulla maceria. ¶ Speciatim sumitur pro foramine, quod in castello fit ad aquam inde emittendam, & distribuendam. *Vitruv. l. 8. c. 7.* & ibi *Bald. in Lex.* Alii leg. *immissarium*.

Emissarius, rii, m. 2. *spia, o corriero*, διώρυξ, שליח, מרגל, עוזאל, Ger. *postreuter, postlauffer*, Gall. *messager, espion*, Hisp. *spia, mensagero*, προσαγωγεύς, κατάσκοπος, ὠτακουστής, προσαγγελεύς, ἀποπομπαῖος, qui ante exercitum emittitur, vel ad explorandum, vel ad prælium lacessendum. *Vellej. l. 1. cap. 18.* Per emissarios suæ factionis. ¶ Item calumniator submissus, & subornatus ab inimicis. *Cic. l. 7. Fam. ep. 2.* Persuaserat nonnullis invidis meis, in me emissarium semper fore. ¶ Item furtorum conciliator, sicut Ascon. docet, atque internuntius, quia scilicet emittitur, ut exploret res furto opportunas. *Cic. 5. Ver.* Quin illis emissariis hæc tibi omnis pecunia quæsita sit. ¶ Item palmes, qui emissus ex deputatione inseritur imis scamnis, ut per singulos annos ad superiora scandat. *Plin. l. 17. cap. 23.* Et emissario uno, qui subeat, usque quo placuerit. ¶ Item equus, aries, & hujusmodi, qui ad generandam sobolem emittitur. *Plaut. Mil. 4. 3. 20.* ubi melius *admissarius* legitur.

Emissio, onis, f. ἐκπομπή, משלוח, actus emittendi. *Cic. Tusc. c. 24.* Ut enim balistæ lapidum, & reliqua tormenta telorum eo graviores emissiones habent. *Vitruv. l. 10. c. ult.* Citra sagittæ emissionem.

Emissitia, f. 1. hasta, lancea, sica, ab emitto, vibro. *Cic. 3. de Leg. c. 9.* C. vero Grachus ruinis, & emissitiis, quas ipse se projecisse in forum dixit, quibus digladiarentur inter se cives, nonne omnem Reip. statum permutavit? At longe melior lectio habet, *& iis sicis*.

Emissitius, a, um, o. 1. 2. ἀποστολιμαῖος, qui emittitur, ut Oculi emissitii, extra educti, & foras porrecti, vel qui huc, & illuc aspectant, & veluti se se ejaculantur. *Plaut. Aul. 1. 1. 2.* Exeundum hercle tibi hinc est foras circumspectatrix cum oculis emissitiis.

Emissus, a, um, adject. *mandato fuori*, מוצא, ἐξαπεσταλμένος. *Virg. 4. Georg. v. 58.* Emissum caveis agmen. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 71.* Et semel emissum volat irrevocabile verbum.

Emitto, tis, isi, issum, a. 3. *mandar fuori*, שלח, הוציא, Ger. *ausslassen, lassen hingehen*, Gall. *pousser hors, envoyer*, Hisp. *embiar, echar fuera*, ἐκπέμπω, προΐεμαι, ἐκφορέω, extra, vel foras mitto. *Plin. lib. 26. c. 5.* Emittere venis sanguinem. *Cic. 2. de Div.* Si nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen. ¶ Fere construitur cum præp. *e, ex, de*. *Cic. 3. Cat.* Ut abs te non emissus ex urbe, sed in urbem immissus videatur. *Id. 6. Ver.* Cur hunc eumdem, repente de carcere emitti jusserit. ¶ Item cum præp. *ad, in, per*. *Cic. Att. l. 2.* Emittat ad me Publius, qui obsignent. *Liv. lib. 24.* Primos equites clamore sublato in hostem emisit. *Cic. 1. B. C.* Emittunt noctu per vallum. ¶ Sæpe est vibrare. *Cic. de Arusp. resp.* Tela, quæ collega patris emisit. ¶ Item dimittere, *lasciare andare*, ut Emittere lacum, emittere aquam ex lacu, vel piscina. *Cic. Att. l. 4.* Lacus Velinus a M. Curio emissus. ¶ *Plin. l. 10. c. 33.* Ventris saturitatem emittere. *h. e.* purgare. ¶ Item edere in lucem. *Cic. 7. Fam. ep. ult.* Ut etiam, si quando aliquid dignum nostro nomine emisimus, ingemiscamus. ¶ Item libertate donare. *Tac. Adel. 5. 7. 19.* Haud dubium est, quin emitti æquum fiet. *Plaut. Cap. 2. 3. 48.* Non erit tam avarus, quin te gratis emittat manu. ¶ Item proferre. *Cic. pro Planc. c. 23.* Maledicto nihil facilius emittitur, nihil citius excipitur. *Liv. l. 1. c. 54.* Emittere vocem.

Emo, is, emi, emtum, a. 3. *comperare*, קנה, Germ. *kauffen*, Gall. *acheter*, Hisp. *comprar*, πρίαμαι, ὠνέομαι, ἀγοράζω, est aliquid sibi comparare pecunia, vel alia re. Est 2. ordinis, & cum abl. pretii certi, & definiti construitur. *Cic. in Fam.* Emi ipsam domum millibus nummum triginta quinque. ¶ Vel cum uno ex his ablativis pretii incerti, *Magno, permagno, maximo, plurimo, parvo, minimo, paululo, dimidio*, &c. sub quo intelligitur pretio. *Cic. ad Att.* Emamus vel magno: sin minus, ne parvo quidem possumus. *Id. pro Domo.* Emit domum prope dimidio carius, quam æstimabat. ¶ Vel cum uno ex his genitivis pretii incerti, *Tanti, quanti, pluris, minoris, tantidem, quanticumque*. *Cic. ad Att.* Minoris etiam emturum, si Vestinium rogassem. ¶ Admittit etiam ablat. personæ, a qua eminus, cum præp. *a*, vel *ab*, vel *e, ex, de*, *Cic. pro Rosc. Am.* Bona hujus de L. Sylla duobus millibus nummum se se emisse, dicit Chrysogonus. ¶ *Bene emere* est parvo pretio emere, apud *Plaut. Most. 1. 3. 139.* Contra *male emere*, magno emere. *Id. ib. 3. 1. 112.* ¶ Emere per æs, & libram. V. *Mancipium*. ¶ Antique etiam tollere significabat. *Fest.* Hinc com. *Abemo*, quod est auferre.

Emodĕror, aris, atus sum, dep. 1. idem quod moderor. *Ovid. l. 1. de Remed. amor. v. 131.* Ille dolor verbis emoderandus erit.

Emodulor, d. 1. idem ac modulor, *cantare*, זמר, μελῳδέω. *Ovid. Amor. el. 1. v. 30.* Musa per undenos emodulanda pedes.

Emolimentum, i, n. molitio, opus, structura. *Cod. Theodos. l. 19. de Op. public.*

Emolior, iris, itus sum, החל, עיל, ἐπιχειρέω, ἀποτελέω, dep. 4. q. d. perfecte molior, ad finem perduco, conficio. *Plaut. Bacch. 4. 5. 2.* Magnum molior negotium, metuoque ut hodie possim emolirier. ¶ Sæpius usurpatur pro exscreare, expellere. *Cic. l. 4. c. 9.* Sicca tussis, quæ nihil emolitur. *Col. l. 8. c. 5.* Per nares emoliri pituitæ nauseam. ¶ Emoliri fretum venti dicuntur, qui illud commovent, & exagitant, apud *Senec. Agamemn. v. 478.*

Emolitus, a, um, adject. *macinato*, a molo, is, ut emolitum hordeum, *Veget. lib. 3. c. 24.*

Emollesco, is, n. 3. mollis fio. *Cels. 5. c. 28.* Sine ulla vi clavus emollescit.

Emollidus, a, um, adject. *tenero, molle*, רך, μαλακός. *Liv. l. 34. c. 47.* Labor, & æstus emollida, & fluida corpora Gallorum reddit. Al. leg. *mollia*.

Emollio, is, ivi, itum, a. 4. *far molle*, רכך, μαλακύνω, ἐκμαλάττω, idem ac mollio, idest, molle facio. *Liv. l. 37.* Humor arcus, fundasque, & jaculorum amenta emollierat. ¶ Metaleptice est laxare. *Plin. l. 20. c. 9.* Alvum leniter emollit lapsana. ¶ Translate est effœminatum reddere. *Liv. l. 25.* Metuens, ne suum quoque exercitum, sicut Annibalis, nimia urbis amœnitas emolliret.

Emollitus, o. 1. 2. part. ab emollior, *effeminato, molle*. *Liv. l. 31.* Degener, & emollitus amœnitate Asiæ hostis.

Emolo, is, ui, itum, a. 3. idem quod molo, *macinare*. *Pers. sat. 6. v. 26.* Messe tenus propria vive, & granaria (fas est) Emole. *h. e.* molendo exhauri, & liberaliter insumendo.

Emolumentum, ti, n. 2. *utilità*, יתרון, Germ. *nutz*, Gall. *utilité*, Hisf. *provecho*, ὠφέλημα, ὠφέλησμα, utilitas, a *molo*, quia proprie sic dicuntur, quæ emoluntur, ut fruges. *Cic. pro Mil. cap. 12.* Boni nullo emolumento impelluntur ad fraudem, improbi sæpe parvo. *Juven. sat. 3. v. 21.* Artibus honestis nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum. ¶ *Cæs. l. 1. B. G. cap. 34.* Neque exercitum sine magno commeatu, atque emolumento in unum locum contrahere posse. *h. e.* sine magna frugum copia. Ital. *proviande, e foraggi*. Alii leg. *molimento*, h. e. conamine. *Victorius l. 22. variar. lect. c. 10.* retinet *emolumentum*, sed pro molimento usurpari putat. ¶ Item pro effectu, seu exitu alicujus rei. *Justin. l. 9. c. 1.* Bellum toti Græciæ inferre statuit; ad cujus rei emolumentum pertinere ratus, si Byzantium in potestatem redegisset.

Emoneo, es, ui, idem quod moneo. In Thes. L. L. affertur locus *Plauti Asin. 4. 2. 17.* cujus vera lectio pro *emone*, habet *ne me mone*.

Emorior, d. 3. idem ac morior, *morire*, מות, ἀποθνήσκω, *Cic. Att. l. 7.* Pro quo emori cum pie possum, tum libenter. ¶ Reperitur & in 4. conjug. *Ter. Eun.* Risu, omnes qui aderant, emoriri. Adde *Plaut. Pseud. 4. 7. 124.*

* Emorsus, *morsicato*. V. *Plin. l. 24. c. 11. in Alysson.*

Emortualis dies, θανατώσιος, quo quis mortuus est. *Plaut. Pseud. 4. 7. 136.* Certum est mihi hunc emortualem facere ex natali die.

Emortuus, a, um, adj. idem quod mortuus, *morto*. *Plaut. Pœn. 4. 2. 18.* Emortuo verba facere. *Id. Aul. 4. 5. 1.* Emortuum ego me mavelim letho malo.

Emoveo, es, ovi, otum, a. 2. *movere*, הניע, הניד, הימיש, Ger. *verrucken*, Gall. *émouvoir*, Hisp. *mover*, ἀπάγω, κινέω, προωθέω, est e loco movere. *Liv. l. 6. c. 38.* Lictorem, qui plebem de medio emoveret. *Ovid. 3. Fest.* totum jam sol emoverat orbem. *h. e.* extra horizontem extulerat.

Emotus, a, um, adject. loco motus, *rimosso, tolto via*, מוזיז, ἀποκινηθείς. *Virg. Æn. 4. v. 382.* Curæ emotæ. *Id. Æn. 2. v. 493.* Emoti cardine postes.

Empanda, f. 1. Paganorum Dea, sic dicta, quod patentibus pagis, non clausis more urbium præesset. *Fest.*

Empedocles, m. 3. Ἐμπεδοκλῆς, Philosophus Agrigentinus. *Cicer. de Amic.* De rebus naturalibus versibus scripsit, & egregium poema fecit. *Id. 1. de Orat.* Dixit, ex concordia, & amicitia elementorum cuncta constare, eorum discordia, & inimicitia dissipari, & dissolvi. De Empedoclis morte narrant, illum clam relictis sociis Ætnam Siciliæ montem ascendisse, & in ardentem ejus craterem se conjecisse, eo consilio, ut, cum nunquam appareret, crederetur factus esse immortalis, sed ejectis impetu ignis ferreis ejus crepidis rem fuisse deprehensam.

Empedocleus, a, um, ἐμπεδόκλειος, adject. ad Empedoclem pertinens. *Cic. l. 2. Q. Fr. ep. 10.* Si Sallustii Empedoclea legerit.

Empenetica, æ, f. ἐμπεινητική, ars strenue esuriendi. Ita legit *Turneb. Advers. l. 13. cap. 20.* locum *Cicer. l. 8. Fam. epist. 1.* quem locum supra retulimus in Embœnetica.

* Empĕtros, i, herba eadem quæ calcifraga. *Plin. l. 27. c. 9.*

Emphasis, f. 3. ἔμφασις, הורעה, נוראה, כח, significatio, expressio. Figura, cum plus intelligendum relinquitur, quam exprimitur, ut *Prospice tu, qui plurimum cernis*. *Auth. ad Her. l. 4.* ¶ Est etiam Emphasis in una tantum voce, quæ significantior sit, & gravior cæteris. V. *Voss. l. 4. Instit. Orat.*

Emphractum. V. Embractum.

* Emphractus, a, um, ἔμφρακτος, undique tectus, ut Emphractæ naves, *Ulp. Dig. l. 14. t. 1. l. 1.* Al. al. leg.

Emphragma, atis, n. 3. septum, cancellus. *Veget. l. 1. c. 47.*

Emphyteuma, atis, n. 3. ἐμφύτευμα, plantatio, insitio, & præcipue opera diligens ejus, qui Emphyteuta est, circa fundum emphyteuticum, vulg. *melioratio*. *L. ult. Cod. de Jur. Emphyt.*

Emphyteusis, f. 3. ἐμφύτευσις, חזקה, שתול, מטע, insitio, sive plantatio. Apud JCtos *l. 4. &c. Cod. de jur. emphyt.* est contractus juris civilis, *livello*, quo prædium quoad dominium utile alicui ad longum tempus, vel in perpetuum conceditur, ea conditione, ut certam pensionem solvat. Olim agri inculti, ac minus fructiferi hoc modo dabantur, ut plantatione, & cultu meliores, utilioresque redderentur. Postea usus obtinuit, ut etiam agri fœcundi in emphyteusim darentur.

Emphy-

Emphyteuta, æ, m. *livellario*, ἐμφυτευτής, חוזק, qui fundum, vel agrum alicujus in emphyteusim acceptum colit. *Leg. 4. Cod. de jur. emphyt.*

Emphyteuticarius, ii, m. 2. idem qui emphyteuta. *Leg. 1. Cod. de mancip. col.* Emphyteuticarios gravant coloni.

Emphyteuticus, a, um, ἐμφυτευτικός, adject. ad emphyteusim pertinens, ut emphyteuticum prædium. *Leg. 13. Cod. de præd. & al.* Fundi emphyteutici. *Leg. 2. Cod. de mancip. & colon.*

Empirice, f. 1. ἐμπειρική, Medicinæ pars, quæ sola experientia curat. *Plin. l. 29. c. 1.* Alia factio experimentis se cognominans Empiricen, cœpit in Sicilia.

Empiricus, m. 2. ἐμπειρικός, qui sola experientia medetur, a πειράω, experior. *Cels. in præf.* Qui se Empiricos ab experientia nominant. * *Empirica, orum*, sunt Empiricorum dogmata. *Pl. l. 20. c. 12.* Diodotus in Empiricis.

Emplastratio, onis, f. 3. הרכבה, ויטור, unctio per emplastrum. Translate dicitur de arboribus, cum cortex eximitur inoculationis gratia, ut aptari queat cortex par ex altera arbore, *impiastramento, l'innestare a occhio*. *Col. l. 11. c. 2.* Emplastrationem facere. Adde *Pl. l. 17. c. 16. & Pallad. l. 3. c. 17.*

Emplastro, as, a. 1. מטח, הרכיב, ὀφθαλμίζω, ἐμφυλλίζω, est emplastro ungere. Translate inoculare. *Col. l. 11. c. 2.* Possunt, si jam librum remittunt, inseri oleæ, vel emplastrari. Adde *l. 5. c. 11.* * Et *Pallad. in Nov. t. 7.*

Emplastrum, n. 2. *empiastro*, הרכבה, משח שמן, רטיה, ἐμφύλλισις, Ger. *ein pflaster*, Gal. *emplâtre*, Hisf. *emplasto*, ἔμπλαστρον, medicamentum, quod ex variis rebus fingitur, & formatur, al. cataplasma, ab ἐν, & πλάττω, *fingo, formo*, quia formatur, ut eo vulnera illinantur. *Pl. l. 21. c. 4.* Imponuntur emplastra vulneribus, malagmata super integram cutem injiciuntur. Adde *Cel. l. 5. c. 18.*

Emplecton, ἔμπλεκτον, structuræ muri genus, in quo frontibus tantummodo expolitis, interiora temere farciuntur, & replentur. *Pl. l. 36. c. 22. Vitr. l. 2. c. 8.*

* Empleuros, ἔμπλευρος, bona latera habens. *Lucil.*

Emporetica, ἐμπορητικὸς χάρτης, charta est, in qua merces a mercatoribus involvuntur, quæ scribendo inutilis est, ab ἐμπορητικός, ad mercaturam pertinens. *Pl. l. 13. c. 12.* Nam emporetica inutilis scribendo, &c.

* Emporitanus, a, um. Ad Emporias pertinens. *Liv. l. 34. c.*

Emporiæ, f. 1. *Ampurias*, olim urbs Indigetanorum, maxima, in Hisf. Tarac. nunc opp. Cataloniæ, in ora lit. maris Medit. ¶ Emporiæ item, Tibula, *Castel Aragonese*, urbs Sardiniæ, prope ostia Tarmi flu. cum arce, & portu capaci.

Emporium, n. 2. Empoliæ, *Empoli*, opp. agri Florentini, ad Arnum fl. ¶ Emporium item, *Ponte Nura*, pag. Æmyliæ, ad Nuram fl. apud Placentiam.

Emporium, n. 2. *mercato*, רחוב, עזבונים, Ger. *kauffstadt*, Gal. *marché*, Hisf. *emporio*, ἐμπόριον, locus mercatus, forum nundinarium, ubi res venales exponuntur, ab ἔμπορος, mercator, vel ab ἐμπορέω, negotior. *Cic. Att. l. 5. ep. 2.* Cum per emporium Puteolanorum iter facerem.

* Emporos, m. ἔμπορος, *mercante*. mercator. *Plaut. Merc. 1. 1. 9.*

Empsito. V. Emptito.

Emptio, vel Emtio, onis, f. *compera*, מקנה, ὠνή, *Cic. pro Cæc. c. 6.* Emptionem facere. *Id. Att. l. 12.* Tres habet conditiones, aut emptiones ob hastam. ¶ *Emptio per æs, & libram* quid sit. V. Libripens.

Emptionalis, le, adject. *Cic. l. 7. Fam. ep. 29.* Si inter emptionales senes venale proscripserit. Sed legendum est *Coemptionales*; quam vocem V. suo loco. Legitur tamen *emptionalis* non semel in *Cod. Justinianeo*.

Emptitatus, a, um, adject. frequent. *comperato*. *Col. l. 8. c. 10.* Ternis denariis singuli emptitati.

Emptitius, o. 1. 2. *che si compera*, מקנה כסף, ὠνητός, Ger. *gekaufft*, Gal. *ce qu'on achete*, Hisp. *compradico*, quod est de numero eorum, quæ empta sunt, vel emi solent. *Var. l. 3. de R. R. c. 2.* Hic aprum glans cum pascit emptitia, facit pinguem. *Petron. Fragm.* Servus emptitius.

Emptito, as. a. 1. ὠνέομαι, ἀγοράζω, frequenter emo. *Plin. l. 33. c. 1.* Alios coriis boum, alios ferro, captivisque rebus emptitasse tradit. *Plaut. Cas. 2. 5. 39.* Non ego istud verbum titivilitio emptitem. Alii leg. *empsitem*. Plures *emissim titivilitio*. h. e. emerim.

* Emptivus miles, h. e. mercenarius. *Fest.*

Emptor, ris, m 3. *compratore*, קונה, Ger. *kauffer*, Gal. *acheteur*, Hisp. *comprador*, ὠνητής, qui emit. *Cic. 3. Offic. c. 12.* Ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret.

Emptrix, icis, f. quæ emit. *Leg. 63. ff. de evict. & dupl. stipul.* cum emptrix non provocaverat.

Empturio, is, n. 4. ὠνητιάω, ἀγορασείω, cupio emere. *Var. in proœm. l. 2. de R. R.* propterea quod te empturientem in campos macros ad mercatum adducunt crebro pedes.

Emptus, vel Emtus (sic etiam scribi possunt ab emo derivata) a, um, *comperato*, ἐωνημένος, *Cic. in Pis. c. 15.* De lapide emptus. *Lucan. l. 10. v. 107.* Pax donis ingentibus empta.

Empyi, vel Empyici, ἔμπυοι, ἐμπυϊκός, ægroti, quibus in thorace suppuratio fit. *Marcel. Empyr. c. 16. & Theod. Prisc. l. 2. par. 2. c. 10.*

Emucidus, a, um, adject. idem quod mucidus. *Varr. R. R. l. 1. c. 31.* Emucidum farmentum. *Plin. l. 17. c. 22.* Emucida vitis. Sed utroque in loco *Scalig. & Harduin. ejuncidum* reponunt.

Emugio, is, ivi, itum, נעה, ἐκμυκάομαι, idem ac mugio, vel cum mugitu profero. *Quint. l. 2. c. 12.* Clamant ubique, & omnia levata manu emugiunt.

Emulgeo, es, ulsi, ultum, a. 2. *smungere*, מצה, ἐξαμέλγω, mulgeo, mulgendo tollo. *Col. l. 7. c. 3.* Sed priusquam hoc fiat, exiguum emulgendum est.

Emulsus, a, um, nom. est particip. ab emulgeo. *Catul. carm. 67. v. 110.* Siccari emulsa pingue palude solum.

Emunctio, f. 3. actus emungendi, *lo smugnere*, מיץ, *Quint. l. 11. c. 3.* Cum emunctio etiam frequentior non sine causa reprehendatur.

Emunctus, o. 1. 2. purgatus, & translate exhaustus, pecunia denudatus. *Plaut. Bacch.* Miserum me auro esse emunctum. *Horat. de Art. poet. v. 398.* Pythias emuncto lucrata Simone talentum. ¶ Emunctæ naris &c. V. Naris.

* Emundatio, actus emundandi. *Tert. de Bapt. c. 5.*

Emundatus, a, um, adject. *mondato*. *Col. l. 3. c. 15.* Seritur ergo prius in emundata pastinatione.

Emundo, as, avi, atum, a. 1. *mondare, nettare*, טהר, ἐκκαθαίρω. *Col. l. 2. cap. 15.* Quædam pluviis diebus, ut bubilia, & ovilia debent emundari.

Emungo, is, emunxi, emunctum, a. 3. *nettarsi il naso, soffiarsi il naso, mocare*, מער, מצה, Ger. *hinaussschneutzen, die nasen butzen*, Gal. *se moucher*, Hisp. *senarse las narizes*, ἀπομύττω, nares purgo, quod fit, cum mucus ex eis detrahitur. *Pl. l. 35. c. 11.* Pinxit Theodorus juvenem emungentem. ¶ Per translationem emungere ponitur pro spoliare, seu fraude extorquere. *Ter. Phor. 4. 4.* Emunxi argento senes. ¶ *Cubito se emungere*, scomma est proverbiale, quod in eos dici consuevit, qui artem aliquam immundam exercent. Illi enim, cum manus semper habeant inquinatas, cubito digitorum loco utuntur. *Auct. ad Heren. l. 4.* Quiesce tu, cujus pater cubito se emungere solebat. ¶ *Emunxti*, pro emunxisti, legitur apud *Plaut. Most. 5. 1. 60.*

Emunio, is, idem ac munio, אמץ, בצר, חזק, καταφράττω, περιτειχίζω, *munire*. *Tacit. in vit. Agric. c. 31.* Corpora ipsa, ac manus sylvis, ac paludibus emuniendis verbera inter ac contumelias conterunt. *Vir. 8. Æn. v. 228.* Fultosque emuniit obice postes.

Emunitas, atis, f. 3. immunitas. Usus est *Tert. de Resur. c. 48.*

Emunitus, a, um, adject. *fortificato, munito*, κατάφρακτος. *Liv. lib. 14. cap. 21.* Locus arcis in modum emunitus. *Id. l. 21. c. 7.* Murus supra cæteræ modum altitudinis emunitus.

Emusco, as, a. 1. muscum adimo, purgo. *Colum. lib. 11. cap. 2.* Oleæ putantur, & emuscantur.

Emussitatus, ad amussim factus. *Fest.*

Emutatus, a, um, adject. mutatus, *mutato*. *Quintil. l. 8. c. 2.* Emutatis in perversum dictis.

Emurio, is, n. 4. *ammutire*, σιγάω, sileo. *Plaut. Merc. 5. 2. 55.* Etiam emutis? omnia commonstrabo. Meliores libri habent, *etiam metuis?*

Emuto, as, a. 1. *mutare*, idem quod muto. *Manil. l. 6. v. 147.* appositis caput emutare capillis.

* Emydes, um, f. ἐμύδες, genus testudinum dulci aqua viventium. *Plin. l. 22. c. 4.*

E ANTE N.

En, *ecco*, ecce, ἰδού, הן, הנה. Construitur cum nom. vel accus. *Cic. pro Dejot. c. 6.* En crimen, en causa, cur Regem fugitivus, dominum servus accuset. *Plaut. Amph.* En tectum, en tegulas, en obductas fores. ¶ Sæpe verbis jungitur. *Cicer. ad Q. Frat.* En mediocri me dolore putas affici. ¶ Item aliis partibus orationis. *Cic. pro Sext.* En, cur cæteri Reges stabilem esse suam fortunam arbitrentur. ¶ En unquam pro unquam ne? *Liv. l. 9. c. 20.* En unquam futurum, ut congredi armatis cum Samnite liceat? *Virg. Ecl. 8. v. 7.* En erit unquam ille dies? ¶ *En ecce* per pleonasmum interdum ponitur, vel ad majore ostendendi vim. *Senec. in Oedip.* En ecce rapido sæva proripuit gradu. *Aristophanes* quoque eadem ratione ἰδοὺ ἰδοὺ dixit.

Enallage, ἐναλλαγή, שנוי, scil. permutatio; figura est, qua pars pro parte ponitur, vel accidentia permutantur. V. Grammaticos.

Enargia, æ, f. 1. ἐνάργεια, ראיה נכח, evidentia, sive repræsentatio, illustratio, Figura, cum res ita describitur, ut cerni videatur. *Quint. l. 6. c. 2.* Sunt, qui adjiciant his *evidentiam*, quæ ἐνάργεια græce vocatur. Constat descriptione rerum, locorum, & personarum.

Enarrabilis, le, o. 3. ἐξηγητικός, quod enarrari potest. *Quint. l. 6. c. 3.* Motu animi quodam, nescio, an enarrabili indicatur.

Enarrate, adverb. ἐξηγητικῶς, narrando, explicando. Ejus comparat. *Ennarratius* aliquoties utitur *Gel.* ut *l. 10. c. 1.* Tiro enarratius scripsit.

Enarratio, f. 3. ἐξήγησις, מדרש, פרשה, narratio, *Quint. l. 2. c. 5.* Exigitur a Grammaticis Poetarum enarratio. *h. e.* interpretatio.

Enarrator, oris, m. דרשן, ἐξηγητής, qui enarrat. *Gel. l. 18. c. 9.* Enarrator Sallustii. *h. e.* interpres. Et *c. 6.* Idonei rerum antiquarum ennarratores.

Enarro, as, a. 1. *narrare perfettamente*, ἐξηγέομαι, perfecte, vel ad finem narro, vel omnia narratione complector. *Cic. pro Marc.* Quæ non dicam exornare, sed enarrare res tuas gestas possit. *Ter. Adel. 3. 3. 11.* Omnem rem modo seni, quo pacto se haberet, enarramus ordine.

Enascor, eris, d. 3. idem quod nascor, sive ex alio nascor, *nascere*. *Cic. Att. lib. 11. ep. 2.* Ex multis meis miserrimis curis est una enata. *Var. l. 1. R. R. c. 41.* Ex semine tardius enascebatur.

Enato, as, n. 1. *nuotare*, ἐκνήχομαι, צף, natando evado. *Hirt. de B. Alex. c. 18.* Octingentorum passuum spatio ad oppidum enataverunt. ¶ Translate est se se expedire. *Cic. 5. Tusc.* Enatant tamen Epicurus, Hieronymus, &c.

* Enatus. V. Enascor.

Enavigatus, a, um, adject. *navigato*, ut sinus enavigatus, *Pl. l. 9. c. 5.* Enavigato Malæo, *Symm. l. 8. ep. 61.*

Enavatus, a, um, adject. diligenter confectus, *fatto con diligenza*. *Tac. l. 3. hist. c. 74.* Præmia enavatæ operæ petebant. Vulgati libri multi habent, *navatæ*.

Enavigo, as, n. 1. *navigare*, ἐκπλέω, navigando evado, navigio trajicio. *Plin. l. 6. c. 17.* Nec potuisse ante menses quinque enavigare. ¶ Translate ponitur pro egredi, exire. *Cic. 4. Tusc. c. 14.* A quibus tamquam e scopulosis cotibus enavigavit oratio.

Encænia, orum, n. ἐγκαίνια, חנוכה, festus dies, propter dedicationem alicujus novi operis celebratus, a καινός, novus. Affertur hæc vox ex *Quint. l. 7.* sed Græcis literis scripta. Usus est & *August. tract. 84. in Joan.* ubi ait: Quandocumque novum aliquid fuerit dedicatum, encænia vocantur. Jam & usus habet hoc verbum: si quis nova tunica induatur, encæniare dicitur, &c.

* Encænio. V. Encænia.

Encardia, f. 1. gemma, in qua nigri cordis effigies eminet. *Plin. l. 37. c. 10.*

Encarpæ, orum, vel Encarpus, i, ἔγκαρπα, apud *Vitruv. l. 4. c. 1.* dicitur florum, frondiumque, & pomorum implexus, atque contextus, ornatus causa alicubi pictus, vel sculptus. Encarpis, inquit, pro crinibus dispositis frontes ornaverunt.

Encaustes, m. 1. ἐγκαύστης, qui igni adhibito aliquid fingit. *Vitr. l. 7. cap. 9.* Quod facere ab encauste didicerat.

Encaustice, es, f. 1. *pittura a fuoco*, ἐγκαυστική, genus picturæ, in quo ignem adhibebant, ab ἐγκαίω, inuro. In ebore enim, aut cornu utebantur cestro, seu vericulo ignito: januis, ac tabulis ceras discolores inducebant, quas postea inurebant, vel illiquefactis igne ceris penicillo pingebant. *Plin. l. 35. c. 11. & Apul.*

Encausticus, a, um, o. 1. 2. ἐγκαυστικός, quod per encausticen factum est. *Plin. l. 35. c. 11.* Sed aliquanto vetustiores encausticæ picturæ exstitere.

Encaustum, n. 2. ἔγκαυστον, inustum, materia adusta ad picturam apta. *Plin. l. 36. c. 25.* Figulinum opus encausto pingere.

Encaustus, a, um, o. 1. 2. quod encaustice pictum est. *Mart. lib. 3. epigr. 47.* Encaustus Phaethon tabula depictus in hac est.

* Encautorium, ii, n. libri publici censuales, in quibus scriptum erat Encauto. *Cod. Theod. l. 13. t. 10. l. ult.*

* Encautum, i, n. genus scripturæ per adustionem, & cestrum, quo utebantur rectores provinciarum. *Cod. Theod. l. 11. t. 16. l. 4.*

Enceladus, m. 2. ἐγκέλαδος, Gigantum maximus, Titanis, & Terræ filius, quem Jupiter fulmine ictum Ætnæ monti supposuit, cujus corpore semiusto, pars ea, quæ vivit, ignem spirat præ ira, ac furore. *Virg. 3. Æn. v. 578.*

Enchiridion, n. 2. ἐγχειρίδιον, מגלה, manuale, exiguus quivis libellus, ab ἐν, & χείρ, *manus*, quia manu nullo negotio circumferri potest. Exstat hujusmodi libellus *Augustini* ad Laurentium inscriptus. *Pompon.* quoque Jurisconsultus librum *enchiridii* titulo scripsit, ut legitur in lemmate legis *2. tit. 2. leg. 1. Digest.* & alibi. ¶ Item brevis pugio, & remi pars illa, quæ manu comprehenditur, apud Scriptores Græcos.

* Enchorius, m. ἐγχώριος, *nostrano*, hujus regionis, indigena. *Philargyr. ad 4. Georg. v. 298.*

* Enchytum, ἔγχυτον, genus placentæ. *Cat. R. R. c. 80.* Al. *encytum*.

Encimibomata, seu encombomata, n. 3. ἐγκομβώματα, vestes puellares. *Cat.* Ut puellæ habent potius in vestitu clamydas, encimibomata, & parnacidas, quam togas. Alii legunt, *Enormibiota*. *Var. apud Non. cap. 14. n. 38.* Videtur esse ab ἐγκομβόω, nodo constringo.

Enclima, atis, n. 3. ἔγκλιμα, inclinatio, curvatura. *Vitr. l. 9. c. 9.*

Encliticus, o. 1. 2. ἐγκλιτικός, inclinativus, ut Conjunctiones encliticæ, *que, ve, ne*, quoniam accentum ad se inclinant, apud Grammat.

Encolpiæ, m. 1. ἐγκολπίαι, venti, qui e mari veniunt per sinus. *Apul. de Mundo.*

Encolpismus, i, m. ἐγκολπισμός, clyster uterinus. *Prisc. l. 3. c. 5.* Encolpismo uti. Est a κόλπος, sinus, uterus.

Encombomata. V. Encimibomata.

* Encrinomenos, m. ἐγκρινόμενος, *egregius*, Nomen statuæ, de qua *Plin. l. 34. c. 8.*

Encyclius, a, um, o. 1. 2. ἐγκύκλιος, orbicularis. Sumitur pro scientia circulari, & ex omnium disciplinarum orbe confecta. *Vitr. l. 6. in præfat.* Encyclios, doctrinarum omnium disciplina dicitur. ¶ Encycliæ commentationes sunt, in quibus de rebus omnibus tamquam in circulo passim quæritur, quas Cicero quæstiones *populares*, Gellius *extrarias*, hoc est *exoticas*, Martianus *cyclicas* vocat, ut sunt libri Problematum, &c. Sed ea vox Græca est, nec temere latinis literis scribenda.

Encyclopædia, f. 1. ἐγκυκλοπαιδεία, orbiculata disciplinarum series, sive doctrinæ orbis, quasi ἐγκύκλιος παιδεία, orbicularis doctrina. *Quintil.* Ut efficiatur orbis ille doctrinæ, quem Græci ἐγκυκλοπαιδείαν vocant. ¶ Græca vox est, Græcisque litteris scribenda.

* Encytum. V. Enchytum.

Endelechia. V. Entelechia.

Endiadys, ys, f. 3. Figura, cum una res metri causa in duas dividitur, ut apud *Virg.* Molemque, & montes insuper altos, pro molem montium. *Serv. in 2. Æn.* Sed ibi legendum est ἓν διὰ δυοῖν, *unum per duo*. *Voss. l. 5. Instit. Orat.*

Endiœum. V. Eudiœum.

Endo, præp. apud ver. ab ἐν τῷ, *in hoc*, vel ab ἔνδον, *intus*. *Cic. 2. de Leg.* Ollos, quos endo Cœlum merita vocaverint, al. *endo Cælo merita locaverunt*. *Fest.* Endo procinctu. *Lucret. l. 2. v. 1094.* Endo manu. V. Indu.

* Endocoeptus, inceptus. *Næv.* apud *P. Merul. ad frag. Enii p. 192.* Endocepta per se temeriter face missa.

* Endogredi, ingredi. *Lucret. l. 1. v. 82. l. 4. v. 318. & 367.*

* Endojacito, injicito. *Lex XII. Tab.* apud *Fest.* in *struere*. Si cabritur manum endo jacito.

Endo-

Endoitium, n. 2. initium, apud Vet. *Fest.*

* Endomunitus, intus munitus. *Liv. l. 5. c. 39.* al. *inde munitus.*

Endopedio, V. Indupedio.

* Endoperator, imperator. *Lucret. Enn.* &c.

Endoploro, n. 1. imploro, apud vet. *Fest.*

Endotercisus, a, um, adject. V. Intercisus.

Endotuetur, intuetur: ab antiquo *endo* pro *in*, *Enn.* apud *Non. c. 4. n. 385.* ubi al. leg. *inde tuetur.*

* Endovellicus, Endovelicus, Endovollicus, Enobolicus, & Endobolicus Deus, apud *Gruter. p. 87. 88.* Numen, quod Celtiberorum proprium putat *Reines. in Append. ad inscript. antiq. n. 6.*

* Endovolans, vel juduvolans, involans. *Enn.* apud *Macrob. Sat. l. 6. c. 1.*

Endromidatus, o. 1. endromide vestitus. *Sidon. l. 2. ep. 1.* Tu endromidatus exterius, intrinsecus fasceatus.

Endromis, idis, f. 3. vestis hirsuta longiore villo, al. solox, burrus, burra, a δρόμος, cursus, quod illa in cursu uterentur, ne scil. post exercitationem calefacta corpora refrigescerent. *Juv. Sat. 3. v. 103.* Igniculum brumæ si tempore poscas, Accipit endromidem.

Endymion, onis, m. 3. ἐνδυμίων, ωνος, filius Æthlii, qui primus Lunæ cursum invenit. Fabulantur, hunc a Luna adamatum fuisse, & ab ea in Latmio Cariæ monte consopitum, ut eum dormientem oscularetur, & nondum experrectum adhuc dormire. Hinc prov. Somnus Endymionis. *Plato in Phædone, Cic. 5. Fin.* & *1. Tusc. c. 38.*

Endymioneus, a, um, ἐνδυμιώνειος, adject. ab Endymione. *Auson. in Idyl. 6. v. 40.* Endymioneos solita affectare sopores, Cum face, & astrigero diademate Luna bicornis.

Enecatrix, icis, f. quæ enecat. *Tert. adv. Marc. l. 1. c. 29.* Duritia Pharaonis nascentium enecatrix.

Eneco, as, avi, atum, a. 1. idem quod neco, *ammazzare, strangolare*, ἀποκτείνω. *Plaut. Amph. 5. 1. 67.* Puer ambos angues enecat. *Col. l. 11. c. 13.* Ne herbis enecetur ruta. ¶ Enecare aliquem, translate sumitur pro valde molestum esse, obtundere, obruere. *Ter. Eun. 3. 5. 6.* Rogitando aliquem enecare. ¶ Apud *Plaut.* est *Enico* antiquo more, *Merc. 3. 2. 14.* Jam jurgio enicabit, si intro rediero.

Enectus, a, um, adj. significat non tam mortuum, quam propemodum mortuum, ut inquit *Val. l. 6. c. 28. smunto, consumato, mezzo morto*, διεφθαρμένος, ἐκκεκμηκώς, ut enectus fame. *Cic. 2. Divin. c. 35.* Siti enectus. *Id. Tusc. 1. c. 5.* Enectus inopia. *Id. l. 1. Divin. c. 29.* Provincia enecta. *Id. Att. l. 6. ep. 1.* ¶ Ponitur & pro mortuo. *Plin. l. 7. c. 9.* Auspicatius enecta parente gignuntur. Loquitur de iis, qui e cæso matris utero prodeunt.

* Enema, atis, n. *serviziale*, ἔνεμα, quod clystere injicitur. *Theodos. Priscian. lib. 2. cap. 1.*

Energema, atis, n. ἐνέργημα, opus, effectus, seu ἀποτέλεσμα, quod operationem sequitur. V. *Tertul. de Præscript. c. 30. & de car. Christi, c. 34.*

Enervatio, onis, f. *debolezza, fiacchezza*, virium defectus. *Arnob. l. 3.* Voluptatis enervatione languescere.

Enervatus, a, um, adject. *snervato*, ἐκνενευρισμένος, חלוש. ¶ Sæpe translate ponitur pro homine sine animo. *Cicer. pro Sext.* Cum hominibus enervatis, atque exsanguibus Consulatus tamquam gladius esset datus. ¶ Item pro levi, infirmo. *Cicer. 4. Tuscul. cap. 17.* Mollis, & enervata putanda est Peripateticorum ratio, & oratio.

Enervis, ve, o. 3. vel enervus, a, um, *debole*, חלש, Germ. *schvvach, zart, und vveibisch*, Gall. *foible, effeminé*, Hisp. *flaco, sin nervios*, ἄνευρος, debilis, quasi sine nervo. *Quint. l. 9. c. 4.* Duram potius, atque asperam compositionem malim esse, quam effœminatam, & enervem. *Apul. l. 1. Met.* Enerva saltatio, id est, quæ sinuosis flexibus, & corpore plicatili fit.

Enervo, as, a. 1. *indebolire, snervare*, חלש, Germ. *krafftlotss machen und schvvechen*, Gall. *énerver*, Hisp. *enflaquecer*, ἐκνευρίζω, debilito, quasi nervis, & robore spolio. *Cic. de Senec. c. 10.* Non plane me enervavit senectus.

Enervus, a, um, enervis. *Apulej. post init. l. 1. Metam.* Enervam, & exossam saltationem explicat. Ita leg. *Elmenhorst.* Alii *enervem, & exossem.*

Engibata, apud *Vitruv. l. 10. c. 12.* * ἐγγείβατα, machinæ hydraulicæ, in quibus icunculæ arcano aquarum impulsu, varios ac miros motus edebant.

Engonasi, indecl. sideris nomen, al. Ingeniculus, quasi ἐν γόνασι, in genibus. Ab Ovidio *genu nixus* dicitur. *Manil. l. 5. v. 645.* Nixa genu species, & Grajo nomine dicta Engonasi. ¶ Est etiam Engonasis, is. *Cic. in Arat.* Engonasim vocitant, genibus quod nixa feratur.

Engonaton, i, n. ἐγγώνατον, genus horologii Solaris portatilis, de quo *Vitr. l. 9. c. 9.*

* Enhæmon, ἔναιμον, medicamenti genus, de quo *Plin. l. 12. c. 17.*

Enharmonicus, a, um, ἐναρμόνιος, concinnus, harmonicus. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c. 4.* Melodiæ musicæ tria sunt genera, enharmonicum, diatonum, & chromaticum.

Enhydris, idis, f. 3. vel enhydrus, i, masc. 2. ἐνυδρίς, ἔνυδρος, coluber in aquis vivens, *Plin. l. 33. c. 7. & c. 9. & l. 30. c. 3.* ¶ Item gemma, in qua aqueus liquor fluctuare videtur. *Plin. l. ult. c. antep.*

Eniber, vel eneber, bre, brum. V. Inebræ aves.

Enico. V. Eneco.

Enim, *perciocchè*, כי, Germ. *dann, gevvisslich*, Gal. *car*, Hisp. *porque*, γάρ, nam, conjunctio causalis. Fere semper postponitur. *Cic. l. 1. de nat. Deor.* Terra enim profecto pars mundi est. *Idem Ver. 4.* Attendite enim diligenter. ¶ Interdum invenitur in principio orationis, sed rarius. *Plaut. Most. 5. 2. 23.* Enim istic captio est. Atque ita multis in locis, quæ colligit *Paræus in Lex. Crit. Tac. 4. hist. c. 11.* Asiaticus (enim is libertus) malam potentiam servili supplicio expiavit. ¶ Neque semper probandi causa, sed etiam pro *autem* usurpatur, ut in allato Taciti exemplo videre est, & *Cæs. l. 5. B. G. c. 7.* Dumnorix cum equitibus Æduorum, insciente Cæsare, domum discedere cœpit, &c. ille enim revocatus resistere, ac se manu defendere cœpit. ¶ Habet etiam vim affirmandi, ut, *enimvero*. *Plaut. Cas. 2. 4.* Te, uxor ajebat tua, me vocare. St. enim vocare jussit. *Ter. Adelph. 2. 1. 14.* At enim non sinam. ¶ Aliquando non causam, sed effectum significat, sumiturque pro ideo. *Virg. Georg. 3. v. 70.* Semper erunt, quarum mutari corpora malis, Semper enim refice. ¶ Interdum redundat ad elegantiam. *Virg. 1. Æn. v. 23.* Progeniem sed enim Trojano a sanguine duci Andierat. *Plaut. Amph. 2. 2. 34.* Quod tibi istuc in mentem venit? Sot. Quia enim sero advenimus.

Enimvero, adv. significat certe, *certamente*, אמנם, ἦ μὴν δή, & fere ponitur in principio. *Ter. And. 1. 3.* Enimvero, Dave, nihil loci est socordiæ. Ubi *Donatus* notat, hoc adverb. significationem habere nimium permoti, ac irritati animi. Sic *Cic. Ver. 3. c. 26.* Enimvero ferendum hoc non est. ¶ Interdum postponitur. *Ter. Fun. 2. 3. 37.* Incommode hercle. Ch. Immo enimvero feliciter.

Enipeus, m. 2. ἐνιπεύς, flu. parvus Thessaliæ, qui ex Olympo monte profluit, Pharsalum urbem aluit, ac in Peneum Apidamo mixtus delabitur. ¶ Enipeus item, Enipheus, Barnichius, fl. Peloponnesi, qui in Alpheum fluit. *Luc. l. 7. v. 116.* Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus.

Enisis, m. 3. *Nisi*, flu. parvus Siciliæ, in valle Demonæ, qui in fretum Siculum cadit ex adverso prom. Leucopetræ.

* Enisus. V. Enitor.

Eniteo, es, ui, n. 2. *risplendere*, ἐκλάμπω, נגה, clare, seu valde niteo. ¶ Translate, *Auct. ad Her. l. 4.* Unum potuisse in omnibus elocutionis partibus enitere. *Cic. pro Flac. c. 7.* Athenæ non solum in Græcia, sed prope cunctis gentibus enitebant. *Liv. l. 1.* In eo bello virtus enituit Tullii.

Enitesco, is, ui, n. 3. idem quod eniteo, *risplendere, comparire*. *Col. l. 9. cap. 14.* Mel optimæ notæ enitescit Autumni Æquinoctio. *Gel. l. 17. c. ult.* Jam fama, virtusque felicitatis Romanæ apud exteras gentes enitescere incœptabat.

Enitor, eris, enisus, vel enixus sum, d. 3. *sforzarsi*, התחזק ועשה, πειράομαι, est conari, elaborare, multo conamine, & labore aliquid perficere. *Cic. in Fam. l. 3. ep. 10.* Illud pugna, & enitere, ne quid temporis mihi prorogetur. *Id. de Amic.* Eniti, & efficere, ut, &c. *Id. 2. de Orat.* Eniti in aliqua re. ¶ Ponitur & pro, cum difficultate in altum ascendere. *Curt. l. 8. c. 11.* Nihil tam altum natura constituit, quo virtus non possit eniti. *Plin. l. 18. c. 28.* Per ardua enisus. *Tac. Ann. 2. c. 20.* Ut pars æquo aditu in silvam incederet, pars objectum aggerem eniteretur. ¶ Metonymice ponitur pro parere, *partorire*, quia mulieres pariendo valde laborant. *Plaut. Amph.* Geminos Alcmena enititur. *Liv. l. 40. c. 4.* Theoxena plures enixa partus. *Colum. l. 8. c. 11.* Gallinæ ova enitentes.

Enixe, adverb. *studiosamente*, בחוזקה, *streng, mit allem fleiss*, Gall. *avec toute diligence, avec effort*, Hisp. *muy cuydosamente*, φιλοτίμως, studiose, & cum magno conatu. *Cic. pro Sext. c. 16.* Meam causam omnes boni enixe susceperant. *Suet. Tiber. c. 50.* Quo enixius opem ferrent. *Id. in Cæs. c. 5.* Auctores restituendæ Tribunitiæ potestatis enixissime juvit.

Enixim, adverb. idem quod enixe. *Sisen. apud Non. c. 2. n. 301.* Enixim omnia facere, ac dicere contra fortunas atque honores hujus ordinis.

Enixus, us, ui, m. partus, *parto*. *Plin. l. 10. c. 63.* Post unum ab enixu annum.

Enixus, a, um, adject. qui enititur, & conatur; item qui fidit aliqua re. *Tac. Ann. 14. c. 27.* Fratris opibus enixus. ¶ Enixa mulier dicitur, quæ peperit, & partu levata est. V. *Non. c. 1. n. 281. & c. 4. n. 166. Virg. Æn. 3. v. 391.* Sus triginta capitum fœtus enixa. ¶ Passiva significatione, *partorito*. *Justin. l. 43. c. 2.* Pueri in luco Martis enixi sunt. ¶ Translate est vehemens, intentus. *Plin. l. 9. cap. 8.* Conscii sibi enixioris operæ.

Enna, f. 1. *Castro Joanni*, urbs Siciliæ, in umbilico insulæ, in monte, al. in valle Neætina, inter Leontinos, & Panormum ad Occ. ab Enno Syracusano condita, olim templo Cereris clara, ubi Proserpinam captam fabulantur. V. *Cicer. 6. Ver. cap. 48.*

Enneacrunos, ἐννεάκρουνος, hoc est novem habens scaturigines: ab ἐννέα, novem, & κρουνός, scaturigo. *Plin. l. 4. c. 7.*

Ennæus, a, um, adject. ab Enna. *Sil. l. 14. v. 246.* Cum rapta præceps Ennæa virgine flexit. h. e. Proserpina.

Ennam, ἤγαρ, etiam me, apud vet. *Fest.*

Enneapharmacum, i, n. ἐννεαφάρμακον, emplastrum constans ex novem rebus, cera, melle, sevo, resina, myrrha, rosa, medulla vel cervina, vel vitulina, vel bubula, hyssopo, & butyro: ab ἐννέα, novem, & φάρμακον, medicamentum. *Cels. in lemmate c. 19. l. 5.*

* Enneaphthongos, ἐννεάφθογγος, novem habens sonos. *Capell. l. 1. c. 17.*

Enneaphyllon, n. 2. ἐννεάφυλλον, herba naturæ causticæ, foliis longis novenis, lumborum doloribus, & coxendicum utilissima. *Plin. l. 27. c. 9.*

Enneemimeris, f. 3. ἐννεημιμερής, apud Grammat. est sectio versus Heroici, cum cæsura fit post quartum pedem, & in nonam fere syllabam incidit, ab ἐννέα, novem, ἥμισυς, semis, & μέρος, pars. Sed vox Græca est, & græce usurpanda.

Ennenses, ium, Ennæ urbis incolæ. *Cicer. Ver. 6.* Ennensium nemus, Siciliæ umbilicus.

Ennianista, æ, m. 1. Ennii imitator. *Gel. l. 18. c. 5.* Eamus auditum nescio quem istum ennianistam.

Ennianus, a, um, adject. possess. ab Ennio, ut Ennianus populus. *Gel. l. 12. c. 2.* Ennianum hemistichium. *Ascon. in Ver. 3. c. 18.*

Ennius, m. 2. ἔννιος, Poeta Latinus. Natus est Rudiis opp. Calabriæ, in Salentinis. *Cic. pro Arch.* Sed Eusebius Tarentinum facit. Natus est Q. Valerio, & C. Manilio Coss. anno U. C. 510. ætate M. Catonis. *Cic. 1. Tusc.* Charus fuit Africano superiori, *Cic. pro Arch.* Multas fabulas scripsit, Thyestem, Medeam, Andromacham, &c. *Cit. in Bruto, 1. Fin. 1. de Divin.* Scripsit Annales, bellum Punicum secundum hexametris, & alia. Ejus scripta omnia penitus interierunt. Sententiarum gravitate excelluit, sed cui verborum cultus minime responderet. Fertur Virgilius ex Ennii scriptis nonnulla sumpsisse, & aliquando interrogatus, quid ageret, respondisse, *se aurum ex Ennii sterquilinio religere*. Periit articulari morbo, quem ex immodico vini usu contraxerat. Mortem obiit Q. Marcio, Cn. Servilio Coss. *Cic. in Bruto.*

* Ennœa, ἔννοια, notio, intelligentia. *Cic.* ubique græce scribit. Apud *ad Tertull. adv. Valent. c. 7.* est unus ex Aeonibus.

Ennosigæus, masc. 2. ἐννοσίγαιος, Neptunus terræ quassator, ab ἐνόω, moveo, & γαῖα, terra. *Juv. sat. 10. v. 182.* de Xerse, Ipsum compedibus qui vinxerat Ennosigæum. Scribitur & *Enosigæus*, unico *n.*

Eno, as, n. 1. *nuotare*, שט, Ger. *aussschvvimmen*, Gall. *se sauver en nageant*, Hisp. *salir de l'agua nadando*, ἐκνήχομαι, natatione avado, nando aliquo pervenio. *Liv. lib. 33. cap. 41.* Ut nemo ad terram enaverit. *Cic. Fin. l. 3. c. 19.* Is, qui enat e concha.

Enodate, adv. *chiaramente*, חיטב, באר, Ger. *hell und klar, klerlich*, Gall. *clairement*, Hisp. *claramente*, δήλως, clare, perspicue. *Cic. de Inv. l. 1. c. 21.* Sua diligenter, & enodare narrando. *Id. 3. Fin. c. 9.* Hæc nobis enodatius explicanda sunt. *August. l. 5. Confess. c. 6.* Enodatissime expedire.

Enodatio, f. 3. purgatio a nodis. ¶ Translate explicatio, expositio. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 24.* Quid vos delectat illa explicatio fabularum, & enodatio nominum?

Enodator, oris, m. qui enodat, & explicat. *Tertull. de Pall. in fine.* Primus enodator vocis. Al. leg. *Edomator.*

Enodatus, o. 1. 2. partic. ab enodor, *spiegato*. *Cic. 2. de Inv. c. 2.* Perspicue conscripsit, atque enodata diligenter exposuit.

Enodis, de, o. 3. *senza nodo*, Ger. *ohne knopf, glatt*, Gall. *sans noeuds*, Hisp. *sin nudos, desanudado*, ἀγκύμματος, planus, sine nodo. *Virg. 2. Georg. v. 78.* Aut rursum enodes trunci resecantur. ¶ Translate ponitur pro eo, quod sine difficultate est. *Plin. in Ep.* Fluentibus, & teneris, & enodibus, sublimibus etiam.

Enodo, as, a. 1. *snodare*, Germ. *entknipffen, ein knopff aussthun*, Gall. *ôter les noeuds*, Hisp. *desanudar*, ἐξαμματόω, nodis purgo, nodis exsolvo. *Col. l. 5. c. 6.* Ulmi summæ virgæ falce debeant enodari. ¶ Per metaphoram accipitur pro explicare, declarare. *Auth. ad Her. l. 2. c. 10.* Contrariæ legis enodabimus voluntatem.

Enorchis, f. 3. ἐνόρχις, gemma, quæ divisa fragmentis testium effigiem repræsentat, *Plin. l. 37. c. 10.*

Enormis, me, o. 3. *enorme, smisurato*, Ger. *unmessig, unrichtig*, Gal. *enorme, excessif*, Hisp. *enorme*, ἄγνωμων, ἄμετρος, ἔκτοπος, quod est sine norma, & translate vastum, nimium, sine mensura. *Plin. lib. 9. epist. 17.* Djiudicandum est, immodicum sit, an grande, altum, an enorme. *Spartian. in Vero, c. 1.* Enormior prologus, quam fabula.

Enormitas, f. 3. deformitas, *enormità, stranezza*, ἀμετρία, quasi extra normam. *Quintil. l. 9. c. 4.* In structura saxorum rudium etiam ipsa enormitas invenit, cui applicari, & in quo possit insistere. *h. e.* saxa nullam figuram regularem habentia. *Senec. de constant. Sap. c. 18.* Exsilitas crurum, enormitas pedum. ¶ Translate *Tertul. de Anim. 43.* Omnis natura aut defraudatione, aut enormitate rescinditur. *h. e.* excessu.

Enormiter, adv. *smoderatamente*, מאד, Ger. *unmessiglich*, Gal. *immodérément*, Hisp. *enormemente*, ἀμέτρως, sine mensura, nimis. *Plin. l. 37. c. 6.* Si ex alio colore in se admittat aliquid enormiter.

Enotesco, is, tui, n. 3. *farsi noto*, נודע, Ger. *bekant vverden*, Gall. *venir en connoissance*, Hisp. *hazerse conocer*, γνωρίζομαι, notus fio. *Suet. in Oth. c. 3.* Qui tamen sic quoque hoc disticho enotuit. Adde *Plin. l. 2. ep. 10.*

Enoto, as, avi, atum, a. 1. idem quod noto, *notare*. *Plin. l. 1. ep. 6.* Meditabar aliquid enotabamque. Adde *l. 6. ep. 16.*

Enovatus, a, um, adject. innovatus, *rinnovato*. *Petron. in Carm.* Et pictis anas enovata pennis. Alii malunt *enotata.*

Enovo, as, avi, atum, a. 1. innovo, *rinnovare*, ἀνακαινόω, *Cic. Acad. 1. c. 3.* Hæc, ne obsolescerent, enovabam, cum licebat, legendo. Al. leg. renovabam.

Ens, entis, o. 3. τὸ ὄν, יש, מצוי, partic. a *sum*, apud vet. *Prisc. l. 12.* Hinc comp. præsens, absens, potens. ¶ Apud Philosophos *ens*, & *pl. entia*, idem fere est, ac res. *Quintil. l. 8. c. 3.* Multa ex Græco format nova, ac plurima a Sev. Flavio, quorum dura quædam admodum videntur, ut *ens* & *essentia*, quæ cur tantopere aspernemur, nihil video, &c.

Ensiculus, m. 2. ξιφίδιον, dim. ab ensis. *Plaut. Rud. 4. 4. 113.* In eo ensiculo literarum quid est?

Ensifer, ra, rum, o. 1. 2. *spadacino*, נשא חרב, Germ. *ein schvvert trager*, Gall. *celui que porte epée*, Hisp. *el que trae espada*, qui ensem fert. *Ovid. 2. de Art. v. 56.* Ensifer Orion aspiciendus erit. Al. leg. *Ensiger. Stat. 4. Theb. v. 321.* Ensiferas inter potes ire catervas.

Ensiger, a, um, adject. ensifer, qui ensem portat. *Ovid. 4. Fast. v. 388.* Ensiger Orion æquore mersus erit.

Ensipotens, entis, adject. o. 3. fortis, strenuus, qui ense valet. *Coripp. l. 4. v. 365.* Nec non ensipotens membrorum robore constans.

Ensis, m. 3. *spada*, חרב, Ger. *ein schvvert, od degen*, Gall. *epée*, Hisp. *espada*, ξίφος, gladius.

gladius. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Ausaque funestum prima est fabricarier ensem. *Ovid. 5. Met. v. 79.* Ensem adigere in pectus.

Entelechia, f. 1. ἐντελέχεια, perfectio, vis ex se movens. Hoc nomen ab Aristotele effictum fuit, quo animam appellaret, l. 2. de Anima. *Cic. Tusc. 1. cap. 10.* Quintum genus adhibet vacans nomine, & sic ipsum animum ἐντελέχειαν appellat novo nomine, quasi quamdam continuatam motionem, & perennem, idest naturam immortalem, ac sempiternam, & semper sine intermissione moventem. Sed Græca vox est, & Græcis literis scribenda.

Entella, f. 1. *Entella*, urbs Siciliæ, apud Castrum veteranum, condita ab Entello Trojano Æneæ comite, & excisa a Federico II. Augusto, in monte, media inter Salemium ad Occ. & Julianum ad Or. ¶ Item *Entella, Lavigna*, fl. Liguriæ, qui oritur ex Apennino M & in mare Medit. cadit inter Clavarum, & Lavaniam in ora Orientali Genuensi.

Enterocele, f. 1. ἐντεροκήλη, hernia intestinalis, quando intestina prolabuntur vel ad inguina, vel ad scrotum, ob rupturam peritonæi, & tumorem gignunt, ab ἔντερον, *intestinum*, & κήλη, *tumor scroti*. *Cels. l. 7. c. 18. Martial. l. 11. epigr. 85.* Mitior implicitas Arcon secat enterocelas.

Enterocelicus, qui enterocele laborat. *Plin. l. 26. c. 8.*

Entheatus, a, um, adject. ab *entheo* inusit. numine afflatus, entheus. *Martial. l. 12. epigr. 57.* Turba entheata Bellonæ.

Entheca, orum, n. 2. ἐνθήκη, arma rustica, ab ἐντίθημι, impono, quia agri causa reponuntur, *l. 2. §. ult. ff. de inst. vel instr. l. ult. C. de bon. proscript. l. 68. §. ult. ff. de leg. 3.* ¶ Entheca, æ, f. *scrigno*, ἐνθήκη, repositorium pecuniæ. *Augustin. serm. 1. de vita, & morib. Clericor. qui est 42. de divers.* Enthecam nobis habere non licet. Non enim est Episcopi servare aurum, &c.

Entheus, o. 1. 2. ἔνθεος, divino numine plenus. *Senec. Med. vers. 382.* Incerta, qualis entheos cursus tulit. *Stat. lib. 1. silv. 2. vers. 227.* Hic enthea lauro tempora premit.

Enthymema, atis, n. *concetto, pensiero, sentenza, argomento, entimema*, מחשבה, ἐνθύμημα, ab ἐνθυμέομαι, in animo verso, perpendo, cogito, a θυμός, animus. *Quintil. l. 5. c. 10.* Enthymema (quod nos commentum sane, aut commentationem interpretamur, quia aliter non possumus, Græco melius usuri) unum intellectum habet, quo omnia mente concepta significat: alterum, quo sententiam cum ratione: tertium, quo certam quamdam argumenti conclusionem vel ex consequentibus, vel ex repugnantibus. ¶ Prima significatio tota Græca est: secunda refertur ad argumentum: tertia ad argumentationem, hoc est ad argumenti elocutionem & figuram, *Id. ibid. c. 14.* Igitur enthymema & argumentum ipsum, idest rem, quæ probationi alterius adhibetur, appellant, & argumenti elocutionem. Eam vero dixi duplicem; ex consequentibus, quod habet propositionem, conjunctamque ei protinus probationem: quale pro Ligario (*c. 6.*) *Causa tum dubia, quod erat aliquid in utraque parte, quod probari posset, nunc melior certe ea est, quam etiam dii adjuverunt.* Habet enim propositionem, probationemque: non habet conclusionem. Ita est ille imperfectus syllogismus. Ex pugnantibus vero, quod etiam solum enthymema quidam vocant, fortior multo probatio est. Tale est Ciceronis pro Milone (*c. 29.*) *Ejus igitur mortis sedetis ultores, cujus vitam si putetis per vos restitui posse, molitis.* Hactenus *Quintil.* ¶ Enthymemata præcipue Rhetorum sunt, & ex contrariis fiunt. *Cic. in Top. c. 13.* ¶ Adhibent interdum Dialectici, & Philosophi. *Cic. in Top. c. 14. Juvenal. Sat. 9. v. 447.*

Enthymesis, is, f. animatio, vel cogitatio, commentum. Vox græca est ab ἐνθυμέω, cogito, qua utitur *Tertul.* bis, vel ter, ut *l. advers. Valent. c. 14.* &c.

Enubilatus, a, um, adject. sine nubibus, serenus, clarus. *Paulin. ad Cyther. v. 667.* Enubilatam veritatem cernimus.

Enubilo, as, avi, atum, a. 1. a nubibus purgo, clarum facio. *Ter. l. 4. advers. Marc. c. 36.* Clarissimis lucernis vestibula enubilabant.

Enubo, is, psi, ptum, *maritarsi fuori dell'ordine, o grado suo*, ἐκγαμίζω, ἐγγαμίζω, est extra suum ordinem nubere. *Liv. l. 10. cap. 23.* Virginiam A. F. patritiam nuptam, L. Volumnio Cos. quod e patribus enupsisset, matronæ sacris arcuerunt. Adde *l. 4. c. 4.*

* Enubro, inhibenti. *Fest.* Enubra, *Gloss.* ἐναντία. V. *Inebræ.*

Enucleate, adv. *apertamente, diligentemente*, Germ. *offentlich, verstendiglich*, Gall. *clairement*, Hisp. *claramente*, διαλελυμένως, purgate, exquisite, clare, diligenter, perfecte. *Cic. 4. Tuscul.* Quæ de perturbationibus enucleate disputat.

Enucleatus, a, um, adject. cui nucleus extractus est, ut enucleatæ uvæ, *Thedos. Priscian. l. 1. c. 20.* Enucleatæ baccæ, *Marcel. Empir. c. 20.* ¶ Translate *Cicer. pro Planc. cap. 4.* Suffragia eblandita, non enucleata. h. e. studio, & blanditiis, non judicio, & ratione data. *Id. l. 3. de Orat. c. 9.* Genus dicendi acre, acutum, enucleatum. h. e. politum, elaboratum, perspicuum.

Enucleo, as, avi, atum, a. 1. *aprire le noci*, ἐκπυρηνίζω, Ger. *eine nuss aussthun, denkernen auss der schalen nemmen*, Gall. *cerner de noix*, Hisp. *sacar el meollo de las nuezes*, aperio, & nucleum e putamine extraho, idest, tenerum illud, quod in nuce includitur. *Apic. l. 4. ad fin.* Duracina enucleabis. ¶ Translate sumitur pro explicare, declarare. *Cicer. in Partit. cap. 17.* Nec quidquam in amplificatione nimis enucleandum est.

Enudo, a. 1. idem ac nudo. Translate ponitur pro exponere, interpretari. *Cic. 1. de Leg. c. 9.* Et rerum plurimarum obscuras, & necessarias intelligentias enudavit.

Enumeratio, fœm. 3. καταλογος, המספר, ספר, actus enumerandi. *Cic. 3. de Leg.* Malorum enumeratio vitiorumque selectio. ¶ Apud Oratores enumeratio est, per quam res disperse & diffuse dictæ unum in locum coguntur, & reminiscendi causa res unum sub aspectum subjiciuntur. *Cic. 1. de Invent. c. 2. Quintil. l. 5. c. 1.*

Enumeratus, a, um, adject. recensitus. *Liv. lib. 4. c. 58.* Septem, & viginti enumeratis stipendiis.

Enumero, as, a. 1. *numerare*, ἐξαριθμέομαι, ספר, est multas res simul numerare, & recensere. *Cic. 4. Ver.* Me non omnia istius, quæ in hoc genere essent, enumeraturum.

* Enumquam, Ecquando. *Festus.*

Enundino, as, avi, atum, a. 1. mercari, *comprare al Mercato*. *Tertul. de Idolol. c. 9.* Spiritum Sanctum enundinare.

Enuntiatio, onis, f. ἀξίωμα, enuntiatum, effatum, propositio. *Cic. de Fato, cir. princ.* Explicanda vis est, ratioque enuntiationum, quæ Græci ἀξιώματα vocant.

Enuntiativus, a, um, o. 1. 2. ἀξιωματικός, quod enuntiat. *Sen. ep. 118.* Sequuntur deinde motus animorum, enuntiativi corporum.

Enuntiatrix, icis, f. ἀποφαίνουσα, quæ enuntiat. *Quinct. l. 1. c. 15.* Ars inventrix, & judicatrix, & enuntiatrix. h. e. Rhetorica.

Enuntiatum, n. 2. idem ac enuntiatio, seu propositio, משפט, אושת, ἀξίωμα, ἀπόφανσις, *Cic. de Fato, c. 9.* Neque si omne enuntiatum aut verum est, aut falsum, sequitur illico, causa esse immutabiles.

Enuntiatus, o. 1. 2. partic. ab enuntior. *Quinct. l. 2. c. 5.* Sermo rectus, & secundum naturam enuntiatus.

Enuntio, as, a. 1. ἀποφαίνω, ἀγγέλλω, בשר, הגיד, idem ac nuntio, vel e longinquo nuntio, seu significo. *Cic. Att. l. 1.* Qualem esse eum tuæ mihi literæ enuntiarent. ¶ Est item eloqui, proferre, exprimere. *Cic. 2. Fin.* Gravissimæ sunt ad beate vivendum breviter enuntiatæ sententiæ. ¶ Item divulgare, & quod arcanum erat, detegere. *Cic. de Or.* Enuntiare mysteria dicendi.

Enuptio, f. 3. actus enubendi. *Liv. l. 39. c. 19.* Ut Hispalæ Feceniæ datio diminutio, gentis enuptio, tutoris optio ita esset, &c. V. *Enubo.*

Enutrio, is, ivi, itum, a. 4. idem quod nutrio, *nodrire*, ἐκτρέφω. *Col. l. 3. c. 3.* Stat. non ita enutriunt, ut convalescant. *Pl. l. 12. c. 1.* Ut mero infuso enutriantur.

Enyalius, m. 2. Mars, vel alius belli Deus, ab ἐνύω, occido. Aliquibus dictus videtur Bellonæ filius, ab ἐνυώ, *Enyo*, & υἱός, *filius*, *Macrob. l. 1. Sat. c. 9.*

Enyo, f. 4. contract. ἐνυώ, Bellona Dea belli, ab ἐνύω, *occido*. Metonymice accipitur pro bello, vel prælio. *Mart. l. de Spectac. epigr. 24.* Nec te decipiat ratibus navalis Enyo.

E ANTE O.

Eo, is, ivi, vel ii, itum, n. anom. *andare*, הלך, Ger. *gehen*, Gall. *aller*, Hisp. *ir, andar*, πορεύομαι, vado, proficiscor, pergo, iter facio. *Cic. Att. l. 4.* Iens in Pompejanum, bene mane hæc scripsi. *Liv. l. 42. c. 34.* A Tiberio Graccho rogatus in provinciam ii. *Id. l. 44. c. 43.* Quia recta expedita via ierant. *Virg. 5. Æn. v. 451.* It clamor cœlo. *h. e.* in cœlum. Sic *Sil. l. 15. v. 327.* Ire sorori. ¶ *Ire*, *redire* contraria sunt, *Id. Philip. 2. c. 32.* Cæsari obviam processisti; isti, redisti, &c. ¶ Interdum significat venire. *Virg. 2. Æn. v. 376.* Vos celsis nunc primum a navibus itis? ¶ *Ire pedibus*, est pedibus iter facere. *Plaut. Stich.* Nam pedibus ire non queo. ¶ *Ire in sententiam pedibus*, est alterius sententiam approbare, & ad eam accedere non verbo solum, sed etiam corpore. Hæc ratio inventa est, quod nonnunquam longum erat audire singulos, dum plurimi erant. Cum igitur duæ, tresque sententiæ dictæ erant ab iis, qui primi rogabantur, reliqui in illorum, cum quibus sentiebant, sedilia transibant, ut res expeditius ageretur. Cum hoc modo sententiæ ferebantur, solebat Consul ita pronuntiare: Qui hæc sentitis, in hanc partem: qui alia omnia, in eam partem ite, qua sentitis. *Fest.* & *Plin. l. 8. ep. 14.* ¶ Hinc ire, vel discedere, vel transire in alia omnia, est ab auctore sententiæ alicujus dissentire, *esser d'altro parere*. *Cic. 1. Fam. epist. 1.* De tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. ¶ *Ire in consilium*, est de re deliberare, inter se consulere, instrumenta litis percensere, &c. *Cic. 3. Ver.* Si post Cal. Jan. in consilium iretur. ¶ *Navigio ire*, est navigare. *Cic. Att. l. 10.* Navigio esse te iturum trans mare. ¶ *Ire rectis sensibus*, est recte sentire. *Cicer. 13. Phil.* Si me rectis sensibus euntem Dii immortales adjuverint. ¶ *Bene ire* est succedere. *Cic. Att. 14. 15.* Incipit res melius ire quam putabam. ¶ *Ire inficias*, est negare. *Ter. Adel.* Si inficias ibit, testis mecum est anulus, quem amiserat. ¶ *Ire in articulum* dicitur seges, cum nodos veluti articulos quosdam acquirit. *Plin. l. 18. c. 17.* Si in articulum seges ire cœperit. ¶ *Ire in duplum*, &c. est crescere, extendi. *Cic. pro Flac.* Ut si judicatum negaret, in duplum iret. ¶ *Rem ire*, est succedere, agi, expediri. *Cic. Att. l. 14.* Prorsus ibat res. idest, facilior, & expeditior erat. *Id. in epist. 15.* Incipit res melius ire, quam putaram. ¶ *Diem ire*, est præterire, elabi, *il tempo passa, fugge*. *Plaut. Rud.* Verba facimus, it dies. ¶ Itur, imperf. *Cic. pro Cluent.* Itum est in consilium. ¶ Hoc verbum præter naturam verborum quartæ conjugationis, facit futurum in *bo*. *Virg. Ecl. 10.* Ibo & carmina modulabor. ¶ *Ire in aliquem*, est aggredi, *assalire*. *Id. Æn. 9. v. 424.* Simul ense decoro ibat in Euryalum. ¶ *I nunc, ite nunc*, formula increpantis. *Id. Æn. 7. vers. 425.* I nunc, ingratis te irrise periclis. Eodem sensu invenitur *eat*, apud *Sil. l. 11. vers. 392.* Eat nunc improba Juno. ¶ Hoc verbum junctum cum supinis aliorum verborum idem, quod ipsa, significat, ut ire ereptum, h. e. eripere; ire opitulatum, opitulari. *Ter. And. 1. 1. 107.* Cur te is perditum? ¶ Jungitur interdum cum infinitis. *Ter. Hecyr. 1. 2. 114.* It visere ad eam. *Propert. l. 1. el. 2.* Ausonias ibis frænare cohortes. ¶ Ponitur & inter funebria. *Ter. Andr. 1. 1. 90.* Effertur, imus. Ubi *Donatus*: ire, proprie ad exsequias. Hinc ire exsequias. V. *Exequiæ.* ¶ *Iri*, passiv. *Plaut. Truc. 4. 2. 39.* Iri non potest. h. e. adiri.

Eo, adv. *là, colà*, εἰς τοσοῦτο, שם, illuc, adv. motus ad locum. *Liv. l. 2.* Ipsa vestigia quærentem dominum eo deductura erant. ¶ Item usque ad id. *Liv. in Procem.* Eo crevit, ut jam magnitudine laboret sua. ¶ Dicimus etiam *Eo magnitudinis, sapientiæ, conditionis*, &c. idest, usque ad eam magnitudinem, &c. ¶ Est etiam adv. quantitatis, & ponitur pro tanto, τοσούτῳ, cui respondet, *quo*, idest, quanto, ὅσῳ, & conjungitur cum comparativis, *tanto, quanto*. *Cicer. pro Rosc. Am.* Tenuitas hujus eo magis elucet, quo magis occultatur. ¶ Vel pro *ideo quod, quia, ut*. *Cic. Att.* Eo maxime id curandum est, quod &c. *Ter. Eun. 3. 1. 25.* Eo ne ferox, quia habes imperium in belluas? *Plaut. Aul. 2. 2. 63.* Eo dico, ne censeas &c.

Eodem, adv. *là in quel medesimo luogo*. *Cicer. Att. l. 1.* Rex eodem loci est, quo reliquisti. *Nepos Timot. c. 3.* Eodem, quo profectus erat, se recepit.

* Eou, arbor ex qua facta est Argo. *Plin. l. 13. c. 22.*

Eopse, eo ipso. *Plaut. Curc. 4. 3. 6.* Infortunio eopse illo, quo mactare soleo &c.

Eos, Eois, Eoi, Eoa, ἠώς, שחר, Græca vox auroram significans, ab αὔω, splendeo. *Ov. 3. Fast. v. 77.* Tres ubi luciferos veniens præmiserit Eos. ¶ Potest etiam prima syllaba corripi, quia græce ἕως quoque scribitur.

Eous, a, um, o. 1. 2. *Orientale*, מזרחי, Germ. *Morgenlendisch*, Gall. *Oriental*, Hisp. *Oriental*, ἠῷος, vel ἑῷος, Orientalis, ab ἠώς, vel ἕως, vel ἔος, Aurora. *Virg. 2. Æn.* Confligunt Zephyrusque, Notusque, & lætus Eois Eurus equis. *Propert. l. 3. el. 11.* Felix Eois lex funeris una maritis. ¶ Eous, subst. m. 2. p. p. Lucifer. *Virg. 2. Georg.* Aut cum Sole novo terras irrorat Eous. ¶ Item equus Solis. *Ovid. 2. Met.* Interea volucres Pyrœis, & Eous, & Æthon Solis equi, quartusque Phlegon hinnitibus auras flammiferis implent.

Eous Oceanus, Orientalis, Indicus, *Mar della China, e del Giapone*, pars Oceani, qui Asiam ab Oriente alluit prope Sinas, Japoniam, & Insulas Philippinas. Aliquibus est Mare Pacificum, & Mare Austrinum, *Mar. del Zur.* Sed longe ab his distat in Occ.

Eousque, adverb. *in tanto*, ἐπὶ τοσοῦτον, usque eo, in tantum. *Val. Max. l. 1. c. 7. de Cyro*: Natam vitem eousque crevisse, donec cunctas dominationis suæ partes inumbraret. *Hirt. l. 5.* Eousque, ut ab oppido abduci non possit.

E ANTE P.

* Epactæ, arum, f. *l'epatta*, ימים מעוברים, ἐπακταὶ ἡμέραι, adjectiones annuæ lunares. *Isid. l. 6. Orig. c. 17.*

Epagoge, ἐπαγωγή, figura est, quæ fit rerum similium collatione. *Virg. 2. Æn.* Improvisum aspris veluti qui sentibus anguem Pressit humi &c. Haud secus Androgeos visu tremefactus abibat. *Quintil. l. 5. c. 10.* græcis literis scribit.

Epagon, ontis, vel Epago, onis, m. ἐπάγων, artemon navis, sive trochlea, qua funes, & cætera navis armamenta explicantur. *Vitruv. l. 10. c. 5.*

* Epalimma. V. Epilimma.

Epaminondas, m. ἐπαμεινώνδας, nobilis Thebanus, filius Polymi, incertum, vir ne melior esset, an Dux. Post multa clarissima facinora edita, apud Mantineam graviter vulneratus expiravit. Vide ejus vitam apud Nepotem.

Epanadiplosis, is, ἐπαναδίπλωσις, figura est repetionis, cum verbum aliquod, quod versus initium fuit, eumdem claudit, ut *Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit*. V. Grammaticos.

Epanalepsis, ἐπανάληψις, repetitio sententiæ post aliqua interjecta. Exemplum habes apud *Virg. 2. Georg. in princ.* ubi ait: Huc pater o Lenæe &c. *Charis. l. 4.* V. etiam *Auct. ad Heren. l. 4. c. 14.* Sed vox græca est, & græcis literis scribenda.

Epanaphora, æ, ἐπαναφορά, (græca vox) repetitionis species est, cum sc. ab uno verbo plures sententiæ inchoantur. *Virg. Ecl. 10.* Hic gelidi fontes, hic mollia prata, Lycori, Hic nemus &c. V. Grammaticos.

Epanastrophe, ἐπαναστροφή, repetitio, cum verbum in fine præcedentis, & in principio sequentis sententiæ repetitur. *Virg. Ecl. 8.* Sit Tytirus Orpheus, Orpheus in sylvis &c. Apud Grammaticos.

Epanodos, i, f. ἐπάνοδος, vox græca, regressio est ad eamdem vocem, diversam quidam in partibus per πρόληψιν, significans, ut *Virg. Æn. 2. v. 434.* Divellimur inde Iphitus, & Pelias mecum, quorum Iphitus ævo Jam gravior. V. Grammat.

Epanorthosis, is, ἐπανόρθωσις, Correctio, qua interdum verbum, interdum sententia tollitur, ut *Cic. pro Planc. c. 41.* Brundusium, vel potius ad mœnia accessi. *Id. 2. Offic. c. 22.* Italiam ornare, quam domum suam maluit, quamquam Italia ornata domus ipsa mihi videtur ornatior.

Epaphæresis, ἐπαφαίρεσις, apud Græcos est ablatio, detractio, ab ἀφαιρέω, *tollo*. Transfertur ad tonsionem capillorum. *Martial. l. 8. epigr. 52.* Expingitque cutem, facitque longam Detonsis, epaphæresim capillis.

* Epor. V. Hepar.

Epastus, a, um, particip. *chi s'è pasciuto*. *Ovid. in Halieut. v. 119.* Ut scarus, epastas solas qui ruminat herbas.

* Epaticus. V. Hepaticus.

Ependytes, æ, m. amictus, vestis quæ super alias Induitur. *Hieronym. in vita Hilarionis.* Pelliceum habens ependyten, quem illi beatus Antonius proficiscenti dederat.

Epenthesis, ἐπένθεσις, (vox græca, & græcis literis scribenda) figura dictionis est, qua in medio vocis syllaba, vel litera apponitur, ut Mavors, pro Mars, Relliquiæ, pro reliquiæ. V. Grammat. *Donat.* de schematib. &c.

Epexegesis, ἐπεξήγησις, græce est appositio, figura Syntaxeos, ut Urbs Roma. *Serv. ad Æn. 6. v. 7.*

Ephalmator, oris, m. saltator, ab ἅλλω, salio. *Jul. Firmic. l. 8. cap. 15.* Petaminarius, ephalmator, orchestropalarius.

Ephebatus, a, um, adject. ephebus factus. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 552.* Ephebatum mulieravit.

Ephe-

Ephebēum, i, n. ἐφηβεῖον, locus in palæstra, ubi puberes exercebantur. *Vitr. l. 5. c. 11. & Palladius.* Al. leg. *ephebium*.

Ephebia, æ, f. *pubertà*. *Donat. ad Terent. Andr.* 1. 1. 24. Ephebia prima ætas adolescentiæ est, adolescentia extrema pueritiæ. V. *Censorin. de die Natali c. 5.*

Ephebĭcus, a, um, adj. ad ephebum pertinens, puerilis. *Apul. l. 10. A. A.* Adest luculentus puer nudus, nisi quod ephebica chlamyda sinistrum tegebat humerum.

Ephebium, V. Ephebeum.

Ephēbus, m. *giovanetto de prima barba*, עלם , נער, Ger. *jungling, vonvierzehen jahren*, Gall. *garçon qui est au desunde quatuoze ans*, Hisp. *joven*, ἔφηβος, pubes, seu qui jam ad annos pubertatis pervenit, ex ἐπί, & ἥβη, *pubes, juventus*. *Cic. 1. de nat. Deor.* E gregibus epheborum vix singuli reperiebantur. *Ter. And.* 1. 1. 24. Excedere ex ephebis. ¶ *Censorinus de die natali, c. 5.* statuit, ephebum proprie dici eum, qui decimum sextum annum attigerit. V. *Ephebia*.

Ephecton, i, ἔφεκτον, שבע, septenarius numerus, qui senarium continet, & unitatem impositam. *Vitr. l. 1. c. 1.*

Ephĕdra, æ, *coda di cavalla*, genus herbæ arbores scandens, & ex ramis propendens, folio nullo, cirris multis, radice pallida. *Plin. l. 26. c. 7.*

Ephelis, idis, f. *cottura*, ἔφηλις, asperitas quædam cutis, & durities mali coloris; ab ἐπί, in, & ἥλιος, sol, quia in sole potissimum contrahi solet. *Cels. l. 6. c. 5.* Pæne ineptiæ sunt, curare varos, & lenticulas, & ephelidas. *Et ib. ad fin.* Ephelidem tollit resina, cui, &c.

Ephemĕris, f. 3. *giornale*, זכרוני הימים, Germ. *buch, darein man tegliche handel und rechnungen schreibt*, Gall. *regitre, & papier journal*, Hisp. *libro de caxa, diario*, ἐφημερίς, diarium, acta diurna, calendarium, adversaria, liber, in quo res gestæ per singulos dies scribuntur, ab ἐπί, & ἡμέρα, dies, *Cic. pro Quinct. c. 18.* Ad ephemeridem revertitur, invenitur dies profectionis. *Propert. l. 3. eleg. 21.* Et ponit duras inter ephemerides.

Ephemĕron, n. 2. ἐφήμερον, animal in Sarmatia Europæa, apud Hypanim fl. eodem, quo natum est, die moriens, *Aristotel. l. 5. Anim.* ¶ Item genus herbæ, *Plin. l. 25. c. 13.*

Ephesīnus, a, um, &

Ephesĭus, a, um, adj. *di Efeso*, ἐφέσιος, ut Diana Ephesia, *Cic. 1. de Div. c. 23.* Sic Ephesina mulier. *Id. Phil. 3. c. 6.* ¶ Ephesiæ literæ dicebantur quædam notulæ magicæ, & superstitiosæ, quibus Ephesii in omni negotio utebantur. V. *Clem. Alex. 5. Stromat.*

Ephĕsus, f. 3. *Efeso*, ἔφεσος, Turc. *Figena*, urbs Asiæ min. in Jonia, in ora lit. maris Ægæi, & sin. Jonii. Condita fuit ab Amazonibus anno 40. a Troja incensa, cum templo magnificentissimo in honorem Dianæ. Hoc templum ducentis viginti annis a tota Asia extructum fuit, in solo palustri, ne terræmotus sentiret. In eo centum viginti septem columnæ fuerunt singulæ, a singulis Regibus factæ, sexaginta pedum altitudine, inter quas triginta sex cælatæ miro artificio fuerunt. Ab Herostrato quodam incensum, ut se hac re immortalem faceret, totum conflagravit ea nocte, qua Alexander M. natus est.

Ephialtes, æ, ἐφιάλτης, Neptuni, aut Aloei filius, Oeti frater, quos ambos, cum ingenti corporis mole & viribus confisi in cœlum ascendere niterentur, Apollo & Diana sagittis confixerunt. *Virg. 1. Georg.* ¶ Ephialtes etiam dicitur incubo, seu incubus, *il pesajuole*, h. e. morbus, quo dormientes vi quadam opprimi se, & pene suffocari videntur, ab ἐφάλλεσθαι, insiliri. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip.*

Ephippia, orum, n. 2. *selle di cavalli*, אכף, Germ. *ein sattel*, Gall. *selles aux chevaux*, Hisp. *sillas*, ἐφίππια, tegmina, seu stragula, quibus equi sternuntur, vel sellæ equis ad insidendum impositæ, ab ἐπί, *super*, & ἵππος, *equus*. *Hor. in Epist. 14. l. 1. v. 44.* Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. ¶ In singulari num. legitur apud *Varron. l. 2. R. R. c. 7. ad fin.*

Ephippiāti equites, qui ephippia habent in equis. *Cæs. lib. 4. B. G. cap. 2.* Itaque ad quemvis numerum ephippiatorum quamvis pauci adire audent.

Ephŏdus, i, f. ἔφοδος, græce est insinuatio, h. e. oratio per simulationem, & circuitionem obscure subiens auditoris animum. ¶ *Jul. Firmic. l. 6. c. 32.* Generales cujusque geniturae ephodi. h. e. ingressiones, initia, institutiones.

Ephŏri, m. 2. ἔφοροι, Magistratus Spartanorum a Theopompo institutus ad refrænandam potentiam Regis, & Senatus, ut apud Romanos Tribuni plebis Consulibus oppositi fuere, ab ἐφοράω, *intueor*, quod ad civitatis salutem oculos intentos haberent. Horum potestas tyrannica fuit, quæ tanta erat, ut nec Regi assurgerent, ac Regem etiam in vincula conjicere possent. *Cic. 3. de Leg. & 1. Tusc.*

Ephŏrus, m. 2. Cumanus, discipulus Isocratis. In Ephoro opus fuit calcaribus, in Theopompo frenis. *Cic. 3. de Or. in Bruto.* Rhetoricam scripsit. *Cic. in Or.*

Ephraim, אפרים, Tribus Judææ, inter Tribum Beniamin ad Aust. & Tribum Manasses ad Bor. mare Syriacum ad Occ. Jordanem fl. ad Or.

Ephy̆ra, æ, vel Epyre, es, Corinthus primum dicta fuit, ἐφύρα. *Plin. l. 4. c. 4.*

* Ephyreiădes, æ, m. Corinthius. *Stat. 6. Theb. v. 651.*

Ephyreias, adis, Patronym. Corinthia. *Claudian. de bello Get. v. 629.* Scilicet Argolicas, Ephyreiadesque puellas Cœperat, & pulcras jam fastidire Lacænas.

Ephyreius, Ephyræus, & Ephyrēus, a, um, adj. Corinthius, *Lucan. l. 6. v. 17.* Ephyreaque mœnia servat, h. e. Dyrrhachium, quod coloni Corinthiorum Corcyræi condidere. *Silius l. 14. v. 181.* Ephyræa ad mœnia vertit. Ubi Syracusæ intelliguntur a Corinthiis conditæ. *Virg. 2. Georg. v. 464.* Illusasque auro vestes, Ephyreiaque æra.

Epibădes, um, f. 3. ἐπιβάδες, vel potius Epibates, ut Baysius censet, naves onerariæ solis vectoribus transvehendis servientes. *Leg. 1. §. 12. Dig. de Exercit. act.* Al. aliter leg.

Epibăta, æ, m. ἐπιβάτης, miles in navibus merens, classiarius. *Hirt. de Bel. Alex. c. 11. & Afric. c. 10. 62. & 63.*

* Epibatēgi, ἐπιβατηγοί. V. Epibades.

Epicedium, ii, n. carmen in funere. *Stat. in Ep. l. 2. Silv. & Serv. ad Ecl. 5. Virg. v. 14.*

* Epicharmĭus, a, um, ἐπιχάρμειος, ad Epicharmum pertinens. *Q. Cic. de pet. Cons. c. 10. Cic. 1. Tusc. c. 8. Gell. l. 1. c. 15.*

Epicharmus, m. 2. Philosophus Syracusanus, filius Tityri, vel Chimari, auditor Pythagoræ. Scripsit de natura rerum, & medicina. Ab Hierone propter comœdiæ obscœnitatem in exsilium pulsus est.

Epichirēma, atis, n. ἐπιχείρημα, ab ἐπιχειρέω, argumentis adstruere, & tueri conor; si vim nominis spectes, significat conatum mentis excogitantis aliquid, quod probationem & fidem faciat. Itaque *Virg.* apud *Quintil. l. 5. 10.* Aggressionem vocat. Est autem, si Logice accipiatur, argumentatio, quæ opponitur demonstrationi, quatenus demonstratio per propria & necessaria rem manifestat, epichirema per communia & probabilia. Differt porro ab enthymemate, quemadmodum demonstratio a syllogismo, quia videlicet demonstratio, & epichirema proprie ad materiam referuntur, syllogismus & enthymema ad formam. *Quintil. l. 5. c. 10.* Ἀπόδειξις, est evidens probatio. Hanc & ab epichiremate differre Cæcilius putat solo genere conclusionis; & esse apodixim imperfectam, epichirema: eadem causa, qua diximus, & enthymema a syllogismo distare. Al. perperam leg. *esse apodixiam imperfectum epichirema*. Hinc apparet, cur Rhetores argumentationes suas enthymemata, & epichiremata vocent. Utroque enim nomine significatur argumentatio conclusionis non necessariæ: sed primum refertur an formam, secundum ad materiam. Ceterum & alterum pro altero, & utrumque varia significatione ab iis adhibetur, ut est apud *eumd. ibid. c. 14.* Celeberrima est illa, qua epichirema sumitur pro tota aliqua argumentatione, pluribus membris, & eorum probationibus conflata; unde est fortasse ratio nominis. V. *ibid.* ¶ Scribitur & *Epicherema*.

Epichy̆sis, is, ἐπίχυσις, vas vinarium, e quo in cyathos vinum effundebatur. *Plaut. Rud. 5. 2. 32. Var. de L. L. 4. c. 26.* Al. alit. interpretantur.

* Epicitharisma, atis, n. ἐπικιθάρισμα, Symphonia, quæ post fabulam canitur. *Tertull. adv. Valent. c. 33.*

* Epiclintæ, ἐπικλινταί, terræ motus obliqui. *Apul. de Mund.* Al. al. leg.

Epicœnum, ἐπίκοινον, שתף, vox græca, apud Gramm. est promiscuum genus eorum nominum, in quibus sexus uterque per alterum apparet, ut loquitur. *Quint. l. 1. c. 4.* ut lepus, passer, &c.

Epicōpus, a, um, adj. ἐπίκωπος, vox græca. *Epicopus Phaselus* in quibusdam editionib. apud *Cic. l. 14. ad Att. ep. 16.* dicitur, qui in procinctu est ad navigandum. Al. leg. Episcopiis, & aliter explicant. V. *Episcopius*.

Epicrătes, ἐπικράτης, princeps Atheniensium fuit, teste *Cicer. Fam. 16. epist. 21. Id. Attic. lib. 2. epist. 3.* scribit; Epicrates verti potest, qui omnia tenet. Atque ideo in ead. epist. eo nomine videtur appellare Pompejum, qui tunc in Rom. Rep. primas agebat.

Epicrŏcum, n. 2. genus vestimenti, crocco colore tinctum, tenue, & pellucidum. *Fest. Nev. apud Var. lib. 6. de L. L.* Diabathra in pedibus habebat, & erat amictus epicroco.

Epictĕtus, m. 2. ἐπίκτητος, nomen Philosophi Stoici, qui ex Hierapoli Phrygiæ urbe originem ducens, Romæ Epaphrodito cuidam Neroni familiari servivit, atque ad Marci usque Antonini tempora pervenit: Domitiano autem imperante, ejus dominatu offensus, Roma Hierapolim migravit. Scripsit Enchiridion, opus utile ad recte vivendum. Epicteti lucerna tribus drachmarum millibus ob ejus auctoritatem veniisse fertur.

Epicurēus, & Epicurius, a, um, adj. ἐπικούρειος, ad Epicurum pertinens, ut Epicurei Philosophi, Epicuri sectatores; & medicamenta Epicurea, apud *Cicer. 3. Tusc. c. 21. & 2. Fin. c. 7.* ¶ Vulgari notione Epicureus pro voluptatibus dedito usurpatur. *Sidon. Carm. 15. v. 125.* Ast Epicureos eliminat undique virtus.

Epicūrus, m. 2. ἐπίκουρος, fil. Neoclis, Sami natus, vel educatus est. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Posuit summum bonum in voluptate, quæ in animo potissimum sita est, nullo dolore nec præsente, nec impendente. *Cicer. de Fin. in Tusc. de Leg. de Officiis.*

Epicus, a, um, o. 1. 2. ἐπικός, quod est carminis heroici, ab ἔπος, carmen, proprie hexametrum, seu heroicum, ab ἔπω, *dico*, ut Poeta Epicus, qui versibus heroicis scribit: Poema Epicum, quod heroicis carminibus contextum est. *Cic. de Opt. gen. Or. c. 1.*

Epicy̆clus, i, m. ἐπίκυκλος, חוגה, circulus parvus, qui deferenti infixus motu illius circumagitur. *Martian. Capell. l. 8. pag. 297.*

* Epidætia Venus, sic ab ἐπί & δαιτί *convivium* dicta, q. præses convivii, aut convivio superveniens, Vide *Serv. ad Æn. l. 1. v. 724.*

Epidamnĭos, a, um, & Epidamniensis, se, adj. qui ex Epidamno est, ut Epidamnia natio, *Plaut. Men. 2. 1. 33. & 5. 7. 11.*

Epidamnus, Dyrrhachium, *Durazzo*, ἐπίδαμνος, urbs Macedoniæ, in Albania, in ora occidentali maris Jonii. Dicta est Epidamnus ab Epidamno Rege conditore, & Dyrrhachium a Dyrrhacho ejus nepote ex filia, qui portum urbi adjecit.

* Epidauritānus, &

Epidaurēus, a, um, ἐπιδαύρειος, idem quod Epidaurius. *Avien. in Arat. v. 207.*

Epidaurĭus, a, um, ἐπιδαύριος, adj. possess. ab Epidauro, urbe Peloponnesi. *Ovid. l. 1. Pont. el. 3. v. 21.* Afferat ipse licet cunctas Epidaurius herbas, h. e. Æsculapius, qui Epidauri colebatur. *Hor. l. 1. sat. 3. vers. 25.* tam cernis acutum, quam aquila, aut serpens Epidaurius, h. e. draco. Dicuntur autem dracones esse oculatissimi, unde & nomen habent: nam δέρκειν est videre. Addit autem *Epidaurius*, quia circa Epidaurum frequentes dracones erant.

Epidaurus, vel Epidaurum, *Ragusa, Ragusi*, Turc. *Dobronica*, ἐπίδαυρος, urbs Dalmatiæ, in ora, ad mare Adriaticum, sui juris, & Reipublicæ caput, ritus Latini, cum portu capaci, & arce valida S. Laurentii dicta. ¶ Epidaurus altera, postea Monembasia, al. Limera, *Malvasia*, urbs Peloponnesi, in Laconia, ad initium sin. Argolici, cum inf. cogn. ¶ Epidaurus item, al. Limera, *Esculapio*, urbs Peloponnesi, in ora Argiæ ad Or. in litore, apud Spiræum prom. & sin. Saronicum, ubi amplum Æsculapii templum fuit.

Epidemetici, orum, ἐπιδημητικοί, dicuntur metatores hospitiorum in urbibus, h. e. qui in valvis januarum inscriptionem ponunt significantem, quis in eo hospitio sit habitaturus. Exstat de his Titulus apud *Justinian.* Al. al. interpretantur.

Epidēmus, i, adj. ἐπίδημος, versans in populo: ab ἐπί, in, & δῆμος, populus. De luce usurpatur ab *Ammian. l. 19. c. 4. (al. 7.)*

* Epidicazomĕnos, ἐπιδικαζόμενος, de quo in judicio contenditur. Titulus græcæ Comœd. quam latine *Terent. Phormionem inscripsit. Ejus prol. v. 26.*

Epidictĭcus, a, um, o. 1. 2. ἐπιδεικτικός, מראה, מופתי, demonstrativus, ab ἐπιδείκνυμι. Epidictica Eloquentia est, quæ versatur circa laudationes, vituperationes, suasiones, seu præceptiones, scriptiones, seu historias, sed omnia præter quæstiones judiciales, & deliberativas, quæ non a Philosophis, sed ab Oratoribus, vel a Sophistis, vel ab aliis artificibus tractantur. Dicta est a demonstrando, seu probando. Nam cum tria Orator debeat facere, docere, movere, & delectare, quemadmodum movere proprium est Eloquentiæ Oratoriæ, seu Forensis, ita docere, & delectare proprium est Eloquentiæ Epidicticæ. Denominata vero est a docendo, quia docere majus est, quam delectare. *Cic. in Or. c. 13. ad fin.*

Epidipnides, f. *pospasti*, epulæ, quæ in extremo prandio, vel cœna afferuntur. *Mart. l. 11. ep. 32.* Hinc feras epidipnidas parabit. ¶ est a δεῖπνον cœna.

* Epidixis, is, f. ἐπίδειξις, specimen. *Epidixi ludere* dicuntur histriones artis suæ specimen dantes. *Inscript. apud Maffej. in Mus. Veron. p. 127. n. 4.*

Epidrŏmus, i, ἐπίδρομος, funis, quo retia explicantur, & contrahuntur. *Plin. l. 19. c. 1.* Vidimusque jam tantæ laxitatis, ut anulum hominis, cum epidromis transirent, quo portante multitudinem, qua saltus cingerentur.

Epiglossis, seu epiglottis, idis, f. 3. ἐπιγλωττίς, lingula, quæ asperæ arteriæ meatum obstruit, ne ex cibo, & potu aliquid in eam decidat. *Plin. l. 11. c. 37.*

Epigŏni, ἐπίγονοι, ab ἐπιγίνομαι, *nascor*. Ita dicti sunt ii, quos susceperunt milites Alexandri M. ex Asiaticis fœminis, *Just. l. 12. c. 4.*

Epigramma, atis, n. ἐπίγραμμα, שיר, *sonetto*, proprie dicitur inscriptio, elogium, seu titulus, qui donis inscribebatur, quæ Diis sacrabant. *Nepos in Pausan. c. 1.* Cum ex præda tripodem aureum Delphis posuisset, epigrammate scripto, cujus hæc erat sententia; *suo ductu Barbaros esse deletos*. Hinc notæ illæ, quæ servis fugitivis inurebantur, *fugitivorum epigrammata* dicuntur a *Petron. in Satyr.* ¶ Quoniam autem hujusmodi tituli versibus plerumque constabant, hinc epigramma ponitur pro brevi aliquo poemate. *Cic. pro Arch. c. 10.* Epigramma in eum fecit tantummodo alternis versibus longiusculis. ¶ In dativo, & abl. plur. haber *epigrammatis*. *Cic. Att. l. 1. epist. 16. ad fin.* Epigrammatis tuis, quæ in Amaltheo posuisti, contenti erimus.

Epigrammatarius, ii, m. qui epigrammata scribit. *Vopisc. in Florian. c. 3.* Quidam epigrammatarius in eum ita lusit.

Epigrammaticus, a, um, adject. ad epigramma pertinens. *Spartian. in Ælio Vero, c. 5.* Martialis epigrammaticus poeta.

Epigrammatĭum, ii, n. *breve epigramma*, ἐπιγραμμάτιον, *Var. l. 6. L. L.* Idem ostendit Pippini epigrammatium, quod in adolescentem fecerat Cascam.

Epigrammista, æ, m. idem ac epigrammatarius. *Sidon. l. 4. epist. 1.* Si quid heroicus arduum, comicus lepidum, epigrammista lascivum condiderunt. Al. leg. *Epigrammatista*.

* Epigrus, i, m. clavus quo lignum ligno adhæret, ut *Isid. l. 19. c. 19. Orig.* definit. Nisi in os Senatoris ingessisset Imperator epigros suos. *Senec. l. 2. de benef. c. 12.* Adde *Pallad. in Novemb. t. 14. c. 19. Aug. l. 15. de C. D. c. 27.*

Epilepsĭa, æ, f. *epilessia, mal caduco*, ἐπιληψία. חלי נכפה, חלי נפל, morbus comitialis, & sonticus, quo totius corporis constitutio convellitur, & vexatur. *Lamprid. in Heliogab. c. 20.* Quod qui ederet, ab epilepsia tutus diceretur.

* Epilēus, i, m. ἐπιλαῖος, genus accipitris. *Plin. l. 10. c. 8. ex lect. Hard.*

Epilimma, genus vilissimi unguenti, quo passim utebantur. *Fest.*

Epilŏgus, m. 2. *conclusione*, סכום, Germ. *beschlussred*, Gall. *conclusion*, Hisp. *conclusion*, ἐπίλογος, cumulus, conclusio, peroratio, postrema pars orationis. *Cic. 4. Tusc.* Num etiam Rhetorum epilogum desideramus? *Auct. ad Heren. l. 2. c. 30.*

* Epimedĭon, ii, n. ἐπιμήδιον, caulis species de qua *Plin. l. 27. c. 9.*

Epimēlas, m. 1. gemma candida, nigricante superne colore. *Plin. l. 37. c. 10.*

* Epimēles, ἐπιμελής, diligens, accuratus. Ita inscribitur *l. 1. Apicii*, de condimentis.

Epimenĭa, neutr. 3. dona, quæ Romanis Afri singulis mittebant mensibus, ab ἐπιμήνιος, *menstruus*. *Juv. sat. 7. v. 120.* Veteres, Maurorum epimenia, bulbi. V. *Epimenidium*.

Epimenĭdes, m. 3. ἐπιμενίδης, Poeta Epicureus fuit, patria Cretensis, ætate Pythagoræ, qui a patre Agisarcho in agrum ad custodiendum pecus missus, in quodam antro obdormivit annos LXXV. Hinc emanavit proverbium, *Epimenidis somnum dormire*, in eos dictum, qui perpetuum agunt otium. *Cic. 1. de Div. 2. de Leg. Apul. l. 2. Flor.* Post somnum vates factus est.

Epimenĭum, n. 2. species bulbi, folio angustiore, & minus aspero. Quidam sic leg. locum *Iuv. sat. 7. v. 120.* Veteres, Maurorum epimenida, bulbi. Ut *epimenida* dixerit per sycop. pro *epimenidia*. V. *Epimenia*. *Et Plin. l. 19. c. 5.*

* Epimenius, ἐπιμήνιος, menstruus. V. Epimenia.

Epi-

* Epimerismus, ἐπιμερισμός, repetita orationis divisio. V. *Capell. l. 5. in fin.*

Epimetēus, i, masc. Ἐπιμηθεύς, filius Japeti & Climenes, pater Pyrrhæ ex Pandora, frater Promethei. *Hygin. in præfat. & Fab. 142.*

Epimēthis, idis, f. Ἐπιμηθίς, Pyrrha filia Epimethei. *Ovid. Metam. 3. v. 390.* Inde Promætides placidis Epimethida dictis mulcet.

Epimētrum, i, n. ἐπίμετρον, quod supra mensuram datur alicui. *Impp. Valentinian. Valens, & Gratian. l. 12. Cod. Theodos. tit. 6 leg. 15.*

Epimŏne, ἐπιμονή, h. e. perseverantia. Hoc nomine appellatur figura quædam, qua ejusdem dictionis sine intervallo geminatio fit, cum impetu pronunciationis, secundum Diomedem: ut *Virg. 9. Æn. v. 428.* Me, me; adsum qui feci, in me convertite ferrum. Et *Æn. 4. v. 660.* Sed moriamur, ait, sic sic juvat ire sub umbras. ¶ Vox græca est.

Epinephridĭum, ἐπινεφρίδιον, חלב הכליות, pinguedo in renibus. *Ful. l. 1. Mythol.* Epinephridia formandis fœtibus opponuntur.

Epinicia, orum, n. *giuochi, e feste per la vittoria*, ἐπινίκια, חג הנצח, celebritates pro parta victoria, ut ignes nocturni, solemnes supplicationes, carmina, &c. ab ἐπί, in, super, & νικάω, vinco. *Suet. in Ner. cap. 43.* Sequenti die lætum inter lætos cantaturum epinicia.

Epinyctides, f. 3. ἐπινυκτίδες, pustulæ minutæ, species exanthematis, a νύξ, *nox*, vel quod noctu oriantur, vel quod nocte potissimum infestent. *Plin. l. 32. c. 8.* ¶ Accipitur etiam pro oculorum morbo. *Plin. l. 20. c. 6.* Illitis foliis sanantur & ambusta, & epinyctides: ita vocatur ulcus aciem hebetans, & in angulo oculi perpetuo humore manans.

* Epipĕtros, i, f. ἐπίπετρος, herba nunquam florens. *Plin. l. 21. c. 15.*

Epiphanēa, seu Epiphania, urbs Ciliciæ sub Amano monte, cujus meminit *Cic. l. 15. Fam. ep. 4.* ¶ Sunt & aliæ duæ hoc nomine, altera in Syria, cujus incolas *Epiphanenses* vocat *Plin. l. 5. c. 23.* altera ad Euphratem. *Id. ib. c. 24.*

Epiphanīa, f. 1. *apparizione*, הראה, ἐπιφάνεια, Græce est apparitio, seu manifestatio, ab ἐπιφαίνομαι, *appareo*. Festum Christianorum, quod incidit in diem sextum Januarii, quod eo die Christus stella indice Magis apparuerit: item quod in baptismo audita sit vox Dei Patris de Christo: Hic est Filius meus dilectus. *Isid. l. 6. Orig. c. 18.*

Epiphonēma, n. 3. פענה, ἐπιφώνημα, Figura sententiarum, qua summa acclamatio fit super aliqua re narrata, vel probata, ab ἐπιφωνέω, acclamo. *Quint. l. 8. c. 5.* Est enim epiphonema rei narratæ, vel probatæ summa acclamatio. *Tantæ molis erat Romanam condere gentem*.

Epiphŏra, æ, f. *distillazione, flussione*, נזילה, דלוף, ἐπιφορά, humoris distillatio, & in aliquam corporis partem excursus. *Cic. Fam. 16. ep. 23.* Verumtamen Balbus ad me scripsit, tanta se epiphora oppressum, ut loqui non possit. *Pl. l. 20. c. 2.* Caro peponum epiphoris oculorum, & doloribus imponitur. *Id. l. 25. c. 13.* Epiphoræ testium.

Epirhedĭum, seu epirrhedium, n. 2. vehiculi genus, non dissimile bennæ, ex ἐπί, & rheda. *Juven. sat. 8. v. 66.* Tritoque trahunt epirhedia collo. Vet. Scholiast. ad nunc locum Juvenalis notat, epirhedia significare etiam ornamenta carrus.

Epirensis, se adject. Epiroticus. *Liv. l. 8. c. 17.* Samnites bellum Alexandri Epirensis in Lucanos traxit.

Epirōtæ, arum, m. 1. Epiri incolæ. *Liv. l. 29. c. 12.* & alibi passim. ¶ In singulari num. *Epirota, æ*, m. & f. *Aurel. Vict. de vir. illustr. c. 33.*

Epirotĭcus, a, um, o. 1. 2. ἐπειρωτικός, ex Epiro. *Cic. Att. l. 12.* Nisi te Epiroticæ litteræ impedient. ¶ Epirotica mula, *Pl. l. 15. c. 14.* quæ & orbicularia dicuntur a figura.

Epīrus, f. 2. ἤπειρος, Albania inferior, Prov. Europæ, inter mare Jonium ad Occ. Thessaliam ad Or. Macedoniam ad Bor. Achaiam ad Or. & Mer. Dicta est a Pyrrho Achillis F. Antea Reges habuerat proprios, postea Macedoniæ annexa fuit.

Episcenĭum, ii, n. & episēnos, i, m. ἐπισκήνιον, ἐπίσκηνος, quod supra scenam exstruitur, scil. columnarum, seu contignationis ordo. *Vitr. l. 7. c. 5.*

Episcopālis, le, adj. הגמוני, ἐπισκοπικός, ad Episcopum pertinens, ut Episcopale solum, *Prudent. in Cyprian. v. 33.*

* Episcopalĭter, ἐπισκοπικῶς, more episcopi. *Aug. l. 5. Conf. c. penult.*

Episcopātus, us, m. 4. officium, vel dignitas Episcopi. *Ammian. l. 27. c. 3, (al. 6.)* Ad rapiendam Episcopatus sedem ardentes. Alii legunt, Episcopalem sedem.

Episcopius, a, um, adj. ut episcopius phaselus. h. e. exploratorius, ab ἐπισκοπέω, exploro, apud *Cic. ad Att. l. 14. ep. 16.* Alii aliter leg. V. Episcopus.

Episcŏpus, m. 2. *Vescovo*, צופה, Ger. *Bischoff*, Gal. *Evêque*, Hisp. *Obispo*, ἐπίσκοπος, inspector, ab ἔσκοπα, præt. med. verbi σκέπτομαι, *circumspicio*. Apud Athenienses Episcopi nomen erat Magistratus, ad quem delectus, provinciarumque negotia referebantur. Atque etiam adolescentes ab anno 18. usque ad 20. dicebantur Episcopi regionis, quia hoc tempore lustrabant regionem, ut ingruente necessitate, essent regionis, ac viarum, locorumque gnari. *Cic. Att. lib. 7. ep. 1.* Quem tota hæc Campania, & maritima ora habeat ἐπίσκοπον, ad quem delectus, & negotii summa referatur. ¶ Hodie hoc nomine appellantur sacri Antistites, qui populis alicujus urbis, & agri, qui ad eam urbem pertinet, in rebus sacris præsunt. *Tert. de corona militis, c. 9. & alibi.* ¶ Olim Episcopi etiam dicebantur, qui panificio, & rebus venalibus, quæ civitatum populis quotidiano usui sunt, præerant, ut constat ex *Dig. l. 50. tit. 4. leg. 18.*

Episcynium, ἐπισκύνιον, supercilium cum nota severitatis. *Tert. de Pall. c. 4.* Censoriæ intentionis episcynio disperso. Lege *Turneb. Advers. l. 7. c. 10.*

Epistātes, æ, m. 1. ἐπιστάτης, בן משק בית, procurator, villicus, præpositus rei faciendæ, ab ἵστημι, sto. *Cic. de R. R. c. 56.* Villico, villicæ, epistatæ, opilioni. Ita legit *Popma*. Alii inter *villicæ*, & *epistatæ* non interpungunt, quasi *epistatæ* fœmininum sit, & cum *villicæ* connexum. Sed standum a *Popma*.

Epistŏla, æ, f. 1. *lettera*, ספר, אגרת, Ger. *ein sendbrieff*, Gal. *lettre*, Hisp. *carta*, ἐπιστολή, scriptum, quod ad absentes mittitur, ab ἐπιστέλλω, *mitto*. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 13.* Illud, quod est epistolæ proprium, ut is, ad quem scribitur, de iis rebus, quas ignorat, certior fiat. ¶ Dicimus epistolam scribere, texere, tradere, reddere, resignare, solvere, complicare, &c. *Cic. Plin. Sen.* ¶ *Ab Epistolis* dicitur esse minister, vel servus, qui epistolis scribendis domino dat operam, ut videre est in Vet. Inscript. in quibus etiam sæpe leges *Epistula* pro *Epistola*, quod etiam monet *Manut. in Ortograph.* Immo *Fontaninus in l. 1. de Antiquitatib. Hortæ, cap. 8.* contendit, ita scriptum fuisse etiam optimis latinæ linguæ temporibus usque ad sæculum sextum.

Epistolāris, re, ἐπιστολιμαῖος, adj. ad epistolam pertinens, ut epistolaris charta. *Martial. in lemmate epigr. 11. l. 14.*

Epistolĭcus, a, um, adj. epistolaris, ut epistolicæ quæstiones. *Gell. l. 14. c. 7.*

Epistolĭum, n. 2. ἐπιστόλιον, parva epistola. *Catul. epigr. 69.* Conscriptum hoc mittis epistolium.

Epistomĭum, n. 2. *turacciolo*, ἐπιστόμιον, דד, instrumentum æneum, vel alterius materiæ, in quo est vertibulum pertusum, quo, prout hoc, aut illo modo versatur, clauduntur, & aperiuntur ora salientium, ac fistularum, ab ἐπιστομίζω, *os obstruo*, quod ab ἐπί, & στόμα, *os*. *Sen. ep. 80.* Nisi aquam argentea epistomia effuderint. Quidam scribunt *epitonium*.

Epistrŏphe, ἐπιστροφή, figura est, cum in eadem verba plures desinunt sententiæ. V. *Voss. l. 5. Instit. Orat.*

Epistylĭum, ii, n. *architrave*, כותרת, membrum architecturæ, quod supra capitulum columnæ sedet. *Vitr. l. 1. c. 1. & 2. & l. 3. c. 3.*

Episynalœphe, f. 1. V. Synæresis.

* Epitaphiŏlum, breve epitaphium. Inscrip. apud *Murat. p. 162. n. 2.*

Epitaphista, æ, m. epitaphiorum scriptor. *Sidon. l. 1. ep. 9.* Epitaphistarum næniæ.

Epitaphĭum, n. 2. *epitafio*, Ger. *ein grabschrifft*, Gal. *epitaphe*, Hisp. *epitafio*, ἐπιτάφιον, inscriptio, quæ sepulcris inciditur in laudem defunctorum, ab ἐπί, *super*, & τάφος, *sepulcrum*. *Cic. 5. Tusc. c. 12.* Quid vero in epitaphio? quomodo idem? &c.

Epităsis, is, ἐπίτασις, רבוי, exaggerationem significat apud Grammaticos. ¶ In Comœdiis dicitur illa pars turbulenta, & contentiosa ante Catastrophen. Sed vox Græca est, & græcis literis scribenda.

Epithalamĭum, n. 2. ἐπιθαλάμιον, הלול, מזמור, carmen nuptiale, ab ἐπί, *super*, & θάλαμος, *thalamus*. *Quint. l. 9. c. 3.*

Epithēca, æ, f. ἐπιθήκη, תוספת, additio, adjectio, *aggiunta*. *Plaut. Trin. 4. 3. 18.* Nisi etiam laborem ad damnum apponam, epithecam insuper.

Epithēma, atis, n. *pittima*, ἐπίθεμα, כמוי, quod alicui rei ad operiendum imponitur, ut in medicamentis, quod exterius supra vulnus adjicitur. *Scribon. Larg. compos. 160.* Post epithemate uti oportet.

Epithematĭum, ἐπιθεμάτιον, medicamentum, quod exterius imponitur. *Priscian. l. 2.* Epithematium adhibere. Adde *Marcel. Empir. c. 20.*

* Epitherapeusis, is, f. ἐπιθεράπευσις, quum aliquod acerbius dictum non emendatur, sed subjecta ratione confirmatur. *Ascon. in proœm. 2. Ver. c. 9.* affert illud *Cic.* An me taciturum tantis de rebus, &c.

Epithĕsis, is, ἐπίθεσις, impositio, inscriptio in fraudem alicujus facta. *Ulp. l. 5. §. 10. ff. de injur. & famos. libel.* Epithesim in notam aliquorum producere. h. e. inscriptionem contumeliosam.

Epithĕton, n. 2. *epiteto*, ἐπίθετον, appositum, adjectivum, ab ἐπιτίθημι, impono, quia nominibus substantivis adjungitur. V. *Quintil. l. 8. c. ult. & l. 9. c. 1.*

Epithy̆mum, n. 2. ἐπίθυμον, involucrum, herba, quæ thymo se involvit. *Plin. l. 26. c. 5.* Sed *Isidoro* est flos thymi, qui est similis thymbræ.

Epitimĭa, æ, ἐπιτιμία, שם טוב, fama uniuscujusque integra, & nulla infamiæ nota læsa. *Modestin. in l. scire, ff. de tut. & curat.* ¶ Est a τιμή, honor.

Epitogĭum, n. 2. genus pallii, quod super togam ferebatur, ab ἐπί, super, & toga. *Quint. l. 1. c. 5.*

Epitomatus, a, um, adj. *compendiato*, in compendium redactus. *Veget. de re mil. c. 8.* Quæ dispersa sunt velut epitomata conscribo.

Epitŏme, es, & Epitoma, mæ, f. 1. *abbreviamento*, ἐπιτομή, קצור, breviarium, abbreviatio, vel compendium, ab ἐπιτέμνω, seco. *Cic. Att. l. 12. ep. 5.* An Bruti epitome Fannianorum?

Epitŏmo, as, avi, atum, a. 1. epitomen facio, קצר, *compendiare*. *Trebel. Pol. de Zenob.* Ut eam (historiam) epitomasse dicatur.

Epitonĭum, n. 2. instrumentum, quo funes intenduntur, ut rota puteo applumbata, per quam dimisso fune aqua hauritur, ab ἐπιτείνομαι, intendo. *Var. R. R. l. 3. c. 5.* ¶ Quidam *Epistomium* scribunt.

Epitoxis, idis, f. ἐπιτοξίς, a *Vitruv.* dicitur ea pars cava in catapulta, quæ telum suscipit, *l. 10. c. 15.* ¶ A τόξον, quod arcum significat, derivatur.

* Epitrapezĭus, ἐπιτραπέζιος, Hercules epitrapezius inscribitur *Silv. 6. l. 4. Stat.* in qua laudatur vas vinarium, opus Lysippi, referens Herculem. Vid. & *Mart. l. 9. epigr. 44.* Est ab ἐπί, *super*, & τράπεζα, *mensa*.

Epitrĭtus, m. 2. genus pedis. V. Hippus. ¶ Item numerus, qui continet aliquem numerum, & ejus tertiam partem, ut duodecim ad novem. *Gell. l. 18. c. 14. Vitruv. l. 3. c. 1.*

Epitrochasmus, ἐπιτροχασμός, est figura, qua res magnas diversasque celeritate quadam percurrimus, τρέχω, curro. Tale est illud *Cæsaris* apud *Suet. cap. 35.* Veni, vidi, vici. V. Grammat.

* Epitrŏpe, ἐπιτροπή. V. Concessio.

* Epitrŏpos, i, m. *fattore, agente*, ἐπίτροπος, *Auson. ep. 22. v. 1.*

Epity̆rum, n. 2. ἐπίτυρον, cibi genus ex oleis concisis, addito oleo, aceto, coriandro, cumino, fœniculo, ruta, menta. *Var. l. 3. de L. L. Cato R. R. c. 11. Col. l. 12. cap. 47. Plaut. Mil. 1. 1. 24.* ¶ Nomen habet a τυρός, caseus, non quod caseo esset permixtum, sed quod in mensis ante statim, vel post caseum apponeretur. V. *Taub. in Plaut. loc. cit.*

Epiūrus, ἐπίουρος, m. apud Græcos inspectorem, & custodem significat. ¶ Est etiam paxillus, qui alicujus rei servandæ, & sustentandæ caussa affigitur. *Pallad. l. 12. tit. 7.* Oleastri epiurum insige radici.

Epizeuxis, f. 3. ἐπίζευξις, conduplicatio, combinatio. Eadem est ac *Epimone*, de qua supra. V. Grammat.

Epizy̆gis, idis, f. ἐπιζυγίς, foramen arcus balistarii, seu fibula illa ossea, & transversa clavicula, quæ adductum nervum recipit, & retinet. *Vitr. l. 10. c. 17.*

Epōdes, um, m. pisces marini lati generis, quorum nude meminere *Ovid. in Halieut. v. 126.* & ex eo *Plin. sub fin. l. 32.*

Epōdos, i, ἐπῳδός, ab ἐπί, & ἀείδω, cano. *Diomed. l. 3. p. 482. Putsch.* Epodi dicuntur versus quolibet modo scripti, & sequentes clausulas habentes particularum, quales sunt Epodi Horatii, in quibus singulis versibus singulæ clausulæ adjiciuntur, ut (*Epod. 15. v. 1.*) *Nox erat, & cœlo lucebat luna sereno Inter minora sidera*. Et (*Epod. 16. v. 1.*) *Altera jam bellis teritur civilibus ætas*. deinde *Suis & ipsa Roma viribus ruit*: & quicumque sunt similes. Dicti autem Epodi συνεκδοχικῶς a partibus versuum, quæ legitimis & integris versibus ἐπᾴδονται, id est accinuntur. Hæc *Diomed.* cui accedit *Terent. de metr. pag. 2422.* Talis epodos erit: *Tibia docta, precor, tandem mihi ducere versus Desine Mænalios. Hic doctum Archilochum tradunt genuisse magistri: tu mihi, Flacce, sat es.* Aliter *Mar. Victor. l. 1. Grammat. p. 2501.* Antiqui deorum laudes carminibus comprehensas, circum aras eorum euntes, canebant, cujus primum ambitum, quem ingrediebantur ex parte dextra, στροφήν, strophen vocabant: reversionem autem sinistrorsum factam, completo primo orbe, antistrophen appellabant. Dein in conspectu deorum soliti consistere, cantici reliqua prosequebantur, appellantes id Epodon. Nam Epodos est tertia pars, aut periodus Lyricæ odes. Igitur quæ post στροφήν, strophen, & ἀντιστροφήν, antistrophen, ἐπῳδόν dicebant. Ἐπᾴδειν quidem est supercanere: hinc sumptum vocabulum in has Epodos, quæ binos versus impares habent. Nam ut illæ canticum finiebant, sic hæ sensum versu insequenti. Hactenus *Victorin.* Verum hæc, quod ad *Horat.* spectat, improbat *Scalig. l. 1. Poet. cap. 44.* Ideo autem ait, *Epodon* inscribi librum *Horatii*, quia post quatuor Odarum libros illum addidit, quasi *post Odas*: ab ἐπί post, & ᾠδή, ode. *Terrentius* vero, rejecta Scaligeri sententia, quod constet multas priorum librorum, & omnes fere libri quarti odas post Epodon ab *Horatio* fuisse editas, opinatur nomen habere ab incantationibus, quæ in eo libro (*od. 5. 17. & 18.*) describuntur. Nam ἐπῳδός Græce incantator dicitur, & ἐπαοιδεῖν est etiam incantare. Alii putant, quod *Horat.* in prioribus libris Alcæum, & Sapphonem imitatus sit, in isto autem Archilochum, qui primus dicitur Epodos invenisse. Dubium tamen est, *Horatius* ne, an alii titulum illum ei libro apposuerint. In eo quoque titulo lis est, utrum sit *Epodon* ἐπῳδῶν genitivo, an *Epodos* ἐπῳδός. *Victorinus loc. cit.* semel atque iterum effert feminino genere: *Auson. ep. 16.* masculino, ubi *paucos epodos* appellat carmen Jambicum constans centum amplius Jambis dimetris, cujusmodi sunt breviores versiculi in Epistolis Horatianis. ¶ In recto casu singulari *epodos* habetur apud *Quintil. l. 10. c. 1.* cujus loci dubia est lectio, & significatio.

Epogdŏus numerus (ἐπόγδοος, h. e. super octavus) שמונה, est qui intra se habet minorem numerum, & insuper ejus octavam partem, ut novem ad octo, quia in novem & octo sunt, & insuper octava pars eorum, scilicet unum. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip. c. 1. a med.*

Epol, adv. jurandi, per Pollucem, per syncop. ab Edepol. Veteres enim sine diphthongo scripsere, ut Ecastor, Equirine, &c. *Fest. & Charis. l. 2.* ¶ Epol legitur apud *Plaut.* multis in locis, ut *Asin. 4. 2. 14.* & alibi, quæ loca omnia collegit *Paraus in Lex. Crit.* item apud *Non. c. 2. n. 354.* & *Ter. Eun. 5. 3. 7.* Ubique tamen, collatis exemplaribus, variam lectionem invenimus.

* Epolonos, Epulones. *Fest.*

Epōna, Dea equorum præses. *Juv. sat. 8. v. 157.* Jurat Solam Eponam, & facies olida ad præsepia pictas. Meminere hujus Deæ *Apul. l. 3. Met. Tert. Apol. c. 16.* & *Minut. Felix c. 28.* ¶ Alii legunt: *Jurat Hipponam, & facies*, &c. sed male.

* Epops, ŏpis, m. ἔποψ, upupa. *Vir. in Col. v. 250. V. Ovid. Met. 6. 671.*

Epopta, m. 1. ἐπόπτης, inspector, & speciatim qui admissus esset ad Eleusinia majora. Nam admissi ad minora, quæ præcedere solebant, mystæ dicebantur. *Tert. adv. Valentin. c. 1.* ut legit *Scalig.* Alii aliter ab ὄπτομαι, *video*.

Eporedĭæ, m. 1. domitores equorum, lingua Gallica. *Plin. l. 3. c. 17.*

Epos, n. 3. ἔπος, חזון, verbum, versus, poema, & speciatim carmen hexametrum, vel heroicum, quo res humanæ, heroicæ, & divinæ comprehenduntur. *Hor. 1. Serm. Sat. 10. v. 44.* Forte epos acer, ut nemo, Varius.

Epostracismus, m. 2. ἐποστρακισμός, ludus, qui fit testulis, lapillis, & hujusmodi, ab ὄστρακον, testa. *Min. Felix in Octav. c. 3.* accurate describit.

Epōto, as, avi, atum, a. 1. potando exhaurio. *Mart. l. 2. epigr. 29.* Quæque Tyron toties epotavere lacernæ.

Epōtus, a, um, o. 1. 2. partic. ab epoto, *bevuto*. *Cic. pro Cluent.* Quem statim epoto poculo mortuum esse dixistis.

Epulæ, arum, f. 3. *vivande*, לחם, מטעמים, Ger. *speiss, kost*, Gal. *viandes*, Hisp. *manjar*, εὐωχία, cibi in quotidianum hominum usum comparati, ab *edendo*, quasi *edipulæ*. *Cic. 3. Phil.* Vino, & epulis retentus, & alea est, si epulæ potius, quam Popinæ nominandæ sunt. ¶ Dicitur etiam hæc vox de cibo quotidiano bestiarum. *Virg. 4. Æn.* Epulasque draconi quæ dabat. ¶ Epulum vero significat solemniores cibos, & proprie publicum convivium in propatulo civibus exhibitum, sive in dedicatione templi, sive in triumpho, sive in funere, sive ludorum causa. *Cic. pro Mur.* Cum epulum Qu. Maximus Africani patrui sui nomine daret. ¶ Sed

con-

confunduntur quandoque. Nam epulum pro privato convivio invenitur, & epulæ pro convivio publico. *Cic. pro Planc.* Sepulcrum L. Catilinæ floribus ornatum hominum audacissimorum conventu, epulisque celebratum est. *Idem de Cler.* Carmina in epulis cantata a singulis convivis de clarorum virorum laudibus. ¶ Veteres etiam epula in singulari numero dixere. *Festus.* ¶ Translate *Cicer. 2. de Div.* Mens saturata bonarum cogitationum epulis.

Epularis, re, o. 3. θοινητικός, quod ad epulas pertinet. *Cic. 3. de Orat. c. 8.* Ut illud ludorum epulare sacrificium facerent. ¶ Hinc Epulares, m. 3. ἑστιάτορες, qui in sacris quibusdam nocte epulabantur. *Fest.*

Epulatio, f. 3. *convito*, ἑστίασις, משתה, comestio. *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 87.* Epulatio Jovis omnipotentis. *Colum. l. 12. c. 3.* Quæ ad mensam quotidianam, atque epulationem pertinerent.

Epulo, onis, m. 3. & antique epulonus, i, m. 2. זולל, δαιτυμών, conviva, qui epulis interest. *Apul. l. 2. Miles.* Frequens ibi numerus epulonum. ¶ Epulones, qui Jovi, cæterisque Diis epulas instruebant. In ipsis enim templis interdum Diis, præcipue Jovi, Junoni, Minervæ, tanquam epulaturis, lecti sternebantur, unde *lectisternium* dictum est, & ad epulas solemni ritu invitabantur. Primum ipsi Pontifices procurare solebant epulare ludorum sacrificium: post ab iis creati Tresviri Epulones, qui illas publicorum ludorum epulas curarent. Progressu temporis Quinqueviri facti sunt, postea Septemviri, tandem a Julio Cæsare Decemviri. *Cic. 3. de Or. c. 19. Liv. l. 33. c. 42. & Fest.* ¶ In singulari num. legitur apud *Liv. 40. 42.*

Epulor, aris, d. 1. *far convito*, אכל, Ger. *zechen*, *sauffen*, Gall. *banqueter*, Hisp. *comer en combite*, εὐωχέομαι, est convivari. *Cic. 2. de Fin.* Cum in voluptate sint, qui epulentur. *Id. l. 5. ad Att. ep. 9.* Saliarem in modum epulari. *Sen. Thyest. v. 730.* Avibus, ferisque epulandum aliquem trahere. ¶ Veteres dixere etiam *Epulo, as*, teste *Priscian. l. 8.*

Epulum. V. Epulæ.

E ANTE Q.

Equa, f. 1. *cavalla*, רמך, סוסה, Ger. *ein stutt*, Gal. *jument*, Hisp. *yegua*, ἵππος, *Hor. l. 2. od. 16.* Tibi tollit hinnitum apta quadrigis equa. ¶ In dat. plur. facit *equis*. *Var. l. 2. R. R. c. 1.* De equabus Lusitanis e vento concipientibus inquit: Sed ex his equis qui nati pulli, non plus triennium vivunt. *Priscian.* tamen *lib. 7.* cum aliis Grammaticis veteribus declinat *equabus*, cui (præsertim si discriminis opus sit) assentitur *Voss. l. 4. de Analog.* & *Valla l. 1. elegant. c. 1.*

Equaria, f. 1. *razza di cavalli*, Ger. *ein hauffen roß*, Gal. *haras*, Hisp. *hato de cavallos*, equile, vel potius equorum grex. *Var. in proœm. 2. de R. R.* Quod & ipse pecuarias habui grandes, in Apulia oviarias, & Reatino equarias.

Equarius, ii, m. ἱπποφορβός, qui equorum curam habet. *Solin. cap. 45. (al. 57.) de bucephalo.* Cum ab equario suo alias etiam molliter sederetur.

Equarius, o. 1. 2. ἱπποκόμος, quod ad equum pertinet. *Val. Max. l. 9. c. 25. n. 2.* Herophilus equarius medicus C. Marium septies Consulem avum sibi vendicando se extulit.

Eques, itis, com. 3. *cavaliere, o soldato a cavallo*, פרש, Ger. *reuter*, *reisiger*, Gal. *chevalier*, Hisp. *cavallero*, ἱππεύς, homo equo insidens. *Virg. 8. Æn.* Interea præmissi equites ex urbe Latina. ¶ Sumitur quandoque pro ipso equo. *Virg. 3. Georg. v. 116.* Impositi dorso atque equitem docuere sub armis insultare solo, & gressus glomerare superbos. V. *Gell. l. 18. c. 5.* ¶ Per synecdochen ponitur eleganter pro equitatu seu equestri exercitu, *cavalleria*. *Tac. Ann. 1. c. 60.* Simul pedes, eques, classis apud prædictum amnem convenere. Adde *Flor. l. 2. c. 6.* ¶ Eques etiam dicitur, qui est Equestris ordinis. *Cic. pro Rosc. Com.* Quem tu si ex censu spectes, eques Romanus est. V. Equites. *P. Manutius.* Tria genera loquendi Latini Scriptores usurpant. *Eques, Equestris Ordinis*, & *Equestri loco natus*: quæ utrum idem significent, an vero differant, & quatenus differant, considerandum. *Eques*, & *Equestris ordinis* idem sunt. Nam Eques quicumque dicitur, idem Equestris ordinis dicitur, & contra. Quod si Eques patre natus est Equite, qui nunquam Senator fuerit, is Equestri loco natus dicitur; sin patre natus est Senatore, Eques quidem, sed non Equestri loco natus dicitur. Qui porro, cum Eques fuisset, in Senatum est allectus, Eques non amplius dicitur, sed assumpto nobilioris Ordinis nomine, Senator: ornamenta tamen retinet Equestria, anulum aureum, & equum publicum. Itaque M. C. cum Equite Romano natus esset, posteaquam in Senatum pervenit, non Eques appellabatur, sed Senator. Atque ipse suis in scriptis, cum de Ordine Senatorio loquitur, nostrum appellat: cum de Equestri, non item. Hactenus *Manutius*. ¶ Spectare in equite, est, inter equites in Theatro sedere ad spectandum. *Suet. in Dom. c. 8.* Licentiam theatralem promiscue in equite spectandi compescuit.

Equester, stris, vel equestris, & stre, o. 3. *da cavallo*, ἱππικός, quod pertinet ad equitem, ut equestris pugna. *Cic. Ver. 6. c. 55.* Copiæ equestres. *Id. 2. Fin. c. 34.* ¶ Ordo equestris Romæ medius erat inter Senatores, & plebem. V. Equites. *Cic. pro Planc. c. 35.* Aderat mecum cunctus equester ordo.

Equestria, orum, n. 2. ἱππικά, quatuordecim ordines graduum in Orchestra in quibus sedebant Equites. *Sen. l. 7. de Benef. c. 12.* Equestria omnia Equitum Romanorum sunt.

Equidem, *in vero, certamente*, אכן, אתנם, אך, Germ. *zwar*, Gal. *vraiment*, *en verité*, Hisp. *ciertamente*, γέ, ἤ, δῆτα μὴν, certe, ab *ego*, & *quidem*, vel ab *&*, & *quidem*; & recte jungitur cum primis personis, ut ait *Serv.* ad illud *Virg. Æn. 1. v. 580.* Equidem per litora certos Dimittam. *Cic. de Sen. c. 21.* Equidem non video, cur, &c. ¶ Jungitur tamen & aliis personis. *Pers. Sat. 5. v. 45.* Nam equidem hoc dubites. *Id. Sat. 1. v. 110.* Per me equidem sint omnia protinus alba. ¶ Conjungitur sæpe cum *ego*. *Sallust. in Jug.* Ego equidem regnum vobis trado firmum.

Equiferus, ri, m. 2 equus ferus. *Pl. l. 28. c. 13.* In primis efficax equiferorum sanguis.

Equila, V. Equula.

Equile, n. 3. *stalla di cavalli*, אורוה, Ger. *roßstall*, Gal. *écurie*, Hisp. *cavalleriza*, ἱπποστασία, stabulum equorum. *Var. l. 2. c. 7. R. R.* Si frigus erit in equili, faciendus ignis. Adde *Cat. R. R. c. 14.*

Equimentum, n. 2. merces, quæ datur pro admissura equi. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 9.* An quantum poposcisses, dedissem equimenti? ¶ Scribitur & *Æquimentum*.

Equimulga, æ, vel Equimulgus, i, m. 1. vel 2. qui equum mulget. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Equimulgæ Geloni. Alii leg. *Equimulgi*.

Equinus, o. 1. 2. ἵππειος, quod ad equum spectat. *Cic. Tusc. 5. c. 20.* Gladius seta equina appensus. *Var. l. 2. R. R. c. 7.* Pecus equinum.

Equio, is, n. 4. ἱππομανέω, de equis dicitur, cum coitum appetunt. *Col. l. 7.* Equienti mulæ cruda brassica datur. *Pl. l. 10. c. 63.* Equas domitas 60. diebus equire.

Equiria, um, n. 3. ludi a Romulo instituti in honorem Martis, ab equorum cursu, quod in iis equi currebant. Duplicia fuere: Prima celebrabantur 3. Cal. Martii, altera pridie Idus. Fiebant in Campo Martio, vel in parte Montis Cœlii, si Campum Martium aquæ occupassent. *Ovid. 2. Fast. v. 859.* Ex vero positum permansit Equiria nomen.

Equirine, adverb. jurandi per Quirinum. *Fest.*

Equisetum, i, *setolone*, herba quædam folio pilis simili, vel potius equinis setis, unde & nomen traxit, hippuris a Græcis dicta, hoc est cauda equina. *Pl. l. 26. c. 13.*

Equiso, onis, m. 3. *cozzone da cavalli*, Ger. *roßzehmer*, Gall. *piqueur de chevaux*, Hisp. *picador*, ἱπποκόμος, equorum domitor, *Var.* apud *Non. c. 2. n. 288.* Ut equiso doceat tollutim incedere. *Val. Max. l. 7. c. 3. extern. n. 2.* Darius acumine equisonis sui prosperum exoptatæ rei effectum consecutus est.

Equitabilis, le, o. 3. ἱππάσιμος, in quo equo equi facile inambulare possunt. *Curt. l. 4. c. 9.* Equitabilis, & vasta planities.

Equitatio, f. 3. *il cavalcare*, ἱππεία, ἱππασία, actus equitandi. *Plin. l. 28. cap. 4.* Equitatio stomacho, & coxis utilissima.

Equitatus, us, m. 4. *cavalleria*, סוסה, Germ. *der reisiger zeug*, Gall. *chevallerie*, Hisp. *cavalleria*, ἱππάδες, τὸ ἱππικόν, equitum turma. *Tac. lib. 19.* Nutantem exercitum victor equitatus incursat. *Cic. Phil. l. 5. c. 2.* Instruere aliquem equitatu, peditatus copiis. ¶ Item equitatio. *Plin. l. 28. c. 15.* Femina equitatu atteri, & aduri, notum est. ¶ Item equestris Ordo. *Plin. l. 33. c. 2.* Equitum nomen ipsum sæpe variatum est, in iis quoque, qui ad equitatum trahebantur. Sic *Auson.* Martia Roma triplex, equitatu, plebe, Senatu.

Equitatus, a, um, *scorsa cavalcando*, equitando percursus. *Claudian. de B. Ger. v. 192.* Equitataque summus Culmina Taygeti.

Equites, masc. 3. ἱππεῖς, secundus Ordo Civium Romanorum, medius inter Plebejum, & Senatorium, sic dicti, quod equo militari, sive publico mererent. Sed postea Equites dicebantur, qui censum equestrem habebant, etsi non militarent. ¶ Habuerunt originem a Romulo. Nam elegit 300. Equites ex familiis illustrissimis, qui corpus Regis custodirent, & ad Reipub. necessitates prompti essent. Primum Celeres, deinde Flexumines, tertio Trossuli, quarto Equites, vel tes militares appellati sunt. Celeres dicti fuere a Fabio Celere primo Tribuno, vel Præfecto, vel, ut meminissent, se celeres esse debere in omnibus, quæ imperarentur. Supremus eorum dux vocabatur Tribunus, vel Præfectus Celerum. Deinde singulas Centurias tres duces inferiores regebant, qui Centuriones nuncupabantur. ¶ Insignia equitum Rom. fuere, *equus publicus*, quo ab equitibus distinguebantur, qui equo privato merebant, *anulus aureus*, quo a Plebe, *angustus clavus*, quo a Senatoribus. ¶ Equum publicum a Censoribus accipiebant, id est signare equum publicum, erat de publico constituere stipendium tum emendi, tum alendi equi causa. ¶ Notabantur a Censoribus ademptione equi publici, quo adempto, reliqua omnia insignia, & jura amittebant. ¶ Census Equester erat minor duplo censu Senatorio, id est quadringentorum sestertiorum. V. Census.

Equitarius, ii, m. qui Equitio præest, ἱπποκόμος. *Jul. Firmic. l. 8. Astrol. 13.* Aut mulomedicus, aut equitarius.

Equitium, n. 2. *mandra di cavalli*, Ger. *ein hauffen roß*, Gal. *troupeau de chevaux*, Hisp. *manada de cavallo*, ἱπποφόρβιον, equorum armentum. *Tac. de Germ.* Est civitatibus ultro equitium conferre Principibus. *Ulp. l. 1. ff. de rei vindic.* de armento, & equitio, cæterisque, quæ gregatim habentur, dicendum est.

Equito, as, n. 1. *cavalcare*, רכב, Germ. *reitten*, *zu pferdt seyn*, Gal. *chevaucher*, Hisp. *cavalgar*, ἱππεύω, equo iter facio. *Cic. pro Dom.* Cum is in illo nostro exercitu equitaret cum suis delectis equitibus. *Horat. l. 2. sat. 3. v. 248.* Equitare in arundine longa. ¶ Passive *Plin. l. 8. c. 18. de camellis*: Omnes autem jumento in iis terris dorso funguntur, atque etiam equitantur in præliis. ¶ Equitans etiam dicitur ipse equus incedens. *Lucil.* apud *Gel. l. 18. c. 5.* V. ¶ Equitare etiam dicebant Veteres, pro equo publice mereri. *Fest.*

Equula, f. 1. *cavallina*, ἱππάριον, ἡ πῶλος, parva equa. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 290.* Quin summa diligentia eligat asinum, qui saliat equulam. Al. leg. *Equilam*.

Equuleus, m. 2. *polledro*, *ronzino*, עיר, Ger. *jung fillin*, *roßlein*, Gal. *poulain*, Hisp. *potro*, ἱππάριον, pullus equinus. *Cic. Ver. 6.* Jactabit se, & in his equitabit equuleis. ¶ Equuleus item, vel Eculeus tormenti genus est, nempe machina lignea in equi modum compacta, *un cavalletto*, in qua distendebantur, & torquebantur ii, de quibus alicujus criminis quæstio habebatur. V. *Gallon. de cruc. Mart. c. 3. Curt. l. 6. c. 10.* Tot conscii ne in equuleum quidem impositi verum fatebuntur. *Cic. pro Mil. c. 21.* Facti in equuleo quæstio est, juris in judicio. *Sen. ep. 8.* Factus equuleo longior.

Equulus, m. 2. *cavallino*, dimin. ab equus. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 14.* Omnia in perfectis, & maturis docet esse meliora, ut in equo, quam equulo, in cane, quam catulo.

* Equumtuticum, Equustuticus, Equotuticus, opp. Hirpinorum prope Calorem fluvium, & Beneventum, nunc *Ariano* dicitur *Baudrando*. *Horat. l. 1. sat. 5. 87. Cic. 6. Att. ep. 1.*

Equus, m. 2. *cavallo*, סוס, Ger. *ein roß*, *pferdt*, Gal. *cheval*, Hisp. *cavallo*, ἵππος, animal, quo vehimur. *Cic. de Amic.* Nemo est, qui non equo, quo consuevit, libentius utatur, quam intractato, & novo. ¶ Equorum alii *gradarii*, qui molli gradu sine succussura incedunt, alii *succussores*, qui sessorem frequenter inquietant, alii dicuntur *veredi*, in cursu velocissimi, quibus majores usi sunt in venatione. ¶ Equus funalis. V. Funalis. ¶ *Equus Trojanus*, proverbiali schemate de occultis latebris conspirationibusque ad perniciem alicujus tendentibus. *Cic. pro Mur.* Intus, intus, inquam, est equus Trojanus, a quo nunquam me Consule dormientes opprimemini. ¶ *Equis & quadrigis*, est omni conatu. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Cursu corrigam tarditatem cum equis, tum vero quadrigis poeticis. Sic *velis, equisque, per mare e per terra*. *Cic. 3. Off. cap. 33.* Cum his velis, equisque (ut dicitur) decertandum est. ¶ Item *equis virisque*. *Cic. l. 3. Off. c. ult. Flor. 2. c. 7. colle mani e co' piedi*. ¶ Equi in cœlo duo sunt, minor, & major. Minor, qui & primus dicitur, quatuor sidera tantum habet in capite, ita exigua exiguique fulgoris, ut nebulosa, atque occulta ab Astronomis nuncupentur. Major, quem & secundum, & alatum, & Pegasum vocant, viginti stellis constat. V. Pegasus. * Equus ligneus, *nave*. *Plaut. Rud. 1. 5. 10.* ἁλὸς ἵππος. ¶ Equus fluviatilis, *caval marino*, ἱπποπόταμος. *Pl. l. 8. c. 21.*

E ANTE R.

* Eradicatio, onis, f. ἐκρίζωσις, evulsio a radice, interitus. *Tertul. de Res. Car. c. 27.*

* Eradicatus, *sradicato*, ἐκριζωθείς, *Varr. l. 1. R. R. c. 17.*

Eradicitus, adv. *dalle radici*, vim majorem videtur habere, quam *radicitus*. *Plaut. Most. c. 1. 6.* Malefacta reperire non radicitus quidem, verum etiam eradicitus.

Eradico, as, avi, atum, a. 1. *sradicare*, *estirpare*, שרש, עקר, Ger. *auß der wurtzel reissen*, Gall. *arracher*, Hisp. *desarraigar*, ἐκριζόω, una cum radice evello. ¶ Translate *Ter. Heaut. 3. 3. 28.* Dii te eradicent. h. e. perdant funditus. *Plaut. Epid. 3. 3. 53.* Eradicare aures hominum pugnis.

Erado, is, si, sum, a. 3. *radere*, *levar via*, הקציע, Ger. *außkratzen*, Gall. *racler*, Hisp. *raer*, *borrar*, ἀποξύω, aufero, amputo, seco, cædo. *Col. l. 3.* Surculos eradito tam alte, quam cuneum immisisti. ¶ Translate est delere, expungere. *Tac. l. 4. Ann. c. 42.* Merulam Senatorio albo erasit. *Horat. l. 3. od. 24.* Eradenda elementa pravi cupidinis.

* Eranista, æ, m. ἐρανιστής, curator erans. *Gruter. p. 146. n. 5.*

* Eranus, i, m. ἔρανος, symbola, collecta. Pecunia, quam sodales sive apud græcos, sive apud Christianos in sodalium vel pauperum commodum conferebant. *Tertull. in Apol. c. 39. Cic. Att. l. 12. ep. 5.* Vid. *Plin. l. 10. ep. 93. 94.*

Erasinus, i, *Rasino*, fluvius Arcadiæ, qui a Stymphalide palude ortus (unde & Stymphalus dicitur) posteaquam terras subiit, rursus in Argolico agro erumpit, atque Erasinus appellatur. *Ovid. 15. Metam.* Sic modo combibitur, tecto modo gurgite lapsus Redditur Argolicis ingens Erasinus in arvis.

Erasus, o. 1. 2. partic. ab erador. *Plin. in Paneg. c. 25.* In locum erasorum subditi fuerant.

Erasistratus, m. 2. Medicus eximius, qui ex familia Aristotelis natus dicitur.

Erato, f. 4. contr. ἐρατώ, una Musarum, ab ἐράω, amo, quod rebus amatoriis præsit. *Virg. Æn. 7. v. 37.* Nunc age qui reges, Erato, quæ tempora rerum. V. Musæ.

Eratosthenes, m. 3. vir Cyrenæus, discipulus Aristonis Chii, & Callimachi poetæ. Plato minor a quibusdam ob doctrinam vocitatus est. Præfuit bibliothecæ Regiæ. Scripsit præter Philosophiam, poemata, historias, astronomica, dialogos de sectis. *Quintil. l. 1. c. 1.*

Ercisco, V. Hercisco.

Erctum, V. Herctum.

Erebeus, a, um, adject. ab Erebo. *Ovid. in Ibin, v. 227.* Pectoraque unxerunt Erebeæ felle colubræ.

Erebus, m. 2. ἔρεβος, שאול, sedes Inferorum, filius Demogorgonis, & Terræ, ab ἔρα, *terra*, quasi subterraneus, vel ab ἐρέφω, *tego*. *Cic. 3. de nat. Deor.* Æther, & dies, eorumque fratres, & sorores, qui a genealogiis antiquis sic nominantur, amor, dolus, metus, labor, invidentia, fatum, senectus, mors, tenebræ, miseria, querela, gratia, fraus, pertinacia, Parcæ, Hesperides, somnia, quos omnes Erebo, & Nocte natos ferunt.

Erechtheus, a, um, ἐρεχθεῖος, adj. possess. ab Erechtheo Rege, ut Erechtheum ditus. *Val. Max. l. 6. c. 1. n. extern. 1.* Erechtheæ arces. h. e. Athenæ: ut legit *Heins.* apud *Ovid. 8. Met. v. 547.*

* Erechthidæ, m. ἐρεχθεῖδαι, Athenienses, ab Erechtheo eorum rege. *Ov. 7. Met. v. 430.*

* Erechthis, idis, ἐρεχθίς. Orithya filia Erechthei. *Ovid. Heroid. ep. 16. v. 343.*

Erecte, adverb. cujus comparat. legitur apud *Ammian. l. 15. c. 10.* Erectius jam loquebatur. h. e. liberius.

Erectio, onis, actus erigendi, *erezione*. *Vitr. l. 10. c. 5.* Sine tignorum erectionibus.

Erectus, a, um, adj. *eretto*, *sollevato*, *consolato*, *incoraggito*, ἀνυψωθείς. *Cic. pro Dejot. c. 13.* Animus magnus, alacer, erectus. *Id. ad Brut. ep. 10.* Erectior Senator erat.

Eremigo, as, neut. 1. שוט, enavigo, emetior, *Pl. l. 2. c. 67.* Quam totus hinc, aut illinc Septentrio eremigatus. *Sil. l. 14. v. 192.* Pedibus tacitas eremigat undas.

Eremitæ, m. 1. ἐρημῖται, qui locum solitarium incolunt. *Sulpic. Sever.* V. Anachoreta.

Eremitis, idis, f. 3. quæ est ab eremo. *Sidon. l. 9. ep. 3.* Palæstra congregationis eremitidis.

Eremodicium, ii, n. ἐρημοδίκιον, vadimonium desertum, vel desertio causæ negligentia partium facta, & pœna, quæ pro tali desertione infligitur. *Leg. 11. Codic. Justin. de judic. l. 3.* Etiam absente reo eremodicium contrahatur.

* Eremus, i, m. *deserto*, *eremo*, ἔρημος, מדבר, desertum. *Tertul. Hieron. Prud. &c.*

Erepo, is, psi, ptum, a. 3. ἐξερπύζω, רמש, שרץ, זחל, ex loco abdito in lucem repo. *Pl. Aul.* Foras lumbrice, qui sub terra erepsisti modo. ¶ Interdum est loca ardua, & prærupta ascendere, ubi non modo pedibus, sed etiam manibus ad ascendendum opus sit, tamquam opus sit repere magis, quam ambulare. *Suet. in Tib.* Quod is a tergo insulæ per aspera, & devia erepsisset ad se. Adde *Hor. lib. 1. Sat. 5. v. 79.*

Ereptio, onis, f. *il togliere per forza*, κλοπή, גנבה. *Cic. Ver. 6. c. 5.* Putabat ereptionem esse, non emptionem.

Erepto, as, avi, atum, n. 1. frequent. ab erepo. *Sen. ep. 101. sub init.* Pecunia circa paupertatem plurimum moræ habet, dum ex illa ereptat.

Ereptor, oris, m. qui eripit, κλέπτης, גנב, *rattore*, *ladro*. *Cic. pro Quint. cap. 8.* Iste homo acerrimus bonorum possessor, expulsor, ereptor. *Tacit. 13. Ann. cap. 55.* Terrarum ereptores.

Ereptus, a, um, adj. *tolto via*, *rapito*, συλθείς, מוצל, ut ereptus oculis. *Ov. ep. 10. v. 43.* Ereptus periculis, *sottratto*. *Virg. Æn. 3. v. 711.* Ereptus Consul, h. e. mortuus. *Auctor ad Liviam, v. 200.*

Eres, is, m. erinaceus, seu ericius. *Nemes. in Cyneget. v. 57.* Implicitumque sinu spinosi corporis erem Ferre domum. ¶ *Salmas. in Solin.* hanc vocem agnoscit etiam in *Plaut. Capt. 1. 2. 81.* ubi alii *cirim* legunt. Verba Plauti sunt: I modo, venare leporem, nunc erem tenes. ¶ Scribitur & *Heres*.

Eretinus, a, um, ad Eretum oppidum pertinens, ut Eretinus ager. *Tibull. l. 4. el. 8.*

Eretria, f. 1. cerussæ genus, ab Eretria urbe Eubœæ ins. *Plin. l. 33. c. 6.* Hinc Eretricus, vel Eretrius, a, um. *Cic. 1. Tusc. c. 39.*

Eretriacus, a, um, adj. *Eretriaci* Philosophi denominati sunt a Menedemo, qui Eretriam Eubœæ urbem patriam habuit, quique docuit, omne hominis bonum in mente positum esse, ut scribit *Cic. 5. Acad. c. 42.* ¶ Iidem & *Eretrici* dicuntur ab *eod. 3. de Orat. c. 17.*

Eretrias, atis, qui est ex Eretria urbe, ut Menedemus Eretrias, *Cic. 4. Acad. c. 42.*

* Eretrici. V. Eretriacus.

Eretum, n. 2. *Monte Ritondo*, opp. Sabinorum, in Italia, in via Salaria, ubi ea Nomentanæ conjungitur, in colle.

Erga, *verso*, על, לפני, Ger. *gegen*, Gall. *envers*, Hisp. *cerca*, πρός, in, adversum, præp. quæ benevolentiam notat. *Cic. Att.* Tua voluntas erga me, meaque erga te par, atque mutua est. *Id. de Amic. c. 16.* Affecti erga amicum simus eodem modo, quo erga nosmetipsos. ¶ Accipitur etiam pro adversus, contra. *Nepos in Datam. c. 10.* Ut non beneficiis mutuis, sed odio communi, quod erga regem susceperant, contineri viderentur. ¶ Significat etiam eregione, *a dirimpetto*. *Plaut. Truc. 2. 4. 52.* Tonstricem Suram novisti nostram, quæ modo erga ædes habet? V. Taubman.

Ergasterium, n. 2. ἐργαστήριον, חנות, *bottega*, officina, ubi aliquid operamur. *Decr. d. 44.* Nulli Clerico liceat ergasterium habere.

Ergastularis, re, adject. ad ergastulum pertinens. *Sidon. l. 7. ep. 9.* In tenebris ergastularibus constitutus.

Ergastularius, m. 1. ergastuli præfectus. *Col. l. 1. c. 8. de R. R.*

Ergastularius, a, um, adj. ergastularis. *Ammian. lib. 14. c. ult.* Ergastularius servus ductavit in Sicilia fugitivos.

Ergastulum, ἐργαστήριον, כלא, carcer rusticus, locus sc. in agris, ubi servi ad faciendum opus vincti detinebantur, ab ἐργάζομαι, operor, ut ergastuli mancipia, apud *Col. l. 1. c. 8. & l. 11. c. 1. Apul. Apolog.* Quindecim liberi homines, populus est; totidem servi, familia; totidem vincti, ergastulum. *Brutus Cic. Fam. l. 11. ep. 13.* Quacumque ivit, ergastula solvit. *Juven. sat. 14. v. 24.* Quem mirefaciunt inscripta ergastula, carcer Rusticus. Quibus Bruti, & Juvenalis locis ergastulum accipi potest pro servo in ergastulo vincto.

Ergastulus, li, m. 2. εἰργμένος δοῦλος, servus, qui ergastulo inclusus, vel ex vinculis, aut compedibus opus facit. *Lucil.* apud *Non. c. 5. n. 102.* Ut nemo sententiam libere, quasi ergastulus, possit dicere. *Nonius* interpretatur ergastuli custodem; sed improbat *Lipsius*.

Ergata, æ, ἐργάτης, machina tractoria, axe recto, qua ambientibus, & obnitentibus vectiariis versatur: exonerandis præcipue navibus, aliisque magnis ponderibus inservit, Ital. *argano*. *Vitruv. l. 10. c. 4.* Alter funis refertur ad ergatam.

Ergo, *dunque*, *adunque*, עלכן, Ger. *darum*, *derhalben*, Gall. *donc*, Hisp. *pues*, *luego*, τοίνυν, ἄρα, igitur, conjunctio illativa, *Cic. l. 2. Acad.* Num ergo is excæcat nos, aut orbat sensibus? ¶ Aliquando est indignantis. *Cic. 2. Tusc. c. 17.* Ergo hæc veteranus miles facere poterit, vir sapiens non poterit? ¶ Aliquando hortativa, φέρε, ἄγε. *Virg. 2. Æn.* Ergo age, care pater. ¶ Ergo ulr. p. adv. est vim nominis habens, & ponitur pro *gratia*, vel *causa* cum gen. ab ἔργον, *opus*. *Cicer. de opt. gen. Orat. c. 7.* Eum donari virtutis ergo, benevolentiæque, quam erga Pop. Atheniensem haberet. ¶ Interdum ponitur pro *at*, *verum*. *Albinovan. de obitu Mecen. v. 113.* Redditur arboribus florens revirentibus ætas; Ergo non homini, quod fuit ante, redit. *Id. ib.* Nec mihi, Mecænas, tecum fuit usus amici. Lollius hoc ergo conciliavit opus. ¶ Item pro *deinde*. *Propert. l. 3. el. 2. v. 30.* Hic erat affixis viridis spelunca lapillis. Pendebantque cavis tympana pumicibus. Ergo Musarum, & Sileni patris imago &c. ¶ Item pro *merito*. *Virgil. Ecl. 5. v. 58.* Ergo alacres silvas & cætera rura voluptas Panaque, Pastoresque tenet. Ita exponit *Serv.* ¶ Interdum redundat. *Plaut. Trin. 3. 3. 27.* Quo pacto ergo igitur? *Apul. cir. princ. l. 1. Miles.* Ergo igitur inefficaci celeritate fatigatus.

Ergolabus, i, m. שכיר, ἐργολάβος, operarius, qui opus aliquod faciendum conducit, redemptor, apud JCtos, *leg. un. Cod. de Monopol.*

Eriberia, f. 1. Heriberia, *Rubera*, opp. Galliæ Togatæ, apud Gabellum fl. cum arce munitissima, medium inter Regium, & Mutinam supra 7. M. P.

Erica, vel erice, f. 1. p. com. ἐρείκη, vel ἐρείκω, frutex similis myricæ, colore, & folio rorismarini, qui autumno floret, ab ἐρείκω, sive ἐρείκω, *frango*, *scindo*, quia hanc vim habet erga vesicæ calculos. *Plin. l. 24. c. 9.*

Ericæum mel, ἐρικαῖον, quod ab apibus fit ericæ floribus. *Plin. l. 11. c. 16.*

Erichtheus, m. 2. V. Erichthonius. Erechtheus.

Erichtho, f. 4. contr. maga Thessalica. *Ovid. in Epist. Sapphus, v. 139.*

Erichthonius, m. 2. ἐριχθόνιος, vel Erichtheus, ἐριχθεύς, Atheniensium Rex, e semine Vulcani in terram projecto editus, ab ἔρις, *lis*, & χθών, *terra*. Nam cum Vulcanus Diis arma fecisset, eique Jupiter optionem dedisset præmii, quod vellet, postulandi, jurassetque per infernam paludem, se nihil negaturum, tum ille Minervæ nuptias postulavit. Hic Jupiter abnuere non potuit, Minervam tamen monuit repugnare pudicitiamque defendere. In illa colluctatione Vulcanum in terram profudisse ajunt semen, atque inde editum esse puerum draconum pedibus, nomine Erichthonium. Minerva puerum e rure suscepit, educavit, & Atheniensibus Regem dedit. Hinc Athenæ Erichtheæ, Athenienses Erichthonii dicti sunt. Cum adolevisset, ut pedum deformitatem tegeret, primus currus usum adinvenit. Filios reliquit Procrin, Orithyiam, Pandionem. *Serv. in 3. Georg.* Post mortem in Cœlum translatus est, factumque Sidus ex tredecim stellis constans: quod alio nomine *auriga* dicitur.

Ericius, vel Eritius, ii, m. idem ac Erinaceus, ἐχῖνος. ¶ Item machina militaris, sc. trabs prominentibus ferreis aculeis munita, (ita dicta a similitudine ericii) quæ transversim portæ prætensa aditum præcludebat. *Cæs. l. 3. B. C. c. 67.* Erat objectus portis ericius. Adde *Sisen.* apud *Non.*

Eridanus, i, m. Padus, fl. *il Pò*. ἠριδανός, ἠριδανός. *Virg. lib. 4. Georg. v. 371.* Et gemina auratus taurino cornua vultu Eridanus, quo non alius per pinguia culta In mare purpureum violentior influit amnis. ¶ Est etiam signum cœleste, quod, ut ait *Claud. Paneg. 4.* Gurgite sidereo subterluit Oriona. V. *Cic. in Arat. & Hygin.*

Erigeron, ἠριγέρων, senecio, herbæ genus. *Plin. l. 25. c. 13.*

Erigidus, a, um, rigidus, vel valde rigidus. *Petron. Satyr.* Erigidus strictis qui regnat in ossibus horror.

Erigo, is, erexi, erectum, a. 3. *dirizzare*, *alzare*, הקים, Ger. *auffrichten*, *auffheben*, Gal. *dresser*, *élever*, Hisp. *alcar*, ἀνίστημι, ὀρθόω, tollo, extollo, ab e, & rego. *Cic. pro Rosc. Am.* Quem simul atque attigi, statim homo se erexit. ¶ Translate ponitur pro consolari, sublevare. *Cic. pro L. Man.* Diffidentem rebus suis confirmarit, & effectum erexit. *Tac. 1. hist.* Erigi in spem. *Cic. pro Dom.* Erigere se ad spem. *Id. pro Cluent. c. 21.* Erigere animum. ¶ Erigere aures, est diligenter attendere. *Cic. Verr. 3.* ¶ Erigere etiam de rebellantibus dicitur. *Flor. l. 2. c. 12.* Dum aliæ aliæque Gentes Syriaci belli sequuntur ruinam, Macedonia se rursus erexit. Et c. 17. Lusitanos Viriatus erexit. h. e. concitavit, ad rebellandum impulit.

Erigone, es, ἠριγόνη, f. cœleste sidus, de quo V. *Virgo*. *Virg. 1. Georg. v. 33.* Qua locus Erigonen inter chelasque sequentes Panditur.

Erigoneius, a, um, adj. ad Erigonem pertinens. *Ovid. 5. Fast. v. 723.* Nocte sequente diem Canis Erigoneius exit.

Erigonus, m. 2. Erigon, *Vistrizza*, fl. Macedoniæ, qui oritur in Pæonia supra Deborum, deinde per Dessaretios, Deuripes, & Emathiam fluens, auctus Rhœdia, & aliis multis fluviolis, infra Ædessam in Axium cadit.

Eriguo, as. V. Erivo.

Erimanthus, i, nom. propr. est cujusdam Mathematici, seu divini, quasi contentionum vates. *Juven. sat. 3. v. 120.*

Erinaceus, i, m. *riccio*, ἐχῖνος, קפוד, animal spinis horridum, qui ubi venatores senserit, contractis ore, & pedibus convolvitur in formam pilæ, ne quid præter aculeos comprehendi possit. *Plin. l. 8. c. 37.* Præparant hyemi & Erinacei cibos, ac volutati super jacentia poma, affixa spinis, unum amplius tenentes ore portant in cavas arbores. ¶ Scribitur & *Herinaceus* cum aspiratione.

* Erineos, i, f. ἐρίνεος, ἐρινός, herba de qua *Plin. l. 23. c. 7.*

Erineus, m. 2. Orinus, *Miranda*, *Fiume di Noti*, fl. parvus Siciliæ, in valle Neætina, qui in mare Jonium se exonerat.

Erineus, f. 2. Erinæus, *Erinio*, urbs Doridis, in Achaja, sub Parnasso M. Lilææ, & Lebadeæ finitima, haud procul a Pindi M. radicibus & Dephisi fl. fonte.

Erinna, æ, vel Erinne, es, ἤριννα, Poetria fuit, Sapphus contemporanea: scripsit ἠλακάτην, & epigrammata. *Propert. l. 2. el. 3. v. 22.* Carminaque Erinnes non putat æqua suis.

Erinnys, fem. 3. ἐριννύς, Furia infernalis, ab ἔρα, *terra*, & ναίω, *habito*, vel ab ἔρρω, *corrumpo*, & νοῦς, *mens*, quia mentem corrumpit. ¶ In genit. facit Erinnyos, & Erinnys, in accus. Erinnyn, in plur. Erinnyes. *Virg. 2. Æn. v. 573.* Helena appellatur Trojæ & patriæ communis Erinnys.

* Eriophoros, i, m. ἐριοφόρος, q. *laniger*, genus bulbi, de quo *Pl. l. 19. c. 2.*

Erioxylon, n. 2. lana, quæ ab arboribus producitur. *Ulp. l. si cui lana, ff. de leg. 3.*

* Eriphia, ἐριφία, herba de qua vide *Plin.* in *Avena*.

Eriphyle, vel Eriphyla, vel Eripyle, f. 1. soror Adrasti, uxor Amphiarai, quæ accepto a Polynice aureo monili, maritum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi se moriturum sciebat, proficisci cogeretur, Polynici prodidit. *Cic. 6. Ver. c. 18. Virg. 6. Æn.*

Eriphyleus, a, um, ad Eriphylem pertinens, ut *Eriphylei Penates*, *Sat. 4. Theb. v. 211.*

Eripio, pis, pui, eptum, a. 3. *rapire*, *torre per forza*, הציל, חלץ, Ger. *auß den henden nemmen*, *heraus reissen*, Gal. *ravir*, Hisp. *arrebatar*, ἐξαρπάζω, est vi tollere, &, ut ait *Pomp. Jurisc.* de manibus alicujus quidpiam auferre per raptum. Construitur in 5. vel in 6. ordine. *Cic. in Rull.* Id totum eripere nobis, atque e manibus extorquere conatus est. *Id. 2. Fam.* Vereor, ne eripiatur a nobis causa Regia. ¶ Ponitur etiam pro adimere, detrahere. *Cic. in Catil.* Hunc mihi timorem eripe. ¶ Item pro liberare, *sottrarre*. *Virg. Æn. 6. v. 365.* Eripere aliquem malis. *Cic. pro Mur. c. 38.* Eripi ex insidiis. *Id. l. 9. Fam. ep. 13.* Eripere a miseria.

Eris, idis, ἔρις, Dea contentionis, quæ inter accumbentes convivio Deas projecit pomum inscriptum, *Detur pulcherrimæ*. *Lucian.*

Erisichthon, onis, m. Thessalus quidam, qui cum nemus Cereri consecratum excidisset, unamque præcipue quercum, in qua illa habitabat, irata Cerere, tanta fame correptus fuit, ut sua ipsius membra comederet. *Ovid. 8. Met. in fine.*

Erisma, æ, f. anteris, pila, seu columna lapidea, aut lignea, quæ muris objicitur, ut eorum ponderi renitendo fabricam fulciat, ab ἔρεισμα, *firmamentum*, *fulcimentum*. *Vitruv. l. 6. c. 11.*

* Eristalis, f. nomen gemmæ. *Plin. l. 37. c. 10.*

Erithace. V. Erythace.

Erithacus, i. V. Erythacus.

Erithales, f. 3. ἐρίθαλες, sedum, species aizoi herbæ. *Plin. l. 25. c. 13.*

Eritius. V. Ericius.

Eritudo, inis, f. servitus. *Festus.* V. Erus.

Erivo, as, avi, atum, a. 1. rivis factis educo, evacuo. *Plin. l. 17. c. 26.* Etiam pluvias Autumni aquas erivari convenit. *Salmas. in Solin.* legit *eriguare*, eodem fere sensu, a *rigo, as*, vel a *riguus*.

* Erneum, i, n. vel herneum. Placenta cocta in hirneo fictili. *Cat. R. R. c. 81.*

Ero, onis, V. Hero.

Erodo, a. 3. idem, ac rodo, *rodere*. *Col. l. 10. v. 323.* Teneras audens erodere frondes.

Erogatio, onis, f. largitio, ut erogatio pecuniarum. *Cic. l. 15. Att. ep. 2.* ¶ *Erogatio legis* apud *Tertull. de Idol. c. 5.* idem est ac derogatio, abolitio.

Erogator, oris, m. qui largitur. Apud *Tertull. l. de Pudic. c. 16.* erogator virginis dicitur, qui nuptui tradit, ὁ ἐκγαμίζων, sic enim inquit: Sic melius facere pronuntiat virginis conservatorem, quam erogatorem.

Erogatorius, a, um, adjectiv. *Frontin. de Aquaduct.* *Erogatorium modulum* opponit *acceptorio*.

Erogatus, a, um, נשאל, נחלק, adj. ut pecunia ex ærario erogata, h. e. distributa, expensa. *Cic. 5. Ver.* ¶ Item valde rogatus, *pregato*, ut erogatus precibus. *Apul. l. 5. Metam.*

Erogito, as, avi, atum, a. 1. vehementer rogo, καταιτέομαι. *Plaut. Capt. 5. 1. 32.* Ego ex hac statua verberea volo erogitare. h. e. rogando extorquere. Adde *Silium l. 10. v. 475.*

Erogo, as, a. 1. *distribuire*, *spendere*, חלק, Ger. *außgeben*, *verthun*, Gal. *distribuer*, Hisp. *distribuir*, ἀποδίδωμι, distribuo, expendo. *Cic. in Vatin. c. 12.* Erogare pecunias ex ærario. *Liv. l. 1. c. 20.* Unde in eos sumptus pecunia erogaretur.

* Eros, ἔρως, *amor*. Ita inscribitur Ecloga quarta *Nemesiani*.

Erosio, onis, f. *corrosione*, actus erodendi. *Plin. l. 23. c. 3.* Succus olearum & veteres lacrymationes sanat, & genarum erosiones.

Erosus, a, um, adj. *roso*, *corroso*, ut sale erosus. *Plin. l. 12. c. 9.*

* Erotema, tis, n. ἐρώτημα, interrogatio. V. *Pysma*.

Eroticus, a, um, adj. ἐρωτικός, amatorius. *Gell. l. 19. c. 9.* Ἐλεγεῖα, quædam erotica, & venusta accinerunt.

Erotopægnium, ii, n. ἐρωτοπαίγνιον, opus, seu carmen ludicrum de amoribus puerorum. *Gell. l. 2. c. 24. & Auson. Idyll. 13.*

Erotundatus, a, um, adj. *fatto rotondo*. *Sidon. l. 9. ep. 7.* Structuræ modis omnibus erotundatæ.

Erotylos, m. 2. gemma silici similis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Errabilis, le, adj. erraticus, ut errabiles soni, apud *Lactant.*

Errabundus, o. 1. 2. πλανώμενος, תועה, affatim, vel valde errans, vagabundus, qui scilicet certa sede carens errat, & vagatur. *Liv. l. 1. c. 29.* Errabundi domos suas pervagarentur.

Errans, antis, nom. ex partic. *errante*. *Virg. Ecl. 4.* Hederæ errantes. *Lucan. l. 1.* Domus errantes, *abitazione*, *o paese incerto*. Allusum ad Scythas, qui domos suas huc illuc circumferunt. *Plin. l. 2. c. 6.* Sidera errantia.

Errantia, æ, f. erratio, πλάνημα. *Accius* apud *Non. c. 3. n. 86.* Neque ergo errantia animi prave morigerabor.

Erraticus, o. 1. 2. πλανήτης, מתנודד, idem, ac errabundus. *Gell. l. 9. c. 2.* Erraticum esse hominem dicerent. ¶ Translate dicitur de herbis, & fruticibus, qui non sunt sativi, sed ubique sua sponte late serpunt, ut Erratica brassica, erraticum intubum, idest, cichorium. *Cicer. de Sen.* Vitem serpentem multiplici lapsu, & erratico. *Plin. l. 19. c. 8.* Papaver erraticum. ¶ Erratica Delos dicitur ab *Ovid. 6. Metam. v. 333.* quod per mare Ægæum errabunda vagari quodam credebatur.

Erratio, f. 3. *errore*, πλάνημα, מנוד, actus errandi. *Cic. de Univ.* Itaque eum ab omni erratione liberavit. *Terent. Adelph. 4. 2. 41.* Minor est erratio.

Erratum, ti, n. 2. *errore*, σφάλμα, שלו, שגגה, error, peccatum. *Cic. Tiron.* Tantum mihi dolorem, cruciatumque attulerunt errata meæ ætatis, ut, &c. *Id. l. 6. Att. ep. 1.* Erratum commune.

Erratus, us, m. erratio. *Pl. l. 37. c. 5.* Vitia demonstrari oportet in tam proclivi erratu.

Erratus, a, um, adj. *fallato*. *Virg. Æn. 10. v. 690.* Errata litora. *Ovid. 3. Fast. v. 655.* Protinus erratis læti vescuntur in agris.

Erro, as, n. 1. *errare*, שגה, תעה, נוד, Ger. *irren*, *irrgehen*, Gal. *aller ça, & la*, *s'égarer*, Hisp. *errar*, πλανάομαι, ἁμαρτάνω, περιφέρομαι, est huc, illuc, quo nos fortuna ferat, divagari. *Virg. Æ. 1. v. 332.* Ignari hominumque locorumque erramus. *Cic. Tusc. 3. ex Hom.* Qui miser in campis mœrens errabat Aleis. ¶ Errare etiam dicuntur armenta pascentia, ut *Virg. Ecl. 1.* Ille meas errare boves, &c. Adde *Ecl. 2.* ¶ Translate est decipi, falli. *Cic. 12. Phil. c. 2.* Cujusvis est hominis errare,

nullius, nisi insipientis, perseverare in errore. *Ter. Eun.* 2. 2. 14. Quid tu his rebus credis fieri? tota erras via, *t' inganni di gran lunga*. Eodem sensu dicimus errare tota re. *Cic. Phil.* 2. &, errare toto cœlo. *Macrob. l.* 3. *Saturn. cap.* 12. ¶ *Plaut. Mil.* 3. 1. 98. Erro, quam insistas viam, h. e. ignoro.

Erro, onis, m. 3. *vago*, *vagabondo*, *errante*, נע, נד, תועה, πλανήτης, vagabundus, ab erro. *Sappho* apud *Ovid. in Ep.* Nec vos erronem telluri admittit nostrum. *Ulpian. l.* 27. *ff. de Ædil. edict.* Errones appellantur servi, qui non quidem fugiunt, sed frequenter sine causa vagantur, & temporibus in res nugatorias consumptis, serius ad dominum redeunt.

Erronĕus, a, um, adject. *vagabondo*, נד, נודד, πλάνης, qui huc illuc errat, seu vagatur. *Colum. l.* 7. *c.* 12. *de canibus*. Maxime autem debent in custodia vigilaces conspici, nec erronei, sed assidui, & circumspecti magis, quam temerarii.

Error, oris, masc. 3. *errore*, נדוד, שלו, של, משגה, תועה, Germ. *ein fehler*, Gall. *faute*, Hisp. *error*, *falta*, πλάνη, est deflectere a via, cum scil. viæ ignari, extra institutum iter deflectimus. *Liv. l.* 24. *cap.* 17. Id errore viarum exsequi non potuit. *Virg.* 6. *Æn. v.* 532. Pelagi ne venis erroribus actus? ¶ Translate est deceptio, erratum. *Cicer.* 1. *Acad.* Etsi aliqua culpa tenemur erroris humani, a scelere certe liberati sumus. *Id. l.* 1. *de nat. Deor. cap.* 1. In summo errore versari. Sic in errorem rapi, inducere, errore duci, per errorem labi, &c. *Id. multis in locis*. Sic errorem alicui adimere, detrahere, &c. *Horat. Cic.* & alii. ¶ Mentis errore affici, *impazzire*. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 13.

Erubescentia, æ, f. verecundia, pudor, *erubescenza*, αἰσχύνη, בושה. *Tert. ad Nation. l.* 1. *c.* 16. Exemplum erubescentiæ scelerum.

Erubesco, scis, erubui, n. 3. rubeus fio, rubore suffundor, *vergognarsi*, בוש, התאדם, ἐρυθριάω, αἰσχύνομαι. *Ov.* 2. *Amor. eleg.* 8. Sensit se totis erubuisse genis. ¶ Translate ponitur pro pudere, quia quos alicujus rei pudet, fere rubore suffunduntur. *Cic.* 1. *de Leg.* Erubescunt pudici etiam loqui de pudicitia. *Ter. Adelph.* 4. 5. 9. Erubuit, salva res est. ¶ Jungitur fere ablat. *Curt. l.* 4. *c.* 5. Paucitate erubescendum. ¶ Interdum & accusat. *Auct. in Sall.* Nec erubuit ora vestra. *Quintil. l.* 6. *c.* 5. Nonnunquam accidit, ut in nostra credulitate aliena studia erubescamus. ¶ Addunt quidam Lexicographi usurpari etiam cum genit afferuntque illud *Curt. l.* 5. *c.* 5. Dignum esse omni malo, qui erubesceret fortunæ. At optimi Codices habent *fortuita*. ¶ Dicimus etiam erubescere in aliqua re. *Cic.* 1. *Leg.* O rem dignam, in qua docti erubescant! ¶ Cum dativo usurpat *Tertul. de testim. anima*, *c.* 1. Sed non imitandus. ¶ Particip. erubescendus, *vergognoso*, *da vergognarsi*. *Hor. l.* 1. *od.* 27. Quæ te cumque domat Venus, non erubescendis adurit ignibus.

Erūca, æ, f. *ruca*, ורחיל, κάμπη, genus vermis, qui in olerum folia repit, abroditque præsertim brassicas, a rodendo, vel a rugis, quia reptans se corrugat, & erugat. *Colum. l.* 11. *c.* 3. ¶ Est etiam herba Venerem excitans, ab urendo, quasi urica, vel ab erodendo, quia linguam rodit acrimonia sua, *rucchetta*. *Colum. l.* 10. *v.* 171. & *Virg. in Moreto*. ¶ Scribitur & *Æruca*.

Eructatio, onis, f. actus eructandi, ἐρυγμός. *Apul. de Mundo*: Exhalatio terrenis eructationibus surgit. Adde *Firmic. l.* 4. *Mathes. c.* 12.

Eructo, as, a. 1. *ruttare*, *rutteggiare*, הקיא, הביע, רחש, Germ. *gorpsen*, *greltzen*, Gal. *roter*, Hisp. *regoldar*, ἐξερεύγω, freq. ructando aliquid ejicio, emitto, a ructo, sed aliqui censent *eructo* simplex esse, & ex eo ructo fieri per aphæresim. *Virg.* 3. *Æn. v.* 632. *de Polyph.* Saniem eructans, ac frusta. ¶ Per translationem accipitur pro quovis modo ejicere. *Virg.* 6. *Æn.* Atque omnem Cocyto eructat arenam.

Eructus, a, um, adj. eructatus. *Gel. l.* 11. *c.* 7. Vinum eructum, & fœtidum potare. ¶ Vinum eructum dicitur, quod est e vinaceis expressum, & veluti fæx vini.

Eruderātus, a, um, adj. *purgato da sassi*, ut eruderatum solum. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 2.

Erudĕro, as, a. 1. *purgare*, *nettare*, נקל, Ger. *saubern von steine*, Gall. *epierrer*, Hisp. *despedrar*, ἐξερματίζω, ruderibus expurgo. *Sidon. l.* 5. *ep.* 7. Aures susurronum fæce completas eruderat. h. e. expurgat, metaphorice. V. Eruderatus.

Erudio, is, ivi, itum, a. 4. doceo, instituo, ad humanitatem informo, *ammaestrare*, השכיל, יסר, אלף, למד, στοιχειόω, Germ. *undervveisen*, Gall. *instruire*, Hisp. *instruire*, παιδεύω, ex rudi doctum facio. *Cic.* 1. *Tusc.* Philosophia ad modestiam, magnitudinemque animi nos erudivit. *Liv. l.* 1. *c.* 39. Erudire puerum artibus. *Cic. Fam. ep.* 12. Erudire de omni Republica. *Id. l.* 1. *de Or. c.* 59. Oratorem erudire in jure civili. *Ov. ep.* 1. *Penelop. v.* 111. qui mollibus annis in patrias artes erudiendus erat. *Idem l.* 2. *Art. Am.* Aves infirmas mater erudit artes. *Sil. l.* 11. An tristia vincla, Et Decius nos erudit componere mentes? ¶ Gerundium *erudiendi* passiva significatione. *Just. lib.* 17. *cap.* 3. Athenas erudiendi gratia missus. *h. e.* ut erudiretur.

Erudite, adverb. *dottamente*, *eruditamente*, בלקח בשכל, πεπαιδευμένως. *Col. l.* 1. *c.* 1. Volumina composita facetius, eruditius posteritati tradenda curavit. *Cic. de Senect. cap.* 1. Qui si eruditius videbitur disputare. *Id. in Orat.* Litteræ eruditissime scriptæ.

Eruditio, f. 3. *erudizione*, לקח, παιδεία, instructio, doctrina, *Cic.* 1. *Fin.* Nullam eruditionem esse duxit, nisi quæ beatæ vitæ disciplinam juvaret. *Quintil. l.* 2. *c.* 3. Sed potior eruditio in scholis, quam domi. ¶ Sumitur etiam pro cultu animi ex institutione, ac studio comparato. *Cic. l.* 2. *de Or. in princ.* Eruditionis omnis expers, atque ignarus. ¶ In plurali *Vitr. l.* 1. *c.* 1. Abundans eruditionibus variis, ac pluribus.

* Eruditor, oris, m. *ammaestratore*, מלמד, παιδευτής, qui erudit, doctore. *Hieron. in vita Hilarion. Tertul. de Pall. c.* 4.

Eruditrix, icis, f. quæ erudit. *Flor. l.* 2. *c.* 6. Africa Annibalis eruditrix.

Eruditulus, o. 1. 2. dim. ab eruditus. *Catul. in Mamur. & Cæs. epigr.* 58. Morbosi pariter, gemelli utrique, uno in lectulo, erudituli ambo.

Eruditus, o. 1. 2. instructus, doctus, sciens, *dotto*, *erudito*, מלומד, יודע, חכם, משכיל, πεπαιδευμένος. *Cic. Q. Fr. l.* 1. Ex diuturna servitute ad nimiam assentationem eruditi. ¶ *Vossius* dicit, aliud esse eruditum, aliud doctum, illud ad litterarum, ac humanitatis studia pertinere, hoc ad graves disciplinas. *Apul. in Apolog.* Virum accuratissime doctum, atque eruditum. Sed hæc differentia non observatur. ¶ Comp. *eruditior*, superl. *eruditissimus*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 39. Homo omnium & disciplina Juris Civilis eruditissimus, & ingenio, prudentiaque acutissimus. *Id. in Pison. c.* 26. Tu eruditior, quam Piso? ¶ Tribuitur & inanimis, ut erudita oratio, eruditum carmen. *Cic. proœm. Parad.* &, erudita tempora. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 18. ¶ Cum infinito, *Tac. in Agric. c.* 3. Eruditus utilia honestis miscere.

* Eruditus, us, m. eruditio. *Tertull. adv. Valentinian. c.* 29.

Erugatio, f. 3. ἐκρύσωσις, cutis extensio, rugis sublatis. *Plin. l.* 28. *c.* 12.

Erugo, as, a. 1. *distendere*, *discrespare*, Ger. *die runtzlen vertreiben*, Gall. *ôter les rides*, Hisp. *desarrugar*, ἐκρυσόω, est acutem extendere, & rugas tollere. *Plin. l.* 21. *c.* 19. Lilii radices erugant corpora.

Erūgo, is, a. 3. est ructum semel emittere, ab ἐρεύγω, eructare sæpius. *Fest.*

Ervila, vel Ervilia, æ, f. 1. *pisello*, ὦχρος, genus leguminis, folio, quam faba longiore, flore apibus gratissimo. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 32. *Col. l.* 2. *c.* 14. *Pl. l.* 18. *c.* 7.

Erumpo, is, upi, uptum, n. 3. *uscire fuori con impeto*, יצא, פרץ, נפק, Ger. *heraus brechen*, Gall. *saillir*, *sortir avec violence*, Hisp. *salir con impeto*, ἐξορμάω, cum impetu exeo. *Cæs.* 1. *B. C.* Cato paratiores essent ad insequendum omnes, sive noctu, sive interdiu erumperent. ¶ Et translate. *Cic.* 1. *Catil.* Omnium scelerum, ac veteris furoris, & audaciæ maturitas in nostri Consulatus tempus erupit. ¶ Invenitur interdum active positum cum accusativo. *Ter. Eun.* 3. 5. 2. Jam ne erumpere hoc licet mihi gaudium? *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 14. Portis se foras erumpunt. ¶ Hinc passive *Lucr. l.* 6. *v.* 582. incita cum vis exagitata foras erumpitur. ¶ Erumpere in actum, *venir'a i fatti*, *metter in esecuzione*. *Cic. pro Dom.* ¶ *Terent. Phorm.* 2. 2. 10. Erumpet in nervum isthæc fortitudo. h. e. in causa erit, cur in carcerem conjiciaris. Vide *Donat.*

Erunco, as, a. 1. *purgare l'erbe*, Ger. *ausziehen*, Gal. *sarcler*, Hisp. *rocar*, *sachar*, *escardar la tierra*, ἐκβοτανίζω, herbas noxias, & spinas, frutetaque exstirpo. *Colum. l.* 2. *c.* 11. Omnes alterius generis herbas eruncato.

Eruo, is, ui, utum, a. 3. *cavare*, *tirar fuori*, הציל, מלט, Germ. *aussreissen*, Gal. *tirer hors*, *arracher*, Hisp. *sacar*, ἐξερύω, σώζω, extraho. *Lact. l.* 2. Ipse sibi oculos eruat, ut omnes cæci sint. ¶ Interdum est in totum destruere. *Virg.* 2. *Æn.* Trojanas ut opes, & lamentabile Regnum eruerint Danai. ¶ Est etiam perscrutando invenire, & veluti ex latebris in lucem proferre. *Cic. pro Mur. c.* 7. Ex annalium vetustate eruenda est memoria nobilitatis tuæ. *Id.* 2. *de Orat.* Eruere argumenta.

Eruptio, f. 3. *correria*, *sortita*, פרץ, Ger. *aussbruch*, Gal. *sortie*, *irruption*, *correria*, *acometimiento*, διέκβολή, ἔκειγμα, ἐκβολή, est, cum milites e vel castris impetum in hostes faciunt. *Cæs.* 1. *B. C. c.* 21. Non solum ab [...] nibus caveant, *Id. l.* 5. *B. G. c.* 49. Omnibus portis eruptione facta.

Eruptor, oris, m. 3. qui erumpit, seu eruptionem facit. *Ammian. l.* 24. *c.* [...] ptores perterriti reverterunt.

Eruptus, a, um, *uscito*, partic. passivum ab erumpo. *Lucr. lib.* 2. *v.* 724. [...] eruptos iterum vis evomat ignes.

Erūtus, a, um, adject. *cavato fuori*, ut mortuus erutus. *Cicer. de Div. lib.* 1. *Virg.* 5. *Æn. v.* 449. Radicibus eruta pinus. *Stat. lib.* 4. *Silv.* 7. *vers.* 15. [...] aurum terra.

Ervum, m. 2. *orobo*, *rubiglia*, *veggiolo*, *lero*, ὄροβος, genus leguminis, siliqua lindracea, fructu lignoso, quo armenta pinguescunt, ab ὄροβος, *ervum*. *Eclog. v.* 100. Eheu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! Alii leg[...] *vo*. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Nec ervi operosa cura est. Adde *Colum. l.* 6. *c.* 3.

Erӯce, es, opp. Siciliæ, in quo templum habuit Venus magnificum, & th[...] opulentum, quod Amilcar Afer magno suo, & suorum damno spoliavi[...] *Ælian. h. A.* 10. *c. ult.*

Erycīnus, a, um, adject. ab Eryce opp. *Stat. l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 160. Idaliasque d[...] Erycinaque templa subiret. ¶ Erycina etiam dicebatur Venus a templo opp. Eryce dicato; eoque nomine culta Romæ. *Sueton. in Claud. c.* 25.

Erӯcus, i, idem ac Eryx mons Siciliæ. *Cicer. Ver.* 4. *cap.* 8. Qui Erycum m[...] obtinebat.

Erymanthæus, & Erymanthius, a, um, adj. ab Erymantho, ut Erymanthius *Cic. Ver.* 6. *c.* 43. Erymanthæum monstrum. *Val. Flac. l.* 1. *v.* 374.

Erymanthis, idis, f. patronym. pro ipsa Arcadia. V. Erymanthus. *Ovid.* 2. *M*[...] 500. Nexilibusque plagis sylvas Erymanthidos ambit. ¶ Et adject. *Id.* 1. *Trist.* 3. *v.* 103. Custos Ermanthidos ursæ. h. e. Arctophylax.

Erymanthus, *Dimizana*, mons Arcadiæ, in Peloponneso, ubi Hercules aprum manem, & furiosum interfecit. ¶ Item fl. qui in Alpheum defertur. ¶ opp. Vegeæ finitimum.

Erynge, f. 1. vel Eryngion, n. 2. ἠρύγγιον, herba aculeatæ mordacitatis, f[...] sa, veluti carduus, sativa. *Plin. l.* 22. *c.* 7. & *l.* 21. *c.* 1. & 16.

* Erysĭmon, i, n. ἐρύσιμον, herba est in Asia Græciaque inter frumenta co[...] merata, eademque cum ea, quam Latini irionem vocant, nisi pinguius e[...] *Plin. l.* 18. *c.* 10.

Erysipĕlas, atis, n. 2. & Erysipelæ, arum, *risipola*, ἐρυσιπέλας, ἐρυθροπέλας, 1 bus, cum super inflammationem robur ulcus ambit, isque cum dolore pr[...] dit, ab ἐρύω, *traho*, & πέλας, *prope*, quia attrahit partes vicinas, ve[...] ἐρυθρός, *ruber*, & πελός, aut πέλιος *niger*, *lividus*, quia rubedini nonnihi[...] terius admixtum est coloris. *Cels. l.* 5. *c.* 46.

Erythăce, f. 1. ἐρυθάκη, herba, quam alii sandaracham, alii cerinthum nomina[...] ab ἐρύθημα, *rubedo*, propter colorem. Hic est apum, dum operantur, cib[...] saporis amari, sed plenus humoris, teste *Pl. l.* 11. *c.* 7. *Var.* 3. *de R. R. c.* 16. Ery[...] cen vocant, quia favos extremos inter se conglutinant. Scribunt & *Erithace*.

Erythăcus, m. 2. *pettirosso*, ἐρυθακός, species avis, pectore rubeo, ab ἐρυθραίνομαι *rubeo*. *Plin. l.* 10. *c.* 29.

Erythēa, vel Erythia, ἐρύθεια, insula in mari Gaditano, ex qua Geryoni arme[...] abduxit Hercules. *Propert. l.* 4. *eleg.* 10.

Erythēis, idis f. ἐρυθηΐς, patronym. ab Erythea. *Ovid.* 5. *Fast. v.* 649. secum boves Erytheida prædam Abstrahit.

* Erythīnus, i, m. ἐρυθῖνος, piscis marinus rubro colore, unde & *rubellio* lat[...] dicitur. *Ovid. in Halieut. v.* 104. *Pl. l.* 9. *c.* 16. Al. leg. *Erythrinus*.

Erӯthræ, f. 1. Erythræa, *Colire*, al. *Stila*, urbs Joniæ, apud Argenum prom. ter Clazomenas, & Teon urb. Gent. *Erythræus*, ut Sibylla Erythræa. ¶ Item op[...] Achajæ, in Bœotia, ad Cithæronem montem. ¶ Item opp. Thessaliæ, ad [...] neum fl.

Erythæum mare, seu Rubrum, *Mare Rosso*, ים סוף, ἐρυθραία, θάλασσα, pars o[...] ceani inter sinum Persicum, & sinum Arabicum, & inter oram Carmaniæ, Aromata prom. quod Arabiam Felicem alluit ad Or. Aliis est ipse sinus Arab[...] cus, qui Asiam ab Africa separat, & extenditur inter Arabiam ad Or. & Thr[...] glodyticam, & Ægyptum ad Occ. Dictum est ab Erythro Rege Persei, & A[...] dromedes filio. V. *Strab. l.* 16.

Erythræus, a, um, adj. ab Erythris. *Mart. l.* 10. *epigr.* 16. Quidquid Erythræa ni[...] ger invenit Indus in alga. *Stat. l.* 4. *Silv.* 6. *v.* 18. Lapilli Erythræi. *Colum. l.* 7. 2. *ad fin.* Erythræus color. h. e. rubeus.

* Erythraicon, ἐρυθραϊκόν, genus satyrii, acinis rubentibus. *Pl. l.* 26. *c.* 10.

* Erythrănon, ἐρύθρανον, genus hederæ. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

* Erythrius pulvis, apud *Catul. in carm. nupt.* 60. *v.* 206. sunt arenæ Cyrenaicæ, a *Erythro* ejus regionis parte. Al. al. leg.

* Erythrinus. V. Erythinus.

* Erythrocŏmi, ἐρυθρόκομοι, h. e. *rubræ* frondes in quodam malorum granatorum genere. *Plin. l.* 13. *c.* 19.

Erythrodănus, i, f. 2. ἐρυθρόδανος, herba est rubram habens radicem, quia tinguntur lanæ. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Latine Rubia.

Erӯthros, m. 2. ἔρυθρος, herba, al. strychnium, & neuris, omnibus morbis salutaris. *Plin. l.* 24. *c.* 11. * Item genus veneni, de quo *Plin. l.* 21. *c.* 31.

Eryx, ycis, m. 3. *Monte di S. Giuliano*, ἔρυξ, mons Siciliæ, in ora Bor. & Occ. a Drepano 2. M. P. Item urbs, *Trapano del Monte*, in valle Mazara. Nomen habuit ab Eryce conditore. Ibi fuit templum amplissimum Veneris, quæ inde Erycina dicta est. ¶ Item Rex quidam Siciliæ. *Virg.* 1. *Æn. v.* 574.

E ANTE S.

* Esaiānus, ad Esaiam prophetam pertinens. *Salpic. Sever. ep.* 2. *ad Aurel.*

Esca, f. 1. *esca*, *cibo*, אכל, Ger. *speiss*, *aass*, Gall. *viande*, *mangeaille*, Hisp. *comida*, τροφή, δέλεαρ, cibus omnium animalium, ab esum, sup. verbi *edo*, *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Sus vero quid habet, præter escam? ¶ Accipitur præterea pro eo, quod datur avibus, piscibusve, decipiendi gratia. *Cic. de Senec. c.* 13. Divine enim Plato escam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo pisces.

Escālis, le, adject. ad escam pertinens, seu ad edendum, ut, escale, vel potorium argentum *l.* 1. *ff. de supellect. leg.*

Escarius, o. 1. 2. *cosa mangiativa*, טוב למאכל, Germ. *das zur speiss gehert*, Gall. *chose bonne à manger*, Hisp. *comedera cosa*, σιτηρός, quod ad escam pertinet. *Pl. l.* 36. *cap.* 36. Ad escaria vasa totum rubens vitrum, non translucens. ¶ Escaria mensa, dicitur quadrata, in qua homines epulantur. *Fest.* ¶ Escaria, absolute pro vasis escariis. *Juv. Sat.* 12. *v.* 46. Adde & bascaudas, & mille escaria, multum cælati, &c.

Escatilis, le, adj. escarius. *Tert. de Patient. c.* 5. Post mannæ escatilem pluviam.

Escendo, is, n. 3. pro ascendo, *ascendere*, usurpasse optimæ notæ Auctores, sed in plerisque editionibus esse immutatum in *ascendere*, vel *descendere*, *Gruterus*, & alii docti viri testantur. Itaque sic legendum censent ex MS. v. g. apud *Nepot. Themist. c.* 8. Hic in navim omnibus ignotus escendit: & apud *Liv. lib.* 29. *c.* 11. Legati Asiam petentes protinus Delphos cum escendissent. Et apud *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Ut omnes simul in rostra post meridiem escenderent. Ita enim hic legi oportere, docet *P. Victor. var. l.* 5. *c.* 3. ¶ Observandus tamen est locus *Livii*, ubi alii pro *escendere* legunt *descendere*: verba sunt *l.* 8. *c.* 10. Ubi illud signum defossum erit, eo Magistratum R. escendere fas non esse.

Escensus, us, m. *ascesa*, *salita*. *Tac.* 13. *Ann. c.* 39. Capta escensu munimenta.

Eschăra, æ, f. *escara*, ἐσχάρα, crusta ulceris. *Cæl. Aurelian. Tard.* 5. 1.

Escharotĭcus, a, um, ἐσχαρωτικός, escharam inducens. *Cæl. Aurelian. Tard. lib.* 1. *cap.* 1. *extr.*

* Escĭfer, a, um, escam ferens. *Paul. Nolan. carm.* 15. al 19. *v.* 123.

Escit, pro erit, antiqui dixere. *Fest. Lucret. l.* 1. *v.* 612.

Esco, as, n. 1. pro vescor, *cibarsi*. *Solin. c.* 53. (*al.* 41.) Ciconiæ serpentes escandi gratia insectantur.

Escŭla, æ, f. diminut. ab esca. *Plaut. Men.* 3. 1. 10. In dies qui singulas esculas edunt. Alii leg. *escas*.

Esculentus, a, um, o. 1. 2. ζώσιμος, quod esui aptum est. *Cic. de nat. Deor. c.* 56. Qua

Qua esculentis, & poculentis iter natura patefecit. Adde *Phil.* 4. *cap.* 25. ¶ Comparat. usus est *Ter. de jejun. c.* 5. Tunc ingratis gratiora, & esculentiora quæque detracta sunt.

Escŭlus cum derivat. V. Æsculus.

Esdrēlon, יזרעאל, Campus Magnus, *Campo di Faba*, campus Palæstinæ, inter Samariam cum Monte Ephraim ad Aust. lacum Genesara ad Or. Carmelum M. ad Occ. Libanum M. ad Bor.

Esĕbon, חשבון, flu. Moabitarum, in confin. Palæstinæ, & Arabiæ Petrææ. ¶ Esebon item, Esbuta, Ptolemais, *Esbus*, *Sabasant*, urbs Amorrhæorum, inter Sebasten urbem Samariæ, & Emmaum urbem Judææ.

Esernia, Eserninus, V. Æsernia.

* Esit pro *est*. *XII. Tab.*

Esitātus, a, um, *mangiato spesso*, frequenter comesus. *Gel. l.* 4. *c.* 11. De κυάμῳ non esitato.

Esitia, orum, n. 2. apud *Apic. l.* 5. *c.* 3. funt genus liquaminis, מטעמים, *intingolo*, *manicaretto*, quod *l.* 2. *c.* 1. hysitia vocat, ejusque condiendi rationem docet. Hinc Esitiatus, vel hysitiatus, a, um, adj. esitiis conditus, ut esitiatus pullus, *Apic. l.* 8. *c.* 7. Lepus esitiatus, *ib. c.* 8.

Esito, as, avi, atum, a. 1. freq. ab edo, *mangiare spesso*, κατατρώγω, *Gel. l.* 11. *c.* 7. Furfureum panem esitare. *Id. l.* 4. *c.* 11. Esitare ex animalibus.

Esox, ocis, m. ἴσοξ, genus piscis, quem alii Lucium, alii Salmonem esse putant. *Pl. l.* 9. *c.* 15. ¶ *Isidorus* isocem vocat *l.* 20. *c.* 2.

Espicio, pro *aspicio* quidam leg. apud *Plaut. Truc. a.* 5. *v.* 8. Si mihi rides, espice.

Esquiliæ. V. Exquiliæ.

Essedarius, m. 2. ἁρματηλάτης, qui esseda regit, aut ex essedis pugnat. *Cic. lib.* 7. *Fam. ep.* 6. Ne ab essedariis capiaris, caveto. *Cæs. l.* 5. *B. G. c.* 19. Millibus circiter essedariorum relictis.

Essĕdum, n. 2. vel esseda, æ, f. 1. vehiculum Gallorum, Britannorumque apud Belgas primo repertum, quo pugnare soliti sunt. Nam tria erant vehiculorum genera, alia sacra, ut thensa: alia gestatoria, ut carruca, cisium, essedum, rheda, petoritum, straticulum: alia oneraria, ut carpentum, carrus, plaustrum, sarracum. *Cic. Att. l.* 6. Hic Vedius venit mihi obviam cum duobus essedis, & rheda equis juncta, & lectica, familia magna. *Sen. ep.* 57. In iis, quæ me sine avocatione circumstrepunt, essedas transcurrentes pono.

Essentia, f. 1. idem est quod esse, a sum, *essenza*, *natura*, עצמות, ישות, οὐσία, φύσις. Vox est a Philosophis præcipue usurpata; de qua sic habet *Quint. l.* 8. *c.* 3. Multa ex græco formata nova sunt, ut *ens*, & *essentia*, quæ cur tantopere aspernemur, nihil video, nisi quod iniqui judices adversus nos sumus, ideoque paupertate sermonis laboramus. *Id. l.* 3. *c.* 6. Οὐσίαν, quam Flavius essentiam vocat; neque sane aliud est ejus nomen Latinum. ¶ *Sidon. in ep.* quæ carmini 14. annectitur, & *Sen. ep.* 58. testantur, ipsum etiam *Ciceronem* hoc vocabulo usum, & postquam scripsisset, subdidisse statim: *licet enim novis rebus nova nomina imponere*. Quæ si vera sunt, non est cur ab hac voce tantopere abhorrere debeat is, qui, quod Græci οὐσίαν, dicunt, latine velit explicare.

Essentialiter, *essenzialmente*, οὐσιωδῶς, עצמית, secundum essentiam. *Aug. l.* 7. *de Trin. c.* 2. Sapientia essentialiter intelligitur.

Est, erat, erit, fuit, imperf. anom. *appartenere*, *esser uffizio*, היה על, προσφέρει, munus est, officium est, opus est, interest, refert, pertinet. *Cic. pro L. Man.* Erit igitur humanitatis vestræ magnum eorum civium numerum calamitate prohibere. *Liv. l.* 5. Etsi prodendæ patriæ, dissolvendæque Reipublicæ est, idest, pertinet ad prodendam patriam, &c. ¶ Accipitur etiam pro proprium esse. *Plaut. Capt.* Est miserorum, ut malevolentes sint, atque invideant bonis. ¶ Item pro convenire. *Val. Max. l.* 1. Non est inter patrem, & filium ullius rei comparationem fieri, præsertim divinitatis fastigio junctos. ¶ Item pro possibile esse, licere. *Virg.* 6. *Æn.* Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat. *Cic. pro Sext.* Quem enim deprecari esset, cum omnes essent sordidati? ¶ Item pro avenire, contingere, *Ter. Hec.* 3. 1. Nam sæpe est, quibus in rebus alius ne iratus quidem est. Alia vide in *Sum*.

Esther, אסתר, mulier Hebræa, a *ster*, stella lingua Persica.

Estrix, estricis, f. 3. אכלנית, ἀδηφάγος, quæ valde edit, ab edo. *Plaut. Cas.* 4. 1. 20. Ego novi ambas illas estrices.

Estur. V. Edo.

Esula, f. 1. Asyla, *Isola*, urbs lit. Magnæ Græciæ, in ora Calabriæ ult. inter Crotonem, & Lieinium prom.

Esuriāles feriæ, ימי תענית, νήστιμοι ἡμέραι, quibus ab edendo feriamur. *Plaut. Capt.* 3. 1. 8. Ita venter, gutturque resident esuriales ferias. V. *Resideo*.

Esurienter, adv. *con fame*. *Apul. l.* 10. *Met.* Esurienter escas appetere.

Esuries, ei, f. 5. *fame*, רעב, Ger. *hunger*, Gal. *faim*, Hisp. *hambere*, πεινάλεότης, fames, edendi aviditas, ab *esum* sup. verbi *edo*. *Cœlius Cic.* 8. *Fam. ep.* 1. Ut ego misererer ejus esuriei.

Esurigo, inis, f. 3. idem, ac esuries. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 291. Quod esurigo findebat costas.

Esurio, is, ivi, itum, n. 4. *aver fame*, רעב, Ger. *hungern*, Gal. *avoir faim*, Hisp. *tener hambre*, πεινάω, cupio edere, cibum appeto, fame premor. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep. ult.* Nostri valde depugnare, & facile algere, & esurire consuerunt. *Plaut. Stich.* 1. 3. 65. Ridiculus æque nullus est, quam dum esurit.

Esurio, onis, m. 3. *chi ha fame*, רעב, Germ. *hungerig*, Gall. *affamé*, Hisp. *hambriento*, πεινάλεος, qui esurit. *Plaut. Pers.* 1. 3. 21. Nam esurio venio, non advenio saturio.

Esuritio, f. 3. idem ac esuries. *Gel. l.* 16. *c.* 3. Esuritionem faciunt inanes, patentesque intestinorum fibræ. *Catul. carm.* 23. *ad Furium*: Sole, & frigore, & esuritione.

Esuritor, m. 3. qui esurit. *Mart. l.* 3. *ep.* 14. Romam petebat esuritor Turius.

Esus, us, m. *il mangiare*, אכל, Ger. *das essen*, Gal. *le manger*, Hisp. *manjar*, actus edendi, *Pl. l.* 20. *c.* 7. Ut ne eo esu alluantur. *Gel. l.* 4. *c.* 1. Quæ esui, & potui forent. Affertur & locus *Pl. l.* 20. *c.* 7. Sed ibi legitur, *in eo usu*, pro *esu*.

Esus, a, um, particip. ab *Edo*, *is*. Deponentis forma *Solin. c.* 17. (*al.* 27.) *ad fin.* Aconito carnes illinunt: quas ubi esæ sunt (*panthera*) fauces earum angina obsidentur.

E ANTE T.

Et, אף, גם, ו, conjunctio est copulativa. *Cic. pro Cæc.* Non alia causa est æquitatis in uno, & in pluribus. ¶ Interdum interrogativa. *Virg.* 1. *Ecl.* Et quæ tanta fuit Romam tibi causa videndi? ¶ Interdum indignativa. *Cic. pro Mil.* Et sunt, qui de Appia via loquantur, taceant de Curia? ¶ Plerumque sententiarum initiis competit. *Quint.* Et finitæ quidem sunt partes duæ, quas hæc professio pollicetur. ¶ Sæpe duplicatur. *Cic. de Orat.* Quorum pater & sæpe alias, & maxime Censor saluti Reip. fuit. ¶ Accipitur item pro *etiam*. *Virg. Æn.* 2. Quorum Iphitus ævo jam gravior, Pelias & vulnere tardus Ulyssi. ¶ Item pro quamvis, *Cic. de Sen.* Defendi legem Voconiam magna voce, bonisque lateribus, & videtis annos meos, *idest*, quamvis sim ita senex. ¶ Interdum eleganter post & sequitur *nec*, vel *neque*. *Cic. pro Flac. c.* 20. Sextus & rem agnoscit, neque hominem ignorat. ¶ Interdum etiam negatio præcedit. *Id.* 10. *Fam. ep.* 1. Nec miror, & gaudeo. Et *Tusc.* 1. *c.* 23. Neque nata, & æterna est. ¶ Et vero, & quidem V. in *Vero*, *Quidem*. ¶ Aliquando particula hæc prætermittitur. *Cic. Fam. l.* 13. *ep.* 18. Ut judices, homini te gratissimo, jucundissimo benigne fecisse.

Etenim, conjunct. *perciocchè*, כי, Germ. *dann*, Gall. *puisque*, Hisp. *porque*, καὶ γὰρ, ἀμέλει, enim, nam, quia, & modo primum locum, modo secundum obtinet in oratione. *Cic.* 2. *de Div.* Etenim ex divisione hoc secundum est. *Id. de Off.* ex vetere Poeta. Vos etenim, juvenes, animos geritis muliebres. ¶ Accipitur aliquando pro quippe. *Cic. pro Flac.* Neque in toto Æmonensium testimonio commovebor, etenim quibus ego istam laudationem remittam. ¶ Nonnunquam divisa compositione per duas dictiones effertur. *Cic. de Clar. Orat.* Et dicere enim bene nemo potest.

* Etcoicum. V. Echoicus.

Eteŏcles. V. Polynices.

Eteoclēus, a, um, Ἐτεόκλειος, ad Eteoclem pertineas. *Apul. l.* 10. *Met.* Ne silentio procedens simultas, Eteocleas nobis contentiones pariat.

Etereiānus, a, um, ad Etereium pertinens, quod est nomen liberti Corillii equitis R. ut Eteriana nux, *Pl. l.* & *c.* 27. ab eo insitione inventa.

Etesiăca vitis, est Arretii propria, fallax, & fecunditate cessans. *Pl. l.* 14. *c.* 3.

Etesiæ, arum, m. 1. ἐτησίαι, venti quidam statis temporibus quotannis flantes, ab ἔτος, annus, a quo ἐτήσιος, annuus. Aliqui deducunt ab αἰτέω, postulo, quasi αἰτησίαι, eo quod Aristæus eos a Jove postulaverit. Est enim in fabulis, ut narrat *Hyginus l.* 2. *Ast. c.* 4. Cum Atheniensium regio maximis Caniculæ caloribus adureretur, hominesque una cum satis omnibus nimio æstu conficerentur, Aristæum ita ab Apolline patre edoctum, ab Jove petiisse, ut quo tempore Canicula oriretur, per dies quadraginta ventum daret, quo flante æstus minueretur: itaque factum, Jove annuente. ¶ Hujusmodi ventos *Strabo l.* 3. Subsolanos vocat, *Aristoteles*, & *Pl. l.* 2. *c.* 47. Aquilones appellant. Testatur præterea idem Aristoteles, nonnunquam eos in Zephyros mutari, quare vere scripsit *Gel. l.* 2. *c.* 22. Etesias alia, atque alia parte Cœli spirare: & *Apul. de Mund.* Sunt, inquit, Etesiæ spirantes ex omni parte eo tempore æstatis, quo Canis oritur. ¶ Plerumque tamen ab Occidente perflant. *Tac.* 2. *hist. c.* 98. Mare quoque Etesiæ flabant: horum flatu in orientem navigantibus secundum, inde aversum erat. *Cæs. l.* 3. *B. C.* Ipse Etesiis tenebatur, qui Alexandria navigantibus sunt aversissimi. Hinc *Cic. lib.* 6. *Att. ep.* 1. Rhodum volo puerorum causa, inde quamprimum Athenas, etsi Etesiæ valde reflant. ¶ Multa die flare incipiunt, & ad meridiem vergente. *Sen. l.* 5. *quæst. nat. c.* 11. Etesiæ ob hoc somniculosi a nautis, & delicati vocantur, quod mane nesciunt surgere. V. *Manut. de quæsit. per ep. c.* 2.

Etesius, m. 2. lapis, ex quo mortaria confici solent. *Pl. l.* 36. *c.* 22.

Etesius, a, um, adject. annuus, ab ἔτος, annus, ut, etesia flabra Aquilonum, apud *Lucret. l.* 5. *v.* 741.

Ethice, es, vel Ethica, cæ, f. 1. ἠθική, מדה, *Etica*, pars Philosophiæ, quæ ad mores pertinet. *Cic. de Fato*, & *Quint. l.* 12. *c.* 2.

* Ethicos, ἠθικῶς, moraliter, grecum adverbium. *Senec. l.* 2. *controv.* 11. & 12.

Ethicus, a, um, *morale*, ἠθικός, מדותי, moralis. *Senec. l.* 2. *contr.* 10. Declamabat Naso raro controversias, sed non nisi Ethicas. Adde *Lact. l.* 3. *c.* 13.

Ethnicālis, le, adject. idem quod Ethnicus. *Tert. de Spect. c.* 5.

Ethnice, adverb. ἐθνικῶς, כגוים, more Gentium, ut ethnice vivere. *Tert. de Pud. c.* 9.

Ethnicismus a *Prudentio* dicitur cultus falsorum Deorum, *in pass. Laurent. v.* 498.

Ethnicus, a, um, o. 1. 2. ἐθνικός, גוי, gentilis, ab ἔθνος, gens, & natio. *Hier. contra Jovin.* Christianas tantum accipi juberet, an Ethnicas?

Ethologia, f. 1. est morum, ac affectuum cujusque personæ effictio. *Quint. l.* 1. *c.* 9.

Ethologus, m. 2. ἠθολόγος, morum expressor, qui gestu ipso corporis, & sono vocis ita exprimit mores hominum, ut gestibus loqui videatur. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Mimorum est enim, & ethologorum, si nimia est imitatio, sicut obscœnitas, &c.

Ethopœia, f. 1. apud Rhetores est figura sententiarum, al. Effictio, Imago, Notatio, qua vita, & mores alicujus describuntur, ab ἔθος, *mos*, & ποιέω, *facio*, fingo. *Cic.* 2. *Agr.* Jam designatus alio vultu, alio vocis sono, alio incessu esse meditabatur, vestitu obsoletiore, corpore inculto, & horrido, capillatior, quam ante, barbaque majore, ut oculis, & aspectu denuntiare vim Tribunitiam, & minitari Reip. videretur.

Ethos, i, n. *costumi*, ἦθος, מנהג, דרך, מדות, mores: item res ethica, hoc est philosophia morum. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 377. In argumentis Cæcilius poscit palmam, in ethesin Terentius, in sermonibus Plautus, τοῖς ἤθεσιν, positio Græca. *Sidon. carm.* 15. *v.* 101. Physica vel logico, logicum vel jungit ad ethos.

Etiam, *ancora*, *eziandio*, גם, אף, Ger. *auch*, Gal. *aussi*, Hisp. *aun*, *tambien*, ἔτι καὶ δή, conjunctio eadem ac quoque. Primum copulæ nota est. *Cic. de cl. Or.* Voce, motu, forma etiam magnifica. ¶ Post particulas *non modo*, *non solum*, *non tantum*, sequitur *sed etiam*; qua de re passim exempla. Inverso ordine. *Cic.* 4. *Fam. ep.* 14. Secundas etiam res nostras, non modo adversas pertimescebam. ¶ Habet præterea varios usus varie usurpata. *Ter. Andr.* 1. 1. 89. Nihil suspicans etiam mali. h. e. adhuc. *Id. ib.* 2. 2. 31. Etiam puerum abiens conveni Chremis. h. e. præterea. *Pl. Paneg. c.* 77. Nullius auctoritas imminuta est, aucta etiam. h. e. quin potius. ¶ Interdum est ajentis particula. *Plaut. Amph.* 1. 3. 46. Numquid vis? A. Etiam. ¶ Interdum increpantis, & indignantis. *Plaut Pers.* 6. 4. 4. Scelerate, etiam respicis? Et 2. 4. 7. Etiamne dicis, ubi sit, venefice? h. e. nondum. *Ter. Heaut.* 2. 2. 6. Etiam caves, ne videat forte hinc te a patre aliquis exiens? hoc est, quin caves? &c. ¶ Etiam atque etiam, idest ac *valde*, *magnopere*, ut etiam atque etiam cogitare. *Id. Eun.* 1. 1. 11. & *Cic.* sæpe. ¶ Etiam quoque, dixit *Plaut. Pseud.* 1. 3. 18. Fateor. C. nempe conceptis verbis. A. etiam consultis quoque.

Etiamdum, *peranco*, adhuc. *Ter. Heaut.* 2. 1. 17. Neque etiamdum scit pater.

Etiamne, *ancora*? partic. interrogandi. *Cic. Att. l.* 10. Etiamne Balbus in Senatum venire cogitat?

Etiamnum, adhuc, usque nunc, usque ad hoc tempus, *fino ad ora*. *Plaut. Pœn. prolog. v.* 99. Neque quicquam cum ea fecit etiamnum stupri. ¶ Ponitur & pro etiam nunc. *Id. Truc.* 2. 6. 58. etiamnum me vilipendit.

* Etiamnunc, *ancora*, adhuc. *Cic. Rosc. Amer.* Salvi etiamnunc esse possumus. *Id. Fam. l.* 10. *ep.* 10. sed rematurum quidem etiam nunc fuit.

Etiamsi, conjunct. *benchè*, כי, εἰ καὶ, etsi, quamquam, quamvis. Construitur & cum conjunctivo, & cum indicativo, sed frequentius cum conjunctivo reperitur. *Q. Cic. Tironi l.* 16. *ep.* 26. Etiamsi, quod scribas, non habebis, scribito tamen. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 21. Etiamsi timidi essemus, tamen &c.

Etiamtum, adv. usque ad id tempus, *fin' allora*. *Cic. de Or.* Omnes etiamtum retinebant illum Periclis succum.

* Etiam ut, *benchè*, καίπερ, quamvis. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 5. Etiam ut nullum periculum sit.

Etruria. V. Hetruria.

Etsi, conjunct. *benchè*, *ancorchè*, אף כי, Ger. *vviewvol*, *obgleich*, Gal. *bienque*, Hisp. *bienque*, *ancor que*, εἰ καὶ, καίτοι, quamquam. In principiis regit indicativum. *Cic. pro Mil.* Etsi vereor, Judices, &c. ¶ In contextu orationis etiam subjunct. *Cic. de Amic.* Etsi illis plane orbatus essem.

Etymologia, f. 1. ἐτυμολογία, oratio, qua nominis ratio exponitur, ab ἔτυμον, & λόγος. *Cic.* 1. *Acad.* Verborum etiam explicatio probabatur, qua de causa quæque essent ita nominata, quam etymologiam appellabant.

Etymologice, es, f. idem ac etymologia. *Varr. l.* 6. *L. L.* Cum dicat etymologice non omnium morborum posse dici causas.

Etymologicus, a, um, adj. ἐτυμολογικός, ut etomologica ratio. *Gel. l.* 1. *c.* 18.

Etӯmon, mi, n. 2. ἔτυμον, vera nominis, sive appellationis ratio, vel quæ pro vera affertur, ab ἐτός, vel ἐτεός, verus. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 48. Videtur vocabulum etymon habere e glubendo.

E ANTE V.

Eu, האח, particula approbantis, seu laudantis, & significat, bene, recte, optime, εὖ. *Plaut. Most.* 1. 4. 31. Eu Philolaches, salve amicissime.

Evacuatio, onis, f. actus evacuandi, *evacuazione*, פנוי, הרק, *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 24. Fidei evacuatio.

Evacuatus, a, um, adject. *voto*, *evacuato*, ריקן, ut evacuatæ obligationis vires reparare, *leg.* 4. *Cod. de Solut.*

Evacuo, as, avi, atum, a. 1. *votare*, κενόω, ערה, הריק, פנה, exinanio. *Pl. l.* 20. *c.* 6. Aut in fico duplici ad evacuandam alvum.

Evadne, f. 1. Εὐάδνη, Martis filia ex Thebe uxore Asopi, conjux Capanei, quem incredibili amore dilexit. Cum audisset, maritum apud Thebas cecidisse, fere in mortis stuporem diriguit, deinde cum celebraretur funus, se in rogum projecit. Filium Sthenelum reliquit. *Virg.* 6. *Æn.*

Evado, dis, si, sum, *scampare*, *fuggire*, נמלט, נס, Germ. *entgehen*, *entrinnen*, Gal. *échaper*, *venir au dessus*, Hisp. *salir de peligro*, *escapar*, ἀποφεύγω, extra vado, exeo, erumpo, evolo. *Cic. pro Cæl.* Si evasissent subito a balneis mulieris amici. ¶ Est item, effugere, liberari. *Virg.* 9. *Æn.* Nostras ne evadere demens sperasti te posse manus? *Cic. de Sen.* Nec vero tum animum esse insipientem, cum ex insipienti corpore evasisset. ¶ Item evenire, exitum habere. *Cic. Att. l.* 16. Quod audiamus, hæc, quæ commota sunt, quorsum evadant. *Plaut. Pæn.* 1. 1. 44. Intelligo hercle, sed quo evadas nescio. h. e. *dove tu vada a finire con questo racconto*. ¶ Item fieri, *diventare*. *Cic. in Bruto*, *c.* 35. Perfectus Epicureus evaserat. *Ter. Adel.* 3. 4. 68. Verum nimia illæc licentia profecto evadet in aliquod magnum malum. ¶ Item ascendere. *Virg.* 2. *Æn.* Evado ad summi fastigia culminis. Sic evadere in, & ad muros. *Liv. l.* 4. & 25. ¶ Item apparere. *Virg.* 2. *Æn.* Ut tamdem ante oculos evasit, & ora parentis. ¶ Evadere vitam, apud *Apul. l.* 4. Met.

Met. est mori, hoc est extra vitam vadere, vita exire. ¶ Evasti pro Evasisti. Hor. l. 2. sat. 7. v. 68. Evasset pro evasisset. Silius l. 15.

Evagatio, f. 3. שוטה, נדוד, παρέκβασις, actus evagandi. Pl. l. 2. c. 17. Ac spatia longitudinis latitudinum evagatione pensant.

Evaginatio, onis, f. lo sfoderare, שלוף, ξιφουλκία. Apud Arnob. l. 1. sumitur pro ulceris alicujus spatio, seu intercapedine, ait enim: Contumaciam canceris sævi ad subeundam cicatricem circumscriptis evaginationibus compulerunt.

Evaginatus, a, um, adject. e vagina eductus, sfoderato. מורק, שלוף, γυμνωθείς, Just. l. 1. c. 9. Ipse gladio sua sponte evaginato vulneratus. Hygin. fab. 164. Evaginato gladio aliquem persequi.

Evagor, aris, atus sum, d. 1. idem ac vagor, seu latius vagor, expatior, vagare, תעה, צעה, נדד, περιφέρομαι. Liv. l. 22. Nullo circa ad evagandum relicto spatio. ¶ Translate Quinct. l. 2. c. 4. Verum hactenus evagari satis fuerit. h. e. loqui extra propositum. Cic. 1. Off. c. 29. Qui appetitus longius evagantur.

Evalesco, is, lui, n. 2. ingagliardirsi, potere, גבר, התאמץ, חזק, ἐπιρρώννυμαι, Ger. vermegen, vermiglich vverden, Gall. se renforcer, Hisp. bolverse rezio, arreziarse, ἐπισχύω, validior fio. Stat. l. 1. silv. 2. v. 79. Pocula, lethalesque manu componere succos Evaluit. Quint. l. 2. c. 8. Adjuta cura natura magis evalescit. Plin. lib. 17. cap. 15. Cum evaluissent flagella pedes binos, hoc est cum crevissent. ¶ Pro simplici valeo. Macrob. l. 3. Saturn. c. 17. Cum margarita centies sestertium evaluisset.

* Evalidam hastam quidam legunt apud Sil. l. 1. v. 552. ubi alii & validam.

Evallefacio, is, eci, actum, a. 3. expello, & quasi extra vallum ejicio. Var. apud Non. c. 3. n. 158. Retrimenta cibi, quæ exierant per posticum, evallefecerunt.

Evallo, as, avi, atum, a. 1. cacciar fuori, הוציא, ἐκβάλλω, quasi extra vallum ejicio. Non. c. 2. n. 259. allatis exemplis Titinnii, & Varronis.

Evallo, is, ere, a. 3. vallo, seu cortice purgo, scorzare, sgusciare, ἐκλέπω, Pl. l. 18. c. 10. Triticum ante perfundi aqua munda jubet, postea evalli.

Evan, antis, masc. 3. Εὔαν, unum ex Bacchi cognominibus, ab Evoe, vel Euthoe, vel Evohe, vel heuhoe. Ov. 4. Met. v. 15.

Evander, vel Evandrus, i, m. 2. Εὔανδρος, Rex, vel potius unus ex nobilibus Arcadiæ. Patrem habuit Mercurium filium primi Jovis, matrem Nicostratam filiam Jonii Regis Arcadiæ, quæ a Græcis Themis, a Latinis Carmenta, e rerum futurarum prædictione, vocitata est. Dionys. Hal. l. 1. Ant. Rom. Sed a Theodontio, Leontio, Servio, & aliis scriptum est, eum fuisse vel filium, vel nepotem, vel pronepotem Pallantis Regis Arcadiæ, dictum autem Mercurii filium, quod esset eloquentissimus, a Mercurio inventore, & Deo eloquentiæ. Virg. 8. Æn. Filium genuit, quem appellavit Pallantem, & filiam nomine Pallantiam. Id. ibid. Sed apud Dionysium legas, Pallantem Evandri nepotem fuisse, filiam vero Dynam esse appellatam. Cum patrem casu occidisset, seditione populi facta, patriam, quæ Pallantium urbs fuit, una cum matre reliquit, 60. fere annis ante bellum Trojanum. Venit in Italiam, & humanissime a Fauno exceptus, habitavit non longe a Tiberi, in eo colle, qui postea Palatinus mons & Palatium dictus est, ibique oppidum Pallantium, seu Pallanteum condidit. Post mortem in numero Deorum habitus, & cultus fuit. Habuit aram apud Aventinum collem, non procul a porta Trigemina.

Evandrius, ii, m. 2. Εὐάνδριος, cælator egregius Atheniensis, qui inter captivos M. Antonii Romam venit. Hor. l. 1. serm. sat. 18.

Evandrius, a, um, o. 1. 2. Εὐάνδρειος, quod ad Evandrum spectat, ut Collis Evandrius, unus ex 7. collibus Romæ, in quo Evander habitavit, qui postea Palatinus appellatus est.

Evanesco, is, ui, icum, n. 3. svanire, spirare, הבל, Ger. vergehen, Gal. évanouir, Hisp. desvanecerse, ἀφανίζομαι, e conspectu abeo, vanus fio, in nihilum redigor. Cic. de clar. Or. Isque & orationes reliquit, quæ jam evanuerunt. Ov. 2. Fast. In tenues evanuit auras. Rursus, Cic. 1. Div. Vinum evanescit vetustate, perde la sua forza. Id. Att. 3. epist. 13. Extenuatur, & evanescit spes. ¶ Hinc particip. evaniturus. Lact. l. 5. c. 4. Evanituras brevi religiones falsas.

Evangelicus, a, um, adj. ad Evangelium pertinens. Tert. l. 4. contr. Marc. c. 39.

Evangelista, מבשר, εὐαγγελιστής, scriptor Evangelii. Prud. Cath. 6. v. 77.

Evangelium, n. 2. græce est bonus, sive lætus nuntius, ab εὖ, belle, feliciter, & ἀγγελία, בשורה, nuncius. Hinc Christiani Evangelium appellarunt Christi sermonem, & doctrinam, quia in ea passim felicitas æterna iis annuntiatur. Tert. l. 4. cont. Marc. c. 3. ¶ Evangelia, orum, n. 2. sacrificia, & supplicationes, quæ pro jucundo nuntio decerni consueverunt, vel merces allati jucundi nuntii. Cic. Att. l. 2. ep. 12. O suaves epistolas, quibus εὐαγγέλια deberi fateor. Ulp. l. falsus. ff. de furtis. Ergo si ea, quæ dicunt Græci evangelia, petat; idest mercedem pro rei inventæ, vel repertæ nuncio.

Evangelizator, oris, m. 3. מבשר, εὐαγγελίζων, qui Evangelium publice prædicat Tert. de Cor. mil. c. 9.

Evangelus, i, m. Εὐάγγελος, lætus nuntius. Vitr. l. 10. c. 7. Nomen mutaverunt, ut pro Pixodaro Evangelus nominaretur.

Evanidus, a, um, o. 1. 2. fragile, vano, caduco, הבל, Ger. hinfellig, zergenglich. Gall. qui fondain s'évanouit, perissable, Hisp. caduco, fragil, desvanecido, ἐξίτηλος. inanis, caducus, cito periturus. Col. de Arb. c. 17. Nam quæ in proceritatem extenduntur, evanidæ fiunt, &c. Sen. ep. 35. Leve & evanidum gaudium. Ov. Met. 5. v. 435. Pectoraque in tenues abeunt evanida rivos.

Evanno, is, a. 3. sventolare, זרק, הניף, Germ. aussvannen, Gal. vanner, Hisp. aventar, ἀπολικμάω, est vanno fruges, aut legumina movere, ac ventilare. Var. l. 1. de R. R. c. 52. Ut quod levissimum est in eo, evannatur foras extra aream. ¶ Translate est amovere, foras ojicere. Pomp. Pan. apud Non. Evannatur, & mea ocyus opera ut fiat, fecero.

Evans, antis, f. Baccante, Baccha. Sil. Ital. l. 1. v. 101. Non ille Evantis Massylæ palluit iras. Virg. Æn. 6. v. 517. evantes Orgia circum Ducebat Phrygias.

Evanthia, f. 1. Elantia, Εὐανθία, opp. Achajæ, in ora Locrorum Ozolorum, inter Naupactum, & Chaleon, Cyrrham versus.

Evaporatio, f. 3. svaporamento, קיטור, איד, ἀναθυμίασις, humoris exhalatio. Sen. l. 1. nat. quæst. c. 1. Si terris omnis generis, & varia evaporatio est.

Evaporativus, a, um, adject. cosa che svapora. Cæl. Aurel. Acut. 3. c. 8. Evaporativa virtus.

Evaporo, as, avi, atum, a. 1. vaporem exhalo, ἐξατμίζομαι, svaporare. Sol. c. 8. Calor olim acrior exhalatus per tempora evaporavit. Gel. l. 19. c. 5. Id in ea levissimum est, quod evaporatur.

Evasto, as, a. 1. idem, ac vasto. Liv. l. 10. c. 15. Omnia quinque mensium spatio evastaverunt.

* Evastatus, a, um, saccheggiato, vastatus. Liv. l. 32. c. 18. Evastata belli cladibus loca.

* Evasus, a, um, scappato, schivato. Evasum malum, quod quis evasit. Juv. sat. 12. v. 17. Præter pelagi casus & fulguris ictum Evasi.

Evax, viva, יחי, εὖγε, interjectio exsultantis. Plaut. Men. 1. 2. 18. Evax, jurgio uxorem tamdem abegi. ¶ Est ab Evoe, εὖοι.

Euboea, fem. 1. Εὔβοια, Chalcis, Abantis, Negroponte, ins. Græciæ, Achajæ adjacens ab Or. ab ea angusto freto Euripo dicto divisa. Ponte jungitur continenti Achaiæ. Insignis est duobus promontoriis, Geresto ad Atticam vergente, & Caphareo ad Hellespontum.

Euboeus, a, um, adject. ab Euboea, ut plebs Euboea. Stat. l. 5. Silv. 3. v. 136.

Euboicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Euboeam ins. spectat, ut Sybilla Euboica, quæ eadem, ac Cumana. Nam Cumæ ab Euboeensibus conditæ fuerunt. Virg. 6. Æn. Et tamdem Euboicis Cumarum allabitur oris. ¶ Euboicum mare, vel Sinus Euboicus, Oetæus, Opuntius, Golfo di Negroponte, sinus maris Ægæi, qui Euboeæ adjacet. ¶ Item sinus maris Campani, seu Tusci, qui Cumarum, Bajarumque alluit oram, ab Euboicis advenis Cumarum conditoribus. Propert. l. 2. el. 18. v. 38. Et Danaum Euboico litore mille rates.

Eubois, idis, f. Εὐβοΐς, Euboica. Tellus Eubois apud Statium est regio circa Neapolim & Cumas, ut in voce præced. dictum est. Sic enim ille lib. 1. Silv. v. 2. 263. nitidum consurgat ad æthera tellus Eubois, & pulcra tumeat Sebethos alumna. ¶ At lib. 1. Achil. vers. 413. quatitur navalibus ora Eubois: Euboeam ipsam Græciæ intelligit.

Eucarpia, f. 1. urbs Phrygiæ Magnæ, ad Hermum fl. versus confinia Lydiæ.

Eucharistia, orum, n. εὐχαριστήρια, ab εὐχαριστέω, grates ago, apud Tert. adv. Hær. c. 47. Ipsum introducunt ad benedicenda eucharistia sua. Sed alii legunt eucharistia. h. e. oblationes pro gratiarum actione. ¶ Eucharistia, æ, f. Græce εὐχαριστία, תודה, ab eadem radice, a Catholicis Scriptoribus adhibetur pro augustissimo Sacramento Corporis & Sanguinis D. N. J. C.

Eucharisticus. V. Eucharistia.

Euclides, m. 3. Εὐκλείδης, Philosophus Megarensis, auditor Socratis, qui, cum Megarensibus interdictum fuisse Athenas ingredi, vestitu muliebri utebatur, ne nosceretur. Scripsit plurimos Dialogos. Suid. Laer. ¶ Euclides alter, Philosophus Platonicus, & Geometra insignis, tempore Ptolemæi, posterior aliquanto iis, qui Platonis ætate vixerunt, antiquior vero Eratosthene, & Archimede. Hic multa de Geometria, & Musica scripsit, quæ etiam nunc exstant.

Eudiæon, Εὐδίαιον, lineum filum, quod medici extremo in clysterio relinquunt, per quod clysmus emittitur. Festus. ¶ Græci hoc nomine vocant foramen in navi, per quod sentina evacuatur.

Eudora, f. 1. Εὐδώρα, Nympha filia Oceani, & Tethyos. ¶ Item una Atlantidum.

Eudoxus, m. 2. Εὔδοξος vir Gnidius, Geometra, & Astrologus peritissimus, qui primus apud Græcos annum ad Lunæ cursum ordinavit. Libros edidit de Geometria, & Astrologia, item de legibus. Cic. 2. de Div.

Evectio, f. 3. actus evehendi. Ap. l. 5. Met. Sublimis evectio. ¶ Speciatim est diploma, sive chartula signo Principis obsignata, qua potestas permittitur alicui utendi jumentis cursui publico destinatis, שטר, רשיון תורצה, ἐξαγωγή, licenza di andar per le poste. Nam sine licentia Principis nemini privato licebat cursum publicum currere, qui institutus fuerat solummodo ad Principis commoditatem, ut quam citissime posset & nuntios mittere per provincias, & ea, quæ longe ab Urbe gerebantur, cognoscere, ut est apud Suet. in Aug. c. 49. V. Codicis l. 12. tit. 51. qui est de cursu publico, ubi multa habentur de jure evectionum. Symm. l. 4. ep. 6. Evectiones impetrasse me gaudeo.

Evectus, us, m. 4. idem ac evectio. Plin. l. 18. c. 5. Ut navigiorum evectus vel itinerum.

Evectus, a, um, adject. portato, innalzato, נשוא, ὑψωθείς, Cic. 1. Ver. c. 20. Omnia ex fanis plostris evecta, asportataque. Vell. l. 2. c. 53. In id evectus, supra quod ascendi non potest. Tac. Ann. 14. 52. Privatum modum evectæ opes.

Eveho, is, xi, ctum, a. 3. ἐξάγω, נשא, עמס, סבל, extra veho, effero. Cic. de Clar. Or. Ut semel e Piræo eloquentia evecta est. Liv. l. 1. Equo evehi. Id. l. 25. Ubi primum tranquillitas maris in altum evexisset. Id. l. 1. c. 38. Evehere aquas ex planis locis, portar fuori. ¶ Significat etiam in altum vehere, extollere. Virg. 6. Æn. ardens evexit ad æthera virtus. Vell. l. 2. c. 90. Quem usque in tertium Consulatum amicitia Principis evexerat.

Evelatus, a, um, o. 1. 2. eventilatus, apud vet. Festus: Evelatum, eventilatum. Unde velabra, quibus frumenta ventilantur.

Evello, is, evelli, rectius quam evulsi, evulsum, a. 3. stirpare, נתש, נתק, Germ. aussrupffen, Gal. arracher, Hisp. arrancar, ἀποτίλλω, ἀποσπάω, vi quadam vello, exstirpo. Cic. 3. Tusc. Perinde stultissimum Regem in luctu capillum sibi evellere, Id. 1. de Or. c. 53. Tamen eorum importunitatem ex eorum mentibus evellisset vis orationis tuæ. Curc. l. 4. c. 6. Sagitta ictus est, quam Philippus evellit. ¶ Translate est adimere, auferre. Cic. pro Rosc. Am. Hunc sibi ex animo scrupulum ut evellatis, postulat. Id. pro Cluent. c. 2. Evellam ex animis hominum tantam opinionem. Præteritum evulsi est Flori l. 4. c. ult. Quintiliani declam. 12. c. 8. Empirici c. 8. ¶ Particip. Evulsus V. suo loco.

Evenio, is, eni, entum, n. 4. extra venio, accedo, συμβαίνω, קרה, Plaut. Rud. 3. 2. 17. Eam eventuram Capuam salvam, & sospitem. Id. Cas. 2. 8. 1. Sine modo rus eveniat. Hic tamen alii leg. veniat. ¶ Significat etiam exitum habere, riuscire. Id. Most. 2. 48. Hæc blanda dicta quo eveniant, madeo metu. ¶ Sæpissime sumitur pro accidere, accadere: sed in hac significatione plerumque impersonaliter usurpatur. V. Evenit.

Evenit, iebat, evenit, imp. 4. accadere, קרה, Ger. begeben, Gal. arriver, Hisp. acontecer, συμβαίνει, est accidere, & tam in malam, quam in bonam partem accipi solet. Cic. Att. Nihil nobis adversi evenire potest. Id. in Fam. ep. 10. l. 2. Ne idem eveniat in meas litteras. Id. in Tusc. Quibus jam evenit, ut morerentur. Terent. Heaut. 4. 3. Evenit illi commodum. ¶ Quandoque est forte alicui obtingere. Sal. in Jug. Metelloque Numidia evenit.

Eventilatus, a, um, adject. ut Frumenta eventillata mundiora sunt. Col. l. 1. c. 6.

Eventilo, as, a. 1. crivellare, sventolare, זרה, Ger. sieben, saubern, Gall. éventer, Hisp. aventar, ἐκλικμάω, extra ventilo, ventilatione purgo. Pl. l. 31. c. 35. Graviorem aerem emendant assiduo linteorum jactatu eventilando. Sid. l. 1. ep. 9. Opes imperii eventilare. h. e. dissipare.

Eventum, ti, n. 2. avvenimento, τὸ συμβᾶνον, מקרה, quod casu, aut fortuna nobis evenit, tam in malum, quam in bonum. Cic. Att. l. 9. ep. 5. Semper causæ eventorum magis movent, quam ipsa eventa. Id. Fam. 7. ep. 1. Ut te ex nostris eventis communibus admonendum putarem. ¶ Late autem patet hujus vocis notio, de qua sic Lucr. l. 1. v. 455. Servitium, libertas, divitiæque, paupertas, bellum, concordia, cætera, quorum adventu manet incolumis natura, abituque. Hæc soliti sumus, ut par est, eventa vocare.

Eventurus, a, um, adject. particip. Tibul. lib. 2. eleg. 5. v. 11. Tui procul eventura vides.

Eventus, us, m. 4. accidente, caso, avvenimento, מקרה, Ger. der aussgang, ausstrag, Gall. accident, événement, Hisp. acontecimiento, τὸ συμβᾶον, σύμβαμα, τέλος, casus, quod casu, aut fortuna nobis evenit, tam in bonum, quam in malum. Cic. 1. de Or. Ita maxime dicendi difficultatem, variosque eventus orationis, hominumque judicia pertimescit. ¶ Eventum præstare, est periculum alicujus rei in se recipere. V. Præsto. ¶ Aliquando etiam eventus finis rei dicitur. Cic. in Fam. Ex eventu homines de tuo consilio existimaturi sunt. ¶ Erat etiam Eventus apud Romanos unus ex 12. Diis Agricolarum præsidibus, quos Consentes appellabant. Hinc Pl. l. 36. c. 5. refert, fuisse Romæ simulacra boni Eventus, & bonæ Fortunæ. Var. l. 1. c. 1. R. R. Nec non precor bonum Eventum, quoniam sine successu ac bono eventu misera est agricultura.

Evenus, m. 2. Lycormas, Fidari, Εὔηνος, fl. Ætoliæ, qui ex Callidromo M. oritur, ac inter Ætolos, & Locros mare Jonium petit, haud procul ab ora sin. Corinthiaci, Calydonem urbem interluens. Dictus est ab Eveno filio Herculis, qui se in eumdem præcipitavit.

Evenus, m. 2. Εὔηνος, Philosophus, qui ignem optimum ciborum condimentum esse dicere solebat. Plut.

Everberatus, a, um, adject. battuto, sbattuto, מוכה, לוקה, τυφθείς, Sen. lib. 5. Quæst. Nat. c. 12. Spiritus cum everberatus cursu parum libero incaluit.

Everbero, a. 1. idem ac verbero, battere, τύπτω, הכה, Quinct. l. 2. c. 4. Qui os, oculosque hostis Galli rostro, atque alis everberaret. Vig. 12. Æn. v. 866. Clypeumque everberat alis.

Everganeæ trabes, h. e. affabre politæ, & compactæ, ab εὐεργής. Vitr. l. 5. c. 1.

Evergetes, m. 3. Εὐεργέτης, cognomen Ptolemæi Regis Ægyptiorum, qui Philadelpho successit, quod beneficum sonat, ex maximis ejus in Græcas civitates meritis impositum.

Evergo, is, a. 3. effundo, emitto, mandar fuori, הוציא, ἐκβάλλω, Liv. l. 44. c. 33. Montes spem faciebant, quia nullos apertos evergerent rivos, occultos continere latices.

Everræ, arum, f. 1. dicuntur purgatio quædam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus est, quæ fit per everriatorem, certo genere scoparum adhibito. Festus.

Everriator, oris, m. qui everrit. Apud Festum everriator dicitur, qui accepta hereditate justa facere defuncto debet; quæ si non fecerit, seu quid in ea re turbaverit, suo capite luat. V. Everræ.

Everriculum, n. 2. rete da pescare, erpicatojo, strascino, Ger. zuggarn wie es die fischer brauchen, Gall. verveux, seine, Hisp. red barredera, σαγήνη, rete piscatorium, a verrenda aqua, vel quod, si quid fuerit piscium nactum, everrat. Varro l. 3. de R. R. c. 17. Cum neque everriculo illi in litus educere possent vivam saginam plebejæ cœnæ pisces. ¶ Translate ponitur pro expilatore. Cic. Ver. 4. c. 24. Quod unquam hujuscemodi everriculum ulla in provincia fuit? ¶ Dicitur item de actione de dolo, quia ea everruntur fraudes hominum e vita civili. Cic. 3. de nat. Deor. c. 30. Inde everriculum malitiarum omnium judicium de dolo malo, quod C. Aquilius familiaris noster protulit.

Everro, is, ri, sum, scopare, spazzare, בער, טאטא, Ger. aussvvischen, saubern, Gal. balayer, Hisp. barrer, ἐκκορέω, valde verro, scopis expurgo, verrendo nitidum

dum facio. Col. l. 7. c. 4. Stabula frequenter everrenda, & purganda. Id. sub fin. l. 8. Everrere purgamenta officinis. ¶ Translate accipitur pro expilare, rubare, saccheggiare. Cic. Ver. 2. c. 21. Etenim quam tu domum, quam tu urbem adiisti, quod fanum denique, quod non eversum, atque extersum reliqueris? ¶ Everrere sermones alicujus, pro expiscari, curiose inquirere, Sen. l. 3. de ira, c. 11.

Eversio, f. 3. distruzione, ruina, מהפכה, Ger. umstossung, Gal. reversement, destruction, Hisp. abatimiento, destruycion, ἀνάστασις, destructio, excidium. Cic. 1. Phil. c. 2. Talisque eversio illius exsecratæ columnæ. Id. de Sen. c. 11. Hinc patriæ proditiones, hinc Rerumpublicarum eversiones.

Eversor, oris, m. distruttore, הורס, Ger. zerstebrer, verderber, Gal. destructeur, Hisp. destruydor, ἀνατροπεύς, qui evertit. Cic. pro Sext. Hoccine ego appellem nomine eversores hujus Imperii? Pl. l. 28. c. 1. Eversor juris humani.

Eversus, a, um, adject. ab everto, rovinato, distrutto, atterrato, ut Eversæ funditus provinciæ, Cic. Ver. 1. cap. 3. Eversa vi tempestatis quercus. Plin. l. 10. c. 31. ¶ Item verrendo purgatus, ab everro, quod vide. ¶ Eversa cervix quid sit, V. Everto.

Everto, is, ti, sum, a. 3. rovesciare, הרס, נתש, הפך, Ger. umvverffen, umstossen, Gall. renverser, Hisp. destruyr, ἀνατρέπω, proprie est in statum contrarium vertere. Cic. 1. de Or. Qui duorum scalmorum naviculam in portu everterit. ¶ Translate est exscindere, diruere, demoliri. Cic. 1. Off. De evertendis autem, diripiendisque urbibus valde illud considerandum est. ¶ Item proiternere, de statu aliquem dejicere, abbattere. Cic. 5. Fam. Quam me vi, atque impressione evertere. ¶ Item perturbare, tollere, Cic. Att. l. 16. Is, quantum in ipso fuit, Remp. evertit. ¶ Item expellere. Cic. 3. Ver. Ne per summam injuriam pupillum Junium fortunis patris conetur evertere. ¶ Item refellere, ribattere, Cic. de Or. Sua confirmare, adversarii evertere. ¶ Evertere cervicem, est jactare, in aliam partem violento motu evertere. Ter. Heaut. 2. 3. 131. Inversa verba, eversas cervices tuas.

Evestigatus, a, um, adject. ab evestigo, נדרש, investigato, scoperta. Sen. cont. 9. Tu, Crasse, post evestigata illa fugitivorum arma ditissimus.

Evestigio. V. Vestigium.

* Evexus, a, um. Mart. Capell. l. 8. p. 275. Sicque habeatur, cum evexum devexumque mundum dixero, h. e. rotunda forma sursum ascendentem.

Euganei, græce Εὐγανεῖς, a nobilitate sic dicti, populi Venetiæ, ubi nunc Patavini. Antenor enim, iis, expulsis, Patavium Urbem & populos suos statuit, Liv. l. 1. De his etiam Pl. l. 3. c. c. 20.

Euganei colles, i monti di Padova, septem fere passuum millibus Patavio distantes. Horum altissimus Venda dicitur, in quo Monachorum Olivetanorum Cœnobium non contemnendum. Nobilissimi autem Titulum, & Arquadum, quod in eo T. Livius, in hoc F. Petrarcha ædes, & prædia ad rusticandum habuerint. Inter utrumque Taurilia est situ, cultuque præter cæteros insignis, Ibi Fratrum S. Mariæ de Monte Ortone perpulcrum hospitium, vulgo Mirabello, Monachorum S. Benedicti parvum Cœnobium, vulgo Castelletto, & princeps Eremitarum Camaldulensium Eremus, vulgo Rua. V. Scardeon. de Antiq. Urbis Patavinæ.

Euganeus, a, um, adj. gentile, ut Euganea tellus, Sil. l. 8. v. 604. Euganea agna, Juv.

Euge, εὖγε, האח, האח, interjectio assentientis, laudantis, & gratulantis. Plaut. Epid. Euge, corpulentior videre, atque agilior. Adde Ter. Adelph. 5. 7. 13.

Eugeniæ, f. 1. uvæ quædam, a generositate sic dictæ. Nam εὐγένεια, nobilitas est Col. l. 3. c. 2. Sicut eugeniæ, dum sunt in Albano colle.

* Eugeneum vinum, εὐγένειον, appellant Cat. R. R. c. 6. & Varr. R. R. l. 1. cap. 25. quod ab Eugeniis uvis exprimitur. Appellant autem genuinum: quare duplicis generis fuisse videtur.

Eugepæ, interject. exultantis, & approbantis. Plaut. Amph. 4. 1. 10. & alibi.

Eugium, n. 2. ὑμήν, פות, est pars media inter naturalia muliebria, seu pellicula quæ signum virginitatis habetur, ab εὔγηος, fertile, vel εὐζύγιον, foramen, Laber. Cum cano eugio puellitarier. Adde eumd. apud Non. c. 2. n. 304.

Euhyus, unum ex cognominibus Bacchi, Εὔιος, hoc est, bonus filius. Cum enim Gigantes in Jovem movissent bellum, cæteris Diis exterritis, fabulantur Poetæ, Liberum Patrem se in leonem transformasse unumque ex Gigantibus interfecisse, atque ob egregie navatam operam hoc nomine ab Jov. fuisse appellatum. Stat. lib. 2. Theb. Præcepti cum te tener Euhye partus Transmisere patri. Hinc

Euyas, vel Euhyas, adis, f. 3. Bacchi sacerdos. Horat. lib. 3. od. 25. Exsomnis stupet Euyas.

Evibro, as, avi, atum, a. 1. ἐκπάλλω, vibro, vel extra vibro, vibrare. Translate Gellius l. 1. c. 2. Nam ut excitarentur, atque evibrarentur animi, quod cornua, & litui moliuntur.

Evictio, onis, f. vox JCtorum est, qua significatur legitima probatio, rem aliquam suam esse, quæ ab adversario acquisita sit. Leg. Non tamen. Dig. de evictionib.

Evictus, a, um, adject. convictus, ἐκνικηθείς, κατελεγχθείς, convinto, vinto. Cicer. Ver. l. 1. c. 1. Tam multis testibus evictus. Sil. l. 3. v. 581. Virtus paulatim evicta senescit. h. e. enecta, & debellata.

Evidens, o. 3. evidente, manifesto, ברור, צח, נראה, Ger. scheinbar, hell, Gal. évident, Hisp. evidente, manifesto, σαφής, ἐναργής, quod aperte videtur, & intelligitur. Cic. de Un. Ut esset mensura quædam evidens. Id. l. 3. de Nat. Deor. c. 4. Evidens est, de quo inter omnes convenit. Cels. l. 7. in princ. Evidentissimi effectus. Cic. l. 2. de nat. Deor. Quid enim est hoc evidentius?

Evidenter, adv. manifestamente, Germ. scheinbarlich, klarlich, Gal. évidemment. Hisp. claramente, ἐμφανῶς, ἐναργῶς, perspicue. Liv. l. 7. c. 26. Cum tam evidenter pœnituerit. ¶ Compar. evidentius, & superlat. evidentissime, leguntur leg. 11. Dig. de liber. & post. & leg. 15. Dig. qui satisd. cog.

Evidentia, f. 1. evidenza, מראה, ראיה, ἐνάργεια, perspicuitas. Cic. 4. Acad. Propterea quod nihil clarius ἐναργείᾳ, ut Græci, perspicuitatem, aut evidentiam nos, si placet, nominemus. Adde Quint. l. 6. c. 2.

Evigesco, is, n. vigorem amitto. Tert. de Anim. c. 38.

Evigilatio, onis, f. Aug. l. 1. Soliloq. c. 1. Deus, pater evigilationis atque illuminationis nostræ.

Evigilatus, o. 1. 2. part. ab evigilo, vigilando confectus. Cic. Att. l. 9. ep. 12. At quam honesta! at quam expedita tua consilia! quam evigilata tuis cogitationibus, qua itineris, qua navigationis?

Evigilo, as, avi, atum, n. 1. destarsi, svegliarsi, עור, Ger. auffvvachen, Gal. être veillé, s'éveiller, Hisp. velar, estar velando, ἐγείρομαι, expergisco, vigil fio. Pl. ep. 5. Evigilaveram; nuntius a Spurina. ¶ Nonnunquam est elucubrare, & per vigilias aliquid conficere. Ov. Trist. l. 1. el. 1. v. 107. Quos studium cunctos evigilavit idem. ¶ Translate est prudenter agere, prospicere. Cic. in Par. Aut in quo evigilaverunt curæ, & cogitationes meæ?

Evigoratus, a, um, adject. vigore privatus. Tert. de Pal. c. 4.

Evilesco, is, lui, n. 3. vilesco, divenir vile, avvilire, קלל, זולל, היה, φαυλίζομαι. Suet. in Claud. c. 15. Ubique eo evilluit, ut passim ac palam contemptui esset. Val. Max. l. 5. c. 4. n. 7. Nullis sordibus pretium caræ pietatis evilescit.

Evincio, is, nxi, nctum, a. 4. idem ac vincio, vel valde vincio, circumdo, legare, circondare, אסר, ἀναδέω. Tac. Ann. 6. c. 42. Insigni regio Tiridatem evinxit, h. e. diadema imposuit.

Evinco, is, ici, a. 3. obtineo, vinco, convincere, vincere, ottenere, ἐκνικάω, גבר, נצח, הוכיח. Liv. l. 2. Evincuntque instando, ut literæ sibi ad Tarquinios darentur. Hor. l. 2. sat. 3. v. 250. Ratio evincet. ¶ Item superare, sormontare. Virg. 2. Æn. Amnis oppositas evincit gurgite moles. Hor. l. 2. od. 15. Platanusque cœlebs evincet ulmos. Ov. 1. Met. Evincere somnos. Senec. in Med. precibus aliquem evincere, piegarlo. Col. l. 6. c. 5. Evincendi autem sunt quamvis pestiferi morbi, & propulsandi. ¶ Apud JCtos evincere, est rem suam ab alio acquisitam jure repetere. Ulp. l. 1. Dig. de evictionib.

Evinctus, a, um, adject. vinctus, circumdatus, circondato, legato. Virg. Æneid. 5. v. 364. Evinctis attollere brachia palmis. Idem 8. Æn. v. 286. Evinctus tempora ramis.

Eviolo, as, a. 1. idem quod violo, lædo. Prop. l. 1. el. 7. Quod nolim nostros eviolasse deos. Al. leg. te violasse: Alii evoluisse, quod sit præteritum ab evolvo, h. e. in fatis disposuisse; vel quod sit idem quod voluisse, a volo, vis.

Eviratio, f. 3. castrazione, סרוס, virilium exsectio. Metaleptice ponitur pro depilatione, Pl. l. 29. c. 1. Eviratio pilorum.

Eviratus, a, um, o. 1. 2. castrato, ἀνανδρωμένος, castratus, & translate lascivus, & effœminatus. Mart. l. 5. ep. 42. Eviratior spadone.

Eviresco, is, n. 3. virorem amitto, expallesco. Var. apud Non. c. n. 258. Atque exsanguibus dolore eviresceat colos.

Eviro, as, a. 1. castrare, נתק, Ger. munchen, einem ausschneiden, Gal. châtrer, Hisp. castrar, εὐνουχίζω, castro, virilitatem exseco, & translate effœminatum reddo. Var. apud Non. c. 1. n. 223. Eviravit omnes Venere vaga pueros.

Evisceratus, o. 1. 2. cui viscera exempta sunt, sventrato, ἐκσπλαγχνισθείς, שהוצאו Cic. 1. Tusc. c. 44. ex Ennio. Ipse summis saxis fixus asperis, evisceratus latere pendens. ¶ Item quod ex visceribus alicujus rei extrahitur, ut Unio e concha evisceratus. Solin. c. 53. (al. 66.)

Eviscero, as, a. 2. sventrare, Ger. das ein gevveyd aussnemmen, Gal. ôter les entrailles, Hisp. desentranar, ἐξεντερίζω, ἐκσπλαγχνίζω, exentero, viscera extraho, visceribus spolio. Virg. 11. Æn. Pedibusque eviscerat uncis.

Evitabilis, le, o. 3. quod evitari potest. Ov. 6. Met. v. 234. Fræna tamen dantem non evitabile telum.

Evitatio, onis, f. actus evitandi, lo schivare, השתמרות, ἀλεωρή, ut evitatio malorum, Auct. ad Heren. l. 2. c. 2. Fastidii evitatio, Vopisc. in Aureliano, c. 22.

Evitatus, o. 1. 2. part. ab evitor, schivato. Horat. lib. 1. carm. od. 1. Metaque fervidis evitata rotis.

Evito, as, avi, atum, a. 1. schivare, ἀλεύομαι, φυλάττομαι, φεύγω, נשמר, idem, ac vito, idest fugio, effugio, caveo. Cic. de Amic. Quas tum evitare, tum ferre sapientis est. ¶ Evito etiam verbum antiquum est, compositum a vita, & significat vitam eripere, vita spoliare. Enn. apud Cic. 3. Tusc. c. 19. Hæc omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam evitari.

Evius, ii, m. Bacchi cognomen, quasi bonus filius. V. Euhyus. Horat. l. 2. od. 11. v. 17. Dissipat Evius curas edaces. Colum. l. 10. R. R. v. 224. Evie, Evie pæan. ¶ Est etiam adject. idest Bacchicus, Stat. Achil. 2. v. 154. Quater Evia pulsant Terga manu. h. e. tympana.

Eumeces, n. 3. balsami genus levi cortice, ab εὐμήκης, bene longus, quod cæteris sit procerius. Pl. l. 12. c. 25.

Eumenides, um, f. Εὐμενίδες, Furiæ infernales, sic dictæ per antiphrasim, εὐμενεῖς, quasi benevolæ, cum revera sint δυσμενεῖς. Hoc autem nomen ab Oreste acceperunt, qui Palladis consilio illas placaverat, cum prius Eurymedes dicerentur, ut docet Sophocl. in Oedip. Virg. 4. Æn. Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus. ¶ In singulari Eumenis, idis. Sil. l. 1. v. 559. disjectaque crinem Eumenis in medios irrumpit. V. Furiæ.

Eumetris, f. 3. gemma, silici similis, quæ capiti supposita nocturna visa ad oraculi similitudinem reddit. Plin. l. 37. c. 10.

Eumolpidæ. V. Eumolpus.

Eumolpus, m. 2. fil. Musæi, vel Orphei. Hinc Eumolpidæ, Sacerdotes præsides nocturnorum quorumdam sacrificiorum in honorem Bacchi, quod ab Eumolpo instituti fuerint. Cic. 2. de Leg.

Eunuchinus, a, um, adject. ad Eunuchum pertinens, ut Eunuchina facies, apud Hieron. ep. 22. de cust. Virg.

Eunuchismus, i, m. eviratio, ut eunuchismum facere, apud Cæl. Aur. Tard. l. 1. c. 4.

Eunuchizo, as, eviro, apud Hier. contra Jovin.

Eunucho, as, a. 1. castrare, εὐνουχίζω, castro. Var. in lege Mævia, apud Non. c. 2. n. 289. Qui seu eunuchat, aut alibi liberos producit.

Eunuchus, m. 2. castrato, סריס, Germ. verschnittener, Gall. eunuque, châtré, Hisp. castrado, capado, εὐνοῦχος, castratus, ab εὐνῆς, orbus, & ἔχω, admissarium admitto, quasi expers concubitus. Cic. in Orat. Eunuchi in Syria, Ægyptoque, Juven. Sat. 6. quas eunuchi imbelles, ac mollia semper Oscula delectent, & desperatio barbæ. Idem sat. 12. Eunuchum se facere. ¶ Est etiam titulus comœdiæ Terentianæ, in cujus prologo, v. 32. Terent. dixit Eunuchum suam, subaudiendo fabulam.

Evocati, m. 2. erant milites veterani, qui expletis stipendiis in gratiam Consulum, Ducumque militiam sumebant, ab evocando, quod rogatione, ac precibus, sæpe litteris, ac nuntiis nominatim evocabantur ad militiam, quam jure detrectare poterant. Singuli eorum honore Centurionum, & insignibus afficiebantur. Unde vitem gestabant. Cic. l. 3. Fam. ep. 6. Antonium Præfectum Evocatorum misi ad te. V. Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 15.

Evocatio, onis, f. actus evocandi, ἔκκλησις, קריאה, il chiamar fuori, ut inferorum evocatio, Plin. lib. 30. cap. 1. ¶ Evocatio etiam dicebatur de militibus per tumultum in re subita collectis, ubi Dux alloquitur cives: Qui Remp. salvam vultis, me sequimini. Auct. ad Heren. l. 3. c. 2. Vis decernitur per exercitus, classes, arma, tormenta, evocationes hominum, & alias hujusmodi res. Adde Donat. ad Terent. Eun. 4. 7. 2.

Evocator, oris, m. qui evocat. Item qui tumultuarium, & subitum militem cogit. Cic. Catil. 1. c. 11. Principem conjurationis, evocatorem servorum, & civium perditorum exire patieris?

Evocatorie, adv. ut evocatorie curare, Theod. Priscian. l. 1. c. 15.

Evocatorius, a, um, adject. qui evocat, ut evocatoriæ litteræ, apud Sidon.

Evocatus, a, um, adj. chiamato fuori. Hinc Evocati milites; de quibus V. Evocati.

Evoco, as, avi, atum, a. 1. chiamar fuora, קרא, הצעיק, הזעיק, Ger. hinauf berruffen, beschicken, Gall. appeller, hucher, Hisp. llamar fuera, atraer, ἐκκαλέω, extra voco. Ter. in Eun. 2. 2. 52. Num quem evocari hinc vis foras? ¶ Est etiam accersere ad aliquem locum. Liv. l. 3. Evocare ad colloquium. Sic qui in provinciis erant, sæpe ad dicendam causam Romam evocabantur. Cic. in Ver. Pericles Ephesius Romam evocatus est, quod auctor injuriæ illius fuisse argueretur. ¶ Item ad subitam, tumultuariamque militiam vocare. Cæs. 1. B. C. Magnus numerus equitum R. & decurionum, quos ex municipiis Domitius evocaverat. ¶ Evocare Deos veteres dicebant, pro precibus elicere Numina illa, in quorum esse tutela urbs obsessa putabatur, ut ea relicta, in eorum, qui obsiderant, urbem transirent. Macr. Saturn. l. 3. c. 9. ¶ Per translationem est quasi extrahere, retrahere. Cic. 1. Tusc. Cum a Rep. cum a negotio omni evocamus animum. ¶ Pl. l. 14. c. 1. Vis earum (vitium) omnis evocatur in palmites. h. e. exit, se diffundit.

Evohe, & Evoe, & Evœ dissyllab. εὐοῖ, האח, vox bacchantium, & Liberum Patrem inclamantium, & invocantium, quasi εὖ οἷ, bene illi. Virg. 7. Æn. v. 389. Evohe Bacche fremens. Ovid. 4. Met. v. 522. Evohe Bacche sonat. Catal. Argon. v. 61. Saxea ut effigies bacchantis prospicit evœ.

Evolaticus, a, um, adj. ἀναπτάμενος, qui volat, ut evolatici homines, apud Plaut. Pœn. a. 2. v. 27. Al. tamen leg. volatici.

Evolito, as, n. 1. freq. a volo. Col. l. 8. c. 8. Per quas ad requirendos cibos evolitant.

Evolo, as, avi, atum, n. 1. volar fuori, עוף, נדד, Ger. aussfliegen, Gall. s'envoler, Hisp. volar, ἀφίπταμαι, extra, vel in altum volo. Cic. in Bruto. Ut evolare non excurrere videretur. ¶ Translate est progredi, ad honores altius evehi, ascendere. Cic. 1. Fam. Quem illi esse in principibus facile sunt passi, evolare altius certe noluerunt. ¶ Item eripere se, aufugere. Cic. in Somn. Qui ex corporum vinculis tanquam e carcere evolaverunt. ¶ Item vitare, effugere. Cicer. de Prov. Cons. Quam pœnam si tum aliorum opibus non suis evolarunt. Id. 3. Ver. Evolet ex vestra severitate.

Evolo, as, a. 1. rubare, rapire, גנב, Ger. rauben, Gal. voler, Hisp. hurtar, ἁρπάζω, est furari, rapere, quasi in volam recipere. Plaut. Cist. 4. 2. 65. Cistellam adolescens hic mihi evolavit. Alii sic leg. Cistella mihi hic, mi adolescens, evolavit.

Evolvo, is, olvi, utum, a. 3. rivolgere, גלל, Ger. aussrollen, Gal. déplier, dérouiller, Hisp. sacar, volviendo, ἀποκυλίω de loco volvo. Lucan. l. 3. Nudis evolvunt saxa lacertis. ¶ Hinc evolvere se dicuntur flumina decurrentia. Virg. 5. Æn. in mare se fluvii evolvunt. Pl. l. 4. c. 12. Danubius sex fluminibus in Pontum evolvitur. ¶ Translate evolvere est meditari. Virg. 4. Georg. Flevisse, & gelidis hæc evolvisse sub antris. ¶ Item legere. Cic. 1. Tusc. Evolve diligenter ejus eum librum, qui est de animo. ¶ Item explicare, exponere. Cic. pro Cæl. c. 23. Reliquum est crimen de veneno, cujus ego neque principium invenire, neque evolvere exitum possum. Sic, naturam rerum evolvere, Id. l. 4. Acad. ¶ Evolvere se, est evadere, & se expedire. Ter. Phorm. Ego nullo possum remedio me evolvere ex his turbis. ¶ Evolvere argumentum, pro eruere, reperire, trovar fuori, procacciare. Plaut. Pseud. 1. 3. 83. Aut terra, aut mari alicunde evolvam id argumentum tibi.

Evolutio, onis, f. ἐξελιγμός, evolvendi actio, explicatio, lectio. Cic. l. 1. Fin. c. 7. Quid historia, cognitioque rerum, quid Poetarum evolutio?

Evo-

Evolūtus, a, um, adj. ἀνεπτυγμένος, נגלל, dispiegato, sviluppato, ut evoluta serpens, & ex oculis elapsa, Liv. l. 26. Evolutum furfure panicum, apud Col. l. 2. c. 9. h. e. exutum, purgatum. Evolutus bonis, h. e. deturbatus, Sen. ep. 75. Evolutus nudatusque tegumentis dissimulationis, Cic. l. 2. de Or. c. 86.

Evŏmo, is, ui, itum, a. 3. vomitare, הקיא, Ger. sich ferbrechen, Gal. vomir, Hisp. gamitar, rebesar, ἐξεμέω, extra vomo, vomendo ejicio. Cic. 2. de nat. Deor. Easque, cum stomacho concoxerit, evomere. Pl. l. 5. c. 9. Evomit se Nilus in mare. ¶ Translate est emittere. Cic. de Am. Apud quem evomat virus acerbitatis suæ. Ter. Adelph. 3. 2. Evomere iram in aliquem.

Evonўmus, f. 2. Pare rotto, insf. Siciliæ satis parva, inter Liparam ad Austr. & Strongylen ad Bor. in mari Tyrrheno. Alii est Lisca Bianca, aliis Vulcanetto, aliis Stromboli.

Eupatorĭa, f. 1. urbs Paphlagoniæ, Regia Mithridatis, ab eo condita, quæ postea Pompejopolis ex Pompeji Magni nomine dicta est, apud Amisum.

Eupatorĭum, n. 2. sive eupatoria, f. 1. εὐπατόριον, herba, al. agrimonia, ab Eupatore Rege. Pl. l. 25. c. 6.

* Eupetălos, εὐπέταλος, pulcra habens folia. Dicitur de genere chamædaphnes, & de gemma quatuor colores habente. Pl. l. 15. c. 30. & l. 37. c. 10.

Euphēme, es, f. 1. mater Croti, & nutrix Musarum.

Euphemismus, εὐφημισμός, figura rhetorica, qua res ingratas, & odiosas mitioribus vocabulis exprimimus, vel ironice, ut cum Furiæ Eumenides vocantur, vel extra ironiam, ut Vell. l. 2. c. 93. Si quid accidisset Cæsari. h. e. si mortuus esset. V. Voss. Instit. Orat. p. 2.

Euphonĭa, εὐφωνία, יפי קריאה, quam vocalitatem vertit Quint. est sonus vocum jucundior, suaviorque verborum prolatio. Usurpat Palæmon Grammaticus.

* Euphorbĭa, æ, f. & Euphorbium, ii, n. herba quædam, de qua Pl. l. 5. c. 1. l. 25. c. 7. & 12. l. 26. c. 8.

Euphorbus, viri Trojani nomen a Menelao occisi, cujus animam Pythagoras, qui metempsychosim commentus est, habere se jactabat, Ovid. 15. Met. v. 160. Hinc sapiens Euphorbus pro Pythagora sumitur ab Hor. l. 2. ep. 1. v. 50.

Euphorĭon, Poeta Chalcidensis, qui varia scripsit. Elegorum ejus testis est Diom. l. 3. Poema etiam aliud, in quo multa de Agricultura, affert Suid. Quam ob caussam forte Varro, & Columella eum inter scriptores rusticos celebrant. Hujus græca carmina Gallum latine vertisse, auctor est Serv. Unde Virg. in Bucol. Ibo, & Chalcidico quæ sunt mihi condita versu &c. V. Quint. l. 10. c. 1.

Euphrănor, m. 3. statuarius Istmius, qui de symmetria, & coloribus aliquot volumina edidit. Pl. l. 34. c. 8.

Euphrătes, m. 3. Frat, Εὐφράτης, פרת, fl. Asiæ. Oritur ex Niphate M. Armeniæ majoris, in Tigrim cadit, & cum ipso paulo post in sin. Persicum se exonerat. Dictus creditur ab εὐφραίνω, exhilaro, quia aquis suis agros circumjacentes fertilissimos reddit.

Euphrătis, idis, f. quæ ad Euphratem posita est, ut ripa Euphratis, apud Sidon. in carmine subjecto ep. 9. l. 8.

Euphrosўne, es, f. 1. Εὐφροσύνη, una Gratiarum, ab hilaritate. V. Gratiæ.

Euphrosўnum, i, herba, alio nomine buglossum. Pl. l. 25. c. 8.

Eupĭlis, m. 3. Lago di Pusiano, lacus Insubriæ, per quem Lambrus flu. transit, cum pago cogn. Leucum versus in Bor. Pl. l. 3. c. 19.

Euplæa, f. 1. Gajola, insf. parva Campaniæ, in sinu Puteolano, inter Neapolim, & Puteolos, juxta Pausilypum prom. haud procul a Margellene. Stat. l. 2. silv. 2. v. 79.

Euplocămus, adject. εὐπλόκαμος, אציץ, calamistratus. Lucil. apud Non. c. 1. num. 155. Euplocamus capillus.

Eupŏlis, m. 3. antiquus Poeta Comicus, in reprehendendis hominum vitiis liberrimus. Scripsit comœdias decem, & septem, ex quibus novem victoriam meruerunt. Periit in prælio navali inter Lacedæmonios, & Athenienses commisso. Cujus mors quantum civitati luctum attulerit, illud ostendit, quod publico edicto cautum fuit, ne poetis in posterum militare liceret.

Eurīnus, a, um, adject. ab Euro, orientalis, orientale. Col. l. 11. c. 2. Incipit occidere ventus eurinus.

* Euripĭce, es, f. Εὐριπική, genus junci, cujus semen soporiferum. Pl. l. 21. c. 18.

Euripĭdes, m. 3. Εὐριπίδης, Poeta Tragicus Atheniensis. Natus est eo die, quo Xerxis exercitus ab Atheniensibus fusus est. Fuit primum in Rhetorica Prodici discipulus, deinde Socratis in Philosophia, secutus est etiam Anaxagoram. Athenis discedens venit ad Archelaum Macedoniæ Regem, apud quem summo in honore fuit. Scripsit fabulas septuaginta quinque, ex quibus quinque tantum victoriam meruerunt. Castitate vitæ tanta fuit, ut vulgo μισογύνης h. e. osor mulierum, cognominatus sit. Duxit tamen uxores duas. Excessit noctu discerptus a canibus annum agens septuagesimum quintum. Ossa ejus Regis jussu Pellam translata, repulsis Atheniensium precibus, qui sæpe per legatos tentaverant ut cives sui reliquias sibi in patriam referre liceret.

Euripidēus, a, um, Εὐριπίδειος, adject. ad Euripidem pertinens, ut Euripideum carmen, Cic. 3. Tusc. c. 25.

Eurīpus, m. 2. לשון הים, Εὔριπος, fretum angustum, ab εὖ, & ῥιπίζω, ventilo, quod a ῥίπτω, projicio, quia facile projicitur, & huc, atque illuc jactatur. Variis fretis hæc vox tribuitur. Maxime tamen nobilis euripus inter Eubœam, & Bœotiam, qui Chalcidicus, & Euboicus, & simpliciter Euripus nominatur, Stretto di Negroponte. Is septies die, ac septies nocte, ut Mela l. 2. c. 7. auctor est, fluctibus invicem versis adeo immodice fluit, ut navigia plenis velis ventis repugnatibus secum rapiat. Sed Strabo, Seneca, Plinius, & alii septies tantum 24. horarum spatio reciprocare volunt. Imo Antiphilus Byzantius l. 1. epigr. sexies solum cursum mutare ait. Denique Liv. l. 38. scribit, non septies die temporibus statis reciprocare, sed temere in modum venti nunc huc, nunc illuc verso mari, velut monte præcipiti devolutum torrentem, rapi. ¶ Euripi item dicuntur alvei magnifico opere, qui aquas in morem fluviorum deducunt, quo in genere etiam canales recensendi sunt, quibus aquæ in sublime saliunt, & in domos privatas ascendunt, gore. Differunt a nilis, quod euripi exiliores sunt, nili majores, Cic. 2. de Leg. Ductus vero aquarum, quos isti nilos, & euripos vocant. ¶ Item lacunæ aquarum inertium in circo, vel arena. Pl. l. 8. c. 7. Postea simile spectaculum editurus euripis arenam circumdedit.

Euroauster, tri, m. Sirocco, Ostrosirocco, ventus spirans inter Austrum, & Eurum. Col. l. 11. c. 2. Inscr. apud Grut. p. 137.

Euronŏtus, m. 2. Sirocco, Εὐρόνοτος, φοῖνιξ, ventus, qui ab oriente hyberno flat, inter Eurum, & Notum. Apul. de Mundo, & Col. l. 11. c. 2.

Eurōpa, f. 1. Εὐρώπη, filia Agenoris Phœnicum Regis, quam Jupiter in bovem transformatus raptam abduxit in Cretam, ex qua genuit Minoem, & Rhadamantum. Plato in Min. Ovid. 2. & 3. Met.

Eurōpa, f. 1. Europa, Εὐρώπη, una ex præcipuis partibus orbis terrarum, sic dicta ab Europa Agenoris filia. Habet a Sept. & Occ. Oceanum, a Mer. Mare Mediterraneum, ab Or. Asiam. Separatur ab Africa Mari Med. Africo, Sardoo, & Iberico, ab Asia Tanai fl. Ponto Euxino, & mari Ægæo.

Europæus, a, um, adject. Europeo. Ov. 8. Met. v. 23. Noverat ante alios faciem ducis Europæi. h. e. Europæ filii. Nepos Eumene, c. 3. Illum opposuerat Europæis adversariis.

Europensis, se, adject. Europæus. Vopisc. in Aurel. c. 21. Aureliano rebus Europensibus occupato.

Eurōtas, m. 1. Εὐρώτας, Hymetus, Marathon, Neris, Basilipotamo, fl. Peloponnesi, lauris abundans, qui oritur in Archadia, non procul ab Alpeo, in vico Aica, prope Megalopolim, longe a Stymphalo M. in Aust. per Laconiam in Mer. fluit, Lacedæmonem alluit, & in sin. Laconicum se exonerat. Virg. 1. Æn.

Eurotias, æ, m. Εὐρωτίας, gemma, quæ situ, inquit Pl. l. 37. c. 10. videtur operire nigritiam. Est ab εὐρώς, situs, mucor, putredo.

Eurōus, a, um, Εὐρῷος ad Eurum pertinens, Orientalis. Virg. 3. Æneid. vers. 533. Portus ab Euroo fluctu curvatur in arcum. Pier. Valerian. ita se legisse testatur in omnibus pæne codicib. antiquis, quos versavit. Al. tamen Eoo, quod est magis usu receptum.

Eurus, m. 2. Siroccolevante, קדים, Εὖρος, ventus, al. Subsolanus, qui flat ab ortu verno, seu æquinoctiali, ab ἕω ῥέειν, vel ab εὖ, & ῥέειν, a bene fluendo. Ovidius: Nam modo purpureo vires capit Eurus ab ortu. ¶ Sæpe a Poetis ponitur pro parte Orbis orientali. Valer. Flac. l. 1. v. 538. regio, quæ immenso descendit ab Euro.

Euryăle, f. 1. Εὐρυάλη, fuit Regis Minois filia, quæ Neptuno Orionem peperit. ¶ Alia fuit Prœti Argivorum Regis filia. ¶ Tertia una ex Gorgonibus.

Eurydĭce, es, f. Εὐρυδίκη, uxor Orphei, pro qua recuperanda ad inferos descendit. Virg. l. 4. Georg. v. 486. Redditaque Eurydice superas veniebat ad auras. Fabulam V. in Orpheus.

Eurylŏchus, Εὐρύλοχος, socius Ulyssis: qui solus Circes pocula non gustavit, neque in suis figuram est transmutatus. Ov. 14. Met. v. 287. Vidimus Eurylochum; solus data pocula fugit.

Eurymedon, ŏntis, Εὐρυμέδων, pater Peribœæ, ex qua Neptunus suscepit Nausithoum Regem Phæacum, & Alcinoi Patrem. Hom. Odyss. 7. ¶ Item filius Fauni, de quo Stat. 11. Theb. v. 32. ¶ Item fluvius, qui ex Tauri jugis ortus Pamphiliam secat. Mela l. 1.

Eurynŏme, es, Εὐρυνόμη, Oceani, & Tethyos filia, uxor Ochami Achæmeniorum Regis, mater Leucothoes. Ov. 4. Met. v. 210. ¶ Item Apollinis filia, quæ Adrastum Argivorum Regem, & Euryphylem Amphiarai conjugem peperit.

Eurypўlus, Εὐρύπυλος, Herculis filius, augur peritissimus inter Græcos, qui regnavit in Coo insula. Ov. 7. Met. Virg. 2. Æn.

Eurysthēus, trisyllab. m. 2. Εὐρυσθεύς, Stheneli Mycenarum Regis filius, qui Junonis instinctu imperabat Herculi, ut varia monstra superaret, quo posset perire, Quare eum Virg. durum appellat, 3. Georg. in princ.

Eurysthēus, a, um, ad Eurystheum pertinens, Εὐρυσθεῖος. Stat. Theb. v. 311. bella Eurysthea gerentem Amphitryoniadem.

Eurythmĭa, æ, f. Εὐρυθμία, concinnitas, convenientia, apta dispositio. Vitruv. l. 1. c. 2. Architectura constat ex ordinatione, ex dispositione, eurythmia, & symmetria.

Eurytis, idos, f. patronym. filia Euryti, Εὐρυτίς, h. e. Iole. Ov. heroid. ep. 9. v. 133. Eurytidosque Ioles, atque insani Alcidæ. Adde Met. 9. v. 395.

Eurўthus, m. 2. Εὔρυθος, Oechaliæ Rex, pater Ioles, ab Hercule victus, & occisus, cum filiam certaminis lege promissam nollet tradere. ¶ Item Mercurii filius, comes Argonautarum. Val. Flac. l. 1. v. 538. l. 3. v. 471. & l. 6. v. 570.

Euschēme, adverb. Εὐσχήμως, יפה, decore, speciose: vox græca, qua utitur Plaut. Mil. 2. 2. 58. & Trinum. 3. 1. 24.

Eustўlos, i, Εὔστυλος, concinne columnis dispositis exstructus. Vitr. l. 3. c. 2

Euterpe, f. 1. Εὐτέρπη, una ex Musis, quæ tibias invenit, ab εὖ, bene, & τέρπω, delecto, idest a concentus suavitate. Hor. l. 1. od. 1.

Euthygrammus, i, m. Εὐθύγραμμος, quasi recta linea, regula est Architectorum; de qua Vitr. l. 1. c. 1.

Eutўches, etis, & chis, Εὐτύχης, monachus Constantinopolitanus, hæresiarcha, qui in Christo duas naturas negavit, damnatus in Synodo Chalcedonensi, Marciano Imp. Vixit circa A. C. 450.

* Euthўos, a, um, Εὔθυος, rite sacrificans, Accius apud Macr l. 6. c. 5.

Evulgo, as, a. 1. divolgare, pubblicare, פרסם, הגיד, Ger. offentlich ausruffen, Gal. publier, divulguer, Hisp. divulgar, pregonar, ἐξαγορεύω, δημοσιεύω, in vulgus edo. Liv. l. 9. c. 46. Civile jus repositum in penetralibus Pontificum evulgavit.

Evulsĭo, onis, fœm. lo sradicare, o staccare, ἐκσπασις, מכה, נתוש, Cic. 3. de nat. Deor. c. 22. Qui primus purgationes alvi, dentisque evulsionem invenit.

Evulsus, a, um, adject. ab evello, staccato, sbarbicato, ἐκσπασθείς, Cic. l. 15. Att. ep. 4. Arbor excisa, non evulsa. Senec. Med. v. 947. Sinu matris evulsi filii.

Euxīnus Pontus, Euxinum Mare, Εὔξεινος πόντος, Mar Maggiore, Mar Negro, mare illud, quod incipiens a Bosphoro Thracio vergit in Or. & Sep. ambitus 15. M. stad. long. 5. M. lat. 3. M. Prius Ἄξενος, Pontus Axenus dictus est, sc. inhospitalis, propter immanitatem eorum, qui ejus maris litora incolebant. Illi enim hospites immolare solebant, & carnibus peresis ex calvis eorum sibi pocula conficere. Postea cum in locis maritimis Jones aliquot oppida condidissent, cohibito Scytharum assueto latrocinio, receptoque Græcorum hominum commercio, pro Axeno Euxinus, hoc est, hospitalis, appellatus est. Strabo l. 7. Ov. 4. Trist. el. 4. v. 55. Frigida me cohibent Euxini litora Ponti: Dictus ab antiquis Axenus ille fuit. ¶ Proprie est adject. non substant. ut Euxinum litus, Id. 4. de Pont. el. 3. v. 51. Euxinæ undæ, l. 4. el. 7. in princ.

Euzōmon, n. 2. Εὔζωμον, eruca, herba, quia εὔζωμος est, h. e. idonea ad gratiam conciliandam juri, quod græce ζωμός, dicitur. Pl. l. 20. c. 3.

E ANTE X.

Ex, & e, da, מן, Ger. von, Gal. de, Hisp. de, ἐκ, ἐξ, præpos. una ex iis, quæ ablat. regunt. Cic. in Brut. Cum percontareretur ex quadam anicula. Ter. Eun. 3. 2. E flamma petere cibum. ¶ Variis verbis, & nominibus juncta varias habet significationes. Interdum enim notat locum, ut Plaut. Asin. 1. 2. 4. Jam ex hoc loco ibo ad tres viros. Ter. Eun. 3. 2. 18. Ex Æthiopia est usque hæc. Sic, laborare ex capite, renibus, &c. Cic. Terent. ¶ Interdum tempus, & significat post, dopo. Cic. Phil. 1. Ex eo die, quo in Ædem Telluris convocati sumus. Virgil. 2. Æn. Ex illo fluere spes Danaum. h. e. post illud tempus. Cæs. l. 2. B. C. c. 22. Quod Provinciam ex Prætura habuerat. h. e. post Præturam. Huc etiam illa pertinent: aliam rem ex alia cogitare, ex alio aliud accidere. Ter. Heaut. 3. 3. 73. & Eun. 4. 2. Sic Cæs. l. 1. B. C. c. 70. Ex magnis rupibus nactus planiciem. h. e. post magnas rupes. ¶ Item materiam, ex qua quid fit, ut statua ex ære facta, poculum ex auro. Cic. & alii passim. ¶ Item causam, & significat propter. Sen. de Benef. Nec ex hoc æs alienum profitebor. ¶ Nonnunquam etiam accipitur pro cum. Plaut. Merc. 1. 2. 28. Resinam ex melle Ægyptiam vorato. ¶ Quint. l. 5. c. 6. Adjicit ex abundanti hanc quoque fiduciam, id est præter necessitatem. Liv. l. 8. Bel. Pun. Cum ex insperato repente misistis nobis huc P. Scipionem. idest, præter spem, & opinionem. ¶ Interdum pro secundum. Ter. Adelph. 2. 1. 22. Ornatus esses ex tuis virtutibus. Hinc Ex animo, secundum animi sententiam sinceramente. Ter. Eun. Utinam istuc verbum ex animo, & vere diceres. ¶ Ex decreto, in vigor del decreto. Cic. Fam. 2. ep. 13. Decedere ex provincia ex senatus consulto. ¶ Ex sententia, vel ex animi sententia, secundum conceptum mentis. Cic. 3. Offic. Sed quod ex animi tui sententia juraveris. Idem 2. Fam. Sane feliciter, & ex mea sententia Rempub. gessimus. ¶ Ex fide, secundum fidem, fideliter. Suet. in Galba. Nummulario non ex fide versanti pecunias manus amputavit. ¶ Ex æquo, secundum æqualitatem, æqualiter. Tac. l. 2. hist. Discrimen, ac periculum ex æquo partiemur. ¶ Vel secundum æquitatem. Liv. l. 42. Ut ex æquo fœdus fieret. ¶ Ex consuetudine, secundum consuetudinem. Plin. Epist. l. 2. Hunc, oro, ex consuetudine tua & legas, & relegas. Ex dignitate, secundum dignitatem, pro dignitate, ut dignitas postulat. Cic. Licin. 5. Fam. Et, ut spero, statues ex nostra dignitate. ¶ Ex præscripto, secundum id, quod nobis præscriptum est. Col. l. 1. c. 1. Neque enim semper eumdem, velut ex præscripto, habitum gerunt. ¶ Ex composito, secundum id, quod compositum est, ut convenerat, dedita opera, secondo l' accordo, o l' ordine. Liv. l. 1. Tum ex composito orta vis. ¶ Ex professo, secundum id, quod profitemur, ex professione, serio, non dissimulate, daddovero. Quint. l. 12. c. 1. Ex professo Philosophiam ostentantibus parum decori sunt plerique orationis ornatus. ¶ Ex toto, i. e. omnino. Sen. c. c. 5. de consol. ad Polyb. Ex toto projice dolorem. ¶ Interdum resolvit adverbia. Hinc ex continenti, continenter, statim, subitamente. Just. l. 1. Qui ex continenti, ne dato in pœnitentiam spatio res per quemquam enarraretur, &c. ¶ Ex integro, vel de integro, denuo, di nuovo. Pl. in epist. Datumque a Senatu jus omnibus ex integro agendi. ¶ Ex facili, facile. Pl. l. 22. c. 15. Quoniam lubrica ex facili hauriretur. ¶ Ex vero, pro vere. Ov. in mort. Tibul. ¶ Ex industria, industrie, dedita opera, a posta, studiosamente. Liv. l. 1. Ex industria factus ad imitationem stultitiæ. ¶ Ex tempore, improviso, absque ulla præcedente meditatione. Plin. in Ep. Dicit semper ex tempore, sed tamquam diu scripserit. ¶ Accipitur etiam pro inter. Plin. epist. Librum, quem tibi misi, ex omnibus meis vel maxime placere significas. Plaut. Most. 1. 4. 29. Illi ex omnibus optime volo. ¶ Jungitur interdum cum aliis præpositionibus, ut ex ante V. Ante. ¶ Aliquando redundat. Plaut. Pseud. 1. 1. 54. Expressam in cera ex anulo suo imaginem. Id. Merc. 1. 2. 1. Ex summis opibus, viribusque usque experire.

Exacerbātus, a, um, adject. irritato, esacerbato. Liv. l. 8. c. 33. Dum affirmarent infestus Papirium exarsurum, agitatum contentione ipsa, exacerbatumque. Suet. Tib. c. 62. Auxit sævitiam exacerbatus judicio de morte filii.

Exacerbesco, scis, n. 3. inacerbirsi, farsi aspro, מר, Germ. erzirnt vverden, Gall. devenir âpre, Hisp. exasperarse, valde acerbus fio. Apul. in Apol. Quis est tam mitis, quin exacerbescat?

Exacerbo, as, a. 1. adirare, irritare, המר, Ger. verbittern, erzirnen, Gal. irriter, aigrir, Hisp. axasperar, παροξύνω, irrito, ad iracundiam provoco. Suet. in Galb. c. 16. Atque eo quidem nomine omnes, qui ubique erant, exacerbavit.

Exacesco, is, ui, n. 3. inacetirsi, סר, Germ. zu essig, od. saur vverden, Gal. devenir aigre, Hisp. hazerse agrio, ἀποξύνομαι, acidus fio. Col. l. 12. cap. 17. Deinde cum exacuit, & remisit liquorem.

* Exacisclo, as, ex præp. ex, & acisclus pro acisculus, h. e. malleus vel ascia. Hinc arcam, aut monumentum exacisclare, apud Murat. p. 1028. n. 2. & Philip. a Turre p. 351. & Donium class. 12. n. 27. est sepulcrum frangere vel destruere.

* Exăcon Galli appellant herbam, quam Latini dicunt fel terræ. Plin. l. 25. c. 6.

Exacte, adverb. accurate, diligenter, esattamente, ἀκριβῶς, Sidon. l. 7. ep. 2. Ut exacte perorantibus mos est. Gel. l. 1. c. 3. Theophrastus super hac re exactius, quam Cicero, disserit.

Exactĭo, onis, f. 3. εἴσπραξις, acerba, & imperiosa petitio, cujusmodi est vectigalium, & tributorum collectio, esazione. Cic. 2. de Leg. Eaque pecunia non minor esset facta cum superiore exactione. ¶ Exactio operis dicitur, cum certum pensum in singulos dies exigitur. Col. l. 1. cap. 8. Nulla est autem major vel nequissimi hominis custodia, quam operis exactio. ¶ Significat etiam ejectionem, expulsionem, scacciamento, ut exactio Regum, apud Cic. l. 1. de Orat. ¶ Item operis absolutionem, & perfectionem. Vitruv. l. 3. c. 1. Ut etiam in operum perfectionibus singulorum membrorum ad universam figuræ speciem habeat commensus exactionem.

Exactor, oris, m. 3. qui aliquid exigit, esattore. Cæs. 3. B. C. c. 32. Erat plena lictorum, & imperiorum provincia, confecta præfectis, & exactoribus. ¶ Item expulsor. Liv. l. 9. c. 17. Ita deinde exactores Regum Junii, Valeriique. ¶ Item qui aliquid exsequitur, & peragit, ut exactor supplicii, qui supplicium sumit, apud Liv. l. 2. c. 5. Sic exactor operis. Col. l. 3. R. R. c. 13. Opus est autem perito, & vigilante exactore. ¶ Exactor studiorum, apud Quint. l. 1. c. 3. est qui instat, & pensum studiorum exigit.

* Exactrix, quæ exigit & postulat. August. ep. 135.

Exactus, a, um, nom. ex partic. scacciato, expulsus. Cic. 1. de Orat. c. 9. Exactis regibus. ¶ Item exagitatus, agitato. Ovid. 4. Trist. eleg. 4. Orestes Exactus furiis venerat ipse suis. ¶ Item præteritus, passato. Virg. 3. Georg. At tribus exactis, ubi quarta accesserit æstas. ¶ Item completus, finito. Id. 6. Æn. His demum exactis, perfecto munere Divæ, devenere locos lætos. Liv. l. 1. Venerabilis viri, atque adeo exactæ jam ætatis, di età avanzata. ¶ Item adactus. Senec. in Herc. Oet. Eat per artus ensis exactus meos. ¶ Item perfectus, elaboratus, esatto, perfezionato. Propert. l. 3. eleg. 1. Exactus tenui pumice versus eat. Ovid. 4. de Pont. eleg. 9. Exacta fides. Mart. l. 4. epigr. 42. Nihil exactius, eruditiusque. Plin. l. 8. ep. 23. Quod ille obsequium Serviano exactissimo viro præstitit.

Exactus, us, m. 4. sumitur pro venditione, quia merx, dum venditur, exigitur a nobis, idest, emittitur. Quint. Declam. 19. Sacrosanctus mercator opportunum mercis exactum, puto, invenit.

Exacuo, is, cui, cutum, a. 3. idem quod acuo, hoc est, acutum facio, aguzzare. Virg. 3. Georg. Ipse ruit, dentesque Sabellicus exacuit sus. ¶ Translate est acutiorem, & perspicaciorem reddere. Plin. l. 20. c. 13. Nasturtium Venerem inhibet, animum exacuit. Cic. 2. de Leg. Exacuere aciem oculorum, & ingenii. ¶ Item incitare, inflammare. Cic. Att. l. 12. Velim, cohortere, & exacuas Cluatium.

Exacutĭo, f. 3. actus acuendi. Plin. l. 17. c. 14. Calami exacutio medullam ne nudet.

Exacūtus, o. 1. 2. acutus, aguzzo. Plin. l. 18. cap. 18. Exacutior in mucronem fastigiata. Id. l. 17. c. 28. Exacutæ falces.

Exadverso. V. Adversus, adject.

Exadvocātus, i, qui aliquando advocati munere functus est. Augustin. de Civ. Dei lib. 22. cap. 8.

Exædificatĭo, onis, f. idem ac ædificatio, vel ædificationis absolutio. ¶ Translate Cic. l. 1. de Orat. c. 35. Ipsa autem exædificatio posita est in rebus, ac verbis.

Exædificātus, a, um, fabbricato, ædificatus. Sallust. in Catil. cap. 12. Villæ in urbium modum exædificatæ.

Exædifico, as, avi, atum, a. 1. fabbricare compiutamente, בנה, Germ. aussbauen, Gall. bâtir, achever de bâtir, Hisp. edificar, ἐξοικοδομέω, perfecte ædifico, vel ædificium absolvo. Cæs. 1. B. C. Quod oppidum Labienus constituerat, suaque pecunia exædificaverat. ¶ Translate est quodcumque opus perficere. Cic. 1. de Or. Non gravere exædificare id opus, quod instituisti. Plaut. Trin. 1. 2. 95. Qui exædificasset suam inchoatam ignaviam. ¶ Usurpatur pro domo ejicere. Plaut. Trin. 5. 2. 3. Nam exædificasset me ex his ædibus.

Exæquatĭo, onis, actus exæquandi. Vitruv. l. 5. cap. ult. Super eam exæquationem. ¶ Item æqualitas, uguaglianza. Liv. l. 34. cap. 4. Hanc ipsam exæquationem non fero.

Exæquātus, a, um, uguagliato, idem ac æquatus. Var. l. 1. R. R. c. 40. Cortex cum cortice exæquatus. Lucr. l. 5. v. 1296. Exæquata certamina belli.

Exæquo, as, avi, atum, a. 1. fare uguale, uguagliare, השוה, Ger. ebnen, gleich machen, Gal. égaler, applanir, Hisp. ygualar, ἐξισόω, æqualem facio. Cic. post red. in Sen. Propterea quod superiorem esse contra improbos minus est negotii, quam bonis exæquari. Id. de Amic. c. 20. Exæquare se cum inferioribus. ¶ Quidam Lexicographi addunt Exæquor, aris, deponens, allato exemplo Ovid. in Paneg. ad Pison. (quod legitur inter op. Lucani, vel Claud.) v. 25. Sed ibi al. leg. exæquo.

Exæstuatĭo, onis, f. bollimento, actus exæstuandi. Solin. c. 5. (al. 11.) circa med. In medio flumine subita exæstuatione fervescit.

Exæstŭo, as, avi, atum, n. 1. ondeggiare, inondare, ἐκκυμαίνω, æstuando exundo. Curt. l. 4. cap. 2. Exæstuare semper fretum. ¶ Translate Virg. 9. Æn. Mens exæstuat ira.

Exævĭo. V. Exsævio.

* Exaffilātus. V. Effafilatus.

Exaggeranter, exaggerando & amplificando. Tertul. de carne Christi, cap. 19. Tam exaggeranter inculcavit.

Exaggeratĭo, f. 3. accrescimento, amplificazione, אסופה, Ger. auffauffung, mehrung, Gal. accroissement, exagération, Hisp. encarecimiento, exageracion, σώρευσις, magna coacervatio, cum terra in aggerem erecta sustollitur in fastigium. ¶ Translate ponitur pro altitudine, & excellentia. Cic. 2. Tusc. c. 26. Hoc tibi propone, amplitudinem, & quasi quamdam exaggerationem quam altissimam animi. ¶ Item pro amplificatione oratoria. Gel. l. 13. c. 24. Num onerandi, vel exprobrandi criminis causa exaggerationem aliquam speciosam facit? Et paulo post. Apud Homerum ejusdem rei, atque sententiæ luculenta exaggeratio est.

* Exaggerātor, oris, m. amplificans, augens. Hieron. ep. 22. ad Eustoc. c. 12. Aut auctor, aut exaggerator est famæ.

Exaggerātus, a, um, cumulatus, auctus. Cic. de clar. Orat. Altius exaggerata oratio. Id. 6. seu 5. Parad. Si quidem animo excelso, alto, & virtutibus exaggerato sumus. Id. 4. Catil. c. 9. Auctæ, exaggerataeque fortunæ. Gel. l. 13. cap. 23. Neque ornatius fit, neque exaggeratius.

Exaggĕro, as, avi, atum, a. 3. accrescere, amplificare, אסף, Germ. auffauffen, Gall. exagérer, Hisp. encarecer, exagerar, σωρεύω, in unum aggerem congero, & coacervo. Plin. l. 19. cap. 8. Exaggerando aliam accumules. Rem familiarem omni ratione exaggerantes. ¶ Translate est amplificare, extollere. Cic. 5. Tusc. Exaggerantem tantopere virtutem, & extenuantem cætera. Id. 1. Offic. Exaggerare rem familiarem. Id. 1. de Orat. Nisi istam artem oratione exaggerasses. Quint. l. 6. c. 2. Injuriam nostram exaggeramus. Vellej. l. 2. c. 129. Juventam Germanici exaggeravit honoribus.

Exagitātor, m. 3. qui exagitat, & insectatur. Cic. in Orat. c. 13. Et quidem exagitator omnium Rhetorum hunc miratur unum.

Exagitātus, o. 1. 2. adject. ab exagitor. Cic. post red. in Sen. Qui causam Senatus exagitatam concionibus improborum sic sua diligentia multitudini commendavit. h. e. sæpe tractatam, & disputatam.

Exagĭto, as, avi, atum, a. 1. turbare, ענה, Germ. umbtreiben, Gal. travailler, Hisp. turbar, molestar, ἐξαγιτόω, vehementer agito, vexo. Lactant. l. 6. Poetæ tres Furias esse dixerunt, quæ mentes hominum exagitent. Horat. l. 2. Sat. 6. v. 54. Dii exagitent me. ¶ Est item exasperare, & ad iram provocare. Sallust. in Catil. Tali tempore tanta vis hominis magis lenienda, quam exagitanda videbatur. ¶ Item excutere, examinare. Cic. pro Cluent. Exagitabantur omnes ejus fraudes, atque fallaciæ. ¶ Item insectari, & redarguere, ut exagitare aliquem disputationibus, & concionibus. Cic. in Orat. c. 3.

Exagĭum, ii, n. examen, seu examinatio libræ per pondera, pensatio. Vet. Inscript. Ratio docuit, sub exagio potius pecora vendere. h. e. appensa ad libram pecora vendere. Cujac. Exagium exponit trutinam, & certæ ponderationis genus, quod constabat siliquis.

Exagōga, æ, vel exagoge, es, f. 1. ἐξαγωγή, exportatio, seu evectio mercium. Fest. Plaut. Rud. 3. 2. 17. Eamque eventuram exagogam Capuam salvam. Idem Truc. 4. 2. 6. Iste dum sic faciat domum ad te exagogam. ¶ Exagoga, æ, ἐξαγωγεύς, m. 1. exportator. Plaut. Truc. 2. 7. 2. Damnigeruli foras gerones, bonorum exagogæ. Alii legunt, hamaxagogæ, h. e. qui vehiculis bona exportant, ab ἅμαξα, currus.

* Exalbātus, a, um, imbianchito, מולבן, λελευκωθείς. Tertull. l. 4. adv. Marc. c. 8.

Exalbesco, is, ui, n. 3. diventar bianco, impallidire, הלבין, Ger. bleich und vveiss vverden, Gal. pâlir, Hisp. hazerse blanco, est pallescere, & colorem pristinum in album commutare. Cic. 1. de Or. c. 26. Ut exalbescam in principiis dicendi.

Exalbĭdus, a, um, o. 1. 2. bianchino, albidus, aliquantum albus, Plin. l. 24. c. 19. Folia urticæ in medio exalbida.

* Exalbo, as, imbiancare, λευκαίνω, dealbo. Tertul. adv. Marc. c. 10.

Exalburno, as, a. 1. est alburnum detrahere, idest eam partem, quæ proxima est cortici. Plin. l. 16. c. 40. Deinde robur exalburnatum, cui nigricans color.

Exaltatĭo, onis, f. esaltazione. Tertul. de cult. fœm. c. 3. Exaltatio non congruit professoribus humilitatis.

* Exaltātus, a, um, elatus, sublatus. Translate Donat. in vita Virg. Quo cognito aliquamdiu Batyllus Romæ fabula fuit, Maro vero exaltatior.

Exalto, as, a. 1. esaltare, alzare, cavar profondamente, הרים, Germ. erheben, Gal. élever, Hisp. enalcar, μετεωρίζω, in altum elevo. Col. l. 3. c. 13. Fodiuntque (sulcos) & exaltant in tres pedes. Sen. q. n. l. 3. in proœm. Deus alia exaltat.

Exaluminātus, a, um, o. 1. 2. ad colorem aluminis accedens. Plin. l. 9. c. 35. de unionibus, Summa laus coloris est exaluminatos vocari.

Exambĭo, is, ivi, itum, a. 4. per ambitum quærere, tentare, brogliare. Arnob. l. 3. Numquid rex poli libamine aliquo exambitur, aut hostia?

Exāmen, inis, n. 3. sciame, schiera d' api, עדת דבורים, Ger. ein schvvarm immen, Gal. essaim, Hisp. enxambre, ἑσμός, nova apum soboles, quam parentes ex suis alvearibus ad novas sedes quærendas, exire cogunt. Cic. de Sen. Nec segetibus solum res rusticæ lætæ sunt, sed hortis etiam, & apum examinibus. ¶ Translate dicitur de piscibus. Plin. l. 31. c. 1. Rapiunt eo secum piscium examina. ¶ Item de hominibus. Horat. l. 1. od. 35. v. 30. Et juvenum recens examen. ¶ Examen item filum est, seu stylus, quo trutina regitur, al. stateræ lingua, quæ per mediam ejus ansam vertitur, & cum in neutram partem inclinatur, æquilibrium indicat. Virg. 9. Æn. Jupiter ipse duas æquato examine lances sustinet. ¶ Hinc translate ponitur pro exacto judicio, & pensicalata alicujus rei investigatione. Pers. in princ. Sat. 1. Examenve improbum in illa castiges trutina, Ubi Vet. Scholiast. Examen est lingua, vel lignum, quod mediam hastam ad pondera adæquanda tenet: trutina vero est foramen, intra quod est lingula, de qua examinatio est. Stat. l. 3. Silv. v. 203. Viam morum, longæque examina vitæ Poscam.

Examināte, adv. cum examine, & judicio. Ammian. lib. 5. cap. 23. Dum deliberatur examinatius, quid fieri deberet. Adde Tertull. de præscriptionib. advers. Heret. cap. 20.

Examinatĭo, onis, f. esame, inquisizione, examen, investigatio. Ulpian. lib. 1. de Abig. §. 4. Ad examinationem civilem remittendus est. ¶ Proprie Vitruv. l. 10. cap. 8. Per scapi liberationem, & examinationem. h. e. ponderationem, æquilibrationem.

Examinator, oris, m. esaminatore, qui inquirit, vel ponderat. Cassiod. l. 6. ep. 18. Panis pondera æquus examinator intende.

Examinatorĭus, a, um, adject. ad examinandum pertinens, ut, mysteria Fidei examinatoria. Ter. adv. Gnost. c. 7.

Examinātus, a, um, pesato, examine seu statera pensus. Cæs. l. 5. B. G. c. 12. Utuntur taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo.

Examĭno, as, avi, atum, n. 1. est vernare. Col. lib. 11. c. 24. Ab ortu Vergiliarum ad solstitium examinant alvei. h. e. per novam fœtuum procreationem crescunt. ¶ Est etiam act. & significat trutina expendere, & translate ponitur pro scrutari, investigare, esaminare, considerare, חקר, Ger. fleissig erforschen, Gal. examiner, Hisp. examinar, ἐξετάζειν. Cic. 2. de Orat. Quæ non aurificis statera, sed quadam populi trutina examinantur. Hor. l. 2. Sat. 2. v. 8. male verum examinat omnis Corruptus Judex. ¶ Vitruv. l. 10. c. 8. de vecti. Cogit pressionibus examinare paucis manibus oneris maximi pondus, fa, che poca forza premendo equilibra, e solleva un grandissimo peso.

Examplexor, aris, atus sum, depon. 1. amplexor, complector. Auct. ad Her. l. 4. c. 52. Et tu per deos, inquit, hunc examplexare.

Examurco, as, avi, atum, a. 1. levar la feccia all' oglio, ἀπαμοργέω, est sublata amurca oleum defæcatum reddere. ¶ Ad alia transfert Apul. lib. 4. A. A. de corio ursæ detracto: Soli siccandum tradimus: ac dum cœlestis vaporis flammis examurcatur, &c.

Examussim, adv. examinato, recte, castigate, perfecte, ad amussim. Plaut. Amph. 2. 2. 213. Examussim est optima.

* Exancillātus, a, um, ancillæ modo alicui serviens. Tert. Apol. cap. 27. Anima falsis diis exancillata.

Exanclo. V. Exantlo.

Exanguis, & exsanguis, gue, o. 3. senza sangue, Germ. blutloss, Gall. sans sang, Hisp. sin sangre, ἄναιμος, sine sanguine. Cicer. pro Sext. Extremo spiritu exanguem, & confectum viderent. ¶ Accipitur etiam pro pallido, quod pallentes videantur sanguine carere. Ovid. 3. Trist. Aspicis exangui chartam pallere colore. Hor. epist. 1. Biberent exangue cuminum, scil. quia semen illius epotum pallidos reddit. Ovid. 9. Met. Exanguis metu.

Exanimabilĭter, adver. con timore, בפחד, בהלה, palpitando, essendo mezzo esanimato. Nav. apud Non. c. 4. n. 384. Ubi vidi exanimabiliter timidis pedibus protinam me dedi.

Exanimālis, o. 3. senza anima, בלי נפש, ἄψυχος, quod non est animal, vel quod est sine anima. Plaut. Bacch. 4. 8. 7. Ni illum exanimalem faxo. ¶ Item metonymice id, quod animam eripit. Plaut. Rud. 1. 4. 2. Ita multæ sunt in pectore curæ exanimales.

Exanimatĭo, f. 3. ἔκπληξις, בהלה, interfectio, vel perturbatio, quæ subsequitur metum, & est comes pavoris, ut Cic. definit. 4. Tusc. Id. 1. Offic. c. 36. Ne in perturbationes, atque exanimationes incidamus.

Exanimātus, o. 1. 2. mortuus, esanimato, ἐκπεπληγμένος, מבוהל. Liv. l. 22. Ad primum conspectum redeuntis filii gaudio nimio exanimata. ¶ Item exterritus, perturbatus. Ter. Andr. 1. 1. 104. Ibi tum exanimatus Pamphilus bene dissimulatum amorem, & celatum indicat. V. Exanimo.

Exanĭmis. V. Exanimus.

Exanĭmo, as, avi, atum, a. 1. esanimare, הרג, φονεύω, anima privo, neco, occido. Curt. lib. 7. cap. 3. Multos exanimavit rigor insolitus nivis. ¶ Est item perterrere, perturbare, spaventare, sbigottire, impaurire, disanimare, הפחיד, בהל, Germ. erschrecken, Gal. ôter le coeur, Hisp. desmayar, ἐκπλήττειν. Ter. Andr. 1. 5. Oratio hæc me miseram exanimavit metu. ¶ Significat etiam spiritum, seu halitum intercipere, quod iis evenire solet, qui nimio cursu fatigantur. Cæs. l. 3. B. C. c. 92. Prædixerat, fore, ut duplicato cursu milites exanimarentur, & lassitudine conficerentur.

Exanĭmus, a, um, o. 1. 2. & exanimis, me, o. 3. morto, מת, ἄψυχος, mortuus. Virg. l. 1. Æn. Exanimumque auro corpus vendebat Achilles. Liv. l. 8. Ut uno ictu exanimem equo præcipitaret. ¶ Item exterritus, & veluti animi deliquio consternatus, sbigottito, spaventato, ἄπνοος. Virg. l. 4. Æn. Audit exanimis, trepidoque exterrita cursu per medios ruit.

Exanĭo. V. Exsanio.

Exante. V. Ante.

Exanthemăta, n. 3. ἐξανθήματα, a Medicis dicuntur leves humorum eruptiones vel in cute subsidentes, ut morbilli puerorum, & maculæ pestilentes, item lenticulares, & pulicares, vel cutem superantes, ut variolæ puerorum, omniumque ætatum vari, quasi efflorescentiæ, ab ἐξανθέω, effloresco, pullulo, quod ab ἄνθος, flos. Marcel. Empir. c. 19. & Æmil. Macer de herbis, cap. de porro. Antiquioris tamen ævi scriptor Celsus græcis literis hanc vocem scribit.

Exantlatus, o. I. 2 part. ab exantlor, *ſuperato, tollerato*. *Cic. 4. Acad.* Herculis quendam laborem exantlatum a Carneade. *Id. 2. Tuſc.* Quæ corpore exantlato, atque animo pertuli. V. Exantlo.

Exantlo, as, avi, atum, a. I. *cavar fuori*, שאב, Ger. *erſchepffen, auſſchef.* Gal. *épuiſer*, Hiſ. *ſacar, padecer haſta el cabo*, ἐξαντλάω, proprie eſt exhaurire ſentinam, & generatim exhaurire, a verbo græco allato, quod ab ἄντλος, ſeu ἄντλον, vel ἀντλία, ſentina. *Plaut. Stich.* I. 3. 116. Iſte vinum poculo pauxillulo ſæpe exantlavit. ¶ Tranſlate eſt perpeti, ſuperare. Sed fortaſſe in hac ſignificatione nulla eſt tranſlatio, quia factum eſt ab ἐξαντλάω, quod ab ἀντλάω, quaſi ἀνατλάω, perfero. *Cic. I. Tuſc. c. ult.* Quod, cum exantlaviſſet omnes labores, tum incideret in mortis malum ſempiternum. *Id. 2. de Divin. c. 30. ex Poeta*. Tot nos ad Trojam belli exantlavimus annos. ¶ Scribitur etiam *Exanclo*, quod nonnulli putant vocem latinam eſſe, & ab *anculo* eſſe factum, *exantlo* vero Græcam. *Budæus* tamen exiſtimat, utroque modo ſcriptam Græce originis eſſe, ut quemadmodum a πλήντω fit *plecto*, ita etiam ab ἐξαντλάω, fieri poſſit *exanclo*. In Vet. lib. promiſcue legitur, & cum *c*, & cum *t*. ¶ *Quint. l. I. c. 6.* verbum hoc inter obſoleta referendum putat, ſed obſtat huic opinioni *Ciceronis* auctoritas.

* Exaperio, is, prorſus aperio. *Auguſt. Conf. l. 2. c. ult.* Quis exaperit iſtam tortuoſiſſimam, & implicatiſſimam nodoſitatem?

Exapto, as, a. I. ἐξάπτω, הכין, idem quod apto. *Apul. l. II. Met.* Viſus eſt quiete proxima, dum magno deo coronas exaptat. *h. e.* apte imponit; vel apte nectit Dei capiti imponendas.

Exaptus, o. I. 2. aptus, *atto*, ἐξημμένος, נכון, apud vet. *Lucr. l. 4. v. 827.* Brachia nec porro validis exapta lacertis eſſe. ¶ Item appenſus. *Lucil. l. 10. apud Paræum in Lexic. Lucr.* Pellicula extrema exaptum pendere opus ingens. V. Aptus.

Exaqueſco, is, n. 3. *inumidirſi*, humorem concipio. *Cenſor. de die nat. c. 18.* Tum exigneſcere, tum exaqueſcere.

Exaratio, onis, f. actus exarandi. *Marc. Capell. l. 9.* Ipſius Taygeti exaratio. ¶ Item ſcriptum, ſcriptura. *Sidon. carm. 9. v. 335.* iſti exarationi applicare theta.

Exarchatus, us, m. ממשלה, ἐξαρχία, ea Italiæ pars, quæ Exarchis paruit, cujus metropolis Ravenna. Complectebatur autem Æmiliam, Flaminiam, & Picenum. Ejus fines deſcribuntur a *Platina in vita Stephani II.* his verbis; Redditus Romanis Exarchatus eſt, quidquid Padum, & Apenninum interjacet a Placentinis uſque ad ſtagna Venetorum; & quidquid intra Iſaurum flumen, Apenninum, & Adriaticum continetur. ¶ Dictus eſt *Exarchatus*, quia ad eas provincias regendas mittebatur ab Imperatoribus Romanis Conſtantinopoli reſidentibus unus, qui *Exarchus* appellabatur.

Ex Archiatris, qui Archiatri dignitate functus eſt, & a Palatio dimiſſus, *Cod. tit. 52. leg. 6. de Prof.*

Exarchus, i, m. Ἔξαρχος, h. e. princeps, eximius, inter proceres excellens. Exarchi dicti ſunt, qui ab Imperatoribus Romanis, tranſlata (poſt occupatam a Barbaris Italiam) Conſtantinopolim Imperii ſede, in Italiam mittebantur adminiſtraturi eas provincias, quæ adhuc eorum Ditioni ſuberant. Ravennæ autem morabantur jura daturi. ¶ Fuit etiam hoc nomine gradus dignitatis in militia. *Inſcript.* apud *Grut. pag. 528. n. 7.* Aurelio Januario Signif. ex numer. Dalmat. fort. & Aurelio Valentiano Exarcho poſuit Aurel. Juſt. *&c.*

Exardeſco, is, arſi, n. 3. חרה, בער, יקד, דלק, valde ardeo, valde inflammatus ſum, *infiammarſi*, ἐκπυρόομαι, *Cic. l. 2. de Orat.* Nulla materia tam facilis ad exardeſcendum. Et tranſlate, *Id. de Aruſp. Reſp.* in me illa flamma illorum temporum conjiciebatur, excepi, & pro patria ſolus exarſi. ¶ Metaphorice etiam ſæpe accipitur pro excandeſcere, animo erigi, & excitari, *accenderſi, riſcaldarſi*, ut exardeſcere iracundia, *Cic. Fam. l. I. ep. 9. Id. de Amic.* Ex quo eorum exardeſcit ſive amor, ſive amicitia. h. e. creſcit. *Id. Phil. 4.* Ad ſpem libertatis exarſimus. *Id. Tuſc. 5.* Contra quorum diſciplinam ingenium ejus exarſerat. ¶ *Idem pro Rabir. Poſth.* Etiam ad innocentium periculum tempus illud exarſerat. ¶ Exardeſcere pretia dicuntur, cum augentur. *Suet. Tiber. c. 34.* Corinthiorum vaſorum pretia in immenſum exarſiſſe, graviter conqueſtus eſt.

Exareſio, n. paſ. *ſeccarſi*, חרב, יבש, ξηραίνομαι, ἀπομαραίνομαι, exareſco, aridus fio. *Pl. l. 26. c. 10.* Articulus morborum impoſitus, antequam exareſiat.

Exareno, as, a. I. *purgare*, purgo, & veluti arenas aufero. *Pl. l. 33. c. 3.* Poſtea exarenatur, iterumque exalatur igni.

Exareſco, is, arui, n. 3. *ſeccarſi*, יבש, Germ. *auſſdoren*, Gall. *tarir, dévénir ſec*, Hiſp. *ſecarſe, ponerſe ſeco*, ἀφαυαίνομαι, aridus fio. *Colum. lib. 4.* Et ſocere, ac vento penitus ſiccari, atque exareſcere. ¶ Tranſlate ponitur pro deficere. *Cicer. lib. 9. epiſt. 18.* Deinde ipſa illa, ſi qua fuit in me facultas orationis, exaruiſſet. *Id. 3. Tuſc.* Opinio illa vetuſtate exaruit. *Id. Att. l. 10.* Exaruit diuturna miſeria filius.

* Exaridus, omnino aridus. *Tert. de R. Car. c. 30.*

Exarmatus, a, um, adject. *diſarmato*, ἀφωπλισμένος, armis ſpoliatus, ut exarmata navis, *Sen. de conſol. ad Helvid. cap. ult.* Exarmati leones. h. e. ſine unguibus, & dentibus, *Lamprid. in Heliog. c. 21.* ¶ Tranſlate *Claudian. epigr. 35. de partu Smyrnenſi*. Hic exarmatum terris cingentibus æquor Clauditur, & placidam dicit ſervare quietem.

Exarmo, as, a. I. *diſarmare*, Ger. *vvehloſſ machen*, Gal. *déſarmer*, Hiſp. *deſarmar*, ἀφοπλίζω, armis ſpolio. *Tac. l. I. hiſt. 31.* Milites Longinum manibus coercent, exarmantque. *Sil. l. I. v. 411.* Serpentes diro exarmare veneno Doctus. *Pl. l. 3. ep. 9.* Ut accuſationem exarmaret. h. e. debilitaret, infirmaret.

Exaro, as, avi, atum, n. I. *cavar fuori arando*, חרש, כתב, Germ. *auſziehen pfligend*, Gal. *recueillir en labourant*, Hiſ. *ſacar fuera arando*, ἐξαρόω, arando eruo. *Cic. de Div. c. 23.* Eſtne quiſquam ita deſipiens, qui credat exaratum eſſe, Deum dicam, an hominem? *Aurel. Victor. de Vir. Illuſt. c. 3.* In Janiculo ſepultus eſt, ubi poſt multos annos arcula cum libris exarata. ¶ Item ex aratione percipio. *Cic. 5. Ver. c. 18.* Quod iis plus frumenti imperabatur, quam quantum exararant. ¶ Tranſlate eſt ſcribere. Qui enim ſtilo ſcribunt in codicillis, ii quaſi ſulcos more aratorum ducere videntur. *Cic. Cornif.* Hæc, cum eſſem in Senatu, exaravi. ¶ Sumitur etiam pro ſimplici *aro*. Unde tranſlate *Hor. Epod. 8.* Cum rugis vetus Frontem ſenectus exaret, *raggrinza, increſpa*.

Exartuo, as, a. idem ac deartuo, ideſt, per articulos diſſeco, נתח בתר. ¶ Hoc verbum apud *Cic.* obſervavit *Boſius in not. ad ejuſd. l. 7. Att. ep. 2.*

Exaſcio, as, avi, atum, a. I. *pianare*, פסל, Ger. *bebehauuen*, Gal. *ébaucher, rabotter*, Hiſ. *dolar, labrar de acuela*, λεαίνω, ἀξίνη ξέω, eſt dedolare, dolabra, & aſcia præparare. Tranſlate *Plaut. Aſin. 2. 2. 90.* Jam hoc opus eſt exaſciatum, ideſt utcumque dolatum, nondum tamen expolitum undequaque.

Exaſperatus, a, um, adject. irritatus, incitatus, *inaſprito*, ut exaſperati animi. *Liv. l. 43. Colum. lib. 9. c. 15.* Neque convenit æſtu medio exaſperatas apes laceſſiri.

Exaſpero, as, avi, atum, a. I. *inaſprire, incrudelire*, כעס, מרה פי, ירר, Ger. *rauc machen, erzornen*, Gal. *irriter*, Hiſ. *enſanar*, ὀξύνω, valde aſperum facio. *Pl. l. 23. c. 4.* Fauces exaſperat, & venena omnia hebetat. ¶ Eſt etiam acuere. *Sil. l. 4. v. 19.* Saxoque exaſperat enſem. ¶ Tranſlate eſt irritare, concitare. *Liv. l. 28. c. 25.* Ad quorum primum adventum exaſperati animo, mox placido ſermone leniti ſunt. *Curt. l. 8. c. I.* Alexander magis exaſperabatur.

Exatio, V. Exſatio.

Exaturo, V. Exſaturo.

* Exauctoritatem ſubibit. *Cod. Theod. 8. 5. 35.* h. e. exauctorabitur.

Exauctoratus, a, um, ἀφημένος, ἀπεζωσμένος, פטור, adject. quaſi auctoramento privatus. Exauctorati milites dicebantur, qui a militia removebantur, data miſſione honeſta, vel ignominioſa. V. Exauctoro. *Liv. l. 36. c. 40.* Poſtero die concione advocata, de rebus abs ſe geſtis cum diſſeruiſſet, milites exauctoratos dimiſit. *Tac. l. I. hiſt. c. 20.* Exauctorati per eos dies Tribuni. ¶ Tranſlate *Exauctorata verba*, h. e. obſoleta, quæ in deſuetudinem abierunt. *Macr. l. I. Sat. c. 5.*

Exauctoro, as, avi, atum, a. I. *diſobbligare, caſſare, licenziare*, הפטיר, Ger. *des eyds erlaſſen*, Gal. *caſſer les gens de guerre*, Hiſ. *ſaltar el juramento al que juro*, ἀφίημι, eſt ab auctoramento, ideſt obligatione militari, & juramento ſolvere, & liberare, & ſæpe de ignominioſa miſſione intelligitur. *Ulp. l. 2. ff. de his, qui not. infam. §. 2. Lampr. in Alex. Sev. c. 32.* narrat, eum Imperatorem *legionem tumultuantem exauctoraſſe*. Et apud *Pl. l. 6. ep. 31.* Trajanus Centurionem adulterii reum exauctoravit, atque etiam relegavit. ¶ Dicitur etiam de illa miſſione, cum expletis ſtipendiis militantes militiæ onere levabantur, *Suet. in Tib.* Neque tam parvum quidquam fuit, de quo non ad Patres referret, etiam de legendo, vel exauctorando milite, *Ital. riformar la milizia*. *Curt. l. 10. c. 4.* Bello inutiles exauctoravit, magnificentiſſime donatos dimiſit.

* Exaudibilis, dignus cujus preces exaudiantur. *Auguſt. Solil. l. I. c. I.*

Exaudio, is, ivi, itum, a. 4. *udire*, ענה, שמע, Germ. *erhoren*, Gall. *exaucer*, Hiſp. *otorgar*, ἐξακούω, idem ac audio. *Cic. Att. lib. 4. ep. 8.* Dic, oro te, clarius: vix enim mihi exaudiſſe videor. *Caſ. lib. 5. B. Gal. cap. 30.* Et id clariore voce, ut magna pars militum exaudiret. ¶ Interdum ſignificat precibus annuere, & concedere quod petitur, *eſaudire*. *Ov. 13. Met. v. 856.* preceſque ſupplicis exaudi.

* Exauditio, actus exaudiendi. *Aug. de C. D. l. 21. c. 24.*

Exauditus, a, um, adject. *udito, o eſaudico*, נשמע, εἰσηκουσμένος. *Cic. l. I. Att.* Clamores exauditi. *Stat. II. Theb.* Vota exaudita parentis. Adde *Virg. I. Æn.*

Exaugeo, es, uxi, uctum, a. 2. *accreſcere*, הרבה, Ger. *heffti g mehren, vvachſen*, Gal. *accroitre*, Hiſ. *acrecentar mucho*, ἐξαύξω, valde augeo. *Ter. Heaut. 2. 2. 2.* Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant.

Exauguratio, f. 3. *profanazione*, actus exaugurandi. *Liv. l. I. c. 55.* Nam cum omnium ſacellorum exaugurationes admitterent aves.

Exauguro, as, a. I. *ſconſacrare*, פסל, βεβηλῶ, Ger. *entvveihen*, Gal. *deſſacrer*, Hiſ. *deſconſagrar, deſagradar*, e ſacro profanum facio. *Liv. l. I. c. 55.* Exaugurare fana, ſacellaque ſtatuit.

* Exauratus, *indorato*, מצופה זהב, χρυσωθείς, inauratus. *In frag.* apud *Cenſorin.*

Exauſpico, as, avi, atum, n. I. *Plaut. Capt. 3. 5. 108.* Exauſpicavi ex vinculis: nunc intelligo Redauſpicandum eſſe in catenas denuo. h. e. Auſpicium hujus itineris ex vinculis duxi: nunc ad vincula mihi denuo redeundum eſt.

Exballiſto, a. I. balliſta proſterno. *Plaut. Pſeud. 2. I. 10.* Ego hunc exballiſtabo lapide.

Exbibo, is, a. 3. idem quod bibo, *Plaut. Mil. 3, 2. 19.* Neque ille hic calidum exbibit in prandium.

* Exbola, ἐκβολή, fax, aut miſſile telum, ab ἐκβάλλω, ejicio. *Varr. de L. L. l. 6.* Exbolas quaſſant, ejiciunt.

Exbromo, as, a. I. emundo, purgo. *Apic. l. 6. c. 2.* Rapas, ut exbromari poſſint, levabis de olla. V. *Salmaſ.*

Exbuæ, f. I. vinolentæ, quæ ebiberunt, a bua, potio. *Feſt.*

Exbueres, ſive exbures, idem ac exbuæ. *Feſt.*

* Excæcator, oris, m. *acciecatore*, qui excæcat. *Aug. ſerm. 43. ex hom. 50.*

Excæcatus, a, um, adj. *acciecato*, מעוור, τυφλωθείς, Tranſlate *Celſ. l. 7. c. 7.* Excæcata itinera pituitæ. h. e. obſtructa, oblimata. *Ov. 15. Met. v. 272.* Flumina proſiliunt, aut excæcata recedunt.

Excæco, as, a. I. *acciecare*, עור, Ger. *blind machen*, Gal. *aveugler*, Hiſ. *cegar*, τυφλόω, valde cæco. *Cic. 4. Acad. c. 23.* Num ergo is excæcat nos, aut orbat ſenſibus? *Pl. l. 17. c. 22. de palmite vitis*: Quidam excæcant eum ſupina falce auferendo oculos. ¶ Significat etiam occludere, obſtruere. *Ov. 4. Pont. eleg. 2. v. 17.* Silicet ut limus venas excæcat in undis.

Excalceatus, a, um, adj. *ſcalzo*, יחף, λυόμενος τα ὑποδήματα. *Suet. Veſp. c. 8.* Juſſit excalceatos curſitare. *Sen. ep. 8.* Quam multa Publi non excalceatis ſed cothurnatis dicenda ſunt! h. e. non Mimis, ſed Tragicis, qui cothurnis utuntur.

Excalceo, as, a. I. *diſcalzare*, נעל, נשל, Germ. *die ſchuhe abziehen*, Gall. *déchauſſer*, Hiſp. *deſcalcar*, περιδήματα λύω, calceos detraho. *Suet. in Vitel. c. 2.* Ut ſibi pedes præberet excalceandos. ¶ Reperitur etiam *Excalceor, aris*, deponentis forma. *Var.* apud *Non. c. 7. n. 86.* Ut introeat, nemo ſe excalceatur. ¶ Scribitur & *excalcio*.

Excalceus, h. e. excalceatus, eſt Paulini Nolani *poem. 21. ad Cyter. v. 321.*

Excaldatio, onis, f. θερμολουσία, calefactio in calida aqua. *Vulcat. Gall. in Caſſ. c. 5. Capitol. in Albin. c. 5.* Excaldationes pueriles.

Excaldatus, a, um, adject. calida lotus, & calefactus. *Apic. l. 4.* Excaldatus caſeus. *Marc. Empor. c. 6.* Amygdalæ excaldatæ.

Excaldo, as, a. I. calida perfundo, & calefacio. *Vulcat. Gallic. in Caſſ. c. 5.* Legiones totæ excaldantes ſe.

Excalefacio, & excalfacio, is, eci, actum, *riſcaldare*, חמם, ἐκθερμαίνω, a. 3. idem ac calefacio. *Pl. l. 21. c. 20.* Urinas magis excalefacit, quam crocum ipſum. *Id. ib.* Modice his tamen utendum eſt, quoniam excalfaciunt. Adde *l. 24. c. 7.*

Excalfactio, onis, f. *il riſcaldare*, *Pl. l. 31. c. 9.* Sal additur ad excalfactiones.

Excalfactorius, o. I. 2. θερμαντικός, quod habet vim excalefaciendi. *Pl. l. 24. c. 4.* Vis ejus excalfactoria. Adde *l. 21. c. 18.*

Excalfactus, a, um, *riſcaldato*, ἐκθερμανθείς, *Pl. 37. c. 10.* Calorem tenet excalfacta igni. *Id. ib. c. 2.* Lacus Sole excalfactus.

Excalfio, is, actus ſum, n. valde calefio, חם, ἐκθερμαίνομαι, *Pl. l. 24. c. 7.* Cum quid ſiccari, excalfierive opus ſit.

Excalpo, V. Exſcalpo.

Excandefacio, is, eci, actum, a. 3. incendo, הבעיר, ἐκπυρόω, *Var. l. 3. R. R. cap. 2.* Triumphus, & collegiorum cœnæ, quæ tunc innumerabiles, excandefaciebant annonam macelli, h. e. pretium annonæ augebant, incendebant. V. Incendo.

Excandeſcentia, æ, f. *eſcandeſcenza, collera*, אף, חרון, θύμωσις, *Cic. 4. Tuſc. l. 9.* Excandeſcentia ſit ira naſcens, & modo deſiſtens, *Id. ib.* Ira, excandeſcentia, odium, inimicitiæ.

Excandeſco, is, ui, n. 3. *accenderſi*, להט, הלבין, Ger. *zornen*, Gall. *s' enflammer, ſe courroucer*, Hiſ. *encenderſe*, ἐκπυρόομαι, incendor, inflammor. *Cato de R. R. c. 95.* Nam ſi in tecto coquas, excandeſcet. ¶ Tranſlate accipitur pro iraſci, quod ira, velut igne quodam, animus ſoleat incendi. *Cæl. Cic. l. 8. ep. 12.* Id poſtquam reſcivit, excanduit. *Cic. 4. Tuſc. c. 19.* Hæc nullam vim habent, niſi ira excanduit fortitudo.

Excantatus, a, um, adject. *incantato, ammaliato*, veneficiis, & magicis artibus obſtrictus, nam incantamenta plerumque carminibus, & cantionibus fiunt. *Horat. Epod. 5. v. 45.* Quæ ſidera excantata voce Theſſala, Lunamque cœlo deripit.

Excanto, as, avi, atum, a. I. *incantare, ammaliare*, לחש, ἐξᾴδω, ἐκγοητεύω, Ger. *verzaubern, verheren*, Gal. *enchanter*, Hiſ. *encantar*, eſt idem ac incanto, ſive incantationibus perniciem affero. *Pl. l. 28. c. 2.* Qui fruges excantaſſet. ¶ Eſt item incantatione e loco aliquo evocare. *Propert. l. 3. el. 3.* Ut per te clauſas ſciat excantare puellas.

* Excapere pro excipere, eſt *Ennii* apud *Non. c. 2. n. 769.*

Excarnificatus, a, um, adj. *ſcarnificato*, dilaniatus. *Cic. l. 3. de nat. Deor.* Anaxarchus a Tyranno excarnificatus.

Excarnifico, as, avi, atum, a. I. *ſtracciare, tagliare a pezzi*, נתח, Ger. *auſſmarmartern*, Gal. *décharner, mettre en piéces, en tourmentant*, Hiſ. *atermentar*, κατακρεουργέω, σπαράττω, dilanio, carnem diſſeco, in partes divido. *Suet. in Vitel. c. 17.* Minutiſſimis ictibus excarnificatus, atque confectus eſt. ¶ Tranſlate pro cruciare ponitur. *Ter. Heaut.* Hujuſmodi mihi res ſemper comminiſcere, ubi me excarnifices.

Excaſtratus, a, um, adj. caſtratus, exſectus, ἀνορχιςθείς, סריס, *caſtrato*. *Gel. l. 9. c. 9* Auctore M. Varrone, is demum latine caper dicitur, qui excaſtratus eſt.

Excavatio, onis, f. actus excavandi, *ſcavamento*, κοίλωσις. *Sen. l. 4. nat. Quæſt. c. 3.* Stillicidii caſus lapidem cavat, & hæc ipſa excavatio rotunda fit.

Excavatus, a, um, adj. cavatus, *cavo, ſcavato*. *Cic. Ver. 6. c. 27.* Trulla excavata cum manubrio aureo.

Excavo, as, avi, atum, a. I. *ſcavare, far concavo*, חפר, חתר, κοιλόω. *Pl. l. 10. c. 33. de hirundinibus*. Tertium eſt earum genus, quæ ripas excavant.

Excedo, dis, eſſi, eſſum, n. 3. *partirſi*, הלך, Ger. *auſſziehen, auſſvveichen* Gal. *ſe partir, s' en aller*, Hiſ. *partirſe*, ἀπέρχομαι, diſcedo, egredior, exeo. *Cic. ad Brut.* Vos fortaſſe ſapientius exceſſiſtis urbe. *Brut. Cic. II. Fam.* Ego, niſi valde neceſſe fuerit, ex Italia non excedam. ¶ Excedere e vita, mori, *uſcir di vita, partire da queſta vita*. *Cic. in Bruto, c. 75. extr.* Sed ad eos, qui vita exceſſerunt, revertamur. ¶ Et abſolute *Val. Flac. l. I. v. 826.* procul horruit Æſon Excedens, memoremque tulit ſub nubibus umbram. *Pl. l. 7. c. 13.* Auguſtus neptis ſuæ nepotem vidit genitum, quo exceſſit anno. ¶ Eſt etiam ſuperare, *eccedere*. *Curt. l. 4. c. II.* Navigia, quæ modum excedunt, regi nequeunt. *Vell. l. 2. c. 68.* In hoc principis ira exceſſit, ut, &c. ¶ Hinc excedere fidem. *Pl. l. 28. c. 5.* h. e. incredibilem eſſe. ¶ *Col. l. 6. c. 21.* Exceſſit annos decem, *paſsò dieci anni*. ¶ *Liv. l. 25.* Exceſſit res ad publicam querimoniam. h. e. adeo crevit, ut publicæ querelæ fierent.

Excellens, entis, adj. præſtans, inſignis, *eccellente*, גאון, מותיר, רם, προέχων, *Cic. Acad. l. I. c. 3.* Excellens omni genere laudis. *Nepos in Alcibiad. in princ.* Nihil Alcibiade fuit excellentius vel in vitiis, vel in virtutibus. *Cic. l. I. nat. Deor. c. 2.* Una

na excellentiſſima virtus, juſtitia. *Id. de clar. Or.* Excellens inter omnes æquales. *Id. 3. Fin.* Excellens omnibus vir.

Excellenter, adverb. *eccellentemente*, ביתרון, Ger. *vortreffenlich*, Gal. *excellemment*, Hiſ. *excellentemente*, διαφερόντως, ἐξόχως. *Cic. I. Off. c. 18.* Quæ magno animo fortiter excellenterque geſta ſunt. *Id. pro Sext.* In republica ſe excellentius gerere.

Excellentia, f. I. *eccellenza*, יושר, גאון, יתרון, Ger. *vortrefflicheit*, Gal. *excellence*, Hiſ *excellencia*, ἐξοχή, præſtantia, magnitudo, nobilitas. *Cic. I. Off. c. 28.* Nobis autem perſonam impoſuit ipſa natura magna cum excellentia, præſtantiaque animantium reliquorum.

Excello, is, lui, elſum, n. 3. *ſuperare, ſopravvanzare*, הותיר, גאה, Ger. *ubertreffen*, Gal. *exceller*, Hiſ. *ſobrepugnar*, ὑπερέχω, ὑπερβάλλω, eſt eminere, præſtare, cum dat. vel accuſ. *Cic. 2. de Inv. ſua init.* Qui tum longe cæteris excellere pictoribus exiſtimabatur. *Lactant. l. 7.* Qui omnes eloquentia excelluerit. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *inter*, *Cic. in Brut.* Quantum inter omnes unus excellat. ¶ Conſtruitur & cum ablat. exceſſus, vel ſine præpoſ. vel cum præpoſit. *in*. *Cic. de Amic.* Nunc Lælius & ſapiens, & amicitiæ gloria excellens de amicitia loquitur. *Id. I. de Orat.* In quibus tu longe aliis mea ſententia excellis. ¶ Sæpe eſt abſolutum, pro præſtantem eſſe, florere. *Cic. 2. de Orat.* Nam & Siculi in eo genere, & Rhodii, & Byzantii, & præter cæteros Attici excellunt. ¶ Accipitur quandoque in malam partem. *Cic. l. I. Leg. c. 29.* Eos, qui ſingulis vitiis excellunt, aut etiam pluribus, miſeros eſſe dicimus. ¶ Invenitur etiam uſurpatum pro creſcere, in altum extolli. *M. Cato apud Gel. l. 13. c. 23.* Scio ſolere pleriſque hominibus in rebus ſecundis animum excellere, atque ſuperbiam, atque ferocitatem augeſcere.

Excelſe, adv. *magnanimamente*, גבוה, Ger. *hechlich*, Gal. *hautement*, Hiſ. *altamente*, ὑψηλῶς, alte, ſublimiter. *Col. l. 4. c. I.* Si ſcandit excelſius, plus alimenti deſiderat. ¶ Et tranſlate, *Cic. de Or. c. 34.* Omnia profecto excelſius, magnificentiuſque & dicet, & ſentiet *Vell. l. I. c. 6.* Sparta excelſiſſime floruit. *Pl. 2. l. ep. 3.* Pugnat acriter, colligit fortiter, ornat excelſe.

Excelſitas, f. 3. *altezza*, מרום, גבהות, גבה, Ger. *hohe*, Gal. *hauteſſe*, Hiſ. *alteza*, ὑψηλότης, ὕψος, altitudo. *Pl. l. 21. c. 5.* Ad eam excelſitatem, ut in orbis montes levarentur. ¶ Et tranſlate. *Cic. 3. Off. c. 5.* Multo magis eſt ſecundum naturam excelſitas animi, & magnitudo.

Excelſus, o. I. 2. *alto, eccelſo*, גאה, גבוה, רם, Ger. *hoch*, Gal. *haut*, Hiſp. *alto, cado*, ὑψηλός, altus, editus, magnus. *Cic. 2 Tuſc.* Te natura excelſum quemdam videlicet, & altum, & humana deſpicientem genuit. *Pl. l. 12. c. 14.* Mons excelſus. *Hirt. B. Alex. c. 28.* Excelſior locus, planitie ſubjecta. *Id. B. G. l. 8. c. 33.* Excelſiſſimo loco caſtra fecit. ¶ Excelſus animus. h. e. magnanimus. *Cic. Off. I. c. 23.* Et abſolute, *Sall. Cat. c. 51.* In excelſo ætatem agere.

Excenturio, as, a. I. ex centuria ejicio, exauctoro. Verbum fictum a *Plaut. Curc. 4. 4. 29.* Alii leg. *centurio*.

Exceptaculum, i, n. id quo aliquid excipitur, *ricettacolo*, ἐνδοχεῖον, בית, *Tert. de Spect. c. 2.* Non ſumpſimus aures ad exceptaculum maliloquii.

Exceptio, onis, f. 3. *eccezione, differenza*, מעוט, אפוקי, Ger. *vorbehaltung*, Gal. *exception*, Hiſ. *exception*, ἐξαίρεσις, exemptio. *Cic. de Amic.* Omnium rerum, conſiliorum & voluntatum ſine ulla exemptione communitas. ¶ Apud JCtos eſt excluſio actionis, ideſt, depoſitio adverſus petitionem actoris. *Cic. 2. de Invent.* Nam & Prætoriis exceptionibus multæ excluduntur actiones. V. *Inſtitut. l. 4. tit. 13.*

Exceptitius, a, um, o. I. 2. quod excipitur. *Plin. l. 18. c. 10.* Bromos, ſiligo exceptitia, & tragos. *Id. l. cod. c. II.* Alica, quæ in eo (cribro) remanſit, exceptitia appellatur.

Exceptiuncula, æ, f. diminut. parva exceptio. *Sen. ep. 20.* Licet illam exceptiunculam non adjicias, ut rectum ſit, quod velis.

Excepto, as, avi, atum, a. I. *pigliare, tirare*, קבל, Ger. *verbenalten*, Gal. *excepter*, Hiſ ἐξαιρέω, ſæpe extra capio, vel ad me frequenter traho, freq. a capio. *Cic. in Parad. 5. cap. 2.* Barbatulos mullulos exceptantem de piſcina, & pertractantem. ¶ Item excipere, in ſe recipere. *Silius l. 9. v. 368.* per pectora ſævas Exceptant mortes.

Exceptor, oris, m. qui dicta excipit, *ſcrivano*, *Ulp. l. 19. ff. loc. & cond.*

Exceptorius, a, um, adject. qui aliquid excipit. *Ulp. l. Inſtrum. ff. de Inſtrum. vel Inſtrum. leg.*

Exceptus, a, um, adject. *accettato, accolto*, ὑποδεχθείς. *Curt. l. 8. c. 10.* Rex benigne exceptos ſequi juſſit. *Caſ. l. 3. B. C. c. II.* Qui omnes ſcaphis excepti refugerent. ¶ Item *eccettuato*, ἐξαιρεθείς *Cic. Fam. l. I. ep. I.* Is excepta hac cauſa regia, ſe tui defenſorem fore oſtendit. Hinc *excepto quod* quaſi adverb. uſurpatum, *eccettuato*. *Pl. l. 8. ep. I.* Iter commode explicui, excepto quod quidam ex meis adverſam valetudinem contraxerint.

* Excerberatus, a, um, *dicervellato*, cui cerebrum excuſſum eſt, עורף. Tranſlate *Tert. l. 4. adv. Marc. c. II.* Excerberatus ex novo vino.

Excerno, nis, excrevi, etum, a. 3. *purgare*, חפריד, נקה, הבדיל, פנה, Ger. *auſſreitern, auſſbeuteln*, Gal. *ſéparer, purger*, Hiſ. *apartar, purgar*, ἐκκρίνω, ἀποκρίνω, purgo. *Col. l. 2. c. 21.* In area detrita frumenta ſic aggerenda, ut omni flatu poſſint excerni. ¶ Speciatim eſt onus ventris dejicere. *Celſ. l. 4. c. I.* In inferiores partes ea, quæ excreturi ſumus emittit.

Excerpo, pis, pſi, ptum, a. 3. *cavar fuori cernendo*, בחר, Ger. *auſſklauben*, Gal. *extraire, élire*, Hiſ. *eſcorger, coger*, ἀπολέγω, ſecernendo extraho. *Cic. 3. Off. c. I.* Non ſolum ex malis eligere minima oportet, ſed etiam excerpere ex his ipſis, ſi quid ineſt boni. *Pl. l. 3. ep. 5.* Nihil unquam legit, quod non excerperet. ¶ Item eximere, auferre. *Hor. l. I. ſat. 4.* Primum ego me illorum excerpam numero. *Sen. ep. 5.* Excerpere ſe hominum conſuetudini.

Excerptio, onis, f. actus excerpendi. *Gel. l. 17. c. 21.* Nunc excerptiones variis, diverſiſque in locis factas curſim digeſſimus.

Excerptor, oris, m. Elogium dedicatoris in Simulacro Fortunæ Romæ. L. Aurelius Marcellianus Aug. libertus Excerptor.

* Excerptus, a, um, *eſtratto, raccolto*, delectus, collectus. *Sen. ep. 33. Apul. in Apol.*

* Excervicatio, onis, f. ἐξαυχενισμός, עירות, עקה, קשי, contumacia pertinax. *Hier. in Naum, c. 3.*

* Exceſſus, a, um, *ecceduto, oltrepaſſato*. Duo enim multitudo, unione jam exceſſa. *Tert. l. I. adv. Marc. c. 5.*

Exceſſus, us, m. 4. *uſcita, partita*, מהלך, Ger. *hinvveeſcheidung, abvveichung*, Gal. *departement*, Hiſ. *partita*, ἐκχώρησις, ἔξοδον, egreſſio, diſceſſio, ab excedo. Speciatim ponitur pro morte. *Cic. I. de Leg.* Certe non longe a tuis ædibus inambulans poſt exceſſum ſuum Romulus Julio Proculo dixerit ſe Deum eſſe. *Id. 3. Fin.* In his exceſſum e vita, & in vita manſionem. *Id. I. Tuſc.* Neque exceſſu vitæ ſic deleri hominem. ¶ Accipitur etiam pro digreſſione in oratione. *Pl. l. 9. ep. de Demoſthenis orat.* Quid ardentius illo pulcherrimo, & longiſſimo exceſſu? ¶ Item pro peccato. *Val. Max. l. 8. c. 2. in fine*. Verecundiam illius ſæculi laudemus, in quo tam minuti a pudore exceſſus puniebantur.

Excetra, æ, f. I. Hydra Lernæa, ab excreſco, quod uno cæſo capite tria excreſcebant. *Plaut. Perſ. I. I.* Nam cum Leone, & cum Excetra deluctari mavelim, quam cum amore. ¶ Apud *Liv. l. 39. c. II.* *excetra* convicium eſt in fœminam nefariam, ubi ait: Illius excetræ delinimentis, & venenis imbutum nec parentis nec vitrici, nec Deorum verecundiam habere. Adde *Plaut. Pſeud. I. 2.*

Excidio, onis, f. everſio, excidium, *rovina, eccidio*. *Feſtus*. Excidionem urbis a cædendo dictam manifeſtum eſt. *Plaut. Curc. 4. 3. 2.* Excidionem facere oppidis.

Excidium, n. 2. *ruina*, קרץ, חרבן, Ger. *zerſterung*, Gal. *deſtruction*, Hiſ. *deſtruycion*, ἀνάστασις, everſio. *Liv. l. 27* Magnum ſe excidio ejus urbis terrorem cæteris earum injecturum. *Virg. Æn. 10. v. 45.* per everſæ fumantia Trojæ Excidia obteſtor. ¶ Sunt qui originem ducunt hujus vocis a cædo, quemadmodum de *excidione* ait Feſtus; qua ratione ſecundam produceret; verum cum Poetæ fere corripiant a *cado* potius, vel a *ſcindo* derivanda eſt. Hinc *Prudentius* pro occaſus poſuit, *Apotheoſ. v. 627.* Rota lurida Solis Hæret, & excidium ſentit jam jamque futurum.

Excido, is, excidi, n. 3. *cadere*, נפל, Ger. *auſſfallen, vergeſſen*, Gal. *tomber*, Hiſp. *caer*, ἐκπίπτω ex loco, vel ex re aliqua ſublimiori cado. *Cic. Att. l. 8.* Sol excidiſſe mihi e mundo videtur. ¶ Tranſlate eſt oblviviſci, ex animo, & memoria effluere. *Cic. 2. de Leg.* At mihi iſta exciderant. *Virg. I. Æn.* Necdum etiam cauſæ irarum, ſævique dolores exciderant animo. *Liv. l. 29.* Excidit hujus rei memoria. *Id. l. 7.* Hæc res e memoria excidit. ¶ Item imprudenter proferri, vel enuntiari, *ſcampar di bocca*. *Cic. pro Sylla*. Verbum ecquod unquam ex hujus ore excidit, unde quiſquam poſſet offendi? ¶ Item caſu, & nobis imprudentibus exire, & edi in lucem. *Cic. I. de Orat.* Quodam in libello, qui me imprudente, & invito excidit. ¶ Item amitti. *Cicer. ad Brut.* Deinde ita multa peccata, ut quodam modo victoria excideret e manibus. *Ter. And. 2. 5. 12.* Herus quantum intelligo, uxore excidit, *ideſt* ambitæ uxoris ſpem amiſit. Sic *Ov. Met. 2. v. 328.* Quæ ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.

Excido, is, idi, ciſum, a. 3. *tagliare*, כרת, נתש, Ger. *hauſshauen, abhaven*, Gal. *chuper*, Hiſ. *cortar*, ἐκκόπτω, exſcindo, vel eruo, a cædo. *Cic. 2. Off.* Nec lapides ex terra exciderentur. *Craſſus* apud *Cic. 3. de Or. c. I.* Excidere linguam. ¶ Item penitus deſtruo. *Cic. pro Dom. c. 23.* Hoſtium urbes non præda adducti, ſed odio ſolemus excidere. ¶ Tranſlate *Id. de Prov. Conſ.* Si ex rerum natura non poſſem evellere, ex animo quidem certe excidere.

Excieo, es, ivi, itum, *chiamar fuori*. *Plaut. Pſeud. 5. 2. I.* Vox viri peſſumi me exciet foras.

Excindo. V. Exſcindo.

Excio, is, ivi, itum, a. 4. foras moveo, commoveo, elicio, excutio. *Stat. 4. Theb.* Suus excit in arma antiquam Tyrintha Deus. *Plaut. Ciſt. I. I. 114.* Et mihi excivisti lacrymas. Sic, e ſomno excire. *Niv. l. 4.* ¶ Eſt ieem evocare, *chiamare*, קרא, הביא, Ger. *beruffen*, Gal. *emouvoir, faire lever, & ſortir*, Hiſ. *llamar, mover*, ἐκκαλέω. *Cic. Phil. 12. c. 7.* Juventutem omnem ex Italia excire. *Liv. l. 2. c. 30.* Excire hoſtem ad dimicandum. *Id. l. 3.* Excire tumultum, *far' una ſollevazione*. ¶ Excire molem in undis, eſt commovere, procellam excitare, apud *Virg. 5. Æneid.* ¶ Exciet, pro *excutiet* dixerunt Veteres. *Feſtus*.

Excipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare*, קבל, הפיק, Ger. *empfahen*, Gal. *récévoir*, Hiſ. *recebir*, ἐκλαμβάνω, ὑποδέχομαι, ἐξαιρέω, extra capio, eximo, ad me traho. *Plaut. Rud. 4. 4. 140.* Qui illuc hodie excepi vidulum. ¶ Eſt item accipere, recipere, paſſim apud Script. Hinc Excipere brachiis, gremio, oſculo, clamoribus, gladio, Excipere tela, cicatrices adverſo corpore, &c. *Cic. pro Mil.* O terram illam beatam, quæ hunc virum exceperit. *Mart. l. I. epigr. 38.* Ventris onus miſero nec te pudet, excipis auro. ¶ Item aliquo dictante deſcribere, *copiare*. *Suet. Tit.* Notis quoque excipere velociſſime ſolitum. *Manil. l. 4. v. 199.* Excipiens longas nova per compendia voces. ¶ Item accipere, ut excipere vulnus. *Sueton. Aug. c. 20.* Excipere labores. *Cic. in Brut. c. 69.* Excipere invidiam aulicorum, h. e. ſubire. *Nepos 14. c. 5.* Excipere fortunam. *Cic. de Prov. Conſ. c. 17.* ¶ Excipere etiam dicuntur hoſpites, *accogliere, alloggiare*. *Sen. ep. 21.* Hic hoſpes te polenta excipiet. *Tac. de Germ. c. 21.* Quemcumque mortalium pro fortuna quiſque apparatis epulis excipit. ¶ Item Venatores dicuntur feras excipere, & conficere. *Hor. l. 3. od. 12.* alto latitantem fruticeto excipere aprum. *Sen. de Prov. c. 2.* Adoleſcens conſtantis animi irruentem feram venabulo excipit. ¶ Parentes etiam cum filiorum primam barbam detonſam ſervabant Deo alicui ſacraturi, excipere dicebantur. *Suet. in Ner. c. 34.* Et illa (Neronis amita) tractans lanuginem ejus, ut aſſolet, per blanditias forte dixiſſet: ſimul hanc excepero, mori volo. Eſt etiam inopinato aliquem occupare, & opprimere. *Celſ. in præf.* Viator a latronibus exceptus. *Cic. Att. l. 7. ep. 21.* De Pompejo ſcio nihil: cumque, niſi in navim ſe contulerit, exceptum iri puto. Ita ſæpe *Cæſar*, & *Curt.* ¶ Item furari, dolo intercipere. *Virg. Ecl. 3. v. 18.* Non ego te vidi captum excipere inſidiis? ¶ Hinc & qui clam auſculant, & ſermones aliorum captant, excipere dicuntur. *Cic. pro Dejot. c. 9.* Mittebat, qui rumores Africanos exciperent, & celeriter ad ſe referrent. ¶ Sæpe accipitur pro eximere, *eccettuare*. *Cic. Q. Fr. l. I. ep. I.* Ut in ſummis tuis laudibus unam excipiant iracundiam. *Virg. 9. Æn.* Clypeum, criſtaſque rubentes excipiam ſorti. ¶ Et pro nominatim cavere. *Cic. loc. cit.* Cum lex nominatim exciperet, ut liceret, &c. *Id. pro Balbo*. Quorum in fœderibus exceptum eſt, ne quis &c. In hac ſignificatione ſæpe uſurpatur a JCtis. ¶ Significat aliquando ſequi. *Cic. pro Sex. c. 68.* Herculis vitam, & virtutem immortalitas excepiſſe dicitur. *Liv. l. 2. c. 61.* Turbulentior inde annus excepit. ¶ Item extrahere, ut excipere dentes. *Celſ. l. 7. c. 12. Cic. l. 4. de Rep.* apud *Non.* Quos ex mari excipere non potuiſſent; ¶ Excipere ſe in pedes, eſt, ſe erigere. *Liv. l. 4.* Haſta innixus ſe in pedes excepit. *Curc. l. 9. c. 5.* Ita libraverat corpus, ut ſe pedibus exciperet, *cadde in piedi*. ¶ *Excepto quod*. V. Exceptus.

Excipulus, m. 2. vel excipula, æ, f. (ut leg. in Gloſſ.) *recipiente*, מקוה, ἐνδοχεῖον, genus vaſis, quo liquor excipitur. *Pl. l. 25. c. 7.* Inciſæ conto ſubditur excipulus, ventriculo hædino. ¶ Item inſtrumentum, quo aliquid intercipitur, & incautum comprehenditur, ut ſeptum ex viminibus contextum, *naſſa*, vel foſſa depreſſior in ripa, ad capiendos piſces. *Pl. l. 9. c. 22.* Ut in excipulis ejus fluminis ſingulorum millium globi reperiantur.

Excipuus, a, um, o. I. 2. quod excipitur, ut præcipuum, quod ante capitur *Feſt.*

Exciſio, f. 3. deſtructio, *rovina, eccidio*, a cædo, קרץ, ἐκκοπή. *Cic. pro Dom. c. 58.* Exciſionem, inflammationem, everſionem, depopulationem, vaſtitatem eam ſua cum præda meis omnibus tectis, atque agris intulerunt.

Exciſorius, o. I. 2. *da tagliare*, ut Exciſorius ſcalper, quo vitioſa exciditur caro, *Celſ. l. 8. c. 3.*

Exciſſatus (ita ſcribit *Nonius*, alii *exciſatus*) a, um, dilaniatus, laceratus. *Plaut. Ciſt. apud Non. c. 2. n. 309.* Capillo ſciſſo, atque exciſſatis auribus.

Exciſus, o. I. 2. *rovinato, tagliato*, ἐκτετμημένος. *Cic. de Sen.* De Carthagine veteri non ante deſinam, quam illam exciſam cognovero.

* Excitabilis, ἐγερτικός, מעיר, excitans. *Cæl. Aurel. Tard. l. I. c. 5.* Modulatio jucunda & excitabilis.

Excitate, adv. *grandemente*, σφοδρῶς, vehementer. *Pl. l. 37. c. 7.* In his autem mares excitatius fulgent. *Amm. l. 18. c. 19.* Excitatius clamitare.

Excitatio, onis, f. 3. actus excitandi, *lo ſvegliare*. *Arnob. l. 7.* Quid ſibi volunt excitationes illæ, quas canitis matutini?

Excitator, oris, m. qui excitat, *ſvegliatore*. *Prudent. hymn. I. ad galli cant.* Chriſtus excitator mentium.

Excitatus, a, um, adj. *eccitato, incitato*, מועד, ἐξεγηγερμένος. *Cic. l. 2. Fam. ep. 16.* Ab excitata fortuna ad inclinatam deſciſcere. *Id. l. 2. de nat. Deor.* Quæ primum eos humo excitatos, celſos & erectos conſtituit. *Id. in Somn. Scip.* Acutus, & excitatus ſonus. *Liv. l. 4. c. 37.* Clamor excitatior, crebriorque ab hoſte ſublatus. *Pl. l. 20. c. 17.* Excitatiſſimi odoris. h. e. vehementiſſimi.

Excito, as, avi, atum, a. I. frequentat. ab Excio, *eccitare, chiamar fuori*, *Silius l. 5. v. 191.* ceu ductor ad arma Excitet Tyrios. Adde *Lucan. l. 2. v. 48.*

Excito, as, avi, atum, a. I. incito, allicio, commoveo, concio, ſtimulo, elicio, *incitare, ſtimolare*, העיר, Germ. *bevvegen, auſſvvecken*, Gall. *exciter*, Hiſ. *excitar*, ἐγείρω, commoveo, a *cito*, quod a *cieo*. *Cic. I. de Or.* Non ut vos, qui mihi ſtudio pene præcurritis, excitarem. *Id. pro Planc.* Sed ut nos, & noſtros liberos ad laborem, & laudem excitaret. *Ter. Heaut. 5. 3. 10.* Non vides, quantum mali ex ea re excites? ¶ Eſt item evocare. *Cic. pro Font.* Excitandus nobis erit ab inferis C. Marius. ¶ Item expergefacere. *Cic. 2. Acad.* Sequitur enim, qui te e ſomno excitet. ¶ Item conſolari, recreare. *Cic. de Amic.* Ut amici jacentem animum excitet. ¶ Item erigere, ædificare. *Sen. ep. 53.* Pura duo ædificia excitata eſſe, ambo paria, atque excelſa, ac magnifica. *Cic. l. 2. Leg. c. ult.* Excitare ſepulchrum e lapide. ¶ Aliquando ſignificat expellere, *ſcacciare*, *Plaut. Amph. I. I. 9.* Qui hoc noctis me a portu excitavit. *Quintil. l. 3. c. 6.* Si excitatus fuerit de ſpectaculis. ¶ Item movere, ut excitare riſum, iram, ſermones de re aliqua, fletum, &c. *Cic. Virg.* & al.

Excitus, a, um, adj. ab exeieo, *eccitato, commoſſo*. *Virg. 4. Æn. v. 301.* Commotis excita ſacris. *Ov. 2. Met.* Vigilantibus excita curis. ¶ Excitus, a, um, ab excio, *chiamato fuori, eccitato*. *Virg. 10. Aen. v. 38.* Ventoſque furentes Æolia excitos. *Lucan. l. I.* Stratis excita juventus.

Exclamatio, f. 3. *grido*, צעקה, Ger. *geſchrey*, Gal. *exclamation*, Hiſ. *exclamacion*, ἐκφώνησις, actus exclamandi. *Auth. ad Her. l. 3. c. 12.* Acutas vocis exclamationes vitare debemus. ¶ Item Figura ſententiarum. *Auth. ad Her. l. 4. c. 15.* Exclamatio eſt, quæ conficit ſignificationem doloris, aut indignationis alicujus, per hominis, aut urbis, aut rei cujuſpiam compellationem.

* Exclamatus, κεκλημένος, קרוא, clamando vocatus. *Cæl. Aur. Acut. 2. 6.* Excitare aliquem ſuo nomine exclamatum.

Exclamo, as, avi, atum, n. 3. *eſclamare, gridare*, זעק, ἀναβοάω, eſt vociferari, & quaſi e medio pectore vocem maximam emittere, quod aut doloris, aut indignationis cauſa fieri ſolet. *Cic. 2. de Or.* Non poſſum quin exclamem. ¶ Tranſitive cum accuſ. uſurpat *Plaut. Amph. 5. I. 68.* Voce magna exclamat uxorem tuam. *Cic. Phil. 2.* Ciceronem nominatim exclamavit. *Pl. l. 34. c. 18.* Exclamare cantica.

Exclaro, as, avi, atum, a. I. *illuminare*, האיר. *Vitr. l. I. c. 2.* Ea cœli regio neque exclaratur, neque obſcuratur ſolis curſu.

Exclūdo, is, exclusi, sum, a. 3. *escludere, serrar fuori*, הדיח, הוציא, גרש, Ger. *ausschliessen*, Gal. *exclurre*, Hisp. *excluir, echar*, ἐκκλείω, extra claudo, repello, prohibeo. *Cic. pro Corn. Balbo.* Gaditani Pœnos mœnibus excluserunt. ¶ Est item incubando pullos emittere. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 52. Ex quibus pullos cum excluserint. ¶ Translate. *Cic. 1. Fam.* Crassus tres legatos decernit, nec excludit Pompejum. ¶ Item impedire. *Cic. in Ver. c.* 56. Angustiis temporis excluduntur omnes. ¶ Item non admittere, quod petitur, sed rejicere. *Cic. de Arusp. Resp. c.* 21. Quod Senatus excluserat. ¶ Excludere se servitute, *mettersi in libertà. Accius ex Nonio.* * Excludere alicui oculos, est ejicere. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 95. Excludito mihi hercle oculum, si dedero.

Exclusio, onis, f. *esclusione*, ἀπόκλεισις, *Ter. Eun.* 1. 2. 8. De exclusione verbum nullum. *Macr. l. 2. Somn. Scip. c.* 20. Exclusione luminis tenebras in terram refundit. Al. leg. *conclusione*.

* Exclūsor, oris, m. 3. qui excludit, expulsor. *August. serm. 37. de verb. Dom. c.* 2.

Exclusorius, a, um, ad excludendum pertinens, ut exclusoria actio, apud *JCtos leg. 2. §. 2 Dig. de except.* ¶ Exclusorium medicamentum vocatur a Medicis, quod abortum facit. *Theod. Prisc. l. 3. c.* 6.

Exclūsus, o. 1. 2. adject. *escluso. Cic. pro Cluent.* Cum vagus, & exul erraret, atque undique exclusus. *Id. Att. l. 8. ep.* 15. Exclusus regionibus. ¶ *Exclusissimus*, finxit *Plaut. Men.* 4. 3. Abiit intro. occlusit ædes, nunc ego sum exclusissimus.

Excoctio, onis, f. *il cuocere*, ut excoctio calcis, *in Cod.* 12. 16. 3. & excoctio panis, *ibid.* 12. 39. 1.

* Excoctus, a, um, *ben cotto, purgato*, probe coctus. Ut Argentum excoctum. *Gell. l. 6. c.* 5. Imagines excoctæ flammis. *Pl. panegyr. c.* 52. *colate*. Excocta maturitas hordei. *Pl. l. 18. c. 7. orzo troppo maturo*.

Excodico, as, act. 1. est circa vitium radicem dolabra terram aperire, & velut lacus efficere, ut Solis calore & imbribus provocentur. *Pallad. l. 2. in princip.* Dictum est a *caudex*, vel *codex*, quia ea ratione trunci, & frutices, qui circa sunt, exstirpantur. *Festus*: Repastinari ager dicitur, cum sylvester excodicatur. ¶ Legitur etiam *Excaudico*, apud *Tert. de Pudic. c.* 16.

Excogitatio, f. 3. *invenzione, pensiero*, מחשבה, ἐπινόησις, actus excogitandi. *Cic. 1. Tusc. c.* 25. Quid illa vis, quæ tandem est, quæ investigat occulta, quæ inventio, atque excogitatio dicitur?

Excogitātor, m. 3. qui excogitat, חושב, εὑρετής, *inventore*. *Quint. declam.* 10. Sic magnum protinus nescia matre, excogitator hic mortis alterius advocat. *Arnob. l.* 3. Verborum excogitator, & nominum.

Excogitātus, a, um, o. 1. 2. *inventato, pensato*, נחשב, ἐπινενοημένος, *Cic. pro Cluent. c.* 13. Ratio excogitata Larini est. ¶ Interdum pro exquisito ponitur. *Suet. in Calig.* Et Sacerdotes, & excogitatissimas hostias instituit.

Excogitātus, us, m. idem quod excogitatio. *Gel. l. 5. c.* 10. Captionis astutæ excogitatu frustratus.

Excogito, as, a. 1. *immaginarsi*, חשב, Ger. *erdencken, ersinnens*, Gall. *penser*, Hisp. *hallar pensando*, ἐπινοέω, est perfecte cogitare, vehementer cogitare. *Cic. Att. l.* 9. Ad hæc igitur cogita, mi Attice, vel potius excogita, quemvis eventum fortius feram, quam hunc dolorem. ¶ Est item invenire. *Cic. 6. Ver.* Novum, ac singulare supplicii genus excogitavit.

Excŏlo, is, olui, ultum, a. 3. *ornare, polire*, עבד, Ger. *erbauen, aufsbutzen*, Gall. *cultiver*, Hisp. *ornar, componer*, ἐπικοσμέω, orno, polio. *Cic. in Par.* Nihil tam horridum, tam incultum, quod non splendescat oratione, & tamquam excolatur. *Id. pro Arch. c.* 6. Animum doctrina excolere.

Excōlo, as, a. 1. *colare*, percolo. *Pall. in Jul. c.* 8. Adjecta squilla acetum diligentius excolabis.

* Excolubro. V. Colubra.
* Excommunicatio, *scomunica*, נדוי, ἀνάθεμα. *Aug.*
* Excommunico, *scomunicare*, ἀποκηρύττω, ἀναθεματίζω, נדה, *Hier.*
* Excondo, is, condo, manifesto. *Tert. l. 5. adv. Marc. c.* 18.

Exconsul, m. 3. Consularis, qui scil. aliquando Consulatum gessit. *l. 2. C. de vet. jure enucl.* Exquæstori sacri nostri Palatii, & Exconsuli. ¶ Exconsule, pro Exconsul dixit Justinian. in ep. 2. & 3. Pandectis præfixa. V. Exquæstor.

* Exconsulāris, is, qui fuit consul. *Gruter. p. 151. n. 6. Spon. Miscell. p.* 150.

Excŏquo, is, oxi, octum, a. 3. *cuocere molto*, בשל, אפה, Ger. *aufskochen*, Gall. *bien cuire*, Hisp. *cozer bien*, ἀφέψω, valde coquo. *Ter. Adelph.* 5. 3. Tam excoctam reddam, atque atram, quam carbo est. ¶ Metaleptice est expurgare. *Virg. 1. Georg.* Sive illis omne per ignem excoquitur vitium. ¶ Translate ponitur pro excogitare, & ad tempus præparare. *Plaut. Pers.* 1. 1. 53. Usque dum domi ero, dum excoxero lenoni malum.

Excornis, e, adj. qui est sine cornibus. *Tert. de Pal. c.* 5. Bestia exunguis, & excornis.

Excors, dis, o. 3. *pazzo, sciocco*, חסר לב, Ger. *thoricht*, Gal. *insensé, imprudent*, Hisp. *sin senso*, ἔκφρων, ἄφρων, stultus, amens, quasi sine corde. *Cic. Philip. 5. c.* 2. Aperte adulantem nemo non videt, nisi admodum est excors. *Plaut. Merc. prol. v.* 27. Excors immodestia.

Excrementum, n. 2. ἐκχώρημα, צואה, purgamentum, stercus, id quod egeritur e cibo, potuque. *Tac. l. 4. hist. c.* 81. Ut genas, & oculorum orbes dignaretur respergere oris excremento. ¶ Item quod cribro & frumento excernitur, *vagliatura*. *Col. l. 8. c.* 5. Adjectis interdum tritici excrementis.

* Excremo, cremo. *Tert. de cul. fem. c.* 6.

Excrĕo, V. Exscreo.

Excrescentia, orum, n. pl. ἐκσάρκωμα, id quod excrevit, *escrescenza*, ut excrescentia vulnerum. *Pl. l. 34. c.* 17.

Excresco, is, evi, etum, n. 3. *crescer in alto*, גדל, Ger. *aussvvachsen, herfirvvachsen*, Gal. *croitre par dessus*, Hisp. *crecer mucho*, ἐκφύομαι, valde, sive in altum cresco. *Quint. l. 4. c.* 1. Ne in caput excrevisse videatur. *Pl. l. 32. c.* 7. Carnes excrescentes. *Lucan. l. 4. v.* 11. Denique excrevit in altum Pingue solum tumulo.

Excretia, æ, f. id quod excernitur. *Vitr. l. 7. c.* 6. Cæmenta marmorea, sine assulæ pilis ferreis contunduntur, cribroque excernuntur, eæ autem excretiæ, &c. Al. leg. *excretæ*.

Excrētus, o. 1. 2. ἔκκριτος, נבדל, נצפן, separatus, expurgatus, egestus, part. ab excernor. *Col. l. 8. c.* 4. Furfures a farina excreti. ¶ Excretum, subst. n. 2. purgamentum, quod incerniculo a frumento separatur. *Col. ibid.* Excreta tritici minuta commode dantur gallinis. ¶ Excretus, a, um, etiam partic. est ab excresco, idem, ac adultum, vel quod multum crevit. *Virg. Georg. 3. v.* 397. Excretos prohibent a matribus hædos.

Excrĭbo, V. Exscribo.

Excruciabilis, le, o. 3. dignus, qui excrucietur, vel qui excruciat. *Plaut. Cist.* 6. 1. 1. Nullam ego me vidisse credo magis anum excruciabilem.

* Excruciatio, crutiatus. *Aug. tract. 27. in Joan. sub fin.*

Excruciātus, us, m. idem quod cruciatus, *tormento*. *Prudent. in pass. Agnet. v.* 19. Corpusque duris excruciatibus Ultro offerebat.

* Excruciatus, a, um, *tormentato*, βασανισθεὶς, cruciatus, tormentis extortus. *Cæs. B. G. 38. Cic. 3. Verr. c.* 17.

Excrucio, as, avi, atum, a. 1. *tormentare*, עצב, הכאיב, βασανίζω, valde crucio, cruciatu eneco. *Cic. 3. Ver.* Ibi hominem fame excruciatum, semivivum reliquit. ¶ Translate est molestia afficere. *Cic. in Fam.* Hæc tibi dolori esse certo scio, me quidem excruciant. *Ter. Phorm.* 1. 4. Tum me Antipho excruciat animi.

Excubatio, f. 3. actus excubandi, seu vigilandi. *Val. Max. l.* 4. Pro dignitate, & salute amicorum perpetuam excubationem.

Excubiæ, arum, f. *vigilie, vegghie, guardia*, אשמורת, Ger. *die vvacht*, Gal. *le guet de nuit*, Hisp. *escuchas, velas de noche*, φρουρά, vigiliæ. Sed vigiliæ tantum nocturnæ dicuntur, excubiæ & diurnæ, & nocturnæ. *Cic. pro Mar.* Non modo excubias, & custodias sed etiam laterum nostrorum oppositus, & corporum pollicemur. *Suet. Galb. c.* 10. Excubias agere. ¶ Item ii ipsi, qui excubias agunt. *Claud. de nupt. Honor.* Madentes vino excubiæ.

Excubicularius, ii, m. qui Cubicularii officio functus est. *Leg. 13. de excus. libert. l. 10. Cod. Justiniani*.

Excubitor, m. 3. φρουρός, שומר, qui excubat, & vigilat ad custodiam. *Cæs. 7. B. Gal.* Hæc eadem noctu excubitoribus, ac firmis præsidiis tenebantur. ¶ Dicitur non solum de militibus, sed etiam de præfectis militaribus. Unde *Excubitorem Tribunum* dicit *Suet. in Claud. c.* 42. qui pro tempore Excubitorum stationi præerat.

Excubitorium, n. *Sentinella*, locus in quo miles excubias agit. P. Victor. de Regionib. urbis Romæ sub fin.

Excubĭtus, us, m. idem, ac excubiæ. *Hirt. de B. Hisp. c.* 6. Partim, ut pedestres copiæ in statione, & excubitu castris præsidio essent.

Excubo, as, cubui, bitum, neut. 1. *vegghiare, far guardia*, שמר, שקד, Ger. *vvachen, vvacht halten*, Gal. *faire le guet, être au guet*, Hisp. *valar, eschuchar*, προκοιτέω, φυλάττω, φρουρέω, vigilo, custodiam facio, quasi foris cubo, ut milites, qui extra castra, vel extra tentorium noctu armati considunt. *Cic. de Div.* Armatique in agro excubarent. *Liv. l.* 5. Excubare pro portis. ¶ Est etiam fovere ova ad pullos excludendos, *covare*. *Col. l. 8. c.* 5. ¶ Translate est prospicere, vigilantem esse. *Cic. 4. Tusc.* Qui semper animo sic excubat, ut ei nihil improvisum accidere possit.

Excūdo, is, excudi, sum, a. 3. *percotendo trar fuori*, הוציא, Ger. *auss schmiden*, Gal. *forger*, Hisp. *heriendo sacar fuera*, ἐκκρούω, cudendo elicio. *Virg. 1. Æn. v.* 174. Ac primum silicis scintillam excudit Achates. ¶ Accipitur etiam pro cudendo conficere. *Virg. 6. Æn. v.* 847. Excudent alii spirantia mollius æra. ¶ Translate est componere, studiose invenire. *Cic. Att. l. 15. ep.* 27. Excudam aliquid Ἡρακλείδειον, quod lateat in thesauris tuis. ¶ Item vi, vel precibus aliquid extorquere. *Col. l. 11. c.* 1. Excudit mihi, cultus hortorum prosa ut oratione conscriberem. ¶ Item excludere. *Colum. l.* 9. Negat anser aliena excudere ova, nisi subjecta sua quoque habuerit. Al. leg. *excludere*. Habet & *Var. l. 2. R. R. c.* 9. ut legitur in edit. Scalig.

Exculcātor, oris, masc. qui exculcat. In Notitia Imperii Occident. memorantur inter auxilia Palatina *Exculcatores seniores, Exculcatores juniores*, &c. qui iidem sunt atque excursatores, qui hostium itinera explorant. Quare hanc vocem quidam *Vegetio l. 2. c.* 15. restituunt. Turneb. Stevvech. & alii.

Exculcātus, o. 1. 2. obsoletus, rejectus, explosus, particip. ab exculco. *Gel. l. 11. c.* 7. Verbis obsoletis, exculcatisque.

Exculco, as, a. 1. *calpestare*, דרך, ἀποθλίβω, ἐκπιέζω, Ger. *zertretten, zerknirschen*, Gal. *fouler aux pieds*. Hisp. *hollar*, calcando exprimo. *Plaut. Capt.* 4. 2. 30. Ex ipsius domini mei pugnis exculcabo furfures. *Cæs. l. 7. B. G. c.* 73. Singuli ab infimo solo pedes terra exculcabantur. h. e. calcando firmabantur.

Exculpo. V. Exsculpo.

Excultor, oris, m. qui excolit. *Tert. de Monog. c.* 16. Florum excultor.

Excultus, us, m. idem ac cultus. *Fest. in voce Conitum*, ubi al. leg. *cultus*.

Excultus, a, um, adject. ab excolo, *colto, disciplinato, dotto*, ut excultus doctrina, disciplina, studiis. *Cic. l. 12. Att. ep.* 46. Exculto animo nihil agreste, nihil inhumanum est. *Id. l. 2. Off.* Artibus exculta hominum vita. ¶ Dicitur & de inanimis. *Prop. l. 4. el. 1. v.* 130. Abstulit excultas pertica tristis opes.

Excuneātus, o. 1. 2. cui non est locus sedendi in cuneis theatralibus, velut exclusus extra cuneum. *Apul. l. 3. A. A.* V. *Salmas. in Solin.*

Excurātus, a, um, o. 1. 2. exquisitus, quasi cum cura paratus, ab obsoleto excuro. *Plaut. Pseud.* 5. 1. Ita excurato victu, ita magnis deliciis. ¶ Excuratus homo. *Plaut. Cas.* 3. 6. 6. Lepide incessisti excuratus.

Excurio, as, a. 1. extra curiam ejicio, ἀποβουκολέω, *Var.* apud *Non. c. 1. n.* 164. Apollonium ideo excuriavit, quia nihil habebat.

Excurro, is, excurri, & interdum apud vet. excucurri, rsum, n. 3. *scorrere, trascorrere*, רוץ, Ger. *vorauss lauffen*, Gal. *avant courrir, marcher en diligence*, Hisp. *discurrir, escurrir*, ἐκτρέχω, extra locum aliquem curro. *Liv. l.* 2. Cum plures igni, quam ferro, armati excurrissent. ¶ Est item per agrum hostium currere, & cum latrocinantium more populari, *fare scorrerie*. *Liv. l. 1. c.* 15. In fines Romanos excurrerunt populabundi magis, quam justi more belli. ¶ Translate est supergredi, excedere. *Veg. l. 1. c.* 28. Viginti annorum, & quod excurrit, pax: *Cic. in Or. c.* 53. Productiora alia, & quasi immoderatius excurrentia. ¶ Item aliqua sui parte in mare protendi. *Liv. l.* 26. Ab intimo sinu peninsula excurrit. ¶ Præterit. *excucurri*. *Plaut. Most.* 2. 1. 2. Primus qui in crucem excucurrerit. Adde *Bacc.* 6. 2. 3. 125.

Excursatio, onis, fem. idem quod excursio, καταδρομή. *Val. Max. l. 2. c. 3. n.* 3.

Excursātor, oris, m. excursor. *Amm. l. 24. sub init.* Excursatores præire jussit.

Excursio, onis, f. 3. *correria*, ἐκδρομή, מרוצה, actus excurrendi, ac speciatim subita irruptio militum in agrum hostium, *scorreria, scaramuccia*. *Cic. pro L. Man.* Cum una excursio equitatus perbrevi tempore totius anni vectigal auferre possit. ¶ Translate *Id. l. 2. Div. c.* 19. Sed hæc fuerit nobis tamquam levis armaturæ prima orationis excursio.

Excursor, m. 3. *scorridore*, qui excurrit. *Cic. 4. Phil.* Est igitur Populo R. victori omnium gentium omne certamen cum excursore, cum latrone, cum Spartaco.

Excursus, us, m. 4. παρέκβασις, excursio. *Cæs. 3. B. Civ.* Ut primus excursus, visque militum infringeretur. ¶ Metaphorice excursus in dicendo, aut scribendo est digressio, *digressione*. *Pl. l. 5. ep.* 6. Vides, ut Aratus minutissima etiam sidera consectetur, modum tamen servat; non enim excursus hic ejus, sed opus ipsum est.

Excursus, a, um, *scorso, trascorso*. *Ter. Adelph.* 5. 4. 6. Vitam duram, quam vixi usque adhuc, prope jam excurso spatio mitto.

Excusabilis, le, o. 3. *scusabile*, שראוי לשאת לו, Ger. *verant vvortlich*, Gal. *digne d'excuse*, Hisp. *el que buenamente se puede escusar, escusabile*, συγγνωστός, quod excusatione dignum est. *Ov. 1. de Ponto, el.* 8. Quod nisi delicti pars excusabilis esset. *Val. Max. l. 8. c. 11. n.* 4. Quo excusabilior est error equi.

Excusabundus, a, um, adject. *Apul. Apol.* Etsi magnum me dixisset, posset videri excusabunda.

* Excusamentum, excusatio. *Mart. Capell. l. 8. p.* 272.

Excusāte, adv. *con iscusa*, cum excusatione, citra culpam. *Quint. l. 2. c.* 1. Et fieri id videtur excusate. *Justin. l. 32. c.* 2. Excusatius sacrilegia commissurum.

Excusatio, f. 3. *scusa*, זכות, Ger. *entschuldigung*, Gal. *excuse*, Hisp. *excusa*, ἀπολογία, παραίτησις, purgatio, actus excusandi. *Cic. de Am.* Nulla est igitur excusatio peccati, si amici causa peccaveris. *Id. 2. de Or.* Cum excusationem oculorum a me non acciperet.

* Excusātor, oris, *scusatore*, qui excusat, מזכה, ἀπολογούμενος, *August. de Civit. Dei c.* 20.

Excusātus, a, um, adj. *scusato*. *Mart. l. 2. epigr.* 76. Excusatum habeas me, rogo; cœno domi. *Sen. l. 1. Contr.* 4. quo excusatior sis. Adde *Pl. l. 8. ep.* 14. Alter *Sen. de Or. Sap. c.* 29. Excusatissimus essem.

Excūso, as, vi, atum, a. 1. *scusare*, זכה, נקה, התנצל, Ger. *entschuldigen*, Gal. *excuser*, Hisp. *excusar*, ἀπολογέομαι, προΐσχομαι, παραιτοῦμαι, objectum crimen purgo, & a me repello: a *Causa*. *Cic. Brut.* Collegæ mandasti, ut te mihi per literas excusaret. *Id. 12. ad Att.* Excusare aliquem apud aliquem. ¶ Quandoque est afferre in excusationem id, quod peccandi causam præbuit, *dar la colpa*, *Cic. in Phil.* Antequam sententiam diceret, propinquitatem excusavit. *Liv. l.* 31. 11. Excusare errorem, adolescentiamque. Sic excusare valetudinem. *Liv. Suet.* & al. ¶ *Tac. 1. Annal. c.* 44. Reditum Agrippinæ excusavit ob imminentem partum. h. e. causam attulit, cur Agrippina non rediret, &c.

Excūsor, m. 3. qui aliquid excudit, ut vascularius, qui ex metallo aliquo vascula excudit, typographus, qui libros excudit suis typis, &c. *Quint. l. 2. c.* 21. Si quæram, quæ sit materia excusoris, similiter æs respondeant.

Excussātus, a, um, adj. pro Excussus. *Paul. JCtus l. 46. §. 6. Dig. de administr. tut.* Ubi al. leg. *Excussi*.

* Excussabilis, qui excuti & objici potest. *Manil. l. 2. v.* 584. Al. *excusabile*.

Excusse, adv. diligenter. *Sen. de Benef. l. 2. c.* 17. Si eum tyrone, & indocto, non tam rigide, nec tam excusse.

Excusso, as, a. 1. frequent. ab excutio. Habet *Tert. de Virg. Vel. c.* 7.

Excussorius, a, um, o. 1. 2. quod ad excutiendum pertinet, ut Excussorium cribrum, quod transmittit farinam ignobiliorem, *Pl. l. 18. c.* 11. Cribrorum genera Galli ex setis equorum invenere, Hispani e lino excussoria, & polinaria.

Excussus, us, m. *sbattimento, scotimento*. *Prud. Perist. v.* 226. Scintillas excussus salis.

Excussus, a, um, adject. *sbattuto, scosso*. *Cic. de Arusp. Resp. c.* 18. Te Judices emiserunt excussum, & exhaustum. *h. e.* nudum, & vacuum, ducta metaphora ab iis, qui in latrones inciderunt. *Id. pro Syl. c.* 16. Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi sunt, excussos arbitrari. *Ovid. l. 5. Trist. el. 1. vers.* 78. Agna excussa dentibus lupi. *Id. 1. Fast. v.* 547. excussus somno. *Virg. 10. Æn. v.* 590. Excussus curru. Sic excussus patria, apud *eumd. 7. Æn. v.* 299. h. e. expulsus. *Ov. heroid. ep. 4. v.* 43. Excusso lacerto vibrare aliquid, *h. e.* brachio magna vi jactato. Sic *Petr. in Sat. c.* 95. Os alicujus palma excussissima pulsare.

* Excūsus, a, um, *schiuso*, exclusus. Ut excusi pulli, *Varr. l. 3. R. R. c. 6. Colum.* 8. 14.

Excutia, f. 1. scopæ parvæ, quibus pulvis e vestibus excutitur. Ita legit & explicat *Lambin.* apud *Plaut. Curc.* 4. 4. 22. Alii aliter. V. Axicia.

Excutio, is, ussi, ussum, a. 3. *scuotere*, חבט, נער, Ger. *aussschvvingen*, Gal. *secouer*, Hisp. *sacudir*, ἐκσείω, ἐκτινάσσω, proprie est quatiendo dejicere, ab ex, & quatio, & sæpe cum accus. rei construitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Posse ex his in terram excussis annales Ennii effici. ¶ Est item elicere. *Plin. l. 36. c.* 40. Quoniam ad excutiendum ignem non semper lapidis occasio est. *Ter. Heaut.* 1. 1. 115. Lacrymas excussit miser. ¶ Item eruere, ut Oculos excutere. *Plaut. Pers.* 5. 2. 16. ¶ Item expellere, evellere. *Cic. pro Sylla.* Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi sunt, excussos arbitrari. ¶ Item concutere, commovere. *Plaut. Aul.* Quia mihi misero cerebrum excutiunt tua dicta, soror. ¶ Item rejicere, abjicere. *Pers. sat. 3. v.* 101. calidumque triental excutit e manibus. ¶ Excutere jugum, est detrectare imperium, & nolle obedire. *Plin. Paneg. c.* 11. ¶ Item deponere, ut excutere metum. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Item adimere, ut excutere alicui mentem, *buttar giù di senno*. *Sen. ep.* 7. ¶ Item inquirere, scrutari. *Suet. in Claud.* Culcitisque, & stragulis prætentatis, & excussis. *Ulp. l. si mandavero 42. ff. mandati*. Si tibi mandavero, ut vires excuteres hæreditatis. ¶ Item excitare. *Cic. 3. Off. c.* 20. Explica, atque excute intelligentiam tuam. ¶ Item dejicere, in terram prosternere. *Plin.* Excusso Circensibus auriga. ¶ Item pro expellere. *Plin. Paneg. cap.* 81. Excutere cubilibus feras. ¶ Item pro examinare, inquirere. *Cic. pro Rosc.* Nihil est quod metuas, non excutio te. *Quint. l. 7. c.* 2. Excusserunt illi patrem, & aurum in sinu ejus invenerunt. ¶ *Excutere debitorem*, frequens est apud Jurisconsultos, pro auctionem bonorum ejus facere, & experiri, an sit solvendo. Unde jure novissimo sancitum est, ne fidejussori molesti simus, nisi prius excusso debitore.

Exdecimo, as, a. 1. eligo decimum quemque, decimare. *Fest.*

* Exdemetricus, fuit titulus unius ex Satyris Varronianis. *Gell. l. 19. c.* 8.

Exdorsuo, as, a. 1. ἀπονωτίζω, dorsum confringo, vel adimo. *Plaut. in Aul.* 2. 9. Tu Machærio congrum, murænam exdorsua, quantum potes.

Exduciæ, seu ecdutæ, f. 1. exuviæ, ab exduo, vel ecduo, exuo, quod ab ἐνδύω, exuo. *Fest.*

* Exebenus. V. Exhebenus.

Exĕco. V. Exseco.

Exĕcror, cum derivatis. V. Exsecror.

Executio, vel Exsecutio, onis, f. *esecuzione*, מעשה, Germ. *vollstreckung*, Gall. *exécution*, Hisp. *execucion*, ἀπεργασία, πλήρωσις, actus exequendi. *Tac. Ann. 15. c.* 25. Executionem alicujus negotii suscipere. *Plin. l. 35. c.* 8. Neque enim instituti operis est talis executio.

Executor, vel Exsecutor, oris, m. *esecutore*, עושה, ממלא, Germ. *vollstrecker*, Gall. *exécuteur*, Hisp. *executor, executador*, ἀποπληρωτής, qui exequitur. *Suet. in Vespas. c.* 14. Offensarum, inimicitiarumque minime memor, executorque. h. e. ultor. Sic *Vellej. l. 2. cap.* 45. Malorum propositorum executor acerrimus. ¶ *Martian. Imp. l. cum Clericis, Cod. de Episc. & Cler.* Executores vocat Appaitores, qui jussu Magistratus reos in jus vocant; quod Magistratus sententiam exequantur.

Executus, vel Exsecutus, a, um, partip. ab exequor, passiva significatione. *Justin. l. 7. c.* 3. Exsecuto regis imperio, obsides postulabat.

* Exedentulus, *senza denti*, ἀνόδους, edentulus. *Tertull. de Gall. c.* 5.

Exĕdo, is, edi, esum, a. 3. *mangiare*, אכל, Germ. *aussessen, verzehren*, Gall. *ronger, manger tout*, Hisp. *gastar, roer*, κατέδω, erodo, consumo. *Ternet. Phorm.* 2. 2. 4. Tibi omne est exedendum. *Var. l. 1. R. R. cap.* 63. Frumentum exesse incipiunt. ¶ Translate *Cic. 3. Tusc. c.* 13. Ægritudo lacerat, exest animum, planeque conficit. *Lucret. l. 3. v.* 107. Quem exest anxius angor. *Virg. 5. Æn.* Exedere urbem odiis.

Exĕdra, f. 1. ἐξέδρα, אכסדרא, locus erat in porticibus patens, & Soli pervius, plurimas habens sedes, in quibus Philosophi, Rhetoresque, & reliqui, qui studiis delectabantur, sedentes disputare solebant, ab ἐξ, & ἕδρα, *sella*, quasi sessio e loco aliquo educta, a sedium frequentia, & sedendi commoditate, quod circumquaque sedes haberet. *Cic. 1. de nat. Deor.* Offendi eum sedentem in exedra, & cum C. Vellejo Senatore disputantem.

Exedrium, i, n. 2. parva exedra. *Cic. Fam. 7. ep.* 23. Exedria quædam mihi nova sunt instituta in porticula Tusculani.

Exĕdum, i, n. herba, quæ veterno liberat. *Plin. l. 24. c.* 19.

Exefficio, is, a. 3. plane efficio, perficio. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 85. Quando illud, quod cupis exeffecero. *Id. Trucul. a. 5. v.* 17. Qui istuc exefficias opus. ¶ Utroque loco al. leg. *efficio*.

Exegetice, es, f. ἐξηγητική, pars est Grammaticæ narrativa, quæ pertinet ad officia lectionis. *Diomed. l. 2. pag.* 421. *Putsch.*

Exemplar, aris, n. 3. idem ac exemplum, *esemplare, esempio*, דמיון, תבנית, παράδειγμα. *Festus* dicit, exemplum esse illud, quod sequimur, exemplar, ex quo simile facimus. Sed hæc nomina promiscue usurpata inveniuntur. *Cic. pro Mur.* Domesticum te habere dixisti exemplum ad imitandum. Et paucis interjectis: Ad imitandum vero tam mihi propositum exemplar illud est, quam tibi. ¶ Ponitur sæpe pro eo, quod ex aliquo scripto transcribitur, copia, העתק, ἀπόγραφον. *Asin. Pollio Cic.* Ex litteris, quas Pansæ misi, cognosces omnia, nam tibi earum exemplar misi. Adde *Hor. in Art. poet. v.* 268.

Exemplāre, is, n. 3. exemplar, apud vet. *Lucret. l. 2. v.* 122. Duntaxat rerum magnarum parva potest res exemplare dare.

Exemplāris, re, *esemplare*, adject. qui est secundum exemplar. *Macrob. l. 1. Somn. Scip. c.* 8. Virtutes exemplares sunt, quæ in ipsa divina mente consistunt, a quarum exemplo reliquæ omnes defluunt.

Exemplarium, n. 2. exemplar, seu exemplum. *Arnob. l. 6. & Hieron. adv. Helvid. cap.* 8.

Exemplātus, a, um, adject. ad exemplum factus, ut exemplatus libellus, apud *Sidon. l. 4. ep.* 16.

Exemplum, n. 2. *esempio*, משל, Germ. *exempel, beyspiel*. Gal. *exemple*, Hisp. *exemplo*, παράδειγμα, id, quod nobis imitandum proponitur. *Cic. 5. Ver.* Vetus est, quod dicam, & propter severitatem exempli nemini vestrum fortasse inauditum. ¶ Ponitur aliquando pro exscriptione, *copia*, ἀπόγραφον. *Cic. Appio*. Ex literis, quarum ad me exemplum misisti. *Paul. Dig.* 49. 14. 45. Actorum exemplum, *copia del processo*. ¶ Item pro gravi pœna, quæ potest cæteris documento esse. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Simile in superiore parte Provinciæ edere exemplum severitatis tuæ. V. *Donat. ad Eun. Ter.* 5. 5. 4. ¶ Item pro Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l.* 4. Exemplum est alicujus facti, aut dicti præteriti cum certi auctoris nomine propositio. ¶ Item pro specimine alicujus rei, quam venalem habemus, *la mostra*. *Auct. ad Heren. l.* 1. Si quis purpuram vendens dicat, Sume a me, sed hujus exemplum aliunde rogabo, tibi quod ostendam. ¶ Exempli causa, & exempli gratia. *Cic. in Offic.* Exempli causa ponatur aliquid, quod pateat latius. *Plin l. 2. c.* 17. Exempli gratia, in Martis sidere, &c. Adde *Cicer. pro Sext. Rosc. c. 10. & Quintil. l. 6. c.* 5. ¶ Exemplum pro instar, *Ovid. 4. Met. v.* 621. Exemplo nubis aquosæ, *a guisa di*, &c.

Exemptibilis, vel potius.

Exemptilis, le, o. 3. quod eximi, vel auferri potest. *Col. l. 8. c.* 11. Sed idcirco sunt exemptiles. Alii leg. *exemptibiles*.

Exemptio, f. 3. actus eximendi, *il tor via*. *Col. l. 3. c.* 18. Cum enim per exemptionem partes eorum præfractæ sunt.

Exemptor, oris, m. qui aliquid eximit. *Plin. l. 36. c.* 15. Exemptores quoque affirmant, compleri sponte illa montium ulcera. De lapidum fodinis loquitur, & exemptores vocat eos, qui lapides, seu marmora eruunt. *Apol. Apul.* Testium exemptor.

Exemptus, us, m. idem quod exemptio, ablatio. *Vitr. l. 9. c.* 9. Cuneorum adjectus, aut exemptus perficere cogit.

Exemptus, a, um, adject. ἐξῃρημένος, sublatus, ablatus, *tolto via, levato*, *Virg. 1. Æn. v.* 220. Fames exempta epulis. *Hor. l. 1. ep. 5. v.* 18. De spinis pluribus una exempta.

Exenterātus, a, um, adj. *sventrato*, ἐξεντερισθείς, visceribus spoliatus. *Just. l. 1. c.* 5. Epistola exenterato lepori inseritur. *Voss. in Etymol.* testatur, in quibusdam vet. codicib. legi *exinteratus*, quasi sit *intus*.

Exentĕro, as, a. 1. *sventrare*, Germ. *das einygvved aussnemmen*, Gal. *ôter les entrailles*, Hisp. *sacar las tripas*, ἐξεντερίζω, הוציא מעים, eviscero, interiora aufero. ab ἔντερον, intestinum. V. Exenteratus. ¶ Translate sumitur pro evacuare. *Plaut. Epid.* 2. 2. Acutum cultrum habeo, qui seni exenterem marsupium. ¶ Item pro cruciare. *Plaut. Epid.* 3. 1. 1. Exspectando exedor miser, atque exenteror.

Exĕo, is, ivi, & exii, exitum, n. anom. יצא, Ger. *aussgehen*, Gall. *sortir*, Hisp. *salir*, ἐξέρχομαι, extra eo, egredior. *Cic. 4. Fam.* Ne aut tibi exire ex urbe necesse sit. ¶ Construitur etiam cum accusat. *Propert. l. 3. eleg. 4. v.* 59. Curve suos fines altum non exeat æquor. *Cic. in Vatin.* Exierisne legatus in ulteriorem Hispaniam. ¶ Exire Ostiæ, apud *eumd. 9. Fam. ep.* 6. est Ostiæ e navi descendere, *sbarcare ad Ostia*. ¶ Per translationem est liberari. *Cic.* Ut tandem ex tot ærumnis, atque miseriis exeamus. Sic exire ære alieno. *Idem Phil. 11. cap.* 6. ¶ Item vitare. *Virg. 5. Æn. v.* 439. Corpora tela modo, atque oculis vigilantibus exit. *Lucret. l. 5. v.* 1329. feros exibant dentis adactus. ¶ Item erumpere *Virg. 2. Æn.* Non sic aggeribus ruptis cum spumeus amnis exiit. ¶ Item fieri, vel effici, ut *Exiit in laudem, in vituperium, in acta, in fabellas*, &c. *Lactant.* Potuerunt libri aboleri, & tamen res in memoriam exire. id est fieri memorabiles. *Plin. l. 7. c.* 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quemdam. ¶ Item erigi, extolli. *Virg. 2. Georg.* Exit ad cœlum ramis felicibus arbos. ¶ Item edi, evulgari. *Cæcin. Cic. 6. Fam.* Quod ad librum attinet, quem tibi filius dabit, peto a te, ne exeat. ¶ Item differri. *Plin. Jun. ep. 11. lib.* 2 Itaque in tertium diem probationes exierunt. ¶ Item extrahi, educi. *Cic. Att. l.* 1. Cum de Consularibus mea prima sors exisset. ¶ *Exire ex potestate*, est insanire. *Cic. 3. Tusc. cap.* 5. Qui igitur exisse ex potestate dicuntur, idcirco dicuntur, quia non sunt in potestate mentis. *Exire e vita*, est mori. *Cicer. 1. Fin.* Æquo animo e vita, tamquam e theatro exeamus. ¶ *Annum, vel diem exire*, est præterire. *Sen. epist.* 8. Nullus mihi per otium dies exit. ¶ *Exire e Patriciis*, est plebejum fieri. *Cicer. pro Domo*. Sed ut e Patriciis exeat. ¶ *Exire in easdem litteras*, est terminari. *Quintil. l. 1. c.* 5. Quorum prima positio in easdem, quas Castor, literas exit. ¶ *Exire super aliquem*, est superare, eminere. *Sat. 6. Theb.* hominem super improbus exit. ¶ Exire ex animo dicitur aliqua res pro effluere. *Cic. 3. de nat. Deor.* Mihi ex animo exire non potest esse Deos.

Exĕquens, vel Exsequens, entis, adj. qui exequitur, & sectatur aliquid. *Gel. l. 10. cap.* 12. Philosophus memoriarum veterum exequentissimus. h. e. peritissimus antiquitatis.

Exequiæ, vel Exsequiæ, arum, f. 1. *esequie, pompe funerali*. קבורה, מספד, Ger. *leich, begrebnuss, bestattung*, Gal. *funerailles*, Hisp. *exequias*, ἐναγίσματα, justa, parentalia, funebre officium, quod scilicet in funere exequimur. *Cic. pro Cluent. c. ult.* Mater exequias illius funeris prosecuta est. *Id. pro Quinct. cap.* 15. Quo non amici convenirent ad exequias cohonestandas. ¶ *Ducere exequias*, est celebrare. *Plin. l. 8. c.* 42. Propter quæ Rex defuncto ei duxit exequias. ¶ *Ire exequias*, pro, ire ad exequias, *andar' a morto*. *Silius l. 15. v.* 395. Vos ite superbæ exequias animæ, & cinerem donate supremo Muneris officio. ¶ Erat etiam vetus formula indicendi exequias his verbis: *Exequias ire, cui commodum est, jam tempus est, Olius effertur*. *Ter. Phor.* 5. 8. 37. Exequias Chremeti, quibus commodum est, ire, jam tempus est. *Reddere alicui exsequias*, apud *Albinov. eleg. 1. v.* 218. est celebrare, ducere.

Exequiālis, le, o. 3. quod ad exequias pertinet. *Ovid. 14. Met. v.* 453. Carmina jam moriens canit exequialia cygnus. Adde *Stat. Theb. 11. v.* 610.

Exequior, d. 1. exequias facio, vel exequiis convivor. *Var.* apud *Non. c. 2. n.* 298. Ipsum propter jus liberti semiatrati exequiantur.

* Exequium, exsequium, idem quod silicernium. *Festus*.

Exĕquor, vel exsequor, is, utum, sum, *eseguire, fornire, mandare ad esecuzione*, פעל, עשה, מלא, Germ. *vvollziehen*, Gall. *exécuter, achever*, Hisp. *exercitar*, ἐπιτελέω, πληρόω, ἀπεργάζομαι, perficio, conficio, absolvo, executioni mando. *Cic. pro Rab.* Difficile est, quod cum spe magna sis ingressus, id non exequi usque ad extremum. ¶ Est item sequi. *Cic. Att. l.* 9. Cur non omnes fatum illius una executi sumus? ¶ Item persequi, ulcisci, vindicare. *Liv. l. 3. c.* 10. Deorum, hominumque simul violata jura exequemur. *Id. l. 5. c.* 11. Exsequi publicum privatumque dolorem. *Plin. l. 3. epist.* Priores nostros esse singulorum hospitum injurias accusationibus variis executos. ¶ Item exponere, narrare. *Cicer. Varroni.* Habeo multa occultiora, quæ vix verbis exequi possim. Adde *Liv. l. 27. c. 27. ad fin.* ¶ Exequi ærumnam, est pati, apud *Plaut. Capt.* 2. 1. 1.

Exerceo, es, cui, citum, a. 2. *esercitare*, הרגיל, לנסות, Ger. *uben*, Gal. *exercer*, Hisp. *exercitar*, γυμνάζω, κατατρύχω, est sollicitare, angere, fatigare, premere. *Cic. pro Arch.* Nos laboribus exerceamus? *Id. Att.* Te de prædio Avio exerceri moleste fero. *Id. Tusc. 5. cap.* 1. Fortuna me multis casibus exercuit. *Ter. Adelph.* 4. 2. 48. Ego te hodie exercebo, ut dignus es. ¶ Fere est tractare, factitare, versari in aliqua arte. *Cicer. ad Brut.* Multaque arte se exercuit in verissimo genere dicendi. *Id. pro Cluent.* Medicinæ exercendæ causa. ¶ Quandoque est in opus cogere, *far lavorare*. *Virg. 3. Georgic.* Exercete viri tauros. Sic exercere servos, remiges, jumenta. *Terent. Nepos*, &c. ¶ Hinc metaphorice dicimus exercere corpus, ingenium, memoriam. *Cic. de Sen. c.* 7. Memoria minuitur, nisi exerceas. Sic, exercere stilum. *Plin. l. 8. ep.* 14. ¶ *Exercere Principem*, est Principem agere, Principis potestate uti. *Suet. in Tib. c.* 33. Paulatim Principem exercuit, præstititque. Alii leg. *exeruit*. ¶ *Exercere agros, seu tellurem*, est diligenter colere, *coltivare*. *Virg. 1. Georg. v. 99. Tac. Germ. c.* 29. ¶ *Exercere diem*, est se per diem opere faciendo exercere. *Virg. 10. Æn. v.* 808. ¶ Exercere vectigalia, est administrare, publicanum agere. *Cic. pro Leg. Manil.* ¶ *Exercere victum*, est parare. *Ter. Heaut.* 1. 1. 91. Servos, nisi eos, qui opere rustico faciundo facile victum exercent suum, omnes vendidi. Alii aliter legunt, & explicant. V. *Exsarcio*. ¶ Habet præterea hoc verbum varios, & elegantes usus, ut exercere inimicitias, odia, iracundiam in aliquem, *aver delle inimicizie*, &c. *Cic. Div. Ver. c. 4. & ad Brut. ep. 2. Sallust. proœm. Jug.* Discordias, simultates cum hostibus exercebat. ¶ *Id. de repub. ordin. ad Cæs.* Militia præmiis exercetur. *h. e.* nutritur, fovetur.

Exercio. V. Exsarcio.

Exercitamentum, i, m. idem quod exercitatio. *Apul. lib. 2. Florid.* Mentium documenta, corporum exercitamenta.

Exercitāte, καταγεγυμνασμένως, adverb. cum exercitatione. *Sen. ep.* 90. Multa facit aut peritius, aut exercitatius. *Arnob. l.* 3. Præcepta habeat cognita, & rationem teneat exercitatissime comprehensam.

Exercitatio, f. 3. *esercizio, l'esercitarsi*, γυμνασία, μελέτη, ἄσκησις, assiduus usus, & consuetudo in aliqua re, ab exercitatus. *Cicer. 2. de Orat.* Qua tibi Juris Civilis exercitatio profuerit. *Id. in Brut. cap. ult.* Exercitatio dicendi linguam acuit.

Exercitātor, m. 3. qui exercitat. *Plin. l. 35. c.* 11. Lecythion agilitatis exercitator. *Id. l. 3. c.* 7. Pythagoras exercitator.

Exercitātrix, icis, fem. 3. ἀσκήτρια, quæ exercitat. *Quintil. lib. 2. cap.* 15. Duas partes civilitatis corpori assignat, medicinam, & quam interpretantur exercitatricem.

Exercitātus, a, um, adj. *esercitato, pratico*, qui in aliqua re se exercuit, & in ea peritus est, ἀσκητός. *Cic. pro Quint. c.* 1. Homo exercitatus, & versatus in causis. *Nepos* 15. 5. Exercitatus bello. Et *ibid.* Exercitatus in dicendo. *Cic. 2. Off. c.* 15. Exercitatiora ad bene promerendum. *Id. in Somn. Scip.* Curis exercitatus animus. *Cæs. l. 3. B. C. c.* 73. Peritissimi atque exercitatissimi duces. ¶ Item vexatus, agitatus. *Horat. Epod.* 9. Exercitatas aut petit Syrtes Noto.

* Exercite, adv. *Apul. l. 11. Met.* Mecum ipsas cogitationes exercitius cogitabam, h. e. frequentius & attentius.

Exercitio, onis, f. 3. idem quod exercitium, *esercizio*. *Cat.* apud *Gel. l. 11. cap.* 2. Inertia, atque torpedo plus detrimenti facit, quam exercitio. *Ulp. l. 1. §. 20. de exercit. act.* Ad summum remp. navium exercitio pertinet. ¶ Affert hanc vocem etiam *Festus*.

Exercitium, *esercizio*, מלאכה, Ger. *ibung*, Gal. *exercice*, Hisp. *exercizio*, γυμνάσιον, actus, & usus exercendi, atque operandi. *Gel. l. 17. c.* 2. Eratque hoc sane quam utile exercitium, &c. *Id. l. 6. c.* 15. Exercitia ludicra.

Exercito, as, a. 1. sæpe exerceo. *Pomp. Mela l. 2. c.* 1. Achilles se, ac suos cursus exercitavisse dicitur.

Exercitor, m. 3. מלמד, מרגיל, γυμναστής, qui alterum in re aliqua exercet, a sup. exercitum. *Plaut. Trin.* 4. 3. 9. Curculio est exercitor; is hunc hominem cursuram docet. *Id. ib.* 2. 1. 3. Magister mihi exercitor animus hinc est. ¶ Exercitor etiam dicitur qui quæstus causa aliquam artem exercet, ut navem, cauponam, &c. *Ulp. l. 1. §. 15. de exercit. act.* Exercitorem eum dicimus, ad quem obventiones, & reditus omnes perveniant, sive is dominus navis sit, &c.

Exercitorius, o, 1. 2. quod ad exercitorem spectat, ut Navis exercitatoria, actio exercitoria. *African. in leg. 1. exercitorem, ff. de exercit. act.* ¶ Item ad exercendum pertinens, ut exercitoria jacula. *Tertul. de Pœnit. c. ult.*

Exercituālis, ad Exercitum pertinens, ut exercituales impensæ. *Cassiod. l. 3. c. 40.*

Exercitus, a, um. o. 1. 2. *esercitato*, לִמּוּד, הַלוֹמֵד, ἀσκηθείς, Ger. *geibt, bemiht*, Gall. *exercé*, Hisp. *exercitado*, partic. ab exerceor, *Cic. pro Mil.* Quid magis solicitum, magis exercitum dici, aut fingi potest? ¶ Aliquando sumitur pro fatigato, & laboribus perferendis assueto. *Cic. pro Planc.* Quo quidem etiam magis sum, non dicam miser, sed certe exercitus. *Ovid. 5. Trist. eleg. 5.* Adversis probitas exercita rebus. Ita *exercitam militiam* dixit *Tac. Ann. 1. c. 35. h. e.* asperam, laboriosam, gravem. ¶ Comparat. *exercitior. Tertul. adv. Valent. c. 18.* Agendis rebus exercitior. Superl. *exercitissimus* legitur apud *Fest.* & *Pl. l. 9. c. 15.*

Exercitus, us, m. 4. *esercito*, צָבָא, Ger. *kriegsheer, land armée*, Gal. *armée*, Hisp. *exercito*, στρατός, militum copiæ, ab exercendo, vel quia (ut inquit *Var.*) exercendo fit melior, vel quia hostem arcet, & expellit. *Cic. 10. Fam.* Exercitum comparare. ¶ Ponitur etiam pro angore, & cruciatu, qui nos exercet. *Plaut. Cist. 1. 1. 60.* Noli, obsecro, lacrymis tuis mihi exercitum imperare. ¶ Item pro quolibet exercitio. *Plaut. Rud. 1. 1. 7.* Pro exercitu gymnastico, & palæstrico, hoc habemus, echinos, ostreas captamus, &c.

Exĕro, vel Exsero, is, ui, ertum, a. 3. *tirar fuori*, הוֹצִיא, Germ. *hinaußziehen*, Gall. *tirer, mettre hors*, Hisp. *sacar*, ἐξαίρω, extraho, emitto, ab ex, & sero. *Plin. 9. cap. 32.* Exserit se domicilio cochlea. Sic, Exserere ensem, manum, linguam, caput. *Liv. Senec. Stat.* ¶ Exserere jus suum in aliquid, apud *Pl. jun. epist. 160. mostrare il suo jus sopra qualche cosa.* ¶ Exserere Principem, hoc est se Principem facto ostendere, eleganter dixit *Suet. in Tiber. c. 33.* ut nonnulli legunt. Alii legunt, *exercere*. Vide Exerceo.

* Exerratio, onis, f. Legitur a quibusdam apud *Gell. l. 15. c. 2.* ubi al. *exercitio, exercitatio*.

Exerro, as, n. 1, extra erro, pererro. *Stat. 6. Theb. v. 446.* Spargitur in gyros, dexterque exerrat Arion.

Exerte, vel Exserte, adverb. ut exerte clamitare. *Apul. l. 1. A. A.* Sic exerte jubere. *Tert. l. 2. ad Uxor. c. 1.* ¶ Tribunatum severissime, exertissimeque agere. *h. e.* exactissime. *Spartian. in Sever. c. 3.*

Exerto, vel Exserto, as, a. 1. freq. ab exero. *Virg. 3. Æn. v. 425.* At Scyllam cæcis cohibet spelunca latebris ora exertantem.

Exertus, vel Exsertus, *tirato fuori*, o. 1. 2. מוֹצָא, ab exeror, ut exerti dentes, extra os producti. *Plin. l. 11. c. 37.* Dentes exerti apro, hippopotamo, elephanto. *Ovid. 3. Fast. v. 814.* Ensibus exertis bellica læta Dea est. *Virg. 1. Æn. v. 496.* Exerta mamma. ¶ Comparat. *exsertior*, est apud *Pacat. in paneg. c. 35.*

Exerūgo, is, a. 3. *ruttar fuori.* Vetus quidam Grammaticus asserens *eructo* ab *erugo* derivari, producit hunc *Ennii* versum: Contempsit fontes quibus exerugit aquæ vis.

Exesor, m. 3. qui exedit. *Lucr. l. 4. v. 220.* Æstus ab undis æquoris exesor murorum litora circum.

Exesto, extra esto. Sic enim lictor in quibusdam sacris clamitabat: hostis, vinctus, mulier, virgo exesto. *Festus.*

Exēsus, o. 1. 2. partic. ab exedor, *consumato, roso. Cicer. 4. Tusc.* Apparebat epigramma exesis posterioribus partibus versiculorum, dimidiatis fere.

* Exfibulo, as, *sfibbiare*, fibula solvo. *Prud. Psychom. vers. 633.* avulsis exfibulat ilia zonis.

Exfilātus, o. 1. 2. qui brachio est exerto, a filum, quia est extra vestimentum filo contextum. *Fest.*

Exfio, a. 3. expurgo. *Fest.*

Exfir, n. 3. purgamentum. *Fest.* * *Fabius Pictor* apud *Non. c. 3. n. 197.* Exfit est sale sordidum, quod ustum est, & in ollam fritilem, (al. *fitilem*) objectum est; postea id sal Virgines Vestales serra ferrea secant.

* Exfodio. V. Effodio.

Exfolio, as, a. 1. *sfogliare*, folia decerpo. *Apic. l. 4. c. 2.* Exfoliare rosas.

* Exfrico. V. Effrico.

Exfundātus, a, um, funditus eversus. *Cœl. Antipater* apud *Non. c. 2. n. 307.* Exfundato pulcherrimo oppido.

* Exfūti, exfusi, h. e. effusi, ut mertat, pro mersat. *Festus.*

Exfurātus, a, um, furando exhaustus. *Catul. carm. 6. ad Flavium.*

* Exgregiæ, egregiæ, h. e. e grege lectæ. *Festus.*

Exgrumino. V. seq. dictionem.

Exgrūmo, as, n. 1. grumos eruo, & ex grumis exilio. *Var. 3. de R. R. c. 14.* Ipsæ exgrumantes ad propalam vitam diu producunt. Alii leg. *Exgruminantes*. Alii *Extruminantes*.

Exgurgito. V. Egurgito.

Exhæredatio, onis, f. hæreditatis privatio, *diseredazione*, ἀποκλήρωσις, *Quintil. Declam. 2.* Exhæredationem impetrare. *Leg. 20. ff. de bon. possess. cont. tab.* Exhæredatio nullius est momenti. Adde *Quintil. l. 7. c. 2.*

* Exhæredātus, & Exhæreditātus, a, um, *diseredato*, ἀποκληρωθείς, hæreditate privatus. *Dig. 37. 14. 21. & l. 3. t. 2. l. ult.*

Exhærēdo, as, a. 1. *diseredare*, Germ. *enterben*, Gal. *deshériter*, Hisp. *desheredar*, ἀποκληρόω, הוֹרִישׁ מִירוּשָׁה, hæreditate spolio, extra hæreditatem abjicio. *Cic. pro Cluent. c. 48.* Ille cum filium exhæredaret. ¶ Proprie filii exhæredantur mortuo patre; nam si paternis bonis priventur patre vivo, abdicari dicuntur. Quare improprie locutus est *Nepos in Themist.* cum scribit *c. 1.* eum a patre exhæredatum esse. Quam eamdem rem narrans *Val. Max. l. 6. c. 9. abdicatum* dixit. ¶ *Exhæredare aliquam rem* est hæredi auferre. *Plin. l. 37. cap. 2.* Petronius consularis moriturus, invidia Neronis Principis, ut mensam ejus exhæredaret, trullam murrhinam trecentis talentis emptam fregit.

Exhæres, edis, com. 3. *diseredato*, Ger. *enterbt*, Gal. *deshérité*, Hisp. *desheredado*, ἀπόκληρος, qui privatus est hæreditate, quæ ad eum pertinebat. *Cic. 1. de Or. c. 37.* Possetne paternorum bonorum exhæres esse filius. *Plaut. Bacch. 4. 8. 8.* Ni illum exhœredem fecero vitæ suæ. *h. e.* occidero.

Exhæresimus dies, exemptilis quod ex mense eximi solebat, ut annus cum Solis, ac Lunæ ratione congrueret. *Cic. 4. Ver.* Quos illi ἐξαιρεσίμους dies nominant, Sed vox Græca est, & Græcis literis scribenda.

Exhalatio, f. 3. *esalazione*, מַפָּח, אֵיד, Ger. *ein dampff, dunst*, Gall. *exhalaison, vapeur*, Hisp. *exhalacion, baho*, ἀτμός, anhelitus, afflatus, expiratio. *Cic. 1. Tusc. c. 19.* Quod & humidum, & caliginosum est propter exhalationes terræ.

* Exhalātus, a, um, *esalato*, efflatus. *Ovid. 11. Met. v. 43.*

Exhālo, as, avi, atum, a. 1. *esalare*, הֵפִיחַ, הֶעֱלָה, Germ. *dampffen*, Gall. *exhaler*, Hisp. *exalar, bacar*, ἐξατμίζω, exspiro, & veluti per halitum aerem emitto. *Virg. 7. Æn.* Sævamque exhalat opaca Mephitin. ¶ Translate ponitur pro emittere, evomere. *Cic. 4. Ver.* Qui nondum etiam Aproniani convivii crapulam exhalassent. ¶ *Exhalare animam*, vel *vitam*, est mori. *Ovid. 6. Met.* Animam simul exhalarunt. *Virg. 2. Æn.* Regem æquævum crudeli funere vidi Vitam exhalantem. Sic exhalare lucem supremam, *Sil. l. 10.*

Exhaurio, is, si, stum, a. 4. exinanio, exsicco, consumo, *vacuare, trar fuora*, דָּלָה, Ger. *außschepffen*, Gal. *épuiser, vuider*, Hisp. *sacar*, ἐξαντλέω, aliquid vacuum facio, & dicitur exhauriri tam id, quod extrahitur, quam id, a quo extractio fit. *Cicer. 2. Phil.* Tantum vini exhauseras, ut tibi necesse esset in Pop. R. conspectu vomere postridie. *Id. pro Cluent.* Is, exhausto illo poculo, est mortuus. *Id. in Vatin.* Ærarium exhaurire, Remp. compilare. ¶ Translate *Cic. pro Sext.* M. Crassus eadem sibi manu vitam exhausit, qua mortem sæpe obtulit hostibus. ¶ Ponitur & pro delere. *Cic. Att. l. 2.* Tantus fuit amor, ut exhauriri nulla posset injuria. ¶ Item pro finire. *Cic. ad Q. Fr. l. 1.* Exhaustus enim est sermo hominum, idest, de ea re jam loqui est desitum. ¶ Item pro deponere. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Multa sunt, quæ me solicitant, anguntque, quæ mihi videor aures nactus tuas unius ambulationis sermone exhaurire posse. ¶ Item pro exantlare, perferre, ut exhaurire labores. *Sil. 17. v. 355. Plin. l. 3. ep. 9. Virg.* etiam *4. Æn.* quæ bella exhausta canebat? ¶ Exhaurire humum ligonibus, *Hor. epod. 5. v. 30.* h. e. effodere. ¶ Exhaurire mandata, *eseguire appieno. Cic. Att. l. 5.* Ut antequam proficiscaris, mandata nostra exhaurias. *Lucan. l. 2.* Eridanus fractas devolvit in æquora silvas, Hesperiamque exhaurit aquis. h. e. omnia secum trahit, & depopulatur. ¶ Exhaurire ictus, *Stat. Theb. 5.* pro excipere.

Exhaustant, efferunt. *Fest.*

* Exhaustio, onis, f. actus exhauriendi. *Serv. ad Georg. 2. v. 398.*

Exhaustus, a, um, adject. ἐξηντλημένος, evacuatus, vacuus, *voto, esausto. Cic. 5. Ver. c. 70.* Inops, & exhaustum ærarium. *Liv. l. 1.* Exhaustus magnificentia publicorum operum. ¶ Item fatigatus. *Virg. 1. Æn. v. 603.* Omnibus exhausti casibus, omnium egeni. *Lucan. l. 8.* Cursu exhaustus equus.

Exhebēnus, m. 2. ἐξέβενος, gemma candida, qua aurifices aurum poliunt. *Plin. l. 17. cap. 10.*

* Exhibitus, a, um, *mostrato*, oblatus. *Ovid. Heroid. ep. 17. v. 192.*

Exherbo, a. 1. *stirpare l'erbe*, ἐκβοτανίζω, est herbas exstirpare *Col. l. 11. c. 3.* Cum sationis appropinquabit tempus, ante quintum diem exherbandus erit locus.

* Exhedra. V. Exedra.

* Exheredatio. V. E hæredatio.

Exhibeo, es, ui, itum, a. 2. *dare in pubblico*, הוֹצִיא, Germ. *außgeben*, Gall. *exhiber*, Hisp. *dar*, *treer pubblicamente*, ἀποφαίνω, παρέχω, profero, & in publicum deduco. *Cic. 6. Ver.* Is omnino servus in familia non erat; eum statim exhiberi jubet. ¶ *Exhibere reum*, est sistere, & præsentare. *L. si quis, de exhib. reor.* Si quis reum criminis, de quo satisdedit, non exhibuerit. ¶ Est item apud JCtos vitæ necessaria suppeditare. *Paul. in l. Nesennius, ff. de negoc. gest.* Et matrem tam filium, quam filiam ejus exhibuisse. ¶ *Exhibere negotium, laborem, molestiam*, est labore, vel molestia afficere. *Cic. 3. Off.* Cum audisset adolescens, negotium exhiberi patri. ¶ *Plin. l. 15. cap. 13.* Faciem parentis exhibere, *rassomigliare le fattezze del padre.* ¶ *Plaut. Cas. 2. 6. 57.* Me vivo mea uxor imperium exhibet. h. e. exercet.

Exhibitio, f. 3. actus exhibendi, παράστασις, *Gel. l. 14. c. 2.* Mensæ rationibus, chirographi exhibitionibus. ¶ *Tertul. de Monog. c. 8.* Victuaria exhibitio. h. e. sustentatio.

Exhibitor, oris, m. 3. qui exhibet, ut exhibitor ludorum. *Arnobius l. 7.*

Exhibitorius, a, um, adject. ad exhibitionem pertinens, ut exhibitoria interdicta, *Ulp. l. 3. ff. de lib. hom. exhib.*

* Exhilaratio, f. *rallegramento. Aug. de Gen. ad lit. l. 8. c. 8.*

Exhilarātus, a, um, adject. *rallegrato. Cic. lib. 9. Fam. ep. ult.* Exhilarata servitus. *Col. l. 6. c. 24.* Pecudes pabulo exhilaratæ.

Exhilăro, idem ac hilaro, idest hilarem, ac lætum facio, *rallegrare*, שִׂמַּח, εὐφραίνω. *Plin. l. 16. c. 25.* Neque ilex picea, larix, pinus ullo flore exhilarantur. *Martial. l. 8. ep. 50.* Exhilarant ipsos gaudia nostra Deos.

Exhinc, adv. ex hoc tempore, posthac, deinde, *d'indi in poi, dipoi. Suet. Tib. c. 9.* Exhinc Rhæticum bellum, inde Pannonicum, inde Germanicum gessit.

* Exhonōro, as, *disonorare*, inhonoro, ἀτιμάζω. *Aug. ep. 118. c. 3.*

* Exhorrĕo, es, valde horreo, περιφρίττω. Nec mutato loco siccos exhorreat æstus. *Colum. l. 10. v. 154.*

Exhorresco, is, ui, n. 3. *tremare da paura, spaventarsi*, חָרַד, Ger. *sich. entsetzen*, Gall. *s'effrayer*, Hisp. *espantarse*, φρίττω, præ timore horreo, & contremisco. *Plancus Ciceroni l. 10. Fam. ep. 18.* Non possumus non exhorrescere. ¶ Transitive *Virg. 7. Æn.* vultus neve exhorrescat amicos. *Ovid. 4. Met.* Exhorruit æquoris instar, quod fremit, exigua cum summum stringitur aura.

Exhortamentum, i, n. exhortatio. *Nonius* in voce *Portisculus*; Excursum, & exhortamenta moderari.

Exhortatio, onis, f. actus exhortandi, *esortazione*, הוֹרָאָה, προτροπή, παράκλησις. *Colum. l. 11. c. 1.* Variis exhortationibus in opere ipso exhilarare laborantes.

Exhortativus, a, um, adject. ad exhortandum pertinens, ita vertit *Quint.* græca verba, προτρεπτικός, & παραινετικός, *l. 3. c. 6.* ubi de Statu agit.

Exhortātor, oris, m. 3. προτρέπων, *esortatore. Tertul. de fug. Persec. ad fin.* Exhortator omnium tolerantiarum.

* Exhortatorius, a, um, *esortatorio*, παραινετικός, προτρεπτικός, exhortativus, *Hieron. ep. 1. ad Nepotian. Aug. ep. 209.*

Exhortātus, o. 1. 2. partic. ab exhortor. *Virg. 12. Æn.* Sic exhortata reliquit incertam. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cic. de Sen.* Exhortatus est in convivio a scorto, ut, &c.

Exhortor, aris, d. 1. *esortare*, הִזְהִיר, Germ. *anhalten, vast ermahnen*, Gal. *exhorter*, Hisp. *exortar*, προτρέπω, vehementer hortor. *Cic. 1. Acad. cap. 4.* In omnibus hominibus ad virtutis studium exhortandis consumebatur. *Ovid. Met. 13. v. 234.* cives exhortatur in hostem.

Exhubēro. V. Exubero.

* Exhydriæ, ἐξυδρίαι ἄνεμοι, vocantur venti Atticorum lingua, cum imber effusus conciet flabra. *Apul. de Mun.*

Exibilo. V. Exsibilo.

Exicco. V. Exsicco.

Exicia. V. Axicia.

* Exico. V. Exseco.

Exignesco, is, n. 3. *accendersi*, יָקַד, κατακαίομαι, ignem concipio. *Censorin. de die nat. c. 18.* Mundus tum exignescere, tum exaquescere videtur.

Exigo, is, egi, actum, a. 3. *escludere, serrar fuori*, גֵּרַשׁ, Germ. *außtreiben*, Gall. *dechasser*, Hisp. *echar fuera*, ἐξάγω, excludo, ejicio, expello, quasi extra ago. *Cic. 2. de Orat.* Neque Reges ex hac civitate exigi potuisse. Sic exigere fabulas, pro rejicere, non admittere, dixit *Terent. prol. Andr. & Hecyr.* Exigere otium, *Horat. l. 4. od. ult.* ¶ Item extra mittere, *mandar fuori*, ut exigere sues pastum, *Varr. l. 2. R. R. c. 4.* ¶ Item agere, ut exigere radices. *Cels. l. 5. c. ult.* Myrmecia, quæ radices altius exigunt. ¶ Sæpe sumitur pro postulare, flagitare, *pretendere, dimandate. Sueton. Vespas. c. 11.* Ne fœneratoribus exigendi crediti jus esset. *Cic. 2. Off.* Convenit in dando munificum esse, in exigendo non acerbum. Sic exigere mercedem, *Id. Ver. 3.* Exigere nomina. *Id. ib.* h. e. ad solutionem cogere. ¶ Item pro transigere, consumere. *Plin. epist. 45.* Nescio an ullum tempus jucundius exegerim. ¶ Præterea significat absolvere, perficere. *Horat. l. 3. od. ult.* Exegi monumentum ære perennius. *Ovid. 1. Met.* Perque hyemes, æstusque, & inæquales autumnos, Et breve ver spatiis exegit quatuor annum. h. e. complevit, composuit. ¶ Exigere de re aliqua, apud *Plin. epist. 203.* est disceptare, disputare. ¶ Exigere ensem per medium aliquem, dixit *Virg. 10. Æn. vers. 815.* & *Flor. lib. 4. cap. 2.* hoc est aliquem ense transfodere, *passare da parte a parte.* ¶ Est etiam usus aliquis hujus verbi in æstimationibus, & pensationibus, ut exigere columnas ad perpendiculum, *Cic. Ver. 3. c. 51.* Exigere pondus margaritarum. *Sueton. Cæs. cap. 47.* ¶ Ex quo translate *Ovid. lib. 2. de ar. am. v. 502.* opus ad vires suas exigere, *Et Liv. lib. 34. cap. 31.* Nolite ad vestras leges & instituta exigere, quæ Lacedæmone fiunt. ¶ Significat etiam examinare, ponderare, *Quintil. lib. 1. cap. 5.* An cujuslibet auris est exigere literarum sonos? h. e. dijudicare. *Virg. 4. Æn.* Decrevitque mori, tempus secum ipsa modumque exigit. ¶ *Exigere stilo*, est exprimere. *Quintil. l. 1. c. 9.* Eamdem gracilitatem exigere stilo condiscant. ¶ Exigere ærumnam, est perferre, pati. *Plaut. Capt. 5. 4. 12.* Tu, cujus causa hanc ærumnam exigo. ¶ Exigere pœnam, exigere supplicium ab aliquo, *punire. Ovid. 4. Met. & 5. Trist. el. 9. Plin. de Vir. illustr.* ¶ *Exigere viam* dicuntur Magistratus, cum eam muniri quam diligentissime jubent, teste *Ascon.* qui affert exemplum ex *Ver. 1.* Sic, exigere sarta tecta, *Liv. l. 29.* Censores sarta tecta acriter, & summa cum fide exegerunt.

Exigue, adv. *poco, leggermente*, מְעַט, Germ. *wenig, kleinfiglich*, Gall. *peu*, Hisp. *poco*, φειδωμένως, parce, & tenuiter. *Cic. 3. de Or.* Cum de duabus primis celeriter, exigueque dixisses. *Ter. Heaut. 1. 2. 33.* Frumentum exigue præbent.

Exiguitas, is, f. *picciolezza, difetto*, דַּלָּה, Ger. *kleinfiigkeit*, Gall. *petitesse*, Hisp. *pequenza*, ὀλιγότης, parvitas, tenuitas. *Cæl. Cic. l. 8. epist. 10.* Exiguitas copiarum, *Liv. l. 24. c. 17.* Exiguitas temporis.

Exiguum, adv. idem, ac exigue. *Plin. epist. 6. l. 3.* In hac certe perquam exiguum sapio. *Plin. alter l. 10. c. ult.* Exiguum dormire.

Exiguus, a, um, o. 1. 2. *picciolo*, קָטָן, דַּק, Ger. *klein*, Gal. *petit*, Hisp. *pequeno*, ὀλίγος, parvus. *Cic. pro Dejot.* Copias exiguas tueri potest. ¶ Reperitur cum gen. *Claud. in Eutrop.* Abundans corporis, exiguusque animi. ¶ Comparat. *exiguior*, & superl. *exiguissimus* rara sunt: habet tamen *Ulp. l. 1. §. 15. Dig. de flum.* Si derivetur aqua, ut exiguior facta, minus sit navigabilis. *Ovid. Heroid. epist. 24. v. 115.* De fratrum populo pars exiguissima restas. ¶ *Exiguum, i*, more substant. usurpatur, ut exiguum aquæ, *Ovid. 5. Trist. el. 2. v. 20.*

Exilica causa, quæ adversus exulem agitur. *Fest.*

Exilio, V. Exsilio.

Exile, le, o. 3. *sottile*, דַּק, דַּל, Ger. *klein, rahn*, Gall. *grêle, subtil*, Hisp. *sutil, delgado*, λεπτός, tenuis. *Cic. Agr. 2. c. 25.* Quod solum tam exile, & macrum est, quod aratro perstringi non possit? *Plin. l. 11. c. 51.* Vox exilior fœminis, quam maribus. ¶ Translate *Cic. l. 2. de Orat. c. 38.* Genus sermonis exile, aridum &c. *Nepos Eumen. c. 5.* Exiles res. h. e. fractæ & calamitosæ.

Exilitas, f. 3. *sottigliezza*, דַּלָּה, Ger. *kleine, dirre*, Gall. *petitesse, tenuité, subtilité*, Hisp. *sutilezza, delgadez*, λεπτότης, tenuitas. *Plin. l. 21. c. 6.* Foliorum exilitate usque in fila extenuata. *Quintil. l. 1. c. 11.* Exilitas vocis. *Colum. l. 8. c. 16.* Exilitas soli. ¶ Translate, exilitas dicendi. *Cic. l. 1. de Orat. c. 12.* cui opponitur copia.

Exiliter, adv. *sottilmente*, Germ. *kleinfiglich*, Gall. *petitement*, Hisp. *delgadamente*, λεπτῶς, tenuiter, & translate humiliter. *Cic. de Orat.* Videmus iisdem de rebus jejune quosdam, & exiliter disputavisse. *Varr. initio lib. 4. de L. L.* De quibus duabus rebus promiscue dicam, sed exilius de posteriore.

Exilium, n. 2. *esilio, bando*, גָּלוּת, Ger. *vertreibung, das elend*, Gall. *exil, bannissement*, Hisp. *destierro*, φυγή, mutatio, seu privatio soli patrii, ab *exul*, quasi extra solum. In exilium pellere, ejicere, ire, proficisci, apud *Cic.* sæpe. In exilio vivere, de exilio reducere, exilio afficere, *Cic. Parad. 4. Vellej.* &c. Agere in exilium, pro pellere, *Plin. l. 70. c. 30. Liv. l. 35.* ¶ Exilii causa solum vertere, idem est ac in exilium proficisci. *Cic. 5. Philip.* ¶ Exilii triplex est genus: nam aut certorum locorum interdictio est; aut lata fuga, scil. omnium, præter certum locum; aut relegatio in insulam. V. JCtos. ¶ Rursus duo fuere exilii genera, voluntarium, & legitimum. Voluntarium exilium erat, cum reus vel ante latam sententiam sponte in exilium abibat, ut legum pœnas vitaret, quod Verres fecisse legitur; vel cum post latam damnationis sententiam, quia mulctam solvere non posset, ex urbe discedebat. Hinc *Cicer. pro Cæc.* Exilium non supplicium est, sed perfugium portusque supplicii. Lege ibi, quæ sequuntur. Legitimum exilium dicebatur, cum reus, non ille quidem verbo (nam nulla in lege R. reperitur, maleficium ullum exilio esse mulctatum, ut ait *Cic. loc. cit.*) re tamen ipsa in exilium mittebatur. Vetus enim consuetudo fuit inducta legibus, non modo in Rep. sed etiam Imperatorum temporibus, ut si quis exilii pœna dignus videretur, ei, nulla facta exilii mentione, tecto, aqua, igni interdiceretur. Ita earum rerum, quæ maxime sunt ad vitam necessariæ, usu privatus, cum uno aeris alimento vivere non posset, abire cogebatur. *Cic. in Or. pro Dom.* Erat autem, ut neque flagitiorum, ita neque exilii pœna æqualis. Aliis enim tantum intra urbem, aliis longius aqua & igni interdicebantur. Item aliis x. annorum, ut damnatis de ambitu; aliis per universum vitæ tempus, ut corrupti judicii reis, exilii tempus præscribebatur. *P. Manut. de Leg. Rom.*

Eximie, adv. *eccellentemente*, Germ. *sonderlich*, Gall. *excellemment*, Hisp. *senaladamente*, ἐξόχως, excellenter. *Cic. pro Arch. c. 9.* Marius L. Plocium eximie dilexit. *Juv. sat. 11.* Eximie cœnare.

Eximietas, atis, f. præstantia. *Symmach. l. 3. ep. 3.* Spondeo tuam eximietatem reperire posse multa, quæ tacui.

Eximius, a, um, o. 3. 2. *eccellente*, אַדִּיר, טוֹב מְאֹד, Ger. *besonder, treffenlich*, Gall. *excellent*, Hisp. *excellente*, ἐξαίρετος, excellens, egregius, quasi exemptus, & extra cæteros positus, & proprie dicebatur de animalibus ad sacrificium electis, quia in sacrificiis optimum pecus e grege eximebatur, teste *Festo*, & adhuc magis proprie de porcis majoribus, qui ad sacrificandum excepti liberius pascebantur. Nam boves, qui ad hoc electi erant, egregii dicebantur, & oves lectæ. *Donat. ad Terent. Hecyr. 1. 1.* Sed hæc nomina sæpe indifferenter usurpantur. *Virg. 4. Georg.* Quatuor eximios præstanti corpore tauros. ¶ Sæpe pro insigni ponitur. *Cic. Lent. 1. Fam.* Lentulum eximia spe, summæ virtutis adolescentem. *Cic. Ver. 7. c. 31.* Eximia facies. ¶ Sumitur & in malam partem, *Cicer. in Ver.* Tam eximiam injuriam, tam acerbam. ¶ *Ter. Hecyr. 1. 1. 9.* Utin' eximium neminem habeam, h. e. neminem eximam, excipiam.

Eximo, is, emi, emptum, a. 3. *cavar fuori*, הוֹצִיא, הִצִּיל, הֵסִיר, Ger. *heraußnemmen*, Gal. *ôter, retirer*, Hisp. *sacar*, ἐξαιρέω, aufero, extraho, eruo, cum dat. vel abl. & præp. *e, ex, de*, vel sine præp. *Cato c. 12.* Ubi triduum præterierit, eximito de dolio. *Plaut. Merc. 1. 2. 17.* Nunquam omnes balneæ mihi hanc lassitudinem eximent. *Cic. de Am.* Si exemeris ex rerum natura amicitiam. ¶ Item subtraho, libero. *Liv. l. 8. c. 35.* Non noxæ eximitur Fabius. *Gel. l. 4. c. 20.* Notæ jam destinatæ exemptus est a Censoribus. ¶ *Ex mere honoribus*, est privare. *Plin. epist. 12. l. 2.* Quid miserius, quam exactum, & exemptum honoribus Senatoriis, laboribus, & molestia non carere? ¶ *Eximere numero*, est rejicere, & tamquam indignum ab aliorum numero excludere. *Quintil. l. 1. cap. 5.* Auctores alios in ordinem redegerint, alios omnino exemerint numero. ¶ *Eximere metu*, est metu liberare. *Plaut. Rud. 1. 4. 13.* Exime hoc miseram metu. ¶ *Eximere diem*, vel *horam*, est extrahere, protrahere. *Cic. ad Q. Fr.* Clodius rogatus diem dicendo eximere cœpit. *Id. 5. Phil.* Horam eximere ullam in tali cive liberando sine scelere non possumus.

Exin, idem, ac exinde, per apocopen. *Virg. 6. Æn. prope fin.* Exin bella viro memorat, quæ deinde gerenda. *Tacit. Ann. 3. c. 36.* Exin promptum, quod multorum questibus regebatur.

Exinanio, is, ivi, itum, a. 4. *votare*, הֵרִיק, Ger. *außleeren*, Gall. *vider*, Hisp. *vaziar*, ἐκκενόω, evacuo, attenuo, ad nihilum redigo, ab ex, & inanio. *Cic. 7. Ver.* Nox illa tota exinanienda navi consumitur. *Id. Ver. 5. c. 50.* Vastare, & exinanire agros. *Plin. l. 33. c. 9.* Exinanire alvum.

Exinanitio, f. 3. evacuatio, ἐκκένωσις, *Plin. l. 13. c. 22.* Succurrit aliquando præceps alvi exinanitio.

Exinanītus, a, um, adj. *votato, esinanito*, ἐκκενωθείς. *Cic. Agrar. 2. c. 27.* Regibus, atque omnibus gentibus exinanitis. *Id. Ver. 5. c. 40.* Habet constratam navem, & minus exinanitam.

Exinde, adv. *dappoi*, אַחֲרֵי־כֵן, Germ. *demnach, darnach*, Gall. *en après, depuis*, Hisp. *desde, despues*, ἐντεῦθεν, ἔπειτα, deinde, ab ex, & inde. *Cicer. 2. de nat. Deor. c. 39.* Exinde mari finitimus aer die, ac nocte distinguitur.

Exinfulo, a. 1. exero ab infula. *Fest.*

Exintero. V. Exentero.

* Exjŏcor, aris, dep. jocor, ludo, שִׂחֵק, παίζω. *Catull. carm. 21. ad Aurel. v. 5.* Nam simul exjocaris una hærens ad latus, omnia experiri. Al. al. leg. vel interpretantur.

* Exisona. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Uti reliqua exisona, quæ solent esse in frontibus, ad latera sunt translata. *Barbarus* vertit *le altre parti, uguali*, quasi sit ab ἴσος æqualis, & *Vitruv.* scripserit ἐξ ἴσου: quæ conjectura est *Baldi in Lex.* ubi addit, placere *Turnebo* lectionem mutari, & *ex his omnia* legi.

* Existimabilis, qui existimari potest, probabilis. *Cœl. Aurel. Acut. 2. 5. & 35. & 3. 17.*

Existimatio, onis, f. 3. *lo stimare*, חֶשְׁבּוֹן, עֵרֶךְ, τιμή, actus existimandi, opinio hominum, quam de nobis conceperunt. *Cic. ad Q. Fr.* Non est tibi iis solis utendum existimationibus, ac judiciis, qui nunc sunt, hominum, sed iis etiam, qui futuri sunt. ¶ Fere est passivæ significationis, & sumitur pro bona fama, opinione, auctoritate, honestate, *buona fama*, יְקָר, שֵׁם, Ger. *achtbahrkeit*, Gall. *réputation*, Hisp. *estima, buena fama*, δόξα, *Paul. Jurecons.* Existimatio est dignitatis illæsæ status, legibus, ac moribus comprobatus, quæ ex delicto nostro, auctoritate legum aut minuitur, aut consumitur. *Cicer. 13. Famil. epist. 73.* Existimas in ea re violari existimationem tuam. *Id. l. 2. de Orat. c. 40.* Bona existimatio pecuniis præstat.

* Existimatus, a, um, *creduto, giudicato. Cic. Plin. Gell.* Cato non solum existimatas, sed multatas quoque a judice malieres refert. *Gell. lib. 10. cap. 23.* h. e. *riprese*.

Existimo, as, a. 1. *pensare*, חָשַׁב, Ger. *meynen, achten*, Gall. *estimer, penser*, Hisp. *pensar, juzgar*, νομίζω, puto, judico, ab *ex*, & *æstimo*, ut sit quasi ex æstimatione statuere. *Cic. 4. Ver. c. 7.* Quo facilius de singulari ejus impudentia existimare possitis. *Id. Ver. 2. c. 3.* De omnibus bonis male existimat. *Plin. l. 6. c. 13.* Existimatur in probro.

Existo, vel exsisto, is, extiti, n. 3. *apparire, uscire*, יֵשׁ, הָיָה, Ger. *entstehen, aufferstehen*, Gal. *voudre, s'élever*, Hisp. *ser, existir*, ὑπάρχω, est repente apparere, eminere, prodire, a sisto. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Ut etiamsi præter consuetudinem extiterit, præter naturam tamen non possit existere. *Id. de Div.* Submersus equus voraginibus non extitit. *Id. Verr. 6. c. 28.* Existere loco aliquo. *h. e.* ex loco aliquo, omissa præposit. quæ inest in ipso verbo. ¶ Translate *Id. pro Rosc. c. 28.* Ex luxuria existat avaritia, necesse est, ex avaritia erumpat audacia. *Idem pro Corn. Balbo*: Existat ille vir parumper cogitatione vestra, quoniam re non potest.

Exitiabilis, le, adj. idem ac exitialis, *dannoso. Cic. l. 10. Att. ep. 4.* Bellum exitiabile. *Liv. l. 29. c. 17.* Tyrannus exitiabilis.

* Exitiabiliter. V. Exitialiter.

Exitialis, le, o. 3. *mortifero*, מַשְׁחִית, Ger. *verderblich*, Gal. *pernicieux, dommageable*, Hisp. *desastrado, danoso*, θανάσιμος, mortiferus, perniciosus, calamitosus. *Cic. 6. Ver. c. 6.* Hos solent exitus exitiales habere.

* Exitialiter, perniciose. *Aug. 6. Confess. c. 7.* al. *exitiabiliter*.

Exitio, onis, f. exitus, *uscita. Plaut. Truc. 2. 6. 30.* Quid illi ex utero exitio est.

Exitiose, perniciose. *Aug. ep. 8. c. 3.* Videtur mihi exitiosissime credi.

Exitiosus, a, um, o. 1. 2. quod exitium, & perniciem affert, *esizioso, dannoso*, ὀλέθριος, ut exitiosa conjuratio, *Cic. Catil. 4. c. 3.* Exitiosior discordia. *Tacit. 3. Ann. c. 12.* Exitiosissima Helena Priamo. *Tertul. de Anim. c. 34.*

Exitium, tii, n. 2. *ruina*, אֵיד, Germ. *verderbnuß*, Gal *malheur*, Hisp. *desastre*, ὄλεθρος, pernicies, clades, calamitas, ab exeo. Antiqui enim (ait Festus) exitium pro exitu ponebant, nunc exitium, pessimum exitum dicimus. *Cic. 1. Catil. c. 4.* Qui de hujus urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent. *Id. pro Mil. c. 2.* Omnibus exitiis publicis. ¶ *Exitio dare*, est perdere, labefectare. *Lucr. l. 5. v. 998.* Una dies multa virum exitio dabat. Adde *Horat. l. 1. od. 16.* ¶ Esse exitio alicui, eod. sensu, *Virg. 3. Georg.*

Exitus, a, um, o. 1. 2. partic. pass. ab exeo apud vet. *Fest.* Ad exitam ætatem, ad ultimam ætatem.

Exitus, us, m. 4. *fine, esito*, מוֹצָא, Germ. *außgang, end*, Gal. *issue, sortie*, Hisp. *fin, salida*, ἔξοδος, egressio, finis, eventus, casus. *Plin. l. 21. c. 14.* Exitus alveorum. *Cicer. pro L. Man.* Hujus autem orationis difficilius est exitum, quam principium invenire. *Id. Sulpitio, 4. Fam.* Sed etiam qui cursus rerum, qui exitus futurus sit. *Id. l. 2. epist. 10.* Hæc æstas habuit hunc exitum satis felicem. ¶ *Exitum facere*, pro exitum habere. *Suet. Ner. c. 46.* Cum recitaretur in Senatu, daturos pœnas sceleratos, & brevi dignum exitum facturos. Adde *Sen. epist. 115.* ¶ Sumitur etiam pro morte, *Tac. 2. hist. c. 5.* Exitu Neronis, positis odiis in medium consuluere.

Exjūro, as, n. 1. *affermare con giuramento*, נִשְׁבַּע, ὄμνυμι, pro juramento assero, & affirmo. *Plaut. Amph. 3. 3. 18.* Quando exjurasti, te mihi dixisse per jocum. Ita *Non. c. 2. n. 286.* Sed in quibusdam editionibus hic versus deest.

Exlætus, a, um, adj. valde lætus. *Apul. l. 3. Met.* Venire exlæta facie.

* Exlecebra. V. Elecebra.

Exlex, exlegis, com. 3. *senza legge*, בְּלִיַּעַל, Germ. *der kein gesatzhat*, Gal. *dereglé, sans loy*, Hisp. *sin ley*, ἄνομος, expers legis, sine lege, qui extra legem vivit. *Cicer. pro Cluent. cap. 34.* Non quo illi exlegem esse Syllam putarent. Adde *Liv. l. 9. c. 34.*

* Exmens, entis, demens, amens, אֱוִיל, ἄφρων. Infectum volet esse, dolor quod suaserit exmens. *Horat. 1. ep. 2. v. 59.* al. & *mens*.

Exmovĕo, es, a. 2. emoveo. *Plaut. Trucul. 1. 1. 59.* Suum nomen omne ex pectore exmovit meo.

Exobrūtus, a, um, *disotterrato, cavato fuori*, erutus. *Apul. l. 0. Met.* Dolium exobrutum protinus tradatur emptori.

Exobsĕcro, as, a. 1. *pregare molto*, λιπαρέω, חִלָּה פָנִים, valde obsecro. *Plaut. Asin. 1. 3. 93.* Supplicabo, exobsecrabo, ut quemque amicum videro.

Exochadium, ii, n. tuberculum in ano. *Marcel. Empir. c. 30.* Exochadia aceto illinere. Adde *Theodos. Priscian. l. 2. c. 80.* ¶ Est ab ἐξοχή, *eminentia*.

Exocœtus, i, m. 2. ἐξώκοιτος, piscis, ita dictus, quod in siccum dormiendi causa exeat, apud *Plin. l. 9. c. 19.* ab ἔξω, extra, & κοῖτος, cubile, vel somnus.

Exoculasso. V. Exoculo.

Exoculātus, a, um, adj. cui oculi effossi sunt, cæcus. *Apul. l. 7. Miles.* Cæcam, & prorsus exoculatam esse fortunam.

Exoculo, as, a. 1. *cavar gli occhi*, עִוֵּר, Ger. *blind machen*, Gall. *aveugler*, Hisp. *quitar los ojos*, ἐξοφθαλμίζω, est privare oculis, excæcare. *Plaut. Rud. 3. 4. 16.* Si ne ei caput exoculassitis, ego vos virgis circumvinciam, pro, *exoculaveritis*. ¶ Quidam Lexicographi ex hoc Plauti loco formant *Exoculasso*, is: sed inepte.

Exodiarius, m. 2. mimus, qui in fine tragœdiæ intrabat. *Ammian. l. 38. cap. 4.* & *Scholiast. Juven. ad Sat. 3. v. 374.* ubi affert etiam auctoritatem Lucilii.

Exodium, n. 3. ἐξόδιον, קֵץ, exitus, finis, ab ἔξοδος, exitus, ἔξω τῆς ὁδοῦ, idest extra viam: *Festus*: Exodium (vel exodus, vel, ut vult Manut. in Orthogr. exhodus) exitus. *Var.* apud *Non. c. 1. n. 11.* Cum in publicis vinculis esset, & jam bibisset κώνειον in exordium vitæ. ¶ Exodia etiam dicebantur ridicula quædam intexta versibus, & Atellanis fabulis conserta, quibus, post Tragœdiæ casus tristitiam lacrymasque moventes, Mimi exhilarabant spectatorum animos, *intermezzo*; ita dicta vel quod omnino ad totam fabulam, quæ agebatur, nihil pertinerent; vel quod in fine fabulæ recitarentur, ut ait *Scholiast. Juven.* ad illud *Sat. 3. v. 171.* tandemque redit ad pulpita notum Exodium. *Sueton. Domit. c. 10.* Quod quasi scenico exodio, sub persona Paridis, & Oenones divortium suum cum uxore taxasset.

Exodorātus, a, um, adject. odore privatus. *Tertul. de Pal. cap. 4.* Exuvias bestiæ exodoratas.

Exŏdus, pro Exodium, apud *Festum*. V. Exodium.

Exolesco, is, evi, etum, & itum, n. 3. παρακμάζω, חָדַל, vetustate deficio, evanesco, *andar' in disuso, finire. Colum. lib. 2. cap. 18.* Multa sint, quæ negligentia exolescant, & fiant sterilia. *Tacit. Ann. 6. c. 25.* Nondum is dolor exoleverat. *Sueton. August. cap. 7.* Litteris pene jam exolescentibus scriptum. ¶ Item, desino crescere. V. Exoletus.

Exolētus, a, um, adj. ἔξωρος, עַתִּיק, נוֹשָׁן, adultus, seu qui jam crescere desiit, ut expon. *Festus*, ab exolesco. *Plaut. in Fragm.* apud *Prisc. l. 10.* Domi reliqui exoletam virginem. ¶ Hinc exoleta dicuntur scorta mascula jam adulta, ut exoletus histrio, apud *Vellej. l. 2. c. 28.* Et substant. Exoletus, i, eod. sensu. *Cic. pro Mil. c. 21.* Semper secum scorta, semper exoletos ducebat. ¶ Exoletus etiam dicitur, qui desiit in usu esse, antiquus, obsoletus, *disusato. Liv. l. 27. cap. 15.* Exoleta annalium vetustate exempla. Sic exoleta stirps, memoria, &c. apud *eumd. lib. 2. & 47.*

Exolvo. V. Exsolvo.

Exōmis, idis, f. 3. ἐξωμίς, vestis substricta, & brevis, propria veterum Romanorum, & comicorum, sine manicis, ab ὦμος, humerus, sive quod ex ea humeri exererentur, sive quod illa ex humeris penderet, vel ab ἐξώμιον, quod expedita esset. *Fest.*

Exomium, ii, n. tunica brevis, ab ὦμος, humerus. *Quintil. lib. cap. 10.* Exomium pullum.

* Exomologēsis, is, f. ἐξομολόγησις, וִדּוּי, confessio. *Tert. de Pœn. c. 9. & de Orat. cap. 7.*

Exoneratio, onis, f. *scarico*, ut exoneratio mercis, *Ulp. l. 15. §. 7. Dig. loc. eund.*

Exonerātor, oris, m. *scaricatore*, qui exonerat. *Inscript.* apud *Gruter. p. 1117. n. 5.* Sex Cornelio Vitaloni exoneratori calcariario, homini dulcissimo, &c.

Exonerātus, a, um, *scaricato, alleggerito*, קַל, onere levatus. *Plin. l. 9. c. 29.* Emissa omni aqua, velut exoneratus sentina, facile navigat. ¶ Item depositus. *Tac. 5. hist. cap. 2.* Exundantem per Ægyptum multitudinem proximas in terras exoneratam.

Exonĕro, as, avi, atum, a. 1. *scaricare*, הוֹרִיד, Germ. *entladen*, Gall. *décharger*, Hisp. *descargar*, ἀποφορτίζω, onere levo. *Ter. Hec.* Cesso, dum hunc humerum exonerem pallio. *Mart. l. 10. ep. 48.* Exoneraturas ventrem mihi villica malvas attulit. ¶ Translate *Ter. Phorm. 5. 6. 3.* Nos exonerastis metu. *Sen. ep. 3.* Exonerare aliquid in aurem alicujus. *Liv. lib. 42.* Exonerare fidem suam. h. e. promissa præstare.

Exoptabilis, o. 3. נֶחְמָד, ἐπιπόθητος, desiderabilis. *Silv. l. 11. v. 387.* Nec Venerem interea fugit exoptabile tempus. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 438.* Neque inimicis invidiosam, neque amicis exoptabilem.

Exoptātus, a, um, adj. valde optatus, *desiderato assai*, θυμητός. *Cic. pro Rosc. c. 7.* Exoptatum nuntium afferre. *Id. l. 5. Att. ep. 15.* Nihil exoptatius, nihil carius. *Id. l. 4. ep. 1.* Exoptatissima gratulatio.

Exoptio, onis, m. *Tenente*, idem quod Optio, in re militari. *Inscript.* apud *Gruter. pag. 556. n. 6.*

Exopto, as, a. 1. *desiderare molto, bramare*, חָמַד, Ger. *erwünschen, verlangen*, Gal. *souhaiter*

sphakaiter, Hisp. dessear, ἐπεύχομαι, ἐπιποθέω, valde opto, expeto, valde desidero. *Cic. 1. Off.* Quæ majori parti pulcherrima videntur, ea maxime exoptant.

Exorabilis, le, o. 3. *esorabile*, παρακλητός, נעתר, qui exorari potest, a quo facile obtinemus, quod petimus. *Cicer. ad Q. Fr. l. 1.* Iracundiæ si exorabiles, summa est lenitas. *Sen. l. 2. de Clem. c. 20.* In suis, quam in alienis exorabilior injuriis.

Exorabula, n. 3. num. pl. artificialia argumenta, quibus Orator vi eloquentiæ judices exorat. *Plaut. Truc. 1. 1. 6.* Quotquot exoretur exorabulis. *Apul. lib. 4. Florid.* Cuncta exorabula judicantium facile perdidicit.

Exoratio, onis, f. actus exonerandi. *Auct. declam. quæ inscribitur Tribunus Marianus.* Quid nocentissimo parricidæ manium prodest exoratio paternorum?

Exorator, oris, m. qui exorat, seu orando impetrat, καταδεόμενος. *Ter. prol. Hecyr. v. 10.* Sinite exorator sim.

Exoratus, a, um, adj. valde oratus, *pregato molto*, נעתר, αἰδεσθείς, *Ovid. 9. Met. vers. 698.* Dea sum auxiliaris, opemque Exorata fero. ¶ Item precibus victus. *Propert. l. 4. el. 12. v. 4.* Non exorato stant adamante viæ.

Exorbeo. V. Exsorbeo.

Exorbitatio, onis, f. actus exorbitandi, a recta alicujus rei ratione digressio. *Tert. de Idololatr. c. 14.* Exorbitatio disciplinæ.

Exorbitator, oris, m. qui exorbitat. *Tertul. l. 3. adv. Marcion. c. 6.* Judaismi exorbitator, & destructor.

Exorbito, tas, n. 1. *sviarsi*, תעה, Germ. *sich verirren*, Gall. *s'égare*, Hisp. *errar*, *appartarse*, ab eo, quod rectum est, aberro, ex orbita recedo. *Aug. de Civ. Dei, l. 22. c. 8.* Exorbitantes boves, qui vehiculum trahebant. *Lactant. l. 2. c. 5.* Exorbitare stellæ a præstitutis itineribus non licet. *Tert. adv. Marcion. l. 3. cap. 2.* Suspectum habebitur omne, quod exorbitarit a regula.

Exorbo. V. Exsorbeo.

Exorcismus, m. 2. *scongiuro*, ἐξορκισμός, אלה, adjuratio, cum Dæmoni magico carmine, vel efficacibus sacræ Scripturæ verbis necessitas imponitur proloquendi ea, de quibus rogatur. *Tert. de Cor. Mil. c. 11.*

* Exorcista, æ, m. *exorcista*, ἐξορκιστής, qui exorcizat. *Cod. l. 1. t. 3. l. 6. Jul. Firm. l. 3. Mathes. c. 5.*

Exorcizo, as, avi, atum, a. 1. *scongiurare*, ἐξορκίζω, השביע, אלה, verbum noti usus apud Ecclesiasticos. Usurpant *Tert. de Idol. c. 11. & Ulp. Dig. 50. 13. 1.*

Exordior, iris, exorsus sum, d. 4. ordior, exordium capio, principium duco, incipio, auspicor, *cominciare, dar principio*, החל, Germ. *anheben*, *anfahen*, Gal. *commencer*, Hisp. *comencar*, προκατάρχομαι, proprie est verbum textorum, & significat incipere texere; translate sumitur pro incipere generatim, & aliquid operis inchoare. *Plaut. Asin. 1. 1. 102.* Et ibi consilia exordiar. *Cicer. 1. de Fin.* Tum dicere exorsus est. ¶ Speciatim sumitur pro orationem auspicari, vel prooemio uti. *Cic. 2. de Or.* Jubent exordiri ita, ut eum, qui audiat, benevolum nobis faciamus, & docilem, & attentum.

* Exorditus, a, um, pro *exorsus*, inceptus. *Fest.* in *Ordiri*. Ordiri est rei principium facere: unde & togæ vocantur exorditæ.

Exordium, ii, n. 2. *esordio, principio*, תחלה, התחלה, Germ. *anfang*, *vorred*, Gall. *commencement*, *entrée*, Hisp. *comieco*, *prologo*, ἀρχή, προοίμιον, initium, principium, ab ordior. *Cic. de Fin.* A quo totius vitæ ducat exordium. *Lucr. l. 3.* cunctarum exordia rerum. h. e. elementa. ¶ Speciatim est prima pars orationis. *Auct. ad Her. l. 1.* Exordium est principium orationis.

Exoriens, tis, adj. 3. qui exoritur, *nascente*, זורח, ut Sol exoriens. *Virg. Georg. 1. v. 438.* Amnis exoriens, *Lucret. l. 6. v. 723.* Annus exoriens. *Tibul. l. 3. eleg. 1.* Ponitur etiam pro regione Cœli, in qua Sol oritur, *levante*. *Colum. de arborib. c. 3. ad fin.*

Exorior, iris, ortus sum, d. 4. vel exorior, eris, ortus sum, d. 3. *nascere*, *uscir fuori*, זרח, Germ. *entstehen*, Gal. *naitre*, Hisp. *nacer*, ἀναφαίνομαι, ἀνατέλλω, nascor, appareo. *Cic. de Div.* Post solstitium Canicula exoritur. ¶ Item exsurgere, insurgere. *Cic. 3. Off.* Exoritur Antipatri ratio ex altera parte. *Virg. 2. Æn.* Exoritur clamorque virum, clangorque turbarum. ¶ Item respirare, excitari, recreari. *Cic. Att. l. 7.* Nunc paulum exorior, & maxime quidem his litteris, quæ Roma afferuntur. ¶ Item repente, & præter opinionem fieri. *Cic. 3. Off.* Sed repente anuli beneficio Rex exortus est Lydiæ. *Ter. Hecyr. 2. 1. 16.* Tu sola exorere, quæ perturbes hæc. h. e. existis, reperiris.

* Exormiston, ἐξορμιστόν, inter pisces regium genus, compar murænis corpore, colore distans, naribus setosis, saporis jucundi, qui cum spumis fluctuantibus inter aeris confinia cœperit enatare, nescit ad cubilia redire quæ deserit, ferturque super undas, velut corpus exanime. Hæc *Cassiodor. l. 12. ep. 14.* Est ab ἐξορμίζομαι, *impetu feror.*

Exornatio, f. 3. *ornamento*, תפארת, Germ. *zierung*, *aussristung*, Gall. *ornement*, Hisp. *atavio*, κόσμησις, exornandi actus, ornamentum. *Colum. l. 12. c. 3.* Quæ ad lavationem, quæ ad exornationem, quæ ad mensam quotidianam, atque epulationem pertinerent. ¶ Speciatim de oratione dicitur. *Auct. ad Her. l. 4.* Hæc in verborum, & sententiarum exornationem dividitur.

Exornator, m. 3. qui exornat. *Cic. de Or. c. 12.* Cæteri non exornatores rerum, sed tantummodo narratores fuerunt.

Exornatus, a, um, adj. *fornito*, *adornato*, ἐπικεκοσμημένος, valde ornatus. *Ter. Eun. 4. 4. 16.* Exornatus varia veste. *Auct. ad Her. l. 4. c. 47.* Exornatissima auro cithara. ¶ Jocose *Ter. Heaut. 5. 1.* Adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivat, meminerit mei. h. e. probe verberatum. ¶ *Exornatam, & naufragam.* h. e. ornatu privatam, dixit *Tert. de cul. fœm. c. 9.*

Exorno, as, avi, atum, a. 1. *adornare*, פאר, Germ. *zieren*, *aussristen*, Gal. *parer*, *orner*, Hisp. *ornar*, *afeytar*, κατακοσμέω, valde orno, magnifice apparo, instruo. *Cic. Fabio Gallo 7. Fam.* Ea enim signa ego emere soleo, quæ ad similitudinem gymnasiorum exornent mihi in palæstra locum. ¶ Significat etiam instruere, ut exornare aciem, apud *Sall. in Jug. cap. 52.* Exornare nuptias, apud *Plaut. Aulul. 4. 10. 54.*

Exoro, as, a. 1. vehementer oro. *Plaut. Mil. 4. 6. 13.* Tandemque exoro, & quæso, ut ejus mihi sit copia. Alii leg. *& oro.* ¶ Est item orando impetrare, *impetrare pregando*, עתר, התפלל, ἱκετεύειν. *Cic. 8 Phil.* Ut nunc sis popularis, exorare non possumus. *Ter. And. 5. 4. 13.* Gnatam det, oro, vixque id exoro. *Cic. 1. Leg.* Exoremus ut sileat. *Plin. l. 2. ep. 5.* Tristitiam alicujus exorare. h. e. dicendo efficere, ut tristitiam deponat. *Ovid. 3. Amor. eleg. 10.* Facta merent odium, facies exorat amorem. h. e. digna est, quæ ametur. *Sueton. in Tib. c. 11.* Exorare filiæ patrem. h. e. reconciliare, placare.

Exors. V. Exsors.

Exorsum, i, n. 2. idem ac exordium. *Virg. 2. Georg. v. 46.* Non hic te carmine ficto, atque per ambages, & longa exorsa tenebo.

Exorsus, a, um, o. 1. 2. partic. ab exordior, *chi ha principiato*. *Cic. pro Cæl. cap. 15.* Quid clamore exorsa verbis parvam rem magnam facis? Passive *Plaut. Bacch. 2. 3. 116.* Exorsa hæc tela non male omnino mihi est.

Exorsus, us, m. 4. idem ac exordium. *Cic. pro Leg. Man. cap. 4.* Quoniam is est exorsus orationis meæ.

Exortivus, o. 1. 2. quod ad ortum spectat. *Plin. l. 7. c. 49.* Quemquam nonaginta partium exortivam mensuram transgredi. ¶ Ponitur & pro orientali. *Plin. l. 18. c. 54.* A parte exortiva solstitialem habebit exortum.

Exortus, a, um, adj. *nato*, *uscito fuori*, ut exorta pestis, *Plin. l. 10. c. 50.* Jubare exorto, *Virg. 4. Æn. v. 130.*

Exortus, us, m. 4. ἀνατολή, actus exoriendi, *il nascere*. *Auct. ad Her. l. 3.* Solis exortus, cursus, occasus nemo admiratur. Adde *Plin. l. 12. c. 11.*

Exos, exossis, o. 3. *senza osso*, ἀνόστεος, sine osse. *Luc. l. 3. v. 721.* Exos, & exanguis tumidos perfluctuat artus.

Exosculatio, onis, f. *baciamento*, נשקה, καταφίλησις. *Plin. l. 10. c. 34. de columbis*, Mox in satisfactione exosculatio.

* Exosculatus, part. ab exosculor. Passive, *Apul. lib. 11. Met.* exosculatis vestigiis deæ, & *l. 4.* Manu ejus exosculata. Adde *Ammian. l. 22. c. 7. al. 9.*

Exosculor, aris, atus sum, dep. 1. καταφιλέω, נשק, idem quod osculor, valde osculor, *baciare*. *Sueton. in Ner. cap. 28.* Sporum identidem exosculans. *Gel. l. 2. cap. 26.* Scientiam, verborumque ejus elegantiam exosculatus. h. e. blande approbans.

Exossatim, adverb. sine ossibus. V. Exossatus.

Exossatus, a, um, adj. ossibus privatus, *disossato*, *senz'ossa*, נגרם, ἐξωστισμένος. *Plaut. Amph. 1. 1. 163.* Exossatum os esse oportet, quem probe percusseris. *Lucr. l. 4. v. 1264.* Atque exossato ciet omni pectore fluctus. h. e. pectore ita inflexo, & incurvato, ut sine ossibus esse videatur. Alii leg. *exossatim*; quod eumdem facit sensum. ¶ Exossatus ager, est probe cultus, & lapidibus purgatus, qui sunt velut ossa terræ. *Pers. Sat. 6. vers. 51.* Non adeo, inquis, Exossatus ager juxta est.

* Exossis. V. Exossus.

Exosso, as, a. 1. *cavar l'ossa*, גרם, Ger. *die knochen auss thun*, Gall. *ôter les os*, Hisp. *quintar los guessos*, ἐξοστίζω, ossa detraho, ab exos. *Ter. Adel. 3. 3. 24.* Congrum istum in aqua sinito ludere; ubi ego venero, exossabitur. *Plaut. Amph. 1. 1. 163.* Hinc me quasi murænam exossare cogitat.

* Exossus, a, um, & Exossis, se, *senz'osso*, exos. *Apul. in Apolog.* Lepus marinus cum sit cætera exossis. *Id. l. 1. Met.* enervam & exossam saltationem. Al. exossem.

Exostra, machina lignea in scena, qua quæ intus geruntur, rotarum versatione spectatoribus ostenduntur. *Cic. de prov. Cons.* Jam in exostra heluatur, antea post siparium solebat. Ita legit *Turneb.* Al. *orchestra*. ¶ Numeratur & inter machinas militares oppugnatorias a *Vegetio*.

Exosus, a, um, o. 1. 2. *chi odia*, qui odio habet. *Virg. 5. Æn. v. 687.* Si nondum exosus ad unum Trojanos. ¶ Aliquando passive sumitur, *odioso*, *esoso*. *Gel. l. 2. c. 18.* Non omnes modo Diis exosos esse.

Exotericus, a, um, נכרי, adject. ut exotericæ lectiones, q. d. exteriores, omnibus patentes, & intellectu faciles: quibus opponuntur *Acroaticæ*, quæ privatæ sunt, & singulares. Hinc *Gell. l. 20. c. 4.* (*al. 5.*) Aristotelis libros distinguit in Acroaticos, & exotericos, quos græce ἐξωτερικούς dixit *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* ¶ Latine *exotericus* legitur etiam apud *Var. l. 6. L. L. pag. 86.*

Exoticus, a, um, o. 1. 2. *forestiero*, נכרי, Ger. *ausslendisch*, Gall. *étranger*, Hisp. *estrangero*, ἐξωτικός, peregrinus, adventitius, ab ἔξ, *extra*, & ὦτα, *aures*, quasi alienus a nostris auribus. *Plaut. Most. 1. 1. 41.* Non omnes possunt olere unguenta exotica. *Id. Macrob. 2. 1. 11.* magnam Græciam *exoticam* vocat, quod Græci ipsi ἐξωτικούς, & barbaros vocabant Græcos Italos, tamquam a se divisos, & aliis moribus utentes.

Expallesco, is, lui, n. 3. *divenir pallido*, *impallidirsi*, הלבין, Germ. *erbleichen*, Gall. *devenir*, *ou être pâle*, Hisp. *hazerse*, *o ser amarillo*, ἀπωχριάω, pallidus sum, pallidus fio. *Pl. ep. 5.* Expalluit notabiliter, quamvis palleat semper. *Auct. ad Her. l. 2. c. 5.* Expalluisse signum est conscientiæ.

Expalliatus, a, um, pallio spoliatus. *Plaut. Cas. 5. 3. 6.* Expalliatus sum, miser.

Expallidus, a, um, adject. valde pallidus. *Tertul. de resur. carn. c. 57.* Corpus frigidum, & expallidum.

Expallio, as, a. 1. pallium aufero. *Plaut. Cas. 2. 10. 6.* Expalliatus sum miser.

Expalpo, as, avi, atum, a. 1. valde palpo, blandior, blandiendo extorqueo, *accarezzare*, *cavare con carezze*, ἀποθωπεύω. *Plaut. Pœn. 1. 2. 144.* Exora, blandire, expalpa. *Pompon.* Si quid expalpare possim ab illo. ¶ Apud *Non. c. 3. n. 277.* deponenti forma legitur: Servus argentum a patre expalpabitur.

Expalponides nummorum dicitur a *Plauto Pers. 4. 6. 22.* qui blanditiis, & fallaciis nummos ab aliquo extorquet.

Expanditor, m. 3. qui expandit. *Plin. in Paneg. c. 30. de Nilo*: Neque enim solum vagus ille expanditor amnis intra usurpata semper collium substiterat, atque hæserat: idest, qui se extra alveum suum expandit, & effundit.

Expando, is, andi, assum, & ansum, a. 3. *spandere*, *spiegare*, *aprire*, נטה, נוה, רקע, Ger. *aussstrecken*, Gall. *épandre*, Hisp. *tender*, *abrir*, ἐκπετάννυμι, extendo, explico, aperio. *Col. l. 22. c. 13.* Hæ herbæ diligenter purgantur, & sub umbram expanduntur. ¶ Translate sumitur pro explicare, idest, declarare. *Lucr. l. 1. v. 126.* Et rerum naturam expandere dictis.

Expango, is, a. 3. figo, constituo. *Plin. lib. 2. cap. 26.* Ac sidera ad normam expangere.

* Expansio, onis, f. *espansione*, actus expandendi, ἐκπέτασις, ריקוע. *Cæl. Aurel. l. 5. Jord. c. 11.* Expansio corporis.

Expansus, a, um, adj. idem ac expassus, ab expando. *Plin. l. 2. c. 103.* Supra fontem frigidum expansæ veles accenduntur. *Id. l. 9. c. 33.* In obliquum, in rectum expansa. Et *l. 31. c. 6.* Expansa vellera circa navim.

Expapillo, as, a. 1. *scoprire sin' alle mammelle*, μαζὸν γυμνῶ, usque ad papillam denudo. *Plaut. Mil. 4. 4. 44.* Lævo expapillato brachio. idest, exserto, usque ad papillam denudato. Ita *Non. cap. 2. n. 266.* & *Festus*. Alii tamen alia leg. V. *Taubman.*

* Expartæ pecudes, quæ jam pepererunt. *Glossa*. Potius ad ferendos fructus integræ, quam jam expartæ. *Varr. l. 2. R. R. c. 5.* al. *experta*.

Expassus, a, um, nom. ex part. ab expando, *aperto*, *spalancato*. *Tac. 5. hist. c. 13.* Expassæ delubri fores. *Cæcil.* apud *Gel. l. 15. c. 15.* Flammeum expassum.

Expatior, V. Exspatior.

Expato, as, a. 1. in locum patentem me do, vel in spatium me confero. *Festus*. *Pacuv.* Expatant se omnes, publiceque ostendunt. Obsoletum.

* Expatricius, qui patriam dignitatem deposuit. *Cic. 3. 24. 3.*

Expatro, as, a. 1. idem ac patro. *Catul. carm. 30.* Parum expatravit? an parum heluatus est? V. tamen interp. & præcipue *Scalig.* ¶ Est item perficere. *Cat. in Cæs. car. 30.* Quid? an hæc sinistra liberalitas parum expatravit?

Expavefacio, is, eci, actum, a. 3. *spaventare*, φοβέω, terreo, terrefacio. *Sen. ep.* Expavescere hominem.

Expavefactus, a, um, adj. *spaventato*. *Hygin. fab. 47.* Equi expavefacti Hippolytum distraxerunt.

Expaveo, es, avi, n. 2. &

Expavesco, scis, n. 3. *smarrirsi*, *aver timore*, חרד, ירא, Germ. *erschrecken*, Gall. *s'épouvanter*, Hisp. *espantarse*, περιφοβέομαι, terreor. *Liv. l. 6. c. 34.* Cum ad id moris ejus insueta expavisset minor Fabia. *Plin. l. 13. c. 24.* Non æstum, non frigorum, non grandinum, aut nivis injuriam expavescit. *Hor. l. 1. od. 37.* Nec muliebriter expavit ensem. *Stat. in præf. l. 3. Silvar.* Cum hanc audaciam stili nostri frequenter expaveas.

Expavidus, a, um, adject. valde pavidus. *Gel. l. 1. c. 8.* Expavidus, ictusque pecuniæ magnitudine.

Expecto, as. V. Exspecto.

Expecto, is, a. 3. de quo verbo *Quintil. lib. 1. c. 7.* Ut *ex* præpositionem si verbum *specto* sequeretur, adjecta *s* litera *exspecto*, sed si *pecto*, remota *s*, *expecto* scriberemus.

Expectoro, as, a. 1. *mandar fuori del petto*, ἀποστηθίζω, extra pectus ejicio, *Cic. 4. Tusc. c. 8. ex Ennio*: Tum pavor mihi sapientiam omnem ex animo expectorat. ¶ Cæterum hoc verbum, ut nimis antiquum, rejicit. *Quint. l. 8. c. 3.*

Expeculiati, m. 2. servi peculio exhausti. *Plaut. Pœn. 4. 2. 21.*

Expedio, is, ivi, itum, a. 4. *spedire*, *sciogliere*, התיר, הציל, פתח, Ger. *entledigen*, *aussklesen*, Gall. *depêcher*, Hisp. *desempachar*, ἀπαλλάσσω, libero, extrico, a pes, quasi sit pedem retentum liberare, pedum ligamina dissolvere. *Cic. 4. Verr.* Hic videte, in quot laqueos se induerit, quorum ex nullo se unquam expediet. *Liv. l. 24.* Expedire ferrum, *sfoderare*. *Ovid. l. 1. de ar. aman.* Expedire merces, *metter' in vista*. ¶ Translate est conficere, ab occupationibus se liberare. *Cic. 7. Fam.* Si, quæ volo, expediero. *Id. l. 9.* Sed si me expediero. ¶ Item explicare, enunciare. *Cic. de Sen.* Brevi expediam. *Ter. Eun.* Agedum hoc mihi expedi primum. ¶ Est etiam verbum militare, & significat ad bellum proficisci, *andar' in espedizione*. *Tac. l. 1. hist. c. 10.* Nimiæ voluptates, cum vacaret; quoties expediret, magnæ virtutes. *Plaut. Amph. l. 1. 1. 152.* Cingitur, certe expedit se. In quibus dicendi modis ellipsis est; & supplendum *ad arma*, *ad pugnam*, &c. ¶ Est item parare, proferre, *preparare*. *Virg. 1. Æn. v. 705.* Cereremque canistris expediunt. *Hirt. de B. Alex.* Classem expediri jubet. ¶ *Expedire nomina*, est rationes ita conficere, ut omnia aperte constent, *liquidar' i conti, o i debiti*. *Cic. l. 16. ad Att. ep. 6.* Nomina mea, per Deos, expedi, exsolve. ¶ Expedire alicui menta arcu, *procacciarsi il vitto colla caccia*. *Tacit. Ann. 6. cap. 43.* ¶ Expedire salutem, *metter la salute in sicuro*. *Cic. pro Mil.* ¶ Expedire aditus aggere, & cratibus, *fare strada*. *Cæs. l. 7. B. G.*

Expedit, iebat, imp. 4. συμφέρει, טוב, utile est, bonum, ac necessarium est, *tornare a conto*, *giova*. *Cicer. 3. Phil.* Omnibus expedit salvam esse Rempublicam, *Vellej. l. 2. c. 58.* Facto ejus expediebat.

Expedite, adv. *facilmente*, *speditamente*, על נקלה, Ger. *fertig*, *ungesaumt*, Gall. *aisement*, Hisp. *ligeramente*, ῥᾳδίως, celeriter, facile. *Cic. in Brut. c. 67.* Quod propo-

posuerat, explicans expedite. *Id. 2. de Inv.* Sed ut expeditius ratio tradatur. *Plin. l. 6. ep. 22.* Expeditissime defensus.

Expeditio, f. 3. *spedizione*, *viaggio da guerra*, מלחמה, צאת גדוד, Ger. *ein zeug von kriegs leuhten*, Gal. *depeche*, *exploit*, Hisp. *despacho*, στρατεία, actus expediendi, & speciatim apparatus ad rem bellicam, vel militare iter, vel ipsa militiæ exercitatio, *Cæs. l. 5. c. 10. B. G.* Postridie ejus diei mane tripartito milites, equitesque in expeditionem misit. *Cic. 1. Div. c. 33.* Educere exercitum in expeditionem. *Sallust. in Jug.* In expeditionem proficisci. *Plin. l. 7. c. 2.* Conficere expeditionem ternis mensibus, *compir la campagna in tre mesi*. ¶ Est item Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l. 4.* Expeditio est, cum rationibus compluribus enumeratis, quibus aliqua res aut fieri, aut non fieri potuerit, cæteræ tolluntur, una relinquitur, quam nos intendimus.

Expeditionalis, le, adject. ad militarem expeditionem pertinens. *Spartian. in Nigro, c. 10.* Jussit omne argentum sub noveri de usu expeditionali. *Ammian. l. 31. c. 16.* Ad sortem expeditionalium rerum habilis.

Expeditus, a, um, o. 1. 2. adject. *spedito*, *pronto*, *facile*, חלוץ, עתי, Ger. *gerist und veissfertig*, Gal. *prêt*, *appareillé*, Hisp. *aparejado*, εὔπορος, εὔζωνος, promptus, paratus, facilis, sine impedimentis. *Cic. pro Quint.* Ut expeditus in Galliam proficisci posset. *Id. Att. l. 16.* Ne ad me iter expeditum tibi sit. ¶ *Expedita legio, expeditus exercitus, expedita subsidia, expediti milites*, levis armaturæ, & qui facile huc, illuc perducuntur. *Cæs. 2. B. G.* Cæsar sex legiones expeditas ducebat. ¶ Expedita cœna, brevis, & succincta. *Plin. in ep. 12. l. 3.* ¶ Comp. *expeditior*, superl. *expeditissimus*. *Cic. de Amic.* Iisque reditum ad cœlum patere, optimoque, & justissimo cuique expeditissimum esse. *Pallad. l. 4. c. 9.* Motu navium expeditior. ¶ Expeditæ rationes dicuntur liquidæ, minime conturbatæ, *conti liquidi*, quibus opponuntur impeditæ. *Cic. l. 10. Fam. ep. 25.* ¶ In expedito esse. h. e. in promptu, ad manum esse. *Plin. l. 4. c. ult.* Nequid non in expedito sit noscere volentibus.

Expello, lis, expuli, ulsum, a. 3. *cacciar fuori*, *scacciare*, הוציא, גרש, Ger. *ausstreiben*, Gal. *chasser*, Hisp. *empuxar*, ἐκβάλλω, ejicio, exturbo, extrudo. *Cic. Att. l. 10.* Qui nisi me civitate expulissent. *Id. in Rul.* Exturbari, & expelli plebem ex agris. *Id. Fam. 6. ep. 6.* Expellere aliquem ex republica. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 137.* Expellere helleboro morbum.

Expendo, dis, di, sum, a. 3. *misurare a peso*, *pesare*, שקל, Ger. *ervvegen*, Gal. *péser*, Hisp. *pesar*, σταθμάομαι, pondero ab *ex*, & *pendo*. *Plaut. Asin. 2. 2. 34.* Quot pondo te censes esse nudum? at pol ego, qui te expendi scio. ¶ Translate est exacte examinare, exquirere, considerare. *Cic. in Orat.* Nec vero utetur imprudenter hac copia, sed omnia expendet, ac seliget. ¶ Item impendere, *spendere*. *Sil. l. 7. v. 713.* Dignum pretium expendere. ¶ Item luere, persolvere. *Virg. 11. Æn. v. 358.* Supplicia, & scelerum pœnas expendimus omnes.

Expensa, æ, f. 1. idem quod expensum, δαπάνη, הוצאה, *spesa*. *Claud. Paneg. 2.* Non indecores expensæ laxant æraria.

* Expense, vehementer, impense. *Cic. Attic. l. 5. ep. 2.* Cum me expense e sua villa, num quid vellem, rogasset. al. al. Leg. *Theod. Pris. in diæta c. 15.* Cœliacos expense deliccant.

Expensilatio, vel divisim Expensi latio, onis, f. est relatio in expensum, apud JCtos, & *Gel. l. 14. c. 2.* cui respondet Acceptilatio.

* Expensio, onis, f. actus expendendi, sumtus. *Cod. Theod. 6. 4. 24. Symm. l. 5. ep. 74. al. 76.*

Expenso, as, avi, atum, a. 1. δαπανάω, הוציא, expensum ferre in conficiendis rationibus, *far si creditore*, *dar conto dello speso*. *Scæv. l. 41. ff. de fideicom. lib.* Nummos exactos expensavit tutoribus. Et pro simplici expendo, *spendere*. *Plaut. Pseud. 2. 2. 32.* Res rationesque heri curo, argentum accepto, expenso, & cui debet, dato.

Expensum, i, n. 3. *spesa*, Ger. *ausgabe*, *unkost*, Gal. *depense*, Hisp. *espensa*, הוצאה, δαπάνη, sumptus, idest, quod in usum aliquem erogatur, a pendo, *Cic. pro Rosc. Amer. c. 3.* Codex accepti, & expensi, *libro delle partite*, *notarella de' debiti e de' crediti*. *Plaut. Truc. 1. 1. 54.* Accepta, & expensa meretricia. ¶ Expensum ferre. V. Expensus.

Expensus, a, um, o. 1. 2. *pesato*, *speso*, נתכן, ἀναλογισθείς, ponderatus, vel impensus, erogatus, partic. ab *expendor*. Expensum ferre, est scribere, se pecuniam dedisse, *scriversi creditore*, *dar debito*. *Cic. 1. Ver. c. 39* Si quibus pecuniam credebas, iis expensum non ferres, neque in tuas tabulas ullum nomen referres. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 4.* Mentio facta est de legione ea, quam expensam tulit C. Cæsari Pompejus. *Plin. l. 2. c. 7.* Huic omnia expensa, huic omnia feruntur accepta. ¶ Expensum aurum, *pesato*. *Cic. pro Flac. c. 28.* ¶ Expenso gradu ire. *Propert. l. 2 eleg. 3. v. 6.* *camminare con passo pesato.*

Expergefacio, is, eci, actum, a. 3. *destare*, *svegliare*, העיר, Ger. *ervvecken*, Gal. *éveiller*, Hisp. *despertar*, ἐγείρω, excito e somno. ¶ Translate est excitare, generatim. *Cic. 7. Ver. c. 15.* Si forte expergefacere te posses. *Auct. ad Her. l. 4.* Terrore subito expergefacit Italiam tumultus.

* Expergefactio, excitatio a somno. *August. de ver. Rel. c. 50.*

Expergefactus, o. 1. 2. partic. ab expergefacio, seu expergefio, *destato*, *svegliato*. *Lucret. l. 5. v. 128.* illa quoque expergefactum caput erigere infit. *Sueton. Calig. c. 38.* Somno expergefactus.

Expergefio, is, actus sum, *destarsi*, *svegliarsi*. V. Expergefactus.

* Expergifico, as, *destare*, העיר, ἐγείρω. *Gel. l. 17. c. 12.* Ingenio expergificandi idoneæ res.

* Expergificus, a, um, qui expergefacit, *chi desta*. *Apul. in Florid. n. 13. al. l. 2.* Galli expergifico cantu occinunt.

Expergisco, is, a. 3. idem ac expergefacio. *Plin. l. 22. c. 13.* Urtica lethargicos expergiscit tactis cruribus. Alii rectius legunt, *Expergisci*. ¶ Videtur etiam usurpatum neutraliter. *Pompon. Agam.* apud *Non. c. 7. n. 40.* Cum tam clare tonuerit, ut si quis dormitaret, expergisceret.

Expergiscor, eris, experrectus sum, d. 3. vel pass. 3. *svegliarsi*, *destarsi*, עור, Ger. *sich aufvvacken*, Gal. *s'éveiller*, Hisp. *despertarse*, ἐξεγείρομαι, e somno excitor. *Hor. l. 1. ep. 2.* Ut te ipsum serves, non expergisceris. *Cic. Att. l. 13. ep. 38.* Simul cum Sole experrectus essem.

Expergite, adv. *vegliando*. *Apul. l. 8. A. A.* Expergite auscultare. Et l. 2. Expergite munus obire.

Expergitus, o. 1. 2. partic. ab expergor. *Festus* expergitum, & experrectum ita distinguit, ut experrectus sit, qui per se vigilare cœpit, expergitus ab alio excitatus, quem solemus dicere expergefactum. Sed discrimen hoc ab antiquis non observatur. *Lucr. l. 4. v. 943.* Nec quisquam expergitus extat, Frigida quem semel est vitai pausa secuta.

Expergo, is, experrexi, ectum, a. 3. *svegliare*, *destare*, העיר, ἀνεγείρω, a somno excito. *Accius in Antig.* apud *Non. c. 2. n. 278.* Heu vigiles properate, expergite pectora tarda, sopore exsurgite. ¶ Significat etiam emittere, extra mittere, dispergere. *Lucret. l. 3. v. 828.* Nec porro natura loci, spatiumque profundi Deficit, expergi quo possit vis Animai, aut alia quavis possit vi pulsa perire. Alii leg. *expargi*, velut a *spargo*, eodem sensu. Nam *Id. Auctor. l. 5. v. 371.* iisdem versibus repetitis habet: Exspargi quo possint mœnia mundi. Aut alia, &c.

Experiens, entis, adj. o. 3. *prattico*, *esperto*, מבין, למוד, qui multa expertus est, callidus, ἔμπειρος, *intraprendente*. *Ovid. l. 14. Met. v. 164.* Comes experientis Ulyssei. *Cic. 5. Ver. c. 21.* Homo gnavus, & industrius, experientissimus, ac diligentissimus arator.

Experientia, f. 1. *sperienza*, למוד, דעת, Germ. *erfahrung*, Gal. *expérience*, Hisp. *experiencia*, ἐμπειρία, cognitio nullo docente per usum reperta. *Col. l. 1. c. 1.* Usus, & experientia dominantur in artibus. *Cic. pro Rab. Posth. c. 16.* Experientia patrimonii amplificandi. h. e. scientia.

Experimentatus, a, um, adj. *sperimentato*, ab

Experimento, as, a. 1. periculum facio, experior, נסה, πειρῶμαι, *sperimentare*. *Veget. de re milit. l. 3. c. 2.* Experimentare remedium. ¶ Hinc experimentatus. *Theod. Priscian. l. 3. c. 5.* Omnibus usibus experimentatum remedium.

Experimentum, i, n. idem quod experientia, periculum, נסיון, *prova*, *sperimento* πεῖρα. *Plin. l. 13. c. 2.* Experimentum unguentorum inversa manu capitur. *Quint. l. 3. c. 8.* Facillime ad consentiendum homines ducuntur experimentis.

Experior, riris, expertus sum, d. 4. *provare*, *fare esperienza*, נסה, חקר, Ger. *erfahren*, Gal. *experimenter*, *éprouver*, Hisp. *experimentar*, πειράομαι, probo, tento, periculum facio, ab antiquo *periri*, quod erat conari, factum, a πειράω, vel πειράομαι. *Virg. Ecl. 3. v. 28.* Vis ergo, inter nos, quid possit uterque, vicissim Experiamur? *Ter. Phorm. 3. 3. 5.* Rursum ei experiamur reddere. *Cic. l. 1. de Or. c. 26.* In me ipso experior, ut exalbescam, &c. ¶ Jungitur cum accus. & varia significat. *Nepos Hamilc. c. ult.* Ut interire, quam non Romanos experiri mallet. h. e. explorare, commisso prælio. *Ter. And. 2. 1. 13.* Omnia experiri certum est priusquam pereo. h. e. tentare. *Liv. l. 2. c. 59.* Experiri imperium, *metter' a repentaglio il comando*. *Sallust. Catil. c. 26.* Extrema experiri. Sic, experiri fidem alicujus, vim veneni, terram facile colendo, & sexcenta alia, *far pruova*. *Plaut. Virg. Cic. &c.* ¶ Experiri jus, & experiri, absolute est jus suum ad rem aliquam in judicio exponere. *Paul. l. 1. ff. de in jus voc.* In jus vocare, est juris experiundi causa vocare. *Ulp. l. 4. ff. de vi bon. rapt.* Cum primum de ea re experiundi potestas fuerit. ¶ Huic affine est, Experiri legibus, vel jure, *andar per via di giudizio*, judicio agere. *Nepos Timol. c. 5.* Hanc enim speciem libertatis esse, si omnibus, quod quisque vellet, legibus experiri liceret. *Cic. pro Quint.* Si quid in controversiam veniret, aut intra parietes, aut summo jure experiretur. ¶ Experiri cum aliquo, hoc est contendere. *Plaut. Cistel. 2. 1. 11.* Maritimis moribus mecum experitur. ¶ Reperitur & *Experio* activa forma, si vera est lectio *Scalig.* illo *Catulli* loco *carm. 21.* Hærens ad latus omnia experibis.

Experitus, imperitus, quasi qui peritiam exuit. *Fest.*

Experjuro, as, n. 1. valde juro, vel pejero. *Afran.* apud *Non. c. 7. n. 45.* Experjurabant, exsecrabant se, ac suos.

Experrectus, a, um, adj. excitatus, *svegliato*, *desto*, עור. V. Expergitus. Translate sumitur pro vigilanti, attento, acri. *Cic. in Pison.* Experrecta virtus remp. recuperavit. *Colum. l. 9. c. 7.* Ut sint apes experrectiores; nam frigus ignaviam creat.

Expers, tis, o. 3. *senza parte*, *non partecipe*, חסר, Ger. *utheilhaffig*, Gal. *qui n'a point*, *qui est sans*, Hisp. *el que no tiene parte*, ἄμοιρος, qui rei alicujus nullam habet partem ab *ex*, & *pars*. *Cic. 2. de Or.* Antonium omnino omnis eruditionis expertem, atque ignarum fuisse. ¶ Jungitur etiam ablativo. *Plaut. Pers. 4. 3. 40.* Ea res me domo expertem facit. ¶ Significat etiam participem, quia præpos. *ex* interdum auget. *Cat. carm. 65. v. 77.* Omnibus expers unguentis. Sed vide Interpretes ad hunc locum, quorum alii aliter explicant. Est tamen in *Persii Sat. 6. v. 38.* Postquam sapere urbi Cum pipere, & palmis venit nostrum hoc maris expers.

Expertio, onis, f. verbale ab experior, experimentum, probatio, *prova*. *Vitruv. l. 8. c. 5.* Expertiones, & probationes eorum sic sunt providendæ.

Expertor, oris, m. qui tentat, & experitur. *Sil. l. 12. v. 502.* Turbarum expertor. Sed Viris doctis valde suspectus est locus. V. *Dausq.* & *Barth.*

Expertus, a, um, adj. ab experior, ἔμπειρος, נורע, מלומד, experientia doctus, *pratico*, *esperto*. *Virg. 10. Æn. v. 173.* Expertos belli juvenes. ¶ Item experimento probatus, cognitus, *sperimentato*. *Liv. l. 1. c. 14.* Per omnia expertus, tutor etiam instruitur. *Id. l. 3. c. 44.* Vir expertæ virtutis. *Suet. Tib. c. 19.* Confidens ostento, sibi, ac majoribus suis in omni ducatu expertissimo.

Expes. V. Exspes.

Experesso, vel Expetisso, is, a. 3. antique pro expeto. *Plaut. Mil. 4. 13.* Tuam expetissit pulchritudinem. *Id. Trin. 2. 1. 4.* Artem experessam.

Expectibilis, le, adj. optabilis, *desiderabile*. *Tac. Ann. 16. c. 21.* Parum expetibilem operam præbuerat.

Expetisso. V. Experesso.

Expetitor, oris, m. qui expetit. *Symmach. l. 8. ep. 46.* Jamdudum hoc animus meus vestri expetitor efflagitat.

Expetitus, a, um, adj. valde petitus, optatus, *bramato*. *Sen. Thyest. v. 509.* Complexus mihi redde expetitos.

Expeto, is, ivi, itum, a. 3. *desiderare*, חמד, Ger. *fast begehren*, Gal. *désirer*, *convoiter*, Hisp. *dessear*, *codiciar*, ἐπιθυμέω, avide cupio. *Cic. 1. Off.* Expetuntur autem divitiæ cum ad usus vitæ necessarios, tum ad perfruendas voluptates. *Plaut. prol. Cas.* Studiose expetere vos Plautinas fabulas. ¶ Expetere pœnas, est punire, *castigare*. *Cic. pro L. Man.* Etiamsi pœnas a Pop. Rom. ob aliquod delictum expetiverint. *Liv. l. 26.* Tanta aviditas supplicii expetendi. ¶ Item evenire, sicut *appetere* significat adventare. *Plaut. Amph. 1. 1. 10.* Ergo in servitute expetunt multa iniqua. ¶ Item recidere, *cadere*. *Id. ibid. 1. 2. 32.* Delictum suum, suamque culpam expetere in mortalem ut sinat. Et cum dat. *Ib. 3. 2. 14.* Num autem insonti mihi illius ira in hanc, & maledicta expetent. Adde *ib. 3. 1. 11.* ¶ *Expetere ætatem*, est durare. *Plaut. Pœn. 3. 3. 23.* Malo si quid benefacias, beneficium interit, bono si quid malefacias, ætatem expetit. ¶ *Expetere consilia*, est capere. *Id. Most. 4. 1. 4.* Stulta sibi expetunt consilia. ¶ *Expetere preces*, est invocare, precari. *Nepos in fragm. c. 12.* Non pudet te eorum Deorum preces expetere, quos vivos, atque præsentes relictos atque desertos habueris? Adde *Plaut. Rud. 1. 5. 1.*

Expiabilis, le, o. 3. קל להמלח, εὐκάθαρτος, purgabilis, & facilis expiatu. *Cic. 13. Phil. c. 1.* An sit aliquod bellum expiabile. Sed ibi *Manut. Lambin. Gruter.* cæterique optimæ notæ interpretes legunt *inexpiabile*.

Expiatio, f. 3. *purgazione*, כפור, מליחה, Ger. *reinigung*, Gal. *expiation*, Hisp. *purgacion*, ἁγνισμός, purgatio. *Cic. 1. de Leg.* At vero scelerum in homines, atque impietatum nulla expiatio est. *Liv. l. 9. init.* Fœderis expiatio.

Expiator, oris, m. qui expiat, & purgat. *Ter. de Pud. c. 15.* Impuritatis expiator.

* Expiatorius, a, um, ad expiandum pertinens, purgatorius. *Aug. de C. D. l. 21. c. 13.* Expiatoriæ pœnæ.

Expiatrix, icis, f. quæ lustrat, & expiat. *Fest.* in voce *Piatrix*: Piatrix erat sacerdos, quæ expiare erat solita, quam alii expiatricem vocant.

Expiatus, us, m. idem ac expiatio. *Tertul. adv. Valentin. c. 13.* Continet hic ordo enthymeseos, & conjunctæ passionis expiatum.

Expiatus, a, um, adj. purgatus, sacrificiis a scelere liberatus, καθαρθείς, *purgato*. *Cic. Phil. 1. c. 12.* Expiato foro, dissipato concursu impiorum. *Horat. l. 2. od. 1. v. 4.* Arma nondum expiatis uncta cruoribus.

Expictus, a, um, adj. pictus, *dipinto al vivo*. *Cic. 5. Tusc. c. 39.* Motus hominum expicti.

Expilatio, f. 3. *ruberia*, בזה, Ger. *verauburg*, Gal. *pillerie*, Hisp. *robo*, περισύλησις, actus expilandi. *Cic. 2. Off. c. 21.* Tanta sublatis legibus, & judiciis expilatio, direptioq; sociorum.

Expilator, m. 3. *ladro*, *rubatore*, בוזז, Ger. *verauber*, Gal. *pilleur*, *voleur*, Hisp. *robador*, συλητής, fur, prædator, direptor. *Ascon. Pad.* Expilatores sunt atrociores fures, qui ne pilum quidem relinquunt in corpore spoliatorum. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 2.* Cum domus hospitem, non expilatorem recepisse videatur.

Expilatus, o. 1. 2. part. ab expilor, *rubato*, *spogliato*. *Cic. pro Cluent. c. 64.* Armarium expilatum, pecunia ablata.

Expilo, as, a. 1. *rubare*, בזז, שלל, Ger. *aussplindern*, Gal. *piller*, Hisp. *rubar*, περισυλάω, diripio, deprædor. *Cic. in Parad.* Si socios spolias, ærarium expilas.

Expingo, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod pingo, vel cum quadam majore vi, cum *ex* augeat, *dipinger' al vivo*. *Ter. l. de cul. fœm. c. 12.* Thamar se expinxerat, & ornaverat. *Plin. l. 35. c. 7.* Quoniam & pericula expingimus, ne quis miretur & rogos pingi. V. Expictus.

Expinso, is, a. 3. idem quod pinso, contundo, tero. *Cato c. 2. R. R.* Spinas runcari, expinsi far, munditias fieri.

Expio, as, a. 1. *purgare*, *mondare*, *nettare*, כפר, מלח, Ger. *reinigen*, *vveyhen*, Gal. *expier*, Hisp. *purgar*, ἁγνίζω, est purgare, & mundum, ac purum facere, a *pius*. *Cic. pro Rosc. Am.* Mari omnia, quæ violata sunt, expiari putantur. ¶ Item placare. *Cic. in Ver.* Cereris numen istius supplicio expiari volebant. ¶ Item punire. *Cic. in Pis. c. 35.* Tua scelera Dii immortales in nostros milites expiaverunt. Sic *Liv. l. 1. c. 26.* Imperatum patri, ut filium expiaret pecunia publica. ¶ Exemplum expiationis videre est apud *Herodot. l. 1.*

Expiro. V. Exspiro.

* Expiscator. V. Expilator.

Expiscor, aris, atus sum, dep. 1. *indagare*, diligenter inquiro, indago. *Cic. Fam. 9. ep. 19.* Nescis me ab illo omnia expiscatum? *Ter. Phorm. 2. 3. 35.* Proinde expiscare, quasi non noris.

Explanabilis, le, adj. explanatus, distincte prolatus, *intelligibile*. *Sen. l. 1. de ira, c. 3.* Vox est quidem, sed non explanabilis, & perturbata, & inefficax.

Explanate, adv. *chiaramente*, *apertamente*, באר, Ger. *klerlich*, Gal. *clairement*, Hisp. *claramente*, σαφῶς, aperte. *Cic. in Or. c. 33.* Et cum explanatius, tum etiam uberius. *Gell. l. 16. c. 8.* Explanate scriptum.

Explanatio, f. 3. *dichiarazione*, ביאור, פרושה, Ger. *erklerung*, Gal. *déclaration*, *exposition*, Hisp. *explicacion*, δήλωσις, explicatio. *Cic. 1. de Div. c. 51.* Item igitur somniis, vaticinationibus, oraculis explanationes adhibitæ sunt interpretum. ¶ Speciatim explanatio est virtus orationis. *Auct. ad Heren. l. 4.* Explanatio est, quæ reddit apertam, & dilucidam orationem.

Explanator, oris, m. 3. *interprete*, *dichiaratore*, מבאר, דורש, Ger. *erklerer*, *aussleger*, Gal. *expositeur*, Hisp. *declarador*, σαφηνιστής, qui interpretatur, & exponit. *Cic. l. 1. de Div. c. 51.* Sunt enim explanatores, ut Grammatici Poetarum.

Explanatorius, a, um, adj. qui explanat, *dichiaratorio*. *Cæl. Aurel. Tard. 3. c. 1.* Liber explanatorius Aphorismorum Hippocratis.

Explanatus, a, um, adj. *spiegato, chiaro*, ut explanata vocum impressio, *Cic. 1. Acad. c. 5.* ¶ Item expansus. *Plin. l. 16. c. 8.* Explanatus in denos pedes cortex.

Explano, as, avi, atum, a. 1. *spianare*, ישר, באר, דרש, מלל, Ger. *erkleren, ebnen*, Gal. *applanir, donner à entendre*, Hisp. *allanar*, καταλεαίνω, planum facio. Translate est explicare, illustrare, exponere. *Cic. 1. Off.* Qualis differentia sit honesti, & decori, facilius intelligi, quam explanari potest. ¶ Explanare verba, apud *Plin. in Paneg.* est distincte pronunciare.

Explanto, as, a. 1. *spiantare*, העקיר, ἀπορρίζω, plantas evello. *Col. l. 4. c. 14.* Ne ventis explantentur.

Explaudo, is, si, sum, idem quod plaudo, ut explaudere alas, simul collidere, & strepitum facere. *Lucret. l. 4. v. 711.* Quin etiam gallum noctem explaudentibus alis Auroram clara consuetum voce vocare. ¶ Item explodere. *Auson. in 7. Sapient. in Thalete.* Pars plaudite, pars offensi explaudite.

Explebilis, le, o. 3. *saziabile*, quod expleri potest. *Cic. 4. Tusc. c. 9.* Indigentia libido explebilis. Alii leg. *Inexplebilis*.

Explementum, n. 2. idem ac expletio. *Sen. ep. 111.* Si scieris, cacumina arborum explementum esse ventris. *Plaut. Stich. 1. 3. 19.* (*al. 2. 1. 19.*) Inanimentis explementum quærito.

Explendesco. V. Exsplendesco.

Expleno, is, a. 3. expleo, a pleo, apud vet. *Fest.*

Expleo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, מלא, Ger. *erfilen, zufillen*, Gal. *remplir*, Hisp. *llenar*, ἐκπληρόω, perfecte impleo, a *pleo*. *Cic. in Orat.* Neque inferciens verba, quasi rimas expleat. ¶ Est item satiare. *Cic. de Or.* Quorum crudelitas nostro sanguine non potest expleri. ¶ Item complere, perficere. *Cic. 3. Off.* Hanc igitur partem relictam explebimus. *Plin. l. 7. c. 48.* Explere annos ducentos. ¶ Item consolari. *Ter. Heaut.* Hem tot mei solius soliciti sunt causa, ut me unum expleant. ¶ Item exonerare. Nam *ex* quandoque privativum est. *Ennius apud Serv.* Navibus explebant sese, terrasque replebant. ¶ *Explere animum*, interdum est animo satisfacere. *Ter. And.* Sivi, animum ut expleret suum. ¶ Interdum curis exonerare. *Ter. Hec. 5. 1.* Exple animum, teque hoc crimine expedi. *Donat.* ¶ Explere munus suum, *compire il suo obbligo*. *Cic. de Prov. Cons.* ¶ Explere consilium, *metter' in pratica il suo disegno*. *Cæs. l. 1. B. C.* ¶ Explere supremum diem, *finir la vita*. *Tac. Ann. 1. c. 6.* Explere condemnationem, est complere numerum judicum, qui requiritur ad aliquem condemnandum. *Cic. pro Cæcin. c. 10.* Non ad cognoscendam causam, sed ad condemnationem explendam præsto fuisse. Sic explere Tribus, h. e. omnia Tribus suffragia obtinere. V. Tribus. Sic explere centurias. *Liv. l. 37. ad fin.* ¶ *Explere damnum*, pro reficere, *risarcire*. *Liv. l. 3. c. 67.* ¶ Explere laborem, pro perferre. *Vellej. l. 2. c. 23.* Plurimo circa Piræei portus munitiones labore expleto.

Expletio, onis, f. 3. *empimento*, מלא, ἐκπλήρωσις, impletio, satietas. *Cic. 5. Fin. c. 14.* In eaque expletione naturæ summi boni fidem consistere.

Expletivus, a, um, ad explendum pertinens, ממלא, ἀναπληρωματικός, *ut expletivæ conjunctiones*, apud Grammat.

Expletus, a, um, adj. *pieno, sazio, compito*, מלא, τέλειος, ἐκπεπληρωμένος. *Virg. 3. Æn. v. 630.* Expletus dapibus. *Stat. l. 2. Silv. 1. v. 15.* Flendi expleta voluptas. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 13.* Perfectus, expletusque omnibus suis numeris, & partibus. *Lucret. l. 6. v. 1201.* Sanguis expletis naribus ibat. *Stat. Achil. 1. v. 291.* Finis expletus pudoris, h. e. anni virginitatis finiti.

Explicabilis, le, o. 3. quod explicari potest. *Plin. l. 4. c. 13.* Haud explicabili mensura.

Explicabiliter, adv. q. d. explicabili ratione. Refert *Diomed. Grammat. l. 1. de Adverb.*

Explicate, adv. *chiaramente, apertamente*, באר, δήλως, clare, & aperte. *Cic. 3. de Or. c. 14.* Qui distincte, qui explicate, qui abundanter & rebus, & verbis dicunt.

Explicatio, f. 3. *spiegamento*, ביאר, Ger. *erleiterung, erklerung*, Gal. *explication, exposition*, Hisp. *explicacion*, ἀνάπτυξις, actus explicandi. *Cic. 1. de Div. c. 56.* Sed est quasi rudentis explicatio. ¶ Translate sumitur pro declaratione, *spiegazione*. *Cic. 3. de fin.* Multumque ad ea, quæ quærimus, explicatio tua ista profecerit.

Explicator, m. 3. *interprete, dichiaratore*, מבאר, Ger. *erklerer*, Gal. *qui explique, déclare*, Hisp. *explicador*, qui aliquid explicat. *Cic. l. 2. Inv. c. 2.* Sed ita, ut rerum explicator prudens, severus, gravis.

Explicatrix, f. 3. quæ explicat. *Cic. 1. Acad. c. 8.* Huic quasi ex altera parte oratoria vis dicendi adhibebatur, explicatrix orationis perpetuæ.

Explicatus, us, m. 4. idem ac explicatio. *Plin. l. 8. c. 42.* Sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 39.* Quam esset obscura, & quam difficiles explicatus haberet.

Explicatus, a, um, adj. נגלל, נפשט, ἀνάπτυκτος, expansus. *Cic. Agr. 2.* Planissimo loco explicata urbs. ¶ Translate sumitur pro explanato, facili. *Cic. pro Planc. c. 2.* Facilis, & explicata causa. *Id. Acad. l. 1. c. 2.* Philosophia diligentissime græcis litteris explicata. *Senec. de Tranquil. c. 2.* Ex gravi & longa valetudine explicati. h. e. liberati. ¶ Explicatæ rationes, explicata negotia, h. e. expedita, *negozj, conti liquidi, e facili da sbrigare*. *Cic. Att. l. 16.* & alibi. *Id. Att. l. 9. ep. 7.* Salutares te mihi misisse litteras, quibus nihil potest esse explicatius, nihil perfectius.

Explicit, h. e. desinit, completus est, *finisce, è finito*, סלקת, תם, τετέλεσται. Frequens est vox in fine librorum præsertim manu scriptorum, ut *Explicit liber Explicit feliciter*, &c. Videtur autem esse ab *explico*, quod significat etiam ad finem adducere, complere. Hinc *du Fresn. in Glossar.* notat, elegantioris notæ codices adscriptum ferre *Explicitus est liber* &c. Qua ratione *Orosius in fin. l. 7.* apposuit *Explicui, adjuvante Christo*, &c. *Hieron. ep. 138. ad Marcel.* Solemus, completis opusculis, ad distinctionem rei alterius sequentis, medium interponere *Explicit* aut *Feliciter*, aut aliquid istiusmodi.

Explicitus, o. 1. 2. *dichiarato*, partic. ab explicor. *Cic. Att. l. 9.* Quamquam a te ejus quoque rei justa defensio est explicita. ¶ Interdum ponitur pro absoluto, *finito, compito*. *Marc. l. 14. ep. 1.* Versibus explicitum est omne duobus opus. *Cæs. l. 3. B. C. c. 75.* His explicitis rebus, h. e. expeditis, peractis. *Id. l. 1. B. C. c. 75.* Ex propositis consiliis explicitius videbatur Ilerdam reverti. h. e. facilius, expeditius.

Explico, as, avi, atum, & cui, citum, a. 1. *spiegare, distendere*, פרש, דרש, באר, Ger. *erkleren*, Gal. *expliquer*, Hisp. *explicar*, ἐκπτύσσω, extendo, aperio, & proprie de iis rebus dicitur, quæ plicis involutæ sunt, ut Explicare vestem, velum, plagas, alas, litteras, epistolam, volumen, frondes, &c. *Cic. 1. de Or.* Non explicata veste, neque proposito argento. *Id. pro Rosc. Am.* Explicet suum volumen illud. ¶ Translate *Cic. 1. de Or.* Ut Crassus hæc, quæ coarctavit, & peranguste refersit in oratione sua, dilatet nobis, atque explicet. ¶ Hinc Explicare aciem, sive ordines, sive agmen, per metaphoram, dicuntur Imperatores, cum milites suos in patentem locum exponunt ad concertationem ineundam. *Liv. l. 4.* Sed ad explicandas utrinque acies satis amplam habebant. ¶ Item explanare, seu illustrare. *Cic. Att. l. 13.* Ut eos dies consumam in Philosophia explicanda. ¶ Item rem aliquam expedire, & faciliorem reddere. *Cæs. 2. B. G.* Quas ibi explicandæ rei frumentariæ causa relictas superiore commentario demonstravimus. Sic apud JCtos *explicare annonam, pecuniam*, est, curare, ut præsto sit, & expedita. Quo pertinet illud *Cic. ad Att. 13. 2.* Si Faberius nobis nomen illud explicat, *se trova modo di pagarci*. *Id. ib.* Si Faberianum explicas. h. e. si pecuniam mihi expedis a Faberio debitam. ¶ Item exprimere, enarrare, exponere. *Cic. Att. l. 10.* Meas cogitationes omnes explicavi tibi superioribus litteris. *Id. de Un.* Hæc si verbis explicare conemur, frustra laboremus. *Vitr. l. 10. c. 22.* De scorpionibus & catapultis, a quibus essent inventa, & quemadmodum fieri deberent, explicui. ¶ Item expedire, liberare. *Cic. pro Cæl.* Qui se nunquam profecto, si in istum locum processerint, explicabunt. Sic explicari morbo dicuntur, qui liberantur. V. *Explicatus*. ¶ Item absolvere, perficere, *condur' a fine, sbrigare*. *Flor. l. 1. c. 17.* Fabius periculosissimum bellum sine periculo explicavit. V. *Explicitus*. ¶ *Stat. Theb. 1.* late nitebant Atria congestos satis explicitura clientes. h. e. facile admissura. ¶ *Martial. l. 1. ep. 56.* Ante focum plenas explicuisse plagas.

Explodo, dis, si, sum, a. 3. *cacciare*, נרש, Ger. *mit handklopffen hinaus treiben, oder jagen*, Gal. *claqueter des mains, chamer hors*, Hisp. *patear, echar con estruendo*, ἐκκροτέω, est excutere, cum sono ejicere, ac speciatim rem, quæ non placuit, clamore & gestu, ac strepitu damnare. *Cic. 1. de Or. c. 61.* At Æsopum, si paulum irraucuerit explodi video. ¶ Translate *Cic. 1. de Div.* Sed hoc genus divinationis vitam jam communis explosit. *Sen. de cons. ad Mar. c. 10.* Ne in arenam quidem, aut litus explodet.

Exploranter, adverb. explorate, explorando, δεδοκιμασμένως. *Ammian. l. 16. c. 6.* Exploranter curabat.

Explorate, adv. *certamente*, σαφῶς, manifeste, plane. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Hæc ita sentio, judico, & ad te explorate scribo. *Id. Fam. 6. ep. 1.* Exploratius promittere. *Ammian. l. 18. c. 15.* Missus ego, exploratius noscendi gratia, quæ gerebantur.

Exploratio, onis, f. δοκιμασία, ἐξέτασις, inquisitio, vel probatio, ut adulterii exploratio. *Macrob. l. 2. Saturn. c. 2.*

Explorator, m. 3. *spia*, σκοπός, qui explorat. *Plin. l. 16. c. 9.* Scribit in recenti ad duces explorator. *Silius l. 16. v. 80.* prænuntius affert explorator eques.

Exploratorius, a, um, adj. ad explorandum pertinens. *Sueton. Calig. c. 45.* Coronas distinctas solis, ac lunæ siderumque species, exploratorias appellavit.

Exploratus, o. 1. 2. *certo, manifesto*, נבדק, Ger. *gevviss und versichert*, Gal. *certain, assuré*, Hisp. *cierto, no duoso*, πρόδηλος, σαφής, prorsus cognitus, & perspectus, manifestus, certus, adj. *Cic. ad Ap.* Quam ut exploratam spem salutis ostenderem. ¶ Exploratum habeo, vel Exploratum mihi est, idem valet, ac certo scio. *Cic. Att.* Cæsarem hoc idem probaturum, exploratum habeo. *Id. de Sen.* Quis est tam stultus, cui sit exploratum, se ad vesperam usque esse victurum? ¶ Comparat. exploratior, sup. exploratissimus. *Cic. Att.* Quid exploratius, quam illius animus in Rempub.? *Id. post redit. c. 6.* Cum mihi esset exploratissimum, P. Lentulum Consulem futurum. ¶ *Cic. l. 3. Att. ep. 17.* Litteræ exploratæ a timore. h. e. quæ omnem timorem auferunt. ¶ *Ante explorato*, h. e. rebus prius exploratis. *Liv. l. 23. c. 42.*

Exploro, as, avi, atum, a. 1. *gridare*, זעק, קרא, ἀνεκβοάω, exclamo. *Var.* Gemit, explorat, turbam omnem concitat. *Festus*: Explorare antiqui pro exclamare usi sunt. ¶ Sæpius usurpatur pro inquirere ad cognoscendum, *indagare, tentare, cercare*. *Cic. Att. l. 7.* Ut quid agatur, quid poteris, explores. *Vir. 1. Æn.* Exire, locosque explorare novos. *Liv. l. 3.* Explorare iter. ¶ Item periculum facere, experiri. *Col. l. 1. c. 8.* Bonitatem panis explorare gustu. *Virg. 1. Georg. v. 175.* Suspensa focis exploret robora fumus. h. e. probet, an sint optima; quod ex eo noscitur, si fumo siccata rimas non contrahant.

Explosio, onis, f. actus explodendi, *il cacciare, o rigettare*. *Cælius Ciceroni l. 8. Fam. ep. 11.* Multa transi, in primis ludorum explosiones, funerum &c.

Explosus, a, um, adj. *scacciato, rigettato*. *Cic. l. 5. Fin. c. 8.* Explosæ, ejectæque sententiæ.

Expolio, as. V. Exspolio.

Expolio, is, ivi, itum, a. 4. *polire, adornare*, מרק, Ger. *zieiren, ausfegen*, Gal. *polir, accoutrer*, Hisp. *pulir mucho*, κατακοσμέω, perfecte polio, extremam manum impono, exorno. *Cic. 2. de Inv.* Nihil simplici in genere omni ex parte perfectum natura expolivit. *Id. 3. de Or. c. 34.* Doctrinis aliquem expolire. ¶ Proprie *Plin. l. 34. c. 4.* Expolire unguium scabritias.

Expolitio, f. 3. ἐπεξεργασία, exornatio, perfectio, *ornamento, ultima perfezione, o compimento*. *Cic. l. 1. Inv. c. 40.* Expolitio orationis. *Vitruv. l. 6. c. ult.* Expolitiones ædificiorum. ¶ Est etiam schema rhetoricum, idest explicatio, & variatio ejusdem sententiæ verbis commutatis. V. *Auct. ad Heren. l. 4.*

Expolitus, a, um, adj. *forbito, polito, compito*, מלוטש, ἐκλελαμπρυσμένος, ἐπεξειργασμένος, perfectus, exornatus, completus. *Catul. carm. 1.* Libellus pumice expolitus. *Id. carm. 40.* Deus expolitior. *Cic. in Or.* Pictum, atque expolitum orationis genus. *Scipio* apud *Gel. l. 2. c. 20.* Ubi villas expolitissimas vidisset.

Expono, nis, sui, situm, a. 3. *mettere fuori*, פרש, באר, Ger. *aufflegen, hinausthun*, Gal. *exposer*, Hisp. *exponer*, ἐκτίθημι, δηλόω, est emittere, & quasi extra ponere, ab ex, & pono. *Cic. 6. Ver.* Exponit ea, quibus abundabat, plurima, ac pulcherrima vasa argentea. *Col. l. 12. c. 28.* Exponere in sole fœnum, ut siccescat. ¶ Significat etiam abjicere, a se removere. Hinc exponere filios dicebantur parentes, qui eos educare nollent, nec tamquam filios habere. *Liv. l. 1. c. 4.* In proxima alluvie pueros exponunt. *Sueton. Claud. c. 27.* Claudiam exponi ad matris januam, & nudam jussit abjici. ¶ Exponere etiam dicuntur nautæ, cum aliquem e navi dimittunt, *sbarcare*. *Nepos Themist. c. 8.* Inde Ephesum pervenit, ibidemque Themistoclem exposuit. Frequentissimus est hujus verbi usus, cum pro referre, & explicare usurpatur, *esporre, raccontare*. *Cic. de Amic. c. 1.* De re aliqua exponere sermonem. *Liv. l. 30. c. 17.* Exponere omnia ordine. Sic memoriter exponere, vel ex memoria, *recitar a mente*. *Cic. Catil. 3. c. 6.* & *l. 4. Fin. in princip.* ¶ Significat etiam subjicere. *Cic. Ver. 3.* Tibi omnis exposita esset ad prædandum Pamphylia. ¶ *Cubito exponere*, est cubito dejicere, prosternere. *Plaut. Cas. 4. 4. 27.* Ut valentula est! pene exposivit cubito. *Id. Truc. 3. 1. 14.* Istos amasios hoc ictu exponam, atque omnes ejiciam foras. In priore exemplo notandum est præterit. *exposivit*, quod sæpe legitur apud Plautum & alios in hoc verbo, & ejus compositis. V. *Depono*.

Expopulatio, f. 3. populatio, *saccheggio*. *Col. l. 3. c. 2.* Quarum vocabulo propter hanc expopulationem cognominantur.

Exporgo, is, a. 3. idem ac exporrigo, per sync. *Ter. Adel. 5. 3. 53.* Da te mihi hodie, exporge frontem.

Exporrectus, a, um, adj. idem fere quod Experrectus. Nam ita leg. nonnulli apud Fest. verba quæ supra retulimus in *Expergitus*. Dicitur autem a porrigendo se, quod facimus recentes a somno. Hinc *Prudent. Hamartig. v. 856.* Illic purpureo latus exporrecta cubili, h. e. prostrata, *distesa*. V. Exporrigo.

Exporrigo, is, porrexi, ectum, a. 3. *porgere, estendere*, נטה, Ger. *ausstrecken*, Gal. *étendre, donner*, παρεκτείνω, extendo. Festus derivat a *porro*, & *ago*. *Pomp. Mela lib. 1. c. ult.* Hinc orti montes longe se jugo exporrigunt. *Sen. de vit. beat. c. 9.* Quid in tanta temporum fuga menses tibi, & annos, & longam seriem exporrigis? ¶ *Exporrigere frontem*, est hilarescere, *star' allegro*, cui opponitur contrahere. V. Exporgo.

Exportatio, f. 3. *esportazione*, משאה, Ger. *das austragen*, Gal. *transport*, Hisp. *tragin*, ἐξαγωγή, actus exportandi. *Cic. 2. Off. c. 3.* Jam vero earum rerum, quibus abundaremus, exportatio, & earum, quibus egeremus, invectio certe nulla esset. ¶ Interdum sumitur pro exilio. *Sen. de tranquil. vitæ.* Quæ dignitas, cujus non prætextam, & augurale, & loca patritia continentur & sordes, & exportatio.

* Exportatus, a, um, *portato fuori*, elatus. *Just. l. 11. c. 15.* *Suet. in Dom. c. 17.*

Exporto, as, a. 1. *portar fuora*, נהל, קבל, נשא, Ger. *ausstragen, ausführen*, Gal. *transporter, porter dehors*, Hisp. *traginar*, ἐκφέρω, extra porto, aufero. *Cic. 6. Ver. c. 10.* Per istos, quæ volebat, in navem clam imponenda, occulte exportanda curabat. *Id. pro Flac. c. 28.* Cum frumentum quotannis ex Italia, atque ex omnibus provinciis exportaretur.

Exposco, is, expoposci, a. 3. *domandar con instanza*, שאל, בקש, Ger. *hefftig begehren*, Gal. *demander instamment*, Hisp. *cedir con instancia*, ἐξαιτέω, enixe peto. *Cic. pro Mil.* Misericordiam ipse non implorat, ego autem repugnante hoc & imploro, & exposco. *Liv. l. 1. c. 16.* Exposcere precibus pacem. *Id. l. 7. c. 40.* Quod deos immortales inter nuncupanda vota expoposci. ¶ Aliquando significat ad pœnam poscere. *Nepos Themist. c. 8.* Cum ab Atheniensibus exposceretur publice, supplicem non prodidit.

Exposite, adv. explanate, explicate. *Gel. l. 3. c. 2.* Non exposite, & aperte ostendere.

Expositio, onis, f. *esposizione*, פרשה, Ger. *aufflegung, erklerung*, Gal. *exposition*, Hisp. *declaracion, exposicion*, ἐξήγησις, actus exponendi, explicatio. *Auct. ad Her. l. 1.* Narratio defensoris brevem, & simplicem expositionem habere debet. *Cic. 3. de Or. c. 53.* Expositio sententiæ suæ.

* Expositiuncula, brevis expositio. *Hier. l. 1. adv. Jovin. sect. 37.*

Expositius, a, um, adject. ἐκθετικός, expositus, abjectus, ut exposititia puella. *Plaut. Cas. Prol. v. 79.*

* Expositor, דורש, מפרש, ἐξηγούμενος, *spositore*, *Iul. Fir. 5. 12.*

Expositus, o. 1. 2. *esposto*, מבאר, מפורסם, ἐκτεθείς, adj. *Cels. l. 5. c. 28.* Expositus oculis. *Cic. pro Rosc. Am. c. 12.* Expositus ante oculos. *Id. in Part.* Vita innocentium ingeniis criminosorum hominum exposita. *Id. 3. Ver.* Provincia ad prædandum exposita. ¶ Item explicatus. *Id. pro Clu.* Dicta, exposita, & demonstrata omnia. ¶ Interdum sumitur pro affabili, humano, quasi qui omnibus obvius, *affabile, cortese, benigno*. *Plin. l. 1. ep. 10.* Amari ab eo laboravi; etsi non erat laborandum: est enim obvius, & expositus, plenusque humanitate. *Stat. l. 5. Sil. 3. v. 246.* expositi mores. ¶ *Expostus* per syncop. *Vir. 10. Æn. v. 694.* Obvia ventorum furiis, expostaq; Ponto.

Expostulatio, f. 3. *querela*, תלונה, Ger. *vervveisung*, Gal. *requête*, Hisp. *quexa, demanda*, ἐξαίτησις, actus expostulandi, ac speciatim querela adversus illum ipsum, qui peccaverit. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 1.* Fuere nonnulli aculei in C. Cæsarem, contumeliæ in Gellium, expostulationes cum absente Pompejo.

Expostulatus, us, ui, m. *lamento*, expostulatio. *Symmach. l. 9. ep. 13.* Expostulatibus modum facere.

Expo-

Expostulo, as, a. 1. *domandare con instanza*, בקש, Ger. *aussforden*, Gal. *requérir, prier*, Hisp. *ermandar, pedir con instancia*, ἐξαιτέω, vehementer peto. *Cic. pro Sex. Rosc.* Vix medius fidius, tu Fanni, hoc a Ballione expostulare auderes. *Tacit. l. 1. hist. c. 73.* Expostulare aliquem ad supplicium. ¶ Item conqueror cum eo ipso, qui fecit injuriam, *lamentarsi*, cum abl. personæ, & præp. *cum*, & interdum alio abl. rei, & præp. *de*. *Cic. Metel. Cel. l. 5. Fam. ep. 2.* Qui nihil tecum de his rebus expostulem. ¶ Reperitur etiam cum acc. rei. *Terent. And. 4. 1. 15.* Adeam ne, & cum eo injuriam hanc expostulem.

Expotus, o. 1. 2. epotus, apud vet. *Plaut. Trin. 2. 4. 5.* Comesum, expotum, exutum, elotum in balneis.

* Expræfectus, i, *vel* Ex præfecto, qui præfectus fuit. *Gruter. p. 151. n. 6.* Maximum Pupienum expræfecto urbis. *Capitol. in Maxim. c. 20.*

* Expræpositus, i, & Ex præposito, qui præpositus fuit. *Gruter. p. 152. n. 8. & p. 161. n. 1.*

* Exprætorius, i, qui prætor fuit. C. Atucio Albano veterano exprætorio. *Gruter. p. 524. n. 8.*

Expresse, adv. *manifestamente*, באר, Ger. *ausstruckenlich*, Gal. *expressément*, Hisp. *espressamente*, ἐμφατικῶς, manifeste. *Plin. ep. 14. l. 2.* Ut mihi Attilius noster expresse dixisse videatur. *Col. l. 11. c. 1.* Expressius significare.

Expressim, adv. expresse. *Paul. JCtus l. 98. Dig. de solut. & liberat. §. 5.* Si hoc ipsum expressim agebatur.

Expressio, f. 3. *espressione, colatura*, מיץ, ἐκπιεσμός, actus exprimendi. *Pallad. Junio, c. 7.* Nobilius mel erit, quod ante expressionem secundam, velut sponte profluxerit. ¶ *Vitruv. l. 8. c. 7.* expressiones vocat loca eminentia, & *l. 4. c. 4.* eminentes expressiones dicit in lapidibus. Ital. *rilievi*. V. *Exprimo*.

Expressor, oris, m. מיץ, qui exprimit, & extrahit. *Tertul. Apol. c. 46.* Veritatis integrator, & expressor.

Expressus, us, ui, m. *Vitruv. l. 8. c. 7.* expressum vocat violentum aquarum ascensum per fistulas. Ejus verba sunt: Ita per fistulas plumbeas aquam qui ducent, his rationibus bellissime poterunt efficere & decursus, & circumductiones, & ventres, & expressus.

Expressus, a, um, adject. *espresso, manifesto*, מבאר, δῆλος, manifestus, apertus. *Cic. 3. Offic. c. 17.* Nos veri juris, germanæque justitiæ solidam, & espressam effigiem nullam tenemus. *Id. Lentulo in Fam. ep.* Hæc profecto, vides, quanto expressiora, & illustriora futura sint. ¶ Significat etiam extractum vi, extortum, *cavato a forza*. *Liv. l. 8. c. 2.* Deditio necessitate expressa. *Cic. de Divin. l. 2. c. 19.* Nubium conflictu ardor expressus.

* Expreta antiqui dicebant, quasi expertia habita. *Festus*. Est autem *expreta* pro *experta*. V. Experitus. Uncto expretus linteo. *Plaut. Bacch. 3. 3. 42.* V. Interpretes.

Exprimo, is, essi, essum, a. 3. *spremere*, מצה, Ger. *ausstrucken, austreiben*, Gal. *exprimer, épreindre*, Hisp. *exprimir*, ἐκπιέζω, premendo extraho, & elicio. *Plin. l. 28. c. 9.* Liquatæ per lintea exprimuntur. ¶ Translate est extorquere, vi imperrare, & auferre. *Cic. in Ver.* Postquam ille exprimere ab egentibus nihil ulla vi potuit. *Id. Ver. 5.* Expressi, ut negaret. *Plin. l. 4. ep. 7.* Exprimere risum alicui. ¶ Item effingere, imitari. *Cic. Att. l. 8.* Quanta vis illius viri, quem nostris libris satis diligenter expressimus. ¶ Item eloqui, exponere. *Plin. in Epist.* Illud parum expressisti. *Cic. pro Rosc. Com.* Expressæ sunt enim ex uniuscujusque damno, incommodo, calamitate, injuria publice a Prætore formulæ. *Id. 1. Divin.* Exprimere aliquid versibus. *Id. 4. Acad.* Verbum e verbo exprimere, *tradurre a parola per parola*. ¶ Interdum significat extollere, elevare, cui contrarium est *deprimere*. *Cæs. l. 7. B. G. c. 22.* Nostratum turrium altitudinem, quantum has quotidianus agger expresserat, commissis suarum turrium malis adæquabant. *Vitruv.* etiam *l. 8. c. 7.* exprimere aquam in altitudinem summi clivi, dixit, h. e. in altum ducere, & ad ascendendum cogere.

Exprobratio, f. 3. *rinfacciamento*, גדפה, Ger. *vervveisung*, Gal. *réproche*, Hisp. *caberimienta*, ὀνειδισμός, actus exprobrandi. *Ter. Andr. 1. 1. 17.* Isthæc commemoratio quasi exprobratio est immemoris beneficii.

Exprobrator, oris, m. qui exprobrat, מחרף, ὀνειδίζων, *chi rinfaccia*. *Senec. l. 1. Benef. c. 1.* Exprobratores, & exactores. Et *Controv. 21.* Oderant me patres, quasi exprobratorem.

Exprobratrix, icis, f. ab exprobrator. *Senec. l. 7. Benef. c. 22.* Ut hæc nimia, & exprobratrix memoria subsideret, oblivisci eum qui dedit, jussimus.

* Exprobratus, a, um, *rinfacciato*, vitio tributus. *Plin. l. 2. c. 63.* Exprobrato furore.

Exprobro, as, avi, atum, a. 1. *rimproverare, rinfacciare*, חרף, גדף, Ger. *vervveisen, auffheben*, Gal. *réprober*, Hisp. *caberir*, ὀνειδίζω, quæ aliis præstiti, commemorans objicio, seu impropero. *Cic. de Amic. c. 20.* Odiosum genus hominum officia exprobrantium. ¶ Sumitur tamen pro qualemcumque culpam objicere. *Ovid. l. 12. Met.* Trepidoque fugam exprobravit amico.

* Expromissio, onis, f. serio facta promissio. *Ulpian. Dig. 4. 3. 7.* Si patronus nolit expromissionem ipsum manumissum accipere. al. *expromissorem*.

Expromissor, m. 3. fidejussor, sponsor, עורב, ἐξεγγυώμενος, *sicurtà*. *Pomp. de verb. oblig. l. 5.* Satis acceptio est stipulatio, quæ ita obligat promissorem, ut expromissores quoque ab eo petantur.

Expromitto, is, a. 3. *promettere per altri*, ערב, ἐξεγγυάομαι, Germ. *verbirgen*, Gal. *promettre pour un autre*, Hisp. *fiar*, pro aliquo promitto, fidejubeo. *Ulp. de jur. dot.* Debitor mulieris jussu ejus pecuniam viro suo expromisit.

Expromo, is, ompsi, omptum, vel omtum, a. 3. *trar fuori, produrre*, הוציא, Ger. *hinaus nemmen*, Gal. *tirer, produire, mettre hors*, Hisp. *sacar fuera*, προφέρω, extra promo, effero, educo. *Plaut. Mil. 3. 2. 18.* Neque equidem heminas octo exprompsi in urceum. ¶ Translate est dicere, enuntiare. *Cic. 4. Acad.* Expromam primum illa invidiosa. *Liv. l. 29. c. 1.* Expromerent, quid sentirent.

Expromptus, o. 1. 2. in medium prolatus, *cavato fuori*. *Ter. And. 4. 3. 8.* Nunc opus est tua mihi ad hanc rem exprompta memoria.

Exproperatus, a, um, valde properatus. *Gruter. Inscript. p. 669. n. 10.* in veteri epitaph. Hic Aquilæ cineres miserabilis urna sepultos Contegit, & fatis exproperata nimis Occidit &c.

Exproximus, i, m. qui Proximatus dignitate functus est. *Leg. unic. Cod. de magistr. sacr. scrin.*

Expudoratus, a, um, adject. qui omnem pudorem exuit, *sfrontato*. *Petron. Fragm. Tragur.* Habet frontem expudoratam.

Expugnabilis, le, o. 3. *espugnabile*, נלחם, ἀπολέμητος, quod expugnari potest. *Stat. 4. Theb.* Et nullo ruis expugnabilis astro.

Expugnans, antis, adject. o. qui expugnat. *Ovid. 14. Met. v. 21.* Sive expugnantior herba est. h. e. efficacior. al. *expugnacior*.

Expugnatio, onis, f. מצור, ἐκπολιόρκησις, actus expugnandi, *espugnazione*. *Cic. pro L. Man.* Ut ipsorum adventus in urbes sociorum non multum ab hostili expugnatione differant.

Expugnator, m. 3. πολιορκητής, qui expugnat. *Cic. 3. Ver. c. 3.* Expugnator pudicitiæ. Et *l. 1. Inv. c. 50.* Urbium expugnator.

* Expugnatorius, a, um, ad expugnandum pertinens. *Tertull. de anim. c. 57.* Expugnatoria dominatio.

Expugnatus, a, um, adject. *espugnato, vinto*, ut Expugnata mœnia. *Lucret. l. 2. v. 1144.* Mens expugnata fatiscit. *Stat. Theb. 4. v. 187.*

* Expugnax. V. Expugnans.

Expugno, as, a. 1. *vincer in battaglia*, צר, לכד, תפש, Ger. *bestreiten, ubervvinden*, Gal. *gagner, vaincre, prendre*, Hisp. *tomar, ocupar*, καταπολεμέω, pugnando capio, & evinco. *Cæs. 2. B. G.* Id ex itinere oppugnare conatus expugnare non potuit. ¶ Translate est vi extorquere, exprimere. *Cic. 4. Ver.* Quibus allegationibus illam sibi legationem expugnavit? ¶ Illa quoque translata sunt; Expugnare fortunas alicujus, *rendersi per forza padrone*. *Cic. pro Cluent.* Expugnare alicujus pertinaciam, apud *Liv. l. 37.* Expugnare propositum alicujus postulatione frequenti. *Colum. l. 10. in præf.* &c. ¶ *Expugnassere*, pro expugnaturum esse. *Plaut. Amph. 1. 1. 54.* Sin aliter sient animati, se se summa vi oppidum expugnassere.

Expulsatus, a, um, adject. pulsatus, vexatus, afflictus. *Ammian. l. 23. c. 6.* Seleucia per duces expulsata.

Expulsim, adv. *cacciando*, antiqui dixerunt pro expellendo, ut cæsim pro cædendo. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 281.* Videbis pueros pila expulsim ludere.

Expulsio, onis, f. 3. actus expellendi, *espulsione*, מגרש, ἔξωσις. *Cic. in Parad.* Qui expulsiones vicinorum, qui latrocinia in agris, &c.

Expulso, as, a. 1. διωκάθω, frequenter pulsando excutio, freq. ab *expello*. *Mart. l. 14. ep. 46.* Si me nobilibus scis expulsare sinistris.

Expulsor, oris, m. *scacciatore*, διώκτης, מגרש, qui expellit. *Cic. pro Quint. c. 8.* Iste homo acerrimus bonorum possessor, expulsor, ereptor, annum, & sex menses nihil petit.

Expulsus, a, um, adject. *scacciato*. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Expulsa, atque exturbata filia. *Virg. 1. Æn. v. 624.* Finibus expulsus patriis.

Expultrix, icis, f. *discacciatrice*, ἐλάτειρα, quæ expellit. *Cic. 5. Tusc. c. 2.* O vitæ Philosophia dux, o virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum.

Expumico, a. 1. pumice polio. *Tertul. adv. Prax. c. 16.* Ab omnibus injuriis passionis expumicat.

Expumo. V. Exspumo.

Expunctio, onis, f. actus expungendi, & expellendi. *Tertul. adv. Prax. c. 16.* Operæ meæ expunctio.

Expunctor, oris, m. qui expungit, & delet, ἐξαιρέτης. *Tert. de Orat. c. 1.* Expunctor totius retro vetustatis.

Expunctus, a, um, adject. deletus, amotus, expulsus, *cancellato, rimosso*. *Plaut. Curc. 4. 4. 29.* Miles pulcre centuriatus expuncto in manipulo.

Expungo, is, nxi, nctum, a. 3. *cancellare*, מחה, Ger. *aussthun, ausslesçhen*, Gal. *effacer, casser*, Hisp. *raer*, ἐξαλείφω, quod scriptum est, deleo. Hinc judices dicuntur expungi, quando amoventur a judicando, veluti erasi ex albo judicum: id enim fiebat punctis circumscriptis. *Plaut. Cist. 1. 3. 41.* Volo persolvere, ut expungatur nomen, nequid debeam. ¶ Translate est extrudere, expellere, loco movere. *Pers. sat. 2.* Pupillumve utinam, quem proximus hæres impello, expungam. ¶ Expungere rationes, est ultimam manum eis imponere. *Hermog. leg. 13. de divers. temp. præscr.* Reipublicæ rationes subscriptæ, & expunctæ. ¶ Apud *Plaut. Amph. Di vestram fidem, v. 27.* expungere gloriam partam, est auferre. ¶ Expungere milites, apud *Tertul. de Cor. Mil. in princ.* Proxime facta est liberalitas præstantissimorum Imperatorum: expungebantur milites laureati. h. e. donabantur ab Imperatoribus milites; eorum autem nomina, qui donativum accepissent, notabantur, ne bis quis acciperet. Atque hoc sensu sæpe usum ipsum hunc Auctorem, notant ibi Interpretes. Sic apud *Sueton. Claud. c. 15.* Decurias judicum expungere, est discutere & ordinare, qui retinendi essent, quive dimittendi, ducta metaphora ab expungendis rationibus.

Expuo. V. Exspuo.

Expurgatio, onis, f. actus expurgandi, נקיון, טהרה, *lo spurgare*. *Plaut. Amph. 3. 3. 10.* Habui expurgationem, facta pax est: h. e. excusationem. V. *Expurgo*.

Expurgo, as, avi, atum, a. 1. perfecte purgo, *spurgare*, ἀποκαθαίρω, καθαίρω, טהר, נקה, המריק. *Cic. in Brut. c. 74.* Expurgare sermonem. ¶ Translate significat, se innocentem ostendere, *scusarsi, purgarsi*. *Plaut. Cap. 3. 4. 87.* Sed hoc primum me expurgare tibi volo.

Exputatus, a, um, *tagliato*, putatus, resecatus. *Colum. 11. c. 2.* Exputatos palos acuere.

Exputesco, is, n. 3. *puzzare*, putorem emitto. *Plaut. Curcul. 2. 1. 26.*

Exputo, as, avi, atum, a. 1. *tagliare*, גרע, Ger. *aushauen, abscheiden*, Gal. *tailler, couper*, Hisp. *podar, cortar*, ἀποτέμνω, est ramos superfluos ex arboribus, vel sarmenta ex vitibus resecare, ab *ex*, & *puto*. *Colum. l. 3. c. 15.* Velut veteranam vitem totam exputare. ¶ Translate ponitur pro cogitare, mente volvere, perpendere, ratiocinari. *Planc. ad Cic. 10. Fam. ep. 24.* Quæ mens eum, aut quorum consilia a tanta gloria avocarint, exputare non possum.

Exputresco, is, utrui, n. 3. *putrefarsi*, κατασήπομαι, penitus putresco. *Plaut. Cruc. 2. 1. 26.* Dum intestina exputrescunt tibi. al. *exputescunt*.

Exquæro, pro exquiro. *Plaut. Captiv. 2. 2. 43.* Eadem ego ex hoc, quæ volo, exquæsivero. Sic, exquæsitum. *Stich. 1. 2. 50.*

Exquæstor, oris, m. qui Quæstura functus est, ut Exconsul, qui Consulatum gessit. *Leg. 2. Cod. de vet. jur. enucl.* Triboniano Exquæstori sacri palatii. ¶ *Exquæstore* pro exquæstor. *Justin. ep. 2. præfixa Pandectis*. Per Tribonianum Exquæstore, & Exconsule perfecta sunt.

Exquiliæ, seu Esquiliæ, f. 1. num. pl. Exquilinus Mons, *Monte di S. Maria Maggiore*, unus ex 7. urbis Romæ collibus, ab *excubiis* Tulli Hostilii Regis, qui hunc collem urbi adjecit, & in eum, ut frequentius habitaretur, domicilium suum transtulit. Aliqui ab *excolendo* deducunt, quod ea pars urbis, cum antea neglecta jacuisset, e Tullo Rege fuerit exculta. *Juv. sat. 3. v. 71.*

* Exquiliarius, Exquilinus. *Liv. l. 1. c. 48.* in collem Exquiliarium. *al.* Exquiliarum.

Exquilinus, a, um, adject. ad Exquilias pertinens. *Horat. Epod. 5. v. 99.* Post insepulta membra different lupi, Et Exquilinæ alites. h. e. vultures, qui circa ea loca volitare solent. ¶ Exquilina Tribus urbana apud Romanos, locum, & nomen ab Exquiliis habuit, & dignitatis ordine tertia fuit. *Plin. l. 18. c. 3.* ¶ Exquilina Porta, *Porta di S. Lorenzo, Porta Maggiore*, una ex portis urbis Romæ, quæ & Prænestina dicta est, quod ab urbe Roma Præneste usque deducit. Sed aliqui dicunt, hanc portam nunc clausam esse, fuisse autem inter Portam S. Laurentii, & Portam Majorem, in Exquiliis.

Exquilius, a, um, idem quod Exquilinus. *Ovid. 2. Fast. v. 435.* Monte sub Exquilio.

Exquiro, is, sivi, itum, a. 3. *cercare diligentemente*, בקש, Ger. *fleissig ersuchen*, Gal. *s'enquerir*, Hisp. *buscar con cuydado*, βασανίζω, diligenter inquiro. *Cic. 4. Acad.* Neque nos studium exquirendi defatigati relinquemus. *Id. pro Leg. Man. c. 17.* Exquirere veritatem. *Id. Ver. 6.* Non debet facta hujus hominis ad antiquæ religionis rationem exquirere.

Exquisite, adv. ἀκριβῶς, *diligentemente*, cum selectione, accurate, diligenter. *Cic. in Brut.* Deque eo crimine accurate, atque exquisite disputavisset. *Id. in Tusc.* Rationes a Philosophis exquisitius colliguntur. *Gel. l. 14. c. 3.* Omnia exquisitissime scribere.

Exquisitim, adv. idem ac exquisite. *Var. apud Non. c. 11. n. 35.* Stramentitio ære æger medicos exquisitim convocabas.

Exquisitio, onis, f. inquisitio. *Cod. l. 5. tit. 9. leg. 9. & l. 7. tit. 17. leg. 1.*

Exquisitus, a, um, adj. diligenter quæsitus, electus, *scelto, squisito*, ἐξηρτυσμένος, ἐξητασμένος, *Cic. 3. Offic. c. 27.* exquisita supplicia. *Plin. l. 9. c. 35.* Epulæ exquisitæ. *Cic. in Brut. c. 93.* Exquisitius, & minime vulgare orationis genus. Et *Philip. 4. c. 3.* Exquisitissimis verbis aliquem laudare. ¶ *Plaut. Cap. 3. 4. 105.* Satin' istuc mihi exquisitum est, fuisse hunc servum? h. e. certum. *Id. Amph. 2. 2. 159.* Opus mi est istuc exquisito. h. e. opus est ut exquiram.

Exradico, as, a. 1. una cum radice evello. *Var. l. 4. de re rust. c. 27.* Ut sint exradicata. ¶ Frequentius usurpamus *Eradico*.

Exrogo, as, a. 1. est ex lege vetere per novam aliquid eximere. *Fest.*

Exrumino. V. Exgrumo.

Exsacrifico, as, avi, atum, a. 2. idem quod sacrifico. *Enn. apud Cic. l. 1. de Divin. c. 21.* Exsacrificabat hostiis balantibus.

Exsævio, is, vii, itum, n. 4. sævire desino, *cessar d'injuriare*. *Liv. l. 30. c. 39.* Stetit ibi, dum reliquum tempestatis exsæviret.

Exsanguinatus, a, um, adject. exsanguis, imbecillus, *debole*. *Vitruv. l. 8. proœm.* Animalia si fuerint sine humoris potestate exsanguinata, atque exsucta.

Exsanguis. V. Exanguis.

Exsanio, vel Exanio, as, avi, atum, a. 1. *votare, mandar fuori*, ἐκπυΐσκω, saniem, vel aliquid simile emittere. *Colum. l. 12. c. 47.* Pressam baccam velut exsaniari. Adde *Cels. l. 5. c. 27.*

Exsarcio, vel Exarcio, vel Exsercio, is, arsi, artum, a. 3. a *sarcio*, & fere ejusdem cum eo significationis, *risarcire, compensare*. *Festus*. Exercirent, sarcirent. *Ter. Heaut. 1. 1. 91.* Servos, nisi eos qui opere faciundo facile sumptum exarcirent (vel, ut leg. Muretus, exsercirent) omnes vendidi. Al. leg. *facile victum exercent*. V. Exerceo. *Q. Cic. de Petit. Cons. c. 12.* Cum id petitur, quod honeste promittere non possumus, belle negandum est, ut ostendas necessitudinem, demonstres, quam moleste feras, aliis te id rebus exsarturum persuadeas. Ita leg. Lamb. & Mur. Alii aliter.

Exsatiatus, a, um, adj. *saziato, sazio*. *Ovid. 8. Metam. v. 542.* Cæde exsatiata domus.

Exsatio, vel Exatio, as, avi, atum, a. 1. (Manutius probat Exsatio) *saziare*, idem ac satio, κορέννυμι. *Liv. l. 38. c. 54.* Ne morte quidem alicujus exsatiari posse. *Sil. l. 7. v. 535.* Multo cruore exsatiare enses.

* Exsaturatus, a, um, *sazio, saziato*, exsatiatus. *Virg. 7. Æn. v. 296.* odiis exsaturata quievi.

Exsa-

Exsaturo, as, avi, atum, a. 1. exsatio, saturo, κορέω, saziare. Cic. Ver. 5. c. 27. Animum exsaturare alicujus supplicio.

Exscalpo, is, psi, ptum, a. 3. scalpo, excavo, חרת, ἐγγλύφω, incavare, scavare. Cato de R. R. c. 18. Foramina exscalpta digitos sex.

Exscendo, is, di, ensum, n. 3. discendere, ἀποβαίνω. Liv. l. 29. Legati Asiam petentes cum exscendissent.

Exscensio, onis, f. descensio, discesa, מורד, κατάβασις, & præcipue dicitur de descensione ex navi, sbarco. Liv. l. 27. c. 29. Ad Clupæam urbem Ætolorum exscensionem fecit. Adde eumd. l. 28. c. 8.

Exscensus, us, ui, m. idem quod exscensio, Liv. l. 22. c. 20. Exscensu e navibus in terram facto. Al. leg. exscensione facta.

Exscindo, vel Excindo, is, idi, issum, a. 3. rovinare, tagliare, השחית, כרת, Ger. ausreuten, zerstören, Gal. détruir, ruiner, Hisp. destruyr, τέμνω, excido, diruo, destruo, Virg. 2. Æn. v. 177. Exscindere urbem. Cic. l. 3. de Orat. c. 1. Hæc tibi exscindenda lingua &c. Virg. 9. Æn. v. 137. Gentem aliquam ferro exscindere. Tacit. Agric. c. 19. Causas bellorum exscindere.

Exscreabilis, le, adject. qui exscreari potest, sputabile, ἐκπτυστός, Plin. l. 39. c. 14. Pulmonum vitia exscreabilia facit.

Exscreatio, onis, f. actus exscreandi cum vi quadam, רוק, lo sputare con veemenza, ἔκπτυσις, ut Exscreatio sanguinis, Exscreatio cruenta, Plin. l. 20. c. 22.

Exscreatus, us, m. idem quod exscreatio. Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 11. Cum quodam exscreatu despuitur.

Exscreo, as, avi, atum, a. 1. cum impetu exspuo, sputare con forza, רק, ἀποπτύω, ἐγχρέμπτομαι, Plaut. in suppositis ad Amphitr. Ut cum dentibus linguam exscreés. Ovid. ep. 2. Exscreat, & ficta dat modo signa nota.

Exscribo, vel excribo, is, ipsi, ptum, a. 3. describo, ex aliquo exemplari scribo, copiare, ἀπογράφω. Cic. Ver. 4. c. 77. Tabulas in foro summa hominum frequentia exscribo. Plin. l. 5. ep. 16. Filia totum patrem mira similitudine exscripserat. ¶ Dicitur etiam exscribere, qui pictam tabulam penicillo describit, copiar un quadro. Plin. l. 4. ep. 28.

Exscriptor, oris, m. qui exscribit, copiatore. Hinc Licinius apud Cicer. Fin. l. 1. c. 2. de Attilio ita loquitur; Ferreum scriptorem virum opinor, exscriptorem tamen, ut legendus sit.

Exscriptus, a, um, adject. descritto, copiato, ἀπογραφείς. Var. l. 2. R. R. c. 16. Complura exscripta e Magonis libris. ¶ Item simpliciter scriptus. Plaut. Rud. prol. v. 15. Eorum referimus nomina exscripta ad Jovem. Et v. 21. Bonos in aliis tabulis exscriptos habet.

Exsculpo, is, psi, ulptum, a. 3. scolpire, Ger. aussgraben, Gal. graver, Hisp. esculpir, ἐκγλύφω, perfecte sculpo. Cic. l. 13. ad Att. ep. 28. Exsculpere aliquid e quercu. Quint. l. 2. c. 19. Exsculpere signum ex lapide. ¶ Significat etiam extrahere, extorquere, cavar fuori. Ter. Eun. 4. 4. 45. Possum ne hodie ex ore exsculpere verum? Lucil. apud Fest. Leoni ex ore exsculpere prædam. ¶ Apud Nepotem sumitur pro delere quod insculptum est, abradere. Ita enim in Pausan. c. 1. Cum tripodem aureum Delphis posuisset, in quo erat hæc sententia . . . . hos versus Lacædemonii exsculpserunt. ¶ Exsculpere alicui oculum, apud Ter. Phorm. 5. 7. in fine, est ejicere. Alii tamen leg. excludere.

* Exsculptus, a, um, scavato, exscalptus. Varr. R. R. 1. 3. c. 9. In pariete exsculpta sint cubilia earum.

Exseco, & Execo, as, ui, ctum, a. 1. tagliar via, כרת, ἀποτέμνω, Ger. aufshauen, Gal. couper, Hisp. cortar, excido, extra seco. Cic. Att. l. 2. ep. 1. Non minus esset probanda medicina, quæ sanaret vitiosas partes reip. quam quæ exsecaret. Id. Agrar. 2. c. 33. Exsecare nervos Reip. ¶ Legitur etiam Exsico, as, pro Exseco. Plaut. Rud. 1. 2. 34. Quin tu in paludem is, exsicasque arundines, qui pertegamus, dum sudum est?

Exsecrabilis, le, adject. exsecratione dignus, detestabilis, ארור, esecrando, detestabile, κατάρατος. Valer. Max. l. 1. c. 1. n. 15. Exsecrabile, ac dirum solum. Plin. l. 9. c. 48. Sed nihil exsecrabilius &c. ¶ Item qui cum exsecratione conjunctus est, ut odium exsecrabile. Liv. l. 9. c. 26. Exsecrabile carmen. Id. l. 31. c. 17.

Exsecrabilitas, atis, f. תועבה, abominatio. Apul. l. 2. Dog. Plat. Vitia pariunt exsecrabilitatem.

* Exsecrabiliter, cum exsecratione. August. l. 8. Confess. c. 7.

Exsecramentum, i, n. idem ac exsecratio. Tertul. Apol. c. 22. & alibi.

Exsecrandus, a, um, adject. detestabile, esecrando, נתעב, ἐπάρατος. Cic. 2. Phil. c. 16. Exsecrandus populo, & detestabilis. ¶ Superlat. exsecrandissimus, Salviani est l. 7. de Gubernat.

Exsecratio, onis, f. maledizione, esecrazione, Ger. verfluchung, Gal. exécration, Hisp. maldicion, ἀρά, κατάρα, תועבה, אלה, detestatio, exitii imprecatio. Cic. Att. l. 2. Habet etiam Campana lex exsecrationem in coitione candidatorum, si &c. ¶ Speciatim sumitur pro sacramenti genere, quo quis diras capiti suo imprecatur, si pejeraverit. Sallust. Catil. Inde, cum post exsecrationem omnes degustavissent, aperuisse consilium suum. Cic. 3. Offic. c. 13. Exsecrationibus publicis sancitum est.

Exsecrator, oris, m. qui exsecratur, & detestatur. Tertul. de Pudic. c. 15. Exsecrator impuritatis.

Exsecratus, a, um, particip. præteriti temp. ab exsecror. Valer. Max. l. 3. c. 2. n. 20. Seipsum & suos exsecratus, h. e. devovens. ¶ Passive etiam usurpatur, & adject. est, esecrando, detestabile, κατάρατος. Cic. Phil. 1. c. 2. Evertio exsecratæ columnæ. Plin. l. 28. c. 2. Exsecratissima auguria.

Exsecror, aris, atus sum, dep. 1. detestor, abominor, exitium imprecor, ארר, אלה, תעב, esecrare, detestare, Ger. verfluchen, Gal. exécrer, Hisp. allomar, καταράομαι. Cic. l. 3. Offic. Socratem exsecrari solitum eos, qui &c. Liv. l. 39. c. 51. Exsecratus deinde in caput regnumque Prusiæ, & hospitales Deos violatæ ab eo fidei testes invocans, poculum exhausit. ¶ Reperitur etiam Exsecro, as, activa forma. Afran. apud Non. c. 7. n. 45. Experjurabat, exsecrabant se, ac suos.

Exsectio, onis, f. ἀποκοπή, כריתות, actus exsecandi, il tagliar via, ut exsectio linguæ. Cic. pro Cluent. c. 67. & c. 64. Cum exsectio illa fundi in armario animadverteretur. ¶ Sumitur & pro castratione. Arnob. l. 5.

Exsector, oris, m. qui exsecat, seu castrat. Apul. l. 8. Met. Detestabilis exsector virilitatis.

Exsectus, a, um, adject. amputatus, excisus, tagliato via, ἀποτμητός. Cic. pro Cluent. c. 66. Stratonem in crucem actum exsecta scitote lingua. Horat. l. 1. sat. 5. Cornu exsectum. ¶ Exsecti etiam dicuntur, quibus virilia abrasa sunt, spadones. Hinc Lucan. l. 10. v. 134. Juventus exsecta. ¶ Item qui exsecto utero emortuæ matris sunt extracti. Paul. J'tus l. annic. Dig. de verb. & rer. signif.

Exsensus, a, um, adject. qui est sine sensu, insensato. Sic exsensam mentem dixit Nævius apud Gel. l. 19. c. 7. Non. c. 4. n. 345.

Exsequor cum derivatis. V. Exequor.

Exsero. V. Exero.

Exsibilo, as, avi, atum, a. 1. cacciare colle fischiate, חוק, sibilis explodo, derideo, ἐκσυρίττω, Ger. aufrauschen, Gal. chasser en sifflant, Hisp. silvar. Cic. Parador. 5. in fi. Histrio, si paululum se movit extra numerum exsibilatur.

Exsiccatus, a, um, adject. secco, inaridito, ξηρανθείς. Cic. l. 2. Div. c. 14. Arbores hyemali tempore exsiccatæ. Id. in Brut. c. 84. Exsiccatum orationis genus.

Exsiccesco, is, n. 3. seccarsi, יבש, ξηραίνομαι, aridus fio, Vitruv. l. 2. c. 9. Uti per eam exsiccescat stillando succus.

Exsicco, vel Exicco, as, avi, atum, a. 1. seccare, הוביש, omnino sicco, ξηραίνω, Plin. l. 28. c. 26. Sulcos insecuti æstus exsiccant. ¶ Jocosa translatione ponitur pro exhaurire. Horat. l. 1. od. 31. Dives aureis mercator exsiccet culullis vina. Q. Cic. Fam. 16. ep. 26. Lagenæ exsiccatæ.

Exsico. V. Exseco.

* Exsignifer, i, m. qui signifer fuit, Gruter. p. 1159. n. 14. C. Senilio Pervinc. Veter. Exsignifero Leg. III. Italicæ.

Exsigno, as, avi, atum, a. 1, σφίζω, idem quod signo, vel obsigno, segnare, notare. Liv. l. 1. c. 21. Et sacra omnia exscripta, exsignataque attribuit.

Exsilio, vel Exilio, is, ivi, & lii, & lui, sultum, n. 4. saltar fuori, דלג, Ger. heraußspringen, Gal. sortir, sauter hors, Hisp. saltar fuera, ἐκπηδάω, saltando egredior, vel erumpo. Plaut. Amp. 5. 1. 63. Postquam conspexit angues, citus e cunis exsilit. Cic. Ver. 4. Properans e sella exsiluit. ¶ Accipitur etiam pro vehementer gaudere, esultare. Id. Fam. 19. ep. 16. Tuis literis perlectis, exsilui gaudio. ¶ Exsilire ad aliquem, est properare. Terent. Heaut. 3. 1. 43.

Exsinceratus, a, um, adject. corruptus, labefactatus. Plaut. Most. 4. 1. 11. Libet cavere malam rem prius, quam ut meum tergum exsinceratum fiat. h. e. verberibus laceratum, fœdatum.

* Exsinuatus, a, um, Expansus. Paul. Nolan. ep. 49. al. 36. Velum exsinuatum in contos suos.

Exsinuo, as, avi, atum, a. 1. sinum collectum explico, expando, vel e sinu emitto. Auson. Idyll. 14. v. 29. Collectos illa exsinuabat amictus. Prudent. Hippol. v. 222. Qui laterum seriem jugiter exsinuent.

Exsisto, V. Existo.

* Exsolens. V. Exsulans.

* Exsolesco, is, desuesco, Tertull. de Virg. vel. c. 17. V. Exolesco.

Exsolvo, & Exolvo, is, vi, utum, a. 3. sciorre, slegare, Ger. auffleſen, aufbinden, Gal. delier, delivrer, Hisp. desatar, pagar, ἀπολύω, התיר, quod ligatum erat, solvo, expedio, cum accusat. & cum accusat. simul & ablat. Cic. Fam. 7. ep. 1. Si me occupationibus relaxavero; nam ut plane exsolvam, non postulo. Plaut. Truc. 4. 3. 10. At, si verum eritis fassæ, vinculis exsolvimini. ¶ Exsolvere aliquem religione, torgli ogni scrupolo. Liv. l. 9. c. 8. Exsolvamus religione populum Rom. ¶ Exsolvere nodum erroris, levare ogni dubbio, o inganno. Id. l. 40. c. 55. ¶ Significat etiam solvere debita, satisfacere, pagare. Cic. Ver. 3. c. 20. Tantum decumanis, quantum iste imperavit, exsolvit. Plin. l. 3. ep. 11. Æs alienum exsolvere. Et translate Liv. l. 26. c. 40. Exsolvere pœnas pro merito. ¶ Exsolvere fidem est fidem liberare, præstitis promissis. Liv. l. 24. c. 16. & l. 26. c. 31. ¶ Exsolvere grates, apud Tacit. Ann. 14. c. 13. & Valer. Flac. l. 7. v. 284. ringraziare.

Exsolutio, onis, f. pagamento. Scævola l. 31. Dig. de pignor. Exsolutio vectigalis. Adde Tertul. de Anim. c. 35.

* Exsolute, absolute. Auct. de caus. lit. p. 241. Goes. Rivus finem exsolute facit.

Exsolutus, a, um, adject. solutus, sciolto. Stat. l. 1. silv. 6. v. 4. Compede exsoluta. Tacit. Ann. 3. c. 28. Exsoluti legis nexus, h. e. explanata obscuritas. Id. Ann. 13. c. 15. Exsoluta alvus, h. e. diffluens.

Exsomnis, e, adject. insomnis, vigilans, vigilante, ער, ἄυπνος. Vellej. l. 2. c. 82. Vir sane exsomnis, ubi res vigiliam exigeret. Et c. 127. animo exsomnis.

Exsono, as, ui, itum, n. 1. risuonare, persono. Petron. Satyr. Omnia mimico risu exsonuerant,

Exsorbeo, es, ui, & rpsi, orptum, a. 2. sorbire, בלע, לוע, Ger. verschlucken, verschlingen, Gal. avaler, Hisp. sorber, ἐκροφέω, sorbendo exhaurio, ut exsorbere ovum, Plin. l. 28. c. 2. Phil. 2. c. 29. Exsorbere sanguinem civium. ¶ Apud eumd. pro Mur. c. 9. Exsorbere difficultatem, est, superare, & nullo negotio solvere. ¶ Exsorbere animam alicujus, pro enecare, interficere. Plaut. Bacch. 4. 8. 28. ubi alii leg. exorbare, hoc est privare, adimere.

Exsordesco, is, ui, n. 3. valde sordesco, in sordibus jaceo. Gel. l. 9. c. 2. Nomen philosophi exsordescit.

Exsors, ortis, omn. gen. fuori di sorte, ἄκληρος, זר, qui extra sortem est, qui sorti non committitur. Virg. 8. Æn. v. 551. Dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva; Ducunt exsortem Æneæ. h. e. electum de industria, non qui forte ei contigerit. Id. l. 5. v. 534. exsortem ducere honorem. Val. Flac. l. 4. v. 340. exsortia terga Laconi Præcipiunt pecudum. ¶ Item non particeps, expers, privo. Liv. l. 23. c. 10. Exsors amicitiæ, & fœderis. Id. l. 22. c. 44. Omnis culpæ exsors. Tac. 6. Ann. c. 10. Ne feminæ quidem exsortes periculi.

Exsortium, ii, n. privatio sortis, seu hæreditatis, Apul. de Deo Socrat. Incerta vacatione, ceu quodam exsortio punitur,

Exspargo, V. Exspergo.

Exspatior, aris, atus sum, dep. 1. excurro, evagor, allargarsi, scorrere quà, e là, Ger. ausspazieren, Gal. se promener, Hisp. passearse, שוט, παρεκβαίνω, Ovid. 2. Met. Exspatiantur equi, nulloque inhibente per auras &c. ¶ Translate Quint. l. 2. c. 11. Poetica themata juvenibus pertractare permittimus, ut exspatientur, & gaudeant materia.

* Exspectabilis, le, qui exspectatur. Tertul. l. 3. adv. Marc. c. 16.

Exspectamen, inis, n. Claud. Mamert. l. 2. c. 12.

Exspectatio, onis, f. aspettazione, desiderio, speranza, תקוה, תוחלת, Ger. vvartung, Gal. attente, desir, Hisp. expetacion, προσδοκία, πόθος. Cic. in Brut. c. 76. Præteritorum recordatio acerba est, & acerbior exspectatio reliquorum: Nepos Alcib. Tanta fuit exspectatio visendi Alcibiadis. Cic. 6. Ver. c. 5. Exspectationem omnium vincere, hoc est opinionem, spem. Sic exspectationem sui facere, exspectationem concitare de re aliqua. Exspectationem afferre alicui de aliquo; Exspectationem decipere &c. sæpe apud optim. Scrip. ¶ Cic. Att. l. 3. ep. 15. Varronis sermo facit exspectationem Cæsaris, h. e. facit ut a Cæsare opem speremus. V. Manut. ¶ Præter exspectationem, παραδόξως, fuor dell'opinione. Cic. l. 2. de Or. c. 70.

Exspectator, oris, m. qui exspectat. Paulin. Nolan. ep. 32. (al. 11.) n. 5. Exspectatores suos redivivos incessit. Sen. in Med. v. 28. spectat hoc nostri sator Sol generis? exspectator, & curru insidens per insolita puri spatia decurrit poli? Ita legitur in Cod. MS. apud nos. Alii aliter.

Exspectatrix, icis, f. quæ exspectat. Tertul. adv. Marc. l. 4. c. 16. Proinde patientiam docet vindictæ exspectatricem.

Exspectatum, i, n. cosa aspettata, speranza, πόθος. Vellej. l. 2. c. 75. Quis non diversa præsentibus, contrariaque exspectatis aut speret, aut timeat? Id. l. 2. c. 123. Exspectato maturius. ¶ Ante exspectatum, h. e. citius exspectatione, ex inopinato: quod Serv. notat. ad Virg. 3. Georg. v. 348.

Exspectatus, a, um, adj. aspettato, bramato, מקוה, προσδεδοκημένος, ἐπιποθής Cic. 6. Fam. ep. 2. Charus omnibus, exspectatusque venies. Plaut. Most. 2. 2. 12. Exspectatior illo nemo venit. Cic. loc. cit. epist. 9. Mihi a te exspectatissimas literas reddidit, ¶ Terent. Adelph. 1. 2. 29. Ubi te exspectatum ejecisset foras, h. e. cujus mors exspectatur, ut Donat. interpretatur: loquitur enim de sene.

Exspecto, vel Expecto, as, avi, atum, aspettare, Germ. vvarten, Gall. attendre, Hisp. esperar, קוה, יחל, περιμένω, προσδοκάω, præstolor, opperior, a specto, quia dum aliquem exspectamus, sæpe aspicimus. Ter. And. 1. 1. 7. Exspecto, quid velis. Cic. Att. l. 1. ep. 17. Exspectare in aliud tempus. ¶ Sæpe significat cupere, optare. Cic. Parad. 6. c. 1. Exspectare testamentum. ¶ Item metuere. Ter. Phorm. 1. 4. 16. Nescio quod magnum hoc nuntio exspecto malum. ¶ Adhibetur etiam pro simplici specto. Stat. l. 5. Silv. l. 2. qualis per jugera Circi, Cum pulcher visu, titulis generosus avitis Exspectatur equus. ¶ Scribendum esse exspecto, inserto s, probat Manut. in orthog. ex lib. vet.

Exspergo, is, ersi, ersum, a. 3. valde aspergo, madefacio, a spargo, הזה, bagnare, ἐπιβρέχω. V. vocem sequentem. ¶ Ponitur & pro spargere, dissipare. Lucret. l. 3. v. 828. Exspergi quo possit vis animai.

Exspersus, a, um, adject. ben bagnato, ab Exspergo, is, Virg. 3, Æn. v. 625. Sanieque exspersa natarent limina. V. ibi Serv. qui vulgatam lectionem aspersa rejicit.

Exspes, adj. spe destitutus, privo di speranza, ἀελπής, cum genit. Tac. Ann. 6. c. 24. Mox ubi exspes vitæ fuit. Horat. ad Pison. v. 20. Si fractis enatat exspes Navibus. ¶ In obliquis casibus non facile occurrent exempla.

Exspiratio, onis, lo spirare, הפיח, Ger. ausblasung, Gal. exspiration, Hisp. respiracion, ἔκπνευσις, actus expirandi. Cic. l. 2. nat. Deor. 3. 32. Terræ exspirationibus aer alitur.

* Exspiratus, a, um, spirando emissus, ἐκπνευσθείς. Hirt. de B. A. c. 88. Anima nondum exspirata.

Exspiro, as, avi, atum, a. 1. mandar fuori il fiato, respirare, Germ. ausblasen, Gal. expirer, Hisp. espirar, גוע, הפיח, ἐκπνέω, spiritum emitto. Vir. 3. Æn. v. 580. Ætna exspirat flammam caminis. Id. 11. Æn. v. 883. Confixi exspirant animas. h. e. moriuntur. Quo sensu etiam absolute usurpatur. Liv. l. 2. c. 20. Inter primam curationem exspiravit. Translate Plin. Paneg. c. 57. Exspiravit libertas. ¶ Exspirare odorem, est, emittere, exhalare. Lucr. l. 4. v. 122. De corpore odorem Exspirant acrem. Adde Catul. carm. de nupt. Pel. & Thetid.

Exspisso, as, avi, atum, a. 1. spissum facio, inspessire, πυκνόω. Plin. l. 25. c. 13. Necat sanguinem exspissando. Al. tamen leg. spissando.

Exsplendesco, is, endui, n. 3. valde splendesco. Translate Nepos in Att. cap. 1. Clarius exsplendescebat, quam generosi condiscipuli æquo animo ferre possent. Sueton. in Tito c. 3. In puero statim animi dotes exsplenduerunt.

* Exspoliatio, onis, f. spogliamento, σύλησις, actus exspoliandi. August. de C. D. l. 20. c. 8.

Exspolio, as, avi, atum, a. 1. idem ac spolio, seu omnino spolio, פשט, spogliare, συλάω. Cic. l. 10. Att. ep. 2. Exspoliare aliquem provincia & exercitu. Sallust. Catil. c. 51. Exspoliare fana, atque domos. ¶ Olim etiam expolior deponentis forma usurpatum fuit. Claud. Quadrig. apud Non. c. 7. n. 100. Ita per sexennium agrum Campanum expoliabantur.

Exspuitio, onis, f. lo sputar fuori, ut exspuitio sanguinis. Pl. l. 23. c. 1.

Exspumo, as, avi, atum, n. 1. fare schiuma, ἐξαφρίζομαι, spumando emano. Cels. l. 6. c. 7. Donec inde humor aliquis exspumet.

Exspuo, is, ui, utum, a. 3. sputar fuori, Ger. ausspeyen, Gal. cracher, Hisp. escupir, רק, ἐκπτύω, salivam, vel aliud quidpiam ore emitto. Pl. l. 7. c. 23. Exspuit in os tyranni. ¶ Scrib. Larg. compos. 193. Exspuere sanguinem ab ore. ¶ Translate est ejicere, deponere. Ter. Eun. 3. 1. 16. Illam ubi exspueret miseriam ex animo. Catul. in Argon. Expuit illum mare. ¶ Comice & licenter Plaut. Pseud. 1. 1. 74. Exspuere lacrymas, dixit.

Exstans, vel Extans, antis, adj. o. eminens, porrectus, eminente, che sta fuori degli altri, ἐξέχων, רם, Virg. Æn. 6. v. 568. Humeris exstantem suscipit altis. Stat. Theb. 9. v. 455. Jamque super ripas utroque exstantior ibat Aggere.

Exstantia, vel Extantia, f. eminentia, altitudo, מרום, altezza, eminenza, ἐξοχή, Col. l. 5. c. 5. Capita sine ulla exstantia neque aratro, neque bubus obnoxia. Cæl. Aurel. Tard. 1. c. 5. Ventris exstantia.

Exsternatus, a, um, adj. consternatus, costernato, impaurito. Ovid. l. 2. Met. v. 76. Exsternata fugam frustra tentabat.

Exsterno, as, avi, atum, a. 1. præ consternatione dementem facio, דמם, הוהת, ἐκπλήττω, costernare, a sterno. Catul. carm. 53. seu Argon. v. 71. Ah miserum assiduis quam luctibus exsternavit? ¶ Pro externum facere, seu exhæredare. Apul. Apol. Filiam Rufini mali compertam non modo hæredem non reliquit ... ut intelligeretur potius exsternare, quam oblitus præteriisse. Al. leg. Extraneasse. ¶ In hac significatione est ab extra, & scribendum est sine s.

Exstillo, as, avi, atum, n. 1. stillare. נטף, ἐκστάζω, guttatim defluo. Col. l. 12. c. 48. Atque omnem amurcam exstillare. Plaut. Pseud. 3. 2. 29. Sinapi, oculi ut exstillent, facit. Ter. Phorm. 5. 7. 82. Exstillare lacrymis.

Exstimulator, oris, m. qui exstimulat, & excitat, ut acerrimus exstimulator. Tac. l. 3. Ann. c. 40.

* Exstimulatus, a, um, stimolato, incitato, κινηθείς, valde stimulatus. Pl. l. 9. c. 37. Ovid. 5. Met. v. 165.

Exstimulo, as, avi, atum, a. 1. valde stimulo, stimolare, הסית, κεντέω. Col. l. 6. c. 27. Armentum exstimulatur furiis. Ovid. 6. Fast. v. 588. Dictis aliquem exstimulare. Id. Met. 5. v. 164. Tigris exstimulata fame.

Exstinguo. V. Extinguo.

Exstirpatio, onis, f. estirpazione, sterpamento, עקור, actus exstirpandi, eradicatio, ἀποῤῥίζωσις. Col. l. 2. c. 2. Filicis exstirpatio vel aratro fieri potest.

* Exstirpatus, a, um, estirpato, evulsus. Silva exstirpata Prud. Hamart. 241. Ex ejus animo exstirpatam humanitatem. Cic. de Amic. c. 13.

Exstirpo, as, avi, atum, a. 1. una cum stirpe, seu radice evello, estirpare, ἀποῤῥιζόω, נתק, עקר, שרש, Ger. ausreuten, Gal. arracher, Hisp. arrancar. Mart. l. 6. ep. 56. Exstirpa, mihi crede, pilos de corpore toto. ¶ Translate est, funditus evertere, omnino tollere. Cic. de Fato c. 5. Vitia ex naturalibus causis nata exstirpari, & funditus tolli non possunt. Id. de Amic. c. 13. Nisi ex ejus animo exstirpatam humanitatem arbitremur.

Exsto, vel Exto, as, titi, atum, n. 1. היה, stare, soprastare, esser' eminente, Germ. ubrig seyn, Gal. être, apparoître, Hisp. estar, sobrepujar, ἐξέχω, emineo, extra sto, Virg. 3. Geor. v. 370. Summis vix cornibus extant. Cæs. l. 5. B. G. c. 18. Exstare capite solo ex aqua. Ov. 6. Met. v. 236. Exstabat nudum de gutture ferrum. ¶ Sæpe usurpatur pro existere, esse, essere. Cic. pro Arch. Per se ipsos & moderatos, & graves exstitisse fateor. Id. ad Brut. Consules, quales tibi scripsi, exstiterunt. ¶ Item pro superesse, permanere, apparere. Sic, Exstant libri, orationes, scripta, monumenta, &c. Cic. de clar. Orat. ad Brut. c. 9. & alibi, Liv. l. 1. c. 18. &c. Rursus Cic. Fam. 1. ep. 8. Studium nostrum exstabit in conveniendis Magistratibus. ¶ Cum accusat. interdum usurpatur pro antecellere, superare. Stat. in Epital. Stellæ, v. 116. Quantum egomet Nereidas exsto. ¶ Exstaturus, a supino exstatum, Pl. l. 17. c. 22. Exstatura etiamnum duabus gemmis.

Exstringo, is, nxi, ctum, a. 3. idem quod stringo, vel valde stringo. Cic. 4. Acad. Cum paulum digitos exstrinxerat. Rectius tamen legitur constrinxerat.

Exstructio, onis, f. fabbrica, בנין, κατασκευή, actus exstruendi. Cic. 1. nat. Deor. c. 60. Exstructio tectorum. Id. Phil. 14. Eaque exstructione, quæ sit ad memoriam æternitatis. ¶ Apud Tert. accipitur pro exornatione, l. 2. ad Uxor. c. 3.

Exstructorius, a, um, adject. qui exstruit. Tert. de Carn. Christi, c. 17. Dei verbum exstructorium vitæ.

Exstructus, a, um, adj. fabbricato, fornito, preparato, נבנה, κατεσκευασμένος, Nepos 2. 6. Cum satis altitudo muri exstructa videretur. Ovid. Met. 11. v. 119. Mensas exstructas dapibus. Apul. de Deo Socrat. sub fin. Exstructissimæ, & ornatissimæ ædificiorum species.

Exstruo, vel Extruo, is, uxi, uctum, a. 3. fabbricare, Ger. auffbauen, Gal. bâtir, Hisp. edificar, בנה, κατασκευάζω, construo, ædifico, a struo. Cic. pro Mil. c. 27. Exstruere ædificium in alieno. Id. 5. Fin. Altitudinem excellentiamque virtutum animo exstruere. ¶ Item in congeriem struere. Cæs. l. 3. B. G. Omnem eam materiam pro vallo ad utrumque latus exstruebat. Col. l. 6. c. 3. Exstruere stramenta in acervum. ¶ Ponitur & pro apparare, instruere, apparecchiare, ornare. Cic. 3. Tusc. c. 21. Mensas exstruere epulis. ¶ Auct. ad Heren. l. 4. Exstruere verba in numerum.

* Exsuccidus, a, um, sine succo, aridus. Ter. de An. 32.

Exsucco, as, avi, atum, a. 1. מצה, ξηραίνω, succum extraho, exsicco. Cæl. Aur. Tard. 2. c. 13. Exsuccare mala. Macer. l. 4. v. 4. Temporibus veris exsuccari solet.

Exsuccus, a, um, adject. sine succo, chi è senza sugo, secco, יבש, ἄχυμος. Quint. l. 12. c. 10. Aridi, exsucci, exsangues. Sen. epist. 30. Infirmi semper, & exsucci corporis scis illum fuisse.

Exsuctus, a, um, adject. ex partic. ab exsugo, succhiato, asciuto, smunto. Gel. l. 20. c. 7. Luna nunc videlicet senescit, ea re ostrea quoque tenuia, exsuctaque sunt. Cel. l. 1. præf. Exsucto sudore sitim quærimus.

Exsudatus, a, um, adj. ut exsudati labores, h. e. sudore exantlati. Ammian. l. 15. c. 5. Post exsudatos magnos pro Reipubl. labores. Adde Sil. l. 3. v. 531.

Exsudo, vel Exudo, as, avi, atum, a. 1. mandar fuori per sudore, trasudare, per sudorem emitto, הזיע, ἀφιδρόω. Col. l. 12. c. 48. Cum oliva, quidquid habuit amurcæ, exsudavit. ¶ Exsudare labores, est labores sudando perferre, apud Liv. l. 5. c. 5. Et exsudare causas, pro magno labore agere, apud Hir. l. 1. sat. 10. v. 28. ¶ Neutro etiam modo usurpatur. Virg. 1. Georg. Omne per ignem Excoquitur vitium, atque exudat inutilis humor.

* Exsufflo, as, sufflando ejicio. Sulpic. Sev. dial. 3. c. 8. August. epist. 105. Tertull. de Idol. c. 11.

Exsugo, vel Exugo, is, uxi, uctum, succhiar fuori, מצה, ἐκθηλάζω, sugendo elicio. Col. l. 4. c. 24. Ab uno latere exsugitur. Plaut. Pœn. 3. 2. in fin. Nunc ego illi egredienti sanguinem exsugam procul. ¶ Reperitur & fut. exsugebo, quasi ab Exsugeo, es. 2. conjugat. Plaut. Epid. 2. 2. 5. Atque eorum exsugebo sanguinem, Senati qui columen cluent.

* Exsul. V. Exul.

Exsultabundus, a, um, adj. esultante, ἐκπηδῶν, χαίρων, exsultans. Sol. c. 5. (al. 11.) Exsultabundus ad cantum elevatur. Justin. l. 18. c. 7. Ausus ne es mœsta ac lugentia castra velut exsultabundus intrare?

Exsultans, antis, adject. o. qui exsilit, saltellante, מדלג, ἐκπηδῶν, Cic. 1. Offic. c. 26. Equi ferocitate exsultantes. Lucr. l. 2. v. 195. Sanguis alte exsultans e corpore. ¶ Translate significat superbientem, & successu aliquo elatum, baldanzoso. Cic. de Senect. Annibalem juveniliter exsultantem patientia sua molliebas. Quint. l. 9. c. 4. Verbum alioqui sit exsultantissimum.

Exsultanter, adv. baldanzosamente, allegramente, בששון, σκιρτητικῶς. Pl. l. 3. ep. 18. Quæ hilarius, & quasi exsultantius scripsi. Amm. lib. 23. cap. 20. exsultantius incedere.

Exsultantia, æ, f. actus exsultandi, exsultatio. Gel. l. 2. c. 5. Cum petulantia morbi, dolorisque exsultantia colluctantem. Prudent. ad Cithor. v. 564. ludibrium hostilis exsultantiæ.

Exsultatio, onis, f. gestus exsultantis præ lætitia, שמחה, baldanza, allegrezza, ἐκπήδησις, καύχημα. Pl. l. 8. c. 54. Simiæ lunam novam exsultatione adorant. Hirt. de B. Afric. c. 31. Constituerat gloriam exsultationemque eorum pati.

Exsultim, adv. saltando, exsultando. Hor. l. 3. od. 11. v. 10. Quæ velut latis equa trima campis, ludit exsultim, metuitque tangi.

Exsulto, vel Exulto, as, avi, atum, n. 1. saltare, saltellare, ἐκπηδάω, דלג, exsilio, salto, ab ex, & salto. Nepos Eumen. c. 5. Post verberibus cogebat exsultare (equos) & calces remittere. ¶ Hinc ad motum animi transfertur, & significat efferri, gestire, esultare, esser baldanzoso, & accipitur fere in malam partem, rarius in bonam. Cic. Att. l. ep. 15. Improbitas exsultat in victoria. Id. Catil. 2. c. 2. In quo exsultat, & triumphat oratio mea. ¶ Dicitur etiam, exsultare gaudio, lætitia, &c. Cic. Top. c. 22. & Philip. 2. c. 27. Sic Tac. Agr. c. 8. Exsultare gestis in suam famam.

Exsuperabilis, le, adj. superabile, ὑπερβλητός, quod superari potest. Claud. l. 2. in Rufin v. 127. Vallum non exsuperabile. Virg. 3. Georg. Non exsuperabile saxum.

Exsuperans, antis, adj. o. præstans, excellens, chi supera, ὑπερέχων, Gel. l. 14. c. 3. De iis apud alios, uter esset exsuperantior, certabatur. Apul. l. 1. dogm. Plat. Providentia est summi, exsuperantissimique Deorum.

Exsuperantia, æ, f. exsuperatio. Cic. Tusc. 5. c. 6. Omnem exsuperantiam virtutis oderunt. ¶ Gel. exsuperantiæ nomen hyperbolæ tribuit, l. 14. c. 1.

Exsuperatio, onis, f. ὑπερβολή, ὑπέρβασις, eminentia, præstantia, ut exsuperatio significationis. Auct. ad Heren. l. 4. c. 53.

* Exsuperator, oris, m. victor. In nummo Constantini M. apud Mediobar. p. 459. Exsuperator omnium gentium. In alio Commodi p. 251. 252. 254. Jovi exsuperatori.

* Exsuperatorius, nomen mensis Septembris. V. Lamprid. in Commodo. c. 11. & 12.

Exsupero, vel exupero, as, avi, atum, a. 1. ὑπερβάλλω, גבר, sopravvanzare, superare, idem ac supero. Ov. 1. Trist. el. 4. v. 56. Exsuperare alicujus vires. Cic. post redit. in Sen. Dum anima exsuperabo mea. h. e dum superstes ero.

Exsuppuro, as, a. 1. pus amoveo. Tert. de Pal. sub fin. Non facile quis has purulentias civitatis eliciet, & exsuppurabit.

Exsurdatus, a, um, adj. assordato, ut exsurdatus clamoribus, Sen. ep. 94.

Exsurdo, as, avi, atum, a. 1. assordare, Ger. dum machen, Gal. assourdir, Hisp. ensordar κωφόω, surdum reddo. Val. Max. l. 2. c. 2. n. 3. Græcis actionibus aures Curiæ exsurdabantur. ¶ Translate Hor. l. 2. sat. 8. v. 38. Fervida quod subtile exsurdant vina palatum. h. e. hebetant.

Exsurgo, vel Exurgo, is, urrexi, ectum, n. 3. idem quod surgo, levarsi, alzarsi in piè, קום, ἐξανίσταμαι. Virg. 6. Æn. v. 606. Exsurgitque facem attollens. Plaut. Rud. 4. 2. 10. Ut de nocte multa impigreque exsurrexi. Liv. l. 6. c. 4. Et Roma cum frequentia crescere, tum tota simul exsurgere ædificiis. Cic. de leg. Agrar. Exsurgere, atque erigere se.

Exsuscitatio, onis, f. lo svegliare, o far sorgere, actus exsuscitandi. Auct. ad Heren. l. 4. c. 42. Si sententiam trajicimus aut ad sermocinationem, aut ad exsuscitationem.

Exsuscito, vel Exuscito, as, avi, atum, a. 1. idem quod suscito, addita ex intensiva, svegliare, eccitare, far risorgere, העיר, ἀνεγείρω, Liv. l. 21. c. 3. Parvus ignis magnum incendium exsuscitat. ¶ Translate est animos dare, excitare. Brutus Cic. ep. 16. Magis tute exsuscita, ut &c.

Exta, orum, n. 2. l'interiora, מעים, קרב, Ger. eingevveyd, Gal. les entrailles, Hisp. entranas, σπλάγχνα, viscera, ac præsertim cor, pulmo, jecur, lien. Festus, Exta, inquit, dicta, quod ea Diis prosecentur, quæ maxime extant, eminentque. Cic. 2. de Div. Si nullam esse convenientiam naturæ cum extis concessero. ¶ Ab extis multa solebant divinare Veteres. Inspiciebantur enim cæsæ hostiæ viscera, quæ si felicia essent (felicissima autem habebantur, si duplicia apparerent; item si integra, sana, &c. contra vero tristia, si aliqua confecta tabe, aut si eorum aliquid deesset) coquebantur in foco, deinde secabantur partes, quæ Diis essent immolandæ, & quæ ad vescendum sacrificulis essent relinquendæ. Hinc exta inspicere, consulere apud Cic. Virg. &c. ¶ Hæc divinandi ratio extispicium appellabatur Vid. Cic. l. 2. de nat. Deor.

Extabesco, scis, tabui, n. 3. marcirsi, infettarsi, נמס, נמק, רקב, Ger. verschvvinnen, Gal. devenir sec, & étique, Hisp. desleirse, ἐκτήκομαι, tabe conficior, & valari emarcesco. Cic. 2. Tusc. c. 12. Corpus macie extabuit. ¶ Translate est evanescere. Cic. 2. de nat. Deor. c. 2. Etenim videmus, cæteras opiniones fictas, atque vanas diuturnitate extabuisse.

* Extæniatus. V. Extenuatus.

Extantia. V. Exstantia.

Extaris, re, adject. ad exta pertinens. Plaut. Rud 1. 2. 47. Semper petunt aut cultrum, aut veru, aut aulam extarem. h. e. ollam extis coquendis.

Extemplo, adv. subito, incontanente, פתאם, Germ. geschvvind, Gall. soudain, Hisp. luego, χρῆμα, statim, a templum. Nam dimisso Senatu præco dicebat ex templo, ut templo exirent, vel ilicet, quasi ire licet: ut indicaret Senatores abire jam posse: quia vero hisce vocibus pronuntiatis cito discedebatur, inde utrumque usurpari cœptum est pro cito, & celeriter. Cic. pro R sc. Com. Quid respondeat, nescit, quid fingat extemplo, non habet. Liv. l. 1. c. 6. Extemplo concilium advocare.

Extemporalis, le, adject. qui extemplo fit, repentinus, improvviso, פתאם, ἀφνίδιος, ut extemporalis oratio, Quintil. l. 4. c. 1. Extemporalis rhetor, Mart. l. 5. epigr. 54.

Extemporalitas, f. 3. αὐτοσχεδιασμός, promptitudo, facultas ex tempore aliquid dicendi, faciendive. Stat. in Tito, c. 3. Latinæ, Græcæque linguæ vel in orando, vel in fingendis poematibus promptus, facilisque vel ad extemporalitatem usque.

Extemporaliter, adverb. מהר, all' improvviso, extemplo. Sidon. l. 9. ep. 14. Extemporaliter scribere.

Extempore. V. Tempus.

Extempulo, adverb. pro Extemplo, legitur aliquoties apud Plaut., ut Aul. 1. 2. 15. Cist. 1. 1. 98. & alibi.

Extendo, dis, di, sum, vel tum, a. 3. stendere, porgere, רקע, Germ. ausstrecken, ausspannen, Gal. étendre, Hisp. estender, ἐκτείνω, extra, seu ultra tendo, porrigo, Col. l. 5. Quare cum ad summum palum recta vitis extenta est. Horat. de art. poet. v. 208. extendere agros. h. e. amplificare. Sic extendere ævum, apud Sil. l. 3. allungar la vita. Extendere consulatum, Plin. Paneg. Extendere pugnam in longum spatium. Liv. l. 27. Virtutem extendere factis, Virg. 6. Æn. ¶ Extendere epistolam, apud Plin. l. 7. epist. 9. quod Ital. stender' una lettera. Al. leg. Epistola se extendere, esser lungo nella lettera. ¶ Translate Liv. l. 7. Extendere omnes imperii vires Consules delectu habendo jussit.

Extenebro, as, a. 1. e tenebris eruo, investigo, scrutor. Var. Atque omnes adeo perquirit, atque extenebrat artes. Al. leg. Exterebrat.

Extense, late, ample. Ter. de Idol. c. 2. Dominus extensius ista disponit.

Extensio. V. Extentio.

Extensipes, apud Diom. pag. 475. Putsch. nomen est pedis Molossi, qui tribus longis constat.

Extensivus, a, um, qui extenditur, vel extendi potest. Paul. Dig. l. 38. tit. 17. leg. 5. Cum verba extensiva sunt, pœnitentia ejus usque ad annum admittenda est.

Extensus, a, um, adj. esteso, steso, מורקע, נטוי, ἐκτεταμένος, Cic. 4. Acad. c. 47. Extensis digitis adversam manum ostenderat. Quint. l. 11. c. 3. Manus extensiores. Liv. l. 21. c. 32. Castra quam extensissima potest valle collocat.

Extente, adverb. extendendo. Ammian. l. 23. c. 7. de balista, Quadratus eminet stylus extentius.

Extentio, onis, estensione. Vitr. 4. 9. c. 4. Radii extentionibus porrecti.

Extento, as, vi, atum. a. 1. experior, נסה, πειράω, tentare, sperimentare; ab ex, & tento. Plaut. Bacch. 4. 2. 3. Quænam istæc est pultatio? Quæ te mala crux agitat, ad istum qui modum Alieno vires tuas extentes ostio? Id. Most. 3. 1. 65. Quid tu te homo omnium teterrime venisti huc extentatum? h. e. ut vires laterum tuorum clamando experireris, atque ostenderes.

Extentus, a, um, adject. distentus, longus, extensus, נטוי, מורקע, steso, stirato, lungo, ἐκταθείς. Cic. 2. de Orat. c. 50. Extento brachio paulum etiam de gestu addidit. Liv. l. 30. c. 19. Extentis itineribus profectus. Horat. l. 2. od. 2. v. 5. Ævo extento vivere. Liv. l. 21. c. 32. Extentissima vallis. Al. leg. extensissima. Solin. c. 52. Extentissima spatia.

Ex-

Extentus, us, m. extensio. *Sil. l. 4. v. 618.* Laterum extentus, al. *extensus*, eodem sensu.

Extenuatio, onis, f. *diminuzione*, *estenuazione*, כחש, דלה, מעוט, ἐλάττωσις, λέπτυνσις, actus extenuandi. *Plin. l. 17. c. 26.* Virium extenuatio, & domitura palmitum. ¶ Est item hoc nomine figura rhetorica sententiarum, qua res extenuamus dicendo, & imminuimus, Græcis, ἐλάττωσις, μείωσις, ἐξουθενισμός. *Cic. 3. de Or. c. 53.* Et distincte concisa brevitas, & extenuatio.

Extenuatrix, icis, f. quæ extenuat. *Macer l. 4. v. 19.* Virtus est ejus, ut dicunt, extenuatrix.

Extenuatus, a, um, adject. *estenuato*, *assottigliato*, *indebolito*, דל, דק, λεπτωθείς, attenuatus, diminutus. *Cic. de nat. Deor. c. 19.* Aer extenuatus in sublime fertur. *Brutus ad Cic. l. 11. Fam. ep. 13.* Extenuatissimæ copiolæ.

Extenuissime, adverb. valde tenuiter. *Sen. Controv. 4. l. 1.*

Extenuo, as, avi, atum, a. 1. *assottigliare*, *estenuare*, הדק, כחש, דקדק, Ger. *klein machen*, Gal. *attenuer*, Hisp. *amenguar*, καταλεπτύνω, valde tenue facio, minuo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* Atque ab his extenuatur, & molitur cibus. *Plin. l. 18. c. 16.* Extenuare in pulverem. *Liv. l. 41.* Extenuare aciem, *indebolire le file*. *Plin. l. 15. c. 3.* Extenuare corpus, *smagrire*. ¶ Extenuare mala ferendo, est fortitudine leviora reddere. *Ovid. 3. Trist.* Extenua forti mala corde ferendo. ¶ Extenuare rem aliquam verbis, est minorem facere, quam reversa sit. *Cic. 2. Off.* Neque vero verbis auget munus suum, sed extenuat.

Exter, ra, um, idem, ac externus, seu extraneus. *Stat. Theb. 11. v. 429.* Exter honos. Ita leg. *Priscian. sub init. l. 3. Paulin. ad Cyther. v. 507.* Nunc iste vobis exter, & vester manet.

Exterebro, as, avi, a. 1. *trivellare*, *pertuggiare*, דקר, Ger. *ausboren*, Gal. *percer tout outre*, Hisp. *horadar*, *banear*, ἐκτρυπάω, terebrando extraho. *Cic. 1. de Div.* Ex eo auro, quod exterebratum esset. ¶ Translate est extorquere. *Plaut. Pers. 2. 55.* Nonnunquam hercle exterebrabis, tu ut sis pejor, quam ego siem. ¶ Nonnunquam perscrutari, curiosius quærere. *Varro* apud *Non. c. 1. n. 315.* Atque omnes adeo perquirit, atque exterebrat artes. Al. leg. *Extenebrat*.

* Exterebronides. V. Argentiexterebonides.

Extergeo, es, si, sum, a. 2. idem, ac extergo. *Cato 2. de R. R. c. 162.* Die tertio extergeto spongia bene. *Vitr. l. 7. c. 3.* Ut ea facilius extergeantur.

Extergo, is, si, sum, a. 3. *nettare*, *forbire*, *polire*, מרק, Ger. *aussvvischen*, Gall. *nettoyer*, Hisp. *limpiar*, ἀπομόργνυμι, est tergendo purgare. *Cato de R. R.* Et salem omnem detergito, & suspendito in ventum biduum, tertio extergito. Ade *Plaut. Most. 1. 3. 110.*

Exterior, us, comparat. *esteriore*, חיצון, ἐξώτερος, & superl. Extremus, a, um, *estremo*, *ultimo*, ἔσχατος, adject. sunt ab extra deducta, ut Exterior orbis, *Cic. de Univ. c. 9.* Exterior comes, *Hor. l. 2. sat. 5. v. 17.* qui sc. it loco minus honorato. ¶ *Cic. 2. D. v. c. 42.* Cœlum extremum, atque ultimum mundi est. *Liv. l. 4. c. 64.* Extremo anno, *nel fine dell' anno*. *Tac. Ann. 6. c. 27.* Extremo anni, *eodem sensu*. *Cic. 1. Divin. c. 5.* Ut in extremo tertio scribis, *h. e.* in fine libri tertii. *Id. in Brut. c. 33.* Manus extrema non accessit ejus operibus. *h. e.* opera sua non complevit. ¶ Extremus dies est dies mortis. *Sil. l. 3. v. 135.* Sic, hora extrema, apud *Virg. 8. Æn.* ¶ Extrema pati, ad extrema descendere, in extremum adducere, *sopportare l'ultime necessità*, *ridurre all' estremo* &c. *Cic. Tacit. Ov.* &c. ¶ Ad extremum, adverbii loco positum, *alla per fine*. *Cic. ad Att.* Ad extremum illud te & oro, & hortor. *Id. ad Brut.* Consuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. ¶ Significat etiam in extrema parte. *Liv. l. 31.* Missile telum hastili oblongo, & cætera tereti, præterquam ad extremum. ¶ Pro eo dicitur etiam, in extremo. *Cic. Fam. 7. ep. 16.* In equo Trojano scis esse in extremo, Sero sapiunt. ¶ Dicimus etiam *extremo* pro *ad extremum*, *Nepos in Hamil. c. 2.* sed extremo cum prope jam ad desperationem pervenissent. ¶ Extremus aliquando ponitur pro maximo. *Senec.* In hoc summa bonitas, in illo extrema malitia. ¶ Extrema, neut. plu. substantivi more, *h. e.* mors. *Tac. 2. hist. c. 45.* Plura de extremis loqui, pars ignaviæ est. ¶ Ab hoc superlativo compar. aliud format *Apul. l. 1. Met.* Si quid est novissimo extremius, & *l. 7.* Quod cunctis est extremius. ¶ *Tertul.* vero aliud superlativum *extremissimus*, *in Apolog. c. 19.* Prophetæ extremissimi.

Exterius, adverb. *dalla parte di fuori*, חוץ, ἔξωθεν, *Col. l. 12. c. 43.* Vasa intrinsecus, & exterius crasse picare. *Ov. 6. Met. v. 421.* Exteriusque sitæ bimari spectantur ab Isthmo.

Exterminator, m. 3. *distruttore*, משחית, ἐξολοθρευτής, eversor, destructor. *Cic. pro Domo c. 54.* Obversabatur ante oculos exterminatoris sui.

Exterminatus, a, um, adject. *cacciato*, *esterminato*, extra terminos missus, ut ait *Non. c. 1. n. 110. Cic. pro Domo c. 55.* Resp. exterminata mecum.

Exterminium, ii, n. eversio, expulsio, משחית, ἐξολόθρευσις, *esterminio*. *Tert. adv. Judæos, c. 8.* Exterminium civitatis Jerusalem.

Extermino, as, avi, atum, a. 1. *esterminare*, *cacciar fuori*, גרש, השחית, שמם, Ger. *ausstreiben*, Gal. *chasser*, *bannir*, Hisp. *exterminar*, *desterrar*, ἐξορίζω, ἐξολοθρεύω, extra terminos ejicio, e terminis, finibusque profligo. *Cic. 3. Off.* Hoc omne genus pestiferum ex hominum communitate exterminandum. *Id. 1. de nat. Deor.* Urbe atque agro est exterminatus. ¶ Translate est abigere, depellere. *Pl. l. 31. c. 10.* Regium quoque morbum in vino exterminat epotum. ¶ Ponitur etiam pro demoliri, & evertere. *Cic. post red. ad Quir.* Itaque neque Repub. exterminata mihi locum in hac urbe esse duxi.

Exterminus, a, um, adj. qui est extra terminum, exsul, expulsus. *Tert. de Sodom. c. 3.* Atque hinc exterminus ito.

Externo. V. Exsterno.

Externus, a, um, o. 1. 2. *esterno*, *straniero*, נכרי, חיצון, Germ. *ausslendisch*, Gal. *étranger*, Hisp. *estrangero*, ἐξωτερικός, quicquid ab exteriori parte est, ab *extra*, cui internus opponitur. *Cic. 2. Offic.* Homines externos non egere, ornamento est Reipublicæ. *Ovid. 1. de ar. am. v. 69.* Externo marmore dives opus, *marmo forestiere*. ¶ Externa bona dicuntur bona corporis. *Id. 2. Pont. el. 3. v. 36.* Externis virtus incomitata bonis. Sic *Cic. in Top.* Externa commoda.

Extero, is, trivi, itum, a. 3. valde tero, terendo excutio, comminuo, *fregare*, *pestare*, שבר, דקק, ἐκτρίβω. *Val. l. 1. R. R. c. 52.* E spica exteruntur grana. *Cic. l. 2. Nat. Deor. c. 54.* Alvus calore multo cibum exterit. *Phædr. l. 1. fab. 22. v. 9.* Calcibus frontem exterere. ¶ Item delere, expungere. *Var. l. 4. L. L. c. 19.* A quo post balare dicunt, extrita *e* litera, ut fit in multis. *Quintil. l. 10. c. 4.* Opus poliat lima, non exterat.

Exterraneus, a, um, adject. *straniero*, qui est ex alia terra. *Festus*. ¶ Exterraneus etiam dicitur, qui ante tempus natus, vel potius ejectus est, quod eum mater exterrita alvo ejecit. *Idem*. Al. tamen leg. *Exterricineus*.

Exterreo, es, ui, itum, a. 2. valde terreo, *spaventare*, החריד, καταφοβέω. *Cic. 2. Off. c. 10.* Dolorum cum admoventur faces, præter modum plerique exterrentur. *Liv. l. 4. c. 23.* Exterrere metu.

Exterricineus. V. Exterraneus.

Exterritus, a, um, adject. valde territus, *spaventato*, *sbigottito*, ἐκπλαγείς. *Curt. l. 10. c. 9.* Nova re exterritus. *Cic. l. 1. Divin. c. 20. ex vet. Poeta*: lacrymis exterrita somno.

Extersus, a, um, adj. ab extergeo, *terso*, *forbito*, מורק, ἀπεσμηγμένος, *Plin. l. 34. c. 9.* Extersa æra rubiginem celerius trahunt. *Cic. 2. Ver. c. 21.* Eversum, atque extersum relinquere fanum.

Extersus, us, ui, m. actus extergendi. *Plaut. Curc. 4. 4. 22.* Linteumque extersui (*h. e.* ad extergendum) aptum. Al. leg. *extersum*. Vide Taubman.

Exterus, a, um, o. 1. 2. *forestiero*, *d'altro paese*, זר, נכרי, ἐξωτερικός, quod alibi est natum, vel quod aliunde advenit. *Cic. in Cat.* Externus hostis, atque longinquus. *Id. pro Leg. Manil. c. 16.* Apud exteras nationes. ¶ Comparat. *Exterior*, superl. *Extremus*, si hinc ducenda sunt, V. in *Exterior*.

Extexo, is, ui, xtum, a. 3. *ruinare*, *distruggere*, השחית, Ger. *zerbrechen*, Gal. *défaire*, Hisp. *detexer*, *deshazer*, καταλύω, retexo, destruo, quod textum est Translate *Plaut. Bacch. 2. 3. 5.* Extexam ego illum pulcre jam, si Dii volunt. *h. e.* auro eum spoliabo: vel, omnia ejus consilia & rationes perverram, & destruam.

Extillo, V. Exstillo.

* Extimatio *pro* Existimatio. *Macrob. 7. Sat. c. 6.* ubi al. leg. æstimatio. Sic & extimo. Sed ubique alii leg. æstimo.

Extimeo, es, a. 2. &

Extimesco, is, mui, a. 3. *temere grandemente*, ירא, גור, Ger. *sehr fürchten*, *entsetzen*, Gall. *avoir grande peur*, Hisp. *temer mucho*, περιφοβέομαι, valde timeo. Et modo absolute accipitur. *Ter. Hec. 5. 3.* Extimui illico. ¶ Modo active. *Cic. de Sen.* Quod adolescentes indocti contemnunt, id docti senes extimescent? *Id. pro Dejot. c. 1.* De fortunis communibus extimescere. Et *Phil. 7. c. 1.* Ab Antonio majus periculum extimescendum est. *Tacit. Ann. 15. c. 71.* Quasi principem non quidem odissent, sed tamen extimescerent.

Extimulo. V. Exstimulo.

Extimus, a, um, adject. superlat. ab *extra*, vel ab *exterus*, *estremo*, *esteriore*, ἐξώτατος. *Plin. l. 2. c. 78.* Quæ nunquam extimis gentibus fuerint. *Cic. de Somn. Scip. c. 4.* Orbium unus est extimus, qui reliquos omnes complectitur.

Extinctio, f. 3. *estinzione*, כבוי, אברון, Ger. *erleschung*, Gall. *éteinte*, *extinction*; Hisp. *apagamento*, ἀπόσβεσις, actus extinguendi. *Cic. 1. Tusc. c. ult.* Nam si supremus ille dies non extinctionem, sed commutationem affert loci.

Extinctor, m. 3. qui extinguit, מכבה, φθοροποιός. *Cic. in Pison. c. 11.* Prope a meis ædibus sedebas non extinctor, sed auctor incendii. ¶ Translate pro destructore ponitur. *Cic. pro Cæl.* Ne extinctor patriæ, ne proditor appelletur.

Extinctus, us, ui, m. idem quod extinctio. *Plin. l. 7. c. 7.* A lucernarum extinctu.

Extinctus, a, um, adject. *estinto*, *morto*, ἀποσβεσθείς. *Ovid. 7. Metam. v. 77.* Extincta flamma. *Virg. Ecl. 5.* Extinctum crudeli funere Daphnim. *Id Æn. 4. v. 322.* Etinctus pudor.

Extinguibilis, le, adject. qui extingui potest, *estinguibile*. *Lactant. l. 7. c. 20.* Si non extinguibiles, tamen cruciabiles fiant.

Extinguo, vel Exstinguo, is, xi, ctum, a. 3. *estinguere*, *ammorzare*, *spegnere*, כבה, Ger. *erleschen*, Gal. *éteindre*, Hisp. *apagar*, ἀποσβέννυμι, est tingendo, seu immergendo delere, quod accensum est, a *tingo*. Extinguuntur autem proprie, quæ ardent, ut ignis, flamma, incendium, item quæ calorem inducunt, ut sitis, a similitudine: item quæ vivunt, ut anima, vita. *Cic. Fam. l. 4. ep. 13.* Quibus adjutoribus illud incendium extinximus. *Ter. Adelph. 3. 2. 16.* Seni animam primum extinguerem ipsi. Sic extinguere sitim, apud *Ovid. 7. Met. v. 569.* ¶ Extingui absolute est mori. *Cic. de Senect.* Extingui hominem suo tempore, optabile est. ¶ Hinc ad alia plurima transfertur, quæ corrumpi, & amitti possunt. *Auct. ad Her. l. 4. c. 27.* Formæ dignitas vetustate extinguitur. *Cic. Fam. 1. ep. 1.* Gratiam nostram extinguit hominum suspicio. Sic extinguere amicitias, famam, bellum; extinguere & opprimere alicujus potentiam, &c. *Cic.* sæpe, & alii. Extingui oblivione, *andar in obblio*. *Id. in Somn. Scip.*

Extirpo. V. Exstirpo.

Extispices, m. 3. ἱεροσκόποι, haruspices, qui extis inspectis futura prædicunt. *Cic. 2. de Div.* Extispicum, corumque qui ex fulguribus, ostentisque prædicerent.

Extispicium, n. 2. extorum inspectio, haruspicium. *Accius in Med.* Extispicium ex prodigiis congruens ars te arguit. *Suet. Ner. c. 56.* Attendit & extispicio.

* Extispicus, extispex. Lap. vet. apud *Murat. p. 171. n. 7.* L. Veturius Rufio avispex extispicus Sacerdos privatus.

Exto. V. Exsto.

Extollo, is, tuli, elatum, a. 3. *alzare*, הרים, Ger. *erheben*, Gal. *élever*, *hausser*, Hisp. *ensalcar*, ἐξαίρω, in altum elevo, educo, effero, excito. *Cic. 5. Fin.* Quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat. *Var. l. 2. R. R. c. 10.* Extollere onera in jumenta. ¶ Translate est augere, magnum facere, laudare, &c. *Cic. pro Domo.* Quem virtutis gloria ad cœlum extulit. *Id. de Arusp. Resp.* Nisi eos in cœlum suis laudibus extolleret. Ab antiquis usurpatum fuit pro differre. *Plaut. Pœn. 1. 2. v. 52.* Res serias omnes extollo ex hoc die in alium diem. ¶ Extollere lumbos, apud *eumd. Epid. in fin.* est surgere, erigi, *levarsi in piedi*. ¶ Extollere animum, *insuperbirsi*. *Cic. in Partition.*

* Extorpeo, es, ui, obtorpesco. *Venant. Fortun. l. 1. de vita Martin. v. 240.* gressuque extorpuit ægro.

Extorqueo, es, torsi, tortum, a. 2. *rapire*, *torre per forza*, גנב, חמס, חטף, Ger. *abtringen*, Gal. *ravir*, *ôter*, Hisp. *arrebatar*, ἐξαιρέω, est tormentis, vel alia quavis vi aliquid exprimere, elicere, auferre. *Cic. in Cat. 2. c. 1.* Quod ei ferrum de manibus extorsimus. *Liv. l. 25. c. 4.* Extorquere per vim suffragium populi. *Cic. 1. Tusc.* Extorsisti, ut faterer. ¶ Proprie significat valde torquere, *stirare*, *storcere*. *Sen. ep. 104.* Fregit aliquis crus, aut extorsit articulum, advocat medicum, ut fracta pars jungatur, ut luxata in locum reponatur.

Extorreo, es, ui, ostum, a. 2. valde torreo, *abbruciare*. *Cels. l. 3. c. 8.* Si febris extorret, nulla medicamenti danda potio.

Extorris, o. 3. *cacciato dalla patria*, *fuoruscito*, צועה, נע ונד, Ger. *bandit*, *vertribener*, Gal. *banni*, Hisp. *distierrado*, ἄπολις, ἐξόριστος, qui ejectus est ex ra terram, seu patriam, quasi exterris, a *terra*. *Cic. 5. Ver.* Hinc centum triginta septem patresfamilias extorres profugerunt. ¶ Jungitur autem fere ablat. *Virg. 4. Æn. v. 616.* Finibus extorris. ¶ Et addita præposit. *Liv. l. 5. c. 30.* Exul atque extorris ab solo patrio.

Extortor, m. 3. qui vi rapit, & aufert. *Ter. Phorm. 2. 3. 27.* Bonorum extortor, legum contortor.

Extortus, o. 1. 2. ereptus, adj. *tolto per forza*. *Cic. in Pison.* Si quidem potest vi, aut metu extortum honorarium nominari. ¶ Ponitur item pro excruciato. *Sen. epist. 67.* Aut per longam nervorum contractionem extortos minutatim.

Extra, *fuori*, חוץ, Ger. *ausserhalb*, *drauss*, Gal. *hors*, Hisp. *fuera*, ἔξω, præp. contraria præp. *intra*. Servit accusativo. *Cic. 1. Off.* Ne extra modum sumptu, & magnificentia prodeas. ¶ Ponitur etiam pro præter. *Ter. Phor. 1. 2. 84.* Neque cognatus extra unam aniculam quisquam aderat. ¶ Item pro fine, ut *Extra jocum*, sine joco, serio. *Cic. Treb. l. 7. Fam. ep. 32.* Sed mehercul e extra jocum homo bellus es. *Id. Ver. 7. c. 51.* Extra culpam esse. ¶ Usurpatur etiam adverbialiter. *Cic. de Un.* Ut nulla pars hujusce generis excederet extra. ¶ *Extra quam* ponebatur pro *nisi*, in exceptionibus concipiendis. *Cic. 1. de Inv.* Postulat is, quicum agitur, a Prætore exceptionem, extra quam si in reum capitis præjudicium fiat. ¶ Extra pretium esse, apud *Plaut. Pœn. 1. 2. 119.* est, omnem pretium excedere.

Extraclusus, a, um, nom. ex partic. relictus, non assignatus, ut agger, vel locus extraclusus. *Front.* apud *Goes. p. 39.* & *Aggenus ibid. p. 60.* Extraclusa regio. *Hygin. ibid. p. 189.* h. e. extra limites posita.

Extractorius, a, um, adj. ἑλκυστικός, qui extrahit, *Pl. l. 24. c. 11.* Vulgaris arundo extractoriam vim habet.

Extractus, a, um, *portato innanzi*, *differito*, particip. ab extraho. *Cæs. l. 3. B. C. cap. 28.* Tractandis conditionibus extracto primo noctis tempore. *Liv. l. 4. c. 41.* Usque ad noctem extractum certamen. *Horat. l. 1. sat. 1. v. 11.* Rure extractus in urbem. V. *Extraho*.

Extraho, is, xi, ctum, a. 1. *trar fuori*, חלץ, Germ. *ausfziehen*, Gall. *tirer hors*, Hisp. *sacar*, ἐξέλκω, extra traho, elicio. *Cic. pro Cluent. c. 13.* Extrahitur domo Oppianicus a Manilio. *Id. Acad.* Epicurus ex animis hominum radicitus extraxit religionem. ¶ Translate ponitur pro liberare, ut Extrahere se ex aliquo negotio. *Ter. Phor. 1. 4. 3.* Neque quo modo me inde extraham. ¶ Est item consumere. *Cæs. B. Civ.* Catone acerrime repugnante, & pristina consuetudine dicendi mora dies extrahente. ¶ Item differre. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Per obtrectatores Lentuli res calumnia extracta est. ¶ Item subducere, liberare. *Nepos Eumen. c. 5.* Seque ac suos omnes extraxit incolumes. ¶ Item suspensum tenere. *Stat. 1. Theb. v. 323.* Spes anxia mentem Extrahit, & *l. 3. v. 574.* populumque, ducesque Extrahit incertis.

Extramundanus, a, um, ὑπερκόσμιος, adj. ut extramundana intelligentia. *Mart. Capell. l. 9. pag. 308.*

Extramuranus, a, um, adject. qui extra murum est, cui oponitur intramuranus. *Lampr. Heliog. c. 27.* Exoleti extramurani, & intramurani. *Ascon. Pedian. in Var. 4. c. 6.* Magistratus intramuranus.

* Extranaturalis, ὑπερφυσικός, ad naturam non pertinens. *Tert. de Anim. c. 43.*

* Extraneo. V. Exsterno.

Extraneus, o. 1. 2. *straniero*, *forastiero*, ἀλλότριος, נכרי, זר, qui est ex altera terra, quasi exterraneus, vel simpliciter ab *extra*. *Auct. ad Her. l. 4.* Aut in corpore, aut in animo, aut in extraneis rebus. *Suet. Claud. c. 4.* Hæres extraneus.

Extraordinarius, o. 1. 2. *straordinario*, Germ. *ausser der gevvohnheit*, *der ordnung*, Gal. *extraordinaire*, Hisp. *extraordinario*, ἔκτακτος, quod est præter ordinem. *Var. l. 2. R. R. c. 1. sub fin.* Extraordinariæ fructuum species. *Cic. Philip. 11. c. 7.* Extraordinarium imperium. *Id. in Brut. c. 63.* Consulatus petitio extraordinaria. *Liv. l. 40. c.* Extraordinari quietes.

Ex-

Extrarius, a, um, o. 1. 2. *forestiero*, זר, ἀλλότριος, alienus, alienigena, hoc est, qui ex ea, in qua agimus civitate oriundus non est, aut qui ex nostra familia non est, ab *extra*. *Festus*: Extrarius ab extraneo sic distinguitur: extrarius est, qui extra focum, sacramentum, jusque sit, extraneus ex altera terra, quasi exterraneus. *Ter. Phorm. 4. 1. 13.* Hanc conditionem si cui tulero extrario. *Suet. Vespas. c. 5.* Canis extrarius. ¶ Extrarium etiam dicitur, quicquid extra rem, de qua agitur. *Auct. ad Her. l. 2.* Sine ulla assumptione extraria defensionis.

Extremadura, f. 1. *Estremadura*, Prov. Hispaniæ, pars Regni Legionis, inter ipsum ad Bor. Andaluziam ad Mer. Portugalliam ad Occ. & Castellam N. ad Or. ¶ Extremadura Portugallica, prov. R. Portugalliæ, versus ostia Tagi fl.

Extremisco, is, mui, n. 3. tremisco, *tremare*. *Sedul. l. 4. v. 286.* Extremuit lethale chaos. Quidam tribuunt etiam *Minucio Felici c. 28*, sed alii pro *extremiscunt*, legunt *contremiscunt*.

Extremitas, f. 3. *estremità*, קצה, אחרית, סוף, קץ, *das letzt*, *das ende*, Gal. *la fin*, *le bout*, Hisp. *el fin*, *el cabo*, τὸ ὕστατον, id, quod in quaque re extremum est. *Cic. 2. Fin.* Infinitasque regiones, quarum nulla esset ora, nulla extremitas. *Plin. l. 2. c. 17.* Extremitas circuli. *Id. l. 35. c. 10.* Extremitas picturæ, *il dintorno*, *il contorno*.

Extremo, adv. *ultimamente*, באחרונה, Ger. *zum letzten*, Gal. *à la fin*, Hisp. *ultimadamente*, *enfin*, τελευταῖον, ultimo, in fine. *Cic. Att. l. 2.* Quod enim scribis extremo. *Nepos 22. c. 2.* Extremo cum ad desperationem pervenissent.

Extremum, adverb. *l'ultima volta*, extremo. *Ovid. 1. Trist. eleg. 3. v. 15.* Alloquor extremum mœstos abiturus amicos.

Extremus. V. Exterior.

Extricabilis, le, adject. Quidam Lexicographi afferunt loc. *Pl. l. 36. c. 13.* sed ibi lege *Inextricabilis*.

Extricatus, a, um, adject. explicatus, expeditus, *sviluppato*. *Horat. l. 3. od. 5.* Extricata densis cerva plagis. *Ulp. l. 27. Dig. ad leg. Aquil. §. 19.* Extricatæ margaritæ. *h. e.* purgatæ, perpolitæ.

Extrico, as, avi, atum, a. 1. *districare*, Ger. *entvvickeln*, Gal. *developer*, Hisp. *desembolver*, הציל, ἐξελίττω, explico, libero a tricis. *Vatin. Cic. 5. Fam. ep. 10.* De Dionysio tuo adhuc nihil extrico. *Plaut. Epid. 1. 2. 49.* Aliqua ope me exsolvam, extricabo me aliqua. *Horat. l. 1. sat. 3. v. 88.* Mercedem, aut nummos unde extricat. *h. e.* parat, eruit, *trova fuori*.

Extrilidus, a, um, adject. impavidus, infractus, quasi qui extra læsionem est, ab *extra*, & *lædo*. *Gell. l. 19. c. 1.* Hominem conspicimus impavidum, & extrilidum. ¶ Alii extrilidum interpretantur exalbidum, timore pallentem. V. ipsum Gellii locum.

Extrinsecus, adv. *di fuori*, מחוץ, Ger. *ausserhalb*, *aussvvendig*, Gall. *au dehors*, Hisp. *defuera*, ἔξωθεν, externe, ab exteriori parte, ab *externus*, & *secus*, quod interdum significat prope, quasi *secus externa*. *Cic. 4. Acad.* Irrumpunt extrinsecus in animos nostros per corpus imagines, nobis dormientibus. ¶ Recentiores adjective usurpant, ut *Tert. de Pall. c. 1.* sed non sunt imitandi.

Extritus, a, um, exterendo elicitus, expressus. *Lucr. l. 5. v. 1097.* Exprimitur validis extritus viribus ignis. ¶ Item contritus, elisus. *Senec. ep. 57. a med.* Animam hominis magno pondere extriti permeare non posse. ¶ Item extractus, exemptus, ut extrita syllaba, *Var. sub fin. l. 9. de L. L.*

Extro, as, n. 1. *uscire*, exeo, apud vet. *Afran.* apud *Non. c. 2. num. 279.* Simul limen intrabo, illi extrabunt illico.

* Extructio. V. Exstructio.

Extrudo, is, usi, usum, a. 3. *cacciar fuori*, דחה, Ger. *hinausstrucken*, Gall. *chasser*, *pousser hors*, Hisp. *ochar*, ἐξωθέω, extra trudo, per vim expello. *Cic. 7. Fam.* Quo in numero tu certe fuisses, nisi te extrusissemus. *Plaut. Aulul. 1. 1. 5.* Me extrusisti ex ædibus. Et *v. 31.* Decies die una sæpe extrudit ædibus. ¶ Pro vendere, *Horat. l. 2. ep. 2. v. 11.* Laudat venales, qui vult extrudere, merces, *spacciar la sua mercanzia*.

Extruo. V. Exstruo.

Extrusus, a, um, *cacciato fuori*. *Lucret. l. 3. v. 978.* Cedit enim rerum novitate extrusa vetustas.

Extuberatio, f. 3. tuberculorum eruptio. *Plin. l. 31. c. 9.* Luxatis imponitur, item exturberationibus.

Extuberatus, a, um, adject. *gonfiato*. *Ammian. l. 22. c. 15.* Aviditate nimia extuberatus venter. *Solin. c. 27.* (al. 40.) Enormi corpulentia extuberatus.

Extubero, as, avi, atum, n. 1. *gonfiarsi*, צבה, Ger. *sich aufbleben*, *sich aufschvvellen*, Gal. *s'enfler*, Hisp. *hincharse*, ἐπιφυσάω, intumesco, excresco. *Pl. l. 21. c. 16.* Radice foliosa, ex qua media veluti extuberat. ¶ Nonnunquam active ponitur pro tuberibus inæquale aliquid reddere. *Sen. l. 6. nat. quæst.* Defert montes, subrigit plana, valles extuberat.

Extulo, is, dicebant Antiqui pro extra fero. Itaque legunt nonnulli in *Plaut. Most. 1. 2. 41.* Extulunt, parant sedulo &c. Alii *extollunt*.

Extumeo, es, ui, n. 2. *gonfiarsi*, ἐξοιδέω. *Plaut. Truc. 1. 2. 96.* Uterum illi nunquam extumere sensi.

Extumesco, is, ui, n. 3. idem quod extumeo. *Pl. l. 37. c. 5.* Persicos illos extumescentes pinguiter.

Extumidus, o. 1. 2. idem ac tumidus, *gonfiato*, *sollevato*. *Varro de re rust. l. 1. c. 51.* Potissimum rotundam, & mediam paulo extumidam.

Extunc, adverb. ex illo tempore, מאז, ἀπὸ τότε, *da quel tempo*. *Apul. l. 7. A. A.* Extunc pœnæ reservatus.

Extundo, is, tudi, tusum, a. 3. דחליק, החזיק, ἀποθλάω, vi vel blanditiis aliquid extorqueo. *Suet. Vespas. c. 2.* Ea demum extudit magis convicio, quam precibus. ¶ Ponitur etiam pro studiose facere, invenire. *Virg. 1. Georg. v. 133.* Ut varias usus meditando extunderet artes. ¶ *Hor. l. 2. sat. 2. v. 14.* Cum labor extuderit fastidia. *h. e.* removerit, ejecerit. ¶ Reperitur etiam pro valde tundere. *Sen. Contr. l. 6.* Alterius diminutas scapulas in deforme tuber extundit.

Exturbatus, a, um, adject. expulsus, dejectus, *cacciato fuori*, *abbattuto*. *Cic. Ver. 4. c. 30.* Antiochus præceps provincia exturbatus. *Catul. carm. 65. v. 108.* Pinus radicibus exturbata.

Exturbo, as, avi, atum, a. 1. *scacciare*, גרש, Ger. *mit gevvalt verjagen*, Gal. *chasser*, Hisp. *arrojar*, *echar*, ἐκβάλλω, extra turbo, expello, per vim ejicio. *Cic. in Rul.* Exturbari, & expelli plebem ex agris, non constitui, & collocari. *Id. pro Quint.* Miserum fortunis omnibus exturbari. *Plaut. Pœn. 1. 2. 169.* Nisi illi mastigiæ exturbo oculos, atque dentes. ¶ Est etiam valde turbare. *Cic. Q. Fr. 1. ep. 4.* Multa convenerunt, quæ mentem exturbarent meam. *Liv. l. 6.* Hæc nova injuria spem pacis exturbavit. ¶ *Ascon. in argum. orat. pro Mil.* Milo exturbari tabernam jussit. *h. e.* perfringi.

Extussio, is, ivi, itum, a. 4. est tussiendo aliquid ejicere. *Plin. l. 35. c. 15.* Purulenta quoque extussientibus. *Cels. l. 2. c. 8.* Vomicam excitat, sic ut extussiatur.

Extussitus, a, um, adject. tussiendo ejectus, ut extussita sputa, *Cœl. Aurel. Acut. 2. c. 13.*

* Exvaporo. V. Exsuppuro.

Exuberans, antis, adject. o. 3. uberius abundans. *Gel. l. 3. c. 9.* Vigoreque, & colore exuberantissimo.

Exuberantia, æ, f. εὐθηνία, exuberatio. *Gell. l. 2. c. 6.* Phœniceus color exuberantiam significat ruboris.

Exuberatio, onis, f. abundantia. *Vitruv. l. 1. c. 4.* Exuberationibus, aut defectionibus laborare.

Exuberes, com. 3. infantes ab uberibus remoti, seu ablactati. *Festus*.

Exubero, as, n. 1. *abbondanre*, הותיר, Ger. *uberflissig seyn*, Gal. *abonder*, Hisp. *abundar*, *sobrar*, εὐθηνέω, superabundo, ab adject. *uber*, plenus, fœcundus, fertilis. *Virg. 2. Georg. v. 516.* Pomisque exuberat arbor. ¶ Reperitur etiam active. *Col. l. 9. c. 4.* Quæ favorum ceras exuberant. *h. e.* uberes reddunt.

Exuccus. V. Exsuccus.

Exudo. V. Exsudo.

* Exveho. V. Eveho.

Exvelo, as, avi, atum, a. 1. develo, detego, גלה, הגיד, *svelare*. *Propert. l. 3. el. 14. v. 3.* Ut mihi prætextæ pudor exvelatus amictu. Ita leg. Scalig. Alii, *est velatus*.

Exverræ, vel exverriæ, f. 1. ἀποσκοπώσεις, purgatio quædam domus, ex qua mortuus ad sepulturam ferendus est, quæ fiebat per everriatorem, certo genere scoparum adhibito, ab *everrendo*, hoc est purgando. *Fest.* Vel, quod idem est, Exverræ erant februi genus, quo purgabant familiam justa facientes ad digitum, quem mortuo absciderant, antequam reliquum corpus combureretur. *Jos. Scalig. ad loc. Fest.*

Exverto, is, erti, sum, n. 3. *prevenire*, est prævenire, præoccupare. *Plaut. Pœn. 4. 2. 52.* Cito homo exverti potest. Optimi Codices habent, *perverti*.

Exugo. V. Exsugo.

Exvibrisso, as, n. 1. idem ac vibrisso. *Titin.* apud *Fest.* Si erit tibi cantandum, facito usque exvibrisses.

* Exvicario, qui vicarius fuit. *Ammian. l. 22. c. 11. al. 27.*

Exul, ulis, com. 3. *esule*, *bandito*, חיעה, Ger. *bandit*, *vertribener*, Gal. *bany*, Hisp. *desterrado*, φυγάς, exilio mulctatus, extorris, ejectus, quasi *ex solo*, seu ejectus extra solum. *Cic. pro Dom. c. 27.* Quid enim exul? ipsum per se nomen calamitatis, non turpitudinis. *Horat. l. 2. od. 16.* Patriæ quis exul se quoque fugit? *Tacit. Ann. 14. c. 63.* Alia exul. ¶ Translate *Ovid. Met. 9. v. 310.* Attonitusque malis, exul mentisque domusque. ¶ Aliqui scribunt *exsul*.

* Exulans, antis, *bandito*, exsul. *Cic. Tusc. 5. 37.*

* Exulantes animalibus, *Tert. de cult. fem. c. 9.* h. e. abstinentes ab animalium carne. Al. *exsolentes*.

Exularis, re, adject. ad exulem pertinens, seu ad exilium. *Amm. l. 15. c. 3.* Eulari pœna damnare aliquem. Adde *l. 14. c. 5.*

Exulatio, onis, f. *bando*, גלות, φυγή, idem ac exilium. *Flor. l. 1. c. 22.* Inde clarissimos Principes exulatione mulctavit.

* Exulatus, us, m. exulatio, exilium. *Messala Corvin de prog. Aug. c. 29.*

* Exulium, pro *Exilium*, dicebant veteres.

Exulceratio, f. 3. *piaga*, מכה, ἕλκωσις, plaga. *Pl. l. 20. c. 3.* Et interaneorum, vesicaque exulcerationibus. *Cels. l. 4. c. 25.* Si nulla exulceratio est.

Exulceratorius, o. 1. 2. *che impiaga*, exulcerandi vim habens. *Pl. l. 32. c. 7.* Exulceratorium medicamentum.

Exulceratrix, icis, quæ exulcerat. *Pl. l. 27. c. 12.* Vis ei stiptica, & exulceratrix.

Exulceratus, o. 1. 2. partic. ab exulceror, *piagato*. Translate *Cic. pro Dejot.* Ut in exulcerato animo facile fictum crimen resideret. Adde *l. 1. Fam. ep. 1 sub fin.*

Exulcero, as, avi, atum, *impiagare*, מחץ נגע, Ger. *die haut auffreisen*, *aufkratzen*, Gal. *exulcerer*, *blesser*, Hisp. *llargar*, *enconar*, ἀφελκόω, ulcus induco. *Plin. l. 20. c. 6.* Lepras, lichenas, lentigines exulcerat. ¶ Translate ponitur pro exasperare, vel exacerbare. *Cic. 2. de Orat. c. 75.* Quæ sanare nequeunt, exulcerant. *Idem de clar. Or.* Exulcerare gratiam alicujus.

Exulo, as, avi, atum, n. 1. *esser bandito*, גלה, Ger. *vertriebener seyn*, Gal. *être banny*, Hisp. *estar desterado*, φεύγω, patria privatus sum: & duobus modis dicitur, de loco, in quo exul est, & de quo ejectus est, *Cic. 2. de Div.* Cum Annibali apud eum exulanti depugnare placeret. *Ter. Eun. 3. 5. 62.* Domo exulo. *Plaut. Merc. 3. 5. 59.* Exulatum ire. ¶ Translate *Id. ib. prol. v. 43.* Res exulatum ad illam (meretricem) abibat clam patris.

Exulto cum derivat. V. Exsulto.

Exululatus, o. 1. 2. partic. ab exululo, sub voce passiva active significans. *Ovid. 4. Trist. el. 1. v. 42.* Dum stupet Idæis exululata jugis.

Exululo, n. 1. *urlare forte*, הילִיל, ἐξολολύζω, valde ululo. *Ov. 1. Met. v. 233.* Nactusque silentia ruris exululat.

Exsum, V. Exsto.

Exundatio, f. 3. *inondazione*, שטף, κατακλυσμός, superefluentia. *Plin. l. 19. cap. 3.* Nisi exundatione fluminum invecto semine a Tiaris.

Exundo, as, avi, atum, n. 1. *soprabbondare*, ערף, שטף, Ger. *uberlauffen*, Gal. *se déborder*, Hisp. *sabrepujar*, *salirse*, κατακλύζω, alveum exeo, extra alveum undas effundo, extra alveum effluo. *Col. l. 8. c. 16.* Rivis, per quos exundat piscina, præfigantur ænei cancelli. ¶ Translate est copiosum esse, abundanter effluere. *Tac. in Dial. de Or.* Exundat, atque exuberat admirabilis illa eloquentia. *Sen. Oedip.* Dolor exundat alte mersus. *Id. Hippol.* Vapor exundat antro.

Exungo, is, a. 3. idem ac ungo. *Plaut. Rud. 2. 7. 22.* Eluas tu, an exungare, ciccum non interduim.

Exunguis, e, adject. qui ungue caret. *Tertul. de Pal. c. 5.* Bestia edentula, & exunguis, & excornis.

Exungulo, as, a. 1. ἐξονυχίζω, ungues aufero. Affertur locus ex *Plaut. Truc. 2. 2. 57.* Sed ibi mira est lectionis varietas. ¶ Exungulare, neut. signif. pro ungues amittere, habet *Veget. l. 2. c. 57.* Si exungulaverit jumentum.

Exuo, is, exui, tum, a. 3. *spogliare*, פשט, Ger. *ausfziehen*, Gal. *dépouiller*, Hisp. *despoiar*, ἀποδύω, indumenta, detraho, spolio, denudo, ab ἐνδύω, exuo. Nonnulli a *suo* derivant, & scribunt *exsuo*. *Senec. ep. 91.* Alicui vestem exuere. *Virg. 5. Æn.* Magna ossa, lacertosque exuit. ¶ Translate significat auferre, privare. *Liv. l. 1.* Primo se agro paterno, avitoque exuisse, deinde reliquis fortunis. ¶ Item deponere, abjicere, *deporre*. *Cic. pro Lig. c. 5.* Nonne omnem humanitatem exuisses? *Tac. 1. Ann. c. 75.* Exuere virtutes. Et *l. 6. c. 20.* Exuere vitia. ¶ Exuere jugum, est servitute se liberare. *Liv. l. 37. c. 17.* ¶ Exuere mores antiquos, *deporre gli antichi costumi*. *Id. l. 35.* ¶ Exuere vultus severos, *Ovid. 3. Amor. el. 4.* ¶ Exuere animam, *morire*. *Id. 14. Met.*

Exupero, cum derivat. V. Exsupero.

Exurdo, V. Exsurdo.

Exurgeo, es, a. 2. *cavar fuori*. מיץ, θλίβω, exprimo, elicio, ductum a spongia, quæ ut humorem reddat, urgetur, & comprimitur. *Plaut. Rud. 4. 3. 69.* Exurgebo quidquid humoris tibi est. *Cato.* Exurgeto succum, &c.

Exurgo, V. Exsurgo.

Exuro, is, exussi, stum, a. 3. *abbruciare*, שרף, Ger. *verbrennen*, Gal. *brûler*, Hisp. *quemar*, κατακαίω, idem ac uro, vel igne prorsus consumo. *Cic. in Pis. c. 4.* Locri, Photii, Bœotii exusti. *Lucr. l. 3. v. 931.* Sitis exurit miseros. ¶ Translate est delere, ut *inuro* est imprimere, *Cic. 3. de nat. Deor. c. 3.* Mihi quidem ex animo exuri non potest, esse Deos. Sunt qui aliter legunt ex conjectura.

Exuscito, V. Exsuscito.

Exustio, f. 3. *abbruciamento*, רפה, כי, Ger. *brunst*, *brand*, Gal. *l'action de brûler*, Hisp. *quemadura*, καῦσις, ustio. *Cic. in Som. c. 7.* Propter eluviones, exustionesque terrarum.

Exustus, a, um, adj. *abbruciato*, ut exustus ager, apud *Virg. 1 Georg. v. 107.* Sole exustus caseus, apud *Col. l. 7. c. 8.*

Exutus, a, um, adject. *spogliato*, *privato*. *Plin. l. 35. c. 11.* Herculem exuta mortalitate in cœlum euntem. *Virg. 11. Æneid. v. 395.* Exuti Arcades armis. *Tac. Ann. l. 4.* exutus bonis.

Exuviæ, arum, f. 1. *spoglie*, שלל, Germ. *die aussgezogene kleider der feinden*, Gal. *dépouilles*, Hisp. *despojos*, τὰ σκῦλα, vestes exutæ, ab *exuo*. *Virg. 8. Ecl.* Has olim exuvias mihi perfidus ille reliquit. ¶ Speciatim sumitur pro spoliis hostibus detractis. *Cic. pro L. Man. c. 18.* Cum eum nobis majores vestri exuviis nauticis, & classium spoliis ornatum reliquissent. Dicuntur etiam de tegminibus brutorum animantium, ut de veteri serpentis pelle. *Virg. 2. Georg.* Cum positis novus exuviis, nitidusque juventa Volvitur. ¶ Exuviæ bubulæ, apud *Plaut. Most. 4. 1. 26.* sunt lora ex corio bubulo, ad servos cædendos. Mane, inquit, castigabit eos bubulis exuviis.

DE LITERA F.

F Litera a Prisciano inter mutas numeratur: ab aliis inter semivocales, eo quod a vocali incipiat, & in seipsam terminetur. Hæc alio nomine dicta est digamma Æolicum, quod duplex gamma imagine referat. Eumdem sonum habet, quem apud Græcos φ. Unde etiam dictiones aliquæ Græcæ in Latinorum usum receptæ, quæ apud illos per φ scribuntur, apud Latinos scribuntur per F, *Fama*, *Fanum*, & similia. Vetustissimi hac litera loco aspirationis uti solebant. Dicebant enim *Fordeum*, *trafo*, *vefo*, pro *Hordeum*, *traho*, *veho*. Fuerunt præterea apud antiquissimos, qui loco F uterentur B, *Bruges* dicentes pro eo, quod posteri *Fruges* dicere maluerunt. Hanc Claudius Cæsar inversam *v* consonantis vicem voluit præstare, quod etiam hodie in plerisque vetustis monumentis conspicitur: numquam tamen efficere potuit, ut omnium consensu reciperetur.

F AN-

F ANTE A.

Faba, æ, f. 1. *fava*, פול, Ger. *eine bohne*, Gal. *féve*, Hisp. *hava*, κύαμος, genus leguminis. *Cic. 1. de Div.* Pythagoricis interdictu putatur, ne faba vescerentur. *Plaut. Aulul.* 5. 1. 9. Quid reperisti? Str. Non quod pueri clamitant in faba se reperisse. h. e. non rem nihili, puta vermiculum in faba nascentem, quem *midam* vocant. *Ter. Eun.* 2. 3. 89. At enim isthæc in me cudetur faba, h. e. in me hoc malum recidet, quemadmodum cum faba cuditur, laborat solum, in quo cuditur. ¶ Faba Græca λωτὸς dicitur. *Pl. l.* 18. *c.* 12. ¶ Faba porcina, herba est, quam vulgo corrupto vocabulo *Jusquiamum* appellant. V. Hyoscyamus.

Fabaceus, a, um, *di fava*, fabalis. *Pallad. in Novembr. tit.* 1. Calamos fabaceæ messis eduxit.

Fabacia, æ, f. 1. κυαμίτης, genus libi ex fabis. *Pl. l.* 18. *c.* 12. ¶ *Apicio l.* 5. *c.* 6. Fabaciæ virides, sunt caules, fruticesque fabarum.

Fabaginus, a, um, adj. qui est ex faba, ut fabaginum acus. *Cato R. R. c.* 54.

Fabalia, ium, n. 3. *stoppie di fava*, πελυπύσματα τῶν κυάμων, Germ. *bohenstroh*, Gal. *chaumes de féves*, Hisp. *canas de havas*, stipulæ fabarum, hoc est, culmi illi, ex quibus siliquæ fabaceæ dependent. *Col. l.* 2. *c.* 10. Mallo se matura fabalia, quam trimestrem fructum. *Tert. de Anim. c.* 31. Pythagoras, ne per fabalia quidem transeundum, suis tradidit.

Fabalis, & le, o. 2. *di fava*, κυαμικός, quod ad fabam spectat. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 752. Stipulamque fabalem sæpe tuli. *Pl. l.* 22. *c.* 5. Fabales siliquæ.

Fabaris, is, m. Italiæ flu. per Sabinos transiens, qui & Farfarus dicitur. *Virg.* 7. *Æn. v.* 715. Qui Tiberim Fabarimque bibunt. *Ovid.* 14. *Met. v.* 330. Et amœnæ Farfarus umbræ.

Fabarius, a, um, adject. fabalis, ad fabam pertinens, ut fabaria insula, *Borkum*, apud *Plin. l.* 14. *c.* 13. ita dicta a frugis similitudine sponte ibi proveniente. ¶ Fabariæ calendæ dicebantur Juniæ, quod in iis fabæ recentes rebus divinis adhibebantur. *Macr. Sat. l.* 1. *c.* 1. ¶ Fabaria pila, vas concavum, in quo fabæ tunduntur. *Cat. c.* 12. *R. R.*

Fabatarium, ii, n. genus vasis, in quo fabarum grana, vel fabata reponuntur. *Lamp. Heliog. c.* 20. Ut exhiberet plenis fabatariis, & discis.

Fabatus, a, um, fabaceus. *Fabata puls*, ex faba. *Festus* in *Refriva*: In sacrificiis publicis, cum puls fabata diis datur, nominatur refriva.

* Fabea. V. Favia.

Fabella, f. 1. dim. a fabula, μυθάριον, *Cic.* 2. *de Div. c.* 38. Nihil debet esse in Philosophia commentitiis fabellis loci. *Phædr. l.* 4. *fab.* 6. *v.* 22. Si nec fabellæ te juvant, nec fabulæ. h. e. nec fabulosæ narratiunculæ breviores, quales sunt Æsopiæ; nec longiores, & graviores, ut Tragœdiæ.

Faber, fabri, m. 2. *fabbro*, אומן, חרש, Ger. *wverckmann*, Gal. *ouvrier en quelque matiere que ce soit*, Hisp. *oficial*, τεχνίτης, δημιουργός, omnis artifex, qui e quavis duriore materia facit aliquid, a *facio*. Nam qui ex gypso, argilla, aut cera aliquid conficit, *plastes* vocatur. Habet amplam significationem, quæ tamen limitatur ex significatione adjectivi adjuncti, ut *faber ferrarius*, qui aliquid ex ferro conficit, *faber tignarius*, qui tigna ad ædificia concinnat, *faber aurarius*, qui ex auro aliquid excudit, & sic de cæteris. *Cic. in Bruto c.* 73. Ego me Phidiam esse malim, quam vel optimum fabrum tignarium. ¶ In gen. plur. usitatius est *fabrum*, quam *fabrorum*. *Cic. in Or. c.* 46. Fabrum, & procum audeo dicere, non fabrorum, & procorum. *Id. Att. l.* 9. Jam duo præfecti fabrum Pompeji in meam potestatem venerunt. *Plaut. Most.* 1. 2. 54. Frugi usque, & probus fui, in fabrorum potestate dum fui. ¶ Translate *Sall. ad Cæs. de Republ. ord.* Res docuit, id verum esse, quod in carminibus Appius ait, fabrum esse quemque fortunæ suæ. ¶ Faber est etiam piscis genus, alio nomine Zeus. *Plin. l.* 9. *c.* 18.

Faber, a, um, adj. fabrilis, ad fabrum pertinens, *fabbrile*, *ingegnoso*, τεκτονικός. *Ov.* 8. *Met. v.* 159. Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis. *Apul. l.* 2. *Flor.* Annulus aureus faberrimo signaculo.

Fabianus, a, um, o. 1. 2. quod ad Fabium pertinet, ut Arcus Fabianus, qui constructus est juxta regiam in via sacra. Et Fabiani milites, apud *Nepot.* 11. 2.

Fabienses, m. 3. populi Latii, finitimi Albanis. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Fabii, m. 2. olim Flavii, gens Romæ nobilissima, dicta a *faba* satione, quod eo tempore, quo Romani pene omnes agriculturam excercebant, primus, qui hoc nomine appellatus est, in faba serenda excelleret. Aliqui volunt, dictos esse a *fovea*, seu antiquo *favia*, vel *favea*, quod Hercules matrem ejus, unde genus hoc cœpit, ad foveam compresserit. ¶ Fabiorum tanta Romæ potentia fuit, ut bellum adversus Vejentes soli cum suis clientibus, & servis in se se receperint. Sed cum ex levibus aliquot præliis sæpius victoriam reportassent, tandem ad Alliam flu. insidiis circumventi, ad unum omnes cæsi sunt. Erant autem sex, & trecenti. Ex tanta clade unus tantum superfuit, qui nondum armis per ætatem idoneus, in Urbe relictus erat, ex cujus sanguine per longam nepotium seriem natus Fabius ille Maximus, qui Cunctator dictus est.

Fabius Pictor, Patricius Romanus, peritissimus Juris Civilis, literarum, & antiquitatis. *Cic. in Bruto.*

Fabius, a, um, adject. ut Fabia tribus, de qua meminit. *Suet. in Aug. c.* 40. Fuit una ex Rusticis.

Fabraterna, f. 1. *Favateria*, *Falvaterra*, Col. & opp. Volscorum, in Latio, prope Lirim fl. inter Aquinum, & Fregellas. Pop. Fabraterni, apud *Liv.* & *Pl. l.* 3. *c.* 5.

Fabre, adverb. *artifiziosamente*, משכיל, Ger. *wvercklich*, Gal. *artificieusement*, Hisp. *artificiosamente*, καλιτεχνικῶς, artificiose, a faber. *Plaut. Men.* 1. 2. 23. Hoc factum est fabre. *Apul. l.* 1. *A. A.* navis faberrime facta.

Fabrefacio, is, a. 3. *edificare*, *fabbricare con artifizio*, בנה, חשב, Ger. *wvercklich kinstlich machen*, Gal. *faire artificieusement*, Hisp. *obrar con artificio*, τεκταίνομαι, ædifico, artificiose compono. *Pl. de Vir. illust. c.* 38. Classem magis validam, quam decoram fabrefecit.

Fabrefactus, a, um, partic. *fabbricato*, *fatto artifiziosamente*. *Plaut. Cas.* 5. 1. 8. Nec fallaciam astutiorem ullam fecerit, atque ut hæc est fabrefacta a nobis. *Amm. l.* 29. *c.* 1. Lana ex diversis materiis fabrefacta.

Fabrianum, n. 2. *Fabriano*, opp. amplissimum Piceni, unum ex quatuor maximis castellis Italiæ, in ditione Pontificia, & in Marchia Anconitana, ad radices Apennini Montis, in limite Ducatus Urbini inter Sentini rudera ad Occ. & Matelicam ad Or. Hic optima charta.

Fabrica, æ, f. 1. *bottega del fabbro*, בית, בנין, בית חרש, Ger. *wverckstatt*, Gall. *bâtiment*, *forge*, Hisp. *fabrica*, *botica*, ἐργαστήριον, proprie est fabri officina. Hinc quas *officinas armorum* Cæsar dixit, eas *Veget. l.* 2. *c.* 11. *fabricas armorum* vocat: quas publicas per singulas provincias Romani habebant: privatim enim exercere vetitum erat, ut ex *Notis Imperii*, & *Novell.* 85. constat. Qui hujusmodi fabricas exercebant ad arma publica cudenda, *Fabricenses* dicebantur, quique præerant, *Præfecti Fabrum*. *Veget. loc. cit.* ¶ Est etiam fabrica ipsa ars fabrilis. Hinc fabrica materiaria, apud *Plin.* & ferraria, *l.* 7. *c.* 56. h. e. ars ducendi ferrum, &c. *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 13. Pictura, & fabrica, cæteræque artes habent quemdam absoluti operis effectum. ¶ Item opus ipsum fabricatum, *fabbrica*. *Id. ib. c.* 47. Admirabilis fabrica membrorum animantium. ¶ Translate pro dolo, seu machinatione accipitur. *Ter. Heaut.* 3. 2. 34. Nonne ad senem aliquam fabricam fingit? *Plaut. Cist.* 2. 2. 5. Quot adnœnivi illi fabricas, quot fallacias!

Fabricatio, *fabbrica*, *composizione*, מעשה, Ger. *machung*, *das schmiden*, Gal. *forgement*, *facon*, Hisp. *fabricacion*, κτίσις, actus fabricandi, item ipsa fabrica. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 53. Si erit tota hominis fabricatio perspecta.

Fabricator, is, m. 3. *fabricatore*, עושה, בונה, Ger. *schmid*, *wverckmann*, Gall. *forgeur*, *ouvrier*, Hisp. *fabricador*, τεχνίτης, qui fabricat. *Cic. de Un.* Utrum ille fabricator tanti operis sit imitatus exemplar. *Virg. Æn.* 2. Doli fabricator.

Fabricatrix, icis, quæ fabricat. *Lactant. l.* 6. *c.* 22. Mortis fabricatrix voluptas.

Fabricatus, us, m. 4. idem quod fabricatio. *Sid. l.* 3. *ep.* 13. Hoc fabricatu amicitiarum culmen ædificat.

Fabricatus, a, um, adj. *fabbricato*, *fatto con artifizio*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 46. machina fabbricata. *Ov. Met.* 8. *v.* 669. Pocula fabricata fago. *Vell. l.* 2. *c.* 27. Cuniculi miro opere fabricati.

Fabricenses, ium, m. 3. qui in publicis fabricis ad arma cudenda exercentur. V. Fabrica.

Fabricius pons, *Ponte di quattro capi*, unus ex pontibus urbis Romæ, a Fabricio Consule, a quo exstructus est.

C. Fabricius Luscinus, Civis Romanus, frugalissimus, in cujus domo ex argento patella tantum, & salinum fuit colendorum Deorum caussa, ita tamen, ut patella corneo pediculo sustineretur. *Val. Max l.* 4. *c.* 4. *n.* 3. A Samnitibus, quos universos in clientelam habebat, decem æris, & quindecim pondo argenti, totidemque servos sibi missos in Samnium remisit. *Id. l.* 4. *c.* 3. *n.* 6. Censor P. Cornelium Rufinum duobus Consulatibus, & Dictatura functum e Senatu ejecit, quod decem pondo vasa argentea comparasset. *Id. l.* 2. *c.* 9. *n.* 4. *Liv. l.* 14. filiæ ob paupertatem de publico dotatæ fuerunt. Adversus Pyrrhum, & Samnites gravissima bella gessit. Medicum Pyrrhi domini sui mortem per venenum pollicentem, vinctum ad Regem remisit. *Liv. l.* 13.

Fabrico, as, a. 1. & fabricor, aris, d. 1. *fabbricare*, פעל, בנה, עשה, Ger. *bauen*, *schmiden*, Gal. *forger*, Hisp. *labrar*, *fabricar*, τεχνάζομαι, fabrili arte aliquid conficio. *Ov.* 13. *Met.* Craterem Æneæ, quem jam fabricaverat Alcon. *Cic.* 3. *de Or.* Capitolii fastigium illud, & cæterarum ædium non venustas, sed necessitas ipsa fabricata est. ¶ Translate *Sen. ep.* 16. Philosophia animum format, & fabricat. *Cic.* 4. *Acad.* Fabricare verba.

Fabricus, a, um, adject. fabrilis. *Paul. JCtus l.* 10. *ff. de instr. & instrum.* Servus arte fabrica peritus.

Fabricatio, onis, f. *Tert. Apol. c.* 12. Non sentiunt injurias, & contumelias suæ fabricationis Dei vestri.

Fabrilis, le, o. 3. *di fabbro*, τεκτονικός, quod est fabri, sive quod ad fabrum pertinet. *Cic. Att. l.* 6. Erratum fabrile putavi. ¶ Fabrilia, ium, n. 3. res fabrorum. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 116. tractant fabrilia fabri.

Fabriliter, adv. artificiose, more fabri. *Prud. Apotheos. v.* 519. Opifex fabriliter aptans composuit.

Fabula, æ, f. 1. *favola*, *novella*, משל, שנינה, ἀπόλογος, Ger. *fabel*, *mehrlein*, Gal. *fable*, Hisp. *fabula*, μῦθος, quod in ore omnium versatur, rumor populi, res passim divulgata, sive vera, sive ficta sit, a *fari*. *Hor. l.* 1. *ep.* 13. *v.* 9. Ne vulgi fabula fiam. Sic *Ter. Hec.* 4. 3. Nos fabulæ sumus. *Suet. in Aug. c.* 70. Cœna ejus secretior fuit in fabulis. ¶ Speciatim fabula dicitur narratio ad delectationem, & utilitatem inventa, rerum confictarum. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Jam vero quid vos illa delectant, explicatio fabularum, & enodatio nominum? ¶ Hujus generis sunt, quæ in Tragœdiis, & Comœdiis exhibentur. *Cic. in Bruto.* Atque hic Livius, qui primus fabulam C. Clodio Cæci F. & M. Tuditano Coss. docuit. ¶ Hujusmodi autem fabulæ diversa sortiuntur nomina pro habitu, & qualitate personarum, quæ in eis introducuntur. Aliæ enim *Togatæ* dicebantur, quarum personæ togis, & Romanorum cultu erant ornatæ. Aliæ *Palliatæ*, cum personæ Græco more palliis indutæ in scenam prodibant. Erat enim pallium Græcis peculiare, ut Romanis toga. Deinde togatarum genera quatuor erant, *Prætextatæ*, *Tabernariæ*, *Atellanæ*, *Planipediæ*. *Prætextatæ* erant, in quibus Regum, vel Magistratuum, qui prætexta induti erant, acta comprehendebantur. *Tabernariæ* illæ erant, quibus humiles, & privatæ personæ inducebantur, quales fere sunt mercatores, & institores. *Atellanæ* erant, in quibus ridiculæ personæ inducebantur, jocis, & salibus vellicantes, dictæ ab Atella Campaniæ oppido, in quo plurimæ actitatæ sunt. *Planipediæ* dictæ sunt a planis histrionum pedibus, qui ob humilitatem argumenti, & vilitatem personarum neque cothurnis utebantur, neque soccis. ¶ Docere fabulas dicuntur, qui fabulas, seu comœdias componunt, & agendas dant histrionibus. V. Doceo. ¶ Dare fabulam eodem fere sensu dicitur. *Idem* 1. *Tusc.* Annis fere 410. post Romam conditam Livius fabulam dedit. *Ter. in prol. Hec.* Hecyra est huic nomen fabulæ; hæc cum data est nova, &c. ubi *Donatus*: Ita dicitur, data est fabula, ut, data est cœna, datum est prandium. *Et*, dari dicitur fabula, cum agitur. ¶ *Lupus in fabula*, proverb. est, quo utimur, cum is ipse, de quo adhuc collocuti sumus, repente adest; atque ob eam caussam sermonem abrumpimus, *Ter. Adel.* 4. 21. Eodem sensu *Plaut.* dixit *Stich.* 4. 1. 71. Atque eccum tibi lupum in sermone. ¶ Est etiam fabula diminut. a *faba*. *Plaut. Stich.* 5. 4. 8. Hoc convivium est, nucibus, fabulis, ficulis.

Fabularis, re, o. 3. μυθώδης, idem ac fabulosus, ut Historia fabularis, in qua multa falsa. *Suet. in Tiber. cap.* 70. Maxime tamen curavit historiæ fabularis notitiam.

Fabulator, m. 3. *novellatore*, משתעה, מושל, μυθητής, λογοποιός, Ger. *schwvetzmann*, Gal. *faiseur de contes*, Hisp. *dezider de cuetos*, facetus collocutor. *Suet. in Aug. c.* 78. Lectoribus, aut fabulatoribus accersitis resumebat. *Gel. l.* 2. *c.* 29. Æsopus ille e Phrygia fabulator.

Fabulinus, m. 2. Deus, qui pueris primo fari incipientibus præesse putabatur, cui etiam Romani sacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. *Non. c.* 2. *n.* 55. *ex Varrone.*

Fabulis, le idem quod fabalis, ut seges fabulis, *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 31. & fabulia inarare, *h. e.* fabæ segetem, *Id. ib. c.* 23. Al. tamen leg. *fabalis*, & *fabalia*.

Fabulo, as, avi, atum, a. 1. idem quod fabulor. *Plaut. Mil.* 2. 4. 18. Quæ cum hoc insano fabulem. Et *ib.* 2. 5. 33. Stulta, quæ vobiscum fabulem. Alii tamen his locis legunt *fabuler*. ¶ Hinc passive fabularier, pro dici. *Id. in Supposit. ad Amph. sc. Dii vostr. fid. v.* 3. Verum est, quod olim est auditum fabularier.

Fabulo, onis, m. congerro, qui nugas loquitur, item fabularum inventor, ut legitur in *Gloss. Isid. Macr. l.* 2. *Satur. c.* 1. Planipes, & fabulo impudica verba jaciens. Ita restituit *Salmas. ad Suet.* Vulgo leg. *fabulo*.

Fabulor, aris, d. 1. *ragionare*, *favellare*, *favoleggiare*, השתעה, Ger. *schwvetzen*, *sagen*, Gal. *conter de fables*, Hisp. *dezir cuentos*, μυθολογέω, loquor, a fando. *Plaut. Capt.* 3. 4. 3. Quid fabulabor? quid negabo, aut quid fatebor? ¶ Speciatim est inepte garrire. *Liv. l.* 45. *c.* 39. Quid de Imperatore Paulo Senatus decreverit potius, quam quid Ser. Galba fabuletur, audi.

Fabulose, adv. *favolosamente*, μυθικῶς, ψευδῶς, cum fabula. *Pl. l.* 32. *c.* 11. Accedat his Taprobane, insulæque aliæ Oceani fabulose narratæ. ¶ Comp. fabulosius, sup. fabulosissime. *Pl. l.* 5. *c.* 1. Colonia a Claudio Cæsare facta Lixos vel fabulosissime ab antiquis narrata. *Amm. l.* 23. *c.* 25. Ut Homerus fabulosius canit.

Fabulositas, tis, f. 3. *ciancie*, שקר, הבל, fabulantium vanitas. *Pl. l.* 7. *c.* 52. Corvi effigie magna quidem fabulositate. Et *c.* 28. Si recipiatur poetica fabulositas.

Fabulosus, o. 1. 2. *favoloso*, שוא, Ger. *erdichtet falsch*, Gal. *fabuleux*, Hisp. *fabuloso*, μυθώδης, quod commentitium est, vel quod fabulis, & figmentis celebratur, vel de quo multa finguntur. *Hor. l.* 1. *Carm.* 22. Vel quæ loca fabulosus lambit Hydaspes. ¶ Comp. fabulosior, sup. fabulosissimus. *Pl l.* 33. *c.* 1. Gygis quidem anulum quis non etiam fabulosiorem fateatur? *Id. l.* 5. *c.* 1. Atlas fabulosissimus.

Fabulum, li, n. 2. faba. *Gel. l.* 4. *c.* 11. Pythagoram Philosophum non esitavisse ex animalibus, item abstinuisse fabulo.

Facela, æ, fem. olusculum, quod aceto maceratum apponitur. *Vetus Epigram.* Quem recreat fessum gillo, facela, melo. Vox tamen est incertæ auctoritatis.

Facelare, is, n. acetarium, *insalata*. *Lamprid. Heliog. c.* 20. Barbas mullorum pro nasturtiis, apiastris, & facelaribus adhibuit. Alii legunt *fascelaribus*. h. e. fasellos conditos.

* Facelinus. V. Fascelinus.

Facesso, is, facessi, itum, a. 3. facio, ago, exsequor, a *facio*, ut capesso a *capio*. *Virg.* 4. *Georg. prop fin.* Continuo matris præcepta facessit. ¶ Est item exhibere, inferre, ut Negotium facessere, *esser nojoso*, הלאה, הציק, πράγματα, παρέχω, *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 10. De temeritate eorum, qui tibi negotium facesserent. ¶ Item discedere, abire. ἀποχωρέω, ἄπειμι *Cic. de Leg.* Ab omni societate Reip. paulisper facessant. *Liv. l.* 1. *c.* 47. Facesse hinc Tarquinios, aut Corinthum.

Facete, adv. *piacevolmente*, *facetamente*, Ger. *schimpflich*, Gal. *plaisamment*, Hisp. *donosamente*, בשחוק, κομψῶς, salse, venuste, urbane, eleganter. *Cic.* 5. *Ver.* Nunquam tantum mali est Siculis, quin aliquid facete, & commode dicant. ¶ Comp. facetius, sup. facetissime. *Cic. pro Rosc. Am.* Nosque ab isto nebulone facetius eludimur. *Id.* 2. *de Or. c.* 55. Facetissime tres libellos tribus legendos dedit.

Facetiæ, arum, fem. 1. jocus, sal, lepos, cavillatio, dicacitas, urbanitas, festivitas, argutia, *facezie*, *burle*, *piacevolezze*, צחוק, Ger. *schimpff-rede*, Gal. *railleries*, Hisp. *donayres*, εὐτραπελία, sunt dicta arguta, & salsa, quæ risum movere possunt, deliciæ quædam sermonis, & dicta urbana sine scurrilitate. *Cic. in Brut. c.* 24. Scipio omnes sale, facetiisque superabat. ¶ Usurpantur etiam facetiæ de dictis mordacibus, & contumeliosis. *Tac. Ann.* 5. *c.* 2. Dicax idem, & Tiberium acerbis facetiis irridere solitus. Hinc illudere, & insectari facetiis aliquem, apud eumd. *Ann.* 15. *c.* 25. &c. ¶ In singulari numero usus est *Apul. in Apol.* ubi ait: Scio, Æmilianum istum facetiæ sibi habere, res divinas deridere. ¶ De vario genere, & risu facetiarum apud *Cic. l.* 2. *de Or.*

Facetior, aris, dep. 1. facetiis utor. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Qui, quod verbis inverecundis aurium publicarum reverentiam incessant, granditer sibi videntur facetiari.

Facetosus, a, um, o. 1. 2. idem ac facetus. *Cic.* 2. *Fin. c.* 31. Et in quantam hominum facetosam urbanitatem incurratis. Alii rectius leg. *facetorum*.

Facetus, o. 1. 2. urbanus, salsus, dicax, festivus, argutus, *faceto*, Ger. *schimpflich*, Gal. *facétieux*, Hisp. *donoso*, שוחק, εὐτράπελος, κομψός, qui salibus, & sermonis urbanitate, citra scurrilitatem tamen, abundat. *Cic. in Fam.* Tibi facetum videtur, quicquid ego dixi. ¶ Interdum sumitur pro venusto, & eleganti. *Cic. in Or.* Alii in eadem jejunitate concinniores, idest faceti, florentes etiam, & leviter ornati. ¶ Comp. facetior, sup. facetissimus. *Cic. de Leg. l.* 2 *c.* 15. Facetissimus Poeta veteris Academiæ Aristophanes. *Lucil.* apud *Fest. in Redarguisse*. Quo facetior videare, & scire plus quam cæteri.

Facies, ei, f. 5. *faccia*, פנים, Ger. *das angesicht*, Gal. *face*, *visage*, Hisp. *cara*, πρόσωπον, pars anterior capitis humani constans ex fronte, oculis, naso, malis, ore, mento. *Cic.* 2. *Phil.* L. Tursecius qua facie fuerit, qua statura. ¶ Sæpe facies sumitur pro totius corporis forma. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 151. Sed earum nutrix qua sit facie, mihi expedi. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas, & dicitur de ingenito cujusque rei aspectu, & superficie, ut Facies terræ, facies maris. *Sallust. l.* 2. *Hist.* Sardinia in Africo mari facie vestigii humani. ¶ Dicitur etiam de rebus corporis expertibus, & sumitur pro specie. *Cic.* 1. *Off. c.* 5. Formam ipsam, & tanquam faciem honesti vides. ¶ Denique pro statu usurpatur. *Sallust.* Atque immutata urbis facies erat. ¶ Antiqui declinabant, *hæc facies*, *hujus faciei*, vel *facii*, *Gel. l.* 8. *c.* 14. Sed hoc omnibus nominibus quintæ declinationis commune fuit. ¶ Vertere se in omnes facies, est experiri omnia sua consilia, aut vires. *Virgil.* 12. *Æn.* Verte omnes te te in facies, & contrahe quicquid sive animis, sive arte vales. ¶ De facie aliquem nosse, *conoscer di vista*. *Cic. in Pison.* Habet hoc virtus, quam tu ne de facie quidem nosti, ut, &c. ¶ Prima facie, *a prima vista*. *Cajus JCtus leg. Aliquando, ff. ad Senatusc. Vellej.* Prima facie quidem alienam, revera autem suam obligationem suscipit. ¶ Facies pacis, *apparenza di pace*. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 38. Dum positis loricis, & galeis in faciem pacis veniretur. ¶ Faciem perfricare, est pudorem abjicere, & quasi manu a vultu abstergere. *Plin. in præf. nat. hist. sub init.* Perfricui faciem, nec tamen profeci.

Facile, adv. *facilmente*, *agevolmente*, על נקלה, Ger. *leichtlich*, *ring*, Gal. *facilement*, *aisement*, Hisp. *facilmente*, ῥᾳδίως, nullo negotio, sine labore. *Cic.* 1. *Fam.* Cæteris injuriis, quæ propositæ sunt a Catone, facile resistemus. ¶ Est etiam confirmantis adverbium, & significat haud dubie, jungiturque cum nominibus superlativis, vel superlativi vim habentibus, item nominibus diversitatis, item verbis, quæ excellentiam significant, & aliis. *Cic.* 6. *Fam.* Tum certe ordinis tui facile princeps. *Id. pro Rab. c.* 9. Totius Græciæ facile doctissimum. ¶ Nonnunquam pro libenter ponitur. *Cic.* 4. *Tusc.* Sed te aberrare proposito, facile patiebar, idest non invitus. ¶ Comp. facilius, sup. facillime. *Cic.* 2. *de Or.* Et dici ornatissime possunt, & audiri facillime. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 2. Id facilius eis persuasit. ¶ Facile vivere, agere, esse, significat commodam vitam agere, sine sordibus, laute, ex sententia, *star bene*, *viver comodo*. *Plaut. Curc.* 5. 2. 6. Nugas garris. C. Soleo, nam propter eas vivo facilius. *Id. Epid.* 2. 2. 59. Quam facile, & quam fortunate evenit illi! *Ter. Adel.* 3. 4. 56. Cum animo cogites, quam vos facillime agitis, quam estis maxime potentes, dites, &c.

Facilis, le, o. 3. *facile*, נקל, קל, Ger. *leicht*, Gal. *facile*, *aisé*, Hisp. *facil*, ῥᾴδιος, quod est sine labore, a facio, ut agilis ab ago. *Cic.* 2. *de Orat.* Utriusque rei facilis est, & prompta defensio. ¶ Cum ad personam refertur, significat lenem, humanum, exorabilem. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr.* Facilem te in rebus cognoscendis, & in hominibus audiendis, admittendisque præbere. *Id.* 7. *Fam.* Si tam facilem populum haberem, quam Æsopus habuit. *Id. de Amic.* Quid dicam de moribus facillimis? ¶ Aliquando expeditum, se clare explicantem. *Cic. in Bruto*, T. Junius fuit facilis, & expeditus ad dicendum. ¶ *Ex facili*, est facile. *Col. l.* 6. *c.* 1. Quæ vitanda non ex facili dixerim. ¶ Res faciles dicuntur, quæ ex sententia procedunt. *Liv. l.* 23. *c.* 11. Res vestræ meliores, facilioresque erunt, magisque ex sententia. ¶ Facilis etiam dicitur celer, agilis. *Virg.* 8. *Æn. v.* 310. Faciles oculos fert omnia circum. ¶ *Claud. de laudib. Serena*, *v.* 54. Hispania facilis frugum. h. e. fertilis. *Virg.* 2. *Georg. v.* 223. Terram pecori facilem. h. e. alendo pecori aptam. *Sil. l.* 15. *v.* 721. Milites soli faciles, h. e. aptos ad ferendum solis æstum.

Facilitas, atis, f. 3. *facilità*, *agevolezza*, נקלה, Ger. *leichte*, *gitigkeit*, Gal. *facilité*, Hisp. *facilidad*, ῥᾳστώνη, habitus, quo quis aliquid facile facit. *Cic.* 4. *Tusc.* Sed hæc in bonis rebus, quod alii ad alia bona sunt aptiores, facilitas nominetur. ¶ Sumitur etiam pro humanitate, qua nos facile exorabiles præbemus, *umanità*, *piacevolezza*. *Cic. pro Mur.* 31. Si illius comitatem, facilitatemque tuæ gravitati, severitatique asperseris. Sic *facilitatem imperii* dixit *Tac. Agric. cap.* 3. ¶ *Facilitates* in plur. numero habet *Quint.* 9. *c.* 4.

Faciliter, adv. *facilmente*, facile, ῥᾳδίως. *Vitr. l.* 1. *c.* 1. *sub fin.* Itaque faciliter contra eas disciplinas disputare possunt. Adde *l.* 2. *c.* 1. Hoc adv. *Quint. l.* 1. *c.* 6. non probat quidem, sed permittit.

Facinorosus, a, um, o. 1. 2. *scellerato*, רשע, ἄνομος, ἀνόσιος, κακοῦργος, scelestus, flagitiosus, *Cic. in Catil.* Quintum genus est parricidarum, sicariorum, denique omnium facinorosorum. *Just. l.* 16. *c.* 4. Exilio facinorosior redditus. *Cic. pro Sext. c.* 38. Cum rempub. a facinorosissimis sicariis oppressam videretis.

Facinus, oris, n. 3. *azione*, *opera*, מעשה, אשם, ἀνδράγαθημα, insigne aliquod factum, a facio, & accipitur tam in bonam partem, quam in malam. *Sallust. Jug. c.* 2. Ingenii egregia facinora, sicut anima, immortalia sunt. *Cic. l.* 2. *de Fin.* Vide, ne facinus facias, cum mori suadeas. *Id. pro Mil.* Scelus, & facinus manibus cruentis præ se ferre, & confiteri.

Facio, cis, feci, factum, a. 3. *fare*, עשה, פעל. Ger. *machen*, *thun*, Gal. *faire*, Hisp. *hazer*, ποιέω, proprie est efficere, ut aliquid sit. Est autem hoc verbum latissimæ significationis, accommodaturque omnibus fere actionibus; quarum præcipuas tantum hic subtexemus. Itaque prima, vulgataque notione significat *fare*, ut facere divitias, *Plaut.* Facere rem, eodem sensu, *Terent.* Facere sacrificium, facere rem divinam, facere sacra, *Cic.* Facere vota. *Id.* Facere rem veneream: quo sensu etiam *facere* absolute usurpatur apud *Plaut.* & *Petron*, Sic *Sen. ep.* 123. Una felicitas est bonæ vitæ, facere, esse, bibere, frui patrimonio. *Cic. pro Sext. c.* 13. Quid hoc homine facias? Facere proventum, h. e. fructum dare, *Col.* Facere quæstum, lucrum, *Cic.* Facere ratum, h. e. confirmare, *Liv.* Facere gratum alicui, *far cosa grata*, *Ter.* & *Cic.* Facere bellum, *Nepos*. Facere initium, facere finem, *Cic.* & *Plaut.* Facere convicium. h. e. conviciari, *Plaut.* Facere injuriam alicui, *Ter. Cic.* & alii. ¶ Significat etiam scribere, componere. *Cic. l.* 1. *Or.* Empedocles egregium poema fecit. ¶ Item æstimare, & construitur more verborum æstimandi, *stimare*. *Cic. Fam.* Pompejum faciebam plurimi. ¶ Item sacrificare, *far sacrificio*. *Virg. Ecl.* 3. Cum faciam vitulam pro frugibus. *Cic. pro Mur.* Junonis Sospitæ, cui omnes Consules facere necesse est. *Col. l.* 2. *c. ult.* Facere catulo. ¶ Item consentire, facere, *Cic. pro Cæc.* Rem, & sententiam interdicti secum facere fatebatur. *Nep. Eumen. c.* 8. Non minus nos cum quibus steterint, quam adversus quos fecerint. ¶ Item colligere, ut facere manum, *far soldati*. *Cic. Ver.* Facere quamplurimum gnatis. h. e. multas divitias pro filiis accumulare, *Ter.* ¶ Item prodesse, aut convenire, *Proper. l.* 3. *el.* 1. *v.* 29. Non faciet capiti dura corona meo. *Ovid.* 3. *Trist.* 8. 23. Nec cœlum, nec aquæ faciunt, nec terra, nec auræ, *non mi conferiscono*. *Pl. l.* 22. *c.* 18. Facit ad difficultatem urinæ. ¶ Item inducere, *introdurre*, quo in sensu non conjunct. sed infinitum regit. *Pers. Sat.* 1. *v.* 44. Quisquis es o, modo quem ex adverso dicere feci. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 16. Quem Homerus conveniri apud inferos facit ab Ulysse. Sic facere nomina in Dialogis, *introdur personaggi a parlare*. *Cic.* Si nomina facta sunt, mutari possunt. ¶ Item exercere, profiteri, *esercitare*, ut facere medicinam, apud *Cic. Fam.* 14. *ep.* 7. facere mercaturas. *Id. Ver.* 5. *c.* 28. ¶ Item pati, subire. *Cic.* 2. *Fin. c.* 24. Si jacturæ rerum familiarium erunt faciundæ. *Plaut. Capt.* 2. 2. 77. Est, ubi profecto damnum præstet facere, quam lucrum. Sic paries *vitium facere* dicitur, cum vetustate, aut motu aliquo labefactatur. *Cic. in Top. c.* 3. ¶ Item aliquo ire, *Terent.* Huc te fac. h. e. huc accede, ut explicat *Donat.* *Apul. l.* 5. *Met. sub init.* Paulo fidentior intra limen se se fecit. ¶ Item gignere. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 22. Plerumque pullos similes sui faciunt. ¶ Item agere. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 20. Apameæ quinque dies morati, Iconii decem fecimus. ¶ Item creare, *Cic. de Sen.* Anno undevigesimo hi Consules facti sunt. ¶ Item disponere, statuere. *Cic. Ver.* 3. Quid hoc homine faciatis? *Id. ad Att.* Feci de Fabio, ut scribis. Sic facere in aliquem, pro in aliquem statuere, animadvertere. *Ter. Heaut.* 1. 2. 24. Vereor ne quid in illum iratus plus satis faxit pater. Et cum dat. *Id. Eun.* 5. 6. *in fin.* ¶ Præterea cum variis nominibus conjunctum varias, & elegantes notiones habet, ut facere alicui animum, *far' animo*. *Liv. l.* 25. ¶ Facere alicui copiam, vel potestatem alicujus rei. *Liv. l.* 7. Facere copiam pugnandi. *Cic. Phil.* 8. Facere omnibus sui conveniendi potestatem. ¶ Facere fidem, probare, *Cic. in Catil.* Quoniam auribus vestris minorem fidem faceret oratio mea. ¶ Facere gradum ad aliquid, *passare a qualche cosa*, promoveri, progredi. *Cic.* 4. *Ver.* Ex hac provincia in Africam gradus imperii factus est. Significat etiam simpliciter ambulare. *Plaut. Cur.* & *Cic. de Orat.* ¶ Facere gratiam, *dispensare*. V. Gratia. ¶ Facere modum alicujus rei, *moderare*, *finire*. *Cic. de Leg.* Ut aliquando controversiæ facerent modum. At facere modos, est modulari, vel carmina componere. V. Modus. ¶ Facere negotium alicui, *travagliare qualcuno*. *Quint. l.* 5. *c.* 12. Negotium innocenti fecit. ¶ Facere nomen, *dar' il nome*. Item famam acquirere, *farsi fama*. Facere nomina, *far debiti*. V. Nomen. ¶ Facere alicui otium. h. e. dare. *Virg. Ecl.* 1. Deus nobis hæc otia fecit. ¶ Pedem facere, in re nautica est dimidio vento navigare. V. Pes. ¶ Facere periculum, *far' esperienza*, *tentare*. *Cic.* 2. *Ver.* Facere periculum diligentiæ. *Ter. Eun.* 3. 2. Fac periculum in litteris. ¶ Facere periculum alicui, *porre a pericolo*. *Tac. l.* 3. Tamquam insonti periculum fecisset. ¶ Facere promissum, *mantener la promessa*. *Cic. l.* 3. *Off.* Promissum potius non faciendum, quam tam tetrum facinus admittendum. ¶ Facere reum, *accusare qualcuno e farlo reo*. *Cic. ad Q. Fr.* P. Sylla Gabinium de ambitu reum fecit. ¶ Facere sanguinem, *far sangue*, effundere. *Liv. l.* 45. Nondum indicto bello, aut ita commisso, ut strictos gladios, aut sanguinem usquam factum vidissent. ¶ Facere satis, *soddisfare*, *pagare*, *obbedire*. *Cic. in Brut.* Ego vere, si potero, faciam vobis satis. V. Satisfacio. ¶ Facere stipendia, *militare*. *Liv. l.* 5. Equis suis se stipendia facturos promittunt. ¶ Facere stipendiarios, *farsi tributarj*. *Cæs. l.* 1. *B. G.* Heduos sibi stipendiarios factos. ¶ Facere stomachum, *fare stomaco*, *o fastidio*. *Cic. l.* 1. *Fam.* Non illi quidem ut mihi stomachum facerent. ¶ Facere sumptum, *far delle spese*. *Cic. l.* 5. *ad Attic.* Quod nullus fit sumptus in nos, neque in legatum, &c. ¶ Facere vadimonium, *promettere di comparire in giudizio*. *Cic. pro Quint.* Quo die vadimonium istud factum esse dicis? ¶ Facere testes, *chiamar testimonj*. *Liv. l.* 44. Se Deos, hominesque testes facere invitos, &c. ¶ Facere vela, *far vela*, *navigare*. *Cic.* 5. *Tusc.* Utrum mavis, statim ne vos vela facere, an &c. ¶ Verba facere, *parlare*. *Ter. Phorm.* 5. 8. 25. Verba fiunt mortuo. ¶ Facere fugam, *mettersi in fuga*. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Consternatæ cohortes Latinorum fugam, & vastitatem late fecerunt. Significat etiam fugare, *metter in fuga*. *Cic. pro Dom. c.* 25. Quas iste tum cædes, quas fugas fecerit, vidistis. ¶ Facere delicias. V. Deliciæ. ¶ Facere volupe animo suo, *darsi spasso*. *Plaut. Asin.* ¶ Facere ludos, *far' i giuochi*, ludos edere, exhibere. *Cic. ad Q. Fr.* Item ludere, *schergare*. *Ter. Phor.* 5. 7. 52. Dicitur etiam ludos facere, qui ludum de se aliis præbet. *Plaut.* multis in loc. ¶ Facere auspicium dicitur avis, ex qua illud capitur, *far' augurio*. *Liv. l.* 1. Eam alitem circa summum culmen hominis auspicium fecisse. ¶ Translate *Hor. l.* 1. *ep.* 1. Cui si vitiosa libido fecerit auspicium. ¶ Facere exemplum in aliquem, *castigare*. *Plaut. Most.* 5. 1. 67. Exempla ædepol faciam ego in te. ¶ Facere officium suum, *far' il suo dovere*. *Ter.* & *Plaut. Stich.* 1. 1. 38. ¶ Facere justa, *far' i funerali*. *Cic. pro Flac.* Justa Catilinæ facta sunt. ¶ Facere compendii. V. Compendium. ¶ Facere bene, vel male alicui. *Ter. Phor.* Dii tibi male faciant. *Calvus* apud *Charis. l.* 2. Ita mihi Jovem velim bene fecisse. ¶ Sæpe hoc verbum alia verba resolvit, & eamdem, quam ipsa, significationem habet. *Cic. de Senect.* Invitus feci, ut C. Flaminium de Senatu ejicerem. h. e. invitus ejeci. *Plaut. Most.* 1. 3. 59. Facito cogites. *h. e.* cogita. ¶ Missum facere aliquid, pro præterire. *Ter. Eun.* 5. 2. 25. Missa hæc faciamus. Item pro mittere, *Pompejus M. in ep. ad Att. l.* 8. Ut cohortes, quæ fortunas suas reliquerunt, ad me missum facias. *h. e.* mittendas cures. ¶ Facere omnia, *tentar' ogni mezzo*. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 17. Valetudo tua me valde sollicitat, sed inservi, & fac omnia. ¶ Junctum cum aliis verbis subjunctivum amat. *Cic. Att.* Et si non potuisti facere, ut illam epistolam non mitteres, *se non hai potuto far di meno di non*, &c. *Ter. Eun.* 2. 3. Fac, sis, promissa appareant. *Cic. Att. l.* 2. Fac ut sciam. ¶ Cum infinito significat concedere, dare, *Cic. Fam.* 9. *ep.* 16. Verum fac, esse omnia, *diamo*, *che tutto sia*, &c. ¶ Item in caussa esse, seu efficere, & quidem cum infinito. *Liv. l.* 22. *c.* 13. Casilinum pro Casino ducem accipere fecit. *Col. l.* 12. *c.* 38. Mel ter infervere facito. *Virg.* 2. *Æn. v.* 538. Qui nati coram me cernere lethum fecisti. ¶ *Bene facis*, formula est beneficium testantis, & gratias agentis; item approbantis. *Ter. Eun.* 1. 2. 106. Merito te amo. Ph. Bene facis. ¶ *Fac, si facis*, proverbiale est eodem sensu, quo dicimus, *age quod agis*. *Mart. l.* 1. *epigr.* 47. Sic *Plaut. Pers.* 1. 3. 66. Hoc si facturus, face. *Senec. l.* 2. *de Benef. c.* 5. Fac, si quid facis. ¶ *Factum velle*, est favere, bene cupere. *Ter. Adelph.* 5. 7. 20. Dii tibi, Demea, bene faxint, cum te video nostræ familiæ tam ex animo factum velle. ¶ Absolute usurpatum est a Veteribus in Inscriptionibus Sepulcrorum, ut *fecit*, *fieri curavit*, &c. h. e. tumulum posuit. Prætores etiam, & Quæsitores in publicis criminibus cognoscendis, reo damnato, pronunciare solebant *fecisse videtur*. *Cic. in Pison. c.* 40. Hinc in ambiguo sensu ludit *Mart. l.* 9. *ep.* 16. Inscripsit tumulo septem scelerata virorum, *se fecisse*, Chloe, quid pote simplicius? *h. e.* se fecisse tumulum, sed revera occidisse. ¶ *Facior* in passivo Veteres dixisse, patet partim ex partic. *factus*, partim ex compositis *afficior* & *officior*, partim ex *Non. c.* 10. *n.* 17. ubi *Nigid.* ποιεῖται reddit *facitur*, & *Tit.* ait, *consilium parvi facitur*. Sed pro hoc antiquato nunc *fio* utimur. ¶ Imperat. est *fac*, vel *facito*. Sæpissime tamen apud *Plaut.* legas face.

Factio, onis, f. 3. *operazione*, מעשה, פעל, ποίημα, actio, confectio, potestas conficiendi. *Cic. in Top. c.* 11. Quas is instituisset, cui testamenti factio nulla esset. ¶ Item ordo, societas, ut Factio histrionum, factio quadrigariorum. Quatuor apud antiquos fuere aurigantium factiones, *Veneta*, *Prasina*, *Alba*, *Rosea*, a coloribus nominatæ. *Cassiodorus* quatuor colores harum factionum cum partibus anni quaternis assimilat. *Prasinus* virenti Veri dicatus erat, *Roseus* flammeæ Æstati, *Venetus* nubilæ Hyemi, *Albus* pruinoso Autumno. *Suetonius* scribit, his addidisse Domitianum duas, alteram *aurati*, alteram *purpurei* panni. Hæ pernicitate cursus inter se decertabant, favoreque populari, sive Imperatorio victoriæ præmia adjudicabantur eis, quæ vicissent. ¶ Item eorum consensus, & conspiratio, qui se principes, & primarios in civitate efficere conantur, *fazione*, *setta*, *congiura*, כת, קשר, Ger. *die aufruhr*, Gal. *secte*, *parti*, Hisp. *vando*, αἵρεσις, στάσις, συνωμοσία, ut factio Pompeji, factio Cæsaris. *Cæs.* 1. *B. C.* Ut se, & Popul. Roman. paucorum factione oppressum in libertatem vindicaret. ¶ Item nobilitas, potentia, & auctoritas alicujus in civitate, quia qui ista habent, facere multa & possunt, & solent. *Plaut. Cist.* 2. 1. 17. Neque nos tanta factione sumus, neque opes nostræ tam sunt validæ.

Factionarius, ii, m. Factionarii dicuntur, qui præsunt factionibus aurigarum. *Impp. Valentin. Val. & Gratian. l.* 15. *Cod. Theod. tit.* 10. *leg.* 1. Equos vendendi solitam factionariis copiam non negamus.

* Factiose, *faziosamente*, per factionem. *Sidon. l.* 4. *ep.* 24.

Factiosus, a, um, o. 1. 2. *fazioso*, איש קשר, στασιώτης, princeps ille, qui factionem exercet. *Nepos Lysand. c.* 1. Semper factiosus, audaxque. ¶ Item opulentus, & potens, etiam in bonam partem. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 50. Venit hoc mihi in mentem, te esse hominem divitem, factiosum, me item esse hominem pauperum pauperrimum. ¶ Item impiger, aptusque ad res gerendas. *Id. Bacch.* 3. 6. 13. Lingua factiosi, inertes opera. ¶ Comparat. *factiosior* legitur apud *Aurel. Vict. in Caracal.* superlat. *factiosissimus*, apud *Pl. l.* 4. *ep.* 9.

Factitamenta, orum, τὰ ποιηθέντα, sunt res factæ, *Tert. de An. c.* 18. ex D. Paulo ad Rom. 1. 20. ubi Vulgata habet, *per ea quæ facta sunt*.

Factitatio, onis, f. ποίημα, actus factitandi, ut factitatio corporum, apud *Tert. adv. Herm. c.* 32.

Factitator, oris, m. ποιητής, qui factitat. *Tert. adv. Prax. c.* 18. Idolorum factitatores, atque cultores.

Factitatus, a, um, *fatto spesso*, *praticato*. *Cic. l.* 2. *Offic. cap.* 24. Hæc apud majores nostros factitata. *Id. in Or.* Alterum factitatum est, alterum novum.

Factitius, a, um, o. 1. 2. *fattizio*, עשוי, Ger. *von hand*, *gemacht*, Gal. *factice*, Hisp. *hechizo*, τεχνικός, δραστός, quod arte aliquem effectum est, hoc est, quod naturale non est. *Pl. l.* 12. *c.* 17. Ergo in utraque gente bina laudavi genera, terrenum, & factitium. ¶ Factitia verba dicuntur, quæ & fictitia appellantur, quæ ad soni alicujus similitudinem efficta sunt, ut croire, hinnire, &c.

Factito, as, a. 1. *fare spesso*, *praticare*, ἐνεργέω, sæpe facio. *Ter. Eun.* 4. 7. 13.

Idem Pyrrhus factitavit. *Hor. in A. poet. v.* 470. Versus factitare, *Quint. l.* 7. *c.* 4. Factitare medicinam. *Cic. de clar. Or.* Factitare accusationem.

Facto, as, a. 1. frequent. a facio. *Plaut. Merc. prol. v.* 94. Omnes merces, ut volui, vendidi ex sententia, Lucrum ingens facto.

Factor, is, m. 3. *fattore*, עשה, Ger. *der macher*, Gal. *faiseur*, Hisp. *hazedor*, ποιητής, qui efficit. *Pallad. l.* 1. *R. R. c.* 6. Cuparum, doliorumque factores. *Lactant. l.* 2. *c.* 8. Dei potestas, quæ fine, ac modo caret, sicut vita factoris. *h. e.* creatoris rerum omnium. ¶ Veteres de iis hoc nomen usurparunt, qui oleum, aut vinum conficerent. *Cato R. R. c.* 64. Factores volunt, ut olea in tabulato diu sit, ut fracida sit, quo facilius oleum efficiant. Adde *eumd. c.* 13. & 66. ¶ Factor etiam dicitur, qui criminis alicujus reus est, apud JCtos. *Macer l.* 7. *ff. de cust. & exhib. reor.* ¶ Factores in pilæ ludo dicuntur, qui pilam regerunt, & reddunt, sicut *datores*, qui dant, & mittunt. *Plaut. Curc.* 2. 3. 18. Tum isti, qui ludunt datatim, & datores, & factores omnes subdam sub solum.

Factorium, ii, n. instrumentum, quo oleum fit. *Pallad. in Octobr. tit.* 10. Ubi vero compleveris modum factorii.

Factum, ti, n. 2. *fatto*, מעשה, Ger. *eine that*, Gal. *un fait*, Hisp. *hecho*, πρᾶγμα, actio, res gestæ. *Cic.* 1. *Fin.* De clarorum hominum factis illustribus, & gloriosis satis hoc loco dictum sit. *Virg.* 10. *Æn. v.* 468. Sed famam extendere factis, hoc virtutis opus.

Factura, æ, f. 1. *fattura*, מעשה, Ger. *machung*, *vverck*, Gal. *facture*, *façon*, Hisp. *hechura*, ποίησις, compositio rei, quam facimus. *Pl. l.* 34. *c.* 14. Alibi vena bonitatem hanc præstat, alibi factura. ¶ Item opus ipsum factum. *Prudent. Apotheos. v.* 792. Anima factura Dei est.

Factus, us, m. 4. & factus, i, m. 2. ποίησις, confectio. Unde factus olei dicitur, quantum una vice conficitur. *Cato de R. R. c.* 67. Factoribus det in singulos factus olei sextarios. ¶ *Factus villæ*, structura, opus. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 1. Quo exornatior villa esse posset fructu, quam factu, V. *eumd. l.* 1. *c.* 24. * Hostum vocant, quod ex uno facto olei reficitur. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 24. Cum unius facti mensuram rusticus sub tecto reposuerit. *Col. l.* 12. *c.* 50. *in fin.*

Factus, a, um, adject. partic. *fatto*, *lavorato*, עשוי, πεποιημένος. *Cic.* 4. *Ver. c.* 18. Pocula Mentoris manu summo artificio facta. *Hor. l.* 1. *sat.* 5. *v.* 33. Ad unguem factus homo, *h. e.* perfectus. *Cic. Ver.* Argentum factum. Sic oratio facta. *h. e.* elaborata, polita. *Cic. l.* 3. *de Or.* ¶ Factum velle alicui, V. in Facio.

Facul, idem quod facilis, vel faciliter, apud Veteres. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 331. Haud facul fœmina invenietur bona. Et *Var.* Utrum sit magnum, an parvum, facul, an difficul.

Facula, f. 1. *facella*, לפיד, λαμπάδιον, parva fax. *Prop. l.* 2. *el.* 20. *v.* 6. Quorum alii faculas, alii retinere sagittas. ¶ Translate *Plaut. Pers.* 4. 3. 46. Nequicquam tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult. h. e. occasionem, viamque lucrandi.

Facultas, tis, f. 3. *potenza*, *forza*, *arbitrio*, *potestà*, רשות, רשיון, יד, גבורה, כח, Ger. *macht und gevvalt*, Gal. *faculté*, *pouvoir*, Hisp. *faculdad*, δύναμις, proprie est facilitas agendi, ab antiquo *facul*, pro facilis. Hinc omnis ars facultas appellatur, quia dat regulas, & rationem faciendi aliquid. *Ter. Andr.* Dii date facultatem huic pariendi. *Cic.* 1. *de Invent.* Facultates sunt, aut quibus facilius fit, aut sine quibus aliquid confici non potest. ¶ Sed *Plinius* facultatem a facilitate distinguit, illam vocans gratiam, ac virtutem faciendi, hanc promptitudinem dumtaxat. Sic enim inquit *ep.* 115. Quia nimia assiduitate facilitas magis, quam facultas, nec fiducia, sed temeritas paratur. ¶ Sæpe pro potestate ponitur, ἐξουσία. *Cic. pro Rab.* Utinam mihi hanc facultatem causa concederet, &c. Hinc *facultates* num. plur. pro opibus, copiis, divitiis sumuntur, quia per divitias omnia facillime fiunt. *Cic. ad Q. Fr.* Quasi vero me non tuæ facultates sustineant. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 38. Omnium rerum, quæ ad bellum usui erant, summa erat in oppido facultas, hoc est, abundantia.

* Facultacula, æ, f. exigua facultas, tenues opes. *Hieronym. epist.* 27. *ad Eustoc. cap.* 4. Pro facultacula sua, pecunia pauperibus distributa. Adde *Augustin. epist.* 45.

Faculter, adverb. facile. *Fest.*

Facunde, adverb. *eloquentemente*, במליצה, Ger. *beredsamlich*, Gal. *eloquemment*, Hisp. *facundamente*, εὐφραδῶς, diserte. *Liv. l.* 28. *c.* 18. Ut hostem etiam infestissimum facunde alloquendo sibi conciliaret. *Val. Max. l.* 3. *c.* 3. Totius mundi naturam prudentissime, & facundissime exprompsit.

Facundia, f. 1. *eloquenza*, מליצה, Ger. *beredsamkeit*, Gal. *eloquence*, Hisp. *facundia*, λογιότης, εὐπορία, facultas disserendi. *Pl. l.* 7. *c.* 30. Facundiæ, Latiarumque literarum parens Cicero. *Quintil l.* 1. *proœm. sub fin.* Alere facundiam, vires augere eloquentiæ.

Facundiosus, a, um, idem ac facundus, apud vet. *Semp. Asel.* referente *Gel. l.* 4. *c.* 9. Si minus facundiosa essent.

Facunditas, atis, f. 3. idem quod facundia, sed minus usitatum. *Plaut. Truc.* 2. 6. 13. Facile sibi facunditatem virtus argutam invenit.

Facundus, o. 1. 2. *facondo*, *eloquente*, מליץ, Ger. *vvolberedt*, Gal. *bien-disant*, *eloquent*, Hisp. *facundo*, ἐλλόγιμος, disertus, a *fando*. *Ovid. l.* 2. *art. amat. v.* 123. Non formosus erat, sed erat facundus Ulysses. ¶ Comp. facundior, sup. facundissimus. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. In omnibus gentibus alius alio facundior habetur. *Id. l. eod. c.* 2. *sub fin.* Facundissimum quemque sibi ad imitandum proponet.

Fæcariæ sportæ, apud *Cat. R. R. c.* 11. (ubi tamen al. leg. *fecaria*) sunt, quibus inclusa fæx prælo supponitur, ut vinum fæcatum exprimatur, quod explicatur ab *eodem c.* 153.

Fæcatus, a, um, o. 1. 2. *quel che si trae dalla feccia*, מצוי משמרים, τρυγώδης, quod e fæcibus expressum est. *Cat. c.* 153. Vinum fæcatum sic facito. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 10. Fæcinæ uvæ, vel fæciniæ, quæ plus quam cæteræ, fæcis afferunt. Alio nomine a colore Rubellanæ, & a loco Nomentanæ vocantur. *Col. l.* 3. 2. Sic vinum fæcinum. *Id. l.* 12. *c.* 45.

* Fæcinæ uvæ, *vel* Fæciniæ, alto nomine Rubellanæ & Momentanæ, sunt quæ plus quam cæteræ fæcis habet. *Colum. l.* 3. *c.* 2. ¶ Hinc fæcinum vinum, *Id. l.* 12. *c.* 45.

Fæcosus, a, um, adject. qui fæce abundat. *Mart. l.* 13. *ep.* 102. Accipe fæcosum munera chara garum. Garum enim fæx quædam est liquore denso, quare quo magis fæce abundat, eo est pretiosius. Alii leg. *fastosum*. h. e. dite homine dignum.

Fæcula, f. 1. dim. a fæx. Hoc nomine appellatur condimentum quoddam ex Coi vini sedimento. *Horat. l.* 2. *sat.* 8. *v.* 9. Siser, alec, fæcula Coa. Adde *Lucret. l.* 2. *v.* 430.

Fæculentia, æ, f. fæcis abundantia. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Fæculentia par cloacali.

Fæculentus, o. 1. 2. *pien di feccia*, רב שמרים, Ger. *hefigt*, Gal. *plein de lieu, ou de bourbe*, Hisp. *lleno de hezes*, τρυγώδης, fæcibus plenus, ut fæculenta aqua. *Cels. l.* 5. *c.* 26. Fæculentum pus. *Col. l.* 2. *c.* 2. Fæculentum vinum. *Sol. c.* 46. Fæculentior superficies. *Aug de ver. relig. c.* 40. Quorum aliud fæculentissimum redditur.

Fæcutinus, o. 1. 2. idem quod fæcatus. *Gel. l.* 13. *c.* 19. Non eas finitiones prætancidas, neque fæcutinas Grammaticas spectaveris. Alii leg. *Fatutinas*, a fateo.

* Fænum. V. Fœnum.

Fæx, cis, f. 3. *feccia*, שמר, Ger. *die hefen*, Gal. *lie*, *marc*, *féces*, Hisp. *hez*, τρύξ, excrementum cujusque rei. Aliqui a *facio* derivant, & sine diphtongo scribunt. Sed *Manut. ex lib. vet.* diphthongum retinet. V. *Voss. Etymol.* ¶ Fæces unguentorum *magmata* dicuntur, fæces olearum *fraces*, fæces vini communiter *fæces*, a Columella *floces*. *Hor.* 1. *carm. od.* 35. Diffugiunt cadis cum fæce siccatis amici. ¶ Translate dicitur de hominibus vilibus, & abjectis. *Cic. pro Flac. c.* 8. Opifices, & tabernarios atque illam omnem fæcem civitatum quid est negotii concitare. Adde ad *Att. l.* 2. *ep.* 1.

* Fafæ, *fi*, *fi*, interj. cum putoris aliquid perhorrescimus. *Char. l.* 2. *p.* 212. *Putsch.* si sanus est locus.

Fageus, o. 1. 2. quod est ex fago arbore, φήγινος, *Pl. l.* 16. *c.* 5. Alia fageæ glandis figura, alia querneæ.

Fagineus, o. 1. 2. ex fago. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 656. Bis sua faginea tempora fronde tegit. *Col. l.* 12. *c.* 45. Arculæ fagineæ.

Faginus, o. 1. 2. ex fago. *Virg.* 3. *Georg.* Post valido nitens sub pondere faginus axis.

Fagus, i, f. 2. *faggio*, Ger. *buchbaum*, Gal. *fau*, *fouteau*, Hisp. *hay*, φηγός, arbor glandifera, quales præter eam sunt tres aliæ, robur, quercus, æsculus. *Virg.* 1. *Ecl.* Patulæ recubans sub tegmine fagi.

Fagutal, n. 3. Romæ sacellum Jovis, in quo erat fagus arbor, Jovi sacra. Hinc Jupiter Fagutalis, & lacus Fagutalis. *Pl. l.* 16. *c.* 10. *Var. l.* 4. *L. L.*

* Fagutalis. V. Fagutal.

Fala. V. Phala.

Falacer, cris, m. unus ex quindecim Flaminibus, quos Romani, aucta civitate, atque adeo & sacerdotiis, constituerunt. Nomen habuit a Falacre, qui pomorum Deus habitus est, quia ejus sacris operabatur. *Var. l.* 4. & 6. *L. L.*

Falarica, V. Phalarica.

Falarienses, m. 3. pop. Piceni, quorum opp. Falaria exc. adhuc *Falerione*, apud Tiginium opp. inter Firmum, & Fanum S. Genesii.

Falarium, n. 2. *Rasacolmo*, prom. Siciliæ, inter Pelorum prom. & Mylas opp.

Falcarius, ii, m. qui falce utitur, vel qui falces conficit, δρεπανικός, δρεπανοποιός. Hinc factum nomen vico cuidam Romæ, quod ibi falcarii habitarent. *Cic. Catil.* 1. *c.* 4. Dico, te priori nocte venisse inter falcarios.

Falcatus, a, um, o. 1. 2. *simile a falce*, בעל רגל, דומה חרמש, Germ. *krumme vvie eine sichel*, Gal. *courbé comme une faux*, Hisp. *encorbado en manera de hoz*, δρεπανοειδής, quod formam falcis habet. *Pl. l.* 10. *c.* 21. In sublime caudam quoque falcatam erigens. *Id. l.* 17. *c.* 10. Serendas (amydalas) quam maxime falcatas, & e novella. Lexicographi adhuc interpretati sunt, *falce amputatas*, sed durior interpretatio est, nec facile defendi potest. ¶ Item falcibus armatus, ut falcati currus. *Liv. l.* 37. *c.* 41. Falcatæ quadrigæ. *Curt. l.* 4. *c.* 9.

Falcicula, & per syncop. Falcula, æ, diminut. parva falx, *picciola falce*, δρεπάνιον, *Pallad. l.* 1. *ad fin.* Falciculæ brevissimæ. *Col. l.* 12. *c.* 18. Falculæ, & ungues ferrei parandi. ¶ Falculæ dicuntur etiam de ungulis bestiarum, ob similitudinem. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Mirum, pardos, pantheras, & leones, condito in corporis vaginas unguium mucrone, ingredi, aversisque falculis currere, nec nisi appetendo protendere.

Falcidia lex, fuit lex lata a P. Falcidio Trib. in Triumviratu Augusti, ut ne liceret testamento legare ultra dodrantem, idest novem uncias, odeo, ut semper quarta pars hæreditatis hæredi conservaretur; quod si testator dodrantem excessisset, liceret hæredi minuere legata, & quartam suam implere. *l.* 1. *ff ad l. Falcid.*

Falcifer, a, um, o. 1. 2. falcem ferens. Speciatim est cognomen Saturni, quod primus in Italia agriculturæ usum credatur indicasse. *Ov.* 1. *Fast.* Ante pererrato falcifer orbe Deus. *Mart. l.* 5. *ep.* 16. Falciferi defendere templa Tonantis.

Falciger, a, um, adject. idem ac falcifer, & eodem usu. *Auson. Ecl. de Fer. Rom. v.* 36. Falcigerum placant sanguine Cœligenam.

Falcipedius, a, um, qui pedes habet curvos ad modum falcis. *Petron. in sat. c.* 75.

Falco, nis, c. 3. *falcone*, Ger. *falck*, Gal. *faucon*, Hisp. *falcon*, ἱέραξ, avis ex accipitrum genere, quod ungues more falcis habeat introrsum flexos. *Jul. Firmic. l.* 5. *Mathes. c.* 7. *sub fin.* & *Servius ad Æn.* 10. *v.* 145. ¶ Falcones etiam illi homines dicuntur, quorum digiti pollices in pedibus intro sunt curvati, a similitudine falcis. *Fest.*

Falcula, V. Falcicula.

Falere, n. 3. verbum est architecturæ. *Var. de re rust. l.* 3. *c.* 5. Subter columnarum stylobatem est lapis a falere, pedem, & dodrantem altus, ipsum falere ad duos pedes altum a stagno, latum ad quinque. Ad quem loc. Scalig. Falere vocat id, quod magis proprie esset pila, χηλήν vocat Thucydides, Virgilius saxeam pilam. Sustinet autem falere omne peristylii onus, & stagno oppositum, & oppilatum est. Itaque pilæ litoribus immolitæ a veteribus *Faleria* dicuntur, quia ante *Haleria* dicerentur παρὰ τὸν ἅλα, sal. Argumento, quod Falerii populi ita dicti sunt, quia apud eos sal fieret; antea Halerii dicti, auctore Festo. Nisi sit, quod omnia alta φάλαρα vocabant Græci.

Faleria, Falerii, Faleris, Falaris, Phaleria, Phalerium, Phalaris, *Falere*, *Folare*, urbs exc. Etruriæ, in Faliscorum finibus. Condita fuit a Falerio Argivo. Sed alii dicunt, olim fuisse ubi nunc Civitas Castellana.

Falerina Tribus rustica, in Campania posita, dicta est ab agro Falerno, descripta & constituta anno U. C. 435.

Falernum, i, n. 2. vinum generosissimum, & apud Romanos celeberrimum, in Falerno agro proveniens, quod acre, forte, ardens, &c. vocat Horatius variis locis. ¶ Reperitur etiam Falernus masc. gen. *Tibul. l.* 2. *el.* 1. *v.* 27. Nunc mihi fumosos veteris proferre falernos Consulis. Optimæ tamen edition. hab. fumosum falernum. ¶ De Falerno V. *Silium l.* 7. *v.* 116. & *seq.*

Falernus, ager, & mons Campaniæ, inter Calenum, & Sinuessam, ex quibus ager frumenti ferax est, mons, qui est Massico junctus, vini generosissimi. *Macr. l.* 3. *Sat. c.* 16. Sed aliqui Falernum montem Puteolis proximum faciunt.

Falernus, a, um, adj. ut falernæ vites, falerna vina. *Hor. l.* 1. *od.* 20. & *l.* 2. *sat.* 4. *v.* 55. Falernæ cellæ, apud *Virg.* 2. *Georg.*

Falisca, Faliscum, *Galese*, Col. & urbs Etruriæ, metrop. Faliscorum, apud Tiberim fl. inter Fescenniam, seu Urbem Castellanam, & Hortam.

Falisci, Phalisci, pop. Etruriæ, quorum urbs Falisca. *Virg.* 7. *Æn. v.* 695. *æquos Faliscos* appellat, h. e. legum custodes, quia jura & legum XII. Tab. supplementa apud eos asservabantur.

Faliscorum Mons, Soractes, *Monte S. Oreste*, & *Monte di S. Silvestro*, mons Etruriæ, in finibus Faliscorum, ad Tiberim fl. in Prov. Patrimon. S. Petri, & e regione Sabinæ provinciæ. Aliis est urbs Mons Phisco, *Monte Fiascone*.

Faliscus, a, um, adj. ut Præsepes faliscæ, apud *Cat. de R. R. c.* 4. quæ sc. ex ligno falisco optimæ fiebant. ¶ Faliscus venter, vel faliscus simpliciter, genus erat farciminis, quod Romani a Faliscis didicerant. *Mart. l.* 4. *ep.* 46. Et lucanica ventre cum falisco. *Stat. l.* 4. *Sil.* Non lucanicæ, non graves Falisci.

Falla, æ, f. antiquum nomen, idem ac fallacia. *Vet. Poeta* apud *Non. c.* 2. *n.* 316. Me non vocavit, ob eam rem hanc feci fallam. V. Fala.

Fallacia, f. 1. *inganno*, מרמה, משאון, עקבה, Ger. *betrung*, Gal. *tromperie*, Hisp. *engaño*, δόλος, techna, dolus malus, sermo compositus ad fallendum. *Var l.* 5. *de L. L.* deducit a fando. Et adjungit, si quis re fallat, in hoc non proprio nomine fallaciam esse, sed translatione. *Ter. Andr.* 4. 4. 39. Fallacia alia aliam trudit. *Cic.* 2. *de Div.* Tota res est inventa fallaciis aut ad quæstum, aut ad superstitionem, aut ad errorem. *Col. l.* 11. *c.* 2. *circa med.* Nonnulli gustu explorare uvæ maturitatem tentaverunt, sed hæc ipsa res habet aliquam fallaciam.

Fallacies, ei, f. 5 fallacia. *Apul. l.* 5. *Met.* Fallacie germanitatis inducta.

Fallaciloquentia, æ, f. 1. ψευδολογία, sermo fallax. *Cic. de Fin. l.* 4. *c.* 25. Ex ea difficultate illæ fallaciloquentiæ.

Fallaciosus, a, um, o. 1. 2. *ingannatore*, עקוב, ἀπατηλός, fallaciis plenus. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Quibus hujusmodi ambages fallaciosæ confutantur.

Fallaciter, adv. *con inganno*, במרמה, Ger. *felschlich*, *truglich*, Gal. *faussement*, *par tromperie*, Hisp. *enganosamente*, δολερῶς, fraudulenter. *Cic.* 1. *de Div. c.* 18. Fallaciter portenta interpretari. ¶ Comp. fallacius, sup. fallacissime. *Cic. de Arusp. resp.* Fallacissime se illis venditabat.

Fallax, cis, o. 3. *fallace*, *ingannatore*, משיא, עוקב, Ger. *betriglich*, Gal. *trompeur*, *deceveur*, Hisp. *enganoso*, ἀπατηλός, ἀπατεών, dolosus, qui consuevit fallere, a fallo. *Cic.* 4. *Acad. c.* 46. Fallax imitatio simulatioque virtutis. *Ov.* 13. *Met. v.* 799. Fallacior undis. *Cic. pro Dom. c.* 9. Homo fallacissimus. *Id. pro Rabir Post.* Merces fallaces, & fucosæ. ¶ *Fallacum* in genitivo plur. *Catul. carm.* 30. *ad Alphen.* Facta impia fallacum hominum.

Fallo, lis, fefelli, falsum, a. 3. *ingannare*, פתה, Ger. *cetrigen*, Gal. *decevoir*, *tromper*, Hisp. *enganar*, ἐξαπατάω, decipio, a σφάλλω, quod proprie est supplanto. *Var. l.* 5. *de L. L.* derivat a *fando*, quia fando aliquem decipimus, & contra quam diximus, facimus. *Cic. Cat.* 4. *c.* 11. Si vis improborum spem meam fefellerit. *Ter. Heaut.* 3. 1. 61. Falli te sinas technis per servulum. *Pl. l.* 7. *c.* 37. Fallere mandata. h. e. non exsequi. *Curt. l.* 7. *c* 10. Fallere promissum. *Id. l.* 4. *c.* 5. Opinio me fefellit. *Id. ib. c.* 9. Cum saxa lubrica vestigium fallerent. *Cic. l.* 2. *de Invent.* Opinionem tuam fefellit ea res. ¶ *Fallere sermonis*, pro sermone, & *Falli animi*, pro animo; illud est *Plauti Epid.* 2. 2. 55. & *Terentii Eun.* 2. 2. 43. hoc *Lucretii l.* 5. *vers.* 98. ¶ Ponitur & pro latere, *star nascosto*. *Livius*. Speculator Carthaginiensis, qui per biennium fefellerat, Romæ deprehensus. Huc spectat etiam illud proverbium, *vivens falle*, λάθε βιώσας. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 10. Non vixit male, qui vivus, moriensque fefellit. h. e. adeo obscure vixit, ut ab hominibus ignoraretur. ¶ Interdum sumitur pro evitare. *Ovid. ep.* 19. Fallere retia. *Hor. l.* 2. *sat.* 7. Fallere curas somno. ¶ *Ovid. l.* 3. *de ar. am.* Litera fallit oculos. *h. e.* effugit. Sic apud *eumd. l.* 4. *Trist. el.* 2. Gaudia me fallunt. ¶ Neque hoc te, Crasse, fallit, *Cic. de Or.* hoc est non te latet. ¶ Fallere alicujus faciem, *Virg. Æn.* 1. h. e. vultus alicujus sumere. Tu, inquit, faciem illius noctem non amplius unam Falle dolo & notos pueri puer indue vultus. ¶ Fallere arte moras, fallere horas sermonibus, fallere tem-

pus

pus narrando, *Ovid.* 3. *Trist. el.* 3. & *Heroid. ep.* 18. *render men nojosa la tardanza, passar' il tempo ec.* ¶ Nisi fallor, *se non m'inganno*, formula, qua utimur, cum quæ narramus, certo nobis non constant. *Virg.* 5. *Æn.* Sic, nisi me fallo. *Cic. Phil.* 12. Nisi me fallit animus. ¶ *Si sciens fallo, tum me Jupiter leto afficiat*: formula erat solemnis jurantis, & sibi mala imprecantis, si juramentum non servasset, quæ legitur aliquoties apud *Livium*.

Falsarius, o. 1. 2. *falsario*, מזייף, Ger. *felscher*, Gal. *faussaire*, Hisp. *falsario*, μεταγράφων, qui decipiendi gratia scripta publica falsificat, ut testamenta &c. *Suet. in Ner. c.* 16. Adversus falsarios tum primum repertum, ne tabulæ, nisi pertusæ, ac ter lino per foramina trajecto obsignarentur.

Falsatio, onis, *falsificamento*, actus falsandi *Hieron. l.* 2. *in Rufin. c.* 5.

Falsatus, a, um, adj. שקר, לא, *falsificato*, *falso*. *Sulp. Sev. Dial. de virt. monach. c.* 3. Cum legentium fides facile posset habere discrimen, ne falsata sequeretur. Adde *Hier.* 2. *in Rufin. c.* 5.

False, adv. *falsamente*, Germ. *felschlich*, *unbillich*, Gal. *faussement*, Hisp. *falsamente*, ψευδῶς, fallaciter, inaniter. *Cic. in Acad. lib.* 4. *c.* 46. Assentiri false nulli rei debemus. Superlat. Falsissime legitur apud *August. Conf. l.* 10. *c.* 13. & *ep.* 222.

Falsidicus, o. 1. 2. ψευδολόγος, דובר שקר, qui falsa consuevit dicere. *Plaut. Cap.* 3. 5. 13. Me, meamque rem tuis scelestis falsidicis fallaciis dilaceravisti.

* Falsificatus, a, um, falsus, falsificus. *Prudent. Hamart. v.* 551. falsificatis terrarum spoliis.

Falsificus, o. 1. 2. *falsario*, ψευδοποιός, qui facit fallacias. *Plaut. Mil.* 2. 2. 36. Domi habet animum falsiloquum, falsificum, falsijurium.

Falsijurius, ii, m. qui falsa jurat, *spergiuro*, ψευδόμνυων. V. *Falsificus*.

* Falsiloquium, i, n. mendacium. *August. proœm. in Retract.*

Falsiloquus, a, um, o. 1. 2. ψευδολόγος, qui falsa loqui consuevit. V. *Falsificus*.

Falsimonia, vel falsimonium, *n.* 2. *frode*, *fallacia*, מרמה, Ger. *betrigerey*, Gal. *fraude*, *fallace*, Hisp. *engano*, ἐξαπάτη, fraus, fallacia. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 12. Quos cum censeas tibi amicos, reperiuntur falsi falsimoniis.

Falsiparens, tis, o. 3. qui falsum habet parentem, id est, cujus pater is esse creditur, qui minime est. *Cat. ep.* 63. Quod quondam cæsis montis fodisse medullis ausus falsiparens Amphitryoniades.

Falsitas, f. 3. *falsità*, שקר, Germ. *falschheit*, Gal. *fausseté*, Hisp. *falsedad*, ψεῦδος, vitium, in quo id asserimus esse, quod non est. *Cic. pro Cluent. c.* 2. Etenim sicut aliis in locis parum firmamenti, & parum virium falsitas habet. *Arn. l.* 1. Inditæ scriptis falsitates.

Falso, as, a. 1. *falsificare*, falsum facio. *Mod. l. pen. ff. ad leg. Cornel. de fal.* Qui pondera, aut mensuras falsassent.

Falso, adv. *falsamente*, ψευδῶς, non vere. *Cic. pro L. Man.* Hoc incredibile omnibus, & falso memoriæ proditum videbatur. *Nepos* 7. 9. Alcibiades in Thraciam se abdidit, sperans ibi facillime fortunam suam occuli posse. Falso: Nam Thraces insidias ei fecerunt &c.

Falsum, i, n. res falsa, *cosa falsa*, שוא, שקר, ψεῦδος. *Hor. l.* 1. *ep.* 10. *v.* 29. Vero distinguere falsum. Adde *Lucret. l.* 4. *v.* 478.

Falsus, a, um, partic. a fallo, *chi si è ingannato*. *Ter. Eun.* 2. 2. 43. Ut falsus est animi! ¶ Active etiam sumitur pro eo, qui decipit, *ingannatore*, *vano*, *mendace*, כזב, כחש, ψευδής. *Id. Andr.* 1. 5. 22. Censen' me potuisse proloqui ullam causam ineptam saltem, falsam, iniquam? *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Spes falsa, & fallax. Sic falsum gaudium, *Ter. Andr.* 1. 2. Lingua falsa, *Ov.* 2. *Met.* Falsus sodalibus. *h. e.* qui sodales fallit, *Cat. ep.* 30. ¶ In illo *Cic.* 3. *de Or. c.* 25. Quanto molliores sunt, & delicatiores in cantu flexiones & falsæ voculæ, quam certæ, & severæ! *falsæ voculæ* sunt, quas Itali vocant *falsetti*, quibus opponuntur *severæ*. ¶ Item fictus, simulatus. *Sallust. Catil.* 1. *c.* 10. Ambitio multos mortales falsos fieri subegit, aliud clausum in pectore, aliud in lingua promptum habere. ¶ De comparat. sic *Festus*: Falsius, & falsior cum rationabiliter dici possint, non tamen sunt in consuetudine. *August.* tamen *l.* 7. *C. D. c.* 5. Quanto est abjectior, & falsior. *Col. l.* 1. *c.* 6. Id falsissimum est. ¶ Falsum habere, est decipere. *Sall. in Jugurth.* Neque ea res me falsum habuit.

Falx, cis, f. 3. *falce*, מזמרה, מגל, חרמש, Ger. *sichel*, Gal. *faux*, *faucille*, Hisp. *hoz*, δρέπανον, ἅρπη, ferramentum aduncum, quo segetes, & herbæ secantur, item illud, quo vites & arbores putantur, *pennato*. *Cic.* 5. *Tusc.* Immissi cum falcibus multi purgarunt, & aperuerunt locum. ¶ Falcium multa sunt genera, fœnariæ, stramentariæ, arboratiæ, vineaticæ, sylvaticæ, ruscariæ, *Cato c.* 110. & 111. ¶ Falx etiam appellabatur bellica machina, quæ adunco præfigebatur ferro, dicta, quod incurvata esset ad similitudinem falcis, ut ex muris lapides extraherentur. *Cæs. B. G. l.* 3. *c.* 14. Falces præacutæ, insertæ, affixæque longuriis, non absimili forma muralium falcium.

Fama, f. 1. *fama*, שמועה, Ger. *geschrey*, *gemeine rede*, Gal. *renommée*, *bruit*, Hisp. *fama*, φήμη, idem, ac rumor, idest, quicquid de aliquo divulgatur, sive in bonum, sive in malum, a Dorico φάμα pro φήμη, quod a φημί, *dico*. *Cic. Att. l.* 7. Bona de Domitio, præclara de Afranio fama est. ¶ Dicitur etiam de re inveterata, firmataque in hominum opinione, quamvis incerta. *Mart. de spect. ep.* 5. Quicquid fama canit, donat arena tibi. ¶ Item de nominis celebritate, & existimatione. *Cic. pro Cæl.* Ab his fontibus profluxi ad hominum famam. *Id pro Quint. c.* 15. Possidere famam, & existimationem. ¶ Famæ in plural. legitur apud *Sallust.* semel, & apud *Arnob.* Hinc *Seneca* Aruntium quemdam reprehendit, quod affectate in Sallustio imitaretur tam rarum dicendi modum. V. *eumd. ep.* 114. *a med.*

Famelicosus, o. 1. 2. βουλιμώδης, רעב, frequenter famelicus. Unde famelicosam terram palustrem vocabant. *Fest.*

Famelicus, o. 1. 2. *affamato*, רעב, Ger. *hungerig*, Gal. *affamé*, Hisp. *hambriento*, βουλιμῶν, qui fame laborat. *Plaut. Cas.* Post id, cum lassus fueris, & famelicus. Adde *Ter. Eun.* 2. 2. 29.

Famella, f. 1. dim. a fama. *Fest.*

Fames, famis, f. 3. *fame*, רעב, Ger. *hunger*, Gal. *faim*, Hisp. *hambre*, λιμός, edendi cupiditas, a φάγω, *edo*, quia qui fame laborat, cupit edere. *Cic. pro Cluent.* Ut etiam bestiæ fame dominante plerumque ad eum locum, ubi pastæ aliquando sint, revertantur. ¶ Sumitur etiam pro caritate ex penuria annonæ, *carestia*. *Cic. Terentiæ*. Ne brevi tempore fames in urbe fit. ¶ Translate dicitur de quovis desiderio. *Virg.* 3. *Æn.* Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames?

Famiger, m. 2. qui fert famam. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Famigerabilis, o. 3. *conosciuto per fama*. איש השם, περιβόητος, περιφημισθείς, celebris, clarus, fama notus. *Apul. de Asino*. Satis famigerabilis conjector.

Famigeratio, f. 3. περιβόησις, famæ disseminatio. *Plaut. Trin.* 3. 2. 66. Hæc famigeratio te honestet, me conlutulet.

Famigerator, masc. 3. qui fert famam, qui rei alicujus famam spargit. *Plaut. Trin.* 1. 2. 178. Ego de verbis eorum famigeratorum inscius prosilui.

Famigeratus, o. 1. 2. divulgatus, celebris. *Apul. l.* 2. *Florid.* Famigeratum antiquitus fanum. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 7. Multis famigerata fabulis.

Famigero, as, a. 1. celebrem ac notum reddo, περιφημίζω. V. *Famigeratus*.

Familia, æ, f. 1. *famiglia*, משפחה, Ger. *haussgesind*, *geschlecht*, Gal. *famille*, Hisp. *familia*, οἰκία, proprie est cœtus servorum. *Hirt. de bello Hisp.* Familiam, & libertos convocavit. *Liv. l.* 8. *c.* 15. Minucia Vestalis jussa est familiam in potestate habere. h. e. servos non dimittere, ut haberi quæstio de illis posset adversus dominam, quæ incesti postulabatur. ¶ Item servi simul ac liberi, qui una in domo vivunt. *Cic.* 1. *de Orat.* Unum putasti satis esse in una familia Rhetorem. ¶ Post hæc ad eos quoque hoc nomen extensum est, qui ex eadem sunt cognatione, ut *Familia Cæsarum*, *Familia Scipionum*, & in hac acceptione dicebatur tantum, teste Festo, de liberis hominibus, deinde etiam de servis dici cœpit. *Cic. in Brut.* Ut dudum de Læliorum, & Mutiorum familiis audiebamus. ¶ Deinique ad sectam translatum est. *Cic. de Divin.* A Platone, Aristotele, Theophrastoque, totaque Peripateticorum familia tractatus uberrime. ¶ Familiam ducere dicitur is, qui familiæ caput est, & princeps. Translate *Cic l.* 7. *Fam. ep.* 5. Accedit etiam, quod familiam ducit in jure civili.

Familiaresco, is, n. 4. *divenire familiare*. *Sidon. l.* 7. *ep.* 3. Agnosci, innotescere, familiarescere.

Familiaricus, o. 1. 2. quod ad familiam spectat. Sella familiarica erat eadem, ac patrocliana, idest quæ inserviret necessitati naturæ. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 13. ¶ *Cella familiarica* apud *Vitr. l.* 6. *c.* 10. est ea, quæ a *Catone R. R. c.* 14. appellatur *cella familiæ*, hoc est cubiculum, in quo habitant servi. Quidam legunt *sella*, sed minus recte.

Familiaris, re, o. 3. *famigliare*, ביתי, מודע, Ger. *haussgenoss*, Gal. *familier*, Hisp. *familiar*, οἰκεῖος, γνώριμος, ἑταῖρος, συνήθης, qui ex eadem familia est. *Plaut. Amph. prol. v.* 128. Ne qui essem, familiares quærerent. ¶ Item quod ad familiam pertinet. *Auct. ad Her. in præf.* Negociis familiaribus impediti. ¶ Hinc servi etiam familiares dicuntur. *Senec. ep.* 47. Dominum patremfamilias appellarunt; servos (quod etiam in mimis adhuc durat) familiares. ¶ Ponitur etiam pro amico, necessario, intimo. *Cic.* 7. *Fam.* Is me, quia scit tuum familiarem esse. *Id. l.* 6. Perfice, ut sis in familiaribus Cæsaris. ¶ Item pro eo, quod frequens est, vel quod passim crescit in aliqua regione. *Pl. l.* 13. *c.* 5. Utramque jam familiarem Italiæ videmus. ¶ Comp. familiarior, sup. familiarissimus. *Liv. l.* 24. Quibus solis aditus in domum familiarior erat. *Cic.* 13. *Fam.* M. Æmilius unus est ex meis familiarissimis, atque intimis. ¶ In extis hostiæ cæsæ duas partes haruspices distinguebant, familiarem vitalemque unam, inimicam alteram, utramque porro fissum appellabant. *Cic. l.* 2. *de Divin.* Quæ pars inimici, quæ familiaris esset. *Et mox.* Fissum familiare, & vitale tractant, caput jecoris ex omni parte diligentissime considerant. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Decio caput jecinoris a familiari parte cæsum aruspex dicitur ostendisse.

Familiaritas, atis, f. *famigliarità*, *domestichezza*, אשתמודעות, Germ. *geheime freundschafft*, Gal. *familiarité*, Hisp. *familiaridad*, συνήθεια, consuetudo inter familiares, & amicos. *Cic.* 13. *Fam.* Cum Antipatro Derbete mihi non solum officium, verum etiam summa familiaritas intercedit. *Cic. Offic.* 2. *c.* 8. Familiaritates fidas habere amantium.

Familiariter, adv. *famigliarmente*, בטח, Ger. *freundlich*, Gal. *familierement*, Hisp. *familiarmente*, οἰκείως, domestice. *Cic.* 6. *Ver.* Cum is L. Sisenna tam familiariter uteretur. ¶ Familiariter ferre mortem alicujus, est graviter, & moleste; nam quæ sunt nobis familiaria, ea animo nostro sunt cara. *Ter. Andr.* 1. 1. 84. Hujus mortem tam fert familiariter. ¶ Comparat. familiarius. *Cic. pro Cæl. c.* 23. Licentius, liberius, familiarius cum domina vivere. Superlat. familiarissime. *Id. Divin. in Ver. c.* 9. Cum illo familiarissime, atque amicissime vivere.

Familiola, læ, f. *famiglinola*, parva familia. *Hier. ep.* 27. *c.* 1. *sub fin.* Familiola, quam de servis & ancillis in fratres sororesque mutaverat.

Famis, is, f. idem quod fames. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Algor eas, & famis macrescere cogit.

Famose, adverb. cum fama, εὐφήμως, δυσφήμως, *Tert. l.* 1. *adv. Marc. c.* 22. Quid de tali medico judicabis, qui nutriat morbum, quo pretiosius, aut famosius curet?

Famositas, atis, f. 3. שם, περιβόησις, fama, celebritas. *Tert. de Spect. c.* 23. Damnandi in quemdam scopulum famositatis.

Famosus, o. 1. 2. *famoso*, Germ. *fast berihmt*, Gall. *fameux*, Hisp. *famoso*, איש השם, δύσφημος, περιβόητος, εὔφημος, celebris, qui famam habet. *Tac. l.* 2. Sed quia famosæ urbis supremam diem tradituri sumus. ¶ Sæpius in deteriorem partem accipitur, pro infami. *Sallust.* Largitionem famosam, impudentemque. Inde famosa mulier dicitur, quæ est famæ parum integræ. *Cic.* 2. *de Orat.* Nam me ad famosas vetuit mater accedere. ¶ Interdum in activa significatione sumitur, pro eo, quod vulgo dicitur diffamatorium. Hinc *famosi libelli* apud JCtos, qui alicujus famam lædunt. *Suet. Aug. c.* 55. Sparsos de se famosos libellos nec expavit, &c. ¶ Accipitur interdum etiam in bonam partem. *Apul. l.* 11. *Met.* Vir gravis, & sobriæ religionis observatione famosus. ¶ Superl. *famosissimus Gellii* est *l.* 7. *c.* 3. *Apuleji in Apol.* &c.

Famul, idem ac famulus, apud vet. *Enn.* apud *Jos. Scal. ad Cat.* E summo ut Regno famul ultimus esset. Sed id factum videtur ab Ennio per Ecthilipsin, & Synalœpham.

Famula, æ, f. 1. serva, ancilla, *fantesca*, παιδίσκη, אמה. *Cic.* 5. *Tusc.* Sin autem virtus subjecta sub varios, incertosque casus, famula fortunæ est. *Virg.* 8. *Æn. v.* 411. Famulas ad lumina longo exercet penso.

Famulabundus, a, um, adj. famulatorius, ἱκετευτικός. *Tert. adv. Marc. l.* 3. *c.* 7. *ex Daniel. c.* 7. Omnis gloria famulabunda.

Famulans, antis, *chi serve*, θεραπεύων, qui famulatur. *Claud. de B. Get. v.* 513. fortuna famulante. *Stat.* 3. *Silv.* 3. *v.* 58. famulantis fistula Phœbi.

Famulanter, adv. *servilmente*, כעבדים, ὑπηρετικῶς, Ger. *vvie diener*, Gal. *servilement*, Hisp. *servilmente*, suppliciter, in modum famuli. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 332. Natum affare, & famulanter pete.

Famulare, adv. serviliter, more famuli. *Stat.* 3. *Sylv.* 1. *v.* 39. Nec turbidus ira, nec famulare timens.

Famularis, re, o. 3. *pertinente a servitore*, עובד, δούλειος, δουλικός, quod pertinet ad famulum, sive famulam. *Cic.* 1. *Tusc. c. penult.* Qui se in medios immisit hostes famulari veste. *Stat.* 2. *Achil. v.* 67. Turba famularis mensas instruit. ¶ Jura famularia dare, est imperare populo Regia potestate. *Ovid.* 13. *Met.* Si Romam intravit, famularia jura daturum.

Famulatio, f. 3. *famiglia*, עבודה, famulorum, famularumque multitudo. *Apul. l.* 2. *Mil.* Et ecce mulierem quampiam frequenti stipatam famulatione.

Famulatorius, a, um, adj. *servile*, δουλικός, ut famulatoria mendicitas, *Tert. l.* 2. *ad Nation. c.* 14.

Famulatrix, icis, f. quæ famulatur, serva. δμωή, שפחה, *Donat. ad Ter. Andr.* 1. 1. 3. Coquina medicinæ famulatrix est.

Famulatus, us, m. 4. *servitù*, עבודה, Ger. *dienst*, Gal. *servitude*, Hisp. *servidumbre*, δουλεία, τὸ οἰκετικόν, servitus. *Cic. de Amic.* Qui aliquandiu propter ignorantiam stirpis, & generis in famulatu fuerint. *Id. Offic.* 3. *c.* 33. Quam miser virtutis famulatus servientis voluptati!

Famulatus, a, um, in famulatum redactus, עבד, δουλωθείς. *Tert. de resurr. carn. c.* 47. ex *D. Paulo Rom.* 6. 22. Liberi facti a delinquentia, famulati autem Deo. *Vulgata* habet: *servi autem facti* Deo.

Famulitas, atis, f. servitus. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 319. Postquam parvos vos oppressit famulitas.

Famulitium, n. 2. servitus, עבודה, οἰκία, *Varro*. Apud ignavum dominum duro famulitio astrictus. Adde *Festum*. ¶ Item servorum copia. *Macr. lib.* 1. *Sat. c.* 7. Unus e famulitio, cui provincia erat admittere volentes dominum convenire. Adde *Apul. in Apolog.*

Famulor, aris, d. 1. *servire*, עבד, Ger. *dienen*, Gal. *servir*, Hisp. *servir*, ὑπηρετέω, λατρεύω, servio, famuli officio fungor. *Pl. l.* 2. *c.* 63. Ut alimentis nostris famuletur. *Cic.* 3. *de Rep. apud Non.* Est genus injustæ servitutis, cum hi famulantur, &c. ¶ Apud *Tert.* legitur *famulo, as*, & accipitur pro famulos constituere, pro famulis uti. Inquit enim *Apol. c.* 21. Cum elementa ipsa Christus famularet.

* Famulosus. Quidam tribuunt *Catoni* apud *Gell. l.* 9. *c.* 21. sed lectio admodum dubia est.

Famulus, m. 2. *servo*, *famiglio*, עבד, Germ. *diener*, *knecht*, Gall. *serviteur*, *valet*, Hisp. *servidor*, *criado*, ὑπηρέτης, servus. *Cic. de Amic.* Parare pecuniam, equos, famulos.

Famulus, a, um, o. 1. 2. famularis, servilis. *Ov.* 2. *de Pon.* Cæsareum famulo vertice ferre pedem. Adde 1. *Fast. v.* 286.

* Fana. V. Fauna.

Fanatice, adverb. furiose, *da fanatico*, ἐνθέως. *Apul. l.* 8. *A. A.* Absonis ululatibus constrepentes fanatice pervolant.

Fanaticus, a, um, o. 1. 2. *furioso*, *fanatico*, משוגע, ἱερατικός, ἔνθεος, θεοφορούμενος, ἐνθουσιαστικός, proprie dicebatur de Sacerdotibus, a *fanum*, sed quia hi Oraculum edituri divino furore corripi putabantur, eamque opinionem crebra capitis quassatione, ac aliis insanientium indiciis adjuvabant, inde est, quod fanaticus etiam sumitur pro furioso, atque insano. *In vet. lap. extra Romam*. Q. Cœlio Apollinari Fanatico de æde Bellonæ. *Cic. pro Dom. c.* 60. Quid tibi necesse fuit anili superstitione, homo fanatice, sacrificium, quod alienæ domi fieret, invisere? *Liv. l.* 39. Viros velut mente captos cum jactatione fanatica corporis vaticinari. ¶ Fanatica etiam dicitur arbor fulmine icta, auctore *Festo*.

Fando, gerund. a verbo *Fari* defectivo, passive eleganter accipitur. *Cic. l.* 1. *nat. Deor. c.* 29. At vero ne fando quidem auditum est, crocodilum violatum ab Ægyptio. ¶ Item active. *Virg.* 2. *Aen. v.* 6. Quis talia fando temperet a lacrymis?

Fandus, a, um, o. 1. 2. *da dire*, שיאמר, φατέος, quod est fatu dignum, quod justum, æquumque est. *Cic.* 1. *de Divin.* Neque me Apollo fatis fandis invitam ciet. *Virg.* 1. *Aen. v.* 543. At sperate Deos memores fandi, atque nefandi.

* Fanester, Fanestrum. V. Fanum.

Fannia lex, sumptuaria, quæ lata est a Fannio Consule anno U. C. 508. ad nimium conviviorum luxum compescendum. Hac ludis Romanis, item ludis plebejis, Saturnalibus, & aliis quibusdam diebus in singulos dies centenos æris in-

insumi concessit, decemque aliis diebus in singulis mensibus tricenos, ceteris omnibus diebus denos. *Macrob. l. 2. c. 24. Gel. l. 1. c. 24.*

Fannianus, a, um, ad Fannium (quod est nomen proprium Romanum) pertinens. *Cic. Att. l. 12. ep. 5.* Fanniana epitome Bruti.

Fano, as, a. 1. dico. *Var. l. 5. de L. L.* Atque inde Herculi decuma data ab eo est, quod sacrificio quodam fanatur, idest, ut fani lege sit, id dicitur.

Fans, antis, particip. qui loquitur. *Propert. l. 3. el. 9. v. 65.* Subtrahit hæc fantem torta vertigine fluctus. *Plaut. Pers. 2. 1. 7.* Tu meum ingenium fans non edidicisti, atque infans.

* Fantua, V. Fatua.

Fanulum, parvum fanum. *Fest.*

Fanum, ni, n. 2. *tempio, chiesa*, בית, היכל, דביר, Ger. *tempel, od. kirchen*, Gal. *un temple*, Hisp. *templo*, ἱερόν, σηκός, νεώς, templum. Aliqui derivant a *fando*, quod a templis fata petuntur, idest, oracula, vel quia Pontifex, dum dedicat, certa verba fatur. Alii scribunt per *ph*, & deducunt a φανερός, *manifestus*, quod e fanis responsa dabantur. *Cic. 2. de Leg.* Athenis fecerunt Contumeliæ fanum, & Impudentiæ. ¶ *Fanus, i*, masc. gen. recte dici contendit *Isaac. Voss. ad Melam*, quia in ipsius antiquissimo codice *Cic. 3. de nat. Deor. c. 18.* legatur: Eumenidum Athenis fanus est. *Cic. Catil. 4.* De aris ac focis, & fanis, ac templis. *Sueton. in Cæs.* in Galliæ fana templaque Deum donis referta. Sed hæc fere semper confunduntur.

Fanum Fortunæ, Fanum simpliciter, Fanestris Colonia, *Fano*, urbs Umbriæ, in ora Semnonum litorea, ditionis Pontificiæ, in Duc. Urbinate, inter Pisaurum ad Occ. & Senogalliam in Or.

Fanum Vacunæ, *Vocone*, vicus prov. Sabinæ, in ditione Pontificia, intra montes, in conf. Umbriæ.

Far, farris, n. 3. *farro*, חטה, כסמת, Germ. *korn*, Gal. *blé, froment*, Hisp. *farro, escandia*, ζέα, est species frumenti, al. *adoreum*, sed pro quovis frumento accipitur. *Plin. l. 1. c. 8.* Vulgatissima frumenti genera far, quod adoreum veteres appellavere, siligo, & triticum. *Col. l. 8. c. 5.* Et farre hordeaceo cum aqua incocto, vel adoreo farre vino asperso modice alendi. *Virg. 1. Georg. v. 73.* Flava seres mutato sidere farra. ¶ Videtur sumi pro farina apud *Colum. l. 8. c. 4.* ubi de cibariis gallinarum disserens ait: Potest etiam lolium decoctum objici, nec minus furfures modice a farina excreti, qui si nihil habent farris, non sunt idonei, nec tantum appetuntur.

Farcimen, inis, n. 3. *salsiccia, lucanica*, מוליתא, Germ. *wurst, fülle*, Gal. *saucisse, boudin*, Hisp. *longanicha, salchicha*, ἰστικός, ἀλλᾶς, intestinum varie, ac minutim concisa carne refertum, a farciendo, *Var. l. 4. de L. L.* A fartura in extis farcimina appellata.

* Farciminosus, a, um, farcimino laborans. *Veget. de R. V. l. 1. c. 7.*

* Farciminum, genus morbi in jumentis. De quo *V. Veget. l. cit.*

Farcino, as, a. 1. farcio, confercio. *Martian. Capel. l. 9. c. ult.* Fandis tacenda farcinat.

Farcio, is, farsi, fartum, a. 4. *empire*, מלא, Ger. *füllen, mesten*, Gall. *farcir, remplir*, Hisp. *embutir, recalcar*, συμπληρόω, ἀλλαντοποιέω, impleo. *Plin. in Ep.* Quia sint cæmento medii farti, nec testaceo opere præcincti. ¶ Farcire alicui centones, est eum gloriosis mendaciis, & confarcinatis fabulamentis explere. *Plaut. Epid. 3. 4. 19.* Qui tu alium quæras, cui centones farcias. ¶ Metaleptice ponitur pro saginare, pinguefacere. *Col. l. 8. c. 7.* Hæc enim fere communis est cura farcientium. *Cato R. R. c. 89.* Farcire anseres.

Farctus. V. Fartus.

Farentinum, n. 2. *Ferenzola*, urbs exc. Apuliæ Dauniæ, a Luceria 8. M. P. in Occ. Teanum versus.

Farfarus, Farfar, Pharphar, Chrysorrhoas, פרפר, *Adegele, Farfar, Ferne*, fl. Syriæ, qui per Damascum fluit. ¶ Farfarus item, Fabar, Fabaris, *Farfaro, Farfa*, fl. Sabinorum, qui oritur ex Severo M. al. prope Mompeum, in eo loco, qui dicitur *Capo Farfa*, fluit in Mer. juxta Farfense Cœnobium, & in Tiberim labitur ad Felicianum opp. & montem Faliscorum.

Farfarus, farferus, farfenus, farsenus, m. 2. herba, seu virgultum, al. farfugium, bechion, tussilago, foliis subtus albis, circa fluvios nascens, a Farfaro fl. Sabinorum, juxta quem maxime viget. Sed aliqui arborem esse censent chamæleucen, folio populi, sed ampliore, alii eam esse, quæ populus alba vulgo dicitur, *Pl. l. 24. c. 15. Festus.*

Farfugium, ii, n. *Pl. l. 24. c. 15.* Chamæleucen apud nos farfarum, sive farfugium vocant. V. Farfarus.

Fari, verbum. V. Faris.

Farina, æ, f. 1. *farina*, קמח, Ger. *mehl*, Gal. *farine*, Hisp. *harina*, ἄλευρον, ἄλφιτον, frumentum mola comminutum, & in pulverem redactum, a fare. *Ovid. de Med. faciei.* Nam quæ pulvereæ fuerint confusa farinæ. *Pl. l. 18. c. 7.* In subtilem farinam molere. ¶ Dicitur etiam de pulvere aliarum rerum contritarum, ut farina marmoris, *Pl. l. 32. c. 7.* farina caminorum, h. e. fuligo, *fuliggine*, *Id. l. 28. c. 7.* Sic *l. 23. c. ult.* Folia siccantur in farinam, quæ inspergitur ulceribus. ¶ Translate *Pers. sat. 5. v. 115.* Si tu, cum fueris nostræ paulo ante farinæ. h. e. nostri generis, aut gregis, plane similis.

Farinarius, a, um, o. 1. 2. *da farina*, ἀλευρώδης, ἀλφιτώδης, quod ad farinam pertinet, *Pl. l. 18. c. 11. sub fin.* Farinario cribro secernunt.

Farinosus, a, um, adject. farina conspersus, *infarinato*. *Veget. l. 2. c. 30.* Farinosa congeries.

Farinula, æ, f. diminut. *Fest.* in *Insipere*. *Apul.* Farinulam jacere pultis.

Farinulentus, a, um, adject. farinosus. *Apul. l. 9. Metam.* Farinulento cinere sordide candidati.

Fario, onis, m. piscis alio nomine trutta, *Auson. Mosel. v. 130.* Amborum medio fario intercepte sub ævo.

Farior, aris, dico, pro faris, fatur, veteres usos fuisse, testatur *Diomed.* V. *Rosin. Antiq. Rom. l. 8.*

Faris, vel fare, fatur, fatus sum, d. 1. *parlare*, מלל, דבר, Ger. *reden*, Gal. *parler*, Hisp. *hablar*, φώνω, loquor, a φάω, φῶ, *dico*. Veteres enim *for* pro *fo* dixere. Varronis sententia proprium est puerorum, cum primum vocem edere incipiunt, quæ intelligi potest. Sed dicitur generatim de omni ætate. *Virg. 6. Æn.* Sic fatur lacrymans. *Cic. 2. Tusc.* Non potest hæc fari tantum dictis, quantum &c. *Id. de Univ.* Fari ad aliquem, *Virg. 3. Æn. v. 362.* Fare age. *Id. 10. Æn. v. 225.* doctissima fandi.

* Farneus, a, um, ad farnum pertinens, ut Farnei fungi, *Apic. l. 7. c. 3.* alii leg. *fagici*.

Farnus, i, f. arbor de genere quercuum, *Vitruv. lib. 7. capit. 1. Pallad. lib. 1. tit. 9.*

Farraceus, a, um, adj. qui est ex farre, ut pollen farraceum. *Pl. l. 24. c. 7.*

Farraginaria, orum, n. 2. farragines, seu varia frumentorum genera simul commixta ad pecora per hyemem pascenda. *Col. l. 11. c. 2. post med.* Farraginaria quoque pecori futura per hyemem præsidio.

Farrago, ginis, f. 3. *farragine*, בליל, מספא, Ger. *vermischung von manoherley dingen*, Gal. *mélange*, Hisp. *mezola*, πολυμιγία, pabulum pecorum, a *farre*, quia ex recrementis farris fit admixto hordeo, vel vicia. *Plin. l. 18. c. 16. Varro l. 1. R. R. c. 31.* Far ferro cæsum farrago dictum, aut quod primum in farracea segete seri cœptum. ¶ Translate dicitur de quacumque commixtione diversarum rerum. *Juv. sat. 1. v. 85.* Quicquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas, gaudia, discursus, nostri est farrago libelli.

Farrarium, ii, n. locus farri reponendo aptus, ut granarium a grano. *Vitr. l. 6. c. 9.* Horrea, fœnilia, farraria.

Farrarius, a, um, adject. ad far pertinens, farraria, pila, in qua sc. Far pinsitur. *Cato de R. R.* Farrarius ager, *l. Defuncta, Dig. de usufr.*

Farratus, a, um, adj. *Pers. sat. 4. v. 31.* Farrata olla. h. e. Puls ex farre in olla cocta, metonymice.

* Farrearius, a, um farrarius, ut Farrearium pilum, quo far pinsitur. *Cato R. R. cap. 10.*

Farreatio, f. 3. genus sacrificii erat, quo Sacerdotum matrimonia contrahebantur, sicut diffarreatione dissolvebantur, a *farreum*, genus libri ex farre factum, quia farreum ei adhibebatur. *Cic. in Top. Pl. l. 18. 3.* V. *Confarreatio.*

Farreum, rei, n. 2. τὸ σιτικόν, τὸ ἐκ τῆς ζέας, genus libri ex farre factum. *Fest. Plin. l. 18. c. 3.* Novæ nuptæ farreum præferebant.

Farreus, a, um, o. 1. 2. *di farro*, quicquid ex farre confectum est. *Col. l. 7. c. 12.* Farreo, vel triticeo pane satiandi sunt.

Farriculum, i, n. parvum farreum. *Pallad. in Octobr. tit. 21.* Ex novo tritico purgato farriculum facias.

Farsilis, le, adject. idem ac fartilis, ut farsilis porcellus apud *Apic. l. 8. c. 7.*

Farsura, æ, f. idem quod fartura, *Tert. advers. Valent. c. 27.* Marcescit reliqua farsura.

Farsus, a, um, idem quod fartus, מלא, ἐμφόρηθείς. *Hygin. fab. 126.* Victor capiet ventriculum farsum *Apic. l. 8. c. 8.* Lepus farsus.

* Farticulum, li, n. parvum fartum. *Titin.* apud *Non. c. 4. n. 270.* Farticula, cerebellum, lactas agninas.

Fartilis, le, o. 3. quod farcitur, saginatur, *Plin. l. 10. c. 22.* Fartilibus jecur in magnam amplitudinem crescit.

Fartim, adv. acervatim, cumulatim, חמרים, חמרים, συμπεφορημένως, *Apul. l. 3. Miles.* Aditus etiam, & tectum omnem fartim stipaverant.

Fartores, m. *salsicciai, che fanno salsiccie*, Ger. *wurstmacher*, Gal. *pâtissiers faiseurs de saucisses*, Hisp. *los que hazen las salchichas*, ἀλλαντοπῶλαι, qui farcimina faciunt, item qui aves macras ab aucupibus emptas lucri gratia farciunt, idest saginant. *Colum. l. 8. c. 7.* Pinguem quoque facere gallinam, quamvis fartoris, non rustici sit officium. *Cic. in Off.* Cetarii, lanii, coqui, fartores. Adde *Ter. Eun. 2. 2. 26.* ¶ Translate hoc nomine nomenclatores dicti sunt, quod clam veluti infarcirent nomina civium in aurem Candidati. *Fest.*

Fartum, vel farctum, i, n. vel fartus, us, m. ἄθεμα, quidquid farcit, ac implet. *Col. de Arbor. c. 21.* Ea res efficit uberiorem fructum, & fartum fit speciosius, ac plenius. *Id. l. 5. c. 10. R. R.* Ea res efficit uberiorem fructum, & fartum fici pleniorem & meliorem. Quod autem hic vocat fartum fici, *Palladius in Martio* pulpam fici appellat. ¶ *Fartum vestis* dicitur corpus ipsum vestitum. *Plaut. Mostel. 1. 3. 13.* Non vestem amatores mulieris amant, sed vestis fartum. ¶ *Fartum facere*, est farcire. *Id. Mil. 1. 1. 18.* Machæra gestit fartum facere ex hostibus, i. e. ita minutatim concidere, ut solent coqui carnes dissecare farciminibus faciendis. Al. leg. *fratrem fatere*. *V. Taubman.*

Fartura, vel farctura, æ, f. מלא, ἄθεμα, ἐμφόρημα, actus farciendi, impletio, farcimen. *Col. l. 8. c. 7.* Si fastidiet cibum, totidem diebus minuere oportebit, quot jam farturæ processerunt. h. e. saginationis. ¶ Dicitur & de quavis interna oppletione, præsertim parietum. *Vitruv. l. 2. c. 8.* Tres suscitantur in structura crustæ, duæ frontium, & una media farcturæ. Et *paulo ante*: Monumenta facta e marmore, intrinsecus calcata farcturis.

Fartus, vel Farctus, a, um, adj. *empiuto*, *Cic. 5. Ver. c. 11.* Pulvinus Melitensi rosa fartus, *Pl. l. 10. ep. 40.* Parietes cæmento medii farti.

Fas, nom. indecl. *ciò, che è giusto e lecito, ed onesto*, צדק, Ger. *billich, recht*, Gal. *loisible, licite, permis*, Hisp. *lo que es licito*, θέμις, ὅσια, τὸ δίκαιον, quod est pium, religiosum, & fari dignum: ad Deos refertur, ut jus ad homines. *Virg. 1. Georg.* Fas, & jura sinunt, *idest* divina, ac humana jura permittunt. *Cic. de Arusp. resp. c. 16.* Contra jus, fasque. ¶ *Fas est*, licitum est. *Cic. pro Mil.* Clodium nihil delectat, quod aut per naturam fas sit, aut per leges liceat. ¶ *Fas est*, fieri potest. *Ovid. 3. Trist. el. 12. v. 41.* Fas quoque, ab ore freti, longæque Propontidos undis, Huc aliquem certo vela dedisse noto.

Fascelinus, a, um, adject. ut fascelina sedes, apud *Sil. l. 14. v. 261.* sc. locus, in quo templum Dianæ Fascelidis.

Fascelis, idis, f. Diana, a fasce lignorum, in quo absconditum ejus simulacrum Orestes, & Iphigenia ex Taurica regione Ariciam attulerunt. *Serv. ad Æn. 2. v. 116.*

Fascia, æ, f. 1. *fascia*, חתולה, Ger. *bende, kinders binden*, Gal. *bande, bandelettes d'enfans*, Hisp. *faxa*, σπάργανον, ἐπίδεσμος, genus linteoli, quo pueri, vel aliud quid ligari solet. *Cic. 2. de Div.* Ovum pendere ex fascia lecti sui cubicularis. ¶ Ponitur etiam pro tegumento crurum, pedumque, *Pl. l. 8.* Arrosis fasciis, quibus in calceatu utebatur. Hinc fasciæ crurules, pedulesque dicuntur. *Ulp.* Fasciæ crurules, pedulesque vestis loco sunt, quia partem corporis vestiunt. ¶ Fascia pectoralis, qua mulieres mammas tegunt. *Mart. l. 14. ep. 134.* ¶ Item fasciæ dicuntur, sectiones quædam orbis quæ ab Astrologis zonæ, sive plagæ appellantur, *Martian.* Orbis terræ in quinque zonas, sive melius fascias discernitur. ¶ Aliquando etiam fascia ponitur pro nube in modum fasciæ cœlum percurrente, *Juv. sat. 14.* Nil color hic cœli, nil fascia nigra minatur. ¶ Fasciæ etiam dicuntur ornamenta quædam, quæ instar tæniarum gradatim dispositæ epistyliorum frontes ornant. *Vitr. l. 3. c. 3.*

Fasciatim, vel fasceatim, adv. a fasce, idest per fasces, vel a fascia. *Quinct. l. 1. c. 4.* Adjiciebant & asseverationem, ut *heu*, & attractionem, ut *fasciatim*, quæ mihi non approbantur.

Fasciatus, o. 1. 2. part. a fascior, מוחתל, מחבש, σπαργανωθείς, *fasciato*. *Mart. l. 12. ep. 57.* Nec fasciato naufragus loquax trunco.

* Fascicularia, um, quæ in fasciculum colligantur, & fascis modo portantur. *Veget. l. 2. c. 19.* Fascicularia tamen, id est lignum, fœnum, aquam, stramen, etiam legitimi milites in castra portabant.

Fasciculus, li, m. 2. *fascio picciolo*, אגודה, Ger. *ein bischlein*, Gal. *faisceau, fardeau*, Hisp. *haz*, δεσμίς, parvus fascis, ut fasciculus literarum. *Cic. ad Tiron.* Quod fasciculus alter ad me jam sine tuis literis perlatus est. *Idem l. 3. Tusc. c. 18.* Fasciculum (sc. florum) ad nares admovebis.

* Fasciger, a, um, fasces gerens, *Paul. Nolan. Nat. 13. S. Fel. v. 321.* Fascigerum gessi primævus honorem, *h. e.* consulatum.

Fascinamentum, i, n. fascinatio, *Apulejus.*

Fascinatio, f. 3. *malia*, כשף, Ger. *verzauberung*, Gal. *forcelerie*, Hisp. *hechizo*, βασκανία, γοητεία, actus fascinandi, *Pl. l. 28. c. 2.* Cur & fascinationibus adoratione peculiari occurrimus?

* Fascinatorius, ad fascinandum pertinens. *Servius ad Virg. Eclog. 7. v. 28.*

Fascino, as, a. 1. *ammaliare*, כשף, Ger. *verzaubern*, Gal. *ensorceler*, Hisp. *hechizar*, βασκαίνω, γοητεύω, est malefico aspectu alicui nocere. Translate invidere, criminari: & dicitur quasi φάεσι καίνω, *oculis occido*. *Virg. 3. Ecl. v. 103.* Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos. *Catul. carm. 6.* Mala fascinare lingua.

Fascinosus, i, m. qui magno Priapo est præditus. *Priap. Carm.* Non est poeta fascinosior nostro.

Fascinum, n. 2. *malia, incantamento, stregamento*, כשף, βασκανία, γοητεία, quoddam incantationis genus, quo homines ita ligantur, ut liberi non sint, nec mentis compotes, a βάσκανος. V. *Fascino. Pl. l. 7. c. 2.* scribit ex Cic. mulieres omnes, quæ duplices habent pupillos, oculis fascinum circumferre. *Symmach. l. 1. ep. 13.* Nullo fascino felicitas publica mordeatur. ¶ Usurpatur etiam pro veretro, quia veteres adversus fascinationem veretro utebantur. Nam omnia turpia malos invidorum oculos ab instituto avertunt, atque avocant. Ut igitur aves inauspicatæ foribus affixæ amoliri infortunium credebantur, sic veretra, quorum in fascinando usus erat, fascinum etiam depellere censebantur. Hinc pueris figura veretri pro amuleto de collo suspendebatur. *Var. l. 6. de L. L.* Hinc *Pl. l. 19. c. 4.* scribit, hortos, & fores adversus invidentium effascinationes dicari, & in remedio esse Satyrica signa, idest intenta veretra Satyrorum. Et *Cæl. Rhod. Ant. Lect. l. 4. c. 7.* narrat, in sacris Bacchi veretrum magna celebritate plaustris per agros, & per urbes circumferri solitum fuisse, ut fascinatio a plantis, & segetibus, ab agnis, & aliis bestiis, ab hominibus averteretur. *Hor. Epod. 8.* Minusve languet fascinum. ¶ Est etiam fascinus, i, m. g. *Auct. carm. Priap.* Non me vocabis pulcra per Cotyttia ad feriatos fascinos.

Fascinus, i, m. Dei nomen apud Veteres, de quo sic *Pl. l. 28. c. 4.* Religione mutatur & Fascinus, Imperatorum quoque, non solum infantium custos, qui Deus inter sacra Romana a Vestalibus colitur, & currus triumphantium sub his pendens defendit, medicus invidiæ &c. V. *Fascinum.*

Fascio, a. 1. *fasciare*, החתיל, חבש, Ger. *binden*, Gal. *bander*, Hisp. *fanar*, σπαργανόω, est fascia ligare. *Capitol. de Anton. Pio, c. ult.* Tiliaceis tabulis in pectore positis fasciabatur, ut rectus incederet.

Fasciola, f. 1. *picciola fascia*, ἐπιδέσμιον, חתול, parva fascia. *Cic. de Arusp. resp. c. 21.* A muliebribus soleis, purpureisque fasciolis.

Fascis, fascis, m. 3. *fascio*, δέσμη, אגודה, lignorum, aut alterius cujusque rei congeries, quæ ligando fit. *Cæs. 8. B. G.* Fasces stramentorum, ac virgultorum. *Virg. in Buc. ecl. 9. v. 69.* Ego hoc te fasce levabo. ¶ Apud Romanos fasces erant fasciculi virgarum ex betula arbore, Magistratuum insignia, qui illis a lictoribus præferebantur, Consulibus duodeni, Proconsulibus, & Prætoribus Provincialibus seni,

ni, Prætoribus Urbanis bini, Dictatori viginti quatuor, quibus obligata erat securis, ita, ut ferrum in summo extaret. Id eo consilio a majoribus fuit excogitatum (ut docet Plutarchus in Problematibus) ut ostenderent, Magistratuum iram in sumendo supplicio non debere esse præcipitem, eosque fasces habere, sed tamen ligatos, quique sine justa causa non deberent dissolvi: præterea si subito in aliquem Magistratus excanduisset, ut ea mora, dum virgæ, aut securis expediretur, furor ille aliqua parte subsideret. Qui corrigi poterant, virgis castigabantur, qui erant malitia deplorata, securi feriebantur. Fascis etiam pro Magistratu metonymice ponitur. *Virg. 2. Georg.* Non illum populi fasces, non purpura Regum flexit. Hinc *Fasces submittere*, erat alicui honorem habere, cedere. *Liv. l. 2.* de Poplicola, & *Pl. l. 7. c. 30.* de Cn. Pompejo.

Faselus. V. Phaselus.

Faseolus. V. Phaseolus.

Fasianum, n. 2. *Fagiana*, opp. Apuliæ Peucetiæ, in ora, a Monopoli 9. M. P. in Or. Brundusium versus 31.

* Fassus. V. Fateor.

Fasti, orum, m. 2. דברי הימים, זכרונים, ἔνδικοι, δικάσιμοι ἡμέραι, ἐφημερίδες, ἡμερολόγιον, erant libri, iidem ac Annales, in quibus Pontifex Maximus scribebat res gestas P. R. tum belli, tum pacis, singulis annis, & singulis diebus quemadmodum acciderant. Dicti sunt a diebus Fastis. V *Annales.* Hinc Ovidius opus suum Fastos inscripsit, quod materiam ex libris Fastorum, idest ex priscis Annalibus desumpsisset. Sed Vossii sententia Fasti Ovidiani sic dicuntur, quia in iis referantur dies Fasti, qui longe plures, quam Nefasti. Nam a potiori denominatio facienda est. Hoc nomen etiam in 4. decl. usurpatum reperitur. *Lucan. l. 10. v. 187.* Nec meus Eudoxi vincetur Fastibus annus. ¶ Dies fasti illi erant, quibus Prætoribus licebat lege agere, idest jurisdictionem exercere, & absolvere, ac condemnare. Dicti sunt Fasti *a fando*, quod illis diebus permissum erat Prætoribus fari tria illa verba solemnia in jurisdictione exercenda, *Do, Dico, Addico.* ¶ Fasti dies alii erant festi, alii profesti, alii Senatorii, alii non Senatorii, alii comitiales, alii non comitiales. Sed divisio celebrior est, qua in tres species dividuntur. Prima erat eorum, qui erant *Fasti proprie, & toti*: proprie, quia Prætor semper & poterat, & solebat lege agere, nisi cum casus aliquis extra ordinem interveniebat: toti, quia horis omnibus lege agere licebat. Hi simpliciter Fasti dicebantur, & in Calendario litera F. signabantur. Erant in toto anno 38. Secunda eorum erat, qui *proprie, sed non toti Fasti* erant, siquidem Prætor omnibus his diebus quidem, sed non omnibus horis poterat lege agere. Notabantur his literis FP. NP. En. Q. Rex C. F. Q. St. Df. idest, *Fastus primo, Nefastus primo, Endotercisus, Quando Rex Comitio fugit, Quando stercus defertur*: Erant 65. Tertia eorum, qui *non proprie sed casu Fasti* erant, cujus generis erant Comitiales. Interdum enim Comitia non habebantur, & tunc lege agere licebat. Hi interdum erant Fasti toti, idest, cum nulla Comitia habebantur, interdum ex parte, idest, cum Comitia fiebant, sed non toto die. Erant 184. Ex Manut. De veterum dierum ratione. ¶ Dies Fasti a Cn. Flavio Ac. Caci scriba invitis Patribus evulgati sunt; quod adeo gratum P. R. fuit, ut illum primo Trib. pl. deinde etiam Ædilem Curulem creaverint.

Fastidibilis, le, adject. fastidium afferens, ut fastidibilia judicia, *Tert. de An. c. 33.*

* Fastidiens, entis, fastidiosus, respuens. *Gell. l. 6. c. 15. & l. 7. c. 16. Senec. ep. 2.*

Fastidienter, adv. fastidiose. *Apul. l. 5. A. A.* Parentibus fastidienter appellatis.

Fastidiliter, adv. fastidiose. *Var. apud Non. c. 2. n. 336.* Ardens habere, & non habere fastidiliter, inconstanti pectore.

Fastidio, is, ivi, itum, a. 4. *aver in fastidio, fastidire*, מאם, קוץ, געל, קוט, Germ. *verachten*, Gal. *se fâcher, se degouter*, Hisp. *enfadar, hazer hastio*, ἀποστρέφομαι, respuo, abhorreo, fastidio afficior, a fastus, quod proprie sit cum fastu aspernari. Construitur cum accusativo. *Her. l. 1. ser. sat. 2.* Num esuriens fastidis omnia præter pavonem, rhombumque? ¶ Vel cum infinitivo. *Quinct. l. 5. c. 2.* Qui fastidiant præstare hanc inferioribus curam. ¶ Est etiam verbum neutrum. Nam reperitur absolute quasi verbum 1. ord. neutrorum. *Plaut. Cas. 3. 6.* Mane vero, quamquam fastidis. ¶ Item ab antiquis in 2. neutrorum ordine usurpabatur. *Lucil. l. 5.* Difficiles sumus, fastidimus bonorum. *Plaut. Aulul. 2. 2. 67.* Abiit, neque me certiorem fecit: fastidit mei. ¶ Item reperitur usurpatum in 5. neutrorum ordine. *Cic. pro Mil.* Qui non modo improbitati irascuntur Candidatorum, sed etiam recte factis sæpe fastidiunt. Sed aliqui dicunt esse ablativum communem causæ, aliqui legunt *in recto factis*, & afferunt, non verbi, sed præpositionis casum esse.

Fastidiose, adv. *fastidiosamente*, בקוט, בגועל, בזדון, Ger. *verechtlich*, Gal. *fastidieusement*, Hisp. *con astio, arrogantemente*, ὑπεροπτικῶς, cum fastidio. *Cic. pro Plano.* Huic ego jam stomachans fastidiose, Imo ex Sicilia, inquam. *Id. 2. de Or.* Nolo enim dicere de tam suavi homine fastidiosius.

Fastidiosus, a, um, adject. qui fastidit, *fastidioso*, קט, קץ, זד, δύσκολος. *Cic. in Brut. c. 70.* Fastidiosus literarum latinarum. *Id. ib. c. 57.* Antonius facilis in causis recipiendis erat, fastidiosior Crassus. *Auct. ad Heren. l. 4.* In æquos, & pares fastidiosus. *Id. ibid. c. 23.* Aurium sensus fastidiosissimus.

Fastiditus, a, um, adj. *nojoso, fastidioso, sprezzato*, נמבזה, καταφρόνητος, fastidio habitus. *Pl. in pr.* Res ardua, vetustis novitatem dare, fastiditis gratiam. *Lucan. l. 7. v. 844.* Pars Senatus fastidita jacet.

Fastidium, dii, n. 2. *fastidio, tedio, sprezzamento*, געל, זרא, קט, Ger. *verachtung, verdrß*, Gal. *mépris, degoût*, Hisp. *hastio, aborrecimiento*, καταφρόνησις, contemptus, tædium, nausea. *Cic. 10. Phil.* Quorum, si essent arrogantes, non possem ferre fastidium. *Sueton. in Aug. c. 44.* Exegit ingenti fastidio, & acerbitate nummum asperum, aurum ad obrussam. *Senec. ep. 9.* Omnis stultitia laborat fastidio sui. ¶ Movere fastidium, *far noja*, *Quint. & Horat.* ¶ Esse in fastidio h. e. fastidio haberi, contemni. *Plin. l. 12. c. 19.* ¶ Adducere rem aliquam in fastidium, *Id. in præf. l. 6.*

Fastigatio, f. 3. actus fastigandi. *Pl. l. 17. c. 14.* Ut fastigatio lævi descendat cuneo.

Fastigatus, & fastigiatus, a, um, adject. in fastigium erectus, cacuminatus, *aguzzo, tirato in punta*, מחודד, ὀξυωθείς. *Liv. l. 37. c. 27.* Collis in modum metæ in acutum cacumen fastigatus. *Sidon. l. 2. ep. 3.* Ad arcem fastigatissimæ felicitatis evectus. ¶ *Isaac Voss. ad Pompon. Mel.* negat *fastigiatus*, & *fastigiare* recte dici, cum in MSS. passim legatur *fastigare*, & *fastigatus*, non enim *fastigo* est a *fastigium*, sed hoc ab illo.

Fastigio, as, V. Fastigatus.

Fastigium, gii, n. *sommità, acutezza*, ראש, Ger. *spitz, und gipffel eines gebaus*, Gal. *sommet*, Hisp. *cumbre*, κορυφή, altitudo, & summitas operis, quæ a latitudine surgere incipiens paulatim tollitur in acumen. Dici solet de lectis fastigiatis, quæ templis imponuntur vulgo *cupole*. *Virg. 9. Æn.* Suspensive tholo, aut sacra ad fastigia fixi. *Cic. 2. Phil. c. 43.* Quem is honorem majorem consecutus erat, quam ut haberet pulvinar, simulacrum, fastigium, flaminem? Ubi *Cicero* loquitur de Cæsare, cui divini honores decreti erant, de quo etiam *Flor. l. 4. c. 2.* ¶ Hinc translate *Cic. 3. Off.* Quoniam operi inchoato, prope tamen absoluto, tamquam fastigium imponimus. ¶ Generatim accipitur pro summitate cujusque rei. *Virg. 1. Æn.* Et fastigia suspicit urbis. ¶ Item pro profunditate. *Id. 2. Georg. v. 288.* Scrobibus quæ sint fastigia quæras. ¶ Item pro dignitate, seu statu alicujus. *Vellej. l. 2. c. 69.* In consulare fastigium provectus. *Nepos Att. c. 14.* Pari fastigio stetit in utraque fortuna. *Tac. Ann. 2. c. 84.* Ejusdem fastigii vir, *del medesimo rango*. *Pl. in Paneg.* Fastigium tenere inter homines. h. e. Imperatoriam dignitatem. ¶ Apud *Var. l. 1. R. R. c. 6.* Tria terræ, seu agrorum fastigia, h. e. tria genera. ¶ Summa sequi fastigia rerum, apud *Virg. 1. Æn.* est summa rerum capita narrando percurrere.

Fastigo, as, a. 1. *aguzzare, tirare in punta*, חדד, ὀξύνω, acumino, & quasi in fastigium erigo. *Pl. l. 18. c. 7.* Frumenta hyeme in herba sunt, verno tempore fastigantur in stipulam. *Sil. l. 5. v. 49.* Sensim fastigans compressa cacumina nectit. ¶ An etiam *fastigio* dicatur, V. Fastigatus.

Fastosus, a, um, adject. superbus, fastu plenus, *fastoso, arrogante*, זד, ὑπέρφρων. *Mart. l. 10. epigr. 13.* Ad nocturna jaces fastosæ limina mœchæ. *Auct. Paneg. ad Pison. inter op. Ovid. vel Lucani.* Domus fastosa.

Fastus, us, m. 4. *fasto, superbia*, גאוה, זדון, ἀλαζονεία, indigna sui ipsius per superbiam existimatio cum contemptu aliorum. *Plin. l. 9. c. 35.* Superbo simul, ac procaci fastu, ut Regina meretrix. *Ovid. Fast. 1. v. 457.* Fastus inest pulcris, sequiturque superbia formam. ¶ Ponitur & pro contemptu. *Tac. 2. Ann. c. 2.* Accendebat dedignantes & ipse lecticæ gestamine, fastuque erga patrias epulas.

* Fastus, a, um, adj. quod cum voce *dies* solum jungitur, diciturque de iis diebus, quibus lege agi licet, & forensem jurisdictionem exercere. *Ovid. Fast. l. 1. v. 43.* Fastus erit, per quem lege licebit agi. V. Fasti.

* Fata, æ, f. Parca: a *fatum*. In numo Diocletiani apud *Mediobarb. p. 423. ex Spanhem.* Fatis Victricibus. S. C.

Fatalis, le, o. 3. *fatale*, מזלי, Ger. *von gott verhengt*, Gal. *fatal*, Hisp. *fatal, forcoso*, εἱμαρμένος, quicquid nobis ex fato impendet, aut destinatum est, & tam de iis dicitur, quæ exitium afferunt, quam de iis, quæ salutem. *Cic. Catil. 4. c. 1.* Meus Consulatus ad salutem Reipubl. prope fatalis fuit. Et *Cat. 3. c. 4.* Hic annus fatalis est ad interitum hujus Urbis. *Cic. Philipp. 6.* Fuit aliquis fatalis casus... nunc si quis erit, erit voluntarius.

* Fatalitas, atis, f. *fatalità*, fati necessitas. *Cod. l. 4. t. ult. lib. 1.* Quod fatalitate ingruebat.

Fataliter, adv. secundum fata, vel ex fatis, *fatalmente, per fatalità*, מגזרה, πεπρωμένως. *Cic. l. 2. Div. c. 7.* Ex omni æternitate dicis definita esse fataliter.

Fateor, eris, fassus sum, d. 2. *confessare*, הודה, התודה, Ger. *bekennen, verjehen*, Gal. *confesser, avouer*, Hisp. *confesar*, ἐξομολογέω, sponte affirmo, a *fatus*, seu *fari*. Proprie fateri dicitur, is, qui in culpa est, & qui cogitur; ut fateri peccatum, *Horat. l. 2. Sat. 4. v. 4.* Et *Auct. anteq. iret in exil.* Cum de scelere fateretur. Et in particip. *Ov. 1. de Pont. eleg. 8.* Da veniam fasso. ¶ Passive usurpat *Cic. Agrar. 2. c. 21.* Quæ est ista æquitas, cæteros, etiamsi privati sint, permittere, ut publici judicentur, hunc excipere nominatim, qui publicus esse fateatur?

Faticanus, o. 1. 2. *indovino*, χρησμολόγος, qui fata canit, idest, futura prædicit. *Ovid. 9. Met. v. 417.* Hæc ubi faticano venturi præscia dixit ore Themis.

Faticinus, o. 1. 2. idem ac faticanus. *Ovid. 15. Met. v. 436.* Sic dicere vates, faticinasque ferunt sortes.

Fatidicus, a, um, o. 1. 2. מתנבא, μάντις, qui fatalem cuique sortem dicit, & quid omni vita futurum sit, a *fato dicendo*. *Virg. 8. Æn. v. 340.* Vatis fatidicæ, cecinit quæ prima, futuros Æneadas magnos. *Cic. l. 1. nat. Deor. c. 8.* Anus fatidica Stoicorum Pronœa. ¶ Fatidici Dii apud Ethnicos dicebantur, qui per se, vel per suos ministros futura prædicebant, inter quos præcipui fuerunt Jupiter Dodonæus, & Hammonius, Apollo Pythius, & Delius, Latona, Mars, Minerva, &c. in Ægypto oracula reddentes; qui tamen omnes sub adventum Jesu Christi Salvatoris conticuerunt.

Fatifer, a, um, o. 1. 2. *mortifero*, ממותת, μόρσιμος, θανατηφόρος, mortifer, quasi fatum, idest, mortem afferens. *Virg. 8. Æn. v. 621.* fatiferumque ensem.

* Fatigabilis, le, *stancabile*, κατάπονητός, יגיע כח. *Tert. de An. c. 32.*

Fatigatio, f. 3. *stanchezza*, חלאה, κάματος, lassitudo. *Col. l. 4. c. 15.* Minoribus modulis consita fatigationem veluti minuit. ¶ Fatigationem pro facetiis, & dicteriis usurpat *Sidon. l. 1. ep. 8.* cum inquit: Morari me Romæ congratularis, id tamen facete, & fatigationum salibus admixtis.

Fatigatorius, a, um, מטריח, καματηρός, adj. *Sidon. l. 5. ep. 17.* Verba erant dulcia, jocosa, fatigatoria, h. e. faceta. V. Fatigatio.

Fatigatus, a, um, adj. *stancato, stanco*, יגיע כח, καταπονηθείς. *Vellej. l. 2. c. 69.* Quem fortuna veluti fatigata destituit. ¶ Pro recreato, & refecto volunt nonnulli intelligendum illud *Hor. l. 3. od. 4. v. 11.* Me ludo fatigatumque somno, &c. Sic Vet. Glossæ *fatigare*, exponunt *titillare*.

Fatigo, as, a. 1. *stancare*, הוגיע, הלאה, הטריח, Ger. *bemühen*, Gal. *lasser*, Hisp. *cansar, acossar*, καταπονέω, καματόω, lasso. *Liv. l. 8.* Qui aliquandiu pugna atroci cum & semet ipsi fatigassent. ¶ Aliquando est percutere, *Virg. 9. Æneid.* Versaque juvencum terga fatigamus hasta. ¶ Aliquando perturbare, commovere. *Virg. 1. Æn.* Quæ mare nunc, terrasque metu, cœlumque fatigat. ¶ Aliquando excitare, *Virg. Æn. 4. v. 572.* Sociosque fatigat, Præcipites vigilate viri. ¶ Aliquando cohibere. *Cic. 3. Off.* Qui non verbis sunt, & disputatione Philosophorum, sed vinculis, & carcere fatigandi. ¶ Item torquere, vexare, molestia afficere. *Nepos Eumen. c. 12.* Fatigari fame. *Cic. Top. c. 20.* Verberibus torti, igne fatigati. *Virg. 7. Æn.* Undique collecti coeunt, Martemque fatigant. h. e. magno ardore prælium deposcunt, quasi Martem ipsum vexantes, & fatigantes.

Fatilegus, a, um, adject. q. d. fatum, seu mortem colligens. *Lucan. l. 9. v. 821.* Toxica fatilegi carpunt matura Sabæi.

Fatiloquus, o. 1. 2. idem ac fatidicus. *Liv. l. 1. c. 7.* Quam fatiloquam ante Sibyllæ in Italiam adventum miratæ hæ gentes fuerant.

Fatim, adv. abundanter. *Serv. ad Æn. 1. v. 117. & Fulgent. l. 2. Mythol.*

Fatisco, is, n. 3. *aprirsi grandemente*, נפתח, Ger. *aufspalten, aufklecken*, Gal. *s'entr'ouvrir*, Hisp. *abrirse, henderse*, χαίνω, est abundanter aperiri, a *fatim*, & *hisco*. *Gel. l. 17. c. 2.* ex *l. 1. Annal. Q. Claudii. Virg. 1. Æn. v. 123.* Accipiunt inimicum imbrem, rimisque fatiscunt. *Solin. c. 35. a med.* Fatiscere in pulverem. ¶ Accipitur etiam pro deficere. *Tac. l. 14.* Ipse, exercitusque ejus per inopiam, & labores fatiscebant. *Id. 3. hist. c. 9.* Donec fatisceret seditio. *Col. l. 7. c. 3.* Ovis fatiscit post annum septimum. *h. e.* parere desinit. ¶ Olim & *fatiscor* deponens in usu fuit. *Accius* apud *Non. c. 7. n. 91.* Tamen haud fatiscar, quin tuam implorem fidem. *Pacuv. ibid.* Si unquam fatiscar facere quidquam. Adde *Prisc. l. 8.*

Fator, aris, d. 1. multum loquor, freq. a fari. *Fest.* Fatantur, multa fantur.

Fatua. V. Fauna.

Fatue, adv. *pazzamente*, μωρῶς, stulte, stolide. *Var. l. 5. L. L. & Quint. l. 6. c. 4.* (*al.* 5.) *Mart. l. 4. ep. 72.* Non inquis, faciam tam fatue: nec ego.

Fatuellus, li, m. deus idem qui Fatuus, & Faunus, & Inuus, & Græce, Ἐφιάλτης. *Serv. ad Æn. 9. v. 776. & ad Æn. 7. v. 47.* ubi Fatuam ei uxorem assignat.

Fatuitas, atis, f. 3. *sciocchezza*, פתיות, εὐήθεια, insipientia, stultitia, stoliditas. *Cic. Att. l. 11.* Ego hujus miserrima fatuitate conflictor. Adde *l. 2. Inv. c. 32.*

Fatum, ti, n. 2. *fatto, destino*, מזל, גזרה, Ger. *gottes verhengnus, der tod*, Gall. *destin, destinée*, Hisp. *hado*, εἱμαρμένη, τὸ πεπρωμένον, decretum, voluntas Dei, a *fando*, quia nihil aliud est, quam quod de unoquoque nostrum Deus fatus est. *Virg. 5. Æn.* Oblitus fatorum, Italasne capesseret oras. ¶ Hujusmodi fati Veteres etymi causam afferebant, quia Jupiter voluntatem suam fatus esset Parcis, quæ illam æneis inscripsere tabulis, & quod Parcæ fatæ essent, id crederetur evenire mortalibus. ¶ Aliud est tantum physicum, de quo sic *Cic. l. 1. de Div.* Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, idest, ordinem, seriemque causarum, cum causæ causa nexa rem ex se gignat. Ea est ex omni æternitate fluens veritas sempiterna. ¶ Aliud dicitur Astrologicum, seu Mathematicum. *Suet. Tiber. c. 69.* Circa Deos, ac religiones negligentior, quippe addictus Mathematicæ, persuasionisque plenus, cuncta fato agi. ¶ Stoicum fatum est, quo etiam scelera necessitate quadam inevitabili patrari, Stoici docuerunt: quod non modo a sana Religionis doctrina, sed etiam a cæterorum Philosophorum placitis valde abhorret. Interdum sumitur pro morte. Sic fato fungi, *Quint. 3. 7.* Fato concedere, *Pl. Paneg. c. 11.* ¶ Quia fatum est naturæ ordo, ideo de morte violenta dixit *Cic. Phil. 1.* Multa autem impendere videntur præter naturam etiam, præterque fatum. Et *Virg. 4. Æn.* Nam quia nec fato, merita nec morte peribat. *Tac. Ann. 6. c. 10.* Fato obire, *morire di sua buona morte*. ¶ Fati nomine aliquando etiam casus, & calamitas quælibet significatur. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 4.* Uno meo fato & tu, & omnes mei corruistis. Alii leg. *facto*. *Id. Catil. 2. c. 5.* Quibus ego confido impendere fatum aliquod, & pœnas jamdiu improbitate instare. ¶ Fata etiam dicuntur ea, ex quibus salus, aut exitium alicujus pendet. Sic fata Troica dicebantur conservatio Palladii, vita Troili, & sepulcrum Laomedontis. *Plaut. Bacch. 4. 9. 29.* Ilio tria fuisse audivi fata. ¶ Libri etiam, in quibus prescripta sunt oracula, & responsa Deorum, fata vocantur. *Cic. Catil. 3.* Lentulus autem confirmavit ex fatis Sibyllinis, se esse tertium illum Cornelium, &c. *Id. l. 2. de Div. c. 44.* In iisdem fatis scriptum erat. ¶ *Fato inscribenda advocare* dicebantur Veteres eo die quo filiis nomina imponebant, cum bona omina caperent, & ex nomine, & ex iis omnibus, quæ ab eorum nativitate ad eam usque diem contigerant. V. *Tert. de Anim. c. 37. & 39. & Scal. Lect. Auson. l. 2. c. 22.*

Fatuor, aris, d. 1. est divino furore corripi, a Fatua uxore Fauni, *Justin. l. 43. c. 1.* Fauno fuit uxor nomine Fatua, quæ assidue divino spiritu impleta velut per furorem futura præmonebat: unde adhuc qui inspirari solent, fatuari dicuntur. ¶ Est item ineptire. *Sen. de morte Claudii.* Audi me, & desine fatuari.

* Fatus, i, m. pro fatum. Legitur *in Frag. Trag. Petron. c. 42.* & apud *Grut. p. 661. n. 6. & 663. n. 5.* & apud *Fabret. c. 3. p. 123.*

* Fatus, us, m. 4. *detto*, dictum, verbum. *Prud. in Apotheos. c. 3. p. 662.* Promite secretos fatus.

Fatus, a, um, particip. a faris. V. Faris.

Fa-

Fatuus, o. 1. 2. *sciocco, balordo*, נבל, פתי, משגע, Ger. *ungeschickt, thorechtig*, Gal. *fou*, Hisp. *loco*, ἠλίθιος, μωρός, ἀνόητος, insipiens, stultus, insulsus, a *fando*, qua notat vaticinari. Nam veteres vates suos *Fatuos* a fatu vocabant, quomodo & ipsum nomen vates est a φάτης: sed quia vates furore correpti vaticinarentur, inde *Fatuus* pro vesano sumi cœpit. Fatuus, & stultus differunt, quia stultus est obtusis sensibus, fatuus nullis. *Cic. 2. de Or.* Hoc præceptum est magis monitoris non fatui, quam eruditi magistri. *Ter. Eun.* 5. 8. 49. Fatuus est insulsus, tardus. ¶ Translate de cibis dicitur. Sed aliqui contra existimant, *fatuus* proprie dici de cibis insipidis, metaphorice ad homines insipientes transferri. *Martial. l. 13. epig. 13.* Ut sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ.

Fauces. V. Faux.

Faventia, *Faenza*, urbs Galliæ Togatæ, in Æmilia, media inter Forum Cornelii, & Forum Livii, 10. M. ad Anemonem fl. a quo interluitur.

Faventia, æ, f. bonam ominationem significat, ut tradit *Festus*. Item favorem. *Accius Non. c. 3. n. 93.* Adhibere faventiam.

Faventinus, a, um, adject. qui est a Faventia. *Plin. l. 3. c. 1.*

Faveo, es, favi, fautum, n. 2. studeo, amo, amplector, *favoreggiare, favorire*, רצה, Ger. *gennen, ginstig sein*, Gal. *favoriser*, Hisp. *favorecer*, συμπράττω, προστίθεμαι, est favore adjuvare. *Cic. l. 1. Fam. ep. 7.* Favere alicujus dignitati, laudi, honori. *Id. 1. Tusc. c. 23.* Favere sententiæ alicui. *Id. l. 3. Fam. ep. 8.* Etsi non magis mihi faveo in nostra amicitia tuenda, quam tibi. h. e. non minus a me ipso amicitiæ officia reposco erga te. *Id. pro Planc. c. 1.* Cum audirem, meos inimicos huic accusationi esse fauturos. ¶ *Favete linguis*, formula erat, qua in sacris silentium indicebatur, ut rite peragi possent, nulla voce male obstrepente, ut ait *Sen. de vit. beat. c. 25.* & *Cic. l. 1. Div.* Eodem modo dicitur *ore favete*. *Virg. Æn. 5. v. 71.* ¶ Adhibebatur hæc formula etiam in theatris, eadem sc. silentii faciendi ratione. *Ter. prol. Andr.* &c. ¶ Sciendum tamen, ea formula non tam silentium indici, quam ut fausta verba, & boni ominis dicantur. *Tibul. l. 2. eleg. 2. v. 1.* Dicamus bona verba: venit natalis ad aras: Quisquis ades, lingua vir, mulierque fave. *Ovid. 1. Fast. v. 71.* Prospera lux oritur: linguis, animisque favete. Nunc dicenda bono sunt bona verba die. ¶ Usurpatur hoc verbum etiam impersonaliter. *Cic. 2. Off.* Non modo non invidetur illi ætati, verum etiam favetur.

* Favia. *Plaut. Mil. 3. 1. 199.* Est nomen ancillæ. Glossæ vet. *Fabea* παιδίσκη, Fabeus, παῖς, q. commune nomen ancillarum.

Favilla, æ, f. *cenere, fuliggine*, פיח, ניצוץ, אפר, αἰθάλη, σποδός, cinis ille tenuior, ac levior, qui, exstincto igne, remanet fuligo. *Ov. 7. Met. v. 79.* Ut solet a ventis alimenta resumere, quæque Parva sub inducta latuit scintilla favilla, Crescere, & in veteres agitata resurgere vires. *Ter. Adelph. 5. 3. 60.* Atque ibi favillæ plena, fumi, ac pollinis coquendo sit, faxo, & molendo. *Plin. sub fin. l. 18.* Cum contectus ignis ex se favillam discutit, scintillamque emittit. ¶ Sæpe dicitur de rogi cineribus. *Virg. 6. Æn. v. 227.* Reliquias vino, & bibulam lavere favillam. *Horat. l. 2. od. 6. extr.* ibi tu calentem Debita sparges lacryma favillam Vatis amici. ¶ Est etiam ignis favilla tectus, cinis igne mixtus, *favilla, scintilla, fuoco*. *Martial. l. 11. epig. 53.* Qua tenui versata favilla. *Claudian. de B. Get. v. 24.* Et juga taurorum rapidis ambusta favillis. ¶ Translate *Propert. l. 1. el. 9. v. 17.* Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni. Hæc est venturi prima favilla mali. ¶ *Favilla salis* apud *Plin. l. 31. c. 7. ad fin.* est pars ejus levissima, & candidissima. ¶ Item ignis scintilla, *favilla*. *Stat. l. 4. Silv. 1. v. 2.* Ante rogos, & adhuc vivente favilla.

Favillaceus, & Favillaticus, a, um, τεφρώδης, αἰθαλώδης, adj. a favilla; ut fuligo favillacea. *Solin. c. 48.* Favillatica humus. *Id. c. 27.*

Favillesco, is, n. 3. favillas spargo. *Fulgent. de contin. Virg.* Auctoritas sepulta in oblivionis cinere favillescit.

Favissæ, f. 1. θησαυροί, cisternæ templi, quarum usus ad aquam, item cellæ cisternis similes, ubi reponi solebant signa vetera, quæ ex templo collapsa essent, & alia quædam religiosa e donariis consecratis, quæ vetustate facta essent inutilia, ab antiquo *favio*, pro foveo, vel fodio. *Valer. Soran.* dici putat, quasi *flavissas*, quod iis flata, signataque pecunia conderetur. *Fest.* & *Var. apud Gel. l. 2. c. 10.*

* Favissor. V. Favitor.

Favitor, m. 3. fautor, apud vet. a favitum. *Plaut. prol. Amph.* Sat habet favitorum semper qui recte facit. Adde *Lucil. apud. Non. c. 2. v. 326.*

Fauna, Fatua, Senta Fauna, Bona Dea, filia Pici, soror, & uxor Fauni. Dicta est Fauna a φαύω, vel φάω, *loquor*, & Fatua a φάτης, *loquax*, quod mulieribus fata canere consuevisset. Dicta est bona Dea, quia, *Varrone* teste, tanta fuit pudicitia, ut perpetuo gynecæo, hoc est mulierum conclavi, inclusa, nullum unquam virum præter maritum aspexerit. Post mortem Dea habita est. Ei a Romanis matronis in aperto sacra fiebant nocturno tempore. Viri autem tanta cura ab ejus sacris arcebantur, ut vel in ædem ejus inspexisse capitale haberetur. Sed alii narrant, filiam Fauni fuisse, Faunum ejus amore captum eam inebriavisse, ut sibi gratificaretur; Faunam patris libidini repugnantem ab eo virgis myrteis cæsam fuisse, tandem a patre deceptam esse in serpentem converso, ideo virgas myrteas in ejus templum inferre nefas fuisse; in templo serpentes apparuisse, qui nec nocerent, nec extimescerent &c. *Corn. Labeo* scripsit, hanc Majam dictam fuisse, eamdem esse ac Opim, seu Tellurem, seu Terram, dictam esse Fatuam a *fando*, quod infantes partu editi non prius vocem edunt, quam terram attigerint: Fauna, quod omni usui animantium *favet*: Opem, quod ipsius *ope* vita constet: Bonam Deam, quod omnium nobis ad vitam *bonorum* causa est. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 12.*

Fauni, Panes, Satyri, Sylvani, שעירים, filii Fauni, vel Saturni, ut alii volunt, qui ab Ethnicis Dii agrorum, montium, sylvarum habiti sunt, sed credebantur post longum tempus interire, quod & ipsi e terra geniti essent. Inter se sic distinguuntur, ut Fauni, & Panes essent Dii agrorum, Satyri sylvarum campestrium, Sylvani sylvarum, quæ sunt in montibus. Habiti autem sunt Dii agrorum, &c. quod in agris, montibus, sylvis sibi a Rege patre assignatis habitavissent. Sed verisimilius est, hos Deos Arcadum fuisse, dici autem filios Fauni, quod cum Picus Evandrum excepisset, in causa fuit, ut hi Dii in Italia consecrarentur. *Boccat. l. 8. Gen.* ¶ Fannos eosdem esse ac Incubos credebant Antiqui, ab iisque infestari dormientes, & opprimi. *Aug. l. 15. de Civ. Dei c. 23.*

Faunigenæ, arum, m. 1. Italiæ seu Latii opp. a Fauno Rege. *Sil. l. 8. v. 357.* Faunigenæ socio bella invasere Sicano.

Faunus, Fatuus, Fatuellus, Pan, Ægipan, Sylvanus, Inuus, filius Pici, nepos Saturni, Rex Aboriginum, a φαύω, vel φάω, quod est fari, quoniam viris fata canere consuevisset, ut Fauna mulieribus. Ex uxore Fauna, vel Fatua, quam quidam illi etiam sororem, alii filiam fuisse ajunt, genuisse fertur Faunos, Panes, Satyros, & Sylvanos, item Acum ex Symetride Nympha, item Eurymedontem, item, ut aliqui volunt, Sentam Faunam, item Latinum ex Nympha Marica. *Boccat. l. 8. Gen.* Sed *Justin. l. 43.* scripsit, Latinum ex filia Fauni, & Hercule, qui eodem tempore victo Geryone armenta victoriæ præmia per Italiam ducebat, stupro procreatum fuisse. Post mortem Deus habitus est.

Favoniana pyra, genus pyrorum rubrorum, a Favonio insitore. *Plin. l. 15. c. 15.*

Favonius, m. 2. *Zefiro*, רוח מערב, Ζέφυρος, ventus, al. Zephyrus, qui spirat ab occasu æquinoctiali, contra Subsolanum, a *favendo*, quia favet genituræ, siquidem est spiritus genitalis mundi, quo plantæ hyberno frigore enectæ reviviscunt, & quo hausto quædam animalia concipere existimantur. Aliqui derivant a *fovendo*, quasi Fovonium, quia foveat sata. *Plin. l. 18. c. 34. Sen. l. 5. nat. qu. c. 16. Gel. l. 2. c. 22.* Sed *Veget. l. 4. c. 38.* Zephyrum, & Favonium distinguit, his verbis: Occidentalium vero cardinem tenet Ζέφυρος, idest, Subvespertinus, huic a dextra jungitur Λίψ, sive Africus, a sinistra Ἰάπυξ, sive Favonius. Ab hoc vento spurii Favonii dicuntur; quia patrem nesciunt, eoque matres eorum similes sunt animantibus, quæ Favonii venti haustu concipere creduntur. *Isid. l. 10. c. 5.*

Favor, oris, m. 3. *favore*, חן, רצון, Ger. *gunst*, Gal. *faveur*, Hisp. *favor*, εὐφημία, voluntas, studium, a faveo. Vox hæc nova erat Ciceronis ætate. Ita enim legitur *in fragm. ep. ad Brut.* apud *Quintil. l. 8. c. 3.* Eum amorem, & eum, ut hoc verbo utar, favorem in consilium advocabo ¶ Utitur tamen ipse *Cic. pro Rosc. Com. c. 10.* Favorem secum in scenam attulit. *Quint. l. 4. c. 1.* Favorem facere, & emereri. Et *l. 6. c. 1.* Favorem ex aliqua re captare.

Favorabilis, o. 3. *favorito, grato*, רצוי, נרצה, Germ. *gunstreich*, Gall. *favorable*, Hisp. *favorable*, δημοτικός, qui gratiosus, ac favoris plenus est apud omnes. *Quint. l. 11. c. 1.* Ut quisque honestus, invidiosus, favorabilis erit. ¶ Dicitur etiam active, pro eo, qui favet. *Liv. l. 22. c. 26.* Auram favorabilis populi ex Dictatoria invidia petit. ¶ Comp. favorabilior. *Sen. l. 3. de Ira, c. 2.* Eloquio favorabilior habitus. Alii tamen leg. *favorabilis*. *Plin. 20. 8.* Oleo perunctos favorabiliores fieri. *Quintil. 12. 10.* Favorabilior eloquentia.

Favorabiliter, adv. *favorabilmente*, Ger. *ginstiglich, mit gunst*, Gal. *favorablement*, Hisp. *favorablemente*, εὐπαραδέκτως, plausibiliter. *Quintil. l. 4. c. 3.* In aliquem lætum, atque plausibilem locum, quam maxime possint favorabiliter excurrere. *Suet. Ner. c. 7.* Trojam favorabiliter lusit. *Paul. Dig. 40. 4. 10.* Tunc favorabilius respondetur, liberum fore.

Favorinus, m. 2. Philosophus ex Arelate opp. Galliæ Narbon. eunuchus, qui in Græciam profectus sub Dione Philosophiæ operam dedit. Hadriano Principi infensus fuit. Hinc tria in se dicebat se admirari, quod, Gallus cum esset, græcissaret, quod eunuchus in adulterii suspicionem aliquibus veniret, quod cum Imperatorem inimicum haberet, adhuc tamen viveret. In disputatione quadam Hadriano cessit, admirantibusque proximis: Nonne cedam, inquit, ei, qui viginti habeat legiones? Hunc Herodes Atticus patrem solebat appellare, hæredemque librorum ab eo factus est. *Philostr. Gel. Ælian.*

Fauste, adv. *felicemente*, לאשרי, Ger. *glickseliglich*, Gal. *heureusement*, Hisp. *dichosamente*, εὐτυχῶς, feliciter. *Cic. pro Mur. c. 1.* Ut his hominibus ea res fauste, feliciter, prospereque eveniret.

Faustianum vinum, quod in mediis collibus Falerni agri gignebatur. Nam quod in summis jugis nascebatur, Gauranum vocabant: quod in mediis collibus, Faustianum: quod in radice, Falernum. *Plin. l. 14. c. 6.*

Faustinianus, a, um, ad Faustinam pertinens. *Capitol. in Pio, c. 8.*

Faustitas, atis, f. 3. *felicità*, אשרי, Ger. *glickseligkeit*, Gal. *bonheur*, Hisp. *dicha*, εὐτυχία, felicitas. *Horat. l. 4. Carm. od. 5. v. 18.* Nutrit rura Ceres, almaq; Faustitas.

Faustulus, a, um, o. 1. 2. dim. a faustus. *Fest.* Faustulus porcellus, fœtura porcorum.

Faustulus, m. 3. pastor Remi, & Romuli nutritor. *Liv. l. 1.*

Faustus, a, um, o. 1. 2. *prospero, felice*, אשרי, Germ. *glick selig*, Gal. *heureux*, Hisp. *dichoso*, εὐτυχής, prosper, felix, cui fortuna favet, a faveo. *Cic. 1. de Div. c. 45.* Idcirco omnibus rebus agendis, Quod bonum, faustum, felix, fortunatumque esset, præfabantur. *Liv. l. 7. c. 25.* Faustum omen.

Fautor, m. 3. *fautore*, חונן, רוצה, σπουδαστής, qui alteri bene cupit, a fautum sup. verbi *faveo*, vel ab antiquo favitor, per sync. *Cic. pro Rosc. Amer.* Hic cum omni tempore nobilitatis fautor fuisset.

Fautrix, icis, f. 3. quæ favet. *Cic. pro Planc.* Et fidelis, & simplex, & fautrix suorum regio. Adde *l. 1. Fin. c. 20.*

Favus, m. 2. κηρίον, נפת, צוף, apum domus, seu cellula, quæ est sex angulorum, quot habet apis ipsa pedes. *Cic. 1. Off.* Non fingendorum favorum causa congregantur. ¶ Hanc vocem *Vitruv.* usurpat ad exprimendam figuram hexagonam, *l. 7. c. 1.* V. *Bald. Lex.*

Fauces, faucium, f. 3. *fauci*, מלקוחים, פה חר, Ger. *schlund, rachen*, Gal. *gorge*, Hisp. *garganta*, λάρυγξ, superior pars gulæ mento propinqua, sed interior, ubi os angustatur. *Cic. 1. Tusc.* Quod fieri nec sine lingua, nec sine palato, nec sine faucium, laterumve, & pulmonum vi & figura potest. ¶ Fauces per translationem dicuntur stricti ingressus vallium seu alterius loci. *Cic. Agrar. 2. c. 32.* Corinthus erat sita in angustiis, atque in faucibus Græciæ. ¶ Translate fauces ponuntur pro discrimine, & periculo. *Cic. pro Arch. c. 9.* Urbs totius belli ore, & faucibus erepta.

Fax, facis, f. 3. *face, facella*, לפיד, δᾳς, λαμπάς, fustis incisus, & compositus ad lumen faciendum, fitque præcipue ex arundinibus aridis, & picei generis arboribus, cujusmodi sunt tæda, & larix. *Var. de vit. P. R. l. 2.* Quum a nova nupta ignis in face afferret. ¶ Per translationem accipitur pro incitamento, item pro auctore alicujus facinoris. *Plin. in ep.* Theophanes, fax accusationis, & origo. *Cic. pro Domo.* Ne in hanc tantam materiam seditionis ista funesta fax adhæresceret. ¶ *Addere faces alicui*, est eum incitare, incendere, inflammare ad aliquid agendum. *Tac. l. 1. hist. c. 23.* Flagrantibus jam militum animis veluti faces addiderat Mævius. ¶ *Primam facem*, noctis principium vocitabant, quod tum primum uti face incipiamus. *Gel. l. 12. c. 1.* Sed cum jam prima fax noctis, & densiores esse tenebræ cœpissent, discessimus. ¶ Facem in nuptiis præferre solebant, sive quod non nisi noctu duci novas nuptas a sponsis mos erat; sive in honorem Cereris, quæ facem in quærenda Proserpina gestaverat; sive ut nova nupta ignem, & aquam, quæ duo sunt in vita maxime necessaria, cum viro communicare videretur. Etenim aqua quoque aspergi nupta solebat. *Vir. Ecl. 8.* Mopse, novas incide faces; tibi ducitur uxor.

Faxo, significat facere, & verbum est defectivum, quod tantum habet futurum indicativi, nec id omnino integrum ad hunc modum. *Faxo, is, it*, & in numero plurali *faxunt*, & futurum optativi, & præsens subjunctivi, *Faxim, is, it, faximus, itis, faxint*. *Virg. 12. Æn.* Ego fœdera faxo firma manu. *Terent. Heaut.* Utinam Dii faxint. *Enn. apud Cic. de Sen.* Nemo me lacrymis decoret, nec funera faxit. *Liv. l. 29. c. 27.* Dii, hostium ulciscendorum copiam faxitis. ¶ *Faxem* pro fecissem. *Plaut. Pseud. 1. 5. 84.* Pistrinum in mundo scibam, si id faxem, mihi.

F ANTE E.

Febresco, is, n. febri laboro. *Solin. c. 31.* Patuit, nunquam eos hinnulos febrescere.

Febribilis, le, adj. febrilis. *Cœl. Aurel. Tard. l. 4. c. 8.* Vivi lumbrici febribiles.

Febricito, as, n. 1. *aver la febbre*, πυρέττω, febri laboro, febri corripior. *Cic. l. 7.* Febricitanti bovi convenit abstinere cibo uno die. *Cels. l. 3. c. 6.* Scire oportet, non febricitare eum, cujus venæ naturaliter ordinatæ sunt.

Febricosus, a, um, adj. *febbricitante*. *Veget. l. 1. c. 38.*

Febricula, æ, f. 1. πυρέτιον, parva febris. *Planc. Cic. Fam. l. 10. ep. 12.* Qui ex labore in febriculam incidit assiduam, & satis molestam.

Febriculentus, a, um, adj. febricosus. *Marc. Emp. c. 22.* Febriculento potionem dare.

Febriculosus, o. 1. 2. πυρετώδης, qui habet febrem. *Catul. carm. 6.* Febriculosum scortum. *Gel. l. 20. c. 1.* Non morbus his febriculosus, aut nimium gravis.

* Febrifugia, æ, f. herba vim habens fugandæ febris, alio nomine Gentaurea minor. *Apul. de herb. c. 35.*

Febrilis, le, o. 3. πυρετικός, ad febrem pertinens. *Apul.* Ardore æstuans febrili.

Febrio, is, ivi, itum, n. 4. *aver la febbre*, Ger. *das kaltvvee haben*, Gal. *avoir la fievre*, Hisp. *tener fiebre*, πυρέττω, febrem patior. *Cels. l. 6. c. 11.* Potiones, si febriat puer, aquæ.

Febris, is, f. 3. *febbre*, קדחת, Germ. *kaltvvehe*, Gal. *fiévre*, Hisp. *fiebre, calentura*, πυρετός, est intemperies calida totius corporis, a *ferveo*, seu *ferbeo*, unde est *ferbis*, & per metathesim *febris*. *Cic. ad Tiron.* Is mihi nuntiavit, te plane febri carere. ¶ Febres periodicæ dicuntur, quæ stati temporis periodo accedunt, & recedunt, ut quotidianæ, tertianæ, quartanæ, quæ quotidie, tertia, vel quarta quaque die. *Plin. l. 20. c. 3.* Sanare dicuntur, quas Græci periodicas vocant. ¶ Dicimus, febri laborare, affici, corripi, &c. *Cels. Cic. & alii.* Item febris accedit, decedit, evanescit, desinit, &c. *Ibid.* ¶ Febris Romanis pro Dea est habita, ne noceret. *Plin. l. 2. c. 7.*

Februa, orum, n. 2. καθάρματα, כפורים, dicebantur sacra expiatoria, & omne id, quod vim purgandi habere existimabatur, a *ferveo*, seu *ferbeo*, unde est *ferbuum*, trajectis literis *februum*. Nam lustratio fiebat plurimum igne, aut undis ferventibus. *Ovid. 2. Fest. v. 19.* Februa Romani dixere piamina patres.

Februalis, V. Februlis.

Februamentum, ti, n. expiatio, purgatio. *Cens. de die Nat. c. 22.*

Februarius, m. 2. *Febbrajo*, אדר, φεβρουάριος, unus est ex mensibus anni, dictus a *februis*, quod tum februaretur populus, idest expurgaretur. Nam Luperci primo die, qui februatus dicebatur, omnem urbem veterem pelles caprinas in manibus gestantes circumcursabant, idque piamen censebatur. Præterea duodecim diebus continuis pro defunctorum manibus februa, idest sacrificia expiatoria fiebant. Sed aliqui dictum putant a Deo Februo, idest Plutone, vel Plutonis patre, cui eo mense sacrificabatur. Nam Januarium Diis superis, Februarium Diis manibus consecraverunt. ¶ Hic mensis a Numa Pompilio in fine anni collocatus fuit. *Ovid. 2. Fast.* Deinde Duumviri Sacrorum post Januarium posuerunt.

Februatio, onis, f. lustratio, purgatio. *Var. l. 5. de L. L.*

Februatus, a, um adj. lustratus, purgatus. *Var. l. 5. de L. L.* & *Festus*.

Februlis, vel Februalis dicta est Juno a Romanis, quod ipsi Februario mense sacra fiebant. *Fest.* ¶ Apud *Arnob. l. 3.* legitur *Februtis*.

Februo, as, a. 1. *purgare*, טהר, כפר, נקה, ἁγνίζω, καθαίρω, lustro, expio, purgo, expurgo, a februis. *Var. de vit. P. R.* In eorum enim sacris, liba cum sint facta, injicere solent farris semina, ac dicere, se ea februare, idest, pura facere.

* Februtis. V. Februlis.

Februus, m. 2. ᾅδης, Pluto, vel Pater Plutonis. *Isid. l. 5. c. 33. Serv. in Georg. Macrob. l. 1. Saturn. c. 13.* scribit, sic appellari Deum quem iam, qui februationibus, seu expiationibus præsit.

Feciales, m. 3. *Araldi*, φητιαλεῖς (*Manut.* scribit Fetiales) erant Sacerdotes, seu Legati Romani, penes quos belli, pacisque faciendæ jus erat, dicti a faciendo, quod pacem facerent, vel quasi *Feriales*, a *feriendo*, quod fœdus ferirent. Dubium est, utrum a Tullio Hostilio, an a Numa Pompilio instituti fuerint. Fecialium erat, missis prius quatuor legatis ad res repetendas, bellum indicere, & bello, fide pacis fœdere constituta, finem imponere. Neque justum aliquod bellum esse censebatur, nisi Feciales ex justa causa suscipi declaravissent, & iidem indixissent. Bella tarde suscipiebant, quod bellum nullum, nisi pium, putabant geri oportere. V. *Liv. l. 1. c. 33.*

Fecialis, & le, o. 3. quod ad Feciales spectat. *Cic. 1. Off. c. 11.* Belli quidem æquitas sanctissime feciali P. R. jure præscripta est.

Fecundus. V. Fœcundus.

* Fedum, veteres dicebant pro hedo. *Festus*.

Fel, fellis, n. 3. *fiele*, מרורה, Ger. *die gall, bitterkeit*, Gal. *fiel, hiel*, χολή, flava bilis, humor flavus in corpore sub infima hepatis parte in vesicula quadam contentus, quam cistulam fellis appellant. *Cic. 2. de Div.* Non dicam gallinaceum fel, sed tauri opimi jecur, &c. ¶ Aliquando fel, quod sit amarissimus humor, pro animi amaritudine ponitur. *Plaut. Truc. 1. 2. 76.* Corda in felle sunt sita. ¶ Fel terræ, genus herbæ, sic dictum propter summam amaritudinem. *Plin. l. 25. c. 6.* ¶ Fel pro veneno posuit *Seren. Sammon. c. 47. Ovid. 3. Pont.* &c. ¶ Sales felle suffusi, *motti piccanti, e mordaci*. *Ovid. 2. Trist.*

Feles (rectius quam felis) is, f. 3. *gatto*, חתול, Germ. *katz*, Gal. *chat*, Hisp. *gato*, αἴλουρος, animal quadrupes, quod nobiscum in domibus tenemus ad murium venatum. *Phædr. fab. 35.* Feles cavernam nacta. *Id. ibid.* Felis catulis præbuerunt dapem. *Plin. l. 10. c. 73.* Feles quo silentio, quam levibus vestigiis obrepunt avibus, quam occulto speculatu in musculos insiliunt! ¶ Translate sumitur pro rapaci, aut fure, ut Feles virginaria, vel virginalis, pro lenone virginum raptore, apud *Plaut. Pers. 4. 9. 14.* & *Rud. 3. 4. 42.* V. sup. in Fallo. ¶ In aliquibus Plauti editionibus legitur *Felles* duplici *ll*.

Felicitas, atis, f. 3. *felicità*, אשרי, Ger. *glikseligkeit*, Gal. *prosperité, bonheur*, Hisp. *dica, buenaventuranca*, εὐδαιμονία, beatitudo, summum bonum, extremum rerum omnium expetendarum. *Cicer. in Brut.* Summam ejus felicitatem non satis grato animo interpretamur. ¶ Ponitur etiam pro prosperitate, *fortuna*. *Cic. pro Font.* Quorum cognita virtus, industria, felicitas in re militari. ¶ Item pro fœcunditate, fertilitate, ut felicitas terræ, apud *Plin. in ep.* ¶ *Felicitates* in plur. num. leg. apud *Terent. 2. 3. 33.* ubi ait: Nec quemquam esse ego hominem arbitror, cui magis bonæ felicitates omnes adversæ sint. ¶ Felicitas fuit Dea a Romanis culta ad impetrandos prosperos rerum successus. *August. l. 4. de C. D.*

Feliciter, adverb. *felicemente*, באשרי, בגד, εὐδαιμόνως, prospere, beate, fortunate. *Cicer. 3. de Fin. c. 7.* Omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere. *Cæs. l. 1. B. C. c. 7.* Rempub. felicissime gessisse. ¶ Feliciter vox erat in bonis ominationibus, & acclamationibus familiaris: cujus rei exempla leges apud *Cic. Att. 13. 22. Juvenal. sat. 2. v. 119. Sueton. in Claud. c. 7.* ¶ Interdum idem est ac fertiliter, feraciter. *Virg. 1. Georg. v. 54.* Hic segetes, illic veniunt felicius uvæ.

* Felicitra. V. Volsgra.

Felineus, a, um, adj. *di gatto*, αἰλούρειος, ut felinei oculi, apud *Ser. in 3. Georg. v. 82.*

Felinus, a, um, adj. idem quod felineus. *Cels. l. 5. c. 18.* Malagma, quod habet visci, felini stercoris, resinæ, sulphuris pares portiones. Alii leg. *visci seminis, stercoris* &c.

Fello, is, n. 4. verbum exprimens vocem pardi. *Auct. carm. de Philom. v. 50.* Panther caurit amans, pardus hiando felit.

* Felis. V. Feles.

Felix, icis, o. 3. *felice, fortunato*, אשרי, εὐδαίμων, prosper, beatus, fortunatus. *Cic. 2. Phil. c. 26.* Mea autem sententia si quis Reip. sit infelix, felix esse non potest. *Sallust. in Jugurth. c. 95.* Felicissimus omnium. ¶ Jungitur sæpe ablativo. *Virg. 6. Æn. v. 784.* Felix prole virum. ¶ Interdum addita præposit. *ab*. *Cic. in Bruto, c. 16.* Sed ille Græcus ab omni laude felicior. ¶ Sæpius cum præposit. *in*. *Id. Q. Fr. 1. 10.* Asia in te retinendo fuit felicior. ¶ Habet & genitivum, præsertim apud Poetas. *Sil. l. 4. v. 349.* Felix uteri. *Et v. 398.* Felix lethi. Et *Plin. in proœm. l. 4.* Felix gratiæ. ¶ In omnibus rebus agendis, præsertim quæ magni essent momenti, solemnis erat illa præfandi formula, *Quod bonum, faustum, felix, fortunatumque sit*, ut est apud *Cic. l. 1. de Div. c. 45.* ¶ Interdum *felix* est propitius, seu qui alios facit esse felices. *Virg. 1. Æn. v. 334.* Sis felix, nostrumque leves quemcumque laborem. ¶ Aliquando utilis, sive commodus. *Mart. l. 1. epigr. 102.* Et felix domino, notaque Cæsaribus. ¶ Aliquando ferax, fertilis. *Liv. l. 5. c. 24.* Nulla felix arbor, nihil frugiferum in agro relictum. ¶ Felices aliquando dicuntur mortui, ut græce μακάριος, vel μακαρίτης. *Hor. l. 1. Sat. 9. v. 27.* Haud mihi quisquam: omnes composui felices. ¶ Sunt qui scribunt *fælix*. *Manut. in Orthogr.* hanc scribendi rationem tuetur, quam nos sequimur, sine diphthongo.

Fellator, m. 3. qui fellat. Dicitur de corvo, quia corvos ore coire, & parere vulgus arbitratur. *Mart. l. 14. epigr. 74.*

Fellebris, e, adject. a fellando *Solin. c. 8. de Boa serpente*: Uberibus bovis se innectit, suctuque continuo saginata, ita fellebri satietate exuberatur, ut &c. h. e. copioso lactis suctu. Alii legunt; *celebri*, alii, *funebri*.

Felleus, a, um, o. 1. 2. *di fiele*, χολώδης, quod ad fel spectat. *Plin. l. 26. c. 12.* Sudores felleos movent.

Fellico, as, freq. a fello, ut vellico a vello. *Solin. cap. 47.* Nequaquam mater pullo ubera præbet fellicanda. Alii leg. *Fellitanda*.

Felliducus, a, um, adject. a felle, ut felliduca medicamenta, apud *Cæl. Aurel. Tard. l. 3. c. 4.*

Fellifluus, a, um, adj. felle fluens. *Cæl. Aurel. Acut. l. 3. c. 19. de cholera*: Fellifluà passio.

Fellito, as, a. 1. freq. a fello, ut cœnito a cœno. V. Fellico.

Fellitus, &

Fellosus, a, um, adject. felle imbutus, felle abundans. *Fest. Avien. ep. ad Flavian. Myrmec. apud Pythæum l. 4. Collect. epigr. vet.* Fellitus amarans Ora sapor. *Cæl. Aurel. Tard. 4. 6.* Fellosus, & saniosus.

Fello, seu felo, as, a. 1. *succhiare, poppare*, הניק, θηλάζω, lac exsugo, ab Æolico φηλάω, pro θηλάω, *mammam sugo*. Quidam deducunt a *fele*, alii a φιλέω, amo. *Var. apud Non. c. 2. n. 344.* Tum eum lac humanum fellasse. ¶ Translate dicitur de obscœna libidinis actione eorum, qui virilia exsugunt. *Martial. l. 2. epigr. 61. & alibi.*

* Felo. V. Fello.

Felsina, æ, f. 1. eadem ac Bononia. *Plin. l. 3. c. 15.* Intus colonia Bononia, Felsina vocitata.

Feltria, f. 1. *Feltre*, urbs Venetiæ, seu Marchiæ Tarvisinæ, intra Alpes Tridentinas, ad Asonem fl. *Gruter. Inscript. pag. 409. n. 8.* ¶ Populi dicuntur Feltrini a *Cassiodoro*, a *Plinio* vero *l. 3. c. 19.* Fertini. Ita enim in libris omnibus legitur, teste *Harduino*.

* Feltrienses, Feltrinus. V. Feltria.

* Femella, æ, f. *femminella, donnicciuola*, γύναιον, אשה, parva femina. *Catull. carm. 55. ad Camer. v. 7.* Femellas omnes amice prendi.

Femen, inis, n. *coscia*, ירך, παραμήριον, idem quod femur. *Valla* tamen putat, femina dici partes posteriores, mollioresque, femora vero interiores. *Plin. l. 28. c. 15.* Femina atteri, adurique equitatu, notum est. ¶ Verum hæc differentia non servatur, & promiscue femur, & femen usurpantur: immo hoc in sing. num. nominativo caret, ut *Serv. Charis.* & *Valla l. 4. c. 57.* docent *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 35.* Manibus, pedibus, feminibus, cruribus.

Feminal, &c. V. Fœminal.

Feminalia, um, n. 3. מכנסים, παραμήρια, περιζώματα, tegumenta feminum, & subligacula. *Suet. Aug. c. 82.* Hyeme quaternis tunicis, & feminalibus (al. *femoralibus*) & tibialibus muniebatur. Ubi notat *Casaubon. per feminalia*, & *tibialia* non intelligi, quod hodie *braceas & tibialia* dicimus (*calzoni, e calze*) sed fascias, quibus antiqui pedes, tibias, & femina tegebant, vel valetudinis, vel mollitiei, vel inclementis cœli causa; neque enim tunc in usu fuisse, ut braccati, & calceati essent. V. *eumd. l. c.* Confirmat *Ferrar. 2. Elector. c. 2.*

Femoralia, ium, n. 3. idem quod feminalia. V. dict. præced.

Femur, vel femor, oris, n. 3. *coscia*, ירך, Ger. *die hifft*, Gal. *cuisse*, Hisp. *muslo*, μηρός, coxendix, sed pars exterior, & anterior. *Cic. de Clar. Orat. c. 80.* Frons non percussa, non femur. *Ovid. 8. Met.* Et conata femur mœrenti plangere dextra. V. Femen. ¶ Femur bubulum herba est nervis utilis. *Plin. l. 27. c. 9.* ¶ Apud Architectos femora dicuntur in triglypho plana illa, quæ inter canaliculorum cavitates eminent. *Vitruv. l. 4. c. 3.*

Fendicæ, arum, f. 1. diræ, imprecationes. *Arnob. l. 7. cir. med.*

Fendo, a. 3. ad iram concito, apud vet. Verbum est obsoletum, cujus composita *offendo*, & *defendo* sunt in usu. *Priscian. l. 11.* ¶ In Glossar. Isid. legitur, *fensus*, iratus.

Fenebris, &c. Fœnebris.

Fenestella, f. 1. *finestretta*, θυρίδιον, dimin. a fenestra. *Colum. l. 6. c. 1.* Granaria modicis fenestellis Aquilonibus inspirentur. Adde *l. 8. c. 3.*

Fenestella, Lucius Fenestella historicus fuit Augusti tempore, cujus testimonio sæpe utitur *Plinius*. Dictus est Fenestella a calvitie capitis: qui enim in medio capite calvi essent, eos antiqui Fenestellas appellabant, quod fenestræ similitudinem præ se ferrent. *Alciat. l. 11. parerg.* ¶ Alter Fenestella, cujus tractatus extat de Sacerdotiis, & Magistratibus Rom. recentior est. Plinium enim ipsum citat; præterea meminit Episcoporum, & Archiepiscoporum: quæ voces Plinio ignotæ fuere.

Fenestra, æ, f. 1. *finestra*, חלון, Ger. *fenster, tagloch*, Gal. *fenêtre*, Hisp. *ventana*, θυρίς, foramen in pariete, ad ædem illustrandam, a φαίνω, *luceo*, quasi phænestra, vel ab aoristo ἔφανον, vel a φαίνω, quod a φανεῖν, unde φάνεστρα. *Cic. in Tusc.* Eæ partes quasi fenestræ sunt animi. ¶ Translate ponitur pro aditu, via, & occasione. *Ter. Heaut. 3. 1. 72.* Hui, quantam fenestram ad nequitiam patefeceris.

Fenestralis, le, o. 3. θυρίδιος, quod est fenestræ. *Ovid. 6. Fast. v. 578.* Porta fenestralis. Alii leg. *Fenestella*.

Fenestratus, o. 1. 2. θυρωτός, πολύθυρος, apertus, perforatus. *Vitruv. proœm. l. 3.* Pectora fenestrata, & aperta.

* Fenestrella, æ, f. Fenestella. *Pallad. l. 1. tit. 24.* al. *fenestella*.

Fenestro, as, a. 1. *aprir finestre*, θυρόω, fenestras aperio, fenestram facio. *Plin. l. 11. c. 37.* Media oculorum cornea fenestravit pupilla.

* Fenestrula, æ, f. fenestella. *Apul. l. 9. Met. sub fin.*

* Fenum, & Fenus. V. Fœnum, Fœnus.

Fera, æ, f. 1. bellua, bestia, חיה, θήρ, *fiera*, animal non mansuefactum, & quod feritatem habet, ut lupi, leones, tigres, &c. a voce græca, quæ allata est, vel a *fero*, quod impetu, & naturali instinctu feratur. *Cic. l. 1. Off. c. 16.* Expertes rationis, & orationis feræ. *Id. ibid. c. 16.* Excitare, & agitare feras. ¶ *Belluæ feræ* dicuntur de magnis feris, ut Elephanto, Leone: *feræ* de quibuscunque.

Ferabite vitis agrestis, a feritate. *Sisen.* apud *Non. l. 4.* Et partim ferabite, partim lauro, & arbusto, ac multa pinu, ac myrtetis abundat. Sed legendum est, *fera vite*.

Feracitas, f. 3. *fertilità*, שבע, פריו, εὐφορία, fertilitas. *Col. l. 3. c. 2.* Ubi multa invitabunt regionis commoda, sequamur feracitatem.

Feraciter, adverb. *feracemente, fertilmente*, לשבע, εὐφόρως. Liv. *l. 6. c. 1.* Ab secunda origine, velut ab stirpibus, lætius, feraciusque renata urbs.

Feralia, orum, n. 2. ἐναγίσματα, prima com. dies sacrati Diis manibus, in mense Februario, idest, dies 21. & 23. quibus epulas ad sepulchra in cœnam ferebant, a *ferendo*. *Ovid. 2. Fast. v. 569.* Hanc, quia justa ferunt, dixere feralia, lucem.

Feralis, le, o. 3. *funebre, mortale*, של מות, Germ. *tedtlich*, Gal. *appartenant aux morts & trespassés*, Hisp. *mortal*, νεκρικός, θανάσιμος, funestus, dirus, exitialis, quidquid ad mortuos pertinet, ut Ferales præcones, qui funus indicunt, &c. Aliqui derivant a Feralibus diebus, quibus epulæ in mortuorum sepulcra inferebantur. *Virg. 4. Æn.* Solaque culminibus ferali carmine bubo visa queri. *Ovid. 2. Fast.* Tum cum Ferales præteriere dies. ¶ Feralis arbor, apud *Plin. l. 16. c. 10.* est picea, vel cupressus in funeribus adhiberi solita. ¶ Ferale neutrum adverbialiter positum. *Claudian. 3. de rapt. Pros. v. 130.* Si buxos inflare velim, ferale gemiscunt.

Feraliter, θανατηφόρως, adv. *Fulgent. l. 3. Mythol. c. 1.* Dum amor noviter venit, ut leo feraliter invadit.

Ferax, cis, o. 3. *fertile*, פורה, Ger. *fruchtbar*, Gal. *fertil*, Hisp. *fertil*, εὔφορος, fertilis, fœcundus, frugifer, a ferendo. *Ovid. l. 2. Amor. el. 16.* Terra ferax Cereris, multoque feracior uvis. *Cic. Ver. 5.* Agri feracissimi. *Pallad. l. 3. c. 9.* Feracissimæ uvæ. ¶ Translate *Cicer. 2. Offic. c. 2.* Nullus feracior in philosophia locus est, nec uberior, quam de officiis. *Plin. l. 5. ep. 15.* Ferax bonis artibus sæculum.

* Ferbui. V. Ferveo.

* Ferctum. V. Fertum.

Ferculum, n. 2. *vivande*, אכל, Germ. *tracht, speiss*, Gal. *mets de viandes*, Hisp. *maniar*, ἔδεσμα, παρατιθέμενον, missus ciborum, a *fero*, quia mensæ infertur. *Horat. 2. Serm. Sat. 6.* Multaque de magna superessent fercula cœna. Ubi lances ciborum significari videntur. ¶ Sumitur etiam pro repositorio multarum lancium, quæ uno, eodemque missu inferuntur. *Petron. in Satyr.* Laudationem ferculum insecutum est plane non pro exspectatione magnum. V. ibi cætera. ¶ Sæpe sumitur pro gestamine, quo pompa triumphalis deferri solet, quo nomine continentur simulacra oppidorum, spolia hostium, coronæ, machinæ, & id genus alia, item pro gestamine, seu pulpito, in quo Deorum simulacra reponebantur, quæ in celebritate ludorum Circensium ferebantur. *Cic. 1. Off. c. 36.* Cavendum est, ne tarditatibus utamur in gressu mollioribus, ut similes pomparum ferculis esse videamur. *Suet. Cæs. c. 37.* Inter pompæ fercula trium verborum prætulit titulum, *Veni, Vidi, Vici*.

Fere, adv. *quasi*, כמעט, Ger. *schier, fast*, Gal. *presque*, Hisp. *quasi*, σχεδόν, μικροῦ δεῖν, pene, ferme, prope, propemodum. *Ter. Heaut. 1. 1. 70.* Domum revertor mœstus, animo fere perturbato. *Cic. Att. l. 14.* Eadem fere hora, qua veni. ¶ Item plerumque, *per l'ordinario, per lo più*. *Ter. Phorm. 1. 2. 39.* Hic solebamus fere plerumque eam opperiri. *Cic. 2. de Inv.* Ut fere fit. *Id. 2. de Orat.* Semper fere cum aliquo rusticari. ¶ *Id. 7. Att. ep. 1.* Hæc fere sunt in illa epistola, *poco più, poco meno*.

Ferens, entis, *chi porta*, particip. a fero, fers. *Virg. 1. Æn.* capita alta ferentes. *Ovid. Amor. eleg. 8.* Surda sit oranti tua janua, laxa ferenti. h. e. ferenti munera. *Plin. in paneg. c. 31.* Ventos ferentes, & brevem cursum optare. h. e. secundos, & qui eo ferant, quo tendimus. Sic *Virg. 4. Æn. v. 430.* Exspectet facilemque fugam, ventosque ferentes. ¶ Item tolerans, perferens, *tollerante*. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 139.* Animus spe finis dura ferens. *Tac. 5. hist. c. 6.* Corpora hominum salubria, & ferentia laborum.

Ferentarii, orum, m. 2. ἀκροβολισταί, levis armaturæ milites, a *ferendo*, quia ea tantum arma habebant, quæ feruntur, non quæ tenentur, quippe qui fundis, lapidibusque, vel arcu, & telis pugnabant, vel a *feriendo*, quod primi pugnam lacesserent. Sed Nonius Ferentarios vocat milites levis armaturæ auxiliatores, ense, & telis instructos, a ferendo auxilio, quia, quicquid opus erat, opem ferebant, & tela pugnantibus ministrabant. Hi & Velati vocabantur, ut inquit Festus, quo vestiti inermes sequerentur exercitum. *Sallust. Catil. c. 60.* Postquam eo ventum est, ut a ferentariis prælium committi posset. ¶ Ferentarius amicus. *Plaut. Trin. 2. 4. 55.* dicitur, qui celer, & expeditus est ad opem ferendam.

Ferentina, Dea nescio quæ, ab oppido Ferentino sic dicta. Ejus meminit *Liv. l. 1. c. 1.*

Ferentinates, Ferentini incolæ. *Plin. l. 3. c. 4.*

Ferentinum, n. 2. *Ferentino, Fiorentino*, urbs Latii, in fin. Hernicorum, sub dominio Summi Pontificis, parva, in colle. Pop. Ferentini, vel Ferentinates.

Ferentum, opp. Apuliæ, cujus incolæ Ferentani dicuntur. *Horat. l. 3. od. 4.* humile vocat, a situ.

Fereola, f. 1. genus vitis fœcundæ, a ferendo, non a feritate. *Colum. l. 3. c. 2.*

Feretrĭus, masc. 2. *Giove*, φερέτριος, Jovis cognomen, quod illi a Romulo impositum est, non a pace *ferenda* (ut quibusdam visum est) sed a *ferendis* spoliis. Nam Romulus devictis Ceninensibus, hostium spolia, ferculo ad id facto, in Capitolium detulit, ibique ex quercu suspensa Jovi consecravit, eodemque in loco Jovi Feretrio templum condidit, auctorque fuit posteris, ut eo capta ex Regibus, Ducibusque hostium opima spolia deferrent. *Liv. l.*1.

Ferĕtrum, n. 2. *bara*, *cataletto*, מִטָּה, Ger. *todtenbar*, Gal. *cercueil*, Hisp. *a aud*, φέρετρον, capulus, instrumentum instar cratis, cui lectus imponebatur, in quo mortuus efferebatur, a Græca voce allata. *Plin. l.*7. *c.*52. Quemdam, qui efferretur feretro, domum remeasse pedibus. Adde *Virg.*6. *Æn. v.*222. ¶ Item ferculum, seu tropæum, sc. lignea crux, cui spolia affigebantur, portabanturque in triumphis. *Tertul. de Patient. c.*14. Quale in illo viro (Job) feretrum Deus de diabolo extruxit.

Ferĭæ, arum, f. 1. *ferie*, *giorni quieti*, *dì festivi*, עֲצָרָה, חַג, Ger. *feyrtag*, *fest*, *ruthag*, Gal. *feries*, *jours de fete*, Hisp. *dias de feria*, ἑορταὶ ἡμέραι, τελεταί, dies cessationum ab opere. V. festus. Aliquibus dictæ videntur a *feriendis* victimis: Aliis ab epulis *ferendis*, quod in iis fiebant epulationes ex proventu fœtus pecudum, & frugum. *Cic.* 2. *de Leg.* Feriis jurgia amovento. ¶ Aliæ erant cum festo, ut *Saturnalia*, quibus epulationes adjungebantur, aliæ sine festo, ut *Nundinæ*. Deinde aliæ erant publicæ, aliæ privatæ. Feriarum publicarum quatuor erant genera, *stativæ*, *conceptivæ*, *imperativæ*, *nundinæ*. *Macrob. l.* 1. *Satur. c.*16. *Stativæ*, universi populi communes erant, quæ certis, constitutis, & fixis diebus quotannis fiebant, & eodem semper die in Fastis annotabantur, ut *Agonalia*, *Carmentalia*, *Lupercalia*. *Conceptivæ* erant, quæ quotannis a Magistratibus, vel Sacerdotibus concipiebantur in certos, sive in incertos dies, ut *Latinæ*, *Sementinæ*, *Paganalia*, *Compitalia*. Nam quotannis quidem fiebant, sed modo hoc, modo illo tempore, ut Magistratibus, vel Sacerdotibus videbatur. *Imperativæ* erant, quæ non omnibus annis fiebant, sed extra ordinem a Magistratibus, ut a Consulibus, vel Prætoribus, pro arbitrio imperabantur, & indicebantur propter imminens periculum pro salute Reip. vel ob rem feliciter gestam, vel propter valetudinem Principis, &c. *Nundinæ* feriæ erant rusticorum causa nono quoque die institutæ, ut, cum octo diebus in agris fuissent, ad emenda necessaria nono die in Urbem convenirent. Privatæ feriæ erant vel propriæ quibusdam familiis, vel propriæ singulorum hominum. Feriæ propriæ familiarum erant, quas quæque familia ex usu domesticæ celebritatis observabat, ut *Feriæ Claudiæ*, *Æmiliæ*, &c. Propriæ singulorum erant, ut natalium dierum, quæ natalitiæ dicebantur, expiationes fulgurum, & funerum. *Liv. l.* 3. *c.* 5. Ferias indicere. *Cic.* 2. *Leg. c.*22. Habere triduum ferias. *Gel. l.* 1. *c.*25. Feriæ belli, *sospensione d'armi*, *tregua*. *Liv. l.* 1. Ferias celebrare. *Plaut. Cap.* 3.1.8. Venter, gutturque resident esuriales ferias. h. e. jejunant.

Feriatĭcus, a, um, adj. idem quod feriatus, seu festus, ut feriatici dies. *Ulp. l.* 2. *Dig. de feriis*.

Feriātus, o. 1. 2. מִשְׁבָּת, בָּטֵל, qui otiosus, & quietus est, & nihil agit, vel in quo nihil agitur, a *feriis*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Deum sic feriatum volumus cessatione torpere. *Id.* 3. *de Or.* Feriatus a negotiis publicis. ¶ Feriati dies sunt, in quibus feriæ aguntur, *giorni di festa*. *Plin. ep.*14. *l.*3. Et sequens mensis complures dies feriatos habet. ¶ Male feriatus dicitur, qui ignavo otio deditus est. *Horat. l.*4. *od.* 6. Male feriatos Troas, & lætam Priami choreis Falleret aulam.

Ferīnus, a, um, o. 1. 2. *di fiera*, θήρειος, quod ferarum est. *Cic. l.* 1. *Inv. c.*2. Cum homines sibi victu ferino vitam propagabant. *Sallust. Jug. c.* 18. Ferina caro. Et absolute *Virg.* 1. *Æn. v.* 215. Implentur veteris Bacchi, pinguisque ferinæ.

Ferĭo, is, sine præterito, & sup. a. 4. *ferire*, הִכָּה, Ger. *schlagen*, Gal. *blesser*, Hisp. *herir*, τύπτω, παίω, percutio. *Cic.* 3. *Ver.* Instat, ut securi ambo feriantur. ¶ Est item pulsare. *Plaut. Men.* 1. 2. 63. Ferio fores? M. feri. ¶ Metonymice est facere, sancire, firmare, ut *Fœdus ferire*, quia cum antiqui fœdus & pacem solemniter cum hostibus inibant, porcum saxo silice feriebant. *Cic. pro Dom.* Fœdera feriebantur provinciarum. ¶ Translate est movere, excitare. *Cic.* 15. *Fam.* His spectris, etiamsi oculi possent feriri, animus qui possit, non video. Adde *l.* 2. *de Orat. c.*48. ¶ *Ferire munere*, est munus emungere. *Ter. Phor.* 1. 1. 12. Porro autem Geta ferietur alio munere. ¶ Ferire pecuniam, *batter moneta*. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Constitutumque, ut asses sextario ponderε ferirentur. ¶ *Virg.* 5. *Æn.* Ferit æthera clamor. ¶ Ferire frontem. V. *Frons*.

Ferĭor, aris, d. 1. *far feria*, *far vacanza*, שָׁבַת, חָדַל, בָּטֵל, Germ. *feyren*, *ruhen*, Gal. *faire feries*, *vaquer*, Hisp. *acabar*, *tener vacationes*, *vacar*, σχολάζω, est ferias celebrare, item otiari, quia feriis ab opere cessabant. *Trebon. Cic.* 12. *Fam. ep.*16. Ne putes, in Asia feriatum illum ab iis studiis, in quæ tua cohortatione incitatus, futurum. *Id.* apud *Macrob. l.*4. *Somn. Scip. c.*4. Tertium jam diem feriati sumus. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. cap.*7. Achilles ab armis cum suo milite feriabatur. ¶ *Voss. de Vet. serm. l.*4. *c.*8. notat hoc verbum a Cicerone, & aliis primæ notæ Scriptoribus usurpari tantummodo in præterito.

Ferĭtas, atis, f. *fierezza*, *crudeltà*, שַׁכְרִיּוּת, פֶּרֶךְ, Germ. *wilde*, *grausamkeit*, Gal. *fierté*, Hisp. *fiereca*, *crueldad*, ἀγριότης, naturæ quædam asperitas contraria mansuetudini. *Cic. pro Sext. c.*42. Eosque ex feritate illa ad justitiam, mansuetudinemque transtulerunt. ¶ Pro fertilitate usurpat *Tertul. in carm. de Sodoma*, *c.*4. eoque pacto, est a *ferendo*.

Ferĭto, as, a. 1. frequent. a fero. *Solin. c.*56. Palmeta caryotas feritantia.

Ferme, adv. quasi, σχεδόν, כִּמְעַט, כְּמוֹ, fere, prope, propemodum. *Cic. in Brut.* Ut eo nihil ferme quisquam possit addere. ¶ Ponitur quandoque pro facile. *Terent. Andr.* 3. 1. 1. Fidelem haud ferme mulieri invenias virum. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 40. Facio, quod manifesto mœchi facere haud ferme solent: refero vasa salva.

Fermentātus, a, um, adj. *fermentato*, *fatto di lievito*, חָמֵיץ, חָמֵץ, fermento imbutus, ut panis fermentatus, apud *Cels. l.* 2. *c.*25. Is magis alere dicitur, teste *Plin. l.* 18. *c.* 11. ¶ Translate fermentati mores, h. e. mali, acerbi, vel corrupti. *Prudent. Apotheos. v.* 354. Fermentatum solum, quod sc. velut fermento quodam intumescit. *Col. l.*4. *c.* 1.

Fermentesco, is, n. בָּצֵק, חָמֵץ, ζυμόομαι, est crescere, & rarescere, addito fermento, & proprie de pane dicitur. Translate dicitur de terra, cum densitas illa glebarum raresit, & resolvitur. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Cum teratur inter digitos, fermentescens.

Fermento, as, a. 1. *fermentare*, חָמֵץ, Germ. *heblen*, Gal. *faire*, *ou mettre le levain*, *faire lever*, Hisp. *levadar*, *lleudar*, ζυμόω, fermento misceo, seu crescere facio. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Cum fieret panis hordeaceus, cicerculæ farinæ admixtione fermentabatur. ¶ Translate est resolvere, rarefacere, inflare. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 38. De his præstare columbinum, quod calidissimum sit, & fermentare possit terram. Adde *Col. l.* 2. *c.* 15.

Fermentum, ti, n. *fermento*, *lievito*, שְׂאֹר, חָמֵץ, Ger. *hebel*, Gal. *levain*, Hisp. *levadura*, ζύμη, intritum ex farina aqua subacta, & macerata sine sale, donec acescat, a *fervendo*, quasi fervimentum, quia massam ad panificium subactam, cui injicitur, quasi fervescit, & attollit, turgidamque reddit. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Spuma item concreta pro fermento utuntur. ¶ Translate dicitur de eo, quod terram resolvit, & raram, ac tumidam reddit. *Col. l.*4. *c.* 1. Repastinata humus, dum est recens, soluta, laxataque velut fermento quodam intumescit. ¶ Item de ira, quia animus ira tamquam fermento, & acescit, & turgescit. *Plaut. Merc.* 5. 4. 14. Tota in fermento jacet.

Fero, fers, tuli, latum, a. anomal. *portare*, נָשָׂא, סָבַל, Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hisp. *llevar*, *traer*, φέρω, βαστάζω, porto, a verbo græco. Differunt tamen *fero*, *ago*, & *porto*, nam *ferre* proprie est corpore suo bajulare; *portare*, lectica aut jumento vehere; *agere*, ante se pellere. *Liv. l.* 39. Postremo omnia, quæ ferrent, agerentve, adempta. Et *l.* 33. Saucios vehiculis tolli, portarique jubet. Plerumque tamen hæc verba promiscue usurpantur. *Ovid.* 2. *Metam.* Mediique per æquora ponti fert prædam. ¶ Ferre auxilium, & opem alicui, *portar' ajuto*. *Cic. l.* 8. *ad Attic.* Ferre opem, & auxilium afflictæ Reipublicæ. ¶ Usurpatur sæpe pro tolerare. *Nepos Timol.* 4. 1. Ferre calamitatem moderate. Sic ægre, moleste, sapienter, æquo animo ferre, *sopportar di buona*, *o di mala voglia*. *Cic. Terent. Cæs. Virg.* & al. ¶ Et pro gignere, *produrre*. *Virg. ecl.*4. *v.*39. Non omnis feret omnia tellus. ¶ Item pro dicere. *Tacit.* 2. *hist. c.* 26. Timuisse se Paulinus ferebat. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor.* Apollinem Delphos ferunt advenisse. *Id. l.* 1. *de Or.* Si ornate locutus est, ut fertur.

¶ Item pro auferre, *togliere*. *Virg. ecl.* 9. *v.* 51. Omnia fert ætas, animum quoque. *Id. ecl.* 5. *v.*28. Postquam te fata tulerunt. ¶ Item referre, recipere, *riportare*, *conseguire*. *Cic. Tusc.* 5. *c.* 19. A vano populo repulsam fert. *Id. in Brut.* Cotta, & Sulpicius facile primas tulerunt. *Ter. Eun.* 5. 8. 28. Quodvis donum a me optato; id optatum feres. ¶ Fuit etiam hoc verbum inter solemnia populi Romani. Ferre enim ad populum dicebantur Magistratus, cum pro concione de re aliqua interrogabant. *Cic. Liv.* & alii. Cum vero Senatum consulerent, verbo *referre* utebantur. V. *Brisson. de formul. R.* Sic ferre legem, *promulgare una legge*. *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 9. *ad fin.* Si licitum esset legem curiatam ferre. Et ferre absolute, *portar' una parte*. *Id.* Cum, ut absentis ratio haberetur, ferebamus. ¶ Variis nominibus adjunctum varias habet significationes. Nam ferre aliquem in cœlum laudibus, *portar' alle stelle*, *lodando*. *Cic. Att. l.* 2. *Virg. Ecl.* 5. Daphnin ad astra feremus. ¶ Ferre in oculis, est impense amare. *Ter. Eun.* 2. 1. 11. Rex te ergo in oculis ferebat! ¶ Ferre sententiam, est pronuntiare. *Cic. pro Cluent.* Vos autem, Judices, de hominum fortunis sententiam fertis. ¶ Ferre suffragium, *dar' il suo voto*. *Id. pro Sext.* Se adfuisse, & suffragium de salute mea tulisse. Significat etiam suffragia consequi. *Cic. pro Planc.* Te ne gratuita quidem eorum suffragia tulisse. ¶ Ferre sacra. *far sacrifizi*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 30. Sacra Dionææ matri, Divisque ferebam. ¶ Ferre Tribum, aut Centuriam, est habere Tribum, vel Centuriam sibi suffragantem in alicujus Magistratus petitione. *Cic. Phil.* 3. An tu unam Tribum sine Curione ferre potuisses? Hinc *Horat. de Art. Poet. v.* 343. Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci. V. *Punctum*. ¶ Ferre expensum, V. *Expensus*. ¶ Ferre ventrem, *esser gravida*. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 4. Sus bis parit in anno; quaternis mensibus fert ventrem. Adde *Liv. l.* 1. ¶ Ferre pedem, *accostarsi*: & translate adesse, opem ferre. *Virg.* 1. *Georg. v.* 11. Vos agrestum præsentia numina Fauni, ferte simul Faunique pedem, Dryadesque puellæ. ¶ Ferre acceptum, V. *Acceptum*. ¶ Præ se ferre, significat, dicto, vel facto, vel gestu aliquid ostendere, & profiteri. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 11. Præ me tuli, me nihil malle, quam pacem. Et absolute. *Cic. Att. l.* 14. Lætitiam apertissime tulimus omnes; hoc est, aperte lætati sumus. ¶ Ferre se, est incedere, ire. *Sueton. Aug. c.* 32. Grassatorum plurimi palam se ferebant succincti ferro. *Nepos Datam. c.*4. Quem procul Aspis conspiciens ad se ferentem, pertimescit. ¶ Ferre conditionem, pro offerre. *Cic. pro Quint.* Conditionem tuli, si vellet pecuniam petere. Eodem modo dicimus, Ferre judicem alicui. *Cic. pro Q. Roscio*: Quem ergo si ferrem judicem, refugere non deberet, cum testem producam, reprehendere audebit? ¶ Significat etiam cujuscumque judicio acquiescere, quod fieri solet in maxima causæ fiducia. *Cicer.* & *Liv.* ¶ Ferre personam alienam, *rappresentare*. *Liv. l.* 3. Ille finis Appio alienæ personæ ferendæ fuit. ¶ Ferre palam, *divulgare*. *Plaut. Mil.* Nos palam ferre nunc per urbem hæc omnia. Contra *Liv. l.* 30. Haud clam tulit iram adversus Prætorem. h. e. non dissimulavit. Et ferre vultu. *Tacit. l.*20. Quos spiritus gessisset, vultu ferebat. ¶ Ferre fallaciam, pro fallacia uti, fallere. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 67. Villicum perdoceamus, hanc uti ferat fallaciam. Al. leg. *ferat*. ¶ Ferre inultum, ferre impune, *passarsela senza castigo*. *Ter. Heaut.* 5. 1. 45. Illud haud inultum, si vivo, ferrent. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 14. Quod, tamdiu se impune tulisse injurias, admirarentur. ¶ Ferre annum, aut vetustatem dicitur res aliqua, quæ vetustate non corrumpitur. *Quintil. l.* 2. *c.*4. Nec musta in lacu statim austera sint; sic & annos ferent, & vetustate proficient. *Cic. de Amic.* Vina, quæ vetustatem ferunt. ¶ Fert animus aliquid facere, *ho in pensiero*, *ho voglia*, &c. *Ovid. init. Metam.* In nova fert animus mutatas dicere formas corpora. ¶ Fert consuetudo, fert ætas, fert tempus, *così porta il costume*, *o l' età*, *Ter. Adelph.* 1. 1. 28. Quæ fert adolescentia, ea ne me celet, consuefeci filium. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Meæ rationes ita tulerunt. ¶ Ferri, est rapi, *esser trasportato*, ut ferri rabie. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Fertur moriturus in hostes. *Virg.* 2. *Æn.* Ferri agique res. *Liv. l.* 22. *c.* 3. ¶ Item differri, distrahi, dispergi. *Plaut. Cist.* 2. 1. 5. Exanimor, feror, differor, distrahor. ¶ Præteritum habet *tuli*, pro quo legitur & *tetuli*, tamquam a *tulo* inusit. *Cic.* 3. *de Or. c.*58. *ex Poeta*. & *Plaut.* non semel. ¶ Partic. *Latus*. V. suo loco.

Ferocĭa, f. 1. idem ut ferocitas. *Cic. de Arusp. resp. c.* 1. Duobus inceptis verbis omnem impetum gladiatoris, ferociamque compressi. ¶ Accipitur etiam in bonam partem, pro virtute, *valore*. *Liv. l.* 9. *c.* 6. Habere Samnites victoriam, non præclaram solum, sed etiam perpetuam: cepisse enim non Romam, sed quod multo bellicosius fuerit, Romanam virtutem, ferociamque.

Ferocĭo, is, n. 5. *esser feroce*, הָיָה לְאַכְזָרִי ; מוֹרֵד, Ger. *frech seyn*, *ergniamen*, Gal. *être farouche*, *& fier*, Hisp. *embravecer*, ἀγριόομαι, ferox fio, vel ferociam exerceo. *Gel. l.* 1. *c.* 11. Quam si permulcti sonis mitioribus non immodice ferocirent. Adde *Apul. l.* 9. *A. A.* & *Tertul. c.* 5.

Ferocĭtas, atis, f. אַכְזְרִיּוּת, Ger. *grimme*, *stoltz*, Gal. *fierté*, Hisp. *fiereca*, ἀγριότης, sævitia, crudelitas, superbia, elatio animi. *Cic.* 1. *Offic.* Equos ferocitate exsultantes domitoribus tradere solent. *Id. pro Marcel. c.* 6. Vidi eum cum insolentiam certorum hominum, tum ipsius victoriæ ferocitatem extimescentem. ¶ Accipitur etiam in bonam partem. *Valer. Max. l.*3. *c.*2. *n.*7. Theogeni ad virtutem capessendam, quasi magistra, gentis suæ ferocitas exstitit.

Ferocĭter, adv. *ferocemente*, בְּפֶרֶךְ, ἀγρίως, cum ferocia, superbe. *Cic. pro Planc. c.*13. Publicanorum in Q. Scævolam aspere, & ferociter, & libere dicta commemorem? ¶ Comp. ferocius, sup. ferocissime. *Cic. ad Q. Fratr. l.*2. C. noster Lamia paulo ferocius exagitatus est. *Liv. l.*23. *c.*8. Cum qua ferocissime pro Romana societate adversum Punicum fœdus steterat.

Ferocŭlus, o. 1. 2. dimin. a ferox. *Hirt. de Bell. Afric. c.* 16. Quid tu miles tiro tam feroculus es?

Feronĭa, f. 1. φερωνία, nemorum Dea. Colebatur præsertim in Etruria, ubi lucum habuit in Cimino monte, & templum in agro Lucensi. Origo hæc traditur. Lacædemonii quidam, quo tempore Lycurgus leges condebant, illam legum severitatem moleste ferentes ex urbe excesserunt, deinde longo maris tractu enavigato voverunt, quo terrarum primum appulissent, se ibi habitaturos: delati ad Campos Pomptinos agrum Feroniam vocarunt ab ipsa maris navigatione, in qua ipsis contigerat, ut illuc ferrentur, & Deæ Feroniæ templum erexere, cui vota nuncuparant. *Dionys. l.* 2. Tradunt, cum aliquando lucus arsisset fortuito incendio, & ob id transferre inde Deæ simulacrum incolæ vellent, nemus subito eviruisse. *Virg.* 7. *Æn. v.* 800. viridi gaudens Feronia luco. ¶ Fuit hæc etiam Dea libertorum, in cujus templo servi, raso capite, pileum libertatis insigne accipiebant. V. *Alex. ab Alex. l.* 4. *c.* 10.

Ferox, ocis, o. 3. *feroce*, אַכְזָר, פָּרִיץ, Ger. *stoltz*, *grimmig*, *dapffen*. Gal. *fier*, Hisp. *fiero*, θηριώδης, sævus, elatus. Ferox, & ferus differunt, quia ferum est id animal, quod nullo septo, aut custode servatur, ferox ad mores pertinet. *Cic. in Vatin. c.* 2. Nimium es vehemens, feroxque natura. *Id.* 4. *Fam. ep.* 9. Reddit hominem ferociorem impotentioremque victoria. ¶ Accipitur & in bonam partem pro bellicoso, & forti. *Liv. l.* 1. *c.* 12. In eum Romulus cum globo ferocissimorum juvenum impetum fecit. ¶ Est etiam crudelis, ferus. *Virg. Æn.* 10. *v.* 711. *de apro*: Infremuitque ferox, & inhorruit armos.

Ferramentarĭus, ii, m. qui ferramenta conficit. *Firmic. l.* 3. *c.* 13. Ærarios, ferramentarios, statuarios.

Ferramentum, i, n. σιδήριον, quodvis instrumentum ex ferro. *Martial. in lemmate lib.* 14. *epigr.* 36. ferramenta vocat instrumenta tonsoria. *Cicer.* ferramenta pro armis posuit *Catil.* 3. *cap.* 5. Pro securibus *Liv. l.* 1. *c.* 40. *Horatius* vero de febrilibus instrumentis utitur, *lib.* 1. *epist.* 1. *vers.* 85. Denique pro falce adhibuit *Colum. lib.* 2. *cap.* 18.

Ferrarĭa, æ, f. 1. *minera di ferro*, Ger. *eisengrub*, Gal. *mine de fer*, Hisp. *herreria*, σιδηρεία, σιδηρουργία, locus in quo ferrum foditur. *Cæs.* 7. *B. G. cap.* 22. Apud eos magnæ sunt ferrariæ.

Ferrarĭa, f. 1. Forum Alieni, olim Ferrariola, *Ferrara*, urbs Æmiliæ, ad ramum Padi minimum, qui dicitur *Pò morto*, cum arce permunita, media inter Mirandulam ad Occ. & Comaclum ad Or.

* Ferrariarius. V. Ferrarius.

Ferrarĭus, a, um, o. 1. 2. *di ferro*, σιδηρικός, quod ad ferrum pertinet, ut Faber ferrarius. *Plin. l.* 14. *c.*4. Officina ferraria. *Id. l.* 8. *c.* 57. Aqua ferraria, qua utuntur fabri ferrarii ad exstinguendum candens ferrum. *Id. l.*28. *cap.* 16. ¶ Invenitur etiam ferrarius, ii, absolute, pro fabro ferrario, ut Collegium ferrariorum, in ver. inscript. apud *Spon. Miscel. Erud. Antiq. p.* 66.

Fer-

Ferratĭlis, le, o. 3. quod ferrum habet, ut Ferratile genus, servi ferreis compedibus vincti. *Plaut.Most.*1.1.17.

Ferrātus, a, um, o.1.2. *ferrato*, צִפּוּי בַּרְזֶל, Germ. *mit eisen beschlagen*, Gall. *ferré*, Hisp. *herrado*, σιδηρόδετος, id, cui ferrum inductum est. *Virg.* 1. *Georg.* Undique jam tergo ferratos sustinet orbes. *Liv.lib.*1.*cap.*32. Hasta ferrata. *Horat.lib.*4.*od.*14.*vers.*30. Ferrata agmina. ¶ Ferrati, absolute dicuntur milites cataphracti, *uomini d'arme*. *Tac.Ann.*3.*cap.*45. In fronte statuerat ferratos, in cornibus cohortes. ¶ Ferratus servus, h.e. ferreis catenis vinctus. *Plaut.Bacch.*4.6.11. ¶ Ferratusque in pistrino ætatem conteras. ¶ Aquæ ferratæ dicuntur, quæ acidulæ sunt, & ferri qualitate infectæ. ¶ *Scribon.Larg.Comp.*146.

Ferrĕus, a, um, o.1.2. *di ferro*, מִן בַּרְזֶל, Ger. *eysinn*, Gal. *de fer*, Hisp. *de hierro*, σιδήρεος, quod est ex ferri materia. *Plin.lib.*10.*c.*42. Ferreo verberatur radio. ¶ Translate pro duro, & inexorabili ponitur. *Cit.Att.l.*13. O te ferreum, qui illius periculis non moveris! ¶ Item pro impudenti. *Id.in Pison.c.*26. Os ferreum. ¶ Ferreus scriptor dicitur, qui utitur duro styli genere. *Id.*1.*de Fin.*

Ferricrepīnæ insulæ dicuntur jaculariter a *Plaut.Asin.*1.1.21. ergastula, ubi servi ferreis vinculis compediti laborabant.

Ferrifodīna, æ, f. ferraria, ubi ferrum foditur. *Var.l.*7.*L.L.*

Ferriterĭum, ii, n. locus, ubi ferrum teritur, h.e. ubi servi compedibus ferreis vincti asservantur. *Plaut.Mostel.*3.2.55. Inde in ferriterium, postea in crucem recta.

Ferritĕrus, o.1.2. servus vinctus ferreis compedibus, quia ferrum terit. *Plaut.Trin.*4.3.14.

Ferritrĭbax, acis, o. idem ac ferriterus. *Plaut.Most.*2.1.9.

Ferrugĭnans, antis, adject. o. ferrum sapore referens. *Tertul.adv.Valent.c.*15. Guttæ bituminosæ, ferruginantes, & sulphurantes.

Ferrugĭnĕus, a, um, o.1.2. *di color di ruggine*, *ferrigno*, Germ. *eisenfarb*, *rauchfarb*, Gal. *de couleur de rouille de fer*, Hisp. *herrumbre*, σιδηροειδής, qui colorem habet ferri longa rubigine exesi, qui ex rufo, & nigro commixtus est. Interdum hic color dicitur *thalassicus*, quod nautæ, & piscatores eo uti soleant in mari. *Plaut.Mil.*4.4.43. Palliolum habeas ferrugineum; nam is color est thalassicus. ¶ Interdum ponitur pro lugubri, & funesto, quia lugentes vestibus ferruginei coloris utuntur. Hinc *Virg.*4.*Georg.v.*183. hyacinthos vocat ferrugineos, alludens ad tabulam Hyacinthi pueri ab Apolline jactu disci occisi, ex cujus sanguine hyacinthus flos primum natus est. ¶ Interdum pro colore, qui aliqua ex parte ad ferruginem accedit. Hinc a *Claudiano l.*2.*de raptu.Proserp.* violæ ferrugineæ vocantur.

* Ferrugĭnus. *Lucret.l.*4.*v.*13. Vela lutea, russa, ferrugina.

Ferrūgo, nis, f.3. *ruggine del ferro*, Ger. *eysenrost*, Gall. *rouille de fer*, Hisp. *herrumbre*, ἰὸς σιδήρου, rubigo ferri. *Plin.lib.*23.*cap.*8. Illitaque inde ferrugo incipientes lichenas sanat. ¶ Translate ferrugo color rufus dicitur nigrioris rubedinis, similitudine coloris ferri rubigine exesi. *V.*9.*Æn.vers.*592. Ferrugine clarus Ibera.

Ferrum, ri, n.2. *ferro*, בַּרְזֶל, Germ. *eysen*, Gall. *fer*, Hisp. *hierro*, σίδηρος, species metalli. *Cic.de nat.Deor.* Nos ex terræ cavernis ferrum elicimus. ¶ Per synecdochen ponitur pro re facta ex ferro, ut pro gladio, compedibus, &c. *Cit.*1.*Tusc.* In servorum ferrum, & manus incidisse. *Id.*7.*Ver.* In ferrum, atque in vincula conjecti. *Id.pro Cæcin.* Instructi, & certis locis cum ferro homines collocati. ¶ Ferrum recipere proprie dicebantur gladiatores, qui in ludis jubebantur a populo se præbere jugulandos. *Cicer.Tusc.*2. Quis mediocris gladiator ferrum jussus recipere, collum contraxit? ¶ Pro vomere, *Virg.*1.*Georg.vers.*50. Prius ignotum ferro quam scindimus æquor. ¶ *Ferrum tuum in igne est*: proverb. quo utitur *Senec.in Apocolocynth.* h.e. tuum negotium agitur.

Ferrūmen, inis, n.3. *saldatura*, דֶּבֶק, Germ. *letmetall*, *letung*, Gall. *soudure de fer*, Hisp. *saldadura*, σιδήρωμα, quoddam quasi gluten, junctura, qua ferrum ferro jungitur, & generatim qua etiam aliæ res consolidari solent. Quia enim ferrum interius est viscidum, eo fit, ut partes divulsæ, igni injectæ, & in incude percussæ, exiguo negotio coalescant. *Plin.l.*36.*c.*23. Quod furto calcis sine ferrumine suo cementa componuntur.

Ferruminatĭo, f.3. σιδήρου κόλλησις, συναφή, actus ferruminandi. *Paul.l.in rem actio.* §. *item quacumque*, *ff.de rei vend.* Ferruminatio per eamdem materiam facit confusionem, plumbatura non idem efficit.

Ferruminātus, a, um, adject. ferrumine conglutinatus. *Plin.lib.*10.*cap.*33. Ferruminato alvi glutino. *Id.lib.*35.*cap.*15. Calcis quoque usum præbuit, iis ferruminatis Babylonis muris.

Ferrumĭno, as, a.1. *saldare*, *congiungere*, הִדְבִּיק, Germ. *zusammenleten und leimen*, Gal. *souder le fer*, Hisp. *saldar*, συνάπτω, jungo, consolido, partes glutino, & proprie dicitur de metallis; translate sumitur pro glutinare, conjungere in genere. *Pomp.Jurisc.* Si tuum scyphum alieno plumbo plumbaveris, argento ferruminaveris, non dubitatur, tuum scyphum esse. *Plin.lib.*36.*c.*28. Vitrum sulphuri incoctum ferruminatur in lapides. idest, glutinatur in formam lapidis. *Plaut.Mil.*4.8.25. Labra labellis ferruminant.

* Fertatus. V. Festatus.

Fertĭlis, le, o. 3. *fertile*, *abbondante*, *fruttuoso*, פּוֹרֶה, Ger. *fruchtbar*, Gal. *fertile*, Hisp. *fertil*, εὔφορος, ferax, fœcundus, uber, fructuosus. *Cic.*5.*Ver.* Agros latos, ac fertiles desererent. *Liv.l.*5.*c.*34. Fertilis hominum, frugumque Gallia. *Ovid.l.*1.*de ar.am.v.* 349. Fertilior seges est alienis semper in agris. *Liv.l.*29.*c.*25. Fertilissimus ager.

Fertilĭtas, atis, f. *fertilità*, שֶׁפַע, Ger. *fruchtbarkeit*, Gal. *fertilité*, Hisp. *fertilidad*, εὐφορία, feracitas, ubertas, fœcunditas, abundantia. *Cic.*1.*de Divin.c.penult.* Quæ sit vel sterilitas agrorum, vel fertilitas futura.

Fertilĭter, adv. *fertilmente*. *Plin.l.*34.*c.*17.*sub fin.* Derelicta fertilius reviviscunt.

Fertini. V. in Feltria.

Fertor, oris, m.3. qui ferto libat. *Varr.l.*7.*de L.L.*

Fertorĭus, a, um, adject. ad ferendum aptus, ut lectus, sella fertoria. *Cæl.Aurel.Tard.l.*1.*c.*4. & *l.*5.*c.*10.

Fertum, seu ferctum, n.2. libri opimi genus, a *fertus*, seu *ferctus*, bonus apud vet. vel a *fartum*, quod pluribus, variisque rebus farciretur. *Pers.sat.*2.*v.*48. Attamen hic extis, & opimo vivere ferto intendit. *Festus*, & *Isid.l.*6.*c.*19.

Fertus, a, um, adject. idem ac fertilis. *Vet.Poeta* apud *Cic.in Orat.c.*49. Frugifera, & ferta arva Asiæ tenet.

Fervefacĭo, is, eci, actum, a.3. *far bollire*, הִרְתִּיחַ, Ger. *sieden machen*, Gal. *faire bouillir*, Hisp. *hazer hervir*, θερμαίνω, bullire facio. *Cato c.*123. Eam fervefacito, cum congio vini veteris. ¶ Ponitur item pro calefacere. *Plaut.Pseud.*3.2.44. Eæ ipsæ se patinæ fervefaciunt illico.

Fervefactus, o.1.2. partic. a fervefacio. *Cæs.*5.*B.G.* Fervefacta jacula. *Plin.l.*20.*c.*3. Vinum fervefactum.

Fervens, entis, o.3. quod fervet, *fervido*, *bollente*, מַרְתֵּחַ, ζέων, θερμανθείς, βράζων. *Plin.l.*7.*c.*2. Ut ferventis aquæ contactum fugere. *Cic.*1.*Offic.c.*15. Nam fortis animus, & magnus in homine non perfecto, nec sapiente ferventior plerumque est. *Colum.l.*12.*c.*50. Aqua ferventissima.

Ferventer, adv. *caldamente*, Ger. *hitziglich*, *eiubrinstiglich*, Gal. *fervemment*, Hisp. *hervientemente*, θερμαινόντως, cum fervore, *Cæl.Cic.l.*8.*Fam.epist.*8. Et de damnatione ferventer loqui est cœptum. *Id.ibid.epist.*6. Curio ferventissime concerpitur. *Aug.de Genes.ad lit.c.*5.*l.*2. Ferventius agere. *Cæl.ad Cicer.Fam.*8.*epist.*6. Ferventissime concerpi.

Fervĕo, es, fervi, vel ferbui, sine sup. n.2. *bollire*, רָתַח, Germ. *sieden*, *heiss sein*, Gall. *bouillir*, Hisp. *hervir*, ζέω, est ex igne supposito calere, vi ignis commoveri, & agitari. Translate dicitur de iis quæ quovis modo calefiunt, sive aliquo æstu agitantur. Sic vinum fervere dicimus cum ex musto transit in vinum. *Plin.l.*14.*c.*9. Quoniam fervere prohibetur. ¶ Sic etiam mare fervere dicitur, cum æstu, & fluctibus agitatur. *Ovid.*11.*Met.* Pontus vertigine fervet. ¶ Item de iis, quæ studio, & diligentia elaborantur. *Virg.*1.*Æneid.* Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella. ¶ Item de hominibus, cum ira, odio, avaritia, aut alia perturbatione agitantur, seu incensi sunt. *Cic.pro Quinct.* Usque eo fervet, ferturque avaritia. *Ovid.*2.*Metam.* Fervere ab ira. ¶ Legitur & fervo, is, 3. conjug. *Ter.Adelph.*4.1.18. Cum fervit maxime, tam placidum, quam ovem reddo. Sic *Virg.* sæpe infinitum *fervere* corripit.

Fervesco, is, n.3. incipio fervere. *Lucr.l.*6.*v.*851. Terræ fervescunt sole.

Fervĭde, adv. *ferventemente*, θερμῶς. *Plaut.Truc.*2.4.2. Fervide ut tota floret! Sed al. rectius leg. *Ver vide, ut tota floret!*

Fervĭdus, a, um, o.1.2. *bollente*, רָתַח, חַם, Ger. *fast heiss*, *und sieden*, Gal. *bouillant*, Hisp. *ferviente*, θερμός, fervens, & maxime calidus. *Cic.*1.*de nat.Deor.* Reliqua quarta pars mundi tota natura fervida est. *i.e.* ardens maxime. ¶ Ponitur & translate pro vehementi, feroci, diligenti. *Cic.in Brut.c.*27. Ap. Claudii volubilis, sed paulo fervidior erat oratio. Et *c.*68. Fervidum dicendi genus. *Sil.l.*17. Fervidus ingenii Masanissa, & fervidus ævi. ¶ Superlat. fervidissimus. *Curt.l.*3.*c.*5. Diei fervidissimum tempus cœperat.

Ferŭla, læ, f. 1. frutex externus, *canna d'india*, קְנֵה מִן הוּרד, qui lignum corticis loco habet, ligni autem loco fungosam intus medullam, a *ferendo*, quod a senibus propter levitatem loco scipionis fertur, ut ait *Plin.l.*13.*c.*22. Græce νάρθηξ, dicitur. ¶ Item subtilis surculus, seu ramus arborum. *Plin.l.*17.*cap.*21. *de vitibus*. Ferulæ ipsæ breves, & ad summa breviores. ¶ Hinc ferula dicitur virga illa, qua Magistri ad cædendos pueros utuntur, *bacchetta*, שֵׁבֶט, *Martial.l.*10. *epigr.*62. Ferulæque tristes, sceptra pædagogorum. *Hor.l.*1.*sat.*3.*v.*120. Ut ferula cædas meritum majora subire verbera. ¶ Præterea ferulæ dicuntur tabellæ ligneæ, quibus ossa fracta includuntur a chirurgis. *Cels.l.*8.*c.*10. Ferulæ superaccommodandæ sunt, quæ circumpositæ ossa in sua sede contineant.

Ferulacĕus, a, um, o. 1. 2. ναρθήκινος, in modum ferulæ factus, ut ferulaceus caulis. *Plin.l.*25.*c.*5.

Ferulāgo, inis, frutex, quem ferula humiliorem, cetera omnino similem Theophrastus tradit. *Cæl.Aurel.Acut.l.*2.*c.*12. Thapsia, quam nos ferulaginem dicimus.

Ferulĕus, a, um, adject. ex ferula factus. *Cæl.Aurel.Tard.l.*2.*c.*1. Alearis tabella, aut ferulea.

Fervo, is. V. Ferveo.

Fervor, oris, m. 3. *bollore*, *fervore*, חוֹם, Ger. *hitz*, *brunst*, Gal. *ferveur*, *ardeur*, Hisp. *hervor*, ζέσις, calor vehemens, qualis est ignis, vel Solis æstus. *Cic.de nat.Deor.* Mundi fervor ille purior. *Plin.l.*15.*c.*4. Fervores capitis, *infiammazione di capo*, ¶ Translate sumitur pro impetu, amore, &c. *Hor.*1.*Carm.od.*16. Me quoque pectoris tentavit in dulci juventa fervor. *Cic.de Senect.c.*13. Fervor ætatis. *l.*1.*de Orat.c.*51. Fervor mentis.

Ferus, a, um, o.1.2. *fiero*, *selvatico*, אִיֹּם, אַכְזָרִי, פֶּרֶא, Germ. *wild*, *grausam*, Gall. *fier*, *sauvage*, Hisp. *fiero*, *selvajo*, ἄγριος, agrestis, indomitus, cui opponitur cicur, a φὴρ Æolico, *fera*. *Cic.de nat.Deor.c.*64. Jam vero immanes, & feras beluas nanciscimur venando. ¶ Translate sumitur pro immani, barbaro, crudeli. *Cic.pro Rosc.Amer.cap.*13. Et mores feros, immanemque naturam. *Id.Att.l.*20. O fera tempora, cum dubitet Curtius Consulatum petere! ¶ Item pro intractabili, ut Fera ulcera, fera scabies, feræ papulæ, quæ manum chirurgicam non admittunt. *Celsus*. ¶ Ferus ager dicitur, qui incultus est. *Festus*. Fera hyems, h.e. aspera. *Ovid.l.*1.*Trist.el.*1.*v.*42. ¶ *Ferus*, i, absolute interdum pro fera ponitur. *Phædr.l.*1.*Feb.*13. Silva tum excepit ferum, *h.e.* aprum. *Virg.*2.*Æn.v.*51. de equo Trojano: In latus, inque feri curvam compagibus alvum. *Id.*7.*Æn.v.*489. Pectebatque ferum.

Fescennĭa, Fescennium, Pescennium, *Città Castellana*, urbs Hetruriæ, Ocriculum versus. Sed aliis est *Galese*, opp. & Duc. provinciæ Patrimonii S. Petri, ad Tiberim flu. medium inter Hortam ad Bor. & Civitatem Castellanam ad Aust. Tudertum versus. *Plin.l.*3.*c.*5.

Fescennīni versus, carminis genus omni obscœnitate, & opprobrio plenum a Fescennia urbe, unde allati sunt. Aliqui derivant a fascinum, quod in nuptiis ad laudes adderentur ad fascinum avertendum. *Liv.l.*7.*c.*2. Inter nuptiales fescenninos.

* Fescenninicŏla, æ, m. & f. qui Fescenninos colit vel amat. *Sidon.carm.*12. parare carmen Fescenninicolæ jubes Diones?

Fescennīnus, a, um, o.1.2. quod ad Fescenniam urb. spectat. *Virg.*7.*Æn.v.*695. Hi Fescenninas acies, æquosque Faliscos &c. * Fescenninus pes, est amphimacrus. *Diomed.l.*3.*p.*475.*Putsch.*

* Fesnoe vocabantur, qui depellere fascinum credebantur. *Festus ibi al.al.leg.*

* Fessonĭa, dea quam propter fessos invocabant. *August.l.*4.*de C.D.c.*12.

Fessŭlus, a, um, adject. diminut. a fessus, *alquanto stanco*. *Pseudepigr.Petronii*: Anima fessula.

Fessus, a, um, o. 1. 2. *stanco*, *lasso*, עָיֵף, חַלָּשׁ. Germ. *mid*, Gal. *las*, *lasse*, Hisp. *cansado*, κατάπονος, fatigatus, ut docet *Priscian.* jungitur fere ablativo. *Senec.Hippolyt.* Fessus curis. *Tacit.*3.*hist.cap.*2. Fessus valetudinibus. ¶ Et addita præposit. *Somn.Scip.c.*1. Fessus de via. ¶ Cum genit. etiam reperitur. *Virg.Æn.*2.*v.*182. Cerealiaque arma expediunt fessi rerum. *h.e.* penuria fatigati, esurientes. *Serv.*

Festātus, a, um, adject. q.d. ad festum paratus. *Fabius Pictor* apud *Gel.l.*10.*c.*15. Dialis quotidie festatus est.

Festĭce, adverb. festiviter, læte, hilariter. *Var.* apud *Non.c.*6.*n.*22.

Festinabundus, a, um, adj. festinans. *Val.Max.l.*2.*c.*8.*n.*5. Festinabunda manu.

Festinanter, adv. *velocemente*, מְהֵרָה, Ger. *eylends*, Gal. *hâtivement*, Hisp. *appressuradamente*, σπουδαίως, celeriter, cito, a festinans. *Cic.*5.*Fin.c.*26. Illud mihi a te nimium festinanter dictum videtur. *Plin.l.*15.*c.*11. Quia festinantius germinant. *Aug.ep.*250.*sub fin.* Festinantissime respondisse.

Festinātim, adv. festinanter. *Non c.*11.*n.*37. exempla profert ex Titinn. & Sisenna.

Festinatĭo, f. 3. *fretta*, חִפָּזוֹן, Ger. *eyl*, Gall. *hyte*, Hisp. *priessa*, σπουδή, properatio. *Cic.pro Mil.* Quid afferebat festinationem? *Liv.l.*5.*ad fin.* Festinatio curam eximit.

Festināto, vel Festinate, ἐπισπερχῶς, adverb. idem quod festinanter. *Quin.l.*4.*c.*2. Nihil festinato fecisse videtur Milo. *Gel.l.*10.*c.*11. Coactius quid factum & festinatius.

Festinātor, oris, m. qui festinat, σπεύδων. *Quintil.declam.*2. Fores trepide festinatoris effringuntur impulsu. Al.leg. *festinationis*.

Festinātus, a, um, adject. *affrettato*, *fatto presto*, ἐσπευσμένος. *Quintil.proœm.l.*6. Festinata maturitas celerius occidit. *Lucan.l.*8.*v.*24. Honores festinati.

Festīne, adv. idem ac festinanter. *Cic.Att.l.*4.*ep.*14. Festine odorari.

Festīnis, e, adject. festinus. *Titin.* apud *Non. c.* 9. *n.* 3. Hæc res me fecit festinem.

Festīno, as, avi, atum, n. 1. *affrettarsi*, מִהֵר, חָפַז, Ger. *eylen*, Gal. *se hâter*, Hisp. *apressurarse*, *darse priessa*, σπεύδω, propero. *Cic.Att.l.*6. Hæc festinans scripsi in itinere, atque agmine. *Id.* 7.*Fam.* Nihil est, ut migrare tantopere festines. *Plin.l.*7.*c.*20. Festinat ad fratrem. *Quintil.l.*6.*c.*3, Festinare in provinciam. ¶ Interdum est trepidare, & turbari. *Sallust.* Festinantibus in summa inopia Patribus. ¶ Interdum satagere. *Horat.l.*4.*od.*11. Cuncta festinat domus, huc & illuc cursitant mixtæ pueris puellæ. ¶ Cum accusat. etiam usurpatur more activor. ut festinare fugam. *Virg.*4.*Æn.vers.*575. Hinc passivum festinor. *Tac.de Germ.c.*20. Nec virgines festinantur, hoc est non tam cito nuptui collocantur. ¶ Festina lente, σπεῦδε βραδέως, proverb. est, quo significatur, sedulitate in rebus agendis opus esse, quæ tamen sit cum consilii maturitate conjuncta. Hoc proverb. sæpe usurpabat Augustus, teste *Sueton.in ejus vita*, *c.* 25.

Festīnus, o. 1. 2. *veloce*, מָהִיר, Germ. *eylend*, *behent*, Gal. *hâtif*, Hisp. *presto*, *pressuroso*, ταχύς, celer. *Cit.Att.l.*9. Festino enim simillimus decurro. *Ovid.*11.*Met.v.*348. Cursu festinus anhelo. *Stat.*9.*Theb.* Cruda festinaque virtus. ¶ Cum genitivo legitur apud *eumd.l.*5.*Sil.*3.*v.*135. & 6.*Theb.v.*75.

Festīve, adv. *piacevolmente*, בְּנוֹי, Germ. *lieblich*, *frelich*, Gall. *plaisamment*, Hisp. *condonayre*, τερπνῶς, lepide, facete, jucunde. *Cic.l.*2.*ad Q.Fr.* Quamquam a te actam fabellam video esse festive. *Gel.l.*9.*c.*15. Atque ibi Julianus festivissime, Nolite quærere, inquit, &c.

Festivĭtas, f.3. *piacevolezza*, נוֹי, Ger. *holdseligkeit*, *frelichkeit*, Gal. *plaisance*, *plaisanterie*, Hisp. *donayre*, ἀστειότης, lepos, & urbanitas sermonis a *festivus*. *Cic.in Brut.* Festivitate, & facetiis C. Julius L. F. & superioribus, æqualibus suis omnibus præstitit. *Id. in Orat.* Aburi insolentius festivitatibus. *Ter.Eun.*5.9.18. An fortunam collaudem, an mei patris festivitatem, & facilitatem? Ubi *Donat.* Festivitatem, qua amatori non obstitit, & facilitatem, qua ignovit; unde festivitas in dictis, facilitas vero in animo, & factis &c. ¶ Pro festo die. *D. Aug. ep.*55.al.119. *Isidorus l.*1.*de Offic.Eccles.c.*32.

Festivĭter, adv. idem ac festive. *Gel.l.*1.*c.*2. Festiviter se junxit. *Nævius* apud *Non. c.*11.*n.*10. Domus parata festiviter.

Festīvus, a, um, o. 1. 2. *piacevole*, *faceto*, נוֹי, Ger. *lustig*, *lieblich*, Gal. *plaisant*, *joly*, Hisp. *gratioso*, *donoso*, ἀστεῖος, lepidus, urbanus, facetus, a *festus*, quia festis diebus cuncta solent esse læta, & hilaria. *Cit.Att.l.*1. Puer festivus Anagnostes noster discesserat. ¶ Comp. festivior, sup. festivissimus. *Cit.Att.* Ab iis præsertim pueris, quibus nihil potest esse festivius. *Ter.Adelph.*5.9.26. O mi pater festivissime. ¶ Idem ac festus *Lamprid. in Heliogab.c.*11.

Festra, f. 1. minusculum sacrarii ostium, a fenestra per sync. quia fenestræ magis, quam ostii similitudinem habebat, vel quasi φάστρα, a φάω, *luceo*. ¶ Hinc Scalig. hanc vocem restituit *Macrob. Saturn.* 3. c. 12. ubi ait: Gnipho disputat, quid sit festra, quod est ostium minusculum in sacrario; quo verbo etiam Ennius usus est. Sic etiam Interpretes legendum censent illud *Plauti Cas.* 1. 1. 44. Concludere in festra firmiter.

Festuca, f. 1. *festuca*, קוץ, Ger. *der splitter*, Gal. *fetu*, Hisp. *palillo*, κάρφος, pullulus arboris novellæ, & cujusque sati. *Col. l.* 8. *c.* 15. Per quos festucæ, surculique in aviariis passim spargendi sunt. ¶ Festuca item fuit virga Prætoris, al. *vindicta*, quæ manumittendis a lictore imponebatur. *Plaut. Mil.* 4. 1. 15. Ingenua, an festuca facta? serva, an libera est?

Festucarius, o. 1. 2. καρφαλέος, quod spectat ad festucam. *Gel. l.* 20. *c.* 9. Conferens vim illam civilem, & festucariam, quæ verbo diceretur, non quæ manu fieret, cum vi bellica, & cruenta.

Fustucula, æ, f. 1. parva festuca. *Pallad. l.* 5. *c.* 8.

Festum, i, n. dies festus, *giorno festivo*, חג, ἑορτή. *Ovid. l.* 10. *Met. v.* 431. Festa piæ Cereris celebrabant annua matres.

Festus, o. 1. 2. *festivo, di festa*, חג, Ger. *feyerlich*, Gal. *jour de fête*, Hisp. *festivo*, *dia de fiesta*, ἑορτάσιμος, ad festum pertinens, solemniter lætus, & feriatus: ut dies Festi, qui honori Deorum dedicati erant, ab ἑστιάω, quod est *diem festum agere*, & factum est ab ἑστία, quod tum larem, sive focum, tum Vestam foci præsidem significat. *Cic.* 6. *Ver.* Festos dies anniversarios agunt celeberrimo virorum, mulierumque conventu. ¶ Dies festi alii erant *fasti*, alii *nefasti*, &c. V. *Fasti*. ¶ *Festus dies* blandiendi est formula. *Plaut. Cas. a.* 1. *v.* 49. Sine amabo, te amari, meus festus dies, meus pullus, passer &c. *Ter. Eun.* 3. 5. 12. O festus dies hominis, amice, salve. ¶ Tribuitur hoc adject. etiam aliis rebus, ut festus clamor. *Plin. ep.* 17. *l.* 2. Choreæ festæ. *Ovid.* 8. *Met.* Arces festæ Palladis. *h. e.* in quibus Palladis festa celebrantur. *Id.* 2. *Met.* Aures festæ, hoc est jocis, & festivis sermonibus audiendis accommodatæ, apud *Claudian. de bello Get.* ¶ Habet etiam suos gradus. *Id. de Cons. III. Honor. v.* 3. Festior annus erat. *Vopisc. in Tacit. c.* 11. Festissimi dies.

Festus, i, Sext. Pompejus Festus Grammaticus sub Christianis Imperatoribus floruit, ut plerique Critici putant; & scripta Verrii Flacci in compendium redegit, cujus operis reliquiæ adhuc extant in alphabeti ordinem digestæ, & a Paulo Diacono interpolatæ. Solum autem a littera M. aliquid *Fest.* superest: cætera ante sunt omnia ex stylo *Pauli*.

Fesulæ, Fesula, Fæsulæ, *Fiesole*, Col. & urbs exc. Etruriæ, in colle, a Florentia 2. M. P.

Fesulanus, a, um, adject. *di Fiesole*, ut Fesulana plebs, apud *Plin. l.* 7. *c.* 13. ¶ Scribitur & *Fæsulanus*. *Inscript.* apud *Gud. pag.* 116. *n.* 1. T. Averrius Q. F. Scapt. Flacius Eq. Rom. Fæsulanus.

* Fetialis. V. Feciales.

* Fetifer est. V. Fœtifer.

Fex. V. Fæx.

F ANTE I.

Fi fi, vox est, qua fœtida abiguntur. *Plaut. Cas.* 3. 6. 7. Fi fi fœtet tuus mihi sermo. Al. aliter leg. ¶ Fi, imperat. V. *Fio*.

Fiber, bri, masc. *castoro*, *bevero*, κάστωρ, animal quadrupes, amphibium, in Ponto, al. *castor*, & *canis Ponticus*, a φιβρός, Æolice pro θιβρός, *mollis*, quia pilum pluma molliorem habet. Habet caudam piscis, cæterum speciem lutræ. Differt a cane fluviali. Nam hic lutra est. Vivit in riparum cavernis, in quibus gradus binos, aut ternos facit, ut crescente aqua ascendat, decrescente descendat. Noctu in primis cavernis exit, ac tum fructibus, ac corticibus arborum vescitur, tum flumine etiam se mergit, ac pisces captat. *Fest.* Fiber genus bestiæ quadrupes incitatissimum. V. *Plin. l.* 8. *c.* 30.

Fibla V. Fibula.

Fiblatorius. V. Fibulatorius.

Fibræ, arum, f. 1. *fibre*, ἶνες, λοβοί, חוטי בשר, rei cujusque extremitates, sed proprie rei incisæ, a *fiber*, *bra*, *um*, extremus, quod a *finio*. *Cels. l.* 4. *c.* 1. Pulmo in duas fibras ungulæ modo dividitur. ¶ Sæpe hoc nomen dicitur de venis, quæ in rebus extrinsece diffusæ sunt. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Murium jecusculis fibræ ad numerum Lunæ dierum in mense congruere dicuntur, totidemque inveniri. ¶ Item de minutis radicibus, seu capillamentis arborum, & herbarum. *Virg.* 1. *Georg.* Et amaris intuba fibris. *Cic. in Tusc.* 3. *c.* 6. Non solum ramos amputare miseriam, sed omnes radicum fibras evellere. ¶ Interdum de toto viscere, *Pers. Sat.* 1. Nec enim mihi cornea fibra est. *i. e.* non sunt mihi ita dura præcordia, ut laudis amore non capiar. ¶ Dicitur etiam fibra de ora extrema fluminis. *Fest. in Fiber.*

Fibratus, o. 1. 2. quod fibras habet. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Fibrata radix cæparum modo.

Fibrinus, a, um, o. 1. 2. ex fibro, ut fibrina pellis. *Plin. l.* 17. *c.* 28.

* Fibrum antiqui dicebant extremum, unde fimbriæ & fibra. *Var. R. R.* 4. 13.

Fibula, æ. f. *fibbia*, חח, Ger. *rincken hefftlein*, Gall. *boucle*, Hisp. *hevilla*, πόρπη, id quo longiora vestimenta solent subnecti, ornamentum cinguli ad vestem subligandam, a *fibra*, quia nectit vestium fibras, hoc est, extremitates. *Isid. l.* 19. *c.* 35. derivat a φιβλίν, *fibula*. Sed Græci ipsi hanc vocem a Romanis accepere quia Romani per sync. pro *fibula* dicebant *fibla*. *Virg. Æn.* 5. *vers.* 139. Aurea purpuream subnectit fibula vestem. ¶ Olim milites aurea fibula donabantur. *Liv. l.* 9. *Bel. Mac.* Quinctius alter Prætor suos equites catellis, ac fibulis donavit. ¶ Quandoque ponitur pro circulo. *Col. l.* 6. *c.* 5. *de bobus*. Ænea fibula pars auriculæ latissima circumscribitur. ¶ Et speciatim pro circulo illo æneo, quo adolescentulorum virilia solent coerceri conservandæ vocis gratia, quo item histriones utuntur, cui generi hominum potissimum vocalitas necessaria est. *Martial. l.* 7. *ep.* 81. Menophili penem tam grandis fibula vestit ut sit comœdis omnibus una satis. V. *Cels. l.* 7. *c.* 25. ¶ Fibulæ item in ædificiis dicuntur ferramenta, quibus tigni conjunguntur. *Cæs.* 4. *B. G.* Binis utrinque fibulis ab extrema parte distinebantur. Adde *Vitruv. l.* 10. *c.* 2. ¶ Denique fibulæ dicuntur ligamina quædam, quibus medici vulnera constringunt difficile coeuntia. *Cels. l.* 5. *c.* 26. ¶ *Fibla* per syncop. per *fibula* legitur apud *Apic.* auctorem culinarium, *l.* 8. *c.* 7.

Fibulatio, onis, f. conjunctio per fibulam. *Vitruv. l.* 10. *c.* 3. Utendum tignorum fibulationibus.

Fibulatorius, & fiblatorius, a, um, adject. qui fibula stringitur, ut fibulatoria saga, apud *Trebel. Pol. in* 30. *Tyrann.*

Fibulatus, a, um, adject. fibulas habens. *Vopisc. in Probo*, *c.* 4. Huic dari jubebis pallia Gallica duo fibulata.

Fibulo, & fiblo, as, a. 1. *affibbiare*, הדביק, חבר, Ger. *hefften rincken*, Gal. *boucler*, *agrafer*, Hisp. *abrochar*, πορπάω, conjungo, fulcio. *Col. l.* 1. *c.* 6. Omnesque parietum, & soli juncturæ testaceis pulvinis fibulantur.

Ficaria, f. 1. *Serpentaria*, *Serpentera*, ins. parva Sardiniæ, oræ adjacens Orientali, apud Carbonarium prom.

Ficaria, æ, f. 1. συκών locus ficis arboribus consitus. *Pallad. l.* 4. *c.* 10. Aliqui inter ficarias caprifici arborem serunt.

Ficarius, a, um, o. 1. 2. σύκινος quod ex ficu est, aut ad ficum attinet. *Pl. l.* 11. *c.* 35. Ficarios culices caprificus generat. *Cat. R. R. c.* 48. Ficariæ crates.

Ficedula, f. 1. *beccafico*, Ger. *ein vogel so der feigen gelebt*, Gal. *bec figue*, Hisp. *comehigos*, συκαλίς, avis est quæ ficuum esu pinguescit. Aliqui existimant, autumno ficedulam, aliis temporibus melancoryphum, seu atricapillam vocari. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Alia ratio ficedulis: nam formam simul, coloremque mutant. *Martial. l.* 13. *epigr.* 5. Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo. ¶ Ficedulam etiam eruditi tradunt vicum urbis Romæ.

Ficedulensis, se, adject. a ficedula, sive avem significet, sive vicum. Hinc milites ficedulenses *Plaut.* appellat *Captiv.* 1. 2. 60. jocose & ambigue. *h. e.* gulosos, & ficedularum hostes. V. *Pistorienses*.

Ficetum, ti, n. 2. *ficajo*. Ger. *garten von feigen-baumen*, Gal. *lieu, où il y quantité de figuiers*, Hisp. *higueral*, συκών, locus, ubi ficus consitæ sunt. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 41. Ut in locis frigidis ficeta fieri non possunt. ¶ Translate ponitur pro obscœnis partibus ficosis, idest, multis ulceribus, quæ ficos vocant, obsitis. *Martial. l.* 12. *epigr.* 33. Nil, nisi ficetum, nunc Labienus habet.

Ficitas, fœm. 3. ficorum fructuum abundantia. *Nav.* apud *Non. c.* 2. *n.* 217.

Ficitor, m. 3. συκολόγος, ficorum amator, seu ficorum collector. *Nævius* apud *Non. loc. cit.* Ficitores omnes cupiunt ficitatem.

* Ficolea, palus ficulneus. *Festus*.

Ficolenses, m. 3. pop. Latii, Fabraternis, & Fregellanis finitimi, *Plin. l.* 3. *c.* 4. ¶ Item pop. Samnii, proximi Æserninis, & Sepinatibus proximi. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Ficosus, o. 1. 2. συκώδης ficis, hoc est, ulceribus, & tuberculis plenus. *Martial. l.* 7. *ep.* 70. Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus. *Priap. carm.* 50. Ficosissima puella.

Ficte, adv. *fintamente*, Ger. *erdichtlich*, *falsch*, Gal. *avec feinte*, Hisp. *fingidamente*, πεπλασμένως. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 13. Ne cui suspicionem ficte reconciliatæ gratiæ darem.

* Fictiliarius, ii, m. qui fictilia facit, figulus, κεραμεύς, יוצר *Gruter. p.* 643. 21.

Fictilis, le, o. 3. *di terra*, של חרש. Germ. *irdischaus haffnerleim gemucht*, Gall. *de terre*, Hisp. *de barro*, πλαστός, quod a figulo factum est. *Cic. Att. l.* 6. Quid te in vasis fictilibus appositurum putem? *Id. lib.* 1. *nat. Deor. c.* 26. Fingere aliquid fictilibus figuris. ¶ Fictilia, um, absolute pro fictilibus vasis. *Juven. sat.* 10. *vers.* 25. Nulla aconita bibuntur fictilibus.

Fictio, onis, f. actus fingendi, & plasmandi, *finzione*, *formazione*, יצר לב, ποίησις. *Lactant. l.* 2. *c.* 12. Elementorum omnis ratio in nostri corporis fictione conclusa est. *Id. l.* 1. *c.* 21. Non exigo, ut aliquis poetarum fictionibus credat. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. prosopopœjam *personarum fictionem* appellat.

Fictitius, a, um, adjectiv. fictus, formatus: item fictus, simulatus. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Fictitium non potest videri. *Jul. Firmic. de error. prof. relig.* Videtis, ut vestros ementitos, & fictitios Deos turbulentus error excogitaverit.

Fictor, m. 3. πλάστης, יוצר, figulus, qui fingit, idest, qui ex creta, atque argilla opera facit. *Cic.* 2 *de nat. Deor. c.* 29. Qua pictores, fictoresque voluerunt. ¶ Fictores etiam dicuntur qui Deorum simulacra ornant. Hinc Fictores Pontificum, Fictores Vestalium leguntur in *Vet. Inscriptionibus*; qui etiam ex pane, vel cera simulatas hostias faciebant pro tenuioribus; præterea inter ministeria sacrorum liba fingebant. *Var. l.* 7. *de L. L.* Fictores dicuntur a fingendis libis. ¶ Fictor legum, *h. e.* conditor. *Plaut. Epid.* 3. 4. 86.

Fictrix, icis, f. quæ fingit, *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 39. Ejus universæ materiæ fictrix & moderatrix Divina est Providentia.

Fictura, æ, f. fictio *Gel. l.* 10. *c.* 5. Eademque esse fictura, qua est amarus.

Fictus, o. 1. 2. *formato*, *finto*, יצור, Ger. *abgemacht*, Gal. *formé*, Hisp. *hecho*, *compuesto*, πλαστός, formatus, partic. a fingor. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut non nati, sed ab aliquo Deo ficti esse videantur. ¶ Item excogitatus, falsus. *Cic. pro Mur.* Ex rebus fictis, commentitiisque constat.

Ficulnensis via olim dicta est, quæ postea Nomentana. *Liv. l.* 10. *c.* 3.

Ficulneus, o. 1. 2. σύκινος, quod est ex ficu arbore. *Plin. l.* 25. *c.* 28. Sunt & ficulnei caules. *Col. l.* 5. *c.* 11. Ad crus arboris ficulneæ religa.

Ficulnus, o. 1. 2. idem ac ficulneus. *Hor.* 1. *serm. sat.* 8. Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.

Ficulus, m. 2. dim. a ficus, pro fructu. *Plaut. Stich.* 5. 4. 8. Mucibus, fabulis, ficulis. Adde *Curt. l.* 4. *c.* 1.

Ficus, ci, f. 2. vel ficus, us, f. 4. *fico*, תאנה, Ger. *feigenbaum*, Gal. *figuier*, Hisp. *higuera*, συκῆ, arbor, quæ ficos fructus profert. Est semper g. f. & tum 2. tum 4. decl. *Plin. l.* 16. *c.* 31. Quod coarguunt fici, quarum radices longissimæ sunt. *Cic. in Brut.* Uxorem suam suspendisse se de ficu. ¶ Ficus item, *fico*, σῦκον, fructus est fici arboris. Inflectitur & per 2. & per 4. declinationem, & in 2. declin. est tam gen. masc. quam fœm. in 4. est solum gen fœminini. *Macrob. l.* 3. *c.* 20. Grossi appellantur fici, qui non maturescunt. *Var. l.* 1. *de re rust. c.* 41. Fici semen naturale intus in ea fico, quam edimus *Martial. l.* 1. *ep.* 66. Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci. ¶ Ficus item, *fico*, *porofico*, κῦαον, σύκωσις, genus ulceris, quod nascitur in capite tum in capillo, tum in barba, item in locis obscœnis, quæ pilis integuntur, quia desuper fundit sese ad fici fructus similitudinem. Est g. m. & 2. decl. *Cels. l.* 6. *c.* 3. *Martial. l.* 1. *epist.* 66. Dicemus ficos Cæcilianæ tuos. ¶ Ficus item f. 2. vel 4. frutex est marinus, sine foliis, rubro cortice, a similitudine fructus. *Plin. l.* 13. *c.* 25.

Fidamen, inis, n. fiducia. *Tertul. carm. ad Senat. v.* 83. Corrige delictum fidamine.

Fide, adverb. *fedelmente*, fideliter, πιστῶς, *Cic. Cœl. l.* 2. *Fam. ep.* 16. Quæ mihi a te ad timorem fidissime, atque amantissime proponuntur.

* Fidedictor, oris, m. Fidejussor. *Bonifac. ep. ad August. apud hunc ep.* 13.

Fideicommissarius, m. 2. cui fideicommissum cedit πεπιστευμένος. *Ulp. l. Fideicomm. Dig. de Leg.* 3. Ut fideicommissarium privaret fideicommisso. ¶ Est etiam adject. ut fidei commissaria hæreditas, quæ sc. ex fideicommisso est, *leg.* 77. §. 24. *ff. de Legat.* 3.

Fideicommissum, n. 2. παρακαταθήκη, species dispositionis ultimæ voluntatis, cum testator alicujus fidei aliquid committit, quod alteri traditurus sit. Dictum est fideicommissum, quia ex fide ejus, cui committebatur, pendebat. Sed postea fideicommissa, ut omnis fraudis humanæ occasio amputaretur, ab Augusto ad necessitatem juris sunt retracta, justisque legatis exæquata. V. JCtos.

Fideicommissus, a, um, o. 1. 2. quod fideicommisso relictum est. *Ulp. in l. Titius, ff. de act. empt.* Fideicommissam libertatem petissent.

Fideicommitto, is, a. 3. alterius fidei committere. *Dig. l.* 32. *leg.* 36. *initio*.

Fidejubeo, es, jussi, jussum, *promettere per altri*, ערב, Ger. *verheyssen*, Gal. *pleiger*, Hisp. *fiar*, ἐγγυάομαι, pro alio promitto. *Ulp. l. si dubites*, §. *filius fam. ff. de fidejuss.* Filius familias pro patre poterit fidejubere. ¶ Dicitur etiam divisim, Fide mea esse jubeo. *Paul. l. ubi autem*, *de verb. oblig.* Si filius familias ita stipulatus fuerit, quantam pecuniam Titio credidero, fide tua esse jubes?

Fidejussio, f. 3. ἐγγύησις, ערובה, sponsio pro alio facta. *Jabol. l. sed etsi*, *ff. de fidejuss.* Cum servus fidejussionis nomine obligari non possit.

Fidejussor, m. 3. *mallevadore*, *chi promette per altri*, ערב, Germ. *verheysser*, Gall. *pleige*, Hisp. *fiador*, ἐγγυητής, sponsor qui pro alio aliquid promittit. *Donat.* Fidejussor est auctor credendi, alium aliquid daturum, facturumve sua fide, suoque periculo promittens. *Ulpian. in tract. de fidejuss.* Si quis Stichum stipulatus fuerit, & fidejussorem ita acceperit.

Fidejussorius, a, um, adject. ad fidejussorem, seu fidejussionem pertinens, ut fidejussoria causa, *leg.* 38. §. *ult. ff. de solut.*

Fidele, adverb. idem ac fideliter. *Plaut. Capt.* 2. 3. 79. Fac, fidele sis fidelis. Verum alii rectius leg. *Fac fidelis*, *sis fidelis*. *Prudent.* tamen in *Rom. v.* 426. Nunquam aliter precabor, quam fidele ut militent. Quæ potest esse Enallage, ut *dulce ridere*.

Fidelia, f. 1. *pignatta*, *olla*, סיר, κεράμιον, genus vasis Samii ad plurimos usus accommodati, quia fideliter servat recondita. *Colum. l.* 12. *c.* 38. In fictili fidelia sacro loco reponuntur. *Id. l.* 12. *c.* 13. Sal in fundis fideliarum substernitur. ¶ *De eadem fidelia duos dealbare parietes*, est eadem opera duos velle demereri, tractum ab iis, qui parietibus albarium inducturi colores habent in fictilibus præparatos. *Curius Cic. lib.* 7. *Fam. epist.* 29. Nec solere duos parietes de eadem dealbare fidelia.

Fidelis, le, o. 3. *fedele*, נאמן, Ger. *treu*, Gal. *fidéle*, Hisp. *fiel*, πιστός, qui servat fidem, vel cui tuto fidem adhibere possumus. *Cic. Sulp.* 4. *Fam.* Aut si quem tuorum fidelium voles, ad me mittas. *Id. l.* 1. *Q. Fr. ep.* 3. Conjux fidelissima. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Plin. in l.* 16. *c.* 36. *de arundinum comis*, Glutino tenacior rimisque explendis fidelior pice.

Fidelitas, f. 3. *fedeltà*, אמת, Germ. *die treue*, Gall. *fidelité*, Hisp. *fidelidad*, πιστότης, observatio fidei. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Quibus in rebus etiamsi fidelitas summa est.

Fideliter, adverb. *fedelmente*, באמונה, Germ. *treulich*, Gal. *fidellement*, Hisp. *lealmente*, πιστῶς. *Liv. l.* 33. *c.* 35. Constanter, & fideliter permanere in amicitia Populi Romani. *Cic. Fam.* 11. *epist.* 12. Quo fidelius ad te litteræ perferantur, *Gel. l.* 17. *c.* 12. Fidelius, constantiusque valere. *Plin. Paneg. c.* 56. Fidelissime narrare.

Fidenæ, Fidena, Fidene, *Castel Jubileo*, Col. & urb. Latii, nunc vicus Sabinæ prov. ad Tiberim fl. Condita fuit ab Ascanio Æneæ filio una cum Alba Longa, & Antio. Funditus eversa est a M. Æmilio, quod a Romanis rebellasset. ¶ Primam hujus vocis producunt *Horat. l.* 1. *ep.* 11. *v.* & 8. *Juven. sat.* 6. *v.* 56. & *Sat.* 10. *v.* 100. *Virg.* vero corripit 6. *Æn. v.* 773.

Fidenas, atis, substant. Fidenarum incola, aut civis. *Plin. l.* 3. *c.* 12. Item adject. ut bellum Fidenas. *Liv. l.* 1. *c.* 15.

Fidens, entis, adject. qui fidit, *audace*, *animoso*, בוטח, τολμῶν. *Cic. Tusc.* 3. *c.* 7. Qui fortis est, idem est fidens (quoniam confidens mala loquendi consuetudine in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis est) qui autem est fidens, is profecto non extimescit. *Apul. l.* 5. *Met.* Psyche paulo fidentior intra limen se se fecit. *Ammian. l.* 27. *c.* 24. Fidentissimo impetu. ¶ Construitur cum ablat. *Cic.* 1. *Offic. cap.* 23. Animus prudentia, consilioque fidens. ¶ Et cum genit. *Virg.* 2. *Æn.* Fidens animi. ¶ Et cum dat. *Cic. Att. lib.* 6. Puer bene sibi fidens.

Fidenter, adv. *arditamente*, בטח, Ger. *vertreulich*, *dapfferlich*, Gal. *assurément*, Hisp. *seguramente*, τεθαρρηκότως, intrepide, cum fiducia. *Cic.* 2. *de Div. c.* 31. Ti-

mide fortasse signifer evellebat, quod fidenter infixerat. *Idem Att.* 6. *ep.* 1. Paulo vellem fidentius. *Ammian. l.* 27. *c.* 2. Ausi omnes accedere fidentissime.

Fidentia, æ, f. 1. *fidanza*, מבטח, Ger. *dapfferkeit*, Gal. *confiance*, Hisp. *confianza*, θάρσος, firma animi confisio, & fortitudinis pars, ut *Cic.* 2. *de Invent. c.* 54. definit, per quam magnis, & honestis in rebus multum ipse animus in se fiduciæ cum certa spe collocavit. *Id.* 4. *Tusc. c.* 37. Et, si fidentia, id est, firma animi confisio scientia quædam est, & opinio gravis, non temere assentiens, metus quoque est diffidentia exspectati, & impendentis mali.

Fidentia, f. 1. Julia, Julia Fidentia, *Borgo di S. Donnino*, urbs Galliæ Togatæ, in Lombardia Cispadana, in Duc. Parmensi, inter Placentiam, & Parmam ad Or.

Fidentiola, f. 1. *Fiorenzuola*, opp. Galliæ Togatæ, inter Fidentiam, & Placentiam.

Fides, fidei, f. 5. *fede*, אמונה, Germ. *glaub*, *trou*, *vvaarheit*, Gal. *foy*, Hisp. *fe*, πίστις, est dictorum, conventorumque constantia, & veritas, ut *Cic.* definit 1. *Off. c.* 7. dicta, ut idem ibidem interpretatur, a *fio*, quia fiat, quod dictum est. *Cic. de Sen.* Ille vir haud magna cum re, sed fidei plenus. ¶ Speciatim pro opinione, atque existimatione fidelitatis, æquitatis, constantiæque in re contracta servanda, *fede*, *credito*. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 7. Scimus, Romæ solutione impedita fidem concidisse. *Cæs.* 3. *B. C. c.* 1. Cum fides tota Italia esset angustior, neque creditæ pecuniæ solverentur. ¶ Usurpatur etiam pro promissione. *Cic. Lent.* 1. *Fam.* Pompeji fides, quam de me Cæsari dederat. ¶ Item pro auctoritate. *Cic. pro Archia.* Omnem tabularum fidem resignasset. ¶ Item pro ope, auxilio, *Cic. pro Rab.* Sed jam quoniam fidem, quam potui, tibi præstiti. *Id. pro Quinct.* Deum, atque hominum fidem implorabis. ¶ Item pro patrocinio. *Cic.* 7. *Fam.* Cum te, & adolescentiam tuam in amicitiam, & fidem meam contulisses. Sic *Sallust. jug.* Tradere in fidem. *Cic. l.* 1. *Offic. c.* 11. Recipere in fidem devictas bello nationes. ¶ Item pro fiducia, *fidanza*. *Ter. Andr.* Tristis severitas inest in vultu, atque in verbis fides. ¶ *Bona fide*, est recta mente, syncere, serio. *Plaut. Aul.* Dic bona fide, tu id aurum non surripuisti? *Bona fide homo* vocatur, cui res tuto creditur, *dabbene*, *fedele*, *leale*. *Suet. in Aug.* Populo promissum congiarium reposcenti, bonæ se fidei esse respondit. ¶ *Fidem dare*, *fidem interponere*, *fidem obligare*, est promittere. *Cic.* 2. *Fin.* Propter fidem, quam dederat hosti. *Id. in Bruto.* Lusitanis a Sergio Galba Prætore contra interpositam fidem interfectis. *Id.* 5. *Phil.* Audebo etiam obligare fidem meam P. C. vobis Populoque Romano. ¶ *Habere fidem alicui*, *Adjungere fidem*, *Tribuere fidem*, est credere. *Cic.* 5. *Fam.* Si fides, majorem tibi habui, quam pene ipsi mihi. Et passive. *Id.* 6. *Fam.* Debet habere fidem nostra prædictio. *i. e.* digna est cui credatur. *Id.* 2. *Acad.* Visis non omnibus adjungebat fidem. *Id. pro Silla.* Nec testimonio fidem tribui convenerit. ¶ *Fidem colere*, *fidem servare*, *fidem præstare*, *fidem tenere*, *in fide stare*, est stare promissis, facere, quod promissum est. *Cic. in Vatin.* Tum quæro, servarisne in eo fidem, *Id.* 1. *Fam.* Si Rex amicis suis, qui pecunias ei credidissent, fidem suam præstitisset. *Idem* 12. *Phil.* Non tenuit omnino colloquium illud fidem. *Id. pro Flac.* Testimoniorum fidem, & religionem nunquam ista natio coluit. *Id. pro Rab.* Idemque violavit, si in fide non stetit. ¶ *Fidem liberare*, *fidem solvere*, est promisso satisfacere. *Cic. pro Flac. c.* 20. Hermippus Fufiis satisfacit, & fidem suam liberat. *Idem* 10. *Fam.* Videam, ne fallar suam fidem solutam esse. ¶ *Fidem mutare*, *fidem fallere*, *fidem violare*, *fidem frangere*, *fidem infirmare*, est pactum rescindere, violare promissum. *Sallust. in Jug.* Profecto cuncti, aut magna pars Cirthensium fidem mutavissent. *Cicer.* 2. *Off.* Ad supplicium ire maluit, quam fidem hosti datam fallere. *Id.* 3. *Off.* Qui jusjurandum violat, is fidem violat. *Id. pro Rosc. Com.* Perfidiosum, & nefarium est fidem frangere. *Id. Att. l.* 15. An fidem infirmet Silio. *Fidem facere*, est probare. *Cic. Att. l.* 7. An mihi nutus tuus non faceret fidem? ¶ *Fidem imminuere*, *derogare*, *abrogare*, est incredibile facere. *Cic. de Or.* Suspicio artificii imminuit & Oratoris authoritatem, & orationis fidem. *Id. pro Font.* Suspicio inimicitiarum derogat fidem in testimonio dicendo. *Id. in Acad.* His visis, inter quæ nihil interest, æqualiter omnibus abrogatur fides. ¶ *Accipere fidem*, est promissionem accipere. *Virg.* 8. *Æn.* Accipe, daque fidem. ¶ *Dare*, *interponere fidem publicam*, est publico nomine securitatem, vel immunitatem promittere, *dare il salvocondotto*. *Cic.* 3. *Catil. c.* 3. Fidem ei publicam jussu Senatus dedi. *Sal. in Jug.* Eumque interposita fide publica Romam duceret. Sic *id. ib. c.* 32. Comes ejus, qui Romam fide publica venerat. h. e. *con salvocondotto*. ¶ *Græca fide mercari*, est præsenti pecunia mercari. *Plaut. Asin.* 1. 1. 47. Diem, aquam, solem, hæc argento non emo, cætera quæque volumus uti, Græca mercamur fide. ¶ Veteres Fidem pro Dea coluerunt. *Plaut. Aul.* 4. 2. 14. Si reperero, o Fides, mulsi congialem faciam tibi fideliam. Adde *Juven.* & *Hor. l.* 1. *od.* 35. ¶ Fides, & Fidelitas in eo differunt, quod fides animo, fidelitas re spectatur. *Plaut. Trin.* 5. 2. 2. Cui fides, fidelitasque amicum erga æquiparet suum.

Fides, fidis, f. 3. *cetra*, *lira*, מיתרים, Ger. *cytkur*, *seitenspiel*, Gal. *luth*, Hisp. *citara*, *lira*, χορδή, κιθάρα, lyra, sive cithara, aliudve instrumentum musicum in chordis habens harmoniam, a σφίδες, *chordæ*. Item ipsæ chordæ. *Festo* dicta videtur a fide humana, quod tantum inter se chordæ ejus concordent, quantum fides inter homines. *Ovid. in Epist. Oenones* 5. *v.* 139. Me fide conspicuus Trojæ munitor amavit. *Id.* 11. *Met. v.* 167. Instructamque fidem gemmis. ¶ Sed Oratores in num. plur. usurpant. *Cic. de Or.* Omnes voces, ut nervi in fidibus, ita sonant. Hinc discere fidibus, scire fidibus, *imparare*, *o saper sonare*. *Cic. de Senect. c.* 8. *Ter. Eun.* 1. 2. 53. Fidibus canere. *Quint. l.* 1. *c.* 10. ¶ Est etiam Fides, vel Fidis, is, signum cæleste. V. Lyra, *Col. l.* 11. *c.* 2. Cal. Febr. Fidis incipit occidere. *Cic. in Arat.* Cedit clara Fides Cyllenia.

Fidicen, icinis, masc. 3. מזמר, κιθαρῳδός, qui cithara, lyrave canit, a *fides*, & *cano*. *Cic. l.* 6. *ep.* 22. Socratem fidibus docuit nobilissimus fidicen.

Fidicina, f. 1. quæ fidibus canit. *Ter. Eun.* 3. 2. 4. De fidicina hac.

Fidicinius, a, um, o. 1. 2. κιθαρωδικός, quod ad fidicinem pertinet. *Plaut. Rud. Prol. v.* 43. Eam vidi ire e ludo fidicinio domum.

Fidicino, as, n. 1. fidibus cano, λυρίζω, *Martian. Capel. l.* 9. *p.* 314. & *Glos. gr. lat.*

Fidicula, æ, f. 1. *ceterina*, *ceteretta*, λύριον, parva cithara, dim. a *fide*, seu *fidibus*. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 8. Quid, si platani fidiculas ferrent numerose sonantes? ¶ Item signum cæleste. V. Lyra. *Col. l.* 11. *c.* 2. *Plin. l.* 18. *c.* 26. ¶ Fidiculæ, arum, f. 1. num. plur. instrumentum torquendi, ex duobus, ut putatur, obliquatis lignis compactum, a *fide*, quia iis rei in equuleo torquebantur, ut fides, & veritas inveniretur. *Senec. l.* 3. *de Ira*, *c.* 3. Equulei, & fidiculæ, & ergastula, & cruces. *Suet. Calig. c.* 33. Exquisiturum se vel fidiculis de Cæsonia.

* Fidis. V. Fides,

Fidius, V. Medius Fidius.

Fido, is, fisus sum, n. pass. *confidarsi*, *fidarsi*, בטח, Germ. *trauen*, *undglauben*, Gal. *se fier*, Hisp. *fiarse*, θαρρέω, fidem habeo, credo, spem pono, a πείθω, credo, assentior. Construitur cum dat. vel ablat. *Virg.* 7. *Æn. v.* 290. Jam fidere terræ. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 41. *Aratum vertens*; Eumdem cæli verticem lustrat parva Cynosura; Hac fidunt duce nocturna Phœnices in alto. ¶ *Fidebo*, pro *fidam*, *Nev.* apud *Non. c.* 10. *n.* 36. Tibi cum fidebo, fidelis ero.

Fiducia, æ, f. 1. *fiducia*, *fede*, *fidanza*, מבטח, Ger. *vertraulichkeit*, *vertrauen*, Gal. *fiance*, *assurance*, Hisp. *confianca*, θάρσος, idem pene quod fidentia. h. e. certa quædam opinio, & spes de se, vel de alio concepta, sumiturque tam in meliorem partem, quam in deteriorem. *Bithyn. Cic.* 6. *Fam.* Nostra ipsorum amicitia, cujus fiducia peto a te, &c. ¶ Accipitur etiam pro contractu, quo res aliqua alicui traditur, ea lege, ut aliquando restituat, & metonymice pro ipsa re, quæ tradita est, *pegno*, *ipoteca*. *Cic. pro Flac. c.* 21. Pecuniam adolescentulo grandi fœnore, fiducia tamen accepta occupasti: hanc fiduciam tibi commissam tenes hodie, atque possides. ¶ Hinc *fiduciæ* in plur. sunt pignora, & hypothecæ. *Cic.* 3. *Offic.* Fidei bonæ nomen existimabant manare latissime, idque versari in tutelis, societatibus, fiduciis, mandatis, rebus emptis, venditis, conductis, locatis. ¶ Fiduciæ judicium apud JCtos est, quod *Tribonianus* dixit pigneratitium judicium. V. *Salmas. de Modo usur. c.* 14.

* Fiducialiter, cum fiducia. *Augustin. l.* 9. *Confess. c.* 13.

Fiduciarius, a, um, o. 1. 2. πεπιστευθείς quod ad fiduciæ contractum spectat. *Res fiduciaria* est, quæ alteri ea lege traditur, ut postea tradenti reddatur. *Liv. l.* 32. *c.* 38. Eam Nabidi veluti fiduciariam dare. Hinc *Cæsar.* 2. *B. Civ.* operam Legati vocat fiduciariam; quia Legatus potestatem suam ab Imperatore accipit, quam redeunti ad exercitum Imperatori debet cedere. Adde *Curt. l.* 5. *cap.* 9. ¶ *Fiduciarius hæres* est, qui nunc fideicommissarius dicitur, quod hæreditatem velut fiduciam videtur accepisse, quam mox alteri traditurus sit. *Jabol. l. Sejus*, *ad Trebel.*

Fiduciatus, a, um, adject. *ipotecato*, *impegnato*. *Tert. de Idol. cap.* 23. Pignora fiduciata. *Gloss. vet.* Fiduciatus, ὑποτιθέμενος.

Fiducio, as, a. 1. fiduciæ contractu aliquid dare, *impegnare*, *ipotecare*. Verbum est JCtorum Veterum. Legitur etiam in quadam *vet. Inscript. in vinea Card. Carpensis*. M. Ulpius .... fecit ea conditione, ne fiducient, ne vendant &c. V. *Gruter. Inscript. p.* 638. *n.* 4. Adde etiam *Tert. de Idol. c.* 33.

Fidus, a, um, o. 1. 2. *fedele*, נאמן, Germ. *treu*, Gal. *fidéle*, Hispan. *fiel*, πιστός, cui fidendum est. *Cic. de Amic.* Se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, & quos infidos. *Id. Fam.* 14. *epist.* 4. Fidissima conjux. *Justin. l.* 16. *c.* 5. Ut eos sibi fidiores redderet. *Virg.* 6. *Æn. v.* 524. Fidus ensis. ¶ *Fidus*, & *fidelis* ita distinguuntur, ut *fidum* amicum dicamus, *fidelem* servum; vel *fidum* in majoribus, *fidelem* in minoribus negotiis. *Plaut. Trin.* 4. 4. 3. Amico mea commendavi bona, probo, & fideli, & fido, &c. Attamen sæpissime hæc duo promiscue accipiuntur.

Fidustus, a, um, o. 1. 2. quod fidei est, apud vet. *Fest.*

Figlinus, V. Figulinus.

Figmen, inis, n. 3. figmentum, simulacrum. *Prudent. Apotheos. v.* 798. Factor utroque hominem meditans de figmine junctim Ædificare sui similem. Adde *v.* 1035.

Figmentum, i, n. πλάσμα, יצר, מעשה, proprie res ficta, & formata, simulacrum; translate vero commentum. *Gel. l.* 5. *c.* 12. Ejusque animalis figmentum juxta simulacrum stat. *Lactant. l.* 7. *c.* 22. Figmenta poetarum. *Apul. l.* 4. *Met.* Figmenta somniorum. Exempla autem, quæ afferunt quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 10. *c.* 54. & ex *Cic. l.* 2. *de Or. c.* 45. nihil huc pertinent. Nam apud *Plin.* pro *figmentis* legendum est *fimetis*; apud *Cic.* vero *pigmentis*.

Figo, is, xi, xum, a. 3. *ficcare*, נעץ, תקע Germ. *stecken*, *anhefften*, Gal. *ficher*, *attacher*, Hisp. *hincar*, πήγνυμι, est immittere. *Plaut. Mil.* 4. 4. 4. Ut figam palum in parietem. ¶ Item plantare. *Virg.* 4. *Georg. v.* 115. Ipse feraces figat humo plantas. ¶ Figere arma dicebantur milites, & gladiatores jam emeriti, cum arma sua ad templi parietem, aut columnam suspendebant. *Horat. l.* 1. *Ep.* Vesanius armis Herculis ad postem fixis latet abditus agro. ¶ Item ferire. *Juven. Sat.* 1. Mævia Tuscum figat aprum. ¶ Hinc figere aliquem maledictis. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* ¶ Translate ponitur pro firmare. *Cic. Att. l.* 8. Et simul scito; labare meum consilium illud, quod jam satis fixum videbatur. ¶ *Figere beneficium clavo trabali*, proverbialis locutio est, pro operam dare, ut perpetua beneficii exstet memoria. *Cic.* 7. *Ver.* Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret. ¶ *Figere legem*, est constituere, ferre, *far una legge*. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 12. Antonius fixit legem, a dictatore comitiis latam. *Virg.* 6. *Æn. v.* 622. Leges fixit pretio, atque refixit. ¶ Usurpatur hoc verbum etiam pro collocare, ponere. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 6. Ego omnia mea studia in Milonis consulatu fixi. *Hor. l.* 3. *od.* 15. *v.* 2. Figere modum alicui rei. h. e. imponere. ¶ Figere oculos in terram. *Sen. ep.* 11. ¶ Figere oscula. *Virg.* 2. *Æn. Albinovan. ad Liv.* &c. ¶ *Virg.* 10. *Æn.* hæc mea figite dicta. h. e. animo percipite. Sic *Juven. Sat.* 9. tacitus nostras intra te fige querelas.

Figularis, re, o. 3. κεραμικός, quod ad figulum pertinet. *Plaut. Epid.* 3. 2. 35. Versatior est, quam rota figularis. *Col. l.* 8. *c.* 2. Figularis creta.

Figulatio, onis, f. compositio. *Tert. de resur. car. c.* 5. Tota hominis figulatio.

Figulaturio, is, n. 4. Figulum (quod est nomen proprium civis Romani) imitor, aut colo. Verbum fictum ab Asinio, quemadmodum & *Fimbriaturio*, apud *Q. l.* 8. *c.* 3.

Figulatus, a, um, adject. efformatus, fictus. *Tert. de car. Chr. c.* 9. Corpus hoc nostrum de limo figulatum.

Figulina, & figlina, per syncop. ars, & officina figulorum. *Var. R. R. l.* 1. *cap.* 2. Figulinæ exercendæ. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Figlinas Chorœbus primus invenit.

Figulinus, & figlinus, a, um, κεράμεος, adject. ad figulum pertinens. *Var. R. R. l.* 2. *c.* 9. Creta figlina. *Pl. l.* 31. *c.* 3. Opus figlinum. *Arn. l.* 6. Fornacibus incocta figulinis.

Figulnensis porta. V. Nomentana.

Figulus, li, m. 2. κεραμεύς, יוצר, fictor, qui ex argilla, seu creta opera facit, a fingo. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Dibutades Sicyonius figulus primus invenit ex argilla fingere similitudines.

Figura, f. 1. *figura*, *aspetto*, תמונה, Germ. *die figur*, *gestalt*, Gal. *figure*, Hisp. *figura*, σχῆμα, εἶδος, forma, species, aspectus, qualitas. *Cic.* 5. *Fin.* Figura est forma, & statura corporis nostri ad naturam apta. ¶ Apud Grammaticos, & Rhetoricos Figura est modus loquendi diversus a sermone vulgi, per quam res artificiose, & ornate exprimuntur, a fingo. A *Cic.* & ab *Auth. ad Her.* appellatur Exornatio. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Figura est conformatio quædam orationis, remota a communi, & primum se offerente ratione. ¶ Figuræ duplicis generis sunt, aliæ verborum, aliæ rerum, sive sententiarum. *Auth. ad Her. l.* 4. ¶ Enumerationes Figurarum utriusque generis duæ præclarissimæ exstant apud *Cic.* 3. *de Or.* & *in Or.* ¶ Figuræ aliquando accipiuntur pro scommatibus, & cavillationibus. *Suet. Vesp. c.* 13. Amicorum libertatem, causidicorum figuras, ac philosophorum contumaciam lenissime tulit. Adde *eumd. in Domit. c.* 10.

Figuraliter, adv. ἐσχηματισμένως, figurate. *Tert. de test. an. c.* 2. *Sidon. l.* 8. *ep.* 14.

Figuranter, figurate. *Diomed. Gramm. l.* 1.

Figurate, adv. per figuras. *Ascon. Pædian. proœm. act. Ver.* Figurate dixit. *Sidon. l.* 5. *ep.* 8. Figuratius quem pungere.

Figuratio, f. 3. σχηματισμός, תאר, delineatio, compositio. *Pl. l.* 11. *c.* 37. Ut in unoquoque poscit figuratio. ¶ Item imaginatio. *Quint. Declam.* 6. Si quisquam figuratione quadam in hac malorum conditione judicem ponat. ¶ Item figura dicendi: *Lactant. l.* 1. *c.* 11. Officium poetæ est in eo, ut quæ gesta sunt vere, in aliquas species obliquis figurationibus cum decore aliquo conversa traducat.

Figurato, adv. figurate. *Tert. adv. Jud. c.* 9. & *l.* 3. *adv. Marc. c.* 14.

Figurator, oris, m. qui figurat, & fingit. *Arnob. l.* 6. Vobis ducibus, & Figuratoribus, luna fœmina est.

Figuratus, a, um, adj. *figurato*, *effigiato*, מחוקה, מתאר, σχηματισθείς, *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Quorum ipsa terga declarant, non esse ad onus accipiendum figurata. ¶ Item figuris oratoriis ornatus, ut figurata oratio. *Quint. l.* 9. *c.* 1.

Figuro, as, a. 1. *figurare*, *formare*, יצר, תאר, Ger. *gestalten*, *formieren*, Gall. *figurer*, Hisp. *figurar*, σχηματίζω, formo, & figuram induco. *Cic. de Univ.* Hunc ex forma figuravit, qua una omnes reliquæ formæ concluduntur. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 126. Os tenerum pueri, balbumque poeta figurat. ¶ Item rhetoricis ornamentis exornare. *Quint. l.* 9. *c.* 1. Tam translatis verbis, quam propriis figuratur oratio. ¶ Figurare aliquid animo, *immaginarsi*. *Curt. l.* 7. *c.* 1. Utinam prudentius esset sollicita pro filio, & non inanes quoque species anxio animo figuraret.

Filatim, adv. filorum in modum, בחוט, κατὰ νήματα, *Lucret. l.* 2. *v.* 830. Filatim dum distrahitur, deperditur omnis.

Filia, æ, f. 1. *figlia*, בת, Germ. *tochter*, Gal. *fille*, Hisp. *hija*, θυγάτηρ, proles fœmina. *Cic. pro Cluen. c.* 64. Despondit ei filiam suam. *Col. l.* 4. *c.* 3. Collocare nuptui filiam. ¶ *Paulin. ad Cyther. v.* 305. Sed propter inde posita Gallorum solo Massilia Graium filia. h. e. Græcorum colonia. ¶ In Dat. plur. *filiabus* scribebant in testamentis ad discrimen sexus, ut ait *Plin.* apud *Charis. l.* 2. Cæterum ubi discrimen aliunde constet, *filiis* potius dixerim, quam *filiabus*. *Liv. l.* 28. *c.* 56. Huic Graccho minorem ex duabus filiis nuptam fuisse convenit. ¶ Nihilominus reperitur etiam *filiabus*, ubi discriminis nulla causa est. *Id. l.* 34. *c.* 26. In sacrarium confugit cum duabus filiabus virginibus.

Filiafamilias, filiæfamilias, f. *figliuola di famiglia*. *Ulp. leg.* 8. *ad Edictum*. Sed & filiafamilias poterit dare procuratorem ad injuriarum actionem. Adde *Sen. de consol. ad Helv. c.* 14.

* Filiaster, tri, m. *figliastro*, privignus, occurrit passim in Inscript. apud *Gruter. Murator. Maffej. & Donium*.

* Filiastra, & Filiatra, *figliastra*, privigna. *Murat. Inscript. p.* 1958. *n.* 6.

Filicatus, a, um, πτερώδης, adj. a filice, ut filicata vasa, quæ ad filicis herbæ speciem cælata sunt. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Sed heus tu, quid cogitas? in filicatis lancibus, & splendidissimis canistris olusculis nos soles pascere. *Id. in Parad. c.* 3. Minus ne gratas Diis immortalibus capedines, ac fictiles urnulas, quam filicatas aliorum pateras arbitramur?

Filicones, al. felicones, m. 3. mali, & nullius usus, a filice herba, al. felice. *Fest.*

Filictum, n. 2. locus filice herba consitus. *Col. l.* 2. *c.* 2. An fictilis, aliisve frutetis impeditus.

Filicula, læ, herba quædam, quam polypodium vocant. *Pl. l.* 26. *c.* 8.

Filiola, æ, f. 1. *figliuoletta*, θυγάτριον, parva filia. *Cicer.* 1. *de Div. c.* 46. Filiolam suam Tertiam animadvertit esse tristiculam.

Filiolus, li, m. 2. *figliuolino*, παιδίον, dimin. a filio. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 2. Filiolo me auctum scito.

Filius, lii, m. 2 *figlio*, *figliuolo*, בן, Ger. *sohn*, Gall. *fils*, Hisp. *hijo*, υἱός, proles mascŭlina. *Cic.* 2. *Fin. c.* 18. Reliquit effigiem & humanitatis, & probitatis suæ filium. ¶ Filii familias, vel familiarum sunt, in quos patres familias patriam potestatem retinent. *Cic. pro Cœl.* Illum filium familias patre parco, & tenaci habere tuis copiis devinctum non potes. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 26. Nunquam ne nisi ad se filios familiarum venturos? Dicuntur autem *filii familiarum* in plur. qui diversarum familiarum sunt; at filii familias, qui sunt ejusdem familiæ. ¶ *Terræ filius* interdum dicitur de ignobili, qui obscuro, ignotoque genere natus sit, quod terra sit omnium communis parens. *Cic. Att. l.* 1. Et huic terræ filio nescio cui committere epistolam tantis de rebus non audebam. ¶ Interdum dicitur de homine nobilissimo, vel quia ex ipsa terra, idest urbe natus est, non aliunde ex Barbaris advenit, vel quia ea est antiquitate, ut ejus primi parentes, præter terram, assignari non possint. *Plato* enim *in Menexeno* Athenienses a nobilitate laudans, dicit, eos ex terra sua sponte progenitos fuisse, cum aliæ terræ bestias, terra Attica homines gigneret. *Cic.* 7. *Fam.* Cn. Octavius tuus familiaris summo genere natus, terræ filius. ¶ *Fortunæ filius* dicitur, cui omnia prospero fortunæ eventu succedunt. *Hor.* 2. *Serm. Sat.* 6. *vers.* 49. Luserat in campo fortunæ filius omnes. ¶ Filius dicitur etiam de brutis. *Col. l.* 6. *c.* 37. Ejusmodi admissarius nepotibus, quam filiis utilior. ¶ In vocat. facit *fili*. Quod autem *Priscian.* citat ex *Livio*: *Jupiter Saturni filie*, antiquum est.

Filiusfamilias, filiifamilias, m. *figliuolo di famiglia*. *Cic. pro Cœl. c.* 15. Illum filiumfamilias habere devinctum. *Sallust. in Cat. c.* 43. in plurali num. dixit *filiifamiliarum*, quia de plurium familiarum filiis loquitur: ceterum si de filiis unius familiæ sermo sit, *filiifamilias* recte dicitur.

Filix, cis, f. 3. *felce*, πτερίς, herba est sine caule, sine flore, & sine semine. *Virg.* 3. *Georg.* Et filicem curvis invisam pascit aratris. *Hor. l.* 1. *Sat.* 3. *v.* 37. Neglectis urenda filix innascitur agris.

Filo, as, a. 1. *filare*, filum duco. *Fortun. l.* 3. *de Mart. v.* 112.

Filum, li, n. 2. *filo*, חוט, Ger. *faden*, *zvvirn*, Gal. *fil*, *filet*, Hisp. *hilo*, νῆμα, quod ex lino, lanave trahendo ducitur. *Ovid.* 4. *Met.* E quibus una levi deducens pollice filum. *Id.* 10. *Met.* Fila sonantia, *le corde*. ¶ Aliquando ponitur pro linea fabrorum. *Varro*. Sumptoque atramento sutorio filum duxit. ¶ Aliquando pro lineamentis faciei, & venustate formæ, *lineamenti*. *Gel. l.* 14. *c.* 4. Forma, ac filo virginali dixit imaginem justitiæ fieri solitam. ¶ Transfertur ad stylum, & phrasim orationis, a textoribus telarum. *Cic. de Am.* Sed aliud quoddam expetimus filum orationis tuæ. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 225. Tenui deducta poemata filo. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 12. Amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo.

Filus, i, m. idem quod filum. *Arnob. l.* 1. *pag.* 36.

Fimbria, f. 1. *fimbria*, שול, Ger. *belege*, *saum*, Gal. *frange*, *bord*, Hisp. *bordadura*, κράσπεδον, vestium extremitas, quæ incisuras habebat serræ dentibus non absimiles. *Pl. l.* 7. *c.* 51. Jam signa lethalia in furoris morbo risum, sapientiæ vero ægritudine fimbriarum curam, & stragulæ vestis plicaturas. ¶ Dicitur etiam de quacumque alia extremitate. *Cic. in Pison. c.* 11. Erant illi compti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ.

Fimbriaturio, is, n. 4. verbum effictum a Fimbria (quod est nomen Romanum) & significat Fimbriam impense sequi, aut colere, aut imitari. *Quint. l.* 8. *c.* 3.

Fimbriatus, o. 1. 2. θυσανώδης, incisus per cæsuras. *Suet. in Cæs. c.* 45. Usum ferunt lato clavo ad manus fimbriato. *Pl. l.* 27. *c.* 12. Fimbriata radix multis capillamentis.

Fimetum, ti, n. 2. *letamajo*, דמן, Germ. *die mistgrube*, Gal. *fumier*, Hisp. *muladar*, κοπρών, sterquilinium, quo fimus congeritur. *Pl. l.* 17. *c.* 9. Fimeta sub dio, concavo loco, & qui humorem colligat.

Fimus, mi, m. 2. *letame*, דמן, Ger. *mist*, Gall. *fiente*, Hispan. *bianda*, κόπρος, lætamen dicitur, & excrementa animalium, quibus agri stercorantur, a φυρμός, *contaminatio*. *Plin. l.* 17. *c.* 9. Principatum dat turdorum fimo ex aviariis. ¶ Reperitur & in gen. fœm. *Apul. l.* 7. *A. A. in fi.* Liquida fimo strictim egesta. ¶ Item in gen. n. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Columbarum fimum cum aceto ad epiphoras laudatur.

Finalis, le, o. 3. *finale*, קצי, קץ, אחרון, τελικός, quod ad finem pertinet, ut finales quæstiones, quæ ad controversias de finibus agrorum dirimendis pertinent. *Leg.* 11. *ff. Finium regund.* ¶ Item in fine alicujus rei positus. *Macrob. lib.* 2. *in Somn. Scip. c.* 5. Sphæram dividit horizon, idest finalis circulus.

Findo, dis, idi, fissum, a. 3. *spezzare*, *fendere*, בקע, קרע, Germ. *spalten*, Gall. *fendre*, Hispan. *hender*, σχίζω, scindo, & divido, ab antiquo *hindo*, quod ab *hio*. *Ovid.* 1. *Trist. eleg.* 7. Cælum findetur aratro. *Cicer.* 2. *de Leg.* Findere, & dividere, *Tibul. lib.* 1. *eleg.* 8. *v.* 21. Arentes cum findit Sirius agros. ¶ Mare findere, est navigare. *Propert. l.* 3. *v.* 35. Non ego velifera tumidum mare findo carina. ¶ Findere aera, *volare*. *Ov. Met. v.* 666. Motis talaribus aera findit.

Fingibilis, le, qui fingi potest. *Cœl. Aurel. Fard. l.* 1. *c.* 4. *sect.* 104. præ oculis scintillarum fingibilis visus.

Fingo, is, finxi, fictum, a. 3. *fingere*, *formare*, חקה, יצר, ברא, German. *eine gestalt geben*, *machen*, Gall. *feindre*, *faconner*, *former*. Hispan. *fingir*, πλάττω, est verbum generale ad omnia, quæ ingenio, & manu artificiose formantur, & significat formare, rem veram imitatione exprimere, componere, efficere, a πήγω, seu πηγνύω. *Cic. l.* 5. *Fam. epist.* 2. Ab Apelle pingi, a Lysippo fingi volebat. *Id.* 1. *Offic. cap.* 44. Apes fingendorum favorum causa congregantur. *Id. pro Mur. cap.* 29. Natura te finxit ad honestatem. *Id. pro Rosc. Amer. cap.* 9. Ex natura sua cæteros fingere. *Horat. de ar. poet.* Fingere versus. ¶ Significat etiam simulare. *Cic.* 3. *Fam. epist.* 12. Suscipe meas partes, & eum te esse finge, qui ego sum. ¶ Item docere, instituere. *Hor. l.* 1. *epist.* 2. *v.* 64. Fingit equum tenera docilem cervice magister Ire viam. ¶ Item imaginari. *Cic.* 4. *Acad.* Finge, aliquem nunc fieri sapientem. *Id. pro Mil.* Fingere cogitatione. ¶ Item excogitare, comminisci. *Ter. Eun.* 1. 2. 58. Fingit causas, ne det. *Plaut. Asin.* 2. 1. 2. Argento comparando fingere fallaciam. ¶ Item ornare, excolere. *Ovid. l.* 1. *Remed. v.* 341. Proderit & subito, cum se non finxerit ulli, Ad dominam celeres mane tulisse gradus. V. Fictor. ¶ Item tergere, extergere, *Afranius*: Accedo ad te, ut tibi cervicem fingam linteo. Hoc etiam sensu explicat *Serv.* illud *Virg.* 8. *Æn. v.* 634. corpora fingere lingua. V. Effingo. ¶ Fingere fugam, pro meditari. *Plaut. Capt.* 2. 1. 13. At fugam fingitis. C. Nos fugiamus? Sic, fingere parricidia, *Sen. de consol. ad Marc. c.* 26.

Finio, is, ivi, itum, a. 4. *compire*, *finire*, השלים, הגביל, Ger. *enden*, *aussmachen*, Gal. *finir*, Hisp. *acabar*, τελέω, est rei inceptæ finem imponere. *Plin. de Vir. Illust.* Placuit rem paucorum certamine finire. *Plin. alter l.* 8. *c.* 42. Finire vitam inedia. ¶ Hinc pro mori ponitur. *Tacit. lib.* 5. Sic Tiberius finivit octavo, & septuagesimo ætatis anno. *Ovid.* 7. *Met.* Non exoratis animam finivit in aris. ¶ Aliquando est temporis terminum ponere, tempus præscribere. *Cic. Att. l.* 8. Marcello Consuli finienti provincias Gallias Cal. Martiis restitit. ¶ Aliquando præfigere terminum magnitudinis, limites præscribere. *Liv. l.* 1. Signum, contra quod longissime conspectum oculi ferebant, animo finivit. ¶ Accipitur etiam pro definire, id est explicare, quid aliqua res sit. *Quint. l.* 2. *c.* 15. Ante omnia quid sit Rhetorice, quæ finitur quidem varie. ¶ Item pro decernere. *Liv. l.* 40. *c.* 44. *ad fin.* De pecunia finitur, ne major causa ludorum consumeretur, quam &c.

Finis, is, m. 3. *fine*, *termine*, גבול, תכלית, סוף, קץ, Ger. *das end*, Gal. *fin*, Hisp. *fin*, τέλος, πέρας, est terminus, sive extremitas in unaquaque re. *Virg.* 4. *Æn.* Imponere finem curis. *Ter. Heaut. prol.* Finem facere maledictis. *Cic.* 3. *Ver.* Finem controversiæ constituere. *Ter. Andr.* 5. 1. Orandi finem facere. *Cic. in Somn. c.* 8. Quod ipsum agitur aliunde, quando finem habet motus, videndi finem habeat necesse est. *Id. Catil.* 1. *c.* 1. Quem ad finem? *h. e.* quamdiu? *Id.* 1. *de nat. Deor.* Ad eum finem. *h. e.* tamdiu. *Hirt. de B. Afric. c.* 85. Per mare umbilici finem ingressi terram petebant, *sino al bellico*. Sic *Sallust. in fragm. l.* 3. *histor.* fine inguinum. ¶ Sumitur & pro fine agendi, seu intentionis. *Cic.* 1. *de Leg.* Ad finem bonorum, quo referuntur, & cujus causa facienda sunt omnia. ¶ Item pro definitione. *Quint. l.* 2. *c.* 15. Hic igitur frequentissimus finis, Rhetoricen esse vim persuadendi. ¶ Item pro morte. *Tac. l.* 1. *hist. c.* 35. Septem a Neronis fine menses sunt. ¶ Item terminus, limes: qua notione fere in plur. usurpatur. *Ter. Heaut.* 3. 1. 93. Vicini nostri ambigunt de finibus. *Cic. pro Mur. c.* 9. Fines imperii prorogare. ¶ Aliquando etiam in singulari. *Liv. l.* 43. Redeuntes inde Lugurum extremo fine. ¶ Pro agro, ditione, territorio. *Cæs. l.* 1. *B. Gall.* & pro tota regione *Paterc. l.* 2. *cap.* 118. ¶ Finem facere, constituere, imponere alicui rei, *por fine*. *Ter. Cicer.* & al.

¶ Est etiam gen. fœm. *Virg.* 2. *Æn. v.* 554. Hæc finis Priami fatorum. *Cicer.* 2. *de Leg. c.* 22. Quæ finis honestæ familiæ. ¶ In ablat. facit *fine*, legitur tamen & *fini*, apud *Gel. l.* 7. *c.* 3. & *l.* 13. *c.* 20.

Finite, adv. cum limitatione, moderatione, ὡρισμένως. *Cic.* 2. *Fin. c.* 9. Ergo & avarus erit, sed finite, & adulter, verum habebit modum.

Finitimus, o. 1. 2. *vicino*, שכן, קרוב, מגודל, Ger. *ansteffer*, *nachbar*, Gal. *voisin*, *prochain*, Hisp. *cercano*, *comarcano*, πρόσορος, vicinus, propinquus, proximus, qui fines nostros attingit. *Cic. pro L. Man.* Bosphoranis finitimis suis bellum inferre simulasset. *Id. ib.* Regnum Ariobarzanis, quod finitimum est vestris vectigalibus. ¶ Translate ponitur pro simili. *Cic.* 4. *Acad. c.* 21. Ita finitima sunt falsa veris.

Finitio, f. 3. *definizione*, תכלית, ὁρισμός, idem ac definitio. *Quint. l.* 2. *c.* 16. Huic substantiæ maxime convenit finitio. Adde *l.* 7. *c.* 3. ¶ Item terminatio, divisio. *Hygin. lib.* 1. *Astronom. c.* 6. Si non in partes hemisphærium dividatur, sed in alias quotlibet finitiones.

Finitivus, a, um, adj. qui definit. Hinc finitivus status apud Rhetores dicitur, in quo quæritur, quid quis fecerit. *Quint. l.* 3. *c.* 6. & 8.

Finitor, oris, m. ὁρίζων, אופן מפריש, terræ mensor, etiam alius arbiter, qui lite de agrorum finibus exorta suos cuique limites præscribit. *Cic. de L. Agr.* 1. *c.* 13. Quæstori permittant, finitorem mittant. ¶ Finitor item est unus ex circulis Cæli. *Sen. l.* 5. *Q. nat. c.* 7. Hanc lineam, quæ inter aperta & occulta est, Græci ὁρίζοντα vocant, nostri finitorem dixere, alii Finientem. ¶ Finitor etiam dicitur, qui cuicumque rei quocumque modo finem facit. *Stat.* 8. *Theb. v.* 19. *de Plutone*: O cunctis finitor maxime rerum.

Finitus, a, um, adject. *finito*, תם, משבת, πεπερασμένος, ut finitum frigus, *Plin. l.* 18. *c.* 27. finita ætas, *Ovid.* 5. *Fast. v.* 65. *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 39. Lingua finita dentibus, h. e. circumscripta. *Florus l.* 2. *c.* 15. Finita Carthago, *h. e.* eversa. ¶ *Finito*, h. e. re finita. *Plin. l.* 9 *ep.* 13.

Fio, fis, factus sum, n. pass. *esser fatto*, *divenire*, נעשה, Ger. *vverden*, Gall. *étre fait*, *devenir*, Hisp. *ser echo*, γίνομαι, efficio, a φύω, gigno, nascor, unde & antiquum fuo. Habet vocem neutram, significationem passivam. Est enim Passivum verbi *facio*. Veteres *facior* dicebant voce passiva. *Titin. apud Non. c.* 10. *n.* 19. Petunt, ut parvi faciatur. Hinc *fio* retinet præteritum *factus sum*. In temporibus a præsenti formatis sequitur inflexionem verborum quartæ conjugationis, sed in præsenti, & præterito imp. optativi, in imp. conjunctivi, in præs. & imp. inf. assumit *e* literam inter *i*, &, *r*, ut *fierem*, pro *firem*, & *fieri* pro *firi*. *Hor. l.* 4. *Carm. ode* 13. Fis anus, & tamen vis formosa videri. *Cic. pro Dom.* Quid te aut fieri, aut fingi dementius potest? ¶ Ponitur quandoque pro æstimari. *Cic. de Amic.* Ut quanti quisque se ipse faciat, tanti fiat ab amicis. ¶ Item in tertiis personis pro evenire, contingere. *Auct. ad Her.* Sæpe fit, ut de eadem re aliud alii judici videatur. ¶ Item pro constitui cum abl. sine præp. vel cum præp. *de*, vel cum dat. *Ter. And.* Nunc primum audio, quid illo fit factum. *Cic. Att. l.* 12. Quid de Clodio fiat, rescribe. *Id. in Ver.* Occurrebat illi ratio, quid Cleomeni fiet? ¶ Item gigni *Var. l.* 3. *R. R. c.* 12. de leporibus: in Gallia fiunt permagni, in Italia mediocres. ¶ Item pro sacrificare, *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Cum apud Cæsarem pro populo fieret. ¶ Fieri potest, possibile est. *Cic. de Amic.* Neque fieri possit, ut non statim alienatio, disjunctioque facienda sit. ¶ *Fit tibi acceptum*, pro refertur. *Plin. epist.* 120. Tu tamen meruisti, ut acceptum tibi fieret. ¶ *Fient in illum exempla*, pro exhibebuntur. *Ter. Eun.* Quid ais? in quem exempla fient? ¶ *Fiat*, particula est aliquid permittentis, ac concedentis, vel annuentis. *Plaut. Pseud.* 1. 5. 146. Fiat, geratur mos tibi. ¶ Ut fit, *come s'usa*, *come accade*. *Cic. in Or. c.* 53. ¶ *Fimus* apud *Ter. Heaut.* 3. 1. 74. Deteriores omnes fimus licentia. Ita legit Muret. al. *sumus*. ¶ *Fi* imperat. *Plaut. Curc.* 1. 1. 87. Fi mihi obsequens. Et *fite*, *ibid. v.* 89. Fite mihi volentes propitiæ. Adde *Non. c.* 17. *n.* 62. Et *fitote*, *Plaut. Amph. in Supposit.* sc. *Quis tam*, *v.* 59. Amphitruones fitote gemini. ¶ *Fiebantur* pro fiebant, *Cato apud Priscian.*

Fircellinus, a, um, ad Fircellium pertinens, quod est nomen propr. Romanum, *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 4. Sexaginta millia (*turdorum*) Fircellina. *Id. ib. c.* 2. & 6. Fircellius Pavo.

* Fircus, sabinis est hircus. *Varr. l.* 4. *L. L. c.* 19.

Firmamen, inis, n. *fermezza*, עוז, אמנה, στερέωμα, *Ovid.* 10. *Met. v.* 491. Porrigitur radix longi firmamina trunci.

Firmamentum, n. 2. *fermezza*, רקיע, στερέωμα, Germ. *bestetigung*, *standhafftigkeit*, Gal. *fermeté*, Hisp. *firmeca*, στερέωμα, soliditas, a sup. firmatum verbi firmo. *Cicer. pro L. Man.* Eum certe Ordinem, qui exercet illa, firmamentum cæterorum Ordinum recte esse dicemus. *Id. pro Flac.* Ponere firmamentum in aliquo. ¶ Rhetores etiam firmamentum appellant, quod a Quinctiliano vocatur *Continens causa*, a Græcis, συνέχον, idest cardinem illum, circa quem totius causæ decisio versatur, vulgo *il punto della causa*. Ab *Auctore ad Her. lib.* 1. firmamentum appellatur id, quod accusator affert ad rationem rei labefactandam. Sed a *Cic. l.* 1. *de Inv.* accipitur pro eo, quod reus affert ad suam rationem confirmandam. V. *eumd. loc. cit.*

Firmanorum Castellum, *Firmiano*, castr. Piceni, Firmo urbi propinquum.

Firmator, m. 3. *confermatore*, מקים, βεβαιωτής, Ger. *bestetiger*, *standhafft*, Gal. *confirmateur*, Hisp. *confirmador*, qui firmat. *Tac. l.* 2. *Ann. c.* 46. Missus tamen Drusus pacis firmator.

Firmatus, a, um, adject. *stabilito*, *confermato*, נכון, βεβαιωμένος, *Cic. l.* 1. *Div. c.* 1. Vetus opinio est, omnium gentium firmata consensu. *Virg. ecl.* 4. *v.* 37. Ætas firmata, *età virile*. *Cic. pro Cluent.* Animus consilio, & ratione firmatus.

Firme, adv. *fermamente*, באמנה, βεβαίως, stabiliter, inconcusse. *Cic. Att. l.* 11. Satis firme animo concipere, & comprehendere. *Id. l.* 10. *Att. ep.* 14. Firmissime asseverare. *Pl. l.* 35. *c.* 12. Ut firmius durent.

* Firmiana, vel Furniana vasa, sic a quodam artifice appellata. *Pl. l.* 33. *c.* 11.

Firmitas, f. 1. *fermezza*, חוזקה, אמנה, Ger. *bestendigkeit*, Gal. *fermeté*, Hisp. *firmeca*, βεβαιότης, stabilitas, constantia. *Cic. Dollab.* Firmitatem tamen, & constantiam eamdem cognosces, quam reliquisti. ¶ Item soliditas, robur. *Cicer.* 2. *Phil. c.* 25. Gladiatoris totius corporis firmitas. *Plaut. Most.* 3. 2. 133. Age, specta postes, cujusmodi, quanta firmitate facti, & quanta crassitudine. ¶ Firmitas vini, est potentia, durabilitas. *Pl. l.* 14. *c.* 2. Principatus datur Amineis propter firmitatem, senioque proficientem vini ejus ubique naturam.

Firmiter, adv. idem ac firme. *Plaut. Pseud.* 3. 2. 111. Eum promisisse firmiter dixit mihi. Adde *Cæs. l.* 4. *B. G. c.* 26.

Firmitudo, inis, f. 3. idem ac firmitas. *Cic. Att. l.* 10. Tibi firmitudinem animi nostri, & factum nostrum probari. Adde *l.* 5. *Fam. ep.* 13.

Firmium. V. Firmum.

Firmo, as, avi, atum, a. 1. *stabilire*, החזיק, הקים, הכין, Germ. *befestigen*, Gal. *établir*, *confirmer*, Hisp. *firmar*, *establecer*, στερεόω, stabilio, a firmo. *Pl. l.* 18. *cap.* 6. Firmare agrum sepibus. *Id. l.* 14. *c.* 18. Firmare alvum. *h. e.* astringere. *Ter. Hecyr.* 5. 1. 23. Firmare fidem sanctius. *Cic. pro Syl. c.* 11. Firmare imperium in aliquo. *Idem Tusc.* 2. *c.* 15. Firmare corpora juvenum labore. Et *ibid.* Firmare animum ad dolorem ferendum. *Liv. l.* 27. Firmare corpora cibo. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 50. Charicles tamen, labi spiritum, nec ultra biduum duraturum, Macroni firmavit. h. e. affirmavit. Adde *ibid. c.* 6.

Firmum, n. 2. Firmium, *Fermo*, col. & urbs A. Piceni, in Marchia Anconitana, in ditione Pontificia, apud oram maris Hadriatici, media fere inter Lauretum, & Asculum. Pop. Firmani, vel Firmiani.

Firmus, o. 1. 2. *fermo*, *stabile*, נכון, נאמן, Germ. *steiff*, *starck*, Gal. *ferme*, Hisp. *firme*, βέβαιος, quod stabile est, constans, fixum. *Cic. pro L. Man.* Quis locus tam firmum habuit præsidium, ut tutus esset? ¶ Ponitur sæpe pro munito. *Planc. Cic.* Quod & Antonius ab equitatu firmus esse dicebatur. ¶ Translate accipitur pro sano, robusto. *Cic.* 16. *Fam.* Effice, ut valeas, & ad nos firmus, ac valens quam primum venias. ¶ Firmus cibus dicitur, qui validus est, & alibilis, ut *Varro* loquitur *l.* 2. *de re rust. c.* 12. ¶ Firma potio, idest, multi nutrimenti. *Cels. l.* 2. *c.* 18. Firmior ex frumento potio est. ¶ Firmum vinum, potens, & durabile. *Virg.* 2. *Georg.* Sunt etiam Amineæ vites, firmissima vina. ¶ Accipitur etiam pro constanti, ut firmus proposito, *Vellej. l.* 2. *c.* 63. *Cic. pro Balb. c.* 27. Sunt fortasse in sententia firmiores. ¶ *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 47. Et fundus nec vendibilis, nec pascere firmus. h. e. qui non est constans in fructibus reddendis in annuum victum.

Fiscalis, le, o. 3. ὁ τῷ δημοσίῳ ταμιείῳ, quod ad fiscum pertinet, ut Jus fiscale,

cau-

causa fiscalis. *leg.* 42. *Dig. de Pact.* ¶ Fiscales calumniæ dicebantur delatorum, quod qui alios accusabant, eis dabatur ex fisco mulctæ pars, qua accusati mulctabantur. *Sueton. Dom. c.* 9. Fiscales calumnias magna calumniantium pœna repressit. ¶ *Fiscalis cursus* apud *Spart. in Adriano*, *c.* 7. est cursus publicus. *h. e.* vehicula per provincias disposita, quibus nuntii, & alii servi publici negotia Principis obeuntes huc illuc transmittuntur, *pubbliche poste*.

Fiscarius, ii, m. fisci curam gerens. *Firmic. l.* 3. *c.* 13. Annuæ fiscariorum fiscationes.

Fiscella, f. 1. *cestello*, טנא, כל, Ger. *korb*, Gal. *panier*, *corbeille*, Hisp. *espuerta*, *canasta*, θιβή, ταλαρίσκος, vas vimineum, aut ex juncis. Speciatim sumitur pro eo vase, in quo caseus exprimitur, & per quod serum defluit, vel in quo caseus fertur. V. *Col.* 12. 17. *Tibul. l.* 2. *el.* 3. Tunc fiscella levi detexta est vimine junci. ¶ Item pro eo, quod e viminibus, aut funiculis contexitur ad capistranda boum ora, ne gramina decerpant. *Cato de re rust. c.* 54. Boves fiscellas habere oportet, ne herbas sectentur, cum arabunt. Adde *Pl. l.* 18. *c.* 19.

Fiscellus, m. 2. vel fiscellum, i, n. 2. idem ac fiscella, dim. a fiscus. *Col. l.* 12. *c.* 38. Fiscello ligneo inclusas exprimito. ¶ Ponitur item pro casei mollis appetitore, a fiscella. *Festus*.

Fiscellus mons, *Monte Fiscello*, *Monte di Norcia*, *Monte della Sibilla*, ramentum Apennini M. in Umbria, juxta Piceni, & Sabinorum confinia, ex quo Nar. fl. profluit, ubi etiam antrum Sibyllæ esse fertur.

Fiscina, æ, f. כל חרי, τάλαρος, omne vasis genus, quod contextum est ex vimine, aut junco, aut sparto, aut simili materia, a *fiscus*. Sed *Prisc. l.* 2. dubitat, utrum *fiscina* sit a *fiscus*, an *fiscus* a *fiscina*, an neutrum a neutro. Et *Camerarius in* 10. *Ecl.* scribit, fiscinam vel suæ, vel incertæ esse originis. *Cic. pro Flac. c.* 17. Homini Phrygi fiscinam ficorum objecisti. *Virg.* 1. *Georg. v.* 266. Nunc facilis rubea texatur fiscina virga.

Fiscus, m. 2. *paniere*, *cesto*, אוצר, שק, τάλαρος, ταμεῖον, vas ex viminibus, juncis, & simili materia. Speciatim ponitur pro vase, ubi majoris summæ pecunias asservabant. Unde quia major summa est pecuniæ publicæ, quam privatæ, ut pro censu privato loculos, & arcam, & sacculos dicimus, sic pro ærario, ubi thesaurus publicus servatur, dicitur fiscus, *fisco*, Germ. *gemeiner schatz*, Gall. *le fisc*, Hisp. *fiscal*, φίσκος, *Ascon. in Divin.* & *Cic. Ver. c.* 2. 8. Sed alii dicunt, fiscum Principis esse ærarium Reipublicæ. Hinc *Plin. Paneg. c.* 36. At fortasse non eadem severitate fiscum, qua ærarium cohibes, immo tanto majore, quanto plus tibi licere de tuo, quam de publico credis. ¶ Item pro qualo oleario, qui cervici torcularis supponitur, ne fæces in lacum cum oleo defluant, vel etiam in quo olivæ ponuntur, cum prælo supponuntur, ut amurca aliquantisper exudet, & per vimina perfluat. *Col. l.* 12. *c.* 47. Et novo fisco inclusa prælo supponitur.

Fison. V. Phison.

Fissiculo, as, avi, atum, a. 1. findendo rimor. *Apul. de Deo Socrat.* Vel somniis confirmandis, vel extis fissiculandis.

Fissilis, le, o. 3. σχιστός, quod fissum est, vel quod est aptum, ut findatur. *Plin. l.* 16. Hæc fissilia, alia frangi celeriora, quam findi. *Virg.* 6. *Æn. v.* 181. Cuneis & fissile robur finditur.

Fissio, f. 3. σχίσις, בקעה, actus findendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Quibus cum terræ subigerentur fissione glebarum.

Fissipes, edis, שסע שׁסע, com. gen. qui pedes seu ungulas fissas habet. *Aus. ep.* 5. *v.* 1. Fissipedes juvencæ. Et *ep.* 7. *v.* 49. Fissipes calamus.

Fissum, i, n. fissura. *Cels. l.* 7 *c.* 30. Si quia fissa in eo (ano) induruerunt. ¶ *Fissum* quoque appellatum est jecur cæsæ victimæ, cum ab haruspicibus inspiciebatur. V. dicta in voce *Familiaris*.

Fissura, æ, f. *fessura*, בקיע, Ger. *spalt*, *od. schrunden*, Gal. *fente*, Hisp. *hendedura*, σχισμή, rima, vel divisio, quæ fit findendo. *Pl. l.* 10. *c.* 63. Quorum in digitos pedum fissura divisa est. Adde *Col. l.* 4. *c.* 29.

Fissus, a, um, o. *fesso*. *Ovid.* 4. *Met. v.* 65. Fissus erat tenui rima, &c.

Fissus, us, m. fissura, divisura. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 6. Quis invenit fissum jecoris?

Fistuca, æ, f. 1. μηχανή, machina, qua pavitores utuntur, utrinque ansata, qua pali magna vi in terram adiguntur, ab ἱστάω, *statuo*, vel quasi *figistuca*, vel *figistica*, quod infigit terræ. *Cæs. B. G. l.* 4. *c.* 17. Hæc cum machinationibus immissa in flumen defixerat, fistucisque adegerat. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Pavimenta fistucis pavita.

Fistucatio, f. 3. ἐδαφισμός, exæquatio areæ per fistucam. *Vitr. l.* 10. *c.* 3. Pali resupinati defodiantur, & circum fistucatione solidentur.

Fistucatus, a, um, adj. fistuca æquatus, vel pavitus. *Vitr. l.* 7. *c.* 4. Solo fistucato. ¶ *Fistucatum* absolute pro fistucatione posuit *Pl. l.* 17. *c.* 11. Terra circa radices fistucato spissanda. Quod & pro adverb. accipi potest.

Fistuco, as, avi, atum, a. 1. ἐδαφίζω, fistuca pinso, vel æquo. *Pl. l.* 36. *c.* 25. Necessarium pedali crassitudine fistucari.

Fistula, æ, f. *fistola*, חליל, צנור, Ger. *teuchel*, *od. rohr*, Gal. *tuyau*, *fistule*, Hisp. *flauta*, σύριγξ, instrumentum musicum, quo flatu canitur, item canalis, per quem aqua educitur. Aliud autem est fistula, aliud calamus. *Nam* fistula veterum e pluribus calamis compingebatur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 60. Ebuerneola fistula. *Id. pro Rab.* Fistulæ, quibus aqua suppeditabatur Jovis Opt. Max. templis. ¶ Musici instrumenti Pan inventor fuisse dicitur. *Pl. l.* 7. *c.* 56. ¶ Duæ etiam in homine fistulæ appellantur, una cibalis, al. *interior gula*, qua cibus, potusque descendit; altera spiritalis, al. *trachea*, & *aspera arteria*, qua spiritus meat. *Lact. de Opif. Pl. in l.* 9. *c.* 7. Fistulis spirant, quæ ad pulmonem pertinent. ¶ Fistula item a Medicis appellatur ulcus altum, angustum, sinuosum in corpore, sive ex vulnere ortum sit, sive ex vitio, quod ad suppurationem venerit. *Plin. in l.* 20. *c.* 6. Extrahit fistulis vitia.

Fistularis, re, adject. ad fistulam pertinens, ut fistulare medicamentum, *Veget. l.* 2. *c.* 13. ¶ Fistularis versus apud Diomed. dicitur qui ab una syllaba ad plures surgit.

Fistularius, ii, m. συριγκτής, חלל, qui fistula canit. *Vet. Inscript. apud Fabret. p.* 625. Q. Grisidio fistulario, cantori, &c.

Fistulatim, adverb. q. d. per fistulas. *Apul. l.* 4. *Met.* Fimus fistulatim excussus.

Fistulator, m. 3. *trombetta*, חליל, Germ. *pfeiffer*, Gall. *joueur de flute*, Hisp. *flautador*, συριγκτής, tibicen. *Cic.* 3. *de Orat. c. ult.* Sed fistulatorem domo relinquetis.

Fistulatorius, a, um, adject. ad fistulatorem pertinens, ut fistulatoriæ artes, *Arnob. lib.* 2.

Fistulatus, a, um, adject. αὐλώδης, cavatus in morem fistulæ. *Arnob. l.* 2. Venæ fistulatæ, & commeabiles. *Sidon. in carm. post ep.* 13. *l.* 9. Æra fistulata. Adde *Suet. Ner. c.* 31. ex lectione *Salm. ad Vopisc.* Al. leg. *fistulis*.

* Fistulesco, is, in fistulæ modum pertundor. *Fulg. l.* 2. *Myth. c.* 19. Crementis lunæ abscissa ligna furfuraceis tinearum terebraminibus fistulescunt.

Fistulo, as, n. 1. συρίζω, fistulam ago, in modum spongiæ cavernulas habeo. *Pl. l.* 18. *c.* 11. Inferior bibula, & pumicis fistulans vice.

Fistulosus, a, um, o. 1. 2. συριγγώδης, foraminibus plenus, spongiæ modo factus, ut Caseus fistulosus, cum est parum pressus, apud *Col. l.* 7. *c.* 8. Fistulosa terra, apud *Pl. l.* 17. *c.* 5. Fistulosus cancer, morbus, apud *Cat. c.* 157. *R. R.*

Fisus, a, um, *chi si confida*, בוטח, ἐλπίζων, confidens. *Ovid.* 4. *ex Pont. ep.* 9. *v.* 78. Hic arcu fisos terruit ense Getas. *Id. Met.* 15. *v.* 827. tædæ non bene fisa. *Lucan. l.* 5. *v.* 577. Fisus, cuncta sibi cessura pericula, Cæsar.

Fitilla, æ, f. pultis species in sacrificiis adhibita. *Arnob. l.* 2. Fitilla de milio. Et *l.* 7. Quid fitilla, quid frumen.

Fixe, figendo, inhærendo. *August. ep.* 6. *extr.* Ubi tenacius habitabit, & fixius.

Fixula, f. 1. fibula, apud vet. a figendo. *Fest.*

* Fixura, æ, f. *conficcatura*, *trafiggitura*. *Tert. adv. Gnost. c.* 1. *circ. med.*

Fixus, a, um, adject. *fisso*, *stabile*, נכון, ratus, firmus. *Cic. pro Balb. ad fin.* Illud fixum in animis vestris tenetote. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 14. Meum consilium, quod jam satis fixum videbatur. *Id. pro Mur.* Fixum, & statutum est. *Arator in Act. Apost. c.* 4. Arva tremunt concussa locis, tu fixior hæres.

F ANTE L.

Flabellifer, a, um, ῥιπιδοφόρος, adject. Flabelliferæ ancillæ, quæ flabellum ferunt, & ventilationem faciunt. *Plaut. Trin.* 2. 1. 22. Flabelliferæ, sandaligerulæ, Cantrices, &c.

Flabello, as. *Tert. de Pal. c.* 4. Cum in affectationem flabellatur.

Flabellulum, i, n. dim. ῥιπίδιον, parvum flabellum. *Ter. Eun.* 3. 5. 50. ubi al. leg. *flabellum*.

Flabellum, li, n. 2. *ventola*, *paramosche*, *ventaglio*, Ger. *vvadel*, Gall. *éventail*, Hisp. *avanillo*, ῥιπίδιον, instrumentum, quo fit ventilatio per æstatem ad refrigerandum corpus, dim. a flabrum. *Ovid. de Arte.* Proficit & tenui ventos movisse flabello. ¶ Translate dicitur de eo, quod excitat. *Cic. pro Flac. c.* 23. Cujus lingua, quasi flabello seditionis, illa tum est egentium concio ventilata.

Flabilis, le, o. 3. πνευστός, spirabilis, aereus. *Cic.* 1. *Tusc. c.* 27. Nihil ne aut humidum quid, aut flabile, aut igneum.

Flabralis, le, adject. flabilis, ad flabrum pertinens. *Prudent. Apotheos. v.* 741. Cum libet, in gelidum flabrali frigore ventum spiritus exsilit.

Flabrum, i, n. 2. πνόον, πνεῦμα, רוח, מפח, flatus, flamen venti, a sup. *flatum* verbi *flo*. *Servius ad Georg.* 2. *v.* 293. ait tantum pl. dici flabra, orum. *Propert.* Neque hic Boreæ flabra, neque arma timet.

Flacceo, es, cui, n. 2. *divenir fiacco*, נבל, אמלל, Germ. *vvelck sein*, *vverden*, Gal. *se flétrir*, Hisp. *marcitarse*, *enflaquecerse*, χαλάω, langueo, a βλακεία, *mollities*. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 323. An sceptra jam flaccent? *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 3. Flaccente sententia.

Flaccesco, is, cui, n. 3. μαραίνομαι, languidus fio. *Col. l.* 3. Paucis horis, dum flaccescat, in Sole habeto. ¶ Translate *Cic. de Orat. c.* 24. Flaccescebat oratio.

Flacci, gens Romana, a *flaccis*, hoc est mobilibus auribus seu deorsum pendentibus, quod princeps ejus gentis hujusmodi aures habuerit. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Flaccidus, a, um, o. 1. 2. *languido*, *fiacco*, נבל, אמלל, Ger. *vvelck luck*, Gal. *flétri*, Hisp. *marchito*, χαλαρός, quod languidum est, quod ob debilitatem pendulum est, a *flacceo*, & dicitur de foliis, quæ marcida fiunt, item de auribus. *Plin. l.* 18. *c.* 39. Hanc esse folio maximo, flaccidoque, & albicante. *Col. l.* 8. Caper flaccidis, & prægravantibus auribus. ¶ Translate *Apul. lib.* 7. Sumpta veste muliebri florida, in sinus flaccidos abundante. ¶ Apud *Lucret. l.* 5. *v.* 631. flaccidiore turbine ferri, *h. e.* cursu tardiore.

* Flacculus, a, um, dim. a *flaccus*, h. e. flaccidus. *Trebell. Poll. in Gallien. cap.* 8. al. *sacculis*.

Flaccus, a, um, o. 1. 2. languidus, & speciatim qui aures pendulas habet, ut flaccæ aures, *Cato R. R. l.* 2. *c.* 9. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 29. Redeo ad Deos: equos silos, flaccos, frontones, capitones, quæ sunt in nobis? V. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Flaces. V. Floces.

* Flagellatio, onis, f. *flagellazione*, בקרת, μαστίγωσις, actus flagellandi. *Tertul. ad Martyr. c.* 4.

Flagellatus, *flagellato*, לוקה, μαστιγωθείς, flagellis cæsus. *Plin. l.* 9. *c.* 30. ¶ Translate *agitato*, *scosso*, Radiorum multiformi jactu flagellatus aer. *Pl. l.* 2. *c.* 45. Adde *Stat.* 3. *Theb. v.* 36.

Flagello, as, n. 1. *flagellare*, *battere*, *sferzare*, הכה, יסר, Ger. *geisslen*, Gal. *fouetter*, Hisp. *acotar*, μαστίζω, flagello cædo. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Messem perticis flagellare. *Martial. l.* 4. *epigr.* 42. Lumina sideribus certent, mollesque flagellent ora comæ. ¶ Flagellare annonam, *incarire i viveri*: inde ductum, quia avari opes suas apud se retinent, & quasi flagellis coercent. *Plin. l.* 33. *c.* 13. Prævalens manceps annonam flagellat. Sic *Martial. l.* 5. *epigr.* 13. At tua centenis incumbunt tecta columnis, Et libertinas arca flagellat opes.

Flagellum, n. 2. *sferza*, שוט, Ger. *geissel*, *ruthe*, Gal. *fleau*, *fouet*, Hisp. *acote*, μάστιξ, lorum, seu aliud quodvis verber, quo servos nudatos cædere solebant, quod pœnæ genus gravius erat, quam fustibus cædi, dim. a *flagrum*. *Cic. pro Rab.* Porcia lex virgas ab omnium civium R. corpore amovit, hic misericors flagella retulit. *Marcel. l. in servorum*, *ff. de pœnis*. Ex quibus causis liber fustibus cæditur, ex his servus flagellis cædi, & domino reddi jubetur. ¶ Dicitur etiam de scutica, qua aurigæ utuntur. *Virg.* 5. *Æn.* Signum clamore paratis Epitides longe dedit, insonuitque flagello. ¶ Item de summa palmitis parte, & de virgis aliarum arborum, *tralcio*, *capo di vite*, יונקות, βλαστός, a *flagellum*, qua notat lorum, quia sarmentorum, & virgarum usus in cædendo fuit. *Var. l.* 1. *de re rust. c.* 31. deducit a flatu venti, quod summæ arborum partes crebros ventorum flatus sustineant. *Col. l.* 5. In ordinariis vitibus obtinendum est, ne pluribus flagellis emacientur. ¶ Item de brachiis, seu chelis cancrorum, polyporum, & similium. *Ovid. Metam.* 13. *v.* 367. Utque sub æquoribus deprensum polypus hostem Continet, ex omni dimissis parte flagellis.

Flagitatio, onis, f. *istanza*, *dimanda*, שאלה, αἴτησις, actus flagitandi. *Cic. in Top. c.* 1. Nolui deesse ne tacitæ quidem flagitationi tuæ. *Justin. l.* 2. *c.* 3. Uxorum flagitatione revocantur.

Flagitator, m. 3. qui assidue petit, ἐκλιπαρῶν, מבקש. *Cic. in Brut. c.* 5. Nam hunc, qui negat, video flagitatorem non illum quidem tibi molestum, sed assiduum tamen, & acrem fore. ¶ Speciatim sumitur pro fœneratore, seu creditore, quod fœnus cum conviciis, aut tumultu poscat. *Plaut. Prol. Cas. v.* 24. Nequis formidet flagitatorem suum.

Flagitatrix, icis, f. quæ flagitat. *August. epist.* 140. Epistola vehemens flagitatrix.

Flagitatus, a, um, adject. *Fest. Pomp.* Inter cutem flagitatos dicebant antiqui mares, qui stuprum passi aliquando essent. *Cato apud Scalig. ad Fest. in voce Occentare*. Intercutibus stupris flagitatus.

Flagitiose, adv. *scelleratamente*, ἀνοσίως, במזמה, inique, scelerate. *Cic.* 1. *de Orat.* Non modo parum commode, sed etiam turpiter, & flagitiose dicta esse dicebat. ¶ Comp. flagitiosius, sup. flagitiosissime. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 4. Aliorum amori flagitiosissime serviebat. *Arnob. l.* 4. Flagitiosius liberos procreasse.

Flagitiosus, a, um, o. 1. 2. *malvagio*, ὑβριστής, רשע, sceleratus, infamis. *Cic.* 4. *Ver.* Reperiebam hunc Timarchidem ad istius flagitiosas libidines, singularemque nequitiam natum. *Id. ibid. c. ult.* Homo flagitiosissimus. *Sallust. Jug. c.* 86. Quanto vita illorum præclarior, tanto horum socordia flagitiosior.

Flagitium, tii, n. 2. proprie est efflagitatio, *h. e.* acris postulatio cum clamore, aut conviciis, a *flagito*. *Plaut. Epid.* 3. 4. 7. Abiero, flagitio cum majore post reddes tamen. V. *Taubm.* ¶ *Non. c.* 4. *n.* 215. Flagitium veteres vitium, quod virgini infertur, dici voluerunt. ¶ Per synecdochen pro quavis ignominia accipitur. *Lex.* 12. *Tab.* Si quis carmen occentassit, quod alteri flagitium faxit, capital esto. *Liv. l.* 25. *c.* 15. Simul & ingens flagitium imperio dempturos. ¶ Imo sumitur pro quocumque scelere, *scelleraggine*, *ribalderia*, רשעה, Germ. *grosslaster*, *allerley missethat*, Gal. *mechanceté*, *forfait*, Hisp. *maldad*, *vellaqueria*, ὕβρις, μοχθηρία. *Cic. post red. in Sen.* Ut frontis tibi integumento ad occultanda tanta flagitia diutius uti non liceret. ¶ Item pro errore. *Id. in Brut.* ut ne legens quidem senserit, quantum flagitii admisisset.

Flagito, as, avi, atum, a. 1. *domandare con istanza*, שאל, Ger. *erfordern*, *begehren*, Gall. *demander*, Hisp. *pedir*, *preguntar*, ἀπαιτέω, ζητῶ, ἐκλιπαρέω, plus est, quam *postulo*, & significat vehementer, & acriter postulare, idque interdum cum clamore, aut conviciis. *Cic. pro Quinct.* Tametsi causa postulat, tamen, quia postulat, non flagitat, præteribo. *Id.* 9. *Fam.* Qui, metuo, ne te forte flagitent, ego autem mandavi, ut rogarent. *Id. in Phil.* Facilius apparabitis ea, quæ tempus, & necessitas flagitat. *Id. pro Dom.* Illi me frumentum flagitabant. *Id.* 4. *Fam.* Quid acta tua vita, quid studia, quid artes, quibus a pueritia floruisti, a te flagitent. ¶ Pro accusare. *Tac. l.* 1. *Hist. c.* 53. Peculatorem flagitari jussit. ¶ Pro stuprare. *Apul. l.* 8. Nudatum supinatumque juvenem exsecrandis uredinibus flagitabant.

Flagrans, antis, adject. o. *ardente*, qui flagrat. דולק, בוער, καιόμενος, *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 32. Noctu flagrantes onerarias, quas incenderant milites, videbatis. *Liv. l.* 44. *c.* 36. Flagrantissimo æstu. ¶ Item splendidus, nitens. *Virg. Æn.* 11. sidereo flagrans clypeo. ¶ Item cupidus, vehemens. *Juven. sat.* 13. *v.* 11. Flagrantior æquo non debet esse dolor viri. *Cic. pro Mur. c.* 31. Recentibus præceptorum studiis flagrantem usus flectet, dies leniet, ætas mitigabit. Sic flagrans amore, desiderio. *Id.* & *Quinctil.*

Flagranter, adv. *ardentemente*, *cupidamente*, Germ. *fast einbrünstiglich*, Gal. *ardemment*, Hisp. *encendidamente*, φλογερῶς, ardenter. *Tac. l.* 1. *c.* 3. Destinare Consules specie recusantis flagrantissime concupiverat. *Amm. l.* 31. *c.* 26. Exarsere flagrantius.

Flagrantia, f. 1. *ardore*, מבערה, בערה, Ger. *brunst*, Gal. *ardeur*, Hisp. *ardor*, φλογμός, actus flagrandi, ardor. *Gel. l.* 17. *c.* 1. *de Ætna*: Quod de natura, atque flagrantia montis ejus compositum est. ¶ Et translate: *Cic. pro Cœl. c.* 20. Non solum flagrantia oculorum, non libertate sermonis, sed etiam complexu. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Vigor maternæ flagrantiæ, *ardente amor materno*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 28. Etiam vim opprobras, flagitii flagrantia?

Fla-

Flagrātor, m. 3. qui mercede flagris cædi se permittit. *Fest.*

Flagrĭfer, a, um, adject. qui flagrum gestat. *Auson. ep.* 14. *v.* 10. Flagrifer Automedon.

Flagriōnes, m. 3. dicti sunt servi, quod flagris subjecti sint. *Non. c.* 1. *n.* 117.

Flagritrĭba, æ, m. qui assidue flagris teritur. *Plaut. Pseud.* 1. 2. 5. Eo ingenio sunt flagritribæ.

Flagro, as, avi, atum, n. 1. *ardere*, דלק, Germ. *brennen*, Gal. *brûler*, Hisp. *arder*, φλέγομαι, ardeo, φλέγω. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Fæx vini siccata recipit ignes, ac sine alimento per se flagrat. ¶ Translate variis affectuum nominibus junctum, eorum significationem habet, ut flagrare amore, *amar assai*: flagrare cupiditate, *bramare ardentemente*; flagrare amentia, *esser mattissimo*. Sic flagrare odio, cupiditate &c. quæ omnia passim leguntur apud *Cic. Plin. Ovid. Horat.* & al. His adde, flagrare invidia, *esser invidiato*. *Cic. pro Cluent.* Flagrare gratia, *esser ben voluto*. *Tacit. l.* 11. ¶ Flagrare bello, *arder di guerra*. *Cic. l.* 7. *Attic. ep.* 17. ¶ Flagrare infamia, *esser infame*. *Id. l.* 4. *Att. ep.* 18. ¶ Pro vigere, vehementem esse. *Cic. pro Cæl.* Flagrabant vitia libidinis apud illum. *Id. Ver.* 6. Flagrant convivia stupris, & flagitiis.

Flagrum, gri, n. 2. *sferza*, שוט, μάστιξ, lorum, quo cædi consueverunt servi, a flagro, quia cædendo inflammat, *Liv. l.* 28. *c.* 11. Ob quam caussam cæsa flagro est Vestalis.

Flamen, inis, m. 3. כהן, כומר, ἱερεύς, Sacerdos apud Romanos, qui singilatim unius alicujus Dei sacra curabat, ut Jovis, vel Martis, &c. *Cic. de Leg.* Divis aliis alii Sacerdotes, omnibus Pontifices, singulis Flamines sunto. ¶ Tres primum Flamines a Numa instituti fuere, unus Jovi, unus Marti, unus Quirino, tamdem quindecim. Sed aliqui scripsere, Numam quatuor Flamines, unum Jovi, Marti duos, Quirino unum instituisse. Ab aliis scriptum est, Dialem, & Martialem a Romulo institutos fuisse, a Numa additum esse Quirinalem. Progressu temporis incertum est, quot Flamines essent. Totidem enim Flaminibus, quot Deos colerent, veteres usos fuisse, *M. Varro* testis est. Imo singulis Imperatoribus inter Deos relatis singuli Flamines ultimis temporibus dati sunt. ¶ Dicti Flamines fuere, quasi *Pileamines*, ut *Plutarcho* placuit, a *pileo*, quem gestabant. *Var. l.* 4. *de L. L. Serv. in* 8. *Æn. Festo*, & aliis dicti videntur a *filo*, quasi *Filamines*, quod eorum pileis filum annexum esset (nam in pileo erat brevis virga desuper habens lanæ aliquid) & urgente æstu, cum pileum portare non possent, filo caput sibi cingerent. Nam nudis penitus eos capitibus incedere nefas erat. ¶ Sumebant autem Flamines cognomina ab eo Deo, cui sacra faciebant, ut Flamen Dialis a Διός, *Jovis*, Flamen Martialis, a *Marte*, Flamen Quirinalis a *Quirino*, &c. ¶ Tres tantum patritii erant, Dialis, Martialis, Quirinalis: reliqui plebeji. Majores dicebantur, qui ex Patritiis, minores, qui ex plebejis creabantur. ¶ Insigne Flaminum pileus erat, de quo supra. V. etiam *Flammeum*. ¶ De variis ritibus, & legibus ad Flaminem Dialem pertinentibus V. *Gel. l.* 10. *c.* 15.

Flamen, inis, n. 3. flatus, ventus, a flo, *aria*, *vento*, πνεῦμα. *Ovid.* 4. *Fast. v.* 18. Dum licet, & spirant flamina, navis eat, *Horat. l.* 3. *od.* 19. Cur Berecynthiæ cessant flamina tibiæ?

Flamĕum, V. Flammeum.

Flamĭna, æ, f. 1. Flaminis uxor. *Inscr. apud Reines. n.* 49. Flavia Flamina Flavialis.

Flaminālis, le, ad Flaminem pertinens. *Flaminalis vir*, qui Flaminio est functus. *Inscr. apud Grut. p.* 478. *n.* 2. Statua inter Flaminales viros posita.

* Flaminātus, us, m. Flaminis munus. *Grut. p.* 1096. *n.* 7. Functus Flaminatu provinciæ Hispaniæ citerioris.

Flaminĭa, æ, f. 1. domus Flaminis. *Gel. l.* 10. *c.* 15. ¶ Flaminiæ item dicebantur ministræ Flaminicarum. A nonnullis speciatim Flaminia definitur, puella patrima, & matrima, quæ Flaminiæ Diali ministrabat. *Fest.*

Flaminĭa, f. 1. al. Romandiola, *la Romagna*, regio Galliæ Togatæ, sive Æmiliæ, cujus metrop. Ravenna, & Bononia recens metrop. primaria.

Flaminia via, strata est a T. Flaminio Consule, qui ad lacum Trasimenum ab Annibale cæsus est, ab urbe Roma Ariminum usque, per Otriculum, Narniam, Spoletium, Forum Flaminii, Helvilium, Callem, Forum Sempronii, Fanum Fortunæ, & Pisaurum. ¶ Secundum hanc vim frequentia erant sepulcra Romanorum. V. *Juven. Sat.* 1. *in fin.*

Flaminiānus, a, um, adject. ad Flaminios pertinens, ut Flaminiana ostenta, *Cic. l.* 2. *de Div. c.* 21.

Flaminĭca, f. 1. al. Flaminea, uxor Flaminis. *Gel. l.* 10. *c.* 15. ¶ Veteri cæremoniarum jure præceptum fuit, ut Flaminica Dialis haberet arculum, idest virgam ex malo Punico incurvatam coronæ instar alligatam, vinculo laneo; item rigam, seu ricam, genus vestis, item venenatum, idest, pallium infectum, item fibulam ex auro. *Serv. in Æn.*

Flaminĭi, m. 2. familia Romæ nobilis. Ex hac fuit Titus ille, qui Flaminiam viam stravit, & ab Annibale ad Trasimenum cum exercitu cæsus est.

Flaminĭum, vel Flamonium, n. 2. Sacerdotium Flaminis. *Liv. l.* 26. *c.* 23. C. Claudius Flamen Dialis, quod exta perperam dederat, Flaminio abiit. *i. e.* Sacerdotium deposuit. Adde *Sidon. l.* 5. *epist.* 7.

Flaminĭus, a, um, o. 1. 2. quod ad Flaminem spectat, ut Flaminius Camillus, Flaminius lictor, Flaminiæ ædes. *Fest.*

Flamma, seu flama, æ, f. 1. *fiamma*, להב, Ger. *flamme*, *feuerflamme*, Gal. *flamme*, Hisp. *llama*, φλόξ, vapor accensus, qui ex re, quæ ardet, egreditur, a sono, quem emittit, vel a φλέγω, *ardeo*. *Virg.* 8. *Ecl.* Corripuit tremulis altaria flammis. *Liv. l.* 30. *c.* 6. Flamma, ferroque absumpti. *Ter. Eun.* 3. 2. 38. E flamma cibum petere. *h. e.* quidvis audere, & facere victus causa. ¶ Translata sunt illa; flamma judicii. *h. e.* periculum. *Cic.* 2. *Tusc.* Flamma amoris. *Id. Ver.* 7. Flamma invidiæ. *Id.* 3. *de Orat.* &c. assumere novas flammas. *h. e.* novo amore flagrare, *Ovid. l.* 2. *de remed. amor.* Flamma gulæ, *fame insaziabile*. *Id.* 8. *Met. v.* 846. ¶ Flamma fumo est proxima, proverb. apud *Plaut. Curc.* 1. 1. 53.

* Flammabundus, a, um, flammis abundans. *Mart. Capell. l.* 1. *p.* 22. Tum subsellia flammabunda cœtum suscepere sidereum.

Flammans, antis, adj. flammatus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 433. Flammantia lumina torquens.

* Flammātrix, quæ inflammat. *Mart. Capel. l.* 5. *p.* 137.

Flammātus, o. 1. 2. incensus, incitatus, *acceso*, *infiammato*, דלק, להב, בוער, φλογώδης, *Virg.* 1. *Æn.* Talia flammato secum Dea corde volutans. ¶ Flammatus Jupiter, flammam dextra manu tenens pro sceptro. Ita enim apud antiquos pingebatur. *Cic.* 1. *de Div. v.* 11. Principio ætherio flammatus Jupiter igni vortitur. ¶ Apud *Mart. l.* 5. *ep.* 20. Flammata toga, est purpurea a flammeo colore. Sic *Valer. Flac. l* 2. Juventus flammata pudore.

Flammĕa, æ, f. 1. violæ genus, quam Galli candelarium vocant. *Pl. l.* 3. *c.* 57.

Flammearius, m. 2. infector flammei coloris, vel flammeorum confector, aut venditor. *Plaut. Aul.* 3. 5. 35. Ciniflones, patagiarii, indusiarii, flammearii, violarii,

* Flammeo. V. Flaveo.

Flammeŏlum, n. 2. diminut. a flammeum. *Juven. sat.* 10. *v.* 333. Sedet illa parato flammeolo.

Flammeŏlus, o. 1. 2. φλογοειδής, quod flammæ colorem habet, dilutiorem tamen, dimin. a flammeus. *Col. l.* 10. *v.* 307. Pressaque flammeola rumpatur fiscina caltha.

Flammesco, is, n. 3. יקד, דלק, בער, φλογέομαι, flammam concipio, ignesco, fulgeo. *Lucret. l.* 6. *v.* 669. Flammescere cœlum.

Flammĕum, vel flameum, n. 2. κρόκιος πέπλος, κεκρύφαλος, genus veli crocei, seu lutei, quo sponsæ utebantur, ne proderetur virginis pudor, aut si quis rubor animadverteretur, is e velo, non e genis esse putaretur. Dictum est, quod flammæ colorem referret. Nonnullis placet, flammeum dici a Flaminica Flaminis uxore, quæ, ut *Festus* ait, semper flammeo utebatur: hinc institutum fuisse, ut etiam novæ nuptæ hoc amiculi genus gestarent boni ominis causa, & in signum indissolubilis conjugii, quia Flamini non erat permissum cum uxore divortium facere. Aliqui dicunt, flammeum fuisse albogalerum, seu velamentum capitis, quo Flamen Dialis utebatur, vocatum fuisse flammeum a flammeo colore; hujus coloris fuisse, quia erat Sacerdos Jovis Tonantis, cui is color convenit propter telum fulminis; item vestimentum Flaminicæ Dialis, quæ & ipsa Jovi sacra faciebat. Aliis flammeum erat pileus, quem Flamines omnes generatim gestabant, & desinebat in conum, hic *apex* dicebatur, summum fastigium vocabatur *tutulum*, infra mentum amenta pileum retinebant, quæ erant *offendices*. Sed non flammeum a Flaminibus, seu Flaminicis, sed Flamines, & Flaminicæ a flammeo dicebantur. *Lucan. l.* 2. *v.* 361. Lutea demissos velarunt flammea vultus. ¶ Apud *Non. c.* 14. *n.* 31. legitur *Flammeus*, *i*, gen. masc. ¶ Per unicam *m* in vet. libris scriptum reperiri, testatur *Manut. in Orthogr.*

Flammĕus, a, um, o. 1. 2. *di fiamma*, *fiammeggiante*, Ger. *flammechtig*, *voll flamen*, Gal. *de flamme*, *de couleur de flamme*, Hisp. *de llama*, φλογερός, ignitus, accensus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 46. Sunt stellæ natura flammeæ. *Col. l.* 5. *c.* 5. Velut flammeo halitu fluctus uritur. ¶ Translate *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v.* 337. Flammea prævortet celeris vestigia cervæ. *h. e.* concitata. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Acres, & flammei viri.

Flammicŏmans, antis, o. 3. &

Flammicŏmus, a, um, φλογόθριξ, adj. flammeas comas habens. *Prud. Psychom. v.* 776. Flammicomi ignes. *Juvenc. Matth.* 25. Tædæ flammicomantes.

Flammicrĕmus, a, um, πυρικαής, adject. q. d. flammis crematus. *Fortun. l.* 1. *carm.* 15. *v.* 47. Nullaque flammicremæ senserunt damna ruinæ.

Flammĭdus, a, um, adject. idem quod flammeus. *Apul. de Mun.* Glacialibus flammida confundit. Et *l.* 11. *Met.* Roseo rubore flammida.

Flammĭfer, a, um, o. 1. 2. φλογοφόρος, flammam afferens, inflammatus. *Cic.* 4. *Acad. ex vet. Poet.* Pestem abige a me, flammiferam hanc vim, quæ me excruciat. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 4. Flammifero consedit Olympo.

* Flammigĕna, æ, g. 9. e flamma genitus. Flamigena fur. *Sidonio carm.* 13. *v.* 9. est Cacus. Vide *Virg.* 8. *Æn. v.* 198.

Flammĭger, a, um, o. 1. 2. ut sol flammiger. *Val.* 5. *Arg. v.* 581.

Flammigĕro, n. 1. flammas produco, & emitto. *Gel. l.* 17. *c.* 19. Interdiu fumare Ætnam, noctu flammigerare. Alii leg. *flammigrare*.

Flammĭgo. V. Flammigero.

Flammĭpes, edis, φλογινὸς πούς, πόδας, qui ignitos pedes habet. *Juvenc. lib.* 2. *in Matth. c.* 11. Flammipedes quadrijugi.

Flammipŏtens, entis, φλογοκράτωρ, Vulcani cognomen. *Arnob. l.* 3. Flammipotens Vulcanus fabbricatur enses.

Flammivŏlus, a, um, φλογοδρομῶν, adject. cum flammis volans. *Arator in Act. Ap. c.* 18. Flammivolo sub sole jacet.

Flammivŏmus, a, um, o. 1. 2. πυρεκβόλος, quod flammas vomit. *Juvenc. in proœm.* Flammivoma descendit nube coruscans Judex.

Flammo, as, avi, atum, a. 1. *infiammare*, להט, הבעיר, הדליק, המית, Ger. *entzinden*, Gal. *enflammer*, Hisp. *encender en llamas*, φλογίζω, inflammo, incendo, incito. *Var. l.* 2. *hist. c.* 74. Namque omnes exercitus flammaverat arrogantia venientium a Vitellio militum. *Sil. l.* 1. *v.* 55. Juvenes facta ad Mavortia flammat. ¶ Interdum absolute pro exardere, ut *Flammantia lumina*, a quibus quidam quasi flammæ color emicat, quod iratis accidere solet. *Virg.* 3. *Georg.* Et flammantia lumina torquens sævit agris. ¶ Passive *Apul. de Mundo*. Ignes illi immortalis Dei vivacitate flammantur. Adde *Stat. l.* 1. *Achil. v.* 297.

Flammŭla, æ, f. 1. φλόγιον, dimin. a flamma. *Col. l.* 9. *c.* 14 Papiliones, dum circa flammulam volitant, aduruntur. ¶ Flammulæ etiam dicuntur vexilla equitum contis suspensa. *Veget. l.* 3. *c.* 5.

Flamonĭum. V. Flaminium.

Flanatĭcus sinus, Flanaticus, Polaticus, Liburnicus, *il Quarnero*, sinus maris Adriatici, inter Istriam, & Liburniam. Pop. Flanates.

Flandrĭa, f. 1. *Fiandra*, inc. *Ulaenderen*, provincia Belgii maxima, & cultissima, Comitatus titulo insignita. Habet a Septent. Oceanum German. & Zelandiam, ab Or. Brabantiam, ab Occ. Picardiam, & Artesiam, a Merid. Hannoniam. Dividitur in tres partes, in Flandriam Teutonicam, seu propriam, quæ ad Occ. in Flandriam Gallicam, quæ ad Merid. & in Flandriam Imperialem, quæ ad Or. Totius regionis caput est Gandavum,

Flatĭlis, le, adject. idem quod flabilis. *Ammian. l.* 30. *c.* 4. Flatili sonitu. *h. e.* qui flando fit. *Arnob. l.* 6. *p.* 201. Laminarum flatilium crates.

Flato, as, n. 1. frequent. a flo. *Arnob. l.* 2. Tibia, calamoque flatantes.

Flator, m. 3. tibicen, a *flo*, quod tibias inflet. *Fest.* ¶ Item qui conflat. *Pompon. l.* 2. *de orig. jur.* §. 30. Æris, argenti, auri flatores.

Flatūra, æ, f. χώνευσις, idem quod conflatura. *Vitruv. l.* 2. *c.* 7. In æris flatura.

Flaturālis, le, adject. ad flaturam pertinens. *Tert. de Anim. c.* 10. Quædam spiritu carent, quia flaturalibus structa non sunt.

Flaturarĭus, ii, m. qui monetam cudit: hoc enim fit flando, & liquefaciendo metalla. *Ulp. l.* 9. *ff. de Leg. Corn. de fals.* & *leg.* 5. *Cod. Theod. de falsa moneta.*

Flatus, us, m. 4. *vento*, *fiato*, מפח, רוח, Ger. *blaast*, Gal. *soufflement*, Hisp. *soplo*, πνοή, spiritus, ventus, flamen. *Cic. in Arato.* Aram, quam flatu permulcet spiritus Austri. *Et paulo post.* Æstiferos validis erumpit flatibus ignes. ¶ Translate pro favore ponitur. *Cic.* 2. *Off. c.* 6. Nam cum prospero flatu ejus utimur. ¶ Item pro fastu, superbia. *Sil. l.* 17. *v.* 120. Jactarat talia vecors; sed jam claudebat flatus. Adde *Claud. l.* 2. *de laud. Stilic. v.* 159. ¶ Flatum ventris emittere, est pedere. *Suet. Claud. c.* 32.

Flatus, a, um, adject. *soffiato*, χωνευθείς. *Hirt. de B. Afric. c.* 52. Pulvis vento flatus omnium prospectui offecit. ¶ Item conflatus. *Gel. l.* 2. *c.* 10. Flata, signataque pecunia conderetur.

Flavĕo, es, n. 2. *biondeggiare*, *esser di color d'oro*, אדם, Ger. *gelb seyn*, *vverden*, Gal. *jaunir*, Hisp. *ser rubio*, ξανθίζω, flavus sum, id est, ejus coloris, cujus est aurum. *Col. l.* 2. *c.* 21. Flaventibus jam satis messis facienda est. Et l. 10. *v.* 311. Sed cum maturis flavebit messis aristis.

Flavesco, n. 3. *biondeggiare*, ξανθίζομαι, est flavum fieri. *Virg.* 4. *Ecl. v.* 28. Molli paulatim flavescet campus arista.

Flavĭa, f. 1. Neapolis, col. & urbs Palæstinæ, in Samaria, patria Justini Philosophi, & Martyris. Aliis est Cæsarea.

Flavĭa Æduorum, Augustodunum, urbs Galliæ Celt. in Burgundiæ Comitatu. Nonnullis Flavigny esse videtur, sed hoc est Flaviniacum inter Divionem, & Semurium,

Flaviālis, le adject. Flamines Flaviales dicti sunt Sacerdotes Divorum Gentis Flaviæ. V. *Inscript. Grut. p.* 359. & *Spon. Miscel. p.* 177.

Flaviānus, a, um adject. a Flaviis deductum, ut Flavianæ partes, apud *Tac.* 2. *hist. c.* 67. & *l.* 3. *c.* 1.

Flavicŏmans, antis, adject. o. &

Flavicŏmus, a, um, *chi ha chioma bionda*, ξανθόθριξ, *Petron.* Flavicomum corymbion. *Prudent. Apotheos. v.* 495. Armiger e cuneo puerorum flavicomantum.

Flavĭdus, a, um, adj. idem quod flavus, ut fel flavidum. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 20.

Flavĭi, m. 2. familia Romana plebeja, a flavedine capillorum. Hinc Imperatores Vespasianus, Titus, Domitianus.

Flavĭna, æ, opp. Etruriæ, sub Soracte monte.

Flaviniānum, n. 2. Flavianum, Flavinium, *Fojano*, opp. Hetruriæ, ad Tiberim, in Fin. Faliscorum.

Flavinĭus, a, um, adject. a Flavina opp. *Virg.* 7. *Æn. v.* 696. Hi Soractis habent arces, Flaviniaque arva.

Flavissæ. V. Favissæ.

Flavōna, f. 1. Flanona, *Fianona*, op. alias Liburniæ, nunc Histriæ, in ora maris Adriatici, & sinus Flanatici, sub dominio Venetorum, cum portu capaci.

Flavus, a, um, o. 1. 2. *biondo*, *di color d'oro*, *giallo*, ארום, Ger. *gelb*, *bleich*, Gal. *jaune*, *pâle*, Hisp. *rubio*, ξανθός, qui est flavi coloris, qui proprie dicitur de spicis maturis, translate de auro, melle, capillis, & aliis. *Virg.* 1. *Georg.* Flava Ceres alto nequidquam spectat Olympo. Ubi Servius. *Flava Ceres* dicitur propter aristarum maturitatem. *Horat. l.* 1. *od.* 2. Tiberis flavus, sc. propter arenas flavas. *Val. Flac. l.* 6. *v.* 225. Flava cæsaries. *Martial. l.* 12. *ep.* 66. Aut de moneta Cæsaris decem flavos. *h. e.* decem aureos nummos: nam aurum flavum est. Alii putant *flavos* positum esse pro *Flavias*, hoc est decem monetas habentes imaginem Flavii Domitiani.

Flebĭlis, le, o. 3. *degno d'esser pianto*, נבכה, Ger. *vvol zubevveinenlich*, Gal. *qui est à pleurer*, Hisp. *lloroso*, *digno de ser llorado*, πολύδακρυς, θρηνώδης, quod dignum est ut defleatur. *Cic.* 11. *Phil.* Ponite ante oculos miseram quidem illam & flebilem speciem. *Horat. l.* 1. *od.* 34. Multis ille quidem flebilis occidit, nulli flebilior, quam tibi, Virgili. ¶ Item qui deflet, mæstus, ut flebilis elegia. *Ov.* 3. *Amor. eleg.* 8. Sic carmen flebile, cantus flebilis, modi flebiles, apud *eumd.* ¶ Flebile neutrum adverbialiter positum pro flebiliter. *Maximian. Gallus eleg.* 1. *v.* 220. *de infante.* Et per sordentem flebile serpit humum.

Flebilĭter, adv. *con pianto*, θρηνητικῶς, cum fletu. *Cic.* 2. *Tusc.* Vide, quam flebiliter respondeat. *Id. ibid. l.* 1. *c.* 35. Flebiliter canere. *Paulin. Nol. Felic.* 7. *v.* 62. Flebiliusque ululant.

Flecto, is, xi, xum, a. 3. *piegare*, *torcere*, עוה, הבריך, כפף, Ger. *biegen*, *flechten*, Gal. *fléchir*, *courder*, Hisp. *doblegar*, *torcer*, κάμπτω, torqueo, curvo, a πλέκω, *plico*. *Cic.* 1. *de Div.* Omne animal membra, quo vult, flectit, & contorquet. ¶ Trans-

¶ Translate est divertere, vel declinare, & usurpatur absolute, vel transitive. *Cic. Att. l.* 5. Sed Leucatem flectere molestum videbatur. h. e. cursum ad Leucatem dirigere. ¶ *Flectere promontorium* est navigando prætergredi, *voltar' o passar' un Capo*. *Cic.* 2. *de Div. c.* 45. Qui navigant, in flectendis promontoriis ventorum mutationes maxime sentiunt. Κάμπτειν ἄκρων Græci dicunt eodem sensu. ¶ *Flectere iter* aliquo, *pigliar la strada di qualche luogo*. *Liv. l.* 5. Ad Brundusium flexit iter. ¶ Item avertere. *Cic in Catil.* Nisi Dii immortales omni ratione placati suo numine prope fata ipsa flexissent. ¶ Item convertere. *Cic. pro Corn. Balbo.* Ab omni studio, sensuque Pœnorum mentes suas ad nostrum Imperium, nomenque flexerunt. ¶ Item movere, exorare. *Cic. pro Sylla.* Quibus ego ita flectebar animo, atque frangebar. *Idem* 4. *Acad.* Si te oratio Luculli flexit. ¶ Item deducere, derivare. *Gel. l.* 4. *c.* 3. Hoc vocabulum est de Græco flexum. ¶ Flectere cantum, *infletter la voce*. *Lucret. l.* 5. *v.* 1045. Ducere multimodis voces, & flectere cantus.

* Flegma. V. Phlegma.

Flemĭna, n. 3. dicuntur, cum ex labore viæ sanguis effluit circa talos. *Fest.* Dicta a φλεγμονή, *tumor*. Quidam censuere, flemina idem esse ac varices, & dici quasi flegmina a *flectendo*, ut quæ flexuosa sunt, & obtorta. *Perottus* credidit flegmina dici a *fluendo*, quasi fluomina. *Plaut. Epid.* 5. 2. 5. Lassitudine invaserunt misero in genua flemina.

Flendus, a, um, *da piangere*, θρηνητέος, flebilis. *Ovid.* 3. *Trist.* 11. 37. Carnifici fortuna potest mea flenda videri.

Fleo, es, evi, etum, n. 2. *lagrimare*, *piangere*, בכה, ספד, Germ. *vveinen*, Gal. *pleurer*, Hisp. *llorar*, δακρύω, lacrymas emitto. *Cic.* 2. *Ver.* Flebat uterque non de suo supplicio, sed pater de filii morte, de patris filius. *Ovid. in Ibin.* Non patitur miseri funera flere viri. ¶ Flebitur, impers. *Sil. l.* 5. Longo ævo flebitur. Adde *Ter. Andr.* 1. 1. 103.

Fletĭfer, a, um, πενθικός, adject. qui flet, vel fletus causa est. *Auson. Idyl.* 6. *v.* 74. Gemmea fletiferi jaculatur succina trunci.

Fletus, us, m. 4. *pianto*, בכי, Ger. *das vveinen*, Gal. *pleurs*, Hisp. *lloro*, κλαυθμός, planctus, ploratus. *Cic. pro Rosc. Amer.* Ut urbe tota fletus, gemitusque fieret.

Fletus, a, um, adject. *pianto*, *compianto*, נספד, δεδακρυμένος. *Virg.* 6. *Æn. v.* 481. Hic multum fleti ad superos, belloque caduci Dardanidæ. ¶ Sanguine fleti. h. e. respersi, apud *Lucret.* V. Pletus. ¶ *Fleta mulier* dicitur ab *Apulejo*, quæ valde flet, *l.* 7. *Metam.*

Flexanĭmus, a, um, o. 1. 2. ψυχαγωγός, quod animum flectere potest. *Cic.* 2. *de Orat.* Quæ recte a bono Poeta dicta est flexanima, atque omnium regina rerum. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v.* 330. Quæ tibi flexanimo mentem perfundat amore.

Flexibĭlis, le, o. 3. *pieghevole*, נכפף, Ger. *vveichsam*, *krumm*, Gal. *pliable*, Hisp. *que se puede torcer*, καμπύλος, quod torqueri, & facile in quamvis partem curvari potest. *Ovid.* 3. *Amor.* Nobis flexibiles curvantur Apollinis arcus. ¶ Translate sumitur pro mutabili, molli. *Cic.* 3. *de Or.* Nihil est tam tenerum, tam flexibile, neque quod tam facile sequatur, quocumque ducas, quam oratio. *Id. ad Brut. ep.* 18. Videtur in eo esse bona indoles, sed flexibilis ætas. *Idem* 2. *de nat. Deor.* Flexibile vocis genus. ¶ Item pro vario, inconstanti. *Cic. pro Mil.* Nihil est tam aut fragile, aut flexibile, quam voluntas erga nos, sensusque civium.

Flexibilĭtas, atis, f. 3. *flessibilità*, καμπυλότης, facilitas flectendi. *Solin. c.* 85. (al. 8.) Circumferunt cornua flexibilitate.

Flexibŭla, fem. 1. Satyræ nomen apud *Var.* aliquoties a *Nonio* citatæ, quæ vox ex Latino *flectere*, & Græco βουλή coaluisse videtur, ut sit Flexibula, quasi consilium flectens.

Flexĭlis, le, o. 3. *pieghevole*, λυγώδης, λυγιστός, quod facile flecti potest. *Virg.* 5. *Æn. v.* 559. It pectore summo flexilis obtorti per collum circulus auri.

Flexilŏquus, o. 1. 2. λοξίας, ἀμφιλόγος, qui ambigua, & obscura loquitur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 56. Partim falsis, partim casu veris, partim flexiloquis, & obscuris.

Flexĭo, f. 3. *piegamento*, אנפה, κάμψις, flectendi actus. *Cic. in Pison. c.* 22. Quæ diverticula, flexionesque quæsisti? *Id. in Orat. c.* 18. Alter alteri objicit vocis flexiones. *Id. l.* 3. *de Orat.* Quanto molliores sunt, & delicatiores meant flexiones, & falsæ voculæ, quam certæ, & severæ.

Flexĭpes, edis, ἑλίπους, qui flexis est, & curvis pedibus. *Ovid.* 10. *Met. v.* 99. Vos quoque flexipedes hederæ.

Flexivĭce, adv. ἐπικεκυφότως, ἀνενδότως, flexa cervice. *Pacuv.* apud *Non. cap.* 4. *n.* 68. Nihil conjectura quivi interpretarier, quorsum flexivice contenderet.

Flexo, as, a. 1. *piegare*, κάμπτω, כפף, curvo, inflecto. *Cato R. R. c.* 49. Eodem modo vineam statuito, alligato, flexatoque.

Flexumĭnes, m. 3. equites Romani erant, a flectendis equis dicti. *Plin. l.* 33. *c.* 2. Celeres sub Romulo, Regibusque appellati sunt, deinde Flexumines, postea Trossuli.

Flexuōse, adv. cum flexu, ἐπικαμπῶς. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Si flexuose volitet flamma.

Flexuōsus, a, um, o. 1. 2. *flessuoso*, מעוקל, עקלתון, Ger. *vveichsam*, *sol krumm*, Gal. *tortu*, *qui va en tournoyant*, Hisp. *que va doblegando*, *doblegable*, καμπύλος, quod varios, vel multos habet flexus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 57. Flexuosum iter habet, ne quid intrare possit. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Hominique fluxuosissimis orbibus.

Flexūra, æ, f. 1. καμπή, idem ac flexus, vel curvatio. *Col. l.* 5. *c.* 5. Ut flexura materias profundat. *Lucret. l.* 4. *v.* 312. Lateris flexura. *Sen. ep.* 71. Virtus recta est: flexuram non recipit.

Flexus, us, m. 4. *piega*, κάμψις, אנפה, curvatio, conversio. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Qui cursu parum valent, flexu eludunt. *Id. l.* 1. *c.* 10. Flexus vocis. *Cic. Att. l.* 16. Flexus itineris. ¶ *Flexus ætatis*, cum ætas vergere incipit, & inclinari. *Cic.* 1. *de Orat.* Si infinitus forensium rerum labor, & ambitionis occupatio decursu honorum etiam ætatis flexu constitisset. Adde *pro Cæl. c.* 31.

Flexus, a, um, adject. *torto*, *piegato*, כפוף, κεκαμμένος. *Virg.* 5. *Æn. v.* 500. Arcus flexos incurvant. *Ovid.* 4. *Met. v.* 340. Flexum genu submittere. *Tac.* 3. *Ann. c.* 16. Os in mœstitiam flexum. *Id. Ann.* 1. *c.* 16. Flexo in vesperam die. *Cic.* 3. *de Orat.* Flexus sonus.

Flictus, us, m. θλίψις, מכה, percussio, collisio, afflictus. *Virg.* 9. *Æn. v.* 667. Dant sonitum galeæ flictu. *Sil. l.* 9. *v.* 322. Galea horrida flictu adversæ ardescit galeæ.

Fligo, is, xi, ctum, a. 3. *percuotere*, הכה, Ger. *schlagen*, Gal. *frapper*, Hisp. *golpear*, *herir*, θλίβω, percutio. *Liv. And. in Ægystho* apud *Non. c.* 2. *n.* 328. Ipse se in terram saucius fligit cadens. *Lucr. l.* 2. *v.* 85. Obvia cum flixere, fit, ut diversa repente Dissiliant.

Flo, as, avi, atum, n. 1. *spirare*, *soffiare*, נפח, Ger. *blasen*, Gal. *souffler*, Hisp. *soplar*, πνέω, spiro. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. Ita belle nobis flavit ab Epiro lenissimus Auster, & mitis. ¶ *Flare simul*, *& sorbere*, proverb. pro eo, quod est, duabus rebus diversissimis, naturaque disjunctis eodem tempore operam dare. *Plaut. Most.* 2. 2. 104. Simul flare, sorbereque haud factu facile est. ¶ Passive *Var. l.* 5. *de L. L.* Anima, quæ flatur. ¶ Aliquando flare, signare est: hinc flatum æs, & flata pecunia dicitur. V. Flatus.

Floccĭdus, a, um, πολυκροκίδος, adject. floccis abundans. Hoc adject. leg. quidam apud *Apul. l.* 7. *Metam.* V. Flaccidus.

Floccifactĕon, ὀλιγωρητέον. Hanc vocem affert *Thesaur. L. L. Cic. l.* 1. *Att. ep.* 19. *ad fin.* neque explicat. Est autem ibi insignis lectionum varietas.

Floccōsus, a, um, adject. floccis plenus. *Apul. de herb. c.* 62. Floccosis, vel lanugineis adnationibus.

Floccŭlus, m. 2. κροκίδιον, dimin. a floccus. *Plin. l.* 16. *c.* 7. Nascuntur in robore pilulæ nucibus non absimiles, intus habentes flocculos molles. Alii legunt *floccos*.

Floccus, m. 2. *fiocco*, זמרן, Ger. *zopf*, *vvollen flecke*, Gal. *flocon*, *petite touffe de laine*, *soie*, *&c.* Hisp. *flocco*, κροκίς, lanarum particula divisa a velleribus inutiliter evolans. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 11. Diligentiores tegeticulis subjectis oves tondere solent, nequi flocci intereant. ¶ Dicitur etiam de vestium villis, idest, de particulis quibusdam lanæ eminentioribus. Huic *Celsus* scribit, signum mortis esse, si quis in febre, & acuto morbo manibus in veste floccos legit, fimbriasque deducit. ¶ Translate sumitur pro re nullius pretii. Hinc *flocci facere*, *flocci pendere*, pro contemnere. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 15. Totam denique Rempubl. flocci non facere. *Ter. Eun.* 3. 1. 21. Ego flocci pendere.

Floces, f. 3. *feccia di vino*, שמרים, Ger. *vveinhefen*, Gal. *lie du vin*, Hisp. *hezes del vino*, στέμφυλα, fæx, & speciatim vini ex vinaceis expressa, quia ei insint flocci quidam, & panni. *Gel. lib.* 11. *c.* 7. Hic eques Romanus apludam edit, & floces bibit. *Cæcil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 354. Neque florem, neque floces volo mihi, vinum volo.

Flora, æ, f. 1. *Flora*, χλωρίς, Dea quædam Romanorum, a Græco nomine, vel a flore. *Ovid. Fast.* 5. *v.* 195. Chloris eram, quæ Flora vocor: corrupta Latino nominis est nostri litera Græca sono. Hanc meretricem fuisse ajunt, quæ, cum magnas opes corporis quæstu quæsivisset, Pop. R. scripsit hæredem, certamque pecuniam reliquit, cujus ex annuo fœnore suus natalis dies celebraretur editione ludorum, qui appellarentur *Floralia*, vel *ludi Florales*; quod quia Senatui flagitiosum tractu temporis visum est, ab ipso nomine argumentum sumi placuit, ut pudendæ rei quædam dignitas adderetur, & Deam finxerunt esse, quæ Floribus præesset, eamque oportere placari, ut fruges cum arboribus, aut vitibus bene, prospereque florescerent. Celebrabantur illi ludi omni cum lascivia, convenienter memoriæ meretricis. Nam præter verborum licentiam nudabantur, flagitante populo, meretrices, quæ mimarum functæ officio, in conspectu multitudinis ad satietatem usque impudicis motibus detinebantur. Hæc de Flora affert *Lactant. lib.* 1. *cap.* 20.

Floralĭa, um, n. ἀνθεστήρια, dies Festi, ludique in honorem Floræ instituti, quæ florum Dea habita fuit. *Ovid.* 4. *Fast.* V. Flora. ¶ Floralia etiam dicuntur loca, in quibus sunt flores. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 23. Ut quæ pomaria, aut floralia appellantur.

Florālis, e, adject. ad Floram pertinens, ut Floralis Flamen. *Var. l.* 6. *de L. L.* Florale festum. *Ovid.* 5. *Fast.*

Floralitĭus, a, um, o. 1. 2. quod ad Floralia pertinet. *Mart. l.* 8. *epigr.* 66. Et Floralitias lasset arena feras.

Florens, entis, adject. *fiorito*, ἀνθῶν, floridus. *Virg. Ecl.* 10. Florentes ferulas, & grandia lilia quassans. ¶ Translate florens dicitur, qui aliqua re viget, & abundat. *Cic. Fam. l.* 2. *ep.* 13. M. Brutum vocat hominem florentem ætate, opibus, honoribus, ingenio, liberis, propinquis, amicis. *Id. Att. l.* 16. *ep.* 11. Quæ mihi florentiora visa sunt. *Idem pro Sex. Rosc. c.* 18. Majores nostri ex minima, tenuissimaque Rep. maximam, & florentissimam nobis reliquerunt. ¶ Florens etiam dicitur, qui splendet, & nitet. *Virg.* 7. *Æn. v.* 804. Florentes ære catervas. *Lucret. l.* 4. *v.* 451. Florentia lumina flammis.

Florentĭa, f. 1. *Fiorenza*, *Firenze*, Col. & urbs Etruriæ caput, Arno fl. divisa, cum duplici arce. Condita fuit a Syllæ militibus anno U. C. 645. facta Colonia a Triumviris Augusto, Antonio, Lepido. Pop. Florentini, al. Fluentini. Gent. Florentinus, a, um.

Florĕo, es, rui, n. 2. floresco, *fiorire*, פרח, הנץ, Ger. *bluhen*, Gal. *fleurir*, Hisp. *florecer*, ἀνθέω. *Cic.* 1. *Tusc.* Florere omnia, fontes scatere. ¶ Per translationem est vigere, excellere, abundare, prospere vivere. *Cic.* 2. *de Inv.* Crotoniatæ quondam, cum florerent omnibus copiis. *Id.* 1. *Fam.* In sententiis senatoriis, & in omni actione, atque administratione Reip. floruissemus. Sic florere ingenio, forma, ætate, existimatione, auctoritate, gloria, &c. *Cic.* sæpe, *Liv.* & alii. ¶ Item nitere, splendescere. V. Florens.

Floresco, is, n. 3. *fioreggiare*, *fiorire*, ἀνθέομαι, est floridum fieri. *Colum. lib.* 5. Multumque venti ad florescendum, & ad bonitatem vini conferunt. ¶ Translate usurpatur pro crescere, augeri. *Cic. pro Cæl.* Nolite hunc nunc primum florescentem, firmata jam stirpe virtutis, tamquam turbine aliquo, aut subita tempestate pervertere.

Florĕus, a, um, o. 1. 2. *di fiore*, ἀνθηρός, quod est ex floribus. *Virg. l. Æn. v.* 434. Florea rura.

Floriānus, m. 2. φλωριανός, Imp. Rom. qui Tacito successit. Dolens Probum militiæ peritum a magna exercitus parte esse electum, sibi ipsi venas incidit, effusoque sanguine consumptus est.

Floricŏlor, oris, ἀνθοειδής, adject. o. qui floreum colorem habet. *Petron.* Hoc tibi lusit de flumine floricolore.

Floricŏmus, a, um, ἀνθόθριξ, adject. floridas comas habens. *Auson. ep.* 4. *v.* 47. Floricoma Ætna.

Florĭde, adv. *fioritamente*, ἀνθηρῶς, *Apul. l.* 11. *Met. sub fin.* Vestis floride depicta. *Lactant. de Mort. Persec. c.* 3. Ecclesia clarius, ac floridius enituit.

Floridŭlus, o. 1. 2. dimin. a floridus. *Catul. in Epithal. Juliæ, carm.* 62. Ore floridulo nitens.

Florĭdus, a, um, o. 1. 2. *di fiori*, *fiorito*, Ger. *bluhend*, Gal. *florissant*, Hisp. *florido*, ἀνθηρός, quod floret, quod floribus abundat, quod ex floribus est. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 2. Cum posti florida serta darem. *Cic. de Clar. Orat. c.* 82. At est floridior, ut ita dicam, quam Hyperides, quam Lysias. *Cat. carm.* 69. Jucundum cum ætas florida ver ageret. ¶ *Floridus color* est *color vivo*, *color lascivo*: cui opponitur *austerus*, hoc est *forte*, *e carico*.

Florĭfer, a, um, o. 1. 2. *che poduce fiori*, ἀνθοφόρος, ferens flores, ut Saltus floriferi, apud *Lucret. l.* 3. *v.* 11.

Florifertum, n. 2. ἀνθοφορία, dies erat festus apud Romanos, ita dictus, quod eo die spicæ ad sacrarium Cereris ferebantur. *Fest.*

Florĭger, idem ac florifer, ἀνθοφόρος, *Lucan. l.* 9. *de apibus*, studiumque laboris Florigeri repetunt, & sparsi mellis amorem. *Sedul. l.* 2. *cir. init.* Expulerat primogenitum sævissimus anguis Florigera de sede virum.

Florilĕgus, a, um, o. 1. 2. *che coglie fiori*, ἀνθολόγος, qui flores legit. *Ovid.* 15. *Met. v.* 366. Florilegæ nascuntur apes.

Florĭpărus, a, um, ἀνθογονῶν, πολυανθής, adject. qui flores parit, ut floriparum ver, *Auson. Technop in Vere.*

* Floritĭo, onis, f. *il fiorire*, florum emissio. *Homil.* 2. *in Cant.* quam ex *Origin.* vertit *Hieron.*

Florĭus, a, um, ad Floram pertinens, Floralis. *Gell. l.* 9. *c.* 12. Inveniet apud M. Catonem de re Floria ita scriptum. *h. e.* in eo libro, ubi Floralium licentiam, & flagitia insectatur.

Florulentus, o. 1. 2. *pien di fiori*, εὐανθής, floribus plenus. *Pervigil. Veneris, de rosis*: In pudorem florulentæ prodierunt purpuræ. *Solin. c.* 7. (al. 12.) Florulentus Hymettus. Adde *Aug. serm.* 246. *de Temp.*

Florus, a, um, adject. antiq. pro florens. *Pacuv. apud Fest. in voce Genu*: Nunc primum opacas flora lanugo genas. *Decimus Laber. apud Macr. l.* 2. *Saturn. c.* 7. Florum cacumen nostræ famæ frangere. Ita quoque legunt aliqui apud *Virg.* 12. *Æn. v.* 605. Floros Lavinia crines, & roseas lacerata genas.

Flos, oris, m. 3. *fiore*, פרח, Germ. *blust od. blum*, Gal. *fleur*, Hisp. *flor*, ἄνθος, germen herbæ, vel arboris. *Cic.* 6. *Ver.* Circa quam luci sunt plurimi, & lectissimi flores omni tempore anni. ¶ Translate sumitur pro eo, quod præstans, & excellens est in omni re, ut Flos æris, flos salis, flos ætatis, flos juventutis, flos virginitatis, &c. *Cic. in Brut.* Virum excellentem illi florem populi esse dixerunt. *Id. in Orat. c.* 10. Flos civium. *Pallad. l.* 2. *tit.* 41. Flos calcis. ¶ Flos vini dicitur exigua quædam quasi spuma, quæ vino in doliis supernatare solet in modum pollinis farinæ, eodem fere tempore, cum in vitibus florent futuri racemi. *Pl. l.* 14. *c.* 21. Flos vini candidus probatur, rubeus triste signum est, si non is vini color sit. ¶ Aliquando accipitur pro vini odore. *Plaut. Cur.* 1. 2. Flos veteris vini naribus meis objectus est. ¶ *In floribus ipsis*, proverbiale dictum. h. e. in ipsa voluptate. *Lucret. l.* 4. *v.* 1127. Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angat. ¶ Flores etiam dicuntur excerpta, quemadmodum *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 11. dixit: nostrum opus tibi probari lætor: ex quo ἄνθη ipsa posuisti.

Floscellus, i, m. diminut. idem quod flosculus. *Apul. de herb. c.* 49. Ad solis cursum floscelli se vertunt.

* Floscŭle, adv. floride, ἀνθηρῶς. Corpus floscule vividum, *Cæl. Aurel. Acut. lib.* 1. *c.* 6.

Floscŭlus, m. 2. ἀνθύλλιον, dimin. a flos. *Cic.* 2. *Off. c.* 12. Ficta omnia celeriter, tamquam flosculi, decidunt. *Quint. proœm. l.* 6. Flosculi orationis.

Flucticŏla, æ, κυματοκάτοικος, in fluctibus habitans. *Sidon. carm.* 10. Flucticolæ cum festa nurus Pegasæa per arva, &c.

Flucticŭlus, i, m. *picciol' onda*, *o flutto*. *Apul. Apol.* Quamlibet leviter motis flucticulis.

* Fluctĭfer. V. Fluctiger.

Fluctifrăgus, a, um, o. 1. 2. *che rompe l' onde*, κυματοῤῥαγής, fluctus frangens. *Lucr. l.* 1. *v.* 306. Fluctifrago suspensæ in litore vestes.

Fluctigĕna, æ, κυματογένητος, in fluctibus natus. *Mart Cap. l.* 1. *carm.* 2. Fluctigena spectans qualis sub gurgite Nereus.

Fluctigĕnus, a, um, adject. fluctigena. *Avien. in Arat. v.* 1159. Fluctigeni speciem monstri superinvehit auster.

Fluctĭger, a, um, adjectiv. fluctum ferens, vel fluctum patiens. *Ex fragment. Cic.* refert *Isid.* hunc versum *l.* 19. *Orig. c.* 1. Tunc se fluctigero tradit, mandatque paroni. Al. *fluctifero*.

Flu-

Fluctio, ōnis, f. ῥοὴ, idem quod fluxio. *Pl. l. 31. c. ult. a med.* Spongiæ imponuntur & integris partibus, sed fluctione occulta laborantibus. Ita *Harduin.* ex MSS. Al. leg. *fluctuatione*, quod locum hic habere non videtur.

Fluctisŏnus, a, um, κυματόφθογγος, κυματοβρεμέτης, adj. fluctibus sonans, & strepens. *Sil. l. 12. v. 355.* Insula fluctisono circumvallata profundo.

Fluctivăgus, a, um, o. 1. 2. ποντοπόρος, quod fluctibus vagatur, aut agitatur, ut Nautæ fluctivagi, unda fluctivaga. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 84. & Theb. 1. v. 271.*

Fluctuātim, adv. *ondeggiando, con travaglio*, κυματοειδῶς, דרך גליה, Ger. *ungestüem miglich*, Gal. *en maniere de flot*, Hisp. *como ondas*, jactanter, solute. *Afran. apud Non. c. 2. n. 333.* Volo fluctuatim ire ad illum.

Fluctuatio, f. 3. *ondeggiamento*, κύμανσις, παλιμβολία, פוקה, מוט, actus fluctuandi, perturbatio, confusio. *Liv. l. 9. c. 25.* In ea fluctuatione animorum opprimi incautos posse. *Plin. l. 31. c. 11.* Fluctatio occulta.

Fluctŭo, n. 1. & fluctuor, aris, d. 1. *ondeggiare*, מוט, נוע, מעד פוק, נורש, Ger. *wellen machen od. geben*, Gal. *flotter, faire vagues & ondes*, Hisp. *fluctuar*, κυματίζομαι, fluctibus agitor. *Cic. 7. Ver.* Quadriremenque in salo fluctuantem reliquerat. ¶ Accipitur etiam pro fluitare, & supernatare. *Plin. l. 36. c. 17.* Lapidem e Scyro insula integrum fluctuare tradunt, eumdem comminutum mergi. *Id. l. 4. c. 12.* Delos diu fluctuata. ¶ Per Metaphoram usurpatur pro dubitare, agitari. *Liv. l. 33.* Fluctuare animo. *Cic. Att. l. 1. ep. 20.* Genus orationis fluctuans, & dissolutum. *Virg. 8. Æn.* magno curarum fluctuat æstu. Adde *Curt. l. 4 c. 12.*

Fluctuōsus, o. 1. 2. *procelloso, tempestoso*, Ger. *voll wellen, ungestüm*, Gall. *plein de vagues, & ondes*, Hisp. *tempestuoso, ondoso*, κυματώδης, undosus, inquietus, ut Mare fluctuosum. *Plaut. Rud. 4. 2. 5.* Gemmæ fluctuosæ, quæ maculas habent fluctuum quamdam similitudinem referentes. *Pl. l. 37. c. 5. de smaragdis.* Ii sunt fluctuosi, & rerum imagines complexi, ut v. g. papaverum, aut avium, pinnarumque, vel catulorum, & similium.

Fluctus, us, m. 4. *onda*, גל, משברי ים, Ger. *wellen des wassers*, Gal. *flot*, Hisp. *ola, onda*, κῦμα, unda, motus aquarum, ab antiquo supino *fluctum* verbi *fluo*. *Cic. 6. Ver.* Qui fluctu totus operiretur, nisi munitione, ac mole lapidum in mari disjunctus esset. ¶ Translate ponitur pro agitatione, perturbatione. *Pl. l. 5. c. 17.* Quos vita fessos ad mores eorum fortunæ fluctus agitat. *Cic. pro Mil. c. 2.* Fluctus concionum. *Id. pro Flac. c. 26.* Massilia Barbariæ fluctibus alluitur, h. e. finitimorum Barbarorum excursionibus agitatur.

Fluens, entis, adject. o. *che scorre*, καταῤῥέων, נוזל, זב, *Ovid. 3. de Ar. am. v. 62.* Eunt anni more fluentis aquæ. *Id. ibid. v. 301.* Fluentes tunicæ, h. e. sinuosæ. *Cic. de clar. Orat.* Fluens oratio. *Id. 3. de Orat. c. 66.* Pictum Gallum distortum, ejecta lingua, buccis fluentibus, h. e. laxis, & utrinque difluentibus. *Virg. 2. Georg. v. 370.* fluentes ramos dixit, h. e. nimium excrescentes. ¶ Item mollis, effœminatus. *Vellej. l. 2. c. 88.* Otio, ac mollitiis pene ultra fœminam fluens. *Curt. l. 8. c. 14.* Fluentia membra, h. e. languentia. ¶ Comparat. *fluentior* legitur apud *Ambros. serm. 81.*

Fluenter, ῥευστικῶς, adverb. fluendo. *Apul. l. 2. A. A.* Capillo fluenter undante. *Lucret. l. 4. v. 226.* Omnibus ab rebus res quæque fluenter fertur. ¶ Nonnulli hanc vocem etiam *Ciceroni* tribuunt, *l. 7. Att. ep. 14.* ubi ait: Cum fluenter lippirem, has literas dedi. Vulg. leg. *leviter*.

Fluentia, æ, f. 1. *profluenza*, ῥεῦμα, *Amm. l. 30. c. 12.* (al. 4.) Eloquentiam inanis quædam imitatur fluentia loquendi. *Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 3.* Fluentiam retinere.

Fluentini, orum, m. *Fiorentini*, Italiæ populi, ita dicti, quod præfluenti Arno appositi sunt, ut ait *Plin. l. 3. c. 5.* ita enim ibi legitur in MSS. plerisque, librisque editis, itemque in quodam decreto Desiderii regis Italiæ, quod est apud *Gruter. p. 220.* his verbis: Palantes Fluentinos collegimus. Alii tamen in loco Plinii leg. *Florentini*.

Fluentisŏnus, a, um, o. 1. 2. κυματοηχής, quod fluctibus sonat. *Catul. in Arg. v. 52.* Litus fluentisonum.

Fluentum, ti, n. 2. *fiumicello, corrente*, נוזלים, Germ. *bächlein, wässerlein*, Gall. *cours d'eau, petite riviere, ruisseau*, Hisp. *el rio, o corriento del agua*, ῥεῖθρον, parvum flumen, sive decursus aquæ. *Virg. 4. Æn. v. 144.* Xanthique fluenta deserit.

Fluesco, is, n. *liquefarsi*, διχλύομαι, fluidus fio, liquesco. *Aug. l. 21. de Civ. Dei, c. 5. ad fin.* Salem in aqua fluescere. Et *c. 7. a med.* Palea fluescere nivem non sinit.

Fluibundus, a, um, adject. fluidus, diffluens. *Martian. Capel. sub fin. l. 1.* Fluibunda luxu puella.

Fluĭdo, as, avi, atum, a. 1. fluidum reddo. *Cæl. Aur. Tard. 5. c. 12.* Liquore fluidantur.

Fluĭdus, a, um, o. 1. 2. ῥευματικός, fluens, vel humectus, *fluido*. *Plin. lib. 9. c. 30.* Unum hoc animal fluida carne non habet callum. ¶ Nonnunquam pro languido, seu marcido ponitur. *Liv. l. 34.* Corpora Gallorum emollida, & fluida. Adde *Virg. 3. Georg.*

Fluĭto, as, avi, atum, a. 1. *scorrere di continuo, ondeggiare*, נהר, זב, נזל, Ger. *stetig, stets fliessen*, Gal. *flotter*, Hisp. *escorrer, resualar*, ἐπιῤῥέω, ἐπιπολάζω, sæpe, sive continuo fluo. *Liv. l. 1.* Cum fluitantem alveum, in quo expositi erant pueri, tenuis in sicco aqua destituisset. ¶ Nonnunquam etiam accipitur pro supernatare. *Pl. l. 9. c. 21. de anguillis.* Exanimes piscium solæ fluitant. *Id. l. 31. c. 2.* In lacu Apucidamo omnia fluitant, nihil mergitur. ¶ Translate sumitur pro nutare; dubium esse. *Tacit. 2. Hist. c. 93.* Creditur Cæcinæ fides fluitasse. *Horat. l. 1. ep. 18. ad fin.* Neu fluitem dubia spe pendulus horæ. ¶ Item perturbari, agitari. *Cic. de Univ.* Non tranquillum & quietum, sed agitatum, & fluitans.

Flumen, inis, n. 3. *fiume*, יאר, נהר, Ger. *wasserfluss*, Gal. *fleuve, riviére*, Hisp. *rio*, ποταμός, fluvius, aqua decurrens, & perennis, ab antiquo supino *flutum* verbi *fluo*. Differt a *rivo*, quia *rivus* minor est, a *torrente*, quia *torrens* æstate siccatur. *Cæs. 7. B. G.* Et secundo flumine Lutetiam iter facere cœpit. *Id. ibid.* Et magnum ire agmen adverso flumine. ¶ Hyperbolice de lacrymis. *Virgil. 1. Æneid. v. 465.* Largo humectat flumine vultum. ¶ Pro fluminis cursu usurpat *Virg. 4. Æn.* rapidus montano flumine torrens. *Mart. l. de spectac. ep. 3.* Et qui prima bibit deprensi flumina Nili, *la sorgente*. ¶ Translate sumitur pro copia, ut flumen ingenii. *Cic. pro Marc. c. 2.* Orationis, & verborum flumen. *Id. 2. de Or. c. 15. & 45.*

Flumentāna, Porta, *Porta del Popolo*, porta urbis Romæ, unde viæ Flaminia, Cassia, & Claudia incipiunt, quam Tyberis, urbem intrans, in sinistra ripæ parte relinquit, ita dicta, quod pars Tyberis per eam partem, ubi nunc hæc porta sita est, fluxisse creditur. *Fest.*

Fluminālis, le, adject. flumineus, ut fluminalis navigatio. *Cæl. Aurel. Tard. l. 2. c. 1.* Fluminales cancri. *Id. ibid. c. 4.*

Flumineus, a, um, o. 1. 2. *di fiume*, ποτάμιος, ex flumine. *Ovid. 4. Fast.* Ne sua fluminea corpora mergat aqua.

Fluo, is, xi, xum, n. 3. *correre, scorrere*, זב, נזל, Ger. *fliessen, rinnen*, Gal. *couler*, Hisp. *escorrer*, ῥέω, decurro, mano, labor, *Cic. 1. de Div.* Flumina in contrarias partes fluxerint. *Id. 6. Ver.* Qui per Assyriorum agros fluit. ¶ Translate sumitur pro latius, atque uberius excrescere. *Cic. 1. Tusc.* Pythagoræ autem disciplina cum longe, lateque flueret. ¶ Item pro nasci, exire. *Cic. de nat. Deor.* Hæc omnia ex eodem fonte fluxerunt. ¶ Item pro tendere. *Cic. l. 6. Fam.* Videamus illius consilia quorsum fluant. ¶ Item pro succedere, evenire. *Cic. 1. Off. cap. 26.* Atque etiam in rebus prosperis, & ad voluntatem nostram fluentibus. ¶ Item pro dilabi, excidere. *Cic. Phil. 12. c. 3.* Excident gladii, fluent arma de manibus. ¶ Item pro deficere, interire. *Cic. de Orat.* Cætera fluere, labi, nec ditius esse uno, & eodem statu. ¶ Item pro diffluere. *Cic. Tusc. 4. c. 22.* Voluptate liquescere, & fluere mollitia. *Curt. l. 10. c. 3.* Luxu omnia fluere. *Plaut. Mil. 4. 9. 12.* Fluere facetiis. h. e. abundare.

Fluonĭa, f. 1. Juno, quam mulieres colebant, quod sanguinis fluorem in conceptu retinere putabatur. *Fest.* Apud *Arnob.* est Fluvionia.

Fluor, oris, m. 3. fluxus, a fluo. *Cels. l. 4. c. 19.* Fluor ventris. *Apul. lib. 2. Florid.* Fluores amnium.

Flustrum, stri, n. 2. *bonaccia*, μαλακία, status, & tranquillitas maris, cum fluctibus non agitatur, a *fluo*, quia fluor maris sistitur. *Festus. Tert. de Pal. c. 2.*

Fluta, f. 1. *anguilla*, πλωτή, anguilla, seu muræna, a voce Græca allata, quasi *pluta*, vel a *flutum* antiquo supino verbi *fluo*. *Var. in Gallo, Macrob. l. 3. Sat. c. 15.* & alii accipiunt flutas speciatim pro murænis Siciliæ, quæ in summo supernatantes Sole torrefactæ curvare se, & in aquam mergere desinunt, atque ita faciles captu fiunt. *Col. l. 8. c. 17.* Item flutas, quæ maxime probantur.

Fluto, as, n. 1. idem quod fluito. *Lucret. l. 3. v. 190.* Namque movetur aqua, & tantillo momine flutat. Al. leg. *fluctat*, vel *fluctuat*.

Fluvĭa, æ, f. dim. idem quod fluvius. *Sisen.* apud *Non. c. 3. nu. 109.* Oppidum in excelso loco inter duas fluvias. *Id. ibid.* Transgressus fluviam, quæ ad mare pertinebat.

Fluviālis, le, o. 3. *fluviale, di fiume*, Ger. *von fluss*, Gal. *de fleuve*, Hisp. *fluvial*, ποτάμιος, quod ex fluvio est. *Virg. 2. Geor.* Vimina per sylvam, & ripis fluvialis arundo cæditur.

Fluviatĭcus, o. 1. 2. idem ac fluvialis. *Colum. lib. 8. cap. 15.* Fluviaticis animalibus insidientur.

Fluviatĭlis, le, o. 3. idem quod fluvialis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Veluti crocodili, fluviatilesque testudines. *Liv. l. 10. c. 2.* Fluviatiles naves.

Fluviātus, o. 1. 2. maceratus in flumine. *Pl. l. 16. c. 39.* Hæc, qua diximus, ratione fluviata decorticatur.

Fluvĭdus, o. 1. 2. idem ac fluidus, apud vet. ab antiquo præterito *fluvi* verbi fluo. *Lucr. l. 2. v. 463.* Sed quod amara vides eadem, quæ fluvida constant.

* Fluvionia, & Fluvonia. V. Fluonia.

Fluvĭto, as, pro fluito, legit *Salmasius in Solino c. 36. & in Pl. l. 16. c. 40.*

Fluvĭus, m. 2. *fiume*, ποταμός, amnis, a *fluo*, idest, ab antiquo ejus præterito *fluvi*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Atque etiam cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo prælio devicissent. *Virg. Æn. 1. v. 607.* In freta dum fluvii current.

Fluxe, adv. *abbondevolmente*, Ger. *überflüssiglich, fölliglich*, Gal. *abondamment*, Hisp. *en abundancia*, ῥύδην, affluenter, abundanter. *Var. l. 2. de R. R. c. 11.* Et eo magis fluxe ex herba, &c. ¶ Item remisse, lente. *Ammian. l. 18.* More vitæ remissioris fluxe agens.

* Fluxĭlis, le, fluens, fluxus. *Tert. adv. Valentinian. c. 24.* Fusile & fluxile liquoris est qualitas.

Fluxipilla vestis apud *Avien. in Arat. v. 287.* (*si modo salva est lectio*) videtur esse vestis fluxo pilo.

* Fluxipĕdus. Quidam in citando *Avien.* loco pro *fluxipila* legunt *fluxipeda*, h. e. ad pedes fluentis, *di gran giro*.

Fluxĭo, nis, f. *flusso*, זוב, Ger. *das rinnen, fluss am leib*, Gal. *fluxion, flux, coulement*, Hisp. *corrimiento*, ῥοή, διάῤῥοια, actus fleundi, profluvium, cursus. *Cic. 1. de Div. c. 49.* Nam & natura futura præsentiunt, ut aquarum fluxiones. *Pl. l. 22. c. 23.* Fluxiones alvi. Et *l. 27. c. 9.* Fluxiones oculorum.

Fluxus, a, um, o. 1. 2. *che scorre, che passa tosto*, זב, Germ. *flüssig*, Gal. *coulant, fluide*, Hisp. *fluido*, ῥευστός, quod perpetuo fluit, a sup. *fluxum* verbi *fluo*. *Pl. l. 9. c. 38.* Cum fœticavere, fluxos habent succos. ¶ Per translationem accipitur pro eo, quod est instabile, & cito periturum, *transitorio*, ὀλιγοχρόνιος. *Sal. in Cat.* Nam divitiarum, & formæ gloria fluxa, & fragilis habetur. ¶ Aliquando pro laxo, & minime astricto, *largo*. *Lucan. l. 8.* Illic & laxas vestes, & fluxa virorum velamenta vides. *Suet. in Cæs. c. 45.* Fluxiore cinctura cingeretur. ¶ Et fluxi dicuntur soluti, molles, effœminati, *lascivi*. *Suet. in Tib. cap. 52.* Drusus animi fluxioris, remissiorisque vitæ erat. ¶ Fidem fluxam gerere, *essere di fedeltà dubbiosa*. *Plaut. Capt. 2. 3. 79.* Fac, fideli sis fidelis, cave, fidem fluxam geras. *Sallust. Jug. c. 111.* Fide fluxa uti. ¶ Corpora fluxa. h. e. imbecilla, ferendis laboribus inepta. *Tacit. 2. hist. c. 32.* ¶ Fluxa decreta, pro irrita. *Id. 15. Ann. c. 23.* ¶ Accipitur etiam passive. *Apul. l. 2. A. A.* Fontanos latices de corporibus humanis fluxos.

Fluxus, us, m. idem quod fluxio, ῥοή, *flussione, flusso*. *Quint. l. 11. c. 3.* Fluxus aquarum. *Tert. de Pal. c. 4.* Si quis Menandrico fluxu delicatam vestem humi protrahat.

F ANTE O.

Focāle, is, n. 3. προσγναθίδιον, λάρυγγος, σκεπαστήριον, אפר, fascia, qua ægroti obvolvebant fauces, sive collum, a *faux, faucis*. *Hor. 2. Serm. sat. 3. v. 254.* Ponas insignia morbi, fasciolas, cubitale, focalia. *Quint. l. 11. c. 3.* Fascias, quibus crura vestiuntur, & focalia, & aurium ligamenta sola excusare potest valetudo. ¶ Pro ligamento aurium. *Mart. l. 14. ep. 142.* Hoc focale tuas asserat auriculas. ¶ Aliqui per focale intelligunt etiam vestem, qua ad focum utebantur; cui sententiæ locus Horat. allatus suffragari videtur, in quo prima hujus vocis corripitur, quamquam alii leg. *cubital, focalia*.

Focanĕus palmes, qui solet in bifurco medius prorepere, a *faux*, quod inter duo brachia, qua se dividit vitis, enatus velut fauces obsidet. *Col. l. 4. c. 24.*

Focarĭa, f. 1. פילגש, παλλακίς, mulier concubina, quia eodem cum patrefamilias foco, ac lare vivit. *l. 2. C. de don. inter vir. & ux.* Donationisque causa focariæ tuæ nomine instrumentum emptionis esse conscriptum.

Focarius, a, um, o. 1. 2. ἐσχαρίτης, quod ad focum pertinet, ut focarius panis, apud *Isid.* ¶ Focarius, ii, m. 2. servus mediastinus, cui foci cura incumbit. *l. 1. §. caupones, ff. nau. caup. stab.*

Focillatio, f. 3. actus focillandi, a focillo, foveo, calefacio. *Fest.*

Focillātus, a, um, adject. fotus. *Suet. Aug. c. 17.* M. Antonii societatem semper dubiam, & incertam, variisque reconciliationibus malle focillatam abrupit.

Focillo, as, a. 1. & focillor, aris, d. 1. *riscaldare, ristorare*, הבליג, Ger. *erwärmen*, Gal. *échauffer, récréer*, Hisp. *recrear, calentar*, ἀναλαμβάνω, θάλπω, foveo, calefacio, recreo, instauro, a *focus*. *Senec. ep. 13.* Pudet me sic tecum loqui, & tam levibus remediis te focillare. *Varr. de vita P. R.* apud *Non. c. 7. n. 108.* Sed suum quisque diversi commodum focillantur. h. e. fovent.

Focilo, as, avi, atum, a. 1. idem quod focillo, foveo, θωπεύω. Casaub. derivat a faucibus, ut proprie sit ægras fauces apposita lana fovere. *Paneg. ad Pison.* quod *Lucano* tribuitur. *v. 114.* Sed miserum parva stipe focilat, ut pudibundos &c. Ubi *Scalig.* legit *munerat*.

Focŭla, orum, n. 2. φωφαί, nutrimenta ignis, teste *Nonio c. 1. n. 31.* *Plaut. Pers. 1. 3. 24.* Intus ventris fumant focula. *Id. Capt. 4. 2. 67.* Laridum, atque epulas foveri foculis foventibus. Quidam hoc loco *foculos* intelligunt. Al. leg. *coculis*.

Focŭlo, as, a. 1. est calorem foculo restituere, fovere, *Non. c. 1. n. 31.*

Focŭlus, li, m. 2. *focarello*, אש, Ger. *klein feuer*, Gal. *petit feu*, Hisp. *fuego pequeno*, ἐσχάριον, dim. a focus. *Juven. sat. 3. v. 266.* Bucca foculum excitat.

Focunātes, m. 3. pop. Alpini, in Italia, quorum tractus est Fossiniacum, *Foucigny, Fossigny, Faussigny*, in Duc. Sabaudiæ ad radices Alpium, in conf. Valesiæ reg. Simlero est vallis *Suls*, quæ & S. Bartholomæi dicitur, inter Tridentinos, & Venetos.

Focus, ci, m. 2. *focolare*, מוקד, Germ. *feurstatt*, Gall. *foyer*, Hisp. *hogar*, ἐσχάρα, id, in quo ignis servatur, a φώγω, seu φωγνύω, vel φώγνυμι, *uro*. *Ovid. l. 6. Fast. v. 301.* At focus a flammis, & quod fovet omnia, dictus. *Tibul. l. 1. el. 1. init.* Dum meus assiduo luceat igne focus. ¶ Ponitur & pro privatis domibus. *Horat. l. 1. ep. 14. v. 2.* Agellus habitatus quinque focis. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 40.* Certare pro aris & focis.

Fodens, entis, pro fodiens. *Enn.* apud *Fest. in voce Sibina*, sicis, sibinisque fodente, alii, *fodantes*, eodem sensu.

Fodĭco, as, a. 1. *cavare*, המאיר, חפר, Ger. *grubeln*, Gall. *piquer, percer*, Hisp. *picar, puncar*, νύττω, freq. a *fodio*, sed fere ponitur pro stimulare, pungere. *Hor. l. 1. ep. 6. v. 31.* Emamus, qui fodicet latus. Al. leg. *fodiat*. ¶ Per translationem pro angere, sive dolore afficere. *Cic. 3. Tusc. c. 16.* Non est enim in nostra potestate, fodicantibus iis rebus, quas mala esse opinamur, dissimulatio, vel oblivio. *Plaut. Bacch. 1. 1. 30.* Eadem in usu, atque ubi periculum facias, aculeata sunt, animum fodicant.

Fodīna, æ, fem. *minera*, מכרה, Ger. *grub, ertzgrub*, Gal. *mine, carriére*, Hisp. *mina*, μέταλλον, locus, ubi quid effoditur. *Plin. l. 33. c. 6.* Odor ex argenti fodinis inimicus omnibus animalibus. *Ulp. Dig. 27. n. 3.* Si pupillus aliqua metalla habuerit, vel si cretæ, argenti fodinas, &c.

Fodĭo, dis, fodi, fossum, a. 3. *cavare*, כתר, כרה, חפר, Ger. *graben*, Gal. *creuser*, Hisp. *cavar*, ὀρύττω, pala, aliove ferramento terram, aliudve quid eruo. *Plaut. Rud.* Nostro illum puteum periculo, & ferramentis fodimus. *Liv. l. 8.* Argentum etiam incolæ fodiunt. ¶ Translate sumitur pro ferire, percutere, ut Fodere ense jugulum. *Mart. Spect. ep. 7.* ¶ Item pro pungere, ut Fodere stimulis, vel calcaribus. *Virg. 6. Æn.* Seu spumantis equi foderet calcaribus armos. ¶ Reperitur etiam in 4. conjug. *Col. l. 11. c. 2.* Runcari, & adhuc fodiri possunt. Adde *Caton. c. 2. R. R.* ¶ Fodere latus. V. *Latus*.

Fodo, as. a. 1. pro fodio, is, dixere Veteres. *Fest.* Hinc effodo, as, legunt aliqui apud *Plaut. Captiv. 3. 5. 66.* V. Fodens.

Fœ-

Fœcunde, adv. *abbondevolmente*, רוב, Germ. *fruchtbarlich*, Gall. *fecondement, fertilement*. Hisp. *fertilmente*, εὐφόρως, εὐτόκως, fertiliter. *Plin. l. 16. c. 36.* Atque etiam recisa fœcundius resurgit. *Id. 29. 4.* Nascuntur fœcundissime in fraxino.

Fœcundĭtas, atis, f. *fertilità, abbondanza*, רוב, εὐτοκία, feracitas, fertilitas, ubertas. *Cicer. 2. Philip.* O miseræ mulieris fœcunditatem calamitosam! ¶ Et translate. *Cic. 2. de Orat. c. 21.* Volo, se efferat in adolescente fœcunditas.

Fœcundĭto, as, avi, atum, a. 1. idem ac fœcundo. Hoc verbum habetur in fragmentis vetustissimæ orationis funebris apud *Fabrett. Inscript. p. 169.*

Fœcundo, as, a. 1. *far' abbondante, fertile*, הפרה, Ger. *fruchtbar machen*, Gal. *faire fertil, féconde*, Hisp. *hazer fecundo*, πιαίνω, abundantem, seu fructiferum facio. *Virg. 4. Georg. v. 290.* Et viridem Ægyptum nigra fœcundat arena.

Fœcundus, vel fecundus, a, um, (ut probat Manut. in Orthogr. ex Vat.) o. 1. 2. *fecondo, fertile, abbondante*, פריה, Ger. *fruchtbar, überflüssig*, Gal. *féconde, fertile*, Hisp. *fecundo*, εὔφορος, γόνιμος, ferax, fertilis, fructuosus. *Cic. in Brut.* Segetes fœcundæ, & uberes. *Plin. l. 33. c. 4.* Terra metallorum fœcunda. *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 63.* Sue nihil genuit natura fœcundius. ¶ Item copiosus, abundans. *Horat. l. 1. ep. 5. v. 19.* Fœcundi calices quem non fecere disertum? *Plaut. Cist. 1. 1. 72.* Amor & melle, & felle est fœcundissimus.

Fœdātus, a, um, *imbrattato, contaminato*, נגא, pollutus, violatus. *Cicer. de Harusp. resp. c. 15.* Sacella summa turpitudine fœdata. *Virg. 7. Æn. v. 575.* fœdatique ora Galesi. *Ovid. 14. Met. v. 190.* fœdataque brachia tabo.

Fœde, adv. *bruttamente*, Germ. *schändlich*, Gall. *vilainement*, Hisp. *feamente*, αἰσχρῶς, turpiter. *Liv. l. 2.* Quam quod nova fama de Virginia adeo fœde ad libidinem petita accenderat. ¶ Sumitur etiam pro crudeliter. *Cic. 10. Tusc.* Fœde divexari. *Cic. Att. l. 9. ep. 7.* Fœdissime causam agere. *Liv. l. 2. c. 51.* Fœdius inde pulsus, quam pridie pepulerat.

Fœderatĭcum, i, n. 2. stipendium fœderatorum. *Novel. Justin. 147.*

* Fœderatĭcus, a, um, ad fœdera & fœderatos pertinens, ut fœderaticæ expensæ. *Justin. Novel. 147. c. 2. 148. c. 2.* συμμαχικός.

Fœderatus, a, um, o. 1. 2. *confederato, unito*, איש ברית, Ger. *bunds genosse*, Gal. *confederé, allié*, Hisp. *confederado, aliado*, ὑπόσπονδος, σύμμαχος, qui fœdere icto cum alio in societatem coivit. *Cic. 1. de Orat.* Siquis apud nos servisset ex populo fœderato. *Id. pro Arch.* Si qui fœderatis civitatibus ascripti essent. ¶ Fœderatæ civitates, vel Fœderata Oppida erant, quæ cum Populo R. amicitiam aliquo fœdere contraxerant, sed suis legibus, & Magistratibus vivebant. ¶ Harum Civitatum aliquæ erant omnino liberæ, aliquæ vectigales, aliquæ stipendiariæ. Deinde aliquæ erant fœderatæ fœdere, seu jure Latii, ut Præneste, & Tibur, aliquæ fœdere Italico, ut Heraclea, Neapolis, Velia, aliquæ fœdere Provinciæ Galliæ, ut Ravenna. Urbes Fœderatæ Provinciæ Galliæ minore erant libertate, & dignitate quam Latii, & Italiæ. Nam præter suos Magistratus communem Prætorem Romanum, vel Proconsulem habebant, qui imperium & jurisdictionem exerceret.

Fœdĕro, as, avi, atum, a. 1. עשה ברית, fœdus facio, concilio. *Ammian. l. 31. c. 12.* Cum fœderaretur concordia. Et *l. 25. c. 24.* Fœderata pace.

Fœdifrăgus, o. 1. 2. *chi rompe i patti*, Ger. *bundbrüchtig*, Gal. *qui rompt l'alliance*, Hisp. *quebrantador de liga, de pazes*, מפר ברית, παράσπονδος, qui fœdera frangit. *Cic. 1. Off. c. 12.* Pœni fœdifragi, crudelis Annibal.

Fœdĭtas, atis, f. *bruttezza*, עוורה, נבלה, טמאה, Ger. *unflätigkeit*, Gal. *salleté, laideur*, Hisp. *fuziedad, fealdad*, αἰσχρότης, turpitudo. *Cic. 3. Fin. c. 11.* Nisi eos per se fœditate sua turpitudo ipsa deterreat. *Liv. l. 1.* Avertere omnes a tanta fœditate spectaculi oculos. *Cic. Philip. 12. c. 6.* Fœditas vestitus. *Id. 2. nat. Deor. c. ult.* Fœditas erroris. *Id. l. eod.* fœditas odoris.

Fœdo, as, avi, atum, a. 1. *bruttare, imbrattare*, טמא, Ger. *verwüsten versudeln*, Gal. *souiller, enlaidir*, Hisp. *ensuziar, fuziar*, μιαίνω, polluo, inquino. *Virg. 2. Æn.* Quæ causa indigna serenos fœdavit vultus? ¶ Translate accipitur pro dehonestare, turpitudinem inurere. *Cic. de Arusp. resp.* Qui togatum domestici belli exstinctorem nefario scelere fœdavit. ¶ Accipitur & pro frangere, vel corrumpere. *Liv. l. 3.* Fœdati agri, terror injectus urbi est. *Virg. Æn. 2. v. 55.* Fœdare unguibus ora.

Fœdus, a, um, o. 1. 2. *deforme, brutto*, רע למראה, Germ. *hesslig*, Gal. *laid, vilain*, Hisp. *feo, fuzio*, αἰσχρός, deformis, a *fœtidus*, quod a *fœteo*. Sed usus ita discrevit, ut *fœtidus* ad odorem referatur, *fœdus* ad omne, a quo ut turpi animus abhorret. *Cic. Att. l. 15.* Parum ne feda persona est senectutis? ¶ Ponitur quandoque pro exsecrando, *maledetto*. *Virg. 7. Æn.* Aversusque refugit fœda ministeria. ¶ Quandoque pro crudeli. *Ter. Eun.* O facinus fœdum! ¶ Fœdum exemplum, crudelitatis, & turpitudinis plenum. *Liv. l. 7. B. Pun.* Et multo fœdioris exempli eum ipsum creari, qui comitia haberet. *Cic. 1. Off. c. 34.* Fœdissima luxuria.

Fœdus, eris, n. 3. pactio, fides, amicitia Regum, & populorum lege, & religione sancita, *confederazione, patto*, ברית, Ger *bundnuss, vereinigung*, Gal. *alliance*, Hisp. *liga, alianca*, σπονδή, est pax, quæ fit inter dimicantes, a *fide*. Nam Ennius *fidus* pro *fœdus* dixit. *Cic. de Senect.* Cum sententia Senatus inclinaret ad pacem, & fœdus faciendum cum Pyrrho. ¶ Amicitiæ, ac societatis, qua se P. R. cum Italis, cæterisque populis obstringebat, tria jura fuere, *sponsio, pactio*, & *fedus*. Sed induciæ etiam numerandæ sunt, quæ sæpe ab Imperatoribus, sæpe etiam a Populo dabantur. Fœdus pactio quædam erat societatis jussu Populi, & Senatus auctoritate firmata, in perpetuum, per Fecialem publicum P. R. nuntium, solemni precatione adhibita, *per quem populum fieret, quominus dictis legibus staretur, ut eum Jupiter ita feriret, quemadmodum a Fecialibus porcus feriebatur*. Pactio erat quidam societatis consensus, arbitrio Imperatoris factus, per sponsores, datis. & acceptis obsidibus. Sponsio erat quidam consensus societatis factus Imperatoris arbitrio per sponsores sine obsidibus. Induciæ sunt quidam societatis consensus, factus vel arbitrio Imperatoris, vel auctoritate Senatus, & jussu Populi, quo a bello, & ab omnibus rebus hostilibus ad tempus cessatur. Hæc inter se differunt. Nam fœdus fiebat auctoritate Senatus, & jussu Populi, pactio, & sponsio arbitrio Imperatoris, induciæ plerumque Imperatoris arbitrio, interdum auctoritate Senatus, & jussu populi: fœdus per Fecialem, pactio, sponsio, & induciæ per sponsores: fœdus sacrificio, & precatione solemni, pactio obsidibus, sponsio, & induciæ simplici juramento: fœdus in perpetuum, induciæ ad tempus, pactio, & sponsio sine mentione temporis, ut aliqui existimant. Fœdus & induciæ summa religione observabantur, ita ut qui ea violasset, jus gentium violavisse diceretur: pactione, & sponsione Pop. Rom. se non teneri dicebat, & duo hæc interdum a populo deditione Imperatoris, & aliorum, a quibus facta fuerant, infirmabantur. Pactionem autem sponsione firmiorem fuisse, inde liquet, quod in pactione obsides dabantur, in sponsione non dabantur. Sed tamen frequenter pactio, & sponsio fœderis nomine appellantur, ut patet de C. Lutatio, & C. Mancino. ¶ Tria erant fœderum genera, primum inter victores, & victos, alterum inter pares, tertium inter eos, qui nunquam sibi hostes fuissent. Differunt inter se, quia victores arbitratu suo leges imponebant, victi accipiebant, pares imponebant, & accipiebant, qui nunquam hostes fuerant, nec imponebant, nec accipiebant. Fœdus inter eos, qui nunquam hostes fuerant, vel pares bello fuerant, æquissimum fuit, quia ab utraque parte cavebatur, & pari jure societas utrinque, & amicitia stabiliebatur. Iniquissima autem fœderis conditione usi sunt dedititii, adeo ut non in fœdere, sed in ditione esse dicerentur. Deditis enim omnibus rebus, in arbitrio populi victoris erant, quasnam ex iis rebus populus victus haberet, quibus privaretur. ¶ Ratio fœderis faciendi est apud *Liv. l. 1. c. 24. & Sigon. de ant. jur. Italiæ, l. 1. c. 1.* ¶ Translate fœdus accipitur pro quocumque pacto, & pro cujuscumque necessitudinis vinculo, ut Fœdus amicitiæ, fœdus amoris, fœdus conjugale, fœdus lecti, tori, &c. *Cic. pro Cæl. c. 14.* Ut tu amorum turpissimorum quotidie fœdera ferires? ¶ Item pro lege. *Virg. 1. Æn.* Regemque dedit, qui fœdere certo & premere, & laxas sciret dare jussus habenas. ¶ Dicimus, fœdus facere cum aliquo. *Cicer. Phil. l. 13. c. 2.* Fedus icere. *Liv. l. 21. c. 18.* Fœdere alicui jungi. *Id. l. 26. c. 24.* Fœdus percutere, ferire, h. e. facere. *Cic. pro Cæl. & Hirt. de B. Afric.* Sic sancire fœdus. *Virg. 12. Æn.* Contra fædus violare, negligere, rumpere, infirmare, & similia, apud *Cic. Virg. Liv.* & alios.

Fœlix. V. Felix.

Fœmella, æ, f. *femminella*, γύναιον, dimin. a fœmina. *Catul. Carm. 55. v. 7.* Fœmellas omnes, amice, prendi.

Fœmen. V. Femen.

Fœmĭna, vel femina (ut vult *Manut.*) f. 1. *femmina*, נקבה, Ger. *frau, weib*, Gal. *femelle, femme*, Hisp. *hembra, muger*, γυνή, mulier. *Isid. l. 2. c. 1.* deducit a feminum mollitie, sive feminum partibus, quibus a viro distinguitur. Latius patet, quam mulier. Nam non solum de hominum genere, sed etiam de brutis, & plantis dicitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* In mare, & in fœmina commiscendorum corporum miræ sunt libidines.

Fœmĭnal, alis, n. 3. genitale, sive id, quo aliqua fœmina est. *Apul. l. 2. Met.* Glabellum fœminal. Al. leg. *glabella femina*.

Fœminĕus, o. 1. 2. *femminile*, θηλυκός, quod ad fœminam spectat. *Virgil. 11. Æn.* Fæmineo prædæ, & spoliorum ardebat amore. idest, impatienti, irrationabili.

Fœminīne, adv. fœminino genere. *Charas. Grammat. l. 1. & Arnob. l. 1. pag. 36.*

Fœminīnus, o. 1. 2. quod ad sexum muliebrem spectat. *Quint. l. 1. c. 4.* Aut quæ fœminina positione mares, aut neutrali fœminas significant. Adde *Plin. l. 27. c. 2.*

Fœmĭno, as, a. 1. idem quod effœmino. *Cæl. Aurel. l. 4. Tard. c. ult.*

Fœnarĭus, a um, o. 1. 2. *cosa da fieno*, χορτώδης, quod ad fœnum pertinet, ut Falces fœnariæ, quibus fœnum secamus. *Var. l. 4. L. L.*

Fœnĕbris, bre, o. 3. δανειστικός, quod ad fœnus pertinet, ut Fœnebris res, usura. Lex fœnebris, qua fœneratorum avaritia coercetur. *Liv. l. 5. Bel. Maced.* Cum multis fœnebribus legibus constricta avaritia esset. *Suet. Calig. c. 41.* Pecunia fœnebris. *Tac. 6. Ann. c. 16.* Fœnebre malum.

Fœneralĭa, orum, n. 2. tempus, quo fœnus cessabat, & finiebatur, reddebaturque pecunia, *Liv. l. 35. c. 7.* Fœneralia, quæ proxima fuissent. Alii leg. *feralia*. V. *Gronov. ad hunc loc.*

Fœnerarĭus, fœnerator. *Jul. Firm. l. 3. c. 8.*

Fœneratĭcus. V. Feneratitius.

Fœneratio, f. 3. *usura*, נשך ורבית, δανεισμός, fœnerandi actus. *Cic. pro Flac. c. 23.* Hæc pecunia ab honoribus translata est in quæstum, & fœnerationem.

Fœneratitĭus, a, um, ad fœnus pertinens, fœneratorius. *Imp. Justin. lib. 4. Cod. tit. 30. leg. 14.* Fœneratitia cautio. *Al. leg.* fœneratica. *Id. ibid.* Fœneratitium instrumentum.

Fœnerāto, adv. *con usura*, ἐπὶ τόκῳ, cum fœnore. *Plaut. in Men. 4. 2.* Næ illam fœnerato abstulisti. h. e. sub gravi usura, velut a fœneratore.

Fœnerātor, oris, m. 3. *usurario*, נשה, Germ. *wucherer*, Gal. *usurier*, Hisp. *usurero, logrero*, δανειστής, qui dat ad fœnus. *Cic. 1. Off.* Improbantur hi quæstus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, & fœneratorum. Adde *Horat. Epod. 2.*

Fœneratorĭus, a, um, δανειστικός, adject. ad fœnus, vel fœneratorem pertinens. *Valer. Max. l. 2. c. 6. n. 10.* Avara, & fœneratoria Gallorum Philosophia.

Fœnerātrix, icis, f. quæ fœnus exercet, δανείστρια. *Val. Max. l. 8. c. 2. n. 2.* Ex amica obsequenti, subito districtam fœneratricem agere cœpit.

Fœnerātus, o. 1. 2. cum fœnore redditus, multiplicatus, partic. a fenero. *Ter. Phor. 3. 2. 8.* Fœneratum istud beneficium tibi pulchre dices.

Fœnĕro, as, n. 1. & fœneror, aris, d. 1. *dare, e prestare ad usura*, לוה, נשה, Ger. *wuchern*, Gal. *bailler à usure*, Hisp. *dar a logro, o a usura*, δανείζω, ad usuram do, cum accus. & dat. *Plin. l. 2. c. 6.* Fœnerat sol lumen suum cæteris sideribus. *Cic. de Amic. c. 9.* Neque enim beneficium fœneramus. ¶ Interdum est cum fœnore reddere. *Ter. Adel. 2. 2.* Metuisti, ne non tibi istud fœneraret. ¶ Interdum ad usuram accipere, cum abl. & prap. *a* vel *ab*. *Dig. l. 31.* Potestatem habent vendere coheredi suo, & fœnerari ab eo. *Cic. Ver. 2. 70.* Idem pecunias istius grandes suo nomine fœnerabatur.

Fœnĕus, a, um, adject. *di fieno*, χορτώδης, καρφώδης, *Cic. pro Cornel. de Majest.* apud *Ascon. Pen.* Homines fœneos in medium ad tentandum periculum projectos. Erant autem homines fœnei simulacra ex fœno facta ad irritandos tauros in spectaculis.

Fœnicularĭum, ii, vel fœnicularius, a, um, adject. ad fœnum pertinens. *Cic. Att. l. 12. ep. 9.* Utrum Cæsar in fœnicularium, an in Martium campum cogitet. *Manut.* putat, ita appellari a *Cicerone* campum Martium cum irrisione, quod, imperante Cæsare, nulla jam esse comitiorum auctoritas, & videretur fœno dumtaxat gignendo inservire. *Lipsius Elect. l. 2. c. 20.* ex *Strabone* contendit, Fœnicularium locum esse in Hispania, ubi fortasse Cæsar castra habebat.

Fœnicŭlum, seu feniculum, n. 2. *finocchio*, Ger. *fenckel*, Gal. *du fenouil*, Hisp. *hinojo*, μάραθρον, herbæ species. *Plin. l. 20. c. 23.* Fœniculum nobilitavere serpentes gustatu senectam exuendo, oculorumque aciem succo ejus reficiendo. Unde intellectum est, hominum quoque caliginem præcipue eo levari.

Fœnīle, lis, n. 3. *fenile*, Ger. *heustadel*, Gal. *fenil*, Hisp. *henil*, χορτοδοχεῖον, locus, in quo asservatur fœnum. *Virg. 3. Georg.* Nec tota claudas fœnilia bruma.

Fœnisĕca, m. 1. idem ac fœnisex, χορτοκόπος. *Col. l. 2. c. 19.* Ita necubi ferramentum fœnisecæ possint offendere. *Pers. Sat. 6. vers. 40.* Fœnisecas pro rusticis usurpat.

Fœnisecĭa, seu fœnisicĭa, æ, f. 1. idem ac fœnisecium, χορτοτομία. *Var. de R. R. l. 1. c. 49.* Atque addere fœnisiciæ cumulum.

Fœnisecĭum, vel fenisicium, cii, neut. 2. *la raccolta del fieno*, Ger. *heu-erndte*, Gal. *du saison de fauchers*, Hisp. *segazon del heno*, χορτοκοπία, fœni sectio, & veluti messis fœni. *Col. l. 2. c. 18.* Altero tamen anno minora pecora post fœnisecia permittemus admitti.

Fœnisector, oris, masc. idem qui fœnisex. *Colum. l. 11. c. 1.* Arator reperitur aliquis bonus, & optimus fossor, aut fœnisector. ¶ Scribitur & *fœni sector*, divisim.

Fœnisex, cis, m. 3. *segatore da fieno, fenajuolo*, Ger. *riader der die matten*, Gall. *faucher de prez*, Hisp. *el que siega el heno, segador*, χορτοκόπος, qui fœnum secat. *Plin. l. 18. c. 28.* Igitur cornu propter oleum ad crus ligato fenisex incedebat.

Fœnogræcum, vel Fœnum Græcum, τῆλις, plantæ genus, de qua *Plin. l. 41. c. 1. Colum. l. 11. c. 2.*

Fœnum, vel melius fenum (ut ait *Voss. in Etymol.*) neut. 2. *fieno*, חציר, Ger. *das heu*, Gal. *foin*, Hisp. *heno*, χόρτος, καρφή, herba in pabulum resecta. *Colum. l. 2. c. 19.* Fœnum defenditur a pluviis. *Apul. l. 3. Metam. ad fin.* in asini faciem fœna rodebam. ¶ *Fenum habet in cornu*, quod dicitur de mordaci homine, & de proclivi ad ultionem, ac feroci: ductum a bobus cornupetis, in quorum cornu rustici fœnum alligare solebant, eo admonentes obvios, ut caverent. *Horat. l. 1. Sat. 4. v. 34.* Fenum habet in cornu; longe fuge. ¶ Fenumgræcum. V. Fenogræcum.

Fœnus, vel melius fenus (quod placet & *Manut. in Orth.*) oris, n. 3. *usura*, נשך, תרבית, Ger. *wucher*, Gal. *usure*, Hisp. *usura, logro*, τόκος, idem est quod usura, a *fetu*, vel antiquo *feo*, quia est fœtus pecuniæ. Dicitur autem fenus lucrum, quod ex credita pecunia provenit: item ipsa pecunia credita. *Cic. Ver. 4. c. 7.* Dare pecuniam fenori. *Id. Att. 4. ep. 15.* Fenus ex triente factum erat bessibus. V. ibi *Manut. Id. Ver. 5.* Accipere fenus ab aliquo. *Plaut. Asin. 1. 3. 95.* Si mutuas non potero, certum est sumam fenore. ¶ Usurpatur translate de quocunque proventu, seu lucro. *Ovid. 1. Fast.* Horreaque ingenti fenore reddat ager. *Prop. l. 1. el. 7.* Sæpe venit magno fenore tardus amor.

Fœnuscŭlum, n. 3. dimin. a fænore. *Plaut. Pseud. 1. 3. 53.* Adderes fenusculum.

Fœtĕo, vel feteo, es, n. 2. *puzzare*, באש, באלח, Ger. *stincken*, Gal. *puir, sentir mal*, Hisp. *heder*, δυσωδέω, male oleo. *Martial. lib. 5. epigr. 4.* Fetere multo Myrtale solet vino. *Plaut. Asin. 5. 2. 44.* An fetet anima uxori tuæ.

Fœtidĭtas, f. 3. idem ac fetor. *Sen. ep. 111.* At mehercule ista solicite scrutata, varieque condita, cum ventrem subierint, una atque eadem feditas occupavit. Meliores tamen libri habent *feditas*.

Fœtĭdo, as, a. 1. fetidum reddo. *Plaut. Merc. 3. 3. 13.* Jejunitatis plenus animam fætidas. Ita legit *Pareus in Lex. Crit.* Alii: Jam plenus æratis, animaque fetida.

Fœtĭdus, o. 1. 2. *fetido, puzzolente*, נבאש, נאלח, Ger. *stinckend*, Gal. *puant*, Hisp. *hediondo*, δυσώδης, male olens. *Cic. in Pis. c. 6.* Et cum isto ore fetido teterrimam nobis popinam inhalasses. *Cels. l. 3. c. 2.* Fetidiores dejectiones.

Fœtĭfer, a, um, adject. fetus pariens, fecundum faciens. *Plin. l. 7. c. 3.* Fetifer potu Nilus.

Fœtifĭco, as, n. 1. *partorire*, הוליד, Germ. *junge machen od' geb*, Gall. *faire ses petits, enfanter*, Hisp. *parir*, γονοποιέω, fetum facio, pario. *Plin. l. 10. c. 8.* Accipitres totius massiliæ humi fetificant. Adde *Solin. c. 22.*

Fœtifĭcus, o. 1. 2. fecundus, fertilis. *Plin. l. 9. c. 51.* Humorem iis fetificum lactis modo effluere.

Fœto, as, n. 1. *partorire*, τίκτω, ילד, fetum emitto. *Col. l. 8. c. 8.* Nec sæpius ferant. Et *c. 12.* In fervitute non fetant.

Fœtor, oris, m. 3. *puzzore*, מק, באש, Ger. *gestanck*, Gal. *puanteur*, Hisp. *hedor*, δυσωδία, malus odor. *Col. l. 12. c. 12.* Ne quem redoleat fetorem, acoremque. *Plin. l. 28. c. 8.* Fœtores oris emendare.

Fœtulenter, adv. cum fetore, ut fetulenter mingere. *Veget. l. 3. c. 4.*

Fœtulentus, a, um, adject. fetidus. *Arnob. l. 7.* Fetulenta viscera.

Fœtuōsus, a, um, *prolifico, fecondo*. *Hieron. adv. Jovin. c. 11.* Liam deformem atque fetuosam. *Al.* fetosam.

Fe-

Fœtūra, æ, f. 1. *il parto, e il tempo da partorire*, צאצא, לידה, Ger. *die geburt*, Gal. *portée*, Hisp. *parizon*, γονή, τόκος, genitura, totum tempus ab admissione, sive a conceptu ad partum usque. *Var. l. 2. R. R. c* 1. Appello fœturam a conceptu ad partum; hi enim primi prægnationis, & extremi fines. ¶ Ponitur etiam pro animalium proventu. *Virg. 7. Ecl. v.* 36. Si fœtura gregem suppleverit, aureus esto. ¶ Transfertur ad inanimata, *Plin. in Præf. totius operis*. Opus natum apud me proxima fœtura, licentiore epistola narrare constitui.

Fœturātus, a, um, adject. *Tert. adv. Valent. c.* 25. Semen fœturatum in corpore.

Fœtus, us, (vel fetus, ut ex vet. libris scribit *Manut.*) m. 4. *parto*, צאצא, עול, ולד, Germ. *junge frucht*, Gal. *portée, fruit*, Hisp. *parto, frutto*, γονή, id quod genitum est, a *fetum*, sup. verbi *feo*. Dicitur universim de partu non solum animantium, sed etiam rerum inanimatarum, ut Arborei fœtus. *Virg. 1. Georg. v.* 55. *Cic. Tusc.* 5. *c.* 24. Ex quo triplex ille animi fœtus exsistit. *Virg. Ecl.* 1. teneros ovium depellere fœtus. *Plaut. Amph.* 1. 2. 25. Uno fœtu. h. e. uno partu. *Plin. l.* 10. *c.* 31. Fœtus facere.

Fœtus, a, um, o. 1. 2. *pieno, gravido, pregno*, הורה, עול, Germ. *tragend*, Gall. *gros*, Hisp. *prenado*, ἔγκυος, quod gravidum est. *Virg. 1. Ecl.* Non insueta graves tentabunt pabula fœtas. ¶. Fœta etiam partu liberata dicitur, seu quæ peperit. *Virg. 9. Æn. v.* 630. Fecerat & viridi fœtam Mavortis in antro procubuisse lupam. ¶ Transfertur & ad alia. *Cicer. de nat. Deor. cap.* 62. Terra fœta frugibus. ¶ Et sæpe pro pleno usurpatur. *Virg. 1. Æn. v.* 55. Loca fœta furentibus Austris.

* **Fœtutīnus**, a, um, fœtulentus, fœtidus. *Apul. in Apolog.* in fœtutinis & oleunticetis suis jaceat.

Foliacĕus, a, um. o. 1. 2. φύλλινος, quod ex foliis factum, vel foliis simile est. *Plin. l.* 19. *c.* 7. Paucis foliacea, & lata, ut atriplici, sunt semina.

Foliatĭlis, le, adject. *di foglia*, *Fortun. l. 4. de vit. Mart. v.* 535. Vento motus iners similis foliatilis umbræ.

Foliātum, i, n. πετάλιον, μελαβάζιον, unguenti genus, al. nardinum, a nardi folio, quo confectum est. Constat omphacio, balanino, junco, costo, nardo, amomo, myrrha, balsamo. *Martial. l. 11. epigr.* 28. At mea me libram foliati poscat amica. Adda *Plin. l.* 13. *c.* 1.

Foliatūra, æ, f. ratio, & modus foliorum. *Vitruv. l. 2. c.* 9. Arboris ejus sunt similes cupresseæ foliaturæ.

Foliātus, a, um, adject. *fronzuto, fogliuto, fogliuso*, folia habens, ut foliati rami. *Pallad. l. 4. c.* 10. Arbores prolixæ foliatæ. *Apul. A. A. l. 4. sub init.* ¶ Foliata sitis apud *Martial. l. 14. epigr.* 110. dicitur ejus, qui foliatum sitit, & bibere follet nam & unguenta potare in luxu fuit.

Foliōsus, a, um, o. 1. 2. φυλλώδης, רענן, foliis plenus. *Plin. l. 24. c.* 15. Chamæcissos ramulis quibus fere foliosa. *Id. l. 12. c.* 11. Arbor foliosior.

Folium, ii, n. 2. *foglia*, עלה, Ger. *das blatt*, Gal. *feuille*, Hisp. *hoja*, φύλλον, germen arborum, herbarum, & florum, a græca voce, quæ allata est, quia duobus λλ concurrentibus Latini posterius in *i* mutant, ut ἄλλος, *alius*. *Cic. 3. de Orat.* Quid in arboribus? in quibus non truncus, non rami, non folia sunt denique, nisi ad suam retinendam, conservandamque naturam. *Apul. l. 1. A. A.* Folia sunt artis, & nugæ meræ. hoc est res vanæ, & nullius pretii. Adde *Plaut. Men.* 2. 3. 24. ¶ *Juven. Sat.* 8. *v.* 126. Credite, me vobis folium recitare Sibyllæ. h. e. rem certam proponere. Sibylla enim oracula sua foliis inscribebat, ut est apud *Virg. 6. Æn.* ¶ Hinc folia dicuntur paginæ librorum, ut scribit *Isid. l. 6. c.* 13. neque tamen hac notione ullum apud probatos Scriptores exemplum adhuc invenimus.

Follĕo, es, n. 2. tumeo, vel laxus sum. *Hieronym. ep. 22. ad Eustoch. c.* 12. Si pes laxa pelle non folleat. *Al. aliter leg.*

Follĭco, as, n. 1. nares reciproco spiritu, instar follium, agito, *soffiare col naso*, ניפח באים, *Apul. l. 9. Met.* Follicantes nares languidas. ¶ Item tumere apud *Hieron. ad Eustoch. ep.* 22. Laxæ manicæ caligæ follicantes.

Folliculāre, n. 3. pars remi, quæ folliculo tecta est, a quo vita follicularis dicta est. *Fest.*

Folliculāris, e, adject. a folliculo, ut follicularis vita, apud *Fest.*

Follicŭlus, li, m. 2. θυλάκιον, dim. a follis, *Suet. in Aug. c.* 83. Post bella civilia ad pilam, folliculumque transit. ¶ Item pro sacculo, & sæpe pro sacco coriaceo. *Liv. l. 9. c.* 3. Eques in castra folliculis frumentum veheret. *Auct. ad Her. l.* 1. Statim folliculo lupino os obvolutum est. ¶ Translate dicitur de thecis, seu siliquis frumenti, leguminum, & cujuslibet alterius rei, quæ granum continet involutum. *Col. l. 2. cap.* 8. Quoniam folliculum, quo continetur, firmum & durabilem adversus longioris temporis humorem habet. ¶ Item de cute in corpore humano. *Lucil. l.* 26. apud *Non. c. 2. nu.* 327. Et quo folliculo nunc sum indutus, non queo. ¶ Item pro vulva, quia fætum continet. *Serv. in 3. Georg.* * Item apud *Festum* in Folliculare allatum, folliculus videtur significare lorum, quo remus scalmo alligabatur. Et *vita follicularis*, eorum erit qui remo sunt addicti.

Follis, is, m. 3. *mantice, folle, borsa*, מפוח, Germ. *blaasbalg, seckel*, Gall. *soufflet, sac*, Hisp. *fuelles*, φῦσα, κώρυκος, instrumentum, quo attrahitur ventus, atque emittitur ad ignem excitandum, a sono, quem sufflando edit. *Cic. de Nat. Deor.* Formæ, quas vos effici sine follibus, & sine incudibus non putatis. ¶ Est item follis, pilæ genus omnium maximum, constans ex aluta vento inflata, quod etiam hodie Italis plurimo est in usu, ita dictum, quod instar fabrilis, vel coquinarii follis vento turget, *pallone*. *Mart. l. 14. epigr.* 47. Folle decet pueros ludere, folle senes. ¶ Quoniam vero hoc pilæ genus pugno excutitur, pugillatorius follis quandoque vocatur. *Plaut. Rud.* 3. 4. 26. Ego te follem pugillatorium faciam. ¶ Quandoque accipitur pro marsupio, receptaculoque numorum, ex pelle, aut corio confecto. *Juven. Sat. 14. v.* 281. Et tenso folle reverti inde domum possis, h. e. pleno sacculo. *Veget. l. 2. c.* 20. auctor est, ex disciplinæ militaris consuetudine decem folles, h. e. decem saccos, per singulas cohortes solere disponi, in quibus militum pecunia condebatur. ¶ Translate *Juven. Sat. 7. v.* 111. *de causidicis*. Tunc immensa cavi spirant mendacia folles. h. e. pulmones, vel buccæ, & fauces magno spiritu causas perorantes.

Follĭtim, adv. q. d. cum folle. *Plaut. Epid.* 3. 2. 15. Nihil moror, vetera, & vulgata verba, peratim ductare; at ego follitim ductitabo. Est autem *follitim ductitare*, argento circumducere, quod in folle gestatur. Sed vide hic Interpretes, & præsertim *Taubman.* Nam varia est hujus loci & lectio, & interpretatio.

Follĭtus, a, um, θυλακωτός, folle, aut corio obvolutus. *Plaut. Epid.* 3. 2. 15. ex lectione *Lambini*. V. Follitim.

Folus antiqui dicebant pro Holus. *Festus* in Fœdum.

Fomentatĭo, onis, f. idem ac fomentum. *Ulp. l. 68. §. 7. de legat.* 3. Ne ea quidem, quæ fomentationis gratia parata sunt, vel medicinæ, lanarum appellatione continentur.

Fomento, as, avi, atum, a. 1. fomenta admoveo, foveo, θάλπω. *Veget. l. 2. c.* 8. Caput fomentando vaporare. *Cæl. Aurel. Acut. l. 1. c* 9. Caput oleo fomentare.

Fomentum, ti, *fomentazione*, ארוכה, מזור, Ger *warme*, Gal. *fomentation*, Hisp. *fomentazion*, θάλψις, calefactio, nutritio, a fovendo. Hinc apud Medicos fomenta dicuntur applicationes rerum calidarum, & humidarum ad partes corporis læsas, medendi gratia. *Cels. l. 2. c.* 17. Fomenta calida. *Col. l. 6. c.* 30. Adhibere fomenta. ¶ Translate ponitur pro remedio, & mitigatione. *Cic. 2. Tusc. c.* 24. Hæc sunt solatia, hæc fomenta summorum dolorum.

Fomes, itis, m. 3. *esca*, מאכלת, Ger. *zundel*, Gal. *mèche*, Hisp. *yesca*, ὑπέκκαυμα, materia arida, idonea, ut facile ignescat, a *foveo*, quia ignem fovet, & alit. *Festus* ait, fomites esse assulas ex arboribus, dum cæduntur, excussas, dictas, quod in eo opere occupati cibis, potuque confoventur. *Opilius* adustas jam vites vocari existimat fomites. Alii vocari putant scintillas, quæ ex ferro candenti malleis excutiuntur, quia igni sunt confotæ. *Virg. 1. Æn. v.* 77. Rapuitque in fomite flammam. ¶ Per translationem fomes dicitur, quicquid excitat nos, & accendit ad aliquid agendum, *stimolo, ragione*. *Gel. l. 13. cap.* 1. Fomitem esse quendam dicens, & incitabulum ingenii, virtutisque. *Apul. l. 1. Florid. sub fin* Fomites disciplinarum.

Fons, tis, m. 3. *fonte, fontana*, עין, Ger. *brunn, ursprung*, Gal. *fontaine*, Hisp. *fuente*, κρήνη, πηγή, locus, ubi aqua nascitur, a fundendo, quia aquam vivam fundit. *Cæs. 8. B. G.* Sub ipsius oppidi murum magnus fons prorumpebat. ¶ Per Synedochen pro aqua ponitur. *Virg. 12. Æn.* Fontemque, ignemque ferebant. ¶ Translate accipitur pro principio, origine, causa. *Cic. 3. Tusc.* Non rem ipsam, causam, atque fontem esse mœroris. *Id. 3. de nat. Deor. c.* 19. Ex eodem fonte hæc omnia fluxerunt. *Id. ad Brut. ep.* 10. Consiliorum fontes. *Id. 2. de Or.* Fontes argumentorum.

Fontālis. V. Fontanalis.

Fontanalĭa, seu Fontinalia, neut. 3. feriæ erant fontibus dicatæ, quibus & coronæ in fontes conjici, & putei coronari solebant. *Var. l. 5. de L. L. & Festus.*

Fontanālis, seu Fontinalis, e, adject. fontanus, κρηναῖος. *Vitruv. lib. 8. cap.* 3. Fontanalis aqua. *Fest.* Fontinalis porta Romæ. h. e. Capena, juxta quam fontis delubrum fuit. ¶ Fontinalis, substant. pro Deo fontium. *Plaut. Stich.* 5. 4. 17. Utrum Fontinali, an Libero imperium te inhibere mavis. Est qui legit *Fontanali*, quod improbat *Taubman.*

Fontanĕus, a, um, adject. idem ac fontanus. *Solin. c. 5. (al. 37.)* Enydros (gemma) exsudat, ut clausam in eo putes fontaneam scaturiginem.

Fontanus, a, um, o. 1. 2. *di fontana, di fonte*, מעין, Germ. *das vom brunnen ist*, Gal. *de fontaine*, Hisp. *de fuente*, πηγαῖος, quod ex fonte est. *Col. l. 12. c.* 9. Et aqua fontana quam recentissima refrigerare. *Ovid. 1. Fast. v.* 260. Ora fontana. h. e. fontium scaturigines.

Fontejanus, a, um, ad Fontejum pertinens, quod est nomen proprium civis Romani, ut Fontejanum nomen. *Cic. de harusp. resp. c.* 27.

Fonticŏla, æ, m. & f. qui ad fontem incolit. *Augustin. l. 3. de Music. c.* 7. Ite igitur Camœnæ fonticolæ puellæ.

Fonticulus, li, m. 2. *fonticello*, πηγίδιον, dim. a fonte, parvus fons. *Plin. l. 31. c.* 10. Exsiliente dulci fonticulo. *Horat. l. 1. Sat. 1. v.* 55. Ex fonticulo sumere.

Fontigĕnæ, arum, Musæ, Nymphæ, quod circa fontes libenter habitent, vel ex fontibus ortum trahant. *Martian. l. 6. carm.* 1. O sacra doctarum prudentia fontigenarum.

Fontĭger, a, um, adject. fontes habens, ut Numen fontigerum, in *Inscript.* apud *Feret.* in *Mus. Lapid. p.* 32.

Fontinālis. V. Fontanalis.

For, V. Faris.

Forabĭlis, le, o. 3. quod forari potest. *Ovid. 12. Met. v.* 170. Contemptor ferri, nulloque forabilis ictu.

Forāgo, f. 3. filum est, auctore *Festo*, quo textrices opus diurnum distinguunt, a forando dictum, quia forabant eo filo telam, ut signo hoc distinguerent pensa. *Symmach. l. 6. epist.* 97. Residens inter pensa, & foragines puellarum.

Forāmen, nis, f. 3. *forame, buco*, חור, Ger. *ein loch*, Gal. *un trou*, Hisp. *agujero*, ὀπή, parva apertura, a foro. *Cic. 1. Tusc. c.* 20. Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore.

Foraminātus, a, um, adject. a *foramino* inusitat., *forato, pertugiato*, נקוב, ut foraminatus paries. *Sidon. l. 2. ep.* 2.

Foraminōsus, a, um, o. 1. 2. *forato*, τρηματώδης, foraminibus abundans. *Tertul. de Patient. c.* 14. foraminosa caro.

Foras, adverb. *fuora, fuori*, חוץ, Germ. *hinauss*, Gal. *hors*, Hisp. *fuera*, ἔξω, adverb. motus ad locum. *Cic. pro Cæl. c.* 23. Domus, in qua nihil geratur, quod foras proferendum sit. *Ter. Phor.* 5. 8. 26. Agelli est hic sub urbe paulum, quod locitas foras: huic demus. *Cic. Attic.* 13. 23. Dare scripta foras. *Ovid. 2. de ar. arm. v.* 280. Ite foras.

Foras-gerōnes, m. 3. ἐξαγωγοί qui omnia foras deportant. *Plaut. Truc.* 2. 7. 1. Ite damnigeruli, foras-gerones, bonorum hamaxagogæ.

Forātus, us, m. 4. *forazione*, τρῆσις, נקוב, actus forandi. *Lactant. l. de Opif. c.* 8. A quo foratu frontem nominatam Varo existimavit.

Forātus, a, um, adject. *forato*, נקוב, τρητός, *Col. l. 5. c. 10. sub fin.* Forata arbor. *Macrob. Sat. 7. c.* 3. Bene foratas habere aures.

Forbēa, f. 1. φορβειά, vel φορβή, omne genus cibi, a voce græca allata, quæ a φέρβω, *pasco*, quod dicitur quasi φέρω βίον, victum fero. *Fest.*

Forceps, cipis, f. 3. *tenaglia*, מלקחים, Ger. *eine zange*, Gal. *tenailles*, Hisp. *tenacas*, πυράγρα, instrumentum fabrorum, item chirurgorum, a *ferrum*, & *capio*, quasi *ferricapis*, h. e. ferrum, quo quid capimus, sive prehendimus. *Col. l. 16. c.* 24. Duabus angustis ligneis regulis, veluti forcipibus, apprehendere testium nervos. *Ovid. 12. Met. v.* 277. Quod forcipe curva cum faber eduxit. ¶ Forcipem Cynira Cyprius Agrippæ. F. invenit. *Plin. lib. 7. c.* 56. ¶ Translate dicitur de extremitatibus brachiorum, & veluti manibus in cancris, scorpionibus, & quibusdam locustis. *Plin. l. 9. c.* 31. Præterea bina brachia denticulatis forcipibus. ¶ Alius hujus vocis usus V. in *Forfex*. ¶ Dubii generis hanc vocem esse, scribit *Priscian.* Itaque in quibusdam *Celsi* editionibus, *l. 7. c.* 12. legitur: Recta forceps ducendus est, ne inflexis, &c. In aliis est *ducenda*. *Et l. 8. c.* 4. ad id facto forcipe: in aliis *facta*.

* **Forcillo**. V. Furcillo.

Forconium, n. 2. Avia, Havia, urbs, exc. Vestinorum, in Aprutio.

* **Forctis**, pro *fortis* dixere veteres.

Forcŭlus, m. 2. Deus apud vet. qui foribus præerat, a foris, quasi Foriculus, *August. l. 4. de Civ. c.* 8.

Forda, æ, & antiquitus horda, f. 1. *vacca pregna*, Ger. *eine tragende kuhe*, Gal. *vache pleine*, Hisp. *vaca prenada*, βοῦς ἡ ἐγκύμων, bos prægnans, a *ferendo*, quia fert in ventre, vel ab accus. φοράδα, *bestiam gravidam*. *Ovid. 4. Fast. v.* 631. *Col. l. 6. c.* 24. Post unum coitum forda non admittit taurum.

Fordicidĭum, n. 2. sacrificium, quo boves fordæ, idest, gravidæ immolabantur, a *forda*, & *cædo*. *Var. l. 5. de L. L.*

Fore, ἔσεσθαι, futurum infinitivi anomal. verbi *sum*. *Cæs. B. G.* Nonnulli Cæsari nuntiabant, non fore dicto audientes milites. *Cicer. de Or.* Fore dicis? Ego vero esse jam judico. *Sallust. Jug. c.* 110. Nunquam ego ratus sum fore, ut &c. ¶ Interdum nullam futuri temporis significationem habet, & ponitur pro esse. Est enim *fore* (si Etymologis credimus) pro *fure*, seu *fuere*, quod est præsens infiniti ab inusit. *fuo*, sum. *Gel. l. 15. c* 1. Si quid posset remedii fore, ut ne tam assidue domus Romæ arderent. *Cic. Att. l. 5. ep. ult. non longe a princ.* Deinde addis, si quid secus, te ad me fore venturum.

Forem es, et, & in 3. pers. n. plur. forent, idem est ac essem. *Sall. in Jug.* Vellem, ut & hæc quæ scribo, vana forent. *Nepos Lysand. c.* 3. Quam vere de eo foret judicatum.

Forensis, & se, o. 3. *ciò, che al foro giudiziale s' appartiene*, δικανικός, quod ad forum judiciale pertinet, ut *Forenses causæ*, quæ in foro judiciali agitantur. *Forensis homo*, qui in foro versari, & causas agere consuevit. *Forensis Rhetorica*, quæ foro, judiciisque est accommodata. *Cic. 1. fin.* Sed hac Rhetorica Philosophorum, non nostra illa forensi. *Ovid. 4. Pont. eleg.* 6. Marte forensi valere. h. e. eloquentia. *Quint. l. 5. c.* 10. Rusticus, forensis, negotiator, miles aliud, atque aliud efficiunt? ¶ *Forensis turba* dicebatur ingens humanum numerus, qui præter aerem, lucemque nihil possidebant, dicti forenses, quia in foro otiosi, quasi agrariis, & frumentariis largitionibus inhiantes, versabantur, & seditiosissimo cuique Magistratui facile se dedebant. His adjutoribus P. Clodius Ciceronem ex urbe expulit. ¶ *Forensia vestimenta* erant, quibus in forum prodeuntes utebantur; *abito da Città*: his opponuntur domestica. *Suet. Aug. c.* 73. Forensia autem, & calceos nunquam non intra cubiculum habuit.

Forentāni, m. 1. pop. Apuliæ, sive Lucaniæ, in confinio, quorum opp. Forentum, sive Ferentum, *Forenzo*.

Fores, V. Foris.

Forfex, icis, f. 3. *forbice*, חער, זוג, Ger. *die schere*, Gal. *des ciseaux*, Hisp. *tixeras*, ψαλίς, instrumentum ferreum, quo filum, telam, pannos, & alia incidimus. Differt a *forcipe*, quia *forfex* sutorum est, *forceps* fabrorum, *forfice* incidimus, *forcipe* capimus. *Col. l. 12. c.* 43. Alii, cum legerunt uvam, siqua sunt in ea vitiosa grana, forficibus amputant. *Calpurn. Eccl.* 5. ne sit acuta Forfice læsa cutis. ¶ Quamquam hæc differentia non est perpetua: nam *forfex* pro *forcipe* passim legitur. *Celsus* enim *l. 7. c.* 12. forficem vocat instrumentum, quo dentes evelluntur. Et *Vitr. l. 10. c.* 2. ferreos forfices (& masc. genere usurpat) appellat ferrea manubria, quæ in saxa forata imittuntur ad ea tractatoriis machinis sublevanda. Non desunt tamen, qui apud utrumque auctorem aliter legunt, & præsertim apud *Celsum*, ubi castigatæ quædam Editiones *forcepe* reponunt. ¶ Est etiam forfex genus aciei in structæ in militia, ad figuram forficis, & cuneo opponitur. *Gel. l. 10. c. 9. Veget. l. 3. c.* 19.

Forficŭla, læ, *forbicetta*, זוג, ψαλίδιον, dim. a forfex. *Plin. l. 25. c.* 5. Quod incisum forficulis cribrant. ¶ Translate dicitur de extremitatibus brachiorum, & veluti manibus in cancris, scorpionibus, & quibusdam locustis. *Plin. l. 32. c.* 11. Præterea brachia duo binis articulis singulisque forficulis denticularis.

Fori,

Fori, orum, m. 2. *la corsia*, num. plur. καταστρώματα, ζυγά, sunt tabulata navium, vel locus in navi apertior, qui iter navem perambulantibus præbet. *Isid. l. 19. c.* 11. scripsit, Fori, navium latera concava, a ferendo onere dicta; sive tabulata navium, quæ sternuntur, dicta ab eo, quod incessus ferant, vel foris emineant. Sunt igitur parvæ illæ semitæ intra naves, per quas nautæ ultro citroque discurrunt. *Cic. de Sen. c.* 6. Cum alii malos scandant, alii per foros cursitent. ¶ Item fori dicuntur Circensia spectacula, id est, loca erecta, ut ex iis spectetur, *palchi, palchetti*. *Liv. l. 1. c.* 45. Ubi sibi spectacula quisque faceret, fori appellati. ¶ Fori etiam in agris sunt angustiores quidam sulci, & oblongi, qui iter præbent circum portas. *Col. l. 10. v.* 92. Angustosque foros adverso limite ducens. ¶ Legitur etiam *forus* singul. n. *Gel. l. 17. c. ult.* Stans in summæ puppis foro carmen, quod Orthium dicitur, voce sublatissima cantavit.

Foria, orum, n. 2. *sterco liquido*, מוצאות, Ger. *dunner dreck*, Gal. *foire*, Hisp. *camaras*, stercora liquidiora, quod facile ferantur foras. *Non. c. 2. n.* 352.

Forica, f. 1. *condotto, cesso, fogna*, Ger. *ein gemein heimblich*, Gall. *retrait public*, Hisp. *las privadas*, ἀφεδρώνιον, locus, in quem alvi stercora dejicimus, & proprie de publicis dicitur, ut latrina de privatis, a φορά. Aliqui a *foro* derivant, quod publica sit. *Juven. sat. 3. v.* 38. Inde reversi conducunt foricas.

Foricarĭus, ii, m. foricarum conductor. *Scæv. JCtu. l. 17. §. 5. Dig. de Usur.*

Foricŭla, f. 1. *porticella*, θυρίον, *valva*, dim. a foris. *Var. l. 1. de R. R. c.* 59. Neque tamen sine foriculis, ne, cum humorem amiserint, pertinaci vento vieta fiant.

* **Foricularĭum**, ii, n. Vectigal foricularii in vet. lap. apud *Murat. p. 573. n.* 4. putant vectigal fuisse stercoris nomine impositum, ut in urina imposuit Vespas.

Foricŭlus. V. Forculus.

Forīnæ, arum, f. מוצאות, tubi, seu canales, per quos sordes, & foria ex urbe e foricis emittuntur. De his fit mentio in Inscript. apud *Gruter. p. 9. n.* 5.

Forinsĕcus, adv. *di fuori*, מחוץ, Ger. *draussen, ausserhalb*, Gal. *par dehors*, Hisp. *defuera*, ἔξωθεν, ab exteriori parte, a *foris*, ut intrinsecus ab *intra*. *Plin. l. 13. c.* 22. Lignum omnes corticis loco habent, hoc est, forinsecus.

Forio, is, n. 4. *cacar liquido*, ventrem deonero, excrementa liquida ejicio, a *foras*, quia stercus liquidum foras facile ejicitur, vel a φορόω, φορύνω, φορύσσω, *fœdo*. *Vet. Scholiast. Juv. ad sat. 3. v.* 38.

Foriŏlus, li, m. 2. qui ventre soluto est, & foria facile mittit, a foriis. *Laber. apud Non. c. 2. n.* 332. Foriolus esse videris, in coleos cacas.

Foris, is, & pl. fores, um, f. 3. *porta*, דלתות, Germ. *die thur*, Gal. *porte*, Hisp. *puerta*, θύρα, janua exterior, ab adv. *foras*, quia foras aperitur. *Cic. in fragm. pro Corn.* Aperuit forem scalarum. *Id. pro Cæl. c.* 16. Fores effregit, restituentur. *Ovid. 2. Fast. v.* 738. custos in fore nullus erat. ¶ Usitatius vero est hoc nomen in plur. quam in sing. *Terentius Heaut.* 2. 3. 37. Foribus pessulum obdere. *Plaut. Curc.* 1. 3. 1. Sonitum prohibe forum, & crepitum cardinum. *Liv. l. 1. c.* 14. Priusquam fores portarum objicerentur. ¶ *Plutarchus* narrat, primum Valerio fratri Poplicolæ, cum de Sabinis triumphasset, domum publice positam, cujus fores extra aperirentur, cum antea cæterarum ædium intro referando impellerentur, ut ex hac concessione honoris appareret, quotidie eam domum aliquid publice admissuram. ¶ *Fores aperire*, ἀνοίγειν τὰς θύρας, proverbio dicitur, qui rei cujuspiam ingressum, initiumque patefacit. *Plin. lib. 2. c.* 8. ¶ Percutere forem, *batter alla porta*. *Liv. lib. 6. ca.* 34. ¶ Translate *Cic. Fam.* 13. 10. Aperire fores amicitiæ.

Foris, adverb. *di fuori, fuori*, ἔξωθεν, חוץ, extrinsecus adv. est status in loco, vel motus de loco. *Terent. Eun.* 5. 14. 12. Foris sunt. *Plaut. Stich.* 1. 3. 36. Foris cœnare. *Cic. in Partit.* Foris ad se delata tamen arte tractat. *Id. ad Q. Fr.* Foris valde plauditur. h. e. in vulgus, non in Senatu solum. ¶ Jungitur & cum præposit. *Plin. l. 17. c.* 24. In ulcus penetrat omnis a foris injuria.

Forma, æ, f. 1. *forma, bellezza, faccia, apparenza*, ויאר, Ger. *form, gestalt*, Gal. *forme, beauté*, Hisp. *forma, hermosura*, σχῆμα, μορφή, τύπος, figura, sive facies uniuscujusque rei. *Cic. 1. de nat. Deor.* Omnium animantium formam vincit hominum figura. *Id. 2. de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus, ex planis autem circulus. ¶ Speciatim pro pulchritudine ponitur. *Cicer. pro Cæl.* Adolescens, in quo forma, & species sit liberalis. ¶ Stata forma est pulchritudo mediocris, seu media inter summam pulchritudinem, & extremam deformitatem. *Gel. l. 5. c.* 11. Eas fere fœminas ait incolumi pudicitia esse, quæ stata forma forent. ¶ Transfertur etiam ad incorporea, pro effigie quadam, seu idea, quam de re quapiam mente concipimus. *Cic. l. 1. Off.* Formam quidem ipsam, & tamquam faciem honesti vides. ¶ Forma item dicitur instrumentum, quo exprimitur caseus. *Col. l. 7. c.* 8. Liquor in fiscellas, aut in calathos, vel formas transferendus est. ¶ Forma pro specie frequenter accipitur apud Rhetores. *Quint. l. 7. c.* 5. Abdicationum formæ sunt duæ, altera criminis perfecti, altera imperfecti. ¶ Sumitur item pro regula, seu lege. *Virg. 6. Æn.* Quæ pœna, aut quæ forma viros, fortunave mersit? Ubi Servius, *Forma*, *regula*. Singulis enim sceleribus statuta sunt supplicia ex more Romano. ¶ Item pro similitudine. *Vellej. l. 2. c.* 61. In formam justi coire exercitus. ¶ Est etiam Architectorum vox, qua significatur ratio, seu dispositio ædificiorum, *il disegno*. *Auson. Mosel. v.* 298. Quis potis..... pandere tectonicas per singula prædia formas? *Liv. l. 25. c.* 31. Archimedes intentus formis, quas in pulvere descripserat. ¶ Translate *Cic. 2. Fam. ep.* 8. Ex tuis litteris cum formam Reip. viderim, quale ædificium futurum sit, scire possim. ¶ Item monetas cudentium, forma enim dicitur tum ipse nummus, tum signaculum archetypum, quo imprimitur. Hinc *formas quinarias, & denarias*, legimus apud *Lamp. in Alex. Sev. c.* 39. h. e. monetas quinque, vel decem aureos valentes. V. in *Salmas.* ¶ Translate *Senec. epist.* 34. *ad fin.* Omnia facta, dictaque tua inter se congruant, & una forma percussa sint. ¶ Formas etiam dicimus ligneos pedes, quibus sutores ad faciendos calceos utuntur. *Hor. l. 2. sat. 3. v.* 106. Si scalpra, & formas non sutor &c. *Ulp. l. 5. Dig. ad leg. Aquil.* Forma calcei cervicem percussit. ¶ Denique forma dicitur canalis structilis, e terra, vel lapidibus aggestis, quo rivi deducuntur, aquæductus; quia subditis ligneis formis construitur, ut notat *Sirmondus ad illud Sidonii l. 1. ep.* 5. Patuit & Roma conspectui, cujus mihi non solum formas, verum etiam naumachias videbar epotaturus. Hinc formas aquarum, legere est apud *Cassiod. l. 3. Var. ep.* 31. qui idem *l. eod. ep.* 53. Romam, dixit, formarum inundatione ditissimam. h e. aquæductibus abundantem.

Formăbĭlis, le, *formabile*, נוצר, adject. qui formari potest. *Prudent. Apotheos. v.* 1034. Solus homo meruit Domini formabile dextra os capere. *Aug. l. 11. Trin. c.* 2. Primordia formabiliora.

Formacĕus, a, um, ut Formaceus paries, h. e. terra constructus. *Plin. l. 35. c.* 14. In Africa, Hispaniaque. Parietes quos appellant formaceos, quoniam in forma, circumdatis undique duabus tabulis, inferciuntur verius, quam instruuntur, *fatti colla forma*.

Formālis, le, o. 3. *formale*, εἰδικός, quod ad formam fit. *Plin. l. 34. c.* 9. Appellatur etiamnum & formalis temperatura æris tenerrimi. *Suet. in Dom. c.* 13. Cum procuratorum suorum nomine formalem dictaret epistolam. *idest*, quæ certa forma, qua dictabatur, excipiebatur a scribis.

Formamentum, i, n. forma, simulacrum. *Lucr. l. 2. v.* 817. Formamenta principiorum. *Arnob. l.* 3. Formamenta divina.

Formaster, aliquanto formosus, bellus. *Titin.* apud *Fest.* in *Obstrudant.*

Formatĭo, onis, f. *formazione, forma*, יצירה, μόρφωσις, *Vitruv. l. 5. c.* 1. Ita enim oblonga erit ejus formatio, & ad spectaculorum rationem utilis dispositio. *Id. l. 4. c.* 1. Columnarum formationes. Et *c.* 16. Ædium sacrarum formationes. ¶ Translate *Senec. ep.* 117. Ista jam a formatione morum recesserunt.

Formātor, m. 3. qui format, & instruit, πλάστης, διδάσκαλος. *Col. in Præfat. l.* 1. Denique animi sibi quisque formatorem, præceptoremque accersat. *Senec. de consol. ad Helv. c.* 8. Quisquis formator universi fuit.

Formatrix, icis, f. quæ format, εἰδοποιοῦσα. *Tert. de Monogam. c. ult.* de Didone loquens: Regina tantæ civitatis formatrix.

Formatūra, æ, f. *forma*, μόρφωσις, conformatio, vel forma uniuscujusque rei. *Lucr. l. 4. v.* 554. Formaturaque labrorum pro parte figurat.

Formātus, a, um, adject. *formato, fatto*, μορφωθείς, *Col. lib. 6. cap.* 25. Herba formata in offam. *Ovid. 3. Met. vers.* 419. Signum formatum e pario lapide. *Id. 1. Fast. v.* 152. Et modo formatis operitur fructibus arbor. h. e. formam quidem suam habentibus, nondum tamen plane maturis. Sic *Plin. l. 7. Epist.* 12. Formatum libellum vocat, qui confectus sit, sed nondnm limatus.

Formella, læ, f. *Apic. l. 9. c.* 11. In formella piscem formabis.

Formĭæ, Formia, Phormiæ, Hormiæ, Col. & urbs in Latio Novo, nunc in Campaniæ ora lit. antiqua Lestrigonum sedes, condita a Laconibus, excisa a Saracenis, inter Cajetam & Minturnas, ubi nunc *Moia*, pagus, qui non est ipse Formiæ, sed Molæ Formianæ a Cic. memoratæ. Hinc Sinus Formianus, *Golfo di Gaieta*. V. *Plin. l. 3. c.* 5.

Formiānum, villa Cic. in agro Formiano. *Cic. Att. l. 2. ep.* 4.

Formiānus, a, um, adject. a Formiis, ut Formiani colles. *Hor. l. 1. od.* 20.

Formīca, æ, f. *formica*, נמלה, Germ. *ameiss*, Gal. *fourmi*, Hisp. *hormiga*, μύρμηξ, species animalis a *ferendis micis*, vel simpliciter a *ferendo*, quod nullum animal frequentius pondera convehat, neque, si mensuram corporis respicias, majora. *Cic. de nat. Deor.* Num idcirco existimas, formicam anteponendam esse huic Pulcherrimæ urbi, quod in urbe sensus sit nullus, in formica non modo sensus, sed etiam mens, ratio, memoria? ¶ Formicæ Indicæ, animalia Ægypti, lupi magnitudine, & felium colore, sed cornuta. V. *Plin. l. 11. c.* 30.

Formicabĭlis, & Formicālis, e, adj. formicans. *Cæl. Aurel. Acut. 2. c.* 27. Pulsus latens, aut formicabilis. *Id. Tard. 2. c.* 14. Formicalis pullus.

Formīcans, tis, o. 3 μυρμηκίζων, quod formicarum modo currit, ut Formicans pulsus, exiguus, debilis, & frequens, omniumque maxime lethalis, ita dictus, quod veluti formicas per arteriam discurrentes tactui repræsentet. *Plin. l. 7. c.* 51. Venarum inæquali, aut formicante percussu.

Formicatĭo, onis, f. *mal della formica, informicolamento*, μυρμηκίασις, extuberatio quædam est parva, & callosa, in summa cute latissimis radicibus inhærens, superne angustior, quæ inter scalpendum mordentis formicæ sensum præbet. *Plin. l. 28. c.* 7. Sanguinem sistit illico, & formicationem corporum.

Formicīnus, a, um, o. 1. 2. *simile a formica*, μυρμήκινος, quod ad formicam pertinet. *Plaut. Men.* 5. 3. 19. Incedit, movet formicinum gradum. hoc est, incedit more formicæ, tarde.

Formīco, as, avi, atum, n. 1. μυρμηκίζω, formicationem contraho. *Plin. l. 30. cap.* 13. In sole, donec formicet cutis; tolerandæ sunt.

Formicōsus, a, um, o. 1. 2. *pieno di formiche*, μυρμηκώδης, plenus formicis. *Plin. l. 10. c.* 74. Formicosam arborem sorices cavant.

Formicŭla, æ, f. dimin. parva formica, μυρμήκιον. *Arnob. l.* 7. Nec inter formiculam, & se plurimum esse discriminis.

Formidabĭlis, le, o. 3. *formidabile, spaventevole*, φρικτός, איום, נורא, quod est formidandum. *Ovid. 2. Met.* Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen.

Formidāmen, inis, n. formido, terror, spectrum. *Apul. Apol.* Bustorum formidamina, sepulcrorum terriculamenta.

Formidatĭo, onis, f. formido, metus, *paura*, יראה, φόβος, δέος. Tribuitur a nonnullis *Cic. in Partit. Or. c.* 4. Meliores tamen edit. habent *reformidatio*, vel *reformatio*.

Formidātus, a, um, adject. *temuto*, φοβερός, נורא. *Virg. Æn. 3. v.* 275. nautis formidatus Apollo. *Hor. l. 2. ep. 1. v.* 256. Formidata Parthis Roma.

Formīdo, as, avi, atum, a. 1. *aver gran paura, temer forte*, פחד, ירא, Germ. *hefftig forchten*, Gal. *redouter*, Hisp. *temer mucho*, φοβέομαι, δέομαι, vehementer timeo, metuo, vereor. *Cic. 2. Phil.* Unus inventus est, qui id auderet, quod omnium fugisset, & formidasset audacia. *Plaut. Cist.* 4. 2. 20. Intus paveo, formido foris. *Id. Pseud.* 1. 3. 81. Si isti formidas credere.

Formīdo, inis, f. *paura*, פחד, Germ. *die forcht*, Gal. *crainte, peur*, Hisp. *miedo, demasiado temor*, φόβος, metus vehementior, pavor. *Cic. 4. Tusc. c.* 8. Formidinem metum permanentem definiunt. *Id. Att. l.* 8. Nullum fuisse tempus post has fugas, & formidines. ¶ Item rete lineum variis plumis, pennisque consertum, quia feris, ac in primis cervis inter venandum formidinem incutit, adeo ut vel in retia vel in sagittas incidant. *Lucr. l.* 4. Dum pavidos formidine cervos claudat odoratæ metuentes aera pennæ. Adde *Senec. l. 1. de Ira, c.* 2.

Formidolōse, adv. *paurosamente*, περιδεῶς. *Cic. pro Sext. c.* 19. Opponi omnibus concionibus falso, sed formidolose tamen. Comparat. formidolosius, legitur in Orat. Catonis de Consulatu suo, apud *Charis. l.* 2.

Formidolōsus, a, um, o. 1. 2. *pauroso, terribile*, חרד, ירא, Germ. *forchtsam*, Gal. *craintif, redoutable*, Hisp. *medroso, espantable*, περίφοβος, qui timet, & qui timetur. *Col. l. 6. c.* 2. Nec ad ingredienda flumina formidolosi. *Cic pro Leg. Manil. c.* 21. Bellum formidolosissimum. *Id. in Pison. c.* 24. Horribilis, & formidolosus locus. *Tac. Ann. 1. c* 62. Formidolosior hostium exercitus.

Formĭdus, o. 1. 2. idem ac formus, h. e. calidus. *Cato apud Fest.* Æstate frigido, hyeme formido.

Formĭo, onis, m. 3. *Risano*, fl. parvus Istriæ, qui in mare Hadriaticum, & sinum Tergestinum cadit.

* **Formipŏtens**. V. Verbilevi.

* **Formis**, e, formosus: unde *deformis*. *Plaut. Bacch.* 2. 2. 38. Sed Bacchis etiam formis tibi visa est? alii fortis. Sed *fortem* pro *formoso* interpretantur.

Formo, as, a. 1. *formare, fare, fabbricare*, יצר, Germ *gutalten, machen*, Gall. *former, façonner*, Hisp. *formar*, σχηματίζω, τυπόω, μορφόω, formam rei alicui induco. *Cic. 4. Acad.* Parmenides ignem, qui movet terram, quæ ab eo formetur. ¶ Formare juventutem, *riformare*, est instituere, & veluti a rudiore ingenio, ad meliorem quamdam formam traducere. *Plin. in Paneg.* Quid vitam? quid morem juventutis, quam principaliter formas? *Hor. l. 2. od.* 25. Teneræ mentes formandæ studiis. ¶ Habet præterea varios, atque elegantes usus. *Cic. l. 3. de Or. c.* 49. Exercitatione, ac stilo formanda nobis oratio est. *Suet. Dom. c.* 20. Epistolas, orationesque, & edicta alieno formabat ingenio. hoc est in iis componendis aliorum opera utebatur. *Horat. Art. Poet. v.* 125. Siquid inexpertum scenæ committis, & audes Personam formare novam. h. e. inducere, fingere, novam fabulam componere. *Virg. Æn.* 9. 80. Formare classem. h. e. parare. *Quint. l. 1. c.* 12. Verba recte formare. h. e. proferre. *Ov. 3. Amor. el.* 6. Formare gaudia mente. h. e. imaginari. *Id. 3. Met.* Formare dictis ignarum. h. e. docere, *istruire*. ¶ Formare etiam dicuntur qui nummos cudunt. V. Forma, & *Salmas. ad hist. Aug.*

Formōse, adverb. *bellamente*, εὐειδῶς, εὐμόρφως, pulchre. *Propert. l. 1. eleg.* 2. Surgat & in solis formosius arbutus antris. *Apul. l. 6. Met.* Formose saltare. & *l.* 5. Vide Cupidinem formosum Deum formose cubantem. *August. Conf. l. 1. c.* 7. Formosissime qui formas omnia.

Formosĭtas, atis, f. *bellezza*, יפי, Germ. *schonheit*, Gall. *beauté*, Hisp. *hermosura*, εὐμορφία, καλλονή, pulchritudo. *Cic. 1. Off. c.* 35. Idque positum est in tribus rebus, formositate, ordine, ornatu ad actionem apto.

Formosŭlus, a, um, *belluccio*, καλλίας. *Var.* apud *Non. c. 1. n.* 109. Formosula uxor.

Formōsus, a, um, o. 1. 2. *bello*, יפה, Germ *wolgestalter*, Gall. *beau*, Hisp. *hermoso*, εὔμορφος, pulcher, speciosus, a forma. *Cic. 1. de nat. Deor.* Quotus enim quisque formosus est? *Ovid. 14. Met. v.* 798. Riguo formosior horto. *Virgil. Ecl. 3. v.* 57. Nunc formosissimus annus.

Formucālis, e, adject. ut formucales forcipes, ita dictæ, quod forma capiant, h. e. ferventia. *Festus.*

Formŭla, æ, f. dimin. a forma, παράδειγμα, σχημάτιον, משל. *Frontin. de aquæd. artic.* 36. Formula modi. ¶ Dicitur etiam de pulchritudine. *Plau. Pers.* 2. 2. 47. Tempori hanc vigilare oportet formulam, atque ætatulam meam. ¶ Sæpe accipitur pro certa norma, & ratione, quæ lege scripta est, ut Formulæ contractuum, & testamentorum. *Cic. 3. Off.* Nondum Aquilius protulerat de dolo malo formulas. ¶ Item pro ratione loquendi. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 5. Ad quam eos quasi dicendi formulam revocent. ¶ Item pro quadam politica vivendi regula, *massima di politica*. *Hor. l. 2. sat. 3. v.* 44. hæc populos, hæc magnos formula reges, Excepto sapiente, tenet. ¶ *Formulam intendere*, est dicam impingere, vel dictare actionem. *Suet. in Vitel. c.* 7. Cum libertino cuidam acerbius debitum reposcenti injuriarum formulam, quasi calce ab eo percussus, intendisset. ¶ *Cadere formula*, vel *excidere formula*, est causa cadere, seu causam amittere. Erant enim juris formulæ certis quibusdam verbis conceptæ, a quibus si quis vel minimum recessisset, causa cadebat. *Quæs. l.* 3. Cum in omnibus fere causis, in quibus cecidisse quis formula dicitur, hæ sint quæstiones. Adde *Suet. in Claud. c.* 14.

Formularĭus, ii, m. 2. δικόγραφος, δικολόγος, dicebatur causidicus, qui ex formula juris agere consuevit. *Quintil. l. 12. c.* 3. Quorum alii ad rubricas, vel ad album se transtulerunt, & formularii, vel ut ait Cicero, leguleji esse maluerunt.

Formus, o. 1. 2. *caldo*, apud vet. ab Æolico φερμός, pro θερμός, calidus. *Festus. Arnob. l.* 2. Nec in formis erubescerent calamistris masculorum vibrare cæsariem. Alii legunt *informis*, idest valde calidis.

Fornacalĭa, um, n. sacra Deæ Fornacis, quia ad fornacem, quæ in pistrinis erat, & in qua fruges torrebant, sacrificium facerent. *Ovid. 2. Fast. vers.* 527.

Plin.l.18.c.2. Numa & Fornacalia instituit, farris torrendi ferias. *Lactant.l.1.c.20.* Doctos viros celebrandis fornacalibus operari.

Fornacalis, le, adject. ut Fornacalis Dea, apud *Ovid.6.Fast.v.315.* sc. Fornax, quæ a Numa inter Deas constituta est.

Fornacarius, a, um, adject. ut fornacarius servus, *fornajo*, נחתום, Ger. *becker*, Gal. *fournier*, *boulanger*, Hisp. *hornero*, ἀρτοποιός, servus pistrinarius, qui fruges torrebat, a *fornax*. Nam antiquitus prius fruges torrebant, deinde in pila conterebant, quod pinsere vocabant. Postea inventæ sunt molæ trusatiles, hoc est, hominum opera versatiles. *Ulp.l. si fornacarius, ff. ad leg. Aquil.*

Fornacator, oris, m. καμινευτής, qui fornacem balnei succendit, *Paul.JCtus l.14. D. de instr. vel instrum. legat.* Ita enim ibi legendum est, non *fornicator*.

Fornaceus, a, um, o. quod est factum in modum fornacis. *Plin.l.35.cap.14.* Parietes, quos appellant formaceos.

Fornacula, æ, f.1. dim. a fornax, *Juven.sat.10.v.82.* Magna est fornacula.

Fornax, cis, f. *fornace*, כבשן, תנור, Ger. *ofen*, *brennofen*, Gall. *fournaise*, Hisp. *hornaza*, κάμινος, ædificium, quod rei alicujus coquendæ, aut calefaciendæ gratia igni succenditur, cujusmodi sunt, quibus calx, aut lateres coquuntur. *Cic. 2.de Nat.Deor.* Apparentque in ardentibus fornacibus sæpe volitantes. *Plin.l.11.c.26.* Fornax æraria. *Id.l.17.c.9.* Fornax calcaria. ¶ Fornax etiam Dea fuit, cujus in honorem Numa Fornacalia instituit. h.e. farris torrendi ferias. *Ovid.2.Fast.v.525.* Facta Dea est Fornax; læti Fornace coloni Orant, ut fruges temperet illa suas. V.*Plin.l.2.*

Fornicarius, ii, m. ὁ ὑπὸ καμάραις πωλῶν, opifex, propola, institor, qui tabernas a fisco conducit sub fornicibus, ut ibi merces suas venales habeat. *In l. cum quidam, de usuris.* Fiscus ex suis contractibus usuras non dat, sed ipse accipit, ut solet a fornicariis, qui tardius pecunias inferunt. *Bud.in An.* * V. Foricarius. ¶ Pro scortatore, *Tertull.de Anim. c.35.de Pudic.c.9.* ¶ Sic fornicaria, æ, apud *eumd.ibid.c.16.* πορνεύων, πορνεύσα.

* Fornicatim, *a volta*, οἷον καμάρα, כצב, in modum fornicis, *Pl.l.16.c.42.* ubi fornicatur, h.e. in modum fornicis curvatur.

Fornicatio, onis, f. *edifizio in volta*, Ger. *schvvibbogen*, *gevvelbter bau*, Gal. *voute*, *en voute*, Hisp. *obra de boveda*, καμάρωσις, fornicis structura. *Senec.epist. 95.* Societas nostra lapidum fornicationi similis est, quæ casura, nisi invicem obstarent, hoc ipso sustinetur. *Vitruv.l.6.c.11.* Parietum fornicatio. ¶ Est etiam scortatio, apud Ecclesf.Scriptor.*Tertul.de Pudic.cap.1. & cont.Marc.l.5.c.7.*

Fornicator, oris, m. πορνεύων, &

Fornicatrix, icis, f. πορνεύουσα, qui, vel quæ scortatur. Voces sunt Ecclesiasticis Scriptorib. usitatæ, Meretrices enim sub fornicibus prostabant, Hinc Fornicatores dicti, qui illuc conveniebant. *Isid.l.10.Orig.Tert.de Pudic.c.1.*

Fornicatus, a, um, adject. in modum fornicis fabricatus, *fatto a volta*, concameratus, arcuatus. *Cic.in Top.c.4.* Parietem directum ad communem parietem adjungere vel solidum vel fornicatum. *Plin.l.12.c.5.* Fornicato ambitu.

Fornico, as, a.1. *fabbricare a volta*, Ger. *gevvelben*, Gal. *vouter*, Hisp. *bovedar*, καμαρόω, fornices extruo, vel fornicis figuram rei alicui induco. *Plin.l.16.c.42.* Populus contra omnia inferiora panditur, palma e contrario fornicatur. h.e. sursum incurvatur, cum fornicis cornua deorsum soleant inclinari.

* Fornicor, aris, *fornicare*, נאף, πορνεύω, scortor, *Tertul. de Pudic. sub fin.* Nemo nolens fornicatur.

Fornix, cis, m. *volta*, *arco*, צב, אילה, Ger. *schvvibbogen*, Gal. *voute*, Hisp. *boveda*, καμάρα, arcus, seu pars tecti camerati: quamvis aliquando pro toto tecto accipitur. Differt a *camera*, quæ totum tectum fornicatum, & concavum significat. *Sallust.in Catil.in fine.* Camera lapideis fornicibus juncta. *Cic.in Top.c.4.* Non debebit præstare, quod fornix vitium fecerit. ¶ *Fornix*, *testudo*, & *concha* sunt diversa cameræ genera. Nam si tectum esset simile hemicylindro, hoc est rotundum, & oblongum, ad modum navis, vocabatur *fornix*; at *testudo* habuit formam hemisphærii; *concha* referebat quartam partem sphæræ. ¶ Speciatim fornices erant arcus in memoriam rerum a triumphalibus viris gestarum exstructi. *Cic.2.de Or.* Ut in forum descendens caput ad fornicem Fabii demitteret. ¶ Translate fornix ponitur pro lupanari, seu meretricia sella, quia meretrices sub fornicibus habitare consueverunt, Unde Curio Cæsarem Bithynicum fornicem vocat, apud *Suet.in Cæs.c.49. Juv.sat.3.v.156.* Lenonum pueri quocumque in fornice nati.

Fornus, i, m. caminus coquendo pani, תנור, κάμινος. *Varro* apud *Non.cap.12.n.52.* Cocula, quæ coquebat panem, primum sub cinere, postea in forno: cujus utique vocabulum a formo dictum, idest a caldore.

Foro, as, a.1. *forare*, *pertugiare*, נקב, Ger. *boren*, *graben*, Gal. *percer*, *forer*, Hisp. *horadar*, τρυπάω, pertundo, penetro, a πόρος, meatus, qui forando fit. *Col.l.5.c.9.* Amygdala si parum ferax erit, forata arbore lapidem adigito. *Plaut.Most.1.1.53.* Forabunt te per vias stimulis. *Macrob.Saturn.7.c.3.* Forare aurem.

Forpex, icis, f. instrumentum, quo a tonsoribus pili inciduntur, *forbice*, תער. Voss. & alii de latinitate hujus vocis dubitant. Habet quidem *Isid.l.20.Orig.c.13.* & *Cassiod.Orthograph.c.4.* ubi ambo discrimen afferunt inter forficen, & forpicem, quod hæc tonsoria sit, illa sutoris. *Sid.n.* etiam *Polemii Epithalam.carm.15.v.184.* Rupit odoratum redolenti forpice barbam. Ita scriptum est in castigatissimis libris *Vvouvetii*, *Elmenhorstii*, *Savaronis*, & *Sirmondi*.

Fors, fortis, f. *fortuna*, *caso*, גד, גורל, Ger. *zufallglick*, Gal. *fortune*, Hisp. *fortuna*, τύχη, casus extemporalis, a *ferendo*, quia fors est, prout res fert. *Cic.Att.l.14.ep.13.* Fors in aliquibus rebus plus, quam ratio potest. ¶ Videtur a *fortuna* differre, quia *fors* casus est, *fortuna* ipsa Dea, ut annotavit *Nonius*, citans locum *Attii ex A.diomeda*: Multi, quibus natura parva magis, quam fors, aut fortuna obfuit. ¶ Interdum tamen pro ipsa fortuna ponitur. *Cic.Att.l.4.* Sed de illa ambulatione fors viderit, aut siquis est, qui curet, Deus. *Teren.Hec* Fors pol fuat. deest fors hoc ferat, vel fortuna faveat. ¶ Interdum ponitur adverbialiter. *Priscian.l.15.ex Virg.11.Æn.v.50.* Fors & vota facit, cumulatque altaria donis. ¶ Usurpatur etiam in obliquis casibus. *Vellej.l.2.c.66.* Vel forte, vel providentia, vel utcumque constitutum. *Liv.l.1.c.4.* Forte quadam, an divinitus. *Virg.1.Æn.v.381.* Nos forte sua tempestas appulit. ¶ *Fors fortuna*, bona fortuna, vel eventus bonæ fortunæ, *buona fortuna*. *Ter.Eun.1.2.54.* Forte fortuna adfuit hic meus amicus, *per buona fortuna Id.Hecyr.3.3.26.* Quæque fors fortuna est, quæ nobis te hodie obtulit *Colum.l.10.v.316.* Et celebris Fortis fortunæ dicite laudes. *Ovid.6.Fast.v.773.* Deam læti Fortem celebrate Quirites. *Ter.Phorm.5.6.1.* O Fortuna, o fors fortuna, quantis commoditatibus hunc onerastis diem! *Donatus* ad hunc loc. scribit, Fortis fortunæ templum trans Tiberim fuisse; cujus festum colebant, qui sine arte vivebant: Illi etiam gratias agebant, quibus aliquid successerat. Eo igitur vocabulo significatur magna vis fortunæ, ¶ *Forte* adv. seu potius hujus nominis ablativus, *a caso*. V. *infra suo loco*.

Forsan, adverb. *forse*, אולי, אך, Ger. *villeicht*, Gal. *par avanture*, Hisp. *pro aventura*, ἴσως, dubitandi adverbium est, a fors. *Virg.1.Æn.v.203.* Forsan & hæc olim meminisse juvabit.

Forsit, fors sit, ferat hoc fors, a *fors*, & *sit*. *Lucr.l.6.v.73.* Forsit & Æthiopum penitus de montibus ullis crescat. *Horat.l.1.sat.6.v.49.* Dissimile hoc illi est: quia non ut forsit honorem Jure mihi invideat. h.e. fortasse.

Forsitan, adverb. *forse*, idem ac forsan, ex *forsit*, & *an*, quasi an fors sit, sive an ferat hoc fors. *Cic.de Orat.* Major ars aliqua forsitan esset requirenda. *Ter.Eun.1.2.117.* Forsitan hic mihi parvam habeat fidem.

Fortasse. V. Fortassis.

Fortassean, adv. idem ac forsan, a *fortasse*, addito *an*, *Gel.l.11.c.9.* Fortassean auxilii petendi gratia. *Sen.ep.29.* Intermittentur fortassean, & desinent. V. *Parei Lex.Crit.*

Fortassis, adv. sive fortasse, idem ac forsan, a *forte*. *Prisc.l.15.* hoc pacto distinguit. *Fors* quidem, *forsan* & *forsitan* dubitandi sunt, *forte* vero eventus, *fortasse* autem, & *fortassis* pro temere. Sed promiscue usurpantur. *Cic.2.Fam.ep.16.* Sed ego fortassis vaticinor. *Id.ep.1.l.7.* Habes epistolam verbosiorem fortasse, quam velles. ¶ Quoties antecedunt particulæ, *si*, *sin*, *nisi*, *ne*, *num*, *an*, aut aliæ particulæ interrogationis, non habet locum neque *fortasse*, neque *fortassis*, neque *forsitan*, sed duntaxat *forte*. *Plautus* tamen *Cap.3.4.96.* An tu fortasse fuisti meæ matri obstetrix?

Fortax, acis. *Cato R.R.c.38.* Facito, fortax totam fornacem infimam complectatur, *h.e.* (si sana est lectio) totus camini gyrus, & pavimentum saxo stratum: ducto verbo a *fortitudine*, ut putat *Turneb.l.11.advers.c.13.* quia totam fornacem sustentat, & munit.

Forte, adv. *per avventura*, τυχόν, אולי, fortuito, casu, & veluti per sortem. Vossius dicit, adverbium non esse, sed ablativum a recto *fors* positum adverbialiter. *Cic.2.de Orat.* Forte evenit, ut in privernati essemus. ¶ Aliquando dubitandi adverbium est. *Cic.2.de Or.c.46.* Ne forte hoc magnum, ac memorabile videatur. *Id.de Fato c.16.* Nisi forte volumus &c. *Nepos 10.cap.9.* Si forte consiliis obstitisset fortuna. V. *Fortassis*.

Fortesco, n.3. *fortificarsi*, התחזק, Germ. *starck vverden*, *erstarken*, Gall. *devenir fort*, Hisp. *fortalecerse*, κραταιόομαι, fortis fio. *Nævius* apud *Gel.l.19.c.7.* Crescit annis, & fortescunt vires. Ipse tamen Gell. hanc vocem improbat.

Forticulus, o.1.2.dim. a fortis. *Cic.2.Tusc.cap.19.* Quamvis idem Epicurus forticulum se in torminibus, & in stranguria sua præbeat.

Fortifico, as, a.1. *fortificare*, חזק, Ger. *stercken*, *bevestigen*, Gal. *fortifier*, Hisp. *fortalecer*, ἰσχυρόω, fortem facio. *Cæl.Aurel.Acut.2.30.* Vina sufficientia fortificare. ¶ Quod ex *Plauto* affertur a quibusdam Lexicographis, suspectum est.

Fortis, te, o.3. *forte*, *gagliardo*, חזק, Ger. *starck*, Gal. *fort*, Hisp. *fuerte*, ἀνδρεῖος, ἰσχυρός, valens, potens, qui validis viribus præditus est, a *fero*, quia fortitudo est virtus perferendarum rerum. Fere de animo dicitur, quia fortitudo animi est, robur corporis. *Cic.l.1.Off.cap.23.* Fortis animi est, & constantis, non perturbari in rebus adversis. *Sallust.Jug.c.95.* de Sylla: Multi dubitavere, fortior, an felicior esset. *Cic.l.3.de Or.* Impetus animi fortissimus. ¶ Fortia facta. h.e. fortiter patrata. *Virg.1.Æn.* Fortia facta patrum. Adde *Liv.l.26.* ¶ Interdum & de corporis robore usurpatur, *robusto*, *gagliardo*. Sic *Colum.l.1.c.8.* Villicum fortem appellat. *Virg.11.Æn.* Si fœmina forti fidis equo. h.e. cursu præstanti. *Id.1.Georg.* Tauri fortes. ¶ Habet etiam alias his affines notiones. *Ter.Andr.2.6.13.* Cavit, ne unquam infamiæ ea res sibi esset, ut virum fortem decet. h.e. honestum, *uomo d'onore*. *Plaut.Trin.5.2.9.* Sororem despondisse suam in tam fortem familiam. h.e. divitem, & bene audientem. *Id.M.l.4.3.13. de quadam muliere*: Ecquid fortis visa est? h.e. formosa, ut interpretatur *Nonius*. Alii melius explicant, ut sit ætate integra, & ad Venereas res idonea. ¶ Usurpatur etiam fortis pro munito, & firmo. *Plin.l.14.c.2.* Vites contra pruinas fortissimæ. *Cæs.B.C.l.2.* Fortissima ligna. *Cic.l.1.de N.D.c.1.* Quid est temeritate fortius?

Fortiter, adv. *fortemente*, בחזק, Ger. *daferlech*, *starck*, Gal. *fortement*, Hisp. *fuertemente*, ἰσχυρῶς, animose, constanter, strenue. *Plaut.Bacch.4.7.25.* Fortiter adstringere. *Cic.4.Phil.c.2.* Nec solum id animose, & fortiter, sed considerate etiam, sapienterque fecerunt. *Cæs.l.2.B.G.c.26.* Fortius pugnare cœperunt. Et l.4.c.12. Fortissime resistere. *Quint.l.2.c.4. in fin.* Fortissime affirmare. *Pompon.Dig.l.32.leg.83.* Fortiter defendere aliquid. ¶ In malam partem. *Hor.l.1.ep.15.* Rebus maternis atque paternis fortiter absumptis.

Fortitudo, inis, f. *fortezza*, חוזק, Ger. *stercke*, Gall. *force*, Hisp. *fortaleza*, ἀνδρεία, est virtus animi, qua labores considerate suscipiuntur, & dolores constanter perferuntur. *Cic.2.de Inv.* Fortitudo est considerata periculorum susceptio, & laborum perpessio. *Id.3.Off.* Fortitudo, quæ est dolorum, laborumque contemptio. Et *paulo inferius*. Fortitudinem quoque aliquo modo expediunt, cum tradunt rationem negligendæ mortis, perpetiendique doloris. ¶ Usurpatur etiam num.pl. *Cic.1.Off.* Sunt ergo domesticæ fortitudines non inferiores militaribus. ¶ Fortitudinis comites sunt animi magnitudo, gravitas, patientia, ut scribit idem *Cic. Tusc.2.c.13.*

Fortuito, adverb. *a caso*, *per sorte*, במקרה, Ger. *ungefehrd*, Gall. *par aventure*, Hisp. *por aventura*, τυχηρῶς, casu, temere, forte, a *fortuitus*. *Vossius* ait, non tam adverbium esse, quam quasi adverbium. Nam intelligitur *casu*. Adjungit, interdum junctim legi, *Casu, & fortuito*, sed tunc potius *fortuitu* scribendum esse, ut est in melioribus libris. *Cic.1.de Or.* Fortuito in eum sermonem incidimus. *Cæs.l.7.B.G.c.20.* Fortuito, aut sine consilio. *Tac.Ann.2.c.77.* Fortuito multa in melius cadunt.

Fortuitu, *a caso*, idem ac fortuito, sine consilio. Legitur in multis Editionibus apud *Cic.Phil.10.* item *l.2.Div.c.7.& 28.* sed non ubique lectio constans est.

Fortuitus, a, um, o. *ciò, che accade per sorte*, מקרה היא, Ger. *ungefehrd geschehen*, Gal. *fortuit*, *avenu par aventure*, Hisp. *fortuito*, τυχηρός, quod casu accidit, vel in fortuna positum est, a forte. *Cic.1.de nat.Deor.* Ex his effectum esse cælum, atque terras, nulla cogente natura, sed concursu quodam fortuito. *Id.l.3.de nat.Deor.cap.36.* Boni fortuiti quippiam nacti sumus. ¶ *Fortuita* absolute pro rebus fortuitis, *Tac.hist.l.4.c.5.* Firmique adversus fortuita. ¶ Fere penultimam corripit, interdum tamen producit. *Horat.l.9.od.15.* Nec fortuitum spernere cespitem.

Fortuna, æ, f. *fortuna*, τύχη, גורל, פור, גד, est subitus, & inopinatus eventus rerum accidentium. *Cic.2.de Leg.* derivat ab *ope ferenda*, vel a *forum*, rerum (aliqui legunt *fors*) in quo incerti casus magis significantur. *Cic.2.de Div.c.5.* Quid est enim aliud fors, quid fortuna, quid casus, quid eventus, nisi cum sic aliquid cecidit, sic evenit, ut vel non cadere, atque evenire, vel aliter cadere, atque evenire potuerit? ¶ Sæpe pro eventu prospero sumitur. *Cic.in Fam.* Ex iis rebus, quas tibi fortuna elargita est. ¶ Sæpe pro tristi rerum eventu. *Cic.in Fam.* Ut impudentia videatur eamdem fortunam, si res cogat, recusare. ¶ Sed frequenter etiam epithetis secundæ, & adversæ distinguitur. *Cic.in Fam.* Vidimus aliquoties, secundam pulcherrime te ferre fortunam; fac, aliquando intelligamus, adversam quoque te æque ferre posse. ¶ Fortuna ab antiquis Dea credita est. In Italia apud Prænestinos præcipue, & Antiates colebatur. Romæ item Fors Fortuna eventus, trans Tiberim ædem habuit. V. Fors. *Cic.de Amic.c.15.* Non solum ipsa Fortuna cæca est, sed eos etiam plerumque efficit cæcos, quos complexa est. *Fortes fortuna*: supple *adjuvat*, proverb. est apud *Cic.l.3.de Fin.c.4.* ¶ Accipitur etiam pro rerum statu. *Cic.pro Sylla.* Hic vos orat parvus, ut se aliquando, si non integra fortuna, at afflicta, patri suo gratulari sinatis. ¶ Item pro prosperitate, & felicitate. *Ter.Andr.1.1.69.* Omnes omnia bona dicere, & laudare fortunas meas, qui &c. ¶ Item pro divitiis. *Cic.Div.in Ver.* Fortunis omnibus aliquem evertere. *Id.de Am.c.16.* Sæpe quibusdam aut animus abjectior est, aut spes amplificandæ fortunæ fractior. ¶ Per fortunas: locutio est opem alicujus omni prece implorantis. *Cit.Att.l.5.* Ne provincia nobis prorogetur, per fortunas, dum ades, quicquid provideri potest, provide. ¶ *Fortuna Imperii*, *Fortuna Populi Rom.* non solum significat felicitatem, sed & auspicium majestatis notat. *Tacit.3.hist.c.46.& l.4.c.57.* ¶ Infima fortunæ homo, *di bassa condizione*. *Cic.5.de Fin.*

Fortunatæ Insulæ, al. Atlanticæ, & Canariæ, *le Canarie*, ins. Africæ, in mari Atlantico. Dictæ sunt a terræ fertilitate, & aeris temperie. Olim sex erant, nunc septem, una earum in duas maris æstu divisa. Earum nomina sunt *Canaria*, *Casperia*, *Centuria*, *Theode*, *Nivaria*, *Pluitalia*, seu *Pluvialia*, *Capraria*. Earum Orientalior est *Casperia*, Occidentalior *Pluitalia*, Princeps est *Canaria*, sic dicta a canum multitudine, & magnitudine.

Fortunate, adv. *felicemente*, Ger. *glicklich*, Gal. *heureusement*, Hisp. *fortunadamente*, *dicosamente*, εὐτυχῶς, feliciter, prospere. *Cic.3.Fin.c.7.* Necessario sequitur, omnes sapientes semper feliciter, absolute, fortunate vivere. *Colum.proœm.l.1.ante med.* Fortunatius a catenato repulsum janitore.

Fortunatim, adv. idem quod fortunate. *Enn.* apud *Non.c.2.n.33.4.* Fortunatim, feliciter, ac bene vortat.

Fortunatus, o.1.2. *felice*, *avventuroso*, אשרי, מצלח, משכיל, Ger. *glickhafftig*, Gal. *heureux*, Hisp. *dichoso*, *bienaventurado*, εὐδαίμων, εὐτυχής, felix, & cujus votis fortuna respondet. *Cic.de Orat.l.2.c.86.* Scopas fortunatus homo, & nobilis. *Id.l.2.Q.Fr.epist.14.* Nihil est nobis fortunatius. *Vellej.l.1.12.* Fortunatissimo decertare prælio. ¶ Interdum est idem ac propitius. *Afran.* Deos ego omnes, ut fortunati sint, precor. ¶ Fortunatorum Insulæ. h.e. Fortunatæ apud *Plaut.Trin.2.4.148.* V.sup.

Fortuno, as, a.1. *felicitare*, *prosperare*, הצליח, Ger. *glicken*, Ger. *fortuner*, Hisp. *hazer bien avventurado*, εὐδαιμονίζω, prospero, secundo. *Cic.l.2.Fam.epist.2.* Tibi patrimonium Dii fortunent. *Id.lib.15.epist.7.* Eumque honorem Deos tibi fortunare volo.

Foruli, m.2.dimin.a fori, *Fest.* Fori. Circensia spectacula, ex quibus etiam minores forulos dicimus. ¶ Foruli item sunt librorum conditoria, seu armariola, vel capsulæ. *Suet.in Aug.cap.31.* Hos quoque delectu habito condidit duobus forulis auratis sub Latini Apollinis basi.

Foruli, orum, m.2. *Forolo*, vicus Sabinorum in rupe prærupta, apud Marsorum confinia, ad Himellæ ortum. *Virg.7.Æn.v.714.* Casperiamque colunt, Forulosque, & flumen Himellæ.

Forum, n.2. *foro*, *piazza*, *palazzo*, שוק, שער, רחוב, ארמון, Ger. *ein ort da man gericht haltet. Marckt da man allerley verkauft*, Gal. *bareau*, *marche*, Hisp. *mercado*, *palacio*, ἀγορά, locus in quo res venduntur, item in quo causæ civiles aguntur, a *fero*, quia res venales in forum negotiantium, & controversiæ in forum judicantium afferuntur. Multa erant Romæ fora rerum venalium, ut *Forum suarium*, in quos sues vendebantur, *boarium*, in quo boves, *piscarium*, in quo pisces, *olitorium*, in quo olera, *vinarium*, in quo vinum (*Var.R.R.lib.1.c.54.*) *Forum cupedinis*, in quo cupedines, seu lautiores cibi. Postea hæc omnia in unum locum sunt contracta, quem *macellum* appellaverunt. *Var.l.1.de L.L.* ¶ Deinde sumitur pro loco juris, idest in quo jurisdictio exercetur, seu causæ civiles aguntur. *Cic.Attic.* Quod me in forum vocas, eo vocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebam. ¶ Fora tria judiciaria antiquitus Romæ fuisse manifestum est, *Forum Latium*, sive Romanum antiquissimum, *Forum Cæsaris Dictatoris*, in quo loricatam sibi fieri statuam passus est, & *Forum Augusti*, quod cum æde Martis Ultoris exstruxit. ¶ Forum differt a *subselliis*, quia *forum* est, ubi causæ civiles agabantur; *subsellia*, ubi judicia publica exercebantur. *Cic. 1. de Orat.* Age vero, ne semper forum, subsellia, rostra, curiamque mediteris. ¶ *Foro uti*, prov. est præsentem rerum statum boni consulere, & utcumque se se obtulerit fortuna, ita animum applicare. *Ter.Phorm.1.2.29.* Scisti uti foro. Huic contrarium est de foro decedere. *Nepos Attic.c.14.* ¶ Cedere foro dicuntur, qui ære alieno oppressi solvendo non sunt. *Juven.Sat.11.v.50.* *fallire*. ¶ Forum etiam erat urbs, vel oppidum, vel vicus in Provinciis, in quo Prætores jurisdictionem exercebant, idest causis civilibus præerant. Nam quæstiones publicæ, idest de criminibus, quæ in Italia admissa essent, Romæ agebantur, non in Foris, nisi extra ordinem, Ab aliquibus Forum definitur urbs, vel oppidum, vel vicus, quem Prætores, vel Censores ad nundinationem assignaverunt, quo undique mercatores convenire solebant ad emendum, aut vendendum. Sed hujusmodi locus proprio vocabulo Conciliabulum vocabatur. ¶ In Italia multa fora erant, quæ constituta fuere vel a Pætoribus, seu Proconsulibus, cum bellum gererent, vel Provincias administrarent, vel Censoribus, cum vias sternerent, ad jus simul, & nundationem. ¶ *Indicere Forum*, erat promulgare urbem, vel vicum in Provincia ubi jurisdictio exerceretur. *Agere Forum*, erat urbi, aut vico in Provincia præesse, quo homines litium causa conveniebant. *Cic. Att. l. 5.* Forum institueram agere Laudiceæ. *Virg. 5. Æn.* Indicitque forum, & patribus dat jura vocatis. ¶ Prætores ver, æstatem, autumnum in bello insumebant, hyeme judiciis operam dabant. Judicia tamen per Judices exercebant, ipsi ultimo conventus die jus dicebant. Modus hic fuit. Complures eligebant Judices, qui tota hyeme causas audirent, & controversias dirimerent, qui Recuperatores vocabantur, extremo conventus die, quo consilium habebatur, in locum judicii procedebant, ubi judicibus assidentibus, pro tribunali jus dicebant, idest suas cuique res secundum Judicum sententiam assignabant. ¶ Fora etiam vasa erant, in quibus vinum transferebatur, & e lacubus in culeos demittebatur, aut alio comportabatur, a *ferendo*. *Colum. l. 12. c. 18.* Lacus vinarii, & torcularii, & fora, omniaque vasa, si vicinum est mare, aqua marina, sin minus, dulci eluenda sunt.

Forum Apii, *Cale nove*, seu *Case nuove*, *li Maruti*, *Fossa nuova*, urbs exc. Latii, in finibus Volscorum, juxta Pontinas paludes. Aliis est *S. Donato*, olim urbs Volscorum, intra paludes Pontinas, prope Asturam fl. Forum factum est ab Appio Claudio Cæco Censore.

Forum Aurelii, opp. Etruriæ, exc. medium inter Centum Cellas, & Cosam in ora, apud Graviscas. Forum factum est a C. Aurelio Cotta Censore.

Forum Cornelii, *Imola*, urbs Lingonum, in Æmilia, seu Gallia Togata Cispadana, nunc in Romandiola, in limite agri Bononiensis, & Duc. Ferrariensis. Sic dictum a P. Cornelio Scipione Nasica Prætore. Sed aliqui censent, hoc Forum a Sylla Dictatore constitutum fuisse, & Forum Syllæ alio nomine appellant. Pop. Forocornelienses. *Plin.*

Forum Julii, vel Forum Julium, Colonia Octavianorum, *Freius*, urbs Galliæ Narbon, consticuta a C. J. Cæsare Proconsule. Forum Julium item, Castrum Juliense, *Cividal d'Austria* alias, nunc *Cividal del Friuli*, Colonia, & urbs Carnorum, ad Natisonem fl. ad radices Alpium. Hinc ipsa Carnia Forum Julium dicta est, *Friuli*, *Patria del Friuli*, regio Italiæ, Venetiæ pars, inter Marchiam Tarvisinam, Istriam, & Noricum, cujus Utinum caput est, & conventus juridicus. Pop. Forojulienses, *Furlani*.

Forum Livii, *Forlì*, urbs Galliæ Togatæ, in Romandiola, in via Æmilia, media inter Faventiam, & Cesenam. Constituta est a M. Livio Salinatore Prætore. Pop. Forolivienses.

Forus, i, m.2. V. Fori. * Est & Forus, i, m. idem qued forum, *piazza*, *mercato*. *Lucil.* apud *Charis.l.1.p.55. Putsch.* & apud *Non.c.3.n.96.* Forus olim ornatus lucernis. *Pompon. Ibid.* Balnea, forus. Adde *Sallust. in frag. ibid.*

Forvus, vel forbus, o.1.2. calidus, apud vet. a ferbeo. *Sev. in 4. Æn.*

Fossa, æ, f.1. *fossa*, פחת, בור, גומץ, Ger. *grube*, *graben*, Gal. *fosse*, Hisp. *hoyo*, *cava*, τάφρος, locus, unde effossa est terra, a *fossum*, sup. verbi *fodio*. *Cicer. 5. Tusc.* Ejusque fossæ transitum ponticulo ligneo conjunxisset. ¶ Speciatim sumitur pro receptaculo aquæ manufacto ad urbes, oppida, castra, aut alia hujusmodi munienda. *Cic. Att. l. 4.* Populi R. exercitus Cn. Pompejum circumsidet, fossa, & vallo septum tenet.

Fossatum, i, n. posterioris latinitatis vox est, significat vel fossam, vel munimentum fossa factum, *fossa*. *Pallad. l. 1. c. 13. de hortis*: Circumveniente fossato vel luto structis parietibus. *Capitol. in Gord. c. 28.* Castra omnia fossato circuibat. ¶ Sunt qui afferunt etiam verba *Plin. l. 17. c. 21.* ubi ait: Fossatum purgari, & extendi, ne crudum relinquatur. At *Harduin.* legit *fossum*. ¶ Est etiam fossatus, i, m. terminus in agris in ipsa fossa positus, apud Scriptores rei agrariæ, *Goes. pag. 254. & 267.*

Fossilis, le, o. 3. *ciò, che si può cavare*, נחפר, Germ. *das man auss dems erdreich grabt*, Gal. *qu'on peut creuser*, Hisp. *cauadico*, ὀρυκτός, quod foditur, seu quod fodi potest. *Pl.l.36.c.18.* Theophrastus auctor est, & ebur fossile candido, & nigro colore inveniri.

Fossio, f. 3. *cavamento*, ὄρυξις, חפור, fodiendi actio. *Cic. de Sen. c. 15.* Quid agri fossiones, repastinationesque proferam?

Fossitius, a, um, o. 1. 2. ὀρυκτός, idem quod fossilis. *Pl. l. 36. c. 23.* Arenæ tria genera, fossitia, fluviatilis, & marina. *Pallad. l. 1. c. 10.* Arenæ fossitiæ tria sunt genera, nigra, cana, rufa.

Fosso, as, a. 1. idem ac fodio. *Enn. apud Var. l. 6. de L. L.* Decretum est fossare corpora telis.

Fossor, m. 3. *zappatore*, חופר, Germ. *ein graber*, Gal. *pionnier*, Hisp. *cavador*, ὀρυκτήρ, qui fodit. *Virg. 2. Georg. v. 264.* Et labefacta movens robustus jugera fossor. ¶ Translate dicitur de homine agresti, & imperito. *Pers. Sat. 5. v. 122.* Cum sis cætera fossor.

Fossula, f. 1. *fossetta*, בור, ὀρυγμάτιον, dim. a fossa. *Cato de R. R. c. 161.* Deinde fossulas facito, qua radices asparagi demittas. *Colum. l. 11. c. 3.* Locum circumdare fossula.

Fossura, æ, f. 1. *cavatura*, Ger. *das graben*, Gal. *fouille*, *creux*, *fossé*, Hisp. *cavazon*, ὄρυγμα, fossio. *Col. l. 5.* Hanc planam fossuram maxime nos probamus. *Suet. Calig. c. 37.* Complanata fossuris montium juga. Adde *Vitr. l. 8. c. 1.*

Fossus, a, um, *zappato*, *cavato*, ὀρυκτός. *Pl. l. 19. c. 6.* Cæpas ter fosso solo seri jubent. *Mart. l. 14. ep. 49.* Exercet melius vinea fossa viros. *Pallad. in Novembr. t. 6.* Terra fossa, & subacta.

Fostiam pro hostia, &

Fostim pro hoste Antiqui dicebant, teste *Festo in Fedum*.

Fotus, a, um, adject. a foveo, *riscaldato*, *fomentato*, θαλφθείς. *Cic. 2. de natur. Deor. c. 48.* Pulli a matribus exclusi, fotique. *Arnob. l. 1.* Honoribus fotum aliquem suscipere.

Fotus, m. 4. fovendi actus, fomentum, *riscaldamento*, *fomento*, πυρίασις. *Pl. l. 23. c. 9.* Utilis est igni sacro, fotu. Et *c. 1. ejusd. l.* Decoctura eorum cœliacos juvat, & potione, & fotu.

Fovea, f. 1. *fossa*, *caverna*. βόθυνος, βόρβορος, scrobs, spelunca, a prisco *fovo*, pro *fodio*. Veteres pro *fovea* etiam *favea* dixere. *Horat. l. 1. ep. 6. v. 50.* Cautus enim metuit foveam lupus. *Cic. Phil. 4. c. 5.* Bellua in foveam incidit. ¶ Hinc pro fraude, & insidiis usurpatur. *Plaut. Pers. 4. 4. 45.* Ego ille doctus leno pene in foveam incidi.

Foveo, es, vi, tum, a. 2. *tener caldo*, *covare*, חמם, יחם, Ger. *erhalten*, *gunstig seyn*, Gal. *entretenir en chaleur*, *couver*, *étouver*, Hisp. *calentar*, θάλπω, proprie est calorem, vigoremque nativum procurare, ac tueri, calefacere, a *focus*. *Pl.l.8.c.36.* Fœtus rigentes apprimendo pectori fovent, non alio incubitu, quam ova volucres, ¶ Speciatim est Medicorum vocabulum pro partem læsam humidis, calidisque fomentis applicatis aspergere, tepefacere, & dolorem lenire. *Virg. 12. Æn.* Fovit ea vulnus lympha longævus Japis. ¶ Aliquando est nutrire, provehere, alere. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 3.* Scribis de summo Cæsaris in nos amore: hunc tu fovebis. *Id. l. 12. Att. epist. 18.* Fovebam meos dolores. *Tibul. l. 3. eleg. 7. v. 2.* Credula vitam spes fovet. Sic dicimus fovere bellum, arma, fovere gaudia mente, fovere vota animo, *Ovid. Virg. & alii*. ¶ Fovere aliquid in pectore, pro cogitare. *Plaut. Bacch. 4. 10. 1.* ¶ Fovere castra, pro tueri. *Virg. 9. Æn.* Non obvia ferre arma viros, sed castra fovere. ¶ Fovere partes alicujus, pro adjuvare. *Tac. 1. hist. c. 13.* ¶ Fovere aliquem, h. e. amplecti, tueri. *Quint. l. 1. c. 1.* Fovere aliquem in suam gloriam.

* Fovii, nunc Fabii dicuntur: dicti, quod princeps gentis ejus ex ea natus sit, cum qua Hercules in fovea concubuit. Alii putant, eum primum ostendisse, quemadmodum ursi & lupi foveis caperentur. *Festus*.

F ANTE R.

Frabaterni. V. Fabrateria.

Fraceo, n. 2. & fracesco, is, n. 3. *guastarsi*, באש, נסרח, Ger. *faulen*, *faul vverden*, *von elte*, Gal. *se flêtrir*, Hisp. *podrerse*, ἐξίσταμαι, σήπομαι, corrumpor, quasi vetustate putresio, de priore statu degenero. *Var. de R.R. l.2. c. 55.* Uti ibi mediocriter fracescat. *Col. l. 1. c. 6.* Oleum, quod minus provenit, si congelatur, fracescet. ¶ Translate *fracebunt*, h. e. *displicebunt*, inquit *Festus*.

Fraces, vel frages, f. 3. *polpa d'oliva*. *feccia d'oglio*, שמרים, Ger. *oelhefen*, Gal. *marc*, *lie*, Hisp. *borras de azelte*, ζῦγες, olearum fractarum, contusarumque fragmenta, ac reliquiæ quædam, carnes, & fæces olivarum, quæ in oleo subsidunt, ab antiquo *frago* pro *frango*, *Col.l.6.c.3.* Quidam fraces vino, & adipe commiscent. Adde *Pl. l. 15. c. 6. & Gel. l. 11. c. 6.*

Fracidus, a, um, o. 1. 2. *che comincia a guastarsi*, *marcio*, נבאש, Ger. *faul*, Gal. *flêtri*, Hisp. *ranciofo*, ὑπέρωρος, plusquam maturus. & jam putrescens. *Cat. de R. R. c. 64.* Ut fracida sit, quo facilius efficiant.

* Fractio, actus frangendi, κλάσις, שבר, *Hier. August.* &c.

Fractor, oris, m. *rompitore*, κλάστης, qui frangit. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Vesicarum ruptor, fractorque ferularum.

Fractura, f. 1. *rottura*, שבר, κλάσις, actus frangendi. *Plin. l. 29. c. 6.* Item minutæ, & latæ fracturis aurium illinuntur cum melle.

Fractus, a, um, adject. ex partic. a frango, *rotto*, *spezzato*, נשבר, κεκλασμένος. *Horat. ad Pison. v. 20.* Si fractis enatat expes Navibus. *Virg. Æn. 3. 556.* Fractas ad litora voces, h. e. repercussas. *Hor. l. 1. ep. 17. v. 58.* Crus fractum. ¶ Translate sumitur pro debilitato, imbecilli, *abbattuto*. *Vellej. l. 2. c. 74.* Fractis Brutianis partibus. Sic fractæ vires, fractæ opes, apud *Virg. Æn. 2. v. 170. Æn. 3. v. 53. Cic. pro Dom. c. 36.* Fractus, & debilitatus animus. *Id. Att. lib. 11. ep. 12.* Quod me audis fractiorem animo esse. *Id. de Amic. c. 16.* Spes amplificandæ fortunæ fractior, animus abjectior. ¶ Fracta pronuntiatio, apud *Pl. l. 2. ep. 14.* est mollis, effœminata. Hinc simile est illud *Cic. in Brut.* Quid est tam fractum, tam minutum, tam in ipsa concinnitate puerile?

Frænator, vel frenator, oris, m. qui frænat, & continet, χαλιναγωγός. *Pl. Paneg. c. 55.* Infinitæ potestatis domitor, & frænator animus. *Stat. Theb. l. 1. v. 27.* Ignipedum frænator equorum.

Frænatus, a, um, adject. *frenato*, χαλινωτός. *Cæs. l. 8. c. 15. B. G.* Equites frænatis equis in stationibus disponit. *Horat. l. 1. od. 15.* Os equi frænatum. *Sil. l. 11. v. 264.* Acies frænata.

Frænigers, a, um, χαλινοφόρος, adject. qui frænum habet. *Stat. l. 5. Silv. 1. v. 98.* Quisnam frænigeræ signum dare dignior alæ?

Fræno, vel melius freno, as, avi, atum, a. 1. *frenare*, כלם, חסם, Ger. *zaumen*, *bind erhalten*, Gal. *brider*, Hisp. *enfrenar*, χαλινόω, equo frænum injicio, fræno equum cohibeo. V. Frænatus. ¶ Translate est cohibere, *raffrenare*, *ritenere*. *Cic. 5. Ver. c. 57.* Cum animum ad persequendum non negligentia tardaret, sed conscientia sceleris, avaritiæque suæ frænaret. *Virg. 1. Æn. v. 523.* Justitia gentes frænare superbas.

Frænum, ni, n. 2. *freno*, רסן, מחסום, מתג, Germ. *zaum*. Gal. *frein*, Hisp. *freno*, χαλινός, instrumentum, quo equus coercetur. *Manut. in Orthogr.* scribit sine diphthongo, vetustis monumentis fretus. ¶ In num. sing. est g. n. in plur. & n. & m. *Ovid. 1. de Art.* Tempore lenta pati fræna docentur equi. *Virg. 3. Georg.* Et stabulo frænos audire sonantes. *Liv. l. 34. c. 2. ad fin.* Dare frænos alicui, *rallentare il freno*. *Cic. Att. l. 6.* Alter frænis eget, alter calcaribus. ¶ Fræna Pelethronii invenere, qui & strata equorum primi monstraverunt. *Plin. lib. 6. c. 56.* ¶ *Frænum mordere*, est obluctari, & ostendere, nos graviter aliquid ferre, quod tamen ferendum est, translatione sumpta ab equis, qui cum frænum excutere non possint, perpetuo tamen mordent, & arrodunt. *D. Brut. ad Cic.* Si frænum momorderis, peream, si te omnes, quotquot sunt, conantem loqui ferre poterunt. ¶ *Accipere frænum*, est dedere se alicui, *arrendersi*. *Virg. 12. Æn.* Ni frænum accipere, & victi parere fatentur. ¶ *Ponere*, *injicere frænum*, est cohibere. *Juven. Sat. 8. v. 88.* Pone iræ fræna, modumque, Pone & avaritiæ. *Val. Max. l. 2. c. 9. n. 5.* Fræni sunt injecti vobis. ¶ Fræni rerum h. e. imperium. *Sil. l. 3 v. 226.* Ausa sibi Libye rerum deposcere frænos. ¶ Frænum apud *Cels. l. 7. c. 25.* pars est penis.

Fraga, orum, n. *fragole*, μιμαίκυλον, κόμαρον, morum herbarum humi repentium, colore rubeo, gustu suavissimum. *Virg. Georg. 3. v. 92.* Humi nascentia fraga. *Ovid. Met. 1. v. 104.* Montanaque fraga legebant. ¶ In singulari numero caret exemplis.

Frages. V. Fraces.

Fragesco, n. 3. χαλάω, אמלל, frangor, languesco, ab antiquo *frageo*. *Accius Ægasto, ut citat Nonius, c. 2. n. 329.* Neque fera hominum pectora fragescunt, donec vim persenserint imperii.

Fragilis, le, o. 3. נשבר, אמלל, חלש, Germ. *zerbrech*, Gal. *fragile*, Hisp. *fragil*, *quebradico*, ψαθυρός, εὔθραυστος, ἀσθενής, quod facile frangi potest, a *frago* pro *frango*. *Pl. l. 12. c. 8.* Saccharum est mel in arundinibus collectum, gummium modo candidum, dentibus fragile. ¶ Per translationem accipitur pro fluxo, seu caduco. *Cic. de Amic. c. ult.* Res humanæ fragiles, caducæque sunt. ¶ Comp. fragilior, sup. fragilissimus. *Pl. l. 12. c. 7.* Quod vocatur gariophyllon, grandius, fragiliusque. *Hier. in c. 4. Ezech.* Urbs fragilissimo lateri comparatur.

Fragilitas, atis, f. 3. *fragilità*, חלושה, Ger. *zerbrechlickeit*, Gal. *fragilité*, Hisp. *fragilidad*, ψαθυρότης, ἀσθένεια, facilitas frangendi. *Plin. l. 34. c. 14.* Tenuiora ferramenta oleo restingui mos est, ne aqua in fragilitatem durentur. ¶ Translate pro imbecillitate accipitur. *Cic. 5. Tusc. c. 1.* Interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimescere.

Fragisco, n. 3. frangor. *Pacuv.* Fragiscit animus miseriis.

* Fragitis. V. Sphragitis.

Fragium, ii, n. idem ac fractio. Usurpatur fere junctum, cum aliis nominibus, ut crurifragium. At *Apul. l. 9. Met.* solum ponit, ubi ait: Crurum ei fragium abominata.

Fragmen, inis, n. 3. *pezzo*, *frammento*, פלח, Ger. *ein abgebrochen stuck*, Gal. *piece d'une chose rompue*, Hisp. *predaco*, *fragmento*, κλάσμα, pars rei fractæ. *Virg. 11. Æn.* Fulva resplendent fragmina arena.

Fragmentum, ti, n. 2. idem ac fragmen. *Cic. pro Sex.* Hunc adoriuntur fragmentis septorum, & fustibus.

Fragor, oris, m. 3. *strepito*, *che fa alcuna cosa*, *che si frange*, המיה, קול, רעם, Ger. *knall*, Gal. *bruit*, Hisp. *ruydo*, κτύπος, sonitus qui ex arbore, aut alia re inter frangendum redditur, a *frago* pro *frango*. *Virg. l. 1. Georg.* Et horridus altis montibus audiri fragor. *Liv. l. 1. c. 29.* Jam fragor tectorum, quæ diruebantur.

Fragose, adv. sonore, cum strepitu, βαρυκτύπως, *Pl. l. 16. c. 10.* Quippe respuuntur, & fragosius fidunt.

Fragosus, a, um, o. 1. 2. *aspro*, *duro*, τραχώδης, קשה, sumitur pro aspero, & translate pro rudi, inculto, impolito. *Quint. l. 9. c. 4.* Aures fragosis offenduntur, & lævibus mulcentur. ¶ Item fragoris plenus. *Virg. 7. Æn.* Torrens fragosus.

Fragrans, antis, adj. odorem spirans, *fragrante*, εὐώδης. *Virg. 7. Æn. v. 436.* Redolentque thymo fragrantia mella. *Sidon. l. 8. ep. 14.* Castitatis fragrantissimum incensum in thuribulis cordis adolesc.

Fragranter, *odorosamente*, εὐώδως, cum fragrantia. *Solin. c. 38. (al. 51.)* Crocum spirat fragrantius.

Fragrantia, f. 3. *fragranza*, εὐωδία, exhalatio magni odoris. *Val. Max. l. 1. c. 9. in extern.* Unguium fragrantia.

Fragro, as, n. 1. *rendere odore*, ריח, נתן, Ger. *vvol riechen, und schmecken*, Gal. *rendre grande odeur*, Hisp. *oler, echar buen olor*, ὄζω, εὐωδέω, oleo, redoleo, odorem emitto. *Mart. l. 1. epigr. 87.* Ne gravis hesterno fragres, Fescennia, vino, Pastillos Cosmi luxuriosa voras.

Fragum, i, arbuti genus, Græcis κόμαρος. *Apul. de herbis c. 37.* Italice *corvezzolo*.

Framea, æ, f. lancea, vel hasta Germanica. חנית, μάχαιρα, *Juven. Sat. 13. v. 78.* Jurat per Martis frameam. *Tac. de Germ. c. 6.* Hastas, vel ipsorum vocabulo, frameas gerunt. ¶ Vetus Criticus in Glossar. frameam interpretatur ῥομφαίαν, gladium. Cui assentitur & *Isid. l. 19. Orig. c. 6.*

Franci, orum, צרפתים, Germaniæ populi, qui conspirantes inter se a Romanorum servitute in libertatem se vindicarunt, itaque Francos se vocavere, quod *francus* eorum lingua liberum significat. V. *Philip. Cluver. de Antiquit. Germ. c. 2. & Isaac Pont. l. 1. & 2. de Orig. Franc.* qui tamen a Cluverii opinione dissentit. V. etiam Franconia, infra.

Francia, צרפת, V. Franconia. Apud *Hieron. in vita Hilarion.* pro Germania accipitur, quia Franci pop. Germaniæ fuere. *Claud. de laud. Stilic. l. 1. v. 236.* Provincia missos Expellet citius, fallax quam Francia, reges.

Francicus, a, um, צרפתי, ad Francos pertinens. *Francicus* dictus est Probus Imperator, a devictis Francis, *Vopisc. in ejus vita, c. 11.*

Francones liberi, Germaniæ populi, primi fuerunt auctores regni in Gallia. Horum meminit & *Cic. l. 14. Attic. ep. st. 10.* (ut volunt nonnulli) ubi ait: Redeo ad Tebassos, Scævas, Francones. Sed lectio anceps est.

Francus, a, um, ad Franciam pertinens. *Hier. in vita Hilarion.* Qui Francam tantum, & Latinam linguam noverat.

Frango, gis, fregi, fractum, a. 3. infringo, perrumpo, comminuo, contundo, *spezzare, rompere, frangere*, שבר, Germ. *brechen, zerbrechen*, Gall. *briser*, Hisp. *quebrar*, κλάω, *Cic. 6. Ver.* Anulus aureus, quem habebat, fractus est, & comminutus. *Pl. l. 18. c. 7.* Frangere molis hordeum. *Quint. l. 1. c. 6.* Frangere comam in gradus. h. e. mutato, & fracto naturali capillorum flexu, in gradus ornare. ¶ *Frangere cervices*, est strangulare, occidere, & sumitur tam active de eo, qui alteri per vim cervices rumpit, quam passive de eo, cui cervices franguntur. *Cic. in Vatin.* Fregisti cervices in carcere ipsi Vectio. *Id. 7. Ver.* Prætorem tu accusas? frange cervicem. Similiter tum active, tum passive sumuntur, Frangere navem, brachium, & alia hujusmodi. *Teren. Andr.* Is fregit navem apud Andrum. *Cic. 2. de Orat.* Excusavit Vespa Terentius, quod eum brachium fregisse diceret. ¶ Translate sumitur pro dejicere, prosternere, infirmare, *Cic. pro Marc.* Nulla est tanta vis, quæ non debilitari, & frangi possit. *Id. 3. Off.* Qua quidem re audita fractum animum Annibalis scribit. *Id. 1. de Orat.* Si calor frangit. ¶ Et passive pro debilitari, *avvilirsi*, Frangi dolore, metu, pudore, &c. *Cic. 2. Fin.* Turpe esse viro debilitari, dolore frangi, succumbere. *Id. in Off. l. 1. c. 20.* Non est consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate. ¶ Item pro reprimere, ut Frangere audaciam, consilia, &c. *Cic. Lent.* Nec mihi aliter potuisse videor hominum perditorum de me consilia frangere. *Pl. l. 1. ep. 12. n. 5.* Morbum frangere abstinentia. ¶ Frangere fidem, fœdus, leges &c. est violare. *Cic pro Rosc. Com. in Pison. & alibi.* ¶ Frangere sententiam alicujus, est refutare, rejicere. *Id. ad Lent. 1. ep. 4.* ¶ Frangere diem morantem mero, h. e. diurnos labores abrumpere, & partem aliquam diei genio indulgere, *Hor. l. 1. od. 7.* qui eodem sensu *l. 1. od. 1.* dixit, partem solido demere de die.

Frater, tris, m. 3. *fratello*, אח, Ger. *bruder*, Gal. *frère*, Hisp. *hermano*, ἀδελφός, qui iisdem parentibus genitus est, ab Æolico φράτηρ pro φράτωρ, *sodalis*. *Pl. ep. 164.* Cum affectum tuum erga fratris filiam cogito. ¶ Fratrum tria sunt genera: alii *germani* dicuntur, qui ex iisdem parentibus nati sunt, alii *consanguinei*, qui ex eodem patre, non ex eadem matre, alii *uterini*, qui ex eadem matre, non ex eodem patre. Sed sæpe consanguineus simpliciter pro fratre usurpatur. *Cic. 3. Ver.* C. Fannius Eques Rom. frater germanus Q. Titinii judicis tui. ¶ *Fratres gemini*, duo eodem partu editi, quos minus recte *geminos fratres* converso ordine appelles, ut docet *Quint. l. 9. c. 4. Cic. pro Cluent.* C. & L. Fabritii, fratres gemini fuerunt ex municipio Aletrinate. ¶ Fratres patrueles, *cugini*, sororesque patrueles dicuntur, qui, quæve duobus ex fratribus progenerantur. *Suet. in Cæs.* Qui fratri patrueli suo Marco in Consulatu successerat. ¶ Fratres olim etiam amicos vocabant. *Cic. 7. Fam. epist. 11.* Fratres nostri Hædui. ¶ Et in malam partem. *Mart. l. 2. ep. 4.* Fratrem te vocat, & soror vocatur: Cur vos nomina nequiora tangunt? V. etiam *epigr. 65. lib. 10.* Sic *Petron.* sæpe fratrem vocat mollem virum. ¶ Frater (inquit *Par. in Lox. Crit.* & alii) verbum etiam est sacrorum, & usurpatur de insitiis ex carne concisa, *Arn. l. 7.* Cupientes addiscere, quid cum pultibus Deo sit, quid cum libis, quid cum diversis fratribus. Alii tamen leg. *fartis*. *Plaut. Mil. 1. 1. 8.* Machæra gestit fratrem facere ex hostibus. h. e. ut explicat *Camer* hostium sanguini se immiscere, & veluti consanguineam fieri. V. Fartum. ¶ Translate fratres, & sorores dicuntur, quæ similia sunt. *Solin. c. 27.* Exsurgit montibus septem, qui a similitudine fratres appellantur. *Plaut. Pœn. 1. 3.* Obsecro te, Milphio, per hanc dexteram, perque hanc sororem lævam. V. ibi *Taubman.* ¶ Fratres arvales erant duodecim Sacerdotes sacra publica facientes, ut frugibus arva abundarent. *Var. L. L. l. 4. c. 15.* Instituti fuere a Romulo in memoriam duodecim filiorum Accæ Laurentiæ, quæ fertur magnam vim auri collectam quæstu corporis populo Rom. legasse; atque ob id in grati animi argumentum hic ei honos a Romulo habitus est. V. Arvales. ¶ Olim omnes Christiani *Fratres* appellabantur, & eorum congregatio, seu Ecclesia, Fraternitas. *Ter. in Apol. c. 39.* Sed quod fratres nos vocamus, infamant. *Id. de præscript. advers. hær. c. 20.* Communicatio pacis, & appellatio fraternitatis, & contesseratio hospitalitatis, quæ jura non alia ratio regit, quam ejusdem sacramenti una traditio.

Fraterculo, as, n. 1. idem ac fratro, a *fraterculus*. *Plaut. in Frivolar.* citante *Festo*; Tunc papillæ primitus Fraterculabant: illud volui dicere, Sororiabant. Ita hos versus emendat *Scalig.*

Fraterculus, li, m. 2. *fratellino, fraticello*, ἀδελφίδιον, parvus frater. *Cic. Ver. 3. c. 66.* Volo, mihi fraterculo tuo credas. *Juv. Sat. 4. v. 98.* Unde fit, ut malim fraterculus esse Gigantum, idest, homo obscurus, cujus majores sine incogniti, tamquam e terra subito enatus, ut de Gigantibus Poetæ fabulantur.

Fraterne, adv. *fraternamente*, כאחים, Ger. *briderlich*, Gal. *fraternellement*, Hisp. *con hermandad*, φιλαδέλφως, amore fraterno, ad similitudinem fratrum. *Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Quare facis tu quidem fraterne, quod me hortaris. *Id. Att. l. 5. ep. 5.* Tibi persuadeas, te a me fraterne amari.

Fraternitas, atis, *fraternità*, אחוה, Germ. *bruderschafft*, Gal. *fraternité*, Hisp. *hermandad*, ἀδελφότης, fraterni amoris conjunctio. *Quin. Decl. 16.* Habet aliquem fraternitatis affectum. *Tacit. Ann. 11. c. 25.* Hædui fraternitatis nomen cum populo R. usurpant. V. etiam *Frater* in fine.

Fraternus, o. 1. 2. *fraterno*. Germ. *briderlich*, Gal. *fraternel*, Hisp. *de hermano*, ἀδελφικός, quod ad fratrem spectat. *Cic. pro Cluent.* In ipso fraterno parricidio nullum scelus prætermissum videtur. *Id. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 3.* Fraternus amor. *Justin. l. 10. c. 2.* Fraternum bellum. ¶ Fraternas acies dixit *Stat. l. 1. Theb.* eadem tellure natorum.

Fratrilli, m. 2. villi dependentes de tapetibus, vel aliis pannis. *Festus.*

Fratria, æ, f. *moglie di fratello*, יבמה, Ger. *des bruders frau, vveib*, Gal. *belle soeur*, Hisp. *cunada*, εἰνάτηρ, uxor fratris. *Fest. Nonii* sententia *c. 10. n. 6.* uxores fratrum se fratrias inter se appellant. ¶ Præterea fratria est vocabulum significans partem hominum, inquit *Var. l. 4. L. L.* Est autem a Græcis ductum, apud quos φρατρίαι sunt hominum sodalitates, vel conventicula, quasi pagi, aut vici. Sic Athenis φρατρία dicebatur tertia pars tribus, teste *Polluce l. 8.*

Fratricida, æ, c. 1. *fratricida*, ἀδελφοκτόνος, qui fratrem occidit. *Cic. pro Dom. c. 10.* Quid? de me quod tulisse te dicis, parricida, fratricida, sororicida, non extra ordinem tulisti? Adde *Nep. Timot. c. 1.*

Fratro, as, n. 1. est crescere, tumescere, quod de puerorum mammis dicitur, quia velut fratres pares oriantur, & fratrum instar pariter crescant, quod etiam in frumento spica facere videtur. *Fest.*

Fratrueles, ἀδελφοὶ, sunt duorum fratrum filii. *Hieron. ep. 22. ad Eust. de custod. Virgin. c. 11. a med.* ex *Cantic. 5. 2.* ubi Vulgata habet *Vox dilecti mei*, legit *fratruelis mei*. Adde *in proœm. in Isaj.* ex *Cantic. 7. 13.*

Fraudatio, onis, f. *inganno, frode*, עושק, חמס, Ger. *betrug, un treu*, Gal. *tromperie*, Hisp. *enganno*, ἀπάτη, actus fraudandi. *Cic. 3. Off. c. 17.* Inter bonos bene agier oportet, & sine fraudatione. *Id. Catil. l. 2. c. 11.* Hinc fides, illinc fraudatio.

Fraudator, oris, m. *ingannatore*, עושק, Ger. *betrieger, uberlister*, Gall. *trompeur*, Hisp. *enganador*, ἀποστερητής, qui fraudat. *Cic. pro Flac. c. 20.* Non unam, & eamdem omnibus in locis esse fraudatorum, & inficiatorum impudentiam. Et *Phil. 13. c. 12.* Fraudator creditorum.

Fraudatorius, a, um, adject. ut *fraudatorium edictum*, quo sc. Prætor ea, quæ in fraudem cujuspiam gesta sunt, rescindit, *l. 96. Dig. de solut. & l. 69. Dig. ad S. C. Tr.*

Fraudatrix, icis, f. quæ fraudat. *Tert. de Resur. carn. c. 12.* Mira ratio; de fraudatrice servatrix.

Fraudatus, a, um, adject. *defraudato, privato*. *Horat. l. 1. sat. 6. v. 124.* Ungor olivo, non quo fraudatis immundus Natta lucernis. *Cic. Off. 3. c. 17.* Uti ne propter te, fidemve tuam captus, fraudatusque siem.

* Fraudiger, a, um, fraudulentus. *Tert. in Genes. c. 3.* Semifraudigeris misere decepta loquelis.

Fraudo, as, avi, atum, a. 1. *fraudare, ingannare*, עשק, רמה, Ger. *betriegen*, Gal. *tromper*, Hisp. *engannar*, ἀποστερέω, decipio, fallo. Habet autem ut plurimum post se accusativum personæ cum ablativo rei. *Cic. de Fin.* Fraudare illum suo veteri nomine iniquum esset. *Id. 1. Attic. ep. 1.* Cum Cæcilius a Vario magna pecunia fraudaretur. ¶ Aliquando solo accusativo contentum est, omissa re, qua quis fraudatus dicitur. *Cic. pro Rosc. Com.* Et pupillum fraudare, qui in tutelam pervenit. ¶ Interdum etiam invenitur cum accusativo rei. *Cæs. 3. B. C. c. 59.* Fraudabat stipendium militum. ¶ *Fraudare genium*, est non satisfacere necessitati naturæ, appetitui, & voluptati. Nam Genius apud veteres habebatur naturæ, & voluptatis Deus. *Plaut. Aul. 4. 9. 15.* Egomet me fraudavi, animumque meum, geniumque meum. Alii leg. *defraudavi*. ¶ Reperitur etiam *fraudor, aris*, dep. 1. V. *Frausus*.

Fraudulenter, adv. *astutamente*, במרמה, Ger. *truglich, listiglich*, Gal. *par tromperie*, Hisp. *enganosamente*, δολερῶς, cum fraude, dolose. *Col. l. 1. c. 8.* Qui aut crudeliter eos, aut fraudulenter infestent. *Pl. l. 30. c. 10.* Nullum animal fraudulentius invadere hominem tradunt.

Fraudulentia, æ, f. idem quod fraus, vel astus, *astuzia, frode*, מרמה, δόλος, *Plaut. Pseud. 2. 1. 7.* Fretus malitia, fraudulentia. *Id. Mil. 2. 2. 34.* Os habet, linguam, perfidiam, malitiam, audaciam, fraudulentiam.

Fraudulentus, a, um, o. 1. 2. *pieno d' inganni, astuto*, מרמה, Ger. *trughaffte*, Gal. *grand trompeur*, Hisp. *lleno de enganos*, δολερός, fraudis plenus, dolosus, fallax. *Cic. 2. Offic.* Nam quos improbos, maledicos, fraudulentos putant, &c. *Plaut. Capt. 2. 1. 38.* Ex bonis pessimi, & fraudulentissimi. Comparat. fraudulentior. hab. *Aug. l. 3. Conf. c. 3.*

* Fraudulosus, a, um, fraudulentus. *Paul. D. l. 47. t. 2. l. 1.* Furtum est contrectatio fraudulosa, lucri faciendi gratia.

Fraus, fraudis, f. 3. *fraude, inganno*, מרמה, Germ. *betrug, schad*, Gal. *fraude, tromperie*, Hisp. *engano*, ἀπάτη, deceptio, qua aliquem circumvenimus a φράζω, dico. Quo pacto a Dolo differat, V. *Dolus*. ¶ Pro damno. *Liv. l. 1. c. 47.* Metu, ne, non venisse, fraudi esset. *Cic. Phil. 5.* Iis, qui in exercitu Antonii sunt, ne sit ea res fraudi, *non apporti loro pregiudizio*. *Id. l. 7. Fam. ep. ult.* Id mihi fraudem tulit. *Id. Attic. 4. ep. 10.* Facere fraudem alicui. ¶ Accipitur sæpe pro quavis fallacia, aut deceptione. *Nepos 10. 8.* Ad fraudem acutus. *Cic. de Petit. consul.* Fraudis atque insidiarum plena sunt omnia. ¶ Sine fraude, *sinceramente*. *Cæs. l. 1. B. C. c. 22.* Massilienses se se dedere sine fraude constituunt. ¶ Ponitur etiam pro culpa, & crimine. *Ulp. l. 130. Dig. de V. S.* Aliud fraus est, aliud pœna: fraus enim sine pœna esse potest, pœna sine fraude esse non potest: fraus & ipsa noxa dicitur, & quasi pœnæ præparatio. Hinc, capitalem fraudem admittere, *Cic. pro Rab. perduel. reo c. 9. Id. Tusc. 1. c. 30.* Fraudes inexpiabiles concipere. Hoc sensu etiam dicitur fraudi assignare. h. e. dare crimini, *Tacit. 2. hist. c. 9.* Et fraudi esse, *Cic. pro Mur. c. 35.* ¶ Item pro periculo, *Virg. 10. Æn. v. 72.* Quis Deus in fraudem, quæ dura potentia nostra Egit? *Serv.* ¶ In bonam partem etiam usurpari, notat *Barth. Advers. l. 12. c. 11.* Sed ea de re affert exemplum sequioris Latinitatis.

Frausus, o. 1. 2. antiquum participium activæ significationis, quo significatur is, qui fraudem commisit, ut Festus, & Nonius annotarunt, a *fraudor, aris*, depon. apud eumd. *Non. c. 2. n. 339. Liv. l. 23. c. 14.* Qui capitalem fraudem fraudi. *Al. leg.* ausi. *Plaut. Asin. 2. 2. 19.* Metuo, ne quam fraudem frausus sit.

Frax, V. Fraces.

Fraxineus, a, um, o. 1. 2. *di frassino*, Germ. *eschin*, Gall. *de frêne*, Hisp. *de fresno*. μελίνος, quod est ex fraxino. *Col. l. 11. c. 2.* Fraxineam frondem recte præbebimus *Virg. 2. Æn. v. 359.* Fraxineæ sudes.

Fraxinus, ni, f. *frassino*, ברוש, Ger. *eschbaum*, Gal. *frêne*, Hisp. *fresno*, μελία, genus arboris, cujus umbra usque adeo invisa est serpentibus, ut citius in ignem confugiant, quam ad fraxinum. *Plin. l. 16. c. 13. Virg. Ecl. 7. v. 65.* Fraxinus in silvis pulcherrima, pinus in hortis.

Fraxinus, a, um, o. 1. 2. idem ac fraxineus. *Ovid. ep. 11. v. 76.* Ut quatitur tepido fraxina virga Noto.

Fraxo, as, n. 1. vigilias obeo, a φράττω, *munio*, quia vigilias qui obit, munit eos, pro quibus obit. *Fest.* & ad eum *Scalig.*

Fregellæ, *Ponte Corvo*, olim Col. & urbs Latii, nunc opp. in Campania, apud Lirim fl. Aquino finit. ubi Episc. Aquinas residet. Excisæ fuere a L. Opimio anno U. C. 360. quod a Romanis defecissent. *Sil. l. 8. v. 476.* Obsessæ campo squalente Fregellæ.

Fregellanus, a, um, adject. ad Fregellas pertinens, ut Fregellanæ vites, apud *Col. l. 3. c. 1.* Fregellani populi, *Pl. l. 3. c. 5.*

Fremebundus, o. 1. 2. valde fremens. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 37 ex Attio*: Tanta moles labitur fremebunda ex alto ingenti sonitu, & strepitu. *Ov. Met. 12. v. 128.* Curru fremebundus ab alto desilit. h. e. indignabundus.

Fremendus, a, um, idem quod fremens, fremitus plenus. *Stat. 12. Theb. v. 752.* Se solum votis, solum clamore fremendo Omnibus in turmis optat.

* Fremens, entis, *fremente*, ut Equus fremens, *Horat. l. 4. od. 14. v. 24.* Fremens fama, *Flacc. l. 2. v. 119.* Turnus animis fremens. *Virg. 2. Æn. v. 371.* Bruti epistolæ frementes. *Pl. l. 33. c. 3.*

Fremidus, a, um, fremens. *Ov. 5. Met. v. 2.* Fremida turba. *Al. aliter leg.*

Fremitus, us, m. 4. *strepito, rumore*, המיה, Ger. *getess*, Gal. *fremissement*, Hisp. *bramido*, βρόμος, sonus, murmur, strepitus. *Virg. 2. Georg. v. 160.* Fluctibus, & fremitu assurgens Benace marino. *Cic. Att.* Qui fremitu hominum, quam irati animi? *Cæs. l. 3. B. C.* Fremitus equorum. *Cic. de Arusp. resp.* Fremitus armorum. ¶ Dicitur etiam de canibus. *Col. l. 7. c. 12.*

Fremo, mis, mui, mitum, n. 3. *fremere, fare strepito*, המה, חרק, Germ. *tosen*, Gal. *fremir, bruire*, Hisp. *bramar*, βρέμω, sonitum edo, ut in tonitru, fluctibus maris, &c. a verbo Græco allato. *Virg. 1. Æn. de ventis*: Circum claustra fremunt. *Stat. 12. Theb.* Montes, undæque fremunt. ¶ Proprie significat vocem irati leonis, *ruggire*, ut notat *Var. l. 6. L. L. sub fin. ad illud Ennii*: pausam facere fremendi. Eadem ratione usurpat. *Plin. l. 8. c. 16. & Virg. 9. Æn.* Sed tribuitur & aliis, ut lyncibus ab auctore *Carm. de Philomela*, & equis a *Virg. 1. Georg.* ¶ Translate est murmure, & voce indignationem ostendere. *Cic. Att. l. 2. ep. 7.* Fremit, sibi ereptum consulatum. *Id. l. 1. Orat. c. 44.* Fremant omnes licet, dicam quod sentio.

Fremor, oris, m. fremitus, murmur. *Virg. 11. Æn. v. 296.* variusque per ora cucurrit Ausonidum turbata fremor.

Frenator, &c. V. Frænator.

Frendeo, es, dui, fressum, n. v. *frangere, fremere co' denti*, חרק, Ger. *kirren vom zorn*. Gal. *grincer les dens*, Hisp. *reganar*, θλάω, proprie notat sonum edere dentibus collisis, ut in gemitu, & in iracundia, & metonymice frengere. *Plaut. Capt. 4. 4. 5.* Ita frendebat dentibus. *Cic. in Tusc.* Nemæus leo frendens. ¶ Reperitur etiam in 3. conjugat. *Plaut. Truc. 2. 7. 41.* Dentibus frendit, icit fremur. *Accius apud Non. c. 5. n. 103.* Saxo fruges frendas.

Frendor, oris, m. dentium collisio, frendendi actio. *Veget. l. 3. cap. 31.* Tremorem, frendoremque pati. Adde *Tert. de resur. carn. c. 35.*

* Freniger, *infrenato*. Ala frenigera, *la cavalleria*. *Stat. l. 5. Silv. 1. v. 98.*

Frentani, & Ferentani, pop. Italiæ, in ora, inter Marrucinos ad Occ. & Apulos ad Or. Quorum urbs Ferentanum, & Frentanum Teano Apulorum proxima fuit. Nunc caput regionis est *Anxanum*.

Fren-

Frento, m. *Fortore*, fl. Frentanorum, illos ab Apulis Dauniis disterminans, qui Larinum urb. alluit.

Frenum. V. Frænum.

Frequens, tis, o. 3. *frequente, spesso*, תדיר, Ger. *emsig, gebrauchig*, Gal. *fréquent*, Hisp. *frequentando*, συχνός, creber, multus, copiosus. Dicitur de persona, seu de re animata, pro assiduo. *Cic. pro Rosc. Am.* Eo tempore Roscius erat Romæ frequens. ¶ Cum jungitur substantivis numeri pl. vel nominibus collectivis, significat multum, numerosum. *Cic. 2. Ver.* Frequentes præterea cives, atque socios, quibus ipse insignes injurias fecerit. *Id. de Arusp. resp.* Nunquam tam frequens Collegium judicavit. ¶ Dicitur item de re inanimata. *Cic. de Sen.* Caret epulis, exstructisque mensis, & frequentibus poculis. idest crebris, numerosis. ¶ Sic *Frequens locus*, idest quem frequentare multi solent, *Oppidum frequens*, ubi multi homines habitant, *Platea frequens*, ubi multi diversantur. *Cicer. pro Planc. c. 8.* Hujus Præfectura plena virorum fortissimorum sic, ut nulla tota Italia frequentior dici possit. *Id. l. 1. Divin. c. 28.* Frequentissimum theatrum.

Frequentamentum, n. 2. genus modulationis musicæ. *Gel. l. 1. c. 11.* Numeros, & modos, frequentamenta quædam varia tibicen incineret. Adde *l. 5. c. 1.*

Frequentarius, o. 1. 2. frequens, apud vet. *Fest.*

Frequentatio, onis, f. *frequenza*, רוב, תדיר, Ger. *besuchung, ein emsiger gebrauch*, Gal. *fréquetation*, Hisp. *frequentacion*, actus frequentandi, coacervatio, condensatio. *Cic. in Part.* Frequentatio argumentorum, & coacervatio universa sic construi debet. ¶ Speciatim est Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l. 4.* Frequentatio est, cum res in tota causa dispersæ coguntur in unum locum, quo gravior, aut acrior, aut criminosior oratio sit.

Frequentativus, a, um, תדיר, מרבה, ἐπαναληπτικός, adj. assiduitatem significans, ut frequentativa verba, apud Grammaticos, *Priscian. l. 8. & Gel. l. 9. c. 6.*

Frequentator, oris, m. qui frequentat. *Apul. in Trismeg.* Sol frequentator, & dispensator vivacitatis vitalium. *Tert. de Monog. c. 8.* Cœnarum frequentator.

Frequentatus, a, um, adj. frequens, celebratus, *frequentato*. *Cic. in Brut. c. 95.* Aliud genus est non tam sententiis frequentatum. *Id. l. 3. de Or. c. 38.* Translatio instituta inopiæ causa, frequentata delectationis.

Frequenter, adv. *spesso*, רבות, Ger. *emsiglich*, Gal. *souvent*, Hisp. *muchas vezes*, συχνῶς, πολλάκις, sæpe, crebro. *Auct. ad Her. l. 4.* Ut frequenter, & assidue consequamur rationem studio, & exercitatione. *Cic. in Or. c. 24.* Qua frequentissime sermo omnis utitur. *Val. Max. l. 6. c. de dicendi libertate*: Frequentius aliena venia, quam sua providentia tuta.

Frequentia, tiæ, f. *frequenza, concorso, multitudine*, רוב, Ger. *gebrauch, emsigkeit*. Gal. *frequence, grande assemblée*, Hisp. *concurso*, πλῆθος, crebritas, multitudo, qualiscumque sit, sive hominum, sive rerum. *Cic. de Amic.* Ut aliquis nos Deus ex hac hominum frequentia tolleret. *Id. l. 4. Attic. ep. 16.* De epistolarum frequentia nihil te accuso.

Frequento, as, a. 1. *frequentare*, התהלך, שנה, *mit einem umgehen, emsig seyn, gebrauchen*, Gal. *hanter, frequenter*, Hisp. *frequentar, hazer à menudo*, φοιτάω, frequenter adeo, ventito, visito, sæpius cum aliquo sum. *Cic. Offic. c. 4.* Urbes sine cœtu hominum nec ædificari, nec frequentari potuissent. *Sallust. Catil. c. 14.* Juventus domum Catilinæ frequentabat. Sic *frequentare exequias, ludum, scholas, templum*. ¶ Ponitur etiam pro celebrare; quemadmodum & *celebro* pro frequentare usurpatur. *Sulpicia in Satyr.* Musa, quibus numeris herbas & arma frequentas. *Priap. carm. 75.* Ætneæ Cererem nurus frequentent. ¶ Item pro coacervare, congregare. *Cicer. Catil. 4. c. 7.* Quos cum casu hic dies ad ærarium frequentasset. ¶ Item pro implere, frequentem facere. *Sueton. Aug. cap. 46.* Italiam triginta coloniarum numero frequentavit. *Cicer. 3. de Orat. c. 52.* Distinguenda, & frequentanda est oratio luminibus verborum. ¶ Frequentare alicui, pro frequentem operam dare, *Plauti* est *Cist. 1. 1. 9.* Pol istoc quidem nos pretio est facile frequentare tibi.

Frequentum, n. 2. Fricentum, *Fricenti*, urbs Hirpinorum paulo remotior ab Abellino, apud Jesualdum opp. Pop. Frequentinates.

Fressus, & Fresus, a, um, טחון, ἐρηκτος, adject. ex particip. a frendeo, qua significat frangere, *pesto, franto, macinato leggiermente*, ut faba fressa, apud *Fest.* & *Cels. l. 5. c. 18.* h. e. saxo leviter fracta, *fava franta*. *Cel. l. 2. c. 11.* Cicera bubus, ervi loco, fressa datur. Adde *l. 6. c. 3.*

Fretalis, le, adject. ad fretum pertinens. *Ammian. l. 28. c. 14.* A Rhætiarum exordio adusque fretalem Oceanum. h. e. fretum Britannicum. ¶ Fretale, lis, n. substant. genus est sartaginis. *Apic. l. 7. c. 5.* Infunditur in fretali piper.

Fretensis, se, adject. fretalis, ut Fretensis legio, quæ sc. vel scripta est ex freti accolis, ut expon. *Turneb. l. 8. Advers. c. 10.* vel ad fretum stativa habuit. Ejus sæpe mentio fit in *Inscr. apud Gruter. v. g. p. 194. n. 2.* Leg. X. Fretens.

Fretum, n. 2. *stretto di mare*, לשון הים, Ger. *die enge des meers*, Gal. *détroit, bras de mer*, Hisp. *estrecho de mar*, πορθμός, maris angustiæ, a fervendo dictum, quasi frevetum, quod eo semper concurrant æstus, & effervescant, ut ait *Var. l. 6. L. L. Cic. l. 3. nat. Deor. c. 10.* Fretum Siciliense. *Ov. 7. Met.* Fretum Charybdis. *Hor. l. 2. od. 7.* Frestum æstuosum. ¶ Ponitur & pro ipso mari. *Virg. 1. Æn. v. 607.* In freta dum fluvii current. ¶ Translate ponitur pro fervore, & commotione. *Florus l. 1. c. ult.* Talis pace belloque populus R. fretum illud Adolescentiæ, idest secundam imperii ætatem habuit. *Lucr. l. 4. v. 1024.* Tum quibus ætatis freta primitus insinuantur. ¶ Reperitur & fretus, us, m. 4. *Id. l. 6. v. 363.* Nam fretus ipse anni permiscet frigus, & æstus. Adde *l. 1. v. 720. & Cic. Ver. 7. c. 66.* quemadmodum refert *Gel. l. 13. c. 20.*

* Fretus, us, m. pro Fretum. V. vocem antecedentem ¶ Pro fiducia. *Symmach. l. 2. ep. 82. al. 83.* Ut sancti animi tui fretu nubem invidiæ superioris abstergeat.

Fretus, a, um, o. 1. 2. *confidato*, מובטח, Germ. *der sich auff etvvas vertrestet*, Gal. *se confiant, assuré*, Hisp. *confiado*, πεποιθός, confisus, nixus, fultus, & jungitur abl. *Ter. Phorm. 2. 1. 53.* Malitia fretus sua insidias fecit. *Cic. Fam. 3. ep. 7.* Hæc scripsi ad te liberius fretus conscientia officii mei, benevolentiaque.

Friabilis, le, o. 3. *che facilmente si può frangere*, נשבר, Ger. *gut zu vertreiben*, Gal. *facile à mettre en poudre*, Hisp. *que se pued desmenuzar*, ψαθυρός, εὔθραυστος, quod facile friatur, & minutim teri potest. *Pl. l. 17. c. 4.* Totus natura friabilis. *Id. l. 34. c. ult.* Sandaracha pura, friabilisque.

Friatus, a, um, adject. tritus, comminutus. *Lucr. l. 1. v. 886.* Scilicet & glebis terrarum sæpe friatis.

Fribolum, i, n. apud *Isid. l. 10. c. 8.* dicitur genus divortii, cum conjuges eo animo separantur, ut rursum ad se invicem revertantur. Destituitur autem hæc vox auctoritate Auctoris Latini. Hinc tamen est

Fribusculum, i, n. diminut. quod in *leg. 32. Dig. de don. int. viv.* dicitur esse leve jurgium inter maritum, & uxorem. V. etiam *l. 31. Dig. de jur. dot. & l. 27. Dig. de pact. dotal.* Alii leg. *Frigusculum*. V.

* Fricæ, apud *Sever. in Ætna v. 529.* quid sint non constat, aliis aliter legentibus.

Fricamentum, i, n. fricatio. *Cæl. Aur. Acut. 2. 6.* Blando articulorum fricamento uti.

Fricatio, f. 3. *fregazione*, ἀνάτριψις, actus fricandi. *Col. l. 6. c. 12.* Fricatione assidua discutitur. ¶ Olim fricatio erat inter quotidianas corporis curas, ut ex *Sueton. Vespas. c. 20.* discimus. ¶ Adhibetur etiam in politionibus parietum. *Vitr. l. 7. c. 6.* Quibus inductis, & diligenti tectoriorum fricatione lævigatis.

Fricator, oris, m. qui fricat. *Cæl. Aurel. Tardor. l. 3. c. 7.*

Fricatura, æ, f. fricatio. *Vitr. l. 7. c. 1.* Super fricaturam incernatur magmor.

Fricatus, us, m. 4. idem ac fricatio. *Plin. lib. 23. c. 7.* Emendat dentium vitia crebro fricatu.

Fricatus, a, um, *fregato*, מתגרד, ψωχόμενος, ἀνατριφθείς, frictus. *Pl. l. 13. c. 15. extr.* Splendescunt mensæ manu siccata fricatæ. *Seren. Sammon. c. 6. v. 76.* Ergo lutum prodest membris adhibere fricatis.

Frico, as, cui, ctum, & fricavi, fricatum, a. 1. *fregare*, גרד, Ger. *kratzen*, Gal. *frotter*, Hisp. *fregar*, ψώχω, notæ significationis est. *Virg. 3. Georg. v. 256.* Fricat arbore costas. *Pl. l. 36. c. 22.* Fricatur lapis vento. *Mart. l. 4. epig. 90.* Oleo fricare corpus. ¶ *Fricare frontem*, idest perfricare, pudorem abjicere. V. *Perfrico*. ¶ *Fricare genua*, supplicantis est. *Plaut. Asin. 3. 3. 4.*

* Frictilis, le, qui frigitur. *Apic. l. 4. c. 2.* al. alit. leg. V. *Fritilla*.

Frictio, onis, f. *fregazione*, idem ac fricatio. *Cels. l. 1. c. 3.* In ipso quoque itinere frequens frictio. Adde *Pl. l. 23. c. 1.*

Frictrix, icis, f. τρίβας, quæ fricat. *Tert. de Resur. carn. c. 16. & de Pal. c. 4.*

Frictus, us, m. 4. idem ac frictio, seu fricatio. *Juven. sat. 6. v. 322.* Frictum crissantis adorat.

Frictus, a, um, adj. fricatus, *fregato*. *Juv. sat. 6. v. 577.* Si prurit frictus ocelli angulus. *Cato R. R. c. 156.* Cumini fricti tantum quod oleat. ¶ Est etiam adject. a frigo, *fritto*. *Horat. de Ar. poet. v. 249.* Frictum cicer. *Plaut. Pœn. 1. 2. 113.* Frictæ nuces, *mandorle abbruciate*. ¶ Dicitur & *frixus*. *Cels. l. 1. cap. 18.* Res eadem magis alit jurulenta, quam assa; magis assa, quam frixa.

Frigedo, dinis, f. 3. frigus, apud vet. *Var. apud Non. c. 2. n. 554.* Aquiloniam servat frigedinem.

Frigefacto, as, a. 1. frequentativum, *raffreddare*, הקר, ἀναψύχω, Germ. *erkelten, kalt machen*, Gall. *réfroidir*, Hisp. *enfriar*, frigidum facio. *Plaut. Pœn. 3. 5. 14.* Os nunc frigefactas.

Frigeo, es, gui, & frixi, secundum *Donatum*, *raffreddarsi*, Ger. *frieren*, Gal. *avoir froid*, Hisp. *tener frio*, καταψύχομαι, קרר, frigidus sum, a φρίττω, *horreo*. *Virg. 6. Æn. v. 219.* Corpusque lavant frigentis, & ungunt. ¶ Translate est languere, vel segnem esse. *Ter. Eun. 4. 5. 6.* Sine Cerere, & Baccho friget Venus. *Cic. Att. l. 1.* Cum Romæ a judiciis forum frixerit. *Ter. Eun. 2. 2. 37.* Nimirum hic homines frigent. h. e. inopia laborant. *Id. ib. 3. 3. 11.* Ubi friget, huc evasit. h. e. ubi hæret in sermone.

Frigerans, antis, o. frigus afferens, particip. a *frigero* (quod est Cœlii Aureliani *Acut. 3. c. 21.*) *Catul. carm. 62.* Frigerans Aganippe. V. Frigoro.

Frigesco, is, n. *divenir freddo*, קרר, Germ. *erkalten*, Gal. *se refroidir*, Hisp. *resfriarse*, ἀποψύχομαι, frigidus fio. *Cato de re rust. c. 6.* Ubi erit tam crassum, quam viscum, finito frigescat. ¶ Translate est ociosum esse, languescere. *Cæl. Cic.* Si Parthi nihil vos calefaciunt, nos hic frigore frigescimus. *Quintil. l. 6. c. 1.* Frigescit opus.

Frigidarium, ii, n. 2. *rinfrescatojo*, λουτὸν ψυχρὸν, ahenum in balneis, quo frigida aqua continebatur, sicut caldarium, quo calida, & tepidarium, quo tepida. *Gloss. Vet.* Frigidarium, ὑδροψύχιον, ψυχροφόρον. *Vitr. l. 5. c. 10.* Ahena super hypocaustum tria, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium.

Frigidarius, a, um, adject. ut frigidaria cella in balneo, ubi frigida lavabant. *Pl. l. 2. ep. 17. Pallad. R. R. l. 1. tit. 41.* Balneæ frigidariæ.

Frigide, adv. *freddamente*, ψυχρῶς. Translate significat exigue, remisse. *Gel. l. 19. c. 3.* Exigue atque frigide laudari. *Quint. l. 6. c. 3.* Ille alioqui vir facundus inopinatæ rei casu obmutuit, & infantem suam frigidissime reportavit. *Id. ibid. c. 3.* Frigidius dicere.

Frigidefacto, as, a. 1. frigefacto. *Plaut. Rud. 5. 2. 39.* V. in voce *Gith*.

Frigidiusculus, a, um, adject. diminut. *Gel. l. 3. c. 10.* Sed alia ibidem congerit frigidiuscula. *Tert. de An. c. 25. sub fin.* scripsit *frigusculus*, ut leg. *Groben. Rigalt.* & al.

Frigido, as, avi, atum, a. 1. הקר, ψύχω, frigidum facio. Usus est *Lucil.* & *Cæl. Aurel. Acut. 3. c. 17.* Frigidare corpus tacta.

Frigidulus, o. 1. 2. *freddarello*, ψυχρός, dim. *a frigidus*, subfrigidus, qui aliquantum frigidus est. *Catul. Argon. v. 131.* Frigidulos udo singultus ore cientem.

Frigidus, a, um, o. 1. 2. *freddo, che ha freddo*, קר, Germ. *kalt, faul*, Gal. *froid*, Hisp. *frio*, ψυχρός, quod habet frigus. *Hor. l. 1. ep. 16. v. 12.* Frigidior fons, & purior. ¶ Translate ponitur pro languido, remisso, segni, ut *Frigidus homo*, qui omnia nimis remisse agit, cui opponitur fervidus, & vehemens. *Joci frigidi*, qui parum vehementiæ habent ad excitandum risum. *Virg. 12. Æn.* Sed frigida bello dextera. *Cic. 3. in Ver.* Alii etiam frigidiores, sed quia stomachabantur, ridiculi videbantur esse. *Id. Q. Fr. 3. ep. 3.* Frigidissimi accusatores. ¶ Interdum pro pernicioso, Servio teste, vel pro maligno. *Virg. Ecl. 3.* Frigidus, o pueri, fugite hinc, latet anguis in herba. *Id. 1. Georg.* Frigida Saturni se se quo stella receptet. ¶ *Frigida*, per se positum, accipitur pro aqua, quæ calida non est, aut tepida. *Pl. in epist. 5. l. 3.* Per Solem plerumque frigida lavabatur. ¶ Unde *Frigidam suffundere*, proverbio dicimus, pro rem aliquam inflammare. Tractum est prov. a fabris ferrariis, qui igni suo frigidam aspergunt, quo vehementius ardeat. *Plaut. Cist. 1. 1. 37.* Si occasio usquam est, aquam frigidam subdole suffundunt. ¶ Frigida negotia. h. e. nullius momenti. *Pl. l. 9. ep. 2.*

Frigilla. V. Fringilla.

Frigo, is, xi, xum, vel ctum, a. 3. *friggere*, קלה, רבך, Ger. *resten, braten*, Gal. *frire*, Hisp. *freir*, φρύγω, τηγανίζω, torreo, a verbo Græco allato. *Pl. l. 18. c. 7.* Postera die frigunt, deinde molis frangunt.

Frigor, oris, m. idem quod frigus, apud *Theod. Priscian.* qui *l. 2. c. 29. molestissimum frigorem* dixit.

Frigorificus, a, um, o. 1. 2. ψυχροποιός, frigus inducens. *Gel. l. 17. c. 8.* Acetum omnium maxime frigorificum est.

Frigoro, as, avi, atum, a. 1. frigidum facio, *raffreddare, rinfrescare*. *Cæl. Aurel. Tard. 4. 4.* Frigorare corpus. *Id. Acut. 3. c. 21.* Frigorandos ait cholericos.

Frigulo, as, n. 1. verbum exprimens vocem graculi. *Auctor. Carm. de Philom. v. 28.* Graculus at frigulat.

Frigultio. V. Frigutio.

Frigus, oris, n. 3. *freddo*, קרה, Germ. *kelte, frost*, Gall. *froid*, Hisp. *frio*, ψύχος, qualitas contraria calori, a ῥῖγος, vel a φρίκη, *horror*, quæ frigoris passio est. *Virg. 1. Georg.* Frigusque, caloremque inter. ¶ Frigus etiam dicitur ipsa aeris natura. *Virg. 2. Georg.* At sceleratum exquirere frigus difficile est. *Horat. l. 1. ep. 17. v. 31.* Frigore mori. *morir di freddo*. ¶ Aliquando pro metu ponitur. *Virg. 1. Æn. v. 96.* Extemplo Æneæ solvuntur frigore membra. ¶ Frigus id etiam appellatur, cum pro risu, & gratia, vel favore sperato, res in diversum exit. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Tantum fuit frigus, ut populi convicio nos coactus sit dimittere. *Quint. l. 6.* Et imperitia, & rusticitas, & rigor, & deformitas afferunt frigus. Ubi absurdam rei speciem significat, quam incommodus eventus consequitur. ¶ Ponitur & pro languore, seu remissione in aliqua re. *Pl. l. 9. ep. 15.* Paulo aliena deliratio aliquantulum frigoris attulit. *Quint. l. 2. c. 12.* Argumentorum frigus. Adde *Suet. Aug. c. 66.* ¶ Frigore aliquem ferire, est occidere; nam mortuum corpus frigidum est. *Hor. l. 2. sat. 1. v. 62.* majorem ne quis amicus Frigore te feriat.

Frigusculum, n. 2. dim. a frigus. Translate dicitur, quando conjugalis amor ex dissidio aliquo nonnihil de vehementi fervore remisit. *Ulp. l. cum hic, de donat. inter virum, & uxorem, §. 12.* Quod si divortium non intercesserit, sed frigusculum, profecto valebit donatio, si frigusculum quievit. ¶ Aliqui leg. *Fribolum*.

Frigutio, vel friguttio, vel frigultio, vel fringultio, vel fringuttio, n. 4. est cantare proprium fringillæ avis, a sono, ut fritinnio est hirundinis. *Festus*, *Nonius*. ¶ Translate dicitur de hominibus, qui quasi fracto gutture loquuntur. *Fulgentius de Serm. prisco.* Friguttire dicitur subtiliter adgarrire. *Apul. in Apol.* Vix syllabas singulas fringultientem.

Fringilla, vel frigilla, f. 1. vel fringillus, m. 2. *fringuello*, σπίζα, σπίνος, avis species, ita dicta a sono, quem cantando edit. *Fest. Mart. l. 9. ep. 55.* Nunc sturnos inopes, frigillarumque querelas audit.

Frio, as, a. 1. *stritolare*, שחק, Ger. *zerreiben*, Gal. *mettre en poudre*, Hisp. *desmenuzar*, λεπτοποιέω, θρύπτω, tero, comminuo. *Plin. l. 23. c. 4.* In Æthiopia friatur hæc, & farinæ modo spissatur in panem. Adde *Var. l. 2. R. R. c. 9.*

Frit, indecl. ἄθηρ, dicitur illud in summa spica jam matura, quod est minus, quam granum, a frio, quia facile friatur. *Var. l. 1. de R. R. c. 48.*

Fritilla, æ, f. 1. pultis genus, apud *Arnob. l. 7.* Quid fritilla, quid frumen, quid africia, &c. *Pl. l. 18. c. 8.* Hodie sacra prisca, atque natalium pulte fritilla conficiuntur. Alii leg. *frictilla*, ut sit *a frigo*.

Fritillus, li, m. 2. πύργος, idem ac pyrgus, idest, turricula rotunda, per quam tali mittuntur, ne digitis ita a quoquam componi possint, ut cadant ad jacentis voluntatem, qui fritillus intus trochleatim erat effictus, certosque habebat excisos gradus, quibus tali impingentes sonum, strepitumque ederent, fritinnientium, sive fritillantium avium voci non omnino absimilem. *Juv. Sat. 14. v. 5.* Parvoque eadem movet arma fritillo. *Mart. l. 4. ep. 14.* Incertis sonat hinc & hinc fritillis. ¶ Nonnulli fritillum exponunt lusoriam tabulam.

Fritinnio, is, n. 4. est cantare proprium hirundinum, aliarumque minutarum avicularum, a sono. *Var. lib. 6. de L. L.* Ejusdem Ennii ab hirundine, Nefrendes fritinni suaviter. *Auct. carm. de Philom.* cicadis tribuit, *v. 35.* Fritinnit rauca cicada. ¶ Translate dicitur de infantibus loqui incipientibus, & garrientibus. *Epigr. 8. inter op. Senecæ.* Sic dulci Marcus qui nunc sermone fritinnit.

Frivolaria, f. 1. Plautinæ Comœdiæ nomen, quæ amissa est.

Frivolus, o. 1. 2. *di niun momento, da niente*, ריק, Ger. *liederlich, unachtbar, unnutz*, Gal. *frivole*, Hisp. *frivolo*, φλυαρός, ψυχρολόγος, quod est inane, leve, ludicrum, ineptum, futile, nulliusve momenti. Aliqui fribolum dicunt, & expli-

plicant fere obolo dignum. Sic frivolus labor, *Sen. ep.* 31. Frivolum auspicium, *Suet. Ner. c.* 12. *Id. Claud. c.* 14. Modo circumspectus, & sagax, nonnunquam frivolus, amentique similis. *Pl. l.* 7. *c.* 7. Quam sit frivola animalium superbissimi origo. h. e. fragilis, infirma. ¶ Frivola verba apud *Fest.* sunt, quæ parvam habent fidem. Sic *Juven. Sat.* 5. *v.* 58. Romanorum omnia regum frivola. ¶ Frivola absolute dicuntur viles res, nullius pretii supellex, *stracci e*. *Ulp. l.* 11. §. 5. *ff. de pignorat. act.* Ut ad universam pensionem insulæ frivola mea tenerentur. *Sen. de Tranquil. c.* 1. Nec inter illa frivola mea tam lætus incedo.

Frixorium, vel frictorium, n. 2. *padella*, מחבת, מרחשת, τήγανον, sartago, in qua quid frigitur, a supino frixum, vel frictum. *Vet. Gloss.* Frixorium, τήγανον. Habet etiam *Pl. Val. l.* 2. *c.* 7.

Frixus, V. Frictus, a, um.

Frondarius, o. 1. *di fronde*, של עלה, Ger. *das dienlich ist bletter, darein auffzulesen*, Gall. *appartenant à des feuilles*, Hisp. *perteneciente a las hojas*, φύλλιος, quod ex frondibus est, vel ad frondes pertinet. *Pl. l.* 18. *c.* 31. Unus frondator quatuor frondarias fiscinas complere in die justum habet.

Frondatio, f. 3 φυλλοτομία, frondium, & ramorum redundantium resectio. *Col. l.* 5. *c.* 6. In frondatione cavendum, ne prolixiores pollices fiant.

Frondator, oris, m. 3. *sfrondatore*, מעלין, Ger. *der die baum erbauet od. saubert*, Gal. *qui émonde & coupes les arbres*, Hisp. *el que quita las hojas*, φυλλοτόμος, qui arborum ramos supervacuos amputat, & qui e frondibus manipulos facit ad pabulum animantium, & qui manibus folia vitium vellit, quo ardor Solis uvam maturiorem reddat. *Virg.* 1. *Ecl. v.* 57. Hinc alta sub rupe canet frondator ad auras. ¶ Dicitur etiam de ave, quæ in frondibus habitat, vel nidificat. *Serv. in* 1. *Ecl.*

Frondeo, es, ui, n. 2. *avere frondi*, הענה, ענן, Ger. *bletter uberkommen, grünen*, Gal. *porter des feuilles*, Hisp. *echar, tener hojas*, φυλλοφορέω, frondes habeo. *Virg.* 3. *Ecl.* Nunc frondent sylvæ.

Frondesco, n. 3. φυλλόομαι, est frondes emittere, in frondes abire, frondibus convestiri. *Cic.* 1. *Tusc.* Cœlum nitescere, arbores frondescere. *Virg.* 6. *Æn. v.* 144. Simili frondescit virga metallo.

Frondeus, o. 1. 2. *di frondi*, φύλλινος, quod totum ex frondibus est, ut Frondea corona. *Pl. l.* 16. *c.* 4. *Virg.* 1. *Æn. v.* 191. Nemora frondea.

Frondicomus, a, um, adject. frondes habens quasi comas. *Prudent.* 3. *Cathem. v.* 102. Frondicomis habitare locis.

Frondifer, ra, rum, o. 1. 2. *fronzuto*, φυλλοφόρος, frondes ferens. *Lucr. l.* 2. *v.* 359. Frondiferasque domos avium.

Frondifluus, a, um, adject. id, cujus causa frondes cadunt. *Boet. l.* 1. *metr.* 5. Frondifluæ frigore brumæ.

Frondosus, a, um, o. 1. 2. *fronzuto*, πολύφυλλος, quod frondibus abundat. *Virg.* 4. *Georg.* Corporaque ipsa boum frondoso desere luco.

Frons, tis, f. 3. *fronte*, מצח, Ger. *die stirn*, Gal. *le front*, Hisp. *frente*, μέτωπον, pars altissima faciei, a dextra & sinistra temporibus, a superiore parte capillorum radice, ab inferiore superciliis terminata. Frons animi motibus inservit. Hinc sæpe accipitur pro vultu, & pro animi nostri affectu, quem fronte ostendimus. *Cic. Att. l.* 4. Pompejus Scauro studet, sed utrum fronte, an mente, dubitatur. *Id. post Redit.* Tu ne ausus es ista fronte cum Gabinio consociare consilia pestis meæ? idest ista audacia, impudentia. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas, & ponitur pro principio, vel parte anteriore cujusque rei. *Virg.* 1. *Æneid.* Fronte sub adverba scopulis pendentibus antrum, &c. *Quint. l.* 4. *c.* 1. Ubi frons causæ non satis honesta est. Sic in acie frons dicitur anterior pars hosti opposita. *Gel. l.* 10. *c.* 9. *Sall. Catil. c.* 59. Octo cohortes in fronte constituit. *Liv. l.* 36. *cap.* 44. Æqua fronte ad pugnam accedere. ¶ Item in ædificiis *la facciata*, *Vitruv. l.* 2. ¶ Item in libris exterior, interiorque voluminis pars frons dicebatur, quæ ornari solebat ebore, cedro, buxo, aliave materia. *Ovid. l.* 1. *Trist. eleg.* 1. ¶ Item in scenis exterior facies. *Virg.* 3. *Georg. v.* 24. vel scena ut versis discedat frontibus. ¶ Frontem dilatare, explicare, porrigere, exporrigere dicimur, cum hilarescimus; Frontem obducere, corrugare, contrahere, caperare, cum mæremus, & irascimur. Sic etiam dicitur Frons explicata, explicita, porrecta, exporrecta, serena, pro hilari vultu. Frons obducta, corrugata, contracta, nubila pro mœsto vultu. *Ter. Adel.* Exporge frontem. h. e. vive hilariter. *Hor. l.* 3. *Carm.* Sollicitam explicuere frontem. *Plaut. Cas.* 2. 4. 3. Porrectiore fronte mecum loquaris, oportet. ¶ Frontem perfricare, est pudorem expellere, deponere: & Homo perfrictæ frontis est, qui pudorem abjecit. Mos enim est eorum, qui cum pudore aliquid agunt, ut faciem perfricent, natura ipsa ad id impellente, quasi ad abigendum sanguinem, qui ex præcordiis ad faciei superficiem confluit. *Calv. apud Quint. l.* 9. *c.* 2. Perfrica frontem, & dic te digniorem, qui Prætor fieres, quam Catonem. ¶ Frontem perire, est pudorem abjici. *Pers. Sat.* 5. *v.* 103. Exclamet Melicerta, perisse frontem de rebus. ¶ Frontem ferire dicuntur, qui supra modum indignantur. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Puto, in eo te risisse, aut ingemuisse, ut frontem ferias. ¶ *Frons occipitio prior*, proverb. est, de quo V. Occipitium. ¶ Prima fronte, *a prima vista*. *Quinct. l.* 7. *c.* 2. Dura prima fronte quæstio. ¶ *Cæcil. apud Gel. l.* 15. *c.* 9. masc. gen. usurpavit: Nam, inquit, hi sunt inimici pessimi, fronte hilari, corde tristi.

Frons, frondis, f. *fronda*, עלה, עפאים, Ger. *laub-ast, blat*, Gal. *feuille*, Hisp. *hoja*, φύλλον, germen arborum, herbarum, & florum. *Cic. pro Cæl. c.* 18. Via interclusa frondibus, & virgultis. *Virg.* 2. *Æn. v.* 249. Festa fronde. Olim nomin. fuit *frondis* teste Servio ad 2. Geor. *Virg. l.* 2. *v.* 372. Item *fruns* apud Ennium, & *frus* aqud alios veteres.

Frontale, lis, n. *frontale*, ציץ, κεφαλόδεσμος, est ornamentum frontis, præcipue in equis, & elephantis. *Liv. l.* 37. *c.* 40. Ingentes ipsi erant: addebant speciem frontalia, & cristæ, & tergo impositæ turres. Adde *Pl. l.* 37. *c.* 12.

Frontatus, a, um, o. 1. 2. *chi ha la fronte*, quod frontem habet, vel quod in fronte rei alicujus est positum, ut Frontati lapides, qui per latitudinem totam porrecti utramque parietis frontem conficiunt. *Pl. l.* 35. *c.* 11. Vel tecta coctilibus laterculis, frontatisque. Adde *Vitr. l.* 2. *c.* 8.

Fronto, onis, m. *chi ha gran fronte*, בעל מצח, Ger. *der ein breit stirn hat*, Gal. *qui a un grand front*, Hisp. *el que tiene gran frente*, μετωπίας, latam habens frontem. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 29. Ecquos nævum habere, ecquos silos, flaccos, frontones, capitones?

Fronto, onis, m. præceptor M. Antonini Imp. in Philosophia simul, & in Eloquentia, adeo ab illo dilectus, ut ei statuam erigi a Senatu peteret. ¶ Fronto alter, vir clarus rebus tum militaribus, tum urbanis, tempore Neronis.

Frontosus, a, um, πολυμέτωπος, multas habens frontes. *Aug. l.* 7 *de Civ. Dei, c.* 4. *extr. de Jano*. Ut quanto iste innocentior esset, tanto frontosior appareret.

* Fros. V. Frons.

Fructetum, i, n. θαμνών, locus arboribus pomiferis consitus. Legitur apud *Aug. l.* 1. *de Civ. Dei, c.* 20. & *Serv. ad Virg. Ecl.* 1. *v.* 40. V. Frutetum.

Fructifer, a, um, o. 1. *fruttifero*, פורה, Ger. *fruchtbar*, Gall. *portant fruit*, Hisp. *que lleva fruto*, καρποφόρος, quod fert fructum, fœcundum, fertile. *Pl. l.* 12. *c.* 3. Dicentur inter fructiferas.

Fructificatio, onis, f. φορὰ καρποφορία, fructuum emissio. *Tert. l.* 4. *cont. Marc. c.* 39. Fructificationes arbuscularum signum æstivo tempori præstant.

Fructifico, n. 1. fructum emitto. *Tert. de resur. carn. c.* 52. & *de Præscript. c.* 36.

Fructuarius, o. 1. 2. ἐπικάρπιος, פרי, עושה, quod fert fructum. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 4. Sus fructuaria. *Col. l.* 5. *c.* 6. Palmes fructuarius. *Pallad. l.* 3. *c.* 12. Decisis male natis, & veteribus (ramis) novellos, & fructuarios serva. ¶ Item ad fructum pertinens, ut fructuaria cella, ubi fructus reponuntur. *Col. l.* 1. *c.* 6. Hinc apud JCtos fructuarius servus, cujus sc. quis usum tantum habet, proprietatem alius. *Cæl. ad Cic. l.* 8. *Fam. epist.* 9. Agros quos fructuarios habent. Sic stipulatio fructuaria &c. V. *l.* 2. *Dig. de pecul* & *leg.* 4. *Dig. de Verb. obligat.* ¶ Agri fructuarii sunt vectigales. *Cœlius Cic. l.* 8. *Fam. epist.* 9. Agros, quos fructuarios habent civitates, vult immunes esse.

* Fructuose, *fruttuosamente*, πολυκάρπως, utiliter. *August. ep.* 77.

Fructuosus, a, um, o. 1. 2. *fruttuoso*, *utile*, פורה, Ger. *fruchtbar*, Gal. *fructueux*, Hisp. *fructuoso*, πολύκαρπος, fœcundus, utilis, fructum afferens. *Cic.* 2. *Tusc.* Ager quamvis fertilis sine cultura fructuosus esse non potest. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Vult se hominem frugi probare, quia utilis multis, idest fructuosus. *Plin. l.* 29. *cap.* 1. Fructuosissima ars Medicinæ. *Senec. ep.* 9. Fructuosior est adolescentia liberorum.

Fructus, us, m. 4. *frutto*, פרי, Ger. *frucht*, Gal. *fruit*, Hisp. *fruta*, *fruto*, καρπός, omne illud, quod in fundo nascitur, a *fruendo*, quia *fruor* non tantum *fruitus* facit, sed & *fructus*, per sync. *Cic. Att. l.* 11. In quos sumptus abeunt fructus prædiorum! *Id. in Parad.* Suis fructibus exercitum alere, *a sue spese*. *Col. l.* 5. *c.* 6. Quia quæ pars palmitis præcipitata est, fructu induitur. ¶ Translate dicitur de fœtu animalium. *Cic.* 2. *de nat. Deor. de ovibus*. Fructum edere ex se sine cultu hominum & curatione non potest. ¶ Item de commodo, & utilitate. *Cic. de Am.* Ex quibus sperant se maximum fructum esse capturos. *Liv. l.* 34. *c.* 36. Fuerat ei magno fructui mare. ¶ Olim dicebant in gen. *fructi*, & *fructuis*. *Ter. Adel.* 5. 4. 13. Nunc hoc fructi pro labore illis ferro. *Varro*. Quæro, utrum fructuis, an delectationis causa vendatis.

Fructus, a, um, o. 1. 2. idem ac fruitus per sync. partic. a fruor. *Lucr. l.* 3. *v.* 954. Sin ea, quæ fructus cumque es, periere profusa. Adde *Vellej. l. l.* 2. *c.* 104.

Fruendus, a, um, partic. a fruor, מועיל, מצליח. *Cic.* 1. *Fin. c.* 1. Non paranda solum nobis, sed fruenda etiam sapientia est. *Id.* 2. *Q. Fr. ep.* 14. Suavitatis nostræ fruendæ causa. *Liv. l.* 32. *c.* 7. Locare aliquid fruendum.

* Fruens. V. Fruor.

Frugalis, le, o. 3. *sobrio*, *temperato*, צנוע, Ger. *messig, mit wenigem vernügt*, Gal. *épargnant*. Hisp. *templado*, λιτός, moderatus, prudens, abstinens, temperans, a *frugi*. *Ter. Heaut.* Dedo me patri nunc jam, ut frugalior sim, quam vult. *Cic. pro Flac.* Homines sunt tota Asia frugalissimi. *Id.* 2. *de Orat. c.* 71. Optimus colonus, parcissimus, frugalissimus. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 2. Hæc villa frugalior, ac melior est, quam tua illa perpolita. ¶ Positivi gradus rarus apud optimos scriptores, & fortasse nullus est usus; nam hi pro *frugali homine*, *frugi* dicunt. Habet *Apul. l. de Mundo*, sed alio sensu: *frugalis maturitas*, h. e. frugum.

Frugalitas, f. 3. *parsimonia*, הצנעה, Germ. *messigkeit*, Gal. *fugalité*, Hisp. *templança*, σωφροσύνη, moderatio, temperantia, a *frugalis*. *Cic. Tusc.* 3. *c.* 8. Verisimile etiam illud est, qui sit temperans, quem Græci σώφρονα appellant, eamque virtutem σωφροσύνην vocant, quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam; sed haud scio, an recte ea virtus frugalitas appellari possit. *Id. pro Dejot.* Omnes sunt in illo Rege virtutes, sed præcipue singularis, & admiranda frugalitas. *Pl. l.* 4. *epist.* 4. Quod cessat ex reditu, frugalitate suppletur.

Frugaliter, adv. *modestamente*, *frugalmente*, Germ. *messiglich*, Gal. *sobrement*, Hisp. *templadamente*, σωφρόνως, sobrie, & modeste. *Cic. pro Domo c.* 43. Ornamentorum quod superfuit in fanis, & communibus locis, sane frugaliter domum suam deportavit. *Lactant. de Ira Dei c.* 20. Strictius, & frugalius vivunt. *Quint. Declam.* 260. Frugalius vivere.

Frugamenta, orum, a frugibus appellata. *Festus.*

Fruges. V. Frux.

Frugesco, is, fruges fero. *Prud. l.* 2. adversus *Symmach. v.* 913.

Frugi, nomen indecl. o. g. *buono*, *utile*, *necessario*, טוב, יפה, צנוע מצליח צריך, χρηστός, ὀλιγαρκής, ὠφέλιμος, utilis, & necessarius, a *fruge*, ut proprie is sit, unde frugem possimus habere, sive quo frui queamus. *Cic.* 3. *Tusc. c.* 8. Quia nec qui propter metum præsidium reliquit, quod est ignaviæ, nec qui propter avaritiam clam depositum non reddidit, quod est injustitiæ, nec qui propter temeritatem male rem gessit, quod est stultitiæ, frugi appellari solet, eo tres virtutes, fortitudinem, justitiam, prudentiam frugalitas complexa est. *Id.* 5. *Famil.* Illum hominem frugi, & tibi amicum existimabam. ¶ Antiqui servum laudare volentes frugi dicebant, qui diligenter domini utilitati, commodisque serviret. *Cic. pro Cluent.* Servus frugi, atque integer. ¶ Sumitur etiam generaliter pro moderato, modesto, innocente. *Cic. in Ver.* Homines satis fortes, & satis plane frugi, ac sobrii. A *Plauto* etiam *Asin.* 1. 3. 23. Frugi lena dicitur, quæ suis rationibus bene consulit. ¶ Item pro eo, quod modica impensa fit. *Quint. lib.* 5. *c.* 10. Frugi victus. *Juven. sat.* 4. *v.* 167. Frugi cœnula. *Pl. l.* 2. *ep.* 17. Atrium frugi, nec tamen sordidum. ¶ Dicitur etiam frugi esse, frugi fieri. *Terent. Eun.* 3. 5. 60. Paratum est. A. frugi es. *Cic. Phil.* 12. *c.* 28. Frugi factus est. ¶ Apud *Plautum* vox hæc videtur esse substantiva. habet enim *in Truc.* 1. 1. 13. & alibi sæpe *homo bonæ frugi*, idem habetur *Dig. l.* 11. *tit.* 3. nisi forte ubique legendum est *frugis*. Quidam tamen *frugi* pro *frugis* dictum antiquo more putant, quemadmodum *fami* pro *famis* dicebatur, ut est apud *Voss. l.* 1. *de Annal. c.* 46.

Frugifer, ra, rum, o. 1. 2. *che produce frutti*, *fruttifero*, καρποφόρος, fructus ferens, *Ov.* 5. *Met.* Frugiferas messes, alimentaque mitia reddat. Per translationem ponitur pro eo, quod utilitatem affert, *utile*, *Cicer.* 3. *Off. c.* 2. Cum tota Philosophia frugifera, & fructuosa, nec ulla pars ejus inculta, ac deserta sit.

Frugiferens, entis, o. 3. frugifer, εὔφορος, *Lucr. l.* 1. *v.* 3. Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes concelebras.

Frugilegus, a, um, o. 1. 2. σιτολόγος, quod fruges colligit. *Ovid.* 7. *Met. v.* 625. Hic nos frugilegas aspeximus ordine longo grande onus exiguo formicas ore legentes.

Frugiparens, entis, adject. frugifer. *Fortun. l.* 3. *carm.* 11. Frugiparensque manet.

Frugiparus, a, um, adj. qui fructus parit. *Avien. Phænom. Arat. v.* 1054. Singula frugiparos attollunt tempora fructus.

Frugiperda, ὠλεσίκαρπος, arbor, quæ facile fruges amittir. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Ocyssime salix amittit semen, antequam omnino maturitatem sentiat, ob id dicta ab Homero frugiperda.

Fruiscor, eris, d. 3. idem ac fruor, unde formatum est. *Metel. ad Domitios apud Gel. l.* 17. *c.* 2. Ego neque aqua, neque igni careo, sed summa gloria fruiscor.

Fruiturus, o. 1. 2. partic. temporis futuri a *fruor*. *Cic.* 3. *Tusc.* 17. Qui præsentibus voluptatibus fruetur, consideretque, se esse fruiturum.

Fruitus, a, um, partic. a verbo *fruor*. *Senec. ep.* 93. Omnium reum cognitione fruiti sumus. *Ulp. l.* 29. *Dig. Quib. mod. usufr.* Non meo nomine, sed suo fruitus est.

Frumen, inis, n. λάρυγξ, גרון, summa pars gulæ interior, per quam cibum lingua demittit in ventrem. *Serv. in* 1. *Æn.* Frumen, eminens sub mento gutturis pars, laryngem Græci vocant, Latini, & Celsus fauces. ¶ Est etiam pultis genus, apud *Arnob. l.* 7.

Frumentaceus, a, um, o. 1. 2. *di formento*, σιτικός, quod ex frumento est. *Veget. l.* 2. *c.* 57. Farina frumentacea.

Frumentarius, a, um, o. 1. 2. *ciò, che a formento si conviene*, σιτηρός, quod ad frumentum pertinet. *Var. R. R.* 1. 7. Frumentarius campus. *Cic.* 5. *Ver. c.* 5. Omnem utilitatem, opportunitatemque provinciæ Siciliæ consistere in re frumentaria maxime. *Id. in Brut. c.* 62. Frumentaria lex. ¶ Frumentarii dicuntur negotiatores frumenti, σιτοπῶλαι, *mercanti da biade*. *Cic.* 3. *Off.* Frumentarius ille Rhodius. ¶ Frumentarii etiam dicebantur Imperatorum temporibus, quos Agentes in rebus vocant JCti in *Cod.* sæpe. V. *Agentes*, & *Curiosus*.

Frumentatio, f. *raccolta di formento*, Ger. *auffsamlung des getreids*, Gal. *provision de blé, qu'on va faire dehors*, Hisp. *provision de trigo*, σιτολογία, frumenti collectio, & speciatim egressio militum ad frumentum in castra congerendum. *Cæs.* 7. *B. G.* Nostras pabulationes frumentationesque observabat. ¶ Frumentatio etiam dicebatur distributio frumenti, quæ Romæ fiebat, postquam Principes receperant curam publicæ annonæ, σιτομετρία. *Suet. in Aug. c.* 42. Impetum se cepisse scribit frumentationes publicas in perpetuum abolendi.

Frumentator, m. 2. *frumentiere*, σιτολόγος, qui frumentatum proficiscitur. *Liv. l.* 31. *c.* 36. Copiis divisis, ad consectandos vagos frumentatores emisit. ¶ Item qui frumentum mercatur, frumentarius. *Id. l.* 2. *c.* 34. In Volscis ne emi quidem potuit: periculum quoque ipsis frumentatoribus fuit.

Frumentor, aris, d. 1. *raccogliere formento*, שבר, Germ. *korn sammlen*, Gall. *faire provision de blé*, Hisp. *coger trigo*, σιτολογέω, frumentum colligo, & fere de militibus dicitur. Pompejus Domitio inter *epist. Cic. ad Att. l.* 8. Neque solus sustinere poteris, ut frumentatum eas. *Liv. l.* 31. *c.* 36. Cum in propinquo agro frumentarentur Romani.

Frumentum, ti, n. 2. *frumento*, *formento*, שבר, תבואה, בר, עבור, Germ. *korn*, Gal. *ble*, *froment*, Hisp. *panes*, *trigo*, σῖτος, seges cujuslibet generis, a *fruendo*, quasi *fruimentum*, quia est fructus terræ, quo alimur, fruimurque. Porro frumenta dicuntur, quæcumque emittunt aristas. *Serv.* Hinc frumenti genera numerantur, far, quod adorem dixerunt, siligo, triticum, hordeum, a *Pl. l.* 18. *c.* 8. *Cic.* 5. *Att. ep.* 18. Locus copiosus a frumento. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 49. Major spes maturitate frumentorum proponitur. ¶ *Plin. l.* 15. *c.* 19. *l.* 17. *c.* 27. frumenta vocat minuta grana in ficis.

* Frundosus. V. Frondosus.

Fruniscor, eris, itus sum. dep. 3. *fuire*, *godere*. idem quod *fruor*. Verbum est

anti-

antiquum, & pæne obsoletum. *Plaut. Rud.* 4. 3. 73. Hic tu, nisi malum, frunisci nihil potes. Al. leg. *fruisci*. Et sane a *fruor* verisimilius est *fruiscor* fieri, quam *fruniscor*. Tamen constanter legitur apud *Gell.* qui de eo sic habet *l.* 17. *c.* 2. Frunisci rarius fuit in ætate M. Tullii, ac deinceps infra rarissimum: dubitatumque est ab imperitis Latinitatis, an Latinum foret. Non modo autem Latinum, sed jucundius amœniusque etiam verbum est *fruniscor*, quam *fruor*. Deinde subdit exemplum *Q. Metelli Numidici*, qui caste pureque lingua usus Latina videtur; & *Novii in Attellana*. Adde *Lucil.* & *Cæl.* apud *Non. c.* 2. *n.* 343. ubi alii *fruiscor* reponunt. *Festus* quoque hæc habet: Fruniscor, & frunitum dixit Cato; nosque cum adhuc dicimus infrunitum, certum est, antiquos dixisse frunitum. *Inscript.* apud *Reines. class.* 12. *n.* 122. & *Fabret. pag.* 237. filiis suis infelicissimis, qui ætate sua fruniti non sunt. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 43. Burn. Fruniscus est, quamdiu vixit. *Et cap.* 44. Ita meos fruniscar.

Frunitus. V. vocem præced.

* Fruns, undis, pro *frons*, *frondis*, veteres dicebant.

Fruor, eris, fruitus, vel fructus sum, per sync. d. 3. *godere*, *fruire*, עבד, ראה, Ger. *niessen*, *brauchen*, *nutzen*, Gal. *jouir*, Hisp. *gozar*, ἀπολαύω, potior, fructum, voluptatemque percipio. Consuetudo fructum ab usu distinxit, ita ut *uti* sit ad commoditatem, & utilitatem, *frui* non ad usum modo, sed etiam ad quæstum, vel delectationem, ut Jurisconsulti docent. *Flor. l.* 2. *c.* 6. *de Annibale*. Victoria cum posset uti, frui maluit. *Senec. de vita beata*, *c.* 10. Tu voluptate frueris, ego utor. ¶ *Donat. in Eun. a.* 4. *sc.* 7. scripsit, Frui est vesci, a frumine, quæ est summa pars gulæ, a qua re etiam his, quæ nec cibo, nec poculo sunt, frui dicimur, καταχρηστικῶς, utpote rebus Venereis, & delectatione odoris, visus, auditus, & cæteris. *Cic.* 1. *Fin. c.* 59. Sapiens fruitur præsentibus. *Ter. Phor.* 1. 3. 13. Ita me Dii ament, ut mihi liceat quod amo frui. ¶ Interdum usurpatur pro delectari. *Claud. Paneg. Mall. v.* 224. Qui fruitur pœna, ferus est. *Tacit.* 3. *hist. c.* 83. Exsultabant fruebantur, nulla partium cura malis publicis læti. ¶ Olim quarto casui jungebatur, ut sæpe legitur apud *Plaut.* & apud *Apul. l.* 8. *Met.* ¶ Partic. *fructus sum* legitur apud *Vellej. l.* 2. *c.* 104.

Frusinas, ad Frusinonem pertinens. *Liv. l.* 26. *c.* 9.

Frusino, Frusinum, Phrusino, Frusinona Colonia, *Frasselone*, al. *Frusilone*, urbs olim Latii in Hernicis, nunc opp. in Campania Romana, apud Cosam flu. *Juven. sat.* 3. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Frustatim, adv. *a pezzo a pezzo*, לפרקים, Ger. *stucks-weiss*, Gal. *par piece*, Hisp. *a pedacos*, κατὰ μέρη, per frusta. *Plin. l.* 20. *c.* 19. Aut frustatim in patinis. Adde *Pompon. Non. c.* 2. *n.* 337. *Apic. l.* 4. *c.* 2. & *Prudent. Psychom. v.* 720.

Frustillatim, adv. κατὰ λεπτὰ μέρη, per frustilla. *Plaut. Curc.* 4. 4. 20. Ut hic formicæ te frustillatim differant.

Frustillum, i, n. diminut. a frustum, *pezzetto*, פת, τεμάχιον, *Arnob. lib.* 2. Frustilla ignea, & *l.* 7. Frustilla parvula.

Frusto, as, avi, atum, a. 1. in frusta concidere, נתח, דקק. *Flor. l.* 2. *c.* 2. Cum Punicæ prædæ omnibus promontoriis insulisque frustarentur, & fluitarent. Ita *Salmas. Græv.* Alii leg. *frustrarentur*. h. e. portum nullum tenere possent.

Frustra, adv. *in vano*, חנם, ריקם, לשוא, Ger. *vergebens*, *ohne nutz*, Gal. *en vain*, Hisp. *vano*, μάτην, incassum, nequidquam, a *frudo*, pro *fraudo*, quia quod frustra fit, fraudat desiderium ejus, qui id facit. *Cic. de Sen.* Ita vixi, ut non frustra me natum existimem. ¶ Frustra habere aliquem est decipere, circumvenire. *Plaut. Amph. argum.* 2. *v.* 5. Is servum, & dominum frustra habet. ¶ Frustra esse dicitur, quod exitum speratum non habet, quodque ex sententia non evenit. *Sall.* Cujus, neque consilium ullum, neque inceptum frustra erat. ¶ Item frustrari, falli, errare. *Plaut. Pers.* 1. 3. 60. Nunquam hercle hodie hic prius edis, ne frustra sies. *Sallust. Jug. c.* 85. Ut neque vos capiamini, neque illi frustra sint. Facete *Ennius in Satyr. apud Gel. l.* 18. *c.* 2. Qui lepide postulat alterum frustari, Quem frustratur, frustra eum dicit frustra esse, &c. h. e. ut *Popma* explicat *de differ. verb. l.* 2. *Par. in Lex. Crit.* Qui studet alium fallere, non statim potest dicere, eludi & falli eum, quem ipse fallere vult, &c.

Frustrabilis, le, adject. vanus, inanis, חנם, הבל, μάταιος. *Arnob. lib.* 2. Res frustrabili expectatione præsumpra. Et *l.* 6. Res vacua imaginatione frustrabiles.

Frustratio, onis, f. *inganno*, אכזב, רמיה, German. *betrug*, *versaumnus*, Gal. *abusement*, *frustration*, Hisp. *engano*, ἀπάτη, deceptio, eventus præter opinionem. *Planc. Cic.* 10. *Fam. ep.* 23. Tanto majorem his frustratio dolorem attulit. *Plaut. Amph.* 3. 1. 14. In horum familiam frustrationem hodie injiciam maximam. *Liv. l.* 25. *c.* 25. Cum longo sermone habito dilatus per frustrationem esset. *Liv. l.* 38. *c.* 25. Frustratio Gallorum eo spectabat, ut tempus tererent.

Frustrator, oris, m. qui frustratur, decipit. *Symmach. l.* 10. *ep.* 51. Frustrator judicum. *Leg.* 19. *Dig. de vi* &c. Frustrator debitor constitutus est.

Frustratorius, a, um, adject. vanus, fallax, ἀπατεών. *Tertul. l. de Anim. c.* 47. Frustratoria somnia. Adde *Arnob. l.* 7.

Frustratus, us, ui, m. *Plaut. Men.* 14. 3. 21. Aliam posthac invenito, quam tu habeas frustratui. h. e. quam frustra habeas, decipias.

Frustratus, a, um, particip. qui decepit, & elusit. *Liv. l.* 2. *c.* 13. Clœlia frustrata custodes. *Solin. c.* 1. Frustratus vincula. ¶ Et passiva signif. *Vellej. l.* 2. *c.* 43. Intellexit frustratum esse visum suum.

Frustro, as, avi, atum, a. 1. idem quod frustror. *Diomed. l.* 1. 1. *ex Cæsaris fragmento*: Non frustrabo vos milites. Aliud exemplum ex *Ennio apud Gel. l.* 18. *c.* 2. V. in Frustra. ¶ Usitatius tamen est.

Frustror, aris, atus sum, dep. 1. *ingannare*, *defraudare*, רמה, פתה, כזב, השיא, Ger. *betriegen*, Gal. *frustrer*, *abuser*, Hisp. *falsar*, *enganar*, ψεύδομαι, decipio, fallo, a frustra, *Ter. Andr.* 2. 3. *in fi.* Hæc spes me frustrata est. *Cic.* 4. *Acad. c.* 20. Seipsum frustrari. *Col. l.* 1. *c.* 1. Cum imprudenter facta opera frustrantur expensas. *Id. præfat. l.* 1. Frustrari laborem, *gettar la fatica in darno*. ¶ Passive significatione *Aurel. Vict. de Viris illust. c.* 42. *de Annib.* primum a Fabio Maximo frustratus, deinde a Valer. Flacco repulsus. Alii rectius legunt *fractus*.

Frustulentus, a, um, o. 1. 2. *pieno di pezzi*, ψωμώδης, plenus frustis. *Plaut. Curc.* 2. 3. 34. Si frustulenta est, da, obsecro, hercle sorbeam.

Frustulum, li, n. 2. τεμάχιον, dimin. a frustum. *Apul. l.* 1. *Miles.* Frustulum panis.

Frustum, sti, n. 2. *pezzo*, *particella*, פת, נתח, פרץ, חלק, Germ. *ein stuck*, Gall. *piéce*, Hisp. *pedaceo*, τέμαχος, rei cujusque particula. *Virg.* 1. *Æn. v.* 212. Pars in frusta secant. *Cic. Phil.* 2. *c.* 25. Frustis esculentis vinum redolentibus gremium suum, & totum tribunal implevit. *Cato apud Gell. l.* 1. *c.* 15. Frusto panis conduci potest, vel uti taceat, vel uti loquatur. h. e. vili pretio. ¶ Frustum hominis, frustum pueri, convicium est. *Plaut. Pers.* 5. 2. 67. Loquere tu etiam, frustum pueri?

Frutectum. V. Frutetum.

Frutetosus, sive frutectosus, o. 1. 2. θαμνώδης, fruticibus abundans. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Siccis hæc, & sabulosis locis, frutetosisque nascuntur. Adde *Col. l.* 2. *c.* 2.

Frutetum, sive frutectum, n. 2. θαμνών, אשל, גן, פרדס, locus, ubi multi frutices sunt, a fruticetum, per sync. *Plin. l.* 18. Fruteta igni optime tolluntur. *Col. l.* 6. *c.* 22. Frutetis, & carectis durantur ungulæ.

Frutex, ticis, m. 3. θάμνος, dicitur, qui ad justam magnitudinem arboris non assurgit, & statura similis est multis herbis, sed non demoritur, neque arescit, ut herba. *Pl. l.* 16. *c.* 36. Inter ea, quæ frigidis gaudent, aquaticos frutices dicere convenit. ¶ Aliquando ponitur pro stirpe. *Suet. in Vesp.* Singulos repente ramos a frutice dedit. ¶ Translate dicitur de stupido. *Plaut. Most.* 1. 1. Nec veri simile loquere, nec verum, frutex.

Fruti. V. Frutinal.

Fruticatio, f. 3. in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producunt. *Plin. l.* 17. *c.* 1. Ita enim appellatur in ipsis arboribus fruticatio inutilis.

Fruticesco, n. 3. θαμνόομαι, צמח, דשא, est frutices emittere. *Plin. lib.* 17. *c.* 27. Quia celeriter fruticescunt.

Fruticetum, i, n. *macchia*, *cespuglio*, *boscaglia*, אשל, θαμνώδης, τόπος, ὕλημα, locus fruticibus plenus, arbusculis sese implicantibus impeditus. *Horat. l.* 3. *od.* 12. Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

Frutico, as, n. 1. fruticor, aris, d. 1. *germogliare*, צמח, הדשיא, Ger. *wachsen, aufschiessen*, Gal. *germer*, *bourgeonner*, Hisp. *brotar*, θαμνίζω frutices emitto, pullulo. *Plin. l.* 17. E matre radi jubetur, ne fruticet. *Col. l.* 2. *c.* 9. Ubi ex uno semine pluribus culmis fruticavit. *Cic. Att.* 15. *ep.* 4. Excisa est arbor, non evulsa; itaque, quam fruticetur, vides.

Fruticosus, a, um, o. 1. 2. θαμνώδης, quod longe lateque fruticat, & multos habet fruticantes ramos. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Latiora sativæ folia, rami fruticosiores, hoc est foliis, ac surculis abundantiores. *Id. l.* 16. *c.* 36. Fruticosissimus calamus. *Ovid.* 6. *Met. v.* 344. Vimina fruticosa.

Fruti, vel Frutis, f. 1. cognomen Veneris, a fruendo, nempe a *fruitus*. Scaliger censet esse ex ἀφροδίτη, per aphæresin. *Sol. c.* 8. *Aug. de Civ. l.* 4. *c.* 21. V. *Frutinal*.

Frutinal, n. 3. templum Veneris Frutis. *Fest.* Sed aliqui censent, Festum incidisse in codices vitiosos, ubi *Frutinal* esset exaratum pro *Erucinal*, idque esse ab Erycina Venere, immo nullam esse Venerem *Fruti*, sed scriptum fuisse *Eryci*, unde fecerint *Fruti*: proinde apud Solinum pro *Fruti* debere *Erycis* reponi.

Frux, frugis, f. *frutto della terra*, καρπός, omne illud, quod ex fructu terræ in alimoniam vertimus, & dicitur non solum de frumentis, ut de tritico, hordeo, &c. sed etiam de leguminibus, ut de faba, cicere, &c. imo de eo, quod ex vino, ex sylvis cæduis, ex cretæ fodinis, & lapidicinis capitur, a *fruendo*. V. *Paul. JCtum l.* 77. *Dig. de V. S. Auson. in Monosyl.* Ante equidem campis, quam spicea suppeteret frux. *Cic. in Orat.* Inventis frugibus, glande vesci. *Id. pro Rosc. Amer.* Non omnem frugem, neque arborem in omni agro reperire possis. *Id.* 5. *Ver.* Senatus permisit, ut vini, & olei decumas, & frugum minutarum, quas ante te Quæstores in Sicilia vendere consuessent, Romæ venderent. Loquitur de Leguminibus, quæ minores fruges dicuntur ratione pretii, ac dignitatis, ut *Servius* scripsit *in Æn.* Sed fortasse, ut Vossius interpretatur, Cicero non legumina solum sed etiam frumentum complexus est, quæ minores sunt fruges, si conferantur cum arborum fructibus. ¶ Frequentissime ad homines transfertur, & significat rectam, honestamque vivendi rationem. V. *Frugi*. *Cic. pro Cæl. c.* 12. Emersisse aliquando, & se ad frugem bonam, ut dicitur, recepisse. *Plaut. Trin.* 1. 2. 81. Quin eum restituis? quin ad frugem corrigis? ¶ *Pers. sat.* 5. *v.* 63. purgatas inseris aures fruge Cleanthea. h. e. disciplina, & præceptis Stoicorum.

F ANTE U.

Fu. V. Phu.

Fuam, as, at, pro *sim*, vel *fuerim*, aut *fiam*, verb. defect. frequens est apud *Plaut.* ut *Bacch.* 1. 2. 48. Metuo, ne Phœnix fuam. *Capt.* 2. 3. 71. Cavero mihi iratus fuas. *Virg. Æneid.* 10. *v.* 48. Tros, Rutulusve fuat. Et *fueret*, pro esset. *Lucret. l.* 3. *v.* 849. In dubio fueret.

Fucæ, arum, f. מום פנים, maculæ in facie. *Col. l.* 10. *v.* 124. lacrymosaque cepa Ponitur, & lactis gustum quæ condiat herba Dejectura quidem fronti data signa fucarum. Ita leg. quidam, & interpretantur maculas in facie. Sed vera lectio est *fugarum*, h. e. stigmatum, quæ fugitivis servis in fronte inuruntur, metonym. Est enim sermo de lepidio quæ herba est vim habens tollendi de cute cicatrices, ut *Plin. l.* 20. *c.* 17. docet.

Fucate, adv. cum fuco. *Auson.* in prosa *post Idyl.* 3. *ad Hesper. fil.* Fucatius concinnata.

Fucatus, a, um, o. 1. 2. φυκώδης, כחול, fuco tinctus, ut Fucatæ mulieres, quæ medicamentis quibusdam colorantur, & vitia corporis inductis coloribus tegunt. *Cic. in Brut.* In qua naturalis inesset, non fucatus nitor. ¶ Per translationem accipitur pro ficto, & simulato. *Cic. de Am.* Secerni blandus amicus a vero, & internosci tam potest, adhibita diligentia, quam omnia fucata, & simulata a synceris, atque veris. *Id. pro Plan. c.* 9. Vicinitas non fucata, non fallax. ¶ *Gell. l.* 13. *c.* 25. Esse videtur versus Homeri simplicior, & sincerior, Virgilii autem νεωτερικώτερος, & quodam quasi ferrumine immisso fucatior, *più abbellita*.

Fucilis, le, o. 3. fucatus, falsus, a fucus. *Fest.*

Fucinus, m. 2. *Lago di Celano*, *di Marso*, *di Tagliacozzo*, lacus Latii, in finibus Marsorum, ab opp. vicino. Hinc Aqua Marria Romam perducta. *Virg.* 7. *Æn.*

Fuco, cas, a. 1. *colorare*, *imbellettare*, כחל, Ger. *ferben*, *anstreichen*, Gal. *farder*, Hisp. *afeytar*, *enxalvergar*, φυκόω, pingo, fucum rei alicui induco. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Formare, fucare, colorare, animare non possent. *Gel. l.* 7. *c.* 14. Genus orationis cum fucatur, atque prælinitur, præstigiosum fit.

Fucosus, o. 1. 2. *finto*, כחול, שקר, Germ. *geferbt, mit einen farb angestrichen*, Gall. *fardé*, *deguisé*, Hisp. *afeytado*, *arrebolado*, φυκώδης, non syncerus, quasi fuco tectus; & adulteratus. *Cic. pro Rab. Post. c.* 14. Auditæ, visæque merces fallaces quidem, & fucosæ, chartis, & linteis, & vitro delatæ. ¶ Fucosa amicitia, ambitiosa, ac specie splendida. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. Illæ ambitiosæ nostræ, fucosæque amicitiæ.

Fucus, ei, m. 2. *fuco*, כחל, Germ. *farb*, Gall. *fard*, Hisp. *afeyte*, φῦκος, herbæ marinæ genus, qua vestes tinguntur, & est inter maris ejectamenta, uti & muscus, seu muscum marinum. Aliqui algam appellant. Sed *Plin. l.* 13. *c.* 25. negat, Linguam Latinam habere nomen, quo Græcum φῦκος exprimat. Est colore rutilante, & quodammodo Puniceo. Accipitur autem frequentissime pro colore hujus herbæ, & generatim pro quavis tinctura, e. g. pro eo medicamine, quo mulieres faciem tingunt, ut vitia corporis occultent, & candorem, ac ruborem inducant. *Cic.* 3. *de Or.* His tribus Figuris insidere quidam venustatis, non fuco illitus, sed sanguine diffusus debet color. ¶ Translate usurpatur pro ornamento extrinseco levi, & inani. *Cic.* 1. *de Or.* Sententiæ vero sine pigmentis, fucoque puerili. ¶ Item pro fraude, astutia, insidiis, in quibus veritas occultatur. Hinc *Facere fucum*, idem est quod decipere. *Cic. de petit. Cons.* Si eum, qui tibi promiserit, fucum, ut dicitur, facere velle senseris. Et *Sine fuco*, idem est, quod simpliciter, & sine fraude. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Pensat Galba sine fuco, ac fallaciis, more majorum. ¶ Fucus item, genus est insecti, apis similitudine, sed majore corpore, quod non mellificat, neque operam aliquam præbet in faciundo opere (nisi quod ad fovendos fœtus concalefaciendo adjuvat) & consumit alimenta, quæ apes congesserunt. *Plin. l.* 11. *c.* 1. & 11. *Virg. Georg.* 4. *v.* 168. Ignavum fucos pecus a præsepibus arcent. ¶ Denique genus est ceræ, seu glutinis, quo apes alvearia circumlinunt. *Virg.* 4. *Georg. v.* 38. tenuia cera Spiramenta linunt, fucoque, & floribus oras explent.

Fue, interjectio ructum emittentis. *Plaut. Most.* 1. 1. 37. Quam confidenter loquitur! fue. Tr. At te Jupiter, Diique omnes perdant, oboluisti allium.

* Fueret. V. Fuam.

Fuga, æ, f. *fuga*, מנוס, Germ. *ein flucht*, *elend*, Gall. *fuite*, Hisp. *huyda*, φυγή, fugiendi actus, a Græca voce allata. *Cic. Att. l.* 7. Mitto illam fugam ab urbe turpissimam. ¶ Sumitur etiam pro cursu. *Virg.* 1. *Æn.* Volucremque fuga prævertitur Hebrum. Item pro evitatione, declinatione. *Liv. l.* 3. Hanc ignominiam, si non alia honoris fuga fuisset, vel exilio, vel morte vitassem. *Cic. pro Mur. c.* 4. Laboris fuga desidiam arguit. ¶ Item pro exilio. *Id.* 3. *de Orat.* Cum exilium & fugam deprecaretur. Hinc lata fuga, h. e. exilium vagum. *Martian. JCtus l.* Exilium, *Dig. de interd. & releg.* Vide Exilium. ¶ Fugæ se dare, vel fugam capere in fugam se conjicere, *porsi in fuga*. *Cæs. Cic.* & al. ¶ Fugam facere, duplicem habet sensum. V. *Facio*.

Fugaciter, adv. *fuggendo*, δραπετικῶς. *Liv. l.* 28. *c.* 8. Utrum ab se audacius, an fugacius ab hostibus geratur bellum.

Fugalia, n. 2. vel 3. Festum Romæ in memoriam fugatorum Regum. *Aug. l.* 2. *de Civ. c.* 6. Sed aliqui dicunt, fuisse sacra, quæ exules Jovi faciebant, & Græce fuisse appellata φύγια, quippe Ζεὺς φύγιος, præses exulum; qui φυγάδες, dicuntur. V. *Fugia*.

Fugator, oris, m. φυγαδεύων, מבריח, qui fugat. *Tertul. in carm. advers. Marcion. l.* 5. *c.* 10. Mundator carnis feræ, mortisque fugator.

Fugatrix, icis, f. quæ fugat. *Tert. adv. Gnost. c.* 12. Dilectio fugatrix timoris.

Fugatus, a, um, *fugato*, *posto in fuga*. *Cic.* 3. *Off. c.* 31. Latini fusi, & fugati. *Cæs.* 7. *B. G. c.* 68. Fugato equitatu.

Fugax, cis, o. 3. *Fugace*, בורח, Ger. *flichtig*, Gal. *fuyant*, Hisp. *fugaz*, *huydor*, φυγάς, qui facile fugit, a *fugio*. *Virg.* 10. *Æn.* Si forte fugacem conspexit capream. ¶ Invenitur aliquando pro *fugiens*. *Senec.* 4. *Benef. c.* 31. Fugacissimus gloriæ. *Ovid. Trist. el.* 10. Fugax ambitionis. *Id. Trist. l.* 3. *el.* 2. *v.* 9. Fugax rerum. ¶ Item pro veloci, celeri. *Virg. l.* 10. Cum quo Latagum, Palmumque fugacem. ¶ Translate ponitur pro eo, quod cito præterit, quod cito perit, ut *Anni fugaces*, qui cito elabuntur. *Horat. l.* 2. *od.* 14. *Persica fugacia*, quæ decerpta facillime corrumpuntur. *Plin. l.* 15. *c.* 12.

Fugela, æ, f. idem quod fuga. *Apul. Apol.* Ab iis nunc magna fugela in ganeum fugit. Sic in Catonis fragmentis apud Popmam legitur *maxima fugela*.

Fugia, f. 1. Dea, a *fugando*, quod fugaret hostes. L. Viv. ad Aug. l. 2. Civ. D. c. 6.

Fugiens, entis, o. 3. quod fugit. *Cæs.* 1. *B. C. c.* 69. Nemo erat adeo tardus, aut fugiens laboris. ¶ Vinum fugiens dicitur, quod non facile annos fert, sed cito corrumpitur. *Cic.* 3. *Off. c.* 23. Qui vinum fugiens vendat sciens. ¶ A-

pud JCtos fugiens accipitur aliquando pro reo, quem & Græci φεύγοντα dicunt. *Justin. l. 2. Cod. de Juram. propt. cal.*

Fugio, is, fugi, n. 3. ברח, נפלט, נוס, Ger. *fliehen*, Gal. *fuir*, Hisp. *huyr*, φεύγω cum cursu, & celeritate, discedo, in fugam me conjicio, a verbo Græco, quod allatum est. *Cic. 10. Fam.* Fugisse enim ex prælio Mutinensi dicuntur notissimi latronum duces. *Plaut. Perf. 3. 3. 30.* Fugere a foro. ¶ Sumitur etiam pro vitare, vel declinare, cum acc. *Cic. de Leg. Agr.* Nec quorum oculos offendebat, eorum ipsorum conspectum fugere ausus est. *Id. in Pison.* Fugere aliquem oculis, *schivarsi dal mirare*. ¶ Item cavere, nolle. *Horat. l. 1. od. 9.* Quid sit futurum cras, fuge quærere. ¶ Fugere etiam dicuntur, qui celeriter iter faciunt. *Virg. 3. Æn.* Tendunt vela Noti, fugimus spumantibus undis. ¶ Vinum fugiens. V. *Fugiens*. ¶ Partic. *fugiturus*. *Ovid. ep. 2. v. 47.* Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires. ¶ Fugere pro oblivisci. V. *Fugit*.

Fugit, iebat, imp. 3. est nescire, non recordari, *scordarsi*, *non sapere*. *Cic. 4. Fam.* Neque doctissimorum, quos semper coluisti, præcepta te fugiunt. *Id. l. 13.* Cum me non fugiat, quanta sit in Prætore auctoritas. *Id. ad Q. Fr.* De Cæsare fugerat me ad te scribere.

Fugitans, antis, o. adject. *chi fugge*. *Ter. Phor. 4. 3. 18.* Herus meus liberalis est, & fugitans litium.

Fugitivarius, ii, m. φυγαδοθήρας. Fugitivarii apud antiquos fugitivorum servorum reprehensores erant, qui eam operam profitebantur, ut fugitivos investigatos reducerent. *In Pandectis in l. si apud te, ff. de serv. fug.* Non enim ambo pecuniam, ego, & fugitivarius deposuimus. *Flor. l. 3. c. 19.* Qui per fugitivarios retrahi debuissent. ¶ Translate dicitur de quocumque, qui rem fugientem cohibet & persequitur. *Var. l. 3. R. R. c. 14 de cochleis.* Aquæ claudendæ, ne fugitivarius sit parandus. idest ne, si locus fugæ pateat cochleis, cogaris postea, tamquam fugitivos servos, sic cochleas fugitivas persequi, & uti ministerio reprehensorum.

Fugitivus, a, um, o. 1. 2. *fuggitivo*, פליט, נס Ger. *flichtig*, Gal. *fugitif*, Hisp. *huydo*, δραπέτης qui aufugit. *Ter. Heaut. 4. 2.* Retraham me ad illud fugitivum argentum. *Cic. 6 Ver. c. 50.* Fugitivus a domino. *Id. ib.* Fugitivus a jure, & legibus. *Ovid. 2. de remed. amor.* Fugitivus amor. *Martial. l. 7. ep. 46.* Fugitiva gaudia. *Plin. l. 18. c. 16.* In tantum columbis grata (farrago) ut pastas ea negent illius loci fugitivas fieri. ¶ Fugitivus servus dicitur, qui a domino ea mente recedit, ne ad eum redeat, etiamsi, mutato postea consilio, ad eum revertatur. *Cic. 5. Tusc.* Vivebat cum fugitivis, cum facinorosis, cum barbaris. ¶ *Fugitivus, & perfuga* differunt: nam ille est servus, hic miles signa deserens. *Liv. l. 30. c. 37.* Perfugas, fugitivosque, & captivos omnes redderent Romanis. Adde *c. 43. extr.* Nihilominus *fugitivum* de milite dixit *Claud. Saturnin. Dig. l. 4. 2. tit. 19. leg. 6.* Tempus discernit emansorem a fugitivo.

Fugito, as, a. 1. *fuggire in diverse parti*, δραπετεύω, נס huc, illuc fugio. *Ter. Eun.* Fugitando fugi, ne quis me cognosceret. *Plaut. Asin.* Herum nosmet fugitare censes? ¶ Est etiam verbum activum pro ejicere, freq. a *fugo*. *Plaut. prol. Pseud. v. 8.* Semper odistis malos, & lege, & legionibus hos fugitastis, Quirites.

Fugitor, oris, masc. qui fugit. *Plaut. Trin. 3. 2. 97.* Credo, acrem fugitorem fore.

Fugo, as, avi, atum, a. 1. *fugare*, *mettere in fuga*, *cacciare*, הניס, Ger. *verjagen*, Gal. *chasser*, *mettre en fuite*, Hisp. *ahuyentar*, ζέπω εἰς φυγὴν, in fugam aliquem converto, & fugientem insequor, expello, ejicio. *Cic. de Arusp. Resp. cap. 4.* Armatum civem, qui lapidibus, qui ferro alios fugaret.

Fulcimen, inis, n. idem quod fulcimentum. *Ovid. 6. Fast. v. 269.* Terra pilæ similis, nullo fulcimine nixa.

Fulcimentum, ti, n. 2. *sostegno*, *sostenimento*, מסעד, Ger. *understitzung*. Gal. *appuy*, *support*, Hisp. *sostentamiento*, ἔρεισμα, quod aliquid fulcit, & sustinet. *Solin. c. 33.* Dum fera assuetis fulcimentis innititur. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 9.* Desertum fulcimentis suis labitur in ruinam. Quidam Lexicographi etiam *Plauto* adscribunt *Trinum. 3. 2. 94.* sed varia est lectio. V. *Fulmenta*.

Fulcio, is, si, tum, a. 4. *sostentare*, *fortificare*, סמך, Germ. *understitzen*, Gall. *soutenir*, Hisp. *sustener*, ἐρείδω, munio, sustento. *Colum l. 6. c. 24.* Fulcire cibis vaccas fœtas. *Cic. 4. Academ.* Qui fulcire putatur porticum Stoicorum. *Id. post red. in Sen.* Horum Consulum ruinas vos Consules vestra virtute fulsistis. *Id. pro Rab. Post. c. 16.* Labentem fulsit re, fortuna, fide. *Id. 3. Offic. c. 22.* Imperium debet benevolentia fultum esse.

* Fulcipedia, æ, f. *Petron. in frag. Tragur. 1. 75.* al. *falcipedia* quasi in modum falcis pedes habens.

Fulcitus, a, um, fultus. *Cal. Aurel. Chron. 2. c. 1.* Fulciti ex utroque alarum latere ministrorum officio, deambulationem tentent.

Fulcrum, cri, neut. *sostegno*, *lettiera*, מסעד, משען, Ger. *bettlade*, Gal. *chalit*, Hisp. *pie della cama*, ἔρεισμα, ἐρμὶν, fulcimentum, & speciatim illud, quo lectus sustinetur, a *fultum* sup. verbi *fulcio*. *Suet. in Claud. c. 32.* Qui more veteri ad fulcra lectorum sedentes vescerentur. ¶ Per synecdoch. pro ipso lecto ponitur. *Juvenal. sat. 6. vers. 22.* Sacri Genium contemnere fulcri.

* Fulctura. V. Fultura.

Fulgens, entis, adjectiv. o. 3. στίλβων, nitidus, splendens, *splendido*, *lucente*. *Horat. l. 2. od. 12.* Fulgentes oculi. *Virg. 2. Æn. v. 749.* Arma fulgentia. *Vellej. l. 2. c. 71.* Fulgentissimus juvenis. h. e. spectatissimus. *Horat. l. 3. od. 16.* Fulgens imperio.

Fulgenter, adverb. *lucidamente*. *Plin. l. 10. c. 20.* Colores pavonis fulgentius radiant.

Fulgentius Placiades, vel Planciades, qui putatur fuisse Episcop. Carthaginiensis, floruit circa sæculum VI. Ejus sunt de Mythologia tres libri; item de Allegoria Virgilii liber unus.

Fulgeo, es, si, n. 2. *risplendere*, נגה, האיר Ger. *scheinen*, Gal. *reluire*, Hisp. *resplandecer*, στίλβω, ἀπαυγάζω, luceo, splendorem emitto. *Cic. in Catil.* Qui fulgent purpura. ¶ Pro fulgurare. *Cic. in Vatin.* Jove fulgente, cum populo agi nefas esse. Adde *2. nat. Deor. & 2. Divin.* ¶ Translate significat apparere, eminere. *Nepos Eum. c. 1.* Fulgebat in adolescentulo indoles virtutis. ¶ Fulgere etiam pro ferire dixere Veteres. *Fest.* ¶ Reperitur & fulgo, is, 3. conjug. *Virg. 6. Æn. v. 826.* Illæ autem, paribus quas fulgere cernis in armis. *Lucr. l. 6. v. 173.* tremulo tempestas impete fulgit. Adde *Non. c. 10. n. 12.* V. *Senecam l. 2. Natur. Quæst. c. 56.*

Fulgerator, oris, m. fulgurator, Jovis cognomentum. *Grut. Inscrips. ep. 2. num. 3.* Aram Jovi fulgeratori dedicaverunt.

Fulgesco, is, n. fulgeo. *Jul. Firm. l. 1. c. 4.* Solis radiatione fulgescere. Et in fragm. Halieut. quod dedit Hessellus ad novam Ennii edition. p. 154. Crebris nubes fulgescere flammis.

Fulgetra, æ, f. idem quod fulgetrum. *Plin. l. 28. c. 2.* Fulgetras poppysmis adorare consensus gentium est.

Fulgetrum, tri, n. 2. idem ac fulgur, a *fulgeo*, *lampo*. ברק, חזיז, *Plin. l. 2. c. 54.* Fulgetrum prius cerni, quam tonitruum audiri, cum simul fiant, certum est. *Id. l. 2. c. 43.* Edi tonitrua, fulmina, fulgetra. V. *Senec. Quæst. Nat. l. 2. c. 56.*

Fulgidus, a, um, o. 1. 2. *chiaro*, *splendido*, στιλπνός, נגיה, clarus, splendidus. *Lucr. l. 3. v. 363.* Fulgida, præsertim cum cernere sæpe nequimus Lumina. *Fortunat. l. 8. carm. 5. sub fin.* Fulgidior radio, dulcior ore favo.

Fulginas, atis, m. & f. qui est ex Fulginio oppido. *Cic. in fragm. pro Var.* Ancharius e municipio Fulginate. ¶ *Fulginates*, *tum*, ejus oppidi incolæ. *Plin. l. 3. c. 14.*

Fulginium, Fulginia, Fulcinium, Fullinium, *Foligno*, *Fuligno*, urbs Umbriæ in valle, ad radices Apennini M. ad Tiniam fl. intermeantem inter Perusiam ad Occid. & Spoletium in Eur. Pop. *Fulginates*. *Plin. l. 3. c. 14.*

* Fulgo. V. Fulgeo.

Fulgor, oris, m. 3. *splendore*, נוגה, ברק, Ger. *schein*, Gal. *éclat*, Hisp. *resplandor*, ἀστραπή, splendor, a *fulgeo*. *Cic. 6. Ver.* Cujus fulgore collucere, atque illustrari Jovis O. M. templum oportebat. *Horat. l. 2. od. 1.* Jam fulgor armorum fugaces Terret equos. *Plin. l. 7. c. 26.* Æquato magni Alexandri rerum fulgore. h. e. gloria. ¶ Accipitur etiam pro fulgure. *Cic. 2. de Div.* Tum fulgores, & tonitrua exsistere. Al. leg. *fulgura*.

Fulgora, æ, f. Dea fulguris, *fulgura*. *Aug. l. 6. de Civ. Dei*, *c. 10.*

Fulgur, uris, n. 3. *lampo*, *baleno*, *folgore*, ברק, Ger. *blitz*, Gal. *éclair*, Hisp. *relampago*, σέλας, αὐγή, flamma inter nubes coruscans, quæ tonitru præcedere solet, a *fulgeo*. *Cic. 2. de Div.* Valet in fulguribus observatio diuturna, in ostentis ratio, plerumque conjectura adhibetur. ¶ Differt a fulmine, quod fulmen est ignita exhalatio, fulgur est splendor fulminis. *Cic. 2. Divin. c. 19.* Placet Stoicis, eos anhelitus terræ, qui frigidi sint, cum se in nubem induerint, ejusque tenuissimam quamque partem ceperint dividere, atque disrumpere, idque crebrius facere, & vehementius, tum fulgura, & tonitrua exsistere: si autem nubium conflictu ardor expressus se emiserit, id esse fulmen. ¶ Sed discrimen harum vocum non observatur, & sæpe fulmen pro fulgure, & fulgur pro fulmine sumitur. *Suet. Domit. c. 15.* Continuis octo mensibus tot fulgura facta nuntiataque sunt, ut exclamaverit: feriat jam quem volet. *Virg. 1. Georg. v. 448.* Non alias celo ceciderunt plura sereno fulgura. Adde *Cic. 2. de Div.* ¶ *Fulgur condere* dicebatur Pontifex, cum ea, quæ fulmine icta essent, sub terra defoderet, quod certa precum formula fiebat. *Juven. sat. 6. v. 586.* aliquis senior, qui publica fulgura condit. ¶ Fulgur galeæ. h. e. fulgor. *Claud. de 3. Cons. Honor. v. 3.* galeæ nec triste timentem fulgur. Sic *Lucr. l. 2. v. 163.* Tempore, quo solis pervolgant fulgura cælum. h. e. cum sol cælum lumine complet.

Fulguralis, le, o. 3. ἀστραπαῖος quod ad fulgura spectat, ut Libri fulgurales, in quibus agitur de fulgurum inspectione, seu, ut Vossius definit, qui tractant de fulmine condendo, & aliis ritibus. *Cic. 1. de Div. c. 33.* Quod Hetruscorum declarant & aruspicini, & fulgurales, & rituales libri, nostri etiam augurales.

Fulgurat, abat, imper. 1. *folgorare*, *lampeggiare*, *balenare*, ברק, Germ. *es blitzet*, Gal. *il fait les éclairs*, Hisp. *relampagar*, ἀστράπτει, est fulgur emittere. *Cic. 2. de Div. c. 18.* Jove tonante, fulgurante, comitia populi habere nefas. ¶ Et translate. *Cic. in Orat.* Qui si tenui genere uteretur, nunquam ab Aristophane Poeta fulgurare, tonare, permiscere Græciam dictus esset. *Stat. 4. Theb.* Auro fulgurat domus.

Fulguratio, f. 3. *splendore*, ברק ἀστραπή, actus fulgurandi. *Sen. 2. Nat. Quæst. c. 12.* Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit.

Fulgurator, m. 3. fulgurum inspector. *Cic. 2. Div. c. 53.* Nonne intelligis eadem uti posse & aruspices, & fulguratores, & interpretes ostentorum?

Fulguratura, æ, f. fulguratio. *Serv. ad l. 1. Æn. v. 46.* Ut testantur Etrusci libri de Fulguratura.

Fulguratus, a, um, fulgure ictus, ut Fulguratus locus. *Var. l. 4. L. L.*

Fulgureus, a, um, adject. ad fulgur spectans, ut fulgurea nubes, apud *Martian. Capel. l. 5.*

Fulgurio, is, a. 4. *gettar folgore*, ברק, Ger. *blitzen*, Gal. *frapper d'éclairs*, Hisp. *echar relampagos*, ἀστράπτω, fulgur jacio, fulmine ferio. *Næv. apud Non. c. 2. n. 324.* Sane suo tonitru claro fulgurivit Jupiter.

Fulguritas, atis, f. splendor apud vet. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 324.* Luporum aciem claram, & fulguritatem arborum.

Fulguritasso, n. 3. κεραυνοῦμαι fulgure percutior. *Plaut. Trin. 2. 4. 138.* Nam fulguritassunt alternæ arbores. Verum opt. Codd. Nam fulguritæ sunt hic alternæ arbores.

Fulguritus, a, um, o. 1. 2. *folgorato*, *tocco dal folgore*, κεραυνωθείς, fulmine ictus, partic. a *fulgurio*, ut Arbor fulgurita. *Plaut. Trin. 2. 4. 138.* ¶ Fulguritus locus, fulgure percussus, qui statim fieri religiosus putabatur, quod eum Deus sibi dicasse videretur. *Fest.* Aliter vocabatur *bidental*.

Fulguro. V. Fulgurat.

Fulica, æ, f. 1. vel fulix, icis, f. 3. *folica*, Ger. *ein taucher*, *hagelgans*, Gal. *foulque*, Hisp. *cercera*, πώυξ, aliter αἴθυα, κέπφος, λάρος, ἐρωδιός, avis aquatica anate paulo minor, sed corporis forma consimilis. *Cic. in Att. l. 1. Div. c. 8.* Cana fulix itidem fugiens e gurgite ponti nuntiat horribiles clamans instare procellas. Hic ἐρωδιὸν, & κέπφον confundit. Sed ἐρωδιὸς Maroni mergus, Plinio, & Avieno ardea est: κέπφος Maroni ardea est, Avieno sturnus, aliis fulica. *Virg. 1. Georg. v. 363.* marinæ In sicco ludunt fulicæ.

Fuliginatus, a, um, ἀσβολώδης fuligine aspersus. *Hieron. ep. 10. ad Furiam.* Orbes (*oculorum*) stibio fuliginati.

Fuligineus, a, um, adject. αἰθαλόεις fuliginosus. *Petron. in Satyr. c. 108.* Omnia lineamenta fuliginea nube confundere.

Fuliginosus, o. 1. 2. *fuliginoso*, λιγνυώδης, ψολόεις, plenus fuliginis. *Prud. Rom. v. 261.* Fuliginosi thure placantur Lares.

Fuligo, nis, f. *fuliggine*, פיח, Ger. *ruſs*, Gal. *suye*, Hisp. *ollin*, καπνία, nigrum illud, quod ex pingui rerum ustarum fumo condensatur, & caminis, vel parietibus adhæret. *Festus* deducit a *furvus*, niger. *Cic. 2. Phil. c. 36.* Idem tamen, quasi fuligine abstersa, reliquis diebus in Capitolio præclara Senatusconsulta fecisti. *Virg. Ecl. 7. v. 49.* Assidua postes fuligine nigri. *Gel. l. 1. c. 2.* Verborum, & argutiarum fuliginem ob oculos audientium jacere. *Quint. l. 11. c. 3.* Fuligo lucubrationum oratori bibenda,

Fulix, V. Fulica.

Fullo, nis, m. *purgatore*, כבס, דוגל, Ger. *walcker*, Gal. *foulon*, Hisp. *lavandero de pannos*, γναφεύς, qui vestes pedum insultu cogit, & densat, easdemque polit, idest creta candefacit. *Plin. l. 28. c. 6.* Urina virilis podagris medetur, argumento fullonum, quos ideo tentari eo morbo negant. ¶ Est etiam hoc nomine scarabæi quoddam genus, albis guttis distinctum. *Id. l. 30. c. 11.*

Fullonica, æ, f. vel fullonia, γναφεῖον, ars fullonum, cujus duplex est officium, primum vestem pedum insultu cogere, & densare, alterum polire, idest creta candefacere. *Plaut. Asin.* Si non didicisti fullonicam, non mirandum est. *Plin. l. 7. c. 56.* Fulloniam artem Nicia Megarensis invenit. ¶ Item officina fullonis, *purgo*. *Cat. R. R. c. 14. Ulp. l.* apud *Trebatium*, *ff. de aqua pluv. arcen.* Eum, qui fullonicas circa pontem instituisset. ¶ Legitur & fullonica n. gen. & pl. num. pro fullonum officinis, a nom. sing. fullonicum. *Ulp. l. si cujus*, *ff. de usufr.*

Fullonium, ii, n. officina fullonis. *Ammian. l. 14. ad fin.* Fortuna Adramytenum Andriscum in fullonio natum evexit.

Fullonius, a, um, o. 1. 2. γναφευτικός, quod ad fullonem attinet. *Plin. l. 8. c. 56.* Ars fullonia, quæ & fullonica dicitur a *Vitr. proœm. l. 6. Plat. Pseud. 3. 1. 15.* Cras mihi potandus fluctus est fullonius.

Fulmen, nis, n. *fulmine*, *saetta*, ברק, Ger. *straal*, *donnerschlag*, Gal. *foudre*, Hisp. *rayo*, κεραυνός, σκηπτός, ignis, seu ignita exhalatio, quæ abruptis nubibus in terram decidit, a *fulgeo*. *Cic. de Div.* Non puto te esse eum, qui Jovi fulmen fabricatos esse Cyclopas in Ætna putes. *Id. l. 2. Divin. c. 21.* Romulus lactens fulmine ictus fuit. ¶ Tria sunt fulminum genera, inquit *Serv. in 2. Æn.* quod afflat, quod incendit, quod findit. Alibi tamen quatuor, alibi plura recenset. V. *Plin. l. 2. c. 1.* & *Sen. Qu. Nat. 2. c. 31.* ¶ Translate fulmina dicuntur gravia infortunia, quæ ex improviso accidunt, & affligunt. *Liv. l. 45. c. 41.* Quod duo fulmina domum meam per hos dies perculerint. *Cic. Tusc. 2. c. ult.* Fulmina fortunæ contemnere. *Juv. sat. 10. v. 92.* quo fulmine justo Et Capito, & Numitor ruerint damnante Senatu. h. e. pena, ac damnatione. ¶ Fulmina verborum. h. e. vis, impetus. *Cic. 9. Fam. ep. 21.* Insanire tibi videris, quod imitere verborum meorum fulmina. ¶ Sed & strenui Duces, quod instar fulminis omnia pervadant, ac terreant, fulmina dicuntur. *Virg. 6. Æn. v. 842.* Duo fulmina belli Scipiadas.

Fulmenta, æ, f. solea, quæ calceo suppingitur, κάττυμα, a fulcio. *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 98.* Fulmentas clavis æneis subducere. *Plaut. Trinum. 3. 2. 94.* Fulmentas jubeam suppingi soccis. V. *Taubm.*

Fulmentum, i, n. fulcrum, a *fultum*. Vetus prov. apud *Var.* & *Non. c. 3. n. 98.* Fulmenta lectum scandunt, cum præesse vult, in quem imperium habemus. *Sidon. l. 2. ep. 10. in carm.* Porticus fulmentis Aquitanicis superba. h. e. columnis.

Fulminandus, a, um, fulmine percutiendus. *Senec. in Hero. Oet. v. 6.* Fregimus quidquid fuit tibi fulminandum.

Fulminatio, onis, f. fulminis emissio, κεραύνωσις. *Senec. l. 2. Q. N. c. 12.* Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit.

Fulminator, oris, m. τερπικέραυνος qui fulminat. *Arnob. l. 6.* Ubinam fulminator (Jupiter) tempore illo fuit?

Fulminatrix, icis, f. quæ fulminat. In *Inscript. antiq.* apud *Gruter. p. 547. n. 6. & p. 567. num. 10.* Leg. XII. Fulminat. Ubi nihil aliud quam *fulminatrix* legi posse videtur. V. *Cellar. program. p. 44.*

Fulminatus, a, um, o. 1. 2. κεραυνωθείς, fulmine ictus. *Plin. l. 1. c. 54.* Vulnera fulminatorum frigidiora reliquo corpore sunt.

Fulmineus, o. 1. 2. quod est fulminis, κεραύνιος, *fulminante*. *Ovid. 2. de Pont.* Et qui fulmineo sæpe sine igne tonat. ¶ Translate sumitur pro celeri, rapido, vehementi. *Ovid. 2. Fast.* Fulmineo celeres dissipat ore canes.

Fulmino, as, n. 1. vel fulminat, abat, imp. 1. *fulminare*, ברק, Germ. *straal schiessen*, Gal. *foudroyer*, Hisp. *herir con rayo*, κεραυνόω, κεραυνοβολέω, est fulmen jacere, vel fulmine afflare. *Sen.* Minore igne ad fulgurandum, quam ad fulminandum opus est. *Virg. 1. Georg. v. 370.* Boreæ de parte trucis cum fulminat, ¶ Translate *Virg. 4. Georg. v. 560.* Cæsar dum magnus ad altum Fulminat Euphratem. *Prop. l. 4. el. 9.* Fulminat illa oculis.

Fultor, oris, m. *sostenitore*. *Venant. Fortun. l. 2. carm. 12.* Ecclesiæ fultor, laus regni, pastor egentum.

Fultura, æ, f. idem ac fulcimentum, vel sustentatio, משען, στήριγμα, *puntello*. *Col. l. 1. c. 5.* Pro fultura, & substructione fungentur. *Hor. l. 2. sat. 3. v. 154.* ni cibus, atque ingens accedet stomacho fultura ruenti.

Fultus, a, um, o. 1. partic. a fulcior, *sostentato*, נשען, στηριχθείς. *Cic. de Sen.* Vitis, quæ natura caduca est, nisi fulta sit, ad terram fertur. ¶ Et translate. *Cic. ante Exil.* Partim potentia amicorum fulti. *Virg. Ecl. 6. v. 53.* Ille latus niveum molli fultus hyacintho. ubi Serv. apud Veteres unusquisque eo super quod jacebat, fultus dicebatur.

Fulvaster, a, um, adject. ארמדם, ὑπόκιῤῥος, ad fulvum colorem accedens, ut fulvastra radix. *Apul. de herbis.*

Fulviana, f. 1. herba urinæ ciendæ utilis ab inventore. *Plin. l. 26. c. 8.*

Fulvianus, a, um, adject. gentil. a Fulvio, ut Fulviana stola. *Valer. Max. l. 3. cap. 5. n. 2.*

Fulviniaster, Fulvium imitans. *Cic. Att. l. 12. ep. 44.* Solet omnino esse Fulviniaster. Al. leg. *Fulviaster*, quod propius accedit ad analogiam nominis *Fulvius*.

Fulvius Flaccus, Civis Rom. qui Censor tectum marmoreum Junonis Laciniæ spoliavit, ut ædem, quam dedicaverat Equestri Fortunæ, tegeret, *Liv. l. 42.*

Fulvus, a, um, o. 1. 2. *color di leone*, צהב, ארמדם, יקרק, πυῤῥός, coloris fulvi, qui ex rufo, & viridi videtur esse mixtus, in aliis plus viridis, in aliis plus rufi habens, a *fulgendo*. Nam dicitur de leone, de aquila, de auro, de jaspide, de arena, & aliis. Scalig. deducit a furvo, quod sit furvo propior. *Virg. 4. Æn.* Stellatus jaspide fulva ensis erat. *Cic. de Leg.* Nuntia fulva Jovis miranda visa figura. *Ovid. 11. Metam. v. 771.* Fulvus lupus.

* Fumans. V. Fumo.

Fumariolum, li, n. 2. תנור. καπνοδόχη, dim. parvum fumarium, locus ubi ignis asservatur, & accenditur. *Tertul. de Pœnit. c. ult.*

Fumarium, rii, n. καπνεῖον, locus, ubi vina fumo condiebantur. *Mart. epigr. 36. l. 10.* Improba Massiliæ quicquid fumaria cogunt, accipit ætatem quisquis ab igne cadus. Nam vina fumo præcocem trahunt maturitatem, & celerius vetustescunt, ut docet *Col. l. 6. c. 6.*

Fumeus, a, um, o. 1. 2. quod est ex fumo, καπνώδης, *di fumo*, *affumicato*. *Macrob. l. 7. Satur. c. 10.* Fumeus flatus. *Valer. Flac. l. 4. v. 595.* Acheron exsudat fumeus. *Martial. l. 13. epigr. 123.* Fumea Massiliæ ponere vina potes. h. e. fumo condita. V. *Fumarium*.

Fumicus, a, um, adject. fumidus, κάπνιος. *Sidon. l. 1. ep. 11.* Fumicæ culinæ. Ita in Fabri lexico.

Fumidus, o. 1. 2. *affumicato*, καπνωθείς, fumum referens. *Plin. l. 2. c. 25.* Fumida lux. Adde *Virg. 9. Æn. v. 75.*

Fumifer, ra, rum, o. *fumoso*, καπνοφόρος, afferens fumum, fumosus. *Virg. 6. Æn. v. 522.* Pinum, & fumiferos infert Mezentius ignes.

Fumifico, n. 1. καπνίζω, idem quod fumigo, vel suffio. *Plaut. Mil. 2. 5.* Eique ut Arabico fumificem odore.

Fumificus, o. 1. 2. quod fumum emittit. *Ovid. 7. Met. v. 114.* Fumificisque locum mugitibus implevere.

* Fumigatus, a, um, *affumicato*, ut fumigati parietes. *Apul. in Apolog.*

Fumigium, ii, n. suffitus. *Theod. Priscian. l. 3. c. 5.* Fumigia vaporatis partibus supponere.

Fumigo, as, a. 1. *profumare*, *suffumicare*, קטר, Ger. *berauchen*, Gal. *parfumer*, Hisp. *ahumar*, θυμιάω, καπνίζω, suffio, a *fumus*. *Var. 3. de re rust. c. 16.* Verno tempore, & æstivo ter in mense mellarius inspicere debet, fumigans leniter.

Fumo, as, n. 1. *far fumo*, *fumare*, עשן, Ger. *rauchen*, Gal. *fumer*, Hisp. *humear*, καπνίζω, τύφομαι, fumum emitto. *Cic. 7. Ver.* Cum fumantes etiam nostras naves reliquissent. ¶ Fumare aper dicitur, vel ursus, cum e naribus densum spiritum emittit instar fumi. *Mart. l. 14.* Fumantem vi nasum ne læseris ursi.

Fumosus, a, um, o. 1. 2. *fumoso*, עשן, Ger. *rauchig*, Gal. *fumeux*, Hisp. *humoso*, καπνώδης, quod fumum emittit. *Cato de re rust. c. 130.* Neque fumosa erunt, & bene ardebunt. ¶ Interdum quod fumo tinctum est, ut *Fumosæ imagines*, quæ a nobilioribus domi asservabantur, jam ob vetustatem fumo denigratæ. *Cic. in Pison. c. 1.* Commendatione fumosarum imaginum, quarum simile habes nihil, præter colorem. Ad hoc etiam alludit *Juven. sat. 8. v. 8.* Fumosos equitum cum Dictatore Magistros.

Fumus, mi, m. *fumo*, עשן, Ger. *rauch*, Gal. *fumée*, Hisp. *humo*, καπνός, vapor niger ex igne exhalans, a φυμός, Æolice pro θυμός, *suffitus*, *vapor*. *Cic. in Pison.* Paulisper stetimus in illo ganearum tuarum nidore, atque fumo. ¶ Translate accipitur pro splendidis, & magnificis pollicitationibus, quæ suo tamen carent effectu. Inde *vendere fumos*, dixit *Mart. l. 4. epigr. 5.* Et apud *Lamprid. in Alex. Sev. c. 36.* Alexandri Severi tempore Thurinus quidam, cum nihil apud Principem aut gratia, aut auctoritate valeret, simulata tamen Principis amicitia, non modica clientes pecunia emungebat; sed tandem deprehenso fuco, ut crimini responderet supplicium, alligatus palo, jussu Principis viridum lignorum fumo est enectus, pronuntiante præcone, *Fumo punitur*, *qui fumos vendidit*. ¶ Dicebatur etiam, Fumis vendere, &, per fumum vendere. *Id. Heliog. cap. 10.* Omnia Heliogabali dicta & facta venderet fumis. *Capitolin. in Pio cap. 2.* Nunquam de eo per fumum aliquid vendiderunt. ¶ *De fumo ad flammam* proverbio dicitur de eo, qui e minore in majus periculum incidit. *Ammian. l. 14. c. 11.* (*al. 36.*)

Funale, is, n. *candeliere*, מנורה, Ger. *torsche*, *fackel*, Gal. *torche*, *flambeau*, Hisp. *acha*, *antorcha*, λαμπάς, λαμπάδιον, candelabrum, in quo funis pice vel cera illitus infigitur. *Cicer. de Senect. c. 13.* Duilius delectabatur crebo funali, & tibicine. *Hor. l. 3. od. 26.* Hic ponite lucida funalia. ¶ Item funis, *corda*. *Liv. l. 42. c. 65.* Funda media duo funalia imparia habebat.

Funalis, & le, o. 3. ex fune. Funalis equus dicitur, qui, duobus ad currum junctis, tertius antecedens adjungitur, vel qui latus claudit sive a dextra, sive a sinistra, duobus jugalibus mediis: ita dictus, quod non jugo, sed fune, seu habena contineatur. *Stat. 6. Theb. v. 460.* Funalemque Thoen. *Suet. Tiber. c. 6.* Actiaco triumpho currum Augusti comitatus est sinisteriore funali equo, cum Marcellus dexteriore veheretur. ¶ Funalis cereus, לפיד, *torcia*, funis cera, aut pice illitus ad lumen faciendum. *Val. Max. l. 3. c. 6. num. 4.* Quotiescumque epulaturus erat, ad funalem cereum a cœna domum reverti solitus est.

Funambulus, o. 1. 2. σχοινοβάτης, qui graditur per funes. *Terent. in Prod. Hec.* Ita populus studio stupidus in funambulo animum occuparat.

Funarius, ii, m. qui funem tractat σχοινοπλόκος. Unde cognomen Gratiano Imper. patri Valentis, & Valentiniani apud *Aurel. Vict. in Ep. c. 69.* & *Am. l. 30. c. 24.* ¶ Funarii etiam dicti currus, a genere vinculi, quo alligabantur. *Isid. l. 17. Orat. c. 35.*

Functio, onis, f. 3. *funzione*, כח, מעשה, ἐνέργεια, actus fungendi. *Cic. 2. Tusc. c. 15.* Labor est functio quædam vel animi, vel corporis, gravioris operis, vel muneris. *Id. 5. Ver. l. 6.* Ut iis jucundior esset muneris illius functio.

Functus, a, um, o. 1. 2. τελέσας, partic. a fungor. *Hor. l. 2. od. 18.* Functus laboribus, h. e. qui exantlavit. *Id. l. 4. od. 15.* Functi virtute duces. *Cæs. l. 8. B. G.* Legio functa stipendio. *Nepos 2. c. 7.* Functi summis honoribus. *Stat. l. 2. Silv. l. 1. v. 209.* Omnia functa, h. e. mortua, aut moritura vides.

Funda, æ, f. 1. *fromba*, קלע, σφενδόνη, instrumentum e funiculis factum, quo funduntur. h. e. jactantur lapides. *Virg. 1. Georg.* Stupea torquentem Balearis verbera fundæ. ¶ Est etiam retis piscatorii genus, quod in orbem spargitur, ἀμφίβληστρον, quod & reticulum dici solet, ita dictum, quod in fundum mittatur, sive quod in amnem fundatur. *Virg. 1. Geor. v. 141.* Atque alius latum funda jam verberat amnem. ¶ Accipitur item pro sacculo in modum retis facto, in quo pecuniæ, & alia geruntur, a similitudine fundæ, qua lapides jaciuntur. Porro ut zona divitum, ita funda, sive loculus pauperum fuisse videtur. *Macrob. l. 2. Satur. c. 4.* Demissa in fundam pauperem manu, paucos denarios protulit. ¶ Aliquando etiam ponitur pro anuli pala, vel pro circulo ex auro, sive alio metallo, quo gemmæ ita nectuntur, ut aurum non nisi margines amplectatur, idque Græcorum exemplo, quibus similiter dicitur, σφενδόνη. *Pl. l. 27. c. de chrysolithis* Funda includuntur perspicuæ.

Fundalis, le, adj. ad fundam pertinens. *Prudent. Psychom. v. 294.* Dextera fundali torsit stridore lapillum. Loquitur de Davide advers. Goliath pugnante.

Fundamen, inis, n. 3. idem ac fundamentum. *Virg. 4. Georg. v. 161.* Et lentum de corrice gluten Prima favis ponunt fundamina.

Fundamentaliter, adverb. *dal fondamento*. *Sidon. l. 3. ep. 8.*

Fundamentum, ti, n. 2. *fondamento*, יסוד, Germ. *fundament od. grrindfeste*, Gal. *fondement*, Hisp. *crimieto*, θεμέλιον, βάσις, id super quod quid fundatur. *Plin. l. 36. c. 14.* Rursus ne in lubrico, atque instabili fundamenta tantæ molis locarentur. ¶ Translate sumitur pro principio cujuscumque rei. *Cic. pro Sext.* Quibus initiis, ac fundamentis hæ tantæ laudes excitatæ sunt. *Id. pro Planc. c. 12.* Pietas fundamentum est omnium virtutum. Apud *eumd.* passim legas, *Agere*, *ponere*, *jacere fundamenta alicujus rei*. h. e. rei alicui quasi principium dare. *Virg. 1. Æn. v. 428.* Fundamenta locant alii, &c. Contra, convellere fundamenta, *rovinar fondamenti*. *Col. l. 1. c. 4. Nep. Timol. c. 3.* Arcem Syracusis a fundamentis disjecit.

Fundanus, a, um, ad Fundos pertinens. *Cic. 2. Agr. c. 25.*

Fundatio, onis, f. actus fundandi, *il fondare*, יסוד, καταβολή. *Vitruv. l. 5. ad fin.* In theatrorum, & muri fundationibus.

Fundator, oris, m. qui fundat, *fondatore*, θεμελιωτής. *Virg. 7. Æn. v. 678.* Prænestinæ fundator Urbis. *Inscript.* apud *Grut. p. 56. n. 5. & 6.* tempore Severi Imp. incisa, Fundatoris Imperii Rom.

Fundatus, a, um, o. 1. 2. adject. *fondato*, *appoggiato su i fondamenti*, יסוד, τεθεμελιωμένος. *Cic. Parad. 1. c. 3.* Resp. præclare fundata. *Id. pro Dom.* Deflevi subitas fundatissimæ familiæ ruinas. *Hor. l. 1. ep. 15. ad fin.* Nitidis fundata pecunia villis. *Arnob. l. 3.* Fundatissima imperia. *Vitr. l. 7. c. 3.* Quo fundatior erit ex arenato directura, eo firmior erit soliditas tectorii. ¶ Navis fundata est, quæ fundum, & carinam habet. *Plaut. Mil. 3. 3. 42.* Facile esse navem facere, ubi fundata, & constituta est.

Fundi, orum, m. 2. *Fondi*, col. & urbs Latii, in Regni Neapolitani initio, primum ex urbe Roma Neapolim proficiscentibus occurrens, media inter illam, & Formas. Gent. Fundanus, a, um.

Fundibalator, V. Fustibalator.

Fundito, as, a. 1. *spargere spesso*, σπερμολογέω, הזה, erebro fundo. *Plaut. Pœn. 1. 2. 61.* Tantula (mulier) tanta verba funditat. *Id. Merc. Prol. v. 58.* Omni quod modo me rem videret funditare, ac perdere. Al. leg. *diffunditare*. ¶ Item funda peto, jaculor, percutio. *Plaut. Pœn. a. 2. v. 35.* In fundas indebant grandiculos globos, eo illos volantes jussi funditarier.

Funditor, m. 3. *frombolatore*, קלע, Ger. *der im krieg ein schleider braucht*, Gal. *frondeur*, Hisp. *hondador*, σφενδονήτης, qui funda dimicat. *Sallust. Jug. c. 95.* Hostem sagitariis, & funditoribus eminus terrere. *Cæs. 2. B. G. c. 7.* Funditores Baleares subsidio oppidanis mittit.

Funditus, adv. *dal fondo*, *da' fondamenti*, כל, German. *bis an boden*, Gal. *jusques au fond*, Hisp. *de quaxo*, ἄρδην, παντάπασι, ὅλως, ἐκ βάθρων, ab ipso fundo, ab ipsis fundamentis. *Cic. 6. Ver.* Qui non obstrusit aliqua ex parte monumenta P. Scipionis, sed funditus sustulit, ac delevit. ¶ Transfertur ad alia pro penitus, prorsus, omnino, *in tutto*. *Cic. de Amic.* Quæ domus tam stabilis, quæ tam firma civitas est; quæ non odiis, atque dissidiis funditus possit everti? *Id. Orat. c. 64.* Ne spondens quidem funditus est repudiandus.

Fundo, as, avi, atum, a. 1. *fondare*, *fare il fondamento*, יסד, Ger. *befestigen*, *stifften*, Gal. *fonder*, *bâtir*, Hisp. *fundar*, θεμελιόω, fundamenta jacio. *Virg. 8. Æn.* Haud procul hinc saxo colitur fundata vetusto urbis Agyllinæ sedes. ¶ Transfertur ad alia, pro firmo, sive stabilio. *Cic. Cornif.* Illud maxime nostrum fundavit Imperium. *Virg. 6. Æn. v. 810.* legibus urbem fundare, *Id. 6. Æn.* dente tenaci anchora fundabat naves. ¶ Fundare navem alio sensu. V. Fundatus.

Fundo, dis, fudi, fusum, a. 3. *fondere*, *liquefare*, יצק, צרף, Germ. *giessen*, Gal. *fondre*, Hisp. *derramar*, *handir*, χέω, liquefacio, a *fundus*, quia est in fundum jacere. Hinc metalla fusa dicuntur, cum liquefacta sunt vi caloris. *Cels. in præfat.* Hinc pro conflare ponitur, seu arte fusoria aliquid efficere, *gettare*. *Plin. l. 34. c. 8.* Theodorus, qui Labyrinthum fecit Sami, ipse se ex ære fudit. ¶ Apud Medicos fundere alvum, est laxare, solvere. *Cels. in præfat.* ¶ Sæpe significat spargere, diffundere, & proprie de liquidis dicitur. *Virg. 3. Æn. v. 348.* Lacrymas verba inter singula fundit. *Plin. l. 4. c. 10.* Funditur in septem lacus Strymon. ¶ Item large præbere, effundere. *Virg. 4. Ecl.* Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores. ¶ Item gignere. *Cic. de Sen. c. 15.* Fundere frugem. ¶ Fundere verba, est loqui. *Virg. 3. Æneid.* Talia fundebat lacrymans. *Cic. in Or.* Sæpe in amplificanda re funditur numerose, & volubiliter oratio. Sic fundere versus, *far versi*. *Cic. l. 3. de Orat. c. 50.* Fundere oracula. *Id. l. 1. de Div. & l. 1. de nat. Deor.* ¶ Sumitur & pro prosternere, profligare, ut fundere exercitum, copias, &c. passim apud Latinos Scriptores. Sic fundere corpora humi, apud *Virg. 1. Æn.* ¶ Interdum & pro dilatare, extendere. *Cic. de Fin.* Justitia ipsa se fundit usu in cæteras civitates.

Fundula, æ, f. angiportus. Fundulæ, inquit *Var. l. 4 de L. L.* dicuntur viæ, quæ exitum non habent.

Fundulus, i, m. ἔμβολος. A *Vitr. l. 10. c. 3.* *funduli ambulatiles* vocantur in machinis hydraulicis emboli, qui per modioli cavitatem sursum deorsum moventur, similes illis ligneis lanceis, quas Itali dicunt *taglieri*. Vide *Bald. Lex. Vitruv.* * Item intestinum cæcum fartum, apud nos *brondola* sive *borondola*. Fundulum a fundo, quod non ut reliquæ partes, sed ex una parte sola usupertur. *Varr. l. 4. L. L. c. 22.* Loquitur de insiciis & farciminibus. ¶ Fuit item cognomen in gente Fundania, ut C. Fundanius Fundulus. *Fasti Capit.* apud *Gruter. p. 292. col. 1.*

Fundus, i, m. ima pars cujusque rei, *fondo*, *profondo*, Germ. *bohen eines dings*, Gal. *le fond*, *de quelque chose*, Hisp. *hondo*, πυθμήν. *Virg. 2. Æn.* Imo ciet æquora fundo. *Cic. 2. Off. c. 15.* Largitio fundum non habet. *h. e.* homines largitionibus nunquam implentur. *Serv. ad 2. Æn.* ad verba illa *Ilicet ignis edax*. De imo fundus, de summo fastigium dicitur. ¶ Sunt, qui afferant in suis Lexicis *fundum*, *i*, n. sed latino exemplo non confirmant.

Fundus, di, m. *fondo*, *possessione*, *podere*, שדה, חלק, Ger. *erbgut*, Gal. *fonds*, Hisp. *heredad*, *o possession de tierras*, χωρίον, ἀγρός, est quævis possessio rustica. Proprie significat agrum cum ædificio, ut definiunt JCti, quamquam & de solo agro dicitur. *Var. l. 4. de L. L.* & alibi derivat vel a *fundando*, quod pecudum, ac pecuniæ sit fundamentum, a *fundendo*, quia quotannis fundit multa. *Cic. 1. de Or. c. 58.* Cui nostrum non licet fundos suos obire? aut res rusticas vel fructus causa, vel delectationis invisere? *Vetus Auct. de limit.* apud *Rigalt.* Hi duo fundi juncti jugerum definiunt. ¶ De possessione etiam urbana usurpari, notant JCti. ¶ Accipitur per translationem pro cujusvis negotii fundamento, *capo*, *fondamento*. *Plaut. Trin. 5. 1. 7.* Ut quæ cum ejus filio egi, ei rei fundus pater sit potior eo. h. e. fundamentum, auctor, approbator. Hinc populum fundum fieri, teste *Festo*, est populum ejus rei, quam alienat, fieri auctorem. *Cic. pro Balbo*. Quid dici potuit imperitius, quam fœderatos populos fieri fundos oportere? V. ibi multa ad hanc rem pertinentia toto *c. 8. & seq.* Adde & *Sigon. de antiq. Jure Ital. l. 1. c. 4.*

Funebris, bre, o. 3. *funesto*, *funebre*, Ger. *das zurleich*, Gal. *funébre*, Hisp. *funebre*, *ondecoso*, ἐπιτάφιος, quod ad funus pertinet, ut Funebres tibiæ, quibus in funere canebatur, quas Flamini audire putabant illicitum, funebris pompa, funebris oratio, funebre carmen, funebris cœna, cupressi funebres, funebre vestimentum, &c. *Festus*, *Hor. Cic. 2. Leg. c. 23. Quintil. l. 3. c. 7. & al.* ¶ Ab *Horat. lib. 1. ep. 20.* funebre bellum dicitur, quia multorum funerum causa est. ¶ Funebria justa, *i funerali*. *Inv. l. 3.*

Funeræ, arum, f. 1. κηδεσταί, mulieres, ad qua funus pertinet, quasi funeratæ, ut sunt mater, uxor, sorores, filiæ, aliæve sanguine proxime junctæ. Nam præficæ erant planctus principes, non doloris. *Enn.* apud *Cic. de Senect. c. 20.* Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletum faxit. Ita enim *Vossius* legendum putat. *Virg. 9. Æneid. v. 487.* Nec te tua funera mater produxi, pressique oculos. Ita videtur exponere *Servius*. verum alii aliter.

Funerarius, a, um, κήδειος, quod ad funerationem pertinet. *Ulp. l. at si quis ff. de rel. & sumpr. fun.* Qui mandato alterius funeravit, non habet actionem funerariam.

Funeraticum, i, n. pecunia funeribus impensa. *Inscrip.* apud *Spon. Miscel. erud. ant. sect. 2. art. 11. p. 54.* Inferant partem dimidiam funeratici.

Funeratio, onis, f. κηδεία, funus. *Martian. Capell. l. 6. pag. 224.* ubi al. leg. *fœneratio*.

Funeratitius, a, um, adject. idem quod funerarius, ut funeratitia actio. *Pompon. l. 30. de Relig.*

Funeratus, a, um, *esoquiato*, funere elatus. *Suet. in Calig. c. 15.* Pro concione laudatus, & funeratus amplissime. ¶ Item necatus, *ucciso*. *Hor. l. 3. od. 8. v. 7.* prope funeratus Arboris ictu.

* Funerepus, V. Funirepus.

Funereus, a, um, idem ac funebris. *Virg. 4. Æn.* & fronde coronat Funerea.

Funero, a. 1. *seppellire*, *far il funerale*, κηδεύω, sepelio: justa mortuo persolvo, pompam funebrem duco. *Plin. l. 33. c. 10.* Qui funerari se jussit sestertiis undecim millibus. *Sueton. Domit. c. 17.* Per vespillones exportatum nutrix in suburbano funeravit. ¶ Deponentis forma usus est *Capitol. in Partin. cap. 14.* Corpus ejus quanto potuit honore funeratus est.

Funesto, as, a. 1. funestare, μιαίνω, טמא, cæde polluo, funere inquino. Cic. pro Font. c.10. Eorum aras, ac templa funestant.

Funestus, a, um, funesto, טמא, רע, ὀλέθριος, quod mortem affert, quod perniciosum, exitiale, mortiferum est, a funus. Cic. l. 10. Fam. Quum cum paucioribus funestam orbi terrarum victoriam pateremur. ¶ Item quod funere inquinatum est, quod funeribus adhibetur, ut Funesta tibia, qua ad funera canebant, Funesta arbor, cypressus, cujus ramus poni ante domum funeream solitus erat, ne Pontifex per ignorantiam ingrediens pollueretur. Auct. ante Exil. Qui in suo Magistratu funestam facem a vestris repulit templis. ¶ Comp. funestior, superl. funestissimus. Cic. Att. l.9. epist.5. Majores nostri funestiorem esse voluerunt diem Alliensis pugnæ, quam urbis captæ. Eutrop. l. 7. c. 7. Caligula sceleratissimus, ac funestissimus. ¶ Funesta familia est, quæ funus celebrat, famiglia in duolo. Liv. l.2. & leg. si ex re, ff. de stipul. servor.

Funetum, i, n. arcus ex vitibus, cum breviores palmites sarmento junguntur inter se funium modo. Pl. l.17. c. 22.

Funginus, a, um, adjectiv. μυκητώδης, di fungo. Plaut. Trin. 4.2.9. Fungino genere est; capite se totum tegit.

Fungor, eris, functus sum, d. 3. fare, esercitare uffizio, usare, פעל, עשה, Ger. ein ampt, versehen, od. verwalten, Gal. exercer quelque charge, Hisp. usar de algun officio, o exercitarlo, τελέω, proprie est perficere, ac perducere ad finem, sed generatim sumitur pro officium aliquod exercere, munus obire. ¶ Construitur cum ablat. sine præposit. Cic. 5. Fin. In sensibus hæc est sua cujusque virtus, ut ne quis impediat, quominus suo quisque sensus munere fungatur. Id. 2. Offic. c. 13. Justitiæ fungatur officiis. ¶ Reperitur etiam cum accusativo. Nepos Datam. c. 1. Militare munus fungens. Adde Plaut. Suet. & Terent. ¶ Diem fungi, est mori. Just. l. 19. c. 1. Mago, cum imperium Pœnorum condidisset, diem fungitur, relictis duobus filiis. Vellej. l. 2. c.49. Morte quieta fungi, morire placidamente. ¶ Vita fungi, significat mori. Papin. l. Filiusfam. ff. de castr. pecul. ¶ Fungi fortuna prospera, est uti, aver buona fortuna. Cic. de Clar. Orat. ¶ Colum. l. 1. c. 5. Fundamenta pro fultura, & substructione fungentur, serviranno di sostegno. ¶ Fungi, pro statui, constitui. Paul. l. 63. ff. ad leg. Falcid. Pretia rerum non affectu, nec utilitate singulorum, sed communiter funguntur. Adde l. 33. ff. ad leg. Aquil. ¶ Alia V. in Functus.

Fungositas, atis, f. 3. leggierezza, raritas, & levitas, qualis in fungis, & in spongiis apparet. Plin. Tota fungositas derasa. Ita Lexicographi, sed nihil ejusmodi in Plinio apparet.

Fungosus, a, um, o. 1. 2. μυκητώδης, quod est rarum, & leve ad similitudinem fungi. Pl. l. 16. c.36. Arundo fungosior. Col. l.4. c.29. Fungosa medulla.

Fungulus, li, m. parvus, fungus. Est Apicii l. 5. c. 2.

Fungus, i, m. fungo, פקע, μύκης, βωλίτης, excrementum terræ, vel arborum, varia forma, ac figura. Pl. l. 22. c. 25. Fungorum lentior natura, & numerosa genera. Hor. l.2. Sat.4. v.2. Pratensibus optima fungis Natura est. ¶ Fungus etiam dicitur exusta papyri pars in lucerna. Virg. 1. Georg. v.392. Scintilare oleum, & putres concrescere fungos. ¶ Plaut. Bacch. 4.7.23. & 5. 1. 2. fungum vocat hominem stupidium, stolidum, & inutilem. ¶ Dicitur & fungus morbi quoddam genus in arboribus. V. Plin. l. 17. c.24.

Funiculus, li, m. 2. cordicella, funicella, יתר, Ger. ein kleines seyl, schnur, Gall. cordelette, Hisp. cuerdecilla, καλώδιον, σχοινίον, dim. a fune. Cic. de Inv. c. 51. Funiculo, qui a puppi religatus erat.

Funirepus, pi, m. 2. σχοινοβάτης, funambulus, qui per funes repit. Apul. l.4. Florid. in princ. Funirepus periclitatur.

Funis, masc. 3. corda, fune, חבל, Ger. seyl, od. schnur, Gal. corde, Hisp. cuerda, κάλως, restis ex cannabe, aut alia materia contorta. Virg. 5. Æneid. Trajecto in fune. ¶ A veteribus etiam gen. f. usurpabatur. Lucr. l. 2. v. 1153. apud Gel. l. 13. c. 19. Mortalia sæcla supernæ aurea de cœlo demisit funis in arva. Adde Non. c. 3. n. 91. V. & Quint. l. 1. c. 6. ¶ Reducere funem, est opinionem mutare, aut consilium; ductum a jumentis, quæ habenis adductis sistimus. Pers. Sat. 5. v. 118. Quæ dederam supra repeto, funemque reduco. ¶ Ducere funem metaphorice dicitur pro vincere, & imperare. Hor. l. 1. ep. 10. Tortum digna sequi potius, quam ducere funem. Videtur sumpta metaphora a ludo puerorum, de quo Tertul. de Pudic. c. 2. Non decet ultra de auctoritate Scripturarum ejusmodi funem contentiosum alterno ductu in diversa distendere.

Funus, eris, n. 3. funerale, pompa funebre, קבורה, Ger. begrebniss, Gal. funerailles, Hisp. exequias, obsequias, κηδεία, pompa, quæ fit in exequiis mortuorum, a φόνος, cædes. Donat. in Andr. a. 1. sc. 1. Serv. in 1. & 6. Æn. Isid. l. 20. 10. dici ajunt a funalibus, sive funibus accensis, quia cadavera noctu efferebantur cum facculis, propter sacrorum celebrationem diurnam. Cic. de Amic. Quam civitati carus fuerit, mœrore funeris indicatum est. Sic dicimus, funus celebrare. Liv. Funus ducere. Cic. In funus prodire. Ter. Funus alicui facere. Sulpic. ad Cic. 4. Fam. &c. ¶ Interdum pro ipso mortuo ponitur. Lucan. l. 7. v. 820. Inhumatum funus. Virg. 2. Æn. v. 539. patrios fœdasti funere vultus. h. e. nece filii mei patrata. ¶ Interdum pro morte. Virg. Ecl. 5. v. 20. Exstinctum Nymphæ crudeli funere Daphnin Flebant. Id. 5. Æn. v. 429. Funere mersit acerbo. ¶ Et pro exstinctione cujusque rei. Lucan. l. 4. v. 231. Proh dira pudoris Funera! ¶ Funerum pompam apud antiq. eleganter persequitur. Virg. 6. Æn. de Miseno. ¶ Facere funus prandio. h. e. totum prandium consumere. Plaut. Men. 3. 2. 27.

* Fuo. V. Fuam.

Fur, furis, com. 3. ladro, rubatore, גנב, Ger. dieb, Gal. voleur, Hisp. ladron, φώρ, qui aliena clam aufert, a Græca voce allata. Cic. pro Mil. c. 3. Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem, si se telo defenderit, interfici impune voluerunt. Plaut. Pœn. 5. 4. 65. de duabus meretricibus loquens: Fures estis ambæ. Suet. de clar. Gramm. Fur priscorum verborum. ¶ De servis etiam usurpabant Veteres. Virg. Ecl. 3. v. 16. Quid domini facient, audent cum talia fures? Ita Serv. exponit. ¶ Fur etiam dicitur fucus, qui inter apes degit. Var. l. 3. R. R. c. 16. Fur, qui vocatur ab aliis fucus, alter est lato ventre.

* Fura, æ, f. dea quædam apud Mart. Capell. l. 2. p. 40. Ibi Grotius mallet Furia.

Furacitas, f. 3. κλεπτοσύνη, proclivitas, seu inclinatio ad furandum. Pl. l. 10. c. 29. Cui soli avi furacitas auri, argentique præcipue mira est.

Furaciter, adverb. da ladro, Ger. mit lust zustehlen, Gal. en manière de voleur, avec envie derober, Hisp. en manera de ladron, con gana de hurtar, κλεπτικῶς, more furum. Cic. in Vatin. c. 5. Cumque omnium domos, apothecas, naves furacissime scrutarere.

Furator, oris, m. qui furatur, ladro. Tert. Apol. c. 46. Furator veritatis Philosophus.

Furatrina, æ, f. furacitas, furtum. Apul. l. 6. A. A. Furatrina facili. Et l. 10. Et pulcherrime mihi furatrinæ procedebat artificium.

Furatrinus, dictus est Mercurius, ut notat Beroald. ad Var. l. 4. L. L. quod sit furum præses.

Furax, cis, o. 3. furace, dato al rubare, גנב, Ger. diebisch, Gal. adonné, enclin à voler, Hisp. hurtador, que tiene mucha gana de hurtar, κλεπτικός, qui proclivis est ad furandum. Cic. 2. de Orat. Ridiculum est illud Neronianum vetus in furace servo, solum esse, cui domi nihil sit nec obsignatum, nec occlusum. ¶ Comp. furacior, superl. furacissimus. Cic. in Pis. Nam furacissimis manibus detractam cruentis facibus lauream. Mart. l. 8. epigr. 59. Nihil est furacius illo.

Furca, æ, f. 1. forca, furcina, קלשון, Ger. ein gabel, Gal. fourche, Hisp. horca, δίκρανον, instrumentum, quo stramenta moventur, vel feruntur, a ferendo. Virg. 2. Georg. v. 359. Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes. ¶ Generatim etiam furca dicitur omne id, quo quid sustentatur, in modum furcæ factum. Plin. l. 9. c. 8. Tunc piscatores circundant retia, furcisque sublevant. ¶ Furca item est genus supplicii, quo servi afficiebantur, quia similis erat furcæ rusticæ, צלוב, κύφων, Plaut. Cas. 2. 6. 37. Tu ut quidem hodie canem, & furcam feras. Pl. l. 29. c. 4. Vivi in furca sambucea arbore fixi. V. Lips. de Cruce l. 3. c. 4.

Furcifer, eri, masc. 2. δικρανοφόρος, κύφων, servus, qui ob delictum cogebatur a domino ignominiæ magis, quam supplicii causa circa vicinos furcam, idest plaustri lignum, cui temo affigitur, in collo ferre, subligatis ad eam manibus, & prædicare peccatum suum, simulque monere cæteros, nequid simile admitterent. Plaut. in vit. Coriol. Hinc erat solemne servorum convicium, ut apud Plaut. passim legitur. Cic. in Vatin. c. 6. Id tu tibi, furcifer, sumes? ¶ Furcifera, æ, f. legitur apud Petron. in Satyr. c. 132. in carmine.

Furcilla, æ, f. 1. forcina, τὸ μικρὸν δίδυμον ξύλον, δικράνιδιον, parva furca, dim. a furcula. Var. l. 1. de R. R. c. 49. Herba subsecari falcibus debet, &, quoad perarescat, furcillis versari. Catul. carm. 103. Musæ furcillis præcipitem ejiciunt.

Furcillatus, a, um, adject. a furcilla. Var. l. 4. L. L. Vallum dictum, quod singula extrema bacilla furcillata habeant figuram litteræ. V.

Furcilles, sive Furcilla, quibus homines suspendebant. Fest.

Furcillo, as, avi, atum, a. 1. Plaut. Pseud. 2. 2. 36. Væ tibi! tu inventus vero, qui meam furcilles fidem? Quasi mihi non sexcenta tanta soli soleant credier? Qui quidem locus valde est obscurus. Paræus in Lex. crit. furcillare fidem exponit infirmam judicare, ideoque quasi furcillis stabilire, & sustentare. Alii interpretantur, fidem in dubium revocare, & quasi furcillis abigere, & rejicere. V. Taubm.

Furconium, n. 2. Avia, Forcone, urbs exc. Vestinorum, ex cujus ruinis, & Amiterni coaluit Aquila urbs.

Furcula, æ, f. dim. parva furca. Liv. l. 9. c. 2. Altera via per Furculas Caudinas brevior. Adde Col. & Var. V. Fultura.

Furens, tis, adject. מתלהלה, משוגע, μαινόμενος, Virg. 1. Æn. v. 495. Penthesilea furens. Vellej. l. 2. c. 111. Intra se furens exercitus. Claud. in Fescenn. vers. 26. Quis belluarum cæde furentior?

Furenter, adverb. furiosamente, μανικῶς, more furiosi. Cic. Att. lib. 6. epist. 1. Pueri ajunt, eum furenter irasci.

Furfur, uris, m. 3. semola, crusca, מפל, Ger. die kleyen, Gal. son, Hisp. salvado, o salvados, πίτυρον, purgamentum farinæ, a βόρβορος. Plaut. Capt. 4. 2. 27. Qui alunt furfure sues. Camerar. & Taubman. leg. furfuri, qui ablativus animadversione dignus est. ¶ Furfures item, πιτυρίασις, est porrigo, vitium capitis, vel facies, cum fuliginosa excrementa sicca, & alba super poros colliguntur, in capillo, barba, superciliis, quæ quasi furfuraceæ squamulæ in pectendo aut scalpendo, sine ulceratione a cute resolvuntur, & decidunt. Plin. l. 20. c. 9. Furfures capitis, & ulcera manantia.

Furfuraceus, a, um, furfureus, πιτυρώδης. Fulgent. l. 2. Mythol. c. ult.

Furfuraculum, i, n. terebra, apud Arnob. l. 6. ut legis Salmas. in Solin. & sic dictum putat, quod furfures, seu scrobem furfuribus similem in ligno perforando faciat.

Furfurarius, a, um, ad furfurem pertinens. Inscript. apud Gruter. pag. 128. n. 5. Ædiculam vetustate corruptam adampliavit ex pecunia furfuraria. Al. aliter leg.

Furfureus, a, um, adject. πιτυρίας, πιτυρίτης, qui est furfure, ut furfureum panem esitare, pan di crusca. Gel. l. 11. c. 7.

Furfuricula, æ, f. dim. a furfur. Marcel. Empir. c. 5.

Furfurosus, a, um, o. 1. 2. πιτυρώδης, quod furfures habet admistos, aut quamdam furfurum similitudinem refert. Plin. 12. 25. Color in quacumque natione præfertur rufus, & pinguiter lentus: deterior furfurosus.

Furiæ, f. 1. Furie, ἐριννύς, εὐμενίδες, ἀλάστορες, Deæ furoris, Acherontis, & Noctis filiæ, quæ tres numerantur, Alesto, Tisiphone, Megæra, uno partu editæ. Virg. 12. Æn. Cic. 3. de nat. Deor. Dictæ sunt a furo. ¶ Poetæ fabulantur, Furiarum numen circa scelerum cognitionem, ultionemque, & in animorum male consciorum exagitatione versari. Sapientes interpetantur, Furiarum nomine a Poetis nihil aliud significari, quam animum sibi male conscium, & scelerum quibusdam quasi stimulis assidue exagitatum. Cicer. 4. de nat. Deor. Sin hæc Dea est, cur non Eumenides? Quæ si Deæ sunt, quarum & Athenis fanum est, & apud nos, ut ego interpretor, lucus Furinæ, Furiæ Deæ sunt speculatrices, credo, & vindices facinorum, & scelerum. Id. 2. de Leg. Ut eos agitent, insectenturque Furiæ, non ardentibus tædis, sicut in fabulis, sed angore conscientiæ, fraudisque cruciatu. ¶ Furiæ tres esse dicuntur. Serv. in 4. Æneid. causam affert, quia & in cælo reperiuntur, ubi Diræ vocantur, & in terris, ubi Furiæ, & apud inferos, ubi Eumenides. Aliis tres Furiæ significant tres animi affectus. iram, cupiditatem, libidinem, qui homines in omnia facinora præcipites agunt, ex quibus ira ultionem desiderat, cupiditas opes, libido voluptates. Lactant. l. 6. c. 19. Hinc furiis scelerum agitatus. Virg. 3. Æn. Malis furiis actus. Horat. l. 2. Sat. 3. Concipere furias. Virg. 4. Æn. Furiis accensus. Id. 12. Æn. ¶ Furiæ honestæ dicuntur a Statio impetus animi servitutem, & infamiam abhorrentes. Sic enim habet l. 4. Silv. 6. 83. Immeritasque domos, ac templa Sagunti Polluit, & populis furias immisit honestas. Sc. Saguntini maluerunt se ipsos perdere, & fidem Romanis servare, quam in Annibalis potestatem fœde venire. ¶ Usurpatur etiam Furia in sing. n. Cic Q. Fr. l. 3. epist. 1. c. 4. Uti ullum ad illam Furiam (Clodium intelligit) verbum rescriberet. Id. pro Sext. Furia, ac pestis patriæ.

Furialis, le, o. 3. furiale, משוגע, Germ. wvitig, Gal. furieux, enragé, Hisp. furibundo, furioso, μανιώδης, quod est proprium furentium, & insanorum. Cic. pro Planc. c. 35. Vox furialis. Liv. l. 7. c. 17. Furialis incessus. Cic. 2. Tusc. c. 8. Furialis vestis. h. e. quæ sanguine Nessi Centauri imbuta Herculem in furorem vertit. Ovid. 11. Met. Ausa furialia. Hor. l. 3. od. 11. Furiale caput Cerberi. ¶ Furiale adverbii more positum pro furialiter. Claudian. de B. Get. v. 326. de leone, tacitusque per altas incedit furiale nives. Adde Stat. 6. Theb. v. 430.

Furialiter, adv. ἐριννυωδῶς furiose. Ovid. 3. Fast. v. 637. Furialiter odit.

Furianus, a, um, ad Furium pertinens, quod est nomen proprium Romani hominis, ut Furiana poemata apud Gel. l. 18. c. 11. h. e. Furii Antiatis, antiqui Poetæ. Furiani milites sub Furio Camillo militantes. Liv. l. 6. c. 9. sub fin.

Furiatilis, le, adject. furiosus, efferus. Fortunat. 3. Mart. Furiatile cornu.

Furiatus, a, um, o. 1. 2. furioso, μαινόμενος, furore concitatus. Virg. 2. Æn. v. 407. Non tulit hanc speciem furiata mente Chorœbus.

Furibundus, o. 1. 2. furibondo, infuriato grandemente, משגע, מתלהלה, Ger. wvitig, unsinnig, Gal. furieux, forcené, Hisp. furibundo, μανιώδης, qui vehementer furit. Cic pro Sext. c. 7. Cum ille furibundus incitata illa sua vecordi mente venisset.

Furina, f. 1. Dea apud Romanos eadem ac furia, a furo. Cicer. 3. de nat. Deor. c. 18. Lucus Furinæ.

Furinalia, lium, n. 3. sacra Furinæ Deæ. Var. l. 5. L. L.

Furinalis, le, o. 3. quod ad Furinam Deam spectat, ut Flamen Furinalis, Sacerdos, qui Furinæ sacra peragebat, Furinales Feriæ, festa Deæ Furinæ. Var. l. 4. & 6. L. L.

Furinus, a, um, o. 1. 2. quod ad furem pertinet. Plaut. Pseud. 3. 2. 2. Nam non coquinum est, verum furinum est forum.

Furio, as, a. 1. infuriare, שגע, התלהלה, Ger. unsinnig machen, Gal. mettre en furie, enrager, Hisp. hazer enloquecer, o desatinar, ἐκμαίνω, furore concito, in furorem ago. Horat. l. 1. Carm. od. 25. Quæ solet matres furiare equorum.

Furio, is, furore agor. Sidonius carm. 22. v. 94.

Furiose, adv. furiosamente, Ger. unsinniglich, Gal. furieusement, Hisp. furiosamente, μανικῶς, dementer, insane. Cic. ad Attic. l. 8. ep. 5. solet eum, cum aliquid furiose fecit, penitere. Id. Fam. 12. ep. 8. Furiosius dicit. Spartian. in Adria. c. 12. Servo in se cum gladio furiose irruente.

Furiosus, a, um, o. 1. 2. furioso, pazzo, משוגע, אויל, Ger. wvitig, erteubet, Gal. furieux, Hisp. furioso, μανιώδης, ἐνθουσιαστικός, qui furoris vitio vexatur. Cic. pro Cluent. Mulier scelere furiosa. Ovid. 9. Met. v. 736. Amor furiosior. Cic. Att. l. 4. epist. 3. Furiosissimæ conciones Publii. Liv. l. 36. c. 34. Furiosum inceptum. ¶ Differt furiosus a mente capto, & ab insano, nam mente captus quietus est, & nulla furoris signa ostendit; insanus est, cui mentis sanitas non satis constat, ita tamen ut officium tueri possit, & communem vitæ cultum; furiosus autem, qui omnino mente alienatus est, & rabie quadam animi agitur. Cic. 3. Tusc. Promiscue tamen hæc sæpe usurpantur.

Furippus, i, magnus fur, ἵππος, enim Græce interdum in composit. intensiva est. Auson. epigr. 115. Pars te Furipum vocitat, pars vero Furippum, Altera producens, altera corripiens. Elige utrum malis; aut tende, aut corripe nomen. Convenit quodvis, fur furiose, tibi.

Furius, ii, inter Romana nomina fuit, ut Furius Camillus. Prima syllaba in hac voce producitur. Ovid. Fast. 1. v. 641. Martial. l. 6. epigr. 17.

Furnaceus, a, um, o. 1. 2. κλιβανίτης, quod ad furnum spectat, ut Furnacei panes, qui in furno coquuntur. Plin. l. 18. c. 11. Panis varia genera, ut furnacei, a coquendi ratione, &c.

Furnaria, æ, f. 1. l'arte del fornajo, Ger. das brottbecken handwerk, Gal. boulangerie, Hisp. horneria, ἀρτοποιητική, ars in furno coquendi. Dicitur autem quis furnariam exercere, qui ex furno quæstum facit. Sueton. in Vitel. c. 2. Ex muliere vulgari Antiochi cujusdam furnariam exercentis filia.

Furnarius, ii, m. 2. ἰπνοχεύστης, qui furnariam artem exercet. Ulp. l. 24. §. 6. ff. de dam. inf. Furnarii culpa damnum datum.

Furniana vasa, genus vasorum, Furnio inventore. Plin. l. 33. c. 11. Nunc Furniana, nunc Clodiana, nunc Gratiana, nunc Anaglypta, &c.

Fur-

Furnus, ni, m. 2. forno, תנור, Ger. ofen, Gal. four, Hisp. horno, ἰπνός, κλίβανος, locus, in quo panis coquitur. Differt a clibano, quia clibanus minor est, & quasi parvus furnus, mobilis, fere ex metallo, interdum etiam ex lapide, inservit non tam pani, quam aliis dapibus coquendis, furnus magnus est, immobilis, ex cœmento, & calce, factus ad panem coquendum. Plin. l. 23. proœm. Uritur in furno, donec panis percoquatur.

Furo, is, ui, sine sup. n. 3. esser furioso, השתגע, התלהלה, Ger. wviten, Gal. enrager, être insensé, Hisp. enloquecer, embravecerse, μαίνομαι, furiosus sum, furore exagitor. Cic. 2. de Div. Qui valetudinis vitio furunt, & melancholici dicuntur. ¶ Aliquando est vehementer irasci, & præ iræ magnitudine furioso similem fieri. Cic. Q. Fr. Cludius furebat, a Racilio se contumaciter vexatum. ¶ Dicimus, furere audacia, aut scelere, aut libidine. Cic. 2. Catil. Catilinam furentem audacia, scelus anhelantem. ¶ Pro immodice, & impotenter lætari. Horat. lib. 2. od. 7. Recepto dulce mihi furere est amico. ¶ Sedulius præteritum etiam format, lib. 1. de Daniele: Furuerunt jussa tyranni. Adde Serv. ad 1 Æn. v. 45.

Furor, aris, d. 1. rubare, גנב, Ger. stehlen, rauben, Gal. voler, dérober, Hisp. hurtar, κλέπτω, furtum facio, clam alienum aufero. Cic. Ver. 3. c. 22. Verres solet hæc, quæ rapuit, & furatus est, dicere se emisse. ¶ Translate Virg. 5. Æn. Pone caput, fessosque oculos furari labore, h. e. subtrahe, laborem intermitte. ¶ Furari civitatem, est clam, & dolo in civitatem irrepere. Id. pro Balb. c. 2. Non enim furatus esse civitatem dicitur. ¶ Activa forma Plaut. Rud. 1. 2. 23. An quo furatum venias mox, vestigas loca?

Furor, oris, m. 3. furore, עברה, אף, זעם, Ger. wvitigkeit, Gal. fureur, Hisp. furor, μανία, παραφορὰ τῆς διανοίας, gravior, diuturnioque mentis alienatio. Cic. de Arusp. resp. c. 18. A Diis quidem immortalibus quæ potest homini major esse pena furore, atque dementia? ¶ Differt ab insania, quia furor major est. V. Furiosus. ¶ Aliquando accipitur pro mentis concitatione, quæ divinitus fit, qualis est furor Poetarum. Cicer. 1. de Divin. Inest in animis præsagitio extrinsecus injecta, atque infusa divinitus: ea si exarsit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abstractus divino instinctu concitatur. Et infra. Negat sine furore Democritus quemquam Poetam magnum esse posse. ¶ Aliquando pro vehementi ira, vel alia animi perturbatione. Cic. pro Domo c. 55. Inflammatus atque ignitus furor. ¶ Furorem impendiorum, hoc est profusam, ac nimiam libidinem impendendi, pazza prodigalità, dixit Suet. in Ner. c. 31.

Furtificus, a, um, o. 1. 2. che suol far furto, ἐπίκλοπος, furax, Plaut. Pseud. 3. 2. 97. Furcificæ manus. Id. Epid. 1. 1. 10. Minus jam furtificus sum.

Furtim, adverb. nascosamente, celatamente, בנכחד, Ger. heimlich verstolen, Gal. en cachette, Hisp. a escondidas, o escondillas, λαθραίως, latenter. Cic. de Leg. Agrar. Ut occulte latet, ut recondita est, ut furtim tota Decemviris traditur.

Furtive, adverb. idem ac furtim. Plaut. Pœn. 5. 2. 62. Ne quid furtive clam accepisse censeas.

Furtivus, a, um, o. 1. 2. furtivo, rubato, גנוב, Ger. bedecklich, Gal. furtif, fait en cachette, Hisp. escondido, clandestino, κλοπιμαῖος, quod furto ablatum est. Plaut. Curc. Qui scias mercari furtivas, atque ingenuas virgines. ¶ Quandoque furtivum dicitur clandestinum. Cic. in Pison. c. 40. Occultus adventus, furtivum iter per Italiam. Hinc Furtivæ literæ, & furtiva scripta, quæ artificio quodam fiunt, ne legi possint ab alio, quam ab eo, ad quem scribuntur, quales erant, quas Lacedæmonii σκυτάλας vocabant. Gel. l. 17. c. 9. Res quasdam occultas nuntiare Regi furtivo scripto volebat.

Furtum, i, n. 2. furto, גנבה, Ger. diebstall, Gal. larcin, Hisp. hurto, κλοπή, κλέμμα, clandestina ablatio rei alienæ. Cic. pro Cluent. c. 64. Furtum facere. Id. pro Flac. c. 18. Furti damnari. ¶ Item res, quæ furto ablata est. Horat. l. 2. Sat. 4. Dum furta ligurit. ¶ Furtum etiam dicimus quicquid clam agitur. Vellej. l. 2. c. 63. Pontifex in ejus locum furto creatus. Virg. Æn. 4. v. 337. Furto fugam abscondere. ¶ Hinc & pro fraudibus & insidiis ponitur. Ovid. 13. Metam. vers. 82. Furtis incautum decipit hostem. Curt. l. 4. c. 13. Furto, non prælio opus esse censebat. ¶ Sæpe etiam pro clandestino, & illicito concubitu. Tibul. l. 1. el. 2. v. 34. Celari vult sua furta Venus. Virg. 1. Georg. v. 336. Martisque dolos, & dulcia furta. ¶ Quin & omne flagitium clam perpetratum furti nomine venit. Ter. Eun. 4. 7. 39. Hic furti se alligat. ¶ Cicer. Fam. 16. ep. 26. Etiamsi quod scribas, non habebis, scribito tamen, ne furtum cessationis quæsivisse videaris, h. e. furtivam causam cessandi.

Furvescens, entis. Marc. Capell. l. 1. pag. 2.

Furunculus, m. 2. ladroncello, Ger. ein kleiner dieb, Gal. larroneau, Hisp. ladroncello, dim. a fur. Cic. in Pis. c. 27. Olim furunculus, nunc etiam rapax. ¶ Est etiam tuberculum in cute, & ulcus, δοθιών, δοθιήν. Plin. lib. 20. cap. 13. de quo & Celsus lib. 4. c. 28. Furunculus, inquit, est tuberculum acutum, cum inflammatione, & dolore, maximeque ubi jam in pus vergit. ¶ In vitibus etiam furunculus dicitur palmes juxta alium palmitem Senatus, quod veluti succum vicinis partibus furetur: vel extuberantia quædam, in modum verrucæ. Colum. l. 4. c. 22.

Furvus, a, um, o. 1. 2. oscuro bruno, σκοτεινός, שחרחור, ater, obscurus. Ovid. 5. Met. Ex Acheronte suo furvis peperisse sub antris. ¶ Hinc hostiæ furvæ dicebantur, quæ nigri erant coloris, quod hostiarum genus Diis inferis gratissimum putabatur. Val. Max. l. 2. c. 4. n. 5.

Fuscator, oris, m. offuscatore, σκοτίζων, Ger. der da schwartz macht, Gal. celuy qui offusque, Hisp. el que embaca, qui fuscat. Lucr. l. 4. v. 60. Quicquid cœli fuscator Eoi intulerat Corus.

Fuscatus, a, um, adject. fosco, offuscato, φαιός. Alcim. Avit. l. 4. v. 430. Fuscati lumina solis.

Fuscina, æ, f. tridente, מזלג, Germ. gabelein mit dreyen zincken, Gal. fourchette, Hisp. horquilla, δίκρανον, τρίαινα, telum tridens, sive trisulcum, aut bisulcum, quo piscatores figunt anguillas, & ea, quæ in immo aquæ fundo natant. Erat autem hoc insigne, & veluti sceptrum Neptuni. Cic. 1. de nat. Deor. cap. 36. Dant etiam Deo arcum, hastam, clypeum, fuscinam, fulmen. ¶ Fuscina etiam utebantur retiarii in gladiatoriis pugnis. Juven. Sat. 2. v. 134. Vicit & hoc monstrum runcati fuscina Gracchi.

Fuscinus, a, um, adject. ad Fuscum pertinens, quod est cognomen prop. Romanum. Senec. in fi. Suasor. 4. Ingeram vobis Fuscinas explicationes.

Fuscitas, atis, f. fuscus color, ἀμαυρότης. Apul. dogm. Plat. sub fin. Ab omni fuscitate liberum cœlum.

Fusco, as, a. 1. far fosco, החשיך, Ger. schwartzlicht od. braunfarb machen, Gal. offusquer, Hisp. embacar, ὑπομελαίνω, fuscum, hoc est, subnigrum facio. Ovid. 1. de Arte, v. 515. Fuscantur corpora campo.

Fuscus, a, um, o. 1. 2. fosco, שחרחור, Ger. braunll, dunckel, Gal. obscur, trouble, Hisp. baco, λευκόφαιος, quod est coloris subnigri, idest, non plane nigri, qualis est Indorum meridionalium, & Æthiopum, a φώσκω, ustulo. Ovid. 2. Fast. Hesperus & fusco roscidus ibat equo. ¶ Fusca vox est, quæ clara, aut canora non est. Cic. 2. de nat. Deor. Et vocis genera permulta, canorum, fuscum, læve, asperum, &c. Fuscæ aves dicuntur ab Apul. l. 2. A. A. quæ malum omen habent. ¶ Comparat. fuscior. Apul. de Mundo, Cura fuscior, & de dogm. Plat. Animæ fusciores.

Fuse, adv. copiosamente, largamente, Germ. uberflüssiglich, Gal. abondamment, amplement, à foison, Hisp. abundantemente, רוב, χύδην, late, abundanter, & copiose. Cic. 4. Tusc. De cujus excellentia multa quidem dici quamvis fuse, lateque possint. Id. 2. Nat. Deor. c. 7. Cum uberius disputantur, & fusius.

Fusilis, le, o. 3. χυτός, יצוק, quod fundi potest, vel quod pronum est ad fundendum, ut Fusilia vasa, & fusilia signa, quæ ex metallo aliquo fusa sunt. Ovid. 11. Met. v. 126. Fusile per rictus aurum fluitare videres.

Fusio, nis, f. fusione, יציקה, התוך, מסכה, Ger. guss, aussguss, Gal. fusion, Hisp. derramamiento, χύσις, diffusio, extensio. Cic. 1. de nat. Deor. cap. 15. Ipsumque mundum Deum dicit esse, & ejus animi fusionem universam.

Fusius, pro Furius antiqui dixerunt. Fest.

Fusor, oris, m. χωνευτής, qui æs, vel aliud metallum fundit. Leg. 1. Cod. de excus. artific. & Pallad. l. 1. tit. 17.

Fusorium, ii, n. fonderia, χωνευτήριον, locus in quo metalla funduntur. Pallad. l. 1. tit. 37. Longe ab apium castris sint omnia odoris horrendi, balneæ, stabula, coquinæ, fusoria.

Fusterna, æ, f. pars abietis superior, durior, & nodosior. Nam inferior, minusque nodosa sapinus dicitur. Plin. l. 16. c. 39. Vitruv. l. 2. c. 9. sed hic leg. susterna. V. Bald. Lex. Vitruv.

Fustiarius, ii, m. qui fuste verberat, ξυλοκόπος, ὁ τύπτων τῷ ξύλῳ, מכה. Vet. Gloss. ¶ Adjective invenitur in Inscript. Fabret. p. 529. Fustiario supplicio se noverit esse subdendum.

Fustibalator, oris, m. qui Fustibalo jaculatur. Ita legitur in MSS. Veget. l. 3. c. 14. ut notat Stevvech. Vulgo legitur Fundibalator; quod idem esset ac funditor.

Fustibalus, i, m. fustis est longus pedibus quatuor, cui per medium ligatur funda de corio, & utraque manu impulsus prope instar onagri dirigit saxa. Ita describit Veget. de re milit. l. 3. c. 14.

Fusticulus, li, m. parvus fustis, scapus, cauliculus. Pallad. l. 1. tit. 35. Fusticulos alii comburere.

Fustim, adv. cum fuste. Val. Max. l. 6. c. 3. n. 9. Uxorem fustim interemit.

Fustis, is, bastone, שבט, מקל, Ger. bengel, kolb, Gal. bâton, Hisp. palo, βάκτρον. baculus, stipes, sudes, lignum teres, & interdum acutum. Cic. pro Cæc. Si glebis, aut saxis, aut fustibus aliquem de fundo præcipitem egeris. Horat. l. 1. Sat. 5. lumbosque saligno fuste dolat. Id. ib. Sat. 3. Nisi fuste coerces. Plaut. Capt. 4. 2. 116. Fusti pectito.

Fustitudinæ insulæ. Ita vocat Plautus Ergastula in Asin. 1. 1. 21. quod ibi servi fustibus tunderentur, si forte cessarent.

Fustuarium, ii, n. ξυλοκοπία, idem ac fustigatio, idest, pœna, quæ fuste infligitur. Cic. 3. Phil. cap. 6. Fustuarium meruerunt legiones, quæ Consulem reliquerunt.

Fusura, æ, f. liquefazione, מסכה, Germ. giessung, Gal. fonte, Hisp. hundidura, χύσις, fusio, sive liquefactio. Plin. l. 33. c. 6. Molybditis plumbi ipsius fusura, quæ fit Puteolis, & inde habet nomen.

Fusus, a, um, o. 1. 2. sparso, liquefatto, יצוק, צרוף, Ger. gegossen, aussgestreckt, Gal. fondu, Hisp. hundido, χυθείς. conflatus, vel liquefactus, a fundo. Cic. 2. de Orat. c. 77. Sicuti sanguis in corporibus, sic illæ res in orationibus fusæ esse debebunt. Id. pro Sext. c. 42. Homines fusi per agros. Liv. l. 38. Fusa, & candida corpora, ut quæ nunquam, nisi in pugna, nudentur, hoc est lævia, non rugosa. ¶ Item fugatus, profligatus. Id. Phil. 4. c. 1. Hostium exercitum cæsum fusumque cognovi. Liv. l. 2. Fusus, fugatusque. ¶ Item coricato. Virg. 1. Æn. fusique per herbam. Martial. l. 8. ep. 75. jacuit toto corpore fusus humi. Id. l. 9. epist. 35. inter mensas largo jam nectare fusus. h. e. madidus, & ideo jacens. ¶ Item copiosus, abundans. Gell. l. 2. c. 26. Græca lingua prolixior, fusiorque, quam nostra. ¶ Apud Cels. l. 1. c. 3. Alvus fusa, est profluxu laborans.

Fusus, i, m. 2. fuso, κλωστήρ, אשוה, instrumentum, quod mulieres nendo digitis volvunt, a fundendo, quia per ipsum funduntur fila. Plin. l. 28. c. 2. Ne mulieres per itinera ambulantes torqueant fuso, aut omnino detectos ferant.

Fusus, us, m. actus fundendi, fusio. Var. l. 4. L. L. c. 26. Fistula aquæ, fusus aquæ.

Futatim, adverb. profusim. Plaut. Truc. 4. 4. 29. Id quoque interim futatim nomen commemorabitur. h. e. sæpe.

Futile, is, n. 3. vas quoddam lato ore, fundo angusto, & acuto, quo utebantur in sacris Deæ Vestæ, a fundendo, quod illud ministri sacrorum non deponerent, sed instabile esset, &, si positum esset, statim aqua funderetur. Aqua enim ad sacra Vestæ in terra non ponebatur, quod si fieret, piaculum erat. Igitur excogitatum est vas, quod stare non posset. Placid. Lact. in 8. Theb. Donat. in And. a. 3. in Phorm. a. 5. sc. 1.

Futile, adverb. idem quod futiliter. Plaut. Stich. 2. 3. 72. Enimvero, Gelasime, opinor, provenisti futile. Adde Ennium apud Non.

Futilis, & le, n. 3. ריק, הבל, φλύαρος, χυδαῖος, quod plenum rimarum est, hac, atque illac perfluit, quod liquorem sibi commissum non satis fideliter continet, sed protinus effundit. Hinc de canibus metu concacantibus. Phædr. fab. 74. vers. 33. Illi autem qui miserunt vos tam futiles. V. totum Phœdri locum. ¶ Translate dicitur superfluus, loquax, vanus, qui continere tacenda non potest, sed ea effundit, a futili vase. Ter. Andr. Servo n' fortunas meas me commisisse futili. ¶ Item dicitur de levi, inutili, nullius momenti. Cic. de Div. Aruspices vanos, futilesque esse dicamus. Id. 5. Tusc. c. 6. Nullæ futiles lætitiæ exsultantes languidis liquefaciunt voluptatibus.

Futilitas, atis, f. pazzia, ריק, הבל, Germ. leichtfertigkeit, Gal. legereté, vanité, Hisp. locura, vanidad, φλυαρία, vanitas, levitas, inutilitas. Cic. 2. de nat. Deor. c. 83. Et plena sunt futilitatis, summæque levitatis.

Futiliter, adverb. לריק, ריקם, vane, inutiliter, frustra. Apul. Apol. post princ. Futiliter blaterata. Adde Non. c. 11. n. 39.

* Futio, unde effutio, agnoscitur a Priscian. l. 4. pag. 631. Putsch. sed nullo firmatur auctore.

Futo, as, sæpius sum, freq. ab antiquo fuo. Est item redarguere. Festus.

Futum, ti, n. vasis aquarii genus, quo in triclinium allatam aquam infundebant, Var. de L. L. l. 4.

Futuo, is, tui, utum, a. 3. בא, βινέω, est Veneri operam dare, a φυτεύω, planto. Mart. l. 3. ep. 72. Vis futui, nec vis mecum Laufella lavari. Auct. Priap. carm. 12. Præcidere, puer, moneo, fatuere puella.

Futurus, a, um, o. 1. 2. ciò, che sarà, עתיד, ἐσόμενος, μέλλων, quod erit, quod eventurum est, partic. verbi sum, ab antiquo fuo. Cic. 2. de nat. Deor. Signa ostenduntur a Diis rerum futurarum. Id. 2. Offic. c. 9. Futura prospicere. Virg. Æn. 4. v. 508. Haud ignara futuri.

Fututio, onis, f. actus futuendi, ביאה, Mart. l. 1. ep. 107.

Fututor, oris, m. qui futuit. Mart. l. 1. ep. 91.

Fututrix, icis, f. quæ futuit. Mart. l. 11. ep. 23.

Fututus, a, um, particip. pass. signif. Mart. l. 3. ep. 87.

* Fuvi pro fui. V. Fuam.

DE LITERA G.

G Septima Latinorum litera, una ex iis, quæ mutæ vocantur, quam scribit Plutarchus in Problem. a Carbilio Spurio inventam esse, valde affinis est literæ C, & pro ea aliquando adhiberi solita est in quibusdam vocibus, ut Caius, Cneus, quæ Latini pronuntiasse dicuntur Gajus, Gneus. ¶ Olim Veteres G pro N usurparunt, teste Var. l. 1. de orig. L. L. scribebant enim aggulus, aggens, pro angulus, angens.

G ANTE A.

Gabalium, ii, n. genus plantæ aromaticæ apud Arabes. Plin. l. 12. c. 21.

Gabalus, m. 2. σταυρός, crux, sive patibulum. Var. apud Non. c. 2. n. 373. Nos barbari, quod nocentes in gabalum suffigimus homines, vos non barbari, quod noxios absolvitis? ¶ Gabalus etiam dicitur homo sceleratus, & cruce dignus. Capitol. in Macrin. c. 11. Qualis Latinus gabalus iste fuit.

Gabaon, Saulis, גבעון, Gabaa, Garaandavid, olim urbs Palæstina, in colle, in secunda parte Tribus Benjamin, ampla, & una ex Civitatibus Regalibus, nunc pagus, inter Hierosolymam, & Machmas ad Bor. Pop. Gabaonitæ.

Gabaoniticus, a, um, גבעני, ad Gabaonitas pertinens, de quibus in voce præced. Sidon. lib. 9. ep. 8. Ut agminibus vestris famulaturi; vel sub Gabaoniticæ servitutis occasione jungamur. V. Biblia Jos. 9.

Gabatæ, arum, f. 1. γάβαθα, vasa concava, eduliis, pulmentariisque apta, a cavus, quasi cavata, non a voce Græca allata, quia hanc posteriores Græci a Romanis acceperunt. Martial. l. 7. epigr. 47. Transcurrunt gabatæ volantque lances.

Gabbaræ, vel Gabbares, cadavera apud Ægyptios pollinctorum arte delibata, arefacta, & a corruptione immunia, mummie, teste Augustino. V. Kirkman. de funerib. Rom. l. 1. c. 8. Aringhi Roma subterr. p. 1. l. 1. c. 2. ¶ Gabbarus in gloss. Isid. exponitur insulsus, barbarus.

Gabellus, m. 2. Sicla, Secchia, fl. Galliæ Togatæ, qui oritur ex Apennino M. deinde Saxuolum rigat, & inter Mutinam ad Or. & Rubieram ab Occ. labens, aliquot leucis infra in Padum se exonerat prope cœnobium S. Benedicti in ditione Mantuana.

Gabiensis, e, adject. ad Gabios pertinens, ut Gabiensis ager. Plin. l. 2. c. 94.

Gabienum, n. 2. Castra Gabieni, Gabiano, opp. Liguriæ, al. Galliæ Cisalpinæ, in Duc. Montisferrati, in conf. Pedemontii, in colle.

Gabii, m. 2. Gabina urbs, Col. & urbs olim Latii, in via Prænestina, media inter Romam ad Occ. & Præneste ad Or. ad 12. M. P. ubi nunc Campo Gabio, inter Co-

lum-

lumnam, & Montem Forlium, castra Campaniæ Romanæ. Aliqui credunt, Gabios fuisse haud longe a diversorio paludis circa Osam flu. in iis collibus, ubi nunc Castelli S. Juliani rudera cernuntur, ad sinistram viæ Prænestinæ Roma euntibus Præneste. Conditi fuere a Siculis, idest, a Galacto, & Bio fratribus. *Solin.Virg.6.Æn.v.768.*

Gabiniānus, a, um, adject. ad Gabinium pertinens, ut Gabiniani milites. *Valer. Max.l.4.c.1.n.14.*

Gabinĭus, a, um, adject. Gabinianus, ut Gabinia lex. *Cic.de Leg.3.c.16.* & alibi.

Gabinĭus, ii, m. nomen Romanum, præsertim consulis illius, sub quo Cicero in exsilium missus fuit. Hic proconsul Syriæ Ptolemæum Auletem in regnum reduxit, *Cic.post redit.ad Quir.Fam.l.1.ep.1.*

Gabīnus, a, um, o.1.2. quod spectat ad Gabios, ut Urbe Gabina, Juno Gabina, *Ovid.2.Fast.v.709.* ¶ *Gabinus cinctus*, toga erat, ut docet Servius, sic in tergum rejecta, ut una ejus lacinia a tergo revocata hominem cingeret. *Virg.7.Æn.v.612.* Ipse Quirinali trabea cinctuque Gabino insignis. V. *Cinctus, us*. ¶ Olim scribebatur *Cabinus* per *c*, ut videre est in *Cenotaph.Pisan.Mar.Victorin.cap.de orthogr.*

Gades, dium, f.n.pl. τὰ γάδειρα, *Cadice*, inc. *Cadiz*, Pœnis *Gaddir* sive *Gadir*, insula parva Hispaniæ Bæticæ, in mari Oceano, & in ora Andalusiæ, proxima continenti, eidem juncta ponte, *la Puente del Suaco*, contra Cæsarianam, & Portum Mnesthei, cum urbe cogn. olim Col. R. dicta Gaditana Julia Colonia, condita a Tyriis, cum arce, & portu capacissimo, ubi emporium celebre. Aliqui dicunt, duas insulas esse, majorem Erythiam dictam distare freto 700. pedum a continente; minorem huic adjacere, unius tantum stadii Euripo interlabente, in qua mira est pabuli lætitia. *Plin.l.4.c.22.* Hinc addunt, Gadis n. sing. dici pro alterutra harum insularum, Gades n. pl. cum de utraque sermo est. *Plin.l.4.c.22.* ¶ In Gadibus Geryon regnasse fertur. *Plinius* vult, Geryonem in majore ins. habitasse, *Strabo l.* 3. in minore.

Gadir, Continusa, Tartessos, urbs Gadium ins. a *gadir* voce Punica, quæ septum notat. V. *Gades*. *Sallust.l.2.Hist.* Quam nunc Tyrii mutato nomine Gadir habent.

Gaditānus, o.1.2. gentile a Gades, ut *Gaditana puellæ*, quæ lasciviæ nomine olim in pretio fuerunt. *Gaditanum fretum*, idem ac Herculeum. *Gaditanus sinus*, *Golfo de las Yeguas*. *Plin.l.4.c.13.Liv.l.28.c.2.* ¶ Gaditani, absolute, Gadium incolæ. *Cic.pro Balb.c.16.Cæs.l.2.B.C.c.18.*

Gæsātæ, arum, vel ut al. leg. Gessatores, orum, mercenariorum militum Gallorum nomen. *Oros.l.4.c.13.*

Gæsi, m.2. viri fortes a Gallis dicuntur, a *gæsum*, *Serv.in Æn.8.v.662.*

Gæsum, i, n.2. γαισὸν, γαισὸς, jaculum grande longe feriens, proprium Gallorum. *Cæs.l.3.B.G.c.4.* Gæsa in vallum conjicere. *Virg.l.8.Æn.v.661.* Alpina gæsa. ¶ *Pollux l.7.c.33.* vocat δόρυ ὁλοσίδηρον, hastam pure ferream.

Gætūli, m.2. γαιτοῦλοι, prop. Libyæ interioris, vagi, nullo certo loco confidentes, qui propterea variis in locis describuntur, a Plinio in Cæsariensi Mauritania proximi Massesylis, a Ptol. in Libya interiore apud Daras, ab Honorio inter Carthaginem, & Numidiam, a Dionysio Afro inter Marmaridas, & Nigrites. Primi omnium Africam tenuerunt. Carne ferina, & terræ pabulo victitant.

Gætulĭa, æ, f. Gætulorum regio in Africa. *Plin.l.5.c.4.*

Gætulĭcus, a, um, adject. Gætulus. *Plin.l.6.c.31.* Juba Gætulicam purpuram tingere instituerat.

Gætūlus, a, um, ad Gætuliam pertinens. *Virg.4.Æn.v.40.* Gætulæ urbes. *Horat.l.2.ep.ult.181.* Gætulus murex. *h.e.* purpura. Sic *Sil.l.16.v.177.* Gætulum ahenum.

Gagātes, m. 1. γαγάτης, lapis sic dictus a Gago fl. Lyciæ, ubi invenitur, qui igni admotus, flammam continet, ac bitumen redolet. Eo accenso morbum caducum explorari, scribit *Apul.Apol.*V.*Plin.l.36.c.19.*

Gajus &c. Gaja. V. Cajus.

Galactītes, m. 1. γαλακτίτης, lapis pretiosus. *Diosc.l.5.c.150.* Galactites vocatus est, quia succum emittit lacteum, est alioqui cinericei coloris. *Plin.l.37.c.10.* ¶ Invenitur etiam nominat. *Galactitis, idis*.

Galactopōta, æ, m. γαλακτοπότης, lactis potor. vox græca est, & græcis literis scribenda. *Col.l.7.c.2.* Quibusdam nationibus frumenti expertibus lac victum commodat; ex quo Nomadum, Getarumque plurimi γαλακτοπόται dicuntur.

Galāta, f. 1. Galatha, Calatha, Calathe, ins. maris Africi, cujus terra scorpiones necat. ¶ Galata item, Calata, Galeata, *Galati*, urbs Siciliæ, medit. inter Pactas urb. & Trojanopolim. Pop. Galatani. *Pomp.Mela*. ¶ Galata etiam, Pera, *Pera*, urbs Thraciæ, seu verius suburbium Constantinopolis, ubi Latini fere omnes commorantur, primum a Genuensibus culta, in Bosphori ripa.

Galātæ. V. Galatia.

Galatēa, f.1. γαλάτεια. Nympha marina, Nerei, & Doridos filia, a γάλα, *lac*, propter candorem. V. *Boccat.7.Gen.Ovid.Metam.13.*

Galatĭa, Gallogræcia, *Chiangare*, Tur. *Gelas*, prov. Asiæ. Habet ab Occ. Bithyniam, ab Or. Cappadociam, a Mer. Phrygiam Magnam, a Sept. Paphlagoniam. Dicta est a Gallis, qui Galatæ a Græcis appellantur, a γάλα *lac*, ob lacteum candorem. Nam cum Gallia multitudine abundaret, multi populi Alpes transgressi Italiam invaserunt, Græciam impleverunt, Macedoniam occuparunt, in Asiam transierunt. Ex his igitur Tectosagæ, e Narbonensi Gallia profecti, Tolistobogii, & Trocini e Celtica, duce Leonorio, in Asiam cum venissent, Phrygiæ partem Cappadociæ, & Paphlagoniæ vicinam occupavere, & Gallogræciam misto ex Gallis Græcisque vocabulo cognominarunt. Pop. Galatæ, Gallogræci, Tectosagæ, Tolistobogii, Trocini. *Cic.Att.6.ep.5.*

Galaticāri, dep. 1. Galatarum more judaicas cæremonias Christianis ritibus admiscere. Verbum fictum a *Tert.adv.Psy.c.14.* quemadmodum Latini *græcari* dixerunt.

Galatĭcus, a, um, ad Galatiam pertinens, *Galaticum hordeum* est quod Itali dicunt *scandella*. *Colum.l.2.c.9.*

Galaxĭas, m. 1. γαλαξίας, lapis Ægyptius, al. galactites, lactei coloris, qui græce vocatur λευκόγαια, λευκογραφίς, μοροχθός, cujus usus erat in vestibus dealbandis. *Plin.l.37.c.10.*

Galba, æ, f. vermiculus miræ exilitatis, qui nascitur in esculis, a colore galbo. *Suet.in Galba c.3.* qui ibidem addit, galbas a Gallis appellari homines præpingues. ¶ Hinc nomen inditum Sergio Galbæ septimo Rom. Imp. V. eumd. *Suet. loc. cit.*

Galbāna. V. Galbina.

Galbanātus, a, um, galbano indutus, χαλβανωτός. *Mart.l.3.epigr.82.* Jacet occupato galbanatus in lecto.

Galbanēus, o. 1. 2. *di galbano*, χαλβάνινος, ex galbano. *Virg.4.Georg.v.264.* Hinc jam galbaneos suadebo incendere odores.

Galbănum, ni, n. 2. γάλβανον, χάλβανον, חלבון, succus, sive lacryma e galbano ferula, ejusdem nominis, thuris effigie. *Plin.l.12.c.25.Suet. in Galb.c.3.Luc.l.9.* Hic ebulum stridet, peregrinaque galbana sudant. ¶ Præterea galbanum genus est vestimenti delicatioris, translucidi, & sine pilis. *Juv.sat.2.v.93.* Cœrulea indutus scutulata, aut galbana rasa.

Galbēi, orum, m. 2. tori sunt lana, aut tomento farti, ut explicat *Casaub.ad Suet. Galb.c.3.* Alii putant esse armillas ita dictas a pertusis galbulis. h. e. parvis pilis aureis. *Festus* etiam galbeos interpretatur armillas, quibus triumphantes utebantur, & quibus ob virtutem milites donabantur: item ornamentum muliebre.

Galbĭna, orum, n. genus vestimenti, colore subviridi, seu luteo, villis rasis, quo delicatiores utebantur. *Juven.sat.2.v.97.* Cœrulea indutus scutulata, aut galbina rasa. Al.leg. *Galbana*.

Galbinātus, vel Galbanatus, a, um, 1. 2. qui fert galbina. Translate accipitur pro molli, & effœminato. *Mart.l.3.epigr.82.* Jacet occupato galbinatus in lecto.

Galbinēus, a, um, o. 1. 2. ירקרק, idem ac galbus. *Veget.de re veterinaria, l.3.c.2.* ubi eryngium herbam in litore nascentem ait florem habere coloris galbinei, quem *Turnebus l.17.c.8.* scribit ab eruditissimo herbario se accepisse coloris esse cœrulei dilutioris, & pallescentis: sed Salmasius observat ex Dioscoride colorem ejus fuisse viridem, vel album, vel cyaneum, seu cœruleum, atque hic viridem accipit.

Galbĭnus, o. 1. 2. idem ac galbus. *Fl.Vopisc.in Aurel.* Tetricus chlamyde coccea, tunica galbina. ¶ Quia vero molles, & effeminati galbinis vestibus utebantur, hinc galbini mores pro mollibus, & lascivis sumuntur. *Martial.l.1.epigr.97.* Fuscos colores, galbinos habet mores. Aliqui *galbanos* legunt.

Galbula, f. 1. *rigogolo*, ἴκτερος, avicula, quæ uvis maturescentibus calamis, & retibus capitur, a *galbulus*, quia galbi, hoc est viridis coloris est. *Plin.l.30.c.11.* *galgulum* videtur appellare, quem eumdem facit, ac ἴκτερον. Sed Plinii locus corruptus est, & *galbulus* reponi debet. *Martial.l.13.epigr.68.* Galbula decipitur calamis, & retibus ales, turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

Galbŭlus, li, sub. m. 2. pilula cupressi arboris, in qua semen reconditur. V. *Var. l. 1. de R. R. c.40.* Non enim galbuli, qui nascuntur, &c. ¶ Item avis. V. *gallula*.

Galbŭlus, a, um, adject. diminut. a galbus, ut galbula avis, apud Martial. V. Galbula.

Galbus, a, um, viridis, vel flavus. *Pl.l.5.c.22.* Galbæ nuces. Al. leg. calvæ.

Galĕa, æ, f. *celata*, *elmo*, כובע, Ger. *ein helm*, Gal. *heaume*, Hisp. *yelmo*, κόρυς, περικεφαλαία, instrumentum ferreum ad capitis munitionem inventum. *Cic. in Ver.* Galeas æneas. ¶ Inventa est a Lacedæmoniis. *Pl. l.7. c.59.* Galeam, gladium, hastam Lacedæmonii invenere. ¶ Scribit *Isidor.l.18.Orig.c.14.* Galeas etiam e corio fieri antiquitus consuevisse, quod Poetæ Græci ostendunt, qui κυνέας, e pelle sc. canina, & λυκέας, e lupina, appellant.

* Galearĭa, a galearum similitudine dicta. *Festus*. ubi al. *Galerita*.

Galeāris, re, ad galeam pertinens, ut galearia reticula, *Claud. Quadrigar.* apud *Non.c.3.n.188.*

Galearĭus, ii, m. militis genus, quod inter calones ponitur a *Veget. l.3. c. 6.* Varia tamen ibi est lectio. V. *Stevv. ad Veget. l. 1. c.10.*

Galeātus, o. 1. 2. κορυστής, galea indutus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.36.* Et barbati quidem Jovis, galeatæ Minervæ. ¶ Galeatus prologus dicitur prooemium quoddam pluribus libris commune, quemadmodum galeæ tegumen pluribus commune est. Hinc Hieronymi Præfat. in libros sacræ Scripturæ hoc nomine appellatur. *Turneb. Adv.3.c.18.Voss. Inst. Orat. l.3.*

Galēna, f. 1. μολύβδαινα, plumbi, & argenti vena communis, ut ait *Pl. l.34. c.18. Id c.16.* Plumbi nigri origo duplex est. Aut enim sua provenit vena, nec quidquam aliud ex se parit, aut cum argento nascitur, mistisque venis conflatur. Ejus, qui primus fluit in fornacibus, liquor stannum appellatur, qui secundus, argentum, qui remansit in fornacibus, galena.

Galĕo, as, a. 1. *porre la celata*, κρανόω, Ger. *einen helm auffsetzen*, Gal. *s' armer, se couvrir d'un heaume*, Hisf. *armarse con yelmo*, est galea tegere, induere. *Hirc. 5. B. Afr. c. 12.* Milites in campo jubet galeari, ad pugnam parari.

Galeŏla, æ, f. κορύδιον, vas sinuosum, a galeæ similitudine. *Varr. de vita P. R.* apud *Non. c. 15. n. 34.* Ubi erat vinum in mensa positum, aut galeola aut sinu?

* Galeopsis, is, f. quæ & Galeobdolon, & Galion, γαλίοψις, γαλεόβδολον, herba de qua *Plin. l. 27. c.9. ad fin.*

Galĕos, vel galios, m. 2. γαλεός, piscis genus, al. mustela, quod a Rhodiis olim in maximo pretio habitum est. *Plin.l.32.c.2.* Nihil venenatius, quam in mari pastinaca: hanc tamen persequitur galeos.

Galeōtæ, m. 1. γαλεῶται, vates quidam in Sicilia, & Attica, a Galeote Apollinis filio, qui frater Telmessi ejus fuisse traditur, qui Telmessum urbem in Caria condidit, oraculo ex Dodona accepto. *Cic. 1. de Div.* Huic interpretes portentorum, qui Galeotæ (al. Galleotæ) tum in Sicilia nominabantur, responderunt, &c.

Galeōtes, æ, m. 1. γαλεώτης, species est stellionis, al. colotes, & ascalabotes, qui Plinii ætate in Italia non nascebatur. *Pl.l.29.c.4.*

* Galēra. V. Galerus.

Galerĭa, vel Galesia, nomen Tribus rusticæ apud Romanos, fortasse fuit in Hetruria, a Galeso fluvio sic dicta.

Galericŭlum, i, n. 2. *parrucchino*, πιλίδιον, dim. a galerus. *Suet. in Othone, cap. 12.* Galericulo capiti propter raritatem capillorum adaptato, & annexo, vulgo *parucchino*.

Galerīta, æ, fem. sc. avis, eadem quæ alauda, ita dicta quod in capite cristam galeri instar gerat, *lodola*, κορυδαλός, *Plin. l.11. c.37.* ¶ *Varro l.4.L.L c.11.* galeritum vocat, gen. masc. V. *Alauda*.

Galerītus, a, um, adject. galero tectus. *Propert. l.4.el.1.v.29.* Prima galeritus posuit prætoria Lucmo. Sic galerita avis, sc. alauda. V. *Galerita*.

Galērus, i, m. 2. vel galerum, i, n. 2. *cappello*, מגבעת, Germ. *ein hut*, Gal. *chapeau*, Hisf. *sombrero*, πέτασος, πίλημα, pileus, a galea, quod sit instar galeæ. Eo potissimum apud Romanos Sacerdotes utebantur. *Apul. Apol.* Hoc Diogeni pera, quod regibus diadema, quod Pontificibus galerum, quod lituus auguribus. ¶ Rusticos etiam eo usos, constat ex illo *Virg. 7. Æn. v.688.* Fulvosque lupi de pelle galeros Tegmen habent capiti. ¶ C. Gracchus apud Censores fœm. gen. usus est, cum inquit: Cum galera visi sunt. *Charis. l.1. Inst. Gram. de Anal.* ¶ Galerum item vocarunt pellem habentem appositos crines humanos tanto artificio, ut, cum eam capiti applicuissent, pellis hæc vera hominis cutis, crinesque ejus veri hominis crines, non adscititii viderentur, *parrucca*. *Juv. Sat.6. v.120.* Et nigrum flavo crinem abscondente galero, intravit calidum veteri centone lupanar. ¶ Alius quoque galeri usus erat palæstritis, nempe ne veri capilli inquinarentur ceromate, quod e luto, cera, oleoque fiebat. *Mart. l.14. dist. 50.* ubi de galericulo sic ait: Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos. Hac poteris madidas condere pelle comas.

Galēsus, m. 2. *Galaso*, fl. Magnæ Græciæ, qui per agrum Tarentinum fluit, ac in sin. Tarentinum desinit. *Virg. 4. Georg. v.126.*

Galgŭlus, li, m. 2. κελεός, avis est, quæ si spectetur a quopiam morbo regio laborante, ipsa moritur, æger sanatur. *Plin. l. 23. c. 11.*

Galilæa, f. 1. *Galilea*, גליל, regio Palæstinæ. Habet ab Occ. mare Syrium, seu Mare Magnum, seu Mediterraneum, ab Or. Geneseram lac. al. Jordanem fl. a Mer. Samariam, & Carmelum M. a Sept. Cœlesyriam, al. Syriam, seu Phœniciam, interjacente Libano M. Dicta est a γάλα, *lac*, quia ejus populi præ cæteris, candore præditi sunt. Septentrionalem obtinet totius Judææ partem, quatuor amplexa Tribus, Aser, Nephthalim, Zabulon, & Issachar, quarum duæ primæ Phœnicibus, & Syris intermixtæ, Septentrioni etiam, & Jordanis fontibus viciniores, sub Galilæa Gentium, seu sub Galilæa superiore, reliquæ sub inferiore ut plurimum intelliguntur.

Galilæus, a, um, Γαλιλαῖος, גלילי, ad Galilæam pertinens. Secunda syllaba variæ est quantitatis. *Sedul. l.4. v. 818.* Cœperat interea Dominus Galilæa per arva, &c. *Juvenc. l.3. in Mat. c. 15.* Inde Galilæas repetat Salvator in oras.

Galla, f. 1. κηκὶς, אפצא, עפצא, fructus quercuum. *Pl. l.20. c. 20.* Cervicis dolores cum galla, & lini semine pari mensura sedat. ¶ Item genus vini, ita dictum, quia atrum, asperumque esset instar gallæ, quæ est fructus quercus. *Lucil.* apud *Non. c. 5. n. 97.* Gallam bibere, & rugas conducere ventri, quo monet, ventrem coarctandum esse, idest parsimonia utendum, gulæ non indulgendum. ¶ Item fibula, instrumentum sutorum. Hinc apud *Macrob. l.2. Satur. c. 2.* sutor quidam in hac voce lusit, qui dicebat Planco gallam se subigere, cum Plancus male audiret, quod Meviam Gallam alii nuptam subagitaret.

Gallæ, arum, f. Sacerdotes Cybeles ita appellati, quod muliebri & habitu, & more uterentur. *Catul. Carm. de Aty, v. 12.* Agite, ite ad alta, Gallæ, Cybeles nemora simul.

Gallæci, orum, m. Γαλλαικοί, populi Gallaciæ in Hispania Tarraconensi extrema. *Pl.l.3.c.3.* & *l.4.c.20.*

Gallæcia, f. 1. *Gallicia*, pars Hispaniæ Tarrac. maxime in Occ. extensa. Habert ab Occ. & Sept. Oceanum Atlanticum, a Mer. Portugalliam, ab Or. Asturias, & Regnum Legionis. Subest tota dominio Regis Hispaniæ. *Pl. 4.29.* & *19. 1.* & *Flor.2.17.*

Gallæcus, a, um, Gallaicus. Brutus, Gallæcis perdomitis, Gallæci cognomen meruit inquit *Vellej. l.2. c.5.*

Gallaĭcus, a, um, ad Gallæciam pertinens, Gallæcus. *Pl. l.8. c. 42.* Gallaica gens.

Galleōtæ. V. Galeotæ.

Galli, m. 2. Sacerdotes Berecyntiæ, tum in Phrygia, tum in urbe Romæ, quos more Deæ vetusto spadones esse oportebat, in memoriam Atys pueri. Festi sententia dicti sunt a Gallo Phrygiæ fluvio, quod castrati essent, quia qui ex eo bibissent, in hoc furere incipiebant, ut se privarent virilitatis parte. *Ovid. 4. Fast. v. 361.* D. Hieron. in c. 4. Oseæ dicit, hos Sacerdotes appellatos Gallos fuisse, quod Romani solerent homines Gentis Gallicæ Deæ Cybele mancipare, & effeminare, seu castrare in honorem Atys, quoniam vellent eam gentem ignominia afficere, quæ olim urbem Romam cepisset. Sed Romani hoc ipsum, quod Sacerdotes Cybeles vocaban Gallos, a Græcis acceperant, qui sic appellabant. V. *Cybele*. Princeps Sacerdotum Cybeles Archigallus vocabatur. In sacris utebantur tunica in modum organi utrinque decrescenti us virgulis purpureis. His solis stipem colligere licebat, cum relequis Sacerdotum generibus, id esset prohibitum.

Galli, orum, m. Franci, *Francesi*, צרפתיים, γάλλοι, Galliæ incolæ. Ger. *Frantzosen*, Gal. *François*, Hisf. *Franceses*. *Cic. de Arusp. Resp. c. 9.* Robore valent Galli ¶ De eorum origine, bellis, &c. V. Geographos, & *Sigon. de ant. Jur. Ital. l. 1.*

Gale

Gallĭa, Francia, צרפת, γαλλία, *Francia*, inc. & Anglis *la France*, Germ. *Franckreich*, regio Europæ. Habet ab Occ. Oceanum Aquitanicum, ab Or. Rhenum fluv. quo separatur a Germania, & Alpes, quibus ab Italia, a Sept. mare Britannicum, & partem Belgii, a Mer. mare Mediterraneum, & montes Pyrenæos, quibus ab Hispania sejungitur. Ejus longitudo est leucarum Francicarum 250. ab Oc. in Or. latitudo 237. a Sept. in Mer. ¶ Sed hoc nomen etiam de parte Italiæ usurpatur, quod olim variis temporibus varii Galliæ populi in Italiam venerint, in eaque consederint. Igitur Gallia duplex est, Transalpina, & Cisalpina. Transalpina, quæ hactenus descripta est, quæ & proprie, & vere Gallia est, in quatuor Provincias distribuitur, Aquitaniam, Galliam Narbonensem, Galliam Celticam, sive Lugdunensem, & Galliam Belgicam. ¶ Gallia Cisalpina, Gallia Italica, Italia Gallica, Gallia citerior, Gallia Togata, est pars Italiæ, inter Alpes, quibus a Transalpina discluditur, & mare Adriaticum, quod inter Acconam, & Timavum fl. fluit, ac inter Apenninum M. & Alpes Rhæticas, & Julias, seu Noricas. Dividitur in Cispadanam, *Lombardia di qua dal Pò*, & in Transpadanam, *Lombardia di là dal Pò*. Dividuntur inter se flumine Pado. Galliæ Cispadanæ populi fuere Ligures, Anamani, Boji, Lingones, & Senones. Transpadanæ fuere Cenomani, Euganei, Insubres, Orobii, Lepontii, Salassi, Libicii, Lævi, Taurini, & Segusini. Istri vero, Carni, & Veneti a quibusdam Galliæ Transpadanæ accensentur, ab aliis omnino ab ea excluduntur. ¶ Alia etiam Galliæ universæ divisio circumfertur, & est in Togatam, Braccatam, Comatam. Gallia Braccata eadem fuit, quæ Narbonensis, Romanorum Provincia a braccis villosæ vestis genere appellata, quibus peculiariter ejus provinciæ homines utebantur. Comata dicta est reliqua omnis Transalpina Gallia, a comæ nutriendæ studio, quam diviserunt in Belgicam, Celticam, & Aquitanicam, quæ Aremorica ante vocata est. Togata est pars Cisalpinæ in Cispadana, a Placentia Anconam usque urb. & Rubiconem fl. protensa, in qua Æmilia, & pars Umbriæ, in ora Senonum, Adriatico mari exposita, inter Apenninum M. ad Mer. & Padum fl. ad Bor. perstricta. *Sigon. de ant.q. jure Italiæ l. 3. c. 4.* dicit appellatam esse Galliam Togatam primum eam regionem, quæ Senonum fuit, deinde illam etiam, quæ Boiorum. Causa appellationis fuit, quod a Civibus Romanis, qui toga utebantur, magis, quam ulla alia Italiæ regio, habitaretur. Sed Dio scripsit, hoc nomine esse appellatam, vel quia multo pacatior erat, quam Transalpina, vel quia P. R. togæ usum incolis concesserat. Erant autem in Gallia Togata multa Municipia, & multæ Coloniæ Romanæ, quæ jus suffragii habebant. *Manut. in comment. ep. ad Att.* ¶ Denique duæ aliæ Galliæ nominantur, Novempopulana, & Subalpina. Gallia Novempopulana, vel Novempopulonia, *la Guascogna*, est pars Aquitaniæ inter Garumnam fl. Pyrenæos M. & Oceanum, dicta a novem populis in illa præcipuis. Gallia Subalpina est pars Cisalpinæ Alpibus subjecta, alio nomine Regio Pedemontana, & Principatus Pedemontanus, *il Piemonte*. ¶ *Juven. Sat. 7. v. 16.* Gallogræciam *alteram Galliam* vocat.

Galliāmbus, V. Gallijambus.

Gallĭcæ, arum, f. 1. *galloses*, genus calceamenti, quo utuntur Galli pluvioso tempore. *Cic. 2. Phil. c. 30.* Quod quærebas, quomodo redissem, primum luce, non tenebris, deinde cum calceis, & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. Quo tamen in loco omnia pene exemplaria habent, *caligis*, sed corrupte, ut satis constat ex *Aul. Gel. l. 13. c. 20.*

Gallicānus, a, um, o. 1. 2. idem quod Gallicus. *Cic. pro Quinct. c. 4.* De tota illa ratione, atque re Gallicana.

Gallicanus Mons, Gallicanus Saltus, *Garro*, mons Campaniæ, idem ac Massicus, & Gaurus, Suessæ finitimus, inter Suessam, & Sinuessam urbem, cum pago, qui *Cascano* dicitur.

Gallice, adv. Gallorum more. *M. Var. apud Gel. l. 2. c. 25.* A Gallo, & Mauro Gallice, & Maurice dicimus.

Gallicinĭum, n. 2. *quella parte della notte, quando cantano i galli*, קריאת גבר, ἀλεκτοροφωνία, pars noctis, qua galli cantant, quæ est quarta castrensis vigilia. *Apul. de Asin. l. 1. in princ.* Noctis gallicinio venit quidam juvenis proxima civitate, *Ammian l. 22. c. 33.* Secundis gallicinîis videtur primi Solis exortus.

Gallĭcrus, uris, n. 3. herba, cujus cacumen pedi galli simile est. *Apul. de Herb.*

Gallĭcus, a, um, adject. ad Galliam pertinens. *Ov. 4. Fast. v.363.* Cum tanto Phrygia Gallica distet humus. *Mart. l.1. epig. 93.* Dimidiasque nates Gallica palla tegit.

* Gallienianus, ad Gallienum imp. R. pertinens. *Grut. p. 166. n. 2.* Colonia Augusta Verona nova Gallieniana.

Gallijambus, vel Galliambus, i, genus carminis, quod a Gallis Cybeles Sacerdotibus canebatur, constat autem jambico metro peculiari, ut *Super alta vectus Atys celeri rate maria*. V. Grammaticos. *Martial. l. 2. epigr. 86.* Mollem debilitate Galliambum.

Gallīna, æ, f. 1. *gallina*, Germ. *eine henne*, Gal. *poule*, Hisp. *gallina*, ἀλεκτορίς, תרנגולת, avis domestica. *Plaut. Pseud. 1. 1. 28.* An, obsecro hercle, habent quoque gallinæ manus? nam has quidem gallina scripsit. *Var. l.3. R.R. c.9.* Sunt gallinæ generum trium, villaticæ, & rusticæ, & Africanæ, &c. V. *Colum. 8. cap. 2.* ¶ Gallinæ vox est etiam inter blanditias amantium apud *Plaut. Asin. 3. 3. 76.* Dic igitur me tuum passerculum, gallinam, coturnicem, &c. ¶ *Gallinæ albæ filius*. h. e. felix, fortunatus, nobilis. *Juv. Sat. 13 v. 141.* Quia tu gallinæ filius albæ, Nos viles pulli nati infelicibus ovis. ¶ Gallina canens ex priscorum superstitione notabat, in illa domo uxorem marito superiorem fore. V. *Ter. Phorm. 4. 4. 27.*

Gallinacĕus, a, um, o. 1. 2. *di gallina*, ἀλεκτόρειος, quod ex gallinis est. *Var. 3. de R. R. c. 9.* Gallinaceis enim pullis bis deni dies opus sunt. *Cic. pro Mur. c. 29.* Gallus gallinaceus, pro quo dicitur & *gallinaceus* absolute. *Plin. l.37. c.10.* Alectorias vocant in ventriculis gallinaceorum inventas. ¶ *Gallinaceum lac*, proverbium est, quo rerum omnium copia significatur. *Plin. in proœm. Oper.* Ut vel lactis gallinacei sperare possis haustum.

Gallinarĭa, æ, *Isola d' Albenga*, insula, vel potius scopulus in Ligustico mari, dicta a gallinarum copia. *Var. l. 3. de R. R. c. 9.* ¶ Item silva prope Cumas, *la Peneta di Patria*. *Cic. Fam. l. 9. epist. 23. Strabo l. 5.*

Gallinarĭum, rii, n. 2. *pollajo*, Ger. *hinerhauss*, Gal. *pouillier*, Hisf. *gallinera*, ὀρνιθών, locus, in quo aluntur gallinæ. *Col. l. 8. c. 3.* Gallinaria constitui debent in parte villæ, quæ hybernum spectat Orientem.

Gallinarĭus, rii, m. 2. *gallinajo*, Ger. *der hiner zeucht*, *hiner mann*, Gal. *poullaillier*, Hisf. *gallinero*, ὀρνιθοκόμος, qui gallinas curat. *Plin. l.10. c.55.* Traditur quædam ars gallinarii cujusdam dicentis, quid ex quoque esset. Adde *Cic. 4. Acad. c. 26.*

Gallinarĭus, a, um, adject. ad gallinas pertinens. *Var. R.R. l.3. c.9.* Gallinarius curator. *Cels. l. 8. c. 15.* Scala gallinaria.

Gallinŭla, æ, f. *gallinella*, dimin. parva Gallina. *Arnob. l. 7.* Gallinulam vitulum concremare. *Avien. in Prognost. Arat. vers. 387.* Pectora cum curve purgat gallinula rostro.

Gallipŏlis, Callipolis, *Gallipoli*, urbs munitissima Salentinorum maritima, in ora, inter Tarentum 50. & Japygium prom. in Or. 30. in peninsula.

Gallītæ, *Chilestre*, pop. & opp. Alpium maritimarum, ubi Cottiæ incipiunt, in Delphinatu, ad Druentiam fl.

Gallo, as, n. 1. βακχεύω, bacchor, insanio, a Gallis Cybeles Sacerdotibus. *Var. Eudam. apud Non. c. 2. n. 282.* Et Deam gallantes vario retinebant studio.

Gallogræcĭa, V. Galatia.

* Gallogræcus, a, um, ad Gallogræciam pertinens, *Cic. de Harusp. resp. c. 3.* ¶ Gallogræci populi sunt Galliæ, qui inde migrantes, in Asiam minorem transierunt. V. *Liv. l. 38. c. 16.*

Gallulasco, is, n. 3. significat pubescere, hirquitallire; dicitur etiam de voce puerorum, quæ circa pubertatem crassior fit, similisque voci galli gallinacei. *Nev. apud Non. c. 2. n. 368.* Puer, cujus vox gallulascit.

Gallŭlus, a, um, adject. dimin. a Gallus. h. e. Gallicus. *Auson. de Urbib. epigr. 7.* Gallula Roma, Arelas.

Gallus, li, m. 2. *gallo*, Ger. *ein han*, Gal. *un coq*, Hisp. *gallo*, ἀλέκτωρ, תרנגול, avis domestica, quam vulgo gallum gallinaceum vocant, ut illam distinguant a Gallis populis, seu Francis, item a Gallis Sacerdotibus, a γάλλαι, palea, idest rubens illud, quod de mento gallorum barbæ instar propendet. *Cic. 2. de Div.* Causam explicat, cur ante lucem galli canant. *Mart. l. 9. epigr. 68.* Nondum cristati rupere silentia Galli. ¶ Gallus Marti sacer fuit, quia valde pugnax est. ¶ Item Æsculapio. *Lactant. l. 30. c. 20.* ¶ *Gallus in sterquilinio suo plurimum potest*: proverb. de eo, qui domi prævalet. *Senec. in Apocolocynt.* ¶ Gallus Cybeles Sacerdos: item Gallus, *h. e.* Galliæ incola. V. Galli.

Gallus, m. 2. *Garippo*, fl. ingens Bithyniæ, ex Celænis Montibus Phrygiæ Magnæ oriens, Pessinuntemque urbem alluens, atque in Sangarium labens, cujus aquæ large epotæ in furorem vertere feruntur, parce vero sanitatem conferre. *Ovid. 4. Fast.* Cornelius Gallus, præstantissimus Poeta, cujus etiam hodie aliquot fragmenta extant. Hic primus Ægypti Præfectus fuit, Augusto Cæsari familiarissimus. Sed tandem ejus jussu, cum in proditionis suspicionem venisset, interfectus est.

Gallus, a, um, adject. Gallicus. *Sallust. Fragm. l. 4. hist.* Duæ Gallæ mulieres conventum vitantes. Adde *Mart. l. 5. ep. 1.* ¶ Affertur hic a quibusdam Lexicographis locus ex *Catullo*, sed V. Gallæ.

Galumma, atis, n. κάλυμμα, velamen. *Martian. Capel. l. 1.* Galumma lacteum.

Gamba, æ, f. crus, sive urgula jumenti. *Veget. l. 3. c. 19.* Si gamba tumere cœperit. *Id. l. 1. c. 27.* Si laccæ in gambis fuerint. V. *Salmas. ad hist. Aug.*

Gambōsus, a, um, adject. qui gambam tumidam habet. *Veget. l. 3. c. 20.* Si gambosum factum fuerit animal.

Gamelĭon, onis, γαμηλιών, nomen mensis apud Atticos, qui Januario respondere dicitur, & sacer esse Junoni, quæ nuptiis præest: a γαμήλιος, nuptialis. Alii volunt respondere Octobri. Latine scriptum legitur *l. 2. de Fin. c. 31.* ubi *Cicer.* Epicuri testamentum e Græco interpretatur.

Gamma, æ, f. γ, Γ, tertia Græcorum, & septima Latinorum littera. *Aus. in Technopægn.* Prævaluit postquam gammæ vice functa prius C. ¶ Item figura hujus litteræ apud Agrimensores. Hinc apud *Auctor. de Limit. Goes. pag. 278.* Fundus *in gamma jacere* dicitur, qui ea est forma. Et *p. 309.* Termini si transversi positi fuerint, gammam faciunt.

Gammărus. V. Cammarus.

Gammātus, a, um, adject. Gammæ figuram habens, ut gammatus limes, *Auctor de Limit. apud Goes. p. 228. 255. & 271.* γαμμοειδής.

Gamphasantes, m. 2. populi Libyæ Æthiopicæ, sine ullis vestibus viventes, qui a præliis abstinent. *Pl. l. 5. c. 8.*

Gandāvum, n. 2. ante Ganda, & olim Clarinea, *Gant*, inc. *Gheudt*, urbs maxima Belgii, Flandriæ caput, cum arce munita, Caroli V. Imper. patria. Abest a litore 4. l. Lysa fl. intermeante, ad Schaldim fl. qui ibi Lysam recipit. Pop. Gorduni.

Gandări, m. 2. pop. Asiæ, trans Margianam in Or. apud Chorasmios. *Plin. l. 6. c. 16.*

Ganēa, æ, f. & ganeum, i, n. *bordello*, קובה, Germ. *hurenhauss*, Gal. *bordel*, *lieu de debauche*, Hisf. *burdel*, κορνεῖον, taberna meritoria, ubi gulæ opera navatur, & lupanar meretricium, ἀπὸ τῆς γῆς, *terra*, quod hujusmodi loca subterranea essent. *Cic. in Pison.* Paulisper stetimus in illo ganearum tuarum nidore, atque fumo. *Ter. Adelph. 3. 3. 5.* Credo, abductum in ganeum. ¶ Accipitur etiam pro ipsa ingluvie, cibariisque. *Plin. l. 8. c. 51. de porco*. Neque alio ex animali numerosior materia ganeæ.

Ganearĭus, a, um, ad ganeam pertinens. *Triclinium ganearium* dicitur, ubi exquisitioribus epulis gulæ studiosi operam dant. *Var. l. 3. R. R. c. 9.* Gallinæ Africanæ in triclinium ganearium introierunt e culina.

Ganĕo, onis, m. 3. *bordelliere*, זולל, Ger. *hurenvvirth od. hurer*, Gal. *bordelier*, *hanteur de tavernes*, Hisf. *el que anda al burdel*, ἄσωτος, qui ganeas frequentat. *Cic. in Catil.* Quis ganeo? quis adulter? quæ mulier infamis? quis corruptor juventutis? *Id. pro Sext. c. 52.* Ganeo egentissimus.

* Ganeum. V. Ganea.

Gangăbæ, arum, m. *facchini*, bajuli, Persarum lingua. *Curt. l. 3. c. 13.* Gangabas Persæ vocant humeris onera portantes.

Gangarĭdæ, arum, & Gangarides, um, m. populi Indiæ, utramque ripam Gangis prope ejus ostia incolentes: quorum qui ad dexteram ripam sunt, cognominantur Calingæ. *Plin. l. 6. c. 19.* & *Virg. Georg. l. 3. v. 27.*

Ganges, gis, & Gangetis, m. 3. *Gange*, *Ganga*, γάγγης, fl. maximus Indiæ ulterioris, qui illam a citeriore disterminat, ex quo India citerior intra Gangem, ulterior extra Gangem appellatur. Dictus est a Gange Æthiopum Rege. *Suid.* Nascitur ex Emodis M. Scythiæ, & in Oceanum Indicum, in sinum ab eo Gangeticum dictum se exonerat. ¶ In Gange anguillæ inusitatæ magnitudinis triginta pedum reperiuntur. *Solin. Pl. l. 9. c. 3.*

Gangetĭcus, a, um, adject. ad Gangem pertinens. *Col. l. 8. c. 8.* Gangeticæ aves. *Sen. Med. v. 865.* Gangeticum nemus. ¶ Gangeticus sinus, *Golfo di Bengala*, ubi Ganges in mare profluit. ¶ Gangetica tellus, *Regno di Bengala*, regio circa Gangem.

Gangētis, idos, f. patron. *Avien. Perieges. v. 1363.* Campos intrant Gangetidos oræ.

Gangilĭon, sive Ganglion, n. 2. γάγγλιον, tumor in capite, vel in collo. *Cels. l. 7. c. 6.* ¶ Item nervi alicujus vel ex ictu, vel ex lassitudine contortio, multis quidem omnino partibus corporis, sed præcipue mollibus, ut in extremitate manuum, atque pedum. V. *Veget. l. 2. c. 30.*

Gangra, orum, vel Gangre, es, Theodosia Gangrorum, *Cangria*, *Totia*, Turc. *Keingara*, urbs Paphlagoniæ, in mediterraneis.

Gangræna, æ, f. 1. *gangrena*, גנגרנה, Ger. *fressende krebs*, Gal. *gangraine*, Hisf. *caratan*, γάγγραινα, al. ignis S. Antonii, S. Marcelli, &c. est partis alicujus incipiens mortificatio, & corruptio ob inflammationis, qua conflictatur, magnitudinem, vel, ut *Galenus* definit, est mutatio coloris a statu naturali in alienum, & mortificatio membri cum, vel sine ulcere, a γράω, edo, vel ab antiquo, γάγγρος, cancer. *Lucil. l. 1. Sat.* Serpere uti gangræna malo. Ex *Non. c. 2. n. 375.* ¶ Translate *Var. apud eumd. ibid.* Animadvertitur, per omnes artus populi hanc mali gangrænam permeasse. V. *Cels. l. 5. c. 26.* &c.

Gannĭo, is, n. 4. *far voce di volpe*, Ger. *baffen*, *baffzen vvie ein fuchs*, Gal. *glappir*, Hisf. *ganir*, κνυζάομαι, proprie vulpium est, ut ait *Donatus ad Terent. Adelph. 4. 2. 18.* V. *Var. de L. L. l. 6. sub fin.* & *Non. c. 6. n. 10.* ¶ *Festus* gannire exponit de querula canum voce, *gagnolare*. Hinc *Lucret. l. 5. v. 996.* de canibus lambentibus, aut lactantibus catulos: Longe alio pacto gannitu vocis adulant. Transfertur & ad homines. *Ter. loc. cit.* Quid ille gannit? h. e. murmurat. *Pers. sat. 5. v. 96.* Secretam gannit in aurem. Alii leg. *garrit*.

Gannitĭo, f. 3. idem ac gannitus. *Fest.*

Gannītus, us, m. 4. κνυζηθμός, actus ganniendi. *Mart. l. 5. ep. 61.* Et gannitibus improbris lacessas. Adde *Lucret. loc. cit. in Gannio*.

Ganymēdes, m. 3. γανυμήδης, filius Trois Regis Troadis, nepos Erichthonii, pronepos Dardani, frater Assaraci, & Ili, formosissimus puer, quem cum Jupiter deperiret, jussit in cœlum ab aquila portari, & sibi a cyatis esse, repudiato ministerio Hebes, quæ ante illius raptum miscendo nectari præerat. Inter sidera translatus traditur conficere signum illud, quod Aquarium vocamus, quia stellæ suo situ aquam fundentis imaginem videantur referre.

Ganymedeus, a, um, adject. γανυμήδειος, ad Ganymedem pertinens. *Mart. l. 9. ep. 17.* Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ganza, æ, f. anser. *Plin. l. 10. c. 22.* Al. leg. Ganta.

Garamantes, m. 3. pop. Libyæ interioris, qui circa fontes Cinyphi fl. incolunt, & Syrtim parvam attingunt, quorum regio *Guanguara*, *Lempta*, & *Thareagau*. Metrop. *Garama*, apud ortum fl. prædicti, ab Hammonis Oraculo itinere 15. dierum. Dicti sunt a Garamante Apollinis F. qui Garamam urbem condidit. Mulieres habent communes. Apud eos dipsades serpentes maximi reperiuntur. *Virg. Ecl. 8. v. 44.* Aut extremi Garamantes. Et in sing. num. *Senec. Herc. Oet. v. 1101.* Quidquid sparsus Garamas tenet. Adde *Sil. l. 6. v. 705.* ¶ Garamantes, is, m. 3. Rex Phœniciæ fuit, cujus filiam Garamantida Jupiter apud Bagradam fluv. compressit, & ex ea genuit Hiarbam.

Garamantĭcus, a, um, o. quod spectat ad Garamantes, ut Garamantica signa. *Sil. l. 1. v. 142.*

Garamantis, ĭdis, f. patronym. *Virg. 4. Æn. v. 198.* Hic Ammone satus rapta Garamantide Nympha. *Silius l. 14. 499.* Garamantide pinu.

Gargānus, m. 2. *Monte Gargano*, & *Monte di S. Angelo*, mons Apuliæ Dauniæ, ubi Archangelus Michael apparuit, inter Sipontum, & Hyrium. Ibi opp. S. Angeli, ab ora maris Adriatici 5. M. P. *Horat. l. 2. od. 9.* Querceta Gargani laborant. *Claud. de IV. Consul. Honor. v. 106.* Garganum Alpinis, Apenninumque nivalem.

Gargara. V. Gargarus.

Gargarĭcus, a, um, adject. ad Gargarum montem pertinens, ut Gargaricus lucus, *Auson. ep. 25. v. 16.*

Gargaridĭo, as, est gutture eliquare, vel proferre aliquid sono, qualis solet esse ad fauces colluentium, a *gargarizo*, vel a γαργαρέω, *gurguglio*. *Var. ep. ad Fusium apud Non. c. 2. n. 371.* Quinctiporis Clodiani forias, ac poemata ejus gargaridians, dicens, o fortuna, o fors fortuna. h. e. garriens. ¶ Alii leg. *gargaridito, as.*

Gar-

Gargarisma, &

Gargarismatium, ii, γαργαρισμάτιον, gargarizatio. *Marcel. Empir. c.* 13. Aliqua re pro gargarismatio uti. *Theod. Priscian. l.* 1. *c.* 12. Gargarismatium adhibere.

Gargarizatio, f. 3. γαργαρισμός, actus gargarizandi. *Pl. l.* 21. *c.* 19. *Cels. l.* 4. *c.* 7.

Gargarizātus, us, m. 4. idem ac gargarizatio. *Pl. l.* 30. *c.* 4. & *l.* 28. *c.* 12.

Gargarizātus, a, um, o. partic. a gargarizo. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Sedat anginas gargarizatum.

Gargarizo, as, n. 1. *gargarizzare*, Ger. *gurgeln*, Gal. *gargarizer*, *gargouiller*, Hisp. *gargarizar*, γαργαρίζω, est liquorem ore haustum sæpe ad gurgulionem, i. e. guttur revocare a γαργαρεών, *gurgulio*. *Cels. l.* 4. *c.* 12. In vetusto capitis dolore communia sunt sternutamenta excitare, inferiora vehementer refricare, gargarizare his, quæ salivam movent. *Pl. l.* 20. *c.* 9. Et qui gargarizatur uva tumente.

Gargărus, i, m. & Gargara, orum, n. 2. cacumen montis Idæ, in Troade, ubi opp. ejusdem nominis, apud Illum urb. Pergamis prox. quod agrum frugum omnium feracissimum habet. *Eustathius* ait, hoc promontorium a sono nomen accepisse, fortasse quia plurimis fontibus irigatur. In proverbium abiit pro infinito rei alicujus numero. *Virg.* 1. *Georg. v.* 103. Ipsa suas mirantur Gargara messes.

Gargettius, ii, gentile nomen, γαργήττιος. Apud *Stat. l.* 1. *Silv.* 3. *v.* 94. Epicurus vocatur *senex Gargettius*: a pago, ubi natus.

Gargiliānus, a, um, ad Gargilium pertinens, quod est nomen viri proprium, ut Gargilianus fundus, *Scævola Dig. l.* 32. *leg.* 39.

Garrio, is, n. 4. *ciarlare*, *ragionare inettamente*, *garrire*, צפצף, החלונן, Germ. *schvvetzen*, Gal. *babiller*, Hisp. *gorgear*, *parlar*, στωμύλλομαι, ἀδολεσχέω, φλυαρέω, proprie dicitur de avibus. *Apul. in Florid. n.* 17. (*al. l.* 3.) Lusciniæ canticum adolescentiæ garriunt. De ranis usurpat *Mart. l.* 3. *epigr.* 93. Meliusque ranæ garriant Ravennates. ¶ Transfertur ad homines, & significat inepte loqui, nugis molestis obstrepere. *Cic. in Or.* In gymnasiis Philosophi garrire cœperunt. *Plaut. Curc.* 5. 2. 6. Nugas garris.

Garridio, as, idem ac garrio. Ita leg. quidam in loco *Varronis*, quem in *Gargaridio* attulimus.

Garrītus, us, m. *cicalamento*, המיה, *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Garritui fræna stringere.

Garrulitas, tis, f. *cianciume*, מפטפט, המיה, Ger. *das schvvetzen*, Gal. *caquet*, Hisp. *parleria*, ἀδολεσχία, actus ipse garriendi. *Mart. l.* 5. *ep.* 53. Auctoris pereunt, garrulitate sui. ¶ In pueris festivitas est. *Suet. Aug. c.* 83. Pueros garrulitate amabiles. Adde *Senec. de consol. ad Helvid. c.* 16.

Garrŭlus, a, um, o. *cianciatore*, *ciarlone*, מפטפט, הומה, Germ. *schvvetzer*, Gal. *babillard*, Hisp. *hablador*, *parlador*, ἀδόλεσχος, loquax, ineptus, qui inanibus verbis abundat. Proprie de avibus dicitur. *Virg.* 4. *Georg. v.* 307. Garrula cum tignis nidum suspendit hirundo. ¶ Hinc ad alia transfertur. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 69. Percontatorem fugias: nam garrulus idem est. *Ovid.* 2. *Fast. v.* 316. Garrulus rivus. *Id.* 2. *Amor. el.* 2. Lingua garrula.

Garum, ri, n. 2. γάρον, liquamen est ex intestinis piscium sale maceratis. Dictum est, quod olim ex garo pisce fieret. Nunc fit ex infinito piscium genere. *Isid. l.* 20. *c.* 3. *Plin. l.* 3. *c.* 7. & 8. Differt a muria, quod garum olim fiebat ex garo, postea ex scombro, & divitum erat, sed muria e thunnis, & pauperum. *Mart. l.* 13. Nobile nunc sitio luxuriosa garum. ¶ *Garum sociorum*, incertum est, unde dictum sit, utrum quia in sodalitatibus, ac conviviis eo uterentur, an quia a sociis Populi R. initio mitti soleret. *Harduin.* putat ita dictum a societate publicanorum, qui vectigal illi impositum exigerent. Laudatissimum fiebat e scombro pisce, ut docet *Plin. l.* 31. *c.* 8. in cetariis Carthaginis novæ. Ejus meminit etiam *Senec. ep.* 95.

Garumna, *la Garonne*, fl. maximus Aquitaniæ, quam in duas dividit. Oritur ex Pyrenæo M. in montibus Auræ, in confinio Aragoniæ. Eum diligenter describit *Pomp. Mela l.* 3. *c.* 2. *Auson. Mosel. v.* 483. Æquoreæ te commendabo Garumnæ.

Garus, ri, γάρος, m. piscis ex genere locustarum, ex cujus intestinis garum fiebat. *Plin. l.* 31. *c.* 8. & *l.* 32. *c.* 21.

Garyophyllon, i, n. *gerofano*, *gherofano*, καρυόφυλλον, genus aromatis in India nascentis, piperis grano simile, sed grandius, & fragilius. Tradunt, in Indico luco id gigni. Advehitur odoris gratia. Ita *Plin. l.* 12. *c.* 7. ubi notat *Harduin.* quod eodem nomine ad nos affertur, & in condituris adhibetur, aliud omnino esse ab hoc, quod *Plin.* describit: fortasse autem esse illud, quod *cubebe* ab aliis appellatur. V. *Clusium*, & *Delechamp.* ¶ Flos ille, qui eodem nomine apud nos gignitur, a similitudine odoris appellationem traxit.

Gaster, ĕris, & stri, m. *ventre*, γαστήρ, בטן, venter. Græca vox. *Cœl. Aurel.* 3. *Tard. c.* 8. Rotunda, atque extans inflatio secundum gastera. ¶ Item genus vasis ventricosi. *Petron. in Sat. c.* 79. per omnes scrupos, gastrorumque eminentium fragmenta. Al. aliter leg.

Gau, pro gaudium, dixisse *Enn.* ostendit *Auson. in Monosyl.* illo versu: Ennius ut memorat, replet te lætificum gau.

Gaudebundus, a, um, adject. gaudio gestiens. *Apul. l.* 8. *post init.* Futuræ soboli gaudebundus. Legitur & *gaudibundus*.

* Gaudens, tis, *allegro*, *contento*, *godente*, χαίρων, שש. Gaudentia brachia loris. *Propert. l.* 3. *el.* 12. *v.* 9. Unico gaudens mulier marito. *Hor. l.* 3. *od.* 14. *v.* 5. *paga e contenta*.

Gaudeo, es, gravisus sum, n. 1. *allegrarsi*, *dilettarsi*, שמח, שש, Ger. *sich freuen*, Gal. *se rejouir*, Hisp. *alegrarse*, χαίρω, est secum, & apud se lætari, a Dorico γαθέω, γηθέω. Differt a *gratulor*, quia *gaudeo* est secum, & apud se lætari, neque respicit alium, *gratulor* est alterius causa lætari. Item differt a *lætor*. Nam *gaudere* dicimur, cum re aliqua exhilaratur animus, nullum tamen ejus foris apparet indicium, contra *lætari* quis dicitur, cum ita movetur animus, ut in vultu, & gestibus lætitiæ signa prodantur. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 15. Mihi gaudeo, tibi gratulor. *Id.* 3. *Tusc. c.* 21. Atque ut confidere decet, timere non decet, sic quidem gaudere decet, lætari non decet. ¶ Interdum habet post se accus. gaudium. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 2. Ut suum gaudium gauderemus. ¶ Ponitur etiam pro delectari, cum ablat. *Virg. in Bucol.* Numero Deus impare gaudet. Et addita præp. *de*. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 2. De Bursa te gaudere, certo scio. ¶ *Gaudio voti*, significat, ex animo gaudeo, te voti compotem factum esse. *Apul. l.* 1. Sed quid istud? voti gaudeo. ¶ *Gaudere in sinu*, proverbialis locutio, significat secum, & cum suis lætari. *Cic.* 3. *Tusc.* Quoniam plausibilia non hæc sunt, ut in sinu gaudeant, gloriose loqui desinant. Adde *Tibul. l.* 4. *eleg.* 13. ¶ Olim præteritum habuit gavisi. *Liv. in Odyss.* apud *Priscian. l.* 9. *p.* 868. *Putsch.* Quoniam audivi paucis, gavisi. *L. Cass. Hemina*, *ibid.* Idque admiratum esse gavisi.

Gaudendus, a, um, partic. pass. a gaudeo. *Paul. Petrocor. l.* 4. *v.* 291. Gaudendos lugete triumphos. *Symmach. l.* 3. *ep.* 29. Ista pars gaudenda mihi potius est, quam, &c.

Gaudiālis, le, adj. ad gaudium pertinens. *Apul. l.* 8. *A. A.* Gaudiales instruunt dapes.

Gaudibundus. V. Gaudebundus.

Gaudimonium, ii, n. gaudium. *Petron. fragm. Tragur.* Jamdudum gaudimonio dissilio.

Gaudium, dii, n. 2. lætitia, *allegrezza*, *gaudio*, שמחה, גיל, ששון, Ger. *freud*, Gal. *rejouissance*, Hisp. *alegria*, χαρά, χάρμα, est affectio animi alicujus præsentis boni opinione concepta, & proprie cum exhilaratur animus aliqua re, neque tamen ita ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Differt a lætitia, quia, ut ait *Cic.* 4. *Tusc. c.* 6. cum ratione animus movetur placide, atque constanter, tum illud gaudium dicitur: cum autem & inaniter, & effuse animus exultat, tum illa lætitia gestiens, vel nimia dici potest, quam ita definiunt, sine ratione animi elationem. *Id. Fam.* 9. *ep.* 14. Cumulari gaudio. *Id.* 5. *Fin. c.* 24. Afficere gaudio. *Id. Catil.* 1. *c.* 10. Gaudiis exultare. *Id. Fam.* 10. Gaudio exsilire, gaudio efferri. ¶ Dicitur & de Venerea voluptate. *Propert. l.* 2. *eleg.* 11. *v.* 9. *Horat. l.* 3. *od.* 6. *v.* 27. *Lucret. l.* 5. *v.* 852. &c.

Gaudos, *il Gozo*, ins. Cretæ adjacens, ad Occ. e regione Criumetopi, seu Frontis Arietis prom. Cretæ in Austr. Et parvi circuitus. ¶ Gaudos item, seu Gaulos, ins. Africæ, in mari Medit. a Melita 5. M. P. in Occ. Siciliam versus, al. versus prom. Mercurii, ubi arx in monte edito, cui burgus subjacet. Serpentes, & scorpiones non fert, & ejus pulvis eos fugat, & necat. *Pl. l.* 4. *c.* 12.

Gavia, f. 1. καύηξ, καυης, avis aquatica in petris nidificans, a sono καῦ, καῦ, quem in canendo edit. *Apul. l.* 5.

Gaviānus, a, um, ad Gavium pertinens, quod est nomen R. civis proprium. *Lactant. l.* 4. *c.* 18. Non enim Gavianam crucem describimus, quam M. Tullius, &c. V. *Verrin.* 7. *c.* 61. 62. & 63.

* Gavisus, V. Gaudeo.

Gaulus, m. 2. genus navigii Phœnicii, lingua Phœnicum. *Fest. Gel. l.* 10. *c.* 23. ¶ Item poculi genus, quia erat forma cymbii. *Plaut. Rud.* 5. 2. 32.

Gaunăce, es, f. 1. καυνάκη, ארגות, vel gaunacum, ci, n. 2. stragulum, aut operimentum altera parte villosum. *Var. l.* 4. *de L. L. Scalig.* legit Gaunacumma. Sed vox est peregrina, ipso *Varrone* teste.

Gauranus, a, um, adject. ad Gaurum pertinens, ut Gaurani sinus, Gauranus mons, *Stat. l.* 8. *Theb.* & *l.* 4. *Silv.* 5.

Gaurus, Gaurani Montes, *Monte Barbaro*, Mons Campaniæ, apud Puteolos urb. ¶ Item *Gerro*, *seu Garro*, mons alter Campaniæ, Massico, Gallicano, & Falerno junctus. Hic vinum præcipuæ bonitatis nascitur, quod Gauranum dicitur. *Stat. l.* 3. *silv.* 5.

Gausapātus, o. 1. 2. gausape indutus. *Sen. epist.* 53. Mitto me in mare, quomodo psychrolutam decet, gausapatus.

Gausăpe, n. indecl. vel gausape, is, n. vel gausapum, pi, n. 2. ארגות, γαυσάπης, peristroma, quo mensa tegebatur, a voce Græca allata. Aliqui dicunt fuisse militare stragulum utrinque villos habens, vel una tantum parte quod pro lecto in castris sterneretur, primo ex stramento consuevisse fieri, postea ex lana, majoribus villis. *Pl. l.* 8. *c.* 48. Antiquis torus e stramento erat, qualiter nunc etiam in castris gausape. *Hor. l.* 1. *sat.* 8. *v.* 11. Gausape purpureo mensam pertersit. *Pers. sat.* 6. *v.* 46. Jam chlamcydas regum, jam lutea causapa captas. ¶ Pro barba hirsuta, & prolixa *Pers. sat.* 4. *v.* 37. Tu cum maxillis balanatum gausape pectas. ¶ Dicitur etiam *gausapa*, *æ*, f. teste *Var.* apud *Charis.* & *Priscian.* & hac ratione usurpatur a *Petron. in Satyr. c.* 28. Involutus coccina gausapa.

Gausapila, æ, f. quasi diminut. a gausapina. *Petron. Satyr.* Cinædus supervenit myrtea subornatus gausapila.

Gausapina, f. 1. vel gausapina penula, villosæ vestis genus, quo hyberno tempore, & frigido utebantur. *Martial. l.* 6. *epigr.* 59. Propter sexcentas, Baccare, gausapinas. *Adde l.* 14. *ep.* 145.

Gaza, æ, f. *ricchezze*, רכוש, גנז, Ger. *schatz*, *und reichthum*, Gal. *richesse*, Hisp. *riqueza*, γάζα, pecunia Regia, lingua Persarum. *Pomp. Mela.* Gazam Persæ ærarium vocant. *Curt. l.* 3. Ante Solis ortum pecuniam Regiam (gazam Persæ vocant) cum pretiosissimis rerum efferri jubet. *Cic.* 2. *Off.* Omni Macedonum gaza potitus est Paulus. ¶ Sumitur etiam generatim pro opibus, supellectile, & omni, quod privatim possidemus. *Virg.* 5. *Æn.* Et gaza lætus agresti. ¶ In plural. *Har. l.* 1. *od.* 29. Beatis Arabum invides Gazis.

Gaza, f. 1. *Gaza*, *Azza*, עזה, urbs Palæstinæ in Tribu Judæ, una ex quinque Satrapiis Philistinorum, Ægyptum versus ultima. Dicta est ex eo, quod Cambyses in Ægyptum proficiscens in ea belli opes, & pecuniam reposuit. *Pomp. Mela.* ¶ Gaza item, Agaza, *Oziaz*, urbs Mediæ, in Atropatia, olim Regia, ab Ecbatanis 450. stad.

Gazæus, a, um, adject. &

Gazeticus, a, um, adject. ad Gazam Palæstinæ urbem pertinens, ut Gazæa, vel Gazetica vina, quæ optima circa illius urbis loca gignebantur. *Sidon. carm.* 17. *v.* 15. Vina mihi non sunt Gazetica, Chia, Falerna. Adde *Pomp. Mel.*

G A N T E E.

Gebala, f. 1. tertia Palæstinæ portio. Gent. Gebalenus.

Gebalēna, f. 1. regio Palæstinæ in finibus Eleutheropoleos.

Gebannitæ, m. 1. pop. maris Rubri accolæ in Arabia deserta, quorum caput Thonna, unde genus myrrhæ Gabanniticum.

Gebenna, Gebennæ, Gebenni Montes, Cemmenus mons Galliæ in longum extensus inter Rhodanum, & Garumnam fl. qui Avernos ab Helvetiis separat, *Cæs. l.* 6. *B. G. c.* 8. *Suet. Cæs. c.* 25. ponit inter fines Galliæ.

Gebennicus, a, um, adject. ad Gebennam pertinens, ut Gebennici montes, *Mela lib.* 3. *c.* 5.

Gehenna, vel Geenna, f. 1. גי הנם, γέεννα, vallis apud Hierosolymam, ad radices Mora M. in quibus Siloa fluit, ubi Baal colebatur, ubi ipsi Hebræi filios suos immolaverunt. Dicta est quasi Vallis filiorum Ennon. Translate sumitur pro loco futurorum suppliciorum, & pœnarum perpetuarum, quibus improbi cruciandi sunt, quia Deus minatus fuerat, se vallem illam impleturum cadaveribus mortuorum. *Hier. Tert. Prudent. Sedul.*

Gela, f. 1. Alica, al. *Cherza*, al. *Terra nuova*, urbs Siciliæ in ora Australi, in valle Neætina, cum arce, & portu, ad Gelæ fl. ost. Condita post Syracusas a Rhodiis, post Romam anno 61. *Virg.* 3. *Æn. v.* 702. Apparet Camerina procul, campique Geloi, Immanisque Gela fluvii cognomine dicta.

Gelas, m. Gela, Himera, *Salso*, fl. Siciliæ maximus, qui oritur ex Nebrodide M. apud Petram opp. ac in Mer. ad Gelam urb. fluit in mare. Sed aliis est *Fiume di terra nova*, qui fontes habet apud Pergusam lac.

Gelasco, is, n. 3. *agghiacciarsi*, קפא, Ger. *gefrieren*, Gal. *se géler*, Hisp. *elarse*, πήγνυμαι, est in gelu astringi. *Gell. l.* 17. *c.* 7. Vina rarenter congelascunt. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 21.

Gelasiānus, i, m. *buffone*, mimus. *Sidon. carm.* 23. *v.* 301. Mimos schœnobatas, gelasianos

Gelasinus, i, γελασῖνος, q. d. ridiculus, a γελάω, rideo. Gelasini dicuntur quatuor dentes anteriores, qui ridendo nudantur. *Mart. l.* 7. *epigr.* 24. Nec grata est facies, cui gelasinus abest, quod quidam intelligunt de lineis, quæ ridendo efficiuntur in vultu.

Gelatio, f. 3. ἔκπηξις, קרח, actus gelandi, gelu, & ipsa concretio aquæ. *Pl. l.* 17. *c.* 24. Si protinus editis fructibus gelatio magna consecuta est.

Gelātus, o. 1. 2. *gelato*, *congelato*, παγεὶς, frigore astrictus, partic. a gelo. *Mart. l.* 5. *ep.* 9. manus Aquilone gelatæ. *Col. l.* 10. *c.* 38. Gelatum lac. *Id. l.* 7. *c.* 8. Gelatus caseus.

Gelensis, se, ad Gelam urbem Siciliæ pertinens. *Gelenses*, *ium*, ejus urbis incolæ. *Cic. Ver.* 5. *c.* 43. & 6. *c.* 33.

Gelicidium, dii, n. πάχνη, κρυμός, idem, ac gelu, seu concretio aquæ. *Col.* 2. *c.* 8. Quam hybernis imbribus, aut gelicidiis, pruinisque infestentur.

Gelide, adv. *freddamente*, ψυχρῶς, frigide. Translate, *Hor. in Arte*, *v.* 171. Vel quod res omnes timide, gelideque ministrat.

Gelidus, a, um, o. 1. 2. *gelido*, *freddo*, *gelato*, קר, *eiss kalt*, Gal. *gelé*, *fort froid*, Hisp. *elado*, κρυερός, frigidus, a gelu. *Virg.* 3. *Æn.* Gelidusque coit formidine sanguis. *Plin. l.* 2. *c.* 103. Fontes æstate gelidiores. *Id. l.* 31. *c.* 2. Aquæ gelidissimæ. ¶ Gelida absolute pro aqua gelida usurpatur, ut *calida*, *Horat. l.* 2. *sat.* 7. Foribusque repulsum perfundit gelida.

* Gelliānus, ad Gellium pertinens. *Capito* apud *Gell. l.* 13. *c.* 12.

A. Gellius, a nonnullis Agellius dictus, Grammaticus celeberrimus sub Adriano Imp. auditor fuit Corn. Frontonis, librum conscripsit varia eruditione concinnatum, quem Noctes Atticas nuncupavit. V. *Lips. in Quæst. Epist. l.* 5. *ep.* 8.

Gelo, as, avi, atum, a. 1. *agghiacciare*, הקפיא, הקיר, Ger. *gefrieren*, Gal. *géler*, Hisp. *clar*, πηγνύζω, κρυσταλλόω, frigore astringo. *Plin. l.* 15. *c.* 6. Si gelent frigora, quarto die (olivam) premendam. *Col. l.* 9. *c.* 6. Alvearia fictilia accenduntur æstatis vaporibus, & gelantur hyemis vaporibus. ¶ Usurpatur & absolute a *Plin. l.* 14. *c.* 3. Non ante demetuntur, quam gelaverit. *h. e.* anni tempus gelidum factum fuerit. *Lucan. l.* 9. *v.* 681. vultusque gelassent Perseos adversi. ¶ Translate. *Juven. sat.* 6. *v.* 95. Pavidoque gelantur pectore.

Geloni, γελωνοί, Gelones, Budini, Bodini, Vidini, pop. Mysiæ inf. inter Thraces, & Getas, seu potius Scythiæ Europææ, apud Borysthenem fl. Neuris finitimi, proximi Turcis, & Agathyrsis. Horum regio est *Podolia*. Ibi Bodinus mons. Dicti sunt a Gelono Herculis filio. Sanguinem equinum cum lacte mixtum bibebant. *Virg.* 2. *Georg. v.* 115. Eoasque domos Arabum, pictosque Gelonos.

Gelōus, a, um, γελῷος, a Gela Siciliæ urbe, & fluvio. *Virg.* 3. *Æn. v.* 701. Apparet Camerina procul, campique Geloi.

Gelu, n. 4. *gelo*, *ghiaccio*, קרח, Ger. *eyss*, Gal. *gelée*, Hisp. *yelo*, κρυμὸς, πηγετός, κρυμνός, glacies, hoc est, aqua frigore concreta, indeclinabile est, & caret plurali. *Virg.* 3. *Georg. v.* 443. Horrida bruma gelu. *Plin. Paneg. c.* 11. Cum Danubii ripas gelu jungit. ¶ Antiqui usurparunt gelus, i, m. & gelum, i, n. *Lucret. l.* 6. *v.* 77. Sæpe gelum, quod continet in se, Mittit, & *v.* 155. Sæpe geli multus fragrator. *Cat. R. R. c.* 40. Ne gelus noceat. V. *Non. c.* 3. *n.* 26. & 70. ¶ Translate *Virg.* 8. *Æn.* tarda gelu senectus.

Gemebundus, o. 1. 2. *gemebondo*, נאנח, Germ. *das vast seufftzet*, Gall. *gemissant*, Hisp. *gemebondo*, ἐπιστένων, valde gemens. *Ovid.* 14. *Met. v.* 193. Ille quidem to... gemebundus obambulat Ætnam.

Gemellar, ris, n. 3. vasis genus, quod geminam mensuram contineret. *Col. l.* 12. *c.* 50. Nam id melius est, quam plumbeum quadratum, aut gemellar,

Gemellaria, æ, f. idem quod gemellar. *August. in Psal.* 136. Oleum in gemellaria non videas.

Gemellipăra f. 1. διδυμοτόκος, התאימה, quæ uno partu duos edit in lucem. Dicitur de Latona, quæ Apollinem, & Dianam uno partu edidit. *Ovid.* 5. *Fast. v.* 542. Curva gemelliparæ spicula ferre Deæ.

* Gemelliticus, a, um, gemellus, ut Gemelliticus fœtus, *in supp. Plaut. Bacch. prol. v.* 48.

Gemellus, a, um, o. 1. 2. *gemello*, תאום, Ger. *zvviiling mit einander gebohren*, Gall. *jumeau*, Hisp. *gemelo*, δίδυμος, dim. a geminus. *Virg.* 1. *Ecl.* Modo namque gemellos, spem gregis, ah! silice in nuda connixa reliquit. ¶ Ponitur, & pro valde simili. *Horat. l.* 2. *sat.* 3. *v.* 243. Par nobile fratrum Nequitia, & nugis, pravorum & amore gemellum. Et *l.* 1. *ep.* 10. *vers.* 3. Ad cætera pene gemelli. ¶ *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 4. Gemellam legionem vocat, quæ de duabus una facta est. ¶ Gemellæ vites dicuntur, quæ geminas uvas eodem pediculo junctas producunt, *Plin. l.* 14. *c.* 3. *Col. l.* 3. *c.* 1.

* Gemiæ. V. Gumiæ.

Geminātim, adv. διδύμως, בשני, duplicando, vel per geminos. *Diom. Gramm. l.* 1.

Geminatio, f. 3. ἐπαναδίπλωσις, שני, duplicatio, repetitio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 54. Geminatio verborum habet interdum vim, interdum leporem. *Quintil. l.* 1. Uti geminatione, *ripeter' una cosa due volte*.

Geminātus, a, um, adject. partic. *raddoppiato*, משונה, duplicatus. *Liv. l.* 1. *c.* 25. Geminata victoria. *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 5. Geminato sole. *Ovid.* 12. *Met. v.* 221. Ebrietas germinata cupidine regnat.

Geminiāni Fanum, *S. Geminiano*, opp. Hetruriæ, apud Bovitium, a Florentia in Austr. supra 20. M. P.

Geminitūdo, inis, f. 3. idem quod geminatio. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 366.

Gemino, as, avi, atum, a. 1. *raddoppiare*, כפל, שנה, Ger. *zvveyfaltigen*, Gal. *doubler*, Hisp. *doblar*, διπλόω, duplico, a *geminus*. *Var.* 3. *de R. R. c.* 16. Cum plenas alvos habent, & cum illas geminaverint. *Ter. Adelph.* 2. 1. 19. Geminabit, nisi caves. *Ov.* 5. *Met. v.* 586. Labor geminaverat æstum. ¶ Interdum significat jungere, copulare. *Horat. in Ar. poet. v.* 13. Serpentes avibus geminentur, tigribus agni.

Geminus Lacus, *Germinago*, pag. agri Mediolanensis, apud Verbanum lac.

Geminus, a, um, o. 1. 2. *doppio*, תאום, משנה, כפול, Ger. *zvvyfacht*, Gal. *double*, Hisp. *doble*, δίδυμος, proprie dicitur de duobus fratribus, qui ex uno utero uno die editi sunt. *Virg. l.* 7. *Æn.* Geminos huic ubera circum ludere pendentes pueros. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 41. Gratia sic fratrum geminorum. Sæpe pro *duplex* usurpatur. *Virg.* 6. *Æn.* Sunt geminæ somni portæ. ¶ Translate dicitur de simili, quia fratrum geminorum fere summa similitudo est. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 40. Par est avaritia, similis improbitas, eadem impudentia, & gemina audacia. *Id. pro Rosc. Com. c.* 18. Simillima, & maxime gemina societas hæreditatis est. ¶ Geminus etiam Jani epithetum est, quod gemina facie pingi soleat. V. *Janus*. ¶ Gemini denique sunt signum cæleste, quod ex 25. sideribus constat. V. *Pollux*. ¶ Superlat. Geminissimus finxit *Plaut. Pers.* 5. 2. 49. ¶ Nonnulli putant, cum de duobus fratribus uno partu editis sermo est, dicendum esse *Fratres gemini*; non *Gemini fratres*; nam hoc posterius intelligi etiam posse de duobus fratribus, qui gemelli non sint. Atqui *Plaut. Pers.* 5. 2. 50. geminum fratrem dixit de gemellis loquens, & *Liv. l.* 1. *c.* 5. Cum audisset geminos esse fratres.

Gemisco, is, n. 3. idem, ac gemo. *Claudian.* 3. *de Raptu Proserp. v.* 130. Si buxos inflare velis, ferale gemiscunt.

Gemites, m. 1. gemma, quæ veluti candidas manus inter se complexas habet, *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Gemitus, us, m. 4. *gemito*, *sospiro*, נאנחה, Ger. *vvinseln*, Gal. *gemissement*, Hisp. *gemido*, στεναγμὸς, gemendi actus. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 9. Fit fletus, gemitusque tota urbe. *Virg.* 2. *Æn.* Ducere gemitus imo de pectore. ¶ In genit. *gemiti* ἀρχαϊκῶς, dixit *Plaut. Aulul.* 4. 9. 11.

Gemma, æ, f. *gemma*, *pietra preziosa*, נצה, פרחן, אבן יקרה, Ger. *edelgestein*, Gal. *pierre precieuse*, Hisp. *piedra preciosa*, ὀφθαλμὸς, λίθος, lapillus pretiosus, & magis proprie de pellucidis dicitur, inde transfertur ad oculum vitis, quem primo emittit. Sed *Jul. Scalig.* contra censuit, gemmam proprie de vitibus dici, translate de lapillis pretiosis. *Virg.* 2. *Georg. v.* 325. Pampinus trudit gemmas, & frondes explicat omnes. *Cic. Ver.* 6. *c.* 27. Pocula ex auro, gemmis distincta clarissimis. *Virg.* 2. *Georg. v.* 506. Ut gemma bibat. *h. e.* poculo ex gemma facto. ¶ Translate ponitur pro præcipuo ornamento. *Martial. l.* 5. *epigr.* 11. Multas in digitis, plures in carmine gemmas Invenies. V. Gemmo.

Gemmans, antis, λιθίζων, מופיע, particip. in modum gemmæ splendescens. *Martial. l.* 13. *ep.* 70. Miraris, quoties gemmantes explicat alas. *Lucret. l.* 2. *v.* 319. Invitant herbæ gemmantes rore recenti.

* Gemmarius, ii, m. *giojelliere*, gemmarum politor aut negotiator. Inscript. apud *Donium clas.* 8. *n.* 14. M. Lollius Alexander gemmarius.

Gemmasco, is, n. 3. est gemmas emittere, pullulare, *germogliare*, λιθίζω, הופיע, ὀφθαλμίζειν, *Plin. l.* 17. *c.* 15. Ut gemmascere incipient, ligetur calamus. *Col. l.* 5. *c.* 10. Nucem Græcam serito circa Cal. Februar. quæ prima gemmascit.

Gemmātus, a, um, o. 1. 2. *ornato di gemme*, διάλιθος, מלא אוים ותומים, Ger. *mit edelgestein geziert*, Gal. *enrichi*, *orné de piereries*, Hisp. *ornado di joyas*, gemmis instructus, & ornatus. *Liv. l.* 1. *c.* 11. Gemmati annuli. *Ovid.* 10. *Met. v.* 113. Gemmata monilia. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Gemmata potoria.

Gemmesco, is, n. 3. gemma fio. *Plin. l.* 37. *c.* 10. de draconite gemma: Sed nisi viventibus abscisso nunquam gemmescit.

Gemmeus, a, um, o. 1. 2. *di gemma*, Ger. *von edelgesteinen*, Gal. *de pierres precieuses*, Hisp. *de piedras preciosas*, διάλιθος, quod ex gemma est. *Cic.* 6. *Ver. c.* 27. Mittit etiam trullam gemmeam rogatum. *Plin. l.* 18. *cap.* 7. Radix gemmeæ rotunditatis. *i. e.* rotunda in modum gemmæ.

Gemmifer, a, um, o. 1. 2. λιθοφόρος, quod gemmas fert. *Plin. l.* 37. *c.* 13. Gemmiferi amnes sunt Acesinus, & Ganges. Adde *Plin. l.* 3. *el.* 4.

Gemmo, as, n. 1. *germogliare*, *far la gemma*, ὀφθαλμιάομαι, ὀφθαλμίζω, הניץ, פרח, dicitur de vitibus, aliisque plantis gemmam emittentibus: non tamen proprie, sed translate. *Cic.* enim *l.* 3. *de Or. c.* 38. & *in Orat. cap.* 24. τὸ *gemmare vites* enumerat inter translationes, quæ vulgo etiam a rusticis usurpantur: & *Quintil. l.* 8. *c.* 6. necessitate, inquit, rustici dicunt gemmam in vitibus. Ex quo colligitur, *gemmam* proprie de lapillis, ex Tullii, & Quintil. sententia, translate de vitibus dici, quod alii contra docuerunt, ut in *Gemma* dictum est. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 40. Id fit ante quam gemmare, aut florere quid incipit. *Colum. l.* 4. *c.* 27. Ante quam gemment, per divortium veris atque hiemis, quam altissime fodiendæ vineæ sunt. Quædam MSS. his duob. locis habent *germinare*. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Gemmantem vineam confodi vetant; decuti enim oculos. *Colum. l.* 4. *c.* 24. Gemmantem oculum excæcare. *Pallad. in Februar. c.* 32. Sarmenta gemmantia. *Et in Nov. c.* 11. Surculi rosarum gemmantes. ¶ Item more gemmæ nitens. V. *Gemmans*.

Gemmōsus, a, um, o. 1. 2. quod multis gemmis exornatum est. *Apul. l.* 5. *A. A.* Auro facto, gemmosisque monilibus onustas.

Gemmŭla, f. 1. dim. a gemma. *Apul. l.* 10. *Met.* Quod ver in ipso ortu jam gemmulis floridis cuncta depingeret.

Gemo, is, ui, itum, a. 3. *gemere*, נאנח, Ger. *seufftzen*, Gal. *gemir*, Hisp. *gemir*, στενάζω, est præ animi angustia in sonum prorumpere, a soni similitudine. *Cic. post redit. in Senec. c.* 5. Malum suum occulte gemere. *Plaut. Amph.* 5. 1. 47. Uxorem tuam neque gementem neque plorantem nostrum quisquam audivimus. *Cic. Attic.* Virtutem istam veniet tempus, cum graviter gemes. *Virg.* 6. *Æneid. v.* 413. Gemuit sub pondere cymba. *Horat. l.* 4. *od.* 12. gemens flebiliter Itym. ¶ Legitur etiam *gemor* pass. pro deploror. *Cic. Att. l.* 2. Atque hic status una voce omnium gemitur. ¶ Quandoque pro *canere* ponitur de iis solum avibus, quæ flebilem cantum habent, ut turtur, & columba. *Virg. Ecl. v.* 59. Nec gemere aeria cessabit turtur ab ulmo.

Gemoniæ scalæ, * Gemonii gradus, & *absolute* Gemoniæ, ἀναβαθμοί, ἀναβασμοί puteus Romæ, in quem gradibus descendebatur, & in quem facinorosi unco pertracti præcipites dari solebant. Dictæ sunt non tam a *Gemonio* quodam, quam a gemitu. *Tac.* 3. *hist. c.* 74. Collaceratum corpus Sabini in Gemonias trahunt.

Gemulus, a, um, adject. gemebundus, gemens. *Apul. l.* 2. *Florid.* Bubones occinunt gemulo carmine.

Gemursa, f. 1. tuberculum sub pedum digitis nascens, ita dictum, quod gemere faciat eum, qui id gerit. *Fest. Plin. l.* 26. *c.* 14. Sicut & ille, quem gemursam appellavere prisci inter digitos pedum nascentem.

Gena, æ, f. *guancia*, *gota*, לחי, Ger. *vvange*, *backe*. Gal. *joue*, Hisp. *mexilla*, *carrillo*, γένυς, παρειά, primum dicitur de malis, idest, de partibus illis ab oculis ad mentum, quæ barba vestiuntur, deinde de membranis tam superioribus, quam inferioribus, quæ tegunt oculos, a voce Græca allata. Sed aliqui contra censent, genas primum dici de membranis oculorum, deinde de malis. *Sen. Hypolit. v.* 364. Lapsæ genæ lucem recusant. *Cic. in Pison. cap.* 1. Pilosæ genæ. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Pisces non habent genas, nec integunt oculos. ¶ Usurpatur etiam in singul. *Enn. apud Serv. in* 6. *Æn.* Imprimitque genæ genam. *Sueton. in Claud. c.* 15. Ut genam non leviter perstringeret.

Genabensis, se, adject. ad Genabum pertinens, ut Genabensis cædes, *Cæs. l.* 7. *B. G. c.* 28. ¶ Genabenses, Genabi incolæ. *Id. ibid. c.* 11.

Genăbum, i, Urbs Carnutum ad Ligerim in Gallia. *Cæs. lib.* 7. *B. G. cap.* 2. &c. ¶ Aliis eadem est, ac Aurelia, *Orleans*: aliis Gyen oppidum.

Genealogia, æ, f. *genealogia*, יחס, γενεαλογία, sermo de origine, seu generatione. Vox græca est, quam quidam Lexicographi perperam Ciceroni tribuunt l. 3. de nat. Deor. c. 17. V. *Genealogus*. Habet tamen *Messala Corvin.* (incertæ auctoritatis scriptor) *in lib. de progenie August.*

Genealogus, i, m. qui genealogiam enarrat, aut scribit. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 17. Qui a genealogis antiquis sic nominantur.

Gener, ri, m. 2. *genero*, חתן, Ger. *tochtermann*, Gal. *gendre*, Hisp. *yerno*, γαμβρός, filiæ meæ vir a *genus*, quasi generis propagator. *Cic.* 1. *Offic.* Cum soceris generi non lavantur. ¶ Apud *Nepot. in Pausan. c.* 1. Gener accipitur pro marito sororis, si credimus *Cujacio l.* 6. *Observat. c.* 17. & aliis. Item apud *Justin. l.* 18. *c.* 4. ¶ Apud *Ulpian. Dig. l.* 50. *tit.* 16. *leg.* 136. pro marito neptis, & proneptis. ¶ In sexto casu plurali *generibus* pro *generis* dixit *Accius* apud *Non. c.* 8. *n.* 33.

Generabilis, le, o. 3. *generabile*, נולד, Ger. *das leichtlich geberen vvird*, Gal. *qui se engendre facilement*, Hisp. *que se engendra*, γεννητός, quod facile generatur, *Plin. l.* 3. *c.* 45. Hic est ille generabilis rerum naturæ spiritus.

Generālis, le, o. 3. *generale*, כללי, Ger. *allgemein*, Gal. *général*, Hisp. *general*, γενικός, καθολικός, universalis, ad omnes pertinens. *Cic.* 1. *Offic. c.* 27. Nam & generale quoddam decorum intelligimus, quod in omni honestate versatur, & aliud huic subjectum, quod pertinet ad singulas partes honestatis. ¶ Item quod pertinet ad genus. *Cic. l.* 1. *Invent. c.* 8. Cum qualis sit res, quæritur, quia & de vi & de genere negotii controversia est, constitutio generalis vocatur. *Sen. ep.* 58. *genus generale* appellat, quod Philosophi dicunt genus generalissimum.

Generaliter, adv. *generalmente*, בכלל, Ger. *allgemeinlich*, Gal. *generalement*, Hisp. *generalmente*, γενικῶς, universaliter, simul omnia sub genere amplectendo. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 26. Nam ipsum quidem generaliter definire difficile est. *Plin. l.* 1. *ep.* 8. Generaliter quædam annotare.

Generāmen, inis, n. idem quod generatio. *Strabo Gallus in Rosa*: Flos tibi sceptigero venit generamine Jesse.

Generasco, is, a. 3. *nascere*, נולד, γίγνομαι, nascor. *Lucr. l.* 3. *v.* 746. Cur omnia membris ex ineunte ævo generascunt, ingenioque?

Generātim, adv. κατὰ γένη, בכלל, per singula genera, seu per singulas species. *Cic.* 4. *Acad.* Exponam generatim argumenta eorum. ¶ Aliquando generatim dicitur non per singula genera, sed generaliter, confuse, & indeterminate. *Cic.* 2. *de Or.* Infinitum mihi videtur id dicere, in quo aliquid generatim quæreretur, hoc modo: Expetenda ne esset eloquentia, expetendi ne honores.

Generatio, f. 3. *generazione*, תולדה, Ger. *das gebehren*, Gal. *génération*, Hisp. *generacion*, γένεσις, actus generandi. *Plin. l.* 10. *c.* 52. Avium generatio simplex videtur esse.

Generātor, oris, m. 3. *generatore*, *padre*, הורה, γενετήρ, genitor, procreator. *Cic. de Univ. c.* 11. Nosse autem generatores suos optime poterant. *Virg.* 3. *Æn. v.* 704. Magnanimum quondam generator equorum.

Generatorius, a, um, adject. ad generationem, vel ad generatorem pertinens. *Tert. adv. Valent. c.* 27. Generatorio more.

Generātrix, icis, f. יולדת, γενέτειρα, quæ generat. *Pomp. Mela l.* 1. *c.* 9. *in pric.* Ægyptus hominum, aliorumque animalium perfœcunda generatrix.

* Generātus, us, m. Apud *Nepot. initio vitæ Attici*. Ab origine ultima stirpis Romanæ generatus, perpetuo a majoribus acceptam æquestrem dignitatem obtinuit, *alii leg.* generatu perpetuo a majoribus &c.

Generātus, a, um, nom. partic. *generato*, נולד. *Virg. Æn.* 5. *v.* 61. Troja generatus Acestes. *Curt. l.* 9. *c.* 1. Species arboris ex sua radice generatæ.

Genero, as, avi, atum, a. 1. *generare*, הוליד, Ger. *geberen*, *schaffen*, Gall. *engendrer*. Hisp. *engendrar*, γεννάω, gigno, fœtum procreo, & proprie de maribus dicitur, a *genus*, quasi genus propago. *Cic. in Partit.* Discutiendum est, quemadmodum quisque generatus sit, quemadmodum educatus. ¶ Invenitur tamen etiam de fœminis. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Ut quæ non primo initio generare cœperit. ¶ Et de herbis. *Gel. l.* 5. *c.* 6. Ut fieret e gramine, quod in olea generatum esset. ¶ Per translationem accipitur pro invenire. *Quintil. l.* 10. *c.* 2. Illi rudes sola mentis natura ducti sunt, ut tam multa generarent.

Generōse, adv. *generosamente*, Ger. *adelich*, Gal. *généreusement*, Hisp. *generosamente*. γενναίως, fortiter, magno animo *Horat. l.* 1. *Carm. od.* 38. Generosius perire.

Generositas, atis, גבורה, εὐγένεια, *generosità*, magnanimitas, animi magnitudo, quæ vel a genere, vel a virtute habetur. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Tauris generositas est in aspectu. ¶ Generositas surculorum, apud *Pallad. l.* 11. *c.* 3. & generositas vitium, apud *Col. l.* 3. est fœcunditas, fertilitas, *viti di buona razza*. ¶ Generositas vini, *la forza*. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Genererosus, a, um, o. 1. 2. *generoso*, *nobile*, בן חורים, גבור, Ger. *edel*, *dapffer*, Gal. *généreux*, Hisp. *generoso*, γενναῖος, εὐγενής, nobili, & præclaro genere ortus. Inter *generosum*, & *nobile* quidam ita distinguunt, ut nobile sit, quod ex bono prodiit genere, generosum autem, quod a sua natura non degenerat. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 12. Generosa stirpe profectus est. *Idem in Parad.* Quam si petulans fuisset in aliqua generosa, ac nobili virgine. ¶ Per translationem accipitur pro magnanimo. *Cic.* 2. *Off.* Cum de Imperio certamen esset cum Rege generoso, atque potenti. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, ut Arbor generosa, vinum generosum. *Col. l.* 4. Ut nobilem vitem conseramus, generosam requiremus. ¶ Comp. generosior, sup. generosissimus. *Suet. in Tib. c.* 49. Condemnatam & generosissimam fœminam Lepidam. *Prudent. l.* 1. *adv. Symmach. v.* 19. Pars hominis generosior.

Genesăra, Genesar, Genesareth, גניסר, mare Tyberiadis, mare Galilææ, *mar di Tiberiade*, lacus Palæstinæ in finibus Galilææ, in quem Jordanis fl. ingreditur apud Capharnaum, & apud Bethsaidam, seu Bethsan, seu Scythopolim egreditur, dictus a Genesara opp. quod postea Tyberias appellatum est. Dicitur mare Hebræorum more, qui congregationes omnes aquarum, sive salsæ, sive dulces sint, maria vocant.

Genĕsis, seos, f. 3. *generazione*, בראשית, γένεσις, generatio, nativitas. Accipitur & pro sidere natalitio, quod conversione cœli oritur eo momento, quo quis nascitur. *Sueton. in Vesp. c.* 14. Quod vulgo crederetur genesim habere Imperatoriam. *Juv. sat.* 14. *v.* 248. Nota Mathematicis genesis tua.

* Genesta. V. Genista.

Genetæus Jupiter, Γενηταῖος, dictus est a Genete fluvio, promontorio, & portu apud Chalybas populos circa Pontum. *Val. Flac. l.* 5. *v.* 148. & *Plin. l.* 6. *c.* 4. ubi *Genætas* populos memorat.

Genethliăci, orum, m. 2. *coloro*, *che pronosticano della natività*, חרטומים, Ger. *vvarsageren*, Gal. *astrologues*, *pronostiqueurs*, Hisp. *pronosticadores*, *astrologos*, γενεθλιακοί, qui ex die, & hora nativitatis, quos *horoscopos* vocant, fortunam hominis, & successum pronuntiant. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Adversum istos, qui se Chaldæos, seu Genethliacos appellant.

Genethliologia, f. 1. γενεθλιολογία, ars Genethliacorum. *Vitruv. l.* 9. *c.* 7. Propria est Chaldæorum genethliologiæ ratio.

Genĕtrix. V. Genitrix.

Genevensis, ad Genevam pertinens, Inscriptio apud *Gruter. pag.* 477. *n.* 4.

Geniālis, & le, o. 3. γαμήλιος, γενικός, γαμικός, δαιμόνιος, quod ad Genium, naturæ & voluptatis Deum, pertinet; ut Genialis dies, lætus, & voluptarius apud *Juv. sat.* 4. *v.* 66. Genialis torus, qui in nuptiis sternitur in honorem Genii, & Junonis; Geniales Dii, quatuor elementorum præsides, ex quibus omnia gignuntur. *Cic. pro Cl. c.* 5. Lectum illum genialem, quem biennio ante filiæ suæ nubenti straverat. ¶ Idem lectus Genialis dicebatur etiam *adversus*; qua de re V. *Lectus*.

Genialitas, atis, festivitas, jucunditas. *Ammian. l.* 30. *c.* 5. Genialitas mensæ.

Genialiter, adv. *splendidamente*, Ger. *frelich*, Gall. *joyeusement*, *avec bonne chére*, Hisp. *deleytosamente*, *esplendidamente*, ζωφερῶς, opipare, & laute. *Ovid.* 11. *Met. v.* 96. Hospitis adventu festum genialiter egit.

Geniāna, gemma, quam inimicorum pœnas efficere ajunt. *Plin.l.ult.c.10.* Al. aliter leg.

Geniātus, a, um, adject. genium referens: item amabilis, venustus. *Capitolin. in Vero, c. 10.* Vultu geniatus. V. *Gruter. & Salmas. ad eum loc.* Sic in principio Silvarum Statii, ubi vulgo legitur *moles geminata*, vel *gemmata*, Barthius *geniata* reponit. Adde *Cassiod. l. 5. ep. 12.*

Geniculātim, adv. *di nodo in nodo*, ... γόνυ, per genicula. *Plin. l. 21. c. 11.* Foliis geniculatim circundata.

Geniculatĭo, f. 3. actus geniculandi, genuflexio. *Tertul. ad Scapul. c. 4.* Quando non geniculationibus, & jejunationibus nostris etiam siccitates sunt depulsæ.

Geniculātus, i, m. idem quod Ingeniculus, sc. sidus Herculis dextro genu flexo super Draconis caput innixi. *Vitruv. l. 9. c. 6.*

Geniculātus, a. 1. 2. πολυγόνατος, quod frequentibus geniculis constat, ut heliotropium, quæ ob id genicularis herba vocatur. *Cic. de Sen. c. 15.* Culmoque erecta geniculato, vaginis jam quasi pubescens includitur.

Genicŭlo, as, n. 1. in genua procumbo, a geniculum. *Vet. Gloss.* geniculat, γονατίζει, ברך. ¶ Item genicula produco. *Plin. l. 18. c. 16.* Antequam seges genicularet.

Genicŭlum, li, n. 2. γόνατον, ברך, dim. a genu. *Tertul. de cor. Mil. c. 6.* De geniculis adorare. ¶ Translate genicula dicuntur stipulæ, vel caulis herbacei internodia, & veluti articuli, ac nodi quidam. *Plin. l. 18. c. 7.* Genicula autem tritico sunt quaterna, farri sena, hordeo octona.

Genicŭlus, i, idem ac geniculum. *Vitruv. l. 8. c. 7.*

Genista, f. 1. *ginestra*, σπάρτον, arbuscula quædam humilis est, fronde minuta, flore luteo, apibusque gratissimo, semine lenticulis haud absimili, quod phaseolorum modo siliquis innascitur, forte a genu, quia facile flectitur. *Martial. l. 1. epigr. 43.* Non pyra, quæ lenta pendent religata genista. V. *Plin. l. 21. c. 9.*

Genita Mana, γενήτη μανη. Dea, quæ præest mensibus feminarum. *Plin. l. 29. c. 4.*

Genitabĭlis, le, adject. idem quod genitalis, seu genitivus. *Luc. apud Var. l. 4. L. L.* Ætheris, & terræ genitabile quærere tempus. *Arnob. l. 4.* Genitabiles partes. h. e. genitalia.

Genitālis, & le, o. 3. *generativo*, Ger. *gebahrig*, Gal. *qui sert à engendrer*, Hisp. *perteneciente à la generation*, נולד, γεννητικός, idem est, quod natalis, vel spectans ad generationem, ut *Genitale solum*, patria, in qua nati sumus; *genitalis dies*, quo in lucem editi sumus. *Plin. l. 9. c. 35.* *genitalia semina*, quibus aliquid procreatur, & gignitur, *genitalia membra*, sive *genitales partes*, quæ tam in mare, quam in fœmina generationi inserviunt, *genitales trunci*, qui fertiles sunt, & copiose generant. *Col. l. 3. c. 6.* Ut ex iis partibus trunci sumantur, qui & genitales sint, & maxime fertiles. *Id. l. 7.* Quod ex illis genitales partes dependent. ¶ Genitale, is, subst. n. 3. membrum virile. *Plin. l. 10. c. 53.* Cuniculis aversa sunt genitalia. ¶ Item gignens, producens. *Colum. l. 7. c. 9.* Fœminis vulvæ ferro exulcerantur, ne genitales sint. Hinc *Genitales Deos* appellavit *Ennius*, ut est apud *Cic. lib. 1. Tusc. quæst.* hoc est *omnia generantes*, ut explicat *Vossius l. 1. de Gent. Theol. c. 12.* Sic apud *Ovid. 15. Met.* corpora quatuor genitalia. *h. e.* quatuor elementa, ex quibus omnia constant.

Genitalĭter, adv. γεννητικῶς, fœcunde, fertiliter. *Lucr. lib. 4. v. 1251.* Ut semina possint seminibus commisceri genitaliter apta.

Genitīvus, a, um, o. 1. 2. *ingenito*, *naturale*, *innato*, נולד, ἐγγινόμενος. Sumitur pro genitali, a natura ingentio, ut *Genitiva nota*, quæ sunt maculæ a natura ingenitæ. *Suet. de Aug. c. 80.* Corpore traditur maculoso, dispersis per pectus, atque alvum genitivis notis. ¶ Interdum pro gentilitio. *Ovid. 3. de Pont. ep. 2. v. 107.* Adjectique probent genitiva agnomina Cottæ. ¶ Genitivus item unus est ex casibus apud Grammaticos, qui etiam *patrius* dicitur, & *interrogandi casus*, quod fiat in hoc casu interrogatio de patre, & de genere, e. g. Cujus filius es? Cujus familiæ? *Quintil. Diomed. Priscian. & Gel. l. 4. c. 16.*

Genitor, oris, m. 3. *genitore*, *padre*, מוליד, הורה, Germ. *vatter*, Gall. *pérre*, Hisp. *engendrador*, γεννήτωρ, pater, qui sc. genuit, a *geno* pro *gigno*. *Cic. de Univ.* Quo nihil ab optimo, & præstantissimo genitore melius procreatum. *Ovid. 2. Trist.* Jure igitur Genitorque Deum, rectorque vocatur. h. e. Jupiter.

Genitrix, icis, f. *genitrice*, *madre*, γενέτειρα, הורה, מולדת, mater, sc. quæ genuit. Reperitur etiam *genetrix* per *e* in antiquis marmoribus, ac libris, & ita a veteribus Grammaticis scribitur. *Ovid. 5. Met. v. 490.* Et frugum Genitrix immensos siste labores. h. e. Ceres.

Genitūra, f. *generazione*, לדה, Ger. *gebarung*, Gall. *engendrement*, Hisp. *generacion*, γένεσις, generatio. *Plin. l. 18. c. 24.* In alitum, quadrupedumque genitura esse quosdam ad conceptum impetus terræ. ¶ Accipitur etiam pro semine humano, quod Græce sperma vocamus. *Plin. l. 22. c. 22.* Datur & contra profluvia geniture viris. ¶ Item pro horoscopo, seu genesi. *Suet. August. c. 94.* Reticere ipse genituram suam perseverabat. *Ammian. l. 29. c. 2.* Fatorum per genituram interpres.

Genĭtus, a, um, o. 1. 2. *generato*, *nato*, נולד, Ger. *geboren*, Gal. *engendré*, Hisp. *engendrado*, γεννηθείς, procreatus, natus, particip. a gignor. *Plin. l. 11. c. 37.* Septimo mense genitis sæpenumero foramina aurium, & narium defuere. *Virg. Æn. 9. v. 642.* Dis genite, & geniture Deos.

Genĭtus, us, ui, m. generatio. *Apul. Apol.* Qui plurimos libros de animalium genitu reliquerunt.

Genĭus, nii, m. 2. *Genio*, δαίμων, מלאך, שד, רוח, שר, Deus, Mens expers corporis, ab antiquo *geno*, hoc est *gigno*, quia vim habet rerum gignendarum. Aliquorum opinio est, Genios, & Lares, & Penates eosdem antiquis fuisse. Censorinus scribit, Genios dictos, quia, ut gignamur, curent, sive quod una gignantur nobiscum, vel etiam quia nos genitos suscipiant, ac tueantur. Alii censuerunt, Genios esse rerum semina, elementaque, terram, aquam, ignem, aerem, duodecim quoque Zodiaci signa, item Solem, & Lunam, & a gerendo primum Gerulos, deinde Genios dictos esse, quod multa gerere possent. Ab aliis Genius dicitur Deus naturæ, voluptatis, & hospitalitatis. Denique nonnulli Genium animum uniuscujusque esse tradunt, quem Plato, Cicero, & alii Philosophi tamquam De[um] quemdam coli voluerunt. Nam fit a Deo per creationem, sed, cum introducitur in corpus, quodammodo, ut Vossius ait, cum homine gignitur. Cæterum Euclides Socraticus duplicem omnibus nobis Genium dixit appositum fuisse, bonum, & malum. *Ter. Andr.* Quod ego per hanc te dexteram oro, & Genium tuum, per tuam fidem, &c. ¶ Reperitur etiam genius pro gratia, aut venustate alicujus rei, *grazia*, *leggiadria*. *Martial. l. 6. epigr. 60.* Victurus genium debet habere liber. ¶ *Indulgere Genio*, est operam dare voluptati, & quo quemque natura trahat subsequi. *Pers. sat. 5. v. 151.* Indulge genio, carpamus dulcia. ¶ *Defraudare genium*, est negare naturæ, quod appetit. *Terent. Phorm. 1. 1. 10.* Quod ille unciatim vix demenso de suo suum defraudans genium comparsit miser, id illa universum abripiet. ¶ *Belligerare cum geniis suis*, idem quod defraudare genium. *Plaut. Truc. 1. 2. 81.* Sed istos, qui cum geniis suis belligerarent.

Geno, is, genui, nitum, a. 3. idem, ac gigno, seu genero, apud vet. a γένω, vel γείνω, vel γίνομαι. *Varro in Andab.* Sed quod hæc loca aliquid genunt. *Lucr. l. 3. v. 799.* Totum posse extra corpus durare, genique.

Gens, gentis, f. *gente*, גוי, לאם, Ger. *ein volck*, Gall. *gens*, *nation*, Hisp. *gente*, ἔθνος, est multitudo hominum, quæ ex pluribus familiis constat, ex *genens* per syncop. ex *genus*, seu γένος. Differt a *familia*, quia *gens* est instar totius, *familia* instar partis, cum gens plures familias complectatur, quæ ab eodem progenitore descendunt. Deinde *gens* ad nomen, *familia* ad cognomen refertur. Ex. gr. omnes *Cornelii* unius esse gentis dicebantur, quia omnes uno appellabantur nomine, sed diversarum erant familiarum, quæ cognominum varietate distinguebantur. *Gens* enim *Cornel. a* dividebatur in *Cinnas*, *Dolabellas*, *Lentulos*, *Scipiones*, *Syllas*. In Republica Rom. duo gentium genera fuere, Patritiorum & Plebejorum. Initio tamen soli Patritii gentem habuerunt. *Sig. de nat. jure C. R. l. 1. c. 7.* ¶ Gens item late sumitur pro populo, aut natione, ut *Gens Larinatium*, *Gens Campanorum*, *gens Faliscorum*. *Pl. de Vir. Il.* Mithridates Rex Ponti duarum, & vigenti gentium ore loquebatur. ¶ *Gens*, & *natio* differre videntur, quod *gens* latius, quam *natio* extendatur. Nam *gens* est tamquam genus, *natio* species. *Cic. 1. Offic.* Propior est ejusdem gentis, nationis, linguæ, qua maxime conjunguntur. *Idem de nat. Deor.* Epicurus dicebat, Deum non curare singulos homines, nec civitates, nec nationes, nec gentes. ¶ Gens etiam dicitur de brutis, ut de apibus, de piscibus. *Col. l. 9. c. 9. de apibus.* Intestino bello totæ gentes consumuntur. *Virg. Georg. 3. v. 73. de equis.* Tu modo quos in spem statuis submittere gentis. ¶ Sine gente esse is dicitur, qui ignobilis est. *Horat. l. 2. sat. 5. v. 15.* Qui quamvis perjurus erit, sine gente, cruentus Sanguine fraterno. ¶ Quandoque gens usurpatur de uno ex gente. *Virg. 10. Æn. v. 228.* Vigilasne, Deum gens, Ænea? vigila. *Silius l. 7. v. 35. de Fabio*: Tirynthia gens est. ¶ Item de regione. *Nepos Datam. c. 4.* Ut Aspim aggrederetur, qui Cataloniam tenebat, quæ gens jacet supra Ciliciam, confinis Cappadociæ. *Arnob. l. 1.* Gentes viduatas esse suis cultoribus, & desolatas. ¶ *Majorum gentium Patricii* Romæ dicebantur, qui ex gente eorum erant, quos primum Romulus in Patres allegerat: minorum gentium vero, qui ab iis descenderent, quos postea ex plebe Tarquinius ad Senatum augendum conscripserat. *Liv. l. 1. c. 35. & 47. Cic. l. 11. Fam. ep. 21.* ¶ Hinc & ad Deos translata est hæc loquendi formula. V. *Deus*. ¶ Genitivus plur. *gentium* eleganter jungitur aliquibus adverbiis loci. *Cicer. 7. Ver. c. 55.* Ubique terrarum, & gentium. *Id. 1. Catil. c. 4.* Ubinam gentium sumus? *Ter. Adelph. 4. 2.* Nusquam gentium, &c. ¶ Gentes ab Ecclesiasticis Scriptoribus, & in vulgata Scripturæ versione passim pro Gentilibus, h. e. iis qui extra Christianam religionem sunt, usurpantur. Hinc Arnobii libri *adversus Gentes* inscribuntur.

Gentiāna, f. 1. *genziana*, γεντιανή, herba amara, a Gentio Rege inventore, cujus radix anhelosis medetur. *Plin. l. 25. c. 7.*

Gentĭcus, o. 1. 2. idem, quod gentilis, *nazionale*. *Tac. l. 3.* Quibus more gentico continuum ferri tegimen. Adde *6. Ann. c. 33.*

Gentīlis, & le, o. 3. *proprio di qualche gente*, גויי, ἐθνικός, πάτριος, quod est gentis alicujus peculiare, & proprium, ut Gentilia tympana. *Suet. de Tib.* Capillo pone occipitium submissiore, ut cervicem etiam obtegeret, quod gentile in eo videbatur. ¶ Gentiles, lium, subst. com. 3. *della medesima gente*, *o famiglia*, מודע, Ger. *eines geschlechts*, Gall. *de meme race*, *ou maison*, Hisp. *de la mesma familia*, ἐθνικός, qui sunt ejusdem gentis. *Cic. in Top. cap. 6.* Gentiles sunt, qui inter se eodem sunt nomine, ab ingenuis oriundi, quorum majorum nemo servivit, & qui capite diminuti non sunt. *Auct. ad Her. l. 1.* Si pater familias intestato moritur, familia, pecuniaque ejus agnatorum, gentiliumque esto. ¶ *Gentiles ab agnatis* differunt, ut gens a familia, quia quemadmodum familia nos propius attingit, quam gens, sic *agnati* arctiore nobiscum, quam *gentiles*, necessitudine juncti sunt. Nam agnati sunt vel ejusdem familiæ, vel proximæ. Hinc lex XII. Tabul. furiosorum tutelam primum agnatis, deinde gentilibus commisit, eademque patrisfamilias ab intestato mortui pecuniam primum ad agnatos, post ad gentiles voluit pervenire. *Cic. 1. de Leg.* Ut homines Deorum agnatione, & gente teneantur. ¶ Interdum Gentiles dicuntur, qui sunt eiusdem nominis, etiamsi ex eadem familia non sint oriundi. *Cic. 1. Tusc.* Fuit enim meo regnante gentili. h. e. Servio Tullio, quia ejusdem nominis erat. Hinc etiam servi dicebantur gentiles dominorum, quoniam dominorum nomine vocabantur. *Plin. l. 33. c. 1.* Singuli Marcipores, Luciporesve dominorum gentiles omnes victum in promiscuo habebant, h. e. pueri Marci, pueri Lucii. ¶ Gentiles denique, al. Pagani, & Ethnici, ab Hebræis vocati sunt, qui religionem sequebantur, quæ esset inter *gentes*, qua voce in Sacris Libris omnes, excepta Judæa, nationes designantur. Solis enim Judææ limitibus vera religio circumscribebatur. Hinc post Evangelii enuntiationem nos quoque Hebræorum ritu Gentiles vocamus omnes, qui de Deo aliter, quam nos, vel Hebræi sentiunt. *Hieron. epist. 22. & Ephes. 5. vers. 20.* V. Gens. ¶ Apud Romanos quoque posterioribus temporibus Gentiles appellati sunt Barbari, & quicumque Romano Imperio non essent subjecti. V. in *Cod. Theodos. l. 1. C. de nupt. & Alciat. Parerg. Jur. l. 1. c. 13.*

Gentilĭtas, tis, f. 3. *gentilità*, גוי, ועד, יחש, משפחה, מורעת, Germ. *vervvandtschafft des geschlechts*, Gall. *parenté*, *affinité*, Hisp. *gentilidad*, *communidad de gente*, ἡ ... ἀνδρῶν οἰκειότης, gentilium conjunctio, & necessitudo, quæ dicitur de hominibus ingenuis, qui sunt ejusdem nominis. Nam servorum, aut libertinorum nulla gentilitas erat. *Cic. 1. de Or.* Nonne in ea causa fuit Oratoribus de toto stirpis, & gentilitatis jure dicendum? ¶ Gentilitas Nobilium olim significabatur imaginibus, hodie gentilitiis insignibus, quæ *arma* vocant, partim quia armis parta, partim quia armis, clypeo nempe, cui galea superimposita inscribantur. ¶ Jus gentilitatis erat jus privatum proprium Patritiorum, & Plebejorum, ne Patritii, & Plebeii inter se connubia miscerent, ut agnatis deficientibus furiosorum tutelam susciperent, & patrisfamilias ab intestato mortui pecunia potirentur. Habuit originem a Romulo, qui primus auctor fuit duarum gentium, Patritiorum, & Plebejorum. *Sigon. de ant. jur. G. R. l. 1. c. 7.* Sed anno 311. U. C. M. Genutio, C. Curtio Coss. a C. Canulejo Trib. pleb. lex de communicandis connubiis perlata est. *Sigon. l. 1. c. 9.* ¶ Interdum accipitur pro ipsis gentilibus, h. e. pro multitudine ipsa vel familiæ, vel gentis, sive nationis alicujus. *Plin. de Vir. Illustr.* Gentilitas ejus Manlii cognomen ejuravit, ne quis postea Capitolinus vocaretur. *Plin. in Paneg.* Sparsas, atque laceras gentilitates colligere. ¶ Translate *Plin. l. 12. c. 13.* Cinnamomo proxima gentilitas erat. *h. e.* similitudo, & propinquitas cum amomo, & cardamomo, de quibus ibi agit *Plin.* ¶ Apud Ecclesiæ Scriptores Gentilitas dicitur de iis, qui Christiani non sunt, aut Hebræi. *Prud. peristeph. 14. v. 1086.* Has ferre pœnas cogitur Gentilitas.

Gentilĭter, οἰκείως, πατρικῶς, adv. secundum gentis consuetudinem, patrio, & gentili sermone. *Sol. c. 16.* Cretes Dianam βριτόμαρτιν, gentiliter nominant. Adde *c. 33.*

Gentilĭtius, a, um, o. 1. 2. של משפחה, γενικός, ὁμόγνιος, quod est ex gente, aut familia, ut *Gentilitia nomina*, quæ originem gentis, vel familiæ declarant, ut *Porcius*, *Cornelius*; *Gentilitia sacra*, quæ genti alicui, seu familiæ peculiaria erant, *Gentilitium Sacerdotium*, quod ad jus gentis, seu familiæ pertinebat, quod hodie Jus patronatus vocant. *Cic. de Arusp. Resp. c. 15.* Multi sunt etiam in hoc ordine, qui gentilitia sacra factitarint. ¶ Gentilitium hoc illi est, i. e. hoc illi a gente sua proprium est. *Plin. l. 19. c. 1.* In Serranorum familia gentilitium esse, fœminas linea veste non uti. ¶ Interdum gentilitium latius accipitur pro eo, quod alicui populo, aut nationi est peculiare. *Plin. in ep.* Passenius Paulus scribit elegos, gentilitium hoc illi, est enim municeps Propertii, atque inter majores etiam suos Propertium numerat. *Gel. l. 24. c. 1.* Vulgus autem, quod gentilitio vocabulo Chaldæos dicere oportet, Mathematicos dicit.

Gentilĭtus, adv. idem quod gentiliter. *Tertul. de Pal. c. 3.*

Genu, u, n. 4. *ginocchio*, ברך, Ger. *die knye*, Gal. *genouil*, Hisp. *rodilla*, γόνυ, curvatura illa, qua crus, & femur committuntur, a voce græca allata. In num. sing. indeclinabile est, in plur. declinatur *genua*, *genuum*, *genibus*, & *genubus*. *Plin. l. 11. c. 45.* Hominis genibus religio quædam inest, observatione gentium, hæc supplices attingunt, ad hæc manus tendunt, hæc ut aras adorant, fortassis, quia inest iis vitalitas. Namque in ipsa genu utriusque commissura, dextera, lævaque, a priori parte gemina quædam buccarum inanitas inest, qua perfossa, ceu jugulo, spiritus fugit. *Virg. 5. Æn.* Genua labant, vastos quatit æger anhelitus artus. ¶ Genua submittere, est flectere. *Plin. l. 8. c. 1.* Regem adorant, genua submittunt. ¶ Veteres declinaverunt, *genus*, *ni*, g. m. per 2. decl. *Lucil. l. 4. sat.* apud *Non. c. 3. n. 103.* Atque articulis novus ut talusque, genusque. ¶ Legitur etiam *genus*, *generis*, in gen. neut. & 3. declin. in eadem significatione. *Priscian. ex Cicer. in Arato*. At propter lævum genus omni ex parte locatas parvas Vergilias tenui cum luce videbis.

Genŭa, Janua, f. 1. *Genova*, Gall. *Gennes*, urbs Liguriæ clarissima, emp. & Resp. perampla, & in modum theatri leniter in collem assurgens, cum portu capaci, e cujus regione excurrit promontorium, cui imposita pharus operis elegantis. Dicta est vel a Jano conditore, vel a Genuo Saturni filio, qui fertur eam condidisse, vel a Genuino Phaethontis socio. Pop. *Genuenses*, & *Genuates*. Inscript. apud *Gruter. pag. 204.*

* Genua. V. Guniæ.

Genualĭa, ium, n. 3. τὰ ἀντικνήμια, indumenta genuum. *Ovid. 10. Met. v. 593.* Poplitibus suberant picto genualia limbo.

Genuarĭus, ii, m. nummus Genuæ excusus, *genuina*. *Cic. Att. l. 6. ep. 1. ad fin.* Genuarios a Cæsare per Herodem, talenta Attica L. extorsistis? Ita referunt quidam Lexicographi, & explicat *Manut.* Alii *Jam ne vos a Cæsare per Herodem*, &c.

Genuas, atis, *Genovese*, *Gruter. p. 204.* Genuæ, incola. Genuensis, *Genovese*, ad Genuam pertinens. *Id. Ibid.*

Genuīne, adv. *sinceramente*, *schiettamente*, אמת, γνησίως. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. penult.* De quo petis, ut ad te, nihil occultans, nihil dissimulans, nihil tibi indulgens, genuine, fraterneque rescribam. Al. leg. *germane*.

Genuīnus, a, um, o. 1. 2. *nativo*, *domestico*, נאמן, Ger. *naturlich*, *angebohren*, Gal. *naif*, *naturel*, Hisp. *natural*, γνήσιος, nativus, ac peculiaris. *Gel. l. 2. c. 2.* Tum inter filium magistratum, & patrem privatum publicos honores cessare, genuinos, ac naturales exoriri. *Id. l. 3. c. 3.* Genuina Plauti fabula. ¶ Genuini dentes, σωφρονιστῆρες, κραντῆρες, dentes posteriores, qui in extrema gingiva in homine gi-

guun-

gnuntur novissimi. Gignuntur enim, teste *Plin. l. 11. c. 57.* circiter vigesimum annum, multis etiam circiter octogesimum. Dicti genuini, a *gigno*, vel quod a *genis* dependeant. Sed interdum genuini cum molaribus confunduntur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* Eorum adversi acuti morsu dividunt escas, intimi autem conficiunt, qui genuini dicuntur. ¶ Hinc translate *genuino rodere*, *genuinum in aliquo frangere*, est alicui dicendo detrahere, dictis mordere. *Pers. sat. 1. v. 115.* Secuit Lucilius urbem, Te Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis.

Genus, eris, n. 3. *genere*, *lignaggio*, *generazione*, מין, יחש, גזע, Ger. *geschlecht*, Gal. *genre*, *race*, Hisp. *genero*, *linajo*, γένος, proprie principium est uniuscujusque generationis, vel ab eo, qui genuit, vel a loco, in quo quis genitus est, ut Orestes a Tantalo ducit genus, & Plato genere Atheniensis est. Patria enim generationis uniuscujusque principium est, quemadmodum & parentes, ab antiquo *geno*, vel a γένω, quod idem significat. *Plin. de Vir. Illust.* Pyrrhus Rex Epirotarum materno genere ab Achille, paterno ab Hercule oriundus. *Cic. 7. Ver. c. 70.* Nobili genere natus. *Plaut. Mil. 5. 2. 20.* Nati summis generis. ¶ Sumitur etiam pro multitudine aliquorum, qui ad unum aliquod principium, unde orti sunt, & ad se invicem quadam cognatione referuntur, qua a cæteribus rebus distinguuntur, ut *Genus humanum*, vel *genus hominum*, *Genus Romanorum*, &c. *Cic. de Am.* Quod ex infinita societate generis humani, quam conciliavit ipsa natura, ita contracta res est, &c. *Id. in Phil.* Virtus est propria Romani generis, atque seminis. ¶ Item pro primo ex universalibus, quod plures species complectitur. *Cic. l. 1. Inv. c. 28.* Genus est, quod partes aliquas complectitur, ut cupiditas; pars est, quæ subest generi, ut cupiditati amor, avaritia. ¶ Item pro specie, etiam infima, & pro forma, aut qualitate. *Id. de Amic. c. 17.* Sunt constantes eligendi amici, cujus generis magna penuria est. *Ter. Eun. 2. 2. 17.* Est genus hominum, qui se primos esse omnium rerum volunt. ¶ Item pro sobole, prole, liberis. *Catul. Epithal. Jul. & Mal. in princ.* Hymen Uraniæ genus. ¶ Item pro natione, seu gente. *Sallust. l. 1. hist.* Genus armis ferox, & servitii insolitum. *Flor. l. 2. c. 3.* Ligures durum, ac velox genus. ¶ Dicitur & de animantibus. *Lucret. l. 5. v. 860.* Genus acre leonum. *Hor. l. 1. od. 2.* Piscium & summa genus hæsit ulmo.

Genusus, Genusuus, m. 2. *Vajussa*, fl. Macedoniæ, qui in Mare Jonium influit inter Apolloniam, & Dyrrhachium. *Lucan. l. 5.*

Geodes, γεώδης λίθος, lapis intus terram habens: a γῆ, terra. *Plin. l. 36. c. 19.*

Geographīa, f. 1. *descrizione della terra*, Ger. *beschreibung des erdbodens*, Gal. *Géographie*, Hisp. *Geografia*, Γεωγραφία, terræ descriptio, a γῆ, *terra*, & γράφω, *scribo*. *Cic. Att. l. 2. ep. 4.* De Geographia dabo operam, ut tibi satisfaciam.

Geographĭcus, a, um, γεωγραφικός, adject. ad Geographiam pertinens. *Ammian. lib. 23. c. 18.* Stylus geographicus. *Id. l. 51. c. 5.* Geographica perplexitas.

Geomĕtra, & Geometer, træ, m. 1. vel Geometres, æ, m. 1. γεωμέτρης, terræ mensor, seu divisor, ex γῆ, terra, & μέτρον, mensura. *Cic. 4. Acad.* Quomodo aut Geometres ea cernere potest, quæ aut nulla sunt, aut internosci a falsis non possunt? *Id. ibid.* Geometræ provideant, qui se profitentur non persuadere, sed cogere. *Senec. ep. st. 88.* Illud tibi geometer potest dicere. ¶ Synæresis est in illo *Juvenal. sat. 3. v. 76.* Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes. Secunda enim syllaba corripi non potest. Quare non est imitandus *Sidon.* qui *in carmine ep. 11. l. 4. & carm. 23. v. 113.* eam corripuit in hendecasyllabo, in quo synæresis locum habere non potest.

Geometrīa, f. 1. *Geometria*, Ger. *die feldmessenkunst*, Gall. *Géometrie*, Hisp. *Geometria*, Γεωμετρία, terræ mensuratio, vel ars ipsa terram dimetiendi, a γέα, & contracte γῆ, *terra*, & μετρέω, *metior*. Sed tamen ars hæc non tantum in terra dimetienda usum habet, sed & in aquis, in supramontanis distantiis, atque intervallis, ipsisque corporibus cælestibus. Causam nomini præbuit, quod a terræ mensuratione ars hæc cœperit. *Cic. 4. Acad.* Quid Polyænus, qui magnus Mathematicus fuisse dicitur? is, posteaquam Epicuro assentiens totam Geometriam esse falsam credidit, num illa etiam quæ sciebat, oblitus est? ¶ *Serv. ad 3. Ecl.* scripsit, inventam fuisse quodam tempore, cum Nilus plus æquo crescens confudisset terminos possessionum, ad quos innovandos adhibiti sunt Philosophi, qui lineis agros diviserunt. ¶ Apud Græcos summo in honore fuit. *Cic. 1. Tusc. c. 2.*

Geometrĭca, orum, n. 2. γεωμετρικά, res Geometricæ, ipsa Geometria. *Cic. 1. Tusc.* Pusionem quondam Socrates interrogat quædam Geometrica de dimensione quadrati. *Id. ib. c. 24.* Ut gradatim respondens eo perveniat, quasi Geometrica didicisset.

Geometrĭce, es, f. 1. γεωμετρική, idem ac Geometria. *Plin. l. 35. c. 10.* Sed primus in pictura omnibus literis eruditus, præcipue Arithmetice, & Geometrice, sine quibus negabat artem percipi posse.

Geometrĭce, adv. γεωμετρικῶς, ex Geometria, more Geometrarum. *Plin. l. 35. c. 10.* Geometrice eruditus.

Geometrĭcus, a, um, o. 1. 2. quod ad Geometriam spectat. *Cic. 2. de Div.* Si velim Geometricum quiddam, aut Physicum, aut Dialecticum explicare. *Id. 4. Acad. c. 36.* Geometricis rationibus non est crediturus, quæ vim afferunt in docendo.

Georgĭca, orum, n. 2. γεωργικά, libri, in quibus agitur de iis, quæ ad agrorum cultum pertinent, a γῆ, *terra*, & ἔργον, *opus*. Libri Virgilii quatuor ita inscribuntur.

Georgĭcus, a, um, o. 1. 2. γεωργικός, quod ad agriculturam spectat, quod rusticum est. *Col. l. 7. c. 5.* Sed Georgicum carmen affirmat, nullam esse præstantiorem medicinam. idest Virgilianum.

Geranīa, f. 1. *Cattuza*, urbs Thraciæ, a γέρανος, *grus*, quod inde Pygmæi a gruibus pulsi fuerint. *Solin. c. 35.* ¶ Item mons, & promont. Megaridis regionis Achajæ, inter Megara, & Corinthum, locus olim Atheniensium valde adversus Corinthios munitus. *Thucyd.*

Geranitis, f. γερανῖτις λίθος, genus lapilli, a γέρανος, grus. *Plin. l. 37. c. 11.*

Geranīum, n. 2. γεράνιον, herba, a γέρανος, *grus*, quia inter ejus folia in ea cuminibus capitula sunt gruum. *Plin. l. 26. c. 11.*

* Geranopepa. *Hieronym. ep. 22. ad Eustoch. sect. 28.* Prandium nidoribus probat, & alrili geranopepa, quæ vulgo pippizo nominatur. Locus vexatissimus, ubi alii al. leg.

Gerarīa, æ, f. quæ gerit. *Plaut. Mil. 3. 1. 102.* Jampridem quia nihil abstulerit, succenset geraria. Alii leg. *ceraria*, & intelligunt ancillam, quæ cereos ad sacrificia parat: alii *cellaria*, h. e. cellæ custodem.

Gerdĭus, ii, m. secundum nonnullos textor est; secundum alios bajulus. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 379.* Curate, domi sint gerdius, ancillæ, pueri. Habet etiam *Jul. Firmic. l. 8. c. 25.*

Gerenīa, f. 1. Gerania, Enope, *Pasava*, al. *Sidariso*, al. *Betania*, opp. Laconicæ in Peloponneso, Cardamylæ proximum, ¶ Gerenia item, Gerunium, Geryon *Gerione*, opp. exc. Apuliæ Dauniæ, apud Phiternum fl. inter Teanum, & Larinum.

Gerens, entis, o. 3. nom. ex particip. a gero. *Cic. pro Quint. c. 19.* Sui negotii bene gerens.

Geritio. V. Gestio, onis.

* Germalus. V. Cermalus.

Germāne, adv. ἀδελφικῶς, γνησίως, syncere, & in modum germani fratris. *Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 14.* De quo petis, ut ad te nihil occultans, nihil dissimulans, nihil indulgens, germane, fraterneque rescribam.

Germāni, m. 2. *Tedeschi*, אשכנזים, γερμανοί, populi Europæ, quorum regio Germania, ita vocati a Romanis Latino vocabulo, quia ipsi se mutuo sua lingua fratres vocarent, uti & hodie mos obtinet. Nonnulli tradunt, hoc nomen a Romanis inventum esse, quoniam, cum primum Rhenum devictis Gallis transgressi fuissent, videntes populos & feritate animorum, & proceritate corporum, & colore flavo, forma præterea, & moribus, & vivendi ritu Gallis simillimos, germanos eos, hoc est fratres Gallorum esse existimaverunt. Ex *Strab. l. 7.* Sunt, qui Germanum dici velint, quasi *gar man*, hoc est plane virum. Antea Teutones appellabantur.

Germanīa, f. 1. *Germania*, *Alemagna*, אשכנז, γερμανία, regio Europæ, cognomento Magna, ad aliarum Germaniarum differentiam. Antiquitus separata fuit a Gallia Rheno fl. a Rhætia, Vindelicia, & Norico Danubio, ab Hungaria Transdanubiana montibus Carpatiis, a Sarmatia Vistula fl. a Scandinavia, & aliis regionibus ad Sept. Oceano Germanico, & Mari Baltico. Nunc valde diversos habet limites. A Septent. habet Mare Balticum, & Jutiam Meridionalem, ab Or. Hungariam, Prussiam Regiam, & Poloniam sup. & inf. quæ pro majori parte sunt cis Vistulam fl. a Mer. Alpes, & Italiam, ab Occ. Frisiam Occidentalem, Gueldriam, Transilvaniam, & Groningiam, quæ erant in Germania, nunc sunt in Belgio. ¶ Germania Superior, pars Galliæ Belgicæ versus Rhenum fl. ubi nunc Alsatia, Brisgovia, & Palatinatus Inferior. Aliqui addunt Helvetiam. Sed hæc erat in Gallia Lugdunensi. Dividitur a Germania Magna Rheno fl. Germania inferiore Moscella fl. a reliqua Gallia Jura, & Vogeso M. ad Occid. ¶ Germania Inferior, olim erat pars Galliæ Belgicæ, juxta Rhenum fl. a Moscella, qua a Germania Superiore dividitur, usque ad Oceanum in Arctos porrecta, in qua Ditio Trevirensis, Coloniensis, Julia, Clivia, Geldria Duc. & Hollandia Com. computantur. Aliis erat versus Rhenum, & Mosam fl. in eo tractu, ubi nunc Ditiones Coloniensis, Juliacensis, Clivensis, Gueldria, & pars Or. & Bor. Brabantiæ, & Ditionis Leodiensis, non autem Tractus Trevirensis. A recentioribus Germania Inferior proprie dicitur Belgium, vulgo *Paesi Bassi*, inc. *Nederlandt*, & illius pars Sept. *l' Hollanda*, a prov. præcipua, & pars Merid. *la Fiandra* ab una ex provinciis. *Horat. Epod. 16.* Nec fera cærulea domuit Germania pube.

Germaniciānus, a, um, adject. &

Germanicĭus, a, um, adject. Ita vocantur a *Suetonio*, qui in Germania militabant, V. *eumd. in Tiber. c. 25. in Galba c. 20. & in Othone c. 8.* Quibus in locis alii pro *germanicius* legunt *germanicus*, & pro *germanicianus*, *germanicanus*.

Germanĭcus, a, um, adject. ad Germaniam pertinens, ut ab Italia Italicus, Hispanicus ab Hispania. *Ovid. ad Liv.* Signa Germanica. *Cic. Att. l. 1.* Negotiator Germanicus. ¶ Germanicum mare, seu Oceanus Germanicus, qui Germaniam alluit, inter ostia Rheni, & Albis fl. ¶ Germanici cognominati sunt multi Romani Imperatores, quod Germanos populos debellassent.

Germanĭtas, atis, f. 3. *fratellanza*, אחוה, Ger. *die nechste freundschafft*, Gal. *fraternité*, Hisp. *hermandad*, ἀδελφότης, conjunctio, & vinculum necessitudinis inter fratres, vel quale solet esse inter fratres. *Cic. pro Lig. cap. 11.* Moveant te horum lacrymæ, moveat pietas, moveat germanitas.

Germanĭtus, γνησίως, adv. *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 381.* Amicus gaudet, si quid ei boni evenit, cui amicus est germanitus.

Germānus, o. 1. 2. *fratello*, אח, Ger. *bruder*, Gall. *frére*, Hisp. *hermano*, αὐτοκασίγνητος, frater, tum qui eodem patre, eademque matre natus est, tum qui ex eodem quidem patre, sed matre diversa, vel contra. *Cic. 2. Fin.* Et L. Cicero frater noster cognatione patruelis, amore germanus. *Id. pro Font.* Cum præsertim virgo germana fratrem complexa teneat. Sæpe frater, vel soror additur. *Cic. in Ver.* Dixit C. Fannius frater germanus Q. Titinii. *Id. 1. de Div.* Clodius cum sorore germana nefarium stuprum fecit. Adde *Nepot. in Præfat.* ¶ Translate sumitur pro mero, vero, syncero. *Cic. in Or.* Hanc ego judico formam submissi Oratoris, sed magni tamen, & germani Attici. *Id. 3. Off.* Nos veri juris, germanæque justitiæ solidam, & expressam effigiem nullam tenemus. *Id. 4. Acad. c. 43.* Erat quidem, si perpauca mutavisset, germanissimus Stoicus. ¶ Germanus etiam dicitur, qui ex Germania est. *Tac. de Germ. c. 2. & alibi.* V. Germani.

Germen, inis, n. 3. *germe*, *germoglio*, צמח, Ger. *zvveig*, Gall. *germe*, Hisp. *renuevo*, βλαστός, quod e semine pullulat, atque assurgit; item illud in semine, cui vis inest genitalis, unde quid pullulare incipit, a *genendo*, quasi *genimen*. Antique enim *n*, & *r* sæpe commutabantur. Item quod ex arborum oculis nascitur, surculus prægnans. *Virg. 3. Georg.* Huc aliena ex arbore germen includunt. *Plin. l. 7. c. 15.* Germina hortorum exuruntur. ¶ Accipitur & pro origine. *Prudent. hymn. 19. cathem. v. 24. de anima*: Quæ germen ab æthere traxit.

Germinatĭo, f. 3. *il germogliare*, קמח, נצה, βλάστησις, pullulatio. *Pl. l. 16. cap. 25.* Tardius aliqua, & diutius gravida partus gerunt, quod germinatio ideo vocatur. *Col. l. 4. c. 24.* Palmes, quem mox in germinatione citaverit, imbecillis erit. ¶ Item ipsa planta germinans. *Plin. 17. 17.*

Germinātus, us, m. 4. idem ac germinatio. *Pl. l. 15. c. 8.* Oleam, si capra depaverit primo germinatu, sterilescere, auctor est Marcus Varro.

Germĭno, as, n. 1. *germogliare*, צמח, הניץ, פרח, Germ. *vvachsen*, *aufsschiessen*, Gal. *germer*, Hisp. *brotar*, βλαστάνω, germen emitto, pullulo. *Plin. l. 13. c. 11.* Germinare pennas, *far le penne*.

Gero, ris, gessi, gestum, a. 3. fero, administro, tracto, facio, *portare*, *avere il carico*, *fare*, *ec.* נשא, סבל, Ger. *tragen*, *regieren*, Gal. *porter*, *faire*, *administrer*, Hisp. *traer*, φέρω, πράττω, proprie significat portare. *Nepos Datam. c. 2.* Gerens in capite galeam venatoriam, dextera manu clavam. ¶ Sæpissime sumitur pro agere, administrare, ut Gerere Remp. gerere bellum. *Virg. 7. Æn.* Bella manu, letumque gero. *Cic. pro Rosc. Amer.* Cum solus Remp. gereret, orbemque terrarum gubernaret. *Id. 4. Fam.* Consulatum magnificentissime, atque optime gesseris. ¶ Cum accusativo reciproco significat vivere, hoc, aut illo modo se habere, *diportarsi*. *Cic. de Amic.* Qui ira se gerunt, ut eorum probetur fides. *Id. 1. Off. c. 26.* Quanto superiores sumus, tanto nos submissius geramus. *Id. pro Arch. c. 5.* Gerere se pro cive. ¶ Interdum significat exercere. *Ter. Hecir. 3. 1. 30.* Pueri inter se quam pro levibus noxis iram gerunt! *Cic. Fam. 3. ep. 8.* De amicitia gerenda præclarissime scripti libri. *Id. Div. Ver. c. 21.* Gerere inimicitias cum aliquo. ¶ Item agere, repræsentare, exhibere. *Cic. 1. Off.* Est proprium Magistratus intelligere, se gerere personam civitatis. *Claud. de 4. Cons. Honor. v. 294.* Tu civem, patremque geras. *Sen. Troad. v. 713.* Excidat Hector: gere captivum. ¶ Gerere morem alicui; est obsequi, *obbedire*. *Cic. 1. Tusc.* Geram tibi morem. *Plaut. Cist. 1. 1. 86.* Obsecuta est, de ea re gessit morem mihi. ¶ Gerere rem, *attendere a' fatti suoi*. *Plaut. Pers. 4. 3. 34.* Ego valeo recte, & rem gero, & facio lucrum. ¶ Bene, vel male rem gerere, *far bene*, *o male i fatti suoi*, adversa, vel prospera in negotiis fortuna uti. *Hor. l. 2. sat. 3. v. 37.* Male re gesta cum vellem mittere operto me capite in flumen. *Cic. Curioni l. 2. Fam.* Feliciter, & ex sententia rem gerere. ¶ *Gerere bellum cum aliquo*, h. e. contra aliquem. *Cic. Att.* Ut se duce bellum geratur cum Antonio. Adde *l. 1. de Div. c. 46.* ¶ *Gerere bellum cum aliquo*, h. e. simul cum aliquo. *Nepos in Chabr. c. 3.* Quod Chabrias adversus regem bellum gereret cum Ægypriis. ¶ Habet præterea varios usus. *Virg. Æn. 2.* Et nos aliquod nomenque decusque gessimus. *h. e.* habuimus. Sic gerere animum muliebrem, gerere fidem fluxam, gerere mentem injuratam, &c. *Plaut. Cic. & al.* ¶ Gerere tempus, pro agere. *Sueton. Domit. c. 1.* Adolescentiæ tempus tanta inopia gessisse fertur, ut &c. ¶ Res gerendæ. i. e. ipsa negotia, *negozj*, *faccende*. *Cic. de senect. c. 6.* A rebus gerendis senectus abstrahit. ¶ Quid inter se differant *agere*, *facere*, & *gerere*, docet *Var. l. 5. L. L.* his verbis: Potest aliquis facere, & non agere; ut poeta facit fabulam, & non agit; contra actor agit, & non facit; contra Imperator, qui dicitur res gerere, in eo neque agit, neque facit, sed gerit, idest sustinet: translatum ab iis, qui onera gerunt. Hæc *Varro*. Vide etiam *l. 18. ff. de V. S.*

Gero, onis, m. qui gerit, bajulus. *Plaut. Truc. 2. 7. 1.* more comico hanc vocem cum *foras* composuit, inquiens: Ite damnigeruli forasgerones, h. e. bona domo exportantes.

* Gerontocomīum, *ospitale da vecchi*, γεροντοκομεῖον, locus in quo senes pauperes aluntur & curantur. *Cod. l. 1. t. 2. l. 19. 22. & 23.*

Gerontodidascălus, i, m. *maestro de' vecchi*, γεροντοδιδάσκαλος, præceptor senum: vox Græca a γέρων, senex, διδάσκαλος, doctor, qua unam e Satyris suis *Varro* inscripsit.

Gerontotrophīum, ii, n. γεροντοτροφεῖον, locus in quo pauperes aluntur senes, *ospitale da vecchi*. *Cod. Justin. l. 1. tit. 2. qui est de sacros. Eccles. leg. 16.*

Gerræ, arum, f. 1. γέῤῥα, crates vimineæ, scuta Persica e viminibus texta, a voce græca allata. *Fest.* ¶ Translate gerræ dicuntur nugæ, nugamenta, res frivolæ, *ciancie*, Ger. *follez de ding*, Gal. *cajolleries*, *badineries*, Hisp. *nínerias*, λῆροι. Origo hæc a *Festo* narratur. Gerrones, inquit, leves, & inepti, a cratibus dicti, quod Siculi adversus Athenienses cratibus pro scutis sunt usi, quas Græci γέῤῥας appellant. *Plaut. Pœn.* Tuæ blanditiæ mihi sunt, quod dici solet, gerræ germanæ. h. e. meræ nugæ. *Auson. ad Symmach.* Misi itaque ad te frivola gerris Siculis vaniora. ¶ Item gerræ usurpantur pro gerronibus, seu congerronibus. *Plaut. Asin. 3. 3. 10.* Gerræ, qui se se parere apparent hujus legibus.

Gerres, ium, m. 3. pisces saliti, ac inveterati, & nullius pretii. *Plin. l. 32. c. 11.* *Martial. l. 12. epigr. 32.* Fuisse gerres, aut inutiles mænas, Odor impudicus urcei fatebatur.

Gerro, onis, m. nugator apud *Fest.* V. Gerræ. *Terent. Heyr. 5. 4. 10.* Gerro, iners, fraus, helluo. Adde *Plaut. Most. 3. 2. 33.*

Gerŭla, æ, f. gestatrix, nutrix puerorum. *Tert. de Anim. c. 19. & advers. Jud. c. 9.*

Gerulifigŭlus, i, vox ficta a *Plaut. Bacch. 3. 1. 3. 14.* Affines tuos fecisti gerulifigulos flagitii. h. e. docentes, & patrantes flagitia.

Gerulo, onis, m. 3. idem ac gerulus. V. Gerulus, i.

Gerŭlus, a, um, adject. portans. *Solin. c. 1.* Navis gerula sacrorum. *Id. c. 20.* Cornua potuum gerula.

Gerŭlus, li, m. 2. *facchino*, *portatore*, φορεύς, סובל, portator, qui fert aliquod onus.

onus, & fere pro bajulo accipitur, ideſt, pro eo, qui mercedis gratia onera ferre conſuevit. *Suet. in Calig.* Ex gerulorum diurnis quæſtibus pars octava exigebatur. *Apul. l. 3. Mileſ. ſub fin.* Geſtaminum modus numerum gerulorum excedit. *Elmenhorſt*, legit *gerulonum*. ¶ Gerulus etiam dicitur, qui aliquid efficit, ut notat *Scalig. ad Feſt.* Hinc *vet. Gloſſ.* Gerulus, ὁ πράττων, ὁ πρακτήρ.

Gerundium, ii, n. modus veborum ſub una voce activum, & paſſivum ſenſum gerens. V. *Grammat.*

Geruſia, f. 1. *Senato*, γερουσία, Senatus, conventus ſenum, a γερούσιος, *ad ſenes pertinens*, quod a γέρων, *ſenex*. *Plin. l. 35. c. 14.* Sic extruxere domum Regiam Attali Trallibus, & item Sardibus Crœſi, quam Geruſiam fecere. Adde *Vitr. l. 2. c. 8.*

Geryon, onis, m. 3. vel Geryones, æ, m. 1. vel Geryoneus, i, m. 2. γηρύων, γηρυόνης, γηρυονεύς, Rex Hiſpaniæ, a γῆρυς *vox*, quod eloquentia præſtiterit. Fabulantur, Geryonem paſtorem tricorporem fuiſſe. Origo fabulæ inde fuit, quod tres fratres tantæ concordiæ exſtitere, ut uno animo omnes regi viderentur. *Juſtin. l. 44.* Alii dicunt, tricorporem fictum fuiſſe ob triplex Regnum, quod præfuerit tribus inſulis, quæ adjacent Hiſpaniæ, Balearicæ majori, & minori, & Ebuſæ. Fingitur etiam bicipitem habuiſſe canem, quia & terreſtri, & navali certamine plurimum potuit. In illis inſulis, in quibus Geryon regnavit, tanta pabuli lætitia eſt, ut, niſi abſtinentia interpellata ſagina fuerit, pecora rumpantur. Inde armenta Geryonis, quæ illis temporibus ſolæ opes habebantur, tantæ famæ fuere, ut Herculem ex Aſia prædæ magnitudine illexerint. Non igitur Geryon, & fratres bellum Herculi ſua ſponte intulerunt, ſed, cum armenta ſua rapi vidiſſent, amiſſa bello repetierunt. Ab Hercule victi ſunt. *Juſtin. loc. cit. Virgil. 8. Æn.* Tergemini nece Geryonæ. *Lucr. l. 5. v. 28.* Quidve tripectora tergemini vis Geryonai? Quo in loco *Geryonai* antiquus eſt genitivus primæ declinationis, per diviſionem diphthongi factus.

Geryonaceus, o. 1. 2. γηρυόνειος, quod ad Geryonem ſpectat. *Plaut. Aul. 3. 6. 18.* Qui mihi intromiſiſti in ædibus quingentos coquos cum ſenis manibus, genere Geryonaceo.

Geryoneus, a, um, γηρυόνειος, adject. idem quod Geryonaceus, ut Geryonea cædes. *Apul. l. 2. A. A. ad fin.*

Geſoreta, Geſcoreta, æ, f. navigii ſpeculatorii genus, a Brutiis inventum, quod quidam idem putant ac *proſumia*. *Gel. l. 10. c. 25.*

Geſta, orum, n. res geſtæ, facinora, acta, *fatti, impreſe, azioni*, מעשים, πράγματα, πράξεις, *Nepos 14. c. 1.* Obſcuriora ſunt ejus geſta pleraque. ¶ Quidam inter *acta*, & *geſta* hanc ſtatuunt differentiam, ut geſta ſint publici hominis, acta privati. Promiſcue tamen uſurpantur.

Geſtabilis, le, adject. qui geſtari poteſt. Eſt *Caſſiod. l. 1. epiſt. 45.*

Geſtamen, inis, n. 3. *portamento*, נטל, משא, Ger. *burde, alles das man tragt*, Gal. *faix, portée, tout ce qu'on porte*, Hiſ. *lo que ſe trae*, φόρημα, quicquid geritur, ut veſtes, arma, ſceptrum. *Virg. 3. Æn. v. 286.* Clypeum magni geſtamen Abantis.

Geſtatio, onis, f. 3. *il portare*, משא, מעמסה, סבל, Ger. *tragung*, Gal. *portement*, Hiſ. *llevamiento*, φορά, vectio, portatio. *Celſ. l. 2. c. 14.* Geſtatio etiam longis, & jam inclinatis morbis aptiſſima eſt. ¶ Geſtatio item erat locus arboribus denſis opacus, & per quem a ſuccollantibus ſervis valetudinis, aut voluptatis cauſa geſtabantur, ea forma, qua cœnatio dicta eſt locus, ubi cœna capiebatur, ambulatio, locus, ubi deambulabatur. *Plin. in ep. l. 5.* Ab his geſtatio in modum circi, quæ buxum multiformem, humileſque, ac retentas manu arbuſculas circumit.

Geſtator, oris, m. qui geſtat. *Plin. l. 9. ep. 33.* Delphinus geſtator, & colluſor puerorum. ¶ Quemadmodum *geſtatio*, & *geſtans* paſſive ſumitur, ita & *geſtator* pro eo, qui curru aut lectica vehitur: qui & *vector* eadem ratione dicitur. *Mart. l. 4. epigr. 64. v. 18.* Illic Flaminiæ, Salariæque Geſtator patet, eſſedo tacente.

Geſtatorium, ii, n. 2. *lettica*, מטה, Ger. *ein ſenffte*, Gal. *lettiere*, Hiſp. *litera*, φορεῖον, lectica, ſella, carruca, & omne id, in quo geſtamur. *Suet. de Claud. c. 33.* Solitus etiam in geſtatorio ludere. Verum alii legunt *in geſtatione*.

*Geſtatorius, a, um, o. 1. 2. φορητός, id, in quo aliquid geritur. *Suet. in Ner. c. 26.* Geſtatoria ſella delatus in theatrum.

Geſtatrix, icis, f. 3. βαστάζουσα, quæ geſtat. *Val. Flac. l. 4. v. 605.* Divaque Gorgonei geſtatrix innuba monſtri.

Geſtatus, us, m. 4. נטל, φορά, idem ac geſtatio. *Plin. l. 15. c. 25.* Adeo teneris, ut geſtatum non tolerent.

* Geſtatus, a, um, *portato*, נשוא, מבול, βασταχθείς, geſtatus equis. *Mart. epig. 13. l. 1.* Adde *Plin. l. 7. c. 15.*

Geſticularia, æ, f. 1. ὀρχήστρια, χειρονομοῦσα, mima, vel geſticulatrix, quæ ſcilicet corporis geſticulatione populum oblectat. *Gel. l. 1. c. 5.* Non jam hiſtrionem eum eſſe diceret, ſed geſticulariam, Dionyſiamque.

Geſticularius, ii, m. geſticulator, mimus. *Amm. l. 24. c. 6.* Mutum puerum oblatum ſuſcepit ſibi geſticularium, multa quæ callebat, nutibus venuſtiſſimis explicantem.

Geſticulatio, onis, f. 3. ὀρχησμός, μίμησις, צחוק, geſticulandi actus. *Suet. in Tiber. c. 68.* Nec ſine molli quadam digitorum geſticulatione. Adde *Apul. l. 10. A. A.*

Geſticulator, oris, m. 3. *chi giuoca di mano, o di perſona*, μῖμος, χειρονόμος, qui corporis geſtu populum oblectat. *Col. in Praf. l. 1.* Nec minus corporis geſticulatorem ſcrupuloſiſſime requirant ſaltationis, aut muſicæ artis ſtudioſi.

Geſticulatus, a, um, adject. mimicus. *Solin. c. 27.* (al. 40.) Geſticulatis motibus inquietum.

Geſticulor, aris, d. 1. *atteggiare, giocolare*, חנת, צחק, Ger. *gauckeln*, Gal. *folâtrer, jouer de gobelets*, Hiſ. *hazer geſtos*, χειρονομέω, ὀρχέομαι, geſtum facio. *Suet. in Ner.* Jocularia in defectionis duces carmina, laſciveque modulata etiam geſticulatus eſt, ideſt ad eorum numeros ſaltavit.

Geſticulus, i, m. geſtus, geſticulatio. *Tert. Apol. c. 10.* Digitorum ſupputarii geſticuli.

Geſtio, is, ivi, itum, n. 4. *rallegrarſi, far feſta*, שמח, גיל, שש, עלץ, עלז, Ger. *frolocken*, Gal. *treſſaillir de joye*, Hiſ. *dar brincos de contento*, γηθέω, eſt lætitiam præ ſe ferre, vel lætitiam animi aliquo corporis motu, & ſigno indicare, a geſtus. *Cic. 1. Fin.* Quorum alter lætitia geſtit, alter dolore cruciatur. ¶ Interdum eſt vehementer cupere, & geſtibus cupiditatem præ ſe ferre. *Cic. pro Marc.* Parietes hujus curiæ tibi gratias agere geſtiunt. *Id. ad Att.* Geſtio ſcire omnia. *Plaut. Amph. 1. 1. 167.* Geſtiunt pugni mihi, hoc eſt cupiunt verberare.

Geſtio, onis, f. *amminiſtrazione*, עבודה, משק, Ger. *ein handelung, vervvaltung*, Gal. *adminiſtration*, Hiſ. *adminiſtracion*, διοίκησις, curatio, & adminiſtratio. *Cic. 1. de Inv.* Partim in negotii geſtione conſiderantur. Adde *Ulp. l. 14. Dig. de Relig.* &c. Ubi quidam legebant *geritio*.

Geſtito, as, a. 1. freq. a geſto. *Plaut. in Ciſt. 4. 3. 84. & 85.* Mea hæc herilis geſtitavit, non tua.

Geſto, as, a. 1. *portare*, נטל, סבל, Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hiſ. *elevar*, φέρω, ſæpe, vel continue, vel aſſidue gero. *Cic. in Ant.* Caput geſtari juſſit in pilo. *Ter. Adelph.* Hiccine non geſtandus in ſinu eſt? h. e. vehementer amandus. ¶ Paſſiva ſignificatione legitur apud *Suet. Domit. c. 11.* Aretinum Clementem in eadem, vel etiam in majore gratia habuit, quod noviſſime ſimul geſtanti, inquit &c.

Geſtor, oris, m. 3. qui gerit. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 14.* Omnes pendeant, geſtores linguis, auditores auribus.

Geſtuoſus, a, um, o. 1. 2. ὑποκριτικός, qui multos geſtus veluti mimus facit. *Gel. l. 1. c. 5.* Geſtuoſas Hortenſii manus, & argutas.

Geſturio, is, n. 4. valde geſtio, appeto. *Ammian. l. 16. c. 12.* Geſturientes barritum ciere vel maximum. Plerique tamen leg. *geſtu terrentes*.

Geſtus, a, um, o. 1. 2. πεπραγμένος, partic. a gero, *fatto, operato*. *Cic. pro L. Man.* Lucullum magis rebus geſtis ab eo bello diſcedere.

Geſtus, us, m. 4. *geſto*, מנהג, גיל, דרך, Germ. *die geberden*, Gal. *geſte, maintien*, Hiſ. *geſto*, ὑπόκρισις, eſt actio quædam, & quaſi pronuntiatio corporis, a ſup. *geſtum* verbi *gero*, quia eo indicatur, quid geratur. *Cic. 2. de nat. Deor.* In corporum etiam motione, atque geſtu multa cernunt ſubtilius. ¶ *Geſtum agere*, eſt certis quibuſdam corporis motibus uti vel ad lætitiam, vel ad alios quoſlibet animi affectus, impetuſve deſignandos. *Cic. pro Quint. c. 24.* Miror eorum impudentiam, qui agunt in ſcena geſtum, inſpectante Roſcio.

* Geſum. V. Gæſum.

Getæ, m. 1. γέται, Daci; Gothi, *Moldavi*, al. *Walacher*, pop. Daciæ, in Scythiæ confinio. Thucyd. illos Æmi M. in Myſia inf. incolas facit. Nominativus ſingularis eſt *Geta*, vel *Getes*. *Ovid. l. 2. Pont. el. 7. v. 31.* Nulla Getis toto gens eſt truculentior orbe. *Id. ib. l. 4. el. 2.* Eſſet, crede mihi, factus & ipſe Getes.

* Gethſemaneida rura *Juven. l. 4. in Matt. c. 26. v. 476.* h. e. hortus Gethſemani, גן גתשמני.

Gethyum, yi, n. *ſcalogna*, γήθυον, cæpe condimentarium, pene ſine capite, cervicis tantum longæ, & ideo totum in fronde, ſæpiuſque reſecatur, ut porrum. Latini pallacanam vocant. Hæc *Pl. l. 19. c. 6.*

Getice, adv. Getarum more, vel lingua. *Ovid. 5. Triſt. el. 12. v. 58.* Jam didici Getice, Sarmaticeque loqui.

Geticus, a, um, adj. ad Getas pertinens. *Virg. 3. Æn. v. 35.* Geticis qui præſidet arvis.

Getuli. V. Gætuli.

* Geum, i, n. herba, de qua *Pl. l. 26. c. 7.* Ab herbariis dicitur caryophyllata vulgaris.

G ANTE I.

Gibba, æ, f. tumor dorſi, aut pectoris, *gobba*, דבשת, גבנת, κύφωσις, *Sueton. Domit. c. ult.* Ferunt ſomniaſſe, gibbam ſibi, pone cervicem, auream enatam. *Ammian. l. 23. c. 4.* Prominere in gibbas.

Gibber, eri, m. 2. idem quod gibba. *Var. 2. R. R. c. 5.* Gibberi ſpina leviter remiſſa. ¶ Invenitur etiam Gibber, eris. *Plin. l. 34. cap. 2.* Cleſippus fullo, gibbere præterea, & alio fœdus aſpectu.

Gibber, a, um, adject. &

Gibberoſus, a, um, adject. gibbus, *gobbo*, גבן, κυφός, κυρτός, cui flexa ſpina tumorem in dorſo creavit. *Var. l. 2. RR. c. 9.* Gallinæ Africanæ ſunt grandes, variæ, gibberæ. *Suet. de Illuſt. Grammat. c. 9.* Gibberoſos ſe de Sole in umbram transferre, reſpondit.

* Gibboſus. V. Gibberoſus.

Gibbus, bi, m. *tumore*, tumor in aliqua corporis parte. *Juven. ſat. 6. v. 109.* Mediiſque in naribus ingens gibbus.

Gibbus, a, um, o. 1. 2. *gobbo*, גבן, Ger. *hockericht*, Gal. *boſſu*, Hiſ. *corcovado*, κυφός, incurvus, inflexus, a κυφός, quod a κύπτω, pronum eſſe, propendere. ¶ Translate ſumitur pro convexo. *Celſ. l. 8. c. 1.* Igitur calvaria incipit ex interiore parte concava, extrinſecus gibba, utrinque lævis.

Giganteus, a, um, o. 1. 2. γιγάντειος, quod ad gigantem ſpectat. *Ovid. 2. Triſt. v. 71.* Cumque gigantei memorantur prælia belli.

Gigantomachia, æ, f. *guerra de' Giganti*, bellum Gigantum, γιγαντομαχία. Ita inſcribitur *Claudiani* carmen, in quo deſcribitur pugna Gigantum cum Diis.

Gigas, antis, m. 3. *gigante*, נפיל, רפא, Ger. *ein riſs*, Gal. *géant*, Hiſp. *gigante*. γίγας, homo excelſiſſimæ ſtaturæ, quaſi γηγενής, terrigena, a γίνομαι, fio, & Dorico γᾶ pro γῆ, terra, quod Gigantes e terra nati ſint. In Fabulis eſt, Gigantes ex Titanum ſanguine & ex Terra genitos fuiſſe, excelſiſſima ſtatura, draconum pedibus, in Deorum perniciem, ut ſcil. Superis bellum inferrent, Jovemque de Cœli poſſeſſione dejicerent, eos Olympo monti Oſſam, Oſſæ Pelium impoſuiſſe, & cum Jove certaviſſe, a Jove fulminibus ei a Vulcano factis percuſſos eſſe, & interfectos, ex his Typhœum omnium maximum fulmine dejectum ſub Ætna Siciliæ M. jacere, ejuſque partem ſuperiorem inferiore extincta adhuc vivere, ignemque illum perpetuum ex ira, & furore efflare. Alii hoc bellum aliter narrant, Gigantes non ante bellum cum Diis ſuſcepiſſe, quam Ægle uxor Panis pulcherrima mulier in eorum ſpecu a matre abdita eſſe, Deos a Gigantibus in Ægyptum uſque mutata ſpecie eſſe fugatos, ad Oraculis Jovi reſponſum eſſe, victorem fore, ſi clypeum imagine Ægles, caput forma Gorgonis Meduſæ tegeret, id cum feciſſet, coram Pallade Gigantes victos, & ad inferam terræ ſedem detruſos fuiſſe. Sed id de uno Typhoeo a Poetis fictum videtur, Typhœum ex imis terræ ſedibus emiſſum, ſecundo fortaſſe bello, Diis metum feciſſe, adeo, ut in Ægyptum uſque fugerent, Gigantem eo quoque veniſſe, cum Dii in convivio epularentur, Deos ſe ſe mentitis figuris celaviſſe, Jovem forma arietis, al. aquilæ, Apollinem corvi, Bacchum capri, Dianam felis, Junonem vaccæ albæ, Venerem piſcis, al. anguillæ, Mercurium ibidis, Cybelem merulæ, Panem ſe in fluvium projeciſſe, ſuique inferiorem partem in piſcem, ſuperiorem in caprum vertiſſe. *Ov. 1. Feſt. & 5. Met. Cic. de Sen. c. 2.* Numquid eſt aliud gigantum more bellare cum Diis, niſi naturæ repugnare? *Macr. l. 1. Satur. c. 20.* Gigantes quid aliud fuiſſe credendum eſt, quam hominum quamdam impiam gentem Deos negantem, & ideo exiſtimatam, Deos pellere de cœleſti ſede voluiſſe? V. *totum illud cap.*

Gigeria, orum, n. 2. teſte *Nonio c. 2. n. 309.* inteſtina ſunt gallinarum, & quæ cum his coquuntur. *Lucil. l. 8.* Gigeria ſunt ſine allio.

Gignentia, ium, n. ea quæ oriuntur e terra, & ex ſe alia gignunt, ut, herbæ, arbores, &c. ספיחים, τὰ φυόμενα, τὰ φυτά. *Salluſt. in Jug. c. 79.* Loca nuda gignentium. *Id. ib. c. 93.* Ilex aucta in altitudinem, quo cuncta gignentium natura fert.

Gigno, is, genui, genitum, a. 3. *generare*, ילד, Ger. *geberen, od. ſchaffen*, Gal. *engendrer*, Hiſ. *engendrar*, φυτεύω, genero, procreo, ab antiquo *geno*. *Tacit. 13. Ann. c. 45.* Poppæa ex Rufo Criſpino filium genuerat. *Cic. l. 1. Off. c. 7.* Quæ in terris gignuntur, ad uſus hominum omnia creari. *Pl. l. 10. c. 52.* Et quadrupedes ova gignunt. ¶ Gigni pedibus, eſt naſcendo pedes primum proferre. *Plin. l. 7. c. 8.* Neronem quoque pedibus genitum, parens ejus ſcribit Agrippina. ¶ Tranſlate *Cic. de Univ. c. 8.* Animum ex ſua mente, & divinitate genuit Deus. *Auct. ad Heren. l. 4.* Novas præceptiones gignere.

Gilvus, o. 1. 2. *cinerizio*, ירקרק, ירוק, שעיר אפר, κιρρός, σποδιός, quod eſt coloris cinericei, qualis eſt in aſinis, ab Æolico κιρρός pro κιρρός, *gilvus*. *Iſidor. l. 12. Orig. c. 1. & Serv. in 3. Georg.* dicunt gilvum eſſe colorem melinum ſubalbidum, ſeu medium inter album, & rufum, *melato*. *Virg. 3. Georg. v. 83.* Color deterrimus albis, & gilvo. ¶ Vinum gilvum, *vin chiaretto*. *Gel. l. 13. cap. ult.*

* Gindes. V. Cyndes.

Gingeriator. V. Gingrinator.

Gingiber. V. Zingiber.

* Gingidion, γιγγίδιον, herba. V. *Pl. l. 20. c. 5.*

Gingiva, æ, f. *gengiva*, חניכים, Germ. *das zanfleiſch, bildern*, Gal. *les gencives*, Hiſ. *enzia*, οὖλον, pars oris, cui dentes inhærent, a *gigno*, ideſt a gignendis dentibus. *Juv. Sat. 18. v. 200.* Frangendus miſero gingiva panis inermi.

Gingivula, f. 1. diminut. a gingiva. *Apul. in Apol.* Magiæ complanatorem tumidæ gingivulæ.

Gingrina, æ, f. genus quoddam tibiarum exiguarum, a gingritu anſerum. *Feſt. Solin. c. 5.* de Sicilia, in variis generibus tibiarum numerat *gingrinas, quæ breviores licet, ſubtilioribus tamen modis inſonant*. Ubi nonnulli *gingrinas* adjective accipiunt, ut ſubintelligatur *fiſtulas*.

Gingrinator, m. 3. tibicen a gingrina. *Feſt.* in quibuſdam codicibus eſt *gingeriator*, in aliis *girenator*, in aliis *gizeriator*.

Gingrinus, a, um, adject. ſtridulus. V. *Gingrina*.

Gingrio, is, n. 4. *far la voce dell'oca*. Eſt vociferari proprium anſerum. *Feſt.*

Gingritor, m. 3. tibicen, a gingrio. *Feſt. ex emend. Salmaſ.*

Gingritus, us, m. 4. cantus anſerum. *Arnob. l. 6.* In anſerum ponere, & collocare gingritibus.

Gingunum, n. 2. Gingunus, *Monte Cerungone*, ſeu *Monte Cenagnone*, mons parvus Umbriæ, cum vico cogn. in ditione Pontificia.

Ginnus. V. Hinnus.

Gith, n. *git, gittajone, gitterone*, קצח, μελάνθιον, genus ſeminis, quod vulgo nigellam Romanam appellant. Ruellius credit eſſe ſemen illud, quod ruſtici in Gallia ſua lingua vocant *poiuretum*, quaſi minutum piper, eo quod tenuiores hoc ſemine cibos condire ſoleant vice piperis. *Pl. l. 20. c. 17.* Gith ex Græcis alii melanthion, alii melaſpermon vocant. *Col. l. 7.* Interdum faſtidio ciborum langueſcit pecus, ejus remedium genus ſeminis, quod gith appellatur. *Plaut. Rod. 5. 2. 39.* Is calet tibi: num gith frigidefactas? Quæ proverbialis locutio eſt. Ex gith enim calidum pulmentum conficiebant, quod in ore frigeſaciebant, ne edendo guttur ureret. Dicitur itaque de iis, qui trepide, & ſummis dumtaxat labiis loquuntur, & parce promittunt, quod perinde os contrahere ſolent, ac ſi injectam calidam offam bucca refrigerare velint.

G ANTE L.

Glabella, f. 1. [?], μεσόφρυον, interſtitium ſupercilia ſupra naſum diſterminans, quia ſine pilis eſſe conſuevit. *Capella l. 2.* Ubi pubem ciliorum diſcriminat glabellæ medietas.

Glabellus, a, um, adj. dimin. a glaber, *liscietto*. *Apul. l. 5. A. A.* Corpus glabellum. Et *l. 1. Florid.* Apollo intonſus, & genis gratus, & corpore glabellus.

Glaber, ra, rum, o. 1. 2. *liſcio*, חלק, Ger. *kaal, od. glaat*, Gal. *ſans poil*, Hiſ. *lampino*, ψιλός, λεῖος, φαλακρός, quod eſt læve, & ſine pilis, a glubo, ut faber a facio.

Var. de re ruſt. c. 2. l. 2. Si quem glabrum facere velis. *Plaut. Aul. 2. 9. 6.* Tu iſtum gallum glabriorem reddes mihi, quam Volſcus Ludius. Quem locum explicans *Nonius de Doctorum Indagine*, Legitur (inquit) quod Ludii præſulis pueri eſſent glabri, ac depiles propter ætatem, quos antiqui Ludios appellabant.

Glabraria, æ, f. גזוזה, ovis tonſa. Tranſlate de fœmina dicitur a *Mart. l. 4. ep. 28.* Væ glabraria, væ tibi miſella. Nudam re ſtatuet tuus Lupercus.

Glabrarius, ii, m. &

Glabrator, oris, m. Galabratores, ſeu Galabrarii erant ſervi inter officia domus Auguſtæ, qui pice, & pſilothro levigabant corpora. V. *Scalig. ad Manil. l. 5. v. 151.*

Glabreo, es, n. 2. *eſſer pelato*, החליק, [?], Germ. *Kaalrd. glatt ſeyn, vverden*, Gall. *être ſans poil*, Hiſp. *ſer ſin pelos*, φαλακρόομαι, glaber ſum, & depilis. Transfertur ad terram, quæ glabrare dicitur, ubi ſatis, ſtirpibuſque nuda eſt. *Col. l. 2. c. 9.* Et locis glabrentibus ſine ulla ſtirpe ſeminum areas reddit.

Glabreſco, is, n. 2. ψιλόομαι, glaber, hoc eſt, ſine pilis, aut capillis, aut plumis fio. Tranſlate Glabreſcere dicitur area, cum herbis attritis, vel evulſis complanatur. *Col. l. 2. c. 20.* Atque ita glabreſcit, & fit idonea ſeminibus area.

Glabreta, orum, n. 2. קרחה, φαλακρα, loca ſatis, ſtirpibuſque nuda, quæ & calveta a nonnullis appellantur, in quibus ſcilic. propter noxium aliquem humorem nihil gignitur. *Col. l. 2. c. 9.* Ea glabreta ſignis adhibitis notari convenit.

Glabriones, um, m. Aciliorum familiæ R. cognomen fuit, ab habitu corporis uni alicui impoſitum, quod depilis eſſet, & ab eo ad ſuos poſteros propagatum. Glabri enim depiles dicuntur.

Glabritas, atis, f. חלק, ψιλότης, lævitas cutis, vel alterius rei. *Arnob. l. 3.* Calvitiis, & glabritatibus raſi.

Glabro, as, a. 1. *pelare*, ψιλόω, קרח, pilos aufero. *Col. l. 12. c. 53.* Et vel aqua candente, vel ex tenuibus lignis flammula facta glabrantur.

Glacialis, le, o. 3. *di ghiaccio*, מקרח, Ger. *eyſicht*, Gal. *glacé, gelé*, Hiſp. *de yelo*, κρυμώδης, quod in glaciem aſtringi ſolet. *Juv. ſat. 2.* Ultra Sauromatas fugere hinc liber, & glacialem Oceanum.

Glaciatus, a, um, o. 1. 2. partic. a glacior. *Plin. l. 14. c. 21.* Glaciatæ moles prodigii modo. ¶ Caſeus glaciatus, ideſt, coagulatus, & concretus. *Col. l. 7. c. 8.* Nec dubium, quin fiſci ramulis glaciatus caſeus jucundiſſime ſapiat.

Glacies, ei, f. 5. *ghiaccio*, קרח, Ger. *eiſſ*, Gal. *glace*, Hiſp. *yelo*, κρύσταλλος, aqua concreta gelu, quaſi gelacies. *Plin. l. 5. c. 18.* Aure ad glaciem appoſita. *Virg. 10. Ecl.* Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas. ¶ In plurali num. *cruſtas glacierum* dixit *Sidon. l. 4. ep. 6. ad fin.*

Glacio, as, a. 1. *agghiacciare*, Germ. *gefrieren, eyſſ vverden*, Gall. *glacer, ſe gêler*, Hiſp. *elar*, πηγνύω, in glaciem converto. *Hor. car. l. 3. od. 10.* Et poſitas ut glaciet nives puro numine Jupiter. *Plin. l. 8. c. 38.* Humor glaciatur in gemmas.

Glacito, n. 1. idem ac gingrio, proprium vocis anſerum. *Auctor. Philom. v. 19.* Hinc glacitat improbus anſer. Alii al. leg.

* Gladiarius, a, um, ad gladium pertinens, ut Gladiarius negotiator, *Inſcr.* apud *Don. ult. cl. 3. & Murat. p. 246. n. 4. & p. 955. n. 3.*

Gladiatores, m. *ſchermitori*, μονομάχοι, ſervi erant, quos laniſtæ armorum artem edocebant, ut poſtea populi delectandi cauſa in arena depugnarent. *Cic. pro Roſc. Am. c. 6.* Alter plurimarum palmarum vetus ac nobilis gladiator habetur; hic autem nuper ſe ad laniſtam contulit. ¶ De gladiatorum origine, & cauſa *Jul. Cap.* Multi dicunt apud veteres hanc devotionem contra hoſtes factam, ut civium ſanguine litato, ſpecie pugnarum fortunam ſatiarent: alii hoc litteris tradunt, quod veriſimilius credo, ituros ad bellum Romanos debuiſſe pugnas videre, & vulnera, & ferrum, & nudos inter ſe coeuntes, ne in bello armatos hoſtes timerent, aut vulnera, & ſanguinem perhorreſcerent. Hinc mos tractus videtur, ut Imperatores ad bellum proficiſcentes munus darent gladiatorium. ¶ Ablat. plur. *Gladiatoribus*, idem eſt ac tempore, quo ludi gladiatorii fiunt. *Aſin. Poll. Ciceroni l. 10. Fam. ep. 32.* Gladiatoribus Fadium quemdam abſtractum defodit in ludo. ¶ Ex P. M. Plura genera gladiatorum erant, Samnites, Provocatores, Retiarii, Mirmillones. Ex his oppoſiti in pugnis Samnites, & Provocatores, quod illa Ciceronis verba in oratione pro Sextio videntur oſtendere: *Cum ne de venalibus quidem homines electos, ſed ex ergaſtulis emptos, nominibus gladiatoriis ornarit, & ſortito alios Samnites, alios Provocatores fecerit*. Retiarii autem, & Mirmillones componebantur, quod Valerius Maximus l. 1. & Quintilianus l. 6. declarant. Mirmillones etiam Secutores dicti, de quibus meminit & Cic. l. 7. ad Att. & Juven. Sat. 8.

Gladiatorie, adverb. gladiatorum more. *Lamprid. in Commod. cap. 15.* Quæ gladiatorie faceret.

Gladiatoritius, a, um, adject. inſtar gladii factus, ut gladiatoritia herba. *Marcel. Empir. cap. 16.*

Gladiatorius, o. 1. 2. *ciò, che a' ſchermitori s'appartiene*, μονομαχικός, quod ad gladiatores pertinet, ut Spectacula gladiatoria, Ludus gladiatorius, Munus gladiatorium. *Cic. in Cat.* Nemo eſt in ludo gladiatorio paulo ad facinus audacior. ¶ *Gladiatorium dare*, Pædianus dixit, cum munus ſubintelligeret. Et *gladiatorium accipere*, h. e. mercedem pro gladiatoria opera. *Liv. l. 44. c. 31.* ¶ *Animus gladiatorius*, eſt animus tam pertinax, ut vel magno ſuo periculo rem aliquam perficere non dubitet. Gladiatoribus enim, ubi ſemel in arenam deſcenderint, ea neceſſitas imponitur, ut adverſarium victum occidant, aut idem ab illo exſpectent. *Ter. Phor. 5. 7. 71.* Hi gladiatorio animo ad me affectant viam. ¶ *Gladiatoria familia*, cœtus gladiatorum. *Sall.* Ut gladiatoriæ familiæ Capuam, & inter cætera Municipia diſtribuerentur. ¶ *Cic. 4. Tuſc.* An vero vir fortis, niſi ſtomachari cœperit, non poteſt fortis eſſe? gladiatorium id quidem. h. e. proprium gladiatoris.

Gladiatura, æ, f. *ſcherma*, Ger. *fechtkunſt*, Gall. *eſcrime*, Hiſp. *eſgrima*, μονομαχία, ars, vel congreſſus gladiatorum. *Tac. l. 3. Ann. c. 43.* Adduntur e ſervitiis gladiaturæ deſtinati.

Gladiola, æ, f. pro *gladiolus* dixit *Meſſala*, qui ob id reprehenditur a *Quintil. l. 1. c. 6.*

Gladiolum, i, n. *coltellino*, ξιφίδιον, חרב, gladiolus. Uſurpatum fuit a Meſſala, recte *Quintil. lib. 1. c. 6. (al. 11.)* ſed neminem imitatorem habuit: tametſi Veteres etiam *gladium* dixere neutro genere.

Gladiolus, li, m. 2. *coltellino*, חרב, Germ. *ſchvverdeliin, degenlein*, Gall. *petite epee, ou couteau*, Hiſp. *eſpadilla, cuchillico*, ξιφίδιον, parvus gladius. *Apul. l. 2. Mileſ.* Gladiolo ſolito cinctus. Adde *Plin. l. 21. c. 17.* ¶ Hoc etiam nomine duæ herbæ a Romanis appellantur, quarum altera Græcis eſt ξυρίς, & ἶρις ἀγρία, eadem ac iris, altera ξίφιον, vel κύπειρος, ſeu κύπερος, φασγάνιον, μαχαίριον, quæ folium habet gladii figuram referens, Iridi perſimilis, niſi quod folio minore eſt, & anguſtiore, & gladii modo mucronato, nervoſumque in caulem exeunte, in quo purpurei flores in ordinem digeſti, *ghiaggiuolo*, *Pl. l. 12. c. 11. & 17. & l. 25. c. 11.*

Gladius, dii, m. *ſpada, coltello, pugnale*, חרב, שלח, רצח, Ger. *ein ſchvverdt*, Gall. *epée, couteau, poignard*, Hiſp. *eſpada, cuchillo, punal*, ξίφος, μάχαιρα, enſis, a *clade*, quaſi *cladius*, quod fit ad hoſtium cladem. *Caſ. 7. B. G.* Gladiis diſtrictis portas occupaverunt. *Cic. Inv. 2. c. 4.* Stricto gladio aliquem inſequi. ¶ Tranſlate ſumitur pro cauſa, vel materia exitii. *Plaut. Trin.* Dediſtine hoc pacto ei gladium, quo ſe occideret? i. e. miniſtraſti materiam ad perniciem. ¶ Suo gladio, ſuove telo jugulari dicitur, qui ſuo invento, dolove capitur, vel qui ſuis ipſius dictis revincitur. *Ter. Adelph. 5. 8. ad fin.* Suo ſibi hunc gladio jugulo. ¶ *Gladio plumbeo jugulare*, eſt futili, levique argumento, nulloque negocio convincere quempiam. *Cic. ad Attic.* Cum illud plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. ¶ *Gladii poteſtas* apud Juriſ. eſt poteſtas in facinoroſos animadvertendi. Quare gladius inſigne erat Præfecti Prætorio. Et in libera Rep. ſolebat gladius Imperatori exercitus proficiſcenti dari. *Appian. l. 2. Belli Div.* ¶ Antiquiſſimi etiam gladium dixerunt in neutro genere. *Lucil. apud Var.* Hærebat gladium mucrone in pectore totum. ¶ Eſt & gladius, ξίφος, genus piſcis marini, roſtro mucronato, quo naves perfodit, & demergit, in Atlantico Oceano, *glave*. *Plin. l. 32. c. 4. & 11.*

Glæſum. V. Gleſſum.

* Glama. V. Gramiæ.

Glandarius, a, um, o. quod ad glandem ſpectat, ut Glandaria ſylva, quæ ſervatur glandis ferendæ cauſa. *Cato de R. R. c. 1.* Octavo arbuſtum, nono glandaria ſylva.

Glandia, orum, n. 2. partes in ſue calloſæ, quæ in homine ſunt tonſillæ, hoc eſt, partes illæ faucium, quæ utrinque juxta garganeonem ſitæ a Græcis παρίσθμια, appellantur, a glandium duritie, ac figura. *Plin. lib. 11. c. 37. Plaut. Capt. 4. 4. 7.* Prætruncat tribus tergoribus glandia.

Glandifer, ra, rum, *ghiandifero*, Germ. *das eycheln tragt*, Gal. *portant des glands*, Hiſp. *qui trae, o cria bellotas*, βαλανοφόρος, quod glandes producit. *Cic. 1. de Leg. c. 1.* Quare glandifera illa quercus, ex qua olim evolavit nuntia fulva Jovis. ¶ Accipi etiam videtur pro fœcundo, & fertili fructuum. *Cic. 2. Phil.* Quandoquidem hæ quondam arationes Campani, & Leontini agri in P. R. patrimonio glandiferæ, & fructuoſæ ferebantur.

Glandionida, f. 1. caro ſuilla, ex glandiis. *Plaut. Men. 1. 3. 27.* Al. aliter legunt.

Glandium. V. Glandia.

Glando, inis, f. idem ac glans. *Avien. in Orbis terræ deſcript. v. 285.* Cibus aſpera glando. Et *v. 1283.* Pingui dependens ſubere glando.

Glandula, æ, f. *glandula, ghingola*, ἀδήν, dim. a glans. *Celſ. l. 4. c. 12.* Fit ex unguentariis glandulis. Alii alit. legunt. ¶ Tranſlate eſt corpus quoddam carniforme, laxum, fungoſum, molle, friabile, ex materia ſpermatica factum, una communi membrana univerſim, & frequenter pluribus privatis fruſtulatim coagmentatis incluſum, in vaſorum diviſionibus, quod partim depurationi, partim ſecretioni, partim etiam elaborationi inſervit, *glandula*. *Celſ. l. 4. c. 1.* In ipſis cervicibus glandulæ poſitæ ſunt. Item pars animalis glanduloſa, quæ eſt circa cervicem, vel ipſa cervix. In hac enim glandulæ poſitæ ſunt. *Martial. l. 7.* Ter poſcit apri glandulas, quater lumbum.

Glanduloſus, a, um, *glanduloſo*, ἀδενώδης, plenus glandibus. *Col. l. 7. c. 9.* de ſue: Qui eſt amplæ, & glanduloſæ cervicis.

Glanis, is, m. vel glanus, i, m. 2. piſcis genus, ſilurus parvus. *Plin. l. 9. c. 43.* Cantius, qui & glanis vocatur, averſos mordet hamos, nec devorat, ſed eſca ſpoliat. *Id. l. 32. c. 10.* Verrucas tollit glani jecur illitum.

Glans, dis, f. *ghianda*, Ger. *ein eychel, dley Kuchel*, Gal. *gland*, Hiſp. *vellota*, βάλανος, fructus quercus, roboris, eſculi, cerri, ilicis, fagi, ſuberis, & ſi quæ ſunt ſimiles, a Dorico γάλανος, per ſync. pro βάλανος, *Cic. in Or.* Quæ eſt in hominibus tanta perverſitas, ut inventis frugibus, glande veſcantur? ¶ Per Synecdochen, quia ex glandibus homines quondam vivebant, glandis appellatione (ut Ulpianus ſentit) omnes fructus continentur. ¶ Tranſlate glans dicitur plumbum, quod eſt in modum glandis formatum, quod antiqui loro alligatum in hoſtem torquebant. *Sal. in Jug. c. 57.* Pars eminus glande, aut lapidibus oppugnare. ¶ Erant enim glandes ex argilla, quas ad incendendum mittebant: quibus fortaſſe ſimiles ſunt, quas Itali vocant *granate*. *V. Lipſ. l. 4. Poliorcet. Dial. 2. & 3.* ¶ Glans denique dicitur pars ſumma colis, quæ præputio tegitur, a glandis ſimilitudine. *Celſ. l. 7. c. 25.* ¶ Dicitur etiam *Glando, inis*, V. ſuo loco.

Glarea, æ, f. *ghiaja*, חול, Ger. *griets*, Gal. *gravier*, Hiſp. *caſcajo*, ψηφίς, terra lapidoſa, qualis in fluviorum ripis, vel maris litoribus eſſe ſolet, a χλιαρόν. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Eo loci pulvis, non glarea eſt invecta.

Glareatum, n. 2. *Gallera*, opp. amplum agri Mediolanenſis, in Inſubria, abſque mœnibus.

Glareola, æ, diminut. exigua glarea. *Plaut.* Glaroelam manu effundens. Ita Lexicographi plerique, ſed nos nihil ejuſmodi in Plauto invenimus.

Glareoſus, a, um, o. *ghiaroſo*, ψαμμώδης, quod plenum eſt glarea. *Varr. l. 1. R. R. c. 9.* Terra cretoſa, aut glareoſa. *Colum. de arb.* Glareoſa, & ſaxoſa amat ficus. *Plin. l. 26. c. 8.* Glareoſi rivi.

Glaſtum, ſti, n. *glaſto, guado*, al. gaſtum, vel guaſtum, אשתים, ἰσάτις, herba ſimilis plantagini, ſeu genus lactucæ agreſte, & ſponte naſcens, al. vitrum, quo infectores lanarum utuntur, dum colore vitreo, ſeu hyalino; cæruleo, ſubnigro tingunt, quo item Britanni ſe inficiebant, inſcribentes etiam corporibus puerorum animalium figuras, ut in bello aſpectu horridiores eſſent, denique & eorum mulieres quibuſdam in ſacris. *Caſ. l. 5. B. G. c. 14. Plin. l. 20. c. 7.* & *l. 22. cap. 1.* Sed aliqui volunt, glaſtum eſſe quidem idem, ac ἰσάτιν, ſed iſatim ſativam intelligunt.

Glauceus, a, um, Glauceus ſuccus apud *Scribon. Larg. compoſ. 22.* eſt ſuccus herbæ cujuſdam, qui & *glaucion* dicitur: cujus uſus eſt in collyrio, quod *diaglaucium* vocatur. *Rhodius* mavult legi *glaucius*. ¶ Glaucea, netr. plur. & penult. prod. τὰ γλαύκεια, herbam eamdem ſignificant. V. *Glaucion*. *Colum. l. 10. v. 103.* Nunc medica panacen lacryma, ſuccoque ſalubri Glaucea, & profugos vinctura papavera ſomnos ſpargite.

Glaucicomans, antis, adject. o. γλαυκόθριξ, glaucam comam habens. *Juvenc. in Matth. c. 27.* Ordinibus lucent quæ glaucicomantis olivæ.

Glaucinus, o. 1. 2. quod glaucum habet colorem. *Martial. l. 9. epigr. 27.* Pallia donavit glaucina, Coſme, tibi.

Glaucion, ii, n. γλαύκιον, herba humilis in Syria & Parthia naſcens, denſis foliis fere papaveris, minoribus tamen ſordidioribuſque, odoris tetri, guſtus amari cum adſtrictione. Granum habet crocei coloris, quod in olla fictili luto circumlitum, in clibanis calefaciunt, deinde exempto ſuccum exprimunt ejuſdem nominis. Uſus eſt & ſucci, & foliorum, ſi terantur, adverſus epiphoras. Hinc temperatur collyrium, quod Medici Diaglaucion vocant. Hæc *Plin. l. 27. c. 10.*

* Glaucis, idis, vel idos, f. γλαυκίς, glaucos habens oculos. *Propert. l. 4. el. 3. v. 55.*

Glauciſcus, i, m. piſcis aculeatus, dorſo cæruleo, ventre candidiſſimo. *Pl. l. 32. c. 10. & 11.*

Glaucito, as, n. 1. eſt proprium vocis catulorum. *Auct. Carm. de Philom. v. 60.* Glaucitat & catulus, at lepores vagiunt.

Glaucoma, tis, n. 3. vel glaucuma, æ, f. 1. vel glaucoſis, is, f. 3. γλαύκωμα, vitium, quo color naturalis in oculo, ac ſpeciatim color humoris cryſtallini in præternaturalem, & glaucum mutatur, quod provenit ab illius humoris nimia ſiccitate, & concretione. Differt a *ſuffuſione*, quia in *glaucomate* peccat humoris cryſtallini condenſatio, & reſiccatio, in *ſuffuſione* concretio extranei humoris, & aliunde affluentis. *Plin. l. 29. c. 6.* Glaucomata dicunt Magi cerebro catuli ſeptem dierum emendari. *Plaut. Mil. 2. 1. 70.* Glaucomam ob oculos objiciemus.

Glaucomaticus, a, um, adject. glaucoma laborans. Legitur in Noris Tironis (ut vocant) a Grutero editis in calce Inſcriptionum.

Glaucopis, idis, f. avis quædam, alio nomine ulula, ſeu bubo. V. Lagopus.

Glaucus, a, um, o. *colore celeſte, miſchio tra 'l bianco, e 'l verde*, תכלת, Ger. *grawblau*, Gal. *verd de mer, celadon*, Hiſp. *verde claro*, γλαυκός, quod eſt colore cæſio, ſeu cæruleo, ideſt, ſubviridi, qui admixtum habet viriditati alborem, qualis apparet in oculis noctuarum, felium, leonum, quorundam equorum, & hominum, a nomine Græco allato. *Plin. l. 8. c. 21.* Oculis glaucis, colore ſanguineo.

Glaucus, i, m. genus piſcis. *Plin. l. 9 c. 16.* Quidam rurſus æſtus impatientia mediis fervoribus ſexagenis diebus latent, ut glaucus, aſelli, auratæ.

Glaucus, m. 2. piſcator, qui, cum piſces captos in ripa explicuiſſet, & illi ſubito contacta quadam herba ſe colligentes in mare proſiliiſſent, admiratus herbæ illius vim & ipſe deguſtavit, piſces ſecutus in aquam inſiluit, mariſque Deus factus eſt. Alii aliter referunt hanc fabulam, Glaucum inſignem urinatorem fuiſſe, ſæpius inſpectantibus ſuis municipibus in fluvium ſe dejeciſſe, diutiuſque ſub aqua moratum ſemper emerſiſſe, tandem quodam die illis exſpectantibus non rediiſſe, creditum eſſe, Deum maris factum fuiſſe. ¶ Glaucus item Hippolochi filius, qui Trojano bello Priamo ſuppetias tulit, homo tam ſtupidus, ut cum Diomede armorum permutatione facta, ænea acceperit pro aureis. Hinc etiam hodie *Glauci, & Diomedis permutatio* proverbio celebratur, cum permutatarum rerum inæqualitas ſignatur. *Plin. l. 3. ep. 2.* ¶ Item Siſyphi fil. qui, cum equas ſuas humana carne paſceret, ab illis ipſe etiam devoratus eſt. *Virg. 3. Georg. v. 267.*

Glaux, cis, γλαύξ, herba folia habens cytiſco, & lenticulæ ſimilia. *Plin. l. 27. c. 9.*

Gleba, æ, f. *zolla*, רגב, גוש, מגרפה, Ger. *ein erdſcholl*, Gal. *mote de terre*, Hiſ. *el terron de tierra*, βῶλος, fruſtum terræ. *Cic pro Cæc. c. 21.* Quid igitur, ſi glebis, aut ſaxis, aut fuſtibus aliquem de fundo præcipitem egeris? ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut gleba marmoris. *Plin. l. 36. c. 6.* gleba thuris. *Lucret. l. 3. v. 318.* glebæ niveæ lactis. *Nemeſian. ecl. 3. ad fin.*

Glebalis, le, adj. ad glebam pertinens, βωλώδης, *di zolla*, ut glebalis agger. *Am. l. 13. c. 5.* Adde *Cod. Theodoſ. l. 13. tit. 3. leg. 16. & 19.* V. Glebatio.

Glebarii, dicebantur boves, valentes, fortes, a glebis facile proſcindendis. *Var. l. 6. de L. L.*

Glebatim, adv. per glebas, ut agros glebatim metiri. *Lact. de mort. perſecut. c. 23.*

* Glebatio, onis, f. glebalis collatio. *Cod. Theod. 6. 2. 12.* h. e. vectigal ratione glebæ, ſive fundorum & poſſeſſionum.

Gleboſus, a, um, *zolloſo*, ἀδρόβωλος, quod glebæ in morem eſt convolutum, vel quod glebis abundat. *Plin. l. 35. c. 15. de ſulphure.* Vivum naſcitur ſolidum, hoc eſt globoſum. Et *c. 16.* Terra gleboſior.

Glebula, æ, f. *zolletta*, βωλίον, dim. a gleba. *Col. l. 1. c. 6.* Lapilliſque careant, & glebulis. *Scribon. Larg. Compoſ. 199.* Glebulæ nivis. *Vitruv. 8. 3.* Glebula myrrhæ.

Glebulentus, o. 1. 2. glebis refertus. *Apul. de Deo Socratis.*

Glechonites, γληχωνίτης, vinum pulejo conditum, apud *Col. l. 12. c. 35.*

Glemona, f. 1. *Gemona*, opp. Italiæ, in prov. Forojulienſi, prope Tiliavemptum fl. ab Alpibus, & conf. Germaniæ 4. M. P.

Gleſſaria, vel Glæſaria, Auſtravia, al. Auſtrania *Leſſe*, inſ. apud Cimbricam Cher-

Chersonesum, inter illam, & Hollandiam, a glesso, idest succino, quo abundat. *Plin.l.37.c.c.3.*

Glessum, seu glesum, n.2. ἤλεκτρον, electrum, succinum, voce Germanica, fortasse a perspicuitate vitrea, quia Germanis *glas* vitrum est. *Plin.l.37.c.3.* Certum est gigni in insulis Septentrionalis Oceani, & a Germanis appellari glæsum, itaque & a nostris unam insularum ob id appellatam Glæsariam, Germanico Cæsare ibi res gerente, Austraviam a Barbaris dictam. *Tac.de Germ.c.45.* Soli omnium succinum, quod ipsi Glessum vocant, legunt.

Gleva, pro *gleba*, &

Glevālis pro *glebalis* leguntur in *Cod.Theod.6.2.8.& 21.& alibi.*

Gleucinum, n. 2. γλεύκινον, olei factitii genus, mustum, & aromata admixta habens, a γλεῦκος, *mustum*. Aliqui definiunt oleum mustum, hoc ex expressum, antequam olivæ in torculari subigantur. *V.Col.l.12.c.51.Plin.l.15.c.7.*

Glinon, n.2. aceris genus, al. crassivenium, campestre, candidum, nec crispum. *Plin.l.16.c.10.*

Glirarium, n.2. ἐλειών, locus, in quo glires nutriuntur. *Var.l.3.de R.R.c.15* Glirarium dissimili ratione habetur, quod non aqua, sed maceria locus sepitur.

Glis, gliris, m. *ghiro*, תנשמת, ἐλειός, animal muri simile, majori tamen corpore, quod nutritur in arboribus, & bonam anni partem somno consumere dicitur, a *glisco*, cresco, quia hyeme tota dormiens pinguescit. *Mart. l.3.epigr.58.* Somniculosos ille porrigit glires. *Laber.* apud *Non.c.2.n.391.* Opprimitur glis. Adde *Plin.l.8.c.57.* ¶ Glires silvestres a domesticis genere discreti esui erant apud Veteres. Itaque *Apic.l.8.cap.9.* eorum condiendorum rationem tradit. *Varro* autem *l.3.R.R.c.15.* vivaria ad eos nutriendos quomodo fieri oporteat, ostendit, & *gliraria* vocat, Adde *Plin.loc.cit.* ubi scribit, non minus eos, quam ostrea, & peregrinas aves, in deliciis aliquando fuisse.

Gliscĕrus, a, um, adject. crescens, copiosus, opimus, a glisco, ut gliscerae mensæ. h.e. crescentes per instructionem epularum. *Festus.*

Glisces, testiculi porcorum. *Nævius*, cujus verba refert *Turneb.l.15.c.4.*

Glisco, scis, n.3. & gliscor, eris, d.3. sine præter.& sup. *crescere*, נגל, Ger. *wachsen*, Gall. *croitre*, Hisp. *crecer*, αὐξάνω, cresco, augeor, invalesco. *Gel. l.2.c.7.* Eadem ipsa, quæ crescente Luna gliscunt, deficiente contra Luna deficiunt. *Liv.l.6.c.14.* Gliscente in dies seditione. *Semp.Asell.* apud *Non.c.7.n.107.* Ut major invidia Lepido gliscceretur. ¶ Gliscere etiam terra dicitur, cum pinguescit. *Col.l.2.* Stercorare terram conveniet, nam eo quasi pabulo gliscit. ¶ Ponitur etiam pro vehementer cupere. *Stat.l.3.Theb.v.72.* dum pellere leges, Et consanguineo gliscit regnare superbus exule.

* Glittus, V. Glutus.

Globātim, adv. per globos. *Ammian.l.27.c.9.* Globatim per vicina digressi prædones.

Globatus, a, um, adj. in modum globi factus. *Plin.l.1.c.2.* Formam Mundi in speciem orbis globatam esse. *Solin.c.11.* Globatæ vehementius properant.

Globo, as, avi, atum, a.1. *gomitolare*, גלגל, Germ. *rund machen*, *wicklen*, Gall. *faire rond*, *faire en pelottons*, Hisp. *redondear*, *ovillar*, σφαιρόω, est aliquid solidum in rotunditatem componere. *Plin.l.11.c.65.* Dependentes ubique guttæ parvis globantur orbibus.

Globositas, atis, f. rotunditas. *Macr.Somn.Scip.l.1.c.16.* Terræ globositas.

Globōsus, a, um, o. *rotondo*, גלגלי, עגול, Ger. *rund*, Gal. *rond*, Hisp. *redondo*, σφαιρικός, rotundus, & spissatus. *Cic.de Un.* Et globosus est fabricatus, quod σφαιροειδὲς Græci vocant, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. *Liv.l.38.c.29.* Globosa saxa.

Globulus, m. 2. σφαιρίον, parvus globus. *Plin.l.33.c.5.* Et liquidam, globulis sudore resolutis. ¶ Accipitur & pro genere edulii in globi modum convoluti. *Cato de R.R.c.79.* Globulos sic facito, caseum cum alica ad eumdem modum misceto.

Globus, bi, m. *globo*, *sfera*, כדור, גלגל, Ger. *ein Kugel*, Gal. *globe*, Hisp. *globo*, σφαῖρα, est corpus solidum, & unica superficie contentum; undequaque rotundum, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. *Cicer.de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præstantes sint, ex solidis globus (sic enim sphæram interpretari placet) ex planis circulus. ¶ Dicitur non solum de sphæris cælestibus, & de terra, sed de omnibus rebus rotundis non concavis. *Plaut.Pœn.a.2. v.35.* In fundas indebant grandiculos globos. ¶ Ponitur quandoque pro multitudine hominum, sive aliorum animalium, aut alterius cujuscumque rei similis in unum collecta, & quasi conglobata, σύστημα, *Liv.lib.8.* Extrema concio, & circa Fabium globus increpabant inclementem Dictatorem.

Glocido, V. Glocito.

Glocio, is, n.4. *chiocciare*, Ger. *garen und gluren wie ein hun*, Gal. *glousser*, *clousser*, Hisp. *cloquear*, κακκάζω, κλώζω, proprium est vocis gallinarum, cum ovis incubituræ sunt, quod fit crebris singultibus, interjecta voce acuta, a verbo Græco allato, quod a sono factum est. Pro eodem etiam *glocito* dicitur. *Fest.Col.l.9.c. 5.* Ut ova quam recentissima supponantur glocientibus.

Glocito, as, n. 1. freq. a glocio. *Festus.*

Glocto, as, n. 1. verbum exprimens vocem ciconiæ. *Auct. Carm. de Philom. v. 29.* Gloctorat immenso de turre ciconia rostro.

Glomerabilis, le, qui glomeratur, seu in globum formatur, προσεπιπιλωθείς. *Manil. l.1.v.220.* Te testem dat Luna sui glomerabilis orbis. *Id.l.4.* Glomerabile sidus.

Glomerāmen, inis, n. 3. *viluppo*, גלם, στρόμβωμα. *Lucr.l.2.v.685.* Dissimiles igitur formæ glomeramen in unum conveniunt.

Glomerarius, ii, m. qui glomerat. *Sen.contrv.ult.l.1.*

Glomerātim, adv. turmatim, conglobatim, involute. *Macrob.l.6.Saturn.c.4.* Homines glomeratim incedentes. *Auson.Paneg.Theod.c.29.* Quis oratorum facunda cultius, pugnantia densius, densata glomeratius aut dixit, aut cogitavit?

Glomeratio, onis, f. *inviluppamento*, στρόμβωσις, עגול, actus glomerandi. *Plin.l. 8.c.43.* Sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio.

Glomerātus, a, um, adject. conglobatus, confusus, turbatus. *Cic.Tusc.2.c.10.* Clades glomerata. *Lucret.l.3.v.494.* Semina vocis Ejiciuntur, & ore foras glomerata feruntur.

Glomero, as, a. 1. *inviluppare*, *avviluppare*, גלם, Ger. *auffwinden*, Gal. *amasser en peloton*, *envelopper*, Hisp. *embolver en redondo*, *devanar*, στρομβόω, implico, & in globi speciem formo, sive filum in globi figuram convolvo, a *glomus*. *Ovid.Met.6.v.19.* Lanam glomerabat in orbes. ¶ Translate ponitur pro congregare, cogere, *ammucchiare*. *Virg.2.Æn.v.315.* Sed glomerare manum bello. *Tacit.3. hist.cap.31.* Legiones in testudinem glomerabantur. ¶ Equi etiam gressus glomerare dicuntur, cum celeri passu, & convoluto gradu incedunt. *Virg.3.Georg.v.117.* Equitem docuere sub armis Insultare solo, & gressus glomerare superbos.

Glomerōsus, a, um, glomeris, seu globi figuram habens. *Col.l.9.c.3.* Aristoteles apum genera complura demonstrat, earumque alias vastas, sed glomerosas, &c.

Glomus, glomi, m. 2. & glomus, seu glomer, eris, m. 3. *gomitolo*, *gomicciolo*, דולם, Germ. *das kneuel*, Gal. *peloton*, Hisp. *ovilio*, ἀγαθίς filum, vel aliquid simile in globi figuram convolutum. *Plin.l.36.c.13.de Labyrintho.* Quo si quis improperet, sine glomere lini exitum invenire nequeat. *Hor.l.1.ep.3.v.23.* Ut vinosa glomos furtivæ Pyrrhia lanæ.

Gloria, æ, f. claritas, splendor, lux, amplitudo, *gloria*, כבוד, Ger. *lob*, *ehr unde preiss*, Gal. *gloire*, Hisp. *gloria*, κλέος, δόξα, est fama ingens cum laude de alicujus virtute, ac meritis, a κλέος. *Cic.pro Marcello, cap. 8.* Gloria est illustris, ac pervagata multorum ac magnorum vel in suos cives, vel in patriam, vel in omne genus humanum fama meritorum. *Id.in Pison.c.24.* Fructus veræ virtutis gloria est. Hinc gloriam appetere, gloria duci, gloriam sibi parere, gloria præstare, in gloria ducere &c. *Cic.* passim, *Plin.Ter.*& al. ¶ Accipitur etiam pro gloriatione, *il vantarsi*. *P.Syrus in Mimis:* Cita ignominia fit superbi gloria. *Gel. l.1.c.2.* Flare inanes glorias. Ubi nota plur. numerum. Sic & *Tac.3.Ann.c.45.* Memorare veteres Gallorum glorias.

Gloriabundus, o.1.2. *vantatore*, מתפאר, καυχηματίας, qui abunde gloriatur. *Gel. l. 5. c. 5.* Contemplatione tanti, & tam ornati exercitus gloriabundus Annibalem aspicit.

Gloriandus, o.1.2. gloria, & prædicatione dignus, partic. vel ger. a *glorior*. *Cic. 5. Tusc.* Nec in misera vita quidquam est prædicabile, aut gloriandum. Et *infra c. 17.* Quod si beata vita glorianda, & prædicanda, & præ se ferenda est.

Gloriatio, f. 3. καύχημα, gloriosa prædicatio. *Cic. 3. Fin. c.8.* Virtus est digna gloriatione.

Gloriātor, oris, m. qui gloriatur. *Apul. 5. Florid.* Magis sum amicitiæ cupidus, quam gloriator.

Glorificatio, onis, f. *glorificazione*, *gloria*, gloria. Est *Augustini* aliquot in locis.

Glorifico, as, avi, atum, a.1. *glorificare*, *lodare*, gloriosum reddo, δοξάζω. *Coripp. l.4.2.289.* Glorificavit opus. *Tert.de Idol.c.22.* Deus potius glorificetur.

Glorificus, a, um, *glorioso*, ἔνδοξος, gloriam afferens. *Id.Cod.l.2.tit.8.leg.7.* Relicta observatione glorificæ tuæ sedis.

Gloriŏla, æ, f. δοξάριον, dim. a gloria. *Cic.l.5.Fam.ep.12.* Et nosmetipsi vivi gloriola nostra perfruamur.

Glorior, aris, d.1. *gloriarsi*, התהלל, התפאר, Germ. *sich rhumen, und loben*, Gal. *se vanter*, *se glorifier*, Hisp. *gloriarse*, καυχάομαι, est gloria, & prædicatione se efferre, aut aliquid jactanter de se pronuntiare: interdum absolute construitur. *Cic.5.Ver.* Ut tu in multis epistolis tuis ad amicos gloriaris. ¶ Interdum cum præp. *de*. *Cic.3.Fin.c.8.* Quis aut de misera vita possit gloriari, aut non de beata? ¶ Interdum cum præp. *in*. *Cic. in Offic.* Nobis quoque licet in hoc quodammodo gloriari. ¶ Interdum cum accusativo communi. *Cic.de Sen.c.10.* Equidem posse vellem idem gloriari, quod Cyrus. ¶ Et cum solo ablat. *Cic.in Or.c. 50.* Nominibus veterum gloriantur. ¶ Et cum dat. *Id.in Pison.* Is mihi etiam gloriabitur, se omnes magistratus sine repulsa assecutum. h.e. apud, vel coram me.

Gloriose, adv. *gloriosamente*, Germ. *ehrlich*, Gal. *glorieusement*, Hisp. *gloriosamente*, ἐνδόξως, cum gloria, & laude. *Cic.Cæl.* In qua satis gloriose triumpharent. Accipitur & in malam partem. *Cic.2.Fin.* Quid ergo attinet gloriose loqui, nisi constanter loquare? ¶ Comparat. gloriosius, superl. gloriosissime. *Cic.pro Dom.c.15.* Gloriosius de se prædicare. *Vellej.l.2.c.3.* Vitam gloriosissime degere.

Gloriōsus, a, um, o.1.2. *glorioso*, נכבד, Germ. *glorwirdig*, Gal. *glorieux*, Hisp. *glorioso*, ἔνδοξος, præclarus, excellens. *Cic.1.de Divin.* Magnificum etiam illud, Romanisque hominibus gloriosum. *Id.2.Phil.cap.11.* Gloriosissimum factum. *Val. Max.l.3.c.2.* Sospes gloriosior patriæ mœnia non intrasset. ¶ Interdum in malam partem accipitur, ut gloriosus dicatur, qui se inaniter jactat, & laudari quærit, *vantatore*. Hinc Plauti comœdia *Miles gloriosus* inscribitur. *Plin.in ep.9.l.3.* Miserat etiam epistolas Romam ad amiculam quamdam jactantes, & gloriosas. Adde *Nepot.Timol.c.4.*

Glos, f.2. *cognata*, γάλως, יבמה, mariti soror, atque item fratris uxor, a voce græca allata. *Non.c.19.n.4.*& *Fest.* ¶ In genit. facit *gloris*, non *glotis*. *Priscian.l.6.*

Glossa, æ, f. *lingua*, לשון, פשר, פתרון, Ger. *die sprache*, Gal. *langue*, Hisp. *lengua*, γλῶσσα, Att. γλῶττα, lingua. Græca vox est. & Græcis literis scribenda. ¶ Metonymice accipitur pro sermone. Sed proprie glossæ vocantur vocabula obscuriora, & minus usitata, quæ interpretatione indigent, cujusmodi sunt ea, quæ certæ sunt dialecti propria, eoque aliena a lingua communi, unde & ξενικὰ dicuntur, quasi peregrina. *Quintil.l.1.c.1.* Protinus enim potest interpretationem linguæ secretioris, quas Græci γλώσσας vocant, dum aliud agitur, ediscere. ¶ Accipitur etiam pro interpretatione, seu explicatione eorum, quæ ab aliis obscure scripta fuere, quia vice linguæ, h.e. vice doctoris, fungitur. *Hinc Glossæ Accursii*, *Philoxeni*, *Isidori*, &c.

Glossarium, ii, n. *Dizionario*, λεξικόν, עירוך. *Gel.l.18.c.7.* Vos, Philosophi, estis mera (ut M. Cato ait) mortuaria glossaria.

Glossēma, neut. 3. γλώσσημα, לשון, al. glossa, est vox occultior, abstrusior, & minus usitata. *Var.l.5.de L.L.* exponens versum Ennii, *Cælitum Camilla expectata advenis*, Camillam, qui glossemata interpretati sunt, dixerunt administram, hoc est qui voces priscas, & minus usitatas sunt interpretati. *Quintil.lib.1.c.8.* (al 14.) Circa glossemata etiam, idest voces minus usitatas, non ultima ejus professionis diligentia est. Adde *Sueton.de illust.Gramm.c.22.*

Glossopetra, f. 1. gemmæ species linguæ humanæ similis, quam Magi credunt non nasci in terra, sed deficiente Luna cœlo decidere, ea Lunares motus excitari, ventos comprimi, illam memoriæ prodesse, &c. a γλῶσσα, *lingua*, & πέτρα, *lapis*. *Plin.l.37.c.10.Solin.c.39.Isid.l.16.c.14.*

Glossula, æ, f. Brevis interpretatio. *Diomed.l.2.p.421.*

Glottis, idis, f. γλωττίς, apud *Plin.l.10.c.23.* est avis e genere coturnicum, a lingua prælonga, quam exserit: unde & *Lingulaca* dicitur.

Glubo, is, bi, bitum, a.3. *scorticare*, *scorzare*, פצל, Ger. *schinden*, Gal. *ecorcher*, Hisp. *desollar*, ἀποδέρω, proprie est corticem detrahere, arbores cortice denudare, a λέπω, *decortico*, vel a γλύφω, *scalpo*. *Caro de R.R.c.31.* Salictum suo tempore cædito, glubito, arcteque alligato, librum conservato. *Var.lib.1.R.R.cap.55.* Ramos glubere. ¶ Neutrorum more *Cato R.R.cap.31.* Quæ materies (*arborum*) semen non habebit, cum glubet, tempestiva erit. *h.e.* cum glubet se, & corticem deponet, erit apta ad cædendum. ¶ Significat etiam pellem detrahere, ut glubere pecus apud *Festum*. Hinc obsceno sensu *Catul.carm.58.ad Calium*, *de Lesbia*. Nunc in quadriviis, & angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes.

Glucidatus, dulcis, suavis, a γλυκύς. *Festus.*

Gluma, æ, f. *pula*, *lolla*, *lopa*, מוץ, ἔλυτρον, folliculus grani frumentarii, a glubendo, quod eo folliculo deglubatur granum. h.e. decorticetur, *Var.l.1.de R.R. cap.48.de frumento.* Granum dictum, quod est intimum solidum; gluma, qui est folliculus ejus; arista, quæ, ut acus tenuis, longa eminet e gluma, proinde ut grani theca sit gluma, & apex arista.

Glus, vel glux, glutis, f. דבק, γλία, gluten, a voce græca alleta. *Auson.in Monos.* Tergora dic clypeis accommoda quid faciat? glux.

* Glut, glut, vox ficta ad exprimendum sonum liquoris ex angusti oris vase exeuntis. *Vetus Poeta in Catalect. Pithoei l.4.p.151.* glut glut murmurat unda sonans.

Gluten, inis, n.3. vel glutinum, ni, n. 2. *colla*, דבק, Ger. *leim*, Gal. *glu*, Hisp. *engrudo*, κόλλα, materia viscida, & tenax, qua res conjunguntur, a glus. *Plin. l.11.c.39.* Boum coriis glutinum excoquitur, taurorumque, & id præcipuum. *Lucret.l.6.v.1066.* Glutine materies taurino jungitur una.

Glutinamentum, ti, n. *incollamento*, מחבות, דבוק, Ger. *leymung*, Gal. *collement collure*, Hisp. *engrudamiento*, κόλλησις, compactio, conjunctio. *Plin.l.13.c.12. de chartis.* Deprehenditur & lentigo oculis, sed mediis inserta glutinamentis tænia.

Glutinatio, onis, f. κόλλησις, conglutinatio, glutinamentum. *Celsl.7.c.27.* Neque desperari debet solida glutinatio vulneris.

* Glutinativus, מדביק, glutinandi vim habens. *Apulej. de herb. c. 72. & 77.*

Glutinātor, oris, m. *incollatore*, מחבר, מדביק, Ger. *ein leimer*, Gal. *colleur*, Hisp. *engrudadar*, κολλητής, qui res glutinat, seu glutine conjungit. *Cic Att.l.4.ep.4.* Mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus.

* Glutinatorius, a, um, glutinativus. *Theod.Priscian.de Diata. c. 10.*

Glutinatus, a, um, glutino conjunctus. *Celsl.7.c.28.* Inter se glutinatis naturalium oris, *h.e.* conjunctis, constrictis.

Glutineus, a, um, κολλώδης, glutinosus. *Rutil.in Itiner.l.1.v.910.de Harpyis.* Quæ pede glutineo, quod teti gere, trahunt.

Glutinium, ii, n. gluten. *Apul.Asclep.* Individuo glutinio connexus.

Glutino, as, a.1. *incollare*, הדביק, Ger. *leimen*, Gal. *coller*, *gluer*, Hisp. *engrudar*, κολλάω, σωπτω, conjungo, ferrumino. *Plin.l.35.c.15.* Quo genere sistitur sanguis, & vulnus glutinatur.

Glutinōsus, a, um, o. *tenace*, κολλώδης, tenax. *Col.in præf.l.1.* In Asia, Mysiaque densa, etiam glutinosa, terra maxime exuberat. *Id.l.3.c.11.* Terra glutinosissima. *Celsl.5.c.25.* Pus glutinosius & sanguine, & sanie.

Glutinum, V. Gluten.

Glutio, seu gluttio, is, a.4. *inghiottire*, בלע, Ger. *schlucken*, Gal. *engloutir*, Hisp. *tragar*, γλύζω, καταπίνω, devoro, a verbo græco, quod allatum est. Aliqui deducunt a *glutus*, seu *gluttus*. *Juven.Sat.4.v.28.* Quales tunc epulas ipsum glutisse putamus Induperatorem? *Plin.l.20.c.12.de corvis.* Pessima eorum significatio, cum glutiunt vocem, velut strangulati.

Glutto, seu gluto, onis, masc. λαίμαργος, זולל, gulosus, non a gula, ut *Isidorus* scripsit *l.10.Orig.* sed a *gluttus*, idest, pars colli, qua cibus transmittitur. *Fest.*

Gluttus, seu glutus, masc. 2. βρόγχος, pars colli, qua cibus transmittitur, a sono *glut glut*, quem liquor angusto means tramite edit. *Fest.Pers.Sat.Sat.5.v.112.* Non glutto sorbere salivam Mercurialem, idest non avide vorare lucrum.

Glutus, seu gluttus, seu glittus, a, um, o. unitus, bene subactus, cohærens, instar eorum, quæ glutino conjuncta sunt, a *glus*. *Cato c.45.* Locus bipalio subactus, beneque glutus fiet. Eadem habet *Plin.l.17.c.18.*

* Gluvia. V. Gumia.

* Glyconium, *sive* Glyconicum metrum, de quo *Diomed.l.3.p.510. Putsch.* Adde, *Sidon.in carm.l.9.ep.13.* Dictum videtur a nomine inventoris.

* Glycomerides, *sive* Glycymerides, γλυκυμαρίδες, concharum genus, de quibus *Plin.l.32.c.ult.Macrob.2.Satur.c.9.V.Chama.*

Gly-

Glycyrrhiza, æ, f. *liquirizia*, *regolizia*, שרש מתוק; γλυκύῤῥιζα, radix dulcis herbæ genus. *Pallad.l.10.c.14.*

Glycyrrhizītes, γλυκυῤῥιζίτης, vinum glycyrrhiza conditum. *Col.l.12.c.35.*

* Glycyside, f. γλυκυσίδη, herbæ nomen. *Pl.l.25.c.4.& l.27.c.10.*

G ANTE N.

* Gnæus. V. Cnæus.

Gnaphalium, n.2. γναφάλιον, herba, al. chamæzelon, cujus foliis albis, & mollibus pro tomento utebantur. *Plin.l.27.c.10.*

Gnarigavit significat apud Livium, (*Andronicum*, sive *Lævium*) narravit. *Fest.*

Gnarītas, atis, f. scientia, notitia. *Sal.in frag.l.3.hist.* Alii fiducia gnaritatis locorum fuga sparsi. *Ammian.l.16.c.3.* Juvante locorum gnaritate.

* Gnaruisse, narrasse. *Festus.*

Gnarūris, re, adj. usurparunt Vet. pro gnarus. *Plaut.Most.1.2.17.* Simul gnarures vos volo hanc rem mecum. Adde *Auson.ep.22.v.19.*& *Arnob.l.3.*

Gnarus, olim narus, o.1.2. *dotto*, *perito*, *esperto*, יודע, חכם, Ger. *erfahren*, Gal. *savant*, *bien entendant*, Hisp. *sabio*, *esperimentado*, ἐπιστήμων, sciens, peritus. *Cic.in Or.* Pericles gnarus, quibus orationis modis animi moveantur. *Id.in Brut. c.64.* Sisenna Reipub. gnarus. ¶ Accipitur aliquando passive, pro cognito. *Tac. lib. 1.Ann.c.63.* Trudebanturque in paludem gnaram vincentibus, iniquam nesciis. *Id.l.15.Ann.c.61.* Idque nulli magis gnarum, quam Neroni.

Gnatho, onis, m. nomen parasiti apud *Terent.* a γνάθος, *maxilla*.

Gnathonicus, a, um, ad Gnathonem pertinens. *Ter.Eun.2.2.32.* Tamquam philosophorum habent disciplinæ ex ipsis vocabula, parasiti itidem Gnathonici vocentur.

Gnata, æ, f. nata, filia, θυγάτηρ, בת, *Plaut.Truc.4.3.67.Ter.And.3.3.8.*

Gnatūla, æ, f. filiola, *Accius*, apud *Non.c.4.n.218.* Infando omini gnatula erat.

Gnatus, a, um, adject. natus. *Plaut.* multis in locis, ut *Trucul.5.1.70.Aul.4.10. 47.* & alibi.

Gnatus, ti, m. *figliuolo*, בן, Ger. *ein sohn*, Gal. *fils*, Hisp. *hijo*, υἱός, filius. *Ter. Heaut.1.1.78.* Gnatum unicum ejeci hinc.

* Gnave, naviter. *Sallust.jugur.c.79.Vellej.l.2.c.125.*

Gnavitas, atis, f. diligentia, studium. *Arnob.l.1.* Gnavitas studiosa.

Gnavĭter, adv. *diligentemente*, *sollecitamente*. *Hor.lib.1.ep.1.v.24.* Consilium agendi gnaviter.

* Gnavo pro navo, as, quidam legunt, apud *Cic.2.de Orat.c.7.& Val.Flac.3.145.*

Gnavus, sive navus, o.1.2. *presto*, *diligente*, מהיר, אביר, שובר, Ger. *emsig*, *fertig*, Gal. *habil*, *diligent*, Hisp. *prompto*, *presto*, δραστικός, σπουδαῖος, industrius, strenuus, celer, a *navus*, per prothesin. Sed aliqui censent, *gnavus* prius fuisse, ex eo *navus* fieri per aphæresin. *Hor.l.1.ep.18.v.90.* Oderunt agilem, gnavumque remissi. *Ammian.l.26.* In inquirendis rebus gnaviores.

Gnephōsus, obscurus, a κνέφας, tenebræ. *Fest.*

* Gnetum, i, n. herba de qua *Col.l.7.c.8.* ubi alii mallent *gnecum* vel *cnecum*, κνῆκον, de quo *Dioscor.l.4.c.182.al.190.*

Gneus. V. Cneus.

Gnidius, a, um, o. quod est ex Gnido urbe, ut Gnidia Venus, quæ in ea colebatur. *Cic.de Div.* Gnidium granum. *Pl.l.23.c.4.* ¶ Scribitur & *Cnidius*.

Gnidus, Gnidos, Cnidus, *Gnido*, al. *Stadia*, al. *Chio*, urbs Doridis, in Caria, cum prom. cognom. *Capo Crio*, quod inter oram Australem, & Occiduam in mare velut peninsula procurrit contra Nisyrum ins. inter Ceramicum sin.& in mare Carpathium. Hic Venus colebatur, simulacro sculpto mira arte a Praxitele. *Plin. l.30.c.10.*

* Gnitus, Gnixus a genibus prisci dixerunt. *Festus.*

* Gnobilis, nobilis apud vet. quod notum vel cognitum significabat. *Fest.*

Gnoma, γνώμη, דעת, apud Græcos significat sententiam quamdam memorabilem omnium consensu approbatam. *Quint.l.8.c.5.* ¶ Gnoma etiam dicitur machinula quædam, qua regiones agrorum dignoscuntur. *Festus.*

Gnomon, onis, m. *saetta*, *mostra*, מראה, חץ, γνώμων, index, cognitor, omne id, cujus indicio aliquid cognoscitur, & speciatim horologii scioterici stylus, per quem cognoscuntur umbræ, & ex umbris horæ, quem *Plinius* umbilicum Solis vocat, a γνόω, seu γινώσκω, *nosco*. *Plin.l.2.c.72.* Solis itaque umbilici, quem gnomonem appellant.

Gnomonice, es, & Gnomonica, æ, f.1. γνωμονική, pars Architecturæ, quam *Vitruvius* dividit in Ædificationem, Gnomonicen, & Machinationem: versatur autem in conficiendis horologiis solaribus. V.*Vitru.l.1.c.6.*& *l.9.c.4.* *Plin.l.2.c.76.* Umbrarum rationem, & quam vocant Gnomonicen, invenit Anaximenes Milesius. Adde *Gel.l.1.c.9.*

Gnomonici, m.2. qui Gnomonicen profitentur. *Solin.c.40.* Quod Gnomonici similibus parallelis accidere contendunt.

Gnomonicus, a, um, γνωμονικός, ad gnomonem pertinens. *Vitr.l.1.c.1.* Multæ res organicæ & gnomonicæ. *Id.l.9.c.4.* Gnomonicæ rationes.

Gnosco, a.3. idem ac nosco, apud vet. *Diomed.Gramm.l.1.*

Gnossiăcus, a, um, adj. ad Gnosson pertinens, ut Gnossiaca regna. *Ov.9.vMet.668.*

* Gnosias *vel* Gnossias, f. Gnosia, Cretensis. *Ov.de art.am v.293.*& *556.*

Gnosis, vel Gnossis, idis, patronym., f. a Gnosso, hoc est Ariadna, quæ filia fuit Minois regis Gretæ. *Ovid.Heroid.ep.15.v.25.* Gnosida Bacchus amavit.

Gnosius, a, um, adject. a Gnosso, ut Gnosia regna. *Virg.3.Æn.v.115.*

Gnossos, Gnosos, Cnossos, al. Cerathus, *Ginosa*, urbs exc. Cretæ, olim primaria, Regia, nunc pagus, apud Idam M. inter Gortynam 100. stad. & Lyctum 120. a litore 25. Regia fuit Minois Regiæ Cretæ.

Gnostici, hæretici altero post Christum sæculo, qui in rebus divinis τελείαν γνῶσιν, *perfectam intelligentiam* sibi arrogabant, dicere soliti (ut Origenes Celso exprobrat) omnia novimus. *Epiphan.Iren.*&c.

Gnosus, a, um, adject. Gnosius. *Lucan.l.3.v.185.* Gnosas agitare pharetras. Nisi forte legendum est *gnosias*, contracta tamen syllaba per synæresim.

Gnotus, a, um, adject. notus. *Fest.*

G ANTE O.

Gobius, ii, m. 2. vel gobio, onis, m. 3. *ghiozzo*, Germ. *ein meergropp*, Gal. *goujon*, Hisp. *gadoce*, *gobio*, κωβιός, genus piscis, a nomine græco, quod allatum est. *Mart.l.13.epigr.88.* Principium cœnæ gobius esse solet. *Juven.sat.11.v.37.* Cum sit tibi gobio tantum in loculis. ¶ Legitur & *cobio* apud *Plin.l.32.c.11.*

Gomorrha, fem.1. עמורה, urbs Judææ, in ora lac. Asphaltitis, propinqua Sodomis, quæ una cum illis de cœlo tacta, ac in aquis submersa est. Gent. *Gomorrhæus*, *a*, *um*. ¶ Dicitur & *Gomorrhum*. *Solin.c.38.*& *Tert:in Apol.c.40.* * Hinc Gomorrhæus.

Gomphus, i, m. γόμφος, יתד, clavus ligneus. Quidam fibulam ferream exponunt. *Stat.l.4.Silv.3.v.48.* Et crebris iter alligare gomphis.

Gonarche, es, horologii Solariis species apud *Vitruv.l.9.c.9.*

* Gongylis, idis, f. rapum, γογγυλίς, *Col.l.10.v.421.*

Gonorrhæa, æ, fem. *scolazione*, זוב, לילה, מקרה, γονόῤῥοια, involuntaria, & vitiosa seminis profusio. *Jul.Firm.l.3.c.7.*

Gordiānus, m.2. Imp. Rom. quam dignitatem filius, & nepos ejusdem nominis adepti sunt.

Gordius, m.2. Phrygiæ Rex, genere rusticus, & ignobilis. Cum Phryges de rege creando oracula consulerent, admoniti sunt, eum Regem observare, quem reversi primum in templum Jovis euntem plaustro reperissent. Obvius illis Gordius fuit, qui ad arandum conductis bobus mane properabat; statimque eum Regem consalutant. Ille plaustrum, quod sibi ducenti Regnum delatum fuerat, in templo jovis positum majestati Regiæ consecravit. In loris illius plaustri erat nodus adeo perplexus, ut indissolubilis putaretur. Oracula cecinerunt, si quis nexum Gordium solvisset, eum tota Asia regnaturum. Aliquot post sæculis Alexander Macedo, capta urbe, cum in templum Jovis venisset, jugum plaustri requisivit, quo exhibito, cum capita loramentorum intra nodos abscondita reperire non posset, violentius Oraculo usus, gladio loramenta cedit, atque ita resolutis nexibus latentia in nodis capita invenit. *Justin.l.11.Curt.l.3.* Hinc *Nodus Gordius* proverbio dicitur de rebus indissolubilibus.

Gorgias, m.1. Γοργίας, Leontinus Rhetor, discipulus Empedoclis, præceptor Isocratis. Professus est de omni re, quæcumque in disceptationem, quæstionemque

vocaretur, se copiosissime dicturum esse: & princeps ex omnibus ausus est in conventu poscere, qua de re quisque vellet audire. Hinc nata est illa consuetudo Græcorum, qui, cum in schola assedissent, ex magna hominum frequentia dicere jubebant, si quid quærerent. *Plato in Gorgia.* *Cic.1.& 3.de Orat.& 2.Fin.* Thrasymachus Chalcedonius, Leontinus Gorgias, Theodorus Byzantius primi tractasse dicuntur Eloquentiam Epidicticam, quæ non ad judiciorum certamen, sed ad voluptatem aurium apta est. *Cic. in Or.* Gorgiæ tantus honor habitus est a Græcia, soli ut ex omnibus Delphis non inaurata statua, sed aurea statueretur. *Cic.3.de Or.* Vixit centum, & septem annos. *Cic.de Sen.*

Gorgon, onis, f. Urgo, *la Gorgona*, ins. parva Italiæ, tota montuosa, inter oram Thusciæ, & Corsicam. In ea est tantum vicus cum turri.

Gorgŏna, æ, f. 1. eadem ac Gorgon, onis. *Prudent. Rom.v.278.* Tremant venenum sibilantis Gorgonæ.

Gorgŏnes, f.3. γοργόνες, Phorci filiæ, *Medusa*, *Sthenyo*, & *Euryale*, (Alii quartam addunt *Scyllam*) quæ Dorcadas insulas in Oceano Æthiopico, seu in mari Atlantico sitas habitasse dicuntur, contra Hesperidum hortos. Dictæ sunt a γοργὼν, quod est animal noxium in Africa. Poetæ fabulantur, omnes unum oculum habuisse, quo invicem uterentur, & terribiles fuisse oris deformitate, & crinibus serpentinis, quas qui vidissent, verterentur in lapidem. Aliqui interpretantur, puellas fuisse unius pulchritudinis, quas cum aspicerent adolescentes, stupore torpebant, regnavisse autem in insulis, quæ serpentibus abundarent. *Diodorus* scribit, fœminas fuisse in Africa bellicosas, adversus quas Perseus bellum gesserit, & earum Reginam Medusam debellaverit, ac interfecerit. *Cic.in Ver.6.c.56.* Gorgonis os pulcherrimum crinitum anguibus. ¶ In singulari num. est Gorgon, onis. *Mart.l.9.epigr.26.* tamquam mihi pocula Gorgon porrigat. ¶ Interdum etiam *Gorgo*. *Sidon.carm.15.v.7.* Gorgo tenet pectus medium.

Gorgŏnes, Gorgădes, f.3. Insulæ Capitis viridis, *Isole di capo verde*, decem Insulæ Oceani Atlantici, in Africa, Libyæ interioris oræ Occiduæ adjacentes, e regione Cornu Hesperii, seu Arsinarii prom. seu capitis viridis. Dictæ sunt a Gorgonibus Phorci filiabus, quæ ibi regnaverunt.

Gorgonĕus, a, um, adject. ad Gorgones pertinens. *Ovid.de ar.am.l.3.v.104.* Lumina Gorgoneo sævius angue micant.

Gorgonia, f.1. γοργονία, *corallium*, a gen. γόργονος, quod e sanguine Medusæ Gorgonis natum sit, vel quia ex aquis exemptum protinus in duritiem lapidis convertitur, quemadmodum illi qui Gorgonas aspexerant. *Plin.l.37.c.10.*

* Gorgonĭfer, Gorgonem ferens. *Gud.p.56.n.8.*

Gorgophŏrus, a, um, Gorgonem ferens, epithetum Palladis, in cujus scuto Medusæ Gorgonis caput pictum est. *Auctor Orat. antequam Cic.iret in exil.cap.10.* Teque Tritonia armipotens, Gorgophora Pallas, Minerva, cæterique Dii, Deæque immortales, &c.

Gortȳna, Gortinia, Cortyna, Cortys, Gortyn, *Gortyn*, olim urbs, nunc pagus Cretæ, ad Leneum fl. Gnosso finit. ab ora lit. 12 M.P. ab Ida M. 10. ¶ Est etiam oppidum Arcadiæ in Peloponneso ad Gortyniam fl.

Gortȳnis, idis, f. patronym. ut arundo Gortynis, pro sagitta, apud *Lucan.l.7.v.214.*

Gortynius, a, um, adj. ad Gortynam pertinens, ut Gortynia stabula. *Virgil.Ecl.6. v.60.* Gortynia spicula. *Stat.5.Theb.v.361.* Gortynius aliger, *h.e.* Dædalus. *Auson. in Mosell.v.300.*

* Gossypinos, Gossympinos, & Gossampinos arbores quædam, de quibus *Plin.l.12. c.10.& 11.*

Gossipium, n.2. *bambagia*, *bambagio*, *cotone*, γοσσύπιον ξύλον, πάμβαξ, βαμβάκιον, שש, ברץ, frutex in superiore parte Ægypti, quæ in Arabiam vergit, item in Tylo Arabici maris insula, item in plerisque Mediterr. maris insulis, uti Melita, Creta, locisque aliis ad Austrum vergentibus, qui nucem gignit, & in ea lanuginem mollissimam, unde vestes efficiuntur. *Plin.l.19.c.1.*

Gothi, orum, γόθοι, immanissimi fuerunt populi, quorum antiquæ fuere sedes in Dania, Suecia, & Germaniæ parte septentrionali: inde egressi in Pannoniam, Mœsiam, & Daciam, & tandem in ipsam Italiam, Galliam Narbonensem, & Hispaniam, acerrimis bellis afflixere populos, plurimasque urbes clarissimas devastarunt. V. *Cluver. Germ. Ant.l.3.c.34.*

Gothia, f.1. *la Gothia*, *Gotland*, pars Scandinaviæ, finitima Daniæ, & Sveciæ, al. pars Australis Regni Sveciæ, inter Sveciam propriam, Norvegiam, & Mare Balticum. Dividitur in tres partes, in Occidentalem, *Vestrogotlandt*, Orientalem, *Ostrogotlandt*, & Meridionalem, *Sutgotlandt*. *Ammian.l.3c.c.7.* ¶ Gothia item, *Osia*, regio Sarmatiæ Europææ, in latere Boreali maris Euxini, inter Tyram, & Borysthenem, in qua Metrop. Gothia. Populi olim *Gotæ*, deinde *Gothi*.

Gothicus, a, um, adject. Aurelianus Imperator ob reportatam de Gothis victoriam Gothicus cognominatus est. *Inscript.* apud *Grut.p.77.n.4.*

Gothini, orum, pop. Germaniæ, cujus eam partem incolunt, quæ nunc *Silesia* dicitur. *Tacit.de Germ.c.43.*

Gothyni, orum, pop. Sarmatiæ Europææ, ex Gothis, & Hunnis commixti. *Claudian.de IV.Cons.Honor.v.622.* Ausi Danubium quondam tranare Gothyni. *Id.l.2.in Eutrop.v.153.* Ostrogothis colitur, mistisque Gothynis Phryx ager. In quibusdam editionibus legitur *Grutbungi*. Sed iidem sunt. Item *Gotbuni*. Sed hæc lectio est eorum, qui Latinorum morem secuti *y* in *u* vertunt.

G ANTE R.

Grabatulus, li, m. *lettuccino*, מטה, κραββάτιον, parvus grabatus. *Apul.l.1. Met* Grabatulus alioqui breviculus, & uno pede mutilus, ac putris.

Grabātus, ti, m.2. *letticello*, ערש, משכב, מטה, Ger. *ein faulbett*, Gal. *petit lit*, Hisp. *lecho pequeno*, κράββατος, lectus exiguus, humilis, portatilis, a voce Græca, quæ allata est. Fere pro lecto pauperum, & mendicantium accipi solet. *Cic. 2.de Divin.c.63.* Deos ne immortales concursare omnium mortalium, qui ubique sunt, non modo lectos, verum etiam grabatos. *Virg. in Mor.* Membra locat sensim vili demissa grabato.

Gracchānus, a, um, adj. ad Gracchos pertinens. *Val.Max.l.1.c.1.n.1.* Gracchano tumultu moniti. *Quintil.l.1.c.1.* Gracchanum illud: quo me miser conferam?

Gracchi, Romanorum familia. In hac fuit Tib. Sempronius P.F. qui bis consulatum gessit, deinde Censuram. Proconsul in Hispaniam missus Celtiberos in deditionem accepit. Ex Cornelia filia Africani superioris duos filios habuit, Tiberium, & Cajum, qui matris diligentia omnibus liberalibus artibus eruditi, præstantes Oratores exstiterunt. Hi cum plebi studerent, & leges Reip. perniciosas, præcipue agrarias, in ejus gratiam ferrent, creatique Tribuni pleb. omnia perturbarent, gravi excitata seditione, tandem occisi sunt. *Cic.l.1.& Off.*& alibi sæpe.

Gracchūris, urbs Iberiæ, a Sempronio Graccho ita appellata, postquam Celtiberos in deditionem accepisset. Antea Ilurcis dicebatur. *Festus.* * Hinc Gracchuritānus, a, um. *Plin.3.3.*

* Gracculus. V. Graculus.

Graceo, V. Cracentes.

Gracilens, tis, o. idem quod gracilis. *Næv.in Protesilao*, apud *Non.c.2.n.364.* Demam gracilentis colorem, dum ex hoc gracilens fit.

Gracilentus, a, um, o.1.2. idem ac gracilis. *Enn.l.7.* apud *Non.c.2.n.364.* Deducunt habiles gladios filo gracilento. Adde *Gell.l.4.c.12.*

Gracilesco, is, n.3. *assottigliarsi*, *smagrirsi*, כחש, Germ. *ran und dunn werden*, Gal. *devenir grêle*, Hisp. *enflaquecer*, *enmagrecer*, ἰσχναίνομαι, λεπτύνομαι, gracilis, & tenuis fio. *Plin.l.17.c.22.* Cum alias festinatione pariendi gracilescat.

Gracilipes, edis, adject. o. pedes graciles habens. *Petron.Sat.* Ciconia gracilipes.

Gracilis, le, o.3. *sottile*, *magro*, *scarmo*, *tenue*, דל, דק, Ger. *ran*, *dunn*, *mager*, Gal. *grêle*, Hisp. *delgado*, ἰσχνός, λεπτός, tenuis, ab antiquo *graceo*, seu *craceo*. *Ter.Eun.2.3.21.* Quas matres student demissis humeris esse, vincto pectore, ut graciles sient. *Pl.l.8.ep.15.* Gracilis vindemia. *Mart.l.8.* Timido, gracilique libello. *Hor.1.Carm.od.5.* Quis multa gracilis te puer in rosa, &c.? h.e. mollis, delicatus. *Ovid.1.Amor.eleg.14.* Comæ graciles instar lanuginis. ¶ Gradus sunt *gracilior*, *gracillimus*. *Pl.l.34.c.8.* Corpora graciliora, siccioraque. *Suet.Ner.c.51.* Fuit gracillimis cruribus.

Gracilitas, atis, *sottigliezza*, דלה, כחש, Ger. *dunn*, *rahneo leib*, Gal. *grêleté*, Hisp. *delgadez*, ἰσχνότης, corporis habitus tenuior. *Cic.de Clar.Orat.c.91.* Qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates consectentur.

* Graciliter, *sottilmente*, λεπτῶς, לאט. Vasculum graciliter fistulatum. *Apul. l.3. Metam.*

Gra-

Gracilitudo, inis, f. idem ac gracilitas. *Accius in Amph.* apud *Non. c. 2. n. 364.* Ista tua gracilitudo, & propemodum luctus facit, ne dubitem.

Gracillo, n. 1. idem ac glocio, proprium vocis gallinæ, a sono. *Auct. Philom. v. 25.* Cucurrire solet, gallus, gallina gracillat.

* Gracilus. V. Gracilis.

Graculus, i, m. κορχηίας, κολοιός, *cornacchia*. *Pl. l. 11. c. 29. Quint. l. 1. c. 10. Fest.* &c. ¶ *Nihil graculo cum fidibus*, proverbium est de rebus valde inter se dissimilibus, *Gell. in præf. ad fin.*

Gradalis, le, adject. qui per gradus fit, ut gradalis pugna, apud *Diomed. lib. 3. de Pedibus*.

Gradarius, a, um, o. ὁ βάδην πορευόμενος, מעלה, quod gradatim incedit. Hinc Gradarius equus, qui sine succussatione alterno gressu molliter explicat pedes. *Lucil.* apud *Non. cap. 1. n. 60.* Equus non formosus, gradarius, optimus vector. ¶ Translate *Sen. epist. 40.* Cicero noster, a quo Romana eloquentia extitit, gradarius fuit. h. e. non cursor, sed leni, & lenta oratione utens. ¶ Gradarius annus, V. *Gradus*.

Gradatim, adverb. *a passo a passo*, לאט לאט, Gerl *fuss fur fuss, gemechlich*, Gal. *par degrez, petit à petit*, Hisp. *de passo en passo, passo a passo*, βάδην, κλιμακηδόν, per gradus. *Pl. l. 33. c. 4.* Fossæ sternuntur gradatim. ¶ Translate ponitur pro paulatim, & ordinate. *Cic. 1. Tusc.* Ut gradatim respondens eo perveniat, quasi Geometrica didicisset.

Gradatio, κλίμαξ, סולם, מדרגה, ascensio de uno gradu ad alium. Apud Rhetores Figura est vel verborum, vel sententiarum, qua gradatim ab uno vocabulo ad aliud ascenditur, vel ex prima sententia secunda oritur, ex secunda tertia, atque ita deinceps, ut Africano industria virtutem, virtus gloriam, gloria æmulos comparavit. *Cic. 3. de Orat. Auct. ad Herenn. l. 4. c. 25.* ¶ Est etiam graduum dispositio in Theatris. *Vitr. l. 5. c. 3.* Lapideis, & marmoreis copiis gradationes ab substructione fieri debent.

Gradatus, a, um, o. 1. 2. *a gradi*, Ger. *vvie die staffeln gemacht*, Gal. *fait en forme de degrés*, Hisp. *echo a escalones*, κλιματώδης, in modum graduum factus. *Pl. l. 13. c. 4.* Densis, gradatisque corticum pollicibus.

Gradilis, le, adject. κλιμακώδης, qui habet gradus, ut gradile Genii templum, h. e. quod gradibus adibatur. *Amm. l. 23. c. 2.* ¶ *Panis gradilis* dicebatur, qui distribuebatur populo in gradibus Amphitheatri, aut ad pistrina, aut alibi. De eo mentio est *l. 3. Cod. Theod. de annon. civ. & pan. grad.*

Gradior, eris, gressus sum, d. 3. *andare, passeggiare*, הלך, Germ. *gehen, tretten*, Gal. *aller*, His. *andar*, βαίνω, vado, incedo, ambulo, eo, progredior. *Cicer. 1. Tusc. c. 46.* Fidenti animo gradietur ad mortem. *Virg. Æn. 1. v. 312.* Ipse uno graditur comitatus Achate. *Id. Æn. 6. 633.* Gressi per opaca viarum.

Gradivicola, æ, m. qui colit Martem. *Sil. l. 4. v. 222.* Et gradivicolam celso de colle Tudertem.

Gradivus, m. 2. Martis cognomen, a *gradiendo*, quod qui pugnat, impigre gradiuntur. Aliqui Gradivum, non Latinum, nec Græcum, sed Thracium vocabulum esse, & significare bellicosum, ac fortem dicunt. *Virg. 3. Æn.* Gradivumque patrem, Gericis qui præsidet arvis. ¶ Idem Mars, si *Servio* credimus *loc. cit. Virgilii*, & Gradivus, & Quirinus dicebatur, Gradivus, cum sæviebat, Quirinus, cum tranquillus erat. Et apud Romanos duo ejus erant templa, unum Quirini intra Urbem, quasi custodis, & tranquilli, alterum Gradivi, in Appia via extr. Urbem prope portam, quasi bellatoris. ¶ Hujus vocis prima syllaba communis est, producit enim *Virg.* at corripiunt *Silius* 15. 15. & *Ovid.*

Gradus, us, m. 4. *scaglione, grado*, מעלה, *ein staffel, ein tritt*. Gal. *degré*, Hisp. *passo, escalon*, κλίμαξ, pars scalarum, ex qua scalæ constant, & qua ad ædificiorum altiora conscenditur, a *gradiendo*, quod per eos eatur. *Cic. Att. l. 4.* Gradus templorum ab infima plebe completi erant. ¶ Gradus etiam idem est, ac gressus, βῆμα, h. e. vicissitudo pedum gradientium. *Cic. de Univ.* Ad hanc igitur conversionem, quæ pedibus, & gradu non egeret, ingrediendi membra non dedit. ¶ Translate dicitur de conditione, loco, vel sede honoris, *posto*. *Cic. de Arusp. Resp.* Deteriore autem statu ut simus, unus est inferior gradus aut interitus, aut servitutis. *Id. in Catil.* Qui te tam mature ad summum imperium per omnes honorum gradus extulit. ¶ Transfertur etiam ad cognationem, seu consanguinitatem. V. JCtos. *Suet. in Galb. c. 2.* Neroni Galba successit, nullo gradu contingens Cæsarum domum. ¶ *Addere gradum*, est accelerare. *Liv. l. 3. Dec. l. 6.* Alacresque milites alius alium, ut adderet gradum, hortabantur. ¶ *Dejicere de gradu* est dejicere de dignitate, vel deducere de constantia, & proposito. Sic *Dejici de gradu*, est amittere dignitatem, vel constantiam, & animi magnitudinem. *Cic. 1. Off.* Fortis vero animi, & constantis est non perturbari in rebus asperis, nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur. ¶ *Facere gradum*, est ascendere, progredi, transitum facere. *Cic. 2. de Or.* Ut, quotiescumque gradum facias, toties tibi tuarum virtutum veniat in mentem. *Id. 4. Ver.* Itaque majoribus in Africam ex hac provincia gradus Imperii factus est. ¶ *Jacere gradum ad aliquam rem*, est ingressum facere. *Cic. in Rull.* Hunc quasi gradum quemdam, atque aditum ad cætera jactum intelligetis. ¶ *Inferre gradum*, est progredi, *avanzarsi*. *Liv.* Tandem gradum Romani acrius intulerunt, accessitque Lusitanus. Adde *l. 9.* ¶ *Movere gradu*, est propellere retrorsum. *Liv* Primum gradu moverunt hostem, deinde pepulerunt. *Cic. 2. Tusc. c. 24.* Sed mori malunt, quam tantummodo de dignitatis gradu dimoveri. h. e. quam indignum se se aliquid admittere. ¶ *Venire gradibus*, est per gradus ascendere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Nam a beatis ad virtutem, a virtute ad rationem video te venisse gradibus. ¶ A Mathematicis gradus dicuntur partes circuli in sphæra, quas Græci μοίρας, appellant. Hoc sensu usurpat non semel *Manil.* ut *l. 1. v. 572.* & alibi. ¶ Item climacteres annorum. Unde & ipsi Climacterici anni *gradarii* dicuntur a *Jul. Firmic.*

Græcanice, adv. *alla greca*, יונית, ἑλληνικῶς, Græce. *Varr. l. 8. L. L.* Itaque dicimus hic Argus, cum hominem dicimus, cum oppidum, græcanice hoc Argos.

Græcanicus, a, um. o. 1. 2. יוני, ἑλληνικός, quod ex Græcia est. *Plin. l. 34. c. 9.* Maximeque ita colorem bibit, quæ Græcanicum vocant.

Græcatim, adv. יונית, ἑλληνιστί, Græcorum more. *Tert. de Pal. c. 4.* Græcatim depilari magis, quam amiciri.

Græcatus, a, um, adj. Græcos imitatus, unde græcatior epistola, apud *Apul. Apol.*

Græce, adv. *grecamente*, ἑλληνιστί. *Cic. 1. de Orat. c. 35.* Cum ea, quæ legerem græce, latine redderem.

Græci, orum, m. 2. *Greci*, Ἕλληνες, יונים, pop. Græciæ. *Cic. de Arusp. Resp.* Artibus Græci, Galli robore, Hispani numero, Pœni calliditate valent. V. *Græcia*.

Græcia, f. 1. Hellas, Archaja, יון, *Grecia*, Turc. *Romechi*, seu *Rumelia*, & *Horomeli*, Ἑλλάς, regio ampla Europæ. Alia est antiqua, alia recens, deinde antiqua & late, & stricte sumitur. Cum late accipitur, continet Græciam veram, & Regnum Macedonicum. Stricte sumpta continet tantum Græciam propriam, ubi Achaja, seu Hellas, Peloponnesus, & Insulæ. Græcia recens complectitur Thraciam, Macedoniam, Livadiam, quæ est Achaja antiquorum, & Peloponnesum, cum Insulis. ¶ A Græcia artes liberales ortæ, atque in omnes terras distributæ putantur. *Cic. pro Flacc.* & *2. de Fin.* ¶ Pop. *Græci*, & poetice *Graji*, seu *Grajugenæ*, in quibus numerantur varii populi. Sed tria Græcorum genera erant vere, quorum uni erant *Athenienses*, quæ gens Jonum habebatur, *Aeoles* alteri, *Dores* tertii nominabantur. *Cic. pro Flac.* Græci perfidiæ nomine notati sunt. Hinc adag. *Græca fides*. V. Græcus.

Græcia Magna, regio Italiæ meridionalis, apud oram sinus Scyllacii, & Tarentini, a mari Tyrrheno usque ad Adriaticum, inter Brutios ad Mer. & Salentinos ad Bor. in longum extensa 82. M. P. dicta ab illis Græcis, qui post bellum Trojanum in Italiam venere. Ejus pars minor nunc in Calabria ulteriore, major in citeriore continetur. Sed aliorum descriptione sub Græcia Magna Lucania, Messapia, & Brutii comprehendebantur, ubi nunc sunt Calabria citerior, & ulterior, Basilicata, pars australis Principatus citerioris, Terra Bariana, & Terra Hydruntina, provinciæ Regni Neapolitani. Olim floruit potentissimis, & maximis urbibus, in quibus recensentur Croton, Arpi, Thurium, Tarentum, &c. *Cic. 2. de Or.* & *4. Tusc.*

Græciensis, se, o. 3. quod ex Græcia venit. *Gell. l. 19. c. 10.* Offendimus eum cubantem in sympodio Græciensi.

Græcigena, æ, qui genere Græcus est. *August. l. 18. de C. D. c. 18.* Blandiuntur Græcigenis, alienigenas persequuntur.

Græcisso, as, n. 1. ἑλληνίζω, Græcos imitor. *Plaut. Men. prol. v. 11.* Hoc argumentum græcissat, tamen non atticissat.

Græcitas, atis, f. ἑλληνισμός, ἑλληνικὴ παιδεία, literatura Græcorum, & præcipue Græcus sermo, *l. 3. Cod. Theod. de stud. liberal.* &c.

Græcor, aris, d. 1. *imitare i Greci*, κωμάζω, ὑπερμαζάω, Græcos imitari, vel conviviis, & libidinibus operam dare, a Græcis, quod illi liberius se haberent in conviviis. Nam quandoque verba a moribus nationum trahuntur. *Hor. 2. ser. sat. 1. v. 11.* Vel si Romana fatiget militia assuetum græcari.

Græcostadium, ii, n. idem ac Græcostasis, *Capitol. in Pio, c. 8.* Græcostadium post incendium restitutum.

Græcostasis, f. 3. γραικόστασις, Græcorum statio, locus Romæ, ad dexteram Comitii, ubi nationum Legati, qui ad Senatum erant missi, subsistebant. *Var. l. 5. de L. L. Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Deinde ejus operæ repente a Græcostasi, & gradibus clamorem satis magnum sustulerunt.

Græculus, a, um, o. 1. 2. ἑλληνιστής, dim. a Græcus, & usurpatur per contemptum. *Cic. 1. de Or.* Quid mihi nunc vos tamquam alicui Græculo otioso, & loquaci, & fortasse docto, atque erudito quæstiunculam, de qua meo arbitratu loquar, imponitis? ¶ *Græcula mala*, genus malorum, a regione, unde advecta sunt. *Plin. l. 15. c. 14.* Sic Græculæ vires, apud *Col. l. 3. c. 2.* ¶ Græcula rosa foliis est ita convolutis, ut, nisi manibus cogantur, apertam rosam non ostendant. *Pl. l. 21. c. 4.*

Græcus, a, um, adject. o. 1. 2. ἑλληνικός, Ἕλλην, יוני, quod ad Græcos spectat. *Cic. in Brut.* Qui maxime omnium nobilium Græcis literis studuit. *Id. 3. Ver.* Fit invitatio, ut Græco more biberent. ¶ Græca rosa, λυχνίς, species rosæ, non nisi in humidis proveniens, nec unquam excedens quinque folia, violæ magnitudine, odore nullo. *Plin. l. 21. c. 4.* ¶ Græca fide mercari. V. Fides. V. Græcæ calendæ. V. Calendæ.

Grajugenæ, arum, m. 1. Græci, Ἕλληνες, *Cic. 2. de nat. Deor. ex Pacuvio*, Grajugena de isto aperit ipsa oratio. Adde *Virg. 3. Æn. v. 550.*

Grajus, a, um, adject. idem quod Græcus, vel ad Græcos pertinens. *Cic. Invent. l. 2. c. 23.* Graji de Grajis æternum inimicitiarum monumentum statuerunt. *Horat. l. 2. od. 26.* Graja Camœna. *Nepos 23. c. 3.* Is hodie Grajus saltus appellatur.

Grallæ, rum, f. 1. *zanche, trampoli*, Ger. *steltzen*, Gal. *echasses*, His. *cancos*, τὰ καλοβάθρα, ligneæ perticæ furculas habentes, quibus innituntur, qui iis incedunt, a *gradiendo*, unde *grada, gradulla, gralla*. Inventæ sunt a pantomimis ad Panas, sive Ægipanas repræsentandos, quorum exsucci pedes, ac crura non aliter melius repræsentari poterant, quam ligneis illis pedibus, ac cruribus grallatorum. *Fest. Non. c. 2. n. 361.*

Grallator, m. 3. καλοβάτης, σκωλοβατίζων, qui grallis graditur. Speciatim grallatores pantomimi appellabantur, qui, ut Ægipanas in saltatione imitarentur, grallis incedebant. *Fest. Plaut. Pœn. 3. 1. 27.* Vinceretis cervum cursu, vel grallatorem gradu.

Grallatorius, a, um, o. 1. 2. ὁ τοῦ καλοβάτου, quod grallatoris proprium est, ut Grallatorius gradus, idest magnus, quales solent esse grallatorum. *Plaut. Amph. 4. 3. 52.* Sive grallatorius, sive testudineus fuerit.

Gramen, inis, n. 3. *gramigna*, דשא, γράστις, seu κράστις, herba in genere, omne jumentorum pabulum, sed in primis farrago. *Isid. l. 17. c. 9.* dictum videtur quasi germen. *Virgil. in Bucol.* Nulla neque amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam. *Liv. l. 1.* Fecialis ex arce graminis herbam puram attulit. *Mart. l. 9.* Sit in gramine floreo reclivis, idest, in floribus.

Gramia, vel glama, f. 1. γλάμη, γλήμη, λήμη, lippitudo, seu pituita oculorum, quæ palpebras velut conglutinat, a Græcis vocibus allatis *Fest. Non. Pl. l. 25. c. 13.* Crethmos agrios gramias tollit oculorum impositus.

Gramineus, a, um, o. 1. 2. *graminoso, di gramigna*, χλοηφόρος, quod ex gramine factum est. *Virg. 12. Æn. v. 118.* Graminea ara. *Gel. l. 5. c. 6.* Obsidionalis corona est, quam ii, qui liberati sunt obsidione, dant ei duci, qui liberavit: ea corona graminea est, observarique solitum, ut fieret e gramine, quod in eo loco generatum esset, intra quem clausi erant, qui obsidebantur.

Graminosus, o. 1. 2. *pieno di gramigna*, χορτώδης, plenus gramine. *Col. in præf. l. 1.* Quid sylvestre ager, quid humidus, & graminosus, quid siccus, & spurcus recusaret.

Gramiosus, vel gramosus, o. 1. 2. γλάμων, qui gramia laborat. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 389.* Gramiosis oculis ipsa, atratis dentibus.

* Gramma, æ, f. קו, γραμμή, linea, *Macrob. in Somn. Scip. l. 1. c. 5.* Superficies lineis terminantur, quas suo nomine grammas Græcia nominavit.

* Gramma, tis, n. אות, γράμμα, litera, *letera*, item pondus duorum obolorum, quod Latini dixere *scriptulum*, & *scriptlum*. *Fann. de pond. v. 8.* Semoboli duplum est obolus, quem pondere duplo Gramma vocant: scriptlum nostri dixere priores. Add. *ibid. v. 25.*

Grammateus, i, m. 2. γραμματεύς, סופר, scriba, arcanorum particeps, notarius, qui rationes publicas in tabulis scribit. *Apul. l. 11. A. A.* Tum ex his unus, quem cuncti grammatea dicebant.

Grammatias, m. 1. πολύγραμμος, gemma, al. polygrammos, ex jaspidum genere, similis smaragdo, per transversum linea alba præcincta, quæ ab Orientalibus populis pro amuleto gestari solet. *Pl. l. 37. c. 9.*

Grammatica, æ, vel Grammatice, es, f. 1. *Gramatica*, דקדוק, γραμματική, est ars emendate loquendi, & scribendi, idest sine solœcismis, barbarismis, erroribus pronuntiationis, & orthographiæ, & aliis vitiis orationis barbaræ, obscuræ, inornatæ, a γράμμα, *litera*. Vossii sententia Grammatica a *literis* dicta est, quia veteribus eo nomine censebatur γραμματιστική, hoc est ars legendi, scribendique. Sero enim præcepta recte loquendi observata, inque artem congesta sunt. *Cic. 3. Fin. c. 2.* Quamquam ea verba, quibus ex instituto veterum utimur pro Latinis, ut ipsa Philosophia, ut Rhetorica, Dialectica, Grammatica, Geometria, Musica, quamquam latine ea dici poterant, tamen, quoniam usu percepta sunt, nostra ducamus. *Quintil. l. 2. c. 1.* Et Grammatice, quam in Latinum transferentes Literaturam vocaverunt.

Grammatica, orum, n. 2. להג, φιλολογία, res grammaticæ, studium literarum. *Cic. de Or.* In Grammaticis Poetarum pertractatio, historiarum cognitio, &c.

Grammaticalis, le, adject. *gramaticale*, דקדוקי, γραμματικός, ad grammaticam spectans, ut Grammaticales figuræ, *Sidon. l. 7. epist. 9.*

Grammaticaliter, adverb. *gramaticalmente*, more Grammaticorum. *Trebell. Poll. in Regilliano*: Cœpit quasi grammaticaliter declinare.

Grammatice, f. 1. γραμματική, nomen Græcæ Tragœdiæ, quam argumento ex literis ducto Callias Atheniensis scripsit. *Athen. in X. Cas. Scalig. l. 1. de re Poet. c. 8.*

Grammatice, adv. *gramaticalmente*, γραμματικῶς, more Grammaticorum, vel ex regulis Grammaticæ. Grammatice loqui, est, ubi cura sermonis vitium non admittitur, Latine loqui, ubi elocutione, & numero elucescit oratio. *Quintil. lib. 1. cap. 6.* Quare mihi non invenuste dici videtur, aliud esse Latine, aliud Grammatice loqui.

Grammaticomastix, igis, m. γραμματικομάστιξ, flagrum, seu flagellum Grammaticorum. Legitur inter titulos *Idyll. 12. apud Auson.*

Grammaticus, ci, m. 1. מדקדק, γραμματικός, qui Grammaticam docet. *Cic. 2. Tusc.* Ut enim si Grammaticum se professus quispiam barbare loquatur. ¶ Grammatici, olim Literati, vulgo appellantur, qui aliquid diligenter, & acute scribere possunt, aut dicere: sed proprie dicti sunt viri eruditissimi, atque elegantissimi, non qui Grammaticam docerent, sed qui Poetas, Historicos, Oratores interpretarentur, ut Donatus, Festus, Nonius, Asconius, & alii, qui fabularum Græciæ, Antiquitatum Romanarum, legum, omnium denique rerum cognitione & scientia præstiterunt. Dicti Grammatici fuere, quod in Poetis, & aliis verba obscura explicarent. Iidem *Critici* vocabantur, a κρίνω, *judico*, quod de omni genere scriptorum judicarent. *Suet. de Cl. Grammat. Cic. 1. de Div.* Sunt enim harum rerum explanatores, ut Grammatici Poetarum. ¶ Differunt a *Grammatistis*, seu *Literatoribus*. Nam *Grammatici*, seu *Literati* absolute, & perfecte docti erant, *Grammatistæ*, seu *Literatores* tenuiter eruditi erant, & in malam partem appellabantur.

Grammaticus, a, um. o. 1. 2. *Gramatico*, דקדוקי, γραμματικός, quod ad Grammaticam pertinet, ut Figuræ Grammaticæ, Grammaticus stilus, Grammatica oratio, ars Grammatica. *Auct. ad Her. l. 4.* Hæc qua ratione vitare possimus, in arte Grammatica dilucide discemus. *Horat. l. 1. ep. 19. v. 40.* Grammaticæ tribus, h. e. multitudo Grammaticorum.

Grammatista, æ, m. 1. γραμματιστής, qui mediocriter grammatica est eruditus. *Sueton. de Illustr. Grammatic. c. 4.* Grammaticum absolute, Grammatistam mediocriter dictum putant.

Grammatophylacium, cii, n. 2. *Cancellaria*, γραμματοφυλάκιον, tabularium, locus,

cus, ubi tabulæ, & instrumenta publica asservantur, a γράμματα, *litera*, & φυλάσσω, *custodio*. *Ulp. Dig. 48. 19. 9.* Archio forte, vel Grammatophylacio.

Grammicus, a, um, adj. linearis, γραμμικός a γραμμή, *linea*, ut deformationes grammicæ, h. e. designationes, quæ per lineas fiunt. *Vitr. præf. l. 3. Id. l. 9. c. 1.* Grammicis rationibus explicare.

Granarium, rii, n. 3. *granajo*, אוצר, ממגורה, Germ. *kornhauss, kornkasten*, Gall. *grenier*, His. *granero, troxe*, σιτοφυλάκιον, locus in horreis servandis seminum granis paratus, vel in quo grana frugum reponuntur, quod aliqui *horreum* ab hordeo, alii *farreum* a farre vocant. *Var. 1. de R. R. c. 57.* Triticum condi oportet in granaria sublimia. *Pers. sat. 5. v. 110.* Jam nunc granaria laxes.

Granatim, adv. κόκκως, per grana. *Apul. 6. Met.* Acervum granatim digerere.

Granatum, ti, n. 2. *pomo granato*, רמון, Ger. *ein granatapffel*, Gal. *grenade*, Hisp. *granada, o granado*, ῥοιά, malum Punicum. *Plin. l. 20. c. 14.* Singultus, & vomitus sistit cum succo granati.

Granatus, a, um, o. 1. 2. *granato, che ha molti grani*, Germ. *das vill korner hat*, Gal. *grainé, qui a beaucoup de grains*, Hisp. *granado*, κοκκώδης, quod abundat granis. *Col. l. 12. c. 41.* Et integra mala dulcia granata, quæ Punica vocantur.

Granatus, us, ui, m. *Cato de R. R. c. 60.* Granatui video uti satis viciæ seras. h. e. non modo seras ut viride pabulum jumentorum secetur, sed & ut ad granum, & frugem perveniat. *Turneb. l. 6. Advers. c. 23.*

Grandævitas, atis, f. *età provetta*, זקנה, Ger. *ein gut alter*, Gall. *vieillesse*, Hisp. *viejez*, πολυετία, ætas provectior. *Acc. apud Non.* Nec quia nec vos, nec ille impune irrideret meam grandævitatem.

Grandævus, a, um, o. 1. 2. *di molta età*, זקן, ישיש, Ger. *vast alt*, Gal. *fort agé*, Hisp. *muy viejo, grande de edad*, πολυετής, quod est grandis ævi, seu provectioris ætatis. *Virg. 1. Æn. v. 125.* Grandævus Alethes. *Ovid. 7. Met. v. 160.* Grandævi patres.

Grandesco, is, n. 3. *crescere, divenir grande*, גדל, Ger. *grossvverden*, Gal. *devenir grand, croitre*, His. *hazerse grande*, μεγαλύνομαι, cresco, grandis fio. *Cic. 1. de Div.* Lentiscus triplici solita grandescere fœtu.

Grandiculus, a, um, adj. diminut. a grandis, *grandetto*. *Plaut. Pœn. 4. 2. 35.* Grandiculi globi.

Grandifer, a, um, גדול, μέγας, adj. grandis, vel grandia ferens. *Naz. Paneg. Constant. c. 3.* Facta jam grandifera, maximorumque fructuum matura perceptio.

Grandificus, a, um, adj. גדול, μέγας, grandifer. *Ammian. l. 18. c. 15.* (al. *c. 6.*) Grumbates rex, ætate quidem media, rugosisque membris, sed mente quadam grandifica, multisque victoriarum insignibus nobilis.

Grandigro, as, n. 1. grandi gradu eo, apud vet. *Plaut. Truc. 2. 2. 31.* Abire hinc ni propere grandigras. Adde *Lucret.* & *Plin.* Ita Lexicographi plerique: sed legendum est: *Abire hinc ni properas grandi gradu.*

Grandiloquus, o. 1. 2. *che ragiona di cose grandi*, מדבר גדולות, μεγαλορρήμων, eloquens, qui cum quadam verborum magnificentia loquitur, grandi, & sublimi dicendi genere utitur, *Cic. in Orat. c. 5.* Nam & grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt, cum ampla & sententiarum gravitate, & majestate verborum.

Grandinat, abat, imp. 1. *grandinare, cadere grandine*, היה ברד, verb. imperf. *Senec. l. 4. Quæst. Nat. c. 4.* Quæritur, quare hyeme ningat, non grandinet.

Grandineus, a, um, adj. grandinosus. *Alcim. l. 3. v. 329.* Grandineos pavidis fuderunt nubila nimbos.

Grandinosus, o. 1. 2. *tempestoso, che abbonda di tempesta*, Ger. *zu hagel geneigt*, Gal. *qui grêle souvent*, His. *el que abunda de granico*, χαλαζώδης, quod abundat grandine. *Col. l. 3. c. 1.* Siccam, vel rosidam, grandinosam, ventosamque.

Grandio, is, a. 4. *aggrandire*, הגדיל, ἐπιτείνω, grandem facio. *Plaut. Aul. 1. 1. 10.* Istum tibi ego grandibo grandum. h. e. faciam, ut majora gradiendo spatia facias. *Cato R. R. c. 161.* Mars Pater, frumenta, vineta, virgultaque grandiri sinas.

Grandis, de, o. 3. *grande*, גדול, Ger. *gross*, Gal. *grand*, His. *grande*, μέγας, λη, γα, magnus, & proprie de segetibus dicitur: translate autem de aliis rebus. *Macr. l. 5. c. 20.* Hyberno pulvere, verno luto, grandia farra Camille metes. *Cic. pro Cluent.* Reliquit hunc annos XV. natum, grandem autem, & nubilem filiam. *Id. pro Rab.* Is Regi Alexandrino grandem pecuniam credidit. *Id. ad Att.* Ad Hircium dederam epistolam sane grandem. *Id. in Verr.* Hydria præclaro opere, grandi pondere. ¶ Cum ad ætatem refertur, sæpe abl. *natu* additur. *Cic. pro Rosc. Com.* Ordine Senatores, ætate grandes natu, *di età avanzata, non però vecchi*. Adde *l. 1. de Invent. c. 25.* ¶ Translate dicitur de elatiore dicendi genere. *Cic. in Brut.* Fuit Sulpitius vel maxime omnium grandis, &, ut ita dicam, tragicus Orator. ¶ Comp. grandior, sup. grandissimus. *Cic. in Ver.* In qua basi grandioribus literis P. Africani nomen erat incisum. *Plin. l. 15. c. 3.* Grandissimæ olivæ.

Grandiscapius, a, um, adject. scapum grandem habens. *Senec. ep. 86.* Arbores, ut ita dicam, grandiscapiæ. Paulo ante dixerat; magnarum arborum truncos cum scapo suo transferri.

Grandisonus, a, um, μεγαλόφωνος, adject. qui grandem sonum dedit. *Sedul. l. 5. v. 2.* Figmenta grandisonis pompare modis.

Granditas, tis, f. *grandezza*, גודל, Germ. *gresse*, Gal. *grandeur*, Hisp. *grandeca*, μέγεθος, magnitudo. *Cic. in Brut. c. 31.* Idque apparet ex genere, & granditate verborum. *Sisenna l. 4. Hist.* Neque ætatis granditatem, neque ordinis honestatem, aut dignitatem sibi esse excusationi.

Granditer, adv. *grandemente*, μεγάλως, גוב, בגדל, ample, excelse. *Sidon. l. 7. epist. 2.* Pater istius granditer frugi. Et *ep. 4.* Illud mihi inter maxima granditer cordi est. *Ovid. Heroid. ep. 15. v. 29.* Nec plus Alcæus consors patriæque, lyræque Laudis habet, quamvis grandius ille sonet.

Grandiusculus, a, um, o. 1. 2. ὑπομήκης, *grandetto, grandicello*, dim. a grandis, *Ter. Andr. 4. 5. 19.* Nam fere grandiuscula profecta est illinc.

Grando, inis, f. *tempesta, grandine*, ברד, Ger. *hagel*, Gal. *grêle*, His. *granico*, χάλαζα, pluvia in aere congelata. *Cic. 3. de Nat. Deor.* Nec, si uredo, aut grando quidpiam nocuit. *Virg. 1. Georg. v. 449.* Crepitans salit horrida grando.

Grane, es, Nymphæ nomen. *Ov. 6. Fast. v. 107.* Inde fata est Nymphe: Granen dixere priores.

Granea, æ, f. *Cato R. R. c. 86.* Graneam triticeam facere. *Hieronym. in Paralipom.* scribit, hoc nomine significari cibum e primitiis spicarum, & granis tostis.

Grani, orum, m. 2. *Salmasius in Solin.* ait esse capillos sparsos, & discriminatos, qui in fine crispati granorum figuram exhibent. *Isid. l. 19. Orig. c. 23.* ut Germanis cirros, ita Gothis granos tribuit. ¶ Latina auctoritate hactenus caret.

Granicus, m. 2. *Granico, Lazzara*, fl. Troadis, seu Phrygiæ minoris, qui ex Ida M. in Propontidem influit inter Parium, & Lampsacum, al. medius inter Cyzicum ad Or. & Lampsacum ad Occ. ¶ Item flu. Mysiæ, juxta quem Alexander Persas vicit. *Justin. l. 2.* ¶ Hoc nomen *Ovidio* restituit Heinsius *l. 11. Met. v. 763.* Fertur Alexirhoe Granico nata bicorni.

Granifer, a, um, o. 2. 2. κοκκοφόρος, πυροφόρος, ferens granum. *Ovid. 7. Met. v. 638. de formicis.* Graniferum agmen subjectis spargere in arvis.

* Grannus, epitheton Apollinis in novem lapidibus apud *Gruter. p. 37. & 38.* forte sic a loco dictus Pannoniæ superioris. ubi, Granni pop. & strigonium opp. quod *Gran* nomen habet.

Granosus, a, um, o. 1. 2. *granoso*, κοκκώδης, quod intus habet grana. *Pl. l. 21. c. 31.* Cui acini coccinei, granosi folliculi.

Granum, n. 2. *grano, granello*, גרגר, פרודה, פרת, Ger. *korn*, Gall. *grain*, Hisp. *grano*, κόκκος, proprie semen frugum dicitur, ut tritici, hordei, & hujusmodi. *Var. l. 1. de R. R. c. 48.* deducit a gerendo, quia seritur, ut spica gerat frumentum. *Cic. 1. de Div.* Midæ illi Phrygio, cum puer esset, dormienti formicæ in os tritici grana congesserunt. ¶ Granum etiam generaliter dicitur pro omni eo, quod minutum est, & similitudinem aliquam habet cum grano frumenti. Unde & mali Punici acinos grana, ipsumque malum granatum dicimus. Fructus quoque cocci, quo panni tinguntur, granum dicitur, quod quia copiosissime nascitur in Bætica provincia, factum est, ut ea regio ab eo *Granata* dicatur. ¶ De acinis uvæ usurpat *Ovid. 4. Trist. el. 6. v. 10.*

Graphiarium, rii, n. 2. *pennajuolo*, קסת, Ger. *schreibzeug*, Gal. *ecritoire*, Hisp. *caxa de escrivanias*, γραφιοθήκη, theca, in qua styli reponebantur, quibus & scribere simul, & pingere solebant, antequam penicilli, & colores invenirentur, a γραφεῖον, *stylus*. *Mart. l. 14. ep. 21.* Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro.

Graphiarius, a, um, adj. ut graphiaria theca, *pennaiuolo*, graphiarium. *Sueton. Aug. c. 32. & Claud. c. 35.*

Graphice, es, f. 1. γραφική, משכית, ars pingendi, quæ Pictura Latinis dicitur. *Plin. l. 35. c. 10.* Ut pueri ingenui ante omnia graphicem, hoc est, picturam, in buxo docerentur. Al. leg. *Diagraphicen*.

Graphice, adv. *politamente*, יפה, Germ. *zierlich*, Gal. *naivement, fort bien*, Hisp. *lindamente*, γραφικῶς, egregie, eleganter, polite. *Plaut. Pers. 2. 5. 5.* Huic ego graphice facetus fiam. *Id. Trinum. 3. 3. 38.* I. homo exornetur graphice in peregrinum modum.

Graphicus, a, um, o. 1. 2. *perfetto*, שלם, טוב, יפה, Ger. *einvvolgestalter mensch an dem nichts vergessen ist*, Gall. *bien, & naivement fait*. His. *bien, y perfetamente hecho, o compuesto*, γραφικός, scitus, & elegans, perfectus, absolutus, ad unguem factus, a γράφω, qua pingere notat, quasi pictoris manu expolitus, quia picta sunt elegantiora nativis. *Plaut. Epid. 3. 3. 29.* Næ tu habes servum graphicum, & quantivis pretii, si servat fidem. *Id. Trin. 4. 3. 17.* Fur graphicus. *Vit. l. 4. c. 4.* Graphicoteram aspectu efficient delectationem.

Graphis, dis, f. γραφίς, penicillus pictorum, a γράφω, qua pingere notat, item lineandi peritia. *Vitr. l. 1. c. 1.* Architectum oportet graphidos scientiam habere. ¶ Item, ut aliqui volunt, ipsa delineatio seu primus linearum ductus, *disegno, abbozzamento*, Germ. *entvverffung*, Gall. *crayon*, Hisp. *debuxo*, γραφή. *Plin. l. 35. c. 10.* Graphidis vestigia extant in tabulis, ac membranis, ex quibus proficere dicuntur artifices.

Graphium, ii, n. 2. *stilo*, Germ. *ein griffel*, Gall. *pinceau*, Hisp. *puncon*, γραφεῖον, stylus ferreus, quo veteres in cereis tabulis solebant scribere, a γράφω, qua scribere significat. V. Stylus. *Ovid. 1. Amor. el. 11. v. 23.* Quid digitis opus est graphium lassare tenendo? *Sueton. Cæs. c. 82.* Cassii brachium graphio trajecit.

Grassatio, f. 3. *assassinamento*, פריץ, Germ. *rauberey*, Gall. *detroussement de gens, briganderie*, His. *salteamiento*, λωποδυσία, actus grassandi. *Pl. l. 3. c. 22.* Nocturnis grassationibus converberatam faciem illinens sibi cum thure, ceraque.

Grassator, oris, m. 3. *malandrino, ladrone, assassino da strada*, פריץ, פושט, Ger. *ein rauber*, Gall. *brigand, guetteur de chemins*, Hisp. *salteador*, λωποδύτης, proprie dicitur, qui urbis vicos obsidens obvios aut vestibus, aut pecunia spoliat, a grassor. *Suet. in Aug. c. 32.* Igitur grassatores dispositis per opportuna loca stationibus inhibuit. ¶ Sed generatim dicitur de quocumque viarum obsessore sive in urbe, sive extra urbem. *Cic. de Fato.* Hoc enim modo viator quoque bene vestitus causa foret, cur a grassatore spoliaretur. ¶ Olim sumebatur pro adulatore, quod parasiti, atque adulatores per plateas otiosi grassarentur; idest deambularent, alienum sectantes cibum. Hinc poetæ quoque grassatorum nomine notati fuere, quod & ipsi otiose versibus operam dantes fere hac in re peccarent. *Cato in Carmine de moribus, apud Gell. l. 11. c. 2.* Poeticæ artis honos non erat: si quis in ea re studebat, aut se se ad convivia applicabat, grassator vocabatur.

Grassatura, æ, f. idem, ac grassatio. *Suet. in Tib. c. 37.* In primis tuendæ pacis a grassaturis, & latrociniis, seditionumque licentia curam habuit.

Grassor, aris, atus sum, d. 1. est cum impetu, & vehementia, & pleno gradu incedere, ambulare, freq. a *gradior*. *Sall. in Jug. c. 1.* Quibus ubique ad gloriam virtutis via grassatur. *Tit. Veliterna, apud Non.* Sine eam pedibus grassari. *Liv. l. 3.* Se jure grassari, non vi, hoc est, jure procedere. *Id. l. 10. c. 14.* Consilio grassandum, si nihil vires juvant. ¶ Sæpius in deteriorem partem accipitur pro vias obsidere, & obvios injuriæ opportunos adoriri, eos vestibus, pecunia, & alia quavis re spoliare, *assassinare, assaltare*, פשט, Ger. *uberauff vvuten*, Gall. *brigander, detrousser*, His. *saltear, acometer*, λωποδυτέω. *Liv. l. 2.* Trecenti conjuravimus principes juventutis Romanæ, ut in te hac via grassaremur. ¶ A veteribus usurpabatur pro adulari. Nam parasiti, atque adulatores per plateas otiosi alienum sectantes cibum gradiebantur. V. *Grassator*. Hinc grassari obsequio, apud *Horat. l. 2. sat. 5.* hoc est obsequiis & adulationibus alicujus gratiam captare. Ejus verba sunt: Stes capite obstipo, multum similis metuenti, Obsequio grassare &c.

Gratabundus, o. 1. 2. שש, מברך, συγχαίρων, gratulabundus. *Tac. l. 1. hist. c. 18.* Et proximi militum gratabundi respondent. Ita Lexicographi plerique. At pleræque Taciti editiones, atque optimæ habent *grata auditu*.

Gratanter, בלב טוב אלי גיל, adv. lubenter, gratulando. *Capitolin. in Marcion. c. 7.* Senatus gratanter accepit. *Id. in Maxim. c. 14.* Misit literas, quæ gratanter acceptæ sunt. Adde *Am. l. 27. c. 6.* & *Aurel. Vict. Epit. in Nerva*, &c.

Gratatorius, a, um, adj. gratulatorius. *Sidon. l. 5. ep. 16.* Ampliatos prosapiæ tuæ titulos ego festinus gratatoriis apicibus inscripsi.

Grate, adv. *gratamente*, בלב טוב, בחן, Ger. *danckbarlich*, Gal. *avec reconnoissance*, Hisp. *gratamente*, ἀγνωμόνως, jucunde. *Cic. 1. Fin.* Nam & præterita grate meminerunt. ¶ Item animo grato. *Cic. pro Planc. c. 41.* Confitearque aliquando, quod faciam, me grate, & pie facere. ¶ Superlat. gratissime. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 2.* Pericula præterita qui evasit, gratissime provocatur. *Plin. l. 7. c. ult.* Id munus gratissime acceptum est. ¶ Comparat. *gratius*. *Cic. 2. de Or.* Themistocles respondit, gratius sibi illum esse facturum, si, &c.

Grateolens, entis, adject. טוב ריח, εὔοσμος, *chi ha grato odore*. *Apul. de Mundo*: Civitas spirans odoribus, & grateolentibus cœnis.

Grates, f. 3. χάριτες, חן, gratiæ quæ pro accepto beneficio referuntur. *Cic. in Somn. Scip. c. 1.* Grates tibi ago, summe Sol. *Curt. l. 5. c. 13.* Dignas tibi grates referre nequeo: at referat Alexander. *Tac. Annal. l. 1. c. 66.* Grates, & laudes habere legionibus reversis. Adde *Virg. Æn. 1. v. 604.* & alibi. ¶ Falsum autem est quod plerique Lexicographi notant, in solo nominat. & acc. plural. hoc nomen usurpari. Nam *Tacit. Ann. 12. c. 37.* Agrippinam laudibus, gratibusque venerati sunt.

Gratia, æ, f. 1. *grazia*, חן ברכה, תודה, Ger. *gnad und danck*, Gal. *grace*, Hisp. *gracia*, χάρις, venustas, a *gratus*. Gratia enim est, quæ gratos, & amabiles facit. Frequentissime sumitur pro favore, amore, benevolentia, & quidem passive. *Cic. pro Planc.* Summum in Præfectura florentissima gradum tenuerint & dignitatis, & gratiæ. *Id. pro Sex. Rosc.* Gratia, atque hospitiis hominum nobilissimorum florebat. *Id. pro Leg. Man.* Neque quo Cn. Pompeji gratiam mihi per hanc causam conciliari putem. *Id. pro Mur. L.* Murænæ provincia multas bonas gratias cum optima existimatione attulit. ¶ Sæpe etiam active accipitur pro benevolentia, qua quis diligit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Deinde, si maxime talis est Deus, ut nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur. Hinc *recipere in gratiam* eum dicimus, qui vult nobis reconciliari, cum aliquando inimicus fuerit. *Cic. pro Rab.* Quem enim ex tantis inimicitiis receptum in gratiam summo studio defenderim. ¶ Sæpe pro mutua amicitia, benevolentia, concordia. *Cic. 8. Fam.* Nam mihi cum hominibus his & gratia, & necessitudo est. ¶ *Gratiam inire*, est amicitiam alicujus sibi conciliare, *mettersi in grazia d'alcuno*, & construitur vel absolute, vel cum abl. & præpos. *a, ab, cum*, vel cum accus. & præpos. *apud, ad*. *Cic. Att. l. 1.* Crassum inire eam gratiam, quam ipse prætermisisset. *Id. 3. Ver.* Ut idem Pompejus non ab homine solum, sed etiam a provincia tota se hujus absolutione inire gratiam arbitraretur. *Id. Att. l. 7. ep. 9.* Jam cum bonis omnibus summam ineat gratiam. Al. leg. *a bonis omnibus*. *Liv. de B. Pun.* Gratiam magnam apud Annibalem inituros. *Id. l. 33. c. 46.* Quantam eo facto ad plebem inierat gratiam. ¶ *Redire in gratiam*, est reconciliari. *Cic. Att. l. 1.* Cum Lucejo in gratiam redi. *Id. 3. Fam.* Cum vero reditum nostrum in gratiam uterque expetisset. ¶ *Gratiam alicujus sequi*, est alicujus amicitiam ambitiosius captare, vel ambire. *Cæs.* In Cæsarem respiciant, atque ejus gratiam sequantur. ¶ Dicimus etiam *mala gratia*, pro offensione, acerbitate. *Cic. in Pison.* Nulla Senatus mala gratia comitiorum ratione privavi. *Ter. Phorm.* Sic hæc potius cum bona ut componantur gratia, quam cum mala. ¶ Interdum gratia sumi videtur pro auctoritate, vel quodam gradu auctoritatis, qui favore, & plausu acquisitus est. *Cic. 14. Fam.* Omnia, quæ potui in hac summa gratia tua ac potentia a te impetrare. ¶ Gratia etiam beneficium significat. *Cic. 2. Fam.* Nulla est gratia, quam vel non capere animus meus, vel in accipiendo, vel remunerando, cumulandoque illustrare possit. ¶ Accipitur etiam pro animo grato, & voluntate reddendi beneficii. *Cic. pro Planc.* Meritam Diis immortalibus gratiam justis honoribus, & memori mente persolvunt. *Id. 3. Fin.* Scribit ipse mihi, te sibi gratias debere. *Ter. Andr.* Postulare, id gratiæ apponi sibi. *h. e.* ut sibi gratia habeatur. ¶ *Habere gratiam*, vel gratias, pertinet ad animum, & significat memorem accepti beneficii mentem, animumque habere, & gratificandi voluntatem. *Cic. 1. Fam.* Quare habeo gratiam Trebatio familiari nostro. *Ter. Andr. 4. 5. 31.* Diis pol habeo gratias. ¶ *Agere gratias*, semper num. plur. est verbis ostendere, nobis aliquid fuisse gratum, vel beneficium verbis exornare, *ringraziare*. *Cic. 4. Catil.* Mihi gratias egistis singularibus verbis. ¶ *Referre gratiam*, est facto aliquo acceptum beneficium compensare. *Cic. 2. Off. c. 20.* Gratiam autem & qui retulerit, habere, & qui habeat, retulisse. ¶ Accipitur *Referre gratiam* etiam in malam partem, pro injuriam injuria compensare. *Ter. Eun. 2. 3. 93.* Nunc referam gratiam, atque eas itidem fallam. ¶ *Est gratia*, significat ago gratias. *Plaut. Men.* Tibi gratia est. ¶ Nonnunquam gratia capitur pro indul-

dulgentia, venia. Hinc *Facere gratiam* est ex jure ſtrictiore aliquid imminuere, vel remittere aliquid, quod ſibi debearur, ex. gr. *Facere gratiam jurisjurandi*, eſt jusjurandum remittere. *Liv. l.* 3. Omnium tibi, quæ impie, nefarieque per biennium alia ſuper alia es auſus, gratiam tibi facio. *Plaut. Rud.* Jurisjurandi, volo, gratiam facias, *h. e.* liberes a juramento dando. Interdum ſignificat liberare a juramento dato. *Suet. in Tiber. c.* 35. ¶ *Apud Suetonium in Oct. c.* 38. Facere gratiam reddendi equi ſignificat concedere veniam dandi, vel non dandi. ¶ Utimur etiam gratia pro cauſa, ut Animi gratia, ludi gratia, &c. *Ter. And.* 2. 6. Et ea me hic reſtitiſſe gratia. *Cic. pro Cæl.* Quæ accuſatores deformandi hujus cauſa, detrahendæ, ſpoliandæque dignitatis gratia dixerunt. ¶ Item pro elegantia, pulchritudine, ſuavitate. *Ovid.* 3. *de Ar. aman. v.* 400. Non erit ignotæ gratia magna lyræ. *Apul. l.* 2. *A. A.* Ampli calices variæ quidem gratiæ, ſed pretioſitatis uniꝰ. Sic gratia cutis, gratia villæ, gratia corporis, ciborum, odoris, &c. legitur apud *Plin. utrumque*. ¶ Ablat. plur. *Gratiis* peculiarem habet ſignificationem. V. ſuo loco.

Gratiæ, f. 1. χάριτες, Deæ pulchritudinis, fil. Herebi, & Noctis. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Sed alii tradunt, filias fuiſſe Jovis, & Autonoes, alii Jovis, & Eurynomes, alii Liberi Patris, & Veneris. ¶ Dictæ ſunt a *gratia*, ideſt, ab ea gratiæ notione, qua pro venuſtate, ac lepore accipitur. Græce dicuntur χάριτες, a χάρις, quod a χαρὰ, *gaudium*. ¶ Gratiæ Deæ ſunt, quæ beneficientiæ præſunt. Tres eſſe finguntur, quod una beneficium det, altera accipiat, tertia reddat: *dare* autem, *accipere*, & *referre* tres actus ſunt inter ſe diſtincti. Ex his una *Aglaie* nominatur, ab ἀγλαΐα, *ſplendor*, quia ſplendide, & magnifice præſtandum eſt beneficium, altera *Thalia*, a θαλία, *germen*, ramus virens, quia beneficii memoria ſemper virere debet, & nunquam marcelcere: tertia *Euphroſyne*, ab εὐφροσύνη, *lætitia*, quia & in accipiendo, & in dando beneficio lætari, & delectari congruum eſt. Harum una averſa pingitur, duæ ad nos converſæ, quia pro accepto beneficio duplicem gratiam rependi oportet. Virgines ſunt, quia pura beneficia eſſe debent, ſine ſpe retributionis, ſeu quia nihil turpe rogare licet. Nudæ, quod beneficia inter amicos minime decet eſſe fucata. Juvenes, quia beneficii accepti memoria ſeneſcere non debet, ſed perpetuo vivere. Hilares, & ridentes, quod hilariter beneficium dandum eſt. Connexæ, quia perpetuum debet eſſe benevolentiæ fœdus, & quia beneficium ſemper beneficium parit. In Acidalio Orchomeni fonte lavantur, qui dictus eſt ab ἀκηδὴς, nullam curam gerens, quod ab α. part. priv. & κῆδος, *cura*, quia conſerens obliviſci beneficii dati debet, vel certe curam omnem abjicere de remuneratione. *Hor. l.* 1. *od.* 30. Soluris Gratiæ zonis. V. *Seneca. l.* 1. *Benef. c.* 3.

Gratiánus, a, um, adject. ut Gratiana vaſa, apud *Martial. lib.* 4. *epigr.* 39. & *Plin. lib.* 33. *cap.* 11. a Gratio, vel Gratiano artifice denominata.

Gratificátio, onis, ſ. 3. χάρισμα, actus gratificandi, *placere*, *il far cosa grata*. *Cic. de Leg. Agrar.* 3. *c.* 3. Conjungitur impudens gratificatio cum acerba injuria.

Gratificor, aris, d. 1. *gratificare*, *far cosa grata*, חָנַן, Ger. *ein dienſt thun*, Gall. *faire plaiſir*, *grace*, *au gré*, Hiſ. *gratifier*, χαρίζομαι, tem gratam facio. *Cic. 1. Fam.* Quod Pompejo ſe gratificari putant. ¶ Reperitur etiam cum accuſ. item cum accuſ. & dat. *Cic. in Tuſc.* Neque concupita præbendo perverſam gratiam gratificans. *Id. l.* 1. *Fam.* Cur enim tibi hoc non gratificer, neſcio. *Sall. in Jug. c.* 3. Potentiæ pancorum decus, atque libertatem ſuam gratificari. h. e. gratificando aliis decus, & libertatem ſuam prodigere. ¶ Et cum ablat. & præpoſit. *pro*. *Liv. l.* 21. *c.* 9. Ut præpararent ſuorum animos, ne quid altera pars gratificari pro Romanis poſſet. ¶ Dicimus etiam gratificari alicui de re aliqua. *Cic.* 5. *Fin. c.* 15. De eo, quod ipſis ſupeſtat, aliis gratificari volunt. ¶ Et gratificari aliquid alicui, apud *Plin. l.* 34. *c.* 6. pro graris donare.

Gratíis, חִנָּם, λωρεὰ, ablat. plur. a gratia ſæpe adverbii more uſurpatur, præſertim a *Plauto*, & *Terentio*, & ſignificat idem quod gratis. *Ter. Phorm.* 3. 2. 15. Ut phaleraris dictis ducas me, & meam ductes gratiis. *Id. Adelph.* 4. 7. 26. Aliquo abjicienda eſt, ſi non precio, gratiis. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 47. Neque triobolum ullum amice das, & ductas gratiis.

Gratilla, æ, f. ſpecies libi, *apud Arnob. l.* 7.

Gratíola, læ, f. diminut. a gratia. *Diomed. Gramm. l.* 1. *c. ult. de Nom.*

Gratióſe, adv. *graziosamente*, Ger. *mit gunſt*, Gall. *gracieuſement*, Hiſp. *graciosamente*, חָנָּם, חִנָּם, χαριτωτὶ, cum gratia. *Ulp. l.* 7. *§.* 2. *ff. de admin. & perit. tut.* Si neque ſordide, neque gratioſe, ſed non bonam conditionem elegerint. *Anſ. Ped. in Verrin. de Pref. Urb.* Hoc fecit gratioſius in Decumanos.

Gratioſitas, atis, f. gratia, חֵן, חִנָּם, χαριτωτὶς, *grazioſità*. *Tertull. l.* 1. *adv. Marc. c.* 9. Naturalem novitatis gratioſitatem volui repercutere.

Gratióſus, a, um, o. 1. 2. *grato*, *amato*, *che ha molte amicizie*, טוֹב בְּעֵינִים, טוֹב, Ger. *angenehm*, Gall. *gracieux*, *agréable*, Hiſp. *gracioſo*, χαρίεις, qui gratia apud omnes plurimum valet, vel qui omnium gratiam, & favorem ſibi facile conciliat. *Cic pro Planc.* Semper fuerunt viri boni, qui apud tribules ſuos gratioſi eſſe vellent. *Id. Ver. 6. c.* 20. Homini honeſto, ſed non gratioſiori, quam Cn. Caldius eſt. *Id. pro Quint. c.* 1. Cum adverſario gratioſiſſimo contendere. ¶ Aliquando, ſed rarius, ſignificat eum, qui proclivis eſt ad gratificandum. *Ge. l.* 9. *c.* 12. Gratioſus, quod plus unicuique, quam meretur, tribuit. *Cic. in Brut.* Scribæ gratioſi ſine in dando, & cedendo loco. ¶ Gratioſa miſſio dicitur, quæ ante juſta ſtipendia emerita datur. *Liv. l.* 41. Et quorum ante emerita ſtipendia gratioſa miſſio ſibi viſa eſſet, eos milites fieri juſſuros. ¶ Gratioſus pro jucundo, & grato. *Pl. l.* 16. *c.* 33. Cupreſſus odore violenta, ac ne umbra quidem gratioſa.

Gratis, adv. *ſe jza premio*, *ſenza pagamento*, חִנָּם, Ger. *umſonſt*, Gal. *gratis*, *pour rien*, Hiſp. *gratis*, πρὸς ἅρπαν, ἀωρεὰν, gratuito, ſine præmio, aut pretio, a *gratiis* per ſync. *Cic. 2. Fin.* Ut virtutes omnes per ſe ipſas gratis diligant. *Id. pro Roſc. Com.* Communem fabum eſſe gratis cum Roſcio, qui pretio proprius fuiſſet Fannii.

Gratíto, as, *n. 1.* idem ac gingrio, quod proprium eſt anſeris, a ſono. Nam ſonus hic variis vocibus aliter, atque aliter exprimitur, quia eſt inarticulatus, nec ſemper uniuſmodi. *Auct. Phœn.* 19. Cacabat hinc perdix, hinc graſitat improbus anſer.

Gratítudo, inis, f. pro grato animo, *gratitudine*, חֵן, לֵב שָׁבוּר, אֹכֶל, barbarum eſt. Perperam enim a quibuſdam legitur in titulo *c.* 2. & *l.* 5. *Valer. Max.* ubi optimi Cod. de *gratis*, & *ingratis*, habent. ¶ Gratitudo pro grato ſapore, habetur apud *Apic.* auctorem culinarium, *l.* 3. *c.* 4.

Grator, aris, atus; ſum, dep. 1. idem quod gratulor, *Virg.* 5. *Æn. v.* 478. Inveni, germana, viam, gratare ſorori. *Tac. l.* 2. *hiſt. c.* 25. Verſi in lætitiam laudantes, gratantesque. ¶ Interdum ſignificat gratias agere, vel potius ſupplicari, ait *Valla l.* 5. *c.* 42. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 417. Quiſquis ades, caſtaque colis penetralia Veſtæ, Gratare, Iliacis thuraque pone focis. Alii tamen leg. *crastera*.

Gratuito, adverb. *ſenza premio*, חִנָּם, Ger. *vergebens*, Gal. *pour néant*, Hiſp. *debalde*, gratis. *Cic.* 2. *Off. c.* 19. Multorum cauſas & non gravate, & gratuito defendentis.

Gratuítus, a, um, o. 1. 2. *ſenza premio*, חִנָּם, δίωρος, quod datur gratis, ideſt, ſine præmio, aut pretio, a *gratis*. *Cic. 1. de Leg. c.* 18. Quid liberalitas? gratuita nec eſt, an mercenaria? Si ſine præmio benigna eſt, gratuita, ſi cum mercede, mercenaria. *Pl. l.* 35. *c.* 9. Hoſpitium gratuitum, *Cic. pro Planc. & ad Att. l.* 4. Gratuita ſuffragia. h. e. libera, non pretio extorta. ¶ Penultimam hujus vocis fere corripimus. *Stat. l.* 1. *ſilv. 6. v.* 16. Largis gratuitum cadit rapinis. ¶ Produci tamen etiam poſſe, putant nonnulli; nam & in *fortuitus* producta eſt ab *Hor. l.* 2. *od.* 15.

Gratulabúndus, a, um, ωδὴ, valde gratulans. *Liv. l.* 7. *c.* 33. Quo ſe omnis multitudo gratulabunda effudit. *Juſt. l.* 6. *c.* 8. Velut gratulabundus patriæ exſiprivit.

Gratulátio, onis, ſ. 3. *allegrezza*, *congratulazione*, בְּרוּכָה, Ger. *frolockung*, *od gluck wunſchung*, Gal. *joye*, *réjouiſſance*, Hiſ. *parabien*, συγχαρμὸς, teſtatio gaudii ob felicem alicujus rei ſucceſſum. *Cic.* 5. *Fam.* Res eas geſſi, quarum aliquam in tuis litteris & noſtræ neceſſitudinis, & Reip. cauſa gratulationem exſpectavi. Item gratiarum actio, quæ a Senatu nomine alicujus Imperatoris, qui rem in bello feliciter geſſerat, ad omnium Deorum templa ſolebat decerni. *Cic. 4. Catil.* Mihi uni conſervatæ Reip. gratulationem decreviſtis. *Id. Phil.* 14. *c.* 3. Gratæ vero noſtræ Diis immortalibus gratulationes erunt, gratæ victimæ.

Gratulátor, oris, m. *chi congratula*, συγχαίρων, מְבָרֵךְ, *Cic. l.* 2. *Fin. c.* 33. Fit, ut gratulator lætior fit, quam is, cui gratuletur.

Gratulatórie, adverb. gratulantis more. *Aug. l.* 8. *Conf. c.* 6. Gratulatorie mitari.

Gratulatórius, a, um, adj. ad gratulationem pertinens. *Cap. in Max. & Balbin. c.* 27. gratulatoriam epiſtolam ſubdidi.

Gratúlor, aris, d. 1. *rallegrarſi*, *congratularſi*, נָרַן, *frolocken*, *ſich freuen*, Gall. *congratuler*, *ſe rejouir avec quelqu' un*, Hiſ. *alegrarſe*, *dar el parabien*, συγχαίρω, *gratus*, quia qui gratulatur, alienam felicitatem ſibi gratam, & jucundam eſſe verbis oſtendit. Conſtruitur cum accuſat. & dat. *Cic. in Ver.* Et ei voce maxima victoriam gratulatur. ¶ Vel cum ſolo dativo. *Id. 3 Fam.* Gratulari magis virtuti tuæ debeo, quam conſolari dolorem tuum. ¶ Vel cum ſolo accuſ. ſed tamen dat. ſubintellecto. *Ter. Eun.* Ad cœnam vocant, adventum gratulantur. ¶ Vel cum dat. & ablat. *Cic. Att. l.* 5. Qui mihi etiam gratulatus es illius diei celebritate. ¶ Vel cum dat. & ablat. & præpoſ. de, vel *in*. *Cic. Att. l.* 4. Quam ut tibi aſſenti de reditu noſtro gratulaker. *Idem Fam. 6. ep.* 11. Qua in re tibi gratulor vehementer. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *apud*. *Suet. in Claud. c.* 6, um oppreſſum ſejanum apud eoſdem gratularetur. ¶ Vel cum particula *quod*. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 14. Tibique gratulor, quod te de patria decedentem ſumma laus, & ſumma gratia proviciſcentem proſecuta eſt. ¶ Accipitur præterea *gratulari*, pro Superis pro re bene geſta gratias agere. *Liv.* Triumphantes in Capitolium accendebant Jovi Opt. Max. cæteriſque Diis gratulaturi. Adde *Terent. Heaut.* 5. 1. 6.

Gratus, a, um, o. 1. 2. *grato*, חָבִיב, יָרֵחַן, חֵמֶד, וֹב בְּעֵינָיו, Ger. *angenehm*, *lieb*, Gal. *réconnoiſſant*, *gréable*, Hiſ. *grato*, *agradecido*, ἡδὺς, jucundus, acceptus, *Cic. 3. Fam.* Id ſi correxeris, valde mihi gratum erit. *Id. Att. l.* 2. Quod egregie non modo iis, qui utuntur opera, ſed etiam in vulgus gratum eſſe ſentimus. ¶ Gratum facere, eſt obſequi, inſervire, *far piacere*. *Cic. in Fam.* Feceris igitur commode, & mihi gratum, ſi, &c. *Idem 13. Fam.* Tam mihi erit gratum, quam quod gratiſſimum. ¶ Sæpe gratus ſumitur pro eo, qui gratiam pro beneficio refert, vel ſaltem memor eſt accepti beneficii, ἀγνώμων. *Cic. 1. de Leg.* Ubi gratus, ſi non eum ipſum, cui referunt gratiam, ipſi cernunt grati? *Id.* Gratum animum, & beneficii memorem diligit? *ib. Brutus Cicer. l.* 2. *Fam.* Gratiorem me eſſe in te poſſe, quam iſti perverſi ſunt in me, exploratum habes.

Gravabílis, le, adj. βαρὺς, כָּבֵד, רָע, gravis, moleſtus. *Cal. Aurel. Tard. q. c.* 3. Vomitus gravabilis capiti.

Gravámen, inis, n. 3. moleſtia, βάρος, טוֹרַח, *Caſſiod. l.* 9. *ep.* 2. Si vifceribus ſanis gravamen nullius ſentiat læſionis.

Gravastéllus, V. Ravaſtellus.

Gravate, adv. *gravoſamente*, *difficilmente*, אִין רָצוֹן, Ger. *mit beſchwerd*, Gall. *à regret*, Hiſ. *de mala gana*, ἀκουσίως, δυσχερῶς, cum labore, cum moleſtia, invite, non libenter. *Cic. pro Balbo*. Qui erranti comiter monſtrant viam, benigne, non gravate.

Gravátim, idem quod gravate. *Liv. l.* 1. *c.* 2. Haud gravatim ſocia arma Rutulis junxit.

* Gravátio, gravitas. *Coel. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 32. Poſt cibum gravatio.

Gravátus, a, um, o. 1. 2. *aggravato*, כּוֹאֵב, שְׁרוּעַ, βεβαρυμένως, pondere preſſus, gravedine, vel moleſtia affectus. *Col. l.* 6. *c.* 9. Signa febricitantis, mananres lacrymæ, gravatum caput, oculi compreſſi, *Plin. l.* 26. *c.* 1. Gravatus vino. *Curt. l.* 5. *c.* 11. Gravatus ſomno, *Liv. l.* 40. Gravatus vulneribus.

Gravedinóſus, a, um, o. 1. 2. κορυβ. qui gravedine infeſtatur, & qui ad eum morbum eſt proclivior. *Cic. 4. Tuſc c.* 11. Itaque dicimus quoſdam gravedinoſos, quoſdam torminoſos, non quia jam ſint, ſed quia ſæpe ſint. ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod gravedinem facit. *Pl. l.* 18. *c.* 15. Evvum gravedinoſum.

Gravedo, inis, Ejs. κόρυζα, ponderoſitas, & ſpeciatim capitis morbus, cum humor craſſior ex cerebro in nares fluit, eaſque claudit, vocem obtundens, & tuſſim ſiccam movens, a *gravis*, quia pectori gravis eſt. *Cels. l.* 4. *c.* 2. *Cic. Att. l.* 26. *ep.* 14. Gravedini, quaſo, omni ratione ſubveni.

Graveólens, entis, n. 2. *puzzolente*, מַסְרִיחַ, רָאשׁ, Germ. *der übel ſtincke*, Gal *qui ſent mauvais*, Hiſ. *el que hiede*, δυσώδης, quod male olet. *Virg. Æn. 6. v.* 201. Ad fauces graveolentis Averni.

Graveolentia, f. 1. *puzza*, מַסְרִיחַ, רָאשׁ, Ger. *der geſtanck*, Gal. *mauvaiſe odeur*, Hiſ. *hedor*, *mal olor*, δυσωδία, odor gravis, malus. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Et oris graveolentiam tollit. Adde *l.* 28. *c.* 12.

Graveſco, ſcis, n. 3. *farſi grave*, נִכְבַּד, Ger. *ſchwuer werden*, Gal. *devenir peſant*, Hiſ. *hazerſe*, *grave*, *peſado*, βαρύνομαι, gravis fio, oneror. *Virg.* 2. *Georg.* Nec minus interea fœtu nemus omne graveſcit, ideſt oneratur. ¶ Sæpe ponitur pro gravidum, ſeu prægnantem neri. *Pl. l.* 11. *c.* 41. Cameli lac habent, donec iterum graveſcant. ¶ Item pro gravius fieri, ſeu augeri. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 5. Graveſcere valetudo Auguſti.

Gravidárus, a, um, o. partic. a gravidor, נִכְבַּד, תָּלָא, πλήρης. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 34. Quæ gravidata feminibus omnia pariat, & fundat ex ſe ſe.

Graviditas, atis, f. *gravidanza*, הֵרָיוֹן, Ger. *ſchwangerſchafft*, Gal. *groſſeſſe*, Hiſ. *prener*, κύησις, prægnatio, conceptio. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *cap.* 46. Ab eoque Luna illuminata graviditates, & partus affert, maruritatesque gignendi.

Gravído, as, a. 1. *ingravidare*, נִכְבַּד, Ger. *ſchwengern*, Gal. *engroſſer*, Hiſ. *empreñar*, ἔγγυον ποιέω, gravidum facio, oneto, impleto. *Epitom. Sex. Aurel. Vict. c.* 14. Ne ex eo gravidaretur. ¶ Translate *Cæcil. Tyche*, Per myſteria hic te inhoneſte gravidavit probro, *h. e.* oneravit. *Vict in Adriano*, *Epic.* Gravidari ex aliquo.

Gravídus, a, um, o. 1. 2. *carico*, *gravido*, נִכְבַּד, תָּלָא, דָּרֵה, Ger. *ſchwver beladen*, Gal. *plein*, *peſant*, Hiſ. *peſado*, *lleno*, ἔμφορτος, ponderoſus, onuſtus, plenus, a *gravis*, vel a *gravo*. *Plaut. True. 1. 2. 3.* Neu qui manus artulerit ſteriles intro ad nos, gravidas foras exporter. *Ovid. 1. Am. eleg.* 14. Si Venus Æneam gravida temeraſſet in alvo. ¶ Cum genitivo. *Sil. l.* 2. *v.* 220. Mellis apes gravidæ. ¶ Frequentius tamen ablativum habet. *Hor. l.* 1. *od.* 22. Gravida ſagittis pharetra. ¶ Speciatim mulier dicitur gravida, ἔγκυος, quæ jam conceptio fœtu gravatur. *Cic. pro Cluen.* Cum mulier eſſet gravida, & jam propinquare partus videretur. *Ter. Andr.* 3. 2. Hæc ſe e Pamphilo gravidam dixit eſſe, *Id. ibid.* 3. 4. Gravidam facere.

Gravina, f. 1. *Gravina*, urbs, & Ducatus Apuliæ Peuceriæ, in confin. Lucaniæ.

Gravis, & ve, o. 3. *grave*, *ponderoſo*, כָּבֵד, Germ. *gevichtig*, Gal. *peſant*, *fâcheux*, *chargé*, Hiſ. *grave*, *moleſto*, βαρὺς, ἄχθος, quod eſt ponderoſum, ſcilicet ſuapte natura deorſum fertur, cui opponitur leve, cujus natura eſt ſurſum ferri. *Virg. 1. Georg.* Vomis, & inflexi primum grave robur aratri. ¶ Nonnunquam gravidum ſignificat. *Virg. 1. Æn.* Donec Regina Sacerdos Marte gravis. ¶ *Æs grave* eſt æs rude in laminas librales diſtributum, & diſtributum. *Liv.* in formæ ita, quali ante ſignatam pecuniam Romani pecuniæ loco uſi ſunt: ſive cujum in aſſes libræ pondere, ſignaturaque nota pecudis: quod primum Romæ factum eſt ſub Servio Tullo, teſte *Pl. l.* 33. *c.* 3. circa annum CC. poſt U.C. Dictum eſt *grave* a pondere librali, quo appendebatur, ut *Feſtus* docet. Sic *Pl. loc. cit.* Populus Romanus argento quidem ſignato ante Pyrrhum regem devictum uſus eſt. Librales appendebantur aſſes. Quare æris gravis pœna dicta. *Liv. l.* 4. *c.* penult. Et quia nondum argentum ſignatum erat, æs grave paluſtris quidam (*e Patribus*) ad ærarium convehentes, ſpeciosam etiam collationem (*tributi*) faciebant. ¶ Cauſa autem, cur *grave* dictum ſit, eſt, quia bello Punico primo teſte *Plin. ibid.* (ſecundo, legitur apud *Feſt. in Sextantarii*: Sed major habenda eſt *Plinio* fides) aſſis pondus ad ſextantarium, h. e. ad duas uncias ponderis ex duodecim immigrarum fuit, ita Reſp. rationibus poſtulantibus: deinceps vero etiam ad minus pondus redactum. Quare *æris gravis* nomine deſignabatur pecunia, quæ aſſes illos priores ac librales non numero, ſed pondere æquaret: ita ut v. g. *mille æris gravis* eſſent non mille aſſes numero, ſed multo plures, tot ſcilicet, quot æquarent mille antiquos aſſes libræ pondo. *Liv. l.* 10. *c.* 46. Æris gravis tranſvecta vicies centies millies; id æs redactum ex captivis dicebatur. *Id. l.* 24. *c.* 33. Indicta libertas, & æris gravis viginti millia. ¶ *Argentum grave* apud *Senecam* eſt ſolidum, & magni ponderis. Inquit enim *c. 1. de tranquill. anim.* Placet nimiſter inculcus, & rudis vernula, argentum grave ruſtici patris, ſine ullo opere, & nomine artificis. ¶ Per translationem uſurparur pro moleſto, *noioſo*, ut Morbus gravis, ſenectus gravis. *Cic. 13. Fam.* Nunquam tamen me gravem vobis eſſe voluiſſe. *Id. de Sen.* Quod nunquam ſenectatem tibi gravem eſſe ſenſerim. *Cels. l.* 2. *c.* 3. Gravis locus, *d'aria groſſa*, *e mal ſana*. ¶ Item pro triſti. *Virg. 8. Æn.* Gravior ne nuntius aures vulneret. ¶ Item pro pernicioſo, acerbo, *nociyo*. *Cic. 3. Off.* Et gravem adverſarium imperii ſuſtuliſſent. *Liv. l.* 7. *c.* 6. Grave tempus, & forte annus peſtilens erat. ¶ Sic odor gravis, gravis halitus, grave pretium, *Sall. Col. Plin.* ¶ Item pro ſerio, ſevero, prudenti, & conſequenter venerabili, magnæ auctoritatis, *autorevole*, quod Græci dicunt σεμνὸν, *Cic. 1. de Or.* Quorum pater homo prudens, & gravis. *Id. in Catil.* Habemus S. C. in te vehemens, & grave. *Id. 5. Ver.* Graviore verbo appellare aliquem. ¶ Item pro grandævo. *Virg. 5. Æn.* Hic gravis Entellum dictis caſtigat Aceſtes. ¶ Item pro eloquente ſublimi genere dicendi. *Cic. in Hort.* Quid enim aut Herodoto dulcius, aut Thucydide gravius? ¶ Item pro firmo, conſtanti, quod momentum habet, & in re aliqua valet. *Cic. pro Roſc. Com.* Quod apud omnes leve, & infirmum eſt, id apud Judicem grave, & ſanctum eſſe docetur? *Id. pro Dejot.* Quæ mihi ad ſpem obtinendæ veritatis graviſſima ſunt, ideſt, maximi momenti, ſeu efficacitatis. ¶ Denique uſurpatur pro languido, infirmo. *Velleſ. l. c.* 76. Gravis vulnere. *Curt. l.* 7. *c.* 5. Graves deinde avide hauſto humore non ſuſtinere anma, non ingredi poterant. ¶ Annona gravior, *ſcarſezza di vivari*, *Sueton. in Aug. c.* 42.

Graviſcæ, *Minte alto*, urbs olim, & Col. Etruriæ, nunc oppidulum, inter Centumcellas, & Portum Herculis. Alii dicunt, urbem fuiſſe, nunc omnino exciſam, ex ejus ruinis creviſſe Cornuetum urbem in vicinijis. *Virg. Æn. 10. v.* 184.

Graviſtéllus, V. Ravaſtellus.

Graviſtas, atis, ſ. 3. *gravezza*, *peſo*, כֹּבֶד, Ger. *ſchwvere*, *dapfferkeit*, Gal. *gravité*, *peſanteur*, Hiſp. *gravezza*, *peſadumbre*, βαρύτης, pendus ponderoſitas. *Cic. 1. de nat. Deor.* Tanta contentio gravitatis, & ponderum. ¶ Translate ſumitur pro firmitate, & conſtantia animi, & quadam ſeveritate in vultu, moribus, verbis, σεμνότης. *Cic. Att. l.* 10. Tu cum Sexeo ſervati gravitatem eandem, quam mihi præcipis. ¶ Item pro ſublimitate ſtyli. *Cic. 2. de Orat. c.* 17. Sententiarum gravitate, verborum pondere utendum eſt. ¶ Item pro moleſtia, & magnitudine, ut Gravitas odoris, morbi, doloris, ſomni. *Cic. 9. Fam.* Gravitas morbi facit, ut medicinæ non egeamus. *Tac. 5. hiſt. c.* 6. Lacus gravitate odoris peſtifer. ¶ Item pro intemperie. *Cic. Att. l.* 11. *epiſt.* 22. Corpore vix ſuſtineo gravitatem Cæli hujus, *queſta cattiva aria*. ¶ *Gravitas* animæ apud *Plin.* eſt *puzza del fiato*.

Graviter, adv. *gravemente*, Ger. *ſchvverlich*, בִּמְאֹד, Gal. *griévement*, *peſamment*, Gal. *gravame*, *y peſadamente*, βαρέως, ponderoſe, & translate moleſte. *Sal. in Cic.* Graviter, & iniquo animo paterer maledicta tua. *Cic. Att. 7. 2.* Graviter ſe habere, *ſtar' aſſai male*. ¶ Item pro ſevere, aſpere. *Cic. pro Cæl.* Utrum me ſecum ſevere, & graviter, & priſce agere malit, an remiſſe, ac leniter, & urbane. ¶ Item pro valde acriter. *Cic. 1. Off.* Graviter qui inimicis iraſcendum puſant. *Id. ib.* Atque interim graviter ægrotare filius cœperit. ¶ Item pro ſapienter, mature. *Cic. de Fin.* Siquid prudenter, ſiquid graviter factum eſt. ¶ Item pro ſublimi ſtylo, honorifice, & cum quadam auctoritate. *Cic. de Or.* Thucydides res geſtas narrat graviter ſane, & probe. ¶ *Virg. 4. Georg.* graviter ſpirantis copia thymbræ. *h. e.* vehementem odorem emittentis. ¶ Gradus ſunt *gravius*, *gravisſime*. *Ter. Heaut. 4. 4. 55.* Accuſare gravius. *Caſ. l. 4. B. G. c.* 31. Graviſſime affligi.

Graviſúdo, inis, ſ. gravitas, pondus, כֹּבֶד, טוֹרַח, βάρος. *Virruv. l.* 1. *c.* 6. Gravitudo, ruſſis, pleuritis. *Apic. l.* 3. *c.* 6. Sine ructu, & gravitudine. ¶ Utroque loco ſignificat gravedinem, quæ eſt morbus capitis.

Graviuſculus, a, um, adj. dim. a *gravis*, δυσώδους, ut graviuſculus ſonus. *Gel. l.* 1. *c.* 11.

Gravo, as, a. 1. *gravare*, *caricare*, הִכְבִּיד, Ger. *beſchvveren*, Gall. *aggraver*, *peſer ſur* Hiſ. *agravar*, βαρύνω, onero, ſive gravæ reddo. *Cic. 2. de Div.* Semperque gravata ſenilcus triplici ſolita grandeſcere fœtu. ¶ Interdum accipitur pro moleſtia afficere, *affliggere*. *Virg. 2. Æn. v.* 708. Nec me labor iſte gravabit. ¶ Nonnunquam etiam pro gravius, & moleſtius aliquid reddere. *Quid. 1. Triſt. eleg.* 11. At tu fortunam, cujus vocor exul ab ore, nomine mendaci parce gravare meam. ¶ Gravari, paſſive ſignificat ex infirmitate languere. *Capitolin Pio, c.* 12. Altera die ſibi commotus eſt; tertia eum ſe gravari videret, M. Antonino Remp. commendavit. ¶ Item offendi, graviter ferre, cum infinito, vel etiam abſolute. *Cicl. 2. Or. c.* 21. Non gravabor, breviter dicere, quod ſentiam. *Id. de Amic. c.* 5. Ego non gravater, ſi mihi iſpi confiderem. ¶ Jungitur etiam cum acc. & accipitur pro ægre ferre, recuſare. *Lucan. l.* 5. *v.* 258. Romanos odere omnes, domiuoſque graventur. *Suet. Ner. c.* 34. Matrem hahertus gravabatur. Quibus in exemplis ſub intelligitur præpoſit. *ob* vel *propter*; ideoque non eſt neceſſe verbum hoc inter Deponentia ponere. ¶ *Gravare ſyllabam*, h. e. gravi accentu notare, *Priſcian. l.* 17. *p.* 1055. *Puſch.*

Graxo, vel craxo, n. 3. κράζω, κράω, clamo, a verbo græco allato. *Plaut. prol. Aſin.* Age nunc reſide, cave modo, ne graxis. Sed alii legunt, gratiis.

Gregális, le, o. 3. *di uno ſteſſo gregge*, *compagno*, Ger. *zu der ſchaar*, Gal. *du même troupeau*, Hiſ. *de un meſmo grey*, ἀγελαῖος, ex eodem grege. *Vae. l.* 2. *R R.* Equi boni futuri ſigna ſunt, ſi cum gregalibus in pabulo contendit in curriendo. ¶ Dicitur quoque de homiaibus, idque fere in deteriorem partem. *Cic. pro Dom.* Quod vos Catilinæ gregales dicere ſolebatis. *Id. de Aruſp. Reſp.* Nec Clodius, nec quiſquam de gregalibus ejus. ¶ Item de aliis rebus, ut gregalia poma. h. e. vulgaria, *Senec. l.* 1. *Benefic. c.* 12.

Gregárius, a, um, o. 1. 2. *di gregge*, Ger. *auff der ſchaar*, בְּעֵלְמָא, Gal. *de troupeau*, Hiſ. *de manada*, ἀγελαῖος, ex grege, vulgaris, ut *Gregarius bos*, qui adhuc in grege paſcitur, nondum jugo domitus, *Gregarius miles*, non electus, ſed tumultuarie undecumque collectus. *Cic pro Planc. c.* 30. At id etiam gregarii militares faciunt inviti. *Juſtin. l.* 32. *c.* 1. Gregariam militiam ſortitus. ¶ In *Vet. Gloſſ.* Gregarius expoitor, ἀγελαῖος, qui gregi præeſt. Et *Colum. l.* 6. *in prine. gregarios paſtores* dixit. Adde *Apul. l.* 7. *Metam.*

Gregátim, adv. *a ſchiera*, עֵדָה עֵדָר, *von ſchaar zu ſchaar hauffenvveiſſ*, Gal. *par troupeau*, Hiſ. *a manadas*, ἀγεληδὸν, per greges, ideſt conjunctim. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Elephanti gregatim ſemper ingrediuntur. ¶ Transfertur & ad homines. *Cic. 7. Ver. c.* 57. Cives Romanos gregatim conjectos in latomias.

Gregátus, a, um, adj. congregarus. *Stat. l.* 1. *Achil. v.* 372. Qualiter Idæiæ volucres, ubi mollia frangunt Nubila, jam longum cæloque, domoque gregatæ.

Grego, as, a. 1. *congregare*, *aggregare*, *raccogliere*, כִּנֵּס, הִקְהִיל, colligo, congrego, a *grex*. *Paulin. ad Nicetam*, *v.* 106. Nunc oves facti, duce te, gregantur Pacis in aulam.

Gremiális, V. Cremialis.

Gremíum, n. 2. *grembo*, *ſeno*, חֵיק, חוֹשֶׁן, Ger. *der*, *ſchoß*, Gal. *le giron*, Hiſ. *gremio*, *regazo*, κόλπος, pars inter complexum femorum, ſeminumve, in quo complexu mulieres concipere ſolent. *Cic. in Bruto*. Apparet, filios non tam in gremio educatos, quam in ſermone matris. ¶ Differt a ſinu, quoniam ſinus eſt intra pectoris, brachiorumque complexum. Quare cum lactantur infantes, ad finum admoventur, pueri vero jam facti a ſedentibus matribus, utique cum illis blandiuntur, ad gremium accipi ſolent. *Virg. 4. Æn.* Gremio fover inſeia Dido. Quin etiam matres, nutricelve, cum ſuper genua collocant infantem, aut extremis veſtibus repoſitum, & ad uterum ulque fubiatum geſtant, in gremio magis, quam in ſinu geſtare dicuntur. *Virg. 1. Æn.* Et ſotum gremio Dea tollit in altos Idaliæ lucos. ¶ Translate dicitur de terra, quæ femina ſuſcipit, conceptaque retinet, viventes fœtus poſtea paritura. *Cic. de Senect. c.* 15. Terra gremio mollito & fubacto ſemen ſparſum excipit. Translatum etiam eſt illud ejuſd. *Cic. pro Cal. c.* 24. Cum Q. Metellus abſtraheretur e ſinu, gremioque Patriæ.

Greſſío, onis, ſ. idem ac greſſus. *Macrob. l.* 6. *Satur. c.* 5. *ex Pacuvio*: Caprigeno pecori grandior greſſio eſt.

Greſſus, us, m. 4. *l' andare*, צַעַד, Ger. *ein gang*, od. *ſchritt*, Gal. *marche*, *demarche*, Hiſ. *paſſo*, *ida*, βάδισμος, inceſſus, ambulatio. *Cic. 1. Off.* Ne aut tarditatibus utramur in greſſu molliotibus. *Virg. 3. Georg. v.* 117. Et greſſus glomerare ſuperbos.

Grex, gregis, m. 3. *greggе*, *greggia*, רֹעֶה, עֵדָר, Ger. *ein ſchar*, od. *herd viehe*, Gal. *troupeau*, Hiſ. *grey*, ἀγέλη, multitudo bettiarum, a Græca voce allata, teſte Feſto. *Virg. 3. Georg.* Lanigeros agitare greges. ¶ Gregis appellatio generalior eſt, quam armenti. *Armentum* enim de majoribus duntaxat animalibus dicitur, *grex* autem, quoties ſolum pontur, fere de minoribus, cum adjuncto etiam de majoribus. *Ovid. 4. Met.* Mille greges illi, totidemque armenta per herbas paſcebant. *Cic. 3. Phil.* Cædi greges armentorum, reliquique pecoris quodcumque natus eſt. *Id. 3.

Gubernatio, onis, f.3. governo, amministrazione, תחבולות, Ger. berschung., Gall. gouvernement. Hisp. governo, κυβέρνησις, navis directio. Cic.4.Fin. Et si in ipsa gubernatione negligentia est eversa. ¶ Translate capitur pro quavis administratione. Cic. 3. Catil. Vix videtur humani consilii tantarum rerum gubernatio esse potuisse.

Gubernator, ris, m. 3. temoniero, governatore, חובל, רועה, Germ. vervvalter und regieren, Gal. gouverneur, Hisp. governador, κυβερνήτης, rector, & moderator navis. Cic. de Senect. c. 6. Gubernator clavum tenens sedet in puppi. ¶ Translate ponitur pro quocumque rectore. Cic. pro Rab. Cæteros pari dignitate præditos custodes, gubernatoresque Reip. quo modo mortuos defendemus? Quintil.l.8.c.6. de equorum agitatore, Gubernator magna contorsit equum vi.

Gubernatrix, icis, f. 3. governatrice, מנהגת, Ger. vervvalterin, Gall. gouvernante, Hisp. governadora, κυβερνήτειρα, quæ gubernat. Cic.1.de Orat.c.9. Ista præclara gubernatrice civitatum Remp. dissipaverunt.

Gubernatus, a, um, adject. governato. Cic.ad Brut.epist.10. Cæsarem meis consiliis adhuc gubernatum quidam impulerunt.

Gubernium, ii, idem quod gubernatio. Nav. apud Gel.l.16.c.7.

Guberno, as, a. 1. reggere, governare, amministrare, נהג, רעה, הדריך, Ger. regieren, Gall. gouverner, Hisp. governar, κυβερνάω, proprie est navim regere, a verbo græco allato, Cic.1.Off. Ut si nautæ certarent, quis eorum potissimum gubernaret. ¶ Translate sumitur pro administrare in genere, regere, moderari. Cic.Curioni. Teque hortor, ut omnia gubernes, ac moderere prudentia tua. Id.Att.l.6. Sed hæc Deus aliquis gubernabit.

Gubernum, ni, n. idem quod gubernaculum. Lucil. apud Non.c.8.n.50. Proras despoliate, & detondete guberna. Lucret.l.2.v.553. Disjectare solet magnum mare transtra, guberna.

Gugga, æ, m. Afer, homo ex Libya. Legunt aliqui in Plaut. Pœn. 5. 2. 17. Facies quidem ædepol Punica est, gugga est homo.

Gula, æ, f. 1. gola, לוע, גרון, וללות, Ger. derschlund, die kelen, Gal. gosier, gueule, Hisp. garganta, οἰσοφάγος, est fistula colli interior, constans ex carne, & nervo, per quam cibus, & potus in ventriculum defluit. Pl.l.11.c.37. Ex cartilagine, & carne arteria, gula carne, & nervo constat. Invenitur nonnunquam gula posita pro anteriore parte colli, quam jugulum vocamus. Cicer.6.Ver. Quem obtorta gula in vincula abripi jussit. ¶ Translate accipitur pro voracitate, & nimio delicatiorum ciborum appetitu. Sueton.Vitel.c.7. Posse provincialibus copiis profundam ejus expleri gulam. Martial.l.14.epigr.220. Cocus domini debet habere gulam. ¶ Gula follis, la canna. Plaut.Aulul.2.4.24. Cum it dormitum, follem obstringit ob gulam, ne quid animæ forte amittat dormiens.

* Gulliocæ, juglandium summa & viridia putamina. Paull. e Fest. In Gloss. Gulluca, χαριοτόμια. Al. al.leg.V. Cudiola.

Gulo, onis, m. gulosus, lurco, ghiottone, goloso, זולל, γαστρίμαργος, Apul.Apol. Gulones omnes, qui impenso pretio a piscatoribus mercantur. Adde Macrob.Sat. 7.c.12. & Fest. in v. Ingluvies.

Gulose, adverb. golosamente, γαστριμάργως, avide, voraciter. Colum. in Præfat. l. 1. Gulosius condiendi cibos, & luxuriosius fercula struendi. Tertul.de resur.car.c.1. Gulosissime nutrit.

Gulosus, a, um, o.1.2. goloso, זולל, Ger. fressig, Gal. goulu, gourmand, Hisp. goloso, gloten, γαστρίμαργος, qui est deditus gulæ vitio. Martial.l.8.epigr.23. Esse tibi videor sævus, nimiumque gulosus. Id.l.7.epigr.19. Nil est miserius nec gulosius Sanctra. ¶ Translate. Id. l. 10. epig. 59. Non opus est nobis nimium lectore guloso.

* Gumen, inis, n. gummi. Pallad.Octob.t.14. Pini frugiferi gumen.

Gumiæ, m. 1. gulosi, a γόμμος, saburra, ut mulieres saturatæ dicuntur saburratæ a saburra. Lucil. apud Cic.2.Fin.c.8. Compellans gumias ex ordine nostros. Id.l.3. Quo veniunt illæ gumiæ, vetulæ, improbæ, ineptæ. Alii legunt gemiæ, alii gluviæ.

Gummatæ arbores dicuntur, quæ gummi producunt, κομμοφόρα δένδρα. Pallad. In cerasis hoc servandum est, & in omnibus gummatis.

Gummeus, a, um, adj. gummosus, κομμώδης. Auson.Idy.6.v.74. Gummea fletiferi succina trunci. h.e. instar gummi defluentia. Alii legunt Gemmea.

Gummi, n. indecl. vel gummis, is, f. 3. gomma, דרור, צרי, שרף, Ger. gummi, Gall. gomme, Hisp. goma, κόμμι, gutta viscosa ex arboribus quibusdam per corticem diffluens. Plin. l. 13. c. 11. Gummi optimum esse ex Ægyptia spina convenit. Col.l.12.c.50. Nova dolia liquida gummi perluere. Plin.l.12.c.13. Gummium modo candidum. Martian. Capella in genit.sing. gummeos dixit græca terminatione, l.3.de Gram. in princ.

Gummino, as, n. 1. gummi emitto. Pallad. l.2.tit.16. Prunus inserenda est, antequam gumminet, in se, aut in pyro.

Gumminosus, V. Gummosus.

Gummitio, f. 3. κόμμωσις, illinitio quædam ex glutinosa arborum succo, quæ doliis fieri solebat. Colum.l.12.c.50. Multi, cum semel nova dolia, vel serias crassa gummi liverunt, una in perpetuum gummitione contenti sunt.

Gummosus, a, um, o. 1. 2. gommoso, quod multum gummi habet. Plin.l.12.c.9. Facilius hoc, & crustosius, amariusque, ac gummosum. Alii leg. Gumminosum.

* Gurdonicus, a, um, inurbanus, rudis. Sulp.Ser.dial.1.c.27.

Gurdus, o.1.2. balordo, בער, Germ. narr, und thor, Gall. fou, sot, Hisp. remanso, remolino, pinguis, & translate stolidus, voce Hispanica. Quintil.l.1.c.9. Gurdos, quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem audivi. Adde Laber. apud Ger.l.17.c.7.

Gurges, itis, m.3. gorgo, גל, תהום, δίνη, proprie locus est in flumine profundus, in quo aqua vertitur, sed generaliter de omni aquarum congerie dicitur, & de ipso etiam mari, a sono. Cic.in Pison. Non Rheni fossam gurgitibus illis redundantem. Id.de Arusp.resp.c.27. Quæ unquam Charybdis tantos haurire gurgites posset? ¶ Ponitur etiam translate pro homine insatiabili. Cic. in Pison.c.17. Ille gurges, atque helluo natus abdomini suo, non laudi, atque gloriæ.

Gurgulio, onis, m. canna della gola, γαργαρεών, גרון, gula, guttur, & præsertim fistula, qua aer ad pulmones defertur. Varr.l.2.R.R.c.3.Lactant.de opif.Dei, c.11.& Arnob.l.3.

Gurgustidonii, campi, ficte & jocularitet dicuntur a Plauto Mil.1.1.13. ridendi causa Pyrgopolinicem vanissima de se jactantem: quasi in gurgustio, vili ac fœdo loco, virtutes suas exercuerit.

Gurgustiolum, n. 2. dim. a gurgustium. Apul.l.1.Metam. Brevitatem gurgustioli nostri ne spernas.

Gurgustium, stii, n.2. οἰκίδιον, מלונה, genus habitationis angustum, a curculione verme. Servius docet, gurgustium esse obscuram, & latentem tabernam. Cic. in Pison.c.6. Quo e gurgustio te prodire.

Gustatio, onis, f. γεῦσις, טעם, verbale a gustando, prima pars cœnæ, gli antipasti. Petron.in Satyr.c.21. Jussi discubuimus, & gustatione mirifica initiati vino etiam Falerno inundamur. Excepti etiam pluribus ferculis, &c.

Gustatorium, ii, n. mensa contecta putaminibus testudinum, ita dicta, quod in ea gustare aliquid, seu jentare solerent ante justam cœnam. Alii exponunt cubiculum ad gustandum idoneum, ut cœnatio ad cœnandum. Plin.l. 5. epist. 6. Gustatorium, graviorque cœnatio margini imponitur.

Gustatus, us, m.4. idem ac gustus. Cic.2.de nat.Deor.c.56. Gustatus, qui sentire eorum, quibus vescimur, genera debet. ¶ Item ipse actus gustandi. Id. ibid. c. 63. Varietas pomorum, eorumque jucundus non gustatus solum, sed odoratus etiam, & aspectus.

Gusto, as, avi, atum, a.1. gustare, טעם, Ger. kosten, versuchen, Gall. goûter, Hisp. gustar, γεύομαι, libo, labris primoribus attingo; a γευστός, gustabilis. Cic.l. 7.Fam.ep.26. Cum quidem biduum ita jejunus fuerim, ut ne aquam quidem gustarem. ¶ Per translationem Cic.pro M.Cæl. Non modo qui primoribus libris gustassent genus hoc vitæ, & extremis, ut dicitur, digitis attigissent. Id.in Pis.c.23. Non gustarat tuam Philosophiam. ¶ Gustare etiam dicebant, cum ante cœnam leviter, & parce vescebantur, jentare, far colezione. Plin.l.3.ep.5.& l.6.ep.16. ubi vide Varior. notas. Item Sueton.Aug.c.76. ¶ Gustare sermonem alicujus, pro aucupari, clam excipere, dixit Plaut. Mostel.5.1.15.

Gustulus, vel gustulum, i, m. vel n. diminut. a gustus. Apul.l.2.A.A. Dulcem amarum gustulum carpis. Alii leg. dulce, & amarum. ¶ Id.l.9.a med. gustulum vocat ovum recens natum, quod matutino jentaculo sorberi hujusmodi ova soleant. Gustus autem pro jentaculo etiam usurpari videtur. V. Gustatio.

Gustum, i, n.2. idem quod gustatio, jentaculum, vel prima pars cœnæ. Apic.l. 4.c.5. Gustum versatile sic facies.

Gustus, us, m.4. gusto, טעם, Ger. der geschmack, Gal. le goût, Hisp. el gusto, γεῦσις, unus ex quinque sensibus exterioribus, quo saporum diversitatem discernimus. Cic.de Sen. Uva & succo terræ, & calore Solis augescens primo est peracerba gustui. ¶ Translate sumitur pro delectatione. Cic.Phil.3.c.45. Sic libidinosi, avari, facinorosi veræ laudis gustum non habent. Senec.ep.114. Gustum tibi dare volui. ¶ Gustus etiam dicebatur prima pars cœnæ, gli antipasti. Martial.l. 11.epigr.32.& 53. quæ loca lege.

Gutta, æ, f. goccia, gocciola, דלף, Ger. die tropff, Gall. goutte, Hisp. gota, σταλαγμός, minima pars aquæ, vel alterius materiæ liquidæ, quasi chuta, seu χυτή, a χύω, fundo. Cic.3.de Or. Quem in cadentibus guttis, quod intervallis distinguitur, notare possumus. Plaut. Most. 2. 2. 76. Guttam haud habeo sanguinis. ¶ Translate Plaut.Ps.1.4.4. Cui neque parata gutta consilii, neque adeo argenti. ¶ Guttæ apud architect. genus sunt ornamenti Dorici. Vit.l.4.c.3.V.ibi.Bald.Lex.

Guttans, tis, o. σταλάζων, guttatim stillans. Plin. lib. 20. cap. 8. Hujus folia ambustis utilia, guttantia astringunt. Harduin. tamen ex MSS. legit, gustantium os astringunt.

Guttatim, adv. a goccia a goccia, דלף דלף, Ger. tropffenvveiß, Gal. goutte à goutte, Hisp. gota a gota, σταγόνα, per singulas guttas. Plaut.Merc.1.c.92. Cor ædepol miserum meum, quod guttatim contabescit.

Guttatus, a, um, o. pomellato, gocciolato, σταλαγματώδης, ברוד, quod colorem habet maculis quibusdam in modum guttarum distinctum, e.g. quod album est nigris intervenientibus punctis, quia puncta illa guttarum instar sunt aspersa, ut Equus guttatus, gallinæ guttatæ, &c. Mart.l.3.epigr.58. Et picta perdix, Numidicæque guttatæ. Adde Pallad.l.4.c.13.

Guttula, æ, f. ψεκάδιον, dim. a gutta. Plaut.Epid.4.27. Ah guttula pectus mihi ardens aspersisti.

Guttulus, i, m. dim. parvus guttus. Afferuntur a Lexicographis quibusdam hæc Plauti verba: Ut guttulam hauriret ex guttulo. Hunc tamen locum nos in Plauto non vidimus.

Guttur, uris, n. gola, canna della gola, גרון, Ger. die gurgel, Gal. le gosier, Hisp. garganta, garguero, βρόγχος, pars illa, quæ est a faucibus ad jugulum, sive exterior, sive interior sit. Cic.pro Cæl. Quod quidem vitium ventris, & gutturis non modo non minuit ætas hominibus, sed etiam auget. ¶ Accipitur etiam pro ea fistula, qua spiritus a pulmone ad os transmittitur, quæ in homine aspera arteria appellatur. Cic.2.de Div. Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus. ¶ Olim erat m.gen.Plaut.Aul.2.4.25. Obturat inferiorem gutturem, nequid animæ emittat dormiens. i.e. anum.

Gutturnium, ii, n. πρόχοος, idem fortasse, ac guttus, vas, ex quo aqua guttatim in manus datur, ab eo, quod propter angustias guttatim fluat. Festus.

Gutturosus, a, um, o.1.2. gocciuto, Ger. der eine grosse. Gall. qui a un gros gosier, Hisp. papudo, dicitur, cujus guttur tamquam spongia quædam intumescit, quod vitii genus Græci βρογχοκήλην appellant, cum scilicet inter cutem, & asperam arteriam, aut etiam in alia colli parte tumor nascitur, qui modo hebetem carnem, modo humorem melli similem includit, interdum etiam minuta ossa pilis admixta. Huic vitio peculiariter obnoxii accolæ Alpium sunt, qui aquam bibunt ex nive resolutam. Ulp.de ædil. edic. Si quis natura gutturosus sit, aut oculos eminentes habeat.

Guttus, ti m.2. πρόχοος, ἐπίχυσις, צנצנת, vasis genus, angusto collo, a gutta, quod vinum eo funderent guttatim, quod Græci dicunt ἐπιψεκάζων, Latini irrorare. Varr.l.4.de L.L. ¶ Speciatim hoc nomine fuit vas, quo in sacrificiis utebantur. Pl.l.6.c.38. Curius juravit, se ex præda nihil attigisse præter guttum faginum, quo sacrificaret. ¶ Item vas, in quo oleum asservabatur. Gel.l.17.c.8. Guttum Samium ore tenus imprudens inanem, tanquam inesset oleum, affert. ¶ Utebantur etiam gutto in balneis ad conservanda unguenta. Juv.sat.11.2.158.

G ANTE Y.

Gyaros, f. vel Gyara, æ, f. 1. vel Gyari, orum, m. pl. 2. γύαρος, Iero, al. Caloiro, al. Stapodia, al. Stenosa, ins. maris Ægæi, una Cycladum, inter Ceam, & Scyrum, deserta, ac prorsus inculta, in quam facinorosi a Romanis deportabantur. Hinc cum facinus aliquod pœna non mediocri dignum dicere volumus, Gyaro dignum dicimus. Incolæ a muribus fugati sunt, Plin.l.8.c.29.Juven.sat.1.v.73.

Gigas, Gyes. V. Gyges.

Gygæus, m. 2. Colous, lacus Lydiæ, apud Exustam, & Sardes urb. inde 41. stad. juxta quem Halyattis erat sepulcrum. ¶ Est etiam adj. a Gyge rege. Prop.l.3.el. 9.Plin.l.5.c.29.

Gygemorus, m.2. mons Thraciæ. Plin.l.4.c.21.

Gyges, masc. γύγης, gigas maximus, & centimanus, filius Cæli, & Terræ, frater Briarei. Sunt tamen, qui Briareum, Gygem, & Ægeona eosdem putent. Ovid. 4. Trist. Centimanumque Gygen, semibovemque virum. ¶ Alius fuit Gyges pastor Candauli Lydorum Regis, cui cum Rex uxorem suam, de cujus pulchritudine gloriabatur, nudam ostendisset, illa adversus maritum indignata, Gygem ad cædem ejus impulit, seseque cum Regno Lydiæ illi tradidit. Herod. l. 1. Just. l. 1. Plato 2. & 10. de Rep. Ad Regnum sic ascendisse dicitur. Cum magnis quibusdam imbribus terra hiatum fecisset in ea ragione, ubi ille armenta pascebat, in hiatum descendit, conspexit equum æneum concavum, cujus in lateribus fenestræ erant, illis apertis hominis mortui vidit corpus magnitudine inusitata, quod nihil habebat aliud præter aureum in digito anulum, eum detraxit, abiit, ac tum in concilium pastorum se recepit, quod ea re fieri solebat, ut de rebus peculii ad Regem per singulos menses referrent, juxtaque alios assedit. Accidit, ut, cum forte palam ejus anuli ad palmam convertisset, a nullo videretur, aliique de illo tamquam absente loqueretur. Admiratus ergo denuo contrectans anulum palam in lucem convertit, quo facto rursus apparuit. Hoc ille animadvertens diligentius, periculum fecit, utrum hanc anulus vim haberet. Atque ita compertum fuit, quod versa ad se gemma a nemine videretur, versa autem ad alios conspicuus fieret. Itaque curavit, ut legatus ad Regem una cum aliis mitteretur, profectusque Reginæ stuprum intulit, eaque adjutrice Regem dominum interemit, sustulitque, quos obstare arbitrabatur. Nec in his quisquam cum facinoribus potuit videre. Sic repente anuli beneficio Rex exortus est Lydiæ. Plato 2. de Rep.Cic.3.Off. Hinc prov. Gygis anulus, γύγου δακτύλιος, in homines inconstantibus moribus, vel in fortunatos, qui quicquid optant, id suo arbitrio consequuntur. ¶ Est item nomen formosi pueri ex Gnido ins. Hor.l.2.Carm. ¶ Item nomen Trojani, qui a Turno in Italia interfectus est. Virg.Æn.9.

Gymnas, adis, fœm. esercizio, γυμνάς, exercitium. Stat.4.Syl.2.v.47. Sic lubrica ponit membra Theraphæa resolutus gymnade Pollux.

Gymnasiæ insulæ, Baleares, a γυμνάζω, exerceo, quod earum incolæ præcipue se funda exercerent. Strabo l.14.Plin.l.3.c.5.

Gymnasiarchus, i, & Gymnasiarcha, æ, m. γυμνασίαρχης, ראש בית הרגל, præses gymnasii, idest loci, in quo athletæ nudi exercebantur. Cic.6.Ver.c.42. Demoliendum curavit Demetrius Gymnasiarchus, quod is ei loco præerat. Val. Max.l.9.c.10.n.2. extern. Taxillo gymnasiarchæ permisit, ut &c.

Gymnasium, sii, n. luogo da esercitarsi, Ger. allerley ort und schul darauff man sich ubt, als fechtschul, &c. Gal. lieu d'exercice, Hisp. lugar de exercicio, aula, γυμνάσιον, locus, in quo fit aliquid exercitii, ac speciatim in quo athletæ se in palæstra, seu lucta exercent, a γυμνάζω, nudum me exerceo, quod a γυμνός, nudus. Nam athletæ omnino nudi certabant, solum oleo inuncti, & pulvere, arenaque conspersi, ut illud satis argumento est, quod Augustus Cæsar vetuit, ne fœminæ istiusmodi spectaculis interessent. Pl.Amph.4.1.3. Omnes Plateas perreptavi, gymnasia, myropolia. Quo loco balnea intelligunt Interpretes: nam & hæc gymnasia vocantur. ¶ Dicitur etiam de schola, seu ludo literario, non tam metaphorice, quam quod Philosophi olim ea ad philosophandum loca elegissent, in quibus in palæstra juventus exerceri solita erat. Cic.2.de Orat. Omnia ista ego alio modo interpretor, qui primum palæstram, & sedes, & porticus etiam ipsos Græcos exercitationis & delectationis causa, non disputationis invenisse arbitror. Nam & sæculis multis ante gymnasia inventa sunt, quam in his Philosophi garrire cœperunt, & hoc ipso tempore, cum omnia gymnasia Philosophi teneant, tamen eorum auditores discum audire, quam Philosophum malunt, qui simul ut increpuit, in media oratione de maximis rebus & gravissimis disputantem Philosophum omnes unctionis causa relinquunt. Cic. 1. de Orat. Clamabunt, credo, omnia gymnasia, atque omnes Philosophorum scholæ, sua hæc esse omnia propria. ¶ Fuerunt etiam Gymnasia loca quædam sepulturis destinata. Nepos Timol. in fi. Gymnasio,

sio, quod Timoleonteum appellatur, tota celebrante Sicilia, sepultus est. Sul. ad Cic.l.4.Fam.ep.12. uti in quo vellemus gymnasio, eum sepeliremus, nobis permiserunt.

Gymnastæ dicuntur quidam Indiæ populi, qui centenos vitæ annos excedunt. Pl.l.7.c.2.

Gymnasticus, a, um, adj. ginnastico, ad exercitationem pertinens, γυμναστικός, a γυμνάζω, exerceo, ut gymnasticum exercitium, gymnastica ars, qua pueri corpore exercentur, & studia militaria docentur. Plaut. Rud. 2. 1. 7. Pro exercitu gymnastico, & palæstrico hoc habemus, echinos, ostreas captamus &c. Id.Most 1.2.72. Arte gymnastica, disco, hasta, pila.

Gymnicus, a, um, ginnico, γυμνικός, quod ad spectaculorum certamen pertinet. Unde Gymnica certamina, seu Gymnici ludi, ἀγῶνες γυμνικοί, erant publicæ concertationes, ut cursus, lucta, gladiatura, & hujusmodi, ad populum oblectandum. Cic. 2. Tusc. c. 26. Videmus ne, apud quos eorum ludorum, qui Gymnici nominantur, magnus honos sit, nullum ab iis, qui in id certamen descendant, devitari dolorem? ¶ Originem habuere a Lycaone Rege Arcadiæ. Pl.l.7.c.56.

Gymnosophistæ, m. 1. גומרים, Philosophi, & Sacerdotes Ægyptiorum, & Æthiopum, ut Brachmanæ, seu Brachmanes Indorum, sic dicti, quasi γυμνοί σοφισταί, nudi Philosophi, quod nudi incederent per opacas solitudines, summamque ad tolerantiam se exercerent. Hieron. in Ezech. 13. & ad Lætam. Sidon. l. 8. ep. 3. Sed Tert. in Apol. hæc nomina confundit. Augustin. item l. 15. de Civ. Indorum Gymnosophistas appellat. Denique Bardesanes Babylonius Gymnosophistas in duo dogmata dividit, quorum alterum appellat Brachmanas, alterum Samaneos. ¶ Cœlibem vitam vivebant. Ab exortu ad occasum ferventibus arenis alternis pedibus insistentes Solem immobilibus oculis contuebantur. Oryza, & fructibus arborum vivebant. Plin. l. 7. c. 2. August. l. 15. de Civ. ¶ Eadem fuit vita Philosophorum Indiæ, sive Brachmanæ, sive Gymnosophistæ vocentur. Cic. 5. Tuscul. Quæ Barbaria India vastior, aut agrestior? in ea tamen gente primum ii, qui sapientes habentur, nudi ætatem agunt, & Caucasi nives, hyemalemque vim perferunt sine dolore, cumque ad flammam se applicuerint, sine gemitu aduruntur.

Gynæceum, cei, n. 2. γυναικεῖον, בית נשים, locus secretior in ædibus, ubi solæ mulieres habitant, a voce Græca allata, quæ a γυνή, αικός, mulier. Cic. 2. Phil. Syngrapha sestertii centies facta est in gynæceo.

* Gynæciarius, ii, m. qui gynæcei cursum gerit. Cod. l. 11. t. 7. l. 3.

* Gynæcratumeni, γυναικοκρατούμενοι, Sauromatæ coacti servire Amasonibus, Plin. lib. 6. c. 7.

Gynæconitis, idis, f. γυναικωνῖτις, idem, ac gynæceum. Nepos in praef. Nisi in interiore ædium, quæ gynæconitis dicitur.

* Gyndes, vel Gindes, is, m. fl. Mesopotamiæ al. Armeniæ. Senec. 3. de Ira c. 21. Tibul. l. 4. carm. 1. v. 141.

Gypsatus, a, um, o. 1. 2. ingessato, imbiancato, מגופס, לבן, Ger. gips gegossen, Gal. emplatré, Hisp. yessado, γυψωτός, gypso illitus, infectus, tectus. Ovid. 1. Amor. eleg. 8. Despice gypsati crimen inane pedis, idest servilis. Nam pedes venalium trans mare advectorum gypso, seu creta notare mos erat. Cic. l. 7. Fam. ep. 6. Quibus illa manibus gypsatissimis persuasit, ne sibi illæ vitio verterent, quod abesset a patria. Manibus gypsatissimis, hoc est, dolis ac fraudibus aliqua honesti specie prætextis.

Gypseus, a, um, o. 1. 2. quod ex gypso est, di gesso, γυψώδης. Spartian. in Severo c. 22. Tres Victoriæ gypseæ cum palmis, h. e. tres Victoriæ simulacra ex gypso.

Gypso, as, avi, atum, a. 1. ingessare, imbianchire, γυψόω, gypso inficio, seu tego. Apic. l. c. 1. Vas, in quod uvas mittes, picari pariter, & gypsari facies.

Gypsoplastes, æ, masc. γυψοπλάστης, qui gypsum inducit. Cassiod. l. 7. ep. 5.

Gypsum, psi, n. 2. gesso, גופסים, Ger. gips, Gal. plâtre, Hisp. yesso, γύψος, materia calci similis, ex lapidibus exustis ut plurimum confecta, qua tectoria parietibus inducuntur, & signa arte plastica conficiuntur. Plin. l. 36. c. 24. Cognata calci res gypsum est. Juv. sat. 2. v. 4. Quamquam plena omnia gypso Chrysippi invenias, h. e. statuis Chrysippi, vel aliorum Philosophorum, ex gypso.

Gyratus, a, um, adject. circondato, מבוב, γυρωθείς, in gyrum positus, vel factus. Pl. l. 5. c. 10. Chlamys orbe gyrato laciniosa.

Gyrinus, i, m. informis ranarum partus, γυρῖνος. Plin. l. 9. c. 51. Ranæ pariunt minimas carnes nigras, quas gyrinos vocant.

Gyrus, ri, m. giro circuito, מקף, סביב, מסב, Germ. ein ring, kreis, Gal. tour, Hisp. buelta, γῦρος, circumvolutio in orbem, ambitus, circuitus, circulus, a voce Græca allata. Ovid. l. 3. Ar. am. v. 384. In gyros ire coactus eques. Senec. ep 12. Angustissimum habet dies gyrum. ¶ Compellere, seu ducere in gyrum, est angustis quibusdam limitibus coarctare, & non sinere latius evagari, quæ translatio tracta est ab equis, qui cum fræno discunt parere, non in liberum ducuntur campum, sed in spatium aliquod angustius, ubi sæpius sit flectendum, quod & ipsum gyrus appellatur. Cic. 3. de Or. cap. 19. Ex ingenti quodam Oratorem, immensoque campo in exiguum sane gyrum compellitis. Id. 1. Off. Homines secundis rebus effrænatos, sibique præfidentes, tamquam in gyrum rationis, & doctrinæ duci oportere.

Gytheum, i, oppid. in Laconia juxta Eurotam fluv. erat navale Lacedæmoniorum. Cic. 3. Offic. c. 11.

DE LITERA H.

H Sit ne litera, an aspirationis nota, inter Grammaticos controversum est. Utcumque sit, in versu non consideratur. Sed tamen interdum consonantis officio fungitur. Cledonius, & Diomedes dicunt, quoties ultimam vocalem dictionis antecedentis adjuvat, ut ex brevi fiat longa, esse consonantem, quoties non adjuvat, notam aspirationis esse. ¶ Finalis in syllaba esse non potest, præterquam in ah, & vah, interjectionibus, quæ vel per Apocopen dictæ sunt, cum completæ sint aha, & vaha, vel quia abscondita voce solent proferri interjectiones. ¶ Jungitur autem vocabulis omnibus, & quatuor consonantibus, c, p, r, t, & hoc, ut valentius sonet dictio. Ante Ciceronis tempora, ut ipse in Orat. testatur, solis vocalibus addebatur aspiratio, non autem consonantibus, quemadmodum hodie, quorum etiam pronuntiationem ipse aliquandiu se fuisse sequutum fatetur. Quin ego ipse (inquit) cum scirem, ita majores locutos esse, ut nusquam, nisi in vocali, aspiratione uterentur, loquebar sic, ut pulcros, Cetegos, triumphos, Cartaginem dicerem, aliquando, idque sero, convicio aurium cum extorta mihi veritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. ¶ Gell. l. 2. c. 3. auctor est, in plerisque Latinis dictionibus præter etymologiæ rationem addi aspirationem, quod crederent, sonum firmiorem reddi, & vegetionem: idque exemplo Atticorum, qui citra morem cæterarum Græciæ civitatum multas dictiones aspirant. ¶ Aspiratio autem (ut idem Gellius auctor est) non solebat literis interseri; quemadmodum nos hodie facere consuevimus, sed more Græcorum supra literas annotari, quod & ipsum se vidisse affirmat in quodam vetustissimo codice, quem Virgilii autographon fuisse putat. ¶ In Vet. Inscriptionib. reperitur interdum H. pro spiritu aspero Græcorum adscripta.

H ANTE A.

Ha, interjectio exsultantis, & læti animi. Plaut. Cap. 1. 2. 45. V. Janum Gebhart. Crepund. l. 2. c. 2. ¶ Item corripientis, seu admonentis, ne quid fiat. Id. Trinum. 4. 3. 53.

Ha, ha, hæ, האח, interjectio ridentis est. Ter. Eun. 3. 1. 36. ¶ Item irridentis. Plaut. Pæn. 3. 5. 23. &c.

Habe, pro ave, legitur in quibusdam antiquis Inscriptionib.

Habena, æ, f. briglia, רסן, Ger. ein zaum, Gal. rênes, Hisp. rienda, ἡνία, retinaculum, & lorum illud, quo equi reguntur, ab habeo, quia ea equi inhibentur. Virg. 12. Æn. manibusque undantes flectit habenas. Id. 3. Geor. liber habenis equus. ¶ Item quodcumque lorum, nam habenæ ex loro fiunt plerumque. Id. 9. Æn. v. 588. de funda: Ipse ter adducta circum caput egit habena. Hor. l. 2. ep. 2. In scalis latuit metuens pendentis habenæ, hoc est scuticæ ex loro. ¶ Translate Cic. 3. Or. c. 41. Legum habenæ. Id. de Amic. c. 13. Laxissimæ habenæ amicitiæ. Silius l. 1. v. 144. Interea rerum Asdrubali traduntur habenæ. Virg. 12. Æn. omnes irarum effudit habenas. Id. 5. Æn. immissis habenis furit Vulcanus. Id. 6. Æneid. classique immittit habenas.

Habentia, æ, f. l'avere, הון, רכוש, οὐσία, τὰ ὑπάρχοντα, divitiæ, apud vet. ab habere, ut sapientia a sapio. Claud. 7. Ann. ut e tat Non. c. 2. n. 392. Verebar etiam, ne animos eorum inflaret habentia. Adde Plaut. Trucul. prol. v. 20.

Habenula, æ, f. dim. ab habena. Cels. l. 7. c. 20. Ab ora quoque ejus vulneris, quod in inguine est, demenda habenula paulo latior est, quo major plaga fit.

Habeo, es, bui, bitum, a. 2. avere, היה ל, ירש, בעל, Ger. haben, halten, Gal. avoir, Hisp. aver, tener, ἔχω, κτάομαι, possideo, teneo. Plaut. Rud. 5. 2. 34. Miserum istuc verbum, & pessimum est, habuisse, & nihil habere. Cic. pro Dom. c. 29. Habere potestatem in aliquo. Cæs. l. 1. B. C. c. 25. Habere aliquid in potestatem. ¶ Est item occupare, Virg. 2. Æn. Hostis habet muros. Sall. in Jug. Animus incorruptus, æternus rector humani generis agit, atque habet cuncta, nec ipse habetur. ¶ Item servare, detinere. Sallust. in Cat. In custodiis haberentur. Cic. Fam. 7. ep. 25. Secreto hoc audi: tecum habeto, tienlo secreto. ¶ Item adhibere, uti. Ovid. 1. Amor. el. 8. v. 51. Æra nitent usu, vestis bona quærit haberi. ¶ Item ferre, tolerare. Sallust. Neque cuiquam mortalium injuriæ suæ parvæ videntur, multi eas gravius æquo habuere. ¶ Item detinere. Sallust. in Jugurtha. Quæ res eos magno, diuturnoque bello inter se habuit. ¶ Item existimare, reputare, judicare. Cic. 2. de nat. Deor. Ut Deos æternos, & beatos haberemus. Id. pro Arch. Qui semper apud omnes sancti sunt habiti, atque dicti. Curt. l. 6. c. 2. Haberi pro hoste. ¶ Item scire, sibi persuadere, Cic. ad Tiron. Sic habeto, neminem esse, qui me amet, &c. ¶ Item intelligere. Cic. Att. l. 5. Habes consilia nostra, nunc cognosce de Bruto. Id. de Amic. Sic habendum est, nullam in amicitia pestem esse majorem, quam adulationem, blanditias, assentationem. ¶ Item habitare. Plaut. Men. prol. v. 69. Ille geminus, qui Syracusis habet. Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 22. Is, qui sub terris habet. Al. leg. ha etur. Adde Var. l. 4. L. L. ¶ Item tractare. Ter. Hec. 2. 3. 6. Nunquam secus habui illam, ac si ex me nata esset. Cæs. l. 1. B. C. c. 63. Male habere aliquem. h. e. clade afficere. ¶ Item præbere, exhibere. Sall. in Cic. Ita largitionibus corruptus est, ut se se, ac fortunas suas venales habeat. ¶ Item esse. Cic. de Sen. Quod quidem ni ita se haberet, ut animi immortales essent. ¶ Item accidere. Sall. in Catil. Sicuti pleraque mortalium habentur, idest ut solet accidere plerumque rebus hominum. Habet item per se positum, significat percussus est, ut Donatus inquit, & proprie de gladiatoribus dicitur. Ter. Andr. 1. 1. 56. Certe captus est, habet. ¶ Eleganter habeo ponitur in peroratione operis. Cic. in Lælio. Hæc habui de amicitia quæ dicerem. ¶ Ægre habere, est ægre ferre. Liv. l. 7. Ita ægre habuit filium id pro parente ausum. ¶ Belle habere, Bene habere, est bene valere, incolumem esse, Male habere, est infirmum, & ægrotum esse. Cic. & al. ¶ Res bene, vel male habet, vel absolute Bene habet, vel male habet, est feliciter, vel infeliciter cedit, va bene, va male. Liv. l. 8. Bene habet, vicit disciplina militaris. ¶ Delectum habere. V. Delectus. ¶ In deliciis habere, est vehementer amare. Cic. 1. de Divin. Simia, quam Rex Molossorum in deliciis habebat. ¶ Derelictui habere, est deserere, relinquere incultum. Gel. l. 4. c. 12. Si quis arborem suam, vineamque habuerit derelictui. Habere aliquid pro derelicto, est curam ejus nullam gerere. Cic. Att. l. 8. Hæc oppida, atque aram maritimam illum pro derelicto habere. ¶ Despicatui habere, vel despicatum, est despicere. Plaut. Men. 4. 3. 19. Quando tu me bene merentem tibi habes despicatui. Ter. Eun. Quæ nos, nostramque adolescentiam habent despicatam. ¶ Dictum habere, est dixisse. Plaut. Pers. Satis jam habeo dictum. ¶ Habere aliquem dicimur, cum reperimus, vel deprehendimus. Ter. Eun. 4. 4. 7. Habes ne hominem? Adde Plaut. Cas. 2. 8. 36. & V. ibi Taubman. ¶ Ter. Andr. 1. 1. 58. Quis heri habuit Chrysidem? h. e. cum Chryside rem habuit? Muretus. ¶ Sæpe usurpatur pro facere, suscipere, celebrare, ut habere Comitia, censum, Senatum, concionem, &c. Cic. Cæs. Sall. & al. ¶ Ter. Eun. 1. 2. 39. Ego cum illo, quocum tum uno rem habebam, hospite Abii huc. h. e. habebam consuetudinem, coibam. ¶ Habere mare infestum, est tener' il mare infestato. Cic. in fragm. l. 3. de Rep. Cum quæreretur ex eo, quo scelere compulsus mare haberet infestum? eodem, inquit, quo tu orbem terræ. Sic habere anxium, sollicitum, occupatum, pro reddere. Cic. & Plaut. ¶ Habere rationem cum terra. i. e. terram colere. Et habere rationem cum Musis. h. e. literis incumbere. Cic. Att. l. 2. & de Senect. ¶ Habere rationem alicujus rei, tener conto, aver cura di qualche cosa. Cic. de Sen. c. 11. Habenda est ratio valetudinis. ¶ Interdum cum infinito usurpatur pro posse. Cic. l. 1. Fam. epist. 5. Tantum habeo tibi polliceri, me tibi cumulate satisfacturum. ¶ Proprio etiam sensu infinito jungitur. Id. l. 2. Att. ep. 22. De Rep. nihil habeo ad te scribere. ¶ Item cum Gerundio Plin. l. 1. ep. 7. Accepisse me caryotas optimas, quæ nunc cum ficis & boletis certandum habent. h. e. quibus cum ficis certandum est. ¶ Item cum conjunctivo. Cic. pro Mur. Quid huic respondeas, non habebis. ¶ Junctum substantivis eorum significationem induit. Plaut. Pseud. 1. 2. 10. Vobis hanc habeo edictionem. h. e. edico. Id. Merc. 5. 3. 4. Ego expurgationem habebo. h. e. purgabo. Sic habere timorem, pro timere. Nepos 7. c. 3. Propert. l. 3. el. 11. ¶ Res tuas tibi habe, formula solemnis divortii. Plaut. Amph. 3. 2. 47. Apul. 5. A. A. ¶ Habere ætatem, pro agere, vivere. Sallust. in Cat. Habere ætatem procul a Republica. ¶ Habere honorem alicui, onorare. Cic. Fam. 16. Curio misi, ut medico honos haberetur. ¶ Habessit pro habeat, V. loco suo.

Habessit, pro habeat, apud vet. Lex XII. Tab. apud Cic. 2. de Leg. c. 8. Separatim nemo habessit Deos.

Habessus, Lyciæ urbs, postea Antiphellus dicta. Plin. l. 5. c. 27.

Habilis, le, o. 3. abile, atto, acconcio, conveniente, destro, נכון, ראוי, Ger. figlich, bequem, Gal. habile, Hisp. habil, εὔχρηστος, quod est aptum, & optime quadrat, cum dat. vel acc. & præp. ad. Mart. l. 13. Non habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo. Cic. 1. de Orat. c. 54. Quamvis essent habiles, & apti ad pedem. De calceis loquitur. Virg. Æn. 9. v. 309. Atque habilem (ensem) vagina aptarat eburna. Liv. l. 21. c. 4. Nunquam ingenium idem ad res diversissimas, parendum, & imperandum habilius fuit. Cels. l. 2. c. 1. Corpus habilissimum quadratum est.

Habilitas, f. abilità, attitudine, destrezza, משפט, כח, מרה, דעת, מתכונת, Ger. bequem lichkei, Gal. habileté, Hisp. habilidad, εὐχρηστία, convenientia, aptitudo. Cic. 1. de Leg. c. 9. Omitto opportunitates, habilitatesque reliqui corporis.

Habiliter, adv. acconciamente, facilmente, ἐπιτηδείως, δεξιῶς, Pomp. Mela l. 3. c. 7. Ut elephantis, sicut nos equis, facile atque habiliter utantur. Paul. JCtus l. 20. Dig. de aur. arg. &c. Ut habiliter gemmæ geri possint, auro inclusæ sunt.

Habitabilis, le, o. 3. abitabile, מושב, Ger. vvohnbar, Gal. habitable, Hisp. que se puede habitar, habitable, οἰκήσιμος, quod habitari potest. Cic. 1. Tusc. c. 20. Tum & habitabiles regiones, & rursum omni cultu propter vim frigoris, aut caloris vacantes.

Habitaculum, li, n. 2. idem ac habitatio, seu locus, quem habitamus, מעון, οἴκημα, abitazione. Gel. l. 5. c. 4. Habitaculum leonis. Prudent. hymn. Exequiar. Habitacula pristina gestet.

Habitans, antis, abitatore, abitante, יושב, οἰκήτωρ, incola. Ovid. 14. Met. v. 89. sterilique locatas Colle Pithecusas, habitantum nomine dictas.

Habitatio, f. abitazione, נוה, שבת, מעון, Ger. vvohnung, Gal. habitation, demeure, Hisp. habitazion, morada, οἴκησις, actus habitandi. Cæs. l. 3. B. C. c. 21. Mercedes habitationum annuas conductoribus donavit. Adde Suet. Cæs. c. 38. ¶ Item domus, in qua habitamus. Col. l. 1. c. 6. Villico juxta januam fiat habitatio.

Habitatiuncula, æ, f. parva habitatio. Hieronymus in Abdiam Proph.

Habitator, m. 3. abitatore, יושב, Ger. vvohnhafft, Gall. habitant, Hisp. morador, οἰκήτωρ, incola. Cic. 2. de nat. Deor. c. 56. Sunt enim e terra homines non ut incolæ, atque habitatores, sed quasi spectatores superarum rerum, atque cœlestium.

Habitatrix, icis, f. abitatrice, יושבת, κατοικοῦσα, Auson. Mosel. v. 81. Flumineis habitatrix Nais in oris.

Habitatus, a, um, adj. abitato. Virg. 3. Georg. v. 340. Raris habitata mapalia tectis.

Habitio, onis, f. actus habendi. Gell. l. 1. c. 4. Debitio gratiæ, non habitatio.

Habito, as, avi, atum, a. 1. freq. ab habeo, & significat proprie frequenter, vel passim habere. Var. l. 16. Rer. Div. apud Non. Hoc modo antiquos secundis rebus comas habitasse. ¶ Sed fere sumitur pro domicilium in aliquo loco habere, locum aliquem incolere, abitare, dimorare, ישב, נוה, Ger. an einem ort vvohnen, und bleiden, Gal. habiter, demeurer, Hisp. vivir, posar οἰκέω. Differt a commoror, quod habitare est perpetuum, commorari ad tempus. Cic. de Senec. cap. ult. Commorandi natura diversorium nobis, non habitandi dedit. Sed hæc differentia sæpe confunditur. ¶ Melius Servii sententia in 2. Ecl. construitur cum acc. quam cum abl. & præp. in, quia verbum principale habeo acc. regit. Virg. 2. Ecl. Atque humiles habitare casas. Cic. pro Domo. Quam habitandum in ea urbe, in qua tropæa & de me, & de Rep. videam constituta. ¶ Usurpatur etiam cum abl. sine præp. Qui sub terra semper habitavissent bonis, & illustribus

bus domiciliis. ¶ Cum nominibus propriis urbium, &c. generalem regulam de statu in loco sequitur. *Cic. 6. Ver.* Is Lilybæi multos jam annos habitat. ¶ Item cum accus. & præp. apud *Cic. in Catil.* Quid, quod vitandæ suspicionis causa apud M. Lepidum te habitare velle dixisti? ¶ Item cum abl. & præp. cum. *Cic. 7. Fam.* Ut non modo prope me, sed plane mecum habitare posses. ¶ Item cum casibus pretii. *Cic. pro Cæl.* Triginta millibus dixistis eum habitare. ¶ Item absolute. *Cic. pro Domo.* Habitare laxe, & magnifice voluit. ¶ Usurpatur etiam passive. *Cicer. 6. Ver.* Colíturque ea pars, & habitatur frequentissime. ¶ Translate ponitur pro esse, existere. *Cic. 2. Fin.* Qui potest igitur habitare in beata vita summi mali metus? ¶ Item pro versari, frequentem, & crebrum esse. *Cic. de Orat.* Illi habitarunt in hac una ratione tractanda. Hinc, *Habitare in oculis*, apud *eund. Att. l. 4.* Visum est hoc mihi ad multa quadrare, ut præsentem me viderent: habitavi in oculis. ¶ *Habitare in vultu*, idest ab alicujus vultu contemplando oculos nunquam dimovere, vel dejicere. *Cic. 12. Phil.* Hic etiam fautores Antonii, quorum in vultu habitant oculi mei. ¶ *Habitare in foro*, idest in forensi commentatione, & exercitatione assiduum esse. *Cic. pro Mur.* Cum iis, qui in foro habitarunt. ¶ *Habitare in rostris*, idest suam dicendi vim, & Eloquentiæ facultatem in rostris exercere. *Cic. in Bruto.* Et ii quidem habitabant in rostris. ¶ *In bonis suis habitare*, est suis bonis uti, vel in suis bonis ostendendis frequentem esse. *Cic. in Orat.* Alioqui quonam modo vir ille bonus in bonis hærebit, & habitabit suis? ¶ *Secum habitare*, est suam conditionem perspicere, suo se pede metiri. *Pers. sat. 4. in fin.* Tecum habita, & noris, quam sit tibi curta supellex.

Habitūdo, dinis, f. *abitudine, complessione*, משפט, מדה, Ger. *vvolvermegenheit den leibs*, Gal. *habitude*, Hisp. *disposizion, abitud*, ἕξις, κατάστασις, ipse corporis habitus, quem barbari vocant complexionem, ab *habeo*. *Auct. ad Her. l. 4. c. 10.* Nam ut corporis bonam habitudinem tumor imitatur sæpe. Adde *Ter. Eun. 2. 2. 11.*

Habitŭo, as, a. 1. *abituare*, habitum inducere. *Cæl. Aurel. Tard. 4. c. 8.* Ægrotantium vires fortitudine habituantur.

Habitŭrio, is, a. 4. habere cupio. *Plaut. Truc. 1. 2. 47.* Si arationes habituris.

Habĭtus, us, m. 4. *abito, qualità, forma*, משפט, מדה, דעת, Ger. *vveiss, gestalt*, Gal. *habit, qualité*, Hisp. *habito, qualidad*, σχῆμα, corporis permanens affectio, forma, figura in hominibus, vel bestiis. *Cic. pro Cal.* Cum floreret integerrima ætate, optimo habitu, maximis viribus. *Id. 1. de nat. Deor.* Oris quidem habitus ad vitæ firmitatem nihil pertinet. ¶ Dicitur etiam de forma cujuscumque alterius rei corporeæ. *Virg. 1. Georg.* Cultusque, habitusque locorum. ¶ A Philosophis fere de animo dicitur, & definitur constans, & absoluta in aliqua re perfectio, quæ frequentibus actionibus comparata est, ut sunt virtutes omnes. *Cic. 2. de Inv.* Justitia est habitus animi communi utilitate conservata, suam cuique tribuens dignitatem. ¶ Oratorie usurpatur etiam pro naturali facultate, seu potentia. *Cicer. pro Arch.* Homo naturæ ipsius habitu prope divino. ¶ Habitus item est cultus exterior corporis, ac præsertim vestimentum, & ornatus vestium. *Cic. 5. Ver.* Virginali habitu, atque vestitu. ¶ Et translate pro ornamento in genere sumitur. *Cic. 3. de Or.* Si habitum etiam orationis, & quasi colorem aliquem requiritis. ¶ Denique si vocis originem spectes, habitus idem est ac habitio, seu actus habendi, *l'avere*. *Liv. l. 1. c. 42.* Belli pacisque munia non viritim, sed pro habitu pecuniarum fiant.

Habĭtus, a, um, o. 1. 2. *avuto*, partic. ab habeor. Habet varias significationes, quemadmodum verbum, a quo descendit. *Ter. Heaut. 2. 4. 22.* Ut patrem tuum vidi esse habitum. h. e. affectum, seu comparatum. ¶ Significat etiam bona membrorum & totius corporis constitutione præditum, *ben formato, che è ben in carne*. *Ter. Eun. 2. 3. 23.* Si qua habitior paulo, pugilem esse ajunt, deducunt cibum. *Plaut. Epid. 1. 1. 8.* Corpulentior hercule, atque habitior. *Gell. l. 4. c. 20.* Equum nimis strigosum, & male habitum, sed equitem ejus uberrimum, & habitissimum viderunt.

Hac, *per di qua*, בזה, Ger. *hierdurch*, Gal. *par icy*, Hisp. *por aca*, ταύτῃ, adv. motus per locum. *Cic. ad Q. Fr.* Hac iter fecit Pompejus. *Ter. Heaut. 3. 2.* Hac illac circumcursa.

Hacpropter, propterea. *Virg. in Cul. 1. 3. & Varro.* Sed alli al. legunt.

Hactĕnus, adv. *fin qui, fino aqui*, עד הנה, עד בן, Ger. *bis hieher*, Gal. *jusqu'icy*, Hisp. *hasta aqui*, μέχρι τούτου, hucusque, ab *hac*, & *tenus*, quasi usque ad hunc finem. Plerumque est adver. ordinis. *Virg. 2. Georg. v. 1.* Hactenus arvorum cultus, & sidera cæli. *Cic. 2. Divin. c. 24.* Sed hæc hactenus: nunc ad ostensa veniamus. ¶ Aliquando etiam temporis. *Liv. l. 7. c. 26.* Hactenus quietæ utrinque stationes fuere. ¶ Dividit per tmesin *Virg. 6. Æn. v. 62.* Hac Trojana tenus fuerit fortuna secuta. Adde *5. Æn. v. 603.* ¶ Junctum particulis *ut, quoad, quod, ne, si*, significat *eatenus*, aut *in tantum*. *Cic. 2. Orat. c. 27.* Hæc artem, & præcepta hactenus requirunt, ut certis dicendi luminibus ornentur. *Plin. l. 9. ep. 15.* Patrem familiæ hactenus ago, quod aliquam partem prædiorum percurro. *Cic. Att. l. 5. ep. 4.* Etiam ne hic mihi curandus est? Curandus autem? hactenus ne quid ad Senatum. *Sen. ep. 88.* Meritoria officia sunt hactenus utilia, si præparant ingenium, non detinent.

Hadrĭa. V. Adria.

* Hadriăcus, a, um, Hadriaticus. *Prop. l. 3. od. 21. v. 17.*

* Hadrianālis, *vel* Adrianalis, le, ad Adrianum Imp. pertinens. *Grut. p. 457. n. 6.*

* Hadriānus, a, um, *di Atri*, ad Hadriam pertinens, ut Hadrianæ gallinæ. *Plin. l. 10. c. 53.* Hadriana vina. *Id. l. 14. c. 6.* Hadrianum mare, *mar Adriatico*. *Cic. in Pis. c. 28. Horat. l. 1. od. 16. v. 4.*

Hadriānus, i, Rom. Imperator XV. cujus vitam habes apud *Spartian. Xiphilin.* &c. Scribitur & Adrianus; sed in veteribus monumentis aspiratio constans est, ut observat Manutius in Orthogr.

Hadriatĭcum mare. V. Adriaticus.

Hadrobōlum, n. 2. ἀδρόβωλον, gummi genus nigrum, & in offas convolutum, in Arabia, India, Media, Babylonia, quod in sacris vino perfundi solebat, ut esset odoratius. *Plin. l. 12. c. 19.*

Hadrosphærum, ἁδρόσφαιρον, genus nardi foliis amplis. *Plin. l. 12. c. 12.*

Hadrumentum. V. Adrumentum.

Hæbūdæ, Hæbudes, Æbudæ, Ebudæ, Ebudes, Eboniæ, Hebriedes, αἰβοῦδαι, *Galles*, seu *Vuesternes*, ins. Scotiæ adjacentes ad Occ. A quibusdam quinque esse dicuntur, ab aliis quadraginta quatuor. *Sol. c. 35.*

Hædīle, n. 3. *stalla di capretti*, Ger. *ein geiss stal*, Gal. *étable a chevreaux*, Hisp. *establo para cabritos*, ἐριφοστάσιον, hædorum stabulum. *Hor. 3. Carm. od. 17.* Nec Martiales hædilia lupos.

Hædillus, m. 3. dim. ab hædus, seu hædulus. *Plaut. Asin. 3. 3. 77.* Agnellum, hædillum me tuum dic esse, vel vitellum.

Hædīnus, a, um, o. 1. 2. *di capretto*, ἐρίφειος, ex hædo. *Cic. pro Mur. c. 36.* Stravit pelliculis hædinis lectulos Punicanos.

Hædŭlus, m. 2. ἐρίφιον, dim. ab hædus. *Juv. Sat. 11. v. 65.* Et Tiburtino veniet pinguissimus agro hædulus.

Hædus, i, m. 2. *capretto*, גדי, Ger. *ein bock od. geiss*, Gal. *chevreau*, Hisp. *cabrito*, ἔριφος, fœtus capræ. Scribi per æ, probat *Man. in Orthographia*. *Cic. de Sen.* Villa abundat porco, agno, hædo. ¶ Hædi sunt signum Cæleste, cujus ortus pluvias significat. Sunt autem duæ stellæ parvæ in sinistra Erichthonii, in cujus sinistro humero insidet Capra Amalthea: Dicuntur fuisse filii ejusdem Capræ, ab Jove simul cum matre in Cælum translati. *Virg. 1. Georg. v. 205. & Ovid. 5. Fast. 117.*

* Hæma, ătis, n. αἷμα, *sanguis*, hinc herbarum quædam nomina apud *Apul. 26. 35. 93.* ut hæma Athenas, αἷμα Ἀθηνᾶς, *sanguis Minervæ*, Chamæpitys: hæma Heracleos, αἷμα Ἡρακλέος, *sanguis Herculis*, Centaurea minor: αἷμα Ἄμμωνος, hæma Hammōnos, *sanguis Hammonis*.

Hæmachātes, m. 1. αἱμαχάτης, lapis sanguinei coloris. *Plin. l. 37. c. 10.*

Hæmatĭnum vitrum, αἱμάτινον, vitri genus totum rubens, non pellucidum, ex quo escaria vasa veteres conficiebant. *Plin. l. 36. c. 26.*

Hæmatītes, æ, m. *amatita, matita*, αἱματίτης, lapis sanguinei coloris, qui etiam sanguinem sistit, ab αἷμα, sanguis. *Plin. l. 36. c. 16.*

Hæmatopōdes, f. 3. αἱματόποδες, aves, quæ pedibus rubent, ab αἷμα, *sanguis* & πούς, *pes*. *Plin. l. 19. c. 47.* Alii leg. *himantopodes*. *h. e.* pedes habentes in modum lori contortos, ab ἱμάς, ἱμάντος, lorum.

Hæmĭmons, tis, regio Thraciæ ad Hæmum montem. *Sex. Ruf. c. 9.* Hinc

Hæmimontāni, Thraces Hæmum incolentes. *Sex. Ruf. c. 9.*

Hæmon, onis, m. Thebanus juvenis, qui, cum amore incredibili Antigonen Œdipi, & Jocastæ filiam deperiret, ad ejus tumulum mortem sibi conscivit. *Propert. l. 2. el. 8. Ovid. in Ibin. v. 561.*

Hæmonĭa. V. Æmonia.

Hæmonius, a, um, adj. ab Hæmo monte. *Silv. l. 10. v. 10.* velocius inde Hæmonio Borea, pennaque citatior ibat.

Hæmophthisicus, a, um, αἱμοφθισικός, cui sanguis ex morbo corrumpitur. *Marcer. de Betonica.*

Hæmorrhagĭa, æ, f. 1. *flusso di sangue*, דם, זוב, מקור דם, αἱμορραγία, copiosus, & immoderatus sanguinis fluxus, & speciatim ille, qui per nares fit. *Plin. l. 23. c. 7.* Folia ejus trita illita hæmorrhagiam sistunt.

Hæmorrhoĭcus, a, um, adject. qui hæmorrhoide laborat. *Frimic. l. 3. c. 3.*

Hæmorrhŏis, idis, f. *moroide, morice*, טחורים, עפלים, αἱμοῤῥοΐς, profluvium sanguinis ex venis, quæ sunt in ano, vel tumor illarum venarum absque sanguinis eruptione, ab αἷμα, *sanguis* & ῥόος, *fluxus*. V. *Cels. l. 6. c. 18. Plin. l. 22. c. 7.* ¶ Hæmorrhois item, f. 3. seu hæmorrhoia, genus aspidis est, vel serpens aspidi similis, sic dictus quod mordens efficit αἵματος ῥοὴν, sanguinis fluxum, seu sudorem. *Luc. l. 9.* Impressit dentes hæmorrhois aspera Tullo. Adde *Plin. l. 23. c. 1*

Hæmus, m. 2. *Catena del Mondo*, & *Monte Argentaro*, al. *Castegnazzo*, *Prasone*, inc. *Kriuizne*. Scl. *Cumouiza*, Turc. *Balkan*, mons Thraciæ maximus, illam a Mysia inf. dividens in longum protensus, & ad Mesembriam urbem desinens. Dictus est ab Hæmo Boreæ, & Orithyæ filio. Hujus pars Scombrus ab Aristotele, & Scomius a Thucydide appellatur, unde Strymon, Nessus, & Hebrus effluunt. In eo Poetæ domicilium Martis constituerunt. *Claudian. in Cons. Probi, & Olyb. v. 120.* Procubat horrendum Getico Gradivus in Hæmo. ¶ Scribitur & *Æmus*.

Hærediŏlum, n. 2. κτημάτιον, parvum hæredium, idest parvum prædium, quod nobis ex hæreditate provenit. *Col. in præfat. l. 1.* Ad eosdem juvencos, & quatuor jugerum avitum hærediolum redierit.

Hæredipĕta, æ, c. 1. κληρονομάς, qui blanditiis, & muneribus, vel aliis artibus captat gratiam senum, & viduarum, ut ab illis hæres instituatur. *Petron. Satyr.* Incidimus in turbam hæredipetarum.

Hæreditarĭus, a, um, o. *ereditario*, Ger. *erblich*, Gal. *héréditaire*, Hisp. *cosa de herencia*, κληρονομικός, quod ad hæreditatem pertinet, ut Bona hæreditaria, successio hæreditaria, morbi etiam hæreditarii, qui parentum vitio nobis obtingunt. *Cic. 6. Ver.* Omnia illa abstulit simul cum cæteris Chelidonis hæreditariis ornamentis. *Id 5. Ver.* Iterum gessit hæreditariam Quæsturam cum Dolabella.

Hærēdĭtas, tis, f. 3. *eredità successione*, מורש, ירושה, Germ. *erbschafft*, Gal. *hèritage*, Hisp. *heredad*, κληρονομία, successio est in universum jus, quod defunctus habebat tempore mortis. Et apud antiquos dividebatur in duodecim uncias, quæ assis nomine continentur. *Cic. 1. Off. c. 33.* Hæreditas a patribus traditur liberis. *Id. Agrar. c. 3.* Hæreditatem obire, Et *Agrar. 2. c. 16.* Hæredittatem cernere, Hæreditas cum sacris, vel sine sacris quæ sit V. Coemptionalis. ¶ In genit. plur. *hæreditatium* pro *hæreditatum* legitur in *Inscript.* apud *Fabret. p. 99.* ¶ An sine diphthongo scribenda sit hæc vox, V. Hæres.

Hærĕdĭum, vel heredium, n. 2. χωρίδιον, parvum prædium, quod nobis ex hæreditate provenit, ab hæres. *Corn. Nepos in Porcio Catone, c. 1.* Quod ibi hæredium a patre relictum habebat. Adde *Var. l. RR. c. 10.*

* Hærens, ntis, qui hæret, *connesso, attaccato, unito*. Si me hærentem videbis, *se vedrai che io non sappia andar innanzi*, *Cic. 3. de Fin. c. 4.*

Hærĕo, es, si, sum, n. 2. *esser strett amente congiunto, ed unito*, דבק, Ger. *hangen, behangen*, Gal. *tenir contre, être joint*, Hisp. *estar allegado*, ἅπτομαι, συμφύομαι, arcte rei insideo, & conjunctus sum, ab αἱρέω, *capio*, per Metalepsin, quia prius res prehenditur, deinde ei adhæretur. *Cic. pro Dejot.* Quod hærere in equo senex posset, admirari solebamus. *Virg. 2. Æn.* Hærent parietibus scalæ. ¶ Quandoque est simpliciter esse, manere, insidere. *Ter. Hec.* In te hæret omnis culpa. *Virg. 4. Æn.* Hærent infixi pectore vultus. ¶ Translate usurpatur pro dubitare, ancipitem esse. *Cic. Phil. 2. c. 29.* Hærebat nebulo, quo se verteret, non habebat. *Plaut. Trinum. 4. 2. 59.* Hæret hæc res, siquidem ego absens sum, &c. *h. e.* res est in ambiguo. ¶ Item pro asidue versari, frequentem esse. *Plin. l. 1. epist. 22.* Diu in urbe hæreo. *Plaut. Epid.* Hærere apud meretricem. *Cic. ad Att.* Hærere in scribendo. *Id. 7. Ver.* Hærere in iniquitatibus. ¶ Hærere alicui, pro valde addictum esse. *Suet. de Gramm. c. 14.* Nicia hæsit Cn. Pompejo, & C. Memmio. ¶ Aqua hæret. V. Aqua.

Hæres, vel heres, edis (pro diversa derivatione ab hæreo, vel ab herus, *Manut.* tamen tuetur *heres* sine diphthongo) com. 3. *erede, successore*, יורש, Ger. *ein erb*, Gal. *hèritier*, Hisp. *herodero*, κληρονόμος, qui defuncto succedit in jus universum, quod habebat. *Cic. pro Quinct.* Hæredem testamento reliquit hunc P. Quintium. *Id. Fam. 13. ep. 26.* Heredem esse alicui. ¶ Secundus hæres dicitur, qui hæredi instituto substituitur, ea lege, ut, si prior hæreditatem non adeat, devolvatur ad secundum. *Cic. pro Cluent.* Quod ab hæredibus secundis acccepta pecunia partum sibi ipsa medicamentis abegisset. ¶ Hæredes arboris, surculi, & rami, *Pl. l. 16. c. 37.* Cæsæque densius innumero hærede prosint. ¶ Hæredem pro dominio dixit *Plaut. Men. 3. 2. 11.* his verbis: Abstuli hanc, cujus hæres nunquam erit post hunc diem. Adde *Fest.* in voce Hæres. ¶ Hæres ex Asse. V. As.

Hæres, f. 3. nomen Deæ, cui veteres post acceptam hæreditatem rem divinam faciebant. *Fest.* Hærem Marteam antiqui, accepta hæreditate, colebant, quæ nomine appellabatur hæredum, & esse una ex Martis comitibus putabatur.

Hærēsco, is, n. 3. συμφύομαι, hæreo, adhæreo, affixus maneo, *star' attaccato*. *Lucret. l. 2. v. 476.* In terris hærescere.

Hæresiarcha, æ, m. *Eresiarca*, ראש המינים, Αἱρεσιάρχης, hæresis auctor, hæreticorum princeps. *August. Epist. 253. & Sidon. l. 7. ep. 6. a med.*

Hærĕsis, is, f. 3. *eresia, opinione*, מינות, כת, Ger. *meynung, ketzerey*, Gal. *hérésie*, Hisp. *heregia*, αἵρεσις, electio, optio, secta, & speciatim electio dogmatis, quod ab ארה, *carpsit*. *Cic. in præf. Parad.* Et ea sentit, quæ non sane probantur in vulgus, & in ea est hæresi, quæ nullum sequitur florem orationis, neque dilatat argumentum, &c. ¶ Christianis est dogma adversans principiis Religionis Christianæ. *August. l. 2. cont. Crescon. c. 3. Tert. adv. Prax. c. 8.* ¶ Prima hujus vocis syllaba corripitur a *Prudentio*, abjecta vocali diphthongi, *in Psychom. v. 725.* Dividitur, ruptis Heresis perit horrida membris.

Hærĕtĭcus, m. 2. αἱρετικός, מין, qui a Catholica Fide in aliqua re descisc it. *Tert. adv. Herm. c. 19.* ¶ Est etiam adj. hæreticus, a, um, *Arat. in Act. Apost. c. 19.* hæretica nigredine plenus.

Hæris, icis. V. Erinaceus.

Hæsĭtabundus, a, um, o. 1. 2. dubius, cunctabundus. *Pl. 1. epist. 5.* Hæsitabundus interrogavi, non ut tibi nocerem.

* Hæsĭtans, antis, qui hæsitat, perplexus, נבוך, ἀπορῶν, *mal pratico, stentato*. *Cic. Cæs. Liv. &c.*

Hæsĭtantia, æ, f. 1. *balbutimento*, פפק, Ger. *stammlung*, Gal. *hésitation*, Hisp. *tartamudeamiento*, ἀπορία, titubatio, balbuties, & difficultas explicandi, quod sentias. *Cic. 3. Phil. c. 6.* Qui propter hæsitantiam linguæ, stuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit.

Hæsĭtatio, nis, f. 3. *dubitazione, dubbio*, ספק, Germ. *zvveyffel*, Gal. *doute*, Hisp. *duda*, ἀπορία, dubitatio, cunctatio, perplexitas. *Cic. 3. Fam. ep. 12.* Noli ignoscere hæsitationi meæ. ¶ Accipitur & pro titubatione, & linguæ hæsitantia. *Cic. de Orat. c. 50.* Qui timor? quæ dubitatio? quanta hæsitatio, tractusque verborum?

Hæsĭtātor, ris, m. 3. *chi dubita, o tituba, tardo*, תלוי, פן, Ger. *ein zvveyffelhafftiger* Gal. *qui doute*, Hisp. *el que mucho duda*, μελλητής, cunctator, vel dubitator. *Pl. in ep. 11. l. 5.* Sum ipse in edendo hæsitator, tu tamen meam quoque cunctationem, tarditatemque vicisti.

Hæsĭto, as, n. 2. *dimorare, esitare*, פון, ספק, Ger. *zvveifflen*, Gal. *hésiter*, Hisp. *audar*, διΐσχομαι, identidem, & multum hæreo, & progredi non possum, freq. ab *hæreo*. *Cic. in Catil.* Cum hæsitaret, cum cuctaretur. ¶ *Hæsitare in eodem luto*, proverbio dicitur, ita implicitum esse alicui rei, ut exitus nullus sit. Ducitur a viatoribus, qui simul atque in lutum inciderint, cum alterum pedes conantur educere, altero altius immerguntur. Aptissime autem competit in eos, qui versuram faciunt. Nam illi mutant quidem creditorem, ære tamen alieno se non liberant. *Ter. Phorm. 5. 2. 15.* In eodem luto hæsitas. ¶ Accipitur etiam hæsitare pro dubitare, titubare, timere. *Cic. 1. de Orat.* Hæsitantem in majorum institutis, rudem in Jure Civili. ¶ Item pro balbutire. *Cic. de Orat. c. 25.* Sed sunt quidam, aut ita lingua hæsitantes, aut ita voce absoni.

Hæ

Hagiogrăpha, orum, n. *libri santi*, כתובים, ἁγιόγραφα, sancta scripta, sacri libri: ab ἅγιος, sanctus, & γράφω. Quidam ita distinguunt S. Scripturæ veteris Testamenti libros, ut alii sint *legis*, scil. Pentateuchus: alii *prophetiæ*, ut Prophetarum: alii denique, quia neutrum continent, & peculiare nomen non habent, communi *Hagiographa* appellentur. Ita *Hier. ep. 106.* quæ est præfatio in libros Regum, ubi fuse hac de re, item *ep. 100.*

* Hagniădes, æ, m. ἁγνιάδης, Tiphus filius Hagnii. *Val. Flac. 1. v. 482. & l. 2. v. 48.*

Hagnus. V. Agnus.

Halabarches. V. Alabarches.

Halalcomenæ. V. Alalcomenæ.

* Halapanta. V. Halopanta.

Halcedo. V. Alcedo.

Halcyone. V. Alcyone.

Halcyone, f. 1. opp. Thessaliæ, ad fin. Maliacum.

Halcyonĭa, f. 1. ins. duæ Macedoniæ, apud Pallenem penins. vel circa Halcyonem opp. Thessaliæ, ad fin. Maliacum, quarum una Pallene, altera Posthonia a *Suida*, & *Stephano* dicitur.

Halec. V. Alec.

Halecula. V. Alecula.

Halēsa, & Alesa, Halesina Civitas, urbs exc. Siciliæ, in ora Bor. & Occ. ubi nunc *Caronia*, castr. media inter Cephaledium ad Mer. & Agathyrsum ad Sept. Pop. Halesini. *Cicer. Ver. 5.* ¶ In agro Haleuno fons erat ad sonum tibiarum exsultans. *Solin.*

Halesinus, a, um, ad Halesam pertinens, ut Halesina civitas, *Cic. Fam. 13. ep. 32.*

Halia, f. 1. Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, ab ἅλς.

Haliacmon, onis, m. 3. Aliacmon, Aliacmon, *Pelecas*, al. *Platamona*, fl. rapidissimus Macedoniæ, qui illam a Thessalia separat, ac in Ægæum mare inter Pydnam, & Dium fluit.

Haliætus, sive haliæëtus, m. 2. ἁλιαιετός, seu ἁλιαετός, עזניה, genus aquilæ, al. falco, al. accipiter, al. nisus, ab ἅλς, *mare*, & ἀετός, seu αἰετός, *aquila*, quasi aquila marina. *Plin. l. 10. c. 3. Ovid. 8. Met. v. 146.*

Haliartus, f. 2. Aliartus, opp. Bœotiæ, ad Copaidem lac. juxta Permessum fl. Coroneæ, & Platæis proximum. ¶ Item *Neocastro*, opp. Peloponnesi, in ora Messeniæ, apud Messenen.

Halica. V. Alica.

Halicacăbus, f. 2. ἁλικάκαβος, herba, al. *solana*, al. strychmon, al. vesicaria. *Pl. l. 21. c. 31.* Aspidum naturæ halicacabum adversam.

Halicarĭus, a, um, adject. Halicariæ meretrices dicebantur, quæ in Campania ante pristina Halicariorum (h. e. eorum, qui halicam conficiunt) sedebant quæstus gratia. *Festus*. *Plaut. Pæn. 1. 2. 55.* An te ibi vis versarier inter istas prosedas, pistorum amicas, reliquias halicarias?

Halicarĭus, ii, m. qui halicam conficit. *Lucil. Sat. 15.* apud *Charis. l. 1.* Nemo est halicarius posterior te.

Halicarnassēus, a, um, Alicarnassensis, e, &

Halicarnassius, a, um, adject. ab Halicarnasso. *Cic. 2. de Divin. c. 42.* Scylax Halicarnasseus. *Corn. Nep. l. 2. c. 1.* Civis Halicarnassia. *Liv. l. 33. c. 20.*

Halicarnassus, Halycarnassus, Halicarnaseos. f. 3. *Mesi*, *Messi*, al. *Castel di S. Pietro*, urbs Cariæ maritima, ad sin. Ceramicum, olim Regia, inter Jasum ad Bor. & Gnidum ad Austr. Patria fuit Herodoti, & Dionysii historicorum.

Halicastrum, i, n. genus farris adorei. *Col. l. 2. c. 6.* Semen trimestre, quod dicitur halicastrum.

Haliensis, f. 3. liber Apitii de piscibus decimus. al. Alieus.

Halieutĭca, orum, n. 2. ἁλιευτικά, libri, in quibus tractatur de piscibus. *Plin. l. 32. c. 2.* In eo volumine, quod Halieuticon inscribitur.

Halieutĭcus, a, um, adj. piscatorius, *pescherecci*, ἁλιευτικός, *Trebel. Pol. in Claud. c. 17.* Boletar halieuticum argenteum.

Halĭmus, n. 2. ἅλιμος, herbæ species, ab ἅλιμος, *marinus*, quia salsa est, ac juxta mare crescit. *Plin. l. 22. c. 22.* Diversa est ab alimo, ἄλιμος, quæ dicta est ab α partic. priv. & λιμός, *fames*, quia admorsa diurnam famem prohibet. *Solin. de Creta insula*.

Halipleumon, onis, m. 3. ἁλιπλεύμων, marinus pulmo, genus piscis. *Pl. l. 32. c. 11.*

Halĭto, as, n. 1. *spirare*, נפח, Ger. *hefftig athmen*, Gal. *halener*, *haletter*, Hisp. *resollar*, ἀναπνέω, sæpe spiritum emitto, freq. ab halo. *Ennius*. Sublime iter quadrupedantes, flammam halitantes.

Halĭtus, us, m. 4. *alito, spirito, vento, fiato*, נשמה, Ger. *athem, dampff*, Gal. *haleine*, Hisp. *aliento, baho*, ἀναπνοή, spiritus, ab halo. *Cic. 2. Tusc. c. 9.* Vestro ne pressu quondam Nemeæus leo frendens efflavit graviter extremum halitum? ¶ Halitus terræ est vapor, qui per terræ rimulas sursum ascendit. *Plin. l. 11. c. 12.* Obvio terræ halitu infectus. ¶ Halitus Solis, est vapor, & calor. *Col. l. 2. c. 5.* Ne Solis halitus vires amittat.

Halizones, m. 3. Halyzones, Halezones, pop. Scythiæ Europææ, ita dicti, quod undique mari circundentur. *Herod. l. 4.* Sed hos *Plin. l. 5. c. ult.* memorat inter Bithyniam, & Asiam. *Stephanus* inter Mysiam, Lydiam, & Cariam.

Hallucinatio, vel Allucinatio, onis, f. *errore, abbaglio*, חעת, παράβλεψις, verb le ab hallucinor. *Senec. de vita beata, c. 26.* Vestras hallucinationes fero. *Arn. l. 6.* Puerili hallucinatione ludatis.

Hallucinator, oris, m. nugarum amator. *Festus*.

Hallucĭnor, seu allucinor, seu alucinor, aris, atus sum, d. 1. *abbagliarsi, vacillare*, פתה, חעה, Ger. *sich verblenden, sich irren*, Gal. *s'abuser, se tromper*, Hisp. *enganarse*, παραβλέπω, proprie est illidere pedem, metaphorice vero sumitur pro errare, quomodo impingere pro eodem usurpatur, ab *Hallus* vel *allex*, *pollex*, al. digitus magnus pedis. *Col. l. 8.* Ne fur, aut bestia hallucinantem pastorem decipiat. ¶ Transfertur & ad animum, pro a vero judicio aberrare, *fallare*, *ingannarsi*. *Cic. Attic. l. 16.* Ego tamen suspicor, hunc, ut solet, hallucinari. ¶ Interdum pro levia loqui. *Cic. ad Q. F. l. 2. ep. 10.* Sed quemadmodum coram cum sumus, sermo nobis deesse non solet, sic epistolæ nostræ debent interdum hallucinari. idest, quemadmodum cum una sumus, quicquid in buccam venit, pro nostra familiaritate garrimus, ita inania scribere argumenti inopia aliquando necesse est. ¶ Plura de origine hujus vocis habes apud *Gell. l. 16 c. 12. Voss. in Etymol*

Hallus, vel allus, i, m. 2. vel hallux, ucis, vel hallex, vel allex, ecis, m. 3. ὑπέχηρ, vel melius ποδὸς δάκτυλος, *pollex*, בהן, vel potius digitus pedis scandens super proximum, ab ἅλλομαι, *salio*. Aliqui interpretantur pollicem in manu, quod constricta manu solus proximum digitum scandat. *Festus*.

Halo, as, n. 1. *spirare, mandar fuori odore*, נפח, Ger. *riechen*, Gal. *flairer*, Hisp. *echar de si baho*, ἀτμίζω, ἐκπνέω, spiro, vel odorem emitto, ab ἄω, *spiro*, inserto *l*, vel a χαλάω, *laxo*, quia qui respirat, spiritum laxat, & remittit. *Virg. 4. Geo. g. v. 109.* Invitent croceis halantes floribus horti. ¶ Cum dativo *Lucret. l. 2. v. 847.* Et nardi florem, nectar qui naribus halat.

Halo, onis, f. *alone, cinto*, עטרת, ἅλως, area, corona, seu circulus circa lunam aut solem, *alone*. *Senec. l. 1. Quæst. Nat. c. 2. Plin. l. 1. c. 29.*

Halo, onis, m. ἄωρος, male sobrius, hesterno vino languens. *Fest.*

Halōne, f. 2. ins. Propontidis, aut Cyzicum, urb. apud Proconnesum. *Pl. l. 3. c. ult.*

Halonēsus, f. 2. ins. parva maris Ægæi, inter Samothraciam ad Occ. & Chersonesum Thraciæ ad Or. In ea olim solas fœminas, interfectis omnibus maribus, habitasse, refert *Mela*. ¶ Halonnesus altera, ins. maris Ægæi, Magnesiæ, seu Ioniæ adjacens, apud Erythras, inter Corycum, & Argenum prom.

Halophanta, m. 1. דבר שקר, חנף, hominum genus nequam, idem fere ac sycophanta, ab ἅλς, *mare*, & φαίνομαι, ob vestitum nauticum. *Fest.* halapanta dicit, hoc est, omnia mentiens, ab ἄλη, seu ἄλη, *error*, & ἅπαντα, *omnia*. *Non. c. 2. n. 396.* definit genus hominum, quod ob suenda mendacia miserrime mercede conducitur, ab ἄλη, *error*, & ὑφαίνω, *texo*. *Turneb. l. 2. c. 5.* holophantam vocat, h. e. ὁλοφάντην, quasi qui sit totus in ostentatione. *Plaut. Curc. 4. 1. 2.* Halophantam, an sycophantam hunc magis esse dicam nescio. ¶ *Scalig. ad Fest.* suspicatur, hunc scripsisse *halopanta*, ut, πρὸς τὴν ἅλα similiter faceret, quemadmodum πρὸς τὸ σῦκον factum est *sycophanta*: *halopantam* autem nihil significare, sed Comice, & tempore lusisse *Plautum* propter habitum marinum ejus, de quo ibi loquitur. V. *Calophanta*.

Halōsis, f. 3. *presa, espugnazione*, מלכדת, לכד, ἅλωσις, captio, sive expugnatio. *Suet. in Nerone c. 38.* Lætusque flammæ, ut ajebat, pulchritudine, halosim Ilii decantavit. Optimi tamen Codices habent ἅλωσιν, græcis literis.

Halter * ēris, ἁλτήρ, m. Halteres erant massæ plumbeæ, quas utraque manu tenentes athletæ corpus librabant. *Mart. l. 14. ep. 49.* Scrib. & Alter.

Halus, m. 2. Gallis herba est, quæ Veneris coronea, similis cunilæ bubulæ, cacuminibus thymo, dulcis, & sitim sedans. *Plin. l. 26. c. 7.*

Halyattes. } V. Alyattes.
Halyattĭcus. }

Halys, Calis, m. 3. *Lali*, *Cusilirmar*, & interius *Oitmagiuchi*, & Turc. *Aytozu*, fl. ingens Asiæ min. Profluit ex Tauro M. fontes habet in Galatia, Paphlagoniam a Cappadocia dirimit, interluit Archelaidem urb. juxta Gangre labitur, rigatis aliquot urbibus Galatiæ, & Paphlagoniæ, in Euxinum mare cadit. ¶ Est & Halys fl. Lydiæ, juxta quem Crœsus a Cyro victus, & captus est, cum deceptus esset ambiguo Oraculi sensu Halym superans magnam pervertet opum vim. V. *Cic. de Div. l. 2. c. 56.*

* Halȳsis, is vel eos, f. ἅλυσις, catena quædam luminis clarioris, per solis ambitum in se revertens. *Apul. de Mund.*

Hama, f. 1. vas, quo aquam hauriebant ad incendia restinguenda, *secchia*, כד, ἅμα. *Plin. l. 10. ep. 42.* Nullus in publico sipho, nulla hama, nullum denique instrumentum ad incendia compescenda. *Juv. sat. 14. v. 304.* Dispositis prædives hamis vigilare cohortes Servorum noctu Licinus jubet. ¶ Hinc hamis instructus, & dolabris per urbem noctu itabat Præfectus Vigilum, quorum cohortes septem arcendis ignibus Augustus instituerat. V. in *Dig. tit. de Off. Præf. Vig.* ¶ In antiq. libris legitur & *Ama*, sine aspiratione.

Hamæ, f. 1. opp. Campaniæ, in monte, ubi sylva adhuc nomen retinens, *Selva de Hami*, a Cumis 3. M. P. a lacu Tripolino non longe.

Hamadryădes, f. 3. ἁμαδρυάδες, Nymphæ sylvarum, eædem ac Viræ Querquetulanæ, quas vetustas credidit cum arboribus nasci, & interire, ab ἅμα, simul, & δρῦς, arbor, speciatim quercus, seu robur. *Virg. 10. Ecl.* Jam neque Hamadryades rursus, nec carmina nobis ipsa placent. V. *Ov. l. 8. Met. v. 758.* ¶ In singulari numero, *Stat. l. 1. silv. 3. v. 63.* Et non abruptos tibi reddet Hamadryas annos.

Hamartigenĭa, ἁμαρτιγένεια, titulus carminis Prudentiani.

Hamatĭlis, le, o. 3. ἀγκιστρώδης, quod ad hamum pertinet. *Plaut. Rud. 2. 1. 10.* Post id hamatilem piscatum, saxatilemque aggredimur. *Tert. advers. Gnost. in princip.* Hamatile spiculum.

Hamātus, a, um, o. 1. 2. *amato, pieno di ami*, ἀγκιστρωτός, hamo instructus, & munitus, vel habens figuram hami. *Cic. 4. Acad.* Hamatis, uncinatisque corpusculis. *Ovid. 2. Met.* Hamatisque viri laniaverat unguibus ora. ¶ *Hamatæ tegulæ* dicuntur a *Vitr. l. 7. c. 4.* quæ ita formatæ sunt, ut habeant margines utrinque exstantes, quibus tamquam hamis inter se colligari possint. Ita enim eo loco legunt multi cum *Philandro*. At *Salmas. ad Vopisc. in Probo c. 21.* ex quibusdam MSS contendit legendum esse *animatæ*: eas autem esse interpretatur, quæ in modum canaliculi factæ sunt, & utrinque spiramenta habent, h. e. foramina, per quæ humor, & humidus aer ibi collectus exire possit. ¶ *Hamata munera*, quæ ita dantur, ut alia subinde dona ad se alliciant. *Plin. ep. 30. l. 9.* Hos ego viscatis, hamatisque muneribus non sua promere puto, sed aliena corripere.

Hamaxa, f. 1. ἅμαξα, עגלה, signum in Cœlo, Al. Arctos, Ursa, Septentrio, ita dictum, quod currus effigiem habet, currus autem Græce ἅμαξα dicitur. *Gell. l. 2. c. 21.*

Hamaxagōga, æ, m. 1. ἁμαξαγωγός, qui plaustris aliquid exportat, ab ἅμαξα, *plaustrum*, & ἄγω, *veho*. V. Exagoga.

Hamaxo, as, a. 1. sub jugum mitto, ab ἅμαξα, currus. *Plaut. Trucul. 2. 2. 21.* Ita me amabit sarculum, ut ego me ruri hamaxari mavelim.

Hamaxobii, ut Hamaxobītæ, ἁμαξόβιοι, ἁμαξοβῖται, populi Sarmatiæ in plaustris habitantes. V. *Pl. l. 3. c. 12. Tert. l. 1. adv. Marc. c. 1.* Hamaxobio instabilior.

* Hamaxopōdes, ἁμαξόποδες. V. Arbuscula.

Hamiōta, seu hamora, æ, m. 1. qui hamo ad piscandum utitur. *Plaut. Rud. 2. 2. 5.* Salvete fures maritimi, conchitæ, atque hamiotæ.

Hammītis, idis, f. gemma similis ovis piscium. *Pl. l. 37. c. 10.*

Hammochrȳsus, i, ἀμμόχρυσος, gemma similis auro arenis mixto. *Plin. l. 37. c. 5. Solin. c. 50.*

Hammon. V. Ammon.

Hammoniăcum, vel ammoniacum, n. 2. ἀμμωνιακόν, ammoniaci lacryma, ferulæ succus, quam juxta Cyrenen Africa gignit, ab ἄμμος, arena, quod ab arbore sua distillans incidat in arenas, inque iis in grumos quosdam thuris modo concrescat, vel potius ab Ammonia Libyæ regione, in qua templum erat Jovis Ammonis, juxta quod isthoc ferulæ genus in primis nascebatur. *Plin. l. 12. cap. 23.* ¶ Sumitur etiam pro sale Ammoniaco, ab eadem origine. Nam & in arenis invenitur, & optimum juxta Ammonis Oraculum ab accolis effoditur. *Plin. l. 31. c. 7. Diosc. l. 5. c. 85.*

Hammonitrum. V. Ammonitrum.

Hammonĭum, n. 2. coloris genus tendentis in subrufum. *Varro de re rust. l. 3. c. 2.* Num ibi vides hic citrum, aut aurum? num minium, aut hammonium? Aliqui Armenium legunt.

Hamo, as, avi, atum, a. 1. hamo utor, capto, *pescare coll'amo*, ἀγκιστρεύω. ¶ Item curvo in modum hami, ἀγκιστρόω. Utroque sensu caret latino, exemplo. Nam quod ex Petron. Satyr. cir. princ. affert Thesaurus Fabris, his verbis: Artis severæ si quis hamat effectus: plures sunt qui legunt *amat* sine aspiratione. Quod autem cæteri Lexicographi addunt ex *Claudiano l. 2. in Rufin. v. 358.* Flexilis inductis hamatur lamina membris: meliores Codices habent *animatur*, & id videtur sensus ipse postulare.

Hamotrahōnes, m. 3. piscatores, vel qui cadavera hamo in Gemonias scalas trahebant. *Festus*.

Hamŭla, f. 1. dim. ab hama. *Col. l. 10. v. 387.* Aut habilem lymphis hamulam, Bacchove lagenam.

Hamulus, i, m. dim. ab hamus. *Plaut. Stich. 2. 1. 17.* Fert hamulum piscarium. ¶ Item uncinus, quo Medici Chirurgi pterygion ex oculo eximunt. *Cels. l. 5.* Specillo auriculario prohibendum est, aut hamulo retuso.

Hamus, m. 2. *amo*, חכה, Ger. *ein angel, fisch angel*, Gal. *hameçon*, Hisp. *anzuelo*, ἄγκιστρον, uncus, ex quo piscatores escam suspendunt ad capiendos pisces, ab ἅμμα, *vinculum*, quod ab ἅπτω, *necto*, quia hamo velut ferreo vinculo aliquid adnectitur. *Cic. de Sen.* Escam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo pisces. ¶ Accipitur etiam pro catena. Immo aliqui existimant, hanc primam esse significationem, ab ἅμμα, *vinculum*, ut dictum est. *Virg. 3. Æn. v. 467.* Loricam consertam hamis, auroque trilicem, hoc est catenulis aureis. ¶ Item pro instrumento ferreo, quo linum pectitur. *Plin. l. 19. cap. 1.* Pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur. ¶ Item pro opere dulciario. *Apul. l. 10. A. A.*

Hannĭbal, (melius quam Annibal) alis, m. vir Carthaginiensis, filius Asdrubalis. Ob rem male gestam a Carthaginiensibus lapidibus obrutus fuit. *Oros. l. 4.* Livius scripsit, cruci fuisse affixum. ¶ Fuit item Hannibal hujus filius, qui missus est ab Amilcone, seu Himilcone duce in Lilybæum, quod a Romanis oppugnabatur, ad Siculos in officio continendos. *Polyb.* ¶ Fuit præterea Hannibal alius Rhodius, dux item Carthaginiensis in eodem bello, qui tandem a Romanis interceptus est. *Polyb.* ¶ Fuit postremo Hannibal Amilcaris filius, qui omnes illos fama, virtuteque superavit. Hunc adhuc impuberem jurejurando ante aras pater astrinxisse fertur, ut, quam primum per ætatem liceret, arma contra Romanos sumeret. Igitur in Hispaniam trajecit, & Saguntum, aliasque urbes expugnavit. Inde superatis Alpibus in Italiam venit, ubi multis cladibus Romano populo illatis, quas accurate persequitur *Liv. Dec. 3.* tandem in Africam revocatus, ibique a Scipione Africano superiore devictus, primo Ephesum ad Antiochum Regem, postea in Bithyniam ad Regem Prusiam profugit: a quo ne Romanis enixe petentibus dederetur, ipse sibi mortem conscivit, veneno absumpto, quod in anulo servabat. Vide *Nepotem in ejus vita.*

Hanno, onis, m. nomen trium virorum Carthaginiensium. Horum primus temporibus Philippi Macedoniæ regis privatis opibus potens, in libera Republica regnum affectavit, sed post varios conatus, insidiasque civibus paratas, ab iisdem captus virgis cæsus, deinde effossis oculis, manibus cruribusque fractis, cruci affixus est. *Just. l. 21. c. 4.* Hanno alter a Carthaginiensibus cum exercitu missus contra Agathoclem Siciliæ tyrannum, in pugna interfectus est. *Justin. l. 22. c. 6.* Tertius Hanno fuit factionis Barchinæ, tempore belli Punici secundi, cumque auctor pacis semper esset, nequaquam exauditus est, inquit *Liv. l. 21.*

Ha-

Hanulum, n. 2. idem, ac fanulum, apud vet. dim. ab hanum, ideſt, fanum: *Feſt.*
Hapalar. V. Apalar.
Haphe, es, ἁφή, inſperſio pulveris, quo athletæ membra perfundebant, poſtquam ceromate inuncti eſſent, ut in lucta prehendere adverſarium commodius poſſent. Hoc modo illita corpora flavum colorem induebant. *Mart. lib. 7. ep. 66.* Harpaſto quoque ſubligata ludit, Et flaveſcit aphe. *Senec. ep. 57.* A ceromate nos aphe excepit. ¶ Origo vocis eſt ab ἧφα præterit. verbi ἅπτομαι, tango.
Happalopſis, idis, nomen condimenti fictum a joculari coquo, apud *Plaut. Pſeu. 3. 2. 47.*
Hapſus, m. 2. ἅψος, vinculum, aut cingulum, quo pars affecta velatur, cingiturque, ideſt, glomus ſtuparum, filamentorum, lanæ, quantum manu capi poteſt, ab ἅμμα, nexus, vinculum, quod ab ἅπτω, necto, alligo. *Celſ. l. 7. c. 26.* Inducenduſque hapſus lanæ mollis tepido oleo repletus.
Hara, æ, f. *ſtalla di porci*, συφεός, συῶν, εὐνή, porcorum ſtabulum. *Cic. in Piſon. c. 16.* Ex hara producte, non ex ſchola. *Ovid. ep. 11. v. 104.* Tertius immundæ cura fidelis haræ. ¶ *Hara ſuis*, convicium eſt in ſordidum & impurum hominem. *Plaut. Moſt. 1. 1. 39.* ¶ Dicitur etiam de ſepto, in quo includuntur anſeres. *Varr. l. 3. R. R. c. 10. de anſeribus.* Singulis, ubi pariant, faciunt haras quadratas. *Colum. l. 8. c. 14.* Anſer paſcitur in hara clauſus cum matre.
Haringa. V. Harviga.
Hariŏla, æ, f. 1. ἡ χρησμολόγος, קוסמת, mulier, quæ hariolatur. *Plaut. Mil. 3. 1. 98.* Quod dem hariolæ, atque haruſpicæ.
Hariolatio, f. 3. μαντεία, קסם, actus hariolandi. *Cic. 1. de Div. c. 31.* Miſſa ſum ſuperſtitioſis hariolationibus.
Hariŏlor, aris, d. 1. *profetare, indovinare*, קסם, Ger. *vvaarſagen*, Gall. *déviner*, Hiſp. *adevinar*, μαντεύομαι, χρησμῳδῶ, divino, vaticinor, ab hariolus. *Cic. 1. de Div.* Neque eos, qui quæſtus cauſa hariolantur. *Id. Att. l. 8.* Non hariolans, ut illa, cui nemo credidit, ſed conjectura proſpiciens. Adde *Ter. Phorm. 3. 2. 7.*
Hariŏlus, li, m. 2. *profeta, indovino*, קוסם, Ger. *ein vvaarſager*, Gall. *devin*, Hiſ. *adevino*, μάντις, futurorum divinator, qui divina mente fatur, quæ ventura ſunt, ab antiquo *fariolus*, quod a fari. *Cic. de Div. l. 1. c. 2.* Ex quo genere ſæpe hariolorum etiam, & vatum furibundæ prædictiones.
Harmamaxa. V. Armamaxa.
Harmedŏne. V. Hermedone.
Harmŏge, es, ἁρμογή, *unione de' colori della pittura*, ars ſeu ratio, qua unus color cum altero apte conjungitur, ut paulatim minuantur, miſceantur ſic, ut tranſire alter in alterum in confinio videatur. *Plin. l. 35. c. 5.* Commiſſuras colorum, & tranſitus harmogen appellaverunt.
Harmonia, f. 1. *armonia, concordanza*, יפי, נין, Ger. *eine zuſammenſtimmung*, Gal *harmonie*, Hiſ. *harmonia*, ἁρμονία, apta omnis commiſſura, ac compages, compoſitio, concordia, convenientia, ab ἁρμόζω, apto, *Quint. l. 1. c. 10.* Nec illa modo contenti diſſimilium concordia, quam vocant harmoniam. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſymphonia, ſeu concentu. *Cic. 1. Tuſc. c. 18.* Harmoniam autem ex intervallis ſonorum noſſe poſſumus, quorum varia compoſitio etiam harmonias efficit plures. *Id. 3. de nat. Deor.* Canere ad harmoniam.
Harmonia, f. 1. filia Gelonis, uxor Themiſtii. ¶ Item Martis, & Veneris filia, Cadmi uxor, cui Vulcanus pulchrum, ſed exitiale monile dedit, eo quod ex conjugis adulterio fuiſſet prognata. *Ovid. l. 4. Met.*
Harmonĭce, es, f. *armonia*, ἁρμονική, ars harmonica. *Vitr. l. 5. c. 3.* Theatrorum per harmonicen ad augendam vocem ratiocinationes ab antiquis ſunt conſtitutæ.
Harmonĭcus, a, um, o. 1. *armonico*, ἁρμονικός, quod ad harmoniam attinet, *Pl. l. 2. c. 109.* Harmonica ratio, quæ cogit rerum naturam ſibi ipſam congruere. Adde *Var. l. 9. L. L.*
Harpa, æ, f. 1. inſtrumentum muſicum, *Venant.* Romanuſque lyra plaudat tibi, barbarus harpa.
Harpa avis. V. Harpe.
Harpactĭon, ſeu harpaſticon, n. 2. genus gummi, ab ἁρπάζω, rapio, ob celeritatem avellendi. *Plin. l. 33. c. 16.*
Harpăge, es, f. ἁρπαγή, inſtrumentum, quo muros oppugnabant. *Siſen. apud Non.* Falces injectas comminuunt, pluteos, propius collocatis harpagis dejiciunt.
Harpaginetŭlus, i, m. diminut. parvus harpago. *Vitr. l. 7. c. 5.* Harpagineluli ſtriati. Ita Theſaur. Fabr. Verum hoc Vitruvii loco miro torquentur Interpretes, quorum alii alias reponunt lectiones, alii verba prope deſperata putant. V. *Bald. in Lex. Vitr.* ubi omnium congeſſit ſententias.
Harpăgo, onis, m. *uncino, con che ſi legano le navi inſieme alla guerra*, כירום, Ger. *binzu barken*, Gal. *tirer ou ôter avec un croc*, Hiſp. *eloque*, ἅρπαξ, inſtrumentum ferreum, in fine aduncum, quo in navalibus præliis apprehenduntur naves, & tanquam in continenti coguntur dimicare, ab ἁρπάζω, rapio. *Liv. l. 30. c. 10.* Aſſeres ferreo unco præfixi (harpagonas vocant milites) ex Punicis navibus injici in Romanos cœpti. *Curt. l. 4.* Ferreæ manus (harpagonas vocant) quas operibus hoſtium injicerent. ¶ Eſt & aliud inſtrumentum hoc nomine, quo ea, quæ in puteum, vel fluvium deciderint, extrahuntur. Hujus inventor traditur fuiſſe Anacharſis Philoſophus. *Pl. l. 7. c. 56.* ¶ Harpago etiam eſt inſtrumentum ferreum, quod a nonnullis canis vocatur, quo vaſa vinaria conſtringuntur, ut commodius inducantur circi. ¶ Denique harpago raptorem, aut furem ſignificat. *Plaut. Trinum. 2. 1. 13.*
Harpăgo, as, a. 1. *rapire, rampinare*, טרף, ἁρπάζω, rapio, ab ἁρπαγή, raptus, rapina, quod ad ἁρπάζω, rapio. *Plaut. Aul. a. 2. ſc. 2. v. 24.* Hei miſero mihi, aurum mihi intus harpagatum eſt.
Harpagum. V. Harpage.
Harpălus, m. 2. nomen prædonis. *Cic. 1. de nat. Deor.* Et canis apud *Ovid.*
Harpalўce, f. 1. ἁρπαλύκη, mulier Harpali Thracum Regis filia, quæ patrem a Getis captum liberavit. *Serv. in 1. Æn. v. 317.*
Harpaſtum, n. 2. *palla del calcio*, ἁρπαστόν, genus pilæ grandioris, quam pila paganica, minoris tamen, quam follis, ab ἁρπάζω, rapio, quod plures projectum harpaſtum conentur arripere, & extra ludi limites ejicere. Nam hoc pilæ genus non repercutitur, ſed cum multi ludentes in duas partes diviſi ſunt, quiſque annititur pilam arripere, & ad ſuos, qui poſt ſe ſunt viciniores limitibus, tranſmittere, ejuſque partis victoria eſt, quæ pilam extra limites adverſariæ partis ejecerit. Laborioſum ludi genus eſt, grandioribuſque tantum conveniens. Cum enim multi ſimul pilam arripere conantur, in terram ſe invicem proſternunt, pulvereque, & ſudore infecti flaveſcunt. *Mart. l. 4. epigr. 19.* Seu lentum ceroma teris, tepidumque trigona, ſive harpaſta manu pulverulenta rapis.
Harpax, gis, vel gos, f. 3. ἅρπαξ, verticillus ex electro, ab ἁρπάζω, rapio, quod folia, & feſtucas rapiat. *Pl. l. 37. c. 2. de electro.* In Syria fœminas verticillos inde facere, & vocare harpaga, quia folia, & paleas, veſtiumque fimbrias rapiat.
Harpe, es, vel Harpa, æ, fem. 1. ἅρπη, enſis in ſummitate falcatus, quo Mercurius uſus fertur in occidendo Argo, & Perſeus in amputando Meduſæ capite. *Ovid. 5. Metam. v. 69.* Vertit in hunc harpen madefactam cæde Meduſæ. ¶ Eſt etiam harpa, vel harpe avis rapax, ex vulturum genere. *Alciat. Emblem. 142. Plin. l. 10. c. 74.*
Harpocrătes, maſc. 3. Ἁρποκράτης, Græcus Philoſophus, cujus eruditio, ac præcepta in id maxime tendebant, ut ſilentium præciperet, & omnibus rebus anteponeret. Habitus eſt Deus ſilentii. Hujus ſimulacrum in ſacris Iſidis, & Serapidis adhibebatur, quod digito labiis impreſſo admonere videbatur, ut ſilentium fieret. Hinc prov. *Reddere Harpocratem*, pro ſilentium imponere. *Catul. in Gel. carm. 73.* Patrui perdeſpuit ipſam uxorem, & patruum reddidit Harpocratem.
Harpyĭæ, fem. 1. *Arpie*, Ἅρπυιαι, aves, filiæ Neptuni, ſeu Ponti, & Terræ, al. Thaumantis, & Electræ, quæ tres numerantur, Aello, Ocypete, Celæno, ab ἁρπάζω, rapio. A Suida rapaces Dæmones vocantur. Incolebant Strophadas inſ. *Virg. 3. Æn. v. 216.* Homerus Celæno Podargen vocat, & ex ea dicit Zephyrum ventum Achillis equos Balium, & Xanthum genuiſſe.
Haruga, vel Aruga, vel Arviga, vel Haringa (totidem enim modis legitur) hoſtia, cujus adhærentia inſpiciebantur exta. *Feſt. & Donat. ad Ter. Phorm. 4. 4.* V. *Arviga.*
Harundulatio. V. in litera A.
Haruſpex, vel aruſpex, icis, m. 3. *Indovino, Profeta*, קוסם, Ger. *vvaarſager*, Gal. *dévin*, Hiſ. *adevino*, ἱεροσκόπος, μάντις, qui hoſtiis inſpectis, futura prædicit. *Cic. Phil. 3. c. 8.* Cum Haruſpices ex tota Hetruria conveniſſent. ¶ *Donatus ad Ter. Phorm. 4. 5.* derivat ab *Haruga*: alii aliunde.
Haruſpĭca, æ, f. *indovinatrice*, קוסמת, Ger. *vvaarſagerin*, Gal. *dévineresse*, Hiſ. *adevinedora*, divinatrix. *Plaut. Mil. 3. 1. 98.* Da, quod dem hariolæ, atque Haruſpicæ.

Haruſpicīna, f. 1. *l'arte d' indovinare*, קסם, Germ. *die kunſt des vvaarſagens*, Gal. *l'art de deviner*, Hiſp. *el arte de devinar*, ἱεροσκοπική, ars divinandi ex cæſarum hoſtiarum extis. *Cicer. 2. de Div.* Ut ordiar ab Haruſpicina, quam ego Reipub. cauſa, communiſque religionis colendam cenſeo. ¶ Haruſpicinam facere, eſt exercere. *Cic. l. 6. Fam. ep. 18.* Cum qui hodie Haruſpicinam facerent, in Senatum Romæ legerentur.
Haruſpicīnus, a, um, o. 1. 2. quod ad Heruſpicinam ſpectat, ut Libri haruſpicini, qui de Haruſpicina, h. e. Haruſpicum arte præcepta tradunt. *Cic. 1. de Div. c. 33.* Quod Hetruſcorum declarant & Haruſpicini, & Fulgurales, & Rituales libri.
Haruſpicĭum, n. 2. actus divinandi ex inſpectione extorum, & ponitur etiam pro ipſa arte. *Catul. carm. 89.* Et diſcat Perſicum haruſpicium.
Haſta, æ, f. *aſta, lancia*, חנית, רמח, Ger. *ein ſpieſſ*, Gal. *lance, pique*, Hiſ. *lança, pica*, δόρυ, λόγχη, inſtrumentum ex ligno terete, cuſpide præferrata, quo milites in bello utuntur. *Cic. 2. de Fin.* Evelli juſſit eam, qua transfixus erat, haſtam. ¶ Haſtæ uſus etiam in nuptiis fuit. Sponſus enim comam ſponſæ cuſpide haſtæ diſtinguebat. Ferunt, ſupra ſponſæ caput haſtam de corpore gladiatoris eductam poni ſolitam fuiſſe, vel ut oſtenderetur, promptum eſſe ſupplicium, ſi conjugii fidem violaſſet, vel ut declararetur, ſponſam nuptiarum jure viri imperio ſubjici, quia haſta imperii ſymbolum eſt, vel quoniam matronæ in tutela Junonis *Curetis* eſſent, quæ ita vocabatur ab haſta ferenda quæ Sabinorum lingua *curis* dicebatur. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 9. Ovid. 2. Faſt.* Nec tibi, quæ cupidæ matura videbere matri, comat virgineas haſta recurva comas. ¶ *Haſtam abjicere*, prov. locutio eſt cauſæ diffidere, & contentionem relinquere, ducta translatione a militia. *Cic. pro Mur. c. 21.* Videſne tu illum triſtem, demiſſum? jacet, diffidit, abjecit haſtam. ¶ Ponitur etiam pro auctione *incanto*, quia auctio cum eſſet, haſta erigebatur. Hinc *Haſtæ ſubjicere bona alicujus*, eſt ea publica auctione vendere, apud *Feſt.* &, locare ad haſtam, apud *Col. præf. l. 1.* Aliqui putant, auctionem fuiſſe, cum fieret publica venditio, & res traderetur plus offerenti, ab augendo pretio; venditionem vero ſub haſta fuiſſe alienationem publicam bonorum eorum, qui damnati, proſcriptive fuiſſent. *Cic. Phil. 8.* Itaque haſtam ſemper videre cupiunt ii, qui noſtris bonis imminent. ¶ Haſta pura dicitur, quæ ſine ferro eſt, & ſignum eſt pacis. Hac donabantur milites, qui in bello fortiter feciſſent. *Sueton. Claud. c. 28.* Poſidem ſpadonem Britannico triumpho inter militares viros haſta pura donavit. ¶ Erat etiam haſta inſigne judiciorum decemviralium, & centumviralium; nam hujuſmodi judices haſta in foro poſita judicabant. *Martial. l. 7. ep. 53.* Centum gravis haſta virorum. ¶ Tranſlate haſtæ dicuntur argumenta oratoria. *Cic. l. 1. Or. c. 57.* Non eſt difficile Oratori auctorem aliquem invenire, a quo cum amentatas haſtas acceperit, ipſe eas oratoriis lacertis viribuſque torquebit.
Haſtarĭum, ii, λαφυροπωλία, auctio, quæ ſub haſta fit: vel locus, ubi fit auctio: vel liber, in quo auctiones perſcribuntur. Totidem enim modis interpretantur illud *Tert. in Apol. c. 13.* Deos in haſtario vectigales habetis.
Haſtarĭus, ii, m. 2. miles haſta armatus. *Amm. l. 27. c. 2.* Cum paucis captus ab haſtariis. Al. tamen leg. Aſcariis.
Haſtātus, o. 1. 2. λογχοφόρος, αἰχμητής, qui haſta armatus eſt. Haſtati apud Romanos erat unum ex quatuor peditum generibus (nam pedites alii erant velites, alii haſtati, alii principes, alii triarii) qui primo quidem haſtis pugnare ſoliti ſunt, & iis non jaculatoriis, ſed ſtabilibus, hoc eſt contis: poſtea vero pila etiam, & gladios adhibuerunt. In acie ſecundum obtinebant locum, ſcilicet poſt velites, & ante principes, primique ſtatariam, & gravem pugnam inibant. Vide *Lipſ. de milit. Rom. l. 2. Dial. 2. & l. 4. Dial. 1. Liv. l. 22.* Pugna exorta eſt, non illa ordinaria per principes, haſtatoſque, & triarios. ¶ Primus haſtatus erat, qui duas centurias, ideſt ducentos homines ducebat in acie ſecunda, quem & Ducenarium appellaverunt. *Veget. l. 2. de re milit. c. 8.* Secundus haſtatus centuriam, & ſemis, ideſt centum & quinquaginta milites gubernabat. *Id. ibid.* ¶ Apud *Cic. l. 1. de Div. cap. 35.* primus haſtatus videtur ſignificare primam haſtatorum centuriam. Hæc ſunt ejus verba: Cum ſignifer primi haſtati ſignum non poſſet movere loco. Adde *l. 2. c. 31.*
Haſtĭcus, a, um, adject. ab haſta. V. Aſtycus.
Haſtĭfer, a, um, qui haſtam fert, *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 1. n. 163.*
Haſtile, is, n. 3. *fatto a guiſa d'aſta*, עץ חנית, Germ. *ſpieſſſtang*, Gal. *fait en forme de lance*, Hiſ. *haſtil*, *haſta*, λόγχη, ſcapus, lignum haſtæ, & generatim quod ad haſtæ formam factum eſt, hoc eſt lignum teres, & oblongum, cujuſmodi eſt haſta. *Virg. 5. Æn.* Præfixa haſtilia ferro. *Cic. pro Rab.* Mancus, & membris omnibus captus, ac debilis, haſtili innixus, &c.
Haſtŭla regia, a Latinis dicitur radix, & bulbus aſphodeli, ut *Pl. 21. 22.* docet: tota item herba ita appellatur, ut *Apul. de herb. c. 32.* innuit. Quam Latini fortaſſe ſic appellarunt, quia florens regii ſceptri, quod brevis quodammodo haſta eſt, ſpeciem refert: vel quia eſt herbarum clariſſima, quam ob cauſam & heroion, ἡρώιον, dicta eſt, ut ſcribit *Pl. 22. 22.* Quare rectius *haſtula*, quam aſtula ſcribi videtur. ¶ *Haſtula* pro aſtula, ſeu aſſula V. in lit. A.
Hau. V. Au.
Haud, adv. *non*, οὐ, οὐκ, לא, non. Antiqui pro *haud* dicebant *aud*, & *aut*. Eodem enim modo & disjunctivam, & negantem particulam ſcribebant. Poſt diſcriminis cauſa pro negandi adverbio ſcripſere *haut*, vel *haud*. *Sealig. de cauſ. L. L.* putat ſcribendum ſemper *haut*. *Victor. Lambin. Lipſ.* & alii cenſent ſcribendum *haut*, ſi ſequatur conſona, *haud*, ſi vocalis. Ceterum in antiquis libb. editis, & MSS. promiſcuus eſt uſus. Conſuetudo obtinuiſſe videtur, ut *haud* ſemper ſcribatur. *Cic. Fam. 9. ep. 15.* Eſt id quidem magnum, atque haud ſcio an maximum. *Virg. Æn. 3. v. 236.* Haud ſecus ac juſſi faciunt. *Ter. Eun. 2. 3.* Haud diu eſt.
Haudquāquam, adv. *in niun modo*, οὐ μήν, לא, בל, nequaquam, nullo pacto, nullo modo. *Cic. 2. de Or. c. 33.* Haudquaquam id eſt difficile Craſſo. *Liv. l. 28. c. 6.* Haudquaquam ad ſpem eventus reſpondit.
Haveo. V. Aveo.
Haurĭo, is, hauſi, hauſtum, a. 4. *tirar fuori*, שאב, דלה, Ger. *ſchepffen*, Gal. *tirer, puiſer*, Hiſ. *ſacar*, ἀρύομαι, ἀντλέω, extraho humorem, & educo ex profundo aliquo loco, ab ἀρύω, inſerto *u* more Æolum, quod ab ἐρύω, *traho*. *Cic. in Acad.* Ut ea a fontibus potius hauriant, quam rivulos conſectentur. *Id. in Bruto.* Si is potare velit, de dolio ſibi hauriendum purat. ¶ Per metalepſin conſequentis eſt vacuare, conſumere, ut Poculum haurire, &c. *Virg. 1. Æn.* Ille impiger hauſit ſpumantem pateram. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quæ unquam Charybdis tantos haurire gurgites poſſet? ¶ Tranſlate ſumitur pro accipere, percipere. *Cic. in Rul.* Sumptum hauſit ex ærario. *Id. in Bruto*: Artes, quas domo haurire non poſſes, accerſiviſti ex urbe Athenarum. *Id. pro Cæl.* Vidi, & illum hauſi dolorem vel acerbiſſimum in vita. ¶ Item pro conſumere. *Liv. l. 5. c. 7.* Tam longi temporis opus incendium hauſit. ¶ Item pro perferre, ducta metaphora a poculis, ſeu a potione rerum amararum, *Cic. in Tuſcul.* Is propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibiles hauſit calamitates! ¶ Item pro peragere, percurrere. *Virg. 3. Georg.* Et medium Sol igneus orbem hauſerat. ¶ Item pro confodere, vulnerare. *Virg. 10. Æn. v. 314.* Per tunicam ſqualentem auro latus haurit apertum. ¶ Haurire auribus, eſt audire. *Virg. 4. Æn. v. 359.* Vocemque his auribus hauſi. ¶ Haurire oculis, eſt aſpicere, videre. *Virg. 4. Æn. v. 661.* Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus. ¶ Haurire cælum, *reſpirare*. *Id. Æn. 10.* ¶ Haurire lucem, *venir' alla luce*. *Id. Georg. 2.* ¶ Haurire animo eſt percipere, recipere. *Virg. 12. Æn. v. 26.* Simul hæc animo hauri. ¶ *Haurire ſupplicia*, eſt pœnas luere. *Virg. 4. Æn. v. 383.* Spero equidem mediis, ſi quid pia numina poſſunt, ſupplicia hauſurum ſcopulis. ¶ *Haurire cibum*, eſt vorare. *Colum. l. 8. c. 17.* Quia dentibus carent, aut lambunt cibos, aut integros hauriunt. ¶ Apud *Virg. 3. Georg. v. 106.* Exſultantiaque haurit Corda pavor pulſans. hoc eſt, ferit, defatigat, percellit. ¶ Hauriri gurgitibus, pro mergi, undis opprimi. *Liv. l. 1.* In paludibus quidam conjecti, profundo limo cum ipſis equis hauſti ſunt. ¶ Invenitur præterit. *haurivi*, vel *haurii*. *Var. Priſcian. lib. 10.* Cum idem quoque haurierit. ¶ Hinc ſupinum *hauritum*: item *hauſum*. *Juvenc. in Joan. 4.* Hauritura cavis putei penetralibus undas. *Apul. l. 2. A. A.* Lagena facilis hauritu. *Virg. Æn. 4. v. 383.* Supplicia hauſurum, &c.
Hauſtor, oris, m. qui haurit, aut bibit. *Lucan. l. 9. v. 591.* Ultimus hauſtor aquæ.
Hauſtrum, i, neut. 2. ἄντλιον, machinæ genus eſt, teſte Budæo, rotam habens, qua calcata aquam e puteis, vel fluminibus haurimus, quod & tympanum vocatur, a ſup. *hauſtum*. Sed *Nonius c. 1. n. 43.* mavult, hauſtra eſſe ipſos cados, hoc eſt ſitulas, in hujuſmodi machinis, quibus aqua hauritur. Voſſius dicit, hauſtra

nium cados, & ἄντλια exponere, ſed parum commode, hauſtra enim vocari, quæ Vitruvio ſunt modioli rotæ additi ad aquam hauriendam. *Lucr. l. 5. v. 517.* Ut fluvios verſare rotas, atque hauſtra videmus.
Hauſtus, a, um, o. extractus a loco profundo, partic. ab haurior. *Cic. Div.* Aqua e puteo hauſta. ¶ Ponitur item pro accepto. *Cic. 1. de Div.* A qua hauſtos animos, & delibatos habemus. ¶ Item pro abſumpto, devorato, *conſumato, divorato*, ἐξαντλημένος. *Liv. 3. B. Mac.* Multæ naves ejectæ, multæ ita hauſtæ mari, ut nemo in terram enaverit.
Hauſtus, us, m. 4. *cavamento, eſtrazione*, ἄντλησις, משאב, eductio liquoris ex aliquo loco. *Col. l. 1.* Putealis quæratur aqua, quæ non ſit hauſtus profundi. *Ovid. 6. Met. v. 356.* Hauſtus aquæ mihi nectar erit. *Curt. l. 5. cap. 5.* Alium domi eſſe cœli hauſtum, alium lucis aſpectum, *altra aria, altro clima*. *Virg. 4. Georg. v. 220.* Eſſe apibus partem divinæ mentis, & hauſtus Ætherios dixere. *h. e.* divinos ſpiritus. ¶ A Juriſconſultis *hauſtus* dicitur jus hauriendi aquam e puteo vicini. *Cic. pro Cæc. c. 26.* Aquæductus, hauſtus, iter, actus. Adde *Pomp. leg. ſi mihi. Dig. de ſervit. prædior. ruſtic.* ¶ Hauſtus mentio fit etiam in lapidibus ſepulcralibus, in quibus de *itu, aditu*, & *abitu*. Nam præter tria hæc jura, aliquando jus *hauſtus* addebatur propter uſum aquæ in inferiis, & ſacrificiis mortuorum adhiberi ſolitæ.

H ANTE E.

Heautontimorumĕnos, f. 2. ἑαυτοντιμωρούμενος, nomen eſt comœdiæ Terentianæ, quod nos *Seipſum excruciantem* interpretari poſſumus, ab ἑαυτόν, *ſeipſum*, & τιμωρέομαι, *punio, excrucio*, Ital. *il macerantesi*. Inducitur enim ſenex Menedemus ſeipſum excrucians, quod filium Cliniam duritia ſua in militiam proficiſci compulerit.
Hebdomăda, æ, idem ac hebdomas, *ſettimana*, שבוע, ab acc. Græco hebdomada, ut *Narbona* a Narbon, *Thebaida* a Thebas. *Gell. l. 3. cap. 10.* Tum ibi addit, ſe quoque jam duodecimam annorum hebdomadam ingreſſum eſſe, & ad eum diem ſeptuaginta hebdomadas librorum conſcripſiſſe. V. *Hebdomas.*
Hebdomadālis, le, adject. ad hebdomadam pertinens. *Sidon. l. 9. ep. 3.* Eccleſia dedicata feſtis hebdomadalibus.
Hebdŏmas, adis, f. 3. *ſettimana*, שבוע, Ger. *ein vvochen*, Gal. *ſemaine*, Hiſ. *ſemana*, ἑβδομάς. Sumitur generatim pro numero ſeptenario, ſicut *ogdoas*, pro octonario, *enneas* pro novenario, *decas* pro denario. Quare non ſolum de diebus dicitur, ſed etiam, de annis, & quibuſcumque rebus, quæ ſeptenario numero comprehenduntur. *Gel. l. 3. c. 10.* Hi, qui juſtiſſime in utero ſunt, quadrageſima denique hebdomade ita naſcuntur, &c. *h. e.* poſt dies ducentos, & octuaginta. ¶ Uſurpatur etiam de critico Medicorum die, qui in morbis certa vel ſalutis, vel mortis ſigna afferre ſolet. *Cic. Fam. 16. ep. 9.* Simphoniam Lyſonis velim vitaſſes, ne in quartam hebdomada incideres. Manut. legit *hebdomadem*, quæ terminatio Latina eſt: alii *hebdomadam*, tamquam a recto *hebdomada*. V. *Gel. loc. cit.*
Hebdomatĭcus, a, um, adject. ad hebdomadam pertinens. *Jul. Firmic. l. 4. cap. 14.* Septeni, & noveni anni a Græcis hebdomatici dicuntur.
Hebe, fem. 1. ἥβη. Latine Juventas, Dea juventutis, viror ætatis, a voce Græca allata. Filia fuit Jovis, & Junonis. Sed Latini Poetæ aſſerunt, filiam fuiſſe Junonis abſque patre. Apollo enim, cum Junoni novercæ convivium in patris ſui domo paraſſet, inter alia lactucas agreſtes ei appoſuit, quas cum Juno avide comediſſet, illico uſque tunc ſterilis, prægnans effecta eſt, peperitque Heben. Eam poſtea Jupiter ob formæ elegantiam ad officium pincernatus aſſumpſit, Deamque juventutis effecit. Fingunt enim Poetæ, Heben Diis pocula miniſtrare, quo innuunt, Deos non ſeneſcere. Tandem cum Jupiter una cum cæteris Diis apud Æthiopes comeſſaturus iviſſet, contigit, ut Hebe adminiſtrans eis pocula, perque lubricum minus caute incedens caderet, revolutiſque veſtibus obſcœna Superis monſtraret. Quamobrem ab officio eſt amota, ejuſque loco Ganymedes ſubrogatus. Sed Homerus ſcripſit, Heben non omnino ab officio eſſe remotam, ſed illam cæterorum Deorum deinceps pincernam fuiſſe, Ganymedem ſolius Jovis. Poſtremo Herculi in Deos relato uxor data eſt. V. *Boecat. l. 9. Gen.*
Hebĕnus. V. Ebenus.
Hebĕo, es, n. 2. *eſſer ottuſo, pigro*, ἀμβλυώσσω, hebes ſum. *Liv. l. 23. c. 45.* Num ferrum hebet, an dexteræ torpent? *Virg. 5. Æn. v. 396.* Sanguis gelidus hebet.
Hebes, tis, o. 3. *ottuſo, groſſo*, מכהה, נרפה, Ger. *ſtumpff, toll*, Gal. *rebouché, lourd, groſſier*, Hiſ. *boto, groſſero, rudo*, ἀμβλύς, obtuſus, craſſus, minime acutus. *Cic. 2. Acad.* Quid? Lunæ quæ lineamenta ſunt, poteſt ne dicere? cujus & naſcentis alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſtupido, tardo, acumine carente. *Cic. 10. Phil. c. 8.* Scilicet hæc Panſa aut non videt (hebeti enim ingenio eſt) aut negligit. *Id. de Div. c. 50.* Epicurum, quem hebetem, & rudem dicere ſolent Stoici. *Id. pro Planc. c. 27.* Aures hebetiores. *Pl. l. 9. c. 3.* Tanta ſolertia animalium hebetiſſimis quoque eſt.
Hebeſco, is, n. 3. *divenir ottuſo*, נכהה, כהה, Germ. *ſtumpff, oder toll vverden*, Gal. *ſe reboucher, devenir groſſier*, Hiſp. *embotarſe, bolverſe rudo*, ἀμβλυώομαι, hebes fio. *Cic. 1. Tuſc. c. 30.* Sic mentis acies ſe ipſa intuens nonnunquam hebeſcit. ¶ Sumitur etiam pro langueſcere, deſidiorem, & remiſſiorem fieri. *Sal. in Catilin.* Poſtquam divitiæ honori eſſe cœpere, & eas gloria, imperium, potentia ſequebatur, hebeſcere virtus cœpit.
Hebetatio, f. 3. idem quod hebetudo. *Plin. l. 28. cap. 6.* Medetur & lumborum dolori, oculorum hebetationi, mente captis, & melancholicis.
Hebetātrix, icis, f. quæ hebetat, & obtundit. *Pl. l. 2. c. 13.* Umbra hebetatrix.
Hebetātus, a, um, adj. tardus, obtuſus, *ottuſo, ſtupido*. *Suet. Claud. c. 2.* Animo ſimul & corpore hebetato. *Juſt. l. 6. cap. 8.* Reipub. vires hebetatæ.
Hebeteſco, is, n. 3. frequent. ab hebeſco. *Pl. lib. 28. c. 7.* Certum eſt, aciem in cultris tonſorum hebeteſcere.
Hebĕto, as, a. 1. *rendere ottuſo*, הרפה, Ger. *ſtumpff, oder toll machen*, Gal. *reboucher*, Hiſ. *embotar*, ἀμβλύνω, obtundo. *Liv. l. 8. c. 10.* Cum haſtas aut perfregiſſent, aut hebetaſſent. *Pl. l. 20. c. 6.* Porrum oculorum aciem hebetat. *Id. l. 2. c. 13.* Lunam convenit umbra terræ hebetari.
Hebetūdo, f. 3. ἀμβλύτης, רפיון, obtuſitas rei alicujus carentis acumine, & tranſlate ſtupiditas, vel tarditas mentis, ſeu ingenii, viſus, & ſimilium. *Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 14.* Hebetudo ſenſuum.
Hebræi, m. 2. *Ebrei*, Ἑβραῖοι, עברים, Judæi, ab Hebero Semi pronepote, quia eo tempore, quando linguarum facta eſt varietas, in ſola familia Heber lingua, quæ antea fuit, remanſit. *Joſeph. l. 1. Antiq. Jud. c. 14. Euſeb. de præp. Evang. l. 2. c. 4. Theophilus lib. 3. contra Gentes*, & alii. Sed *Ambroſ. in c. 13. ad Philip.* cenſet dici quaſi Abræos ab Abrahamo auctore gentis. *Hieronym. Theodoret.* & quidam alii Hebræos dici volunt ab עבר, *trans, citra, ſuper*, quaſi tranſitores, quia Abraham, cum prius in Meſopotamia habitaret, divino juſſu, patris domo relicta, trajecit Euphratem, &c.
Hebræus, a, um, עברי, adj. ab Hebræis. *Stat. l. 4. Silv. 1. v. 212.* præreptaque templis Thura, Palæſtini ſimul, Hebræique liquores.
Hebraĭce, adv. Hebræorum more. *Lactant. l. 4. c. 5. ſub fin.* Hebraice Meſſias dicitur.
Hebraĭcus, a, um, *Ebraico*, ad Hebræorum linguam pertinens. *Lactant. l. 4. c. 7. ſub fin.* In quibuſdam Græcis Scripturis, quæ male de Hebraicis interpretata ſunt.
* Hebria. V. Bria.
Hebron, Ebron, חברון, Eleutheropolis, antea Cariath Arbe, ſeu Tetrapolis, *Hebron*, al. *Callil*, urbs Palæſtinæ antiquiſſima, ſub Chananæis urbs Regia, poſtea in Tribu Juda, & Levitis data, totius Tribus maxima, & Davidis Regis per 7. annos ſedes. Sed aliis Eleutheropolis differt ab Hebron, a qua diſtat 8. M. P. in Occ. a Hieroſolymis 20. Gazam verſus, Veteri urbe exciſa, nova Hebron in vicino loco conſtructa eſt.
Hebrus, m. 2. *Mariza*, fl. ingens Thraciæ, qui ex Hæmo monte, al. ex Rhodope oritur, ac in Ægæum mare, rigatis Philippopoli, Hadrianopoli, & Trajanopoli urb. inter Maroniam, & Ænon urb. al. e regione Samothraciæ inſ. cadit. Celebratur propter aurum, quod ex arena ejus colligitur. Cognominatur Oeagrius ab Oeagro, Orphei patre, quia in eum Orphei caput a Ciconum mulieribus bacchantibus interfecti projectum fuit. *Ovid. 11. Met. v. 50.*
Hecāle, f. 1. Ἑκάλη, anus paupercula, a Callimacho juſto volumine decantata. Hæc Theſeum adoleſcentem hoſpitio excepit. *Apul. lib. 1. Met. Plin. l. 22. c. 22.* ¶ Ob eam rem ei ſacrificia fuere inſtituta, quæ Hecaleſia dicebantur. *Plutarch. in Theſ. Pet. in Satyr.* & ibi *Salmaſ.*
Hecatæus, m. 2. Hiſtoricus Mileſius, Protagoræ auditor, qui primus hiſtoriam ſoluta oratione ſcripſit. *Suidas.* ¶ Item ſculptor nobilis, apud *Plin. l. 33. c. 12.*
Hecăte, es, f. 1. & Latina terminatione *Hecata* apud *Plaut. Ciſtel. 1. 1. 50.* in antiqua

inſcriptione Æcate, Ἑκάτη, Jovis, & Latonæ filia, ſoror Apollinis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quomodo potes, ſi Latonam Deam putes, Hecatem non putare, quæ matre Aſteria eſt, ſorore Latonæ? Sed aliqui legunt: *Cujus matertera Aſteria eſt, mater Latona.* Huic triplex numen, ſeu poteſtas attribuitur, in Cælo, in terris, apud inferos. Idcirco a Poetis Tergemina, & Triformis vocatur. In Cælo appellatur *Luna*, in terris *Diana*, apud Inferos *Proſerpina*. Dicta eſt Hecate ab ἕκας, *longe*, quia procul a nobis abſit, vel ab ἑκατόν, *centum*, propter plurimas virtutes, ſive quod victimis centum placaretur, vel quod inſepultorum animas cogeret centum annos errare, vel a nomine fratris, ideſt ab ἕκατος, *Apollo*, ſicut Phœbe a Phœbus, quod ab ἕκαθεν, *procul*, ideſt a jaculando procul, vel ab ἕω, *mitto*, ob radios, quos emittit. Triceps etiam, τρικέφαλος, dicitur, quia (ut ait Orpheus in Argon.) tria habuit capita, dextrum equinum, ſiniſtrum caninum, medium ſuis agreſtis. Vide *Cæl. Rhod. l. 20. Ant. lect. c. 6. Lil. Gyrald. Syntag. 12. Natal. Com. l. 3. Mythol. c. 15.* ¶ Alia etiam fuit Hecate, filia Perſæ, qui fuit filius Solis, & frater Æetæ, a quo Perſeis, & Perſeja cognominatur. Regnavit in Taurica Cherſoneſo. Fuit peritiſſima herbarum, ac veneficiorum.
* Hecatēis, idos, f. ἑκατηΐς, ad Hecatem pertinens. *Ovid. Met. 6. 139.*
Hecateĭus, a, um, adj. poſſeſſ. ab Hecate. *Ovid. 14. Met. v. 44.* Horrendis infamia gramina ſuccis Conterit, & tritis Hecateia carmina miſcet.
Hecatombe, f. 1. ἑκατόμβη, ſacrificium centum boum, & generatim centuria quarumcumque victimarum, ſed tamen unius generis, ut centum ſuum, centum ovium, &c. quæ ad centum aras uno loco conſtructas ex cæſpite mactabantur, ab ἑκατόν, *centum*, & βοῦς, *bos*. Aliqui dicunt, centum pro multis poni. Aliquorum opinio eſt, hecatomben dictam eſſe a numero ſacrificantium, quod centum Peloponneſi urbes eam facerent, ſive centum victimas, ſive unam immolarent. Si Imperatorium ſacrificium eſſet, centum leones, vel centum aquilæ, aut centum alia animalia præſtantis generis feriebantur. *Jul. Capit. in Maximo, & Balbino.* ¶ Hecatombas vovere, Græcis & Romanis antiqui moris fuit, cum peſtilentia affligerentur. V. *Alex. ab Alex. l. 3. c. 22.*
* Hecatombion *pro* Hecatombe habet *Sidon. car. n. v. 205.*
Hecatompŏlis, f. 3. Creta inſ. ab ἑκατόν, *centum*, & πόλις, *urbs*, quod Minoe regnante centum urbibus conſtaret.
Hecatompўlos, f. 2. *Hiſpahan*, al. *Jex*, al. *Jendi*, urbs Parthiæ maxima, & Regia, dicta ab ἑκατόν, centum, & πύλες, ſeu πύλη, porta, quod centum portas haberet, inter Ecbatana ad Occ. 150. M. P. & Alexandriam Ariæ in Or. 565. ¶ Item urbs Ægypti, alio nomine Thebæ, a numero portarum.
Hecta, vel hetta, f. 1. puſula, quæ in coquendo pane ſolet aſſurgere, & tranſlate res minimi pretii. *Feſtus.* Hinc *Pompon.* Hic homo hectæ me facit, & multibibam vocat, ideſt parvi me æſtimat.
Hector, oris, m. 3. *Ettore*, Ἕκτωρ, filius Priami ex Hecuba, omnium Trojanorum fortiſſimus, univerſi Græci exercitus terror. Ejus nomen fictum eſt ab Homero, & derivatur ab ἕχω, *defendo*, auctore Platone; In ejus enim vita maxime Trojæ fatum poſitum erat. Itaque cum patriam decem annos ſtrenue a Græcorum armis defendiſſet, tandem ab Achille occiſus eſt, ejuſque cadaver Priamus pater auro redemptum ſepelivit. *Ovid. l. 1. de art. am. v. 441.* Hectora donabat Priamo prece motus Achilles.
Hectorĕus, a, um, o. 1. 2. Ἑκτόρεος quod ad Hectorem ſpectat. *Virg. l. Æn. 3.* Maneſque vocabat Hectoreum ad tumulum. ¶ Sumitur etiam pro Trojano. *Virg. 1. Æn.* Hic jam tercentum totos regnabitur annos gente ſub Hectorea.
Hecuba, æ, & Hecube, es, f. 1. Ἑκάβη, filia Dymantis, vel Ciſſei Regis Thraciæ, uxor Priami Regis Troadis. Deformi facie fuiſſe fertur. Hinc adag. *Foris Helena, intus Hecuba*, de iis, qui pulchritudine corporis præſtantes, animo vitiis inquinato ſunt. Cum incenſa Troja a Græcis captiva abduceretur, & in Biſtonia, ſeu Pallene Thraciæ regione filii ſui Polydori primi corpus in litore jacens agnoviſſet, quem Priamus cum ingenti auri vi belli initio Polymneſtori genero alendum, & ſervandum commiſerat, hic autem propter auri cupiditatem poſt Ilii excidium gladio interfecerat, vel, ut alii ſcripſere, in litore ambulantem ſagittis transfixerat, Polymneſtorem adiit, colloquium petiit; dixit, ſe aurum relictum monſtrare velle, deducta in ædem ſecretam, aliis fœminis captivis invocatis oculos Tyranno eruit: cum in eam ſervi lapides, & tela jacerent, in canem verſa eſt. *Ovid. 13. Met.* Aliqui dicunt, fabulam inde ortam quod viſo Polydori corpore, quoniam aliter injuriam ulciſci non poſſet, Græcos inanibus laceſſiverit conviciis, quare propter animi acerbitatem, & rabiem in canem eſſe converſam fingi. *Cic. 2. de Fato, 1. de Div. 3. Tuſc.* V. Polydorus. *Ovid. 13. Met. v. 423.* Sic Hecube poſtquam cum luctu miſcuit iram.
Hecyra, f. 1. ἑκυρά, ſocrus. Hoc nomine Terentii comœdia dicta eſt.
Hedĕra, æ, olim hædera, f. 1. *edera, ellera*, חצוב, Ger. *ebheu*, Gal. *lierre, liere*, Hiſp. *yedra*, κισσός, herba perpetuo virens, quæ cum per ſe ſtare non poſſit, arboribus, & muris adhæret. In tutela Liberi Patris putabatur eſſe, quia, ut ille juvenis ſemper, ita hæc ſemper viret. Hujus tria præcipua ſunt genera. Quædam enim a baccarum albedine candida dicitur: altera nigra, quod baccas ferat ſubnigras, aut certe croceas, quæ & Dionyſia appellatur: tertia helix dicitur, fructum nullum gignens, ſed albas habens viticulas, & folia parva, ac anguloſa, & reliquis generibus multo concinniora. *Virg. 7. Ecl.* Candidior cygnis, hedera formoſior alba. ¶ Hedera coronabantur Poetæ. *Horat. l. 1. od. 1.* Doctarum hederæ præmia frontium.
Hederacĕus, a, um, o. 1. 2. *di ellera*, חצובי, κίσσινος, quod ex hedera eſt, *Cato, c. 3.* Si voles ſcire, in vinum aqua addita ſit, nec ne, vaſculum facito de materia hederacea. Adde *Plin. l. 24. c. 19.*
Hederātus, a, um, adj. idem quod hederaceus. *Trebel. Pol. in Claud. cap. 17.* Miſi patinam argenteam hederatam. h. e. in modum hederæ exculptam.
Hederĭger, a, um, κισσοφόρος, adj. qui hederam gerit. *Catul. carm. 64.* Ubi capita Mænades vi jaciunt hederigeræ.
Hederŏſus, a, um, κισσώδης, adject. hedera abundans. *Propert. lib. 4. e. 4. v. 3.* Lucus erat felix hederoſo conditus antro.
* Hedŏne, es, f. ἡδονή, voluptas. Unus ex Valent. æonibus. *Tert. adv. Val. c. 8.*
Hedui. V. Ædui.
Hedychrum, vel hedychrŏum, *cunzia*, ἥδυχρον, ἡδύχροον, magma per paſtillos digeſtum, multis aromatis conſtans, quod primum ab Andromacho inventum proditur, ab ἡδύς, *ſuavitas*, & χρόα *color*, ideſt a ſuavitate coloris, quem faciei illitum inducit. *Cic. 3. Tuſc. c. 19.* Pſaltriam adducamus, hedychrum incendamus. Sed alii legunt; *Cedrum incendamus.*
Hedyoſmos, m. ἡδύοσμος, ſpecies menthæ, ab ἡδύς, *ſuavitas*, & ὀσμός, vel ὀσμή, *odor*, propter odoris ſuavitatem. *Pl. l. 35. c. 15.*
Hedypnŏis, idis, f. ἡδυπνοΐς, intybus ſilveſtris folii latioris. *Pl. l. 20. c. 8.*
Hedyſma, atis, ἥδυσμα, genus unguenti. *Pl. l. 13. c. 1.*
Hegeſĭas, æ, Ἡγησίας, Philoſophus Cyrenaicus fuit tanta eloquentia, ut cum de vitæ malis diſſereret, cupiditatem voluntariæ mortis oppetendæ auditorum animis inderet. *Valer. Max. l. 8. c. 9.* ¶ Alius Maronites ſcripſit de agricultura, teſte *Col. l. 1. 1.*
Hegeſippus, i, ſcripſit hiſtoriam Eccleſiaſticam, & præſertim Hieroſolymorum excidium. V. *Voſſ. de hiſt. Gr. l. 2. c. 14. l. 3.*
Hegeſiſtratus, i, Epheſius in exilium pulſus a ſuis, Delphis oraculum conſuluit, ubinam terrarum poſſet conſiſtere; a quo admonitus, ut ibi ſedem figeret, ubi ruſticos ſaltantes cum coronis oleagineis vidiſſet, profectus in Aſiam Eleam urbem condidit. *Plutarch. in paral. min.*
* Hehe. V. Ehe.
Hei, *oimè*, οἴμοι, אוי, interjectio dolentis, ſive ingemiſcentis. *Cic. in Fam.* Hei mihi, non poſſum hoc ſine lacrymis commemorare. *Plaut. Aul.* Hei Megadore, quod indecorum facinus tuis factis facis!
Heja, interject. reprehendentis, aut irridentis. *Plaut. Ciſtel. 1. 1. 44.*
* Hejulo. V. Ejulo.
Helciarii, m. 2. *tiranti*, qui adverſo amne funibus navigia cernui trahunt. *Mart. l. 4. ep. 64.* Nec clamor valet helciariorum.
Helcĭum, n. 2. ἕλκιον, funis, quo equi, vel homines naves, currus, oneraque trahunt, ab ἕλκω, *traho*. Aliqui interpretantur inſtrumentum ante pectus equorum, & id genus animalium, cui funes annectuntur. *Apul. l. 9. Met.* Defectum alioqui me, helcio ſparteo dimoto, nexu machinæ liberum applicant præſepio.
Helcyſma, atis, ἕλκυσμα. *Pl. l. 33. c. 6.* Scoriam in argento Græci vocant helcyſma.

Helĕna, æ, sive Helene, es, f. 1. ἑλένη, filia Jovis, seu Tyndari Regis Oechaliæ, & Ledæ, soror Castoris, Pollucis, & Clytæmnestræ. Fabulantur, Ledam duo ova peperisse ex Jovis satu cygni specie, ex altero Pollucem, & Helenam immortales, ex altero Castorem, & Clytæmnestram mortales natos fuisse. Hæc ob formæ elegantiam, qua cæteris præstabat, a multis amata est. Igitur primum a Theseo Atheniensium Rege anno 16. Regni sui rapta fuit, adhuc virguncula, dum in palæstra cum aliis puellis luderet. Sed postea absente Theseo ab ejus matre Castori, & Polluci repetentibus citra injuriam restituta est. Mox adulta Menelao Lacedæmoniorum Regi nupsit. Denique a Paride Priami Trojani filio iterum rapta, causa fuit evertendæ Trojæ. Cic. Phil. 2. Ut Helena Trojanis, sic iste causa belli exitiique fuit. ¶ Euripides in Helena scribit, non ipsam Helenam raptam a Paride, sed ejus imaginem.

Helĕne, es, f. 1. ins. maris Myrtoi, Eubœæ proxima, inter Sunium Atticæ prom. ad Occ. & Ceam ins. ad Or. ita dicta ab Helena ibi a Paride stuprata, teste Mela.

Helenĭum, ii, n. ἑλένιον, planta, quæ Latinis Inula dicitur, quam e lacrymis Helenæ natam fabulantur. Plin. l. 21. c. 10.

Helĕnus, i. Priami filius, vates. V. Virg. Æn. 3. v. 295.

Heleoselĭnum, vel Helioselinum, i, ἠλιοσέλινον, n. 2. apii genus molli folio, & caule tenero. Pallad. l. 5. tit. 3. Plin. l. 19. c. 8. & l. 20. c. 5.

Helepŏlis, vel heleptolis, is, f. 3. machina bellica, utilis ad urbium expugnationem, ab ἕλω, capio, & πόλις, urbs. Vitr. l. 10. c. ult. Plut. in Demetr. Diod. Sic. l. 20. Ammian. l. 23. Just. Lips. l. 4. Poliorc. Dial. 1. Hinc Iphigenia, quæ diruendis Ilii mœnibus destinata erat victima, ab Euripide ἑλέπτολις Ilii dicitur.

Helernus, i, m. lucus Tiberino adjacens. Ovid. Fast. 6. v. 105. V. ibi Heins.

Heliăcus. V. Cosmicus.

Heliădes, f. 3. ἠλιάδες, tres filiæ Solis, & Clymenes, sorores Phaethontis, quarum nomina sunt, Phaethusa, Lampetusa, & Lampetie, a nomine patris, qui græce ἥλιος dicitur. Eædem & Phaethontiades appellantur, a fratre Phaethonte. Hæ juxta Padum mortem Phaethontis fulmine dejecti flentes in arbores, quas populos, seu alnos vocant, versæ finguntur. Ovid. 2. Met. Causa fabulæ est, quia hæ arbores humore quodam flavo electri specie assidue manant. Boccat. l. 7. Gen.

Heliæum, n. 2. ἠλίαιον, unum ex foris Athenarum, ab ἥλιος, Sol, quia sub Sole, sive sub dio judicia exercerentur.

* Helianthes, eos, n. ἡλιανθές, fior del sole, herba folio myrthi. Plin. l. 24. c. 17.

Helicāon, onis, m. filius Antenoris, Patavii conditoris. Martial. l. 10. epigr. 93. Si prior Euganeas Clemens Helicaonis oras, Pictaque pampineis videris arva jugis.

Helicaonius, a, um, adject. ad Helicaonem pertinens, & ponitur pro Patavino. Martial. l. 14. epigr. 152. Lodices mittet docti tibi terra Catulli: Nos Helicaonia de regione sumus.

Helĭce, es, f. 1. Ursa major, ab Helice urbe. V. Arctos. Ovid. 3. Fast. v. 107. Esse duas Arctos, quarum Cynosura notetur Sidoniis, Helicen Graja carina notet.

Helĭce, es, f. 1. Niora, opp. Peloponnesi, in ora Achajæ, Buræ proximum, aquis absorptum, teste Ovid. 15. Met.

* Helices. V. Helix.

Helĭcon, m. 3. Helycon, Elicona, ἑλικών, mons Bœotiæ, Parnasso vicinus, inter Ilium, & Thebas, Musis, & Apollini sacer. Dictus est ab Helicone, qui ibi cum Cithærone fratre singulari certamine pugnasse fertur. ¶ Item lucus, qui Thebas attingit. ¶ Item fl. Macedoniæ, qui Dium urb. præterfluit. ¶ Item fl. Siciliæ, Olivieri, Oliveri, inter Mylen, & Tyndarium.

Heliconiădes, & Heliconides, um, f. 3. ἑλικωνιάδες, dicuntur Musæ, quibus Helicon mons sacer est. Lucr. l. 3. v. 1050. Adde Heliconiadum comites, quorum unus Homerus. Pers. proœm. v. 4. Heliconidasque, pallidamque Pyrenem.

* Heliconis, idis, f. ab Helicone, ἑλικωνίς. Stat. l. 4. silv. 4. v. 90.

Heliconius, a, um, adject. ad Heliconem pertinens. Catul. Epithal. Jul. & Manl. Collis Heliconii cultor. Claud. de laudib. Serenæ, v. 10. Heliconia mella.

* Heliocallis, idis, f. ἡλιοκαλλίς, helianthes herba. Plin. l. 24. c. 17.

Heliocamīnus, m. 2. ἡλιοκάμινος, solaris fornax, vaporarium solare, hoc est locus concameratus, & soli expositus, ac hyberno tempore calorem ex illo concipiens, ab ἥλιος, sol, & κάμινος, fornax. Pl. l. 2. ep. 17. Ulp. l. si arborem, Dig. de serv. urb. prad.

Heliochrȳsos, m. 2. & Heliochryson, i, n. ἡλιόχρυσος, herba aureo flore. Plin. l. 21. c. 11. Diosc. l. 4. c. 60.

Helion, ii, n. sambuci genus. Plin. l. 24. c. 8.

Heliopŏlis, is, f. 3. ἡλιόπολις, עיר שמש, urbs Ægypti: unde Heliopolites Nomos, h.e. Præfectura Ægyptica apud Plin. l. 5. c. 9. ¶ Item urbs Phœniciæ prope Libanum.

Heliopolītæ, arum, m. 1. cives Heliopolis. Pl. l. 36. c. 26. Heliopolitarum cerimoniæ.

* Heliopolitanus, ad Heliopolim pertinens. Ammian. l. 17. c. 4. al. 8.

Helioscopĭos, ii, m., ἡλιοσκόπιος, tithymali genus, columbis gratissimum, quod uva nigrescente colligitur. Plin. l. 26. c. 8. Diosc. l. 3. c. 172.

* Helioscopion, ii, n. ἡλιοσκόπιον, genus heliotropii. Pl. l. 22. c. 21.

Helioselinum. V. Heleoselinum.

Heliotropium, n. 2. ἡλιοτρόπιον, אראני, Girasole, herba solaris, ab ἥλιος, Sol, & τρέπω, verto, quia Solem intuetur semper, cumque eo vertitur, etiam nubilo die. Plin. l. 2. c. 41. & l. 22. c. 21. Diosc. l. 4. c. 203. ¶ Item gemma, dicta, quod Solis naturam vertere, & immutare videtur, quia aliter eum exhibet vasi aquæ injecta, aliter extra aquam. Nam aquæ immissa auget Solis fulgorem sanguineo repercussu, extra aquam radios, sive fulgorem quasi avertit, Solemque velut in speculo exhibet. Plin. l. 27. c. 10.

Helis. V. Elis.

Helissus, i, m. fluvius Atticæ regionis. Stat. Theb. 4. v. 52. Anfractu riparum curvus Helissus.

Helix, icis, f. ἥλιξ, hederæ species, quæ folia multo minora habet, quam reliquæ, neque unquam fructum fert. Plin. l. 16. c. 34. & 37. ¶ Helices, cum, m. gen. a Vitr. l. 4. c. 1. dicuntur intortæ quædam figuræ florum, vel foliorum, quæ sub majori voluta in capitulis columnarum ad ornatum collocantur, Italice festoni.

Helladĭcus, a, um, adject. ἑλλαδικός, græcus, græcanicus, ab Hellas. Plin. l. 35. c. 19. Picturæ duo genera fuere, Helladicum &c.

Hellas, adis, Ἑλλάς, Græcia, ab Hellene Deucalionis filio sic dicta, auctore Mela. V. Achaia, & Græcia.

Helle, es, Athamantis regis Thebanorum filia. V. Phryxus. Col. l. 10. v. 155. Mox ubi nubigenæ Phryxi nec portitor Helles.

Helleborandus, a, um, particip. sine verbo. Cal. Aurel. Tard. 4. 3. Helleborandus ager. h. e. veratro purgandus.

Helleborīne, es, ἑλλεβορίνη, herba similis helleboro. Plin. l. 27. c. 9.

Helleborītes, vinum ex helleboro confectum. Plin. l. 14. c. 16.

Helleborōsus, a, um, ἑλλεβοριῶν, adject. qui plus hellebori sumpsit, quam par est, hinc & pro insano ponitur. Plaut. Rud. 4. 3. 67. Homo helleborosus.

Hellebŏrus, seu Elleborus, i, m. & helleborum, seu elleborum, i, n. ἐλλέβορος, ἐλλέβορον, herbæ species, al. melampodion, veratrum. Nascitur optima in Anticyra ins. sinus Maliaci contra Oetam M. Habet vim purgandi. Præcipuus ejus usus est in educendis noxiis humoribus principis animæ facultatis sedem infestantibus, & melancholicis, furiosis, & comitiali morbo laborantibus dari solet. Hinc factum est, ut qui haud sano sit animo, helleboro egere dicantur. Duo sunt ejus genera, album, quod vomitione causas morborum extrahit, & nigrum, quod per alvum quicquid noxium est dejicit. Virg. 3. Geor. Helleborosque graves, nigrumque bitumen. Plin. l. 25. c. 13. Efficacius helleborum ad vomitiones, & ad bilem nigram extrahendam. Plaut. Pseud. 4. 8. 89. Helleborum hisce hominibus opus est.

Hellen, enis, m. 3. ἕλλην, Deucalionis filius, a quo Græci Hellenes nominati sunt. Pomp. Mela.

Hellenismus, i, m. ἑλληνισμός, Græcismus, Græca constructio. V. Grammaticos.

Hellespontiăcus, a, um, &

* Hellespontias, æ, m. ἑλλησποντίας, Cæcias ventus. Plin. l. 2. c. 47.

Hellespontius, a, um, adject. ab Hellesponto mari, vel regione. Virg. Georg. 4. v. 111. Hellespontiaci servet tutela Priapi. Catul. carm. 18. Nam te præcipue in suis urbibus colit ora Hellespontia. Plin. l. 5. c. 3. ubi Hellespontios populos recenset, & l. 2. c. 47. Hellespontia vento.

Hellespontus, m. 2. Stretto di Gallipoli, Braccio di S. Giorgio, ἑλλήσποντος, fretum, seu angustiæ maris inter Thraciam, & Asiam minorem. Extenditur a Sept. in Mer. per 45. M.P. nempe a Propontide usque ad mare Ægæum. Maxime autem restringitur ad Aust. inter Sestum urbem Thraciæ in Europa & Abydum urbem Phrygiæ in Asia, arces Turcarum, li Dardanelli, quæ 6. vel 8. tantum stadiis inter se distant. Nomen habet ab Helle filia Athamantis Regis Thebarum, quæ ibi decidens submersa est. ¶ Hellespontus quoque, regio Asiæ pars Mysiæ, mari prædicto exposita, inter Bithyniam, & Phrygiam, in qua urbes sunt Cyzicus, Parium, Lampsacus, Abydus, Dardanum. Sext. Ruf. de Provinc. Rom. c. 10.

Hellŏpes, m. 3. pop. Epiri, circa Dodonam, quorum regio Hellopia, Lopesia.

Helluatio, seu heluatio, onis, f. 3. זוללות, λαφυγμός, vocacitas, gozzoviglia. Cic. post red. in Sen. cap. 6. Cur in lustris, & heluationibus hujus calamistrati saltatoris tam eximia virtus tandiu cessavit?

Hellŭo, seu heluo, onis, m. 3. mangione, divoratore, סובא, זולל, Ger. fressig, Gal. gourmand, Hisp. tragador, χαπτφαγής, ἄσωτος, homo immoderatæ voracitatis, insatiabilis, qui gulæ, ventrique deditus immoderate sua bona ingurgitat. Dictus est ab eluendo, unde primum eluo, onis, postea helluo. Igitur non naturalem aspirationem habet, sed usu, ut aviditas magis exprobretur. Fit enim vox incitatior. Fest. Cic. 16. Fam. Helluo nequissimus sestertia ducenta dabat, &c. ¶ Translate dicitur de omni eo, qui satiari non potest, etiam in bonam partem. Cic. 3. Fin. c. 2. Quo magis tum in summo otio, maximaque copia quasi helluo librorum (si hoc verbo in tam præclara re utendum est) videbatur. ¶ Helluo patriæ est, qui suis sceleribus illam perdit, vel infamat, vel illius bona prodigit ac devorat. Cic. pro Sext. c. 12. Helluo patriæ, helluo patrimonii.

Hellŭor, vel heluor, aris, d. 1. divorare, consumare, סבא, Ger. schlemmen fressen, Gal. gourmander. Hisp. tragar, λαφύσσω, voro, devoro, consumo. Cic. pro Sext. Quid? tu meo periculo gurges, ac vorago patrimonii helluabere? Id. pro Domo Ille gurges helluatus est simul tecum Reip. sanguinem.

Helops, opis, & Helope, es, piscis genus delicatissimi saporis, in mari Pamphylio. Col. l. 8. c. 16. Plin. l. 9. c. 17. & l. 32. c. 7. Gel. l. 7. c. 6. Ovid. etiam in fragm. Halieut. v. 96. Et pretiosus Helops nostris incognitus undis. ¶ Scribitur & Elops, & Ellopa, a Græc. ἔλωψ, ἔλλωψ.

Helōrus, m. fluvius Siciliæ. Virg. 3. Æn. v. 698. Præpingue solum stagnantis Helori.

Helōtes, ἥλωτες, servi publici Lacedæmoniorum arandis agris præpositi, sic dicti ab Ἕλος opp. Peloponnesi. Nepos Pausan. c. 3.

Heluacēum, seu heluacium, n. 2. vel helvacee, genus ornamenti Lydii, ab helnus. Fest.

Helucus. V. Elucus.

Helvēla, seu helvella, f. 1. אורות, λαχανάριον, olus minutum, ab antiquo helus pro holus, seu olus. Cic. l. 7. Fam. ep. 27. Fungos, helvellas, herbas omnes ita condiunt, ut nihil possit esse suavius.

Helvenacius, vel Helvenācus, a, um, adj. idem ac helvolus. Cod. lib. 3. c. 2. Vites helvenaciæ. Id. l. 5. c. 5. Helvenaci generis palmites.

* Helveolus, V. Helvolus.

Helvetius, a, um, adject. appartenente agli Svizzeri. Cæs. l. 1. B. G. c. 12. Omnis civitas Helvetia in quatuor pagos divisa est.

Helvetii, m. 2. Suitii, Svizzeri, Germ. Schvvitzer, pop. olim Galliæ Lugdunensis, nunc Germaniæ superioris, quorum regio Helvetia, Schvvitzerlandt, lacubus, & montibus plena. Habent ab Or. & Sept. lacum Brigantinum, & Rhenum fl. quo separantur a reliqua Germania, ab Occ. Comitatum Burgundiæ, a Mer. Lemanum lacum, & Valesiam. Olim divisi fuerant in Tigurinos, Tugenos, Ambrones, & Urbigenos. Cic. de Prov. Consul. c. 13. Acerrima, & maxima Helvetiorum natio.

Helliŏ. V. Helluo.

Helvŏlus, vel helveolus, a, um, o. ὑπόκιρρος, quod neque purpureum, neque nigrum est, seu quod accedit ad helvum colorem, sed tamen dilutiorem, ut plus ex albo participet, quam ex rufo, chiaretto. Col. lib. 3. c. 2. de uvis. Sunt & helvolæ, quas nonnulli varias vocant, neque purpureæ, neque nigræ, ab helvo, ni fallor, colore vocitatæ. Adde Caton. R.R. c. 24.

* Heluor. V. Helluor.

Helus, eris, n. 3. idem ac holus, seu olus, apud vet. Fest.

Helūsa, n. 2. olera, apud vet. Fest.

Helvus, a, um, o. quod est pallentis rubedinis, hoc est, coloris medii inter album, & rubum, a πελός, sive ab Æolico πελλός, subniger, pallidus. Var. l. 2. de R.R. c. 5. Corium attactu non asperum, ac durum, colore potissimum nigro, deinde rubeo, tertio helvo, quarto albo.

Helxīne, es, f. 1. ἑλξίνη, species herbæ, quam alii perdicium, alii parietariam, muralium, muralem, alii urceolarem vocant, ab ἕλκω, traho, quia vestes attrahit prætereuntium. Plin. l. 22. c. 17.

Hem, interject. φεῦ, eh, ah, אנה הה, variis servit affectibus, ut admonentis. Ter. Andr. 2. 5. 5. Hem serva. ¶ Ostendentis. Id. ib. 2. 2. Obsecro te, hoc me libera metu. D. Hem, libero. Plaut. Trin. 2. 4. 140. Oves tam glabræ hem, quam hæc est manus, vedi, come questa mano. ¶ Indignantis. Apul. Hem hominis audaciam. ¶ Exultantis. Ter. Heaut. 4. 7. Hem, istuc volueram. ¶ Habet præterea alios usus, quos passim legere est apud Terent. & Plaut.

Hemeresios, ἡμερήσιος, di un giorno, יומי. Plin. l. 35. c. 11. Absolvit uno die tabellam, quæ vocata est hemeresios.

Hemĕris, idis, f. 3. ἡμερίς, genus arboris glandiferæ. Plin. l. 16. c. 6.

Hemerobĭus, m. 2. ἡμερόβιος, vermiculus ad Hypanim Ponti fl. ultra diem unum non vivens, teste Plin. l. 11. c. 36. ab ἡμέρα, dies, & βίος, vita.

Hemerocallis, is, f. ἡμεροκαλλίς, herba caule & folio lilii, eadem ac lilium, rubrum miniatum Clusii, apud Pl. l. 21. c. 21. ¶ Ejus flos diem tantum durat: unde & nomen.

Hemerodrŏmi, m. 2. ἡμεροδρόμοι, corrieri, lachè, רצים, dicuntur cursores, qui die uno ingens spatium cursu emetiuntur. Liv. l. 31. c. 24. Speculator (hemerodromos vocant Græci) ingens die uno cursu emetiens spatium. ¶ Inter hemerodromos clarissimus fuit Philonides, Alexandri Magni cursor.

Hemicillus, i, m. dimidius asinus: vox conviciis apta, quæ a quibusdam legitur apud Cic. Att. l. 13. epist. 51.

* Hemicranium, Hemicranēum, i, n. micrania, ἡμικρανίον, morbus quo dimidia pars capitis dolet. Plin. Valerian. l. 1. c. 8.

Hemicyclium, ii, n. idem quod hemicyclus. חצי גלגל, Vitruv. l. 9. c. 8. Describantur Hemicyclia duo. ¶ Item harologii quædam species, forma semicirculari. Id. l. 9. cap. 9. ¶ Item locus pluribus sellis dispositis in modum semicirculi, ubi sedere solebant confabulantes. Sidon. Apol. l. 11. ep. 2. Excepto solii capacis hemicyclio.

Hemicȳclus, m. 2. ἡμίκυκλος, semicirculus, qua voce Mathematici sæpe utuntur, semicircolo. Plin. l. 5. ep. 6. Rectus hippodromi limes in extrema parte hemicyclo frangitur, mutatque faciem. ¶ Hemicyclus etiam dicitur locus in conclavi, vel porticu, ubi sellæ disponuntur in semicirculi formam ad colloquendum. Cic. de Amic. c. 1. Cum sæpe multa, tum memini domi in hemicyclo sedentem in eum sermonem incidere.

Hemicylindrus, i, ἡμικύλινδρος, dimidiatus cylindrus. Vitruv. l. 9. c. 3.

Hemīna, f. 1. foglietta, κοτύλη, ἡμίνα, genus mensuræ, al. cotyla, dimidia pars sextarii, ab ἡμι, semi. Festus. Plaut. Mil. 3. 2. 18. Heminas octo exprompsi in urceum. Pers. Sat. 1. v. 130. Fregerit heminas Areti Ædilis iniquas.

Heminarius, a, um, o. κοτυλιαῖος, quod heminæ mensuram habet; & per translationem accipitur pro exiguo. Quinct. l. 6. c. 4. Fabius Maximus incusans Augusti congiariorum, quæ amicis dabantur, exiguitatem, heminaria esse dixit.

Hemiolius, m. 2. ἡμιόλος, Arithmetica quædam proportio continens aliquem totum numerum, & ejus dimidium, ut se habent tria ad duo, & quindecim ad decem. Gell. l. 18. c. 14. Vitruv. l. 3. c. 1.

Hemipenthemimĕris, cæsura, vel semipes post duos pedes, ἡμιπενθημιμερής, ut Hanc tua, Penelope, ab ἡμι, dimidium, πέντε, quinque, & μερίς, pars. V. Grammat.

Hemisphærium, n. 2. mezza sfera, emisfero, חצית אופן, ἡμισφαίριον, dimidia sphæra, e. g. dimidia pars cæli, aut terræ. Var. l. 3. R. R. c. 5. Ita circumeunt ad infimum hemisphærium, ac moventur.

Hemistichium, ii, n. mezzo verso, ἡμιστίχιον, dimidiatus versus. Ascon. in Ver. 3. c. 18.

Hemithēus, i, m. ἡμίθεος, Semideus. Babius Macer apud Serv. Virgil. Eclog. 9. v. 47. & Capella.

Hemitonium, ii, n. semituono, dimidium toni, ἡμιτόνιον. Vitruv. l. 5. c. 4. Intervalla tonorum, & hemitoniorum.

Hemitriglȳphus, i, dimidium triglyphi. Vit. l. 4. c. 3. V. Triglyphus.

Hemitritæus, m. 2. terzana doppia, ἡμιτριταῖος, febris semitertiana. Ab aliquibus definitur, quæ tertio quoque die redit, non tamen diem unum perstat integrum, sed inter horas 36. plus, vel minus porrigitur. Martial. l. 12. epigr. 91. Cui gravis, & fervens hemitritæus erat.

Hemitritaicus, a, um, adj. semitertianus, ut hemitritaica febris, Marcel. Empir. c. 30. Cal. Aurel. Acut. 2. c. 10.

Hemo-

Hemōna, humana, & hemonem, hominem dicebant. Festus. Hinc Enn. apud Priscian. l. 6. pag. 683. Putsch. Vulturis in silvis miserum mandebat hemonem. Prisc. tamen legit hemonem, docens, vetustissimos homo, homonis declinasse.

Hendecasyllăbus, a, um, adj. ut hendecasyllabus versus, verso di undici sillabe, ἑνδεκασύλλαβος, versus undecim syllabarum, qui Phaleucius dicitur ab inventore, qualis ille Catullianus; Passer deliciæ meæ puellæ. Auson. ep. 4. v. 81.

Hendiădys. V. Endiadys.

Henĕti. V. Veneti.

Heniŏchi, m. Herniochi, Caitachi, pop. Sarmatiæ Asiaticæ, circa Coracem M. in ora Ponti Euxini, ubi hodie Avogasia, regio Circassiæ. Vellej. l. 2. cap. 40. Valer. Flacc. l. 6. v. 44. Unde Heniochius apud Plin. l. 6. c. 9.

* Heniochĭus, & Heniŏchus, a, um, ἡνιόχιος, ἡνίοχος, ad Heniochos pertinens. Plin. l. 6. c. 9. Ovid. 4. Pont. ep. 10. v. 26.

Heniŏchus, i, ἡνίοχος, רכב, Latine Auriga, dictus est Erichthonius propter currus inventionem, postquam in cælum sublatus est, & inter sidera positus. Hygin. l. 3. Astron. c. 12.

* Henneus vel Hennæus. V. Enneus.

* Henōsis, eos, f. ἕνωσις, adunatio, unio, est unus ex Valent. æonibus, sicut & Enōtis, ἑνότης. Tert. adv. Valent. c. 8. & 37.

Hepar, atis, piscis, ex genere locustarum. Plin. l. 32. c. 11. ¶ Hepar autem pro jecore Græca vox est, ab ἧπαρ. Legitur apud Amil. Macrum c. ult.

Heparius, a, um, o. 1. 2. ἡπατικός, quod ad hepar pertinet. Plaut. Curc. 2. 1. 24. Tum te igitur morbus agitat hepatarius.

Hepatia, orum, n. interanea, viscera. Apul. in Apolog.

Hepaticus, i, m. ἡπατικός, qui hepatis morbo laborat, fegatoso. Plin. lib. 20. c. 14. Hepaticis cum melle, & sale bibendum datur. ¶ Adjective, hepaticus morbus, apud Cels. l. 4. c. 11.

Hepatītis, is, ἡπατῖτις, gemma hepatis figura. Plin. l. 37. c. 11.

* Hepatizon, ontis, n. ἡπατίζον, jecoris colorem referens, cognomen æris Corinthii, Plin. l. 34. c. 2.

Hephæstion, onis, unus ex Alexandri M. ducibus mirum in modum ab eo adamatus. V. Curt. l. 3. c. 12. & 16. & l. 10. c. 4. ¶ Alter Alexandrinus Grammaticus. Suid.

Hephæstītis, is, f. gemma, quæ instar speculi imagines reddit. Plin. l. 37. c. 10.

Hepsēma, atis, ἕψημα, sapa, mustum ad tertiam partem decoctum. Plin. l. 14. c. 9.

* Heptachordos, i, ἑπτάχορδος, septem habens chordas. Cognomen cujusdam L. Valerii, de quo Valer. Max. l. 7. c. ult. n. 7.

* Heptamētrum, ἑπτάμετρον, versus heroicus cum septem pedibus constat, ut Clio cui dedit ingenium docile, atque libidine vinctum. Diomed. l. 3. p. 512. Putsch.

Heptaphōnos, f. 2. porticus Olympiæ ea arte confecta, ut eadem vox in ea septies redderetur. Plin. l. 36. c. 10.

* Heptapleuros, ἑπτάπλευρος, plantago major. Plin. l. 25. c. 8.

* Heptaphyllon, ἑπτάφυλλον, septifolium, herbæ genus. Apulej. c. 116.

* Heptapȳlos, i, ἑπτάπυλος, septem habens portas, Thebarum epitheton apud Apul. l. 4. Met.

* Heptas, ădis, f. numero settenario, שבעה, שבוע, ἑπτάς. Martian. Capell. l. 7. c. 241. Macrob. l. 1. in somn. Scip. c. 6.

* Heptasēmus, ἑπτάσημος, ἀριθμός, numerus septenarius. Capell. l. 9. n. 330.

* Heptastadium, ii, n. ἑπταστάδιον, agger septem stadiorum in mare procurrens, quo Pharos insula continenti septem dierum spatio juncta fuit. Am. l. 22. c. 16. al. 41.

Heptēres, is, f. ἑπτήρης, navis, quæ septem remorum ordines habet. Liv. l. 37. c. 23. Maxime exterruit hepteres Regia, a minore Rhodia navi uno ictu demersa.

Hepthemimĕris, f. 3. semiseptenaria, species cæsuræ in versibus heroicis, quæ continet tres pedes, & syllabam, quæ dictionem finiat, quæ interdum etiamsi natura brevis sit, licentia tamen Poetica producitur, ab ἑπτά, septem, ἥμισυ, semi, & μερίς, divisio, vel pars, quasi septima dimidia divisio, vel dimidium septem pedum. Virg. 12. Æn. Congredior, fer sacra pater, & concipe fœdus. V. Grammat.

Hera, æ, f. padrona, donna, בעלה, Ger. herrin, Gal. maitresse, Hisp. duena, senora, δέσποινα, domina. Ovid. epist. 9. Æquaque formosæ pensa rependis heræ. Enn. apud Cic. 1. Off. c. 12. Vos ne velit, an me regnare hera, quidve ferat fors. Quo loco aliqui Fortunam, aliqui Junonem intelligunt. Sed Hera pro Junone habet pr. longam, Gr. ἥρα.

Heraclēa, f. 1. ἡράκλεια urb. exc. Magnæ Græciæ, in Lucania, ad Aciris fl. ostia, apud sin. Tarentinum inter Thurios ad Mer. & Tarentum in Bor. ¶ Heraclea Ponti, Penderachi, urbs Asiæ min. in Bithynia, Mariandynorum Metrop. ab Hercule condita in ora maris Euxini.

Heracleopŏlis, f. 3. Heracleæ Navale, opp. Magnæ Græciæ, in ora sin. Tarentini, ab ost. fl. Siris, juxta Amygdalariam opp.

* Heracleopolites, æ, m. ἡρακλεώτης, ad Heracleam pertinens, Pl. l. 5. c. 9. & 36. c. 13.

Heracleos, Herculis herba. Plin. l. 20. c. 15. & alibi.

Heracleōtes, sive Heracleota, r. 1. ἡρακλεώτης, qui est ex Heraclea urbe. Cic. 4. Acad. Cum quæreret Dionysius ille Heracleotes.

Heracleotĭus, a, um, c. 1. 2. ἡρακλεωτικός, quod ad Heracleam spectat, ut Heracleoticum origanum. Plin. l. 25. c. 4. Heracleotica nux, idest, castanea. Heracleoticum ostium Nili, al. Naucraticum, &c.

Heraclēus, a, um, adj. ἡράκλειος, ad Heracleam pertinens, ut Heracleus lapis, h.e. magnes, qui circa Heracleam Magnesiæ urbem laudatissimus nascitur. Pl. l. 26. c. 16.

Heraclīdes, m. 3. ἡρακλείδης, Philosophus ex Heraclea Ponti, Platonis, & Aristotelis auditor, vir insigni ingenio, sed habitu adeo molli, ut pro Pontico Pompicus diceretur. Laert. Reliquit ingenii sui monumenta non pauca, quæ non extant. Cic. 1. de Nat. Deor. Doctissimus, & eruditissimus fuit. ¶ Heraclidæ, posteri Herculis, qui Peloponnesi imperium tenuerunt. Vellej. l. 1. c. 2.

Heraclidēus, a, um, ad Heraclidem pertinens, ut Heraclideum scribendi genus. Cic. Att. l. 15. ep. 13. & 27.

Heracliensis, e, adj. Heracleus. Cic. pro Arch. Heraclienses legati.

Heraclīon, seu heracleon, n. 2. ἡράκλιον, herba, quam alii origanum Heracleoticum sylvestre dicunt, quia origano similis est, alii tithymalum. Dicta est ab Hercules, quia ab Hercule inventa. Nascitur in aquosis locis, foliis magnis, & in summa aqua, flore lilio simili, &, cum defluxerit, capiti papaveris. Plin. l. 25. c. 4. & l. 20. c. 16.

* Heraclitēus, ἡρακλείτειος, ad Heraclitum pertinens. Apol. l. 1. de doct. Plat.

Heraclītus, m. 2. ἡράκλειτος, Philosophus Ephesius, qui audisse Xenocratem & Hippasum Pythagoricum dicitur. Floruit temporibus ultimi Darii. Scripsit poetice multa, quæ ab Aristotele sæpe citantur. Cognominatus est σκοτεινός, tenebricosus. De industria enim adeo obscurabat stilum, ut ejus volumina Philosophi vix intelligerent. Cic. in Acad. Quoties domo egrediebatur, flebat, sicut Democritus ridebat, quod alteri omnia, quæ agimus, miseriæ, alteri ineptiæ viderentur. Narrant, Heraclitum, cum hydropicus esset, spretis Medicis, oblitum bubulo fimo Soli siccandum se præbuisse, dormientemque a canibus dilaceratum esse. Suid.

Heraclĭus, a, um, adj. idem ac Heracleus, ut Heraclius lapis, h. e. qui ferrum trahit. Sed Plin. l. 33. c. 8. eumdem facit ac Lydium, quo aurum exploramus. Dictus est ab Heraclea urbe Lydiæ, ubi invenitur.

Heraclĭus, ἡράκλειος, Imperator Orient. Phocæ successor, quo imperante Saraceni, Mahomete duce, caput attollere cœperunt.

* Heræa, orum, n. pl. τὰ ἥραια, ludi Argis celebrati in ἥρας h. e. Junonis honorem. Liv. l. 27. c. 30.

Herba, f. 1. erba, עשב, ירק, דשא, Ger. kraut, Gal. herbe, Hisp. yerva, βοτάνη, gramen, germen terræ. Cic. 1. de Or. Et quod ille durissimis pedibus fecit, ut se abjiceret in herba. ¶ Herbam porrigere, sive dare, prov. pro quod est se victum fateri, & adversarium suum victorem agnoscere, tractum (ut indicat Festus) ab eo, quod olim pastores cursu, aut viribus certantes, cum superati essent, herbam ex eodem loco statim decerptam adversario porrigebant, victoriæ agnitæ symbolum. Serv in 8. Æn. v. 128. proverbium ducit ex certamine Minervæ & Neptuni, affertque Varronis locum in lib. Αἰτίοις, cum in agonibus herbam in modum palmæ dat aliquis ei, cum quo contendere non cupit, & fatetur esse meliorem Plin. l. 22. c. 4. Summum apud antiquos signum victoriæ erat, herbam perrigere victos. ¶ In herba esse dicuntur segetes adhuc virides, & nondum maturæ. Cæs. l. 1. B. C. c. 48. Neque frumenta in herbis erant, neque multum a maturitate aberant. Translate Ov. ep. Helena, in fin. Sed nimium properas, & adhuc tua messis in herba est.

Herbacēus, a, um, o. di erba, βοτανώδης, quod ex herba est, aut quod in herbam excrescit, & assurgit. Plin. l. 12. c. 13. Herbaceum amomum pejus.

Herbānum, n. 2. Oropitum, Urbs Vetus, Orvieto, urbs Hetruriæ sub dominio Summi Pontificis, undequaque rupibus, & præcipitiis vallata, prope Peliam fl. ubi Clanium excipit.

Herbarĭus, a, um, o. ciò che all'erbe s'appartiene, βοτανικός, quod ad herbas pertinet, ut Ars herbaria, qua herbarum virtutes dignoscuntur. V. Plin. l. 7. c. 56.

Herbarĭus, ii, m. 2. subst. erbajuolo, erbolaio, semplicista, Ger. kreuller, Gal. herboriste, herbier, Hisp. herbolario, βοτανολόγος, qui herbas, earumque vires cognoscit, & ex iis medicamenta efficit. Plin. l. 2. c. 17. Dalion herbarius parturientibus ex eo cataplasma imposuit cum opio.

Herbasco, is, n. 3. הדשיא, herba vestior, idem ac herbesco. Plin. l. 19. c. 8. Quin & ovillo fimo nominatim uti, quoniam aliud herbasceret. hoc est herbas emitteret. Harduinus tamen pro herbasceret, legit herbas eret.

Herbatĭcus, a, um, ποηφάγος, adj. ut herbatica animalia, quæ sc. herbis pascuntur. Vopisc. in Probo c. 19. Oves feræ, & cætera herbatica animalia.

Herbēo, es, n. 2. verdeggiare, viridis sum. Apul. l. 7. A. A. Prata herbentia.

Herbesco, is, n. 3. produrre erbe, verdeggiare, convertirsi in erba, הדשיא דשא, Ger. zukraut vvachsen, Gal. se former en herbe, Hisp. herbolecer, βοτανίζομαι, est herbam producere, vel in herbam converti. Cic. de Senect. cap. 15. Et elicit herbescentem ex eo viriditatem.

Herbēus, o. 1. 2. verde, di color d'erba, βοτανώδης, ירק, herbæ colorem habens, viridis. Plaut. Cur. 2. 1. 17. Cum collativo ventre, atque oculis herbeis.

Herbĭdo, as, a. 1. herbidum facio, ut herbidare terras. Martian. Capel. l. 1.

Herbĭdus, a, um, o. ποώδης, idem ac herbosus, hoc est plenus herbis. Liv. l. 9. c. 2. Campus herbidus. ¶ Sumitur etiam pro viridi, ut Herbidus color, viridis, qui herbam refert. Plin. l. 12. c. 14.

Herbĭfer, ra, rum, o. βοτανοφόρος, herbam producens. Ovid. 14. Met. v. 9. Herbiferi colles. Pl. l. 25. c. 8. Alioqui herbiferum esse & Pelium montem in Thessalia.

Herbigrădus, a, um, o. quod in herba graditur. Cic. 2. de Divin. c. 64. Ut sumat terrigenam, herbigradam, domiportam, sanguine cassam.

Herbĭlis, le, o. 3. ποηφάγος, quod herba pastum est. Fest. Herbilis anser, herba pastus, qui gracilior est, quam frumento altus. Lucil. apud Serv. Anseris herbilis virus.

Herbipŏlis, f. 3. Marcopolis, Prapolis, Artaunum, Herbipoli, incolis Vvirzburg, urbs Germaniæ, præcipua Franconiæ, ad Mœnum fl. amœna, populosa, cum castro permunito ex adversa parte fl. dicto Mariemberg, cum Academia.

* Herbipŏtens, entis, qui scit potestatem herborum. Boeth de con. met. 3. l. 4. v. 8.

Herbīta, æ, f. 1. Cittadella, urbs exc. Siciliæ, inter Ennam 12. M. P. & Plutiam in Eur. 6. Cluverio est Nicosia, opp. in Valle Demonæ, intra montes, ab Enna 12. M. in Bor. a Trajana 9. in Occ. Pop. Herbitenses.

Herbōsus, a, um, o. erboso, Ger. grassechtig, voll kraut, Gal. herbu, Hisp. herboso, βοτανώδης, plenus herbis, abundans herbis. Plin. l. 33. c. 4. Et cinis ejus lavatur substrato cæspite herboso. Cato c. 54. Herbosissima stramenta.

Herbŭla, f. erbetta, βοτάνιον, dim. ab herba. Cic. de nat. Deor. c. 50. Perpurgant se so quadam herbula, quæ seselis dicitur.

Herbum, i, n. videtur esse idem ac ervum. Pallad. l. 2. tit. 24. Si hordeum torrefactum, vel fabam, vel herbam sæpe consumat. Et mox. Herbum fœtus gratia mensibus præbemus hibernis.

Herbuscŭla, æ, f. 1. erbetta, herbula, Capel. l. 2. Herbusculas prælegere.

Hercēus, m. 2. ἑρκεῖος, cognomen Jovis, qui intra conseptum domus cujusque colebatur, quem etiam Penetralem vocabant, ab ἕρκος, septum, claustrum. Ov. in Ibin. v. 284. Cui nihil Hercei profuit ara Jovis.

Hercisco, vel Ercisco, ut est in Pandect. Florent. a. 3. divido, חלק, dividere, partire, antiquum verbum juris, cujus tamen nulla vox, nisi gerundiva, in usu est. Cic. l. 1. de Or. c. 56. Nec si parvi navigii, & magni eadem est in gubernando scientia, idcirco qui, quibus verbis herctum cieri oporteat, nescit, idem herciscundæ familiæ causam agere non possit. Apul. l. 6. A. A. sub fin. In causa finali de proprietate soli, immo viæ herciscundæ contendentes. Adde Tit. Dig. Familiæ herciscundæ. ¶ Verbum hoc, quod injuria damnat Salm. in Solin. p. 1262. dictum est a voce Herctum, & Cisco, quod pro Cio, divido, usurpatur. Glos. Herctum διαιρεμένη. Ergo Hercisco est quasi Herctum cisco, h. e. patrimonium divido, & Familia seu hæreditas herciscunda, est hæreditas dividunda. V. Herctum.

Hercle, adv. idem ac hercule, per Syncopen. Cic. lib. 2. Fam. epist. 18. Et hercle sine dubio erit ignominia.

Herctum, sive Erctum, sive Horctum, ut quidam dixere, patrimonio, eredità. Festus: Horctum, & Forctum pro bono dicebant. Donat apud Serv. in 8. Æn. Herctum non citum, hoc est patrimonium non divisum: Herctum ciendum, hæreditas dividenda. Qui modus dicendi habetur etiam apud Fest. Herctum citum fit inter consortes. Gloss. Herctus citus, διαίρεσις τῶν ὑπαρχόντων. Ubi etiam genus hujus vocis animadvertendum est. Et in quibusdam Gellii Edition. l. 1. c. 9. in fin. appellabatur κοινόβιον hercto non cito. h. e. bonis non divisis. Et apud Cic. loc. cit. in Hercisco, ubi qui aliter legunt, satis impugnati sunt a Per. Victor. Var. Lect. l. 35. c. 1. V. alia quædam in Voss. Etymol.

Herculanensis, e, adj. ut Herculanensis fundus, apud Cic. Fam. 9. ep. 25.

Herculanēum, n. Herculanium, Herculanum, Torre del Greco, opp. olim Campaniæ, nunc vicus cum castro, in ora sin. Neapolitani, inter Neapolim 8. M. P. & Stabias 10. Vell. l. 2. c. 16. Plin. l. 3. c. 5.

Herculanēus, &

Herculānus, a, um, adj. ad Herculem pertinens, di Ercole, Herculeus, ἡρακλικός, ut Herculanæ formicæ, h.e. maximæ. Plin. l. 30. c. 4. Sic Herculanus pes. Gel. l. 1. c. 1. ¶ Herculanea pars, h. e. pars decima, quam multi Herculi consecrabant. Plaut Truc. 2. 7. 11. De una mina deminui modo quinque nummos; mihi detraxi partem Herculaneam. V. Hercules.

Hercŭle, & Hercules, certamente, μὰ τὸν ἡρακλέα, באלהים, per Herculem, certe, profecto, adv. jurandi. Cic. pro Quinct. Itaque hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad se in privatam domum sevocabat. Vellej. l. 2. c. 52. Neque hercules quidquam salubrius fuit. ¶ Hæc jurandi formula virorum propria erat; quemadmodum mulieres jurabant per Junonem. Apud Plaut. tamen Trucul. 2. 1. 1. ancilla quædam, Ha ha ha, inquit, hercle quievi &c.

Hercŭles, is, m. 3. ἡρακλῆς, Heros Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena uxore Amphytrionis, nepos Alcei, frater Iphicli. Dion. Halic. l. 1. Antiq. Rom. Boccat. l. 13. Gen. Deor. ¶ Non solus autem Alcmenæ filius ita appellatus est, sed plures Hercules extitere. A Cic. lib. 3. de nat. Deor. sex numerantur. Primus Atheniensis filius Jovis primi ex Lysito, ille, qui cum Apolline de tripode, i. e. de arte divinandi, certavit. Bocc. l. 2. Gen. Deor. Secundus Ægyptius, filius Nili, quem dicunt Phrygum characteres invenisse. Bocc. l. 7. Gen. Tertius indigena montis Idæ in Troade, cui inferiarum inventionem attribuunt. Quartus Phœnix, vel Libycus filius Jovis secundi ex Asterie sorore Latonæ, qui a Tyriis colebatur, filiamque habuit nomine Carthaginem Bocc. lib. 5. Quintus indigena Indiæ, ille, qui etiam Belus est appellatus. Sextus Argivus, vel Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena Amphitryonis uxore. Bocc. l. 13. Gen. Varro tres, & quadraginta Hercules nominat: verumtamen omnes, qui robore præstiterunt, hoc nomine ab Hercule Alcmenæ filio appellatos fuisse affirmant. Diodorus tres Hercules fuisse scribit. Cæterum, etsi multi fuere Hercules, qui variis temporibus floruerunt omnes heroica virtute, rerumque gestarum magnitudine insignes, tamen, cum incertum sit, quibus temporibus singuli vixerint, & quas res quisque gesserit, hinc factum est, ut uni Thebano Herculi reliquorum omnium labores, & res gestæ tribuerentur. Bocc. l. 13. Gen. ¶ In fabulis est, Eurystheum Mycenarum Regem Herculi imperitavisse, quod Junonis fraude Euristheus ante Herculem natus fuisset. Hoc ideo fictum est, quia Hercules subditus fuit, & tamen Regno erat dignior, quam Eurystheus. Juno etiam fertur Herculem odisse implacabili odio, quod ex Jovis conjugis adulterio natus esset, & illum perdere cupiens, novos semper labores Eurystheo suggessisse, quos ille Herculi imperaret, ut interiret, quæ res expectationem ejus maxime fefellit. Hercules enim undique victoriam referens, immortale sibi decus peperit, adeo ut prius Juno jubendo, quam Hercules laborando, defatigaretur. ¶ Hercules fuit omnium gigantium maximus, quippe qui, Solino auctore, ad septem pedum altitudinem pervenit. ¶ Res fortiter, & præclare gestæ ab eo, quos labores Herculis vocant, plurimæ fuerunt, sed celebriores feruntur duodecim. Primo enim aprum in Erymantho Arcadiæ monte omnia devastantem vivum cepit, & ad Eurystheum pertraxit. 2. Eodem pacto taurum, cui Neptunus furorem immiserat, ut Cretam vastaret, edomuit, & abduxit. 3. Leo-

Leonem inusitatæ magnitudinis in Nemea sylva jugulavit, detractamque pellem tota vita pro insigni gestavit. 4. Hydram in Lerna palude, septem capita habentem, clava occidit. 5. Cervam æripedem, & aureis cornibus in Mænalo monte cursu defatigatam comprehendit. 6. Stymphalidas aves sagittis interfecit; vel ut alii volunt, ænei crepitaculi sonitu usque ad Aretiada insulam fugavit. 7. Ad inferos cum descendisset, ut Theseum amicum inde educeret, Cerberum canem aditum prohibentem ternis catenis vinctum ad superos traxit. 8. Augiæ stabulum tria millia boum capiens expurgavit. 9. Amazonas bellicosissimas fœminas debellavit. 10. Aurea mala in Hesperidum hortis, Dracone custode interempto, abstulit. 11. Geryonem Hispaniæ regem tricorporem bello devicit. 12. Calpem, & Abylam montes antea conjunctos divisit, interjecto mari. Nec tamen cum Orbem terrarum eo usque victor peragrasset, ulterius provehi est ausus: quare eo loci Columnæ Herculis esse dicuntur, quas is tamquam terminos vel laborum suorum, vel, ut tum fere credebatur, totius orbis statuerit. *Curt. l.10.c.1.* Cætera ejus facinora V. apud Mythologos. ¶ Uxores habuit, in Græcia primum Megaram filiam Creontis Regis Thebarum, deinde Deianiram filiam Oenei Regis Ætoliæ, in Italia Pallantiam, seu Dynam, seu Laviniam, filiam Evandri Regis Arcadum. Cæterum se se cum multis aliis fœminis commiscuit; in Græcia cum 50. filiabus Thespii, dum in Italiam navigabat cum virgine Hyperborea, quam a patre obsidem acceperat, & secum caste usque ad id temporis duxerat, post bellum Italiæ, in Lydia cum Omphale, in Græcia cum Jole. *Dionys. l.1.Boc.l.13.* ¶ Filios primum quinquaginta suscepit ex Thespii filiabus, deinde alios ex aliis. ¶ Herculis mors hoc modo accidit. Cum Deianira rescivisset, maritum suum Joles amore detineri, per Lycham servum misit illi, dum in Oeta monte sacrificaturus erat, vestem Nessi Centauri sanguine infectam, futurum rata, quod Centaurus ab Hercule sagitta transfixus, & moriens illi per dolum persuaserat, ut ea ratione languentem viri amorem excitaret, eumque ab aliis avulsum ad se unam revocaret. Itaque Hercules vestem illam induit, & ubi veneni vis in ejus viscera pervasit, in rabiem versus, se se in pyram accensam injecit. Ante tamen Philoctetem jurejurando adegit, se nemini unquam mortem, & sepulcrum Herculis indicaturum, illique dono dedit pharetram, & sagittas tinctas felle Hydræ Lernææ. ¶ Post mortem ob fortitudinem, & gloriam militarem in Deorum numerum relatus fuisse a gentibus creditus est. Igitur in omnibus fere orbis regionibus ædificaverunt Herculi templa, & aras, in urbibus, in pagis, in viis publicis. *Dionys. l.1.* Immo & vivens sacrificiis cultus fuit *Dionys. l.1.Liv.l.1.* ¶ Herculi decimas offerebant. Causa fuit, quia is putabatur gaudere bonorum exuberantium imminutione, ut qui victu nec lauto, nec immodico usus esset. *Varro l.5.de L.L.Cic.3.de nat.Deor.* Neque Herculi quisquam decumam vovit unquam, si sapiens factus esset. ¶ Herculem thesauris reconditis præesse credebant. *Pers.sat.2.* O si sub rastro crepet argenti mihi seria, dextero Hercule! ¶ Herculis cothurnos aptare infanti, proverb. dicitur de inepte applicatis, ut si quis rem humilem oratione tragica prosequatur. *Quintil.l.6.c.2.* ¶ Herculem lacessere, est fortiorem irritare. *Vet.Inscript.apud Grut.p.103.n.5.* Nonne dixi tibi, Decebale, funestum esse Herculem lacessere? ¶ Nec Hercules adversus duos: h.e. nemo tantis est viribus, ut contra plures par esse possit. Ducitur proverb. ex eo, quod Hercules adversus Hydram simul & Cancrum pugnaturus, Jolai nepotis imploravit auxilium. Quo respexit *Catul.in Carm.de nupt.v.64.* Noli pugnare duobus. ¶ Herculem *nutricem* invocabant Parasiti, quod cum publice epulæ in Herculis honorem instruebantur, ii præsertim, tamquam peculiares ejus Dei servi, convivio adhibebantur, & laute accipiebantur. *Plaut.Curc.2.3.79.* V. ibi *Taub.* aut *Lips. antiq. l. 1.c.2.* & *l. 3.* ¶ Hercules, adv. V. *Hercule.* ¶ Herculis quæstum conterere, h.e. valde prodigum esse, & vel decimas Herculi debitas prodigere. *Plaut. Most. 4. 2. 68.*

Herculēus, a, um, o.1.2. *di Hercole*, ἡρακλεῖος, quod ad Herculem spectat. *Prop.l.4.el.9.* Quis facta Herculeæ non audit fortia clavæ? *Hor.l.1.Carm.ode 3.* Perrupit Acheronta Herculeus labor. *Justin.in Præf.* Pompejus Herculea audacia orbem terrarum aggressus.

Herculis Columnæ, turres duæ Hispaniæ, in Gaditana ins. V. *Columnæ Herculis.*

Herculis Insula. *Linaria*, ins. Sardiniæ, in ora Occidua. Aliis est *Asinara.*

Hercynĭa, f.1. Hercinia, Hercynium nemus, Orcynium, Saltus Germanici, sylva Germaniæ maxima, longa itinere 60. dierum, teste Mela, lata 9. teste Cæsare, cujus partes sunt Bacenis, Bohemica, Gabrera, Martiana, Semana. Sed multis in locis excisa fuit, ubi urbes, & oppida, & pagi nunc sunt. Secundum Baudrandum hodie Bohemiam propriam circumdat.

Hercynĭus, a, um, adj. ab Hercynia sylva, ut Hercynius saltus. *Tacit.Germ.c.30.* Hercynius lucus, *Senec.Med.v.712.*

Here. V. Heri.

Herēbus. V. Erebus.

Herem Martiam antiqui, accepta hereditate, colebant, quæ a nomine appellabatur heredum: & esse una ex Martis comitibus putabatur. *Festus.* ¶ *Herem* pro *heredem* in quarto casu. *Næv.* apud *Non. c. 8. n. 25.* Omnibus bonis ego te herem faciam.

Herenniānus, a, um, adject. possess. ab Herennio. *Cic. Attic. lib. 13. ep. 6.* Herenniani heredes.

Herennĭus, ii, m. nomen Romanum, ut M. Herennius, L. Herennius, C. Herennius, apud *Cic.* variis in locis.

Heres. V. Hæres.

Heres, herinaceus. V. Hærix. Eres.

Heri, adv. *ieri*, אתמול, תמל, Ger. *gestern*, Gal. *hier*, Hisp. *ayer*, χθὲς, ἐχθὲς, hesterno die. *Cic.2.Phil.* Nescis, heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuisse? *Id.Att.l.13.ep.47.* Lepidus ad me heri vesperi literas misit Antio. ¶ Ob summam cognationem inter *i*, & *e*, veteres dixere *here* pro *heri*. *Quinct. l.1.c.7.Donat.ad Phorm.a.1.sc.1.Ovid.3.Fast.Juv.sat.6.Martial.l.1.epigr.44.l.4.epigr.7.Ter. Eun.* Inhonestum hominem, quem mercatus est here. ¶ Heri pro paucis ante diebus. *Tertul. Apolog. c. 4.* Vanissimas Papias leges heri Severus constantissimus principum exclusit.

Herĭcĭus. V. Ericius.

* Herie Junonis a *Gell. l. 13. c. 22.* enumeratur inter nomina Deorum qui in publ. comprecationibus invocabantur. Sed alii al. leg.

Herifŭga, com.1. *che fugge il padrone*, ὁ δεσπότην φεύγων, fugiens herum. *Catul. carm.63.v.51.* Dominos ut herifugæ famuli solent.

Herīlis, le, o.3. *del padrone*, δεσποτικὸς, quod ad herum pertinet. *Ter.Andr.3.4.23.* Herum fefelli, in nuptias conjeci herilem filium. *Plaut. Amph.* Non soleo ego somniculose herilia imperia persequi.

Herillus, m.2. Philosophus Chalcedonius, Zenonis discipulus. Posuit summum bonum in scientia. *Cic.2.Acad.c.42.2.Fin.1.Off.*

Herma, æ, vel Hermes, m.1. ἑρμῆς, מצבת, statua, sive signum, tum ex marmore, tum ex trunco arboris, ita dictum ab Hermete, idest Mercurio, quo plerumque statuæ Mercurii efficerentur. Fiebant sæpe ex lapide quadrato sine manibus, & pedibus. *Juven. Sat. 8. v. 53.* Truncoque simillimus Hermæ. V. *Spon. Miscel Erod. Antiq.p.9.* ubi figuras exhibet. ¶ His figuris significabatur, Eloquentiam, cujus Mercurius præses est, non indigere corporis viribus, sed sine iis opera sua conficere. ¶ Has in vicis ad januas ædium, item circa sepulcra, gymnasia, & xystos ad ornatum erigebant. *Cic.2.Leg.c.26.Nep.Alcibiad.r.3.*

Hermagŏras, æ, Æglides rhetor, docuit Romæ temporibus Augusti. *Cic.in Brut.c.76.c.78.* &c. Hinc Hermagoreus, ἑρμαγόρειος.

Hermandūri, m.2. Hermunduri, Ἑρμόνδοροι, pop. Germaniæ, ubi nunc Voitlandia, & pars Australis Thuringiæ, & pars superior Franconiæ. Ab aliis collocantur in Misnia prov. Saxoniæ sup. *Plin.l.4.c.41.Tacit.Germ.*

Hermaphrodītus, m.2. *Ermafrodito*, Ἑρμαφρόδιτος, Mercurii, & Veneris filius, ab Ἑρμῆς, *Mercurius*, & Ἀφροδίτης, *Venus.* Hic cum vagabundus in Cariam ad limpidissimum fontem, quem Salmacis Nympha incolebat, pervenisset, illa subito ejus amore correpta (erat enim adolescens formosissimus) cum neque blanditiis, neque precibus ad concubitum flectere posset, simulato recessu post vepres latuit. Is autem Nympham abiisse ratus, fontem nudus intravit. Quod videns Salmacis, subito accurrit, & abjectis vestibus arctissime eum complexa est. Sed cum ne tunc quidem obstinatum exorare posset, a Diis petiit, ut ex duobus corporibus in unum redigerentur. Cujus precibus exauditis, ambo in unum corpus coaluerunt, in quo sexus uterque remanebat integer. Quod cum vidisset Hermaphroditus, a Superis petiisse dicitur, ut ea fonti natura maneret, ut qui vir eum intraret, ἀνδρόγυνος, idest utrumque sexum adeptus exiret. Hinc omnes androgyni vocantur Hermaphroditi. *Ovid.4.Metam.*

Hermathēna, æ, f.1. statuta duplex, Mercurii, & Minervæ, ab Hermes, Mercurius, & Ἀθηνᾶ, Minerva. Solebant enim Romani Mercurii, ac Minervæ statuas conjungere in gymnasiis, dicareque. *Cic.Att.l.1.ep.2.* Quod ad me de Hermathena scribis, per mihi gratum est ornamentum Academiæ proprium meæ, quod & Hermes commune omnium, & Minerva singulare est insigne ejus gymnasii.

Hermedŏne, seu Hermidone, es, ἑρμηδόνη, quid sit, docet *Vitruv. l. 9. c. 7.* Arieti & Piscibus Cetus est subjectus, a cujus crista ordinate utrisque Piscibus disposita est tenuis fusio stellarum, quæ græce vocatur Hermidone. Ubi *Bald. in Lex. Vitruv.* legendum putat Harmedone, ab ἁρμόζω, apto, quasi sit nodus, seu coaptatio, qua Piscis Pisci colligatur: Græci dixere etiam σύνδεσμον, id est vinculum, ut est in Arato.

Hermerăcles, is, m. statua Mercurii, & Herculis in eadem basi. *Cic.ad Att.l.1.*

Hermes, is, & etis, m.3. Mercurius, ἑρμῆς, ab ἑρμηνεία, *interpretatio*, quod is interpres sit, & nuntius Deorum, teste *Virg.4.Æn.vers.356.* V. ibi Serv. ¶ Sumitur & pro statua Mercurii. V. *Herma.* ¶ Hermes Trismegistus, Philosophus Ægyptius fuit post Moysen, quem sæpe SS. Patres producunt, & laudant, tamquam sanæ Philosophiæ eruditissimum. Scripsit enim Dialogum, in quo unum omnino rerum omnium conditorem Deum asserit, faseturque majorum suorum errorem, qui superstitiones idolorum invenerunt. *Aug. de Civ. Dei, Suid. & al.* ¶ Trismegisti, h.e. ter maximi, cognomen accepit ob virtutem, & multarum artium scientiam. Fuit enim maximus Philosophus, maximus sacerdos, & Ægypti rex maximus. V. *Casaub.Exerc.1.cont.Baron.sect.10.*

Hermĭnŏnes, m.3. pop. Germaniæ, valde potentes, & ex tribus præcipuis populis illius regionis. *Tac.de German.c.2.*

Hermiŏne, es, Cadmi uxor, Martis, & Veneris filia. ¶ Altera Menelai filia ex Helena, Pyrrhi primum sponsa, deinde Orestis. ¶ Est etiam hoc nomine oppidum Achajæ, *Plin.l.4.c.5.*

Hermionĭcus, a, um, adject. possess. ab Hermione opp. ut Hermonicus ager *Liv.l.31.cap.44.*

Hermodōrus, i, Ἑρμόδωρος, Philosophus Platonis auditor, cui vitio datum est, quod quæstui Philosophiam habuerit, dictata, quæ ab præceptore audierat, colligendo, & deinde in Sicilia venditando. V. *Cic.ad Att.l.13.ep.21.*

Hermundūri, V. Hermanduri.

Hermupŏa, æ, f. ἑρμοῦ ποά, herba passim in vineis nascens, quam & Mercurialem vocant. *Plin.l.25.c.5.*

Hermus, m.2. *Sarabat*, fl. Asiæ, qui ex Phrygia Magna per Lydiam, & Æolidem fluit, apud Docimæum, ac in Ægæum pelagus inter Phocæam, & Smyrnam una cum Pactolo labitur. Auro nobilis est. *Virg.2.Georg.v.137.* Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermus.

* Herneum. V. Erneum.

Hernĭa, *Ernia*, חולי אשך, Ger *der bruch*, *ein hodenbruch*, Gal. *hergne*, *hernie*, Hisp. *potra*, κήλη, ἐντεροκήλη, tumor præternaturalis umbilici, inguinum, scroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, cujus causa intestina vel omentum, vel humor aliquis in partes inferiores descendit. *Martial.l.3.epigr.24.* Ingens iratis apparuit hernia sacris. ¶ De variis herniæ speciebus V. *Cels. l. 7. c. 18.* &c. ¶ Derivatur ab ἔρνος, *ramus*, quia cum intestinum incidere incipit in scrotum, videtur ramum facere. *Voss. Etymol.*

Hernĭci, m.2. pop. Italiæ in Latio, versus montes, ad fontes Liris, & Anienis, inter Volscos, Æquos, & Marsos, ubi nunc pars Campaniæ Romanæ, sub dominio Summi Pontificis, in conf. R. Neap. quorum urbes Anagnia, Alatrium, Verulæ, Ferentinum. *Juven.sat.14.v.180.* O pueri, Marsus dicebat, & Hernicus olim.

Hernĭcus, a, um, adj. ad Hernicos populos, vel eorum regionem pertinens, *Virg. 7.Æn.v.682.* & roscida rivis Hernica saxa colunt.

Herniōsus, a, um, qui herniam patitur. *Lamprid.Heliog c.25.* Dum sermo esset ortus, quanti herniosi essent in Urbe Roma.

Hero, us, puella formosissima ex Sesto Thraciæ urbe ad Hellespontum sita, & Veneris sacerdos. Hanc adamabat Leander Abydenus, noctuque ejus causa Hellespontum solebat nando trajicere. Qui cum aliquando mari ventis agitato se commisisset, submersus est: cujus morte cognita Hero quoque se se in mare præcipitem dedit. Extat in *Ovid.* epistola Herus Leandri moras querentis, & ad se invitantis.

Hero, onis. V. Æro.

Herodius. V. Erodius.

Herodŏtus, i, Halicarnassensis, scripsit historiam tanta suavitate, ut Musarum nomina singulis ejus libris pro titulo præfixerint docti illi, apud quos eam in frequenti conventu Græcia in Olympiis recitavit. Orsus est ibi, ubi Hieremias desinit, sc. a Cyro rege Persarum. Floruit Olympiad. 87. *Cic.l.1.Leg.c.1.* Patrem historiæ appellat.

Heroïce, adv. heroico modo. *Macrob.l.5.Saturn.c.14.de Virgilio Homeri versus imitante.* Hos quoque (*versus*) tamquam heroice incomptos adamavit.

Heroĭcus, a, um, *Eroico*, אציל, גדול, ἡρωϊκὸς, quod ad Heroas spectat, ut Heroica ætas, in qua Heroes floruerunt. *Cic.5.Tusc.c.3.* Etiam heroicis ætatibus Ulyssem, & Nestorem accepimus & fuisse, & habitos esse sapientes. ¶ Heroicus versus idem est, qui hexameter, ita dictus, quod eo genere carminis heroum gesta describantur. *Cicer.2.de Leg.* Ne plus quatuor heroicis versibus, quos longos appellat Ennius.

Heroīna, æ, f. ἡρωΐς, fœmina illustriis, ut sunt heroum uxores, & filiæ. *Prop.l.1. el.12.* Illa sit Inachiis & blandior heroinis.

Herōis, idis, f.3. *eroina*, *donna illustre*, ἡρωΐς, fœmina illustrior, quales sunt heroum uxores, & filiæ. *Suet.Ner.c.21.* Heroidum, ac Dearum personis effictis. *Ovid.2. Amor.el.4.v.33.* Tu quia tam longa es, veteres heroidas æquas.

* Heroion, ii, n. ἡρώειον, asphodeli cognomen. *Plin. l.22.c.22.*

Herophĭle, f.1. Sibilla Erythræa, tempore Tarquinii Prisci. *Suid.* ¶ Euseb. putat Herophilam esse Sibyllam Samiam. *Tibul.l.2.el.5.* Herophile Phœbo grata quod admonuit.

Herophĭlus, medicus celebris, apud *Plin.l.11.c.47.Tertul.de Anim.c.10.*

Heros, ōis, m. *eroe*, *uomo illustre*, ἥρως, גדול איש השם, אציל, vir nobilis, & illustris, & magnus supra humanæ naturæ conditionem, qui mortalis cum esset, rerum tamen a se gestarum magnitudine quam proxime ad cælestium numen accessit, eamque apud vulgus opinionem emeruit, ut post mortem in Deorum numerum relatus existimetur. Item præcipue vocati sunt semidei, qui altero parente Deo, altero homine nati credebantur. ¶ Unde dicantur, non convenit. *Serv.in Ecl.4.* ducit a terra, quæ ἥρα dicta est: alii ab aere: alii ab ἔρως, *amor*, quia Heroes nati sunt ab amore Deorum, ac hominum. *Virg. Ecl. 4.* Ille Deum vitam accipiet, Divisque videbit permixtos Heroas. *Pl. 35. 10.* Pinxit & heroa nudum, *heroa* accusativus est Græcæ positionis pro *heroem*. ¶ Antiquissimis temporibus Heroes iidem erant ac Dæmones, h.e. Genii, & Lares, de quibus multa *Apul.in l.de Deo Socrat.* ¶ Animæ etiam hominum a corporibus separatæ Heroes dictæ sunt. Quo fortasse respexit *Virg.6.Æn.v.672.* Atque huic responsum paucis ita reddidit Heros. *h.e.* Musæi Vatis animus: ¶ *Heroum filii noxæ*, proverb. ex eo ductum, quod illustrium virorum filii plerumque improbi evadunt, & rudes, paternasque virtutes minime referunt. V. *Spartian.in Severo, cap.10.& 21.*

Herostrătus, i, ἡρόστρατος, Ephesius, cupiditate incensus suum nomen aliquo insigni facinore propagandi, cum virtute non posset, scelere voti compos factus est, incendium ipse manibus suis Dianæ Ephesiæ magnifico Templo inferens, quo tot Regum divitiæ, populorumque labores absumpti sunt. *Solin.c.40.* (*al.53.*)

Herōum, i, n. ἡρῷον, monumentum Heroi positum. *Cic. 2. Leg. c. 24.* Ubi tamen *Gruter. cum Turnebo* legit *Forum* pro *heroum*.

Herōus, a, um, ἡρῷος, idem quod heroicus, ut Heroi pedes, quibus in carmine heroico utimur. *Cic. 3. de Or.* Quare primum ad heroum nos dactyli, & anapæsti, & spondæi pedem invitat.

Herpes, ētis, m. 3. ἕρπω, ἡτὸς, tumor erysipelaceus, pustulosus, sive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichorosis, seu serosis, & lixiviosis sanguinis corrodentibus, sive exulcerantibus, aut etiam ulterius depascentibus, ab ἕρπω, *serpo*, quia ejus intemperies ad vicinas partes proserpit, easque sæpe usque ad ossa exedit. *Scribon.& Cels.* ¶ Item animalis genus, ita dictum, quod eo ulcera serpentia sanantur. *Plin.l.34.c.13.*

Herpestĭus, vel Herpesĭcus, a, um, *serpeggiante*, adj. serpens, ab *herpes*. *Lucil.*

apud

apud *Non. c. 1. num. 375.* Serpere uti gangræna malo ad quem herpestia posset.

Hersilĭa, æ, Romuli uxor, quæ post mariti mortem & ipsa Dea facta est, & *Hora*, vel *Ora* appellata. *Ovid.Metam. 14.fab.ult.* Colebatur ut Dea juventutis, & pulchritudinis. *Enn.*

Herthus, i, terra, tanquam Dea olim culta a Germanis. *Tacit. de Germ. c. 40.*

Herŭli, m.2. pop. Scandinaviæ, qui inde egressi ad Mœoticam habitarunt, posteaque Longobardi appellati, in Pannonia, ac Norico, & demum in Italia consederunt. Horum quoque regio Mechelburgia Duc. putatur. *Sid.carm.7. 236.* Cursu Herulus, Chunus jaculis, Francusque natatu.

Herus, m.2. *padrone, signore*, אדון, בעל, Germ. *herr*, Gal. *maître*, *seigneur*, Hisp. *dueno*, *senior*, δεσπότης, dominus, ab *heres*, quæ vox ab antiquis pro domino ponebatur. *Cic.Offic.2.c.7.* Sit sane adhibenda sævitia, ut heris in famulos. *Catul. c. 64.* Hostia cælestes pacificasset heros. ¶ Herus major dicitur paterfamilias, herus vero minor, ejusdem filius. *Plaut.Capt.3.5.30.& Asin.2.2.62.*

Hesiodēus, a, um, adj. possess. ab Hesiodo, hoc est ad Hesiodum pertinens. *Cic. in Brut. c. 4.* Illud Hesiodeum laudatur a doctis. *Sidon. carm. 9. v. 213.* Non hic Hesiodea pinguis Ascræ spectes carmina.

Hesiŏdus, m.2. Poeta vetus, & templi Musarum sacerdos, ex Ascra vico Bœotiæ, unde & Ascræus dictus est. Scripsit poemata, Theogoniam, ἔργα, καὶ ἡμέρας, idest Opera, & dies. Primus de agricultura versibus scripsit, quem Virgilius imitatus est. *Plin.l. 14.* Fabularum item auctor fuit. *Quint. l. 5. c. 11.* Scripsit etiam παραινετικὸν, librum, & moralem, quem græci pueri ediscere solebant. ¶ Fuit posterior Homero 100. annis, ut auctor est *Vellej.l. 1. c. 7.* Alii majorem Homero tradiderunt; nonnulli æqualem. V. *Gel.l.3.c.11.& l.17.c.21.* ¶ Occisus est a quibusdam adolescentibus Locrensibus, & in mare demersus, cujus cadaver Delphines ad litus deportarunt. Interfectores vero a cane proditi in mare demersi sunt. *Plut. in Convivio sept. Sapient.* &c.

Hesiŏne, es, Laomedontis Trojæ regis filia, quam Hercules a monstro marino, cui objecta erat, liberavit, & Telamoni dedit uxorem. *Ovid. Met.11.fabul.7.*

Hesperĭa, æ, f.1. Hispania, quæ ad Italiæ differentiam etiam Hesperia extrema, vel ultima dici solet. Nomen accepit ab Hespero Rege Atlantis fratre, val ab Hespero stella Veneris. *Hor. l. 1. Carm. ode 36.* Qui nunc Hesperia sospes ab ultima. ¶ Hesperia item, Italia, quam Virgilius Magnam Hesperiam vocat. Ratio nominis eadem est. Nam vel dicta est ab Hespero, qui a fratre pulsus ex Hispania in Italiam venit: vel ita vocata est ab Hespero stella, quod occasui subjecta sit. Ut enim Itali Hispaniam appelant Hesperiam, quod sibi sit ad Occidentem, ita Græci eodem nomine ob eamdem causam Italiam nominant. *Virg. 1. Æn.v.530.* Est locus, Hesperiam Graii cognomine dicunt.

Hesperĭdes, f.3. ἑσπερίδες, tres filiæ Hesperi fratris Atlantis, Ægle, Arethusa, Hesperethusa. Hæ amœnissimos hortos possidere dicebantur in Africa, juxta Lixon coloniam a Claudio Cæsare deductam, in quibus erat auriferum nemus cum aureis malis, quæ a pervigili dracone custodiebantur. Hercules tamen eo penetravit, jussu Eurysthei, & interfecto dracone, aurea mala ad Regem attulit. Varro per mala aurea oves significari dicit purpuream lanam ferentes, quas Hercules ex Africa in Græciam exportaverit. Nam μῆλον apud Græcos significat & pomum, & ovem, sive pecudem. Hinc μηλωταὶ dictæ vestes ex pellibus ovium confectæ. Aliter tradit Diodorus l. 5. Bibliothecæ, quem videre potes. Quod ad draconem spectat, *Plinius*, & *Solinus c.24.* interpretantur, fuisse æstuarium maris meatu flexuoso instar draconis, quod hortos Hesperidum amplectebatur: iidem, præter oleastrum, aliud nihil ex narrato illo aurifero nemore extare prodiderunt. ¶ Hoc nomine item dictæ sunt insulæ Africæ in Oceano Atlantico. V. Gorgones.

Hesperĭi, m.2. Hesperii Æthiopes, pop. Æthiopiæ, in Africa, in Æthiopia inf. ubi nunc Regnum Congi, cum annexis Regnis Laongi, & Anzicanorum in illo tractu. Ab aliis collocantur in ora Occidua Æthiopiæ, ubi Manicongum Regnum, qui *Pangelonges* a Lusitanis dicuntur.

Hespĕris, idis, adj. fœmin. ab Hesperia. *Virg. 8. Æn. v.77. de Tiberi.* Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum. h.e. Italicarum. V. *Hesperia.* ¶ Est etiam Hesperis herba quædam apud *Pl.l.21.c.7.* sic dicta, quod noctu magis oleat.

Hesperĭus, a, um, adj. ad Hesperiam pertinens. *Ov. Met.* Pronus erat Titan, inclinatoque tenebat Hesperium temone fretum. h.e. Oceanum occidentalem.

Hespĕrūgo, inis, f. idem quod Hesperus stella, *Sen. Med. v. 877.* Mergat diem timendum Dux noctis Hesperugo.

Hespĕrus, i, m. *Espero*, ἕσπερος, נוגה, stella, quæ & vesper & vesperugo dicitur, eadem, quæ Lucifer, & Venus. *Cic.2.de nat. Deor. c.20.* Infima est quinque errantium, terræque proxima stella Veneris, quæ φωσφόρος, Græce, Latine Lucifer dicitur, cum antegreditur Solem, cum subsequitur autem, Hesperus. *Virg.7.Ecl.* Ite domum saturæ, venit Hesperus, ite capellæ.

Hespĕrus, i, m.2. ἕσπερος, filius Japeti, & Asiæ, frater Atlantis, Epimethei, & Promethei. Diodorus scribit, hunc Hesperum conscendisse cacumen Atlantis M. ad cursus astrorum observandos, & nunquam deinde comparuisse, ei vulgus honores divinos exhibuisse, astrumque lucidissimum ejus nomine appellavisse. Sed ab aliis scriptum est, Hesperum una cum Atlante fratre in Mauritaniam migrasse, deinde in Hispaniam, tandem a fratre ex Hispania expulsum venisse in Italiam. Habuit tres filias, Æglen, Arethusam, Hesperethusam, quæ Hersperides vocatæ sunt.

Hessēni, Ἐσσηνοί, Palæstinæ populi sine ulla fœmina viventes, omnique prorsus Venere abstinentes, ut scribit *Plin.l.5.c.17.*

Hesterno, אמש, adverb. heri, hesterno die. *Auson. epigr.73.* Alcon hesterno signum Jovis attigit.

Hesternus, a, um, o.1.2. *di jeri*, ἐχθεσινὸς, תמול, quod heri fuit, vel factum est. *Cic. de nat. Deor.* Veluti a te ipso hesterno die dictum est. *Ovid. ep. 19.v.72.* Hesterna nocte. *Cic.2.Tusc.c.4.* Hesterna disputatio. *Cels. l. 2.* Panis hesternus, *pane d'un dì.*

Hesus, עזוז, Hebraica lingua fortem significat: itaque hoc nomine Veteres Martem coluere; quem Galli etiam humano cruore placabant. *Lucan. l. 1. v. 445.* horrensque feris altaribus Hesus. *Lactant. l. 1. c. 21.*

Hesychĭus, ii, ἡσύχιος, Milesius historicus tempore Anastasii Imperat. scripsit sex libros de Romanorum, aliarumque Gentium Principibus: item græcum Dictionarium, quo se usum testatur *Suidas.*

Hetærĭa, æ, f. ἑταιρία, sodalitas, collegium, societas. Apud *Pl. l.10.ep.43.& 97.* in quibusdam Codicibus legitur hæc vox græce scripta, in quibusdam vero latine.

Hetærīce, es, ita vocabatur, honoris causa, ala equitum apud Macedones, ab amicitia, & quasi sodalitate regia. *Nep. Eumen. c. 1.*

Heteroclĭtus, a, um, o. ἑτερόκλιτος, זר, quod alieno, & novo quodam modo declinatur, ab ἕτερος, *alter*, & κλίνω, *inclino*, *flecto*. V. Grammaticos.

Heterocranĕa, æ, f. morbus capitis, cum inæqualiter dolet, tumetque, & inter capilos ulcuscula erumpunt, & pus mali odoris. *Pl. l.31. c.9. Marcel. Emp. c.2.*

Heterogenĕus, a, um, o. ἑτερογενής, זר, quod est alterius generis. Itaque a Grammaticis heterogenea nomina dicuntur, quorum genus variat.

Hetricŭlum, n.2. *Lataraco*, opp. Brutiorum, in Calabria cit. in S. Marci Diœcesi.

Hetrurĭa, (vel Etruria, ut probat *Manut. in Orthogr.*) *la Toscana*; pars Italiæ, satis ampla, inter mare Tyrrenum ad Occ. & Mer. Apenninum ad Sept. Tiberim fl. ad Or. Ejus pars major est, quæ ad Occ. extenditur, cujus partes sunt quatuor, ditio Florentina, ditio Pisana, ditio Senensis, quæ parent Magno Duci Hetruriæ, & ditio Lucensis, quæ Rempublicam separatam facit. Minor Hetruriæ portio magis ad Ortum extenditur, & subest Summo Pontifici, in qua sunt Provincia Patrimonii S. Petri, Ducatus Castrensis, territorium Urbeveranum, territorium Perusinum. ¶ Olim Romani Aruspices ex Hetruria advocabant, quod id superstitionis genus ibi florerent. *Cic. de Arusp. Resp* Aruspices ex Hetruria acciendos puto.

Hetruscus (vel potius Etruscus) a, um, adj. qui est ex Hetruria, *Toscano*. *Cic. l. 6. Fam. ep. 6.* Hetrusca disciplina. h. e. Aruspicium. V. *Plin. l. 28. c. 3.*

Hetta, res minimi pretii. Aliqui dicunt esse pusulam, quæ in coquendo pane solet assurgere. *Festus.*

Hettematĭcus, a, um, adj. ἡττηματικὸς, inferior, deterior, & qui generis sui præstantiam non est assequutus. *Jul. Firmic. l.9.c.3.*

Heheu, interj. idem quod Eheu. *Plaut. in Captiv. & in Pœn.*

Heu, *oimè*, *ahi*, φεῦ, αἴ, אויה, interjectio dolentis, interdum exprobrantis, a Græc. φεῦ, vel a sono. Construitur cum nominativo, vel potius cum vocativo. *Virg. 6.Æn. v.878.* Heu pietas, heu prisca fides. ¶ Item cum acc. *Cic. in Tusc.* Heu me infelicem. ¶ Item cum dativo. *Plaut. Mil.* Heu mihi, nequeo, quin fleam. ¶ Interdum geminatur, sed tunc fere ponitur sine casu. *Plaut. Pseud.* Heu, heu, quam ego malis modis perdidi, quod tibi detuli.

Heurĕtes, æ, m.2. εὑρετής, inventor. *Plaut. Pseud. 2. 4. 9.* Heuretes mihi es.

Heus, *olà*, ὦ, adv. vocandi, a sono. *Cic. in Fam.* Sed heus tu, quid agis? ¶ Aliqui addunt, nonnunquam esse interjectionem dolentis. *Virg. 7. Æn.* Heus etiam mensas consumimus.

Hexachordos, adj. ἑξάχορδος, sex chordas habens. *Vitr. l.10.c.13.*

Hexaclinon, i, n. ἑξάκλινον, stibadium, cœnatio sex cœnatorios lectulos capiens. *Mart. l. 9. epigr. 60.* Et testudineum mensus quater hexaclinon. ¶ Est ab ἕξ, *sex*, & κλίνη, *lectus*.

* Hexacontalĭthos, i, ἑξηκοντάλιθος, lapis sexaginta gemmarum colorem referens. *Solin. c. 31. al. 44. Plin. l.27. c. 10.*

Hexagōnus, n. *sessagono*, ἑξάγωνον, figura sex angulorum. *Col. l.5. c. 2.* Esto hexagonum quoquoversus lineis pedum triginta.

Hexagōnus, a, um, adj. *sessagono*, ἑξάγωνος, sex angulos habens, ab ἕξ, *ses*, & γωνὴ, *angulus*, ut hexagonus ager. *Col.l.5. c. 2. Vitr. l. 1. c. 1.*

Hexamĕter, tra, trum, o.1.2. *di sei misure*, *di sei piedi*, ἑξάμετρος, quod est sex mensurarum, sive pedum, ab ἕξ, *sex*, & μέτρον, *mensura*. Versus hexameter s al. heroicus est, qui sex constat pedibus partim dactylis, partim spondæis, cuju generis omnes Virgiliani sunt. *Cic. 3. de Orat.* Solitus est versus hexametros, aliosque variis modis, atque numeris fundere ex tempore.

Hexaphŏri, orum, seni homines lecticam portantes, ab ἕξ, *sex*, & φέρω, *fero*. *Vitr. l.10. c. 8.* ¶ Iidem, si quatuor sint, *tetraphori* vocantur. *Id. ibid.*

Hexaphŏron, i, n. ἑξάφορον, lectica, quæ a sex servis ferebatur. *Mart. l. 6. ep. 77.* Non debet ferri mortuus hexaphoro.

* Hexaptōta, orum, n. ἑξάπτωτα, dicuntur nomina sex casus habentia, ut sunt nomina secundæ decl. in *us*. *Prisc. l. 5. p. 673. Putsch.*

* Hexas, ădis, f. *sestina*, ששה, ἑξὰς, senarius numerus. *Mart. Capel. l.7. p.240.*

Hexastĭchum, i, n. ἑξάστιχον, hordei genus, cujus spicæ sex habent ordines. *Colum. l. 2. c. 9.* ¶ Hexastica etiam dicuntur epigrammata sex versibus constantia V. *Grammaticos.*

* Hexastichus, a, um, *di sei ordini*, ἑξάστιχος, sex ordines vel series habens, ut hexasticha myrthus. *Pl. 15. 29. Harduin.*

Hexastȳlos, i, gen. comm. sex columnas habens. ἑξάστυλος. *Vitr. l.3. c. 2.*

Hexecontalĭthos. V. Hexaconthalithos.

Hexēres, is, f.3. ἑξήρης, navis sex remorum ordines habens. *Liv. l.37. c.23.* Regia classis tres hepteres. & quatuor hexeres habebat.

H ANTE I.

Hiăgnis, is, Marsyæ tibicinis pater, & Musicæ magister: de quo V. *Apul. l. 1. Florid. post init.*

Hians, antis, V. Hio.

* Hianteus. V. Hyanteus.

Hiantĭa, æ, f. hiatus, *apertura*. *Tert. de anim. c.10.* Tubam pariter, & hiantiam oris illius ostende.

Hiarbas, V. Jarbas.

Hiasco, is, n.3. *aprirsi*, נפתח, χαίνω, aperior, apud vet. pro *hisco*, ab *hio*. *Cato c. 17.* Ubi primum incipiunt hiascere, tum legi oportet.

Hiato. V. Hieto.

Hiātus, us, m.3. *iato*, *apertura*, פתחון, נבקע, χάσμα, proprie est apertio oris *Cic. de nat. Deor. l.2. c. 47.* Cibumque partim oris hiatu, & dentibus ipsis capessunt. ¶ Translate accipitur pro terræ chasmate, aliarumque rerum apertione. *Pl. l. 37. c. 15.* Hauriri urbes terræ hiatibus publicus mortalium dolor est. ¶ Hiatus in oratione dicitur, cum plures vocales concurrunt. *Cic. in Orat. c.23.* Verba verbis quasi coagmentare negligat, habet enim ille tamquam hiatus concursu vocalium molle quid, &c.

* Hiber &c. V. Iber.

Hiberna, orum, n. 3. *luogo dove svernano i soldati*, *quartieri d'inverno*, בית כתו לנלחמים, Ger. *wwinterlager*, Gal. *quartier d'hiver*, Hisp. *invernadero*, τὰ χειμάδια χωρία, loca, in quibus milites hieme stationem habent. *Cic. Fam. 15. ep. 4.* Exercitum in hiberna dimisi. *Pollio Cic. l. 10. Fam. ep. 33.* In hibernis legiones collocare. ¶ *Varr. l. 1. R. R. cap. 1. ad fin.* hiberna vocat villas, in quibus per hiemem domini degere solent. ¶ Sunt qui hyberna per *y* scribunt; sed pro iota stat *Manut. in Ortograph.*

Hibernacŭla, orum, n. אהלים, בית חרף, tentoria, sub quibus milites degunt hibernorum tempore. *Liv. l. 22. c.32.* Hibernacula mature communire. ¶ Apud Græcos hibernacula erant pars domus, in qua hiberno tempore diversabantur, *appartamenti d'inverno*. *Vitr. l.7.c.4.*

Hibernĭa, f.1. Iverna, Juverna, Jerna, Iris, Scotia, Britannia minor, Ital. *Irlanda*, ins. ampla Europæ, sed minor Anglia, extensa a Sept. in Mer. per 250. M. P. ab Or. in Oc. per 120. M. ¶ Ejus incolæ Hiberni dicuntur.

Hiberno, as, avi, atum, n.1. *svernare*, *passar lo inverno*, חרף, Ger. *das wwinterlager*, *das wwinterquartier haben*, Gal. *hiverner*, *passer l'hiver*, Hisp. *invernar*, παραχειμάζω, hiemem agere, stationem habere hiberno tempore. *Cic. pro Leg. Manil. c. 13.* Jam vero quomodo milites hibernent. *Pers. sat.6. v. 7.* Mihi nunc Ligus ora Intepet, hibernatque meum mare. h. e. sævit: hieme enim tempestates frequentes sunt: vel quiescit, & a navigiis vacat, quemadmodum milites in hibernis otiantur.

Hibernus, a, um, adject. *invernale*, *d'inverno*, Germ. *wwinterich*, Gall. *d'hiver*, Hisp. *invernal*, χειμερινὸς, hiemalis, ut hiberni menses, *Cic. Ver. 7. cap. 10.* Hiberna navigatio, *Id. Att. l. 15. ep. 25.* Hibernum mare, h. e. procellosum, *Horat. epod. 15. v. 7.*

* Hiberus. V. Iberus.

Hibiscum, vel Ibiscum, vel Ebiscum, i, n. *malvavischio*, Ger. *ibisch*, *wildpapeln*, Gal. *guimauve*, herba hortensis, quæ a Dodonæo pastinaca latifolia silvestris appellatur. *Pl.l.19.c.6.* Hibiscum a pastinaca gracilitate distat. *Id. l.20.c.4.* Pastinacæ hibiscum simile, qui molochen agriam vocant, & aliqui pistolochiam. ¶ Ejus capræ avidissimæ sunt. *Virg. Ecl. 2.* Hædorumque greges viridi compellere hibisco.

Hibris. V. Ibrida.

Hibus. V. Hic.

Hic, hæc, hoc, mas. f. n. *questo*, *e questa*, זה, Ger. *dieser*, *diese*, *das*, Gal. *celuy-cy*, *cette*, Hisp. *aquesto*, *aquesta*, ὅτος, αὕτη, τοῦτο, pron. demonstrativum Hic, iste, *questo*, *cotesto*, differunt in hunc modum, ut *hic* dicatur de persona, aut re loquentis, *iste* magis spectet personam audientis, vel rem ei, cui loquimur, proximam. *Cic. l.2. Fam. ep. 11.* Putares ne unquam accidere posse, ut mihi verba deessent, neque solum ista vestra oratoria, sed etiam hæc lævia nostratia? Sed hæc differentia non semper observatur. *Cic. Parad. 1.* Mihi ista παράδοξα videntur esse verisimilia. ¶ Interdum relative pro *is* accipitur. *Cic. 1. Tusc.* Quam quisque norit artem, in hac se exerceat. ¶ Interdum pro talis. *Horat. l.3. od. 6.* Non his juventus orta parentibus Infecit æquor sanguine Punico. ¶ A Poetis masculinum *hic* corripitur, & producitur. *Virg. 4. Æn.* Solus hic inflexit sensus, animumque labantem. *Id. 2. Æn.* Hæc finis Priami fatorum, hic exitus illum sorte tulit. ¶ *Hoc erat*, elegans est formula succensentis, & expostulantis. *Virg. Æn. 2. v.664.* Hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignes Eripis, ut &c. V. *Hoc.* ¶ *Huic* aliquando metri causa in duas syllabas dividitur. *Stat. l. 1. Silv.* Serus huic dono videas dare thura nepotes. *Sidon. carm. 7. v.145.* Assurrexit huic &c. ¶ *Hibus* pro *his* usurpavit *Plaut. Curc. 4. 2. 20.*

Hic, (antique heic) *qui*, *in questo luogo*, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, הלום, adverb. status in loco. Hinc, istic, illic, *qui*, *costì*, *là*, differunt, quod *hic* denotat locum, in quo sum ego, qui loquor, aut scribo; *istic* locum, ubi tu es, cui loquor, aut scribo: *illic* remotum quemdam locum, in quo neque ego sum, neque tu. *Cic ad Att.* Hic nihil actum est, quod ad te perlatum non putem. *Id. in Fam. 1. ep. ult.* Ibique mal s esse, ubi aliquo numero sis, quam istic, ubi solus sapere videare. ¶ Interdum accipitur pro hoc tempore. *Virg. l.2. Æn.* Hic Regina gravem gemmis, auroque poposcit, implevitque mero pateram. ¶ Item pro *in hac re*. *Plaut. Bacch. 1. 2. 3.* Lycurgus mihi videtur posse hic ad nequitiam adduci.

Hicce, Hæcce, Hocce, m., f. n. idem, ac hic, hæc, hoc, adjuncta syllaba *ce*. *Plaut Cap.* Hicce autem inter se confixerunt dolum. *Ter. Heaut. 3.3.3.* Hisce oculis vidi-

Hic-

Hiccine, hæccine, hoccine, m. f. n. μῶν οὗτος, αὕτη, τοῦτο, הזה, interrogativum pronom. quasi hic ne? hæc ne? hoc ne? Cic. in Ver. Hunccine hominem, hanccine impudentiam, hanccine audaciam feremus?
Hiemalis, le, adj. ad hiemem pertinens, invernale, d' inverno, של חורף, χειμερινός, hibernus, ut hiemalis dies, Cic. l. 11. c. 1. Hiemalis navigatio. Cic. Fam. 6. ep. 20. ¶ Hiemalia, ium, absolute dicuntur loca, in quibus milites hieme morantur, quartieri d' inverno. Vopisc. in Aurel. c. 11. Hiemalia, & æstiva disponere.
Hiematio, onis, f. χειμασία, hiemis traductio, invernata. Var l. 3. R. R. c. 17. Ne plus tertia parte eximatur mellis, reliquum hiemationi relinquatur.
* Hiematus, a, um, agghiacciato. Pl. l. 9. c. 21. hiemato lacu, al. hiemante. V. Hiemo.
Hiemo, as, avi, atum, n. 1. invernare, svernare, חרף, παραχειμάζω, hiemem traduco, hiberno, in hibernis ago. Cæs. l. 1. B. C. c. 37. Legiones, quæ longius hiemabant, subsequi jubet. Nepos Agesil. c. 3. Ephesum hiematum exercitum traduxit. ¶ Significat etiam hiemem esse, frigus vigere, & fere impersonaliter usurpatur, far freddo. Col. l. 11. c. 2. Fidicula exoritur, hiemat, & pluit. Hor. l. 2. sat. 2. v. 17. Et atrum Defendens pisces hiemat mare. h. e. procellis concitatum navigationem, & piscationem impedit. ¶ Hiemantes aquas, hoc. est, tempestate commotas, dixit Sall. apud Sen. ep. 114. ¶ Hiemans lacus. h. e. hieme, & frigore concretus. Pl. l. 9. c. 22. Octobri mense, Autumnali sidere, hiemante lacu. Al. leg. hiemato. ¶ Hiemare, pro hiemis incommodis affligi. Suet. Aug. c. 72. Quamvis parum salubrem valetudini suæ urbem experiretur, eisdeque in urbe (al. in vere) hiemaret.
Hiems, emis, f. inverno, סתו, חורף, קור, Ger. winter, Gal. hiver, Hisp. invierno, χειμών, pars anni frigidissima inter autumnum & ver. Videtur quibusdam esse ab ὕω, pluo, unde per y scribunt, sed aliter invenitur in vett. libris, & monumentis, ut probat Manut. in Orthogr. & Voss. in Etymol. Cic. pro Rabir. Posth. c. 15. Hieme omnia bella conquiescunt. ¶ Ponitur & pro quavis impetuosa & pluvia tempestate. Nepos in Attic. c. 10. Gubernator præcipua laude fertur, quia navem ex hieme marique scopuloso servavit. Virg. 1. En. v. 129. Emissamque hiemem sensit Neptunus.
Hiera, æ, ex græco ἱερός, sacer; vox est non satis cognita, præsertim illo loco Seneca ep. 83. ubi ait: Quomodo tamen hodiernum certamen nobis cesserit, quæris? quod raro cursoribus evenit, Hieram fecimus. Muretus hieram interpretatur lineam in medio stadio, sic appellatam quod sacra esset. Lipsius morem fuisse suspicatur, ut in ambigua victoria, cum certantes pares essent, Deo sacraretur corona; quod Græci ἱερὸν ποιῆσαι dicunt, h. e. στέφανον, Senecam autem hieram dixisse; sc. coronam. ¶ Hiera pro Cybele, apud Virg. Aen. 9. v. 673. Quos Jovis eduxit luco silvestris Hiera. Sed quia eo loco penult. habet longam, Turneb. Adv. l. 23. c. 7. legendum suspicatur Hyæna.
* Hierabotane, es, f. ἱερὰ βοτάνη, sacra herba, h. e. Verbena. Pl. 25. c. 9. l. 22. c. 2.
Hieracia, æ, lactucæ genus, cujus succo accipitres obscuritatem sentientes, oculos tingunt. Pl. l. 20. c. 7.
Hieracites, æ, & Hieracitis, idis, ἱερακίτης, gemma a colore accipitris sic vocata. Pl. l. 37. c. 10. & 11.
Hieracium, ἱεράκιον, collyrium. Pl. l. 35. c. 11.
Hierapolis, f. 3. Bambyca, Bambyce, Aleppo, urbs Syriæ A. sub P. Antiocheno, in Cyrrestia reg. maxima, ex primis Turcici Imperii, emporium celeberrimum, a Damasco itinere 10. dierum in Bor. ab Edessa 50. ¶ Hierapolis altera, Turc. Seideschehèr, urbs Phrygiæ Magnæ, A. sub P. Constantinopolitano, a Laodicea 6. M. P. Tripolim versus 12. a Philadelphia 45. in Mer. Pop. Hierapolitæ.
Hierapolitanus, a, um, adj. a Hierapoli urbe, ut Hierapolitani, ejus urbis incolæ. Leg. 1. Dig. de aqu. quotid.
Hieratica, f. 1. ἱερατική, chartæ quoddam genus subtilius, religiosis tantum voluminibus dicatum, quod ab adulatione Cæsaris Augusti nomen accepit. Pl. l. 13. c. 11.
Hierax, acis, m. ἱέραξ, נץ, accipiter. Just. l. 17. c. 2. Antiochus hierax est cognominatus.
Hiericus, untis, f. 3. Jerico, יריחו, urbs Palæstinæ, in Tribu Benjamin, ab Hierosolymis 20. M. P. Pl. l. 5. c. 14.
Hierobotane, V. Hierabotane.
Hierocéryx, ycis, m. ἱεροκήρυξ, sacer præco, h. e. is, qui in sacris silentium indicebat. Vetus Inscript. apud Gruter. pag. 27. n. 4.
Hierocles, is, Ἱεροκλῆς, Philosopus Alexandrinus. Scripsit commentarium in Pythagoræ aurea carmina. Lactant. i. 5. c. 1.
* Hierocoraica V. Coraicus.
Hierodulus, i, ἱερόδουλος, minister sacrorum. Firm. l. 8. c. 21.
Hieroglyphice, es, ἱερογλυφική, ars scribendi non per literas, sed per sculptas animalium, aliarumque rerum figuras, ut inde aliquod significetur. Quæ apud Ægyptios maxime in usu fuit, ut narrat Tac. hist. l. 11. c. 14. Hinc
Hieroglyphicus, a, um, adj. Ammian. l. 17. c. 7. Formarum innumeras notas, hieroglyphicas appellatas, quas ei undique videmus incisas. Macrob. l. 1. sat. c. 21. Osyrim Ægyptii, ut solem esse asserant, quoties hieroglyphicis literis suis exprimere volunt, insculpunt sceptrum &c. V. Hieroglyphice.
* Hierographicus, a, um, ἱερογραφικός, hieroglyphicus. Amm. l. 22. c. 15. al. 39. Volucrum ferarumque genera multa sculpserunt, quas hierographicas literas appellarunt.
Hieronicæ, arum, m. 1. victores in sacris certaminibus, a νίκη, victoria, & ἱερός, sacer. Sic appellabantur, qui in Nemæis, Pythiis, Isthmiis, & Olympiis vicissent. Illa enim sacra certamina dicebantur. Hujusmodi victoribus publici honores habebantur, ut ait Vitr. & Suet. Ner. c. 25. Neapolim albis equis introiit, disjecta parte muri, ut mos Hieronicarum est.
Hieronicus, a, um, adj. possess. a Hierone rege Syracusarum, ut Hieronica lex frumentaria, ab eo lata. Cic. Ver. 2. c. 13. & 60.
Hieronymus, m. 2. Philosophus Rhodius, qui summum bonum posuit in indolentia. Cic. Fin. l. 2. c. 3. ¶ Item unus ex Scriptoribus Ecclesiasticis, & Doctoribus S. Ecclesiæ.
Hierophanta, seu Hierophantes, æ, m. כהן, ἱεροφάντης, sacrarum ceremoniarum magister, atque interpres. Arnob. l. 5. Caduceatores, Hierophantæ, atque præcones. Adde Nepot. in Pelop. c. 3.
* Hierophantria, æ, f. hæc sacerdos. Gruter. p. 309. n. 2.
Hierophylax, acis, m. ἱεροφύλαξ, custos Sacrorum. Leg. 20. Dig. de ann. leg.
Hierosolyma, æ, f. seu Hierosolyma, orum, n. 2. seu Hierusalem, f. indecl. antea Jebus, ירושלם, Gerusalemme, Turc. Gotz, seu Chutz, urbs Metropolis Judææ, in Tribu Beniamin, longe clarissima totius Orientis, inter Damascum 160. M. P. & Babylonem Ægypti 300. Eversa fuit a Tito Imp. Rom. Deinde ab Ælio Hadriano restaurata alio in loco. Ælia etiam dicta est. Sed parvi est circuitus, vix decem mille incolas continens, deficitque in dies propter excursiones Arabum.
Hierosolymarius, m. 2. cognomen Pompeji Magni a Hierosolyma expugnata. Cic. Att. l. 2. ep. 9. Ubi sciat hic noster Hierosolymarius traductor ad Plebem, &c.
Hieto, as, avi, atum, n. 1. aprirsi, frequentativum ab hio. Dicitur de oscitantibus, quia sæpe ore hiant. Plaut. Men. 3. 1. 3. In concionem mediam me immersi miser: ubi ego dum hieto, Menæchmus se subterduxit mihi, mentre sbadiglio. Et in fragm. apud Diom. l. 1. pag. 336. Putsch. Si qua forte concio est, ubi eum hietare nondum in mentem venit. Cæcil. ib. Præi hercle tu, qui mihi oscitans hietansque restas. Cn. Matt. ibid. Ille hietans herbam moribundo tenuit ore. aprendo la bocca. Passive Laber. ibid. Hietantur fores, s' aprono. ¶ Etiam hiato Veteres dixere, teste Diomed. ibid.
Hila, V. Hilla.
Hilaratus, a, um, nom. ex partic. rallegrato, עליז, ἱλαρός, Cic. 2. de nat. Deor. c. 40. Terra cum cœlo hilarata.
Hilare, adv. allegramente, giocondamente, lietamente, בשמחה, Ger. froelich, Gal. gayement, Hisp. alegramente, φαιδρῶς, ἱλαρῶς, læte, seu cum hilaritate. Cic. 5. Fin. c. 30. Hilare vivere. Id. 3. Tusc. c. 27. Hilarius loqui. Plaut. Men. 1. 2. 40. Ecquid audes de tuo istuc addere? P. atque hilarissime.
Hilaresco, n. 3. farsi allegro, allegrarsi, שמח, Ger. sich freuen, frelich, werden, Gal. se rejouir, Hisp. alegrarse, ἱλαρύνομαι, hilaris fio. Var. apud Non. c. 2. n. 104. Cum amicorum domus fumat, hilaresco.
Hilaria, ium, n. 3. ἱλάρια, שמחה, dies æquinoctii verni, quem antiqui celebrabant tanquam lætitiæ exordium, nempe octavus Kalendas Aprilis, quo fit æquinoctium vernum, quo primum tempore Sol diem longiorem nocte protendit, ab hilaris. Macr. l. 1. Sat. c. 21. Vopisc. in Aureliano, Quint. l. 7. c. 4.
* Hilariculus, a, um, hilarulus. Sen. ep. 23. al. leg. hilari aculo.
Hilaris, re, o. 3. allegro, giocondo, lieto, שמח, Ger. frelich, Gal. gay, joyeux, Hisp. alegre, ἱλαρός, φαιδρός, jucundus, lætusque, ab ἱλάω placo. Cic. ad Q. Fr. Teque hilari animo esse, & prompto ad jocandum. Id. in Brut. cap. 5. Animadverti paulo te hilariorem. Plaut. Mil. 3. 1. 71. Hilarissimus conviva.
Hilaritas, f. 3. allegrezza, giovalità, עליצות, ששון, Ger. freelichkeit, Gall. joye, gayeté, Hisp. alegria, ἱλαρότης, lætitia, jucunditas, festivitas. Cic. Dolabellæ. Sed tamen hilaritas illa nostra, & suavitas, quæ te præter cæteros delectabat, erepta mihi omnis est. Adde l. 1. Offic. c. 30.
Hilariter, adv. idem, ac hilare. Auct. ad Heren. l. 3. c. 14. Modo acriter, tum clementer, mœste, hilariter &c.
Hilaritudo, inis, f. idem quod hilaritas, allegrezza. Plaut. Mil. 3. 1. 83. Bibe, animo obsequere mecum, atque onera te hilaritudine. Ubi perperam antea legebatur, onerato hilaritus me. Id. Rud. 2. 4. 8. Ut in ocellis hilaritudo est!
Hilaritus. V. Hilaritudo.
Hilaro, as, a. 1. rallegrare, שמח, Ger. muthig machen, erfreuen, Gal. rejouir, Hisp. alegrar, φαιδρύνω, ἱλαρύνω, lætitiam, jucunditatemque do, lætifico. Cic. 2. Fin. c. 3. Omnem jucundum motum, quo sensus hilaretur.
Hilarodus, i, lascivi, & delicati carminis cantor. Festus.
Hilarulus, o. 1. 2. dim. ab hilarus, ἱλαρώτερος, Cic. Att. l. 16. ep. 11. Atticæ, quoniam hilarula est, meis verbis suavium des.
Hilarus, a, um, o. 1. 2. idem, ac hilaris. Plaut. Mil. 4. 4. 62. Hilarus exit, impetravit. Cic. 5. Fin. c. 30. Hilara vita amissa est. Id. Att. 5. ep. 20. Hilara sane Saturnalia.
Hillæ, vel Hilæ, arum, f. מעים, קרב, νῆστις, ἐγκοίλιον, ἀλλᾶς, intestina inferiora. Pl. l. 11. c. 35. Ab hoc ventriculo lactes in homine, & ove, per quas delabitur cibus; in cæteris hillæ. ¶ Pro intestino recto quod in anum desinit. Laber. apud Non. c. 2. n. 410. Adolescenti nostro hilas cædit. ¶ Pro intestinis fartis, vel salitis. Hor. l. 2. sat. 4. v. 60. Perna magis, ac magis hillis. Ubi Acron: Hilla (neutro gen.) dicuntur salsa intestina hirci.
Hillus, pro Hirrus, (quod & nom. propr.) jocando dixit Cicero quasi balbutiens in ep. 10. l. 2. ut responderet Cœlii verbis in ep. 4. l. 8. Spero te celeriter, & de nobis quod sperasti, & de Hillo, quod vix sperare ausus es, auditurum.
Hilum, li, n. 2. il negro della fava, parvum illud nigrum, quod in summitate fabæ adhæret, Festus. ¶ Translate sumitur pro re exigua, quæ parvi, vel nullius pretii est, quod Græci dicunt γρῦ. Cic. Tusc. l. 1. c. 4. Quod Sisyphus versat saxum, sudans nitendo, nec proficit hilum, id est quicquam.
Himantopodes, um, Latine Loripedes, Æthiopiæ populi serpendo ingredientes. Solin. cap. 43. ab ἱμάς, lorum, & πούς, pes, ἱμαντόποδες. ¶ Item aves cruribus gracilioribus. Pl. l. 5. c. 8.
Himella, f. 1. Imella, Aggia, fl. parvus Sabinorum, qui ex Severo M. per Cures fluens in Tiberim labitur. 6. M. P. infra Manlianam. Virg. 7. Æn.
Himera, m. 1. Gelas, Salso, fl. Siciliæ, ex præcipuis, qui ex Nebroide M. apud Petram opp. oriens, in Austr. fluit, mareque apud Gelam urb. subit. ¶ Himera item, Termini, fiume grande, fl. ingens Siciliæ, qui non longe a priore ex eodem monte manat.
Himera, f. 1. urbs Siciliæ, apud ostia Himeræ fl. & Thermas, condita a Zanclæis, & eversa ab Annibale Carthaginiensi, patria Stesichori poetæ, ex qua Thermæ urbs vicina cognominatur.
* Himeros, i, m. ἵμερος, i, m. ἵμερος, desiderium amatorium, Mart. Capell. l. 9. p. 306. hunc deum, & Cupidinis sectatorem facit.
Hinc, di qua, ἔνθεν, מזה, adv. motus de loco. Cic. de Or. Scævolam hinc abeuntem conveni. ¶ Adhibetur in partitionibus. Cic. in Catil. Ex hac parte pudor pugnat, illinc perulantia, hinc pudicitia, &c. ¶ Item pro ex hoc. Cic. in Off. l. 3. c. 8. Hinc sicæ, hinc venena, hinc falsa testamenta nascuntur.
* Hinna, femin. hinni. Non. c. 2. n. 409.
Hinnibilis, le, adj. hinniens. צוהל, Cæl. Aurel. l. 1. c. 20. Exsecratus hinnibilis.
Hinnibunde, adverb. hinniendo. Claudius in Annib. apud Non. c. 2. n. 411. Equi hinnibunde inter se spargentes terram calcibus.
* Hinnienter, hinnibunde. Non. c. 2. n. 411.
Hinnilito, as, n. 1. idem quod hinnio. Lucil. apud Var. l. 6. L. L. Hæc inquam rudet ex rostris, atque hinnilitabat.
Hinnio, is, n. 4. annitrire, rignare, ringhiare, צהל, Ger. wiecheln wie ein ross, Gal. hennir, Hisp. relinchar, χρεμετίζω, proprium est vocis equorum, a sono, vel ab hio, inserto n. Quint. l. 1. c. 5. Jam ne balare quidem, aut hinnire fortiter diceremus.
Hinnitus, us, m. lo annitrire, rigno, מצהלה, Germ. das wiecheln, Gal. hennissement, Hisp. relincho, χρεμετισμός, vociferatio equi. Cic. 1. de Div. Subito exaudivit hinnitum, respexitque, & equum alacrem aspexit.
* Hinnula, femina pulli cervini. Arnob. l. 5. p. 185. Hebridarum familiam pellicula cohonestavit hinnulæ.
Hinnuleus, m. 2. νεβρός, עפר, cervus anniculus, cui necdum cornua sunt, quippe quæ secundo anno erumpere incipiunt, ab ἴνος, proles animantium. Hor. l. 1. od. 23. Vitas hinnuleo me similis, Chloe. Pl. l. 28. c. 9. Summis remediis præfertur hinnulei coagulum.
Hinnulus, i, m. pullus ex equo & asina genitus. Pl. l. 8. c. 44. Equo & asina genitos mares, hinnulos antiqui vocabant; contraque mulos, quos asini, & equæ generarent. Harduinus contendit legendum hinnos.
Hinnus, ni, m. 2. ἴννος, vel ὕννος, vel γίννος, עפר, עור, animal, quod ex equo, & asina nascitur, a prima voce Græca allata. Col. l. 6. c. 37. deducit ab hinnio, non quia hinniat ipse, sed quia hinniente animali natus sit. Differt a mulo, quod hinnus nascitur ex equo, & asina, mulus ex asino, & equa. Var. l. 2. de R. R. c. 18. Col. l. 6. c. 37. Pl. l. 8. c. 44.
Hio, as, avi, atum, n. 1. sbadigliare, spirare con la bocca aperta, פתח פה, פער פה, Ger. geynen, Gal. bailler, Hisp. bostezar, χαίνω, ore aperto spiritum emitto. Pl. l. 10. c. 33. Perdices hiantes per id tempus exerta lingua æstuant. ¶ Accipitur etiam pro sponte, vel aliqua vi externa aperiri, sive scindi, ut ligna hiant ariditate, & tellus æstu. Sall. l. 4. hist. apud Non. c. 4. n. 228. Atque hiavit humus multa vasta, & profunda. Propert. l. 4. el. 2. Nec flos ullus hiat pratis. ¶ Hinc & pro patere, manifestum esse. Apul. Apol. Patent artes tuæ, Rufine; fraudes hiant: detectum mendacium est. ¶ Hiare sermo, seu oratio dicitur, cum crebro vocalium concursu, quæ non eliduntur, veluti dissolvitur, & hiulco ore proferenda est. Auct. ad Heren. l. 4. c. 12. Crebri concursus vocalium hiantem orationem reddunt. h. e. male connexam. Cic. in Or. c. 45. Qui ut versum facerent, sæpe hiabant, ut Nævius: vos qui accolitis, &c. h. e. vocales non elidebant, sed omnes pronuntiabant. Id. ib. c. 9. Mutila quædam & hiantia locuti sunt. ¶ Hiare ad aliquid significat concupiscere, & quasi aperto ore appetere. Sen. epist. 72. Canis quidquid accipit, protinus devorat, & semper ad spem futuri hiat. Sic emptor hians, h. e. cupidus. Hor. l. 1. sat. 2. v. 88. Avaritia hians, Cic. Ver. 4.
Hippace, f. 1. cascio cavallo, ἱππάκη, caseus ex lacte equino coagulatus. Pl. l. 28. c. 9. Sestius eosdem effectus equino, quos bubulo tradit, hunc vocant hippacen. * Item equi coagulum. Pl. 28. 14. ¶ Item herba quædam. Id. l. 25. n. 8. al. hippice.
Hippaco, as, n. 1. animam celeriter duco, ab ἵππος, equus, idest, ab equi halitu, qui est supra modum acutus. Fest.
Hippago, inis, f. ἱππαγωγός, genus navigii convehendis equis destinatum, ab ἵππος, equus, & ἄγω, duco. Fest.
Hippagogus, i, idem ac hippago. Isid. l. 19. c. 1. Liv. l. 4. c. 28. Quinque, & triginta naves, quas hippagogos vocant, ab Elea profectæ.
Hippagus, i, idem, ac hippago. Pl. l. 7. c. 56. Hippagum Samii, aut Pericles Atheniensis invenit.
* Hippalus, i, m. ventus Favonius. Pl. l. 6. c. 23.
Hippei, m. 2. ἱππεῖς, cometæ, qui jubas equinas habent, celerrimi motus, ab ἵππος, equus. Pl. l. 2. c. 25.
Hippi, ἵπποι, cancrorum genus apud Phœnices, equorum prope celeritatem adæquans, Pl. l. 9. c. 31.
* Hippiades, dum, f. ἱππιάδες, videntur esse statuæ equestres apud Plin. lib. 36. cap. 5.
Hippias, m. 1. Ἱππίας, Sophista Elæus, qui in ludis Olympicis publice gloriatus est, nullam esse artem, quam ipse nesciret. Cic. 3. de Or.
Hippice, es, f. 1. herba, quæ in equis famem, sitimque tollit, ab ἵππος, equus. Pl. l. 25. c. 8. V. Hippace.
Hippius, a, um, adj. equestris, ab ἵππος: ita cognominatus est Neptunus, quod tridentis ictu equum terra excierit. Festus.
Hippius, seu epitritus, m. 2. genus pedis pœoni contrarium, quod constat ex tribus syllabis longis, & una brevi. V. Grammaticos.
Hip-

Hippo, onis, m. & f. 3. Ἱππών, Africæ urbs, Augustini episcopatu nobilis. Sil. l. 3. v. 259. Tum vaga, & antiquis dilectus Regibus Hippo. Ubi cum vaga dixit, & dilectus, masc. & fœm. genus notat, simulque ostendit duas esse in Africa hoc nomine urbes; alteram, quam diximus, quæ & Hippo regius appellatur; alteram vero, quæ & Diarrhytos dicitur, in palustri loco sitam: quam ideo vagam cognominat. V. Plin. l. 6. c. ult.
Hippocamelus, i, m. ἱπποκάμηλος, animal ex equo & camelo compositum, vel magnus camelus, ἵππος, enim in compositione auget. Auson. epigr. 70. Non taurus, non mulus erit, non hippocamelus.
Hippocampinus, a, um, adj. ab hippocampo, ut hippocampinus cinis, Plin. l. 32. c. 7.
Hippocampus, i, m. cavallo marino, ἱππόκαμπος, & ἱπποκάμπη, piscis marinus, capite & jubar insta equi, cauda vero erucæ. Plin. l. 32. c. 11. Non. c. 2. n. 397. ¶ Lucilio hippocampus scutica est.
Hippocentaurus, i, m. equorum stimulator. Diodorus hoc nomine appellat filios Centaurorum, quia primi equitationem exercuerunt. Itaque cum primum equis insidentes visi sunt, rudes homines ex equo & homine conflatos crediderunt. Cic. l. 2. Nat. Deor. Quis Hippocentaurum fuisse, aut Chimæram putat? V. Centauri.
Hippocomus, i, m. ἱπποκόμος, שומר סוסים, equiso, equorum curator. Cod. Theodos. l. 8. tit. 5. Hippocomorum sagum usurpare.
Hippocoum, i, n. vinum generosum ex Coo insula. Festus.
Hippocrates, m. 3. Ἱπποκράτης, Medicus excellentissimus ex Coo ins. cui tanta fuit artis peritia, ut vulgo crederetur Æsculapio prognatus. Ejus libri ubique celebrantur. Suscepit filios Thessalum, & Draconem. Excessit a vita annos natus 104. Suid.
Hippocraticus, a, um, adj. ad Hippocratem pertinens. Prudent. Roman. v. 498. Lanicna quando sævit Hippocratica? h. e. medicorum sectiones.
Hippocrene, es, m. 1. Fons Caballinus, ἱπποκρήνη, fons in Bœotia, non procul a Thebis, apud Heliconem M. quem Poetæ fabulantur factum esse ungula Pegasi equi alati, ab ἵππος, equus, & κρήνη fons. Huic fabulæ occasionem videtur ministrasse Cadmus, qui, cum in Bœotiam locum urbi condendæ quæreret, huc, illuc obequitans hunc fontem primus creditur invenisse, ut scribit Solin. c. 7. Musis sacrum esse dixerunt. Nam Cadmus sapiens, & aliquot Græcarum literarum inventor fuit. Ovid. 5. Fast. v. 7. fontes Aganippidos Hippocrenes.
Hippocrenæus, a, um, adj. ab Hippocrene. Anonym. de laudib. Herculis, inter op. Claudiani, v. 5. Hippocrenæos victorem insistere fontes.
* Hippocrenides, dum, f. pl. Musæ. Serv. ad Virg. Ecl. 7. v. 21.
Hippocrenisatus, a, um, adj. Sidon. carm. 22. v. 71. Hippocrenisatas jungebat Pegasus alas. Ita leg. Smet. & Savar. At Sirmond. & Wovverus, Hic & crinisatas.
* Hippodamantium, vinum de quo Plin. l. 14. c. 7.
Hippodame, es, f. 1. vel Hippodamia, æ, f. 1. Ἱπποδάμη, Ἱπποδάμεια, filia Oenomai Regis Elidis, & Pisarum, qui cum ex Oraculo se a genere interemptum iri didicisset, & illa tamen a multis procis ob formæ præstantiam expeteretur, curule certamen procis instituit cum ipsa (habebat enim equos velocissimos, qui ex ventorum flatu creati dicebantur) ea lege, ut qui vinceret, filiam haberet, victus subiret mortem. Tredecim victis, & occisis, Pelops Tantali filius visa puella ejus amore protinus exarsit: cujus nuptias ut assequeretur, Myrtilum ejus aurigam promissis corrupit, sic, ut ille axes cereos, i. e. infirmos, & fragiles subjunxerit, vel, ut alii volunt, obicem axi non objecerit. Atque hoc modo Pelops & puella, & Regno potitus est. Bocc. l. 2. Gen. Deor. ¶ Hippodame altera, quam Ovid. Heroid. 17. v. 248. Hippodamiam, at Met. 12. v. 210. Hippodamen vocat: Plutarchus vero in Theseo Deidamiam: tandem Propert. l. 2. eleg. 2. v. 9. Ischomachen. Hæc filia fuit cujusdam Atracis, seu Atracii, & nupsit Pirithoo Lapitharum Regi. Ovid. 12. Met. ¶ Hoc item nomine fuit filia Brisei, quæ vulgo patronymice Briseis appellatur. quam Achilles, Lyrnesso expugnata, captivam in castra abduxit, quam postea Agamemnon Achilli eripuit, ex quo celebre illud inter Agamemnonem, & Achillem dissidium exarsit. ¶ Item filia Anchisæ, soror Æneæ, quæ Alcathoo Trojano in uxorem data est, quem postea Idomeneus Cretensis in pugna occidit. Boc. l. 6.
* Hippodamus, i, m. ἱππόδαμος, equorum domitor, & transl. eques Romanus. Mart. l. 7. epig. 56. Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.
Hippodromus, m. 2. luogo, dove corrono i cavalli, בית מרוצת סוסים, ἱππόδρομος, theatrum, ubi agitantur equi, equorum curriculum, hoc est, ampla planities, in qua de pernicitate certatur citra pugnæ simulacrum, ab ἵππος, equus, & δρόμος, cursus. Nam stadium, in quo equites imaginario prælio concurrere solent, catadromus, καταδρομος, dicebatur. Martial. l. 12. epigr. 50. Pulvereumque fugax hippodromon ungula pulsat.
Hippoglossa, f. 1. ἱππόγλωσσον, herba spinosa, folia habens myrti sylvestris, linguæ equinæ similitudine, ab ἵππος, equus, & γλῶσσα, lingua. Plin. l. 27. c. 11.
Hippoglottion, n. 2. ἱππογλώττιον, herba, quam alii daphnitin, alii carpophyllon, & Alexandrinam laurum vocant. Plin. l. 15. c. 30.
Hippolapathum, n. 3. ἱππολάπαθον, herba lapatho sativo major, candidiorque, ac spissior. Plin. l. 20. c. 21.
Hippolyte, es, f. 1. Ἱππολύτη, soror Antiopæ, & Orithiæ Reginarum Amazonum, bello, quod Græci cum Hamazonibus duce Hercule gesserunt, simul cum Menalippe sorore capta est. Menalippe ab Hercule capta fuit, Hippolyte a Theseo. Hercules post victoriam Menalippen sorori Antiopæ reddidit, Orithyia tunc foris bellum gerente, & pretium arma Reginæ accepit, sed Theseus obtenta in præmium captiva, eamdem in matrimonium assumpsit, & ex ea genuit Hippolytum. Justin. l. 2. ¶ Fuit etiam hoc nomine Acasti filii Peliæ, Magnesiæ, seu Thessalorum Regis uxor, quam quidam Creteidem vocant, quæ, cum Pelium amaret, neque ille hujus amori obsequi vellet, eum ultro de stupri appellatione apud virum accusavit. Itaque Acastus Pelium ceu venationis causa in saltu Pelii montis abductum, ibique omnibus armis spoliatum, feris lacerandum præbuit. Verum Chiron, sive is Mercurius fuit, interveniens, accepta Vulcani machæra, Pelium liberavit, qui postea domum reversus Acastum cum uxore interfecit.
Hippolytus, m. 2. Ἱππόλυτος, Thesei, & Hippolytæ Amazonis filius, nepos Ægei, pronepos Neptuni, frater Demophoontis, & Antigoni. A Phædra noverca apud Patrem stupri accusatus, immissis a Neptuno marinis monstris (ut pater optaverat) cum curru veheretur, ab exterritis equis discerptus est, postea ab Æsculapio in vitam revocatus in Italiam profugit, & Virbius appellatus fuit, quasi bis vir. V. Ovid. 15. Met. Lactant. l. 1. c. 17. &c.
Hippomanes, is, n. 3. ἱππομανές, humor, in inguine equarum ortus ex libidinis ardore, qui in humana viscera descendens furorem facit, ab ἵππος, equus, & μανία, furor. Virg. 3. Georg. v. 281. Hinc demum hippomanes, vero quod nomine dicunt pastores, lentum distillat ab inguine virus. ¶ Item herba, qua comesa equæ incipiunt furere. Serv. in 3. Georg. ex Hesiodo, vel rectius ex Theocrito. Sed Theocritus in Pharmaceutria non id dicit, ea herba comesa insanire equos, sed ejus edendæ insano teneri amore. ¶ Item caruncula in fronte pulli equini, caricæ magnitudine, colore nigro, quam statim edito partu mater dentibus avellit, & devorat, quam si quis præripuerit, seu prius abstulerit, pullum ad ubera non admittit. Hæc caruncula amoris veneficium est, hac muliere medicamenta componentes vertere homines feruntur in furorem. Sed generaliter hippomanes dicitur venenum omne amatorium, quod equinæ cupidini similem mortalibus amorem accendat. Plin. l. 8. c. 42. Virg. 4. Æn. v. 515. Quæritur & nascentis equi de fronte revulsus, & matri præreptus amor.
Hippomarathrum, n. 2. ἱππομάραθρον, herba foliis marathro majoribus, & gustu acriore, cujus succus auribus instillatur, vermiculosque in iis necat. Alii myrsenum vocant. Plin. l. 22. c. 23.
Hippomeneius, a, um, ad Hippomenen pertinens. Ovid. in Ibin, 1. v. 83.
Hippomenes, is, Megari filius ex progenie Neptuni, qui Atalantam cursu victam uxorem obtinuit. Ovid. 10. Met. V. Atalanta.
Hippona, V. Epona.
Hipponacteus, a, um, adj. ut Hipponacteum carmen; de quo V. in Hipponax. Hipponacteum præconium, h. e. convicium, seu carmen maledicum. Cic. Fam. 7. ep. 24.
Hipponax, actis, m. Ἱππῶναξ, Poeta, tanta deformitate, & fœditate vultus, ut ejus effigies a pictoribus quibusdam publice proposita fuerit deridenda. Ille indignatus tam amare in illos est invectus, ut aliquos ex iis credatur compulisse ad suspendium. Dicitur invenisse versum jambicum scazontem, quem ab ejus nomine Hipponacticum vocamus, sive Hipponacteum. Plin. l. 36. c. 5.
Hipponensis, adj. ab Hippona Africæ urbe, ut Hipponensis colonia, Plin. l. 9. c. 33.
Hippopera, f. 1. sacchetto, bisaccia, bolgia, ילקוט, Germ. ein bulgen, Gal. bougette male, Hisp. talega, alforia, ἱπποπήρα, sacculus, quo eques necessaria itineri secum circumfert, ab ἵππος, equus, & πήρα, pera, saccus. Sen. ep. 87. ad Lucil. M. Cato Censorius canterio vehebatur hipposperis quibusdam impositis, ut secum utensilia portaret.
Hippophaes, m. 1. ἱπποφαές, ἱπποφυές, frutex in marinis locis nascens. Eo utuntur fullones ad vestes interpolandas. Plin. l. 21. c. 15. & l. 22. c. 12.
Hippophæston, n. 2. ἱππόφαιστον, spinæ fulloniæ genus, quod in marinis, sabulosisque locis provenit. Plin. l. 16. c. ult.
Hippopodes, m. 3. ἱππόποδες, pop. Septentrionales in insula, apud Basiliam, sive Baltiam, sic dicti a pedibus equinis. Plin. l. 4. c. 13.
Hippopotamus, m. 2. ἱπποπόταμος, equus fluvialis, seu aquatilis in Nilo præcipue nascens, binis ungulis, quales sunt bobus, dorso equi, & juba, & hinnitu, cauda obtorta, dentibus aprorum aduncis. Plin. l. 8. c. 25.
Hipposelinum, n. 2. ἱπποσέλινον, apii herbæ genus in siccis nascens, ita dictum, quod inter apii genera longe maximum sit, quia ἵππος, & βοῦς, sæpe in compositione augent, quemadmodum ὑπό minuit. Plin. l. 20. c. 12.
Hippotades, æ, dicitur Æolus ventorum rex, quia nepos Hippotæ Trojani ex Segesta filia. Ovid. 4. Met. v. 663. Clauserat Hippotades æterno carcere ventos.
Hippotoxotæ, arum, m. 1. ἱπποτοξόται, sagittarii equestres, arcieri a cavallo, ab ἵππος, equus, & τόξον, arcus. Cæs. l. 3. B. C. c. 4.
Hippuris, f. 3. ἵππουρις, Herba, al. equisetum, cauda equina, ab ἵππος, equus, & οὐρά, cauda. Plin. l. 26. c. 13.
Hippurus, i, ἵππουρος, piscis ex genere locustarum. Plin. l. 6. c. 16.
* Hippus, i, m. pesce cavallo, ἵππος, piscis genus, Plin. l. 32. c. ult.
Hir, n. 3. θέναρ, כף היד, vola manus, a χείρ, manus, per Synecdochen, Lucil. apud Cic. 2. Fin. Scalig. in Conjectan.
Hira, f. 1. intestinum jejunum, quod per dim. hilla, & hillum dicitur. Fest.
Hircinus, a, um, o. τράγειος, quod ad hircum spectat. Plaut. Pseud. 4. 2. 12. Heus tu, qui cum hircina stas barba.
Hircipes, edis, τραγόπους, hircinos habens pedes. Martian. Capel. l. 9.
Hircipilus, o. 1. 2. δασύθριξ, qui pilos habet similes hircinis, idest, duros, ut aliqui interpretantur, densos, ut alii. Sunt enim hirco pili, tum densi, tum duri, atque asperi. Fest. Al. leg. Hirbipilus.
Hircosus, a, um, o. 1. 2. che sente di becco, שריחו תיש, Ger. das stinckt wie ein bock, Gal. qui sent le bouquin, Hisp. elaque sabe a cabron, τραγομάσχαλος, qui hircinum odorem olet, & speciatim qui olet virus alarum, seu cujus alæ fœtidum spirant odorem. Pers. Sat. 5. Dixeris hæc inter hircosos centuriones, idest, rusticos, olidos, & omnis nitoris expertes. Adde Plaut. Merc. 3. 3. 14.
Hirculus, m. 2. τράγος, nardi species, ab hircus, ob odoris gravitatem. Pl. l. 12. c. 12.
Hircus, ci, vel hirquus, m. capro, caprone, becco, שעיר, תיש, עתוד, German. ein bock, Gal. bouc, Hisp. cabron, τράγος, caprarum admissarius, hoc est caper, qui jam coire, & fœtere cœperit, a prisco fircus, lingua Sabinorum. Hor. Epod. od. 16. Ametque salsa levis hircus æquora. ¶ Translate dicitur de homine immundo, & libidinoso, Plaut. Casin. 3. 2. 20. Propter operam illius hirqui improbi, edentuli. ¶ Mulgere hircos, proverbium est de re absurda. Virg. 3. Ecl. v. 91. Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos. ¶ Accipitur præterea hircus pro gravi alarum odore, qui sic dicitur a fœtore hirci animalis, quemadmodum etiam Græci τράγον tum de animali, tum de alarum graveolentia usurpant. Hor. Epod. od. 12. Gravis hirsutis cubat hircus in alis. ¶ Denique hircus, seu hirquus dicitur de angulo oculi, ducta significatione ab oculis hircorum, qui ob libidinis ardorem obliquis oculis capras aspiciunt, coda dell' occhio. Virg. Eclog. 3. Transversa tuentibus hirquis. Alii leg. hircis. Cæterum hoc loco & pro angulis oculorum, & pro hircis accipi potest.
Hirnea, æ, f. genus vasis, seu poculi. Plaut. Amph. 1. 1. 273. Cadus erat vini plenus: inde implevi hirneam. Et v. 276. Vini hirneam ebiberim meri. Al. leg. irneam: & putat Scalig. in Catalect. Virgil. olim dictam esse erneam ἀπὸ τοῦ ἄρνεω, quod avis figuram imitaretur. Non. c. 15. n. 29. legit cirneam, vel ut est in quibusdam editionib. cyrneam.
* Hirnella, parva hirnea. Festus habet irnella.
Hirpex, V. Irpex.
Hirpi, m. 2. pop. Sabinorum, qui in agro Falisco ad montem Soractem habitabant, ab hirpus, lupus, quasi lupi. Serv. in 11. Æn. hæc scripsit, Soractis mons est Hirpinorum in Flaminia collocatus. In hoc autem monte cum aliquando Diti patri sacrum persolveretur (nam Diis manibus consecratus est) subito venientes lupi exta de igni rapuerunt, quos cum diu pastores sequerentur, delati sunt ad quamdam speluncam halitum ex se pestiferum emittentem, adeo ut juxta stantes necaret, & exinde orta est pestilentia, quia fuerant lupos secuti, de qua responsum est, posse eam sedari, si lupos imitarentur, idest, rapto viverent. Quod postquam factum est, dicti sunt ipsi populi Sorani. Nam lupi Sabinorum lingua hirpi vocantur. Plane Servius videtur Hirpos in agro Falisco cum Hirpinis Samnitium confundere. ¶ Hirpi etiam, seu Hirpini, seu Hirpiæ familiæ, fuere quædam familiæ ex Hirpis populis, in Faliscorum agro, quæ in sacrificio annuo, quod fiebat in monte Soracte, ambulantes super ambustam struem lignorum non adurebantur. Pl. l. 7. c. 2.
Hirpiæ familiæ, V. Hirpi.
Hirpini, seu Irpini, m. 2. Principato ultra, pop. & regio Italiæ, in Regno Neapolitano, inter Samnites, quorum caput, & metropolis est Beneventum. Dicti sunt ab hirpus, lupus, quod lupum ducem secuti agros occupaverint, & luporum instar ex rapto viverent. Nempe primum id nomen acceperunt ab iis, quorum agros prædabantur. Voss. Vel fortasse dicti sunt ab Hirpis, quod ab iis originem traherent. V. Hirpi.
Hirpinus, m. 2. mons in Sabinis, in agro Falisco, idem ac Soractes ab Hirpis pop. qui juxta illum habitabant.
Hirpinus, a, um, adj. ab Hirpis, seu Hirpinis populis, ut Hirpina pubes, apud Silium, l. 8.
Hirpus, m. 2. lupus lingua Sabinorum, ut Strabo l. 5. & Serv. in 11. Aen. scribunt, vel Samnitum, ut Festus, ab ἅρπος, seu ἅρπαξ, rapax, ita dictus ob rapacitatem.
Hirquinus, a, um, adj. pro Hircinus apud Vet. & ita legitur in loco Plauti, quem adduximus, in Hircinus. Adde Pœn. 4. 2. 50.
Hirquitallio, n. 4. τραγίζω, est hircum lascivia, odore, voce imitari, ab hirquus pro hircus apud vet. Censorin. c. 14. In secunda hebdomade, vel incipiente tertia vocem crassiorem, & inæquabilem fieri, quod Aristoteles appellat τραγίζειν, antiqui nostri hirquitallire, & inde ipsos putant hirquitallos appellari, quod tum corpus hircum olere incipiat.
Hirquitallus puer, qui primum ad virilitatem accedit, seu virilitatem suam experitur, ab hirquus, quia pueri pubescentes Veneri inhiant, hircum incipiunt olere, vocem edunt gravem, subraucam, hircinæ non dissimilem. Censor. c. 14. & Fest.
Hirquus. V. Hircus.
Hirrio, seu Irrio, n. 4. proprium est vocis canum, cum provocantur, quia R multa sonant. Sidon. l. 7. ep. 3. Veluti est canibus innatum, ut, etsi non latrant, tamen hirriant.
Hirritus, us, m. vox canum, cum irritantur. Sidon. l. 9. ep. 16. Prodat hirritu rabiem canino.
Hirsutia, æ, f. forma hirsuta, ispidezza, λασιότης, Solin. c. 38. (al. 25.) Setarum hirsutiæ nullæ, & c. 42. Hirsutia pili.
Hirsutus, a, um, o. 2. peloso, שעיר, Ger. haarechtig, Gal. velu, Hisp. velloso, τριχώδης, λάσιος, pilosus, setosus, pilis horridus. Cic. 2. de nat. Deor. Aliæ villis vestitæ, aliæ spinis hirsutæ. Virg. 7. Ecl. Stant & juniperi, & castaneæ hirsutæ, idest; quæ adhuc suis echinis includuntur. Ovid. 2. Trist. v. 259. Sumpserit annales, nihil est hirsutius illis. Ubi pro austero, & inamœno accipitur.
Hirtianus, vel Hirtinus, a, um, adj. ad Hirtium pertinens, ut Hirtianum jus, apud Cic. 9. Fam. ep. 18.
Hirtius, vel Hircius, ii, Consul fuit Romæ cum Pansa, quocum ab Antonio cæsus est, cum ad Mutinam obsidione liberandam accessisset. Hinc auctor est libri de bello Cæsaris Hispaniensi, item de bello Africano, & Alexandrino, quamquam Suet. in Cæs. c. 56. scribit, dubitatum esse, Hirtii ne, an Oppii cujusdam essent. V. Lips. Elect. l. 2. c. 22.
* Hirtuosus, a, um, hirtus, ut Hirtuosus deus, h. e. Pan. Apul. l. 5. Metam. al. leg. hircosus.
Hirtus, a, um, o. 1. 2. peloso, λάσιος, שעיר, hirsutus, pilis horridus, a sono quem

quem fœtis horrentia edunt. *Curt. l. 4. c. 13.* Bactrianis hirta ora. *Corn. Nepos 14. c. 3.* Hirta tunica. *Virg. 3. Georg. v. 287.* Hirtæ capellæ. ¶ Translate *Hor. l. 1. ep. 3. v. 22.* Ingenium non incultum est, non turpiter hirtum. h. e. rusticum.

Hirudo, inis, f. *sanguisuga, sanguessola*, עֲלוּקָה, Ger. *ein blut-egel*, Gal. *sangsue*, Hisp. *sanguijuela, o sanguijuela*, βδέλλα, sanguisuga, ab hæreo, quod hæreat carni. *Pl. l. 32. c. 10.* Hirudinum, quas sanguisugas vocant, ad extrahendum sanguinem usus est. ¶ Translate ponitur pro omni eo, quod exhaurit. *Cic. Att. l. 1. ep. 16.* Quod illa concionalis hirudo avaritiæ, misera, & jejuna plebecula me ab hoc magno unice diligi putat.

Hirundinēus, hirundininus. *Sidon. l. 2. ep. ult.*

Hirundininus, a, um, o. quod est hirundinis. *Marc. l. 11. ep. 16.* In nido seges est hirundinino. Adde *Pl. l. 30. c. 14.*

Hirundo, inis, f. *la rondine*, סְנוּנִית, עָנוּר, Ger. *ein schwalb*, Gal. *hirondelle*, Hisp. *golondrina*, χελιδών, avis in tectis nidificans, sub initium veris ad nos transvolans. *Pl. l. 10. c. 24.* Abeunt & hirundines hybernis mensibus, sola carne vescens avis ex ijs, quæ aduncos ungues non habent. ¶ Est etiam in blanditiis amantium. *Plaut. Asin. 3. 3. 103.* Dic me hirundinem, monedulam, &c. ¶ *Una hirundo non facit ver, μία χελιδὼν ἦαρ οὐ ποιεῖ.* Prov. Græcum est, quo significatur, judicium alicujus negotii ex una re fieri non posse.

Hisarci, m. 2. Hisarli, pop. Insubriæ, Alpini, quorum pagi *Ifarfo*, & *Arcifate*.

Hisco, is, n. 3. *aprire la bocca*, פָּצָה פֶּה, Ger. *das maul aufsperren*, Gall. *bailler*, Hisp. *bocezar, χάινω*, ab hio, est, os ad loquendum aperire. *Cic. Phil. 2. c. 43.* Respondereme ad hæc, aut omnino hiscere audebis? ¶ Item pro trepide, & hæsitantez loqui. *Virg. 3. Æn. v. 314.* Et raris barbarus vocibus hisco. ¶ Item metonymice pro hæsitare, dubitare. *Nevius*, Hiscit, dubius est, quid agat. ¶ Translate dicitur de aliis quibuslvis rebus pro aperiri, patefieri. Unde terra etiam hiscere dicitur, cum præ nimio æstu aperitur, & rimas agit. *Ovid. 6. epist. vers. 144.* Hiscere nenipe tibi terra roganda foret. *Plaut. Pseud. 4. 1. 42.* Tace, ædes hiscunt.

Hispalensis, e, adject. ad Hispalim pertinens. *Tacit. 1. histor. cap. 78.* ubi al. leg. *Hispalienſis*.

Hispalis, f. 3. Hispal, Ispalis, Colonia Romulensis, *Siviglia*, urbs Hispaniæ Bæticæ, caput Vandaliæ, Emp. Acad. & Conventus juridicus totius provinciæ, amplissima, in regione feraci, ad Bætim fl. ab Hercule Libyco, Geryonibus victis, condita fertur.

Hispāne, adv. *alla Spagnuola, l'Βπανῶς*, more Hispano. *Ennius apud Charisi. l. 2.* Hispane, non Romane memoretis loqui me.

Hispania, f. 1. Hispaniæ, arum, poctice Hesperia ultima, *Spagna*, Ger. *Hiſpanien*, Gal. *Espagne*, Hisp. *Espana*, סְפָרַד, *Ιταυνία, l'Βπάνα*, regio amplissima Europæ. Omnis Hispania primum dicta est Iberia ab Ibero fl. postea Hesperia ab Hespero Atlantis fratre, sive, ut aliji malunt, ab Hespero stella lucidissima, quæ vesperitino tempore in Occidente apparet, solem subsequens, tertio Hispalia ab Hispali urbe ad fretum Atlanticum sita, postremo Iteria una immurata Hispania. ¶ Est insulæ peninsulæ. Alluitur enim Oceano ad Bor. ad Occid. ad Merid. & Mediterraneo ad Mer. & ad Or. Isthmus ejus est Pyrene mons ad Bor. qui 80. l. Hisp. inter duo maria, Oceanum, & Mediterraneum, inter occasum, & ortum excurrit, quo separatur a Gallia. ¶ Corio bovino figura similis, ac quadrilatera parem ferme latitudinem longitudini habet 800. M. P. apud Strabonem longa 6000. stadiis, lata 5000. legitur. Ut Appianus scribit, decem mille stadiis Hispaniæ latitudo commensuratur, longitudo prorsus eadem esse videtur. ¶ Refert Varro, in Hispaniis equas ex vento concipere, quod equos habeat hæc regio ceteris tam velocces, ut merito ex ventis concepti fingantur. ¶ Apud veteres primum in duas Hispanias Iberæ fl. distincta fuit, Citeriorem, & Ulteriorem. Postea divisa fuit in tres, Tarraconensem, Baticam, & Lusitaniam. Ex his Tarraconensis eadem est, ac Hispania Citerior, estque omnium maxima, quippe quæ reliquas simul acceptas magnitudine superat. Bætica, & Lusitania sunt in Hispania Ulteriore, & Ana fl. magna ex parte inter se dirimuntur. Post Imperii Romani declinationem divisa est in quatuor Regna, Legionis, seu Castellæ, Navarræ, Aragoniæ, Portugalliæ. Nunc dividitur in quatuordecim partes, quæ ad tres Coronas, seu tria Regna reducuntur, Castellæ, Aragoniæ, Portugalliæ.

Hispaniensis, se, o. 3. *Iβπανικός*, quod ad Hispaniam spectat. Hispanus, & Hispaniensis differunt, quia Hispanus dicitur, qui in Hispania natus est, Hispaniensis, qui alibi ortus, in ea versatur, ut Hispanienses negotiatores, qui in Hispania negotiantur, Hispaniensis exercitus, qui in Hispania militat. *Cic. pro L. Man.* Civile, Africanum, Hispaniense mistum ex civitatibus, atque ex bellicosissimis nationibus. *Mart. in præfixa l. 12.* Ne Romam non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum. ¶ Nec tamen hæc differentia perpetua est. *Plinius* enim *l. 37. c. 10.* Oceanum Hispaniensem dixit, & *l. 33. c. 6.* Spuma argenti Hispaniensis.

Hispanicus, a, um, adj. idem quod Hispanus. *Suet. Aug. c. 82.* Hispanicum verbum.

Hispānus, a, um, o. 1. 2. *Iβπανός*, quod in Hispania natum est, seu quod ex Hispania, *Iβπανο, Spagnuolo*. *Mart. l. 7. ep. 87.* Hispano si me Tagus impleat auro.

Hispānus, i, m. homo ex Hispania. *Spagnuolo, Cic. de Aruſp. Resp.* Nec numero Hispanos, nec robore Gallos superavimus.

Hispellum, n. 2. Colonia Iulia, Hispella, *Spello, Spelle*, olim urbs, nunc castrum Umbriæ in ditione Pontificia. Patria fuit Propertii. *Pl. l. 3. c. c. 14.*

Hispīdo, as, a. 1. hispidum facio. *Solin. c. 59.* Pollino aculeatum spinosis fastigiis hispidatur.

Hispidōsus, a, um, o. idem quod hispidus, שָׂעִיר, *Δασύς, Catul. ep. 16.* Non dico pueris, sed hispidosis.

Hispidus, a, um, o. *peloso, aspro*, שָׂעִיר, German. *rauch von haar*, Gal. *velu, de gros, & rude poil*, Hisp. *velloſo, ἀσπὶς, Δασύς*, hirsutus, asper, setosus, horridus, a sono, quem edunt setis horrentia, ut hispida facies. *Hor. l. 4. od. 10.* Hispida frons. *Virg. 10. Æn. v. 210.* Hispida membra. *Juv. Sat. 2. v. 210.* Hispida auris, h. e. rustica, rudis. *Gell. l. 10. c. 3.*

Hister, m. 2. idem ac histrio, i. e. ludio, Hetruscorum lingua. *Liv. l. 7. c. 2.*

Histŏnes, um, m. telæ textores: a Græca voce *Iστός*, quæ tum telam, tum telæ textorem significat. *Var. l. 1. R. R. c. 2.* Ut si habeas plures in fundo textores, & institutos histonas, sic & alios artifices. ¶ Nisi forte legendum est *histotonas*, vel *hiſtotones*, ab *Iστός*, licium, & τείνω, extendo.

Historia, æ, f. *iſtoria*, דִּבְרֵי הַיָּמִים, Ger. *eine hiſtorie*, Gal. *hiſtoire*, Hisp. *hiſtoria, Iστορία*, narratio, & rerum gestarum expositio, ab *Iστωρ, sciens*, spiritu mutato. *Cic. 4. Acad.* Sane doctum hominem, ut indicat ipsius historia scripta Græce. ¶ Apud Romanos ab initio rerum Romanarum usque ad P. Mutium Scævolam Pont. Max. historia nihil aliud fuit, nisi annalium confectio, qui a Pontifice Maximo fiebant, qui res omnes singulorum annorum mandabat literis, efferebatque in album, & proponebat tabulam domi, potestas ut esset populo cognoscendi. Itque Annales Maximi nominabantur. Post Scævolam historia scribi cœpta est a M. Catone, a Fabio Pictore, ab Antistio Pisone. Sed hi veterem similitudinem scribendi secuti sine ullis ornamentis, monimenta solum temporum, hominum, locorum, gestarumque rerum reliquerunt. Primus, qui ornate historiam scriberet, Cœlius Antipater exstitit, qui fuit familiaris L. Crassi Oratoris. *Cic. 1. de Orat.* V. Annales. ¶ Accipitur etiam pro quavis descriptione, interpretatione, seu expositione. Unde *Plinii* opus *de Hiſtoria naturali* inscribitur.

Historiāle opus, *Κατ' ἱστορίαν ἠρτυκαμένον*, dicitur in hortis varia arborum, aut herbarum dispositio, qua venationes, animalia, ædificia, & hujusmodi aspectu grata representantur. *Pl. l. 16, c. 23. de cupreſſo.* Trahiturque etiam in picturas operis historialis. *Hardouin.* legit *topiarii*, neque tamen alteram lectionem damnat.

Historice, es, Grammaticæ pars, quæ in enarratione factorum occupatur. Ita *Quinct. l. 2. c. 9.*

Historice, adv. *iſtoricamente, Iστορικῶς*, historico more. *Pl. l. 2. ep. 5.* Descriptiones locorum non historice tantum, sed prope Poetice prosequi fas est.

Historicus, m. 2. *iſtorico, Iστορικός*, historiarum scriptor. *Cic. pro Mur.* Tua nobilitas, tamesi summa est, tamen hominibus literatis, & historicis est notior, populo, & suffragatoribus obscurior. ¶ De claris Historicis vide *Cic. 2. de Orat.*

Historicus, a, um, o. *Iστορικός*, quod historiæ proprium est. *Cic. de clar. Or. c. 83.* Non tam historico, quam oratorio genere perscripsit.

Historiographus, i, m. qui historias conscribit. *Capitol. in Gordiano II. prope fin.* Ea debent in historia poni ab historiographo, quæ aut fugienda sint, aut sequenda.

Histria, v. Istria.

Histricōsus, a, um, spinosus, *Δασυβλώδης*. Translate *Illeronymus l. 1. in Ruffin. c. 7.* Hittricosæ & lividæ mentis homo. *h. e.* ad pungendum & obtrectandum paratæ.

Histricus, a, um. o. *ὑποκριτικὸς*, quod ad histrium, hoc est, ad histrionem pertinet. *Plaut. prol. Pœn. v. 4.* Audire vos jubet imperator histricus, ideſt, præfectus histrionum, vel histrio imperans.

Histrio, onis, m. 3. *iſtrione, commediante*, חָנֵף, Ger. *comedi-ſpieler*, Gal. *joueur de farces*, Hisp. *comediante, representador de personas*, ὑποκριτὴς, μῖμος, ludio, qui personatus in scenis fabulas agit. Dictus est ab *hiſter*, quæ vox Thuscis significabat ὀρχηστὴ, h. e. saltatorem, qui & ludio vocatur. A Thuscis enim rem, & vocem Romani accepere. *Liv. l. 7. c. 2. Val. Max. l. 2. c. 4. Cic. 4. Tuſc.* Agunture ista præclare, & ab oratore quidem melius, quam ab ullo histrione. ¶ Histriones omnes, præter Attellanos, a stipendiis militaribus repulsi fuere. *Liv. l. 7.* Quod si aliquando ad arma vocati sunt, non nisi cogente necessitate in dubiis rebus Reip. vocati sunt. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 15.*

Histrionālis, le, o. 3. *ὑποκριτικὸς*, ad histrionem pertinens. *Cic. de Orat.* Ut lascivia verborum, gravitate sententiarum, licentia compositionis histrionales modos exprimant. Adde *Tac. Ann. 1. c. 16.*

Histrionia, niæ, vel histrionica, cæ, f. 1. *ὑποκριτικὴ*, ars histrionum. *Plaut. Amph. prol. v. 90.* Jovem facere histrioniam.

Histrionius, & Histrionicus, a, um, histrionalis. *Capitol. in Vero, c. 8. Dig. l. 32. c. 71.*

Histrix. V. Hystrix.

Hittio, n. 4. *ἱππάω*, proprium vocis canum, cum vestigia indagant. *Fest. & Plaut.*

Hittus, us, m. vox ea, quam canes vestigia indagantes edunt. *Fest.*

Hiulcātus, a, um, adj. hiulcus, apertus. *Fortunat. Carm. 5.* Et per hiulcatos fervor anhelat agros.

Hiulce, adv. *διεστραμμένως*, apette. *Cic. de Orat. l. 3. c. 12.* Ex quo sic locutum esse ejus patrem judico, sic majores, non aspere, non vaste, non rustice, non hiulce, sed presse, & æquabiliter, & leniter.

Hiulco, as, a. 1. *aprire, fendere*, בָּקַע, *σχίζω*, hiulcum facio, aperio, findo. *Catul. carm. 69. v. 62.* Æstus hiulcat agros.

Hiulcus, a, um, o. 1. 2. *ſeſſo, aperto*, נִפְתָּח, נָקִיק, Ger. *geſpalten, gekleckt*, Gal. *fendu, entrouvert*, Hisp. *hendido, διεστραμμένος*, fissus, fatiscens, *Virg. 2. Georg.* Hiulca siti findit Canis æstifer arva. ¶ Per translationem oratio dicitur hiulca, quæ male cohæret. *Cic. de Orat. l. 3. c. 43.* Nec asper verborum concursus sit, neve hiulcus. Item hiulci versus a Diomede appellantur, qui exiles sunt, & quasi in media parte hiant.

H A N T E O.

Hoc, *questo*, זֶה, זֹאת, pron. demonst. gen. n. cujus masc. est *hic*, fœm. *hæc*. *Virg. 4. Æn.* Hoc illud germana fuit? ¶ Interdum migrat in adverbium, idemque significat, quod huc. *Virg. 8. Æn. v. 423.* Hoc tunc Ignipotens cœlo descendit ab alto. Sic enim *Priſcianus* legit. ¶ Sæpe pro tanto ponitur. *Cicero in Tuſc.* Flaga hoc gravior est, quo est missa contentius. ¶ Hoc lucis, noctis, sceleris, pro hac luce, &c. *Terent. Plaut.* & al. ¶ *Hoc eſt*, explicandi formula, *cioè. Cic. pro Cæcin.* Quadriennium, hoc est, ex quo tempore fundus venit, possedi. V. *Hic.*

Hodiēdcus, vel potius hodœdocus, m. 2. פַּרְעֹה, גַּנָּב, latro, atque obsessor viarum, ab *ὁδὸς, via*, & *δοκέω, observo, expecto. Fest.*

Hodie, adv. *oggi, eggidì*, הַיּוֹם, Ger. *heut, auf den heutigen tag*, Gal. *aujourdhuy*, Hisp. *oy*, quod ad hunc diem spectat. *Cic. in Catil.* Neque a nobis ante hodiernum diem collocaretur. *Id. 4. Phil.* Quod ex hodierno ejus edicto perspicere potuistis. Hodœporicon, i, n. *viaggio*, אֹרַח, *ὁδοιπορικὸν* itinerarium, ab *ὁδοιπόρος*, viator *Hieron. ep. 27. ad Eustoch. c. 3.* Hodoeporicon alicujus scribere.

Hœdus. V. Hædus.

Hoi, *oimè*, אוֹי, interjectio lugentis. *Ter. Phorm. 4. 3. 58.* Hoi, hui, nimium est. ¶ Scribitur & *oi* sine aspirat. *Id. Eun. 4. 4. 48.*

* **Holce**, es, f. *ὀλκή*, pondus. Holceque a drachma non re, sed nomine differt. *Jann. de pond. v. 19.*

Holcus, m. 2. *ὅλκος*, herbæ species, al. aristida, ab *ἕλκω*, traho, quia circa caput alligata, vel circa lacertum educit corpore aristas. *Pl. l. 27. c. 10.*

Hollandia, f. 1. *Ollandia*, una ex 17. Provin. Germ. infer. cum titulo Comitatus. Habet ab Occ. mare Germanicum, ab Or. & a Sept. mare Austrinum, a Mer. Zelandiam, & Brabantiam ex parte. Dividitur in Australem, ubi alias Batavi pop. & in Septentrionalem, quæ & West-Frisia dicitur. Complectitur plures Provincias, de quibus V. Geographos.

* **Holocaustōma**, tis, n. *ὁλοκαύτωμα*, holocaustum. *Tert. adv. jud. c. 5.*

Holocaustum, n. 2. *olocauſto*, אִשֶּׁה, עוֹלָה, *ὁλόκαυστον*, sacrificii genus, quo tota comburebatur victima, non sola extra, ab *ὅλον, totum*, & *κάω, uro. Prud. Apotheoſ. v. 536.* At tua congestæ tumulant holocaustа ruinæ.

Holochrȳsus, i, *ὁλόχρυσος*, nomen floris, a colore, quasi totus aureus. *Pl. l. 21. c. 8.*

Holographus, a, um, o. *ὁλόγραφος*, totus scriptus, ut Testamentum *holographum*, quod totum testatoris manu scriptum est. V. JCtos. *Hier. cont. Ruf.* Quæ epistola holographa teneatur ab iis, ad quos perlata est. Adde *Sid. l. 9. ep. 11.*

Holophanta. V. Holophanta.

Holosēricum, i. *ὁλόσηρον*, junci quoddam genus crassum, & carnosum. *Pl. l. 22. c. 18.*

Holosericus, a, um, o. *tutto di seta*, כֻּלּוֹ מִשִּׁי, *ὁλοσηρικὸς*, quod totum est ex serico, nulla alia admixta materia, ab *ὅλον, totum*. Usus vestis holosericæ apud veteres rarissimus fuit, & summa ejus caritas. *Vopisc. in Aurel. c. 45.* Vestem holosericam neque ipse in vestiario suo habuit, neque alteri utendam permisit. ¶ Primus Romanorum holosericæ veste Heliogabalus usus est, *Lampridio* teste *in ejus vita, c. 26.* cum jam subserica in usu essent. Tacitus Imperator holosericæ vestis usum viris omnibus interdixit. *Vopisc. in Tac. c. 10.*

Holosīdērus, a, um, adj. totus ferreus, *ὁλοσίδηρος*, ut holosidera spatula. *Theod. Prisc. l. 1. c. 28.*

Holosphyrātus, a, um, adj. *ὁλοσφύρατος*, מַקֻּשָׁה, totus malleo ductus, solidus, non conflatus, ut holosphyrata statua. *Pl. l. 33. c. 4.*

Holosteon, n. 2. *ὁλόστεον*, herbæ species, ab *ὅλον, totum*, & *ὀστέον, os, ossis*, per antiphrasim, cum careat omni duritie. *Pl. l. 27. c. 10.*

* **Holothuria**, orum, *ὁλοθούρια*, piscium genus. *Pl. l. 9. c. 47.*

* **Holovēra**. *ὁλόβηρα*, vestimenta tota ex vera purpura. *Cod. Theod. 11. 8. 4.* V. *Salmaſ. ad Trebell. Poll. in Claud. c. 17.*

* **Holus**. V. Olus.

Homelium, pilei genus. *Feſt.*

* **Homerēus**, &
* **Homericus**, &

Homericus, a, um, o. 1. 2. quod ad Homerum spectat. *Quinct. l. 2. c. 3.* Qui ad Phœnicis Homerici exemplum dicere, ac facere docent. Adde *Cic. 3. Tuſc.*

* **Homerista**, *ὁμηριστὴς*, qui Homeri carmina recitat. *Diom. l. 3. p. 481. Putſch.*

Homerocentōnes vocari solent, qui de carminibus Homeri propria opera multis hinc inde compositis in unum farciunt corpus. Hæc *Tertul. de præſcriptionibus c. 39.* V. *Cento.*

Homeromastix, igis, m. 3. *ὁμηρομαστὶξ*, Homeri flagellum, cognomen Zoili cujusdam, qui Homorum libris adversus eum editis ausus est insectitæ arguere, quos libros cum Ptolemæo Ægypti Regi obtulisset, Rex tum quidem dissimulavit indignationem, quam ex hominis impudentia conceperat, sed post aliquot dies pecuniæ aliquid petenti, quo inopiam sublevaret, Mirum, inquit, te inopia premi, qui multo Homero es doctior, cum ille qui ante annos mille fere fun-

functus est, etiam hodie tot hominum millia pascat. Tandem parricidii accusatus, jussu Regis in crucem fublatus est. *Vitr. in præfil. 7.* ¶ Per Synecdochen dicit

continet horas, &c. ¶ Hora κατ' ἐξοχὴν sumitur pro horoscopo, seu momento, quo nati sumus. *Senec. Apocolocynt.* Et tamen non est mirum si errant; horam ejus nemo novit. ¶ Hora extrema est hora mortis. *Virg. Ecl.* 8. ¶ Poetis Horæ quatuor Deæ sunt, quas Hesiodus ait esse filias Jovis, & Themidis. Sunt autem ministræ Solis. *Ovid. 2. Met. v.* 118. Jungere equos Titan velocibus imperat horis: Jussa Deæ celeres peragunt. *Homer. Iliad.* E. facit eas custodes portarum cœlestium. Quatuor esse dicuntur, quia præsunt quatuor anni tempestatibus. ¶ Hora, vel Ora, Dea juventutis. *V. Horilia.*

Horæum, i, n. ὡραῖον, genus salsamenti ex palamide pisce, ita dictum ab ὥρα, ver, quod veris tempore confici soleat. *Plaut. Captiv. 4. 2. 71.* Horæum, scombrum, & trigonum &c. ¶ Quod autem addunt quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 11. *c.* 14. de horæo melle, hanc vocem ibi *Plin.* Græcis litteris scribit.

* Horalis, le, *d'un' ora. Venant. Fortunat. l.* 4. *de vita S. Mart. v.* 364.

Horarium, rii, n. horologium. *Censorin. c.* 23. P. Corn. Nasica Censor ex aqua fecit horarium.

Horarius, a, um, o. *di un' ora*, ὡρᾶιος, quod est uniss horæ. *Suet. in Domit. c.* 3. inter initia principatus quotidie secretum sibi horarium sumere solebat.

Horatius, a, um, adject. ad Horatium pertinens, ut Horatia leg, *Liv. l.* 3. *c.* 55.

Horatia gens, *Id. l.* 1. *c.* 26.

Horatius, m. 2. Ὁράτιος, Poeta Venusinus, Lyricorum, & Satyrarum scriptor. Anno Imperii Augusti Cæsaris 33. ætatis vero suæ 63. moriens, Augustum reliquit hæredem. Maxima pompa ad Mæcenatem in Exquiliis sepultus est. *Ovid.* Desinuit nostras numerosus Horatius aures.

Horctus, a, um, o. idem ac forctus, seu forctis, ideſt bonus. *Fest. V. Herctum.*

Hörda, æ, f. 1. ἔγκυος, הָרָה, vacca prægnans, idem ac forda. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 5. quæ sterilis est vacca, taura appellatur, quæ prægnans, horda.

Hordeaceus, a, um, o. *di orzo*, Germ. *von gersten*, Gal. *d'orge*, Hisp. *de cevada*, κριθινος, quod est ex materia hordei, ut Panis hordeaceus, *Plin. l.* 18. *cap.* 11. ¶ *Hordeacea pyra* dicuntur a *Colum. l.* 5. *c.* 10. eadem ratione, qua a *Plinio* hordearia prunæ. V. vocem sequent.

Hordearius, a, um, o. κριθινος, qui hordeo vivit. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Et gladiatorum cognomine, qui hordearii vocabantur. ¶ Æs hordearium, quod pro hordeo Equiri Romano dabatur. *Fest.* Nam Romani non ferebant avenam, sed solum ageosebant avenæ illud genus, quod agreste est, ac sponte provenit, esseque sterile. Quare pro avena jumentis hordeum habant. ¶ Hordearia pruna. *Plin. l.* 15. *c.* 13. Hordearia appellata a comitatu frugis ejus.

Hordeatus, a, um, adject. pro hordeaceus, legitur apud *Plaut. Cas.* 2. 8. 60. Varia tamen est ejus loci & lectio, & interpretatio. V. *Taubman. & Lambin.*

Hordeolus, i, m. ὀτζαίνολο, κριθή, apostema nascens in extremitate palpebræ. *Marcel. Emp. l.* 8. Hordeoli oculis infesti.

Hordeum, olim fordeum, n. 2. *orzo*, שְׂעוֹרָה, Ger. *gersten*, Gal. *orge*, His. *cevada*, κριθή, genus frumenti, a φέρβω, alo, nutrio, vel a κρίσις, dim. a κριθή hordeum, per metathesin. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Hordeum frugum omnium mollissimum est. *Virg. Ecl.* 5. Grandia sæpe quibus mandavimus hordea sulcis. ¶ A Romanis ignominiæ causa militi dabatur, quasi cum equis conjungendus esset, quod pœniæ genus κριθοφαγία Poiybio dicitur. *Liv. l.* 27. Cohortibus, quæ signa amiserant, hordeum dari jussit. *Sigon. l.* 1. *c.* 15. V. *Hordearius.*

Hordicalia, orum, n. 2. dies festus apud Romanos, ab horda, prægnans, quod eo die vaccæ hordæ immolabantur. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 5.

Horticidia, idem quod Hordicalia, apud *Fest.*

Horia, æ, f. navicula piscatoria. *Non. c.* 13. *n.* 1. & *Fest. Plaut. Rud.* 4. 2. 5. Salute horiæ, quæ in mari fluctuoso piscatu me uberi compotivit.

Horiola, æ, f. diminut. ab hora. *Plaut. Trin.* 4. 2. 100. Horiola advecti sumus per amnem. ¶ Legitur & *Oriola.*

* Horisticæ, es, f. διατακτική. Apud *Diomed. l.* 2. *p.* 421. pars Grammaticæ finitiva, quæ præcepta demonstrat.

* Horitor, bis dixit pro hortatur *Enn.* in Annalibus. *Diomed. l.* 1. *p.* 378. *Putsch.*

Horizon, ontis, m. 2. ὁρίζων, ὁ τῆς ὁρατῆς אֹרֶךְ חַיִּים, finitor, terminator, ut vocat *Cic. 2. Div. c.* 44. & *Martian. Capell.* unus est ex majoribus sphæræ circulis, qui cœlum in duas fecat partes, quarum altera nobis conspicua est, altera abscondita. *Cic. loc. cit.* Illi orbes, qui cœlum quasi medium dividunt, qui a Græcis ὁρίζοντες nominantur, a nobis finientes rectissime vocari possunt. *Hyginus*; Horizon est is, qui terminat ea, quæ perspici aut non videri possunt.

Hormesion, n. 2. ὁρμήσιον, gemma, quæ ex igneo colore radiat auro portante secum in extremitate candidum lucem. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hormiodes, m. 1. ὁρμιώδης, gemma vehementis viriditatis, ambiente circulo aureo coloris, ab ὁρμιὰν, *impetu feror, irruo*, propter augmentum viriditatis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hormisinum, n. 2. ὅρμισον, herba hortensis, vulgo salvia trasfmarina dodrantali altitudine, folio marubii, semine cymino similis, cætera porro, odoris optimi. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Horno, adverb. hoc anno, cui opponitur adv. *anno*, pridem, quasi jam ante annum. *Lucil. l.* 28. apud *Non.* Utrum anno, an horno te abstuleris a viro. Adde *Plaut. Most. l.* 3. 3.

Hornotinus, a, um, o. ἔτησιος, בֶּן שָׁנָה, idem ac hornus, ab *horno*, ut diutinus a *diu*. *Cic. 5. Ver. c.* 18. Hæ literæ L. Metelli hoc, quantum est ex Sicilia frumenti hornotini exaraverunt.

Hornus, a, um, o. *di un anno, e di quest' anno*, בֶּן שָׁנָה, ἐνιαύσιος, quod est ipsius anni, hujus anni, vel quod est unius anni, ab ὥρα, hora, qua tempus, ac speciatim annum significat. *Hor. in Epod.* 2. Et horna dulci vina promens dolio. ¶ Horni agni, h. e. anniculi. *Propert. l.* 4. *el.* 3. Illa dies hornis cædem denuntiat agnis.

* Horofantæ, sive Horophantæ, ὁροφάνται, qui fines statuunt, & de finibus judicant. *Cod. Theod.* 16. 10. 14.

* Horologicus, a, um, ad horologium pertinens. *Mar. Capel. l.* 6. *p.* 194.

Horologium, gii, n. 2. *orologio, oriolo*, כְּלֵי שָׁעוֹת, צֵל הַכּוֹעֲרוֹת, אוֹרְלוֹגִין, Ger. *uhr*, Gal. *horloge*, His. *relox*, ὡρολόγιον, horarium, & instrumentum indicans horas, vel quod horas metitur, ab ὥρα, *tempus*, & λέγω, *dico*. Primus Anaximenes Milesius horologium, quod appellant sciotericon, *da ombra*, Lacedæmone ostendit. *Plin. l.* 9. *c.* 9. ¶ Olim horologium *solarium* dicebatur, quia in Sole tantum horarum ratio conspiciebatur. *Plin. l.* 7. *c.* 60. ¶ Postea excogitatum fuit, ut sine Sole etiam ipso sonitu horæ denuntiarentur. ¶ De horologiis scripsere Vitruvius *l.* 9 *c.* 9. Clavius, Voellus, & alii.

Horoscopans, antis, ὡροσκόπος, horam indicans, horoscopum faciens. *Jul. Firm. l.* 5. *c.* 1. Ariete horoscopante in Cancro.

Horoscopicus, a, um, adject. ad horam natalis pertinens, ut Horoscopici libri, *Fulgent. l.* 1. *Mythol.*

Horoscopium, ii, n. ὡροσκόπιον, instrumentum ad indagan dam horam natalem pertinens. *Sidon. l.* 4. *ep.* 3. Tenere cum Euphrate horoscopium.

Horoscopo, as, n. 1. ὡροσκοπῶ, horoscopum facio. *Manil. l.* 3. *v.* 302. Jam facile est, si quod quandoque horoscopar astrum, Noscere. Usus est & *Jul. Firmic.* non semel.

Horoscopus, a, um, adject. V. *Horoscopus, i.*

Horoscopus, pi, m. ὡροσκόπος, *ascendente, ὡροσκόπος*. Cœli pars, quæ nativitatis tempore ab Oriente emergit, ex cujus observatione natalitiæ divinationes fiunt, ab ὥρα, quo nomine non intelligitur particula diei, sed absolute tempus, nempe tempus illud, quo quis primum exit in lucem, & a σκοπέω, *specular*, nempe a consideranda Cœli parte, quæ tempore nativitatis surgit. Aliqui horoscopon definiunt eam Cœli partem, quæ hora qualibet ab inferiore hemisphærio surgit ab Oriente, deinde addunt, horoscopo item id temporis momentum significari, quo quisque nascitur, quasi horæ inspectionem, & notationem. *Perf. Sat.* 6. *v.* 18. Geminos horoscope varo producis genio. ¶ Interdum adjective sumitur, ut Instrumenta horoscopa, & Vasa horoscopa, in quibus horæ dignoscuntur. *Plin. l.* 2. *c.* 72. Vasa horoscopa non ubique eidem sunt usui, &c.

Horrea, æ, f. idem ac horreum, apud priscos. *Claud.* apud *Non. c.* 3. *n.* 110.

Horrearius, m. 2. *chi ha cura del granaio*, ταμίας, σιτοφύλαξ, custos horrei. *Ulp. l.* 5. *§.* 3. *Dig. de his qui effund.* Si horrearius aliquid dejecerit.

Horreaticus, a, um, ὁ τῆς ἀποθήκης, adj. ad horreum pertinens, ut Horreaticæ species, h. e. fruges, quæ in horreo asservantur. *Cod. Theod. l.* 2. *de condit. in horr. publ.*

Horrendum, adverbii more positum, *orrendamente*, φοβερῶς. *Virg. Æn. 6. v.* 288. Bellua horrendum stridens.

Horrendus, a, um, o. 1. 2. *orrendo*, אֲיֹם, נוֹרָא, Germ. *grausam*, Gall. *horrible*. His. *espantable, atroz*, φοβερός, horribilis, horrificus, timendus, abominandus *Cic. in Tusc.* Nihil habet mors, quod sit horrendum. ¶ Sumitur etiam pro venerando. *Virg. 6. Æn. v.* 10. Horrendæque procul secreta Sibyllæ. ¶ Item adverbii loco. V. *Horrendum.*

Horrens, entis, o. 3. nom. ex partic. *orrido, orribile*, φρικτός. *Virg. init. Æn.* At nunc horrentia Martis Arma virumque cano. *Id. ib.* Horrenti mensas umbra, hoc est religiosum timorem incutiente.

Horrentia, æ, f. 1. horror. *Tertul. 4. cont. Marcion. c.* 24. Puiverem jubet excuti ad horrentiam terræ illorum.

Horreo, es, rui, n. 2. *aver orrore, paura*, מָמַר, הֶחֱרִיד, חָרַד, Ger. *von forcht zittern*, Gall. *frissonner, avoir horreur*, His. *epeluzarse, tener horror*, φρίττω, est horrore corripior, & dicitur, cum spiritus vesfus cor fugit, & inde provenit corporis rigor, & asperitas pilorum. *Ter. Eun.* 1. 2. 4. Torus horreo. ¶ Metonymice ponitur pro frigere, quia horror aliquando ex frigore nascitur. *Juven. Sat. v.* 93. Et horrenti tunicam non zeddere servo. ¶ Item pro timere, formidare. Nam ex timore animalia sæpe horresount, siquidem timorem frigus, & frigus horror sequitur. Et in hac significatione contraitur cum accusativo, vel cum acc. & dat. vel cum infinitivo. *Cicer. in Ver.* Cum esses impius, jam tum judicium, & crimen horrebas. *Plin. in Paneg.* Nemo jam parens filio nisi fragilitatis humanæ vices horret. *Cic. de Aruspic. Resp.* Quod sacrificium nemo unquam vir aspicere non horreit. ¶ Item pro stupere, admirari. Nam horror etiam ex admiratione nasci videtur. *Cic. de Orat.* Quæ ego, cum a te tractantur in causis, horrere foleo. ¶ inanima etiam horrere dicuntur, quæ horrida fiunt, vel horrorem incutiunt. *Tibul. l.* 2. *el.* 3. *v.* 23. Sæpe horrere sacros doluit Latona capillos. *Virg. 11. Æn. v.* 66. Ferreus hastis horret ager. *Col. l.* 1. *c.* 4. Sunt quædam loca, quæ solstitiis minus concalescunt, sed frigoribus hiemis intolerabiliter horrent.

Horrebilum, i, n. *piccioi granaio. Val. Max. l.* 7. *c.* 1. Usus necessiarii horreum.

Horrefco, is, n. 3. *farsi orrido, inorridire*, סָמַר, Ger. *sich forchten*, Gal. *trembler de peur, craindre*, His. *volverse horrido, ἐπιφρίττω*. horridus fio, ut cum quis intrinsecus algorem, seu tremorem in se excitari, & crescere sentit, pavore, stupore, aut febri invalescente. *Virg. l.* 6. *Æn.* Horrescit visu subito, causaique requirit. ¶ Est item expavescere, timere. *Cic. de Fin.* Qui sibi injecto terrore mortis horrescunt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 394. Nec tu mensarum morsus horresce futuros. ¶ Item contremiscere. *Virg.* 3. *Georg.* Tum fegetes altæ, campique natantes lenibus horrescunt flabris.

Horreum, i, n. 2. *granaio*, אֹצָר, אסם, Ger. *eine scheur, hornspeicher*, Gal. *grenier*, His. *albondiga, σιτοφυλακεῖον, ἀποθήκη*, locus, in quo fegeres post messem reponuntur, ab *hordeum*, quod horreum proprie dicerit locus hordeo asservando accommodatus, ut *farreum* locus, in quo reponeretur far, sed postea dici cœperit de quarumlibet frugum repositorio. *Virg. 1. Georg. v.* 49. Illius immensæ ruperunt horrea messes. *Cic. in Rul.* Illi Capuam cellam, atque horreum agri Campani esse volunt. ¶ Sumitur etiam pro loco ad custodiam rerum aliarum, quæ a quotidiano usu seponuntur. *Apul. in Met.* Demonstrat horreum, ubi vesperæ fagaciter argentum copiosum recondi viderat. Adde *Horat. l.* 3. *od.* 28.

Horribilis, le, o. 3. *orribile*, נוֹרָא, Ger. *schrecklich*, Gal. *horrible*, Hisp. *horrible, φρικτός, φοβερός*, horrendus, horrificus, formidabilis. *Cic. pro Quinct. c.* 31. Horribile est causam capitis dicere, horribilius, priore loco dicere.

Horricomis, e, adject. κακοίθριξ, qui horridos pilos, vel comam habet, ut horricomes canes, apud *Apul. A. A. l.* 4. & 7.

Horride, adv. *rozzamente, aspramente*, Germ. *rauchlich, groblich*, Gall. *rudement, aprêment*, Hisp. *roscamente, asperamente*, φρικτῶς, aspere, & inculte. *Cic. in Or. c.* 9. Putant enim, qui horride, inculteque dicat, modo id eleganter, enucleateque faciat, eum solum Attice dicere. *Tacit. l.* 1. *histor. c.* 82. Allocuti sunt ex suo quisque ingenio, mitius, aut horridius.

Horriditas, atis, f. idem ac horror. *Nævius.* Omnia mihi horriditati erant maximæ.

Horridulus, a, um, o. subhorridus, parum bene cultus, aliqua ex parte horridus, dim. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Quamquam illa horridula mihi, atque incompta visa sunt.

Horridus, a, um, o. *orrido, aspro, peloso*, שָׂעִיר, נוֹרָא, Ger. *rauch, hefflich*, Gal. *horrible, hideux*, Hisp. *horrido, δύσκολος, χάσκος*, hispidus, asper, hirfutus, pilosus. *Virg.* 8. *Æn.* Et glacie riget horrida barba. ¶ Interdum etiam accipitur pro inculto, & inornato, cui *nitidus* opponitur. *Cic. post red. in Sen.* Cum cum incultum, horridum, mœstumque videritis. *Id. de clar. Orat. c.* 17. Antiquus fermo, & horridiora verba. ¶ Notat etiam horrendum, horrificum. *Virg. 3. Æn.* ¶ Horridus sappr. h. e. valde amarus, ingratus. *Plin. l.* 34. *c.* 13. Hæc acero accepto odorem æris præstat, & si cangatur lingua, saporem horridum. ¶ Horrida oratio, h. e. rudis. *Cic. de clar. Orat.*

Horrifer, a, um, o. *orribile*, יַחְרִיד, φρικωδής, Ger. *das frost bringt*, Gal. *effrayant*, Hisp. *horrifico*, horrorem incutiens. *Cic. 1. Tusc. ex Poet.* Horrifer Aquilonis stridor gelidas molitur nives. Adde *Lucret. l.* 5. *v.* 994.

Horrificalis, e, idem ac horrificus, φρικτός. *Acc.* apud *Non. c.* 3. *n.* 231. Operta est qualitate, luctu horrificali.

Horrifice, φοβερῶς, adv. *Lucret. l.* 4. *v.* 609. Horrifice fertur divinæ Matris imago. h. e. cum religiosa quadam formidine. Adde *l.* 4. *v.* 40.

Horrifico, as, avi, atum, הֶחֱרִיד, Germ. *erschrecken*, Gal. *effrayer, épouvanter*, Hisp. *espantar, φρικῶ*, horrorem incutio. *Virg.* 4. *Æn. v.* 465. Terribili monitu horrificant. ¶ *Flor. l.* 3. *c.* 21. Carcer, catenæ, fuga, exsilium horrificaverunt dignitatem. h. e. horribilem effecerunt.

Horrificus, a, um, o. *spaventevole*, נוֹרָא, Ger. *das forcht macht*, Gal. *épouvantable*, Hisp. *horrible, φρικωδής*, quod horrorem facit. *Cic. pro Domo, c.* 23. Qui parietibus, qui tectis, qui columnis, ac postibus meis horrificum quoddam, & nefarium, & omni imburum odio bellum intulistis.

Horriſono, as, שָׁמַר, *δεινόφωνω*, n. 1. est horridiore, asperioreque pilo fruticare. *Apul. l.* 3. Aures immodicis horripilant auctibus.

Horisonus, a, um, o. *che ha suono orrido, terribile, ἐλίκτυπος*, quod cum horrore sonat, sive quod horridum sonum habet. *Virg. 9. Æn. v.* 55. Fremituque secuntur horrisono. *Cic. 2. Tusc. c.* 10. Horrisonum fretum.

Horror, oris, m. 3. *orrore, spavento*, חֲרָדָה, יָרֹא, Ger. *grausen, schauderung*, Gal. *horreur*, His. *horror, φρίκη*, perturbatio illa, cum spiritus ad cor confugit, & pili, ac fetæ eriguntur. *Virg. 4. Æn.* Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæsit. *Cic. ad Att. l.* 8. *ep.* 6. Dii immortales, qui me horror perfudit! ¶ Metonymice ponitur pro pavore, trepidatione. *Apul.* Quem cum afpexisset, horrore hominis deterritus statim retrocessit. ¶ Item pro veneratione, seu metu illo, qui ex religione incutitur. *Lucan. l.* 3. *v.* 411. Arboribus suus horror inest. ¶ Item pro tremore, cum totum corpus vel frigore, vel pavore intremiscit, & succussatur. *Cels. l.* 3. *c.* 3. Frigus voco, ubi extremæ partes membrorum inalgescunt, horrorem, ubi totum corpus intremiscit. *Virg.* 3. *Æneid.* Mihi frigidus horror membra quatit.

Horsum, adverb. *verso qua, δεῦρο*, versus hunc locum, ab hoc, & versum, quasi hoc versum. *Ter. Hec.* 3. 4. 36. At ar, eccum Philippum, & patrem video, horsum pergunt,

Hortamen, inis, n. idem ac hortamentum. *Liv. l.* 10. *c.* 39. Ubi auditur P. Decii eventus, ingens hortamen ad omnia pro Rep. audenda.

Hortamentum, ti, n. *esortazione, consforto*, פְּקֻדָּה, מִשְׁפָּט, הַעֲדָרָה, παράγγελμα, excitamentum. *Liv. l.* 7. *cap.* 11. In conspectu parentum, conjugumque, ac liberorum, quæ magna etiam absentibus hortamenta animi, &c.

Hortanum, n. 2. Orta, *Orti, Oria*, olim urbs, nunc opp. Falisc rum, in Hetruria, in Prov. Patrimonii S. Petri, in colle, prope Tiberim fl. ubi recipit Nepham amnem, ex adverso Ocriculi.

Hortatio, onis, f. *esortazione, consforto*, Germ. *ermahnung*, Gal. *exhortation*, Hisp. *exortacion, προτροπή*, hortandi actus. *Cic. 5. Fin.* Tamen mihi grata est hortatio tua. Adde *Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 14.

Hortativus, a, um, o. προτρεπτικός, quod ad hortationem spectat. *Quinct. lib.* 5. *c.* 10. Hæc ad hortativum genus maxime pertinent.

Hortator, ris, m. 3. *esforatore, consfortatore*, מְלִיצָה, Germ. *ein ermahner*, Gal. *qui exhorte*, Hisp. *exportador, προτρεπτής*, qui hortatur, & suadet, ut aliquid fiat. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 55. Cum ejus studii sibi & hortator, & magister esset.

Hortatrix, icis, f. quæ hortatur, *esfortatrice. Stat. l.* 9. *Theb. v.* 717. Gloria hortatrix animosi lethi.

Hortatus, us, m. adhortatio, monitio. *Cic. pro Arch. c.* 1. Quod si hæc vox hujus hortatu, præceptisque confirmata nonnullis aliquando saluti fuit. *Sil. l.* 8. *v.* 29. Blandis hortatibus impleti.

Hor-

Hortensiānus, a, um, adj. ab horto, idem quod hortensis, *di orto. Pl. l.* 21. *c.* 15. Fraga, batin hortensianam, quam alii asparagum gallicum vocant. ¶ Item adj. ab Hortensio Oratore, ut Hortensiana eloquentia, *Val. Max. l.* 8. *c.* 8. *n.* 3.

Hortensis, e, vel potius

Hortensius, a, um, adject. *ortense*, in hortis nascens. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Beta hortensium leviſſima eſt. *Id. l.* 19. *c.* 10. Hortenſia quoque morbos ſentiunt, ſicut reliqua terræ ſata.

Hortensius, ii, prænomine Quintus, Orator nobiliſſimus Romæ fuit, Ciceroni æmulus, & eloquentia fere æqualis, quem ipſe Cicero teſtatur in omnibus Oratoribus ſuis, laudatque impenſe in omnibus ſcriptis ſuis, ac præſertim in Bruto. ¶ Filiam habuit nomine Hortenſiam, & ipſam eloquentiæ laude claram; quæ, cum matronarum ordo a Triumviris Octavio, Antonio, & Lepido gravi tributi onere premeretur, ipſa communem cauſam conſtanter egit, obtinuitque dicendo, ut major illius pecuniæ pars illi remitteretur. Ejus orationis capita refert *Appianus*.

Hortinus, a, um, ad Hortam, ſeu Hortanum Tuſciæ oppidum pertinens. *Virg. 7. Æn. v.* 716.

Hortor, aris, atus ſum, c. 1. *esfortare, confortare*, עָנָה, הֶהֱמִיר, הֶחֱזִיר, הֶעִיר, הִפְיַח, Germ. *ermahnen*, Gal. *exhorter*, His. *exortar, προτρέπομαι, παρακαλῶ, παραινέω*, הִקְיַר, Ger

l. 9. ep. 9. Ne cursem hue, & illuc deterrima *vela*. *Plaut. Asin. v. 56.* Huc illuc ferens arma. laba ci. *Cic. 7. Verr. c. 63.* Huccine tandem omnia recideruni?

Hucusque, adv. *sino a qui*, μέχρι τοῦδε, עַד הֵנָּה, usque ad hunc locum, vel usque ad hoc tempus. *Plin. l. 6. c. 24.* Hucusque Sosstris exercitum duxit.

Hui, *hui, oh*, βαβαί, ὦ, φεῦ, interjectio admirantis, vel irascentis. *Cic. ad Att. l. 5. ep. 11.* Hui, tories ne me literas dedisse Romam, cum ad te nullas darem?

Hujusmŏdi, & hujusce*modi*, *di questa guisa, di questa maniera*, כָּזֹה, Ger. *desgleichen, solcherley*, Gal. *de cette sorte, tel*, Hisp. *desta manera*, τοιοῦτος, nomina adjectiva, omnia generis, indeclinabilia, composita ex genitivis, *hujus*, & *hujusce, modi*, quæ pro talis, & tale usurpantur. *Cic. l. 14. Fam. ep. 2.* Nec miror, sed mœreo casum hujusmodi. *Nepos* in 10. 7. Id hujusmodi erat. *Ter. Heaut. 2. 3. 98.* Hujusmodi, obsecro, aliquod reperi.

* Hulcus. V. Ulcus.

Humane, adv. *umanamente*, אֱנוֹשִׁית, Ger. *menschlich*, Gal. *humainement, courtoisement*, Hisp. *humana, yhenignamente*, ᾠδρωπικῶς, pro conditione, & forte humanæ naturæ, more humano. *Ter. Adelph. 1. 2. 65.* Vix humane patitur. *Cic. 3. Tusc. c. 27.* Si qui forte aliquid fecerunt humanius, aut hilarius locuti sunt. ¶ Item humaniter, benigne, comiter. *Cic. Att. 12. ep. 44.* Hirtium aliquid ad te συμπεπαθῶς de me scripsisse, facile patior, fecit enim humane. *Pers. Sat.* Ducem se itineris humanissime promisit,

Humanitas, atis, f. *umanità*, נוֹמָה, Ger. *menschheit*, Gal. *humanité*, Hisp. *humanidad*, ᾠδρωπότης, natura humana, seu natura hominis. Sumitur pro illa affectu, qui proprie hominis est erga hominem, & Græce φιλανθρωπία, appellatur, quemadmodum civilitas erga cives est. Potest autem definiri accessitudo quædam nobiscum simul genita, per universum diffusa genus humanum, qua vinciamur se homines tuentur, opemque ferunt, hoc dumtaxat nomine, quod homines sunt, eadem vue corporis forma, eodem rationis lumine præditi. *Cic. pro Quint.* Qoscervavit, ut, si non hominis, at humanitatis rationem haberet. *Id. pro Rosc. Amer.* Magna est vis humanitatis. ¶ Ex hac humanitate communi oritur illa virtus, quæ & ipsa humanitas dicitur, qua benigni sumus, comes, & faciles in eos, quibuscum agimus, *benignité, bonté*. *Cic. pro Leg. Manil. c. 14.* Humanitate tanta est, ut &c. *Plin. l. 9. ep. 5.* Humanitatis præcipua pars est, honestissimum quemque complecti &c. Et quia ad hanc virtutem præcipue facit animi cultura, literarum studiis acquisita, ideo ea ipsa studia, & eruditio *humanitas* appellatur, παιδεία, *erudizione*. *Cic. 2. de Or.* Homo non communium literarum, & politioris humanitatis expers. *Id. 1. de Or.* In omni recto studio, atque humanitate versari. V. *Gel. l. 14. c. 16.* ¶ Pro ipso hominum genere. *Minuc. Fel. in Octav.* Timorem omnem, quo humanitas regitur, sustulerunt. *Sen. ep. 65.* Homines quidem pereunt; ipsa humanitas, ad quam homo effingitur, permanet. Agit autem ibi *Seneca de Ideis*.

Humaniter, adv. *umanamente*, φιλανθρώπως, more hominum. *Cic. Att. l. 1.* Sin aliter acciderit, humaniter feremus, idest æquo animo, convenienter naturæ humanæ. ¶ Item urbane, cum humanitate. *Cic. Mario, l. 7. Fam.* Docebo profecto, quid sit humaniter vivere. V. *Humane*.

Humanitus, adv. *da uomo*, ᾠδρωπικῶς, more humano, secundum humanam conditionem, & forrem. *Cic. 1. Phil. c. 4.* Si quid mihi humanitus accidisset. idest si mortuus essem. *Pl. li. 10. c. 36.* Utsi autem coeunt humanitus ftrati, h. e. ut homines solent. ¶ Item humaniter, benigne. *Ter. Heaut. 1. 1. 47.* Ubi rem reficvi, coepi, non humanitus, neque ut animum decuit ægrotum adolescentuli, tractare. *Diom. Grammar.* legebat *humaniter*.

Humānus, a, um, *umano*, עֲנִי, Ger. *menschlich*, Gal. *humein*, Hisp. *humano*, ᾠδρώπινος, quod est hominis, vel quod ad hominem spectat, ab *homo*. *Cicer. 4. Ver.* Quod est aliqd in illa provincia genus humanum? *Id. pro Rosc. Amer.* Esse aliquem humana specie, & figura, qui tantum immaniatæ bestias vicerit, &c. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod ab hominis natura non abhorret, *da uomo*. *Ter. Adel. 3. 4. 24.* Perfuasit nox, amor, vinum, adolescentia: humanum est, *Cicer. in Verr. 7. c. 44.* Metum virgarum navaschus nobilissimæ civitatis prerio redemit? humanum. ¶ Item pro urbano, civili. *Cic. 1. de Or.* Aut a fera, agreslique vita ad hunc humanum cultum, civilemque deducere, ¶ Item pro leni, miti, benigno, quem Græci φιλοξρωπον dicunt, *Cic. de Sen.* Cæteris in rebus comis erga Lysandrum, atque humanus fuit. ¶ Item pro culto, erudito. *Cic. 4. Verr. c. 44.* Hæc Scipio ille non intelligebat homo doctissimus, atque humanissimus. *Varr. apud Non. c. 1. n. 260.* Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini est paulum modo humanioni ignotus. V. *Gell. l. 13. c. 16.* ¶ Humanus substantivum, pro homine, *Varro*. Natura humanis omnia sunt paria. *Lucr. l. 3. v. 79.* Et sæpe usque adeo mortis formidine, vitæ Percipit humanos odium, lucisque videndæ, Ut sibi conficiant mœrenti pectore lethum.

Humatio, onis, f. *sepoltura*, קְבוּרָה, Ger. *begrabnuß*, Gal. *enterrement*, Hisp. *enterramiento*, ταφή, actus humandi. *Cic. 1. Tusc. c. 43.* Toraque de ratione humationis unum tenendum est, ad corpus illam pertinere.

Humător, oris, m. qui humat, & sepelit, *chi seppellisce*, θάπτων, *Lucan. l. 7. v. 799.* Pœnus humator Consulis,

Humatus, a, um, *seppellito*, ταφὶς, נִקְבָּר, sepulcus, partic. ab *humo*. Primis Romanorum temporibus de iis tantum dicebatur, quibus post denicale sacrum gleba injecta erat, postea de omnibus sepultis dici cœpit. *Cic. 2. de Leg. c. 22.* Quod nunc in omnibus sepultis ponitur, ut humati dicantur, id erat proprium tum in iis, quos humus injecta contegeret. Adde *Pl. l. 7. c. 54.*

Humectātus, a, um, nom. ex particip. *umettato, bagnato*. *Silius l. 8. v. 432.* ftatque humectata Vomano Adria.

Humecto, as, a. 1. *bagnare, far umido*, רִיחַ, Ger. *naß machen*, Gal. *mouiller*, Hisp. *humedecer, mojar*, βρέχω, humidum facio. *Virg. l. 3. Georg.* Qua niger humectat flaventia culta Galesus, *Lucr. l. 1. v. 918.* Et lacrymis sæpis humectent ora genasque.

Humectus, a, um, *umido*, רָטֹב, רָוֶה, Ger. *naß*, Gal. *humide*, Hisp. *humedo*, humidus, ut humectus locus. *Var. 1. de re rust. c. 24.* Si locus humectus fit ibi cacumina populorum serunda, & arundinetum. *Apul. de Deo Socrat.* Aquæ humectiores humilius meant. *Macr. Sat. 7. c. 6.* Humectissimo corpore esse.

* Humefactus, a, um, *bagnato*, madefactus, *Pl. l. 12. c. 10.*

* Humens, entis, *umido*, *molle*, רָטֹב, ὑγρὸς, νοτερὸς, humidus. *Ovid. Met. l. 9.* humentia ficcis. *Flor. l. 2. c. 4.* Humens cælum, *aria umida*. Humentes oculi, *lagrimasi*, *Ovid. Metam. 11. v. 464.*

Humeo, es, ui, n. 2. *esser umido, bagnato*, רָטַב, רָוָה, Ger. *naß seyn*, Gal. *être humide*, Hisp. *ser humedo*, ὑγρὰς εἶναι, νοτίζομαι, madidus fum. *Ovid. 10. Met. v. 509.* Lerynisque cadentibus humet. *Pl. Paneg. c. 30.* Humentes terræ.

Humerāle, lis, n. j. humerorum tegumentum, ut tibiale, tegumentum tibiarum. *Paul. l. 14. Dig de re milit.* Nam si tibiale, vel humerale miles alienavit

Humerātus, a, um, *chi ha larghe spalle*, ὠμοφώκιος, quod latos humeros habet, & translate dicitur de loco alto. *Colum. l. 3. c. 10.* Ut a prædictis locis, quos humerosos rustici vocant.

Humĕrus, ri, m. 2. *omero, spalla*, שֶׁכֶם, Ger. *schulter*, Gal. *épaule*, Hisp. *espalda, ombro*, ὦμος, pars illa corporis, a qua dependent brachia, a Græca voce allata. *Cic. in Verr.* Ab humero pendebant sagittæ. ¶ Dicitur etiam de bobus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quid de bobus loquar? quorum ipsa terga declarant non esse ad onus accipiendum figurata, cervices autem natæ ad jugum, tum vires humerorum, & latitudines ad aratra extrahenda. ¶ Item de partibus illis in avibus, a quibus dependent alæ. *Col. l. 2. c. 8. de gallinaceis*. Jubæ deinde variæ, vel ex auro flavæ per colla, cervicesque in humeros diffusæ.

Humesco, is, n. 3. *divenir'umido*, רָטַב, רָוָה, Ger. *naß werden*, Gal. *devenir humide*, Hisf. *humedecerse*, ὑγραίνομαι, ὑγρὸς γίνομαι, humectus fio. *Virg. 2. Georg. v. 111.* Humescunt spumis, flatuque sequentium, &c.

* Humi. V. Humus.

Humide, adverb. *umidamente*, ὑγρῶς, *Plaut. Most. 4. 2. 67.* Hæc signa humide putrent. In quibusdam MSS. legitur *humida*.

Humido, as, avi, atum, a. 1. humidum reddo, *Cels. l. 1. c. 3.* Humidant autem corpus labor minor, quam ex consuetudine, frequens balneum, cibus plenior, &c. Al. leg. *humidum autem corpus reddit labor*, &c.

Humidūlus, a, um, *umidetto*, ὑπανθρὸς, aliquantum humidus. Incerta valde lectio est in illo *Ov. 3. de ar. am. v. 629.* Fallet, & humiduli quæ fiet acumine lini, &c Certa autem in illo *Ausonii epigr. 106.* Humidulis spumas stringit utraque (*mappa*) comis,

Humidus, a, um, *umido*, ὑγρὸς, רוֹטֵב, quod humorem habet, ab *humor*. *Cic. in Verr.* Ignem ex lignis viridibus, atque humidis in loco angusto fecipitat. Habet & gradus. *Vitr. l. 8. c. 2.* Auster, & reliqui, qui a Solis curiu impetum faciunt, sunt humidissimi. *Apul. l. 1. dogm. Plat.* Gustatus sensus humidioribus commodatus. ¶ Humida in plur. substantive pro mari dixit *Avien. in Arat. v. 792.*

Humifer, a, um, *umido*, νοτιόβροος, humorem afferens. *Cic. 1. de Div. c. 9. ex poeta:* Naribus humiferum duxere ex aere fuccum

Humifico, as, a. 1. humecto, *far'umido*, νοτίζω, *Auson. Idyll. 8. v. 12.* Sementem Notus humificet, sit bruma nivalis.

Humificus, a, um, adj. humectans. *Pl. l. 2. c. 101.* Spiritus Lunæ humificus.

Humigatus, o. 1. 2. *bagnato*, βεβρεγμένος, humore perfusus. *Apul. l. 1. Flor.* Vel cæspes libamine humigatus.

Humiliatio, onis, f. 3. *umiliazione, abbassamento*, שִׁפְלוּת, ταπείνωσις, demissio, actus humiliandi. *Tert. adv. Herm. c. 7. & de Patient. c. 13.*

Humiliātus, a, um, *abbassato, umiliato*, נִכְנָע, demissus. *Terr. de orat. c. 13.* Publicanus non tantum prece, sed & vultu humiliatus atque dejectus. *Sidon. lib. 5. ep. 14. ad fin.* Humiliatæ cervices. ¶ Qui *Ciceroni* tribuunt, *l. 2. de nat. Deor. c. 47.* frustra sunt.

Humilifico, as, a. 1. idem quod humilio. *Terr. de Panit, c. 9.* Exomologesis prosternendi & humilificandi disciplina est.

Humilio, as, a. 1. *umiliare, abbassare*, ταπεινόω, הִשְׁפִּיל, הִשְׁפִּיל, Gal. *humilier*, Hisp. *humillar*, abjectum, ac vilem. *Tertull. adverf. Marcion. l. 5. c. 20.* Refurger corpus noftrum, quod humiliatur in paffionibus. *Ammian. l. 30. c. 10.* Ad humiliandum celfitudinem poteftatis.

Humilis, e, o, 3. *umile, baffo*, שְׁפַל, עָנִי, Ger. *nider*, Gal. *humble*, Hisp. *humilde*, πεζὸς, ταπεινὸς, quod eft humi declive, quod a terra non alte tollitur, ab *humus*. *Cic. Tuse.* 5. Arbores, & vites, & ea, quæ funt humiliora, neque fe tollere a terra altius poffunt. ¶ Translate pro vili & abjecto, & dicitur de animo & de fortuna. *Cic. 1. Fin. c. 15.* Succumbere doloribus, eofque humili animo, imbecillique ferre, miferum eft. *Liv. l. 3. c. 19.* Humillimus homo de plebe. ¶ Ufurpatur etiam in bonam partem. *Cic. 1. Inv. c. 16.* Humili, & fupplice obfecratione utendum erat.

Humillĭmus, ma, f. 3. *umiltà, baffezza*, שִׁפְלוּת, עָנוּת, Ger. *niedere*, Gal. *baffeffe*, *humilité*, Hisp. *vileza, humildad*, ταπεινότης, qualitas contraria altitudini. *Cic. 5. Tuse.* Septem alia fuos quæque tenere curfus multum inter fe aut altitudine, aut humilitate diftantia. *Id. 2. de Nat. Deor. c. 47.* Humilitas animalium. V. *Humilio*. ¶ Translate ponitur pro demiffione, ignobilitate, paupertate. *Cic. 1. Officio.* Quorum prima ætas propter humilitatem, & obfcuritatem in hominum ignorationem verfatur. *Id. 1. 3. Phil.* Is autem humilitatem defpicere audet cujufquam, qui ex eadem fuftulerit liberos? Pro virtute Superbiæ oppofita, qua quis de fe demiffe fentit, Latini non ufurpant hanc vocem, fed *modeftiam*.

Humillter, adv. *umilmente, baffamente*, Germ. *nider*, Gal. *baffement*, Hisp. *baxamente*, ταπεινῶς, demiffe. *Liv. l. 14. c. 25.* Hæc natura multitudinis eft, aut ferevit humiliter, aut fuperbe dominatur. *Plin. in Epift. 24. l. 6.* Aut tolluntur altiffimeque, aut humillime deprimuntur. *Pallad. l. 3. c. 13.* In loco clivofo humilius rami arborum fervandi funt.

Humiprostrato. V. Humicubatio.

Humo, as, a. 1. *feppellire, coprire di terra*, קָבַר, Ger. *begraben*, Gal. *enterrer*, Hif. *enterrar*, θάπτω, humo, contego, fepelio, ab *humus*. Olim dicebatur de iis folis, qui humo regerentur. Sed poftea pro fepelire generatim ufurpari cœpit. *Cic. 1. Tuse.* In terram enim cadentibus corporibus, hifque humo rectis, ex quo dictum eft humari, fub terra cenfebant reliquam vitam agi mortuorum. V. *Humatus*. ¶ Humare taleas apud *Col. l. 5. c. 9.* eft terræ mandare, *piantare*.

Humor, oris, m. 3. *umore, liquore*, לַח, לֶשַׁד, Ger. *feuchte*, Gal. *humeur*, Hif. *humor*, νοτὶς, ὑγρότης, aquor, ab ὕω, *pluo*. *Varro l. 4. L. L.* deducit ab *humus*. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Et terrenis, marinifque humoribus longo intervallo extenuatis alantur. *Virg. 2. Geor. verf. 145.* Bacchi Maficus humor. ¶ *Humor corporis* faccatus, vocatur lotium a *Lucr. l. 4. v. 1022.* quod idem a *Plin. l. 7. c. 51.* dicitur *humor præfandus*.

Humorōsus, a, um, idem quod humidus. *Col. l. 3. c. 10. & Apul. de herb. c. 5.*

Humus, i, f. 2. *terra*, אֲדָמָה, אֶרֶץ, חֶבֶל, Ger. *dierd*, Gal. *terre*, Hif. *tierra*, γῆ, terra. *Cic. de Leg. c. 22.* Quos numus injecta contegerent. ¶ Gen. *humi* fere de ftratis fufpicere poffimus. ¶ Videtur etiam eam verbis motus ad locum conjungi. *Ov. 5. Met.* Sternit humi juvenem. *Virg. 1. Æn. v. 193.* Quam feptem ingentia victor corpora fundat humi.

Hungaria, f. i. inc. *Magiar*, Slavis *Vvogierska*, Ger. *Hungeland*, Gal. *Hongrie*, Hisp. & Ital. *Ongaria*, Regnum Europæ fatis amplum. Habet a Sept. Poloniam fup. a qua feparatur Carpatho M. & Ruffiam nigram, a Mer. Croatiam, Bofniam, & Servium, a quibus fecernitur Savo fl. ab Or. Tranfylvaniam, ab Occ. Moraviam, Auftriam, & Stiriam. Nomen accepit ab Hunnis pop. Sarmatiæ in Regno Mofcherum. Danubio fl. in duas partes dividitur, Ciscanubianam, & Transdanubianam. Cisdanubiana Danubio ad Bor, & Savo ad Auftr. terminatur, & complectitur utramque Pannoniam, fuperiorem, & inferiorem. Transdanubiana Danubio ad Auftr. & Carpatho M. ad Bor. continetur, & Jazyges Meranaftas, & Dacia partem inter Tibifcum, & Marifum fl. complectitur. Incolæ *Hungari*. Adject. poffeft. *Hungaricus, a, um*.

Hunni, m. 2. Huni, Abares, Avares, Pop. Sarmatiæ, circa Mœotidem, qui inde egreffi in Pannoniss migrarunt, unde nomen Hungariæ. Eorum pars, Attila duce, in Italiam, & in Galliam venit. Sed cum ibi grandi clade affecti fuiffent in Catulonicis campis a Merovco Francorum Rege, & Ætio Romanorum Duce, in Pannonias redire coacti funt.

Hurpex. V. Irpex.

H A N T E Y.

* Hyacinthæus, hyacinthinus. *Venant. Fortun. l. 8. car. 6. v. 20.*

Hyacinthĭa, orum, n. 2. facra in honorem Hyacinthi pueri, a Laconibus trium dierum fpatio celebrata. *Athen. l. 4. c. 4. Ovid 10. Met. v. 219.*

Hyacinthĭnus, a, um, ὑακινθῖνος, חַכְלִלִת, quod habet colorem hyacinthi. *Perf. Sat. 1. v. 12.* Cui circum humeros hyacinthina læna eft.

Hyacinthizontes, m. 3. ὑακινθίζοντες, fmaragdi, qui hyaciathi colorem imitantur. *Plin. l. 37. c. 10.*

Hyacinthus, m. 2. *giacinto*, ὑάκινθος, genus violæ vernæ, colore obfcuræ purpuræ. A Romanis vaccinium appellatur, teſte *Dioſcoride*. Hoc violæ genus venis quibufdam nigris eft diftinctum, ita difcurrentibus lineis, ut duarum Græcarum literarum, α, & ι, figuram referant, quæ res Poetis duplici fabulæ occafionem præbuit. Poetæ enim volunt huic flori a Hyacintho puero nomen inditum fuiffe, & fabulantur, Apollinem, cum inter ludendum difco imprudens Hyacinthum occidiffet, e cruore ejus in terram effuſo produxiſſe ejuſdem nominis florem, ac ad gemitus ſuos teſtandos illi inſcripſiſſe αἰ, αἴ, hei, hei, quæ eſt interjectio dolentis. Fabulantur item, Ajacem in eumdem florem eſſe converſum, cum ſe ipſe interemiſſet, indeque primam ejus nominis ſyllabam in hoc flore inveniri. *Ovid. 10. & 13. Met. Virg. 5 Ecl. Plin. l. 21. c. 10.* ¶ Hyacinthus etiam fem. 2. cum Græcis, tum Latinis gemmæ nomen eſt, ſic dictæ a colore floris hyacinthi. Nam huic gemmæ velut ex carbunculo quidam in purpura leviter roſeus color, & fulgor violaceus dilutus refulget. *Plin. l. 37. c. 9.* Hyacinthi Indicæ.

Hyădes, f. 3. ὑάδες, ſeptem filiæ Atlantis ex Æthra uxore, ſorores Hyantis, quarum hæc funt nomina, Ambroſia, Eudora, Paſithoe, Coronis, Plexauris, Pytho, Tyche. Hæ, cum frattem a leone interemptum lugerent, magnitudine doloris extabuerunt. Jupiter miſeratione motus in ſtellas convertit, & in capite Tauri collocavit. Ut autem perpetuum maneret tantæ pietatis teſtimonium, a fratris nomine Hyades ſunt appellatæ. *Ovid. 5 Faſt.* Sed *Euſtathius* in Iliad. Σ hanc opinionem refellit. Alii dicunt, has ſtellas olim fuiſſe Nymphas Dodonidas, ex Dodona urbe Epiri, Bacchi nutrices, quæ, cum Junonis iram verenterur, fugerentque Lycurgi ſævitiam, a Jove in cœlum translatæ ſunt. Denique multis dictæ creduntur ab ὕειν, pluere. *Cic. de nat. Deor. Ovid. 5. Faſt. v. 165. Plin. l. 2. c. 39. & l. 18. c. 26.* Nempe fidus hoc vehemens eſt, & terra, marique turbidum, tamque in ortu

ortu ſuo, quam in occaſu, tempeſtates, largoſque imbres concitat. A Latinis Suculæ appellantur, & Hœdi. Diverſæ ſunt a Plejadibus. Nam Plejades fuere filiæ Atlantis ex Plejone Nympha, & earum nomina ſunt, Electra, Halcyone, Celæno, Maja, Aſterope, Taygete, Merope. *Hor. l. 1. Carm. ode 3.* Nec triſtes Hyades, nec rabiem Noti.

Hyæna, f. 1. ὕαινα, animal in genere luporum, quod colore lupi eſt, ſed magis hirtum, jubamque habet toto tergo perpetuam, inſtar equi, ſed duriore ſeta, quam porcum refert, ab ὗς, *porca*, propter duritiem ſetarum. Narrant, hyænam utriuſque eſſe naturæ, & alternis annis marem, alternis fœminam fieri. Panam terriſue mare vulgus credit, Ariſtoteles negat. Fera eſt, & crudelis, ſermonem humanum inter paſtorum ſtabula aiſſimilat, nomenque alicujus addiſcit, quem evocatum foras laceret. Item vomitionem hominis imitatur ad ſolicitandos cadaveris

Hymnologus, i, m. ὑμνολόγος, ὑμνῳδός, laudator, hymnis celebrans. *Jul.Firmic. l.3.c.6.* Sive templorum conditores, aut hymnologos.

Hymnus, m. *laude*, זְמִרָה, Ger. *ein lob, lobgesang*, Gal. *hymne*, His. *himno*, ὕμνος, proprie est canticum in Deum, sed simpliciter pro cantico, & laude accipitur, ab ὕδω, *cano, celebro*. *Prudent.præfat.Cathemer.v.37.* Hymnis continuet dies, Nec nox ulla vacet, quin Dominum canat. Exemplum autem ex *Mart.lib.12.epigr.76.* quod affertur a quibusdam Lexicographis, non facit ad rem, quia *Hymnus* est nomen proprium pueri cujusdam.

Hyoscíamus, a, um, ὑοσκύαμος, quod est ex hyosciamo, ut Oleum hyosciaminum, quod ex hyosciamo decoquitur. *Plin.l.23.c.4.*

Hyoscíămus, m. *a. jusquiame, giusquiame*, ὑοσκύαμος, genus herbæ, quam vulgus jusquiamum, & fabam porcinam, Latini Altercum, vel Apollinarem vocant. *Col.l.7.Plin.l.20.c.17.*

Hyosítis, f. herba instubo similis, sed minor, & tactu asperior, quæ contusa vulneribus præclare medetur. *Plin.l.27.c.10.*

Hyæpæa, f. t. Hyæpæ, *Ipepa*, urbs Lydiæ, Thiatyræ proxima, inter Tmolum M. & Caystrum fl. *Ovid.l.11.Met.v.153.*

Hypæthrus, a, um, adj. *subterto, ὑπαιθρος*, sub dio positus. *Vitruv.l.1.c.2.* Jovi, Fulguri, & Cælo, Soli, & Lunæ ædificia sub dio, hypæthraque constituuntur. *Id.l.5.c.9.* Hypæthræ ambulationes.

Hypallăge, f. t. שִׁנּוּי, תְּמוּרָה, ὑπαλλαγή, suppositio, submutatio, cum unum pro altero subjicitur, seu cum aliquid præpositere effertur, ut *Agere* pro *pati*, aut contra. *Trade rati ventos*, pro *Trade ventis ratem*. V. Grammaticos.

Hypălus, seu Hippalus, m. *a.* ventus inter Favonios, seu Zephyros certo anni tempore spirans, ita appellatus a navigantibus in mari Indico voce Arabica, vel ab ejusdem nominis gubernatore. *Plin.l.6.c.23.*

Hypănis, is, m. fl. Poloniæ, qui a Podolia in Borysthenem, & mox in Euxinum Pontum influit. *Virg.4.Georg.v.370.Cic.Tusc.l.c.39.*

Hypăte, es, ὑπάτη, summa chorda in fidibus, quæ acutissimum sonum reddit. *Vitruv.l.5.c.4.*

Hypelătes, m. t. ὑπελάτης, lauri species, al. daphne, carpophyllum, laurus Alexandrina. *Plin.l.15.c.ult.*

Hypenemía ova, ὠὰ ὑπνωμένα, ova irrita, & ventosa, ex quibus nihil gignitur, al. zephyria, ab ὑπό *sub, subter*, & ἄνεμος, *ventus*. *Pl.l.20.c.40.*

Hyperbăsis, is, f. ὑπέρβασις, &

Hyperbăton, n. ὑπέρβατον, transgressio, Figura Grammaticalis, & Rhetorica, per quam partes orationis varie, & artificiose inter se commutantur, aliis in locum aliarum abeuntibus, ab ὑπερβαίνω, *transgredior*. *Quinct.l.6.c.6.& Auct.ad Her.l.4.* Plures habet species, quas vide suis locis.

Hyperbŏle, es, f. t. ὑπερβολή, גְּזוּמָא, exuperantia, excessus, ab ὑπερβάλλω, *excello, supero*. Speciatim est Tropus, qui a Cicerone dicitur *Superlatio*, a Quinctiliano *Superjectio*, quo aliqua res præter veritatem augetur, vel minuitur. *Sen.l.7.de Benefic.c.23.* In hoc omnis hyperbole excedit, ut ad verum mendacio veniat. *Id.ib.* paulo post *hyperbola* dixit in recto casu.

Hyperbolísco, Hyperbolæus, a, um, ad hyperbolem pertinens, ὑπερβάρεος, יְתֵרִי, *Sidonius l.7.ep.2* hyperbolica instrumenta, ubi alii leg. *hypobolica*. Minc *hyperbolice*, sed melius Græce ὑπερβολικῶς. *Cic.ad Att 5.ep.21.& ad Q.Fr.ep.14.*

Hyperboréus, a, um, adj. *Septentrionale*, ὑπερβόρεος, ut Montes hyperborei, glacies hyperborea. *Virg.4.Georg.v.517.*

Hypercatalecticus versus, שִׁירוּת הַבְּרִית, ὃν ῥᾳδιουργικὸν μέτρον, est, in quo syllaba, vel pes redundat, ut in illo *Virg.1.Æn.* O qui res hominumque, Deorumque. V. *Grammatices*.

Hypericon, *Erba di S. Giovanni*, herba odore resinam redolens. *Plin.l.26.c.8.& 12.*

Hyperídes, idis, ὑπερίδης, unus ex præcipuis Oratoribus Athenien sibus, qui ab Antipatro interfectus est. *Plutarch.in Demosth. & Suid.*

Hyperion, onis, m. t. ὑπερίων, filius Tytani, & Terræ, nepos Cæli, pater Solis, & Lunæ, ab ὑπέρ, *super*, & ἰών, *grad ens*; quod vir præstantissimus fuerit. Diodorus scribit, Hyperiona Saturni fratrem fuisse, Cæli filium, qui Solis, & Lunæ, aliorumque astrorum motus, horasque primum sumina cura, observavioneque a se perecpta, cæteris noscenda tradidit, ideoque horum parentem nominatum esse, veluti ipsorum naturæ contemplatorem. ¶ Accipitur etiam pro Sole, quod supra nos gradiatur. *Ovid.t.Fast.v.385.* Placat equo Persis radiis Hyperionis cinctum.

Hyperionius, a, um, adj. ad Hyperionem, seu Solem pertinens. *Sil.l.15.v.214.* Jamque Hyperionia lux septima lampade surgens. *Valer. Flac. l. 2. v. 34.* Hyperionius currus.

Hypermĕter, & Hypermetrus, m. *a.* מְדוֹר, versus idem, vel prope idem ac hypercataclecticus, abundans una syllaba, quæ plerumque prima syllaba subsequentis versus absumitur, ut in illo *Virg.1.Georg.* Aut dulcis musti Vulcano decoquit humorem, & foliis undam.

Hypermnestra, æ, una ex quinquaginta Danais filiis, quæ fororibus suis prima nuptiarum nocte maritos suos occidentibus, uno Lino (sono suo) pepercit. V. *Danaus*.

Hyperŏcha, æ, f. ὑπερoχή, exuperantia, excessus, סֹדֶת. In *Pandect.Flor.leg.penult.* *Dig qui potior.in pign.* Aliæ editiones habent *hypotheca*.

Hyperthĕsis, ידֶר, שְׁנוּי, transpositio literæ, figura apud Grammaticos.

Hypertŷris, idis, f. ὑπέρθυρις, &

Hyperthўrum, i, n. *a. suprafrontale*, ὑπέρθυρον, מִשְׁקוֹף, pars superior ostii, q.d. superportale, seu *fregium*, ut barbari loquuntur, quod super cymatium ostii ponitur. *Vitruv.l.4.c.6.* Supra cymatium collocandum est hyperthyrum, & *infra*: in Doricis hyperthyridibus. V. *Bald.Lex.Vitruv.*

Hyphĕar, ătos, ὕφεαρ, visci genus in abiete, laricе, & quercu nascens. *Pl.l.16.c.ult.*

Hyphen, n. ὑφέν, יִחוּד, q.d. subunio, cum duæ dictiones proferuntur sub uno accentu, ab ὑπό, *sub*, & ἕν, *unum*. Notatur autem linea ab ultima primæ dictionis litera ad primam sequentis subducta. *Virg.1.Æn.* Neque enim ignari sumus ante malorum. Ubi *Serv.* Antemalorum ὑφὲν est.

Hypnăle, f. 3, ὑπναλή, aspides, ab ὕπνος, *somnus*, quia morsu somnum inducunt. Cleopatra, teste *Solino*, c. 40. hypnalen aspida adhibuit ad morsum, ut ita somno exstingueretur.

Hypnoticus, a, um, adject. *somnifero*, ὑοπνωτικός, somnum concilians. *Th. Prisc.l.2 c.31.* Hypnotica sufficienter conveniunt.

* Hypobăsis, is, f. ὑπόβασις, כֵּן. *piedestallo, bassamento*, fulcimentum. *Gruter.p. 48.n.1 & p.10.n.2.*

* Hypobolimæus, ὑποβολιμαῖος, subditivius, suppositus. *Gel.15.14. Quintil.1.c.10.al.16.*

Hypobrychium, ii, n. *a.* ὑποβρύχιον, vorago in aqua, vel mari, devorans & exforbens homines, & navigia, a βρύχω, *devoro*. *Tert.de Idol.c.ult.* Irrespirabile devoratis hypobrychium in idololatria.

Hypocaustis, is, f. ὑπόκαυσις, בֵּית חַמָּה, idem ac hypocaustum. *Vitruv.l.5.c.10.* Testudines alveolorum ex communi hypocausti calefacientur.

Hypocaustum, sti, n. *a. stufa, fornello*, ὑπόκαυσον, vaporarium, locus in thermis concameratus, & fornicatus, qui igne calefit, quasi subaccensum, ab ὑπό, *sub*, & καίω, *five* κάω, *accendo*. Inventum fuit præcipue ad fudandum. *Cic. ad Q Fr.* In balneariis hypocaustis in alveum apodyterii angulum promovi. *Pl.l.2.ep.17.* Applicirum est cubiculo hypocaustum perexiguum, quod angusta fenestra suppositum calorem, ut ratio exigit, aut effundit, aut retinet.

Hypochondrion, n. *a.* ὑποχόνδριον, בֵּב, ea pars corporis quæ sub costis nothis, seu spuriis ad ilia usque utrinque protenditur, non solum musculos, sed & interna viscera comprehendens, ab ὑπό, *sub*, & χόνδρος, *cartilago*, quasi subcartilagium, quia sub cartilagine consistit. Dividitur in dextrum, & sinistrum. Sed hypocondrion simpliciter sumptum per excellentiam pro dextro accipitur. A Latinis hæc hypocondria dicuntur præcordia. *Pl.lib.30.c.3.* Præcordia vocamus uno nomine exta in homine. Græci, quoniam sub chondro, hoc est, cartilagine sunt, hypochondria vocant. ¶ Hinc hypochondriacus morbus, de quo V. *Medicos*.

* Hypochўma, tis, n. *Mare.Empir.c.* 8.&

Hypochўsis, is, f. ὑπόχυσις, morbus oculorum, qui *suffusio* Latine a *Celso l.6.c.6.* appellatur. *Plin.l.25.c.12.*

Hypocisthis, idis, f. ὑποκισθίς, herba est sub cistho nascens (unde & nomen) duorum generum, candida, & rufa, malo granato immaturo similis. *Pl.l. 24.c. 10.ad fin.* & *l. 26.c. 8.* item *l. 28.c. 16.* ubi in quarto casu *hypocisthida* habet, & *c. 11.med.* ubi *hypocisthidem*.

Hypocorísma, atis, n. ὑποκόρισμα, חִקּשׁוּט, מַעֲשׂוּ, forma, quam habent nomina, quæ diminutiva appellantur. *Charisl.l.1.pag.24. Putsch.* Monoptota hypocorismata non recipiunt.

Hypocrĭsis, is, f. *ipocrisia, simulazione*, חֲנֵפָה, ὑπόκρισις, simulatio, fictio alienæ personæ. Apud Ecclesiasticos Scriptores est simulata pietas, fucata virtus. *Augustin. Hieron. Ambrosius.*

Hypocrita, & Hypocrites, æ, m. *ipocrita*, ὑποκριτής, חָנֵף, simulator alienæ personæ. Item qui pietatem, ac virtutem simulat, *Quinct.l.2.c.17.*

Hypodiăconus, i, m. ὑποδιάκονος, יָתֵן, qui sub diacono ministrat. *Hier.ep.18.& 22.* vulgus in ludo literario submonitorem vocat, vel coadjutorem, παρὰ μὴ ὑφ' ἑτέρῳ διδάσκων. *Cic.l.9.Fam.ep.18.* Sella tibi erit in ludo, tamquam hypodidascalo.

* Hypodrŏmus, i, *luogo coperto da passeggio*, ὑπόδρομος. *Pl.l.*

Hypogæum, vel hypogæum, n. *a. luogo sotterraneo*, שְׁאוֹל, ὑπόγειον, seu ὑπόγαιον, locus subterraneus, ab ὑπό, *sub*, & γῆ, *terra*. Speciatim pro sepulchro accipitur, quia est spelunca subterranea. *Petr. Sat.* Positumque in hypogæo, Græco more corpus custodire, ac flere totis noctibus, diebusque coepit. Ubi Græco more ait, quia apud Græcos cadavera non comburebantur, sed integra in sepulchro condebantur. *Virg.* etiam hanc vocem usurpavit *l.6.v.11.*

* Hypogæon, ὑπόγαιον, q. *subgrundiale*, epithetum aizoi. *Pl.l.25.c.ult.*

* Hypoglossa, ὑπόγλωσσον, herba de qua *Plin.l.27.c.11.*

* Hypographum, i, *copia. Augustus* apud *Donat. in vita Virg.*

Hypomĕlis, idis, f. *lazzeruola*, ὑπομηλίς, arbor pomifera, cujus fructus dulcis est cum sapore acuto permixto, eodemque appellatur nomine *lazzeruola*. *Pallad. in Decembr.tit.4.*

Hypomnēma, atis, n. *3. interpretazione, e commentazione*, ὑπόμνημα, interpretatio, commentarius, ab ὑπομιμνήσκω, *in memoriam revoco*. *Cil. Fil.ad Tiron.l.16.Fam. ep.* 21. Multum mihi eripitur operæ in exscribendis hypomnematis.

Hypomnematographus, i, ὑπομνηματογράφος, qui commentaria scribit. *Cod.Theod. l. 12. tit. 1. Leg. ult.*

Hypomochlium, ii, n. ὑπομόχλιον, id quod vesti subjicitur, ut obnisa suo vectem adjuvet. *Vitr. l.40.c.8.*

* Hypostăsis, *persona*, ὑπόστασις. *Cod. 1.1.6. Hier.ep.57.*

Hypotheca, f. t. *pegno*, עֵרְבוֹן, Ger. *ein pfand*, Gal. *gage, hypotheque*, His. *prenda*, ὑποθήκη, pignus. *Cic. l.13. Fam.ep.56.* Cures, velim, ut aut de hypotheciis decedat, easque procuratoribus Cluvii tradat, aut pecuniam solvat. *Mart. l.5. de pignor.* Inter pignus, & hypothecam tantum nominis sonus differt.

Hypothecarius, a, um, adj. ad hypothecam pertinens, ut hypothecarius creditor. *Ulp. l.1. Dig. de separationib.* ¶ Hypothecarius, ii, qui super hypotheca pecuniam alicui credit. *Id. Ulp.*

Hypothĕsis, is, f. ὑπόθεσις, חָמוּר, ab ὑποτίθημι. A Rhetoribus hypothesis dicitur quæstio definita, & certa, quæ versatur circa particulares actiones, aut personas: quod si infinita sit, thesis dicitur: v. g. si quæratur, Num omnino uxor ducenda sit, thesis dicitur; sin hoc in controversiam veniat, an Catoni Martia ducenda sit, hypothesis vocatur. *Cic. in Top.c.21.* Quæstionum duo sunt genera, alterum infinitum, alterum definitum est, quod ὑπόθεσιν Græci, nos causam; infinitum, quod ὅρον illi appellant, nos propositum possumus nominare. ¶ Apud *eumd. ad Att.l.14.ep.ult.* ὑπόθεσις pro prætextu usurpatur, fed ubique græcis literis scribitur. * Hinc Hypotheticus, a, um.

Hypotўpum, i, n. ὑπότυπον, ipsum vacuum ostii, *lo spazio, o lume della porta*. *Vitruv. l.4.c.6.*

Hypotrachelium, ii, n. ὑποτράχηλιον, pars colli infra cervicem, ab ὑπό, *sub* & τράχηλος, *cervix*. Translate dicitur ea columnæ pars, quæ sub astragalo leniter contrahitur, & sic usurpat *Vitr. l. 3. c.2.* Italice *il collarino*.

* Hypotricuma, genus condimenti. *Apic.1.13.*

Hypotypōsis, is, f. ὑποτύπωσις, figura oratoria, est rei alicujus natattio ad vicum expressa. *Cic.* vocat subjectionem sub aspectum, *Quinct.* formam rerum verbis expressam. *Aristotel. Rhet. l. 3. τὸ πρὸ ὀμμάτων.*

Hypozeuxis, is, f. ὑποζεῦξις, figura locutionis, cum diversæ clausulæ singulis verbis reddantur, ut *Virg.10. Æn. v. 419.* Regem adit, & Regi memorat nomenque genusque, &c. V. *Grammaticos*.

Hypsía, m. t. *Belsici, Bilici*, fl. Siciliæ, qui in oram Austr. fluit, inter Thermas, & Selinuntem urb.

Hypsipўle, es, f. t. ὑψιπύλη, filia Thoantis, Regina Lemni, quæ cum reliquæ mulieres ejus insulæ omnes viros ex communi sententia occidissent, ut suis legibus libere viverent, sola patrem servavit, & navi impositum noctu in Chium insulam misit, & accenso rogo simulavit se cadaver comburere. Jasonem principem Argonautarum, qui in Cholchidem navigantes Lemnum cepere, vel ob negatum hospitium, vel ad ulciscendam cædem virorum, regiis ædibus excepit, ex quo duos filios suscepit, Thoantem, & Euneum. Aliquanto post Regno expulsa est, cum reliquæ mulieres illius pietatem erga patrem detexissent. In litore jacens capra fuit a piratis: & Nemeo seu Lycurgo Thraciæ Regi vendita, qui eam liberaliter habuit, eique Opheltem, seu Archemorum filium nutriendum tradidit, Eo bello, quod Adrastus Rex Argivorum cum Thebanis gessit, cum esset in sylva Nemea, ut Argivis siti laborantibus fontem Langiam ostenderet, puerum Regium in prato reliquit. Aderant ejus filii Thoas, & Euneus, imo etiam pater, ut aliqui narrant, a quibus, dum casus suos enarrat, agnita est. Illa absente Opheltes inter herbas, & flores defensa est. *Stat. in Theb. Ovid. in Heroid.*

Hypsipўlæus, um, ad Hypsipylen pertinens: & ponitur etiam pro Lemnio. *Ovid.3. Fastor.v.82.* Vulcanum tellus Hypsipylæa colit.

* Hypsōma, tis, n. ὕψωμα, altitudo. *Tert. ad Scapul.c.3.*

Hyrcanía, f. t. *Corean*, regio Asiæ, pars Parthiæ late sumptæ, nunc prov. Persidis. Antiquitus terminabatur a sept. mari Caspio, seu Hyrcano, a Mer. Parthia, ab Or. Margiana, ab Occ. Media. Nunc est, ubi *Tabarestan, Gilan*, & *Gorgian*, partes Persidis.

Hyrcanus, Hyrcanius, a, um, quod spectat ad Hyrcaniam. *Virg. 4. Æn. v.367.* Hyrcanisque admorunt ubera tigres. Sic Hircanum mare, quod & Caspium dicitur. *Propert. l.2. el.23.*

Hyrsa, æ, vel Hyries, es, f. t. Bœotiæ regio prope Aulidem, cum oppido, & lacu cognomine. *Ov.7. Met. v.372.* Inde lacus Hyries vider, & Cycneia Tempe.

Hyrieus, a, um. *Ov. 6. Fast. v.716.* Tollit humo validos proles Hyriea lacertos. *h.e.* Orion filius Hyriei Neptuni filii. Τριεύς, & ὁ Ὑριεύς.

Hyrtacídes, æ, m. patronymicum ab Hyrtaco. *Virg.9. Æneid.v.176.* Nisus erat portæ custos, acerrimus armis, Hyrtacides.

Hysginum, vel hysginus color, quid sit, non convenit inter Scriptores: quidam putant esse hyacinthinum, & vaccinium; quidam eum quem nos *guado* dicimus. Nicander plantam esse ait flavi coloris ad violaceam tincturam accommodam. V. *Plin.l.26.c.18. Salmas.in Solin.pag.372.& Bal.in Lex.Vitruv.*

Hysitia. V. Esitia.

Hyssōpites, æ, m. t. & figurate g.n. vinum sacitivum ex hyssopo. *Colum.l.12.c.35.*

Hyssōpus, i, f. vel hyssopum, i, n. *iscopo*, אֵזוֹב, Ger. *das isop*, Gal. *hyssope*, His. *hisopo*, ὕσσωπος, species herbæ pulmoni valde utilis, ab אזב. Hyssopus, *Pl.l. 25.c.11.* Hyssopum in oleo contritum phthiriasi resistit, & purigini in capite. ¶ Reperitur etiam *hyssopum* unico *s*, & p. c. *Macer*. Est hyssopum siccum, calidumque, & tertius illi est in utrisque gradus.

Hystericus, a, um, ut hystericæ fœminæ, ὑστερικαὶ γυναῖκες, ohnoxiæ uteri suffocationi, ab ὑστέρα, *matrix*. *Martial.l.11.epigr.72.* Hystericam verulo se dixerat esse marito Leda. *Id. ib. epigr.* 8. Dicet & hystericam se forsitan. Utroque loco al. leg. *ilericam*.

Hysterologia, f. t. ὑστερολογία, מוּקְדָם וּמְאֻחָר, locutio præpostera, Figura, al. Hysteron proteron, cum sententia ordine commutatur, sc. cum id, quod priore loco dicendum erat, posteriore dicitur, ut *Æn.3.v.662.* Postquam altos tetigit fluctus, & ad æquora venit. Nam prius ad æquora venit.

* Hysteron. V. Hysteologia.

Hystricósus, a, um, spinosus, aculeatus, hispidus. Translate *Hieronym. l. 1. adversus Rufin.post med.* Hystericosæ, & lividæ mentis homo. *Est qui aliter* legit.

Hystriculus, i, pilis vestitus, ut hystriculus puer, apud *Tertul.de Pat.c.4.* ut legit *Salmas.* Alii aliter.

Hystrix, vel histrix, icis, f. *3. porco spinoso*, ὕστριξ, ὀξύχοιρος, animal spinis contectum ex herinaceorum genere, a vocibus Græcis allatis, quæ ab Sc. *sus*;

sus, & ὀξύς, *pilus*. *Isid.l.12.c.2.* scripsit, animal esse in Africa erinacei simile, vocatum a spinarum strictore, quas tergo laxatas emittit, ut canes insequentes vulnerer. *Plin.l.8.c.35.* Hystrices generat India, & Africa spina concertas ex herinaceorum genere, sed hystrici longiores aculei, & cum intendit cutem, mobiles. Ora urgentium sigit canum, & paulo longius jaculatur. Hybernis autem se mensibus condit, &c. *Calpurn.ecl.6.v.15.* Venit & hirsuta spinosio hystrice barba.

DE LITERA I.

I Litera vocalis. Sed quando aliis vocalibus præponitur, & cum illis cohæret in eamdem syllabam, seu illas in unam syllabam restringit, consonans fit, tum in principio dictionis, ut *Janua, jecur, jocus, judex*, tum in media voce, ut *Conjicio, conjuro, sejungo* &c. Præterea quando inter duas vocales ponitur, consonans fit, & duplex *ii* valet, ut *Ajo, ejicio, major, pejor*. In dictionibus tamen compositis ex nominibus, i inter duas vocales posita fere simplex consonans est, ut *Bijugus, quadrijugus*. ¶ In vocibus, quæ ex lingua Græca acceptæ fuere, i semper vocalis est, sive consonantibus præponatur, sive aliis vocalibus. Hinc *Jambus, Jason, jaspis*, & similia trisyllaba sunt. ¶ In vocibus, quæ ex lingua Hebraica originem habent, i semper est consonans, cum vocalibus præponitur. Quare *Hierosolyma* est quinque syllabarum, *Johannes*, & *Jacobus* trium, *Jesus* duarum. *Hor. l.1. sat. 5.* Credat Judæus apella. Ab aliquibus more Græcorum ut vocalis effertur. *Claudian. epigr.27.* Ne laceres versus, dux Jacobe, meos. ¶ Veteres nonnunquam in *u* mutabant, ut *optumus, decumus*, pro *optimus, decimus*: Item in *e*, ut *here* pro *heri*, *mage* pro *magis*. ¶ Cum nota numeralis est, valet unum: si postponatur notæ majori, unitatem addit, ut VI. sex; si vero anteponatur, unitatem demit, ut IV. quatuor, IIX. octo, &c.

I ANTE A.

Ia, n. plur. *viole*, τὰ ἴα, genus violarum sponte nascentium in apricis, & macris locis, purpureum, latiore folio, statimque ab radice carnoso: a quibus Lanthina vestis dicta est. *Pl. l. 21. c.6.*

Jacchus, m. *a. Baco*, Ἴακχος, Bacchi cognomen, a ἰάχω, *clamo*, quia clamosus, & tumultuosus est, vel quia qui Baccho sacrificabant, ululatibus, & clamoribus omnia inplere solebant. *Virg. 7. Æn.* Populus Alcidæ gratissima, vitis Iacchoque. ¶ Metonymice ponitur quandoque pro vino. *Virg. 6. Ecl. v. 15.* Instatum heiterno venas, ut semper, Jacchi.

Jacens, entis, *giacente, professo, abbattuto*, יוֹשֵׁן, נִתָּן, יָשֵׁב, κείμενος, ἐρείπιμενος, cubans, prostratus. *Hor. l.2. od. 11. v. 13.* Cur non sub alta vel platano, vel hac Pinu jacentes sic temere, &c. paratus? *Idrajast. Senec. in Thyest. v.450.* Capere dapes humi jacentem, *coricato*. *Ovid. 6. Met.v.* 100. Jacens saxo. *Id. heroid. ep. 12. v. 63.* Jacens in aversa ora, *boccone*. Et *epist. 15. v. 140.* Crinis in collo jacens. *Id. 2. Met. v. 221.* Lora jacentia. h. e. remissa, & equorum tergis sedentia. ¶ Item æger, *ammalato*. *Cic. in fin. ep. 20. l. 9. Fam.* Cura, ut valeas, ne ego, te jacente, bona tua comedam. ¶ Item mortuus, *morto*. *Valer. Flacc. l. 2. vers 216.* fata jacentum. ¶ Item situs, positus, *situato*, *posito*. *Plin. l. 18. c. 25.* Ad Hesperum jacentes terræ. *Ovid. 4. Met. v. 771.* locus gelido sub Atlante jacens. ¶ Item humilis, depressus, imus, *basso*. *Cic. pro Scauro*, in *Orat. l. 67.* Depressa, cæca, jacens domus. *Tacit. 1. hist. c. 86.* Subita inundatione Tiberis non modo jacentia & plana urbis loca, sed secura hujusmodi casuum implevit. *Ovid. 2. Met. v. 178.* summo despexit ab æthere terras Infelix Phaethon, penitus penitusque jacentes. ¶ Item demissus, dejectus. *Ovid. 4. Met. v. 144.* Vultusque attolle jacentes. *Et l. 11. v. 618. de Somno*. Tardaque deus gravitate jacentes Vix oculos tollens. ¶ Item fusus, defluens, demissus, *Senec. in Hippol. v. 804.* Coma nulla lege jacens. *Ovid. 3. Amor. el. 13. v. 24.* Præverrunt latas veste jacente vias. ¶ *Pontus jacens* apud *Valer. Flac. l. 4. v. 712.* est tranquillus. *Sic stagna jacentia* apud *Sil. l. 5. v. 583.* ¶ *Jacentes pisces* apud *Colum. l. 8. c. ult. a med.* sunt, quos *ibid.* prostratos, cubantesque vocat, & *Plin. l. 9. c. 20.* planos: cujusmodi sunt rhombi, solææ, passeres. ¶ Urbane, & translate est afflictus, oppressus, abjectus, perculsus. *Cic. 12. Phil. c. 2.* Si jacens vobiscum aliquid ageret, audirem fortasse: stanti resistendum est. *Id. de haruspic. resp. c. 24.* Homo afflictus, ac jacens. *Id. de amic. c. 16.* Amici jacentem animum excitare. *Ovid. 4. ex Pont. ep. 3. v. 28.* insultare jacenti. *Id. 2. Trist. el. 8. v. 13.* jacentem solari.

Jacĕo, ces, cui, n. r. *giacere, star giù*, יָשַׁב, רָבַץ, Ger. *liegen*, Gall. *être couché*, His. *estar echado, o acostado*, πεῖμαι, ἐρείπιμαι, cubo, decumbo. *Horat. l. 1. sat. 6.* Ad quartam jaceo. *Cic. 7. Verr.* Mihi ad pedes misera jacuit. *Id. pro Quinct.* Quorum sæpe, ac diu ad pedes jacui fratres. *Id. in Phil.* Cum pater Curio mœrens jaceret in lecto. ¶ Quandoque accipitur pro situm esse, *essere posto*. *Brut. ad Cic.* Quem locum volo tibi esse notum; jacet inter Apenninum, & Alpes. *Plin. l. 18. c. 25.* Jacentes terræ ad Hesperum. ¶ Quandoque etiam accipitur pro mortuum esse, aut sepultum. *Lucan. l. 8.* Ille jacet, læræ paci quem prætulit orbis. ¶ Translate usurpatur pro desidere, torpere, nihil prorsus agere. *Cic. Attic. l. 7.* Cneus noster (o rem miseram, & incredibilem!) ut totus jacet! *Id. 4. Offic. C.* Marius cum a spe Consulatus longe abesset, & septimum annum post Præturam jaceret. ¶ Item pro dejectum esse de priore statu, male se habere. *Cic. Att.* Jacere in sordibus, ac luctu. *Id. 4. Fam.* Perculsa, & prostrata fœditsimo bello jacent omnia. *Id. 2. Fin.* Maximas vero virtutes jacere necesse est, voluptate dominante. ¶ Item pro vilescere animo, desperare, mœrore opprimi. *Cic. Att. l. 12.* Scias, me ita dolere, ut non jaceam. *Id. de Amic.* Sed potius niti, & efficere, ut amici jacentem animum excitet. ¶ Item pro vilem esse. *Cic. pro Rosc. Com.* Cum jaceret pretia prædiorum. *Id. Tusc. l. c. 2.* Jacent ea semper, quæ apud quosque improbantur V. Jacens.

Jacio, cis, jeci, jactum, a. 3. *tirare, lanciare*, יָרָה, הִשְׁלִיךְ, Germ. *werffen*, Gal. *jetter, lancer*, His. *echar, arrojar*, βάλλω, ἐμπίπτω, emitto. *Cic. 6. Ver.* In quem scyphum de manu jacere conatus est. Item projicere. *Plaut. Trin. 4. 3. 27.* Scuta jacere, fugereque hostes. ¶ Translate usurpatur pro enuntiare, sive spargere in vulgus. *Tac. l. 1.* Quædam de habitu, cultuque, & institutis ejus jecerat. *Id. l. 4.* Neque raro, neque apud paucos talia jaciebat. ¶ Item pro dicere aliquid in aliquem. *Liv. l. 4. bell. Mac.* Rem defendam, non nos, in quos jecit magis hoc Consul. ¶ Jacere fundamenta, est ponere, vel collocare lapides, quibus ædificium superstruatur, *gettare fondamenti*. *Suet. in Cajo*. In area Capitolina novæ domus fundamenta jecit. ¶ Per translationem autem accipitur pro inchoare. *Cic. 1. Phil.* In quo templo, quantum in me fuit, jeci fundamenta pacis. ¶ Gradum jacere, atque aditum ad cætera, idem est quod viam parare. *Cic. 1. Agrar.* Hunc quasi gradum quemdam, atque aditum ad cætera jactum intelligetis. ¶ Jacere verba, jacere minas, *Propert. l. 2. el. 1.* Taliaque illacrymans mutæ jace verba favillæ. *Liv. l. 2. c. 12.* Quas insidiarum sibi minas per ambages jacere. ¶ Jacere sermonem, *piantare, o mettere discorso, & jacere* absolute eodem sensu. *Liv. l. 5. c. 15.* Quod primo temere jactum agitari deinde sermonibus cœpit. ¶ Est etiam frequens hujus verbi usus in talorum ludo. *Cic. de Fin. c. 16.* Ita jacere talum, ut recius assistat, *Quintil. l. 6. c. 2.* Jacere talos in medium. *Plaut. Asin. 4. 1. 34.* Talos cum jacies.

Jactabundus, a, um, מִתְפָּאֵר, μεγάλαυχος, adj. jactatus. *Gell. l. 19. in prine.* Jactabundum mare. *Idem l. 13. c. 2.* In græcæ facundiæ gloria jactabundus.

Jactans, antis, adject. *millantatore, vantatore*, מִתְגָּדֵל, ἀλαζονευόμενος. *Plin. lib. 3. præfi. 9.* Jactantes, & gloriosæ epistolæ. *Quinct. l. 11. c. 1.* Quem tumidum, ac sui jactantem videat. *Horat. l. 1. sat. 3. v. 50.* Jactantior hic paulo est. *Spartian. Hadrian. c. 17.* Jactantissimus amator.

Jactanter, adv. *con superbia, arrogantemente*, ὑβριστικῶς, *con jattanzia* ἀλαζονικῶς, insolenter, cum jactantia, seu ostentatione. *Tacit. l. 2. Ann. c. 77.* Perilisse Germanicum, nulli jactantius mœrent, quam qui maxime lætantur. *Ann. l. 27. c. 2.* Minæ jactanter fonantes.

Jactantĭa, æ, f. *jattanza, vanto, superbia*, וְאוֹן, Ger. *uberhebung, stoltz*, Gal. *jactance, vanterie*, His. *jactancia, magnanimidad*, ostentatio, immoderata gloriatio, *Quintil. l. 9. c. 2.* Veritus opinionem jactantiæ.

Jactatĭo, onis, f. *agitazione*, נְדוּדִים, נוּד, טַלְטֵלָה, Germ. *bewegung, ruhmung*, Gal. *agitation*, His. *accessamiento*, ἀλαζονία, ἀλισμός, actus jactandi, agitatio, motus. *Cic. pro Mur.* Quo tandem animo me esse oportet prope jam ex magna jactatione terram videntem, &c.? *Id. in Orat. c. 25.* Actio modica jactatione corporis constat. *Liv. l. 10. bel. Pun.* Leviorem in navigatione, quam in via jactationem vulneris fore. ¶ Sumitur etiam pro jactantia, ostentatione. *Cic. 4. Tusc. c. 9.* Jactatio est voluptas gestiens, & se efferens insolentius. *Id pro Cluent.* Tunc homines se non jactatione populari, sed dignitate, atque innocentia tuebantur. *Id. 13. Fam.* Jactatione verborum, & denunciatione periculi. ¶ In bonam partem adhibetur a *Cicerone orat. c. 3.* Sed tamen ornata verbis, atque sententiis jactationem habuit in populo.

Jactator, oris, m. *vantatore, vanagloriosso*, מִתְהַלֵּל, Ger. *ein ruhmreder*, Gal. *vanteur*, His. *jactancioso*, ἀλαζονικός, gloriosus, insolenter se venditans. *Quinct. l. 11. c. 1.* Is quidem rerum ipse gestarum major, quam eloquentiæ, fuit in orationibus utique jactator.

Jactātus, a, um, *agitato*, ἀγόμενος καὶ φερόμενος, partic. a jactor. *Virg. 1. Æn.* Multum ille & terris jactatus, & alto. *Liv. l. 22. c. 13.* Sæpius jactata in senatu re.

Jactatus, us, m. idem ac jactatio. *Ovid. Met. am. 6. v. 703.* Excuffit pennas, quarum jactatibus omnis Affiata est tellus. Adde *Plin. l. 14. c. 18.*

Jactitabundus, a, um, adject. jactabundus, ἀλαζών. *Sidon. l. 3. ep. 13. in fin.* Citra nitorem honestatis jactitabundis.

Jactito, as, 1. ἀναλέω freq. a jacto. *Liv. l. 7. c. 2.* Ipsa inter se more antiquo ridicula intexta versibus jactitare cœpit.

Jacto, as, a. 1. *lanciare*, הִשְׁלִיךְ, Ger. *offt werffen, vergebens und umsonst reden*, Gal. *jetter souvent, se vanter*, His. *lancar*, ἀλαζονεύομαι, μεγαλαυχέω, frequenter & multum jacio. *Cicde Arusp. Resp. c. 18.* Cum ardentes faces in vicinos jactas. ¶ Translate est dispergere, inaniter loqui, temere verba jacere. *Cic. in Catil.* Jactantur enim voces, quæ pervenirent ad aures meas. *Cal. Cic. 8. Fam.* Neque hæc incerta quidem tamen vulgo jactantur. ¶ *Jactare se alicui*, pro in aliquem corpore se inclinare, & incumbere. *Liv. l. 39. c. 43.* Jactare se fœrtò. *Juvenal. Sat. 1. v. 62.* Ipse lacernæ cum se jactaret amicæ. ¶ Est etiam *jactare* frequenter emittere, ejaculari. *Virg. 2. Georg.* Et, si non alium late jactaret odorem, laurus erat. ¶ Item agitare, movere, concutere, *Cic. pro Rosc. Amer.* Ita jactantur stuctibus. ut nunquam abluantur. *Id. in Brut.* Qui se nisi suo more jactavisset. *Id. 5. Verr.* Tamen ne putamus, patronum tuum in hoc crimine cervicalum jactaturum? ¶ Item tractare, versare. *Cic. pro Mur. Virg. 3. Georg.* Haud unquam manibus jactatæ fatiscit. ¶ Item vexare, exagitare. *Cic. in Catil.* Cum æstu, febrique jactantur. *Id. in Verr.* Jactatur domi suæ vir primarius, & homo honestissimus. ¶ Item considerare, sæpe, multumque animo volvere. *Virg. 12. Æn.* Atque illum tales jactanem petebere curas. ¶ Item exercere. *Cic. 1. de Orat.* In hoc declamatorio opere jactatus. *Id.

νῦν, adv. temporis præteriti, præsentis, & futuri. *Cic. pro Mur. c. 38.* Omnia, quæ per hoc biennium agitata sunt, jam ab eo tempore in hoc tempus, erumpunt. *Id. Att. l. 1. ep. 3.* Nuper quidem, cum re jam adventare arbitraremur. *Ter. Adelph. 3. 2.* Tace, egomet conveniam jam ipsum. ¶ Interdum hortantis est, & velut moram increpantis. *Ter. Eun. 3. 2.* Jamne imus? ¶ Interdum capitur pro modo. *ora Virg. 4. Æn.* Jamque hos cursu, jam præterit illos, hoc est, modo hos, modo illos. ¶ Sæpissime nodus quidam est, qui sententias conjungit, & sumitur pro *autem, vero, præterea. Cic. in Philip.* Jam illud cujus est, non dico audaciæ, sed stultitiæ? ¶ Interdum abundat. *Tacit. de Germ. c. 45.* Ergo jam dextero Suevici maris litore Æstyorum gentes alluuntur. ¶ Interdum geminatur *jam, jam*; & præterea multis aliis particulis eleganter jungitur. V. suis locis.

Jam antea, & jam ante, adverb. antea, præterea ante, *Cic. Att. l. 7. ep. 4.* Ejus sermo erat jam antea ad me perscriptus. *Id.* Id mihi jam ante erat notum.

Jambæus, a, um, adject. idem quod Jambicus. *Horat. de ar. poet. v. 252.* Trimetris accrescere jussit nomen Iambeis.

* Jambicínus, a, um, Iambicus. *Mar. Capell. l. 9. p. 335.*

Jambícus, a, um, adject. qui ex Iambis constat, ut jambicus versus: cujus variam rationem V. apud *Diomed. l. 3.* & alios Grammaticos. ¶ Iambico carmine fere utuntur Poetæ in conviciis, & maledictis. V. *Iambus.*

Jamblícus, m. 2. Philosophus Pythagoricus, e Chalcide Syriæ, discipulus Porphyrii, tempore Constantini Magni. Brevi tempore tantum profecit, ut secundas post præceptorem Romæ obtineret, nec ab eo quicquam videretur differre doctrina, nisi quod ille melior facilitate, candoreque orationis, hic paulo durior habebatur, ac, ut de Xenocrate Plato dicebat, Venere dicendi carebat. Moribus adeo probatus fuit, ut ejus vitæ abstinentia modestiaque ea tempestate nulli non cognita fuerit.

Jambus, m. 2. *giambo*, ἴαμβος, pes metricus constans ex priore brevi, & posteriore longa, ut *Vires, regas*, &c. Quidam deriyant ab Jambe Celei famula, quæ cum vidisset Cererem ob amissam filiam dolere, saltans, & versus Jambico metro canens Deam consolata est: alii ab Iambe puella quadam, quæ turpiter contumelia affecta suspendio vitam finierit: alii ab Iambe anu, quæ, cum Hipponax lavanti sibi molestiam facesseret, versu hoc eum amolita sit, Ἀνάστρωφ' ὀπίσω, τὴν σὴν σπάθην αἰσχύνεις, *Vir recede, scapham subvertis*, quo postea Poeta delectatus est. *Horat. de Art. poet. v. 251.* Syllaba longa brevi subjecta vocatur Jambus. *Id. l. 1. od. 4.* Iambi criminosi.

Jam diu. V. Jandiu.

Jam dudum, adv. *già tempo*, πάλαι, מִכְּבָר, Dicitur fere de parvo tempore, ut *jampridem* de longiore, ut monet *Valla l. 2. c. 34.* & fere indicativo præsenti gaudet. *Horat. l. 2. Sat. 7.* Jam dudum auscultо. *Cic. 2. de Orat. c. 7.* Quem jamdudum Cotta, & Sulpicius exspectant. ¶ Interdum jungitur aliis temporibus. *Id. de Amic.* Ea, quam jamdudum tractabamus, stabilitas amicitiæ. *Plaut. Trinum. 4. 3. 3.* jamdudum factum est, cum abiisti domo. ¶ Ponitur & pro cito quamprimum. *Virg. 2. Æn. v. 103.* Jamdudum sumite poenas. *Serv.* Sic *Stat. 6. Theb. ad fin.* Jamdudum ætherias eadem reditura sub auras, *ben tosto*.

Jam jam, adv. *or ora*, παρωτρύνοντος, מֵאַתַּי, repente, sine mora? *Ter. Adel. 5. 3. 67.* Jam jam desino. *Cic. l. 3. de Orat. c. 24.* Jam jam intelligo, Crasse, quid dicas. ¶ Sæpe figurate per indignationem accipitur. *Virg. Æn. 4.* Jam jam nec maxima Juno, nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis. ¶ Et per miserationem. *Sallust. in Jug.* Jam jam animo meo, charissime frater, lætandum magis, quam dolendum puto casum tuum. ¶ Et per exhortationem. *Quintil. in declam.* Jam jam commilito, quicumque casus manet, etiamsi imperator damnatus est, habes solarium.

Jam jamque, adv. celeriter, quamprimum, מְהֵרָה, ὅτι ταχίστα. *Cic. ad Brut.* Tibi jam jamque id faciendum est. *Id. ad Att. l. 7. ep. 21.* Mihi dubium non erat, quin ille jam jamque veniret in Apuliam.

Jam inde, adv. ab illo tempore, מֵאָז, ἀπὸ, ἐξ οὗ, ἐκ. *Cic. Fam. 13. ep. 38.* Cujus cum patre magna mihi fuit amicitia jam inde a Quæstura mea Siciliensi. *Liv. l. 1. c. 1.* Jam inde ab initio. ¶ Interdum additur *usque*. *Ter. Heaut. 1. 2. 9.* Mihi magna cum eo jam inde usque a puericia fuit semper familiaritas.

Jam nunc, & nunc jam, יַעַתָּה, מֵעַתָּה, adv. idem fere quod nunc; *fin da ora. Cic. de Divin.* Jam nunc mente, & cogitatione perspicio, quæ studia hominum futura sint. *Ovid. 3. de ar. am. v. 59.* Venturæ memores jam nunc estote senectæ. *Ter. Andr. 1. 2. in fin.* Eamus nunc jam intro.

Jam olim, vel olim jam, adv. *per lo passato, d'assai tempo, ἐκ πάλαι*, קֶדֶם לִפְנִים, מִן, jam a longo tempore. *Cicer.* Jam olim a principio illud fluviorum. *Quint. l. 8.* Olim jam Imperator inter fulgentes virtutes livor locum quærit, ideft a longo tempore. ¶ Sumitur etiam pro aliquando. *Virg. 2. Geor.* Et jam olim feras posuit cum vinea frondes.

Jam porro. V. *Jam vero.*

Jam pridem, adverb. *già da gran tempo*, πολλοῦ ἤδη δεῖν ἀρχόντων, πάλαι, מִכְּבָר, fere de longiore tempore dicitur, ut *jamdudum* de brevi. *Vall. l. 2. c. 34. Cic. Att. l. 2. Hecyr. 2. 3, 22.* Jampridem equidem audivi.

Jamprimum, adv. idem ac primum. *Liv. l. 1.* Jam primum omnium satis constat.

* Jamtandem, *pur una fiata, finalmente*, tandem aliquando. *Cic. Agrar. 2. in fin.* Polliceor, me esse perfecturum, ut jam tandem illi fateantur. *Virg. 6. Æneid. v. 61.* jam tandem Italiæ fugientis prendimus oras.

Jam tum, adv. *allora, fin d'allora*, ἐκείνῳ, ex eo tempore. *Virg. 8. Æn.* Jam tum religio pavidos terrebat agrestes. *Cic. pro Arch.* Ita se jam tum gessisse pro cive. ¶ Eleganter post jam tum sequitur, *cum. Cic. Famil. 13. ep. 17.* Ejus liberum jam tum cum equidem, cum ille viveret, magni faciebam.

Jam vero, adverb. ἔτι, ἔτι δὲ, יָעַר, præterea vero, sed jam; & aptissime servit transitionibus. *Cic. pro Leg. Manil.* Jam vero ita faciles aditus ad eum, &c. ¶ Eodem sensu usurpatur *jam porro. Idpro Rosc. Amer. c. 4.* Videte jam porro cætera.

Jam usque, adv. μέχρι, מֵאַז, idem ac usque. *Cic. 1. de Div.* Verus opinio est jam usque ab heroicis ducta temporibus.

Jana, æ, f. sic olim ipsa Diana vocabatur, teste *Nigidio.*

Janális, le, o. 2. quod ad Janum spectat. *Ovid. 2. Fast.* Virgaque Janalis de spina sumitur alba. ¶ *Janalis porta*, janua Jani, vel, ut aliqui existimant, una ex portis urbis Romæ, quæ & Belli porta vocabatur, ubi jani signum positum fuit, quam Numa ea lege instituit, ut esset clausa semper, nisi cum bellum foret. ¶ Legitur & *Janualis.*

Jandíu, vel jamdiu, adv. *già molto tempo, gran tempo fa*, מִכְּבָר, Ger. *schon langst*, Gal. *il y a long temps*, Hisp. *desde mucho tiempo, mucho tiempo hazo*, πάλαι, multo jam tempore. *Cic. 2. Fam.* Nam jandiu propter hyemis magnitudinem nihil novi ad nos afferebatur.

Jandúdum. V. Jam dudum.

Janéus, m. 2. idem ac janitor, apud vet. *Fest.*

Janícula, æ, f. sic quondam dicta est Italia ab Jano, qui post Diluvium primus in ea regnavit; & sunt qui hunc Janum putent fuisse Noe.

* Janicularis, ad Janiculum pertinens, ut & janiculensis. *Script. de Urbe Roma.* Adde *Serv. ad 6. Aln. v. 784.*

Janículum, *n. 2. Montorio*, unus ex septem urbis Romæ collibus, trans Tyberim, usque ad pontem Milvium extra porrectus: olim fuit Janiculum opp. a Jano, qui ibi regnavit. Aliqui oppidum dictum scribunt a janua, quod tanquam janua esset Romanis in Etruriam proficiscentibus. Hunc montem Ancus muro cinxit, sed tamen pomœrio non inclusit. Nostra ætate in illo colle sunt templa S. Petri in Montorio, & S. Honophrii. *Ovid. 1. Fast. Virg. 8. Æn. Macrob. l. 1. Sat. c. 7. Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 2.*

Janigéna, æ, com. 1. Jani filius. *Ovid. l. 4. Metam.* Janigenam servabant fata Canentem.

Janítor, óris, m. 3. *portiere, portinajo*, שׁוֹעֵר, Ger. *thorhuter, portier*, Gal. *portier*, His. *portero, Bupwρός*, cui januæ custodia est commissa. *Cic. 5. Verr.* Hunc vestri janitores, hunc cubicularii diligunt. ¶ Romani servos, quibus janitoris officium mandabant, solebant catenis vinctos prope ipsam januam servare: unde inter vilissima mancipia erant. V. *Pignor. de servis*, &c. *Colum. in præfat.* Fortunatius a catenato repulsum janitore sæpe sera nocte adjacere. ¶ Janitor inferorum est Cerberus, *Virg. 6. Æn. v. 400.*

Janítrix, f. 3. *portinaja, Bupwρός*, שׁוֹעֶרֶת, mulier, cui januæ custodia est commissa, *Plaut. Curc. 1. 1. 76.* Anus hic colet cubitare, custos janitrix. ¶ Janitrices, etiam dicebantur duorum fratrum uxores, non quod eamdem januam pulsarent, sed quod pariter adversum lectum januæ sibi sterneremt, inque eo tamquam custodiæ causa cubare solerent. Nam apud Romanos ea consuetudo fuit, ut quæ uxor primum in manum viri convenisset, ea sibi in atrio domus ante ipsum januam lectum sterneret, qui idcirco adversus dictus est. *Modeft. l. 4. §. ad fines, in fi. de grad. & affin.* ¶ Denique janitrix dicitur de omni re, quæ est ante januam. *Pl. l. 15. c. 30.* Laurus triumphis propriedicatur, vel gratissima domibus, janitrix Cæsarum, Pontificumque, ideft, quæ foler plantari ante domos Cæsarum, & Pontificum.

Janthe, es, *Ἰάνθη*, virgo Cretensis, laudatissima forma. *Ovid. 9. Metam. v. 774.*

Janthínus, a, um, *violato, ἰώδινος*, תְּכֵלֶת, violaceus, colorem floris referens. purpurei coloris, ab *Ἴον, ου*, flos quidam, & color purpureus, quod ab *Ἴον*, viola, & *εἶδος, Plin. l. 21. c. 6.* Ab his Janthina vestis. ¶ Janthina, orum sub. n. 2. vestes violacei coloris. *Mart. l. 2. ep. 39.* Coccina formosæ donas, & Janthina mœchæ.

Janua, æ, f. 1. *porta*, שַׁעַר, דֶּלֶת, Ger. *ein thir*, Gal. *porte*, Hisp. *puerta*, Bupa, πύλη, primus ingressus ad interiora domus, a *Jano*, quod Janus januis præsset, vel quod huic Deo consecratum erat omne principium. *Cic. 2. de nat. Deor.* Principem ia sacrificando Januam esse voluerunt, quod ab eundo nomen est deductum, ex quo transitiones pexviæ Jani, foresque in liminibus profanarum ædium januæ nominantur. *Idem 3. Ver.* Servis suis imperat Rubrius, ut januam clauderet. ¶ Differt a porta, quia janua est parietis, atque domorum, porta murorum, munitionumque, atque castrorum. *Valla l. 4. c. 8.* ¶ Item differt ab ostio, quia proprie janua est domus, ostium est partium domus, ut cubiculorum. Sed tamen hæc nomina confunduntur. *Cic. 1. de Orat.* Eique ab ostio quærenti Ennium ancilla dixisset, domi non esse. Et *infra*. Paucis post diebus, cum ad Naficam venisset Ennius, & eum a janua quæreret. ¶ Translate ponitur pro aditu, & occasione. *Cic. pro Planc. c. 3.* Qua volui janua ingressus sum in causam. *Ovid. 3. Amor. el. 1. v. 46.* Hæc est blanditiis janua laxa meis.

Janúal, n. 3. libi genus, quod Jano tantummodo libabatur. *Fest.*

Januális, V. Janális.

Januárius, ii, m. 2. *Gennaro, Gennajo*, ἰανουάριος, γενναιών, שְׁבָט, primus anni mensis, ita dictus, quod Jano esset sacer. *Varro l. 5. de L. L. Ovid. 1. Fast. Ital. l. 5. cap. 33.* Additus fuit anno Romano una cum Februario a Numa Pompilio. Nam prius annus decem mensibus constabat. Januarium voluit primum anni mensem esse, tamquam bicipitis Dei mensem, respicientem, & prospicientem transacti anni finem, futurique principia. *Ovid. 2. Fast.* ¶ Primus dies Januarii Romanis lætissimus, celeberrimusque fuit. Illo enim die, qui designari fuerant, magistratum inibant, & quidem qui Curuli fuerant ornati Magistratu, curribus, in quibus-fellæ erant ebore rectæ, in Tarpejam arcem, seu in Capitolium, universo populo sequente, novis induto vestibus, vehebantur, ad sacrificium in Jani honorem peragendum. Illo die ab amicis felicitatis auguria dabantur, & accipiebantur. Prima enim in omnibus actibus maximam vim habere censebant. Caterum hoc ipso die mos fuit singulos aliquid attingere in ea arte, quam exercebant. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Hæc vox revera adj. est, & cum absolute usurpatur, subintelligitur *mensis. Cic. 1. Attic. epist. 2.* Januario mense cura ut Romæ sis.

Janus, i, m. 2. *Giano, Ἰανός*, Apollo, sive Sol. Nam etiam Lona primo Jana, deinde Diana appellata est. *Macrob. l. 1. Sat. c. 9.* ex Nigidio. Dictus est ab eundo, quasi Eanus, quia semper movetur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Aliqui Mundum, ideft Cælum, seu Mentem Cæli præsidem Jani nomine intelligunt, dictumque volunt & ipsum ab eundo, quod cælum semper eat, dum in orbem volvitur, & ex se initium faciens in se refertur. Sunt etiam, qui Jani nomine annum significari velint. Ratio nominis similiter fuerit a verbo eo. Nam tempus in perpetuo motu versatur. Aliqui interpretantur antiquum chaos rerum. *Ov. 1. Fast* Historici scripsere, Janum Regem antiquissimum Italiæ fuisse. Regnavit in Latio, & in agro Romano, condita arce, quam de suo nomine Janiculum nuncupavit, in eo monte, quem posteri & ipsum Janiculum appellavere, nunc *Montorio*, trans Tyberim. *Ovid. 1. Fast. Virg. 8. Æn.* Sed in aliquibus libris reperitur eum in Hetruria regnavisse, in aliquibus in Umbria. Primus in Italia Dis templa fecit, ritusque sacrorum instituit. Idcirco in sacrificiis præfationem meruit perpetuam. *Macrob. l. 1. c. 7. 8. 9.* Saturnum a Jove filio ex Creta expulsum, classeque in Italiam advectum suscepit hospitio, & quoniam ab eo ruris agriculturam edoctus est, Regni partem illi concessit. Saturnus urbem condidit, quam Saturniam appellavit, in monte Tarpejo, seu Capitolino. *Ovid. 1. Fast. Virg. 8. Æn.* Sed de hoc etiam Rege ingens dissensio est. V. *Vossi. Etymol.* & *Gallæum ad Lactant.* ubi contendit Janum eumdem fuisse ac Noe. ¶ Quidquid veteres Jani nomine intelligerent, five Solem, five Mundum, vel Cælum, vel Mentem Cæli præsidem, five annum, five chaos &c. Romani & omnes Itali Janum Deum quendam esse credebant totius mundi custodem, illum Cæli janis præsidere, ideft, parti orientali, atque occidentali, præsse etiam omnium ædium foribus, item viis omnibus tum in orbibus, tum extra urbes. Illum Cælum, aerem, aquam, terram, res omnes hujus universitatis claudere, & aperire, pacem, & bellum in sua potestate habere. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Duas illi facies tribuebant, alteram anteriorem, alteram a tergo. Unde geminus, bifrons, & biceps dicebatur. Causam *Ovid. 1. Fast.* affert, quia Cælo præsideret, & utramque partem, orientalem, & occidentalem respiceret, item ædium januis præesset, quæ quidem januæ duas facies habent, quarum altera ad ædium partem internam versa est, altera ad externam. Qui Solem intelligunt, rationem reddunt, vel quia potentiam habet in utramque Cæli januam, ideft, in partem orientalem, & in occidentalem, &, dum oritur, mundum aperit, dum occidit, claudit; vel quia superorum, atque inferorum janitor existit, ideft, utrumque hemisphærium illustrat. Qui Janum pro anno accipiunt, illud hujus fictionis causam fuisse ajunt, quod annus ex le initium faciens fini occurrit. Qui Regem Italiæ Janum cenient fuisse, faciem geminam ad Jani prudentiam, solertiamque referunt, qui & præterita noscerer, atque prospiceret futura. Ejus figura admodum confusa erat. Causa ab *Ov. 1. Fast.* allata est, quod Janus fuerit antiquum chaos, in quo omnia elementa, terra, aqua, aer, ignis permixta erant. Solebant etiam Janum quadrigeminum, seu quadrifrontem fingere. Cæli enim quatuor facies, ideft cardines, furt Orientis, Occidens, Septentrio, Auster. Cum clave, & virga figurabatur, quasi omnium & portarum custos, & rector viarum. ¶ In Jani nummis in altera parte facies gemina, in altera figura navis imprimebatur. Navis figura nummi signabantur in Saturni memoriam, qui regnante Jano cum classe in Italiam venit, eumque, & omnes Italos docuit agriculturam. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Jani templum erat ad infimum Argiletum, juxta Palatium, vel, ut alii scripsere, juxta Capitolium, seu Tarpejum montem, a Numa Pompilio positum, vel a Romulo, & Tatio. Loci causa fuit, quia, cum Sabini Capitolium Tarpejæ virginis proditione occupatum esset, calida aqua repente ex eo loco erupit, quæ fugavit exercitum Sabinorum. Hoc templum pacis tempore clausum asservabatur. Constat autem tec fuisse clausum, primum regnante Numa, iterum post bellum Punicum secundum, tertio post bellum Actiacum ab Augusto. ¶ Romani Jano ante omnes alios Deos rem divinam faciebant. In omnibus enim rebus prima, & extrema vim habere maximam. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ovidius hanc causam attulit *1. Fast.* quod Janus esset mediator Deorum, & hominum. Sacrificabant thure, melle, ficubus, farre, vino, & aliis hujusmodi. Causa rerum dulcium erat, ut annus feliciter cœptum cursum peragerer. Causa farris, & vini fuit, ut illo anno frugum copia esset. Stipem præterea offerebant, ideft, nummum æreum, in memoriam ejus pecuniæ, qua veteres usi fuerant. Sacra etiam Jano faciebant die nono Januarii, quæ Agonalia appellabantur. *Ovid. 1. Fast.* ¶ Janus item erat locus Romæ, ubi fœneratores consistebant, e regione Basilicæ, ita dictus, quoniam in eo Jani simulacra collocata visebantur. *Ovid.* Qui puteal, Janumque timet, celeresque calendas. Prima hujus vici pars, ubi pecunia fœnori dabatur, *summus Janus*, ultima *imus*, media *medius Janus* dicebatur. *Hor. l. 1. ep. 1. v. 44.* Hæc Janus summus ad imum perdocet. *Id. l. 2. Sat. 3. v. 18.* Postquam omnis res mea Janum ad medium fracta est. ¶ Jani denique dicebantur omnes transitiones pexviæ, sive ædificia quadrata, aut arcus quos Dio ἀψῖδας, appellat, cujusmodi plures per omnes urbis regiones Domitianus exstruxisse scribit *Sueton. in ejus vita c. 13. volte, o portici fatti a volta. Id. Aug. c. 31.* Pompeji statuam marmoreo Jano supposuit. ¶ Ita autem appellabantur, quia Janus omnibus januis, & viis præesse credebatur, ut dictum est.

Januspáter, olim janctis vocibus dicebatur, ut *Marspater, Saturnuspater*, teste *Sel. l. 5. c. 12.*

Japetídes, is, idem quod Japetionides. *Ovid. 5. Metam. v. 111.* Tu quoque Iapetides, non hos adhibendus in usus. Alii tamen aliter leg.

Japetionídes, m. 1. *Ἰαπετιονίδης*, patron. pro Japetides, Atlas, vel alius ex filiis Japeti. *Ovid. 4. Met. v. 630.* Japetionides Atlas fuit, ultima tellus.

Jap-

Japétus, m. 2. Ἰαπετός, יֶפֶת, idem ac Japheth filius Noe, frater Sem, & Cham. Hesiodi descriptione filius fuit Cæli, seu Titani, & Terræ, vir quidem potens apud Thessalos, sed protervi ingenii, magisque filiorum, quam sua virtute clarus. Asiam Nympham uxorem duxit, & ex ea Hesperum, Atlantem, Epimetheum, & Prometheum suscepit. *Hor. l. 1. od. 3. v. 27.* Audax Japeti genus.

Japídia, V. Japis.

Japis, idis, m. *Ἰαπίς*, ab *Ἰάσθαι*, mederi, dictus est medicus, qui Æneam sagitta ictum curavit. *Virg. Æn. 12. v. 391.* ¶ Ille ad Timavum flu. in Italia oppidum condidit, cujus regio Japidia dicta est. *Tibul. l. 4. el. 1. v. 109.* Fortis Japidiæ miles. *Virg. Georg. 3. v. 475.* Norica si quis Castella in tumulis, & Japidis arva Timavi.

Japygia. V. Salentini.

Japygium promontorium. V. Salentinum.

Japyx, ygis, m. 3. *Ἰάπυξ*, ventus, qui spirat ab occasu solstitiali. Dubium est, num idem sit, qui Caurus, an qui Zephyrus. *Gell. l. 2. c. 22.* Caurum esse ait. Sed sibi contradicit, cum Japyga spirare dicit adversus Eurum, Caurum vero adversus Aquilonem. Dictus est Japyx, quod a Japygia spirare videatur. Quare & eommodissimus est ex Italia in Græciam navigantibus. *Hor. l. 1. Carm. od. 3.* Ventorumque regat Pater obstrictis aliis præter Japyga. ¶ Adjective etiam usurpatur pro eo, qui est ex Apulia. *Ovid. Met. 14.* Sub Japyge maxima Dauno Mœnia condiderat.

Jarbas, æ, m. 1. יַרְבָּע, *Ἰάρβας*, filius Jovis, & Garamantidis Nymphæ, Rex Getulorum, vel Maxitanorum *Buccat. l. 11. Gen.* V. *Dido. Virg. 4. Æn. v. 36.* Non ante Tyro despectus Jarbas. ¶ Dicitur etiam Iarbas, æ, elisos. *Ovid. 3. Fast. v. 552.* Et potitur capta Maurus Jarba domo.

* Jardánis, idis, f. patron. Omphale filia Jardani. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 103.* Se quoque Nympha tuis ornavit Jardanis armis.

Jasídes, æ, patronym. ab Jasio. *Virg. 5. Æn. v. 843.* Jasíde Palinure, ferunt ipsa æquore classem.

Jasíon. V. Jasius.

Jasíone, es, f. Ἰασιώνη, herba est unius tantum folii, sed ita implicati, ut plura videantur, in terra serpens, cum lacte multo, flore candido. Earine conclusion vocant. *Pl. l. 21. c. 17. & l. 22. c. 22.*

Jasis, idis, f. 3. *Iasi's*, Atalanta, filia Jasii vel Jasionis Jovis & Electræ filii. *Propert. l. 1. el. 1. v. 10.* Sævitiam duræ contulit Jasidis.

Jasíus, vel Jasíon, m. 2. vel 3. Ἴασιος, *Ἰασίων*, filius Abantis Regis Argivorum. ¶ Item filius Coriti ex Electra, frater uterinus Dardani, qui ex Jove, & Electra procreatus est. *Serv. in 3. Æn.*

* Jasíus, a, um, Argivus, ab Jasio Argivorum rege, ut jasia virgo. h. e. Io, *Val. Flac. l. 4. v. 352.* ¶ Et & Jasius vel Jasíus sinus prope Jasium urbem Cariæ. *Plin. l. 5. c. 29. l. 9. c. 8.*

Jasíon, onis, m. *Ἰάσιων*, filius Æsonis Regis Thessaliæ ex Alcimede, seu ex Polymila, nepos Erithei, seu Crithei, pronepos Æoli, quem pater moriens Peliæ fratri in tutelam commendavit, tradito etiam Regno, ea tamen lege, ut illud adulto Jasoni restitueret. Sed mater Alcimede suspectum habens Peliam, Jasonem Chironi alendum dedit. Jason adultus ad reperendum paternum Regnum venit. Verum Pelias, commentus fraudem, Jasonem Colchos ad auferendum aureum vellus navigare jussit. Quæ res licet primo fieri non posse videretur, tamen præparata Argo navi cum omnibus fere adolescentibus Græciæ principibus Colchos profectus est. Inter navigandum primum ad Lemnum insulam appulit, ubi ab Hypsypyle, & hospitio, & thalamo susceptus est. Deinde appulit ab Phineum Regem Thraciæ, al. Arcadiæ, al. Paphlagoniæ, quem ab Harpyis liberavit, missis Calai, & Zetho fratribus alatis, qui eas usque ad Strophades inf. fugarunt: a quo munera loco edoctus est, quomodo per Cyaneas petras inter se concurrentes ad Colchos usque tuto navigare posset. Quo cum pervenisset, Medea Colchorum Regis filia, forma ejus capta, a certissimo eum eripuit exitio, ostensa ratione, qua ἀτίρεδες tauros posset perdomare, & draconem pervigilem sopire. Ejus itaque consilia secutus Jason aureum vellus sustulit, & inde clam cum fociis, & Medea fugam arripiens, ad Istri ostium pervenit, adversoque flumine subiens, eum cura tandem in locum pervenisset, ubi Danubius Liburnæ montibus proximus est, navim, qua vectus erat, fuis, sociorumque humeris, superatis montibus, in mare Hadriaticum deportavit, tandemque sospes in patriam revectus est. Duos ex Medea filios suscepit. Sed cum postea Creusæ Corinthiorum Regis filiæ amore flagrans, eam uxorem duxisset, Medea ægre ferens divortium, Creusam cum ægia exuslit. Sunt, qui tradant, Medeæ postea reconciliatum Jasonem, & Aetem socerum a fratre Perfa pulsum in Regnum restituisse, multaque alia præclara gessisse, adeo ut divinos in Asia honores promeritus fuerit. Hæc fabula describitur ab Apollonio Rhodio, & Valerio Placco. *Ov. 7. Met.* Multaque perpessi claro sub Jasone labores, &c.

Jasonídes, æ, *Ἰασονίδης*, patronym. a Jasone. *Stat. Theb. 6. v. 340.*

Jasónius, a, um, *Ἰασόνιος*, adject. ad Jasonem pertinens. *Avien. Arat. Phænom. v. 808.* Jasoniæ depictaque terga cariuæ.

Jaspidéus, a, um, o. 1. 2. *Ἰασπίδεος*, quod jaspidis colorem refert. *Pl. l. 37. c. 10.* Multis coloribus translucentes, alias vitreæ, alias crystallinæ, alias jaspideæ.

Jaspis, idis, m. 3. *Ἴασπις*, gemma viridis instar smaragdi, sed crassi coloris, a יָשְׁפֵה, jaspis. *Pl. l. 37. c. 8.* ¶ In vocativo *Jaspi. Augustus* apud *Macrob. l. 2. Saturn. c. 4.* Cilnirum smaragda, jaspi figulorum, berylle Porsenæ.

Jaspónyx, ychis, f. 3. gemma nivis colorem referens. *Plin. l. 37. c. 9.*

Jatraleptes, vel Jatralepta, Jatralipta, Jatrosalipte, Jatralipres, & Jatro aliptes, æ, m. *Ἰατραλείπτης*, medicus jatraleptica arte curans, quem *Pl. l. 29. c. 1. reunitorem* vocat. *Cels. l. 1 c. 1.* Neque medico, neque jatralepta egere. Adde *Pl. l. 10. ep. 4.*

Jatraleptice, es, medicinæ genus, quæ unguentis, & perfricationibus curat. *Plin. l. 26. c. 1.* ¶ Dicitur & Jatraliptice, nam ει græcum & in ι latinum transit, & in e.

Jatromæa, æ, *Ἰατρομαία*, mulier medica, & obstetrix. *Vet. Inscript.* apud *Gruter. p. 1110. n. 1.* Valeriæ Verecundæ jatromææ regionis suæ primæ.

Jatronicensis, e, adject. a *Ἰατρόνικος*, medicus, & *νίκη*, victoria, q. d. ad medicorum victoriam pertinens. *Pl. l. 29. c. 1.* Monumento suo jatronicense inscripsit, subintellige *carmen*, aut quid simile, quo significabatur, se omnes medicos peritia ejus artis superasse. * Al. melius leg. Jatronicen se, ab, *Ἰατρονίκης*, jatronices, æ, m. Medicorum victor.

Jaxamátæ, m. 1. populi Sarmatiæ, ad Mæoticam pal. apud Tanaim fl. Exomatis, & Sataracis finitimi. *Valer. Flac. l. 6. v. 148.*

Jazýges, um, masc. 1. *Ἰάζυγες*. Sarmatica gens Danubii accola, inter Marcomanos, & Getas. Sarmatas Jazyges *Tac.* vocat *l. 12. c. 29. Ovid. 2. Trist. v. 191.* Jazyges, & Colchi, Metereaque turba, Getæque. Et in sing. num. *Id. de Pont. eleg. 7.* Feróx ut ducat Jazyx Fer medias Istri plaustra bubulcus aquas.

I A N T E B.

Iber, eris, m. *Ἴβηρ, Ἴβηρ*, idem ac Iberus, seu Hispanus. *Lucan. l. 6. v. 258.* Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dediffer Cantaber. ¶ Item *Giorgiano. Val. Flac. l. 5. v. 166.* Armeniæ prætentus Iber. V. *Iberia.*

Ibería, f. 1. *Giorgiana, Gurgistan, Ἰβηρία*, regio Asiæ. Habet ab Or. Albaniam, a qua Caspio M. dividitur, ab Occ. Colchidem, a qua Moschicis montibus, a Mer. Armeniam majorem, a Sept. Caucasios montes. Sed tamen *Giorgiana* magnam Armeniæ partem complectitur. Subest dominio proprii Principis, sub clientelam tamen Regis Persarum. Pop. Iberes, vel Iberi, *Giorgiani*. ¶ Hispaniam item veteres Iberiam ab Ibero amne cognominaverunt. *Justin. l. 44.* Sed aliquorum opinione Iberia primum appellata fuit Hispaniæ regio utrinque Ibero fluvio proxima, quam Celtæ Gallicæ populi occupatam, composito ex regione, & ex gente nomine, Celtiberiam nuncupaverunt, postea Iberiæ nomen ad universam Hispaniam extensum est. *Varro* ipsicit, ex Iberia Asiæ regione populos venisse in Hispaniam, & ab illis Hispaniam Iberiam, & fluvium Hispaniæ Iberum dictum fuisse. *Dionysius* contra scripsit, Iberes Hispaniæ populos a Phræneis montibus profectos in Asia fedes posuisse, inde eam partem Asiæ Iberiam nuncupari. Denique aliqui tradunt, Hispaniam nomen Iberiæ accepisse ab Ibero Rege. Nunc Hispani etiam liberi, vel Iberes vocantur.

Iberiácus, a, um, adj. Iberus, Hispanicus. *Silius l. 13. v. 510.* Omen Iberiacis victa Carthagine ferres.

Iberica herba, f. sparti genus, quod in Iberia, ideft, Hispania, nascitur. *Quintil. l. 8. c. 2.*

Ibéricus, a, um, *Ἰβηρικός*, adj. Hispanicus. *Sidon. carm. 2. v. 164.* Terrarum indigenas Ibericarum. *Horat. Epod. 4. v. 3.* Ibericis peruste funibus latus. h. e. sparteis. nam sparti copia in Hispania.

Tom. I.

Ibéris, idis, f. 3. *Ἰβηρίς*, herbæ genus, al. lepidium sylvestre. *Pl. l. 25. c. 8.*

Iberus, a, um, quod est ex Iberia. *Virg. 9. Æn. v. 582.* Fictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera, ideft Hispanica, *Serv.* ramen explicat de Asiatica regione. V. *Iberia.*

Íberus, i, m. Hispanus, *Spagnuolo, Ἴβηρ*, סְפָרַד. *Virg. 3. Georg. v. 408.* Aut impactos a tergo horrebis Iberos.

Íberus, m. 2. *Ebro*, fl. His. Tarr. qui oritur in Castella vetere, in confinio Auftriæ, juxta vicum *Fuentibre*, deinde partem Borealem Castellæ vereris rigat, & Navarræ Regnum, postea Aragoniam bifariam secans, juxta Cæsaraugustam labitur, tandem per partem Occidentalem Catalauniæ fluens, ibi paulo infra Dertosam in mare Medit. se exonerat. ¶ Iberus alter, *Rio tinto, Atech*, fl. Hisp. Bæt. qui per Vandaliam fluit. ¶ Item fl. Iberiæ reg. Asiæ, qui ex Caucaso M. in Cyrum fl. majorem defluit.

Ibex, icis, m. *Stambecco, Ἴβυξ*, אַיָּלָה, genus capræ, quod in rupibus habitat, a prima voce Græca allata, quæ ab Æolico, αἴξ, *capra*, vel ab *ἴβεσθαι*, *ferio*, quia non raro cum magno impetu in venatorem fertur, eumque præcipitat. *Pl. l. 8. c. 53.* Sunt capreæ, sunt rupicapræ, sunt ibices pernicitatis mirandæ.

Ibi, *ivi, in quel luogo*, שָׁם, Ger. *da, an dem ort, defelbft*, Gal. *là, en ce lieu là*, His. *ay, alli, ένθ', in eo loco*, adverb. status in loco. *Cic. pro L. Man.* Qui cum prædonibus antea ibi bellum gesserat. ¶ Accipitur aliquando pro adverbio temporis, idemque valet, quod tunc, *allora. Ter. Andr. 2. 2. 19.* Ubi te non invenio, ibi afcendo in quemdam excelsum locum. ¶ *Id. Heaut. 3. 1. 62.* Subsensi id quoque, illos ibi esse &c. h. e. in eo consilio, seu sententia. Sic *Id. ibid. 5. 2. 30.* Ibi nunc sum. h. e. id paro, cogito, molior, ¶ Aliquando vices gerit relativi. *Sallust. in Catil. c. 5.* Huic bella, cædes, rapinæ, discordia civilis grata fuere, ibique juventutem suam exercuit, *h. e.* in iis.

Ibidem, adv. *nel medesimo luogo*, שָׁם, Ger. *an eben dirsem ort, eben defelbft*, Gall. *là même, en ce même lieu*, His. *en el mesmo lugar*, αὐτόθι, in eodem loco. *Cic. in Fam.* ibidem me opperiare, velim. *Plaut. Cist. 2. 1. 57.* Ibidem loci res erit. ¶ Item in eadem re. *Cic. pro Cæc.* Iætsit in eo Cæcinnam, sublevavitque ibidem.

Ibis, is, f. *Ἴβις*, avis Ægypti, quæ serpentibus vescitur. Hæc (ut Hier. scribit) duplex est, altera nigra tota est, altera ciconiæ non absimilis, diversa tamen a ciconia. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 36.* Ibes maximam vim serpentium conficiunt, cum sint aves excelsæ, rigidis cruribus, corneo procoraque rostro: averruncus sedemus ab Ægypto, cum volucres angues ex vastitrate Libyæ vento Africo invectas intercipiunt, atque consumunt, ex quo fit, ut illæ nec morsu vivæ noceant, nec odore mortuæ. ¶ Traditur autem ibis clysteris usum primo commentisse; quod consuetudinem habet se purgandi, rostri aduncitate eam perluens partem, qua elborum onera redduntur. *Pl. l. 8. c. 27

Ichthyocolla, æ, דבק דגים, ἰχθυοκόλλα, piscis corio glutinoso. Item gluten ex eo pisce. *Plin. l. 32. c. 7. & l. 7. c. 59.*

Ichthyoessa, ἰχθυόεσσα. V. Icaria.

Ichthyophæi, orum, ἰχθυοφάγοι, Æthiopicæ gentes, quæ piscibus vivunt. *Ptolem. Strab.*

Ichthyothrophium, ii, n. *peschiera*, בית דג, ἰχθυοτροφεῖον, vivarium, in quo pisces nutriuntur. *Colum. l. 8. c. 3.* habet græcis literis.

Ico, is, ci, ctum, a. 3. *percuotere, ferire*, הכה, Ger. *schlagen, treffen*, Gal. *frapper*, His. *herir, dar golpes*, מכתוש, ferio, percutio. *Lucret. l. 3. v. 361.* corpus propellit, & icit. *Cic. 2. de Div.* Cum Prolemæus familiaris ejus in prælio telo venenato ictus esset. *Pl. l. 16. c. 30.* Arborum manu fatarum, recepraruinque in domos fulmine laurus sola non icitur. ¶ *Icere colaphum*, est impingere alicui colaphum. *Plaut. Pœn. 5. 2. 65.* Quæ hæc res est? hei colaphum icit. ¶ Icere fœdus, est amicitiam cum aliquo jungere. *Cic. in Pis.* Tu fœdus, quod meo sanguine in pactione provinciarum iceras, frangere voluisti.

Icon, onis, *f. imagine, effigie*, צלם, תמונה, חבנית, Germ. *bildnuss*, Gal. *image*, His. *imagen*, εἰκών, effigies; imago, statua ex membris ipsis a pictoribus, seu statuariis expressa, ab ἴκω, similis sum. *Pl. l. 34. c. 4.* Eorum vero, qui ter ibi superavissent, ex membris ipsorum similitudine expressa, quas iconas vocant. Sed Vossius apud Grammatic. & plerique omnes leg. *iconicas*. ¶ Icon item, est Figura Rhetorica. V. *Ethopœia*.

Iconicus, a, um, o. 1. 2. *dipinto, scolpito*, מחוקת, Germ. *gentz wesentlich abgemahlet*, Gall. *tiré au vif, peint au vif*, His. *dibuxado, sacado del natural*, εἰκονικός, quod est ita pictum, sive sculptum, ut vivam rei alicujus effigiem, membrorumque omnium similitudinem referat. *Suet. in Calig. c. 22.* Simulacrum stabat in templo aureum, iconicum, amiciebatque quotidie veste, quali ipse uteretur. *Pl. l. 35. c. 8.* Ut in eo prælio iconicos duces pinxisse tradatur, Athenienſium Miltiadem, Callimachum, Cynegirum, Barbarorum Darium, Tissaphernem.

Iconismus, m. 2. εἰκονισμός, Figura Rhetorum, quando ad vivum alicujus rei formam ob oculos ponimus, ab εἰκονίζω, *assimilo, exprimo*. *Sen. ep. 95.* Descriptiones has, & (ut publicanorum utar verbo) εἰκονισμούς, ex usu esse confiteor. V. *Ethopœia*.

Iconium, n. 2. *Cogni, Cogni*, urbs Lycaoniæ, ampla, & probe munita, caput Caramaniæ late sumptæ, nunc sedes Præfecti Turcarum.

* Icosaprôti. Viginti primi, εἰκοσαπρῶτοι. V. Decaprôti,

* Icterias, ædis, f. ἰκτερίας, gemmæ species, *Plin. l. 37. c. 10.*

Ictericus, a, um, adj. ἰκτερικός, qui icteri morbo laborat, *itterico, Juv. sat. 6. v.* 564. Consulit ictericæ lento de funere matris. Adde *Plin. l. 29. c. 9.*

Ictèrus, ayicula flavi coloris, quam Latini *galgulum*, vel *galbulum*, vel *galbulam* vocant, solo aspectu ictericum, seu regium morbum sanans. *Pl. l. 30. c. 11.*

Ictis, idis, *f. marzora, martorello*, ἴκτις, muſtellæ ſilveſtris genus, magnitudine Melitenſis carelli, ſed pilo, facie, albedine partis inferioris, & morum aſturia muſtellæ ſimile. Martem ſpeciali vocabulo vocant. *Pl. l. 29. c. 4.*

Ictus, a, um, *percosso*, מכות, τυφθείς, percuſſus, parric. ab icor. *Cic. l. 1. de Div. c. 10.* E cælo ictus, *fulminato. Id. de Aruſp. Reſp.* Vos me primum ictum pro vobis, fumantemque vidiſtis, *Liv. l. 1.* Ibi in turba ictus Remus cecidit.

Ictus, us, m. 4. *colpo, percossa*, מכה, Ger. *ein ſtreich*, Gal. *coup*, His. *golpe*, מאנע, percuſſio, ab ico. *Cic 3. Off.* Ictu fulminis deſagravit. *Aurel. Vict. in Epitom. c. 16.* Ictus ſanguinis, *colpo d'apoplessia*. ¶ Et translate. *Cic. poſt red.* Cum ego una cum Rep. non Tribunitio, ſed Conſulari ictu concidiſſem. ¶ Olim etiam *ictus*, i, per ſecundam declebatur. *Quadrig.* apud *Gell. l. 9. c. 13.* Ne Galluſ impetum ictî haberet. ¶ Sub ictu eſſe, eſt eo loci eſſe, ubi ici quis poſſit. *Sroc. de Conſul. ad Marc. c. 9.* Ille damnatus eſt, & tua innocentia ſub ictu eſt. ¶ Sub ictum dare, eſporre a pericolo. *Tacit. Ann. 13. c. 39.* Si amnem Araxem tranſrederentur, ſub ictum dabantur.

Icuncula, f. i. ἰκόνιον, ἀγαλμάτιον, imaguncula, parva imago, dim. ab icon. *Suet. Ner. c. 56.* Icuncula puellaris.

I A N T E Đ.

Id, ciò, *quello*, זאת, Ger. *das*, Gal. *cela*, His. *eſſo, ello*, τοῦτο, neut. genus pronominis *is*. Eleganter adjunctum habet genitivum, ut Id ætatis, id temporis, id-eſt, ea ætate, eo tempore. *Cic. in Fam.* Id ætatis jam ſumus, ut omnia fortiter ferre debeamus. *Liv. l. 43. c. 5.* Id locorum. ¶ *Id, quod res eſt*, idem eſt, ac ſi diceremus, quod verum eſt. *Ter. Adel.* Verum cogito id, quod res eſt. ¶ *Id ipſum*, idem eſt, quod hoc. *Cic. Lent.* Multi rogabantur, atque id ipſum Conſulibus inviris. ¶ In reſponſionibus vim habet affirmandi. *Cicer. Att. l. 4. ep. 16.* ¶ *Id* pro ideo, ſeu propter id, ſæpe uſurpat *Plaut.* ut *Rudens. 2. 3. 66.* Credo aliquem immerſiſſe: id miſera mœſta eſt. *Sic Cic. l. 3. ad Q. Fr.* Teneo ab accuſando vix me, ſed tamen teneo, id quod judices nullos habemus. Adde *Liv. & Ter.* ¶ *Id eſt* formula explicantis, *cioè*. *Cic. Att. l. 7.* Senatus hodie futurus erat, ideſt Cal. Octob.

Ida, æ, *f. i. vel* Ide, es, *f. i.* Ἴδη, mons Phrygiæ, ſeu Troadis, in Aſia minore altiſſimus, ab Ilio 3. M. P. cujus latus Septentrionale ex anguſtiis Abyd. uſque ad Æſapum flu. & Cyzicenum agrum ad Propontidem pertinet, Occidentale ad Helleſpontum reſpicit, Auſtrale promontorium facit, quod Lectum appellatur, Orientale ad Myſos declinat. Vertex Idæ Gargarus dictus eſt, in quo urbs erat, quæ Gargara, n. pl. vocabatur. Ex hoc monte olim quindecim amnes effluebant, ſed Plinii ætate plurimi eorum exaruerant. Gent. Idæus, a, um. ¶ Ida item, vel Idæus, *Fiſſlorisi*, mons Cretæ, qui propter celſitatem ut plurimum nive conſperſus eſt. Dictus eſt a Dactylis Idæis, qui cum ex Phrygia in Cretam veniſſent, montem hunc, in quo conſederunt, patrii montis nomine appellarunt.

Idæus, a, um, Ἰδαῖος, adj. ad Idam pertinens, ut Idæi campi. *Virg. 7. Æn.* Idæa mater, h. e. Cybele, quæ in Ida monte, in quo præcipue colebatur, vel ab Idæo, Dardani filio, qui in montibus Troadis ei ſemplum exſtruxit. ¶ Idæi Dactyli, Sacerdotes Cybeles, ab Ida Phrygiæ monte, quem primo coluerunt. Aliqui dicunt, eos filios fuiſſe Solis, & Minervæ, alii Saturni, & Alciopes. V. *Corybantes*. ¶ Sunt & gemmæ quædam in Creta ferrei coloris, humani pollicis imaginem referentes, quas dactylos Idæos nominant, *Plin. l. 37. c. 10.*

Idæus, i, mons Cretæ, V. Ida.

* Idalie, es, f. Venus, *Ovid. 14. Met. v. 693.* Et pectora dura peroſam Idalien.

Idàlis, idis, Ἰδαλίς, f. ut Idalis tellus, apud *Lucan. l. 3. v. 204.* quam Caico perfuſam dicit, Caicus autem Myſiæ fluvius eſt, qui non longe ab Ida monte, qua Myſiam ſpectat, decurrit.

Idalium, Idalia, *Bourg Dalim*, Ἰδάλιον, opp. olim, nunc pagus Cypri, ad Idalium M. Nomen ab eventu accepit. Nam cum oraculum Chalcenori datum eſſet, ut illic urbem conderet, ubi primum orientem Solem conſpiceretur, unus e *comitibus*, qui forte aſtabat, ad eum converſus Ἤδιον ἤλιον, inquit, ideſt *vidi ſolem*, arreptoque Chalcenor omine urbem exſtruxit, & ab ea voce Idalium nominavit. *Steph.*

Idalius, a, um, o. 1. 2. Ἰδάλιος, quod ſpectat ad Idalium M. vel ad Idalium opp. Cypri, ut Venus Idalia, nemus Idalium, &c. *Virg. 10. Æn.* Eſt Amachus, eſt celſa mihi Paphos, atque Cythera, Idaliæque domus, &c.

Idàlius, Ἰδάλιος, m. 2. mons Cypri, olim Veneri ſacer, unde Idalia dicta eſt, ad cujus radices Idalium opp. ſitum erat.

Idas. V. Marpiſſa.

Idcirco, vel ſcicirco, *perciò, per la qual coſa*, על כן, Germ. *darum, derhalben*, Gal. *pour cela*, His. *per eſſo, diciò*, conjunctio, idem quod ideo ſignificans. *Cic. 7. Ver.* Reperieris idcirco hæc in uno homine conſtituta, &c.

Idea, æ, *f. i. idea, ſpecie*, Ger. *geſtalt*, Gal. *idée*, His. *ydéa*, צלם, דמות, ἰδέα, vel εἶδος, ſpecies, ſeu forma, ſeu exemplar alicujus rei, quæ facienda, vel facta eſt, ab Ἴδω, *video*, quaſi id, quod intueri oporteat ad dignoſcendum, aut imitandum. *Cic. in Top. c. 7.* Formæ ſunt, quas Græci ἰδέας vocant: noſtri, ſi qui hæc forte tractant, ſpecies appellant: non peſſime id quidem, ſed inutiliter ad mutandos caſus in dicendo, nolim enim, ne ſi latine dici quidem poſſit, *ſpecierum*, & *ſpeciebus* dicere; & ſæpe his caſibus utendum eſt; at *formis*, & *formarum* velim. Hæc *Cic.* qui alias *exemplar*, & *exemplum* vertit. ¶ Ex quo colligimus, ἰδέαν aptius latine verti *formam*, quam *ſpeciem*. ¶ Uſurpatur tamen & ipſa vox *idea* latina formatione. *Cic. in Or. c. 3.* Has rerum formas ille ideas appellat. Niſi forte & hic ἰδέας ſcripſit *Cic.* græcis literis; quod vero valde ſimile eſt. *Sen. ep. 58.* Idea eſt eorum, quæ natura ſunt, exemplar æternum. Adde *Apul. l. 1. dogm. Plat.*

* Ideàlis, le, ὁ πρὸς ἰδέας, ad ideam pertinens. *Mar. Capell. l. 7. p. 233. l. 8. p. 275.*

Idem, eadem, idem, m. f. n. *l'istesſo, il medeſimo*, עצם, והוא, Ger. *eben daſſelbige*, Gal. *même*, His. *meſmo*, αὐτός, ή, ό, ipſe, pronomen, ab *is, ea*, Declinatur ut ſimplex, *is, ea, id*, ſolo diſcrimine in ultima ſyllaba *dem*. Sed in g. m. nominativi literam abjicit. In g. m. & f. accuſativi mutat *m* ante *d* in *n* euphoniæ cauſa, ut *Eundem, eandem*. In dat. & abl. pl. habet *eiſdem*, vel *iiſdem*. Sed *iiſdem* multo uſitatius eſt. *Cic. in Or. Id. 1. Off.* Iiſdem uti ſacris, ſepulchra habere communia. In nom. pl. olim dicebatur *ei*, & *eidem*. *Priſ.* ¶ In maſc. gen. nominativi ſing. producit priorem, quam in neut. gen. corripit, tam in nominant. quam accuſat *Virg. 9. Æn.* Idem ambas ferro dolor, atque eadem hora tuliſſet. *Juvenſat. 4. verſ.* 12. Si feciſſet idem, caderet ſub judice morum. ¶ Poetæ ſolent duo *ii* in nom. dat. & abl. plur. in unum per Synæreſim contrahere. Unde *iidem*, & *iiſdem* in carmine ſunt diſſyllaba. *Tibul. l. 4.* Incipe, non iidem tibi ſunt. ¶ Idem conſtruitur cum relativo, *qui, quæ, quod*, in eodem fere caſu. *Cic. 2. Offic.* Peripatetici quoniam iidem erant, qui Academici. ¶ Vel cum particulis ὅτ, *ac, atque, ut*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Dianam, & Lunam eandem eſſe putant. *Id. pro Sylla.* Idem valere debet, ac ſic pater dijudicaret. *Id. pro Domo*, Hoc unum, & idem videtur eſſe, atque illud, quod de me ipſo nominatim tuliſti. *Id. 1. Off.* In eadem ſunt injuſtitia, ut ſi in ſuam rem alienam convertant. ¶ Item cum præpoſit. *cum*, & ablativo. *Tacit. Ann. 15. c. 2.* Eodem mecum patre geniti. ¶ A Poetis cum dat. uſurpatur, Græcorum more. *Hor. in Arte*, v. 467. Invitum qui ſervat, idem facit occidenti. ¶ *Idem in me*, formula juramenti, qua urebantur, qui poſt alios conceptis verbis jurabant. *Feſt. Turneb. Adv. l. 3. c. 10.*

Idemidem, adv. *ſovente, ſpeſſe ſiate, di quando in quando*, פעמים, Ger. *offt und viel*, Gal. *ſouventes fois*, His. *muchas vezes*, ἀδὶς ϗ ἀδὶς, ἐκάστοτε, πάντως, ſubinde, frequenter, &, ut *Valla lib. 2.* inquit, cum quodam intervallo. *Cic. pro Rab.* Recitabatur identidem Pompeji teſtimonium. *Id. pro Domo*, Identidem ſe ipſe revocabat.

Identitas, atis, *f.* עצם, ταυτότης, convenientia cum aliquo. Vox eſt minus latina, quam uſurpat ſequioris ævi ſcriptur *Jo. Sariſber. l. 3. c. 6.*

Idèo, *perciocchè, per la qual coſa*, על כן, Germ. *darum, derhalben*, Gal. *pourtant*, His. *por eſſo, diòri*, διὰ τοῦτο, idcirco, conjunctio collectiva ſive rationalis. *Cic. in Ver. 6. c. 4.* Ideo Claudius retulit, ut iſte auferret. *Id. Fam. 1. ep. 8.* Re quidem ipſa ideo mihi non ſatisfacio, quod &c.

Ideſt. V. Id.

Idĭcus, a, um, o. 1. 2. Ἰδικός, quod eſt ex Ida M. *Plin. l. 16.* Idicarûm cedrorum. Veteres tamen Idicas cedros pro montanis omnibus ſumebant, ut ſcribit Nicander.

Idiographus, a, um, adj. Ἰδιόγραφος, propria manu ſcriptus. *Gel. l. 9. c. 14.* Qui ſcripſerunt, idiographum librum Virgilii ſe ſe inſpexiſſe.

Idiota, æ, ſeu idiotes, æ, m. *idiota, ignorante*, בער, הדיוט, Ger. *ein ſchlechter perſon*, Gal. *idiot*, His. *ydiota*, ἰδιώτης, proprie notat hominem privatum, ſeu nullo munere publico fungentem; ſed quia qui e vulgo ſunt fere imperiti, indocti-que eſſe conſueverunt, accipitur fere a Latinis pro illiterato, indocto, imperito, ab ἴδιος, *privatus, proprius*. *Cic. 7. Ver.* Quæ non modo iſtum hominem ingenioſum, atque intelligentem, verum etiam quemvis noſtrum, quos iſte idiotas appellat, delectare poſſent. *Id. pro Sext. c. 51.* Rem paternam ab Idiotarum divitiis ad philoſophorum regulam perduxit.

Idiotĭcus, a, um, adject. idem ac idiota, ignarus, rudis. *Tert. cont. Gent. c. 1.* Rudem, impolitam, & idioticam compellare.

Idiotismus, i, m. ἰδιωτισμός, peculiare loquendi genus e vulgo ſumptum, proprius alicujus linguæ character. *Senec. Controverſ. l. 7. in præfat.* Idiotiſmus eſt inter oratorias virtutes res, quæ raro procedit &c.

Idolèum. V. Idolium,

Idolĭcus, a, um, adj. ad idola pertinens, ut idoliæ res. *Tert. de Idol. c. 13.*

Idolium, vel Idoleum, n. 2. בית אלילים, εἰδωλεῖον, templum, in quo reponitur idolum, ab εἶδωλον, *idolum, ſimularum*, ut delubrum, in quo Deus ſtatuitur, juxta Varronis etymologiam. *Tertul. de cor. mil. c. 10.* In idoleo recumbere alienum eſt a fide. ¶ A Poetis interdum ſecunda, & tertia corripiuntur. *Prudent. in Apotheoſ. v. 254.* Et quis in idolio recubans, inter ſacra mille.

Idololătres, vel Idololatra, æ, m. & f. *Idolatra*, עובד עבודה זרה, εἰδωλολάτρης, idolorum cultor. *Tertul. de Fudic. c. 5.* Idololattam, & homicidam ſemel damnas.

Idololatrĭa, æ, *f. idolatria*, עבודה זרה, εἰδωλολατρία, eſt, cum cultus divinus exhibetur alii, quam Deo, ſive id res ſit vere exiſtens, ſive ab humano conficta intellectu, ab εἶδωλον, *idolum, ſimulacrum*, & λατρεύω, *ſervio*, quaſi idoli ſervitus. *Tertul. de Anim. c. 39.*

Idololātris, idis, *f.* 3. quæ idola colit. *Prudent. Hamartig. v.* 405. Incerat lapides famoſos idololatris religio. Ita leg. *Gron.* & *Heinſ.* Vulgo hab. *idololatria*, quod neque græcæ, neque latinæ terminationis eſt.

Idolothȳtum, i, בשר אלילים, εἰδωλόθυτον, quod idolis immolatum eſt, ab εἶδωλον, *idolum*, & θύω, *ſacrifico*. *Tertul. de Idolol. c. 13.* Quid participas idolothyta ſolemnia. ¶ Et adjective. *Id. de Spectac. cap. 13.* Oculos & aures ab idolothytis voluptatibus abſtinere,

Idōlum, li, n. 2. *Idolo, ſimulacro*, צלם, אליל, Ger. *bild*, Gal. *idole*, His. *ydolo*, εἴδωλον, ſimulacrum, imago rei alicujus, quam veteres in honore habebant, ab εἶδω, *video*, quia in idolo quodammodo videmus id, cujus eſt imago. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Imagines, quæ idola nominant. ¶ Nonnunquam accipirur pro ſpectro, ſive phantaſmate, *fantaſma. Plin. in ep. l. 7.* Mox apparebat idolon, ſenex macie, & ſqualore confectus, promiſſa barba. ¶ Penultima hujus vocis ſine controverſia longa eſt. *Prudentius* tamen corripit: in quo non rationem quantitatis ſyllabicæ, ſed Græci accentus ſervat. *Id. hymn. ad paſſionem Eulal. v.* 74. Idola protero ſub pedibus, pectore, & ore Deum fateor.

Idomĕnæ, *f.* r. Idomene, opp. Macedoniæ, in Æmatia, Europo proximum, inter Doberum, & Atalantam. Pop. Idomeneenſes. *Plin. l. 4. c. 10.*

Idomenēus, m. 2. Ἰδομενεύς, filius Deucalionis, nepos Minois, Cretenſium Rex, qui contra Trojanos ſtrenue dimicavit. Troja everſa, cum in patriam renavigaret, ſubito orta tempeſtate, ſolemne votum concepit, ſi ſe Neptunus incolumem in patriam reduceret, ſe illi immolaturum, quod primum ſibi occurreret. Contigit autem, ut filius ejus ei primus obvius fieret: quem cum immolare vellet, aut immolaviſſet, ut aliqui narrant, a ſuis puſſus fugit in Calabriam, ubi juxta Salentinum prom. oppidum condidit, quod Petiliam vocavit. *Virg.* & *Serv. in 3. Æn. Bocc. l. 11. Gen. Deor.*

Idonĕe, adverb. *convenevolmente*, טוב, Ger. *geſchicklich, Komlich*, Gal. *proprement*, His. *decentemente, ydoneamente*, ἐκτενῶς, ἐπιτηδείως, apte, commode. *Cic. 1. de Inv. c. 15.* Exordium eſt oratio auditoris animum idonee comparans ad reliquam dictionem. ¶ Comparat. idonius, habet *Tertul. de Pal. c. 3.*

Idonĕus, a, um, o. 1. 2. *atto, conveniente*, ראוי, טוב, Ger. *geſchickeunt, bequem*, Gal. *propre, habil, convenable*, His. *ydoneo, eſtimádos*, conveniens, aptus, accommodatus, congruens, ab ἱκανός, idoneus, ut *a* abeat in *ō*, vel a ἔνος, ſolers, peritus, ingenio ad aliquid aptus; vel ſimpliciter ab ἴδιος, *proprius*, quia quod cuique rei proprium, id ei maxime aptum, & conveniens. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 1. de Or.* Cum minus idoneis verbis uri conſueſcerem. ¶ Vel cum dat. *Sic. 6. Fam.* Ejus Falernum mihi ſemper idoneum viſum eſt diverſorio. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. pro Cluent.* Non eſſem ad ullam cauſſam idoneus. ¶ Vel cum relativo *qui, qua, quod*. *Cic. pro L. Man.* Non erit idoneus, qui ad bellum Aſiaticum mittatur. *Terent. Andr. 4. 4.* Adeone videmur vobis idonei, in quibus ſic illudatis? ¶ Vel cum conjunctione *ut*. *Cic. pro Domo*. Nemo ne horum idoneus ribi viſus eſt, ut cum eo dedicationem communicares? ¶ Sumitur etiam pro digno, probo. *Cic. 2. Off.* Sæpe idoneis hominibus indigentibus de re familiari impertiendum eſt. ¶ Item pro fideli, ſufficienti. *Cic. Att. l. 8. ep. 14.* Non mihi ſatis idonei ſunt auctores ii, qui a te probantur. ¶ Apud Grammaticos quoque idonei Auctores appellantur veteres, quibus opponuntur neoterici, ut obſervat *Salm. in prolegom. Exercit. Plin.* ¶ Apud *Suet. in Ner. c. 44.* idoneus dicitur, qui ex legibus militare poteſt. ¶ Caret gradibus: & cum comparatione opus eſt, dicimus, magis, minus idoneus, &c. Neque enim facile uſurpaverim comparat. *idonior*, ſeu *idoneior*, quod legitur apud *Terent. de Anim. c. 18. Paul. l. 2. Dig. de popul. act.* & *Ulp.*

Iduarsi, & Iduaria leguntur in antiqua *Inſcriptione*. Iduaria dicebantur fœneratorum tabulæ, in quibus apochæ receptæ condebantur. Harum rabularum condi-tores dicti ſunt iduarii.

Idulia

dulia facta, erant ſacrificia, quæ idibus ſingulorum menſium Jovi Capitolino a Flamine Diali fiebant, ab idus. *Ovid. 1. Faſt. Varro l. 5. de L. L. Feſt. Voſſ.*

Idillis ovis, quæ omnibus idibus Jovi mactabatur, ab idus. *Ovid. 1. Faſt. Feſt. Voſſ.*

Idûmæ, es, f. eadem quæ Edom, & Idumæa, regio Palæſtinæ, אדום, ἰδουμαία. *Val. Flac. l. 1. v. 12.* verſam proles tua pandet Idumen.

Idumæus, a, um, ἰδουμαῖος, quod eſt ex Idumæa regione Palæſtinæ. *Virg. 3. Georg.*

Idumæus, a, um, ἰδουμαῖος, quod eſt ex Idumæa regione Palæſtinæ. *Virg. 3. Georg.* Primus Idumæus referam tibi Mantua palmas, Nam illa regio palmis abundat.

Idūo, as, a. 1. divido, lingua Hetruſca, ab εἰδέω, *in*, & δύο, *duo*, vel ab εἶδος, proprius, ut ſignet ponere ἰδίαν, ſive κατ' ἰδίαν, hoc eſt, privatim, ſeorſim.

Idus, idŭum, idibus, *idi, eidei*, dies decimus quintus menſis in Martio, Majo, Julio, Octobri, XIII. in reliquis, ab *idus* verbo Hetruſcorum, quod erat dividere, quia menſem in duas partes fere æquales dividunt, ut quæ plurimum medium menſem attingunt: *Macrob. l. 1. Sat. c. 15. Horat. l. 4. od. 11.* Idus ſunt tibi agendæ, Qui dies menſem Veneris marinæ Eidith Aprilem. *Cic. Attic. l. 15.* Iduum Martiarum ſtulta eſt conſolatio. *Id. ib. l. 14.* Hæc idibus mane ſcripſi.

Idyllĭa, n. 2. εἴδη, εἰδύλλια, poematia, ſeu opuſcula metrica, in quibus novum ſemper argumentum tractatur, ab εἶδος, ſpecies, quia qui opuſcula ſua hoc pacto inſcribit, is nihil dicit de materia totius, ſed ad ſingulas partes remittit. Sic Pindari poematia olim εἴδη inſcribebantur: ſic opuſcula ſua Theocritus, & Auſonius εἰδύλλια ſcripſerunt. ¶ Sunt qui ſcribunt *Edyllia*, extrita nempe ſecunda vocali diphthongi.

J A N T E E.

* Jebuſæus, a, um, יבוסי, ad Jebuſæos pertinens, qui ſunt populi Judææ. *Prud. in Hamart. v. 417.* Ecce Jebuſiacæ fervent ad prælia turmæ.

Jecinorōſus, a, um, &

Jecoriōſus, a, um, &

Jecorōſus, a, um, adjectiva ſunt a *jecur*. Primum eſt *Seribonii Largi*, quod ſignificat eum qui jecinoris vitio laborat: alterum *Marcelli Emp. cap.* 20. Tertium *Sidonii l. 5. ep. 14.*

Jecur, jecoris, & jecinoris, n. 3. *fegato*, כבד, Ger. *die leber*, Gall. *le foye*, His. *higado, ſ'mag*, viſcus illud maximum abdominis, quod ſitum eſt in dextro hypochondrio, venarum omnium principium, & primum ſanguinis generandi inſtrumentum, ab antiquo *jecinus*, vel *jecinor*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ad eaſdemque pertas jecoris conſiluunt. *Id. 2. de Div.* Singulis jecorum fibris non intereſt Deus. ¶ Jecur a Platonicis dicitur eſſe ſedes præcipuorum affectuum, ut amoris, iræ, &c. Hinc *Pers. v.* 45. Quid referam, quanta ſiccum jecur ardeat ira. ¶ Sumitur etiam pro prudentia. *Sueton. in Ill. Gramm. c. 11. in quodam epigramm.* En cor Zenodoti, en jecur Cratetis. ¶ Apud veteres cupidinarios olim in deliciis erat jecur anſeris, ſuis, nulli, &c. *Pl. l. 10. c. 20. Martial. l. 13. epigr. 58.* & *Suet. in Vitel. c. 13.*

Jecuſculum, li, n. 2. *fegatello*, συκώτιον, parvum jecur, dim. a jecur. *Cic. 2. de Div. c. 14.* Muſculorum jecuſcula bruma dicuntur augeri.

Jejunatio, onis, *f.* צום, νηστεία, jejunium, actus jejunandi, *digiuno*. *Tert. de Jej. c. 13.* Jejunationibus operari.

Jejunātor, oris, m. qui jejunat, νηστεύων. *Auguſtin. epiſt. 86. ad Caſulan.* Qui ventriculos tamquam magnus jejunator accuſat.

Jejūne, adverb. *a ſtomaco digiuno*, ἀνήστως, cum jejunio. Translate ponitur pro tenuiter, exiliter, frigide, languide admodum. *Cicer. 1. de Orat.* Iiſdem de rebus jejune quoſdam, & exiliter diſputaviſſe. *Id. de Fin. l. 3. cap. 5.* Hæc dicuntur forte jejunius.

Jejunĭoſus, a, um, *digiuno*, adject. jejunus. *Plaut. Capt. 3. 1. 6.* Neque jejunioſiorem, neque magis effertum fame vidi. Ital. *pin ſmunto*.

Jejunĭtas, atis, *f. digiuno*, νηστεία, privatio cibi. *Plaut. Mer. 3. 3. 13.* ut legit *Nonius c. 4. n. 2.* ¶ Translate uſurpatur pro tenuitate, inopia, exilitate orationis, cui contraria eſt uberras, & copia. *Cic. 2. Tuſc. c. 1.* Jejunitatem & famem ſemalle, quam uberrarem & copiam, dicerent.

Jejunium, nii, n. 2. *digiuno*, תענית, צום, Ger. *faſten*, *faſttag*, Gall. *jeûne*, His. Jejunium, ayuno, ἄσιτος, ἄγλωσσος, qui cibum nondum guſtavit. *Plaut. Pſeud.* In cœnam qui jejunus venerit, aut ſitiens. ¶ Jejuna aviditas, maxima, & qualis jejunis eſſe ſolet. *Plin. l. 10. c. 3.* Et jejunæ ſimper aviditatis, & querulæ murmurationis. ¶ Jejuna ſaliva eſt, quæ ab homine jejuno exſpuitur. *Columel. l. 6. c. 33.* ¶ Translate dicitur de languido, & imbecillo. *Cic. 4. Phil.* Ut quoſdam animis jejuno animo, & anguſto monerem. ¶ *Jejuna oratio*, cui opponitur copioſa, & plena. *Cic. 3. Or.* Stoici orationis genus habent obſcurum, inane, jejunum. ¶ *Jejuna glarea*, ſicca, & ſterilis terra. *Virg. 2. Georg.* Nam jejuna quidem eſt voſi glarea ruris, &c. Sic *jejuna humus* eſt infœcunda. *Columel. l. 2. c. 4.* Omnis humus, quamvis lætiſſima, tamen inferiorem partem jejuniorem habet. ¶ *Jejunum inteſtinum*, νῆστις, ſecundum inteſtinum, medium inter ecphyſin, & ileon, quod veteres hiram, & per diminutionem hilam, ſeu hillam, & neutro genere hilum, ſeu hillum dixerunt. Dictum eſt ex eo, quod perpetuo inane reperitur. Nunquam enim quod accipit, continet, ſed protinus ad inferiora tranſmittit, affluentis in ſe bilis acrimonia laceſſitum. *Celſus l. 4. c. 1.*

Jens, euntis, partiep. ab eo, is, *chi va*, ὁδοιπόρος. *Cic. Att. l. 4. ep. 9.* Jens in Pompejanum bene mane hæc ſcripſi. *Virg. Æn. 7.* Dat euntibus ingens ſilva locum.

Jentaculum, li, n. 2. *collazione*, אכילת, *das morgeneſſen*, Gall. *le dejûner*, His. *almuerco*, ἀκράτισμα, comeſtio illa, quæ fit ante prandium. *Sueton. in Vitel.* Epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpartiebar, in jentacula, & prandia, & cœnas, comeſſationeſque. ¶ Latinis jentaculum vocabatur filatum, quod jejuni abſorberent vinum ſili conditum. *Feſt.* Non tamen hæc perpetua jentaculi ratio fuit. ¶ Acciptur etiam pro ipſo cibo, qui jentando ſumitur. *Mart. in Diſt. ult. l. 14.* Surgite, jam vendit pueris jentacula piſtor.

Jentātio, onis, f. actus jentandi, jentaculum. *Jul. Firmic. l. 2. c. 10.*

Jento, as, n. 1. *far collazione*, אכל, Ger. *zu morgeneſſen*, Gal. *dejuner*, His. *almorcar*, ἀκρατίζομαι, aliquid ante prandium guſto. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 400.* Quod pulli jentent. *Afran. ibid.* Jentare nulla invitat.

Jerna. V. Juernia.

Jeruſalem, Jerico. V. in lit. H.

Jeſræel, f. indecl. Jezrael, *Taracin*, urbs Galilææ, in Tribu Iſachar, in lim. Tribus Manaſſe. ¶ Item urbs ſexta in octava parte Tribus Judæ, inter Jota, & Jucadam, apud Gelboe M. & Campum magnum Eſdrelon.

JESUS, m. 4. *Gesù*, ישוע, Ger. *Jeſu*, Gal. *Jeſus*, His. *Jeſus*, Ἰησοῦς, Soſpitator, ſervator, nomen ſacroſanctum Filii Dei, & Salvatoris noſtri, a ישוע, Jeſus, quod a ישע, *ſalus*, quia ſalvos facit homines a peccatis ipſorum. ¶ Caret numero plurali. In gen. & dat. ſing. deſinit in *n*, non in *ns*, & *ti*, ut cætera nomina quartæ declinationis.

Jete, f. r. Jetæ, Jetas, *Jato*, caſtr. Siciliæ, in Valle Mazaræ, juxta Grimiſſum fl. non longe a Juliano, a Panormo 30. fere M.

I A N T E G.

* Iggerunt, ingerunt. *Varr.*

Igitur, *adunque, dunque*, לכן, Ger. *darum, derowegen*, Gal. *donc*, His. *luego pues*, ἄρατε, τοιγαροῦν, collectiva, vel rationalis conjunctio eſt, ex præcedentibus concluſionem inferens, adhibeturque (ut inquit Valla) brevioribus concluſionibus. *Cic. pro Lig.* Habes igitur, Tubero, quod eſt accuſatori optandum, confitentem reum. ¶ Veteribus non tantum ergo notabat, ſed etiam inde, poſtea, tum. *Ter. Eun.* Quid igitur faciam? *Plaut. Amph. 1. 1. 54.* Sin aliter ſient animati, neque dent, quæ petat, ſe ſe igitur ſumma vi, virtuque eorum oppidum expugnaſſere. ¶ Pro *enim* uſurpat *Plaut. Moſtel. 5. 1. 53.* Surge dum hue: eſt conſulere igitur quidam quod tecum volo. ¶ *Ergo igitur*, dixit *Apul. circ. princ. l. 1. Miles.*

Ignarius, a, um, πάσχων, πνῶν, qui ignem continet, ut ignarius lapis, *pietra focaja. Marcell. Empir. c. 23.* niſi forte legendum eſt *ignitarius*.

Tom. 3.

Ignaruris, e, idem quod ignarus. *Plaut. Pœn. Prol. verſ. 47.* Æque ut mecum ſitis ignarures.

Ignarus, a, um, o. 1. 2. *ignorante*, לא ידעי, Germ. *unwiſſend, dumm*, Gal. *ignorant*, His. *ignorante, agenós*, neſcius, inſcius, indoctus, rudis, imperitus. *Cic. Att. l. 5.* Nec hercule unquam ſamdiu ignarus rerum mearum fui. *Id. 1. de Orat.* Ignarusque ſit faciundæ, ac pollendæ orationis. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 62.* Juxta cum ignariſſimis. *Tac. Hiſt. 1. c. 67.* De cæde Galbæ ignari. ¶ Item imprudens. *Virg. 3. Æn.* Aut quis te ignarum noſtris Deus appulit oris? ¶ Item immemor. *Virg. 1. Æn.* Neque enim ignari ſumus ante malorum. ¶ Sæpe paſſive ſumitur pro ignoto, vel ignorato. *Ovid. 7. Met.* Jamque aderat Theſeus proles ignara parenti. *Tacit. Ann. 12. c. 12.* Quanto ignara barbaris, tanto toleratiora capelleret. *Al. leg. ignota*; alii, ſed prave, *ignorantiora*. *Senec. 3. de Ira, c. 2.* Quibus agreſtis vitæ eſt, circumſcriptio ignara.

Ignāve, adv. *pigramente, lentamente*, בעצלות, Ger. *faullich, treglich*, Gal. *lâchement*, His. *perezoſamante*, ῥᾳθύμως, lente, & fegniter. *Cic. 2. Tuſc. c. 23.* Ne quid abjecte, ne quid timide, ne quid ignave, ne quid ſerviliter, muliebriterve faciamus. *Virg. 3. Georg. v. 465.* Carpentem ignavius herbas.

Ignavesco, is, n. 3. Ignavus fio. *Tertull. de Anim. cap. 43.* Anima nec quieſcit, nec ignaveſcit.

Ignavĭa, æ, *f. pigrizia, depocaggine*, עצלה, Ger. *faulheit*, Gal. *pareſſe*, His. *pereza*, ῥᾳθυμία, timiditas, tenuitas animi, vitium contrarium fortitudini.

* Ignivăgus, a, um, ignis modo vagans. *Mart. Cap. l. 9. p. 304.*

Ignivŏmus, o. 1. 2. *che vomita fuoco, πυρεκβόλος,* ignem vomens. *Lactant. in Car. de Resurrect. Dom.* Alius ignivomum Solem cœli orbita ducit. Alii hoc carmen non Lactantio, sed Venantio tribuunt.

Ignobĭlis, le, o. 3. *ignobile, vile,* נקלה, חשוך, ἄγνωστος, ἄσημος, ignotus, incognitus, cui contrarium est *nobilis*. *Cic. 3. Tusc.* Quod inglorius sit, atque ignobilis ad supremum diem perventurus. ¶ Item vilis. *Cic. in Brut.* Demetrium Syrum non ignobilem dicendi magistrum. ¶ Item obscuris ortus parentibus, ἀνώμαστος, ἀφυής. *Cic. 7. Ver.* Ex aliqua familia non ignobili delecta ad libidinem mulier. ¶ Apud Romanos ignobiles erant, qui imaginibus carebant, i. e. qui in familia nati erant, in qua Curules Magistratus nunquam extiterant, nec ipsi aliquem hujus generis Magistratum gesserant. *Sigon. de antiq. jure C. R. l. 2. c. 20.* Talis fuit gens Flavia. *Suet. in Vesp.* ¶ Alii ignobiles erant, quia Magistratus Curules obtinere non poterant, ut libertini, & filii libertinorum: alii, quia non perebrant, ut patet de T. Pomponio Attico, de majoribus Sexv. Sulpitii, Ciceronis, Octaviani Augusti, & aliis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 3.* ¶ Ignobiles non iidem erant, ac plebeji. Nam etiam patritii aliqui erant ignobiles, & multi plebeji nobiles erant. Nobilitas enim non in claritate sanguinis, sed in imaginibus posita fuit, five in Magistratibus Curulibus, qui etiam Plebejo Ordini patebant. *Sigon. l. 2. c. 20.* ¶ Comparat. *ignobilior*, superl. *ignobilissimus. Plin. l. 23. c. 1.* Innocentius jam est, quodcunque & ignobilius. *Id. l. 35. c. 4.* Ignobilissimos alioquin senatus spectat.

Ignobilĭtas, atis, f. 3. *ignobiltà, umiltà,* חשך, בזוי, Germ. *unachtbarkeit*, Gall. *basse condition*, Hisp. *baxo linage*, δυσγένεια, humilitas, obscuritas, conditio, atque fortuna hominum infimorum. *Cic. 5. Tusc.* Num ignobilitas, aut humilitas sapientem beatum esse prohibebit? *Id. pro Mur. c. 8.* Multis viris fortibus ne ignobilitas generis obficeretur.

Ignobĭliter, adv. *ignobilmente*, ἀσήμως. *Sol. c. ult.* Ædes ignobiliter fastigiatæ.

Ignominĭa, æ, f. 1. *infamia, vituperio, vergogna, biasimo,* חרפה, Germ. *schmach*, Gal. *honte*, Hisp. *infamia, ignominia*, ἀτιμία, δυσφημία, infamia, dedecus, probrum, ex *in*, & *nomen*, quasi boni nominis privatio. *Cic. 4. de Rep.* Animadversio illa ignominia dicta est. ¶ Ignominia notare, *infamare. Cic. Philip. 7. c. 9.* ¶ Differt ignominia ab infamia, in eo, quod ignominia imponitur ab eo tantum, qui animadversione notare potest, infamia vero ex multorum sermone nascitur. Præterea ignominia minus est quam infamia, quia ignominiosi non sunt infames. V. *JCtos.*

Ignominiōse, adverb. *vergognosamente, con infamia*, Germ. *schmachlichlie*, Gall. *ignominieusement*, Hisf. *ignominiosamente*, ἀτιμώδως, cum ignominia, & dedecore. *Arnob. l. 4.* Ignominiosius tractari. *Eutrop. l. 4. c. 10.* Ignominiose turpare. *Oros. l. 7. c. 7.* Ignominiosissime fugere.

Ignominiōsus, a, um, *vituperato, fvergognato*, נקלה, מחורה, Ger. *schandlich*, Gal. *ignominieux*, Hisf. *ignominioso*, ἀτιμος, notatus infamia. *Quintil. lib. 7. cap. 2.* Exul enim eras, & ignominiosus. ¶ Accipitur & pro eo quod affert ignominiam. *Liv. l. 3, c. 23.* Hos ignominiosa fuga domum se recipientes Romanus Consul Algido confecutus ad unum omnes occidit. *Tertul. Apol. c. 15.* Ignominiosissimum caput.

Ignorabĭlis, le, o. 1. *incognito*, חשוך, ἄγνωστος, quod non cognoscitur, vel quod facile ignorari potest. *Cic. 2. de Inv.* Quod levius, facilius, non ignorabile, non fortuitum, non necessarium fuerit. *Gell. l. 9. c. 12.* Alterum autem illud ignorabilius obscuriusque est.

Ignorabĭliter, adv. cum ignorantione. *Apul. 3. Metam.* Laminis ignorabiliter literatis.

* Ignōrans, antis, *chi non sa*, אין דעת, ἄγνωῶν, Ignorans suo sibi fervit parti. *Plaut. Capt. prol. v. 50.* Catuli, vel hinnuli fienem ex aceto dant ignoranti. *Pl. l. 30. c. 6. che non s'accorga.* ἀκδότι, V. Ignarus.

Ignoranter, adv. *ignorantemente. Cyprian. epist. 63.*

Ignorantĭa, æ, f. 1. *ignoranza*, ἄγνοια, לא דעת, שגג, ignoratio, inscitia, *Cic. pro Flacco c. 20.* Abi adolescentes nihil posse discere, nisi ignorantiam literarum. ¶ Alicui ignorantiam ab ignoratione conantur distinguere, sed nihil certi afferunt. ¶ Inter ignorantiam, & imprudentiam *Donatus in Terent. Eun. 1. 2. 56.* hoc discrimen statuit, quod imprudentia sit per se, ignorantia per alios.

Ignorantior. V. Ignarus.

Ignoratĭo, onis, f. 3. *ignoranza*, ἄγνοια, actus ignorandi, ignorantia, inscitia, *Cic. 2. de Divin.* Cauſarum enim ignoratio in re nova mirationem facit, eadem ignoratio ſi in rebus uſitatis ſit, non miramur. *Id. pro Cluent.* Quod erat odium, Dii immortales? quæ ſuperbia? quanta ignoratio ſui?

Ignorātus, a, um, adj. ex partic. *ignoro*, ignorus, non cognitus. *Salluſt. Jug. c. 54.* Noctturnis, & aviis itineribus ignoratus Romanos aggreditur. *Cic. 5. Tuſc. c. 23.* Cujus ego ignoratam ab Syracuſanis indagavi ſepulturam.

Ignōro, as, avi, atum, a. 1. *non sapere*, יד"ע, לא, Germ. *nicht wiſſen*, Gall. *ignorer*, Hiſ. *ignorar*, ἀγνοέω, neſcio, non cognoſco, ab ignarus. *Cic. pro Mil.* An vero tu ſolus ignoras? tu hoſpes in hac urbe verſaris? quæ peregrinantur aures? *Ovid. 1. Triſt. el. 4.* Ignoraretur fortitan iſta fides. *Ter. Heaut. 1. 1, 52.* Eras, ſi id credis, & me ignoras, Clinia. *Id. Phorm. 2. 3. 10.* Quia egens relicta eſt miſera, ignoratur parens. h. e. non agnoſcitur, ignorajque fingitur.

Ignōſcens, entis, o. 3. *che facilmente perdona*, qui facile condonat, & ignoſcit. *Ter. Heaut. 4. 1, 32.* Te obſecro, quanto tuus eſt animus natu gravior, ignoſcentior ut meæ ſtultitiæ juſtitia tua ſit aliquid præſidii.

Ignoſcentĭa, æ, f. *perdono*, סליחות, Ger. *verzeihung*, Gal. *pardon*, Hiſ. *perdon*, συγγνώμη, condonatio peccati. *Gell. 7. c. 3.* Ignoſcentias utiles eſſe rebus humanis docet.

Ignoſcibĭlis, le, o. 3. *veniale*, συγγνωστός, נסלח, venia dignus. *Gell. l. 13. c. 20.* De multo jam uſu ignoſcibilis eſt.

Ignoſco, ſcis, vi, tum. n. 3. *perdonare*, סלח, חמל, Ger. *verzeihen, verzeihen*, Gal. *pardonner*, Hiſp. *perdonar*, συγγνώμην ἔχω, eſt parcere, veniam dare, excuſatum habere, ab *in*, partic. priv. & *gnoſco*. Eſt tertii ordinis neutrorum. Quod ſi accuſativum exprimere neceſſe ſit, ad verbum *condono*, vel *remitto*, vel alia confugiendum eſt. *Cic. in Fam.* Tamen ignoſces, velim, huic feſtinationi meæ. ¶ Sed tamen accuſativum communem, ut alia verba, non reſpuit. *Cic. in Phil.* Hoc ignoſcant Dii immortales, velim, & Populo Romano, & huic Ordini. ¶ Invenitur etiam cum accuſat. non communi. *Plaut. Amph. 1. 1. 101.* Orant, ignoſcamus peccatum ſuum. *Propert. l. 2, el. 2. v. 55.* Jupiter, ignoſco priſtina furta tua. Alii legunt *ignoro*. ¶ Uſurpatur ſæpe imperſonaliter. *Cic. de Inv.* Quibus in ſimili excuſatione non fit ignorum. ¶ Etiam imperſonaliter. *Cic. ad Att.* Eſt, quod a te mihi ignoſci pervelim. ¶ Pro ignorare. *Gell. l. 1. ca. 3.* Contra patriam (inquit Cicero) arma pro amico ſumenda non ſunt, hoc profecto nemo ignoſcit. Alii leg. *ignorauit*. ¶ Aliqui addunt, a veteribus uſurpatum faiſſe pro valde noſcere, & dicere. *Varro*, Adeſte, adeſte, quæ feramque, ignoſcite, domum ut feratis e theatro literas. *Voſſ.* tamen legit *ignoſcite*: alii *agnoſcite*. ¶ Partic. futuri *ignoſcurus* affert ex *Cic. Priſcian. l. 10.* Legitur & *ignoſciturus*, ſed obſoletum eſt. ¶ Partic. paſſiv. *ignoſcendus. Mac. l. 2. Sat. c. 13.* Sed hæc & alia ignoſcenda Virgilio.

Ignoſcĭtus, æ, f. ignoscitantia. *Gell. l. 16. c. 13.* Jura, quibus uti per ignoſcitiam non queunt. Ita legit ex MSS. *Paræus in Lex. Criſ.* Vulgo legitur *ignorantiam*.

Ignōtus, a, um, o. 1. 2. *incognito, non conoſciuto*, לא ידוע, Ger. *unbekannt*, Gall. *inconnu*, Hiſp. *no conocido*, ἄγνωστος, non notus, incognitus. *Virg. 3. Æn.* Ignoti nova forma viri. ¶ Interdum active ponitur pro eo, qui non novit. *Cic. epiſt. 12. l. 5. Fam.* Simulacra corporis ignotis nota faciebant. *Nepos Ageſil. cap. 8.* Ignoti faciem ejus cum intuerentur, contemnebant; qui autem virtutes ejus noverant, non poterant admirari ſatis. Adde *Curt. l. 5. cap. 12.* ¶ Habet etiam ſuos gradus, *Liv. l. 5. c. 32.* Longinqua, eoque ignotior gens erat. *Cic. pro Flacc. cap. 17.* Dubitatis, quin ab hoc ignotiſſimo Phryge nobiliſſimum civem vindicetis.

Ignuvĭum, n. 2. Inginium, poſtea Eugubium, *Gubio*, urbs Umbriæ, Ducatus Urbini, in amœna planitie. Pop. Ignuvini, Iguvini, Iguini.

I A N T E L.

Il, Il, vox balbutientis, & verba proferre conantis. *Plaut. Trin. 5. 2. 62.* V. ibi *Taubm.*

Ila, v. Illa.

Ile, is, n. 3. idem ac ilia. *Voſſ. Serv. ad Virg. ecl. 7.* & omnes Medici. Sed *Pl. l. 11. c. 37.* εἴλεος, primum intestinum, immediate ventriculo adhærens, per quod cibus fabitur e ventriculo in alvum. Aſſerit autem, in homine, & ove factes, in cæteris ile nominari. In Onomaſtico vetere ſcriptum eſt, Ile, κῶλον, Colon vero eſt ex craſſis inteſtinis, quintum ordine inter inteſtina.

Ilĕon. V. Ileum.

Ileos, vel Ileus, maſc. 2. εἰλεός, volvulus, cordapſus, paſſio iliaca, dolor acerbiſſimus inteſtini ilei, ſeu ſubtilis, vel etiam ſecundum nonnullos cæci, cum conſtipatione alvi, tumore ventris chordæ inſtar tenſivo, ſubtequente etiam rejectione fæcum per os, aliiſque graviſſimis ſymptomatibus, proveniens ab inflammatione quandoque gangrænoſa, aut alia graviore ſolutione continui dictæ partis per ſanguinis motum impeditum oborta, inteſtinorum motum periſtalticum interrente. V. *Plin. l. 30. c. 7. Celſ. l. 4. c. 13.*

Ileŏſus. V. Iliofus.

Ilercaŏnes, m. 3. Ilercaonenſes, Illurgavonenſes, pop. Hiſp. Tarr. ubi nunc pars Catalaniæ prov. trans Iberum, & pars Septent. R. Valentiæ. Habebant Sedetanos, & Edetanos ad Occ. Eorum urbes Dertoſa, & Carthago vetus.

Ilerda, f. 1. *Lerida*, Hiſ. *Lleida*, urbs Cataloniæ, ad Secorim fl. permunita. *Luc. l. 4. c. 33,* * Hinc Ilerdenſis, ſe. *Pl. l. 3. c. 3.*

Ilergètes, m. 3. pop. Hiſp. cit. circa Ilerdam urb. quorum oppida Ilerda, & Oſca, urbes Burtina, Bergidum, Berguſia, Celſa.

Ilex, icis, f. *lecito*, אלה, תרוש, πεῦκος, arbor glandifera, magnitudine roboris, folio aculeato, levis cortice. *Gell. l. 5. c. 6.* Civica corona fit e fronde querna: etiam ex ilice, quod genus ſuperiori proximum eſt. *Virg. Ecl. 7.* ſub arguta conſederat ilice.

Ilia, ilium, n. 3. i *fianchi*, כסלים, λαγών, κοιλία, cavitates laterales hypogaſtrii, ſeu, quod idem eſt, laterum mollitudines, & inanitates, quæ præcordiis ſubſunt, & reſpiratione maxime concutiuntur, in quibus meſenterium, & tenuia inteſtina continentur. Aliqui ilia accipiunt totam illam alvi cavitatem, quæ a coſtis ad oſſa ilii, ſeu ad pubem ſubtenditur. *Celſ. l. 4. c. 1.* definit ilia partes corporis, quæ inter coxas, & pubem in imo ventre poſitæ ſunt. *Pl. l. 11. c. 37.* Ilia appellat arteries quaſdam, quæ inter veſicam, & alvum ſitæ tendunt ad pubem. *Perſ. Sat. 4. 43.* Ilia ſubter cæcum vulnus habes. ¶ Ilia, orum, n. 2. oſſa innominata, quæ oſſi ſacro adjacent ad latus, & per cartilagines junguntur, quæ tria ſunt, & conjunctim ſumpta carent nomine proprio, ſed diviſim accepta appellantur ilium, os pubis, & iſchium. *Celſ. l. 4. c. 1.* Deinde ſuper rectum inteſtinum progreſſa iliis fœminæ latera ſua inneſtit. Al. leg. *ilibus*; alii *ilis* retinent, & tamen de ilibus intelligunt, ut hæc vox uno ſenſu ſit 2. & 3. declin. ¶ *Virg. Ecl. 7. v. 26.* Invidia rumpantur ut ilia Codro. h. e. adeo Codrus invidendo tabeſcat, ut ei ilia rumpantur. Adde *Cic. in Vatin. c. 4.* Ilia ducere eſt anhelantium, & præfatigatione crebro reſpirantium. *Horat. l. 1. ep. v. 9.* Sic ilia trahere, apud *Pl. l. 26. c. 6.*

Ilia, æ, alio nomine Rhea, Numitoris Albanorum regis filia, Romuli, & Remi mater. *Virg. l. 1. Æn.* 278. Marte gravis geminam partu dabit ilia prolem. V. Rhea.

Ilĭăcus, a, um, *Trojano*, ἰλιακός, quod eſt ex Ilio urbe, quod ad Trojam ſpectat. *Virg. 1. Æn.* Me ne Iliacis recumbere campis non potuiſſe?

Ilĭădes, æ, ἰλιάδης, patronym. filius Iliæ, ſeu Rheæ. *Ovid. 3. Amor. eleg. 4. v. 40.* Romulus Iliades, Iliadeſque Remus.

Ilĭas, adis, f. 3. ἰλιάς, Homeri opus clariſſimum, quo bellum Trojanum deſcripſit, ab urbe Ilio, quæ fuit primaria Troadis, circa quam bellum geſtum eſt. Poema eſt in primis prolixum, 24. continens libros. Hinc factum eſt, ut, cum opus aliquod valde prolixum indicare volumus, dicamus, id Iliade prolixius eſſe. In hoc opere nullum mali genus eſt, quod non recenſeatur. Hinc prov. *Ilias malorum*, ἰλιὰς κακῶν, pro ingenti calamitate, vel pro multitudine ærumnarum. *Cic. Art. l. 8. ep. 11.* Non poſſum enim ſecus vaticinari, tanta impendet malorum Ilias; ¶ *Ovid. l. 3. de Ar. am. v. 413.* quis noſſet Homerum, Ilias æreirum ſi latuiſſet opus?

Ilias, adis, f. adject. ab Ilio, mulier Trojana. *Virg. 3. Æn. v. 65.* Et circum Iliades crinem de more ſolutæ.

Ilĭcet, adv. *ſubito*, פתאום, Ger. *geſchwind*, Gal. *ſoudain*, Hiſ. *luego*, παραυτίκα, ſtatim, confeſtim, ex *ire licet*, per ſync. ut ſcilicet ex *ſcire licet* videlicet ex *videre licet*. Nam apud Romanos præco hanc vocem uſurpabat, ad ludos revocans, ut ſignificandum, ut *Actum eſt*, in facrificiis, in dimittendo Senatu, in dimittendis judiciibus de conſilio, & hujuſmodi. *Donat. in Phorm. 4. 1. ſc. 4. Serv. in 2. Æn.* Hac etiam voce præfica in funeribus, cadavere uſtulato, cæteriſque rite peractis urebatur. *Serv. in 6. Æn.* Quia igitur hæc voce pronunciata cito diſcedebatur, inde uſurpari cœpta eſt pro cito, celeriter, ſtatim, confeſtim. Male autem quidam *illicet* ſcribunt geminato *l*. Nam quod ajunt *e* vocis *ire* extrito relinqui *illicet*, ſed *r* ſequente *l*, mutari in *l*, ut fit in *pellicio, pellego, intelligo*, & aliis, id nihil ad rem facit, quia in *illicet* non eſt mutatio, ſed totius ſyllabæ ſyncope, ut fit in *ſcilicet*, & *videlicet*, ubi eadem ſyllaba *re* elidituf. *Virg.* Illicet ignis edax ſumma ad faſtigia refti volvitur. ¶ Videtur etiam eſſe adverbium adſtipulantis. *Plaut. Epid.* Illicet ut vadimonium mihi hic ultro facit. *Id. Cure.* Illicet pariter hos perire amando video. ¶ *Feſt.* illicet exponit ſine dubio.

Ilĭcētum, ti, n. *lecceto*, πήλινον, locus ilicibus conſitus. *Marr. l. 12. epigr. 18.* E cathedra ſurgentem focus excipit ſuperba vicini ſtrue cultus illiceti.

Ilĭcĕus, a, um, *di elce*, πήλινος, quod eſt materiatum ex ilice. *Stat. lib. 6. Theb. v. 101.* Ornique, ilicæque trabes.

Ilienſes, m. 3. pop. Sardiniæ circa mediam Inſulam, quorum tractus *Ilena*.

Ilienſis, ſe, o. 3. quod ad Ilium ſpectat. *Sueton. Tiber. c. 52.* Ilienſibus legatis paulo ſerius conſolantibus, ſe quoque reſpondit vicem eorum dolere, quod egregium civem Hectorem amiſiſſent.

Ilignĕus, a, um, *di elce*, πήλινος, idem quod ilicæus. *Col. l. 11. c. 2.* Ilignea frons dem bubus recte præbebimus.

Ilignus, a, um, idem ac iligneus. *Ter. Adel. 4. 2. 46.* Lectulos ilignis pedibus facundos. *Al. leguns* ilgneis. *Virg. 3. Georg. v. 330.* Currentem ilignis potare canalibus undam.

* Ilĭon. V. Ilium.

Ilĭŏna, æ, f. ἰλιόνη, Hecuba Priami uxor, apud *Horat. l. 2. Sat. 3.*

Ilĭŏne, es, ἰλιόνη, f. 1. maxima filiarum Priami, & Hecubæ, uxor Polymneſtoris Regis Biſtoniæ, vel Pallenes, in Thracia. *Virg. 1. Æn.*

Ilĭoneus, ei, æ. ἰλιονεύς, Trojanus vir, fil. Phorbantis, eloquentia excellens, qui deleto Ilio cum Ænea fugit, & naufragio in Africam delatus, cum Didone loqui pro Trojanis fingitur. *Virg. 1. Æn.*

Ilĭos, fem. g. pro Ilio urbe, apud *Horat. l. 4. od. 9.* Non ſemel Ilios vexata. Et apud *Ovid. 14. Met.* poſtquam alta cremata eſt Ilios.

Ilĭōſus, a, um, qui ex ilibus laborat, quod morbi genus Græcis, λαγωπόδαγον *Pl. l. 20. c. 4.* ¶ Sunt qui legunt *ileoſus*, & ducunt ab *ileos*.

Ilĭſſus, m. 2. ἴλισσος, fl. Atticæ, cum opp. cognom. qui per fines Athenienſium fluit, ipſas Athenas ex adverſo Caphiſi alluit, mari ad Pyræum excipitur. ¶ Item fl. Inſri inf.

Ilithyĭa, f. 1. Diana, Juno Lucina, Dea, quæ parientibus adſitere putabatur. *Ovid. 9. Met. v. 283.* Præpoſitam timidis parientibus Ilithyiam. *Horat. carm. ſæc.* Lenis Ilithyia tuere matres, Græce ſcribitur, εἰλείθυια; ex quo colligitur eſſe vocem quadriſyllabam, & verſum Ovidii allatum eſſe ſpondaicum.

Ilĭturgis, Ilĭturgi, Ilurgis, *Lieſor*, al. *Andujar el viejo*, urbs Hiſ. Baticæ, quæ *Plinio* Forum Julium cognominatur, in Vandalia, apud Bætim fl. Everſa fuit a Scipione una cum Caſtulone, quod ad Pœnos defeciſſent. Alias eſt *Jaen*, al. *Aldea del Rio*.

Ilium, ii, n. 2. primum oſſium innominatorum, inde dictum, quod ilia, ſeu cavitatem alvi continet, & inteſtinum ileum recipit. *Barthol. l. 4. Anat. c. 16. Marcellus Mimographus* apud *Serv.* æquivoce, & joci gratia: Tu Hectorem imitaris, ab Ilio nunquam recedis, h. e. a ventre, & abdomine.

Ilium, ii, n. 2. ἴλιον, ἴλιος, urbs Troadis, *Troja*, a Dardano condita, ab Ilo rege & augmentum, & nomen accepit: propriæque dicitur ipſa Trojana civitas, nam Troja regionem ſignificat, licet & pro Ilio ſæpe uſurpetur. *Virg. 3. Æn. v. 3.* ceciditque ſuperbum Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troja. *Id. 1. Æn. v. 72.* Ilium in Italiam portans. V. Troja.

Illus, a, um, idem ac Iliacus, ſeu Trojanus. *Virg. 9. Æn. v. 285.* Quam miſeram tenuit non ilia tellus. *Id. Æn. 1. v. 272.* dum res ſtetit Ilia regno.

Illa, vel ila, æ, f. 1. diminut. ab ina, quæ pars chartæ eſt tenuiſſima. *Feſtus*.

Illa, adv. pro illac, *per quel luogo*. *Tac. Hiſt. l. 3. c. 8.* Ne pervium illa Germanicis exercitibus foret. *Id. Ann. 2. c. 17.* Incubueratque ſagittariis, illa rupturus.

Illabefactus, a, um, adject. non labefactus, *incorrotto, non guaſto, non diſtrutto*, ἀλώβητος, *Ovid. de Ponto, l. 4. ep. 8. v. 10.* Quæ ſemper maneant illabefacta precor.

Illa-

Illăbor, eris, apſus ſum, d. 3. *cadere, ſcorrere*, נפל, בוא, Ger. *hinein fallen*, Gall. *ſe couler, couler dedans*, Hiſ. *derlizarſe, reſvalar*, εἰσπίπτω, κατερρέω, incido, *Plin. l. 5. c. 29.* Ad decimum a Mileto ſtadium lenis illabitur mari. *Cic. 2. influo, de nat. Deor.* In ſtomachum primo illabuntur ea, quæ accepta ſunt ore. *Id. 1. Fin.* non collectus, ἀσύλλεκτος. *Paul. Dig. l. ult. tit. pen. ult. leg. 30.* Stipula illecta ſunt eos cum ſuaviter affluerer, & illaberetur.

Illaborātus, a, um, ἀκατέργαστος, quod ſine labore, & diligentia confectum eſt. *Quintil. l. 10. c. 3.* Tum interim hæc omnia, quæ vix ſingula quiſquam intenſiſſima cura conſequi poſſet, fluunt illaborata. *Sen. epiſt. 90.* Terra illaborata. h. e. aratro non culta.

Illabōro, as, avi, atum, a. 1. in re laboro, ut præpoſitit. *in* epitatica ſit, non privativa, ἐπεργάζομαι. עמל, *Tac. de Germ. ad fin.* Venari beatius arbitrantur, quam ingemere agris, illaborare domibus.

Illac, *per quel luogo*, שם, Ger. *da durch*, Gal. *par là*, Hiſ. *por allà*, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, adv. motus per locum. *Cic. Art.* Non illac me tranſiturum puto.

Illacerabĭlis, le, adj. qui lacerari non poteſt, ἀπερίσπαστος, *Silius l. 5. v. 137.* Spolium, quod rege ſuperbus Bojorum cæſo capiti illacerabile victor Aparat.

Illacceſsītus, a, um, adject. non laceſſitus, *non provocato. Tac. Agric. c. 20.* Ut nulla Britanniæ nova pars illaceſſita tranſierit.

Illacrymabĭlis, le, o. 3. *che non ſi muove a pietà, crudele*, ἄδακρυς, δυσκλαυτος, אכזר, inexorabilis, qui tam durus eſt, ut ad lacrymas, aut ad miſericordiam commoveri non poſſit. *Horat. l. 2. Carm. od. 14.* Non ſi triſtes, quorquot eunt dies, amice, places illacrymabilem Plutona tauris. *Id. l. 4. od. 9.* Sed omnes illacrymabiles Urgentur, ignotique longa nocte. h. e. lacrymis non decorati, *non compianti*.

Illacrymōsus, a, um, ἀδάκρυτος, idem ac illacrymor, aris, d. 1. ἐπιδακρύω, דמע, בכה, idem fere quod lacrymo. *Liv. l. 25.* Illacrymaſſe dicitur partim gaudio, &c. ¶ Illacrymare mori, vel errori alicujus, eſt propter ejus mortem, vel errorem lacrymas emittere. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quid dicam de Socrate? cujus morti illacrymari ſoleo Platonem legens. *Liv. 10. bel. Mac.* Qui morti innocentis, qui meo infelici errori unus illacrymaſti. ¶ Dicitur & de rebus inſenſibilibus pro exſudare, ſeu humorem emittere. *Virg. 2. Georg.* Illacrymat moeſtum templis ebur ærque fudant.

Illactēnus, adv. *ſino a quel ſegno o luogo*, עד שם, εἰς τοσοῦτον, *Gal. l. 19.* Precum ejus commiſeratum illactenus, ut ei necem afferre temperarent. Alii leg. *Illatenus*.

Illæc, illa hæc. *Ter. Adel. 3. 4. 58.* Nimia illæc licentia.

Illæſibĭlis, le, ἀξιάκλαυτος, adject. qui lædi non poteſt. *Lactant. de Ira Dei, c. 17.* Ira in Deo eſſe non poteſt, quia illæſibilis eſt.

Illæſus, a, um, o. 1. 2. *non offeſo*, Ger. *unverletzt*, Gall. *ſans bleſſures, ſain & entier*, Hiſp. *no eſtendido*, ἀξίκλαβης, non læſus, partic. ab *illædor*, quod ab *in*, & *lædor*. *Plin. l. 15. c. 30.* Gallinam conſpicui candoris ſedenti aquila ex alto abjecit in gremium illæſam.

Illæſŭra, æ, f. 1. *trifo, malinconioſo*, ἄχαρις, non lætus, injucundus, triſtis. *Virg. 5. Æn.* Hinc Drepani me portus, & illætabilis ora accipit.

Illætĭtia, æ, um, ἀθυμία, ἀκαθαρσία, adj. non lætus, ſed illætabilis ora accipit.

* Illanc pro *illam* ob ſequentem vocalem ſæpe occurrit apud *Plaut.* ut *Caſ. 2. 45. Ciſtell. 1. 2. 4. Moſtell. 5. 2. 36.*

Illapſus, us, m. actus illabendi, influxus, ῥοῦς, *Col. l. 2. c. 2.* Ne præcluditur humoris illapſu, atque exitu.

Illapſus, a, um, ὀδύσας, partic. ab illabor. *Cic. 2. Leg. c. 15.* Pernicies illapſa civium animis. *Virg. 2. Æn. v. 237.* Senſit medios illapſus in hoſtes. *Her. l. 2. od. 17.* Me truncus illapſus cerebro ſuſtulerat, niſi, &c.

Illaqueātus, a, um, adject. *allacciato*, קושי, ἐμπαγὶς δεῖς, *Cic. de Aruſp. reſp. c. 4.* Illaqueatus jam omnium legum periculis.

Illaquĕo, as, a. 1. *allacciare*, קשי, Ger. *verſtricken*, Gal. *enlacer*, Hiſ. *enlacar*, ἐμπαγίζω, laqueo conſtringo. *Prud. Cathem. 3. v. 41.* Callidus illaqueat volucres, aut pedicis dolus, aut maculis. Adde *Horat. l. 3. od. 16.*

* Illargio. V. Inlargio.

Illatabĭlis, le, adj. *che non ha larghezza*, ἀπλατής. *Gel. l. 1. c. 20.* Euclides, γραμμὴ, inquit, eſt μῆκος ἀπλατές: quod exprimere uno verbo Latino non queas, niſi audeas dicere illatabile.

Illatenus, V. Illactenus.

Illatĕbra, æ, f. locus, ubi celari nihil poteſt. *Plaut.* apud *Macrob. Satur. 3. cap. 16.* Cujus ego latus illatebras reddam meis dentibus, & manibus. h. e. Diſcerpam, laceraho.

Illatĕbro, as, a. 1. *aſconder dentro*, טמן, Germ. *verbergen*, *verſtoſſen*, Gall. *cacher*, Hiſp. *eſconder dentro*, ἐνδυκρύπτω, in latebris abſcondo, intus abſcondo. *Gel. l. 17. c. 2. ex 5. Annal. Q. Claudii.* Arma plerique abjiciunt, atque inermes illatebrant ſe ſe.

Illatĭo, onis, f. actus inferendi, *il portar dentro*, εἰσφορὰ, יבואה, *Ulp. l. 2. ff. de Relig. & ſumpt. Fun.* De ea illatione Prætor ſenſit. ¶ Item ſolutio tributorum, apud *Caſſiod. l. 2. ep. 16.* ¶ A Philoſophis illatio dicitur concluſio ſyllogiſmi, *illazione. Apul. l. 3. de dogmat. Plat.* Dico illationem, vel illativum rogamentum, quod acceptionibus colligitur, & infertur.

Illativus, a, um, ἐπιφορηματικὸς, adj. inferens, aut concludens, ut illativum rogamentum, V. in illatio.

Illātro, as, n. 1. נבח, προσυλακτέω, latro, vel intus latro. *Sil. l. 13. v. 845.* Illatratas jejunis faucibus Orcus. Adde *Lucan. l. 6. v. 729.*

Illātus, a, um, adj. ex partic. ab infero, ers, *portato dentro*, מובא, ἐισφερόμενος, *Curt. l. 3. c. 3.* Interiora, niſi lumine illato obſcura ſunt. *Id. l. 8. c. 1.* Parmenionis cum honore mentio illata.

Illaudabĭlis, le, o. 3. *indegno, di lode*, ἀξιεγκωμίαστος, quod non eſt dignum ut laudetur. *Stat. 5. Syl.* Carmen illaudabile fundere. Adde *Gel. l. 2. c. 6.*

Illaudandus, a, um, ἀξιεγκωμιαστέος, non laudandus, illaudabilis. *Cypr. Test. carm. 3. adverſ. Marc. c. 6.* plebis facta illaudanda revolvit.

Illaudātus, a, um, o. 1. 2. ἀξαίνος, idem ad illaudabilis. *Virg. 3. Georg.* Aut illaudatas neſcit Bubiridis aras.

Illaurus, V. Illutus.

Ille, illa, illud, *quello, colui*, הוא, היא, Ger. *der, diſer, das*, Gall. *celuy, cela*, Hiſ. *aquel, aquella, aquello*, ἐκεῖνος, pronomen demonſtrativum tertiam deſignans perſonam, tam a loquente, quam ab audiente remotam. *Cic. 1. de Or.* Qui circa illis una ipſum illum Carneadem diligentius audietat. ¶ Interdum in oratione uſurpatur cum emphaſi, & vehementiæ gratia. *Cic. pro L. Man.* Ut ex eodem Ponto Medea illa quondam perfugiſſe dicitur. ¶ Interdum ponitur ad majorem expreſſionem, & jungitur cum alio pronomine, vel cum adjectivo *alter*, vel cum conjunctione *quidem*. *Cic. ad Attic.* Ego ipſe videx æris alieni, &c. *Id. pro Marc.* Ipſa illa rerum humanarum fomina fortuna. *Id. in Catil.* Fuit illa iſta quondam in hac Rep. virtus. *Id. 2. de Orat.* Illud alterum genus temporibus, & locis definitum. *Id. in Fam.* Præter rumores de oppreſſo. Dolabella, fatis, illos, quidem conſtantes, ſed adhuc ſine auctore. ¶ *Illa pro illius*, habet *Lucret. l. 4. verſ. 1076.* Et pro *illi*, in dat. ſing. *Plaut. in Pſeud. & in Mil.*

Illecebra, æ, um, f. 1. blanditiæ, incitamentum, blandimentum, lenocinium, *alletta*, משחקות, משחקין, Ger. *anreitzungen*, Gal. *alléchements*, Hiſp. *hamenzi, carezze*, ἐπαγωγαὶ, ἀδολεσχίαι, ab illiciendo. Sumitur autem hoc nomen & in bonam, & in malam partem. *Cic. 16. de Rep.* Suis te oportet illecebris ipſa virtus trahat ad verum decus, *Id. pro Cal.* Etant apud illum illecebræ libidinum multæ. ¶ Legitur etiam in ſingulari numero illecebra. *Cic. pro Mil.* Quis ignorat maximam illecebram eſſe peccandi impunitatis ſpem? Adde *Gel. Plaut. & Liv. l. 10. c. 4.*

* Illecĕbro, as, illecebris capio, דשיא, δελεάζω. *Aug. ſerm. 113. de diver.* quæ oculos carnis illecebrat.

Illecebrōſe, adv. cum illecebris. *Plaut. Mil. 3. 2. 36.* Hui! illecebroſe. *Ammian. l. 3. c. 19.* Hæc ita illecebroſius, atque inhumanius agi, loquebatur rumor.

Illecebrōſus, a, um, מחליק, δελεάστικος, ἐπαγωγὸς, quod blandimentis hominem illicit: *allettativo*. *Ammian. l. 30. c. 4.* Illecebroſis inſidiis ambire. *Plaut. Bacch. 1. 1. 55.* Iſtoc illecebroſius fieri nihil poteſt.

Illectamentum, i, n. *allettamento*. *Apul. Apol.* Illectamentis captus.

Illectātio, onis, f. illectamentum. *Gel. lib. 18. c. 2.* Demulcentes eum jucundis fermonum illectationibus.

* Illecto, as, freq. ab *illicio*. Promiſſum Patribus, quos illectaverat ante. *Tertul.* ſive *Cyprian. carm. 2. c. 3.*

Illĕctus, a, um, *allettato*, מפותה, δελεασθεὶς, invitatus, partic. ab illicior. *Cic. 4. Tuſc. c. 6.* Cum libido ad id, quod bonum videtur, illecta, & inflammata ſapiatur. ¶ Eſt etiam participium a *legor*, & ſignificat non lectum, αὐτοπίλεκτος. *Ovid. 1. de Art. v. 471.* Si non accipiat ſcriptum, ſi nec cumque remittat. ¶ Item non collectus, ἀσύλλεκτος. *Paul. Dig. l. ult. tit. pen. ult. leg. 30.* Stipula illecta ſunt ſpicæ in meſſe dejectæ, necdum lectæ.

Illectŭs, us, m. *carezze*, חלקה, δέλεαρ, blanditiæ, illectamentum. *Plaut. Bacch. 1. 1. 21.* Magis illecſum ruum, quam lectum metuo.

Illegĭtimus, a, um, לא כדת, ἔννομος, adj. legi repugnans, nullum jus habens. *Borrich.* affert exemplum ex *Val. Max. l. 2. c. 1. n. 3.* his verbis: Mukorum matrimoniorum experientiam quaſi illegitimæ cujuſdam intemperantiæ ſignum eſſe credentes. Sed MSS. & optimæ edit. habent *legitimæ*, nec aliter patitur ſenſus.

Illentĕſco, & Inlentĕſco, is, n. 3. idem quod lenteſco. *Colum. ſub fin. c. 11. l. 2.* Pa

boue, Hiſ. *fin lodo*, *ſin limo*, ἄπυλος, ἀχρὸς, ſine limo, purus. *Ovid. 3. Met. v.* 407. Fons ἀχρὸς illimis, nitidis argenteus undis.

Illinc, *di là, da quel luogo*, מִשָּׁם, Ger. *von dannen*, Gal. *de là*, Hiſ. *de alli*, ἐκεῖθεν, adv. *de loco*. *Cic. de Aruſp. reſp.* Poſt exercitu ſolicitato fugit illinc. ¶ Ulurpatur etiam cæteris inorum pro ex illo homine, re, parte. *Cic. 2. Philic. 31.* Omnem ſe amorem abjeciſſe illinc, atque in hanc tranſtuliſſe. ¶ Conjungitur etiam cum hinc, cum varietatis, & inconſtantiæ ſpecie. *Ter. Adel. 4. 5. 39.* Dum cognatus hinc illinc venitet.

Illinimentum, i, n. מָשִׁיחַ, אֲרוּכָה, idem ac illitus, us, *Cæl. Aurel. lib. 3. cap. 8.* Illinimenta medicamentorum.

Illino, is, ivi, itum, a. 4. *ungere*, טָחָה, מָשַׁח, Ger. *anſalben*, Gal. *oindre*, Hiſ. *untar*, אָלַח, inungo. liquidi quippiam alicui rei induco. *Col. l. 6. c. 1 4.* Tum cervix aqua frigida defricanda, & ſpuma argentea illinienda eſt. Adde *Pl. l. 20. c. 17.*

Illinitus, a, um, adjectiv. inunctus, illitus, alicui rei inductus. *Celſ. 5. 26. 33.* Folia ſolani contrita & illinita linteolo ſuperinjiciendo. *Plin. lib. 25. cap. 12.* Pſyllion illinitum fronti.

Illino, is, illevi, illitum, a. 3. idem ac illinio. *Hor. 1. Serm. Sat. 4.* Et quodcumque ſemel chartis illeverit. *Sen. l. 3. de Ira, c. 16.* Aves viſcum plumis omnibus illinunt. *Id. ep. 120.* Illinere aurum rectis, *indorare*.

Illiquefactus, a, um, adject. idem quod liquefactus, *liquefatto*. *Cic. Tuſc. 4. c. 9.* Quæ ſunt omnes unius generis ad perfundendum animum tamquam illiquefactæ voluptates. Non deſunt tamen qui *liquefactas* legunt.

* **Illiquor**, inliquor, eris, d. 3. liqueſio, inſtillor. *Sym. l. 7. ad. 33.* al. leg. *liquitur*.

Illisio, *inliſio*, onis, f. actus illidendi. *Hier. ep. 18. ad Marcellam*, ſcopuiorum illiſionibus, *urto*.

Illiſus, a, um, o. 1. 2. *ſpinto*, *rotto*, מְנוּפָץ, προσβληθείς, impulſus, infractus, part. ab illidor. *Cic. de Aruſp. reſp.* Jam ita ſerpens compreſſa, atque illiſa morietur. *Virg. Geor. 3. v. 261.* Scopulis illiſa æquora.

Illiſus, us, m. προσβολὴ, idem ac illiſio. *Pl. l. 27. c. 8.* Illiſu ipſo repercuſſus.

Illiteratus, a, *ſum*, *non letterato*, לֹא יוֹדֵעַ סֵפֶר, בַּעַר, Ger. *ungelehrt*, *unbelefen*, Gal. *ſans lettres*, Hiſ. *no letrado*, ἀπαίδευτος, literarum expers. *Cic. 2. de Orat. cap. 6.* Quem cognovimus virum bonum, & non illiteratum. *Plin. l. 1. ep. 10.* Illiteratiſſimæ literæ.

Illitus, a, um, *tinto*, ἐπιχριθεὶς, מָשׁוּחַ, inunctus, partic. ab illinor. *Cic. de Or.* Color non ſanguine diffuſus, ſed fuco illitus. *Liv. l. 5. c. 2.* Illitum veneno donum. *Hor. l. 4. od. 9.* Aurum veſtibus illitum. h. e. intertextum.

Illitus, us, m. ἀπόχρισις, χρῖσις, illigendi actus. *Pl. l. 23. c. ult.* Vulvæ prodeſt appoſitum foru, & illitu.

Illiuſmodi, כָּזֹה, τοιοῦτος, duo genitivi conjuncti per modum adverbii pro talis, & hi. *Cic. Art. l. 7. ep. 11.* Mori millies malim, quam ſemel illiuſmodi quicquam cogitare. Adde *Divin. Ver. c. 22.*

Illix, V. Illex.

Illo, *là, in quel luogo*, שָׁם, שָׁמָּה, adverb. motus ad locum. *Ter. Andr. 2. 2. 25.* Cum illo adveato, ſolitudo ante oſtium. Adde *Plaut.* multis in locis.

* **Illoc** pro *illo* vel *illuc* adv. V. ibi. ¶ Pro illo nom. & ablat. neutrius generis: Illoc verbo eſſe, ne ſervum ſcio. *Plaut. Men. 2. 1. 16.* Quod nunc cum illoc agam? *Ibid. 4. 1. 10.* Illoc homine opus eſt. *Terent. Eun. 5. 6. 53.* Illoc paciſcere ſi potes. *Plaut. Bacch. 4. 8. 29.* Ex quibus liquet non dici ob vocalem ſequentem, ſed priſco more.

Illocabilis, & le, o. 3. *che non ſi può allogare*, *Συσταθήτος*, quod locari non poteſt, ut Virgo illocabilis, quæ ob deformitatem, aut inopiam vitium invenire non poteſt. *Plaup. in Aul. 2. 1. 10.* apud *Var. l. 4. L. L.* Virginem habeo grandem, dote caſſam, atque illocabilem.

Illorſum, adv. *verſo quel luogo*. Uſurpavit *Cato* teſte *Feſt.* in voce *Aliorſum*.

Illotus, a, um, *che non è lavato*, *ſporco*, *immondo*, *or tto*, טָמֵא, Germ *ungewaſchen*, Gal. *qui n'eſt point lavé*, *ſale*, Hiſ. *ſucio*, *no lavado*, ῥύπτος, ἄλουτος, h. e. inſtructus ad hoc, ita exponit *Paræus*. Qui ſi ita verba hæc conſtruas? Qui veniſſet illæc factus, & inſtructus. Alii legunt, *ne qui factus* &c. Legitur etiam *illuc* pro *illud*, præſertim apud *Plautum Aſin. 2. 1. 17. Men. 5. 5. 55.* & aliis in locis.

Illucco, es, n. 2. *lucere*, הֵאִיר, ἐμφαίνομαι, lucidus ſum, in re aliqua luceo. *Plaut. Capt. 3. 4. 65.* Tuo quæ capiti illuceat. ¶ Translate *Cic. 4. Fin. c. 2.* Comitatem maximis ingeniis illucere.

Illucéſco, is, uxi, n. 3. *fiaſſi lucido*, אוֹר, Ger. *ſcheinen*, *heiter werden*, Gal. *reluire*, Hiſ. *reluzir*, ἐπιλάμπω, lucidus fio. *Plaut. Amph. 1. 3. 49.* Ut mortalibus illucéſcas clara, & candida. *Liv.* Ubi illuxit, recepere claſſem, ideſt ubi dies factus eſt. *Cic. pro Mil.* Illuceſcet aliquando ille dies. ¶ Reperitur etiam active pro illuminare, ſplendentem facere. *Lact. l. 7.* Qui Solem cum cæteris ſideribus illuxit. Locum eriam *Plauti cit.* alii ſic legunt, Ut mortales illucéſcas luce clara &c. Aliquæ editiones habent *illucéſcas*. ¶ Translate *Cic. in Rul.* Cum populi Rom. vox, & auctoritas Conſulis repente in tanris tenebris illuxerit.

Illuctor, aris, dep. 1. in aliqua re luctor. *Stat. 4. Theb. v.* 790. Et teneris meditans verba illuctantia labris.

* **Illucubratus**, inlucubratus, a, um, *non ſtudiato*, non lucubratus. *Sulp. Sever. ep. 3. ad Daſſul.* Scripta negligenter emiſſa, inlucubrata atque impolita, αὐτοσχεδίως γραφέντα.

Illudſum, il, n. *illuſione*, *apparenza*, Tertulliani eſt in *l. de Reſurr. carm. c. 16.*

* **Illudo**. V. Illudo.

Illūdo, is, uſi, uſum, n. 3. *beffare*, הִתעַל, Ger. *verſpotten*, *verachten*, Gal. *ſe jouer*, *tromper*, Hiſ. *moſar*, *burlarſe*, ἐμπαίζω, ὀνείδιζω, derideo, ludibrio habeo, ludificor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 6. Fam.* Illuſeras heri inter ſcyphos, quod dixeram, &c. ¶ Vel cum dativo. *Cic. pro Domo.* Hic non illuditauctoritati horum omnium? ¶ Vel cum accuſativo. *Cic. 1. de Or.* Ipſa vero præcepta ſic illudere ſolebat. *Tac. 1. Ann. c. 71.* Vari corpus illuſiſſe dicebatur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in Ter. Andr. 4. 4.* Adeon' videmur vobis eſſe idonei, in quibus ſic illudatis? ¶ Vel cum accuſ. & præpoſit. *Id. Eun. 5. 4.* Ut ne impune in nos illuſeris. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. 2. de Or.* Miſeros illudi nolunt, niſi ſi fe forte jactant. ¶ Interdum eſt per ludum nocere, decipere, circumvenire veluti nocendo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Illius miſeri fortunis, ac dignitati illudit. ¶ Illudere vitam alicujus. h. e. perdere. *Ter. Andr. 5. 1. 3.* Dum ſtudeo obſequi tibi, pene illuſi vitam filiæ. ¶ Interdum illudere, ſtuprare, corrumpere. *Tac. Ann. 13. c. 16.* Illuſiſſe pueritiæ Britannici Neronem. *Id. 15. Ann. c. 72.* Sive C. Cæſar ſcortorum quoque cupiens, etiam matri ejus illuſit. *Aurel. Vict. in Calig.* Et ſozorum ſtupro, & matrimoniis illudens nobilibus. ¶ Hinc illudere capiti alicujus, apud *Suet. in Tiber. c. 45.* quæ loquendi ratio ſingularem, fœdiſſimamque notat libidinem. ¶ Illudere, de acupictoribus, V. Illuſus. Illudere pecuniæ, h. e. pecuniam prodigere. *Tac. 2. hiſtor. c. 94.* Tamquam in ſumma abundantia pecuniæ illudere. ¶ Illudere chartis. h. e. per ludum ſtudiis operam dare, *diverſiſi nello ſtudio*. *Hor. l. 1. Sat 4. ad fin.* ubi quid datur ori, illudo chartis.

Illuminabilis, le, ὁ Ῥωμαῖος φωτιζόμενος, adject. qui illuminari poteſt. *Claud. Mamert. de ſtat. anim. l. 2. c. 2.*

Illumināte, adverb. *apertamente*, λαμπρῶς, clare, aperte. *Cic. 3. de Or. c. 14.* Qui diſtincte, qui explicare, qui abundanter, qui illuminare & rebus, & verbis dicunt.

Illuminatio, onis, f. φωτισμὸς, actus illuminandi. *Tert. adv. Hermog. c. 5.* & *Macr. l. 1. Satur. c. 17.*

Illuminātor, oris, m. qui illuminat, מֵאִיר, ἐπιφωτίων. *Tert. l. 4. adv. Marc. 17.* Illuminator religionis. *Lactant. l. 6. c. 18.* Illuminator noſter Deus.

Illuminātus, a, um, φωτισθεὶς, partic. ab illuminor. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 45.* Ab eoque Luna illuminata graviditates, & partus afferat, maturitatesque gignendi. *Auct. ad Heren. l. 4.* Corona gemmis illuminata.

Illumino, as, avi, atum, a. 1. *illuminare*, הֵאִיר, Ger. *erleuchten*, *erklären*, Gall. *éclairer*, Hiſ. *alumbrar*, λαμπρύνω, φωτίζω, clarum, & lucidum reddo. *Cic. in Orat. l. 3. c. 54.* Illam autem concinnitatem, quæ verborum collocationem illuminat iis luminibus, &c. ¶ Item celebrem reddo. *Vell. l. 2. c. 15.* Ille dies illuminavit virtutem Catonis. *Id. l. 2. c. 18.* Illuminavit horum fidem illorum perfidia. ¶ Proprie *Plin. l. 2. c. 73.* Puteumque ejus experimenti gracia factum eorum illuminari. *Stat. 12. Theb.* Igne vias illuminare.

Illumĭnus, a, um, *senza lume*, חָשׁוּךְ, ἀφεγγὴς, quod eſt ſine lumine. *Apul. l. 6. ſub init.* Et illuminatum Proſerpinæ nuptiarum. *lib. 3.* Servato noctis illumino tempore.

* **Illunc** pro *illum* apud *Plautum* ſæpe five vocalis ſequatur ſive conſona. *Pœn. 5. 3. 2.*

Illūnis, ne, vel Illunus, a, um, ἀσέληνος, quod eſt ſine Luna, quod Lunari ſplendore viduarum eſt, obſcurum. *Pl. ep. 20. l. 6.* Et nox non quaſi illunis, & nubila, ſed qualis in locis clauſis lumine exſtincto. *Apul. l. 9.* Illunæ caligines.

* **Illuo**, Inluo, is, *bagnare*, שָׁטַף, אַשְׁכָּאוֹת, alluo. *Plin. l. 3. c. 5.* Hiſpanias illuit, Illuricas, & Illurius, V. Illyricus.

Illusio, onis, f. 3. *beffeggiamento*, שְׂחוֹק, קֶלֶס, *verſpottung*, *verachtung*, Gall. *moqueric*, Hiſ. *moſa*, *eſcarnio*, *illuſion*, ἐμπαιγμὸς, irriſio: actus illudendi: Figura Rhetorica. *Cic. 3. de Or. c. 53.* Et extenuatio, & huic adjuncta illuſio a præceptie Cæſaris non abhorrens. V. *Ironia*.

Illuſor, oris, m. 3. *beffatore*, מִתעַלְלָה, σκώπτης, eſt *Paulini Nol. in Natal. S. Felicis*, *v.* 77. & *Tert. in Apol. c. 46.*

Illustramentum, ti, n. 2. *chiarezza*, φωτισμὸς, אוֹר, lumen. *Quinct. l. 11. c. ult.* Hæc ſunt vel illuſtramenta pronuntiationis, vel vitia.

Illustratio, onis, f. 3. *chiarezza*, יִפְעָה, הָדָר, Ger. *erleuterung*, Gal. *éclarciſſement*, Hiſ. *eſclarecimiento*, κατάλαμπρισμα, κάθαγμα, illuminatio, actus illuſtrandi: *Quinct. l. 6. c. 2.* Infequetur *ἐνάργεια*, quæ a Cicerone illuſtratio, & evidentia dicitur. *Cic. l. 1. Nat. Deor. c. 31.* Solis illuſtratio.

Illustrātor, oris, m. qui illuſtrat. *Lactant. l. 2. c. 9.* Deus luminis fons, & illuſtrator rerum. *Inſcript. apud Reinef. claſſ. 6. n. 129.* Illuſtratori profapiæ ſuæ.

Illustratus, a, um, adject. *illuſtrato*. *Cic. Catil. 3. c. 1.* Qua in Senatu illuſtrata, patefacta, compertaque ſunt per me. *Colum. l. 1.* Ergaſtulum anguſtis illuſtratum feneſtris.

Illustris, ſtre, o. 3. *illuſtre*, *chiaro*, צָח, נִכבָּד, אֹצֶל, *erleucht*, Gal. *illuſtre*, Hiſ. *eſclarecido*, *illuſtre*, λαμπρὸς, clarus, ſplendidus, lucidus. *Plin. l. 9. c. 16.* Noctibus illuſtribus æque, quam die cernunt. *Auct. ad Heren. l. 3.* Loci nec nimis illuſtres, nec vehementer obſcuri. ¶ Per translationem accipitur pro manifeſto. *Cic. 7. Ver.* Quod ita fuit illuſtre, ut tumque omnibus. ¶ Item pro nobili, celebri. *Cic. de Am.* Genus hoc ſermonum poſitum in hominum verorum auctoritate, & eorum illuſtrium. ¶ Comp. illuſtrior, ſup. illuſtriſſimus. *Cic. 1. Off.* Et ſit ejus nomen, quam Solonis, illuſtrius. *Nepos Pauſan. c. 1.* Illuſtriſſimum præſium. ¶ Fuit etiam *illuſtris* titulus Senatorum. *Tac. Ann. 4.* V. *Clarus*. ¶ *Servius ad Æn. 6. v. 758.* *illuſtrem* docet aliquando in malam partem uſurpari, ut *nobilis* : & ideo meretricibus etiam tribui. ¶ *Illuſter* in recto ſingulari legitur in titulo proœmii præfixi libello *Marcelli de medicamens*. Marcellus vir illuſter ex magno officio Theodoſii ſen. filiis ſuis ſalutem.

Illustrius, adverb. & illuſtriſſime, λαμπρότερον, λαμπρότατα. *Cic. Fam. 10. epiſt. 19.* Semper equidem, ſed nunquam illuſtrius. *Gell. l. 5. c. 3.* Labores ſuos illuſtriſſime narrare. *Ex. l. 9. c. 13.* Illuſtriſſime deſcripſit.

Illustro, as, a. 1. *illuſtrare*, הֵאִיר, אוֹתִיר, Ger. *erleuchten*, *heiter machen*, Gal. *illuſtrer*, Hiſ. *eſclarecer*, λαμπρύνω, μετακάθαιρω, eam aliquam lucidam, & ſplendidam facio, vel lucem, & ſplendorem alicui rei affero. *Cic. Somn. Scip. c. 6.* Sol cuncta ſua luce illuſtrat, & complet. ¶ Translate uſurpatur pro res occultas perfacere. *Cic. in Catil.* Ut ea conſilia, quæ clam eſſent inita contra ſalutem urbis, illuſtrentur. ¶ Item pro explicare, declarare. *Cicer. 1. Acad.* Philoſophiam que vererem illam a Socrate ortam Latinis literis illuſtrare. ¶ Item pro nobilitare, celebrem reddere. *Cic. 1. Fam.* Illuſtrabit, mihi crede, tuam amplitudinem hominum injuria. *Nepos Th. cap. 1.* Quo tactum eſt, ut brevi tempore illuſtrarerur.

Illūſus, a, um, adj. *beffato*, *buriato*, irriſus, ἐμπαιχθείς. *Cic. pro Quinct. c. 16.* Vadimoniis deſertis ſæpe illuſi, ac deſtituti. *Tacit. Ann. 15. c. 68.* Aſperis facetiis illuſus. ¶ *Virg. 2. Georg. v. 464. illuſus auro veſtes* dixit, in quibus ſc. artifex ſeu acupictor veluti ludens aliquid auro intexuit. Sic *Prudent. in Agnet. v. 105.* Illuſa pictæ veſtis inania.

Illutibarbus, qui barba fordida eſt, ab illutus, & barba. *Apul. l. 1. Flor.* Vultu ſordino trux, hiſpidus, illutibarbus, ſpinis, & pilis obſitus.

Illutibilis, le, *che non ſi può lavare*, ἀνεκπύστος, quod elui non poteſt, ab illutus. *Plaut. Men. 1. 2. 57.* Nam ex iſthoc loco ſpurcarior naſum odore illutibili.

Illūtus, a, um, idem ac illotus, *Plaut. Pœn. 1. 2. 23.* Nam quæ elauta eſt, niſi perculta eſt, meo quidem animo, quaſi illuta eſt. Alii *illauta*. *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 52.* Incoquere illutos Echinos. Al. leg. *illotos*.

Illuvies, ei, f. 5. *ſporchezza*, *bruttura*, צוֹאָה, טֻמאָה, Ger. *unluſt*, *unflat*, Gal. *ordure*, *ſaleté*, Hiſ. *ſuziedad*, ἀλυσία, immunditia in homine, in veſte, aut quavis alia re infira, atque injecta, ſqualor, ſordes, ab *illuo*, non lavo. *Cic. 3. Tuſc.* Inſuſcat peſtus illuvie ſcabram. *Ter. Heaut. 2. 2. 53.* Pannis obſita, neglecta, immunda illuvie. ¶ Eſt etiam epitherum intemperanter comedentis. *Plaut. Moſt. 1. 1. 39.* At te Dii omnes perdant, germana illuvies. ¶ Ponitur & pro diluo, *inondazione*. *Juſtin. l. 2. c. 6.* Aquarum illuvies imagines majorem partem populorum Græciæ abſumpſit. Adde *l. eod. c. 1.*

* **Illuviōſus**, illuvie plenus. *Non. c. 4. n. 486.*

Illyria, æ, ἡ Ἰλλυρὶς, Illyris, idis, f. Illyrium, & Illyricum, i, n. *Schiavonia*, regio ampla poſt ſinum Adriaticum inter Tergeſtum in confinio Italiæ, & Macedoniam Iburniam, & Dalmatiam complectens. Alii ampliores et terminos ſtatuunt. V. *Geograph. Suet. Tiber. c. 16.* Toto Illyrico in ditionem redacto. *Propert. l. 1. el. 8.* An tibi ſum gelida vilior Illyria? *Mela l. 1. c. 3.* Adriatici latus Illyris occupat.

Illyricānus, a, um, adject. ab Illyrico. Legitur in epiſt. Valerii apud *Trebel. in Claud. c. 14.* & *leg. 25. Cod. Theodoſ.* & in Nummo quodam Decii.

Illyricus, a, um, ἰλλυρικὸς, quod eſt ex Illyrica regione, ut Pix Illyrica, quæ valde commendatur. *Ovid. 2. de Arte.* Nigrior Illyrica cui pice ſanguis erat. ¶ Apud *Plaut. Trin. 4. 2. 10.* legitur *Illuricus* mutato *y* in *u*, quod ſolent veteres Latini. Ejus verba ſunt: Hic quidem fungino genere eſt; capite ſe totum regit; Illuricæ facies videtur hominis. h. e. vultus enormis, & ſpatioſus, qualis Illyriorum eſſe ſolet. *Id. Plaut. Men. 2. 1. 10.* eadem ratione *Illuries*, pro *Illyrios* dixit.

Illyricus ſinus, *Golfo dello Drino*, ſinus maris Adriatici, in Illyrico. Olim hoc nomine appellatum eſt univerſum mare, quod eſt inter Italiam, & Illyricum uſque ad intima ſinus ejuſdem, quod deinde Liburnicus ſinus dici cœpit, poſtea ab Atrienſibus Thuſcis intima ſinus colentibus Adriaticum mare, tandem ſinus Venetus. Sed Adriaticum mare, quod poſt declinationem Imperii R. Dalmaticum appellatum eſt, ex parte Italiæ non extendebatur ultra montem Ariona, ſive Garganum, ex parte Illyrici ultra Epidamnum. Reliquum enim uſque ad fauces ſinus Jonium mare dicebatur.

Illyris, idis, f. eadem quæ Illyria. V. *Illyria*. ¶ Adjective *Sil. l. 8. v. 292.* Illyris ora peridomita.

Illyrius, a, um, adject. idem quod Illyricus. ¶ Illyrii, populi Illyrici. *Liv. l. 10. c. 2.* Illyrii Liburnique gentes feræ.

Ilva, *ſeu* Ilva, æ, *Elba*, inſula in Thuſco mari, vini ferax. *Virg. 10. Æn. v. 173.* ¶ Ejus incolæ Ilyates ſunt. *Liv.*

Ilus, m. 2. Ἴλος, *filius Trois Regis* Trojanorum, frater Ganymedis, & Aſſaraci, prater Laomedontis. Urbem Ilium condidit. *Hom l. 12. Iliad.* Sed *Virg. 8. Æn.* & *Strabo l. 13.* ſcipſere, Ilium a Dardano conditum, ab Ilo ampliatum fuiſſe. ¶ Hoc eriam nomine Afcanius Æneæ filius, Regno Trojanorum florente, appellatus eſt. *Virg. 1. Æn. v. 271.*

I A N T E M.

Im, h. e. eum, ἀρχαϊκῶς, *Feſtus*. *Plaut. Truc. 4. 4. 33.* & *Lucret. l. 3. v. 876.* Non eſt tamen in Plauto & Lucret. conſtans lectio.

Imacharenſes, m. 3. pop. Siciliæ, quorum opp. Imachara, nunc *Traina*, in Valle Demonæ, & prope Simethum fl. longe ab Hycara in Or.

Imaginabundus, a, um, φαντασιώδης, adj. qui imaginatur. *Apuld. 3. A. circa princ.* Ipſum denique carnificem imaginabundus.

* **Imaginalĭter**, per imaginem, vel in imagine. *Auguſt. de Geneſ. ad lit. l. 12. c. 5. & 6.*

Imaginarie, φαντασικῶς, adverb. *Sidon. l. 2. ep. 10.* Epigrammata, quæ imaginarie tantum, & quodammodo umbratiliter effingimus. *h. e.* ſine ſtudio, prout quæque poetica imago ſe obtulit.

Imaginarius, a, um, adjectiv. *finto*, *immaginario*, φανταστικὸς, qui verus non eſt, ſed ita concipitur ac ſi talis eſſet. *Liv. l. 3. c. 41.* Imaginarii faſcibus cedere. *Suet. Claud. c. 25.* Imaginariæ militiæ genus.

Imaginarius, ii, m. εἰκονογράφος, pictor, qui imagines facit. *Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 1. n. 2.* Quidam putant imaginarios fuiſſe ſignifieros, qui Imperatoris imaginem in caſtris ferebant.

Imaginatio, f. 3. *immaginazione*, *concetto*, יֵצֶר, Ger. *einbildung*, Gal. *imagination*, Hiſ. *imaginacion*, φαντασία, conceptus rei alicujus. *Plin. l. 20. c. 7.* Imaginationiones libidinum.

Imaginatus, a, um, *ritratto*, ἀπεικασμένος, ad alicujus imaginem factus. *Lact. l. 5. c. 13.* Sed terram digitis ſuis imaginatam metuunt, & adorent.

Imagĭnea, a, um, adject. εἰκονώδης, ad imaginem pertinens. *Sedul. l. 1.* Imagineæ vincunt incendia pœnæ. h. e. propter negatum imagini cultum inflictæ; loquitur enim de ſtatuis pueris in fornace Babylonica.

Imaginifer, i, m. ſignifer, πρωτοφόρος. *Inſcript. apud Grut. p. 1107. n. 1.* Aurelius Secundianus imaginifer Leg. 8S.

Imagino, as, a. 1. *rappreſentare*, יָצַר, Ger. *in bildnuſſ geben*, *oder machen*, *abbilden*, Gal. *repréſenter*, Hiſ. *facar imagen*, εἰκονίζω, ἀπεικάζω, imagines facio, repræſento. *Gell. l. 16. c. 18.* Ut ſpeculum in loco certo poſitum nihil imaginat, aliorſum translatum facit imagines.

Imaginor, aris, d. 1. *immaginarſi*, דָּמָה, חָשַׁב, Ger. *etwas einbilden*, *nachſinnen*, Gal. *s'imaginer*, Hiſ. *imaginarſe*, φαντάζομαι, ὑποτυπόομαι, eſt rei alicujus, quæ facta ſit, vel fieri poſſit, vel eriam quæ fieri non poſſit, ſimilitudinem mente concipere. *Plin. l. 2. ep. 10.* Imaginor, qui concurſus, quæ admiratio te maneat. *Plin. alter l. 9. c. 35.* Imaginari ſercula triumphi. ¶ Item ſomniare, *ſognare*. *Suet. Cæſ. 81.* Calpurnia uxor imaginata eſt, collabi faſtigium domus. Adde *Plin. l. 20. c. 13.*

Imaginōſus, a, um, φαντασιώδης, in quo ſunt plures imagines, ut Speculum imaginoſum, in quo multæ imagines videntur; Morbus imaginoſus, quo turbata phantaſmata multa occurrunt. De eo eſt illud *Catulli carm. 41.* Non eſt ſana puella, nec rogate, qualis ſit, ſolet hæc imaginoſum. V. ibi Interpr.

Imāgo, nis, f. 3. *immagine*, *figura*, *ſimulacro*, *ſembianza*, דְּמוּת, צֶלֶם, תְּמוּנָה, Ger *ein bildnuſſ*, *gleichnus*, *eines dings*, Gal. *image*, Hiſ. *imagen*, εἶδος, ſimulacrum, ſpecies, exemplar, alicujus rei repræſentatio, ab *imitor*, quaſi *imitago*, *Cic. in Or.* Demoſthenes quidem, cujus nuper inter imagines tuas, ac tuorum imaginem ex ære vidi. *Id. de Am.* Nemo unquam animo, aut ſpe majora ſuſcipiet, qui ſibi non illius memoriam, atque imaginem proponendam putet. ¶ Sæpe pro nobilitate accipi ſolet. Nam apud Romanos qui majorum ſuorum habuerunt imagines, ii nobiles, qui ſuas tantum, ii novi, qui nec majorum, nec ſuas, illi demum ignobiles appellati ſunt. *Cic. in Piſon.* Obrepſiſti ad honores errore hominum, commendatione fumoſarum imaginum, quarum ſimile nihil habes præter colorem. *Id. de L. Agr.* Siquid deliquero, nullæ ſunt imagines, quæ me a vobis deprecentur. ideſt, novus homo ſum, nulla generis nobilitas me vobis commendavit. Imaginem porro ſui ponere non temere omnibus licuit, ſed iis tantum, qui Magiſtratus Curules geſſiſſent. Has imagines primi Patritii poſuerunt, quod iis primis Curules Magiſtratus patuerunt, unde jus imaginis fuit. Poſt autem, ubi plebs eoſdem Curules Magiſtratus eſt nacta, tum & ipſa imagines ponere, eaſque relinquere cum nobilitate poſteris ſuis cœpit. *Liv. l. 6. Aſcon. in Comm. Orat. in toga candida*. Sed de Rom. imaginibus V. eruditos, & præcipue *Sigon.* ¶ Interdum imagines dicuntur ſomnia & viſa, *ſogno*, *apparizione*, φαντάσματα. *Virg. Æn. 2.* Quid natum tories crudelis tu quoque falſis ludis imaginibus? ¶ Echo eriam imago dicitur, quod vocis imago ſit. *Varr. l. 2. R. R. c. 17.* de loco, quo ponenda alvearia ſunt, loquens: Primum ſecundum illam poriſſimum, ubi non reſonent imagines: hic enim ſonus harum fuga exiſtimatur eſſe. V. eriam *Horat. l. 1. od. 12. & 20.* ¶ Præterea imago eſt cogitatio, qua aliquid animo velut præſens proponitur. *Tacit. hiſt. l. 4. c. 68.* Horret animus tanti flagitii imagine. *Pl. l. 7. ep. 5.* Magnam partem noctium in imagine rua vigil exigo. ¶ Denique Imago eſt Rhetorica figura, Ethopœiæ affinis, & Hypotypoſi. V. Rhetores. ¶ Imago, ἐδώλιον, parva imago, dim. ab imago. *Suet. Aug. c. 7.*

Imaguncula, æ, f. ἐδώλιον, parva imago, dim. ab imago. *Suet. Aug. c. 7.*

Imaguncula ærea puerilis .....

Imantopŏdes, um, ἱμαντόποδες, populi in Æthiopia ita dicti, quia loripedes ſunt, h. e. flexis cruribus nexibus ingrediuntur. *Pl. l. 3. c. 8.* & *Solin.* ¶ Sunt & aves quædam hoc nomine, quæ crura præalta habent. *Pl. l. 10. c. 47.*

Imbalnitĭes, ei, f. 5. fordes, ſqualor, illuvies, q. d. balnei, ſeu lotionis privatio. *Lucil. in Sat.* Hic cruciatur fame, frigore, illuvie, imbalnitie.

Imbarbeſcŏre, barbarum fieri. *Feſt.*

Imbecillis, & le, vel imbecillus, a, um, *debole*, *languido*, אֻמְלָל, Ger. *ſchwach*, Gal. *foible*, *imbecille*, Hiſ. *debil*, *flaco*, ἀδυνὴς, debilis, languidus, infirmus, a baculus, quia baculo innititur, qui infirmis eſt pedibus. *Cic. de Sen.* Quam fuit imbecillis P. Africani filius is, qui te adoptavit? *Id. 7. Fam.* Cum aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur. ¶ Translate ſumitur pro exiguo, vili, parvi animi. *Cic. de Div.* Omnis ſuperſtitio imbecillis animi, atque anilis eſt. *Id. de Am.* Imbecilla enim humana natura eſt ad contemnendam potentiam. ¶ Comp. imbecilliſior, ſup. imbecilliſimus. *Cic. ad Q. Fr.* Marius & valetudine eſt, & natura imbecillior. *Senec. epiſt. 85* Quantum ſapienti damus, ſi imbecillimis fortior eſt? ¶ Reperitur & *imbecilliſſimus*. *Celſ. l. 2. c. 18.* Imbecilliſſima materia. *Senec. de Benef. l. 4. c. 18.* Imbecilliſſimus, ac facillimus ſanguis.

Imbecillĭtas, atis, f. 3. *debolezza*, חֻלְשָׁה, Ger. *ſchwachheit*, *blodigkeit*, Gal. *imbecillité*, Hiſp. *flaqueza*, ἀδυναμία, ἀδυνήτη, debilitas, infirmitas. *Cic. in Bruto.* Sic ad virium imbecillitatem dicendi accommodabat genus. *Id. 5. Tuſc.* Interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimeſcere. ¶ Translate ponitur pro vilitate, ſeu parvitate animi. *Cic. 1. Fam.* Ego tibi in hac præſertim imbecillitate Magiſtratuum præſtare nihil poſſum.

Imbecillĭter, adv. *debolmente*, Ger. *ſchwachlich*, *unkreffriglich*, Gal. *foiblement*, *lâchement*, Hiſ. *flacamente*, *debilitadamente*, ἀδυνάτως, debiliter, remiſſe, languide. *Cic. 4. Acad. c. 17.* Hisque ; quæ videntur, imbecillius aſſentiuntur.

Imbellis, æ, f. 1. μαλακία, inertia, & belli imperitia. *Macrob. l. 2. Sat. c. 2.* Tunc Pœnus eludens ignaviam, imbellíamque militum. Eadem habet *Gel. l. 5. c. 5.*

Imbellis, & le, o. 3. *non atto alla guerra*, *timido*, חֲלָשׁ, רָגָז, Ger. *unkriegiſch*, Gal. *lâche*, Hiſ. *flaco*, ἀπόλεμος, πολέμου, bello minime aptus, timidus, ignavus, imfirmus. *Cic. 1. Off.* Nunquam periculi fuga committendum eſt, ut timidi, imbellesque videamur. *Horat. 1. Carm.* Imbelli cithara carmine divides, ideſt quæ bellis canendis apta non eſt. *Stat. 10. Theb. v.* 874. Carmen imbelle, hoc eſt quod nihil bellicum ſonat. *Liv. l* 10. Annum imbellem agere, hoc eſt ſine bello.

Imber, bris, m. 3. *pioggia*, גֶּשֶׁם, מָטָר, Ger. *regen od. waſſer*, Gal. *pluye*, Hiſ. *lluvia*, ὄμβρος, agmen aquarum largius ex concretis eſtuſum nubibus, ut *Apul. lib.* de Mundo definit, a Græca voce, quæ allata eſt. *Cicer. 6. Ver.* Erat hyems ſumma, tempeſtas perfrigida, imber maximus. ¶ Per translationem pro quovis humore accipitur. *Virg. 11. Æn.* Accipiunt inimicum imbrem, ideſt fluctus maris. *Ovid. 3. Amor. Eleg. 5.* Spargebat repido flebilis imbre ſinus, ideſt effuſione lacrymarum. ¶ Imo dicitur de rei alicujus multitudine, præſertim quæ ex Cœlo, vel alio loco alta cadit, ut Imber lactis, ſanguinis, lapidum, telorum, &c. *Cic. 1. de Div.* Quid? cum ſæpe lapidum, ſanguinis nonnunquam, terræ interdum, quondam etiam lactis imber defluxit. *Virg. 12. Æn.* Tempeſtas telorum, & ferreus ingruit Laomedontis. ¶ In ablat. ſing. deſinit tum in *e*, tum in *i*. *Virg. 4. Æn.* Et ventis pulſatus, & imbri. ¶ Imbrem cribro gerere, proverb. eſt de caſſo conatu, & irrito. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 100.* Non pluris refert, quam ſi imbrem in cibro geras.

Imberbis, & be, o. 3. *ſenza barba*, *ſharbato*. *Ger. der kein bart hat*, Gal. *ſans barbe*, Hiſ. *barbipeniente*, *ſin barba*, ἀγένειος, ἀπώγων, quod non eſt barbatum. *Cic. 1. de nat. Deor.* Iſto enim modo dicere licebit Jovem ſemper barbatum, Apollinem ſemper imberbem.

Imberbus, a, um, adject. pro imberbis. *Lucil.* apud *Non. c. 8. num.* 84. Imberbi androgyni.

Imbĭbo, is, a. 3. *bevere*, *apprendere*, שָׁתָה, לָוַה, Ger. *eintrincken*, Gal. *boire*, *avaler en buvant*, Hiſ. *embever*, ἐμπίνω, idem fere, quod bibo, vel humorem attraho, & in me recipio. *Plin. l. 20. cap. 14.* Imbibitur ad ſerpentium ictus decoctum. ¶ Translate eſt apprehendere. *Cic. 2. Verr.* Niſi de vobis malam opinionem animo imbibiſſet. ¶ Significat etiam conſtituere, in animum inducere. *Lucret. l. 3. v. 1011.* Q

¶ Imitari etiam ponitur pro simulare. *Tac. l.* 1. Quanquam molestiam imitarentur, contumaciæ propiores.

Imitus, πάτω, adverb. profunditus, ex profundo, ab imo. *Gell. l.* 17. *cap.* 10. Atque ille, Græcos quidem fontes imitus ignes eructare. *Apul. l.* 9. *Met.* Terra dehiscente imitus.

Immaculabilis, le, adject. qui maculari non potest. *Auson. in gratiar. act. ad Grat. Imp.* Mente pura, immaculabili conscientia, cogitatione sincera.

Immaculatus, a, um, adject. *immacolato*, ἄμωμος, ἀσπιλος, טָהוֹר, non maculatus, non pollutus. *Lucan. l.* 2. *ad fin.* Abscondat Fortuna nefas, Romanaque tellus immaculata sui fervetur sanguine Magni.

Immaculo, as, a. 1. מָלֵא, idem quod maculo, inquino, polluo. *Jul. Firmic. l.* 4. *c.* 16. Nullus invidiæ livor immaculet.

Immadesco, is, ui, n. 3. *essere umido*, ἐμβρέχομαι, madidus fum. *Pl. l.* 17. *c.* 5. Et cum a siccitate continua iramaduerit imbre. *Ovid. 6. Met. v.* 306. Fertilis immaduit terra. ¶ Potest etiam esse *Immadeo, es*, n. 2. nam præteritum utrique commune est.

Immane, adverb. immaniter. ὑπερμεγέθως ὄγκου, *Sallust. fragm. l.* 2. *hist.* Immane quantum animi exarsere. *Hor. l.* 1. *od.* 27. Immane quantum discrepat. Ita nimium quantum. V. *nimium*.

* Immaneo, es, in aliqua re manco, יָשַׁב, ἐμμένω. *Aug. l.* 2. *de Gen. ad lit. c.* 9.

Immanifestus, a, um, *non manifesto*. Rufinus Grammaticus apud *Pithœum, p.* 271. Immanifesta vocant hæc carmina voce Latini.

Immānis, & ne, o. 3. *crudele, fiero*, אַכְזָר, Germ. *grausam, schewsslich*, Gal. *cruel, demesiré*, Hisp. *cruel, inhumano*, ἄγριος, ἀπάνθρωπος, ferus, crudelis, ab antiquo *manus*, vel *manuis*, bonus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Quod si te fors Afris, aut Hispanis, aut Gallis præfecisset, immanibus, ac barbaris nationibus. ¶ Ponitur etiam pro horrendo, aspero. *Virg.* 1. *Æn.* Tenet ille immania saxa. ¶ Item pro fœdo. *Accius* apud *Non. c.* 4. *n.* 236. Immane te habet templum obvallatum ossibus. ¶ Item pro ingenti, itumenso. *Cic.* 2. *Phil.* Si inter cœnam in tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidisset. *Id. Att. l.* 2. Qui immanes pecunias paneis dederunt. ¶ Comp. immanior, sup. immanissimus. *Cic. pro Rosc. Am.* Ne beatiis quoque, quæ tantum scelus attigissent, immanioribus uteremur, *Pl. Pæneg. c.* 48. Bellua immanissima.

Immānitas, tis, f. 3. *crudeltà*, אַכְזָרִיוּת, Ger. *grausamkeit, grimmigkeit*, Gal. *cruauté*, Hisp. *crueldad*, ὠμότης, ἀπάνθρωπία, sævitia, feritas, diritas, crudelitas. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Equidem arbitror, nullas esse gentes tic immanitate efferatas. ¶ Ponitur etiam pro magnitudine. *Pl. l.* 35. *c.* 11. Ut immanitate prætii antecedat cet celeberrimos eadem ætate imaginum pictores.

Immanifer, adv. valde, vehementer, *assai*, σφόδρα. *Gell. l.* 13. *c.* 26. Immaniter clamasse. ¶ Item crudeliter, *Ammian. l.* 18. *c.* 17. Immanius efferescunt.

Immano. V. Immaneo.

Immānsuetus, a, um, *non mansueto, barbaro*, פֶּרֶא, Ger. *ungezogen*, Gal. *farouche, intraitable*, Hisp. *indomito, atroz*, ἀτιθάσσος, indomitus, barbarus. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 8. Ipsique in hominibus nulla gens est neque tam immansueta, neque tam fera, quæ &c. *Senec. de Consol. ad Helv. c.* 6. Quid immansuetius? *Ovid. Heroid. ep.* 18. *v.* 37. At tu de rapidis immansuetissime ventis.

Immarcescibilis, le, adj. incorruptibilis, ἀφθαρτος, *Paulin. Nol. 4. Natal. Felicis ad fin.* Immarcescibilis redimivit honore coronæ.

Immātūre, adverb. *quanti il tempo*, בְּקֹר בְּקֹר, ἀώρως. *Senec. Suasor.* 1. Numquid immature ab Oceano. *Col. l.* 11. *c.* 2. Neque præfestinatum opus nimium immature videri possit. *Auson. ep.* 22. Immaturus periclitatur expelli.

Immaturitas, atis, f. 3. *immaturità*, Germ. *unzeitigkeit*, Gall. *verdeur*, Hisp. *adelantada, madureza*, ὠμότης, acerbitas, cruditas. Translate accipitur pro anticipatione, celeritate. *Cic. pro Quint. cap.* 26. Quid hæc festinatio, quid hæc immaturitas tanta significat?

Immātūrus, a, um, *non maturo, acerbo*, Ger. *unzeitig, unreiff*, Gal. *qui n' est pas mûr, prématuré, vert*, Hisp. *no maduro*, ἄωρος, non maturus, acerbus, & præcipue de fructibus, & frugibus dicitur, cum ante tempus colliguntur. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Quo apparet aut aliud esse, aut colligi immaturum. ¶ Translate dicitur de eo, quod est intempestivum, ut mors immatura, qua quis ante constituta vitæ tempora, & confectam ætatem moritur. *Cic.* 2. *Phil. c. ult.* Etenim si ab hinc annos prope viginti hoc ipso in templo negavi posse mortem immaturam esse Consulari. *Hor. l.* 2. *sat.* 8. Filius immaturus obit. *Liv. l.* 22. Immaturum consilium. Immediate. V. Immediate.

Immedicabilis, le, o. 3. *incurabile*, ἀνήκεστος, ἀθεράπευτος, quod medicaminibus non potest sanari. *Ovid.* 2. *Met. v.* 825. Utque malum late solet immedicabile cancer serpere.

Immeditātus, a, um, adj. non medicatus, ut immedicatum os, *Apul. Apol.*

Immeditāte, adv. sine meditatione, *inconsideratamente, senza premeditare*, ἀπερισκέπτως, ἀφρονήτως. *Gel. l.* 20. *c. ult.* quod in aliquibus editionibus principio operis præfigitur, cum sit ejus præfatio: Nos, ut captus noster est, incuriose, & immeditate, ac prope etiam subrustice ex ipso loco ac tempore hibernarum vigiliarum Atticas Noctes inscripsimus. Quidam minus recte leg. *immediate*, quæ vox barbara est.

Immeditātus, a, um, adj. pass. signif. non meditatus, *non pensato*, ἀμελέτητος. *Apul. lib.* 2. *Milef. sub init.* Immeditatus incessus. h. e. non affectatus ad mollitiem. *Id. lib.* 3. *Florid.* Animalium immeditati sonores. Quod autem ex *Cic.* 2. *Off. c.* 13. affert *Passerat.* præterquamquod non satis ad rem facit, aliam etiam lectionem habet in emendatis Codicib.

Immejo, is, g. 3. intus mejo. *Perf. Sat.* 6. *v.* 73. Patritiæ immejat vulvæ.

Immēmor, ris, o. 3. *scordevole*, שָׁכֵחַ, Ger. *uneingedenck, vergessen*, Gal. *qui ne se souvient, qui ne retient pas dans sa mémoire*, Hisp. *el que se olusda, y no se acuerda*, ἀμνήμων, quod non meminit. *Cic. in Bruto.* Magna hæc immemoris ingenii signa. ¶ Reperitur etiam passive. *Ter. Andr. t.* 1. *v.* 17. Ithæc commemoratio quasi exprobratio est immemoris beneficii. Ubi Donatus: immemoris beneficii, cujus nemo meminerit. ¶ Dicitur etiam immemor, qui oblivionem inducit. *Silius l.* 19. Aquæ sub nomine Lethes, Quæ fluit immemori perstringens gurgite ripas.

Immemorabilis, le, *immemorabile*, Germ. *das man nicht eingendenck seyn sol*. Gal. *immemorable*, Hisp. *inmorable*, ἄθραυστος, cujus nulla debet esse memoria, quod commemorari non debet, aut potest. *Plaut. Capt. v.* 192. Neque spurcidi insunt versus immemorabiles. *Luer. l.* 4. *Fryl. v.* 56. Spatium immemorabile, idest, maximum, quod describi non potest. ¶ Reperitur etiam active. *Plaut. Cist.* 2. 2. 3. Aquis sibi moderatrix, atque immemorabilis. h. e. quæ recordari non vult, aut se non meminisse simulat. V. *Taubman.*

Immemoratus, a, um, adj. ἀμνημόνευτος, non memoratus. *Hor. l.* 1. *ep.* 19. *v.* 23. Juvat immemorata ferentem Ingeniis, oculisque legi, manibusque teneri, h. e. nova non prius audita. *Auson. Parental. epigr.* 20. Immemoratus eris.

Immemoria, æ, f. ἀμνημοσύνη, memoriæ infirmitas, oblivio. Hanc vocem *Pareus in Lex. Crit.* exstare putat in *Randolf. leg.* 44. *Dig. de acquir. & amitt. possess.* ubi *Papin. Jctus* ita inquit: Peregre profecturus pecuniam in terram custodiæ causa condiderat; cum reversus locum thesauri immemoria non reperteret, &c. Vulgo legitur *in memoria*.

Immemŏris, e, idem quod immemor. *Cæcil.* apud *Priscian. l.* 6. Ita ne immemoris?

Immensitas, tis, f. 3. *immensità*, Germ. *unermeßlichkeit*, Gall. *immensité*, Hisp. *immensidad*, ἀμετρία, ἀπειρία, infinitas. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 20. In hac igitur immensitate sæpe rudium, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. *Id. ib. l.* 2. *c.* 39. Immensitates camporum.

Immensus, a, um, *smisurato, grande*, Ger. *über die maß groß*, Gal. *immense*, Hisp. *immenso*, ἀμέτρητος, quod mensurari græ magnitudine non potest, infinitum, valde magnum. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Si immensam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Id. de Div.* Observata sunt hæc in tempore immenso, hoc est, infinito, vix mensurabili. *Spartian. Adrian. c.* 19. Immensissimæ voluptates. ¶ *Per immensum* absolute, subaudito *spatium*. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 40. & *in Agric. c.* 23. ¶ *Immensum otiofi*, adv. *Id. Ann. 4. c.* 40.

Immĕo, as, n. 3. *entrare*, idem ac meo. *Plin. lib.* 8. *cap.* 25. Itaque & delphini immeantes Nilo.

Immĕrens, tis, adj. o. 3. *innocente*, qui nihil commerait, נָקִי, ἀθέμιτος, ἄθικος. *Suet. Vesp. c.* 10. Multum conquestus, cripi sibi vitam immerenti. *Nepos in c. c.* 10. Immerentes, ut scelerates occidunt. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 12. *n.* 8. Interdum immerentia quædam supremi fati titulum occupant.

Immererenter, adv. *immeritevolmente*, חִנָּם, Germ. *ohn alle schuld, unverdient*, Gal. *à tort*, Hisp. *no merecidolo, á tuertas*, ἀδίκως, præter meritum. *Val. Max. l.* 6. *c.* 2. Quæ a Philippo Rege temulento immerenter damnata.

Immergo, is, si, sum, a. 3. *immergere*, טָבַע, Germ. *eintuncken*, Gal. *plonger*, Hisp. *cabullir*, ἐμβάπτω, intus mergo, in profundum obruo. *Virgil.* 3. *Æn.* Vastoque immergite ponto. ¶ Translate ponitur pro se penitus insinuare, introducere, inferre. *Cic. pro Cluent.* Is se blanditiis in illius consuetudinem penitus immersit. *Liv. l.* 23. *c.* 18. Immergere se in voluptates. *Plaut. Men. v.* 1. 3. Immersit aliquo se fe, credo, in gaudium. *Immergeri* geo *immergi* tanquam ab *immergeo* habet *Colum. l.* 5. *c.* 9.

Immerito, adv. חִנָּם, ἀδίκως, προῖκα, immerenter. *Ter. Heaut. 2. c.* 11. Me abs te immerito esse accusatam. *Senec. epist.* 11. Nec immerito, *e con ragione*. ¶ Sup. *immeritissimo*. V. Immeritus.

Immeritum, i, n. substant. meriti privatio. *Plaut. Asin.* 3. 3. 18. Cur tu immerito meo me morti dedere optas?

Immeritus, a, um, *che non ha meritato*, ἀδίκως, qui nihil meruit, idem quod immerens. *Virg.* 3. *Æn.* Postquam res Asiæ, Priamique evertere gentem immeritam visum Superis. *Terent. Phorm. 2. 1. 59.* Jamdudum te omnes nos accusare audio immerito, & me horum omnium immeritissimum. Melius tamen legitur *immeritissimo*, quod est superlat. adverbium.

Immersabilis, le, *insommergibile*, ἀβάπτιστος, qui mergi non potest, & translate fortis, firmus, qui adversis rebus non opprimitur. *Hor. l.* 1. *Epist. de Ulysse.* Aspera multa pertulit adversis rerum immersabilis undis.

Immerso, onis, f. ἔμβαμμα, actus immergendi, *immersione*. *Arnob. l.* 2. *c.* 47. Oleum respuit immersionem in se pati.

Immersus, a, um, *immerso*, καταπονητικός. *Cic. de Univ.* Immersus in flumen.

Immertus, a, um, adj. *non misurato*. *Horat. l.* 3. *od.* 24. *v.* 12. Immetata quibus jugera liberas Fruges, & Ceremen ferunt.

Immigro, o. 1. בּא, נָסַע, μετοικίζομαι, idem ac migro, idest, in locum aliquem habitandi gratia me confero. *Cic.* 13. *Phil. c.* 17. Nam paucis diebus & in domum, & in hortos paternos immigrabit.

Imminens, tis, nom. ex particip. קָרוֹב, ὑπόκωφος, *imminente*. *Cic. pro Dom. c.* 6. Homo ad cædem imminens. *Id. Ver.* 2. *c.* 54. Avaritia semper hiante, atque imminenti fuit. V. *Immineo*.

Imminentia, æ, f. ὑπόκωφις, *il sopraſtare, o esser imminente*. *Gel. l.* 9. *c.* 12. *ex Nigidio.* Ab instantia, atque imminentia fraudis.

Imminĕo, es, n. 2. *sopraſtare*, קָרַב, Germ. *nahe seyn*, Gal. *pencher dessus, être près de*, *decombere dessus*, Hisp. *sobrestar, amenazar*, ὑπέρκειμαι, insto, impendeo. Usurpatur vel absolute, *Cic.* 1. *Tusc.* Mors propter incertos casus quotidie imminet. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Corn. Balbo.* Cum præpotens Carthago huic Imperio immineret. ¶ Vel cum accus. & præpos. *in*, vel *ad Cic. in Verr.* Iste infestus in omnia maria ex omnibus Siciliæ partibus imminebat. *Id. pro Domo.* Homo ad cædem imminens. ¶ Conjungitur etiam cum abl communi, & præp. *a*, vel *ab*, vel *e*, vel *ex*, vel *de*. *Liv. l.* 1. Bellum ab Tarquiniis imminere. ¶ Translate ponitur pro cupere, inhiare. *Cic. in Tusc.* Templis Deorum immortalium imminet hominum egentium, & perditorum spes. *Id. pro Domo.* Imminere jam cupiditate videntur in Tribunitiam potestatem. *Senec. epist.* 2. Imminere alieno. ¶ Imminere exitio alterius, est vigilare, & insidiari ad inferendum alteri exitium. *Ovid.* 1. *Met.* Imminet exitio vir conjugis, illa mariti.

Imminuo, is, ui, utum, idem ac minuo, *sminuire*, מָעַט, ἐλαττόω. *Cic. Att. l.* 1. *epist.* 18. Metellus imminuit auctoritatem suam. *Sallust. in Jug. c.* 48. Æstivorum tempus comitiorum mora imminuerat. *h. e.* brevius fecerat. ¶ *Imminuere* pudicitiam est violare. *Plaut. Cist.* 1. 1. 90. & *Apul. l.* 2. *Florid.*

Imminutio, f. 3. *diminuzione*, מָעוּט, ἐλάττωσις, diminutio, actus imminuendi. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 8. Quam ut sumptus egentissimarum civitatum imminuerem sine ulla imminutione dignitatis puæ. ¶ Speciatim sumitur pro deflorationc. *Auson. in cent. nuptiali.*

Imminūtus, a, um, adj. integer, *non minutus*. *Julian. JCtus l.* 6. *Dig. de divort. & repud.* Bona gratia dissolutum videatur priſtinum matrimonium, & unusquisque suum jus habeat imminutum.

Immiscĕo, es, ui, ere, idem ac misceo. *Liv. l.* 5. Quod Fidenati bello se jam antea immiscuerant. *Id. l.* 21. *c.* 32. Immiscere se aliorum colloquiis.

Immiserabilis, le, *di cui niuno ha misericordia*, ἀθάρσητος, qui nullus misericordiæ sublevatur. *Hor.* 3. *Carm. od.* 5. Si non periret immiserabilis captiva pubes.

Immisericordia, æ, *Liv. l.* 37. *c.* 1. Plus ira, quam immisericordia in causa eorum valebat. Al. leg. *misericordia*. Adde *Tertul. de Spectac. c.* 16.

Immisericorditer, adv. *senza misericordia*, ἀνελεήμονως, absque misericordia. *Ter. Adel.* 4. 5. 28. Factum a vobis duriter, immisericorditerque.

Immisericors, dis, o. 3. *non misericordioso*, ἀνελεήμων, immitis, fine misericordia. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 36. Ipsum immisericordem, superbum fuisse.

Immisĕror, aris, depon. 1. *Plaut.* apud *Non. c.* 2. *n.* 541. Boni immiserantur, irridentur mali. *Al. aliter leg.*

Immissarium, V. Emissarium.

Immissilis, V. Immissilulus.

Immissio, onis, f. ὄρεσις, *ſrεφις*, מִשְׁלַחַת, actus immittendi. *Cic. de Sen.* Sarmentorumque ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum immissio. V. *Immitto*.

Immissilulus, vel Immissillus, i, m. avis est ex aquilarum, seu vulturum genere, sic dicta, quod subito, & inexpectata se immittit. *Fest. V. Pl. l.* 10. *c.* 7. Alii leg. *Immissulus, Immissulus, Immussulus*, &c.

Immissus, a, um, ἐμβεβλημένος, partic. ab immitto. *Cicer. de nat. Deor.* Is non immissum a Deo dolorem, sed conceptum a seipso continebat. ¶ Immissum differt a projecto, ut *Jabolenus de verborum significatione* ait; quia projectum dicitur, quod ira provehitur, & extenditur ex aliquo ædificio, ut *pulsquam* quiescat, qualia sunt mœniana, & suggrundia; immissum vero, quod ex nostro ædificio protensum in alieno recumbit: ut sunt tigna, & trabes, quæ ex nostro pariete in parietem vicini immittuntur. ¶ Immissa barba, est prolixa, promissens. *Virg.* 3. *Æn.* Respicio, dira, immissaque barba.

Immissus, us, m. actus immittendi, injectio, *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 18. Sol cuncta lustrat luctis immissu.

Immixtim, vel Immixtim, adv. immiscendo. *Plaut. Aulul.* 1. 3. 12. Mœrorem meum ne immixtim bibam. Alii aliter leg.

Immixtus, vel Immixtus, a, um, adject. miscendo ingestus, ἐμμεμιγμένος, מְעוֹרָב, *mescolato, frammischiato*. *Liv. l.* 3. *c.* 50. Immixti ruebat militum togati. ¶ Item non mixtus, *Auson. epigr.* 20. *v.* 12. Porare immixtum sueta, merumque merum.

Immitigabilis, le, qui mitigari non potest. *Cœl. Aurelian. Tardor. 4. 3.*

Immitis, te, o. 3. *acerbo*, σφοδρός, אַכְזָר, acerbus, immaturus. *Pl. l.* 35. Immitia adhuc, & cruda poma. ¶ Translate ufurpatur pro crudeli, aspero, *crudele, senza misericordia*, ἀνελεήμων, ἀπλυτής. *Virg.* 1. *Æn.* Troas reliquias Danaum; atque immitis Achillis. *Cic. Att.* Pompejo immitior eram, quam ipsi Cæsari. *Pl. l.* 10. *c.* 74. Serpentes, immitissimum animalium genus. ¶ Tribuitur & aliis. *Plin. l.* 8. *ep.* 17. Immite & turbidum cœlum. *Senec. Œdav. v.* 53. Immitis dolor.

Immitto, tis, isi, issum, a. 3. *mandar dentro, introdurre*, ἐμβάλλω, שָׁלַח, mitto in aliquem locum, introduco, conjicio. *Cic. pro Domo.* In alteram caveam servos immisisti. ¶ Item insero, immisceo. *Cic. pro Font.* Immisit se armatum in hostium manus, ac multitudinem. *Ovid. 6. Met.* Illic & lentum filiis immittitur asarum. *Liv. l.* 23. Immittere se in voluptates. ¶ Sæpe ponitur pro simplici mitto. *Cic. 6. Ver.* Eo ne tu servos ad spoliandum fanum immittere ausus es? ¶ Est etiam mittere contra aliquem. *Cic.* 3. *Tusc.* His autem perturbationibus, quas in vitam hominum stultitia quasi quasdam furias immittit, atque incitat. ¶ Item subornare. *Sallust. in Catil.* Alii Tarquinium a Cicerone immissum dicebant. ¶ Item librare, jaculari. *Cic. pro Domo.* Quæ tela ex illius actionibus in meum corpus immissa sunt. ¶ Immittere aliquid in aures, h. e. admittere, auscultare. *Plaut. Epid.* 3. 1. 14. ¶ Immittere judentes, est extendere, & parate ad navigandum. *Plin. in epist.* ¶ Immittere vitem ad uvas pariendas. h. e. ejus sarmenta ad fructus ferendos relinquere; *lasciar crescere*, &c. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 31. ¶ Immittere apud JCtos est tigna vel trabes ædificii eo extendere, ubi requiescant, sive in pariete communi, sive in proprio. *l. Malum de V. S.* V. Immissus.

Immixtus. V. Immissus.

Immo. V. Imo.

Immobilis, le, o. 3. *immobile*, ἀκίνητος, עָמוּד, quod moveri non potest. *Pl. l.* 11. *c.* 37. Aures homini tantum immobiles. *Ov.* 13. *Met. v.* 802. Scopulus immobilior.

Immobilitas, atis, f. *immobilità*. *Apulej in Trifmeg.* Eadem immobilitate stabilitatis. *Lactant. l.* 6. *c.* 17. Qui immobilitatem animi afferunt. Adde *Arnob. l.* 1.

Immoderantia, æ, f. *intemperanza*, ἀμετρία, immoderatio. *Tert. de Baptisme ad fin.* Plenitudo & immoderantia ventris.

Immoderate, adv. *smoderatamente*, ἀμέτρως, לִבְלִי חֹק, immodice, extra modum. *Cic.* 2. *Tusc.* An temperantia sinet, te immoderate facere quicquam? *Id. Fam. 5. ep. 16.* Ferre immoderatius casum incommodorum suorum. *Spartian. in Sever. c.* 20. Immoderatissime lætari.

Immoderatio, f. 3. *intemperanza*, ἀμετρία, excessus in re aliqua. *Cic. pro Sylla, c.* 10. Interdum efferatur immoderatione verborum.

Immoderātus, a, um, o. 1. 2. *smoderato*, ἄμετρος, לֹא יָאוּן, intemperans, vel nimius in re aliqua. *Cic. Att. l.* 13. Non vides, ipsum illum Aristotelis discipulum superbum, crudelem, immoderatum fuisse? ¶ Dicitur etiam de rebus animæ expetibus. *Cic. pro Rosc. Am.* Immoderatis temperantibus hominibus nocuit. *Gel. lib.* 19. *c.* 12. Motus animi immoderatiores. *Sueton. Ner. c.* 51. Immoderatissima luxuria. ¶ Item immensus, vastus. *Cic. l.* 2. *N. D. c.* 25. Vide sublime fusum immoderatum æthera.

Immodeste, adv. *immodestamente*, ἀτάκτως, ἀκόσμως, immoderate, supra modum, sine modestia. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 25. Cur ego apud te mentiar? amo immodeste. *Liv. l.* 22. *c.* 27. Immodice, immodesteque gloriari.

Immodestia, æ, f. 1. *immodestia*, ἀκοσμία, ἀμετρία, intemperantia, immoderatio. *Plaut. Merc.* Sed amori accedunt etiam ultra hæc, quæ diximus, incogitantia, excors immodestia, petulantia, cupiditas.

Immodestus, a, um, o. 1. 2. *immodesto*, ἀμέτρος, ἀκόλαστος, ἄκοσμος, immoderatus, non temperatus. *Cic.* 1. *Offic.* Ipsumque genus jocandi non profusum, nec immodestum, sed ingenuum, & facetum esse debet. *Ter. Heaut. 3. 3.* Heri in vino quam immodestus fuisti.

Immodice, adv. *smisuratamente*, ὑπερμέτρως, nimis immoderate. *Cic.* 4. *Tusc.* Quid, si, cum id ferret immodice, mors liberorum accessisset?

Immodicus, a, um, *fuor di misura, smisurato*, ὑπέρμετρος, nimius. *Col. l.* 1. *c.* 5. Quod agri modum immodica possidendi libidine transcendissent. *Sueton. Domit. c.* 12. Verbis & rebus immodicus. *Tacit.* 1. *hist. c.* 53. Immodicus animi.

Immodulātus, a, um, non modulatus, inconditus, ἄτακτος. *Horat. in Art. v.* 263. Non quivis videt immodulata poemata judex.

Immœnis. V. Immunis.

Immolato, f. 3. *sacrificio*, Suria, זֶבַח, sacrificatio. *Cic.* 1. *de Div.* Hoc genus immolationis maxime ab antiquis probatur.

Immolatrius, a, um, qui immolatus est, ut immolatitia caro. *Aug. ep.* 154. *a med.*

Immolātor, oris, m. *chi sacrifica*, qui immolat, & sacrificat. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 15. Ut se exta ad immolatoris fortunam accommodent.

Immolātus, a, um, adj. *immolato, sacrificato*. *Horat. lib.* 4. *od. ult.* Ara avet immolato spargier agno.

Immolitus, a, um, adj. ædificatus, constructus. *Liv. l.* 39. *c.* 44. Quæ in loco publica inædificata, immolitave privati habebant, intra dies triginta demoliti sunt. ¶ Differunt autem *inædificata*, & *immolita*. Ea enim loca inædificata dicuntur, in quibus ædes exstructæ sunt; immolita vero, in quibus aliud quodcumque opus constructum est.

Immŏlo, as, a. 1. *sacrificare*, זָבַח, Su'a, sacrifico, a mola, idest farre tosto, & molito, quod sale sparsum esset, quod Latini far tostum, molitum, & salsum hostiæ imponerent, Græci hordeum, & fruges non tritas, molitasque, sed integras sali admixtas inspergerent. *Cic. pro Font.* Barbara confuetudo hominum immolandorum. *Id. de Div.* Ne quis Dianæ vitulum immolaret. *Virg.* 12. *Æn.* Pallas te hoc vulnere, Pallas immolat. ¶ Usurpatur & impersonaliter. *Cic.* 2. *de Div.* Cum pluribus Diis immolatur, qui tamdem evenit, ut litetur aliis, aliis non liceat?

Immŏror, aris, depon. 1. *dimorare, fermarsi*, עָמַד, ἐμμένω, moram traho in aliqua re. *Col. l.* 6. *c.* 5. Ut faturæ ridibus nidis immorentur. *Pl. l.* 11. *ep.* 8. Immorari honestis cogitationibus. Adde *Quint. l.* 2. *c.* 16.

Immorsus, us, ui, m. נְשִׁיכָה, δῆξις, idem ac morsus, tamquam ab immordeo, legit *Heinf. in Vellej. l.* 2. *c.* 87. ubi vulgo leg. *Morsu aspidis*.

Immorsus, a, um, *morficato*, נָשׁוּךְ, ἀνδηγθείς, *Gell. l.* 2. *cap.* 26. *Theb. v.* 528. donec transfissa morte per artus Labitur, immorsaque cadens obmurmit hasta.

Immortalis, le, o. 3. *immortale, eterno*, שֶׁאֵין לוֹ מָוֶת, Ger. *unsterblich*, Gall. *immortel*, Hisp. *immortal*, ἀθάνατος, sempiternus, qui perpetuo vivit nunquam moriturus. *Cic. de Sen.* Quod quidem nisi ita se haberet, ut animi immortales essent. *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 13. Immortales gratias agere. ¶ Immortale, adverb. more, ut flos immortale virens, *Valer. Flacc. l.* 7. *v.* 367.

Immortalitas, atis, f. 3. *immortalità*, נֵצַח, לֹא מָוֶת, עַד, Ger. *unsterbligkeit*, Gal. *immortalité*, Hisp. *immortalidad*, ἀθανασία, sempiterna vita. *Cic. de Am.* Nisi enim immortalitatem optare vellet, quid non est adeptus, quod homini fas esset optare? *Id. de Or. l.* 3. *c.* 16. Socratis sermones immortalitati scriptis suis Plato tradidit. *Id. l.* 3. *nat. Deor. c.* 18. Ne virtutibus hominum isti honores habeantur, non immortalitatibus.

Immortaliter, adv. *eternamente*, לָעַד, אֵין מָוֶת, לָעוֹלָם, Ger. *ewiglich*, Gall. *immortellement*, Hisp. *inmortalmente*, ἀθανάτως, perpetuo. *Cic. ad Q. Fr.* Quod scribis, re a Cæsare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo.

Immortalitus, adv. ea forma, qua *divinitus*. *Turpil. apud Non. c.* 11. *n.* 43. Immortalitus se fe obtulit mihi hæc facultas. *h. e.* quasi Deorum immortalium beneficio.

Immortĭus, a, um, *immobile*, Germ. *unbeweget*, Gal. *immobile*, Hisp. *inmovible, fixo*, עָמוּד, ἀκίνητος, quod non moverit, partic. a moveor. *Virg.* 4. *Æn.* Mens immota manet. *Ibid.* Fixum, immotumque animo. *Tac.* 1. *hist. c.* 86. immotum diem dixit, quo venti nulli spirant.

Immugio, is, n. 4. נָעַר, מוּגַּת, idem quod mugio. *Virg.* 3. *Æn. v.* 674. Curvisque immugiit Ætna cavernis.

Immulgeo, es, ulsi, ctum, a. 2. *molgere*, מָצָה, ἐναμέλγω, lac ex uberibus in tem aliquam exprimo. *Pl. l.* 11. *c.* 39. Ubera eas infantium labris immulgere.

Immundabilis, le, adj. ἄνηκάθαρτος, qui emundari non potest. *Terr. de pudic. c.* 20. Immundabile virginum.

Immunde, *sordidamente*, ἀκαθάρτως, spurce. *Jul. Obseq. de prod. c.* 115. Junonem profugientem, quod immunde sua remipsa fœdarentur.

Immunditia, æ, f. *immondezza*, ἀκαθαρσία, טוּמְאָה, impuritas. *Plaut. Stich.* 5. 5. 5. Immunditia sua *Cato R. R. c.* 2. Ex piscina immunditias efferri, munditias fieri. *Col. l.* 12. *c.* 3. Valetudinaria immunditiis liberare. *Front. l.* 2. *de Aquæd.* Immunditiarum facies, & inquisitor spiritus, &c.

* Immunditĭes, ci, f. *Terr. de anima, c.* 7. al. *immunditia*.

Immundus, a, um, o. 1. 2. *immondo, lordo*, טָמֵא, Ger. *unsauber*, *unflatig*, Gal. *sale*, Hisp. *immundo, sucio*, ἀκάθαρτος, impurus. *Virg.* 3. *Æn.* Contactuque omnia fœdant immundo. *Catul. Carm.* 94. Nil immundius hoc, nihiloque immundius illud. *Pl. l.* 10. *ep.* 99. Immundissima aspectu cloaca.

Immunĭficus, a, um, *non liberale, avaro*, שְׁלִי, ἀνελεύθερος, illiberalis, avarus, sordidus, tenax. *Plaut. Trin.* 2. 2. 69. Civi immunifico, scis, quid cantari solet? Quod habes, ne habeas.

Immunio, is, ivi, itum, a. 4. τειχίζω, חָזַק, idem quod munio, vel intus munio. *Tacit Ann.* 11. *c.* 19. Præsidium immunivit. Ita pleraque optimæ edit. cum MSS. Alii leg. *inde munivit*. *Lipf.* nostram lectionem retinet: fufpicatur tamen scripsum fuisse *endemunivit*.

Immūnis, ne, o. 3. *libero, immune*, ἀτρίγμων, ἀτελής, חָפְשִׁי, vacans munere, qui nullo fungitur officio, otiosus, a *munus*. *Virg.* 2. *Æn.* Immunisque sedens aliena ad pabula fucus. *Hor. l.* 4. *od.* 12. Non ego te meis Immunem meditor tingere poculis, ἀτρύβλιον, *senza che tu porti la tua parte*. *Cic. de Am. c.* 14. Non est inhumana virtus, neque immunis. i. e. non sui dumtaxat studiosa. ¶ Item non participes, expers. *Ovid. l.* 4. *Trist. el.* 2. Immunes tanti nec sinit esse boni. ¶ Item

qui nulli obnoxius, aut devinctus est, qui liber est, qui nulli vectigal pendit, *esente, libero*. *Cic. in Phil.* Is Campi Leontini duo millia jugerum immunia possidet. ¶ Fere cum ablativo construitur. *Liv. l.* 1. *c.* 43. Inde una centuria facta est immunis militiæ. *Vellej. l.* 2. *c.* 35. Immunis humanis vitiis. *Ter. c.* 46. Immunis voluptatibus. ¶ Et addita præpositione, vel *ab*, *Vell. l.* 2. *c.* 14. Domus immunis ab omnibus arbitris. ¶ Et cum genit. *Id. l.* 2. *c.* 7. Immunis delictorum paternorum. *Ovid. Met.* 3. *v.* 1. *de bove*. Nullum passa jugum, curvique immunis aratri. ¶ Munia publica, a quibus *Immunes* liberabantur, erant domi quidem tributa, vectigalia, &c. militiæ vero valli & fossæ exstructio, pabuli, lignorum aggestio, & his similia, quæ qui facere cogebantur, munifices dicti sunt. V. *Beneficiarius*. ¶ Semitur interdum pro innoxio. *Horat. l.* 3. *od.* 23. Immunis aram si tetigit manus. ¶ Apud *Plaut.* pro inofficioso usurpatur: verba ejus sunt *Trin. l.* 1. *t.* 1. Amicum castigare ob meritam noxiam, immune est facinus. ¶ In quibusdam antiq. cod. legitur etiam *immœnis* pro *immunis*.

Immunitas, atis, f. 3. חָפְשִׁי, ἀτέλεια, ἀργία, vacatio a munere, otiositas. *Cic.* 4. *Acad.* Qui det isti Deo immunitatem magni quidem muneris. ¶ Item libertas, exemptio, & vacatio munerum publicorum, & onerum, *esenzione, privilegio*. Ger. *freiheit*, Gal. *exemption*, Hisp. *esencion*, ἀτέλεια. *Cic.* 12. *Fam.* Tabulæ figuntur, immunitates dantur.

Immunīto, onis, f. idem quod immunitas. *Cod. Theod. l.* un. *de privil. dom. Aug.* V. *Salm. ad Hist. Aug. p.* 517.

Immunītus, a, um, o. 1. 2. *non fornito, non fortificato*, ἀτείχιστος, non munitus. *Cic. pro Cæc. c.* 19. Si via ita sit immunita, jubet, qua velit, agere jumentum. *Liv. l.* 22. *c.* 11. Ut quibus oppida castellaque immunita essent, hi in loca tuta commigrarent.

Immurmŭro, as, n. 1. idem ac murmuro, τοῦ θορύβου. Cum accus. *Oy. 3. Met.* torumque immurmurat agmen. ¶ Cum ablat. *Virg.* 4. *Geor. v.* 261. Silvis immurmurat auster. *Stat. 1. Theb. v.* 532. Immurmurare aure tacita. ¶ Cum dativo *Silius l.* 5. *v.* 333. admorsæ immurmurat hastæ.

Immusĭcus, a, um, non Musicus. *Terr. Apol. c.* 1. Immusici judicantes de musicis.

Immusŭlus, Immusculus, V. Immisillus.

Immurabilis, le, o. 3. *immurabile*, לֹא מְשׁוּתָּה, נֵאמָן, Ger. *unverenderlich*, Gal. *immutable*, Hisp. *immudable*, ἀμετάβλητος, quod nullo modo movetur, ac flectitur. *Cic. de Fato.* Sequitur illico, esse causas immutabiles. ¶ Usurpatur & pro mutato, vel mut

11. impatientissimæ famis esse. Ruinis *Fl. l. 19. c. 8.* Hiemis impatientissimæ. *Id. l. 21. c. 16.* Caulem rectum habent, sed verustatis impatientem, *che non dura.*

Impatienter, adv. *impazientemente, pojosamente*, Ger. *ungeduldiglich*, Gall. *impatiemment*, Hisp. *impazientemente*, ἀνυπόμονως, περιμόνως, ἀθελήτως, quod penetrasti non potest. *Liv. l. 22.* Et cum aversi, ac diverso late agmine a tam multis simul venientibus haud sane impenetrabiles essent. *Stat. 3. Theb.* Arma impenetrabilis. ¶ Sumitur etiam pro invincibili. *Tac. l. 4.* Pudicitia impenetrabilis. *Sil. l. 17.* Mens impenetrabilis iræ.

Impenetrale, cujus ultimum penetrale intrare non licet. *Festus.*

Impennātus, a, um, *senza penne*, quod pennas non habet. Impennatas agnas vocari spicas sine aristis, scribit *Paulus* ex *Festo* in voce *penna.*

Impensa, æ, f. 1. *spesa*, הוצאה, Germ. *kosten*, Gall. *dépense*, Hisp. *gasto*, δαπάνη, πρόλημμα, expensa, sumptus, pecunia in rem aliquam depensa, a *pendo*, ideſt a veterum more, quo pecunias non numerabant, sed pendebant. *Cic. in Phil.* Possessores nullam impensam fecerant. *Liv. l. 35. c. 44.* Impensæ parcere. ¶ Sumitur interdum pro farcimine, seu pro iis rebus, quæ impenduntur ad farcimen faciendum. *Apic. l. 7. c. 7.* Ventrem porcinum bene exinanies, postea aqua lavas, & sic hac impensa imples. *Id. l. 8. c. 7.* Mittes impensam Tarentinam in vesicam bubulam. *Arbob. l. 7* Impensarum varietate conditis. Eadem ratione *Pallad. l. 1. c. 13.* Impensam vocat, qua farcitur paries cannicius, & *c. 40. impensam testaceam* ponit pro tectorio opere. V. *Impensus.* ¶ Hinc nonnulli ortum putant adagium; *operam & impensam perdere.*

Impensē, adv. *multo*, מאד מאד, Ger. *heffig, fast, greszlich, viel*, Gal. *fort, grandement*, Hisp. *mucho, demasiadamente*, σφόδρα, יתר. proprie est sumptuose, translate accipitur pro magnopere, valde, vehementer. *Cic. Act. l. 5.* Cum me impense, num quid vellem, rogasset. *Plaut. Epid. 1. 1. a. sc. 1.* Est impense improbus. *Cic. 13. Fam.* Nunc eo facio id impensius, quod ejus causam Nero suscipit. *Gell. l. 10. c. 24.* Vir impense doctus. *Ter. Eun. 3. 1. 23.* Impense invidere. *Sallust. in Jur. c. 73.* Impensius rebus suis diffidere. *Liv. l. 40. c. 35.* Impense retinere aliquem. ¶ Proprie *Sueton. Claud. c. 11.* Quamquam bibliothecas incendio absumptas impensissime reparare curasset.

Impensiōsus, le, o. 3. *che non si può considerare*, ἀνεξάντλητος, ὑπέρτατος, quod satis expendi non potest, inconsiderabile. *Gell. l. 11. c. 5.* Omniumque rerum fidem, veritatemque mistis, consultique signis veri, atque falsi ita impensibilem videri ajunt, ut quisquis homo est, &c. Al. leg. Incomprehensibilem.

Impensus, us, m. idem quod impensa, *spesa. Symmach. l. 11.* Majore impensu.

Impensus, a, um, adj. *speso*, δαπανηθείς, ab impendo. *Cæl. l. 3. B. G. c. 2.* Jumenta impenso patant pretio, h. e. soluto. Et absolute. *Hor. l. 2. Sat. 3. v. 245.* Luscinias solitus impenso prandere coemptas. ¶ Item magnus, *grande*; quo sensu plerique accipiunt etiam exempla allata. *Tac. l. 1. Hist.* Impensiore cura. Et *ib.* Impensiore labore. *Valer. Max. l. 4. c. 3. extern. 1.* Impensioribus verbis laudare. *Suet. Tib. c. 13.* Impensissimæ preces. Sic impensa voluntas, opera, &c. apud *Liv. Gell.* & alios. ¶ *Plaut. Bacch. 3. 2. 10.* Ingrato homine nihil impensius est. h. e. impensissimus. Beneficia enim ingrato collata impensæ sunt, & jacturæ. ¶ Est etiam impensus idem ac impletus, farcus. Hinc *Festus* docet *impensam stipem* dictam esse sacram pecuniam, quod nondum esset pensa, sed tantum stipata, seu ac vatim collecta, & condita. Hinc & *Plaut. Capt. 4. 2. 26.* Væ misero illi, cujus ibo iste factus est impensior. *Camerar.* tamen legit *impensiosor.* Cæteri fere omnes Critici, & Interpretes *impensior* retinent. V. *Impensa.*

* Imperabilite r. V. Imperiabiliter.

Imperans, antis, nom. ex partic. *chi comanda. Aurel. Vict. Epit. c. 24.* Conditio imperantium, *Tacit. Ann. 16. c. 28.* Imperantis lenitas. ¶ V. *Imperator* in fin.

Imperative, adverb. cum imperio, imperando. *Ulp. JCtus tit. 24. §. 1.* Legatum est, quod legis modo, ideſt imperative testamento relinquitur.

Imperativus, a, um, adject. ut imperativæ feriæ apud *Macrob. l. 1. Sat. c. 15.* quas Sacerdotes, aut Consules pro arbitrio extra ordinem indicebant. ¶ Imperativus modus עתר, προστακτικὸν, in verbis, quo imperamus. Apud *Grammat.*

Imperātor, oris, m. 3. *Imperatore, Capitan generale*, גנרל, Germ. *kaiser*, Gal. *empereur*, Hisp. *Emperador*, αὐτοκράτωρ, στρατηγός, ἡγεμών, is, cui commissa est belli administratio, ad quem rei militaris summa refertur, supremus belli dux, ab *Imperium.* Sed *Varro l. 4. de L. L.* scripsit, Imperatorem dictum esse ab imperio populi, non militum. *Cic. 1. de Orat.* Si forte quæreretur, quæ esset ars Imperatoris, constituendum putarem principio, quis esset Imperator. ¶ Antiquorum consuetudine, proprie Imperator is dici solebat, qui, cum suis auspiciis bellum gereret, aliquot hostium millia in acie cecidisset. Tunc enim & militum acclamatione in castris, & sententia Senatus in urbe Imperator appellabatur. Hinc *Appianus l. 2. B. C.* scribit, id antiquitus observatum fuisse, ut quis non nisi magnis rebus gestis Imperator vocaretur. Sed id paulatim imminutum est. Nam *Dio l. 37.* scribit, C. Antonium, Catilina victo, occisoque, imperatorem esse dictum, quamquam cæsorum numerus minor esset constituto. Paterea antiquitus non nisi semel bello uno Imperator quispiam appellari potuit. Quare præter veterum consuetudinem fuit, ut Claudius uno bello aliquoties Imperator dicereretur. V. *eumd Dion. l. 40.* Cæterum etsi Imperatoris nomen nemo consequebatur, nisi re bene gesta, atque aliquot millibus externorum hostium cæsis, tamen re vera quisquis bello præficiebatur, Imperator & erat, & habebatur. *Cicer. pro L. Manil.* Unum ab omnibus sciis, & civibus ab id bellum Imperatorem deposci. ¶ Post. quam Resp. Romana in Monarchiam versa est, institutum est, ut perpetuum Imperatoris nomen summo Principi Romani Imperii assignaretur. Id a C. Julio Cæsare originem traxit, quem Suetonius tradit prænomen id perpetuum a Senatu accepisse. In quo immutata fuit veterum consuetudo. Nam cum apud veteres Imperatoris nomen sequi soleret, e. g. *M. T. Cicero Imperator*, Cæsar id tanquam prænomen usurpabat, hoc pacto, *Imperator C Julius Cæsar.* A Julio autem Imperatoris appellatio ad successores derivata est. Nec tamen omnino sub Cæsaribus sublata fuit vetus consuetudo. Quippe sub his quoque qui res præclare gessissent, Imperatores salutabantur. Sed minor tum Imperatorii nominis honor fuit. Cæsar enim *l. 2. B. Civ. c. 25. & 26.* narrat, Curionem Imperatorem appellatum esse, cum vix CXX. hostes cecidisset. *Appianus* tradit *l. 2. Bel. Civ.* sua ætate, h. e. Hadriani ævo, nemini privato duci concessum fuisse, ut Imperator appellaretur, nisi cæsis hostium decem millibus. ¶ Generaliter Imperator ponitur pro eo, qui imperat, quocumque id modo fiat. *Cic. pro Domo sua*: Ille, ille populus est dominus Regum, victor, atque Imperator omnium gentium. *Sallust. in Catil. c. 6. de Romanis.* Immutato more, annua imperia binos imperatores sibi fecere *ubi intelligi binos consules.* ¶ Imperatores, & imperantes vocabant Medici ægrotos suos, a quibus pecunia conducebantur, ut quandoeumque opus foret, præsto essent. Sic ab Oratoribus Clientes. Aliquot in hanc rem exempla congerit *Paræus* in *Lex. Cric.* ex *Pandect.* & *Senec.* quæ tamen non usque adeo certa sunt, ut eodem modo ab Interpretibus & legantur, & explicentur.

Imperatorie, adverb. imperantis, seu imperatoris more. *Trebell. Poll. in Claud. c. 6.* Dum se ad id bellum imperatorie instruit.

Imperatorius, a, um, o. 1. 2. *Imperiale, Imperatorio*, αὐτοκρατορικός, quod ad Imperatorem pertinet. *Cic. 3.* Imperatorium jus. *Id. 4. Acad. c. 1.* Imperatoria hasta, *Vellej. l. 2. c. 25.* Imperatoria appellatio.

Imperatrix, cis, f. 1. *Imperatrice*, מושלת, ἡγεμονίς, Ger. *Keyserin*, Gal. *Impératrice*, Hisp. *Imperatriz*, quæ imperat. *Cic. pro Cal. c. 28.* Fortes viros ab Imperatrice in infidiis, atque in præsidio balnearum locatos. *Plin. l. c. 3.* Imperatrix Italia.

Imperatum, i, n. 2. *comandamento*, πρόσταγμα, יצוה, jussum, præceptum. Hinc facere imperata, parere mandatis. *Cæs. 1. Bel Gal.* Mihi, quod semel imperata non feci. *Liv.* Qui cum in pace essent, imperataque prioribus Consulibus fecissent.

Imperatus, us, ui, m. idem quod imperatum. *Amm. l. 32. c. 19.* Imperatum Gratiani.

Imperceptus, a, um, *non inteso*, ἀκατάληπτος, quod satis perceptum non est. *Ov. 9. Met.* Mendacia imperceptæ. *Gell. l. 14. c. 1.* Minora majoribus imperceptiora.

Impercitus, a, um, adj. non percitus. Affertur exemplum ex *Silio l. 9. v. 161.* Sed *Fr. Modius* membranarum ope substituit *imperditus.*

Imperco, V. Imparco.

Impercussus, o. 1. 2. *senza strepito*, non percussus, sine strepitu. *Ovid. 3. Amor. el. 1.* Atque impercussos nocte movere pedes.

Imperditus, a, um, *che non si può distruggere*, Germ. *unverderbt, unzerstert*, Gall. *sain, & sauve*, Hisp. *el que no se puede destruir, ny perdere*, quod perdi non potest. *Virg. 10. Æn.* Et vos o Grajis imperdita corpora Teucri. Ubi *Serv.* Imperdita corpora Grajis, quos Græci perdere nequiverunt.

Imperf-

Imperfecte, adv. *imperfettamente. Gell. l. 2. c. 8.* Imperfecte, atque præposteresyllogismo uti.

Imperfectio, onis, *imperfezione*, ἀτέλεια, defectus. *Aug. de Gen. ad lit. l. 1. c. 4.* Formam Verbi semper Patri coæternis non imitatur imperfectio.

Imperfectus, a, um, *imperfetto*, ἀτελὴς, חסר, nondum absolutus. *Virg. 8. Æn.* Pars imperfecta manebat. *Gel. l. 1. c. 7.* Insuavius hoc, imperfectiusque est. Sunt qui legant *imperfectius.*

Imperfossus, a, um, ἄβροτος, non perfossus. *Ovid. 12. Metam. v. 196.* Manet imperfossus ab omni, inque cruentatus Ceneus Elateius ictu.

Imperfundies, ei, f. 5. illuvies, squalor. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 437.* Hic cruciatur fame, frigore, illuvie, imbalnitie, imperfundie, incuria.

Imperiabiliter, adv. *imperiose*, & dure. *Cato senex apud Charis. l. 2.*

Imperialis, le, adj. ad imperium pertinens, ἡγεμονικὸς. *Aurel. Vict. epitom. in Tiber.* Imperialis molestiæ magnitudinem declinare.

Imperialiter, adv. more imperii, *l. un. Cod. de cad. toll.* Subjectorum commodum imperialiter existimantes.

Imperiōse, adv. *imperiosamente, severamente*, ἐπιτακτικῶς, severe, imperiosi domini more, cum ostentatione imperii. *Non. c. 4. n. 138. ex Var.* Safetium interemit pene imperiosius, quam humanius. *Charis. Grammatic.* Nimis imperiose, & dure.

Imperiōsus, o. 1. 2. *imperioso*, יצרני, Ger. *herrscher*, Gal. *imperieux*, Hisp. *imperioso*, ἀρχικὸς, βωμοδιατρίβης, qui imperat. *Cic. in Orat.* Imperiosorum populorum, & Regum illustrium ideſt qui multum, & diu imperarunt. ¶ Accipitur etiam pro severo, superbo, qui nimis acerbe, seu severe imperat. *Cic. 2. Fin. de Manlio Torquato.* Utrum tandem censes. Imperiosum illum &c. *Id. in Parad.* Cupiditas honoris quam dura est domina! quam imperiosa! quam vehemens! ¶ *Imperiosus sibi*, qui sibi ipse imperat, qui vitæ suæ modum habet, *che signoreggia le sue passioni. Hor. 2. Ser. Sat. 7.* Quisnam igitur liber? Sapiens, sibique imperiosus. ¶ Comp. imperiosior, sup. imperiosissimus. *Liv. l. 9.* Imperiosissima, & superbissima familia. *Claudian. in Fescenn. v. 3.* Eques Gelonis imperiosior.

Imperite, adv. *ignorantemente*, בלי דעת, Ger. *unverstandlich*, Gal. *imprudemment, par faute d'experience*, Hisp. *ignorantemente, sin experiencia*, ἀπείρως, indocte. *Cic. in Bruto.* Dicebat Scipio non imperite. *Id. pro Balbo c. 8.* Quid potuit dici imperitius? *Id. ibid. c. 11.* Quam illud est imperitissime dictum.

Imperitia, æ, f. *ignorancia*, שגעון, Ger. *unverstandheit*, Gal. *ignorance*, Hisp. *inexperiencia, inorancia*, ἀπειρία, inscitia. *Plin. l. 17. c. 2.* Contra Circium fecere imperitia existimatur.

Imperito, as, a. 1. *imperare, comandare*, משל, κελεύω, ἄρχω, freq. ab impero. *Liv. l. 1.* Qui Cære opulento tum oppido imperitans. *Id. l. 1. Sat. 6. v. 4.* Olim qui magnis legionibus imperitarint.

Imperitus, a, um, *ignorante, poco pratico*, שוטן, בער, איויל, Germ. *unbericht*, Gal. *qui n'a aucune experience*, Hisp. *no experimentado*, ἀδέκαστος, ἄπειρος, non expertus, ignarus, rudis, indoctus. *Cic. 1. Offic.* Qui ex errore imperitiæ multitudinis pender. *Id. 3. Ver.* Homo omnium rerum imperitus. *Id. pro Rosc. Amer. c. 46.* Ne quis imperitior existimet, &c. *Id. de Amic. c. 25.* Concio ex imperitissimis constans.

Imperium, rii, n. 2. *imperio, comandamento*, מצוה, ממשלה, Ger. *keyserthum*, Gal. *empire*, Hisp. *imperio*, ἐπίταγμα, ἀρχὴ, ἡγεμονία, jussum, præceptum, ab impero, qua notat jubere. *Cic. de Fin.* Vide, ne Manliana sint ista vestra imperia. ¶ Spectatum sumitur pro potestate Magistratuum Civilium, quæ triplex erat. edicendi, vocandi, prehendendi, seu coercendi, & speciatim pro potestate Magistratuum Militarium, seu pro facultate exercitus habendi, & belli gerendi. *Cic. in Phil.* Domus imperium Cæsari, sine quo res militaris administrari non potest. Hinc in imperio esse is dicebatur, ut aliqui definiunt, cui nominatim demandatum esset a populo imperium. ¶ De imperio Militari, & Civili V. plura in *Signii l. 1. c. 21. de Antiq. Jur. C. R.* ¶ Imperium item sumitur pro Republica, Regno, Dominio. *Virg. 1. Æneid.* Imperium Oceano, famam qui terminet astris. ¶ Esse cum imperio, apud *Cic.* fæpe, significat imperium habere. *Id. Fam. 2. ep. 1.* Tres Legatos decernit ex iis, qui cum imperio sunt. Et *l. 8. ep. 9.* Neque in provincia cum imperio fuerat. ¶ Sub alicujus imperio esse. *Ter. Heaut. 2. 2. 4. esser soggetto.* ¶ Satis pro imperio. h. e. satis imperiose. *Id. de Pherm. 1. 4. 18.* Sta illico. G. Hem; satis pro imperio, quifquis es. ¶ Imperium, & auspicium, *Plaut. Amph. 1. 1. 36.* V. Auspicium.

Imperjurātus, a, um, adj. *Ov. de in Ibin., v. 76.* Quique per infernas horrendo murmure vallus Imperjuratæ laveris amnis aquæ. De Styge loquitur, per quam juratres Dii pejerare timebant.

Impermānsus, a, um, *illecito*, ἀθέμιτος, illicitus. *Hor. l. 3. od. 6.* Neque eligit, cui donet impermissa raptim gaudia.

Impermixtus, a, um, non mixtus. *Lucil. apud Non. 3. n. 129.*

Impero, as, avi, atum, a. 1. *imperare, comandare*, צוה, שר, נושל, שלט, Germ. *gebieten, herrschen*, Gall. *commander*, Hisp. *mandar*, προστάσσω, ἄρχω, ἐπιτάττω, jubeo, præcipio. *Cic. de Leg. l. 3. c. 2.* Qui bene imperat, parueric aliquando necesse est: & qui modeste parer, videtur, qui aliquando imperet dignus esse. ¶ Item impono, jubeo parari, ut Imperare tributum, pecuniam, frumentum, vinum, naves, arma, obsides, &c. *Cic pro Leg. Man.* Idem Cretensibus spem deditionis non ademit, obsidesque imperavit. *Id. 4. Ver.* Palam singulis Censoribus denarii recenti ad statuam Imperatoris imperari sunt. ¶ Imperare sibi, vel animo, est se continere. *Ter. Eun. 2. 2.* Imperavi egomet mihi omnia affentari. *Liv. l. 34.* Imperare animo nequeo, quin pius, quam peream, cur pcriturus sim, sciam. ¶ Usurpatur etiam passive cum infinitivo, quemadmodum jubeo. *Hor. l. 1. ep. 5.* Hæc ego procurare & idoneus imperor, & non invitus. ¶ Item active. *Ter. And. 5. 2. 1.* Animo jam nunc otioso esse impero. *Cic. pro Sylla c. 15.* Dividi passim, & pervulgari, atque edi pop. R. imperavi. ¶ Apud veteres *ad imperandum* usurpabatur pro ad parendum, hoc pacto, *Imperator C Julius Cæsar.* A Julio autem Imperatoris appellatio ad successores derivata est. Nec tamen omnino sub Cæsaribus sublata fuit vetus consuetudo. Quippe sub his quoque qui res præclare gessissent, Imperatores salutabantur. Sed minor tum Imperatorii nominis honor fuit. Cæsar enim *l. 2. B. Civ. c. 25. & 26.* narrat, Curionem Imperatorem appellatum esse, cum vix CXX. hostes cecidisset. *Appianus* tradit *l. 2. Bel. Civ.* sua ætate, h. e. Hadriani ævo, nemini privato duci concessum fuisse, ut Imperator appellaretur, nisi cæsis hostium decem millibus. ¶ Generaliter Imperator ponitur pro eo, qui imperat, quocumque id modo fiat. *Cic. pro Domo sua*: Ille, ille populus est dominus Regum, victor, atque Imperator omnium gentium. *Sallust. in Catil. c. 6. de Romanis.* Immutato more, annua imperia binos imperatores sibi fecere *ubi intelligi binos consules.* ¶ Imperatores, & imperantes vocabant Medici ægrotos suos, a quibus pecunia conducebantur, ut quandoeumque opus foret, præsto essent. Sic ab Oratoribus Clientes. Aliquot in hanc rem exempla congerit *Paræus* in *Lex. Cric.* ex *Pandect.* & *Senec.* quæ tamen non usque adeo certa sunt, ut eodem modo ab Interpretibus & legantur, & explicentur.

Imperatorie, adverb. imperantis, seu imperatoris more. *Trebell. Poll. in Claud. c. 6.* Dum se ad id bellum imperatorie instruit.

Imperatorius, a, um, o. 1. 2. *Imperiale, Imperatorio*, αὐτοκρατορικὸς, quod ad Imperatorem pertinet. *Cic. 3.* Imperatorium jus. *Id. 4. Acad. c. 1.* Imperatoria hasta, *Vellej. l. 2. c. 25.* Imperatoria appellatio.

Imperatrix, cis, f. 1. *Imperatrice*, מושלת, ἡγεμονίς, Ger. *Keyserin*, Gal. *Impératrice*, Hisp. *Imperatriz*, quæ imperat. *Cic. pro Cal. c. 28.* Fortes viros ab Imperatrice in infidiis, atque in præsidio balnearum locatos. *Plin. l. c. 3.* Imperatrix Italia.

Imperatum, i, n. 2. *comandamento*, πρόσταγμα, יצוה, jussum, præceptum. Hinc facere imperata, parere mandatis. *Cæs. 1. Bel Gal.* Mihi, quod semel imperata non feci. *Liv.* Qui cum in pace essent, imperataque prioribus Consulibus fecissent.

Imperatus, us, ui, m. idem quod imperatum. *Amm. l. 32. c. 19.* Imperatum Gratiani.

Imperceptus, a, um, *non inteso*, ἀκατάληπτος, quod satis perceptum non est. *Ov. 9. Met.* Mendacia imperceptæ. *Gell. l. 14. c. 1.* Minora majoribus imperceptiora.

Impercitus, a, um, adj. non percitus. Affertur exemplum ex *Silio l. 9. v. 161.* Sed *Fr. Modius* membranarum ope substituit *imperditus.*

Imperco, V. Imparco.

Impercussus, o. 1. 2. *senza strepito*, non percussus, sine strepitu. *Ovid. 3. Amor. el. 1.* Atque impercussos nocte movere pedes.

Imperditus, a, um, *che non si può distruggere*, Germ. *unverderbt, unzerstert*, Gall. *sain, & sauve*, Hisp. *el que no se puede destruir, ny perdere*, quod perdi non potest. *Virg. 10. Æn.* Et vos o Grajis imperdita corpora Teucri. Ubi *Serv.* Imperdita corpora Grajis, quos Græci perdere nequiverunt.

Imperitus, a, um, adj. passivæ significe. *Sueton. Claud. c. 4.* Et reliquerit eum nullo honore imperitum. *Apul. Apol.* Nulla impertita mora.

* Imperturbabilis, imperturbatus. *August. Confess. l. 2. c. 10. l. 4. c. 11.*

* Imperturbatio. V. Impassibilitas.

Imperturbātus, a, um, adj. non turbatus, *non perturbato*, לא חרד, ἀπάραντος, ἀδεὴς. *Ovid. in Ibin, v. 560.* Imperturbata publicis occupationibus quies.

Impervius, a, um, *senza via*, מבוא, ישימון, Ger. *da man nicht durchgehen kan*, Gal. *impénetrable*, Hisp. *impenerable*, ἄβατος, quod penetrari non potest. *Ov. 9. Met. v. 106.* Vorticibusque frequens erat, atque impervius amnis.

Impes, ētis, m. 3. idem ac impetus, apud Poet. *Stat. 7. Theb.* Tranfiliunt campos, aurigamque impete vasto. *Lucr. l. 6. v. 326.* Capere impetis auctum. *Id. l. 1. v. 293.* Impetibus crebris.

Impesco, is, a. 3. est in lætam segetem pascendi gratia immittere. *Festus.*

Impēte, V. Impes.

Impetibilis, le, adject. o. qui peti non debet, aut potest, ἀξιεπιχείρητος, ut exponit Gloss. Hinc usurpatur pro turpi, & reprehensibili, ut impetibile scelus, apud *Apul. Apol.* Sic *Pl. l. 20. c. 18.* Impetibilis valetudo. h. e. non ferenda, vel quæ medicamentis peti, & curari non potest. Et *l. 25. c. 5.* Impetibiles cruciatus. Alii tamen legunt *impatibiles.* ¶ Item qui peti potest, seu in quem imperum facere possumus. *Solin. de chamæleonte.* Impetibilis est coraci.

Impetiginōsus, a, um, adj. impetigine affectus. *JCti l. 6. ff. de Ædil. edict.*

Impetīgo, nis, f. 3. *volatica, scabbia, serpigine, impetigine*, λειχῆν, ἀλφός, Gal. *feu volage, dartre*, depetigo, impetix, volatica, papula, fummæ cutis asperitas cum multa prurigine, squamis, & furfuribus, ab *impeto*, quod corpus impetat, & infestet scabiei instar. *Plin. l. 13 c. 7.* Hyberna capricus in aceto cocta, & trita impetigines tollit. V. *Cels. l. 5. c. 28.* ¶ Impetigines quoque, vel lichenes vocantur squamulæ anteriorum crurum in equis sub armorum partibus natæ, quas etiam hirundines, callos, verrucas vocant. *Cel. l. 5.* Impetigines, & scabies aceto, & alumine defricantur in equis.

* Impētix, impetigo. *Festus.*

Impēto, is, a. 3. *assaltare*, פשט, נפל, Ger. *angreiffen, uberfallen*, Gall. *assaillir*, Hisp. *acometer, arremeter*, προσβάλλω, invado, adorior, a peto, quia est violenter aliquem petere, seu invadere. *Var. 3. de R. R. c. 16.* Itaque imperentes a fe. ejiciunt fucos. Alii legunt *insectantes. Senec. in Hippol. v. 275.* Cupido imperens flammis simul & sagittis. *Solin. c. 55.* Quidquid impetit, facile tecu ejus perforatur. *Apul.* Jurgiis me oppido impetens. ¶ Impetere aliquem edacitatis, apud *Sidon. l. 7. ep. 9. in conc.* est insimulare.

*Impetrabilis, le, o. 3. *che facilmente si può impetrare*, נעתר, Ger. *das zu erlangen ist, leicht und ring zu erlangen*, Gal. *impétrable*, Hisp. *cosa, que se puede alcancar*, συγχωρητός, quod facile potest impetrari. *Liv. l. 39. c. 29.* Magnis rerum gestarum triumphum ei impetrabilem faciebat. ¶ Aliquando active accipitur pro eo, qui facile impetrat. *Plaut. Most. 5. 2. 40.* Non potuit venire Orator magis ad me impetrabilis. ¶ Compar. *impetrabilior. Liv. l. 30. c. 16.* Impetrabilior pax.

* Impetrails. V. Impetrabilis.

Impetrasso, futurum conjunctivi pro impetravero, apud ver. Hinc fut. infinitivi impetrassere, pro impetraturum esse. *Plaut. Mil. 4. 3. 35.* & *Cas. 2. 3. 53.*

Impetratio, onis, f. 3. *impetrazione*, Ger. *erlangung*, Gall. *impétration*, Hisp. *impetracion*, κατάθεσις, actus impetrandi. *Cic. Att. l. 11. epist. 22.* Istas impetrationes nostras nihil valere.

Impetrativus, a, um, adj. ut impetrativum augurium, quod optatum evenit, & secundum vota. *Serv. in illud Virg. 6. Æn.* Vix ea fatus erat, geminæ cum forte columbæ, &c.

Impetrātor, oris, m. qui impetrat. *Cod. Theodos. l. 12. tit. 6.* Impetratores beneficii.

Impetrīo, is, 2. 4. κελλιτρέω, idem, ac impetro apud veteres Augures. Nam, ut ad *Festum* scripsit *Scaliger*, quod in sacrificiis erat litare, id in auspiciis erat impetrire.

Impetrītus, a, um, *ottenuto*, βέβαιος, נאמן, idem ac impetratus apud veteres Augures, ut *negibundus*, idem ac *negabundus. Festus* exponit firmum, ac fecurum. *Plaut. Asin. a. 2. sc. 1.* Impetritum, inauguratum est, quovis admittunt aves.

Impētro, as, avi, atum, a. 1. *impetrare, ottenere*, לקח, Ger. *erpuerben, erlangen, erbetten*, Gal. *impétrer*, Hisp. *impetrar, twygxάνω*, obtineo, exoro, a patre, quasi perficio, seu id, quod cupio, facio. *Cic. in Fam. 5. ep. 12.* Fas esse non arbitror, quicquam me rogantem abs te non impetrare. *Id. Att. l. 9. ep. 2.* Impetrabis a Cæsare, ut tibi abesse liceat. *Id. Att. l. 7. ep. 13.* Minus honeste nunc quidem, quam si olim da ratione habenda impetrasset. ¶ *Plaut. Pœn. 5. 2. 14.* Incipere multo est, quam impetrare, facilius. h. e. quam perficere, ad exitum perdure. ¶ Translatum etiam fuit ad auspicia, in quibus idem erat, ac *litare* in sacrificiis: in qua tamen significatione *impetrire* potius, quam *impetrare* dicebant.

Impetrōlans, antis, valde petulans. *Martian. Capell.* sub *init. l. 8.* Impatularis protuptionis fonitum provocare.

Impetrōsse, cum impetu. *Mesi Corvo de prog. Aug. c. 5.* Ad mœnia impetuose contendit.

Impetuōsus, a, um, *impetuoso*, Ger. *gelz trug, ungestim*, Gal. *impetueux*, Hisp. *impetuoso, arrebatado*, ὁρμητικὸς, חזק, נופל, qui magno fertur impetu. *Plin. l. 35. c. 10.* Impetuosus animus. Ita vulgo affertur: sed *Harduin.* hanc vocem rejicit, nihil enim tale in MSS. inquit reperiri.

Impētus, us, m. 4. *impeto, assalto violento*, תאוה, מעם, Ger. *anfall, angriff*, Gall. *impetuosité*, Hisp. *impeto, ἐπιφορὰ, ὁρμὴ*, vis, vel violenta invadio, ab *impero*, quia violente quis alium petit, & invadit. *Cic. pro Cæc.* Arma, multitudinem hominum, incursionem, atque impetum armorum. *Liv. l. 4. c. 28.* Dare impetum. *Cæs. l. 1. B. G. c. 25.* Impetum facere in aliquem. Et *c. 52.* Impetum alicujus sustinere. *Cic. Fam. 10. ep. 5.* Tota mente, omn'que animi impetu in rempe incumbere. *Id. pro Dejot.* Impetus dicendi, *Aurel. Vict. de Vir. Illust. in Horat. Cocl.* Primo impetu. *Pl. l. 14. c. 22.* Tribus congiis epotis uno impetu, *in un fiato. Lucr. l. 5. v. 201.* Quantum cæli tegit impetus ingens. h. e. cæli ambitus magno impetu volubilis. ¶ Apud *Vit.* impetus ponitur pro pendere. Sic enim ille *l. 5. c. 3. de cavis ædium.* Tetrastyla sunt, quæ subjectis sub trabibus angularibus columnis, & utilitatem trabibus, & firmitatem præstant, quod neque ipse magnum impetum conguntur habere, neque ab interpendivis onerantur, *non hanno troppo peso da sostentare.*

Impexus, a, um, *non pettinato*, Ger. *ungekemt*, Gal. *qui n'est point peigné, ni accommodé*, Hisp. *no peynado*, ἀνάτμητος, non pexus. *Virg. 3. Georg. v. 366.* Stiriaque impexis induitur horrida barbis. ¶ Translate pro inculto ponitur. *Tac. in dial. de Or. c. 20.* Antiquitas triftis, & impexa.

* Impiamentum, i, n. *contaminazione, empietà*, scelus. *Cypr. ep. 63.* Ne tales ad alaris impiamenta & contagia fratrum denuo redeant.

Impiātus, a, um, adject. *contaminato*, pollutus. *Apul. l. 1.* Ut me adhuc exedam eruore esse humano afperfum, atque impiatum. *Sen. Hippol. 4. v. 1180.* Thalami impiati facinore.

Impīco, as, a. 1. *impegolare*, כפר, Ger. *verpichen*, Gal. *empoisser, endaire de poix*, Hisp. *empegar*, πισσόω, pice illino. *Col. l. 12. c. 29.* Eamque oblinito, & imp care diligenter.

Impīctus, a, um, nom. ex particip. varie pictus. *Apul. l. 2. A. A.* Hic virum affabre figillatum, ibi crystallum impictum. Multa MSS. habent *impunctum*, hoc est punctis, & vario artificio distinctum. ¶ Hujus generis fortaffe fuit calices allassontes verficolores, de quibus *Vopisc. in Saturn. c. 8.*

Impie, adv. *empiamente*, Ger. *gottlosich*, Gall. *avec impiete*, Hisp. *malvadamente*, κακοβίως, πονήρως, fcelerate, nefarie, & proprie, quando quis de Deo, patria, aut de parentibus male meretur, aut de iis, qui parentum loco sunt. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 16.* Quæ qui videat, non solum indocte, fed etiam impie faciat, fi Deos esse neget. ¶ Superlat. impiissime, est *Salviani l. 3. de Avaritr. &c.*

Impiētas, atis, f. 3. *empietà*, רשע, Ger. *gottlosigkeit*, Gal. *impieté*, Hisp. *impiedad, malvad*, κακοβία, fceleratus, inhumanusque affectus adversus Deum, patriam, parentes, eofve, qui parentum loco sunt, & generatim fcelus, fraus, peccatum. *Cic. Fin. l. 4. c. 24.* Etsi vero impietas molita quippiam est, quamvis occulte fecerit, nunquam tamen confidet, id fore femper occultum. *Tac. Ann. 6. c. 47.* Albucilla deferrur impietat's in principem. h. e. criminis læsæ majestatis.

Impīger, gra, grum, *diligente, follecito*, מהיר, חרוץ, Ger. *hurtig*, Gal. *diligent, foigneux*, Hisp. *diligente, cuydadoso*, ἐδώνης, non piger, fed ftrenuus, & diligens. *Cic. in Fam.* Quis est tam impiger in scribendo, quam ego? *Id. pro Font.* Vicum ad labores belli impigrum.

Impīgre, adverb. *diligentemente, velocemente*, ὀξύνως, diligenter. *Liv. l. 1. c. 47.* Impigre fecuti sunt. *Id. l. 4. bel. Pun.* omnia impigre facta.

Impigritas, atis, f. *sollicitudine*, חֲרָדוּת כְּחֲרָדוֹת, Gr. *ἀμεριμνίαν ἐκφεύξει*, Cal. *diligence*, Hit. *diligencia*, ἀφυλία, diligentia. *Cic. l. 1. de Rep.* ut citat *Nonius c. 2. n. 424.* Nunquam viri fortissimi, fortitudinis, impigritatis, patientiæ.

Impilia, lium, n. 3. πῖλος, vel πῖλαι, socculi, pedum tegumenta e lana coacta, non quasi sine pilis, sed a Græco ἐμπίλια, *coactilia*, quæ ira dicuntur, quia primum *coacta*, *pilata*: *Pl. l. 10. c. 2.* Ex qua impilia, vestesque quædam confician tur.

Impingo, is, impegi, impactum, a. 3. *spingere*, נָגַשׁ, Ger. *mit gewalt treiben*, Gal. *jetter, heurter contre, rebouter*, Hit. *tropecar, empuxar*, impello, infigo, illido, a *pango*. *Virg. 5. Æn.* Examinata sequens impingeret agmina muris. *Cic. 3. Tusc.* Huic calix mulli impingendus est, ut plorare desinat. *Impingendus* dixit, quasi illidendus, & nolenti ingerendus. Donotat enim vim aliquam, *Plaut. Rud. 3. 4. 5.* Impingere pugnum alicui in os: *Lactanp. l. 2. c. 3.* Impingere fe in lapides. *Alci.* edizio non habet *se*. ¶ Uſurpatur etiam pro imponere. *Plaut. Capt. 3. 5. 76.* Jubete huic eraſſas compedes impingier. ¶ *Impingere dicam*, idem eſt, quod ſcribere dicam, vel actionem intendere. *Ter. Phor. 2. 3. 92.* Dicam tibi impingam grandem. ¶ *Beneficium impingere*, *Seneca. l. 1. de benef. c. 1.* Gratus adverſus eum quiſquam eſſe poteſt, qui beneficium aut ſuperbe injecit, aut iratus impegit?

Impinguatus, a, um, *ingraſſato*. *Tert. de jejun. c. 6.* Cui cor impinguatum.

Impio, as, avi, atum, a. 1. polluo, contamino, טָמֵא, *macchiare*. *Pacat. panegyr. Theodoſ. c. 43.* Ne oculos iſtos omnibus falutares homo, funebris impiaret. *Prud. hymn. ante ſomn. v. 53.* At qui coinquinatam vitiis cor impiavit. ¶ impiare ſe, eſt ſe fcelere obſtringere, impie agere. *Plaut. Rud. 1. 3. 8.* Si erga parentem, aut Deos me impiavi. ¶ *Impiatum eſt* impenſenaliter. *Minut. Fel. in Octav. c. 25.* Toties Romanis impiatum eſt, quoties triumphatum.

* Impire, impetum facite. *Faul. eſt Feſto*, al. *impetite*, al. *impete*, impetum ferc.

Impius, a, um, *impio*, *ſcelerato*, רָשָׁע, Ger. *gottloſ*, Gall. *méchant*, Hit. *malvado*, ἀσεβής, ἀθεος, ſceleratus, nefarius, & præcipue qui de Deo, patria ve, aut parentibus male mereturr. *Cic. in Piſ.* in impios, & conſceleratos pœnas eſſe certiſſimas conſtitutas. *Sup. impiiſſimus* habet *Auſon. ad Gratian. & Hieron. ep. 26. c. 3.* ¶ Item ſævus, crudelis, *Hor. epod. 5. v. 13.* Impia Movere Thracum pectora.

Implacabilis, & le, o. 3. *implacabile*, *che non ſi può placare*, Ger. *unverſohnlich*, Gal. *implacable*, Hit. *implacable*, ἀπρᾴνητος, qui placari non poteſt. *Cic. in Piſ. c. 33.* Seque nihil implacabilem, inexpiabilemque præbeter.

Implacabilitas, atis, f. *implacabilitá*. *Ammian. l. 14. c. 1. (al. 2.)* Quidquid Cæſaris implacabilitati fediſſet.

Implacabiliter, adv. *implacabilmente*, Ger. *unverſohnlich, ſteiff, beharrlich*, Gal. *implacablement*, Hiſp. *implacablemente*, ἀπραϋντως, ſine placatione. *Tac. l. 3. Ann. c. 13.* Cui implacabilius irafcebatur.

Implacatus, a, um, *non placato*, non placatus. *Ovid. 8. Met. v. 852.* Implacataque vagebat flamma gulæ.

Implacidus, a, um, *inquieto*, δυσάρεστος, non placidus, inquietus. *Hor. l. 4. Carm. ad. 14.* Genuinus implacidum genus, Bennoſque. * *Sat. 9. Theb. in prine.* Mars Divum implacidiſſimus.

Implago, as, a. 1. in plagas, ſeu retia conjicio, irretio. *Sidonii* exemplum vide in Implicatura.

Implanus, a, um, *non piano*, *ineguale*. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 27.* Inter implana urbis, *ſubaudi* loca.

Implecto, is, a. 2. innecto, implico. *Apulej. in Apolog.* Cognitis quod eſt ore amplio, ſed cingni, & plerumque in aqua recluſo, multæ hirundines dentibus implectuntur.

Implementum, i, n. *riempimento*, מִלֹּא, πλήρωμα. *Col. Aurel. Tard. 1. c. 5.* Capitis implemento affici.

Implēo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, מָלֵא, Ger. *anfüllen*, Gal. *remplir*, Hiſp. *hinchir*, ἐμπιπλάω, plenum facio. *Cic. 2. Phil.* Fruſtis eſculentis totum tribunal implevit. *Plaut. Caſ. a. 1. v. 35.* Ego te impleho flagris. *Petron. in Satyr. c. 16.* Implevimus nos cœna. *Colum. l. 12. c. 36.* Implere aliquid ad ſummum. *Quinct. l. 5. c. 1.* Impleverat jam annum quinquageſimum, *cum compito*. ¶ Conſtruitur etiam cum genitivo, *Cic. 9. Fam.* Ollam denariorum impſere. ¶ Item cum ablat. & præp. *de*. *Cic. 4. Acad.* De quibus rebus volumina impleta ſunt. ¶ Item omiſſo caſu rei. *Cic. in Or.* Tamen non ſemper impler aures meas. ¶ Fœminæ brutorum impleri dicuntur, cum mare admbito fœtum concipiunt. *Pl. l. 14. c. 63.* Canes implentur leno coitu. *Col. 7. c. 6.* Itaque quinquennis parum habetur idoneus fœminis ſplendis. ¶ Sæpe accipitur pro præſtare, *adempire*. *Cic. pro Cluent. c. 18.* Ne aut ſe pœniteri videar, quod non poſſim implere. *Pl. l. 3. ep. 14.* Implere fidem. ¶ Implere aliquem, pro, omnino ſimilem alicui eſſe. *Solin. c. 5.* Planeum Rubrius ſic implevit, ut & ipſe a populo Rubrius vocaretur. ¶ *Impleſſe* pro *impleviſſe* habet *Plin. in Epiſt.*

Impletus, a, um, nom. ex partic. plenus, *empito*, *pieno*, πλησθείς. *Cic. 4. Acad. c. 21.* De quibus volumina impleta ſunt. *Juſtin. l. 22. c. 6.* Impletus ſpe.

Implexio, onis, f. implexus. *Mart. Capell. lib. 2. pag. 42.* Serpentis gemini implexio.

Implexus, a, um, *involto*, *intricato*, נִסְבָּךְ, Ger. *verwickelt, verbindert*, Gal. *entrelacé*, Hit. *enhetrado*, ἐμπεπλεγμένος, involutus, innexus. *Plin. l. 33. c. 1.* Et quidem apud eundem Homerum virorum cinibus aurum impiexum. *Virg. 4. Georg. v. 482.* Implexæ cinibus angues.

Implexus, us, m. ἔμπλοκή, implicatio. *Plin. l. 1. c. 65.* Mutuo implexu jungi.

* Implicamentum, i, n. implicatio. *Auguſt. l. 1. de ſerm. Dom. in mon. c. 3.* Miſeriarum implicamentis ſe expedire.

Implicatio, onis, f. 3. *involglio*, ἔμπλοκη, involutio, conpexio. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 55.* Nervos, eorumque implicationem corpore toto pertinerrem. ¶ Implicatio rei familiaris apud *eumd. pro Sexr. c. 26.* dicitur de ære alieno.

Implicatrix, icis, f. implicatior. *Sidonl. 9. ep. 9.* Vernaculis implicaturis in retia ſua præcipites implagabuntur.

Implicatus, a, um, adject. implicitus, involutus, *intricato*, *involto*, *imbroglíato*, ἐμπλεκτός. *Cic. 6. Fam. ep. 12.* Omnes Cæſaris familiares habeo implicatos ſuetudine, & benevolentia. *Nepos 10. 1.* Dion tyrannide implicatus. *Gel. l. 6. c. 2.* Obſcuriſſima, & implicatiſſima quæſtio. *Ammian. l. 26.* Implicatior ad loquendum.

Implicitare, d. 1. ἐμπλοκάζω, טָבַר, implicor, involvor, ab *implico*. *Plaut. Amph. 2. 2. 97.* Ubi primum tibi mulier ſenſiſti implicificier? Al. aliter leg.

Implicite, adv. *inviluppatamente*, ἀσυνθέτως, perplexe, involute. *Cic. de Inv. c. 2.* Abſoluta eſt, quæ ipſa in ſe, non ut negotialis implicite, & abſcondite, ſed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Implicito, as, a. 1. freq. ab implico. *Pl. l. 9. ep. 33.* Vários orbes implicitat, expediteque. hoc eſt involvit, & evolvit.

Implicitus, a, um, מְגוֹלָל, adject. idem quod implicatus. *Hor. de Ar. poet. v. 423.* Litibus implicitum eripere. *Nepos Ageſil. in fi.* In morbum implicitus deceſſit. Adde *in Cimic. 3.*

Implico, es, cui, vel cavi, citum, vel catum, *avviluppare*, *ingroppare*, סָבַךְ, Ger. *einwickeln*, Gal. *entrelacer*, Hit. *enbolver*, ἐμπλέκω, involvo, innecto. *Sen. in ep. 22.* Quod male implicuiſti, ſolvas potius, quam abrumpas, *Ovid. 1. Met.* Dixit, & implicuit materno brachia collo. *Id. 5. Faſt.* Sertaque cœleſtes implicitura comas. ¶ Translate eſt occupare, detinere. *Cic. 1. de Nat. Deor. 31.* Multis moleſtiis, & negotiis implicari. ¶ Implicari morbo, *Livii. l. c. 31.* & Implicari in morbum, *Id. l. 23.* V. Implicitus. ¶ Implicare ſe aliqua re. *Cic. pro Dom.* Niſi te etiam multiebribus religionibus implieuiſſes. *Id. 2. Fin.* Implicare ſe ſocietate omnium. ¶ Implicare crinem auro. h. e. ornare. *Virg. 4. Æn.* hic *Plaut.* Implicat ad ſpeculum capur. ¶ Implicare aliquem ſermonibus. h. e. circumvenire, fallere. *Liv. l. 27.*

Implorabilis, le, adject. qui implorarur, vel implorari poteſt. *Val. Flac. l. 1. v. 573.* Jumſique innoxia fudit purpureum, miſeris olim implorabile nautis.

Imploratio, onis, f. *invocazione*, קְרִיאָה, ἀδέησις, invocatio, auxilii petitio in rebus afflictis. *Cic. 7. Verr.* Si te illius acerba imploratio, & vos illius miſerabilis non inhibebat. *Id. 2. de Orat. c. 47.* Omnium Deorum, & hominum, & civium, & ſociorum imploratio.

Imploratus, a, um, adj. *implorato*. *Juſtin. l. 23. c. 3.* Imploratus in auxilium. Et *l. 22. c. 1.* Imploratus ad alicujus rei auxilium. *Catul. carm. 69. v. 65.* Jam prece Polluciis, jam Caſtoris implorata, h. e. implorata Caſtoris, & Pollucis apud majores Deos interceſſione.

Implōro, as, avi, atum, a. 1. *dimandare ajuto*, *invocare*, קָרָא, Ger. *anruffen*, Gal. *implorer*, Hit. *implorar*, ὠκκαλέω, plorans opem poſco, auxilium peto, invoco, a *ploro*; quia proprie dicitur, cum quis in malis poſitus eſt, & cum miſeratione auxilium petit. *Cic. in Ver.* Deos, hominesque implorabat. *Id. pro Quinct.* Deum, atque hominum fidem implorabis. ¶ Dicimus implorare auxilium alicujus, & ab aliquo. *Cic. pro Rabir. perduel. c. 3. & Caſ. l. 1. B. G. c. 31.*

Implŭit, ebat, imp. 3. *piovere ſopra qualche coſa*, הִמְטִיר, Ger. *hinein regnen*, Gal. *pleuvoir deſſus*, Hiſ. *llover ſobre algó*, ἐμβρέχει, ſuper aliquid pluit. *Col. l. 2. c. 2.* Pruiſquam impluerit, ab avibus, aut formicis ſata edi. ¶ Translate *Plaut. Moſt. 4. 1. 115.* Malum cum impluit cæteros, ne impluat mihi.

Implumbo, as, a. 1. *impiombare*, plumbo connecto, conglutino. *Vitr. l. 10. c. 6.* Ferreos cnodaces in capitibus ſcaporum implumbavit.

Implūmis, & me, o. 3. *ſenza piume*, Ger. *ohn federn*, Gall. *denué*, *deplumé*, Hiſ. *deſplumado*, ἄπτερος, ἄπτερος, quod plumis caret. *Pl. lib. 10. cap. 3.* Implumes etiamnum pullos ſuos percutiens, &c. Adde *Horat. epod. 1. v. 19.* ¶ Dicitur etiam de eo, quod pilis caret. *Plin. l. 8. c. 55. de lepore*, Aliud educans, aliud in utero pilis veſtitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter. Al. leg. *impile*, h. e. ſine pilis.

* Impluo. V. Implicit.

Impluvia, æ, f. *pluviale*, ἀμβλῶν, idem ac veſtis impluviata. Sed aliqui cenſent, genus hoc veſtis dictum eſſe a colore fuſco, vel pullo. Alii definiunt veſtem, qua Sacerdotes per imbrem utebantur. *Varr.* Salium quoque ſereno tempore impluvia amictum fuiſſe criminabantur.

Impluviātus, a, um, quod impluvii ſimilitudinem habet, ut Vites impluviatæ, Veſtis impluviata, ideſt quæ quarnor quadrata lateribus undique corpus ambit, quæ forma eſt impluviorum in cavædiis. *Turneb. l. 14. c. 19.* Sed *Nonius cap. 16. num. 3.* cenſet, hanc veſtem dictam eſſe a colore impluviato, hunc autem colorem ſic dici quaſi fumato ſtillicidio impletum, & eſſe fuſcum, ſeu pullum, quem Mutinenſem vocant. *Plaut. Epid. 2. 2. 40.* Impluviatam, ut iſtæ faciunt veſtimentis nomina.

Impluvium, vii, n. 2. אַרוּבָה, αὐλὴ, locus in ædibus ſub cœlo tecto relictus, unde lucem deorſum caperent, a pluvia, quia in eum locum aer impluit, & aqua pluvialis collecta de tecto illabitur. *Cicer. 3. Verr.* Ne hæc quidem duo ſigna plucherrima, quæ nunc ad impluvium tuum ſtant. *Feſtus*: Impluvium, quo aqua impluit collecta e tecto.

Impœnitendus, a, um, adject. non pœnitendus, *de non pentirſi*. *Apul. l. 11.* Impœnitendæ ſe pauperiei committere.

Impœnītens, entis, *impenitente*, לֹא שָׁב, ἀμεταμέλητος, quem non pœnitet. *Auct. declam. qua inſcribitur* Tribunus Marianus, *quam quidam perperam Quintiliano tribuunt*. Ut impœnitentem rigor nan prætereat ultionis.

Impœnītus, a, um, adject. impunitus, a pœna. *Gel. l. 12. 7.* Veneficium non admittendum impœnitum videbatur.

Impolīte, adv. *rozzamente*, עָרֵל, Ger. *unzierlich*, Gal. *groſſièrement, lourdement*, Hiſ. *roſcamento, groſſeramente*, ἀνάμωλος, ineleganter. *Cic. de Or. c. 49.* Cum ſæpiſſime tibi Senatus breviter impoliteque dicenti maximis ſit de rebus aſſenſus.

Impolītia, æ, f. *rozzezza*, חִסָּרוֹן, עֲצְלוּת, Germ. *unzierlichkeit*, Gal. *faleté*, *rudeſſe*, ἀκομψία, ἀκομιδὴ, inelegantia, incuria, ruditas, a *polio*. Hinc *impolitiores rei*, qui a Cenſoribus notabantur, quia paterentur, equum fieri gracilem, & *impolitias facere* dicebantur Cenſores, auctore *Feſto*, cum equiti æs abnegabant ob equum male curatum. *Gel. l. 4. c. 12.* Si quis eques Romanus equum habere gracilentum, aut parum niridum viſus erat, impolitiæ notabatur.

Impolītus, a, um, *rozzo*, *guſto*, חָסֹן, עָבֵל, Germ. *unaiſſeburte*, Gal. *qui n'eſt point poly*, Hiſ. *roſco*, *no polido*, ἄκομψος, nondum politus, rudis. *Cic. in Bruto*. Significant enim quamdam formam ingenii, fed admodum impolitam, & plane rudem. *Id. de Prov. Conſ. c. 14.* Impolitæ vero res, & acerbæ ſi eruot relictæ. *Quinct. l. 8. c. 2.* Structuræ lapidum impoliticrum.

Impollūtus, a, um, *non macchiato*, *non violato*, תָּמִים, ἀμίαντος, non pollutus. *Tac. Ann. 14. c. 35.* Virginitas impollura. Et *l. 16. c. 36.* Intemeratus, impolluras.

Impomenta, æ, n. 2. quaſi impimenta, quæ poſt cænam menſis imponebant. *Feſtus*.

Impōno, is, oſui, ſitum, a. 3. *imporre*, *ſopraporre*, שִׂים, נָתַן, Germ. *auffſetzen*, *auffliegen*, Gal. *mettre deſſus*, *impoſer*, Hiſ. *poner encima*, ἐπιτίθημι, ſuprapono. *Cic. 5. Fam. ep. 12.* Imponere coronam. *Sract. 6. Theb. v. 321.* cum natum imponere axi. h. e. currui. *Petr. in Satyr. c. 12.* Imponere aliquem periculo. h. e. ponere aliquem in periculo. ¶ Translate *Cic. 1. de Or.* Neque vero ego hoc tantum oneris imponam noſtris præſertim Oratoribus, nihil ut iis putem licere neſcire. ¶ Imponere finem *Virg. 7. Æn.* Finemque imponere curis. ¶ Imponere extremam manum, eſt perficere. *Virg. Æn. v. 572.* Nec minus interea extremam Saturnia bello imponit Regina manum. ¶ Interdum ſignificat decipere, *ingannare*, *dare ad intendere*. In hac vero ſignificatione impono neutrorum more conſtruitur ſine caſu. *Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 6.* Maxime Catonis, cui tamen egregie impoſuit Milo noſter. ¶ Eſt etiam nauticam verbum. *Caſ. l. 3. B. C. c. 9.* Ipſi expediti navem conſcenderent, quo major numerus militum imponi poſſet. Adde *Cic. 2. de Div. c. 40.* ¶ Item ſacrorum. *Virg. 4. Æn.* Cum dona imponeret aris. Adde *Var. l. 4. de L. L. & ibi Scalig.* ¶ Imponere præſidium civitati, aut arci, *metter guarnigione*. *Liv. & Curt. l. 3. c. 7.* ¶ Imponère perſonam improbam alicui, *farlo parere malvagio*. *Cic. Ver. 4.* ¶ Imponere tributum, vectigal, *metter gabelle*, *Id. pro Leg Agrar. &c.* ¶ Imponere neceſſitatem, vim, &c. alicui, *neceſſitare*, *sforzare*. *Id pro Sylla. & Verr. 4.* ¶ Imponere alicui injurias, *caricare d'ingiurie*. *Cic. 6. Verr. c. 9.* Quibus tu privatim injurias plurimas, contumeliaſque impoſuiſti. ¶ Imponere vocabulum, nomen, *dar nome*. *Liv. l. 35. c. 47. Ov. 9. Met. v. 707.*

Imporcatus, a, um, adject. in porcas redactus. *Col. l. 2. c. 10.* Cum ſemen crudo ſolo ingeſſerimus, inarabimus, imporcatumque occabimus.

Imporcītor, oris, m. qui porcas facit in agro arando. *Sacr.*

Imporco, as, αὐλακιῶω, porcas in agro facio. V. Imporcatus.

Imprōbe, adv. *malamente*, רָעָה, Ger. *boßlich*, Gal. *malement*, Hit. *malamente*, κακῶς, πονηρῶς, non probe, prave, perverſe. *Cic. pro Roſc. Am. c. 36.* Multa improbe feciſti. *Id. 5. Ver.* Eſt aliquid, quod improbius fieri poteſt? *Id. in Piſon. c. 6.* Improbiſſime reſpondere.

Improbĭtas, atis, f. *malvagità*, רֹעַ, Germ. *unfrommigkeit*, Gal. *méchanceté*, Hiſ. *maldad*, πονηρία, malignitas, perverſitas. *Cic. 4. Ver.* Ex multis ſimilibus ea ſumam, quæ maxime improbitate excellere videbuntur. Adde *pro Mur. c. 4.*

Improbĭter, adverb. improbe. *Petr. in Satyr. c. 66.* Quidam improbiter nos pugno ſuſtulerant.

Improbo, as, avi, atum, a. 1. *riprovare*, מָאַס, Ger. *verwerffen*, Gal. *reprouver*, Hit. *reprovar*, ἀδοκιμάζω, non probo, damno, rejicio, vitupero. *Cic. 2. de Orat. c. 17.* Ego iſta ſtudia non improbo, moderata modo ſint. *Id. in Bruto*. Sempre ne in Oratore probando, aut improbando vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit?

Improbŏro, as, a. 1. probro afficio. *Plaut. Merc. 5. 4. 8.* Qui bono ſunt genere nati, ſi ſunt ingenio malo, ingenium improbrant. Al. leg. *improbant*. *Id. True. 2. 2. 25.* Rus tu mihi improbras? h. e. exprobras? Al. leg. *opprobras*.

Improbŭlus, o. 1. 2. dim. ab improbus, *cattivello*. *Juv. ſat. 5. v. 74.* Finge tamen te improbulum, ſupereſt illi, qui ponere cogat.

Improbus, a, um, *triſte*, *maligno*, רָע, Germ. *unfrom*, Gal. *méchant*, Hiſ. *malo*, *malvado*, πονηρὸς, non probus, nequam, ſceleratus, facinoroſus, perfidioſus. *Cicer. pro Sylla*. Siquid ab improbis de me improbe dicitur. *Id. in Brut.* Vir improbiſſimus. ¶ *Improbum os*, dicax, injuriarum plenum. *Suet. de Cl. Gram. cap. 15.* Quod cum oris improbi animo inverecundo ſcripſiſſet. ¶ Interduna ſumitur pro corrupto, vilis conditionis. *Plaut. Mil. 3. 1. 134.* Sicuti mercē pretium ſtatui, pro virtute ut vencat: quæ improba eſt, pro mercis vitio dominum pretio pauperet. Sed aliquid *mercem improbam*, injuſtam, vel in qua nullum eſt lucrum, interpretantur. ¶ Item pro turpi, deformi, feodo. *Lucil. apud Non. cap. 4. num. 250.* ¶ Item pro fævo, *Virg. 10. Æneid.* Lavit improba teter ora cruor. ¶ Item pro magno. *Virg. 1. Georg. v. 145.* Labor omnia vincit improbus. Ubi *Serv.* Improbus, vel magnus, vel nulli probabilis. *Sen. ep. 94.* Improbum lumen. h. e. nimium. *Mart. l. 12. epigr. 18.* Ingenio fruor improboque ſomno. ¶ Item pro inſatiabili, damnoſo. *Virg. 1. Georg.* Nihil improbus anſer, Strimoniæque grues. Ubi *Serv.* Improbus, inſatiabilis, nulli probandus. ¶ Item pro impudenti, audaci. *Luc. l. 5. v. 130.* Spes improba. *Flor. l. 3. cap. 10.* Improba claſſis. ¶ Item pro infami. *Lex XII. Tab.* Improbus, inteſtabilique eſto. Adde *Plaut. 1. 2. 31.* ¶ Improbum teſtamentum, h. e. iniquum, non legitime factum. *Cic. Ver. 3.*

Improcĕrus, a, um, *non alto*, *baſſo*, שְׁפַל, μικρὸς, βραχὺς, non procerus, humilis. *Gell. l. 4. c. 19.* Corpora eorum improcera fieri. Adde *Tacit. de Germ. c. 5.*

Improcreabĭlis, le, adject. qui procreari non poteſt. *Apul. de dogm. Plat.* Materia improcreabilis.

Improfeſſus, a, um, ἀφοσίωτος, qui conditionem nondum profeſſus eſt, hoc eſt, palam fecit, part. a profiteor. *Suet. Domit. c. 12.* Ad quem deferebantur, qui vel improfeſſi Judaicam intra urbem viverent vitam &c. al. leg. *voluti profeſſi*. *Mart. JCtus l. 5. in Dig. de Public.* Si quis improfeſſus ſeivus fuerit, &c.

* Improfundies. V. Imperfundies.

Improlis, vel Improlus, qui nondum eſt adſcriptus in civitate. *Feſt.*

Improviſcius, & improviſcus (nam & *promiſcuus*, & *promiſcus* legitur) a, um, adj. ἄμικτος, non mixtus, impermixtus. *Gell. l. 1. c. 7.* Verbum liberum undique: & improviſcum. *Id. l. 12. c. 4.* Suavitas improviſca.

Impromptus, vel Impromtus, a, um, *non pronto*, ἄρτιος, tardus. *Liv. l. 7. c. 4. 5.* Quia infacundior ſit, & lingua impromptus.

Imprŏpe, adverb. *prope*. *Tert. Exhort. ad Caſt. c. 9.* Si orationem facit ad Dominum, impropе eſt cœlo.

Improperanter, adv. pedetentina, ſenſim. *Auſon. epitaph. 35.* Improperanter agens primos e carcere curſus.

Improperātus, a, um, *non affrettato*, Ger. *unbehend, langſam*, Gal. *qui n'eſt point hâté*, Hiſ. *no apreſſurado*, non feſtinatus, partic. paſſ. ab impropero. *Virg. 9. Æn. v. 798.* Haud aliter retro dubius veſtigia Turnus improperata refert.

Improperium, ii, n. *improperio*, גְּדוּפָה, ὄνειδισμὸς, nota, opprobrium. *Auct. declam. qua inſcribitur* Tribunus Marianus, *quam quidam falſo Quintiliano tribuerunt*. Sempiternum incuſſit improperium paludatis.

Impropĕro, as, n. 1. intro propero, hoc eſt, feſtinanter, & properanter ingredior. *Pl. lib. 35. cap. 13.* Quo ſiquis improperarer, ſine glomere lini. ¶ Sæpe eſt activum, pro crimen, vel aliquid alicui objicere, *rimproverare*, גָּרָה, Ger. *verweiſen*, Gal *reprocher*, Hiſ. *caberir*, ὀνειδίζω. *Plaut. Rud. 3. 4. 28.* Etiam vim improperas flagitii flagrantia? Melius tamen legitur *opprobras*. Adde *Petron. in fragm. Tragur.*

Improperus, a, um, adject. *tardo*, non properus. *Silius l. 3. v. 96.* Improperæ cui ducant fila ſorores.

Impropriē, adv. *impropriamente*, Germ. *unbequemlich*, Gall. *improprement*, Hiſ. *no propriamente*, ὑ κυρίως, non proprie. *Gell. l. 7. c. 1.* Ut ſcribere auſi ſunt. M. Ciceronem parum integre, atque impropric, atque inconſiderate locutum. Adde *Pl. l. 8. c. 10.*

Impropriĕtas, atis, f. *improprietà*. *Gel. l. 1. c. 22.* Cavendi eſt improprietas verbi.

Improprius, a, um, *impropria*, Gal. *impropre*. Hiſ. *no propriedade*, ἄκυρος, non proprius. *Pl. l. 37. 8.* Impropriorum cognomen. ¶ *Improprium*, ii, n. *impropriedad*, ἀκυρον, ἀκυρολογία, vitium orationis. *Quinct. l. 8. c. 2.* Ei contrarium eſt vitium id, quod apud nos impropritum vocatur. quale eſt *Virg. 4. Æn. v. 421.*

Impropugnātus, a, um, adjectiv. *non diſeſo*. *Amm. l. 29. ſub fin.* Impropugnata civitas.

Improſpĕcte, adv. ineaute, improvide. *Tert. de anim. c. 24.* Satis improſpecte.

Improſpectus, a, um, *non veduto*, non proſpectus. *Sen. in Ætna, v. 339.* vel qua liberrimus Ætna improſpectus hiat.

Improſper, a, um, ἄτυχος, infelix. *Tacit. l. 14. Ann. ad fin.* Orta inſidiarum magna moles, ſed improſpera.

Improſpĕre, adv. *infelicemente*, Ger. *unglücklich*, Gal. *malheureuſement*, Hiſ. *deſdichadamente*, δυσπράξ, non proſpere, infeliciter. *Col. l. 1. c. 1.* Ubi quod perperam adminiſtratum ceſſerit improſpere.

Improtectus, a, um, *ſenza difeſa*, ἀβλαβὴς κατασκεύαστος, non protectus, defenſore deſtitutus, indefenſus. *Gell. l. 13. c. 26.* Nequa in te adverſa, & repentina incurſio improparatis, improtectiſque nobis oboriatur. Adde *Amm. l. 21. c. 25.*

Improvide, adv. *incautamente*, *non accortamente*, בִּלְעֲצָה, Ger. *ungevarlich*, Gal. *ſans avoir pourveu*, Hiſ. *no provisidamente*, ἀπρονοήτως, incaute. *Liv. l. 2.* Neque pro veteris prudentia ducis tam improvide iſſet.

Improvidus, a, um, *incauto*, *non accorto*, Ger. *unfürſichtt*, Gal. *qui ne previoit pas*, *ni preyoit point*, Hiſ. *inconſiderado*, *incauto*, ἀπρονόητος, qui non prævidet, quod futurum eſt, incautus. *Cic. de Leg.* Neceſſitas quædam fatalis improvidas hominum mentes occupavit. ¶ Sumitur etiam paſſive, ut Improvida tela, quæ non prævidentur. *Pl. in epiſt. 22. l. 4.* Non fecus, ac tela, quæ ipſa cæca, & improvida feruntur.

Improvīsa. V. improviſo.

Improviſo, adv. *improvviſamente*, *all'improviſta*, פִּשְׁאָה, Ger. *unverſehenlich*, Gal. *à l'improviſte*, Hiſ. *de improviſo*, ἀπροσδοκήτως ἐκ τοῦ ἀφωῦς, fubito, repente, de repente. *Cic. Att. l. 15.* Cum hominem temperantem, ſummum medicum tantus improviſo morbus oppreſſerit. ¶ Reverabiat. eſt adjectivi *improviſus*; quare interdum ad-

Mare ſævum, & impervium, & agros frugum fertiles. *Pl. l. 4. c. 12.* Importuoſiſſima inſula.

Impos, tis, o. 3. *impotente*, חֹלֶשׁ, ἀκρατὴς, qui non poteſt aliquid, qui rem aliquam in poteſtate ſua non habet, a *poſis*. *Priſc.* in 4. ait, ut a *do* eſt *dos*, a *cuſtodio cuſtos*, ſic a *compoſ* eſt *compos*, & mutato *o* in *o compos*. *Var. l. 4. de L. L.* deducit a *potentia*. ¶ *Impos animi* eſt qui animi ſui potens non eſt, cui mens ſana non eſt. *Plaut. Caſ. 3. 5. 7.* Eripite huic gladium, qui ſui eſt impos animi.

Impositio, onis, f. 3. *impoſizione*, ἐπίθεμις, actus imponendi. *Pl. l. 27. c. 1.* Impoſitione ſpicula e corpore ejicit. ¶ Apud *Varr. l. 4. & 9. L. L. impoſitio verborum*, aut *nominum* eſt eorum inventio, & uſus ad ſignificanda ea, quibus imponuntur.

Impositītius, ἐπιθετικὸς, quod impoſitum eſt, ut Nomina impoſititia, quæ ex aliqua re externa imponuntur. Servitus impoſititia, non naturalis. *Leg. 41. Dig. de Leg. 1.* Canthari, per quos aquæ faliunt, ſi impoſitii ſint, &c. *poſticci*.

Impositīvus, a, um, adj. idem quod impoſititius. *Pl. l. 28. c. 4.* Impoſitiva nomina.

Impositor, oris, m. qui imponit. *Var. l. 6. de L. L. circa prine.* Cum hæc adminicula addas ad eruendam voluntatem impoſitoris. h. e. ejus qui rei nomen impoſuit.

Impositus, a, um, *impoſto*, נָתוּן, ἐπιτεθείς, partic. ab imponor. *Ovid. 15. Met. v. 820.* Impoſitum forer orbis onus. *Cic. Art. 1. ep. 16.* Tanto impoſito Reip. vulnere. h. e. inflicto. ¶ *Impoſitus* per ſyncop. *Propert. l. 4. el. 2. v. 29.* Sobrius ad lites, at cum eſt impoſita corona, &c.

Impositus, us, m. idem ac impoſitio. *Pl. l. 24. c. 4.* Ulcera commanducatu, impoſituque efficaciſſime ſanari.

Impossĭbile, le, o. 3. *impoſſibile*, שׁלֹא אֶפְשַׁר, Ger. *unmöglich*, Gal. *impoſſible*, Hiſ. *imposſible*, ἀδύνατος, quod fieri non poteſt. *Quinct. l. 5. c. de Argum.* Non enim longum tantum, ſed etiam impoſſibile. *Id. l. 10. c. 1.* Impoſſibilia aggrediantur, pro effectis relinquant vixdum inchoata.

Impossĭbilitas, atis, f. *impoſſibilità*, ἀδυνατία, ἀδύνατον. *Apul. l. 6. Met.* Impoſſibilitate ipſa mutata in lapidem. Adde *Tert. de Baptiſm. c. 2.*

Impostor, oris, m. 3. *ingannatore*, חַכָּם, עָרוּם, עָקֹב, Ger. *ein betrieger*, Gal. *impoſteur*, Hiſ. *enganador*, πλάνος, φῶκις, deceptor, qui decipit, ab *impono*, qua notat decipere. Hoc nomine ab Ethnicis Chriſtiani appellari ſolent, quod falſa religione, ac prædicatione ſimplicibus imponere conſeverentur. *Ulp. l. 1. §. Medicos, ff. de var. & extraord. cog.* Si imprecatus eſt, ſi (ut vulgari verbo impoſtorum utar) exorcizavit. Al. leg. *in poſterum*.

Impostūra, æ, f. *fraude*, *inganno*, עָקְבָה, חַכְמָה, Ger. *ein betrug*, Gall. *impoſture*, *tromperie*, Hiſ. *enganno*, ἀπάτη, fraus, deceptio. Unde impoſturam facere eſt decipere, circumvenire. *Ulp. l. 3. de crimiſſ. ſtellion.* Si quis impoſturam fecerit aut colluſionem in necem alterius.

Impŏtens, tis, o. 3. *impotente*, *debole*, Ger. *ohnmechtig*, Gal. *impuiſſant*, *perclus*, Hiſ. *impotente*, ἀκρατὴς, חֹלֶשׁ, שָׁאוֹן אֵל אֵל, non potens, infirmus, debilis, inops. *Cic. pro Mur.* Ad ſalutem innocentium, & ad opem impotentium, ad auxilium calamitoſorum hæc valeant. ¶ Item incontinens. *Cic. de Aruſp. reſp.* Nihil feci ira commotus, nihil impotenti animo. *Id. in Part. c. 35.* Motus animi impotentes. *Liv. l. 29. c. 9.* Impotentior rabies, h. e. quæ cohiberi non poteſt. *Id. l. 35. c. 11. ad fin.* Equus impotens regendi. *Cic. Phil. 5. c. 16.* Homo impotentiſſimus. ¶ Jungitur & genitivo, ut impotens animi, *Curt. l. 8. c. 1.* Impotens amoris, *Tacit. 4. hiſt. c. 44.* Impotens iræ, *Liv. 21. 9.* ¶ Accipitur etiam pro nimium potenti & ſuperbo. *Nepos in Lyſandr. c. 1.* Ut Athenienſium impotentem dominationem refringeret.

Impotenter, adv. ἀκρατῶς, incontinenter, cum impotentia, *fregolatamente*, *con debolezza di animo*, *o di affetto*. *Quinct. l. 1. c. 3.* Ne quid improbe, ne quid impotenter faciat, monendus eſt puer. *Liv. l. 27. c. 48.* Impotentius regi. *Senec. l. 4. de Benef. c. 17.* Impotentiſſime facere.

Impotentĭa, æ, f. *impotenza*, *debolezza*, חֹלְשָׁה, Ger. *ohmacht*, Gal. *impuiſſance*, Hiſ. *impotencia*, ἀδυναϊία, imbecillitas, infirmitas. *Ter. Adel. 3. 3. 16.* Magis propter ſuam impotentiam ſe ſemper credunt negligi. ¶ Sæpe ſumitur pro animi effœminatione. *Cic. 4. Tuſc.* Inflammant appetitione nimia impotentiam quamdam animi. *Vellej. l. 2. c. 29.* Nunquam potentia ſua ad impotentiam uſus.

Impræpedite, & Impræpedito, adv. ſine impedimento, nullo impediente. *Amm. l. 27. c. 21.* Impræpedite abduxit. *Id. l. 26. c. 16.* Ut impræpedito ipſe pergeret, quo tendebat.

* Impræpeditus, non impeditus. *Amm. l. 21. c. 5. al. 9.*

Impræparātus, a, um, adj. idem quod præparatus, habens præputium. *Tert. de Monogam. c. 11.* Impræputiatus vocatus es, ne circumcidaris.

Imp

additur præpositi. ex, & de. Cic. Ver. 1. c. 43. Ex improviso si quæ res natæ essent. Et pro Rosc. Amer. c. 52. in quos de improviso incidunt. ¶ Addunt quidam Lexicographi dici etiam *improvise*, adducunque locum ex Plaut. in Truc. sed lectio suspecta est.

Improvisus, a, um, *improviso, non prævisto*, Ger. *unversehen*, Gal. *qui ne se donne point de garde*, His. *improviso*, ἀπροσδόκητος, quod non est præviſum, inopinatum, subitum, repentinum. Cic. 2. Fam. Castella munita improviso adventu capta, & incensa. Tac. l. 2. Quo improvisior, gravioraque pestis fuit.

Imprūdens, tis, o. 3. בער, Germ. *unvorsichtig*, Gal. *imprudente*, His. *imprudente*, ἄφρων, non prævidens, insciens. non prudens, *imprudente, inavvertente*, & fere cum genit. conſtruitur, vel absolute. Cæſ. l. 2. B. C. c. 3. Freto Siciliæ, imprudente, & inopinante Curione, provehitur. Ter. Eun. 1. 2. 56. Imprudens harum rerum, ignarusque omnium. Id. in Hecyr. 5. 4. 40. Plus hodie boni feci imprudens, quam scieas unquam. Liv. l. 34. c. 9. Hispani imprudentes maris. Id. l. 33. c. 14. Imprudens religionis. Senec. de Constant. Sap. c. ult. Quidquid ab imprudentioribus fieret negligendum. Id. ep. 90. Multa facit sapiens, quæ ab imprudentissimis æque fieri videmus. ¶ Pro valde prudenti, Virg. 1. Georg. v. 373. Nunquam imprudentibus imber obfuit. Ita exponit Priscian. Alii Interpretes aliter.

Imprudenter, adv. *imprudentemente, senza consideratione*, בשגגה, Ger. *unvorsichtiglich*, Gal. *imprudemment*, His. *neciamente & ἔγνοιαν*, insciè, & per Imprudentiam. Cic. 1. de Inv. Nam si iis, qui imprudenter læserunt, ignosci convenit. Ter. Eun. Ad flammam accessit imprudentius.

Imprudentia, f. 1. *imprudenza, inavvertenza*, שגגה, Ger. *unvorsichtheit*, Gall. *imprudence*, His. *imprudencia*, ἄγνοια, insciitia, error, insciencia. Cic. 2. de Inv. Imprudentia est, cum scisse aliquid is, qui arguitur, negat. Id. pro Rab. In his rebus omnibus imprudentia laberis.

Impūbes, is, o. 3. vel impubis, & be, vel impuber, eris, *giovanetto senza barba*, תינוק, Ger. *der noch kein bart hat*, Gal. *qui n'a pas encore de barbe*, His. *mancebo*, ἀμείρων, qui ad annos pubertatis nondum pervenit, hoc eſt, qui nondum lanuginem circa genitalia membra emisit, quam Latini pubem vocat, Cic. in Cæs. Cum Æsium ejus impuberem necandum esse dixit. Ovid. 2. Fast. Nam puer impubes, & adhuc non utilis armis. Plin. l. 23. c. 7. Puer impubis si defracto ramo detrahat.

Impubescens, o. 3. quod nondum lanuginem emittit. Pl. l. 23. c. 7. Corticem ejus impubescentem. Harduin. tamen legit *insumescentem*.

Impūdens, tis, o. 3. *senza vergogna*, עז פנים, Germ. *unverschamt*. Gal. *impudent*, His. *desvergonçado*, ἀναιδής, qui nullo pudore ducitur, inverecundus, perfricæ frontis, effrons. Cic. 4. Acad. Utrum igitur nos impudentes, qui labi voluimus, an illi arrogantes, qui sibi perfuaderint scire se solos omnia? Id. l. 1. Off. c. 35. Impudentior intemperantia. Id. l. 6. Att. ep. 2. Impudentissimæ literæ.

Impūdenter, adv. *sfacciatamente*, ἀναιδῶς, petulanter, inverecunde. Cic. 3. Fam. ep. 12. Non ignoro, quam impudenter faciam. Id. 6. Ver. c. 7. Impudentissime mentiri. Id. 9. Fam. ep. 22. Batuit, impudenter: depsit, multo impudentius.

Impudentia, æ, f. 1. *sfacciataggine*, פנים, עזות, Ger. *unschamhaffigkeit*, Gall. *impudence*, His. *desvergueneça*, ἀναίδεια, inverecundia, audacia, effrænata confidentia. Cic. 5. Ver. Quid ad hanc impudentiam addi potest?

Impudentiuscŭlus, a, um, *sfacciatello*, aliquantum impūdens. Cic. Fam. 7. ep. 5. Simus enim impudentiusculi, quam per te vix licet, verum &c. Flerique Cod. habent *putidiusculi*.

Impudicātus, a, um. stupratus. Fest.

Impudice, adverb. *impudicamente*. Ambros. ad Virg. lapſ. c. 8. & Tert. de Idolol. c. 2. Et impudicissime, Eutrop. l. 8. c. 22.

Impudicitia, æ, f. 1. *impudicizia*, חמס חרפה, Ger. *unzucht*, Gal. *impudicité, paillardise*, His. *impudicicia, deshonestidad*, ἀσέλγεια, libido. Cic. Octavio, Cui forma per dedecus pecuniam, & nomen nobile conseceleratum impudicitiæ dedisset. Adde Quintil. l. 4. c. 2. & Tacit. Ann. l. 3. c. 25.

Impudicus, a, um, o. 1. 2. *impudico, non casto*, טמא, Ger. *unverschamt*, Gal. *impudique, paillard*, His. *impudico, deshonesto*, ἀσέλγης, ἀκάθαρτος, non pudicus, impūrus, qui pudicitiam suam prostratam habet, & proprie qui alienam libidinem excipit. Auctor carm. Priap. Si fur veneris, impudicus ibis. Cic. 2. Catil. In his gregibus omnes aleatores, omnes adulteri, omnes impuri, impudicique versantur. ¶ Ponitur etiam pro temerario, & pro eo, qui nullo pudore ducitur. Plaut. Rud. act. 3. sc. 2. 62. O faciuus impudicum, quam liberam esse oportet, servire postulare. ¶ *Digitus impudicus* est medius, qui etiam infamis, & famosus, & verpus vocatur ita dictus a tangendo podice. Quando portigebatur, signum erat derisionis, & contumeliæ. Mart. l. 6. epigr. 70. Ostendit digitum, sed impudicum Alcosti. ¶ Superlat. impudicissimus. Cic. Phil. 2. c. 28. Impudicissimus Aptonius. ¶ Comparat. *impudicior* est apud Plaut. Curcul. 1. 1. 52.

Impugnātio, onis, f. 3. *oppugnazione*, מלחמה, Ger. *bestreitung*, Gal. *resistance, impugnation assaut*, His. *oposicion, impugnacion*, προσβολή, oppugnatio. Cic. Att. l. 9. ep. 1. Ipse domum P. Syllæ pro castris sibi ad eam impugnationem sumserat.

Impugnātor, oris, m. qui impugnat. Liv. l. 27. c. 15. Caulonis impugnatores. Ita legit Gruter. Aſt alii *oppugnatores*.

Impugnātus, a, um, oppugnatus, victus. Pl. l. 5. c. 24. Primo hunc illi impugnatus curſum Taurus aufert. Al. leg. *in pugna*. ¶ Item non oppugnatus, sine certamine relictus. Gell. l. 1. c. 6. Turpe est rhetori, si quid in mala causa destitutum, atque impugnatum relinquat.

Impugno, as, avi, atum, a. 1. *impugnare, oppugnare*, נלחם, Ger. *bestreiten*, Gal. *impugner, résister*, His. *impugnar*, προσβάλλω, oppugno. Cic. ad Brut. Ut in præsens sceleratos cives timore ab impugnanda patria deterreremus. ¶ Per translationem ponitur pro adversari, *contendere*. Cic. 3. Fam. Nullam ne in tabellæ quidem lacebras fuisse abscondisam malevolentiam, quæ te impugnare auderet

Impulsio, onis, f. 3. *impulsione, incitamento, instigazione*, מדרוש, ἐπαγωγή, ὥθισμός, actus impellendi, impulsus, incitatio. Cic. 2. de Invent. c. 5. Impulsio est, quæ sine cognitatione per quamdam affectionem animi facere aliquid hortatur, ut amor, iracundia, ægritudo, &c. Id. 3. de Or. Erroris inductio, & in hilaritatem impulsio

Impulsor, oris, m. 3. *impulsore, instigatore*, מסית, מסת, דוחה, ὄστις, qui impellit, & incitat ad aliquid faciendum. Cic. Att. l. 16. ep. 7. Quamvis non fueris suasor, & impulsor profectionis meæ, approbator certe fuisti.

Impulsus, us, m. idem ac impulsio. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 11. Is ardor non alieno impulsu, sed sua sponte movetur. Id. 9. Fam. Fraternque suum, hominem non sapientem, impulsu inimicorum suorum eo progressum esse, id est, suasu, & hortationibus.

Impulsus, a, um, *spinto, mosso, incitato, instigato*, ἐπωχθισμένος, particip. ab impello. Juven. sat. 10. unde altior est Casus, & impulsæ præceps immane ruinæ. Vellej. l. 2. c. 51. Prælio graviter impulsi milites. Nepos 1. c. 5. Ejus auctoritate impulsi Athenienses.

Impulverātus, a, um, adject. qui est sine pulvere, hoc est sine labore. Gell. l. 5. c. 6. Impulveræa, incruentaque victoria.

Impunctus. V. Impictus.

Impūne, adv. *senza punizione, senza pena*, חנם, Ger. *ohne strafe*, Gal. *impunement*, His. *sin castiga, impunidamente*, ἀζήμιος, sine pœna, absque mulcta. Ovid. 2. Met. Haud impune feres: adimam tibi namque figuram. ¶ Significat etiam sine damno. Virg. 2. Georg. Et sæpe alterius ramos impune videmus vertere in alterius. ¶ Comp. impunius, sup. impunissime. Cic. 6. Verr. Ille, civis Romanus quod erat, impunius id factorum putavit. Plaut. Pœn. 1. 3. 2. Nam impunissime tibi quidem hercle vendere hasce ædes licet.

Impūnis, ne, adject. *impune, senza pena, e casligo*, ἀτιμώρητος, Solin. c. 27. Impunis redit. Plaut. Merc. 4. 6. 4. Id si receivit mulier, impune est viro. Quod tamen & adverb. esse potest.

Impunitas, atis, f. 3. *impunità, perdono*, חמלה, Ger. *unstrefflichkeit*, Gal. *impunité, His. impunidad*, ἀτιμωρησία, venia peccati, licentia, cum scilicet qui peccavit, nulla mulctatur pœna. Cic. 2. Fin. c. 22. Quæ libido se non proripiet, ac projiciet aut occultatione proposita, aut impunitate, aut licentia?

Impunitè, adverb. impune. Marius ad Cic. Fam. 11. ep. 28. O superbiam inauditam! alios in facinore gloriari; aliis ne dolere quidem impunite licere. Al. leg. *impune*. Fest. Impunitius mœchari.

Impunītus, a, um, *non punito, assolto*, Ger. *ungestraft*, Gal. *impuni*, His. *impunido*, ἀτιμώρητος, non punitus, pœnis solutus. Cic. 7. Ver. Possemus hanc injuriam, ignominiamque nostris Rom. inultam, impunitamque dimittere? Liv. l. 3. 50. Quo impunitior libido, & effrænatior est.

Impūno, onis, m. *audace, sfacciato*, עז פנים, αὐθάδης, πλεμπρὸς, impudens, impunitatis spe, quæ magna est peccandi illecebra, impudenter quidliber patrans, ab impune, apud vet. Lucil. apud Non. Homo impunatus, & impuno, & rapinator. ¶ Apud Junianum Majum pro *impuno* est *impudo*. Erit autem *impudo, onis*, a non pudendo.

Impūratus, a, um, idem ac impurus. Ter. Phor. 4. 3. 64. Impuratus me ille ut etiam irridear? Apul. l. 9. Met. Nefario scelere impuratissima capita. Plaut. Rud. 3. 4. 45. Scio probiorem hanc esse, quam te, impuratissime.

Impūre, adv. *lordamente*, בטומאה, Germ. *schandtlich und heßlich*, Gal. *impurement*, His. *imparamente*, ἀκαθάρτως, αἰσχρῶς, spurce, fœdæ. Translate ponitur pro impudice, turpiter, flagitiosè. Cic. 3. Fin. c. 11. Quis animo æquo videt eum, quem impure, ac flagitiosè putet vivere? Id. 9. Att. ep. 12. Impurissime ab aliquo despici.

Impurgabilis, le, adj. inexcusabilis. Amm. l. 22. c. 4. Impurgabile crimen.

Impūritas, tis, f. *lordura*, טומאה, Ger. *unreinigkeit*, Gal. *impurete*, His. *impuridad*, ἀκαθαρσία, spurcities, fœditas. Translate accipitur pro impudicitia, improbitate, scelere. Cic. 2. Phil. 3. Cum omnes impuritates pudica in domo quotidie susciperes, vino, lustrisque confectus.

Impuritia, æ, f. 1. idem ac impuritas. Plaut. Perf. 3. 3. 7. Tuas impuritias traloqui nemo potest.

Impūro, as, a. 1. impurum reddo, conspurco, fœdo. Senec. ep. 87. circa med. Utrum illum pecunia purum effecit, an ipse pecuniam impuravit? quæ sic in quosdam homines, quomodo denarius in cloacata cadit.

Impūrus, a, um, *immondo, sporco*, מלא, Ger. *unrein, u. saubet*, Gal. *impur*, His. *impure*, ἀκάθαρτος, fœdus, spurcus, contaminatus. Translate ad mores, vitamque refertur. Cic. 4. Phil. In illa terra, atque impura legatione. Id. pro Domo c. 18. Omnium non bipedum solum, sed etiam quadrupedum impurissimus. Id. Phil. 3. Quis illo maledico impurior?

Imputatio, onis, f. *imputazione, il dar la colpa*. l. 82. Dig. de condit. & demonstr. Ut explorari possit, imputationes probe, an improbe referantur.

Imputatīvus, a, um, adject. qui imputari potest, accusatorius. Ter. adv. Marc. l. 2. c. 25. Non simplici modo, idest interrogatorio sono legendum est, Ubi es Adam? sed impresso, & incusso, & imputativo.

Imputātor, oris, m. exprobrator, *chi imputa*. Senec. l. 2. de Benef. Multi sunt superbi, & imputatores.

Imputātus, a, um, *non potato*, ἄτμητος, quod non est putatum, seu amputatum, a partic. ex *in*, & *puto*. Plin. l. 14. c. 12. Eadem lege ex imputata vite libari vina Diis nefas staruit. Adde Hor. Epod. 16.

Impūto, as, avi, atum, a. 1. *imputare*, חשב, Ger. *zurethnen*, Gal. *imposer, imputer*, His. *imputar*, αἰτιάομαι, προσέχω, est commodi, vel incommodi alicujus causam in aliquem rejicere. Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam. Plin. l. 18. c. 1. Nostris eam criminibus urgemus, culpamque nostram illi imputamus. Quintil. Declam. 13. Imputa nobis propitios ventos, & secundum mare, &c. ¶ Significat etiam annumerare, in expensi tabulas referre, *mettet' in conto*. Senec. l. 3. de Ira, c. 52. Stat super caput fatum, & pereuntes dies imputat. Id. ep. 8. Hoc non imputo in solutum de tuo tibi. ¶ Hinc translate sumitur pro loco beneficii exprobrare. Plin. Paneg. c. 24. Copiam tui, non ut imputes, facis. Sueton. Tiber. c. 53. Imputavit etiam, quod non laqueo strangulatam in Gemonias abjecerit. Tacit. de Germ. c. 21. Gaudent muneribus, sed nec data imputant, nec acceptis obligantur.

Imputresco, is, utrui, n. 3. *marcirsi*, κατατήκομαι, רקב, intus putresco. Col. 6. c. 17. Et cum imputruit, conteritur.

Imputribilis, is, *incorrustibile*, ἀδιάφθορος, qui non imputrescit. Hier. ep. 128. ad Fabiol. de vest. sacerd. Ligna imputribilia. Adde August. in Psal.

Imputribilitet, *incorrotibilmente*, ἀφθάρτως. August. ep. 32. ad Paul. Cedri Libani Mundi hujus fluctus imputribiliter secant.

Imulus, a, um, diminut. ab *imus*, & ejusdem significationis. Catull. carm. 25. ad Thall. mollior cuniculi capillo, vel anseris medullula, vel imula oricilla. h. e. auricula infima mollior, ut Cic. loquitur l. 2. ad Q. Fr. ep. 15. Alii tamen aliter quæ aliter legunt.

Imus, a, um, *infimo, bassissimo*, שפל, Ger. *dars underst und niderst*, Gal. bas, *profond*, His. *bazo, cabero*, κατώτατος, ὕστατος, superlativum *nominis inferus*, idem significans ac infimus. Nam ab *inferus* esset *infer simus*, pro quo dicimus sine. *infimus*, & altera sync. *imus*, ut a *superus*, esse *superimus*, pro quo dicimus *supremus*, & altera sync. *summus*. Cic. in Somn. Nam terra immobilis manens ima sede semper hæret, complexa medium mundi locum. Virg. 6. Æn. v. 581. fundo volvuntur in imo. Horat. l. 1. sod. 14. ima summis mutare. Vell. l. 2. c. 2. Ima summis miscere. Plin. l. 11. c. 47. Est in ima aure memoriæ locus. h. e. in ima auris parte. ¶ Ima etiam dicitur posterenus in ordine. Horat. de Ar. poet. v. 32. Æmilium circa ludum faber imus. h. e. in ultima ejus vici parte habitans. ¶ In convivio *imus* dicitur, qui e quatuor conivis ultimum locum tenet, *summus* enim est, qui ad caput lecti accumbit, *medius* qui post ipsum, *infra* qui tertio loco, *imus* denique qui post hunc accumbit. Horat. l. 2. sat. 8. v. 40. secutis omnibus imis.

I A N T E N.

In, *in, nel, bà, tès*, בא, ב, præpositio ex earum genere, quæ & separari, & componi solent, ab *nè*, pro quo Æoles ἴν dixisse videntur. Sed Græcis *nè* quietem indicat, *tès*, vel *tès* motum, Latinis *in* utrique inservit. Accusativum exigit, quando cum verbis motus ad locum conjungitur, & tunc significat intro, *nel. Cic. 1. Catil.* In exilium proficiscere. ¶ Item cum accusativo sæpe sumitur pro erga, in bonam partem, *verso. Cic. 2. Off.* Prima igitur adolescentis commendatio proficiscitur a modestia, tum pietate in parentes, tum in suos benevolentia. ¶ Hoc sensu usurpare est cum ablat. ab eod. *Fam. l. 1. ep. 8.* in te benemerito grati essent. ¶ Item in malam partem, pro adversus, contra. *Virg. 1. Æn.* Quid mens Æneas in te committere tantum, quid Troes potuere. ¶ Item loco præpositionis *pro*, ut Aliquid in bonam, vel in malam partem capere. Pecuniam in aliquid rescindum perscribere, &c. *Cic. 1. Off.* Magnam vim esse in fortuna in utramque partem, vel secundas ad res, vel adversas, quis ignorat? *Ter. And. 2. 2. 32.* que Olera, & pisciculos minutos ferre in cœnam seni, idest pro cœna, vel gratia cœnæ. ¶ Item pro *ob*, seu *propter*, ut in spem alicujus rei aliquid facere. *Liv. l. 2.* In spem universæ prædæ flumen trajiciunt. ¶ Item pro *ad*, ut in assem ferre, idest ad pretium assis. *Col. l. 2. c. 13.* In familiæ luctum nubere. *Cic. pro Cluent.* ¶ Item pro *usque ad. Martial. l. 1. ep. gr. 29.* In lucem semper Acerra bibit. ¶ Cum accusativo item jungenda est in nominibus temporis, ut in horam, in diem, in dies, in singulos dies, in diem trigesimum, in perpetuum, &c. *Cic. 3. Off.* Et simul ad cœnam hominem in hortos invitavit in posterum diem. *Liv.* Bellum in trigesimum diem indixerant, idest ad diem trigesimum, vel post trigesima dies. ¶ Item cum semio est de divisione, ut Orbis terrarum in quatuor partes dividitur: aut distributione, ut *Cic. pro Flacco*. Unde leges ortæ, atque in omnes terras distributæ putantur. Huc pertinent illa, In militem, in capita, in naves. *Cic. 5. Verr.* Ne amplius in jugera singula, quam terna medimna exigeret, hoc est pro singulis jugeribus. ¶ Denique aliquando accusativo jungitur pro ablativo, ut Hunc in modum, pro hoc modo, in rationem eamdem, vel eamdem formam, in modum brutorum, in morem Græcorum, Multos in omnes partes fallere, In os laudare, &c. *Cic. Suet. Virg. Senec.* &c. ¶ Postulat autem ablativum quando cum verbis statis in loco conjungitur. *Cic. Att. l. 12.* In hac solitudine careo omnium colloquio. ¶ Item cum ponitur pro inter. *Virg. 1. Æn.* Penthesilea furens mediis in millibus ardet. ¶ Interdum invenitur cum accusat. etiam in verbis status. *Cic. pro L. Manil. c. 12.* Cum vestros portus in prædonum potestatem fuisse sciatis. Adde pro *Quint. c. 5. Plaut. Bacch. 1. 3. 53.* Ecquid in mentem est tibi? *Ter. Eun. 2. 2. 29.* Ubi videt me esse in tantum honorem. ¶ Sic contra cum verbis motus interdum habet ablat. *Manil. l. 5. v. 384.* Cum venit in regione tua, Capricorne, figuræ. *Phad. l. 5. fab. 1. v. 15.* Quinam cinædus ille in conspectu meo Audet venire? Plura pro utraque constructione exempla congerunt *Par. in Lex. Crit. & Taubman. in Plaut. Amph. 1. 1. 25.* & alii; sed eorum pleraque variam habent lectionem. ¶ Interdum *in* omnino redundat. *Plaut. Capt. 1. 2. 64.* In his diebus. *Suet. Tiber. c. 60.* In paucis diebus. *Id. in Claud. c. 18.* Etiam in tempore hiberno. ¶ Compo-

posita quoque variis capitur modis. Nam in quibusdam vocibus negativa est, ut sensu privativa, ut *ignarus, inutilis*: In quibusdam intensiva, ut *increpuit, insonuit*. In aliquibus interdum privativa, interdum intensiva est, ut *Invictus, incanus, infractus*, & aliis quibusdam, quæ V. suis locis. ¶ Interdum notat motum ad locum ut *Infero, importo*. ¶ Interdum solemnitatem quamdam signat, ut *Indico*, quod est ritu solemni quicquam promulgare, aut jubere. ¶ Interdum significat *intra* vel *intro*, ut *Ingredior, induco*. ¶ Interdum supra, ut Imminco, impendeo. ¶ Interdum contra, ut *Inclamo, insulto*.

Ina, æ, f. vena, seu pars chartæ tenuissima. *Fest. Voss. in Etymol. v. Inane* exempla adfert ex *Pl. l. 13. c. 12.* & ex *Varrone l. 3. R. R. c. 9.* Ibi tamen in optimis codicib. *vena* legitur. V. tamen *Scalig. in loc. Var. cit.* ¶ Est ab *i'ς, i'νός*, vena.

Inabruptus, a, um, ἀδιάρρηκτος, quod non est abruptum, aut quod abrumpi non potest. *Stat. 5. Sylv. 1. v. 44.* Junxit inabrupta concordia longa catena.

Inabsolūtus, a, um, adject. non absolutus, non perfectus. *Apul. l. 1. dogm. Plat. post init.* Rerum formas inabsolutas, informes, &c.

Inaccensus, a, um, adject. non accensus. *Silius l. 1. v. 96.* inaccensi flagrant altaribus ignes. *Claud. de rapt. Pros. l. 1. v. 225.* Pectus inaccensum Veneri. Utrumque ita restituit *Heins.* ex ver. libris.

Inaccessĭbilis, le, adject. inaccessus. *Tert. adv. Prax. c. 15.* ex 1. *Tim. 6. 16.*

Inaccessus, a, um, *inaccessibile, dove non si può andare*, Germ. *unzugangig*, Gal. *inaccessible*, His. *enriscado, empivado, inaccessible*, ἄβατος, ἀδιάβατος, ad quod non acceditur, vel accedi non potest. *Pl. l. 12. c. 14.* Saba regio e dextra maris scopulis inaccessa. *Virg. 7. Æn.* vocat inaccessos lucos, ad quos nemo debet accedere.

Inacrēsco, is, evi, n. idem quod accresco. *Tert. adv. Gnostic. c. 1. a med.* Nausea nominis inacrescit. Al. leg. *inacresce*, h. e. acris, seu acida fit, inacescit.

Inaccusātus, a, um, adj. *non accusato. Tert. Apol. c. 49.* inaccusati, & impuniti.

Inacescō, is, acui, n. 3. idem quod acesco. *Apul. l. 5. A. A.* Si tibi etiami, ut par est, inacuit nostra contumelia. *h. e.* displicuit.

Inachĭa, f. 1. Argia, Ἰναχία, regio Peloponnesi, ab Inachio opp. ¶ Item Coryphasium, opp. Peloponnesi in Argia reg. apud Inachum fl.

Inachĭdes, is, Ἰναχίδης, patronym. masc. 3. ab Inacho. *Ovid. 1. Met. v. 574.* Non tulit Inachides. h. e. Epaphus Idis seu Ius filius. Ipsa autem Io patrem habuit Inachum. ¶ Inachides in plur. sunt Argivi Inachiæ incolæ. *Stat. l. 3.* Trepidi de sedibus astant Inachides.

Inachis, idis, f. 3. Ἰναχίς, Io filia Inachi. *Ovid. 1. Met.* Inque nitentem Inachidos vultus mutaverat ille juvencam.

Inachus, a, um, quod ad Inachum spectat. *Virg. 2. Georg.* Inachiæ Juno pestem meditata juvencæ. *Id. Æn. 7. v. 286.* Argi Inachi. *h. e.* in qua urbe aliquando Inachus regnavit.

Inachus, m. 2. Ἴναχος, filius Oceani, pater Ius, Phoronei, & Phegei, primus Rex Argivorum, qui Inacho fl. nomen dedit, a quo item Argivi ipsi Inachidæ appellati sunt, arate Xerxis Regis Assyriorum, & Jacob Patriarchæ, circa annum mundi 3347. G. Io.

Inachus, m. 2. *Planizza*, fl. Peloponnesi, dictus ab Inacho Argivorum Rege, qui per Argiam reg. fluit, & in sin. Argolicum inter Naupliam. & Prasiam exit. ¶ Inachus alter, fl. Acarnaniæ, qui in Acheloum influit. ¶ Adjective *Stat. 8. Theb. v. 363.* Inacha pubes.

Inacrēsco, is, n. 3. acer fio, *Tert. adv. Gnost. c. 1.* Nausea nominis inacrescit. Al. leg. *inacrescit*, hoc est crescit.

Inactuōsus, a, um, segnis, desides. *Augustin. l. 4. de Civ. Dei, c. 16.* Faceret hominem, ut air Ponponius, murcidum, idest nimis desidiosum, & inactuosum. Adde *Serv. ad Æn. 3. v. 587.*

* Inactus. V. Inigo.

Inadibilis, le, *inaccessibile*, qui adiri non potest, inaccessibilis. *Sidon. l. 2. epist. 2.* Lacus voraginosus, & vestigio inspectoris inadibilis.

In adversum. V. Adversus adverb.

Inadulabilis, le, o. 3. *non soggetto alle adulazioni*, ἀκολάκευτος, non obnoxius adulationi. *Gel. l. 14. c. 4.* Judicem oportere esse gravem, sanctum, severum, incorruptum, inadulabilem.

Inadustus, a, um, adj. non adustus. *Ovid. Heroid ep. 12. v. 93.* Jungis & æripedes, inadusto corpore, tauros. *Prudent. Apotheos. v. 13.* Inadustis fratribus. h. e. tribus pueris in fornace Babyl.

Inædificātio, onis, f. actus inædificandi. *Plaut. Mil. 2. 2. 55.* Ecce autem ædificat: columnam mento fustulit suo; apage, non placet profecto mihi illa inædificatio.

Inædificātus, a, um, in aliquo loco ædificatus. *Liv. l. 39. c. 44.* Et quæ in loca publica inædificata, immolitave privati habebant, demoliti sunt.

Inædifico, as, a. 1. *fabbricare*, בנה, Germ. *bauen*, Gall. *edifier*, His. *edificar*, οἰκοδομέω, est ædificare; vel locum aliquem ædificiis implere. *Cæs. l. 1. B. C. c. 27.* Inædificare plateas, idest plateas ædificiis obstruere. ¶ Aliquando accipitur pro jungere, vel adaptare in ædificio. *Plin. l. 10. c. 3.* In ædificatur nido lapis aeritres, quem aliqui dixere gagatem. ¶ Aliquando pro destruere id, quod ædificatum est. *Cic. de Arusp. Resp. c. 15.* A Sex. Serrano sanctissima sacella suffossa, incensa, inædificata, oppressa, summa denique turpitudine fœdata esse nescimus? ¶ Translate ponitur pro inserere, immittere. *Senec. de consol. ad Marc. c. 2.* Adolescens patiens laboris, quantumcumque imponere avunculus, & ut ita dicam, inædificare voluisset, laturus.

Inæquabilis, le, adj. *disuguale*, ἄνισος, inæqualis. *Cic. Partit. c. 4.* Inæquali varietate dittinguere.

Inæquabilitas, atis, f. *disuguaglianza. Arnob. l. 2.* Inæquabilitas elementorum.

Inæquabiliter, adv. inæqualiter. *Varr. l. 3. R. R. c. 9.* Ova inæquabiliter maturescunt.

Inæquālis, le, o. 3. *disuguale*, לא שוה, Ger. *ungleich, uneben*, Gal. *inégal*, His. *desigual*, ἀνώμαλος, non æqualis, dispar. *Mart. l. 11. epigr. 56.* Pinguis inæquales onerat cui villica mensas. *Pl. l. 9. ep. 5.* Nihil est ipsa æqualitate inæqualius. *Suet. August. c. 75.* Inæqualissimarum rerum fortes.

Inæqualitas, atis, f. *disuguaglianza*, Germ. *ungleichheit*, Gall. *inegalité*, His. *desigualdad*, ἀνωμότης, disparitas. *Col. l. 3. c. 12.* Opus est inter has inæqualitates magno temperamento.

Inæqualiter, adv. *inegualmente*, ἀνίσως, cum inæqualitate. *Col. de arb. c. 7.* Sicubi inæqualiter findi videbitur. *Liv. l. 37. c. 53.* Inæqualiter alios deprimere, alios extollere.

Inæquātus, a, um, adject. inæqualis, *disuguale. Tibul. l. 4. el. 1. v. 43.* Qualis inæquatum si quando unus urget utrinque.

Inæquo, as, a. 1. *uguagliare, spianare*, ἰσόω, adæquo, complano, planum, & æquum facio. *Cæs. l. B. C. c. 27.* Hæc levibus cratibus, terraque inæquat.

Inæstimabilis, le, o. 3. *inestimabile*, ערך, שאין לו, Ger. *unschetzlich, das man nicht schetzen kan*, Gal. *inestimable*, His. *inestimable*, ἀτίμητος, quod æstimari non potest. *Cic. 3. Fin. c. 6.* Contraque inæstimabile, quod sit superiori contrarium. *Liv. l. 35. c. 14.* Inæstimabilis imperator.

Inæstimatus, a, um, adject. non æstimatus, ut inæstimata prædia, *Triphon. Dig. 23. 3. 10.* Inæstimatus fundus.

Inæstŭo, as, n. 1. idem quod æstuo, aut valde æstuo. *Hor. Epod. 11.* Bilis inæstuat præcordiis.

Inaffectātus, a, um, non affectatus. *Quintil. l. 11. c. 1.* Quia mire simplicitas illa, & securitas inaffectatæ orationis tenues causas decet.

Inaggerātus, a, um, in aliquo loco aggeratus. *Sid. l. 2. ep. 3. in carm.* Ne fors tempore postumo viator, Ignorans reverentiam sepulti, Tellurem ereres inaggeratam.

Inagitābilis, le, adject. qui agitari non potest. *Senec. l. 5. quæst. nat. c. 5.* An existimas, aerem inertem, inagirabilem relictum esse?

Inagitātus, a, um, adject. *non agitato. Senec. ep. 75. ad fin.* Inagitati terroribus, incorrupti voluptatibus nec mortem horrebimus, nec Deos.

* Inalbēo, es, *imbiancbirsi*. albus fio. *Apul. l. 7. Met.* dies inalbebat. al. *inalbabat*.

Inalbēsco, is, n. 3. albus fio. *Cels. l. 2. c. 7.* Venæ sub lingua inalbescunt.

Inalbo, as, avi, atum, a. 1. album facio, הלבין, *imbiancare. Apul. l. 10. Met.* Cerei nocturnas tenebras inalbabant.

Inalgēsco, is, n. 3. idem ac algesco. *Cels. l. 3. c. 3.* Ubi extremæ partes membrorum inalgescunt.

Inalienātus, a, um, adject. non alienatus. *Scrib. Larg. compos. 214.* Adjicitur propolis inalienatæ, finceræ, bonæ selibra.

Inaliēnus, a, um, non alienus. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 8.*

Inalpīni, m. 2. qui Alpes incolunt. *Pl. l. 3. c. 5.* & *Suet. Aug. c. 21.*

Inaltātus, a, um, in altum sublatus. *Apul. in Trismeg.* Inaltata est Mundi rotunditas in modum sphæræ.

Inaltĕro, as, a. 1. *Tert. de Virg. veland. c. 14.* Quas non divisit, tacendo inalteravit. h. e. alteram in altera complexus est.

* Inalto, as, exalto, extollo. *Paulin. carm. 21. v. 138.* humiles inaltat.

Inamabilis, le, o. 3. ἀφέρατος, qui non potest amari, in quo nihil est, quod ametur. *Ovid. l. 1. de Pont. ep. 6.* Non cadit in mores feritas inamabilis illos. *Senec. Constr. 20.* Nihil est inamabilius, quam diligens fluititia.

Inamarēsco, is, n. 3. idem ac amaresco. *Hor. 5. Ser. Sat. 7. v. 107.* Namque inamarescunt epulæ sine fine petitæ.

Inamātus, a, um, *non amato*, inamabilis. *Sil. l. 12. v. 527.* hinc Alifanus Iaccho non inamatus ager.

Inambitiōsus, a, um, *senza ambizione*, non ambitiosus. *Ov. 11. Met. v. 766.* Secretos montes, & inambitiosa colebat rura.

Inambulātio, onis, f. 3. *passeggio, passeggiamento*, ambulatio, deambulatio. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 15.* Si contentio fiet, celeri porrectione brachii, inambulatione, pedis dextri tara suppositione uti oportebit. Adde *Cic. in Brut.*

Inambŭlo, as, n. 1. *passeggiare*, περιπατέω, spatior, spatia ambulando conficio. *Cic. Att.* Ante lucem inambulabam domi. *Liv. l. 23. c. 43.* Per muros inambulare.

* Inamīsibilis, le, qui amitti non potest. *Aug. de C. D. l. 22. c. ult.*

Inamœnus, a, um, *spiacevole*, ἀηδέης, injucundus. *Ov. 10. Met. v. 15.* Persephonen adiit, inamœnaque regna tenentem.

Inanefactus, a, um, inanis, atque irritus factus. *Ulp. Dig. l. 10. tit. 4. leg. 18.* Solutione chirographo inanefacta, & pignoribus liberatis. *Al. leg.* inani facto.

Inanesco, is, n. 3. inanis fio, κενόομαι. *Amm. l. 23. c. ult.* Conchulæ conclusæ metu fulgurum inanescunt.

Inania, æ, f. 1. idem ac inanitas. *Plaut. Aul. 1. 2. 6.* Inaniis oppletæ sunt, atque arancis.

Inaniloquus, a, um, κενολόγος, qui inania loquitur. *Plaut. Pseud. 1. 3. 24.* Surdus sum profecto, inaniloquus es. Al. leg. *inanilogus*, alii *inanilogista*, quæ idem significant.

Inanimālis, le, adject. inanimatus, non animalis. *Apul. Trismeg.* Animalia omnia, & inanimalia. *Macrob. l. Sat. 4. c. 6.* Sermo dirigitur ad inanimalia. Adde *Tertul. Apol. c. 48.*

Inanimans, antis, adj. o. 2. inanimalis. *Senec. ep. 58.* Corpus quomodo divido? ut dicam, aut animantia sunt, aut inanimantia. Al. leg. *inanimata*.

Inanimātus, a, um, *senza anima*, בלי רוח, Germ. *seelles ohne leben*, Gall. *inanimé*, His. *inanimado*, ἄψυχος, anima carens, expers animæ, quod non habet animam, non vivit. Vocem hanc *Lambinus* omnino rejicit ut barbaram. *Vossius* dubiam habet: defendunt *Manut.* & *Borrich.* In optimis fane Ciceronis editionibus hæc verba leguntur *l. 3. N. Deor. c. 16.* Stellas belluarum nomine appellas, ut Capram, Lupam, Taurum; aut rerum inanimatarum, ut Argon, Æram, Coronam. Et *in Top. c. 18.* Animata inanimaris anteponantur.

Inanimentum, i, n. inane, res inanis. *Plaut. Stich. 2. 3. 19.* (*al. l. 3. 19.*) Inanimentis explementum quærito.

Inanimis, e, adj. o. 3. inanimus. *Apul. l. 1. A. A.* Inanimis, nudus, & frigidus. Al. leg. *inanis*.

Inanimus, a, um, idem ac inanimatus. *Cic. 1. Tusc.* Inanimum est omne, quod pulsu agitatur externo. *Id. 4. Acad. c. 12.* Inter inanimum, & animal hoc interfit.

Inanĭo, is, ivi, itum, a. 4. *votare*, הריק, Ger. *leren, auss leren*, Gal. *vuider, évacuer*, His. *vaziar, i'νέω, i'νέω, κενόω*, vacuo. *Pl. l. 20. c. 3.* Herbacea arefac

Inartificialiter, adv. *non artificiosamente*, Ger. *unkünstlich*, Gal. *sans artifice*, Hisp. *sin artificio*, ἀτέχνως, sine artificio. *Quinct. l. 2. c. 17.* Qua in re alius ac inartificialiter, alius artificialiter gerat.

Inascensus, a, um, adject. non ascensus, inaccessus. *Pl. Paneg. c. 65.* Procedere in rostra, inascensumque illum superbiæ principum locum tenere.

Inaspectus, a, um, *non visto*, non visus, non conspectus. *Sext. I. Theb. v. 50.* Imæque recessu sedis inaspectos cælo, radiisque Penates servantem.

Inaspicius, a, um, adject. ἔυφραντος, inaspectus. *Auson. epist. 23. v. 22.* Semper inaspicuis prodentur scripta favillis.

Inassitus, a, um, *arrostito*, עֲלִי, ὄπτητος, idem ac assatus. *Plin. l. 30. c. 8.* Verendum formicationibus, verrucisque medetur arietini pulmonis inassati sanies.

Inasservo, as, avi, atum, a. 1. contabulo, *inscavalare*. *Vet. Inscript. apud Grut. p. 207.* Ferroque figito, inasservato asseribus abiegnis sectilibus.

Inassuetus, a, um, *inusitato, non consueto*, ἀσυνήθης, insuetus, inusitatus. *Ov. in Ibin*, Cogit inassuetas sumere tela manus. Adde *Sil. l. 3. v. 236.*

Inattaminatus, a, um, adj. *non contaminato. Tert. de cor. mil. c. ult.* Serva Deo rem suam inattaminatam.

Inattente, adver. *senza attenzione, senza badare. Ammian. l. 30. c. 8.* Ad pavores iriros aliquoties abjectus pallens, & quod nascuam erat, inattente formidans.

Inattenuatus, a, um, adject. *non attenuato. Ovid. 8. Metam. v. 850.* Attenuarat opes, sed inattenuata manebat Tum quoque dira fames.

Inattestatus, a, um, particip. qui testatus non est, qui in jus non est vocatus. *Plaut. Curc. 5. 3. 17.* Hoccine pacto indemnatum, atque inattestatum me arripi? Alii leg. *intestatum*, alii *inantestatum*.

* Inattritus, a, um, non attritus. *Paulin. Hol. car. 10. v. 254.* Fulget inattrito longum venerabilis auro.

Inaudax, acis, o. 3. *timido*, יָרֵא, δειλός, timidus. *Hor. l. 3. Carm. ode 20.* Dura post paulo fugies inaudax Prælia raptor.

Inaudibilis, le, adject. qui nequit audiri, *censorin. c. 13.* Ut dulcissimam concinant melodiam, sed inaudibilem.

* Inaudientia, inobedientia. *Cypr. ep. 28. al.* inobedientia.

Inaudio, is, a. 4. *rilevare*, שָׁמַע, ὑπακούω, idem est ac simplex audio, sed ab antiquis videtur usurpatum de rebus occultis. *Cic. Pansæ, apud Non.* Quorum erupit illa vox, de qua ego ex te primum inaudieram. *Id. 9. Fam.* Aquini, & Fabrateriæ consilia fuga intra me, quæ te video inaudisse.

Inauditiuncilla, æ, f. *dottrinella*, לֶקַח, ἀκροαμάτιον, audiciuncula. *Gell. l. 5. c. 21.* Habebat nonnullas disciplinæ Grammaticæ inauditiunculas.

Inauditus, a, um, *inaudito, nuovo*, לֹא שָׁמוּעַ, Ger. *unerhört*, Gal. *inouï*, Hisp. *no oydo*, ἀκήκοος, non auditus, novus, insuetus, partic. ab *in*, & *audior*. *Cic. 2. de Or.* Nihil dicam aut inauditum vobis, aut cuiquam novum. ¶ Interdum significat id, quod non audit, testo *Nonio*, qui adducit verba *Gell. l. 8. c. 7.* Quædam adsimilatim aut cæca gignuntur, aut inora, aut inaudita. Al. leg. *inaurita*.

Inaversabilis, le, adject. ἀδιατρέπτωτος, qui averti, & evitari non potest. *Apul. in Trifaeg. fr.* Æremitas inaversabilis, immobilis, insolubilis est. al. leg. *inaversibilis*.

Inauguratio, onis, f. אִגְרָת, οἰωνισμὸς. *Tert. adversf. Val. c. 11.* Inauguratio quædam dividendæ doctrinæ Valentini. *h. e.* augurium, principium.

Inauguratus, adverb. οἰωνιστῶς, idem ac augurato, idest, captato augurio, præcedente augurio, & addicentibus avibus. *Liv. l. 1.* Id quia inauguratus Romulus fecerat.

Inauguratus, a, um, adject. augurii captis electus, dedicatus. *Cic. in Brut. init.* Recordabar me inauguratum ab eodem. ¶ In *vet. gloss.* inauguratus exponitur inauspicatus, ἀσκαμψινδίας, sed caret exemplis.

Inaugito, as, a. τὸ αὐγοῦμαι, נָחַשׁ, augurium capio. *Plaut. Asin. 2. 1. 11.* Imperitum, inauguratum est. *Liv. l. 1. c. 7.* Palatinum Romulus, Aventinum Remus ad inaugurandum capiunt. ¶ Inaugurare locum, est, capto augurio locum vel gerendæ auspicaturn deligere. *Liv. l. 31. c. 20.* Augures jussos adesse ad Regillum lacum excivere; jacumque inaugurari, ubi auspicato cum populo agi posset. Transfertur etiam ad homines, cum munus aliquod publicum suscipiunt; nefas enim erat veteribus Magistratum aliquem, aut Sacerdotium assumere, aut ædem Diis sacrare, nisi captis prius auguriis. *Cic. Phil. 2. c. 43.* Quid igitur cessas? cur non Inauguraris? Sume diem; vide, qui te inauguriet. *Liv. l. 30. c. 26.* Augur in locum ejus inauguratus est filius. ¶ Interdum inauguratur est divinare, *indovinare*. *Liv. l. 1. c. 36.* Agedum divine, inaugura fieri ne possit, quod nunc ego mente concipio.

Inauguror, oris, m. 3. *indorare*, χρυσόκομος. *Firmic. l. 3. c. 4.* Faciet auriflices, inauratores, &c. Adde *Inscript. apud Grut. p. 1074. n. 12.*

Inauratus, a, um, *indorato*, מְצֻפֶּה זָהָב, Ger. *vergilder*, Gal. *doré*, Hisp. *dorado*, χρυσοβαφὴς, auro imfectus. *Cic. Verr. 4. c. 21.* Inaurata statua. *Tert. de Pall. c. 3.* Omni patagio inauratior.

Inauris, f. 3. *ornamento dell'orecchie, pendente*, עָגִיל, נֶזֶם, Germ. *das ohrgehenck*, Gal. *pendant d'oreilles*, Hisp. *cercillo*, ὠάριον, ἐνώτιον, ornamentum ab aure pendens. *Pl. l. 9. c. 55.* Antonia Drusi mulierne, quam diligebat, inaures addidit.

Inauritus, a, um, *che non ha orecchie*, ἄωτος, carens auribus. Exemplum V. in *inauditus*.

Inauro, as, a. 1. *dorare, indorare*, זָהַב, עָפָה, Ger. *vergülden, übergülden*, Gal. *dorer*, Hisp. *dorar*, χρυσῶ, auro tego, vel aurum induco. *Plin. l. 33. c. 3.* ¶ Per Metaphoram accipitur pro divitem facere. *Cic. ad Treb. l. 7. Fam.* Puto, te malle a Cæsare consuli, quam inaurari.

Inauspicatè, adv. *senza augurio, senza auspizi*, Germ. *zu böser stund*, Gal. *sans auspices*, Hisp. *sin auspicios*, ἀσκαμψινδίας, non captatis, vel perperam captatis auspiciis. *Cic. 1. de Div. c. 17.* Quod inauspicato pomœrium transgressus esset.

Inauspicatus, a, um, adject. non auspicatus, insolite, sine auspicio. *Plin. l. 28. c. 2.* Bibente conviva, mensam tolli, inauspicatissimum habetur. *Id. l. 18. c. 1.* Inauspicatorum animantium vice.

Inausus, a, um, ἀτολμήτος, quod quis non audet. *Virg. 8. Æn. v. 205.* quid inausum, aut intentatum, scelerisve dolive fuisset. *Sen. Thyest.* Ac me innocentem faciat, & inausa audeat.

Incædŭus, a, usi, *che non si taglia*, ἀκμαῖος, quod non cæditur, ex *in*, & *cædus*, ut Incædua sylva, quæ non cæditur. Incæduï montes, intonsi, sylvosi, in quibus arbores non cæduntur. *Ov. 2. Fast. v. 435.* Multis incæduus annis Junonis magnæ nomine lucus erat. *Id. l. 3. Amor. v. 1.* Stat vetus, & multos incædua silva per annos. Alii utrobique *inciduus* legunt.

Incæspitātor, V. Cæspitator.

Incălare, invocare. *Festus*: incalanto, invocanto.

Incălario, onis, f. invocatio. *Fest.*

Incălarive, adverb. vocative. *Fest.*

Incălesco, is, lui, n. 3. *scaldarsi, divenir caldo*, חַם, διαθερμαίνομαι, valde calidus fio. *Col. l. 2. c. 4.* Proscindendi sunt anni tempore jam incalescente. *Liv. l. 1. c. 57.* Incalueràt vino.

Incălfacio, is, eci, actum, a. 3. *scaldare*, θερμαίνω, calidum facio. *Ov. 4. Fast. v. 919.* Quantum si culmos Titan incalfacit.

Incălfide, adv. *senza astuzia, semplicemente, puramente*, ἁπλῶς, non callide, simpliciter. *Cic. 3. Off. c. ult.* In his tribus generibus non incallide tergiversantur.

Incallĭdus, a, um, *semplice, non astuto*, פֶּתִי, ἄξυνος, non callidus, simplex. *Cic. 1. de nv.* Arbitror, alios fuisse non incallidos homines. Adde *pro Cl. c. 16.*

Incălo, a. 1. *chiamare*, קָרָא, voco, ab *in*, & *calo*. *Fest.*

Incandĕsco, is, incandui, n. 3. *divenir infocato, divenir rovente*, candens, & ignitus fio, vehementer incendor. *Ov. Met. 2. v. 729.* Volat hoc, atque incandescit eundo.

Incandĭdo, as, avi, atum, a. 1. candidum facio. *Firmic. de error. relig.* Maculas Christi sanguis incandidat.

Incanesco, is, nui, n. 3. *farsi canuto, imbianchirsi*, πολιόομαι, canus fio. *Catul. in Argon. v. 12.* Spumis incanuit unda.

Incantamentum, ti, n. 2. *incantamento*, נֶשֶׁף, Ger. *zauberey*, Gall. *enchantement*, Hisp. *encantamiento*, ἐπῳδὴ, μάγγανον, incantatio. *Plin. l. 28. c. 2.* Valeant neæliquid verba, & incantamenta carminum.

Incantatio, onis, f. ἐπῳδὴ, incantamentum. *Firmic. l. 5. Astrol. c. 5.* Magicas infequentur incantationes. *Tert. l. 3. de cul. fam. c. 2.* Incantationum vires.

Incantator, oris, m. 3. *incantatore, fregone*, γόης, הוֹבֵר. *Tert. de idololatria c. 9.* Aut incantatores, aut conjectores, aut magos.

Incanto, as, avi, atum, *incantare*, נָשַׁף, Germ. *zeuberey treiben*, Gal. *enchanter*, Hisp. *encantar*, ἐπῳδῶ, est magicis carminibus moliri aliquid supra naturam, ab *in*, & *canto*, *Plin. l. 28. c. 2.* Qui malum carmen incantasset. *Horat. l. 1. Sat. 8. ad fin.* Incantata vincula. ¶ Pro cantare in aliquo loco. *Apulej. l. 9. Metam.* Fascinum incantantem sepiculæ consecratur arripere.

Incānus, a, um, *canuto*, לָבָן, Germ. *grau von alte*, Gall. *chenu*, Hisp. *mucano*, πολιὸς, idem quod canus, aut valde canus. Nam in sepe otiosum est, vel augeri. *Catull. de nupt. Peli. & Thetidis.* Dum cincti incanos folvent a vertice crines. ¶ Incanus herba, *l'enescens*, vel subalbida lanugine canitiem referens. *Col. l. 2. c.* Quæ velut incanæ herbæ dependent.

* Incapabilis, le, qui capi nequit, ἀκαταλήπτος, ἀκώρητος, *Aug. ep. 174.*

Incăpax, acis, adj. o. 3. non capax, *incapace*. *Prud. in Rom. v. 588.* Scio, incapacem te sacramenti, impie. Et *v. 348.* Ædes incapax solvi.

Incapistro, as, avi, atum, a. 1. capistro vincio, irretio. *Apul. l. 11.* Cum me malis incapistrast erroribus.

Incarcĕro, as, a. 1. in carcerem detrudo. Sunt qui Varroni tribuunt, sed valde incerta res est, ipsaque per se vox minus redolet latiniteatem. Habet tamen *Sarisber.* ætatis luteæ Auctor, *l. 6. c. 18.* ¶ Hinc incarceratio, onis, & incarcerarius, a, um, ejusdem farinæ sunt: quorum primum nonnulli *Plinio* tribuunt, secundum *Livio*.

Incaseātus, a, um, instar casei coagulatus, ut Mons incaseatus. *Augustin. l. 9. Confess.*

Incassum, *in vano*, רִיק, Ger. *vergebens und umsonst*, Gal. *en vain*, Hisp. *en vano*, φρόδη, μάτην, frustra, inaniter, a *cassus*, vanus, inanis. *Virg. 7. Æn. v. 421.* Turne, tot incassum frustra patiere labores. Adde *Liv. l. 10. c. 29.* ¶ Scribitur & divisim *in cassum*.

Incastē, adverb. non caste, inceste. *Senec. controverf. 13. l. 2.* Si cum liberis torta est, & incaste.

Incastīgatus, a, um, *impunito*, ἀδιόρθωτος, non castigatus. *Hor. 1. Ep. 10. v. 45.* Nec me dimittes incastigatum.

Incavillatio, onis, f. per despectum irrisio. *Festus.*

Incăvo, as, a. 1. *cavare, incavare*, נָבַב, κοιλαίνω, idem quod cavo, excavo, effodio. *Col. l. 4. c. 25.* Cum allevare, fcalpro, cum incavare, rostro.

Incaute, adv. *incautamente, inconsideratamente*, Ger. *unvorsichtiglich*, Gal. *par mégarde, imprudemment*, Hisp. *incautamente*, ἀπρονοήτως, improvide, imprudenter. *Cic. Att. l. 7. ep. 10.* Stulte omnia, & incaute agi judico. *Liv. l. 21. c. 7.* Sed dum incautius fubit muros.

Incautus, a, um, *incauto, non avveduto*, בְּלִי עֵצָה, Germ. *unvorsichtig, unbehutsam*, Gal. *imprudent*, Hisp. *incauto*, ἀβέβηλος, qui sibi cavere nequit. *Cic. pro Pl.* Qui te incautum fortasse nunc tuo loco dimovere potuerunt. *Liv. l. 40. c. 5.* Juvenis incautus a fraude fraterna. *Id. l. 30. c. 13.* Juventa incautior. *Sidon. l. 8. ep. 11.* Incautissimus, quia credulus. ¶ Est item ille, qui non cavetur. *Silius l. 2. v. 99.* ruereque inopina sub ictu Ante fera incauto. *Tacit. Ann. l. c. 50.* Iter incautum hostibus, *non guardato da'nemici*.

Incēdo, is, cessi, cessum, n. 3. *camminare*, הָלַךְ, עָבַר, Germ. *herein treten, daher gehen*, Gal. *marcher*, βαδίζω, est ingredi, ambulare, ire. *Cic. 1. de Div.* Quacumque incederet, omnia arbusta, virgulta, testa perverrere. *Senec. l. 6. Controv.* Dives, & pauper eadem vestigia incessimus. *Virg. 1. Æn.* Regini incessit ad templum. *Liv. l. 8. c. 36.* Incessit deinde, qua duxit prææ spes, victor exercitus. *Plaut. Rud. 3. 3. 31.* Malitiæ lenonis contra incedam. h. e. adversabor. ¶ Incedere magnifice, *camminar con pompa*. *Sallust. Jug. c. 176.* Incedunt per ora vestra magnifice. ¶ Sæpe incedere significat eadem ambulare, *andar adagio*. *Senec. l. 7. quæst. nat. c. 31.* Tenero, & molli passu suspendimus gradum: non ambulamus, sed incedimus. Al. leg. *repimus*. Adde *Pl. Men. 5. 3. 19.* ¶ Item advenire. *Tac. l. 11. Ann. 32.* Nuntii incedunt undique. Est tamen, qui suspicetur legendum *incidunt*. *Colum. l. 2. c. 1.* Ubi crepusculum incesserit. ¶ Item ingruere, irrepere. *Id. Ann. 3. c. 26.* Postquam pro modestia, ac pudore timor, & vis incedebat. ¶ *Pedes incedere* dicitur qui pedibus iter facit, *Liv. l. 28. c. 9.* Neronemque, etiam si pedes incedat, memorabilem fore. *Pl. in paneg.* dixit incedere pedibus. ¶ *Virg. Æn. 1.* Ast ego, quæ Divum incedo regina. h. e. sum, habeor, appareo. ¶ Incedere ætitia, h. e. exultare, exilire. *Cic. l. 2. Fam. ep. 9.* Repente incessi omnibus lætitiis.

Incelebrātus, a, um, adj. *non pubblicato. Tacit. Ann. 6. c. 7.* Ab aliis incelebrata.

Incelĕbris, bre, o. 3. *non celebre*, אַלְמְנוּת, non celebris. *Silius l. 8. v. 379.* Incelebri vale. *Gell. l. 5. c. 14.* Non incelebres libri.

Incendefactŏr, is, a. 3. incendo. *Trebel. Pol. in Claud. c. 8.* Qui farraginem tantam nunc incendefecit. Ita legit *Salmas.* Alii *incendi fecit*: alii *incendio affecit*.

Incendiārius, a, um, מַבְעִיר, πυρπολητικὸς, quod ad incendium spectat, ut Avis incendiaria. *Pl. l. 10. c. 13.* Inauspicata est incendiaria avis, propter quam Æpenumero lustratam Urbem, in Annalibus invenimus, sicut L. Cassio, C. Mario Coss. quæ anno & bubone viso lustrata est. Quæ sit avis ea, nec repitur, nec traditur. Quidam ita interpretantur, incendiariam esse, quæcumque apparuerit carbonem ferens ex aris, vel altaribus. Alii spinturnicem eam vocant. Sed hæc ipsa quæ esset inter aves, qui se scire diceret, non inveni. Hæc Plinius.

Incendiarius, ii, m. 2. πυρολὺς, πυρπολητὴς, qui ædificiis ignem injicit. *Quinct. l. 9. Declam.* Morabar inter sacrilegos, incendiarios, & (quæ gladiatoribus una laus est) homicidas inclusos turpiore custodia. Adde *Tacit. 15. Ann. c. 67. Sueton. Vitel. c. 17.*

Incendiōsus, a, um, adj. incendio, seu calore plenus. *Apul. de herbe. 58.* Folia gustu remordentia, & incendiosa. *Fulg. l. 1. Mythol. c. 15.* Solis fervor incendiosior.

Incendium, dii, n. 2. sumitur pro inflammatione, combustione, *incendio*, יְקֹד, הִתְלַהֲטוּת, Ger. *ein, brunst*, Gal. *embrasement*, Hisp. *incendio*, ἔμπρησις, ἐμπύρωσις. *Cic. in Catil.* Eruptant fermonibus suis cædem bonorum, atque urbis incendia. ¶ Per Metaphoram accipitur pro calamitate, damno, exitio. *Cic. pro Mur.* Si quod esset in suas fortunas incendium excitatum. ¶ Item pro vehementi commotione animi. *Cic. 2. de Or.* Qui in accusando sodali, & Quæstore meo tantum incendium concitaras, &c. ¶ Sumitur etiam pro augmento; nam *incendo* significat etiam augere. Hinc annonæ incendium, h. e. annonæ caritas, *carestia di vitto*. *Manil. l. 2.* Et gravia annonæ speculantem incendia ventis Credere opes. *Quinct. Declam. 12.* Etiam si quid residui erat, ut carius venderent, ad annonæ incendium suppressum est. V. *Incendo*.

Incendo, is, di, sum, a. 3. est inflammare, comburere, *infiammare, abbruciare*, הִבְעִיר, Ger. *anzünden*, Gal. *brûler*, Hisp. *quemar*, ἐμπυρίζω. *Cic. Att. l. 9. ep. 6.* Naves, quibus usus non est, omnes aut præcidisse, aut incendisse dicunt. ¶ Transfertur eleganter ad animum, & significat affectum aliquem vehementer commovere, concitare. *Cic. Fam. 5. ep. 21.* Cum incendisset cupiditatem meam confutatis diis augendæ nostræ. *Id. Tusc. 1. c. 2.* Omnes incendantur ad studia gloria. *Ter. Heaut. 4. 1. 47.* Incendi ira. Sic incendi amore, desiderio, dolore, &c. apud *Cic. Virg. & al.* ¶ Incendere aliquem similiter dicimus pro concitare, commovere. *Virg. 4. Æn. v. 360.* Desine meque tuis incendere, teque querelis. ¶ Et incendere aliquid, pro augere. *Id. Æn. 9. v. 500.* Illam incendentem luctus. Qua ratione incendere annonam, apud *Varr. l. 3. R. R. c. 2. incarire il vitto*. Et *Nonius*: Edones Romam, ut turba annonam incendat. ¶ Incendere genus suum, *rovinar la sua casa*. *Plaut. Trin. 3. 2. 49.* Si istud conare, tum incendes genus. V. integrum Plauti locum. ¶ Incendere urbem clamore, h. e. implere. *Virg. 11. Æn. v. 147.*

Incense, adv. vehementer. *Gell. l. 10. c. 3.* Cicero odium in Verrem apud cives R. incense, atque acriter, atque inflammanter facit.

Incensio, onis, f. idem ac incendium. *Cic. pro Sylla*. Incensione Urbem, internecione cives, vastitate Italiam, interitu Rempublicam liberavit.

Incensivus, a, um, adject. ad incendendum aptus. *Macer l. 4. c. 10.* Juniperi virtus est incensiva, & acris.

Incensor, oris, m. qui incendit, incendiarius. *l. 16. Dig. de pœnis*. Messium incensores. ¶ Item commotor, concitator. *Am. l. 31. c. 25.* Perempto incensore turbarum.

Incensus, a, um, adj. ab incendo, *acceso, abbruciato*. *Virg. Æn. 2. v. 327.* Incensa urbs. ¶ Translate commotus, incitatus. *Id. 3. Æn. v. 298.* Incensum pectus amore. *Cic. de prov. Conf. c. 14.* Incensus ad Remp. bene gerendam. *Id. de opt. gen. Orat.* Inimicitiis incensa contentio. *Hirt. l. 8. B. Gall. c. 48.* Equus incensus calcaribus. ¶ Addit *Festus* ex. exemplum ex *Claudian. l. 3. de rapt. Pros. v. 201.* Phlegra nobis incensior æther, sed ibi legendum *infensior*.

Incensus, a, um, adj. a censeo, non census, לֹא מִתְפַּקֵּד, ἀτίμητος, h. e. qui nomen fuum, & res in censum non detulit. *Liv. l. 1. c. 44.* Censu perfecto, quem maturaverant metu legis de incensis latæ. *Cic. pro Cæc. sub fin.* Dum populus incensum vendit, hoc judicat, &c.

Incentŏr, onis, f. 3. ἐπαύλησις, cantio, seu cantilena, ab *incento*, *as*, quod a *canto*. *Gell. l. 4. c. 13.* Democritus docet, pluribus hominum morbis medicinam fuisse incentiones tibiarum. ¶ Speciatim sumitur pro incantamento, quod vocis modulatione fiebat. *Gell. l. 16. c. 13.* Et incentionibus, herbarumque succis faciant medelarum miracula.

Incentivum, i, n. stimulus, incitamentum, πυροφωτικὸν, *incentivo*. *Prudentii* est, *Ammiani, Hieronymi*, & similium sequioris ævi scriptorum.

Incentivus, a, um, ἐπαυλητικὸς, quod ad canendum infervit. Tibia incentiva, quæ a dextra canit, sicut succentiva, quæ a sinistra succinit. *Var. de re ruft. l. 1. c. 2.* Et ut dextra tibia alia, quam sinistra, ita ut tamen sit quodammodo conjunctiva, quod est altera ejusdem carminis modorum incentiva, altera succentiva. ¶ Accipitur etiam pro incitativo, quod milites intentione tubarum ad prælium solent incitari. *Plin. in Pan.* Non rubæ solum, sed etiam Spartanæ tibiæ incentivum aliquid ferunt ad bellum.

Incentor, oris, m. qui incinit, a cantor. *Isid. l. 6. c. 19.* ¶ Item auctor, stimulator. *Paulin. Nolan. epist. 29.* Incentor potius, quam consolator lacrymarum. *Amm. in princ. l. 15.* Ignecs turbarum incentor. *Oros. l. 7. c. 28.* Perfecutionis Christianorum incentor.

Inceps, pro deinceps, apud Vet. *Festus*.

Incepsit, pro inceperit, apud *Festum*.

Inceptio, onis, f. principium. actus incipiendi. *Cic. in Acad. 4. c. 38.* Tam præclari operis inceptio intermitti non debet.

Inceptivus, a, um, adj. initialis, ut inceptiva litera, apud *Diom. Gramm.*

Incepto, as, a. 1. *cominciare*, הָחֵל, ἐπιχειρέω, freq. ab incipio. *Gell. l. 1. c. 11.* Tibicines inter exercitum positi carmen inceptabant. *Terent. Heaut. 3. 3. 39.* Inceptate hicines exercitum positi carmen inceptabant. *Terent. Heaut. 3. 3. 39.* Inceptate facinus. *Id. Andr. 5. 4. 22.* Inceptare fabulam. ¶ Sunt qui scribunt *incepta, inceptam*, &c. cum *a* diphtongo, & a *capi* derivant: nos a capio ducimus, & diphtongum omittimus.

Inceptor, oris, qui incipit, *Ter. Eun. 5. 9. 40.* mearum voluptatum omnium inventor, inceptor, perfector.

Inceptum, i, n. *principio, tentativo*, תְּחִלָּה, ἐγχείρημα, principium, institutum, *Cic. in Cæs.* Si cujus ego non modo factum, sed inceptum ullum, conatumve contra patriam deprehendero. *Veltej. l. 2. c. 68.* incepto pari similis fortuna fuit. Pro facto, *l. 2. Ann. 64.* Jaculis hostem incessere. *Gell. l. 1. c. 2.* Objurgatione justa incepsivit. ¶ Item adorici. *Virg. 12. Æn. v. 595.* Regina ut tectis venientem prospicit hostem. Incessi muros, ignes ad tecta volasse, &c. Ita legit *Servius*: alii *incendi*. ¶ Item accusare. *Symmachus l. 1. epist. 5.* Nequicquam taciturnitatis incessimur. ¶ Alias hujus verbi notiones V. in *Incesso*.

Incessus, us, m. *passo, il camminar e, andare*, צְעַד, Ger. *der gang*, Gal. *demarche, allure*, Hisp. *grave andadura*, βάδισμα, βάδισις, gressus, ambulatio: & dicitur tum de hominibus, tum de aliis animalibus. *Cic. 1. Off.* Status, incessus, festio, accubatio, vultus, oculi, manuum motus teneant illud decorum. *Pl. l. 10. c. 38.* Incessus omnibus animalibus certus, & unius modi, & in suo cuique genere. ¶ Sæpe sumitur pro gressu sublimiore, & sistum præ se ferente. *Cic. 2. Fin.* Quod si vultum tibi, si incessum fingeres, quo gravior videretur, non esses tui similis.

Incestē, adv. non caste, turpiter, impure. *Liv. l. 1. c. 45.* Quidnam tu hospes paras incestæ sacrificium Dianæ facere? *Cic. pro Cæl. c. 14.* Ideo æquam adduxi, ut ea tu incestæ uterere. *Arnob. l. 5.* Agit incestius res fas.

Incestificus, a, um, incestuosus. *Sen. Theb. v. 225.* Ego castam manum nefandus, incestificus, exsecrabilis attrecto.

Incesto, as, a. 1. *macchiare, violare*, טָמֵא, Ger. *eine blutschande begehen*, Gal. *violer polluer incestueusement*, Hisp. *incestuosamente violar, mixtio*, proprie est polluere quovis illicito concubitu, & speciatim dicitur de iis, cum quibus consanguinitas intercedit. *Suet. in Tib. c. 43.* Triplici fcelie connexi invicem incestarent se coramillo. *Tac. l. 6. Ann. c. 19.* Post quos Sex. Marius Hispaniarum ditissimus defertur incestasse filiam. ¶ Translate accipitur pro contaminare simpliciter. *Virg. 6. Æn. v. 150.* Totamque incestat funere classem.

Incestum, ti, n. 2. *incesto*, טֻמְאָה, תּוֹעֵבָה, Germ. *blutschande*, Gal. *inceste*, Hisp. *incesto*, ἡ αἰδοίου συμφθορὰ, fugitium, quod committitur cum ea, cum qua aliquo non erat futurum legitimum matrimonium, ut cum matre, sorore, fatis virginibus, aut similibus, ab *in*, & *castus*. Aliqui deducunt a κέστος, *cestus*, idest cingulum Veneris, quo in rapiis honestis utebantur ad conciliandum amorem maritalem, ut incestus dicatur concubitus illegitimus, cui cingulum illud, fustarum nuptiarum insigne, non adhiberur. *Cic. 4. Tusc.* Stupra dico, & corruptelas, & adulteria, incesta denique. *Papin. l. si adulterium, ff. ad l. Julian de adulteriis*. Incestum, quod per il licitam matrimonii conjunctionem admittitur. ¶ Ponitur etiam pro quovis illicito concubitu. Hinc *Senec. in Herc. Fur.* Incestum vocat concubitum Jovis cum Alcmena.

Incestŭosus, a, um, adj. incestus. *Val. Max. l. 6. c. 3. n. 7.* Maudavit, ut de his, quæ fcaris bacchanalium incestuose fuerant, inquirerent. Al. leg. *incestu usa*.

Incessus, a, um, ἀγελαγὴς, non castus, incestuosus. *Sen. Hippol. 4. act. 2.* Juvenisque castus crimine incestæ jacet. *Cic. pro Dom.* Qui non solum aspectu, sed incesto flagicio, & stupro polluit cæremonias. ¶ Translate sumitur pro impuro, polluto, *macchiato*, שָׁמֵא, Ger. *blutschandig*, Gal. *vielé, corrompu*, Hisp. *ensuziado*, *violado*, μιαρὸς. *Cic. in Phil. 11.* Cum verborum contumeliis optimum virum incesto ore lacerarer.

Incessus, us, m. idem ac incestum. *Cic. in Brut.* Sunt & alii, & pro Ser. Fulvio de incestu nobilis oratio. Adde *pro Mil. c. 22.*

Inchoativus, a, um, adj. *cominciativo*, ἀρκτικὸς, ad inchoationem pertinens, ut inchoativa verba, quæ rem inchoanm significant, ut *albesco, albus fio*, &c. V. Grammaticos. *Marcian. Capel. l. 3.* Inchoativa verba.

Inchoātor, oris, m. inceptor. *Prudent. Præf. Hamartig. v. 27.* Mortis inchoator.

Inchoātus, a, um, *principiato*, incœptus, partic. ab inchoo. *Cicer. de Orat.* Quæ pueris nobis inchoata, atque rudia exciderunt. *Id. in Top. c. 18.* Perfecta anteponuntur inchoatis.

Inchoo, a. 1. *cominciare, dar principio*, נָחַל, Ger. *anfangen*, Gall. *commencer*, Hisp. *comenzar*, ἐπιχειρῶ, incipio. *Cic. de Fin.* Natura hominem inchoat, fapientia perficit. ¶ Quandoque significat perficere. *Virg. 6. Æneid. v. 253.* Tunc Stygio Regi nocturnas inchoat aras. Ubi *Serv.* inchoat, perficit, & est verbum sacrorum. *Liv. l. 39. c. 23.* Inchoare initia. ¶ Neutrorum more, *Sy. l. 7. ep. 75.* Moris est, ut munus hujusmodi a proficiscentibus inchoet. ¶ Magna lis est inter Grammaticos, utrum *inchoo*, an *incoho*, scribendum sit. *Servius* priorem orthographiam retinet, atque ita usus videtur obtinuisse.

Inciscor, uris, vei ois, o. immanssuetus, & ferus, a *cicur*. *Pacuv.* apud *Fest.* Reprime inciscorem iracundiam.

Incido, is, di, n. 3. *cadere, incorrere*, נָפַל, Ger. *einfallen*, Gal. *tomber, arriver*, Hisp. *caer, acontecer*, ἐμπίπτω, ira aliquid, seu fupra aliquid cado, ab *in*, & *cado*. *Liv. l. 22.* Sagunti ruinæ vestris capitibus incident. *Stat. 5. Theb. v. 233.* Incidere alicui, *cader addosso a qualcheduno, incontrarsi per accidente con qualcheduno*. *Ovid. 5. Met. v. 104.* Incidere æræ, *cader full' alzare*. *Liv. l. 5. c. 11.* Incidere portis, *h. e.* accedere ad portas. ¶ Sumitur frequenter pro casu venire, feu incurrere. *Cic. Cæsrini*. Quod in id Reipublicæ tempus non incideris, fed veneris. *Id. Divin. in Ver. c. 15.* Non consulto, fed casu in eorum mentionem incidi. *Casl. l. 3. l. Civ. c. 13.* Tantus terror incidit exercitui, ut, &c. *egli venne addosso tanta paura*. ¶ Incidere in aliquem, *abbatterfi in qualcheduno*. *Id. l. 7. Fam. ep. 3.* Ut habere, qui diceres, si quando in vituperatores meos incidisses. Sic incidere in insidias, in manus hostium, &c. *Id. loc. cit. Sen. ep. 4.* & al. Incidere alicui in mentem. *Ter. Phor. 1. 3. venir in mente*. ¶ *Incasurus* inveniur apud *Pl. l. 1. c. 17.* Hæc ideo facta, quia incasura erant illa.

Incido, is, di, sum, a. 3. *tagliare*, כָּרַת, חָמַךְ, Ger. *anhauen*, Gal. *graver*, Hisp. *entallar*, διακόπτω, κατακόπτω, cædo, præcido, ab *in*, & *cædo*. *Cic. in Cæcil.* Litteras proferri jussimus, linum incidimus. ¶ Apud *Cels. in præf. l. 1. sub fin.* significat secare mortuorum corpora, *fare la notomia*. ¶ Translate est auferre, tollere. *Cic. 2. de Orat.* Inciditur enim omnis jam deliberatio, si intelligitur non posse fieri. *Liv. l. 3. c. 58.* Incidere spem. Adde *Hor. l. 1. ep. 14. v. 36.* ¶ Accipitur etiam pro inscribere, insculpere, *intagliare*, cum dat. vel cum accus. & præp. *in*, vel ab. cum abl. & præp. *in*. *Pl. in Paneg.* Quando non tuum nomen tum, sed monumentis æterne incidituf. *Cic. 1. Phil. c. 10.* Quæ ille in æs incidit. *Id. 13. Fam.* Incidere in tabula.

Incidŭus. V. Incædŭus.

Inciens, entis, f. mulier propinqua partui, ab *incieo*, quod est incitare, quasi se fe ciens, seu incitans, & movens ad fœtum patefaciendum. *Festus* ait, incientem dici, quod partus ejus incitatus sit. *Arnob. l. 7. Pl. l. 30. c. 23.*

Inciĕo, V. Incio.

Incile, is, n. 3. *l'acqua*, חֵצֶב, *fcalpo*, derivatio aquæ de vivo communi facta, seu fossa, quæ in via aliqua facta est ad deducendam aquam. *Fest. Vip. l. 43. Pand. fir. 21. de rivis*. Incile est locus depressus ad *latus fluminis*, ex eo dictus, quod incidatur. Inciditur enim lapis, vel terra, unde primum aqua ex flumine agi possit. *Col. l. 5. c. 9.* Incilia excitentur, quæ limosam aquam ad codicem deducant. ¶ Dicitur etiam *lucilia*, æ, f. *Fest.*

Incīlis, le, adj. ut incilis fossa, idem quod incile, apud *Cat. R. R. c. 155.*

Incilo, as, a. 1. increpo, objurgo, *Lucret. l. 3. v. 978.* Jure, ut opinor, agat, jure increpet, inciletque. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 430.* Quis erit, qui me non fpernat, incilans probris, &c.

* Incinarium. V. Incineratium.

Incinefadus, a, um, adject. *ridotto in cenere. Commodia. Instruct. 41.* Tunc Babylon meretrix erit incinefacta favilla.

Incinctus, a, um, adject. *cinto*, idem ac cinctus, *Liv. l. 2. c. 9.* Cinctu Gabino incinctus. *Apulej. l. 7. Met.* Uxor pretiosissimis zonis incincta. *Bol. c. 15.* Capitum ossa auro incincta in poculorum traxere ministerium. ¶ *Habere aliquid incinctum* est in zona habere, ac gestare. Utitur hac phrasi *Scrib. Larg. comp. 163. & 164.* ubi *Rhodius* fuspicatur legendum esse *in cinctu*.

* Incinerarium, ii, n. *Charisl. l. 1. p. 78.* Mulierbre ministerium, incinerarium dicitur: nam *Cato in Originib.* mulieres, inquit, nostræ capillum cinere inungitabant, ut rutilus esset crinis. V. *Cinerarius*.

Incingo, is, a. 3. *cingere*, περιζώννυμι, cingo, circumcingo, circumligo. *Ov. 3. Am. el. 2. v. 47.* Quid tibi turritis incingere mœnibus urbes?

* Incingulum, i, n. cingulum. *Non. c. 1. n. 234.* Cingulum a cingendo, quod incingulum plerumque dicitur.

Incino, is, a. 3. *cantare*, ἐπαυλέω, cum quadam modulatione cano. *Gell. l. 4. c. 13.* modulis levibus tibicen incinat. *Propert. l. 2. el. 22.* Seu varios incinit ore modos.

Incio, is, ivi, itum, a. 4. *movere, impregnare*. *Luer. l. 5. v. 960.* Et Venus in silvis

in, & *cædor*. Translate ufurpatur pro amisso. *Liv. l. 3. c. 58.* Itaque spe incisa, prius, quam prædicta dies adesset, Appius mortem sibi conscivit. ¶ Sæpe accipitur pro insculpto, inscripto per incisionem, *intaglio*, *ἐγκεκολαμμένος*, & constructur cum dat. vel cum acc. & præp. *in*, vel cum abl. & præpos. *in Suet. de Clar. Gram.* In quo fastos a se ordinatos, & marmoreo parieti incisos publicaverat. *Liv. lib. 3.* Leges in æs incisas in publico proposuerunt. *Cic. 6. Ver.* Id non modo tum scripserunt, verum etiam in ære incisum nobis tradiderunt.

Incisus, us, m. idem ac incisio. *Plin. l. 16. c. 12.* Fructum quædam proximo anno ab incisu largiuntur.

Incita, *V.* Incitus.

Incitabilium, ii, n. idem ac incitamentum. *Gel. l. 15. c. 2.* Fomitem esse quemdam dicens, & incitabilium ingenii, virtutisque.

Incitamentum, ri, n. *2. incitamento, stimolo*, הסָתָה, Ger. *anreitzung*, Gal. *allechement*, His. *incitamiento*, *θέλγητρον*, *κνησμός*, stimulus. *Cic. pro Arch. c. 10.* Hoc maximum & periculorum incitamentum, & laborum.

Incitate, adv. *incitatamente*, *ὁρμητικῶς*, cum incitatione. *Cic. Att. l. 2.* Ut nihil acrius, neque incitatius fieri posset. Adde *in Orat. c. 20.*

Incitatio, onis, f. *incitamento, instigazione*, הסָתָה Ger. *antreibung*, Gal. *incitation*, His. *incitacion*, *ὁρμησις*, commotio, instigatio. *Cic. de Or. l. 1. c. 9.* Ejusdem & languentis populi incitatio, & effrænati moderatio. ¶ Item properatio, cursus effusus. *Id. Att. l. 4. c. 16.* Sola tanta incitatione fertur, ut celeritas ejus quanta sit, ne cogitari quidem possit.

Incitator, oris, m. qui incitat. *Prudent. Rom. v. 67.* Incitator, & fax omnium.

Incitatrix, icis, f. ea, quæ incitat. *Arnob. l. 2.* Incitatrix ad vitia. *Lactant. de Ira Dei, c. ult.* Opulentia libidinum incitatrix.

Incitatus, a, um, *incitato, commosso*, *πεφορμισμένος*, commotus, partic. ab *incitor*, ut Ira incitatus, aut alia perturbatione. *Cicer. 1. Famil.* Te vero monui cum beneficiis tuis, tum amore incitatus meo. *Id. 4. Acad.* Exclamant quasi mente incitati. *Id. 1. de Or.* Populum incitatum mitigare. ¶ Interdum pro vehementi ponitur, vel pro veloci. *Cic. in Bruto.* Nihil grande, nihil incitatum, nihil ornatum. *Id. in Som. Scip. c. 5.* Hic vero tantus est totius mundi incitatissimæ conversione sonitus. *Id. in Or. c. 12.* Alter incitatior fertur.

Incitatus, us, ui, m. idem ac incitatio. *Plin. l. 2. c. 45.* Qui sive assiduo mundi incitatu, & contrario siderum occursu nascuntur, &c. Alii legunt *incitu*.

incitega, f. *1.* machinula, in qua constituebatur in convivio amphora, de qua subinde deferrentur vina. *Fest.* Usus ejus erat, ne amphora fundo suo maculam mensæ imprimeret. Nomen ex eo, quod tegeret mensæ partem, ab *incitego*, pro *intego*, interjecta syllaba *ci* per Epenthesin, quod veteres in multis faciebant, ut *concipilo* pro *compilo*, *recipero*, sive, ut nunc dicimus, *recupero*, pro *repero*, &c. *Scaliger.*

Incito, as, avi, atum, a. *1. incitare, commuovere*, הסִית, Ger. *anreitzen*, *bewegen*, Gal. *inciter*, His. *incitar*, *παρορμᾶν*, commoveo, impello, ab *in*, & *cito*, freq. verbi *cieo*. *Cic. in Orat.* Loquuntur cum doctis, quorum sedare animos malunt, quam incitare. *Plin. l. 20. c. 7.* Nec ulla res majorem in cibis aviditatem incitat. ¶ Sæpe est irritare, provocare. *Cic. pro Flacc.* Neque enim desunt, qui istos in me, atque in optimum quemque incitent. ¶ Item cohortari, exacuere. *Cic. 1. de Orat.* Misce ego cohortationibus ad studium, & ad laborem incitandos juvenes vehementer assentior. Sic incitare in studia, *Treb. Cic. 12. Fam.* ¶ Item vi magna impello, celeriter moveo, quæ prima est hujus verbi significatio. *Cæs. l. 2. B. C. c. 14.* Ex castris se incitant. *Id. l. 3. c. 24.* Scaphæ, signo dato, se in hostes incitaverunt. ¶ Incitare pœnas, apud *Tac. Ann. 3. c. 25.* est intendere, augere.

Incitus, us. *V.* Incitarus, us.

Incitus, a, um, adject. *incitato*, incitatus, a *cieo*. *Lucr. l. 6. v. 136.* Valida vis incita venti Perfcindat nubem. ¶ Item qui moveri non potest, ut calculi inciti, *scacchi intavolati*, qui redacti ad lineam ultimam in tabula lusoria (quæ linea & ipsa *incita* dicebatur) cieri amplius, h. e. moveri non possunt. *Isid. l. 18. Orig. c. 67.* Hinc ad incitas redigi, *esser intavolato*: translate vero est eo redigi, ut vix ullum evadendi consilium capere possis: *ridursi in angustie, ridursi tra l'usscio, e'l muro. Plaut. Trinum. 2. 4. 136.* Ad incitas redactus est. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 422.* Illud ad incitas eum redigit, atque internecionem. *Idem*: Villicum corrupit, ad incitas adegit. *Apul. l. 3. A. M.* Ad extremas incitas deducti. ¶ Dicitur etiam, *redigi ad incitas*; ubi fut. audiendum *loca*, quod *Livinejus* notavit in *Mamert. Paneg. ad Julian. c. 9.* duobus insuper adject. exemplis ex Lucilio. *V. Scalig. in Append. ad conject. Var. l. 6. de L. L.* ubi notat ab antiquis vocatos etiam *inciti* eos terminos, seu fines, qui amplius promoveri non possent, ducta metaphora a lyforiis calculis, ut dictum est.

Incivilis, le, adj. expers civilitatis, sævus, *aspro, incivile*, *σκαιός*. *Aurel. Vict. in Marcin. & Diadum.* Horum nihil præter sævos, atque incivilis animos reperimus.

Incivilitas, atis, fem. *crudeltà, insolenza, superchieria*, *ὠμότης*, פֶּרֶך, inhumanitas, sævitia. *Ammian. lib. 18. cap. 2. (al. 3.)* Ut sæpe contigit per incivilitatem militis occurrentia vastantis.

Inciviliter, adv. *incivilmente, aspramente*, *ἀνθρώπως*, inurbane, vel inhumaniter. *Apul. l. 7. A. M. sub fin.* An te nos tractamus inciviliter, qui nostrum asinum furarus abducis? *Sueton. in Tito, c. 6.* Egit aliquanto incivilius, & violentius.

Inclamatio, onis, f. 3. actus clamandi. *Tertull. adv. Marc. lib. 4. cap. 41.* inclamatio imprecationis.

* Inclamatus, a, um, *chiamato*, נִקְרָא, καλούμενος, vocatus, invitatus. *Plin. l. 9. c. 8.* Delphinus inclamatus a puero. *Id. ibid.* neque inclamati præsto sunt.

Inclamito, as, avi, atum, a. *1.* frequentat. ab inclamo. *Plaut. Epid. sc. ult. v. 46.* Etiam inclamitor quasi servus.

Inclamo, as, a. *1. chiamare con voce alta*, זָעַק, קָרָא, Ger. *einem mit ganzer stimme zu rufen*, Gal. *remontrer, crier*, His. *renir, reprender*, *ἐπιβοᾶν*, est altiore voce clamare, vel vocare. *Cic. Att. lib. 2. ep. 18.* Ita te para, ut, si inclamaro, advoles. *Id. de Inv.* Comitem illum suum inclamavit semel, ac sæpius. *Liv. l. 2. c. 26.* Inclamare nomine. ¶ Interdum est clamore objurgare, *sgridare, riprender gridando. Plaut. Stich. 2. 3. 4.* Tuos inclama, tui delinquunt. *Id. Cist. 1. 110.* Nolito acriter eum inclamare.

Inclarefco, is, vel Inclaro, es, ui, n. *esser chiare, famoso, manifesto*, *ἐπιφανόμαι*, clarus sum, manifestus, notus. *Plin. l. 35. c. 11.* Inclaruit maxime discipulo Nicea Athenienfi, qui diligentissime mulieres pinxit. *Suet. de Illustr. Gramm. c. 17.* Docendi genere inclaruit.

Inclārus, a, um, *oscuro*, non clarus, obscurus. *Symmach. l. 3. ep. 4.* An ita vel mei animi fides inclara est, vel meriti tui angusta monumenta sunt, ut, &c.

Inclēmens, tis, o. *crudele, aspro*, אַכְזָר, Ger. *unbarmherzig*, Gal. *inclemente*, His. *inclemente*, *ἀπλυτής*, durus, asper. *Liv. l. 8. c. 32.* Inclementior nec inclementem Dictatorem. *Id. l. 9. c. 34.* Inclementiori verbo appellare. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 10.* Dionysius aulæ Siculæ inclementissimus incusator.

Inclementer, adv. *crudelmente, aspramente*, Ger. *unbarmherziglich*, Gal. *sans clemence*, His. *sin clemencia*, *ἀπλυτῶς*, dure, aspere. *Plaut. Amph.* Iterum hic jam in me inclementer dicit. *Liv. l. 3. c. 48.* Si quid inclementius in te sum invectus.

Inclementia, æ, f. *1. crudeltà, asprezza*, פֶּרֶך, אַכְזָרִיוּת, Ger. *ungnad*, Gal. *inclemence*, His. *inclemencia*, *ἀπλυτία*, crudelitas, asperitas. *Virg. 2. Æn. v. 602.* Verum inclementia Divum has evertit opes. ¶ Translate inclementia cœli, *intemperie dell' aria. Colum.*

Inclinabilis, le, adj. qui facile inclinat, & propendet. *Sen. ep. 95.* Dubios, & in pravum inclinabiles animos revocat ad rectum bonorum virorum conversatio.

Inclinamentum, i, n. *inclinazione, terminazione*, הִטּוּי, *ἔγκλισις*, inclinatio, declinatio, terminatio. *Nigid. Figul.* apud *Gel. l. 4. c. 9.* Hoc inclinamentum semper hujusce modi verborum, &c.

Inclinans, antis, qui inclinat & propendet, *Cic. 2. de Orat. c. 44. extr.* Tantam vim habet oratio, ut non modo inclinantem erigere, aut stantem inclinare, sed, &c. *chi piega per cadere.* Et *Trucul. 4. c. 23.* Danais inclinantibus prœlium restituit, *che piegavano alla fuga.* Et *Tacit. Ann. 13. c. 34. extr.* Libertate ignota magis ad servitium inclinantes, *inclinati.* Et *l. 4. hist. c. 6.* Suopte ingenio ad mitiora inclinantes. *Pl. l. 27. c. 12. a med.* Color ad crocum inclinans. *h. e.* accedens, proximus, similis, *che tira al zafferano.*

Inclinatio, onis, f. 3. *inclinazione*, קִרְבָּה, חֲשִׁיכָה, יֵצֶל, Germ. *neigung, biegung*, Gal. *inclination*, His. *inclinacion*, *ἔγκλισις*, inflexio. *Plin. l. 16. c. 43. de lignorum sectione*, Alterna inclinationes egerunt scobem. *Quint. l. 1. c. 11.* Inclinatio corporis. ¶ Inclinationes rerum, & temporum dicuntur, quando Rei-publ. conditurio *tenorem* suum jam non amplius servat, sed ad mutationem *spectare* videtur. *Cic. in Phil. 5. c. 10.* Minimis momentis maximæ inclinationes temporum fiunt. ¶ Item propensio. *Cicer. 2. de Orat. c. 29.* Ut inclinatione voluntatis propendeat in nos. ¶ Item *κλίμαξ, clima. Gel. l. 14. c. 1.* Sub ea inclinatione cæli, sub qua Chaldæi fuerunt. Adde *Vitruv. l. 6. c. 1.* ¶ Apud Grammaticos inclinationes verborum sunt variæ eorum inflexiones per tempora, & personas. *Var. l. 8. de L. L.*

Inclinātus, us, m. idem ac inclinatio. *Gel. l. 3. c. 12.* Neque aliud est, quod simili inclinatu dicatur, ideft declinatione.

Inclinātus, a, um, adj. *inclinato, piegato*, נוֹטֶה, *ἐπικλινής*. *Cic. Tusc. 3. c. 3.* Inclinato in postmeridianum tempus die. ¶ Item proclivis, propensus. *Liv. l. 23. c. 46.* Plebs ante inclinatior ad Pœnos fuerat. ¶ Inclinatus etiam dicitur, qui optimum statum, seu tenorem non amplius servat, *chi ha preso cattiva piega. Cic. Fam. 2. ep. 16.* Inclinata fortuna, & prope jacens. *Liv. l. 42. c. 59.* Inclinata res. Sic inclinatæ copiæ. h. e. ad fugam versæ. *Nepos Pelop. ad fin.* ¶ Inclinatus morbus, *malattia in declinazione. Celf. & Plin. l. 23. c. 4.*

Inclinis, e, adj. o. 3. qui inclinatur, & flectitur. *Valer. Flac. l. 4. v. 307.* sonat onis vulnere cervix Inclinis, cedirque malis. ¶ Item Inflexus, non inclinatus, *ἄκλινής*. *Manil. l. 1. v. 596.* His eadem est via, quæ mundo, pariterque rotantur Inclines.

Inclino, as, avi, atum, a. *1. inchinare*, חָשָׁה, הִקְרִיב, Ger. *biegen, neigen*, Gal. *incliner*, His. *inclinar*, *ἐγκλίνω*, inflecto, *Liv. l. 40.* Ad quæ jam sua sponte animum inclinasset. ¶ Acies inclinari dicitur, cum retrocedit, & paulatim in fugam convertitur. *Liv. l. 1.* Ut Hostius cecidit, confestim Romana inclinatur acies. ¶ Inclinat dies, vel Sol, cum ad vesperam vergit. *Horat. l. 3. od. 28. Liv. l. 9.* ¶ Significat etiam propendere, proclivem fieri. *Liv. l. 7. c. 9.* Inclinat animus, ut arbitror. *Id. l. 29. c. 33.* Hæc animum inclinant, ut credam. *Id. l. 27. c. 46.* Multorum eo inclinabant sententiæ, ut &c. ¶ Inclinare fortuna dicitur, aut Respub. aut quid simile, cum in deteriorem statum mutatur. *Luc. l. 3.* Fata ducum inclinant. *V.* Inclinatus. ¶ Inclinare culpam in aliquem, h. e. derivare, *gettar la colpa* &c. *Liv. l. 5.* ¶ Inclinare in fugam, *voltarsi alla fuga. Liv. l. 34.* ¶ Haber etiam obscœnum sensum. *Juv. sat. 9.* & *10.* ¶ Inclinare, apud Grammaticos est verba, & nomina in casus, personas, & tempora mutare. *Gel. l. 4. c. 9.* & *Macrob. Saturn. 6. c. 7.*

* Inclitus. *V.* Inclytus.

Inclocitores, um, m. 3. vox ficta de iorariis, qui crebris ictibus fervorum terga cædentes *κλωγᾶν*, seu strepitum edebant. Quidam tribuunt *Plaut. Asin. 3. 2. 60*, verum alii alia.

Includo, is, si, sum, a. 3. *rinchiudere, serrare dentro*, סָגַר, Ger. *einschliessen*, *einsperren*, Gal. *enfermer*, His. *encerrar, incluyr*, *κατακλῄω*, intus claudo. *Cic. de Sen.* Nam dum fumus includi in his compagibus corporis. *Id. de Un.* Sed quia nondum omne animal in mundo intus includeretur. *Id. Ver. 7. c. 55.* Includere in custodias. *Id. Att. l. 13. ep. 19.* Includere in dialogos *introdurr' a parlare.*

Includsātus, *V.* Indusiatus.

Includsio, onis, f. 3. *rinchiudimento*, actus includendi. *Cic. in Varin. c. 10*, Bibulum, cujus inclusione contentus non eras, interficere volueras.

Inclūsus, a, um, partic. ab includor. *Cic. in Cat.* Intus inclusum periculum est.

Inclutus, *V.* Inclytus.

Inclytus, a, um, o. *1. 2. inclito, glorioso, illustre*, נִכְבָּד, אֲצִיל, Ger. *berühmt, herrlich*, Gal. *illustre, renommé*, His. *inclito*, *ἔνδοξος*, qui valde *clnit*, ideft ingentem famam habet, qui celebris eft, gloriosus, insignis, a *clueo*. Sed aliqui derivant a *κλυτός*, *celebris*, quod a *κλύω*, *celebro*. Nam quod mediam syllabam brevem habet, id nihil obstat. Et in hac sententia *Cicero* videtur fuisse, qui *in Orat. c. 48.* ita scripsit: Quid vero hoc elegantius, quod non fit natura, sed quodam instituto? inclytus dicimus brevi prima litera, insanus producta, inhumanus brevi, infelix longa, &c. In antiquis libris & *inclytus*, & *incluytus*, & *incluytus* legas, uti *lacryma, lacrima, lacruma. Liv. l. 1. c. 18.* Inclyta justitia, religioque ea tempestate Numæ Pompilii erat. ¶ *Cato* apud *Gel. l. 3. c. 7.* Claritudo inclutissima.

Incoactus, a, um, *non isforzato, volontario*, רְצוּיָה, *ἑκούσιος*, voluntarius. *Valer. l. 4. c. 7.* Incoactam voluntatem esse in amicitiis contrahendis. Adde *Senec. ep. 66.*

Incochilia, n. 3. *κεκαυτερωμένα*, כֵּלִים מְעֻמָּמִים בְּרִיחַ, *vasi di metallo stagnati*, Ger. *uberinnen in feuer, mit silber, bley, zinn*, Gal. *vaisseaux etamez*, His. *vasos estañados*, vasa ænea, quibus plumbum incoctum eft, ne quid ex ære ingrati saporis accedat. *Plin. l. 34. c. 17.* Album plumbum incoquitur aris operibus, Gallorum invento, ita ut vix diiceri queat ab argento, eaque incochilia vocant.

Incoctio, onis, f. actus coquendi. *Cal. Aurel. Tard. 4. 3.* Incoctio aquosi liquoris.

Incoctus, a, um, *οὐξωπισμένος*, in aliquo coctus, partic. ab incoquor. *Plin. l. 18. c. 11.* Candorem autem ei pro creta lactis incocti mistura confert. *Hor. Epod. 3.* Cruor incoctus herbis. *Sil. l. 13. v. 684.* Incocta ceraftis spicula. *h. e.* ceraitaram veneno tincta. ¶ Item valde coctus. *Sil. l. 17. vers. 633.* incocti corpora Mauri. *h. e.* nimio Sole adusti. Hinc incoctæ mulieres, apud *Festum*, quæ ætate jam æquo calamistris utuntur. ¶ Significat etiam non coctus. *Plaut. Mil. 2. 2. 53.* ¶ Incoctum non exprimir, bene coctum dabit. *Gel. l. 10. c. 15.* Incocta caro, ¶ Pectus incoctum honesto. h. e. imburtum, apud *Pers. sat. 2. vers. 74.*

Incœnātus, *chi non ha cenato*, *δεῖπνος*, non cœnatus, partic. ab *in*, & *cœnatus*, *Cat. de R. R.* Bibat aquam mulsam, cuber incœnatus.

Incœnis, ne, o. 3. *senza cena*, קוּת, צֵת, *δεῖπνος*, sine cœna, qui non cœnavit. *Plaut. Cas. 4. 1. 18.* Illæ autem senem incœnem extrudere cupiunt ex ædibus.

Incœno, as, n. *1.* idem ac cœno. *Suet. in Tib. c. 39.* Incœnante eo, complura, & ingentia saxa fortuito superne delapsa sunt.

Incœpto. *V.* Incepto.

Incogitabilis, le, qui non soler cogitare, cum quid rerum gerit, *sconsiderato*, *ἀλόγιστος*. *Plaut. Mil. 2. 6. 63.* Nunc demum scio, me fuisse excordem, cæcum, incogitabilem.

Incogitandus, a, um, adject. *da non pensarsi*, non cogitandus, ut incogitandus mœror. *Plaut. Stich. 1. 1. 48.*

Incogitans, tis, o. *sconsiderato*, Ger. *unbedachtig*, Gal. *etourdi*, *inconsideré*, His. *descuydado*, *ἀλόγιστος*, *ἀπερίσκεπτος*, non cogitans, temerarius, inconsideratus, *Ter. Phor. 1. 3. 3.* Quod nisi fuissem incogitans, ita eum exspectarem, ut par fuit.

Incogitantia, æ, f. *1. inavvertenza*, ἀλογιστία, inconsideratio. *Plaut. Merc. prol. v. 27.* Incogitantia, excors impudentia.

Incogitatus, a, um, *non pensato*, non cogitatus, partic. ab *in*, & *cogitor*. *Sen. ep. 58.* Alacritas incogitata, & injussa. ¶ Sumitur etiam active pro non cogitante, *inconsiderato. Plaut. Bacch. 4. 3. 1.* Petulans, protervo, iracundo animo, indomito, incogitato, sine modo, & modestia sum.

Incogito, as, avi, atum, a. *1.* idem quod cogito, vel valde cogito. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 122.* Non fraudem socio, puerove incogitat ullam.

Incognitus, a, um, *incognito*, לֹא יָדוּעַ, Ger. *unbekannt*, Gal. *inconnu*, His. *incognito, disfracado*, *ἄγνωστος*, non cognitus. *Cic. pro Cæc.* Dum incognita re judicare voluisset.

Incognosco, is, ovi, itum, a. *3.* idem quod cognosco. *Apul. l. 4. Florid.* Propius accessit, ut penitus incognoscerer.

Incohibesco, is, n. *3.* nullo modo cohibeo, impotens sum ad cohibendum. *Lucr. l. 3. v. 945.* Acre qui credas posse hanc cohiberier ullo, Corpore qui nostro rarus magis incohibescit? Alii aliter legunt: sed fortasse non defendent Lucretium a vitio barbologiæ, nisi ita legant, quemadmodum est in emendatissima Pii editione, in Aldina, & aliis.

Incohibilis, le, adj. qui cohiberi non potest. *Ammian. l. 24. c. 2.* Incohibili cursu evasit. *V.* sequentem dictionem.

Incoibilis, le, o. 3. quod coire, & conjungi non potest. *Gel. l. 5. c. 3.* Eo genere oneris tam impedito, ac tam incoibili. Alii legunt incohibili.

Incola, æ, com. *1. abitatore*, תּוֹשֵׁב, אוֹרֵחַ, Ger. *einwohner*, Gal. *habitant*, His. *incola, morador*, *οἰκήτης*, *οἰκοῦντες*, qui in aliena urbe, vel regione habitat quasi civis, aut municeps, sed fine jure civitatis, aut municipii, ab *incolo*. Pomponii JCti definitione incola est, qui in aliqua regione domicilium conduxit, quem Græci *πάροικον* appellant. Nec tantum qui in oppido morantur, incolæ sunt, sed etiam qui in alicujus oppidi finibus ita agrum habent, ut intra eum se quasi in aliquam sedem recipiant. *Cic. 1. Off.* Peregrini, & incolæ officium est nihil præter negotium suum agere. *Phædr. l. 1. fab. 7. de ranis*, Quædam rum stagni incola. ¶ *Pl. l. 12, c. 3. de arboribus.* Quæ in incolarum numero esse cœperunt, dicentur inter fructiferas. *h. e.* quæ ex aliis regionibus advectæ apud nos feruntur. *Id. l. 13. de fluminibus.* Ad duam,

luam, Ticinum, Mincium, Ollium omnes Padi incolas. *h. e.* in Padum influentes.

Incolātus, us, m. *οἴκησις*, מוֹשָׁב, habitatio in aliena patria, seu tempus, quo quis in aliquo loco habitat, ita ut inde discessurus sit. Inscript. veterus circa Hadriani tempora apud *Cellar. in variis poster.* Omnia per oppida incolatum evitant. Adde *Modestin. l. 34. ff. ad municipal.*

Incŏlo, lis, olui, cultum, a. *3. abitare*, יָשַׁב, Ger. *einwohnen*, Gall. *habiter*, His. *morar, habitar*, *κατοικέω*. inhabito. *Cic. 1. Tusc.* Ubi sunt ergo ii, quos miseros dicis, aut quem locum incolunt? *Id. de Div.* Loca, quæ a quibusque incoluntur. *Plaut. Rud. 4. 2. 1.* Neptuno, qui salsis locis incolit. ¶ Incolere vitam, pro agere. *Ter. Heaut. 1. 1.*

* Incolnātus, us, m. Incolatus. *Cod. 12. 1. 52.* al. *incolatus.*

Incolorāte, adv. *Leg. 18. ff. de Minorib.* Incolorate restituri desiderans. h. e. nullo colore, seu causa allegata.

Incolumis, me, o. *3. sano, e salvo*, שָׁלֵם, Ger. *gesund, und frisch*, Gal. *sain, & sauf*, His. *sazio, y rezio*, *ὑγιής*, *σῶος*, *ἄρτιος*, *ὑγιές*, ianus, integer. Nam præpos. in hic auger. Usurpatur & de corporis habitudine, & de status felicitate, & de personis, & de rebus. *Cic. pro Rosc.* Quibus incolumibus & domi dignitas, & foris auctoritas retineretur. *Id. pro Planc.* Qui ne equestrem quidem splendorem a calamitate judicii incolumem retinere potuit. ¶ Ædes incolumes, pro integris, & non ruinosis, apud *Ulp. l. qui bona fide*, *§. cum inter, ff. de dam. infec.* ¶ *Horat. l. 3. od. 24.* Virtutem incolumem odimus. h. e. virtutem eorum, qui vivi, & incolumes sunt. ¶ Comparativum *incolumior* affert *Gel. l. 17. c. 2. ex Q. Claud. Annal.*

Incolumitas, atis, f. 3. *sanità, salute*, שָׁלוֹם, Ger. *wvollkommene gesundheit*, Gall. *entière santé*, His. *sanidad entera*, *ὑγίεια*, salutis tuta, atque integra conservatio. *Id. 5. Fin.* In quibus numerant incolumitatem, conservationemque omnium partium. *Cæs. l. 3. B. C. c. 28.* Incolumitatem deditis pollicebatur.

Incŏmes, omitis, o. *senza compagnia*, sine comite. *Fest.*

Incŏmis, e, adject. non comis, rusticus, inculus, incivilis, *Macrob. l. 1. Satur. c. 7. a med.* Incomis, & tenebrosa vita.

Incomitātus, a, um, *scompagnato*, לְבַדּוֹ, עִמּוֹדִי, *ἀκόλουθος*, non comitatus, comitibus destitutus, partic. pass. ab *in*, & *comitor*. *Cic. 1. de Orat. c. 55.* Cujus artem cum indotatam esse, atque incomitatam videres.

Incomitio, as, n. *1.* est tale commissum facere, propter quod necesse sit in comitium venire. *Fest.* Alii interpretantur accusare. *Plaut. Curc. 3. 1. 31.* Adolescens ob rempub. hoc intus mihi quod insigne habeo, quæso ne me incomities.

Incomma, vel Incoma, æ, f. in *Glossis Isid.* exponitur mensura militum. Videtur autem fuisse palus defixus in castris, ad cujus altitudinem statura exigeretur eorum, qui ad militiam accedebant, ut *Salmas.* putat *ad Lamprid. in Alex. Sev. c. 4.* Hinc *Veget. de re milit. c. 5. l. 1.* Procerissimum tirocinium ad incommam fcio fuisse per exactam. Al. aliter leg. Ἐγκέντρον πάσσαλον Græce eft clavum impingere: unde ἔγκομμα, quod infixum significare potest. *Salmas. ib.* ubi plura hac de re. unde ἐγκομμᾶν, quod infixum significare potest. *Salmas. ib.* ubi plura hac de re. unde ἔγκομμα

Inconſtans, tis, o. *inconſtante, inſtabile*, קל, חוח, Ger. *unbeſtändig*, Gal. *inconſtant*, Hiſp. *inestante*, ἀβέβαιος, qui ſibi non conſtat, levis, mobilis, volubilis. *Cic. Planc. l. 10. Fam.* Cum is frigidus ſane, & inconſtantes recitaſſet literas Lepidi. *Id. de Div.* Si ea quoque divina ſunt, quid inconſtantius Deo? *Senec. ep.* 99. Populo nos damus inconſtantiſſimo. *Gell. l. 13. cap. ult.* Vultu inconſtantiſſimo, & mœſtiſſimo.

Inconſtanter, adverb. *inconſtantemente*, Germ. *leichtfertiglich*, Gall. *inconſtamment*, Hiſp. *inconſtantemente*, ἀβεβαίως, leviter, nullaque conſtantia. *Cic. ſy. Tuſc.* Si aut ambigue, aut inconſtanter, aut incredibiliter dicta ſunt. *Id. de Fin.* Hæc dicuntur inconſtantiſſime.

Inconſtantia, f. 1. *inconſtantia, inſtabilitas*, יתון, Ger. *unbeſtändigkeit*, Gal. *inconſtance*, Hiſ. *inconſtancia*, ἀστᾶτία, levitas, mutabilitas, mobilitas. *Cic. Att. l. 10.* Nemo doctus unquam mutationem conſilii inconſtantiam dixi eſſe.

Inconſuetus, a, um, *non conſueto, inuſitato*, ἀνήθης, non aſſuetus. *Silius l. 11. v.* 282. Stupet inconſuetus opimæ Sidonius menſæ miles.

Inconſulte, adv. *pazzamente, ſenza conſiglio*, בלי עצה, בלי, Ger. *ohne rath, ohne betrachtung*, Gal. *ſans y penſer, à la volée*, Hiſ. *ſin mirar, ſin conſejo*, ἀβούλως, ἀνοήτ, ſtulte, temere, ab re, nullo conſilio. *Cic. de nat. Deor.* Hæc, qui conſideret, quam inconſulte, ac temere dicantur. *Caſ. l. 1. B. Civ. c.* 45. Incitati ſtudio inconſultius proceſſerant.

Inconſulto, adverb. idem ac inconſulte. *Ulp. l. 1. de his quæ in teſtam. &c.* Inconſulto delecta, & inducta.

Inconſultum, i, n. temeritas. *Silius l. 8. v.* 216. arma ſequitus Ex inconſulto poſuit Tyrinthius heros. ¶ Viderur tamen eſſe adverb. ex adjectivo formatum.

Inconſultus, a, um, is, a quo conſilium non eſt petitum, partic. a conſulor. *Varro l. 1. de re ruſt.* Etenim inſcio, atque inconſulto domino ſervi ſæpe ex agro diſcedunt. ¶ Sæpe nomen eſt, & active ſumitur pro imprudente, temerario, nullius conſilii, *ſenza conſiglio, imprudente*, Ger. *unbedechtlich*, Gal. *mal conſeillé*, Hiſ. *el que es ſin conſejo*, ἄβουλος. *Cic. pro Dejot.* Homo inconſultus, & temerarius hæc non videbat. *Liv. l. 3. c. 21.* Turba inconſulta. ¶ Item pro eo, cui non datum eſt conſilium, *Virg. Æn. l. 3. v.* 452. Inconſulti abeunt, ſedemque odere Sybillæ. ¶ Superlat. *inconſultiſſimus* eſt apud *Salvian. l. 2. de avarit.* Comparat. *inconſultior* apud *Nazar. in paneg. Conſtant. c.* 13.

Inconſultus, us, m. ſine conſilio, ſeu conſultatione, nomen defectivum, cujus ſolus abl. in uſus eſt, ut *Inconſulto meo*, ἐμὲ τε ὁ συμβουλόντος, ſine meo conſilio, me inconſulto. *Plaut. Trin. l. 2. 130.* Me abſente, atque inſciente, inconſulto meo ædes venales haſce inſcribit literis.

Inconſummatio, onis, f. imperfectio, ut inconſummatio generationis, apud *Tert. adv. Valentin. c.* 10.

Inconſummatus, a, um, adject. non perfectus. *Ammian. l. 31. c.* 42. Ut erat inconſummatus & rudis, h. e. non plane peritus.

Inconſumptus, a, um, *non conſumato*, ἀδιαπτωτος, ἀδάπανος, לא אוכל, חם, Germ. *noch nicht verbrannt*, Gal. *qui n'eſt point conſumé*, Hiſ. *no acabado*, non conſumptus. *Ovid. 7. Metam.* Inque manu thuris pars inconſumpta reperta eſt. Adde *l. 4. v.* 117.

Incontaminabilis, le, adject. qui contaminari non poteſt. *Tert. l. 4. adv. Marc. c.* 9.

Incontaminatus, *non contaminato, puro, ſincero*, טהור, Ger. *unbefleckt*, Gal. *non contaminé, ſans tâche*, Hiſ. *limpio, no ſuziado*, ἀμίαντος, impolutus, purus, ſyncerus. *Liv. l. 40. c.* 2. Ne quid ſynceri, ne quid incontaminati ſit.

* Incontanter. V. Incuntanter.

Incontemplabilis, le, adject. quem contueri, & contemplari non licet. *Tert. de reſurr. carn. c.* 55. Incontemplabilis claritas. Ita legit *Junius*.

Incontemptibilis, le, adject. non contemptibilis. *Tert. apolog. c.* 45. ubi alii leg. *incontpribilis* eodem ſenſu.

Incontentus, a, um, adject. non renſus, *non tirato, lento*. *Cic. l. 4. Fin. c.* 27. Ut in fidibus, ſi nulla earum ita contenta numeris ſit, ut concentum ſervare poſſit, omnes æque incontentæ ſint, &c.

Incontiguus, a, um, adject. non contiguus, qui non tangitur. *Arnob. l. 7. poſt init.* Deus omni eſt incontiguus tactu.

Incontinens, tis. o. 3. quod continere non poteſt. *Pl. l. 8. c. 43.* Sed incontinens uterus urinam genitalem reddit. ¶ Item intemperans, qui ſe a libidine, gulave non continet, *incontinente*, לא משתמר, Ger. *der ſich nicht ſelbſt halten kan, unbehutſam*, Gal. *incontinent*, Hiſ. *incontinente*, ἀκράτης. *Plaut. Aſin.* 5. 2. Madidum, nihili, incontinentem, atque oſorem uxoris ſuæ. ¶ Reperitur & cum genit. *Sen. l. 3. nat. quæſt. c.* 30. Nihil eſt tam violentum, & incontinens ſui.

Incontinenter, adv. *incontinentemente, intemperantemente*, Ger. *unbehutſamlich*, Gal. *incontinement*, Hiſ. *incontinentemente, ἀκράτως*, intemperanter, ſine continentia. *Cic. 3. Off. c.* 8. Nihil tamen avare, nihil injuſte, nihil libidinoſe, nihil incontinenter eſſe faciendum.

Incontinenti. V. Continens.

Incontinentia, æ, f. 1. *debolezza*, infirmitas, imbecillitas, ut Incontinentia urinæ, infirmitas muſculi retentivi, cum urinam continere non poſſumus. *Plin. l. 28. c. 8.* Veſicam in vino potum contra urinæ incontinentiam. ¶ Incontinentia item ſumitur pro intemperantia, immodeſtia, *incontinenza, immoderanza*, Germ. *unzucht*, Gal. *incontinence*, Hiſ. *incontinencia*, ἀκρασία. *Cic. pro Cœlio.* Is multa de incontinentia, intemperantiaque diſſeruit.

* Incontingibilis, qui contingi non poteſt. *Apul. de Mund.* Mundi cardo robuſtus & incontingibilis. al. *Immobilis*.

Incontradicibilis, le adj. cui contradici non poteſt. *Tert. l. 4. adv. Mar. c.* 2. 9. Quid incontradicibilius confeſſione ſimplici?

Incontroverſus, a, um, ἀλογομάχητος, adject. qui in dubium vocari non poteſt. *Cic. l. 1. de Or. c.* 57. Licet impune Oratori omnem hanc partem juris incontroverſi ignorare. Ita legit Lambinus. Sed MSS. & antiq. edit. *in controverſis*.

Inconvenſens, entis, o. 3. *inconveniente, che non ſa bene*, Ger. *ungereimt*, Gal. *inconvenient*, Hiſ. *inconveniente*, Hiſ. *inconvenience*, ἀσύμφορος, ἀσύνετος, indecens. *Caſſius ad Cic. l. 12. Fam. ep.* 53. Hæc noviſſima noſtra facta non ſubita, nec inconvenientia, ſed ſimilia illis cogitationibus. *Sen. de Beata Vita, c.* 12. Deſinant igitur inconvenientia inter ſe jungere.

Inconvenienter, *inconvenientemente, ἀκαίρως, ἀλόγως*, incongrue. *Aug. de Gen. ad litt. c. 15. l. 13.* Cui teſtimonio non inconvenienter aptatur illud, &c. Adde *l. 2. de Trinit. c.* 9.

Inconvenientia, æ, f. incongruentia. *Tert. l. 4. adv. Marc. c.* 16. *a med.* Inconvenientia voluntatis & facti.

Inconvertibilis, le, ὁ μὴ συστρεφόμενος, adject. qui converti, & immutari non poteſt. *Tert. adv. Herm. c.* 12.

Inconvolutus, a, um, adject. convolutus, involutus. *Ammian. l. 16, c. 16.* Poſt inconvolutos multiplices caſus.

Incopioſus, a, um, adj. non copioſus, ut ſolitudo incopioſa, apud *Tert. de jejun. c.* 5.

Incopro, as, avi, atum, a. 1. זבל, κοπρόω, proprie ſignificat ſtercore fœdare, a κόπρος, ſtercus: translate convinciis, & opprobriis impetere. *Commod. Inſtruct. 19.* Incopriat cives hic deteſtabilis omnes.

Incoquo, is, oxi, octum, a 3. *cuocere dentro a qualche coſa*, בשל, אפה, צלה, εὐέψω, intus coquo, in re aliqua coquo. *Virg. 4. Georg.* Hujus odorato radices incoque Baccho. ¶ Eſt item coquendo applicare, ut cum metallum aliquod inauratur, deargentatur, deplumbatur. Hinc vaſa ænea ſtanno ad ignem illita incoctilia dicuntur. *Pl. l. 34. c. 17.* Deinde & argentum incoquere ſimili modo cœpere.

* Incoram. V. Coram.

Incordio, as, 1. *mettar nel cuore*, שם על לב, in cor immitto, apud vet. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 101.* Et ut me erga eſt meritus, tamen incordies. Sunt tamen optimi cod qui habent *mihi cordi eſt tamen*.

Incoronatus, a, um, adject. corona privatus. *Apul. l. 4. A. A.* Simulacra incoronata, & aræ viduæ frigido cinere fœdatæ.

Incorporabilis, le, adj. incorporalis. *Tert. l. 3. adv. Marc. c.* 17.

Incorporalis, le, o. 3. *incorporale, ἀσώματος*, quod non habet corpus. *Sen. ep.* 90. Deinde a corporibus ſe ad incorporalia tranſtulit. *Quinct. l. 5. c.* 10. Jus, quod ſit incorporale, apprehendi manu non poſſe. ¶ Incorporalia nomina, apud *Priſc. l. 2.* pag. 579. *Putſch.* ſunt quæ rem incorporalem ſignificant, ut *virtus*: & corporalia, quæ corpralem, ut *homo*.

Incorporalitas, atis, f. ἀσωματότης, corporis carentia. *Macr. lib. 1. ſom. Scip. cap. 5. & 12.*

Incorporaliter, ἀσωμάτως, adv. ſine corpore. *Claud. Mamer. l. 3. de ſtatu anim. c.* 14. Memoria incorporaliter etiam corporalium reminiſcitur.

Incorporatio, onis, f. corporatura, corporis conſtitutio, σύσαρκωσις, μετενσωμάτωσις. *Celum. l. 6. c. 2.* de bobus domandis. Cuſtodiendum eſt, ne incorporatione, vel ſtatura, vel viribus impar cum valentiore jungatur.

Incorporatus, a, um, adj. *incorporato, incarnato*, σύσαρκωθείς. *Prud. Cath. 12. v.* 80. Ducem ſalutis cælitus incorporatum gignere.

Incorporeus, a, um, *ſenza corpo*, לא גוף, *leiblos, das kein leib nicht hat*, Gal. *qui n'a point de corps*, Hiſ. *que no tiene cuerpo*, ἀσώματος, corpore carens. *Macrob. l. 7. Sat. c.* 15. De incorporeis diſputat. Gel. Macrobio antiquior *l. 5. c.* 15. teſtatur, ſiſtam eſſe hanc vocem a quibuſdam ad explicandam græcam ἀσώματος. Quare prudenter dubitari poteſt, an ea uſus fuerit Cicero, cujus hæc verba aſſeruntur ex *l. 3. Fin. c.* 14. Omnis iſta rerum incorporearum æſtimatio, &c. Alii enim legunt *in corpore ſitarum*: alii *corporearum* &c.

Incorpòro, as, a. 1. *incorporare*, σωματίζω, unio, conjungo in uno corpore. *Solin. c.* 25. *al.* 22. Variæ animalium effigies incorporantur.

Incorrectus, a, um, *incorretto, ſcorretto*, Ger. *nicht verbeſſert*, Gal. *incorrect*, Hiſ. *incorrecto, ἀδιατυρθώτης*, non correctus. *Ovid. 3. Triſt. el. 14. v.* 23. Nunc incorrectum populi pervenit ad ora.

Incorrupte, adv. *puramente*, Ger. *aufrichtiglich*, *ohe falſch*, Gall. *incorrompu*, Hiſp. *incorrupto*, ἀφθάρτως, pure, ſyncere. *Cic. pro Marcell. c.* 9. Qui mulris poſt ſæculis de te judicabunt, & quidem haud ſcio, an incorruptius, quam nos. *Id. Fin. l. 1. c.* 9. Incorrupte atque integre natura judicante.

Incorruptela, æ, f. incorruptio. *Tertul. de Reſur. carn. c.* 52.

Incorruptibilis, le, adj. ἄφθαρτος, *incorruttibile. Lact. l. 1, c.* 3.

Incorruptibilitas, atis, f. *incorruttibilità. Tertul. Apol. c.* 48. & alibi.

* Incorruptibiliter, incorrupte. *Tert. in Apol. c.* 48. *adv. Marc. c.* 16.

Incorruptio, onis, f. *incorruzione*, ἀφθαρσία, integritas, conſervatio. *Tertul. de Reſur. carn. c.* 51. ex 1. *Cor.* 15. 53. *Auguſt. l.* 13. *de Trin. c.* 7. & *Hieronym. ep.* 152. *ad Minerv. & Alex.*

Incorruptivus, a, um, incorruptibilis. *Hieron. epiſt.* 152. *ad Minerv. & Alex. circa med.* Corruptivum hoc incorruptivum efficitur.

Incorruptorius, a, um, ad. incorruptus. *Tertul. l. 2. adv. Marc. c.* 16.

Incorruptus, a, um, *incorrotto, puro, intiero*, ἄφθαρτος, quod corruptum non eſt, aut corrumpi non poteſt. *Pl. l.* 13. *c.* 9. Quoniam incorrupta etiam in aquis durat. *Cic. de Clar. Or.* Conſuetudinem vitioſam, & corruptam pura, & incorrupta conſuetudine emendar. *Gel. in præf.* Incorruptior ſermo. ¶ Animus incorruptus, immortalis, æternus. *Cic. 1. Tuſc. c.* 19. Animus incorruptus, ſuique ſimilis. ¶ Sæpe incorruptus dicitur, qui officio ſuo ita fungitur, ut nullis aur blanditiis, aut inuneribus a fide poſſit abduci. *Cic. 1. Fin. c.* 11. Integer, atque incorruptus teſtis. *Horat. l. 1. ſat. 6. v.* 81. Cuſtos incorruptiſſimus.

Incoxo, as, n. 1. in coxam ſedeo, a *coxa*. Eſt complicatis pedibus ſedere. *Pacuvius*. Adeo incoxanti mihi pes obſtupuerat. *Pompon.* apud *Non. c. 1. n.* 180. Neque interim cacandi cauſa unquam incoxavi nates.

* Incraſſatus, a, um, *ingroſſato*, craſſus factus, עבוה, παχὺς. *Tert. adv. Marc. lib. 3. c.* 6.

Increatus, a, um, *non creato*, ἄκτιστος, non creatus. *Lactant. l. 1.* Unus Deus, qui ſolus principatur, iſque ampliſſimus, increatus.

Increbreſco, vel increbeſco, is, increbrui, vel bui, n. 3. *accreſcerſi*, גדל, Germ. *wachſen*, Gal. *croitre de plus en plus*, Hiſ. *eſpreſſarſe, divulgarſe*, ἐξαδυλόομαι, invaleſco, augeor, vehementior fio. *Cic. 14. Phil. c.* 5. Hac conſuetudine, quæ increbruit. *Horat. l. 2. ſat. 5. v.* 93. Si increbuit aura. *Liv. l. 7. c.* 12. Increbreſcit fama. *Plaut. Merc. 5. 1. 9.* Mores deteriores increbreſcunt in dies.

Increbro, as. V. Crebro, as.

Incredendus, a, um, partic. o. 1. 2. incredibilis. *Apul. l. 2. A. A.* Incredenda fabula. Et *l. 2. Florid.* Incredendæ potentiæ.

Incredibilis, le, o. 3. *incredibile*, Ger. *unglaublich*, Gal. *incroyable*, Hiſ. *increyble*, παράδοξος, non credibilis. *Cic. Sulp. 23. Fam.* Incredibile eſt enim, quas mihi gratias omnes agant. *Id. l. 5. Ar. ep.* 16. Incredibilem in modum. *Senec. l. 3. quæſt. nat. c.* 17. Quanto incredibiliora ſunt opera luxuriæ, *Pl. Bacch. 4. 3. 3.* Incredibilis, impoſque animi, inamabilis vivo. *h. e.* indignus, cui credatur.

Incredibilitas, atis, f. ἀπιστία, *incredibilità. Mart. Capell. l. 2. 9. Dig. ad leg. Jul. de adult.* Adumbrare patientiam prætextu incredibilitatis. Al. leg. *incredulitatis*. *Aug. ad Jul. in Trifmeg.* Incredibilitas contemnit humana.

Incredibiliter, adv. *incredibilmente*, Ger. *unglaublich*, Gall. *incroyablement*, Hiſp. *increyblement*, ἀπίστως, præter fidem. *Cic. de Sen. c.* 15. Quibus ego incredibiliter.

Increditus, a, um, adj. *non creduto*, ἄπιστος. *Senec. l. 5. controv. 30.* Increditam adhuc inertiam miratus eſt. *Apul. de Deo Socrat.* Incredita varicinia Caſſandræ.

Incredulitas, atis, f. 3. *incredulità*, ἀπιστία. *Apul. l. 1. Met.* Obſtinata incredulitate ſermonem ejus refpuebat.

Incredulus, a, um, *incredulo*, Ger. *ungläubig*, Gal. *incredule*, Hiſ. *incredulo*, ἄπιστος, cui quid facile perſuaderi non poteſt. *Hor. in Arte, v.* 118. Quodcumque oſtendis mihi ſic, incredulus odi. ¶ Ponitur etiam pro incredibili. *Gel. l. 9. c. 4.* Res inauditæ, incredulæ.

* Incredundus, a, um, incredibilis. *Apul. in Apleg.* Propter incredundas frugum illecebras.

Incremátus, a, um, *abbruciato*, crematus. *Flor. l. 4. c. ult. ante med.* Viginti centurionibus incrematis.

Incrementulum, i, n. dim. ab incrementum. *Apul. 5. A. A.* Incrementulum uteri.

Incrementum, ti, n. *aumento, accreſcimento*, מרבית, Ger. *zunemmung*, Gal. *accroiſſement*, Hiſ. *acrecentamiento*, αὔξησις, augmentum, ab increſco. *Cic. 2. Fin.* Negat, ſummo bono afferre incrementum diem. ¶ Speciatim eſt pars amplificationis Rhetoricæ. *Quintil. l. 8. c. 4.* Quatuor generibus video conſtare amplificationem, incremento, comparatione, ratiocinatione, congerie. ¶ Sumitur etiam pro ſemine, ex quo fit incrementum. *Ovid. 3. Met.* Vipereos dentes populi incrementa futuri. *Virg. Ecl. 4. v.* 49. magnum Jovis incrementum.

* Increpatio, objurgatio. *Terr. l. 4. adv. Marc. c. 7. & l. 5. c. penult.*

Increpatrix, adverb. increpando. *Sidon. lib. 9. ep.* 9. Non increpative, ſed conſolatorie aliquem compellare.

Increparorius, a, um, adject. *riprenſivo*, ἐπιτιμητικὸς, ad increpandum inſerviens. *Sidon. l. 9. ep.* 7. Noſtra judicia nil minantur increparatorium.

* Increpátus, a, um, increpitus. *Prud. Cathem. 7. v.* 195. *Lactanz. l. 4. c.* 11.

Increpito, as, n. 1. *riprendere, dir villanie*, נער, ἐπιτιμάτω, arguo, convicior, maledico, freq. ab increpo. *Virg. l. 10. Æn.* Hoſtis amare, quid increpitas? *Caſ. l. 2. B. G.* Increpitare, atque incuſare reliquos Belgas.

Increpitus, us, ui, m. objurgatio, actus increpandi. *Apul. de Deo Socrat.* Increpitu indignatus. Adde *Tert. l. 4. adv. Marc. c.* 8.

Increpitus, a, um, nom. particip. *ripreſo. Liv. l. 23. c. 26.* Præfecti graviter increpiti. *Vellej. l. 2. c.* 55. Increpita fortuna, quod &c.

Increpo, as, pui, pitum, & arum, ſed rarius, neut. 1. *fare ſtrepito*, המה, חרכת, נער, Ger. *ein geraufch machen*, Gal. *faire bruit*, Hiſ. *hazer eſtruendo*, ἐπιτιμάω, κοπεβρόω, ſono, crepitum emitto. *Liv. l. 1.* Ut primo ſtatim concurſu increpuere arma. *Id. l. 4. c. 43.* Si quid increpes terroris. *Virg. 9. Æn.* At ruba terribilem ſonitum procul ære canoro increpuit. ¶ Interdum eſt præcinere, intonare, *intuore. Turpilius*. Age tu hymenæum increpa. ¶ Item commovere, excitare. Hinc apud *Plaut. Rud. prol. v.* 69. Arcturus ita loquitur: Increpui hibernum, & fluctus movi maritimos. ¶ Translate ſignitur pro audiri, referri. *Cic. pro Mur. c.* 10. Simul atque increpuit ſuſcipio tumultus. ¶ Eſt etiam verbum adſivum, & ſignificat objargare, accuſare. *Cic. ad Q. Fr.* Cum illius in me perfidiam increparet. *Sueton. Calig. c.* 39. Modo avaritiæ ſingulos increpans. *Liv. l. 11. c.* 51. Hæc Aricinos in regem Romanum increpans. *Prudent. cathem. v.* 195. Increpara fraude. ¶ Significat etiam ferire, pulſare. *Tibul. l. 1. el. 1. v.* 12. Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boves. *Horat. Epod.* 17. Ergo negatum vincor, ut credam miſer, Sabellæ pectus increpare carmina. h. e. incantationes commovere, ac perturbare mentem, & animum.

Increſco, is, evi, etum, n. 3. *creſcere, prendere aumento*, גדל, Ger. *wachſen*, Gal. *s'augmenter*, Hiſ. *crecer*, αὐξάνομαι, valde, ſeu magis creſco, augeor, invaleſco. *Quinct. l. 8. c.* 4. Hoc genus increſcit, ac fit manifeſtius. *Liv. l. 1. c. 33.* Ad terrorem increſcentis andaciæ.

In-

Incrito, as, avi, atum, a. 1. creta oblino, ut incretare faciem. *Petr. in Satyr. c.* 102.

Incretus, a, um, non cretus, indiviſus, a cemo. *Feſt. Apul.* etiam *l. 7. A. A.* Furfure apponebant incretos, ac ſordidos.

Incriminato, onis, f. q. d. criminationis, vel criminis, vel accuſationis carentia. *Tertul. de Reſur. car. c.* 23.

* Incriſpatio, *increſpamento. Auguſt. ep.* 112. *c.* 22.

Incriſpo, as, avi, atum, a. 1. *increſpare*. Apud *Tertul. de Idolol. c.* 8. Incriſpare ornamenta parietibus. Ita legit *Junius*, alii incruſtare.

* Incrudeſco, is, dui, n. 3. crudeſco. *Incrudeſcit* & *incruduit* habetur in notis Tiron. & *Gruter. col.* 5.

Incrumentátus, a, um, non maculatus cruore, ἀναίμακτος. *Ovid. Met. 12. v.* 496. manet imperfoſſus ob omni Inque cruentatus Cœneus Elateius ictu.

Incruente, adverb. *ſenza ſangue*, ἀναιμωτί. *Prudent. in Romano, v.* 1094. Si vos ſinanzis, incruente vivimus.

Incruentus, a, um, *ſenza ſangue, non ſanguinolento*, בלי דם, Ger. *unblutig*, Gal. *non ſanglant*, Hiſp. *no ſangriento*, ἀναίμακτος, ἀναίμωτος, ſine cruore, ut *Incruenta victoria*, in qua nullus cruor effuſus eſt, nulli, aut pauci ſunt occiſi. *Liv. l. 7.* Nec Romanis incruenta victoria fuit. *Id. l. 8.* Haudquaquam tamen incruento milite ſuo.

Incruſtatio, onis, f. *incroſtatura*, שיח, κονίασις, applicatio cruſtæ ad parietem, pavimentum, aut vas aliquod. *leg. 79. de verb. ſignif.*

* Incruſtatus. V. Cruſtatus.

Incruſto, as, a. 1. *incroſtare, far croſta*, שח, Ger. *gleich als mit einem rauffe überziehen*, Gal. *incruſter*, Hiſ. *encroſtar*, κονιάω, cruſtam induco, ſive cruſtam apploco. *Var. l. 3. de R. R. c.* 14. Ut ollam cum foraminibus incruſtent ſapa, & farre. *Hora. 1. Serm. ſat.* 3. At nos virtutes ipſas invertimus, atque ſyncerum cupimus vas incruſtare. ideſt virtutem quaſi vitium interpretamur.

Incubatio, onis, f. 3. *covazione*, לבוץ, ἐγκοίμησις, ἐγκοίμησις, actus incubandi. *Plin. l. 10. c.* 56. Rara incubatio ovis noxia. Etc. 54. Incubationi deeſt initium poſt nonam lunam. Al. leg. *incubitioni*. ¶ Pro injuſte rei detentione accipitur leg. *ult. Cod. Ne rei domin. &c.*

Incubátor, oris, m. 3. לובץ, qui incubat. *Macrob. in Somn. Scip. l. 1. c. 10.* Dionyſius aulæ Siculæ inclementiſſimus incubator. ideſt Regni Siciliæ poſſeſſor iniquus. *Caſ. de anim. c.* 49. Incubatores fanorum. V. Incubo.

Incubatus, us, m. idem ac incubatio. *Plin. l. 10. c.* 54. Si incubatu tonuerit, ova perunt.

Incubitátus, a, um, ſtupratus, qui muliebria patitur, partic. ab *incubito*, quod ab *incubo*, eadem ratione, qua tales dicebantur culcitæ, & ſpondæ interiores. *Plaut. Perſ. c. 2. ſc.* 4. Daza malebat apud Plautum legere, *interectius*, aut *ippuditatus*: Sed contra manuſcripta cum, & impreſſorum omnium fidem.

Incubitío. V. Incubatio.

Incubíto, as, n. 1. freq. ab incubo. *Col. l. 8. c.* 14. Cellas, in quibus incubitant.

Incubítus, a, um, particip. *covato. Plin. lib. 29. cap.* 3. Cum ova tiduo incubita tolluntur.

Incubitus, tus, m. idem ac incubatio. *Plin. l. 10. c.* 54. Quædam autem citra incubitum ſponte naturæ gignunt. ¶ Incubitus dextri lateris eſt, dum aliquis ſupra dextrum latus cubat. *Plin. l. 28. c.* 4. Celerius concoqui dextri lateris incubitu, difficilius a ſupinis.

Incúbo, onis, m. 3. V. Incubus.

Incúbo, as, bui, bitum, n. 1. *appoggiarſi, ſtar ſopra, covare*, רבץ, חרח, Germ. *ervvas aufflegen*, Gal. *coucher ſur quelque choſe*, Hiſp. *eſtar acoſtado ſobre algo*, *empollar*, ἔγκυμι, ἐπίκυμαι, in re aliqua cubo, inſideo, innitor, a *cubo*, quod eſt dormire, ſeu quieſcere, conſtituere. Conſtruitur vel abſolute, vel cum abl. & præp. *in*, vel cum dativo. *Col. l. 8.* Quo purius, & mollius incubent. *Plaut. Caſ.* Qui in morbo ſuo immo in lecto incubat. *Virg. 1. Æn.* Ponto nox incubat atra. *Quint. l. 10.* Velut theſauris claſſis incubabit. ¶ Speciatim erat dormire in templis ad accipienda reſponſa. *Virg. 7. Æn.* Pellibus incubuit ſtratis, ſomnoſque petivit. *Plaut. Cure.* Namque te incubare fatius fuerat Jovi, qui tibi auxilio in jurejurando fuit. hoc eſt dormire apud Jovem in Capitolio, ut ejus reſponſa poſſes accipere. ¶ Speciatim item dicitur de avibus, cum excludendi fœtus gratia ova fovent. Et in hac acceptione ufurpatur vel abſolute, vel cum abl. & præp. *in*, vel cum dat. vel etiam active, & paſſive. *Column. l. 8. c.* 9. Gallinæ incubare cupiunt ab idibus Januarii. *Cath. l. de Opif.* Et ciborum experte incubant ovis. *Var. 3. de R. R.* Negant plus viginti quinque ova incubare. *Plin. l.* 10. *c.* 54. Ova incubari infra decem dies edita utiliſſimum. ¶ Translate ponitur pro inhabitare, tenere, obtinere. *Apul. l. 7. Met.* Tabernulam quamdam, vitatis maximis fluctibus, incubabant. *Cic. pro Planc.* Ab iis ipſis, qui in te ipſum incubuerunt. *Virg. 1. Æn. v.* 86. Venti incubuere mari. ¶ Item pro inhiare, vehementer cupere. *Cic. pro Cluent.* Qui illi pecuniæ, quam conſiderat, ſpe jam, atque anmo incubaret. ¶ Item pro curam habere, translatione ſumpta ab avibus, quæ incubant ova. *Var. 3. de R. R.* Negant plus viginti quinque ova incubare. *Plin. l.* 10. *c.* 54. Ova incubari infra decem dies edita utiliſſimum. ¶ Translate ponitur pro inhabitare, tenere, obtinere. *Apul. l. 7. Met.* Tabernulam quamdam, vitatis maximis fluctibus, incubabant. *Cic. pro Planc.* Ab iis ipſis, qui in te ipſum incubuerunt. *Virg. 1. Æn. v.* 86. Venti incubuere mari. ¶ Item pro inhiare, vehementer cupere. *Cic. pro Cluent.* Qui illi pecuniæ, quam conſiderat, ſpe jam, atque anmo incubaret. ¶ Item pro curam habere, translatione ſumpta ab avibus, quæ incubant ova. *Auguſt. l. 3. Met.* Aureos ſolles incubabat. ¶ Apud JCtos, incubaru ova fovent. *Apul. l. 3. Met.* Aureos ſolles incubabat. ¶ Apud JCtos, incubaru ova fovent. *Apul. l. 3. Met.* Aureos ſolles poſſidere, rem aliquam injuſte detinere & *Aſconium* incubare ſignificat mala fide poſſidere, rem aliquam injuſte detinere. ¶ Legitur etiam præterit. *incubavi*. *Plin. l. 11. c.* 16. Nam niſi incubaſſet, favos lividos faciunt.

Incubus, bi, m. ſive incubo, onis, m. 3. ἐφιάλτης, morbus eſt noctu quieſcentes infeſtans, cum ſcilicet externa quædam vis dormientes videtur invadere, & vexare, qui Cupidinem, aut Semideum putarent: Sed opinionem iſtam jam olim Fuere, *Soranus in αἰτιολογημένων* libris refutavit. Eſt enim re vera morbi genus, quod naſcitur copia vaporum ex voracitate, & cruditate in caput redundantium. *Vide Aurelian.* ¶ Dæmones incubos exſiſtere, qui cum mulieribus rem Veneream interdum agant, nonnulli opinantur: cujus fortaſſe generis ſunt, quos antiqui Panes, Faunos, Sylvanos vocabant. *V. Dionyſ. Hal. l. 1. Ant. Rom.* ¶ Incubus, i, legitur apud *Auguſt. l. 15. de Civit. Dei, cap.* 23. & *Hieron. in Hilarion.* At *Incubus, onis*. apud *Petron. in fragm. Tragur. Tertul. de anim. cap.* 44. & *Scribon. compoſit.* 100.

Inculcatío, onis, f. *l'inculcare*, *Tertul. Apol. c.* 39. Diſciplinam præceptorum inculcationibus denſamus.

Inculcátor, oris, m. qui pedibus calcat. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 6. Deus hominem diaboli inculcatorem voluit efficere.

Inculcátus, a, um, adject. calcatus, infartus. *Plin. l. 29. c.* 2. Lana ſuccida canis rabioſi morſibus inculcata. ¶ Translate, *inculcato, ripetuto. Cic. Att. l. 16. ep.* 3. Miſi ἀκροάτιον ipſum crebris locis inculcatum, & refectum. *Quintil.* Inculcato, as, a. 1. *calcare*, רגן, Germ. *einſtopffen, eintreten*, Gal. *inculquer*, Hiſ. *inculcar*, ἐπισκάπτω, infarcio, quaſi calcando immitto, a *calco*. *Column. l. 2. c.* 20. Area molari lapide condenſetur, & rurſus ſubjectis paleis inculcetur. ¶ Item pro ſæpe dicere, *inſiſtere*. V. *Inculcatus*. Hinc pro obtrudere poritur. *Senec. de vita beata, c.* 24. Beneficia quibuſdam offeram, quibuſdam etiam inculcabo. ¶ Ulpurfarur etiam pro docendo ſæpe repetere, & imprimere, *inculcare*. *Cic. l. 1. Nat. Deor. c.* 19. Animis inculcare aliquid. *Id. 1. Offic. c.* 31. Græca verba inculcantes.

Inculpabilis, le, adj. *non colpevole*, בלי, ἀνέγκλητος, qui culpari non poteſt. *Solin. c.* 30. (*al.* 43.) Hyacinthus lapis pretioſus, ſiquidem inculpabilis inveniatur. *Prudent. Apotheoſ. v.* 951. inculpabile Numen. *Avien. in Arat. v.* 280. Mores inculpabiles.

Inculpátim, adv. ſine culpa. *leg. 20. Cod. Theodoſ. de palatin. ſacrar. largit.* Qui inculpatim ad calcem, terminumque militiæ pervenerint.

Inculpátus, a, um, *ſenza colpa*, תמים, Germ. *ungeſchulten*, Gal. *irréprehenſible*, Hiſ. *inculpado*, ἀνέγκλητος, qui culpa caret. *Ovid. 9. Met. v.* 964. Sed vita, fideſque incolpata fuit. *Gell. l. 14. c.* 2. Vita inculpatiſſima.

Inculte, adv. *rozzamente, inornatamente*, בלי, Ger. *unzierlich*, Gal. *ſans ornement*, Hiſ. *no politamente*, ἀκόσμως, aſpere, horride, inornate. *Cic. pro Quinct.* Vixit enim inculte, atque horride. *Id. in Bruto.* Et dicere non inculte ſolebat. *Salluſt. Jug. c.* 19. Gætulos partim in tuguriis, aliis incultius vagos agitare.

Inculcus, us, ui, m. cultus omiſſio, *orridezza. Salluſt. Catil. c.* 55. *de carcere Tullianus*: Inculti, tenebris, odore fœda, atque terribilis ejus facies. *Id. Jug. cap.* 2. Inculta, atque ſocordia torpeſcere.

Inculcus, a, um, *incolto, rozzo*, לא נעבד, Ger. *ungebauet*, Gal. *inculte, malpoli*, Hiſp. *incolto*, ἀγεώργητος, non cultus, non excitatus. Proprie dicitur de agris, quorum cultus deſeritur. *Cic. de nat. Deor.* Terræ regio inhabitabilis, & inculta. *Id. Agrar. 2. c.* 5. Corpus inculrum. *Id. de prov. conſul.* Quid inculrius oppidis? *Pomp. Mela l. 2. c. 1.* Inculitor regio. ¶ Per translationem accipitur pro inornato, impolito. *Cic. in Brut. c.* 31. Sed ut vita, ſic oratione durus, inculrus, horridus. *Id. 3. de Or. c.* 25. Inculta oratio.

Incumba, æ, f. eſt pars pilæ in fornicibus, cui onus ædificii incumbit. *Vier. l. 6. c.* 11. Cum cunei ab oneribus parietum preſſi per coagmenta ad centrum ſe prementes extruſerint incumbas. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Incumbo, is, ubui, ubitum, n. 3. *appoggiarſi*, שכב, נשען, רבץ, Ger. *auf od. anligen*, Gal. *être couché, ou appuyé ſur quelque choſe*, Hiſ. *eſtar acoſtado, o aplicado*, ἐπίκυμαι, innitor, inhæreo. Eſt 3. ordinis neutrorum. *Virg. 8. Ecl.* Incumbens remi Damon ſic cœpit olivæ. ¶ Reperitur etiam uſurpatum in primo ordine, cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. de Inv.* Ille autem, qui in gladium incubuerat. *Id. pro Corn. Balb.* Ut etiam in me unum omnis illa inclinatio communium temporum incumberet. ¶ Et ſine præpoſit. *Plaut. Caſ. 2. 4. 28.* Gladium incumbam vel abſolute. *Cic. 1. Fam.* Cum me univerſa Reſp. cunctis Ordinibus, hominibuſque incumbentibus, omnibus denique ſuis viribus recuperaſſet. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic. 10. Fam.

apud *Var. l. 4. L. L.* V. ibi *Scalig.* ¶ Alii ita distinguunt *incurvicervicum pecus*, ut sit adject. *incurvicervicus, a um.*

Incurvo, as, a. 1. *incurvare, torcere*, כפף, Germ. *biegen, krummen*, Gal. *courber*, Hisp. *encorvar, κυρτόω*, incurvum facio. *Virg.* 5. *Æn. v.* 550. Tum validis flexos incurvant viribus arcus.

Incurvus, a, um, *curvo. torto molto*, כפוף, Germ. *krumm, gebogen*, Gal. *courbe*, Hisp. *encorvado, κυρτός*, curvus, valde curvus. *Cic. 1. de Div.* Incurvum, & leviter a summo inflexum bacillum. *Ter. Hecyr. 2. 3. 44.* Incurvus, tremulus, labiis demissis.

Incus, udis, f. 3. *incude*, פעם, Ger. *ein ambeß*, Gal. *enclume*, Hisp. *la yunque*, ἄκμων, instrumentum ferreum, super quod fabri ferrum cudunt, ab *incudo*. Nam penultimam in obliquis producit. *Boeman.* deducit ab *incutio. Cic. 1. de nat. Deor.* Quas vos effici posse sine follibus, & incudibus, non putatis. ¶ Reddere versus incudibus, fumitur translate pro emendare, expolire. *Horat. in Arte, v.* 441. Et male tornatos incudi reddere versus.

Incusabilis, le, adject. accusabilis. *Tert. l. 1. ad Nation. c.* 12. Hoc quidem vos incusabiliores, &c.

Incusatio, onis, f. *reprensione, querela*, תוכחה, *αἰτίωσις*, reprehensio, querela, actus incusandi. *Cic.* 3. *de Or. c.* 27. Quorum partim habent vitiorum, & peccatorum acrem quamdam cum amplificatione incusationem aut querelam.

Incusativus casus apud *Diomed. l.* 1. est accusativus casus.

Incusator, oris, m. accusator. In *Ced.* 12. 36. 18.

Incuso, as, avi, atum, a. 1. *accusare*, תוכיח, שטן, Ger. *anklagen*, Gal. *accuser, se plaindre de quelqu'un en l'accusant*. Hisp. *quixarse acusando, αἰτιάομαι*, idem quod accuso. *Plaut. True. 1. 2. 58.* Qui alterum incusat probri, eum ipsum se intueri oportet. ¶ Item reprehendo cum querela. *Ter. Heaut.* 5. 2. 7. Quid me incusas, Chtipho? Adde *Virg. 2. Æn.* 745. ¶ *Serv. ad Æn. 1. v.* 410. hanc statuit differentiam inter *accusare*, & *incusare*, quod illud de paribus, aut inferioribus usurpetur; hoc de superioribus. Verum hoc non est perpetuum. Vide *Vall. l. 6.* v. 285. Incussor laceri quarlebat corporis artus.

Incussus, us, ui, m. *urto*, מכה, *πώσις, ἔμβολή*. *Tac. 4. hist. c.* 23. Armorum incussu præcipitati.

Incussus, a, um, adj. injectus, impactus, *ἔμβλητος. Tac. 4. hist. c.* 30. Incussæ trabes perfregere. *Plin. l.* 22. *c.* 14. Medetur contusis, incussisque. h. e. pulsaris, percussis.

Incustoditus, a, um, *non guardato*, לא שמור, *ἀφύλακτος*, non custoditus. *Ovid. l.* 2. *Met. v.* 686. Incustoditæ Pylios memorantur in agros proceſſiſſe boves.

Incūsus, a, um, partic. ab *incudo*, inusitato, significat cudendo impressus. *Virg. 1. Georg. v.* 375. lapidemque revertens Incusum, aut atræ massam picis urbe reportat. *h. e.* molam cudendo asperatam. *Perſius 2. v.* 52. incusaque pingui Auro dona feram. ¶ Adde Ausonium, qui transfert ad obscœna epigr. 131.

Incutio, is, cussi, cussum, a. 3. *percutere*, הכה, שלח, הפיל, Ger. *ſchlagen*, Gal. *jetter contre, frapper*, Hisp. *facudir, herir, ἐμβάλλω*, idem infero, impingo, infligo. *Liv. l.* 6. Scipione eburneo in caput incusso iram moviſſe. *Juv. ſat.* 9. Nos colaphum incutimus lambenti crustula servo. ¶ Per translationem sumitur pro immittere, injicere. *Virg. 1. Æn.* Incute vim ventis. *Cic. 8. Fam.* Sane quam multis incutit magnum metum. Sic incutere religionem, pudorem, &c. *Liv. Hor. &c.* ¶ Incutere voluntatem alicui, *far venir voglia. Vell. l.* 2. *c.* 126. Recte faciendi omnibus aut incussa voluntas, aut impoſita neceſſitas.

Indagabilis, le, reus obnoxius crimini, is, in quem de crimine aliquo quæſtio haberi poteſt. *Var. l. 4. L. L.* Qui aliter facit, indagabilis ex ambitu causam dicit.

Indaganter, adv. *seguendo la traccia diligentemente, θηρευτικῶς, ἀνιχνευτικῶς*, cum indagatione. *Col. l.* 5. *c.* 1. Boni venatoris est indaganter quamplurimas feras capere.

Indagatio, onis, f. *investigazione*, תקר, Ger. *nachſuchung, Gal. recherche, enquête*, Hisp. *eſcrutinio, inquiſicion, θήρευμα, κυνηγέσιον, ἀνιχνευτική, ζήτησις*, inquisitio ferarum, & translate omnis inquisitio, seu perscrutatio. *Cic. 1. Offic.* 5. Velut ex ea parte, quæ primo descripta est, inest indagatio, atque inventio veri.

Indagātor, oris, m. *investigatore*, חוקר, Ger. *nachſucher*, Gal. *cherchour*, Hisp. *inquiridor, θηρευτής, ζητητῶν*, venator, & translate inquisitor in genere. *Col. l.* 9. *c.* 6. Sed indagatorem convenit matutina tempora vestigandi eligere. *Id. l.* 2. *c.* 2. Indagator aquarum.

Indagatrix, cis, f. *investigatrice, ζητητική*, quæ indagat. *Cic. 5. Tuſc. c.* 2. O vita Philosophia dux, virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum.

Indagātus, us, m. indagatio. *Apul. l. 7. Met.* Vexillationum indagatu.

Indagātus, a, um, *investigato, ricercato*, venando conquisitus. Translate *Cic. 2. Art. ep.* 7. Eaque, etiam velim, omnibus vestigiis indagata, ad me afferas.

Indāges, is, f. indagatio. *Mamert. l.* 2. *c.* 8. Sublimium indage causarum.

Indāgo, as, avi, atum, a. 1. *investigare, cercare*, דרש, חקר, Ger. *der ſpur nachgehen*, Gal. *chercher avec ſoin*, Hisp. *inquirir, indagar, θηρεύομαι, ζητέω, ἀνιχνεύω*, proprie venatorum verbum est, & significat feras investigare, ab *in*, & *ago*, *d* interposito, vel ab *inde*, & *ago*, quia inde, hoc est, ex loco suo, agimus, quæ venamur. *Cic. 2. de Fin. c.* 13. Canis natus ad indagandum. ¶ Per translationem accipitur pro quovis modo inquirere, vel perscrutari. *Cic. 5. Fin.* Conſideratio, cognitioque rerum cælestium, & earum, quas a natura occultas, & latentes indagare ratio poteſt.

Indāgor, aris, dep. 1. idem quod indago. *Var. l. 4. L. L.* Vestigator a vestigiis feraturum, quas indagatur.

Indāgo, inis, f. 3. *inquiſizione*, לשת, חקר דרש, Ger. *nachſuchung*, Gal. *recherche*, Hisf. *red, inquiſicion, θήρευμα, κυνηγεσίς, ζήτησις*, investigatio, inquisitio, actus indagandi. *Plin. l.* 49. *c.* 7. In qua sententia fuiſſe Aristotelem video, & eam multis perſuaſiſſe doctrinæ indaginibus. *Leg. Fin. Cod. de compenſat.* Res majorem expoſcit indaginem. ¶ Item retia, series plagarum, qua venatores saltus, locave alia cingunt. *Virg. 4. Æn.* Saltusque indagine cingunt, ubi ramen Servius non rete intelligit, sed inquisitionem. ¶ Translate sumitur pro foſſa, & turrium munirarum serie. *Cæſ. B. G.* Sylvis undique impeditiſſimis, aut altiſſimo flumine vel indagine munirum. ¶ Item pro captionibus, quas quis non facile queat effugere. *Tacit. l.* 13. *de Seneca*, Romæ teſtamenta, & orcos velut ejus indagine capi. i. e. captorem esse orborum, & teſtamentorum.

Inde, *indi, da quel luogo*, משם, Ger. *von dannen*, Gal. *de là*, Hisf. *deinde, ἐκεῖθεν*, adv. motus de loco, idem significans, quod ex eo loco. *Cic. Att.* Qui veniunt inde, id modo nunciant. ¶ Aliquando dicitur non de loco, ſed de rebus. *Liv. in Præf.* Inde tibi, tuæque Reipub. quod imitere, capias. ¶ Item de perſonis. *Ter. Adelph.* 1. 1. 21. Nati filii duo: inde ego hunc majorem adoptavi. Ponitur etiam pro ex illo tempore. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 13. Jam inde a principio hujus Imperii id conſtitutum eſt. ¶ Uſurpatur etiam pro deinde. *Liv. l.* 1. In Numitoris agros ab his impetum fieri, inde eos, collecta juvenum manu, hoſtilem in modum prædas agere. ¶ Veteres aliquando cum Genitivo *loci* uſurparunt. *Lucret. l.* 5. *v.* 789. Inde loci mortalia fœcla creavit. hoc eſt ex eo tempore. Sic *Enn.* Inde loci lituus ſonitus effudit acutos. ¶ Jungitur & cum aliis particulis eleganti uſu. *Ter. Heaut.* 1. 1. Inde adeo, quod agrum hic mercatus eſt. h. e. ex quo tempore. *Cic. pro Arch. cap.* 1. Inde uſque veteres. *Id. in Brut.* Deinceps inde multæ.

Indebĭte, & Indebito, adv. *indebitamente, ἐκ ὀφιλομένως*, בלי חוב. *Paul. JCtus l.* 25. *de præſump. & probationib.* Si eautio indebite expoſita esse dicatur. *Ulp. l.* 25. *Dig. de condict. indeb.* Tria indebito ſoluta ſunt.

Indebĭtum, i, n. non debitum, *χάρις*, חן. Sæpe legitur apud JCtos. *Dig. de condict. indebiti.*

Indebĭtus, a, um, *indebito, non dovuto*, Ger. *das man nicht ſchuldig iſt*, Gal. *indû*, Hisf. *indevido, ὁ ἐκ ὀφιλομένως*, quod non debetur. *Virg. 6. Æn. v.* 65. non indebita poſco Regna meis fatis.

Indēcens, is, o. *indecente, ſconvenevole*, לא יאי, Germ. *das ubel anſtehet*, Gal. *meſſeant*, Hisf. *indecente, ἀπρεπής*, non decens, indecorus, turpis. *Mart. l.* 5. *ep.* 14. Oculoque ludos ſpectat indecens uno. *Sueton. Claud. cap.* 30. Indecens riſus. *Senec. l.* 1. *controv.* 29. Nihil indecentius, quam ubi ſcholaſticus, quod non novit, imitatur. ¶ Afferitur & locus *Senecæ l.* 2. *de Benef. c.* 1. Indecentiſſimum ſponſaliorum genus eſt adulterium. Sed meliores libri habent *decentiſſimum*, & ita videtur ſenſus poſtulare.

Indecenter, adv. *indecentemente, ſconvenevolmente*, Germ. *ungeburlich, unzimlich*, Gal. *indecemment, par meſſéance*, Hisp. *indecentemente, ἀπρεπῶς*, non decenter, parum decenter. *Quinctil. l.* 2. *c.* 5. Non indecenter efferri. Et *l.* 8. *c.* 3. Interſtitere indecentiſſime.

Indecentĭa, æ, f. *indecenza*, τὸ ἀπρεπές. *Vitr. l.* 7. *c.* 5. Non magnum indecentiæ vitium.

Indēcet, ebat, cuit, imp. 2. *eſſere ſconveniente, ſtar male*, Ger. *es zimt ſich nicht*, Gal. *il eſt meſſeant*, Hisf. *ſer indecente, ἀπρεπές ἐστι*, idem, quod dedecet. *Plinjun. in ep. l.* 3. Juvenes adhuc conſuſa quædam, & quaſi turbata non indecent.

Indeclinabilis, le, o. 3. *che non ſi può ſchifa-re*, Ger. *das nicht abzuwenden iſt*, Gal. *indeclinable, inevitable*, Hisf. *indeclinable, inevitable, ἀδιάβλητος, ἄπτωτος*, quod vitari non poteſt. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Fatum eſt ſempiterna quædam, & indeclinabilis ſeries rerum. *Ammian. l.* 25. *c.* 13. Indeclinabilis judex. h. e. rigidus, severus. *Senec. ep.* 60. Animum rectum, & indeclinabilem virtus præſtat. h. e. non declinantem. ¶ Apud Grammaticos indeclinabilis dicitur vox, quæ non habet casus.

Indeclinatus, non declinatus, partic. à declinor. *Ovid. 4. de Ponto*, Qui perſtas indeclinatus amico. *Id. l.* 4. *Triſt. el.* 5. indeclinata amicitia. h. e. conſtans.

Indĕcor, oris, o. vel indecoris, & re, o. *indecente, di diſonore*, אכאי, *ἀσχήμων, ἀπρεπής*, idem ac indecorus. *Servius in 7. Æn.* putat compoſitum eſſe a nomine *decor*, & penultimam obliquorum naturaliter produci, ſed a Poetis corripi per Syſtolem, vel certe hoc nomen carere nomisativo ſingulari. Sed Nonius aſſerit, apud antiquos fuiſſe in uſu nominativum *indecoris*, & *indecore*. Hodie nominativus ſingularis non eſt in uſu, ſive ille *indecor*, ſive *indecoris* fuerit. *Accius Athamante*, apud *Non. c.* 8. *n.* 43. Cujus ſit vita indecoris, mortem fugere turpem haud convenit. *Virg. 7. Æn.* Non erimus Rege indecores. Adde 11. *Æn.* Indecoribiliter, adv. indecore. *Accius in Bacchis*, apud *Charif.* Indecoribiliter alienis alunt.

Indecŏrans, antis, *chi diſonora*, dedecus afferens. *Acc.* apud *Non. c.* 2. *n.* 430. Me ſpernens, incilans probris, ſermone indecorans.

Indecōre, adv. *diſonoratamente*, Ger. *unzierlich, heßlich*, Gal. *avec meſſéance*, Hisf. *indecentemente, ſeamente, ἀσχημόνως*, indecenter, turpiter. *Cic. 1. Off. c.* 4. Ne quid indecore, effœminateque faciat.

* **Indecōris**. V. Indecor.

Indecŏro, as, a. 1. *diſonorare, infamare*. *Acc.* apud *Non. c.* 2. *n.* 430. Incilans probris, ſermone indecorans.

Indecōrus, a, um, *ſconveniente, diſoneſto*, שיער לא מראה, Ger. *das ubel ſtehet*, Gal. *meſſeant*, Hisf. *indecente, ἀπρεπές*, quod eſt præter decorum, turpe. *Cic. 1. Off. c.* 27. Juſta omnia decora ſunt; injuſta contra ut turpia, ſic indecora.

Indefatigabilis, le, o. 3. לא עמל, *ἀκμάκαπτος*, qui defatigari non poteſt. *Sen. 2. de Ira*, c. 12. Vigiliam indefatigabilem extendit.

Indefatigātus, a, um, *indefeſſo*, תמיד. *Sen. de conſol. ad Mar. c.* 18. Intratura es urbem indefatigata officia volventem.

Indefectus, a, um, adject. indeficiens, perpetuus, *indefiziente. Apul. de Deo Socrat.* Vivacitas æterna, & indefecta.

* **Indefensĭle**, fine defenſione aut munimine juris. *Cod. l.* 4. *t.* 18. *leg. penult.* Quæ negotiatores indefenſe conſtituerint.

Indefenſus, o. 1. 2. *non diſeſo, ſenza diſeſa*, Ger. *unbeſchirmt*, Gal. *indefendu*, Hisf. *con defendido*, בלי משמרת, *αὐτοπρόσωπος, ἀὐυπεράσπιστος*, non defenſus. *Liv. l.* 4. *c.* 28. Hic præbituri vos telis hoſtium eſtis indefenſi, inulti?

Indefeſſe, adv. *ſenza ſtanchezza. Auſon. in gratiar. act.* Omnia agere indefeſſe, & benigne. *Spartian. in Vero, c.* 5. Indefeſſe curſitare.

Indefeſſim, infatigabiliter. *Sidon. l.* 3. *epiſt.* 2. *ſub fin.* Bonorum amicitias indefeſſim expetere.

Indefeſſus, a, um, o. 2. 2. *indefeſſo, non ſtanco*, Ger. *der niche mid vvird*, Gal. *qui ne ſe laſſe point*, Hisf. *no caſſado, indefeſſo, ἀκάματος*, non fatigabilis. *Ovid. 9. Met. v.* 200. Ego ſum indefeſſus agendo. Adde *Plin. Paneg. c.* 13.

Indeficiens, tis, adj. o. *indefiziente, ἄζυσις*, תמיד, qui non deficit. *Lactant. l.* 4. *c.* 8. Indeficiens lumen. *Tert. adv. Jud. c.* 14. Decor indeficiens.

Indeficienter, indefinenter. *Auguſt. l.* 12. *Conf. c.* 11.

Indefinite, adv. non determinando. *Gell. l.* 2. *c.* 14. Promiſcue, atque indefinite largiri.

Indefinitus, a, um, *infinito*, *ἄπειρος*, quod nullis rationibus circumſcriptum eſt, obſcurum, & implexum. *Gel. l.* 16. *c.* 4. Indefinitus, inexplicabiliſque ſermo fiet.

Indefletus, a, um, *non pianto*, *ἄκλαυτος*, non defletus, cujus mortem nemo lacrymis eſt proſecutus. *Ovid. 7. Met. v.* 611. Indefleteæque vagantur natorum, matrumque animæ.

Indeflexus, a, um, *non piegato*, יפוך, Ger. *ungebogen*, Gal. *qui n'eſt pas ployé*, Hisf. *no torcido, ἀκάμπτος*, quod non flectitur. *Plin. in Paneg. c.* 4. Ad hoc ætatis indeflexa maturitas. hoc eſt nondum deflexa in ſenii debilitatem. *Apul. de Deo Socrat. poſt princ.* Indeflexo curſu.

Indejectus, a, um, adj. non dejectus. *Ovid. 1. Metam. v.* 288. Si qua domus manſit, potuitque reſiſtere tanto Indejecta malo. Al. leg. *indiſjecta*.

Indelaſsatus, a, um, adj. *non ſtancato. Manil. l.* 5. *v.* 63. Indelaſſato properantia corda labore.

Indelebilis, le, o. 3. *indelebile, ſempiterno, perpetuo*, שלא ימחה, Ger. *nicht auszutilgen*, Gal. *indéléble, ineffaçable*, Hisp. *que no ſe puede raer, o quitar*, *ἀνεξάλειπτος*, quod deleri non poteſt. *Ovid. 15. Metam. in fin.* Nomenque erit indelebile noſtrum.

Indelectātus, a, um, *non dilettato*, non delectatus. *Patron. Satyr.* At ille non indelectatus nequitia mea.

Indelibātus, a, um, *non tocco, intiero, puro*, תם, *ἄψυσος*, illibatus, intactus. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 4. v.* 28. Indelibatas cuncta ſequuntur opes. *Silius lib. 15. v.* 271. Indelibata virgo.

Indelictus, a, um, non malus, nihil delicti in ſe habens. *Astrius* apud *Feſt. in voce Prohrum*. Qui, niſi probrum, omnia alia indelicta æſtimant.

Indemnātus, a, um, *non condannato*, לא מורשע, *ἀζήμιος*, non damnatus. *Cic. da leg. Agrar.* Cum bona indemnatorum civium funeſta illa auctione fuæ venderet. *Vell. l.* 2. *c.* 45. Indemnatum civem interimere.

Indemnis, ne, o. 3. *ſenza danno, ἀζήμιος, ἀβλαβής*, לא מזוק, nullo affectus damno, a *damnum*. *Sen. ep.* 9. Illæſus, & indemnis evaſit. Adde *de conſt. Sapient. c.* 5.

Indemnĭtas, atis, f. *indennità, τὸ ἀζήμιον*, vitatio damni, rato damni vitandi, ab *indemnis*. *Papin. in l. fidejuſſor, ff. de neg. geſt.* Exiſtimans indemnitati ſuæ conſultis prædiis conſuli poſſe. *Ammian. l.* 21. *c.* penult. Nec provinciarum indemnitati proſpexerit.

Indemonſtrabilis, le, adj. *ἀδιαπόδεικτος*, qui demonſtrari non poteſt. *Apuleſ. περὶ ἑρμηνείας* non ſemel.

Indemutabilis, le, adj. qui mutari non poteſt. *Tert. adv. Hermog. c.* 22. Deus inconvertibilis, & indemutabilis.

Indenuntiātus, a, um, nom. compoſ. ex particip. non denuntiatus. *Sen. Suaſor.* 5. Arma indenuntiata. *Id. Suaſor.* 2. Indenuntiata morte perire.

Indepiſcor. V. Indipiſcor.

Indeploratus, a, um, *non pianto*, *ἄκλαυτος*, indefletus. *Ovid. 3. Triſt. el.* 3. *v.* 46. Indeploratum barbara terra reget.

Indepravātus, a, um, *non guaſto*, תמים, שלם, *ἄφθαρτος*, incorruptus. *Sen. ep.* 77. Si vita indepravata virtus eſt.

Indeprecabilis, le, o. 3. *ἀπαραίτητος*, quod nullis precibus poteſt averti. *Gell. l.* 1. *c.* 13. Et pœna indeprecabilis ſubeunda eſſet.

Indeprehenſibĭlis, le, o. 3. *ἀκατάληπτος*, quod deprehendi non poteſt. *Quinct. declam.* 8. Inenarrabile, indeprehenſibile eſt.

Indeprehenſus, & per ſyncop. Indeprenſus, a, um, incognitus. *Virg. 5. Æn.* de labyrintho. Falleret indeprenſus, & irremeabilis error.

Indeptāre, conſequi. *Feſtus, Varr.*

Indeptus, partic. *chi ha conſeguito*. V. Indipiſcor. ¶ Paſſiva ſignificatione, *acquiſtato, conſeguito. Plin. in præf. hiſtor. natur.* Honoribus indeptis gaudens. *In Cod. l.* 12. *tit.* 24. *leg.* 14. Indeptæ dignitatis honor.

* **Indeſcriptus**, a, um, non deſcriptus, nullis limitibus definitus. *Colum. l.* 3. *c. ult.* indeſcriptis vitibus. *Sidon. carm.* 2. *v.* 412. indeſcriptoſque per agros.

Indeſertus, a, um, *che mai non ſi abbandona, ὁ μὴποτε ἀπολελειμμένος*, quod nunquam deſeritur. *Ovid. 2. Amor. Eleg. 9. v.* 52. Indeſerta meo pectore regna gere.

Indēſes, idis, o. 3. *non pigro*, מהיר, Ger. *nicht faul, nicht treg*, Gal. *non pareſſeux*, Hisf. *no perezoſo, ἀοκνὸς*, impiger, qui deſes non eſt. *Gell. l.* 7. *c.* 22. Non omnino inculpatum, neque indeſidem viſum eſſe.

Indeſinenter, adv. *inceſſantemente, continuamente*, תמיד, לעולם, עדי עד, Germ. *ohn underlaß*, Gall. *ſans relâche, ſans ceſſe*, Hisf. *ſin parar jamas*, *ἀδιαλείπτως*, ſemper, ſine intermiſſione. *Varr. de R. R. c.* 9. Et, ſi alter indeſinenter æger eſt. Quæ tamen lectio viris doctis Scaligero, P. Victorio, Bortich. & aliis mendoſa vide-

tur. Veget. l. 1. *de re milit. c.* 26. Ut aſſiduo exercitio milites in acie diſpoſitos ordines indeſinenter obſervent. Adde *Oroſium l.* 6. *c.* 16.

Indeſpectus, a, um, adject. qui deſpici, ſeu aſpici non poteſt. *Lucan. l.* 6. *v.* 748.

Indeſpecta tenet vobis qui Tartara,

Indeſtrictus. V. Indiſtrictus.

* **Indeterminabĭlis**, qui definiri non poteſt, ut Indeterminabiles quæſtiones, *Tert. adv. Hæret. c.* 7.

* **Indeterminātus**, non determinatus. *Id. Ib. c.* 33.

Indetonſus, a, um, *non toſato, ἄκαρτος*, non tonſus, intonſus. *Ov. 4. Met. v.* 13. Additur his Niſus, indetonſuque Thyoneus.

Indertītus, a, um, adject. *non logorato*, ut indertia veſtimenta, *Tert. de reſurrect. carn. c.* 58.

Indevirātus, a, um, adject. *non ſchivato. Ovid. 2. Met. v.* 607. Indevirato trajecit pectora telo.

Indevorātus, a, um, adj. *Mart. l.* 7. *ep.* 19. Indevorato capite turrurem truncum, Ita refert Thesaurus L. L. Verum alii legunt *& devorato*, alii *inde vorato*.

* **Indevōte**, ſine pietate. *Juſtin. Novel. t.* 6. *c.* 3.

Indevotio, onis, f. devotionis carentia. Legitur *l.* 35. *Cod. de donationib. & leg. fin. Cod. de fideicom. libert.* Affertur etiam *Ulpian. l.* 1. *Dig. de pen. leg.* ſed Triboniani (qui *Cod. de fideicom. libert.* Affertur etiam *Ulpian. l.* 1. *Dig. de pen. leg.* ſed Triboniani (qui inferior multo Ulpiano eſt) ea verba putat Briſſonius.

Indevōtus, a, um, adject. non devotus, *indevoto*. Ejuſdem fere ætatis vox eſt ac indevotio: habetur enim *l.* 35. *Cod. de Donat. & in ep. Caſſiodori 16. l.* 2.

Index, icis, c. 3. *dimoſtratore, manifeſtatore, μηνυτής, πίναξ*, qui, vel quæ aliquid indicat, & defert, ab *indico*. *Afconius* ſcribit eſſe, qui facinoris, cujus ipſe eſt conſcius, latebras indicat, impunitate propoſita. *Cic. 4. Catil. c.* 3. Hæc omnia indices detuleruut. Adde *Liv. l.* 32. *c.* 26. ¶ Sed generatim ſumitur. *Cic. in Or. c.* 18. Imago animi vultus eſt, indices oculi. ¶ Item lapis, quo auri, & argenti gradus cognoſcitur, ab indicando. *Ovid. 2. Met.* In durum ſilicem, qui nunc quoque dicitur index. ¶ Item colubres, quo res, quæ continentur in libris, indicantur, *indice, ſcyola. Cic. Att. l.* 4. *ep.* 4. Ut ſumant membranulam, ex qua indices fiant, quos vos Græci, ut opinor, *συλλάβας* appellatis. *Gell. l.* 20. *c.* 11. Neque ſum quid ſorte literati, Indice monſtraret digito.

Indĭa, æ, f. 1. *India*, הודו, *ἰνδία*, regio Aſiæ Orientalis ab Indo fl. ſic dicta, ab eo uſque ad Sinarum regnum ſe extendens. Duplex eſt, citerior, quæ intra Gangem fl. & ulterior, quæ ultra jacet. Eam accurate deſcribunt *Pl. Mela*, & *Curt. l.* 8. *c.* 9. *Virg. l.* 1. *Georg.* India mittit ebur. ¶ Notat *Turnob.* latiſſime Indiæ nomine Veteres, ut qui Æthiopiam interdum eo ſignificarent. ¶ India Occidentalis, l'*America*. ¶ De utraque V. Geographos

Indiānus, a, um, *Indiano, ἰνδός*, Inſcript. apud *Grut. pag.* 519. *n.* 7. Albano Vitali eq. alæ Indiadæ Treviro an. XXX. ſtip. X. &c. Fortaſſe alam deſignat, quæ cum Traiano Imp. in expeditione fuit, cum ad Indos prope acceſſit, qua Oceanus rubro mari infunditur.

Indicabĭlis, le, adject. qui indicat, *Col. Aurel. Acut. 2. c.* 3. Signum facere indicabile lethargi.

Indicatio, onis, f. 3. *ſtima del prezzo di qualche coſa*, ערך, Ger. *anſchlag, eines dings das feil iſt*, Gal. *priſée*, Hisf. *eſtimacion, τίμησις*, æſtimatio. *Pl. l.* 22. *c.* 24. Mellis cauſas, atque differentias, nationeſque, & indicationem in apium, ac deinde florum natura diximus. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 37. Tua merx eſt, tua indicatio eſt.

Indicatīvus, a, um, *ὁριστικός*, id, quo aliquid indicatur. Indicativus modus eſt unum ex accidentibus, ſeu attributis verborum. Dictus eſt, quia eo præſentem actionem indicamus. V. *Grammaticos*.

Indicātor, oris, m. qui indicat. *Solin. c.* 53. Anaxagoras naturæ indicator.

Indicatūra, æ, f. 1. idem ac indicatio. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Neque eſt hodie murrhini alterius præſtantior indicatura. *Id. l.* 29. *c.* 1. *de medicis*. Dolorum indicaturam & mortis arrham, aut arcana præcepta. h. e. pretium a medicis conſtituram pro morbis ſanandis. V. *Indicatio*.

Indicātus, a, um, oſtenſus, demonſtratus, partic. ab indicor. Sæpe pro æſtimato capitur. *Plin. l.* 28. *c.* 13. Eini lienem vituli, quanti indicatus ſit, jubent magi. *Id. l.* 31. *c.* 1. Indicatus ſmaragdus ſex aureis denariis.

Indicens, is. V. Indico, is.

Indicīna, æ, f. 1. indicium, vel merces, quæ indici datur. *Apul. l.* 7. *A. A. ſub fin.* Ob indicinæ præmium.

Indicium, ii, n. 2. *manifeſtazione, ſegno*, אות, החוה, Ger. *anzeigung*, Gal. *indice*, Hisp. *indicio, μήνυσις, τεκμήριον*, ſignum, nota, ſpecimen, ab *index*. *Cic. pro Cluenc.* Omnia, quæ ſolent eſſe indicia, & veſtigia veneni, in illius mortuæ corpore fuerunt. ¶ Item delatio criminis, præſertim facta ab eo, qui illius conſcius fuerit. *Sall. in Catil.* Frequens Senatus decrevit, Tarquinii indicium falſum fuiſſe. *Sall. in Catil.* Frequens Senatus decrevit, Tarquinii indicium falſum fuerit

l. 2. Apollinis nomen Pompilliana indigitamenta nescire. *V. Voss. de Vit. L. L. c.* 24.

Indigito. V. Indigeto.

Indignabundus, a, um, *indignato*, מְמֹרָמָר, זוֹעֵף, indignatus. *Liv. l.* 38. *c.* 57. Cum illa muliebriter indignabunda nihil de communi filia secum consultatum adjecisset.

Indignans, antis. adj. o. *indegnoso, irato, che sdegna. Ovid. 6. Metam. v.* 584. Verbaque quærenti satis indignantia linquæ Defuerunt. *Colum. l.* 8. *c.* 17. *de mulis.* Genus fervituris indignantissimum.

Indignanter, adv. *sdegnosamente*, בְּזַעַף. *Arnob. l.* 3. Mussitare indignanter. *Ammian. l.* 15. *c.* 1. Indignanter ferre.

Indignatio, onis, f. *ira, sdegno*, זַעַם, זַעֲפָה, כַּעַס, אַף, חֲרוֹן, מְרִירוּת. *Vellej. l.* 2. *c.* 66. Indignatio erumpens animo ac pectore. *Pl. l.* 9. *c.* 30. Alicujus in se indignationem convertere. *Horat. Epod.* 4. Libertima indignatio. ¶ Est etiam oratio, per quam conficitur, ut in aliquem hominem magnum odium, aut in rem gravis offensio concitetur. Hæc *Cic. l.* 1. *de Inv.*

Indignatiuncula, æ, f. dim. ab indignatio. *Plin. l.* 6. *ep.* 17. Indignatiuncula, quam in cujusdam amici auditorio cepi, non possum mihi temperare, quominus apud te per epistolam effundam.

Indignativus, a, um, adject. qui indignatur, *Tertul. de anim. c.* 16. Indignativum, quod appellant θυμικόν.

Indignatus, a, um, partic. ab indignor. *Virgil. 2. Georg. v.* 163. Atque indignatum magnis stridoribus æquor.

Indigne, adv. *indegnamente*, Ger. *unehrlich*, Gal. *indignement*, Hisp. *indignamente*, ἀσχήμως, inhoneste, præter dignitatem. *Ter. Adel.* Cui miseræ indigne per vim vitium obtulerat. *Id. ib.* 1. 1. 11. Clamant omnes, indignissime factum esse.

Indignitas, atis, f. *indegnità*, דִּבּוּר לֹא יָאוֹת, Ger. *ubelstand, schand*, Gal. *indignité*. Hisp. *indignidad*, ἀσχημοσύνη, ἀπρέπεια, quod indignum est, quod est contra dignitatem, dedecus, ignominia. *Cic. 7. Fam.* Atque omnem adeundi, & convenendi illius indignitatem, & molestiam pertulissem. *Id. pro Mur. c.* 25. Neque satis severe pro rei indignitate decrevit. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 14. Omnes indignitates, contumeliasque perferre. *Cic. 9. Ver.* Qui indignitate servos, temeritate fugitivos, crudelitate hostes vicerit, h. e. abjiciendo se viriis.

Indigniter, adv. indigne. *Varus monumentum apud Ferretum in Museo Lap. p.* 261. Parcæ vitæ finem statuerunt indigniter.

Indignor, aris, atus sum, *sdegnare*, זָעַם, כָּעַס, Ger. *zornen*, Gal. *s' indigner*, Hisp. *enojarse, indignarse*, ἀγανακτῶ, ἀποδυσπετῶ, graviter fero, stomachor. Est terrii ordinis deponentium, & fere construitur cum acc. rei. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Quidam indignantur imperia. ¶ Construitur etiam cum infinitivo. *Brut. Cic.* 11. *Fam.* Quod si indignaris, ausos esse id facere. ¶ Item cum particula quod. *Cic.* 1. *de Inv.* Per quem indignamur, quod nobis hoc acciderit. ¶ Item cum membro orationis. *Sulpic. Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Item nos homunculi indignamur, siquis nostrum interiit. ¶ Interdum dativum regit, sed rarius. *Ulp. l.* 2. *Dig. ad leg. Jul. de adult.* Qui matrimonium suum contemnit, quique contaminationi (adulterii) non indignatur.

Indignus, a, um, o. 1. 2. *indegno*, Ger. *unwürdig*, Gal. *indigne*, Hisp. *indigno*, ἀξιος, non dignus. *Ter. Adel.* 3. 3. 54. Hæc te admittere indigna genere nostro? *Cic. in Vatin. c.* 16. Cæsar te omni honore indignissimum judicat. ¶ Cum genit. *Plaut. Pan. a.* 2. *v.* 9. Quoniam illa (exta) non bona aruspex dixit, Deum esse indigna credidi. Alii leg. *indignam*; atque ita explicant, Deum (h. e. Venerem, de qua hic est sermo. Solebant autem Veteres *Deos* usurpare etiam in gen. fœm.) indignam esse, cui virtutes exta offerrentur. Hac autem ratione usurpatur *indignus* ad laudem. Sic *Cic. in Pison.* L. Flaccus vir tua legatione indignissimus. h. e. vir tantæ probitatis, ut minime deceret, eum esse Pisonis hominis improbissimi legatum. Adde *Lucret. l.* 2. *versf.* 1101. ¶ Interdum sumitur pro fœdo, miserando. *Liv. l.* 19. Lictoribus indignum in modum multatis. *Cic. pro Quinc. c.* 31. Indignum est a pari vinci, aut superiore; indignius ab inferiore, atque humiliore. ¶ *Indignum*, absolute positum interjectio indignantis est, sicut *infandum*. *Ovid. 5. Met.* Ilset, & (indignum!) feelerato profuit ara. ¶ Indignas turres, pro magnis dixit *Ennius*.

Indigus, a, um, אָבְיוֹן, Ger. *mangelhafftig*, Gal. *indigent*, Hisp. *menesteroso*, ἐνδεὴς, ἔπορος, egenus, qui indiget. *Pl. l.* 8. *c.* 40. Stipendiorum indiga. *Virg. l.* 3. *Georg. v.* 428. Haud opis indiga nostræ.

Indigŭus, a, um, indigus. Indiguos opis & virtute carentes. *Paul. Nolan. Nat.* 12. *S. Fel. v.* 4.

Indiligens, tis, o. *negligente*, עָצֵל, ὀλίγωρος, negligens. *Ter. Adel.* Sed vereor, ne indiligens nimium fies. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Deprehenditur etiam odore, cum facit indiligentior. *Gell. l.* 15. *c.* 28. Rerum memoriæ non indiligens. ¶ Usurpatur etiam passiva significe. pro neglecto, inculto. *Pl. l.* 19. *c.* 4. Statim faciebant judicium, nequam esse in domo martem familias, ubi indiligens esset hortus.

Indiligenter, adv. *negligentemente*, עַצְלוּתַיִם, negligenter. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 3. Nihil ab eo arbitror neque indiligenter, neque illiberaliter factum. *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 31. Indiligentius servare præsidia.

Indiligentia, æ, f. 1. *negligenza*, עַצְלוּת, Ger. *unfleiß*, Gal. *negligence*, *nonchalance*, Hisp. *descuydo*, ἀκηδία, negligentia. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Literarum missarum indiligentia. *Tusc. 4. hist. c.* 49. Indiligentia veri, & adulandi libido.

Indimissus, a, um, adject. non dimissus. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 34. Illicite dimissam uxorem pro indimissa docens, adulter est.

Indipiscor, is, activa forma, idem ac indipiscor. *Plaut. Asin.* 2. 2. 13. Nunquam ædepol quadrigis albis indipiscer postea.

Indipiscor, eris, indeptus sum, d. 3. *consequire, acquisare*, נִקְנָה, זָכָה, τυγχάνω, adipiscor, assequor, apud vet. *Plaut. Rud.* 5. 2. 28. Largiter mercedis indipiscar. *Liv. l.* 26. *c.* 39. Quam quis indeptus navem erat. *Id. l.* 17. *c.* 2. Conabamur memoriæ vegetandæ gratia indipisci animo, ac recensere, h. e. mandare memoriæ.

Indirectus, a, um, *disordinato*, עִקֵּשׁ, *ungerad*, *unschlecht*, Gal. *indirecte*, *mal dreſié*, Hisp. *no pulido, indirecto*, ἄτεχνος, ἀδέξιος, incompositus, & inordinatus. *Quintil. l.* 5. *c.* 13. Indirecta fere, atque, ut sic dicam, clamosa est actio.

Indireptus, a, um, adj. non direptus. *Tac. 3. hist. cap.* 71. Sic Capitolium clausis foribus indefensum, & indirepturn conflagravit.

Indisciplinatio, onis, f. disciplinæ carentia. *Cassiod. l.* 7. *n.* 3.

Indisciplinatus, a, um, *indisciplinato*, בְּלִיעַל, ἄτακτος, ἀπαίδευτος, disciplina carens. *Aug. ep.* 269. & *Cyprian. ep.* 62. *ad fin.*

Indiscissus, a, um, non discissus. *Hier. ep.* 57. *ad Damas.* Indiscissa Domini tunica.

Indiscrete, adv. indifferenter, indiscriminatim, *senza discernimento, alla rinfusa*. ἀκρίτως. *Pl. l.* 11. *c.* 37. Avium & animalium vocis indiscrete aditur imitatio. *Capitol. in Nigroc.* 3. Cum indiscrete fabellia Circi repleta esset.

Indiscretim, indiscrete. *Solin. c.* 30. (al. 43.) Locus opiparis epulis semper refertus, quibus indiscretim omnes vescuntur.

Indiscretus, a, um, *che non si può discernere, confuso*, תֹּהוּ וָבֹהוּ, Ger. *nicht unterſcheiden, unzertheilt*, Gal. *indiscret*, Hisp. *no apartado*, ἄκριτος, quod discerni non potest, maxime conjunctum. *Pl. l.* 34. *c.* 10. Imagines adeo similitudinis indiscretæ pinxit. *Virg.* 10. *Æn. v.* 392. Similima proles indiscreta fuis.

Indiscriminabilis, indiscretus. *Claud. Mamert. de stat. anim. l.* 2. *c.* 18.

Indiscriminatim, adv. *indifferentemente*, Ger. *ohne unterſcheid*, Gal. *indifferemment*, Hisp. *indiferentemente*, ἀκρίτως, ἀδιαφόρως, indifferenter, & sine discrimine. *Var. de L. L. apud Non. c.* 2. *n.* 449. Quibus nos in hoc libro utamur indiscriminatim.

Indiscussus, a, um, adject. non examinatus, ἀνεξέτητος, ἀλογοδέμητος. *Claud. Mamert. l.* 3. *de statu animæ, c.* 11. Illud indiscussum restat.

Indiserte, adv. non diserte, *senza eloquenza*, ἀρρήτως. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. Orationem meam non indiserte collaudavit.

Indisertus, a, um, *senza eloquenza*, נְבַר פֶּה, עֵרֶל שִׂפְתַיִם, Ger. *unberedt*, Gal. *sans eloquence*, Hisp. *indiserto*, ἄρρητος, non disertus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nèque indisertum Academicum pertimuisse. *Id. 3. de Or. c.* 35. Malim equidem indisertam prudentiam, quam stultitiam loquacem.

Indisjectus. V. Indejectus.

Indispensatus, a, um, adj. non pensatus, non distributus. *Silius l.* 16. *v.* 341. Indispensato laxantem corpora nisu, hoc est immoderato.

Indisposite, adv. non disposite, ἀτάκτως, *senza disposizione. Senec. ep. ult.* Quid ergo, inquis, muta animalia perturbate, & indisposite moventur?

Indispositus, a, um, adject. *non disposto, confuso. Tac. 2. hist. c.* 68. Apud Vitellium omnia indisposita, temulenta, pervigilia, ac bacchanalibus, &c.

Indissimilis, le, adject. non dissimilis. *Var. l.* 8. *de L. L. c.* 29. Formæ vocum indissimiles. Affertur etiam exemplum *Vellej. l.* 2. *c.* 80. Sed ibi legitur *dissimillimus*.

Indissimulabilis, le, adject. non dissimulatus, *che non si può dissimulare. Gell. l.* 10. *c.* 22. Cum quadam indissimulabili veritate disseruit.

Indissociabilis, le, adject. *che non si può disgiungere. Lactant. de Opific. Dei c.* 10. Indissociabilem prætendunt unitatem.

Indissolubilis, le, o. 3. *indissolubile, che non si può slegare*, Ger. *unauflöſlich*, Gal. Gal. *qu'on ne peut dissoudre*, Hisp. *indissoluble*, ἄλυτος, quod dissolvi non potest. *Cic. de Univ. c.* 11. Immortales vos quidem esse, & indissolubiles non potestis.

Indissolubiliter, adv. ita ut non possit dissolvi. *Claud. Mamert. l.* 2. *cap.* 2. Indissoluhiliter nexum.

Indissolutus, a, um, *legato*, non dissolutus, non solutus, colligatus. *Cic. de Univ. c.* 11. Hæc sunt indissoluta, me invito. Al. leg. *non sunt dissoluta*.

Indistincte, adv. *confusamente*, ἀδιακρίτως, inordinate, confuse. *Gell. l.* 20. *cap. ult.* Indistincte atque promiscue adnotabam.

Indistinctus, a, um, *non distinto, confuso*, Germ. *nicht unterſcheiden*, Gal. *confus, indistinkt*, Hisp. *indistincto*, ἀδιάκριτος, inordinatus, confusus. *Quintil. l.* 8. *c.* 2. Neque inordinata, neque indistincta. *Catull. de nupt. Pel. & Thet. v.* 283. Indistinctæ corollæ.

Indistrictus, a, um, *non offeso*, non districtus. *Ovid.* 12. *Met. v.* 92. Tamen indistrictus abibo. i. e. illæsus. Heinsius legit *indestrictus*. V. *Distringo*.

Indstus, a, um, nom. partic. ab indo, is, datus, impositus, immissus, *imposto, dato*, ἐπιθυμῶν. *Curt. l.* 4. *c.* 9. A celeritate, qua desluit, Tigris nomen est indictum. *Id. l.* 10. *c.* 10. Venenum potioni inditum. *Flor. l.* 3. *c.* 1. *sub fin.* Indita monti urbs. h. e. Imposita.

Individuitas, atis, f. *individuità. Tert. de Monogam. c.* 5. Individuitas matrimonii.

Individuus, a, um, *individuo, che non si può separare*, שְׁלֹא יִבָּרֵל, Ger. *unzertheilt*, Gal. *qu'on ne peut diviser*, Hisp. *individuo*, ἄτομος, quod non potest dividi, vel quod non separatur. *Cic. 1. Fin. c.* 6. Ille atomos quas appellat, id est corpore individua. *Id. in Acad.* Et illis individuis, unde omnia Democritus gigni affirmat.

* Indivise, sine divisione, ἀμερισμένως. *Ascon. in* 3. *Verr. c.* 55. *Particeps*, qui certam habet partem, & non indivise agit, ut socius.

Indivisibilis, le, adj. *indivisibile*, individuus, ut indivisibilis materia, apud *Diomed. l.* 1. Indivisibilis anima, apud *Tert. de anim. c.* 51.

Indivisibiliter, adv. *indivisibilmente*, ἀδιαιρέτως, *Tert. de anim. c.* 51. Mors indivisibiliter accidens.

Indivisus, a, um, *indiviso*, ἄτμητος, non divisus. *Var. 2. de R. R. c.* 7. Equorum, qui ungulas indivisas habent.

* Indivulsus, non divulsus, *inseparabile*, qui semper adest. *Macr. Sat. l.* 1. *c.* 11. Gracchum servus indivulsus comes tutatus est.

Indo, is, didi, ditum, *imporre*, שִׂים, נָתַן, Germ. *etwas einthun hineinlegen*, Gal. *imposer, mettre dedans*, Hisp. *meter a dentro*, ἐπιτίθημι, impono. *Plaut. Capt.* 5. 3. 7. Pægnium vocitatus est, post vos nomen indiditis Tyndaro. ¶ Quandoque est intus dare, immittere, *Plaut. Cas. 2. 3. 31.* Si ego in os meum vini guttam indidi. *Id. Mil. 2, 5, 1.* Indere ignem in aram. ¶ interdum imprimere. *Plaut. Aul. 3. 2. 7.* Qui sæpe ante in nostras scapulas cicatrices indiderunt. ¶ Item injicere. *Id. Men. 1. 1. 3.* Fugitivis servis indunt compedes. ¶ Item immiscere, ut indere aliquid in aurum, aut argentum, ut deterius fiat. *Ulp. l.* 1. *c. Dig. ad leg. Jul. pecul.* ¶ Cum ablat. *Cic. in Verr. 4. Æn. v.* 404. absiste precando Viribus indubitare tuis. *Strat. in ep. l.* 3. *Syl. ult.* Sed ingratus, qui plura adnædo, tuisque moribus indubito.

Indubito, as, n. 1. *dubitare, dissidarsi*, לֹא דָאַגְתִּי, ἀπιστῶ, inde ac dubito, diffido. *Virg. 8. Æn. v.* 404. absiste precando Viribus indubitare tuis. *Strat. in ep. l.* 3. *Syl. ult.* Sed ingratus, qui plura adnædo, tuisque moribus indubito.

Indubius, a, um, adject. *indubitato. Tac. Ann.* 14. *c.* 45. Plurimorum indubia innocentia, *Quint. l.* 5. *c.* 13. Exempla indubia.

Induce, atum, f. 1. *tregua*, שְׁלוֹם, Ger. *anſtand*, Gal. *treve*, Hisp. *tregua*, σπονδαί, ἀνοχαί, erant quidam societatis consensus factus plerumque Imperatorum arbitrio, interdum auctoritate Senatus, & jussu Populi, per sponsores, simplici juramento, quo a bello, & ab omnibus rebus hostilibus ad tempus cessabatur. Dicitur sunt ab *in*, & *ocium*, inferto *d*, vel ab *induco*, ut Mantitio placet in Orthogr. Differunt a pace, seu fœdere. Induciis enim pax non in perpetuum, ut fœdere, sed in certum temporis spatium dabatur, aut dierum, aut mensium, aut annorum. Quare sæpe factum animadvertimus, ut P. R. hostibus fœdus petentibus inducias dederit. *Liv. l.* 4. Induciæ annorum octo impetraverunt. *C. c.* 1. *Off. c.* 10. Quo in genere etiam in Republica multa peccantur, ut ille, qui, cum centum triginta dierum essent cum hoste pactæ induciæ, noctu populabatur agros, quod dierum essent pactæ, non noctium induciæ. *Sall. in Jug. c.* 29. Agitare inducias. *Liv. l.* 7. *c.* 20. Facere inducias in centum annos. ¶ Translate *Ter. Eun.* 1. 2. 15. In quo (amore) infunt inimicitiæ, induciæ, bellum, pax rursum. ¶ Dicimus autem, facere, impetrare, conservare inducias, &c. *Liv. Cic. Nepos, & al.*

Induco, is, uxi, uctum, a. 3. *introdurre, condur dentro*, הֵבִיא, Ger. *einführen*, Gal. *introduire*, Hisp. *introduzir*, ἀνάγω, εἰσάγω, introduco. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2. Inducere armenta in rura. ¶ Translate sumitur pro afferre, in medium proponere, innovare, in usu ponere, *introdurre*. *Cic.* 1. *Phil.* Ut inexpiabiles religiones in Remp. inducerentur. *Id.* 2. *de Or.* Qui hoc primus in nostros mores induxit. ¶ Item pro impellere, illicere, inclinare, *indurre, persuadere*. *Cic.* 2. *de Leg.* Id quæ ut facerem, & oration bus inducebar tuis, & versibus. Sic inducere animum ad misericordiam, *Id.* ¶ Hinc inducere animum, vel inducere in animum, pro sibi persuadere, quasi animum inclinare, vel introducere in animum. *Cic. Att. l.* 6, Et id, quod animum induxerat, pauliper non tenuit, sed cito ad se rediit. *Id. Att. l.* 14. Quoniam semel induxit animum sibi licere, quod vellet. *Id. in Catil.* Si mea voce ire in exilium animum induxeris. *Id. pro Rosc. Am.* Qui potuit animum inducere, ut filium exheredaret? *Terent. Heaut.* 5. 4. 5. Ne illud in animum inducas tuum, alienum te esse. ¶ Inducere item, est ducto per ceras stylo tegere, abolere, delere, *cancellare, emaullare. Cic. Att. l.* 13. *ep.* 14. Etli nonnisam facta fuit, tamen vel induci, vel mutari possunt. ¶ Item decipere, seducere. *Cic. pro Rosc. Am. c.* 40. Homines honestissimos inducit, decipit, destituit. *Id. 3. Off.* Si hoc non est, emprorem pati ruere, & per errorem alrerum inducere. ¶ Item tegere, superinducere. *Cic. 3. Verr.* Ex quo tantum tectorium vetus deleatur sit, & novum inducatur. *Cæs. l.* 1. *B. G.* Scuta pellibus induxerant. *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. Inducere parietem. ¶ Hæc ratione & de picturis dicitur. *Horat. de Art. poet. v.* 1. Cervicem pictor equinam jungere si velit, & varias inducere plumas. Sic *Plin. l.* 35. *c.* 10. Huic picturæ quærer colorem induxit. ¶ Significat etiam inducere, *Cic. 2. de Inv.* Et statim ligneæ solæ in pedes inductæ sunt. *Auct. ad Her. l.* 1. & soleæ ligneæ pedibus inductæ sunt. ¶ Item fingere, personam aliquam loquentem facere, seu producere, *introdurre*, tracta Metaphora a fabularum actionibus, in quibus personæ induci proprie dicuntur, cum ad agendum scenam ingrediuntur. *Cicer. 3. Off.* Hinc ille Gyges inducitur a Platone. *Id. 1. de nat. Deor.* Qui & ira inflammatos & libidine furentes induxerunt Deos. ¶ Hinc & ad judicia pertinet, ut inducere testes, &c. *presentare. Suet. Claud. c.* 40. Inducta teste in Senatu. *Id. in D. mit. c.* 11. Quosdam majestatis reos in curiam induxerat, & facile perfecerat, ut condemnarentur. ¶ Similiter & fabulæ induci dicuntur, *rappresentare. Suet. Ner. c.* 11. Inducta est & Afranii togata. ¶ Pertinet etiam ad res militares, *condurre, far marciare. Plaut. Amph.* 1. 1. 82. Illico equites juber dextra inducere. *Liv. l.* 31. *c.* 28. Inducere exercitum in Macedoniam. ¶ Significat etiam interdum producere, emittere. *Col. l.* 5, *c.* 9. Nec fructum, nec lætam frondem olea inducet. ¶ Inducere in errorem, *ingannare, far fallare. Cic. de clar. Orat.* Ut imperitos posses in errorem inducere. ¶ Inducere in spem, *dare speranza. Cic. 2. Offic.* Quæ te, malum, ratio in hanc spem induxit, ut &c. Sic inducere in amorem, *far amare. Catul. epigr.* 18. Inducere in viam, in iter, *istradare. Varr. l.* 3. *R. R. c.* 2. & *Quintil. proœm. l.* 8. ¶ Inducere seditionem in civitatem, pro concitare. *Cic.* 1. *Off.* ¶ Inducere in rationem pecuniam aquam, *metter in conto, in partita. Hom. 3. Verr.* Tutores pecuniam Prætori si pupillæ nomine dedissent, grandem præsertim, quemadmodum in rationem inducerent, non videbant. *Id. Agrar. 2. c.* 26. Hic ager omnis quoquo pretio coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur. h. e. tamquam ingenti pecunia vobis acquisitus, in tabulas publicas referetur. ¶ Inducere rotam, pro impellere. *Mart. l.* 14. *epigr.* 168. de trocho: Inducenda rota &c. ¶ Inducere novercam filiæ, *dar' alla figliuola una madrigna. Plin. in epist.* ¶ Inducere animum ad meretricem, *attaccarsi ad una meretrice, Terenz. Heaut.* 4. 4. ¶ *Inducere solum*, pro æquare, conjungere, complanare. *Plin. l.* 2. *v.* 82. Hiatus vero alias remanet, ostendens quæ sorbuit, alias occultat ore compresso, rursusque inducto solo, ut nulla vestigia extent. *rammarginato. Lucretii*, pro *industi*, *Terent. Andr.* 5. 3. 12.

Inducibilis, le, adject. qui potest induci, & illini. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 2. *c.* 37. Coagulata, induct biliaque, & digitis convoluta.

Inductio, onis, f. 3. *introduzione*, הֲבָאָה, ἀγωγή, εἰσαγωγή, ductus, ductio, introductio. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 60. Nos aquarum inductionibus terræ fœcunditatem

damus. ¶ Inductio animi benevolentiam signat. *Cic. 1. Fam. ep.* 8. Tantum enim animi inductio, & mehercule amor erga Pompejum apud me valet. ¶ Est etiam incrustatio, & tectorii appositio. *Pallad. l.* 1. *c.* 15. Prima trullis frequentetur inductio. ¶ Item litura. *Leg. 1. Dig. de his, quæ in testam.* Lituras, inductiones, superinductiones ipse feci. ¶ Est etiam genus argumentationis, in quo ex pluribus particularibus veris aliquid generale infertur. *V. Cic. l.* 1. *de Invent. c.* 31.

Inductive, adv. cum inductione, seu fusis, ut inductive indulgere, *Cæl. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 5.

Inductor, oris, m. idem ac ductor. Inductores appellantur a Plauto, qui fervos cædunt, quod exercitum alimorum in eorum terge inducunt. *Asin.* 3. 2. 6. Aliter legunt, & explicant.

Inductrix, icis, f. quæ inducit & impellit. *Apul. l.* 4. *Florid.* Prædæ, quam ore gestabat, inductricem comportvit.

Inductus, us, m. *perſuasione, indotta*, ἐπαγωγή, inductio, impulsio, suasio. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 17. Quod alieno inductu fecerit.

Inductus, a, um, adj. ex partic. ab induco, totidem fere habens significationes. Primo enim significat *indotto, persuaso. Cic. pro Quinct. c.* 3. Inductus consuetudine, ac familiaritate fecit. ¶ Item *introductus. Suet. in Claud. c.* 34. Inducti per simulationem Comœdi. ¶ Item *cancellato. Ulp. l.* 1. *Dig. de his quæ in testam.* Quæ immutationem legi possunt, ea inconsulto deleta, & inducta. ¶ Item alciticius, arreticmento legi possunt, ea inconsulto deleta, & inducta. ¶ Item alciticius, arreliunde petitus. *Pl. in ep. l.* 14. Neque enim conjectura eget, quid sermone patrio exprimere possis, cum hoc insticio, & inducto tam præclara opera perfecerit. Adde *l.* 3. *ep.* 18. ¶ Item illitus. V. Induco.

Inductula, æ, f. vestis intectoris genus, ab induendo. *Plaut. Epid.* 2. 28. Quid erat inducta? an regillam induculam, an mendiculam?

Indulgedos, d. 3. ingredior, apud vet. *Lucr. l.* 1. *v.* 82. Viamque indulgredi fcelerisque. Al. leg. *endegredi*, eodem sensu.

Indulcitas, atis, f. 3. idem quod dulcitas, apud *Non. c.* 2. *n.* 235. ubi *Cæcilius*: Tanta huic invasit in corda indulcitas.

Indulco, as, a. 1. *addolcire*, הֶמְתִּיק, Ger. *süſs, od. gelind machen*, Gal. *faire doux, addoucir*, Hisp. *endulcar*, γλυκαίνω, dulce facio. *Tert. adv. Jud. c.* 13. Hoc ligmum, in quo aquam amaram indulcavit.

Indulgens, entis, adj. o. qui indulget, clemens, *indulgente, corteſe*, חַנּוּן, רַחוּם, סְלִיחָה, συγχωρῶν, συγγνώμων, φιλόδωρος. *Cic. de Amic. c.* 24. Peccatis indulgens præcipitem amicum ferri finit. *Id. pro Cluent. c.* 5. Ipsum nomen amantius, indulgentiusque maternum ferri finit. *Id. pro Cluent. c.* 5. Ipsum nomen amantius, indulgentiusque maternum. *Pl. Traj. ep.* 11. Rogo ergo, indulgentissime Imperator. *Cic. 3. Off. c.* 1. Quinnum. *Pl. Traj. ep.* 11. Rogo ergo, indulgentissime Imperator. *Cic. 3. Off. c.* 1. Qui nuper indulgens in patrem, idem acerbus in filium. ¶ Item is, cui indulgetur. *Quint. Decl.* 10. Filii indulgentissimæ, vidi te &c. Hinc & pro pulcro, ac venusto ponitur. *Id. Decl.* 18. Si filio obtigerit indulgentior fides. h. e. cui plus natura indulsit, vel ideo indulgentior, quia pulcris facile indulgemus.

Indulgenter, adv. *piacevolmente, corteſemente*, Ger. *mit nachlaſſung*, Gal. *avec indulgence*, Hisp. *indulgentemente*, φιλοφρόνως, obsequenter, blande, ad nutum, & pro arbitrio alicujus. *Cic. Attic. 9.* Ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate & pro arbitrio alicujus. *Cic. Attic. 9.* Ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate & pro arbitrio alicujus. *Liv. l.* 36. *c.* 14. Captivis indulgenter habitis. *Sen. l.* 4. *Ben. c.* 32. Dii saporius loquar

epulas ipsum gluttisse putamus Induperatorem? Adde *Lucret. l. 5. v. 1226.* ¶ Legitur & *endoperator*.

Indurātus, a, um, adject. *indurato. Stat. 3. Theb. v. 64.* Robora indurata flammis. *Liv. 30. 18.* Induratus præter spem resistendo hostium timor. *Sen. l. 1. de Ira, c. 11.* Germanis quid induratius ad omnem patientiam?

Indurēsco, is, n. 3. *divenir duro,* קשה, Ger. *hart werden,* Gall. *s' endurcir,* Hisp. *endurecerse,* σκληρύνομαι, durescio. *Colum. l. 2. c. 21.* Antequam ex toto grana indurescant. *Quint. l. 1. c. 3.* Frangas citius, quam corrigas, quæ in pravum induruerunt.

Indūro, as, a. 1. *indurare, far duro,* חשה, Ger. *hart machen,* Gal. *endurcir,* Hisp. *endurecer,* σκληρύω, durum facio. *Plin. l. 15. c. 17.* Punica aqua marina fervente indurari oportet.

* Indūrus, valde durus. Al. *in duro,* apud *Ovid. 12. Met. v. 231.*

Indus, m. 2. *Indo, Indu, Hiind,* incol. *Sinde,* Cambajensibus *Inder,* circa ostia *Diul,* l'ndos, fl. maximus Asiæ, in India, quæ ab eo nominata est. Oritur ex Paropamiso monte Tauri parte excelsissima, in provincia Cassimera, in dominio Magni Mogolis, versus confinia Tartariæ, longoque decursu in Meridiem fluens, pluribus ostiis in Oceanum Indicum se exonerat, prope Tattam, inter Regnum Guzaratæ, & confinia Persiæ, juxta sinum Indicum ab eo dictum, Baracenque insulam efficit. V. *Plin. l. 6. c. 20.* & *Curt. l. 8. c. 9. Ovid. 3. Fast. v. 720.* Et dominatas gentes, thurifer Inde, tuas.

Indus, i, m. 2. Indiæ accola, ἔνδος, *Indiano,* ut discolor Indus, *Ovid. 5. Trist. el. 3. v. 24.* Colorati Indi, *Virg. 4. Georg. v. 293.* h. e. fusci propter Solis ardorem.

Indusiātus, m. 2. *chi fa camicia,* qui conficit indusia. *Plaut. Aul. 3. 5. 35.* Pataxiarii, indusiarii, flammearii, violarii.

Indusiātus, a, um, *chi veste camicia,* qui indusio est indutus. *Apul. l. 2. Milef.* Pueri pulcre indusiari. Et *l. 10.* Indusiatus adolescens.

Indusio, as, avi, atum, a. 1. induo, vestio. *Capel. l. 1.* Cum ipsum tonantem induviis indusiari cernerent.

Indusium, sii, *n. camicia,* χιτωνίσκος, חלוק, genus vestis, ab intus, quasi intusium, quod intus, & mox supra carnem sumebatur. Aliqui derivant ab *induo. Non. c. 14. n. 28.* & *Var. l. 4. L. L.* Scribitur & inusium.

Industria, æ, f. 1. *industria, arte, ingegno,* תושיה, אמנה, Ger. *geschicklichkeit,* Gal. *industrie,* Hisp. *industria,* φιλοπονία, studium, ingenium, ars, promptitudo quædam, & habilitas ad aliquid faciendum. *Cic. in Or.* Quare non est, cur eorum, qui se studio Eloquentiæ dediderunt, spes infringatur, aut languescat industria. *Id. 3. Fam.* Qui in scribendo tantum industriæ ponam. ¶ In plurali num. *Plaut. Mostell. 2. 1. v.* Summis opibus atque industriis me periisse cupit. ¶ *De industria,* vel *ex industria* aliquid facere, est dedita opera, *apposta. Cic. 1. Off.* At illæ quidem injuriæ, quæ nocendi causa de industria inferuntur. *Liv. l. 26. c. ult.* ex industria famam captæ Carthaginis compresserant.

Industrie, adv. *industriosamente, diligentemente,* τεχνικῶς, studiose, ingeniose. *Auct. ad Her. l. 1.* Dabimus operam, ut nihilo minus industrie, quam rei utilitas postulabit, quæsisse videamur. ¶ Comp. industrius. *Cic. pro Dom. c. 11.* Quis apud Populum Rom. de illius dignitate industrius, quis in Senatu sæpius dixit?

Industriōse, adv. idem ac industrie. *Cat. l. 1. Orig.* apud *Charis.* Pleraque Gallia duas res industriosissime persequitur. *Auctor vitæ Juvenalis, quæ Suetonio tribuitur a quibusdam.* Genus scripturæ industriose excoluit.

Industriōsus, a, um, adject. idem ac industrius. *Sen. de Provid. c. 3.* Industriosio otium pœna est. Adde *Valer. l. 3. c. 4. n. 2.*

Industrius, a, um, *industrioso,* שוקד, מכם, Ger. *emsig, fleissig,* Gal. *industrieux,* Hisp. *industrioso,* φιλόπονος, qui multæ industriæ est, diligens, qui est prompto ingenio ad aliquid faciendum, *ab indu* pro *in, & struo,* quia, ut *Festus* ait, quicquid agit, intro struit, & studet domi. *Cic. pro L. Man.* Deinde cæteris ex ordinibus homines navi, & industrii partim in Asia negotiantur. *Plaut. Most. 1. 2. 71.* Quo pegue industrior de juventute erat ante gymnastica, disco, hastis, &c. ¶ Inguisi. V. Induciæ.

Indutilis, le, adject. qui indui potest. *Cato R. R. c. 135.* Vomis indutilis optimus erit.

Indutorius, a, um, ad induendum pertinens, ut Indutoria pellis, apud *Jul. Paul. lib. 3. sententiar. tit. 7. a. med.*

Indūtus, a, um, *vestito,* לבוש, περιβεβλημένος, vestitus, partic. ab induor. *Auct. ad Her. l. 4.* Palla inaurata indutus. *Curt. l. 7. c. 5.* Thoracem indutus procedit ad milites.

Indūtus, us, m. vestitus, περιβλημα, מלבוש, *Tac. l. 16. Ann. c. 6.* Nisi ea, quam indutui gerebat, veste detergeret.

Induviæ, arum, f. 1. *vestimenti,* בגדים, ἐνδύματα, indumenta, quibus quis induitur, ab induo, sicut exuviæ ab exuo. *Plaut. Men. 1. 3. 9.* Induviæ tuæ, atque uxoris exuviæ, rosa.

Induvium, vii, n. 2. idem ac induviæ. Translate dicitur de cortice arboris. Nam arbor cortice induitur. *Plin. l. 13. c. 4.* Utilem sibi, arborisque induviis circulum mira perniciate homine subgunte.

Inēbriæ aves, עוף מעכב, quæ in auguriis aliquid fieri prohibent, ab inhibendo, quod inhibeant. Nam generatim omnia inebria appellantur, quæ tardant, vel morantur agentem. *Fest.* Antique etiam enebræ, seu enibræ, seu enubræ dicebantur. Nam ut *Menervia* dicebant pro *Minervia,* ita & *enubro* pro *inhibenti,* eodem *Festo* teste.

Inebriātor, oris, m. qui inebriat. *Tert. l. 5. adv. Marc. c. 18.* Inebriatores increpantur.

Inebrio, as, avi, atum, a. 1. *inebriare,* שכר, הורה, Ger. *trunken machen, füllen,* Gal. *enivrer,* Hisp. *embriagar, emborrachar,* μεθύσκω, ebrium reddo. *Plin. l. 12. c. 22.* Palma, quæ vocatur adipsos, vescentes inebriat. *Juven. Sat. 9. v. 113.* Miseram vinosus inebriet aurem. h. e. impleat, garrulitate obtundat, ut obrii solent.

Inedia, æ, f. 1. *dieta, digiuno,* רעבון, Germ. *hunger, und durst,* Gall. *famine, faute de manger, & de boire,* Hisp. *hambre, sorti'a,* abstinentia a cibo, & tempus, quo quis ab edendo abstinuit, ab *in,* & *edo. Cic. 5. de Fin. c. 27.* Vigiliis, & inedia necatus. ¶ Differt a fame; nam fames semper est cum cupiditate edendi, inedia non item, ut in ægrotis, & in iis, qui voluntaria ciborum abstinentia sibi mortem inferunt.

Inēditus, a, um, non editus, non promulgatus, ἀνέκδοτος. *Ovid. 4. de Pont. el. 16. v. 39.* Essent & juvenes, quorum quod inedita cura est, Appellandorum nil mihi juvis adest.

Ineffabilis, le, o. 3. *ineffabile, che non si può esprimere,* Ger. *unaussprechlich,* Gal. *ineffable,* Hisp. *inefable,* ἀνεκφώνητος, ἀνεκδιήγητος, quod effari non possis, aut exprimere. *Plin. in præf. l. 1.* Populorum ejus, oppidorumque nomina vel maxime sunt ineffabilia. *Adde l. 28. c. 2.* & *Apul. l. 8. A. A.*

Ineffabiliter, adv. *ineffabilmente. Aug. Ench. c. 89.* Deus ineffabiliter artifex.

Inefficaciter, adv. non efficaciter. *Leg. 2. ff. Quæ sent. sine appel. rescind.* inefficaciter condemnatur.

Inefficax, cis, o. *debile,* ἀνενεργής, quod vim aliquid efficiendi non habet. *Plin. l. 34. c. 11.* Fit & ex candido ære squama, Cypria longe inefficacior. *Sen. l. 1. de Ira, cap. 10.* Ratio sine affectu inefficax. *Inscripc. apud Grut. p. 415. n. 10.* Parentes inefficacissimi. h. e. sine liberis.

Ineffigiabilis, le, adject. qui effingi non potest. *Tert. de anim. c. 24.* Anima invisibilis, ineffigiabilis.

Ineffigiātus, a, um, *senza forma, che non ha alcuna effigie,* Germ. *ungestaltet,* Gal. *qui n' a nulle forme,* Hisp. *sin forma,* ἄμορφος, quod est informe, quod non est factum ad aliquam effigiem. *Gel. l. 17. c. 10.* Namque ut illa bestia fœtum ederet ineffigiatum, informemque.

Ineffugibilis, le, ἀναπόδρασος, adject. *inevitabile. Apul. de Mundo, ad fin.* Ineffugibilis necessitas ultionis.

Inelaborātus, a, um, *senza politezza,* ἀνέργαστος, artificio non satis excultus. *Quint. l. 4. c. 1.* Sed sæpe simplici, atque inelaboratæ similis. *Sen. de Tranquil. c. 1.* Inelaborata oratio.

Inelēgans, tis, o. ροχο, *senza eleganza,* ערן, Ger. *ungeziert, unlieblich,* Gal. *qui n' est point poly, qui n' a point de grace,* Hisp. *no elegante, no galante,* ἀκόμψος, quod non est elegans, sine elegantia. *Cic. in Brut. c. 82.* Ineratque & ingenium satis acre, & orationis non inelegans copia.

Inelegenter, adv. *rozzamente,* ἀκόμψως, sine elegantia. *Cic. 2. Fin. c. 9.* Primum divisit ineleganter.

Ineliquens, tis, adject. non eloquens. *Lactant. de opif. Dei, c. ult.* Tullius eloquentiæ unicum exemplar] ab indoctis, & ineloquentibus, qui tamen pro vero mittebantur, sæpe superatus est.

Ineloquibilis, le, adject. ineffabilis. *Lactant. l. 7. c. 12.* Ineloquibilis, & divinus fructus.

Ineluctabilis, le, o. 3. *invincibile, che non si può domare,* Ger. *uberwindlich,* Gal. *invincible,* Hisp. *invencible,* ἀκαταγώνιστος, quod domari, & lucta vinci *Virg. 8. Æn. v. 334.* Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum. Adde *Vellej. l. 2. c. 57.* cum trahant, labemque terrenam. *Id. de ira Dei,* ineluibiles sibi maculas inusserunt.

Inemendabilis, le, o. 3. *incorreggibile,* Ger. *das man nicht bessern mag,* Gall. *incorrigibile,* Hisp. *incorrigible,* ἀδιόρθωτος, quod emendari non potest. *Quintil. l. 1. c. 1. in fine.* Pravitas inemendabilis. *Sen. l. 3. de Ira cap. 42.* Inemendabilis affectus, cum ex ira in odium occalluit.

Inēmeribilis, le, adject. *che non si può meritare. Tert. de resurrect. car. c. 18.*

Inemorior, eris, tuus sum, dep. 3. immoriar, in aliqua re morior, ἐνιθνήσκω. *Hor. Epod. 5. v. 34.* Inemori spectaculo.

Inemptus, a, um, *non comprato,* ἀώνατος, non emptus. *Virg. 4. Georg. v. 133.* Dapibus mensas onerabat inemptis.

Inenarrabilis, le, o. 3. *che non si può narrare, o raccontare,* Ger. *nicht zu sagen,* Gal. *inenarrable,* Hisp. *inenarrable,* ἀνέκφατος, ἀνεκδιήγητος, quod enarrari non potest. *Plin. l. 8. c. 7.* Sed Pompejani amissa fugæ spe misericordiam vulgi inenarrabili habitu quærentes, supplicavere. Adde *Quint. l. 11. c. fin. Sen. l. 3. Qu. nat. c. 22.*

Inenarrabiliter, adv. *indicibilmente. Liv. l. 41. c. 15.* Jecur omne inenarrabiliter absumptum.

Inenarrātus, a, um, *non ispiegato,* inexplicatus. *Gell. l. 12. c. 6.* Quod reliquimus inenarratum, ut legentium conjecturas in requirendo acueremus. *Id. sub fin. l. 19.* Verba inenarrata.

Inenarrabilis, le, adject. qui enatari non potest, ut inenarrabile profundum, apud *Tert. de Idololat. c. ult.*

Inenodabilis, le, o. 3. *che non si può snodare, o sciogliere,* Ger. *unauflöslich,* Gal. *qu' on ne peut dénouer,* Hisp. *que no se puede desenredar,* ἀλυτώτος, quod enodari, & dissolvi non potest, inextricabile, perplexum. *Cic. de Fato, c. 9.* Et uno tempore suscipiat res duas inenodabiles.

Inenormis, e, adject. non enormis. *Apul. l. 2. A. A. sub init.* Inenormis proceritas, rubor temperatus.

Inenuntiabilis, le, qui enuntiari non potest, *Censorin. de die nat. c. 19.* Incomprehensibile quiddam, & inenuntiabile esse putaverunt.

Inĕo, is, ivi, vel ii, tum, n. 4. *entrare,* בוא, Ger. *hineingehen,* Gal. *entrer dedans,* Hisp. *entrare dentro,* εἰσέρχομαι, ingredior. *Cic. pro Balbo.* Ne quis castra Imperatoris iniret. *Liv. l. 24. c. 9.* Inire in urbem. ¶ Interdum est aggredi, corripere. *Plaut.* apud *Fest.* Iniit te unquam febris? ¶ Interdum inchoare, incipere. *Ter. And. 5. 1. 5.* Ut beneficium verbis initum dudum nunc re comprobes. *Virg. Ecl. 4. v. 11.* Decus hoc ævi re consule inivit. ¶ Interdum suscipere, ingredi. *Cic. 5. Phil.* Primus in hoc ordine esse, quod Magistratum iniret. *Id. 1. Off.* Ut cayeat, ne prælium ineat. ¶ Interdum coire, concumbere. *Var. 2. de R. R. c. 7.* Et coegisset matrem inire. *Plin. l. 8. c. 40.* Si ineantur opportuno, & commodo tempore. ¶ Causam, & rationem alicujus rei inire, est cognitando invenire. *Liv. l. 4. bel. Mac.* Atque ego nonnullarum cupiditatum ne causam quidem, aut rationem inire possum. ¶ Consilium inire, est capere. *Cic.* Nisi intra parietes meos de mea pernicie consilia inirentur. ¶ Gratiam ab aliquo inire, est ineant gratiam. ¶ Nexum inire, est vinciri, devinciri, illigari, astringi, detineri. *Liv. l. 7.* Sorte ipsa obtrectantur inopes, nexumque inibant. ¶ Rationem inire, est viam, ac modum aliquid agendi quærere. *Ter. Heaut. 4. 7.* Ratio de integro ineunda est mihi. ¶ Significat etiam subducere, computum facere, *far i conti. Cic. in Rull.* Ineatur ratio quæstus de vestra pecunia. *Cato de R. R.* Rationem inire oportet operarum dierum. ¶ Inire numerum, pro numerare, aut numerum colligere. *Liv. l. 38. c. 23.* Numerus interfectorum haud facile iniri potuit. ¶ Inire mensuras agrorum, h. e. agros metiri. *Col. l. 5. c. 3.* ¶ Inire imperia alicujus, pro imperiis obedire. *Stat. l. 1. Achil.* Dominique negat captivus inire imperia. ¶ Inire inducias, pro facere. *Fl. Paneg.* ¶ Inire negotiationem, pro negotiari. *Lorg. si negotia, ff. de negot. gest.* ¶ Inire pugnam, prælium, *porsi in battaglia, combattere. Virg. Liv.* ¶ Inire societatem cum aliquo, *far società. Plaut. Cic. l. 10. Fam.* ¶ Inire convivia. *far banchetti. Suet. in Claud. c. 35.* ¶ Inire somnum, pro capere. *Virg. Ecel. 1.* ¶ Inire viam, *mettersi in istrada, Ovid. Proper. Cic.* ¶ Inire æstimationem alicujus rei, *stimare, far giudizio di alcuna cosa. Sen. l. 5. de Benef. c. 8.* ¶ Inire dapes cum aliquo, *banchettare. Stat. l. 1. Silv. 6.* ¶ Legitur etiam pass. *ineor, iris. Plin. l. 10. c. 65.* Ineuntur a partu sexto mense.

Ineopre, eo ipso. *Festus.*

Inepte, adv. *sciocamente,* Germ. *ungeschicklich,* Gal. *mal-proprement, sottemente,* Hisp. *neciamente,* ἀνερμόσως, minus apte, imprudenter. *Cic. 1. Acad. c. 4.* Inepte quisque Minervam docet. *Quintil. l. 11. c. 3.* Ineptissime fieri.

Ineptia, æ, f. 1. *sciocchezza,* סכלות, Ger. *ungeschicklichkeit,* Gal. *mal-propreté, sottise,* Hisp. *inepcia, ἀπεροκκία,* inconvenientia, absurditas, ab ineptus. *Plaut. Mer. prol. v. 26.* ineptia, fatuitiaque adeo, & temeritas. ¶ Fere tamen pluraliter usurpatur. *Cic. 1. Tusc. c. 37.* Pellantur istæ ineptiæ pene anules.

Ineptio, is, ivi, tum, n. 4. *far cose sciocche, far cose sciocche,* נכסל, φλυαρέω, Ger. *narrenpossen treiben,* Gal. *rêver,* Hisp. *hazer, o hexir decadades,* ineptias facio, dico, aut facio, quod neque loco, neque tempori, neque rebus, neque personis convenit. *Lactant. de Opif.* Sed libet ineptire, quoniam cum inepto agie imus. *Ter. Phorm. 2. 3. 73.* Haud desinam. Ph. ineptis.

ineptiŏla, læ, f. diminut. ab ineptia. *Auson. epist. Idyl. 12. præmissa.* Fuit ineptiolæ hujus ista materia.

Ineptitūdo, inis, f. 3. idem ac ineptia. *Cæcil.* apud *Non.*

Ineptus, a, um, *sciocco,* Ger. כסכל, *ungeschickt,* Gal. *mal-propre, fat.* Hisp. *inepto,* ἀπερόκκος, φλυαρός, qui non est aptus, qui a quovis reprehendi potest, qui sui, aliorumque, rei, loci, temporis, modi nec habet, nec callet rationem. *Cic. 2. de Orat. c. 4.* Quem enim nos ineptum vocamus, is mihi videtur ab hoc nomen habere ductum, quod non sit aptus. Idque in sermonis nostri consuetudine patet. Nam qui aut tempus quid postulet, non videt, aut plura loquitur, aut se ostentat, aut eorum, quibuscum est, vel dignitatis, vel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere aut inconcinnus, aut multus est, is ineptus dicitur, &c. *Id. de Leg.* Est in loquendo multus, & ineptus ad summam impudentiam. *Catul. carm. 40.* Risu inepto res ineptior nulla est. *Quint. l. 11. c. 3. de actione oratoria:* Discurfare ineptissimum. *Hor. l. 1. ep. 17. v. 12.* Sine, vivat ineptus. *Cic. Att. l. 16.* Longum iter, & via inepta. h. e. incommoda, difficilis.

Inequitabilis, le, adject. qui equo adiri non potest. *Curt. l. 8. c. 14.* Imber campos lubricos, & inequitabiles fecerat.

Inequĭto, as, n. 1. idem ac equito. *Apul. l. 6. Metam.* Aurora commodum insequitantem. ¶ Translate pro insultare, *Macrob. l. 7. Saturn. c. 15.* quæ ergo (Medicina) conjicit de carne lutulenta, audet inequitare Philosophiæ de incorporeis, & vere divinis tractanti.

Inerātus, a, um, indivisus. *Fest.* Inersta, indivisa, Sed aliqui legunt *Increta.* Et sane *erctum* non notat divisum, sed patrimonium, hæreditatem.

* Inermat, armis spoliat. *Festus.*

Inermis, me, o. 3. *senz' arme, disarmato,* Ger. *gewehrlos,* Gal. *désarmé,* Hisp. *desarmando,* ἄοπλος, non armatus. *Propert. l. 4. el. 1. ad fin.* Vel licet armatis hostis inermis eat. *Id. ib. eleg. 6. v. 32.* Vel testudinæ carmen inerme lyræ. *Cic. ad Brut. ep. 10.* Perterritos, inermes, faucios non sunt persecuti. ¶ Translate *Id. 1. Fin.* Inermis in philosophia.

Inermus, a, um, idem ac inermis. *Virg. 12. Æn. v. 131.* Et vulgus inermum, invalidique senes. *Sal. in Jug.* Neque quemquam decere, qui manus armaverat, ab inermis pedibus auxilium petere. Adde *Cic. l. 11. Fam. ep. 12.*

Inerrabilis, le, non errans. *Apul. l. 1. de dogm. Plat.* Globorum cœlestium suprem um esse eum, qui inerrabili meatu censetur.

Inerrans, antis, o. 3. ἀπλανής, non errans. Unde inerrantes stellæ dicuntur, quæ & fixæ appellantur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 21.* Sequitur stellarum inerrantium maxima multitudo. *Id. ib.* Nec vero eæ stellæ, quæ inerrantes vocantur, non significant eamdem mentem, atque prudentiam; quarum est quotidiana conveniens, constansque conversio.

Inerro, n. 1. ἐμπλανάομαι, πλανᾶσθαι, idem ac erro, vel in loco quopiam erro, quia præpositio *in* interdum privat, interdum otiosa est. *Plin. l. 2. ep. 6.* Non magis Dianam montibus, quam Minervam inerrare,

Iners, tis, o. 3. *senz' arte,* Ger. *kunstlos,* Gal. *sans art,* Hisp. *sin arte,* ἄτεχνος, qui nullam exercet artem. *Cic. Fin. l. 2. c. 34.* Sed lustremus animo has maximas artes, quibus qui carebant, inertes a majoribus nominabantur. ¶ Generatim dicitur de otioso, debile, nullam artem exercente. *Cic. de Senect.* Quæ vitia sunt non senectutis, sed inertis, ignavæ, somniculosæ senecturis. *Id. de Fato,* Recte genus hoc interrogationis ignavum, atque iners nominatum est. *Plin. l. 8. c. 21.* Iners membris. *Col. l. 6. c. 27.* Iners in Venerem. ¶ Comp. inertior, *Plin. l. 8. c. 21.* Iners membris. *Col. l. 6. c. 27.* Iners in Venerem. ¶ Comp. inertior, *Plin. l. 8. c. 21.* Iners membris. *Col. l. 6. c. 27.* Iners in Venerem. ¶ Comp. inertior, *sup.* inertissimus. *Cic. 4. Ver. ad fin.* At homo inertior, ignavior. *Id. l. 1. Fin. c. 2.* Rudem esse in nostris poetis, aut inertissimæ segnitiæ est, aut &c. ¶ Ponitur etiam pro rudi. *Hor. ad Pisones. ad fin.* Vir bonus, & prudens versus reprehendet inertes. ¶ *Id. l. 3. ed. 4.* terram inertem, dixit, *h. e.* gravem, quæ non moveturnent

non infantem fuisse. Et in hac acceptione dicitur etiam de rebus inanimatis, ut de oratione, de historia. *Cic. in Brut. c. 26.* Quæ neque nimis est infans, neque perfecte diserta. ¶ Habet comp. infantior, sup. infantissimus. Quare clare perspicitur potius adjectivum esse, seu participium, quam substantivum. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 4.* Gabinius absolutus est, omnino nihil accusatore Lentulo, subscriptore busque infantius. *Auct. ad Her. l. 2. c. 11.* Dum caute, expediteque loqui volunt, infantissimi experiuntur.

Infantarius, a, um, adject. ab infans. Infantaria a *Marx. epigr. 88. l. 4.* dicitur mulier, quæ infantes amat, vel quæ infantem peperit. ¶ Infantarii olim dicebantur Christiani, quod crederentur in sacris suis infantem mactare, & comedere. V. *Tertul. l. 1. ad Nation. c. 2.*

Infantia, æ, f. 1. *infancia*, נְעוּרִים, Ger. *kindheit*, Gal. *enfance*, Hisp. *ninez*, γ. νηπιότης, ætas hominum usque ad annum septimum, ut colligitur ex *Ulp. Dig. 26. 7. 1.* quod ad id fere tempus rationabiliter, & naturæ humanæ congruenter fari non possumus, *Quinct. l. 1. c. 2.* Et quantum in infantia præsumptum est temporis, adolescentiæ acquiritur. ¶ Usurpatur & pro infacundia. *Cic. l. 3. de Orat.* Infantia ejus, qui rem norit, sed eam explicare dicendo non queat. ¶ Ab infantia, *sin da fanciullo. Tac. l. 1. Ann.*

Infanticida, æ, m. qui infantem occidit. *Terp. Apol. c. 3.*

Infanticidium, ii, n. cædes infantis. *Tert. Apolog. c. 2.*

Infantilis, le, adject. ad infantem pertinens, *infantile, puerile. Justin. l. 26. c. ult.* Parvulum infantilibus blandimentis inductus diu protexit. *Apul. l. 5.* infantilis uterus.

Infanto, as, a. 1. Infantis instar nutrio. *Tert. l. 1. adv. Marc. c. 24.* Lactis, & mellis societatem, qua suos infantat.

Infantula, æ, f. *fanciullina*, dimin. *Apul. l. 10. Met.* Habebat filiam parvulam de marito, huic infantula &c.

Infantulus, li, m. *fanciullino*, dimin. ab infans. *Apul. l. 8. A. A.* Gerebamus infantulos, & mulieres.

Infarcio, vel infercio, is, si, tum, a. 4. *empire*, מָלֵא, Ger. *hineinschoppen, füllen*, Gal. *remplir, entasser*, Hisp. *hinchir, recalcar*, ἐμπλάττω, impleo. *Cel. l. 12. c. 53.* Et maxime in eas partes, quibus ossa relicta sunt, largum salem infarcito. ¶ Infarcire verba, inculcare, & sine ordine inferere. *Cic. in Or.* Neque infarciens verba, quasi rimas expleat.

Infarsus, vel infersus, a, um, adj. implenus. *Tertul. de Pall. c. 4. & l. 3. adver. Marc. c. 10.*

Infastidiatus, a, um, adj. *che non dà fastidio. Sidon. Carm. 26. v. 124.* Infastidium fers ipse ad busta cadaver.

Infatigabilis, le, o. 3. *che non si stanca*, Ger. *unermüdet*, Gal. *infatigable*, Hisp. *infatigable*, ἀκάματος, qui non defatigatur. *Plin. l. 28. c. 19.* Dentes quidem eorum maximi equis quoque alligati infatigabilem cursum præstare dicuntur. *Sen. ep. 60.* Animum fervare infatigabilem.

Infatigabiliter, *infaticabilmente*, indefessim. *August. ep. 32. ad. Paulin.* Infatigabiliter gaudere.

* **Infatigatus**, indefatigatus, ut infatigata viatrix. *Martian. Capell. l. 6. p. 190.*

Infatio, as, a. 1. *far' impazzire*, מְכַל, Ger. *zum narren machen, bethören*, Gal. *infatuer*, Hisp. *enloquecer*, ἐκμαραίνω, fatuum facio, a *fatuus*, & præp. *in*, quæ hic significationem auget. *Cic. pro Flac.* Neminem quidem adeo infatuare potuit, ut ei nummum ullum crederet. *Id. 3. Phil. c. 9.* Ut hominem stultum magis eriam infatuet mercede publica.

Infavorabilis, le, adj. non favorabilis. *Cel. JCtus Dig. 37. 6. 6.* Nec infavorabilis sententia est.

Infavorabiliter, adv. sine favore. *Ulp. l. 2. Dig. de Decur. & fil. eor.*

Infaustus, a, um, *sfortunato, infelice*. רָע Ger. *ungluecklich*, Gal. *malheureux*, Hisp. *infausto*, δύσοιχος, infelix, infortunatus. *Ovid. l. Met. 14. v. 529.*

Infectio, onis, f. *il non far niente*, ἀπραξία. Hoc sensu legitur apud *Eumen. in panegyr. ad Constantium Cæs. c. 18.* Invitis tamen Criticis Grutero, Acidalio, Livineio, & aliis, qui substituunt, *affectione*, vel *festinatione*, vel *confectione*. ¶ *In vet. Glossa* infectio exponitur βαφή, βύαμα, *tintura*.

Infectivus, a, um, adj. ad infiniendum, seu tingendum pertinens. *Vitruv. l. 7. c. 14.* Hæc funt infectiva.

Infector, m. 3. *tintore*, צוֹבֵעַ, Ger. *ein farber*, Gal *teinturier*, Hisp. *tintorero*, βαφεύς, qui lanam colore aliquo inficit, idest, tingit. *Cic. pro Cæl.* Curtius dibaphum cogitat, sed eum infector moratur. ¶ Infector fuccus, quo lanæ, vel quidpiam aliud tingitur, & inficitur. *Plin. l. 11. c. 33.* Purpuratum generi infector ille fuccus.

Infectorius, a, um, adj. infectivus. *Marcel. Emp. c. 4.* Infectorium alumen.

Infectus, a, um, *non fatto*, לֹא עָשׂוּי, Ger. *ungemacht*, Gal. *qui n' est pas fait*, Hisp. *no echo*, ἄπρακτος, non factus, partic. ab *in*, & *fio. Ter. Eun. 1. 1. 8.* Infecta pace ultro ad eam venies. *Liv. l. 34.* Argenti infecti tulit in ærarium quatuordecim millia pondo septingenta triginta duo, idest non signati, nec cælari. *Ter. Phor. 5. 8. 4.* Factum infectum fieri nequit. *Liv. l. 9. c. 11.* Omnia pro infecto sint, *s' abbiano per non fatte. Plaut. Most. 1. 3. 27.* Infecta dona facere, *h. e.* dona ante promissa revocare. ¶ Infectus item, est tinctus, partic. ab inficior, *tinto*, βεβαμμένος, διεφθαρμένος. *Plin. l. 11. c. 37.* Mulieribus etiam palpebræ infectæ quodam modo: tanta est decoris affectatio, ut tingantur oculi quoque. ¶ Et speciatim pro venenato usurpatur. *Suet. in Calig.* Quibus mox a Claudio demersis infecta maria traduntur. ¶ Et translate *Stat. 9. Theb.* Infectus sanguine. h. e. cæde pollutus. *Tacit. 2. Ann. c. 85.* Infecti superstitione.

Infectus, us, m. 4. *tintura*, βαφή, *Pl. l. 8. c. 48.* De reliquarum infectu suo loco dicemus.

Infecundè, cum derivatis. V. infœcundè.

Infelicitas, atis, f. 3. *infelicità*, אֻמְלָל וְעָנִי, Ger. *unglich, unfahl*, Gal. *malheur*, Hisp. *desdicha, infelicidad*, δυστυχία, adversa fortuna, calamitas. *Cic. 1. Fin.* Beate autem vivere alii in alio, vos in voluptate ponitis, item omnem infelicitatem in dolore. *Ter. Adelph. 4. 2. 5.* Quid hoc, malum, infelicitatis? Plurali num. *Apul. l. 2. Dogm. Plat.* Miseriæ, & infelicitates.

Infelicitèr, adv. *infelicemente, disgraziatamente*, Ger. *ungliklich*, Gal. *malheureſement*, Hisp. *desdichadamente*, δυσευκῶς, misere, calamitose. *Liv. l. 1. c. 45.* Ob rem toties infeliciter tentatam in armis. *Quintil. l. 8. c. 1.* Sed hoc feliciter evaluit: at contra infelicius &c.

Infelicito, as, a. 1. *fare infelice*, הוֹרִישׁ, Ger. *ungliekselig machen*, Gal. *rendre malheureux*, Hisp. *hazer, bolver desdichado*, δύσυχῆ ποιῶ, infelicem, & miserum facio. *Plaut. Cas. 3. 3. 20.* Dii me, & te infelicitent. Adde *Merc. 2. 3. 99.* & *Pan. 2. 1. 1.* &c. quibus locis *Taubman.* & *Pareus* in *Lex. Cris.* contendunt, legendum esse *infelicare* eod. sensu pro *infelicitare*, ita enim ajunt in MSS. esse.

Infelico, V. Infelicito.

Infelix, cis, o. *infelice, misero, sfortunato*, רָע, δυσμοίρης, infortunatus, miser. *Ter. Eun.* Proh fidem Deum! facinus fœdum! o infelicem adolescentulum! ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod infelicem efficit. *Cic. pro Rab.* Caput obnubito, arbori infelici suspendito. ¶ Sumitur etiam pro infœcundo. *Virg. 5. Ec.* Infelix folium, & steriles dominantur avenæ. *Plin. Proam. op.* infelix ingenium. ¶ Gradus sunt *Liv. l. 5. c. 12.* Infelicior domi, quam militiæ. *Cicer. pro Mil.* Infelicissima lingua. *Inscript. apud Grut. p. 670. n. 1.* Infelicissima puella.

Infense, adv. ἐχθρῶς, כְּאוֹיֵב, inimice. *Tac. l. 5. Ann. c. 3.* Etsi infense invectus cætera ambigua reliquerat. *Liv. l. 34. c. 15.* haber infensius.

Infenso, as, n. 1. *esser nimico*, אֵיב, infensus sum. *Tac. l. 13. Ann. c. 41.* Ut quasi infensantibus Diis, exitio tradi crederetur. ¶ Est item verbum activum pro infestare, turbare, ἐνοχλῶ. *Tac. l. 6. Ann. c. 34.* Adequitare castris, infensare pabula. *Id. l. 13.* Infensare Armeniam. Possis & primum exemplum huc traducere, ut *infensantibus Diis* sit omnia infesta & turbata reddentibus.

Infensus, a, um, *adirato, nemico*, אוֹיֵב, Ger. *wider einem zornig*, *abhold*, Gal. *contraire, nuisible, fort fâché*, Hisp. *infesto*, ἐχθρός, iratus. Differt ab infestus, quia infensus est vehementer iratus, infestus dicitur vehementer molestus, & plus est, quam inimicus. *Cic. 10. Fam.* Ne cui obtrectatori videret & nimium pertinaciter Lepido infensus, & mea patientia bellum alere. *Idem Ver. 4. c. 61.* Infenso, atque inimico animo in aliquem esse. *Claudian. l. 3. de rapt. Proserp. v. 201.* Phlegra nobis infensior æther.

Infer, ra, rum, idem ac inferus, apud vet. ut *prosper*, & *prosperus*. *Cato de R. R. c. 149.* Ubi super, inferque vicinus permittet, tum decedito, hoc est ille, qui prajum super te, quique infra te habet.

Inferax, acis, non *feracs*. *Hieron. hom. 2. translata ex Orig. ante med.* Silvæ inferaces existimantur.

Infercio. V. Infarcio.

Inferi, orum, m. *Inferno, Demonj infernali, i morti*, שְׁאוֹל, οἱ νεκυες, loci inferi terræ, vel Dæmones, & homines mortui, qui in centro terræ habitant. *Cic. 1. Tusc.* Num te illa terrent, tricres apud inferos Cerberus, Cocyti fremitus, tranſvectio Acherontis, &c. ? *Liv. l. 26. c. 32.* Si ab inferis exsitat ex Hiero. *Cic. 2. Catil. c. 9.* Si salvi esse velint, Sylla sit iis ab inferis excitandus.

Inferiæ, arum, f. *essequie*, ἐνάγισματα, sacrificia, quæ Diis Manibus veteres inferebant, ab *infero*. Hinc inferias facere, dare, ferre, inferre, est Manes sacrificiis placare. *Cic. 3. de nat. Deor.* Tertius est ex Idæis indigetis, cui inferias asferunt. *Virg. 9. Æn. v. 215.* Absenti ferat inferias. *Curt. l. 7. c. 9.* Inferias dare. ¶ Constabant inferiæ victimis, & liquoribus, ut aqua, vino, lacte, sanguine, oleo, melle, &c. V. *Kirchman. de Fun. l. 4. c. 2.*

Inferiālis, e, adj. ad inferias pertinens, feralis. *Apul. l. 8.* Officiis inferialibus statim exactis.

Inferior. V. Inferus.

Infersum vinum, idem ac calpar, idest vinum novum, quod ex dolio demebant sacrificii causa, in honorem Jovis, antequam vina gustarent. Nisi enim id facerent, vinum omne in apotheeis factum fiebat, usibusque humanis eripiebatur: vini parte libata, hac religione solvebantur. Dictum est inferium, quia solum inferretur, his verbis: *Macte hoce vino inferio esto*. Festum, quo id fiebat, Vinalia appellabatur. *Var. l. 5. de L. L. Fest. Cartio. l. 2. Emend. c. 3.*

Inferius, adv. *più a basso, inferiormente*, לְמַטָּה, κατώτερον, magis infra. *Ovid. l. 2. Met.* Inferiusque suis fraternos currere Luna admiratur equos. *Id. 2. Trist. v. 263.* Persequar inferius (modo si licet ordine ferri) Posse nocere animis carminis omne genus.

* **Infermentārius**, a, um, *azimo*, מַצָּה, ἄζυμος, non fermentatus. *Paulin. Nolan. carm. 23. Nat. 8. S. Fel. v. 47.*

Infernus, orum, κατοχθόνιοι, שְׁאוֹל, partes subterraneæ, loca Inferorum. *Senec. Here. Fur. a. 2. v. 422.* Inferna retigit, posset ut supera affequi. *Lactant. l. 1. c. 11.* Ajunt, Jovi cœlum obtigisse, Neptuno mare, inferna Plutoni. ¶ Alio sensu *Pl. l. 25. c. 11.* Hyssopum purgat cum sico sumptum per inferna, cum melle vomitionibus. ¶ Revera adj. est, & subintelligitur *loca*.

Infernālis, & le, o. 3. *infernale, dell' Inferno*, κατοχθόνιος, quod ad Inferos spectat, quod est Inferorum, ut Infernales Furiæ. *Acim. Avit. l. 2. v. 290.* Infernali jamdudum nocte sepultis. Adde *Prudent. l. 1. adv. Symmach. v. 388.*

Infernas, atis, o. quod est ex regione Inferæ. Infernatia ligna dicuntur, quæ ex Apennino, qua parte mare Inferum spectat, caduntur: supernatia, quæ adversa parte, quæ ad septentrionem vergit. *Plin. l. 16. c. 39.* Et ideo Romæ infernas abies supernati præferitur. Adde *Vitruv. l. 2. c. ult.* ¶ Infernates, m. 3. pop. Italiæ, qui mare Inferum, hoc est Tyrrhenum accolunt.

Inferne, adv. κάτωθεν, מִטָּה, ex parte inferiore. *Lucret. l. 6. v. 596.* Tecta superne timent, metuunt inferne, cavernas Terrai ne dissolvat natura repente. Adde *v. 674.*

Infernus, i, substant. *l' Inferno*, ἅδης, שְׁאוֹל, locus inferorum, orcus, infer. Usurpatur frequentissime a Christianis Scriptoribus, qui ea voce locum designent, ubi damnatorum animæ, & mali Angeli æterno cruciatu puniuntur. Latini Scriptores *inferi, orcus, inferna loca*, & his similia dixerunt. *Varro* tamen *in quodam fragmento apud Nonium c. 4. n. 226.* videtur hac voce usus substantive, cum ait: Infernus tenebrosus κακοδαίμονας tenet. At editio Parisiensis ex MSS. habet: Infernus Tenebrio &c. eaque ratione *infernus* adjectivum est. Adde *Jul. Obsequentem de prod. c. 45.* Fremitus ab Inferno ad cœlum ferri visus.

Infernus, a, um, ὁ, ἡ, τὸ κάτω, quod est infra nos, sicut supernus, quod supra nos est, ut Infernus fluctus, Infernæ umbræ, Inferna stagna, &c. *Plin. l. 2. c. 47.* Quoniam ille infernus fluctus ex imo maris spirat. *Virg. 6. Æn. v. 106.* Rex infernus. h. e. Pluto. *Cic. l. 2. de Nat. Deor. ex poeta:* Hic se se infernis e partibus erigit Hydra. ¶ Inferna fulmina dicuntur, cum e terra exsiliunt ignes. *Sen. l. 2. Nat. qu. c. 49.*

Infero, infers, intuli, illatum, a. anom. *portar dentro*, הָבִיא, Ger. *hinein tragen, bringen*, Gal. *portar dedans*, Hispan. *traer a dentro, o meter*, εἰσφέρω, importo, invecho, introduco, ut Inferre pedem, ignem, &c. *Cic. pro Cæc* Atque etiam ipse inferebat, & intrudebat. *Id. in Catil.* Qui non solum vestris domiciliis, atque tectis, sed etiam Deorum templis, atque delubris sunt funestos, ac nefarios ignes inferre conati. ¶ Interdum est irruere, *lanciarsi. Liv. de Bell. Pun.* Inferentibusque se se magno impetu Romanis, terga vertit. ¶ Item ingredi, incedere cum fastu. *Plaut. Mil. 4. 2. 54.* Viden' ignavum, ut se se inferat? ¶ Interdum significat contra ferre, ut inferre signa, inferre arma. *Cic. Octavio*, Quibus cogitas arma inferre? *Id. 5. Philip.* Ille furens infesta jam patriæ signa Brundusio insobat. *Liv. l. 3. c. 18.* Inferre signa hostibus trepidantibus. *Id. l. 4. c. 18.* Inferre signa contra aliquem. ¶ Est etiam tricliniare verbum, & significat *portar in tavola*. Hæc ratione passim usurpatur ab *Apic.* præfertim *l. 4.* ¶ Interdum est ingerere, inferere, miscere. *Cic. 3. Off.* Turpe est, & valde vitiosum in re severa convivio dignum, aut declinatum aliquem inferre sermonem. ¶ Interdum injicere. *Cic. in Parad.* Et æque peccare se, si privatis, ac si Magistratibus manus inferantur. Interdum asferre, ut Inferre periculum, terrorem, malum, injuriam, turpitudinem, vim, stuprum, vastitatem, mortem, sumptum, moram, &c. *Cic. in Parad.* Quamcumque in domum stuprum intulerint. *Liv. de bell. Pun.* Quas primus adventus Annibalis intulisset Italiæ clades. ¶ Interdum subjicere, seu apponere. *Lact. l. 1.* Quod clarum fiet exemplo, quod inferemus. ¶ Interdum objicere. *Cic. de Am.* Ut ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus, aut credat obtatis. *Id Ver. 7.* Aliis proditionis crimen inferret. ¶ Interdum concludere, ex una re aliam deducere, *inferire, Senec.* Cum argumentis, quod propositerat, intulisset. *Cicero:* Inferre unum ex alio. ¶ Est etiam verbum funebre, & sumitur pro sepelire, *seppellire. Cic. 2. de Leg.* De sepulcris nihil est apud Solonem amplius, quam ne quis ea deleat, neve alienum inferat. ¶ Inferri etiam dicebantur munera, quæ mortuorum Manibus consecrabantur: hinc inferiæ. *Virg. 3. Æn. v. 66.* Inferimus tepido spumantia cymbia lacte, Sanguinis & pateras. ¶ Inferre pedem aliquo, *mettere piede, avanzarsi. Cic. pro Cæc. c. 14.* Sic inferre gradum, apud *Liv. l. 10.* & utraque phrasis usurpatur pro aggredi. Inferre se cum impetu, apud eumd. *Liv. loc. cit.* & *l. 9.* ¶ Inferre oculos, *volgere, o fissar gli occhi. Cic. pro Font.* Inferte oculos in Curiam. ¶ Inferre litem alicui, vel in aliquem, pro intentare. *Cic. pro Cluen.* & *Papin. l. 2. Dig. Ne de stat. defunct.* ¶ Inferre sumptum, h. e. sumptibus onerare. *Cic. pro Flac.* Cum accepisset pecuniam a P. Varino prætore, celavit suos cives, ultroque iis sumptum intulit. ¶ Inferre aliquem in pauperiem, *ridurlo in povertà. Plaut. Trac. 2. 7. 19.* Velut meretrix meum miserum herum sua blandidia intulit in pauperiem. ¶ Inferre aliquid rationibus, *metter' in conto, o a conto. Col. l. 1. c. 7.*

Infersus. V. Infarsus.

* **Infertus**. V. Calceatus.

Infervefacio, is, a. 3. idem ac fervefacio, vel intus fervefacio *Col. l. 12. c. 17.* Liquatumque acerum infervefaciant.

Infervefactus, a, um, partic. ab infervefio. *Col. l. 7. c. 13.* Omnia eadem æquis ponderibus in unum ævigara, & fictili vase cum Aminæo vino infervefacta.

Infervefio, is, actus sum, pass. 3. fervens fio, infervesco. *Scribon. Larg. Compsit. ult.* Tertio die, cum infervefiunt.

Infervĕo, es, bui, neut. 2. idem quod ferveo. *Cato c. 108.* Facito, bis, aut ter infervear. *Hor. 2. serm. sat. 4. v. 67.* Hoc ubi confusum sectis inforbuit herbis.

Infervesco, is, n. 3. idem ac ferveſco. *Cato c. 90.* Et fabæ tertia pars ut infervescat. *Silius l. 13. v. 341.* Obtendensque manum, solem infervescere fronti Arcet.

Infĕrum mare, *il mar Tosco, il mar Tirreno*, τὸ κάτω θάλασσα idem ac Tyrrhenum, sive Thuscum, sicut Superum est idem atque Hadriaticum. Dictum est, quod ex Urbe Roma versus Hadraticum cuntes fere semper ascendunt, contra qui sunt ad mare Thuscum, ad Urbem venientes descendunt: aut certe eo, quod Hadriaticum mare Italiam ab Oriente alluit, Tyrrhenum ab Occidente, & Meridie. Protenditur ab Ostio Macræ fl. usque ad fretum Siculum. *Cic. l. 9. Att. ep. 3.*

Infĕrus, a, um, *ciò, ch' è di sotto*, ὁ, ἡ, τὸ κάτω, quod est infra, quemadmodum superus, a, um, quod est supra. *Cic. 1. Tusc.* Caliginem difulit, ut omnia supera, infera, prima, media, ultima videremus. *Liv. l. 31. c. 31.* Deos superos, inferosque. ¶ Compar. est inferior, *inferiore*, κατώτερος. *Cicer. 4. Phil.* Scelere par est, belli industria inferior. ¶ Superl. est infimus, *infimo*, κατώτατος.

τος. *Cic. 1. Fin.* In quo nihil æque nec summum, nec infimum, nec medium, nec ultimum, nec extremum sit. *Cic. pro Flacc. c. 11.* Infimo loco natus, *di bassa condizione. Id. ad Q. Fr. l. 2. ep. 6.* Infima fæx populi, *Liv. l. 29. c. 30.* Supplex infimis precibus ab eo auxilium impetravit, *con umilissime preghiere.*

Infestatio, onis, f. 3. *infestazione, molestia*, ὀδύνησις, vexatio, molestia, *Tert. Apol. c. 1.* Sectæ hujus infestatio obstruit defensioni.

Infestātor, oris, m. *infestatore*, qui molestiam infert. *Plin. l. 61 c. 28.* Nomadas, infestatorefque Chaldæorum Scenitæ claudunt.

Infestātus, a, um, adj. *molestato, infestato. Vellej. l. 2. c. 73.* Latrociniis ac prædationibus infestatum mare. Superl. infestatissimus, legitur apud *Orosium in præf. ad Augustinum*, est alii legunt *infestissimus*.

Infeste, ad. *nofosamente*, noxie, inimico animo. *Liv. l. 26. c. 13.* Age contra, quæ illi infeste in eos fecerint, repetite. *Id. l. 2. c. 55.* Quo ferocius clamitabat, eo infestius circumscindere, & spoliare lictor. *Cic. pro Quinct. c. 21.* Sin inimicissime, atque infestissime contendere perseveret.

Infestīver, adverb. non festive, *spiacevolmente. Gell. l. 9. c. 9.* Cætera vertit non infestiviter.

Infestivus, a, um, *spiacevole, non facceto*, ἐκβάκελος, σκληρός infacetus, injucundus. *Gel. l. 1 c. 5.* Homo subagresti ingenio, & infestivo.

Infesto, as, avi, atum, a. 1. *molestare*, עָנָה, Ger. *schaden zu fügen*, *bekümmern*, Gal. *infester, fort molester*, Hisp. *infestar*, σίνομαι, divexo, molestiam infero. *Pl. l. 7. c. 2.* Quos a gruibus infestari Homerus quoque prodidit. ¶ Ponitur item pro vitiare, corrumpere. *Pl. l. 15.* Arborem ipsam fertilitate consumi, musco præterea rubro infestari. ¶ Item pro hostiliter agere, excurrere. *Vell. l. 2. c. 73.* Mare infestare piraticis feceleribus.

Infestus, a, um, *inimico, più che nemico*, אוֹיֵב, ἐχθρός, δυσμενής, προσωνής, ἀκάματος, ὀργιλὸς, ἐπικρὸς, ἐπεχθὴς, πάχλος, αἰσχρός, inimicus, adversus, molestus, qui alicui malum infert, & est plusquam inimicus, a *festus*, quasi minime lætus, & jucundus. *Voss. Etymol. Cic. 5. Ver.* Quis hunc audet dicere araroribus infestum, & inimicum fuisse? ¶ Accipitur etiam passive pro eo, qui infestatur. *Cic. pro Rosc. Amer.* Filii vita infesta, sæpe ferro, & insidiis appetita. ¶ Infestum mare habere, est latrocinando mare infestare. *Cic. 3. de Rep.* Quo scelere impulsus mare haberet infestum uno myoparone. ¶ Signa infesta dicuntur, quæ adversum tendunt, hoc est, vexilla in hostem euntia, ut molestiam inferant. *Cæs. 6. B. G.* Illi, ubi præter spem, quos fugere credebant, infestis signis ad se ire viderunt. ¶ Comp. infestior, sup. infestissimus. *Cic. pro Planc.* Si hujus salus ob eam ipsam causam esset infestior: h. e. magis infestaretur. *Nepos 18. c. 10.* Antigonus ei fuit infestissimus.

Infibula, læ, f. uncus fibulam iniens. *Tert. de Pal. c. 1.* Pallii habitus infibulæ morsu humeris accipiebatur. Ita legit *Junius in Not.*

Infibulātus, a, um, adject. fibula vinctus; ut infibulati Flamines æreis fibulis. *Festus.*

Infibŭlo, & per syncop. infiblo, as, avi, atum, a. 1. *affibbiare*, Ger. *die hafften einthun, neſteln*, Gal. *emboucler*, Hisp. *abrochar, abotonar*, ἐπισφηκόω, est fibula contungere. *Apic. l. 8. c. 7.* Charta præcludes, & infiblabis. ¶ Speciatim erat super glandem penis fibulam, hoc est circulum æneum inducere, quod fiebat duabus de causis, vel valetudinis, vel vocis servandæ gratia. *Celf. l. 7. c. 25.* Infibulare quoque adolescentulos interdum valetudinis cauia quidam consuerunt.

Inficetus. V. Infacetus.

Inficialis, le, o. 3. ἀποφατικὸς, negativus, ut inficialis constitutio, qua negamus, quod objicitur, vel quod petitur. *Cic. in Top. c. 24.* Itaque aut inficialis, aut conjecturalis prima appellatur.

Inficias, nomen defectivum, tantum accusativi casus, & pl. numeri. Conjungitur cum eo, *is*, sine præpositione, & significat negare, ἀπαρνέω, כָּחַד, *negare. Gel. l. 16. c. 19.* Nautas stupefactos, convictosque inficias ire non quisse. *Ter. Adelph. 3. 2. 49.* Si inficias ibit testis, Mecum est annulus. *Quinct. l. 3. c. 7.* Neque inficias eo, esse quasdam &c. *Liv. l. 6. c. 40.* Quorum alterum neque nego, neque inficias eo, nos enixe operam dedisse, ut &c.

Inficiatio, onis, f. *negazione*, ἀξίρνησις, negatio. *Cic. 2. de Orat. c. 25.* Ac nostræ fere causæ, quæ quidem sunt criminum, plerumque inficiatione defenduntur.

Inficiator, oris, m. 3. *negatore*, ἐπάρνης ου, qui negat, se vel debere, quod actor petit, vel commisisse, quod accusator objicit. *Cic. 1. de Or.* Si ille inficiator probasset judici, ante petitam esse pecuniam, &c. *Id. 2. Cat. c. 10.* Hos non tam milites acres, quam inficiatores lentos esse arbitror. ¶ De scribendi ratione V. *inficior.*

Inficiatrix, icis, f. quæ negat. *Prudent. Psychom. v. 632.* Fidei fraus inficiatrix.

Inficiens, tis, nom. ex partic. non faciens, iners, nihil agens. *Var. l. 3. R. R. c. 16. de apibus:* Neque ipsæ sunt inficientes, necnon oderunt inertes. *Idem l. 5. L. L.* Dicimus, qui aliquid agit, non esse inficientem.

Inficio, is, feci, fectum, a. 3. non facio. *Var. l. 3. c. 16. R. R.* Neque ipsæ sunt inficientes, nec non oderunt inertes. ¶ Inficio item est tingere, imbuere, *fingere*, βάπτειν. *Cæs. 5. B. G.* Omnes se Britanni glasto inficiunt. ¶ Per translationem sumitur pro venenare. *Virg. 2. Georg.* Pocula siquando fœvæ infecere novercæ. ¶ Item pro vitiare, maculare, turpitudine afficere. *Cic. 5. Tusc.* Sed nos umbris, deliciis, otio, languore, desidia animum infecimus. *Id. 3. Leg. c. 13.* Cupiditatibus principum & vitiis inficiebat civitas. ¶ Item pro imbuere. *Cic. 3. Fin.* Inficere puerum bonis artibus.

Inficio, as, pro inficior, aris, quidam legunt in *Plaut. Cist. 4. 1. 9.* Sed varia est lectio.

Inficior, aris, atus sum, d. 1. *negare*, כָּחַשׁ, מָאַן, ἀρνέομαι, est negare. *Cic. in Catil. l. 3. c. 5.* Nam cum id posset inficiari, repente præter opinionem confessus est. *Plaut. Amph. 2. 2. 147.* Qui, quæ facta inficiare. ¶ Inficiandus, a, um, part. passivum. *Ov. epist. 9. v. 4.* Fama Pelasgiades subito pervenit ad urbes Decolor, & factis inficiandus tuis. h. e. quam factis tuis debes ostendere falsam esse. ¶ Lis est de hujus verbi origine, nam alii ab *in*, & *facio*, deducunt, & per *e* scribunt; alii ab *in*, & *fateor*, & scribunt per *i*. Posterior hæc etymologia verior videtur, tum quia verbi sensum propius attingit, tum quia in MSS. Plauti *infitior*, scriptum legitur, & in quibusdam optimis Ciceronis editionibus.

* **Infictus** pro infixus. *Callistrat. Dig. 47. 9. 7. al. infixa.*

Infidēlis, le, o. 3. *infedele, senza fede*, גּוֹי, Ger *untreu*, Gal. *infidéle*, Hisp. *infiel*, ἄπιστος, qui promissis non stat, nec fidem promissam exsolvit, quin potius violat. *Cic. 3. Off.* Nullam esse fidem, quæ infideli data sit. *Id. Fam. 15. ep. 4.* Ut ex infidelissimis sociis firmissimos redderem. *Plaut. Capt. 2. 3. 83.* Infidelior mihi ne fuas, quam ego sum tibi.

Infidelĭtas, atis, f. *infedeltà*. Germ. *untreuheit*, Gall. *infidelité*, Hisp. *infidelidad*, ἀπιστία, fides violata, perfidia. *Cic. 5. Tusc.* Quantopere vero amicitias defideraret, quarum infidelitatem extimescebat. *Id. pro Mil. c. 26.* Quantæ infidelitates in amicis.

Infidelĭter, adv. *infedelmente*, Ger. *untreulich*, Gall. *infidellement*, Hisp. *infielmente*, ἀπίστως, sine fide. *Cic. ad Brut.* Infideliter illi id fuasit.

* **Infidibulum**. V. Infundibulum.

Infidus, a, um, *infido, di cui non si dee fidare*, Germ. *treuloſſ*, Gal. *déloyal*, Hisp. *el de quien no se deve fiar, desleal, sospechoso*, non fidus, cui non est fidendum. *Cic. de Amic. c. 15.* Tum, cum exul esset, se intellexisse quos amicos haberet, quos infidos. *Hor. l. 1. od. 35. v. 25.* Vulgus infidum. *Liv. l. 1. c. 14.* Infida regni societas.

Infigo, is, ixi, ixum, o. 3. *figgere, ficcar dentro*, תָּקַע, Ger. *einstecken*, Gal. *fincher, enfoncer*, Hisp. *hincar*, ἐμπήγνυμι, intus figo. *Cic. 4. Tusc. c. 22.* Gladium hosti in pectus infixit. ¶ Infigere animo, *metterſi ben' a mente. Quinct. l. 1. c. 8.* Præcipua illa infigat animis.

Infigurabĭlis, le, adject. &

Infigurātus, a, um, ἀσχημάτιστος, adj. non figuratus, informis. *Ammian. l. 24. c. 4.* Compage scutorum, velut testudine infigurabilium fornicum, operiebantur. *Theod. Prisc. an. l. 2. c. 1.* Febris simplex, & infigurata.

Infimātes, m. 3. *uomini di bassa condizione*, רַלַת הָאָרֶץ, οἱ ὑπερόδυντες, qui ex infima plebe sunt, ut Summates, qui maximæ, & summæ nobilitatis sunt, vel auctoritatis. *Plaut. Stich. 3. 2. 37.* Summates viri summi accumbent, ego infimatis infimus.

Infimātus, a, um, adject. infimus factus, *abbassato. Apul. de Deo Socr.* Ingenia ad miserias infimata.

Infimĭtas, atis, f. *bassezza. Ammian. l. 17. c. 13.* Ad infimitatem obsequiorum venire servilium. *Id. l. 29. c. 2.* Ipsa sortis infimitate ad omnia præceps.

Infimo, as, a. 1. *abbassare*, deprimo, infimum facio. *Apul. l. 1. Milef.* Manes sublimare, Deos infimare.

Infimus. V. Inferus.

Infindo, is, idi, issum, a. 3. idem ac findo, vel findendo injicio, *fendere, spaccare, aprire*, σκοτίζω. *Virg. 4. Ecl. v. 33.* Quæ jubeant telluri infindere sulco. Adde 5. *Æn. v. 142.* ¶ Item inferere, *inserire. Cic. in Brut. c. 16.* Translate. Cum homines humiliores in alienum ejusdem nominis infinderentur genus. Ita corrigit P. Victorius: vulgo infunderentur.

Infinibilis, le, adverb. qui finem habere non potest. *Apul. de dogm. Plat.* Cum viduata sit fine, infinibilis recte videri potest.

Infinitas, atis, f. *infinità*, אֵין סוֹף, ἀπειρία, immensitas. *Cic. 1. Off.* Ut enim ab illa diffcedatur infinitate. *Id. l. 1. de nat. Deor. c. 26.* Infinitas locorum. *Amm. l. 15. c. 1.* Infinitas mundorum.

Infinite, adv. *infinitamente*, בְּלִי תַכְלִית, Ger. *unendlich*, Gal. *infiniment*, Hisp. *infinitamente*, ἀδιοδεύτως, sine fine, immense. *Cic. in Parad. 6. c. 3.* Supellectilem, & vestem infinite concupiscenti. *Id. 1. Acad.* Infinite fecare, ac dividere aliquid.

Infinitio, onis, f. 3. idem ac infinitas. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Infinitio ipsa, quam ἀπειρίαν vocant, tota ab illo est.

Infinitivus modus, seu infinitus, seu indefinitus, מִקְוֶה, ἀπαρέμφατον, est unus ex modis verborum. Dictus est, quia nullum certum num. nec personam sibi aperte definit. Nam numeri, & personæ infinitivo sunt incerta, obscure latent, evolvenda sunt beneficio pronominum, ut Me amare, illos amare, &c. V. *Grammaticos.*

Infinito, adv. idem ac infinite. *Pl. l. 25. c. 8.* Quicquid in Creta nascitur, infinito præstare cæteris gentibus, alii genitis. *Id. l. 11. c. 3. fub fin.* Infinito magis illa fixa sunt, *infinitamente più.*

Infinitus, a, um, *inimico, più che nemico*, אוֹיֵב, ἐχθρός, δυσμενής, προσωνής, ἀκάματος, ὀργιλὸς, ἐπικρὸς, ἐπεχθὴς, πάχλος, αἰσχρός, inimicus, adversus, molestus, qui alicui malum infert, & est plusquam inimicus, a *festus*, quasi minime lætus, & jucundus. *Voss. Etymol. Cic. 5. Ver.* Quis hunc audet dicere araroribus infestum, & inimicum fuisse? ¶

fare est commovere, concitare, vigere. *Cic. 1. de Or.* Neminem posse eorum mentes, qui audirent, aut inflammare dicendo, aut inflammatas restinguere. *Id. 5. Tusc.* Quem libidinibus inflammatum, & furentem vidimus. ¶ Item ingenti cupiditate implere, & passive vehementer appetere, & desiderare aliquid. *Cic. de Am.* Honores vero, quorum cupiditate quidam inflammantur. ¶ Item augere. *Cic. 1. Verr.* Cum sint parati, qui concionibus, & legibus hanc invidiam Senatus inflammare conentur. ¶ Inflammare alicujus animum in aliquem, est incitare, impellere. *Cic. 1. de Orat. c.* 56. Qui possit languentem populum inflammare in improbos.

Inflare, adv. *superbamente, gonfiamente. Cas. l. 3. §. C. c. 79.* De præsio ad Dyrrhachium facto latius inflatisque multo, quam res erat gesta, fama peterebatur.

Inflatio, onis, fem. 3. *gonfiamento, ἐμπνευμάτωσις*, actus inflandi. *Cic. 1. de Div.* Habet inflationem magnam is cibus. *Col. l. 6. c. 6.* Inflatio ventris. *Pl. l. 20. c. 10.* inflatio stomachi.

Inflatus, a, um, o. 1. 2. *gonfiato, gonfio*, נאות, *ἐπηρμένος*, Ger. *e ſſgeblaſen, hafftig*, Gal. *enflé*, His. *hinchado*, particip. ab inflo. *Cic. in Bruto.* Ut si tibiæ inflatæ non referant sonum. *Liv. l. 40. c. 3.* Inflatus animi. ¶ Translate accipitur pro elato, turgido. *Cic. 1. Off.* Cum homines inflati opinionibus turpiter irridentur. *Id. 3. Tusc.* Sic igitur inflatus, & tumens animus in vitio est. ¶ Et dicitur etiam de rebus, quæ supra modum elatæ sunt. Hinc stilus inflatus, qui ex sententiis gravioribus, & verbis nimium elatis constat. *Auct. ad Her. l. 4.* Gravis oratio sæpe imperitis videtur ea, quæ turget, & inflata est. ¶ Lætitia inflatus, *gonfio d' allegrezza. Cic. Philip. 14. c. 6.* Inflati lætitia, atque insolentia impii cives. *Id. pro Marc. c. 15.* Spe, atque animis inflatus. *Liv. l. 39. c. 53.* Juvenis inflatior redierat; subnixus erga se judiciis senatus. ¶ Inflatior vetus, apud *Tert. de Pall. c. 4. Veste, che ha più falde.*

Inflatus, us, m. *ἐμπνευσις*, actus inflandi, inflatio, *il ſoffiar dentro. Cic. de clar. Orat. c. 51.* Inflatum recipiunt aures. Et *l. 4. Acad. c. 7.* Primo inflatu tibicinis. ¶ Item affatus, *ſpirazione. Id. de Divin. l. 1. c. 6.* Inflinctu, inflatuque divino futura renunciat.

Inflecto, is, exi, exum, 2. 3. *piegare*, idem quod flecto, נפה, תשה, *ἐπικάμπτω*. *Col. l. 5. c. 6.* Radices in nodum inflectere. *Cic. 7. Verr.* Ubi primum ex alto sinus ad urbem ab litore inflectitur. ¶ Vestigium cursus sui inflectere, est a cursu suo declinare, *Cic. 2. de Nat. Deor.* Stellæ numquam cursus sui vestigium inflectunt. ¶ Voces inflectere, est variare. *Tibull. l. 2. el. 7.* Voces inflectere cantu. ¶ Translate est mutare, *mutare, piegare. Cic. 1. Fam.* Ne magnitudinem animi rui unquam inflectas cujusquam injuria. *Id. pro Cæcin. c. 26.* Jus civile neque intellecti gratia, neque pertinaci potentia, neque adulterati pecunia potest. ¶ Inflectere orationem. *Cic. de Clar. Orat.* Hic primus inflexit orationem, & eam mollem, teneramque reddidit. ¶ Inflectere sensus, *commovere. Virg. 4. Æn.* Solum hic inflexit sensus, animumque labantem impulit, *m' ha fatto mutar opinione*. ¶ Inflectere aliquem lacrymis, *piegarlo col piangere. Statius S. Thebaid.* ¶ Inflectere oculos alicujus. *Cic. post redit. ad Quirit.* Frater erat ipsis, qui suo squallore vestroş oculos inflectere. h. e. in se converteret, & ad misericordiam moveret.

Inflectus, a, um, adject. *non piegato. Auson. in Parental. carm. 10.* Non ego te inflexum memori fraudabo querela. *Virg. Æn. 11. v. 372.* Inhumata, infleraque turba.

Inflexibilis, le, o. 3. *che non ſi può piegare*, Ger. *unbiegſig*, Gal. *inflexible*, His. *inflexible, ἀκαμπτος*, quod inflecti non potest. *Pl. ep. 97. l. 10.* Pervicaciam certe, & inflexibilem obstinationem debere pupiti.

Inflexio, onis, f. *piegamento, ἔγκλισις*, inflectendi actus. *Cic. 3. de Or. c. 59.* Laterum inflexione hæc fieri, ac virili, non ab scena, & histrionibus, sed ab armis, ut etiam a palæstra.

Inflexus, a, um, *piegato. Cic. 1. de Div. l. 27.* Incurvum, & leviter a summo inflexum bacillum. *Id. 2. de Orat. c. 45.* Inflexa ad miserabilem sonum voce dicere.

Inflexus, us, m. idem ac inflexio. *Senec. de brevit. vitæ, c. 12.* Vocem inflexu modulationis incredibile torquere. *Arnob. l. 2.* Inflexibus sinuosis adire.

Inflicto, onis, f. j. actus infligendi. *Theod. l. 9. tit. 17.* Multa inflictione corrigere.

Inflictus, us, m. inflictio, collisio, ut inflictus dentium & labiorum, quo nempe sonos articulamus, apud *Arnob. l. 3.*

* Inflictus, a, um, *percoſſo*, percussus, מוכה, *τυφθείς*. *Val. Flac. l. 4. v. 281.* ¶ Item illatus, incussus, ut Damnum inflictum. *Cod. 5. 71. 2.*

Infligo, is, xi, ictum, a. 3. *percuotere, dar colpi*, תקע, Ger. *ſchlagen, verſſen*, Gal. *frapper*, His. *apretar, herir, προσβάλλω*, ictum infero, incutio. *Cic. in Pis.* Quæ discessus meus Reipublicæ vulnera inflixit? *Id. in Vat. c. 8.* Si hanc quoque mortiferam plagam infixisset Augustus tui. *Id. in Pis. c. 26.* Turpitudinem alicui infligere. h. e. adgere, ingere. Sic indigere colaphum, *dar una guanciata. Id. & Pl. l. 8. c. 36.*

Inflo, as, avi, atum, n. 1. *ſoffiare, gonfiare*, נפח, Ger. *einblaſen*, Gal. *enfler, ſouffler*, His. *ſoplar, hinchar, ἐμπνεύματόω*. intro flo, turgesticio. Utuntur vel absolute inflat verbi neutrius, vel cum accus. instar verbi activi. *Hor. 1. Ser. Sat. 1.* Quin Jupiter ambas iratus buccas inflet. V. infra. ¶ Speciatim signat canere, *ſuonare. Varro 3. de re ruſt. c. 13.* Qui cum eo venisset cum flola, & cithara, & cantare esse justus, buccinam inflavit. *Cic. in Scad.* Simul ac inflavit, tibicen, a perito earum agnoscitur. *Id. de Or.* Qui inflaret celeriter cum sonum, quo illum aut remissum excitaret, aut a contentione revocaret. ¶ Translate est turgescere, tumere, offerri, suppirare, vel active efferre, extollere, *insuperbire. Cic. 1. de Leg.* Fanniii autem ætate conjunctus antipater paulo inflavit vehementius. *Id. in Pis.* Cum tibi spe falsa animos rumor inflasset. ¶ Hinc inflare alicujus spem, est augere. *Liv. l. 35.* Spem regis inflatar. Adde *Curt. l. 3. c. 2.* Sic *Paul. Jctus l. 9. Dig. tit. 4. l. 39.* Inflare locationem, dixit, *crescer il affitto.*

Inflorēo, es, n. *fiorire. Claudian. in II. Conſul. Stilic. v. 124.* Tristina Romuleis inflorat arcibus ætas.

Influens, tis, nom. partic. qui intus fluit, qui ingruit. *Cic. de Provinc. Conſ. c. 13.* Influentes in Italiam Gallorum copias repressit. *Fl. in Paneg. c. 21.* Influentis negotia. ¶ Propitie *Curt. l. 8. c. 9.* Amnis influens.

Influentia, æ, f. *ἐπιῤῥοή*, actus influendi, concursus, ut influentia virtorum, apud *Jul. Firmic. l. 1. Matheſ.*

Influvium, ii, n. *fiume*, profluvium. *Vell. l. 2. c. 120.* Ut protinus pariter sanguinis influvio exspiraret. Alii legunt *profluvio*, alii *effluvio*.

Influo, is, xi, xum, n. 3. *ſcorrere, inondare dentro*, נהר, Ger. *hineinfließen*, Gal. *couler dedans, infuer*, His. *influir, πορεύω*, intro fluo, illabor. *Cic. 1. Tusc. c. 39.* Apud Hyparum influit, qui ab Europæ parte in Pontum influit. *Id. 2. de nat. Deor.* In quem sanguis a jecore per venam illam cavam influit. *Id. 1. de Div. c. 35.* Atque in annos mare influxerit. ¶ Translate ponitur pro se se insinuare, sensim irrepere. *Cic. Oſſ.* Ut in universorum animos tamquam influere possimus. *Id. de Am.* Quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in aures concionis? *Cic. post redit. ad Quirit.* Frater erat ipsis, qui suo squallore vestroş oculos inficere. h. e. in se converteret, & ad misericordiam moveret.

* Influus, a, um, adject. *non piovoſo. Auſon. in Parental. carm. 10.* Non ego te inflexum memori fraudabo querela. *Virg. Æn. 11. v. 372.* Inhumata, infleraque turba.

Inflexibilis, le, o. 3. *che non ſi può piegare*, Ger. *unbiegſig*, Gal. *inflexible*, His. *inflexible, ἀκαμπτος*, quod inflecti non potest. *Pl. ep. 97. l. 10.* Pervicaciam certe, & inflexibilem obstinationem debere pupiti.

Influxio, onis, f. *piegamento, ἔγκλισις*, inflectendi actus. *Cic. 3. de Or. c. 59.* Laterum inflexione hæc fieri, ac virili, non ab scena, & histrionibus, sed ab armis, ut etiam a palæstra.

Influxus, a, um, *piegato. Cic. 1. de Div. l. 27.* Incurvum, & leviter a summo inflexum bacillum. *Id. 2. de Orat. c. 45.* Inflexa ad miserabilem sonum voce dicere.

Influxus, us, m. idem ac inflexio. *Senec. de brevit. vitæ, c. 12.* Vocem inflexu modulationis incredibile torquere. *Arnob. l. 2.* Inflexibus sinuosis adire.

Inflicto, onis, f. j. actus infligendi. *Theod. l. 9. tit. 17.* Multa inflictione corrigere.

Inflictus, us, m. inflictio, collisio, ut inflictus dentium & labiorum, quo nempe sonos articulamus, apud *Arnob. l. 3.*

* Inflictus, a, um, *percoſſo*, percussus, מוכה, *τυφθείς*. *Val. Flac. l. 4. v. 281.* ¶ Item illatus, incussus, ut Damnum inflictum. *Cod. 5. 71. 2.*

Infligo, is, xi, ictum, a. 3. *percuotere, dar colpi*, תקע, Ger. *ſchlagen, verſſen*, Gal. *frapper*, His. *apretar, herir, προσβάλλω*, ictum infero, incutio. *Cic. in Pis.* Quæ discessus meus Reipublicæ vulnera inflixit? *Id. in Vat. c. 8.* Si hanc quoque mortiferam plagam infixisset Augustus tui. *Id. in Pis. c. 26.* Turpitudinem alicui infligere. h. e. adgere, ingere. Sic indigere colaphum, *dar una guanciata. Id. & Pl. l. 8. c. 36.*

Infloro, as, avi, atum, n. 1. *ſoffiare, gonfiare*, נפח, Ger. *einblaſen*, Gal. *enfler, ſouffler*, His. *ſoplar, hinchar, ἐμπνεύματόω*. intro flo, turgesticio. Utuntur vel absolute inflat verbi neutrius, vel cum accus. instar verbi activi. *Hor. 1. Ser. Sat. 1.* Quin Jupiter ambas iratus buccas inflet. V. infra. ¶ Speciatim signat canere, *ſuonare. Varro 3. de re ruſt. c. 13.* Qui cum eo venisset cum flola, & cithara, & cantare esse justus, buccinam inflavit. *Cic. in Scad.* Simul ac inflavit, tibicen, a perito earum agnoscitur. *Id. de Or.* Qui inflaret celeriter cum sonum, quo illum aut remissum excitaret, aut a contentione revocaret. ¶ Translate est turgescere, tumere, offerri, suppirare, vel active efferre, extollere, *insuperbire. Cic. 1. de Leg.* Fanniii autem ætate conjunctus antipater paulo inflavit vehementius. *Id. in Pis.* Cum tibi spe falsa animos rumor inflasset. ¶ Hinc inflare alicujus spem, est augere. *Liv. l. 35.* Spem regis inflatar. Adde *Curt. l. 3. c. 2.* Sic *Paul. Jctus l. 9. Dig. tit. 4. l. 39.* Inflare locationem, dixit, *crescer il affitto.*

Influo, is, xi, xum, n. 3. *ſcorrere, inondare dentro*, נהר, Ger. *hineinfließen*, Gal. *couler dedans, infuer*, His. *influir, πορεύω*, intro fluo, illabor. *Cic. 1. Tusc. c. 39.* Apud Hyparum influit, qui ab Europæ parte in Pontum influit. *Id. 2. de nat. Deor.* In quem sanguis a jecore per venam illam cavam influit. *Id. 1. de Div. c. 35.* Atque in annos mare influxerit. ¶ Translate ponitur pro se se insinuare, sensim irrepere. *Cic. Oſſ.* Ut in universorum animos tamquam influere possimus. *Id. de Am.* Quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in aures concionis? *Cic. post redit. ad Quirit.* Frater erat ipsis, qui suo squallore vestroş oculos inficere. h. e. in se converteret, & ad misericordiam moveret.

Influus, a, um, adject. *non piovoſo. Auſon. in Parental. carm. 10.* Non ego te inflexum memori fraudabo querela. *Virg. Æn. 11. v. 372.* Inhumata, infleraque turba.

Infodio, is, odi, ossum, a. 3. *cavare, piantare, ὀρύττω*, intus planto, fodiendo sepelio, terra obruo. *Virg. 2. Georg.* Quam latum infodias vitis genus. ¶ Nonnunquam idem valet, quod fodio. *Colum. l. 4.* Campestris locus alte duos pedes infodiendus est. ¶ Infodere corpora terræ. h. e. sepelire. *Virg. 11. Æn. v. 205.* sic *Nepos in Pausan. in fi.* Corpus procul ab eo loco infuderunt, in quo erat mortuus.

Infœcunde, adv. *ſterilmente, στείρως*, non fœcunde, steriliter. *Gell. l. 19. c. 3.* Qui infœcunde laudat.

Infœcunditas, tis, *ſterilità*, Ger. *unfruchtbarkeit*, Gal. *ſtérilité*, His. *ſterilidad, ἀφορία*, sterilitas. *Col. l. 1. Prooem.* Audio culpantes modo agrorum infœcunditatem. Adde *Tacit. l. 3. Ann. c. 6.*

Infœcundus, a, um, *ſterile*, עקר, Ger. *unfruchtbar*, Gal. *ſtérile*, His. *no fertil, ἄφορος*, minime fœcundus, non ferax, sterilis. *Pl. l. 12. c. 10.* Lanigeris arboribus folia infœcunda. *Virg. Geor. 2. v. 48.* Infœcunda semina. *Col. l. 2. c. 4.* Infœcundior materia mista pinguiori.

Infœderātus, a, um, adject. fœdere non junctus. *Tert. de Præſcriptionibus cap. 12.* Quis miles ab infœderatis, ne dicam ab hostibus regibus stipendium caperat, nisi plane desertor?

Infōrmabilis, le, adject. qui formari, & creari nequit. *Tert. adv. Praxeam, c. 27.* Deus immutabilis, & informabilis.

Informātio, nis, f. *il primo ſchizzo*, יצר, Germ. *formentwerffung*, Gal. *ébauche, imagination*, His. *dibuxo, ὑποτύπωσις, πεφαντασμένη*, proprie dicitur prima illa & rudis forma, quæ ab artifice operi alicui inducitur. Translate accipitur pro notione a natura animo impressa, hoc est, quasi præfumpta notitia, & anticipata. *Cic. 1. de Nat. Deor.* Quæ est enim gens, aut quod genus hominum, quod non habeat sine doctrina anticipationem quamdam Deorum? quam appellat *πρόληψιν* Epicurus, id est anteceptam animo rei quamdam informationem, sine qua nec intelligi quidquam, nec quæri, nec disputari possit.

Informator, oris, m. qui informat, & efficit. *Tert. l. 4. adv. Marc.* Moses populi informator.

Informātus, a, um, instructus, *instrutto, μεμυημένος*, *Cic. 1. Off. c. 4.* Ut nemini pepere animus bene a natura informatus velit &c. ¶ Item nondum formatus, imperfectus, rudis. *Virg. 8. Æn. v. 426.* Ejis informatum manibus, jam parte politica, Fulmen erat. *Cic. l. 1. Act. ep. 1.* Peritorum hæc est adhuc informata cogitatio. h. e. rudis adhuc & impolita, non certa & explorata.

Informidabilis, le, adject. *non formidabile. Curipps l. 1. v. 359.* Omnis erit judex informidabilis illi.

Informidātus, a, um, adj. *non temuto. Silius l. 15. v. 241.* Hac tacite nitens informidatus adire.

Informis, me, o. 3. *sformato, senza forma, rozzo*, Gr. *ἄμορφος*, Gal. *ſans forme*, His. *informe, ἄμορφος*, sine forma. *Pl. l. 7. c. 25.* Ea est cano informis, inanima, ferri ictum, & acies refpuens. *Id. l. 10. c. 63.* Informia urſæ pariunt. h. e. informes partus edunt. ¶ Item deformis, squalidus, fœdus. *Horat. l. 2. ad 10.* Informes hyemes reducit Jupiter. hyems nempe terrarum faciem deformem facit. *Virg. l. 8. Æn.* Informe cadaver. ¶ Translate *Tacit. Ann. 13. n. 37.* Sors mea mihi informis, tibi magnifica est.

Informitas, atis, f. formæ carentia, *Solinus in proam.* Scabra informitas.

* Informiter, sine forma, *ἀμόρφως, ἀτύπως. Aug. Conſil. 12. c. 29.*

Informo, as, avi, atum, a. 1. *far la prima abbozzatura, far il primo ſchizzo*, יצר, Ger. *etwas entwerffen*, Gal. *faconner, ébaucher*, His. *dibuxar, formar, ὑποτυπόω*, est primam illam, & rudem operi alicui formam inducere. *Colum. l. 2. cap. 2.* Velut funis informabitur in eam crassitudinem. ¶ Ponitur etiam pro simplici formo, quod est figurare, effigere, *formare. Cic. de Fin.* Informari non potest virtus, si quicquam, nisi quod honestum sit, numeretur. *Id. de nat. Deor.* Deos ne conjectura quidem informare possumus. Ideft sub forma aliqua concipere. ¶ Translate capitur pro describere, *deſcrivere. Cic. in Or.* Atque ego in summo Oratore fingendo talem informabo, qualis fortasse nemo fuit. ¶ Item pro docere, certam formam morum imprimere animo, *informare, istruire. Cic. pro Archia c. 3.* Atque ab his artibus, quibus ætas puerilis ad humanitatem informari solet. ¶ Informare aures, apud *Col. l. 11. c. 3. formare le porche degli orſi*. V. Jocum Columellæ.

Informus, a, um, valde calidus, apud vet. ex præd. *in*, quæ hic auget, & *formus*, calidus. *Fest.* Adde *Festul. de Pal. c. 2.* ut legi vult junius, & Stevvechius in notis ad Arnobium.

Infōro, as, a. 1. *forare dentro*, נקב, *τιτρήσκω*, intus foro, ex *in* & *foro, as. Pl. l. 17. c. 24.* Timebant prisci truncum findere, mox inforare ausi medio. ¶ Est item in forum, sive in jus vocare, ab *in*, & *forum. Plaut. Curc. a. 3. v. 31.* Licet ne inforare, si incomitiare non licet? Ubi tamen alius latet sensus, ut & *in Priap. carm. 77.* ¶ Quod ad Plinii locum attinet, Harduinus ex MSS. legit *imperare*. V. Impero.

Infortunātus, a, um, *infelice, miſero, ſfortunato*, Ger. *unglickhafftig*, Gal. *infortuné*, His. *infortunado, δύσμοιρος*, infelix, miser, calamitosus, ærumnosus. *Ter. Eun. 2. 3.* O infortunatum fœnem. *Cic. Ast. l. 2. ep. 24.* Nihil me infortunatius. *Apud l. 9. A. A.* infortunatissimus maritus.

Infortunātus, atis, f. idem ac infortunium, *Gell. l. 6. c. 1.* Itidem sunt bona, & mala, felicitas, & infortunitas, dolor, & voluptas.

Infortunium, ii, n. *infelicità, disgrazia, miſeria*, רעה, Germ. *unglick, unfahl*, Gal. *infortune, malheur*, His. *infortunio, δύσμοιρία*, infelicitas, calamitas, ærumna. *Ter. Adel. 1. 1.* Si attigisses, ferres infortunium. ¶ Infortunium habere, calamitosum esse. *Liv. l. 3. c. 50.* Ni pareat patri, habiturum infortunium esse. ¶ *Vitare infortunio*, pro vitare infortunium, habet *Plaut. Curcul. 2. 3. 39.* quemadmodum *Bacchid. 1. 2. 39.* cavere malo, dixit.

Infossio, onis, f. actus infodiendi. *Pallad. in Februar. tit. 16.* Vetus vinea mergis melius reparabitur, quam si infossione totius corporis obruatur.

Infossus, a, um, adject. intus fossus, perfossus. *Stat. 8. Theb. v. 534.* Infossa crebro vulnera. *Hor. Epod. 5. v. 33.* Infossus puer, *h. e.* sepultus. Eodem sensu *Pl. l. 13. c. 13.* Tot infossi duraverint anni.

Infra, *di ſotto*, תחת, Ger. *drunten*, Gal. *deſſous*, His. *debaxo, ὑπό*, præp. ex iis, quæ acc. inserviunt. Valla docet, *infra* referri & ad locum, & ad dignitatem, sive personam, ut infra tectum infra dignitatem meam, & *intra* ad spatium, & ad numerum, ut intra muros, intra dies viginti. *Cic. 2. de nat. Deor.* Infra autem hanc propius a terra Jovis stella fertur. *Id. in Or.* Nam in Poetis non Homero soli locus est, aut Archilocho, aut Sophocli, aut Pindaro, sed horum vel secundis, vel etiam infra secundos. *Liv. l. 18.* Me infra ætatem filii sui posuit. ¶ *Aliquid infra nos esse*, interdum est, dedecere dignitatem nostram, vel vilius esse, quam ut conveniat officio, & dignitati nostræ. *Cic. de Fin. l. 3.* Ducere omnia humana infra se sapiens debet. ¶ In conviviis *infra aliquem accumbere*, est ad dexteram accumbere cubantis in medio (qui locus honoratior habebatur) sicut supra, est ad sinistram. *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 22.* Nomentanus erat super ipsum, Porcius infra. Adde *Cic. 9. Fam. ep. 26.* ¶ Infra fine casu adverbium est, nec tamen sensum mutat. *Cic. Att.* Earum literarum exemplum infra scripsi.

Infractio, onis, f. 3. idem quod fractio. Translate dicitur de animo pro torpore, demissione, pusillanimitate. *Cic. 3. Tusc. c. 7.* In cumdem cadere timorem, & infractionem quamdam animi, & demissi nem.

Infractus, a, um, adj. ab infringor, idem quod fractus, vel valde fractus, ut *in* hic sit *ἐπιτετριμμένη, franto, rotto, spezzato*, & translate *indebolito, posto in cattivo stato, vinto, abbattuto*, נשבר, *ἐπικλασής*. *Cic. 4. Acad. c. 25.* Tu autem te negas infracto remo commoveri. *Id. pro Domo c. 24.* Itaque infractus furor tuus inanes faciebat impetus. *Virg. 12. Æn.* Turnus ut infractos adverso Marte Latinos defecisse videt, *Servius* interpretatur *antea semper infractos*. Sed melius Donatus, *valde fractos*. ¶ Infractus animus dicitur, *rimeſſo, vile*, qui demissus est, & dejectus, & rerum adversarum fluctibus pessundatus. *Cic. post red. ad Quirit. c. 8.* Non modo non infracto animo erat, verum etiam confirmato, & renovato. ¶ Res infracta, ideft perdita, afflicta, & desperata. *Cic. Att. l. 9.* Tum poterimus deliberare, non feliciter jam integra re, sed minus infracta. ¶ Oratio infracta, id est humilis, & demissa. *Liv. l. 38. c. 14.* Et oratio fuit summissa, & infracta, extenuantis opes suas, *&c. Val. Max. l. 5. c. 10.* Pericles oratione nulla ex parte infractiore concionatus est. ¶ Vox infracta, *voce troppo delicata, feminile, molle. Gell. l. 3. c. 5.* ¶ Infracta constitit ira. *Ov. 5. Met. v. 51. rintuzzata cessò.* ¶ Veritas pluribus modis infracta, libidine assentandi, &c. *Tac. Ann. 17. oſcurata.* ¶ Infractus pro non fracto, invicto, ut *in* sit *ἀνεπιτρίπτως*, usurpatur a recentioribus fere latinis scriptoribus. *Exempl. l. 1. ep. 3.* Fractæ opes infractos animos reperiunt. ¶ Perperam autem affertur a Calepino, & Passerat. exemplum *Plin. l. 8. c. 20.* Ejus ensm loci hæc est germana lectio: *Mares* (caprarum) *quam maxime ſimos, longis auribus infraſſisque, armis quam villoſiſſimis probant*. Dicuntur autem *infralli aures*, quæ non erectæ surgunt, sed quasi fractæ sint, flaccidæ, & decidue pendent. *Col. l. 7. c. 6.* Caper optimus habetur curtibus crassis, brevi cervice, flaccidis, & pregravantibus auribus, exiguo capite, &c. ¶ *Exanetus* quoque ex *Statio* affert *infracta virtus*, pro masc. la & invicta, & locum quidem non assignat. Sed fortasse est *l. 2. Achilleid. v. 213.* Hæsit & occulto virtus infracta calore. Ubi certe vox *infracta* significat, valde fracta, & enervata.

Infrænatio, onis, f. *imbrigliamento, χαλίωσις*, fræni injectio. *Tert. sub fin. l. 1. adv. Marc.* Infrænatio libidinis.

Infrænātus, & rectius infrenatus, a, um, *sfrenato*, Ger. *ungezeumt*, Gal. *point bridé*, His. *desenfrenado, ἀχάλινος*, non fræna tus, ab in, & fræno. *Liv. l. 21. c. 44.* Generosissimarum gentium equites fræna tos, & infrænatos video. ¶ Item qui fræna habet, fræna tus. *Id. l. 37. c. 20.* Non stratos, non infræna tos magna pars habebant equos. Sic enim ibi legitur in meliioribus Editionibus, non, ut vulg.

non stratos, & inf. enatos. Silius l. 4. v. 316. undique nudi Assiliunt frenis, infrenatique manipli.

Infrænis, V. Infrænus.

Infrēno, vel potius Infreno, as, avi, atum, a. 1. *frenare, mettere il freno*, חמם, Ger. *zeumen*, Gal. *brider*, His. *enfrenar, χαλινόω*, proprie est equis fræna imponere. *Liv. l. 37. c. 20.* Pauci ftabant impavidi equi, eos ipsos non sternere, nec infrænare, aut ascendere facile poterant. ¶ Per translationem ponitur pro conon

nieux, Hisp. ingeniosa, ἀξυνὸς, δεξιὸς, qui naturalem vim ad aliquid agendum accommodatam habet, qui multum habet ingenii, acutus, & solers. *Cic. in Tusc.* Aristoteles air, omnes ingeniosos melancholicos esse. *Id. pro S. Rosc. Com. c.11.* Quo quisque est ingeniosior, & solertior, hoc docet iracundius, & laboriosius. *Id. pro Murc. c. 3.* Homo ingeniosissimus. *Ovid. a. Trist.* Inque meas poenas ingeniosus eram. ¶ Dicitur & de rebus inanimis. *Ov. a. Amor. eleg. 6.* Vox inutandis ingeniosa sonis. *Id. 4. Fast.* Ager ingeniosus ad segetes. h. e. fertilis.

Ingenitus, a, um, adj. innatus, insitus a natura, *innato, naturale. Ovid. ad Pison. v. 92.* Ingenita nobilitas. *Sen. ep. 11.* Quidquid fixum, & ingenitum est, lenitur arte, non vincitur. *Col. l. 3. c.7.* Ingenita sterilitate laborantibus.

Ingenium, nii, n. 2. יוֹרֶה בִּינָה, φύσις, natura cujusque rei, ab *in*, & antiquo *gebo* pro *gigno*, quia rebus ingenita est, *la proprietà, o naturaleza di ciascheduna cosa. Pl. l. 14. c. 1.* Ingenium soli. *Gel. l. 12. c. 1.* Lactis ingenia, & propietates. *Tac. 5. hist. c.14.* Campi suopte ingenio humentes. *Nav. apud Non. c. 4. n. 235.* Ingenio arbusta nata sunt, non consita. h. e sponte nata. ¶ De hominibus etiam dicitur, & significat indolem, & naturam cujusque. *Ter. Andr. 1. 1. 50.* Ingenium est omnium hominum proclive ad libidinem. *Plaut. Merc. 4. 1. 2.* Ingenium summ facere, *viver a suo modo, soddisfar il genio.* Sic *Liv. l. 3.* ingenio suo vivere. *Plaut. Stich. 1. 2. 69.* Ædepol vos lepide tentavi veštrumque ingenium ingenii. ¶ Hinc *ad ingenium redire* dicuntur; qui dissimulatis, & tactis aliquandiu vitiis, tandem ad animi pravitatem redeunt. *Ter. Adel. 1. 1. 45.* Dum id reticulum iri credit, tantisper cavet: si sperat fore clam, rursus ad ingenium redit. Sic *Liv. l. 2. c. 22.* Voisci suum redit ingenium. ¶ Speciatim & læpissime sumitur pro vi ac virtute mentis, qua res homo acute, & celeriter intelligit, invenit, efficit, *ingegno, mente,* ἀφροσύνη, ἀγχίνοια. Hinc ingenium acre, tardum, acutum, ferax, velox, durum, & similia apud optimos Scriptores. *Cic. l. 5. Fin. c. 13.* Priorisgeneris est docilitas, memoria, quæ fere omnia appellantur suo ingenii nomine, cæsque virtutes qui habent, ingeniosi vocantur. *Id. pro Font. c. 14.* Multum habere ingenii ad fingendum. *Plaut. Pœn. 5. 4. 28.* Ingenium patris habet, quod sapit, *si assomiglia al padre nella sevierza.* ¶ Interdum sumitur pro rebus ingenio inventis. *Pl. Paneg. c.49.* Exquisita ingenia coenarum, hoc est, ingenioši apparatus. *Ter. de resur. carn. c. 8.* Atrocia poenarum ingenia. ¶ Item pro ipsis hominibus. *Sen. de Consol. ad Polyb. c. 8.* Intentatum Romanis ingeniis opus. *Id. ep. 2.* Certis ingeniis immoriari, atque innutriri oportet, si velis aliquid trahere. ¶ Uti alicujus ingenio, est opera alterius uti. *Tac. l. 1. hist. c. ult.* In rebus urbanis Galerii ingenio utebantur. Sic ingenium offerre, h. e. operam. *Id. Ann. 14. c. 3.* Obtulit ingenium Amicetus.

Ingenio, is, a. 3. ingigno, gigno. *Manil. l. 5. v. 135.* His etiam ingenitur visendi nota cupido.

Ingens, tis, o. 3. *grande, smisurato,* גָּדוֹל, רַב, Germ. *fest, sehr, groß,* Gal. *fort grand,* Hisp. *muy grande,* ὑπερμεγέθης, quod magnum, & immensum est. Plus est, quam magnus. *Ter. Eun. 4. 5. v. 1.* T. Magnas vero agere gratias Thais mihi? G. Ingentes. *Cic. de Prov. Cons.* Ingentem pecuniam pendunt L. Pisoni quotannis. ¶ *Ingens animus,* fortis, magnus, & constans. *Plin. in Paneg.* Ingentis animi specimen haberetur. Adde *Liv. l. 21. c. 1.* Sic ingens animi fœmina, *Tac. 1. Ann. c. 65.* ¶ Ingens rerum vis, *di gran potenza, Id. 4. hist. c. 66.* ¶ Ingens eloquio, *di gran facondia, Stat. l. 1. Silv. 4.* ¶ Haber etiam suos gradus. *Virg. Æn. 11. v. 124.* fama ingens, ingentior armis. *Veget. l. 4. de re milit. c. 8.* Rotæ ingentiorem fabricantur.

Ingenuatus. V. Ingeniatus.

Ingeniè, adv. *ingenuamente,* ἐλευθερίως, liberaliter, & quemadmodum hominem liberum decet. *Cic. 5. Fin.* Educatus ingenue. ¶ Translate sumitur pro simpliciter, vere, libere, ἁπλῶς, ut Ingenue loqui, Ingenue fateri. *Cic. Metel. l. 5. Fam. ep. 2.* Et quod me abs te cupisse laudari, aperte, atque ingenue confitebar.

Ingenuitas, atis, f. 3. *ingenuità,* ἐλευθερότης, liberalitas, honestas, nobilitas. *Cic. 3. Ver.* Detrahes ornamenta non solum fortunæ, sed etiam ingenuitatis. ¶ In plur. *Arnob. l. 2. sub fin.* Sublatis ingenuitatibus fervitutes. ¶ Translate sumitur pro pudore, pro morum probitate. *Cic. 1. Acad. c. 11.* Ut præ se probitatem quamdam, & ingenuitatem ferat.

Ingenuus, a, um, *nativo, naturale,* proprie est, quod ingenitum, hoc est natura insitum est, ab *in*, & *geno* pro *gigno*, ut Ingenui fontes, nativi, non manu facti, *Lucret. l. 1. v. 230.* Ingenua indoles, propria, & innata. *Plaut. Mil. a. 3. sc. 1.* Inest in hac amussitata sua illi ingenua indoles. ¶ Homo ingenuus est is, qui statim ut natus est, liber est, *ingenuo, libero,* בֶּן חוֹרִים, ἐλεύθερος, sive ex duobus ingenuis matrimonio editus sit, sive ex altero ingenuo, altero libertino, sive ex duobus libertinis, sive ex matre libera, & patre servo, quocumque ex tribus temporibus mater libera fuerit, vel in conceptione, vel in partu, vel medio tempore, sive ex matre libera, & patre incerto. V. Justinian. & alios JCtos. *Mart. l. 3. ep. 32.* Ingenuam malo, sed si ramen illa negetur, Libertina mihi proxima conditio est. V. Liber, a, um. ¶ Antiquissimis Romæ temporibus ingenui dicebantur, qui patrem quoquo modo, certum tamen haberent. *Liv. l. 10. c. 8.* An Romæ unquam fando audistis, patricios primo esse factos, non cœlo demissos, sed qui patrem certe possent, ideft nihil ultra quam ingenuos? ¶ Translate ingenuus usurpatur pro honesto, modesto, pulchro, liberali, *civile, onesto,* ut ingenua facies. *Mart. l. 3. ep. 32.* Ingenui vultus puer, ingenuique pudoris. *Juv. Sat. 11. v. 154.* Sic ingenuæ artes quæ scil. ingenuos decent, minimeque serviles. *Cic. l. 4. Fam. ep. 3.* ¶ Vires ingenuæ dicuntur a *Martiali*, quæ mediocres sunt, quales solent esse hominum nobilium, *l. 10. epigr. 48.* Mens quieta, vires ingenuæ, salubre corpus. Hinc ingenuum latus, h. e. delicatum, apud *eumd. l. 3. ep. 46.* Adde *Ovid. l. 1. Trist. el. 9.* ¶ *Mart. l. 10. epig. 82.* Per gemitus nostros, ingenuasque cruces. h. e. quæ cum sint fervorum supplicium, ab hominе ingenuo feruntur. ¶ Ingenuus color dicitur, qui sincerus est, non fucatus, nulla arte quæsitus. *Propert. l. 1. el. 4.*

Ingero, is, essi, estum, a. 3. *portar dentro, porre dentro,* הֵבִיא, Ger. *hinein werffen,* Gal. *porter dedans,* Hisp. *meter dentro,* εἰσφορέω, intro, importo. *Plaut. Pseud. 2. 2. 24.* Tu, qui urnam habes, aquam ingere. *Id. Bacch. 4. 8. 34.* Mala multa in aliquem ingerere. *Tib. l. 2. el. 1.* Ingere ligna foco. *Suet. de Clar. Gram.* Osculum ingerere. ¶ Semen solo ingerere, est feminare. *Col. l. 2. c. 10.* ¶ Convicia ingerere alicui, vel ingerere dicta in aliquem, est conviciari, maledicere. *Hor. l. 1. Sat. 5.* Pueris convicia nautæ ingerere. *Plaut. Asin. 5. 2. 76.* Modo, cum dicta in me ingerebas. ¶ Ingerere pugnos in ventrem, *Ter. Phor. 5. 7. ad fin. dar de' pugni.* ¶ Ingerere se, est affectare aliquid, ambire, *ingerirsi. Plin. Paneg. cap. 86.* Præfectum Prætorii non ex ingerentibus, sed ex subtrahentibus legere. ¶ Ingerere aliquid, interdum significat, repetere, in memoriam revocare. *Sen. l. 1. de Benef. c. 12.* Auctorem suum ingerit, & inculcat. *Tac. in Orat. c. 7.* Quorum nomina prius parentes liberis suis ingerunt. ¶ Ingerere feoleri, *aggiungere. Senec. in Thyest.* ¶ *Inger* pro *ingere, Catul. carm. 27.* Inger mi calices amariores.

Ingestabilis, & le, o. 3. quod gestari non potest. *Plin. l. 7. c. 6.* Ingestabile onus crurum.

* Ingestio, onis, f. actus ingerendi. *Martian. Capell. l. 5. p. 148.* Primæ vocis ingestio.

Ingesto, as, a. 1. idem quod gesto. *Apul. l. 11. Metam.* Carbasus lintea votum ingestans progerebat.

Ingestus, us, ui, m. actus ingerendi, & immittendi. *Tert. de resur. carn. c. 42.* Immortalitatis ingestus.

Ingestus, a, um, partic. ab ingeror. *Tac. l. 1. Ann. c. 72.* Nomen patris patriæ Tiberius a populo sæpius ingestum repudiavit, ideft molestе oblatum.

Ingigno, is, ingenui, ingenitum, a. 3. *ingenerare,* Ger. *eingeboren,* Gal. *engendrer,* Hisp. *engendrar,* ἐγγενάω, inter gignendum inseri, una, vel simul gigno, ingenero. *Cic. 5. Fin. c. 11.* Sive major aliqua causa, atque divinior hanc vim ingenuit. *Id. 2. Fin.* Et quoniam eadem natura cupiditatem ingenuit homini veri inveniendi.

Ingimum. V. Iguvium.

Inglomero, as, avi, atum, a. 1. גלם, Ger. *auff einen hauffen winden,* Gal. *amoncelер, envelopper,* Hisp. *embolver, arrpiar,* idem ac glomero, ideft, congero, accumulo, & veluti in globi formam involvo. *Stat. 1. Theb. v. 350.* Sed plurimus Auctor inglomerat noctem.

Inglor us, a, um, *senza gloria, ignobile,* לֹא יִשְׂרֵאל, ἄδοξος, qui nullam gloriam sua virtute consecutus est, inhonoratus, ignobilis. *Cic. 1. de Leg.* Beati, qui honorati sunt, videntur: miseri, qui sunt inglorii. *Virg. 9. Æn. v. 59.* Parmaque inglorius alba. *Tac. 3. hist. c. 59.* Inglorius militiæ.

Ingluvies, ei, f. 5. גֶּרֶשׁ, γαστήρ, sinus ille interior circa guttur, in quem aves demittunt cibos, priusquam in ventrem recondant, a *gula*, quasi ingluvies. *Fest. Col. l. 8. c. 13.* Nem nisi vacua est ingluvies, eruditarem significat. ¶ Sumitur etiam pro gurgulione, seu collo. *Apul. l. 1. Metam.* Rctius ad ingluviem astricta. ¶ Præterea voracitatem signat, luxuriam, liguritionem, *ingordigia. Ter. Eun.* Harum videre ingluviem, sordes, inopiam. *Hor. l. 1. Sat. 2. v. 8.* Parentis præclaram rem ingluvie stringere.

Ingluviosus, a, um, adject. gulosus, vorax, heiluo. *Fest.* Ingluvies a gula dicta: hinc ingluviosus.

Ingrandesco, is, dui, fine sup. n. 3. *aggrandirsi, divenir grande, farsi grande,* גָּדַל, μεγαλύνομαι, augeor, grandior fio. *Col. l. 11. c. 3.* Licet porrum, si jam ingrandiit, transferre. *Id. l. 2. c. 10.* Quæ ut celeriter prodeat, & ingrandescat.

Ingrate, adv. *spiacevolmente, ingratamente,* ἀχαρίτως, non jucunde, non libenter. *Plin. l. 18. c. 3.* Non ingrate nominando M. Varronem. ¶ Item animo ingrate, *Cic. Cæsse Fam. 12. ep. 1.* Ingrate nostra facilitate abuntur.

Ingratia, æ, f. contrarium gratiæ, ἀχαριστία. *Tert. de Pœnit. l. 1. c. 2.* Pœniter fidei, amoris, simplicitatis, prout quid in ingratiam incidit. Et *c. 3.* Viderit ergo ingratia hominum, si etiam bonis factis pœnitentiam cogit. ¶ In ablativo plurali sumitur adverbii more, *contra genio, contra voglia.* ἀέκητι. *Plaut. Cas. 2. 5. 7.* Vobis invitis, atque animorum ingratiis. *Id. Merc. 2. 4. 11.* Nimium multum scis. En. Tuis ingratiis. *Nepos in Themist. c. 4.* Ut ingratiis ad depugnandum omnes cogerentur. *Ter. Eun. 2. 1. 14.* Ingratiis dormire, *dormir per forza,* Alii aliter leg.

Ingratificus, a, um, ingratus, beneficii immemor. *Cic. pro Sext. c. 57.* explicans Xenophontis illud, ἀχάριστος. O ingratifici Argivi, inanes Graji, immemores beneficii.

Ingratis, V. Ingratia.

Ingratis, adv. ἀκουσίως, מֵאֵין, invite, non ultro, præter gratiam, præter voluntatem, ab *ingratiis* per Syncopen. Aliqui derivant a *gratus*, quia ultro rea grata sunt; quæ ab invitis, & recusantibus fiunt, sunt ingrata. *Cic. pro Quinct. c. 14.* Extorquendum est invito, atque ingratis, quod non debet. Alii legunt *ingratiis. Lactant. l. 2. c. 10.* Ingratis eripiet.

Ingratitudo, nis, f. *ingratitudine,* ingrati animi vitium, ἀχαριστεία. Perperam ponitur in titulo *l. 5. Val. Max.* ut diximus in V. *Gratitudo.* Habet tamen *Jul. Firmic. l. 5. c. 1.* Ingratitudinis vitio inquinati.

Ingratus, a, um, *ingrato, non grato,* לֹא חֵן, בִּלְעָם, ἀνήδης, non gratus, non acceptus, injucundus. *Cic. in Fam.* Non enim mihi ingrata fuit, quæ fecisti. *Curt. l. 4. c. 11.* Ingrata oratio Regi fuit. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non meminit accepti beneficii, nec gratiam ullam habet. *Sen. l. 3. de Benef. c. 1.* Ingratus est, qui beneficium se accepisse negat; ingratus, qui dissimulat; ingratus, qui non redit; ingratissimus omnium, qui odiviscitur. *Cic. l. 2. Acc. ep. 4.* Nihil cognovi ingratius: in quo vitio nihil mali non ineft. *Cornif. ad Heren. l. 4. c. 40.* Ingratus in amicos. *Liv. l. 38. c. 50.* Duas maximas urbes ingratas in principes inventas, Romam ingratiorem. *Vellej. l. 2. c. 69.* Adversus Cæsaris merita ingratissimus. ¶ Accipitur & pro invito. *Ter. Eun. 2. 1. 14.* Ingratus ut dormiam. Alii rectius legunt *ingratiis.*

Ingravare, adv. non gravare, *di buona voglia. Ammian. l. 27. c. 21.* Obsecundabant impetris ingravare.

Ingravatio, onis, f. vexatio, molestia, onus. *Cod. Theod. l. 7. tit. 13.* Perpetuæ ingravationi addici.

Ingravatus, a, um, gravis factus. *Plin. l. 28. cap. 11. a med.* Ingravatas aures sic perluendas putant. *h. e.* quæ graviratе, & difficultate audiendi laborant. *Spartian. in Severo, c. 21.* Ingravatus morbo, *aggravato,*

Ingravesco, is, n. 3. *divenir più grave, più molesto,* כָּבַד, Ger. *beschwerlich werden,* Gal. *s'appesantir,* Hisp. *hazerse pesado,* ἐπιβαρύνομαι, gravior, & molestior fio. *Cic. de Sen.* Et corpora quidem defatigatione, & exercitatione ingravescunt. *Id. ad Brut. ep. 10.* Ingravescit in dies malum. *id. pro Domo c. 3.* Annona ingravescit. h. e. carior fit. *Id. 2. Divin.* Ingravescens morbus.

Ingravidatus, a, um, gravidus, seu gravis factus. *Augusp. l. 7. Constitution. cap. 5. sub fin.* Poctus meum ingravidatum curis mordacissimis.

Ingravido, as, a. 1. idem quod gravido. *Paulin. Nolan.* Natali IX. *S. Fel. v. 253.*

Ingravis, e, adject. valde gravis, molestus. *Vulp. l. 3. ff. de S. C. Silan.* Si quis i gravi valetudine affectus.

Ingravo, as, avi, atum, a. 1. *aggravare,* הִכְבִּיד, βαρυνόω, gravius facio, exaggero. *Virg. Æn. 11. v. 220.* Ingravat hæc sævus Drances. ¶ Item graviter afficio, corrumpo. *Plin. l. 19. c. 8.* Si non sævitia hyemis ingravat.

Ingredior, eris, essus sum, d. 3. *entrare,* בּוֹא, Ger. *hinein gehen,* Gall. *entrer,* Hisp. *entrar, adelantarse,* εἰσέρχομαι, introeo, aliquem locum adeo. *Cic. in Catil.* Cum jam pontem cum magno comitatu legati Allobrogum ingredi incipierent. *Id. in Brut.* In vitam paulo serius, tamquam in viam, ingressus sum. *Id. 1. de Or.* Qui ingrediuntur ad stadium. *Id. pro Cæc.* Ingrediens intra finem ejus loci. ¶ Aliquando capitur pro simplici gradior, quod est incedere, ambulare, *camminare. Cels. l. 5. c. 28. n. 14.* Clavus dolorem ingredienti movet. *Plaue. ad Cic. l. 10. Fam. ep. 17.* Cum primum posse ingredi cœpit. ¶ Translate accipitur pro exordiri, incipere. *Vellej. l. 2. c. 5.* Decimum annum ingressus. *Cic. ad Attic. l. 15. ep. 11.* Ingredi in orationem. *Id. l. 6. Fam. epist. 1.* Ingredi in causam. *Id. pro Cæcin. cap. 28.* Ingredi disputationem. *Quintil. l. 6. c. 2.* Ingredi Consulatum. ¶ Et cum infinito. *Cic. ad Attic. l. 15.* Quanquam ingressus essem dicere, quid oportuisset. Et *in Top. in princ.* Majores nos res scribere ingressos. ¶ Et subaudito infinito *dicere. Virg. Æn. 4. v. 107.* Sic contra est ingressa Venus. ¶ Ingredi iter, *mettersi in istrada. Cic. Phil. 12.* Cum iter ingressus fuero. *Id. de Senect.* Cum ingressus iter pedibus sit. ¶ Dicitur etiam ingredi in viam. *Pl. Pseud. 4. 2. 4.* Ingredere in viam dolose. ¶ Ingredi vestigiis patris, *camminare sulle vestigia paterne. Cic. in Somn. Scip.*

Ingressio, onis, f. 3. *entrata,* בּוֹא, Ger. *der eingang,* Gal. *entrée,* Hisp. *entrada,* εἴσοδος, actus ipse ingrediendi. *Cic. 5. Phil. c. 4.* Ita ab ingressione fori populum, Tribunosque plebis propulsari videres. ¶ Item ambulatio, incessus. *Cic. in Brut. 59.* Interdum cursus est in oratione incitatior, interdum moderata ingressio. ¶ Item principium. *Cic. 1. de Orat.* Video, hanc primam ingressionem meam a media Philosophia repetitam, &c.

Ingressus, us, צְעַד, Ger. *eingang,* Gal. *marche, demarche,* Hisp. *andadura,* εἴσοδος, actus ingrediendi, ambulatio, incessus. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ingressus, cursus, accubatio, inclinatio, sessio, comprehensio. ¶ Item initium. *Quint. l. 9. c. 4.* Si pars posterior in clausula deprehendatur rursus in ingressu.

Ingruo, is, ui, utrum, n. 2. *assalire, venir addosso,* נָפַל, Ger. *hineinfallen,* Gal. *assaillir avec impetuosité,* Hisp. *agremetter,* ἐπιβάλλω, est simul, & confertim, & cum clamore invadere, seu impetum facere, a *gruibus*, quæ magno agmine, & vehementi clangore volitant. *Vossius* a *ro* deducit *g* inserto. *Virg. Æn. 12. v. 628.* Ingruit Æneas Italis, & prælia miscet. *Pl. l. 7. c. 50.* Universis gentibus ingruunt morbi. *Liv. l. 4. c. 30.* Morbi in agrestes ingruerant. ¶ Item accedere, proximum esse, *esser imminente. Col. l. 4. c. 29.* Ingruit frigus. *Liv. l. 4. c. 32.* Ingruente jam faro. *Id. l. 5.* Periculum ingruens. ¶ *Virg. 2. Georg. v. 410.* Bis viribus ingruit umbra. h. e. vires bis umbrosæ fiunt, bis frondes emittentes.

Ingues, inis, n. 3 *inguinaglia,* עֲבֹת בִּטְנוֹ, *βουβών, ῥῆν,* locus ille ad latera pubis, ubi femur, & coxendix coeunt, ab antiquo *ingeno*, quasi *ingen*, quia sunt ibi partes geniales. Sumitur pro partibus genitalibus tam fœminarum, quam virorum. *Suet. in Ner.* Virorum, ac fœminarum ad stipitem deligatorum inguina invaderet. Adde *Celf. l. 7. c. 70. & seq.*

Inguinalis, le, adject. ad inguina pertinens, ut inguinalis herba, apud *Apul. de Herb. c. 60.*

Inguinaria, æ, f. *βουβώνιον,* argemon, herba, quæ sedat dolores inguinis. *Plin. l. 25. c. 9.*

Inguini, m. 2. pop. Umbriæ, quorum urbs Iguvium.

Ingurgitatio, onis, f. *il mangiare o bere con troppa voracità. Firmic. l. 5. c. 8.* Qui conviviis, & ingurgitationibus delectantur.

Ingurgitatus, a, um, nom. partic. qui se ingurgitavit. *Petr. Sat.* Anus diutius ingurgitata ne ignem quidem admotum sensit.

Ingurgito, as, a. 1. *bere o mangiare con troppa voracità,* הִלְּיעַ, Ger. *hineinschlucken,* Gal. *avaler, engloutir,* Hisp. *tragar,* γαστρίζω, cum vehementia inglutio, gulam im-

Inhonesto, as, avi, atum, a. 1. *disonorare. Tert. de Resur. carn. c. 9.* & *de fuga in persecut. c. 5.*

Inhonorus, a, um, o. 1. 2. *senza onore, ignobile,* חָשׁוּךְ, ἄκλεής, sine honore, ignobilis. *Pl. l. 5. c. 30.* Aliæque inhonoræ civitates. *Tacit. 4. hist. c. 62.* Revulsæ imperatorum imagines, inhonora signa.

Inhorrĕo, es, ui, n. 2. *esser orrido, aspro,* φρίττω, horridus fium. *Liv. l. 8. c. 8.* Haud secus, quam vallo septa inhorret acies. *Virg. 3. Æn. vers. 195.* Inhorruit unda tenebris.

Inhorresco, is, ui, n. 3. valde horridus fio. *Pl. l. 10. c. 41.* Inhorrescunt edivo ovo. *Pacuv. apud Cic. l. 1. de Div. c. 14.* Inhorrescit mare.

Inhortatus, a, um, partic. passivæ significationis, *esortato,* apud *Apul. l. 9. Asin. sub fin.* Canes pastoricios in eorum exitium inhortatos immitti præcepit.

Inhortor, aris, atus sum, dep. 1. idem quod hortor, vel valde hortor. *Apul. l. 8. Asin.* Jubilationibus, & hujusœmodi vocibus nobis inhortantur.

Inhospitalis, e, o. 3. qui nullos recipit hospites, inhabitabilis. *Pl. l. 6. in Præf.* Pontus Euxinus ante ab inhospitali feritate Axenos appellatus.

Inhospitalitas, atis, f. 3. ἀξενία, vitium contrarium hospitalitati. *Cic. 4. Tusc.* Ut inhospitalitas fit opinio vehemens, valde fugiendum esse hospitem, eaque inhærens, & penitus infita.

Inhospitaliter, adv. crudeliter, inciviliter. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 24.* Populum inhumane, & inhospitaliter copiis defraudare.

Inhospĭtus, a, um, o. 1. 2. ἄξενος, quod hospitio proprium, & aptum non est, aut commodum, vel propter asperitatem, & incultum loci statum, vel propter inhumanitatem incolarum. *Ov. 1. Met.* Et inhospita recta Tyranni ingredior; id est in quibus non est tutum hospitari. *Virg. 5. Æn.* Et Numidæ infrani cinguntur, & inhospita Syrtis. Ubi Serv. *Inhospita,* barbara, aspera.

Inhostus, a, um, adj. iniquus. *Tac. 2. hist. c. 31.* Vitellius ventre, & gula sibi inhostus. Et *l. 15. Annal. 25.* Pax inhosta. Ita legit Pareus, & Grævius. Alii priore quidem loco, *sibi ipse hostis:* posteriore vero *inhonesta* legunt.

Inhuber. T. Inuber.

Inhumanatio, onis, f. *incarnazione,* הִתְגַּשְׁמוּת, σαρκωσις. *Justin. l. 1. Cohort. c. 1. leg. 5. & 6. sub fin.* Unigeniti Dei Filii inhumanationem, sive humanitatem, &c.

* Inhumanātus, *incarnato,* σεσαρκωθώς, homo factus. *Cod. 1. 1. 6.* Christus inhumanatus.

Inhumāne, adv. *inumanamente, crudelmente,* ἀπανθρώπως, בְּאַכְזָר, durĭter, & contra legem humanitatis, vel inurbane, inciviliter. *Cic. 3. Off. c. 6.* Inhumane feceris contraque naturæ legem. *Id. de Amic. 13.* Inhumanius dicere.

Inhumanĭtas, atis, f. 3. *inumanità, discortesia,* ἀφιλανθρωπία, vitium contrarium humanitati. *Cic. 1. de Or.* Quod ego non superbia, atque inhumanitate faciebam, Inhumaniter, adv. idem ac inhumane. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1.* Illum tam inhumaniter fecisse.

Inhumānus, a, um, *inumano,* ἀπάνθρωπος, אָכְזָר, humanitatis expers. *Ter. Eun. 5. 2. 41.* Non adeo inhumano ingenio sum, Chærea. *Cic. Ver. 4. in fi.* Quis inhumanior? quis insidiosior? *Ter. Hec. 1. 2. 11.* Miles inhumanissimus. ¶ Apud *Apulej.* usurpatum invenitur pro non humanus, h. e. plus quam humanus, cœlestis, divinus, *l. 5. Met.* Inhumanæ mensæ lautitiis eas opipare reficit.

Inhumātus, a, um, *insepolto, non sepolto,* ἄταφος, ἀθαπτος, insepultus. *Cic. 1. Tusc.* Diogenes jussit se projici inhumatum. Adde *Virg. 4. Æn. v. 620.*

* Inhumectātus, a, um, siccus, ut Corpus inhumectum. *Cal. Aurel. Acut. l. 2. cap. 37.*

Inhumĭgo, as, a. 1. madefacio, *bagnare. Livius Andron. apud Non. c. 1. n. 311.* Confluges ubi conventu campum tutum inhumigant.

Inhūmo, as, a. 1. *sotterrare,* קָבַר, σὺνθάπτω, humo intego, terra obruo, terræ injicio. *Pl. l. 17. c. 18.* Non inhumare taleas, aut siccare prius, quam serantur, utilius compertum.

Inĭa, f. 1. Inias, Ixias, *Carolei,* opp. Brutiorum, in agro Consentino, Menecinæ proximum, a Consentia urbe 4. M. P.

Inibi, adv. *in quell' istesso luogo,* שָׁם, Ger. *eben an dem ort,* Gal. *en ce lieu même,* Hisp. *en el mismo lugar,* αὐτοῦ, in eo ipso loco, ex *in*, & *ibi. Cic. Agrar. 2. c. 7.* Et superbia nata inibi ex Campanorum fastidio videtur. ¶ Aliquando significat prope. *Cic. 14. Phil.* Quod speraret nos quidem debemus aut inibi esse, aut jam esse confectum. ¶ Aliquando sign. fic. *Pacuvius, Ilione, apud Non.* Profecto aut inibi est, aut jam potiuntur frugum.

Injectio, onis, f. ἐπιβολή, actus injiciendi. Manus injectio est jus domini in re capienda, quam suam agnoscit, seu vindicatio rei nobis debitæ, nulla judicum authoritate expectata. *Quinct. l. 7. c. 8.* Patri in filium, patrono in libertum manus injectio fit. *Paul. l. pen. ff. de Serv. exp.* Quæro, an sit manus injectio, & cui.

* Injectīvus, a, um, *Aggen. carm. in Front. de limit. agror.* Injectivus status est generalis. Nam sive de possessione, sive de fine controversia nascatur, per hoc repetitio justa injustaque injicitur.

Injecto, as, avi, atum, freq. ab injicio. *Stat. l. 9. Theb. v. 153.* Ausus erat furto dextram injectare. *Stat. Ital. l. 3. v. 183.* Jamque videbantur dextram injectare.

Injectus, us, ui, idem ac injectio. *Lucr. l. 2. v. 739.* Animi injectus in corpora. *Pl. l. 8. c. 16.* Quamvis levi injectu operto capite.

Injectus, a, um, nom. ex particip. immissus, ἐμβαθὴς, *gettato dentro. Cic. pro Cluent. c. 28.* Injectus est hominibus scrupulus. *Id. de Div. c. 27.* In plaustrum injectus, & supra fœnum injectum. *Nepos 7. 3.* Timor injectus multitudini. ¶ Injectæ coenæ, apud *Liv. l. 1.* hoc est Turnus carenis ligatus.

Injens euntis, nomin. particip. ab inco, *che principia. Cic. l. 1. de Orat. c. 21.* Ab incunte ætate. *Id. pro Marcel. c. 12.* Incunte vere. Sic incunte mense, anno, &c.

* Injexit, injecerit.

Injĭgo, is, egi, actum, a. 3. intro ago, verbum rusticorum, quod de pecudibus usurpabant, ut contra *exigere* dicebant, cum e stabulis educebant. *Var. de R. R. l. 2. c. 2.* Injigere pecus in stabula. *Id. l. 4. L. L.* Injigere carpentum supra aliud. ¶ Hinc participp. *inactus. Var. l. 1. R. R. c. 52.* Apud alios (seges) exteritur grege jumentorum injacto, & ibi agitato perticis, quod ungulis e spica exteruntur grana.

Injĭcio, is, inject, ctum, a. 3. *gettare dentro,* ἐπιβάλλω, ἐμβάλλω, intro jacio, immitto. *Ter. Andr. 1. 1. 113.* Quæ sese in ignem injicere veluit. *Cic. l. 1. Div. ex poeta:* Et Capitolinis injecit sedibus ignes. ¶ Aliquando est simpliciter jacere. *Plaut. Epid.* Tragulam in te injicere adornat. ¶ Aliquando innectere, imponere, ligare. *Plaut. Cas.* Jam pol ego huic aliquem in pectus injiciam meum. *Cic. 11. Fam.* Quantam cupiditatem hominibus injiciat novitas. *Id. Arat. l. 7. ep. 3.* Injicere cogitationem alicui de aliqua re, *mettersi in capo qualche pensiere. Id. pro Mil.* Cui primum mentem injecit, ut lacessere fortissimum virum auderet. ¶ Dicimus etiam injicere suspicionem, spem, curam, scrupulum. &c. *Cic. Ter. Nepos, & al.* ¶ Injicere manum alicui, vel in aliquem, *mettер le mani addosso, trapponere. Cic. pro Resc. Com.* Ipsa mihi veritas manum injecit, & paulisper consistere coegit. ¶ Proprie est phrasis Juris, & significat rem aliquam apprehendere tamquam nostram, & vindicare, non expectata judicis sententia. *Liv. l. 3. c. 44.* Virgini venienti in forum minister Decemviri manum injecit. *Plaut. Truc. 4. 2. 29.* Ego te manu ni injiciam quadrupli, vexatica. Ubi notanda est singularis constructio. Al. tamen leg. in te. *Id. Perf. 1. 2. 18.* Ubi quadruplator quampiam (Al. *in quempiam*) injecit manum, pro *injecerit.* ¶ Translate, *Pl. in ep. ad Tim.* Itaque & quieti ejus injeci manum, & exegi, ut me in Bithynia consilio instituer. ¶ Injicere aliquid, pro addere. inferre inter loquendum. *Cic. Att. l. 16.* Etuto cum fæpe injeciffem de δωματοφύλακι. *Trebonius ad Cic. in Fam.* Cum mihi in sermone injeciffet, se velle Asiam visere. Additur a quibusdam etiam *Varronis* exemplum *l. 1. R. R. c. 18. Injicio illud, quod.* Sed Scaligeri editio habet *mitto.*

Inimicālis, le, adj. inimicus. *Sid. l. 1. ep. 3.* Stimulis inimicalibus excitari.

Inimice, adv. *da nemico,* ἐχθρῶς, hostiliter, adverso animo, & contrario. *Cic. 2. Phil.* Ego autem, vide, quam tecum agam non inimice. *Id. pro Quint. c. 21. Phil.* Inimicissime contendere.

Inimiciter, adv. idem ac inimice, apud vetercs. *Accius, Didasc. l. 1. apud Non.* Paeare hostem ferocem, inimiciter accensum. Adde *Claud. Quadrigar.* apud *Gell. l. 1. c. 8.*

Inimicitia, æ, f. *inimicizia,* אֵיבָה, ἔχθρα, simultas, alienatio, disjunctio. *Cic. 4. Tusc. c. 9.* Inimicitia est ira ulciscendi tempus expectans. ¶ Fere usurpatur in num. plur. *Ter. Phorm 2. 3. 23.* Capere inimicitias in familiam suam. *Cic. 2. ep. 18.* Suscipere inimicitias. *Idem pro Cæl. c. 13.* Intercedunt mihi inimicitiæ cum aliquo

Id. pro Rosc. Amer. c. 6. Erant ei veteres inimicitiæ cum Roscciis. *Nepos Attic. c. 11.* Gerere inimicitias, &c.

Inimico, as, a. 1. *inimicare*, אוֹיֵב, ἐχθροποιέω, inimicum facio. *Horat. l. 4. Carm. od. ult.* Et miseras inimicat urbes.

Inimicor, aris, d. 1. *inimicari*, אוֹיֵב, ἔχθρα ποιέομαι, ἐχθροποιέομαι. Inimicitias exerceo. *Q. Cic. de pet. Conf. c. 12.* Sin autem id neges, statim abalienant se, & inimicantur. Ita quidam Lexicographi. Sed sic legendum: Sin autem id neges, & certe abalienes, & statim, & plures.

Inimicus, ei, m. *inimico, nemico*, אוֹיֵב, ἐχθρός, qui non est amicus, qui alium odio prosequitur, ulciscendique tempus expectat. Est autem inimicus proprie privatus, hostis publicus. *Cic. l. 1. Fam.* Quod inimicum meum (meum autem? imo legum, judiciorum, otii, patriæ, bonorum omnium) sic amplexabantur. *Pl. Rud. 3. 6. 18.* Inimicos in se omnes habent. ¶ Dicitur etiam inimicissimus, i, substantive. *Cic. pro Mil. c. 9.* Ubi vidit inimicissimum suum certissimum consulem. Adde *Nepotem in Annib. c. 2.*

Inimicus, a, um, *inimico, contrario*, אוֹיֵב, ἐναντίος, quod ad inimicum pertinet, contrarius, infensus. *Cic. 4. Ver.* At videte, quam non inimico animo sim acturus. ¶ Transfertur & ad res inanimatas, accipiturque pro noxio. *Plin. l. 11. c. 53.* Inimicæ oculis vomitiones, maxime autem dentibus. ¶ Comp. inimicior, sup. inimicissimus. *Cic. l. 1. Fam.* Cæsaremque inimicissimum mihi futurum, gaudere se ajebant. *Id. Ver. 4. c. 43.* Nemo inimicior Sthenio, quam hic fuit.

Inimitabilis, & le, o. 3. ἀμίμητος, *che non si può imitare, inimitabile*, quod nemo facile queat imitari. *Quinct. l. 2. c. 17.* Opera quædam nobis inimitabilia. *Vellej. l. 2. c. 97.* Morum dulcedo inimitabilis.

Ininde, adv. ex eo loco, מִשָּׁם, ἐκεῖθεν. Hoc Livii exemplum affertur a quibusdam Lexicographis; *Ita exercitus inde domos abducti*. Sed quis sibi persuadeat integrum esse?

Ininitiatus, us, a, um, initio carens. Habet *Claud. Mamert. l. 1. de statu Anim. c. 23.*

Ininterpretabilis, le, non interpretabilis. *Tertull.* tribuunt *adverf. Valentin. cap. 14.* sed dubia est lectio.

* Ininterpretatus, a, um, non interpretatus. *Hieron. ep. 130. al. 29. ad Marcell.* al. *non interpretatum.*

Ininventibilis, le, &

Ininvestigabilis, le, qui inveniri, & investigari non potest. Voces sunt *Tertulliani adverf. Hermog. c. ult.* ex *Rom. 11. 33.*

Inique, adv. *iniquamente*, ἀγνωμόνως, ἀδίκως, injuste. *Cic. ad Brut.* Inique facis, qui hostilis animi in Remp. homines cives appelles. *Ter. Adelph. 2. 2. 3.* Nunquam vidi iniquius concertationem comparatam. *Cic. pro Cluent. c. 21.* Hoc prope iniquissime comparatum est.

Iniquitas, atis, f. *Inegualità*, ἄνισον, ἀνωμαλία, ἀγνωμοσύνη, inæqualitas. *Liv. l. 7.* Si ab eo consilio iniquitate loci deterrerentur. *Id. l. 8. c. 38.* Septam gentem locorum iniquitatibus. ¶ Sæpe ponitur pro injustitia, malignitate, injuria, *iniquità, ingiustizia*, ἀδικία. *Cic. pro Quinct.* Ita accidit Prætoris iniquitate, & injuria. *Id. l. 1. Fam.* Ut potest in tanta hominum perfidia, & iniquitate. ¶ Interdum pro difficultate, & angustia. *Liv. l. 35.* Servierunt temporum iniquitate pressi. Eadem habet *Cic. pro Rosc. Amer. 1.* ¶ Interdum & pro eo vitio ponitur, quod vocatur ab Italis *indiscretezza*, cum scil. plus postulatur, quam quod præstare quis potest. *Cic. l. 1. de Orat. c. 48.* Quæ si vobis hominibus eruditissimis non probabuntur, vestram iniquitatem accusatore, qui ex me ea quæsieritis, quæ ego nescirem.

Iniquo, as, a. 1. iniquum facio. *Labor. apud Non. c. 2. n. 444.* Æquum animum indignani iniquat contumelia.

Iniquus, a, um, adj. *disegnale*, non æquus, Ger. *ungleich, unbillich*, Gal. *inégal, qui n'est point uni*, Hifs. *no igual*, יָשָׁר, ὁμαλός, non æquus. *Liv. l. 2. c. 31.* Quia loco iniquo subeundum erat ad hostes. ¶ Ponitur universim pro difficili, arduo, invio, *arduo, disastroso, faticoso, disavventaggioso*. *Liv. l. 28. c. 16.* Cum hostis nequicquam subire iniquo ascensu conatus esset. *Cæs. l. 2. B. G. c. 27.* Ascendere altissimas ripas, subire iniquissimum locum. Sic iniqua palus apud *Tac. l. 1. Ann. c. 63.* dicitur, quæ difficulter transiri potest: iniquum agmen, *2. Ann. cap. 5.* quod difficulter pueri licet. ¶ Item pro imari. *Virg. 10. Æn. v. 889.* Pugna congressus iniqua. ¶ Iniquus etiam dicitur, qui modum non habet, sed vel excedit, vel deficit. *Virg. 1. Georg. v. 164.* Iniquo pondere raftri. h. e. nimis magno. *Valer. Flac. l. 3. v. 65.* Iniquum merum. h. e. plus justo haustum, *Virg. 4. Georg. v. 147.* iniqua spatia. h. e. angustiora. ¶ Eleganti metaphora usurpatur sæpissime pro injusto, ἄδικος. *Ter. Heaut. 2. 1. 1.* Quam iniqui sunt patres in omnes adolescentes judices. *Horat. l. 1. ferm. sat. 3. v. 67.* Legem sanciunus iniquam. ¶ Trahitur & rebus inanimis, eodem sensu. *Ulp. l. 8. quis. Dig. de action. empt.* Pondera iniqua. *Quod. ep. 24. ad fin.* Pretium pictatis iniquum. *Cic. l. 8. Act.* iniqua conditio. ¶ Accipitur & pro inimico, noxio, infesto, *nemico*. *Id. pro Planc.* Homo ἄφυσις natura, atque omnibus iniquus. *Id. Ver. 7.* Quæ nunc animo te iniquissimo, infestissimoque tuetur. Et substantive, quemadmodum de *inimicissimus* diximus. *Id. l. 11. Fam. ep. 27.* Me a te contra iniquos meos solere defendi. ¶ Tribuitur & rebus aliis. *Cic. l. 1. ep. 9.* Quorum iniqui sermones ad me perferuntur. *Luc. l. 8.* Sidus iniquum gentibus. Sic iniquum litus, iniqua castra apud *Horat. Od.* ¶ Iniquo animo ferre, vel pati, *sopportare di mala voglia*. *Ter. Cic. & al.*

Initalia, um, n. 2. sacra, & cæremoniæ initiorum. *Capitol. in Marco c. 27.* Athenis fuit, & initalia Cereris adiit. Al. leg. *initialia.*

Initia, orum, n. 2. *μυστήρια*, חָנוּן, Cereris sacra. *Var. de R. R. l. 2. c. 4. & l. 3. c. 2. Cic. 2. de Leg. c. 14.* Nam mihi cum multa eximia, divinaque videntur Athenæ tuæ peperisse, atque in vitam hominum attulisse, tum nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti, immanique vita exculti ad humanitatem, & mitigati sumus; initiaque ut appellantur, ita re vera principia vitæ cognovimus. Neque solum cum lætitia vivendi rationem accepimus, sed etiam cum spe meliore moriendi. ¶ Initiorum dies dicebantur, quibus solemnia sacrificia celebrabantur, *in* quibus non initiatos adesse nefas erat. *Liv. l. 31. c. 14.* Acarnanes duo juvenes per Initiorum dies non initiati templum Cereris imprudentes religionis cum cæteris turbæ ingressi sunt. ¶ Sed tamen *Initiæ* de aliis etiam sacrificiis dicebantur e. g. de sacrificio pro pace, de illis, quibus pueri, cum a lacte, & cunis ad solidiores cibos, & lectulos transibant, Eduliæ, Potinæ, & Cubæ, edendi, potandi, & cubandi Deabus initiabantur. *Val. l. 2. de R. R.* Cujus vestigia, quod Initiis Cereris posset immolanur, & quod initiis pacis, fœdus cum feritur, porcus occidirur. *Id. l. 4. de L. L.* Initia Samothracum. ¶ Initia etiam dicuntur, quæ in hujusmodi sacris adhiberi solent. *Catul. in Carm. de Att, v. 9.* Tympanum, tubam, Cybele, tua, mater, initia.

Initialis, e, adj. ad initium pertinens. *Apul. l. 11. A. A. post princ.* Natura rerum parens, sæculorum progenies initialis.

Initiamentum, i, n. initium, principium. *Senec. ep. 90.* Hæc initiamenta sunt, per quæ ingens omnium deorum templum, Mundus ipse reseratur.

Initiatio, onis, f. *μυσταγωγία*, actus initiandi seu cooptandi in participationem sacrorum, quod quibus ritibus peragererur, docet *Apul. l. 11. Milef.* ¶ Item ipsa Initiorum sacrorum celebratio. *Suet. in Ner. c. 34.* Eleusiniis sacris, quorum initiatione impii & scelerati vore præconis submoverur, intereste non ausus est.

Initiator, oris, m. qui in sacrorum communionem adfcisit, *μυσταγωγός*. Translate *Tertul. l. 4. adverf. Marc. c. 14.* Novi testamenti initiator.

* Initiatrix, *Tertul. l. 2. ad Nation. c. 7.* Per hanc initiatricem litteraturæ ingenuitatis studia producitis.

Initiatus, a, um, adj. *μεμυημένος*, sacris Initiorum imbutus, *consacrato, instrutto nelle cose sacre*. *Var. l. 4. L. L.* Non initiari Templum Cereris ingressi sunt. *Justin. l. 11. c. 7.* Midæ ab Orpheo sacrorum solemnibus initiatus Phrygiam religionibus implevit. ¶ *Initiati* præcipue dicebantur, qui nondum ad majora mysteria admittebantur, & adhuc sacris addiscendis dabant operam, quos *Initiantes* vocat *Ulpian. præfat. l. 7. sub fin.* ¶ Translate significat imbutum in primis alicujus rei initiis. Item absolute, instructum, edoctum. *Leg. Brevior. Dig. de off. Præf. Præt.* His cunabulis præfectorum auctoritas initiata in tantum augeri meruit, &c. *Pl. l. 5. ep. 25.* Aliis enim chartis, aliis sum liceris initiatus.

Initio, as, avi, atum, *ordinare nelle cose sacre*, חָנַן Ger. *erstlich unterweisen*, Gal. *initier*, Hifs. *consagrar*, *μύω, μυσταγωγέω*, inauguro, sacris imbuo, instruo. Nam ut inchoo, ita & initio verbum sacrorum erat. *Cic. 2. de Leg.* Initientur quæ eo ritu Cereri, quo Romæ initiantur. *Id. l. 1. Nat. Deor. c. 42.* Mitto Eleusinam sanctam illam, & angustam, ibi initiantur gentes terrarum ultimæ. *Tert. de Pal. c. 4.* Ob privilegium galeri Cereri initiantur. ¶ Item instruere, edocere, *Pl. l. 30. c. 2.* Magicis etiam comis eum initiaverat. *Quint. l. 1. p. 3.* Neque enim sanctius esse

sacris iisdem, quam studiis initiari. *Symmach. l. 4. ep. 20.* Initiari Græcis literis. ¶ Initiari pueri dicebantur, cum a lacte, & cunis ad solidiorem cibum, & lectulum transibant, & Eduliæ, & Potinæ, sc. edendi, & potandi Deabus, veluti consecrabantur, sacrificiis factis a nutricibus. *Varr. de liber. educ. apud Non. c. 1. n. 310. Ter Pharm. l. 1. 15.* Ubi erit puero natalis dies: ubi initiabunt. V. *Alex. ab Alex. l. 2. c. 25. Plaut. Cas. 2. 3. 9.* Initiare mundatiis mundatiani deo. h. e. mundatiarum causa Amori mundatiam Deo sacrificare. Alii aliter legunt. ¶ Initiare pro initium habere, inchoare. *Tert. adv. Valent. c. 15.* Ex his initiata sunt cætera. *Jul. Firm.* Ver initiatur, cum primam Arietis partem sol fuerit ingressus. ¶ *Initiantes* apud *Virr.* V. Initiatus.

Initium, tii, n. 2. *principio*, תְּחִלָּה, רֵאשִׁית, Ger. *anfang*, Gal. *commencement*, Hifs. *principio*, ἀρχή, principium, ab ineo, a fup. initum. *Valla*, & *Quinct.* dicunt, esse principium rei majoris. Sed indifferenter usurpatur. *Cic. 9. Fam.* Initium mihi suspicionis, & cautionis, & diligentiæ fuisse literas tuas. ¶ Ab initio, a principio. *Cic. Art.* Cui Consuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. ¶ Initio, in principio. *Cic. in Fam.* Redeo ad illud quod initio scripsi. ¶ Dicimus etiam, initium facere, ponere, sumere, ducere, capere, dare, &c. *Cic. Quint. Cæs. & al.* ¶ Initiis obscurissimis natus, h. e. genere ignobili. *Vell. l. 2. c. 76.* ¶ Initia etiam dicebatur sacra Cereris. V. *Initia, orum.*

Inito, as, ἐμβατεύω, freq. ab ineo. *Pacuvius.* Loca arida initas.

Initus, a, um, partic. pass. ab ineo. *Cic. 3. de Leg.* Altera de capite Civis rogari nisi maximo comitatu vetat, nondum initis seditiosis Tribunis plebis, idest nondum creato, vel constituto Magistratu Tribunorum. *Vell. l. 2. c. 65.* Inita potentiæ societas. *Cæs. l. 2. B. G. c. 2.* Inita ætate, *principiata*. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 29.* Inita subductaque ratione, *fatti i conti*.

Initus, us, m. coitus, ab ineo. *Pl. l. 8. c. 44.* Et quæ non primo initu generare cœperit. ¶ Item ingressu, adventus: *Lucr. l. 1. v. 13.* Aeriæ primum volucres te, Diva, tuumque significant initum, perculsæ corda tua vi. Al. leg. *initium*, ut sit synæresis.

Injucunde, adv. *spiacevolmente*, ἀηδῶς, ingrate, insuaviter. *Cic. Att. l. 1. ep. ult.* Quæ res mihi asperius a nobis, atque nostris, & injucundius actæ videantur.

Injucunditas, atis, f. *spiacevolezza*, τὸ ἀτερπὲς, insuavitas. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 55.* Nequid habeat injucunditatis oratio.

Injucundus, a, um, *nojoso, spiacevole*, ἀηδής, quod displicet, minime gratum est, insuave, triste, molestum. *Cic. 1. de fin. c. 1.* Minime mobis injucundus labor.

Injudicatus, a, um, ἄκριτος, non judicatus. *Gel. l. 13. c. 23.* Decem hominibus vitam eripis indicta causa, injudicaris, indemnatis. *Quintil. l. 10. c. 1.* Id injudicatum relinquo.

Injugātus, a, um, adject. qui jugum non habet. *Sidon. in carm. post epist. ult. l. ult* Vinxit ad tauri latus injugati.

Injuges hostiæ, ἀζύγωτοι θυσίαι, vocabantur, quæ nunquam domitæ, aut jugo subditæ fuerant. *Fest. Maer. l. 3. Sat. c. 5.*

Injunctio, onis, f. *commissione*, מִצְוָה, jussum, mandatum. *Sidon. l. 9. ep. 2.* Sic benedictione lætor, quod injunctione confundor.

Injunctus, a, um, adj. *unito*, junctus, conjunctus. *Liv. l. 5. c. 7.* Cum agger promotus ad urbem, vineæque tantum non jam injunctæ mœnibus essent. *Senec. Thyest. v. 517.* Manus injunctæ pedibus. Al. leg. *infectæ*. ¶ Item disjunctus, non junctus. *Terr. l. 2. ad Uxor. c. 2.* Fideles injuncti. h. e. innupti.

Injungo, is, unxi, unctum, *unire*, ἐπιστάττω, ἐπιδέω, חָבַר, צוּת, חָדַק, צִוָּה, intus, vel supra jungo. *Liv. l. 17. c. 26.* Utrinque vineas & aggeres muro injunxit. *Col. l. 5.* Pingui terra singulis brachiis licebit bina injungere flagella. ¶ Translate est imponere, demandare, præcipere, ἐπιτιθέναι, προστάττειν. *Liv. l. 2. c. 35.* Comitiorum illi habendorum munus consensu injungunt. *Id. l. 6. 16.* Privatis id, seu æquum, seu iniquum, onus injungendum est. ¶ Item addere. *Liv. l. 5. c. 65.* Injungere injuriam. ¶ Injungere detrimentum Reipublicæ, est inferre, aut addere. *Brut. ad Cic. l. 11. Fam. ep. 13.* Ne quid detrimenti Reip. injungant, summa a nobis dabitur opera. ¶ Injungere fervitutem, est in fervitutem redigere. *Liv. l. 3. & Cæs. l. 8. B. G. c. 77.* ¶ Injungere amicitiam cum aliquo, *stringer' amicizia*. *Pl. de Vir. Illustr.*

Injurātus, a, um, *chi non ha giurato*, ἀδιόρκητος, qui non juravit. *Cic. in Cæc.* Cum id jurati dicunt, quod ego injuratus insimulo. *Plaut. Amphitr. 2. 1. 28.* Injurato, fcio, plus credet mihi, quam jurato tibi. Adde *Liv. l. 10. c. 41.*

Injuria, æ, f. *ingiurii*, עֶשֶׁק, Ger. *unbillichkeit*, Gal. *injure*, Hifs. *injuria*, ἀδικία, omne id, quod non jure fit, sive re fiat, ut cum manus inferuntur, sive verbis, quale est convicium, ab *in* particula negativa, & *jus, juris*. Differt a contumelia, quia contumelia est injuria tantum verborum. *Auct. ad Her. l. 4.* Injuriæ sunt, quæ aut pulsatione corpus, aut convicio aures, aut aliqua turpitudine vitam cujuspiam violant. *Virg. Æn. 1. v. 31.* Judicium Paridis, spretæque injuria formæ. ¶ Dicitur autem facere, inferre, pari injuriam, injuria afficere, onerare, &c. *Cic.* passim, & *alii*. ¶ Sæpe accipitur pro detrimento, quod rei alicui infertur, *danno*. *Cic. in Ver.* Fructus aratorum omni lacerabantur injuria. *Plaut. Aulul. 4. 10. 64.* Injuriam virgini facere. h. e. stuprum inferre. ¶ Item pro iniquitate & injustitia. *Ter. Hecyr. 4. 4. 70.* Facis injuriam qui fingis falsas causas ad discordiam. *Cic. Ver. 3.* Ne per summam injuriam pupillum fortunis patriis conetur evertere. ¶ *Liv. l. 29. c. 1.* Omnium primum ratus tueri publicam fidem, partim edicto, partim judiciis etiam in pertinaces ad obtinendam injuriam redditis, suas res Syracusanis restituit. h. e. in pertinaces ad retinenda ea, quæ injuste Syracusanis ademerant. ¶ *Injuria*, ablat. absolute positus, adverbii more usurpatur, & significat immerito, injuste, a torto. *Cic. 2. Fr. l. 3. ep. 8.* Hoc horrer Milo, nec injuria. *Id. l. 3. nat. Deor.* Non injuria tibi illud accidit.

Injuriæ, adverb. injuriose. *Navius apud Non. c. 2. n. 429.* ¶ Superlat. *injuriissime* habet. *Ammian. sub fin. l. 16.*

Injurior, aris, atus sum, dep. 1. injuriam facio, *far' ingiuria*. *Senec. de Constant. cap. 9.* Omne fortuitum circa nos fœvit, atque injuriatur. Adde *Tertul. adverf. Gnost. cap. 6.*

Injuriose, adv. *ingiuriosamente*, בְּחֹמֶס, Ger. *unbillich*, Gal. *à tort*, *injurieusement*, Hifs. *injuriosamente*, ὑβριστικῶς, cum injuria. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 7.* Quam in Magistratibus injuriose decreverant. *Id. pro L. Man. c. 5.* Majores vestri sæpe mercatoribus, ac naviculatoribus injuriosius tractatis bella gesserunt.

Injuriōsus, a, um, *ingiurioso*, עשׁק, ὑβριστικός, qui injuriam infert. *Cic. 1. Off.* Primum in eo peccant, quod sint injuriosi in proximos. Quando de rebus dicitur, id significat, quod injuriæ plenum est. ὑβριστικός. *Cic. pro Corn. Balbo.* In locios vero ipsos, & in eos, de quibus agimus, fœderatos injuriosum, & contumeliosum est, &c. ¶ Injuriosa vita, plena scelcribus, quæque alteri damnum infert, & injuriam. *Cic. 1. de Leg. c. 14.* Quod si pœna, si metus supplicii, non ipsa turpitudo deterret ab injuriosa, facinorosaque vita. ¶ Habet & gradus. *Senec. l. 2. Controverf. 12.* Adversus patrem injuriosior, *Vopisc. in Saturn. c. 8.* Genus hominum injuriosissimum.

Injurium, ii, n. perjurium. *Festus.*

Injurius, a, um, *ingiurioso*, idem ac injuriosus. *Ter. Andr.* Ipsus sibi esse injurius videatur. ¶ Cum ad res refertur, significat iniquum, *iniquo*, ἄδικος, *Cic. 3. Offic. 23.* Si tabulam de naufragio stultus arripuerit, extorquebitne ea eam sapiens, si potnerit? negat, quia sit injurium. *Ter. in Hec.* Injurium autem, ulcisci adversarios?

Injurius, a, um, sine jure, exlex, impius. *Plaut. Perf. 3. 3. 3.* Impure, inhoneste, injure, illex.

Injussus, a, um, *non comandato*, ἀπροστάγευτος, non jussus. *Hor. l. 1. Serm. sat. 3.* Nunquam inducant animum cantare rogati, injussi nunquam desistant. ¶ Translate ponitur pro spontaneo, & naturali. *Virg. 1. Georg. v. 55.* Injussa virescunt gramina.

Injussus, us, m. *senza comandamento*, ἐξελευτή, ἀνυπροστάγμαστος, sine jussu, alio non præcipiente. Usurpatur fere in ablativo. *Cic. pro Corn. Balb.* Populus Rom. non potest injussu suo religione obligari. *Id. de Sen. c. 20.* Injussu Imperatoris. ¶ Absolute. *Liv. l. 7. c. 12.* Dictator gravem edixerat pœnam, si quis injussu in hostem pugnasset. Adde *l. 3. c. 63.*

Injuste, adv. *ingiustamente*, ἀδίκως, inique, injuriose. *Cic. 2. de Fin.* Quam multa injuste fieri possunt. *Sallust. Jug. c. 85.* Injustissime officere.

Injustitia, æ, f. 1. *ingiustizia, iniquità*, עֹשֶׁק, חָמָס, ἀδικία, iniquitas. *Cic. 1. Off.* Injustitiæ duo genera sunt, unum eorum, qui inferunt, alterum eorum, qui ab iis, quibus infertur, si possint, non propulsant injuriam. ¶ Item nimia severitas. *Ter. Heaut. 1. 1. 82.* Ego eum hinc ejeci injustitia mea, *indiscretezza*.

Injustus, a um, *ingiusto*, עָוֶל, רָשָׁע, ἄδικος, non justus. *Cic. 2. de Or.* Pop. Rom. Ira-

iracundiam non injustam, sed emeritam, ac debitam fuisse defenderes. *Cic. Tusc. 5. c. 20.* Vir maleficus, & injustus. *Id. Fam. 5. ep. 17.* Injustissima, & acerbissima incommoda. *Ter. Adelph. 1. 2. 18.* Nihil injustius &c. ¶ Aliquando ponitur pro immodico, *smoderato*. *Virg. 3. Georg. v. 346.* Acer Romanus in armis, Injusto sub fasce viam cum carpit.

Inivus, V. Inuus.

Inlaqueātum, alii pro vincto utuntur, alii pro soluto. *Fest.*

Inlargio, is, a. 4. idem quod largior. *Cato apud Non. c. 7. n. 19.*

Inlenteseo, is, n. 3. lentus, & flexibilis fio. *Col. l. 2. c. 11.* Paulum aqua macerator, dum inlenteſcat.

Inlex, ĕgis, f. qui legi non paret: At inlex, ĕgis, inductor, ab inliciendo. *Plaut.* Esca est meretrix, inlex. Hæc *Fest.*

Inlices canales, in quos aqua confluit in viis lapide stratis, ab eliciendo dicti. *Fest.*

Inlicitātor, oris, m. emptor. *Fest.*

Inlicium, V. Illicium.

Inliterāta, pax, quæ literis comprehensa non est. *Fest.*

Inludium, ii, n. illusio. *Ter. de resurr. car. c. 16.* Inludia animarum.

Inlūtus, a, um, adject. non lutus, non madefactus. *Arnob. l. 1.* Qui per altissimos gurgites pedem ferebat inlutum.

Innabilis, le, o. 3. *che non si può nuotare, o navigare*, ἄπλοος, non nabilis, innavigabilis. *Ovid. 1. Met. v. 16.* Sic erat instabilis tellus, innabilis unda.

Innarrabilis, le, adj. ἀφηγήσιμος, inenarrabilis. *Lactant. in Car. de Phœnice, v. 54. ex MS. Voss.* Innarrabilibus nocte, dieque fonis.

Innascibilis, le, adject. qui nasci non potest. *Tert. de præscr. adv. Hæret. c. 46.*

Innascor, eris, atus sum, d. 3. *nascere*, ἐμφύομαι, nascor, simul nascor. *Cic. 1. Off.* Quod in hac elatione, & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innascatur. *Hor. l. 1. Sat. 3. v. 37.* Neglectis urenda filix innascitur agris.

Innato, as, avi, atum, n. 1. *nuotare*, צוּף, Ger. *hinein*, od. *oben auff schwimmen*, Gal. *nager dessus, ou dedans*, Hifs. *nadar, en, o sobre*, ἐπινήχομαι, intus nato, freq. ab *inno*. *Col. l. 11. c. 4.* Ubi non innatent, sed fumper sint jure submersa. *Virg. 2. Georg.* Nec non & torrentem undam levis innatat alnus. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 48.* Innatarunt pisciculi in concham.

Innātus, a, um, adject. insitus, intus natus, *innato*, ἐγγενόμβιος. *Cicer. lib. 4. Fin. c. 2.* Instituam quamdam, vel potius innatam scientiæ cupiditatem habemus. *Justin. l. 2. c. 6.* Non advenæ, sed eodem innati solo, quod incolunt. ¶ Item non natus. *Tert. adv. Val. c. 15.* Materia, quam innatam volunt. Adde *Prudent. in Apotheos. v. 246.*

Innavigabilis, & le, o. 3. *innavigabile*, ἄπλοος, ubi quis navigare non potest. *Liv. l. 5. c. 13.* Adeo, ut viæ claufæ, Tiberis innavigabilis fuerit.

Innavi, go, as, n. 1. in aliquo loco navigo. *Pomp. Mela l. 2. c. 1.* Europa modo finistro latere innavigantium appolita.

Innecto, is, exui, exum, a. 3. *legare, aggroppare*, חָגַר, Germ. *zusammenknupffen*, Gal. *lier, & joindre ensemble*, Hifs. *atar, y travar una cosa con otra*, ἐμπλέκω, *obligo*, colligo, circumligo. *Virg. 8. Æn.* Tum lactea colla auro innectuntur. *Id. 4. Æn. v. 425.* Et paribus palmas amborum innexuit armis. *Id. 4. Æn.* Causas innecte morandi. *Stat. l. 4. ad fin.* Innectere brachia collo. *Od. l. 20. Metam.* Innectere fauces laquco. h. e. obstringere.

Innexus, a, um, nom. ex partic. idem quod nexus, colligatus. *Tac. Ann. 6. c. 36.* Alicui per affinitatem innexus. *Virg. 5. Æn. v. 311.* Columba vinculis innexa.

Innitor, eris, innisus, vel innixus sum, d. 3. *appoggiarsi, attaccarsi*, סָמַךְ, Ger. *sich an od. aufflehnen*, Gal. *s' appuyer sus*, Hifs. *arrimarse, ostentarse*, ἐπερείδομαι, ἐπικύπτω. Inhærco, incumbo. Construitur cum dativo. *Quinct. l. 6. c. 2.* Omnia curæ, tutelæque unius innixa. ¶ Vel cum ablar. *Liv. l. 4.* Ipsa hasta innixus se in pedes excipit. ¶ Vel cum accusat. & præpos. *Pl. 7. c. 53.* Hora diei fecunda in Pansam fratrem innixus obiit.

Innixus, a, um, o. *appoggiato*, partic. ab innitor. *Cic. de Arusp. resp. c. 27.* Vix hæc innixa in omnium noftrum humeris cohærebunt. *Virg. 4. Æn. v. 690.* Cubito innixa. *Fl. l. 7. c. 53.* in fratrem innixus. ¶ Dicitur etiam *innisus*.

Inno, as, n. 1. *nuotare dentro, entrar nuotando*, intus no. *Virg. 3. Georg. v. 141.* Fluvios innare spaceas. *Liv. l. 21. c. 26.* Dummodo innare aquæ, & capere onera possent.

Innobilitātus, a, um, adject. ignobilis. *Lampr. in Heliog. c. 4.* Quæ nobilitatos maritos non habuerant, innobilitatæ remanerent.

Innŏcens, tis, o. 3. *innocente, ginsto*, נָקִי, Germ. *unschuldig, unschedlich*, Gal. *innocent*, Hifs. *innocente*, ἄκακος, innoxius, qui nihil nocet, qui nemini injuriam facit. *Cic. 5. Tusc.* Innocens is dicitur, qui non leviter nocet, sed qui nihil nocet. *Id. 7. Fam.* Epistolam tuam conscidi innocentem. *Id. Ver. 4. c. 33.* Pater innocentissimus. *Marc. l. 1. ep. 78.* Innocens ruina. ¶ Item salubris, non noxius. *Pl. l. 22. c. 23.* Innocentiores erunt fungi, qui nitro addito coquentur. Et *l. 23. c. 7.* Non est alius eis pomis innocentior cibus.

Innocenter, adv. *innocentemente*, בְּנִקְיוֹן, Ger. *unschuldiglich*, Gal. *innocemment*, Hifs. *innocentemente*, ἀβλαβῶς, innoxie, sine noxa. *Cic. in Sall.* Antequam eos res suæ gestæ, & vita innocentissime acta commendavit. *Pl. l. 18. c. 31.* Innocentius decrescente Luna, quam crefcente funt. *Quint. l. 7. c. 4.* Innocenter victuri.

Innocentia, f. 1. *innocenza*, נְקִיוֹן, Germ. *unschuld*, Gal. *innocence*, Hifs. *inocencia*, ἀκακία, abstinentia animi talis, quæ nocet nemini. *Cic. 3. Tusc. c. 8.* Est omnis abstinentia animi innocentia, quæ apud Græcos usitatum nomen nullum habet, sed habere potest ἀβλάβειαν. Nam est innocentia affectio talis animi, quæ nocet nemini. ¶ Sumitur etiam generatim pro vitæ, & morum integritate. *Cic. 1. de Orat.* Cum esset ille vir exemplum innocentiæ. *Id. pro Leg. Man. c. 13.* Quanta innocentia debent esse imperatores &c. ubi pro abstinentia usurpat, quæ rapacitati, & avaritiæ opponitur.

Innocŭe, adv. non nocendo. *Suet. in Domit. c. 19.* Sagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla digitorum innocue evaderent.

Innocŭus, a, um, *che non nuoce*, אֵין נָקִי, ἄκακος, qui non nocet. *Pl. l. 8.* Eosdem pestiferos ferunt in Græcia, innocuos esse in Sicilia. ¶ Passive etiam sumitur pro eo, cui non nocetur, *senza danno*. *Virg. 10. Æn. v. 301.* Et federe certus Omnes innocuæ. V. ibi *Serv. Claud. de IV. Consul. Honor. v. 195.* Subita cum luce comarum Innocuus flagraret apex. V. *Val. l. 6. c. 17.*

Innodātus, a, um, adj. *annodato*, אָמַר, vinctus, nodo constrictus, *legato*. *Ammian. l. 28. c. penult.* Innodato gutture laquei nexibus interire. *Leg. fin. Cod. de Compens.* Causa multis ambagibus innodata.

Innōdo, as, avi, atum, a. 1. nodo constringo, *legare con nodo*, δέω, אָמַר. *Sid. l. 9. ep. 9.* Spiris categoricis lubricas quæstiones innodare.

Innominabilis, le, adject. *che non si può nominare*, ἀνώνυμος. *Apul. l. 1. Dogm. Plat.* Deus innominabilis. Adde *Tert. adv. Val. c. 27.*

Innorēsco, is, orui, sine sup. *farsi noto*, ἀγνωμοτέρομαι, נוֹדַע, notus fio. *Pl. l. 34. cap. 11.* Cæsiliachus Apellis discipulus peculanti pictura innotuit. *Ovid. 3. Amor. el. 12. v. 7.* An nostris innotuit illa libellis. *Val. Max. l. 8. c. 14. n. 3.* Scelcribus innotescere.

* Innotitia. V. Ignotitia.

Innōtus, pro ignotus, legitur apud *Amm. l. 29. c. 16.*

Innovatio, onis, f. *il rinnovare. Apul. in Trifneg.* Innovatio omnium rerum. *Arn. l. 2.* Innovatio successionis. Adde *Tert. l. 1. cont. Marc. c. 1.*

Innovātus, a, um, *rinnovato*, ἀνανεάζων, renovatus. *Minuc. Fel. in Octav. c. 11. ad fin.* Vellem scisciari, utrum ne sine corpore, an cum corporibus; & corporibus quibus, ipsius ne, an innovatis refurgatur.

Innŏvo, as, a. 1. *rinnovare*, ἀνανεόω, ἀνιανόω, novum facio, novam rei alicujus rationem, aut morem induco. *Cic. in Pis. c. 36.* Quo te modo ad cuam interpercantiam, fcelerare, innovasti?

* Innox, pro innoxius in *Lapid.* apud *Reinef. claff. 20. n. 144. 145. 317.*

Innoxie, adv. *senza nocere*, sine noxa, innocue. *Vopisc. in Aurel. c. 4.* Quod vinctum Aurelianum aquila innoxie de cunis levaverat. *Minuc. Fel. in Octav.* Caite, innoxie, religiose Deum colere. *Pl. l. 31. c. 9.* Sal emollit alvum innoxie.

Innoxius, a, um, *innocente, che non nuoce*, ἀβλαβής, innocens, qui nemini nocet. *Plaut. Capt. 3. 5. 7.* Servus innocens, atque innoxius. *M. Cato* apud *Prisc. l. 3.* Vita innoxior. *Pl. l. 3. c. 5.* Innoxii faltus. h. e. in quibus nullum est periculum. ¶ Usurpatur etiam passive pro eo, cui noceri non potest. *Col. l. 2. c. 10.* Erit a curculionibus innoxia. Adde *l. 5. c. 6. Sallust. in Catil.*

Innubilo, as, avi, atum, a. 1. nubilum induco, obscuro. *Sol. c. 66.* Orbiculi lapillorum rufo colore innubilantur.

Term. l.

Innubilus, a, um, *non nuvoloso, sereno, chiaro*, αἴθριος, non nubilus, clarus, serenus. *Lucret. l. 3. v. 21.* Semperque innubilus æther Integit.

Innūbis, & be, o. 3. *senza nuvole*, ὑπαίθριος, quod est sine nubibus: ut Dies innubis, quo nullæ apparent nubes. *Sen. Herc. Oet. vers. 238.* Et fulsit Jole, qualis innubis dies.

Innūbo, is, upsi, ptum, n. 3. *andare a marito*, הִיתָה לְאִישׁ, ἐγγυᾶμαι, est transire ad domum mariti. Unde innubere in illustrem familiam dicuntur mulieres, quæ nobili viro nubant. *Liv. l. 1. c. 34.* Ea cum innupsisset. ¶ Per Catachresim fumitur pro transire. *Lucil. l. 6. Sat.* Invadere, atque innubere censent. Ita *Nonius cap. 2. n. 431.*

Innūbus, a, um, *che mai non si è maritato*, ἄγαμος, שֶׁלֹּא יָעַד אִישׁ, qui matrimonio devinctus non est, ut Mulier innuba, quæ nunquam nupsit, Vir innubus, qui uxorem non duxit. Sic laurus dicitur innuba propter Daphnen virginem, quam fabulantur in laurum fuisse conversam. *Ov. 10. Met. v. 92.* Nec tiliæ molles, nec fagus, & innuba laurus.

Innumerabilis, le, o. 3. *innumerabile*, עֵר אֵין מִסְפָּר, Ger. *unzahlbar*, Gal. *inombrable*, Hifs. *innumerable*, ἀόκνητος, quod numerari non potest. *Cic. post red. in Sen.* Cum innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ad eum fupplex fordidata veniffet. Adde *pro Quinct. c. 11.*

Innum

nodōrus, a, um, o. 1. 2. *senza odore*, Ger. *nicht rauchig*, Gal. *sans odeur*, Hif. *sin olor*, ἄοσμος, quod eſt ſine odore. *Perſ. Sat. 6. v. 35.* Oſſa inodora dabit.

Inoffenſe, adverb. ſine offenſione. *Hel. l. 6. c. 2.* Omnem illam vim, quæ de fato extrinſecus ingruit, inoffenſius, tractabiliuſque tranſmittere.

Inoffenſus, a, um, *non offeſo*, ἀβλαβής, quod non offenditur, ſeu ad quod quis non offendit, ut inoffenſa tempora a valetudine, hoc eſt nullo morbo læſa, & offenſa. *Gel. l. 2. c. 1.* Ut omnia fere vitæ ſuæ tempora a valetudine inoffenſa vixerit. *Tibull. l. 1. el. 7. in fine.* Inoffenſum pedem referre. *Ovid. 1. Triſt. el. 6.* Detur inoffenſæ vitæ tibi tangere metam. h. e. felicis, nullis vexatæ malis. *Quint. l. 1. c. 10.* Inoffenſa copulatio vocum. h. e. quæ aures non offendit.

Inofficiōſus, a, um, *diſcorteſe*, Ger. *undienſtbar*, Gal. *incivil, déſobligeant*, Hiſp. *no oficioſo, deſcortes*, ἀχαρίστικος, qui facit contra officium, vel qui amico nullum officium præſtat. *Cic. Act. 1. 13. ep. 27.* Aliter enim faiſſemus & in hos inofficioſi & in noſmet ipſos. ¶ Inofficioſum teſtamentum dicitur (ut air Faul. furiſc.) quod non ex officio pietatis paternæ confectum eſt: filiis ſine legitima cauſa exheredatis. *Cic.* 3. *Ver.* Teſtamentum P. Annius fecerat non improbum, non inofficioſum, non inhumanam. ¶ Inofficioſus alicujus rei, h. e. negligens, apud *Tertull. Apolig. c. 40.*

Inolens, tis, adject. o. 3. non olens, *chi non ha odore alcuno*. *Lucret. l. 2. v. 849.* inolentis olivi Naturam, nullam quod mittat naribus auram.

Inoleſco, ſcis, ſci, levi, olitum, n. 3. *creſcere, aggrandirſi*, גדל, Ger. *ein od mit wuchſen*, Gal. *croitre*, Hiſp. *crecer, empujomai* ſuper increſco, grandis fio. *Virg. 2. Georg. v. 76.* Utoque docent inoleſcere libro. ¶ Repetitur etiam active pro augere, confirmare, *Gel. l. 12. c. 5.* Natura induit nobis, inoleviſque amorem noſtri, & caritatem. h. e. inſeruit. *Id. ib. c. 1.* In moribus inoleſcendis magnam fere partem ingenium altricis, & natura lactis haber.

Inominātis, le adj. inominatus, infauſtus, ut inominales dies, apud *Macrob. l. 1. Saturn. c. 16. & Gel. l. 5. c. 17.*

Inominātus, a, um, *infelice, ſfortunato*, δυσωνυμία, male ominatus, infelix. *Horat. Epod. 16.* Mollis, & expers inominata perprimar cubilia.

Inopaco, as, a. 1. *oſcurare*, ἐπισκιάζω, opacum reddo, & obſcurum. *Col. l. 8. c. 15.* Quæ inopacant avium receptacula.

Inopeātus, a, um, partic. otioſus. *Tertull. l. 2. adverſ. Marc. c. 12.* Nec naturo inoperatam debuit continuiſſe bonitatem.

* Inoperor, operor, facio. *Tertull. l. 2. adv. Marc. c. 12.* Inoperatus eſt in Chriſto.

Inopertus, a, um, adject. non opertus, *ſcoperto. Senec. de Otio Sapient. c. 10.* Inopertæ, ac confeſſa veritas. *Id. de mit. beat. c. 13.* Capire inoperto.

Inophōrum. V. Oenophorum.

Inopia, f. 1. *ſcarſezza, biſogno*, חסרון, Ger. *armut, mangel*, Gal. *diſette*, Hiſp. *falta*, ἀπορία, egeſtas, indigentia. *Cic. de Am.* Quam ex inopia, atque indigentia naſci volunt. *Id. 2. Off.* Inopia, fames, & ſumma annonæ caritas. *Id. Act. 1. 6.* Inopia conſilii. *Id. pro Domo*, Inopia teſti. *Id. pro Roſc. Amer.* Inopia argumentorum. *Id. de clar. Orat.* Inopia, & jejunitas oratori cavenda. *Liv. l. 1.* Inopia loci, cum ſcil. locus deeſt. ¶ Plus eſt inopia, quam paupertas. Hæc enim eſt rerum ad vitam ſuſtentandam pertinentium: inopia vero omnium, ſicut & egeſtas. Inopinabĭlis, le, o. 3. *coſa, che non ſi può penſare, che avvenga*, παράδοξος, quod quis nan quam exiſtimaſſet futurum. *Gel. l. 12. c. 12.* Atque id etiam quod magis inopinabile eſt.

Inopīnans, antis, o. *che non conſidera quello, che può accadere*, ἀπρονόητος, improvidus, incautus, cui aliquid accidit præter opinionem, particip. ex *is*, & *opinor. Cæſ. de B. G. c. 29.* Multos in agris inopinantes deprehendit. Adde *Liv. l. 27. c. 48.*

Inopīnanter, adv. *ſubitamente, all'improviſo*, Ger. *ſchnell und unverſehenlich*, Gal. *ſans penſer, ſubitement*, Hiſ. *ſin penſar, de improviſo, ſobreviene*, ἐξαπίνης, ſubito, & præter expectationem. *Suet. in Tiber. c. 60.* Piſcatori, qui ſibi ſecretum agenti grandem mullum inopinanter obtulerat.

Inopīnāte, adv. *all'improviſo, ſenza penſarvi*, præter ſpem. *Liv. 1. Bel. Mac.* Qui ad id, quod futurum erat, ne inopinate accideret, &c. Al. leg. *inopinato. Senec. de conſol. ad Helv. c. 5.* Hoſtium adventus eos præſtrinxit, quos inopinate occupavit. *Inſcript. vet. apud Sponium p. 203.* inopinate diſjunxit amicitiam.

Inopīnato, adv. idem ac inopinate. *Liv. l. 25. c. 6.* Cum inopinato in caſtra Romana Numidæ, Hiſpanique cum elephantis irruptionem fecerunt.

Inopīnatus, a, um, *non preſtato, improviſto*, ἀπροσδόκητος, quod præter ſpem, & opinionem evenit, improviſum. *Cic. 4. Ver. c. 28.* Cum hoc illi improviſum, atque inopinatum occiderunt. ¶ *Ex inopinato*, adverbii more uſurpatum, idem quod inopinato, *inaſpettatamente. Suet. Galb. c. 20.* Repente ex inopinato prope cunctis tardata ſunt.

Inopīnus, a, um, idem ac inopinatus, vel inopinabilis. *Virg. 5. Æneid. v. 857.* Vix primos inopina quies laxaverat artus.

Inopĭōſus, a, um, *ſenza ajuto*, ἄπορος, ſine ope. *Plaut. Pœn. 1. 1. 2.* Sæpe ego res multas ſibi mandavi, dubias, egenas, inopioſas conſilii.

Inoppĭdatus, a, um, adj. oppidis carens, *diſabitato*, ἔρημος, ἀοίκητος. *Sidon. l. 5. ep. 13.* Sinuoſos Gabalitanos ſparſos, inoppidatos nunc innubilis indictionum generibus exhaurit, nunc &c.

Inopportūnus, a, um, non opportunus. *Cic. de Orat. l. 3. c. 5.* Sed huic loco non inopportuna ſermoni.

Inops, opis, o. 3. *povero, ſenza ajuto*, רש, אביון, Ger. *durftig, arm*, Gal. *diſetteux*, Hiſ. *menguado*, ἄπορος, ſine ope, pauper, imporens, ſi ſimplici ope, quo veteres uſi ſunt hanc pro copia, atque auxilio, nunc pro Matre Deorum. *Cic. 2. Off.* Nam cum premeretur inops multitudo ab iis, qui majores opes hebebant. ¶ Sæpe jungitur cum genitivo. *Cic. de Am.* Quam fuerint inopes amicorum. *Ov. 2. Metam. v. 200.* Inops mentis. Auctor de cauſis corrupt. *eloquentiæ. c. 12.* Inops criminum. ¶ Item cum abl. ſine præp. *Cic. in Bruto c. 70.* Non tardus ſententiis, non inops verbis. ¶ Item cum abl. & præp. *a*, vel *ab. Cic. Act. 1. 1. ep. 1.* Qui ſic inopes & ab amicis, & ab exiſtimatione ſint. ¶ Item cum acc. & præp. *ad. Cic. in Bruto.* Ex hac inopi ad ornandum, ſed ad inveniendum expedita Hermagoræ diſciplina. ¶ Aliquando inops dicitur inſipultus, ἄθαπτος, quia eſt ſine Ope, ideſt ſine terra. *Virg. 6. Æn.* Hæc omnis, quam cernis, inops, inhumataque turba.

Inopŏrabĭlis, le, adject. non optabilis. *Apul. l. 9. Metam.* Inoptabilis officiumque diſciplina.

Inoptātus, a, um, adj. non optatus. *Senec. l. 8. Excerpp. controvers. ult.* Lacryma eſt indicium inoptatæ rei.

Inōpus, i, m. ſons, ſeu fluvius inſulæ Delos, ubi Dianam, & Apollinem Latona peperit. *Pl. l. 3. cap. 103. Valer. Flac. l. 5. v. 105.* Fidus, & Inopi materna gratior unda.

Inorabĭlis, le, *ineſorabile*, inexorabilis. *Acc.* apud *Non. c. 8. n. 28.* Aiax pervico animo, atque inorabili.

Inorātus, a, um, non oratus. *Cic. pro Roſc. Am. c. 10.* Legati Ameriam re inorata reverterunt. id eſt re non expoſita.

* Inordinaliter, inordinate. *Cœl. Aurelian. Acut. l. 3. c. 4.*

Inordinate, adv. *diſordinatamente*, ἀτάκτως, ſine ordine. *Cælſ. l. 3. c. 3.* Febres inordinate redire dicunt. Et *l. 4. c. 25.* Inordinate agere.

Inordinātim, adverb. inordinare. *Amm. l. 19. c. 19.* Acies non inordinatim incedebant.

Inordinātio, onis, f. ἀτακτία, confuſio, *diſordine, confuſione. Apulej. ad Aſclep.* Senectus mundi, inordinatio, irrationabilitas bonorum.

Inordinātus, a, um, *diſordinato*, לא ערוך, Ger. *ungeordnet, ohne ordnung*, Gal. *déſordonné, confus*, Hiſ. *deſordenado*, ἄτακτος, non ordinatus. *Cic. de Univ. c. 3.* Idſtiri milites. *Pl. l. 22. c. 22.* Inordinatiſſimi pili.

* Inordĭno. V. Ordino.

Inornor, iris, vel oreris, ortus ſum, d. 4. idem quod orior. *Tac. h. 2. Ann. c. 23.* Quid, ſi memoria eorum inoriretur? Critici tamen ſuſpectam habent hanc lectionem. V. *notas Rychii.*

Inōrus, a, um, Inōrus, a, um, *ſenza buoca*, ἄστομος, qui eſt ſine ore. *Feſtus*: Inori, inores. *Al. leg.* Inoci, ſine ore. *Turſell.* apud *Non. c. 3. n. 152.* In acta cooperage inores oſtreas.

Inōr.us, e, pro *enormis*, legit *Salm. ad Spart. in Ælio Vero, c. 1. extr.* ex MSS. eamque lectionem multis probare nititur. Sic

Inormis, is, pro *enorme est. Lapp. Valentin. Valer.*, & *Gratian. l. 3. Cod. Theodoſ. tit. 5. leg. 30.* Excedere legem vel vehiculi inormitate, vel ponderis.

Inornātē, adv. *vezzosamente*, ἀκόμψως, ſine ornatu. *Auct. ad Her. l. 4. c. 31.* Hoc pacto non inornate poterimus dicere.

Inornātus, a, um, *rozo, ſenza ornamento*, Ger. *ungeziert*, Gal. *mal accoûtré, mal agencé*, Hiſ. *no aſeytado, deſcompuſto*, ἄκοσμος, non ornatus, inculeus, rudis. *Cic. in Or.* Non quod tenuis ſit, & inornatus, ſed quod nihil habeat inſolens, & ineptum. *Hor. in Art. Poet. v. 234.* Inornata verba. *Id. l. 4. od. 9.* Non ego te meis chartis inornatum ſileri patiar. h. e. illaudatum.

Inorno, as, a. 1. idem quod orno. *Tert. de Anim. c. 19.* Et folia formantur, & floreulis inornantur.

Inōro, as, avi, atum, a. 1. circa oram ornare, *Tert. de reſur. car. c. 16.* Calix de coronis quoque potatoris ſui inorabitur.

* Inovus. V. Inoris.

Inōtiōſus, a, um, adject. non otioſus, ἀσχόλιος, ut inotioſa actio. h. e. geſtus non lentus, & gravis, ſed celer, & velut curſitans. *Quintil. l. 11. c. 3. ad fin. ex Lenæ Papilio.* Al. leg. *jocoſa.*

Inōus, a, um, adject. ab Ino Cadmi filia. *Stat. l. 2. Silv. 2. v. 35.* Culmen ab Inoo ſert femita tecta Lechæo. *Ovid. de ar. am. l. 3. v. 176.* Diceris Inois eripuiſſe dolis. V. Ino.

Inphrontirus. V. infrunitus.

In poſterum. V. poſterus.

In præſentia. V. præſentia.

In primis. V. primus.

Inquæſītus, a, um, adj. inquiſitus, *cercato. Tert. l. 5. adv. Marc. carm. c. 3.* Inquæſita ergo, ſed non erepta probatur.

Inquam. V. Inquio.

In quantum. V. quantus.

Inquies, tis, f. 3. idem ac inquietudo. *Pl. l. 14. c. 22.* Furiales ſomni, & inquies nocturna.

Inquies, etis, o. 3. idem ac inquietus. *Sall. l. 1. Hiſt. apud Priſc.* Humanum genus inquies, atque indomitum. *Vell. l. 2. c. 68.* Vit inquies. *Pl. in præom. operis.* Animus inquies paſcitur opere.

Inquieſcens, entis, idem quod quieſcens. *Apulej. ſub init. l. 9. Metam.* Immo vero jam virus, inquieſcente ſævitia, prorſus extinctum.

Inquietatio, onis, f. *l'inquietare*, הרגזה, σφαδασμός, actus inquietandi. *Liv. l. 22. c. 27. de bubus, quorum cornibus ſarmenta ſuccenſa alligaverat Annibal.* Capitum inquietatio excitans flammas, hominum paſſim diſcurrentium ſpeciem præbebat.

Inquietator, oris, m. qui inquietat. *Tert. de Spec. c. 23.* Inquietator animarum.

Inquietātus, a, um, nom. ex partic. *inquietato, moleſtato. Suet. Caligc. 29.* Inquietatus fremitu. Et *c. 59.* Inquietatos umoris.

Inquiēte, adv. ſine quiete, & intermiſſione. *Solin. c. 43.* Mons ingenito igne peræternum fervidus, & inquiete jugis flagrantibus. *Amm. l. 15.* Inquietius agere.

Inquiētas, atis, f. inquietudo. *Col. Aur.* apud *Rutgerſ. l. 3. var. Lect. c. 3.*

Inquiēto, as, avi, atum, a. 1. *inquietare, turbare*, הרגיז, Germ. *unruhig machen*, Gal. *inquieter, moleſter*, Hiſ. *inquietar*, ἀπερίστατος, turbo: quietem agere non permitto. *Col. l. 8. c. 5.* Ne incubantes matrices ab aliis avibus inquietentur. *Suet. Aug. c. 53.* Ne quem officii cauſa inquietaret. *Tac. hiſt. 3. c. 84.* Inquietare victoriam.

Inquietūdo, inis, f. 3. *inquietudine, perturbazione*, חרדה, Ger. *unruhe, beleidigung*, Gal. *inquietude*, Hiſ. *inquietud*, πάροχή, privatio quietis. *Sen. de Benef. l. 2. c. 6.* Tamenſi inquietudinem Tiberius ne hoc quidem modo, quo putabat, potuit effugere.

Inquietus, a, um, *inquieto, ſenza ripoſo*, חרד עיש, Germ. *unruhig, angſthafft*, Gal. *inquiet*, Hiſp. *inquieto*, ἄτρεστος, qui eſt ſine quiete. *Liv. l. 1. c. 40.* Animus inquietus. *Id. l. 22. c. 21.* Ingenia inquieta, & in novas res avida. *Pl. l. 1. ep. 9.* Nullis rumoribus inquietior. *Senec. l. 7. de Benef. c. 17.* Inter affectus inquietiſſimos. *Vopiſc. in Saturnino c. 1.* Ex gente hominum inquietiſſima.

Inquilina, æ, V. Inquilinus.

Inquilinātus, us, ui, m. habitatio inquilini. *Tert. de Anim. c. 38.* Deſiderabit inquilinus toto inquilinatus ſui tempore.

Inquilinus, ni, m. 2. *chi abita ſu quello d'altri*, תושב, Germ. *ein wohner*, Gall. *habitant d'un lieu pris à louage*, Hiſp. *morador de lugar alquilado*, ξένος, qui in alieno, & privato habitat, proprie tamen in conducto, ſive in urbe, ſive rure, ab *in*, & *colo*, quaſi *incolunus*, e in *q* abeunte. Differt a colono (præſertim apud JCtos) quia inquilinus nihil aliud proprie præter domum alienam colit, colonus vero agros quoque. Hinc *l. 6. Cod. de agric.* &c. Colono & Inquilini opponuntur. Differt ab *incola*, quia *incola* habitatorem in genere notat, *inquilinus* dicitur, qui incola quidem eſt, ſed domus alienæ, hoc eſt, qui in ædibus habitat conductitiis. *Iſid. l. 9. c. 4. Valla l. 4. c. 56.* Differt etiam ab *advena*, quod *advena* non perpetuo inhabitat, ſed potius migrat, *inquilinus* ſtabile habet domicilium. *Iſid. l. 9. c. 4. Cic. 2. Phil. c. 41.* At vero te inquilino (non enim domino) perſonabant omnia vocibus ebriorum. *Id. l. 15. Fam.* Ubi igitur, inquies, Philoſophia tua illa quidem inquilina? *Mamut. Lamb. & alii legunt*, in culina. *Varr.* apud *Non. c. 4. n. 443.* In quarum locum ſubierunt inquilinæ impietas, perfidia, impudicitia. ¶ Apud *Feſtum* Inquilinus dicitur, qui eumdem colit focum, vel ejuſdem loci cultor eſt.

Inquinamentum, n. 2. *lordura*, טמאה, Germ. *unflat*, Gal. *ordure*, Hiſ. *ſuziedad*, ῥυπαρία, ſordes, & immunditia. *Gel. l. 2. c. 6.* Ut jam ſquallor de re nulla alia, quam de inquinamentis ſolis dici cœperit.

Inquinātē, adv. *lordamente*, Ger. *unflatiglich*, Gal. *ſalopement, ſalement*, Hiſ. *ſuziadamente*, ῥυπαρῶς, ſordide, turpiter. *Cic. de Clar. Orat. c. 37.* Neque tamen eſt admodum inquinate locutus.

Inquinātus, a, um, *imbrattato, macchiato, lordo*, שמא, טמאשרץ, fœdatus, contaminatus, pollutus. *Cic. 5. Tuſc.* Aqua turbida, & cadaveribus inquinata. ¶ Et translate. *Cic. pro Roſc. Am. c. 24.* Niſi turpis adoleſcentia, niſi omnibus vitiis inquinata. *Idem pro Flacco, c. 22.* Nihil hoc homine egentius, nihil inquinatius. *Id. in Off. l. 2. c. 6.* Quæ ſordidiſſima quidem eſt ratio, & inquinatiſſima. Inquino, as, avi, atum, a. 1. *imbrattare, macchiare*, טמא, Ger. *beſudlen*, Gal. *ſouiller, ſalir*, Hiſp. *enſuziar*, κοινόω, μολύνω, maculo, polluo, fœdo. *Hor. l. 1. Sat. 8. v. 37.* Mentior at ſi quid, merdis caput inquiner albis. ¶ Translate *Cic. Tuſc. l. c. 30.* Quibus cæcati velut domeſticis vitiis, atque flagitiis ſe inquinaſſent. *Liv. l. 29. c. 37.* Inquinare famam alicujus.

Inquio, is, n. 3. *dire*, φημί, אמר, ajo, dico, verbum defectivum eſt ab ἐνέπω, per metathefim pro *enquo*, π abeunte in *q*, ut linquo a λείπω, &c. *Cat. carv. 27.* Mane, inquio puellæ. ¶ *Inquis, inquit, inquiunt*, & præteritum *inquiſti*, & *inquiit* leguntur apud *Cic.* ſæpe *Perſ. Juven. Catul. carm. 10.* & al. *Inquies, inquiet*, apud *eumd. Cic.* teſte *Priſcel. 17. Inquimus* apud *Hor. l. 1. Sat. 3. v. 66. Inquiebat, & inquibat* apud *Cic. Acad. 2. & in Top. Iſquieris, Arnobii eſt. Inque*, præſens Imperativi, *Inquito* futurum ejuſdem modi, hoc Plauti eſt *Aulul. 4. 10. 50.* illud ejuſd. *Pſeud. 1. 5. 124.* & *Ter. Heaut. 4. 7. 1. Inquiat*, potentiale, apud *Apuſ. ad Heren. l. 4. c. 3.* ¶ *Inquam*, pro *inquio*, quod parum eſt in uſu, paſſim apud *Cic.* & al. legitur, & eo eleganter utimur, cum rem aliquam reperturi ſumus. *Cic. 2. Phil. c. 45.* Hanc unum diem, hunc unum, inquam, hodiernum diem defende, ſi potes. ¶ *Inquam, inquis, inquit*, &c. cum uſurpantur, poſt unum, aut alterum verbum in oratione ponuntur. *Nepos in Hannib. c. 21.* Pater, inquit, meus Hamilcar. ¶ Verbum hoc ſervit interdum monitioni. *Horat. l. 1. Sat. 2. v. 5.* Ne faciam, inquis, omnino verſus. ¶ *Inquam* ſervit etiam indignationi. *Lucret. l. 2. v. 257.* Libera per terras undæ animantibus extat: Unde eſt hæc, inquam, ſatis avaſta voluntas.

Inquīro, is, ſivi, itum, a. 3. *cercare, inveſtigare*, דרש, בקש, Germ. *nachfragen*, Gal. *enquerir*, Hiſ. *eſcudriñar, peſquiar*, ἐξετάζω, ἐπιζητέω, inveſtigo, quaſi intus quæro. *Cic. 1. Off. c. 34.* Nihil præter ſuum negotium agere, nihil de alieno inquirere. ¶ Sumitur item pro eo, quod vulgo dicunt, capere informationem, *informarſe. Cic. 6. Ver.* Nimirum didici etiam, dum in iſtum inquiro, artificum nomina. *Ovid. 1. Met. v. 148* Filius ante diem patrios inquirit in annos. h. e. capiendæ hæreditatis impatiens, patris ætatem ſciſci tatur, & ejus mortem cupit.

Inquiſite, adverb. cum inquiſitione. *Gel. l. 1. c. 3.* Theophraſtus ſuper hac re inquiſitius, quam Cicero, diſſeruit.

Inquiſītio, onis, f. *inveſtigazione*, חקירה, Germ. *nachfrag*, Gall. *inquiſition recherche*, Hiſp. *inquiſition, eſcudriño*, ἔρευνις, inveſtigatio. *Cic. 1. Off. c. 4.* In primisque hominis eſt propria vel inquiſitio, atque inveſtigatio. *Id. 4. Ver.* Contra inquiſitionem accuſatoris defenſus, *informazione, inquiſizione*. ¶ Hinc agere inquiſitionem, *prender informazione. Plin. l. 29. c. 1.* Deuniæ cenſutis principum examinantur, inquiſitio per parietes agitur. ¶ *Plaut. Caſ. 3. 1. 16.* Cave, inquiſitioni mihi ſis, *guarda di non ti far cercare*.

Inquiſitor, oris, m. *inquiſitore, inveſtigatore*, דורש, חיקר, Germ. *nachfreger, nachſucher*, Gall. *inquiſiteur, rechercheur*, Hiſ. *inquiſidor, buſcador*, ἐξετασής, qui inquirit, ſeu inveſtigat. *Senec. lib. 6. quæſt. nat. cap. 13.* Rerum naturæ inquiſitor fuit. *Plin. l. 3. c. 30.* Scrutator veſtigia (canis) atque perſequitur, comitantem ad feram inquiſitorem loro trahens. h. e. venatorem. *Sueton. in Cal. c. 1.* Ut propepe per ſingulas noctes commutare latebras cogeretur, ſeque ab inquiſitoribus pene omnia redimere, *ſpie*. Adde *Juven. Sat. 4. verſ. 49.* Item *chi prende informazione*. *Plin. l. 3. ep. 9.* Norbanum Licinianum legatum, & inquiſitorem ejus noſtrum poſtulavit.

Inquiſītus, a, um, adject. *cercato con diligenza*, ἐπιμελέομαι. *Liv. l. 10. n. 40.* Inquiſitus, & comperta res. ¶ Item contra, *non cercato*, non quæſitus, non exploratus. *Plaut. Amph. 4. 1. 9.* Quæſtionem inquiſitam amittere, *Id. ib. 2. 2. 217.* Iſtam rem inquiſitam certum eſt non amittere.

Inrado, is, a. 3. idem quod rado. *Cato R. R. c. 157.* Silphium inradito.

Inrasus, a, um, idem quo raſus. *Cato R. R. c. 157.* Laſerpitium inraſum.

Inrecogitātio, V. Irrecogitatio.

Inrĭmor, aris, depon. 1. *rimor, inveſtigo*. *Pacuv.* apud *Non. c. 4. n. 395.* Cum inrimor, aris, depon. 1. *rimor, inveſtigo*. *Pacuv.* apud *Non. c. 4. n. 395.* Cum incultos perveſtigans intimare ſinus.

Infalūbris, bre, o. 3. *non ſano*, Ger. *ungeſund*, Gall. *mal ſain*. Hiſp. *no ſaludable*, νοσώδης, non ſalubris. *Plin. l. 18. cap. 5.* Neque fœcundilimis locis infalubrem agrum patandum. *Gel. l. 19. c. 5.* Item quod eſt ſordidius, gravius, intalubrius. Infalubrĭtas, atis, f. *inſalubrità*, peſtilentia, mala alicujus rei qualitas, qua infalubris fit. In titulo *c. 31. l. 3. Inſt. mat. Plinii* legitur *De inſalubritate aquarum.*

Infalubriter, adverb. ſaluti nocendo. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.* Non tenaciter tantum, ſed etiam infalubriter vincuntur. *Al. leg.* inſolubiliter.

* Infalutāris pro ſalutaris, *Apul. l. 2. Met. al. ſalutare.*

Infalutātus, a, um, ἀπροσαγόρευτος, non ſalutatus. *Sidon. l. 4. ep. 10.* Annis jam multis infalutatus. ¶ Per tmeſin *Virg. 9. Æn. v. 289.* Inque ſalutatum linquo.

Infanabĭlis, le, *che non ſi può ſanare*, ἀνίατος, ἀθέραπτος, quod ſanari non poteſt. *Cic. pro Sext.* Ac non accipienda plaga mihi infanabilis illa mortifera, *Liv. l. 28. c. 27.* Lætari, quod nihil triſtius, infanabiliuſque eſſet. *Id. l. 3. c. 28.* Ingenium infanabile. h. e. quod corrigi, & mutari nequit.

Infānē, adv. *pazzamente, ſmaniosè, inſipienter*, ſtulte. *Horat. l. 1. Sat. 10. v. 34.* In ſilvam non ligna feras insanius, ac ſi &c. ¶ Accipitur etiam pro vehementer, quod inſani omnia faciant vehementer, inquit *Var. l. 6. de L. L.* ubi citat locum Plauti (*Mil. 1. 1. 24.*) his verbis. Si unum epityrum apud illum eſuriens infane edam. *Id. Mil. 1. 1. 24.* Eſuriens infane bene.

Infānia, æ, f. 1. *pazzia*, זעזועים, Germ. *unſinnigkeit*, Gall. *furie, rage*, Hiſp. *locura, locuſa*, ſtultitia, dementia, animi impotentia. *Cic. 3. Tuſc. c.* Quia nomen infaniæ ſignificat mentis agrotationem, & morbum, ideſt, inſanitatem, & ægritudinem animi (al. *agrotum animum*) quam appellarunt inſaniam, & *infra*; Satitatem enim animorum poſitam in tranquillitate quadam, conſtantiaque conſentiam ſuis inveſtigat. *Senec. lib. 6. quæſt. nat. cap. 13.* Rerum naturæ inquiſitor fuit. *Plin. l. 3. c. 30.* Scrutator veſtigia (canis) atque perſequitur, comitantem ad feram inquiſitorem loro trahens. h. e. venatorem. *Sueton. in Cal. c. 1.* Ut propepe per ſingulas noctes commutare latebras cogeretur, ſeque ab inquiſitoribus pene omnia redimere, *ſpie*. Adde *Juven. Sat. 4. verſ. 49.* Item *chi prende informazione*. *Plin. l. 3. ep. 9.* Norbanum Licinianum legatum, & inquiſitorem ejus noſtrum poſtulavit. *Liv. l. 10. n. 40.* Inquiſitus, a, um, adject. *cercato con diligenza*, ἐπιμελέομαι. *Liv. l. 10. n. 40.* Inquiſitus, & comperta res. ¶ Item contra, *non cercato*, non quæſitus, non exploratus. *Plaut. Amph. 4. 1. 9.* Quæſtionem inquiſitam amittere, *Id. ib. 2. 2. 217.* Iſtam rem inquiſitam certum eſt non amittere.

Inſaniter, adv. inſane. *Pompon.* apud *Non. c. 11. n. 4.* Ludit nimium inſaniter.

Inſanus, a, um, adject. *cercato con diligenza*, ἐπιμελέομαι. *Liv. l. 10. n. 40.* Inſanum magnum molior negotium. *Id. Muſtel. 3. 3. 5.* Porticus inſanum bona. h. e. valde bona.

Inſānus, a, um, *matto, ſciocco, pazzo*, משוגע, אויל, הילל, Germ. *der nicht bey ſinnen iſt, taub*, Gal. *fou, inſensé*, Hiſp. *loco*, παράφρων, μωκός, non ſanus, vefanus, amens, farens, fanaticus, qui non eſt ſani cordilii, qui non habet mentem integram. *Cic. 3. Tuſc.* Eos fanos intelligi neceſſe eſt, quorum mens morbo perturbata nulle ſit: qui contra ſiſcati ſint, hos inſanos appellari neceſſe eſt. *Liv.* 32. 17. Inſana trepidare o. ¶ Inſanus videbatur eſt, quam furioſus. *Cic. Tuſc.* Qui ita ſit affectus, eum dominum eſſe rerum ſuarum vetant duodecim tabulæ. Itaque non eſt ſcriptum: Si inſanus, ſed ſi furioſus eſſe incipit. ¶ Sumitur etiam pro vano, inaniter, & male compoſito. ¶ Item pro ingenti, immodico, ut inſanum ſtudium eqnorum, armorum, &c. *Virg. 9. Ecl.* Inſani feriant, ſine, litora fluctus. *Cic. pro Mil.* Quo in fundo propter inſanas illas ſubſtructiones facile hominum ille verſabatur. *Liv. l. 30. c. 19.* Inſani montes. ¶ Comp. inſanior, ſup. inſanilſimus. *Cic. pro Mil. c. 17.* Quo inſaniſſima concio ab ipſius mercenario Tribuno pl. eſt concitata. *Id. Ver. 6. c. 18.* Inſanior inter ſanos.

Inſatiabĭlis, le, o. 3. *inſaziabile, che non ſi può ſaziare*, Germ. *unerſettlich*, Gal. *inſatiable*, Hiſp. *inſatiable*, ἀκόρεστος, quod ſatiari non poteſt. *Cic. 5. Tuſc.* Ex quo inſatiabili gaudio compleatur. *Id. 1 Fin.* Cupiditates ſunt inſatiabiles quæ non modo ſingulos homines, ſed univerſas familias everrunt. *Id. 2. de nat. Deor.* Nulla eſt inſatiabilior ſpecies, nulla rapacior.

Inſatiabĭlitas, tis, f. *inſaziabilità*, ἀκορεσία, cupiditas inexplebilis. *Amm. l. 31. c. 12.*

Inſatiabĭliter, adv. *inſaziabilmente*, ἀκορέστως, ſine ſatietate. *Plin. in Epiſt. 6. l. 9.* In re inani inſatiabiliter deſidere.

Inſatiātus, a, um, nom. ex partic. non ſatiatus, *non ſazio. Stat. 6. Theb. v. 305.* Inſatiatus ardor eundi.

Inſatiētas, atis, f. *inſaziabilità. Plaut. Aulul. 3. 5. 13.* Quorum animis avidis, atque inſatietatibus neque lex, &c.

Inſātivus, a, um, *che non ſi ſemina*, לא זרוע, אחו, quod non ſeritur, quod ſponte provenit. *Pl. l. 19. c. 12.* Hoc inſativum rumex vocatur. Sed legendum eſt *in ſativis.*

Inſaturabĭlis, le, o. 3. idem ac inſatiabilis. *Cic. pro Sext. c. 51.* Manebat inſaturabile abdomen, copiæ deficiebant.

Inſaturabĭliter, adv idem ac inſatiabiliter. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 25.* Anniſque præterieis inſaturabil ter expletur.

Inſaturātus, a, um, *ſcolpito*, מחוקה, Ger. *ausgehauen*, Gal. *ſculpté*, Hiſp. *eſculpido*, ἐγγλυφίς, inſculptus. *Plin. l. 36. c. 5. ad fin.* Sunt certe eriamnum in columnarum ſpiris inſcalpta, nominum eorum argumento, rana atque lacerta.

Inſcendo, is, di, nſum, n. 3. idem quod aſcendo. *Plaut. Amph.* Quadrigas ſi non inſcendas Jovis. *Gel. l. 5. c. 2.* Haud unquam ſe ab alio inſcendi, nili a Rege, paſſus eſt. *Plaut. Men. 5. 1. 110.* Inſcendere in curtum. ¶ Inſcendo, abſolute, pro navem inſcendere, *imbarcarſi. Id. Mil. 2. 1. 38.*

Inſcenſio, onis, f. aſcenſio. *Plaut. Rud. 2. 6. 19.* In navem inſcenſio.

Inſcenſus, us, m. inſcenſio. *Apul. l. 7. Metam.* Equarum inſcenſus.

Inſcēnſus, a, um, *aſceſo, montato*. *Apulej. l. 7. Metam.* Properiter inſcenſum (*aſinum*) baculo obverberans, per obliquam ducebat viam.

Inſcīe. adv. inſcienter. *Apul. de Deo Socrat.* Omnes fed inſcie metuunt.

Inſciens, tis, o. *ignorante*, שוגג, נכל, Ger. *unwiſſend*, Gal. *ignorant*, Hiſp. *ignorante*, ἄγνως, ignarus. *Cicer. 5. Fam.* Nihil in ea re per Collegam meum me inſciente eſſe factum. *Terent. Phorm. 1. 2. 9.* Abi, ſis, inſciens. *Id. Heaut. 4. 1. 19.* Si peccavi, inſciens feci.

Inſcienter, adv. *ignorantemente*, בשגגה, Germ. *unwiſſentlich*, Gal. *ignoramment*, Hiſp. *ignorantemente*, ἐξ' ἄγνοιαν, per imprudentiam, ſive ignorantiam. *Cic. in Topic. c. 8.* Ut ſi partiri velis turelas, inſcienter facias. ¶ Superlat. *inſcientiſſime* legitur apud *Hegin. l. 2. Aſfron. c. 12.*

Inſcientĭa, æ, f. 1. *ignoranza*, ἄγνοια, שגגה, ignorantia. *Cic. 1. Acad.* Inter ſcientiam, & inſcientiam comprehenſionem illam, quam dixi, collocabat. *Id. 1. de Orat* Neque ſolum inſcientiam meam, ſed ne rerum quidem magnitudinem perſpicit. *Cæſ. l. 3. B. G. c. 9.* Inſcientia locorum. *Nepos 15. c. 7.* Inſcientia belli.

Inſcīre, adv. *ſenza ſcienza, mazzamente*, ἀμαθῶς, ἀτέχνως, imperite, ineleganter, incompre, impolite. *Cic. 3. Fin.* Inſcite medicinæ, & gubernationis ultimum cum ultimo ſapientiæ comparatur. *Id. 2. de Div.* Democritus non inſcite negatur. *Gel. l. 10. c. 16.* Inſcitiſſime petit.

Inſcītia, æ, f. *ignoranza*, שגגה, סכלות, Ger. *unwiſſenheit*, Gal. *ignorance*, Hiſ. *ignorantia*, ἄγνοια, ignorantia, imprudentia, ab *inc*itus. *Cic. 1. de Or.* Earum rerum, quæ quaſi traduntur in arte, inſcitia. *Horat. l. 2. Sat. 1. v. 81.* Legum inſcitia.

Inſcītulus, a, um, adject. parum placens, parum amabilis. *Afran.* apud *Non c. 11. n. 41.* Inſcitula ancillula.

Inſcītus, a, um, *indotto, inelegante, mal compoſto*, רע, ἄμουσος, ἀτέχνως, indoctus, vel inelegans, & male compoſitus. *Plaut. Mil.* Mulier hæc inſcita eſt, & ſtulta. *Cic. 2. Div. c. 13.* Quid inſcitius eſt quam mentes mortalium falſis, & mendacibus viſis concitare? h. e. abſurdius. *Plaut. Muſtel. 5. 2. 16.* Quid confingi in arum, inſcitiſſimus? *Id. Rud. 3. 1. 5.* Mium, atque inſcitum ſomnivi ſomnium, *ſtravaganze.*

Inſciens, a, um, *chi non ſa, imprudente*, לא ידע, ἀνεπιστήμων, non ſciens, neſcius. *Cic. 4. Acad.* Qui diſtinguies artificem ab inſcio? *Id. 5 Fin.* Nec vero ſum inſ

de B. Afr. cap. 71. Gravis armaturæ miles, simul atque ab his insectatus constiterat, illi veloci cursu periculum vitabant.

Insectō, onis, f. narratio, sermo, ab insecendo. Veteres ea voce usi sunt, teste Gellio, quem consule *l. 18. c. 9.*

Insectō, as, avi, atum, a. 1. idem ac insector, apud veteres. *Plaut. Capt. 3. 4. 61.* Jam illic insectabit lapidibus.

Insector, aris, atus sum, d. 1. proprie est pedibus urgere, instare, freq. ab *insequor.* Translate est, sæpe, & multum persequi, alicui negotium facessere ob susceptas inimicitias, *perseguitare*, הִדְלִיק, Ger. *ernstlich nachfolgen*, Gal. *poursuivre*, Hisp. *perseguir*, ἐπιδιώκειν, καταδιώκειν. *Cic. Aur.* Semper ira statui, non esse insectandos inimicorum amicos, præsertim humiliores. *Phæd. l. 3. fab. 11.* Damnum insectatus est amissi corporis. *h. e.* exprobravit, objecit. ¶ Item pro urgere, instare, *incalzare, esser' addosso. Id. pro Font. c. 1.* Insector ultro atque insto accusatori, insector, inquam, ac flagito testes. *Id. pro Planc.* Etiam atque etiam insto, atque urgeo, insector, posco, atque adeo flagito crimen. ¶ Insectari terram rastris, h. e. assidue exercere. *Virg. l. 1. Georg.*

Insectūra, æ, f. *incisura, taglio. Senec. l. 1. Quæst. nat. c. 7.* Virgulæ totidem redderet soles, quot habuisset insecturas.

Insectus, a, um, adj. dissectus, *tagliato. Ovid. 6. Metam. v. 58.* Percusso feriunt insectis pectine dentes. *Plin. l. 10. c. 37.* Insecti alarum articuli. ¶ Insecta, h. e. parva animalia. V. *supra loco suo.*

* Insecutio, onis, f. actus insequendi, ut Metu insecutionis, *Apul. l. 8. Met.*

Insecūtor, oris, m. persecutor, sectator, *perseccutore. Tert. Apol. c. 5.* Tales semper nobis insecutores, injusti, impii. *Prud. in hymn. Epiphaniæ, v. 126.* Quos lucis ipso in limine Christi insecutor sustulit.

Insedabiliter, adv. sine ulla quiete. *Lucr. l. 6, vers. 1164.* Insedabiliter siris arida corpore mersans.

Insedātus, a, um, *non acquietato, turbato*, non sedatus, turbulentus, commotus. *Cic. in Pis. c. 22.* Et omne, quod est ejus generis, grave, insedatum, turbulentum.

Inseminātus, a, um, adj. *seminato. Vitruv. in præom. l. 8.* Terra ex cœlestium imbrium conceptionibus inseminata. Adde *Arnob. l. 2.*

Insemino, as, a, 1. *seminare*, זָרַע, insero, *Gel. l. 19. c. 5.* Tabem, & morbos sensim, atque in diem longam visceribus inseminare.

Insenesco, is, nui, sine sup. *divenire vecchio in qualche cosa*, זָקַן, Ger. *sein alter in einer sache*, Gal. *envieillir en quelque chose*, Hisp. *envejere alguna cosa*, ἐγγηράσκω, diutissime immoror in aliqua re, quasique in ea ætatem consumo, & senex fio. *Tac. l. 4. Ann. c. 6.* Cum plerique iisdem negotiis insenescerent. *Horat. l. 2. v. 82.* Insenuit libris, & curis. *Quinct. l. 10. c. 3.* Quomodo sufficere civilibus officiis possit, qui singulis actionum partibus insenescat?

* Insensātus, a, um, *irragionevole*, בַּעַר, ἄλογος. *Tert. de præscrip. c. 27.*

Insensibilis, le, o. 3. *insensibile*, Ger. *unempfindlich*, Gal. *insensible*, Hisp. *insensible*, ἀναίσθητος, quod non sentitur, quod fub sensum cadere non potest. *Gel. l. 17. c. 10.* Innumerabile esse ait, & propemodum insensibile. ¶ Item qui expers est sensus. *Lactant. l. 6. c. 13.* Insensibilia simulacra.

Insensilis, le, o. 3. idem ac insensibilis. *Lucr. l. 2. v. 864.* Necesse est ex insensilibus tamen omnia conflteare principiis conflare.

Insensuālis, le, adj. idem quod insensibilis. Vox est *Cassiod. l. 2. ep. 40.*

Inseparabilis, e, *inseparabile*, ἀδιάκριτος, qui separari non potest. *Senec. ep. 85.* Si virtus voluptati juncta semper est, atque inseparabilis. *Id. ep. 118.* Aliquid inter se habent mixtum, & inseparabile.

* Inseparabilitas, conjunctio inseparabilis. *Augustin. de Trin. l. 15. c. 23.*

Inseparabiliter, adv. ἀδιακρίτως, non separabiliter, *Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 22.* Quæ inseparabiliter involuta rerum necessitas in se vinxit. *Lactant. l. 3. c. 11.* Inseparabiliter connexa.

* Inseparātus, non separatus. *Tert. adv. Prax. c. 9. & 18.*

Insepturs, a, um, *circondato*, מְגֻדָּר, idem quod septus. *Senec. l. 4. de benef. c. 19* Hunc inseptum ingenti muro, divisumque a conspectu mortalium, &c. ¶ Significat etiam non septum, teste *Festo.*

Insepultus, a, um, *non sepolto*, Ger. *unbegraben*, Gal. *qui n'est point enseveli*, Hisp. *no enterrado*, ἄθαπτος, non sepultus, inhumatus, qui sepultura, & justis exequiis caruit. *Cic. Car. c. 6.* Cerno animo miseros atque insepultos acervos cujusque. *Id. Phil. 1.* funus Cæsaris vocat insepultam sepulturam, quia raptim, & turbulente, nec more, & ritu veteri factum erat. *Senec. de Tranquil. c. 13.* Mors insepulta, h. e. ubi is, qui moritur, sepultura privatur. ¶ Item sepultus, ut in augeat, quemadmodum in *infrattus, incanus. Id. Phil. 14. c. 24.* Vestra virtus nec oblivione gorum, qui nunc sunt, nec reticentia posterorum insepulta esse poterit. Aliquis legit *sepulta*, Gruterus *insepultæ* tuetur.

* Inseque. V. Insece,

Insequens, entis, o. 3. *seguente, che segue*, partic. ab insequor. *Auct. epist. ad Oct.* Quæ non insequens hora antecedente calamitosior populo R. illuxit? ¶ Insequens officium, de quo mox dicturi, aut deliberaturi sumus. *Plaut. ad Senat. l. 10. Fam. Cic.* Huic prius excusandum me esse arbitror, quam de insequente officio quidquam ulli pollicendum.

Insequenter, adv. ἀκολούθως, inconsequenter. *Gel. l. 10. c. 20.* Obscure, & insequenter participia illa posita.

Insequo. V. *Gel. l. 18. c. 9.* ubi hujus vocis originem, vim, & varias lectiones multas affert.

Insequor, eris, sequutus, vel secutus sum, d. 3. *seguitare, seguir dietro*, הִדְלִיק, הִשִּׂיג, הִדְבִּיק, Ger. *nacheylen*, Gal. *poursuivre*, Hisp. *perseguir*, ἐπακολουθέω, διώκω, sequor, vel subsequor, cum acc. *Cic. in Brutio c. 10.* Hunc proximo seculo Themistocles est insecutus. ¶ Usurpatur etiam absolute, sed accusativus aliquis subintelligitur. *Cic. in Orat.* Quin etiam postremam literam detrahebant, nisi vocalis insequebatur. ¶ Et cum infinito. *Virg. 4. Æn. v. 32.* lentum convellere vimen Insequor. ¶ Sæpe ponitur pro persequi, insectari. *Cic. 2. Phil.* Cum tu illum in foro spectante populo R. gladio ictricto insecutus es. *Id. ad Attic. l. 14.* Hominesque benevolos grave est insequi contumelia.

Inserēnus, a, um, adj. non serenus, nubilus, *nuvolaro. Stat. l. 1. Silv. ult. v. 21.* Non tantis Hyas inserena nimbis Terras obruit.

Insĕro, is, insevi, insitum, n. 3. *seminare*, זָרַע, σπείρειν, insemino, a *sero*, qua notat feminare. *Col. l. 3. c. 7.* Si frumentum non inseritur. ¶ Dicitur & de arboribus, quando seminantur, aut plantantur, item cum furculus unius arboris alteri arbori scisso trunco includitur, sive cum oculus unius alteri imponitur, *inserire, incalmare*, ἐμφύειν. *Col. l. 1.* Vitem, quam insiturus es, resecato. *Varro l. 1. de re rust. c. 40.* Est altera species ex arbore in arborem inserendi. ¶ Translate sumitur pro immittere, introducere. *Horat. l. 1. sat. 3. vers. 34.* Num qua tibi vitiorum inseverit olim Natura, aut etiam consuetudo mala.

Insĕro, is, erui, insertum, a. 3. *inserire, porre dentro*, שִׂים, Ger. *einlassen*, Gal. *mettre dedans*, Hisp. *enxerir*, שתל, ἐμβάλλω, immitto, impono, ingero, introduco, a *sero*, qua notat nectere, jungere. *Ter. Heaut. 3. 3.* Vidin' ego te modo manum in sinum huic meretrici inserre. *Col. l. 6. c. 4.* Si integrum gallinaceum crudum ovum jejunis faucibus inseras. *Cic. 6. Ver. c. 17.* Inserere collum in laqueum. ¶ Item interponere, miscere, *frammischiare. Ovid. 2. Trist. v. 444.* Historiæ turpes inseruisse jocos. *Id. 3. Metam.* inserere se bellis civilibus. *Id. 3. Amor. el. 6.* Inserere oscula. *Auct. Dial. de Or. c. 10.* Inserere nomen famæ.

Inserpo, is, psi, ptum, n. 3. idem ac serpo, vel in aliquo loco serpo. *Stat. 2. Theb. v. 340.* jam somnus avaris Inserpit curis. *Ap. Mert.* Ei languo malis inserpebat.

Insĕrta, æ, f. ἔμβλημα, *incastratura, Mosaico.* Translate P. *Syras in mim.* Frugalitas inserta est rumoris boni. Alii aliter legunt. V. *Scaliger.*

Insertatio, onis, f. actus inserendi, insitio, immissio. *Cæl. Aur. Tard. l. 1. c. 1.*

Insertātus, a, um, idem ac insertus, immissus. *Prud. Apoth. v. 464.* Jamque insertato reseratat viscera cultro.

Insertim, adverb. inserendo, immittendo. *Lucr. l. 2. v. 114.* qua solis lumina cunque Insertim funduut radios per opaca domorum.

* Insertio, onis, f. *innesto*, actus inserendi, הִתְכַּבּה, ἔμφυσις. *Augustin. epist. 120. c. 20. Macrob. Satur. l. 1. c. 7.*

Insertīvus, a, um, ἐγκεντριστός, adj. qui inseritur. *Calph. Decl. 24.* Nemo unquam sacra gentilitia insertiva stirpe corrupit. h. e. filiis illegitimis.

Insĕrto, as, a. 1. *por dentro*, πκρωτίθημι, sæpe insero, vel infero simpliciter freq. verbi infero, a supino *insertum. Virg. 2. Æn. v. 672.* Clypeoque sinistram Insertabam aptans. *Silius l. 5. v. 483.* arbor nubibus insertans caput.

* Insertorium, *Pl. l. 33. c. 1.* A *Cæl. Rhod. l. 10. c. 4.* dicitur lorum scuti. V. *Hard. ib. n. 2.*

Insertus, a, um, *inserito*, ἐμβεβλημένος, immissus, impositus, introductus, partic. ab *inseror*, qua notat nectere, jungere. *Plin. l. 10. cap. 57.* Penna per transversas inserta nares. *Plin. alter l. 3. ep. 19.* Prædia agris meis vicina, atque etiam inserta. *Vellej. l. 2. c. 60.* Insertis falsis commentariis.

Inservio, is, ivi, itum, n. 4. *servire*, עָבַד, δουλεύω, obsequor, & quasi officium servientis alicui præsto, in rebus, & negotiis alicujus studiosus sum. *Cic. 1. Off. c. 15.* A quo enim plurimum sperant, etiamsi ille his non eget, tamen ei potissimum inserviunt. ¶ Translate ponitur pro studere. *Cic. 1. de Or.* Aut plures ceteris artibus inservire. ¶ Commodo, vel commodis inservire, est utilitati consulere. *Cic. 2. Fin. c. 30.* Quos suis commodis inservituros arbitramur. ¶ Inservire valetudini, h. e. valetudinem curare. *Cic. Fam. 16. ep. 17.* ¶ Inservire honoribus, pro operam dare, *attendere agli onori. Id. 2. Offic. c. 1.* ¶ Inservire honori alicujus, est, dignitati alicujus consulere. *Id. 3. Fam. ep. 13.* ¶ Cum accus. jungit aut *Plin. Mosell. 1. 3. 33.* Non meretricium est, unum inservire amantem. *Id. Pan. 4. 2. 105.* Inservire consilium, *metter in opera il consiglio.* ¶ Usurparur & impersonaliter. *Cic. Fam. 6. ep. 12.* Nihil a me inservitum temporis causa.

Inservo, as, avi, atum, a. 1. idem quod servo. *Stat. 8. Thebaid. v. 194.* Elysias deadie inservare volucres.

Insessor, oris, m. ut insessor viarum, h. e. obsessor, apud *Symmach. lib. 2. ep. 48.* Sic *Festus.* Insessores, latrones, qui circa vias insidientur sedentes.

Insessus, a, um, nom. part. præsidio occupatus, *assediato, occupato. Tac. 13. Ann. c. 39.* Montes præsidiis insessi. *Liv. l. 9.* Insessis omnibus viis.

* Insexit. V. Inseque.

Insibilo, as, n. 1. idem ac sibilo, vel spiro. *Ovid. 15. Met. v. 603.* Ubi trux insibilat Eurus. *Sil. l. 12.* Memoris insibilat ignis.

Insiccabilis, le, adject. qui siccari non potest. *Sidon. l. 9. ep. 16.* Licet antiquarium moraretur insiccabilis gelu pagina, & calamo durior gutta.

Insiccātus, a, um, o. 1. *non seccato*, non siccatus. *Stat. 3. Theb. v. 364.* V ulneraque ista ferens putri insiccata cruore.

Insiccia, æ, f. 1. vel Insicium, ii, n. 2. genus farciminis, seu obsonii ex carne concisa. *Varr. l. 4. de L. L.* V. Insicium.

Insiciarius, ii, m. qui insicia facit. Legitur in quodam ludicro testamento M. Grunnii Crocotæ Porcelli, quod habetur apud *Interpretes l. 8. c. 7.*

Insiciātus, & Insiciarius, a, um, insicio conditus, vel ad modum insicii conditus *Apic. l. 8. c. 7. ad fin.*

Insiciŏlum, & Insiciolum, i, n. insicium minutum. *Apic. l. 2. c. 3. & l. 5. c. 3.* &c.

* Insicium. V. Insicia.

Insidĕo, es, edi, essum, n. 2. *sedere sopra qualche cosa*, יָשַׁב, Ger. *etwas aufsitzen, und ruhen*, Gal. *être assis dessus*, Hisp. *assentarse sobre*, ἐπικάθημαι, in re aliqua, sive super rem aliquam sedeo. *Liv. l. 7.* Equo deinde quam poterat maxime exornato insidente se insecutum immisisse. ¶ Metonymice ponitur pro locum aliquem occupare. *Liv. 5. bell. Pun.* Vixque omnes hostium præsidiis insiderentur. *Liv. l. 2. bell. Pun.* Mago locum monstrabit, quem insideatis. ¶ Translate usurpatur pro confistere, *fermarsi. Cic. de nat. Deor.* Cum in locis semen insedit. ¶ Item pro inhærere, *essere posto, impresso. Cic. in Tusc.* Cum hic fervor mentis inveteraverit, & tamquam in venis, medullisque insederit. *Auct, ante Exil.* Cum jam domesticis pax non insideat. *Id. 5. Fam.* Quæ cogitatio cum mihi non omnino excidisset, etenim penitus insederat. ¶ Item imminere, incumbere. *Horat. epod. 3.* Non tantus unquam siderum insedit vapor Siticulosæ Apuliæ. ¶ Item habitare, incolere. *Virg. 8. Æn. v. 379.* Lydia Gens bello præclara jugis insedit Hetrusci.

Insidiæ, arum, f. 1. *insidie, aguati*, אֹרֶב, Ger. *hinderlist*, Gal. *embûches*, Hisp. *insidia*, ἐνέδρα, dolosa expectatio ad aliquem aggrediendum, ab insidendis locis, quæ ad insidias deligimus. *Cic. in Cat.* Illum ex occultis insidiis in apertum latrocinium conjecimus. Dicimus autem insidias parare, ponere, moliri, facere, tendere alicui, &c. *Cic. Ter. Virg. Ovid. Plaut.* Esse, latere, considere in insidiis. *Cæs. Cic. Liv.* &c.

Insidiānter, adv. μετ' ἐπιβουλῆς, per insidias, cum insidiis. *Justin. l. 6. c. 6.* ¶ Secuti insidianter absentiam Arcadum speculati. Al. leg. *insidiantes.*

Insidiātor, ris, m. 3. *insidiatore, ἐπίβουλος*, qui tendit insidias. *Cic. in Catil.* Nullus est portæ custos, nullus insidiator viæ. Adde *Pro Mil. c. 7.*

Insidiātrix, icis, f. *insidiatrice. Ammian. l. 24. c. 4.* Insidiatrix manus.

Insidio, as, avi, atum, a. 1. insidior, *insidiare. Dig. l. 28. tit. 19. l. 28.* Servi, quia saluti dominorum suorum insidiaverint.

Insidior, aris, atus sum, d. 1. *insidiare, far agguati*, אָרַב, Ger. *auff einem lauren*, Gal. *guetter*, Hisp. *poner asechanças, ἐπιβουλεύω ἐνέδραν*, insidias tendo. *Cic. pro Mil.* Hæc fica intentata est nobis, hæc insidiata Pompejo est. *Id. pro Cæl.* Magnum crimen vel in legatis insidiandis, vel in servis solicitandis. ¶ Interdum sumitur pro observare. *Cic. de Or.* Quod neque precibus unquam, nec insidiando, nec speculando assequi potui. *Liv. l. 23.* Insidiari tempori.

Insidiōse, adv. *insidiosamente, occultamente, astutamente*, Ger. *mit list, betruglich*, Gal. *avec embuches*, Hisp. *con asechdia*, μετ' ἐπιβουλῆς, ex insidiis, cum insidiis, dolose, fraudulenter. *Cic. pro Rab.* Insidiose in gratiam redüit cum illo. *Idem ad Q. Fr. l. 1. ep. 3.* Me sceleratissime, insidiosissimeque tractavit.

Insidiōsus, a, um, *insidioso*, אוֹרֵב, Ger. *hinderlistig*, Gal. *plein d'embûches*, Hisp. *lleno de asechdias*, ἐπιβουλικός, ἐπιβουλευτικός, qui sæpe insidiatur, plenus insidiis, fallax. *Cic. Att.* Hujus insidiosa clementia delectantur. *Id. 4. Ver. ad fin.* Quis acerbior, quis insidiosior, quis crudelior unquam? *Plin. l. 29. c. 1.* In qua conditione insidiosissima auctoritatem pessimis boni faciunt.

Insĭdo, is, insedi, insessum, n. 3. *sedere*, יָשַׁב, Germ. *sich auff etwas setzen*, Gal. *s'asseoir*, Hisp. *assentarse*, ἐπίκαθημαι, ad sedendum descendo, vel clam, & sensim delabor, vel ingredior. *Virg. Æn. 6. v. 707.* Ubi apes æstate serena floribus insidunt variis. *Quinct. l. 10. c. 7.* Dum illa verba fabricentur, & memoriæ insidant. *Id. 12. Dio. c. 2.* Ego insipientior, quam illi ipsi. *Senec. lib. 2. quæst. nat. c. 59.* Timidissimus omnium, & sollicitissimus.

Insipienter, adv. *sciocchamente*, Ger. *unvorsichtig*, Hisp. *necciamente*, ἀφρόνως, imprudenter. *Cic. de Sen. c. 19.* Sperat adolescens diu se victurum, insipienter sperat.

Insipientia, æ, f. 1. *sciocchezza*, אִוֶּלֶת, Ger. *unvorsichtheit, thorheit*, Gal. *folie*, Hisp. *necedad*, φρονία, dementia, amentia, imprudentia. *Cic. 3. Tusc. c. 5.* Ita fit, ut sapientia sanitas sit animi, insipientia autem quasi infanitas quædam, quæ est insania, eademque dementia.

Insipo, is, pui, a. 3. jacio, injicio, apud vet. a sipo. *Cato de R. R. c. 83.* Ita insipito in aulam novam. *Pompon. Atellanarum scriptor.* Partem insipui, concluli, condepsui. *Id. Fullone.* Facite, ut ignis fervat, ligna insipite, fac concidite. *Varro l. 4. de L. L.* Quod ita foner, eum aqua ferventi insipitur. Apud Festum legitur etiam *insipo, as.*

Insisto, is, institi, instatum, vel instirum, n. 3. *stare sopra qualche cosa*, עָמַד, ἐφίστημι, in aliqua re consisto. *Cæs. 2. B. G.* Ut cum primi eorum cecidissent, proximi jacentibus insisterent, hoc est super mortua cadavera starent, & pugnarent. ¶ Est item sistere gradum, cujus contrarium est progredi, *fermarsi*, עָמַד, Ger. *auff etwas stehen*, Gal. *insister*, Hisp. *insistir, ἐπιμένειν. Cic. in Verr.* Ut, si singulis insistere velim. *Id. 5. Fin.* Quæ cum dixisset, paulumque institisset. Et active *fermarsi. Cic. 3. de Or. c. 41. ex poeta:* Exsultantrem se repriment validæ legum habenæ, & imperii insistent jugo. ¶ Item ineffe. *Cic. 6. Verr.* Insistebat in manu Cereris dextra simulacrum pulcherrime factum Victoriæ. ¶ Insistere hastæ, est inniti. *Plin. de Vir. Illustr.* Hastæ insistens, & solemnia verba respondens. ¶ Insistere vestigia, est firmare. *Virg. 11. Æn.* Utque pedum primis infans vestigia plantis institerat. ¶ Insistere vestigiis alienis, est inhærere, & sequi aliena vestigia. *Quinct. in proœm. l. 3. Cic. 3. de Orat. c. 9.* Quibus vestigiis primum insistiti. Et *Liv. l. 5. c. 30.* Insistere vestigiis suarum laudum. ¶ Insistere viam, aut iter, est viæ se dare, & in ea pergere, *incamminarsi. Plaut. Cist. 4. 2.* Utrum hac, an illac iter insistetur. *Id. Epid. 3. 3. 35.* Recta institit, *si è ben incamminato.* Sic, insistere rationem pugnæ, h. e. instituere, capere. *Cæs. l. 3. B. G. Terent. Eun. 2. 3. 2.* Ubi quæram? quam insistam viam? *che strada ho io da prendere?* ¶ Insistere negotium, est persequi, urgere, attente agere. *Plaut. Mil. 3. 3. 55.* Insistite hoc negotium spienter. ¶ Usurpatur etiam pro instituere, incipere, aggredi. *Plaut. Capt. 3. 4. 53.* Ne quid tu huic temere insistas credere. *Cic. Fam. 10. ep. 16.* Flagitare senatus insistit Cornutum, ut &c. *Cæs. l. 6. B. G.* Insistere mente & animo in aliquam rem, *applicarsi con tutto lo spirito.*

Insitio, onis, f. 3. *innestamento*, הִרְכָּבָה, ἐγκεντρισμός, Ger. *ympffung*, *einpfropffung*, Gal. *enture*, Hisp. *enxerimiento*, ἔμφυτεία, inserendi actus. *Cic. de Sen. cap. 15.* Nec confitiones modo delectant, sed etiam insitiones.

Insitīvus, a, um, *innestato*, מוּרְכָּב, ἐγκεντριστός, quod insitum est, ut Surculus transvitis. Per Metaphoram accipitur pro omni eo, quod proprium, aut naturale non est, sed aliunde ascitum. *Plin. in Ep. 3.* 4. Cum hoc insititio, & inducto tam præclara opera perfeceris. ¶ *Varr. l. 1. R. R. c. 2.* Somnum insititium vocat, qui inter diei negotia inseritur.

Insitīvus, a, um, adject. idem ac insititius, *d' incalmo, o incalmato.* Ut insitiva pyra. *Horat. epod. 2. v. 19.* ¶ Translate insitivi liberi, h. e. illegitimi. *Phædr. l. 3. fab. 4. v. 10.* insitivum alimentum, h. e. hac alienæ nutricis, diversum a lacte matris. *Gell. l. 12. c. 1.*

Insitor, oris, m. *innestatore*, Ger. *zuveiger, pfantzer*, Gall. *enteur*, Hisp. *enxeridor*, qui inserit. *Plin. l. 18. c. 33.* Hunc caveat insitor calamis, gemmisque inoculator. ¶ Hoc nomine Flamen Cerealis Deum invocabat, ut ex Fabio Pictore testatur *Serv. ad Virg. Georg. 1.*

Insitum, ti, n. *innesto, nesto*, τὸ ἐντεθέν, ἐμφύτευμα, furculus, ex una recisus arbore, & in aliam implantatus. *Colum. de arb. cap. 26.* Terram circa arborem aggerato usque ad ipsum insitum.

Insitus, a, um, *innestato, inserito*, מוּשָׁם, ἔμφυτος, impositus, part. ab inseror. *Colum. de arbor. c. 20.* Arbos insita fructuosior est, quam non insita. ¶ Translate ponitur pro innato, ingenito. *Cic. 6. Ver. c. 48.* Ut animis eorum insitum, atque innatum esse videatur. *Id. 5. Ver.* Ita ferpit illud insitum in natura malum consuetudine peccandi libera. ¶ Item pro adscripto. *Sall. in Cic.* Et paulo ante insitus huic urbi civis.

Insĭtus, us, m. idem ac institio. *Plin. l. 14. c. 3.* Cætera regionum, locorumque, aut ex his inter se insitu mista.

Insŏbres, pro Insubres, scribeant Veteres, teste *Scalig. in l. 2. Varronis de R. R.*

Insociabilis, le, o. 3. *che non si può accompagnare*, Ger. *ungesellig*, Gal. *insociable*, Hisp. *insociable*, ἀκοινώνητος, ἀσυγκλάκτος, quod sociari, vel conjungi non potest. *Liv. l. 27. c. 39.* Omni generi humano insociabiles erant. *Plin. l. 16. c. 42.* Et inter se, & cum aliis insociabili glutino.

Insolabiliter, adv. *inconsolabilmente, senza conforto*, ἀπαραμυθήτως, sine consolatione. *Horat. l. epist. 14.* Rapto & de fratre dolentis insolabiliter.

Insolātio, onis, f. 3. מְשׁוּחַ לְשֶׁמֶשׁ, ἡλίωσις, actus insolandi, siccatio ad solem. *Plin. l. 21. c. 14.* Candidissima vero fit post insolationem etiamnum recocta.

Insolātus, a, um, *soleggiato*, siccatus, aut calefactus in sole, vel ad solem, part. ab insolor. *Colum. l. 4. c. 27.* Et uvæ commodius insolatæ percoquuntur.

Insŏlens, entis, o. 3. *non solito, non avvezzo, insuftato*, זָר, Germ. *ungewohnt, gelrzam*, Gal. *insolent*, Hisp. *insolent*, ἀνθρὸς, insuetus, insolitus, a *soleo. Cic. pro Sext.* Non sum tam ignarus causarum, non tam insolens in dicendo. *Idem Attic. l. 2. ep. 21.* Insolens infamiæ. *Cic. in Bruto.* Nec vero ullum (verbum) aut durum, aut insolens, aut humile, aut longius ductum. ¶ Translate ponitur pro superbo, arrogante, audaci. *Cic. 2. de Or.* Non fuisse insolentem in pecunia. *Id. pro Marc. c. 3.* In victoria, quæ sua natura insolens, & superba est. ¶ Item pro intemperante, immoderato. *Cic. pro Sex. Rosc.* Qui in sua re fuisset egentissimus, erat, ut fit, insolens in aliena. *Sen. Suasor. 9.* Nihil est insolentius novitio divite. *Alter Senec. de brevit. vitæ, cap. 16.* Perfarum rex insolentissimus.

Insolenter, adv. *insolentemente, di rado*, מְאֹד מְאֹד, præter morem, & consuetudinem, raro. *Cic. 1. de Inv. c. 28.* Deinde natura ejus evenire ne vulgo foleat, aut insolenter, & raro. ¶ Translate usurpatur pro superbe, arroganter, immoderate, *superbamente, arrogantemente*, Germ. *hochmuthiglich, stoltziglich*, Gall. *insolemment*, Hisp. *insolentemente*, ἀλαζονικῶς. *Cic. 4. Tusc.* Quod aut cupias ardenter, aut adeptus te efferas insolenter. *Cæs. lib. 3. B. C. c. 46.* Pompejani insolentius nostros premere. *Val. Max. l. 3. c. 2. n. 21.* Insolentissime obequitantem interemit.

Insolentia, f. 1. *insolenza*, זָרוּת, אֵין הֶרְגֵּל, זָרוּן, ἀπόθεια, insuetudo, res non solita, vel non consueta. *Cic. pro Dom.* Insolentia dominatus extulerat animos. ¶ Item novitas. *Cic. pro Dejot. c. 2.* Moveor etiam loci ipsius insolentia. ¶ Item superbia, arrogantia, *superbia, arroganza*, Ger. *ungezuvanheit, hochmuth*, Gal. *insolence*, Hisp. *insolencia*, ἀλαζονία, *Cic. 5. Ver.* De luxuria Apronii loquor, nihil de insolentia, nihil de singulari nequitia, ac turpitudine. ¶ In plur. num. *Phædr. sub fin. l. 4.* A noxiorum premitur insolentiis. ¶ Item prodigalitas, nimii sumptus, qui in cœnas fiunt, & res alias. *Cic. 9. Fam. ep. 20.* Nec tamen ad hanc insolentiam, sed ad illam tuam lautitiam. *Id. Phil. 9. c. 6.* Ser. Sulpitius majorum continentiam diligebat, hujus sæculi insolentiam vituperabat.

Insolesco, is, n. 3. insolens, & superbus fio, *diventar insolente, insuperbire. M. Cato in orat. pro Rhodiensib. apud Gel. l. 7. c. 3.* Ne Romani, Persa quoque rege victo, ad superbiam, ferocitamque, & immodicum modum insolescerent.

Insŏlet, ebat, idem quod solet, *Cæcil.* apud *Gell. l. 3. cap. 16.* Insolet ne mulier decimo mense parere? Pol nono, etiam septimo, atque octavo.

Insolidum. V. Solidus.

Insolldus, a, um, non solidus, infirmus, tener. *Ovid. 15. Met. v. 202.* tunc herba recens, & roboris expers Turget, & insolida est.

Insolŭte, adv. *insolitamente*, vox est *Augustin. de doctr. Christ. c. 23.* ¶ Sunt qui tribuunt & *Gel. l. 1. c. 2.* sed plures libri habent *insubide.*

Insolūtus, a, um, *insolito*, לֹא, Germ. *ungewohnt*, Gal. *insolité*, Hisp. *desacostumbrado, insolito*, ἀσύνθης, non suetus. *Cic. 3. Verr.* Cur prudentissimas, electissimasque fœminas in tantum virorum conventum insolitas, invitasque prodire cogis? *Cæs. 3. B. C. c. 85.* Insolitus ad laborem exercitus. *Sallust. in fragment.* Genus armis ferox, & fervitii insolitum.

Insōlo, as, avi, atum, a. 1. *seccar al sole, foleggiare*, שׁטח לשׁכוּא, Ger. *an die sonne thun od. legen*, Gal. *secher au Soleil*, Hisp. *assolear, secar al Sol*, ἡλιόω, ad solem sicco. *Col. l. 12. c. 39.* Quas per triduum insolaveris. *Id. l. 4. cap. 17.* Nam & sic facilius insolatur humus, & fructus percoquitur.

Insolubilis, le, o. 3. *insolubile*, ἄλυτος, quod solvi non potest. *Quint. l. 5. cap. 9.* Ubi est signum insolubile. ¶ Beneficium insolubile, *Senec. de benef. l. 4. cap. 12.* h. e. quod pensari non potest.

* Insolubilitas, tis, f. difficultas, ambages. *Sidon. ep. 11. l. 4.* Quæstionum insolubilitas labyrinthica.

Insolubiliter, adv. ita ut solvi non possit. *Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6.* Insoluble liter vinciuntur.

Insŏlum, *insolito*, veteres pro insolitum dixerunt. *Afran. apud Non. c. 2. num. 426.* Quod insolum non venit cæco, ac demeati.

Insolūtus, a, um, non solutus, *non pagato.* Exemplum *Senecæ ex lib. 2. de Benef. c. 26.* V. in Solutus.

Insomnia, æ, f. *vigilia*, ἀγρυπνία, vigilia, ab *in*, & *somnus. Sueton. Calig. c. 50.* Incitabatur insomnia maxime. *Gel. l. 6. c. 4.* Eadem insomnia cruciatos perisse.

Insomnietas, atis, f. insomnia, vigilia. *Plin. Valer. l. 1. c. 35.* Insomnietatem pati. *Theodor. Prisc. l. 2. c. 1.* Insomnietates procurare.

Insomnĭōsus, a, um, *che si sogna molte cose*, חוֹלֵם, Ger. *traumig*, ζυμμεμιγμένος, qui multum somniat. *Cato de R. R. cap. 157.* Omnino qui insomniosus est, hac eadem curatione sanum facies.

Insomnis, ne, o. 3. *senza sonno, vigilante*, עֵר, Ger. *ohne schlaff*, Gal. *sans sommeil*, Hisp. *desvelado*, ἔϋπνος, pervigil. *Stat. 3. Theb v. 328.* Oculi insomnes. *Virg. 9. Æn. v. 165.* Noctem custodia ducit insomnem Indo.

Insomnium, nii, n. *sogno, visione veduta in sogno*, חֲלוֹם, Ger. *ein traum*, Gal. *songe*, Hisp. *vision en suenos*, ἐνύπνιον, quod in somnis videmus, & fere vidimur de malis somniis. *Virg. 4. Æn. vers. 9.* quæ me suspensam insomnia terrent? ¶ *Cic. de Senect.* Caret ergo vinolentia, cruditate, & insomniis. *Tibul. l. 3. el. 4. init.* Dii meliora ferant, nec sint insomnia vera.

Insŏno, as, ui, itum, n. 1. idem quod sono, vel valde sono, resono, *sonare, risuonare*, נתן קוֹל, ἐνηχέω, *Lucan. l. 1. v. 578.* Insonuere tubæ. *Ovid. 11. Met.* Calamis agrestibus insonat ille.

Insons, tis, o. *innocente*, נָקִי, Germ. *unschuldig*, Gal. *innocent*, Hisp. *inocente*, ἀκήκοος, innocens, qui extra culpam est, a sons, nocens. *Liv. l. 4. c. 15.* Etiamsi Regni crimine insons fuerit. *Id. l. 34. c. 32.* Publici consilii insons. *Ovid. Met. 13. v. 149.* Fraterni sanguinis insons. ¶ Item qui non nocet. *Horat. l. 2. ad. 19.* Te vidit insons Cerberus aureo cornu decorum.

Insŏnus, a, um, *senza suono, che non ha suono*, אִלֵּם, ἄφωνος, quod est sine so-

no,

no, seu strepitu. *Apul. l. 3. A. A.* Insono vestigio me perducit. *Ammian. l. 27 cap. 12.* Insonis passibus repentes.

Insopibilis, le, adject. qui sopiri non potest. *Mart. Capel. lib. 9.* Insopibilis fiamma. Adde *l. 4.*

Insopitus, a, um, *vigilante*, ἄϋπνος, עֵר, insomnis, pervigil. *Ovid. 7. Metam. v. 136.* Terrigenasque feros, insopitumque draconem.

Insordesco, is, ui, n. 3. sordidus fio. *Sidon. l. 5. epist. 13.* Dejectu cadaver frondis eger insorduit.

Insortitus, a, um, non sortitus. *Plaut. Cas. 2. 4. 27.* Spicula etiam insortita suni mihi. Al. leg. Etiam specula in sortitu est mihi.

* Inspargo. V. Inspergo.

Inspatians, antis, in aliquo loco spatians. *Prudent. in Apoth. v. 197.* quem videat Babylonis ab arce tyrannus Inopcquas inter flammas procul inspatiantem. Al. leg. *expatiantem.*

Inspeciatus, a, um, adject. in suas species non divisus. *Tertul. adv. Valent. c. 20.* Substantia informis, & inspeciata.

Inspeciosus, a, um, adject. non speciosus, deformis. *Petron. in fragment. Tragur.* Non inspeciosus puer.

Inspectatio, nis, f. 3. actus inspectandi. *Senec. l. 6. nat. quæst. c. 4.* Quorum adeo mihi dulcis inspectatio.

Inspectator, oris, m. inspector. *Symmach. l. 6. ep. 9.* Adhibiti inspectatores, muro dividi loca nostra dixerunt. *Justes* habet *inspectores.*

* Inspectatus. V. Indespectus.

Inspectio, onis, f. *considerazione*, הִשְׂכֵּל, Germ. *beschauung, betrachtung*, Gall. *inspection, regard*, Hisp. *inspection*, ἐπισκοπή, ἐφορία, ἐπιστροφή, actus inspiciendi, *Colum. l. 1. c. 4.* Nam prima inspectione neque vitia, neque virtutes abditas ostendit. *Quinc. l. 2. c. 18.* Potest aliquando res inspectione esse contenta, h. e. sola considerazione, sine usu. *Id. l. 2. c. 18.* Artes in inspectione positæ, *le scienze speculative. Cic. Phil. 2. cap. 32.* Nos (augures) nunciationem solum habemus, Consules, & reliqui magistratus etiam inspectionem. Plures interpretes legunt *spectionem.* V. *Spectio.*

Inspecto, as, a. 1. *guardare con diligenza*, חִשְׁקִיף, חִשְׁכִּיל, חִבֵּט, רָאָה, ἐφορέω, continue, sive attente intueor, freq. ab inspicio. *Cic. ad Brut. ep. 4.* Utinam inspectare possis timorem de illo meum. *Id. Ver. 6.* Civem Romanum iste, multis inspectantibus, fustulit. ¶ Asserrat etiam Suetonii exemplum in *Cæs. c. 86.* ubi inspectare pro custodire, *fare la guardia*, usurpatur. Verum meliores editiones habent *spectantium* pro inspectantium.

Inspector, oris, m. 3. ἐπίσκοπος, Θεωρός, צוֹפֶה, qui inspicit, ut qui de opificiis, vel de rebus venalibus cognoscunt. *Plin. l. 37. c. 7.* Accedit religio narrata, a siderum cognatione, ab inspectoribus.

Inspectus, us, ii, m. inspectio. *Apul. l. 10. Met.* Oculi inspectu minaces.

Inspectus, a, um, nom. partic. *considerato, veduto*, note. *Plaut. Aulul. argum. 2. v. 3.* Re inspecta. *Id. Trinum. 3. 5. 65.* Causas apud portitorem resignatas sibi, inspectasque esse.

Insperabilis, le, o. 3. *insperabile*, ἀνέλπιστος, Germ. *nicht zu offen*, Gall. *ce qui ne se peut espérer*, Hisp. *lo que no se puede esperar*, quod vix sperari potuisset. *Gel. l. 4. c. 18.* Pacemque, & victoriam vobis peperi insperabilem.

Insperans, tis, o. 3. *che non spera, senza speranza*, Ger. *der nicht hofft*, Gal. *qui n'espère point*, Hisp. *el que no espera*, ἀνέλπιστος, ἀπέλπιστος, qui non sperat. *Cic. 1. de Or. c. 21.* Insperanti mihi creditit, ut in istum sermonem dilaberemini.

Insperate, adv. *insperatamente*, ἀνελπίστως. *Valer. Max. l. 3. cap. 8. extern. 2.* Insperatius modestiæ.

Inspergo, adv. idem quod insperate. *Argumentum primum Aululariæ Plauti v. 14.* Aulam insperato invenit. *Apul. l. 9. Met.* Insperato resistens juvenis.

Asperatus, a, um, adject. *non sperato, ἀνέλπιστος, παράλογος. Cic. 4. Phil. c. 1.* Consilium insperatum. *Ter. Eun. 3. 5. 37.* Occasio insperata. *Plaut. Pœn. 5. 3. 8.* Salve homo insperatissime mihi. *Plin. l. 25. c. 2.* Servatus est ex insperato, *fuori d'opinione*, præter spem.

Inspergo, is, ersi, ersum, a. 3. *spargere*, זָרָה, ἐπιπάσσω, aspergo, abluo, & humecto liquorem aliquem spargendo. *Cic. 2. de Div. c. 16.* Simul ac molam, & vinum insperseris. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus præter liquorem. *Colum. lib. 11. c. 2.* Hoc eodem tempore stercoris pars in prata digerenda, pars oleis, & cæteris arboribus inspergenda.

Inspersio, onis, f. זָרִיָּה, ῥάντισμός, actus inspergendi, aspersio. *Pallad. l. 4. tit. 9.* Ruta seritur locis apricis, sola cinoris insparsione contenta.

Inspersus, a, um, idem ac sparsus, *sparso. Hor. l. Sat. 6. v. 67.* Velut si egregio inspersos reprendas corpore nævos.

Inspersus, us, m. 4. inspersio. *Apul. l. 9. A. A.* Comæ fordentes inspersu cinericio. Adde *l. 7.*

Inspicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare*, רָאָה, חִבֵּט, Ger. *hineinsehen*, Gall. *regarder dedans, voir de près*, Hisp. *mirar, ver*, ἐφορέω, ἐπιβλέπω, aspicio, intueor. *Cic. de Leg.* Nequis inspiciat tabellam. ¶ Sæpe capitur pro intro aspicere, valde intueri, penitus considerare. *Cic. in Phil. 3.* Vis ne igitur, te inspiciamus, a puero? *Flaut. Pers. 2. 5. 15.* Inspicere morbum tuum luber. *Petron. Satyr.* Inspicere querelam, h. e. cognoscere de querela.

Inspico, as, a. 1. *aguzzare*, διακοκύω, est incidere, seu acutre ad spicæ, & aristarum similitudinem. *Virg. 1. Georg. v. 292.* Ferroque faces inspicat acuto. ¶ *Strabo Gall. c. 5.* & quas inspicat aristas Ramorum ubertas.

Inspiramentum, i, n. inspiratio. *Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 13.* Inspiramenis inserere.

Inspirate, adv. *Valer. Max. l. 3. c. ult. n. 2. ext.* Blandum animum fame temeritari casus facit, ubi pravo consilio propitius adspirat: & quo vehementius noceat, inspiratius prodest, *h. e.* magis inspirando, seu adspirando, benignius, prolixius.

Inspiratio, onis, f. *ispirazione*, ἐμπνοίωσις, *Solin. c. 12.* Fontes (Agannippidis, & Hippocrenes) pori inspirationem literarium faciunt.

Inspirator, oris, m. qui inspirat, & injicit. *Cæl. Aurel. Tard. 1. c. 5.* Apollo furoris inspirator.

Inspiratus, a, um, nom. ex particip. *ispirato*, ἔμπνοος. *Justin. l. 18. cap. 5.* Cum inspirati warès caneren.

Inspiritalis, le, adject. non spiritalis. Est vox *Paulini epist. 22. (al. 7.)*

Inspiro, as, avi, atum, a. 1. *inspirare*, נָפַח, נָשַׁם, Germ. *eyuas, einblasen*, Gall. *inspirer*, Hisp. *inspirar*, ἐμπνέω, affio, intro spiro, spiritum, seu ventum infundo. *Virg. 1. Æn. v. 688.* Occultum inspires ignem. *Col. l. 1. c. 6.* Et modicis fenestellis Aquilonibus inspirentur. *Stat. lib. 1. Sil. 2.* tacitum inspirat amorem. *Quintil. l. 2. c. 3. de lectione Oratorum:* Quanta deinceps in dividenda prudentia, quam subtilis & crebra argumentatio, quibus viribus inspiret, qua jucunditate permulceat &c. h. e. inserat id, quod dicit. ¶ Apud *Gell. l. 2. c. 3.* inspirans littera, est aspero spiritu notata. Norum est, inquit, Atticos ἑκδὺν, *spov*, inspirantis primæ literæ dixisse. Al. leg. *inspirantes prima litera.*

Inspissatus, a, um, adject. conspissatus. *Veget. l. 2. rei veterin. c. 30.* Caro inspissata.

Inspoliatus, a, um, *non spogliato*, non spoliatus. *Quintil. l. 7. c. 2.* Occisus est non prædæ gratia, quia inspoliatus est. *Virgil. 11. Æn. v. 594.* corpus & arma Inspoliata feram tumulo.

Inspumo, as, n. 1. spumas emitto. *Tertull. Apolog. c. 12.* O sacrilega convicia! infrendite, inspumate.

Inspuo, is, ui, utum, a. 3. *sputare sopra qualche cosa*, דָּרַק, ἐπτύω, super aliquid spuo. *Plin. l. 22. cap. 21.* Commendaticata ea si inspuatur, mori serpentem. *Id. l. 32. c. 9.* Et oculis jumentorum inspuitur.

Inspuo, as, n. 1. freq. ab inspuo. *Plaut. Capt. 3. 4. 23.* Quibus inspurari saluti fuit. Loquitur de comiciali morbo laborantibus, quos credebant, si ter inspuerentur, levari: ipsumque illum, qui inspueret, averiere a se ejusmodi malum. *Id. Capt. 3. 4. 21.* Eum morbum mihi esse, ut qui me opus sit inspuatarier? V. *Plin. l. 28. c. 4. Apul. in Apolog.* & *Tathman. ad Phædr. loc. cit.*

Instabilis, le, o. 3. *instabile*, נָעַר, Ger. *unbeständig*, Gal. *instable*, Hisp. *instable*, ἀβέβαιος, quod suo loco stare non potest. *Plin. l. 35. c. 14.* Ruisus ne in lubrico, atque instabili fundamento tantæ moles locarentur. ¶ Translate fumitur pro inconstanti, levi. *Virg. 4. Georg.* Instabiles animos iudo prohibebis inani. *Aurel. Vict. in Galba:* Queis rebus instabilior.

Instabilitas, atis, f. *inconstanza*, הַנְעָרָה, Ger. *unbeständigkeit*, Gal. *instabilité, inconstance*, Hisp. *instabilidad*, ἀστασία, inconstantia. *Plin. l. 24. c. 17.* Hanc autem a Regibus Parsarum comedi, aut bibi contra omnia corporum incommoda, instabilitatem mentis.

Instans, antis, adject. o. *instante, presente*, ἐνεστώς, præsens, qui urget, qui instat. *Quinct. l. 3. c. 10.* Præteritum, instans, futurum. *Cic. 4. Tusc. c. 6.* Quæ venientia metuuntur, eadem sufficiunt ægritudine instantia. *Tac. 4. hist. c. 83.* Species terribilior, & instantior. *Quint. l. 9. c. 3.* Fons quidem unus, qui acriora facit & instantiora, quæ dicimus, & vim quamdam præferentia.

Instanter, adv. *instantemente, istantemente*, Ger. *beharrlich*, Gal. *sans cesse, avec instance*, Hisp. *apresuradamente, ενστατικως*, sedulo, perseveranter, vehementer. *Quinct. l. 9. c. 4.* Ubicumque acriter erit; & instanter, pugnacitoque dicendum. *Id. l. eod. c. 3.* Instantius dicere. *Gell. l. 4. c. 18.* Instantissime desiderare. Adde *Plin. l. 6. ep. 22.*

Instantia, æ, f. r. *instanza*, Germ. *anhaltung, stetigkeit*, Gall. *instance*, Hisp. *instancia*, ἐνστασις, sedulitas, assiduitas, & continua intentio. *Plin. l. 1. c. 5.* Quid est enim, quod non aut illæ occupationes impedire, aut hæc instantia possit efficere? *Plin. l. 5. ep. 8. de differentia orationis, & historiæ:* Hæc vel maxime vi, amaritudine, instantia; illa tractu, & suavitate, atque etiam dulcedine placet.

Instar, *a guise, a similitudine*, כְּמוֹ, Ger. *gleich als*, Gal. *comme*, Hisp. *a semejanca, à via*, Gl. vet. ὁμοίωμα, ἀπεικόνισμα. Est nomen μονέπτωτον, idest unius casus, estque idem ac exemplar, seu similitudo. *Apul. l. 9. Metam.* Ad instar amnis Ægypti. *Selin.* ¶ Frequentius autem & elegantius tollitur *ad* per ellipsim, & usurpatur cum solo genitivo. *Cic. in Pis.* Unus ille dies mihi quidem immortalitatis instar fuit. *Cic. de clar. Or. c. 51.* Plato mihi unus est instar omnium, *valet per tutti.* ¶ Usurpatur & absolute. *Virg. 6. Æn. v. 865.* quantum instar in ipso est! *h. e.* quale exemplum ad imitandum! *quanto avvi in esso da imitare! Just. l. 4. c. 4.* Gyspippus solus, sed in quo instar omnium auxiliorum erat. *Suet. in Cæs. c. 61.* Cujus (equi) instar pio æde Veneris ginitricis postea dedicavit, *h. e.* cujus imaginem. *Ovid. Heroid. ep. 2. v. 29.* Scelus hoc meriti pondus, & instar habet, *h. e.* habet speciem. ¶ Significat etiam, ad mensuram. *Colum. l. 2. c. 5.* Acervi stercoris instar modiorum quinque dispenentur. ¶ Item ad æquiparantiam. *Id. l. 3.* Simul atque pampinus instar gutatur digitorum erit.

Instauratio, nis, f. 3. *rinnovazione*, חִדּוּשׁ, Ger. *erneuerung, rüstung*, Gal. *restauration, instauration*, Hisp. *instauracion*, ἀνακαίνισις, refectio. *Cic. de Arusp. Resp. c. 11.* Et mentes Deorum immortalium ludorum instauratione placantur.

Instauratitus dies, erat dies ultimus Circensium, Jovis propitiandi gratia additus, ab instauro, redintegro. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 11.* ex *Varrone.*

Instaurativus, a, um, adj. ἀνακαινιστικός, qui instaurat, & renovat; ut instaurativi ludi, qui in locum eorum, qui aut prætermissi erant, aut perperam facti, instaurabantur. *Cic. 1. de Div. c. 26.* Itaque ludis intermissis instaurativis constituti sunt.

Instaurator, oris, m. 3. qui instaurat, & renovat. *Inscript. apud Reinesi. Class. 2. n. 31.* Instaurator mœnium.

Instauratus, a, um, *instaurato, rinnovato. Cic. de Prov. c. 8.* Ne instauratas maximi belli reliquias, ac renovatas audiamus. *Vellej. l. 2. c. 66.* Instauratum Syllani exempli malum.

Instauro, as, avi, atum, a. 1. *instaurare, rinnovare*, חָזַק, חָדַשׁ, בָּרַךְ, Ger. *erneuren*, Gal. *instaurer*, Hisp. *instaurar*, ἀνακαινοποιέω, reficio, innovo, renovo. Dicitur non solum de ædificiis, sed de omnibus fere rebus, ut de ludis, de sacrificio, de bello, de scelere, &c. *Cic. Arusp. l. 1.* Idque sacrificium cum virgines instauralent. *Virg. 3. Æn.* Ergo instauremus polydoro funus, idest integramus, supplemus. *Cic. Ver. 2. c. 4.* Scelus instauravit. ¶ Dicitur etiam translate de animo. *Virg. 4. Æn.* Instaurari animi Regis succurrere tectis, h. e. recreati, & refituri. ¶ Interdum significat simpliciter apparare, struere. *Plin. l. 31. c. 2.* In qua (villa) & monumentum sibi instauraverat.

Insterno, is, instravi, atum, a. 3. *distendere di sopra, coprire*, רָבַד, Ger. *bedecken*, Gal. *couvrir, étendre sur*, Hisp. *epender sobre, cobrir*, ἐπιστρώνυμι, supersterno, superèxtendo, operio. *Plin. l. 19. c. 1.* Si palo adacto caverna palea insternatur. *Virg. 2. Æn. v. 722.* Fulvique insternor pelle leonis.

Instigatio, onis, f. *stimolo*, תַּסִּיתָה, παρόξυσμός, Germ. *anreitzung*, Gal. *instigation*, Hisp. *instigacion*, instigandi actus. *Auct. ad Her. l. 2. c. 30.* Amplificatio est res, quæ per locum communem instigationis auditorum causa sumitur.

Instigator, oris, m. *instigatore*, παροξυντής, qui instigat. *Auson. ep. 17.* Superfluus instigator agitabo. *Leg. 20. Dig. de his, qui infam. not.* Instigator accusationis.

Instigatrix, icis, f. quæ instigat, *istigatrice*, ἐπιτεθσα. *Tacit. 1. hist. c. 51.* Acerrima instigatrix adversus Galbianos.

Instigatus, us, ui, m. instigatio. *Ulp. l. 1. Dig. si quadrup. pauper fec.* Si instigatu alterius fera damnum dederit.

Instigatus, a, um, *instigato. Plin. l. 29. cap. 4. ante med.* Neque anguis venenatus est, nisi per mensem luna instigatus.

Instigo, as, avi, atum, a. 1. *instigare, stimolare*, תָּסַת, Ger. *anreitzen*, Gall. *instiguer*, הָעַר, Hisp. *instigar, ἐπιτενθίω, παροξύνω, παροτρύνω*, incito, impello, a στίχω, pungo. Alii derivant ab *insto*, quia qui instat, atque urget, is proprie instigat. *Cic. in Pis.* Cum in Palatio mea domus ardebat, non casu aliquo, sed ignibus injectis instigante te. *Liv. l. 33. c. 47.* Infensi, & irati Romanos in Annibalem instigabant. *Senec. ep. 10.* Intigare iracundiam. *Vellej. l. 1. c. 12.* Instigare in arma. *Petron. in Sat. c. 55.* Instigare canem in aliquem, *aizzare.*

Instillatio, onis, f. 3. στάλαγμος, ἐπισταλαγμός, infusio stillatim, & guttatim facta. *Plin. l. 29. c. 6.* Instillatio lactis sedat dolorem.

Instillatus, a, um, nom. partic. gutturim infusus. *Ovid. 3. Trist. eleg. 3. v. 22.* Linquam instillato rediturre mero. *Quinct. l. 1. c. 2.* Sensum instillatus humor.

Instillo, as, avi, atum, a. 1. *instillare, gocciare*, נָטַף, נָטַשׁ, Ger. *eyuas einträpfeln*, Gal. *instiller*, Hisp. *instillar*, ἐπιστάζω, intro stillo, guttatim immitto, vel infundo, a *stilla. Cic. de Senect. c. 11.* Nisi tamquam lumini oleum instilles. *Id. 2. Tusc. c. 10.* ex postea Gutte, quæ saxa assidue instillant Caucasi, idest stillant, seu cadunt in saxa. *Ovid. Heroid. ep. 18.* Instillare merum in ignes. ¶ Translate capitur pro persuadere, sensim in animum mittere. *Cic. Att. l. 9.* Quæ mihi quidam, quo ftarem, instillarant. *Horat. l. 1. ep. 8. v. 16.* Præceptum auris, culis hoc instillare memento.

Instimulator, oris, m. *instigatore. Cic. pro Dom. c. 5.* Seditionis instimulator, & concitator. Ita *Gruter. ex MSS. alii stimulator.*

Instimulatus, a, um, nom. partic. *instigato, stimolato. Marcel. l. 3. Dig. de in Offic. test.* Falso instimulati parentes liberos suos vel exhæredant, vel prætereunt.

Instimulo, as, avi, atum, a. 1. stimulo, instigo, *istigare, stimolare. Ovid. 6. Fast. v. 508.* Instimulat fictis insidiosa sonis.

Instinctor, oris, m. *stimulatore*, stimulator, impulsor. *Tac. lib. 1. hist. cap. 22.* Nec deerat sceleris instinctor. Et *l. 4. c. 68.* Acerrimus instinctor belli.

Instinctus, a, um, instigatus, stimulatus, incitatus, *istigato*, ab instinguo. *Cic. 7. Verr. c. ult.* Nefario quodam furore, & audacia instinctus. *Liv. l. 9. cap. 40.* His vocibus instinctos militeş in prælium ducit. *Lucan. lib. 5.* facto mens instincta furore.

Instinctus, us, m. *instinto*, יֵצֶר, Germ. *anreitzung, anweisung*, Gal. *instinct*, Hisp. *instincto*, παρόρμησις, παρόρμημα, instigatio, stimulatio, incitatio, impulsio, & proprie est impulsus naturæ, ab *instinguo. Cic. 1. de Div.* Sed illa, quæ instinctu divino, afflatuque funduntur. *Plin. in Pan. c. 73.* Multa fecimus sponte, plura instinctu quodam, & imperio. ¶ Extia quærendi casum cave usurpes, antequam exempla reperies.

Instingo, is, nxi, nctum, a. 3. instigo, stimulo, *incitare, istigare*, ἀστίγω, *pungo. Gell. l. 17. c. 20.* Hæc admonitio non modo non represtat, sed instinxit nos ad elegantiam effectandam.

* Instipo, as, *empire, ripare*, מָלָא, ἐστιβάζω, infercio, impleo. *Cat. R. R. c. 113.* Vinum in culeum compositio & instipato, h. e. imple usque ad summum. Adde *Marc. Empir. c. 10.*

Instipulor, aris, d. 1. idem ac stipulor. *Plaut. Pseud. 4. 6. 6.* Quas abs te est instipulatus etiam Pseudolus. *Id. Aud. 5. 3. 25.* Ni dola malo instipulatus fis.

Insticta, æ, f. 1. πρόσπεδον, limbus, sive fascia, quæ matronarum stolæ subsuebatur, & per Synecdochen ipsa stola, ita dicta, quod stola ei insistat, dum gestatur, aut quod stolæ insistat, atque incumbat. *Ovid. 3. trist. 3. de ar. am.* Quæ que tegit medios instita longa pedes. *Horat. l. 1. sat. 2. v. 29.* Subsuta talos tegit instita veste. ¶ Summitur & generatim pro fascia ad vinculum. *Petr. Sat. c. 26.* Duas institas argilla protulit de suis: altera pedes nostros alligavit, altera manus. *Et infra:* Ut annecterent pedes & manus institis.

Insti-

Institio, onis, f. actus standi, seu sistendi se, στάσις, *il fermarsi*, ab insto. *Cic. 1. Instauratives.*

Al. leg. *institutiones.*

Institium, ii, n. idem quod institio, *il fermarsi*. In veteri Calendario apud *Grut. pag. 138.* mense Junio, quando solstitium sit, *solis institium* legitur. Sed illud Calendarium habetur apocryphum.

Instito, as, n. 1. sæpe urgeo, contra sto, repugno, freq. ab *insto, Cæs. 1. B. C.* rursus insitare, & præsium redintegrare cœperunt. Al. leg. *instare.*

Institor, oris, m. *fattore di mercatante*, סוֹחֵר, רוֹכֵל, בֶּן מֶשֶׁק, Ger. *kremer, einkauffmann*, Gal. *facteur de marchand*, Hisp. *factor de mercader*, πολυγαμπτήλος, ἐπίσκηνος ὁ πρὸς ἀμοιβὰς ἐργαζόμενος, qui a mercatore negotiationi alicui est præpositus, quales sunt illi, quibus mercatores committunt merces aliquas vendendas: item servi pecuniis dandis præpositi: item quibus vestiarii, aut lintearii dant vestes, linteaque circumferenda, ac distrahenda. *Liv. l. 5.* Urbi frequentandæ multitudo linteaque circumferenda, ac distrahenda. *Liv. l. 5.* Urbi frequentandæ multitudo incolarum, libertinorumque, & institorum, opificumque celenta. ¶ Translate incolarum, libertinorumque, & institorum, opificumque celenta. ¶ Translate *Quint. l. 12. c. 1.* Ambitiosum institorem eloquentiæ in angipiti sorte videat.

Institorius, a, um, ἐμπορικός, καπηλικός, quod ad institorem pertinet. *Suet. in Ner. cap. 27.* Et matronarum institorias operas imitantium. ¶ Institoria actio, *d'un fattore.* *Ulp. l. quicumque, ff. de inst. act.* Dandam in eum quasi institoriam actionem.

Institio, is, ui, rutum, a. 3. *decretare, deliberare, stabilire*, יָעַץ, שׂוּם, אָרַח, חָרַץ, προκρίθομαι, constituo, decerno, propono, certum mihi est. *Cic. 4. Ver.* Tu, qui institutas in eos animadvertere, qui perperam judicassent. *Terent. Adelph. 1. 2. 10.* Instituere in animum, Al. leg. *instituere in animo.* ¶ Significat etiam incipere, *cominciare. Ter. Phorm. 4. 2. 14.* Petam hinc, unde a primo institui. *Cic. pro Cluent. c. 3.* Quæso, ut me, Judices, sicuti facere instituistis, benigne, attenteque audiatis. ¶ Item parare, comparare, facere. *Hor. de art. poet. v. 22.* Amteque audiatis. ¶ Item parare, comparare, facere. *Hor. de art. poet. v. 22.* Amphora cœpit Institui, currente rota cur urceus exit? *Cæs. l. 5. B. G. c. 4.* Magnus muralium pilorum numerus instituitur. *Ter. Phorm. 2. 1.* Animum ad cogitandum instituere. Sic instituere amicitiam cum aliquo. *Cic. in 13. Fam.* instituere sermonem de aliqua re. *Id. 2. de Or. c. 73.* Instituere dapes, *Virg. 7. Æn.* Instituere histeciam. *Cic. l. 1. de Leg.* Instituere iter. *Cæs ad Cic. Famil. 15. ep. 5.* Instituere officinam. *Cic. Verr. 6.* Instituere nundinas. *Plin. in ep.* Instituere negotium, instituere quæstum. *Plaut. Pœn. & Mostell. 3. 2. 93.* ¶ Instituere testes, *subornare, apparare. Cic. pro Cluent.* Instituere aliquem hæredem. *Plin. l. 5. ep. 1.* Instituere tutorem alicui. *Cic. l. 1. de Or.* Legem iniquam instituere. *Id. pro Mur.* Vineas instituere, *piantare. Id. Agr. 2. c. 25.* Instituere fegetes. *Varrol. 1. R. R. c. 37.* ¶ Denique usurpatur frequentissime pro erudire, *ammaestrare. Cic. pro Quint. c. 21.* Educare aliquem, & a puero instituere. *Id. Verr. 3. cap. 60.* Instituere, atque erudire filios ad majorum institura. *Quint. l. 1. c. 27.* Jam senex institui lyra non erubescebat. ¶ Cum infinito *Veget. l. 3. Strateg. c. 13.* Dispositio quibusdam locis cibo, columbas illuc devolare instituerat. ¶ Instituere aliquid ad aliquem, est *indirizzare, dedicare. Cic. Acad. l. 1. c. 1.*

Institutio, onis, f. 3. *instituzione*, חִנּוּךְ, ἔστροις, κατήστροις, actus instituendi, instructio, doctrina, perceptio. *Cic. 1. Off.* Quia magis ad institutionem vitæ communis spectare videntur. ¶ Institutiones item, παιδαγωγικὰ, dicuntur ipsa præcepta, quibus homines instituuntur, atque docentur, & libri, in quibus prima elementa alicujus artis descripta sunt, ut *Institutiones Legales Justiniani, Institutiones Oratoriæ Quintiliani*, &c. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 6.* Institutio hæc, atque disciplina. ¶ Item propositum, scopus. *Pl. l. 16. c. 4.* Longum est, nec ex institutione operis. dus videtur. *Cic. de Senect.* Instituere ad officii munus.

Institutor, oris, m. qui instituit, & edocet, *maestro*, מוֹרֶה, καθηγητής, *Lamp. in Commodo, c. 1.* Qui in aula institutores habentur. ¶ Item qui aliquid instituit, & facit. *Terr. de Spect. c. 2.* Multum interest inter institutorem, & interpolatorem.

Institutum, ti, n. *instituto, oggetto, saggezza*, מִטְרָה, προαίρεσις, σκοπός, Scopus, propositum, inceptum. *Cic. in Top.* Sed ad hujus libri institutum illa nihil pertinent. ¶ Summ ex eriam pro more, seu certa quadam vitæ ratione ad mores spectante, *usanza*, חֹק, דָּרֶךְ, Germ. *gewonheit, sitnammen.* Gal. *coutume*, Hisp. *costumbre*, ἔθος. *Cic. Ast. l. 4. ep. 18.* Me non oblitum consuetudinis, & instituti mei rarius ad te scribere. ¶ Et speciatim dicitur de publicis moribus, & civili disciplina, quæ litteris non mandatur, sed observatur communi opinione bonorum virorum per quamdam consuetudinem. Unde de institutis antiquis titulus est apud *Val. Max. l. 2.* id est de moribus antiquorum usu, & consuetudine receptis. *Cic. de Clar. Or.* Sed bene Juris publici leges, & institura cognoverat. *Id. 2. Agrar.* Est hoc in more positum, institutoque majorum. *Nepos 17. c. 4.* Institutis patriæ parere. ¶ Uti instituto suo, *far come si ha in costume. Cæsar Oppio inter ep. Cic. ad Att. 1. 9.* Instructio, onis, f. 3. *ordinazione, ordinanza*, מַעֲרָכָה, Germ. *auffrichtung, auffrichtung*, Gal. *appareil, édifice*, Hisp. *aparejo*, κατασκευή, præparatio, ordinatio, dispositio, ut instructio exercitus, instructio ædificii, &c. *Cic. pro Cæcin. c. 25.* Instructione, aspectuque signorum magnæ copiæ pulsæ. ¶ Item ædificatio. *Tranquillus ad Plinii l. 10. ep. 25.* Instructio novi balnei.

Instructor, tris, m. *colui, che ordina*, κατασκευάστης, qui instruit vel parat. *Cic. post red. in Sen. c. 6.* Hi sunt conditores, instauratoresque convivii.

Instructura, æ, f. *ordinanza*, instructio & dispositio aciei. *Front. l. 2. Strateg. c. 3. a med.* Quadrigæ exteritæ clamore turbaverunt Macedonum instructuram.

Instructus, a, um, κατασκευάστος, paratus, ornatus, *fornito, adorno. Cic. in Ver. 4. cap. 34.* Domum exornatam, & instructam fere jam site reddiisti nudam, & inanem. *Id. in Brut. cap. 43.* Qui a Philosophia, a jure Civili, ab Historia esset instructior. *Id. 3. de Or. c. 8.* Instructissimus ad dicendum. *Ter. Haut. 3. 1. 41.* Instructa pulchre ad perniciem. *Cæs. l. 3. B. C.* Instructus reliis exercitus.

Instructus, us, m. *apparecchio*, κατασκευή, apparatus. *Cic. 3. de Orat. cap. 6.* Eodem est instructu, ornatuque comitata.

Instrumentum, ti, n. כְּלִי, Ger. *rüstzeug, werckzeug*, Gal. *instrument, outil*, Hisp. *instrumento*, ἐργαλεῖον, copia, & apparatus earum rerum, sine quibus vueri, aut exercere aliquam rem non licet, supellex. *Cic. pro Dom. c. 24.* In fundum vicini Consulis non instrumentum aut ornamenta villæ, sed etiam arbores transferebantur. *Id. Ver. 4. c. 4.* Hæc in instrumento, ac supellectili C. Verris numerabantur. *Suet. in Cæs. c. 37.* Primum triumphum egit Gallicum, sequentem Alexandrinum, deinde Ponticum, diverso quemque apparatu, & instrumento. Sic instrumentum venatorium. *Plin. l. 3. ep. 20.* Instrumenta, quibus ad lanificia utuntur. *Cic. in Oecon. apud Colum. l. 12. c. 1.* Adde *Suet in Calig. c. 19.* ¶ Translate usurpatur pro subsidio, præsidio, *mezzo, ajuto. Quint. l. 12. ult.* Instrumentum dicendi. *Cic. 1. Leg. c. 22.* Instrumenta multa habet homo ad adipiscendam sapientiam. *Tac. 4. hist. c. 7.* Nullum majus imperii boni instrumentum, quam amici multi. ¶ Instrumenta litis, seu causæ dicuntur ea chirographa, seu tabulæ, quibus lis instrui potest, *carte, scritture*, quæ etiam majus latine *documenta* vocantur. *Quint. l. 12. c. 8.* Ideoque opus est intueri omne litis instrumentum, quod videre non est facis: perlegendum est. ¶ Atque hoc sensu sæpe utuntur JCti. ¶ *Suet. in Vespas. c. 8.* Undique investigatis exemplaribus, instrumentum imperii confecit, quo continebantur pene ab exordio urbis Senatusconsulta, plebiscita &c. *un'inventario.*

Instrüo, is, uxi, uctum, a. 3. *apparecchiare, fornire*, עָרַךְ, Ger. *zurichten, bereiten*, Gal. *equipper, ordonner*, Hisp. *ordenar, poner a punto*, κατασκευάζω, paro, apparo, adorno, compono. *Cic. in Ver.* Non te instruere domum tuam voluerunt in provincia. Sic instruere villam, h. e. omnibus instrumentis apparare, & adornare. Instruere navim, milites armis, mensas epulis, &c. *Ovid. Liv. Colum. Cic. Virg. Suet. Vesp. c. 13.* Vitelli filiam splendidissime maritavit, doravitque etiam, & instruxit, *h. e.* matronali supellectile ornavit. ¶ Proprie significat in aliqua re struere, seu ædificare. *Cæs. l. 2. B. C. c. 9.* Ubi turris altitudo perdida est ad contignationem, eam in parietes instruxerunt, &c. ¶ Instruere accusationem, actionem, vel litem, est statuis, cæteriique ad agendum necessariis eam adornare ac munire. *Cic. pro Cluent.* Illa accusatio, & omnis rectium copia a matre hoc tempore instruitur. ¶ Picimus etiam, instruere locum insidiis, instruere insidias, fraudes alicui, &c. *Liv. l. 6. c. 23. & 35. Catul. epigr. 18. loc. cit.* ¶ Præterea significat ordinare, disponere. *Ter. Eun. 4. 7. 2.* Tu hoice intrae; hic ego ero post principia. *Cic. pro Mur. c. 9.* Tu actionem instituis, ille aciem instruit. ¶ Item docere, erudire, *istruire. Quint. l. 2. c. 2.* Judex notitia rerum instruendus videtur. *Cic. de Senect.* Instruere ad officii munus.

Instrüdiosus, a, um, adj. ἀφελόπονος, non studiosus. *Apulej. Apolog.* Medicinæ neque instrudiosus, neque imperitus.

Instrupeo, es, ui, n. 2. *stupire*, ἐξίστημαι, idem ac stupeo, aut valde stupidus, & sensus expers sum. *Plin. l. 28. c. 4.* Salpæ corporem fedari, quocumque membro instrupente. si quis in sinum exput.

Instrusum, i, n. color simplis luteo, qui fit ex *fumoso* stillicidio. *Fest.*

Instrusus, ve, o. 3. *non soave, aspro, acerbo*, גַּס, Ger. *unlieblich, bitter*, Gal. *malplaisé, amer*, Hisp. *no suave, aspro, acerbo*, ἀηδής, insuavidus, asper, austerus. *Cic. de Am.* Instuavem illam admirationem ei fore. *Id. de Or. c. 49.* A, instuavissima litera. *Id. 2. de Or.* Vita instuavis. *Gel. l. 1. c. 7.* Instuavius, & imperfectius.

Instuavitas, atis, f. acerbitas, molestia. *Tertul. de panit. c. 10.* Per instuavitatem medentur. *Gel. l. 1. c. 21.* Insolentia, & instuavitas dictionis.

* Insuber. V. Insubres.

Insubide, adv. *senza considerazione*, præcipitanter, prius quam subeat, aut veniat in mentem, quid faciamus, aut quid dicamus. *Macrob. l. 7. Sat.* Ipsam vero videndi naturam non insubide introspexit Epicurus. *Gel. l. 1. c. 2.* Manu, atque immodica de Philosophiæ doctrinis intempestive, atque insubide disserebat. ¶ Alii exponunt invenuste, rustice. V. *Insubidus.*

Insubidus, a, um, adj. improvisus, inconsideratus, cui non subit, quid agendum sit. Alii exponunt, invenustus, rusticus, truculentus, durus. *Gel. l. 19. c. 9.* Sed ne nos, idest nomen latinum, tamquam profecto vastos quosdam & insubidos condemnetis. Et *l. 6. c. 1.* Nihil est prorsus istis imperitius, nihil insubidius, qui opinantur, bona esse potuisse, si non essent ibidem mala. Et *l. 13. c. 20.* relato Virgilii versiculo *Urbis ne invisisse Cæsar* &c. subdit: Verte, & muta, ut urbes dicas, insubidius nescio quid facies, & pingaius. In duobus his posteioribus locis sunt qui legant *insipidius.*

* Insubjectus, a, um, non subjectus. *Prud. Hamart. v. 707.* Insubjecte potens, rerum arbiter, al. *in subjecta potens.*

Insubres, m. 3. pop. Galliæ Transpadanæ, inter Sessitem, & Addaam fl. quorum regio Insubria, quæ a Liguria Pado, a Venetia Addua, a Gallia Subalpina, seu Pedemontano Principatu Sesiite fl. dividitur. Minus late patet, quam Ducatus Mediolanensis, quia hic partem Ligiuriæ complectitur, in qua sunt Alexandria, Dertona, & Bobium. Urbes Insubrium sunt Com

Insufficientia, æ, f. *insufficienza*, *Tertull. l. 1. ad Uxor. c. 4.* Concupiscentia caulas habet gloriam, cupiditatem, ambitionem, insufficientiam.

* Insuffio, as, *soffiar dentro*, נפח, ἐμπνέω, *Prud. peri. stephi. 14. v. 920. Veget. de R. V. l. 2. c. 21.*

Insula, f. 1. *isola*, אי, Germ. *ein insel*, Gal. *isle*, Hisp. *isla*, νῆσος, terra, quæ undique aquis maris clauditur, a *salum*, mare, quasi *in sala*, *a* in *u* mutato. *Cic. pro L. Man.* Quam multas existimatis insulas esse desertas? ¶ Dicitur etiam de terra, quæ flumine, vel lacu ambitur. *Cic. 2. de Leg. de insula fl. Fibreni.* Sed ventum in insulam est. ¶ Per Metaphoram dicebatur de ædibus potentiorum, quæ a privatorum domibus distinctæ erant, ut ab incendiis essent tutiores. *Cic. pro Cæl.* Nunc demum intelligo, P. Clodii insulam esse venalem. ¶ Denique improprie, ac laxiore significatione quælibet domus insulæ vocabantur, etsi communibus parietibus cum vicinis jungerentur, ut Senecæ, Ulpiani, Martialis, aliisque locis probat Laurentius Ramirez ad Epigr. 1. Martial. lib. de Amph. & Casaubonus ad Sueton. in Cæs. *c. 41.*

Insulanus, a, um, adj. insularis, *isolano*, νησιώτης. *Serv. in 8. Æn. v. 725.* Insulani populi. *Pacat. in paneg. ad Theodos. c. 23.* Pauci homines, & insulani.

Insularis, & re, o. 3. *ciò, che appartiene ad isola*, νησιωτικός, quod est insulæ, & ad insulam pertinet. *Ammian. l. 15. c. 27.* Matrona, & Sequana, post circumclausam insulari ambitu Lutetiam, consociatim meant. *Id. l. 15. c. 27.* Insulari pœna multavit, h. e. deportatione in insulam. *Auct. Priapeorum, carm. 32.* Dudor ferreus insularis, h. e. ad metalla damnatus in insulis, ἀναλωμένος.

Insularius, ii, m. νησιώτης, servus, qui insulas, hoc est, ædes separatas principum, vel alias quascunque custodit. *Ulp. l. ult. ff. de off. Præf. Vig. Pomp. l. 16. 9. 1. ff. de usu, & hab.* Dominus proprietatis, etiam invito usufructuario, vel usuario, fundum, vel ædes per salutationis, vel insularium custodire poterit.

Insulatus, a, um, nom. particip. *fatto a isola*. *Apul. de Mundo sub fin.* Audivimus regiones, quæ prius fuerint continentes, hospitibus atque advenis fluctibus insulatas.

Insulensis, e, adject. insularis. *Solin. c. 54.* Ab insulensi ad continentem.

Insulosus, a, um, adject. *pieno d'isole*, insulis plenus. *Ammian. l. 22. cap. 18.* Insulosum, & celebre Persicum mare.

Insulse, adv. *sciocamente, impudentemente*, Germ. *unartiglich, ungeschicklich*, Gal. *sottement, niaisement*, Hisp. *desfabridamente*, ἀσόφως, inepte, imprudenter. *Cic. Acc.* Sane insulse, ut solet, nisi forte quæ non ames, omnia videntur insulse fieri. *Gel. l. 16. cap. 12.* Nil potest dici insulsius. *Id. l. 12. c. 2.* Hoc etiam addidit insulsissime.

Insulsitas, atis, f. *rozzezza*, תפלה, Ger. *ungeschicklichkeit*, Gal. *sottise*, Hisp. *necedad*, ἀπεροκαλία, ineptia. *Cic. pro Rab.* Jam nostis insulsitatem Græcorum. *Id. Att. l. 13. ep. 29.* In villa, cujus insulsitatem bene noram.

Insulsus, a, um, *non salato*, תפל, Germ. *ungeschickt*, Gal. *sans goût, fade*, Hisp. *desfabrido*, ἄγευστος, quod salsum non est. *Colum. l. 11. c. 2.* Oleas insulsa amurca rigare. Adde *Pallad. Februar. tit. 30.* ¶ Translate accipitur pro insuavi, injucundo, infaceto, inepto. *Cic. 2. de Or.* Sic insulsi extiterunt, ut nihil aliud eorum, nisi ipsa insulsitas, rideatur. *Planc. Cic.* Ad cogitationem Consulatus bimestris summo cum terrore hominum, & insulsa cum effagitatione se se transtulerunt. *Marc. l. 12. epigr. 51.* Insulsissimus, improbissimusque est.

* Insulsabundus, a, um, valde insultans. *Aug. ep. 56. ad Calul.*

Insultatio, onis, f. ἐφαλσις, actus insultandi. Translate ponitur pro amara quadam irrisione, & insolentæ in calamitate alicujus contumelia, *beffeggiamento*, σκῶμμός. *Quint. l. 8. c. 5.* Non tam probatio, quam extrema quasi insultatio.

Insultatorie, adv. insultando. *Sidon. l. 1. ep. 7.* Libere queror, non insultatorie.

Insultatorius, a, um, adject. ad insultandum, & irridendum inserviens, ut insultatorium verbum, apud *Tert. adv. Marc. l. 5. c. 10.*

Insulto, as, avi, atum, n. 1. *saltare*, לקל, רקד, *σκιρτάω*, est multum, & cum impetu super rem aliquam salire, irruere, freq. ab *insilio*, ab ejus supino *insultum*. Construitur cum dativo. *Virg. 3. Georg. v. 116.* Insultare solo, & gressus glomerare superbos. ¶ Vel cum accusativo. *Ter. Eun. 2. 2.* Næ tu istas, faxo, calcibus sæpe insultabis frustra. ¶ Per translationem ponitur pro molestum esse, irridere, contumeliosius in aliquem afiquid vel dicere, vel facere, *insultare, molestare*, ἐπιχαίρειν. *Sall. in frag.* Multos tamen ab adolescentia bonos insultavit. *Cic. pro Flac.* Nunc vero non insultabo vehementius. *Id. pro Mil.* Quæ tot annos illum in hanc Rempublicam insultare viderer, & pateretur. ¶ Insultare capiti alicujus apud *Suet. in Cæs. c. 22.* est ludibrio, & contemptui habere. Later autem sub hac phrasi obscenus sensus, quod aliis verbis illudere capiti alicujus dicitur, V. Iludo.

Insultura, æ, f. actus insiliendi. *Plaut. Mil. a. 3. 8.* Ne hodie maximum in malam cruciatum insiliamus. P. Tu sali sodes; nam ego istam insulturam, & desultutam nihil moror.

Insum, ines, infui, p. anom. ab *in*, & *sum*, *essere, trovarsi*, ש', Germ. *in etwas seyn*, Gal. *être en, ou, dédans*, Hisp. *ser en algo*, ἔνειμι, in re aliqua sum, cum ablat. & præpos. *in*, vel cum dativo. *Cic. in Epist.* In qua nihil insit, nisi miseria. *Plin. in Paneg. cap. 88.* Cui plus injuriæ, quam pulchritudinis ineſt. *Plaut. Perf. 1. 2. 26.* Num infuerit febris. *Id. Rud. 5. 2. 23.* Quid infuerit ibi, in summa, V. Summa.

Insumo, is, mpsi, mptum, a. 3. *consumare, spendere*, Germ. *verbrauchen*, Gall. *employer, dépenser*, Hisp. *gastar, consumir*, ἀναλίσκω, impendo, consumo. *Cic. Att. l. 5. ep. 17.* Ut nullus ferunculus insumatur in quemquam. ¶ Translate insurpatur pro pongere, adhibere, ut Insumere curam, operam, tempus &c. *Plin. l. 9. c. 46.* Omnis ergo cura ad speculandum hoc malum insumitur. *Liv. l. 10. c. 18.* Insumere operam frustra. ¶ Pro assumo, *Stat. Thebaid. 12. v. 663.* Dignas cœptis insumpsit mentes.

Insumptio, onis, f. actus insumendi. *In Cod. Theodos. l. 6. tit. 24. l. 3.*

Insuo, is, ui, utum, *cucire, ribadire in qualche cosa*, חפר, Ger. *einnähen*, Gal. *coudre en, au aedans*, Hisp. *coser en algo*, ἐνράπτω, in re aliqua insuo, includo. *Varr. l. 2. de R. R.* Quæ intra capita insuitur pellis mollis. *Cic. pro Rosc. Amer.* Insui in culeum. ¶ Per transitionem accipitur pro implicare, conjungere. *Liv. l. 40. c. 51.* Privataque publicæ rei impensam insuerat.

Insuper, adv. *oltre a ciò*, עיך, Ger. *darüber, oben daraufl*, Gal. *outre, par dessus*, Hisp. *demás desto, o dello*, προστίτι, ad hoc, præterea. *Auct. ad Her. l. 4. c. 23.* Non modo id non fecit, sed etiam insuper ipse grandi sponsione victus est. *Virg. 9. Æn. v. 206.* Corpora, captivosque dabit, suaque omnibus arma. Insuper his campi, quod rex habet ipse Latinus. Ita quidem Lexicographi; sed ibi legendum cum optimis codicibus, *insuper id campi*. *Liv. l. 23. c. 7.* Hæc pacta: illa insuper, quam quæ pacta erant, faciunto Campani ediderunt. ¶ Pro super, *supra*. *Virg. Æn. 3. v. 579.* Ingentemque insuper Ætnam Impositi. *Lucret. l. 6. v. 190.* cumulata videbis Insuper esse aliis alia. *Virtuv. l. 5. c. 12.* Insuper eam æquationem, Et *l. 10. c. 20.* Insuper hanc compactionem, ¶ *Insuper habere* est negligere, *spreszare, non far conto*. *Apul. l. 4. Metam.* Lacrymis insuper habitis. *Gel. l. 3. c. 19.* Constantiam non insuper habendam intelligit.

Insuperabilis, le, o. 3. *insuperabile, invincibile*, Germ. *unüberwindlich*, Gal. *insurperable*, Hisp. *insuperable, dellagnoso*, quod superari, & domari non potest. *Virg. Æn. 4. v. 40.* Genus insuperabile bello. ¶ Interdum ponitur pro impervio, inaccesso, propriegue de montibus dicitur, qui facile trajici non possunt. *Liv. l. 21. c. 23.* Alpiumque insuperabili transitu.

* Insuperabiliter, ἀνικήτως. Dei potestas insuperabiliter per cuncta porrigitur, *Augut. de C. D. l. 5. c. 8.*

Insuperatus, a, um, *non superato*. *Maxim. Gal. eleg. 1. v. 33.* Spernebat cunctas insuperata minas.

Insurgo, is, insurrexi, ectum, n. 3. *levarsi*, קם, Ger *wieder einen aufstehen*, Gal. *se lever contre quelqu'un*, Hisp. *levantarse*, ἀνίστημι, surgo, ἀνίσταμαι, surgam me erigo. *Virg. Æn. 3.* Ac tenebras insurgere campis. ¶ Item contra surgo. *Virg. 11. Æn. v. 697.* Alpius insurgens oranti, & multa precanti, &c. ¶ Insurgere remis, *vogare*, vehementer agniti, solent enim remiges, cum totis viribus remis incumbunt, e sedilibus suis assurgere. *Virg. 5. Æn. v. 389.* Nunc nunc insurgite remis. ¶ Insurgere altius in oratione verba dicuntur, cum subsequentia pondere superant priora. *Quinc. l. 8. c. 4.* Verbis omnibus altius, atque altius insurgentibus.

Insuscepitus, a, um, *non pigliato*, non susceptus, *Albinov. eleg. 1. v. 197.* Vota insuscepta reliquit.

Insustentabilis, le, adject. *che non si può sostentare, o tollerare. Lactant. l. 7. c. 16.* Insustentabilis dominatio. *Id. de mort. in persecut. c. 49.* Insustentabilis dolor.

Insusurratio, onis, f. ψιθυρισμός, actus insusurrandi. *Capitolin. in Anton. Philos. c. 19.* Cum suos mores semper teneret, neque alicujus insusurratione moveretur

Insusurratus, a, um, in aurem dictus. *Senec. de brevit. vitæ, c. 14.* Insusurratum millies nomen oscitatione superbissima reddent.

Insusurro, as, avi, atum, *n. 1. mormorare*, לחן, Ger. *in die ohren blasen*, Gal. *murmurer, dire tout bas à l'oreille*, Hisp. *cubar*, ἐνψιθυρίζω, in aures leniter obstrepo. *Cic. 5. Tusc.* Aquam ferentis mulieres, insusurrantisque alteri: Hic est ille Demosthenes. *Id. 4. Acad.* Verum, quoniam non solum nauta significat, sed etiam Favonius ipse insusurrat, navigandi nobis tempus esse. *Sen. ep. 10.* Turpissima vota Diis insusurrant. *Cic. Ver. 7. c. 41.* Cum erat ad eum versum, & in aurem ejus insusurratum.

* Insustentabilis, le, *insoffribile*, intolerabilis, ut insustentabilis dolor, *Lactan. de mort. perfec. c. 49.* Adde *l. 7. cap. 16.*

Insutilis, a, um, adject. insutus, ut insutitius Asinus, & fartilis, cujus sc. corio latrones puellam quamdam insuere volebant, apud *Apul. l. 6. Metam. ad fin.*

Insütus, a, um, nom. ex particip. *cucito*. *Virg. 5. Æn. v. 505.* Terga boum plumbo insuto, ferroque rigebant. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 11.* Insutus in culeum, *Val. Max. l. 1. c. 2. n. 13.* Insutus culeo.

Insyncerus, V. Insincerus.

Intabesco, is, intabui, n. 3. idem ac tabesco, ideſt marcore, ac tabe consumor, langueo. *Col. l. 4. c. 3.* Et sic intabescit novella vitis, ut nullis deinceps impensis recrearі possit. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 55.* Diuturno morbo intabescere. *Hor. epod. 5.* Interminato cum semel fixæ cibo Intabuissent pupulæ. ¶ Significat etiam liquescere. *Ovid. 3. Metam. v. 486.* ut intabescere flavæ Ignе levi ceræ, matutinæque pruinæ Sole repente solent.

Intactilis, le, o. 3. *che non si può toccare, che fugge il tatto*, Germ. *nicht zu anrühren*, Gal. *qui ne se peut toucher*, Hisp. *que no se puede tocar*, ἄψαυστος, tactum refugiens, five quod tangi non potest. *Lucret. l. 1. v. 437.* Sin intactile erit.

Intactus, a, um, *non tocco, incorrotto, puro*, נקי, תם, שלם, תמים, Ger. *unberührt*, Gal. *entier, pur, sans tâche*, Hisp. *no tocado, no corrompido*, ἀμίαντος, ἄφθορος, non tactus, & metaleptice integer, immaculatus, impollutus. *Catull. in Carm. nupt.* Virgo intacta manet. *Juven. Sat. 6. v. 162.* Intactior omni Sabina. ¶ Item intractatus. *Hor. 1. Ser. Sat. 10.* Intacti carminis auctor. ¶ Item illæsus. *Liv. l. 5.* Integri, intactisque fugerunt. ¶ Intacti religione animi vir. *Liv. l. 5.* ¶ Intactus a sibilo, ideſt nunquam exsibilatus, aut explosus. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* Quod intactus a sibilo pervenerat Hortensius ad senectutem.

Intactus, us, m. non tactus, ut insus, non usus, *il non toccare. Lucret. l. 1. v. 453.* Pondus iti saxis, calor ignibus, liquor aquai, Tactus corporibus cunctis, intactus inani,

Intaminatus, idem ac incontaminatus. *Hor. 3. Carm. od. 2.* Virtus repulsæ nescia sordidæ intaminatis fulget honoribus.

In tantum. V. Tantus.

Intardans, antis, tardans, moram trahens. *Cæl. Aurelian. l. 1. Acut. c. 4. a med.* Magis intardans atque perseverans perspicitur.

Intectus, a, um, *non coperto, scoperto*, גלוי, ἀκάλυπτος, derectus, & nudatus. *Tacit. l. 1. hist. c. 22.* Dux semisomnis, ac prope intectus. *Id. de mor. Germ. c. 17.* Tegumen omnibus sagum; cætera intecti. ¶ Translate *Id. Ann. 4. c. 1.* Tiberium variis artibus devinxit adeo, ut obscurum adversus alios, sibi uni incautum, & intectum efficeret. ¶ Est etiam idem ac tectus, *coperto*. *Liv. l. 27. c. 3.* Stramento intecta omnia.

Integellus, a, um, dim. ab integro. *Cic. in epist. ad Dolabel. Fam. l. 9. ep. 10.* Suavissimum συμβιώτην nostrum præstabo integellum.

Integer, gra, grum, *intiero, intiera*, שלם, נקי, כל, Gal. *gantz, frisch und gesund*, Gal. *entier, sain, bien disposé*, Hisp. *entero, integro*, ἀδιάτρητος, ἀκέραιος, ὑγιής, intactus, solidus, totus, plenus, perfectus, incorruptus. *Cic. Act.* Integram rem, causamque relinquere. Translate capitur pro sano, firmo, vegeto. *Cic. pro Planc.* Quos ego florentes, atque integros vidi. *Id. 2. Fin.* Ut integrum se salvumque velit. ¶ Item pro recente, laboribus non fracto. *Cæl. l. 1. B. C.* Cum crebro integri defessis succederent. ¶ Item pro sobrio, qui ex crapula nihil detrimenti sentit. *Cic. 1. Divin. c. 29.* Si ad quietem integri iremus. ¶ Item pro incolumi, illæso. *Cic. pro Quinct.* Dum existimatio est integra, facile honestas consolatur egestatem. ¶ Item pro florente, ut Ætas integra. *Ter. And. 1. 1. 45.* Egregia forma, atque ætate integra. ¶ Item pro inviolato, casto. *Cic. in Ver.* Conjuges integras ab istius petulantia conservare non licitum est. ¶ Item pro innocente, nullis vitiis corrupto. *Cic. 6. Ver.* Non loquor de integris, innocentibus, religiosis. *Id. 1. de Or.* Cum illo nemo esset integrior, neque sanctior. *Id. pro Dom.* Integerrimæ, pacatæque gentes. ¶ Item pro indemni. *Cic. in Fam. l. 13. ep. 4.* Si Volaterranos omnibus rebus integros esse voluerit. ¶ Conjungitur etiam cum rudi. *Cic. l. 3. nat. Deor. c. 3.* Rudem me discipulum, atque integrum accipe, & ea, quæ requiro, doce. ¶ Si casus obliqui cum hoc nomine jugantur, fere genitivo utimur. *Hor. l. 2. Sat. 3.* Integer mentis. Et *l. 1. od. 22.* Integer vitæ. ¶ Integer ævi, dicitur adolescens, cui adhuc ætas integra supereſt. Unde *Ennius* Deos integros ævi vocat, quod cum immortales sint, nihil de eorum ævo immiuuatur. Sic *Virg. 9. Æneid.* Integer ævi Ascanius. ¶ Integrum se servare, interdum est neutri parti se addicere. *Cic. Att. l. 7. ep. 26.* Quod me amicissime admones, ut me integrum, quoad possim, servem, gratum est. ¶ In integrum restituere, est in pristinum statum reducere, *rimettere nel primo stato*. *Cic. 7. Ver.* Ut damnati in integrum restituantur, vincti solvantur. ¶ Res integra est, scil. intacta, *Cic. pro Mur.* Ea dicam vobis audientibus amisso jam tempore, quæ re integra sæpe dixi. ¶ In integro res est, hoc est in potestate, ut adhuc possit vel fieri, vel omitti. *Cic. 15. Famil.* In integro res nobis erit. ¶ Integrum mihi est, in arbitrio, & potestate est, liberum est. *Cic. pro Flac.* Constituent, quid agant, quibus integrum est. *Id. in Pis.* Non est integrum Cn. Pompejo consilio jam uti tuo. *Id. 1. Fam. ep. 9.* Si mihi integra omnia, ac libera fuissent. ¶ Integrum se servare, ideſt liberum; sed rem integram alicui servare, reservare, relinquere. *Cicero* passim. ¶ *De integro, En integro*, vel *Ab integro*, est iterum, rursus, denuo, *nuovamente*. *Cic. pro Cluent.* Habetur de integro quæstio. *Virg. 4. Ecl.* Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo. *Quinc. l. 10. c. 3.* Calor ille cogitationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires,

Intego, is, exi, ectum, a. 3. idem quod tego, *coprire*. *Cæs. l. 2. B. C. c. 2.* Integebantur porticus lignis conjunctis inter se. *Plaut. Rud. 1. 2. 13.* Villam integendam intelligo totam mihi. ¶ Integere viam, pro sternere. *Vet. Inscript. apud Paresum in Lex. Crit.* Viam integendam curavere.

Integrasco, is, n. 3. *esser integrato*, ἀκαπαλλάττομαι, integror, instauror. *Ter. Andr. 4. 2. 5.* Hoc malum integrascit.

Integratio, onis, f. reparatio, instauratio, perfectio. *Ter. Andr. 3. 3. 23.* Amantium iræ amoris integratio est. Ita enim legendum, non *redintegratio*.

Integrator, oris, m. qui renovat, & in integrum restituit. *Tert. Apol. c. 46.* Integrator veritatis.

Integratus, a, um, adj. renovatus, instauratus. *Auson. ep. 14.* Vigor integratus.

Integre, adv. *intieramente*, Ger. *gantzlich, auffrecht*, Gal. *entièrement, sincérement*, Hisp. *enteramente, integramente*, כל, ὅλως, καθαρῶς, intacte, syncere, sine vitio. *Cic. 1. Fin.* Id facit nondum depravatum, ipsa natura incorrupte, atque integre judicante. *Id. in Sall.* Vita integerrime acta.

Integritas, atis, f. *integrità*, תום, Ger. *redlichkeit*, Gal. *integrité, perfection*, Hisp. *integridad*, ἀδιαφθορία, incorruptio. *Cicer. 5. Fin. c. 14.* Integritas corporis. ¶ Translate sumitur pro puritate. *Cic. in Brut. c. 35.* Incorrupta quædam Latini sermonis integritas. ¶ Item pro innocentia, castitate. *Cic. 2. de Orat.* Eadem facultate & fraus hominum ad pernicicm, & integritas ad salutem vocatur. *Id. 3. Ver.* Summa integritas, & pudicitia.

Integritudo, inis, f. idem ac integritas, *Ulpian. in proœm. ff. de testam. milit.* Secutus animi mei integritudinem erga commilitones,

Integro, as, avi, atum, a. 1. *reintegrare, rinovare*, חדש, שנה, Ger. *voiedr anfahen*, Gal. *reintegrer, reftaurer*, Hisp. *entero, integro*, ἀποτελῶ, ἐπιτελῶ, integrum facere, renovare. *Cic. 1. de Inv.* Sic animus defessus audiendo aut admiratione integratur, aut risu renovatur. *Stat. 8. Theb.* Bellum integrabat Enyo, Sic integrare seditionem, pugnam, lacrymas. *Liv. l. 5. c. 25. & 1. c. 29. &c.*

Integumentum, ti, n. *coprimento, coperta*, מכסה, Ger. *eine decke, deckel*, Ger. *couverture*, Hisp. *cobertura*, σκέπασμα, id, quo quid integitur. *Cic. de Orat.* Id per quædam involucra, & integumenta perspicit. ¶ Translate ponitur pro simulatione. *Cic. in Pis. c. 6.* Qui istius insignem nequitiam frontis involutam integumentis nondum cernat. ¶ Apud *Pl. Bacch. 4. 2. 19.* Integumentum corporis esse dicitur, qui custos corporis est, stipator, satelles.

Intellectio, nis, f. *intendimento*, שכל, νόησις, actus intelligendi. Figura est Rhetorica, quæ Græco vocabulo *Synecdoche* dicitur. *Auct. ad Her. 4. c. 33.* Intellectio est, cum res tota parva de parte cognoscitur, aut de toto pars. ¶ Pro ipso intelligendi actu non solent Latini hac voce uti, sed *intelligentia*.

Intellector, oris, m. *intenditore*, qui intelligit. Est *August. lib. 2. de doctr. Christ. c. 13. & l. 8. de Gen. ad litt. c. 2. & de morib. Manich. l. 2. c. 3.*

Intellectualis, le, adj. *intellettuale*. *Apul. de dogm. Plat. & Aug. l. 12. de Gen. ad litt. c. 7.*

Intellectualitas, atis, f. intellectus. *Tert. de Anim. c. 38.*

Intellectus, us, m. *intelligenza*, שכל, השכל, νόος, νόημα, σύνεσις, actus intelligendi. *Pl. l. 8. c. 42.* In circo ad cursus juncti non dubie intellectum adhortationis, & gloriæ fatentur. ¶ Sumitur etiam pro perceptione, & sensu, *sentimento*. *Plin. l. 11. c. 37.* Intellectus saporum est cæteris in prima lingua, homini & in palato. ¶ Item pro significatione, *significato*. *Quinct. l. 7. c. 10.* Verba quædam divisos intellectus habent. *Id. l. 8. c. 3.* In obscenum intellectum sermo detortus. ¶ Ipsa intelligendi facultas a Latinis fere dicitur *mens, intelligentia*, non *intellectus*. Adhiberi tamen videtur a *Quinct. l. 2. c. 16.* ubi ait, loquendi facultatem *magis deesse* bruris animalibus, *quam intellectum, & cogitationem*.

* Intellectus, a, um, *inteso*, ἔννοος, μονόνοος, νοητός, perceptus, cognitus. *Ov. Met. 7. v. 759.* Carmina non intellecta. *Justin. l. 2. c. 8.* ne intellectos se fentiant, *non sanno organo d'essere stati sentiti, o scoperti*.

Intelligens, tis, o. *intendente, savio, dotto*, מבין, Ger. *verstendig*, Gal. *intelligent, entendu*, Hisp. *intelligente, intendido*, σωφρών, qui intelligit, sciens, ingeniosus, callidus, sapiens, partic. & nomen ex participio, ab *intelligo*. *Cic. de Fin. l. 3. c. 5.* Doctus, & Intelligens vir. *Id. l. 2. c. 20.* Erat & cupidus voluptatum, & cujusvis generis ejus intelligens, & copiosus. *Id. in Brut. c. 49.* Non semper vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit. *Id. de opt. gen. orat. c. 4.* Qui teretes aures habent intelligensque judicium.

Intelligenter, adv. *con intelligenza*, Ger. *verstendlich*, Gal. *intelligiblement*, Hisp. *intelligiblemente, entendido*, ἐπισταμένως, cum intellectione. *Cic. in Part. c. 8.* Sumuntur autem trium rerum gratia, ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur.

Intelligentia, æ, f. 1. *intelligenza, intelletto*, שכל, תבונה, בינה, Ger. *verstand, erkandtnuß*, Gal. *intelligence*, Hisp. *intelligencia*, νόησις, facultas animæ nobilissima, qua res etiam incorporeas, & ab omni materia abstractas contemplamur. *Cic. in Top.* Intelligentia est, per quam animus perspicit, quæ sunt. *Id. de Univ.* Deus intelligentiam in animo, animum concludit in corpore. ¶ Dicitur item de speciebus intelligibilibus, & notionibus, quas mente apprehendimus. *Cic. 1. de Leg. c. 22.* Principio homines rerum omnium quasi adumbratas intelligentias animo ac mente concipiunt. ¶ Sæpe pro intellectione, cognitione, notitia usurpatur. *Cic. in Tusc. 5. c. 24.* Quæ nos magis ad cognitionem, intelligentiamque convertant. *Id. 3. Off.* Tamque id honestum, quod in nostram intelligentiam cadit. *Id. 9. Phil.* Qui ex omni ætate in hac civitate intelligentiam juris habuerunt.

Intelligibilis, le, o. 3. *che si può intendere*, νοητός, quod mente percipi potest. *Sen. ep. 124.* bonum intelligibile. Adde *Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 6.*

Intelligibiliter, *intelligibilmente, sensibilmente*, νοητῶς, ita ut intelligi, sentirive possit. *Augut. ep. 218.* Multa nos ad corpus pertinentia intelligibiliter posse percipere. *Id. l. 1. Soliloq. c. 1.* Deus intelligibilis lux, in quo, & a quo, & per quem intelligibiliter lucent, quæ intelligibiliter lucent omnia.

Intelligo, (antiq. intellego) is, exi, ectum, a. 3. *intendere*, ידע, תבין, Ger. *verstehen, mercken*, Gal. *entendre*, Hisp. *entender, ouvimos*, mente percipio, intelligentia, & ratione comprehendo, ab *intus*, & *lego*, vel ab *inter*, & *lego*. Usurpatur vel absolute. *Cic. 2. Off.* Quem qui audiunt, intelligere etiam, & sapere plus, quam cæteros, arbitrantur. ¶ Vel cum accus. *Cic. Tyroni.* Tu istic, si quid librarii manu mea non intelligent, monstrabis. ¶ Vel cum ablat. & præpos. *in. Cic. 6. Ver.* Tametsi non tam multum in istis rebus intelligo. ¶ Vel cum præpos. *de. Id. in Vatin.* De gestu intelligo, quid respondeas. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. 1. de nat. Deor.* Corpus quid sit, intelligo: quasi corpus quid sit, nollo prorsus modo intelligo. ¶ Est etiam certiorem fieri, cognoscere. *Cic. in Fam.* Mihi videor ex tuis literis intelligere, te nihil commissurum tenuere. *Petr. in Satyr. c. 109.* Intellexit Chrysis, me perlegisse totum convicium. ¶ Significat etiam sentire. *Col. l. 12. c. 21.* Ut aquæ salsæ non intelligatur sapor. *Ex c. 20.* Catendumque est, ne conditus sapor intelligatur. *Id. de arbor. c. 13.* intelligere frigus.

Intemerandus, a, um, non violandus, aut contaminandus, reformidare, reterrique ad res sacras. *Val. Flac. 5. Argon. v. 642.* An Martia tempia intemeranda minus?

Intemerabilis, le, adj. inviolabilis. *Claud. Mamert. l. 1. c. 2.* Intemerabilis hilaritas.

* Intemerandus, non violandus, ut tempia intemeranda, *Valer. Flac. l. 5. v. 462.*

Intemerate, add. incorrupte. *Cod. Theodos. l. 15. tit. 5.* Intemerate alicui servire.

Intemeratus, a, um, *inviolato, incorroto*, תמים, נקי, Germ. *unbefleckt*, Gal. *qu'n' eſt point ſouillé, pur*, Hisp. *no violado*, ἀλύμαντος, inviolatus, incorruptus. *Virg. 12. Æn.* Per si qua est, quæ restat adhuc mortalibus usquam, intemerata fides. ¶ Intemerata sacra. *Virg. 3. Æn. v. 178.* Et munera libo intemerata focis. *Ubi Serv.* Intemerata, rite perfecta.

Intemperabilis, le, adject. qui temperari, seu contineri non potest, assiduus, continuus, ut intemperabilis punctio, apud *Cæl. Aurel. Tard. 1. c. 4.*

Intemperans, tis, o. *intemperante, immoderato*, לא משתמר, Germ. *unmeſſig*, Gal. *immoderé*, Hisp. *desfemplado*, ἀκρατής, intemperatus, incontinens, voluptatibus, & ventri præter modum indulgens, qui se in omni libidine effundit. *Cic. de Sen. c. 9.* Libidinosa etenim, & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit senectuti. ¶ Accipitur etiam pro imprudente, vel inconstante. *Cic. 1. Acad. c. 1.* Intemperantis etiam arbitror esse scribere, quod occultari velit. *Id. in Vatin.* Fui paulo in re intemperantior fortasse, quam debui. *Id. 9. Fam.* Homo intemperantissimus.

Intemperanter, adv. *intemperantemente, immoderatamente*, Germ. *uber die maß*, Gall. *immoderement*, Hisp. *desfemplademente*, ἀκράτως, intemperate, immodice, insolenter. *Cic. in Phil.* Nimis iracunde hoc quidem, & valde intemperanter. *Id. 1. Tusc.* Hominis est intemperanter abutentis & otio, & literis. *Liv. l. 31. c. 37.* Aviditate cædis intemperantius insecuti.

Intemperantia, æ, f. *intemperanza, incontinenza*, Ger. *unmeſſigkeit*, Gal. *immoderation*, Hisp. *desfemplanca*, ἀκολασία, ἀκρασία, incontinentia, immoderatio, intemperies, insolentia. *Cic. 4. Tusc. c. 9.* Omnium perturbationum fontem esse dicunt intemperantiam. *Plin. l. 10. c. 33.* intemperantia libidinis. *Id. l. 11. c. 37.* Intemperantia risus. *Senec. de constant. Sap. c. 9.* Cœli intemperantia, *h. e.* intemperies.

Intemperate, adv. idem ac intemperanter. *Cic. de Univ. c. 12.* Qui autem immoderate, & intemperate vixerit, eum secundus ortus in figuram muliebrem transferet.

Intemperatus, a, um, *intemperato*, non temperatus. *Cic. de Am.* Nequis intemperata quadam benevolentia impediat magnas utilitates amicorum. *Id. in Pf.* Quid cum tuis fortidissimis gregibus intemperatissimas perpetrationes prædicem? *Senec. de Consol. ad Helv. c. 6.* Quid intemperatius?

Intemperies, æ, f. 1. idem ac intemperies. *Cato c. 141.* Calamitates, intemperiæque prohibessis. ¶ Intemperie iræn Eumenides, seu Furiæ dicæ sant, quia ab intemperie cerebri calida provenit insania, ac furor, furorem autem Furiæ immittere credebantur. *Plaut. Aul. 1. 1. 30.* Nescio pol, quæ illum hominem Intemperiæ tenent. ¶ *Gel. in præf. ad fin.* Homines intemperiarum, negotiorumque pleni.

Intemperies, ei, f. *intemperie, mala disposizione*, תקון רע, Germ. *ungewittter*, Gal. *intemperie, mauvaise disposition*, Hisp. *desfemplanca*, δυσκρασία, rerum mixtarum inconveniens temperatura, a *temperies*, ut Intemperies cœli, cum aer immoderate aut calidus est, aut frigidus, aut humidus, vel siccus. *Liv. l. 8.* Fœdus insequens annus seu intemperie cœli, seu humana fraude fuit. *Colum. l. 11. c. 2.* Intemperies anni. *Ex ib.* Intemperies Solis. ¶ Translate. *Cic. l. 8. Att.* Qui videor non stulte illius amici intemperiem tulisse, *h. e.* intemperantiam, *stravaganza di costumi*. *Gellius l. 1. c. 17.* Has Xantippis intemperies in maritum Alcibiades demiratus, &c.

Intempestas, atis, f. idem ac intempries. *Plin. l. 18. c. 6.* Malum patrem familias, quisquis interdiu faceret, quæ nocta posset, nisi intempestate cœli.

Intempestive, adv. *non a tempo*, ἀκαίρως, importune, extra tempestatem, sive tempus. *Cic. 1. Off.* Ne si irascamur aut intempestive accedentibus, aut impudenter rogantibus. *Ovid. l. 4. de Pont. el. 11.* cum longa dies fedavit vulnera mentis, Intempestive qui movet, ille novat.

Intempestivitas, atis, f. inopportunum tempus, *tempo improprio*, ἀκαιρία. *Gel. l. 3. c. 16.* Octavi mensis (ad partum) intempestivitas.

Intempestiviter, adv. intempestive. *In lemmate c. 20. l. 4. Gellii.* Dicere joca quædam intempestiviter.

Intempestivus, a, um, *fuor di tempo, importuno*, לא ראוי, Germ. *unzeitig*, Gallibors de temps, & de saisons, Hisp. *fuera de su tiempo*, ἀκαιρος, quod est præter tempestatem, ideſt præter tempus, quod sit præter temporis opportunitatem. *Cic. Att. l. 4.* Nunquam enim mihi tua aut intempestiva epistola, aut loqua visa est. *Valer. Max. l. 7. c. 8. fub fin.* Quid hoc joco intempestivius? ¶ Intempestiva convivia. *Vide Tempestivus.* ¶ Accipitur etiam pro ominoso, & mali portenti, *di mal'augurio*. *Plin. l. 18. c. 6.* de indictis tempestatum. Anseres continuo clangore intempestivi, pecora exultantia, & indecora lascivia ludentia.

Intempestus, o. 1. 2. *intempestivo, fuor di tempo debito*, ἄκαιρος, πρόκαιρος, intempestivus. Hinc nox intempesta, ἀκαιρονύκτιον, ideſt ea pars noctis, quæ est inter noctem concubiam, & mediam noctem, quasi intempestiva, ita dicta, quia non habet idoneum tempus rebus agendis. *Macrob. l. 1. Sat. c. 3. Consfor. de die natali, cap. de diebus. Serv. in 3. Æn.* dicit esse mediam noctem, & dictam esse, quia carer tempore, quasi inactuosam, sive, actibus carentem, quibus tempus dignoscitur. *Var. l. 5. de L. L.* ait noctem intempestam vocari, quæ est inter vesperugінem, & jubar, quia, ut Ælius voluit, nullum tunc est agendi tempus, cum homines prope omnes, aliaque animantia cubare soleant, unde a quibusdam *concubium*, ab aliis *silentium nobis*, ab alii *conticinium* vocatur. Denique *Festus* scripsit: Intempestam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam facile noctis horæ, quam diei possimt intelligi. *Cic. 5. Ver. c. 43.* Repente nocte intempesta servorum fit armatorum concursus, atque impetus. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod est sine temperie, pro pestilenti. *Virg. 10. Æn. v. 184.* Et Pyrgi veteres, intempestæque Graviscæ.

Intemporalis, le, adj. qui est extra tempus, hoc est æternus. *Prudent. in Roman. v. 316.* Intemporalis ante, quam primus dies.

Intemporalitas, atis, f. intempestiv

l. 6. c. 3. Sella intenta loris. ¶ Item attentus, diligens. *Liv. lib. 3.* Operi certe, id quod constat, agresti intentus. *Quinz. l. 10. c. 1.* Vix singula quisquam intentissima cura consequi possit. *Sallust. in Catil. c. 2.* Intentus aliquo negotio aris bonæ famam quærit. Rursus *Liv. l. 23. c. 35.* Intentior sfruendæ fraudi. *Id. l. 26.* Intentus in omnem occasionem rei gerendæ. *Cic. Phil. 11.* Intentus ad liberandum, *Id. l. 1. de Orat. c. 60.* Intentior sermo, h. e. vehementior. *Tac. l. 37.* Intentis alimentorum pretiis, h. e. auctis.

Intentus, us, m. exensio. *Cic. pro Sext, c. 55.* Voces quidem, & palmarum intentus, & maledictorum clamorem omnem profuderunt.

Intepĕo, es, ui, n. 2. idem ac tepeo, vel tepidus fio. *Prop. l. 4. Eleg. 1. v. 124.* Et lacus æstivis intepet Umber aquis.

Intepesco, is, pui, n. 3. idem fere ac intepeo, *divenir tepido, Senec. epist. 78.* Ne quis intepescat cibus. *Col. l. 1. c. 1.* Intepescente frigore.

Inter, *tra, fra*, בין, Ger. *zuwischen*, Gal *entre*, His. *entre*, μεταξύ, præp. ex iis, quæ acc. inserviunt, & denotat medium quiddam, dicuturque de loco, de tempore, de persona, ab *in*, ut labter a *sub*, propter a *pro*. *Cic. Att. l. 3.* Inter me, & Brundusium Cæsar est. *Id. de Am.* Quæ sæpe inter me, & Scipionem de amicitia disseruntur. ¶ Accipitur etiam pro *in numero*. *Cic. pro Planc.* P. Crassus inter Equites R. summo splendore fuit. ¶ Item pro *in locum*. *Cic. in Catil.* Dico te prioræ nocte venisse inter falcarios, in M. Leccæ domum. ¶ Item pro in. *Cic. ad Q. Fr.* Hæc inter cœnam Tyroni dictavi. *Id. Verr. 7. c. 13.* Erat exitus ejusmodi, ut alius inter manus e convivio, tanquam e prælio auferretur, alius tamquam occisus relinqueretur. Sic inter diem, pro interdiu, *Gel. l. 9. c. 4.* Inter vias. *Ter. Eun. 4. 2. 1.* pro in via. ¶ Item pro *intra. Cic. pro Quinct. c. 14.* Qui inter tot annos ne appellarit quidem Quintium. ¶ Inter hæc, *in questo mentre*, transitionibus inservit. *Liv. l. 24. & alibi.* ¶ Inter se pro *invicem, mutuo. Cic. l. de nat. Deor.* Dii inter se diligunt. ¶ Item pro *post. Virg. 6. Æn. v. 30.* Hunc inter fluvio Tyberinus amœno. ¶ Componitur fere cum omnibus literis. Sed in *intelligo*, & similibus *r in l* mutatur.

Interæstĭo, as, avi, atum, n. 1. per intervalla æstuo. *Plin. l. 6. epist. 36.* Stomachus illi natura invalidus, & frequenter interæstuans erat.

Interalbico, as, n. 1. est colorem album per intervalla ostendere inter alios colores emicantem, quod in quibusdam varii coloris gemmis accidere solet, & in vestibus quibusdam. *Plin. l. 37. c. 10.* Leucochrysos fit chrysolitho interalbicante.

Interamentum, i, neut. quidquid ad aliquid interius muniendum, vel instruendum requiritur, ab *inter*, vel *intra*. *Liv. l. 28. c. 45.* Populonienses ferrum, Tarquinienses lintea in vela, Volaterrani interamenta navium, & frumentum policiti sunt, h. e. interiorem navium apparatum. Aliquis legit *incramenta*, h. e. picem, & ceram, & similia da naves oblinendas. *V. Cæra* in fine.

Interamna, f. 1. *Terni, Teravi*, urbs Umbriæ episcopalis ad Narem flu. in planitie, inter Spoletium 12. M. P. & Narniam 6. in via, quæ Romam ducit. Pop. *Interamnates*. ¶ Interamna altera, opp. Volscorum, in Latio, in R. Neap. & in prov. Terræ laboris, ad Lirim. fl. aliquot mill infra Insulam ad Mer. cujus nunc vestigia visuntur prope vicum *Ponte Corvo*. Alii credunt, fuisse paulo supra, ubi nunc cast. *l'Isoletta*, aliquot mill. ab Aquino in Occ. Aliis est *Terre di Termine*.

Interamnanus, V. Interamnus.

Interamnia, f. 1. *Teramo*, urbs alias Samnitum, in Præcutiano agro, nunc R. Neap. in Aprutio ult. ab ora maris Hadriatici 14. M. P. in Occ. inter Batinum, & Vomanum fl.

* Interamnas, atis, qui est ex interamna. *Plin. l. 3. c. 12. & 14. Cic. 11. Att. ep. 15.*

Interamnis, e, adject. qui est ex Interamna. *C. c. pro Mil.* C. Cassius Interamnis.

Interamnus, vel Interaimnanus, a, um, adject. qui inter duos amnes jacet, *μεσοποτάμιος. Lampr. in Alex. Sev. c. 56.* Terras interamnas (*Mesopotamiæ scilicet*) recepimus. Al. leg. Interamnanas. *Solin. c. 32.* Sparta ampiecti interamna.

Interanĕa, nium, n. 2. *interiori*, חלנים, *τὰ ἔντερα*, intestina, ab intra, quod intra corpus sint condita. *Plin. l. 30. c. 7.* Interaneorum morbi. *Id. l. 22. c. ult.* Lens palustris glutinat interanea procidentia. *Colum. l. 9. c. 14.* Aves occisas exemptis interaneis. ¶ In singulari num. *Plin. 32. 9.* Piscidentis interanei morbus.

Interanĕus, a, um, internus, intimus. *Plin. 20. 13.* Hipposelinum poto semine torminibus interaneis medetur.

Interarĕsco, is, arui, n. 3. *seccarsi in sutro*, יבש, διαξηρόνομαι, est penitus arescere hoc est omnino aridum fieri. *Cic. 5. Tusc. c. 14.* Nihil enim interarescere, nihil exstingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata consistit.

Interatim, adv. idem ac interim. *Festus.*

Interbĭbo, is, *n. 3. bere tutto*, ἐκπίνω, totum bibo, plane ebibo. *Plaut. Aul. 3. 6. 22.* Quæ mihi interbibere sola, si vino scatebat, Corinthiensem fontem Pyrenen poteit.

Interbĭto, is, n. 3. idem quod intereo, pereo. *Plaut. Mostl. 5. 1. 47.* Ne illi huc confugere possint, quæstioni quos dabo. Hic ego tibi præsidebo, ne interbitat quæstio. Eadem significatione usurpatur *Perbito* ab eodem Plauto, & aliis apud Nonium cap. 2. 659. Itaque minus recte plures Lexicographi interbitere exponunt, intervenire.

Inter cæsa, & porrecta. V. Interciſi dies.

Intercalaris, & re, o. 3. *interposto*, ἐμβόλιμος, ἐμβολιαῖος, παρεμβλητός, quod interseritur, interjectitium, interpositium, ut Mensis intercalaris, idest Februarius, cui dies quarto quoque anno, Terminalibus jam peractis, intercalabatur, seu inferebatur, nempe inter diem 24. & 25. seu ante 5. *Cal. Martii*, ut anni civiles cum altronomicis congruerent, a *calo*, voco, vel potius ab *inter*, & *calendæ*, quia ille dies inter sextum, & quintum calendas Martias interponebatur. V. *bisextus*. ¶ Intercalares calendæ, dicebatur primus dies Februarii. Sed pliqui intelligunt calendas Martii, quia intercalationem in Februario factam, quinque tantum diebus interpositis, sequerentur. *Cic. ad Ligar. l. 6. Fam. ep. 15.* Cum ad tertium calendas intercalares ragusa fratrum ruorum venissem mane ad Cæsarem. Intercalaris versus est, qui sequenter intercalatur, ac xepetitur, seu inter aliquos versus interponitur. *Serv. in 8. Ecl.* dictus est ad exemplum, quo dicebant *dies intercalaris*. Sed *Voss. & Scal. l. 7. de emend. temp.* contra ajunt, veteres diei intercalationem vocasse a carmine succentivo, quod colis, & strophis absoluris iterabatur. Hujus exemplum habes in *Virg. Ecl. 8.*

Intercalarium, rii, n. subst. rempus, quod intercalatur, ut annus cum cursu Solis conveniat. *Cic. 2. Ver. c. 52.* Tunc Cephaleditani decreverunt intercalarium quadraginta quinque dies longum, ut reliqui menses in suam rationem revererentur.

Intercalatus, a, um idem quod intercalaris. *Liv. l. 37. c. 59.* Triumphavit mense intercalario pridie calendas Martias.

Intercalatio, onis, f. עבור, ἐμβολισμός, interpositio. *Plin. l. 1. c. 47.* Per singulas intercalationes. *Macrob. l. 1. Sat. c. 13.* Omni intercalationi mensis Februarius deputatus est. V. *Intercalaris*.

Intercalātor, oris, m. qui interponit. *Macr. l. 1. Sat. c. 13.* Octo intercalatores dies.

Intercalātus, a, um, interpositus, atque ita dilatus, prorogatus. *Liv. l. 9. cap. 9.* Hanc jam ut intercalatæ pœnæ usuram habeant. V. *intercalo*.

Intercălo, as, as, *n. 1. intraporre, intramettere*, עבר, παρεμβάλλω, intersero, interpono. Sæpe usurpatur impersonaliter. *Cato de R. R. c. 150.* Si intercalatum erit calendis Majis, anno 30. ne amplius promittat. *Plin. l. 18. c. 25.* Ita, ut 12. annis continuis non intercalaretur. ¶ Ponitur etiam pro differre, prorogare. *Cic. Att. l. 5. ep. ult. in fi.* Sum scies, Romæ intercalatum fit, nec ne. *Id. ibid. ep. 9.* Te rogo, ut pugnes, ne intercaletur. Sed etiam in his locis potest exponi pro *interponere*; e. g. Ne interponatur aliquid spatii.

* Intercapedĭnans, antis, cessans, vel cessare faciens. *Fulgent. l. 1. Myth. init.* Intercapedinante pavoris prolixitate

Intercapedinātus, a, um, nom. ex particip. intervallo distinctus, divisus. *Mart. Capel. l. 9.* Vanescentia intercapedinatæ prolixitatis oblivia.

Intercapēdo, inis, f. *intervallo*, רווח, Germ. *zuwischen lauffende zeit, underlaff*, Gal. *intervalle*, His. *intervalo*, διάστημα, διαχώρημα, quod inter duo temporis spatia intercipitur, interstitium temporis. *Cic. Tyroni, l. 16. Fam.* Itaque jam me non pœnitebit intercapedinem scribendi feciste. *Id. l. 1. Fin. c. 18.* Quas ob causas in eorum vita nulla est intercapedo molestiæ. ¶ Generatim accipitur pro quovis intervallo. *Suet. in Vespas. c. 10.* Litium series excreverant, intercapedine jurisdictionis. Adde *Cic. Fam. 9. ep. 22.*

Intercardinārus, a, um, adject. ut intercardinatæ trabes, h. e. cardine simul colligatæ, *incastrate*, apud *Vitruv. l. 10. c. 20.*

Intercēdo, is, essi, essum, n. 3. *frapporsi*, פגע, *ἐνίστημαι*, proprie idem est, quod medium esse, & inter duo spatia sive temporis, sive loci interponi, intervenire, interjacere. *Cæs. l. 1.* Sylvæ, quæ inter eos, & Ariovistum intercederent. *Cicer. de Or.* Vix annus intercesserat ab hoc sermone cohortationis mox ¶ Accipitur etiam pro esse, extare, ut Amicitia, necessitudo, societas, affinitas, controversia, dissensio mihi cum aliquo, vel inter nos intercedit. *Cic. 1. Fam. ep. 2.* De his rebus Senatus auctoritas gravissima intercesserat. *Id. Ap. Pulchro, l. 3. Fam.* Veteres mihi necessitudines cum his omnibus intercedunt. ¶ Item pro opponere se, hoc est rem aliquam impedire, & prohibere, quod apud Romanos proprium fuit Tribunorum plebis, *intercedere, intramettersi, impedire*, *ἐνίστασθαι*. *Cic. 10. Fam.* Meæque sententiæ rogatu Servilii P. Tirius intercessit. *Cæs. l. 8. c. 2.* Nihil intercedit, quominus Samniti populo pacis, bellique arbitrium sit. *Ter. Andr. 5. 5.* Si nulla ægritudo huic gaudio intercesserit, intervenerit, vel impediverit. ¶ Item pro spondere, fidejubere. *Cic. Att. l. 1.* Accersit ad se, promisit, intercessit, dedit. *Id. Att. l. 6. epist. 1.* Adscribit, & quasi calcar admovet, intercessisse se pro iis. ¶ *Plin. l. 32. c. 1.* Quadrigentorum remissorum obsequio contra se intercederet, hoc est impediret, ne ii remiges obsequerentur, & navim agerent. De echeneide pisce loquitur. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Cic. de Provinc. Cons.* Qua intercedi de provinciis non licebit. *Id. l. 1. Fam.* Cui scis intercessum esse.

Interceptio, onis, f *occupazione*, actus intercipiendi. *Cic. pro Cluent. cap. 60.* Per quem porro datum? unde sumptum? quæ deinde interceptio poculi?

Interceptor, oris, m. qui intercipit. *Liv. l. 4. c. 50.* Prædane interceptorem, fraudatoremque etiam malum minari militibus? *Id. l. 3. c. ult.* Interceptor litis alienæ.

Interceptus, a, um, *intercetto, tolto di mezzo*, לקוח, *μεσολαβέω*, participp. ab intercipiunt. *Cic. ad Q. Fr.* Ne cujusquam animum meæ litteræ interceptæ offendant. *Plin. in ep. 50. l. 10.* Interceptus mortalitare, h. e. morte præventus. *Tac. Ann. 3. c. 12.* Interceptus veneno, h. e. exstinctus.

* Interceptus, us, m. interceptio. *Fulgent. l. 3. Myth. c. 10.*

Intercessĭo, onis, f. 3. *opposizione, impedimento, ἀντιπαράστασις, ὑπερένδεξις*, מעוע, oppositio, prohibitio, ne quid fiat. Erat autem intercessio propria Tribunorum, quibus jus fuit intercedendi, hoc est vetandi, prohibendique. Nam (ut Gel. docet l. 12. c. 13.) Tribuni plebis antiquitus creati videntur, non juri dicendo, sed intercessionibus faciendis, ut injuria, si qua fieret, arceretur, & ut vim fieri prohiberent. *Cic. 2. Phil.* Cum auspicia Augur, intercessionem Consul sustulisset. ¶ Item interventus, præsentia. *Gell. l. 14. c. 2.* Probari debere pecuniam datam, chirographi exhibitione, rabularum obsignatione, testium intercessione. ¶ Dicitur etiam de fidejussione in re pecuniaria, quemadmodum intercedo pro fideJubeo adhiberur, quod V. loco suo. *Cic. l. 1. Art. ep. 3.* Mea intercessio & est, & fuit parata. *Id. Parad. 6. c. 2.* Intercessiones pecuniarum in coitionibus candidatorum.

Intercessor, oris, m. *chi s'oppone*, מעוע, Germ. *verhinderer*, Gall. *intercesseur*, His. *intercessor, ἐνστάτης, μεσίτης*, oppositor, qui intercedit. *Cic. Agrar. 2. cap. 12.* Cum intercessio stultitiam intercessoris significatura sit, non rem impeditura. *Liv. l. 4. c. 53.* Intercessores legis Agrariæ. ¶ Item fidejussor, *Senec. ep. 119.* Nolo per intercessorem mutueris.

Intercessus, us, m. interventus. *Valer. Maxim. l. 5. cap. 4. n. 2.* Consulem graviter faucium intercessu sito servavit.

Intercido, is, cidi, cisum, a. 3. *tagliare per mezzo, o in mezzo*, חצה, בתר, כרת, διακόπτω, per medium seco, ex *inter*, & *cædo*. *Pl. l. 6. ep. 22.* Corrupto scribæ servo intercerpat commentarios, intercfderatque. *Colum. lib. 4. c. 32.* Arundineum denfarum potest intercidi, & dissecari; quod opus rustici castrationem vocant.

Intercīdo, is, cidi, casum, n. 3. *cadere*, נפל, אבר, παρεμπίπτω, idem ac cado, vel inter aliqua cado. *Liv. l. 26.* Ne vix illum telum in mare vanum intercideret. ¶ Est item perire, interire, deficere, *perire, ἀπολλύειν. Cic. pro Dejot.* Perres insignem fecerit Consularum, memoria intercidisse. *Horat. lib. 2. Sat. 4. v. 6.* Est interdictum tibi nunc aliquid, repetes mox, h. e. si oblitus fueris.

* Intercidōna. V. Deverra.

Intercīnctus, a, um, *distinto*, נקוד, maculis quibusdam circumquaque distinctus, *Plin. l. 37. c. 10.* Candore intercincto variis coloribus. Melius legitur interstinctus.

Intercĭno, is, a. 3. *cantare in mezzo, παρᾴδω*, לגן, cantum immisceo, interpono, infero. *Hor. in ar. poet. v. 194.* Neu quid medios intercinat actus, quod non proposito conducat; hoc est, nihil scribat, quod non ad propositum faciat.

Intercīpio, is, epi, eptum, a. 3. *togliere di mezzo*, לכד, לקח, Germ. *auffahen*, Gal. *intercepter, prendre par surprise*. His. *entresacar, tomar, μεσολαβέω*, interverto, impedio, efficio ne quid eo perveniat, quo destinatum est. *Cic. pro Cluent.* Id, cum daretur in multo, Balbutium quemdam ejus familiarem intercepisse, bibisse, statimque esse mortuum. *Cassius ad Cic. l. 12. Fam. ep. 12.* Intercipere literas. *Aurel. Vict. de Vir. illustr. c. 6.* Intercipere regnum. *Id. in Pomp.* Intercipere victoriam. *Col. l. 9. c. 3.* Intercipi morbo. ¶ Est item aliquem inter agendum occupare, incautum per infidias capere. *Plaut. Asin. 1. 1. 93.* Quid si forte in insidias devenero? tum redimes me, si me hostes interceperint. *Tacit. Agric. cap. 5.* Exercitus intercepti. h. e. deleti. *Nepos in Iphicrate cap. 2.* Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum intercepit. Al. leg. *interfecit*. V. Mora. ¶ Intercipere iter, *ferrar la strada. Curt. l. 4. c. 2.* Præceps in salum murus pedestre interceperat iter.

Intercīse, adv. *divisamente, σωτόμως*, sectim, & per incisiones. *Cic. in Part. c. 7.* Deinde idem intersise, atque permixte. *Gell. l. 11. c. 2.* Hæc etiam sparsim, & intercise commeminimus.

Intercīsi dies, ימים נחתים, *διακοπέσαι ἡμέραι*, erant species dierum promiscuorum, qui prima, & ultima parte erant nefasti, sed media fasti erant. *Macrob. l. 1. Sat. c. 16.* Dicti ita fuere, quia fasti erant inter cæsa, & porrecta, idest cæmoniis quasdam peragebar, & tunc Prætori licebat fari verba illa, *do, dico, addico*, idest jurisdictionem exercere. Vel intercisi dicti sunt, quia inter primam diei partem, & ultimam fas intercedebat, vel etiam, quia nefas sacrificio intercisum fuerat. *Varro lib. 5. de L. L.* Vel ita appellati sunt, quod divisi essent, partem eorum sibi Dies, partem hominibus vendicantibus. Sed id commune erat omnibus promiscuis, qui Deorum, hominumque communes erant. Iidem dies *Endotercisi* vocabantur. Nam veteres *ende* pro *in* dicebant. Hi dies in Calendario literis *En.* scribebantur.

Intercisio, onis, f. *redimento*, erosio, morsus. *Plin. l. 20. c. 14.* Intercisiones stomachi. Al. leg. *Item rosiones. Varr. in fragm.* A fecuris intercisione.

Intercisīvus. V. Intersecivi.

Intercīsus, a, um, nom. ex part. *tagliato a mezzo, troncato, διακοπείς*, abruptus, rescissus. *Cic. in Parad.* Intercisæ pactiones. *Cæs. l. 8. B. G. c. 14.* Jugum mediocri valle a castris intercisum. ¶ Dies intercisi, V. sup. *Intercisi*.

Intercludo, is, si, sum, a. 3. *serrare, chiudere*, עצר, סגר, Germ. *verschliessen, verstopffen*, Gall. *enclorre, fermer*, His. *cerrar, estorvar, ἀποκλείω*, claudo, intersepio. *Cic. Att. lib. 9.* Ut plane intercluſi, caprique simus. ¶ Sæpe usurpatur pro iter claudere, iter impedire. *Var. l. 1. de R. R. c. 63.* Ita, ut quibusdam sit intercluſa anima. ¶ Item pro impedire. *Virg. 2. Æn. v. 110.* Sæpe illos aspera ponti intercluſit hyems. *Cæs. l. B. C.* Hostes intercludere ab oppido, & ponte. ¶ Fugam intercludere, est iter occupare, per quod inimici fugam arripere possent. *Cæs. 7. B. G. c. 11.* ¶ Commeatum alicui, vel commeatu aliquem intercludere, est impedire, & itinera obsidere, ne inimicis commeatus possit deferri. *Plaut. Mil. 2. 2. 6.* Interclude inimicis commeatum, tibi muni viam. *Cæs. l. B. G. c. 48.* Eo consilio, uti frumento, commeatuque, qui ex Sequanis, & Heduis importaretur, Cæsarem intercluderent. ¶ *Cic. Att. l. 8. c. 8.* Intercludi dolore, *h. e.* opprimi.

Interclusio, onis, f. *impedimento*, מעצר, Germ. *verbinderung, das einschlissen*, Gal. *coupement, empêchement, enfermement*, His. *encerramiento, estorvo, ἀποκλεισις*, impedimentum, occupatio. *Cic. 3. de Orat. c. 46.* Clausulas enim, & interpuncta verborum animæ interclusio, atque angustiæ spiritui dentur. *Quinct. l. 9. c. 5.* Parentheſim interclusionem appellat.

Interclusus, a, um, *ferrato, impedito*, clausus, impeditus. *Cic. Att. l. 8. ep. 11.* Nobis iter illud omnino interclusum videtur. *Curt. l. 3. c. 6.* Interclusus spiritus.

Intercolumnium, n. *spazio fra l'una, e l'altra colonna*, Ger. *plats. od. weite zwischen zwoen seulen*, Gall. *espaces entre deux colonnes*. His. *espacio entre dos columnas, μεσοστύλιον*, spatium inter columnas. *Vitruv. l. 3. c. 1. Aufl. ad Her. l. 4.* Ædes, intercolumnium, angulum, fornicem. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Intercolumnia ambulationis convestiit hedera.

Interconcilio, as, avi, arum, a. 1. idem ac concilio, ideſt, benevolum reddo. *Quinct. l. 12. c. 10.* Sive aliud interconciliandi videtur præstare officium.

Interculco, as, avi, atum, a. 1. calco in medio, vel inter aliqua, ex inter, & calco. *Col. l. 11. c. 3.* Ita diffantes, ut intercalcari possint vinacea.

Intercurro, is, intercurri, rsum, n. 3. *intervenire*, מחתכן, *μεσιτεύω*, intervenio, intercedo. *Cic. 8. Phil. c. 6.* Pugnatur acerrime, qui intercurrerent, missus tres principes civitatis, hos contempsit Antonius, *Id. 2. Tusc.* Ergo his laboriosis excitationibus & dolor intercurrit.

Intercursŏ, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab intercurro, sed ejusdem fere significationis. *Liv. l. 2. c. 35.* Intercursantibus barbaris. *Pl. l. 3. c. 26.* Æstuariis intercursantibus. *Lucr. l. 3. v. 263.*

Intercursus, us, m. *intervento, il frapporsi, Liv. l. 2. c. 29.* Consulum intercursu rixa sedata est. *l. 34. c. 5.* Intercursu matronarum inter duas acies prælium sedatum est.

* Intercursus, a, um, percursus, peragratus, ut intercursa spatio maris haud longo. *Amm. l. 15. c. 10. al. 26.*

Intercus, ūtis, o. p. gen. c. *tra carne, e pelle*, Germ. *zuwischen haut, und fleisch*, Gal. *entre cuir, & chair*, His. *entre cuero, y cérne, ὑποσαρκίδιος, τὸ ὑπὸ τὸ δέρμα τε, ὁ μεταξὺ σαρκὸς καὶ δέρματος*, intestinus, quasi inter carnem, & cutem, vel quasi intra cutem, ut *Aqua intercus*, quæ vulgo hydropisis dicitur, tem, vel quasi intra cutem, ut *Aqua intercus*, quæ vulgo hydropisis dicitur, cumentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. *Cato de intercutitis, apud Priscian. Intercutibus* stupris flagitati. ¶ Translate ponitur pro occulto, ut *Virium scian.* Intercutibus

adorna, quod opus est. *Gel. l. 3. c. 7.* Consul interibi, dum ea pugna fit, se in locos subducit tutos, atque editos.

Interibilis, le, adj. qui interit, *mortale*. *Arnob. l. 2. & Tert. de resur. car. c. 34.*

Interjectio, onis, f. *interpositione*, השלכת, Ger. *ein einwurff*, Gal. *interpellation*, παρεμβασις, interpositio, insertio. *Auth. ad Her. l. 1.* Et tamen occulte dicimus interjectione verborum. ¶ Apud Grammat. est pars orationis indeclinabilis, quæ varios animi affectus ostendit, ut *Euge*, *malum*, *vah*, &c. ¶ Item Figura Rhetorica, eadem ac Parenthesis, seu Interruptio. *Quint. l. 8. c. 2.* Etiam interjectione, qua & Oratores, & Historici frequenter utuntur, ut medio sermone aliquem inserant sensum, impediri solet intellectus, nisi quod interponitur, breve est.

* Interjectivus, a, um, qui interjicitur. *Suppl. de re agrar. p. 78. Goes.*

Interjectus, a, um, *interpositus*, interpositus, partic. ab interjicior. *Cic. 2. de nat. Deor.* Natus ita locatus est, ut quasi murus oculis interjectus esse videatur. *Id. 1. Offic.* Aut interjecti inter Philosophos, & eos, qui Remp. administrarent.

Interjectus, us, m. idem ac interjectio. *Cic. 2. de nat Deor. c. 40.* Luna interpositu, interjectuque terræ repente deficit. *Tac. Ann. 3. c. 51.* Interjectu temporis. *l. 6. c. 39.* Interjectu noctis.

Interjicio, is, jeci, jectum, a. 3. *gestare frà qualche cosa*, *interporre*, יצר, השליך, Germ. *darzwischen einwerffen*, Gal. *entreposer*, *o mettre*, παρεμπιτνω, inter aliquid jacio, interpono, intermitto, cum dat. vel cum acc. & præp. *inter*. *Cic. de Or.* Alii eis interjecti, & tamquam medii sunt. *Id. de Un.* Idque interjecit inter individuum, atque id, quod dividuum esset in corpore. *Liv. l. 1. c. 58.* Paucis interjectis diebus.

Interim, adver. *tra questo mezzo*, *intanto*, בינתים, בתוך, בין, μεταξυ, interea, ab *inter*. *Cic. 2. de Or.* Hoc interim spatio conclave illud concidit. *Id. pro Lig.* Interim Varus Uricam venit. ¶ Ponitur & pro *aliquando*, seu *interdum*. *Quint. l. 1. c. 9.* Sed quia interim excusantur hæc vitia aut consuetudine, aut auctoritate, aut vetustate, denique vicinitate virtutum. *Traján. apud Plin. l. 10. ep. 27.* Constitui interim navibus, interim vehiculis uti, *Ter. And.* Tristis interim nonnunquam collacrymabar. Adde *Tacit. Ann. 1. c. 4.* ¶ Jungitur & cum *dum*. *Plaut. Truc. 4. c. 5.* Ego interim hic præsidebo, dum iste sic faciat.

Interimo, is, emi, emptum, a. 3. *toglier via*, הסיר, הנה, רצח, αφαιρεω, e medio tollo, intercipio, adimo: ab *inter*, & *emo*, quod sumere, tollere significat, ut in *abemere*, *adimere*, *eximere*, &c. *Cic. pro Mur. c. 12. ad fin.* Senes ad coemptiones faciendas, interimendorum sacrorum causa, reperii sunt. *Plaut. Epid. 4. 2. 24. & Cas. 3. 5. 29.* Interimere ait velle vitam. *Lucret. l. 3. v. 288.* Interimere sensus. ¶ Sæpe est *togliar di vita*, *uccidere*, αφαιρεισθαι, e vivis tollere, interficere, occidere, *Plaut. Cistell. n. 3. v. 13.* Accurrite, ne se interimat. *Cic. l. 1. de nat. deor. c. 19.* Si quæ interimant, innumerabilia sint, etiam ea quæ conservent, infinita esse debere. *Horat. l. 2. Ser. 3. v. 133.* Cum laqueo uxorem interjmis, matremque venenato. *Liv. l. 1. c. 3. sub fin.* Addit sceleri scelus: ftirpem fratris virilem interimit. ¶ Item exstinguere, destruere, delere. *Lucr. l. 1. v. 225.* uti quæque in sua corpora rursus dissolvat natura, neque ad nihilum interimat res. *Col. l. 11. c. 3.* Hunc veprem manifestum est interimi non posse, nisi radicitus effodere velis. ¶ Urbane *Plaut. Merc. 3. 4. 22.* Disperii! illæc interemit me modo hic oratio. *Cic. pro Mil. c. 34.* Me quidem, judices, examinant & interimunt hæ voces Milonis.

Interior, & us, o. 3. *interiore*, *che è più dentro*, פנימי, ολοτερος, quod est magis intra, ab *intus*, vel *intra*. *Cic. pro Sext. c. 10.* Interior ædium pars. *Liv. l. 42. c. 39.* Interiora regni. h. e. regiones a finibus remotiores. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 5.* Interiore epistola. h. e. media. *Nepos Hannib. c. 2.* Interiora consilia. *h. e.* occultiora. ¶ Nonnunquam *interior* idem est, ac propinquior, sumpta significatione aludis propinquitate cum minus spatium conficerent, quam exterior, ejus cursus brevior erat. Hinc *Cic. in Arate*; Nam cursu interiore brevi convertitur orbe. *Liv. l. 24. c. 35. a med.* Quæ propius quidem subibant naves, quo interiores ictibus tormentorum essent. *h. e.* muro propinquiores, atque adeo tormentorum ictibus magis expositæ. ¶ Quia porro currus agitabantur a dextro in lævum, hinc iota & equus interior sinister erat; unde factum est, ut *interior* pro sinistro aliquando usurpetur, *exterior* pro dextro, *Virg. AEn. 5. v. 162. 170. 203.* Ubi *Servius* consulendus. ¶ Interior in ambulando neque dexter, neque sinister dicebatur, sed qui parieti vicinior erat, & locum nobiliorem tenebat, ut hodie quoque in hac civitate usuvenit. *Ovid. Fast. 5. v. 67.* Et medius juvenum, non indignantibus ipsis, ibat; & interior, si comes unus erat. Hinc *exterior* dicebatur qui magis a pariete diftabat, & latus alterius regebat. *Hor. l. 2. Sat. 5.* Nec tamen illi Tu comes exterior, si fusserit, ire recuses. Ex hoc nata illa, *regere latus* apud Horatium, & Suetonium, & *claudere latus* apud Juvenalem.

Interitio, onis, f. idem quod interitus. *Cic. in Ver. frumentaria, c. 54.* Cum bis in eadem provincia magne fugitivorum copiæ versatæ sunt, tum interitio facta nulla est, Sic enim legit Nonius. Sunt tamen, qui legant *internecio*. *Hirt. de B. Hisp. c. 24.* Centurionum interitio.

Interitus, a, um, *estinto*, διεφθαρμενος, part. pass. a neutro intereo. *Q. Claud. Quadr. apud Prisc.* Pugna acriter commissa, & multis utrinque interitis. *Sidon. l. 2. ep. 10.* Dedere abolitam, interitamque.

Interitus, us, m. *distruzione*, *morte*, אבדן, Germ. *tod*, *untergang*, Gal. *destruction*, *mort*, Hisp. *muerte*, *perdicion*. ολοθρος, mors, obitus, occasus, ab *intereo*. *Cic. 1. Tusc.* Est enim interitus quasi discessus, & secretio, ac diremptio earum rerum, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur. *Id. in Bruto*, Damnum illius immaturo interitu res Romanæ, Latinæque literæ fecerunt. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus extra corpus, pro excidio, vel everfione. *Cic. pro Sylla.* Cum ad occasum, interitumque Reip. Catilina dux esset coastituras.

Interjungo, is, unxi, unctum, a. 3. *congiungere*, אסר, ζευγνυμι, est jungere. *Liv. l. 22. c. 30.* Tum dextræ interjunctæ, militesque concione dimissa a notis, ignotisque benigne, atque hospitaliter invitati. ¶ Interjungere equos proprie dicuntur aurigæ, qui in itinere cibi, aut somni capiendi causa equos disjungunt, & iter interrumpunt ad tempus. *Mart. l. 3. epig. 67.* Et hora lassos interjungit equos meridiana. *Id. l. 2. epig. 6.* Lassus tam cito deficis, viator, Et cum currere debeas Bovillas, Interjungere quæris ad Camænas.

Interius adverb. *interiormente*, *più a dentro*, לפנים, οδοτερω, Ger. *innwendig*, Gal. *plus dedans*, *interieurement*, Hisp. *mas a dentro*. *Cic. 3. de Or. c. 49.* Ne fluat oratio, ne vagetur, ne insistat interius, ne excurrat longius. *Sen. de Tranquil. c. 9.* Non in cursu tantum, Circique certamine, fed in his vitæ spatiis interius flectendum est. h. e. ad metam propius. V. *Interior*. *Sen. de Benefic.* de natura queri, quod aurum non interius aosconderit.

* Interlatéo, es, n. 2. inter aliqua lateo. *Senec. l. 6. q. n. c. 16.* Non est dubium, quin multum spiritus interlateat, & cæca sub terra spiritu aer latus obtineat.

* Interlatrans, antis, latrans, ut peccatis interlatrantibus. *Paul. Nol. ep. 4. al. 41.*

Interlábor, eris, apsus sum, dep. 3. inter aliquid labor, *scorrere*, *o cadere tra mezzo*, παρεμπιπτω. *Stat. 2. Theb. v. 649.* Parce per has stellis interlabentibus umbras. *Virg. 2. Georg. v. 349. per tmesin*: Inter enim labentur aquæ.

Interlectio, onis, f. lectio per intervalla, vel lectio aliquid interrumpens. *Tert. l. 2. ad Uxor. c. 6.* Scripturarum interlectio.

Interlego, is, egi, ectum, a. 3. per intervalla lego, aut colligo. *Pallad. l. 2. c. 25.* Si spissa pompa ramos onerabunt, interlegenda suat quæque vitiosa.

Interlido, is, ifi, ifum, a. 3. idem fere ac illido. *Paul. Nol. carm. 10. v. 261.* gravem interlidere dentem.

Interligo, as, a. 1. *legare tra mezzo*. *Stat. 7. Theb. v. 571.* alterno maculas interligat ostro.

Interlino, is, interlevi, itum, a. 3. *cancellare*, מחה, Ger. *durchstreichen*, Gall. *effacer*, Hisp. *borrar*, χαραλειφω, est scripturam, vel picturam atramento, vel aliqua alia re superinducta, corrumpere, destruere, abolere. *Cic. pro Cluent. c. 44.* Qui tabulas publicas municipii sui corrupisse judicatus sit, qui testamentum injus fontis bitumine interlitos fuisse.

Interlisus, a, um, in medio elisus. *Gabius Bassus* apud *Macr. l. 2. Saturnal. c. 14.* Jovis glans, litteris interlisis, juglans nominatur.

Interlitus, a, um, part. ab interlinor. *Cic. pro Cluent. c. 33.* In eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur. hoc est deletus. *Id. 4. Ver. c. 42.* Corruptæ atque interlitæ tabulæ. ¶ Item illitus. *Curt. l. 5. c. 1.* Murus instructus lateresulo coctili, bitumine interlitus.

Interlocutio, onis, f. 3. διαλογισμος, sermonis interpositio. *Quint. l. 5. c. 7.* Brevi interlocutione parroni ieiurandus est.

Interlóquor, eris, quutus, seu cutus sum, d. 3. *rompere il parlare*, διαλεγομαι, εμποιτω, est alio loquente sermones intermiscere, ac quodammodo interturbare loquentem. *Ter. Heaut. 4. 3. 13.* Siccine mihi interloquere? *Gel. l. 14. c. 2.* Aliter, atque aliter eadem in causa, eodemque in tempore fentire, & interloqui videatur.

Interlucatio, onis, f. collucatio, recisio ramorum inutilium. *Plin. l. 17. c. 27.* Interlucatio arboribus prodest, sed omnium annorum tæcidatio inutilissima.

Interlucĕo, es, uxi, n. 2. *tralucere*, האיר, Ger. *under etwas scheinen*, Gal. *entreluire*, Hisp. *entreluzir*, παρεκφαινω, in medio lucco, inter aliquid luceo. *Liv. l. 29. c. 14.* Duos Soles visos, & noctu interluisse. ¶ Translate ponitur pro interapparere, interconspici. *Auct. ad Heren.* Ut loci distincte interlucere possint. *Liv. l. 1.* Quibus inter gradus dignitatis, fortunæque aliquid interlucet.

Interlúco, as, a. 1. סנף, διακοσαιρω, ramos, seu plantas inutiliter pullulantes cum intervallo refeco, lucis causa superfluos ramos amputo, a *luce*, quod, cum cæduntur rami, lux fiat ipfi arbori amplior. *Plin. l. 17. c. 23.* Deputantur enim pariter cum vite, interlucata densitate ramorum, qui sint supervacui.

Interlúdo, is, ufi, usum, a. 3. inter aliquid ludo. *Auson. Mosel. v. 75.* Interludentes examina lubrica pisces.

Interlúnis, e, adject. ut, nox squalida, & interlunis, apud *Ammian. l. 19. cap. 12.* cum scilicet interluniium est.

Interluntum, nii, n. 2. συνοδινα, חדש, Lunæ silentium, Luna silens, cum Luna est in conjunctione Solis, id spatium temporis, quo nec amplius Luna vetus apparet, nec adhuc nova videtur, quia radiis solaribus superne illustratur, non autem ab ea parte, quæ nobis conspicua est, ab *inter*, & *Luna*, quasi aliquod tempus sit inter veterem novamque Lunam. *Plin. l. 7. c. 5.* Septimo non nisi prid. die, posterove plenilunii die, aut interlunio concepti nascuntur. *Id. l. 16. c. 39.* Inter omnes convenit, utilissime in coitu Lunæ sterni, quem diem alii interlunium, alii silentia Lunæ appellant. *Horat. l. 1. od. 25. v. 11.* Thracia bacchante magis sub interlunia vento.

Interlúo, is, ui, utum, a. 3. *bagnare in mezzo*, Ger. *durchrinnen*, Gal. *mouiller en touchant dedans*, Hisp. *mojar entre medias*, διαρρεω. *Liv. l. 42. c. 23.* Quantum interluit fretum? *Virg. 3. AEn. v. 418.* de *freto Siculo* arvaque & urbes Litore diductas angusto interluit æstu. ¶ Aliquando est lavare. *Cato de re rust.* Manus interluito, postea viqum fumito.

Interluvies, ei, f. 5. ὁ μεταξυ τοποις, fretum interlueus, seu interfluens. *Solin. c. 35. (al. 22.)* Hebudes insulæ angusta interluvie dividuntur. ¶ Legitur & Interluvium, apud *Priscian. l. 2.*

Intermanĕo, es, ansi, n. 3. *stare in mezzo*, inter, vel in medio maneo. *Luc. l. 6. v. 47.* Defessus Cæsar mediis intermanet agris.

Intermédius, a, um, *fra mezzo*, תוכן, Germ. *der mitten innen od. darzwischen ist*, Gal. *entredeux*, Hisp. *entre medias*, παρεμεσος, interjacens, interjectus. *Cic. in Or. c. 6.* Est autem quidam interjectus, intermedius & temperatus, nec acumine posteriorum, nec fulmine utens superiorum. Alii leg. *inter hos medius*. *Var. l. 3. R. R. c. 5.* Porticus intermedijs arcubus humilibus ordinatæ.

Intermenstrŭum, i, n. interlunium. *Var. l. 1. R. R. c. 37.* Quoad veniat ad intermenstruum, a quo die dicitur Luna esse extrema, & prima.

Intermenstrŭus, a, um, quod inter duos menses interjectum est, ut Luna intermenstrua. *Plin. l. 18. c. 32.* Maxime autem Luna intermenstrua, dimidiaque tstercorato.

Intermĕo, as, avi, atum, n. 1. *scorrere di mezzo*, Germ. *darzwischen gehen*, *durch gehen*, Gal. *passer entre*, *passer entre deux*, Hisp. *correr entre medias*, διαρρεω, interfluo, per medium meo, seu fluo. *Plin. l. 5. c. 30.* Longeque clarissimum Asiæ Pergamum, quod intermeat Silenus.

Intermestris, stre, o. 3. interjectus inter menses, ut Luna intermestris, ideft, interlunium, coitus Lunæ. *Plin. l. 16. c. 39.* Nisi intermestri Luna, atque dimidiata ne tangas materiam.

Intermíco, as, icui, n. 1. *risplendere in mezzo*, האיר, ברק, נגה, Ger. *darzwischen scheinen*, Gal. *entreluire*, Hisp. *resplandecer entre medias*, διαστιλβω, in medio splendeo. *Claud. l. 1. de Rapt. Pros. v. 183.* Rutilum squamis intermicat aurum. *Stat. Theb. 12. v. 252.* E speculis moriens intermicet ignis.

Interminabilis, le, adj. qui finiri non potest. *Sidon. l. 2. ep. 7.* Interminabile jurgium.

Interminatio, onis, f. *minaccia*, *divieto*, comminatio. *Impp. Valentinian. Theod. & Arcad. l. 16. Cod. Theodos. tit. 5. leg. 18.* De hac urbe pellantur sub interminatione judicii. Et *l. 8. tit. 7. leg. 21.* Quos etiam monuimus sub viginti interminatione libraram auri, *fosto pena*.

Interminátus, a, um, *non terminato*, *senza termine*, אין גבול, בלתי סוף, Ger. *ungestelen*, *ohne ende*, Gal. *qui n'a point de borne*, Hisp. *cosa sin termino*, απεραντος, non terminatus, termino carens, indefinitus. *Cic. 1. de nat. Deor. cap. 20.* Si immensam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Vellej. l. 2. c. 33.* Interminata cupiditas imperii. ¶ Item veritus, prohibitus, *proibito*, a minor, aris, particip. passivæ significat. *Hor. Epod. 5. v. 39.* interminato cum semel fixæ cibo Intabuissent pupulæ.

Intermíno, as, avi, atum, a. 1. idem ac interminor. *Plaut. Mil. 2. 3. 42.* Quis homo interminat?

Interminor, aris, atus sum, d. 1. *minacciare qualche gran male*, Ger. *veest trauen*, Gal. *menacer*, Hisp. *amenacar*, απειλεω, εμβριμωμαι, vehementer minor, magnum malum denuntio. *Ter. Andr. 3. 2. 16.* Dixi ne tibi? interminatus sum, ne faceres? ¶ Interminari vitam, est minari, se interfecturum aliquem. *Plaut. Cas. 3. 5. 28.* Imitatur malarum malam difciplinam, viroque interminatur suo vitam.

Interminus, a, um, idem ac interminatus. *Avien. Periegesi v. 794.* Oceanus interminus. *Prudent. l. 2. adversi. Symmach. v. 106.* longis interminus æcliis. *Auson. ep. 16. v. 38.* Perge, o libelle, & utere Felicitate interminus.

Intermiscĕo, es, iscui, ixtum, a. 2. *frammescolare*, מהל, Ger. *undermischen*, Gal. *entremesler*, Hisp. *entremezclar*, παρεμμιγνυμι, misceo in medio. *Col. l. 11. c. 3.* Quibus & aliquod satureiæ semen intermiscendum erit. Adde *Virg. Ecl. 10. v. 5.*

Intermíssio, onis, f. *intermissione*, שבת, διαλειψις, vacatio ab aliquo munere per aliquod tempus. *Cic. 2. de Divin. c. 68.* Propter intermissionem forensis operæ. *Id. 1. de nat. Deor. c. 41.* Cum sine ulla intermissione pulsetur. *Id. l. 1. Offic. c. 6.* Virtutis laus in actione consistit, a qua tamen sæpe sit intermissio.

Intermíssus, a, um, *tralasciato*, עזב, omissus ad tempus. *Cic. 3. de Or.* Et ab usu quotidiani sermonis jamdiu intermissa. *Pl. l. 10. c. 46.* Continenti, nec intermisso spiritu. ¶ Item interpositus, *frapposto*. *Cas. l. 5. B. G. c. 26.* Triduo intermisso. Et *c. 27.* Nocte intermissa. *Fi. alter l. 2. epist. 17.* Litus ornant nunc continua, nunc intermissa tecta villarum, *case ora contigue*, *ora lontane l'una dall'altra*.

Intermíssus, us, m. idem quod intermissio. *Pl. l. 10. c. 29.* Lusciniis diebus, ac noctibus quindecim sine intermissu cantus.

Intermitto, is, ifi, issum, a. 3. *tralasciare*, עזב, שבת, Ger. *untelassen*, *abstehen*, Gal. *entrelaisser*, Hisp. *entremeter*, *dexar*, διαλειπω, ad tempus omitto, cesso, desero. *Cic. Ast. l. 9. epist. 19.* Ne quem diem intermitterem. *Id. l. 7. Fam. ep. 12.* Quod tu mihi literas mittere intermisisses. *Id. 1. de Divin. c. 34.* Galli gallinacei in eo loco sic assidue canere coeperant, ut nihil intermitterent. *Cæs. l. 1. B. G. c. 38.* Flumen pene totum oppidum cingit; reliquum spatium, qua flumen intermittit, mons continet. h. e. qua non fluit.

Intermixtus, a, um, nom. ex particip. *frammischiato*. *Liv. l. 10. c. 20.* Intermixti hostibus.

Intermontium, n. 2. Intramontium, *Tramonti*, opp. amplum Picentinorum, inter Nuceriam, & Lyceras ad 4. M. P.

Intermorior, eris, d. 3. *morire*, παρατεθνηκω, penitus morior, pereo, intereo. *Bithynicus ad Cic. l. 6. Fam. ep. 16.* Si nullum officium tuum apud me intermoriturum existimas.

Intermortŭus, a, um, *tramorrito*, *mezzo morto*, qui inter mortem, vitamque ex dolore procumbit fimilis expiranti, partic. ab *intermorior*. *Liv. l. 37. c. 53.* In ipsa concione intermortuus paulo post exspiravit. *Suet. in Ner. c. 42.* Collapsus, animoque male fracto, diu, & sine voce, & prope intermortuus jacuit. ¶ Translate ponitur pro eo, quod pene interiit, pro fracto, debilitato. *Cic. in Pis. c. 7.* Quod eamdem illam manum ex intermortuis Catilinæ reliquiis concitatis. *Id. pro Mur. c. 7.* Et memoriam prope intermortuam generis sui virtute renovare. *Id. pro Mil. c. 5.* Intermortuæ conciones.

Intermundium, dii, n. τὸ μεσονοσμιον, spatium medium inter plures mundos. Voluit enim Epicurus, infiniros esse mundos, & inter eos spatia magna inania, quæ

quæ atomi volitantes alios, atque alios mundos coagmentarent. *Cic. 1. Fin.* Individua cum dicitis, & intermundia, quæ nec sunt ulla, nec possunt esse, intelligimus. *Id. 1. de nat. Deor. c. 8.* Tamquam modo ex Epicuri intermundiis descendisset.

Intermurālis, le, o. 3. *tra due muri*, *mezzo tra due muri*, quod est inter muros. *Liv. l. 44. c. ult.* Divisa est intermurali amni, & eadem ponte juncta.

Intermutātus, a, um, invicem mutatus. *Tert. de Baptis. c. 8.* Nepotes suos Jacob, capitibus impositis, & intermutatis manibus benedixit.

Internascor, eris, d. 3. *nascere in mezzo*, נולד, παρεκφυομαι, in medio nascor. *Pl. l. 18. c. 16.* Internascentesque herbas excludi.

Internātus, a, um, part. ab internascor. *Liv. l. 28. c. 2.* Angustiæ, & internata virgulta ordines dirimebant.

Intrtne, adverb. intra, interius, *internamente*. *Auson. de clar. Urb. in Burdigala, v. 14.* Distinctas interne vias mirere domorum. Alii aliter legunt.

Internecātus, a, um, nom. ex particip. *ammazzato*. *Plaut. Amph. 1. 1. 34.* Internecatis hostibus.

Internecialis, vel internicialis, le, adject. lethifer, *mortale*. *Liv. l. 27. c. 23.* Pestilentia magis in morbos longos, quam interneciales evasit. Ita legit Rhenanus ex vet. God. Alii *in perniciales*.

Internecīnus, a, um, o. 1. 2. vel melius internecivus, *ciò che si appartiene ad uccisione*, Ger. *das einem leben kostet*, Gal. *pernicieux*, *mortel*, Hisf. *cosa perteneciente a ne*, *estrago*, πανωλεθριος, quod ad internecionem pertinet, ut *Internecinum testamentum*, proprie quod dominus ejus necatus est. *Festus*. *Internecinum bellum*, quod ad internecionem fit alterius partis. *Liv. l. 9. c. 25.* Nullus modus fuit cædibus, deletaque Ausonum gens, vix certo defectionis crimine, perinde ac si internecinque matribus gereretur. h. e. capitale, exitiosum, defeperatum.

Internecio, onis, f. *uccisione*, הרג, Ger. *ertoedtung*, Gal. *tuerie*, Hisf. *estrago*, πανωλεθρια, ολοφυρμος, σφαγη, occisio, vitæ privatio, ab *interneco*. *Prisc. l. 4.* ait internecio pro internectio: elisio dici euphoniæ causa. *Cic. 5. Ver.* Tamen aratorum internecio facta nulla est. *Vellej. l. 2. c. 110.* Ad internecionem cædi. *Tac. Ann. 2. c. 21.* Internecio gentis. h. e. excidium.

Internecīve, adverb. cum internecione, ad internecionem. *Ammian. l. 27. c. 10.* Internecive cuncta disperdere.

Internecivus. V. Internecinus.

Internĕco, as, necui, nectum, a. 1. *uccidere*, *ammazzare*, המית, Germ. *alles ertoedten*, Gal. *faire main baſſe*, Hisf. *matar*, αποκτεινω, e medio tollo, & multitudinem totam ferme complectitur. *Prudent. in præfat. Apotheos. v. 49.* Ne forte culmum fibra inanis ſpiceum ſimul revulſa internecet. Aliud Plauti exemplum V. in *Internecatus*.

Internectio, onis, f. *interrompimento*, המפוגה, מעצר, Ger. *verhinderung*, Gal. *rompement de propos*, Hisp. *estorvo*, εμποδη, interruptio. *Cic. l. 6. ep. 18. Fam.* Itaque ne literæ quidem meæ impedimur, in quibus fine ulla interpellatione versor. *Id. in Partit. c. 8.* Si interventus alicujus, aut interpellatio dederit occasionem.

Interpellātor, oris, m. *chi rompe il parlare*, מפניע, מעצר, Gal. *verhinderer*, Gall. *detourbeur*, Hisf. *estornador*, ὁ υποβαλλων, interventor, qui interrumpit sermonem, aut aliquid aliud agentem. *Cic. 3. Off. c. 25.* Et ubi se oblectare sine interpellatoribus posset. *Auct. ad Her. l. 2.* Dialectici alieni sermonis molesti interpellatores. ¶ Item qui de re turpi aliquem appellat. *Paul. Dig. l. 47. tit. 11. leg. 1.* Sollicitatores alienarum nuptiarum, itemque mattimoniorum interpellatores.

Interpellātrix, icis, f. quæ interpellat. *Hier. ep. 3. ad Heliod. circa med.* Vidua interpellatrix duri judicis.

Interpello, as, avi, atum, a. 1. *interrompere*, עצר, חפניע, Germ. *einreden*, Gal. *rompre le propos*, Hisf. *estorvar*, υποβαλλω, est loquentem interrumpere, ab antiquo *pello*, *as*, quod erar loqui. *Cic. 1. Tusc. n. 8.* Sed nihil te interpellabo, continentem orationem audire malo. ¶ Translate est impedire, remorari. *Brut. Cic.* 11. *Fam.* Interpellent me, quominus honoratus sim, dum ne interpellent quominus Respublica a me commode administrari possit. *Cæs. 3. B. C.* Interpellare victoriam. *Liv. l. 3. c. 57.* Interpellare stuprum. *Id. l. 4. c. 50.* Interpellare pœnam. ¶ Aliquando est dicere, vel commonere. *Lucil. apud Non. c. 4. n. 264.* Verum tu quid agis? interpella me, ut sciam. ¶ Aliquando rogare, *pregare*. *Val. Max. l. 3. Iterum*, deinde, ac sæpius interpellatus in proposito perstitit. ¶ Interpellare virginem, vel matronam de stupro, frequens est apud *Cicos* pro ambire, vel petere ejus concubitum, *sentare*. ¶ Interpellare debitorem, est debitum exigere. *Pomp. l. Labeo, ff. de naut. fæn.* Si nemo sit, qui a parte promissoris interpellari trajectitiæ pecuniæ possit.

Interpensiva, n. 2. *πραγματικη*, perticarum, tigillorum, asserumve genera, quæ ab angulis parietum ad angulos tignorum, ad imbres in collicias derivandos, vel

alium quemvis usum interlocantur. *Vitruv. lib. 6. cap. 3.* V. ibi *Baldi Lex.*

Interplico, as, icui, icitum, a. 1. *παρεμπλεκω*, passim implico. *Stat. 4. Theb. v. 218.* Albaque puniceas interplicat insula cristas.

Interpolamentum, i, n. quidquid aliunde immittitur, interpolatio. *Claud. Mamert. in præf. l. 1.* Sine alienorum interpolamento finem liber accepit.

Interpolatio, onis, f. renovatio. *Plin. l. 13. c. 12.* Tenuatamque curiosa interpolatione principalem fecit e plebeja.

Interpolātor, oris, m. *rigattiere*, *straciajuolo*, Ger. *der alte kleiderzuvider neuvmachet*, Gal. *redauber*, Hisp. *remendador*, επιρραπτης, qui antiquas vestes refarcit, ac renovat, ut facilius vendat. *Tert. de Spectac. cap. 2.* Multum interest inter institutorem, & interpolatorem. ¶ Translate *Id. l. 1. de cultu fœm. cap. 8.* Diabolus interpolator naturæ.

Interpolātrix, icis, f. quæ interpolat, & rei veteri novam speciem inducit. *Pompon. in fragm.* Interpolatricem accessire oportet, quæ huic vestem adducet. ¶ Translate quæ fucum facit, & corrumpit. *Nazar. in paneg. Constantini c. 15. de historia*. Neque in hoc veri interpolatrix tenenda, *non si dee stirare*, *che abbia alterata la verità*. *Tert. adv. Haret. c. 7.* Sapientia humana affectatrix, & interpolatrix veritatis.

Interpolātus, a, um, renovatus, instauratus, partic. ab interpolor, & proprie dicitur de vestimentis, quibus a fullonibus ita nova lana est ducta, ut fallere possint. Translate usurpatur de quacumque re in novam formam redacta. Sic mancipia interpolata dicuntur apud JCtos, quæ, cum sint veterana, tamen a venalitiariis ita ornantur, finguntur, & quasi renovantur, ut pro novis vendi possint.

Interpŏlis, le, o. 3. ἐπιρραπτος, quod iterum politum est, ut Interpolis vestis, quæ ex vetusta facta est quasi nova. *Plin. l. 19. c. 2.* Est quidem ejus natura interpolis, turfusque quamlibet vetustum novo miscetur. ¶ Translate mulier interpolis dicitur, quæ figmentis novam sibi faciem parat. *Plaut. Most. 1. 3. 117.* Nam isthæc veteres, quæ se unguento unctiant, interpolres, vetulæ, edentulæ.

Interpŏlo, as, avi, atum, a. 1. *rinnovare*, *instaurare*, חדש, Ger. *verneuven*, Gal. *regratter*, Hisf. *remendar*, ανακαινιζω, επιγυαπτω, est immittere, interponere, & novam formam e verere fingere in vestibus. Est autem proprium artis fullonicæ, quæ poliendo diligenter vetera quæque quasi in novam speciem mutat. *Cic. ad Q. Frat. ep. 10.* Quod nolit, inquam, renovare honores eofdem, quominus cogam prætextam quotannis interpolet. ¶ Translate ponitur pro rebus quibuslibet vetustis novam formam inducere, immutare, renovare, instaurare. *Cic. 3. Verr. c. 61.* Tollendo quod esset, & semper aliquid demendo, mutando, curando, ne litura appareat, interpolando. *Plaut. Amph. 1. 1. 161.* Illic homo me interpolabit, meamque os finget denuo. *Plin. l. 15. c. 14.* At hercle Alexandriæ, ubi thura interpolantur. ideft radix cum fint, poliuntur. Convehebatur enim illuc thus rude, afpectu fimile cortici. *Ulp. l. 1. præcipiunt ædiles, ff. de Ædil. edict.* Quia igitur venalitiarii sciunt, facile decurri ad novitiorum emptionem, idcirco interpolant veteratores, & pro novitiis vendunt. ¶ *Curt. l. 6. cap. 2.* Interpolabat fatietatem epularum ludis. h. e. interpositis ludis, cibi fatietate levabatur.

Interpŏlus, a, um, *racconcio*, επιραπτος, επιγυφος, idem quod interpolis. *Marcian. Dig. 18. 1. 45.* Si vestimenta interpola quis pro novis emerit.

Interpōno, is, osui, ositum, a. 3. *interporre*, נתן בין, Germ. *darzwischen einem setzen*, Gal. *entremettre*, Hisp. *entremeter*, παρεντιθημι, interfero, interjicio. *Cic. de Amic.* Quasi enim ipsos induxi loquentes, ne *inquam*, & *inquit* sæpius interponeretur. ¶ Sumitur etiam pro opponere, intercedere. *Cic. pro Mil.* Convocabat Tribus, se interponebat, &c. *Id. 2. Phil.* Quid enim interponerem ruæ audaciæ? ¶ Interponere accusatorem, est submittere. *Cic. 3. Ver. c. 11.* Interposuistis accusatorem. ¶ Interponere auctoritatem suam, est auctoritate sua impedire, ne aliquid fiat. *Cic. 3. Phil.* Auctoritatem tuam interponis sine armis. ¶ Fidem suam interponere, est aliquid in fidem suam recipere. *Cæs. 5. B. G.* In eam rem se suam fidem interponere. ¶ Interponere postulara, est proferre ea, quæ quis sibi postulet concedi. *Cic. 8. Phil.* Postulata hæc ab eo interposita sunt, quominus, quod opus esset ad bellum, a vobis pararetur. ¶ Interponere se rei alicui, est se immiscere, *interponersi*, *intromettersi*. *Cic. Div. in Ver.* Cur re interponis, invisissimis his, quibus maxime lex consulum esse vult? *Id. l. 10. Fam. ep. 27.* Sapientius facies, si te in istam pacificationem non interpones. ¶ Interponere moram, est moram nectere. *Cic. 2. Acad.* Nullam moram interponendam putavimus, quin videremus. ¶ Interponere jusjurandum, pro jurejurando affirmare. *Liv. l. 34. c. 25.* ¶ Interponere aquam vino. h. e. miscere. *Martial. l. 1. epigr. 107.*

Interpositio, onis, f. *interpositione*, מחץ, παρεμβασις, insertio, interjectio. *Cic. 1. de Inv. c. 6.* Quæstionem autem eam appellat, quæ habeat in se controversiam in dicendo positam sine certarum personarum interpositione. ¶ Sumitur etiam pro iis, quæ lineis superceribi, & interscribi solent, dum aliquid emendatur. *Cic. l. 16. Fam. ep. 22.* Tu istic, si quid librarii mea manu non intelligent, monstrabis. Una omnino interpositio difficilior est, quam ne ipse quidem facile legere soleo, de quadrimo Catone.

Interpositus, a, um, *frapposto*. *Cic. pro Cluent.* spatio interposito, & causa conjuncta consenescat. *Id. pro Mur. c. 17.* Dies intermissus unus, aut nox interposita sæpe perturbat omnia.

Interpositus, us, m. idem quod interpositio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 40.* Luna interpositu, interjectuque terræ deficit.

Interprĕmo, vel Interprĭmo, is, essi, essum, a. 2. *soffocare*, πνιγω, comprimo, vel premendo collido, re aliqua compressa spiritum intercludo. *Plaut. Rud. 3. 2. 41.* Qui Sacerdoti sceleftus fauces interpresserit. *Minut. Fel. in Octav.* Quod colunt, & interprimunt. h. e. occultant.

Interpres, etis, m. 3. *mediatore*, *mezzano*, *sensale*, מליץ, מתורגמן, Germ. *dolmetſcher*, Gal. *interprete*, *truchement*, Hisf. *interprete*, ερμηνευς, φιλωδως, qui in aliqua re agenda medius est, veluti conciliator, & auctor, ab *inter*, & *pres*, positum, ut vult *Priscian*. Alii alia. *Plaut. Cure. a. 2. v. 64.* Quod te præsente istic egi, teque interprete. *Mil. 4. 1. 6.* Quæ tibi conditio nova, & luculenta ferrur per me interpretem! *Liv. l. 21. c. 12.* Se pagis ejus interpretem fore pollicetur. *Cic. ad Brut. ep. 10.* Cæsarem quidam improbissimis literis, fallacibusque interpretibus, ac nuntiis impulerunt in spem certissimam consulatus. *Asconius* etiam scribit, Interpretem dici eum, per quem inducitur pacto. ¶ Quoniam vero hujusmodi homines animos eorum fcifcitantur, quibuscum agunt, hinc interpres accipitur etiam pro eo, qui obscura exponit, *interpres*. *Virg. 1. AEn.* Virgineæ Phœbi. *Cic. 2. Div. c. 28.* Conjector, & interpres portentorum. *Juvenal. Sat. 4.* Sanctissimus legum interpres. ¶ Item pro eo, qui ex una in aliam linguam scripta convertit, *traduttore*. *Cic. de opt. gen. orat.* Nec converti, ut interpres, sed ut orator, &c.

Interpretabilis, le, adject. qui explicari potest, *Tert. cont. Valentin.*

Interpretamentum, i, n. ἑρμηνευμα, idem ac interpretatio. *Gel. l. 6. c. 2.* Si cui istud interpretamentum videbitur obscurius. *Petron. Sat.* Interpretamenta somniorum.

Interpretatio, onis, f.

Iosophia, si interpretari velis, quam studium sapientiæ. *Id. l. 1. Div. c. 23.* Interpretari somnium. *Id. l. 2. de Gr. c. 34.* Interpretari Scriptores. ¶ Item definire, pronunciare. *Liv. l. 1. c. 21.* Neque, recte, an secus, interpretor. *Plaut. True. 1. 2. 41.* Illa, haud ego, habuit publicum; perverse interpretaris. ¶ Usurpatur & cum infinito. *Cic. ad Att.* Liberatum se esse jurejurando, interpretabatur. ¶ Interpretari memoriæ alicujus, est in memoriam revocare. *Plaut. Epid. 4. 1. 25.* Quia tuæ memoriæ interpretari me æquum censes. ¶ Interdùm per timeôn dividitur. *Lucr. l. 4. v. 830.* Cætera de genere hoc inter quæcumque prætantur. ¶ Interpretor, passiva significatione usurpavit *Ammian. l. 23. c. 12.* his verbis. Locum, qui olea arbor interpretatur. Adde *l. 29. c. 21. & l. 37. ff. de hared. instituend.*

Interprimo, V. Interpremo.

Interpunctio, onis, f. *distinzione*, נִקּוּד, διστιγμή, actus interpungendi, distinctio. *pro Murz. c. 11.* Res enim sunt parvæ prope in singulis literis, atque interpunctionibus verborum occupatæ.

Interpunctus, i, n. idem ac interpunctio. *Cic. in Or. c. 80.* Clausulas, & interpuncta verborum animæ interclusio, & anguſtiæ spiritus attulerunt.

Interpunctus, a, um, *distinto*, διεστιγμένος, quod punctis distinctum est. *Cic. de Or.* Sed & festivitatem habet narratio distincta personis, & interpuncta sermonibus.

Interpungo, is, nxi, ctum, a. 3. punctis distinguo. *Sen. ep. 40.* Nos etiam, cùm scribimus, interpungere consuevimus.

Interpurgo, as, avi, atum, a. 1. idem fere quod purgo. *Pl. l. 28. c. 22.* Herbas malas radicitus erui, ficus interpurgari.

Interputo, as, a. 1. *mettere sotto*, ὑποτίμνω, est quasi per circuitum putare, & purgare. *Cato de R. R. c. 5.* Ficus interputato.

Interquæror, eris, estus sum, dep. 3. *lamentarsi. Liv. l. 33. c. 35.* Ætolorum principes interquesti sunt, quod &c.

Interquiesco, is, evi, etum, n. 3. idem quod quiesco. *Cic. de Clar. Or. c. 23.* Cum hæc dixisset, & paululum interquievisset.

Interrādo, is, asi, asum, a. 3. *radere di ogni intorno*, ἀκείρω, hinc illinc abrado, circumrado. *Pl. l. 16. c. 1.* ficæ artondentur, sicut & vites, atque etiam interradi gaudent. ¶ Est item limare, exculpere, polire. *Pl. l. 35. c. 1.* Nec tantum ut parietes toti operiantur, verum & interraso marmore, vermiculatisque ad effigies rerum, animaliumque cruſtis.

Interrāsilis, le, o. 3. *scolpito, insagliato*, idem quod interrasus, hoc est, per interualla erasus, simatus, & exculptus. *Pl. l. 12. c. 19.* Coronas ex cinnamomo interrasili auro ipsas.

* Interrāsus. V. Interrasilis.

Interregnum, i, n. *interregno*, Μεσοβασιλία, Regni intervallum, tempus illud, quod inter Regem defunctum, & Regem eligendum interpositum est. *Liv. l. 1.* Id ab re, quod nunc quoque tenet nomen, Interregnum appellatum. ¶ Transire dicebatur, cum Consulum loco, quod abessent Reipublicæ causa, aut vitio creati fuissent, si Dictatorem dici non placeret, Interrex creabatur, per quem Consularia Comitia haberentur. *Cic. Att.* Nam permagni ejus interest, rem ad Interregnum non venire. *Id. ib.* Tamen quiescat, rem adducî ad Interregnum. ¶ Interregnum inire, est interregiam potestatem capere. *Liv. l. 3. c. 8.* Tertio die quam interregnum iniepat, consules creat.

Interrex, egis, m. *Vicerè in morte del Re*, Germ. *Stadthalter*, Gall. *Viceroy*, Hisp. *Virrey*, Μεσοβασιλεύς, qui Regis mortui munere fungitur, donec novus Rex legatus sit. Apud Romanos primum Interrex creatus fuit post mortem Romuli. Hinc nos extitit, ut, quando Rex mortuus esset, Interrex constitueretur. Creatus est a Patribus, & ex Patribus. Patres enim illi, ex quibus Senatus a Romulo constituta est, Romulo mortuo, decem factis Decuriis eorum Senatorum, qui prima electione ex Albanis electi fuerant (nam *Livius* tandem centum Senatores a Romulo creatos esse scripsit, sed *Dionysius* ducentos, duabus electionibus; prima ex Albanis, altera ex Sabinis) singulos ex singulis legerunt, qui summæ rerum præessent, & ex his unum decreverunt, qui esset cum fascibus, & reliquis Regiæ potestatis insignibus. Primi itaque Interregni imperium quinque dierum spatio finiebatur. Nam singulos imperare oportebat, eo ordine quo singulos obtigisset. Translato quinquagintа dierum spatio, quo illi decem primi regnarant, rursus decem decuriis facti ex secundæ electionis Senatoribus, qui ex Sabinis erant, decem alii creati eum Magistratum susceperе. Atque ita imperium per omnes in orbem fluxit. Regni interregnum annum fuit, Rege denique constituto Numa Pompilio. Vide *Dionys. l. 2. Liv. l. 1.* ¶ Etiam Reipub. tempore Interrex creari solitus fuit. Cum enim Consules absentes Reip. causa, aut vitio creati fuissent, si Dictatorem Comitiorum causa dici non placeret, res deducebatur ad Interregem, & per eum Consularia Comitia habebantur. Ejus imperium similiter quinque dierum erat, ut tradit *Ascon. in Milonian.* ¶ Interregem pronunciare, est renunciare. *Cic. pro Dom. Id. in Rul.* Placebat Interrex legem de Sylla tulit, ut omnia, quæcumque ille fecisset, rata essent.

* Interrēte, Intrepidè. *Mart. Capell. l. 1. p. 7.*

Interritus, a, um, *che non ha paura*, ἀδειής, ἀφοβος, imperterritus, qui non terretur. *Ovid. 10. Met. v. 616.* Quid, quod ineſt virtus, & mens intrepida lethi? *Vell. l. 2. c. 70.* Cassius cervicem interritus liberto præbuit.

* Interrivātio, onis, f. derivatio aquarum inter duo loca. *Mart. Cap. l. 6. p. 223.*

* Interrivātus, ūs, um, inter duo loca derivatus. *Id. ibid. p. 193.*

Interrogātio, onis, f. *interrogazione*, ἐρώτημα, est quasi per circuitum putare, & purgare. *Cato de R. R. c. 5.* Ficus interputato.

Interrogātor, oris, m. *interrogatore*, ἐρωτητής, qui interrogat. *Ulp. Dig. l. 11. tit. 1. leg. 11. circ. med.* An obscure respondeat, ut incertum dimittat interrogatorem.

Interrogatorius, a, um, ἐρωτητικός, adj. qui ad interrogandum pertinet, vel qui continet interrogationem. *Terr. l. 2. adv. Marc. c. 25.* Interrogatorio sono legendum est: Adani uoi es? Sic Interrogatoriæ actio apud JCtos.

Interrogātus, a, um, nom. ex partic. *interrogato. Vellej. l. 2. c. 35.* Inter ultimos interrogatus sententiam. *Cic. in Or. c. 40.* Ad interrogata respondere. ¶ Item accusatus. *Accusata. Vellej. 2. c. 13.* Interrogatus lege reperundarum.

Interrōgo, as, avi, atum, a. 1. *interrogare, domandare*, שָׁאַל, Ger. *fragen, forschen*, Gall. *interroger*, Hisp. *preguntar*, ἐρωτάω, quæro, togo, scisciter, percontor. *Cic. in Vatin.* Quid te de Hispaniensibus furtis interrogem? *Id. 1. Catil.* Interrogas me, num in exilium? *Id. 1. Tusc. c. 24.* Pusionem interrogat Socrates quædam geometrica de dimensione quadrati. ¶ Significat etiam accusare. *Tac. Annal. 13. c. 14.* Pepigerat Pallas, ne cujus facti in præteritum interrogaretur. *Id. Annal. 14. c. 40.* Interrogare repetundarum.

Interrumpo, is, pi, uptum, a. 3. *interrompere*, שָׁבַר, קָרַע, Ger. *zerbrechen*, Gal. *interrompre*, Hisp. *interromper*, διαῤῥήγνυμι, medium abrumpo. *Plaut. Cic.* Pontes, quos fecerant, interrupi. ¶ Interdum est conturbare. *Col. l. 11. c. 2.* Interrumpere ordinem. ¶ Item interturbare, *disturbare. Pl. l. 28. c. 4.* Interrumpere somnos.

Interrupte, adv. *interrottamente, divisamente, separatamente*, Germ. *zertrennlich, zerbrochenlich*, Gal. *par interruption*, Hisp. *con interrompimiento*, διωῤῥωμένως, incise, cæsim, divise. *Cic. de Or. c. 80.* Si verbis usitatis, ut ordine temporum conservato, si non interrupte narrabitur.

Interruptio, onis, f. *interrompimento*, actus interrumpendi. Est hoc nomine figura Rhetorica. *Quint. l. 9. c. 2.* ἔκπτωσις, quam idem Cicero reticentiam, Celsus obticentiam, nonnulli interruptionem appellant.

Interruptus, a, um, *interrotto*, ab interrumpor. *Cic. 15. Fam. ep. 14.* Sed longis intervallis temporum interruptam consuetudinem habuit. *Idem pro Cœlio, c. 24.* In sermonibus interrupti, atque morientibus verbis. *Virg. Æn. 4. v. 82.* Pendent opera interrupta. *Tac. 3. Ann. c. 11.* Itinera interrupta, & impervia. *Id. 1. hist. c. 70.* Interrupti pontes.

Interscalmium, ii, n. διατοιχοκλισμός, spatium illud in navi, quod est inter scalmum & scalmum. *Vitr. l. 1. c. 2.*

Interscapillium, ii, n. μεταφρενία, spatium illud in dorso, quod inter scapulas est. *Apul. l. 2. Florid.* Cum interscapillium crates retexisset, quod erat aonto gibbere.

Interscindo, is, idi, issum, a. 3. *fendere, tagliare per mezzo*, Ger. *zerschneiden, zerhauen*, Gal. *couper par le milieu*, Hisp. *entrecortar*, διακόπτω, medium discindo, sive abrumpo, divido. *Cic. 2. de Leg. c. 9.* A tergouge pontem interscindi jubetet.

Interscribo, is, ipsi, iptum, a. 3. *scrivere di mezzo*, Ger. *darzwischen schreiben*, Gal. *ecrire entre deux*, Hisp. *escriver entre medias*, παρεγγράφω, in medio scribo, inter versus scribo, interpono, interscro. *Pl. ep. 9.* Multa detinere, plura transire, alia interscribere, alia rescribere.

Interscrivi, vel Interscrivi termini in agris dicuntur, qui intercidunter montibus, vel alio soli genere, quod culturam non patitur. *Frontin. de Colon. pag. 119. edit. Goesii.*

Interseco, as, ecui, ectum, a. 1. *tagliare per mezzo*, חָתַךְ, διατέμνω, per medium seco, in partes seco. *Auct. ad Her. l. 3. c. 14.* Ut ipsa pronuntiatione res ipsa, quas demonstravimus, inserere, aut interseeare videamur in animis auditorum. Alii aliter legunt. *Amm. l. 29. c. ult.* Tiberis media interseeans mœnia.

Intersectio, onis, f. *interseeazione*, actus interseeandi. *Vitr. l. 3. c. ult.* Intersectio, quæ Græce μετοχὴ dicitur, sic est dividenda, &c.

Interseminatus, a, um, nom. ex particip. in medio, vel per intervalla seminatus. *Apul. Apol.*

Interserpo, is, epsi, eptum, a. 4. *intramezzare*, שָׁלַח, Ger. *underschlagen*, Gal. *entrelacer, glisser de bayes*, Hisp. *entrevenir*, διέρπω, serpibus quibusdam intercludo, & genegatim intercludo, munio. *Cic. 1. Tusc.* Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore, terrenis, concretisque corporibus sunt interspta quodammodo. *Liv. l. 5. B. Pun.* Interserpire urbem valio. *Id. l. 2. B. Maced.* Nunc præliis lacessendo, nunc operibus interseipiendo quædam, ne exitus ad fugam esset.

Interseptus, a, um, *chiuso, ferrato*, part. ab interserpior. *Cic. pro Cornel. Balbo c. 18.* Ne interseptum sit his iter perpetuo ad hoc amplissimum præmium civitatis.

Intersĕro, is, erui, ertum, a. 3. *tramettere, interporre*, Ger. *undermischen, undermengen*, Gal. *entremeler*, Hisp. *entreverir*, παρεμβάλλω, interpono, interjicio, *Ovid. 10. Met. v. 559.* Mediis interserit oscula verbis.

Intersĕro, is, sevi, situm, a. 3. *piantare, o seminare tra altre cose*, Ger. *zwischen einpflantzen, einsayen*, Gal. *semer, ou planter entre deux*, παρεμφυτεύω, in medio aliorum planto, semino, infero. *Col. de R. R. l. 3. c. 27.* Cœpiato deinceps pastinato, malleolus ordinariis vitibus interseudus est.

Intersĭto, is, ĭvi, itum, n. 3. *formarsi in mezzo*, Ger. *zwischen einstellen*, Gall. *s'arrêter entre deux*, Hisp. *estar entre medias*, διίστημαι, in medio inmoror. Translate *Quint. l. 8. c. 3.* Intersistere nos indecentissime cogit. h. e. in medio sermone desistere.

Intersĭtus, a, um, part. ab intersero, qua notat seminare, & plantare. *Col. l. 8. c. 15.* Ea contegantur intersitis buxeis, aut myrteis fruticibus.

Intersĭtus, a, um, adj. ab *inter*, & *situs, situato in mezzo di qualche cosa. Apul. de Deo Socrat.* Sunt quædam mediæ potestates inter summum æthera, & infimas terras, in isto intersitæ aeris spatio. *Pl. l. 3. ep. 19.* Habet multum jucunditatis soli, cœlique mutatio, ipsaque illa peregrinatio intersita.

Intersŏno, as, ui, n. 1. in medio sono. *Stat. Theb. 5. v. 344.* mediis intersonat Orpheus Remigiis.

Interspersus, a, um, nom. ex partic. sparsus per intervalla. *Apul. l. 5. Met.* Interspersus rara canitie.

Interspīrasso, onis, f. *respiro, il respirare*, διαπνοή. *Cic. l. 3. de Or. c. 44.* Interspirationis enim, non defatigationis notatæ, neque librariorum notis, sed verborum, & sententiarum modo interpunctas clausulas in orationibus esse voluerunt. *Pl. l. 23. c. 1.* Sine interspiratione, ἀπνεύστι.

Interspīro, as, avi, atum, n. 1. *traspirare*, רוּחַ, Germ. *erschnauffen*, Gal. *souffler entre deux*, Hisp. *espirar, y respirar*, διαπνέω, de medio, seu per medium spiro. *Cato R. R. c. 112.* Relinquito, qua interspiret.

Intersterno, is, interstravi, acum, a. 3. *interporre*, Germ. *zwischen zuvorgen ligen*, Gal. *coucher entre deux*, Hisp. *entreponer*, διαστρώννυμι, in medio sterno, interjicio, intermisceo. *Justin. l. 1. c. 2.* Murumque urbi costo latere circumdedit, arena, pice, bitumine interstrato. *Pl. l. 29. c. 2.* Assulis interstratis.

Interstes, itis, comm. interjectus, interpositus, ab *inter*, & *sto. Fest. l. 4. adv. Marc. c. 33.* Deserunt veterа, & cœperunt novа, interstite joanne.

Interstĭtio, onis, f. 3. distinctio, divisio. *Arnob. l. 6.* Sidereos evomunt variata interstitione fulgores.

Interstinctus, a, um, nom. ex partic. distinctus, divisus, διεστικτος. *Stat. l. 3. Sylv. 5. v. 90.* Spatia interstincta columnis.

Interstinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *estinguere totalmente*, est penitus extinguere. Nam præpositio *inter* hic vim habet ἀδ *exprimendi*, idest corruptivam, ut interficio, interimo. *Festus*: Ignis Vestæ siquando interstinctus esset, virgines verberibus afficiebantur a Pontifice. *Apul. l. 4. Met.* Jamque protinus oblisis faucibus interstinguere eam debuisser. ¶ Significat etiam distinguere, separare. V. *Interstinctus*.

Interstĭtio, onis, f. *cessazione*, *varianza*, שִׁבְתּוֹן, Ger. *unterlassen*, Gal. *relache, cessation*, Hisp. *cessamiento*, μετεκχωρησις, cessatio, vacatio. *Gel. l. 20. c. 1.* Velut quoddam interstitium, idest juris inter eos quasi interstitionem quamdam, & cessationem. *Id. l. 20. c. ult. seu in præfat.* Quando animus eorum interstitione aliqua negotiorum data laxari, indulgerique potuisset.

Interstitium, ii, n. *spazio, distanza*, רֵוַח, Germ. *zwischen raum, abgelegenheit*, Gal. *intervalle*, Hisp *spacio entre medias*, διάστημα, διάστασις, τὸ μεταξύ, distantia, spatium, intervallum, quod inter aliqua interjectum est. *Macr. l. 1. Somn. Scip. c. 6.* Cum quatuor sint elementa, ex quibus constant corpora, terra, aqua, aer, & ignis, tribus sine dubio interstitiis separantur, quorum unum est a terra usque ad aquam, ab aqua usque ad aera sequens, tertium ab aere usque ad ignem. ¶ Dicitur etiam de spatio, seu intervallo temporis. *Tacit. Ann. 5. c. 4.* Dandum interstitium pœnitentiæ.

Interstĭto, as, interstĕti, *stare in mezzo*, διίστημι, inter aliquid sto, seu intercedo. *Amm. l. 22. c. 11.* Cum tempus interstetisset exiguum. *Avien. in Periegesi, v. 849. de Tauro monte.* Interstatque jugo mediam, sc. Asiam.

Interstrātus, V. Interstemo.

Interstrĕpo, is, pui, pitum, n. 3. *fare strepito in mezzo gli altri, o in mezzo di qualche cosa*, הָמָה, Ger. *under anderen rauschen*, Gal. *faire bruit entre autres*, Hisp. *hazer estruendo entre otros*, διαῤῥοιβέω, est strepitum inter alios, vel inter rem aliquam emittere. *Virg. 9. Æn. 39.* Digna, sed argutos interstrepere anser olores.

Interstringo, is, xi, ictum, a. 3. *stringere*, διαστρίγγω, idem quod stringo, comprimo. *Pl. Aul. 4. 4. 31.* Ibo intro, atque illi tuo focienno jam interstringam gulam.

Interstrĭto, is, xi, ctum, a. 3. *mettere insieme, comporre*, Ger. *bauen, zusammen setzen*, Gal. *bastir, joindre ensemble*, Hisp. *componer, ordenar*, διαθοιλόω, συνάπτω, connecto, coapto, compono, conjungo, simul inter se construo. *Silius l. 10. v. 149.* Telesinus ad ostia illius saxo, qua spina interstruit artus, occumbit. id est ubi spina, quæ est in medio dorso, artus connectit.

Interstum, interes, interfui, n. anom. *essere presente*, הָנֵה, Ger. *zugegen seyn*, Gal. *etre present*, Hisp. *entrevenir*, ἐγκυρέω, præsens sum, adsum, in re sum. Constituitur vel absolute. *Cic. 1. de Invent.* Ut id, quod indignum est, perinde illi videatur indignum, ac si ipse interfuerit, ac præsens viderit. ¶ Vel cum dativo. *Cic. Att. l. 9. ep. 4.* Alicujus supplicio interesse. ¶ Vel cum ablativo, & præp. *in Cic. pro Rosc. Amer. c. 14.* Hunc ne in convivio quidem ullo fere interfuisse. ¶ Significat etiam in medio esse, interjacere, interponi. *Cic. 1. Catil.* Dummodo inter me, atque te murus interstet. *Liv. l. 2. bel. Tun.* Id morari victoriam rati, quod interesset amnis. ¶ Translate ponitur pro differre, discrepare, *essere differente*, διαφέρω, quia ea, inter quæ aliquid est, non cohærent, sed distant. Usurpatur cum accusativo, & præp. *inter. Cic. 1. Off.* Sed inter hominem, & belluam hoc maxime interest, quod &c. *Id. 3. de Or.* Plurimum in faciendo interest inter doctum, & rudem. Constituitur etiam hoc sensu cum ablativo, & præp. *a* vel *ab. Cic. 2. Acad.* Qui illa visa negant quicquam a falsis interesse. *Id. ibid.* Nullum esse visum verum a sensu profectum, cui non appositum sit visum aliud, quod ab eo nihil interstt. ¶ Vel cum ablativo, & præp. *in Cic. 2. Acad.* Quæ ita videantur, ut etiam alia multa eodem modo videri possint, neque in his quicquam interstt. ¶ Reperitur etiam cum dativo. *Teren. Eun. 2. 2. 2.* Homini homo quid præstat? stulto intelligens quid interest. ¶ Et cum casu communi. *Teren. Adel. 1. 1. 51.* Hoc pater, ac dominus interest. ¶ Significat etiam referre, pertinere, *importare, appartenere*, sed de hac notione vide supra *Interest* suo loco.

Interstĭtuo, as, ui, utum, a. 3. *frapporre*, διατίθημι, medium statuo, medium facio. *Cic. 1. Off.* Interstituere aliquid, quod sit medium.

Interstrĭgo, as, avi, atum, a. 1. *scorticare*, ἀποδέρω, cortice detraho. *Cato R. R. c. 5.* Ficus interstrigato.

Interstrŭo, is, xi, ctum, a. 3. *fabbricare in mezzo*, διοικοδομέω, medium ædificio, inter ædificia ædificio. *Cic. 2. Verr. c. 50.* Cum eo nullo intertrimento convenerat jam, quemadmodum traderetur. Ubi *Asconius*. Detrimentum unius partis esse potest; intertrimentum vero damnis, & accipientis. *Ter. Heaut. 3. 1. 39.* Nunc sine magno intertrimento haberi non potest.

Intertrītura, æ, f. idem quod intertrimentum. *l. ult. ff. de pign. act.* Quæro intertriturам, quæ ex operis facta est, &c.

Interturbatio, onis, f. sumitur pro constantia, seu tranquillitate, quæ nunquam turbatur. *Liv. l. 23. c. 8.* Animi quoque ejus mirabilem interturbationem cum quæreret.

Interturbo, as, a. 1. *sturbare*, διαταράττω, valde turbo. *Ter. And. 4. 1. 39.* Davus interturbat omnia. ¶ Est item aliquem aliquid agentem, aut dicentem interpellare. *Plaut. Bacch. 4. 4. 81.* Ne interturba, imperatum jam in cera est.

Intervăco, as, n. 1. *restare vacuo in mezzo*, διακενόομαι, in medio vacuus maneo. *Col. l. 4. c. 32.* Bulbus tripedaneis intervacantibus spatiis obrutus anno celerius maturam perficiam præbet.

Intervallātus, a, um, πεπλοδισμός, per intervalla disjunctus, ut Intervallata febris, quam intermittentem, & revertentem vocamus. *Gel. l. 1. c. 12. 7. extr.* Hæc biduo medio intervallata febris. *Amm. l. 26. c. 2.* Intervallato brevi tempore.

Intervallum, i, n. *intervallo, spazio*, מֶרְוַח, Ger. *ein ler ort*, Gal. *intervalle*, Hisp *espacio*, διάστασις, proprie est spatium inter palos, qui vallum castrense continuant, sed per Synecdochen speciei ad ullum quævis spatia extensum est, a *vallus*, quia est inter capita vallorum, idest stipitum, quibus vallum fit. *Cic. 1. Nat. Deor.* Non a Sole longius, quam unius signi intervallo discedit. *Id. pro Arch.* Interim satis longo intervallo venit Heracleam. idest longo post tempore. *Liv. l. 3.* Cur ex tanto intervallo rem defuetam usurparent. *Aur. Vict. de Vir. illustr. c. 4.* Singulos per intervalla intercidi, *l'uno dopo l'altro. Liv. l. 2.* Ne intercumbidi quidem facto, *senza perder tempo. Ulp. l. 5. Vivero. Dig. Mand.* Dare alicui intervallum solvendi.

Intervello, is, elli, vulsum, *strpare di mezzo*, παρατίλλω, e medio aliorum evello, ut cum lolium e tritico, canos e capillis, aut barba evellimus. *Sen. ep. 14.* Barbam aut vellere, aut intervellere. *Quint. l. 10. c. 7.* Ita funt naturæ copulata, ut mutari, aut intervelli non possint.

Intervenio, is, n. 4. *sopravvenire, intravvenire*, הִתְפַּלֵּל, בּוֹא, Ger. *darzu kommen, überfallen*, Gal. *entrevenir*, Hisp. *entrevenir*, ἐπέρχομαι, in medio negotio supervenio, inter aliquam rem venio. *Tac. Ann. c. 23.* Ludorum diebus, qui cognitionem intervenerant. *Cic. pro Cluen. c. 16.* Multi viri boni cum ex occulto intervenissent. ¶ Est etiam casu venire, vel venire simpliciter. *Cic. 2. de Or.* Nisi forte molesti intervenimus. *Liv. l. 23. c. 18.* Plures cecidissent, nisi nox prælio intervenisset. ¶ Item interesse, adesse. *Cic. in Fam.* Quod non esset factum, si ipse intervenissem. *Id ad Q. Fr.* Etenim intervenit nonnullorum querelis. ¶ Item intercedere, seu sese opponere. *Cic. 2. Phil.* Sed cito Curio intervenit, qui te a meretricio quæstu abduxit. ¶ Item accidere, obvenire. *Cic. 1. Fin.* Quod exiguam dicit fortunam intervenire sapienti. *Id. 3. Tusc.* Aut in omni aut in magna parte vitæ, dolore non interveniente. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Ter. Heaut. 2. 3. 40.* Ubi de improviso est interventum mulieri.

Intervenium, n. 2. *sparium* inter tigna. *Vitr. l. 4. c. 2.*

Intertinctus, a, um, nom. ex partic. *tinto fra mezzo. Pl. l. 36. c. 8.* Intertinctus aureis guttis lapis.

Intertortus, a, um, distortus, contortus. *Petr. in Satyr. c. 124.* Atque intertorto lacerатam pectore vestem. *Al. aliter leg.*

Intertrăho, is, axi, actum, a. 3. *levar via*, אָצַל, plane extraho, de medio traho, eripio, au fero, *Plaut. Amph. 2. 2. 41.* Næ ego illi puteo, si occepso, animam omnem intertraxero.

Intertrigo, iginis, f. *malattia*, morbus, cum femina sive equitando, sive alia de causa attrita sunt, adusta, excoriata: item cum in genere veterinario pes pedem, aut ungula ungulam terit, ab intero. *Col. l. 7.* Intertrigo bis in die subluitur aqua calida, mox decocto, ac trito sale cum adipe delicatur. *Pl. l. 20. c. 14.* Intertrigines menta prohibet. Adde *Var. 4. L. L.*

Intertrimentum, ti, n. *danno*, נֶזֶק, Ger. *abgang ed. verlurst*, Gal. *perte, dommage*, Hisp. *dano*, βλάβη, ἔπωσις, est damnum rei detritæ, ab *intero*, quia cum duo inter se teruntur, etiam imminuuntur, ut videre est in vestibus ex attrectatione, & usu. *Varro l. 4. de L. L.* ¶ Sumitur eriam translate pro evanida argenti parte, quæ ex incoctione depetit. *Liv. l. 32. c. 2.* Pecunia Romæ mutua sumpta, intertrimentum argenti supplevерunt. ¶ Item pro damno rum dantis, tum accipientis, seu pro communi jactura, quæ accedit in conficiendo aliquo negotio. *Cic. 3. Verr. c. 50.* Cum eo nullo intertrimento convenerat jam, quemadmodum traderetur. Ubi *Asconius*. Detrimentum unius partis esse potest; intertrimentum vero damnis, & accipientis. *Ter. Heaut. 31. 39.* Nunc sine magno intertrimento haberi non potest.

Intertrītura, æ, f. idem quod intertrimentum. *l. ult. ff. de pign. act.* Quæro intertriturам, quæ ex operis facta est, &c.

Interturbatio, onis, f. sumitur pro constantia, seu tranquillitate, quæ nunquam turbatur. *Liv. l. 23. c. 8.* Animi quoque ejus mirabilem interturbationem cum quæreret.

Interturbo, as, a. 1. *sturbare*, διαταράττω, valde turbo. *Ter. And. 4. 1. 39.* Davus interturbat omnia. ¶ Est item aliquem aliquid agentem, aut dicentem interpellare. *Plaut. Bacch. 4. 4. 81.* Ne interturba, imperatum jam in cera est.

Intervăco, as, n. 1. *restare vacuo in mezzo*, διακενόομαι, in medio vacuus maneo. *Col. l. 4. c. 32.* Bulbus tripedaneis intervacantibus spatiis obrutus anno celerius maturam perficiam præbet.

Intervallātus, a, um, πεπλοδισμός, per intervalla disjunctus, ut Intervallata febris, quam intermittentem, & revertentem vocamus. *Gel. l. 1. c. 12. 7. extr.* Hæc biduo medio intervallata febris. *Amm. l. 26. c. 2.* Intervallato brevi tempore.

Intervallum, i, n. *intervallo, spazio*, מֶרְוַח, Ger. *ein ler ort*, Gal. *intervalle*, Hisp *espacio*, διάστασις, proprie est spatium inter palos, qui vallum castrense continuant, sed per Synecdochen speciei ad ullum quævis spatia extensum est, a *vallus*, quia est inter capita vallorum, idest stipitum, quibus vallum fit. *Cic. 1. Nat. Deor.* Non a Sole longius, quam unius signi intervallo discedit. *Id. pro Arch.* Interim satis longo intervallo venit Heracleam. idest longo post tempore. *Liv. l. 3.* Cur ex tanto intervallo rem desuetam usurparent. *Aur. Vict. de Vir. illustr. c. 4.* Singulos per intervalla intercidi, *l'uno dopo l'altro. Liv. l. 2.* Ne intercumbidi quidem facto, *senza perder tempo. Ulp. l. 5. Si vero. Dig. Mand.* Dare alicui intervallum solvendi.

Intervello, is, elli, vulsum, *strpare di mezzo*, παρατίλλω, e medio aliorum evello, ut cum lolium e tritico, canos e capillis, aut barba evellimus. *Sen. ep. 14.* Barbam aut vellere, aut intervellere. *Quint. l. 10. c. 7.* Ita funt naturæ copulata, ut mutari, aut intervelli non possint.

Intervenio, is, n. 4. *sopravvenire, intravvenire*, הִתְפַּלֵּל, בּוֹא, Ger. *darzu kommen, überfallen*, Gal. *entrevenir*, Hisp. *entrevenir*, ἐπέρχομαι, in medio negotio supervenio, inter aliquam rem venio. *Tac. Ann. c. 23.* Ludorum diebus, qui cognitionem intervenerant. *Cic. pro Cluen. c. 16.* Multi viri boni cum ex occulto intervenissent. ¶ Est etiam casu venire, vel venire simpliciter. *Cic. 2. de Or.* Nisi forte molesti intervenimus. *Liv. l. 23. c. 18.* Plures cecidissent, nisi nox prælio intervenisset. ¶ Item interesse, adesse. *Cic. in Fam.* Quod non esset factum, si ipse intervenissem. *Id ad Q. Fr.* Etenim intervenit nonnullorum querelis. ¶ Item intercedere, seu sese opponere. *Cic. 2. Phil.* Sed cito Curio intervenit, qui te a meretricio quæstu abduxit. ¶ Item accidere, obvenire. *Cic. 1. Fin.* Quod exiguam dicit fortunam intervenire sapienti. *Id. 3. Tusc.* Aut in omni aut in magna parte vitæ, dolore non interveniente. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Ter. Heaut. 2. 3. 40.* Ubi de improviso est interventum mulieri.

Intervenium, n. 2. *sparium* inter tigna. *Vitr. l. 4. c. 2.*

Intertinctus, a, um, nom. ex partic. *tinto fra mezzo. Pl. l. 36. c. 8.* Intertinctus aureis guttis lapis.

Intertortus, a, um, distortus, contortus. *Petr. in Satyr. c. 124.* Atque intertorto lacerатam pectore vestem. *Al. aliter leg.*

Intertrăho, is, axi, actum, a. 3. *levar via*, אָצַל, plane extraho, de medio traho, eripio, au fero, *Plaut. Amph. 2. 2. 41.* Næ ego illi puteo, si occepso, animam omnem intertraxero.

Intertrigo, iginis, f. *malattia*, morbus, cum femina sive equitando, sive alia de causa attrita sunt, adusta, excoriata: item cum in genere veterinario pes pedem, aut ungula ungulam terit, ab intero. *Col. l. 7.* Intertrigo bis in die subluitur aqua calida, mox decocto, ac trito sale cum adipe delicatur. *Pl. l. 20. c. 14.* Intertrigines menta prohibet. Adde *Var. 4. L. L.*

Intertrimentum, ti, n. *danno*, נֶזֶק, Ger. *abgang ed. verlurst*, Gal. *perte, dommage*, Hisp. *dano*, βλάβη, ἔπωσις, est damnum rei detritæ, ab *intero*, quia cum duo inter se teruntur, etiam imminuuntur, ut videre est in vestibus ex attrectatione, & usu. *Varro l. 4. de L. L.* ¶ Sumitur eriam translate pro evanida argenti parte, quæ ex incoctione depetit. *Liv. l. 32. c. 2.* Pecunia Romæ mutua sumpta, intertrimentum argenti supplevерunt. ¶ Item pro damno rum dantis, tum accipientis, seu pro communi jactura, quæ accedit in conficiendo aliquo negotio. *Cic. 3. Verr. c. 50.* Cum eo nullo intertrimento convenerat jam, quemadmodum traderetur. Ubi *Asconius*. Detrimentum unius partis esse potest; intertrimentum vero damnis, & accipientis. *Ter. Heaut. 31. 39.* Nunc sine magno intertrimento haberi non potest.

Intertrītura, æ, f. idem quod intertrimentum. *l. ult. ff. de pign. act.* Quæro intertriturам, quæ ex operis facta est, &c.

Interturbatio, onis, f. sumitur pro constantia, seu tranquillitate, quæ nunquam turbatur. *Liv. l. 23. c. 8.* Animi quoque ejus mirabilem interturbationem cum quæreret.

Interturbo, as, a. 1. *sturbare*, διαταράττω, valde turbo. *Ter. And. 4. 1. 39.* Davus interturbat omnia. ¶ Est item aliquem aliquid agentem, aut dicentem interpellare. *Plaut. Bacch. 4. 4. 81.* Ne interturba, imperatum jam in cera est.

Intervăco, as, n. 1. *restare vacuo in mezzo*, διακενόομαι, in medio vacuus maneo. *Col. l. 4. c. 32.* Bulbus tripedaneis intervacantibus spatiis obrutus anno celerius maturam perficiam præbet.

Intervallātus, a, um, πεπλοδισμός, per intervalla disjunctus, ut Intervallata febris, quam intermittentem, & revertentem vocamus. *Gel. l. 1. c. 12. 7. extr.* Hæc biduo medio intervallata febris. *Amm. l. 26. c. 2.* Intervallato brevi tempore.

Intervallum, i, n. *intervallo, spazio*, מֶרְוַח, Ger. *ein ler ort*, Gal. *intervalle*, Hisp *espacio*, διάστασις, proprie est spatium inter palos, qui vallum castrense continuant, sed per Synecdochen speciei ad ullum quævis spatia extensum est, a *vallus*, quia est inter capita vallorum, idest stipitum, quibus vallum fit. *Cic. 1. Nat. Deor.* Non a Sole longius, quam unius signi intervallo discedit. *Id. pro Arch.* Interim satis longo intervallo venit Heracleam. idest longo post tempore. *Liv. l. 3.* Cur ex tanto intervallo rem desuetam usurparent. *Aur. Vict. de Vir. illustr. c. 4.* Singulos per intervalla intercidi, *l'uno dopo l'altro. Liv. l. 2.* Ne intercumbidi quidem facto, *senza perder tempo. Ulp. l. 5. Si vero. Dig. Mand.* Dare alicui intervallum solvendi.

Intervello, is, elli, vulsum, *strpare di mezzo*, παρατίλλω, e medio aliorum evello, ut cum lolium e tritico, canos e capillis, aut barba evellimus. *Sen. ep. 14.* Barbam aut vellere, aut intervellere. *Quint. l. 10. c. 7.* Ita funt naturæ copulata, ut mutari, aut intervelli non possint.

Intervenio, is, n. 4. *sopravvenire, intravvenire*, הִתְפַּלֵּל, בּוֹא, Ger. *darzu kommen, überfallen*, Gal. *entrevenir*, Hisp. *entrevenir*, ἐπέρχομαι, in medio negotio supervenio, inter aliquam rem venio. *Tac. Ann. c. 23.* Ludorum diebus, qui cognitionem intervenerant. *Cic. pro Cluen. c. 16.* Multi viri boni cum ex occulto intervenissent. ¶ Est etiam casu venire, vel venire simpliciter. *Cic. 2. de Or.* Nisi forte molesti intervenimus. *Liv. l. 23. c. 18.* Plures cecidissent, nisi nox prælio intervenisset. ¶ Item interesse, adesse. *Cic. in Fam.* Quod non esset factum, si ipse intervenissem. *Id ad Q. Fr.* Etenim intervenit nonnullorum querelis. ¶ Item intercedere, seu sese opponere. *Cic. 2. Phil.* Sed cito Curio intervenit, qui te a meretricio quæstu abduxit. ¶ Item accidere, obvenire. *Cic. 1. Fin.* Quod exiguam dicit fortunam intervenire sapienti. *Id. 3. Tusc.* Aut in omni aut in magna parte

Intingus, us, m. *sapore*, ἔμβαμμα, condimentum ad obsonia condienda. *Pl. l. 15. c. 29.* Eadem origine aprorum sapor commendatur, plerumque ad intinctus additis myrtis.

Intinctus, a, um, nom. ex particip. tinctus. *Virr. lib. 1. c. 5.* Intinctus in aqua. *Ovid. 2. Fast. vers. 634.* Nutriat intinctos missa patella cibos, h. e. conditos. Alii aliter legunt.

Intingo, is, inxi, inctum, 3. *intingere, bagnare*, שִׁבֵּל, ἐμβάπτω, immergo, madefacio, humecto. *Pl. l. 20. c. 17.* Omnibus, quæ condiuntur, quæque intinguntur. *Cat. c. 156.* Crudum si edas, in acetum intingito.

Intolerabilis, le, *o. 3. intollerabile, insopportabile*, בִּלְתִּי נִשָּׂא, Ger. *unertreglich*, Gal. *intolerable*, Hisp. *intolerable*, ἀβάστακτος, quod tolerari, & ferri non potest. *Cic. ad Q. Fr.* Quod certe & ad honestatem, & ad fugiendos intolerabiles dolores fuit aptissimum. *Id. p. de Orat.* Mihi omnia sunt intolerabilia ad dolorem. *Juv. Sat. 6. v. 459.* Intolerabilius nihil est, quam fœmina dives. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non tolerat, *impatiente*. *Afran.* apud *Non. 2. 435.* Quod si fecissem id sæpius, didicisset is ferre, & non esset intolerabilis.

Intolerabiliter, adv. *intollerabilmente*, φορητῶς, Ger. *unleidentlich*, Gal. *intolerablement*, Hisp. *intollerablemente*, ita ut ferri non possit. *Col. l. 1. c. 4.* Sed frigoribus hyemis intolerabiliter horrent.

Intolerandus, a, um, idem quod intolerabilis. *Cic. in Rul.* Nunc prospicire omnium rerum infinitam, atque intolerandam licentiam. *Liv. l. 22. c. 1.* Intoleranda frigora. ¶ *Intolerandum* adverbialiter. *Gel. 17. 8.* Aula intolerandum fœtvit.

Intolerans, antis, *o. impaziente*, Ger. *unduldig, unleidlich*, Gal. *impatient*, Hisp. *impaciente*, ἀνέδην, impatiens, qui tolerare non potest. *Liv. l. 9. c. 18.* Quarum nemo intolerantior fuit. *Id. l. 10. c. 28.* Intolerantissima laboris corpora. ¶ *Lenius* apud *Gel. 19. 7. curas intolerabiles* dixit pro *intolerandas*.

Intolerenter, adv. *impazientemente*, ἀνέδην, Ger. *ungeduldiglich*, Gal. *impatiemment*, Hisp. *intolerablemente*, ἀνέδην τως, impatienter, impotenter. *Cic. 2. Tusc. c. 10.* Cum ipsum Herculem tam intoleranter dolere videamus. *Id. in Vatin. c. 12.* De tuis divitiis intolerantissime gloriaris. *Id. 2. de Orat. c. 52.* Intolerantius se jactare.

Intolerantia, æ, f. *intollerantza*, *impazienza*, Ger. *ungedult*, Gal. *impatience*, Hisp. *intoleranoia*, ἀδυνατία, ἀθυμολογία, impatientia, imporentia. *Cic. pro Cluent. c. 40.* Quis illam cum illa superbia, atque intolerantia ferre potuisset?

* Intoleratus æger, apud *Cael. Aurel. Acut. l. 2. v. 19.* est nullis cibis recreatus.

Intollo, is, a. 3. extollo, ut clamores absonos intolliere. *Apul. l. 8. A. M.*

Intonabilis, a, um, partic. ab intono. *Horat. Epod. 2.* Si quos Eois intonata fluctibus Hiems ad hoc vertat mare, h. e. procellosa tempestas Eoum mare tonitru, & ventis versans.

Intondeo, es, ondi, onsum, 2. *radere d' intorno*, περικείρω, circumtondeo. *Col. l. 11. c. 3.* Et fibrarum summas partes intondeas.

Intono, as, ui, a. 1. βροντῶ, רָעַם, idem quod tono. *Cic. de Div. l. 1. c. 42.* Partibus intonuit cœlo Pater ipse sinistris. ¶ Per translationem dicitur & de quovis alto sono vehementiore. *Pl. l. 8. c. 20.* Intonuit ingenti latratu canis. ¶ Et speciatim pro irate dicere, & cum quodam vocis impetu loqui. *Liv. 3.* Cum hæc intonuisset plenus iræ. *Ov. 1. Amor. el. 7.* Intonate minas. *Tac. Ann. 12. c. 1.* Otto apud liberos cereamine, quis deligeret uxorem Claudio cœlibi vitæ intonant. h. e. invehenti in vitam cœlibem. Alii leg. *celibis vitæ intoleranti*. ¶ Part. *intonaturus* legitur apud *Sidon. l. 9. ep. 14.*

Intonsus, a, um, *non tosato*, Ger. *unbeschoren, ungeschoren*, Gal. *qui n'est pas tondu*, Hisp. *no trasquilado*, ἄκειρος, non tonsus. *Pl. l. 6. c. 28.* Arabes mittati degunt, aut intonso crine, barba abraditur, præterquam in superiore labro. *Liv. l. 1. B. Pun.* Intonsi homines, & inculti. *Hor. epod. 15.* Capilli intonsi. *Col. l. 7. c. 3.* Intonsæ oves.

Intorqueo, es, orsi, ortum, a. 2. *tirare, trarre con impeto*, שָׁלַח לַב, נָתַץ, Germ. *umwerffen, umwinden*, Gal. *entortiller*, Hisp. *torcer, ουσρέφω, τροβιλέω*, contra, seu intus torqueo, vel jacio, cum impetu jaculor, vibrando emitto. *Virg. 1. Æn. v. 231.* Et tergo sceleratam intorserit hastam. *Cic. de Aruspic. resp. c. 4.* Ei quod in hac telum intorserit. ¶ Item circumtorqueo, *torcere*. *Cic. 2. de Orat. c. 66.* Sex. Pinario meorum in dicendo intorquenti, &c. *Hirt. de B. Hisp. cap. 38.* Intorquere talum, *sbeghersi un piede*.

Intorte, adverb. involute. *Pl. l. 16. c. 16.* Intortius crispus.

Intortio, onis, f. actus intorquendi. *Arnob. l. 3.* Hos capillorum intortione crispulos.

Intortus, a, um, nom. ex partic. torto, מְשׁוּן, συκεκραμμένος. *Mart. l. 8. epigr. 33.* Fortior intortos servat vesica capillos. *Liv. l. 25.* Intorto circa lævum brachium paludamento. *Id. l. 28. c. 30. a med.* Ut fugientem navem videres retro vertice intorsam victricibus illatam, *voltata, e girata a forza*. Et mox. Navis repente intorta in priorem circumagebatur. ¶ Translate *Plaut. Cist. 4. 2. 69.* Intorta oratio, h. e. involuta, obscura.

Intra, *entro, dentro, intra*, תַּחַת, בְּלַב, כְּתוֹךְ, בֵּין, Ger. *drinnen, innerhalb*, Gal. *en dedans*, Hisp. *dentro*, ἔνδον, præp. ex iis, quæ acc. inferiunt, significatque spatium temporis, aut loci. *Cic. ad Att.* Nisi intra parietes meos de mea pernicie consilia inirentur. *Id. pro Sext.* Antiochus intra montem Taurum regnare jussus est. *Id. in Verr.* Quæ intra decem annos flagitiose facta sunt. *Liv. l. 23. c. 41.* Intra paucos dies. ¶ Accipitur etiam pro citra, ut *Intra famam*, ideſt citra opinionem, & minus ipsa fama. *Quinct. l. 11. c. 3.* Hortensii scripta intra famam sunt. *Flor. l. 3. 11.* Regina ante pedes Cæsaris provoluta tentavit oculos ducis frustra; nam pulchritudo intra pudicitiam principis fuit. h. e. minor pudicitia Principis. *Cic. ad Sulp. l. 4. Fam.* Modice hoc faciam, aut etiam intra modum, ideſt minus, quam modice. *Id. 9. Fam. ep. ult.* Epulamur una non modo non contra legem, sed ulla nunc lex est, sed etiam intra legem, ideſt minus consumimus, quam lex præscripserit. ¶ Item pro sine. *Hor. in Art. Poet. v. 266.* Intra spem veniæ cautus. *Lambinus* legit *extra*. *Horat. l. 1. c. 3.* Facilius intra gloriam fuit. h. e. intra terminos gloriæ. *Pl. l. 3. ep. 10.* Intra me futurum est. h. e. apud me & secreto. ¶ *Gel. l. 12. c. 1.* Pluribus disputat an *intra Calendas* ipsum Calendarum diem comprehendat. ¶ Intra, *sine* casu, adverbium est, cui contrarium est extrinsecus. *Col. l. 12. c. 43.* Hæc vasa, & opercula & extrinsecus, & intra diligenter picata esse debebunt.

Intrabilis, le, adj. *dove si può entrare*, qui adiri potest. *Liv. l. 22. c. 19.* Intrabile os amnis: ita legit *Grænov.*

Intractabilis, le, *o. 3. che non si può domare*, Ger. *unhandsam*, Gal. *intraitable*, Hisp. *intratable*, ἀδάμαστος, ἀμέτα χείριστος, indomabilis, qui tractari, domarive non potest. *Pl. l. 19. c. 5.* Virus illi intractabile est. *Virg. Æn. l. 339.* Genus intractabile bello. *Gel. l. 18. c. 7.* Domitus erat natura intractabilior, & morosior.

Intractatus, a, um, *non maneggiato, indomito*, פֶּרֶא, Ger. *ungebrauchr, ungezæmt*, Gal. *indomté*, Hisp. *indomito*, ἄθρωτος, non tractatus, indomitus. *Cic. de Am. c. 19.* Nemo est, qui non eo, quo confluvit, libentius utatur, quam intractato, & novo.

Intractio, onis, f. *contrazione*. *Pl. l. 7. c. 12.* Rictum in loquendo, intractionemque linguæ, & sermonis tumultum picator quidam reddidit. Al. leg. *contractionem*.

Intrăho, is, axi, actum, a. 3. *traho*. *Apul. l. Met.* Sulcatos intrahens gressus. *Idem ibid. l. 11.* Sol inclinatus intrahebat vesperam. ¶ Apud *Festum* intrahere, est contumeliam intorquere.

Intramirarius, V. Extramurarius.

Intransitive. *Prisc. l. 18. pag. 1134. Putsch.* Quæ habent passivam terminationem, non possunt infinitis adjungi; ut *stare, curritur, sedetur*, & intransitive intelliguntur.

Intransitivus, a, um, עָכַר, ἀμεταβατικός, adj. ut intransitiva eloquitio, apud *Priscianum l. 14.* h. e. non transiens ab alia in aliam personam.

Intrătus, a, um, nom. ex particip. passivæ significationis ab intro, as. *Vell. l. 2. c. 105.* Intrata protinus Germania. *Liv. l. 21. c. 25.* Ubi rursus silvæ intratæ. *Silius l. 12. v. 323.* Phœbo jam intrata facerdos. h. e. affata.

* Intremidus. V. Tremidus.

Intremisco, is, ui, n. 3. *intremire*, contremisco. *Pl. l. 2. c. 79.* Terræ intremiscunt sopito mari.

Intrémo, is, mui, n. 3. *tremare, intremire*, idem quod tremo. *Cels. l. 3. c. 3.* Totum corpus intremuit. *Ovid. 2. Met. v. 180.* Subito genua intremuere timore. ¶ Transitive *Silius l. 16. v. 664.* Hannibalem ecce senectus intremit, aut ægros simulat mentita timores.

Intremúlus, a, um, adj. *tremolante*, idem quod tremens, seu tremulus. *Auson. in epitaph. Heroum 34.* Intremulam baculo non subeunte manum.

Intrepide, adv. *intrepidamente*, ἀθέως, sine pavore, audacter. *Liv. l. 26. c. 4.* Postquam assuetudine quotidiana satis intrepide visum est fieri.

Intrepidus, a, um, *intrepido, che non ha paura*, דַּד, Ger. *unerschrocken, dapfferlich*, Gal. *intrepide*, Hisp. *intrepido*, ἀτάρ, qui nihil timet, impavidus. *Ovid. 13. Met. v. 478.* Tertulit intrepidos ad fata novissima vultus. *Pl. in præf.* Hæc quis possit intrepidus æstimare? *Tac. in Agric. c. 22.* Intrepida ibi hiems. h. e. hibernæ militum stationes tutæ.

Intribuo, is, ui, utum, a. 3. idem quod tribuo, vel contribuo, confero. *Traj. ad Pl. l. 10. ep. 35.* Ne quid ideo intribuant.

Intributio, onis, f. contributio, tributum. *Paul. JCtus Sent. l. 2. tit. 7.* Collatio intributionis.

Intricatus, a, um, adject. involutus, implicatus. *Plaut. Pers. argum.* Intricatum ludit potans Dorpalium.

Intrico, as, avi, atum, a. 1. implico, involvo, *imbarazzare*, שָׁבַר, ἐμπλέκω, a tricis. *Afranius apud Non. c. 1. n. 26.* Ita intricavit hanc rem temeritas.

Intrigo, inis, f. idem ac intertrigo. *Varr. l. 4. de L. L. ad fin.*

Intrimentum, i, n. 2. idem ac intritum. *Apul. 10. Met.* Qui sapidissimis intrimentis succuum pulmenta condita vapore mollibat.

Intrinsécus, adv. *intrinsecamente, di dentro*, מִלְּפָנִים, Ger. *inwendig, innewhalb*, Gal. *par dedans*, Hisp. *de dentro*, ἔσωθεν, in interiore parte, ab *intra*, & *secus*, qua notat juxta, prope. *Varro l. 2. de R. R. c. 11.* Eam intrinsecus eadem re perungunt. *Col. l. 12. c. 43.* Lata vasa intrinsecus & exterius crasse picari jubebat.

Intrita, æ, f. idem ac intritum. *Don. in Phor. a. 2. sc. 2. 4.* Proprie enim intrita dicitur hujusmodi cibus. *Pl. l. 9. c. 8.* Intrita panis e vino. V. *Intritum*.

Intritum, i, n. μυττωτόν, genus edulii ex allio, porro, caseo, oleo, ovis concinnatum, ita dictum, quod in mortario teratur. *Apul. l. 2. Met.* Insuper fluctus libant intritum lacte confectum. ¶ Est etiam intritum, vel mellus intrita, calcis genus manibus subactum, neque statim ad opus adhibitum, sed tempore macerarum, fermentatumque. *Pl. l. 36. c. 25.* Intrita quoque quo vetustior, eo melior. ¶ Item emplastri genus ad institionem accommodatum, quod constabat ex argilla manibus subacta. *Pl. l. 35. c. 16.* Atque ita coagmentari, & illa sua intrita oblini.

Intritus, a, um, adject. tritus, maceratus. *Var. l. 2. R. R. c. 9.* Panis in lacte intritus.

Intro, as, avi, atum, n. 1. *entrare, andar dentro*, בָּא, Germ. *hinein, gehen*, Gal. *entrer*, Hisp. *entrar*, εἰσέρχομαι, ingredior, introeo, ab adv. *intro*. *Cic. 2. Phil.* Tu ingredi illam domum ausus es? tu illud sanctissimum limen intrare? *Id. pro Domo.* In Capitolium intrare non debuisti. *Silius l. 12. v. 473.* Intrare Ponto, & *l. 9. v. 289.* Intrare Cœlo. ¶ Transitive sumitur pro se se insinuare, penetrare, &c. *Cic. ad Q. Fr.* Qui in vuam familiaritatem penitus intravit. *Id. pro Flacco.* Sed intrabo etiam magis. *Id. 5. Fin.* Intrandum est igitur in rerum naturam, & penitus, quid ea postulet, pervidendum. *Tac. in Agric.* Intravit animum militaris gloriæ cupido, ¶ Reperitur etiam passive. *Tac. 2. Ann. c. 5.* At si mare intretur &c. V. *Intratus*. ¶ Significat interdum transfigere, *trafiggere*. *Mart. l. 14. epigr. 30. de venabulis*: Intrabunt ursos, sit modo firma manus. ¶ Est etiam verbum judiciorum, & sumitur pro in judicio adesse. *Plin. l. 5. ep. 4.* Vicentini sine advocato intraverunt. *Id. l. 6. ep. 31.* A parte hræredum intraverunt duo.

Intro, *entro, dentro*, בְּיתָה, Germ. *hinein*, Gal. *dedans*, Hisp. *dentro*, ἔσω, adv. motus ad locum ab οὖτος, *intus*. *Plaut. Amph. 4. 3. 11.* Intro ædepol abiit, cedo, ad uxorem meam. ¶ Intro dare se, est ultro se se introducere, vel offerre gerendis negotiis. *Cic. pro Cæc. c. 5.* Atque etiam se ipse offerebat, & intro dabat. Legendum tamen est *intrudebat*. ¶ Pro intus. *Cato R. R. c. 157.* Omnia sana facies, intro quæ dolitabunt.

* Introcedo, is, essi, ssum, *entrare*, יָצָא, Introeo. *Apul. l. 5. Met.* Post opimas dapes quidam introcessit, & cantavit. Adde *l. 10.*

Introclúdo, a. 3. *rinchiudere*, ἐγκατακλείω, in interioribus claudo. *Sen.* Qui domi introclusus otiabatur. Ita Calepinus, & Passerat. sed locum non indicant.

Introcurro, is, n. 3. *correr dentro. Naviis* apud *Non. cap. 3. n. 92.* Per fretum introcurrimus.

Intro do. V. Intro.

Introdúco, is, uxi, uctum, a. 3. *introdurre, menar dentro*, הֵבִיא, Ger. *hinein, führen*, Gal. *introduire*, Hisp. *introduzir*, εἰσφέρομαι, intra aliquem locum duco. *Sal. in Catil.* Vulturium cum legatis introducit. *Cæs. 2. B. G.* Si suas copias Hedui in fines Bellovacorum introduxerint. ¶ Sumitur etiam pro inducere. *Cic. 11. Phil. c. 8.* Quam ambitionem constantissimus; & gravissimus civis L. Cæsar in senatum introduxit. *Id. de Amic. c. 1.* Catonem introduxi senem disputantem. Melius tamen legitur *induxi*. ¶ *Introduce pro introduc*, εἰσαγωγός, habet *Plaut. Aulul. 3. 3.*

Introductio, onis, f. actus introducendi, *l' introdurre, introduzione*, מְבוֹא, εἰσαγωγή. *Cic. Att. l. 1. ep. 16.* Noctes certarum mulierum, atque adolescentulorum introductiones nonnullis judicibus pro mercedis cumulo fuerunt.

* Introductor, oris, εἰσαγωγεύς, מֵבִיא, qui introducit. *Rufin. l. 2. Invect. contr. Hier. c. 7.*

Introductorius, a, um, adj. *che fa introduzione*, ut introductorius liber, apud *Cassiod. c. 29. divinar. lectionum*.

* Introductus, a, um, *introdotto*, inductus, invectus. *Cic. fil. ad Tiron. l. 16. Fam. ep. 21.* Introducta consuetudo.

Introëo, is, ivi, itum, n. 4. *entrare*, בָּא, εἰσέρχομαι, ingredior. *Cic. 16. Fam.* Eodemque tempore simul nobiscum in oppidum introiit Terentia. *Id. in Pis.* Quasi vero ad rem pertineat, qua ru porta introieris, modo ne triumphali. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Varro l. 1. c. 65.* Quo cum periculo introitur recenti apertione. *Ulp. l. 11. Ann. Digo de jur. & fam. libell.* Introitum est in fundum alienum. ¶ Et cum accus. & præpoſit. *ad*. *Ter. Hecyr. 4. 1. 35.* Qui vidisse eum diceret exeuntem, aut introeuntem ad amicam. ¶ Et sine præpoſit. *Suet. Calig. c. 47.* Triremes, quibus introierat Oceanum.

Introfero, ers, tuli, latum, anom. *portar dentro*, infero, in aliquem locum porto, εἰσφέρω, εἰσκομίζω. *Cic. 7. Ver. c. 33.* Lectica in urbem introferri solitus est. *Liv. l. 43. c. 7.* Princeps eorum pedibus captus, lectica est introlatus.

Introgedior, eris, essus sum, d. 3. *entrare*, εἰσέρχομαι, introeo. *Virg. 1. Æn. v. 524.* Postquam introgressi, & coram data copia fandi.

Introitus, us, m. *entrata*, מְבוֹא, Ger. *einzug*, Gal. *entrée*, Hisp. *entrada*, εἴσοδος, ingressus, actio introeundi. *Cic. 11. Phil.* Qui nocturnus introitus in Smyrnam, quasi in hostium urbem? *Id. pro Cæc.* Ille ad omnes introitus, qua adiri poterat in eum fundum, armatos homines opponit. *Col. l. 11. c. 2.* Introitum facere. ¶ Translate sumitur pro principio. *Cic. Att. l. 1. ep. 18.* Etenim post profectionem tuam primus introitus fuit in causam fabulæ Clodianæ.

Introitus, a, um, particip. pass. *Ulp. l. Lex Cornel. Dig. de Injur.* Quod se pulsatum, verberatumve, domumve suam vi introitam esse dicat.

* Introitūgus equus, apud *Gruter. p. 337.* videtur *is*, qui sub jugum ab interiori parte jungitur. V. *Salmas. in Solin.* ubi de quadrigis.

* Intromíssus, a, um, *ammesso, introdotto*, מֻבָא, εἰσδεχθείς, εἰσπεμπόμενος, admissus. *Cic. pro Sull. c. 18.* Introimissus meo more.

Intromitto, is, isi, issum, a. 3. *ricevere dentro*, הֵבִיא, Ger. *einlassen*, Gal. *mettre dedans*, Hisp. *meter dentro*, εἰσδέχομαι, προσάγω, in domum admitto. *Ter. Hecyr. 2. 1. 40.* Nemo voluit vilsentem ad eam intromittere. *Plaut. Aulul. 1. 2. 22.* Cave, quemquam alienum in ædes intromiseris. *Id. ib. 3. 6. 17.* Qui intromissi in ædibus quingentos coques. Alii legunt *in ades*. *Cic. Fam. 1. ep 9.* Phædrium comissatum intromittamus. ¶ *Varr. l. 3. R. R. c. 12.* Intromittere mares in fœminas, h. e. admittere.

Introrĕpo, is, n. 3. rependo ingredior. *Apul. l. 2. Metam.* Repente introrepens mustela. Et *l. 9.* Fide tenebrarum contectus introrepere potest. ¶ Potest etiam divisim scribi, *intro repo*.

Introrsum, adv. *verso dentro*, אֶל תּוֹךְ בַּיִת, εἰς τ ἔσω, vel εἴσω, introversus, hoc est, interiora versus. *Liv. l. 10. c. 33.* Hostem introrsum in media castra accipiunt. *Horat. l. 1. ep. 16. v. 44.* Introrsum turpem, speciosum pelle decora.

Introrsus, adv. idem ac introrsum. *Cæs. 2. B. G. c. 28.* Ut non facile introrsus inspici posset. *Senec. de vita beata, c. 3.* Foris nitent, introrsus misera sunt.

Introrumpo, is, upi, uptum, n. 3. *entrare con furia, irrompere*, irruo, eum impetu introeo. *Gel. l. 15. c. 22.* Cerva emissa in cubiculum Sertorii introrupit. *Terent. Eun. 5. 6. 26.* Cessō huc introrumpere? ¶ Cum accusat. sine præpoſit. *Cæs. l. 5. B. G. c. 51.* Introrumpere portas.

Introspecto, as, a. 1. *guardar dentro. Plaut. Mostel. 4. 2. 27.* Quid volunt? quid introspectant? ¶ Potest etiam divisim scribi *intro specto*.

Introspício, is, exi, ectum, a. 3. *guardare dentro*, הִשְׁקִיף, εἰσορῶ, introrsus aspicio, diligentissime video. *Cic. 2. de Div.* Scilicet causas omnium introspicere, ut videant, quid cuique conducat. *Id. 2. Fin. c. 35.* Introspice in mentem tuam. *Tac. Ann. 1. c. 7.* Ad introspiciendas proceruin voluntates. h. e. ad explorandas.

* Introtrūdo, is, intrudo. *Cat. R. R. c. 157. al. intro trudo.*

Introversus, adverb. idem ac introrsus. *Lucil.* apud *Non. c. 4. n. 186.* Quare fit, ut introversus, ut ad te spectent, atque ferant vestigia se omnia' prorsus? Adde *Petron. in Sat.*

Introvocātus, us, ui, m. *il chiamar dentro. Amm. l. 29. c. 6.* Primo introvocatu.

* Introvŏco, a. 1. *chiamare dentro*, הֵבִיא, קָרָא, εἰσκαλέω, in domum advoco. *Liv. l. 10.* Priusquam introvocarentur ad fustrigium Tribus, *Cic. in Ver. 3. c. 26.* Cur ad nos filiam non introvocari jubes?

Intrūdo, is, usi, usum, a. 3. *cacciar dentro*, εἰσωθέω, intro trudo, & quasi vi quadam. *Cic. pro Cæc. c. 5.* Atque etiam se ipse inferebat, & intrudebat.

Intubacĕus, a, um, qui est ex intubo. *Pl. l. 27. c. 12.* Intubacea folia.

Intubacĭus, a, um, *mal sicuro, non sicuro*, ἐπισφαλής, ἀπροφύλακτος, non securus, Intŭbus, i, m. vel f. 2. vel intubum, seu intybum, i, n. 2. *cicoria, radicchio, endivia*, עֲלִישָׁה, σέρις, σέρι, herba eadem ac cichorea, ut *Servius* ait *in 1. Georg.* Sed aliis herba est ex cichoriorum genere, radice capillata, quam vulgo vocant endiviam. *Pl. l. 20. c. 8.* Intubi quoque non extra remedia: succus eorum rosaceo, & aceto capitis dolores lenit. *Virg. l. 1. Georg. v. 120,* Et amaris intuba fibris.

Intŭeor, eris, tuitus sum, d. 2. *guardare*, שׁוּף, הֵבִיט, רָאָה, ἐσοράω, θεάομαι, aspicio, inspicio, video, cum accus. *Cic. in Tusc.* Cum oculis Solem deficientem intueretur. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. in Brut.* Sed in te intuens, Brute, dolco. *Id. 5. Tusc.* Delecti pueri ad nutum illius intuentes diligenter manibus erant. ¶ Translate est contemplari, animadvertere, observare. *Cic. pro Domo.* Et intuemini paulisper animis juventutem. *Id. 1. de Or.* Ac mihi quidem sæpenumero in summos homines, ac summis ingeniis prædito intuenti. *Id. 5. Tuscul.* Rerum naturam studiose intueri. ¶ Intueri interdum dicuntur ædificia, quæ proſpectum habent. *Plin. l. 5. epist. 6.* Cubiculum, quod hippodromum, vineas, montes intuetur.

Intŭfus, us, m. actus intuendi, aspectus, *il guardare*, ἔποψις, *Quinct. l. 10. c. 1.* Non ad intuitum rei, pugnamque præsentem. *Pl. l. 16. c. 10.* Abies hilariori intuitu.

Intumesco, is, intumui, n. 3. *gonfiarsi*, turgesco, inflor, עָבַר, ὀγκόομαι, *Pl. l. 2. c. 81.* Fluctus intumescens. *Col. l. 11. c. 4.* Loco tamen ipso pendulum intumescent. *Cic. Att. l. 1. ep. 16.* Jure quodam potestatis intumescere. ¶ Item pro irasci. *Ov. 2. Fast. v. 607.* Jupiter intumuit, quaque est non ulla mora. ¶ Item pro inflari. *Ov. 2. Fast. v. 607.* Jupiter intumuit, quaque est non ulla mora. h. e. in vatem ira non exarsit. *Stat. 1. Theb.* Ira intumuere.

Intumulātus, a, um, insepultus, inhumatus. *Ov. ep. 2. v. 130.* Occurramque oculis intumulata tuis.

* Intundo, is, tundo. *Scribon. Larg. comp. 71.* omnia intunduntur, cribrantur.

Intŭor, eris, intutus sum, d. 2. idem ac intueor. *Plaut. Most. 3. 2. 150.* Profecto nullam equidem illic cornicem intuor.

Intŭrbātus, a, um *non turbato*, ἀτάραχος, non turbatus. *Pl. in Paneg. c. 64.* Et secundis intŭrbatus, inferiius, & ramquam ita fieri soleret.

Intŭrbidus, a, um, adj. non turbidus, quietus, tranquillus. *Tac. Ann. l. 3. c. 52.* Inturbidus externis rebus annus. *Id. 14. Ann. 3. c. 22.* Esse illi per Asiam avitos agros, in quibus tuta, & inturbida juventa fruerentur.

Intŭrgesco, is, n. 3. idem quod turgesco. *Veget. l. 1. R. Veter. c. 56.*

Intus, *dentro*, בְּתוֹךְ, לִפְנִים, בַּיִת, Ger. *drinnen*, Gal. *dédans*, Hisp. *dentro*, ἔνδον, ἔσω, adv. ſtatus, ab οὗτος. *Prisc. in 15.* deducit ab *in*, ut *subtus* a *sub*. *Cic. in Cat.* Intus inclusum periculum est. *Id. de Univ. c. 10.* Sed quia nondum omne *in Cat.* Intus inclusum periculum est. *Perſ. Sat. 3. v. 30.* Ego te intus, & in cute novi. Et *Virg. l. 2. v. 710.* Intus in artus? ¶ Est etiam adverbium motus de loco. *Plaut. Perſ. 2. 4. in fin.* Egreditur intus. h. e. domo. *Id. Bacchid. 1. 2. 62.* Jubebo intus efferri foras. *Id. Epid. 3. 4. 40.* Quin tu fidicinam produci intus jubes? Quidam tamen hæc, & similia exempla, quæ præſertim in Plauto fæpe leguntur, per ὕστερον πρότερον explicant, ut v. g. *fidicina intus ducatur*, pro *fidicina quæ intus est*. Sic *patera intus, argentum intus* &c. ¶ Interdum ponitur pro intro. *Lucr. l. 4. v. 1088.* Nam cibus, atque humor membris assumitur intus pro intro. *Plaut. Cas. 5. 2. 7.* Ubi intus hanc novam nuptam deduxi via recta. ¶ *Intus sibi canere*, proverb. est, & significat proprii tantum commodi gratia aliquid agere. *Cic. in Rul. 2. c. 26.* Curiis intus ad nos filiam non introvocari jubes?

Intŭsa, æ, f. *tonaca*, ἐνδύτης, ἀπροφύλακτος, non securus, Intŭsus, a, um, *mal sicuro, non sicuro*, ἐπισφαλής, ἀπροφύλακτος, non securus, Intŭtus, a, um, *mal sicuro, non sicuro*, ἐπισφαλής, ἀπροφύλακτος, non securus, Intybus, i, m. vel f. 2. vel intubum, seu intybum, i, n. 2. *cicoria, radicchio, endivia*, עֲלִישָׁה, σέρις, σέρι, herba eadem ac cichorea, ut *Servius* ait *in 1. Georg.* Sed aliis herba est ex cichoriorum genere, radice capillata, quam vulgo vocant endiviam. *Pl. l. 20. c. 8.* Intubi quoque non extra remedia: succus eorum rosaceo, & aceto capitis dolores lenit. *Virg. l. 1. Georg. v. 120,* Et amaris intuba fibris.

Intŭor, eris, tuitus sum, d. 2. *guardare*, שׁוּף, הֵבִיט, רָאָה, ἐσοράω, θεάομαι, aspicio, inspicio, video, cum accus. *Cic. in Tusc.* Cum oculis Solem deficientem intueretur. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. in Brut.* Sed in te intuens, Brute, dolco. *Id. 5. Tusc.* Delecti pueri ad nutum illius intuentes diligenter manibus erant. ¶ Translate est contemplari, animadvertere, observare. *Cic. pro Domo.* Et intuemini paulisper animis juventutem. *Id. 1. de Or.* Ac mihi quidem sæpenumero in summos homines, ac summis ingeniis prædito intuenti. *Id. 5. Tuscul.* Rerum naturam studiose intueri. ¶ Intueri interdum dicuntur ædificia, quæ proſpectum habent. *Plin. l. 5. epist. 6.* Cubiculum, quod hippodromum, vineas, montes intuetur.

Intŭtus, us, m. actus intuendi, aspectus, *il guardare*, ἔποψις, *Quinct. l. 10. c. 1.* Non ad intuitum rei, pugnamque præsentem. *Pl. l. 16. c. 10.* Abies hilariori intuitu.

Intumesco, is, intumui, n. 3. *gonfiarsi*, turgesco, inflor, עָבַר, ὀγκόομαι, *Pl. l. 2. c. 81.* Fluctus intumescens. *Col. l. 11. c. 4.* Loco tamen ipso pendulum intumescent. *Cic. Att. l. 1. ep. 16.* Jure quodam potestatis intumescere. ¶ Item pro irasci. *Ov. 2. Fast. v. 607.* Jupiter intumuit, quaque est non ulla mora. ¶ Item pro irasci. *Ov. 2. Fast. v. 607.* Jupiter intumuit, quaque est non ulla mora. h. e. in vatem ira non exarsit. *Stat. 1. Theb.* Ira intumuere.

Intumulātus, a, um, insepultus, inhumatus. *Ov. ep. 2. v. 130.* Occurramque oculis intumulata tuis.

* Intundo, is, tundo. *Scribon. Larg. comp. 71.* omnia intunduntur, cribrantur.

Intŭor, eris, intutus sum, d. 2. idem ac intueor. *Plaut. Most. 3. 2. 150.* Profecto nullam equidem illic cornicem intuor.

Intŭrbātus, a, um *non turbato*, ἀτάραχος, non turbatus. *Pl. in Paneg. c. 64.* Et secundis intŭrbatus, inferiius, & ramquam ita fieri soleret.

Intŭrbidus, a, um, adj. non turbidus, quietus, tranquillus. *Tac. Ann. l. 3. c. 52.* Inturbidus externis rebus annus. *Id. 14. Ann. 3. c. 22.* Esse illi per Asiam avitos agros, in quibus tuta, & inturbida juventa fruerentur.

Intŭrgesco, is, n. 3. idem quod turgesco. *Veget. l. 1. R. Veter. c. 56.*

Intus, *dentro*, בְּתוֹךְ, לִפְנִים, בַּיִת, Ger. *drinnen*, Gal. *dédans*, Hisp. *dentro*, ἔνδον, ἔσω, adv. ſtatus, ab οὗτος. *Prisc. in 15.* deducit ab *in*, ut *subtus* a *sub*. *Cic. in Cat.* Intus inclusum periculum est. *Id. de Univ. c. 10.* Sed quia nondum omne *in Cat.* Intus inclusum periculum est. *Perſ. Sat. 3. v. 30.* Ego te intus, & in cute novi. Et *Virg. l. 2. v. 710.* Intus in artus? ¶ Est etiam adverbium motus de loco. *Plaut. Perſ. 2. 4. in fin.* Egreditur intus. h. e. domo. *Id. Bacchid. 1. 2. 62.* Jubebo intus efferri foras. *Id. Epid. 3. 4. 40.* Quin tu fidicinam produci intus jubes? Quidam tamen hæc, & similia exempla, quæ præſertim in Plauto fæpe leguntur, per ὕστερον πρότερον explicant, ut v. g. *fidicina intus ducatur*, pro *fidicina quæ intus est*. Sic *patera intus, argentum intus* &c. ¶ Interdum ponitur pro intro. *Lucr. l. 4. v. 1088.* Nam cibus, atque humor membris assumitur intus pro intro. *Plaut. Cas. 5. 2. 7.* Ubi intus hanc novam nuptam deduxi via recta. ¶ *Intus sibi canere*, proverb. est, & significat proprii tantum commodi gratia aliquid agere. *Cic. in Rul. 2. c. 26.* Curiis intus ad nos filiam non introvocari jubes?

Intŭsa, æ, f. *tonaca*, ἐνδύτης, ἀπροφύλακτος, non securus, Intŭsus, a, um, *mal sicuro, non sicuro*, ἐπισφαλής, ἀπροφύλακτος, non securus, Intŭtus, a, um, *mal sicuro, non sicuro*, ἐπισφαλής, ἀπροφύλακτος, non securus, Intybus, i, m. vel f. 2. vel intubum, seu intybum, i, n. 2. *cicoria, radicchio, endivia*, עֲלִישָׁה, σέρις, σέρι, herba eadem ac cichorea, ut *Servius* ait *in 1. Georg.* Sed aliis herba est ex cichoriorum genere, radice capillata, quam vulgo vocant endiviam. *Pl. l. 20. c. 8.* Intubi quoque non extra remedia: succus eorum rosaceo, & aceto capitis dolores lenit. *Virg. l. 1. Georg. v. 120,* Et amaris intuba fibris.

Invado, is, si, sum, n. 3. *entrare*, בָּא גֵּדֶר, שָׁשַׁח, הֵבִיט, רָאָה, ἐσοράω, θεάομαι, *Cic. 3. Ver.* Si in eas vi cum exercitu, impetuoque invasisses. *Id. 3. Off.* Panætius *Cic. 3. Ver.* Si in eas vi cum exercitu, impetuoque invasisses. *Id. 3. Off.* Panætius negat, ullam pestem majorem in vitam hominum invasisse. *Virg. 6. Æn.* Nunc invade viam. *Tac. l. 11. Ann.* Biduo tria millia stadiorum invadit. ¶ Est item repente, & cum impetu aggredi, petere, oppugnare, *assalire, venire addosso*. *Cic. ad Q. Fr.* Bonus Imperator noctu urbem hostium plane invasit. *Id. 11. Phil.* In Gallia invadit Antonius, in Asiam Dolabella. ¶ Item invehi in aliquem, insectari, exagitare. *Cic. 1. Off.* In quo me invadi solere ab invidis, & improbis audio. ¶ Item incessere, corripere, *entrare, sorprendere*. *Cic. in Fam. 16. ep. 12.* Mirus furor invasit improbos. *Varro de vita pop. R.* Tanta por

Plaut. Curc. 1. 2. 12. Invergere in me liquores tuos fine ductum. *Virg. 6. Æn.* v. 244. frontique invergit vina sacerdos.

Inversio, onis, f. 3. *inversione*, מהפכה, *ἀνάστροφή*, transpositio, actus invertendi. *Auct. ad Her. l.* 1. Ab apologo, a fabula verisimili, imitatione, depravatione, inversione, &c. ¶ Speciatim est Figura, per quam verba invertuntur. *Cic. 2. de Or. de Oratorib.* In verbis etiam illa sunt, quæ aut ex immutata oratione dicuntur, aut ex unius verbis translatione, aut ex inversione verborum.

Inversor, aris, dep. 1. in aliqua re versor. *Lucil.* apud *Lactant. l. 6. c.* 5. Queis inversamur, queis vivimus.

Inversura, æ, f. *piegatura, volta. Vitr. l.* 5. *c.* 3. Aditus directus, & sine inversuris.

Inversus, a, um, nom. ex particip. *rovesciato, voltato, mutato*, חפוך, *ἀνάστροφος*. *Quint. l.* 3. *c.* 9. Inversa consuetudo. *Hor. epod. 2. v.* 63. Inversus vomer. *Id. 3. od.* 5. Inversi mores. *Ter. Heaut. 2.* 5. 131. Inversa verba.

Inverto, is, ti, ersum, *c.* 3. *rivoltare, rovesciare*, הפך, *ἀνατρέφω*, in contrarium verto, perverto, immuto. *Virg. 3. Georg.* Et campum horrentem fractis invertere glebis. *Cic. 3. Off.* Cum in locum anulum inverterat. *Plin. l.* 32. *c.* 2. *de muræna*: Infixam hamo invertere se, quoniam sit dorso cultellato. ¶ Invertere verba, est ea præpositere pronuntiare. V. *Inversio*. ¶ Translate sumitur pro perturbare. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Quid quæris? probe premitur, nisi noster Pompejus Diis, hominibusque invitis negotium invertit. *Id. in Partit. c.* 7. Invertere ordinem.

Invesperascit, ebat, impr. 3. *farsi sera*, נטה היום, *ἐσπερλζει*, vesper fit. *Liv. l.* 39. *c.* 50. Jam invesperascebat.

Investigabilis, le, adj. qui investigari potest. *Lact. 3. l. c.* 27. Res non investigabiles.

Investigatio, onis, f. *investigazione*, חקר, Ger. *nachsuchung*, Gal. *recherche*, Hisp. *investigacion*, *ἀνίχνευσις*, inquisitio, disquisitio, inventio. *Cic. Off. c.* 4. In primisque est hominis propria vesi inquisitio, atque investigatio. Adde *l.* 5. *Fin. c.* 4.

Investigator, ris, m. *investigatore, inquisitore*, חקר, Ger. *nachsucher, und spurer*, Gal. *rechercheur*, Hisp. *investigador*, *ἀνιχνευτής*, inquisitor. *Cic. de Univ. c.* 1. Acer investigator, & diligens earum rerum, quæ a natura involutæ sunt. Adde *pro Syl. c.* 30.

Investigatrix, icis, f. quæ investigat. *Martian. Capel. l.* 5. *post init.* investigatrix comprehensio.

Investigo, as, a. 1. *investigare*, חפש, חקר, *ἰχνεύω*, est per vestigia quærere, & invenire. *Cic. 2. de nat. Deor. cap.* 61. Et tam incredibilis ad investigandum sagacitas narium. ¶ Translate sumitur pro simpliciter quærere, & indagare. *Cic. 6. Ver. c.* 21. Qui investigabant, & perscrutabantur omnia. ¶ Item reperire. *Id. pro Ligar.* Sed quoniam diligentia inimici investigatum est, quod latebat. *Ter. Heaut. 4. 2. 8.* Nihil tam difficile est, quin quærendo investigari possit.

Investimentum, i, n. vestimentum, amiculum. *Liv. l.* 40. *c.* 25. Ne cui album investimentum addere petitionis causa licerer. Melius tamen legitur *in vestimentum*.

Investio, is, a. 3. *adornare*, מאר, *κοσμέω*, veste tego, orno. *Pl. l.* 35. *c.* 7. Publicas porticus investivit pictura. *Sen. ep.* 114. *ex Maceen.* Focum mater, aut uxor investiunt, *h. e.* circumsident, cingunt, vel veste obducta tegunt. V. *Lipf. in bunc l.*

Investis, ĭtis, *c.* 3. *senza veste, nudo*, ערום, *ἀχίτων*, sine veste, nudus. *Tertul. de pal. c.* 3. Nudus cerne, & investis figulo fuo conftitit. ¶ Item imberbis, impubes, qui necdum pubertate vestitus est, *sbarbato, ἀθύρετος*. Nam vestis etiam adore *Festo* lanuginem malas, aut inguina vestientem signat. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 8. Romani pueros & puellas nobiles & investes, camillos, & camillas appellant. *Pallad. l.* 11. *c.* 14. Investis puer hoc, aut aliquis fatis purus efficiar. ¶ Item quia impuberes Venerem nesciunt, investis accipitur etiam pro eo, qui Venerem expertus non est, *ἄφροδρος*. Sed *Nonius* feripsit, investem dici quasi *in Vesta*, hoc est pudicitia, seu castitate, quam amat Vesta, cujus nempe virginibus nubere non licebat. Igitur idem est *mas investis*, & *mas virgo*. Sed tamen *virgo* proprie de muliebri sexu dicitur, *investis* de virili. *Tert. de veland. Virg. c.* 8. Si virgo mulier non est, nec vir investis est. Si non operitur virgo, quia mulier non sit, operiatur investis, quia vir non sit. *Id. c.* 11. Mater familiæ vocatur licet *virgo*, & pater familiæ licet investis.

* Investitus, vestitus, tectus, obsitus. *Enn.* ap. *Fest. in Scrupi.* Scrupeo investita saxo, *apud. l.* 2. *cons. Symm. v.* 38. sinu investita papillas. *Al. vestita.*

Inveterasco, is, sine præt. & sup. *n.* 3. *invecchiarsi*, בלה, Ger. *alten, alt werden*, Gal. *vieillir, devenir vieux*, Hisp. *envejecerse, πεπαιρωθαι*, vetustatem acquiro. *Cic. 5. Tusc. c.* 14. Nihil inveterascere, nihil exstingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata consistit. ¶ Translate *Cæs. l.* 2. *B. G. c.* 1. Populi R. exercitum hiemare, atque inveterascere in Gallia molestе ferebant. ¶ Metaleptice sumitur pro invalescere, confirmari. *Cic. Catil. y.* 11. Res nostræ litterarum monumentis inveterascent, & corroborabuntur.

Inveteratio, onis, f. *antichità*, תבלית, Ger. *veraltung*, Gal. *envieillissement*, Hisp. *envejecimiento*, παλαιότης, vetustas, antiquitas. *Cic. 4. Tusc. c.* 37. Inveteratio in corporibus ægrius depellitur, quam perturbatio.

Inveteratus, a, um, *antico, vecchio*, ישן, נושן, *πεπαιωμένος*, antiquus; ab inveteror. *Cic. 5. Phil. c.* 11. Omne malum nascens facile oppitimur, inveteratum fit plerumque robustius. *Plin. l.* 14. *c.* 2. Inveteratum vinum. *Nepos in Eumen. c.* 8. Inveterata licentia.

Inveteror, as, avi, atum, *invecchiarsi*, נושן, *παλαιόομαι*, idem ac inveterasco. *Cic. 2. Ver.* Inveteravit jam opinio perniciosa Reip. vobisque periculosa. *Id. pro Sylla.* Quorum jam & nomen, & honos inveteravit & huic Urbi, & hominum famæ, ac sermonibus. ¶ Sumitur etiam pro invalescere, corroborari. *Cic. pro L. Man. c.* 3. Quæ penitus insedit, atque inveteravit in Populi R. nomine. ¶ Reperiunt etiam active, & passive, & notat adjectivatum servare. *Pl. l.* 23. *c.* 2. Vinum defendebant, inveterabantque. *Id. l.* 19. *c.* 6. Si diutius alum, cæpeque inveterari libeat. ¶ Item imperfonaliter. *Cic. 2. Offic.* Intelligo, in noftra civitate inveterasse jam bonis temporibus, ut &c. Sed subintelligitur *morem*, vel *consuetudinem*. ¶ Significat etiam abolere, antiquare. *Lact. l.* 2. *c.* 17. Hac versutia, & his artibus veri Dei notitiam apud omnes gentes inveteraverunt.

Invetitus, a, um, adj. non vetitus, *non prohibito. Silius l.* 2. *v.* 441. Invetitum saltus penetrat pecus.

Invia, orum, n. 2. *ἄβατα*, ישימון, loca, ad quæ accedi non potest, aut ad quæ, vel per quæ difficillime acceditur, inaccessa, inaccessibilia. *Liv. l.* 21. *c.* 35. Per invia pleraque, & errores.

Invicem, adv. *scambievolmente, a vicenda*, איש לאחיו, Ger. *eines ums ander*, Gal. *chacun à sa fois, l'un après l'autre*, Hisp. *a vezes, πρὸς ἀλλήλους*, vicissim, mutuo, ab *in*, & *vicem. Plin. l.* 2. *ep.* 11. Habes res urbanas; invicem res rusticas scribo. *Quint. l.* 9. *c.* 4. Invicem inanibus apprehensis, *Senec. in Apocolocynt.* Noli mihi invidere: mea res agitur: deinde ſi quid volueris, invicem faciam. ¶ Item per vices, *Pl. l.* 6. *c.* 1. Alitum cantus, canumque latratus invicem audiuntur. *Celſ. l.* 1. *c.* 3. Invicem modo aqua, modo vinum bibendum est. ¶ Item e contrario, contra. *Liv. l.* 28. *c.* 44. Requiescat aliquando vexata tamdiu Italia: uratur, evasteturque invicem Africa.

Invicte, adv. *Aug. ep.* 28. *ad fin.* Ut abs te liquidissime atque invictissime defendatur. *h. e.* ita ut tuam defensionem evertere nemo possit.

* Invictrix, icis, f. invicta. *Gruter. p.* 1065. *n.* 6. *al. viderici.*

Invictus, a, um, *invitto, che non ſi può vincere*, לא תוכל לו, שלא תוכל לו, Ger. *unüberwindlich*, Gal. *invincible*, Hisp. *invicto, ἀνίκητος*, fortis, & qui vinci non potest. *Cic. pro Marc.* Recte igitur unus invictus es, a quo etiam ipsius victoriæ condirio, visque devicta est. *Id. 2. Agr.* Quæ ipsum Annibalem armis etiam tum invictum voluptate vicit. ¶ Invictus a labore, est indefessus, *ἀκάματος*, *Cic. 1. Off.* Nec qui invictum se a labore præstiterit, vinci a voluptate. *Cic. 4. Ver. c.* 38. Nomen invictissimi Imperatoris. ¶ *Invictus*, & *Invictissimus* tituli erant Imperatorum. *Inscript.* apud *Grut.* Magno, & invicto Imp. M. Aurelio. *Item*: Aureliano invictissimo Principi.

Invidendus, a, um, nom. particip. invidiæ obnoxius. *Horat. l.* 3. *od.* 1. Cur invidendis postibus, & novo Sublime ritu moliar atrium? *Id. l.* 2. *od.* 10. Caret invidenda Sobrius aula.

Invidens, entis, adj. *n.* 3. invidus, *invidioso. Cic. 4. Tusc. c.* 8. Nocere invidenti. *Vellej. l.* 2. *c.* 73. Speciosis invidens. ¶ Item nolens, invitus. V. *Invideo* in fine.

Invidentia, æ, f. 1°. *Invidia*, φθόνος, *βασκανία*, ægritudo animi, quam describit *Cic 4. Tusc. c.* 8. Invidentiam esse dicunt ægritudinem susceptam propter alterius res secundas, quæ nihil noceant invidenti. *Ex ſuperius*: Atqui quemadmodum misericordia ægritudo est ex alterius rebus adversis, sic invidentia ægritudo est ex alterius rebus secundis. *Id. 4. Tusc. c.* 7. Ut ægritudini invidentia. Utendum est enim docendi causa verbo minus usitato, quoniam invidia non in eo, qui invidet, solum dicitur, sed etiam in eo, qui invidetur.

Invidĕo, es, idi, isum, a. 2. *invidiare, aver invidia*, קנא, Ger. *vergonnen, neydisch ſeyn*, Gal. *avoir, porter envie, être envieux*, Hisp. *aver embidia*, φθονέω, *βασκαίνω*, ex alicujus rebus fecundis dolore afficior, ab *in*, & *video*, quod oculos, & animum in eos, quibus invidemus, semper intentos teneamus. Fere usurpatur in 3. ordine neutrorum, aliquando in tertio activorum. *Cic. 2. de Or.* Invident autem homines maxime paribus, aut inferioribus. *Id. 3. Tusc. c.* 2. Ut nobis optimam naturam invidisse videantur. *Id. 2. Agrar.* Qui honori inviderunt meo. *Horat. l.* 1. *Sat.* 6. Invidere honorem alicui. ¶ Construitur etiam cum dat. & abl. & præp. *in*. *Cic. pro Flac.* In qua tibi invideo, quod unis vestimentis tamdiu lautus es. *Id. 2. de Or.* Nisi interdum in hoc Crasso paulum inviderem. ¶ Inveniitur etiam passive. *Hor. in Arte, v.* 56. Ego cur, acquirere pauca si possum, invideor? ¶ Usurpatur fæpe impersonaliter. *Cic. 2. de Or.* Invidetur enim commodis hominum ipsorum. ¶ Reperitur etiam usurpatum pro inspicio. *Salluſt. in Or. ad Cæſ. de Republ. ordin.* Mihi pro vero conſtat, omnium mortalium vitam divino numine inviderí. Al. leg. *inviſi*. Hæc locus pertinet ex *Menalippo Accii* apud *Cic. in Tusc. 3. c.* 9. ¶ Item pro nolo, invitus sum. *Hor. l.* 1. *ad.* 37. *de Cleopatra*. Sævis Liburnis scilicet invidens Privata deduci &c. ¶ Qui invident, Strabones dicuntur. V. *invidus*.

Invidia, æ, f. *invidia, odio*, קנאה, Ger. *vergunſt, haſſ, unguſt*, Gal. *envie*, Hisp. *embidia*, φθόνος, *βασκανία*, mœror ex aliena prosperitate. Differt ab invidentia; quia invidentia dicitur de eo, qui invidet; invidia & de eo, qui invidet, & de eo, cui invidetur. Differt etiam ab odio. Nam invidemus fortunato, odimus vitioſum. ¶ De invidia, cum pro invidentia usurpatur, hæc exempla sunto. *Nepos in Eumen. c.* 10. Invidia ducum, perfidiaque militum Antigono est dedituus. *Cic. Phil. 14. c.* 6. Digna imitatione, non invidia, excellentium hominum virtus est. Adde *eumd. 2. de Or.* & *in Rull.* ¶ Sæpius vero usurpatur passive pro malevolentia. Hinc invidiam facere alicui, *farlo odioſo. Brut. ad Cic. l.* 11. *Fam epiſt.* 1. ¶ Invidiam subire, *ſoggiacer all' altrui odio. Cic. 1. Ver.* ¶ In invidia esse, *eſſer odioſo. Salluſt. in Jugurth.* ¶ Onerare, seu cumulare invidia aliquem; conflare invidiam alicui, &c. *Id. in Sueton. & alii.* ¶ Invidia aliquid incendere, *earicare di odioſità. Quintil. l.* 4. *c.* 2. ¶ Invidiæ alicui esse, *apportar' odioſità. Liv. l.* 4. *cap.* 49. Impelleret in eas voces, quæ invidiæ universo ordini essent. ¶ In invidiam rapere, trahere, adducere. *Cic. 1. Fam. ep.* 1. *ad fin.* & *Agr.* 3. ¶ Invidiam habere, *h. e.* invidiæ esse obnoxium. *Cic. Agr.* 2. Syllanus ager tantam habet invidiam, ut &c. *Id. Ver. 6.* Cogitasti, si ei reddidisses, te minus invidiæ habiturum. ¶ Sine invidia aliquid dare, apud *Marr. l.* 3. *ep.* 65. significat, libenti animo, & sine repugnantia. ¶ *Abſit verbo invidiæ*, formula est, qua utimur, cum aliquid invidioſum dicimus. *Liv. l.* 9. *c.* 19. *ad fin.* Absit verbo invidiæ, & civilia bella fileant. *Id. l.* 36. *c.* 7. Hoc ego adjuncto (absit verbo invidiæ) qui dubitare de eventu possim? ¶ Diminutivum *invidiola* affertur in Perotti Cornucopiæ ex Ciceronе. Nizolius addit *ex epiſtolis ad Atticum*. Videndum, quo codice usi sint. Nomen certe nitidum est, & ad Latinas aures formatum, ut quivis uti recte possit.

* Invidiŏla, æ, f. *invidietta*, parva invidia. Citatur *Cic. a Sipontino* & *Nizolio*, sed locus non comparet.

Invidiŏse, adverb. *odioſamente*, *ἀπεχθῶς*, invise, odiose, ut Invidiose aliquid dicere, vel facere, ideſt eo animo quippiam dicere, vel facere, ut aliquem in invidiam adducamus. *Cic. 4. Acad.* Num minus hæc invidiose dicuntur? *Id. pro Mil.* Conciones illæ, quibus invidiose potentiam meam criminabare. *Vellej. l.* 2. *cap.* 45. *de Ciceronis exſilio*: Neque quiſquam aut expulsus invidioſus, aut restitutus latius.

Invidiosus, a, um, מקנא, Ger. *verhaſſt, beneidet*, Gal. *envié*, Hisp. *embidiado*, *ἐπίφθονος*, is, cui invidetur. *Cic. pro Corn. Balbo*. Leucia L. Coracili neque invidioſa est. ¶ Sumitur etiam pro invisо. *Cic. ad Q. Fr.* Ut summa severitas animadversionis non modo non invidioſa, sed etiam popularis esset. ¶ Reperitur etiam active pro eo qui invidet. *Ov. 15. Met. v.* 324. Tempus edax rerum, atque invidioſa vetuſtas omnia destruitis. ¶ Comp. invidioſior, sup. invidioſiſſimus. *Cic. 4. Ver.* Parabant, absentis damnationem, præsertim tantæ pecuniæ, multo invidioſiorem fore. *Id. pro Cluent. c.* 17. Quod sit in illo judicio invidioſiſſimum.

Invidiosus, a, um, *invidioſo*, קנאני, Ger. *miſsgunſtig*. Gal. *envieux*, Hisp. *embidioſo*, φθονερός, *βάσκανος*, qui alicui invidet, hoc est, qui ex alterius prosperitate dolore afficitur. *Cic. pro Mur.* Quantum neque ambitioſus Imperator, neque invidus tribuere alteri in communicanda gloria debuit. ¶ Sæpe substantive ponitur. *Cic. 6. Fam. ep.* 16. Perfuaserat nonnullis invidis meis. *Idem pro Flac.* Virtutis hoſtis, aut laudis invidus. ¶ Aspiciunt autem invidi aliena bona oculis non rectis, strabonum in morem. Unde scire dixit *Lucil.* apud *Non. c.* 1. *n.* 109. Nulli ne invidere, non strabonem fieri deliciis me istorum. *Var. ibid.* Multi enim, qui limina intrarunt integris oculis, strabones fuſci sunt. *Hor. l.* 2. *od.* 2. Quiſquis ingentes oculo irretorto spectat acervos.

Invigilātus, a, um, nom. ex particip. evigilatus, elucubratus. *Cinna vetus Poeta* apud *Iſid. l.* 6. *c.* 12. Hæc tibi Arateis multum invigilata lucernis Carmina.

Invigilo, as, avi, atum, *n.* 1. *vegghiare*, ער, עקר, Ger. *wachen und fleiſſig ſeyn*, Gal. *veiller*, Hisp. *velar*, *ἐπεγρηγορέω*, cum cura, & solicitudine vigilo. *Col. l.* 10. *v.* 159. Invigilate viri, tacito nam tempora gressu diffugiunt. *Lact. l.* 4. Vel custodiendis domibus invigilat. ¶ Translate sumitur pro incumbere in rem aliquam. *Virg. 4. Georg. v.* 158. Namque aliæ victu invigilant.

Invincibilis, le, *ἀήττητος*, adj. qui vinci non potest, invictus, *invincibile. Apul. Apolog.* Cum hæc ab illis quasi gravia, & invincibilia dicerentur.

Invincibiliter, adverb. invicte, *invincibilmente. Apul. in Florid.* Ratio concluſa acriter, & invincibiliter videbatur.

Invinctus, a, um, valde vinctus. Nam præp. *in* interdum negat, interdum auget. *Cellisſ. l. pen. ff. de lege Fabia.*

Invinitus, a, um, *chi non beve vino*, ἄοινος, abstemius, qui vinum non bibit, quasi sine vino, sicut invius sine via. *Apul. l. ult. A. A.* Neque ullum animal essem, & invinius essem. In veteri Onomastico legitur *invinnis*, ἄοινος.

Invio, as, avi, atum, a. 1. viam facio vel viam ingredior, calco, *ἐνοδεύω*. *Solin. c.* 2. (*al.* 8.) Parcius deparita levibus veſtigiis inviare.

Inviolabilis, le, *o.* 3. *inviolabile, che non ſi può violare*, קדוש, Ger. *unverletzlich*, Gal. *inviolable*, Hisp. *inviolable*, *ἀσυλίατος*, quod violari non potest, aut vulnerari. *Sil. l.* 16. *v.* 16. Velut inviolabile telis fatumque, facrumque caput. *Adde Luer. l.* 5. *v.* 306.

Inviolabiliter, adverb. *inviolabilmente. Marcellinus*, & *Faustinus in libello ad Imp. Valentin. Theod. & Arcad.* Fidem integram inviolabiliter possidere.

Inviolāte, adv. *incorrottamente, ἀδιαφθόρως*, incorrupte. *Cic. de Sen. c.* 22. Memoriam noſtri pie, inviolateque servabitis.

Inviolātus, a, um, *inviolato, incorrotto*, תמים, Ger. *unverſehrt, ungeſchedet*, Gal. *inviolé*, Hisp. *inviolado, ἀνεκβίαστος, ἀδιάφθορος*, illæsus, incorruptus, integer. *Cic. pro Rab. c.* 4. Qui castam concionem, sanctum campum, inviolatum corpus omnium civium Romanorum defendo servari oportere. *Id. pro Sext. c.* 67. Involnerati, inviolatique vixerunt. *Auct. carm. ad Livian. de morte Druſi, v.* 43. Pudicitia inviolata.

Inviscĕrātus, a, um, in viscera inmiſſus. *Auguſt. ſerm.* 24. *edition. recent.* Ejus sanctam charitatem inviscerata sentimus in cordibus noſtris. Adde *ep.* 57. *ſub fin.*

Inviscĕro, as, avi, atum, a. 1. indo, intus gigno. *Nemeſian. in Cyneg. v.* 214. Hoc canibus blandis inviscerat æstus.

Invisibilis, le, adject. *inviſibile, ἀόρατος*. *Celſus in præfat.* Invisibilia foramina. *Lactant. l.* 7. *c.* 9. Deus invisibilis.

* Invisibilĭtas, atis, *ἀοροτία, inviſibilità. Tertul. adv. Prax. c.* 14.

* Invisibiliter, *inviſibilmente, ἀφανῶς*. *Tert. adv. Valentin. c.* 14.

Invisĭtātus, a, um, nom. ex particip. *non viſitato, non veduto ſpeſſo. Liv. l.* 27. *c.* 39. Galli invisitati ante alienigenis, nec videre ipſi advenam in ſua terra aſſueti. *Quintil. Declam.* 12. Nulla celebris civitas invisitata tranſitur. *Apul. l.* 4. *Florid.* Quod sum vobis nec lare alienus, nec pueritia invisitatus.

Invisio, is, isi, isum, a. 3. *andare a vedere*, לקר, Ger. *einen einſuchen, beſehen*, Gal. *aller voir, viſiter*, Hisp. *yr a ver*, *ἐπισκοπέω*, idem quod ſimplex viſo, nisi quid addat compositio vehementiæ. *Cic. Att. l.* 1. Et ut jam inviſas nos, non ſolum rogo, sed etiam suadeo. *Id. Att. l.* 4. Domum meam quod crebro inviſis, est mihi valde gratum. *Plaut. Stich.* 1. 2. 9. Ad meam filiam invisо. ¶ Item inſpicere, intueri. *Virg. 1. Georg. v.* 25. Urbes inviſere, terrarumque curam.

Invisor, oris, m. qui invidet, *invidioſo. Apul. l.* 1. *Florid.* Si quis forte ex invisoribus meis malignus sedet.

Invisus, a, um, *non viſto*, Ger. *ungeſehen*, Gal. *qu'on n'a point vû*, Hisp. *no viſto*, *ἀόρατος, ἀβλέπτος*, non visus. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 27. Occulta, & majoribus non invisa

invisa solum, sed etiam inaudita sacra inexpiabili scelere pervertit. ¶ Frequentissime ponitur pro odioſo, sive pro eo, qui odio habetur, qui displicet, שנוא, רע בעינים, *μισητός*, quia quem odimus, eum æquo animo videre non possumus. *Cic. pro Lig. Manil. c.* 16. Ne aut invisa Diis immortalibus oratio noſtra, aut ingrata esse videatur. *Id. 1. Off.* Quo quis verſutior, & callidior est, hoc invisior, & suſpectior. *Plin. ep.* 40. *lib.* 2. Cujus marito inimiciſſimus, ipſi invisiſſimus fuerat. *Martial. l.* 7. *ep.* 20. O Nero crudelis, nullaque invisior umbra, *h. e.* nulla re magis invisus, quam cæde Lucani, de quo est epigramma.

Invitabilis, le, *o.* 3. *dilettevole, ἐπαγωγός*, blandus. *Gell. l.* 13. *c.* 11. Sermones jucundos, & invitabiles, & cum quadam illecebra, & voluptate utiles.

Invitamentum, i, *n. invito, allettamento*, invitatio, illecebra. *Cic. in Hortenſ.* apud *Non. c.* 4. *n.* 232. Voluptates nulla ad res necessitas invitamenta afferunt ſenibus. *Id. l.* 5. *Fin. c.* 6. Fons reperiendus est, in quo sint prima invitamenta naturæ.

Invitatio, onis, f. *invito*, קרוא, Germ. *ladung, reitzung*, Gal. *invitation*, Hisp. *combite*, πρόκλησις, invitamentum. *Cic. Att. l.* 9. In Epirum vero invitatio quam suavis, quam liberalis, quam fraternal! *Id. Tuſc.* 3. *c. ult.* Ægritudo non natura exoritur, sed quadam invitatione ad dolorem.

* Invitatiuncŭla, brevis invitatio. *In lamnat. c.* 2. *l.* 15. *Gellii.*

Invitātor, oris, m. qui invitat, præsertim ad cœnam. *Martial. l.* 9. *ep.* 93. Ad cœnam ſi me divitis invitator.

Invitatrix, icis, f. invitatrix, præsertim ad cœnam. *Martial. l.* 9. *ep.* 13. Quos invitator in unam cœnam contraxerat.

* Invitatorius, a, um, προσφωνητικός, ad invitandum pertinens, *Tertull. de an. c.* 57. *Hieron. ep.* 1. *ad Heliod.*

Invitatus, us, m. invitatio, *invito. Cic.* 8. *Fam. ep.* 5. Ut initio mea ſponte, postea invitatu tuo mittendum duxerim.

Invitātus, a, um, nom. ex partic. allectus, *invitato. Plin. l.* 2. *c.* 23. Invitata immobilitas parvo ſucceſſu, *Liv. l.* 1. *c.* 9. Invitati per domos hoſpitaliter.

Invite, adv. *contra voglia, mal volentieri*, Germ. *mit unluſt und unwillen*, Gal. *à regret*, Hisp. *forcſſamente, ἀκουσίως*, non libenter, coacte. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 3. *ſchatten, ſchatten machen*, Gal. *ombrager*, Hisp. *haſer ſombra, ἐπισκιάζω*, est tegendo umbram facere, opacare. *Virg. 11. Æn.* Inſtructoſque toros obtentu frondis inumbrant. ¶ Translate ponitur pro obscurare. *Plin. Paneg. c.* 19. Imperatoris adventu legatorum dignitas inumbratur.

Inuncātus, a, um, *rampinato*, participp. ab inuncare. *Col. l.* 7. *c.* 3. Quibus velut hamis inuncata a pascentium tergoribus ayellitur.

Inunco, as, avi, atum, a. 3. *rampinare*, גרל, Germ. *hinzu hacken*, Gal. *accrocher*, Hisp. *arrebatar, ἁρπάζω*, rapio, arripio, quasi unco invado, unco ad me traho. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 425. Aut qui nummos tritis inuncat. *Apul. lib.* 1. *Florid.* Unde unguibus inuncet.

Inunctio, onis, f. 3. *unzione*, משחה, *ἐπάλειψις*, mollis fricatio ex oleo, sive aspersio, illitio, illitus. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Felle glaucomata, & suffusiones corrigi prope creditur tridui inunctione.

* Inunctus. V. Inungo.

Inundatio, onis, f. 3. *diluvio*, שטף, Ger. *uberlauff deſſ waſſers*, Gal. *debordement*, Hisp. *reboſſadura, κατάκλυσις*, diluvium. *Col. l.* 3. *c.* 11. Quæ fluminum alluvie, & inundationibus concreverint. *Plin. l.* 1. *c.* 3. Joppe Phœnicum antiquior terrarum inundatione.

Inundātus, a, um, *inondato*, aquarum vi obrutus. Translate *Curt. l.* 5. *c.* 7. Exercitus, quibus Europa inundata est. *Id. l.* 9. *c.* 2. *circa med.* Cilicia inundata cruore Perſarum. *hyperbole. Petron. in Satyr. c.* 101. Inundatus hac Eumolpus invidia. Et *c.* 118. Mens ingenti flumine litterarum inundata.

Inundo, as, avi, atum, a. 1. *ſpandere ſuora*, שטף, Ger. *uberlauffen, überſchwellen*, Gall. *ſe deborder, ſ'épandre*, Hisp. *reboſſar, πλημμύρω*, extra alveum diffluo, vel effundor. *Virg.* 10. *Æn.* Inundant ſanguine foſſæ. ¶ Quandoque active accipitur pro undis obruere, aqua operire, devaſtare, *inondare, ἐπικλύζω*. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 37. Ut terra infimum teneat, hanc inundet aqua. ¶ Translate accipitur pro copioſe accurrere, & quaſi undarum more affluere. *Virgil.* 12. *Æn.* Hinc denſi ruſsus inundant Troes, &c.

* Inungſto, as, freq. ungo, aſpergo. *Cato* ap. *Chariſ. l.* 1. *p.* 78. capillum cinere inungitabant, ut rutilus eſſet crinis, al. *unctitabant*, al. *ungitabant.*

Inungo, is, unxi, unctum, a. 3. *ungere*, משחת, Ger. *ſalben, beſalben*, Gal. *oindre*,

frotter, Hisp. *untar, ἐπαλείφω*, illino leviter aſpergo. *Plin. l.* 8. *c.* 54. Mira ſolertia viſco inungunt oculos. *Mart. l.* 7. *epig.* 77. Conchis inuncta, *h. e.* condita.

* Inunctus, a, um, unitus, conjunctus. *Tert. adv. Valent. c.* 29. Triformem naturam profeſſi, & tamen inunitam in Adam.

Invocatio, onis, f. *invocazione*, קריאה, Gal. actus invocandi. *Quinctil. l.* 9. *c.* 2. Sive ad invocationem aliquam convertimur. *Id. l.* 6. *c.* 2. Et Deorum etiam invocatio ex bona conſcientia profecta.

Invocātus, a, um, nom. ex particip. non vocatus, *non chiamato, ἄκλητος*. *Plaut. Capt. v.* 1. 2. Quod invocatus ſoleo esse in convivio. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 38. Quid? quod imagines etiam veniunt invocatæ. *Nepos in Cimone, c. ult.* Quotidie ſic ei cœna coquebatur, ut quos invocatos vidiſſet in foro, omnes devocarет. ¶ Item vocatus, *chiamato. Juſtin. l.* 18. *c.* 6. Diu viri nomine cum muliebi lacrymis, & lamentatione flebili invocato.

Invŏco, as, avi, atum, a. 1. *chiamare dentro*, קרא, Ger. *anruffen*, Gal. *invoquer*, Hisp. *invocar, ἐπικαλέω*, intro voco, *Plaut. in Capt. 1. 1. 8.* Nos quiſquam neque vocat, neque invocat. ¶ Sæpe sumitur pro in auxilium vocare, ſubſidium petere, *invocare, chiamare in ajuto, ἐπικαλέω*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Apud noſtros Junonem Lucinam in pariundo invocant. *Id. 2. de Or.* Atque ipſum advocatum ad communem Imperatorum fortunam defendendam invocarem. ¶ Interdum idem est ac ſimplex voco. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Perſæ juſtiſſimum ac mitiſſimum dominum, Macedones optimum ac fortiſſimum regem invocantes, certamen quodam mœroris edebant.

Involātus, us, m. idem ac volatus, verbum est augurum, ex avium volatu omen captantium. *Cic. 6. Fam. ep.* 6. Non igitur ex alitis involatu, nec e cantu oſcinis &c.

Involīto, as, avi, atum, *n.* 1. freq. ab involo. *Horat. l.* 4. *carm. od.* 10. Et quæ nunc humeris involitant, deciderint comæ.

Involo, as, avi, atum, *n.* 1. *volare dentro*, עוף, Ger. *einfliegen, einen anfallen*, Gal. *voler en quelque lieu, dérober*, Hisp. *hurtar, ἐφίπταμαι*, intro volo. *Varr. l.* 3. *de R. R.* At in villam intro involant columbæ. *Column. l.* 8. *c.* 2. Neque enim debent ipſis nidis involare. ¶ Translate ſumitur pro irruere in aliquem, manus violenter alicui injicere, translatione ab avibus in eſcam irruentibus. *Terr. Eun.* 5. 2. 20. Vix me contineo, quin involem in capillum. ¶ Item pro vi aliquid tollere, ſive clam, ſive aperte, *involare, rubare, πλέπτειν, ἁρπάζειν*, eadem translatione. *Plin. l.* 9. *c.* 59. Singulos involat verius, quam capit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 31. Noſtra eſt omnis iſta prudentia, doctrinaque poſſeſſio, in quam homines, quaſi caducam atque vacuam, abundantes otio, nobis occuparis, involaverunt. *Dig. 47. 9. 6.* Anchoræ involantur de mari. ¶ *Tac. Ann. 1. c.* 49. Trues etiam tum animos cupido involat, *h. e.* inceſit.

Involūcro, is, *n.* 3. *ἀλείνειν*, linteum illud, quo tonſores humeros tondendorum involunt, ne veſtes capillorum ſegmentis foedentur, ab *involvo*. *Plaut. Capt.* 2. 2. 17. Ab eis ipſum involucre linteo voluit, veſtem ut ne inquinet.

Involucris, cre, o. 3. *che non può volare, ἀπτηνὸς*, quod adhuc volare non potest. *Gel. l.* 2. *c.* 29. Pulli nunc involucres erant.

Involūcrum, i, *n. involglio*, תחתולת, Ger. *eine decke*, Gall. *enveloppe*, Hisp. *embolvedor, ἕλυμα, ἐπίδυμα*, quidquid aliquid tegit, & operit, a ſupino *involutum*. *Cic. in Ver. 6. c.* 28. Candelabrum involutum quam occultiſſime delatum involucris rejectis oſtenderunt. *Id. 1. de Or.* Divitias, ac ornamenta ejus ingenii per quædam involucra, atque integumenta perſpexi. ¶ Involucra ſimulationum, *h. e.* ſimulati affectus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Multis enim ſimulationum involucris tegitur, & quaſi velis quibuſdam obtenditur uniuſcujuſque natura.

* Involumentum, i, involucrum. *Auguſt. l.* 4. *de C. D. c.* 8.

Involuntarius, a, um, adject. *involontario. Cæl. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 4. Involuntarius actus.

Involuntas, atis, f. non voluntas. *Tertul. Apol. c.* 45.

Involvo, is, involvi, involutum, a. 3. *imporre*, גלל, עטה, גלם, Ger. *umwinden, verdecken*, Gal. *envelopper*, Hisp. *embolver, ἐπικυλίνδω*, glomero, ita, seu ſuper aliquid volvo, volvendo impono, aut injicio. *Virg. 3. Georg.* Scilicet atque Oſſæ frondoſum involvere Olympum. *Ovid. 12. Met.* Saxa, trabeſque ſuper, totoſque involvite montes. ¶ Sæpe accipitur pro circumplicare, circumvolvere, & re aliqua integre, *avvolgere, avvilupare, περιελίσσω*. *Plin. l.* 11. *c.* 44. *de araneis*. Nam & lacertarum caudas venantur, hos primum tela involventes. *Sil. l.* 7. Caſside crinem involvit. *Hor. 4. carm. od.* 29. Et mea virtute me involvo. ¶ Per translationem accipitur pro obſcurare, occultare. *Virg. 3. Æn.* Involvere diem nimbi. *Id. 6. Æn.* Obſcuris vera involvens. ¶ Item pro ſe dedere, immergere. *Cic. 9. Fam. ep.* 20. Ubi falutatio deſluxit, literis me involvo. *Plin. l.* 7. *ep.* 3. Involvere ſe otio.

Involvŏlus, V. Involvulus.

Involūte, adverb. obſcure. *Spartian. in Caracal. c.* 2. Queſtus est de fratris inſidiis involute, & incondite.

Involūtio, onis, f. actus involvendi, vel res involuta. *Vitruv. l.* 10. *c.* 11. Tabulæ perregeat etiam involutionem.

Inuro. ¶ Significat etiam non uſus. *Lucan. l. 9. v.* 787. ſemuſta rapit, reſolutaque nondum oſſa ſatis nervis, & inuſtis plena medullis Æquorea reſtinguit aqua.

Inuſus, us, m. *non uſe, diſuſo*, ignavia. *Plaut. Moſt.* 1. 2, 64. Ego ſum inuſu factus nimio neglecto.

Inutilis, le, o. 3. *inutile*, שלא יעליח לכל, Germ. *unnutz, ſchadlich*, Gal. *inutil*, Hiſp. *inutil*, ἄχρηστος, qui nulli uſui eſt. *Cic. 2. de Div.* Quis ſit optimus Reip. ſtatus, quæ leges, qui mores aut utiles, aut inutiles. *Id. 1. de Inv.* Is inutilis ſibi, pernicioſus patriæ civis alitur. *Ovid. 1. 3. Met. v.* 38. Donec ſolertior iſto, & ſibi inutilior timidi commenta retexit. *Plin. l. 22. c. 24.* Stomacho inutiliſſimum, *Cic. 1. Fin. c. 4.* Inutile ad uſus civium. ¶ Ponitur & pro noxio, pernicioſo. *Lucil. l. 22.* Servus neque inſidus domino, neque inutilis cuiquam. *Cic. 2. Off.* Seditioſum, & inutilem civem in judicium vocavit. *Id. ib. l. 3. c. 13. in fin.* Hæc tot, & alia plura nonne inutile eſt vitiorum ſubire nomina? *Var. l. 3.* R. *R. c. 16. de apibus.* Animadvertat, ne reguli plures exiſtant: inutiles enim ſunt propter ſeditionem.

Inutiltas, atis, f. *inutilité, danno*, חבל, Germ. *unnutz, ſchaden*, Gal. *inutilité*, Hiſp. *inutilidad*, ἀχρειότης. *Cic. 2. de Inv. c. 52.* Ut appetendarum rerum partes ſint honeſtas, & utilitas, vitandarum turpitudo, & inutilitas.

Inutiltter, adv. *inutilmente*, Ger. *unnutzlich*, Gal. *inutilement*, Hiſ. *inutilmente*, ἀχρήστως, non utiliter. *Liv. l. 3. cap.* 51. Reſponſum quamquam non inutiliter, fortuito tamen magis conſenſu, quam communi conſilio eſſe. ¶ Item perniciose. *Hirt. de B. Alex. c.* 65. Multa Romæ male, & inutiliter adminiſtrari.

Invulgátus, a, um, nom. ex partic. vulgatus, vulgaris, *Gel. l. 11. c. 7.* Culpatius eſſe arbitror, verba nova, incognita, inaudita dicere, quam invulgata, & ſordentia.

Invulgo, as, avi, atum, a. 1. idem ac vulgo, divulgo, *divolgare. Gel. l.* 20. *c.* 5. Non recte eum feciſſe, quod diſciplinas ἀπορρήτους, libris foras editis, invulgaſſet.

Invulnerabilis, le, ἀτρωκτος, ἄτρωτος, adj. qui vulnerari non poteſt. *Sen. ep.* 9. Animus invulnerabilis. *Id. de Conſol. ad Hel. c.* 13. Virtus animum undique invulnerabilem præſtat.

Invulnerátus, a, um, *non ferito*, לא חלל, Germ. *unverwundt*, Gal. *qui n' a été point bleſſé*, Hiſp. *no herido*, ἄτρωτος, non vulneratus. *Cic. pro Sext. c.* 67. Aut omnino invulnerati, inviolatique vixerunt.

Injus, m. 2. Πάν, Ἐφιάλτης, Pan, Faunus, Fatuus, Fatuellus, Incubo, Incubus, ab *inеundo*, quod paſſim iniret cum omnibus animalibus. In antiquis Livii codicibus pro *Inuus* legere eſt *Inivus*. Fortaſſe ab *ineo* dixere Inuus, & Inivus, ut a *vaco* eſt vacuus, & vacivus. *Virg. 6. Æn. v.* 775. Pometios, Castrumque Inui. Vide Ephialtes.

Inuxuriôſus, a, um, adject. ἀσελγής, ut inuxora virginitas, apud *Tertul. in exhort. ad caſtit. c.* 9.

Inycus, f. 2. Inicum, Camicus, *Longobard.* opp. Siciliæ ad oſt. Crimiſſi fl. e regione Selinuntis.

I A N T E O,

Io, ἰώ, dolendi particula eſt. *Tibul. l. 2, el. 4. v.* 6. Uzor io, remove ſæva puella faces. ¶ Quandoque exprimit geſtientis lætitia affectum. *Ovid. 2. de Art.* Dicite io Paan, & io bis dicite Paan,

Io, Ius, f. 4. contract. Ἰώ, filia Inachi. Hanc Jupiter amavit, fugientemque nube remoratus eſt, & compreſſit. Cum Juno inſuitatas tenebras diurnis horis ſuſpexiſſet, ſuſpicans aliquid fraudis a conjuge admitti, e cœlo delapſa eſt, & caliginem diſcuſſit. Jupiter præſentiens Junonis adventum, puellam, ne agnoſceretur, in juvencam transformavit. *Sed* Juno ſuſpicata id, quod res erat, vaccam eam a Jove ſibi dono dari poſtulavit, quam cum acceppiſſet, appoſuit ei cuſtodem Argum centoculum. Ab Argo moleſtiſſima cuſtodia ſervabatur. Id ægre Jupiter ferens per Mercurium eum interficiendum curavit. Quam ob rem tum Jupiter Argi oculos pavonis caudæ affixit, cæterum pellici immiſit, cujus aculeis exagitata in Ægyptum uſque perfugit. Ibi implorato Jovis auxilio priſtinam formam recuperavit, Regique Oſiridi nupſit. Ægyptiis omnibus adeo chara fuit, ut poſt mortem Dea habita ſit, quam illi Iſidem appellarunt, ſacraque ejus Iſiaca, quibus anſer immolari conſuevit. *Suidas* ſcribit, Jovem Iſim ex Argo Græciæ urbe rapuiſſe, &, cum Junonem timeret, mutaſſe nunc in bovem candidam, nunc in nigram, nunc in violaceam, cumque ea oberrantem in Ægyptum veniſſe. Mythologici Iſidis in vaccam metamorphoſin de navi interpretantur, qua Jupiter in Ægyptum navigavit, quod vacca navis inſigne fuerit. Ab Ægyptiis in Deorum numero habita fuit, quod eos literas, agriculturam, lini uſum, & multa alia docuiſſet. *Ovid. Met. Boccat. l.* 7. *Geneal.*

Jocabundus, a, um, qui aliquid jocoſe facit. *Valer. lib. 2. c.* 15. Juventus rudi, ac incompoſito motu corporum jocabunda genus dedit. *Id. l.* 1. *c.* 8. Cum jocabundus, quaſi deluſa fortium fide reverteretur. Adde *Lactant. l.* 2. *c.* 7.

Jocaliter, adv. Jocoſe, joculariter. *Ammian. l.* 15, *c.* 12. Quos jocaliter Murcos appellant.

Iocaſta, f. 1. Ἰοκάστη, filia Creontis Thebanorum Regis, & uxor Laji. Poſt mariti necem Œdipo filio impetudens nupſit, ex quo Eteoclem, & Polynicem genuit: qui cum ſe mutuis vulneribus confeciſſent, ipſa quoque ſibi manus intulit, *Stat. 2. Theb.*

Jocatío, onis, f. actus jocandi, jocoſa, & faceta narratio, aut locutio, *gioco*, *ſcherzo*, *Cic. ad Papir. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Nunc venio ad jocationes tuas.

Joco, as, activa forma, pro jocor. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 20. Quaſi jocabo.

Jocor, aris, atus ſum, d. 1. *ſcherzare*, צחק, Ger. *ſchertzen*, Gal. *jouer*, Hiſ. *burlar*, παίζειν, χαριεντίζεσθαι, facete, & cum venuſtate aliqua loquor, per jocum aliquid facio, vel dico. *Cic. 3. Fam.* Liber enim jocari. *Id. 2. Fam. epiſt.* 4. Joceme recum per literas. *Id. 7. Fam.* Hæc jocati ſumus & tuo more, & nonnihil etiam noſtro. *Id. 4. Fin.* Ut mihi in hoc jocari videantur interdum.

Jocóſe, adv. *piacevolmente, da giuoco, da ſcherzo*, Ger. *ſchimpfflich, lecherlich*, Gal. *par jeu, par raillerie*, Hiſp. *de burlas, muſicalmente*, cum joco, per jocum, & riſum, joco, feſtive, *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Eumque luſi jocoſe ſatis. *Horat. l.* 1. *Sat. 4. v.* 103. liberius ſi Dixero quid, ſi forte jocoſius.

Jocóſus, a, um, *giocoſo, piacevole*, מצחק, Ger. *voll kurtzweil*, Gal. *enjoué*, Hiſp. *lleno de burlas y juegos*, ἀστράκελος, quod ad jocum pertinet, ut Jocoſa contentio, quæ in joco, vel de joco oritur. *Mart. l. de Spect. epig.* 20. Non potuit negare Ilius litem finire jocoſam. ¶ Item quod feſtivum eſt, jucundum. *Cic. 1. Offic.* 37. Si ſeriis ſeveritatem adhibeat, ſi jocoſis leporem. ¶ Dicitur etiam de perſonis, & ſignificat facetum, lepidum, jocis abundantem. *Var. l.* 2. *de R. R.* homo multum humanus, & jocoſus.

* Joculans, antis, *ſcherzante*, מצחק, παίζων, jocos agens. *Liv. l.* 7. *c.* 10. Incendia quædam militariter joculantes.

Joculanter, adv. jocoſe. *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. Joculanter compellare,

Joculáris, re, o. 3. *da ridere, da ſcherzo*, Germ. *im ſchertz, ſpottlich*, Gal. *à rire*, Hiſp. *coſa da reir*, παιγνιώδης, ἐυτράπελος, quod joco fit, dicitur, quod joco, riſuque dignum eſt. *Cic. de Fato*, O licentiam jocularem! *Id. de Leg. l.* 1. *c.* 20. Joculare illud quidem, & a multis ſæpe reprehenſum.

Joculariter, adv. idem ac jocoſe, παιδικῶς, *Plin. l.* 22. *c.* 22. Hæc eſt, quam Ariſtophanes Euripidi poetæ objicit joculariter. *Aſcon. in Cic. Div. Verr. c.* 11. Joculariter irridere. Adde *Suet. in Auguſt. c.* 75.

Jocularíus, a, um, idem ac jocularis, παιδιώδης, *Hor. 1. Serm. Sat.* 1. Præterea nec ſic, ut qui jocularia, ridens percurram. *Ter. And.* 4. 5. 43. Jocularium in malum ſinſciens pene incidi.

Joculatío, onis, f. jocus, facetiæ, feſtivitas. *Firmic. l.* 5. *c.* 5. Joculationes, cantuſque exercebunt.

Joculátor, oris, m. 3. qui jocos facit. *Cic. 4. Att. ep.* 16. Joculatorem ſenem illum intereſſe nolui. Alii aliter legunt. V. Joculatorius.

Joculatórius, a, um, idem ac jocularis. *Cic. ad Att. l.* 4. *epiſt.* 16. Huic joculatoriæ diſputationi ſenem illum, ut noras, intereſſe ſane nolui. Alii aliter legunt. V. Joculator. *Diomed. Grammar.* Joculatoria quædam pronunciare.

Joculor, aris, d. 1. dimin. a. jocor. *Liv. l.* 7. *c.* 10. Inter carmina propemodum incondita quædam militariter joculantes.

Joculus, i, m. dim. a jocus, *ſcherzetto*. *Plaut. Stich.* Novi illum, joculo hæc dicit. *Id. Muſtel.* Joculo aliquem fallere.

Jocundus. V. Jucundus.

Jocus, ci, m. 2. & n. pl. joci, orum, m. 2. vel joca, orum, n. *ſcherzo, giuoco*, צחק, Germ. *ſchertz*, Gal. *jeu, raillerie*, Hiſp. *jugeo, mueble*, ludus, riſus, facetiæ, lepor, feſtivitas. Differt a *ludo*, quod *ludus* factis, *jocus* præcipue verbis fieri dicitur. *Cic. 2. de Or.* Ne aut ſcurrilis jocus ſit, aut mimicus. *Id. ad Att. l.* 14. *ep.* 14. Joca tua plena facetiarum ſunt. *Suet. in Aug. c.* 99. Effundi in jocos. ¶ *Joco, & per jocum* idem eſt ac jocoſe, ſeu feſtive. *Cic. ad Q. Fr.* Ere literæ abs re per jocum miſſæ ad Q. Fabium, &c. *Ter. Heaut.* 3. 2. 30. Joco ne, an ſerio illæc dicat, neſcio. ¶ Extra jocum, Remoto joco, eſt ſerio. *Cic. 7. Fam.* Sed mehercule extra jocum, homo bellus eſt. *Id. ibid.* Remoto joco, tibi hæc amiciſſimo animo præcipio. ¶ Interdum dicitur jocus de re levi, & parvi momenti. *Ter. Eun.* 2. 3. 7. Qui ſi amare occeperit, ludum jocumque dices fuiſſe illum alterum.

* Jogalis. V. Jugalis.

Iohia, interjectio renuentis, aut negantis, *oibò. Plaut. Mero.* 4. 3. 31. ubi alii aliter legunt.

Iol, urbs Numidiæ, Jubæ regia, poſtea Colonia Cæſarea a Claudio vocata. *Plin. lib.* 5. *cap.* 2.

Iolàus, m. 2. Ἰόλαος, Iphicli filius, al. Ariſtæi, & nepos Herculis ex fratre. Herculi Hydram interficienti adfuit, ferroque candenti cruorem reſtinxit, atque cohibuit. Cum ad decrepitam ætatem perveniſſet, Herculis precibus juventuti reſtituta eſt. Ad extremum cum Theſpiadis in Sardiniam venit, eam ad paucem reduxit, priorem illius partem tenuit, & Ioleam a ſe denominavit, populoſque Iolenſes, ibi plures urbes condidit. *Ovid. 9. Met. v.* 339. Ora reformatus primos Iolaus in annos.

Iolchícus, vel Iolciacus, a, um, adject. ad Iolum pertinens. *Ovid. Met. 7. v.* 158. Victor Iolciacos tetigit cum conjuge portus. *Virg. in Ciri, v.* 377. Regis Iolchiacis animum deſigere votis, h. e. magicis devotionibus.

Iolchos, vel Iolcos, f. 2. Ἰωλκός, Ἰωλκός, *Jaco*, opp. Theſſaliæ, in Magneſia, ad ſin. Pelaſgicum, ſeu Pagaſicum, ad rad. Pelii M. ¶ Patria fuit Jaſonis, & venenorum ferax.

Iôle, es, f. Ἰόλη, Eurythi OEchaliæ Regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam cum Eurythus jam victus ei tradere recuſaſſet, licet certaminis lege debitam, ita accenſus Hercules Eurythum interfecit, urbeque direpta Iolen abduxit. Poſtea Hylo filio ſuo uxorem tradit. *Ovid. 9. Met.* Sed ab aliquibus ſcriptum eſt, Hylum, patre mortuo, Iolen in uxorem duxiſſe.

Ion, n. 2. Ἴον, violaceæ gemmæ ſpecies, colore tamen dilutiore, adeo, ut viſum non ſatiet. *Plin. l.* 3. *c.* 10.

Ion, maſc. 3. Ἴων, Zuthi filius, a quo Pelaſgi Ægiales, qui Achajam Peloponneſi regionem incolebant, Ione primum appellati fuit. *Herod. lib.* 7. ¶ Ion alius, filius Orchomenis, ex Chio Inſula, Poeta Tragicus, & Philoſophus, cujus ſcripta commemorantur a *Suida*.

Ionæus, a, um, ad Ionam, ſeu Jonam Propheram pertinens. *Juvenc. lib.* 2. *v.* 721. Hinc & Ionæis monitis pertora jubentur.

Iônas, ſeu Jonas, æ, m. Ἰωνᾶς, יונה, Propheta Dei celebris in ſacra Scriptura. Diſſyllabum faciunt Latino more *Prud. Catheri.* 7. *v.* 111. & *Sidon. carm.* 16. *v.* 26.

Iônes, um, m. Ἴωνες, populi Ioniæ. *Plin. l.* 5. *c.* 29. & *l.* 13. *c.* 8. *Cic. pro Flacc. c.* 27. *Virtuv. l.* 4. *c.* 1. & *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 239.

Ionía, f. 1. *Sarchion*, vel *Sarchan*, Turc. *Quiſcon*, vel *Quiſcon*, Ἰωνία, Aſiæ minoris regio maritima, in ora maris Ægæi. Dicta eſt ab Ione filio Zuthi; qui cum tredecim coloniis Græcorum in Aſiam profectus eſt, & hanc regionem inter Æolidem, & Catiam ſubegit. Alii dictam eſſe volunt a Javan filio Japhet. *Voſſ.* Habet a Septent. Æolidem Hermo fl. ſeparante, a Mer. Cariam, dividente Mæandro fl. ab Or. Lydiam. Sed aliorum deſcriptione rigatur fluviis Cayſtro, & Mæandro, qui per eam labitur, ſed non ipſam dividit a Caria, cum Miletus ſit ultra Mæandrum.

Ioniácus, a, um, adject. Ionius. *Ovid. ep.* 9. *v.* 83. Inter Ioniacas calathum tenuiſſe puellas.

Ionice, l. Ἰωνιϰῶς, more, vel ſermone Ionico. *Gel. l.* 6. *c.* 15. Ἔσχον, ϗ ἔσχον Jonice a verbo ἔχω.

Ionícus, a, um, o. 1. 2. Ἰωνικός, quod eſt ex Ionia, ut Ionica lingua, una ex quinque dialectis Græcorum. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 6. Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo. ¶ Ionicas columnas primi erexere in Aſia in templo Dianæ Epheſinæ Athenienſes illi tredecim, qui duce Ione Zuthi, vel Apollinis filio cum tredecim coloniis in Aſiam profecti ſunt, & tredecim urbes condiderunt, qui a ſuo duce Iones appellari fuere. Hoc genus columnæ factum fuit ad ſimilitudinem pedis muliebris, fed craſſitudo erat octava pars altitudinis. Adhibuere autem ornamenta. Nam baſi ſuppoſuere ſpiram quaſi pro calceo, in capitulo a dextera, & ſiniſtra collocaverunt volutas, ſeu concriſpatos cincinnos præpendentes, a fronte cymatios, & encarpos ad inſtar capillorum, toto corpore demiſerunt ſtrias quaſi pro rugis ſtolarum. Placuit hoc genus columnæ appellare Ionicum, eo quod ſecundum ſuum exemplum, non alienum effeciſſent. *Vitr. l.* 4. *c.* 1. ¶ Interdum Ionicus ponitur pro laſcivo. *Plaut. Stich. ad fin.* Quis Ionicus, aut cinædicus, qui hoc tale facere poſſiet? ¶ Hinc Ionica ſaltatio pro molli, & petulantiore, qualis erat Jonum. *Horat. loc. cit.*

Iônis, idis, f. Ἰωνίς, mulier ex Ionia. *Sen. in Troad. v.* 362. quo jugari Theſſalæ cultu ſolent, Ioniſeſve, vel Mycenææ nurus. ¶ Ionides inſulæ ſunt, quæ in Ægæo mari prope litus Ioniæ jacent. *Avien. in paterg. v.* 722. Nec minus attollunt Ionides inſulæ ab alto.

Ionium Mare, *il Mar Jonio*, τὸ Ἰόνιον πέλαγος, ea pars Matris Mediterranei, quæ inter Siciliam ad Occ. & Græciam ad Or. ideſt Macedoniam, Epirum, Achajam, & Peloponneſum extenditur. Dictum eſt, non quod Ioniam alluat, ſed ab Ione Italo Adriæ patre, a qua deinde Mare Adriaticum dictum eſt, vel ab Ionum naufragio, quod Iones in eo perierint, vel ab Ionio Illyrico, vel ab Ionio quodam Dyrrhachii filio, quem Hercules cum imprudenter occidiſſet, in mare projecit, ut memoriam ejus propagaret, ut *Didymus* ſcripſit, vel ab Ius Inachi filiæ errore, ut *Lycophron* ait, vel, quod *Solinus* cenſet, ab Ionia, ſeu Ionica regione, ſeu tradu Magnæ Græciæ in Italia, circa Crotonem urbem. Differt ab Adriatico, quia Adriaticum eſt pars Ionii inter Italiam, & Illyricum. Sed poſtea omne Mare Ionium Adriaticum, item Siculum appellatum eſt. Differt ab Ægæo, quia Ægæum eſt inter Macedoniam, & Græciam ad Occ. Aſiam minorem ad Or. Thraciam ad Bor. Cretam ad Mer.

Ionius, a, um, Ἰώνιος, quod ſpectat ad Ioniam regionem, vel ad Mare Ionium. *Cic. 3. de Or.* Ut Philoſophi tanquam in ſuperum Mare Ionium deflecterent, Græcum quiddam, & porriioſum. *Horat. Epod.* 10. Ionius ſinus.

Ionthus, i, m. Ἴωνθος, tuberculum exiguum, & durum in facie. *Priſcian. l.* 1. *c.* 18.

Jordánis, m. 3. *Giordano*, ירדן. Ἰορδάνης, fl. Paleſtinæ maximus, & pene unicus, cum reliqui omnes potius torrentes, quam fluvii dicendi ſint. Oritur in Cœleſyria, ad radices montis Libani, 4. M. P. ſupra Cæſaream Philippi, ex duobus fontibus, Ior, & Dan, deinde in Auſtrum per Samachonitem lacum fluens ad Capharnaum, per lacum Geneſaram, ſeu mare Galilææ, & Tyberiadis labitur, rigatiſque aliquot urbibus, in Mare Mortuum, ſeu Aſphaltitem lacum definit, Tribus Ruben, & Gad cum dimidia Tribu Manaſſe ab aliis ſeparans. Fuit primus limes Terræ promiſſæ.

Jos, f. 2. *Nio.* Ἴος, inſ. Maris Ægæi, olim Phœnice, una Sporadum, circuitus 25. M. P. inter Naxum ad Bor. & Theram ad Auſtr. cum oppido cogn. in parte Boreali. In hac inſula Homerus ſepultus eſt, Oraculo jubente, quoniam mater ejus ex Io foret, ipſe vero certa matre, incerta eſſet patria.

Iota, f. 1. ἰῶτα, יר, litera Græca, a jod litera Hebræorum. *Cic. 3. de Or.* Ut iotam literam tollas, & e pleniſſimum dicas.

Iotacíſmus, i, a Grammaticis dicitur vitium orationis, quo iota litera ſæpius eodem loco concurrit, ut *Juno Jovi iraſcitur*, vel *Troja, Mojia, Diomed. l.* 2. *Martian. Capell. l.* 5.

Jovialis, le, adject. ad Iovem pertinens. *Arnob. l.* 5. Jovialis incontinentia. *Macrob. l.* 5. *c.* 16. Ganymedes Jovialium poculorum miniſter.

Jovinſánus, m. 2. cognomen Maximiani Imper. quo ſe vocari voluit, quod ſe fortiter in Illyrico geſſiſſet.

Jovis, is, m. qui nunc Jupiter dicitur, olim recto caſu dicebatur, teſte *Var. l.* 7. *L. L.* Nam, ut ait *Gel. l.* 5. *c.* 12. quod eliſis, aut immutatis literis eſt Jupiter, id plenum, atque integrum eſt Jovis pater. *Apul. l.* 4. *Met.* Quem tremit ipſe Jovis. Adde *Hygin. fab.* 54. ¶ Hinc *Joves* in plurali num. apud *Plaut. Caſ.* 2. 5. 26.

Jo-

Jovis flos, Διὸς ἄνθος, flos eſt æſtivus, & inodorus, colore purpureo, cujus gratia coronamentis expetitur. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Colore tantum placet Jovis flos, & odor abeſt, ſicut & ille, qui Græce phlox vocatur.

Jovis gemma, Διὸς λίθος, gemmæ ſpecies, quæ ultra candorem & lævis eſt, & tenera. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

* Jovisjurandum, juramentum per Jovem. *Feſtus.* Sed alii aliter.

Jovíus, a, um, Jovialis. *Arnob. l.* 6. *p.* 194. *Mamert. in. panegyr. Maxim. c.* 13. *Grut. p.* 167. *n.* 1. ¶ Item ad Diocletianum pertinens, qui a *Jove* Jovius etiam dictus eſt, ut *Joviam cohortem* apud *Claudian. de bel. Gild. v.* 418.

I A N T E P,

Iphianaſſa, f. 1. ἰφιάνασσα, & Lyſippe filiæ fuerunt Prœti Argivorum Regis, quibus Perottus Mæram, & Euryalem addit, quæ cum ad Junonis templum veniſſent, Deam contumeliis affecerunt, patris ſui domum diviriis templi Junonis, vel, ut alii ferunt, formam ſuam Deæ pulchritudini præferentes, & ob eam rem a Junone in furorem verſæ ſunt, ut putarent, ſe eſſe vaccas. Ad quas curandas acceſſitus eſt Melampus, cui pater Regni partem, & alteram filiam, quam veller, nuptui promiſit; placata igitur per ſupplicationem, & hoſtias Junone, Melampus Prœtidas a morbo curavit, & Iphianaſſam uxorem duxit. ¶ Hoc nomine appellatur etiam a nonnullis Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytæmneſtra. Vide in ſequenti voce.

Iphianaſſæus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Iphianaſſa. *Lucret. l.* 1. *v.* 85. quo pacto Triviai virginis arma Iphianaſſæo turparunt ſanguine fœde. Alii legunt *Iphianaſſei*, ſcil. pro Iphianaſſæ, ut *Lucretio* moris eſt. Hic autem Iphigeniam intelligit. *Curt. l.* 6. *c.* 11. Semetipſum cogitaſſe. ¶ Interdum inveniur uſurpatum abſque aliis, per Ellipſim. *Virg. Ecl.* 1. Ille meas errare boves, ut cernis, & ipſum Ludere que vellem calamo permiſit agreſti, h. e. per ipſum. ¶ Aliquando eſt relativum. *Id.* 3. *Æn.* Ipſe arduus, altaque pulſat ſidera. ¶ Sæpe emphaſim habet. *Id.* 3. *Æn. v.* 356. Jove miſſus ab ipſo. Et 2. *Æn.* Ipſe parer Danais animos viresque ſecundas ſufficit. ¶ Interdum etiam uſurpatur reciproce. *Quint. l.* 8. *cap.* 6. Circa quem inexplicabilis & Grammaticis inter ipſos, & Philoſophos pugna eſt. ¶ Adhuc etiam non raro ad rem magis indicandam. *Cic. Art. l.* 4. Illo ipſo die, quo lex lata eſt. *Id. l.* 5. *Att.* Cum ibi decem ipſos fuiſſem dies. Et *de clar. Orat.* Mortuus eſt annis LXXXIII. ipſis ante me Conſulem. ¶ Habet præterea alios uſus. *Ter. Andr.* 5. 6. 16. O Charine, in ipſo tempore mihi advenis, h. e. opportune. *Id. ib.* 5. 4. 13. in ipſis nuptiis, h. e. tempore, quo nuptiæ fiunt. ¶ *Ipſe*, & *ipſa*, quemadmodum αὐτὸς græce, dicebantur a ſervis domini, & a pueris magiſtri, proprio nomine diſſimulato, honoris cauſa. *Plaut. Caſ.* 4. 2. 10. Quid ta hic agis? *Ancilla*: Ego eo, quo me ipſa miſit, h. e. hera mea. V. ibi *Taubm.* & *Pareum in Lex. Crit.* qui alia adducunt exempla. ¶ Olim dicebant *ipſus*, *a*, *um*, ut ſæpiſſime legitur apud *Plaut.* & *Terent.* Hinc *ipſo* in genitivo uſurpat *Severr. in Æneu*, *v.* 218. Quin & *ipſiſſimus* legitur apud eumdem *Plaut. Trinum.* 4. 2. 145. quemadmodum & Græci αὐτότατος dicunt.

Ipſipſus, pro is ipſus, vel quaſi ipſe ipſus, vel ipſe ipſe. *Plaut. Ciſt.* 2. 3. 58. & *Trucul.* 1. 2. 23. Ubi alii aliter legunt.

* Ipsitæ. V. Saliſubſulus.

Ipſuſſices, vel ipſiſſices, f. 3. ſubſilles, bracteæ in virilem, muliebremque ſpeciem expreſſæ, ideſt imaguncuiæ, quibus Magi utebantur, ut eum, cujus imago eſſet, pelliceret in amorem, ab *ipſe*, & *illix*, quia ipſum, cujus ſpecies expreſſa foret, carminibus, & vinculis in amorem pelliciebant. *Feſt.*

I A N T E R

Ir, V. Hir.

Ira, æ, f. 1. *ira*, *collera*, אף, חרון, עברה, Germ. *zorn*, *groll*, Gal. *colére*, Hiſp. *ira*, ὀργή, animi excandeſcentia, iracundia, indignatio. *Cic. 4. Tuſc. c.* 9. Ira eſt libido puniendi ejus, qui videatur læſiſſe injuria. *Id. 1. Offic. c.* 38. Ira procul abſit. *Virg. 2. Æn.* Nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? *Ter. Hecyr.* 3. 1. 30. Iras gerere. *Liv. l.* 23. *c.* 3. Iræ indulgere. *Ter. Adel.* 3. 2. 14. Iram in aliquem evomere. ¶ Dicimus autem, accendi ira, incitari, inflammari: Iram contundere, cohibere, ſuſcitare, ſedare: Iram, vel iras exercere, concire, &c. *Cic. Virg. Liv.* & alii. ¶ Ira in bonam partem ſumitur pro animi impetu, ſeu pro ſtimulo quodam ad res terribiles obeundas. Hinc a *Cic. Acad.* 4. *c.* 44. & *Tuſc. 4. c.* 9. ex Stoicorum ſententia, cos fortitudinis appellatur. De ea ſic *Senec. l.* 1. *de Ira*, *cap.* 9. Ira, inquit Ariſtoteles, neceſſaria eſt, nec quicquam ſine illa expugnari poteſt, niſi illa impleat animum, & ſpiritum accendat: utendum autem illa eſt, non ut duce, ſed ut milite. ¶ Interdum pro culpa uſurpatur. *Gratius in Cyneget. v.* 374. furtim commiſſam ulciſcitur iram. *Liv. l.* 2. *c.* 51. Plenus ſuarum, plenus paternarum irarum, *odioſitá*.

Iracunde, adv. *con iſdegno*, irate, בחמון אף, Ger. *zorniglich*, Gal. *de colere*, Hiſp. *ayradamente*, ὀργίλως. *Cic. Phil.* 8. *cap.* 5. Vehementer me tecum agere fateor, iracunde, nego. *Id. pro Roſc. Com. cap.* 11. Quo quiſque eſt ingenioſior, eo docet iracundius.

Iracundía, æ, f. 1. *iracundia*, כעס, ועף, Gor. *zorn*, Gal. *colére*, *fureur*, Hiſ. *ira que permanece*, ὀργιλότης, proclivitas in iram. Differt ab ira, quia iracundia eſt vitium, ira eſt motus animi ad tempus. *Cic. 4. Tuſc.* Ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur, quæ ab ira differt, eſtque aliud iracundum eſſe, aliud iratum, ut differt anxietas ab angore. Neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando, neque anxii ſemper anguntur, ut inter obtrectatem, & obtrectatorem intereſt, aliudque eſt eſſe amatorem, aliud amantem. Sed hæc differentia non obſervatur. *Id. 4. Acad.* Ipſam iracundiam fortitudinis quaſi corem eſſe dicebant. *Id. 4. de Arufp. reſp.* Dolore me elatum, & iracundia longius prope digreſſum arbitrabantur, quam ſapientis hominis cogitara ratio poſtularet. *Ter. Adel.* 3. 2. 12. Ardere iracundia. *Cic. pro Marcel. c.* 3. Iracundiam cohibere.

Iracunditer, adv. idem ac iracunde. *Cacil.* apud *Non. c.* 11. *n.* 45. Temere rem agere, & iracunditer.

Iracúndus, a, um, זועף, כועס, Germ. *zornig*, Gall. *colérique*, Hiſp. *iracundo*, ὀργίλος, qui natura ad iram proclivis eſt, & ex parva, vel nulla cauſa irascitur. Differt ab *iratus*, quia *iratus* dicitur, qui ira concitatus eſt, *iracundus*, qui facilis eſt ad iram, etiamſi tunc nulla ira moveiur. *Cic. de Senect. cap.* 18. Sunt morioſi, & anxii, & iracundi, & difficiles ſenes. *Horat. l.* 1. *od.* 3. Iracunda Jovem ponere fulmina. *Id. l.* 3. *od.* 9. Improbo iracundior Adria. *Senec. l.* 2. *de Ira*, *c.* 7. Aut iniquus erit ſapiens, ſi æqualiter irascetur delictis inæqualibus; aut iracundiſſimus, ſi &c.

Iracſcentía, æ, f. iracundia. *Apul. de dogm. Plat.* Iracſcentiam ad domicilium cordis deductam eſſe.

Iracſcíbilis, le, adject. qui facile iracſcitur, iracundus. *Firmic. l.* 5. *c.* 9. Iracſcibilem effici.

Iracſcor, eris, iratus ſum, d. 3. *adirarſi*, כעס, ועף, Germ. *zornen*, Gal. *ſe mettre en colére*, Hiſp. *enotarſe*, ὀργίζομαι, ira commoveor, ſuccenſeo. Conſtruitur cum dativo, *Cic. pro Q. Roſc.* Dii immortales hominibus iraſci, & ſuccenſere conſueverunt. *Id. Att. l.* 1. Negant, me ei iratum fore. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic. 4. Tuſc.* Mihi vero ne Scipio quidem ille Pont. Max. iratus videtur fuiſſe cum Tib. Graccho. ¶ Vel cum præpoſit. *de*. *Plaut. Trucul.* 4. 2. 56. De nihilo illi eſt iraſci. *Cic. l.* 15. *Att*, Arabioni de Sicio nihil iraſcor. ¶ Vel cum alia orationis particula. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Iraſcor, quod ſim evocatus. ¶ Vel deniique cum accuſat. *Liv. l.* 34. Remittimus hoc tibi, noſtram ne vicem iraſcaris. ¶ *Iracſcere*, pro iraſci, legitur apud *Non. c.* 2. *n.* 446. *ex Pomponio*, & *Migidio*.

Irâte, adv. *iratamente*, Germ. *zornliglich*, *zorn mit*, Gal. *par courroux*, Hiſp. *ayaradamente*, πρὸς ὀργήν, per iram. *Col. l.* 7. *c.* 12. Ut nonnunquam etiam conſervos iratius intueantur.

Irâta, æ, f. 1. *adirata*, *corruciato*, כועס, Germ. *erzornt*, *zornig*, Gal. *en courroux*, Hiſp. *ayrado*, *enojado*, ὀργιζόμενος, qui aliqua re lacceſſitus excandeſcit, etiamſi natura non ſit iracundus, partic. ab iraſcor. *Cic. pro Cœlio*. Huic ego Deos propitios, plerique autem iratos putant. *Id. Attic. 14. ep.* 19. Nolo te illum iratum habere. *Id. 1. de Orat.* Facere judicem iratum adverſario. *Id. Phil.* 8. *c.* 6. Qui illis fuerat iratiſſimus. *Id. 4. Tuſc. c.* 36. Cum Archytas villico factus eſt iratior. *Juvenal. Sat. 1. v.* 49. Exul ab octava Marius bibit, & fruitur Diis iratis, h. e. licet Deos iratos habeat, hilariter tamen vivit. ¶ Tribuitur etiam rebus inanimis *Horat. Epod.* 2. Iratum mare, h. eſt procelloſum. *Id. l.* 2. *Sat.* 8. Iratus venter, h. e. jejunus, & avide cibum expoſcens.

* Irceus, genus farciminis, apud *Feſt.*

Irenarches, five Irenarcha, m. 1. εἰρηναρχήσας, מבוא שלום, משולים, qui ad tollendas diſcordias, & pacandos civium animos eligitur, ſive qui diſciplinæ publicæ, & corrigendis moribus præficitur, ab εἰρήνη, *pax*, & ἄρχος, *princeps*. Hujus officium erat tranquillitatem publicam ſervare, & iter facientibus vias ſecuras præſtare. *Arcad. Dig. l.* 50. *tit.* 4. *leg.* 18.

Iría, maſc. 1. Scripia, *la Scrivia*, flu. Liguriæ, qui ex Ap. Monte apud Antiliam, Dertonam, & Caſtrum novum fluit, ac in Padum poſt 5. M. P. labitur.

Iría, æ, fem. 1. Vicus Iriæ, *Voghera*, opp. præclarum Liguriæ, in Gallia Ciſpadana, inter Dertonam 10. M. P. & Placentiam 30. a Ticino 15. Dertonam verſus.

* Iricólor, ôris, Iridis colorem referens. *Auſon. ep.* 3. *v.* 15. Iricolor pluma columbæ.

Irínum, neut. 2. Ἔλαιον, oleum, ſive unguentum, quod ex iride herba fit. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Irinum Corinthi diu maxime placuit. Irino ſucco. *Id. l.* 30. *c.* 12.

Irío, onis, m. ἐρυσιμον, frugis genus eſt, culmo aſſurgens ferulaceo, foliis, & flore ſeſamo non diſſimile. Seritur in Italia ante Vergiliarum exortum, in Græcia autem, & Aſia ſub earumdem occaſum. *Plin. l.* 18. *c.* 7

irrationabilitas, atis, f. rationis carentia. *Apul. ad Aselep.* Irrationabilitas bonorum omnium.

Irrationabiliter, adv. irrationaliter. *Tertul. de Pœnit. c. 2.*

Irrationalis, le, adj. ratione carens, *irrationnelle*, ἄλογος. *Quint. l. 7. c. 3.* Est equus animal, sed irrationale.

Irrationaliter, adv. *irrationnellement*, sine ratione, ἀλόγως. *Tertul. de Fuga perfec. c. 4.* Si irrationaliter quis perit.

Irraucesco, is, ri 3. *devenir rauco*, βραγχιᾶν, raucus fio. *Cic. 1. de Or. c. 61.* At Æsopum, si paulum irraucerit, explodi. Al. leg. *irrauferit.*

Irreciabiliter, adv. ineffabiliter. *Venant. Fortun. l. 3. carm. 9. v. 49.* Irreciabiliter manans de corde Patentis.

* Irrecogitatio, onis, f. incogitantia. *Tert. in exhort. ad cast. c. 4.* al. *recogitatio.*

Irrecordabilis, le, cujus, meminisse quis nequit. *Arnob. l. 2. pag. 62.* Aliquid irrecordabili obliteratione deperdere.

Irrecuperabilis, le, *irrecuperable*, ἀνάκτητος, qui recuperari non potest. *Tert. de Pudic. c. 14.* Immunditia irrecuperabili tabiosum cadaver.

Irrecusabilis, le, qui recusari non potest, ut irrecusabilis occasio, *l. 3. Cod. tit. 1. leg. 13.*

Irredivivus, a, um, irreparabilis, a *redeo*. *Catul. ep. 17.* ad *Coloniam.* Sed vereris inepta exurgere ponticuli, irredivivus ne supinus eat, cavaque in palude recumbat.

Irreditus, irreditus, ὁ ἄοδος, quod redituram non est, vel id, unde aliquis redituras non est. *Lucan. l. 9. v. 408.* Irreducemque viam deserto limite carpit. hoc est viam, a qua rediturus non est.

Irreformabilis, le, adj. qui in meliorem formam redigi non potest. *Tert. de virg. velandis. c. 1.* Regula fidei immobilis, & irreformabilis.

* Irrefragabilis, le, qui refutari non potest. *Arnob. l. 3. p. 139.* Irrefutabile aperite fecerunt.

* Irrefutatus, a, um, non refutatus. *Lactant. l. 5. c. 16.* Irrefutata hæc, tamquam foveant, prætergressus est.

Irregibilis, le, adj. qui regi, seu flare non potest. *Veget. l. 2. de re vet.* Irregibile se pariet impingit.

* Irregressibilis, le, a quo quis regredi non potest, ut irregressibilis transgressio. *Augustin. de C. D. l. 8. c. 22.*

Irreligatus, a, um, *feisle*, ἄδετος, non ligatus, solutus. *Ovid. 1. de Arte, v. 530.* Nuda pedem, croceis irreligata comas.

Irreligio, onis, f. irreligiositas, *Apul. ad Aselep.* Irreligio, inordinatio.

Irreligiose, adv. sine religione, aut pietate. *Arnob. l. 1.* Vestra sunt hæc irreligiose opinata, & irreligiosius credita. *Quint. Declam. 8.* Irreligiosius ille anheli pectoris fallor inspicitur.

Irreligiositas, atis, f. religionis carentia, impietas, לֹא בַלִּיעַל, אֵרֶשׁ, Ger. *gottlos*, Gal. *irreligieux*, Hisp. *irreligioso*, ἀσέβεια, pietati, & religioni repugnans. *Liv. l. 5. c. 40.* Irreligiosum sacratus, sacerdotes publicos, sacraque Populi Romani pedibus ire. *Arnob. l. 5.* Potest irreligiosus quippiam existimari? *Tertul. de Orat. c. 12.* Factum illud irreligiosissimum est.

Irremeabilis, le, o. 3. *d'onde non si può tornare a dietro*, Ger. *unwiderruflich, unwiderbringlich*, Gal. *irrevocable*, Hisp. *irrevocable*, ἀμετάβλητος, ὃν ἀδύνατον ἀναδραμεῖν, quod non potest revocari. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 73.* Et semel emissum volat irrevocabile verbum. *Tacit. c. 42.* Domitiani natura quo obscurior, eo irrevocabilior. *Pl. l. 32. c. 1.* Anchoræ pondere irrevocabili jactæ.

Irrevocabiliter, & Irrevocabiliter, *irrevocabilmente*, ita ut non sit revocandi facultas. *August. ep. 120. c. 24.* Superbia, qua Diabolus irrevocabiliter progressus est.

Irrevocandus, a, um, quod non potest revocari, ut Error irrevocandus, apud *Claud. de bel. Get. v. 123.*

Irrevocatus, a, um, non revocatus. *Ov. d. 11. Met. v. 401.* Sed enim irrevocatus ab acri cæde lupus perstat dulcedine sanguinis asper.

Irrevolutus, a, um, *non rivolto, ἀνέλικτος*, non revolutus. *Marc. l. 11. epigr. 1.* Vadas, & redeas irrevolutus. Correctiores libri habent *inevolutus*.

Irrexfinctus, a, um, *non spento*, non extinctus. *Silius l. 3. v. 29.* Irrestincta focis servant altaria flammæ.

Irridenter, *burlando*, לָעַג, irridendo. *Labor.* apud *Charisf. l. 1. pag. 181. Putsch.* Irridenter perit. *August. ep. 3. ad med.* Irridenter admonere.

Irrideo, es, irrisi, sum, a. 2. *beffare*, לָעַג, Ger. *verspotten, verlachen*, Gal. *se moquer*, Hisp. *escarnecer*, παιγελάω, derideo, ludibrio habeo, contemno. *Cic. de nat. Deor.* Nihil tam irridet Epicurus, quam prædictionem rerum futurarum. *Id. de Fin.* Quæ irrideri ab imperitis solent. ¶ *Irridunt* pro *irridenti* dixit *Brutus* apud *Diomed. l. 1.*

Irridicule, adv. *senza riso, ἀγελάστως* insaceate, ineleganter. *Cæs. 1. B. G. c. 42.* Non irridicule quidam ex militibus decimæ legionis dixit.

Irridiculo, adv. ut irridiculo habere, h. est contemnere, irridere. *Plaut. Pan. 5. 4. 20.* Præpotentes, pulcræ, soror, fumus, neque ab juventute ibi irridiculo habitæ.

Irridiculum, i, n. res ridicula. *Plaut. Cas. 5. 2. 3.* Irridiculum fumus ambo. Alii aliter leg.

Irrigatio, onis, f. *innaequamento*, הַרְוָיָה, Ger. *wasserung, besprietzung*, Gal. *arrosement*, Hisp. *regadura*, ἄρδεια, actus irrigandi. *Cic. Off. l. 2. c. 4.* Adde ductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum irrigationes.

* Irrigator, oris, qui irrigat. *August. ep. 95.*

Irrigatus, a, um, *irrigato, adacquato*. Translate *Plaut. Epid. 1. 2. 18.* Hominem irrigatum plagis pistori dabo.

Irrigo, as, avi, atum, a. 1. *innacquare, bagnare*, רָוָה, הִשְׁקָה, Ger. *wasseren, befeuchten*, Gal. *arroser*, Hisp. *regar*, ἀρδεύω, quasi rivos in agrum deduco. *Cic. 1. de nat. Deor.* Democriti fontibus Epicurus hortulos suos irrigavit. *Cato R. R. c. 151.* Aquam irrigato leniter in areas. *Virg. Georg. 4. v. 114.* ipse feraces Figat humo plantas, & amicos irriget imbres. *Id. 3. Æn.* Fessos sopor irrigat artus. *Id. 1. Æn.* At Venus Ascanio placidam per membra quietem Irrigat. *h. e.* infundit, immittit. *Plaut. Pœn. 3. 3. 36.* Vetustate vino edentulo ætatem irriges. hoc est foveas, & firmes vires.

Irrigius, a, um, *che facilmente si può adacquare*, הַרְוָיָתִי, quod irrigatur, vel facile irrigari potest. *Hor. l. 2. sat. 4. v. 16.* Irriguo nihil est clutius horto. ¶ Accipitur & in significatione activa, ut Aqua irrigua, quæ irrigat. *Virg. Georg. vers. 32.* Irriguumque bibant violaria fontem.

Irrimor, & Inrimor, aris, dep. 1. *investigare*, idem quod rimor, investigo. *Pacuv. apud Non. c. 4 n. 395.* Cum incultos perveſtigas inrimare sinus.

Irrio. V. Hirrio.

* Irrisibilis, le, qui irrideri potest, vel irrideri dignus. *August. serm. 87. sect. 9. al. c. 7.*

Irrisio, onis, f. *scherno, beffa*, לַעַג, מִשְׂחָק, Ger. *verlachung, verspottung*, Gall. *moquerie*, Hisp. *escarnecimiento*, χλεύασμός, subsannatio, derisus, contemptus. *Cic. 1. Off. c. 39.* Deforme etiam est de seipso prædicare, falsa præsertim, & cum irrisione audientium imitari militem gloriosum.

* Irrisivè. V. Injuriè.

Irrisor, ris, m. *beffatore*, לָעַג, Germ. *verlacher*, *spottvogel*, Gal. *moqueur*, Hisp. *escarnecedor*, χλευαστής, qui irridet. *Cic. in Parad. 1.* Veniant igitur isti irrisores hujus orationis, ac sententiæ.

* Irrisorius, a, um, ad irridendum pertinens, χλευαστικός. *Capell. l. 8. p. 273.* Irrisoria lepidaque versutia.

Irrisus, us, ui, m. idem, ac irrisio. *Plin. l. 31. c. 9.* Quæ scripsisse eos non sine contemptu & irrisu generis humani, arbitror. *Tacit. 1. histor. c. 7.* Irrisui esse alicui. h. e. ludibrio haberi.

Irrisus, a, um, nom. particip. ab irrideor, *beffato, sprezzato*, χλευασθείς. *Plaut. Epid. 3. 4. 83.* Me impune irrisum esse habitum. *Tacit. Ann. 4. c. 9.* Ad vana, & toties irrisa revolutus.

Irritabilis, le, o. 3. *che facilmente si irrita*, Ger. *zornmuthig, reitzig*, Gal. *aisé à se courroucer*, Hisp. *enojadizo*, ὀξύθυμος qui facile irritatur, cujus contrarium est placabilis. *Cic. Act. 1. 1. ep. 17.* Et irritabiles animos esse optimorum sæpe hominum, & cœlum placabiles. ¶ Item qui facile irritat, & provocat. *Lactant. l. 6. c. 23.* Diabolus objicit oculis irritabiles formas, fuggeritque fomenta, & vitiis pabulum submisistrat.

Irritabilitas, atis, f. *disposizione*, הַצְעָקָה, proclivitas ad irascendum. *Apul. l. 1. de dogm. Plat.* Excandescentia, & irritabilitas.

Irritamen, inis, n. idem ac irritamentum. *Ovid. 12. Met.* Cum sua torribili petit irritamina cornu. *Id. 13. Met. v. 435.* Magnas adjecisset opes animi irritamen avari.

Irritamentum, ti, n. *provocamento, stimolo, ἐρέθισμα, παροξυσμός*, id, quo quis irritatur, & accenditur, ut Irritamenta galæ, condimenta, quibus edendi aviditatem provocamus. *Ovid. 1. Met. v. 120.* Effodiuntur opes irritamenta malorum. *Liv. l. 30. c. 11.* Irritamentum certaminum.

Irritate, adverb. provocando. *Ammian. l. 20. cap. 37.* Gingivam irritatius titillare.

Irritatio, onis, f. 3. *stigazione*, כַּעַס, Ger. *anreitzung, trotzung*, Gal. *instigation*, Hisp. *irritacion*, παροξυσμός, instigatio, accensio. *Liv. l. 51. c. 14.* Et irritatio animorum ea prima fuit. *Senec. epist. 9.* Ad amicitiam fert sapientem naturalis irritatio.

Irritator, oris, m. qui irritat, & provocat. *Senec. ep. 108.* Cum irritator accessit, tunc illa animi bona velut sopita excitantur.

Irritatus, a, um, nom. ex partic. *irritato, provocato, irato. Liv. l. 2. c. 46.* Irritatis animis. *Ter. Phorm. 2. 1. 10.* Ita sum irritatus, animum ut nequeam ad cogitandum instituere. *Gel. l. 10. c. 19.* Taurus ipse ipso defensionis genere irritator, Homo, inquit, stulte, &c.

Irrito, as, avi, atum, a. 1. *irritare, provocare, istigare, stimolare*, כָּעַס, Ger. *anreitzen, bewegen*, Gal. *irriter, émouvoir*, Hisp. *irritar, provocar*, παροξύνω, lacesso, provoco, & ad iram incendo. Varia est Etymologorum de origine hujus vocis sententia. V. *Voss. Cic. pro Mil.* Ut vi irritare, ferroque lacessere fortissimum virum auderet. *Id. 7. Phil.* Irritari Antonium non oportuit. *Virg. 10. Æn. v. 644.* Irritaque virum telis. *Vellej. l. 2. c. 66.* Irritare ad alicujus necem. ¶ Interdum est simpliciter commovere. *Quint. l. 4. c. 1.* Irritare adolescentiam ad discendum. *Ovid. 3. Amor. el. 4.* Vitia irritare vetando. ¶ *Irritare crabrones*, proverbium est, quod significat, rem aliquam aggredi periculosam. *Plaut. Amph. 2. 2. 75.* Certe res hanc est objurgare. So. Irritabis crabrones. ¶ Scribit *Nonius* irritare tractum esse a canibus, qui cum provocantur, irriunt. *Lucilius* apud *eumd.* Irritata canis, quod *R* quam plurima dicit. Eadem notat *Donat. ad Ter. Adelph. 2. 4.* ¶ *Irrito, as*, pro antiquare, improbare, baibarum est.

Irritus, a, um, *vano*, רִיק, Ger. *unkræftig, vergebens*, Gal. *vain*, Hisp. *vano*, κένος, non ratus, inanis, vanus, futilis, ab *in*, & *ratus*. In antiquis monumentis reperitur *iritus*. *Cic. 4. Ver.* Quæ in Magistratu gessisti, fustulit, atque irrita fuisse esse. *Plin. in Pan. c. 26.* Iritæ preces. *Liv. l. 2. c. 6.* Spes ad iritum cadit. ¶ Invenitur etiam cum genitivo, & ponitur pro falsus, deceptus. *Curt. l. 6. c. 5.* Petere perseveravit, ne se irritam spei pateretur abire. *Vellej. l. 2. c. 62.* Irritus consilii gladio se transfixit. ¶ *Irritus* etiam dicitur, qui quod voluit, assecutus non est. *Senec. l. 6. de Benef. c. 11.* Domum non minus lassus, quam irritus rediit.

Irrobŏro, as, a. 1. *fortificare*, חָזַק, Germ. *starck werden*, Gal. *fortifier, affermir*, Hisp. *fortalecer*, ἐπιβεβαιοῦμαι, est confirmare, robur, ac vires augere. *Gell. l. 1. c. 22.* Irroboravit, inveteravitque falsa, atque aliena verbi significatio.

Irrogatio, onis, f. 3. ἐπιβολή, actus irrogandi, inflictio, impositio: *Cicer. pro Rab. c. 3.* Quod est in eadem multæ irrogatione præscriptum.

* Irrogatus, a, um, *imposto*, impositus, constitutus, inflictus. *Tacit. Ann. 13. 23.* Irrogatum accusatori exilium. *Gell. l. 7. c. 19.* Multa irrogata Scipioni.

Irrogo, as, avi, atum, a. 1. *dare, imporre*, נָתַן, Hi, Germ. *auflegen*, Gal. *imposer*, Hisp. *imponer, entri'dhemi*, infero, infligo, impono. *Cic. pro Dom. c. 17.* Vetant XII. tabulæ, leges privatis hominibus irrogari: id est enim privilegium. *Id. pro Mil. c. 17.* Mulctam alicui irrogare. *Tacit. Ann. 16. c. 5.* Irrogare supplicium *Id. pro Mil. c. 17.* Mulctam alicui irrogare. *Tacit. Ann. 16. c. 5.* Irrogare supplicium renuioribus. *Horat. l. 1. sat. 3. v. 118.* Irrogare pœnas peccatis. *Quintil. l. 19. c. 3.* Labori non plus irrogandum, quam quod somno supererit.

* Irrorātus, a, um, *irrugiadato*, δροσιδώς, rore aspersus, ut irroratis floribus, *Colum. l. 9. c. 14.*

Irrōro, as, avi, atum, a. 1. *bagnare*, רָוָה, Ger. *mit tau besprengen od. befeuchten*, Gal. *arroser*, Hisp. *rociar, ἐπιδροσίζω*, rore aspergo, vel simpliciter madefacio. Usurpatur absolute. *Col. l. 12. c. 22.* Nocibius autem labrum operire convenit, ne irroretur. ¶ Vel cum accus. & dativ. *Ovid. 1. Met.* Inde, ubi libatos irrorare nectare fratres. ¶ Vel cum accus. & abl. *fine* præp. *Ov. 7. Met.* Ter fumivere liquores vestibus. ¶ Vel cum accus. & abl. *sine* præp. *Ov. 7. Met.* Ter fumivere liquores vestibus. ¶ Vel cum accus. & abl. *fine* præp. *Ov. 7. Met.* Ter fumivere liquores vestibus. ¶ Vel cum accus. & abl. *s

Isſus, ſ. 2. Iſſum, Nicopolis, *Παρὰ. Λαμπτὸς, Λαμπία, Λαμπία*, Urbs Ciliciæ extrema, in Syriæ confinio, prope Amanum M. ad mare Mediter. Hic Darius Rex primo fuſus fuit ab Alexandro Magno.

Iſtac, vel iſthac, *per coſtà, διὰ τῆδε τῆ πόρᾳ*, adv. motus per locum. *Terent. Heaut.* 3. 3. 27. Abi ſane iſtac, iſtorſum, quovis.

Iſtacſënus, adv. *ſino a qua. Plaut. Bacch.* 1. 2. 58. Iſtactenus tibi, Lyde, libertas data eſt.

* Iſtæc. V. Iſtic,

Iſte, iſta, iſtud, & iſtuc, gen. iſtius, *queſto, coteſto*, זוּ, Ger. *der, diſer*, Gal. *celuici*, Hiſ. *eſte, oſſo*, ἕτος, pron. dem. ab ὅς, *qui*, & τε, &. Proprie dicitur de eo, qui apud te eſt, aut de quo tu loqueris. *Cic. Cælio l.* 2. *Fam. epiſt.* 11. Putaretne, unquam accidere poſſe, ut mihi verba deeſſent, neque ſolum iſta veſtra oratoria, ſed hæc etiam levia noſtraria? *Id. pro Quinct.* Tuus iſte vir optimus. ¶ Acripitur etiam pro *hic. Quint. l.* 11. *cap.* 1. Nos inſtitutionem profeſſi, non ſolum ſcientibus iſta, ſed etiam diſcentibus tradimus. ¶ *Iſtuc* ſæpe pro *iſtud* legimus, ut *Plaut. Curcul.* 1. 1. 32. Iſtuc verbi quid eſt? *Ter. Eun.* 5. 1. 14. Iſtuccine intermirata ſum hinc abiens tibi? h. e. iſtud ne? ¶ Et *iſtic*, pro *iſte*, uſurpatur ab eodem Plauto ſæpe, ut *Captiv.* 3. 4. 16. Ne tu, quod iſtic fabuletur, auzes immittras tuas, & *alibi*. Genit *iſtius* apud Poetas indifferentis eſt quantitatis in penult. *Mart. l.* 14. *epigr.* 171. Iſtius pueri Bratus amator erat. *Ovid. 4. de Pont.* Iſtius ingenium corporis eſſe nega. ¶ *Iſta* in dativo, pro iſti. *Plaut. Trucul.* 4. 3. 16. Iſtæ dedi.

Iſter, tri, n. 2. Germaniæ fluvius, qui & Danubius vocatur; unde *binominis* dicitur ab *Ovid. l.* 1. *Pont. epiſt.* 8. V. Danubius. ¶ Iſtro fallacior vocatur Marcion a *Tert. l.* 1. *c.* 3. *adv. eumd.* quod Iſtri navigatio periculoſiſſima ſit propter rapiditatem, & latentes ſubinde ſcopulos, & cautes.

Iſthmus, i, m. Ἰσθμὸς, numerantur inter quatuor ſolemnia certamina, quæ quinto quoque anno in Græcia celebrari ſolebant, in honorem Neptuni inſtituta a Theſeo, ut Plutarcho videtur, aut certe in honorem Palæmonis, ut ex Archiæ poetæ Græco epigrammate colligitur, quod etiam hodie circumfertur. Hujus certaminis victores pino coronabantur, ut tradit *Strab. l.* 15. *c.* 20. ¶ Dicta ſunt Iſthmia ab Iſthmo Peloponneſi, in cujus faucibus celebrabantur, non procul a Nepruni templo, quod illic erat in primis celebre.

Iſthmiăcus, a, um, gentile ab iſthmo, præſertim Peloponneſi. *Claud. de 4. Conſ. Hon.* Et puer iſthmiaci jampridem liroris exul. *Plin. l.* 15. *c.* 10. Iſthmiaca corona.

Iſthmĭcus, a, um, Iſthmius. *Val. Max. l.* 4. *cap. ult. n.* 5. Iſthmicum ſpectaculum.

Iſthmĭus, a, um, adj. Iſthmiacus, ut Iſthmius Neptunus, cujus ſcil. templum fuit in Iſthmo Peloponneſi. Et Iſthmii ludi, qui & Iſthmia abſolute dicuntur a *Livio l.* 33. *c.* 32. V. Iſthmia.

Iſthmus, m. 2. ἰσθμὸς, *iſtmo, lingua di terra*, לשון הים, proprie apud Græcos, unde fluxit hæc vox, collum ſignificat, a cujus ſimilitudine terra oblonga, & anguſta inter duo maria Iſthmus dicitur. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 406. bimarem pacaverat Iſthmon. ¶ Iſthmi multi numerantur. Primus eſt Peloponneſi, qui & Corinthiacus, & Achaicus vocatur, & Peloponneſum reliquæ Græciæ connectit. In hujus Iſthmi faucibus Corinthus ſita eſt, totius Peloponneſi urbs clariſſima. Hunc Nero perfodere fruſtra conatus eſt. *Sueton. in Ner. cap.* 19. Hinc prov. *Iſthmum fodere*, hoc eſt rem aggredi quæ fieri non poteſt. ¶ Secundus eſt Cherſoneſi Thraciæ, vulgo *Hexamili*, inter Cardiam, ſeu Lyſimachiam, & Macrontichon. Tertius Ægypti, qui a Ptolemæo Doriſum Arabiæ dictus eſt, vulgo *Suez*, inter mare Mediterraneum, ubi Peluſium, & ſinum Arabicum, ubi Urbs Heroum, quo Ægyptus Paleſtinæ, & Arabiæ Petræ jungitur. Quartus Tauricæ Cherſoneſi, *Zucala*, in quo Taphræ urbs, Tartarorum Regia, quo Taurica Sarmatiæ continenti copulatur. Quintus Acanthæus in Macedonia, qui Athon montem continenti jungit. Hic a Xerxe perfoſſus eſt. Sextus Italiæ in parte Boreali Calabriæ Ulterioris, inter ſinum Scylleticum, & Hipponiarem Septimus Aſiæ, inter Taſum, & Amiſum, Aſia ruſquam anguſtiore. Octavus Græciæ, inter Criſæum ſinum, & Oetæum, ubi Thermopylæ. V. *Plin. l.* 3. *c.* 4. 10. & 11.

Iſtic, vel iſthic, iſtæc, iſtoc, idem, ac iſte, iſta, iſtud, quaſi iſte hic, iſta hæc, iſtud hoc. *Cic. in Fam.* 7. *epiſt.* 23. Iſtæc ipſa, quæ te emiſſe ſcribis, erunt mihi

itaque. *Cic. de nat. Deor.* 1. *c.* 40. Virtus actuoſa eſt, & Deus veſtet nihil agens. Expers virtutis igitur. Ita ne beatus quidem eſt. ¶ Vel pro talis. *Plaut. Stich.* 3. 5. 3. Ita eſt ingenium muliebre. ¶ Vel pro in eo ſtatu. *Ter. Eun.* Sed ita res erat, faciendum fuit. *Cic. 4. Fin. c.* 2. Ita nos eſſe natos, ut ad virtutes apti eſſemus. ¶ Conjungitur interdum cum *quemadmodum*. *Cic. in Verr. c.* 3. Quæſtiarum ita geſſi, quemadmodum cognoviſtis. ¶ Item cum *ut*. *Ter. Eun.* 2. Cœpi egomet mecum inter vias, ita, ut ſit, ubi quid in animo eſt moleſtiæ, aliam rem ex alia cogitare. ¶ Item cum quaſi. *Cic. pro Quinct.* Qua in re ita diligens erat, quaſi ii, qui magna fide ſocietatem exercent. ¶ Item cum *ne*, & eſt particula ſciſcitantis, vel commiſerantis, vel indignantis. *Ter. Andr.* 3. 2. Ita ne contemnor abs te? *Cic.* 7. *Verr.* Ita ne vero tu tua pericula communi periculo defendes?

Italĭa, æ, f. 1. *Italia*, Germ. *Welſchland*, Gal. *Italie*, Hiſp. *Italia*, Ἰταλία, regio Europæ. Habet ab Occ. & Sept. Alpes, quibus dividitur a Gallia, & a Germania, ab Or. mare Hadriaticum, & mare Ionium, a Mer. mare Siculum, ſeu Auſonium, mare Tyrrhenum, & mare Liguſticum. ¶ Variis nominibus variis temporibus appellata eſt, Janicula, Œnotria, Chamaſena, Saturnia, Heſperia, Auſonia, &c. Quorum nominum rationem vide ſuis locis. ¶ Italia autem dicta eſt vel ab Italo rege, vel ab ἴτηλός, quod bovem ſonat; antiqui enim Italiæ populi boves *italos* vocabant, teſtibus *Feſto*, *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. & *Colum. l.* 5. *R. R. in præf. Virgilius l.* 3. *Æn. v.* 166. Nunc fama, minores Italiam dixiſſe ducis de nomine gentem.

Italĭca, æ, f. 1. *Sevilla la veja*, col. & urbs Hiſp. Bæt. condita a Scipione Africano, ad Bætim fl. Hiſpali vicina, patria Silii poetæ, & trium Imperatorum, Trajani, Hadriani, & Theodoſii ſenioris. Aliis eſt *Alcalá del Rio*, oppinter Hiſpalim 4. l. & Caſtrum Album 3. ¶ Italica item, vel Italicum Corſinium urbs Pelignorum in Aprutio cit. cognominatum eſt bello Italico, ſeu Marſico, ſeu ſociali, quod Marſi, Picentes, Peligni, Veſtini, Marrucini, Frentani, Hirpini, Pompejani, Picentini, Venuſini, Japyges, Lucani, Samnites, atque omnis ora a Liri fl. uſque ad Ionium ſin. cum Populo R. geſſerunt. Hi enim Corſinium communem patriam, & belli caput legere, & Italicum appellavere. *Sigon. de ant. jure Italiæ l.* 3. *c.* 1.

Italĭce, Italorum more. *Meſſala Corvin.* incerto, & fortaſſe nullius auctoritatis ſcriptor, *de progen. Aug. c.* 11. Troja namque vulgo Italice, Latineque ſcrofa vel ſus dicitur.

Italicenſis, ſe, adject. qui eſt ex urbe Italica. *Inſcript. apud Grut. p.* 385. *n.* 1. Coloni Italicenſes.

Italĭcus, a, um, *Italiano*, Ἰταλιώτης, quod ad Italiam ſpectat. *Liv. l.* 32. *cap.* 23. Tranſitque Italici. *Ovid.* 15. *Met. v.* 9. Graja quis Italicis auctor poſuiſſet in oris mœnia. Al. leg. *Auſoniis*. *Aurel. Vict. de Origine gent. Rom. c.* 6. Italici homines.

Itălis, idis, f. mulier Italica. *Ovid. 2. Faſt. v.* 441. Italidas matres, inquit, ſacer hiicus inito. Lectio tamen incerta eſt. *Virg.* 11. *Æn. v.* 657. Larinaque virgo, Tullaque, & ætatam quariens Tarpeja fecurim, Italides. Adde *Martial. l.* 11. *epigr.* 54.

Itălus, Italĭus, a, um, *Italiano*, Ἰταλὸς, quod eſt ex Italia, feu ad Italiam ſpectat. *Virg. 6. Æn.* Qui maneant Itala de gente nepotes. *Id.* 3. *Æn.* Et ſæpe Heſperiam, ſæpe Itala Regna vocare. ¶ Itali, orum, *gl' Italiani*. *Claud. de B. Gild.* 114. Fœnos, Italoſve petenti Opportuna ſedes.

Itălus, i, nom. propr. eſt cujuſdam, cui filia fuit nomine Roma, quæ & Urbi ipſi nomen dediſſe exiſtimatur nonnullis. *Plut. in Romulo in principio.*

Itălus, i, m. 2. Rex Italiæ, quem Cato ſcripſit fratrem fuiſſe Heſperi, Iſidorus Siculi. Regnavit primum in Arcadia; deinde in Celtiberia, tandem, Heſpero fratre mortuo, in ea Italiæ parte, quæ eſt inter ſinus Napetinum, & Scyllaticum, quæ idcirco prima Italia eſt appellata. *Dionyſ. Halic. l.* 1. *Rom. antiq.* & *Ariſtotel. l.* 7. *Polit. c.* 10.

Itaque, *per la qual coſa, per tanto*, לָכֵן, Germ. *derhalben, darum*, Gal. *c'eſt pour cela*, Hiſp. *porſſo qual, portanto*, διὰ τοιγαροῦν, ergo, igitur, conjunctio cauſalis, ab *ita*. *Cic.* 1. *Fam.* Itaque cum ſententia prima Bibuli pronuntiata eſſet. ¶ Junctum cum particula *ergo* ſæpe legitur apud *Liv. l.* 3. *c.* 31. *l.* 9. *c.* 31. *lib.* 28. *cap.* 12. *l.* 39. *c.* 25. &c. ¶ Interdum *dictio* gemina eſt ex *ita*, & *que*, pro & *ita*. *Cic.* 1. *Ver.* Cum Quæſtor in Sicilia fuiſſem, itaque ex ea Provincia deceſſiſſem, ut &c. *Id. pro Cluent. c.* 19. Itaque feci, *e così feci*.

Itargus, i, m. fluv. Germaniæ, quem nonnulli Viſurgin vocant. *Albin. ad Liv. v.* 386. Decolor infecta teſtis Itargus aqua.

Item, adv. *ſimilmente, parimente*, אַף, וְעוֹד, Germ. *auch, alſo, dergleichen*, Gal. *auſſi*, Hiſp. *aſſi, meſmo, ὁμοίως*, ſimiliter, etiam, præterea, ab *iidem* per Sync. vel ab *ita, vei* ab *Pei, inſuper*. *Donat.* & *Valla l.* 2. *c.* 5. deducunt ab *iterum*, & *idem*. *Cic.* 2. *de Or.* In re eſt item ridiculum, quod &c. *Id.* 2. *Att. ep.* 21. Q ſpectaculum uni Craſſo jucundum, cæteris non item! *Ter. And.* 1. 1. 50. Unus, & item alius. ¶ Videtur aliquando uſurpari pro autem. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 50. Venit hoc mihi in mentem, Megadoro, te eſſe hominem divitem, me item eſſe hominem pauperum pauperrimum. ¶ Et pro iterum, *la ſeconda volta*. *Suet. in Tiber. c.* 6. Parentes vagitu ſuo pene bis prodidit, ſemel cum a nutricis ubere, item cum a ſinu matris raptim auferretur. *Al. tamen leg.* item. ¶ Sæpe conjungitur cum *que*. *Cic.* 4. *Acad.* Itemque ſi id, quod officii ſit, non occurrit animo, nihil ager.

Iter, itineris, n. *viaggio*, אֹרַח, דֶּרֶךְ, Germ. *ein weg, reiſſ*, Gal. *voyage*. Hiſp. *viaje*, πορεία, actus eundi, via, profectio. Aliqui derivant a ſup. *itum*, alii a freq. *itro*, as, alii ab *itiner*, (quo uſus eſt *Plautus Merc. a.* 2. *ſc.* 3. *v.* 71. Incenſus ſic itiner perficere exſequar.) *Liv. l.* 25. *c.* 15. Legatos ad Annibalem miſerunt, qui nuntiarent, duos Conſules ad Beneventum eſſe, diei iter a Capua. *Cic. ad Domp. lib.* 8. *Att. ep.* 11. Iter ad te in Apuliam facere cœpi. *Cæſ. lib.* 7. *B. Gall. c.* 56. Ut iter in Provinciam converteret. *Nepos Alcibiad. c.* 10. Cum ille iter ad regem compararet. *Cicl. 2. Fam.* Iter habebant ad Laium regem. ¶ Dicimus etiam iter conficere, ingredi, inſtituere, &c. Pedibus, equo, vehiculo iter facere &c. *Cic. Jaſe*, *Cæſar*, *Liv. Nepos*, *Plin.* & al. ¶ Iter eſt ei aliquo. *Plin. Cic. pro Mil. c.* ¶ Iter juſtum, quid ſit, V. *Juſtus*. ¶ Maximis itineribus ire *agran giornate*, *affrettando il viaggio*. *Plaut. ed Cicl. 10. Fam. ep.* 15. Maximis itineribus cum quatuor legionibus ſubſequar. ¶ Dicitur etiam de navigatione. *Cic. Att. l.* 2. Nobis eſt iter in Aſiam, maxime Cyzicum. Adde *Ter. Hecyr.* 34. Item de alio quovis tranſitu, ſeu meatu, ut itinera aquatum, apud *Col. l.* 8. *c.* 17. Iter vocis, apud *Plaut. Trucul. v.* 534. Iter urinæ, apud *Celſ. l.* 7. *c.* 25. & 26. ¶ Sæpe ſumitur pro ipſa via, *ſtrada*. *Cic. pro Cæcin.* Deſcripta jura finium, poſſeſſionum, aquarum, itineramque ſunt. Adde *Virg. 1. Georg. v.* 380. ¶ Translate uſurpatur pro incepto, ſeu inſtituto. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Neque ego impediri Ciceronis iter, atque illam diſciplinam volo, & ipſe puer magis illo declamatorio genere delectari videtur; in quo quoniam ipſi quoque fuimus, patiamur, illum ire noſtris itineribus. Adde *Plin. l.* 5. *epiſt.* 8. ¶ Genitivus hujus nominis olim fuit *iteris*, ablativus *itere*. *Lucr. l.* 5. *v.* 652. Concuſſos itere, & labefactos aere multo. *Accius apud Non. 8. n.* 13. Studium iteris reprime. *Lucr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 428. Ignotæ iteris ſumus, tute ſcis.

Iterabilis, ie, adject. *che ſi può replicare*. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marc. c.* 28. Iterabilem injuriam facere.

Iteratio, onis, f. 3. *replicazione*, שְׁנִיָּה, שֵׁנִי, Germ. *wiederholung*, Gal. *repriſe*, *repetition*, Hiſp. *reiteracion*, ἀνάληψις, repetitio, reſumptio, redintegratio, geminatio. *Cic. in Or. c.* 25. Itemque ſi quæ verborum iterationes contentionem aliquam, & clamorem requirent. ¶ Eſt item genus orationis, qua ager ſecundo profeindirur. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Sato ſemine, ſequitur iteratio. *Salmaſ. legit ſarratio*. ¶ Item iteratio, ſecunda olearum preſſura dicitur. *Col. l.* 12. *c.* 50.

Iterativum verbum, h. e. frequentativum, apud *Diomed. l.* 1.

Iteratŏ, adv. *replicatamente*, עוֹד, iterum, αὖ πάλιν. *Juſtin. l.* 5. *c.* 9. Quibus accitis iterato præliantur.

Iteratus, a, um, *replicato*. *Cic. in Part.* Duplicata, vel etiam ſæpius iterata ponatur. *Id. 2. de Orat. c.* 30. Ut agro non ſemel arato, ſed novato, & iterato.

Iterducus, a, um, adject. ut Iterduca Juno, apud *Martian. Capell. l.* 1. quæ ſc. itineri feliciter conficiendo præerat.

Itĕro, as, a. 1. proprie eſt iter repetere. Alii ducunt ab *iterum*, alii ab *iter*. Nam in Philoxeni Gloſſis eſt, *Iterat*, ἐπαναπορεῖ. *Gell. l.* 2. *c.* 18. Sed eos Senatores, qui Magiſtratum Curulem nondum acceperant, pedibus iteraviſſe in Curiam. Aliqui legunt *itaviſſe*. ¶ Translate accipitur pro rurſus aliquid agere, *replicare*, *rifare*, πάλιν, ἐπαναπορεῖν. *Liv. l.* 1. Reſiſtere, atque iterare pugnam juber. ¶ Et ſpeciatim

pro iterum proſcindere, ſeu arare. *Col. l.* 2. Optime inter Calendas, & Idus Septembris aratur ac ſubinde iteratur. Adde *Plin. l.* 18. *cap.* 19. ¶ Item pro iterum dicenavigare. *Hor. l.* 1. *od.* 7. Cras ingens iterabimus æquor. ¶ Item pro iterum dicere, *ripetere, ridire*. *Cic. in Or. cap.* 39. Cum duplicantur, iteranturque verba. *Ecce, ripetere, ridire*. *Cic. in Or. cap.* 39. Cum duplicantur, iteranturque verba. *Ecce*, ripetere, ridire

Jugerum, ri, *n.* = *jugum* II.

Jugetum, ti, *n.* (*jugum*) = *jugum* II.

Jugi-fer, fera, ferum, *adj.* (*jugum* + *fero*) yoke-bearing, *Ov.*

Jugi-gena, ae, *f.* (*jugum* + *gigno*) = *jugum* II, *Ov.*

Jugis, e, *adj.* (*jugum*) perpetual, continuous, uninterrupted, unceasing, *Cic.*; *Liv.*; *Hor.*; *Ov.*; *Plin. Ep.*; *Tac.*; *Suet.*; *Gell.*; *Ulp.*; *Dig.*; *Inst.*; *Cod.*; *Vulg.*

Jugis, is, *f.* = *jugum* II, *Cic.*; *Liv.*; *Ov.*; *Plin. Ep.*; *Tac.*; *Suet.*; *Gell.*; *Ulp.*; *Dig.*; *Inst.*; *Cod.*; *Vulg.*

Jugitas, atis, *f.* (*jugis*) perpetuity, continuity, *Cic. Fin.* 5, 65.

Jugiter, *adv.* (*jugis*) perpetually, continually, incessantly, *Cic.*; *Liv.*; *Ov.*; *Plin. Ep.*; *Tac.*; *Suet.*; *Gell.*; *Ulp.*; *Dig.*; *Inst.*; *Cod.*; *Vulg.*

Jugitus, *adv.* (*jugis*) = *jugiter*, *Cic. Fin.* 5, 65.

Jugo, are, *v. a.* (*jugum*) to yoke, harness, *Cato R. R.* 4, 2; *Col.* 6, 2, 4; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Ov. M.* 7, 180; *Fast.* 4, 716; *Sil.* 3, 46; *Stat. Th.* 6, 350; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugo, onis, *f.* (*jugum*) a yoke-like mountain ridge, *Caes. B. G.* 7, 36; *Liv.* 21, 37; *Plin.* 4, 12, 20, § 70; *Tac. A.* 2, 24; *Suet. Ner.* 19; *Flor.* 3, 3, 3.

Jugo-brigus, a, um, *adj.* (*jugum* + *brigus*) yoke-breaking, *Sil.* 3, 46.

Jugo-fer, fera, ferum, *adj.* (*jugum* + *fero*) = *jugifer*, *Ov. M.* 7, 180; *Fast.* 4, 716; *Sil.* 3, 46; *Stat. Th.* 6, 350; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugo-sus, a, um, *adj.* (*jugum*) = *jugifer*, *Ov. M.* 7, 180; *Fast.* 4, 716; *Sil.* 3, 46; *Stat. Th.* 6, 350; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugulæ, ārum, *f.* (*jugum*) = *jugum* II, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugulæ, ārum, *f.* = *jugum* II, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugulans, antis, *adj.* (*jugulo*) killing, slaying, *Cic. Phil.* 2, 25, 63; *Liv.* 1, 25, 12; *Ov. M.* 12, 100; *Fast.* 2, 849; *Sil.* 2, 69; *Tac. A.* 1, 10; *Suet. Ner.* 35; *Gell.* 2, 1, 1; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugulans, antis, *m.* = *Jugulæ*, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugulare, is, *n.* = *jugulum*, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugulare, āre, *v. a.* (*jugulum*) to cut the throat of, kill, slay, murder, *Cic. Phil.* 2, 25, 63; *Liv.* 1, 25, 12; *Ov. M.* 12, 100; *Fast.* 2, 849; *Sil.* 2, 69; *Tac. A.* 1, 10; *Suet. Ner.* 35; *Gell.* 2, 1, 1; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugulatio, onis, *f.* (*jugulo*) a slaying, killing, *Cic. Phil.* 2, 25, 63; *Liv.* 1, 25, 12; *Ov. M.* 12, 100; *Fast.* 2, 849; *Sil.* 2, 69; *Tac. A.* 1, 10; *Suet. Ner.* 35; *Gell.* 2, 1, 1; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugulator, oris, *m.* (*jugulo*) a murderer, slayer, *Cic. Phil.* 2, 25, 63; *Liv.* 1, 25, 12; *Ov. M.* 12, 100; *Fast.* 2, 849; *Sil.* 2, 69; *Tac. A.* 1, 10; *Suet. Ner.* 35; *Gell.* 2, 1, 1; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugulatrix, icis, *f.* (*jugulator*) she that slays, *Cic. Phil.* 2, 25, 63; *Liv.* 1, 25, 12; *Ov. M.* 12, 100; *Fast.* 2, 849; *Sil.* 2, 69; *Tac. A.* 1, 10; *Suet. Ner.* 35; *Gell.* 2, 1, 1; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugulo, are, *v. a.* (*jugulum*) to cut the throat of, kill, slay, murder, *Cic. Phil.* 2, 25, 63; *Liv.* 1, 25, 12; *Ov. M.* 12, 100; *Fast.* 2, 849; *Sil.* 2, 69; *Tac. A.* 1, 10; *Suet. Ner.* 35; *Gell.* 2, 1, 1; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugulum, i, *n.* (*jugum*) the collar-bone, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugum, i, *n.* (*jungo*) a yoke, *Cato R. R.* 4, 2; *Col.* 6, 2, 4; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Matt.* 11, 29.

Jugum, i, *n.* = *Jugulæ*, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugumentum, i, *n.* = *jugulum*, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugum, i, *n.* = *jugulum*, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugumentum, i, *n.* = *jugulum*, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Gen.* 34, 25.

Jugum, i, *n.* = *jugulum*, *Cic. Arat.* 1, 2; *Ov. M.* 2, 72; *Fast.* 3, 372; *Plin.* 18, 19, 49, § 180; *Val. Fl.* 1, 102; *Tac. A.* 12, 51; *Suet. Ner.* 18; *Gell.* 10, 1, 3; *Vulg. Gen.* 34, 25.

*Jugument

¶ Narrabant veteres, Junonem a Thetide educatam fuisse. Aer enim aquæ humore alitur, & instauratur. ¶ Eam nuptiis præficiebant, & pronubam Junonem sæpe nuncupabant. ¶ Existimabant præsse parui mulierum. Hinc *Juno Lucina* cognominata est. *Cic. 2. de nat. Deor.* Eadem enim ac Luna vulgo habita est: Luna autem magnam vim in fœtum hominum, & bestiarum, & aliarum rerum habet. ¶ Per aerem ferri fingitur, pavonibus currui junctis. ¶ Vulcanum peperit. Præterea Heben, & Martem genuisse dicitur. ¶ A mulris populis culta fuit. Hinc varia nomina sortita est, ut *Junonis Curetis*, seu *Cyritis*, quod hasta armata colebatur a Sabinis: *Junonis Lucinæ*, quod templum habuit amplissimum in Bruttii, & Magna Græcia, ad Lacinium prom. *Cic. 1. de Div.* A Romanis colebatur nomine *Junonis Sospitæ*, ut Remp. servaret. Illi omnes Consules rem divinam faciebant. ¶ Ejus templum L. Julius, qui cum P. Rutilio Consul fuit, de Senatus sententia refecit ex Cæciliæ Balearicis filiæ somnio. *Cic. 1. de Div.* ¶ Apud veteres juno mulierum Genius erat. *Senec. ep.* 110. Sicuti singulis Geniums, & Junonem dederunt. V. ibi Lipsium. *Plin. l. 2. c. 7.* Singuli ex femetipsis totidem deos faciunt, Junones, Geniosque adoptando sibi. ¶ Hinc per Junonem jurabant mulieres: ac proinde *Juven. sat. 2. v. 98.* reprehendit quemdam per Junonem jurantem, ramquam effœminatum, & mollem. ¶ Urbane pro uxore. *Plaut. Cas. 2. 3. 14* Ejus, meâ Juno, non decet te esse tam tristem tuo Jovi.

Junonālis, le, adj. Junonius. *Ovid. l. 6. Fast. v. 63.* Junonale leges tempus.

Junonicŏla, læ, com. 1. qui Junonem colit. *Ovid. 6. Fast. v. 49.* Adde fenem Tatium, Junonicolasque Falisços.

Junonigena, m. 1. Vulcanus, filius Junonis. *Ovid. 4. Met. v.* 173. Junonigenæque marito Furta tori, furtique locum monstravit.

Junonius, a, um, o. 1. 2. quod ad Junonem spectat, ut Junonius mensis, Junius, Junonia avis, pavo. *Ovid. 1. de Arte.* Laudatas ostendit avis Junonia pennas. ¶ Junonius etiam dictus est Janus, quod esset princeps Calendarum, quæ Junoni factæ. V. *Scalig. Conject. in Var. l. 4. de L. L.* ¶ Junonis anguis apud *Sil. l. 6. v.* 184. h. e. draco, quem Juno custodem apposuerat hortis Hesperidum, irata, quod Hesperides aurea mala decerpserent, quæ in honorem nuptiarum suarum cum Jove terra ediderat, ut *Servius* tradit *ad Æn. 4. v.* 484.

Jupiter, vel Juppiter, (ut in antiq. monumentis interdum legitur) Jovis, Jovi, Jovem, Jove, m. 3. Rex Deorum, & hominum, secundum fabulas, ab Antiquo nominativo *Jovis*, & *pater*, quasi Jovis pater, ut Saturnus pater, Neptunus pater, Janus pater, Marspater, ideſt Mars pater, &c. *Gell. l. 5. c. 12.* Sed *Ciceroni 2. de Nat. Deor.* dictus videtur, quasi juvans pater. ¶ Secundum Prisicianum Jupiter habet gen. proprium *Jupiteris*, vel *Jupitris*. Nam gen. *Jovis* est ab antiquo nom. *Jovis*, de quo V. sup. suo loco. Sed hodie nullus alius genitivus, quam *Jovis*, usitatus est. ¶ Joves tres ab antiquis Theologis numerantur, duo primi Arcades, tertius Cretensis. Primus filius fuit Ætheris ex Die, secundus filius fuit Cœli; tertius fuit filius Saturni, & Opis. Suos quisquis filios habuit, sed hic fuit fœcundissimus. ¶ De Jove tertio narrant, in Creta insula illum eodem cum Junone partu, sed posteriorem editum fuisse: cum Saturnus ex pactione cum Titano fratre inita filios suos omnes devoraret, pro Jove lapidem ei datum esse devorandum, Jovem autem fuisse educatum clam parte a Curetibus, & ab Amalthea, & Melissa viginibus lacte caprino, & melle, in Ida monte: cum Titanes comperissent, Jovem servatum fuisse, bellum Saturno intulisse, Saturnum, & Opim victos esse, captos, & conjectos in vincula, a filio, ubi adolevit, liberatos esse; Saturnum etiam tunc vitæ Jovis insidiatum esse, sed cognitis insidiis a Jove expulsum fuisse ex Regno, Jovem mundi Imperium cum fratribus Neptuno, & Plutone divisisse, Jovi Cœli, & terræ Regnum obtigisse, ideſt Cretæ, Neptuno maris, ideſt insularum, maris Ægei, Plutoni inferorum, ideſt partis inferioris Græciæ, nempe Epiri; Jovem fororem suam uxorem duxisse, quæ ei Vulcanum peperit, illum in amore versatum esse, & sub variis formis plurima flagitia admisisse. *Plat. in Gorgia, Cic. 4. Tusc. Ovid. 6. Met.* & alibi. ¶ Jupiter alia specie a Romanis colebatur, qui cum Capitolinum dicebant, quod in Capitolio magnificentissimum templum haberet; alia ab Afris, qui eum arietis forma signabant, & Ammonem Jovem appellabant. *Cic. 1. de nat. Deor.* Colebatur ab Afris in memoriam metamorphosis illius, cum in Ægypto in convivio sedens, supervenientes Typhone, seu Typhoeo gigante, nimio timore correptus, se in arietem immutavit, cæteris item Diis sub aliis formis se se celantibus. *Ovid. 5. Met.* ¶ A matribus Prænestinis Jupiter puer cum Junone lactens, in gremio Fortunæ sedens, mammam appetens, colebatur. *Cic. 2. de Div.* ¶ Habuit amplum templum in Peloponneso, in Elide, apud Olympiam, apud Dodonam. ¶ A Romanis optimus maximus vocabatur. *Cic. pro Domo:* Quocirca te, Capitoline, quem propter beneficia Populus R. optimum, propter vim maximum nominavit. ¶ Chrysippus dicebat, Jovem ætherem esse; item legis perpetuæ, & æternæ vim, quæ quasi dux vitæ esset, & magistra officiorum. *Cic. 1. de nat. Deor.* ¶ Multorum Physicorum interpretatio est, Jovem esse ætherem, seu ignem cœlestem, dictumque esse a juvando, quia maxime salutaris est. *Plato in Philebo, Cic. 1. de nat. Deor.* ¶ Non desunt, qui aerem intelligant. *Hor. l. 1. Carm. od. 1.* Manet sub Jove frigido venator teneræ conjugis immemor. ¶ Accipi etiam videtur pro pluvia. *Virg. 2. Georg.* Et jam maturis metuendus Jupiter uvis. ¶ Denique Jupiter est secunda stellarum erraticum. *Cic. 2. de nat. Deor.* Infra autem hanc propius a terra Jovis stella fertur, quæ φαέθων dicitur, eaque eundem duodecim signorum orbem annis duodecim conficit, easdemque, quas Saturni stella, efficit in cursu varietates. ¶ Jovem lapidem jurare, dicebantur juraturi, qui, ut docet Festus, lapidem silicem tenebant, & his verbis jurabant: Si sciens fallo, tum me Dispiter, salva urbe arceque, bonis ejiciat, uti ego hunc lapidem, *Gel. 1. c. 21.* Jovem lapidem, quod sanctissimum jusjurandum est habitum fuit paratus jurare, Virgilium hoc nunquam scripsisse. Adde *Cic. l. 7. Fam. ep.* 12. ¶ *Jupiter!* exclamatio est admirantis. *Plaut. Merc. 5. 2. 24.* Jupiter! Est ne illic Charinus? *Catul. carm. 1.* Omne ævum tecum explicare chartis Doctis, Jupiter! & laboriosis. ¶ Proh Jupiter! V. Proh.

Juramentum, ti, n. *giuramento*, שבועה, Ger. *schwur, od. eyd*, Gal. *serment*, Hisp. *juramento*, ὅρκος, sacramentum, jusjurandum, hoc est, affirmatio, vel negatio rei alicujus sacra attestatione firmata. *Sen. l. 2. Clem. c. 1.* O vocem in concionem omnium mortalium mittendam, in cujus verba Principes, Regesque juramentum faciant! Plures tamen Critici *Lipsi. Muretus*, & *Vorst.* hanc lectionem rejiciunt, putantes hanc vocem vix antiquiorem *Ann. l. 21. c. 9.* & *Sever. l. 1. c. 8.* habere auctorem. ¶ Legitur quidem & in *Ulp. l. 34. §. 5. Dig. de jurejur.* sed ibi quoque non desunt, qui Triboniano tribuant. Legitur & apud *Paulum Jurisc. l. b. 22. t. 2. leg. 25.*

Jurandum, di, n. idem quod jusjurandum. *Plaut. Cist. 2. 1. 26.* Verum haud metuo, ne jurandum noltrum quispiam culpiet.

Jurandus, a, um, nom. particip. is, in quem jurare licet, vel oportet. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 16.* Jurandaque rumn per nomen ponimus aras.

Jurātio, nis, f. ὁρκωμοσία, actus jurandi, juramentum. *Macrob. 1. Sat. c. 6.* Verba jurationis concipit, nullam esse in villa sua scrofam.

Jurātivus, a, um, ὁρκικὸς, ad jurandum pertinens, ut jurativa adverbia, per quæ juramus. *Prisc. l. 15. pag. 1020. Putsch.*

Jurāto, adverb. *con giuramento. Paulus JCtus l. ult. Dig. Qui satisd. cog.* Qui juraro promisit judicio sisti.

Jurātor, oris, m. qui jurat. *Macrob. l. 5. Saturn. c. 19.* Mox in hacu amittebat vitam falsus jurator. ¶ Juratores etiam dicuntur testes jurati. *Senec. Apocolocynt. in princ.* Quis unquam ab historico juratores exegit? Ita legit, & tuetur *Lipsius, & l. 2. epistolic. quæst. epist. 24.* Sic *Plaut. in prol. Pœn. v.* 58. Vos, juratores estis, quæso, operam date. Ubi *Turneb. l. 19. c. 12.* per translationem interpretatur spectatores, veluti arbitros, & censores Fabulæ.

Jurātus, a, um, ad juramentum pertinens. *In Cod. 12. 19.* Juratoriæ cautioni committatur.

Jurātus, a, um, partic. a juro. Sumitur & passive pro eo, quod juratum est, ὁρκωτὸς, ἔμορκος. *Cic. 3. Off.* Quod ita juratum est, ut mens conciperet fieri oporter, id servandum est. *Ov. d. epist. 2. v. 23.* nec te jurata reducent Numina. ¶ Et active pro eo, qui juravit, seu jurejurando obligatus est, ἐμόσας. *Cic. 3. Off.* Cum juraro sententia dicenda sit, meminerit, Deum se adhibere testem. *Plin. in præfat. operis*: Juratissimus auctor. h. e. fidelissimus. ¶ Cum infinito *Liv. l. 23. c. 22.* Juratus, se eum sua manu interempturum.

Jure. V. Jus.

Jureconsŭlus. V. urisconsultus.

Jurĕjūro, as, a. 1. idem ac juro. *Liv. l. 41. c. 15.* Prætores ambo in eadem verba jurejurarunt.

Jurensis, se, ad montem Juram pertinens, qui est in Gallia inter Sequanos, & Helveticos, ut *Cæs. l. 1. B. Gall. c. 8.* docet. *Sidon. l. 4. ep. ult.* Jurensia monasteria. *h. e.* in eo monte sita.

Juriperitus. V. Jurisperitus.

Jurĕus, a, um, adj. jurulentus. *Plaut. Perf. 1. 3. 13.* Quasi jureum esse jus decet collyricum. Subintellige, *placentam*.

Jurgatorius, a, um, adj. ad jurgium pertinens. *Amm. l. 27. c. 1.* Vocis jurgatorio sono.

Jurgātrix, icis, f. quæ jurgat. *Hieronym. ep. 47. ad matr. & fil. ant. med.* Illa jurgatrix, ergo iste placabilis.

Jurgiōsus, a, um, *contenzioso*, מְרִיבִי, Ger. *zenkisch*, Gal. *noiseux, querelleux*, Hisp. *rencilloso*, φιλόνεικος, contentiosus, seu contumeliosus. *Gel. l. 1. c. 17.* Mulier, morosa admodum fuisse fertur, & jurgiosa.

Jurgium, ii, n. *contesa*, רִיב, מְדוֹרָה, Ger. *ein zanck, und hader*, Gal. *noise*, Hisp. *rencilo*, φιλονικία, ἔρις, contentio, concertatio, dissensio, & levior quædam lis, qualis nonnunquam etiam inter propinquos, & amicos, soler accidere. Ex Festi sententia dicitur quasi *jurigium*, a *jure*, & *ago*. Differt a *lite*, quia jurgium levior res est. Siquidem dissensio, vel concertatio inter propinquos, aut amicos *jurgium*, inter inimicos *lis* dicitur. *Cic. l. 4. de Rep. apud Non.* Si jurgant, inquit, benevolorum concertatio, non lis inimicorum, jurgium dicitur. *Id. de Senec. c. 3.* Ut Themistoclem ferunt Seriphio cuidam in jurgio respondisse.

Jurgo, as, n. 1. & jurgor aris, d. 1. *contendere*, רוּב, Ger. *zanken, hadern*, Gal. *noiser, debattre*, Hisp. *renir*, ξυγομαχέω, contendo, litigo, rixor, a *jure*, unde *jurego*, & per Sync. *jurgo*, ut a *mare marigo, merga. Varro l. 6. de L. L. Festus* deducit ex *jure*, & *agere*, quasi sit jure, vel de jure agere. *Cic. 2. de Rep. apud Non. c. 5. n. 34.* Jurgare igitur lex putat inter se vicinos, non litigare. *Hor. 2. Ser. sat. 2.* Jure, inquit, Tratius iſtis jurgarur verbis, *Ter. Andr. 5. 1. 19.* Cum Davo ego vidi jurgantem ancillam.

* **Jurĭdicātus**, us, m. jurisdictio. *Gruter. p. 1093. n. 3.*

Jurĭdicialis constitutio, est species constitutionis generalis, in qua quæritur, utrum aliquid jure, an injuria factum sit, ut An L. Opimius recte C. Gracchum interfecerit. *Auct. ad Her. l. 1.* Jurĭdicialis constitutio est cum factum convenit, sed jure, an injuria factum sit, quæritur. *Cic. 1. de Inv.* Jurĭdicialis est, in qua æqui, & recti natura, aut præmii, aut pœnæ ratio quæritur. ¶ In duas distribuitur partes, absolutam, & assumptivam. *Auct. ad Her. ibid. Cic. ibid.*

Jurĭdicina, æ. f. 1. locus, ubi jus dicitur, vel ipsa jurisdictio. *Tert. l. de Pall. c. 3.*

Jurĭdicus, ci, m. *giudice, chi tiene ragione*, δικαιτὴς, qui jus dicit. *Sen. Her. Fur. v.* 581. Flentes Eurydicem juridici sedent.

Jurĭdicus, a, um, *juridico*, νόμιμος, quod jurisdictioni destinatum est. Juridici conventus, in quibus jus redditur. *Plin. l. 3. c. 1.* Juridici conventus ei quatuor.

Jurisconsultus, five Jureconsultus, ti, m. 2. *Dottore di leggi*, νομοδιδάσκαλος, νόμικος, juris, five legum interpres, seu qui jus profitetur. *Cic. 2. de Leg. c. 19.* Jurisconsulti, five erroris objiciendi causa, quo plura, & difficiliora scire videantur, five (quod similius veri est) ignorationedocendi (nam non solum scire aliquid artis est, sed quædam ars etiam docendi) sæpe quod positum est in una cognitione, id in infinita dispertiuntur. *Id. pro Mur. c. 12.* Ea Jureconsultorum ingeniis pleraque corrupta, & depravata sunt. Et per transpositionem, *Hor. de art. poet. v.* 369. Consultus juris, & actor causarum.

Jurisdictio, nis, f. *giurisdizione*, מִשְׁפָּט, Ger. *gerichtszwang, rechtsatz*, Gal. *jurisdiction*, Hisp. *jurisdicion*, δικαιολογία, ipse actus juris dicendi. *Cic. de Arusp. Resp.* Jusstitium edici oportere, jurisdictionem intermitti. *Id. 2. Fam.* Jurisdictionem conficere. *Ser. Sulp. Cic. 4. Fam.* Jurisdictionem absolvere. ¶ Item facultas, seu potestas jurisdictionis exercendæ. *Sueton. Calig. c. 16.* Magistratibus jurisdictionem liberam, & sine sui appellatione concessit. *Senec. de Clemen. l. 1. c. 1.* Quas nationes funditus exscindi, quas transportari, quibus libertatem dari, quibus eripi, quæ ruant urbes, quæ oriantur, mea jurisdictio est. ¶ Interdum & ipsa loca, in quibus jurisdictio exercetur, hoc nomine appellantur. *Plin. l. 5. c. 28.* Sed prius mediterraneas jurisdictiones indicasse conveniat.

* **Jurisĭdus**, a, um, jura fonans, leges crepans, ut jurisona lingua, *Sulpic. Lupercus in Catulell. Scalig. p. 186. & Pithoei p. 23.*

Jurisperītus, & Jureperītus, i, m. idem ac jurisconsultus. Divisim *Cic. de cl. Orat. cap. 22.* Fabius Pictor & juris, & litterarum, & antiquitatis bene peritus. *Id. pro Cluent. c. 38.* Quis jure peritior?

Jurisprudentia, æ, f. juris scientia. *Ulp. l. 10. Dig. de justit. & jur.* Jurisprudentia est justi, & injusti scientia.

Juro, as, avi, atum, n. 1. *giurare*, נִשְׁבַּע, Ger. *schwören*, Gal. *jurer*, Hisf. *jurar*, ὀμνύω, jurejurando aliquid affirmo, vel nego, a jure, quia qui jurat, religiose spondet, se aliquid, ceu jus esset, servaturum. Usurpatur vel absolute. *Cic. pro Flac.* Qui si aram tenens juraret. ¶ Vel cum accus. *Cic. Att. l. 12. ep. 13.* Et perperum morbum jurabo. h. e. jurabo, me morbo laborare. *Id. 5. Fam. ep. 2.* Magna voce juravi verissimum, pulcherrimumque jusjurandum. ¶ Vel cum acc. & præp. *per*. *Cic. Acad. l. 4. c. 20.* Jurarem per Jovem, Deosque Penates. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Liv. l. 22. c. 51.* Ex mei animi sententia juro, ut ego rempublicam non deseram. ¶ Vel deponentis forma in præteritis; item cum infinito. *Plaut. Perf. 3. 2. 2.* Qui mihi juratus est sese hodie argentum dare. Adde *Cic. 2. de Invent.* ¶ Vel passive. *Claud. de IV. Cons. Honor. v.* 447. Juratur Honorius absens. Adde *Stat. 7. Theb. 2.* 102. & *Gell. l. 5. c. 19.* ¶ *Jurare conceptis verbis*, est jurare certa verborum formula excogitata, & dictata ab eo, qui juramentum defert. *Plaut. Cist. 1. 1. 100.* At ille conceptis juravit verbis apud matrem meam, me uxorem ducturum esse. ¶ *Jurare in verba*, est fere idem, ac concepris verbis, vel jurare ex eo, quod ab aliquo viro magnæ auctoritatis dictum est, ut Jurare in verba magistri. *Cæs. 1. B. C.* Princeps in hæc verba juravit, ipse idem jusjurandum adigit Afranium. ¶ Jurare in legem alterius, est jurare, se servaturum legem illius. *Cic. pro Sex. c. 16.* Is in legem per vim latam jurare noluit. ¶ Interdum jurare accipitur pro conjurare. *Ovid. Heroid. epist. 20. v.* 117. In me juraunt somnus, ventusque, fidesque. *Cato* apud *Plin. l. 29. c. 1.* Juraunt inter se, barbaros necare omnes. ¶ Jurare in se, *farsi delle imprecazioni*. *Liv. l. 2. c. 4.* Idem deinceps omnis exercitus in se quisque jurat. ¶ Jurare calumniam dicitur accusator, cum initio judicii jurat, se non per calumniam, sed ex legitima causa ad accusandum descendere. *Cod. ad Cic. l. 8. Fam. epist. 8.* Cum calumniam jurasset. *Liv. l. 33. c. 47.* Nisi velut accusatores calumniam in eum jurarent, ac nomen deferrent. ¶ Jurare in litem. *Cic. pro Q. Rosc. Com. c. 1.* Quod in codicem injuratus referre noluit, id jurare in litem non dubitet? h. e. quod nomen non est ausus referre in tabulas suas accepti & expensi, id audebit interdata lite nunc demum petere? Itaque *jurare aliquid in litem* est in jure petere aliquid sibi debitum, quod in actionibus *pro socio*, & ceteris bonæ fidei, delato a judice jurejurando, fiebat. Hæc pertinet *tanti in litem jurare*, & similia, quoties quantitas, quæ deberur, non est certa, aut certum non est pretium ipsius quantitatis, ob affectionem domini, ob rei conturnaciam, vel ob alias ejusmodi causas, *Paul. in l. Arbitrio, Dig. de dolo.* Ut possit per contumaciam suam tanti res condemnari, quanti actor in litem juraverit. V. etiam ritualem *De in litem jurando*, *Dig. l. 12.* ¶ Jurare alicui, est jurare alicui fidem, *dar giuramento di fedeltà*, quod facit Princeps subjectis, subjecti Principi. *Plin. in Paneg. c. 68.* Scis, tibi ubique jurari, cum ipse juraveris omnibus.

Jurulentia, æ, f. liquor eorum quæ coquuntur. *Tertul. de Jejun. c. 1.* Siccantes cibum ab omni carne, & omni jurulentia.

Jurulentus, a, um, *cotto con brodo, alesso*, Ger. *das mit brihen zugerichte ist*, Gal. *plein de bouillon*, Hisf. *guisado con su caldo*, χωμώδης, quod cum jure coctum est, seu quod est juris plenum. *Celf. l. 2. c. 18.* Tum ies eadem magis alit jurulenta, quam assa, magis assa, quam frixa.

Jus, juris, n. *brodo*, מָרָק, Ger. *eine brühe od. supp*, Gal. *bouillon*, Hisf. *el caldo de la carne, o pescado*, Ζωμὸς, liquor eorum, quæ coquuntur. *Cic. Fam. 9. ep. 20.* In ea cœna cocus meus præter jus fervens nihil potuit imitari. *Ter. Eun. 5. 4. 17.* Ex jure hesterno panem atrum vorare. h. e. fordidum, & atro jure diei hesternæ maceratum. *Cic. Tusc. 5. c. 32.* Negavit, se jure illo nigro delectaturn. *Pl. Mostell. 1. 3. 120.* Itidem olent, quasi cum una multa jura confundit cocus: quid oleant, nescias; nisi id unum, ut male olere intelligas. ¶ *Jus Verrinum* dixit *Cicero Verr. 3. c. 46.* ludens in ambiguo, ut Verrem Jus dicentem irrideret; est enim *verres* porcus masculus. Negabant, inquit, mirandum esse jus tam nequam esse Verrinum.

Jus, juris, n. *ius, legge, diritto, ragione, costituzione*, דִּין, מִשְׁפָּט, צֶדֶק, תּוֹרָה, חֻקָּה, Ger.

Gr. *das recht, und billich*, Gal. *droit*, Hisf. *razon, derecho*, δίκη, τὸ δίκαιον, a *jubeo*. ut quidam volunt; est enim universim id, quod legibus constitutum est sive naturalibus, sive divinis, vel gentium, vel civilibus. Alio nomine vocatur æquitas communis, æquum universale, legitimum, ideſt adæquatum legi, tamquam norma ac regula actionum humanarum. *Ter. Heaut. 4. 1. 29.* Quid cum illis quam norma ac regula actionum humanarum *Ter. Heaut. 4. 1. 29.* Quid cum illis agas, qui neque jus, neque bonum neque æquum sciunt? *Cic. l. 1. Tusc. c. 26.* Jus hominum sirum est in generis humani societate. *Plaut. Epid. 3. 4. 85.* omnium lex sirum est in generis humani societate. *Plaut. Epid. 3. 4. 85.* omnium lex quam, atque jurium fictor, conditor; cluet. ¶ Atque hæc est notio juris universalis. Est enim jus etiam particulare, seu privatum, quod collectum est ex] naturalis. Est enim jus etiam particulare, seu privatum, quod collectum est ex] naturalibus præceptis, aut gentium, aut civilibus, ut ait *Justinian. l. 1. Instit. de jus. & jur. §. 4.* ¶ Jus Latium V. in *Latius, a um*. ¶ Jus trium liberorum quid *sit

Juvenculus, i, m. *διμινύτιον, νεάνιος, נַעַר*, dim. a juvencus. Dicitur de adolescentulo. *Catul. ad puerum, carm. 24.* Qui flosculus es juvenculorum.

Juvencus, ci, *manteste, giovenco, שׁוֹר*, Ger. *ein junger ochs od. stier*, Gal. *un boeuf jeune ou taureau*, His. *becerro, μόσχος, πόρτις*, hoc junior, qui jam vitulus esse desiit, nondum tamen in justam magnitudinem excrevit, a *juvando*, quod jam dominum in agro colendo adjuvare possit. *Varro l. 4. de L. L. Isid. l. 12. c. 1. Col. l. 6. c. 2.* Ubi plaustro, aut aratro juvencum consuescimus. ¶ *Ver. l. 2. de re rust. cap. 5.* quatuor distinguit bubuli generis ætates, quarum prima est vitulorum, secunda juvencorum, tertia boum novellorum, quarta veterinorum. ¶ Dicitur urbane de hominibus adolescentulis. *Hor. l. 2. Carm. od. 8.* Te suis matres metuunt juvencis. ¶ Adjective de equo, *Lucr. l. 5. v. 1073.* ubi equus florenti ætate juvencus. Sic juvencæ aves, apud *Pl. l. 10. c. 53.*

Juvencus, i, Presbyter Hispanus, Evangelia quatuor libris heroico carmine complexus, pene ad verbum transtulit. Vixit sub Constantino M. circa sæculum Christi IV.

Juvenescо, is, n. 3. *ingiovenirsi, farsi giovane, חדשׁות לְנַעַר*, Ger. *jung werden*, Gal. *devenir jeune*, His. *volverse joven, νεωτίζω*, juvenis fio. *Pl. l. 8. c. 54.* Rursus ætate juvenescunt. *Hor. l. 4. od. 2.* Vitulus largis juvenescit herbis.

Juvenilis, le, o. 3. *giovanile, da giovane, נַעַר*, Ger. *was jung ist, das der jugend dienet*, Gal. *de jeunesse*, His. *juvenil, νεανικός*, quod ad juvenem pertinet. *Cic. in Brut.* Et superfluentes juvenili quadam dicendi impunitate. *Ov. 14. Metam. v. 644.* Silenique suis semper juvenilior annis. ¶ *Juvenile* Poetice more Græcorum pro juventute. *Stat. 3. silvar.* Juvenilia vagari.

Juvenilitas, atis, *f. giovanezza, נְעוּרִים, νεότης*, ætas juvenilis. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 418. & c. 5. n. 42.* Quam dereliquit multicupida juvenilitas.

Juvenilіter, adv. *giovanilmente, da giovane, νεανικῶς*, more juvenum. *Cic. de Sen. c. 4.* Et Annibalem juveniliter exsultantem patientia sua molliebat.

Juvenis, is, com. 3. *giovane, עֶלֶם, נַעַר, תִּירוֹשׁ*, Ger. *jung*, Gal. *jeune*, His. *joven, bozo*, adolescens, vel, ut Jurisc. definiunt, qui adolescentis ætatem excessit, a *juvo*, quia proprie significat vegetum, firmumque, & ætatis beneficio ad juvandum aptum. Varro a trigesimo usque ad quadragesimum ætatis annum juvenes appellat. V. *Adolescens. Cic. de Senect.* Infirmitas puerorum est, ferocites juvenum. *Pl. l. 7. c. 36.* Cornelia juvenis est, & parere adhuc potest. ¶ Aliquando ponitur pro filio. *Hor. l. 2. od. 12.* Domitosque Herculea manu Telluris juvenes. h. e. Gigantes, qui terræ filii dicuntur. *Ov. 5. Trist. el. 1.* Sic juvenis tibi confimilis fit natus. ¶ Gradus comparativus est *Junior*. V. vocem seq.

Juvenis, is, adject. comm. 3. *giovane. Ovid. 7. Met. v. 295.* Juvenes nutricibus annos Posse suis reddi. ¶ Comp. *juvenior. Apul. 8. Met.* Unus præ ceteris & animo fortior, & ætate juvenior. Sed *junior* usitatius est. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 43.* Qui vel mense brevi, vel toto est junior anno. Adde *Col. l. 9. c. 11.* Et substantive, *Pl. l. 38. c. 3.* Juniorum familiæ bubulum nominaverunt.

Juvenor, aris, d. 1. *parlar inconsideratamente, parlar da giovane, νεωτίζω*, temere, & inconsiderate, & juvenum more aliquid dico, vel facio. *Hor. in Arte, v. 240.* Aut nimium teneris juvenentur versibus unquam.

Juventa, æ, *f. 1. giovenzù, נְעוּרִים, עֲלוּמִים*, Ger. *die jugend*, Gal. *jeunesse*, His. *mocedad, νεότης*, juventus, ætas juvenilis, a *juvenis*. *Plin. l. 7. c. 13.* Aliis iterum alis est juventa, aliis semel in vita datur gignere. *Lip. l. 35. c. 42.* Non ita se a juventa eum gessisse. ¶ Differt a juventute, & juventute, quia juventa est ætas, juventas Dea, juventus multitudo hominum. *Acron. in Hor. l. 1. Carm. od. 30. Voss. & Non.* Sed hæc differentia non observatur. Igitur juventa inveniturque etiam pro juvenum multitudine. *Mart. l. 2. epigr. 99.* Quintiliane vagæ moderator summe juventæ.

Juventas, atis, *f. Ebe*, Dea, quæ juventuti, seu florenti ætati præsse putabatur. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 40.* At Poetæ quidem nectar, ambrosiam, epulas compingant, & aut Juventatem, aut Ganymedem pocula ministrantem. V. *Hebe*. ¶ Metonymice accipitur pro ætate juvenili. *Hor. l. 2. od. 11. v. 6.* fugit retro levi juventas, & decor.

Juventus, utis, f. 3. *נְעוּרִים, νεολαία*, multitudo juvenum. *Cic. 3. de Or. c. 24.* Ob eamque causam juventus nostra desiderari pene diffcendo. ¶ Sæpe sumitur pro ætate. *Cic. de Sen. c. 6.* An iis, quæ geruntur juventute, & viribus? ¶ Item pro Dea, quæ præsse putabatur ætati juvenili. *Lucil.* Juventas, Juventatis ædem in Circo Maximo C. Licinius Duumvir dedicavit. Adde *Plin. l. 35. c. 10.* Sed his tribus locis alii legunt *juventatis*.

Juvenna. V. Iverna.

Juvo, as, juvi, jutum, a. 1. *giovare*, הוֹשִׁיעַ, Ger. *helffen*, Gal. *aider*, His. *ayudar, βοηθέω*, opem fero, auxilior. *Cic. in Top.* Consilio javare cives æqua in laude ponendum est. *Id. 1. Fin. c. 21.* Juvare ad beatam vitam. *Id. Acr. l. 16.* Multum potes nos apud Plancum juvare. *Plaut. Capt. 1. 2. 33.* Neque unquam quicquam me juvat, quod edo domi, *non mi sa buon pro. Ov. 9. Met. v. 1073.* Juvare auxilio. ¶ Dii juvantibus, formula est bene precantis, & ominantis, Græce *ζωὴ θεῷ*. *Liv. l. 25. 7. 2.* Ite, Dii bene juvantibus, corpora curate &c. ¶ Significat etiam delectare. *Cic. in Orat.* Consule aures, probabunt; quære, cur ita; dicent, se juvari. In hac significatione sæpe usurpatur impersonaliter. V. supra *Juvat*. ¶ Juvare alicui, pro aliquem. *Plaut. Cist. 1. 1. 113.* Quando ira tibi juvat, vale, atque salve. Quædam tamen optimæ editiones, & MSS. habent *lubet*. ¶ Præteritum est *juvi*. Legitur tamen particip. *juvaturus*, tamquam a *juvavi*, apud *Sallust. Jugurth. c. 47.* & *Pl. l. 4. ep. 15. ad fin.* ¶ Partic. *Jutus* V. supra suo loco.

Juxta, *appresso, אֵצֶל, עַל*, Ger. *gleich*, Gal. *auprès*, His. *cerca, πρός, πλησίον*, apud, vel prope, præp. ex iis, quæ acc. inferviunt. *Nepos in Ann. ad fin.* Sepultus juxta viam Appiam. *Tacit. de Germ. c. 30.* Velocitas juxta formidinem. h. e. formidini proxima. ¶ Significat etiam post, *dopo. Tac. 2. hist. c. 76.* Juxta Deos in tua manu positum est. ¶ Item secundum. *Nazar. in panegy. Constantini, cap. 2.* Juxta magnitudinem exantlati laboris, *Silius. c. de Macedonia*. Juxta respositum datum a Deo. Quidam etiam hic trahunt locum *Gellii l. 4. c. 9.* ubi hæc habentur: Nigidius Figulus homo, ut ego arbitror, juxta M. Varronem doctissimus. Sed hic particula *juxta* idem valet ac *post*, & ad paragraphum superiorem referri debet. ¶ Interdum est adverbium, & significat æque, similiter, eodem modo, & usurparur vel absolute. *Sall. Jug. c. 67.* Juxta boni, malique, strenui, & imbelles multi obtruncati sunt. *h. e.* æque boni, ac mali. ¶ Vel cum præp. *cum*. *Sall. in Catil.* Juxta mecum omnes intelligitis. *Plaut. in Trin. l. 2. 160.* Juxta eam curo cum mea. Vel cum partic. *ac. Cic. post red.* Qui me omnibus officiis juxta, ac si meus frater esset, sustentavit. *h. e.* æque, ac si, quasi, tamquam si. *Liv. l. 37. c. 54.* Humanum genus nomen vestrum, imperiumque juxta, ac Deos immortales jampridem intuentur. ¶ Vel cum partic. *atque. Liv. l. 5.* Et se juxta hyeme æque ætate bella gerere posse.

Juxtim, adv. idem ac juxta, *appresso, vicino. Suet. in Tib. c. 33.* Assidebatque juxtim, vel ex adverso in parte primori. Adde *Lucr. l. 4. v. 1206.*

I A N T E X.

Ixia, *ἰξία*, herbæ genus, ab *ἰξός, viscum*, quod quibusdam in locis circa radicem ejus inventur, quo pro mastiche uturtur mulieres. Cum terra colorem mutat. Unde & chamæleon appellatur. Hujus duæ sunt species candido, & nigro colore distinctæ. *Pl. l. 22. c. 18.*

Ixion, Ixiónis, m. 3. *ἰξίων*, filius Phlegyæ, Rex Lapitharum in Thessalia. Sed aliqui Ætionis, alii Jovis filium faciunt. Juvenem duxit Diam filiam Dejonei, seu Ejonei, quæ illi Pirithoum peperit. Socero cum multa pro compensatione dotis pollicitus esset, & ob id ille ad hunc venisset, ut munus reciperet, Ixion, facta scrobe, eaque lignis, & stramentis intecta illum in ea fraude peremit. Ab hac cæde cum neque homines, neque Dii eum lustrare vellent, diuque incertus vagaretur, Jupiter illius misertus in cœlum assumptum expiavit. Cum jam purgatus apud Superos degeret, Junonem amare cepit, eamque de stupro interpellavit. Quod cum Jupiter ab uxore intellexisset, nubem illi sub Junonis effigie opposuit, ex qua ille Centauros genuit. Dejectus deinde in terram cum passim gloriaretur, se cum Deorum Regina rem habuisse, Jupiter indignatus, fulmine ad inferos detrusit, curavitque, ut ibi rotæ volubili anguibus alligatus, perpetuo voluteretur. *Ov. 4. Met. v. 460.* Volvitur Ixion, & se sequiturque, fugitque. *Virg. Æn. v. 601.* Quid memorem Lapithas, Ixiona, Pirithoumque?

Ixionéus, a, um, adject. ad Ixionem pertinens. *Virg. 4. Georg. v. 484.* Atque Ixionei vento rota constitit orbis.

Ixionides, æ, masc. filius Ixionis, idest, Pirithous, vel aliquis ex Centauris. *Propert. l. 2. Eleg. 1. v. 38.* Hic Ixionidem, ille Mencetiaden.

Ixionius, a, um, idem quod Ixioneus. *Lamprid. Heliogab. c. 24.* Parasitos ad rotam aquariam ligabat, eosque Ixionios amicos vocavit.

IYNX, iyngis, f. 3. *ἴυγξ*, avis, paulo major fringilla, colore vario, linguam serpentibus similem habens, quam longitudine quatuor digitorum exserit, rursumque contrahit intra rostrum. Torquilla a quibusdam est appellata, quia collum circumagit in adversum, reliquo quiescente corpore. Ob eamdem causam vocatur etiam verticilla, a colli versura. Sunt qui & turbinem vocent, putentque, avem esse amatoriis medicamentis infamem. Frequens hujus avis mentio est apud *Theocr. in Pharmaceutria*, & *Pl. l. 11. c. 47.*

D E L I T E R A K.

KLitera Græcorum est, quam *κάππα* nominant. Ea Latini vix utuntur, nisi in dictionibus Græcis, quibus tamquam Latinis utuntur, ut *kyrie eleison*. Sed hujusmodi, quoniam mere Græca sunt, fatius fuerit scribere Græcis literis. Nam & *Priscianus* testis est, K apud Latinos esse supervacuum, & *Quintilianus l. 1. c. 7.* non obscure innuit, loco ejus nos habere literam c, quæ ad omnes vocales vim suam perferat.

D E L I T E R A L.

LLitera Latinorum est, Græcorum *lambda*, sono, & potestate respondens, una ex iis, quæ a Græcis *ἀμεταβόλοις*, hoc est immutabiles, a Latinis *liquidæ* appellantur. Quo fit, ut mutam immediate subsequens in eadem syllaba, præcedentem syllabam, si brevis fuerit, reddat indifferentem. ¶ In vocibus ab hac litera incipientibus, si cum præpositione *ad*, vel *in* componantur, posterior litera præpositionis convertitur in *l*, ut *adllabor, allito, illuo, illustris*, pro *Adlabor, adluo, inluo, inlustris*. In notis numeralibus significat quinquaginta.

L A N T E A.

* Labans, antis, *vacillante, che sta per cadere*, נוֹפֵל, *πταίων, ὀκλάζων, ὑποφερόμενος*, nutans, vacillans, deficiens. *Pl. Virg. Hor. &c.*

Labărum, n. 2. *λάβαρόν*, נֵס, *דֶּגֶל*, vexillum militare auro intextum, gemmisque intermicantibus splendidissimum, quod Imperatori præferri, ac a militibus pene adorari solebat, a *λάφυρον*, *υ* in *α* abeunte, ut *calix* a *κύλιξ*, quia primitus labarum fuerit *λάφυρον*, hoc est exuviæ, seu spolia hosti vivo detracta, *e. g.* paludamentum imperatorium, quod vexilli loco gestabatur. Quidam a *labore* deducunt, quod *laborum* vulgo diceretur. Et sane *Hermias Sozomenus l. 1. c. 4. λάβαρον* per *ω* a Romanis vocari scribit. Sed Prudentius mediam syllabam corripit *l. 1. adv. Symm. v. 487.* Christus purpureum gemmanti textus in auro Signabat labarum. Erat autem Labarum hasta longa cum ligno in apice transverso; a quo pendebat pretiosus pannus cum Imperatoris icone. Huic Constantinus M. coronam imposuit cum cruce, & literis initialibus nominæ JESU CHRISTI, quod contra Maxentium pugnaturus crucem in aere vidisse cum verbis *ἐν τούτῳ νίκα*. ¶ De labaro scripsere, vel meminere *Tert. in Apol. Admir. in Epist. Sozom. l. 1. cap. 4. Eusseb. l. 1. & 2. de vita Constantini, Aleiat. in 12. l. Cod. tit. de Propositis laborum, Cujacius ad l. 12. tit. 18. Lipsius ad l. 3. de cruce c. 15. & observ. l. 11. c. 20. Meursius in Glossario*, voce *λάβαρον*.

Labasco, is, n. 3. & labascor, eris, d. 3. *pendere, star per cadere*, נָפַל, *נוֹפֵל, πταίω, σφάλλομαι*, casum minor, ruinæ vicinus sum, inchoativum, a *labo, as. Lucr. l. 4.* Vincitur in longo spatio tamen, aeque labascit. ¶ Per translationem accipitur pro animo concidere, frangi, & de pristina constantia excidere, *perderse l'animo. Ter. Eun. 1. 2. 98.* Labascit victus uno verbo, quam cito. *Varro* apud *Non. c. 7. n. 41.* Postquam vidit, misericordia labasci mentem infirmam populi.

Labda, æ, f. 1. *Λάβδα*, filia Amphionis cujusdam ex Eacchiadarum genere. Cum clauda esset, & ob id a Bacchiadis cæteris spernereturr, Æetioni nupsit, eique Cypselum peperit. V. *Cypselus*.

Labda, æ, m. 1. dictus est flagitiosus homo, qui id agit, quod *Varro in Marcipore* dixit buccam offendere, *Suetonius* ore morigerari. *Varro in Margopoli*: Depistis, dicite labdæ? *Ausson. epigr. 128.* Cui ipse linguam cum dedit fuam, labda est. *Ex Vossii Etymol.*

Labdacides, æ, m. 1. Laius Labdaci filius, Oedipi pater. *Stat. 6. Theb. v. 451.* Nec verbera pallidus addit Labdacides.

Labdacidæ, m. 1. *λαβδακίδαι*, Thebani, a Labdaco. *Stat. 10. Theb. v. 36.* sic ille truces hortatibus impler Labdacidas.

Labdacis, idis, adject. femin. *Λαβδακίς*, Thebana, ut Labdacides cohortes. *Stat. 9. Theb. v. 650.*

Labdacismus, i, *λαβδακισμός*, est, cum pro uno duo *ll* pronuntiantur. *Isid. l. 1. c. 31.* ¶ Alii labdacismum vocant, cum litera canina R. pronuntiari non potest. *Erasm. in Dialogo de pronunt.* ¶ Est a *λάβδα*, pro *λάμβδα*, litera *μ* ob propinquam sublata, ut Græcis mos est.

Labdacus, a, um, adject. Thebanus, a Labdaco. *Stat. 1. 2. Theb. v. 210.* Labdacius dux, *h. e.* Etheocles, cujus avus Laius fuit Labdaci filius, & Thebanorum rex.

Labdăcus, m. 2. *λάβδακος*, filius Agenoris, qui, cum Cadmus ejus frater Regno pulsus esset, Amphion suis manibus sibi mortem conscivisset, Lycus interfectus esset ab Hercule, rogatus ab amicis, ut Syria relicta in Græciam veniret, quod propter senectutem intrari in mimus idoneum cerneret. Laium filium misit, qui Regni statim potitus est. Alii dicunt, Labdacum filium fuisse Phœnicis, fenem Thebas a Thebanis vocatum venisse, ibi aliquandiu regnavisse, & Laium genuisse.

* Labeat. V. Labiæ.

Labeātis lacus, *lago di Scutari*, lacus Dalmatiæ, montibus undique sepius, nisi ad Septentriones, apud Scodram urb. Aliis est lacus Albaniæ, in mediterraneis. Pop. *Labeates*, quorum urbs *Scodra*.

Labecula, æ, f. 1. *picciola macchia*. מוּם, *κηλίς*, dim. a labes. *Cic. in Vatin. c. ult.* Et clarissimo viro nonnullam tua laudatione labeculam aspergas.

Labefacio, is, eci, actum, a. 3. *muovere, rompere*, הָמַם, Ger. *verderben, verwüsten*, Gal. *gâter*, His. *hazer caer, quebrar, παραλύειν, κυμαίνω*, rumpo, frango, destruo, perdo, a *labo*, quasi labare facio. *Ter. Adel. 2. 2. 36.* Omnes dentes labefecit mihi. ¶ Translate ponitur pro enervare, frangere, debilitare, *indebolire. Lucr. l. 4. v. 1206.* Usque adeo Veneris compagibus hærent membra, voluptatis dum vi labefacta liquescant. ¶ Item pro deterrere, & a constantia abducere, *rimovere. Cic. pro Sext.* Quem nulla unquam vis, nullæ minæ, nulla invidia labefecit. ¶ Labefacere fidem suam dicitur debitor, cum male solvendo efficit, ne quis ei quippiam velit credere. *Suet. Vespas. c. 4.* Ut qui prope labefacta fide omnia prædia fratri obligaret.

Labefactatio, onis, f. idem quod labefactio, *Quinc. l. 8. c. 4.* Hic & Catilina, & Gracchus, & med ocris labefactatio cædi, & incendiis, & vastationi comparatur.

Labefactātus, a, um, nom. particip. enervatus, infractus, debilitatus. *Cic. de Sen. c. 6.* Maximas Respublicas ab adolescentibus labefactatas, a senibus sustentatas, & restitutas reperietis.

Labefactio, onis, f. destructio, corruptio, actus labefaciendi. *Pl. l. 23. c. 1.* Tussim veterem inhiber, & gutturis rhoumatismos, orthophnœam, denique labefactionem. Al. leg. *labefactationem*.

Labefactio, as, a. 1. *guastare, corrompere, distruggere, offendere, danneggiare*, תַּשְׁחִית, Ger. *schwach machen, aussmergeln*, Gal. *gâter, corrompre*, His. *destruir, corromper, χυμαίνω*, corrumpo, damno sfficio, lædo, freq. a *labefacio*. *Cic. Ver. 6.* Domoliri signum, ac vestibus labefactare. *Col. l. 2. c. 2.* Ac minus colla contra labefactentur. ¶ Translate fumitur pro vexare, affligere. *Cic. ad Cornif.* Nec vero postea destitit labefactare eum. ¶ Item pro corrumpere, pravum reddere. *Cic. pro Cluent.* Quorum fidem pretio labefactare conata sit. ¶ Item pro debilitare, ac velu-

velut prosternere. *Cic. 1. Fin.* Ne invidia verbi labefactetur oratio mea. *Id. pro Cluent.* Labefactare opinionem. *Id 1. de Fin.* Labefactare, & evertere Rempublicam. Labefactare dignitatem alicujus.

Labefactus, a, um, loco motus, corruptus, destructus, partic. pass. a labefacio. *Virg. 4. Æn.* Animum labefactus amore. *Cæs. l. 2. B. C. c. 22.* Dejecta turri, labefacta parte muri.

Labefio, is, passiv. anomal. *esser guasto, o diterrato. Senec. de constant. Sapient. c. 6.* Sub isto tot civitatum everfore munimenta incussa arietis labefieri.

Labellum, n. 2. Lavellum, *Lavello*, urbs parva Apuliæ Peucetiæ, in Basilicata, in R. Neap. in lim. Capitanatæ, inter Melphim ad Occ. & Minervinum ad Or.

Labellum, li, n. *labricciuolo, שְׂפָה, χειλάριον*, dim. a labrum. *Cic. 1. de Inv.* At Platoni cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis confedissent. ¶ Interdum pro vasculi genere ponitur facto ad similitudinem labri, quo in balneis uti solemus ad lavandum. *Cic. 2. Leg. c. 26.* Super tumulum noluit quidquam statui, solemus ad lavandum. *Cic. 2. Leg. c. 26.* Super tumulum noluit quidquam statui, nisi columellam, aut mensam, aut labellum. *Catul. epigr. 53.* Te campo quæsimus minore, Te in Circo, te in omnibus labellis, h. e. balneis.

Labeo, onis, m. is, cui labia immodica sunt, a *labium*. *Charisf.* apud *Priscian. l. 4.* 643. Arte laboratæ vestes. *Martial l. 4. epigr. 13.* Plena laboratis habeas cum scrinia libris. *Tert. de vel. Virg. c. 10.* Continentia laboratior.

Laborīæ, fem. 1. Campi Laborini, *Terra di Lavoro, Terr. torio di Guado*, campi fertilissimi circa Capuam, Cales, Calenum, & Sinuessam. *Plin. l. 18. cap. 11.*

Laborīfer, ra, rum, *faticoso, עָמֵל, ἐπίπονος*, ferens laborem, laboris patiens. *Ovid. 9. Met. v. 285.* Laboriferi cum jam natalis adesset Herculis.

Laborini campi, m. 2. *Terra di lavoro*; Laboriæ. *Plin. l. 17. c. 4.*

Laboriōse, adv. *con fatica, ἐπιπόνως*, cum labore. *Cic. pro Rosc. Com. cap. 11.* Quo quisque est ingeniosior, hoc docur iracundius, & laboriosius. *Id. 1. Ver. cap. ult.* Itaque semper hi diligentissime, laboriosissimeque accusarunt. *Catul. epigr. 39.* Male est, Cornifici, tuo Catullo; Male, mehercule, & laboriose.

Laboriōsus, a, um, *faticoso, pieno di fatica*, יָגֵעַ, Germ. *arbeitsam*, Gall. *laborieux*, His. *trabajoso, ἐπίπονος*, qui laborem non invitus subit, qui multum laboris sustinet. *Cic pro Cælio cap. 1.* Vos laboriosos exstimet, quibus otiosis ne in communi quidem otio liceat esse. ¶ Item quod conjunctum est cum labore, seu labore plenum est. *Cic. 1. Fin.* Quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam? ¶ Sumitur etiam passive, ut Opus laboriosum, quod non sine labore perficitur, Ager laboriosus, in quo colendo plurimum laboratur. *Cic. 5. Fam.* Omnia, quæ in tuis rebus agam, & non laboriosa mihi, & honesta videbuntur. *Nepos Att. cap. 12.* Quod utrum ei laboriosius, an gloriosius fuerit difficile fuit judicare. *Liv. l. 5. cap. 19.* Opus fuit omnium longe maximum, ac laboriosissimum.

Labōro, as, avi, atum, n. 1. *affaticarsi, faticare, durar fatica*, יָגַע, Ger. *arbeiten, wuerken*, Gall. *travailler*, His. *trabajar, πονέω*, farigor. & cum labore aliquid ago. *Quinct. l. 3. c. 11.* Ambitiose circa aliquid laborare. ¶ Interdum est laborando efficere, ut Arte laborare vestes, Laborati libri. V. *laboratus. Cic. Att. l. 4. ep. 16.* ubi alii alii alic leg. ¶ Metaleptice sumitur pro male se habere, agitari morbo, vel corporis doloribus affici, *essere travagliato, ammalato, infermo. Cic. 1. Fin.* Nec vero quisquam stultus non horum morborum aliquo laborat. *Idem 7. Fam.* Cum decimum jam diem graviter ex inteii inis laboraremi. *Id. 2. Trisc* Cum ex renibus laboraret. *Id. ib.* Quod vehementer ejus artus laborarent. *Tert. Apol. c. 5.* Laborare dolore. *Liv. l. 34.* Diversisque duobus vitiis, avaritia, & luxuria civitarem laborare. ¶ Item pro pati. *Plin. l. 32. c. 10.* Laborare a frigore. Sic a *Cicer. 1. Tusc. & Juvon. Sat. 6. v. 442.* Luna laborare dicitur, cum patitur Eclipsin. Et ab *Horat. l. 3. od. 22.* puella dicitur laborare uterо, cum paritura est. ¶ Item pro indigere. *Cæs. 3. B. C.* Illi omnia perperi parati maximie re frumentaria laborant. ¶ Item pro angi, solicitum esse, *affliggersi. Cic. 16. Fam.* Quæ cogitatio si non incidisset, non laborarem. *Idem 4. Fam.* Non tuis bonis delectari potius, quam alienis malis laborare. *Id. 2. Fam.* Quod tam vehementer de Milone laborem. *Idem 8. Fam.* Pompejus dicirur valde pro appio laborare. ¶ Item pro curare. *Cicer. ad Q. Fr.* Quod ego non nimium laboro. *Idem 16. Fam.* Nihil laboro, nisi, ut salvus sis. *Idem 3. Fam.* Ut eique in partem accipias, minus laborem. Hoc sensu usurpatur etiam cum infinito. *Hor. de art. poet. v. 192.* Nec quarti loqui personа laboret. *Nepos Pelop. c. 3.* Ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. ¶ Item pro parere. *Sil. l. 16. v. 411.* Et nobis, & equis lethum commune laboras. ¶ Translate laborare fides dicitur, quæ vacillat. *Flor. l. 1. cap. 12.* Fides annalium laborat. ¶ Translate item accipitur pro conari, eniti. *Cic. in Ver. 7.* Nullam ad rem, nisi ad officium, & veritatem, omnes meæ curæ, vigiliæ, cogitationesque laborarunt. *Idem 5. Ver.* Omnibus enim nervis mihi contendendum est, atque in hoc laborandum, ut &c. ¶ Usurpatur etiam impersonaliter. *Cic. l. 1. Fam. ad Lent.* Laboratur vehementer, inclinata res est.

Labos. V. Labor.

Labōsus, a, um, adject. idem quod laboriosus, a *labos* pro labor. *Lucil.* apud *Non. c. 8.* Iter labosum. *Idem*. Pœnæ labosæ.

Labradēus, m. 2. *λαβράδαιος*, cognomen Jovis, qui in Caria colebatur. Hujus simulacrum primum dicitur confecrasse Artelis Rex, cum Gygi adversus Candaulem Lydorum Regem supperias tulisset, indeque fecurim, Lydorum Regum gestamen, in Cariam retulisset. Securim autem Lydi *λάβρυν* appellant. Unde Jovi Labradeo cognomen factum est. V. *Cal. l. 6. c. 11.* ¶ Jovis Labradei meminit etiam *Plin. l. 32. cap. 2.* ubi tamen *Barduin.* ex Æliano legit *Labrandeus*, ex Labranda Cariæ vico ducta appellatione.

Labron, onis, m. *Livorno*, oppidum, & portus Herruriæ, apud Pisas. *Cic. l. 2. ad Q. Fr. epist. 5.*

Labros, i, m. nomen canis apud *Ovid. 3. Metam. vers. 224.* ita dicti a voraciratе, nam *λάβρος* voracem significat. ¶ Indidem dictus est labrus, piscis marini genus, cauda placens, apud *Plin. sub fin. l. 32.*

Labrōsus, a, um, *chi ha grandi labbra, πρόχειλος*, quod extremitates haber prominentes velati quædam labra. *Celsus l. 7. c. 26.* Ferramentum fecit in summa parte labrosum.

Labrum. V. Labium.

Labrum Veneream, n. 2. *λίτμος*, herba est ex genere acuieatarum, echinata forens capitula, quibus fullones pannis, vestibusque lanam inducunt. Dioscorides dipsacum appellat, vulgus herbariorum virgam pastoris. *Plin. l. 25. c. 13.*

Labrus, piscis. V. Labros.

Labrusca, æ, f. 1. & labruscum, i, n. 2. *lambrusca, o lambrusco*, בְּאֻשִׁים, *ἀγγελέμπελος, ἄμπελος ἀγρία*, vitis agrestis, & erratica dicitur, quod in agrorum labris, seu marginibus, & extremitatibus, idest in sepibus nascatur. *Serv. ad Ecl. 5. Non. & ibid. l. 17. c. 5. Virg. 1. Buc.* Sylvestris raris sparsit labrusca racemis. *Id. in Cul. v. 52.* Denique virgultis avide labrusca peruntur. *Colum. l. 2. c. 5. ad fin.* Ut eos fastidiant, efficit uva labrusca de vepribus immatura lecta.

Labundus, a, um, labens. *Accius apud Non. c. 10. n. 4.* Unda sub undis labunda sonit.

Laburnum, n. 2. arbor Alpina, dura, candidaque materia, aquas refugiens, cujus florem cubitali longitudine non attingunt apes. *Plin. l. 16. c. 18.*

Labyrinthēus, a, um, o. 1. 2. quod ad labyrinthum spectat. *Catul. carm. 63.* Ne labyrintheis e flexibus egredientem, &c.

Labyrinthicus, a, um, adject. idem ac Labyrintheus. *Sidon. in carm. ep. 23. l. 9. inferro.* Inter asperum, viasque Labyrinthicas cucurrit.

Labyrinthus, m. 2. *laberinto, Ger. ein irrgarten*, Gal. *labyrinthe*, His. *laberinto, λαβύρινθος*, locus multis viarum ambagibus inflexus, ex parietibus, vel ex arboribus, a *λάβυρος, fovea*, vel a *λαβεῖν*, & *βύειν*, quod prehendendo decipiat, vel a *λαβεῖν θύρας*, quasi *κατέθυρος*, quod varia ab ingresso aperiuntur, & quasi prehenduntur ostia, nec tamen exitus inventur. Quatuor præcipue labyrinthi celebrantur a *Plin. l. 36. c. 13.* Primus fuit Ægyptius, in urbe Heliopoli omnium maximus, portentosissimum humani ingenii opus, lapideis e Paro colu mnis in introitu, reliquis Syeniticis. Secundus Creticus, apud Gortynam urb. perplexis parietibus factus a Dædalo (qui exemplar ab Ægyptio sumsit

justu Minois, in quo Minotaurus monstrum inclusum est. Centesimam tantum portionem ejus, qui in Ægypto erat, continebat, itinerum tamen ambagibus, occursibus, & recursibus multo admirabilior fuit. Tertius fuit Lemnius colum: natura nitore insignis. Centum enim, & quinquaginta columnas habebat. Quartus fuit Italicus, quem Porsena Hetruscorum Rex sepulcri causa sibi exstruxit. ¶ Translate ponitur pro oratione, vel re alia quacumque inexplicabili. *Boeth. l. 3. de Consol. Philos. prosa* 12. Inextricabile Labyrinthum rationibus texens.

Lac, lactis, n. *lait*, חָלָב, Ger. *milch*, Gal. *du lait*, Hisp. *leche*, γάλα, succus maternus, quo animalia nutriuntur, a gen. γάλακτος, *lactis*, truncata prima syllaba, ut *solco* a γυάλκω. *Luer. l. 5. v. 812.* Dulci replentur, peperit cum fœmina, lacte. *Plaut. Amph. 2. 1. 50.* Neque hæc lacti magis est simile. ¶ *Lac gallinaceum*, proverbium est de re admodum rara usurpatum. *Pl. in præf. hist. nat.* Inscriptionis apud Græcos mira felicitas, *κὐ ιγὸ* inscribere, quod volebant intelligi favum: alii κέρας ἀμαλθείας, ut vel lactis gallinacei sperare possis in volumine hautum. ¶ Lac dicitur etiam herbarum lucrum, aut arborum. *Virg. 4. Æn. v.* 514. Pubentes herbæ nigri cum lacte veneni. *Plin. l. 23. c. 7.* Lactis siculni natura adversatur crabronum venenis. Adde *Ovid. de nuce v. 95.* ¶ Translate *Quinct. l. 2. c. 4.* Jucundioris disciplinæ cibo, ac lacte fatiari. ¶ Inveniuntur etiam in gen. masculino. *Gel. l. 12. c. 1.* quam ad præbendum lactem adhibetis. *Apul. l. 8. Met.* Hominum lactem concupiscere. ¶ Veteres declinabant *lacte, Bis. Var.* apud *Non. c. 8. n. 4.* Candidum lacte pupilla cum fluit. *Plaut. Mer. 5. v. 30.* Neque aqua aquæ, neque lacte est lacti usquam similius &c.

Lacæna, æ, *l. Spartana*, Lacedæmonia, Spartana. *Virg. 3. Æn. v. 487.* & virginibus bacchata Lacænis Taygeta. Et *l. 6. Æn. v. 511.* scelus exitiale Lacænæ. *h. e.* Helenæ. *Val. Flac. l. 7. v. 150.* fervere cæde Lacænæ, *h. e.* Clytemnestræ. *Mart. l. 9. ep. ult.* cycno nupta Lacæna. *h. e.* Leda. ¶ Lacænæ canes memorantur a *Claud. l. 3. de laud. Stilich. v. 300.*

Lacca, cæ, f. genus morbi in cruribus, cum venæ nimis turgescunt. Vox est *Vegetii l. 1. de re milit. c. 27. & l. 3. c. 19.*

Laccatii. V. Lecticarii.

Lacedæmon, onis, m. Ἀκεδαίμων, filius Jovis secundi ex Taygeta filia Agenoris Regis Phœnicum. Sed *Eusebius* dicit, filium fuisse Semeles ex patre incerto. Regnavit in Laconia in urbe Sparta. Hinc urbs *Lacedæmon* dicta est, populi *Lacedæmonii*, V. *Sparta*.

Lacedæmônes, um, m. 3. vel Lacedæmonii, orum, m. 2. Spartani, a Lacedæmone Jovis secundi filio. *Veget. l. 3.* Athenienses, & Lacedæmones, ac Macedonas rerum potitos. *Cic. 3. Off.* Classem Lacedæmoniorum, quæ subducta esset ad Gytheum, clam incendi posse. *Horat. l. 3. od. 5.* Lacedæmonium Tarentum.

Lacedæmonius. V. Lacedæmones.

Lacer, vel lacerus, a, um, *lacerato, straccíato, squarciato*, שְׁרוּת, Germ. *gliedlos*, Gal. *déchiré*, Hisp. *despedacado*, διεβρωγώς, dilaniatus, & proprie amputatus membris, aut oculis, vel auribus. *Fest.* Lacer, qui auribus curtatus est, lacerum, quodcumque in corpore imminutum. *Virg. 5. Æn.* Atque hic Priamidem laniatum corpore toto Deiphobum vidit, lacerum crud liter ora. *Liv. l. 1. c. 28.* In diversum concitari equi lacerum corpus portantes. *Lucr. l. 3. v. 904.* Quamvis est circumcæsis lacer undique membris. *Ovid. 2. de Pont. ep. 3. v. 28.* In mediis lacera puppe relinquor aquis. *Plin. in Paneg.* Lacertas gentilitates colligere. h. e. sparsas, huc illuc dispersas.

Lacerabilis, le, adject. qui lacerari potest. *Auson. Idyl. 15. v. 17* Ipsa fenestras Objicit innumeris corpus lacerabile inorbis.

Laceratio, onis, f. *straccíamento*, קֶרַע, Ger. *zerreissung*, Gal. *déchirement*, Hisp. *despedacadura*, σπάραγμα, actus lacerandi. *Cic. in Pison.* An ego, si te, & Gabinium cruci suffixos viderem, majore afficerer lætitia ex corporis vestri laceratione, quam afficior ex infamia? *Id. 3. Tusc. c. 26.* Muliebres lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitis percussiones.

Lacerator, oris, *lacciatore, δρύπτης*, qui lacerat. *Augustin. de morib. Eccl. Cath. c. 1.*

Lacertrix, icis, f. quæ lacerat. *Adscer 2. c. 6.* Scabies cutis lacertrix.

Lacerósus, a, um, nom. ex participio. *lacero, lacerato. Cic. Phil. 11.* Laceratum corpus. *Liv. l. 3. c. 58.* Tergum laceratum virgis.

Lacerna, æ, f. 1. *casacca, mantello*, אַדֶּרֶת, φαιόλης, vestis exterioris genus simile pallio, aut penulæ, aut chlamydi, quod utrinque indui poterat, & ex utraque parte rejici; quo veteres in via utebantur frigoris propulsandi causa, item ad imbres arcendos, in castris, in spectaculis, a λακέρδη, *vulgare*. *Cic. 2. Phil.* Nam quod quærebas, quomodo rediissem, primum luce, non tenebris, deinde cum calceis, & toga, nullis nec caligis, nec lacerna. *Mart. l. 14.* Amphitheatrales nos commendamus ad usus, Cum tegit algentes nostra lacerna togas. ¶ In spectaculis utebantur Romani lacernis alpis. Hinc ridet *Mart. l. 9. epigr. 2.* Horatium quemdam, quod unus nigris lacernis in Theatro visus esset. *Sen. epist. 114.* Lacernas improbi coloris sumunt. h. e coloris non usitati, qualis erat purpureus, aut coccineus. ¶ Honoris causas solebant etiam lacernas deponere. *Suet. in Claud. c. 6.* Quin & spectaculis advenienti assurgere, & lacernas deponere solebat. V. ibi *Salmas.* plura disserentem de usu lacernarum.

Lacernatus, a, um, *mantellato*, χλαμυδωτός, indutus lacerna. *Juv. Sat. 1. 62.* Ipse lacernatæ dum se jactaret amicæ. Ex hoc Juvenalis loco quidam colligunt, lacernas mulierum quoque fuisse, verum ibi loquitur Poeta de Sporo molli puero, quem Nero pro uxore habuit. V. *Ferrar. de re Vest. l. 3. c. 19.*

Lacernula, æ, f. diminut. parva lacerna. *Arnob. l. 2.* Læenas, lacernulas, trabeas sibi fecerunt.

Lacero, as, avi, atum, f. *straccíare, squarciare*, שָׁרַט, Ger. *gliedles machen, zerreissen*, Gal. *déchirer*, Hisp. *despedacar*, σπαράσσω, dilanio, consecndo, discindo, membratim discerpo. *Cic. 2. Tusc. c. 8.* Quæ lateri inhærens morsu lacerat viscera. *Ov. 11. Met.* Ora, comas, vestem lacerat. ¶ Translate sumitur pro nocere. *Cic. Off. l. c. 17.* Qui lacessarunt omni scelere patriam. *Plaut. Curc. 4. 2. 22.* Lacerare homines male suadendo. ¶ Item pro affligere, vexare. *Cic. Att. lib.* Meus me mœror lacerat, & conficit. *Id. pro Dom.* Quam vexavistis, rapta vistis, omni crudelitate laceravistis. ¶ Item pro bonis aliquem spoliare. *Cic. pro Quinct.* Sed bonorum emptores, ut carnifices, ad reliquias vitæ laceandas, & distrahendas. ¶ Item pro maledicere, conviciis insectari. *Cic. 11. Phil.* Cum verborum contumeliis optimum virum incesso ore laceraſſet. *Id. in Brut.* Ab obtrectatione, & invidia, quæ solet lacerare plerosque. ¶ Item pro abfumere, prodigere. *Plaut. Mere. prol. vers. 48.* Lacerari valide suam rem, illius augerier. ¶ Lacerare diem, est terere tempus, apud eumdem. *Plaut. Stich. 3. 1. 45. & Asin. 2. 2. 25.*

Lacerta, æ, f. vel lacertus, i, m, 2. *lucerta*, חֹמֶט, Germ. *eine eidex*, Gal. *lézard*, Hisp. *lagarto*, σκίνξ, σαῦρος, serpentis genus, dictum, quod pedes habeat ad nostrorum lacertorum, hoc est, brachiorum simi itudinem. *Ifid. l. 12. cap. 4.* Ejus duo sunt genera, colore, & magnitudine distincta. Minorem zignyda vocant, sive chalcidem, tergo ferrugineo, distincto maculis quibusdam nigricantibus. Alterum genus viride est, superiore multo majus. Utroque in genere mas lacertus dicitur. *Virg. Ecl. 2.* Nunc virides etiam occultant spinea lacertos, *ramarici*. *Cic. Att. l. 2.* Nam ad lacertas captandas tempestates non sunt idoneæ.

Lacertósus, a, um, *musculoso*, Germ. *starck in den armen*, Gall. *qui a des grosses muscles*, Hisp. *morcilloso*, μυώδης, qui magnos lacertos habet. Et quoniam lacerti musculosi sunt, pulpasque habent duras, factum est, ut lacertosus dicatur de membris carne torosa constantibus. *Colum. l. 7.* Femjoibus lacertosis, cruribus compactis. Adde *Varr. l. 2. R. R. c. 7.* ¶ Item sumitur pro robusto, valido, quia hominis robur in torosis lacertis maxime est conspicuum. *Cicer. 8. Phil. cap. 9.* Quos Centuriones pugnaces, & lacertosos inter mimorum, & mimarum greges collocavit.

* Lacertulus, V. Lacerculus.

Lacertus, ti, m. *braccio*, זְרוֹעַ, proprie est caro musculosa, & torosa, quæ quia præcipue in superiore brachii parte exstat, & conspicitur, hinc lacertus est pars brachii ab humero ad cubitum: nam a cubito ad manum est brachium. *Ovid. 1. Met.* laudat digitosque, manusque, brachiaque, & nudos medio plus parte lacertos. *Cic. de Sen.* Aspexisse lacertos suos dicitur, illacrymansque dixisse: At hi quidem jam mortui sunt. ¶ Translate accipitur pro nervis, & viribus. Nam pars hæc corporis validis, & robustis toris, seu musculis compacta est. *Cic. 1. de Or.* Ipse eas Oratoris lacertis, & viribus torquebit. *Id. in Brut.* In Lysia sunt sæpe lacerti, sic, ut fieri nihil possit valentius. *Flor. in prol. ad fin. de Rep. R.* A Cæsare Augusto in sæculum nostrum inertia Cæsarum quasi consenuit, nisi quod sub Trajano Principe moyet lacertos. h. e. erigit se, & vires resumit. ¶ Lacertus item genus est serpentis, ut dictum est. V. Lacerta. ¶ Item genus piscis, mari peculiare, cui inde nomen, quod lineis, quibus pictus, referat lacertum terrestrem. *Plin. l. 32. c. ult. Mart. l. 7. epigr. 77.* Cum saxetani fertur tibi cæsa lacerti.

Lacessio, is, a. 4. idem ac lacesso, ut accersio, idem ac accerso. *Cic. Fam. 3. ep. 8. a med.* Hos ergo sermones lacessivi nunquam, sed non valde repressi. *Col. l. 9. c. 8.* Solent cœli novitate lacessiri.

Lacessitio, onis, f. irritatio, provocatio. *Ammian. l. 19. c. 3.* (al. 6.) Lacessitionibus crebris occupare obsidioni adhærentes.

Lacessitus, a, um, προπηλακιστὴς, provocatus, irritatus, participp. a lacessor. *Cic. 1. Off.* Ne cui quis noceat, nisi lacessitus injuria. *Id. pro Leg. Manil.* Duo potentissimi Reges, alter relictus, alter lacessitus.

Lacesso, is, lacessivi, lacessitum, n. 3. *provocare, incitare*, הִסְעִיר, Germ. *reitzen*, Gal. *provoquer*, Hisp. *provocar*, προκαλέομαι, provoco, irrito, incito, a *lacio*, ut *capesso* a *capio*. In præteritis habet lacessi, & lacessivi. Sed cum usurpatur & lacesso in 3. conjug. & lacessio in 4. præteritum *lacessi* videtur proprium esse verbi *lacesso*, *lacessivi* verbi *lacesso*. Usurpatur tam in bonam partem, quam in malam. *Cic. 5. Tusc.* Tuis me amantissimis libris lacessisti. *Id. Cornif. 12. Famil. ep. 20.* Meque amabis, & scripto aliquo lacesses. *Idem 2. Phil.* Ultro maledictis me lacessiti. *Id. 2. de Orat.* Sæpe aliquis restitis aut non ladit, aut minus ladit, nisi lacessatur. Sic lacessere prælio, bello, sponsione, &c. *Cic. Ver. 5. Cæs. l. 1. B. C. Vellej. l. 2.* &c. ¶ Significat etiam titillare. *Lucr. l. 4.* Hæc loca per voces veniant, aureisque lacessant. h. e. per hæc loca, &c. *Senec. de vita beat.* Mollibus, levibusque fomentis rotum lacessit corpus. ¶ Item ferire, tangere. *Lucret. l. 4. v. 217.* Corpora, quæ feriant oculos, visumque lacessant. ¶ Item excitare, promovere. *Cic. l. 3. Fam.* Hos ego sermones lacessivi nunquam, sed non valde repressi. ¶ Item fatigare precibus, *importunare*. *Hor. l. 2. od. 18.* nihil supra Deos lacesso, nec potentem amicum Largiora flagito.

Lachanisso, as, n. 1. λαχανίζω, langueo, vacillo, αλάομαι, *olus*, quia olera languidos faciunt. *Suet. in Aug. c. 87.* ponit bertisfare, pro languere, quod vulgo lachanisfare dicitur. ¶ Scribitur & *lachanizo*.

Lachânum, i, n. *erba da mangiare*, לְיָךְ λάχανον, olus generatim. *Horat. l. 1. Sat. 6. v. 125.* Ad porri, & ciceris refero, lachanique catinum. *Terent.* & alii legunt *laganum*. V. Laganum.

Lachêsis, f. j. λάχεσις, una Parcarum, quam Latine fortem interpretari possumus, a λαγχάνω, *fortior*. Fingunt enim, eam præesse tempori futuro, fortiri de hominibus, quid futurum sit, nere vitam, prosperitatem, & calamitatem hominum. V. Parcæ. *Ov. 5. Trist. eleg. 10. v. 45.* O diram Lachesim, quæ tam grave fidus habenti Fila dedit vitæ non breviora meæ!

Lachryma, V. Lacryma.

Lacidas, V. Lacydes.

Lacinia, æ, f. *lembo*, בֶּגֶד, πρόπτεδον, fimbria, extrema pars vestis ad talos delapsa. *Serv. in 7. Æn.* Cinctus Gabinus est toga sic in tergum rejecta, ut ima ejus lacinia a tergo revocata hominem cingat. *Suet. Calig. c. 35.* Ut calcata lacinia togæ præceps per gradus iret. *Plaut. Mere. 1. 2. 16.* Sume laciniam, atque adstergre sudorem tibi. vulgo *un lembo della veste*. Sic servare aliquid in laciniæ, apud *Cic. 16. Fam. ep. 21.* ¶ Translate laciniæ sunt papillæ, quæ ex faucibus capraram pendent. *Pl. l. 8. c. 50.* Fœminarum generositatis insigne, laciniæ corporibus a cervice dependentes. Has *Var. l. 2. R. R. c. 3.* appellat mamillas pensiles. ¶ Quia porro ampla, & magnifica vestis, qualis fuit Romanorum toga, in extrema parte sinuosa est, plicisque corrugata, hinc V. Laciniosus. ¶ Et quia rursus tum complicationes ipsæ in multas partes dividere laciniam videntur, cum de facto in duo, vel plura fegmenta aliquando dividitur, ne ambulationi impedimento sit, hinc *Col. l. 7. c. 5.* Cum deinde grex ad locum fuerit perductus, in lacinias colonis distribuatur: nam particulatim facilius, quam universus coalescit. Vide Lacipiatim. ¶ Per Synecdochen lacinia accipitur pro tota veste. *Apul. 1. A. A.* Unam e duabus laciniis meis exuo, eumque vestio.

Laciniâtim, adverb. particulatim, a *lacinia*, qua particulas imæ vestis significant. *Apul. l. 8.* Non laciniatim disperso, sed cuneatim stipato difficultates illas transabiremus. Sententia est, periculum posse evitari, si non commearent disperst per lacinias, & particulas, sed stipati instar cunei.

Laciniósus, a, um, verbum est *Apul. l. 1. A. A.* Ut ventus adhærens pressulæ, membrorum voluptatem graphice laciniatet. hoc est membra per lacinias distinguere, & singulorum voluptatem deliberat. Alii aliter legunt. Additur a Calepino exemplum *Plaut. Asin. j. 2. 41.* Verum ibi legitur in probatis edition. *lacrymantem*, non *laciniantem*. ¶ Laciniare pro in lacinias secare. Translate *Tert. l. 1. ad v. Marc. c. 1.* Deus blasphemiis laciniatur. Al. leg. *lancinatur*.

Laciniôse, adv. in laciniaram modum. *Pl. l. 16. c. 43.* Laciniose crispa. Ita legit *Hardoin.* Alii *lacunose*, alii *lacrymose*.

Laciniósus, a, um, adject. πολυπλόκος, crispatus, & in particulas extrema parte divisus. *Pl. l. 25. c. 10.* Folia erant plantaginis, nisi angustiora essent, ac magis laciniosa. *Id. l. 5. c. 20. de Alexandrix figura.* Ad effigiem Macedonicæ chlamydis orbe gyrato laciniosa. ¶ Translate pro implicato, & impedito usurpatur. *Apul. in Apol.* 1. Ut corporis sanitas expedita est, imbecillitas laciniosa. *Tert. 4. adv. Marc. c. 29.* Laciniosæ vittæ, & implicitæ. Sic apud *eumd. de Virginib. veland. c. 4.* & apud *Hieron. ep. ad Theod.* laciniosus sermo, hoc est, flexuosus, implicatus, & per lacinias ductus. V. Lacinia.

Lacinium, ii, n. 2. *Capo delle Colonne*, λακίνιον, prom. Brutiorum, in Magna Græcia, in eo tractu, ubi nunc pars Borealis Calabriæ Ulterioris, inter mare Hadriaticum, & Ionium. Dictum est a Laceno, seu Lacinio Iarrone ibi ab Hercule interemto, qui partem illam Italiæ infestabat. Nonnulli causam afferunt, quod latro ille boves quasdam ab Herculis armento abegisset, & prædatus esset. Vulgo autem dicitur *Capo delle Colonne*, ab extantibus columnis templi Junonis Laciniæ. Nam prope hoc promontorium Hercules, occiso latrone prædicto, superbissimum templum exstruxit in honorem Junonis, quam Laciniam appellavit.

Lacinius, a, um, adject. ut Juno Lacinia, de qua vide in Lacinium. *Ov. 15. Met.* Lacinia litora.

Lacio, is, lacui, & lexi, lacitum, & lectum, a. 3. *menare nell' agguato*, פתה, Germ. *einlocken*, Gal. *tromper*, Hisp. *guiar en el engano*, δελεάζω, in fraudem induco. *Fest.* Lacit, decipiendo inducit. Lax enim fraus est. *Lucret. l. 4. v. 1200.* Quæ lacere in fraudem possent, vinctosque tenerent. ¶ Hoc verbum nunc fere obsolevit, & pro eo in usu sunt *allicio, pellicio*, & cætera ejus composita.

Lacmon, onis, m. 3. vertex Pindi Montis, ex quo Æas, & Inachus fluunt.

Laco, vel Lacon, onis, m. 3. λάκων, qui est ex Laconia regione. *Nepos in Timoth. c. 1.* A quo tum Laco pecuniam numeratam accepisset. *Valer. Flacc. l. 1. v. 421.* Taurea vulnifico portat, cælataque plumbo Terga Laco. *Ovid. l. 3. Met.* Prævalidusque Lacon, & curfu fortis Acto. Ubi canem ex Laconia intelligit. Adde *Horat. Epod. 6. v. 5.* ¶ Lacones, um, idem ac Lacedæmonii. *Claud. de B. Gild. v. 222.* Naufraga Ledæi fustentant vela Lacones. Adde *Stat. 6. Theb.*

Lacônes. V. Laco.

Laconia, æ, & Laconica, æ, f. 1. Lacedæmonia, Obsalia, *Zaconia, Tzaconia, Sacania*, λακωνική, regio Peloponnensi, in ora Australi. Cingitur a Mer. Laconico sinu, & partim Messeniaco, ab Or. Argolico sinu, a Sept. terminatur Argia, ab Occ. Arcadia, & Messenia. Metropolis est Lacedæmon. In Laconia marmor viride, & pretiosum est, apud Tenarum. *Nepos in Thimoth. c. 2.* Circumvehens Peloponnesum, Laconicam populatus, classem eorum fugavit.

Laconicum, ci, n. 2. *stufa*, Germ. *badstube*, Gall. *étuve*, Hisp. *estufa*, λακωνικὸν, prima balneorum cella, orbiculari ambitu in se recurva in qua sicco calore sudorem provocabant. Causam, cur laconicum dicatur, reddit *Dio l. 53.* ubi ait, sic vocari, quod Lacones in primis sudatoriis hujusmodi cruditatem coquebant. Frequentabatur enim a crudis, ut per defudationem extruderetur quidquid excrementitii, & sudoriferi humoris in corpore resedisset. *Celf. l. 2. c. 17. Vitr. l. 5. c. 10.* & *l. 7. c. 10. Col. in præfat. l. 1.* Quotidianam cruditatem laconicis excoquimus, & exsucto sudore sitim quærimus. *Cic. 4. Att. ep. 10.* Nostram ambulationem & laconicum invisas.

Laconicus, Laconius, a, um, quod ad Lacones spectat. *Plin. l. 10. c. 63.* Laconicæ canes octonos parunt. *Hor. l. 2. od. 18.* Nec Laconicas mihi Trahunt honestæ purpuras clientæ. ¶ Laconica clavis erat malitiosius quoddam, ac dolosius genus clavis; a ceteris communibus distinctum, de quo *Plaut. Mostel. 2. v. 52.* Clavem mihi harumce ædium Laconicam jube efferri intus; hasce ego ædes occludam hinc foris. Has claves *Aristophanes* citatus a *Suida* vocat κρυπτὰς, & κακοσκέλεις foris. Has claves *Aristophanes* citatus a *Suida* vocat κρυπτὰς, & κακοσκέλεις ἔνιος. Menander ab eodem Suida citatus figuratius effatur videtur, Laconicas claves adhibitas fuisse ad ostium foris claudendum, ita ut intus aperiri non posset. ¶ Laconica cœnda, proverb. Græcum apud *Athen. l. 2.* & *Plutarch. in Lycurgo*; & dicitur de cœna frugali, quia Lacones temperantissimi erant.

Laconis, idis, f. *Spartana*, Lacæna. *Ovid. 2. Met. v. 233.* matre Laconide nati.

Laconismus, mi, m. 2. *parlar breve, e corto*, λακωνισμὸς, breviloquium, brevilocuentia, a Laconum seu Lacedæmoniorum moribus, five quod illis prolixa loquacitate nihil esset odiosius, quippe qui factis magis, quam eloquentia præcellerent, five quod in apophthegmatis præcipue valerent, quorum præcipua est gratia, ut pauciffimis verbis plurimas sententias complectantur. *Cic. lib. 11. Fam. ep. 25.* Sed quid ago? non imitor λακωνισμὸν nium: altera jam pagella precedit.

Lacotomus, i, λακοτόμος, linea recta meridianum circulum secans, a λακὸς, frustum, fragmentum, & τέμνω, seco. *Vitruv. l. 9. c. 8. V. Bald. in Lex. Vitruv.*

Lacrýma, æ, f. 1. sine aspiratione. (Manut. in Orthograph.) *lagrima*, דִּמְעָה, Germ. *ein thrane*, Gal. *larme*, Hisp. *lagrima*, δάκρυμα, ἰδάκρυον, δάκρυ, humor ex oculis fientium manans. In antiquis codicibus scribitur *lacrima* per *i*, lacruma per *u* inventur. Dicta est a δάκρυμα, quod est verbale a δακρύω, *lacrymo* per *u* facile convertitur, ut in *alacris* ab ἄδακρυς, in oleo ab *oxymor*. Nam *r* in *l* facile convertitur, ut in *alacris* ab ἄδακρυς, in oleo ab ἔλαιον. Imo veteres *dacrima* pro *lacrima* dixisse, Livii Andronici auctoritate docet *Festus*. *Cic. in part. cap. 17.* Cito arescit lacryma, præsertim in alienis malis. cuit *Festus*. *Cic. in part. cap. 17.* Cito arescit lacryma, præsertim in alienis malis. *Id. pro Planc. c. 42.* Lacrymas effundere. *Ter. Adelph. 4. 1. 20.* Homini illico, quasi puero, lacrymæ cadunt. *Virg. 9. Æn. v. 251.* Vultum lacrymis rigare. *Tac. Ann. 3. c. 23.* Effundi in lacrymas. ¶ Translate dicitur de humore naturali in arboribus, quem interdum emittunt. *Plin. in proœm. l. 23.* Lacryma vitium, quæ velut gummi est, lepras, & lichenas, & pforas nitro ante præparata sanat. *Id. l. 11. cap. 6.* Ex lacrymis arborum, quæ glutinum pariunt.

Lacrymabilis, le, o. 3. *lagrimevole, miserabile*, δακρυτὸς, πολύδακρυς, lacrymas commovens, dignus lacrymis, miserabilis. *Ovid. 8. Met.* Doleam ne, geri lacrymabile bellum? *Id. 2. Met.* Quia nil lacrymabile cernit.

Lacrymabiliter, cum lacrymis, δακρυτικῶς, *Hieronym. Epist. 139. ad Cyprian. post med.* Propheta lacrymabiliter deprecatur.

Lacrymabúndus, a, um, πολύδακρυς, qui lacrymatur. *Liv. lib. 3. c. 46.* At ille lacrymabundus, Gratum, fecit, inquit.

Lacrymandus, a, um, particip. passiv. deflendus. *Stat. Theb. v. 100.* Exfequiis lacrymandus eat.

Lacrýmans, antis, o. partic. a lacrymor. *Ov. 13. Met.* Manaque simul veluti lacrymantia terfit lumina. *Plin. l. 17. c. 13.* Lacrymans calamus.

Lacrymatio, onis, f. *il lagrimare*, δάκρυσις, actus lacrymandi. *Plin. in proœm. l. 23.* Genarum fcabiem emendat, oculorumque lacrymationes.

Lacrymátus, a, um, *distillato*, emissus per modum lacrymæ, partic. a lacrymor, *Ovid. 1. Fast. v. 339.* Nondum pertulerat lacrymatas cortice myrrhas.

Lacrýmo, as, n. 1. & lacrymor, aris, d. 1. *lagrimare, piangere*, רָמַע, Ger. *weinen*, Gal. *pleurer*, Hisp. *llorar*, δακρύω, lacrymas effundo. *Ovid. 3. de Arte, thren

Ladon, onis, m. 3. Λάδων, fl. Peloponnesii, qui oritur ex lacu Pheneo, inter Helim, & Megalopolim, decurrit per agrum Cletorienſem, & per Arcadiam in Alpheum fluit. Juxta hunc Poetæ fabulantur Syringa Nympham in fiſtulam fuiſſe mutatam. *Ovid. 1. Met.* ¶ Eſt & nomen canis Actæonis. *Ov. 3. Met.*

Lædo, is, ſi, æſum, a. 3. *offendere*, הכה, הרע, Ger. *verletzen*, Gal. *offenſer*, Hiſp. *offender, danar, βλάπτω*, aliquid mali alicui infero, verbo factove aliquem offendo, injuriam alicui facio, a δηλέω, δηλῶ, per Metatheſin. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. in Fam. 1. ep. 7.* Quos tu Reipubl. cauſa læſeras. ¶ Vel cum acc. & *dat. Ter. Adel. 5. 4. 10.* Ille clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus, hoc eſt, neminem præſentem offendere. ¶ Vel cum accuſ. & abl. *Cic. pro Cluentz c. 5.* Itaque diutius ſuſpicionibus obſcuris lædi famam ſuam noluit. *Metel. ad Cic. l. 5. Fam.* Nec abſentem ludibrio læſum iri. ¶ Lædere fidem, eſt violare. *Cæſ. l. 6. B. G.*

Læſaps, apis, m. canis nomen, quod ſignat procellam, aut turbinem. *Ovid. Met. 7. v. 772. & l. 3. v. 211.*

Læna, æ, f. 1. כתונת, χλαῖνα, toga duplex, veſtis auguralis. *Serv. in 4. Æneid.* Sane Sacerdotalem fuiſſe indicat, quod Popilius Flamen Carmentalis Lænatis cognomen accepit ex eo, quia cum læna in publicum prodiſſet, ut ſeditionem ſedaret, quam, dum ſacrificium faciebat, obortam intellexit. Sed *Non. c. 14. n. 26.* putat, eſſe veſtimentum militare, quod ſupra omnia veſtimenta ſumebatur. Hæc vox eſt a Græca χλαῖνα, quæ ita dicitur, quaſi χλειστὴ, a χλιαίνω, *calefacio.* Sed *Var. l. 4. de L. L.* originem Latinam putat, dictamque lænam, quod eſſet de lana multa. Duarum enim togarum faſtar erat, ut antiquiſſimum ſaulicrium. *Cic. in Brut. c. 14.* Qui, cum Conſul eſſet, eodemque tempore ſacrificium publicum cum læna faceret, quod erat Flamen Carmentalis, plebis contra Patres concitatione, & ſeditione nuntiata, ut erat lana amictus, ita venit in concionem. ¶ Olim fuit purpria Regum, & Heroum. Hinc *Virg. Æn. 4. v. 262. de Ænea:* Tyrioque ardebat murice læna Demiſſa ex humeris. ¶ Poſtea vulgo uſurpata. *Juv. Sat. 5. v. 130.* plurima ſunt quæ Non audent homines pertuſa dicere læna. Et quo loco colligimus, lænæ uſum fuiſſe etiam in conviviis, hyeme ſcilicet, cum togis depoſitis, ſola ſæpe veſtis non ſatis erat ad frigus arcendum, ut ait *Servius de re uxor. l. 2. c. 12.* quem conſule. Hinc & *Per. Sat. 1. v. 32.* Ecce inter pocula queruntur Romulidæ ſaturi, quid dia poemata narrent. Hic aliquis, cui circum humeros hyacinthina læna eſt, &c.

Lænæus, i, Crétæ fluvius, apud quem Europam a Jove raptam ferunt. *Strabo Gallus* adjective dixit, Lænæus liquor.

Lærtes, æ, m. Λαέρτης, filius Aerisii. Ex uxore Anticlia filia Autolyci Ulyſſem ſuſcepit, & Echimedem. *Boccaſ. l. 11. Gen.* Hinc Ulyſſes dicitur Lærtiades, & Lærtius Heros.

Lærtiades, æ, m. Λαερτιάδης, Lærtæ filius, aut nepos. *Hor. l. 2. ſat. 5. v. 59.* O Lærtiade, quidquid dicam, aut erit, aut non. *Ovid. 13. Met. v. 148.* Lærtiadæque pyracaris, Quæ meruit.

Lærtius, a, um, quod ad Lærtem ſpectat, ut Lærtia Regna, Ithaca inſula, ubi Lærtes regnavit. *Virg. 3. Æn. v. 272.* Effugimus ſcopulos Ithacæ, Lærtia Regna. ¶ Diogenes Lærtius. V. Diogenes.

Læſio, nis, f. 3. *offenſa*, βλάβη, actus lædendi. *Cic. 3. de Or. c. 53.* Purgatio, conciliatio, læſio, optatio, atque exſecratio.

Læſtrygones, m. 3. Λαιστρυγόνες, populi Italiæ novi circa Formias urbem exciſam incolentes, ubi Læſtrygonia regio, cum urbe cognomine, quæ & Lamus dicta eſt. Immaniſſimi fuiſſe dicuntur, & humana carne victitaſſe. *Pl. l. 7. c. 2. Gel. l. 15. c. 21.* ¶ Item pop. Siciliæ, qui & Leontini, apud Lycophronem, ¶ Scribitur & Lerſtrygones, ſine diphthongo.

Læſtrygonius, a, um, adject. ad Læſtrygones pertinens. *Hor. l. 3. od. 16.* Læſtrygonia Bacchus in amphora.

Læſura, æ, fem. idem ac læſio. *Inſcript. apud Grut. p. 567. n. 8.* Vixit mecum annis 17. ſine ulla animi læſura. *Tertul. de Patient. cap. 7.* læſura divitiarum. h. e. detrimentum.

Læſus, a, um, nomin. ex partic. *offenſi*, διδυλωμένος. *Cic. pro Cluen. c. 5.* Læſa dignitas. *Hor. l. 1. od. 33.* Læſa fides. *Ovid. 5. Triſt. el. 12. v. 21.* Ingenium longa rubigine læſum.

* Lætæ, orum, m. λαοὶ, agri publici. *Heſych.* λαοὶ, δῆμοι πάντων τόπων. Præpoſitus lætis. *Cod. Theod. 7. 20. 10. V.* Lætifico.

Lætabilis, le, o. 3. *degno d'allegrezza, lieto, שמח*, lætitia dignus. *Cic. 1. Tuſcul. c. 21.* Quid habet iſta res aut lætabile, aut glorioſum? *Mamertin. in Genethliaco Maxim. c. 18.* Quanto hoc lætabilius, ac melius.

Lætabundus, a, um, adj. lætans, valde lætus, *Gel. l. 13. c. 15.*

Lætamen, inis, n. *letame*, דמן, Germ. *der miſthauffen*, Gal. *fumier*, Hiſp. *muladar*, χόρτος, fimus, qui per agros jacitur, a *lætatum*, quod facit læta ſegeres. h. e. pingues, ac fertiles, vorſilque agricolæ reſpondentes. *Pl. l. 18. c. 16.* Ipſumque pro lætamine eſt. Adde *Pallad. l. 8. c. 5.*

Lætans, antis, o. partic. a lætor, *allegro. Cic. pro Cluent. c. 9.* Itaque nubit Oppianico continuo S ſtia, lætanti jam animo, & ſpe optima confirmata. *Virg. 1. Æn. v. 397.* Lætantes agmine cygni.

Lætanter, adv. lætæ. *Lamprid. in Comm. c. 5.* Quod Commodus lætanter acceperit.

Lætaſter, qui lætum ſe oſtendit. *Fitin. apud Feſt. in voce Obſtrudant.*

Lætatio, onis, f. lætitia. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 50.* Neque hoſtibus diutina lætatio neque ipſis longior dolor relinquatur.

Lætè, adv. *lietamente*, בשמחה, Germ. *frolich*, Gal. *joyeuſement*, Hiſ. *alegramente*, ἱλαρῶς, jucunde, hilariter. *Cic. Phil. 2. c. 3.* Lætè, atque inſolenter tulit. *Gell. l. 3. c. 15.* Lætiſſime gaudere.

* Lætificus, a, um, λαετικὸς, ad Lætæ, ſive publ. loca pertinens, ut terræ lætificæ, *Cod. Theod. 13. 11. 9. V.* Lætifico,

Lætificans, tis, adj. pro læto poſuit *Plaut. Perſ. 5. 1. 8.* Unde ego omnes hilares, lubentes, lætificantes faciam ut ſiant.

Lætifico, as, avi, atum, a. 1. *far allegro, allegrare*, שמח, Ger. *erfreuen*, Gal. *rejoüir*, Hiſ. *alegrar*, εὐφραίνω, lætum facio. *Lucr. l. 3. v. 48.* Illum gloria lætificat. ¶ Significat etiam pinguem facere, ſtercorate. *Pl. l. 17. c. 9.* Regius ſenex agrum ſuis manibus lætificans reperitur. *Cic. l. 4. mat. Deor.* Sol contrahit terram, tum vitiſſim lætificat. V. Lætus.

Lætifor, aris, d. 1. idem ac lætor. *Plaut. Aul. 4. 9. 15.* Nunc eo alii lætificantur, meo malo, & damno. Poteſt etiam hoc loco eſſe paſſivum a Lætifico.

Lætificus, a, um, lætum faciens. *Stat. Thib. 10. v. 531.* Lætifici plauſus. *Venus Pacis* apud *Cic. Tuſc. 1. c. 28.* Vites lætificas pampinis pubeſcere. Alii leg. Vites lætificare, pampinis pubeſcere.

Lætifico, ſcis, n. 2. *allegrarſi*, שש, φαιδρύνομαι, lætus fio. *Siſen. l. 4.* apud *Non. c. 2. n. 494.* Utrumne Dii ſuitu ergo ſe mortalium lætificant, an ſuperne gentes humana negligant. V. Lætificus.

Lætitia, æ, f. *letizia, allegrezza*, שמחה, גיל, Ger. *freud, muht*, Gall. *rejouiſſance*, Hiſ. *alegria, ἀφροσύνη, χαρὰ*, eſt exſultatio animi (ut definit *Gel. l. 2. c. 27.*) cum gaudio efferventiore propter eventum rerum expetitarum. *Cic. 4. Tuſc. c. 7.* Lætitia, opinio recens boni præſentis, in quo efferri rectum eſſe videatur. ¶ Differt a *gaudio*, quia proprie *lætitia* eſt, cum ita moverur animus, ut etiam ad exteriora egrediatur, *gaudium*, cum animus exhilaratur aliqua re, neque tamen ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Hinc dicunt Stoici, gaudium in ſapientem cadere poſſe, lætitiam non poſſe. *Cic. 4. Tuſc. c. 31.* Atque, ut conſidere décet, audere non decet, ſic gaudere decet, lætari non decet; quoniam docendi cauſa a gaudio lætitiam diſtinguimus. *Id. in Catil. 1. c. 10.* Hic tu qua lætitia perfruere? quibus gaudiis exſultabis? quanta in voluptate bacchabere? *Id. 2. Fam. ep. 9.* Repente inceſſi omnibus lætitiis. *Id. 2. Fin. cap. 4.* Ille Cæcilianus qui omnibus lætitiis lætum ſe eſſe narrat. *Id. pro Dejot. cap. 9.* Lætitia efferri. *Ter. Heaut. 2. 3. 51.* Ne me in lætitiam fruſtra conjicias. Sic Capere, percipere lætitiam, lætitia afficere, lætitiam afferre, &c. apud *Cic. ſæpe.* ¶ Dicitur etiam lætitia de agris, aut aſſeribus fertilibus. *Col. l. 4. c. 24.* Si benignitas terræ, aut ipſius trunci lætitia non adſit. V. Lætus.

Lætitifico, nis, f. idem ac lætitia, apud vet. *Accius in Bacch.* ut citat *Non. c. 2. n. 487.* Quanta in venando affectus eſt lætitudine!

Læto, as, a. 1. *allegrare, φαιδρύνω*, lætum facio, apud vet. *Accius Pelopidis*, apud *Non. c. 9. n. 494.* Et te ut triplici lætarem bono.

Lætor, aris, atus ſum, d. 1. *allegrarſi, aver diletto*, שמח, Ger. *ſich erfreuen*, Gal. *ſe rejouir*, Hiſ. *alegrarſe, ἥδομαι, χαίρω, γηθέω*, lætitiam capio, lætitia afficior. Differt a *gaudeo*, quia *gaudere* intrinſecus eſt, *lætari* extrinſecus: In lætitia enim profuſi neſcio quid, & exſultantius geſtientis animi ineſt. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cic. 2. de Div.* An Cn. Pompejum cenſes tribus ſuis conſulatibus, tribus triumphis, maximarum rerum gloria lætaturum fuiſſe, ſi ſciret, ſe in ſolitudine Ægyptiorum trucidatum iri? ¶ Reperitur etiam cum ablat. & præpoſ. *de. Cic. pro Marc.* Lætari de communi ſalute. ¶ Item cum ablat. & præpoſ. *in. Cic. 11. Phil.* Ut in hoc ſit ſemper lætatus, quod ea faceret. ¶ Et cum infinito. *Id. Fam. 7.* Utrumque lætor, & ſine dolore te fuiſſe, &c. ¶ Item cum accuſ. præſertim communi. *Cic. 7. Fam. ad Marium.* Utrumque lætor, & ſine dolore corporis te fuiſſe, & animo valuiſſe. Hinc gerundium. *Cic. pro L. Man.* Atque illud in primis mihi lætandum jure eſſe video, quod &c. ¶ Inventur denique cum gen. *Virg. 11. Æn. v. 280.* Nec veterum memini, lætorve malorum.

Lætorius, a, um, *Latoria lex* a quonam lata ſit, obſcurum eſt. Verabat minorem annis viginti quinque ſtipulari, h. e. ἐπερωτᾶσθαι, ut *Sueton. in fragm.* apud *Priſc. l. 8. pag. 799. Putſch.* docet. Curatores dabat vel propter laſciviam, vel propter dementiam: vindicabarque adoleſcentium circumſcriptiones, ut eſt apud *Cic. 3. Offic. cap. 15.* Adde *l. 3. de nat. Deor. c. 30.* & *Imp. Conſtantin. l. 8. Cod. Theod. tit. 12. leg. 2.*

Lætus, a, um, *allegro, lieto*, שמח, Germ. *luſtig, freudig*, Gal. *gay*, Hiſ. *alegre*, γηθόσυνος, qui hilaritatem, quam intus habet, etiam vultu oſtendit, a λαίω, *fruor*, vel a λάτης, quod incolumen notat, & metaleptice hilarem. *Tac. 3. hiſt. c. 4.* Lætus beneficio. *Ter. Adelph. 2. 2. ad fin.* Lætus eſt de amica. *Cic. pro Font.* Vaganur læti, atque ejecti toto foro. ¶ A Poetis genitivo etiam jungitur. *Sil. l. 15. v. 560.* Lætus laboris. Et *l. 17. v. 312.* Lætiſſimus iræ. ¶ Et infinito. *Id. lep. v. 455.* Lætus ſpectari. Et *l. 16. v. 564.* Lætus bellare. ¶ Lætus etiam dicitur, qui lætitiam affert. *Cic. Act. 1. 7.* Omnia erant facta hoc triduo lætiora. *Tac. 3. hiſt. c. 75.* Cædem ejus lætam fuiſſe Mucianoque acceptam. ¶ Sumitur interdum pro fauſto, & felici. *Pl. l. 8. c. 47.* Sunt enim delubra gemina, alterum intrafſe lætum eſt, in altero dira porreadit. ¶ Item pro prótitio, ut læti Dii, læta omina, &c. *Plaut. Amph. prol. in prine.* Ut vós in poſtris voltis mercimoniis lætis, vendundique me lætum lucris afficere. Verbi ſunt Mercurii. ¶ Item pro libenti, quemadmodum & triſtis pro invito ponitur. *Horat. l. 1. ep. 10. verſ. 39.* Inſpice ſi poſſim donata reponere lætus. ¶ Sæpe pro fertili, & ubere ponitur, & tribuitur agris, ſegetibus, arboribus, &c. *fertile, abondante. Virg. in prine. Geor.* Quid faciat lætas ſegeres. *Cic. de nat. Deor.* Ubertimi, & lætiſſimi fructus vitum. Hinc, læta indoles, apud *Quint. l. 2. c. 4.* h. e. ſpem bonam afferens. ¶ Læta armenta, h. e. pinguia. *Virg. 1. Æn. v. 220.* Lætaboum paſſim campis armenta videmus. ¶ Lætus Eois Eurus equis apud *eumd. Æn. 2. v. 382.* h. e. celer, velox.

Læva, æ, f. *mano ſiniſtra*, שמאל, Ger. *die linke, hant*, Gal. *la gauche*, Hiſp. *la mano izquierda*, λαιὰ, σκαιὰ, manus ſiniſtra, a λαιὸς, *ſiniſter. Virg. 2. Æn.* Comam implicuit læva. *Plaut. Mil. 4. 6. 1.* Ad lævam, *alla ſiniſtra. Liv. 1.* 4. Dextra montibus, læva Tyberi amne ſeptus. ¶ Revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *manus*, aut *pars*, &c.

* Lævatus. V. Levatus.

Læve, adv. *ſiniſtramente*, male, ſtulte, contra ac fieri debent. *Mor. l. 1. ep. 7. v. 52.* Puer hic non læve juſſa Philippi Accipiebat.

Lævianus, a, um, ad Lævium pertinens, ut Leviana verba. *Gel. l. 19. c. 7.* ¶ Fuit autem *Lævius* antiquus Scriptor Latinus Pacuvio, Titinnio, Ennio Lucilio, &c. annumerandus.

Lævigatio. V. Levigatio.

Lævini, m. 2. familia Romana, ſic dicta, quod ejus princeps læva manu uteretur. Lævis, Lævitas, &c. V. Levis ſine diphthongo.

Lævorſum, & Lævorſus, adverſ. verſus lævam, ſiniſtrorſum. *Apul. l. 1. Flor.* Lævorſum, vel dextrorſum tanta mole corporis labitur. *Ammian. l. 31. c. 10.* Lævorſus flexo itinere.

Lævus, a, um, *ſiniſtro*, שמאלי, Ger. *linck*, Gal. *gauche*, Hiſ. *izquierdo*, λαιὸς, σκαιὸς, ſiniſter, a λαὸς, *a* inſerto, ut *ſcævus*, a σκαίος. *Cic. 4. Acad.* Cum autem lævam manum admoveret. *Hor. l. 3. od. 26.* Lævum marinæ qui Veneris latus cuſtodit. *Virg. 5. Æn.* Radit iter lævum. ¶ Lævus, in divinis propiſſum ſignificat, in humanis vero contrarium. Hinc læva auſpicia apud Romanos fauſta habebantur, vel quia quæ ſunt ſiniſtra nobis, Diis dextera ſunt, ut ait *Serv. in 2. Æn. v. 693.* Credebantur enim Dii vultus ſuos ad eos convertere, qui auſpicia captabant; itaque tonitrua, aut fulgura &c. ab ortum dextris proficiſcebantur, auguribus ſiniſtra erant. Vel quia Augures ad Orientem ſe obvertentes Septentrionem a ſiniſtra habebant; quæ cœli pars cum nobiliior haberetur, utpote excelſior adverſo polo Antarctico, & nobis ſemper apparens, ideo quæ inde proveniebat auguria, auſpicatoria erant. *Virg. loc. cit.* Subitoque fragore intonuit lævum. ¶ Tuſci, ut narrant *Pl. l. 2. c. 54.* mundum in ſexdecim divifore partes, ex quibus octo ab exortu lævas, totidem ab occaſu dextras appellavere, nulla habita ſpectantis ratione. Hinc *Id. loc. cit.* Læva proſpera exiſtimantur, quoniam læva parte mundi ortus eſt. ¶ Hinc Numina læva, hoc eſt propitia. *Virg. 4. Georg. v. 7. 8.* quem Numina læva ſinunt, auditque vocatus Apollo. *Gellius* tamen *l. 5. c. 12.* interpretatur Numina, quæ vim nocendi habent, & placanda ſunt, quemadmodum dexter pro favente uſurpatur. ¶ Apud Græcos læva auſpicia infauſta fuere, ut docet *Cic. l. 2. de Div. c. 39.* ¶ Hinc lævus translate ponitur pro infelici, & averſo. *Hor. l. 3. od. 27.* Neque nec lævus vetet ire Picus. ¶ Item pro inopportuno. *Hor. l. 2. ſat. 4.* Peccatum fateor, cum te ſic tempore lævo interpellarim. ¶ Item pro ſtolido, & fatuo, *ſtolto, pazzo. Virgil. 2. Æn. verſ. 54.* Et ſi fata Deum, ſi mens non læva fuiſſet. *Hor. de art. poet.* O ego lævus, qui purgo bilem &c. ¶ *Lævi boves* dicuntur; quorum cornua terram ſpectant. *Philargyr. ad Æn. 3. v. 55.*

Lagánum, ni, n. *laſagna*, לקיח, Germ. *paſtet*, Gal. *iaſagnes*, Hiſp. *laſana, oreja de abad*, λαγανον, placentæ genus ex farina aqua ſubacta, addito butyro, caſeo, aliiſque condimentis. *Acron in Hor. l. 1. Sat. 6. v. 115.* Lagana ſunt quædam quaſi membranulæ ex farina, & aqua, quæ jure pingui coctæ, & caſeo, pipere, croco, cinnamomoque condítæ in cibis dabtur. Dictum eſt a λαγαρὸς, *laxus*. Uſus ea voce creditur *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 115.* Ad porri, & ciceris refero, laganique catinum. Ita legit *Acron*. Sed meliores codices habent *lachani*, quod recitus eſſe videtur, cum quod laganum non ſint cibus facilis, & viliſ, de cujuſmodi agit Horatius; tum quod non laganum, ſed *lachanum*, hoc eſt olus, ſpinæ conjungatur cum cicere, & porro.

Lagéi, λαγηροὶ, dicuntur verſus, qui in medio breves ſyllabas pro longis habent. *Macr. l. 5. ſat. c. 19.*

Lagæa, æ, f. n. *Lagarà*, urbs exc. Lucaniæ, in monte apud Calyſtarnum fl. proxima. Grumento opp. exc. non longe a Nemæa fl. Gent. *Lagarinus*, ſeu *Lagaritanus*, a, um, ut vinum Lagarinum, mite, & dulce.

* Lagea vitis. V. Lageos.

Lagena, æ, f. λαγήνιος, בקבוק, נבל, לוג, קנקן, quod & ipſum eſt genus menſuræ, & ab *Hieronymo Lev. 14. v. 12.* ſextarius transfertur. In veteri inſcriptione eſt *laguna*. In *Gloſſ.* etiam *Cyrilli* eſt λαγήνιος, *lacuna*, ubi *laguis* legendum. Factum hoc Græcorum more, in quorum veteribus libris plurimum per υ λάγυιος ſcribitur, interdum λάγηνος per η. ¶ Sumitur etiam pro genere vaſis teſtacei; præcipue ad vinum accommodati, imo etiam pro poculi genere. *Mart. l. 4. 46.* Et nigri Syra defruti lagena. *In veteri inſcriptione* apud *Grut.* 578. 1. M. Ulpio Aug. Lib. Prædimo Divi Trajani Aug. a lagunæ, *ideſt* a cyathis.

Lagéos, m. a. λάγηος, genus uvæ, quæ & leporaria dicitur, ab Ionico λάγος, quod Attice λαγὼς, *lepus. Plin. l. 14. c. 3. Virg. Georg. l. 2. v. 93.* Et paſſo pſythia utilior, tenuiſque lageos.

Lagéus, a, um, adject. Ægyptius, a Lago rege. *Lucan. l. 10. v. 394.* præſtet Lageæ juventus Hoc régi. *Sil. l. 1. v. 195.* Lageus amnis. h. e. Nilus. *Id. l. 10. v. 322.* Lageæ ratis.

Lago, laginis, f. herba, quæ & ſcammonia tenuis dicitur, ramis bipedalibus, foliolis, non diſſimilibus ſcammoniæ, in vineis & arvis naſcens. Ejus, ut oleus, cum oleo ac ſale. *Pl. l. 24. c. 15, ad fin.*

* Lagena. V. Lagena.

Lagóis, f. a. λαγωὶς, vel λαγωὸς, aut θαλάσσιος, lepus marinus, genus piſcis, a λαγὼς, *lepus. Hor. 2. Ser. ſat. 2. v. 22.* Nec ſcarus, aut poterit peregrina juvare lageis. Aliqui dicunt, lagoidem etiam avem eſſe, quæ lepotinas habet carnes.

Lagonopónes, i, m. τῶν λαγόνων πόνος, iliorum dolor. *Plin. l. 20. c. 4.* Semen rapani commanducatum prodeſt ad lagonoponon.

Lagophthalmos, m. 2. λαγωφθαλμὸς, oculorum vitium, cum ſuperior palpebra non deſcendit, cui virtio contrarium eſt ectropium, cum inferior palpebra parum ſuper deſcendit, cui virtio contrarium eſt ectropium, cum inferior palpebra parum

quod sola ex omnibus Arniaeis, verum quod præcipue canescit lanugine. *Plin. l. 21. c. 20.* Nisi quod molliora folia sunt, lanatiore canitie.

Lancea, æ, f. *lancia*, חֲנִית, קֶלַע, Germ. *lantze*, *das spieß*, Gal. *lance*, *pique*, Hisp. *lança*, λόγχη, teſt genus longiſſimum. *Var.* apud *Gel. l. 10. c. 20.* vult eſſe vocem Hiſpanicam, *Diodorus Siculus* Gallicam: inde habuere Romani, a Romanis Itali, qui & hodie *lancia* appellant. *Feſtus* origine Græcam eſſe putat. Nam deducit a λόγχη. *Gel. l. 15. c. 30.* Additur literis, & militum lanceis, piliſque. *Apul. l. 1. M. A.* Lancea venatoria.

Lancearius, rii, m. *chi porta lancia*, λογχοφόρος, qui lanceam gerit. *Ammian. l. 21. c. 13. & l. 31. c. 13.*

Lanceatus, a, um, *colpito di lancia*, *Jul. Firmic.* Quicumque habuerint horoſcopum in 21. parte Tauri, lanceati morientur.

Lancéo, as, n. 1. lanceam mitto. *Terentl. l. adv. Jud. c. 9. l. 3. adv. Marc. c. 13.* Qui ante norint lanceare, quam lanciare.

Lancéola, f. 1. *lancetta*, *lanciuola*, λογχάριον, dim. a lancea. *Capitol. in Maxim. Jun. c. 4.* Lanceola fiſſa eſt fulmine.

Lances. V. Lanx.

Lanceíbula, æ, f. parva lanx. *Arnob. l. 2.* Trulla, lancicula, candelabrum.

Lancinátor, oris, m. qui lancinat, & diſcerpit. *Prudent. in Rom. v. 1057.* Lancinatores gregum.

Lancinátus, a, um, nom. ex partic. laceratus, ſciſſus, diſcerptus. *Arnob. lib. 1.* Membratim eoſque lancinatum.

Lancíno, as, avi, atum, v. 1. *lacerare*, קָרַע, חִמְאִיץ חִמְרִיץ, Ger. *ſtechen*, *ſtupfen*, Gal. *piquer*, *déchirer*, Hiſp. *deſpredagar*, διαπλῶ, κατακόπτω, lacero, diſſipo, ſcindo, a λακτίζω; ut lacero & lancino originis ſint. *Plin. l. 11. c. 34.* Eſt & volucre, canibus peculiare malum, aures maxime lancinans, quæ defendi manu non queunt. *Sen. ep. 32.* Didicimus vitam in particulas, ac lancinamus. ¶ Translate ponitur pro diſſipare, ſeu conſumere opes, quod etiam lacerare dicitur. *Curtil. epigr. 30.* Patrima prima lancinata ſunt bona. Apud *Salluſt.* quoque *in Catil.* ubi id vulgaris, *Bona patria lacerabantur*, in quibuſdam manuſcriptis eſt *lancinabantur*.

Lancíla, vel langula, æ, f. diminut. parva lanx, λεκανίον. *Vitr. l. 10. cap. 8. Varr. l. 4. de L. L.* Magidam, aut Langulam, alterum a magnitudine, alterum ab latitudine fingerunt.

Lanéa, ſive Lanie, æ, f. idem quod laniena. *Liv. l. 44. c. 16.* Lanceaſque, & tabernas conſanſtae in publicum emit. Optimæ pleræque editiones habent *lanienas*.

Lanéum, n. 2. ἱστύιον, veſtimenti genus ex lana ſuccida confectum, a lana, ut quercetus a quercus. *Feſt.*

Laneſtris, e, adj. lanoſus, laneus. *Vopiſc. in Aureliano, c. 29.* Laneſtre pallium.

Lanéus, a, um, *di lana*, צֶמֶר, Germ. *wollin*, Gal. *de laine*, Hiſp. *de lana*, ἔριος, quod eſt ex lana. *Cic. 3. nat. Deor.* Eique laneum pallium injecit. ¶ Translate fumitur pro molli. *Cat. ad Thellum*, Laneum lanuſculum. ¶ Laneus lupus piſcis eſt Timavi fluvii, ita dictus a candore, & mollitia carnis, ut *Plin. lib. 9. c. 17.* ſcribit. *Mart. l. 13. epigr. 89.* Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi.

Langa, æ, f. animalis genus, al. Languria, circa Padum fl. cujus urinam Zenothemis in electrum putavit concreſcere. *Plin. l. 37. c. 2.*

Langíæ, æ, f. fl. Peloponneſi in Arcadia, qui ex Nemæa ſylva per Sicyonium in ſinum Corinthiacum fluit. Poſtea Archemorus dictus eſt ab Archemoro filio Lycurgi Thracum R. quem ibi, cum Hypſipyle nutrix Argivis fluvium hunc, ſive fontem ejus oſtenſura in gramine ſeliquiſſet, ſerpens interemit. *Stat. lib. 4. Theb. v. 717. & ſeq.*

Languefacio, is, eci, actum, a. 3. *fir languire*, הָמַם, μαραίνω, languere facio, languorem affero. *Cic. l. 2. de Leg. c. 15.* incitare languentes; & languefacere excitatos. Eſt qui legit *languere facere*.

Languens, tis, nom. ex partic. *languido*, *languente*. *Cic. 2. Leg. c. 15.* Incitat languentes. Comparativ. *languentior* legitur in *Priapeiis*.

Langueo, es, langui, n. 2. *languire*, *eſſer debole*, אָמְלַל, נִקְלַשׁ, וְחַה, Germ. *abnehmen*, *ſchwachen*, Gal. *languir*, Hiſ. *enflaquecer*, ἀδρανέω, deficio, infirmus ſum, a λαγγάνω, quod eſt otiari, ut languentes ſolent. Et dicitur tam de animo, quam de corpore. *Cic. 1. Phil.* Cumque a via languerem, & nihilmet diſplicerem. ¶ Interdum eſt otioſum eſſe. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Niſi plane otio langueat. *Sal. in Catil.* Seque, ſi pauci adjuvatent, languentibus aliis, in curiam impetum facturum. ¶ Interdum eſt timidum eſſe. *Sal. in Catil.* Si paulum modo vos languere viderint, jam omnes feroces aderunt.

Langueſco, ſcis, n. 3. *divenir languido*, *languire*, נִכְאָה, Ger. *faul und trag ſeyn*, Gall. *défaillir*, *languir*, Hiſp. *enflaquecerſe*, ἐκλύομαι, invalidus, tepidus, otioſus fio. *Cic. 12. Phil.* Ipſa illa Martia cœleſtis, & divina legio hoc nuntio langueſcet, & mollierur. *Id. de Sen.* Orator, metuo, ne langueſcat ſenectute. ¶ Aliquando ponitur pro languore conſci, *Virg. 11. Æn.* Purpureus veluti cum flos ſucciſus aratro langueſcit moriens. ¶ Aliquando pro tabeſci. *Plin. epiſt. 173. Sed* quod omnium rerum cupido langueſcit. ¶ Langueſcere ingeredum dicuntur cojores, cum diluriores fiunt. *Plin. l. 27. c. 13.* Langueſcente colore in lateum.

Languide, adv. *languidamente*, *pigramente*, Germ. *faulglich*, Gal. *lâchement*, Hiſ. *flacamente*, δοξόβλως, ἐπικλύδην, cunctanter, negligenter, otioſe. *Col. lib. 11. c. 1.* Ne ſtatim a prima hac familia cunctanter, & languide procedat. *Caſſ. 7. B. G.* Suos quoque languidius in opere verſari juſſit.

Languidúlus, a, um, *languidetto*, dim. a languidus. *Catpl. Argon. carm. 65.* Somni languiduli.

Languidus, a, um, *languido*, חָלָשׁ, נַחֲלָה, רָפֶה, Germ. *ſchwach*, *faul*, Gall. *languereux*, *lâche*, Hiſ. *flaco*, χαλαρός, ὑπόβλης, qui languet, remiſſus, debilis, infirmus. *Cicer. de Sen.* Senectus non modo languida, atque iners non eſt. *Id. in Cat. 2.* Vino languidi, confecti cibo, & ſc. *Id. Phil. 8.* Languidiores facti fumus. *Hor. 3. od. 21.* Vina languidiora, h. e. minus auſtera, mitia.

Languifícus, a, um, cujuſc languidam faciens. *Auſon. in Eclogar.* Languificſque Leo proſtat ferus ore calores.

Langúla. V. Lancula.

Languor, oris, m. *languore*, *languidezza*, חֳלִי, מַחֲלָה, Germ. *ſchwach heit*, Gal. *langueur*, *défaillance*, Hiſ. *flaqueza*, ἀσθένεια, defectio vitium & ſuci naturalis, remiſſio vigoris. *Cic. 1. de Div.* Animus cum languore corporis nec membris uti, nec ſenſibus poteſt, incidit in varia viſa, & incerta. *Hor. l. 2. od. 2.* Languor aquoſus, h. e. hydrops. ¶ Ponitur etiam pro laſſitudine. *Plaut. Aſin. 3. 2. 28.* Ubi ſæpe ad languorem tua dutipia dederis otio validos lictores ulmeis affectos lentis virgis. ¶ Transfertur ſæpe ad animum, & pro debilitate, torpore, inertiaque uſurpari ſolet. *Cic. 1. Off.* Nihil autem magis cavendum eſt ſenectuti, quam ne languori ſe, deſidiæque dedat.

Langurítum, n. 2. quidam ex Græcis Scriptoribus ſaccinum appellarunt, quod putarent, circa Padum beſtias quaſdam eſſe langurias, ſive langas appellatas, quarum urina in ſuccinum concreſceret. *Plin. l. 37. c. 2.* Differt a lyncurio, quod eſt lapis ex urina lyncis. V. ſuo loco.

Laniarium, n. 2. κρεωπώλιον, idem quod laniena. *Var. 2. R. R. c. 4.* Qui ſuccidiam in carnario ſuſpenderit potius ab laniatio, quam ex domeſtico fundo. Sunt qui putant, hoc loco ablativum *lanitario* eſſe a recto *laniarius*, *beccajo*.

Laniárius, ii, m. idem ac lanius. Inſcript. Narbonenſis apud *Grut: pag. 105. n. 4.* Nigidius primus Laniarius. V. dictionem præced.

Laniátio, onis, f. *lo ſcorticare*, ſpazio, פֶּלַח, Germ. *zerhauung*, Gal. *dechirement*, Hiſp. *deſpedacadura*, ἁλωῆς, σπαραγμός, κρεωργία, actus laniandi. *Senec. 2. de Clement. c. 4.* In cædes hominum, & laniationes pervenit.

Laniátus, a, um, nom. ex particip. *sbranato*, *lacerato*. *Ovid. 7. Met. verſ. 349.* Laniatum merſit in undis. *Virgil. 6. Æn. v. 494.* Laniatum corpore toto Deiphobum vidit. *Id. Æn. 12. v. 605.* Laniata genas.

Laniátus, us, m. idem, ac laniatio. *Cic. 1. Tuſc. cap. 43.* Quid igitur mihi feranum laniatus oberit nihil ſenticnti?

* Laníca, æ, f. lanicium. *Laber. ap. Non. c. 3. n. 133.*

Lanícium ii, n. ἔριον, צֶמֶר, idem, quod lana, vel lanæ proventus, ut fuga, & effugium. *Virg. 3. Georg. v. 384.* Si tibi lanicitim cura, primum aſpera ſylva, lappæque, tribulique abſint. *Plin. l. 8. c. 17.* Setas lanicio ſylvarum nobiles.

Lanícuris, e, adject. qui lanam habet. *Luberius apud Feſtul. de Pal. cap. 1.* arietem lanicurem.

Laniéna, æ, f. *beccaria*, Germ. *ein metzig*, Gal. *boucherie*, Hiſp. *carniceria*, κρεωπώλιον, macellum, officina; in qua laniatur, ac venduntur carnes, a laniando. *Plaut. Epid. 2. 2. 15.* Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias regiando ſum raucus factus. ¶ Accipitur etiam pro ipſa lacerattone. Hinc *Prudent. in Rom. v. 498.* Mediocrum ſectiones vocat lanienam Hippocraticam. ¶ Taberna lanienæ, adject. dixit *Var. l. 2. de vita pop. Rom. apud. Non. c. 12. 55.* ubi tamen alii legunt *lignea*. Male nonnulli, *laniena*, tamquam a *lanius*.

Laniſer, ra, rum, *che produce lana*, ἐριοφόρος, quod lanam fert. *Plin. l. 13. c. 14.* Æthiopia Ægypto contermina inſignes arbores fere non habet, præter laniferas.

Laniſica, æ, f. *lanajuola*. *Feſt.* ſeu potius *Paul. in voce Gaja.* Quam ſummam aſſeverant lanificam fuiſſe.

Laniſícium, cii, n. *lanificio*, Germ. *wollwerck*, Gal. *ouvrage de laine*, *travail en laine*. Hiſp. *obra de lana*, ἐριουργία, πλαστὴ, lanæ opificium. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c. 9.* Lucretiam inter ancillas in laniſicio offendunt. *Col. l. 12. in prafat.* Ut ne lanificii quidem earam ſuſcipere dignitatem.

Laniſícus, a, um, *lanajuolo*, Germ. *wollen tregt*, *weber*, Gal. *ouvrier en laine*, Hiſp. *lanero*, ἐριουργός, qui lanæ artem exercet. *Martial. l. 6.* Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores ſtamina. *Tibul. l. 2. eleg. 1.* Manum lanificam imponere pênſis. *Claud. in Eutr.* Lanificæ doctiſſimus artis.

Laníger, ra, rum, *che porta lana*, ἐριοφόρος, quod lanam gerit. *Cic. de Div. l. 1. c. 22.* Pecus lanigerum eximia pulchritudine. *Plin. l. 12. cap. 10.* Ejuſdem infuſæ exceliore ſuggeſtu lanigeræ arbores alio modo, quam Serum.

Lanígnus, a, um, V. Laniena.

Lanio, as, avi, atum, a. 1. *fendere*, *ſtraziare*, שׁוּחַ, פֶּרֶק, Germ. *zerreiſſen*, Gal. *dechirer*, Hiſp. *deſpedazar*, κρεουργέω, σπαράττω, ἀμύσσω, ſcindo, lacero. *Cic. 7. Fam.* Cum aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur. *Virg. 3. Georg. v. 514.* Laniabant dentibus artus. *Liv. l. 9. c. 1.* Lanianda viſcera præbere.

Lanio, onis, m. idem ac lanius. *Paul. JCtus l. 18. Dig. de Inſtr.* Lanionis inſtrumentum.

Lanionius, a, um, κρεουργικὸς, quod ad laniam pertinet, ut lanionia menſæ, in quibus ſcinditur caro. *Sueton. in Claud. cap. 15.* Carnificem ſtatim acciri cum machera, menſaque lanionia flagitavit.

Lanipendía, ſ. 1. quæ lanam pendit, & diſtribuit, *l. 31. ff. de donat. inter viv.*

* Lanipendíus, qui lanam pendit & diſtribuit. *Gruter. p. 648. n. 5.*

* Lanípes. V. Planipedes.

Laníſta, æ, m. 1. *lanajo*, λανιστὴς, γυμνικός, lanarius, lanæ carminator, a voce Græca allata, quæ a λανίζω, *lanam carmino*. Latinis laniſta erat, qui ludo præerat gladiatorio, qui gladiatores exercebat ad mutuam lanienam, unde vocis etymon. Porro laniſtæ familias habebant domi ad gladiatoram exercendam, quas inſtituere, & mox paratas vendere ſolebant muneratiis. *Juvven. ſat. 3. v. 158.* Hic plaudat nitidi prænonis filius inter Pinnirapi culros juvenes, juvenefque laniſtæ. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 6.* ad laniſtam ſe conferre. ¶ Translate laniſtæ avium dicti funt a *Columella*; qui aves cerraminibus præparabant, l. 8. c. 2.

* Laníſtatúra, æ, f. laniſtæ artificium. In Tab. Heracl. apud *Maxoc. p. 424. n. 49.*

Laniſtícus, a, um, adject. ad laniſtam pertinens, ut laniſtitia familia, apud *Petron. in fragment. Tragur. c. 45. Burn.*

Laniſtæ, æ, f. &

Laniſtes, ei, f. lana. *Laber. apud Non. cap. 3. n. 133.* Mollis e lanitia Atrica veſtis. *Tertul. adv. Marc. l. 1. c. 3.* lanities renovata hæc corpora veſtit.

Laniſtum. V. Lanicium.

Lanius, ii, m. *beccajo*, שַׁבָּח, Germ. *fleiſcher*, *metzger*, Gal. *boucher*, Hiſp. *carnicero*, κρεωπώλης, κρεουργός, qui carnes in carnario vendit populo, a laniandis pecudibus, quod eas concidat, lanietque. *Var. 2. R. R. c. 5.* Lanii, qui ad cultrum bovem emunt. *Cic. 1. Offic. c. 42.* Cetarii, lanii, coqui, ut ait *Terentius Eun. 2. 2. 26.*

* Lanna, pro lamina ſive lamina, λοβὸς, ſic habent quædam MSS. *Arnobii l. 2. p. 72.*

Lanoculus, m. 3. qui lana regit oculi vitium. *Feſt.*

Lanoſitas, atis, f. lanities, lana. *Tertul. de Pal. cap. 3.* Muſcoſæ lanoſitatis conchæ.

Lanóſus, a, um, *lanoſo*, Germ. *das viel wollen tregt*, Gal. *qui a beaucoup de laine*, Hiſp. *lanudo*, ἐριώδης, lana abundans. *Col. l. 7. c. 3.* Prolixi villi, nec aſperi, lanoſi, & ampli uteri.

Lanterna. V. Laterna.

Lanuginóſus, a, um, *lanuginoſo*, ἐλλώδης, quod lanugine abundat. *Plin. l. 22. c. 2.* Eſt & alia ſimilis, lanuginoſior, & minus pinguis. *Id. lib. 19. cap. 3.* Spinoſa, & caule lanuginoſo.

Lanúgo, inis, f. *lanugine*, *prima barba*, *peluria*, Ger. *wul an der frucht*, *flaum*, *gauchhaar*, Gal. *poil foleſt*, Hiſp. *velo bozo*, ἔλλος, tenera quaſi lanæ cujuſdam mollities, qualis in adoleſcentium genis, in avibus, in herbis, in fructibus quibuſdam, ut in malis Cydoniis cernitur, a lanæ ſimilitudine. *Ovid. 1. Amor. el. 14.* Comæ graciles inſtar lanuginis. *Id. ep. 21.* Primæ lanuginis ætas. *Lucr. l. 5.* Molli lanugine abundans herba. ¶ Ponitur aliquando pro ſcobe. *Col. 4. lib. 6. 29.* Nulla interveniente lanugine, quam excitabat antiqua terebra.

Lanúla, læ, f. *lanuzza*, dimin. a lana. *Cell. lib. 7. cap. 27.* Carunculæ lanulis ſimiles.

Lanuviánus, a, um, Lanuvinus, ut Lanuviana templa, *Capitolin. in Anton. Pio cap. 8.* ubi al. leg. *Lavinianæ*.

Lanuvínus, a, um, quod eſt ex Lanuvio. *Cic. lib. 9. Fam. ep. 22.* At honeſti Colea Lanuvini, Cliterniſi non honeſti.

Lanuvíum, n. 2. Lavinium, *Indovina*, & *Civitá Indovina*, urbs olim, nunc pagus, ſive oppidulum Larii, in via Appia, ab urbe Roma 16. M. P. inter Albam, Ariciam, Ardeam, & Velitras, in agro Laurenti.

Lanx, cis, f. *piatto*, πίναξ, πέλανος, מַגָּה, קַעֲרָה, מַאֲזְנַיִם, proprie eſt vas eſcarium, latum, & rotundum, idem ac patina, in quo caro tam toſta, quam elixa conditur, menſæque infertur. Sed aliqui lancem a patina diſtinguunt, quod lanx minus excavata ſit, quam patina. Dicta eſt a *latitudine*. *Plin. l. 33. cap. 12.* Lances e centenis libris argenti tunc ſupra quingentas numero Romæ fuiſſe conſtat. ¶ Ob ſimilitudinem translatum hoc nomen fuit ad duo illa vaſcula in libra, quibus res ponderantur, in quorum altero pondus, in altero res ponderanda imponitur, unde & libra *bilanx* dicta eſt, quod duas habeat lances. *Cic. 5. Fin.* Virtutis autem amplitudinem quaſi in altera libræ lance ponere. *Perſ. ſat. 4. verſ. 10.* Scis etenim juſtum gemina ſuſpendere lance Ancipitis libræ. ¶ Æqua lance penſare, eſt æqualiter, juſte, recte: *Plin. l. 7. c. 7.* In demum profecto vitam æqua lance penſitabit, qui ſemper fragilitatis humanæ memor fuerit. ¶ Lanx etiam vas eſt rebus divinis aptum. *Auſon. in Monoſillab.* Thuribula, & pateræ, quæ tertia vaſa Deum; lanx. ¶ Per lancem, liciumque furtum concipere, apud antiquos dicebatur is, qui ad rem furtivam inveniendam alienam domum intrabat. Mos enim erat Romanis ab Athenienſibus acceptus, ut qui rem ſibi furto ablatam apud aliam, qui ſuſpectus eſſet, quæreret, nudus, & ſolo licio cinctus domum ingrederetur, præterea lancem ob oculos teneret, teſtatus primum Deos, ſe ſpe inveniendi quærere: ſi inveniſſet, is, apud quem inveniret, mulctabatur. Hujus autem rei rationem reddit *Scholiaſtes Ariſtoph. in Nubib.* quod nudus ſe incedebat, ne quid forte veſtibus contectum inferret, quo falſum crimen probare poſſet: lancem autem tenebat ante oculos, ne corrumpendi fœminas potius, quam furti concipiendi cauſa ingreſſus videretur. *Gell. l. 11. c. 18.* Ea quoque furta, quæ per lancem liciumque concepta eſſent, perinde ac ſi manifeſta forent, vindicaverunt. Adde *Feſtum* in Voce *Lance*.

Laodamía, ſ. 1. Ἀνοδάμεια, Bellerophontis filia ex Achemene conjuge, quam, cum forma excelleret, Jupiter amavit, ſuſcepitque ſarpedonem, qui poſtea Lyciæ Rex factus eſt. Verum cum Bellerophon rerum ſucceſſu elatus in cœlum evolare Pegaſo inſidens conaretur, Jupiter hominis temeritatem agre ferens, œſtrum equo immiſit, quo exagitatus ſeſſorem excuſſit. Diana quoque Laodamiæ infenſa ſuis eam telis confixit. *Hom. 6. Iliad. Boec. l. 13. Gen.* ¶ Altera fuit Laodamia, Acaſti, & Laodothææ filia; quæ tanto amore Proteſilaum virum ſuum adamavit, ut, cum ab Hectore occiſum cognoviſſet, ſuperſtes ei eſſe noluerit. Priuſquam tamen interiret, in ſolatium mœroris optaverat, ut mortui umbram videret, qua viſa in illius amplexibus expiravit. *Ovid. ep. 20.*

Laodicénſis, ſe, &

Laodicénus, a, um, ad Laodiceam urbem pertinens, ut Laodicenſis civitas, apud *Cic. 5. Fam. ep. 20.* & Laodiceni, orum, ejus urbis cives, apud *Caſſ. ad Cic. Fam. 12. ep. 13.* Porro Laodicea, Ἀκοδίκεια, triplex eſt: prima in Cœleſyria ad Libanum montem, & Orontem fluvium: altera Syriæ metropolis in ora maris Phœnicii: tertia in Lydia ad Lycum fluvium. V. Geographos.

Laomédon, ontis, m. 3. Λαομέδων, filius Ili, nepos Troi, pronepos Erichthonii, abnepos Dardani, Rex Troadis. Filios habuit Antigonem, Bucolyonem,

Clytonem, Heſionem, Joetaonem, Lampum, Priamum, Titonem. Cum de ædificandis Trojæ mœnibus cogitaret, Apollini, & Neptuno id negotii dedit, paſcend

pro Mil. Cum illam bellum judicii laqueos declinantem jam irretitam tenerent. ¶ Et speciatim pro captiosis argumentationibus. *Cic. de Fato*, c. 4. Ad Chrysippi laqueos revertamur. *Id pro Cæc.* Neque æquitatem rei verbi laqueo capi putas oportere.

Lar, h. e. Lartes, unum ex prænominibus Civium Romanorum. *Liv. lib. 3. cap. 65.*

Lar, olim Lalar, f. 3. alio nomine Lara, & Larunda, una Najadum Tiberis, filia Almonis, sic dicta a loquacitate, nempe a λαλέω, *loquor*. Cum Jupiter Junonem amaret, illique vim pararet, Lar admonuit Junonem de Jovis infidiis, insuper Junonem adiit, & Jovis amorem narravit. Jupiter Lari linguam eripuit (Nine Dea Muta appellata est) & jussit a Mercurio ad Inferos adduci, & Stygiæ paludis Nymphæm esse, Mercurius Larem in itinere compressit. Illa gravida facta geminos peperit, qui a nomine matris *Lares* dicti sunt, & a Romanis tamquam compitorum præsides, & urbis Romæ custodes, seu patroni culti fuere. *Ovid. 2. Fast. v. 599. Lact. l. 1. de falsa relig. cap. 20.*

Lara. V. Lar.

* Laralsa, ium, n. pl. dies festi in honorem Larium. Sic quidam legendum putant in ver. Calendar. apud *Gruter. p. 133.* habetur Lar. N. P. h. e. Laralis, nefastus primo. Alii malunt *Larentalia*, de quibus *Ovid. 3. Fast. v. 55.*

Lararium, n. 2. ἐφέστιον, בַּיִת, sacrarium domesticum, locus, in quo Dii tuelares domus reponebantur, & adorabantur, a *Lare*, vel *Laribus*. Scribit *Lampridius cap. 29.* Alexandrum Severum in lrario rem divinam matutinis horis facitasse ad effigies Deorum, in quibus habebat Apollonium, Orphcum, Abrahanum, & Christum, *in secundo Larario habuisse simulacrum Virgilii, & Ciceronis.*

* Lardarius, ii, qui lardum vendit, aut farcimina. *Gruter. p. 647. n. 4.*

Lardum, five laridum, n. 2. *lardo*, חֶלֶב, Ger. *speck von schweinen*, Gal. *du lard*, Hisp. *lardo*, κοιρεῖα σάξις, caro suilla quovis modo salita, vel potius pingue illud, quod suis corpus undequaque circumdat. *Marc. lib. 7. c. 12.* censet, contrarium esse ex *laridum*, & hoc dici quasi large aridum. Hinc *Juv.* illud, *Sicci terga suis*, vetus interpres laridum interpretatur. *Ovid. 6. Fast.* Pingua cur illis guttatur lauda Calendis? *Plaut. Capt. 4. 3. 3.* Quanta pernis pessis veniet? quanta labes larido?

* Larentalia. V. *Laralia*, & *Laurentalia.*

Larentia, f. 2. nobilissima meretrix fuit, quam aliqui suspicantur eandem fuisse, ac Accam Laurentiam, alii eandem dicunt, ac Floram. Populum Romanum moriens hæredem fecit, & Dea habita est. V. *Acca Laurentia*, & *Flora.*

Lares, ium, & rum, *m. 3.* לְאֵלֵי בַּיִת, duo filii Laris, seu Larræ, seu Larundæ Nymphæ, qui compita servare, & pro urbis Romæ conservatione vigilare credebantur. *Ovid. 2. Fast.* Communiter Lares illidem sunt, qui Penates, & privatorum domibus præesse censentur. Proinde celebantur domi, focisque illis facer erat. Appellari sunt a matre: sed Scaligeri, & Vossii sententia Lar est vox Herrusca, & principem significat. *Arnobius l. 3.* deducit a χάρα, *vicus*, quod Dii essent vicorum. *Ovid. 2. Fast.* Utque gravis, geminosque parit, qui compita servant, Et vigilant nostra semper in urbe Lares. *Tibul. 1. 1. el. 1.* Vos quoque focilices quondam, nunc pauperis agri Custodes ferris munera vestra Lares. *Plaut. Aul. prol. 2.* Ego Lar sum familiaris ex hac familia, unde exeuntem me aspexistis. ¶ Metonymice, quoniam Lares etiam privatorum domibus præesse credebantur, Lar ponitur pro ædibus, seu pro domo, & etiam pro urbe. *Sal. in Catil.* Illos binas, aut amplius domos continuare, nobis Larem familiarem nusquam ullum esse? *Marc. l. 1.* O mihi curarum pretium non vile mearum, Flacce, Antenorei spes, & alumne Lari, *id est* urbis Patavii. ¶ Ponitur & pro parte interiore domus, & pro foco. *Ovid. 1. Fast.* Omnis habet gemmas hinc, atque hinc janua frontes, E quibus hæc populum spectat, at illa Larem. *Col. l. 11. c. 1.* Confuetæque rusticus cuiga Larem dominî, locumque familiarem semper opulari. ¶ Homo sine lare, h. e. pauperrimus. *Curt. l. 5. c. 12.* Sine pignore, si ne Lare, terrarum orbis exulem. ¶ Lares, proprietates, viales, cunctales, &c. qui fuerint, V. suis locis. ¶ *Larum* in genitivo pl. habetur in *monumento Ancyrano*, Ædem Larum.

Large, *f. 1.* Larix, Laricis, *Larfeld*, opp. Norici, intra Alpes, in lim. Carnorum, medium inter Aquilejam, & Virinum. Aliis est *Reca.*

Large, adv. *largamente*, *splendidamente*, מֵאוֹר, Germ. *reichlich*, Gal. *largement*, *abondamment*, Hisp. *largamente*, ἀφθόνως, liberaliter, abundanter. *Horat. l. 1. od. 5.* Ligna super foco large reponens. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 8.* Large effusseque donare. *Id. Verr. 2. c. 8.* Decuriæ mihi copia quam largissime facta. *Curt. l. 7. cap. 4.* Circumferri merum largius jubet.

Largiānus, a, um, ad Largium pertinens, quod est nomen viri proprium. *Largianum Senatusconsultum* de liberorum successione, memoratur a *Justinian. lib 3. Institut. tit. 7. ad fin. & l. 7. Cod. tit. 6.*

Largificus, a, um, copiosus, abundans. *Lucil. 2. v. 827.* Stipe largifica aliquem ditare.

Largifluus, a, um, quod large, & abundanter effluit, πλούσιος. *Cic. 3. de Or. c. 39.* ex vet. Poeta: *Gr ndo mixta imbri largiflua fulgura*, & præcipitans cadit.

Largiloquus, a, um, *copiose nel dire*, πολυλόγος, מְגַרְיל לְבָרָה, qui abundanter loquitur. *Plaut. Cist.* Largiloquæ exemplo fumus, plus loquimur, quam fat est. *Id. Mil. 2. 3. 47.* Nonne tibi istam prætruncati linguam largiloquam jubes?

Largimentum, i, n. largitio. *Fulgentii est l. 2. Mythol.*

Largio, is, pro *largior* dixere *Accius*, & *Lucil. apud Non. cap. 7. num. 19.* Adde *Priscian. lib. 8.*

Largior, iris, itus, sum, *donar largamente*, נָרָה, חָתַן, נָתַן, Ger. *schencken*, Gal. *donner*, Hisp. *dar*, χαρίζομαι, πολυτελῶς, profuse dono. Usurpatur cum acc. & dat. qui quidem dativus interdum non exprimitur, sed tamen subintelligitur. *Plaut. Amph. 1. 1. 155.* Proin tu istam cœnam largire, si sapis, esurientibus. *Cic. pro Quint.* Cui summam copiam, facultatemque dicendi natura largita est. *Id. pro Corn. Balbo.* Tum vel nimium parcus in largienda civitate. ¶ Usurpatur item cum ablat. & præpos. *ex*, vel *de*. *Cic. 3. Fam.* Ad largiendum ex alieno restrictior. *Cæs. 5. de B. Afric.* Ac de sua pecunia largitus est. Item sine præpos: *Plaut. Pseud. 1. 4. 3. & Perf. 2. 3. 13.* ¶ Interdum est permittere, concedere. *Col. l. 5. c. 9.* Si tempus non largitur. ¶ Olim in futuro indicativi habuit largibor. *Plaut. Mil. 4. 6.* Num tu te vilem feceris, si te altro largibere. *Id. Bac. 4. 7.* Tuam libertatem Chrysolao largibere.

Largitas, atis, *liberalità*, *largheꝛza*, נְדָבָה, Germ. *das ausschenken*, Gal. *largesse*, Hisp. *largueza*, *liberalidad*, δαψιλεία, liberalitas, seu actus liberalitatis. *Ter. Adel.* Quæ isthæc subita est largitas? *Cic. 2. Nat. Deor. cap. 62.* Fruges terra eum maxima largitate fundit. ¶ Differt a largitione. V. *Largitio.*

Largiter, adv. idem ac large, affatim, abunde. *Plaut. Rud. 4. 4. 144.* Credo, illic ineste auri & argenti largiter. *Hor. lib. 2. Sat. 4. ad fin.* Fortasllis & istinc largiter absolvetur longa ætas. *Cæs. l. 1. B. G. c. 18.* Largiter posse.

Largitio, onis, *donazione*, שַׁי, מַתָּנָה, חֵן, *vergeuden*, Gal. *largesse*, Hisp. *donacion*, *dadiva*, δόσις, actus largiendi. *Largitio*, & *largitas* inter se differunt, quod *largitas* humanitatis sit, ut Agrarius ait, *largitio* ambitionis. Est enim *largitas* rationabilis, & definitur liberalitatis effectus; *largitio* plerumque est expensa sine modo ad benevolentiam conciliandam. *Cic. 2. Offic.* Quod largitione benevolentiam Macedonum conciliarat. *Id. ibid.* Jam in proverbii consuetudinem venit, largitionem fundum non habere. *Id. in Pis.* Ego Senatum, & bonos omnes maximarum largitionum meru liberavi. *Cæs. 1. B. Civ. c. 39.* Largitione redemit militum voluntates. Hoc *Cæsaris* loco largitio in bonam partem accipitur, pro largitate. Largitionalis, le, adj. Largitionales dicebantur, qui Imperatorum muneribus, & largitionibus præerant. *Vopisc. in Carino, c. 20.* Cum ei quidam largitionalis suus editionem Cari lauderet. *L. 12. Cod. de vestigal.* Largitionales tituli.

Largitor, oris, dep. frequentat. a *largior*. *Plaut. Trinum. 3. 3. 14.* Ex ea dote largitari te illi.

Largitor, oris, m. 3. *donatore*, *prodigo*, *liberale molto*, נָדִיב, Germ. *der viel verschenket*, Gal. *donneur*, *prodigue*, Hisp. *donador*, *pródigo*, profusor, prodigus. *Liv. l. 6.* Prædam militi dedit, quo minus speratam minime largitore duce, eo militi gratiorem. ¶ Speciatim accipitur pro eo, qui largitione populum corrumpit, & ambitus crimen committit. *Cic. 1. Offic.* Existuntque in Rep. plerumque largitores, & factiosi, ut opes quam maximas consequantur.

Largitūdo, inis, f. largitas. *Charis. l. 1. pag. 78. Pulsch.* Largitudo nusquam invenitur, nisi apud Nepotem.

Largitus, a, um, partic. a largior. *Plin. l. 17. c. 11.* Aut si id conditio largita non sit. *Cic. de Aruspic. resp. c. 25.* fecunda fortuna regnum largita. ¶ Passiva significatione *Tibul. l. 4. carm. 1. v. 129.* Cum largita tuis sunt muta silentia votis.

Largitus, adv. largiter. *Afran. apud Non. c. 11. num. 44.* Quid lacrymas? largitu prolaqueare.

Largiusculus, a, um, adj. dimin. aliquantum liberalis. *Solin. cap. 7. (al. 12.)* Largiusculos inanibus salivarum facit.

Largus, a, um, adject. copiosus, abundans, *abbondante*, *copioso*, רַב, יָרִיד, נָדִיב, πλούσιος, πολυτελής, πολύς, πολυτελῶς a λαῦρος, vel *largior*. *Virg. 2. Æn.* fletus largos effundere. *Ovid. 4. Fast.* Larga messis. *Liv. l. 40. c. 13.* Largiore vino uti. *Plin. lib. 11. c. 39.* Pili equis in juba largi. ¶ Item prodigus, in dando effusus, *prodige*, *splendido*, ἀδέκαστος, λαμπρός. *Cic. 2. Offic. 16.* Duo sunt genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. *Id. Verr. 5. c. 50.* Qui si largiffimus esse vellet, cumulatione munera necretur. *Virg. 11. Æn.* Largus opum. *Plaut. Asin.* Largus opera nocturna. *Id. ib.* Largior lingua. *Hor. l. 4. od. 12.* Largus donare.

Larisum, V. Larsum.

Larifuga, æ, m. & f. qui lares suos deserit, erro, vagabundus. *Petron. in fragm. Tragur. c. 57. Burm.* Larifuga nescio quis, non valet totium suum.

Larignus, a, um, adj. qui est ex larice. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Larigna materies.

Larinas, atis, m. & f. qui est ex Larino oppido. *Cic. pro Cluent.* Larinas mulier.

Larine, es, f. Ἀκτὴ, fons Atticæ. *Plin. l. 4. c. 7.*

Larinum, n. 2. *Larino*, *Larinæ*, urbs Frentanorum, in Aprutio, apud Apuliæ fines, in conf. Capitanatæ prov. inter Histonium opp. Aprutii, & Theanum.

Larissa, f. 1. *Larisso*, *Larissæ*, al. *Larsa*, urbs Thessaliæ mediterranea, in Pelasgiotide regiuncula, & in confinio Macedoniæ, Metr. ampla, patria Achillis, ad Peneum fl. ¶ Larissa altera, quæ Larissa Pensilis dicta fuit, item Cremaste, *Larso*, *Larisæ*, al. *Armino*, urbs maritima Thessaliæ, in Phthiotide regiuncula ad M Ossam, & ad Pagasicum sinum. ¶ Larissa item, *Laris*, urbs Syriæ sub Metr. Apamena, inter illam, & Epiphaniam. ¶ Item opp. Æolidis, a Cuma urbe 10. stad. ¶ Item opp. Peloponnesi, arx Argivorum. ¶ Item opp. agri Attici. ¶ Item urbs Asiæ, apud Tralles, a qua Larissæus Jupiter dictus est. ¶ Item urbs Italiæ, quam Pelasgi condidere.

Larissæus, a, um, adj. ad Larissam pertinens. *Virg. 2. Æn. v. 197.* Quam neque Tydides, nec Larissæus Achilles, &c.

Larius, m. 2. *Lago di Como*, Germ. *Comersee*, lacus Insubriæ, & Ducatus Mediolanensis, totius Italiæ amplissimus, versus Boream, & Rhætos, a Mediolano 25. M. P. in Bor. Dictus est a λαρὸς, *lacus*, *fulica*, nempe a fulicarum multitudine. Per hunc lacum medius fluit Addua fl. aquasque ejus reddit suaviores, deinde per oppositam lacus partem erumpens, in Padum non longe a Cremona influit.

Larius, a, um, quod ad Larium lac. spectat. *Catul. epigr. 33.* Veronam veniat novi relinquens Comi mœnia, Lariumque litus.

Larix, icis, f. *larice*, Λάρικξ, πίτυς, arboris genus cognatum abieti, & pino, a λαρὸς, *suavis*, nempe ab odoris suavitate. Resinam enim fundit, & vere flores gignit odoratos. Nullam quantumvis longa senecta cariem sentit. Neque ignem per se concipit, neque ulla ratione ardet, eo quod plurimum terrestris, aqueæque habeat substantiæ, minimum autem ignææ, aut aeriæ. *V. Vitruv. l. 2. c. 9.* Nec est alia ratio eam consumendi, quam si magna lignorum copia uratur, quemadmodum in iis contingit lapidibus, qui calcis gratia coquuntur. Abundat circa Padi ripas, & maris Adriatici littora, vix alibi nota. *Plin. lib. 16. c. 10. Lucan. l. 9. v. 290.* Et larices, fumoque gravem serpentibus urunt abrotanum.

Lars, Lartes. V. Lar.

Larvæ, arum, f. *anime malefiche*, *ombre notturne*, לִילִית, Germ. *gespenst*, *nachtgeist*, Gal. *masques*, *fantômes*, Hisp. *disfraces*, *fantasmas*, μορμώτης, μορμολύκεια, genii mali, ac noxii defunctorum, a *Lare*, hoc est malo genio. A Laribus familiaribus eo differebant, quod hi certis ædibus curam gererent posterorum. Larvæ autem vagarentur sedibus incertis, curæque ejusmodi exfortes forent. Quæ pœna eos manfit ob vitam male transactam. *Aug. l. 4. de Civ.* Larvæ dicuntur animæ hominum depravatæ, & in malis vitæ meritis maculosæ, quæ a corpore separatæ terriculamentum sunt mortalibus. *Apul. in Apol.* Larvas appellat noctium occursacula, bustorum formidamina, sepulchrorum ericulamenta. *Plaut. Amph.* Nam hæc quidem ædepol larvarum plena sunt. *V. Turneb. in Præf. Plinii.* ¶ Larva etiam persona dicitur, quam Itali vocant *maschera*, πρόσωπον, σπελετός. *Apul. in Apol.* Hunc denique (Mercurium), sive Mercurii simulacrum affabre factum) qui larvam putat, ipse est larvatus. Ubi larvam vocat, non Lemurem, terriculamentum nocturnum, fed σπελετὸν, quomodo & alibi formam larvalem dixit, & Petronius larvam argenteam. *Hor. 1. Sat. 5. v. 64.* Nil illi larva, aut tragicis opus esse cothurnis. ¶ Translate larva dicitur de homine stupido, & insano. *Plaut. Merc. 5. 4. 20.* Etiam loquere larva tu? *Cas. l. 4. 2.*

Larvalis, Larvialis, le, o. 3. *terribile*, *spaventevole*, μέρμορος, terribilis, deformatus, pallens, emaciatus, ac prorsus horrendus, a *Larva*. *Ammian. l. 31.* Larvale simulacrum. *Senec. ep. 24.* Nemo tam puer est, ut Cerberum timeat, & tenebras, & larvalem habitum &c. ¶ *In Priapejis carm. 32.* legitur *larvialis* epentheſi *ĭ* i. Pallorem maciemque larvialem.

Larvātus, a, um, adject. larva indutus, personatus, *mascherato*. Accipitur fere pro furioso, & mente capto, & quasi a larvis agitato, auctore *Festo*. *Plaut. Men. 5. 4.* Quid esse illi morbi dixeras? narra, senex, num larvatus, aut cerritus?

Larvo, as, a. 1. larvis infestis, torreo. *Firmic. l. 3. c. 14.* Fascinantes mulieres, quæ etiam ipsos artus larvari, ac fascinari faciant.

Larunda, æ, f. eadem ac Lara, de qua V. in *Lar. Ausun. Idyll. 5. v. 52.* Nec genius domuum Larunda progenitus Lar.

Lasanum, n. 2. *cantaro*, Germ. *ein scheißkubel*, Gall. *pot de chambre*, Hisp. *servidor*, *servicio*, Ἀσάνιον, כְּלִי חֹל דְּגָלִים, כְּלִי הִיתַּת אַסְא, vas evacuando ventri accommodatum, seu quo retrimenta cibi excipiuntur, a Græca voce allata, quam Hesychius familiaricam fellam interpretatur. *Hor. 1. Serm. Sat. 6. v. 109.* Cum Tyburte via Prætorem quinque sequuntur te pueri, lasanum portantes, œnophormmque.

Lascive, adv. *lasciv amente*, ἁπαλῶς, libidinose, molliter, petulanter, procaciter. *Mart. in ep. præfixa lib. 8.* Lascive loqui. *Avien. in Arat. prognost. v. 514.* Et si persultans aries lascivius herbas Appetit.

Lascivia, æ, f. 1. *lasciv ia*, *petulanza*, שַׁעֲשׁוּעִים, קֹרֶא, ἁπαλότης, Germ. *der muthwill*, *geilheit*, Gal. *lascivieté*, *pétulance*, Hisp. *lecania*, animi incontinentia ex fatuitate fere & otio nascens, quæ vel in procaciteram, vel in libidinem erumpit. Sæpe tamen est sine malitia. *Senec. de consol. ad Hel. c. 16. de blandissimo puero.* Cujus non lacrymas ejus hilaritas supprimat? cujus non contractum sollicitudine animum illius asgutiæ solvant? quem non in jocos vocavit illa lascivia? Sic *Plin. l. 9. ep. 33.* lascivium vocat ludicros cursus decursusque delphini. Et *Cicilib. 1. Div. c. 14.* Ut prorectione lari piscium lasciviam intuerentur. Sic *Tac. de Germ. c. 25.* saltationem inter gladios, audacem lasciviam dixit. ¶ Interdum pro libidine ponitur. *Suet. in Calig. c. 36.* Cum maxime placitam fevocasset, paulo post, recentibus adhuc lasciviæ notis, reversus &c. ¶ Item pro petulantia, & procacitate. *Quint. l. 9. c. 2.* Assistentes oderint hanc maledicendi lasciviam. Sic *Tacit. Ann. 11. c. 13.* Theatralem lasciviam vocat jocos impudentes, & probra a populo in Theatro jactata in consulares viros, & illustres fœminas. ¶ Est etiam lasciviæ in oratione, cum scilicet intemperanti stylo quis utitur. *Quint. l. 2. c. 6.* ¶ *Plaut. Asin. 2. 2. 32.* O carenarum colone! L. O. virgarum lasciviæ! h. e. in cujus tergum virgæ lascivire solent?

Lascivibundus, a, um, lasciviens. *Plaut. Stich. 2. 1. 16.* Quidnam dicam Dinacium lascivibundum tam libenter currere.

Lascivio, is, ii, itum, n. 4. *lussureggiare*, שָׁטָה, מוּר, *uppig*, *feyn*, Gall. *folâtrer*, *etre lasciif*, Hisp. *bolverse*, *o ser lasciivo*, ἐκβακχεύω, est petulanter agere, ut equi indomiti solent, & qui diu in otio fuerunt, qui aut calcitrant præter solitum, aut lusitant, exsultantque. *Liv. l. 2. c. 29.* Et lascivire magis plebem, quam servire. *Col. l. 6. c. 24.* Satietate verni pabuli pecudes exhilarate lasciviunt. *Ovid. 7. Met. v. 321.* Fuga lascivit agnus.

Lascivitas, atis, f. lascivia, petulantia. *Firm. lib. 1. c. 1. & Cœl. Aurel. lib. 3. Tard. c. 8.*

Lascivter, adv. lascive, petulanter. Habet hanc vocem *Nævius* apud *Charis. libr. 2. pag. 183. Putsch.*

Lascivulus, a, um, *lasciviesso*. *Nev.* apud *Prisc. lib. 10.* Manu lascivula, ac tenellula.

Lascivus, a, um, *lasciivo*, *petulante*, שׁוֹטֶה, גּוֹרֵר, Ger. *geill*, *muthwillig*, Gal. *lasciif*, Hisp. *Virg. Ecl. 3. v. 64.* Malo me Galatea petit lascivia puella, & fugit ad salices, & se cupit ante videri. *Mart. l. 11. epigr.* Lascivus leporis cursus. *Ovid. Metam. 13.* tenero lascivior hædo. *Suet. in Tiber. c. 43.* lasciviissime picturæ. *Plin. lib. 10. l. 10. c. 42.* Lascivus in vino. *Quint. l. 6. c. 4.* Siculi ut sunt lascivi, & dicaces. *Spartian. in Adriano, c. 24.* Idem severus, latus, comis, gravis; lascivus, cunctator; fervus, clemens, & semper in omnibus varius.

Laser. V. Laserpitium.

Laseratum, i, n. condimentum ex lasere. *Apic. l. 1. c. 30.*

Laseratus, vel Lasararus, a, um, adject. lasere conditus, ut laseratum acetum, apud *Plin. Valer. l. 1. c. 21.*

Laserpitiarium, ii, n. condimentum ex laserpitio, *Petron. in fragm. Tragur. c. 35. Burm.* De laserpitiario, mimo canticum extorsit.

Laserpitiātus, a, um, quod laserpitio mixtum est. *Cato de R. R. c. 116.* Permisceto lentim aceto laserpitiato. *Plin. l. 18. c. 30.* Sunt, qui lentem aceto laserpitiato respergant.

Laserpitifer, a, um, adject. laserpitii ferax, ut Laserpitifera Cyrenæ, apud *Cat. carm. 7. ad Leb. v. 4.*

Laserpitium, ii, n. vel laser, eris, n. 3. σάκις σιλφίου, חִלְתִּית, succus sirpis, seu silphii. Sirpe, seu silphium est magis virgultum herbidum, quam arbustum. Officinæ asam fœtidam appellant. Nascitur in Cyrenaica regione. Odoratis est radicibus. Ex ejus culmo æstate exsudat pingue roscidum in modum lactis, quod paſcentium hircorum inhæret barbulis, & cum arefactum inolevit, gutris stiriatis colligitur ad usum menſarum, & medicinæ. Hujusmodi succus dicitur laserpitium, & truncata voce laser, quasi lac sirpitium, seu sirpicum, idest sirpis virgulti, quoniam manat in modum facteum. *Sol. c. 30. Pl. l. 18. c. 3.* distinguit laser a laserpitio, laserpitium accipit pro planta sirpis, seu silphii, laser pro succo. *Cato l. 3. Orig.* Laserpitium pro pulmentario habet *Pla. Rud. a. 3. sc. 2.* Si speras, tibi hoc anno multum futurum sirpe, & laserpitium. *Palladius l. 3.* laserpitium vocat opon Cyrenaicum, igesti, succum Cyrenaicum. Nam gignitur in Cyrenaica regione, ut dictum est.

Lases, olim dicebantur, qui nunc Lares. *Ter. Scaur. de Orthogr.*

Lasātus, a, um, nom. ex partic. a lassor, aris, defatigatus, *stanco*, *sfancato*, κοπωθείς, יָגַע כַּח. *Ovid. 6. Met.* Lassata membra. *Juven. sat. 6. v. 130.* Et lassata viris, nec dum satiata recessit.

Lassesco, is, n. 3. *divenir lasso*, נָלְאָה, יָגַע, Germ. *mud werden*, Gal. *se lasser*, Hisp. *cansarse*, ἐκκάμνω, *fatigor*, lassus fio. *Plin. l. 10. c. 16.* Non lassescere in ullo labore, qui nervos ex alis gruis, & cruribus habeant. *Id. l. 7. c. 40.* Ne lassescat fortuna, metus est. *Prudent. l. 2. adv. Symmach. v. 101.* Lassescere visu.

Lassitūdo, inis, f. *stanchezza*, תְּלָאָה, Germ. *muds*, Gal. *lassetè*, Hisp. *cansancio*, κόπος, molestia, quam ex labore suscipimus. *Cic. de Inv. l. 2. c. 4.* Postquam illos arctius ex lassitudine dormire sensit. *Id. l. 12. Fam. ep. 25.* Sed nulla lassitudo impedire officium, & fidem debet.

Lasso, as, a. 1. *stancare*, *affaticare*, תְּלָאָה, Germ. *ermuden*, *mud machen*, Gal. *lasser*, *faire las*, Hisp. *cansar*, κοπόω, fatigo. *Ov. 3. de Ponto, el. 7.* Quam sua qui tumidis brachia lassat aquis. *Pl. ep. 9. l. 3.* Multisque causis non lassaretur modo, verum etiam confunderetur. *Marc. l. 8. epig. 31.* Iuppliciibus dominum lassare libellis.

Lassulus, a, um, dim. a lassus, *Catul. carm. 64. v. 37.* Lassulæ nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.

Lassus, a, um, *lasso*, *stanco*, *affaticato*, נִלְאָה, יָגַע כַּח, עָמֵל, Ger. *mud*, *erlegen*, Gal. *las*, Hisp. *cansado*, κεκμηκώς, κοπωθείς, fessus, fatigatus, corporis, vel animi labore fractus. Aliqui deducunt a *labore*, alii a *lapso*. *Plaut. Pseud. 2. a. 2. 66.* Nam ut lassus veni de via. *Ovid. 5. Trist. eleg. 4.* Lassus via. *Ter. Andr. 2. 1. 4.* Animus lassus, & cura confectus. *Plaut. Stich. 4. 1. 16.* Si res lassa labat, iridem amici collabascant. *Plin. l. 17. c. 5.* Terra lassa, h. e. sterilis, seu effœta. ¶ Cum genit. *Hor. l. 2. od. 6.* Sit modus lasso maris, ac viarum, militiæque. ¶ Cum infinito. *Propert. l. 2. el. 13. v. 28.* Nec fueris nomen lassa vocare meum.

Lastaurus, m. 2. λάστανρος, קֶרֶשׁ, catamitus, qui muliebria patitur. Hesychius, & Suidas scripsere, accipi etiam pro scortatore. Quidam dicunt, proprie notare benc mutoniatum, metaleptice accipi pro homine falsidi. Alii malunt sic vocari eum, cui taurus hirsutus, seu hispidus est. Phrynicus auctor est, veteribus quidem dictum catamitum, sed fuo sæculo sic vocari hominem pravum, ac crice dignum. Vox Græca est, quæ facta est ex λαξ, particula intensiva, & τεύρος, quod significat ταῦρον, i. e. partem illam, quæ est inter podicem, & scrotum. *Suet. de Illustr. Grammat. c. 15.* Lenæus Pompeji libertus mores ejus figillatim expressit, nebulonem, luxoriosum, popinonem, & lastaurum appellans.

Late, adv. *largamente*, πλατέως, φύρεως, לְרָחְבָּ, in multis locis. *Cic. pro L. Man.* Tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque differsum, &c. *Id Catil. 4. c. 3.* Latius opinione disseminatum est hoc malum. *Idem 1. Off.* Latissime patere videntur ea, quæ, &c. *Id. 2. Fin. c. 6.* Latius loqui. *Plin. l. 4. ep. 20.* Ingenii velis latissime vehi. ¶ Latius narrare aliquid; *ingrandire*. *Cæs. lib. 2. B. C. c. 17.* Atque hæc ad eum latius Afranius, atque inflatius præscribebat.

Latebra, æ, & latebræ, arum, f. *spelonca*, גֹּחַר, מַחֲבָא, Germ. *underschlauff*, Gal. *cachette*, Hisp. *escondrijo*, φωλεός, locus, ubi aliquid occultatur, a *lateo*. Quidam volunt; latebras de hominibus, latibula de feris dici. Sed hæc differentia non observatur, & latebræ dicuntur de locis, in quibus se homines abdunt, & de ferarum cubilibus, & de quibusvis locis, in quibus aliquid absconditur. *Lucan. l. 1.* Cedendum est bellis, quorum tibi tuta latebra Lesbus erit. *Liv. l. 46.* Inter vepres, & latebras ferarum nocsem unam delirui. *Plaut. Aulul. 4. 2. 2.* Non metuo, ne quispiam inveniat: ita probe in latebris situm est. ¶ Ponitur interdum latebra pro excusatione, & prætextu. *Cic. 3. offic. c. 20.* Viderint, ne quæratur latebra perjurio, i. e. excusatio, qua lateat perjurium. *Id. 2. Div. c. 20.* Se in mirificam latebram conjicere.

Latebrīcŭla, æ, m. φωλεύς, latebras incolens. *Plaut. Trin. 2. 1. 14.* Latebricolarum hominum corruptor.

Latebrōse, adv. *occultamente*, בְּמַחֲתֶּ, Germ. *verborgener weise*. Gal. *en cachette*, Hisp. *escondidamente*, κρυβδην, occulte, clam. *Plaut. Trin. 2. 2. 2.* Neque laterbrose me abs tuo conspectu occultabo.

Latebrōsus, a, um, *dove sono molti luoghi da nascondersi*, אֹפֶל, מְלֵא מַחֲבָאִים, מְחִירִים מְהֻרִּים, Germ. *voll helen*, Gal. *plein de cachettes*, Hisp. *lleno de escondrijos*, φωλεώδης, in quo frequentes latebræ sunt. *Plaut. Bacch. 1. 1. 22.* Nam huic ætati non conducit, mulier, latebrosus locus. *Liv. l. 21. c. 54.* Locus latebrosus ad equites tegendos. *Virg. 5. Æn.* Pumex latebrosus, h. e. fistulosus.

Latens, tis, adj. o. abditus, occultus, *nascosto*. *Virg. 1. Æn.* Saxa latentia. *Pomp. l. 2. de orig. jur.* In latenti jus civile retinere.

Latenter, adv. *nascostamente*, נִכְחַד, Germ. *verdechtlich*, Gal. *en cachette*, Hisp. *a escondidas*, clam, occulte. *Cic. in Top. c. 17.* Eventus obscura causa, quæ latenter efficitur. *Ovid. 3. de Pont. eleg. 6. in fin.* Si res est anceps ista, latenter ama.

Lateo, es, tui, sine sup. n. 2. *esser nascoso*, *nascondersi*, נִכְחַד, מַחֲבָא, Ger. *verborgen ligen*, Gal. *etre cache*, Hisp. *estar escondido*, κεύθω, in occulto sum, clam sum, delitesco. a Dorico λάθω, pro λήθω, ϑ in r converso. *Cic. 3. Verr.* Nullæ sunt occultiores insidiæ, quam hæ, quæ latent in simulatione officii. ¶ Et quoniam ea, quæ in occulto sunt, fere ignorantur, factum est, ut latere accipiatur pro ignorari: sed in hac significatione fere impersonaliter ufurpatur. V. *Later.* ¶ Dicimus autem, latere in, & subaliqua re. *Virg Cic. & Liv.* Item cum abl. sine præp. *Ter. Heaut. 4. 1.*

Later, eris, m. 3. *quadrello*, *mattone*, לְבֵנָה, Germ. *ein ziegel*, Gal. *brique*, Hisp. *ladrillo*, πλίνθος, terra cocta, & in lapidem durata, a λᾶς, seu λάξ, *lapis*. *Cic. 2. Div.* Num hoc in latere, aut in cœmento, ex quibus urbs effecta est, potuit valere? *Col. lib. 9. c. 6.* Ut vel ex fimo fingantur, vel lateribus exstruantur. ¶ Laterum tria erant genera, de quibus *V. Plin. l. 35. c. 14. & Vitruv. lib. 2. c. 3.* ¶ Lateres cocti, seu coctiles sunt, qui in fornace cocti sunt. *Vitr. l. 1. c. 5.* Sive silex, sive cœmentum, aut coctus later, sive crudus. ¶ *Laterem lavare*, proverbio dicitur, pro operam ludere, inde tractum, quod rubedo illa in lateribus ablui non possit. *Ter. Phor. 1. 4. 9.* Purgere me? Laterem lavem.

Lateralis, le, adj. ad latus pertinens, ut lateralis dolor, *dolor di fianco*. *Plin. l. 21. c. 21.* ¶ Lateralia, um, substantive, sunt crumenæ, seu capsulæ ad larera ephippii pendentes, in quibus necessaria itineri recondimus, *facchette*. *Scævola l. 102. Dig. de legat. 3.* Pecuniam in lateralibus condidit.

Laterāmen, inis, n. opus lateritium. *Lucret. l. 6. v. 232.* Conlaxat, rareque facit lateramina vasi, h. e. vas ipsum lateritium. Loquitur enim de doliis, quæ apud veteres lateritia fuere, nisi malis lateramina interpretari vasis latera.

Laterāni, m. 2. familia clarissima apud Romanos. Habitavit in Cælio monte, qui & inde Lateranus est appellatus. *Juv. sat. 10.* Egregias Lateranorum obsidet ædes Tota cohors.

Laterānus, m. 2. Deus, seu Genius focorum, a *later*. *Arnob. l. 4.* Lateranus, ut *Tom. I.*

dicitis, Deus est focorum, & Genius, adauctusque hoc nomine, quod ex lateculis crudis ab hominibus caminorum istud exædificerur genus. ¶ Item Consul R. qui a Nerone occisus est. ¶ Nunc Lateranus templum est magnificentissimum Romæ in Cœlio monte. V. *Hieron. ep. 30.*

Laterāria, æ, V. Laterarius.

Laterarium, ii, n. genus tigni, a *latus*, *eris*. *Vitruv. l. 10. c. 20.* Ipsi autem lateriariis circa fixis continentur, teganturque tabulis maxime palmeis.

Laterarius, ii, m. qui lateres facit, πλινθουργός. *Non. c. 3. n. 97.*

Laterarius, a, um, idem, quod lateritius, *Plin. l. 17. c. 56.* Laterarias domos constituerunt primi Earyalus, & Hyperbius fratres Athenis. Sed aliqui legunt, *Laterarias, ac domos*, idest, officinas, fornaceſque fingendis, coquendisque lateribus apras. ¶ Significat etiam, aptum lateribus faciendis, ut laterariæ terræ. *Id. lib. 19. cap. 8.*

* Laterculentes dicti qui latereculi dignitatum curam habebant. *Cod. 12. 34. 5.*

Laterculum, i, n. לוּחַ הַמַּעֲלוֹת, codex dignitarum omnium tam militarium, quam civilium. Ejus fit mentio leg. 1. & 2. *Cod. de Offic. Quæst.* & apud *Isidorum l. 6. c. 17.* nonnullis Latereculenses dicuntur, qui hujusmodi librorum curam habent. V. *Pancirol. in notis. Imper. Orient. c. 94.*

Laterculus, li, m. *mattoncello*, πλινθίον, parvus later. *Col. l. 18. cap. 14.* Sub porticibus deinde quadratæ haræ cæmentis, vel etiam latereculis exstruuntur. ¶ Item panificium quadratum operis duleiarii, a laterum forma. *Plaut. Pœn. a. 1. sc. 2. v. 12.* Nil, nisi latereulos, sesamum, papaverumque. *Apul. lib. 10.* Hic panes, crustula, junculos, hamos, latereculos, plura scitamenta mellita.

Laterensis, se, adject. ad latus pertinens, ut laterensis fateles, qui corpus Principis custodit. *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 43.* Tot fere laterensibus uti solebat.

Laterina, æ, f. latrina, *cloaca*. *Tert. l. 2. adv. Marc. cap. 20.* Pro laterinis deductis, pro

Latini, orum, m. Λατῖνος, μῦθος. Latii incolæ, qui olim Aborigines appellati fuerant. Dicti sunt a regione, quæm incolebant. Et hoc nomen æque antiquum est, ac nomen Latii, usitatum usque ab eo tempore, quo Saturnus in Italia latitavit. *Virg.* 12. *Æn.* v. 820. Sed *Dionys. l.* 1. *Rom. antiq.* scripsit veros Aborigines nomen usque ad bellum Trojanum servatum fuisse, ideft usque ad expeditionem Græcorum in Asiam, a Latino Rege, Fauni filio, qui belli Trojani temporibus regnavit, Latinos dici cœpisse, statim cum Regni potius est. *Justi. l.* 20. *c.* 1. dicit, Latinos populos ab Ænea conditos videri. *Liv. l.* 1. *c.* 2. narrat, Aborigines vocatos fuisse Latinos post bellum Trojanum, facta permixtione ex Aborigenibus, & Trojanis, authorem nominis Æneam fuisse, eum utramque gentem Latinos appellavisse, non Trojanos, ante bellum cum Mezentino, ut animos Aboriginum sibi conciliaret. *Virg.* 12. *Æn.* fabularur, cum Juno a Jove prohibita esset ulterius pro Turno, & adversus Æneam progredi, eam petiisse, ut nomen Trojæ sempiterna hominum oblivione deleretur, ne Latini vetus nomen, vestem, loquendi rationem mutarent. ¶ In Latio quinam recenserentur, V. *Sigon. de antiq. jur. Ital. l.* 1. *c.* 3. ¶ Latini etiam ut populi fœderati Reip. Rom. spectantur. Hac acceptione sic definiuntur. Latini erant Latii incolæ, Populi R. fœderati, jure Latii donati. *Sigon. ib.* Vel Latini erant illi, qui Latium incolebant, & habebant jus census, jus tributorum, jus militiæ, jus suffragii, jus honorum. Cives autem jure Latii erant, qui donati fuerant eo jure, quod ante Legem Juliam Latinorum proprium fuerat, etsi extra Latium habitarent, cujus generis erant, ex. gr. Galli, Hispani, &c. Ex *Sigon. de ant. jur. Italiæ l.* 1. *cap.* 4. *Panvin. de jure Latii.* ¶ Postquam a Romanis in societatem recepti sunt, variæ sunt nominati, *Socii, Latini Sticli, Socii quoninis Latini, Socii sub nomine Latino, Socii nomenquæ Latinum, Socii ac Latium, Lexium & Socii.* Sæpe tamen Italici de Latinis, & Latini de Italicis dicti inveniuntur. *Sigon. l.* 1. *c.* 2. Sed *Manutius* censet, quando veteres dicebant, *Socii & Latini*, vel *Socii & Latium*, eos duos Sociorum genera, Socios Italiæ, & Socios Latii, intellexisse.

Latinensis, & se, o. g. idem quod Latinus. *Cic. de Aruspic. Resp. cap.* 10. Quod in agro Latinensi auditus est strepitus cum fremitu.

Latinitas, atis, f. *fandla latina*, λατινισμός, locutio Latina, sive sermo Latinus. *Cic. Att. lib.* 7. *ep.* 3. Cæcilius malus auctor Latinitatis est. ¶ Accipitur etiam pro jure Latii. *Suet. Aug. c.* 47. Urbium quasdam, meriti erga populum Rom. allegantes, Latinitate, vel civitate donavit. V. Latius, a, um.

Latinizo, as, a. 1. in latinum verto. Vox est *Celii Aurel. Acut.* 2. *cap.* 3.

Latino, as, a. 1. idem quod latinizo. Est ejusdem Auctoris *Tard. l.* 3. *c.* 4. *& med.*

Latinus, a, um, *Latino*, Λατῖνος, quod est ex Latio, seu ad Latium spectat, ut Sermo Latinus, quo utebantur in Latio. *Virg. l. Æn. v.* 10. Genus unde Latinum. *Vol. in præf. l.* 12. Hæc in Oecumenico Xenophontis, & deinde Cicero, qui eum Latinæ consuetudini tradidit, h. e. vertit in Latinum sermonem. ¶ Vertere in Latinum, est in Linguam Latinam. *Quintil. l.* 10. *c.* 5. Vertere Græca in Latinum veteres nostri Oratores optimum judicabant. ¶ Reperitur etiam compar. *latior*, & superlat. *latinissimus. Hieron. epist.* 13. Nihil latinius tuis voluminibus. *Mem ep.* 51. Homo latinissimus. Adde *Augustin. de Grammat. c. de adverbio.* ¶ Latinæ feriæ dicebantur, cum ex populis Latinis viri simul, & mulieres in montem Albanum hostias adducebant, & quatriduano sacrificio facto in honorem Jovis Latialis, accepta carne in suam quique civitatem digressi revertebantur. Ea dicta visceratio quoniam ex hostiis carnes in partes cæsæ distribuerentur. Viscerationem mox & Cæsar populo dedit, ut apud *Suetonium* leginus. ¶ Feriæ autem Latinæ maximo Romanorum, Latinorumque Magistratuum conventu, Consules procurabant, cum interea cum populo agere non liceret, ut ob eam causam Latinæ aliquando a Consulibus instaurarentur, cum Tribunis pleb. obsistere vellent, populares leges, & Reipub. pernitiosas ferre cupientibus, itaque *ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. Consul, *inquit*, Lentulus dies comitiales exemit omnes. Nam ceteram Latinæ instaurantur. Nec tamen deerant supplicationes. Sic legibus perniciosissimis obsistitur, maxime Catonis. Instaurabant Latinas etiam Pontifices, ut *Livius l.* 32. *c.* 1. tradit. Id autem fiebat, quasi jam faciendis iis aut prætermissum aliquid esset, aut, quod non oporteret, commissum. ¶ Primus eas in unum diem Tarquinius Superbus instituit, secundus dies additus pulsis Regibus, tertius post secessionem in Aventinum, quartus Plebe, & Patribus a Dictatore Camillo in concordiam reductis. ¶ Non habebant certum, statumque diem; nam legimus apud *Liv. l.* 41. *c.* 16. celebrata fuisse III. Nonas Maji. Et *l.* 44. *c.* 22. prid. Idus Aprilis, &c. ¶ Latinorum Concilium erat congregatio populorum Latii veteris, ideft, Albanorum, & Rutulorum, in lucum Ferentinæ, qui erat sub monte Albano, ubi de negotiis publicis consultabant, & peracta consultatione duos Prætores creabant, qui Rempub. Latinam administrarent. Fuit simile Concilio Amphictyonum in Græcia. *Liv. l.* 8. *c.* 2. & 3. *Sigon. de antiq. jure Italiæ l.* 1. *cap.* 3. ¶ Celebratum fuit usque ad Consulatum M. Valer. Maximi, & P. Decii Muris, ideft usque ad annum Urbis 441. *Festus ex Cincio in l. de potestate Consulum. Sigon. l.* 1. *c.* 3.

Latinus, m. 2. Λατῖνος. Rex Aboriginum, seu Laurentium. Stupro procreatus est ex Hercule, & filia Fauni, eo tempore, quo ille exstinctio Geryone armenta victoriæ præmia per Italiam ducebat. *Justin. l.* 43. *c.* 1. Sed *Dionys. l.* 1. *Rom. Ant.* tradit, fuisse filium Herculis, & muliebris Hyperboreæ; Herculem, cum ex Italia discederet, mulierem Hyperboream jam pregnantem Fauno in matrimonium reliquisse. *Virg. l.* 7. *Æn. v.* 47. scribit, Latinum filium fuisse Fauni ex Matrica Nympha Laurente; nonotem Pici, pronepotem Saturnini. *Servius ex Hesiodo* narrat, fuisse filium Ulyssis, & Circes filiæ Solis, Circen a nonnullis Maricam appellari, Maricam Deam fuisse litoris Minturnensium prope Lirim fl. poetica licentia Laurentem dici pro Minturnensem, alios Maricæ nomine Venerem intelligere, cujus fanum fuerit ad Maricam sylvam Latii apud Minturnas, & Lirim fl. *Hyginus* vult, Latinos plures fuisse. Similiter *Boccat. l.* 8. *Gen.* Maricas plures fuisse suspicatur. Uxorem habuit Amatam sororem Dauni Regis Ardeatium. *Virg.* Sed *Varr. L. L.* dicit Latino uxorem fuisse Pallantiam Evandri filiam. Hoc tenente Regnum Æneas, Troja a Græcis expugnata, in Italiam venit, cui pars agri Laurentis, & Lavinia in matrimonium data est, Latinus interiit in prælio cum Rutulis. *Dionys. l.* 1. *Liv. l.* 1. *Justin. l.* 43. *Boccac. l.* 8. *Gen.*

Latio, onis, f. actus ferendi, *il portare*, שְׂאֵת, *portizii*, *Cic.* 3. *Att. ep.* 26. Mihi in animo est, jegum lationem exspectare. *Liv. l.* 38. *c.* 36. Pronuntiavit, ut iis suffragii latio esset.

Latipes, edis, πλατύπους, adj. o. qui latos pedes habet. *Avien. in prognost. Arat. v.* 358. Latipedeihque anatem cernes excedere ponto.

Latirabundus, a, um, adject. qui latet. *Sidon. l.* 1. *ep.* 6. Nobilem latitabundum pauperis honorati sententia premet.

Latitans, antis, πλεκτός, *latente*, κρυβόμενος, λανθάνων, qui sæpe latet, vel idem quod latens. *Horin si. od.* 12. *l.* 3. arcto latitantem fruticeto excipere aprum. *Ovi. Met. v.* 449. tegunt nigræ latitantia fidera pulses: *Luc. l.* 6. *v.* 712. Latitans in antro.

Latitatio, onis, f. actus latitandi, חֲבִיוֹן, λανθάνουσις, *Quinc. l.* 5. *c.* 2. Sonus, clamor, gemitus, latitatio, metus, similia.

Latito, as, avi, atum, n. 1. *nascondersi spesso*, חָבָא, נִסְתַּר, נֶעְלַם, λανθάνω ἐλαχῶ, Ger. *innen, verborgen ligen*, Gal. *se cacher*, Hisp. *esconderse*, φωλεύω, sæpe, aut fere semper lateo. *Cic. pro Cluen.* Extrahitur domo latitans Oppianicus a Manilio. *Hor. 3. Carm. Od.* 12. Latitantem fruticeto excipere aprum. ¶ Speciatim latitare, inquit *Budæus*, dicuntur, qui ad judicium vocati fruftrantur, & ludificantur. *Cic. pro Quinct.* Ego experiri non potui: latitavit, procuratorem nullum reliquit. ¶ Est etiam freq. verbi *fero*, a sup. *latum. Fest.* Latitaverunt Cato posuit pro sæpe tulerunt.

Latitudo, inis, f. *largheza, ampiezza*, רֹחַב, Germ. *breit*, Gall. *largeur, etendue*, Hisp. *anchura*, πλάτος, spatiositas. *Cic. a. de nat. Deor. c.* 20. In hac immensitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. *Idem* 2. *Agr. c.* 26. Qui latitudinem possessionum tuens, qui insidiam Syllanorum agrorum ferre non possunt. *Id.* 2. *de Or. cap.* 22. Oris pravitatem, & reformatam latitudinem imitatur. *Col. de arbor. cap.* 17. Cæsere in latitudinem.

Latium, tii, n. *Lazio, Campagna di Roma*, regio Italiæ. Habet ab Occ. Hetruriam, a Mer. Mare, ab Or. Campaniam, a Sept. Sabinos, & Samnites. *Sigon. l.* 1. *de ant. jure Ital.* hos fines Latio veteri tribuit, ab Occ. Tyberim, & Hetruscos, a Sept. Anienem, & Sabinos, ab Or. Usentem fl. cum Volscis, a Mer. mare Tyrrhenum, deinde air, utrique Latio ad Occ. objectum esse Tyberim. ad Sept. Anienem cum Sabinis, & Marsis, ad Or. Samnites, & Campanos, ad Mer. Mare. ¶ Dictum est a *latendo*, quod ibi Saturnus latitarit. *Virg.* 8. *Æn. v.* 322. *Ovid. l. Fast. v.* 238. *Arnob. l.* 4. Tusum a Jove, Italorum delitiisse in finibus, & quod tutus fuisset a filio, nomen Latio imposuisse pro munere. Sed *Varro* a Latino Rege dictum asserit. ¶ Duplex est, vetus, & novum. Vetus extendebatur ab Hetruria, & Tyberi fl. usque ad Circeios urb. vel ad summum usque ac Tarracinam urb. Volscorum, & Usentem flu. Novum producebatur ad Circeiis, seu a Tarracina, & Ufente flu. usque ad Campaniam, & Lirim fl. Latium novum post bellum Tarentinum originem habuisse videtur. Nam neque bello Punico primo, neque Gallico Cisalpino, neque ipso bello Punico secundo omnium difficillimo mentio ulla usurpatur auxiliorum, quæ a Volscis, Oscis, Ausonibus missa sint, cum tamen aliorum omnium populorum, quibus Latium cingitur, apud *Polybium*, & *Livium* memoria celebretur, Masforum, Pelignorum, Sarmatium, Campanorum, Sabinorum, Umbrorum, Picentum, Etruscorum. Igitur verisimile est, Volsces, Hernicos, Ausones, Oscos vel expulsos fuisse, vel ad internecionem deletos; & gentem Latinorum in hanc regionem esse immissam, atque inde Latium novum appellari cœpisse. Quod quidem inter Tarentinum, & Punicum bellum factum videtur. *Sigon. l.* 1. *c.* 7. ¶ Latium differt ab agro Romano, *Campagna di Roma*. Nam ager Romanus Latio vetere continetur. Latium autem novum, seu quicquid inter Tarracinam, & Lirim jacet, ad Regnum Neapolitanum spectat.

Latius, a, um, *Latino*, quod ex Lario est, vel ad Latium spectat, ut Agri Latii, Gens Latia, Lingua Latia, Mulæ Latiæ, &c. *Ovid. 4. Fast. v.* 42. Sylvius in Latia gente vocatus erat. *Id. 2. Pont. eleg.* 3. *v.* 75. Latiæ facundia linguæ. ¶ Jus Latium erat jus populorum nominis Latini, quo utebantur in re publica administranda, item jus civitatis Rom. adipiscendæ, jus suffragiorum, &c. Vide *Sigon. l.* 1. *de jure Ital.*

Latmius, a, um, adject. a Latmo monte. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 84. Latmius Endymion non est tibi, Luna, rubori.

Latmus, m. 2. *Monte di Palatia*, Λάτμος, mons Cariæ, in Ioniæ confinio, apud Mæandri fl. ostia, & Miletum urb. Celebris est fabula Endymionis, quem cum Luna adamaret; in hoc monte ab ea sopitum narrant, ut unum ab eo osculum auferret. *Cic.* 1. *Tusc. l. c.* 38.

* Lato, κτάω. V. Latona, Celato.

Latoides, æ, m. κατοΐδης, Latonæ filius, h. e. Phœbus. *Stat. Theb. l.* 1. *v.* 695.

Latois, idis, f. 3. Λατωΐς, Diana filia Latonæ. *Ovid.* 8. *Met. am. v.* 278. Inde Calaureæ Latoidos aspicit arva.

Latolus, a, um, adject. Latonius. *Ovid.* 8. *Met. vers.* 542. Quas Parthaoniæ tandem Latoia clade exstatiara domus. *Idem* 3. *Trist. el.* 2. *v.* 3. Nec vos, Pierides, nec Astpis Latoia vestro, *&c.* Ita ex MSS. legit *Heinsius*. Alii *Latonia*.

Latomia, æ, f. 1. *luogo, d'onde si tagliano le pietre*, λατομία, Gem. *steinbruch*, Gall. *carrière*, Hisp. *cantera*, λατόμιον, lapidicina, locus, unde lapides exciduntur, a λάας, & τέμνω. *Plaut. Capt.* 3. 5. 65. Inde ibis porro in latomias lapidarias. V. Latumia.

Latona, f. 1. Λητώ, filia Cei Titanis. A Jove tertio amata, & compressa est, ex quo geminam concepit prolem, Apollinem, & Dianam secundam. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quod Juno adeo agre tulit, ut pellici omni terra aci parendum interdixerit, & immisso contra illam Pythone serpente, per totum terrarum orbem persecuta sit, donec errando ad sororem Asteriæn in insulam Ortygiam pervenit, a qua suscepta est, ibique Dianam peperit, quæ e vestigio obstetricis officium in nascituro fratre matri præstitit, & Apollinem nascentem suscepit, qui adultus mox Pythonem interfecit, & petentibus cœpit dare responsa. Deinceps hæc insula Delos vocari cœpit, quod, cum antea aquis mersa fuisset, jubito Jovis jussu conspicua fuerit reddita. Nam δῆλος, Græci dicunt, quod nos *ofendere*. Dicta etiam est Latonia, quod in ea Latona enixa sit Dianam, & Apollinem. Fabulantur etiam, cum Latona per Lyciam Apollinem, & Dianam adhuc infantes ferret, & ad lacum quemdam siti laborans accessisset, rusticos quosdam aquam turbavisse, Latonam rusticis interitum precatam esse, rusticos in ranas versos lacum incolere cœpisse.

Latonia, f. 1. Diana, a matre Latona. *Virg.* 9. *Æn. v.* 405. A storum decus, & nomorum Latonia custos.

Latonigena, æ, m. & f. Latonigenæ dicuntur Apollo, & Diana Latonæ filii. *Sen. Agamem. v.* 320. & *Ovid. 6. Met.*

Latonius, a, um, adject. ad Latonam pertinens. *Virg.* 3. *Georg. v.* 6. Delos Latonia. *Ovid.* 8. *Metam.* Latonia proles. V. Latona.

Lator, oris, m. qui fert, *portatore*, נוֹשֵׂא, טֹבֵל, φορεύς, a sup. latum verbi *fero*. *Sen. de tranquil. c.* 5. Debet plus virium esse in latore, quam in onere. ¶ Accipitur & pro tabellario. *Sueton. in Calig. c.* 44. Magnificas Romam literas misit, monitis sæpe latoribus, ut velificulo, &c. Optimi Codices habent *speculatoribus* pro *sæpe latoribus*. ¶ Lator legis est, qui legem vel instituit, vel promulgat. *Liv. l.* 3. *c.* 31. Cum de legibus conveniret, de latore tantum disceptaret. *Cic. Catil.* 4. *c.* 5. Lator legis Semproniæ.

Latous, i, m. Apollo dictus est Latonæ filius. *Horat. l.* 1. *od.* 31. *v.* 18. Frui paratis & valido mihi, Latoe, dones.

Latrabilis, le, adject. ut latrabilis vox, apud *Cel. Aurel. Acut.* 3. *cap.* 11. quæ latrare videtur.

Latrans, antis, o. part. a latro. *Propert. l.* 5. Colla latrantia canis. ¶ *Latrans* absolute pro cane. *Ovid.* 4. *Met.* 412. jaculum misit, & in mentum fixit latrantis.

* Latratiuncula, æ, f. *sfran.* apud *Non. c.* 4. *n.* 89. al. *de ratiuncula*.

Latrator, oris, m. *abbaiatore*, נוֹבֵחַ, Germ. *beller*, Gall. *aboieur*, Hisp. *ladrador*, qui latrat. *Virg. l. Æn. v.* 698. Et latrator Anubis. *Mart. l.* 12. *ep.* 84. latratoresque Molossi. ¶ Translate ponitur pro rabula molesto. *Quint. l.* 12. *c.* 9. Si modestia a vito bono in rabulam, latratoremque converti tur.

Latratus, a, um, partic. a latror. *Stat. Achil. v.* 451. Juxtaque Caphareus latratum pelago tollens caput.

Latratus, us, m. *abbaiamento*, Germ. *das bellen*, Gall. *aboiement*, Hisp. *ladrido*, ὀλολυγμός, ὑλακή, vox canum, latrandi actus. *Plin. l.* 8. *c.* 30. Lapidari, & latratu adactus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 411. apros Latratu turbabis.

Latreus, m. a Λατρεύς, unus ex Centauris. *Ovid. l.* 12. *Met.*

Latrina, æ, f. 1. *bagno*, מִרְחָצָה, מִשְׁאָבָה, Germ. *scheißhauß*, Gal. *un retrait, latrine*, Hisp. *lapcivadas*, λατρῶν, ἀπόλατρον, olim notabat balneum privatum, a *lavando*, quasi *lavatrina*, ut *tonstrina* a *tondeo*. *Lucil.* apud *Non. cap.* 3. *n.* 131. ¶ Aliis locum notat, in quem fatui eunt. Qua significatione fortassis a latendo dicitur, quod in eam se se homines abdant, ne conspiciantur. ¶ Item locum in ædibus, in quem sordes confluunt, & differt a cloaca, quæ publica est. *Plaut. Curc.* 4. 4. 24. Non plugis facio, quam ancillam meam, quæ latrinam lavat. Ubi *Lambinus* locum exteremontorum, sed *Turnebus l.* 21. *c.* 20. privatum intelligit balneum. *Apul. lib.* 9. *de Asino.* Omnia procrus ut in quamdam cænosam latrinam; in ejus animum confluxerant vitia. *Colum. l. ib.* 10. *verf.* 85. Immundis quæ cunque vomit latrina cloacis.

Latrinum, i, n. idem quod latrina. *Laberius*, & *Lucil. apud Non. c.* 3. *num.* 131.

Latro, as, avi, atum, n. 1. *abbaiare*, נָבַח, Ger. *bellen*, Gall. *abaier*, Hisp. *ladrar*, ὑλακάω, proprium est canis, cum vocem edit, terrens, & in aliquem impetum faciens, a sono, ob liquidam r. *Cic. pro Rosc. Am. c.* 20. Si luce quoque canes latient, cum Deos salutatum aliqui venerint. *Hor. epod. v.* 57. Senem adulterum latrent Suburranæ canes. *Plin. l.* 25. *c.* 10. Hanc habentes negant latrari a canibus. ¶ Et impersonaliter. *Ovid. 2. Trist. v.* 459. Scit, cui latretur, cum solus obambulat ipse. ¶ Translate *Cic. de Clar. Orat. c.* 15. Latrant jam quidam oratores, non loquuntur. ¶ Latrare aliquem, est maledicere. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 64. Etiam me meæ latrant canes? Al. leg. *in me*. *Horat. l.* 2. *sat.* 1. *v.* 85. Si quis Opporbrii dignum latraverit inprobus ipse. ¶ Sumitur & pro postcere. *Lucr. l.* 2. *v.* 17. nonne videre est, Nil aliud sibi naturam latrare, nisi, ut, &c. *Fest.* quoque notat, *Ennium* latrare pro petere usurpasse. ¶ Latrare stomachus dicitur, cum est jejunus, & fame irritatus. *Horat. l.* 2. *sat.* 2. eum fale panis Latrantem stomachum bene leniet.

Latro, onis, m. 3. olim notabat militem conductum; item satellitem, seu stipatorem, quem Græci σωματοφύλακα nominant. Dictus est, non quidem quia ad latus servum haberet, sed quasi *latere*, quia stiparet Regis sui latus, vel a λάτρον, ideft *stipi*, quam mercedis nomine accipiebat. Unde & stipator appellatus est. Moris autem erat, ut hos Rex & circa se haberet, & primos mitteret ad omne discrimen. *Var. l.* 6. *de L. L. Festus Serv. in* 12. *Æn. Plaut. Mil.* 4. 2. Nam ego hodie ad Seleucum Regem missi paratitum meum, ut latrones, quos conduxi hinc ad Seleucum ducerer, qui ejus Regiam tutaretur. ¶ Postea latrones generatim vocati sunt viarum obsessores, itique, quia milites conducticii, qui primo latrones dicti sunt, id facere solerent. *Fest.* Latrones dicti, quod latenter insidiantur. Inde hæc vox pro venatore usurpatur. *Virg.* 12. *Æn.* Fixumque latronis impa-

impavidus frangit telum. ¶ Speciatim vero latrones dicuntur viarum obsessores, grassatores, excursores, qui ex rapto, & cæde vivunt, qui publice, & per vim furantur, *latroni*, *assassini di strada*, פָּרִיץ, גְּדוּד, גְּנַב, Germ. *Straßenraüber*, Gall. *larron, brigand*, Hisp. *ladron*, λῃστής. *Cic. 1. Phil.* Erat enim vivendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantum rapere potuisset. *Horat. l.* 2. *sat.* 1. Infesti latrones. ¶ Latrones eriam dicuntur calculi in ludo latruncularum. *Mart. l.* 14. *ep.* 20. Insidiosorum si ludis bella latronum. *Id. l.* 7. *epigr.* 71. Sic vincas. Neviumque, Publiumque mandris, & vitreo latrone clausos. V. *Latruncularius*.

Latrocinalis, le, adjecte. *da ladrone*, λῃστικός. *Apul. lib.* 2. *A. A.* Id omne latrocinalis invasit manus. *Ammian. l.* 31. *c.* 16. Latrocinalis castra.

Latrocinaliter, λῃστρικῶς, adv. more latronum. *Martian. Capel. lib.* 6. Latrocinaliter intermere.

Latrocinatio, onis, f. 3. idem, ac latrocinium. *Plin. l.* 19. *cap.* 4. Multitudinis innumeræ sæva latrocinatio.

Latrocinium, nii, n. olim militiam notabat. *Gracchus* apud *Non. c.* 2. *n.* 508. Qui apud Regem in latrocinio fuitti, stipendium acceptitasti. ¶ Sæpius usurpatur pro latrocinandi actu, ideft, aggrediendi homines in via, spoliandi, depræda di, *ladroneccio*, גְּנֵבָה, Ger. *diebstal, mord*, Gal. *larcin*, Hisp. *latrocinio*, λῃστεία. *Cic. pro Dejot.* Se quibus fines suos ab excursionibus hostium, & latrociniis tueretur. *Tacit. 12. Annal. c.* 27. Latrocinia agitare. ¶ Item pro fraude, & insidiis. *Sallust. Jug. c.* 9. Furtim, & per latrocinia potius, quam bonis artibus ad imperia & honores situntur. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 22. Putares, hic latrocinium futurum, h. e. Roscium per vim, & insidias damnatum iri.

Latrocinor, aris, atus sum, d. 1. olim erat militare. *Plaut. Mil. a.* 2. *sc. ult.* Anquia latrocinamini, arbitramini quidvis licere facere vobis, verbero? *Id. Trin.* 2. 4. Ibit latrocinatum aut in Asiam, aut Ciliciam. ¶ Postea cœpit usurpari pro latronum more prædari, *rubare*, גָּזַל, גָּנַב, λῃστεύω, κλέπτω, διαπράσσω. *Cic. 1. de nat. Deor.* Tot millia latrocinantur morte propolita, alii omnia, quæ possunt, fana expilant. *Plin. l.* 9. *c.* 42. Latrocinari ex occulto.

Latruncularius, a, um, adject. ad latrunculos, seu calculos pertinens, ut latruncularia tabula, apud *Senec. epist.* 117. in qua scil. latrunculis luditur, *lo scbacchiere*.

Latrunculator, oris, m. *giudice di maleficio*, δικαστὴς τῆς κακοῦργης κοινῆς, rerum capitalium judex, sive quæstor, qui vulgo judex maleficiorum vocatur. *Ulp. lib.* 5. *Pand. l. Solemnes*, de *Judic.* Latrunculator de re pecuniaria judicare non potest.

Latrunculus, m. 2. parvus latro, *ladroncello*, λῃστάριον, *Cic. de Prov. Conf. cap.* 7. Res in Sardinia cum mastrucatis latrunculis a Prætratore una cohorte auxiliaria gesta. ¶ Sunt eriam latrunculi, sive latrones, *scacchi*, calculi, quibus ludimus sexdecim scrupis gemina acie utrinque directis, in quibus duo Reges sunt inviceni contendentes, duæ Reginæ, quatuor equites, sexdecim pedites, quatuor satellites, totidem centuriones. Hi in abeo, seu tabula latruncularia disponuntur in suas quisque regiones, tu cellulas lineis decussatis distinctas, eaque lege luditur, ut si unus ex hostili agmine incomitatus deprehendatur, captivus ex acie abducatur. Dicti sunt latrunculi, quod sint velut parvi quidam milites certantes. *Plin. l.* 8. *cap.* 54. Tradunt, Simias & latrunculis lusisse fictis cera. *Senec. ep.* 106. Latrunculis ludimus, in supervacuis subtilitas teritur.

Latumia. V. Lautumia.

Latus, a, um, partic. anom. verbi fero, *portato*. *Cic. Phil.* 2. *c.* 41. Latus est operta lectica per oppidum. *Id. pro Sext. c.* 16. Unus in legem per vim latam jurare noluerat. Sic, Lata poena in aliquem, h. e. decreta. *Id. pro Corn. Balbo.*

Latus, a, um, o. 1. 2. *spazioso, largo*, אמִּיץ, רָחָב, Germ. *breit, weit*, Gal. *large, de grande etendue*, Hisp. *ancho*, πλατύς, εὐρύς, ἐρύμπους, spatiosus, amplus, cujus contrarium est angustus, a πλατύς, abjecto initiali π. *Cic. 6. Ver.* Insula est Melita, satis lata ab Sicilia mari, periculosque disjuncta. *Virg. 3. Æn. v.* 8. latos vallant cultoribus agros. *Cic. de Clar. Orat. cap.* 31. Latior, & liberior oratio. *Juven. sat.* 12. *v.* 59. digitis a morte remotus Quatuor, aut septem, si sit latissima tæda. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Muris ducenos pedes altis, quinquagenos latis. *Col. l.* 2. *c.* 11. Areas latas pedum denum facito. *Id. lib.* 3. *c.* 13. Sulcum faciunt latum pedum quinque. ¶ Latus clavus: V. *clavus*. ¶ *Culpa lata* a Jurisconsultis dicitur, quæ manifesta est & inexcusabilis. *Ulpian. Digest.* 21. *t.* 31.

Latus, eris, n. 3. *lato, fianco*, צֶלַע, אֵבֶר, Ger. *die seite*, Gal. *le coste*, Hisp. *lado*, πλάγιον, πλάγια, quod est infra alam, a *latendo*, quia latet, conditurque sub axillis. *Isid. l.* 11. *c.* 1. *Cic. pro Cluent.* Is ex equo cecidit, & latus offendit vehementer. ¶ Hinc lateris dolor, quem Græci πλευρῖτιδα vocant, Ital. *punta. Cic.* 3. *de Orat.* Dieque septimo est lateris dolore consumptus. ¶ Metonymice pro viribus, & spiritu ponitur. *Cic. de Sen.* Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lateribus fustinem. *Id. de Sen.* Neque ex te unquam es nobilitatus, sed ex lateribus, & lacertis tuis. ¶ *A latere* dicuntur cari, & amici Principum, qui eorum lateribus adsunt. *Liv. lib.* 24. *c.* 5. Ab latere ideo eos nominant Tyranni. *Curt. lib.* 3. *c.* 5. Cum ad perniciem ejus etiam a latere ipsius pecunia solicitarer hostis. ¶ Lateri alicujus adhærere, est vicinum esse. *Liv. l.* 29. *c.* 25. Lateri adhærere gravem dominum. *Quintil.* Adjungere aliquem lateri filii, *provvederlo di guida, e maestro*. ¶ Tegere, aut claudere latus dicitur, qui ad latus alicujus incedit, & quidem loco exteriore, & minus honorato. *Sueton. in Claud. c.* 34. In Capitolium eunti, & inde revertenti latus texit. *Horat. l.* 2. *sat.* 5. *v.* 17. Vis ne, regam spurco Damæ latus? *Juven. Sat.* 3. *v.* 131. Divitis hic servi claudit latus ingenuorum filius. ¶ Latus alicui fodere dicuntur, qui, pulsato leviter latere, admonere solent, quod præcipue nomenclatorum officium est. *Horat. lib.* 1. *ep.* 6. Mercemur servum, qui dicter nomina, lævum Qui fodiat latus, & cogat trans pondera dextram porrigere. Hoc pertinet & illud *Ter. Heaut.* 3. 5. 26. Dic jussisse te. Ph. Noli fodere: jussi. ¶ Latus præbere, latus tegere, &c. Gladiatorum est tam fum, cum vulneribus se exponunt, aut ab iis defendunt. Hinc, latere tecto discedere, apud *Petron. Arbitr. c.* 45. est periculum evadere, illæsum discedere. Translate *Flor. l.* 3. *c.* 5. Nudum Imperii latus ostentabant procul Marius, & Sylla. ¶ Latus dicitur etiam de aliis rebus. *Cic. 3. Leg.* Latera insulæ. *Ovid.* 10. *Met.* Latus campi. *Id. lib.* 1. *t.* Latus navis. *Virruv.* Latus templi. *Tacit. & Cæs. l.* 1. *B. C. c.* 25. latera exercitus, *le ale*. ¶ Aliquando latus accipitur pro ipso comite, qui latus tegit. *Martial. l.* 6. *epigr.* 68. Eurychus ille, tuum, Gastrice, dulce latus. ¶ Item pro genere, & familia. *Plin. in epist.* A meo tuoque latere.

Latusculum, li, n. 2. parvum latus. *Catull. ad Thallum, carm.* 25. *v.* 10. Ne laneum latusculum, natesque mollicellas inusta rurpiter tibi flagella conscribillent. *Lucr. l.* 4. *v.* 311. Quæcunque latuscula sunt speculorum.

Lavacrum, i, n. 2. *bout se lava, bagno*, רַחַת, Germ. *bad*, Gal. *lavoir*, Hisp. *lavadero*, λουτρόν, balneum, in quo quis lavare commode potest, a sup. *lavatum*, ut *involucrum* ab *involutum*. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Lucorum umbra ingentium, longis ambulacris, & mollibus, adhuc posticum refrigerantibus lavacris.

Lavandria, orum, neut. vasa, aliaque ad lavandum instrumenta. Vox est *Laberii*, quæ inter obsoletas, & nimis licenter effictas referitur a *Gel. l.* 16. *c.* 7.

Lavatio, onis, f. *lavazione*, רְחִיצָה, *Aëtio*, λούτρον, lavandi actus, a sup. lavatum. *Plin. l.* 8. *c.* 45. Lavatione aquæ traduntur pingescere. ¶ Item lavacrum, seu balneum. *Cic. l.* 9. *Fam. epist.* 15. Et ante te certiorem faciam, ut lavatio parata sit. *Phædr. fab.* 63. *vers.* 22. Lavatio argentea, h. e. vasa ad lavandum apta, ex argento.

Lavator, oris, m. ponitur pro fure. *Aer. in Hor. l.* 1. *ep.* 17. Laverna dicta a lavando: Nam fures lavatores dicuntur. Vossius dubitat, an hic locus sanus sit, & fuspicaetur legendum esse, *levando*, & *levatores*.

Lavatrina, V. Latrina.

* Lavatus, a, um, *lavato*, lotus. *Plaut. Poen. l.* 2. 22. *Colum. lib.* 7. *c.* 2. Sed utrobique lectio variat.

Laudabilis, le, o. 3. *lodevole*, מְהֻלָּל, Germ. *loblich*, Gal. *louable*, Hisp. *digno de ser alabado*, αἰνετός, ἐπαινετός, quod merito laudari potest. *Cic. in Brut.* Nonne cernimus, vix singulis ætatibus binos Oratores laudabiles exstitisse? *Id. 2. Off.* Quarum est laudabilior est defensio. ¶ Veteres Critici cum in perlegendis Scriptoribus aliquid laude dignum inveniebant, notabant adscripta littera *L.* h. e. *laudabilis*. vel *Laus*: vel *L. L.* h. e. *locus laudabilis*: cujusmodi notas non semel reperiri in manuscriptis Varronis, testatur *Scalig.* & alii.

Laudabilitas, atis, f. *Leg.* 1. *Cod. de metallar.* Comes metallorum hoc titulo insignitur. Laudabilitas tua.

* Laudabiliter, adv. *lodevolmente*, Germ. *loblich*, Gall. *louablement*, Hisp. *loablemente*. *Tom. I.*

se, αἰσχυνόμενος, cum laude, & commendatione. *Cic. 5. Tusc.* Laudabiliter vivere. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 4. Quo horridiorem patrem habuit, hoc laudabilius periculo ejus subvenit.

* Laudandus, a, um, *lodevole*, מְהֻלָּל, αἰνετός, laudabilis. *Ovid. 1. Trist. el. 9. v.* 62. *Senec. Herc. fur. v.* 1268.

Laudate, adv. idem, ac laudabiliter. *Plin. lib.* 36. *c.* 6. Regias domos laudarissime adornavit.

Laudatio, onis, f. *lode*, תְּהִלָּה, Germ. *das lob*, Gall. *louange*, Hisp. *alabanza*, αἴνεσις, ἐγκωμιασμὸς, laudantis oratio, commendatio. *Cic. Fam.* 15. *epist.* 6. Quam lauream cum ista laudatione conferrem? *Id. pro Cal. c.* 2. Cum gravissima, atque ornatissima laudatione. *Id.* 2. *Fin. c. ult.* Lege laudationes non eorum, qui funt ab Homero laudati. *Senec. epist.* 102. Aliud est laus, aliud laudatio. Hæc & vocem exigit. Itaque nemo dicit laudem funebrem, sed laudationem, cujus officium oratione constat. Cum dicimus aliquem laude dignum, non verba illi benigna hominum, sed judicia promittimus.

Laudativus, a, um, ἐγκωμιαστικός, מְהֻלָּל, quod laudat, quod laudationi est accommodatum. Unde Laudativum genus orationis a Rhetoribus dicitur, quod alio nomine Demonstrativum vocant. *Quint. l.* 2. *c.* 15. Laudativam totam, quæ est pars Rhetorices tertia.

Laudator, oris, m. *lodatore*, מְהֻלָּל, Germ. *lober*, Gal. *celui qui loue*, Hisp. *alabador*, ἐπαινετὴς, ἐγκωμιαστὴς, qui laudat, testis innocentiæ, vel virtutis alicujus. *Cic. post Red. ad Quir. cap.* 6. Qui rerum meat

Laurentīnus, a, um, adject. idem quod Laurens. *Plin. lib. 2. epist. 17.* Laurentinum meum, h. e. prædium. *Valer. Max. l. 8. c. 5. n. 6.* Laurentina via. ¶ *Laurentina Feria* apud *Var. l. 5. L. L.* sunt ipsa Laurentalia.

Laurentis, idis, adject. f. idem ac Laurentina, ut Laurentis terra apud *Priscian. l. 7.* ex auctoritate Ennii.

Laurentum, n. 2. urbs Latii, versus oram maris Tyrrheni. Viderur esse locus qui nunc dicitur *Pratica*. Dictum est vel a *ſyâva* laurea, qua excisa ædificatum est, vel, ut Priscianus ait, a lauro ibi primum inventa, dum Picus hanc urbem conderet. *Plin. l. 3. c. 5.*

Laureŏla, æ, f. 1. dim. a laurea, & pro corona triumphali capitur. *Cic. l. 2. Fam. ep. 10.* Quod esset ad laureolam satis. ¶ Laureolam in mustaceo quærere, est ex re frivola insignem laudem captare. V. *Erasmum. Cic. ad Att. l. 5. ep. 20.* Bibulus cœpit laureolam in mustaceo quærere.

Laureŏlus, m. 2. lauro sceleratissimus, qui in crucem fabularis a scris devoratus fuisse dicitur. Quæ fabula aliquoties Romæ in spectaculis repræsentata est. *Juv. Sat. 8. v. 186.* Laureolum velox etiam bene Lentulus egit, judice me, vera digna cruce. Domitianus hanc fabulam repræsentarivus nonnisi mimum quemdam ultimo supplicio damnatum in crucem exigi jussit, & immissa ursa dilaceravit, quæ ita rei veræ, non fictæ spectaculum populo exhibuit. *Mart. in Amph. Cæs.* Nuda Calidonio sic pectora præbuit urso, non falsa pendens in cruce Laureolus.

Laureōtis, otis, f. ſpodium, seu cinis, qui, dum argentum in fornace uritur, in ipsa fornacis area colligitur ex favillis argenteis fursum ascendentibus, ac desinit in aream decidentibus. *Plin. l. 34. cap. 13.* Fit & in argenti fornacibus ſpodos, quam vocant laureotin. Al. leg. Lauriotin.

Laurētum, i, n. *luogo pieno di allori*, אֲשֵׁל עֵצָה, Germ. *lorber garten*, Gall. *lieu plein de lauriers*, Hiſp. *lauredal*, δαφνών, locus in quo laurorum copia est, ut rosetum, myretum, spinetum. *Plin. l. 35. c. ult.* Quando laureturn in Aventino vocatur, ubi ſylva lauri fuit. ¶ Plerique codices habent *loretum*, ea feilicet ratione, qua *candex*, & *codex*; *cædda*, & *coda* dicitur. Porro *Loreti* nomine dicti sunt duo vici Urbis in regione decimaterria, quorum alter *Lorotum maſus*, alter *Loretum minus* appellabatur; ducta appellatione a ſilva lauri, quæ ibi quondam fuerat. *P. Victor. de regionib. Urb. Romæ.*

Laureturn, n. 2. *Laretis*, urbs recens Piceni, inter Recinetum, & cram maris Hadriatici, ubi templum augustissimum, in quo ædicula Deiparæ MARIÆ Virginis, ad quam peregrini ex tota Europa religionis causa quotidie confluunt.

Laurĕus, a, um, *di lauro*, δάφνινος, quod est ex materia lauri. *Ovid. 2. Trist.* Pomat & in nicida laurea ferta coma. *Plin. l. 15. c. 30.* Laurea corona. *Id. l. 15. c. 15.* Laurea pyra, *h. e.* odore laurum referentia. *Id. ibid. c. 25.* Laurea cerasa, *marasche*, ita dicta, quod in lauro inseri primum cœpta sunt.

Laurĕus, m. 3. cuniculi, vel fœtus cuniculorum a matre exsecti, vel uberibus ablati, qui olim cum interaneis non repurgatis cocti gratissimi in cibis habebantur. Vox est Balearica, etsi fortasse a Græcis profecta est, ideſt a λαύρος, *laurus*, *multus*, *copiosus*, propter fœcunditatem hujus generis animalium. *Plin. l. 8. c. 55.*

Laurĭcŏmus, a, um, δαφνοκόμης, δαφνίης, ornatus comas lauro, ut Montes lauricomi. *Lucret. l. 6. v. 151.* Lauricomos ut si per montes fama vagetur.

Laurĭfer, ra, rum, δαφνηφόρος, ferens laurum. *Plin. l. 15. c. 30.* Lauriferam tolluerem illam oleulatus ex responso. *Luc. lib. 5. vers. 332.* Lauriferos nullo comiteturque vehique curtus.

Laurĭger, ra, rum, δαφνηφόρος, gerens, seu ferens laurum. *Ovid. de Arte.* Visite laurigero sacrata palatia Phœbo. Adde *Martial. l. 3. epigr. 66.*

Laurīnus, a, um, *di alloro*, δάφνινος, quod est lauri, vel ad laurum spectat. *Pl. lib. 19. c. 6.* Erit & ita cubitalem altitudinem foliis laurinis, sed mobilibus. ¶ Item quod est ex lauro factum, ut Laurinum oleum, δαφνέλαιον, *Plin. lib. 23. c. 4.* Oleum laurinum utilius, quo recentius.

Lauriōtis, is, & *Lauriōtes*, ſpodos in argenti fornacibus: ita dicta *circa* τὸ λαύειν, qui Atticæ pagus fuit, ubi argenti metalla Athenienſibus aliquando fuerunt, ut *Pausan. in Attic.* tradit. *Plin. l. 33. c. 13.*

Lauriphŏcas, æntis, epitheton Apollinis apud *Martian. Capel. l. 1. pag. 10.*

Laurŏnensis, se, ad Lauronem pertinens, ut Lauronenſia vina, quæ laudat *Plin. l. 14. c. 6. ad fin.* Est autem Lauro, vel Lauren, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis, in regno Valentiæ. *Flor. l. 2. c. 22. & l. 4. c. 2.*

Laurus, f. 2. & 4. *lauro*, *alloro*, עֵרָא, Germ. *lorberbaum*, Gall. *laurier*, Hiſ. *laurel*, δάφνη, genus arboris perpetua virens coma. Videtur a *laude* dici, quod sit laudis, & gloriæ insigne. Et quidem veteres dicebant *laudulo pro lauro*, & *laudam pro laurea*. *Serv. ad 8. Ecl. ſid. lib. 17. v. 17.* A Græcis δάφνη appellatur, quæ ex fœtis fabulandi occasionem videtur præbuisse, Daphnen puellam fuisse, quæ, cum ab Apolline adamaretur, ejusque vim effugere non posset, Deorum miſeratione in lauream versa est. *Ovid. 1. Met.* ¶ Apollini, qui Delphis præcipue colebatur, sacram esse credebant, eo, quod hæc arbor frondes semper viventes habeat, & Apollo semper juvenis, & imberbis esse existimetur. Alii causam afferunt, quod spectatissima nascitur in Parnasso. Alii, quod Apollo Daphnem puellam amaverit, quo nomine etiam hæc arbor Græce appellatur. Hinc Apollinea, & Delphica cognominatur. *Ovid. 6. Fast.* Venit Apollinea longas Concordia laure nexa comas. *Idem lib. 3. carm. ode 30.* Et mihi Delphica lauro cinge volens Melpomene comam. ¶ In igne ſrepitum edit. Gyraldus dicit crepantem in igne laurum bonum fuisse omen, tacitam autem infelix. *Ovid. 1. Fast.* Et non exiguo laurus adusta sono. *Tibul. lib. 2. eleg. 6.* Ar laurus bona signa dedit, gaudete coloni. *Prop. l. 2. eleg. 29.* Et eacet extincto laurus adusta foco. ¶ Vates lauro vesci soliti sunt, quod valere crederent ad divinationem. *Juven. Sat. 7.* nectit quicumque canoris Eloquium vocale modis, laurumque momordit. Hinc fatidica appellata est. Sed aliqui dicunt, fatidicam esse vocatam, vel quod Apollini fatidico Deo esset dicata, vel quod ex ejus cremata ſrepitu futura colligerentur. ¶ Erat signum pacis, & ea triumphantes coronabantur. *Plin. lib. 15. c. 30.* Laurus triumphis proprie dicatur. *Id. lib. 15. cap. 30.* Laurea ipsa pacilis, ut quam prætendi etiam inter armatos hostes quietis sit indicium. ¶ Sola arborum fulmine non tangitur, ut Græce fabulesi sunt, & credidit etiam *Plin. l. 15. c. ult.* ubi plura Lauri genera recenſer. ¶ Legitur etiam laurus, us, in 4. declinat. *Senec. Œdip. v. 16.* Hoc me Delphicæ laurus monent. ¶ Laurus pro victoria. V. *Laurea*.

Laus, laudis, f. 3. *laude*, *lode*, *gloria*, *onore*, הָלַל, תְּהִלָּה, Germ. *lob*, Gal. *louange*, Hiſp. *alabanca*, ἔπαινος, ἐγκώμιον, præconium, commendatio, gloria, splendor, decus, ἀγλαΐα, *populus*, ut laus propria sit fermo populi de virtute alicujus testantis, vel a λάω, *eloquor*, vel ab antiquo λαύω, *fruor*, ut sic dicatur, quia usus virtutis major est fructus, quam laus. V. *Laudatio*. *Cic. Fam. 9. ep. 14.* Summis laudibus ad cœlum extollere. *Id. pro Planc. c. 3.* Laudi dare aliquid alicui. *Id. l. 15. Fam. ep. 6.* Ea est profecto jucunda laus, quæ ab iis proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. *Id. Verſ. 5.* Ponere aliquid in laude. *Id. in Brutum*: Laus dicendi, *Et*, laus oratoria, h. e. facultas, vel eloquentia. ¶ Aliquando laus accipitur pro virtute, seu recte factis, quæ laude digna sunt. *Virg. Æn. 1. v. 460.* Sunt hic etiam sua præmia laudi. *Id. 9. Æn. v. 252.* Quæ vobis, quæ digna, viri, pro laudibus istis Præmia posse reor solvi?

Laus, m. 3. quem Dionysius Ægeſum vocat, filius Numitoris, & frater Iliæ, seu Rheæ Sylviæ, & ab Amulio Albanorum Rege per dolum necatus. *Dionys. l. 1. Rom. Antiq. Ovid. 3. Fast. Inc. lib. 6. Gen.* ¶ Alius fuit Mezentii filius, quem Æneas interfecit, cum parentem vulneratum defenderet. *Virg. 10. Æn.*

Laus, us, m. planctus, ejulatus, lugubris lamentatio. *Var.* apud *Non. c. 1. n. 235.* Funus exsequiati, cum lausu ad sepulcrum antiquo more ilicernium confeciasse. Alii leg. *plausu*.

Laute, adv. *splendidamente*, Germ. *herlich*, Gal. *splendidement*, Hiſp. *asſeitadamente*, λαμπρῶς, splendide, eleganter. *Plaut. Cas. 4. 1. 19.* Laute vestitus, exornatusque ambulat. *Id. Mil. 4. 11.* Loquitur laute, & minime sordide. *Terent. Adelph. 5. 1. 2.* Laute munus administrasti tuum. *Nepos in Chabr. c. 3.* Quod vivebat laute, & indulgebat sibi liberalius. *Cic. 2. Leg. c. 1.* Villa lautius ædificata. *Id. de Amic. c. 28. ex veteri Poeta*: Lautissime ludere.

Lautia, orum, n. 2. ἐδέσματα, esculenta, superlectilia, & alia ad lautiorem victum accommodata, quæ Legatis exterarum Nationum, & etiam hospitibus suppeditabantur. Dicta sunt a *lautus*, vel a δάϊτες; nam veteres etiam *dautia* pro *lautia* dixere. *Liv. l. 28. c. 39.* Locus inde, lautiaque Legatis præberi justa. *Id. l. 30. c. 17.* Ad hoc ædes, libera loca, lautia Legatis decreta. Sunt qui hic legunt *lausia*, ut sit gen. fœminini. *Id. l. 33. c. 25.* Macedones deducti in villam publicam, ubique iis locus, & lautia præbita. *Id. lib. 45. c. 20.* Consulti a M. Junio Patres, ſtantibus in comitio Legatis, an locum, lautia, Senatumque darent, nullum hospitale jus in iis servandum censuerunt.

Lautĭtia, æ, f. *splendidezza*, *delicatezza*, מַעֲדָנִים, עֶדְנָה, עֹנֶג, πολυτέλεια, epularum magnificentia, vel generatim munditia, quæ in cibo, & in vestitu sit, a *lavatione*, vel potius a sup. *lautum*, verbi *lavo*, quia apud antiquos elegantiæ, quæ nunc sunt, non erant, & raro quis lavabat. *Fest. Cic. in Ep. 16. lib. 9. Fam.* Fama ad te de mea nova lautitia venier. *Id. ibid. ep. 20.* Lautitia, mundiria, elegantia. *Suet. in Cæs. c. 45.* Lautitiarum studiosissimus. ¶ Lautitia farina appellabatur ex tritico aqua conspersa. *Festus*.

Lautĭscŭlus, a, um, adject. diminut. aliquantum lautus. *Apul. l. 7. Metam.* Vestem lautiusculam proferunt.

Lautŭlæ, arum, f. 1. *Sepμαὶ*, locus fuit in urbe Roma, non procul a Jano Geminо, a sup. *lautum* verbi *lavo*. *Varr. l. 4. de L. L.* Lautulæ a lavando, quod ibi ad Janum Geminum aquæ calidæ fuerunt. ¶ Fuerunt & Lautulæ extra Urbem. *Fest.* Lautulæ, locus extra Urbem, quo loco, quia aqua fluebat, lavandi usum exercebant.

Lautumarius, m. 2. qui lautumias incolit. *Cic. in Pison. c. 9.* juxta codices antiquos, ut Turnebus monet *l. 21. Adverſ. c. 15.* In vulgatis est *Latemarius*. Ita vocat fodalem Catilinæ, quasi qui aliquando lautumiæ, sive carceris colonus fuisset.

Lautumĭæ, vel latumiæ, vel latomiæ, arum, f. λατομίαι, lingua Siculorum significat lapidicinam, seu locum cæsis lapidibus exsectum, teste *Asconio in Ver. de Prætura*. Hinc *Plaut. Pœn. 4. 2. 5.* Vel in lautumiis, vel in pristino mavelim ætatem agere. ¶ Præcipue ita appellatus est carcer Syracusanus, de quo *Cic. Ver. ult. c. 27.* Lautumias Syracusanas omnes audistis: Opus est ingens magnificumque regum, ac tyrannorum. Totum est ex saxo in mirandam altitudinem depresso, &c. ¶ Inde nomen translatum est ad Romanos carceres. *Liv. l. 32. c. 26.* Triumviri carceris lautumiarum interiorem custodiam habere jussi.

Lautus, a, um, *lauto*, *lavato*, עָרֵב, שׁוּעַ, יָקִיר, עָרִין, Germ. *zierlich*, Gall. *magnifique*, Hiſp. *afeytado*, *magnifico*, λελαμπύνος, partic. verbi *lavor*, a sup. *lautum*. *Hor. 2. Sat. 3.* Lautis mane senex manibus curredat. *Cic. pro Dejot.* Cur te lautum voluit, cœnatum nolit occidere? ¶ Translate sumitur pro mundo, nitido elegante, magnifico, delicato, *lauto*, *delicato*, λιπαρόβιος, ἁβροδίαιτος. Causa translationis est, quod homines magnifici, & splendidi crebro admodum se in balneis lavarent. *Cic. in Ver. 3. c. 6.* Homines lauti, atque urbani. *Id. 1. Fam. ep. 14.* Valde jam lautus es, qui gravere literas ad me dare. ¶ Lauta cœna dicitur, quæ magnifice, opiparoque elt instructa. *Id. l. 9. Fam. epiſt. 16.* ¶ Sumitur etiam pro divite, potenti. *Cic. Acilio l. 13. Fam. ep. 32.* In Halesina civitate tam lauta, quam nobili. *Id. pro Rab.* Lautum, & copiosum patrimonium. ¶ Item pro magno: *Cic. Attic. l. 6. epiſt. 1. circa med.* Lautum negotium. ¶ Comp. lautior, sup. lautissimus. *Cic. 15. Fam.* Nihil tibi erit lautius, nihil gloriosius. ¶ *Id. pro Planc. c. 26.* Lautissimi in iis locis solent esse. ¶ *Nonius c. 4. n. 280.* ait, lautum dici etiam inquinatum, maculatum. Verum quæ affert exempla ex *Virg.* & *Accio*, id non satis confirmant.

Lax, fraux, unde lacio. *Festus*.

Laxamentum, ti, n. *rallentamento*, מִנְפָּא, רוּוַח, Germ. *die nachlaſſung*, Gall. *relâche*, Hiſp. *floxura*, ἄφεσις, relaxatio, remissio, dilatatio, quies. *Cic. pro Cluent.* Non modo causæ, sed ne legi quidem quidquam per Tribunos plebis laxamenti datum. *Id. Att. l. 12.* Ego tamen nactus in navigatione nostra pusillum laxamenti, concinnavi tibi munusculum. *Liv. lib. 7. c. 36. in fin.* Dare laxamentum cogitationibus.

Laxātio, onis, f. actus laxandi, spatium interjectum. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Trabes ita sint compactæ, ut compactura duorum digitorum habeat laxationem.

Laxātivus, a, um, adject. *lassativo*, qui ad solvendum, & laxandum pertinet, ut laxativa cataplasmata. *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 3.*

Laxātus, a, um, adject. remissus, solutus, dilatatus, *rilassato*, *allargato*. *Cic. in Comm. Scip.* Qui jam vixerunt, & corpore laxati. *Id. de Senect. c. 3.* Libidinum vinculis laxati. *Id. 1. Tusc.* Laxatus curis. *Tacit. 3. hiſt. cap. 25.* Laxati ordines. *Plin. l. 19. c. 1.* Lini membrana laxatior.

Laxe, adverb. *largamente*, Germ. *breit*, *weit*, Gall. *largement*, *amplement*, Hiſp. *anchamente*, πλατέως, πλατύνως, late, large, cui angustæ contrarium est. *Cicer. pro Domo.* Rabitare laxe, & magnifice voluit. *Var. lib. 2. de R. R. cap. 10.* De numero pastorum alii angustius, alii laxius constituere solent. *Plin. lib. 2. c. 16.* Ab his Mercurii stella laxissime, supple, *vagatur*.

Laxĭtas, atis, f. *ampiezza*, *capacità*, εὐρυχωρία, πλατύνσις, שִׁרְוָחָה, פַּתְחוֹן, מַרְפֵּא, amplitudo, capacitas. *Cic. 1. Offic. c. 19.* In domo, in quam hospites multi recipiendi, adhibenda est cura laxitatis. *Colum. lib. 4. c. 18.* Laxitas semitarum. *Pallad. l. 1. c. 5.* Laxitas aeris, *luogo dove campeggia l'aria*. ¶ Item remissio, ut laxitas animi, apud *Senec.*

Laxo, as, avi, atum, a. r. *rallentare*, הִתְרַחִיב, Ger. *weit breit*, *machen*, Gall. *lâcher*, *relaxer*, Hiſ. *aflojar*, χαυνόω, χαλάω, laxum facio, quod tensum erat, remitto, ut Laxare arcum, fides, tudentes, &c. *Cic. in Bruto.* Quanto facilius non modo laxare modos, sed totos mutare posſumus? ¶ Translate accipitur pro dilatare, seu ampliare, *allargare*. *Cic. Att. l. 2.* Ut monumentum illud eo usque laxaremus, & usque ad atrium Libertatis explicaremus. *Plin. l. 12. c. 14.* Laxatur hic plaga, non adimitur. ¶ Item pro aperire. *Virg. 2. Æn.* Laxat clausira Sinon. ¶ Item pro lenire. *Cic. in Brut.* Laxaret judicum animos, atque a severitate paululum ad hilaritatem, risumque traducere. ¶ Item pro relaxare, & ex eo, quod debebatur, aliquid remittere. *Cic. ad Att. l. 6. ep. 1.* Tantum abest, ut ex eo, quo astrikti sumus, aliquid laxari velim. ¶ Item pro liberare cura, & solicitudine, pro recreare. *Cic. pro Rosc. Amer.* Habet animi laxandi causa rus amœnum, & suburbanum. *Id. de Or.* Aliquando ab hac contentione disputationis animos nostros, curámque laxemus. *Id. l. 5. Fam. ep. 14.* Ut istis te molestiis laxes. *Id. Stat. 1. Ach.* Innumeros ferrum laxavit in usus, h. e. ad plurimas res inservit. ¶ *Livius 26.* Annona haud multum laxaverat, h. e. parum decreverat annonæ pretium.

Laxus, a, um, *o. 1. 2. rallentato*, מְנֻפָּח, נִרְחָב, רָחַב, Germ. *weit und breit ausgedehnt*, Gall. *lâche*, Hiſ. *floxo*, χαῦνος, χαλαρός, remissus, languidus, non tensus, ut Laxi arcus, laxæ fides, laxi rudentes, laxa vela, a χαλῶ, *laxo*. *Ovid. de arte am. v. 516.* Ne vagus in laxa pes tibi pelle nateet. *Virg. 11. Æn.* Sed laxos referunt humeris languentibus arcus. ¶ Hinc Laxæ habenæ per Translationem pro molli, & leni imperio, translatione ab equis sumta. *Virg. 1. Æn.* Et premere, & laxas feiret dare jussus habenas. ¶ Aperitur etiam pro amplo, capaci. *Colum. l. 1. c. 3.* Quin minus reddat laxus ager non recte cultus, quam angustus exīmie. ¶ Item pro longo. *Cic. ad Att. l. 6.* Ego sic diem statuo fatis laxum, ideſt, tempus satis longum. *Proculus l. cum stipulatus, ff. de verb. obl.* Cum ipse arbitratu meo aliam diem operi faciundo laxiorem dederim, i. e. cum diem protulerim. ¶ Comp. laxior, sup. laxissimus. *Plin. ep.* Quod post duos & Consulares, & difertos tempus sibi, & quidem laxius vindicavit. *Cic. de Am. c. 1.* Commodissimum est quam laxissimas habenas habere amicitiæ, quas vel adducas, cum velis, vel remittas. ¶ Laxæ opes, h. e. ampl æ. *Martial. 2. epigr. 30.* Et cujus laxas area flagellat opes. ¶ Laxa curis, *pro mollis*, & veluti rugosa. *I. lib. 5. epigr. 80.*

L A N T Æ.

Læa, f. 1. idem, ac leæna, a leo, *lionessa*. *Lucr. lib. 5.* Irritata leæ jaciebant corpora saltu. *Varro ad Cicer. lib. 3.* Sic nocet panthera, & lea. ¶ Lea item brassicæ genus, latis foliis e caule exeuntibus, Græci λάπα appellant, hoc est, lavem, a foliorum lavitate. *Plin. lib. 20. cap. 9.* Alteram leam, latis foliis e caule exeuntibus. V. *Leana*.

Læna, æ, f. 1. *lionza*, *leonessa*, לָבִיא, Germ. *lewin*, Gal. *lionne*, Hiſp. *leona*, λεαινα, leonis fœmina, quæ & lea appellatur, a voce Græca allata. Veteres Grammatici Latinum esse negarunt, ut scribit Junius Philargyrius in *Ecl. Virgilii. ipſi. lib. 12. cap. 2.* leæna totum esse Græcum, lea Latinum, sed Poeticum esse ait. Sane antiquissimi Latini nec leæna, nec lea dixisse videntur, sed leo fœmina. Monuit id Philargyrius, ac sententia ejus confirmatur illo *Plauti in fragment. Vidutur.* Nam audivi fœminam ego leonem semel parere. *Virg. 2. Ecl.* Torva leæna lupum sequitur.

Læander, m. 2. Ἀβυδηνός, juvenis nomen, ex Abydo Asiæ oppido in litore Hellesponti sito, qui cum Hero puellæ amore captus esset, quæ in oppositi litoris Sesto oppido habitabat, nocte ad eam transiebat. Quod ubi aliquoties non infeliciter cecidisset, jam audacior factus, cum mari tumido, & impaeato se se commisisset, vi ventorum, fluctuumque victus, in Hellesponto submersus est. Fabulam hanc, aut fortasse historiam elegantissimo carmine apud Græcos professquntus est Musæus, a quo Ovid. mutuatus est argumentum Epistolarum 18. & 19. Heros ad Leandrum, & Leandri ad Hero.

Leandrius, Leandrĭcus, a, um, adject. ad Leandrum pertinens, ut Hellespontus Leandrius, apud *Silium 8. v. 622.*

Learchēus, a, um, λεάρχειος, adject. ad Learchum pertinens. *Ovid. 6. Fast. v. 401.* Mæsta Learchea mater tumulaverat umbras.

Learchus, m. 2. Δέαρχος, Athamantis, & Inus filius, quem pater furore correptus occidit. Quod cum vidisset Ino, arripto Melicerta altero filio, in mare se præcipitavit. Atque Ino quidem in Deam maris mutata est, quam Græci Leucotheam, Latini Matutam vocant, Melicertes autem in Deum marinum, quem Græci Palæmona, Latini Portunum. *Ovid. 6. Fast. v. 479.* & sequent.

Lebădus, f. 2. Ptolemæo Lesbos, *Lebedizi*, *Chifer*, urbs Asiæ minoris, in Ionia, in ore sinus Ionici, inter Theon ad Bor. & Colophonem ad Aust. Hic scenicorum histrionum collegium fuit, qui ludos, & certamina Libero Patri quotannis celebrabant. *Hor. l. 1. ep. 11. v. 6.*

Leber, olim pro *liber*, a priscis scriptum fuit, teste *Quint. l. 1. c. 4. al. 7.*

Lebes, etis, m. *pajuolo*, *caldaja*, כִּיר, Germ. *ein tiegel*, Gal. *chaudière*, Hiſp. *caldero*, λέβης, olla. *Serv. in 3. Æn. Porphyr. in 9. Æn.* dicunt, esse vas æneum, in quo aliquid igni applicamus, ut ebulliat. Et a Græco λέβης, quod a λείβω, *fundo*, quoniam in eum aqua funditur. Latini tamen Auctores videntur significare genus quoddam vasis nobiliotis, ut sunt quæ Italice dicimus *bacini*, & *scrivoppe*, & hujusmodi. *Virg. 5. Æn.* Tertia dona facit, geminos ex ære lebetes. *Id. Æn. 3. v. 466.* Stipatque catinis Ingens argentorum, Dodonæosque lebetes. Ubi *lebetes Dodonæos* quidam interpretantur vasa rebus variis apta; ex ære Dodonæo præstantissimo.

Lebinthus, f. 2. Lebynthos, *Levitta*, Δέβινθος, inst. maris Ægæi, una Cycladum, al. Sporadum, non procul a Pathmo, & Lero. *Ov. 8. Met.*

Lechæum, n. 2. *Lefejoteri*, Δεχαῖον, opp. & navale Corinthiorum, ad sin. Saronici cum. Sed alius Lechæum est in isthmo ad finum Corinthiacum, seu Criseum. *Prop. l. 3. eleg. 19. (al. 20.) v. 19.* Deinde per Ionium vectus cum fessa Lechæo sedarit placida vela phaselus aqua.

* Lectarius, ii, f. *facitor di letti*, עֹשֵׂה מִטּוֹת, κλινοποιός, qui lectos facit. *Inſcript.* apud *Murat. p. 956. n. 7.*

Lecte, adv. cum electione, *con iſcelta*. *Cic. de Orat. c. 68.* Optimis sententiis verbisque lectissime dicere.

Lectĭca, f. 1. *lettica*, אַפִּרְיוֹן, מִטָּה, Ger. *die ſenffte*, Gal. *litière*, Hiſp. *litera*, φορεῖον, κλίνη, sedes, qua ferebantur divites, & potentes, in qua pulvinar, & lectulus stratus erat, a *lectus*. Quod si a sex servis gestaretur, *hexaphorum* dicebatur, si ab octo, *octaphorum*. Tenuiores autem vel duobus contenti erant. *Juv. sat. 3.* Nempe facit somnum clausa lectica fenestra. Adde *Cic. l. 10. Attic. Juvenſat. 3.*

Lecticārĭola, æ, f. 1. mulier, quæ subit lecticarii officium, vel potius, quæ lecticariorum (id erat vilissimum fervorum genus) amores sectatur, ut ancillariolus, qui ancillari officio fungitur, vel qui ancillarum insanit amore. *Mart. l. 12. epig. 58.* Ancillariolum tua te vocat uxor, & ipsa lecticariola est; ekis, Alauda, paies.

Lecticārius, rii, m. *portatore di lettiga*, Ger. *ſenffe träger*, Gal. *porteur de litière*, Hiſ. *mozo de litera*, κλινοφόρος, φορεισφόρος, qui lecticam defert. *Serv. Sulpic. ad Cic. 4. Fam. ep. 12.* Coactus sum in eadem illa lectica, qua ipse delatus eram, meisque lecticariis in urbem eum referre.

Lecticŭla, æ, f. *lettighetta*, κλινάριον, dim. a lectica. *Cic. Mario.* Ut nostras villas obire, & mecum simul lecticula circumcurare possis. *Liv. l. 23. c. 42.* Scipio lecticula in aciem illatus.

Lectĭto, onis, f. *lettione*, קְרִיאָה, Ger. *das leſen*, Gal. *lecon*, Hiſ. *lecion*, ἀνάγνωσις, actus legendi. *Cic. ad Att. l. 1. epiſt. 13.* Quotus quisque est, qui epistolam paulo graviorem ferre possit, nisi eam per lectionem relevarit? Sed alii aliter leg. *Quintil. l. 1. c. 8.* In lectione puer sciat, ubi suspendere spiritum debeat, &c. ¶ Item electio, *scelta*. *Suet. Aug. c. 35.* Senatorum affluentem numerum ad modum pristinum redegit duabus lectionibus. ¶ Item collectio, *raccolta*. *Col. 2. c. 2.* At saxo sum facile est expedite lectione lapidum.

Lectĭpes, edis, f. κλινοπόδιον, herba serpillo similis, surculosa, palmi altitudine. *Fl. l. 24. c. 15.*

Lectĭsternĭator, oris, m. 3. qui monitam, ac lectulos discubitorios sternit. *Plaut. Pseud. 1. 2. 29.* Tu esto lectisterniator, tu argentum cluito.

Lectĭsternium, ii, n. ἔστρωσις, sacrificii genus, in quo Diis in templis pulvinaria, sive lecti sternebantur, conviviumque iis apponebatur. Dictum est lectisternium, quia lecti sternerentur. Idem vocatum est *epulum*, quia cibi apponebantur. Sed appositis epulis non ipsi Dii, sed septem Sacerdotes, qui dicti sunt *Epulones*, frumebantur. *Liv. l. 22. c. 10.* Curatum lectisternium, & per triduum habitum, decemviris sacrorum curantibus: sex pulvinaria in conspectu fuere, Jovi & Junoni unam, alterum Neptuno ac Minervæ, tertium Marti & Venusi, quartum Apollini ac Dianæ, quintum Vulcano ac Vestæ, sextum Mercurio ac Cereri.

Lectĭto, as, avi, atum, a. r. *leggere spesſo*, קְרֵא, ὑπαναγινώσκω, frequenter lego. *Cic. Parad.* Tyrthi te video libros lectitasse. *Id. Att. 12. ep. 18.* Lectitare auctores. ¶ Ponitur pro identidem colligere. *Valer. l. 8. c. 8.* Conchulas, & calculos in litore lectitasse.

Lectiuncŭla, æ, f. diminut. brevis lectio. *Cic. 7. Fam. ep. 1.* Quin per eos dier matutina tempora lectiuncula consumpseris.

Lectĭo, as, avi, atum, a. 1. idem ac lectito, frequentativum. *Hor. l. 1. Sat. 6. ad fin.* aut ego lecto, Aut scripto, quod me tacitum juvet.

Lector, oris, m. *lettore*, קוֹרֵא, Ger. *leſer*, *od. ſaſmer*, Ga. *lecteur*, Hiſ. *lector*, ἀναγνώστης, qui aliquid legit. *Cic. 2. de Orat.* Cum Brutus duos lectores excitasset, & alteri de Colonia Narbonensi Crassi orationem legendam dedisset, alteri de Lege Servilia.

Lectrix, icis, f. *lettrice*, quæ legit. *Inscript.* apud *Fabretr. c. 4. n. 347.* Colit ossa ejus Cnide lectrix conjux ejus. *Cledonius in Arte, pag. 1802. Putſch.* Dickorg facit dictrix, lector facit lectrix, auctor non facit auctrix, quia est communis generis.

Lectŭalis, le, adj. *Spart. in Adr. c. 23.* In morbum incidit lectualem. h. e. qui diu in lecto ægrotum detinet, ut exponit *Salmas.* qui hoc notat, ipsos quoque hujusmodi ægros *lectuales* dictos.

Lectŭlus, m. 1. *letto ſgettatello*, κλινάριον, dim. a lectus, *Cic. Att. l. 14. epiſt. 13.* A ducenda uxore sic abhorret, ut libero lectulo neget esse quicquam jucundius.

Lectum, n. 2. *Scorpiata*, λειτόν, prom. Troadis, in quod Ida mons desinit, quod ab *Aristotele* Idæ promontorium appellatur, inter Troadem urb. ad Or. & Assum prom. & urb. ad Mer.

Lecturio, a. 4. ἀναγνωσθῆναι, desidero legere. *Sidon. l. 9. ep. 7.* Cum merito lecturiremus.

Lectus, ti, m. 2. *letto*, מִטָּה, Ger. *ein bett*, Gal. *lit*, Hiſ. *lecho*, κλίνη, εὐνή, στιβάς, cubile, a κλέγω. *Varroni* dictus videtur a legendis, hoc est, colligendis stramentis, quod lectis herbis, & frondibus veteres sibi cubilia fecerent. *Cicero, l. 9. Fam.* Dixit, te in lecto esse, quod ex pedibus laborares. *Id. 7. Verr. c. 7.* Jam diu lecto tenebatur, ideſt, decumbebat, & morbo vexabatur. ¶ Antiqui lectos habebant, non solum in quibus dormirent, sed etiam in quibus in triclinüis recumbentes cibum sumerent qui & *discubitorii*, & *triclinarii* vocantur, ad quorum differentiam lectus cubicularis vocat *Cic. de Div. l. 2. c. 65.* quibus noctumæ quietis causis in cubicalis utimur. *Id. Ver. 4.* Non quæro unde habueris quinquaginta tricliniorum lectos. *Hor. l. 1. ep. 18. v. 11.* In obsequium plus æquo pronus, & imi derisor lecti. ¶ Lectus funebris dicebatur, in quo mortui cadaver collocabatur. *Val. Max. l. 2. c. 4.* Cui mortuo lectus funebris, & rogus defuit. ¶ Lectus Genialis. V. Genialis. ¶ Lectus adversus erat, qui novæ nuptæ magnifice sternebatur, atque in nuptiis ipsis lectus *Genialis* vocabatur, post nuptias vero *Adversus*, quia ex adverso ante januam collocaeus, erat tamquam conjugii monumentum, & pignus. In eo sedebant matresfamilias lanificio operam dantes. *Liber.* Matersamilias tua in lecto adverso sedet. ¶ Idem, mortua conjuge, mutabatur, & alius novæ nuptæ sternebatur. *Propert. l. 4. eleg. ult. v. 81.* Sed tamen adversum muteri janua lectum, Sederit & nostro cauta noverca toro. *Ovid. Epiſt. l. 1. Sleſt. c. 17.* ¶ Alienum lectum concutere, violare, est adulterii crimen committere. *Juven. Sat. 9. Ovid. l. 1. de ar. am.* ¶ Inveniter & lectum, i, n. *Ulp. l. librorum, ff. de leg. 3.* Legatum lectum continet & fulera. ¶ Et lectus, us, m. 4. *Plaut. Amph. 1. 3. 15.* Prius abis quam lectus, ubi cubuiſti, concaluit locus. ¶ Pro delecta, *Tac. l. 4. hiſt. c. 70.* Copias recenti Vangionum, Caratium, Tribocorum lectu auctas veterano pedite, atque equite firmavit. Optimæ tamen editiones habent *delecta*.

Lectus, a, um, adj. particip. a *lego*, & est idem ac electus, *ſcelto*, *ottimo*, בָּחוּר, λεκτός, δείκτος, *Virg. 9. Æn.* Viginti lectis equitum comitatus. *Cic. 3. de Or. c. 37.* Lectis, & illustribus verbis utendum est. *Id. 3. Ver. c. 6.* Lectissimi, atque ornatissimi viri. *Id. l. 1. Inv. c. 31.* Ut neque vis melior, neque fœmina lectior in terris sit. *Sust. l. 5. ſilv. 1.* Lectissimus juvenum. ¶ Item collectus, *raccolto*. *Quint. l. 6. c. 14.* Ostendi lecta e vulneribus ossa, & vestes sanguine perfusas.

* Lectus, us, m. Vide Lectus, i, circa finem.

Lecythus, f. 2. *vaſo dell' olio*, *uccello*, אַגְרוֹף, Ger. *oelkrug*, Gal. *pot à huile*, Hiſp. *azeytera*, λήκυθος, ampulla olearia, vasis genus ventre protuberante, orificio angustiore, oleo asservando accommodatum. Sed vox Græca est. Translate quemadmodum *ampulla*, sic & *lecythus* accipitur pro oratoriis pigmentis, & coloribus, ducta metaphora a picturibus, qui in hujusmodi vasis pigmenta habent ad colorandum. *Cic. Att. l. 1. ep. 11.* Torum hunc locum, quem soleo pingere, de flamma, de ferro (nosti illas λήκυθος) valde pertexuit. Hinc & *Pl. l. 1. ep. 2.* Non omnino Marci nostri πρὸς λήκυθος fugimus, quoties paulum sinere decedere non intempestivis amœnitatibus admonebamur.

Leda, f. 1. λήδη, Tyndari Laconiæ Regis uxor, quam cum Jupiter adamaret, transformatus in cygnum cum ea concubuit, ex quo congressu Leda duo peperit ova, unum immortale, ex quo nati sunt Pollux, & Helena, alterum mortale, ex quo Castor, & Clytemnestra. *Hygin. fab. 77. Ovid. Heroid. ep. 17.

se. Bello Punico ex quatuor millibus constabant, teste *Livio l.* 21. Bello Asiatico contra Antiochum ex quinque millibus, & quadringentis, ut scribit *l.* 37. *c.* 39. Bello Persico ex sex, teste *eod. l.* 42. Denique *Vegetio* legio est 6666. militum. ¶ Varius quoque fuit ipsarum legionum numerus. Nam primo una tantum conscripta fuit, deinde crescentibus Reip. opibus, usque ad decem, & amplius crevere, prout Senatui visum, vel bellum ipsum postulavit. ¶ Legiones ex solis R. civibus constabant, auxilia ex sociis. Quod si aliquando servi asciti, id necessitate factum est, ut post cladem Cannensem, bello Punico secundo. Interdum tamen legiones, & de auxiliis, & de externis quoque gentibus dicuntur. *Liv. l.* 37. Duæ legiones Romanæ, quæ sociorum, & Latini nominis erant, quina millia, & quadragenos singulæ habebant. *Plaut. Asyph. l.* 1. 62. Teleboæ ex oppido legiones educunt suas. ¶ Variis nominibus Romanæ legiones distinguebantur, vel ab ordine, ut prima, secunda, tertia, vicesima, &c. vel ab institutoribus, ut Augusta, Claudiana, Galbiana, &c. vel a Provinciis devictis, ut Parthica, Gallica &c. vel a Deorum nominibus, ut Apollinaris, Veneria &c. vel denique ab eventibus, ut Victrix, fulminatrix &c. Ab his interdum data nomina oppidis, in quibus hyemandi causa consederunt, vel circa quæ agros Imperatorum munere consecutæ sunt, ut Legio Victrix, *Vitry*, Legio Germanica, *Lione*, &c. V. *Geographos*. *Cæsar l.* 1. *B. G. c.* 43. Legionem passibus CC. ab eo tumulo constituit. *Liv. l.* 29. *c.* 24. Ita eas legiones supplevit, ut &c. *Cic. 2. Fam. ep.* 17. Quid existimem de legionibus, quæ decretæ sunt in Syriam. ¶ De legionibus accurate scripsere *Onuphr. Panvin. Veger. Manut.* & præsertim *Lips. de Roman. militia*.

Legionarius, a, um, πεμματικός, adj. ad legionem pertinens, ut legionarius miles, *Asin. ad Cic. l. Fam.* 10. *ep.* 32. Centurio legionarius, legionariæ cohortes, *Liv. l.* 20. *c.* 43. &c. Legionatii defensores, *Cæs. l.* 3. *B. C.*

Legirupa, æ, *Echi rompe la legge*, παράνομος, qui legem frangit. *Plaut. Pseud.* 1. 3. 119. Perjure, legirupa, pernicies adolescentium.

Legirupio, onis, m. idem, ac legirupa. *Plaut. Rud.* 3. 4. 9. Accedat prope hunc legirupionem.

Legirupus, a, um, adj. qui legem violat, a *lex*, & *rumpo*. *Prudent. Hamartig. v.* 238. Omnia legirupis quassantia viribus orbem.

Legislator, vel legumator, oris, m. *legislatore*, חוקק, Ger. *gesatzgeber*, Dal. *lagstiftare*, Hisp. *legislador*, νομοθέτης, legis scriptor, qui leges fert, qui jura statuit, vel præscribit. Duæ voces sunt, & separatim usurpantur a Scriptoribus, Cicerone præsertim. *Liv. l.* 14. *c.* 31. Nostri legumlator non in paucorum manu Remp. esse volait. *Cic. 4. Catil.* Ipsum latorem legis Semproniæ jussu populi pœnas Reipub. dependisse. *Id. pro Mur.* &c. & Consulem, & legis ambitus latorem, & tam severe gesto Consulatu causam L. Murenæ ringere.

Legitime, adv. *legittimamente*, כדת, Ger. *nach der gesatz, ordentlich*, Gal. *legitimement, selon la loi*, Hisp. *legitimamente*, νομίμως, justè, ratione legum observata. *Cic. pro Cæc. c.* 20. ¶, qui legitime procurator dicitur. *Id. 1. Off. c.* 4. Juste, & legitime imperanti.

Legitimus, a, um, o. ¶. 2. *legittimo*, משפט, נמשפטי, נאות, צדיק, Ger. *rechtmässig*, Gal. *legitime*, Hisp. *legitimo* νόμιμος, νομικός, quod est æquum, justum, & secundum legem factum. *Cic. in Ver.* 7. *c.* 22. Legitimum numerum consuetudinis non explere. *Liv. l.* 25. Ætas legitima ad petendum consulatum. *Cic. 1. Invent.* legitimæ nuptiæ. *Id. de Leg. Agrar.* legitimum impedimentum. *Senec. l.* 4. *Controv.* Legitima verba, h. e. verba legis. Ita apud *Cic. in Orat.* Legitima controversia est illa, quæ oritur ex verbis legis, civilis, quæ oritur ex jure civili, ideft ex responsis prudentum. ¶ *Legitimus Senatus* dictus est, qui legitimis diebus vocabatur: cui opponitur *indictus*, h. e. vocatus extra ordinem. *Capit. in Gordian. c.* 11. Non legitimo, sed indicto Senatus die consul venit in Curiam. ¶ Legitima, orum, dicuntur solemnes ritus legum, & judiciorum. *Mepos in Phocion. fub fin.* Inde judicio, legitimis quibusdam confectis, damnatus, traditus est undecim viris, &c. ¶ Legitimum etiam dicitur, quod verum est, & cui nihil deest, quod & *justum* vocatur. *Senec. in Claud. c.* 21. Anniversarium in castris Prætor, sine venatione, apparatuque, justum atque legitimum in septis exhibuit. *Ovid. 3. de Arte.* Quid, cum legitima fraudatur litera voce? ¶ Legitimum carmen erat, quod in Saliaribus quibusdam sacrificiis canebatur, ita dictum, quod erat legitime conceptum, & religiose, & solemniter edifcebatur, & recitabatur quemadmodum leguleji formulas juris solent. Hoc idem dicitur necessarium a *Cic. l.* 2. *Leg. c.* 23. Hinc & *Tert. de fuga in perse. c.* 3. legitimam vocat Orationem Dominicam, quia pro lege perdiscenda, & in orando usurpanda est.

Legiuncula, æ, *f.* πεμματίτιον, parva legio. *Liv. l.* 35. *c.* 49. Videretis vix duarum male plenarum legiuncularum instar in castris Regis.

Lego, as, avi, atum, a. 1. *mandare legati, ambasciadori*, שלח, Ger. *eine botschafft anbefehlen*, Gal. *envoyer en ambassade*, Hisp. *embiar embaxador*, πρεσβεύω, ἀποστέλλω, in legationem mitto, legatum mitto. Construitur cum casibus motus ad locum. *Cic. 5. Ver.* Nobilem Andronem Centuripinum legarunt ad Apronium. *Sal. in Jug. c.* 25. Legantur tamen in Africam majores natu. ¶ Interdum legare verbum est militare, idem significans, quod legatum sibi facere, & partis copiarum aliquem præficere. *Cic. Offi. l.* 3. *ep.* 11. Dolabella me sibi legavit. ¶ Metaleptice capit, ut pro committere. *Plaut. Caf. act.* 2. *v.* 12. Quin potius, quod legatum est tibi negotium, *id curas*? ¶ Item pro affignare, adscribere, imputare. *Liv. l.* 28. *c.* 42. Patere, nos omnia, quæ prospera tibi, & Populi R. imperio evenere, tuo consilio affignare, adversa casibus incertis belli, & fortunæ legare. ¶ Est item decernere, & testamento alicui aliquid relinquere, *lasciare per eredità*. *Cic. pro Cæc. c.* 4. Usumfructum omnium bonorum Cæsenniæ legat. *Id. in Top. c.* 4. Paterfamilias uxori ancillarum usumfructum legavit a filio, neque a secundo hæredе legavit, h. e. ut ei traderetur a filio. ¶ Usurpatur & imperfonaliter. *Cicer. in Fam. l.* 3. *epist.* 8. Ut piratæ rei causa legari putarem, ideft legationem, seu legarum mitti.

Lego, is, egi, ectum, a. 3. *raccogliere*, קרא, Ger. *lesen*, Gal. *lire*, Hisp. *leer*, συλλέγω, συνλέγω, proprie est colligere, hic, atque illinc decerpere, vel eligere, a λέγω, *Virg.* 3. *Ecl.* Qui legitis flores, & humi nascentia fraga. *Id.* 2. *Ecl.* Ipse ego cana legam tenera lanugine mala. ¶ Metaleptice accipitur pro scripta cum in percurrere, quia literæ, vocesque colliguntur, ut oratio fiat, *leggere*, ἀναγινώσκω. *Cic. Mazio l.* 7. Dummodo is tibi quidvis potius, quam orationes meas legerit. ¶ Accipitur interdum pro præternavigare, *passare*. *Virg.* 3. *Æn.* Litoraque Epiri legimus. Adde *Liv. l.* 45. ¶ Item pro furripere, *rapire*, quod ea, quæ furamur, colligimus. *Virg.* 10. *Æn.* Quid foceros legere, & gremiis abducere patras? *Horat. l.* 1. *sat.* 3. 117. Et qui nocturnus Divum sacra legerit: Hinc legere alicujus sermonem, est furtim arripere, & excipere. *Plaut. Pseud. l.* 4. 21. Huc concedam, ut horum sermonem legam. ¶ Item pro eligere, *scegliere*. *Liv. l.* 40. *cap.* 51. Censores fideli concordia Senatum legerunt. *Pompejus ad Consules sub epist.* 12. *l.* 8. *ad Attic.* Cum iis militibus, quos Faustus legit. *Liv. l.* 21. Legere in demortui locum. *Cicer. pro Cluent.* legere in Senatum. *Gell. l.* 4. *c.* 10. Legere aliquem principem in Senatum. *Virg. Æn.* 11. *v.* 632. Implicuere inter le acies, legitque virum vir. h. e. sibi quisque hostem designat, quem feriat. Nonnulli hic *legere* pro ferire accipiunt. Nam hoc sensu & *Plaut.* videtur usurpare. *Amph. l.* 1. 150. Alia forma oportet esse, quem tu pugno legeris. *Al. leg.* tu pugne, inseris.

Legula, æ, f. pars concava aurium, quæ exterius pater. Glosse exponunt μύρον, h. e. cochlear, a similitudine. Alii intelligunt imam partem aurium, quia ligulam, h. e. lamiam refert. *V. Voss. Etymol.* in *V. Ligula*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. Aurium legulæ crinium superjacentium flagellis operiuntur.

Legulejus, ii, m. *leggista, colui che studia nelle leggi*, Ger. *ein jurist, vorsprech*, Gal. *legiste, jurisconsulte*, Hisp. *letrado*, νομικός, qui legum studia fectatur, seu versatur in legibus. *Cic. 1. de Orat. c.* 55. ita & tibi Jurisconsultus per se nisi legulejus quidam cautus videtur.

Legulus, li, m. συλλογεύς, qui uvas, aut oleas colligit. *Cato. c.* 144. Legulos, quot opus erit, præbeto. *Calphurn. ecl.* 3. *v.* 49. extremas legulus cum fustulit uvas. *Var. l.* 5. *de L. L. c.* 7. A legendo legulus, qui oleam, aut uvas legunt.

Legumen, inis, n. *legume*, קטנית, זרוע, Ger. *die hulsenfrucht*, Gal. *legume*, Hisp. *legumbre*, βάκτρον, quicquid ex terræ satis in siliquis nascitur, ut sunt fabæ, pisum, cicer, lens, & similia, a legendo, quod manu legatur. *Var. l.* 1. *R. R. Virg.* 1. *Georg. v.* 74. Unde pejus lætum siliqua quassante legumen.

Legumentum, i, n. 2. idem, quod legumen. *Gel. l.* 4. *c.* 11. Nullo sæpius legumento Pythagoram dicit usum, quam fabis.

Leguminarius, a, um, ad legumina pertinens. *Inscript.* apud *Murat. pag.* 935. *n.* 3. Negotiatrix frumentaria, & leguminaria.

Leguminôsus, a, um, adjectiv. legumine abundans, ut leguminosæ epulæ, apud *Celsum*.

Leiostrea, vel Liostrea, æ, f. λειόστρεον, ostrea levi cortice. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19. Primus fecit de piscibus inficia, primus de ostreis, leiostreis, & aliis marinis conchis.

Lelegeis, idis, f. λελεγηΐς, Niletus, Ioniæ urbs. *Pl. l.* 5. *c.* 29. ¶ Lelegeides Nymphæ, apud *Ov. 9. Met. v.* 652.

Lelegeius, a, um, quod ad Lelegas spectat. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 6. Interea Minos Lelegeia litora vastat. h. e. Megarenfia Atticæ proxima.

Lelèges, m. 3. אשפות, vel Lelegæ, m. 1. genus hominum ex variarum gentium colluvie mixtum, quæ latibus carentes diu erraverant, quasi λελεγμένοι, i. e. collecti, quod diversis e locis collecti sint, a λέγω, *colligo*. *Dionys. l.* 1. *Strabo l.* 7. *Eustath. Dionysius* eosdem facit, atque Aborigines. Sed *Aristoteles in Polit.* Leleges dicit fuisse populos Acarnaniæ, & eorum appellationem ad Lelegem quemdam Leucadium refert, cujus nepotem ex filia tradit fuisse Teleboum. ¶ Hoc nomine speciatim appellati fuere populi Achajæ apud Locros Epicnemidios. Aliqui dicunt, Lelegas olim appellatos fuisse, quos postea Locros Epicnemidios nominarunt, per quos Cephissus amnis in mare labitur. *Pl. l.* 4. *c.* 7. ¶ Item pop. Thessaliæ, seu Acarnaniæ. *Aristot. in Polit.* ¶ Item populi Asiæ Caribus contermini, vel ipsi Cares. Horum originem nonnulli ad Thessalos referunt. *Serv. in 8. Æn.* Alii narrant, Leleges Asiæ populos origine Græcos fuisse, qui primum insulas tenuerunt, indeque in continentem transgressi, partim in Mylia ad Adramyttenum sinum consederunt, ubi & Homerus majorem Lelegum partem viderat collocare, partim in eo Ioniæ tractu, qui Cariæ est proximus: unde etiam Plinius tradit Miletum Ioniæ totius caput Lelegeida olim fuisse appellatam. *Virg. 8. Æn.* Hic Lelegas, Carasque, sagittiferosque Gelonos finxerat. *Ovid. 9. Met.* Caras, & armiferos Lelegas Lyciamque peterrat.

Lema, f. ι. λῆμα, תבלול, humor albus in oculis concretus, ex quo lippitudo nascitur. *Pl. l.* 23. *c.* 1. Vel si lemæ in oculis erunt.

Lemànus, i, m. 2. *lago di Ginevra*, Ger. *Genesserſee*, Gal. *lac de Genève*, & *lac de Lofanne*, Λέμανος, lacus Allobrogum, in Gallia Narbonensi, in Sabaudia, al. inter Galliam Lugdunensem, & Viennensem. Habet a Sept. Helvetios, a Mer. Sabaudiam. Per eum Rhodanus ex Sedunis fluit, ad cujus egressum Geneva urbs sita est.

* Lembarius, ii, m. miles classiarius, qui in lembis pugnat. *Vopisc. in Aurel. cap.* 38. *al. al.*

Lembulus, li, m. diminut. a *lembus*, lembusculus. *Prudent. in Vincent. v.* 455. Levique vectum lembulo Amplum per æquor auferas.

Lembuncillus, i, m. dim. a lembus. *Tac. l.* 14. *Ann. c.* 5. Nando deinde occursu lembunculorum Lucrinum in lacum vectam.

Lembus, i, m. *brigantino, fregata, galeotta*, אני שיט, λέμβος, naviculæ exiguæ genus, fed miræ velocitati, cujusmodi ante classem explorandi gratia solent præmitti. Pro *lembus* reperias *limbus* apud *Isid. l.* 19. *c.* 1. item in Gl. Isid. inque Gl. Arabicolat. ¶ Erant autem & majores lembi, bello utiles. *Liv. l.* 45. *c.* 10. Antenor, qui cum classe lemborum ad Phanas ftabat, Cassandriam inde trajecit. ¶ Erant & minores, scapharum instar, quibus fiebat a litore ad onerarias advectio. *Plaut. Merc.* Dum hæc aguntur, lembo advehitur pater tuus pauxillulo. ¶ Lembi etiam inter naves actuarias annumerantur. *Liv. l.* 34. *c.* 35. Neve ipse navim ullam præter duos lembos, qui non plus, quam sexdecim remis ageretur, haberet. ¶ Item inter lyntres fluviatiles. *Liv. l.* 1. *Georg. v.* 201. Non aliter, quam qui adverso vix flumine lembum remigiis subigit.

Lemma, atis, n. λῆμμα, assumptio in syllogismo, quomodo Dialectici usurpant, quasi τὸ ληφθέν, a λαμβάνω, *sumo*. *Cic. 2. de Div. o.* 53. Sed demus tibi istas duas sumptiones, ea, quæ λήμματα appellant Dialecti, sed nos Latine loqui maluimus. ¶ Accipitur item pro materia epigrammatis, aliusve scripti, seu pro themate, quod in scribendo foler carmini, aliive operi præfigi paucis verbis, & veluti summa tituli indicat totum id, de quo in opere disseritur. *Auson. in præf. Parent.* Sed quosdam soler commendare materia, & aliquoties fortasse lectorem solum lemma solicitat tituli, ut festivitate perfuafus & ineptiam fere contentus sit. *Pl. ep.* 92. Lemma fibi sumpsit, quod ego interdum versibus fere contentus sit. *Pl. ep.* 92. Lemnata, si quæris, cur sint adscripta, docebo. Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Lemniàcus, a, um, quod ad Lemnum spectat. *Ovid. 2. Met.* Stirps Lemniaca. *Stat. 3. Sylv.* Antra Lemniaca. *Mart. l.* 5. *ep.* 7. Lemniacæ catenæ. h. e. in Lemno insula a Vulcano factæ.

Lemnias, adis, f. Λημνιάς, mulier e Lemno. *Ovid. heroid. ep.* 6. *v.* 52. Lemniadesque viros nimium quoque vincere norunt. *Stat. Theb. l.* 5. *v.* 500. Lemnias exsul. *h. e.* Hypsiphyle.

Lemniscatus, a, um, lemnisco ornatus. *Cic. pro Rosc. Amer. c.* 35. Multas esse infames palmas, hanc primam tamen esse lemniscatam, quæ Romæ deferatur.

Lemniscus, sci. m. 2. *fiocco*, תולים, Ger. *bender an krantzen*, Gal. *rubans, flocons*, Hisp. *bendas, o bandas*, λημνίσκος, fasciola colorata dependens ex coronis, ἀκαλήφος, *lana*, quod antiquum genus coronarum fuit lanearum. *Fest. Vossio* maxime placet Hesychii sententia, qui docet esse verbum Syracusanum, ac notare taniam angustam, Δημνίσκους, inquit, τὰς τοὺς Συρακοσίους ταινίας. V. *Turneb. l.* 18. *c.* 3. & *Cæs. Bullig. lib. de spoliis bellicis, c.* 17. Quidam a *lamna*, h. e. *lanaina* dici arbitrantur, ut prius fuerit lamniscus, & unius literæ mutatione lemniscus. Ratio hujus sententiæ est, quod lemnisci sæpe fuerunt sive ex auro, sive ex alio metallo. Sed antiquitus fuisse laneos docet *Festus*: *Pilas. c.* 3. Crassus dives primus argento, auroque folia imitatus, ludis suis coronas dedit, acceffrunt quoque & lemnisci, quos adjici; ipfarum coronarum honos erat, propter Hetruscas, quibus jungi, nisi aurei, non debebant. ¶ Aliqui etiam pro linamento, quod chirurgi vulneribus imponunt, oleo, vel unguento illitum, *tasta*. *Cels. l.* 7. *c.* 28. intus implicitum in longitudinem lineamentum (λημνίσκον Græci vocant) in aceto tinctum demittere.

Lemnsus, a, um, quod est ex Lemno. *Ovid.* 5. *Trist. eleg.* 1. Saxa Lemnia. *Id. in Ibin*, Lemnia turba.

Lemnos, f. 2. *Stalimene*, Λῆμνος, insf. Græciæ, in mari Ægæo, satis fertilis, & plana. Dicta etiam est Hypsipylea, seu Hypsiphilea, ab Hypsipyle, seu Hypsiphile filia Thoantis, quæ in ea regnavit. ¶ In Lemno insf. colebatur Vulcanus Deus ignis. Unde & Lemnius ardor, Λήμνιον πῦρ, dicitur a Poetis. Nam, ut est in fabulis, cum Juno eum peperisset, eumque turpem conspexisset, e cœlo in eam insulam dejecit, in collem quemdam Hephæstiadi urbi imminentem. Hujus fabulæ occasionem præstitit collis ejus color, & sterilitas. Nam & exusto simillimus est, & nullam omnino plantam gignit. ¶ In ea quotannis terra illa effoditur, quæ Lemnia terra dicitur. Hujus tres a Galeno enumerantur species, quarum una fullonibus in usu est ad extergendas vestes, altera fabris, quæ a Græcis μίσυος, a Latinis rubrica vocatur, tertia Medicis, quæ a Græcis σφραγὶς Δημία, hoc est, sigillum Lemnium appellatur, ab imagine capræ, ut vult *Dioscoride*, aut certe Dianæ, ut mavult *Galenus*, quæ illi imprimi solet.

Lemonia, vel Læmonia, nomen unius ex tribubus rusticis Romanis, dicta a pago Lemonio, qui est extra portam Capenam, via Latina, ubi postea erat. *Festus*.

Lemonium, n. 2. herba succum lacteum emittens, concrescentem gummi modo, humidis locis. Quidam volunt, eamdem esse herbam, ac veratrum nigrum. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Lemovices, m. 3. Lemovici, pop. & urbs Galliæ Aquitanicæ, caput regionis.

Lemûres, urum, m. 3. *fantasme*, לילית, Ger. *nachtgeister*, Gal. *fantômes, lutins*, Hisp. *fantasmas*, οἱ μορμολύκεια, τὰ μορμολύκεια, Δαιμόνες, Damones nocturni, & noxii. A *Ninio* definiuntur Larvæ nocturnæ, & terrificationes imaginum, & bestiarum, Dicti sunt quasi *Remures a Remo*, cujus occisi anima Romulus exagitabatur, e converso in *l. Ovid.* 5. *Fast.* Differunt Lemures, & Lares, quod illud nomen natura sit commune, singulariter autem de noxiis dicatur, contra quam in Laribus fit, qui propitii. *Apul. l. de Deo Socrat.* Lar dicitur familiaris, qui ex Lemuribus posterorum suorum curam fortitus pacato, & quieto numine domum possidet. *Var. l.* 1. *de vit. P. R.* Quibus temporibus in sacris fabam jactant noctu, ac dicunt se Lemures domo extra januam ejicere. *Ovid.* 5. *Fast.* Mox etiam Lemures animas dixere silentum. ¶ In singulari num. *Apul. de Deo Socrat.* Est & species Dæmonum, animus humanus, emeritis stipendiis vitæ corpori fuo abjurans, hunc vetere Latina lingua reperio Lemprem dictitatum.

Lemuria, orum, n. 2. feriæ Lemurum, sic dictæ a Lemuribus, quibus sacra hæc fiebant idibus Maji. Cum hæc sacra celebrarentur, templa omnia claudebantur, nuptiæque omnes infaustæ putabantur. Quæ res fecit locum proverbio, Malum mense majo nubere. *Ovid.* 5. *Fast.*

Lemuris, m. 3. *Lim, Lemo*, fl. Liguriæ, qui ex Apennino M juxta Octavium, & Gavium oppo. in Urbem fl. agri Alexandrini influit.

Lena, æ, f. *ruffiana*, מונה, Ger. *hurenwirthin*, Gal. *maquerelle*, Hisf. *alcahueta*, μαστρωπός, quæ mulieres quæstuarias prostituit, item ea, quæ alterius rei nomine hoc vitæ genus exercet, ut si quâ cauponam exercens in ea corpora quæstuaria habeat. *Ulp. l. palam, ff. de ritu nupt. Tibul. l.* 1. *eleg.* 6. Venit in exitium callida lena meum. ¶ Translate *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Num vides, quam blanda conciliatrix, & quasi fini ti lena natura?

Lenæus, m. 2. Λήναιος, unum ex Bacchi cognominibus, a λῆνος, *lacus torcularis*. Aliqui deducunt a leniendo. *Virg. l.* 2. *Georg.* Huc Pater o Lenæe, tuis hic omnia plena muneribus.

Lenæus, a, um, adject. ad Lenæum, h. e. Bacchum pertinens. *Virg. 4. Æn. v.* 207. Lenæum libat honorem. h. e. vinum. *Id. 3. Georg. v.* 510. Latices infundere cornu Lenæos.

Lene, adv. idem quod leniter. *Mart. l.* 1. *epigr.* 50. Tepidum natabis lene Congedi vadum. Nonnulli *lene* accipiunt pro *navis* parvæ genere, quæ declinetur *lene, is*, n. Verum si *lene* hic navigium sit, minus proprie additur *natabis*. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 60. Lenius, ac remissius dicere. *Cic. Fam. l. ep.* 2. Lenissime sentire.

Lene, is, n. V. Lene adv. & Lenis subst. infra.

Lenimen, jnis, idem quod lenimentum. *Ovid.* 11. *Met. v.* 450. Addidit illis hoc quoque lenimen, quo folo flexit amantem.

Lenimentum, ti, n. *lenimento, correzione*, תקלה, מישור, שמן, Ger. *eine linderung, trostung*, Gal. *adoucissement, liniment*, Hisf. *halago*, κήλησις, mulcimentum, mitigatio, id, quo aliquid lenitur. *Pl. l.* 25. *c.* 5. Nuper invenere dissectis raphanis inserge helleborum, parsusque comprimere raphanos, ut transeat vis, atque eo lenimento dare.

Lenio, nis, nivi, vel nii, nitum, a. 4. *mitigare, placare*, רכך, הקלקל, Ger. *lindern, trosten*, Gal. *miiger, adoucir*, Hisf. *halagar*, κηλέω, κηλεύω, mulceo, placo, lecto. *Cic. ad Q. Fr.* Primum Dionysiopolitas, qui erant inimicissimi mei, lenivi. ¶ Aliquando est imminuere, levare, *gallusf. in Catil.* Qui Ciceronis invidiam leniri credebant atrocitate sceleris eorum, qui pœnas dederant. Ita lenire ægritudinem, dolorem, desiderium, incommoda, passim apud *Ciceronem*, & *alios*. ¶ Sunt, qui lenire etiam accipi putent pro lævigare, & polire. *Col. l.* 5. *c.* 11. Cum deinde truncum recideris, acuto ferramento plagam lenito. Sed optima exemplaria habent *levato*. ¶ In futuro indicativi Poetæ dicebant etiam *lenibo*. *Propert. l.* 3. *eleg.* 19. Lenibunt tacito vulnera nostra sinu. ¶ Sic *lenibant*, pro leniebant, habet *Virg. Æn.* 4. *v.* 528. ¶ Iræ leniunt, pro leniuntur, *Plaut. Mil.* 2. 6. 106.

Lenis, is, subst. m. genus vasis, a λῆνος, lacus torcularis, *Afran.* & *Labet.* apud *Non. c.* 15. *n.* 13. ¶ Item genus navigii, a similitudine λῆνος, i. e. *vasis torcularis*, affertur hic versus *Martialis l.* 1. quem vide in Lene adverb.

Lenis, e, o. 3. *molle, delicato*, ענו, רך, חלק, Ger. *gelind, milt*, Gal. *doux*, Hisf. *blando*, λάος, quod leve est. h. e. quod tactu nullam asperitatem habet, a voce Græca allata. *Cic.* 2. *Fin.* Sensus ludicat dulce, amarum, lene, asperum, prope, longe, &c. ¶ Transfertur & ad alios sensus. Hinc Lenes cibi dicuntur, qui suffum non lædunt. *Cels. l.* 2. *c.* 22. ¶ Lene vinum dicitur delicatum, non vehemens, aut asperum, neque liguam, aut cerebrum feriens. *Ter. Heaut.* 3. 3. 50. Pitissando modo mihi quid vini absumpsit? si hoc dicens, Asperum pater hoc est, aliud lenius. ¶ Lene venenum dicitur, quod mitem quodammodo, & vix sensibilem mortem inducit. *Cic. Att. l.* 2. *epist.* 21. Sed ita lenibus uti videbantur venenis, ut posse videremur sine dolore interire. ¶ Lenis sonus, *soave*. *Cic. l.* 3. *de Orat.* Ille autem superior leniore quodam sono est usus. ¶ Lenis oratio, qua remissa, & placida est. *Cic.* 2. *de Orat.* Non semper fortis oratio quæritur, sed sæpe placida, submissa, lenis, quæ maxime commendat reos. ¶ Lenis Auster, qui suaviter spirat. *Cic. Aer. l.* 7. *ep.* 2. Ita belle nobis flavit ab Epiro lenissimus Auster, & mitis. ¶ Lene jugum dicitur a *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 29. quod adsensu facile est. ¶ Transfertur etiam ad animum, & pro mitis, facili, indulgente accipitur, *mite, benigno, piacevole, πρᾶος, voglioso*. *Cic.* 5. *Fam.* Lenis à te, & facilis existimari debeo. *Id. ib.* ¶ Qua me causa lenissimis, & amantissimis verbis urens te graviter accusas. *Id. pro Rosc. Amer.* Qui quondam in hostes lenissimus existimabatur. *Hirt. l.* 3. *ad* 4. Lene consilium,

Lenitas, atis, f. *piacevole, mollizie*, ענוה, λιότης, mollities earum rerum, quæ sub tactum cadunt. Translate de aliis sensibus dicitur. *Pl. l.* 26. *c.* 8. Differentia intelligitur lenitate gustus. *Cic.* 2. *de Or.* Lenitas vocis. ¶ Huc refertur lenitas stili, quæ & in verbis, & in sententiis consistit, interdum in suavitate sola verborum. *Cic. in Or.* Elaborant alii lenitate, & æquabilitate, & puro quasi quodam, & candido genere dicendi. *Id. 1. de Or.* Neque mipus hæc tamen tua gravissimi sermonis lenitas, quam illa fumma vis, & contentio probatur. ¶ Usurpatur etiam transitive de animo pro mansuetudine, facilitate, moderatione, modestia, *mansuetudine, piacevolezza*, Ger. *Indigkeit*, Gal. *douceur*, Hisf. *halago*, πρᾳότης. *Cic. pro Sylla*, Qua mollitie tum animi, ac lenitate. ¶ Item de aliis rebus pro æquitate. *Cic. pro Rab.* Lenitas legum. *Id.* 13. *Fam. ep.* 1. Ad lenitatem se dare.

Lenter, adverb. *mollemente, soavemente*, לאט, Ger. *sensitlich*, Gall. *doucement*, Hisf. *blandamente*, λείως, molliter, suaviter, non vehementer. *Cic.* 3. *de Or.* Quam lenirer, quam remisse, quam non adhuc age hunc versum Rosci. ! *Id.* 1. *Off.* Alterum imitatio presse loquentium, & leniter. ¶ Translate accipitur pro moderate, modeste, placide, *piacevolmente, con mansuetudine, πράως*. *Liv. l.* 7. *B. Pun.* Castigando, increpandoque, & plusquam lenter agendo. Gradus Lenius, leniss. me V. supra in *Lene*, adverb.

Lenitudo, nis, f. idem, quod lenitas, ideft mollitudo expers asperitatis. *Cic.* 5. *Tusc. c.* 16. Lenitudo orationis. ¶ Item mansuetudo, facilitas. *Cic.* 6. *Verr. c.* 41. Nimia in istum lenitudo.

* Lenitus. V. Lenio.

Lenò, onis, m. 3. *ruffiano*, מונה, Ger. *burenwirt*, Hal. *maquereau*, Hisp. *alcahuete*, μαστρωπός, qui scortorum prostitutione quæstum facit, a *leniendo*, quod inentes delliniendo seducat, & corrumpat. *Prisc. in 4. Ifid. l.* 10. Communis generis est, teste Prisciano. Sed tamen habeturfœm. *Plena*. *Cic. post red. in Sen.* Cum adolescentes nobilissimi se ad lenonis impurissimi pedes abjecissent. *Terent. Adelph.* 2. 1. 34. Leno sum, pernicies communis adolescentium. Adde *Plaut. Stud.* 3. 2. 42. ¶ Pro conciliatore quovis. *Justin. l.* 2. *c.* 3. Præmissis lenonibus, qui hostibus parendi legem indicerent.

Leno, as, a. 1. leniocinor, concilio. *Vetus epigramma*: Quod si formosus redeas leno ad juventa, lenocinamento.

Lenocinamentum, i, n. lenocinium. *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. Pro omni gratiarum privilegio, decoramento, lenocinamento.

Lenocinàtor, oris, m. παρηγορήσωρ, conciliator, leno. *Tert. l.* 1. *adv. Marc. c.* 22. Gratiæ lenocinator.

Lenocinium, ii, n. *ruffianesime*, תזנות, Ger. *huren wirthschafft*, Gal. *maquerelage*, Hisf. *alcahueteria*, μαστρωπεία, lenocinandi actus, exercitium lenonis. *Cic. post red. in Sen.* Lenocinium facit, qui quæstuaria mancipia habuerit, sed & qui in liberis hunc quæstum exercet. ¶ Translate ponitur pro delinimento, illecebra, *carezza*. *Cic. pro L. Mur.* Utrum lenocinium a grege delicatæ juventutis, an orbis terrarum imperium a Pop. R. petebas? *Id. pro Sex. c.* 66. Se vitiorum illecebris, & cupiditatum lenociniis dediderunt. ¶ Item pro quovis nimis exquisito ornamento, quod alicui rei adhibetur ad conciliandam ei gratiam. *Suet. in Aug. c.* 79. Quamquam & omnis lenocinii negligens, & in capite comendo incuriosus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Perspicuum est, quo compositiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia processerint. ¶ In oratione lenocinia dicuntur fucata ornamenta, & illecebræ verborum. *Suet. in Calig. c.* 39. Cui instruendum distrahendo nihil non fraudis, ac lenocinii adhibuit. *Tac. 1. hist. c.* 18. Nec allum orationi lenocinium addit aut pretium.

Lenocinor, aris, d. 1. *ruffianare*, הזנה, Ger. *ein burenwirt seyn*, Gal. *être maquereau*, Hisf. *alcahuetear*, μαστρωπεύω, lenocinium facio. Per translationem pro blandiri, servire, tibi lenocinabitur, minus aliquanto contendet, quam poteft. ¶ Interdum ifti novitas lenocinetur.

Lenonice, adverb. *da ruffiano*, μαστρωπικῶς, lenonum more. *Lampr. in Commodo, c.* 15. Quæ gladiatorie, quæ lenonice faceret.

Lenonius, a, um, *cosa da ruffiano*, μαστρωπικός, quod ad lenonem pertinet. *Plaut. Men.* Ab iis locis lenonii. *Id. Rud.* Te hic fide lenonia uti.

Lens, dis, f. 3. *lendine*, Ger. *eine nisse*, Gal. *lende*, Hisf. *lendre*. κόνις, ovum pediculorum, capillis adhærens, ex quo postea pediculi generantur. *Pl. l.* 29. *c.* 6. Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibo sumptis aniguliarum modo.

Lens, tis, f. *lenticchia*, עדש, Ger. *eine linse*, Gal. *lentille*, Hisf. *lenteja*, φακός, φακή, genus leguminis, folio viciæ, tribus, quatuorve in siliqua grani, inter legumina minimis, ab antiquo nominativo *lentis*, quo veteres usos esse ait *Prisc. Virg. 1. Georg.* Nec Pelusiacæ curam aspernabere lentis. ¶ In acc. habet etiam *lentim*, apud vet. *Cato c.* 35. Lentim in rudeto, & rubicoso loco, qui herbosus non siet, ferito. Et in ablat. *lenti*, apud eosdem veteres. *Titin.* apud *Non.* Lenti callido. Ubi nota usurpatam & masculino gen.

Lentàtus, a, um, nom. particip. dilatus, *prolongato, ritardato*, ὑπερθεσις, נענן, *Trebel. Poll. in Claudio, cap.* 6. Videntur fata Romana boni principis occupatione lentata.

Lente, adv. *lentamente*, לאט, בכבד, Ger. *gemachlich*, Gal. *lentement*, Hisf. *flaxamente, βράδεως*, βραδέως, valde, cunctanter, remisse, segniter. *Col. l.* 2. *c.* 15. Id animal lentissime mandit, ideo facilius concoquit. *Senec. l.* 7. *Quæst. nat. c.* 29. Stella Saturni iter fuum lentissime efficit. *Cæs. l.* 2. *B. C. c.* 40. Ipse cum reliquis copiis lentius subsequitur. *Liv. l.* 1. *c.* 10. Lente agere. ¶ Lente ferre aliquid, est patienter, & æquo animo ferre. *Cic. in Horsens.* Qui cum publicas injurias lente tulisset, suam non tulit. ¶ Festina lente, proverb. V. *Festino*.

Lentèo, es, n. 2. *esser lento*, γλισχραίνομαι, lentus sum. *Lucr.* apud *Diomed.* Lentet apus, ideft lente procedit.

Lentesco, scis, m. 3. *rallentarsi*, רפה, נכבד, נענן, Ger. *lehe od. weich werden*, Hisf. *hacerse floxo*, γλισχραίνομαι, lentus fio. *Ovid. 2. de ar. v.* 357. Lentescunt tempore cutæ. ¶ Interdum est tenetum, & glutinosum fieri. *Virg. 2. Georg. v.* 250. Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo. ideft cohæret, ut exponit Servius. *Col. l.* 2. *c.* 11. *de cicere*. Paulum aqua maceratur, dum lentescat, hoc est cohæreat, vel glutinosa fiat.

Lenticula, æ, f. *lente picciola*, עדש, גולה

ut alii dicunt, in Theumesso monte Bœotiæ apud Thebas, & Jupiter in cœlum transtulit. *Plin. l.* 17. *c.* 24. ¶ Translatè Leo dicitur de viro forti. *Tert. de coron. mil. c.* 1. In prætoriis leones, in castris lepores. ¶ Fuit leo Cybele sacer, unde & ejus currum trahere fingitur. V. *Cybele*. Item Vulcano, propter vim igneam. ¶ *Subula leonem excipere*, proverbium de eo usurpatum, qui parvis viribus magnas res aggreditur. Eo utitur *Senec. epist.* 82. (*al.* 83.) *in fine*.

Leo, les, levi, letum, a. 2. lævigo, apud vet. a Græco λειόω, pro quo & λειαίνω dicitur, *læve, ac glabrum reddo*, quæ duo verba sunt a λεῖος, *lævis*. Quia autem unguento aliquid lævigatur, inde metaleptice leo significat linere, ungere. In præsenti amplius in usu non est. Remansit tamen præterium *levi*, quod *lino* ab obsoleto *leo* mutuatur. *Hor. l.* 1. *Carm. od.* 20. Græca quod ego testa conditum levi.

Leochares, m. 2. λεωχάρης, nobilis statuarius, unus ex iis, qui Mausoli Regis Cariæ sepulchrum cælaverunt. *Pl. l.* 45. *c.* 5.

Leocarium, n. 2. λεωκόριον, monumentum ab Athenienſibus in medio Ceramico erectum, in honorem Lei filii Orphei. Nam cum Attica universa maxima fame laboraret, unumque hoc ab Oraculis offenderetur remedium, ſi quis liberos ſuos immolaret, Leos tres filias ſuas virgines Pasitheam, Theopen, & Eubulen tradidit immolandas. Cujus beneficii meliores Athenienſes monumentum in Ceramico erexerunt, quod Leocorion appellarunt. *Suid.*

Leocrocotta, ſ. f. 1. λεοντοκρόκοττα, fera perniciſſima, ita dicta, quia partim leonem, partim crocottam refert. Apud *Pl. l.* 8. *c.* 21. & *Solin.* hujus feræ mentio fit; ubi alii leg. *Leucrocotta*.

Leodamas, antis, m. λεοδάμας, Philoſophus Thaſius. Excelluit in Mathematicis; *Laer. in vita Architæ Tarentini*.

Leonicum, n. 2. *Longo*, opp. Cenomanorum, in agro Veronenſi, inter Coloniam, & Ateſte, à Verona 18. M. P. in Or. hyem.

Leonidas, m. 1. λεωνίδης, Lacedæmoniorum Rex, ex genere Heraclidarum, qui apud Thermopylas, cum angustias adverſus Xerxem tuëretur, interfectus occubuit, cujus cadaver Perſæ, abſciſſo capite, e cruce ſuſpenderunt. *Juſtin. l.* 2. *Herod. l.* 7. *Cic. z. Fin. r. Tuſc.* ¶ Dicitur Lacedæmonios ſic hortatus eſſe: *Pergite animo forti, Lacedæmonii, hodie apud Inferos fortiſſimi cœnabimus*. *Cic. 1. Tuſc.*

Leonides, m. 3. λεωνίδης, Alexandri Magni pædagogus, qui cum diſcipulum videret in puericia ſine parſimonia thura aris ingerentem, monuit illum, ut tum demum, cum thuriferas regiones habegiſſet, illo modo ſupplicaret. Cujus rei memor Alexander Arabiæ jam potitus, miſit ei navim thure onuſtam, hortans eum, ut in Deos pareus eſſe deſineret. *Pl. l.* 12. *c.* 3.

Leonimus, a, um, λεόντιμος, λεοντίδης, quod ad leonem ſpectat. *Plin. l.* 24. *c.* 17. Adeps leoninus. *Varro l.* 2. *de ruſt. c.* 9. Leonina ſpecies. ¶ Leonina ſocietas dicitur, ubi alius dæmnum ſolummodo, alius lucrum ſentit. *Leg.* 29. *Dig. pro Soc.* ¶ Leonini verſus dicuntur, in quibus in media ſyllaba, & in extrema ſervatur figura ſimiliter cadeas, ut: *Vir, precor, uxori, frater ſuccurre ſorori*. Appellati ſunt Leonini a Leonio quodam S. Benedicti Canonico, & Monaſterii S. Victorii Pariſienſis Cœnobita qui circa annum Chriſti 1160. eos non invenit quidem, ſed in primis frequentavit.

Leontica ſacra, λεοντικά, erant Mithræ, Perſarum dei, (quo nomine ſolem intelligebant) qui ſpecie leonis in ſpelunca colebatur. Hinc *Arnob. l.* 6. *pag.* 196. Inter deos videmus veſtros leonis torviſſimam faciem, mero obſtitam minio, & nomine Frugiferi nuncupari. Hinc etiam ipſi ſacerdotes a *Tert. leones Mithræ* dicuntur *l.* 1. *adv. Marc. c.* 13. Porro hæc ſacra etiam a Romanis recepta fuere, ut videre eſt in Inſcriptionib. apud *Gruz. pag.* 103. *n.* 1. & *pag.* 1087. *num.* 5. in quibus *Leontica tradere* dicuntur, cui illis quempiam imbuunt.

Leontice, ſ. f. 1. λεοντική, herba quam Dioſcorides cacaliam, Officinæ *carui agreſtis* appellant, foliis grandibus, & candidis, inter quæ ſemen dependet minutis margaritis ſimile, cujus grana quindecim in oleo macerata, atque adverſo capillo illita, porriginem tollunt. *Pl. l.* 25. *c.* 11.

Leontini, orum, m. & Leontium, *Lentini*, urbs Siciliæ quondam maxima, conſita a Naxiis, antiqua Leſtrygonum ſedes, patria Gorgiæ, apud oram Orientalem, media pene inter Catinam ad Eor. & Syracuſas ad Mer. Pop. *Leontini*, qui quondam bellicoſi fuere, ſed a Phalaride victi, armiſque exuti portationibus operam dare cœpere.

Leontinus, a, um, adj. poſſeſſiv. ut Leontinus ager, apud *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 32. & Leontina civitas. *Id.* 5. *Verr. c.* 46. V. Leontini.

Leontios, m. 2. λεόντιος, gemma, a leonine pellis ſimilitudine nominata, quemadmodum pardalios a ſimilitudine pellis pantheræ. *Pl. l. ult. c.* 11. *ad fin.*

Leontium, ii, n. Siciliæ urbs. V. Leontini.

Leontopetalon, n. 2. λεοντοπέταλον, herba eſt caulem emittens dodrantalem, ſcu ſeſquipedalem, lonem, plurimis alis concavum, & in cacumine ſemina parva duo, aut tria, easque in ſiliquis, ciceris modo, flore punicei coloris, anemonæ ſimiles, folia braſſicæ, ſed papaveris diviſura, radicibus nigris, grandibus, rapæ ſimilibus. Vulgus eadem leonis appellat, quia folia habet ſimilia pedi leonis. Naſcitur vulgo *in agris*. *Pl. l.* 27. *c.* 11.

Leontopithecos, m. 3. λεοντοπίθηκος, exiguum eſt animal, in iis tantum regionibus naſcens, in quibus leones gignuntur, a λέων, *leo*, & πίθηκος, *cedes*. Leonibus enim tam præſens eſt venenum, ut guſtato leontophono ſtatim exſpirent. *Plin. lib.* 8. *cap.* 38.

Leontopodium, n. 2. *pede di leone*, λεοντοπόδιον, herba, al. leuceron, & dorypetron, & thorybetron, duorum digitorum, folio parvo, anguſto, digitorum trium, quandoque longitudine, hirſuto, lanoſioreque ad radicem, & ſubcandido, habens in cacumine caulium capitula tamquam perforata, floribus nigris erumpentibus, ſemen, quod oculis vix poſſit deprehendi propter circumdatam lanuginem. Ruellius exiſtimat, eam eſſe, quam vulgus *erneziatam* appellat. *Pl. l.* 26. *c.* 8.

* Leopardinus, a, um, ad leopardum pertinens, λεοπαρδάλεος. *Marcel. Empir. c.* 28.

Leopardus, i, *leopardo*, נמר, Ger. *leopard*, Gal. *leopard*, Hiſ. *leon pardo*, λεοπάρδαλος, animal ex pardo, & læna natum, jubis carens, nigris maculis leoninam pellem diſtinguentibus, a *leo*, pro *leæna*, & *pardus*. *Iſid. l.* 12. *c.* 2. *Plin. l.* 8. *c.* 25. ¶ *Vopiſcus Lamprid. & Jul. Capitolin.* hanc vocem uſurpant.

Leopolis, ſ. 3. Eanum S. Leonis, urbs Umbriæ, in Duc. Urbini, in lim. Romandiolæ, prope Arimınum ſi.

Lepantum, n. 2. *Lepanto*, opp. oræ Ligusticæ, inter Segeſtam ad Occ. 5. M. P. & Portum Veneris ad Or. 22.

Lepas, adis, ſ. 3. ſive, ut apud Nonium eſt, lupas, λέπας, conchæ genus eſt, petris ita arcte adhærens, ut vix avelli queat, a λέπω, *deliberi*, decortico, ob ſenue putamen, vel quod petris corticis inſtar adhæreat. *Plaut. Rud.* 2. 1. 8. Echinos, lepadas, oſtrea captamus.

Lepaſta. V. Lepiſta.

Lepide, adv. *cum garbo, con bella grazia*, בְּחֵן, יֹפִי, Ger. *holdſeliglich*, Gal. *plaiſamment*, Hiſ. *graciſamente*, ὑακύνως, venuſte, elegenter, decore, ornate, appoſite, cum lepore. *Cic. 3. de Or. c.* 43. In quo lepide ſoceri mei perſona luſit. *Plaut. Pœn.* Lepide ſtratus lectus. *Id. Trucul.* Lepide reſerre gratiam. *Id. Mil.* 3. 1. 65. Latne ab ſe mulier operam? P. Lepidiſſime, & comiſſime. *Id. ib. v.* 52. Lepidius fieri poteſt. ¶ *Lepide eſſe*, h. e. commode tractari. *Id. Bacch.* 1. 1. 50. Ubi lepide voles eſſe tibi, mea roſa, mihi dicito. ¶ Hac voce utebantur & in acclamationibus. V. *Ter. Eun.* 3. 1. 37.

Lepidium, n. 2. λεπίδιον, herba in cubitalem, & majorem altitudinem aſſurgens, foliis lauri, ſed mollioribus, & majoribus, a λεπίς, *ſquama*, quia abſtergit ſquamas, ac lentigines facit. Vulgus Hetbariorum piperitim vocat, quia ejus folia trita ſinapium olent, & piperis actimoniam referunt. *Plin. l.* 19. *c.* 8. *Colum. l.* 12. *c.* 8.

Lepidotes, m. 1. λεπιδώτης, gemma, quæ ſquamas piſcium variis coloribus imitatur, a λεπίς, *ſquama*. *Pl. l.* 37. *c.* 10.

Lepidule, adv. dim. a lepide. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 115. Eam circumdncam lepidule.

Lepidulus, a, um, *grazioſetto*, dimin. a *lepidus*. *Mart. Capell. ſub init. l.* 7. Ne infacetus, & impar lepidulis videretur. Adde *poſt init. l.* 8.

Lepidus, a, um, *grazioſo, piacevole, bello*, נָעִים, נָאוֶה, Ger. *holdſelig, lieblich*, Gal. *plaiſant, de bonne grace*, Hiſ. *gracioſo*, καλλιεπὴς, χαρίεις, κομψὸς, venuſtus, feſtivus, in quo leporis eſt plurimum, a *lepore*. Dicitur de homine, deoratione, & aliis rebus. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 10. Pueri lepidi, ac ſdelicati, *Auct. ad Her.* Lepida, & concinna exornatio. *Plaut. Aul.* O lepidum diem! *Id. Pſeud. a.* 1. *v.* 25. Lepidæ literæ, lepidæ tabellæ, lepida ſcriptæ manu. *Catul. epigr.* 1. Lepidus libellus. ¶ Comp. lepidior, ſup. lepidiſſimus. *Plaut. Mil.* Non invenies alterum lepidiorem ad omnes res. *Ter. Eun.* 3. 3. O. capitulum lepidiſſimum!

Lepinus Mons, *Monte di Segni*, jugum montium Latii valde extenſum inter vias Latinam, & Appiam, in quo Signia urbs ſita eſt, ab urbe Roma 30. M. P. quod deinde ubi altius conſurgit, dicitur *la Montagna di Carpinetto*, & diſtinguit Campaniam Romanam in duas provincias, *la Campagna*, & *la Marina*.

Lepis, idis, ſ. λεπὶς, ſquama. *Pl. l.* 34. *c.* 11.

Lepiſta, ſeu lepaſta, æ, ſ. 1. λεπάστη, vel λεπαστὴ, genus vaſis aquarii, al. depaſta, vel depeſta. *Feſt. & Non. c.* 15. *n.* 35. Eſt a voce Græca allata, quæ Dolopum eſt, & dicitur, teſte Euſtathio, ὅτι τὸ λεπὸν, ἢ ἐπιπλοον ἔδνα καὶ κεραμὶς, ideſt, quod vas illud tenue, ac patulum foret ad modum conchæ. *Varr. l.* 1. *de vita P. R.* apud *Non. ibid.* Lepiſtæ etiam nunc Sabinorum fanis paupertoribus pleriſque aut fictitiæ ſunt, aut æneæ.

Leponticus, a, um, adj. ad Lepontios populos pertinens. *Sil. l.* 4. *v.* 235.

Lepontii, orum, qui Viberi Plinio dicuntur, Ger. *Levenſinerthal*, & *Eſchenthal*: pop. Alpini, Galliæ Tranſpadanæ, circa fontes Rhodani, & Ticini fl. inter Inſubres, & Alpes ſummas, quorum regio Vallis Lepontia, *Val Levantina*, nominatur. Narrat, Lepontios ex comitatu Herculis ibi relictos fuiſſe, quod membra haberent nive præuſta. *Pl.* 3. 20.

Lepor, oris, & lepos, oris, m. *grazia*, נועם, Ger. *holdſeligkeit, lieblichkeit*, Gal. *bone grace*, Hiſ. *gracia en donayres*, χαλλιέπεια, ſermo nitidus, & quaſi lauritia quædam ſermonis, venuſtas, urbanitas, ornatus, concinnitas, elegantia, in loquendo. *Cic. 7. Verr. c.* 54. Lepore ac venuſtate affluens. *Id. 1. de Or. c.* 7. Multa erat in homine jucunditas, & magnus in jocando lepos. *Id.* 4. *Acad. cap.* 6. Floruit admirabili quodam lepore dicendi: ¶ Sumitur etiam generatim pro quicunque rei feſtivitate, urbanitate. *Cic. in Or. c.* 27. In quo omnes verborum, omnes ſententiarum illigantur lepores. *Luc. l.* 4. *v.* 1126. Medio de fonte leporum Surgit amari aliquid.

Leporarium, ii, n. *vivaja, barco*, λαγωβοσφάγιον, locus, ubi lepores aluntur; & generatim, ſecundum Varronem, omne ſeptum villæ affixum, quod habet incluſa animalia, quæ inibi paſcuntur. *Var. de R. R. c.* 3. *l.* 3. Leporaria te accipere volo, non ea, ubi ſoli lepores ſint, ſed omnia ſepta, affixa villæ quæ ſunt, & incluſa habent animalia, quæ paſcuntur. *Gel. l.* 2. *c.* 20. Vivaria veteres quandoque leporaria dixere, in quibus omnia clauderentur animalia.

Leporinus, a, um, εἰὸ ch' è di lepre, λαγῶος, quod eſt ex lepore. *Pl. l.* 28. *c.* 11. Leporinus cinis. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Leporinum coagulum.

Lepos. V. Lepor.

Lepra, æ, *lebbra*, צָרַעַת, Ger. *auſſatz*, Gal. *lépre*, Hiſ. *lepra*, λέπρα, varium ſcabiei genus, de quo vide lexicon medicum. Malam ſcabiem *Hor. in Arte Poet. v.* 453. nominat. *Veſto* lepra eadem eſt, ac impetigo, vel depetigo, vel ſane ſpecies ejus. Dicta eſt a λέπος, vel λεπὶς, *ſquama*, ſive a λέπω, *deſquamo, decortico*. Lepra enim cutim ſcabram, & aſperam reddit, inque ſquamas reſolvit. *Pl. l.* 24. *c.* 8. Cortiçis interior tilia lepras ſedat.

Leprōſus, a, um, adject. *lebbroſo*, qui lepræ morbo laborat. *Sedul. l.* 4. decem maculoſa gerentes Leproſi portenta viri. *Prudent. in S. Laurent. v.* 285. Nil tam leproſum, aut putridum.

Lepticus, a, um, &

Leptitānus, a, um, ad Leptin pertinens, quæ eſt urbs Africæ in Byzacena provincia, ut eſt apud *Pl. l.* 5. *c.* 4. item alia, cognomine magna prope Syrtes & Neapolim, nunc *Tripoli* dicta, teſte *cod. ibidem*. Hinc Leptica oſtrea. *Id. l.* 32. *c.* 6. & Leptitani, orum, ejus cives. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 38. & *Salluſt. in Jug. c.* 80.

Leptomerĭcus, a, um, adj. λεπτομερικὸς, tenuis, exilis, gracilis, *Theod. Priſc. de diæta c.* 10. Acori radix habet virtutem leptomericam.

Lepton centaurium, n. 2. κενταύριον λεπτὸν, centaurium minus, herba, quam Latini *ſel terræ* vocant, propter ſummam amaritudinem, Galli vocant *exacum*, eo quod potum omnia medicamenta mala per alvum exigat. *Pl. l.* 25. *c.* 6.

Leptophyllon, n. 2. λεπτόφυλλον, tithymali ſpecies, in petris naſcens, ita dicta a tenuitate foliorum, al. dendroides. *Pl. l.* 26. *c.* 8.

Leptūra, ægis, f. λεπτυρὰξ, uva quædam, quæ dulce quidem habet acinos, ſed tenues tamen, & minutos, cujuſmodi ſunt, quas vias Corinthiacas appellamus, a λεπτὸς, *tenuis*, & βάξ, βάγος, *acinus*. *Pl. 14. r.*

* Leptorĭpsēphos, λεπτόψηφος, genus marmoris apud *Pl. l.* 36. *c.* 7. al. leucoſtictos, λευκόστικτος, albis punctis notatus.

Leptyntĭcus, a, um, adj. λεπτυντικὸς, qui attenuandi vim habet. *Theod. Priſcian. de diæta, c.* 10. Cæparum virtus leptyntica.

Lepus, oris, m. *lepre*, אַרְנֶבֶת, Ger. *ein haaſſ*, Gal. *liévre*, Hiſp. *liebre*, λαγὼς, animalis ſpecies, a voce Æolum, & Siculorum, qui hanc feram λέπορον vocabant. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *l.* 3. *de R. R. c.* 12. *Virg.* 1. *Georg.* Auritoſque ſequi lepores, tum figere damas. ¶ Affinitas vocum *lepus*, & *lepus* originem præbuit opinioni, ut lepidi, ac formoſi fore crederentur, qui carnibus veſcerentur leporinis. Vide *Mart. l.* 5. *epigr.* 30. ¶ Per translationem pro infami, impudico, ſive pathico, ſive quod puerorum amatores non ſecus illos ſectentur, venanturque, atque canes leporem, ſive quod lepori utrumque ſexum trandant ineſſe, ſicut & hyænæ. *Ter. Eun.* 3. 1. 36. Lepus tute es, & pulpamentum quæris *ideſt* ipſe muliebria pateris, & muliercm perrentas!, *ſei lepre, e vuoi mangiar lepre*. ¶ Lepus etiam piſcis eſt e lacertorum genere inter marina venena numeratus, præſertim in Indico Oceano, ubi vel ſolo tactu peſtilens vomitum, diſſolutionemque ſtomachi pertinus creat, in noſtro mari colore tantum lepori ſimilis, in Indis & magnitudine, & pilo duriore. *Pl. l.* 9. *c.* 49. & *l.* 32. *c.* 11. ¶ Eſt etiam lepus inter cœleſtia ſidera, qui Orionis canem fugere dicitur. Fabulam narrat *Hyginus l.* 2. *c.* 33.

Lepuſcŭlus, li, m. *leprettino, lazzuolino*, dim. a lepus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 31. an qua lepuſculos, vulpeculaſque ſæpe vidiſſes.

Lerna, æ, vel Lernē, es, *Lerna*, Ἄργος, palus Argiæ, in Peloponneſo, apud Argos urb. ubi Lernæus, al. Amymonius fons, & fluvius, qui ex palude egreditur. Poetæ fabulari ſunt, in Lerna hydram fuiſſe ſerpentem ſeptem capitibus, quorum uno reſciſſo alia ſeptem naſcebantur, & hoc monſtrum ab Hercule clava, & igne interfectum eſſe. Palus enim hæc cum noxia eſſet incolis, quod aquam multis ex partibus effunderet, quæ ſi uno loco clauſa fuiſſet, ex pluribus aliis erumpebat, ab Hercule exſiccata eſt, aliorſum verſis fluviis, qui in eam influebant. Hinc Græc. adagium, *Lerna malorum*, Λέρνη κακῶν, de malis multis in unum congeſtis, ¶ Lerna item, *Phonea*, al. *Petrina*, opp. Laconicæ mediterraneum, inter Lacedæmonem, & Cyphantam, Orientem verſus. Aliis eſt opp. Argiæ, in Peloponneſo, ad quod palus, & fluvius, & fons Amymonius Hydræ fabulis inclytus, in intimo receſſu ſinus & Argolici.

Lernæus, a, um, adj. ad Lernam pertinens. *Lucret. l.* 5. *v.* 26. Lernæque peſtis Hydra venenatis poſſet valſata colubris.

Lernifer, a, um, adj. a Lerna, ut venenum lerniferum, apud *Ovid. ep.* 9. *v.* 140. ubi tamen rectius legit *Heinſius*: Semivir occubuit in lethifero Eveno.

Lesbiăcus, a, um, quod ad Lesbum ſpectat. Hinc Lesbiaci libri, dicti ſunt tres libri Dicæarchi contra animæ immortalitatem, quia Mitylene urbe Lesbi ſermo habetur. *Cic. 1. Tuſc. c.* 31.

Lesbias, adis, adj. f. ad Lesbum pertinens, λεσβιὰς. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 16. Nec me Lesbiadum cerera turba juvat.

Lesbis, idis, adj. f. quæ eſt ex Lesbo. *Ovid. Heroid. ep.* 1. Lesbides, infamem quæ me feciſtis amare. *Id. ib. ep.* 15. *v.* 100. Et modo dixiſſes: Lesbi puella vale.

Lesbĭus, a, um, λέσβιος, quod eſt ex Lesbo. *Gel. l.* 13. *c.* 5. Lesbium vinum. *Hor. l.* 1. *od.* 26. Lesbium plectrum. h. e. carmen lyricum, quale fuit Alcæi, & Sapphus.

Lesbos, i, f. 2. Lesbia, olim Hemerte, Lafia, Ægira, Pelaſga, Æthiope, Macaria, teſte Plinio, *Metelino*, λέσβος, inſ. Aſiæ minoris, in mari Ægæo, verſus oram Troadis, & Myſiæ majoris. Dicta eſt Lesbos ab urbis Metr. nomine, quæ alias *Mitylene* appellatur, five a Lesbo Japeti filio, qui in eam inſulam navigavit. Soli fertilitate, & vini generoſitate inter alias præſtat, nec non puellarum formoſitate. Olim univerſæ Troadis imperium obtinuiſſe dicitur. Portus habet capaciſſimos duos, qui vulgo dicuntur *Geremie*, & *Caloni*. Ex hac inſula Pittacus unus ex ſeptem Sapientibus, Alcæus, Sapplio, Theophraſtus Philoſophus, & alii viri ſcientia clariſſimi orti fuere.

Leſ-

Lesbous, a, um, ex Lesbo. *Hor. l.* 1. *carm. od.* 1. Lesboum refugit tendere barbitos.

Leſſus, us, m. *pianto*, θρῆνος, ejulatio funebris, a ſono ejulantium, qui eſt *lele*, vel *ei*, unde ejulo, ut leſſus nihil ſit aliud, quam, ut *Horatius Epod.* 10. loquitur, illa non virilis ejulatio, quam *Cice.* 2. *Tuſc.* ait ne mulieri quidem convenire. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 23. Mulieres genas ne radunto, neve leſſum funeris ergo habento. *Plaut. Trnc.* 4. 2. 18. Thetis quoque lamentando leſſum fecit filio.

Leſtrygŏnes. V. Læſtrygones.

Lethæus, m. 2. *Fiume di Mangroſia*, λήθαιος, fl. Lydiæ, qui ex Pactya monte erumpit, Magneſiam urb. alluit, & per agrum Magneſiarum in Mæandrum deſcendit. ¶ Item fl. Macedoniæ, Triccam urb. attingens, apud quem Æſculapium natum ferunt. ¶ Item fl. Cretæ, vulgo *Lezor*, al. *Anapodari*, al. *Naporal*, qui Gortynam urb. præterfluit, & decurrit per oram Auſtralem, inter Catarractum fl. & Inatum opp.

Lethæus, a, um, λήθαιος, quod ad Letheum fl. ſpectat. *Virg. 6. Æn.* Lethæumque, domos placidas qui præhatat, amnem. *Ovid. 1. Triſt. eleg.* 7. Cunctave Lethæis merſa feruntur aquis.

Lethabĭlis, vel Letabĭlis, le, adject. idem quod lethalis. *Amm. l.* 19. *c.* 4. Lues volucri velocitate lethabilis.

Lethālis, vel Letalis, & le, o. 3. *mortifero, mortale*, Germ. *todtlich*, Gal. *mortel*, Hiſp. *mortal*, θανάσιμος, mortifer. *Virg. Æn.* 11. *v.* 759. Lethale vulnus. *Pl. l.* 11. *c.* ult. Lethalis inedia. ¶ *Lethale* adverbialiter. *Stat.* 12. *Thebaid.* Jam lethale furens.

Lethalĭter, vel Letaliter, adv. *mortalmente*, θανασίμως, mortaliter. *Pl. l.* 11. *c.* 37. Oves quidem lethaliter circum renes concreto pingui:

Lethargia, ſ. 1. λήθαργία, idem, ac lethargus. *Pl. l.* 24. *c.* 9. Semen inſtillatus in oleo decoctum capiti, in lethargia, & phrenesi.

Lethargĭcus, a, um, λήθαργικὸς, quod ad lethargum ſpectat. *Plin. l.* 23. *c.* 1. *init.* Gravedinem enim, morbumque lethargicum patitur. *Auguſtin. epiſt.* 48. Lethargicus ſomnus.

Lethargĭus, ii, m. *vivaja, barco*, λαγωβοσφάγιον, locus, ubi lepores aluntur; & generatim, ſecundum Varronem, omne ſeptum villæ affixum, quod habet incluſa animalia, quæ inibi paſcuntur. *Var. de R. R. c.* 3. *l.* 3. Leporaria te accipere volo, non ea, ubi ſoli lepores ſint, ſed omnia ſepta, affixa villæ quæ ſunt, & incluſa habent animalia, quæ paſcuntur. *Gel. l.* 2. *c.* 20. Vivaria veteres quandoque leporaria dixere, in quibus omnia clauderentur animalia.

Leporinus, a, um, εἰὸ ch' è di lepre, λαγῶος, quod eſt ex lepore. *Pl. l.* 28. *c.* 11. Leporinus cinis. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Leporinum coagulum.

Lepos. V. Lepor.

Lepra, æ, *lebbra*, צָרַעַת, Ger. *auſſatz*, Gal. *lépre*, Hiſ. *lepra*, λέπρα, varium ſcabiei genus, de quo vide lexicon medicum. Malam ſcabiem *Hor. in Arte Poet. v.* 453. nominat. *Veſto* lepra eadem eſt, ac impetigo, vel depetigo, vel ſane ſpecies ejus. Dicta eſt a λέπος, vel λεπὶς, *ſquama*, ſive a λέπω, *deſquamo, decortico*. Lepra enim cutim ſcabram, & aſperam reddit, inque ſquamas reſolvit. *Pl. l.* 24. *c.* 8. Cortiçis interior tilia lepras ſedat.

Leprōſus, a, um, adject. *lebbroſo*, qui lepræ morbo laborat. *Sedul. l.* 4. decem maculoſa gerentes Leproſi portenta viri. *Prudent. in S. Laurent. v.* 285. Nil tam leproſum, aut putridum.

Lepticus, a, um, &

Leptitānus, a, um, ad Leptin pertinens, quæ eſt urbs Africæ in Byzacena provincia, ut eſt apud *Pl. l.* 5. *c.* 4. item alia, cognomine magna prope Syrtes & Neapolim, nunc *Tripoli* dicta, teſte *cod. ibidem*. Hinc Leptica oſtrea. *Id. l.* 32. *c.* 6. & Leptitani, orum, ejus cives. *Cæſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 38. & *Salluſt. in Jug. c.* 80.

Leptomerĭcus, a, um, adj. λεπτομερικὸς, tenuis, exilis, gracilis, *Theod. Priſc. de diæta c.* 10. Acori radix habet virtutem leptomericam.

Lepton centaurium, n. 2. κενταύριον λεπτὸν, centaurium minus, herba, quam Latini *ſel terræ* vocant, propter ſummam amaritudinem, Galli vocant *exacum*, eo quod potum omnia medicamenta mala per alvum exigat. *Pl. l.* 25. *c.* 6.

Leptophyllon, n. 2. λεπτόφυλλον, tithymali ſpecies, in petris naſcens, ita dicta a tenuitate foliorum, al. dendroides. *Pl. l.* 26. *c.* 8.

Leptūra, ægis, f. λεπτυρὰξ, uva quædam, quæ dulce quidem habet acinos, ſed tenues tamen, & minutos, cujuſmodi ſunt, quas vias Corinthiacas appellamus, a λεπτὸς, *tenuis*, & βάξ, βάγος, *acinus*. *Pl. 14. r.*

* Leptorĭpsēphos, λεπτόψηφος, genus marmoris apud *Pl. l.* 36. *c.* 7. al. leucoſtictos, λευκόστικτος, albis punctis notatus.

Leptyntĭcus, a, um, adj. λεπτυντικὸς, qui attenuandi vim habet. *Theod. Priſcian. de diæta, c.* 10. Cæparum virtus leptyntica.

Lepus, oris, m. *lepre*, אַרְנֶבֶת, Ger. *ein haaſſ*, Gal. *liévre*, Hiſp. *liebre*, λαγὼς, animalis ſpecies, a voce Æolum, & Siculorum, qui hanc feram λέπορον vocabant. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *l.* 3. *de R. R. c.* 12. *Virg.* 1. *Georg.* Auritoſque ſequi lepores, tum figere damas. ¶ Affinitas vocum *lepus*, & *lepus* originem præbuit opinioni, ut lepidi, ac formoſi fore crederentur, qui carnibus veſcerentur leporinis. Vide *Mart. l.* 5. *epigr.* 30. ¶ Per translationem pro infami, impudico, ſive pathico, ſive quod puerorum amatores non ſecus illos ſectentur, venanturque, atque canes leporem, ſive quod lepori utrumque ſexum trandant ineſſe, ſicut & hyænæ. *Ter. Eun.* 3. 1. 36. Lepus tute es, & pulpamentum quæris *ideſt* ipſe muliebria pateris, & muliercm perrentas!, *ſei lepre, e vuoi mangiar lepre*. ¶ Lepus etiam piſcis eſt e lacertorum genere inter marina venena numeratus, præſertim in Indico Oceano, ubi vel ſolo tactu peſtilens vomitum, diſſolutionemque ſtomachi pertinus creat, in noſtro mari colore tantum lepori ſimilis, in Indis & magnitudine, & pilo duriore. *Pl. l.* 9. *c.* 49. & *l.* 32. *c.* 11. ¶ Eſt etiam lepus inter cœleſtia ſidera, qui Orionis canem fugere dicitur. Fabulam narrat *Hyginus l.* 2. *c.* 33.

Lepuſcŭlus, li, m. *leprettino, lazzuolino*, dim. a lepus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 31. an qua lepuſculos, vulpeculaſque ſæpe vidiſſes.

Lerna, æ, vel Lernē, es, *Lerna*, Ἄργος, palus Argiæ, in Peloponneſo, apud Argos urb. ubi Lernæus, al. Amymonius fons, & fluvius, qui ex palude egreditur. Poetæ fabulari ſunt, in Lerna hydram fuiſſe ſerpentem ſeptem capitibus, quorum uno reſciſſo alia ſeptem naſcebantur, & hoc monſtrum ab Hercule clava, & igne interfectum eſſe. Palus enim hæc cum noxia eſſet incolis, quod aquam multis ex partibus effunderet, quæ ſi uno loco clauſa fuiſſet, ex pluribus aliis erumpebat, ab Hercule exſiccata eſt, aliorſum verſis fluviis, qui in eam influebant. Hinc Græc. adagium, *Lerna malorum*, Λέρνη κακῶν, de malis multis in unum congeſtis, ¶ Lerna item, *Phonea*, al. *Petrina*, opp. Laconicæ mediterraneum, inter Lacedæmonem, & Cyphantam, Orientem verſus. Aliis eſt opp. Argiæ, in Peloponneſo, ad quod palus, & fluvius, & fons Amymonius Hydræ fabulis inclytus, in intimo receſſu ſinus & Argolici.

Lernæus, a, um, adj. ad Lernam pertinens. *Lucret. l.* 5. *v.* 26. Lernæque peſtis Hydra venenatis poſſet valſata colubris.

Lernifer, a, um, adj. a Lerna, ut venenum lerniferum, apud *Ovid. ep.* 9. *v.* 140. ubi tamen rectius legit *Heinſius*: Semivir occubuit in lethifero Eveno.

Lesbiăcus, a, um, quod ad Lesbum ſpectat. Hinc Lesbiaci libri, dicti ſunt tres libri Dicæarchi contra animæ immortalitatem, quia Mitylene urbe Lesbi ſermo habetur. *Cic. 1. Tuſc. c.* 31.

Lesbias, adis, adj. f. ad Lesbum pertinens, λεσβιὰς. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 16. Nec me Lesbiadum cerera turba juvat.

Lesbis, idis, adj. f. quæ eſt ex Lesbo. *Ovid. Heroid. ep.* 1. Lesbides, infamem quæ me feciſtis amare. *Id. ib. ep.* 15. *v.* 100. Et modo dixiſſes: Lesbi puella vale.

Lesbĭus, a, um, λέσβιος, quod eſt ex Lesbo. *Gel. l.* 13. *c.* 5. Lesbium vinum. *Hor. l.* 1. *od.* 26. Lesbium plectrum. h. e. carmen lyricum, quale fuit Alcæi, & Sapphus.

Lesbos, i, f. 2. Lesbia, olim Hemerte, Lafia, Ægira, Pelaſga, Æthiope, Macaria, teſte Plinio, *Metelino*, λέσβος, inſ. Aſiæ minoris, in mari Ægæo, verſus oram Troadis, & Myſiæ majoris. Dicta eſt Lesbos ab urbis Metr. nomine, quæ alias *Mitylene* appellatur, five a Lesbo Japeti filio, qui in eam inſulam navigavit. Soli fertilitate, & vini generoſitate inter alias præſtat, nec non puellarum formoſitate. Olim univerſæ Troadis imperium obtinuiſſe dicitur. Portus habet capaciſſimos duos, qui vulgo dicuntur *Geremie*, & *Caloni*. Ex hac inſula Pittacus unus ex ſeptem Sapientibus, Alcæus, Sapplio, Theophraſtus Philoſophus, & alii viri ſcientia clariſſimi orti fuere.

Leu-

Leucanthĕmis, ſ. 3. λευκάνθεμις, herba eſt, quæ & anathemis, & leucanthemum a nonnullis vocatur, ab aliis etiam chamæmelon, ab Officinis chamomilla. *Plin. l.* 22. *c.* 21.

* Leucanthĕmos, i, ſ. herbarum triplex ſpecies, de quibus *Pl. l.* 23. *c.* 21. *l.* 27. *c.* 12. *l.* 21. *c.* 10.

Leucanthes, n. λευκάνθες, herba, quæ & parthenium vocatur: a λευκὸς albus, & ἄνθος flos, quia florem album edit. *Pl. l.* 21. *c.* 30.

Leucargillon, n. 2. λευκάργιλλον, argillæ candidæ genus, quo in agro Megarico utuntur, in humida duntaxat, frigidaque terra proveniens. Vide *Pl. l.* 17. *c.* 7.

Leucas, V. Leucadia.

Leucasia. V. Leucoſia.

Leucaſpis, idis, ſ. λευκάσπις, albis ſcutis armata. *Liv. l.* 44. *c.* 41. Leucaſpis phalanx.

Leucates, æ, m. 1. Leucata, Leucate, *Capo di S. Maura*, λευκάτης, prom. Epiri, apud Leucadem inſ. Apollinis templo nobile. Dictum eſt a petræ candore.

Leucē, ē, f. 1. λεύκη, herba Mercurialis ſimillima, niſi quod per medium folium linea alba tranſcurrat, unde & meſoleucon appellarunt. *Pl. l.* 27. *c.* 11.

Leuce, f. 1. *S. Teodoro*, inſ. parva Cretæ, in ora Boreali, contra Cydonem urb. ab ea parum recedens in Eor. vix uno, aut altero milliari ab ora Cretæ inſ. cum arce cognomine ſatis munita, in monte. ¶ Item inſ. parva in Ponto, oſtio Boryſthenis fl. objecta, cum opp. cognom. Dicta eſt etiam Macaron, item Achillea, quod Achilles in ea ſepultus fuerit. *Pl. l.* 4. *c.* 13. ¶ Item nomen eſt quinque inſularum Lesbo adjacentium. *Pl. l.* 6. *c.* 32. ¶ Item parvum opp. in fin

Leviculus, a, um, *leggierette*, קַל, *ὑπόκωφος*, dim. a levis. Translate *Cic. 5. Tusc. c. 30.* Leviculus sane noster Demosthenes, qui illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculæ, &c.

Levidensis, se, o. 3. *ἁραιός*, quod est ex tela leviter densata, cui pavidensis opponitur, a *levi*, & *densus. Isid. l. 19. c. 22.* Levidensis vestis dicta, quod raro filo sit, leviterque densata. Translate *Cic. l. 9. Fam. ep. 12.* Sed ego hospiti veteri, & amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo, cujusmodi ipsius solent esse munera, *idque* munus vile, & minimi pretii, sc. orationem parum elaboratam, atque expolitam. Sunt tamen qui aliter legant.

Levidus, a, um, *che non ha fermo fede*, לֹא נֶאֱמָן, *ἄπιστος, ἄπιστος*, qui habet levem fidem, cui secretum non possis tuto committere, qui facile fidem violat. *Plaut. Perf. 2. 2. 61.* Omnes sunt lenæ levidicæ.

Levigatio, vel Lævigatio, onis, f. actus levigandi, & poliendi. *Vitr. l. 7. c. 1.* Levigationibus & polituris eum fuerint perfecta.

Levigatus, vel Lævigatus, a, um, adj. politus, complanatus, *polito, liscio. Macr. l. 7. Sat. c. 12. a med.* Oleum & levigatius, & spissius est.

Levigo, vel Lævigo, as, avi, atum, a. 1. *lisciare, polire, spianare*, a levis. Germ. *glotten*, Gal. *aplanir*, His. *alisar*, חָלַק, קָלַל, תָּרַלְיֵם, *λειαίνω*, complano, polio, quasi læve ago. *Pl. l. 13. c. 12.* Scabritia (charta) levigatur dente. *Var. R. R. l. 3. c. 2. 11.* Omnes parietes rectorio levigantur. ¶ Significat etiam terere, in pulverem redigere, *stritolare, polverizzare. Coll. 6. c. 6.* Myrri silvestris ſoliorum duæ libræ levigantur. *Id. l. 12. c. 41.* Quæ in colo subsiderunt, diligenter contrita levigantur. Adde *l. 6. c. 17. l. 7. c. 5. & l. 9. c. 13.*

Leviper, edis, o. *che ha i piedi veloci*, קַל, *ἀκύπους*, celer, & pedibus levis. *Var. l. 3. de R. R. c. 12.* Dictum leporem a celeritudine, quod levipes esset.

Levir, iri, m. *cognato*, יָבָם, *ἀδελφὸς ἀνδρὸς*, δαὴρ, uxoris meæ frater, secundum *Festum*: vel frater mariti mei, secundum *Non. c. ult. n. 5.* Posterior hæc interpretatio est etiam Jurisconsultorum. *Modest. Dig. l. 50. tit. 10. leg. 4. a med.* Viti frater levir est, apud Græcos δαὴρ, appellatus, ut est apud Homerum relatum. Sic enim Helena ad Hectorem dicit: *Ἀντέρ ἐμοῖο, κυνὸς κρυομυγὸς, ὀτομυδοῦς*. ¶ Est ab allevo δαὴρ, neque audiendus *Nonius*, a quo quasi *levus vir* dictus creditur: unde & *lævir* qui iam scripsere.

Levis, ve, o. 3. *lieve, leggiero, senza peso*, קַל, Ger. *leicht, und ring*, Gal. *léger*, His. *ligero, liviano*, ἐλαφρὸς, quod est sine pondere. *Virg. 3. Æn.* Corytique leves humeris, & lethifer arcus. ¶ Levis armaturæ milites sunt pedites expediti, non magno armorum pondere onerati. *Cic. 10. Phil.* Nostræ sunt legiones, nostra levis armatura, nostri equites, &c. Hinc Levis armaturæ excursio in oratione, eleganter dicitur pro prima argumentorum leviorum textura. *Cic. 2. de Div. c. 10.* Sed hæc fuerit nobis tanquam levis armaturæ prima orationis excursio: nunc cominus agamus, experiamurque, si possimus, cornua jam admovere disputationis tuæ. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Cic. pro Rosc. Am.* Qui minime ipsi leves sunt. *Tac. 1. hist. c. 88.* Leviſſimus quisque, & futuri imptovidus. Hinc Levis auctor dicitur, cui nulla sit adhibenda fides. *Liv. l. 5.* Sed auctorem levem nec satis fidum super tanta re esse Patres rati. ¶ Levis esse sententiæ dicuntur ii, qui sententiam, sive propositum sæpe mutant. *Ter. Hec. 3. 1. 32.* Itidem mulieres illæ sunt ferme, ut pueri, levi sententia. ¶ Translate etiam dicitur de rebus inanimatis, pro inani, vano, quasi nullius ponderis. *Cic. pro Rosc. Com.* Quod apud omnes leve, & infirmum est. ¶ Item pro parvo, exiguo. *Cic. 1. Fin.* Quod mors sensa careat, dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis soleat esse. *Pl. l. 11, c. 53.* Mortem illico affert levi tacta. *Sil. l. 10. v. 592.* Levis numerus. ¶ Item pro miti. *Cic. pro Rosc. Am.* Quos, qui leviore nomine appellant, percussores appellant. ¶ Item pro indiligenti. *Cic. Att. l. 4. ep. 15.* Consules, qui illud *lavi*, brachio effecerit, rem ad Senatum detulerunt. ¶ In levi habere, est parum curare, apud *Tac. 2. hist. c. 21.*

Levis, e, vel Lævis, (quamquam cum sit a λεῖος, rectius sine diphthongo scribatur, nam *u* in *e*, vel *i* latinum transit, nunquam in *æ*) adject. *polito, spianato, liscio*, חָלָק, Ger. *blatt*, Gal. *molles*, His. *alisado*, λεῖος, planus, politus, tactu non asper. *Pers. Sat. 1. v. 65.* Ut per leve severos effundat junctura ungues. *Virg. Æn. v. 93.* inter pateras, & pocula levia serpens Libavitque dapes &c. ¶ Accipitur & pro glabro, & depilato. *Tibul. l. 1. el. 8.* Charior est auro juvenis, cui levia fulgent ora. *Hor. l. 2. od. 11.* Fugit retro levis juventas, & decor, hoc est sinebrius. ¶ Translate pro molli & effœminato. *Ovid. l. 3. de arte:* Fœmina quid facies, cum vir sit levior ipsa? *Pers. Sat. 1. v. 82.* Trossulus exsultat tibi per subsilia levis.

Levisomnus, a, um, *che ha sonno sottile*, quod levi somno est. *Lucr. l. 5. v. 862.* At levisomna canum fido cum pectore corda.

Levitas, atis, f. *leggierezza*, קַלוּת, Ger. *leichte, leichtfertigkeit*, Gal. *légereté*, His. *liviandad*, ἐλαφρότης, κουφότης, id, quo res ponderosa non est. *Plin. l. 12. c. 12.* Cynereum guidem deprehenditur levitate. ¶ Translate ponitur pro inconstantia, *mobilitate*, vilitate. *Cic. in Phil. 2. c. 31.* Videre hominis levitatem. *Id. in Off. l. 1. p. 26.* Ut adversas res, sic secundas immoderate ferre, levitatis est. ¶ Item pro vanitate, *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 27.* Cujus opinionis levitas confutata est. *Id. de Fin. l. 1. c. 18.* Amatoriis lenitatibus funt dediti.

Levitas (vel Lævitas) atis, *Epolitezza*, חֲלֻקָּה, Ger. *glatte*, Gal. *délicatesse*, His. *lisura, λειότης*, complanatio, expolitio, æqualitas asperitati contraria, a levis. *Pl. l. 9. c. 29. de Polypis.* Soli mollium in siccum exeunt, dumtaxat asperum levitatem odere. ¶ Accipitur interdum pro lubricitate. *Celſ. l. 4. c. 19.* Ex torminibus interdum intestinorum levitas oritur, quæ continere nihil possunt.

Leviter, adv. *leggiermente*, לְאַט נְקֹדָה, עַל, Ger. *leichtlich*, Gal. *légérement*, His. *livianamente*, ἐλαφρῶς, sine pondere. Translate ponitur pro parum, & pro admodum parum. *Cic. 2. de nat. Deor.* Genæ oculis subjectæ, leviterque eminentes. *Id. 2. de Or.* Homo leviter eruditus, idest parum, sive mediocriter. ¶ Item pro leniter, remisse, modeste. *Cic. in Off. l. 1. c. 24.* Medici leviter ægrotantes leviter curant. *Id. in Fam. 3. ep. 10.* Cum ea omnibus ornamentis redundares, illis, ut leviſſime dicam, nulla deeſſent. ¶ Item pro imperfecte, indiligenter. *Suet. de clar. Gram. c. 9.* Funeſtuque militia, studia reperit, quæ jam inde a puero non leviter antigerat. ¶ Item pro facile, patienter, æquo animo. *Cic. de Prov. Conſ. c. 20.* Sed leviſſime feram, si forte his omnibus probaro. *Id. Fam. l. 4. c. 3.* Id aliquando levius ferebam. ¶ Item pro breviter. *Cic. pro Rosc. Amer.* Sed in animo est, quemadmodum ante dixi, leviter transire, ac tantummodo perstringere unamquamque rem. *Quint. l. 7. c. 4.* Leviter in transitu attingere aliquid.

Levites, æ, m. *Levita, Diacono*, לֵוִי, sacer Ordo Ecclesiasticus Sacerdotio dignitate proximus: dictus a Levitis Hebræorum, qui ministri erant sacrorum, & ex Tribu Levi assumebantur; unde & nomen. *Sidon. l. 9. ep. 2.* Albino Antistes, Proculusque Levites.

* Levitis, idis, f. λευῖτις, לֵוִיָּה, ut *gens levitis*, ipsi Levitæ. *Prudent. in Psychom. v. 502.*

Levitudo, vel Levitudo, inis, f. idem quod levitas, a levis. *Lactant. de Ira, c. 10.* Si quis velit animum in unam coagmentationem constringere, levitudo ipsa gravitatem in meſſam coire non sinit.

* Leviusculus, a, um, levior, κουφότερος. *Pl. l. 11. ep. 16.* al. alit. leg.

Levo, as, avi, atum, a. 1. *levare, alzare*, הֵרִים, Germ. *aufheben*, Gal. *lever en haut*, His. *alzar, ἀείρω*, in altum tollo, veluti leve quiddam. *Quint. l. 2. c. 3.* Levare manum. *Pl. l. 2. c. 16.* Levare in sublime. *Ovid. 2. Met.* De cæspite virgo se levat. ¶ Sæpe significat infirmare, minuere. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 10.* Multa fidem promissa levant. *Cic. 2. Inv.* Illa autem acerrime accusatorum criminatio levabitur. Sic levare annonam, est annonæ pretia imminuere, apud *Livi. 26. & Cic. pro Mil.* ¶ Item leve facere, lenire, *alleggerire. Virg. 1. Æn.* Noſtrumque leve est quæcumque laborem. *Id. 8. Æn. v. 309.* Levare viam sermone. *Plaut.* genitivo jungit *Rud. 1. 2. 27.* Ut me omnium jam laborum levas! ¶ Interdum auferre. *Virg. 2. Æn.* Atque arcta levari vincla juber Priamus. ¶ Interdum exonerare, & quasi revelare. *Virg. 9. Æn.* Ego hoc te fasce levabo. *Plaut. Mil. 4. 6. 57.* Levandum morbum mulieri video. ¶ Interdum adjuvare, subvenire. *Cic. pro Corn. Balbo.* Gaditani Populum R. in caritate frumento suppeditato levaverunt. ¶ Aliquando recreare, consolari, *sollevare. Cic. de Sen. c. 11.* Animi se exercendo levantur. *Id. Att. l. 11. ep. 8.* Nonnihil me levant tuæ literæ hoc tempore. ¶ Aliquando liberare. *Cicer. de Amic. c. 20.* Qui hac opinione non modo verbis, sed etiam opere levandi sunt. Sic levare aliquem metu. *Liv. l. 2.* Et, levare metum alicui. *Cic. 2. Tusc.* ¶ Aliquando curare, sive sanare, *guarire. Pl. l. 7. c. 2.* Serpentum ictus contactu levare solitus. *Hor. in carm. secul. v. 63.* Qui salutari levat arte fessos corporis artus.

Levo, (vel Lævo) as, avi, atum, a. 1. idem quod levigo, polio, *spianare, liscivare, polire*, קָלַל, תָּרַלְיֵם, *λειαίνω*, a levis. *Stat. 1. Theb. v. 519.* Pars teretes levare manu, ac disponere mensas. *Celsus.* Levat, quæ exasperata sunt.

Levor, (vel Lævor) oris, m. idem ac levitas, a levis. *Pl. l. 9. c. 35. de uninubui:* Dos omnis in candore, magnitudine, orbe, levore, pondere. *Lucret. l. 2. v. 423.* Haud sine principali aliquo levore creata est.

Leucarnia, æ, f. *Levidona, Alvidona*, opp. Lucaniæ, in Magna Græcia, al. in lim. Brutiorum, nunc in Calabria cit. ab Amygdalatia, & a sinu Tarentino 7. M. P. in Occ.

Levus. V. Lævus.

Lex, gis, f. *legge*, תּוֹרָה, דָּת, דִּין, Ger. *ein gesatz*, Gal. *loy*, His. *ley, νόμος*, recta ratio rerum agendarum, & omittendarum. Dicta est a *legendo*, quia cum ferretur, populo legebatur, quo omnibus innotesceret. *Var. l. 5. de L. L.* Aliqui dictam putant a *legendo*, quia scriberetur, legendaque proponeretur. *Cic. l. de Leg.* placet, dictam esse a *legendo*, quatenus legere est eligere, quasi lex si electa regula, & norma vivendi. Aliqui a *ligando* derivant, h. e. obligando. *Cic. 3. de Leg.* Vereque dici potest, Magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum esse Magistratum. ¶ Lex varie dividitur, ut in Legem naturalem, & positivam, seu civilem, in Divinam, & humanam, in veterem, & novam, &c. de quibus *V. JCtos.* ¶ Apud Romanos lex dicebatur, quod Populus Rom. Senatorio Magistratu interrogante, constituebat: Atque hoc pacto a Plebiscito distinguebatur. Quamquam & Plebiscita ipsa aliquando leges dicuntur. Ac primis quidem temporibus Regum, vel etiam Consulum responsa, & decreta pro legibus habebantur: postea vero missis Athenas Legatis (Decemvirum Magistratu ad id constituto) descripta Solonis leges in XII. tabulis, & ad Remp. regendam adhibitæ, additis successu temporum quamplurimis aliis, quas, proponente aliquo, populus Rom. acceptabat. Porro qui legem aliquam laturus erat, eam prius domi describebat, deinde promulgabat, h. e. proponebat in publicum per trinundinum: tum populum rogabat per formulam: *Velitis, jubeatis*, &c. quæ si acciperetur, lata dicebatur, si displiceret, antiquata. Hinc patet, quid sit promulgare legem, legem ferre, seu rogare, legem accipere, legem antiquare; quæ loquendi formulæ passim leguntur apud *Cic.* & *Liv.* Abrogare legem quid sit. V. in Abrogo. ¶ Legem ferre alicui, h. e. in favorem alicujus. *Cic. pro Domo sua, c. 30.* Legem perferre, hoc est ita proponere, ut ab omnibus accipiatur. *Liv. l. 33. c. 46.* Legem promulgavit, pertulitque, ut in singulos annos judices legerentur. ¶ *Figi* etiam *leges* dicebantur, cum postquam latæ essent, in æreis tabulis incidebantur, & affigebantur parietibus, ut ab omnibus perlegi possent, *Cic. Att. 14. Virg. 6. Æn. v. 622.* ¶ Legibus aliquem solvere, est ei speciali privilegio concedere ut legibus parere non teneatur, *dispensare. Cic. 11. Phil.* Ille homo summo ingenio, summa potentia, qui ex Ædilitate Consulatum petit, legibus solvatur. Lege agebatur, cum Prætor fedebat pro tribunali, & tria verba fabatur, *Do, dico, Addico. Manilius de vet. dier. ratione.* ¶ Interdum accipitur pro exsequi sententiam a judice latam. *Liv. l. 26.* Flavius præconi imperavit, ut lictorem lege agere juberet. ¶ Item pro actionem intendere in judicio, sive judicio experiri, contra aliquem litigare. *Cic. 1. de Orat. c. 36.* Alter plus lege agendo petebat, quam quantum lex in XII. Tabulis permiserat. *Id. ib. c. 37.* Cum egisset lege in hereditatem paternam testamento exheres filius. Adde *Ter. Phor. 5. 7. 90.* Una injuria est tecum. Ch. Lege agito ergo. ¶ Huc & illa pertinent, legibus experiri, apud *Nepot. in Timol. c. 5.* Legibus aliquem aggredi, apud *Suet. in Aug. c. 9.* Hinc & ablativus *lege* eleganter asſurpatur pro, secundum legem, seu, ex lege, *in vigor delle leggi. Ter. Andr. 4. 5. 4.* Ejus morte ad me lege redierunt bona. ¶ Accipitur interdum lex pro conditione, aut pacto. *Ter. Andr. 1. 2. 28.* Te, Dave, in pistrinum dedam, ea lege, ut si te inde exemerim, ego pro te molam. ¶ Item pro norma, regula, typo. *Cic. 3. de Or. c. 49.* Hanc igitur ad legem formanda nobis oratio est. *Id. in Or.* Quo etiam difficilius est oratione uti, quam versibus, quod in illis certa quædam, & definita est lex, &c. ¶ Item pro præceptis artis, ut leges Grammaticorum, Dialecticorum, &c. *Cic.* & alii.

Lexidium, ii, n. *paroletta*, λεξίδιον. *Gell. l. 18. c. 7.* Vos Philosophi mera estis mortuaria glossaria: namque colligitis lexidia, &c.

Lexipyretus, a, um, adj. λοιμοπύρετος, febres siniens, ut lexipyreta cataplasmata, apud *Theodor. Priscian.* Adde *Pl. l. 20. 18.*

Lexis, f. *3. parola, vocabolo*, λέξις, dictio. *Cic. de Or. l. 3. c. 43. ex vetusto Poeta.* Quam lepide lexes compostæ, ut tesserulæ omnes arte pavimento, atque emblemate vermiculato!

LANTERNA.

Liacium, i, n. λιακιὸν, instrumentum, quo levigantur intectoria in parietibus, a λεῖος, *planus, lævigatus. Vitr. l. 7. c. 3.* Liaculorum subactionibus fundatæ solidiores. Alii legunt *baculorum*. Adde *l. 2. c. 4.*

* Liba. V. Libo.

Libadion, n. 2. λιβάδιον, herbæ genus, quod a nostris vulgo centaurium minus appellatur, a λιβάς, *gutta*, quod fontibus, & locis irriguis gaudeat. *Pl. l. 25. c. 65.*

Libamen, inis, n. idem ac libamentum. *Virg. 6. Æn.* Ignibus imponit sacris libamina prima.

Libamentum, i, n. λοιβὴ, σπονδὴ, נֶסֶךְ, quicquid in sacris libatur. *Cic. de Leg. l. 2. c. 12.* Quod tempus ut sacrificiorum libamenta ferventur. ¶ Translate *Gel. l. 16. c. 8.* Hoc breve ex Dialectica libamentum dedisse, satis erit, *ut saggio.*

Libanius, m. 2. λιβάνιος, Sophista Antiochenus, discipulus Diophanti. Floruit Juliani Apostatæ temporibus usque ad Theodosium seniorem. Scripsit encomium Constantii Cæsaris, & alterum Juliani, præterea Progymnasmata Rhetorices, argumenta in Orationes Demosthenis, & epistolas quasdam. *Suid.*

Libanochros, m. 2. al. libanochines, λιβανοχάρως, gemma, quæ thuris similitudinem ostendit, & succum mellis. *Pl. l. 17. c. 10.*

Libanotis, idis, f. *rosmarino*, λιβανωτὶς, frutex, odorem thuris habens, qui rosmarinus appellatur, a λίβανος, *thus*, & ὄὖς, *oleo. Pl. l. 19. c. 12.* Libanotis radicem habet olusatri, nihil a thure differentem. Usus ejus post annum stomacho saluberrimus. Quidam eam alio nomine rosmarinum appellant.

Libanotus. V. Libonotus.

Libanus, i, m. *Libano*, לְבָנוֹן, *Λίβανος*, mons Syriæ, a לָבָן, *albus*, quia altissima ejus juga propter nives longissime conspicua sunt, quomodo & Alpes in Italia ab ea ipsa causa nomen habent. Inter montes totius Palæstinæ celeberrimus est. Ab agro Damasceno in Arabiæ confinio Tripolim usque Phœnicis urbem perducitur. Altissimus est, & nihilominus fertilis, & amœnus, in valles, & campos hinc inde effusus. Cedris abundat. Quidam scribunt in eo dumtaxat cedrum arborem provenire. In ipso sunt Jordanis fontes. Huic monti ex adverso obtenditur Antilibanus, valle tantum interjecta. Olim muro conjuncti erant. Inter duos hosce montes Orontes fl. oritur, teste *Pl. l. 6. c. 19. 20. & 22.*

Libanus, f. 2. לְבוֹנָה, *Λίβανος*, frutex, sive arbuscula thurifera, al. dendrolibanus, item ipsum thus, a voce Hebraica allata, quæ & arborem thuriferam, & ejus resinam notat, & est a לָבָן, *albus*, propter alborem. *Isid. l. 17. c. 8.* Poetæ fabulantur, nomen accepisse a juvene quodam Assyrio in hunc fruticem commutato.

Libarius, iis, m. 2. qui liba vendit. *Sen. ep. 57.* Jam libarii varias exclamationes.

Libarnum, n. 2. Libarna, *Villa Barna*, castr. Liguriæ, & agri Dertonensis. Aliis est *Bobio*, al. *Incisa.*

Libatio, onis, f. 3. λοιβὴ, σπονδὴ, sacrificatio, vel ea degustatio, quæ in sacrificiis fieri solebat. *Cic. de Aruſp. resp. c. 10.* Tui sacerdotii sunt tensæ, curriculæ, Judi, libationes, epulæque ludorum:

Libatus, a, um, fusus, sparsus, oblatus in honorem deorum, in sacris. *Virg. 1. Æn. v. 736.* in mensam lætjcus libavit honorem, primaque libato summo tenus attigit ore. Lege *libatum. Tibul. & l. el. 7. v. 17.* Et quodcumque mihi pomum novus educat annus, Libatum agricolæ ponitur ante deo. ¶ Item degustatus. *Prop. l. 3. eleg. 15. v. 38.* Libatum fundens in tua sacra merum. *Ov. 1. Amor. el. 4. 33.* Si tibi forte dabit, quos delibarit ipse, Rejice libatos illius ore cibos. ¶ Item imminutus, ut libata virginitas. *Id. heroid. ep. 2. v. 115.* & *ep. 16. v. 159.* & libatæ vires. *Liv. l. 21. c. 29. ad fin.* ¶ Item decerptus, exceptus. *Cic. 2. de divin. c. 11.* Ex divinitate animos omnes hausios, aut acceptos, aut libatos habemus.

Libella, æ, f. 1. diminut. parva libra. ¶ Accipitur pro nummulo argenteo, qui & *as* dicitur. Nam ste nummulus argenteus dictus est libella, quias libram æris, i. e. assem, valebat. Erat decima pars denarii Romani, cum minimam pecuniam significare volebant, assem, & libellam dicebant. *Cicer. 4. Verr. c. 10.* Erquis Volcatio, si sua sponte venisset, unam libellam dedisset? *Id. pro Rosc. Com.* quis Volcatio, si sua sponte venisset, unam libellam dedisset? *Id. pro Rosc. Com. cap. 41.* Si petierit H. S. LIII. hic, nisi planum facit, H. S. LIII. ad libellam *cap. 41.* Si petierit H. S. LIII. hic, nisi planum facit, H. S. LIII. ad libellam sibi deberi, causam perdit. ¶ Item pro universa hæreditate. *Cic. Att. l. 7. ep. 2.* Fecit palam te ex libella, me ex teruncio. Sed alii alit. leg. ¶ Libella etiam est Fecit palam te ex libella, me ex teruncio. Sed alii alit. leg. ¶ Libella etiam est fabrile instrumentum, quod nostrates *livellum* appellant, *livella, traguardo. Pl. l. 7. c. 56.* Fornicem autem, & libellam, & tornum, & clayem Theodorus Samius invenit. *Id. l. 36. c. 22.* Structuram ad normam, & libellam, & ad perpendiculum respondere oportet.

Libellaris, e, adj. ad libram, seu libellum pertinens. *Sidon. l. 9. ep. 11. a med.* Libellare opus conficere.

Libellarium, ii, n. loculus, seu cista, in qua libri asservantur. *Cic. pro Mil. c. 12.* Exhibe, quæso, sexte Clodi, libellarium illud legum vestrarum, quod te ajunt eripuisse e domo, tamquam Palladium, &c. Al. leg. *Librarium* rectius.

Libellenses, in *Cod. tit. 62. l. 7. leg. 32. a med. & tit. 29. leg. 3.* Sunt, qui in scrinio Palatino libellis ad Principem datis excipiendis, & in acta referendis inserviunt: quibus qui præest, *libellorum magister* appellatur.

Libellio, nis, m. *corriere*, קַפָּר, γραμματεύς, a veteribus dicebatur, quem nos tabellionem vocamus, a *libellus*. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 499.* Tum ad me funos tabellionem vocamus, a *libellus*. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 499.* Tum ad me funerunt, quod libellionem esse fciebant. ¶ Accipitur interdum pro librario, qui libros scribit, & vendit, βιβλιοπώλης, βιβλιοπράτης, βιβλιοπῶλης. *Stat. l. 4. Sylv. 9. v. 21.* Bruti scribis, aris ostitationes, de capsa miseri libellionis, emptum plus minus asse, Caiano, donas.

Libellulus, li, m. *libricciuolo*, parvus libellus, *Mart. Capell. l. 3. pag. 71. in carm.* Quantumque solo inditum libellulo Potest probare fertium fattidium.

Libellus, li, m. 2. *libretto*, סִפֶּר, Ger. *buechelin*, Gal. *petit livre*, His. *librillo*, γραμμάτιον, βιβλίον, parvus liber. *Cic. 1. de Or. c. 21.* Scripsi etiam illud quodam in libello. ¶ Aliquando etiam ponitur pro commentario, pro scripto memoriæ causa facto, *memoriale. Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Libellum ipsius habeo, in quo est, Salaminii pecuniam debent M. Scaptio, & P. Mantinio familiaribus meis. *Id. 1. Phil. c. 8.* Nisi forte, si quid memoriæ causa retulit in libellum, id numerabitur in actis. ¶ Pro libello simpliciter, etiam libellum memorialem dicimus. *Suet. in Cæs. c. 56.* Epistolæ quoque ejus ad Senatum extant, quas primum videtur ad paginas, & formam memorialis libelli convertisse. ¶ Aliquando sumitur pro tabella, epistolio, *volgarito. Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 11.* Ne de Planco quidem spem adhuc abjecit, ut ex libellis ejus animadverti, qui in me inciderunt. ¶ Aliquando pro epistola scripta, quam vulgo certificationem vocamus, *fede, passadoro*, *Paul. in l. si Publicanus, ff. de Publican.* Significent id libello manu sua subscripto, cumque ad publicanum mittant. ¶ Aliquando pro scripto, quod continet supplicationem, vel accusationem, vel aliud simile, *supplica, polizza. Cic. Att. l. 16. ep. 12.* Ut primum Buthrotium agrum proscriptum vidimus, commotus Atticus libellum composuit eum mihi, ut darem Cæsari, eram enim cognatus apud Cæsarem, eum illo die; cum libellum Cæsari dedi, probavit causam, rescripsit Attico, æqua eum postulare. *Suet. in Cæs. c. 81.* Libellumque indicem insidiarum ab obvio quodam porrectum libellis cæteris, quos finistra tenebat, quasi mox lecturus, commiscuit. ¶ Hic etiam supplex libellus nominatur. *Mart. l. 8. ep. 31.* Supplicibus dominum lassare libellis. ¶ Hinc Libellos signare, sive subnotare dicuntur, qui libellis supplicibus Principum nomine respondent. *Suet. in Aug. c. 50.* In diplomatibus, libellisque, & epistolis signandis initio sphinge usus est, mox imaginis Magni Alexandri. *Pl. l. 1. ep. 10.* Sedeo pro tribunali, subnoto libellos, consignificio tabulas. ¶ Hinc libellos agere, quod est libellis præfectum esse. *L. rescripsum ff. de disser. pign.* Rescriptum est ab Imperatore, libellos agente Papiniano. ¶ Hinc A libellis ministri illi dicuntur, qui Principi in hoc negotio subservient, ut supplices libellos accipiant, evolvant, illisque respondeant. *Suet. in Domit. c. 14.* Epaphroditum a libellis capitali pœna condemnavit. ¶ Accipitur etiam pro scripti genere, quo aliquis in judicium vocatur, *citazione. Plaut. Cur. l. 3. 6.* Ubi tu es, qui me libello Venereo citasti? ecce me sisto, ades contra. ¶ Libellus denique est genus membrum. *Cat. de R. R. c. 15.* Parietes villæ si locet in pedes centum, i. e. pedes denos quoquoversum, habeat libellum in pedes quinos, &c. ¶ Pro taberna libraria ponitur apud *Cas. ep. 52.* Te quæsivimus in minore campo, Te in Circo, te & in omnibus libellis. Al. leg. *labellis*, & fortasse rectius.

Libens, vel Lubens, tis, o. *volontario, facile*, נָדִיב, אֹרַח, רָוֹחַ, Germ. *gutwillig*, Gal *volontaire*, His. *aplazible*, ἑκούσιος, ἑκών, volens, voluntarius. *Cic. Att. l. 10.* Si vera sunt, ignoſces, si falsa, me libente, eripies mihi hunc errorem. *Id. pro Cluent. c. 2.* Eamque animis vestris aut libentibus, aut æquis remittatis. *Ter. Andr.* Fugin' hinc? B. Ego vero ac libens. *Cic. Att. l. 4. ep. 2.* Illam porticum redemptores statim sunt demoliti libentissimis omnibus. ¶ Sumitur & pro lætus, & hilari. *Ter. Adelph. 4. 7. 38* Hilarem ac lubentem fac te in nati nuptiis. ¶ *Libens, maritogue*, formula solemnis erat in precibus, & gratiarum actionibus. *Plaut. Perf. 2. 3.* Jovi opulento, inclyto bonas copias commodanti lubens merito. que vitulor, quia &c. Legitur etiam sæpe in antiquis Inscriptionibus.

Libenter, & Lubenter, adv. *volentieri*, Ger. *willlich*, Gal. *volontier*, His. *de buena gana*, ἑκουσίως, non gravate, æquo, gratoque animo. *Cic. 3. Acad.* Itaque cum aliud diceret, atque sentiret, libenter uti solitus est ea dissimulatione, &c. *Hor. 2. ep. 1. v. 262.* Discit enim citius, meminitque libentius illud, quod quis deridet, quam quod probat, & veneratur. *Cic. 6. Ver. c. 27.* Sine ulla suspicione libentissime dedit. ¶ Aliquando significat delicate, cum copia, & luxu. *Ter. Eun. 5. 9.* Libentia est.

Libentia, æ, f. *voluptas*, graria, complacentia, libido. *Gel. l. 15. c. 2.* Cui libentiæ, gratiaque omnes conviviorum incognitæ sint. *Plaut. Stich. 2. 1.* Cui libentiæ, gratiaque omnes conviviorum incognitæ sint. *Plaut. Stich. 2. 1.* Onustum pectus porto latitia, lubentiaque. ¶ Fuit etiam Lubentia Lætitiæ, & voluptaris Dea. *Plaut. Asin. 2. 2.* Illos lubentissimos faciam, quam Lubentia est.

Libentina, æ, f. Dea libidinis, Venus. *Aug. de Civ. Dei l. 4. c. 8.* & *Var. l. 5. de L. L.*

Liber, m. 2. in gen. Liberi, *Baco, Bacco, διόνυσος*, Dionysius, five Bacchus, vini inventor. Aliqui censent, Solem Liberum dictum esse. *Macr. in Saturn. l. 1. c. 19.* A *Didaro* multos fuisse Liberos, five Bacchos, sive Dionysios scripsum est. *Cic. l. 2. & 3. de nat. Deor.* duos enumerat, primum filium Jovis primi ex Cerere, fratrem Liberæ, seu Proserpinæ, alterum filium Jovis secundi ex Semele. *Boccat. l. 2. Gen.* Omnium longe celeberrimus est, qui ex Jove, & Semele Thebis Bœotiis natus fertur. *Cic. l. 2. de nat. Deor.* dicit, Liberum appellarum esse a *liberis*, idest filiis. Aliquibus dictus viderur a *liberando*, quod libertatis Deus fuerit, sive quod Bœotiæ urbes liberas fecerit. Nam, ut *Plutarchus* narrat, pro Bœotiæ libertate pugnavit. *Sen. l. 1. de tranq. vit.* Liberum appellatum dicit ob vini inventionem, quia vinum liberat fervitio curarum animum, & tristitiæ medetur. *Virg. Georg. 1. 6.* Liber, & alma Ceres. ¶ Fere *Liber Pater* conjuncte dicitur. *Curt. l. 9. c. 5.* Qua Herculem, Liberumque Patrem æquabo. ¶ Interdum pro vino sumitur. *Hor. l. 1. Sat. 4. v. 70.* Condita cum verax aperit prærcordia Liber.

Liber, bri, m. 2. *scorza d' albero*, βίβλος, φλοιὸς, λέπος, pars interior corticis, quæ ligno adhæret medium illud inter lignum, & corticem, quod in plures pinyliras dividi potest. *Serv. ad Ecl. 10. v. 67. Isid. Orig. l. 17. c. 8.* Dictus est quasi *leper*, ab Æolico λέπερ pro λέπος, cortex, π conversio in *b*, & *ε* in *i*, veteri more, quo dicebant *magester* pro *magister*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 47.* Obducuntque libro, aut cortice tronci, quo sint a frigoribus & a caloribus tutiores. ¶ Pro quovis cortice. *Virg. 2. Georg. v. 76.* Huc aliena ex arbore germen includere, indoque docent inolescere libro. ¶ Et quoniam primo in palmarum foliis scripitarum est, deinde in quarumdam arborum libris, teste *Pl. l. 13. c. 11.* & præcipue in libris, qui papyris in Ægypto detrahebantur, hinc factum est per Metonymiam materiæ, ut & folium, & liber poneretur pro membrana scripta, obrinuitque usus, ut, quamvis mutata re, aliisque jam inventis chartarum generibus, priscum tamen manserit nomen, liberque dicatur, qui ex pluribus consanatus est chartis, ex quacumque materia præparatæ fuerint, *libro*, סֵפֶר, Gr. *buch*, Gal. *livre*, His. *libro*, βίβλος, βιβλίον. Sic universa Virgilii opera simul compacta unum dicimus librum. *Cic. Att. l. 2. ep. 12.* Demetrii librum de concordia velit mihi mittas. *Plin. l. 1. ep. 20.* Posten recisa ac purgata, in unum librum, grandem quidem, unum tamen coarctasse. ¶ Quandoque libros vocamus operis alicujus partes, certaque segmenta, in quæ totum opus distinguitur, ut cum dicimus, Virgilii Æneidem in duodecim libros distinctam esse. *Cic. 2. de Div. c. 1.* Quibus rebus editis tres libri perfecti sunt de natura Deorum. ¶ Liber præterea pontur pro regesto. *Cic. 5. Ver. c. 72.* Misit literas ad Carpinatium, quas ego

Syracusis apud Capitiatium in literarum allatarum libris, Romæ in literarum missarum apud Tullium magistrum familiarem tuum inveni.

Liber, a, um, *libero, non servo*, חָפְשִׁי, Gal. *libre*, Germ. *frey*, Gal. *libre, franc*, His. *libre*, ἐλεύθερος, proprie is dicitur, qui sui juris est, hoc est, qui aut ingenuus natus est, aut ab hero suo libertatem est assecutus, habetque antitheton *servus. Cic. 2. de nat. Deor.* Qui est de libera matre, liber est. *Id. pro Cæc.* Non potest jure Quiritum liber esse, qui in numero Quiritum non sit. ¶ Differunt liber, & ingenuus in eo, quod ingenuus dicitur, qui liber natus est, nimirum ex liberis parentibus, liber vero dicitur etiam is, qui manumissus est. *Plaut. Mil. 4. 1. 15.* Ea ingenua ne, an festuca facta e serva libera est? ¶ Accipitur etiam pro eo, qui nullius habito respectu, quod sentit, dicit, & facit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ludimur ab homine non tam faceto, quam ad scribendi licentiam liberto. *Id. pro Sylla.* Integro me animo, ac libero P. Syllæ causam defendere. ¶ Hinc Libera uti lingua, est audacter loqui, quod sentias, nihilque aut potentiæ alicujus, aut gratiæ tribuere. *Plaut. Cist. 1. 2. 8.* Quia cum adeo me complevi flore Liberi, magis libera uti lingua collibitum est mihi. Hinc Libero corde fabulari. *Plaut. Epid.* Facile tu istuc sine periculo, & cura corde libero fabulare Jovi. ¶ Item pro expedito, soluto, nulla re implicato, & dicitur tam de rebus, quam de personis, vel sine casu, vel cum ablat. line præp. vel cum ablat. & præpos. *a*, vel *ab. Cic. pro Dom.* Liberum Senatus judicium propter metum non fuit. *Id. de Aruesp. Resp.* Vestræ domus, cæteronmque civium multo maxime ex parte sunt liberæ religione. *Id. 1. Off.* Ab omni animi perturbatione liber. ¶ Item pro immuni, sive alicui rei non obnoxio. *Cic. 6. Ver.* Soluti, ac liberi fuerunt ab omni sumptu, molestia, munere. *Id.

cipitur etiam pro acceptilatione, quæ a Græcis ἀποχὴ dicitur, sive pro absolutione a nexu. Unde Titulus est in Pandectis, *de liberatione legata*.

Liberātor, oris, m. *liberatore*, יַחֵלְצ, Ger. *erlöser*, Gal. *qui delivre*, Hisp. *el que libra*, *librador*, ἐλευθερωτὴς, λυτῆρις, vindex libertatis. *Cic.* 1. *Phil.* c. 2. Patriæ liberatores urbe carebant ea, cujus a cervicibus jugum servile dejecerant. *Curt. l.* 3. *c.* 10. Terrarum orbis liberatores.

Liberātus, a, um, *liberate*, מְשֻׁלָּח, ἀφεθεὶς, partic. a liberor. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Cum cæsa liberati pulli non paſcerentur. *Id.* 4. *Tusc. c.* 1. Dominatu regio republica liberata. *Curt. l.* 9. *c.* 7. Pœna bis liberatus.

Libĕre, adv. *liberamente*, *nobilmente*, חָפְשִׁית, ἐλευθέρως, liberaliter, ingenue, quemadmodum liberum hominem decet. *Ter. And.* 5. 4. 7. Tu ne hic homines adolescentulos, imperitos rerum, educatos libere in fraudem illicis? ¶ Irem nullo timore, nullo metu, nulla assentatione. *Cic. liberamente*, Ger. *frey*, Gal. *franchement*, Hisp. *libremente*, בְּחָפְשִׁי *c.* *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 48. Animus somno relaxatus solute movetur, & libere. *Id. pro Quinct. c.* 11. Quem tu respirare libere non finis. *Id. Act. l.* 4. *ep.* 16. Constanter, & libere me gessi. *Id. in Or. c.* 23. Ut ingredi libere oratio, non errare liceat videatur. ¶ Libere vivere, est suo more vivere, neque subjici alicujus voluntati. *Ter. Andr.* 1. 1. 24. Nam is pestquam excessit ex ephebis, Sosia, liberius vivendi fuit potestas. ¶ Libere loqui, vel dicere, est confidenter, ut nihil gratiæ tribuas, aut potentiæ alicujus. *Cic.* 4. *Verr. c.* 72. Ne quis hoc me magis accusatorie, quam libere dixisse arbitretur. *Id. pro Planc. c.* 13. Aperius, inquit, locutus est; imo fortasse liberius.

Liberi, orum, m. *figliuoli*, בָּנִים, Ger. *kinder*, *nachkommen* o, Gal. *fils*, *enfans*, Hisp. *hijos*, τὰ τέκνα, *oi* παῖδες, filii, vel filiæ. Romani filios dicere liberos, non simpliciter, sed ad discrimen servorum, vernarumque. *Cic. Att. l.* 8. *epist.* 2. Vagamur egentes cum conjugibus, & liberis. ¶ Hoc nomine etiam utimur, cum de uno tantum filio, aut filia loquimur. *Cujus l. non est. ff. de verb. sign.* Non est sine liberis, cui vel unus filius, unave filia est. *Sulp. Cic. ad Fam. ep.* 5. Malum est liberos amittere. De Tulliola loquitur. Adde *Plaut. Aulul.* 4. 10. 5. ¶ In gen. plurali *liberum* pro liberorum habet *Tac. Ann.* 3. *c.* 35. ¶ Liberorum appellatione etiam nepotes, & pronepotes, cæterique ex his descendentes, continentur. *Paul. ff. de grad. aff. l. Jurisc.* Liberi vocantur usque ad trinepotem. *Callistratus l. liberorum ff. de verb. signif.* Liberorum appellatione nepotes, & pronepotes, cæterique, qui ex his descendunt, continentur. Hos enim omnes liberorum appellatione lex XII. Tabul. comprehendit. *Cicer.* 3. *Verr. cap.* 15. Habitus sis in liberum loco, sicut mos majorum ferebat. ¶ Dare operam liberis, est procreandorum liberorum causa cum uxore rem habere. *Cic.* 2. *Off. cap.* 35. Liberis dare operam, re honestum est, nomine obscœnum. ¶ Jus trium liberorum, apud Romanos, erat privilegium quoddam ejus, qui plures liberos procreasset, ut primo in petitione Magistratus præferretur; secundo, ut in ipso Magistratu priorem locum teneret; tertio, ut ante annum vigesimum quintum posset ad honores admitti. Hoc autem jure carebat, qui pauciores, quam tres liberos haberet. Foterat tamen Princeps peculiari quadam indulgentia hoc jus iis tribuere, qui totidem liberos non procreassent: cujus exempla legimus apud *Plin. ep.* 2. 13. 7. 16. *Suet.* 8. *c.* 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42.

Libyſtinus, m. 2. λιβύστινος, dictus eſt Apollo ab his, qui Pachinum Siciliæ promontorium incolebant, eo quod immiſſa Libybus, hoc eſt Carthaginenſibus hoſtibus, peſte, pene cunctos ſubita morte interemit. *Macrob. l. 1. Saturnal. c. 17.*

Libyſtis, idis, f. 3. λιβυστίς, quæ eſt ex Libya, a Libys. *Virg.* 8. *Æn.* Et pelle Libyſtidis uriæ.

Libyſtos, f. 2. opp. Scytharum Atroterum, non procul ab oſt. Danubii. *Pl. l. 4. c. 11.*

Licens, tis, adject. *licenzioſo, libero*, quod licet, aut libertim eſt, מותר, *περίδυσκτος. Sear. l. 1. Sil. ult. v. 93.* Quis ſpectacula, quis jocos licentes, &c. *Martial. l. 4. epigr. 8.* egreſſu timet ire licenti Ad matutinum *κρίτα* Thalia Jovem. *Cic. 3. Orat. c. 43.* Inde illic licentior, & divitior fluxit dithyrambus. *Valer. Æſcn. l. 9. c. 1. n. 3.* Licentior vita, h. e. diſſoluta.

Licenter, adv. *licenziuſamente*, Germ. *freyenlich, durch zuviel nachlaſſen*, Gal. *licenciuſement*, Hiſp. *licentioſamente*, ἀδέως, nimium libere, a *licens. Cic. in Or. c. 23.* Non ut licenter videatur errare. *Id. pro Cæl.* Sed licentius, liberius, familiarius cum domina vivere.

Licentia, f. *licenza, preſunzione*, לשׁון. Germ. *erlaubniuß, uberfehung*, Gal. *licence*, Hiſp. *licencia*, ἄδεια, ἐξουσία, libertas immoderata, impunitaque quædam facultas agendi, dicendique quicquid velis. In malam fere partem accipitur, in quo differt a libertate, quæ licentia eſt, cum quis libertate abutitur uſque ad temeritatem, & procacitatem. *Cic. in Rull. l. 1. c. 5.* Nunc proſpicite omnium ſerum infinitam, atque intolerandam licentiam. *Id. pro Cæl.* Is abhorret non modo ab hujus ſeculi licentia. ¶ Aliquando etiam in meliorem partem accipitur, ut idem ſit, quod libertas. *Cic. 3. Off.* Nobis autem noſtra Academia magnam licentiam dat, ut, quodcumque probabile maxime occurrat, id noſtro jure liceat defendere. *Id. l. 1. Off. c. 29.* Pueris non omnem licentiam ludendi damus. Dicimus etiam, licentiam permittere. *Cic. 1. Tuſc.* licentiam largiri. *Id. 2. Acad.* licentiam præcidere. &c. *Id. Ver. 4. & 5.* ¶ Licentia etiam παρρησία, eſt Figura ſententiarum. *Auct. ad Her. lib. 4.* Licentia eſt, cum apud eos, quos aut vereri, aut meruere debemus, tamen aliquid pro jure noſtro dicimus, quod eos minime offendat, aut quod hi diligunt, cum in aliquo errato vere reprehendi poſſe videantur.

Licentiôſe, ut Licentioſe vivere. *Petron. in Satyr. c. 140.* al. *levatores*.

Licentiôſus, a, um, *licenzioſo, preſunzioſo*, לוי, Ger. *muttwillig*, Gal. *licentieux*, Hiſp. *licenzioſo*, πεφθαρτικός, qui nimia utitur licentia. *Quintil. lib. 11. cap. 10.* Nam Ebor dicere non minus eſt licentioſum, quam ſi Sulpitari, & Gutcuri ſubjiceres o mediam in genitivo. *Apul. lib. 4. Iden.* Lamentationes licentioſæ. *Seneca. in excerp. controv. lib. 6. controv. ult.* Non in illa culpa luxurioſior, non converſatio cum viris licentioſior.

Licĕo, es, cui, citum, n. 2. *eſſere ſtimato nell'incanto, eſſere prezzato*, יקר, Ger. *geſchätzt werden, gelten, und ein geld angeſchlagen*, Gal. *être mis à prix*, Hiſ. *ſer pueſto en precio*, πλειστηριάζομαι, eſt in auctione æſtimari. A Grammaticis in neutris paſſivis numeratur. Conſtruitur vel abſolute, vel cum communibus caſibus. Si ablativus perſonæ agentis exprimendus ſit, ad verbum *liceor* confugiendum eſt. *Plaut. Men. 5. 9. 97.* Omnia veniſſent, quiqui licebunt, præſenti pecunia, *h. e.* quomodocunque æſtimabuntur. *Cic. Att. lib. 12. ep. 23.* De Druſi hortis quanti licuiſſe tu ſeribis. *Hor. l. 1. Sat. ſat. 6.* Contra Lævinum, Valeri genus, unde Superbus Tarquinius Regno pulſus fuit, unius aſſis, non unquam pretio pluris licuiſſe. *Martial. l. 6. epigr. 66.* Parvo cum pretio diu liceret.

Licĕor, ris, d. 2. *offerire il prezzo nell'incanto*, הקיר, Ger. *auffein ding das feil iſt bieten*, Gal. *ſpricer, mettre encheres*, Hiſ. *poner en precio, en almoneda*, πλειστηριάζω, μεγηγορέω, pretium offero in auctione alicujus rei. Conſtruitur vel abſolute, vel cum acc. vel eviam cum gen. vel abl. pretii. *Cic. 5. Verr. c. 35.* Liceri ſunt uſque eo quoad eſtimare poſſe arbitrantur. *Id pro Cæc. c. 6.* Licetur Ebutius, deterrentur emptores multi, fundus addicitur Ebutio. *Id. 3 Off. c. 15.* Non licitatorem venditor, nec qui contra ſe licetur, emptor apponet. *Perſ. ſat. 5. in fin.* Et centum Graccos curto centuſſe licetur. ¶ Mos erat Romanis, ut in auctionibus, qui liceretur in turba, & pretium augeret, digitum tolleret. *Cic. Ver. 5. c. 22.* Utrum eſt æquius, eum qui manu quæſierit, an eum, qui digito licitus ſit, poſſidere?

Licĕſſit, pro licuerit, *Plaut. Aſin. 3. 3. 23.* Ne iſte hercle ab iſta non pedem diſcedat, ſi liceſſit.

Licet, ebat, ĕrit, vel licitum eſt, imp. 2. *eſſere lecito*, מותר הוא, Germ. *es kimt fich*, Gal. *il eſt permis*, Hiſp. *es lecito, ſéjuſto ésti*, ἔξεστι, ἐνεστι, fas eſt, honeſtum eſt, rectum eſt, a *licus jus, à in* l abeunte, ut ἐκλήρωμαι, lacryma, *O lacrymæ*, Ulyſſes. *Cic. 13. Phil. c. 6.* Neque enim, quod quiſque poteſt, id ei licet. *Id. ibid.* Licet nemini contra patriam ducere exercitum, ſi quidem licere id dicimus, quod legibus, quod more majorum, inſtitutiſque conceditur. *Sen. l. 1. de clement. c. 18.* In ſervum omnia licent. ¶ Sæpe ſignificat, poſſibile eſt, conceditur, poteſtas datur. *Cic. pro Mur. c. 4.* Neque jam mihi licet, neque eſt tan. tum, ut &c. *Martial. l. 3. epigr. 44.* Piſcinam peto, non licet natare. ¶ Sæpe etiam, non tur pro facile eſt. *Cicer. 1. Off.* Licet ora ipſa cernere iratorum. ¶ Cum verbo *licet* infinitivus uſurpari poteſt etiam paſſive. *Cic. 1. Tuſc. cap. 12.* Id cum mihi ſis reddi, tum e Pontificio jure, & cæremoniis ſepulchrorum intelligi licet. ¶ Si conjungatur cum infinitivo *eſſe*, vel alio ex neutris primi ordinis, ut *vivere, redire*, &c. poſt illum infinitivum modum poteſt habere tum dar. tum acc. *Cic. 1. Tuſc. c. 15.* Licuit enim eſſe otioſo Themiſtocli, licuit Epaminondæ. *Id. pro Corn. Balbo, c. 12.* Quod, ſi civi Romano licet eſſe Gaditanum ſive exilio, ſive rejectione hujus civitatis. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 14.* Licet me id ſcire. Al. leg. *mi*. ¶ Regis etiam conjunctivum ſine conjunctione *ut*, quemadmodum *oportet Cic. 1. de Orat. c. 44.* Fremunt omnes, licet; dicam, quod ſentio. *Id. 1. de Inv. c. 51.* Sequatur Hermogorum, licebit. ¶ Frequenter ponitur cum acc. & præp. *per*, ut Si per te licebit; Non licet mihi per te hinc abire; licet hoc mihi per leges facere, *vel* non licet per leges facere. *Cic. pro Flacco, c. 29.* Cur his per te frui libertate ſua, cur denique eſſe liberis non licet?

Licet, *benchè, ſebbene*, נאף, נאפי, אף כי, כי גם, conjunctio adverſativa, quæ ſignificat *eſſi, quamquam, quamvis. Cic. pro Roſc. Am. c. 11.* Licet hercule undique omnes in me terrores, particulaque impendeant omnia. *Virg. 6. Æn. v. 400.* Licet ingens janitor antro æterium latrans exangues terreat umbras. ¶ Eodem modo, ac ſignificatione uſurpatur *licebit. Ovid. 5. Triſt. eleg. 14. v. 3.* Detrahat auctori multum fortuna licebit. *Horat. Epod. 15. v. 19.* Sis pecore, & multa dives refluxe licebit. ¶ Quamquam hujuſmodi, quæ Conjunctiones a Grammaticis appellantur, nihil aliud quam Verba ſunt.

Lichănos, i, λιχανός, unus ex diphthongis muſicis mobilibus, qui inter ſtantes, & immotos ſunt in tetrachordo diſpoſiti. Eſt autem duplex, alter a recentioribus Muſicis vocatur *G ſol re*, alter *D ſol re*. Primus eſt mediarum chordarum, ſecundus ſummarum. *Vitruv. l. 15. c. 4.* V. *Bald. in Lexico.*

Lichen, ĕnis, m. λειχήν, morbus in cute faciei ſerpens, Latino nomine mentagra dictus. *Plin. l. 26. c. 1.* Graviſſimum ex his lichenas appellavere Græco nomine *Martial. l. 11. epiſt. 99.* Non triſte mentum, ſordidique lichenes. ¶ Naſcitur Lic morbus etiam in equorum facie, & ſuper pedum ungulas. *Plin. l. 28. c. 11.* Equi lichene vexati. ¶ Eſt etiam herba quædam in ſaxoſis locis naſcens, folio uno ad radicem lato, caule uno parvo, longis foliis dependentibus, quæque inter alia etiam ad lichenas prodeſt; Italice *fegatella. Plin. l. 26. c. 4.*

Lichiŏne, es, f. 1. filia Dædalionis, virgo præſtantiſſima forma. Anno ætatis decimo quarto Penio nupſit. Cum Mercurius e Cyllene monte, Apollo Delphis rediret, Lichiones amore accenſi ſunt. Mercurius caduceo taſtam Lichionen ſopivit, remque cum illa habuit. Apollo anus ſpecie ad Lichionen noſtu ingreſſus eſt. Ex Mercurio Antilochum peperit, qui famoſiſſimus latro fuit, ex Apolline Philemonem, qui cithara, & Poetica arte præſtitit. Tandem propter ſuperbiam, qua ſe Dianæ præferebat pulchritudine ab illa ſagittis confoſſa eſt. *Suscap. l. 11. Gen.*

Lichnobĭti, V. Lychnobii.

Licĭa, orum, n. *licci*, ערב, Germ. *voeberkreiff*, Gal. *liſſes*, Hiſp. *lizos*, μίτοι, βάμματα, ſunt fila, quibus in telis textrices impliciant ſtamina, quamvis nonnumquam etiam pro ipſis aceipiantur ſtaminibus. *Plin. l. 8. c. 48.* Plurimis vero liciis texere, quæ polymita appellant, Alexandria inſtituit. ¶ Magnus licitorum uſus in veneficiis fuit, nempe quia iis putarent mentes implicari, ac conturbari, haud ſecus ac liciis implicatur ſtamen. Ea autem licia diſcolora erant, ut loquitur *Apuleius in Apol.* ſive varii coloris filis intorta, ut id extulit Perſonius. *Virg. Ecl. 8. v. 73.* Terna tibi hæc primum triplici diverſa colore licia circumdo. *Ovid. 2. Faſt. v. 575.* Tunc cantata tenet cum fuſco licia rhombo. ¶ Uſurpatur hoc nomen & in ſingulari numero. Hinc per licium & lancem furtum concipere; de quo *V. in Lanx*.

Licĭatus, incboatus. *Auguſt. de C. D. l. 22. c. 14.* al. *juratum. Id. l. 3. de Gen. ad lit. c. 14.* al. *initiata*.

Licini boves dicuntur, qui cornua habent ſurſum verſum reflexa. *Philargyr. ad 3. Georg. v. 55.*

Licinĭa, æ, f. genus olivæ, ita dictum ab inventore. *Col. l. 12. cap. 49.* Videntur autem & alia genera hujus rei magis eſſe idonea, ſicut Liciniæ, & culmineæ.

Licinĭanus, a, um, ad Licinium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani civis. *Cato R. R. c. 6.* Oleam Licinianam ſerere. Eam primum bonitatis locum obtinere, tradit *Colum. de arborib. cap. 17.* Dicta a quodam Licinio eſt, qui eam vel apprime coluit, vel invexit. *Colum. l. 1. R. R. 3. a med.* Liciniana illa jugera, quæ plebis tribunus viritim diviſerat; *h. e.* C. Licinius Stolo, qui tribunus plebis legem tulit, ne quis plus quingentis jugeribus poſſideret: & primus poſt reges exactos ſeptena jugera plebi viritim diviſit. Sed idem poſtea decem millibus æris a M. Popillio Lænate ipſa ſua lege damnatus eſt, quod mille jugerum agri cum illo poſſideret, eoque emancipando fraudem legi feciſſet, uti narrant *Liv. l. 6. c. 15. & l. 7. c. 16. Varr. l. 1. R. R. c. 2. Plin. l. 18. c. 3. a med. Colum. lib. 1. c. 3. ad fin. Val. Max. l. 8. cap. 6. n. 3.* ¶ *Licinieni* cognominati ſunt filii poſteriores Catonis Cenſorii, ex Licinia priore ejus conjuge: ſicut ex poſteriore filia Salonii *Salonini*: quos inter Uticenſis fuit. *Plin. l. 7. c. 14.*

Licinium, ii, n. *ſapa*, linamentum, licium medicamine illitum plagis ſanandis. Eſt *Vegetii l. 2. c. 22. & 26. de re Veterin.*

Licinius, a, um, ad Licinium pertinens, ut Licinia olea, apud *Colum. l. 5. cap. 8.* Licinia lex, apud *Cicer. de Amic. c. 25.*

Licĭtatio, onis, f. *offerta all'incanto*, חתירה במחיר, ἐπώνησις, auctio, oblatio pretii in auctione. *Cic. 4. Ver.* Exquiſitis paſim pretiis, & licitationibus factis deferibebat Cenſores binos in ſingulas civitates Timarchides *Paul. Dig. 39. 4. 9.* Licitatione vincere.

Licĭtator, oris, m. ὑπισχνούμενος, πλειστηριάζων, מחיר במחיר, qui crebro licetur, quique pro re emenda, conducendave pretium alio majus pollicetur. Licitatorem apponere, eſt ſubornare aliquem, qui coram emptore majus pretium offerat, ut res pluris æſtimetur, vendatarique. *Cic. ad Maximum l. 7. Fam.* Nunc quoniam tanta pretium novi, licitatorem potius apponam, quam illud minoris veneat. *Id. 3. Off.* Tollendum igitur ex contrahendis rebus omne mendacium, non licitatorem venditor, nec, qui contra ſe licearur, emptor apponet.

Lic-to, & licite, adverb. idem quod licite. *Solin. c. 11. (al. 16.)* Ædem Dianæ nudus veſtigio nullus licito ingreditur. *Martian. Dig. l. 30. c. 30.* Siquid aliqui licite fuerit ſalictum.

Licitor, aris, atus ſum, d. 1. freq. a *liceor*, ſed tamen ejuſdem omnino ſignificationis. *Plin. l. 1. c. 38.* Ariſtidis Thebani pictoris unam tabulam centum talentis Rex Attalus licitatus eſt. *Curt. l. 4. c. 1.* Licitamini hoſtium capita. ¶ Translate ponitur pro decipiendo inducere, *Feſt.* ¶ Licitari item, teſte *Nonio cap. 2. num. 505.* congredi & pugnare ſignificat. *Cæcil. ibid.* Quin machæra licitari ad-verſum eum cœpiſti ſciens.

Licitum eſt, præt. verbi *licet*. Sed ſæpe uſurpatur pro præſenti *licet*, inſtar nominis. *Plaut. Amph. 2. 1. 70.* Quin introire in ædes nunquam licitum eſt. Ideſt, nunquam permittitur.

Licĭtum eſt, partic. temporis futuri verbi licet. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Quod nihilo magis ei licitum eſſet plebejo Remp. perdere. *Liv. l. 32. cap. 21. ad fin.* Non quemadmodum hodie utrumque vobis licet, Sic ſemper licitum eſt.

Licĭtus, a, um, adject. quod licet, *lecito. Ulp. l. 2. Cig. de jure patron.* Negotia-que licita. *Virg. 8. Æn.* Et licito tandem ſermone fruuntur.

Licium, V. Licia, ovum.

Lictor, oris, m. *littore, littre*, שבנא, שמן, βχβδέχος, unus ex ſervis publicis Conſulum, vel aliorum Magiſtratuum, qui faſciculos virgarum cum ſecuri ferentes Magiſtratus præcedebant, a *ligo*, ideſt, a ligandis reis. Feſtus cenſet, dictum eſſe aligandis virgarum faſciculis. At Gellius alia duo etyma proponit ex Tyrone Ciceronis liberto, cum V. *lib. 12. c. 3. Cic. pro Rab. c. 4.* Lictor colliga manus. ¶ Quicumque apparebant Magiſtratibus in Urbe hoc apparitionis genere, erant e Plebe Romana, teſte *Liv. lib. 2.* Imo etiam ante bellum Punicum confectum Plebs R. lictores e ſuo corpore tribuebat, ut Magiſtratibus in provinciis apparerent. Sed Punico bello confecto, qui Magiſtratibus in provincia apparerent quoliber apparitionis genere, ii fere e Bruttiis fuere, unde Bruttiani dicti ſunt. Cum enim ad Annibalem defeciſſent, pulſis, victiſque Pœnis, Romani Bruttios ignominiæ cauſſa nec milites ſcripſere, nec habuere pro ſociis, ſed Magiſtratibus in provinciam euntibus parere, & præmiuiſtrare ſervorum vice juſſerunt. *Gel. l. 10. c. 3.* ¶ Lictoribus uſi ſunt Conſules, Prætores, Interreges, Dictatores, & ſiqui alii Magiſtratus non poteſtatem ſolum habuerunt, ſed etiam imperium. Et ab initio quidem lictores duodecim inſtituti ſunt, & duodecim tamdiu fuerant, quamdiu Reſp. in poteſtate Regum fuit. Sed exactis Regibus lictores facti ſunt viginti-q atuor, quia duodecim ſingulis Conſulibus apparebant; omnes autem 24. Dictatori. Imo inſtitutis Proconſulibus, Prætoribus, & ſiqui alii Magiſtratus imperium præ ſe ferebant, alii lictores præter viginti quatuor additi ſunt, videlicet ſex pro Prætoribus, ſex pro Proconſulibus, &c. Fœminas quoque Auguſtas lictores habuiſſe, tradit *Lipſ. ad l. 1. Ann. Tac.* ¶ Munera lictorum hæc erant: Magiſtratibus adminiſtrabant in omnibus rebus, quæ opus eis eſſent; geſtabant ante Magiſtratus virgarum faſciculos, in quorum uno ſecuris incluſa erat. Populum ſummovebant, ut locus eſſet Magiſtratibus prætercuntibus, eos, qui Conſulibus obviam venirent, jubebant de equo deſcendere: fontes virgis cædebant, & ſecuri feriebant. Hinc a *Livio l. 45.* ſummotores dicti ſunt. Denique Comitiis Curatis lictores litigio pro triginta Curiis ſuffragabantur. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 17. & l. 2. c. 15.* ¶ Proximus lictor dicebatur, qui cæteris præerat, & proximus a Magiſtratu erat ad juſſa excipienda. *Salmaſ. in Jugurth.* Qui proximus lictor a Jugurthæ carnifice acceptus ſemper ei fuerat. Hic a *Cic. ep. 1. ad Q. Fr.* primus lictor dicitur.

Lictorius, a, um, βχβδέχικός, quod ad lictorem pertinet. *Plin. l. 7. cap. 39.* Faces lictorias januæ ſummiſit, cui ſe Oriens, Occidenſque ſummiſerat.

Lidŭna, æ, f. receſſus maris, ſicut Malina acceſſus; quæ duæ voces a Germanicis ſumptæ poſt Druſi Germanici tempora a quibuſdam uſurpabantur. *Marcell. Empir. c. 25.* Liduna ante prandium. V. *Reſpn. antig. Rom. l. 20. c. 14.*

Lien, enis, & Lienis, is, m. 3. *milza*, טחול, Ger. *das milz*, Gal. *la rate*, Hiſ. *bazo*, σπλήν, viſcus eſt in humano corpore, alio nomine ſplen. *Plin. l. 11. c. 37.* Ventriculo adnectitur lien in ſiniſtra parte adverſus jecur, cum quo locum exliquando permutat, ſed prodigioſe. *Cato R. R. c. 157.* Lienes turgent. *Celſ. l. 4. c. 9.* At lienis, ubi affectus eſt, intumeſcit. ¶ Curſu lien intumeſcere ſolet, & dolorem afferre. *Plaut. Mero. 1. 2. 14.* Genua hunc curſorem deſerunt: ſeditionem facit lien, occupat præcordia.

Lienĭcus, a, um, idem, ac lienoſus. *Plin. l. 29. c. 3.* Hæc & illita lienicis. *Harduin.* tamen legit *lienteriæ*.

Lienōſus, a, um, σπληνικός, σπληνιώδης, qui liene turgente laborat. Accidit autem hic morbus (ut inquit *Ariſtoteles l. 3. de part. anim.*) quoties plus excrementi in lienem divertit quam calor ejus viſceris poſſit conficere. *Plin. lib. 7. c. 2.* Sicut Pyrrho Regi polleæ in dextro pede, cujus tactu lienoſis medebatur. *Plaut. Caſ. 2. 6. 62.* Cor lienoſum, opinor, habeo.

Lienteria, æ, f. 1. λιπεντερία, lævitas inteſtinorum, paſſio cœliaca, paſſio ventriculoſa, ſpecies alvi fluxus præternaturalis, cum inteſtina ob imbecillitatem cibum non continent, ſed talem propemodum excernunt, qualis eſt ingeſtus. *Celſ. l. 2. c. 1.* Fit lævitas inteſtinorum, quæ lienteria vocatur, Pleræque tamen, editiones habent λιπεντερία, Græcis literis.

Lientericus, a, um, adject. qui lienteria laborat. V. *Lienicus*.

Ligămen, inis, n. idem, ac ligamentum. *Colum. l. 11. p. 2.* Vitium ligamina.

Ligamentum, ti, n. *legame, legatura*, אסר, Germ. *ein band*, Gal. *lien*, Hiſp. *atadura*, δεσμός, συνδεσμός, id, quo aliquid ligatur. *Tacit. Ann. 15. cap. 54.* Vulneribus ligamenta parare.

Ligarianus, a, um, adject. ad Ligarium civem R. pertinens, ut Ligariana oratio, qua Cicero Ligarium nobilem Romanum defendit apud Cæſarem, quod in civili bello a Pompejo ſteriſſet. *Id. Att. l. 13. ep. 19.* Ligarianam præclare auctoritas tua commendavit.

Li-

Ligatĭo, onis, f. ligamen, ligatura. *Scribon. Larg. compoſ. 255.* Hoc malagma facit ad nervorum ligationem.

Ligatūra, f. ligamen, *legatura. Palladius lib. 1. tit. 6. a med.* Ligatura in vitibus locum debet mutare.

Ligātus, a, um, *legato*, a ligor. *Cic. in Catil. 4. c. 6.* Filium ejus impuberem ligatum a Prætore miſſum in carcerem necandum eſſe dixit. *Tibul. l. 1. el. 6. v. 73.* Quamvis non vitta ligatos impediat crines.

Ligea, f. 1. λιγεία, Nympha, filia Nerei, & Doridis, a λιγὺς, ἀκ, ὺ, *ſtridulus, ſonorus*, nempe a cantus ſuavitate. *Virg. 4. Georg. v. 336.* Drymoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyllodoceque.

Ligellum, li, n. *caſetta*, סלכה, βιτ, κακλίβη, οἰκίδιον, breve domicilium, & rugariolum. *Non. c. 2. n. 504. Plaut. Aul. 2. 4. 22.* Divum, atque hominum clamat continuo fidem, de ſuo ligello fumus ſi qua exit foras. Alii rectius legunt *tigillo*. Al. *ligillo*, h. e. parvo ligno.

Liger, & Ligĕris, is, m. 3. Liger *la Loire*, fl. Galliæ Celticæ. *Cæſ. lib. 7. B. G. c. 55.* Cum ad flumen Ligerim perveniſſent. *Tibull. l. 1. el. 8.* Camuti & fluvii cerula lympha, Liger.

Ligerĭcus, a, um, ad Ligerim, pertinens. *Inſcript. apud Gruter. pag. 472. num. 1.* L. Tauricio parrono nauturum Araricorum, & Ligericorum.

Lignārius, ii, ſubſt. m. *legnajuolo*, ξυλεύς, חורב עצים, qui lignarum it. *Liv. l. 35. c. 41.* Et jidem porticum extra portam Trigeminam inter lignarios fecerunt.

Lignārius, a, um, ξυλικός, quod ad lignum pertinet, ut Faber lignarius, *legnajuolo*, qui ligna dolat. *Capit. in Pert. c. 1.* Ex continuatione lignariæ negotationis.

Lignātio, onis, f. ξυλοφορία, lignorum defectio, vel deportatio. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 38.* Qui lignationis, munitionisque cauſa in ſylvas diſceſſiſſent. ¶ Sumitur etiam pro loco, unde ligna accipi poſſunt. *Col. l. 1. c. 5.* Si autem vel intra villam, vel extrinſecus inductus fons perennis, lignatio, pabulumque vicinum.

Lignātor, oris, m. *foljaio, che va a far legna*, מלקט עצים, ξυλεύς, ξυλόφως, miles, qui lignatum vadit. *Liv. l. 10. c. 25.* Faucis citra millibus lignatores ei cum præſidio occurrunt.

Ligneŏlus, a, um, dim. a ligneus. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 7.* Hanc ſcripſi ante lucem ad lychnum ligneolum.

Ligneus, a, um, *di legno*, ξύλινος, quod eſt ex ligno. *Cic. 5. Tuſc.* Ejuſque foſſæ tranſitum ponticulo ligneo conjunxiſſet. *Nepos 2. 2. 6.* Lignea mœnia, h. e. naves. Lignicida, æ, m. qui ligna cædit. Affertur hæc vox a *Varr. lib. 7. L. L.* & ſimul damnatur.

Lignor, aris, atus ſum, d. 1. *far legna*, חאב עצים, Ger. *holtzen, zu holtz fahren*, Gal. *querir, faire proviſion de bois*, Hiſp. *hazer lena*, ξυλεύομαι, verbum eſt caſtrenſe, ficut aquor, pabulor, frumentor, & ſimilia, & ſignificat ad capienda ligna ire, ligna colligere, & congerere. *Liv. lib. 10. c. 25.* Reſpondentibuſque, lignarum ſe ire. *Hirt. de B. Hiſp. c. 27.* Dum lignantur, interfecti ſunt.

Lignōſus, a, um, *legnoſo*, ξυλώδης, quod inſtar ligni durum eſt. *Plin. l. 12. c. 7.* Arbor radice lata, lignoſaque.

Lignum, i, n. *legno*, עץ, Germ. *holtz*, Gal. *bois*, Hiſp. *lena, madera*, ξύλον, pars arboris interna, præcipue in caudice, quæ fiſſilis eſt, & dura, eſtque veluti caro ipſarum arborum, a *lego*, ut *lignum* a *tego*; quia ex agro caduca leguntur ligna, ut in foco urantur. *Varr. l. 5. L. L. Cic. 3. Ver. c. 27.* Cædere jaſmam faxis, inſtare ferro, ligna, & ſarmenta circumdare, ignem ſubjicere coeperint.

Ligo, onis, m. *zappa*, מחרשה, Germ. *ein hauen od. karſt*, Gal. *un hoyau*, Hiſp. *el acada*, δίκελλα, μάκελλα, ruſticum inſtrumentum, ad extirpandas herbarum radices accommodatum, a *lilo, rado. Plin. l. 18. c. 6.* Adduxit graves ligones, vomeres ponderoſos. *Horat. epod. 5.* Ligonibus duris humum Exhaurjebat.

Ligo, as, avi, atum, a. 1. *legare*, אסר, Germ. *binden*, Gal. *lier*, Hiſp. *atar*, δέω vincio, contringo, a λυγὸς, υ converſo in ι, quomodo a φὺω, eſt *ſio*, a φρύγω, *frige*, &c. *Cic. de Un.* Ut diſſolvi nullo modo poſſit, niſi ab eodem, a quo eſt ligatus, *Quinct. l. 5. c. 14.* Quæ apprehenſa Græci magis in catenas ligant, & inexplicabili ſerie connectunt. *Ovid. 6. Metam. verſ. 134.* laqueo ligavit guttura. ¶ Translate *Stat. l. 4. Silv. 3. v. 75.* Legibus eum ligaſti. *Propert. lib. 4. el. 4.* ligare pacta.

Ligŭla, ſeu lingula, æ, f. *linguetta*, לשון, γλωσσίς, γλωσσίς, parva lingua, dim. a lingua. In veteribus libris promiſcue reperitur *ligula* & *lingula*. Sed *Martial. l. 14. epigr. 120. lingula* indoctorum Grammaticorum appellationem facit. Nempe ad originem vocis reſpexere, non cogitantes, uri ab *offa* eſt *offella*, *mamma mamilla*, a *curro curulis*, prima correpta, ſic a *lingua* dici potuiſſe *ligula*, *p. c.* ¶ Translate ita dicebatur pars in calceis linguæ exſertæ inſtar faſtigiata. *Feſt.* Sed Juvenalis verus interpres ligulas in calceis aii eſſe anſas calceorum, neque hanc notionem a *lingua* ſimilitudine fluxiſſe, ut diximus ex Feſto, ſed a *ligando. Juven. ſat. 5. v. 20.* propter quod rumpere ſomnum debeat, & ligulas dimittere, &c. *Martial. lib. 2. epigr. 29.* Non extreima feder ſunata lingula planca. Ubi *lingula* ſcripſit, etſi in Grammaticis id aliibi damnat. ¶ Præterea ita in tibiis vocabant, a ſimilitudine linguæ infra dentes coercitæ, quod γλωττίς a Græcis, ſimili Metaphora, dicitur. *Feſt.* ¶ Item inſtrumentum eſt cavum, & oblongum; quale eſt, quo aromatarii educunt ungentum e vaſis, quia habet figuram linguæ ad palatum retractæ, atque ita cavæ. *Plin. l. 21. c. 14.* Inde ligulis eligunt florem. ¶ Item inſtrumentum ad purgandam e vaſe ſpumam. *Colum. l. 9. c. 15.* Iſque æpius ligula eſt purgandus. ¶ Item genus menſuræ, quarta pars cyathi, *Plin. l. 26. c. 5.* Item opiſthotonicis, & jecinorum vitiis, & torminibus, & ſtranguriæ duarum, aut trium ligularum menſura. Idem creditur, ac cochleare. Sed tamen ab eo diſtinguitur, ſaltem ut pars a parte. *Martial. l. 8. ep. 33.* Ligulam cum mittere poſſis, Mittere cum poſſis vel cochleare mihi. V. *Cochlear*. ¶ Ad hæc ligula eſt gladiolus oblongus in ſpeciem linguæ factus. *Varr. l. 6. de L. L. c. 6. Gyl. l. 10. cap. 25.* ubi *Navius in Heſion.* Sine, mihi morem gerere videar, haud lingua, verum ligula. ¶ Similiudo quoque linguæ nomen in Architectura dedit lingulis vectium, quæ & linguæ dicuntur. *Vitruv. l. 10. c. 2.* ¶ Item lingulis rotularum, quos lingulatos idcirco *Vitruvius* dicit *l. 8. c. 7.* ¶ Adhibetur etiam ad proverbium, metaphoricæ, quatenus anſam calceorum ſignificat. *Plaut. Pœn. 5. 5. 30.* Ligula, i in malam crucem, h. e. homunculie proſcindi.

Ligur, uris, com. qui eſt ex Liguria. *Lucan. lib. 1.* Et nunc tonſe Ligur, quondam per colla decora Crinibus effuſis toti prælate Comatæ.

Liguria, æ, f. *Liguria*, regio Italiæ. Gemina eſt, litorea, quæ vulgo nominatur *la Riviera di Genova*, inter Alpes ad Occ. & Macræ oſtia ad Or. extenſa inter Galliam Narbonenſem, & Hetruriam ſupra 200. M. P. cujus caput eſt Genua, inter montem Appenninum, & mare Liguſticum perſtricta, & mediterranea, quæ eſt Galliæ Ciſalpinæ non modica portio, inter Appenninum M. ad Mer. & Or. Alpes maritimas, & Cottias ad Occ. Padum fl. ad Bor. & Or. in qua Mons Petratus Ducatus, magna pars Principatus Pedemontani, parſque Ducatus Mediolanenſis continentur. *V. Flor. l. 2. c. 3.*

Ligurinus, a, um, adject. ad Ligurjam pertinens, ut Ligurinæ Alpes. *Gratius in Cyneget. v. 510.*

Ligurĭo, is, ivi, iri, tum, a. 4. *conſumare il ſuo in mangiare*, ולל, בלע, כבא, אבל, Ger. *verſchlecken*, Gal *geurmander, être friand*, Hiſ. *comer*, γαστέρα ἐν ἑαυτῷ ἔχειν, ἀπολίζω, eſt delicatiſſima undique carpere, & deguſtare. *Chariſ. l. 3.* interpretatur ſimpliciter deguſtare. Eſt a *lingo*, quod veteres dixere pro *lingo*, λείχω. Nam ligurītor videtur eſſe, qui cupeditis ſic deditus eſt, ut digitos quoque lingat. Vulgo unico *r* ſcribitur. Tamen *ligurrire* r geminato præfert Manutius, quomodo & in veteribus libris ſe invenifſe teſtatur *F. Victorius in Varr. l. 3. de R. R. c. 16.* Non ut muſcæ liguriunt apes, quod nemo has videt, ut illas, in carne, aut adipe, aut ſanguine. ¶ Interdum ſignificat ſuaviſſima quæque guſtare paulatim, & cum quadam mora, atque elegantia comedere. *Ter. Eun. 5. 4. 14.* Quæ, cum amatore ſuo eum cœnant, liguiunt, V. ibi *Donat.* ¶ Vulgo non ſolum accipitur pro ſuaviora edulia carpere, vel cum quadam elegantia, & urbanitate comedere, ſed etiam pro devorare, multa avide conſumere. *Hor. lib. 2. ſat. 2.* Puer unctis tractavit gallicem manibus, dum furta ligurit. ¶ Translate ponitur pro ſuppilare, feu rapere, involare cum fraude. *Cic. Fam. 11. ep. 21.* Cum quidam de Collegis noſtris Agrariam ligurirent curationem, diſturbavi rem, totamque nobis integram reſervavi. Quidam tamen *ligurirent* interpretantur hic pro eo, quod eſt, appeterent, & præpropera quadam ſpe quaſi devorarent. ¶ Item pro ſenſim depeculari, ſeu furari. *Cic. 5. Ver.* Non reperietis hominem timide, nec leniter hæc improbiſſima lucra ligurientem.

Ligurĭtĭo, ōnis, f. 3. *gran deſiderio di mangiare, ardente appetito*, וזללות, עבעוע, אכילה, aviditas, immoderata appetentia. *Cic. 4. Tuſc. cap. 11.* Ægrotationi talia quædam ſubjecta ſunt malieoſitas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia, & ſiqua ſunt ſimilia.

Liguritōres, m. *golofi*, זוללים, guloſi, & voratores eduliorum ſuavium, a λείχω, *lingo*, quia conſumptis dapibus digitos, & capillos etiam lingunt. Hinc a veteribus *catillones* vocabantur. Translate Liguritores inguinum, feliatores dicuntur. *Auſon. epigr. 128.*

Ligurnus Portus, Liburnus, Labro, *Livorno*, Gall. *Liguorne*, urbs nova, ſed culta, & probe munita in agro Piſano, ſub dominio Magni Ducis Hetruriæ, emporium celeberrimum illius tractus, cum triplici arce, in planitie, intra paludes, prope Montem Nigrum.

Ligus, uris, com. 3. qui eſt ex Liguria. *Virg. 11. Æn. verſ. 715.* de Auno filio Auni, Vane Ligus, fruſtraque animis elate ſuperbis. *Tacit. 2. Hiſt. c. 13.* Auxit invidiam in fœmina Ligus.

Ligus, uris, m. Fabio Pictori Ligyſtus, λίγυς, filius Phaethontis. Regnavit in ea Italiæ parte, quæ poſtea ab eo Liguria appellata eſt. *Boec. l. 7. Gen.*

Ligŭſticum, n. 2. herba eſt, in ea Appennini parte præcipue naſcens, quæ Liguriæ imminet, unde & nomen habet. Quidam panaceum appellarunt, quod panacem Heracleoticum caule referat, radice & effectu. Galenus vocat Ligyſticum. Alii Libyſticum dicunt, putantque in Libya præcipue naſci, Officinæ leniſticum appellant. *Plin. l. 19. c. 8.*

Ligŭſticus, a, um, Λι

ros. ¶ *Navius* apud *Non. c. 4. n.* 278. limen superum, & inferum dixit. Eximelimen superum, quod mihi misero sæpe confregit caput, inferum quoque, ubi ego omnes digitos. ¶ Limen superum, inferumque descendentes salutabant. *Plaut. Merc. act.* 5. *sc.* 1. *vers.* 1. Limen superum, inferumque salve, simul hanc. *Plaut. Merc. act.* 5. *sc.* 1. *vers.* 1. Limen superum, inferumque salve, simul autem vale. ¶ Ponitur interdum limen pro ingressu, *entrata. Virg.* 2. *Æneid.* Limen erat, cæcæque fores, & pervius usus tectorum. ¶ Interdum pro domo ipsa. *Vi. gil. 2. Georg.* Penetrant aulas, & limina Regum. ¶ Interdum pro loco standi, seu pro exercitium, unde stadiodromi cursum auspicantur. *Virg.* 5. *Æn.* Signoque repente corripiunt spatia audito, limenque relinquunt. ¶ *Servius ad limina*, ejs. atrienſis, qui a *Budæo* janitor vocatur. *Virg.* 9. *Æn.* Fidusque ad limina custos. Usus est *Apuleius*. ¶ Musas vix a limine salutasse, prover. Metaphora dicuntur ii, qui vix leviter, & summis tantum labris literas degustarunt. *Senec. ep.* 89. ¶ Interdum limen translate pro amicitia ponitur, quia clientes, & amici ad limina potentiorum stabant salutandi, ac deducendi causa. *Juven. sat.* 3. *v.* 124. Limine submoveor, perierunt tempora longi servitii. *Virg. Æn.* 7. *v.* 579. se limine stelli. ¶ Item pro principio, ex limen vitæ, apud *Sen. Trag.* Limen belli; apud *Tacit. Ann.* 3. *c.* 74.

Limenarcha, æ, m. 1. Διμενάρχης, Præfectus portus, qui portibus præest, ex quibus scilicet frequens est trajectus ad exteras nationes, a λιμήν, *portus*, & ἀρχός, *princeps. Paul. Jctus l. Limenarcha*, *ff. de servis fugit.*

Limenînus, i, m. Deus qui limenis, seu liminibus præerat, *Arnob. l.* 4. & *Tertull. de Idolol. c.* 15.

Limes, itis, m. *sentiero, via per traverſa*, לִשְׁלָה, נְתִיבָה, גְּבוּל, Germ. *querweg*, Gal. *détours*, Hisp. *linde*, *senda*, ἀτραπός; semita transversa, militari via angustior, tum in agris, tum in urbibus, a *limus*, obliquus. *Fest.* Alii qui derivant a *limen*. Quemadmodum enim limen introitum, exitumque loco præstat, ita per limitem ingressus in agrum, & ex eo egressus patet. Nam agrorum divisores in singulis Centuriis singulos limites constituebant, ut agri & mensuræ, & itineris causa pervii essent: *Colum. l.* 1. *c.* 8. Semitas, novosque limites in agro fieri non patiatur. ¶ Antiqui Latini quatuor genera limitum in agris habebant, duo latiorum; duo angustiorum. Ex latioribus unus ab Oriente in Occidentem spectabat, qui *Decumanus* est appellatus: alter a Meridie in Septentrionem qui *Cardo*. Angustiorum unus ab Occidente in Orientem intuebatur, qui *Prorsus*, alter a Septentrione in Meridiem, qui *Transversus* nuncupabatur. Progressu temporis alia limitum nomina invenere, vel ex natura loci, ut *Maritimum*, *Montanum*, vel ex limitum ordine, ut *Actuarium*, vel ex modo latitudinis, ut *Linearium*. *Hygin. de limitib. constit.* Sed de his, & aliis limitum generibus consule Auctores de limitibus, quos uno libro edidit *Goesius*. ¶ Limites item in agris dicuntur certam ipsi terminis, teste *Festo*, quibus agrorum fines distinguuntur. *Virg.* 1. *Georg. vers.* 129. Nec signare quidem, aut partiri limite campum fas erat. ¶ Sumitur etiam pro quavis via. *Liv. l.* 31. *c.* 24. Intra eam, extraque latæ sunt viæ, & extra limes mille ferme passuum in Academiæ gymnasium ferens. Sic *Virg. Æn.* 9. *v.* 324. Lato te limite ducam. ¶ Interdum pro aggere. *Tac. Ann. l.* 6. *c.* 5. Romanis limitem a Tiberio cœptum feneedit. ¶ Translate *Senec. l.* 1. *Benef. c.* 14. Benignitatis fines introitus referre, & nisi minus laxâm finitem aperire.

Limēum, i, n. herba, qua venatores sagittas inficiunt. Unde venenum cervarium appellatur. *Plin. l.* 24. *c.* 11.

Limi Dei, obliquitatum curatores, a limus, obliquus, transversus. *Arnob. lib.* 4.

Limicŏla, æ, m. qui in limo habitat. *Auson. epist.* 7. *c.* 36. Junctus limicolis musculus ostreis.

Limigĕnus, a, um, vel Limigena, æ, m. & f. in limo genitus. *Auson. in Mosel. v.* 445. Limigenis ripam præterexis ulvis.

Limināsium, ii, n. quod ad limen pertinet, ut lapis liminaris, qui in domus aditu transversus jacet. Liminares trabes, apud *Vitruv. l.* 6. *c.* 4.

Limis, me. V. Limus, 2, um.

Limitanĕus, a, um, quod ad limites spectat, ut Agri limitanei, qui in limitibus alicujus provinciæ proxime hostes sunt siti: Limitanei fundi, qui sunt limiti depuzati: Limitanei milites, qui sunt in limitibus, ideſt in finibus Imperii, in præsidio constituti, ad incursus vicinorum arcendos, *in l. fin. Cod. de fund. limitrop.* Agros limitaneos universos cum paludibus, omnique jure, quos ex privesca dispositione limitanei milites ab omni munere vacuos ipsi curare pro suo compendio, atque arare consuevunt. Adde *Spartianum in Nig. c.* 7.

Limitāris, e, adject. ut limitare iter, apud *Varr. hſt. 4. L. Li. c.* 4. h e. limes, qui intes agrorum confinia relinquitur.

Limitatio, onis, f. *limitazione*, חֲבָרוּת, Germ. *unterscheidung*, *untermarchung*, *termarchen*; Gal. *limitation*, *limiter*, Hisp. *limitacion*, ὅρισμός; restrictio, distinctio, *Cal. l.* 3. *c.* 12. Velut formulam, ad quam posita est limitatio terræ vinealis.

Limitātus, a, um, qui limitibus distinctus est, ut Limitatus ager, qui in centurias est divisus, quarum singulæ limitibus distinguebantur. *Fest.* ¶ Translate limitata quæstio, h. e. terminata, absoluta, apud *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 2.

Limito, as, avi, atum, 2. 1. *limitare*, *terminare*, לִבֵּל, Ger. *unterscheiden*, *untermarchen*; Gal. *limiter*, Hisp. *limitar*, ἀφορίζω, limitibus distinguo, divido, termino, *Plin. l.* 17. *c.* 22. Vineas limitari oportet decumano XVIII. pedum latitudinis. ¶ Per translationem accipitur pro restringere, sive resecare. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 6. De tuprolixa, beneficaque natura limitavit aliquid posteriori anno, propter quamdam criticiam temporum. Quo tamen in loco quædam exemplaria *limavit* habent, *Limitrŏphus*, a, um, adject. ut limitrophus ager (de quo est titulus in *Codice*) unde: limitanei milites alunt.

* Limma, tis, n. λῆμμα. *Macrob. l.* 2. *in somn. Scip. c.* 1. Plato semitonium limma vocavit.

Limnorĭa, f. 1. λιμνορία, Nymphæ, a cura lacus sic dictæ, λίμνη, enim *lacus*, & κῶρα, *cura* dicitur.

Limo, adv. obliquè, limis oculis. *Solin. c.* 4. Nunquam limo vident.

Limo, as, avi, atum, *limare*, *polire*, לִטֵּשׁ, מָרַק, קִלְקֵל, Germ. *feilen*, Gal. *limer*, Hisp. *limar*, *pulo*, lima polio, lævigo, superflua detrahe. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Scalpere, atque limare gemmas. ¶ Translate ponitur pro expolire, & redundantia circumeidere ex oliendi causa. *Cic.* 1. *de Or.* Ut ars aliquid limare non possit. *Id. in Acad. l.* 1. *c.* 1. Et limatur a me politius. *Id.* 3. *de Or.* Sed tantum alteri affinxit, de altero limavit. *Id. de opt. gen. Or.* Quoniam se ipse consulto ad minutarum genera causarum limaverat. ¶ Item pro diligenter, seu subtiliter inquisitæ. *Cic.* 2. *Off.* Cum veritas ipsa limatur in disputatione. ¶ Aliquando est primi hanc pictu exornare, teste Nonio. *Plaut. Asin. l.* 2. 81. Cum illa nunquam limavi caput. Sed aliqui hic interpretantur *perfricare*. ¶ Aliquando est limis oculis aliquid intueri. *Hor. l.* 1. *ep.* 14. Non istic obliquo oculo meo commoda quisquam limat. Sed alii hic rectius accipiunt pro attegere, imminuere. Quo spectat & illud *Cic.* 1. *Fam. epist.* 6. De tua bencfica natura limavit aliquid posterior annus. Ubi aliqui leg. *limitavit*.

Limocinĕtus (ut *altricinctus* apud *Phædrum*) minister Magistratus, ut viator, lictor, lictio cum transversa seu obliqua purpura, seu insigni, cinctus. *Ita Reinesius* ad *Illum Inscript. classis* 6. *n.* 44. Honori M. Gavi M. F. Pob. Squillani Cratorii Vicetinor. apparitores, & limocincti tribunalis ejus.

* Limodōron, herba de qua *Plin. l.* 29. *c.* 10. al. al.

Limonia, f. 1. λιμωνία, genus anemones. *Plin. l.* 21. *c.* 12.

Limonĭades, dum, fem. 3. λιμωνιάδες, Nymphæ florum; & pratorum, quas aliquando mori, & defigere dicit Aristoteles, sicut Faunos, & Satyros. Dictæ sunt a λειμών, *pratum*.

Limonĭates, m. 1. λιμωνίτης, gemma. Eadem existimatur, ac smaragdus. *Pl. l.* 37. *c.* 10.

Limonium, n. 2. λιμώνιον, herba est similis betæ, verum foliis tenuioribus, & minoribus, numero circiter decem, caule tenui, recto, altitudine filiorum, pleno seminis rubri, quod guttarum linguam astringit. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Limosānum, n. 2. *Limosan*, olim urbs, nunc opp. Samnii, apud Campobassum, a Benevento ad 24. M. P.

Limōsus, a, um, *pieno di fango*, בּוֹלֵא טִיט, Germ. *schleimig*, *kothigt*, Gal. *boueux*, *crotté*, Hisp. *limoso*, λυώδης, limo plenus; cœnosus. *Virg.* 2. *Æn.* Limosoque lacu per noctem obscurus in ulva delitui. *Plin. l.* 5. *c.* 30. Ubi limosiore callo induruit.

Limpĭdo, as, avi, atum, a. 1. limpidum facio. *Macer. l.* 2. *v.* 5. Appositum humores limpidat omnes.

Limpĭdus, a, um, *limpido*, *chiaro*, צַח, בָּהִיר, טָהוֹר, Ger. *lauter*, *wnie Brunnenwasser*, Gal. *clair comme l'eau de fontaine*, Hisp. *limpio*, *claro*, εἰλικρινής, clarus, purus, lucens, *a limpha*, vel a λιμπωνός, *splendidus*. *Col. l.* 12. *c.* 28. Vere florente rosa defæcatum quam limpidissimum in vasa bene picata, & pura transferto. *Pl. d.* 34. *c. ult.* Limpida vox: *Id. l.* 37. *c.* 9. Limpidæ gemmæ. *Vitr. l.* 8. *c.* 7. Limpidior aqua fict. Limpitūdo, inis, fem. 3. *limpidezza*, שָׁהֹר, διαφάνεια, puritas. *Plin. l.* 32. *cap.* 12. Qua limpitudo est.

Limula, æ. f. *limetta*, parva lima, λίμιον. *Terentian. Maur. de syllab. pag.* 2390. *Putsch.* Perpolite, quam potestis crebriore limula.

Limŭlus, a, um, dim. a *limus*, ideſt transversus. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 12. Viden', limulis ut, obsecro, intuentur?

Limus, i, m. species cinguli, a *limus*, *a*, *um*, obliquus, quod purpuram transversam haberet. *Aggen. de limitib. constit. pag.* 151. *Goesii*. Limum cinctum, ideſt, quod purpuram transversam habet. *Serv. in* 12. *Æn. v* 120. Limus autem est vestis, qua ab umbilico usque ad pedes teguntur. Hæc autem vestis in extremo sui purpuram limam, ideſt flexuosam habet. Unde & nomen accepit. Nam limum obliquum dicimus. *Virg. loc. cit.* Velati limo, & verbena tempora vincti. Al. leg. *lino*.

Limus, i, m. *fango*, טִיט, יֵון, Ger. *schleim*, *koth*, Gall. *boue*, *fange*, Hisp. *cieno*, *limo*, ἴλυς, πηλός, βόρβορος; lutum, cœnum illud mollius, quod ab aquis deferri solet, a λιμάω, *locus irriguus*, vel a λιμός, *locus humidus*, vel a λῖμα, *sordes*. *Virg.* 4. *Georg.* Tu tamen & lævi rimosa cubilia limo unge.

Limus, a, um, vel limis, & me, o. 3. *traverſo*, *torto*, עִקֵּשׁ, Ger. *schelb*, *unherzwerch*, Gal. *qui est de travers*, Hisp. *tuerto de traves*, πλάγιος, obliquus, transversus, obtortus, apud vet. & Oculi limi, vel limes, quibus ex obliquo aliquem aspicimus. *Plin. l.* 8. *c.* 10. Nec limis intuentur oculis, aspicique se simili modo noluit. *Ter. Eun.* 3. 3. Ego limis aspecto sic per fabellum clanculum. Ubi *Donatus*: Limis, si nominativus singularis est, transversum significat, si sextus pluralis, deest *oculis*. Cum igitur diffamulant homines se videre, quod videant, & non recta facie, sed transversa intuentur, *limes* dicuntur aspicere. *Ammian. l.* 20. *c.* 9. Limibus oculis quem contueri.

Limȳra, æ. 1. Limira, *Limira*, urbs Lyciæ, medit. ad Limyrum fl. non longe inde distans, ab ora lit. 20. stad. Apud Limyram fons est, cujus pisces responsa dabant cibo, annuentes, cum illum arripcrent, negantes, cum caudâ rejicerent. *Plin. l.* 31. *c.* 2.

Limȳrus, m. 2. Lorymus, fl. Lyciæ, qui inter Andriacam, & Aperras urb. exit, & prope Limyram urb. fluit in mare Lycium.

Linamentum, ti, n. *salsa*, Ger. *ein zweiffel auff schleiffen gemacht*, Gal. *tente*, *bourdonnet*, Hisp. *bilacia*, πτίλον, λιμάκιον; penicillus, qui vulneri imponitur ex linteolo, vel spongia, vel lana, ad exsiccandam saniem, vel purulentiam extrahendam. *Cels. lib.* 5. Linamentum involutum, & oblongum eodem medicamento illinendum, demittendumque in ulcera. ¶ Dare linamentum in plagam, est hujusmodi festucas lintei in vulnus inferere. *Cels. l.* 7. *c.* 5. In ulteriores vero, lanatasque plagas linamentum dandum est. ¶ Linamenta item dicuntur, quæcumque ex lino constant. *Plin.* 32. *c.* 10. Delphini adipe linamenta accensa excitant vulvæ strangulatæ oppressas.

Linārius, m. 2. λινοπλόκος, qui lini artem exercet. *Plaut. Aulul.* 3. 34. ubi alii leg. *Ianarius*.

Linctus, us, m. *lambimento*, lingendi actus. *Plin. l.* 31. *c.* 9. Multi tussim veterem linctu salis discussere.

* Linctus. V. Lingo.

Lindĭus, a, um, ad Lindum pertinens, urbem olim Rhodi insulæ, ut *Plin.* docet *l.* 5. *c.* 31. ut Lindia Minerva, *Id. l.* 33. *c.* 12. Chares Lindius. *Id. l.* 34. *c.* 7. *a med.* Cleobulus Lindius (unus ex VII. Sapientib.) *Auson. in sept. Sap. sub init. & in fin.*

Linĕa, æ, f. *linea*, קַו, Ger. *ein linien*, *richtschnur*, Gall. *ligne*, *raye*, Hisp. *linea*, *raya*, γραμμή, id, de quo hamus dependet, a *linum*, quia e lino est. *Martial.*, *l.* 5. *epigr.* 57. Tremulaque captos linea trahit pisces. Hinc lineam mittere, apud *Plaut. Mostel. act.* 2. *sc.* 1. h. e. fallere, decipere. ¶ Item filum illud, quo fabri utuntur ad materiam signandam. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Aliquando perpendiculo, & linea discer uti. ¶ Translate linea dicitur figura, seu magnitudo tantum longa, ut Mathematici loquuntur. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Apelli fuit perpetua consuetudo, nunquam tam occupatam diem agendi, ut non lineam ducendo exerceret artem. *Pers. Sat.* 3. *v.* 4. Quinta dum linea tangitur umbra. De horologio solari loquitur. ¶ Ponitur interdum pro principio, aut fine cujuscumque rei. *Hor. l.* 1. *ep.* 10. *in fin.* Mors ultima linea rerum est. Sic primas lineas ducere, est alicujus rei prima principia pertractare. *Quin. l.* 2. *c.* 6. Quidam materias latius dicendo perfequebantur; alii, cum primas modo lineas duxissent, &c. ¶ Ad lineam, & recta linea, *per diritto*, *a dirittura*. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Ad lineam grana bina paxillo demitti. *Cic.* 1. *Tuscul.* Rectis lineis ad cœlestem locum subvolent ignes. ¶ Transilire, seu transire lineas, *trapassar' i confini*. *Cic. Par.* 3. *c.* 1. Peccare est tamquam transire lineas. ¶ Apud *Senec.* Linea dicitur terricularum, quodam ad aves impellendas in plagas, *in Hippolyt. v.* 46. Picta rubenti linea pinna Vano eludat terrore feras. ¶ In Circo lineæ dicebantur ordines subselliorum. Hinc linea dives, apud *Martial. l.* 8. *epigr.* 78. h. e. locus unde Senatores & Equites spectabant. Quamquam aliter hunc locum explicat *Turneb. l.* 29. *c.* 9. aliter alii. Sic & *Ov.* 3. *Amor. eleg.* 2. *vers.* 19. Quid frustra refugis? cogit nos linea jungi. Et *Terent. Eun.* 4. 2. 12. Certe extrema linea amare haud nihil est, h. e. de longinquo. V. ibi *Interpret.* ¶ Apud *Jctos* linea est ordo personarum consanguinitate junctarum. ¶ Alba linea, proverb. dicitur de iis, qui omnia sine discrimine probant: dictum a linea tabiorum, quæ si nullo colore tincta sit, nihil discernit. *Gell. in præf.* Alba, ut dicitur linea, sine cura discriminis.

Lineālis, e, adject. *di linea*, lincaris. *Ammian. l.* 22. *c.* 16. (*al.* 40.) Omnes ambitus lineales farina respersit.

Lineamentum, ti, n. *lineamento*, תֹאַר, קַו, Ger. *strich*, Gall. *trait*, Hisp. *traca*, γράμμα, linearis ductio, seu productio. *Cic.* 1. *de Or.* In Geometria lineamenta, formæ, intervalla, magnitudines, &c. ¶ Lineamenta item dicuntur ipsæ extremitates, & quasi lineæ quædam in corpore apparentes, ex quibus rei uniuscujusque forma dignoscitur, a linea picturæ tracta, in qua per solas lineas effigies hominie cognoscebatur. *Cic.* 4. *Ver.* Quod eum multo magis figura, & lineamenta hospitæ delectabant. ¶ Translate *Id. l.* 3. *Fin.* Animi enim lineamenta sunt pulchriora quam corporis.

* Linearius. V. in Aquarius.

Lineātio, onis, f. linea ductio, seu productio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Ejus radii paribus lineationibus extenduntur.

Lineātus, a, um, adject. *disegnato*, *delineato*. *Plaut. Mil.* 3. 3. 92. Bene lineatum si semel carinam collocavit.

Lineo, as, avi, atum, *tirar linee*, תָּאַר קו, Germ. *entwerffen mit linien*, Gall. *tracer*, *tirer des lignes*, Hisp. *tracar*, χαρᾶξω; est lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & formare. *Cato de re Rust. c.* 14. Succidet, dolabit, lineabit, recabitque materiam folam dumtaxat.

Lineŏla, æ, f. 1. dim. *lineetta*, parva linea. *Gel. lib.* 10. *c.* 1. Numerus consulatus tribus lineolis significatus est.

Lineus, a, um, λίνεος, *us*, *di lino*, quod ex lino est. *Plin. l.* 12. *c.* 6. Sed unde lineas vestes faciunt. *Virg. Æn.* 5. Nodos, & linea vincula rupit.

Lingo, is, nxi, nctum, a. 3. *leccare*, לָקַק, Ger. *lecken*, *saugen*, Gall. *lécher*, *sucer*, Hisp. *lamar*, λείχω, lingua molliter tango, & delibo, a verbo Græco allato, inserto, *n*; quomodo a θίγω, est, *tango*. *Plaut. Caf.* 2. 8. 21. Mel mihi videor lingere. ¶ Nonnunquam est paulatim deglutire, ut cum aliquid in ore tenentes sensim dimittimus in stomachum. *Plin. l.* 37. *c.* 17. Sed lingentium calculos rangit, pellitque.

Lingŏnes, m. 3. pop. Galliæ Celticæ, Heduis, Sequanis, & Leucis vicini, in Burgundiæ, & Campaniæ confinio, al. in Campania, quorum urbs item Lingones, al. Adenantunum, *Langres*, antiquissima, anno post Diluvium 591. ut feruntur, condita, ad Vogesi montis radices. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 26.

Lingonĭcus, a, um, quod ad Lingones spectat. Lingonicum tomentum erat e lana rasa floccis. Dictum est a Lingonibus. Differebat a Leucenico, quod nemen habuit a Leuconibus, qui iidem erant, ac Leuci, quos Ptolemæus Lingonibus vicinos facit. *Plinius* enim *l.* 8. *c.* 46. dicit, suo tempore tomenta Gallicis discerni nominibus. Apud Romanos Lingonicum erat ditiorum, ut Cicerone, quod ex arundine fuerit, pauperum fuit. *Martial. l.* 14. *epist.* 159. Accipe Lingonicis vellera rasa sagis. ¶ Bardocucullus Lingonicus erat vestimenti villissimi genus, quod Lingonibus præcipue fuit in usu. *Martial. l.* 1. *epigr.* 54.

Lingŏnus, a, um, ex Lingonibus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 54. Lingonus a recta Flaminiaque recens.

Lingua, æ, f. 1. *lingua*, לָשׁוֹן, Germ. *die zung*, *sprach*, Gal. *langue*, Hisp. *lengua*, γλῶσσα, γλῶττα, pars corporis voci formandæ, dignoscendisque saporibus destinata, a *lingo*, quia unicum est linctus instrumentum. *Cicer. 2. de nat. Deor. c.* 59. Deinde in ore sita lingua est, finita dentibus. Ita vocem immoderate profusam fingit, & terminat; quæ sonos vocis distinctos, & pressos efficit, cum & ad dentes, & ad alias partes pellit oris. Itaque plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes, nares cornibus iis, quæ ad nervos resonant in cantibus. *Id. 3. de Or. c.* 1. Hæc tibi est excidenda lingua, qua vel evulsa spiritu ipso libidinem tuam libertas mea refutabit. ¶ Lingua bifulca, trifulca, &c. dicitur, quæ in duas, aut tres partes fcissa est. *Virg.* 3. *Georg.* Lingulis micat ore trifulcis. ¶ Metonymice lingua accipitur pro sermone, locutione, oratione. *C. 9. Fam. ep.* 2. Ut vitemus oculos hominum, si linguas minus facile possumus. ¶ Linguam convertere, seu vertere ad mores alicujus, est reprehendere. *Plaut. Pan. 5. 2. 24.* Si respondebunt, Pumice pergam loqui, si non, tum ad horum mores linguam vertero. ¶ Item pro differentia sermonum, *linguaggio*. Unde dicimus lingnam Latinam, linguam Græcam, &c. *Horat. l.* 3. *od.* 8. Doctus sermones utriusque linguæ. Quin etiam in una lingua sermonis diversitas, διάλεκτος, lingua dicitur. Hinc in Græca lingua quinque linguarum diversitates esse dicuntur Communis, Attica, Æolica, Jonica, Dorica, *Cic. pro Flacco.* Quæ tam procul a Græcorum omnium regionibus, disciplinis, linguaque divisa sic Optimatum consilio gubernatur. ¶ Item pro licentia, seu libertate loquendi. *Cic. pro Flac. c.* 23. Lingua quasi flabellum est seditionis. Hinc linguam cohibere, continere. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 13. ¶ *Favere linguis*. V. Faveo. ¶ Est præterea lingua, promontorium, vel alia quævis terra longa, & angusta, quæ in modum linguæ exterræ in mare excurrit. *Liv. l.* 37. *c.* 31. *ad fin.* Inde in altum lingua mille passuum excurrit. *Lucan. l.* 2. *v.* 613. tenuem producit in æquora lingram. *Pacuv. apud Gell. l.* 4. *cap.* 17. Lingua promontorii. ¶ *Lingua* item herba est, quæ circa fontes nascitur. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Linguāfŭsus, a, um, λισσόγλωσσος, herba, quam Latini Mercurialem vocant. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Linguax, ācis, f. *cianciatore*, לְשׁוֹנִי, Germ. *schwetzer*, Gal. *babillard*, Hisp. *parlero*, λάλος, verbosus, multum loquens, qui nimis, & itulte loquitur. *Gell. l.* 1. *c.* 15. Hoc genus homines in verba provectos locutuleios, & blaterones, & linguaces dixerunt. Plerique tamen legunt *lingulacas*.

Lingŭla, æ, f. diminut. *linguetta*, לְשׁוֹן, שׁוֹר, parva lingua, ligula. *Prisc. an. l.* 3. Lingua, lingula, & per concisionem *n* ligula. V. *Ligula*. ¶ Item promontorium, vel pars terræ angusta ad similitudinem linguæ in mare fe extendens. *Cæs. l.* 3. *B. G.* Oppida posita in extremis lingulis, promontoriisque. V. *Lingua*. ¶ A *Vitruvio* lingua dicitur pars illa in ferreo vecte, quæ similitudinem linguæ habet, *l.* 10. *c.* 8. ¶ Alias ex eodem *Vitruvio* notiones V. in *Ligula*.

Linguĭāca, æ, f. piscis ex planorum genere, quem Germani linguam vocant, Galli a similitudine foleatum, quæ calceis subfuuntur, soleam appellant, a *lingua*, propter linguæ similitudinem. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *Fest.* Lingulaca, genus piscis, vel mulier argutatrix. *Plaut. Caf.* 2. 8. 62. ambigue de pisce, & de mulliere: Vin' lingulacas? ST. quid opus est? quando uxor est domi. Ita lingulaca est nobis. Nam nunquam tacet.

Lingŭlātus, a, um, adject. γλωσσοειδής, ad modum linguæ factus, ut lingulati rubi quorum fcilicet alius ad modum linguæ acuminatus in alium intrat. *Vitruv. l.* 8. *c. ult.*

Linguōsus, a, um, lingua, seu verbis abundans. *Petr. in fragm. Trag. c.* 43. & 63. *Brun.*

Liniamentum, pro lineamentum, legitur apud *Tertul. l. de resurrect. carn.*

* Linifer, epith. Silvani apud *Murat. inscrip. p.* 1. *p.* 70. *n.* 6.

Linificĭus, ii, m. qui linum texit. *Cod. Theodos. l.* 8. & 16. *de Murileg. & Gynæc.* quamquam ibi variat lectio.

Linĭger, ĕra, um, *chi porta veste di lino*, λινοστολιοφόρος, לָבוּשׁ בַּדִּים, לָבוּשׁ פִּשְׁתִּים, gerens vestes lineas. *Ov. 1. Met.* Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba. Sacerdotes Isidis intelligit, qui lineis vestibus indui solebant. Adde *Juv. Sat.* 6. *v.* 533.

Linīmen, inis, n. actus liniendi, unctio. *Theod. Priscian. lib.* 1. *cap.* 18. Pro linimine adhibere.

Linimentum, i, linimen. *Pallad. in Octobr. tit.* 14. Linimentum dolii non gypso, sed farmentorum cinere debebis inducere.

Linĭo, is, ivi, itum, a. 4. *ungere*, סָךְ, מָשַׁח, גֵּהֵא, ἀλείφω, est ungere, fricare, digito, aut aliquo instrumento rem aliquam mollem alteri superinducere. vel imprimere, sed tenuiter, non crasse. *Col. l.* 8. Amaris nucibus contritis linicndæ sunt.

Liniphiarĭus, ii, m. 2. &

Liniphĭo, onis, m. 3. lini textor. *Vopisc. in Saturn. cap.* 8. Et *Cod. Theodos. l.* 8. & 16. *de Murileg.* &c.

Linĭtus, us, ui, m. linimen, actus liniendi, apud *Celsum l.* 6. *cap.* 6. ubi agit de collyrio Evelpidis, quod Rhynon dicitur.

Lino, nis, lini, livi, levi, litum, a. 3. *ungere*, *inunguere*, מָשַׁח, טָרַח, est ungere, seu rem aliquam mollem alteri superinducere, idem ac *linio*, a λιμάω, quod est leve, ac lubricum reddere, uti unguento fit. Habet tria præterita, *lini*, *livi*, & *levi*. Ex his præteritum *levi* ceterorum usitatissimum, videtur manssise ab antiquo verbo *leo*. *Coll. l.* 7. Fibula ahena si locum laxum compungas, ceretaque Cimolia, & aceto linas. *Id. l.* 12. *c.* 50. Cum semel nova dolia, vel ferias crassa gummi liverint. *Ovid. de medicam. faciei*, *v.* 7. auro fublimia tecta linuntur. *Phædr. l.* 1. *Carm. od.* 20. Græca quod ego ipse testa conditum levi. ¶ Aliquando est obturare, *ferrare*, *chiudere*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 38. Neque illæ nequicquam in teltis certatim tenuia cera spiramenta linunt. ¶ Aliquando insignire, & quasi linendo, & poliendo exornare, *ornare*, *polire*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Lucretii poemata, ut scribis, lita sunt; multis luminibus ingenii. ¶ Linere alicui labra, est fucum alicui facere, decipere, fallere, ea ratione, qua dicimus *os alicui fublinere*. *Mart. l.* 3. *epigr.* 42. Folla, tibi ventrem non mihi labra linis. V. *Sublino*.

Linostrŏphon, n. 2. λινόστροφον, herba, quam nonnulli ptafion, alii marrubium vocant. V. *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Linozostis, f. 3. λινόζωστις, herba, quam Latini Mercurialem vocant. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Linquo, is, liqui, lictum, a. 3. *abbandonare*, עָזַב, Ger. *lassen*, *verlassen*, Gal. *quiter*, Hisp. *desamparar*, λείπω, desero, a λίμπω, quod a λείπω. *Virg. Ecl.* 1. *v.* 3. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva, *Id. Æneid. v.* 213. mensaque meru liquere priores. ¶ Linqui animo, *andar in fastidio*. *Suet. Cæf. c.* 45. Fuisse traditur valetudine prospera, nisi quod tempore extremo repente linqui animo solebat. Sic *Cæs. l.* 9. *c.* 5. Ut finjicere corpori suo manus fensit, linquentem revocavit animum.

Lintrāmen, inis, n. idem quod linteum, *Lamprid. Heliog. c.* 26. Linteamen lotum nonnunquam attigit. *Apul.* 11. *M. A.* Candido lintreamine cinctum pectorale.

Lintrārius, a, um, adject. ad linteum pertinens, ut lintcaria negotiatio. *Ulp. l.* 5. *ff. de tribus. act. §.* 15.

Lintrārius, ii, m. *chi fa, o vende panni*, *o vesti di lino*, λινεργός, λινοπώλης, qui lintea conficit, aut vendit. *L.* 5. *ff. de inf. act.* & *Cod. Theod. lib.* 16. *de murileg. & gynæc.* Se Apollonius Philosophus, quoniam hujusmodi habitus videbatur mundior, quam qui ab animalibus deglubebatur. *Lio. lib.* 10. *cap.* 38. Ea legio Linteata, *ta beat. c.* 27. Linteatus senex.

Lintĕŏlum, n. dim. a *linteum*, βύσος, *picciol panno lino*, linamentum, lemniscus, *Plin. l.* 21. *c.* 12. Vulneribus in linteolis imponitur.

Linteōnes, m. 3. *tessori*, ὑφονομοὶ, λινουλκοὶ, qui texunt linteamina in vestium usum. *Plin. Aulul.* 3. 5. 38. Propolæ, linteones, calceolarii.

Tom. I.

Linter, tris, m. & f. λιντρίς, אֲנִי שִׁיט, proprie dicitur arbor excavata, qua accolæ fluviorum olim urebantur vice navicularum. *Cæf.* 7. *B. G.* Conquirit etiam lintres. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 5. Exiguus pulsa per vada linter aqua. *Cic. pro Mil. c.* 27. Repente lintribus in eam insulam materiam, calcem, cæmenta, atque arma convexit. ¶ Item genus vasis vinarii, *rinaccio*. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. *v.* 23. Hæc mihi servabit plenis in lintribus uvas. Adde *Virg.* 1. *Georg.* 262.

Linterninus, a, um, & Linternius, ad Linternum pertinens, ut Linternium rus. *Plin. l.* 14. *cap.* 44. & *lib.* 16. *c.* 44.

Linternum, neut. 2. Linternum, *Patria*, *Torre di Patria*, olim Col. & urbs Campaniæ, nunc vicus tenuis Provinciæ Terræ Laboris, in ora maris Tyrrheni propc Linternum fl. inter vulturnum, & Cumas. Abundat lentisco. Ibi Scipio Africanus superior mortem obiit.

Linternus, a, um, adject. ad Linternum pertinens, ut Linterna palus, *lago di Patria*, apud *Silium*, *l.* 7.

Linteum, tei, n. *panno di lino*, *lenzuolo*, סָדִין, אֵזוֹר. Ger. *leinwand*, *leylach*, Gall. *linge*, *linceul*, Hisp. *roba blanca*, *lienco*, σάβανον, σινδών, pannus lineus, a *linum*. *Cic. pro Rab. Post. c.* 10. Merces fallaces chartis, & linteis delatæ. ¶ Speciatim fumitur pro fudario, quo in balneis utimur, & aliis negotiis ad exterendum. *Pla. Most.* 1. 3. 109. Linteum cape, tuque extergc tibi manus. *Mart. l.* 14. *ep.* 51. Non tam sæpe teret lintea fullo tibi. ¶ Linrea etiam dicuntur vela, *vele*, quibus utuntur nautæ. *Virg.* 3. *Æn. v.* 686. Certum est dare lintea retro.

Linteus, a, um, *cosa di lino*, מִן בַּד, Germ. *von leinwand*, Gall. *de linge*, Hisp. *de lino*, λίνεος, *us*, quod ex lino est confectum. *Cic.* 7. *Ver.* Proferebant odores, vestemque linteam. ¶ *Lintei libri*, qui de lino fiebant, cujusmodi Sibyllini quidam fuerunt. *Liv. lib.* 4. Et in fœdere Ardeatino, & in linteis libris ad Monetæ ædem inventis.

Lintrārius, ii, m. qui lintri præest. *Ulp. l.* 1. *Dig. Nauta*, *Caupones*, &c.

Lintriculus, i, m. parvus linter. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 10. Ego vel lintriculo, si navis non erit, eripiam me ex istorum parricidio.

* Lintois. V. Linter.

Linum, ni, n. *lino*, פִּשְׁתָּה, Ger. *flachs*, Gal. *du lin*, Hisp. *lino*, λίνον, herba, quæ cannabis modo in lanæ mollitiem contusa netur in usum intimarum vestium, a Græco λίνον, a quo non aliter differt, quam modulo syllabæ. Nam priorem Græcis corripit, Latinis producit. *Virg.* 1. *Georg.* Urit enim campum lini seges. ¶ Interdum pro filo sumitur. *Cels. l.* 7. *c.* 14. A quibusdam tumor ad imum acu trajectatur duo lina ducente, deinde utriusque l'ni duobus capitibus diversæ partes attringuntur. ¶ Item pro fune. *Ovid.* 3. *Fast. v.* 387. Dumque parant torto subducere carbasa lino. ¶ Item pro quavis re ex lino confecta, ut nodosa lina, pro cassibus venatoriis. *Id.* 3. *Metam. vers.* 153. Lina humida, pro retibus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 142. Et linum humectat. *Sil. l.* 7. *v.* 503. eodem sensu. ¶ Lino epistolæ obligabantur, signo super impresso. Hinc linum incidere, est epistolam aperire, apud *Cic. Catil.* 3. *c.* 5.

Linus, m. 2. λῖνος, filius Apollinis ex Psamm

Liquatio, onis, f. *liquefactione*, τῆξις, actus liquandi. *Vopisc. in Aureliano, c. 46.* Aurum per varios bractearum, florum, & liquationum usus perit.

Liquatorium, ii, n. vas ad liquandum aptum. *Cal. Aurel. Acut. 2. c. 39.* Si vinum sine fœce per liquatoria fundatur.

Liquātus, a, um, adj. *liquefacto, colato. Cic. Tusc. 2. c. 10.* Ex quo liquatæ solis ardore excidunt guttæ. *Ovid. 4. Fast. v. 152.* Expressis mella liquata favis.

Liquefacĭo, acis, feci, actum, n. 3. *liquefare, far liquido*, הֶמֵס, Germ. *wweich, lind machen*, Gall. *faire fondre*, Hisp. *derretir*, διτκω, ἐκτήκω, igne solvo, liquidum, & fluidum facio, admoto ignis, vel Solis calore. *Catul. epigr. 89. in Gellium.* Omentum in flamma pingue liquefaciens. ¶ Liquefacere volupratibus, est mollem reddere, & effœminatum. *Cic. 5. Tusc. c. 6.* Contra illi beati, quos nullæ futiles lætitiæ exsultantes languidis liquefaciunt voluptatibus.

Liquefactus, a, um, *liquefacto. Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Glaciem calore liquefactam, & dilapsam diffundi. *Silius 2. 11. v. 416.* Ea carmina rursus Pieria li quefacta lyra, h. e. suavissime compolita.

Liquefio, is, n. pass. *divenir liquido*, נָמַס, נָמֵס, διακήομαι, ἐκτήκομαι, eliquefco, fundor. *Cic. in Catil. 3. c. 8.* Et leguin æra liquefacta sint. ¶ Translate *Ovid. de Ponto ep. 2. v. 57.* Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis.

Liquens, entis, o. liquidus, partic. a *liqueo*, ut Liquentes campi, seu mare. *Virg. 6. Æn. v. 724.* Principio cœlum, & terram, camposque liquentes spiritus intus alit. *Id. 5. Æn. v. 238.* vina liquentia fundam. *Varr. l. 2. R. R. c. 6.* Lac est omnium rerum, quas cibi causa capimus, liquentium maxime alibile. ¶ Est etiam *liquens, tis*, priore longa, a *liquor, oris*, sed tamen eodem sensu. *Virg. 1. Æn. v. 436.* Educunt fœtus, aut cum liquentia mella, &c. Et *l. 9. v. 670.* Liquentia flumina. ¶ Ponitur etiam pro nitido, puro, ac simplici. *Gell. l. 18. c. 5.* Ut non turbidæ fidei, nec ambiguæ, sed puræ liquentisque esset. Aliqui minus recte leg. *liquentior*, tanquam sit comparativum a *liquenter* adverb.

Liquentia, f. 1. *Liventza*, fl. Venetiæ, qui Venetiam a Carnis, seu Marchiam Tarvisinam a Forojulio dividit, cum portu cognomine. Oritur in Opiterginis montibus, & in mare Adriaticum cadit. *Plin. l. 3. c. 8.*

Liquĕo, es, liqui, n. 2. *esse liquida*, נוֹל, נָמַק, Germ. *zerfchmelzen, zerflieffen, flieffen*, Gall. *amollir, se fondre*, Hisp. *derretirse*, τήκομαι, est liquidum, & fluidum esse, instar aquæ, vel olei diffcurrere, ac diffluere, vel clarum, perspicuum, purum esse, instar aquæ. *Plaut. Most. 4. 2. 5. v. 69.* Efficiam, quæ facta hic turbavimus, prosecto ut liqueant omnia, & tranquilla sint. ¶ Plura V. in *Liquesco*.

Liquesco, is, n. 3. *divenir liquido*, נָמַס, τήκομαι, liquidus, fluidusque fio, solvor, mollesco, vel clarus fio, perspicuus, purus, a *liqueo*, ut *calesco* a *caleo. Pers. Sat. 2.* Tot tibi cùm in flammas junicum omenta liquescant. *Virg. 8. Ecl.* Limus ut hic durescit, & hæc ut cera liquescit. *Id. 8. Æn.* Vulnificaque chalybs vasta fornace liquescit. Ubi Servius. Liquescit proprie dixit. Nam ferrum non solvitur, sed mollescit. *Liv. l. 22. c. 36.* Per nudam intra glaciem, fluentemque labem liquescentis nivis ingrediebatur. ¶ Liquescere voluptate, & fluere mollitia, est mollem fieri, & delicatum. *Cic. 2. Tusc. c. 22.* Quam eadem in voluptate, quæ cum liquescimus, fluimusque mollitia. ¶ Accipitur interdum pro imminui, evanescere, abire in nihilum, *diffarfi, confumarfi. Senec. ep. 26.* Incommodum summum est, minui, & deperire, & ut proprie dicam, liquescere.

Liquet, ebat, imp. 3. *esser manifesto*, הָנָה, Ger. *es ist offenbar*, Gal. *il est manifeste, clafi*, Hisp. *es manifesto, σαφὲς, δῆλον, φανερὸν ἐστι*, constat, manifestum, & certum est. *Vossius* Metaphoræ causam affert, quia liquent, quæ sunt jam defæcata. V. *Liqueo. Cic. 1. de nat. Deor. c. 12.* Qui se fe negat omnino de Diis habere, quod liqueat, sint, non sint, qualesve sint. Et *l. 2. c. 1.* Si haberem aliquid quod liqueret. *Terent. Eun. 2. 3.* Illum liquet mihi dejerare. ¶ *Non liquet*, speciatim in judiciis usurpabatur, & significabat, non satis constare de causa, seu non satis clarum, & manifestum esse, condemnandus ne esset reus, an absolvendus, vel qua pœna puniendus esset, ideoque opus esse *ampliatione*, ideft, causam de integro agi, & reum in aliud tempus rejici oportere. Hæc verba judi ces non pronunciabant, sed inscripta erant in qua ex tabellis literis *N. L.* Ternæ enim tabellæ singulis judicibus dabantur suffragii causa, una, in qua litera *A* inscripta erat, ideft, *Absolvo*, altera, in qua *C*, ideft, *Condemno*, tertia, in qua *N. L.* ideft, *Non liquet. Cic. pro Cluent. c. 28.* Homines sapientes, qui neque absolvere nocentissimum possent, neque eum, de quo esset orta suspicio, re illa explorata, condemnare vellent, non liquere, dixerunt. *Senec. ep. 66.* Aut fer sententiam, aut, quod facilius est nega, tibi liquere. ¶ *Liquuit*, præteritum. *Tert. de carne Christi c. 17.* Quamquam liquuit de nomine hominis. *Id. l. 5. adverf. Marcion. c. 13.* O summum præconium legis, per quam liquuit, delictum latere.

Liquĭde, adv. *liquidamente*, ὑγρῶς, idem, quod liquido. *Gel. l. 14. c. 1.* Siderum observatio haudquaquam liquide constitit. *Id. l. 2. c. 21.* Cœlum liquide serenum. *Cic. 10. Fam. ep. 10.* Liquidiùs de toto sensu tuo judicavi.

Liquĭdĭtas, atis, f. *fluidezza, chiarezza*, ὑγρότης. *Apulej. Mundo.* Aeris liquiditas ad modum tegminis.

Liquidiuscŭlus, a, um, adject. diminut. Ienis, mollis. *Plaut. Mil. 3. 1. 70.* Liquidiusculusque ero, quam ventus est Favonius.

Liquĭdo, adv. *liquidamente, manifeftamente*, Germ. *offentlich, heiter und klerlich*, Gall. *manifeftement, clairement*, Hisp. *claramente*, φανερῶς, σαφῶς, claræ, perspicuæ, puræ, aperte, manifeste. *Cic. ad Catonem l. 15. Fam.* Te libenter amicitiæ dedisse, quod liquido veritati dares. *Id. 5. Ver.* Nemo esset, quin hoc se audisse liquido diceret. *Terent. Andr. 4. 3. 14.* Liquido jurare.

Liquidum, di, subst. n. aqua. *Hor. 1. Serm. Sat. 1. v. 54.* Ut tibi si sit opus liquidi non amplius urna, vel cyatho.

Liquĭdus, a, um, *liquido, chiaro*, נָמֵס, מוֹמֵסֶת, צַח, Germ. *wweich, heiter und klerlich*, Gall. *manifeftement, clairement*, Hisp. *claramente, liquido*, ὑγρὸς, mollis, fluxus, vel clarus, perspicuus, purus, cui turbidus opponitur, a *liqueo. Lucr. l. 4. v. 1252.* Crassaque conveniant liquidis, & liquida crassis. *Celf. l. 1. c. 6.* Liquida alvus, *h. e.* fluens. ¶ Prima syllaba a *Lucretio* usurpatur indifferenter, quia liquidus potest esse tam a *liquor*, quam a *liqueo. Virg. 6. Æn.* Liquidumque per ora lapsæ. *Id. 4. Georg. v. 102.* Dulcia mella premes; nec tantum dulcia, quantum & liquida, & durum Bacchi domitura saporem, ideft defæcata, & fine fordibus. Sic liquidissima cœli tempestas, *h. e.* serena. Et liquidissimus æther, apud *Lucr. l. 4. v. 168.* & *l. 5. v. 501.* Et translate *Cic. in Brut. c. 79.* Oratio ita erat pura, ut nihil liquidius. ¶ Liquidum auspicium, apud *Plaut. Pseud. 2. 4. 72.* pro fausto, quia sereno cœlo ostendiatur. ¶ Liquida vox, h. e. pura, limpida. *Lucr. l. 2. v. 145.* liquidis loca vocibus opplent. Adde *Horat. l. 1. od. 24.* ¶ Hinc *liquidam* adverbialiter pro liquida voce *Ovid. 1. Amor. eleg. 13.* Et liquidum tenui gutture cantat avis. ¶ Liquida fides, h. e. sincera. *Valer. Max. lib. 6. cap. 5.* ¶ Liquido animo esse, h. e. sine curis, apud *Plaut. Pseud. 1. 3. 3.* ¶ Liquida mente videre aliquid, apud *Catull. carm 62. de Aty, v. 46.* h. e. clara, nullo turbata affectu. ¶ Liquida voluptas, apud *Cic. 1. de Fin. c. 18.* h. e. ab omni dolore immunis. ¶ Liquidus venter, pro laxo, & fluido. *Marti. l. 13. epigr. 816.* Potabis liquidum signina morantia ventrem. ¶ Liquidi odores apud *Hor. l. 1. od. 5.* funt unguenta. ¶ *Ad liquidum* est manifesto, aperte, sine ambagibus, aut dubitatione. *Liv. l. 35. c. 8. ad fin.* Donec ad liquidum res explorata esset. *Senec. ep. 71.* Redigere aliquid ad liquidum.

Liquis, que, *obbliquo*, λοξὸς, obliquus. *Frontin. in exposit. formar. p. 32. Goes.*

Liquo, as, avi, atum, a. 1. *liquefare, purgare*, הֶמֵס, הִמֵּס, τήκω, διακήω, liquidum facio, ut cum aliquod metallum igne dissolvimus, vel purgo, defæco, cui contrarium est *turbo*. Differt a *liqueo*, quia *liquo* activum est, *liqueo* neutrum. Nam, ut liqueat vinum, quod ante turbidum est, liquatur, h. e. defæcatur per faccum. *Plin. l. 15. c. 6.* Oleum in labra fundendum, ut fraces, & amurca liquentur. ¶ Liquare alvum, h. e. fluidum, & laxum reddere. *Celf. l. 4. c. 4.* Liquanda alvus, interdum etiam dutanda. ¶ Liquare vina, pro fundere, deprimere, aut etiam colare. *Hor. l. 1. od. 11.* Sapias, vina liques.

Liquor, oris, m. *liquore*, נָמֵס, Germ. *feuchte; saft*, Gall. *liqueur, humeur coulante*, Hisp. *licor*, ὑγρότης, humor liquidus, a *liqueo. Cic. 1. de nat. Deor.* Aquæ admixtam esse calorem, primum ipte liquor, tum aquæ declarat effatio. *Lucr. lib. 1. v. 936.* Liquor mellis. *Id. l. 5. v. 15.* Liquoris viridem latex. *Id. l. 2. v. 846* Amaracini blandum, ftaftæque liquorem, *il fucco*.

Liquor, eris, d. 3. *esse prær.* & sup. *esser fatto liquido*, נָמַס, Germ. *flieffen, zerrinnen*, Gal. *couler, se fondre*, Hisp. *derretirse*, τήκομαι, διακέομαι, liquefio. liquefco, diffluo, resolvor. *Virg. 1. Georg. v. 43.* Canis cum montibus humor liquitur. ¶ Translate *Lucret. l. 2. v. 1130.* vires, & robur adultum Frangit, & in partem pejorem liquitur ætas, h. e. deficit, corrumpitur.

Lira, æ, f. *folco*, תֶּלֶם, Germ. *ackerfurche, die wwafferfurche*, Gal. *filon*, Hisp. *fulco, emegla*, αὖλαξ, fulcus, sive fossa recta in agro, in quam terræ iuligo confluit. *Non.* Sed *Columella* per liram intelligit porcam, ideft editiorem terræ cumulum inter duos fulcos interceptum. Inquit enim *l. 1. c. 4.* Liras ruftici vocant easdem porcas, cum sic aratum est, ut inter duos latius distantes fulcos medius cumulus ficcam sedem frumentis præbeat. *Id. l. 11. c. 3.* Est autem lira similis ei porcæ, quam in fationibus campestribus ruftici faciunt, ut uliginem vitent. *Idem Col. l. 2.* Prius jaciemus semina, deinde profcindemus ætum, prosciffamque in liram revocabimus.

Litārim, adv. *a folco, a folco*, תֶּלֶם תֶּלֶם, κατ' αὖλακας, per liras. *Col. l. 11. c. 3.* Eæque cum sint diviſæ, litatim seri debent.

Lirnon, n. 2. λείριον, unguentum est ex liliis confectum, quæ Græci λειρίκα appellant. *Plin. l. 23. c. 4.* Lirinon, quod & Phaselinum, & Syrium vocavimus, renibus utiliſſimum est, fudoribusque evocandis.

Lirĭŏpe, f. 1. λειριόπη, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia, ex qua Cephysus amnis Narciſſum puerum formoſiſſimum ſuſcepit. *Ovid. l. 3. Met. v. 342.* Cætula Liriope.

Lirĭs, m. 3. Lyris, Literaus, *Garigliano*, λίρις, fl. Italiæ, qui Latium a Samnio, & Campania ſeparat. Supra Sorani apud Atinam oritur, Minturnas urb. excisam præterlabitur, & in mare Tyrrhenum inter Formias, & Sinueſſam deſinit.

Lirŏ, as, avi, atum, a. 1. αὐλακας ἕλκειν, eſt liras facere, ſeu ſulcos, in quos ex porcis aqua defluat, quod fieri ſoler tertia aratione, jacto jam ſemine. Solebant enim antiqui, teſte *Var. lib. 1. de R. R. c. 29.* tres facere arationes. Primo terram arabant, idque vocabant *proſcindere*. Deinde ſecunda aratione excitatas grandiores glebas frangebant, quod dicebant *effringere*. Tertia aratione, jacto ſemine, *lirare* dicebantur, cum tabellis ad vomerem additis ſimul & ſarum frumentum operiebant in porcis, & ſulcabant foſſas, quo pluvia aqua delaberetur. Dictum eſt a *lira*. *Plin. l. 18. c. 20.* Quod vocant lirare, operientes ſemina, unde primum appellata deliratio eſt. *Col. l. 11. c. 2.* Liranturque autem jugera duo opera una.

Lirŏs, λῆρος, ἀτζιπτ, liri, ideſt deliria, gerræ, nugæ. Interdum enim nomina ſecundæ declinationis per diphthongum æ more Græcorum ſupra reperiuntur. Sic *Adelphe* inſcribitur Terentii Comœdia, quæ Græce Ἀδελφοί. *Plaut. Pœn. 1. 1. 9.* Nam tuæ blanditiæ mihi ſunt, quod dici ſolet, gerræ germanæ, atque æ depol lirœ. Sunt qui græce legunt λῆροι λήροι, vel λήροι λήρων.

Lis, tis, f. 3. *lite, controverſia*, רִיב, Germ. *ein zanck, hader*, Gall. *procès, noiſe, débat*, Hisp. *pleyto*, δίκη, ἔρις, controverſia, vel, ut *Varro* definit *l. 9. de L. L.* res, quæ in controverſia eſt. Dicta eſt ab *elis* per Aphæreſin, quod eſt ex ἔρις, vel a *pelis, itis*, pro *lis*, auctore *Feſto*. *Cic. 1. de Leg.* Ut nollent ætatem in litibus conterere. ¶ Eſt nomen generale, quod dicitur tum de cauſa civili, tum de crimi nali. *Cic. pro Cluent.* Siqua in eum lis capitis illata eſt. ¶ *Litis conteſtatio*, eſt utrinque apud judicem negotii principalis facta narratio. Oritur enim litis conteſtatio ex petitione actoris, & exceptione rei. Nomen ex eo eſt, authore *Feſto*, quod ordinato judicio utraque pars dicere ſolet, *Teſtes eſtote*. Eſt enim conteſtari palam teſtes ciere. Hinc conteſtari litem, *attaccar la lite. Cic. 10. Att.* Neque enim illi conteſtabantur. ¶ *Litis æſtimatio*, eſt appendix damnationis, qua de damno a reo illato judicatur. *Cic. pro Cluent.* Sed hoc ſtatuitur, æſtimationem lium non eſſe judicium. ¶ Hinc *Litem æſtimare*, eſt aliquo damnato, damnum illatum, de quo litigarum fuit, & actorum diſpendia, & incommoda æſtimare, & in pretium, ac certam pecuniæ ſummam redigere, quam reus ſolvere debeat. *Cic. 4. Ver.* Qua in civitate C. Catoni clariſſimo viro, Conſulari homini, H. S. XVIII. millibus lis æſtimata ſit, ideſt C. Cato damnatus ſit octodecim millibus nummum judicio repetundarum. ¶ *Litem capitis æſtimare* eſt criminaliter agere, vel potius declarare, aliquam cauſam capitalem eſſe. *Cic. pro Cluent.* Omni contentione pugnatum eſt, ut lis hæc capitis æſtimaretur. ¶ Litem alicui intendere, *muover lite. Cic. l. 1. de Orat.* Tum ſingulæ familiæ litem tibi intenderent. ¶ *Litem dare*, eſt judicare, adjudicare. *Cic. pro Roſc. Com.* Quominus ſecundum eas lis detur. ¶ *Litem perorare*, eſt cauſam dicere. *Cic. 3. Offic.* Ut perorandæ litis tempus, quod per leges liceat, accommodet. ¶ *Litem ſuam facere*, eſt litis cauſam ſuſcipere, & tamquam ſuam defendere. *Cic. 2. de Or.* Quid? ſi, cum pro altero dicas, litem tuam facias? ¶ *Litem in rem ſuam vertere*, eſt rem inter duos controverſam adjudicare ſibi, quod fit, cum judex ita cum litigatoribus agit, ut ei jure ſuo cedant. *Liv. l. 3.* Ne perſimum facinus exemplo admitterent judices litem in rem ſuam verrendo. ¶ Dicimus eriam agere litem adverſus aliquem, litem habeque cum aliquo, litem facere, conſtituere, reſolvere, inſtruere, & ſimilia. *Quint. Cic. Horat.* & alii. ¶ Litem perdere, *perder la lite. Horat. l. 1. ſat. 7.* Et caſu tunc reſpondere vadato Debebat, quod ni feciſſet, perdere litem. Adde *Cic. l. 1. de Orat.* & *Plaut. Caſin. 3. 3. 6.* quo ſenſu, lite cædere, dicit *Feſtus*. ¶ *Jurare in litem*, V. Juro. ¶ Inſtrumenta litis dicuntur acta ipſa, *le carte, ſcritture. Quint. l. 12. c. 8.* ¶ Uſurpatur etiam hæc vox de quacumque controverſia extra forum. *Virg. Ecl. 3. v. 108.* Non noſtrum inter vos tantas componere lites, h. e. certamen canendi. *Horat. ad Piſon. v. 78.* Grammatici certant, & adhuc ſub judice lis eſt.

Liſæ, arum, f. venæ majores gutturis. *Donat. in 8. Æn.* Venæ majores gutturis liſæ dicuntur: unde eliſum dicimus, quidquid ipſa ex cauſa fuerit mortuum. Sed *eliſum* potius dici cenſet Voſſius, quia ſpiritus fuerit eliſus, ut nempe ſit participium ab *elido*; *liſæ* autem Latinum eſſe non putat, etſi id Donatus ſit ſuſpicatus ex eo, quod *eliſos* dicamus.

Liſſa, f. 1. *Liſſa, Iſola di Zara*, inſ. Illyrici, quæ ora Liburnicæ contra Jaderam adjacet.

Liſſus, f. 2. Liſſum, *Aleſſo*, al. *Aliſſa*, λίσσος, urbs Macedoniæ, in Illyrici confinio, in Albania regione, in Prævalitana provincia, ad oſſia Drilonis fl. in ora maris Adriatici, in intimo receſſu ſinus Illyrici, qui a Drilone fl. ibi ſe exonerante dicitur Italis *Golfo dello Drino*. ¶ Liſſus item, Lyſſus, ſeu Lyſtus, *Fiumiſſi*, opp. Cretæ, in ora Auſtrali, apud Criumetopon prom. & Tharbam opp. ¶ Liſſus item fl. Thraciæ, in mare Ægæum inter Thaſon, & Samothracem inſ. exiens, unus ex illis, quos Xerxis exercitus bibendo exſiccavit, teſte *Herod. l. 7.*

Litabĭlis, le, adject. qui litari poteſt. *Lactant. l. 1. c. 21.* Pitiapo litabilis victima eſt aſellus, h. e. juſta, & grata, qua illud Numen placari poteſt. *Minuc. Fel. c. 32.* Litabilis hoſtia. Rurſus *Lactant. in Epitom. c. 7.* Litabilior victima.

* Litigans, antis, litigator: *Gell. l. 2. c. 12. Plin. l. 19. cap. 1.*

* Litigatio, onis, f. litigium. *Lactant. l. 3. c. 8. al. litigatoribus.*

Litania, æ, f. *preghiera, ſupplica*, תַּחֲנוּנִים, λιτανεία, ſupplicatio, preces, a λιτανεύω, unde λιτανεύω, ſupplico. Vox græca eſt, quam tamen uſurpat *Sidon. lib. 5. ep. 7.* Adde *leg. 3. Cod. de Hæret. Manich.*

Litatio, onis, f. καλλιέρησις, καλλιέρημα, נְבְרָכָה, זְבַח, actus litandi, ſacrificii peractio rite facta, vori per cæſam victimam impetratio. *Liv. l. 27. c. 23.* Per dies aliquot hoſtiæ majores ſine litatione cæſæ, diuque non impetrata cauſa repertæ ſunt. *Id. 41. cap. 15.* Senatus majoribus hoſtiis uſque ad litationem ſacrificari juſſit. Adde *Plaut. Eſcud. 1. 3. 99.*

Litato, adv. addicentibus victimis, ſicuti auſpicato, addicentibus avibus, hoc eſt latum rei inſtitutæ exitum promittentibus. *Liv. lib. 5. c. 38.* Nec auſpicato, nec litato inſtruunt aciem.

Litātus, a, um, adject. *Feſtus*: Litatum alii ſoltum, dedirum deo, quaſi luitatum, alii ex Græco, a precibus, quas illi λιτὰς dicunt. *Virg. 4. Æn. v. 50.* Tu modo poſce Deos veniam, ſacriſque litatis Indulge hoſpitio. Ubi *Servius*: Diis litatis debuit dicere; non enim ſacra, ſed Deos ſacris litamus, ideſt placamus. Ergo nove dixit.

Litera. V. Littera.

Literninus, a, um, ad Liternum pertinens, ut Literninum rus, *Plin. l. 14. cap. 4.*

Liternina villa. *Va. Max. l. 2. c. 10. n. 1.*

Liternum, i, n. *Torre di Patria*, λιτέρνον, oppidum Campaniæ in ora maris Tyrrheni, prope fluvium cognominem, inter Vulturnum, & Cumas. *Plin. l. 3. c. 5.* & *Sil. l. 6. v. 654.* ubi *ſtagnoſum* appellat, & *Ovid. Met. 15. v. 714.* ubi *lentiſciferum* a lentiſci copia. De flumine *Liv. l. 32. cap. 19.* ¶ Literni rus Africani ſuperioris fuit, qui ibidem in exſilio diem obiit extremum, teſte *eod. l. 38. c. 53.* ¶ Scribitur & *Linternum*.

Liternus, a, um, ad Liternum pertinens, ut Literna palus. *Sil. l. 7. v. 278.* Liternus ager. *Cic. 2. Agrar. c. 25.*

Lithargyrium, ſeu Lithargyrus, *litargirio*, λιθάργυρος, ſpuma argenti, vel plumbi. *Plin. l. 26. c. 9.*

Li-

Lithizontes, m. 3. λιθίζοντες, gemmæ quædam ex genere carbunculorum, lividus, & languidius lucentes, a λιθίζω, *lapidefco*, quod ad lapidum potius, quam gemmarum naturam accedant. *Plin. l. 37. c. 7.*

Lithocolla, f. 1. λιθόκολλα, glutinum, quo lapides conjunguntur. Fit autem ex lapide Pario, aut marmore cum taurino glutino. *Plin. l. 3. c. 56.*

Lithospermon, n. 2. λιθόσπερμον, herba, quæ nomine notiore milium Solis dicitur, a λίθος, *lapis*, & σπέρμα, *ſemen*, quia ſemina tamquam calculos ferr, candore, & rotunditate margaritarum, duritia vero lapidea. *Plin. l. 27. c. 11.*

Lithostrōta, orum, n. 2. קוקע רצוף אבנים, λιθόστρωτα, pavimenta lapidibus ſtrata, a λίθος, *lapis*, & στρώννυμι, *ſterno*. Proprie lithoſtroti erant e parvis cruſtulis marmoris diverſi coloris. *Plin. lib. 36. c. 26.* Pavimenta originem habent apud Græcos elaborata arte, picturæ ratione, donec lithoſtrota expulere eam. V. ibi plura. *Varl. l. 3. R. R. c. 2.* Emblema, aut lithoſtrotum. ¶ Vox eſt adjectiva. *Id. ib. ſubſin. c. 1.* Villa opere tectorio, & inteſtino, ac pavimentis nobilibus lithoſtrotis ſpectanda.

Lithotŏmus, i, λιθοτόμος, qui calculos in veſica findit, atque comminuit. Vox græca a λίθος, *lapis*, & τέμνω, *ſeco*, qua utitur *Celſus l. 7. c. 26.*

Liticen, inis, m. *trombetta*, תְּקוֹעַ, σαλπιστὴς, qui lituo canit, quemadmodum tubicen, qui tubam inflat. *Var l. 4. L. L. c. 16.* & *Non. c. 1. n. 268.*

* Litigans, antis, litigator. *Gell. l. 2. c. 12. Plin. l. 19. c. 1.*

* Litigatio, onis, f. litigium, *Labeon. l. 3. c. 8.* al. *litigatoribus.*

Litigātor, oris, m. *litigatore*, רָב, Germ. *zencker*, Gal. *plaideur, noiſeux*, Hisp. *peleytador*, ἐριστὴς, qui litigat, h. e. qui litem habet in judicio. *Cic. pro Dom. c. 41.* Emit domum litigatoribus defatigatis prope dimidio cartius, quam æſtimabat.

Litigātus, us, m. lis, contentio, *litigio. Quintil. declam. 6.* Quamquam in hoc litigatu quodammodo tibi ipſa exciditi.

Litigiōſus, a, um, *litigioſo*, בַּעַל רִיב, Ger. *der ſtets im zechen liegt*, Gall. *grand plaideur*, Hisp. *contencioſo*, φιλόδικος, qui frequens in litibus verſatur, vel qui vis de cauſa litem movet. *Cic. 4. Ver. c. 14.* Hominemque id ætatis minime litigioſum quam tumultuoſiſſime adoriantur. ¶ Interdum litigioſus idem eſt, ac controverſus, ſeu de quo lis eſt, ἐριστικὸς, ἀμφισβητικός. *Cic. 3. de Orat. c. 27.* In parvo, & eo litigioſo prædiolo relicti ſumus. ¶ Dicitur etiam de re plena litibus, ſeu de loco, in quo lites agitantur. *Ovid. 4. Faſt. v. 188.* Fora litigioſa. ¶ Item de oratione contentioſa. *Cic. 5. Fin. c. 26.* Habent enim & bene longam, & ſatis litigioſam diſputationem.

Litigium, ii, n. *lite, controverſia*, רִיב. Germ. *zanck, hader*, Gal. *procès*, Hisp. *pleyto*, ἔρις, litis actio, lis, controverſia. Poetæ fabulantur, Litigium ex Demogorgone, & ex Chao orium fuiſſe. *Plaut. Caſ. 3. 2. 31.* Ego quid contrahere cubito litigii inter eos. *Id. Men. 5. 2. 15.* Cum vito litigium natum,

Litigo, as, avi, atum, n. 1. *litigare, far lite*, רִיב, Germ. *zancken, rechten*, Gal. *avoir debas, ou proces*, Hisp. *pleytear*, διαφισβητῶ, ἐρίζω, diſcepto, contendo, a *lis*, quaſi litem ago. *Cic. 9. Fam. epiſt. 25* Noli pati litigare fratres, & judiciis turpibus conflictari. *Id. Att. l. 13. ep. 36.* Hirtium cum Quinto acerrime litigaſſe. *Plaut. Rud. 4. 4. 16.* Qua de re litigatis inter vos?

Lito, as, avi, atum, a. 1. *placare con ſacrificj*, נִכַּפֵּר, Germ. *mit opffern Gott verſohnen, erbitten wwas einer begert*, Gall. *appaiſer, impetrer par ſacrifice*, Hisp. *placar por ſacrificio*, ἱκετεύω, ſacrificio facto Deos placo, votumque impetro, freq. a *luo*, quod eſt ſolvo. Nam ut *optimus* pro *optumus*, *maximus* pro *maximus* dixere poſteriores, ſic *litare* pro *lutare*. Igitur litare eſt ſacra perſolvere. Ideo autem ſumitur pro placare, quia qui ſolvit, quod debet, is a creditoris ſe moleſtia liberat. *Varro* ἐκτόμβη πρὸς Θεούς. Habes, qui, & cujus rei cauſa fecerim hecatomben, in quo ego, ut puto, quoniam eſt luere, ſolvere, luravi. Citat *Non. in Luravi, c. 2. n. 482.* Tunc autem litaſſe credebant veteres, cum exta hoſtiarum luculenta, & notis feliciibus inſignita eſſent. *Suet. in Ceſ. 81.* Pluribus hoſtiis cæſis cum litare poſſet, *Plaut. Pœn. 4. 2. 9. 41.* Jupiter faciat, ut ſemper ſacrificem, nec unquam litem. *Mart. l. 10. epigr. 72.* Non quacumque manu ventum eſt, ut litetur aliis, aliis non litetur? ¶ Litare victimas eſt, cæſis victimis Deos placare. *Suet. in Orbon. c. 8.* Victimas Diti Patri cæſas litavit. *Propert. l. 4. el. 1. v. 24.* Parva faginati luſtrabant compita porci, Paſtor & ad calamos exta litabat ovis. ¶ Ponitur interdum pro Deo offerre, ſacrificare. *Tertul. de patien. cap 10.* Quem autem honorem litabimus Domino Deo? ¶ Translate *Sen. Med. ſub fin.* Plura non habui, dolor, tibi quæ litarem. *Apul. lib. 3. A. A.* De latronis hujus ſanguine legibus veſtris, & diſciplinæ publicæ litate, h. e. hujus morte legum vim tuemini, & ſervate. *Plin. in Paneg. c. 52.* Statuæ aureæ ſtrage, & ruina publico gaudio litaverunt, h. e. ſatisfecerunt.

Litorālis, le, o. 3. *litorale*, אֲתוֹנוֹס, quod ad litus ſpectat. Litoralis piſcis, qui in litore vivit. *Plin. l. 9. c. 17.* Nec litoralibus gratia. ¶ Dii litorales, qui præſident litoribus. *Catul. de Phaſelecarm. 4.* Neque ulla vota litoralibus Deis ſibi eſſe facta.

Litorĕus, a, um, *di lito*, אֲתוֹנוֹס, quod ad litus ſpectat, ut Litorea domus, quæ in litore, aut juxta litus conſtructa eſt. *Martial. l. 10.* Et propius Bajas, litoreamque domum. ¶ Litoreæ aves, paluſtres. *Virg. 12. Æn. v. 248.* Litoreas agitabat aves.

Litorōſus, a, um, quod eſt circa litus. *Plin. l. 37. c. 10.* Calais ſapphirum imitatur, candidior, & litoroſo mari ſimilis, ideſt eum aquæ marinæ colorem referens, qui eſt circa litus.

Litŏtes, f. λιτότης, יְעֵט, h. e. tenuitas, a λιτός, tenuis, exiguus. Nomen eſt figuræ, qua negando contrarium, plus ſignificamus, quam dicimus, & eſt ſpecies ſynecdoches. Exempla ejus non una *Servius in Virgilio* obſervavit, ut *2. Georg. v. 129.* Miſcueruntque herbas, & non innoxia verba, *h. e.* nocentiſſima. Et *v. 125.* Et gens illa quidem ſumptis non tarda pharetris, *h. e.* ſtrenuiſſima. Et *l. 3. v. 56.* Nec mihi diſplicent maculis inſignis, & alba, *h. e.* valde placent. Et *Æn. lib. 5. v. 39.* non immemor ille parentum, *bon ricordevole*. Et *l. 7. v. 261.* Munera nec ſperno, *accetto ben volentieri*. Sic *Sulpic. ad Cic. 12. Fam. ep. 4.* Etſi ſcio, non jucundiſſimum nuntium me vobis allaturum, *h. e.* triſtiſſimum. ¶ Etiam ſine negatione fit, cum res magna verbis extenuatur, ut *Æn. 1. v. 81.* mihi juſſa capeſſere fas eſt, *h. e.* oporret, neceſſe eſt omnino. V. plura apud *Voſſ. l. 4. inſtitut. oratoriar. c. 10. ſect. 8.* ubi ſtatim monet, male a quibuſdam *lipotes* dici.

Littĕra, æ, f. *lettera*, אוֹת, Germ. *die buchſtabe*, Gall. *lettre*, Hisp. *letra*, γράμμα, elementum, minima, ac individua pars orationis, ex qua ſyllaba conſtituitur, ut *A, b, c*, &c. a ſup. *litum*, unde & *litura*. Nam qui literam pingit, atramentum charæ inducere, atque illinere ſolet. Ita gigni hanc vocem putant qui ſimplici *t* ſcribunt. *Manutius* tamen *in Orthogr.* veterum monumentorum auctoritate contendit, ſcribendum eſſe *litteræ*, duplici adhibito *t*. ¶ Litteras inveneruni Cadmus, & Evander, auxerunt Palamedes, & Simonides. *V. Plin. l. 7. c. 56.* ¶ Uſurpatur & numero ſingulari, & plurali. *Cic. 1. de Orat. c. 12.* Ut *iota* literam tollas, & e pleniſſimum dicas. *Id. pro P. Syl.* Literæ poſteritatis cauſa repertæ ſunt. *Id. 4. Ver.* In baſi ſtatuarum maximis literis inciſum. *A lettere majuſcole. Plin. 37. 9.* Litterarum ordine, *per alfabeto*. ¶ Homo trium litterarum, h. e. *fur*, nam hæc vox tribus conſtat litteris. *Plaut. Aulul. 2. 4. 46.* ¶ Litteram longam facere, pro in patibulo pendere, ad ſimilitudinem litteræ I vel T. *Id. ib. 1. 2. 38.* V. ibi *Taubman*. ¶ Littera falutaris eſt A, quia *abſolvo* ſignificat; triſtis vero C, quia *condemno*. *Cic. pro Mil.* ¶ Per Synecdochen accipitur pro ſcripto, ſeu ſcriptura. *Cic. 3. Ver.* Nullam litteram pupillo, nullam matri ejus, nullam tutoribus reddidit, *ideſt* ſchedulam nullam dedit qua indulge hoſpitio. Ubi *Servius*: Diis litaris debuit dicere; non enim ſacra, ſed Deos ſacris litamus, ideſt placamus. Ergo nove dixit.

Littĕra, æ, f. *ſolco*, תֶּלֶם, Germ. *ackerfurche, die wwaſſerfurche*, Gal. *filon*, Hisp. *fulco, emegla*, αὖλαξ, ſulcus, ſive foſſa recta in agro, in quam terræ iuligo confluit. *Non.* Sed *Columella* per liram intelligit porcam, ideſt editiorem terræ cumulum inter duos ſulcos interceptum. Inquit enim *l. 1. c. 4.* Liras ruſtici vocant eaſdem porcas, cum ſic aratum eſt, ut inter duos latius diſtantes ſulcos medius cumulus ficcam ſedem frumentis præbeat. *Id. l. 11. c. 3.* Eſt autem lira ſimilis ei porcæ, quam in fationibus campeſtribus ruſtici faciunt, ut uliginem vitent. *Idem Col. l. 2.* Prius jaciemus ſemina, deinde proſcindemus ætum, proſciſſamque in liram revocabimus.

Litārim, adv. *a ſolco, a ſolco*, תֶּלֶם תֶּלֶם, κατ' αὖλακας, per liras. *Col. l. 11. c. 3.* Eæque cum ſint diviſæ, litatim ſeri debent.

Lirnon, n. 2. λείριον, unguentum eſt ex liliis confectum, quæ Græci λειρίκα appellant. *Plin. l. 23. c. 4.* Litinon, quod & Phaſelinum, & Syrium vocavimus, renibus utiliſſimum eſt, ſudoribuſque evocandis.

Litŏpe, f. 1. λειριόπη, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia, ex qua Cephyſus amnis Narciſſum puerum formoſiſſimum ſuſcepit. *Ovid. l. 3. Met. v. 342.* Cætula Litiope.

Litis, m. 3. Lytis, Literaus, *Garigliano*, λίρις, fl. Italiæ, qui Latium a Samnio, & Campania ſeparat. Supra Sorani apud Atinam oritur, Minturnas urb. exciſam præterlabitur, & in mare Tyrrhenum inter

* Livens, entis, *livido, nericio, invidioso. Virg. 7. Aen. v.* 687. liventis plumbi. Quid imprecabor, o Severe, liventi? *Mart. l.* 8. *epig.* 61.

Liventer, adverb. fusce, ad modum lividi colotis. *Paulin. Petrocor. l.* 5. *vers.* 192.

Liventer facto nigrescunt gutture fauces.

Livĭo, es, n. 2. *esse livido*, שחר, Ger. *blesfarb seyn*, Gal. *être terni*, His. *ser cardeno*, πελιδνόομαι, lividus sum, hoc est plumbei coloris. *Ovid. 2. Met. v.*776. Livent rubigine dentes. *Virg. 7. Aen. v.*687. pars maxima glandes Liventis plumbi spargit. ¶ Translate fumitur pro invidere, quia invidi aliena felicitate pallent, & livescunt. *Tac. Ann.* 13. *c.* 42. Livere iis, qui eloquentiam exercent. *Martial. l.* 6. *epigr.* 86. Possideat Libycas messes, Heliumque, Tagumque, Et potet calidam, qui mihi livet, aquam.

Livesco, is, n. 3. *divenir livido*, Germ. *blesfchwarz werden*, Gal. *ternir*, His. *hazerse cardeno*, πελιδνόομαι, lividus fio. *Lucr. lib.* 3. *v.* 539. Digiti livescunt in pedibus. ¶ Translate fumitur pro invidere. *Claud. l.* 3. *de Rapt. vers.* 27. Nec enim livescere fas est, vel nocuisse Deos.

Livĭānum, i, n. *Luvigliano*, rus est in collibus Eugeneis Tauriliæ in Merid. & Titulo in Occid. proximum, ubi T. Livius villam habuisse dicitur, & loco nomen dedisse.

Livianus, a, um, adject. ad Livium, vel Liviam familiam Rom. pertinens, ut Livianæ fici, apud *Col. l.* 5. *c.* 10. Livianum æs, *Plin. l.* 34. *c.* 2.

Livĭde, adv. fusce, livido colore. *Plin. l.* 37. *c.* 7. *de carbunculis*. Languidius, & lividius lucent.

Lividĭnans, antis, particip. qui invidet, & livore tabescit. *Petr. in Sat. c.*138. Ipse Paris Dearum lividinantium judex. Alii legunt *libidinantium*, alii *lutigantium*.

Lividinēus, a, um, adject. lividus, ut vibices lividinei, apud *Apul. l.* 9. *A. A.* ita legit *Salmas.* alii aliter.

* Lividō, as, πελιδνόω, lividum reddo. *Paul. Nolan. carm.* 21. *al.* 13. *v.*262.

Lividŭlus, a, um, subl. lividus. *Juvenal. sat.* 11. *v.*110. Quibus invideas, si lividulus sis.

Lividus, a, um, *livido*, שחרחר, Germ. *blau*, Gall. *terni, de couleur de plomb*, His. *amarillo, cardeno*, πελιδνός, idem, qui plumbeus, subniger, a voce Græca allata, per Metathesin. *Virgil. 6. Æn. v.* 320. Illæ remis vada livida verrunt. *Catul. carm.* 17. *ad Colonian v.* 13. lividissima vorago paludis. ¶ Spectatim lividus dicitur, qui fuscum colorem in cute ex ictu contraxit, exilibus venis collisis, sanguineque ad cutem diffuso. *Hor. l.* 1. *od.* 8. *v.* 10. Neque jam livida gestat armis brachia. *Ovid. epist.* 20. *v.* 82. Oraque sint digitis livida facta tuis. ¶ Translate dicitur invidus, *invidioso. Martial. l.* 1. *epigr.* 41. Omnibus invideas, livide, nemo tibi. (Adde *Cic. Tusc.* 4. *cap.* 12.) *Senec. l.* 2. *controv.* 14. Longe lividiorem sententiam dixit.

Livius, m. 2. cognomento **Andronicus**, *Livius*, Latinorum Poetarum antiquissimus, qui primus apud Romanos Latino sermone comœdiam scripsit. Primam fabulam dedit anno U. C. 510. al. 514. C. Claudio Cæci filio, M. Tuditano Coss. anno antequam Ennius natus est. *Cic. 1. Tusc. in Brut. & de Sen.* Fuit major natu, quam Plautus, & Nævius. *Cic. 1. Tusc.* Floruit post Sophoclis, & Euripidis mortem annis plus fere centum, & sexaginta, *Gel. lib.* 17. *c. ult.* ¶ T. Livius nobilis Historiæ Romanæ scriptor, patria Patavinus. De hoc *Hier. ad Paulinum*; Ad Titum Livium, lactео eloquentiæ fonte manantem, de ultimis Hispaniæ, Galliarumque finibus quoscam veniſſe nobiles legimus, & quos ad contemplationem sui Roma non traxerat, unius hominis fama perduxit. Habuit illa ætas inauditum omnibus seculis, celebrandumque miraculum, ut tantam urbem ingressi, alind extra urbem quærerent.

Livius, a, um, adject. ut Livia familia, inter Romanos nobilis, *Tac. Ann. l.* 6. *c.* 31. Livia arbor, *Col. l.* 10. *v.* 413. Liviæ leges, *Cic. 2. de Leg. c.* 6.

Livonia, *f. 1. Livonia*; Germ. *Liffland*, regio Sarmatiæ Europææ. Dividitur in duas partes, in Esthoniam, quæ in Boream tendit, & in Litlandiam, quæ ad Austrum.

Līvor, oris, m. *lividore*, חבורה, Ger. *die bleyfarbe*, Gall. *couleur de plomb*, His. *cardenal*, πελίωμα, color ex pallido nigrescens, quem & plumbeum nonnulli appellant, qualem in contusis corporis partibus videre est, cum exiles venæ contusæ sanguinem ad extremam cutem diffundunt. *Plin. l.* 20 *c.* 22. Illinitur & livoribus. ¶ Hinc livorem contrahere, est nigrescere. *Colum. l.* 12. *c.* 47. Quia hæc candidior est oliva, quam ea, quæ contusione livorem contrahit. ¶ Et quoniam zelis est color invidorum, ideo livor accipitur pro invidia. *Brutus ad Cic. l.* 11 *Fam. ep.* 10. Malevolentia, & livore impediuntur ne quid faciant.

Līx, icis, f. cinis, vel aqua cinere mixta. *Var. lib.* 4. *L. L. Nonius cap.* 1. *num.* 309. & *Plin. l.* 36. *c.* 27.

Lixa. V. Lixæ.

Lixabundus, iter liberè, & prolixe faciens. *Festus*.

Lixæ, arum, m. *vivandieri*, σκηνοφόροι, qui quæstus gratia exercitum sequuntur, a *lix*, aqua, quod munus eorum esset aquam ferre militibus, teste *Nonio*, vel a *lixando*, sive *elixando*, hoc est coquendo cibos militibus. *Liv. l.* 33. *c.* 16. Impedimenta subsequi jussit, calones, lixasque, & invalidos milites. *Tac. Ann.* 2. *c.* 62. Lixæ, & negotiatores reperti.

Lixīvia, æ, f. vel lixivium, ii, n. *rauno*, מי אפר. Germ. *die lauge*, Gal. *lessive*, His. *lexia, noria*, aqua, in qua lavandi gratia decoctus est cinis, a *lix*, aqua, *Col. l.* 12. *c.* 16. Et ex eo, quod cremaverint, cinere lixivium faciunt. Et *paulo post*: In olla fictili ampla præparatam lixiviam cineris farmenti calefieri convenit.

Lixīvius, & Lixivus, a, um, adject. qui colatur, & transit. *Col. l.* 12. *c.* 41. Lixivum mustum, quod destillat, antequam nimium calceturuva, *presmone*. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Lixivius cinis.

Lixŭlæ, f. 1. *circuli* ex farina, caseo, & aqua qui olim inter viliora cibaria numerati sunt, a *lix*, aqua. *Varro l.* 4. *de L. L.*

L A N T E O.

Lobæ, f. 1. λόβαι, culmi in milio Indico. *Plin. l.* 18. *c.* 7.

Localis, le, τοπικός, adject. ad locum pertinens, *locale*. *Tert. adverſ. Marc. c.* 34. Localis determinatio. *Ammian. l.* 14. *c.* 7. Locales ærumnæ.

Localiter, adverb. ex loco, *Tertul. de Pal. c.* 2. Murat localiter habitus, *Ammian. l.* 19. *c.* 12. Localiter appellatus.

Locarii, m. 2. οἱ ἐκκλήσεως, qui in spectaculis sedes locabant. *Mart. l.* 5. *epig.* 25. Hermes supposititius sibi ipsi, Hermes divitiæ locatiorum, Hermes cura, laborque ludiorum.

Locatium, n. 2. *l'affitto, ἐνοίκιον*, pretium, quod pro taberna, ſtabulove persolvitur, ut in eo quis consistere possit, a *locando*. *Varro l.* 4. *de L. L.*

Locarius, V. Locarii.

* **Locātim**, κατὰ τόπους, *ἀνὰ κωμία*, מקום אל מקום, per loca. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 3. *n.* 3. al. *Vicatim*.

Locatĭo, onis, f. *locazione, affittanza*, שכר, Germ. *ein auffleihung*. Gall. *louage*, His. *arrendamiento*, ἐνκύκλωσις, actus locandi. *Cic. Att. l.* 4. Disturbata porticus Catuli, quæ ex S. C. locatione reficiebatur. ¶ Inducere locationem, est irritas facere locationis tabulas. *Cic. Att. l.* 1, *ep.* 17. Ut induceretur locatio, postulaverunt. ¶ Item collocatio. *Quinct. l.* 9. Amphitheatri fieri vitiosa verborum locatione, nemo est qui nesciat.

Locatitius, a, um, qui locatur. *Sidon. l.* 6. *ep.* 8. mercenariis perfectionibus, & locatitia fatigatione.

Locātor, oris, m. *chi dà a pigione*, שוכר, Ger. *auffleiher, verleiher*, Gal. *loueur*, His. *arrendador*, ἐργοκλίβος, μίσθιος, ἐκδίης, qui locat, qui redemptori pro opere aliquo faciundo mercedem constituit. *Plin. l.* 9. *c.* 52. Romæ quoque Corfidium mateterræ suæ maritum, funere locato revixisse, & locatorem funeris ab eo elatum.

Locātus, a, um, adj. *collocato, posto*, נתון, positus. *Cic. de Clar. Orat. c.* 57. Membra suo quæque loco locata. *Enn.* apud *eumd. l.* 2. *Offic. c.* 18. Benefacta male locata malefacta arbitror.

Locellus, i, m. Βκλείστιον, crumenula, dim. a loculus. *Mart. lib.* 14. *epist.* 13. Si quid adhuc superest in nostri fæce locelli.

Locĭto, as, avi, atum, a. 1. freq. verbi loco. *Ter. Adelph.* 5, 8. 26. Agelli est hic sub urbe paululum, quod locitas foras.

Loco, as, avi, atum, a. 1. *collocare*, שם, שכר, נתן, הציב, Ger. *an ein ort ſetzen, verleiben*, Gal. *placer, louer*, His. *poner, alquilar*, τίττειν, pono, constituo, a *locus*. *Cic. pro Mur.* Quæ possunt locare hominem in amplissimo gradu dignitatis. *Id. in Acad. l.* 1. Inter rectè factum, & peccatum media locabat quædam. *Plaut. Rud.* Locare insidias alicui. ¶ Interdum est nuptui tradere, *Ter. Phorm* Quæso, quid si filiam suam unicam locaret? *Id. ibid.* Ut potui, virginem nuptum locavi huic adolescenti. *Plaut Tri.* 3. 3. 52. Ubi erit locata vitro in matrimonium. *Id. Cist.* Ubi tu jam locare in luculentam familiam. *Cic. in Phil.* 2. Curio te in matrimonio certo, ac stabili locavit. *Auct. ad Her. l.* 2. Cur me huic locabas nuptiis? ¶ Interdum infamere, impendere, ut argentum, aut operam bene, vel male locare. *Plaut. Most.* Nec quicquam argenti locavi tamdiu ufquam æque bene. ¶ Et translate *Cic. in Fam.* Mentem omnem in Milonis consulatu fixi, & locavi. ¶ Interdum usum alicujus rei pretio concedere, aliquid pretio utendum dare, *affitare*, μισθοῦν, ἀπομισθοῦν, cum acc. rei, dat. personæ, & abl. pretii. Sed tamen non semper hi omnes casus exprimuntur. *Cic. 1. Agr.* Vectigalia locare. *Id. pro Rosc. Com.* Disciplina, quæ erat ab hoc tradita, locabat se non minus *H. S.* CCCLIII. ¶ Non solum vero rem aliquam homines locare dicuntur, ut domum, agrum, sed etiam operam, vel laborem suum, quod est aliquid faciendum mercede suscipere. *Plaut. Trin. 4. 2. 2.* Nam operam meam tribus nummis ego locavi ad aries negotiarias. *Gel. l.* 3. *c.* 3. Operam pistori locare. ¶ Interdum est aliquid alicui faciendum tribuere, constituta mercede. *Cic. in Ver.* 3. *c.* 50. Cum L. Octavius, C. Aurelius Coss. ades sacras locavissent. *Id. ibid. c.* 56. Quod opus H.S. DLX. millibus faciendum locasti. *Perſius. 6. v.* 47. ingentesque locat Cæsonia Rhenos.

Locrensis, is, adject. qui ex Locrorum urbe est. *Cic. Ver.* 7. *c.* 14.

Locri, orum, masc. Λοκροί, pop. Achajæ. Gemini fuerunt. Alii incolueruntcivitas finus Corinthiaci, proximi Ætolis, quorum regio Locris, & urbs primaria Naupactum. Alii habitarere in adversa ora ad fin. Corcyræum, Opuntiis proximi, quorum opp. Scarphia. Cognominati sunt Epicnemidii, a Cnemide, opp. & monte Bœotiæ. Locri item, cognomento Epizephyrii, Maritia, *Gierace*, urbs exc. Magnæ Græciæ, in confinio Bruttiorum. Condita fuit a Locris, qui Ajacem Oileum ad Trojam secuti sunt, ipso duce, teste Solino, vel Evante duce, ut alii scripsere. Hi cum bovem, quem Diis immolarent, non haberent, compositio ex lignis minutis bovis simulacro, rem sacram eo fecerunt. Inde Græcum adag. *Locrensis bos*, de re vili, & munere fordido. Idem, cum fœdus, quod cum Peloponnesiis inierant, violassent, ad Heraclidarum partes transeuntes, adagio causam dedere apud Zenodotum, & Eustathium, *Locrense pactum*, in fœdifragos. Alii dicunt, adagium inde natum esse quod Siculos eluſissent.

Locris, idis, f. Locrorum regio. *Cic. ad Attic. l.* 3.

Loculamenta, orum, n. 3. ὀπαῖ, קנים, בתים, loca distincta, sive capsulæ, in quibus aves, apes, aut etiam majora animalia feorsum nidificare, feu habitare solent, a *loculus*. *Col. l.* 9. *c.* 8. Quæ vel loculamenta, quibus nidificent aves, vel fictilia columbaria recipiant. ¶ Ponitur aliquando pro conceptaculo, sive theca rei alicujus. *Virg. l.* 10. Inclusum in alterum loculamentum collocetur. *Sen. de Tranquil. c.* 9. Librarum tecto tenus exstructa loculamenta.

Loculāris, e, adject. in loco factus, ut locularis resina. *Pallad. l.* 2. *c.* 25.

Loculātus, a, um, *che ha molti luoghi*, מחוטב, quod habet diversos locos. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 17. Nam ut Pausanias, & cæteri pictores ejusdem generis loculatas magnas habent arculas.

Loculōsus, a, um, σπηώδης, quod multos habet loculos, seu sinus, septo aliquo intermedio distinctos. *Plin. l.* 15. *c.* 22. Sola differentia generum in putamine duro, fragilive, & tenui, ac crasso, loculoso, & simplici.

Loculus, li, masc. *loghetto*, חקוק, כיס, ארון, בית, ארצי, κωλεόν, exiguus, & angustus locus. *Plaut. Mil.* 3. 2. 38. Sed in cella paululum erat loculi lubrici. ¶ Per Synecdochen loculi dicuntur loculamenta quædam feparata in piscinis, ornithortophiis, aliorumve animalium stabulis, in quibus unaquæque feorsum alluntur. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 17. Cum piscinas haberet magna pecunia ædificatas, ac loculos. ¶ Item loculus dicitur de facculo, in quo pecunia servatur, ψλκτός, λάρυξ, βαλάντιον, γλωσσόκομον. *Mart. l.* 14. Hos nisi de fulva loculos implere moneta non decet. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 175. Nummum in loculos dimittere. ¶ Item conditorium, in quo mortui locantur Græce νεκροθήκιον. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Hinc crematum reliquo corpore non potuisse traduci, conditumque loculo in templo. **Locuples**, etis, o. *ricco*, עשיר, Germ. *reich*, Gal. *riche*, His. *rico*, πλούσιος, dives, a copia locorum, ut scribit Cornelius Fronto, nempe ex *locus*, idest ager, & *ples*, quod ab antiquo *pleo*, unde *impleo*. Itaque locuples esse poterit, qui divers non fit; ut si quis sit obæratus, sed tamen plus possideat, quam debet. *Cic. 2. Catil.* Unum genus est eorum, qui magno in ære alieno majores etiam possessiones habent, quarum amore adducti dissolvi nullo modo possunt. Horum hominum species est honestissima, sunt enim locupletes, voluntas vero, & causa imprudentissima. *Plin. item l.* 18. *c.* 3. Locupletes dicebant loci, hoc est agri plenos. ¶ Dicitur de hominibus, & de rebus. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 177. Annus locuples frugibus. *Cic. pro Planc.* Egentes in locupletes armabantur. *Id. 1. de Orat.* Tamquam in aliquam locupletem, & referram domum veniſſem. ¶ Translate ponitur pro copioso, & bene instructo, in quocumque genere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Locupletior igitur hominum natura ad beate vivendum, quam Deorum, quod pluribus generibus fruitur voluptatum. Hinc Locuples oratio. *Cic. 3. de Orat. cap.* 48. Cujus membra, & pedes sunt in omni locuplete oratione diffusa. ¶ Item pro firmo, certoque, & magnæ auctoritatis, indubitatæque fidei homine, *autorevole*, ἀξιόπιστος. Unde locupletem auctorem, testem, fidejussorem dicimus, de cujus fide nemo debeat ambigere. *Cic. 3. Off.* Quorum quidem testem non mediocrem, sed haud scio, an gravissimum, Regulum nolite, quæso, vituperare. Quem enim locupletiorem quærimus, quam principem Pop. Rom. qui retinendi officii causa cruciatum subierit ultro? *Id. 2. Divin. c.* 58. Pythagoras, & Plato locupletissimi auctores.

Locupletātor, oris, m. qui locupletat. *In duobus nummis Hadrian. apud Medisbarb.* Locupletatori Orbis terrarum.

Locupletātus, a, um, *arricchito*, diratus. *Cic. 7. Ver. c.* 31. Hac tanta præda auctus, mancipiis, argento, veste locupletatus.

Locupletissĭme, *ricchissimamente. Spartian. in Hadrian. cap.* 3. A Trojano locupletissime muneratus.

Locuplēto, as, avi, atum, a. 1. העשיר, Ger. *reich machen*, Gall. *enrichir*, His. *enriquecer á otro*, πλουτίζω, est locis, & possessionibus quempiam divitem facere, & generatim bonis vel externis, vel corporis, vel animi ditare. *Cic. 2. Fam.* Quoniam jurisdictionem conferam, civitates locupletaveram. *Idem 1. de Orat.* Verborum eam dote locupletasti.

Locus, i, m. 2. *luogo*, מקום, בית, Ger. *ein orth, platz*, Gall. *lieu*, His. *lugar*, τόπος, quicquid aliquid continet, sive, ut ait *Varro l.* 4. *L. L.* ubi quicquam consistit, a λέγομαι, *cubo, jaceo*, unde λέκος, *lectus*, item λόχος, quod Homero significat locum insidiis accommodatum: fit autem mutato χ in κ, quemadmodum *focus* fit a σπυχός. Prius fuit *flocus*, quasi *fistlocus*, deinde factum est *locus*, ad fugiendum sonum confragosum. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 6. Omnes copias primo quoque tempore in unum locum convenire necesse est. *Id. l.* 16. *Fam.* Dum mihi deesse nullo loco vis. *Cæs. l.* 1. *B. G. c.* 49. Ultra eum locum, quo in loco Germani consederant. ¶ Ex loco superiore agere dicitur Orator, qui pro Rostris agit, ex æquo qui in Senatu, ex inferiore, qui ad Judices. *Cic. 3. de Or.* Nam sive de cœli natura loquirur, sive de terræ, sive de divina vi, sive de humana, sive ex inferiore loco, sive ex æquo, sive ex superiore. ¶ Ponitur etiam pro tempore, vel spatio. *Ter. Heaut.* Nam & cognoscendi, & ignoscendi dabitur peccati locus. *Cic. Att. l.* 9. *c.* 7. Si nunc est ullus gaudendi locus. *Sall. fug.* Interea loci. *Pla Cas. a.* 1. *v.* 32. Post id locorum, *h. e.* deinde, postea. Eodem modo locutus est *Liv. l.* 22. *c.* 38. Hinc priore loco causam dicere, est ante defendere, quam quis accusatus sit. *Cic. pro Quinct.* Ut ipse causam capitis, si sponsionem feciſſet, priore loco diceret. ¶ Item pro opportunitate, occasione, facultate, *comodità*. *Id. 6. Fam.* Nullam locum prætermittemus tui juvandi, aut levandi. *Id. Att. l.* 11. *ep.* 15. Nactus mihi videbar locum refecandæ libidinis, & coercendæ juventutis. ¶ Hinc *Loco*, vel *In loco*, est opportune, commode, recte, cum res postulat, *a tempo. Cic. in Partit.* Loco tu quidem quæris, sed plenius, quod vis, explicabitur, &c. *Id. in Fam.* 11. *ep.* 16. Sic epistolæ offendunt non loco redditæ. ¶ Loco dicere, est aliquem rogatum sententiam dicere. *Cic. 3. de Leg. c.* 18. Huic jussa tria sunt, ut adsit, ut loco dicat, ideſt rogatus; ut rnodo, ne sit infinitus. ¶ Notat etiam ordinem rerum. Hinc Primo loco, est primum: Secundo loco, est deinde, præterea. *Cic. 1. Fam.* Facile secundo loco me consolatur recordatio meorum temporum. ¶ Item accipitur pro genere, pro natalibus, pro conditione nativitatis. *Cic. pro Flacco, c.* 11. Si quem infimo loco natum, nullo splendore vitæ, nulla commendatione famæ defenderem. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Loco summo natus erat. ¶ Item pro statu, fortuna. *Cic. 5. Fam.* Et quem in locum res deducta sit, *Id. pro Sext. c.* 31. Eo loci res est, ut &c. ¶ Item pro dignitate. *Cic. pro Cluent.* Quin in summum locum civitatis aut non pæteurunt ascendere, aut non petiverunt. *Id. in Brutо.* Matine in locum principum Oratorum venit. *Id. 3. de Fin.* Quæ secundum locum obtinent. ¶ Item pro auctoritate, æstimatione, amore, gratia. *Cic. pro Planc.* Quin nent. ¶ Item pro auctoritate, æstimatione, amore, gratia. *Cic. pro Planc.* Quin in mea salute principem semper locum, auctoritatemque tenuiſtis. *Id. in Phil.* 2. in mea salute principem semper locum, auctoritatemque tenuiſtis. *Id. in Phil.* 2. Quem locum apud Cæsarem obtinuiſti? quo numero fuisti? *Id. l.* 13. *Fam. c.* 29. Quem locum apud me loco esset, quo est apud patronum suum. *Id.* 3. *F* 8. Nec Eodemque apud me loco esset, quo est apud patronum suum. *Id.* 3. *F* 8. Nec justitiæ ullus esset, nec bonitati locus. ¶ Item pro vice. *Id. in Phil.* Cur eum justitiæ ullus esset, nec bonitati locus. ¶ Item pro vice. *Id. in Phil.* Cur eum patri in loco patrui? *Et alibi*, Quem parentis loco colere debebas. *Cic. in Brutо.* Ex quo Augurum institutis in parentis loco colere debebam. *Id. in Ver. l.* 1. *ro.* Ex quo Augurum institutis in parentis loco colere debebam. *Id. in Ver. l.* 1. *ro.* Ex quo Augurum institutis in parentis loco colere debebam. *Id. in Ver. l.* 1. *ro.* Prætorem Quæstori suo parentis loco esse oportet. *Id. ad Brut. ep.* 13. Illis in paPrætorem Quæstori suo parentis loco esse oportet. *Id. ad Brut. ep.* 13. Illis in parris locum tuccessit. ¶ Item pro ratione, genere, numero, vel simpliciter pro ris locum tuccessit. ¶ Item pro ratione, genere, numero, vel simpliciter pro præp. *pro Cic. in Pison. c.* 15. Si quis impediſſet reditum meum, in hostium loco præp. *pro Cic. in Pison. c.* 15. Si quis impediſſet reditum meum, in hostium loco putaretur. *Id. de Am.* In injuriæ loco id numerant. *Id. de Invent. l.* 2. Petebat id sibi putaretur. *Id. de Am.* In injuriæ loco id numerant. *Id. de Invent. l.* 2. Petebat id sibi loco præmii. *Id. 3. Fam.* Ne id, quod petat, exigere magis, quam rogare, & in loco præmii. *Id. 3. Fam.* Ne id, quod petat, exigere magis, quam rogare, & in beneficii loco ponere videatur. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 3. Criminis loco putant, quod beneficii loco ponere videatur. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 3. Criminis loco putant, quod vivam. ¶ Item pro quæstione, parte alicujus doctrinæ, vel operis, *passu. Cic. de* vivam. ¶ Item pro quæstione, parte alicujus doctrinæ, vel operis, *passu. Cic. de Div. l.* 2. *c.* 1. Magnus locus, Philosophiæque propritus, a Peripateticorum familia tractatus ubertime. *Id. de Leg.* Hunc locum satis in iis libris, quos legitis, expressit Scipio. ¶ Olim locus idem erat ac fundus, seu ager. V. *Locuples*. ¶ Movere loco, est vel expellere. *Ter. Prol. Phorm.* Per tumultum noster gex motus est loco. ¶ Vel auferre. *Hor. l.* 2. *Ep.* Audebit, quæcumque parum splendoris habebunt, verba movere loco. ¶ Vel depellere de dignitate. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Urgere illi, ut nos loco moverent. ¶ Locum dare, interdum est cedere. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 2. Dandus est locus fortunæ, cedendum ex Italia. *Id. pro Quinct. c.* 16. Atque avaritia paululum aliquid loci rationi, & consilio dediſſet. ¶ Interdum dare causam, arsam. *Cic. 4. Fam.* De tuo in me animo secus existimandi videris nonnihil dediſſe loci. *Id. pro Cæl.* Quod ætas M. Cœlii dare potuit suspicioni locum. ¶ Interdum dare opportunitatem, facultatem. *Cic. 3. de nat. Deor. c.* 8. Averis orationem, nec das respondendi locum. ¶ Interdum admittere, accipere. *Cic. de Orat. l.* 1 *c.* 26. Si hæc turba, & barbaria forensis dat locum vel vitiosissimis Oratoribus. ¶ Locum esse alicui personæ, vel rei, est illam admitti, vel recipi. *Cic. pro Cluent.* In concionibus esse invidiæ locum, in judiciis veritati. *Id. ibid.* Erit profecto dignitati nostræ locus. ¶ Vel numerari. *Cic. in Orat.* In Poetis non Homero foli locus est, aut Archiloco, aut Sophocli, aut Pindaro. ¶ *Si in isto esſem loco*, pulchre dicitur pro eo, quod est, si meum esset negotium, si mea res ageretur. *Plaut Bacch. 4. 9. 116.* Verum, ut ego opinor, si ego in isthoc iem loco. *Cic. 4. Fam.* Is enim, si eo loco esset, negavit, se facturum fuisse. ¶ Ponere in loco maledicti, & contumeliæ, *aver a male. Cic. in Pison.* Tu ne audus es meum diſcessum illum maledicti, & contumeliæ loco ponere? ¶ In n. pl. indifferenter dicimus *loci*, g. m. & *locorum*, g. n. *Cic. de Fato*. Inter locorum naturas quantum interfit, videmus: alios esse salubres, alios pestilentes, &c. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Veniſſe in illa loca pleraque porius, quam natarum. ¶ Loci, vel loca, orum, speciatim dicuntur vascula in fœminis femen recipientia, quem etiam uterum, & matricem Latini appellant. Ita dicuntur quod sint Adoso, sive recessus uteri, ut censent *Cæl. Scalig. in* 3. *Arist. Animal. Plin. l.* 11. *c.* 37. *de feminis*: Unde dictus uterus, quem alio nomine locos appellant. *Colum. l.* 8. *c.* 11. de pavonibus. Sæpiusque digitis loca fœminarum tentanda sunt: Nam in promptu gerunt ova. ¶ Frequenter loci ufurpantur pro sedibus argumentorum, ex quibus, veluti ex promptuariis quibuſdam, peruntur argumenta. Sed in hac notione *locus* etiam num. fing. dicitur. Loci communes sunt illi, ex quibus argumenta ad omnes quæstiones desumi possunt. *Cic. 2. de Orat.* Sed hi loci ei demum Oratori prodesse possunt, qui est versatus in rebus. *Id. in Top. c.* 2. Loeus est argumenti sedes.

Locusta, æ, f. *cavalletta*, אורבה, Ger. *ein heuſchreck*, Gal. *sauterelle*, His. *langosta*, ἀκρίδαβος, insecti genus, a *locus*, & *ustus*, quia tacta multa urit, mortifu vero omnia erodit. *Tac. Ann.* 15. *c.* 5. Exorta vis locustarum. ¶ Parthos quondam, & Indiæ gentem locustis victitasse, scribit *Plin. l.* 7. *c.* 2. & *l.* 11. *c.* 29. ¶ Carere palpebris locustæ dicuntur; ideo oculos habent duriſſimos. Hinc *Plaut. Mon.* 5. 5. 24. Solent tibi oculi unquam duri fieri? M. Quid? tu me locustam censes? ¶ Est etiam genus piscis, corpore longo, cornua ante oculos bina, longa & aspera habens. *Plin. l.* 9. *c.* 30. ¶ Fuit hoc nomine mulier veneficiis infignis, Neroni grata. *Tacit. Ann.* 12 *c.* 66. & *Juven. sat.* 1. *vers.* 71.

Locutĭo, sive loquutio, onis, f. *il parlare, ragionamento*, דבור, φράσις, sermo, vel ipse loquendi actus. *Cic. 3. de Or. c.* 19. Quamquam enim omnis locutio oratio est, tamen unius Oratoris locutio hoc proprio signata nomine est.

Locūtor, sive loquutor, m. *parlatore*, מדבר, Λάλος, qui nimium loquitur. *Gel. l.* 1. *c.* 15. Qui sunt leves, & futiles, & importuni locutores.

Locutŭus, ii, qui & Aius Locutius, Deus apud Romanos. Cum enim nostu audira esset vox humana major, admonens Gallos adventare, Dei alicujus vox credita est; cujus cum nomen ignoraret, ex re ipsa Aium Locutium appellavere. *Liv. l.* 5. *c.* 50. & *Cic. 2. Div. c.* 32.

Locuturleius, m. 2. ἀδυρόγλωσσος, homo in verba provectus, quem & blateronem, & linguacem dicimus. *Gel. l.* 1. *c.* 15.

Locūtus, vel Loquutus, us, ui, m. loquela, locutio, sermo. *Apul. 2. Florid. sub fin.* Passis versibus, soluto locutu, libera oratione.

Lodicŭla, æ, f. σισύριον, dim. a lodix. *Suet. in Aug. c.* 83. Ita, ut in extremis spatiis subsultim decurreret festertio, vel lodicula involutus.

Lodix, icis, f. *coltre*, קסמא, ארדת, πόκωμα, πόλλη, lecti operimentum, a *locum*, quia subinde eam lavari opus est. *Juven. sat.* 6. *v.* 194. Ζωὸς ἐξ ψιλοῦ modo sub lodice relictis uteris in tuba. ¶ In masculino genere *hos lodices* dixit *Pollio*; non tamen est imitandus. *Quinct. judicel. l.* 1. *c.* 6.

* **Lœbasius**, Liber pater apud Sabinos. *Serv. ad lib.* 1. *Georg. v.* 7.

Lœbertas, atis, f. libertas, apud ver. *Fest.*

Lœbesus, a, um, liber, a, um, apud ver. *Fest.*

Lœdoria, f. 1. *versa*, שנינה, Δοιδορία, mordax convicium. Differt a scommate, quod hoc fit mordacitas quadam urbanitate, & joco adumbrata, lœdoria vero apertum, amarulentumque est convicium, nulla urbanitatis specie velatum. *Macrob. in Somn. Scip. l.* 2. *c.* 3.

Lœmŏdes, is, m. & f. *pestilenziale*, λοιμώδης, pestilens. *Ammian. lib.* 19. *c.* 4. Prima species luis Pandemus appellatur, secunda Epidemus, tertia Lœmodes.

Logarion, n. 2. λογάριον, leviores, minutioresque rationes, quales iis de rebus, quæ quotidie in usum familiæ erogantur, in adversariis solent conscribi. *Ulp. l.* 3. *ff. de pen. leg.* Sed & chartas ad ratiunculam, vel ad logarion paratas continet appellatione penoris.

Logĕum, n. 2. λογεῖον, דוכן, pulpitum in scena in quo chorus tragœdiarum, & comœdiarum (quoad comœdiæ chorum habuerunt) cæterique personam non habentes fabulæ subserviebant. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8.

Logĭce, es, f. *Logica*, הגיון, Λογική, Dificiplina rationalis, ars differendi, quæ & Dialectica dicitur. *Cic. 1. Fin. c.* 7. Jam in altera Philosophiæ parte, quæ est quærendi, ac differendi, quæ Λογικὴ dicitur, iste vester, ut mihi quidem videtur, plane inermis, ac nudus est. *Id. de Fato, c.* 1. Totaque est Logice, quam rationem differendi voco. ¶ Inventa est a Zenone Eleate. ¶ Logica, orum, num. pl. gen. n. res Logicales, seu quæ ad Logicen spectant. *Cic. 4. Tusc. c.* 14. Habes ea, quæ de perturbationibus enucleate disputant Stoici, quæ Logica appellant, quia desserunter subtilius.

Logĭcus, i, m. Λογικός, הגיוני, qui logicen callet, vel docet. *Sidon. carm.* 15. *v.* 101.

Logista, m. 3. *contista*, חושב, Λογιστής, supputator, sive æstimator, a Λογίζομαι, quod est cogitare, rem aliquam diligenter expendere, æstimare, rationes subducere. Athenis Logistæ Magistratus erant, quorum munus erat expendere, quæ in Magistratu quisque gessisset. *Var. Infer. Hispan.* Logistæ civitatis Nicomediensium.

Logistŏricus, m. 2. *liber* fuit Varronis sermonum & dictorum insignium narrationem continens. *Gel. l.* 4. *c.* 19. M. Varro in Logistorico scripsit. *Macr. l.* 3. *Saturn.* Varro in Logistorico, qui inscribitur Martius de Fortuna.

Logodædălia, æ, f. Λογοδαιδαλία, ingeniosa nimis, & curiosa fermonis elaboratio, *Anſus. Idyl.* 12. E logodædalia strides modo qui nimium trux.

Logographus, i, *computiſta*, חושב, λογόγραφος, rationarius, qui libros rationum scribit, quique in acta refert quæ ad Remp. pertinent. V. *Cod. l.* 10. *tit.* 69. & *Dig. l. ult. tit.* 4. *leg.* 18. §. 10.

Logos, vel logus, m. 2. *ragionamento, parola, ragione*, טעם, מלה, λόγος, verbum, ratio, sermo. Vox græca est. A latinis scriptoribus usurpatur pro dicto ridiculo, futili, contemnendo, ad nihil prorsus conducente. *Ter. Phor.* 3. 2. 8. Fœneratum sitod beneficium tibi pulchre dices. D. logi. Adde *Cic. apud Non. c.* 11. *n.* 318. & *Plaut. Stich.* 1. 3. 68. ¶ Æsopei logi apud *Senec. de consolat. ad Polyb. c.* 17. sunt Æsopi fabulæ.

Loliacĕus, a, um, o. 1. 2. *di loglio*, ἀζιτικός, quod ex lolio est, ut Farina loliacea apud *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9.

Lolĭarius, a, um, *da loglio*, quod al lolium spectat, ut Cribrum loliarium, quo lolium ex frumento excernitur. *Colum. l.* 2. *c.* 5. Cribro viciario, vel loliario, qui jam fuerit in usu, pulli superponantur.

Lolĭgo, vel lolligo, inis, *lolligine, totano*, τευθίς, τεῦθος, piscis genus, forrasse ab atro succo, quem habet. Sane ater ille succus in sepia vocatur ἀλὸς, pro Σηπίας. Itali hodie a theca calamariæ similitudine calamarium appellant. Habet enim cruorem nigrum atramenti similitudine, & duo ossicula, quorum alterum calami, alterum gladioli perspicui, pellucidique imaginem refert. Unde succus loliginis pro livore hominis arri, ideſt malevoli, ponitur. *Hor. 1. ſat.* 4. *v.* 100. Hic nigræ succus loliginis, hæc est arrugo mera.

Loliguncula,

Aut quam longinquo tempore potuit obſervari? ¶ Ex longinquo veniens nobilitas, dicitur antiqua nobilitas. *Pl. l. 10. c. 42.* Minor nobilitas, quia non ex longinquo venit. ¶ Per Cataclriſin uſurpatur pro longo. *Plaut. Mil. 3. 1. 136.* Vitam longinquam darent. ¶ Vel pro eo, quod in longum tenditur. *Cland. l. 3. de rapt. Proſ. v. 303.* Si qui vecturas longinqua per æquoria merces molitur tellure ratem. ¶ Translate capitur pro extero, & peregrino. *Ovid. in Ibin, v. 228.* Si mea longinquus viſcera picis eder. *Cic. pro Deiot. cap. 3.* Iiſdem rebus eſt perturbatus homo longinquus, & aeienigena, quibus nos in media Rep. nati, ſemperque verſati. ¶ Item pro ſero, ſive lento, *tardo. Plaut. Mer. 5. 2. 55.* Longinquum amanti iſtud.

Longi'pes, edis, o. *lungo di piedi*, Ger. *der lange faſſ hat*, Gal. *qui a des longs pieds*, Hiſ. *el que tiene largos pies*, μακροπους, longos pedes, ſive longa cura habens. *Pl. l. 30. c. 4.* Similimum ſcarabaeo longipedi.

Longiſco, is, n. 3. *allungarſi*, ἐπιμηκύνομαι, longus fio, in longum creſco. *Enn. l. 17. Annal. apud Non. c. 2. n. 506.* Neque corpora firma longiſcent quicquam.

Longiter, adverb. longe. *Lucret. l. 3. v. 672.* Non ut opinor, ea ab loco jam longiter errat. Adde *l. 5. v. 134.*

Longitra, æ, f. longitudo. *Auctor de limitib. edit. Goeſii, pag. 272.*

Longitrorſus, adv. in longum, in longitudinem. *Feſt.* Longitrorſus ſic dicitur, ſicut dextrorſus, ſiniſtrorſus.

Longitudo, inis, f. *lunghezza*, אורך, Germ. *lenge*, Gal. *longueur*, Hiſp. *largueza*, μακρότης, prolixitas, extenſio per longum, magnitudo extenſa per longum. *Cic. 1. de nat. Deor.* In hac igitur immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. ¶ Ponitur etiam pro longinquitate, ſeu diſtantia loci. *Cic. 9. Phil. c. 1.* Non longitudo itineris non aſperitas viarum, non morbus ingraveſcens retardavit. ¶ Item pro diuturnitate, ſeu pro longo tempore. *Cic. 7. Ver.* Noctis longitudo ſtupris, & flagitiis conterebatur. ¶ Conſulere in longitudinem, pro in futurum proſpicere, uſurpavit *Ter. Heaut. 5. 2. 10.*

Longiuſcule, adverb. longule. *Sidon. l. 8. ep. 11. ſub fin.* Longiuſcule me progredi amor impulit.

Longiuſculus, a, um, *lungherto*, paulo longior. Factum eſt a comp. neutro longius. *Cic. pro Arch. c. 10.* Quod epigramma in eum feciſſet tantummodo alternis verſibus longiuſculis.

Longo, as, a. 2. *allungare*, דאריך, μακρύνω, produco, extendo, longum facio. *Veranii. Fortunat.* Tempore longatur, nec variatur amor.

Longobardi, Langobardi, Lancobardi, olim Bardi, m. 2. *Lombardi*, pop. Vandaliæ, ſeu Ducatus Magnopolitani, in Ducatu Mecheiburgenſi, in ora maris Balthici circa Svevum fl. al. circa Albim fl. Dicti ſunt a voce Germanica *lang*, quæ longum, & a *barde*, quæ barbam notat, nempe a barba prolixa, quam gerebant *Iſid. l. 9. Orig.* Alii dicunt, a ſua urbe nomen accepiſſe, quæ fuit Bardum, *Bars* Alii arbitrantur, Longobardorum gentem ex Lingonibus, & Bardis Gallia populis coaluiſſe, quemadmodum Celtiberi ex Celtis pop. Galliæ, & ex Iberis creduntur commixti, ideoque potius Lingobardos appellandos putant. Hic migravere in Germaniam, & ſedes poſuere in Marchia Brandeburgica. Deinde in Italiam venere, Albino duce, atque hic victis Gothis ducentos annos regnaverunt. Tandem a Carolo Magno deleti ſunt.

Longobard a, f. 1. Langobardia, Lancobardia, *Lombardiæ*, pars Italiæ, ira dicta a Longo ardis, qui eam occupaverunt. Continet majorem partem Galliæ Ciſalpinæ. Dividitur in ſuperiorem, & in inferiorem. In Longobardia ſuperiore ſunt Pedemontium, & Ducatus Mediolanenſis, & Montis Ferrati. In inferiore ſunt Ducatus Mantuanus, Mutinenſis, & Parmenſis, cum parte occidentali Ditionis Venetæ, ubi territoria Cremenſe, Bergomenſe, Brixianum, Veronenſe, Vicentinum, & Patavinum, & Ducatus Ferrarienſis, atque territorium Bononienſe. ¶ Dividitur etiam Longobardia in Ciſpadanam, & in Tranſpadanam. In Ciſpadana, quæ a Placentia Bononiam uſque perducitur, ſunt Ditiones Mutinenſis, Parmenſis, Monſferratus, pars minor Ducatus Mediolanenſis, pars Borealior Ditionis Pontificiæ, & pars Pedemontii. In Tranſpadana, quæ complectitur Inſubres, Cenomanos, & Beckunos, ſunt pars Pedemontii, major pars Ducatus Mediolanenſis, Ditio Veneta Longobardica, & Ducatus Mantuanus.

Longſile, adv. dimin. a longe. *Plaut. Rud. 1. 5. 8.* Haud longile ex hoc loco.

Longulus, a, um, dim. a longus. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 13.* Longulum ſane iter, & via inepta.

Longum, adv. longe, diu, *alla lunga*. *Virg. 10. Æn. v. 540.* Nec longum lætabere. *Claud. l. 2. de rapt. v. 234.* Sis memor, o, longumque vale.

Longurio, onis, m. πρωτόκνης, longus homo, & procerus, apud vet. a perticæ, quam *longurium* vocant ſimilitudine. Uſurparat convicii loco, haud aliter, ac *macerram*, ac *ſtipitem*, pro eo dicimus. *Varro* apud *Non. c. 2. n. 484.* Hic, qui anie ſe eſt, neſcio quis longurio.

Longurius, ii, m. *perticone*, κάμαξ, pertica longior, quæ ſepibus horterum, vel etiam bellicis craticl ſolebat ad eas confirmandas. *Cæſ. 7. B. G. c. 14.* Falces præacutæ inſertæ, admixtæque longuriis, non abſimili forma muralium (*aluralium*) falcium. Adde *l. 7. c. 84.*

Longus, a, um, *lungo*, ארך, Gallaic. *lang*, Hiſp. *largo*, μακρός, quod porrectum, ſeu extenſum eſt, ſive per planum ſit porrectum, ſive ſit erectum in altum, a λόγχη, *lancea*, ideſt a longa hgura lanceæ. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 31.* Longiſſimum agmen *Virg. 3. Æn.* Stant longis impacti haſtis, & ſcuta tenentes. ¶ Contruitur cum acc. vel abl. menſuræ. *Pl. l. 6. c. 11.* Septem pedes longus umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. *Plaut. Trin. 4. 2. 56.* Qua facie eſt homo? S. Sesquipedi quidem eſt, quam ea longior. ¶ Reperitur etiam cum genitivo. *Colum. l. 11.* In morem horti areas latas pedum denum, longas pedum quingentorum facito. ¶ *Longæ naves*, genus navium. Ab onerariis differebant, quia onerariæ velis dumtaxat incitabantur, longæ etiam remis agebantur. *Lentul. Cic. l. 12. Fam.* A claſſe diſceſſerunt duæ quæ longæ propugnant, onerariis celeres. ¶ Per translationem ponitur pro diuturno. *Cic. Att. l. 12. ep. 5.* Quotidie horæ quibus exſpectabam, longæ videbantur. *Virg. 3. Æn.* Et longa Andromaches ſe tentant animo. *Celſ. l. 3. c. 1.* Morbi longi. ¶ Item pro prolixo, & fuſo. *Cic. pro Rab. perduel. c. 3.* An de tabulario incenſo longa oratio exprimenda eſt? ¶ *Longum eſt*, ſignificat, eſt multi temporis. *Cic. 3. Ver* Longum eſt dicere, quam improbe feceri t. ¶ *Nihil mihi longius eſt*, pro nullius rei tanta cupiditate, aut exſpectatione teneor, *non vedo l'ora*. *Cic. pro Rabir. Poſt.* Non mihi longius eſt quicquam, quam videre hominum vultus. *Id. 11. Fam. ep. 27.* Tum ille nihil fibi fuiſſe longius ait, quam ut me videret. *Id. 5. Ver.* Nihil ei longius videbatur, quam dum illud videret argentum. ¶ Ne longum faciam, ideſt ut breviter dicam. *Hor. 1. ſer. ſat. 3.* In longum, a *lungo, per lungo tempo*. *Virg. Ecl. 9.* Cauſando noſtros in longum ducis amores, h. e. differs, protrahis. *Tac. 3. Ann. c. 27.* Otia parare in longum. *Id. Ann. 1. c. 20.* Nec in longum fuit, *né durò troppo*. ¶ Homo longus, accipitur pro ſtolido, & fatuo. *Catul. carm. 68. (al. 66.) in fin.* ¶ Denique *Longus* nomen eſt Romanæ familiæ, ductum ab habitu corporis, ut docet *Quinct. l. 1. c. 6.*

Lopas, adis, f. λεπάς, genus conchæ marinæ. V. Lepas.

Loquacitas, tis, f. *loquacità*, πολυλογία, φλυαρολογία, multiloquium, inanis, & immodica garralitas. *Cic. l. 6. Fam. ep. 4.* Facit autem non loquacitas mea, ſed benevolentia longiores epiſtolas.

Loquaciter, adv. *loquacemente*, πολυλόγως, multis, & inanibus verbis. *Cic. pro Mur. c. 12.* Quid huic tam loquaciter litigioſo reſponderet ille? *Hor. l. 1. ep. 16. v. 4.* Scriberur tibi forma loquaciter, & ſitus agri.

Loquaciſſus, a, um, λαλίστατος, dim. a loquax. *Lucr. l. 4. v. 1158.* At flagrans, o diſerta, loquacula.

Loquax, acis, o. 3. *loquace, cianciatore, chi parla molto*, מדבר, λάλος, φλυαρολόγος, verboſus, garrulus, multus, vel nimius in loquendo. *Cicer. 2. de Orat. c. 38.* Quare iſtam artem totam dimittamus, quæ in excogitandis argumentis multa nimium eſt, in judicandis nimium loquax. *Id. de Sen. c. 16.* Et ſenectus eſt natura loquacior. *Id. pro Flac. c. 20.* Repente homo audaciſſimus peritimuit, loquaciſſimus obmutuit.

Loquela, æ, f. *loquela*, דברה, Ger. *redevoert*, Gal. *parole*, Hiſ. *habla*, λαλιά, ſermo, quem loquendo proferimus. *Cic. 4. Fin.* Ex ea difficultate illæ fallacis loquelæ, ut air Accius, malitiæ natæ ſunt. Alii legunt fallaciloquentiæ. *Virg. Æn. 5. v. 842.* Fudireque has ore loquelas.

* Loquelares præpoſitiones a Gramm. dicuntur, quæ ſolum in compoſitione jadhibentur. *Valer. Prob. l. 2. p. 1427. Puſch.* Am, præpoſitio loquelaris, ſignificat circum. *Feſtus.*

* Loquelariter, voluerunt quidam legi apud *Cic. in ſomn. Scip. c. 7.* al. *joculariter*, al. *popullariter*.

Loquentia, æ, f. 2. facultas loquendi, loquacitas. *Sal.* ut legit *Valerius Probus* apud *Gel. lib. 1. c. 1.* Satis loquentiæ, ſapientiæ parum. Sed vulgo legitur eloquentiæ.

Loquitor, aris, d. 1. *cianciare, parlare molto*, πολυλογέω, multum loquor, verba multa inaniter profundo, garrio, freq. a *loquor*. *Plaut. Bacch. 4. 7. 5.* Eho tu loquitaeus ne es garro meo male per ſermonem?

Loquor, eris, loquutus, vel locutus ſum, d. 3 *parlare, ragionare, diviſare*, דבר, Ger. *reden*, Gal. *parler, dire*, Hiſ. *hablar*, λαλέω, ἀγορεύω, φθέγγομαι, verba facio, ſermonem habeo. Contruitur vel abſolute. *Cic. 3. de Or.* Primum ut pure, & Latine loquamur, deinde ut plane, & diluculde, tum ut ornate, poſt ad rerum dignitatem apte, & quaſi decore. ¶ Vel cum ablat. inſtrumenti, ſeu modi. *Cic. de Or.* Poetas omnino quaſi alia quadam lingua loquutos non eorror attingere. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum*. *Cic. 1. Fam. ep. 2.* Ita cum illo ſum locutus. ¶ Vel cum accuſat. *Cic. Att. l. 1, ep. 3.* Horribile eſt, quæ loquantur, quæ minitentur. *Id. Att. l. 5.* Nihil niſi claſſes loquens, & exercitus. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. & præp. *cum*. *Cic. l. 9. Fam.* Cum eo & homine docto, & antiquiſſimo nil loquutus ea ſum, quæ pertuliſſe illum ad te exiſtimo. ¶ Vel cum ablat. & præp. *de*. *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Loqui aſperius de re aliqua. ¶ Vel cum ablat. rei, & præp. *de*, & altero ablat. perſonæ cum præp. *cum*. *Cic. 6. Fam.* De curatione aliqua munerum regiorum cum Oppio loquurus ſum. ¶ Vel cum accuſ. perſonæ, & præp. *inter*, & accuſ. vel ablat. rei cum præp. *de*. *Cic. 3. Fin.* Sic equidem diligentius, ſæpiſque ita loquenur inter nos. *Id. Att. l. 10. ep. 4.* Ego enim ad eum ſcribam, ut tu ipſe voles, de ea re nos inter nos loquutos. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Plaut. True. 2. 2. 10.* Pergin' mihi loqui mulier mihi? ¶ *Loquuntur vulgo*, eſt, vulgi in ore verſatur, ſeu vulgo circumfertur. *Cic. 7. Ver.* Cum vulgo loquerentur, ſuppoſitum in ejus locum, &c. ¶ *Loqui ad voluntatem*, eſt aſſentari, adulari. *Cic. 6.* ſeu potius 5. *Paradox* Loquitur ad voluntatem, quicquid denunciarum ſit, facit. ¶ *Loqui ad voluptatem*, eſt ſermone ſuo voluptatem audientibus velle afferre. *Cic. pro Quinct.* Fatetur, ſe non bene dicere, non ad voluptatem loqui poſſe ¶ *Loqui in eandem ſententiam*, eſt in eumdem ſenſum, ut barbari dicunt. *Cæſ. l. 1. B. C.* In eamdem ſententiam loquitur Scipio, Pompejo eſſe in animo Reip. non deeſſe. *Loqui*, & *dicere* inter ſe differunt, quod *loqui* eſt ſimpliciter verba facere, *dicere* eſt diſerte, & eleganter loqui. Vide *Dico*. ¶ Aliquando ſignificat narrare, exprimere. *Plaut. Men. 2. 2. 67.* Quos tu parafitos loquere? *Id. ib. 3. 3. 7.* Adolelcens, quæſo, loquere tuum mihi nomen. ¶ Sæpe *loqui* extra perſonam egreditur, & tunc ſignificat indicare, oſtendere. *Cic. 1. de Leg.* Nam & oculi nimis arguti, quemadmodum affecti ſimus, loquuntur. *Id. pro Domo*. Ut annales Populi Rom. & monumenta vetuſtatis loquuntur. ¶ *Res ipſa loquitur*, h. e. apertiſſima eſt, & ſermone non indiget. *Cic. Att. l. 2.* Pluribus verbis tecum agerem, niſi pro me apud te res ipſa loqueretur ¶ *Loqui rem*, eſt loqui verum, non verba, & nugas. *Plaut. Epid. 2. 2. 101.* Tu quidquid agturus, age. P. Rem loquere. ¶ Dare aliquid alicui loquendum, hoc eſt prædicandum, laudandum. *Mart. l. 5. ep. 26.* Quem chartis, famæque damus populique loquendum, qui Stygios non vult totus adire lacus. ¶ *Loquitur* paſſivum impersonale *Var. init. l. 5. de L.* Sedetur, ambulatur, loquitur.

Lora, ſive Lorea, æ, *ſecondo vino, acquerello*, ἑδωδίς, ζυγοφώσιμος οἶνος, genus potionis, quod fit ex maceratis aqua vinaceis, poſtquam totum muſtum exacinis expreſſum eſt. *Var. de vit. P. R.* apud *Non.* Antiquæ mulieres majores natu bibebant loram. *Pl. l. 14. c. 10.* Non poſſunt jure dici vina, quæ Græci ἑδωδίμους appellant, Cato, & nos loram, maceratis aqua vinaceis, quamvis inter vina operaria numerentur. *Cato de R. R. c. 25.* Indidem ſi voles, lavito; paulatim erit lorea familiæ, quod bibat.

Loramentum, ti, n. idem, ac lorum. *Juſtin. l. 11. c. 7.* Cum capita loramentorum inter nodos abſcondita reperire non poſſet.

Loratus, a, um, nom. ex partic. loris cinctus. *Auctor Moreti*, *in fin.* Sub juga parentes cogit lorata juvencos.

Lorea. V. Lora.

Loretum. V. Lauretum.

Loreus, a um, o. 1. 2. ex loro. *Plin. l. 18. c. 31.* Antiqui funibus, vittiſque loreis ea detrahebant. *Plaut. Aſil. 2. 2. 2.* Ego veſtre faciam latera lorea, h. e. lotis lacera.

Lorica, æ, f. *panciera, corazza*, שריון, Ger. *bruſtharniſch, ein panzer*, Gal. *cuiraſſe*, Hiſ. *coraza*, θώραξ, eſt munimentum pectoris, ut air *Var. l. 4 L. L. c. 24.* ſic dicta a loris, quod olim de corio crudo pectoralia faciebant; poſtea vero ferreas loricas invenere. Quidam deducunt a θώραξ, accuſ. Jon. h. e. pectus. *Cic. pro Murc. 26.* Cum illa lata intuginque lorica. ¶ Fiebant etiam loricæ ex lino. *Suet. in Galba, c. 19* ¶ Item ex conſertis loris, h. e. funiculis e plurimis liciis, ſive filis. Unde & bilices, & trilices dicebantur. *Virg. 7. Æn. v. 467.* Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. ¶ Item ex corribus ralis, & læviganis plus narum in ſpeciem linteis indumentis innexæ. *Ammian. l. 17. c. 12. (al. 23.)* ¶ Per Metaphoram lorica vocatur quævis rei protectio, & munimentum. Hinc in ædificiis accipitur pro projectura, vel ſtructura faſtigiata aquam pluviam diſpellente extra perpendiculum, *ſporto. Vitr. l. 2. c. 8.* Cum enim in tecto tegulæ fuerint tractæ, non patietur lorica teſtacea lædi laterem, ſed projectura coronarum rejicet extra perpendiculum ſtillas. *Curt. l. 9. c. 4.* Anguſta muri corona erat; non pinnæ, ſicut alibi, faſtigium ejus diſtinxerant, ſed perpetuo lorica tranſitum ſepſerat. ¶ Lorica etiam dicitur cruſta, ſeu corium ex calce, & arena, quod parietibus, & pavimentis inducitur. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Supra fricatam incrinatur marmor, & ſupra loricæ ex calce, & arena inducantur. ¶ Uſus eſt hujus vocis in bellicis munimentis pro quolibet ſepimento, *parapetto*, *trincea*. *Flor. l. 3. c. 10.* Oſtodecim caſtellis, ingentique lorica circumdatam (urbem) fame domuit. *Id. l. 5. B. G. c. 39.* Turres contabulantur, pinnæ loricæque ex cratibus attexuntur. ¶ Item pro quolibet muro exera uſum rei bellicæ, quo aliquid circumdatur. *Apul. l. 6. AA. ſub fin.* Jam domus eorum extremam loricam perveramus.

Loricatio, onis, f. actus inducendi loricam, ſeu tectorium in pavimentis, aut parietibus. *Vitr. l. 7. c. 1.* Coaſſatio clavis fixa duplicem præbeat contignationi loricationem.

Loricatus, a, um, πεθωρακισμένος, lorica indutus, partic. a loricor. *Liv. l. 23. c. 19.* Statua ejus indicio fuit Prænelte in foro ſtatuta, loricata, amicta toga, velato capite.

Loricor, aris, avi, atum, a. 1. ἐπιθωρακίζομαι, loricam induo, lorica munio. *Pl. l. 6. c. 24. de lehneumone.* Mergit ſe limo ſæpius, ſiccarque Sole: mox ubi pluribus eodem modo ſe coriis loricavit, in dimicationem pergit. ¶ Loricare parietes, eſt iis tectorium inducere. *Varro.* Parietes opere tectorio loricandi.

Loricula, æ, f. *panzieruola*, πραβάτιον, parva lorica. Accipitur pro munimento, quod obſeſſores ubium conſtruunt, cum ultra jactum teli foſſam faciunt, eamque vallo, ſudibus, & turriculis inſtruunt, ut erumpentibus ex urbe poſſint obſiſtere. *Hirt. l. 8. B. G. c. 9.* Quorum frontes viminea loricula munirentur, ut hoſtis a duplici propugnatorum ordine depelleretur.

Loriola, æ, f. idem fere quod lora. *Var.* apud *Non. c. & ſect. 17.* Loriolam nominabant, cum ex uvis expreſſum erat, & ad folliculos reliquos, & vinacea adjiciebant aquam. Apud *Non.* leg. *moriola*, ſed male.

Loripes, edis, o. *che ha il piè torto*, ἑλκυπόδης, qui pedem in modum lori torum habet. *Juv. ſat. 2. v. 21.* Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus.

Lorum, ri, n. *correggia, ſtaffile*, שוריר, בקרת, Ger. *ein zigel, gurtriemer*, Gal. *ſangle de cheval, courroye*, Hiſ *correa, ſuela*, corrigia ex corio, qua ſervi verberabantur, a *lorum*, quod lingua veteri corium notavit. *Cic. 13. Phil.* Quos Antonius delictarum cauſa loris in convivio cadi jubebat a ſuis publice. *Ter. Adel. 2. 1. 20.* Uſque ad necem operiere loris. ¶ Lora etiam dicuntur habenæ, quia plerumque ex coro fiunt. *Ovid. Met. 2. v. 145.* Phœbus Phaethonti inquit, Corripe lora manu. Et *v. 200.* Mentis inops gelida formidine loca remiſit. ¶ Ponitur etiam

L U

etiam pro quocumque ligamento. *Gel. l. 5. c. 14.* Leonem tenuit loro vinctum. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Aut thenſam, aut lorum omiſit.

Lorus, i, m. λῶρος, idem ac lorum. Sed raro uſurpatum invenitur. *Apul. l. 3. A.* Lorum quempiam ſinu ſuo deprimit.

* **Lotaria**, æ, f. *lavandaja*, quæ pannos lavat. *Murat. Inſc. p. 908. num. 6.* ut ipſe legit.

Lotharingia, f. 1. Lotharii Regnum, prius Auſtraſia, quæ tamen magis patebat, *Lorena*, pars Galliæ Belgicæ, inter Campaniam ad Occ. & Alſatiam ad Or. bat, *Lorena*, pars Galliæ Belgicæ, inter Campaniam ad Occ. & Alſatiam ad Or. bat, *Lorena*, pars Galliæ Belgicæ, inter Campaniam ad Occ. & Alſatiam ad Or. & inter Luxemburgum ad Sept. & Com. Burgundiæ ad Mer. ita dicta a Lothario Rege Galliæ.

Lotio, onis, f. *lavatura, lavamento*, λουτρόν, πλυσμός, actus lavandi. *Vitr. l. 7. c. 9.* Glebæ minii cum ſunt aridæ, pilis ferreis contunduntur, & lotionibus, & coturis efficiuntur, ut adveniant colores. Speciatim ita dicitur clyſter, quo alvus abluitur, & ducitur: idipſum enim & Græca vox ſignificat, a λούω, lavo. abluitur, & ducitur: idipſum enim & Græca vox ſignificat, a λούω, lavo. abluitur, & ducitur: idipſum enim & Græca vox ſignificat, a λούω, lavo. *Celſ. l. 2. c. 12. n. 2.* Plerumque vero alvus lotionibus ducenda eſt.

Lotiolente, adv. impure, fœde, a *lotium*. *Titin. apud Non. c. 2. n. 485.*

Lotis, idis, vel Lotos, f. Λωτίς, Δωτώ, Nympha quædam fuit filia Neptuni, converſa eſt, quæ vulgo faba Syriaca dicitur. *Serv. in 2. Georg. v. 84.* & *Ovid. 9. Metam. v. 347.*

Lotium, tii, n. *orina*, מי רגלים, Ger. *harn*, Gal. *urine*, Hiſ. *orina*, οὖρον, urina, a *lora*, eſt quantitas diſpar eſt, quia intus humore eo corporis partes abluuntur, per quas meat. *Suet. in Veſp. c. 23.* Reprehendenti filio Tito, quod & urinæ vectigal commentus eſſet, pecuniam ex prima penſione admovit ad nares, ſciſcitans, num odore offenderetur: ar illo negante, Atqui, inquit, e lotio eſt.

Lotomētra, æ, f. λωτόμητρα, panis ex ſemine loti herbæ. *Pl. l. 22. c. 21.*

Lotophāgi, m. 2. Λωτοφάγοι, populi in Africa, ad Syrtim parvam, in inſula Lotophagite, in conſpectu Neapolis, al. in R. Tripolitano. Dicti ſunt a *lotus*, & φάγω, *edo*, quod arboris ejus fructu credantur victitare. *Pl. l. 5. c. 4. & 7.*

Lotor, oris, m. qui lavat. *Inſcript. apud Fabret. p. 435.* Dianæ Aug. Colleg. lotor. facr.

Lotos, f. 2. λωτός, arbuſcula, ſeu frutex in Africa, circa Syrtes, atque Naſamonas, in Regno Tripolitano. Ingit eſt, & myrti modo baccas fert adeo dulces, ut advenis incutiant patriæ oblivionem. Unde eum Ulyſſis ſocii delati fuiſſent in Africam, & hujus arboris fructus guſtaſſent, vix inde abduci ſunt. *Hom. l. 9. Odyſſ.* Quidam arbitrantur, eſſe eam arborem, quam Romani *viſcolum* ſeu dicunt. *Pl. l. 13. c. 17. & l. 21. c. 17.* Poetæ fabulantur, appellatam eſſe a Loto, ſeu Lotide, Nympha, que Priapum fugiens in hanc arborem converſa fuerit. Gentes, & terræ nomen dedit. ¶ In Ægypto etiam frutex paliuris eſt, ſeu herba hoc nomine, quam Homerus inter herbas ſubnaſcentes Deorum voluptati primam nominavit. Hæc recedentibus aquis Nili provenit ſimilis fabæ, in cujus capite fructus eſt papaveri ſimilis, intus grana habens ceu milium, ex quo incolæ faciunt panem, quem lotomeetram appellant. *Pl. l. 22. c. 21.* ¶ Item in Italia lotus naſcitur. Dicitur lotus a loto Africano, ob fructuum ſuavitatem. *Nonius lotus naſcitur. Dicitur lotus a loto Africano, ob fructuum ſuavitatem. Nonius lotus naſcitur. Dicitur lotus a loto Africano, ob fructuum ſuavitatem. Nonius lotus naſcitur. Dicitur lotus a loto Africano, ob fructuum ſuavitatem. Nonius l. 23. Plin. l. 3. c. 5. & Liv. l. 22. 42.*

Lotonica, f. *lucernicula, ſalciccia*, German. *die bratwurſt*, Gall. *ſaucifſe*, Hiſp. *longaniza*; ὁ ἐλλός, genus farſtiminis ex porcinis carnibus conciſis, a Lucanis populis, a quibus primum inventum eſt. *Cic. Fam. 9. epiſt. 26. ad ſin.* Solebam antea delectari oleis, & lucanicis tuis. *Mart. l. 13. epigr. 35.* Filia Picenæ venio Lucanica porcæ.

Lucanicus, a, um, ad Lucanos pertinens. *Spart. in Caracal. c. 5.* Cum Germanos ſubegiſſet, Germanicum ſe appellavit, vel joco, vel ſerio, ut erat ſtultus & demens: aſſerens, ſi Lucanos vicilſet, Lucanicum ſe appellandum.

Lucānus, m. 2. Poeta, nepos Senecæ Tragici. Bellum civile inter Cæſarem, & Pompejum graviſſimo carmine perſcripſit, item Orphei Tragœdiam, multaque alia, quæ hodie non exſtant. Perlit incila juſſu Neronis vena, jam Conſul deſignatus, properea quod inter eos nominatus eſſet, qui cum Piſone conjuraraat. *Quinct. l. 10. c. 1.* cum Oratoribus magis, quam Poetis annumerandum cenſet. Quæ fortaſſe & *Martialis* reſpexit *l. 14. ep. 194.* Sunt quidam, qui me dicunt non eſſe poetam, At qui me vendit, bibliopola putat.

Lucanus, a, um, adj. ad Lucaniam pertinens, ut Lucana paſcua. *Hor. Epod. 1.* Lucanum mare. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 83.* ¶ Lucani, orum, Lucaniæ populi. *Liv. l. 22. c. 42.* Lucanorum turba Lucani appellari dicuntur, &c.

Lucar, aris, n. Θεωρικόν, Θεωρικὸν ἀργύριον, pecunia, quam ſpectatores pro loco ſolvunt, a *luo*, h. e. ſolvo, quemadmodum etiam lucrum a *luo*, factum eſt, quia pro ludorum ſpectaculis perſolvebantur, *Voſſ.* Vel dicendum eſt, quod nunc eſt *lucar*, prius dictum eſſe *locar a locis*, pro quibus illud locaris ſolvebatur a ſedentibus. Aliqui deducunt a *lucus*. *Feſt.* Lucar, pretium, quod ex lucis exigebatur, vel erogatio, quæ ex lucis fiebat. V. Lucaris. Sunt etiam, qui lucar exponunt mercedem, quæ datur non locariis, ſed ipſis hiſtrionibus. Legitur hæc vox apud *Liv. l. 3.* Hinc translate *Tert. adv. Gnoſtic. c. 6.* de Joanne Baptiſta, Contumelioſe truncatur in puellæ ſaltricæ lucar *h. e.* in præmium.

Lucaria, orum, n. 2. vel Lucaria, ium, n. 3. feſta, quæ in luco Romani faciebant, qui permagnus erat inter viam Salariam, & Tyberim, eo quod victi a Gallis, fugientes e prælio ibi ſe ſe occultaverunt. *Feſt.*

Lucāris, idis, adject. in luco datus, ut Lucaris pecunia, apud *Feſt.*

* **Lucaris**. V. Lucar.

Lucas bos, vel Luca bos, eſt Elephantus. *Var. l. 6. de L. L. Pl. l. 8. c. 6.* Cauſam nominis triplicem affert *Var. l. 6. de L. L.* unam ſuam, ut ſic dicantur *a luce*, quod longe reluceret propter inauratos clypeos. Alteram C. Æſii, ut a Libycis ſit factum Lucæ. Tertiam Verginii, quam ſolam probat *Voſſius*, quod Romani elephantes primum conſpexerint in Lucania Pyrrhi bello; bovem autem vocaſſe, quod maximam quadrupedem, quam ipſi haberent, vocarent bovem. *Lucas* igitur dixere pro *Lucanus*, *Lucanus* autem fecere e *Lucanus*, ut Picens pro Picenus. *Lucr. l. 5. v. 1031.* Inde boves Luceas turrito corpore. *Sen. Hippol. v. 351.* Amac infani bellua ponti, Lucæque boves.

Lucellum, li, n. 2. *κερδύφιον*, parvum lucrum. *Cic. 5. Ver. c. 30.* Si Apronio e deliciis Prætoris lucelli aliquid juſſi funt dare. *Id. ib. c. 44.* Facere aliquid lucelli. *Sen. ep. 5.* Hujus diei lucellum tecum communico. *Catul. epigr. 28. ad Verran. & Fabull. v. 6.* Equidnam in tabulis patet lucelli? *h. e.* pecuniæ, ſeu lucri vobis a Prætore expenſi, & dati.

Lucens, entis, o. *lucente*, אור, φαίνων, ſplendens, ſplendidus, clarus, conſpicuus. *Virg. 6. Æneid. v. 725.* Lucentemque globum Lunæ. *Stat. 6. Theb.* Tunicæ lucentes auro.

Lucenſis, e, adject. qui eſt ex urbe Luca, ut Lucenſe municipium, apud *Cic. 12. Fam. epiſt. 13.* ¶ Lucenſis convenrus apud *Pl. l. 3. c. 3. ad fin.* dictus eſt a Luco Aſturum, Hiſpaniæ oppido. ¶ Lucenſes funt etiam incolæ oppidi in Italia, cui pariter nomen eſt *Lucus*, ad Fucinum lacum. *Id. ibid. c. 12.* ¶ Denique Lucenſia oſtrea dicuntur ab eodem *l. 32. cap. 6.* quæ capiuntur in mari circa Lucentum, oppidum Hiſpaniæ citerioris, nunc *Alicante*, de quo *Id. l. 4. c. 3.*

Lucēo, es, xi, n. 2. *lucere, riſplendere*, אור, Ger. *ſcheinen*, Gal. *reluire, rendre lumiére*, Hiſ. *lucir*, λάμπω, ſplendeo, lucem emitto. *Cic. in Somn. Scip. c. 4.* Luna quæ luce lucebat aliena. ¶ Lucere facem alicui, aut cereum, eſt alicui præferre facem, aut cereum. *Plaut. Caſ. 1. 2. 30.* Primum omnium huic lucebis novæ nuptæ facem. *Id. Cure. 1. 1. 9.* Tute tibi puer es lautus, luces cereum. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 34.* Nondum lucebat, cum Ameriæ ſcitum eſt. ¶ Translate *Id. Att. l. 3. ep. 15.* Mea officia, quæ parum antea luxerunt. *Id. 1. Offic.* Æquitas lucet ipſa per ſe. *Id. pro Mil.* Cum res ipſa tam claris argumentis, ſignifque luceat.

Lucellum, n. 2. Lucceli, *Ricjuli, Fonte di Rezzoli*, vel *Ricciuli*, oppid. Umbriæ, ad Cantianum flu. & apud Appenninum M. excilum a Naiſete, inter Eugubium, & Callium.

Lucĕres, vel Lucerenſes, m. 3. אנשמפות, erat variorum hominum turba, qui in Romuli aſylum confugerant, vel quia jam a patria exſulabant, vel quia Regum ſuorum tyrannidem ferre non poterant. Dicti ſunt a *luco* aſyli. *Plaut. in Rumul. Voſſ.* Sed aliqui dicunt, Ardeates fuiſſe, qui duce Lucero Ardeæ Rege auxilio fuerint Romulo adverſus Tatium, & Sabinos bellum gerenti. *Feſt.* Alii fuiſſe Hetruſcos, qui duce Galerito Lucerino, ſeu Lucumone Romanis adverſus Sabinos opem tulerint, & bello confecto Romæ remanſerint, appellatos eſſe a ſuo Rege. *Junius* apud *Varonem l. 4. de L. L. Aur. Vict. de Vir. Illuſtr.* Hi tertiam ex tribus primis Tribubus Populi R. effecere. *Dionyſ. A. Liv.* appellantur tertia Centuria Equitum. Sedes illis inter Palatium, & Capitolium data eſt. ¶ Prima hujus vocis ſyllaba dubiæ eſt quantitatis. *Ovid. Faſt. 3. v. 132.* Quoque vocant Ramnes, Luceribuſque dedit. *Prop. l. 4. el. 1. v. 31.* Hinc Taties, Ramnesque viri, Lucereſque coloni.

Lucĕria, f. 1. *Lucera*, urbs Apuliæ Dauniæ, in R. Neapol. in prov. Capitanata, in planitie. Ibi lanæ optimæ conficiebantur. *Hor. l. 3. od. 15.* ¶ Lucria item, ſeu Nuceria, *Lucara*, opp. nunc caſtr. Gall. Ciſpadanæ, ad Padum fl. in Duc. Mantuano.

Lucĕrius, m. 2. λυκέριος, Ardeæ Rex, qui auxilio fuit Romulo adverſus Tatium. *Feſt.*

Lucerna, æ, f. *lucerna*, נר, Germ. *ein kertz, liecht*, Gall. *lumiere, lampe*, Hiſp. *candil*, λύχνος, inſtrumentum, quod uno, vel pluribus ellychniis in eo accenſis, oleoque fotis, nobis lumen præbet, a *lyceo*. *Cic. 4. Acad.* Itaque Timagoras Epicureus negat, ſibi unquam, aum oculum torſiſſet, duas ex lucerna formulas eſſe viſas. ¶ Lucernarum alia ſimplex eſt, quæ habet partem unam tantum expoſitam, & quæ uno ellychnio contenta eſt, quæ *cubicularia* dicitur, alia *dimyxos*, ad duo ellychnia ferenda, alia *trimyxos*, ad tria, alia *polymyxos*, ad multa. *Mart. l. 14. epigr. 40.* Illuſtr

Lucifer, ra, rum, o. 1. 2. *che mena la luce*, נוגה, חלילי בן שחר, φωσφόρος, quod lucem fert. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 27.* Itaque apud Græcos Dianam, eamque Lucferam, sic apud nostros Junonem Lucinam in pariendo invocant. *Ovid. ep. 11. v. 46.* Denique luciferos Luna premebat equos.

Lucif'ĕus, a, um, adject. lucem emittens, illustrans, lucidus. *Cal. Aurel. Acut. 2. 9.* Vapor lucifici solis.

Lucifĭlus, a, um, adj. luce fluens lucidus. *Prudent. Physchom. v. 625.* & *Juvencus l. 4. v. 20. in Matth. c. 24.*

Lucifuga, æ, com. idem ac lucifugus. *Sen. ep. 122. ad fin.* lucifugas homines appellat, qui contra naturam nocte utuntur pro die, qui & λυχνόβιοι dicuntur, quasi lucernarii. Adde *Apul. l. 5. A. A.*

* Lucifŭgax, lucifugus. *Minuc. Fel. in Octav. c. 8. al. lucifuga.*

Lucifŭgus, a, um, *che fugge la luce*, qui fugit lucem, & gaudet tenebris. *Cic. 1. Fin. c. 18.* Lucifugi, maledici, monstruosi, etiam aliis amatoriis levitatibus dediti.

Lucilianus, a, um, adj. ad Lucilium pertinens. *Cic. l. 16. Att. ep. 11.*

Lucillus, m. 2. Poetæ vetustissimi nomen, patria Aurunci, qui primus Latinorum Satyram scribere agressus est. Obiit apud Neapolim anno ætatis suæ 48. publicoque funere elatus fuit. *Cic. 2. de Or. c. 9.* C. Lucilius homo doctus, & perurbanus dicere solebat, ea quæ scriberet, neque ab indoctissimis, neque a doctissimis legi velle, quod alteri nihil intelligerent, alteri plus fortasse quàm ipse.

Lucina, f. 1. *dèe Diane*, Dea partium præses, eadem ac Luna, sive Diana, quæ & Juno Lucina appellabatur, item Luna Lucifera, & Diana Lucifera. *A luce* enim, vel *lucco* est *Lucina*, & a *Lucina* per contractionem *Lyne*, *Var. l. 4. de L. L. Cic. 2. de nat. Deor.* Adhibetur autem ad partus, quod ii maturescunt aut ferme nonnunquam, aut plerumque novem Lunæ cursibus. *Ter. Andr.* Juno Lucina fer opem. *Virg. in Pollionem.* Casta sive Lucina, tunis jam regnat Apollo. *Id. 3. Georg. v. 60.* Æras Lucinam, justosque pati Hymenæos.

Lucīnus, a, um, adj. a luce, ut lucinæ horæ, quibus fell. in lucem edimur, apud *Prudent. l. 2. adv. Symm. v. 222.* Et qui lucinas tribuo nascentibus horas.

Luciparens, tis, idem, ac lucifer, ut luciparens nox, apud *Avien. in Phænom. Arat. v. 854.*

Lucipor. V. Marcipor.

Lucĭtor, oris, m. lucis auctor. *Prudent. Cathemer. 3. v. 1.*

Lucĭfĭco. V. Lucesco.

Lucius, m. 2. prænomen est Romanis familiare, quod idcirco illi, qui primo hoc prænomine fuit appellatus, imposítum creditur, quia prima luce natus fuerit. *Fest.* alii deducunt a Lucumonibus pop. Hetruriæ.

Lucius, ii, m. genus piscis, qui & lupus dicitur, stagna colens, & ranas infestans. *Auson. Mosella, v. 120.*

* Lucomones, Lucomus. V. Lucumo.

Lucratio, onis, f. *guadagno*, actus lucrandi. *Tert. l. 2. ad Uxor. c. 7.* Spem lucrationis accipere.

Lucrativus, a, adject. lucrum afferens, *lucroso*, περίεργος. *Quinct. l. 10. c. 7.* Neque vero tam ullus est dies occupatus, ut nihil lucrativæ operæ ad scribendum, aut legendum capi aliquo momento temporis possit.

Lucretia, f. 1. fil. Sp. Lucretii Tricipitini Præfecti Urbis Romæ, uxor L. Tarquinii Collatini, quam Sex Tarquinius Superbi filius, Collatiæ ab ea hospitio fuscepius, cum precibus exorare nun posset, vi oppressit. *V. Liv. l. 1. ad fin.*

Lucretilinus, a, um, adject. ac Lucretilem spectans, ut Lucretilinus sol apud *Cic. 6. Att. ep. 11.* Al. leg. *Lucretinus.*

Lucretilis, m. 3. mons in Sabinis, valli imminens, per quam Farfarus fl. decurrit. Sed Acron Horatii interpres illum Latio Gabiis proximum statuit. *Horat. l. 1. od. 17.*

Lucretius, m. 2. Poeta Latinus, qui Ciceronis ætatem non multo antecessit. Scripsit de rerum natura libros sex elegantes, sed archaismis refertissimos. ¶ Perit furore, propinato sibi ab uxore Lucilia veneficio poculo. *Ii v. in Chronic. Euseb.*

Lucrĭfacio, is, ci, actum, a. 3. הרוח, נעבד, *guadagnare*, κερδαίνω, lucrifacio, lucrum facio. *Cic. Ver. 7. c. 24.* Stipendium omne lucrari. ¶ Lucrari malum aliquod eodem modo dicitur, quo Lucrifaceræ injuriam. V. *Lucrifacio. Cic. Ver. l. 1. c. 12.* Lucretur indicia veteris infamiæ. h. e. impune ferat. *Stat. l. 9. Theb.* Lucrari mœsam fati, *differir la morte.*

Lucrŏsus, a, um, *utile*, κερδαλέος, plenus lucro. *Ovid. 2. Amor. eleg. 10.* Cur mihi sit damno, tibi sit lucrosa voluptas. *Pl. l. 37. c. 12.* Neque est alia fraus vitæ lucrosior. *Id. l. 18. c. 31.* Id peræque lucrosissimum.

Lucrum, cri, n. *guadagno*, *utilità*, הון, תועלה, נעבד, Ger. *gewinn*, *nutz*, Gal. *gain*, *profit*, His. *ganancia*; κέρδος, quæstus, utilitas, a sup. *lutum* verbi *luo*, solvo. *Varro l. 4. de L. L.* Aliqui putant, dici a *lucis*, propriteque so notari lucorum proventum, ut nempe prima fua acceptione lucrum idem fuerit, quod *lucar. Cic. 5. Tusc.* Alii emendi, aut vendendi quæstu, & lucro ducerentur. ¶ *Lucri est*, significat prodest, vel utile est. *Plaut. Amph.* Lucri est, quod miseriam deputat. ¶ *Lucro est*, idem ac lucri est. *Cic. 7. Verr.* Quibus, utri nostrum cecideritne, lucro futurum est. ¶ *Deputare*, vel *ponere in lucro*, est ramquam lucrum æstimare. *Ter. Phorm. 2. 1.* Quicquid præter spem evenit, omne id deputabo in lucro. *Cic. pro Flacc.* Et me hoc in lucro ponere, atque aliud agere patiantur. Eodem modo *Hor. l. 1. od. 9.* Quem sors dierum cumque dabit, lucro appone. ¶ *Vivere de lucro* dicitur ille, qui magno vitæ periculo elapfus est. *Liv. l. 40. c. 8.* De lucro, pater, vivere me scito. ¶ *Facere rem aliquam lucri*, est lucrum facere alicujus rei. *Nepos in Thrasyb. c. 1.* Quæ ille universa naturali quodam bono fecit lucri. ¶ Lucrum masc. genere habet *Plaut.* apud *Non.* Unde tu prægrandem lucrum facias.

Lucta, æ. f. *lotta*, נפתול, Ger. *ein kampff*, *das ringen*, Gal. *lutte*, His. *lucha*, παλαι, certaminis genus, unum ex Græcorum pentathlo, quo alius alium prosternere in terram nititur. *Sidon. l. 2. ep. 1.* Palæstritarum luctæ. *Auson. ep. 93.* Ne quis certamine luctæ, nec cursu te, Lyce, præsereat.

Luctāmen, ĭnis, n. 3. idem ac luctatio. *Virg. 8. Æn. v. 89.* Rom ut luctamen abesset. *Lampr. in Alex. c. 37.* Operam luctaminibus mollioribus dare.

Luctans, antis, nom. ex partic. qui luctatur, & certat. *Virg. 1. Æn. v. 57.* Luctantes venti. *Id. 4. Æn. v. 696.* Luctus anima. *Ovid. 4. Met. v. 358.* Luctantia gemina carpere.

Luctatio, onis, f. παλαισμα, actus luctandi, conatus, nisus, *sforzo*. *Liv. l. 21. c. 36.* Terra ibi luctatio erat, ut a lubrica glaeie non recipiente vestigium, &c. ¶ Per translationem accipitur pro pugna, sive contentione, seu concertatione, *contesa*, *Cic. 2. de Fin. c. 14.* Nam cum Academicis incerta luctatio est, qui nihil affirmant. *Senec. l. 5. nat. qu. c. 13.* Spiritus incluit, & in exitum nitentis luctatio.

Luctātor, oris, masc. *lottatore*, παλαιστής, qui lucta cum altero contendit. *Ovid. in Ibin, v. 393.* Ut jacet Aonio luctator ab hospite fusus. *Plaut. Pseud. 5. 1. 6.* Magnum hoc vitium vino est; pedes captat primum: luctator dolosus est.

Luctātus, us, m. 4. idem, quod luctatio. *Pl. l. 8. c. 12.* Scit ille imparem sibi luctatum contra nexus. Adde *l. 32. c. 2.*

Luctĭfer, a, um, *che apporta pianto*, γοοφόρος, ferens, vel nunrians luctum. *Sen. Her. Fur. 687.* Hic vultur, illic luctifer bubo gemit.

Luctificabilis, le, o. 3. quod luctu affectum est. *Pers. sat. 1. v. 79.* Antiopa ærumnis cor luctificabile fulta.

Luctĭfĭcus, a, um, *che induce pianto*, γοώδης, quod luctum inducit. *Cic. 2. Tusc. c. 10. ex poeta.* Luctifica clades nostro insius corpori.

Luctĭsŏnus, a, um, γοόφωνος, luctum sonitu præseferens. *Ovid. 1. Met. v. 733.* Et gemitu, & lacrymis, & luctisono mugitu.

Luctĭto, as, n. 1. freq. a lucto, apud vet. *Prisc. l. 8. pag. 797. Putsch.*

Lucto, as, avi, atum, n. 1. idem, ac luctor. *Ter. Hec. 5. 3. 31.* Dicitque se illi anulum, dum luctat, detraxisse.

Luctor, aris, d. 1. *lottare*, *giuocare alla lotta*, התאבק, נפתל, *Germ. ringen*, Gal. *lutter*, His. *luchar*, παλαίω, est lucta contendere, quod fit cum duo se invicem complectentes alter alterum in terram dejicere conatur. *Virg. 6. Æn. v. 643.* Et fulva luctantur arena. ¶ Item niti, conari, cum labore aliquid agere, certare. *Ovid. 4. Trist. el. 5.* remis ad opem luctare ferendam. *Quinct. l. 5. c. 13.* Est & illud vitium nimium solliciti, & circa omnia momenta luctantis. *Liv. l. 7.* An æquum esse, dedititios suos illa fertilitate perfrui, se militando sessos in pestilenti, atque arido solo luctari? *affaticarsi in darno. Sil. l. 10.* Luctari mortis, *combatter colla morte. Id. l. 14. v. 454.* bonus ille per artem luctari pelago. ¶ Translate *Cic. l. 1. de Or.* Non luctabor recum, Crasse, amplius. h. e. non disputabo.

Luctuōse, adv. *lutuosamente*, בקינה, cum luctu. *Varr. l. 4. L. L.* Luscinia luctuose canere existimatur. *Liv. l. 28. c. 39.* Imperatores vestri luctuosius nobis prope, quam vobis perierunt.

Luctuōsus, a, um, *pieno di pianto*, נוקנן, *Splusdns*, luctu plenus. *Hor. 3. Car. Ode 6.* Dii multa neglecti dederunt Hesperiæ mala luctuosæ. ¶ Dicitur etiam luctuosum, quod luctum affert. *Cic. 1. Ag.* Quam mehercle ego præconi huic ipsam luctuosam, & acerbam prædicationem futuram puto. *Id. pro Quinct.* Luctuosum est tradi alteri cum bonis, luctuosius inimico. *Id. 2. Philip.* Luctuosissimum bellum.

Luctus, us, m. *pianto*, בכי, קינה, Ger. *klag*, *leid*, Gal. *pleurs*, *gemissemens*, His. *llanto*, *llanto*, πένθος, Sphidns, γόος, est dolor extrinsecus, apparens ex aspectu, lacrymis, gestibus, aut clamore. *Cic. 4. Tusc. c. 8.* Luctus, ægritudo ex ejus qui charus fuerit, interitu acerbo. *Id. 3. Off.* Theseus in maximis luctibus fuit. *Id. in Pison.* Aliquem luctu afficere. ¶ Sæpe etiam pro habitus, vultusque, & vestis luctus dicitur. Unde post Cladem illam Cannensem Senatus consulto cautum est, ne matronæ ultra triginta dies in luctu essent, ut narrat *Liv. l. 22. c. 56.* Quod decerum pro dolore accipi non potest, quandoquidem ia potestate Senatus non erat dolori imperare, sed potius pro veste lugubri, cæteritique exterioribus doloris indiciis. ¶ Antiqui etiam efferebant, luctus, lucti, per 2. decl. *Accius* apud *Non. c. 8. n. 17.* Cessò hinc ire, & rapere lucti vestem in lecto conjugis.

Lucu, dicebant Veteres pro luce, hoc est die. *Donat. ad Ter. Adelp. v. 3. 55.*

Lucubratio, onis, f. *vigilia*, *fatica Fatta vegghiando*, עמל, γυκτερεσία, ἀγρυπνία, vigilia, & opus, quod fit lucubrando. *Cic. 1. de nat. Deor.* Nam ista, quæ vos dicitis, sunt tota commentitia, vix digna lucubratione anicularum. ¶ Sunt & lucubrationes rusticanæ, vesperrinæ, & antelucanæ, quando a vespere, & ante lucem conficiuntur intra villam opera rei rusticæ conducibilia. *Col. l. 11. c. 2.* Item ad lucubrationem vespertinam pajos decem conficere, totidemque per antelucanam lucubrationem. Adde *Pl. l. 18. c. 26.* ¶ Sumitur interdum lucubratio pro rebus, quæ per lucubrationem fiunt. *Cic. l. 9. Fam. ep. 1.* Ferire meam lucubrationem nolui, & eam ipsam Caninio dedi. ¶ Item pro spatio noctis unius lucubrando actæ. *Auson. in ep. præfixa Centoni nuptiali.* Opus die uno, & addita lucubratione properatum.

Lucubratiuncula, æ, f. brevis lucubratio. *Gell. in præf.* Si cui forte voluptas erit, lucubratiunculas istas cognoscere.

Lucubratorius, a, um, adj. ad lucubrandum aptus, aut Lucubratoria lecticula, in qua lucubrare solebat Augustus, scribente *Suet. in ejus vita, c. 78.*

Lucubratus, a, um, lucubrando elaboratus. *Cic. in Parad. præam.* Accipies igitur hoc parvum opusculum lucubratum his jam contractioribus noctibus. *Mart. l. 4. epig. 90.* Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis. *h. e.* lucubrando transacta.

Lucŭbro, as, avi, atum, n. 1. *vegghiare*, *comporre qualche cosa vegghiando*, Ger. *bey der nacht arbeiten*, Gal. *veiller de nuit*, His. *velar trabajando*, νυκτοφυλακέω, προσκαρτερέω, vigilo, & nocte ad lucernam aliquid compono, a *luce*, quasi *lucibro. Liv. l. 1. c. 57.* Inter lucubrantes ancillas fedentem invenit. *Apul. A. l. 6.* Lucubrare viam. *h. e.* noctu iter facere.

Lucŭlente, adv. באר היטיב, quare, & splendide. *Cic. de Div. l. 1.* Cum ipse paucis interpositis versibus dicat satis luculente. ¶ Aliquando ponitur pro aperte. *Cic. de Clar. Orat.* Et luculente scripserunt, etiamsi minus, quam tu, polite. ¶ Luculente diem habere, est laute, & opipare se tractare. *Plaut. Epid. 1. 2. 54.* Eamus intro ad te, ut hunc hodie diem luculente habeamus. ¶ Luculente vendere, apud *eumd. Merc. 2. 3. 88.* est prospere, cum lucro.

Luculenter, adv. idem, ac luculente. *Cic. 2. Fin.* Cum Græce, ut videor, luculenter sciam. *h. e.* satis, vel abunde. *Id. Q. Fr. l. 3. ep. 5.* Sane texebatur opus luculenter. *h. e.* apte, & prospere.

Luculentia, æ, f. splendor, nitor. *Arnob. l. 3.* Verborum luculentias a Cicerone sumere.

Luculentitas, atis, f. λαμπρότης, splendor, magnificentia. *Laberius Tucca, c. 2. v. 510.* Dominus noster luculentitate captus.

Luculentus, a, um, *pieno di luce*, *illustre*, מבואר היטיב, טהור, בהיר, נוגה, Ger. *klar heiter*, *scheinbar*, Gal. *fort clair*, His. *lleno de luz*, *muy claro*, διαυγής, ἐμφανὴς, luce plenus, splendens; a *lux*. Proprie dicitur de foco, aut camino, sed metaphorice ad orationem, atque alia transferrur. *Cic. 7. Fam. ep. 10.* Camino luculento utendum. *Plaut. in fragm. Cornicular.* Pulchrum, & luculentum hoc nobis evenit prælium. *Id. Epid. 3. 2. 5.* Proh dii immortales, mihi hunc diem dedistis luculentum! *Id. Castell. 2. 3. 18.* Luculenta familia. ¶ Aliquando accipitur pro ornato, perspicuo, & aperto. *Sall. in Catil. c. 52.* Tum M. Tullius orationem habuit luculentam, & utilem Reip. *Cic. 12. ad Att. ep. 21.* Luculentoribus verbis rem comprehendere. ¶ Aliquando pro probato, & optimo. *Plaut. in Rud. 5. 3.* Vin' ibi luculentam conditionem ferre me? Sic luculentus scriptor, apud *Cic. 7. Attic. ep. 17.* ¶ Aliquando pro divite. *Plaut. Capt. 2. 2. 76.* Multos jam lucrum luculentos homines reddidit. ¶ Aliquando pro magno. *Cic. 7. Phil.* Luculentam tamen ipse plagam accepit, ut declarat cicatrix. ¶ Aliquando pro pulchro, ut luculenta forma. *Ter. Heaut. 3. 2. 12.* Luculenta facies. *Aul. l. 4. A. 4.*

Lucullānum, n. 2. olim Megaris, *Castel dell' Ovo*, arx in mari apud Neapolim urb. Campaniæ, in insula parva, ante portum Neapolitanum, cui ponte jungitur.

Lucullānus, a, um, adj. *Sidon. Panegyr. Anthem. v. 511.* Lucullanis freta cincta carinis.

Luculleus, a, um, adj. ad Lucullos pertinens, ut Luculleum marmor, quod sc. Lucullus Romam invexit, apud *Pl. l. 36. c. 6.*

Lucullĭānus, a, um, Lucullanus. *Suet. in Tiber. c. 73.* obiit in villa Lucilliana.

Lucullus, m. 2. λευκόλλος, nomen nobilissimi Romani, & divisimi, Pompeji, & Ciceronis æqualis, qui in Quæstura amplissimum populo munus edidit. Splendidissime cœnabat. Hinc *Lucilli cœne* in proverbium abiere. Maxime ingenium, & rabularum amore flagravit. Ingravescente ætate, cum jam desipere cœpisset, tutela ejus M. Lucullo fratri permissa est: Vide latius vitam ejus apud *Plut. in Lucullo.*

Lucullus, i, m. *boschetto*, אשל, parvus lucus. *Auctor vitæ Horatii, quem nonnulli Suet. esse putant.* Domus ejus ostenditur circa Tiburtini luculum.

Lucumo, & Lucomo, & per sync. Lucmo, onis, m. Rex, Præfectus. Vox est Thusca, ex Λυκκίων, Lycaon, quod fuit nomen Regis Arcadiæ, a quo Arcadia aliquando Lycaonie nomen habuit, qui in lupum a Jove commutatus dicitur, ut præter Poetas tradit *Pausan.* Thusci enim ex Arcadia venere. Sed alii putant, Lucumonem dici a Syriaco *luca* significante senem, & *moni* significante rationem, sapientiam. *Serv. in Æn. v. 475.* Thusciæ duodecim Lucumones habuit, ideft Reges, quibus unus præerat. Et *in illud 5. Æn. v. 560.* Tres equitum numero turmæ, *Lucumones* exponit Thuscos. Hinc ille, qui cum exercitu Hetruscorum Romulo cum T. Tatio, & Sabinis bellum gerenti auxilium tulit, Lucumo ab Historicis quasi nomine proprio appellatur. ¶ Sumitur etiam pro melancholico, vel insano. Nam λυκκων, apud Græcos utramque habet notionem. *Fest.* Lucumones quidam homines ob insaniam dicti, quod loca, ad quæ venissent, infesta facerent. *Auson. ep. 4. v. 62.* Salito decies si cor purgeris æcto, anticipesque tuum. Samii Lucumonis acumen.

Lucunculus, m. 2. dim. a lucus. *Afran.* apud *Non. c. 2. n. 483.* Pistori nubat: cur non scribillatio, ut mittat fratris filio lucunculos? *Apul. l. 10. Met.* Panes, crustula, lucunculos, & complura fcitamenta.

Lucuns, untis, f. edafii genius, quasi λιβάδων, vel γαλακτίνης, quia farina, quæ alba est, aspergebatur. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 483.* Ac nulla ambrosia, ac nectar, non aliis; fardæ, panis, pemmia, lucuns, cibu' qui purisi' multo est. Al. *lucunser.*

* Lucunter. V. Lucuns.

Lucus, ci, m. *bosco*, *selva*, יער, אשרה, אשל, δένδρος, πέμενος, nemus, sylva sacra, locus arboribus consitus aquam habens, Disique facer, a λόχος, *insidiæ*, aut a λοχμὴ, *sylva*, quia insidiantibus est apta. *Quinct. l. 1. cap. 6.* lucum dici putat per antiphrasim, quod umbra opacus parum luceat. Describitur lucus a *Valla l. 4. c. 56.* Lucus nequaquam cæduus est, quin potius manu consitus, religiosusque, atque vel alicui Deo, vel alicujus hominis eineribus consecratus. Itaque aut circa Delubra Numinum, aut circa sepulchra positus est. *Virg. 1. Æn.* Lucus in urbe fuit media lætissimus umbra. Ubi *Serv.* Ubicumque Virg. lucum ponit, sequitur etiam consecratio, ut *Luco tum forte parentis Pilumni Turnus sacrata valle sedebat. Cic. pro Mil.* Vos enim Albani tumuli, atque luci, vos, inquam, implori, atque obtestor.

Lucus, m. 2. *Lugo*, opp. amplum Æmiliæ, a Foro Livii 14. M. P. Ferrariam versus 35.

Lucus Feroniæ, col. & opp. medit. Hetruriæ Capenatibus proximum. ¶ Item *Pietra Santa*, opp. Hetruriæ, apud olim litor. inter Lucam, & Lunam. Nonnulli est *Bientina*, pag. inter Florentiam, & Lucam.

Ludia, æ, f. 1. ὀρχηστρὶς, ὑποκρινὴ, mulier gesticularrix, quæ saltu, & gesticulatione homines oblectat, mulier, quæ artes ludicras exercet, vel uxor, aut amica ludii. *Mart. l. 5. epigr. 25.* Hermes cura, laborque ludiarum. *Mart. Capel. de nupt. Philologiæ.* Ludiam quamdam Gaditanam saltantem vidimus semicinctam.

* Ludiarius, a, um, ad ludos pertinens, ut Ludiaria pecunia, inscr. apud *Donium class. 2. n. 76. 77.*

Ludibriōse, adv. cum ludibrio. *Ammian. l. 26. c. 6.* Ludibriose fublatus.

Ludibriōsus, a, um, adj. ludibrio plenus. *Ammian. l. 25. c. 5. (al. cap. 13.)* Ludibriosa aufpicia.

Ludibrium, ii, n. *scherno*, שחוק, משחק התול, Ger. *spott*, *spott werck*, *gespott*, Gal. *appartenant a jeu*, *moquerie*, His. *pertinecente a juego*, κωμῳδία, quod ludimus, deridemusque, res vana, & deridenda, a *ludus*, ut *manubrium a manus*. *Macrob. ad Cicil. 5. Som. ep. 1.* Ludibrio aliquem ludere. *Cic. pro Domo.* Libertatis fignum posuisti ab ludibrium impudicitiæ. *Id. in Parad. l. 1. c. 2.* Ille hæc ludibria fortunæ ne fu a quidem putavit. ¶ *Habeti ludibrio*, est derideri, illudi. *Ter. Hec. 4. 1. 11.* Non sic ludibrio tuis fadis habitus essem. *Id. ib. 1. 2. 74.* Eam ludibrio haberi, *h. e.* eam virizri. ¶ Esse alicui ludibrio. *Cic. ad Brut. ep. 2.* Nec pari, fceleratissimo hosti ludibrio esse Imperium Populi Romani. ¶ Debere ludibrium. V. Debeo. ¶ *Ludibrium* interdum dicitur de ipso homine, qui ludibrio habetur. *Liv. l. 1. c. 56.* Is ab Tarquiniis ductus Delphos, ludibrium verius, quam comes.

Ludibundus, a, um, *chi giuoca*, משחק, *mallan*, quasi ludens, & nullo negotio faciens aliquid. *Cic. Ver. 5. c. 67.* Si Vultejum habebis, omnia ludibundus perficies. *Id. ad Tiron. l. 16. Fam.* Postridie in Italiam ad Hydruntem ludibundi perveniinus.

Ludĭcer, cra, vel ludĭcrus, a, um, *da giuoco*, *vile*, παιγνιώδης, luforius, jocularius, levis, a *ludus*. *Prifcian. l. 7.* dicit esse tertiæ declinationis, ut *volucer*, *cris*, *cre*, inde esse ablativum *ludicri*. In Onomastico est *ludicrus*. Et probat eiam Perottus. Sed *ludicer* esse dicendum, in Animadversionibus Grammaticis Vossius citendit. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 37.* Pueri etiam cum cessant, exercitatione aliqua ludicra delectantur. *Id. de Orat.* Ars ludicra armorum & gladiatori, & militi prodest. *Virg. 12. Æn.* Neque enim levia, aut judicra petuntur Præmia. ¶ Ars ludicra, fpecificum pro histrionica, & scenica fumitur. Unde artem facere ludicram, est histrionicam exercere. *Plaut. Aul. 4. 3. 3.* translate, Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram, id est subsilire. ¶ Ludicræ tibiæ, quibus uti solebant in ludis ad modos faciendos. *Plin. l. 16. cap. 36.* Nunc sacrificæ Tuscoram e buxo, ludicræ ribiæ loro, solubique afininis, & argento fiunt. ¶ Ludicra nox, quæ ludendo transigitur, *Tac. l. Ann. c. 50.*

Ludĭcre, adv. *da giuoco*, *scherzando*, per ludum. *Apul. l. 9. Met.* Astu mercetrico ludebat ludicre. *Enn.* apud *Non. c. 2. n. 505.* Pars ludicre jactant.

Ludĭcrum, cri, subst. n. *cosa da scherzo*, משחק, Ger. *freudenspiel*, *gauckelerspiel*, Gal. *farcerie*, *jeu de bateleur*, His. *cosa de burla*, *y juego*, παίγνιον, ludus, & quæcumque res jocularis, & non seria. *Catul. de nupt. Mall. v. 22.* Nec Hamadryades Deæ ludicrum sibi rofcido nutriunt humore. *Plin. l. 5. cap. 11.* Quæ in proveribiis ludicrum vertere. ¶ Accipitur etiam pro ludis, seu spectaculis. *Tac. Ann. 1. c. 54.* Indulserat ei ludicro Augustus, h. e. ludis Augustalibus. *Liv. l. 27.* Quod Olympiæ ludicrum ea ætate fururum erat.

Ludĭcrus. V. Ludicer.

Ludĭfico, is, a. 3. *dèpraver*, idem quod ludifico. *Plaut. Epid. 5. 2. 41.* Quomodo me ludificesti de illa conductitia fidicina?

Ludĭficabĭlis, le, o. 3. κωμῳδούμενος, plenus ludo, jucundirate. *Pla. Cas. 4. 1. 2.* Neque ufquam ludos tam festivos fieri, quam hic intus fiunt ludificabiles feni nostro.

Ludĭficātor, onis, f. משחק, לצים, deceptio, fraus, tergiversatio. *Cic. pro Sex. c. 35.* Cum omni mora, ludificatione, calumnia Senatus auctoritas impediretur.

Ludĭficātor, oris, m. qui ludificat. *Plaut. Mostell. 5. 1. 18.* Ego illum ante ædes præstolabor ludificatorem meum.

Ludĭficatus, a, um, nom. particip. passivæ significationis a ludifico, deceptus, *ingannato*, *burlato*. *Sallust. Jug. c. 50.* Ludificati incerto prælio. *Apul. l. 10. A.* Ludificato judicio pœnam facinoris evadere. ¶ Est etiam particip. depon. *Silius l. 7. v. 644.* nunc lævus in orbem, Nunc dexter levibus flexo per devia gyris Ludificatus equo

Ludĭficātus, us, ui, m. 4. ludificatio. V. Ludificus.

Ludĭfico, as, avi, atum, a. 1. *burlare*, *ingannare*, *beffare*, התל, צחק, התלהלה, Ger. *verspotten*, *fatzen*, Gal. *se mocquer de quelcun*, His. *escarnecer*, ἐμπαίζω, ἐμπαίγμαι, per ludum fallo, decipio. *Plaut. Amph. 2. 1. 38.* Qui herum ludificas dictis delirantibus. *Sallust. Jug. c. 40.* Pacis mora consulem ludificare.

Ludĭficor, aris, atus sum, depon. 1. idem ac ludifico, *ἐπιτρωπεύω*, *Ter. Eun. 4. 3. 3.* Tu me hic eriam, nebulo, ludificabere? *Plaut. Most. 4. 3. 41.* Te ludificatus, & me hodie in perpetuum modum. *Cic. pro Rosc. Amer. c. 20.* Aperte ludificari, & calumniari. *Liv. l. 39.* Qui ludificari priorem locationem erant. *Flor. l. 2. c. 2.* Ludificari rostra fuga, h. e. declinare imperium rostratarum navium irruentium.

Ludĭficus, a, um, adjecti. ludificans, ludificabilis, decipiens. *Plaut. Pæn. 5. 5. 2.* Me sibi habeant feurræ ludificis cayeis. Al. leg. *ludificatui.*

Ludimagister, m. 2. *maestro di scuola*, מורה, מלמד, γραμματοδιδάσκαλος, γραμματιστής, qui ludo litterario præest. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 26.* Sed cum agellus eum non satis alerer, ut opinor, ludimagister fuit. *Mart. l. 10. epigr. 62.* Ludi magister parce simplici turbæ. ¶ Legitur etiam *Magister ludi* apud *Cic. Div. in Ver. c. 14.* Ludio, onis, m. idem, ac ludius. *Liv. lib. 7. c. 2.* Ludiones ex Hetruria acciti ad tibicinis modos saltantes.

Ludius, dii, m. *giocolatore*, משחק, Ger. *spielmann*, *gauckler*, Gal. *bateleur*, *joueur*, His. *truhan*, *albardan*, ὀρχηστὴς, κρεκτὴς, jocilator, histrio. *Turnebus l. 6. Adversar. 26.* & *Vossius ad Catull. Dionysi Halic.* hic declinatur Ludii, five Ludiones erant pueri impuberes, elegantibus tunicis induti, galea insuper, ense, & parma armati, Circensibus, & Theatralibus pompis ordine incedere soliti, veluti pompæ ducces, Saliis similes. Dicitur hæc vox a *ludus*, sed in vet. lib. scribitur & *Lydius*: *Tom. I.*

Ludo, is, si, sum, n. 3. *giuocare*, צחק, התל, שעשע, Ger. *spielen*, Gal. *jouer*, His. *jugar*, *burlar*, παίζω, est ludo delectationis causa sese exercere, a *Lydis*, qui ludos invexere in Hetruriam, unde eos accepere Romani. Construitur fere cum ablativo rei, qua luditur. *Cic. Phil. 2.* Qui non dubitavit vel in foro alea ludere. *Plaut. Most. 5. 2. 36.* Scis, solere illanc ætatem tali ludo ludere. ¶ Item cum acc. ludum. *Ter. Eun. 3. 5. 38.* Consimilem luserat jam olim ille ludum. ¶ Imo reperitur cum acc. instrumenti. *Suet. in Aug. c. 70.* Aliquando ut vincat, ludit aridue alcam. ¶ *Ludere suo corio*, est de suo largiri, aut suo sumptu, perjucoque quidpiam aggredi. *Ludere alieno corio*, est in re aliena munificum se præbere, & liberalem. *Mart. l. 3. epigr. 16.* Ut velles corio ludere cordo tuo. ¶ *Ludere in numerum*, est saltare ad rhythmi modum, & sonum cantilenæ. *Virg. Ecl. 6. v. 27.* Tum vero in numerum Faunosque, ferafque videres ludere. ¶ Interdum verfibus scribere, sed non nisi in opusculis fere, qualia sunt epigrammata, & elegiæ. *Virg. 1. Ecl.* Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. *Id. 4. Georg. ad fin.* Carmina qui lusi pastorum. ¶ Frequenter usurpatur pro jocari. *Cic. de nat. Deor. l. 3.* Cum Deos nihil agere, nihil curare confirmat, ludere videtur. *Id. de Or. l. 3.* In me quidem ille lusit, ut solet. *Id. 2. Div.* Hoc civili bello quam multa luserunt! ¶ Item pro irridere, illudere, *beffare*, *schernire*. Et tunc activum est. *Cic. l. 2. ep. 12.* Eum lusi jocose satis. *Id. ad Or.* Illam disputationem facetis lusit. *Id. l. 1.* Oratio aut nulla sit, necesse est, aut omnium irrisione ludatur. ¶ Aliquando pro decipere, *ingannare*. *Virg. 1. Æn.* Vana spe lusit amantem. *Ter. Eun. 2. 3.* An potius hæc pari æquum est fieri, ut a me ludatur dolis. ¶ Interdum pro moveri, *saltellare*. *Ter. Adel. 3. 3. 24.* Congrum ifium maximum in aqua finito ludere pauliper. *Virg. l. 9. Æn.* Geminos huic ubera circum ludere pendentes pueros. ¶ *Ludere operam*, est ipsam perdere, & frustra laborare. *Plaut. Cas. 2. 7.* Si nunc me suspendam, nucam operam luserim. *Ter. Phorm. 2. 2. 18.* In illis frudus est, in his opera ludetur. ¶ Dicitur etiam ludere de rebus venereis. *Catul. in Epithalam. v. 211.* Ludite, ut lubet, & brevi libero date. ¶ Ludere etiam dicuntur, qui in gladiatoriis ludis se exercent. *Horat. de arte Poet. vers. 379.* Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis. ¶ Ludere par impar, *giuocare a pajo*, e *caffo*. V. Par.

Ludus, di, m. *giuoco*, שעשועים, Ger. *ein spiel*, Gal. *jeu*, His. *juego*, παίγνιον, quodvis ludicrum ad animi recreationem, vel corporis exercitationem fieri solitum, propósita tamen quadam lucri spe, & damni periculo. Nam quæ ad folam voluptatem fiunt, *Valla* teste *l. 4. c. 16. lusus* proprie dicuntur, vel *lusiones*. Unde ludum alex melius dicimus, quam lusum, & contra lusum trochi melius, quam ludum. Hæc tamen differentia perpetua non est. *Ter. Eun. 2. 3. 8.* Ludum iocumque fuisse dices. *Cic. pro Cæl.* Datur enim concessu omnium huic aliquis ludus ætati. *Hor. l. 1. ep. 14.* Nec luisse puder, sed non incidere ludum. ¶ Differt a joco, quia ut *Valla* inquit, ludus dicitur in factis, jocus in verbis. Sed tamen ludus interdum ponitur pro joco. *Hor. l. 1. Sat. 1.* Sed tamen amoto quæramus seria ludo. Et jocus pro ludo. *Ovid. l. de Arte.* Mille fac esse jocos, turpe esse nescire puellam ludere: ludendo fæpe paratur amor. ¶ Per Synecdochen species ponitur pro cantilena, *canzone*. *Virg. 7. Ecl.* Posthabui tamen illorum mea seria ludo. ¶ Translate accipitur pro re jucunda, & minime falcta difficili. *Cic. de Or. l. 2.* Omnium cæterarum rerum oratio, mihi crede, ludus est homini non hebeti. ¶ Item pro re vana, inani, futili. Hinc *Ludos operam facere*, est operam perdere. *Plaut. Rud. 4. 1. 9.* Jam nunc & operam ludos facit, & retia. ¶ Item pro irrisione: Hinc *Ludos facere*, vel *Ludos aliquem facere*, est illudere, seu irridere, *beffare*. *Ter. Phorm.* Ut ludos facit! *Pla. Capt.* Nunc is te ludos facit. ¶ *Ludos reddere*, est idem, ac ludos facere. *Ter. And.* Hiccine me si imparatum in veris nupriis adortus esset, quos mihi ludos redderet? ¶ Item pro techna, artificio, dolo. *Pla. Amph.* At ar novi jam ludum, id Sofiæ factum est opera. ¶ Metonymice dicitur de loco, in quo aut vires corporis, aut ingenii acumen exercemus, aut etiam in quo pu erí instruuntur a suis præceptoribus, quod etiam Græci κατ' ἐξοχὴν γυμνάσιον vocant gymnasium. Sic dicimus ludum palæstræ, pilæ, gladiatorium, literarium, pro loco ipso, in quo hujusmodi rebus exercemur, aut instruimur. *Suet. in C

Lugubris, & bre, o. *lugubre, funebris*, מספד, Ger. *klaglich*, Gal. *lugubre, de deuil*, Hisp. *lugubre, enlutado, lloroso*. πενθικὸς, quod ad luctum pertinet, ut Vestis lugubris, qua dolorem post necessarii alicujus interitum testamur. *Cic. pro Red. ad Quirit.* Fratrisque mei miserrimi, atque optimi quotidianæ lacrymæ, fordesque lugubres a vobis deprecatæ sunt. *Id. x. Tusc.* Sed illa lugubris lamentatio, fletusque mœrens ex eo est, quod &c. *Hor. l. 1. od. 24.* præcipue lugubres cantus Melpomene. ¶ Lugubria, absolute, pro lugubribus vestibus. *Ovid. Met. 11.* Surgeque, da lacrymas, lugubriaque indue, nec me &c.

Lugubriter, adverb. cum luctu, luctuose. *Apul. l. 3. Milef.* Lugubriter ejulare.

* Luis. V. Lues.

Luitio, onis, f. solutio. *Ulp. ff. de cap. & postlim. rev. l. si patre.* Si patre redempto & ante luitionem defuncto, filius post mortem ejus redemptionis quæritatem offerat, dicendum est, suum ei posse hæredem existere.

Luma, æ, f. קוץ, ἄκανθα, genus herbæ, vel potius spinæ, quæ in pratis nascitur & locis uliginosis, *Festus*. ¶ Apud *Trebel. Pol. in Zenob.* luma accipitur pro fago, ex græco λῦμα. V. *Salmas.*

Lumarius, a, um, adject. ad lumam pertinens, ut lumariæ falces, apud *Var. l. 4. de L. L. c. 31.* quibus lumæ secantur.

Lumbago, inis, f. virium, & debilitas lumborum. *Fest.*

Lumbellus, i, m. lumbulus. *Capit. l. 7. c. 1.*

Lumbifragium, ii, n. lumborum fractura. *Plaut. in Amph.* 1. 1. 258. Nam si me irriratis, hodie lumbifragium hinc auferes.

Lumbricus, m. 2. *vermis*, תולעה, חלילאי, Ger. *regenwurm*, Gal. *ver*, Hisp. *gusano*, ἕλμις, vermis intestinorum. Aliqui volunt, lumbricum primo dici de iis vermibus, qui sub terra nascuntur, deinde de iis, qui ventre animalium. *Col. l. 6. c. 25.* Solent autem vitulis nocere lumbrici, qui fere nascuntur e crustatibus. *Id. l. 6. c. 30.* Solent etiam vermes quasi lumbrici nocere intestinis. ¶ Usurpatur etiam lumbricus, ut dictum est, de vermibus terrenis. *Plaut. Aul. 4. 2. 1.* Foras, lumbrice, qui sub terra crepisti modo. Ubi per metaphoram hominem intelligit, qui ex sordido statu ad summas dignitates evectus est. *Seren. Sammonic. c. 12.* Lumbricos rerræ, fœvumque ex ansere tauco, &c.

Lumbulus, m. 2. dim. a lumbus. *Pl. l. 28. c. 11.* Sicca lippitudo lumbulis suum robis, atque contritis, & impositis tolliur.

Lumbus, bi, m. *lombo*, חלציים, Germ. *eine lende*, Gal. *rable*, Hisp. *lomo*, ὀσφὺς, pars corporis quinque inferioris spinæ vertebras complectens, a cinctura ad nates, a *Inibulus*, sive *Ilibidinæ* quia lumbi sunt Veneris sedes. *Martial. l. 13. epist. 5.* Cera quæ parulo incet ficedula lumbo. *Cic. in Arato.* Cepheus conditur ante lumborum tenus. *Horat. lib. 1. sat. 5. v. 22.* Natæque caput, lumbosque saligno Faste dolat. *Plin. l. 20. c. 3.* Lumborum dolor, *dolor di reni*.

Lumechum, vel Lumæum, i, n. locus lumis plenus, a *luma*. *Var. l. 4. de L. L. c. 31.*

Lumariæ falces, quibus secanæ lumeda, cum in agris serpunt spinæ.

Lumen, inis, n. *lume*, נרות, אור, Ger. *liecht, erklerung*, Gal. *clarté, lumière*, φῶς, lux, splendor, claritas a liquido corpore profecta, a *luceo*, quasi *lucimen*, ut *fulmen* a *fulgeo*, quasi *fulgimen*. *Cic. a. de Div.* Cujus lumine collustrari putatur. *Id. ib.* Radius ejus, & lumen obscurat. *Id. in Brut. c. 75.* Tabulas bene pictas collocare in bono lumine. ¶ *Servius 2. Æn.* lumen a luce distinguit, quod in lumine sit splendor, sed cum fumo, in luce solus splendor. *Virg. 6. Æn.* Nec fulgurea tedi, lumina. *Id. 7. Æn.* Tum fumida lumine fulvo involvi. Verum hæc servii differentia non est perpetua. Nam lumen dicitur de luce solis, & Lunæ, & cæterorum cœlestium corporum, quæ ramen fumi omnino sunt experia. *Ov. 5. Trist. el. 10.* Dum lumen solare rendo. ¶ Metonymice ponitur pro corpore lucido, quodlumen emittit, seu claritatem de se diffundit. *Cic. 1. de Div.* Noctu lumine appolo experrecta nutrix. *Sacc. in Cæs. 37.* Capitolium ardendit ad lumina, h. e. ad luceras. ¶ Item pro eo quod lumen recipit, ut pro oculis, seu pro oculis capiis. *Cic. 5. Tusc.* Democritus, luminibus amissis, alba scilicet, & ara discernere non poterat. *Id. 3. de nat. Deor.* Duo lumina ab animo ad oculos perfolata nos habere voluisset. ¶ Item pro die. *Cic. pro Rab. ex Ean.* Si te secundo lumine hic offendero, moriere. *Virg. 6. Æn. v. 356.* Vix lumine quarto prospexi Italiam. ¶ Translate usurpatur pro colorum claritate. Lumina enim in pictura umbris opponuntur. *Plin. l. 35. c. 5.* Tandem se ars ipsa distinxit, & invenit lumen, atque umbras, differentia colorum alterna vice sese excitante. ¶ Item pro præstantia, indicio, nota. *Cic. de Am.* Quasi lumen aliquod probitatis, & virtutis, *Id. ad de Or.* Cunctis civibus lumen ingenii, & consilii sui porrigentem. ¶ Hinc lumina civitatis dicuntur insignes viri, & clari. *Cic. 3. Cat.* Lumina civitatis extinctа sunt. ¶ Item pro ornamento. Hinc lumina orationis sunt sententiæ, & figuræ. *Cic. 2. de Or.* Ut certis dicendi luminibus ornentur. ¶ Item pro explanatione. *Cic. 5. Tusc.* Nec ullum habuit lumen literarum Latinarum. *Id. 7. Fam. ep. 19.* Doctorem lumenque desiderant. ¶ Item pro claritate, perspicuitate. *Cic. 3. de Or.* Ut oratio, quæ lumen adhibere debet. ¶ Item pro adjumento, ope, subsidio. *Cic. 2. de Or.* Ordinem esse maxime, qui memoriæ lumen afferret. ¶ Significat etiam ipsas fenestras, per quas in ædes lumen admittitur. *Apul. lib. 2. Met.* Conclave obstaris luminibus ambrosum. ¶ Hinc *luminibus obstruere*, est altius ædificando, vel objecto pariete vicinis ædibus lucem derrahere. *Cic. pro Domo.* Primo se luminibus ejus obstructurum minabatur. ¶ Per translationem quoque alterius luminibus obstruere dicimur, cum nominis ejus claritatem obscuramus. *Cic. in Brut.* Sic Catonis luminibus obstruxit hæc posteriorum quasi exaggerata altius oratio. Sic luminibus officere. *Id. pro Rabir.* Nec mensis quasi luminibus officit altitudo fortunæ, & gloriæ. ¶ Ponitur etiam pro capacitate alicujus rei. *Frontin. de aquæd. art. 36.* Longitudo calicis habere debet digitos. ¶ *Lumen præferre menti alicujus*, est consilium dare, opem ferre. Ductum est ab iis, qui nobis in tenebris præluceut. *Cic. pro Sylla.* Vos denique in tantis tenebris erroris, & inscientiæ clarissimum lumen præstitistis menti meæ. ¶ Denique metaphorice lumen usurpatur pro vita. *Luer. l. 3. v. 1047.* Lumine adempto animum moribundo in corpore ponam. *Plaut. Cist. a. 3. v. 12.* Remorare? lumen linque. S. amabo, accurire, ne se interimat.

Lumerum. V. Lumectum.

Luminare, ris, n. *lume, luminare*, מאור, φωστὴρ, ipsum lumen, aut id, quod claritatem, splendorenve de se diffundit. Metaphorice ponitur pro ornamento. Hinc Luminaria appellamus viros eximios, in quibus singularis quidam virtutis splendor elucet. *Cic. 2. Phil. c. 21.* In te autem, M. Antoni, id decrevit Senatus, & quidem inconlumis, nondum rot luminaribus exstinctis.

Luminātus, a, um, adject. *Apul. l. 9. Metam.* male luminatum dicit eam, qui debili visu est.

Lumino, as, avi, atum, a. 1. *illuminare*, האיר, Germ. *leuchten, eralenen*, Gall. *éclairer*, Hisp. *alumbrar*, φωτίζω, illustro. *Mart. Capel. lib. 1.* Quos stellantibus oculis interfinctos crebri vibraqus ignium luminabant. *Apul. in Trismegist.* Qui me videndæ divinitatis tuæ luminasti lumine.

Luminōsus, a, um, *luminoso, lucente*, בהיר, צח, מאיר, φωτεινὸς, quod clarum, & apertum est. *Cic. in Orat. c. 36.* Tum sunt maxime luminosæ, & quasi actuosæ partes quæ. *Vitr. l. 6. c. 9.* Omnia ædificia luminosa ut sint, curare oportet.

Luna, æ, f. *luna*, ירח, σελήνη, una e septem stellis erraticbus, a *luceo*, quasi *Lucina*, quia sola noctu lucet. *Var. l. 5. de L. L. Cic. 2. de nat. Deor.* Luna a lucendo nominata sit. Ea est enim Lucina. ¶ Poëtæ filiam fuisse Hyperionis, neptem Titani, & sororem Solis fabulantur. *Boec. l. 4. Gen.* ¶ Ei currum duatum rotarum attribuunt, qui a duobus equis, uno albo, altero nigro, trahatur, quod pro Jove adversus patruos, & Gigantes steterit. *Id. ibid. Ov.* tamen albis ambobus equis usam asserit, dum *l. 1. de remed. amor.* Ut solet, inquit, in niveis Luna vehetur equis. Alii ejus currum a mulo trahi finxerunt. V. *Mulus.* ¶ Adamata fuit a Pane, cui albi velleris munere gratificata est, ut Nicander, & Virgilius in Georg. cecinere. *Id. ibid.* ¶ Endymionem pastorem adamavit, eumque in Latmio Cariæ monte consopivit, ut dormientem oscularetur. *Cic. 5. Fin.* & 1. *Tusc.* ¶ Ex aere rotem peperit, ut ab Alcina Lyrico Poeta scripsum est. ¶ Veteres mulieres Lunam in partu invocabant. *Cic. 2. de nat. Deor.* Adhibetur autem ad parrus, quod ii matureseunt aut septem nonnunquam, aut plerumque novem Lunæ curibus. Multis nominibus Luna appellari solet a poetis, sed præcipue Luna dicitur, cum in Cœlo est, hobisque lucet; Proserpina, cum apud Inferos, hoc est in hemisphærio inferiore. V. *Mytholog.* ¶ Hæc in fabulis. Ad latinam linguam quod attinet, dicimus, luna prima, secunda, tertia &c. cum post novam Lunam unus, aut alter, aut tertius dies &c. transiit. *Pl. l. 2. c. 9.* & ius idem tridao in mense consistit, septima, octava, nonaque luna. ¶ Lunæ defectus, & labor, *Lucifer*, dicitur, cum luna ita Soli opponitur, ut terræ umbra usque ad ipsam perringens, eam lumine priver. Credebant autem Veteres, tunc lunam laborare, & deficere; ideoque ut subvenirent, æra, & crepitacula pulsabant, qua de re Vid. *Barthium ad Stat. 2. Thebaid.* Hinc *Juvenal. sat. 6. v. 442. de muliere loquaciss ma*. Verborum tanta cadit vis: Tot pariter pelves, tot tinnitnabula dicas Fulsari: jam nemo tubas, nemo æra fatiget: Una laboranti poterit succurrere Lunæ. *Lrv. l. 26. c. 5.* Tantum cum æris crepitu, qualis in defectu lunæ nocte cieri solet, edidit clamorem, ut &c. ¶ Lunæ cornua, passim apud Poet. quod in duo cornua divisa videatur, cum plena non est. Quapropter Luna bicornis dicitur ab *Horat. in carm. sæcul.* ¶ Luna crescens, & decrescens, Luna plena, cava, &c. sæpe legitur apud *Plin. in hist. natur.* & alios. ¶ Luna silens. V. *Silens.* ¶ Lunæ coitus. V. *Coitus.* ¶ Luna sicca. V. Siccus. ¶ Luna assura calceis erat apud Romanos Patriciorum insigne. *Juv. sat. 7. v. 192.* nigræ lunam subtexit alburæ. V. Lunula. ¶ In plurali numero *Solis. c. 32.* Lunis coæptantibus. *Id. c. 37.* Lunis deficientibus.

Luna, f. 1. *Luna*, urbs Hetruriæ, exc. in conf. Liguriæ, ad ost. Macræ fl. cui Sarzana, quæ nova Luna dici potest, ad 3. M. P. succedit, una ex 12. primis Tuscorum coloniis,

Lunāris, & re, o. 3. *lunare*, ירחי, σεληνιακὸς, quod ad Lunam pertinet, ut Lunaris annus, qui mense uno suum efficit cursum. *Cic. in Somn. Scip.* Lunares cursus, *Ov. 16. Met. v. 790.*

Lunaticus, a, um, m. 2. *lunatico*, חולבנה, σεληνιακὸς, qui furore laborat, non ilio quidem perpetuo, sed intervallis quibusdam recurrente, a *Luna*, quia melancholia, qua laborat, accrescit, & decrescit pro ratione Lunæ. *Paul. Jctus l. Boves Dig. de Ædil. edict.* Mancipium lunaticum. *Veget. l. 2. rei vet. c. 18.* Lunaticus oculus. h. e. qui certis temporibus caligat, & cæcutit.

Lunārus, a, um, *lunato, a guisa di Luna*, σεληνοειδὴς, quod est ad Lunæ similitudinem factum, quo habet speciem Lunæ. Tres porro sunt figuræ crescentis Lunæ. Nam modo curvatur in cornua, modo in orbem circumacta est, ut cum est plena, & Soli adversa, modo dimidio orbe cæsa; hoc est cum æqua proportione dividitur. *Col. l. 12. c. 54.* Deinde decussatim ferramento lunato incidito. *Virg. 1. Æn. v. 494.* Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Penthesilea furens. ¶ Lunari calcei gestabantur apud Rom. ab iis, qui e Patricio erant genere; qua de re V. *Lunula*. Hinc *Mart. l. 1. ep. 20.* Lunata nusquam pellis, & nusquami toga.

Lunchus, V. Lonchus.

* Lunella. V. Lunula.

Lunensis, se, o. 3. Lunensis caseus est genus calei sola magnitudine laudatum, quod libratum mille pondus nonnunquam æquabat. Unde inter servorum obsenia referrur. Dictus est a Luna urbe, in cujus agro fiebat, & a Luna fidere, quod ab Hetruscis signatus imagine Lunæ præstabit pueris prandia mille tuis. ¶ Lunensis marmor, genus marmoris, quod in agro Lunæ urbis effoditur, miro candore conspicuum, *Pl. l. 36. c. 6. & 18.*

Luno, as, avi, atum, a. 1. *torcere a guisa di Luna*, בקה, σεληνοειδῆ ποιῶ, est in modum Lunæ, quando in cornua curvatur, flectere. *Ovid. 1. Amor. el. 1. v. 25.* Lunavique genu sinuosum fortiter arcum.

Lunula, æ, f. 1. *Luneta*, שדרון, σεληνοειδὲς, μικτόκυκλος, dimin. a Luna. *Plaut. in Epid. 1. 1. 33.* Lunulam, atque anulum aureolum in digito. al. leg. Lunellam. ¶ Patricii homines apud Romanos lunulas in calceis habebant figura C, quibus significabatur, eos ex numero esse centum illorum Patrum quos primo Romulus in Senatum allegerat. Alii dicunt, ideo hujusmodi lunulas gestasse, ut ostenderent se antiqua Evandri regis stirpe oriundos, qui originem fuam ad Lunam usque referebat. V. *Plutarch. in problem.* & *Rosin. antiquit. Rom. l. 5. c. 36.*

Lunus, i, m. 2. deus idem qui Luna. Quamvis enim feminina vocem eam appellaret, masculum tamen putabat fidra Gentilitas. Unde *masculam Lunam* appellat *Tert. in apolog. c. 15.* & *Spart. in Caracall. c. 7.* tradit, a Carrenis præcipue Asiæ populis ita existimari, ut qui Lunam fœmineo nomine ac sexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus semper inserviat: at vero qui marem deum esse crediderit, is dominetur uxori, neque ullas mulieres patiatur insidias. *Id. ibid. c. 6.* Gum hibernaret Edessæ, atque inde Carras Luni dei gratia veniflet; ¶ Apud *Isidor. l. 19. Orig. c. 3. 3. luna* est cinctus, quem publice habent servi: ita dictus, quia transversas habet purpuras, ideft lunas.

Luo, is, lui, a. 3. *sciogliere*, פדה, Ger. *bezahlen*, Gal. *payer, satisfaire*, Hisp. *saltar, pagar*, λύω, solvo, persolvo, a verbo Græco, quod allatum est. *Cæcr. l. 10. c. 2.* Ni res alienum fuissem. *leg. 78. Dig. ad S. C. Trebell.* Luere fundum a testatore obligatum. ¶ Luere peccata, est delictorum supplicium ferre. *Liv. l. 8. c. 42.* Pro dignitate imperii veitri coactis luere peccata fua. ¶ Luere pœnas, vel supplicium, est dare pœnas, supplicium ferre. *Cic. Att. l. 3.* Itaque mei peccati luo pœnas. *Id. 3. Phil.* Utrum ille pœnas Reipublicæ luat. *Justin. l. 1.* Quicumque capi potuerunt, supplicia crucibus lucrunt. *Claud. de VI. Cons. Honor. v. 140.* piratica puppis Vultato tandem pœnas luitura profundo. ¶ Luere capite est capite plecti, puniri. *Liv. l. 9.* Obsides etiam fexcenti imperati capite luerunt. ¶ Luo etiam significat lavare, eluere, abstergere, a λύω, *lavo*. *Cic 7. Verr.* Cum te maculas furtorum, & flagitiorum tuorum sociorum innocentium sanguine luere arbitrabare. *Id. de Sen.* Qui morte fua luit Collegæ in Cannensi ignominia temeritatem. *Liv. l. 1.* Ut tamen debito fuplicio seculus luerer.

Lupa, æ, f. *lupa*, נאת, Germ. *eine wolffin*, Gal. *louve*, Hisp. *loba*, λύκαινα, fœmina in genere luporum. *Ov. 3. de Arte v.* 8. Kapidæ tradis ovile lupæ. ¶ Etiam meretrices *lupæ* dicuntur, quia luparum instarsunt rapaces. Ea vocis *lupæ* homonymia, ut *Livius* quoque testatur *l. 1. c. 4.* occasionem præbuit fabulæ de Romulo, & Remo, quibus, cum in litore essent expositi, lupa admoviste ubera dicitur. Nam lupa ea non quadrupes, sed meretrix fuit; quæ infantes expositos fuitulit, atque aluit. *Cic. pro Mil. c. 21.* Ille, qui semper secum scorta, semper exoletos, semper lupas ducebat. *Aurel. Vict. de Vir. Ill.* Ad vagitum lupa accurrit, eosque uberibus suis aluit.

Lupanar, aris, n. *bordello*, קובלין, Ger. *ein hurenhauss*, Gal. *bordel*, Hisp. *burdel*, πορνεῖον, πορνοβοσκεῖον, prostibulum, ganeum, locus, in quo lupæ, hoc est meretrices prostant. *Quintil. l. 7. c. 3.* An deprehensus in lupanari cum aliena uxore adulter sit, quæritur. *Juv. Sat. 6. v. 121.* Intravit calidum veteri centone lupanar. Lupanāris, & re, o. 3. πορνικὸς, quod ad lupanar spectat. *Apul. l. 9. Met.* Larem mariti lupanari maculare infamia.

Lupanarium, ii, n. idem, quod lupanar. *Ulp. de pet. hared. l. 27.* In multorum honestorum virorum præsidiis lupanaria exercentur.

* Lupanarius. V. Lupinarius.

Lupanus, i, m. Luporum venator. *Serv. ad. 1. Georg. v. 139.*

Luparus, i, m. *morso*, נחש, Ger. *mundstuck, schauff, harr gebiff*, Gal. *mors de bride*, Hisp. *bocado*, χαλινὸς, frænum asperrimum. Dictum est a lupinis dentibus, qui inæquales sunt. Unde etiam eorum morsus vehementer obest. *Virg. 3. Georg. v. 209.* Et duris parere lupatis. *Sol. c. 45.* Equus qui ipernit lupatos. ¶ Adjectiva forma *Hor. l. 1. od. 8.* Gallica nec lupatis temperet ora frænis. ¶ Lupatum, i, neutr. gen. habet *Mart. l. 1. epig. 105.*

Luperca, æ, f. Dea apud Romanos, quæ lupam Romulo, & Remo mitem, & benignam reddidit. *Arnob. l. 4. pag. 128* Quod abjectis infantibus pepercit lupa non mitis, Luperca Dea est auctore appellata Varrone.

Lupercal, alis, n. λυκαῖον, antrum sub Palatino monte sacratum ab Evandro Pani Deo Arcadiæ, a *Lupercus*, quod fuit ejusdem Panis cognomen, ideo impositum; quod non fineret, lupos in oves fœvire. *Justin. l. 43.* Nam ob eamdem causam multis ante sæculis etiam in Arcadia mons Lycæus Pani fuerat consecratus, & ipse quoque Lycæus appellabatur. Ergo ideo & Evander in Latio Deo gentis suæ sacravit lucum, & nominavit Lupercal, quod præsidio ipsius Numinis lupi a pecudibus arcerentur. *Serv. in 8. Æn. v. 343.* Aliquid Lupercal literarum trajectione factum putant a *lue*, & *caper*, quod sub monte Palatino fuerit quædam spelunca, in qua caprum luebant, hoc est sacrificabant. cujus deinde pelle urbem purgabant. *Ovid. l. 2. Fast. v. 381.* dictum esse scripsit vel a Lycæo monte Arcadiæ, vel ab illa lupa, quæ illic Romulum, & Remum aluit.

Lupercalia, lium, n. 3. λύκαια, solemnia quædam sacra, quæ Romæ a Lupercis fiebant in honorem Panis Pastorum Dei. Hæc sacra ab Evandro ex Arcadia in Latium advecta fuere. *Ovid. 2. Fast.* ¶ Celebrabantur xv. Cal. Martii, ideft die 15. Febr. ¶ Fiebant lustrationis causa in spelunca tue monte Palatino, quæ Lupercal dicta est. *Serv.* Ritus hic fuit. Capram pastores, quorum Pan tunc præcipuum Numen erat, immolabant, deinde variis ludis, rejectis vestibus, se lecentes exercebant. Romulus item instituisse creditur, ut canis immolaretur. Hæc res

delidiæ operam dant, dicuntur in lustris vitam agere. *Cic. Cassio.* Quæ in lustris, & in vino commentatio potuit esse? *Id. Phil. 2. c. 3.* Vino, lustrisque confectus. ¶ Quando autem pronuntiatur per *u* crassum, quasi per diphthongum *ou*, ut *loustrum*, significat populi lustrationem, five expiationem, quæ censu peracto fuovetaurilibus fieri solebat, five sacrificii quoddam genus, quo urbis lustrandæ gratia sus, ovis, & taurus iminolabantur, five ut *Dionysius* ait *l. 4.* taurus, aries, & hircus. In hac acceptione est a λύειν, inserto, *s*, vel a *luo*, quia lustrum significat etiam solutionem census, quæ quinto quoque anno siebat, teste *Varrone*, *Liv. l. 1. c. 44.* ibi instructum exercitum omnem fuovetaurilibus lustravit, idque conditum lustrum appellarum, quia in censendo finis factus est. ¶ Aliud longe erat censum agere, aliud lustrum condere. Livius enim dicit, censu peracto demum fuovetaurilibus populum esse lustratum, atque id vocari lustrum conditum. *Dionysius* item *l. 4.* refert, Servium Tullium, peracto censu, omnibusque, quæ ad eum pertinent, constitutis, præcepisse, ut cives omnes in Campo Martio adessent armati, iisque in ordinem digestis, taurum, arietem, & hircum ter circum exercitum justisse circumagi, deinde Larti Campi præsidi immolasse, atque ita populum expiasse. Immo non tantum prius agebatur census, quam lustrum condere ur, sed interdum censu peracto non condebatur lustrum, ut si annus esset funestus. *Liv. l. 3.* Census actus eo anno: lustrum propter Capitolium captum, Consulem occisum, condi religiosum erat. ¶ Lustrum item fumitur pro spatio temporis quinquennali perfecto, vel, ut alii volunt, pro perfecto quadriennio, ita ut quatuor annis elapsis, quintus appelletur lustrum. *Varr. l. 5. de L. L.* Lustrum nominatum tempus quinquenale, a luendo, hoc est solvendo, quod quinto quoque anno vectigalia, & tributa per Censores persolvebantur. *Tac. 16. Ann. c. 2.* Quinquennale ludicrum secundo lustro celebrabatur. h. e. quarto anno exacto. nam h. primodi ludicrum a Nerone institutum erat more Græci certaminis, ut narrat *Id. Tac. Ann. 15. c. 20.* nos autem Græcorum erat, ut singulis Olympiadibus, seu quarto quoque anno exacto, & quinto incepto Olympia fierent. *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Publicani, quibus hoc ipso lustro nihil solverant. *Virg. 1. Æn.* veniet lustris labentibus ætas.

Lufus, a, um, *burlato, derifo. Cic. 2. Fin.* 1. Sed & illum, quem nominavi, & cæteros Sophistas lusos videmus a Socrate.

Lufus, us, m. *gioco, fcherzo*, שְׂחוֹק, παίγνιον, exercitatio, quæ ad solam voluptatem fit, sine ulla spe lucri, aut periculo damni. Quo modo a ludo differat, V. *Ludus*. *Ovid. de Pont. l. 1. el. 4.* Nec, juveni lusus qui placuere, platis. *Id. l. 5. c. 13.* Dare venustissimos lusus.

Lutamentum, ti, n. πήλωμα, opus ex luto confectum, lutove oblitum. *Cato de re rust. c. 128.* Neque lutamenta scindent se.

Lutarius, a, um, quod in luto degit, ut Testudines lutariæ, apud *Plin. l. 32. c. 4.* ¶ Lutarius mullus, qui ex luto sibi pabulum petit, vilissimum ex omni mullorum genere. *Pl. l. 9. c. 17.*

Lutatus, a, um, adj. luto aspersus. *Lampr. in Helig. c. 14.* Lutati tituli statuarum. *Pers. Sat. 3. v. 104.* crassis lutatus amomis. *h. e.* delibutus.

Lutea, V. Lutum.

Lutensis, e, adj. a lutum. *Plin. l. 9. c. 37.* Purpuræ nomine alio pelagiæ vocantur. Earum genera, lutense, putri limo, algense, nutritum alga, &c.

Luteolus, a, um, ὑπωλφος, dim. a luteus, *gialletto. Col. l. 12.* Cum primum ex albo dulceratur, sitque luteola. *Virg. Ecl. 2. v. 50.* Mollia luteola pingit vaccinia calcha.

Luteico, is, n. 3. *divenir fango*, πηλοῦμαι, luteus fio, & in luti morem molleico. *Col. l. 8. c. 17.* Nam quæ limo, cœnoque lutescunt.

Luteria. V. Farisi.

* Luteum. V. Lutum.

Lūteus, a, um, *giallo, di color d'oro*, צָהֹב, Ger. *bleichgelb*, Gal. *jaune*, Hisp. *amarillo*, ωχρός, πράσινος, κίλλινος, idem, ac croceus, qualis color cernitur in ovorum vitellis, in malo Cydonio, in auro, in igne, in Aurora, &c. *Pl. l. 21. c. 6.* Luteæ viola. *Virg. 7. Æn. v. 26.* Aurora in roseis fulgebat lutea bigis. ¶ Hoc colore nuptialia vela, quæ flammea vocabant, olim tingebantur. *Pl. l. 21. c. 8.* Lutei video nonorem antiquissimum in nuptialibus flammeis totum fœminis concessum. *Lucan. l. 1.* Lutea demissos velarunt flammea vultus.

Lūteus, a, um, *di terra, fangoso*, מְטִיט, Ger. *leimicht*, Gal. *de boue*, Hisp. *de lodo*, πηλώδης, quod ex luto confectum est. *Ov. 1. Fast. v. 158.* Et luteum cella sub trabe fingit opus. *Juv. Sat. 10. v. 131.* A carbone, & forcipibus, gladiosque parante Incude, & luteo Vulcano. h. e. lutoso, deformi fuligine conspersо. ¶ Per translationem luteum dicimus, quicquid vile est, & nullius pretii. *Cic. 6. Verr. c. 14.* Luteum negotium esse, non dignum, quod in suo argento Verres haberet.

Lūto, as, avi, atum, a. 1. *infangare*, טָנַף, Ger. *mit koth beſpreichen*, Gal. *endurir, ou faire de boue*, Hisp. *enlodar*, πηλόω, luto inficio, fungo, oblino. *Cato de re rust. c. 92.* Postea conspergito amurca bene omne, quod lutaveris. ¶ Ponitur eriam generatim pro maculare. *Mart. l. 14. epigr. 50.* Ne lutet immundum nitidos cœroma capillos. ¶ Apud *Nonium* legitur & *luto*, *as*, frequentativum a *luo*: Obsoletum est.

* Lutor, oris, in Gloss. est πλύνης, qui insolat. Item πλύνης, qui lavat. Legitur in vet. lap. apud *Vulpium t. 7. p. 97. & 111.* & *Gudium p. 17. n. 2.*

Lutosus, a, um, *fangoso*, πηλώδης, cœnosus, luto plenus, ve luto infectus. *Plin. l. 18. c. 49.* Lutosam terram ne tangito. *Col. l. 12. c. 54.* Raporum quam rotundissima sumito, eaque, si sint lutosa, detergito.

Lutra, vel lytra, f. *lontra, nibbio*, animal amphibium, simile fibro, sola cauda differens, quia fiber piscis caudam habet. *Pl. l. 8. c. 30. Varr. l. 4. L. L.*

Lutulentus, a, um, idem, quod lutosus. *Cic. in Sal.* Itaque nihil aliud studet, nisi ut lutulentus sus cum quovis volutari. *Plaut. Pœn. 1. 2. 30.* Non lutum est lutulentius. *Ov. 3. Amor. el 6. v. 55.* Lutulentus amnis.

tulo, as, avi, atum, a. 1. in luto verso, luto conspurco. Translate *Plaut. Trin. 1. 2. 15.* Eosdem lutulant, quos colludant.

Lutum, i, n. five Luteum, i, five latea, æ, f. ἴσατις, al. λυσιμάχειον, herba, in palustribus, & aquosis locis nascens, flore rufo, vel aureo, caulículos spargens cubitales, & cubito majores, quorum e geniculis folia exeunt gracilia, faicis foliis non dissimilia. Pannorum insectoribus in maximo usu est, qui ceteri coloris pannos ei incoquentes colorem viridem efficiunt. Nam ex flavi, cœrulei coloris commixtione viridis color emergit. Olim etiam hac herba cœruleo tinctura chrysocollam adulterinam conficiebant. *Virg. 4. Ecl. v. 44.* Jam croceo mutant ei leg. *luteum*. *Pl. l. 33. c. 5.* Luteum putant a luto herba dictam, quam ipsum cœruleo subtritum pro chrysocolla inducunt, vilissimo genere, atque fallacissimo.

Lutum, ti, n. *loto, fango*, טִיט, יוֹן, Germ. *koth, lett, leimen*, Gal. *boue, fange*, Hisp. *lodo*, πηλός, terra humore soluta, quam & cœnum vocamus. Videtur esse a soino verbi *luo* pro lavo, nempe ut proprie dicatur de sordibus, quæ abluungillæ & luto sictus Epicurus dare hæc præclara præcepta sapientiæ? ¶ *In eodem luto hæsitare*, est aliquem nec implicari cupiam negotio, ut se inde nequeat extricare, quin in idem, aliudve simile recidat. *Ter. Phorm. 5. 2. 15.* Quid fiet? in eodem luto hæsitas. ¶ Translate *Pers. Sat. 3. v. 23.* Udum & molle lutum es, nunc nunc properandus, & acri Verfandus fine fine rota. h. e indoles tua mollis cedula est ingeniis artibus, ducta metaphora ab argilla, & figulis. ¶ Lutum ar convicium dicitur de vili homine, & nequam. *Plaut. Mostel. 5. 2. 45.* Verbeibus cædere, lutum, pendens. ¶ Lutus, i, m. usurparum fuit a *Claud.* apud *Non. c. 3. n. 132.*

* Lutus V. in fine vocis præced.

Lux, lucis, f. *luce, splendore*, אוֹר, בֹּקֶר, טַהֲרָה, Ger. *liecht, tag, heitere*, Gal. *jour, lumière*, His. *luz*, φῶς, splendor, fulgor, claritas, propriæ ea, quæ a Sole diffusa orbem illustrat, a λύκη, apud veteres Græcos per *Syncc. Cic. de Div.* Ut parefactis aratro lucem aspiceret. ¶ Sumitur etiam generatim pro quocumque splendore & nitore. *Lucr. l. 4.* Viridis cum luce smaragdi. ¶ Item pro die. *Cic. pro Mil. c. 5.* Centesima lux est hæc ab interitu P. Clodii. *Horat. l. 4. od. 6.* Festæ luces. ¶ prima luce, est ubi primum cœperit diluescere, *aurora*. *Ter. Adel. 5. 3. 55.* Cererum rus cum filio cum prima luce ibo hinc. *Liv. l. 1. c. 44.* Ut omnes cives Romani, equites, pediteſque in suis quisque Centuriis in Campo Martio prima luce adessent. ¶ Ad lucem, ante auroram. *Suet. in Cæs. c. 31.*

¶ Ponitur aliquando pro vita. *Cic. Tusc. 2. c. 4.* Fore aliquando finem hujus lucis, & amissionem omnium vitæ commodorum. ¶ Lucem intueri, vel aspicere, est vita frui. *Cic. pro Rosc. Am.* Propter quos hanc suavissimam lucem aspexerit. ¶ Lucis usuram alicui dare, est finere, eum vivere. *Cic. 7. Verr. c. 29.* Cur, inquam, civibus Romanis, quos piratæ ceperant, fecuri flatim percussis, ipsis piratis lucis usuram tam diuturnam dedisti? ¶ Interdum pro loco publico. *Cic. de Sen.* Nec vero ille in luce modo, atque in oculis civium magnus, sed intus, domique denique præstantior. ¶ Nonnunquam pro oculis. *Stat. Theb. 11. v. 585.* Et effossæ squalent vestigia lucis. ¶ Nonnunquam pro bellis, præsertim in numpl. *Cic. in Anto.* Illæ, quæ fulgent luces ex ære coruseo. Item pro colore. *Manil. l. 5. v. 258.* Tyrias imitata papavera luces. ¶ Dicitur transiare de omni eo, quod aliquid illustrat, & ornat. *Cic. l. 2. Orat. c. 9.* Historia lux veritatis. *Pl. l. 17. c. 5.* Lux doctrinarum altera Cicero. *Cic. Catil. 4. c. 6.* Hæc artis lux orbis terrarum. ¶ Quemadmodum lux pro die ponitur, ita etiam interdum pro anni tempestate, *stagione*. *Virg. 4. Georg.* Æstiva lux. *Ov. 1. Trist. el. 10.* Lux brumalis. ¶ Denique lux est in blanditiis. *Mart. l. 5. epig. 30.* Si non derides, si verum, lux mea, narras. ¶ Lux, masculino genere olim efferebatur. *Plaut. Aulul. 4. 10. 18.* Luce claro deripiamus aurum matronis palam. Al. leg. *leui*. ¶ *Luci*, pro *luce*. V. supra suo loco.

Luxatūra, æ, f. ἐξάρθρημα, ossis e loco motio. *Marc. Empir. c. 36.*

Luxātus, a, um, suo loco motus, & solutus, *disavolato, sconciato, svolto. Senec. ep. 104.* Ut fracta pars jungatur, aut luxata in locum reponatur. *Pl. l. 17. c. 28.* Luxata membra jungere.

Luxo, as, avi, atum, a. 1. *sinistrare, muover di luogo*, הוֹנִיעַ, Ger. *verrenckon*, Gal. *desnoer, disloquer*, His. *desencaxar*, ἐξαρθρόω, membrum sive aliam rem intorqueo, & suo loco moveo. *Pl. l. 17. c. 24.* Vel etiam fubaratior imprudens luxavit radices. *Prud. in hymn. matut.* Luxante claudus poplite, feminque victus debile.

Luxor, aris, dep. 1. idem quod luxurior. *Fest.* ¶ Adde *Plaut. Pseud. 4. 7. 6.* ubi tamen alii aliter legunt.

Luxuria, æ, f. vel luxuries, ei, *lusuria*, תַּעֲנוּג, גַּרְגְּרוֹת, אַבְיוֹנָה, חִוְּרוֹת, עֲדָנָה, מֹרֶת, Ger. *uberfluß in ſpeiß und kleidung geilheit*, Gal. *superfluité, volupté*, His. *luxuria, superfluidad*, ὑπερβολή, superfluitas, & nimia profusio, sumptuosior cibi, vestitus, & aliarum rerum cura. *Cic. 1. Off. c. 30.* Quam sit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere. *Pl. l. 36. c. 6.* Menander luxuriæ diligentissimus interpres. ¶ Speciatim sumitur pro intemperantia in re Venerea. *Cic. 1. Off.* Luxuria cum omni ætati turpis, tum senectuti fœdissima est. ¶ Translate dicitur de summa germinum ubertate, ac redundantia. *Cic. in Or.* In ejus oratione, ut in herbis rustici solent dicere, in summa ubertate inest luxuries quædam, quæ stylo depascenda est. *Virg. 1. Georg. v. 112.* Luxuriem segetum genera depascit in herba.

Luxurio, as, & luxurior, aris, d. 1. *lusureggiare*, מָרַח, Ger. *muthwillig werden*, Gal. *s'abbandoner aux voluptés*, His. *luxuriar*, ἀκρατεύομαι, superabundo, rebus fecundis, otiove lascivio. *Liv. l. 1. c. 19.* Ne luxuriarent otio animi. ¶ Translate dicitur de agris, cum abunde stercorati præter modum feraces evadunt: item de plantis, cum nimia alimenti uberrate quodammodo lasciviunt, & ramos, frondesque justo plures emittunt. *Ov. 1. Ep.* Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus. *Pl. l. 36. c. 24.* Ne ante hyemem luxurient. *Col. l. 3.* Cacumina virgarum, ne luxurientior, demutilato. *Liv. l. 23. c. 12.* Vereor, ne hæc quoque lætitia luxuriet nobis, ac vana evadat.

Luxuriōse, adv. *lusuriosamente*, Ger. *in uberfluß und unzmaaß, unzimlich*, Gal. *avec excés, luxurieusement*, His. *con exceſſo, luxuriantamente*, ἀκρατῶς, molliter, & delicate. *Cic. pro Cæl.* Cum facinorosis audacter, cum libidinosis luxuriose vivere. *Nepos in Pausan. c. 3.* Luxuriosius fercula ferugere. *Augustus de morib. Ecclesiæ. 34.* Luxuriosissime bibere.

Luxuriōsus, a, um, *lusurioso*, מְרוּחִי, עָגָב, וְהֵא, Germ. *muthwillig*, Gal. *luxurieux*, His. *luxurioso*, ἀκρατής, qui immodice voluptatibus, deliciisque indulget, & in epularum apparatu, vestium ornatu, rei Venereæ usu, & aliis rebus modum excedit, & plus justo lascivit. *Cic. in Rull.* Ut in suis rebus, ita in Repub. luxuriosus nepos. *Id. 7. Phil.* Multa, & lauta supellex, non illa quidem luxuriosi hominis, sed tamen abundantis. ¶ Luxuriosus cultus, delicatus, & mollis. *Quinct. l. 8. in præam.* Muliebris, & luxuriosus cultus non corpus exornat, sed deregit mentem. ¶ Luxuriosa lætitia dicitur nimia, & profusior, quam par sit. *Liv. l. 2. c. 21.* Sed Patribus nimis luxuriosa ea fuit lætitia. ¶ Dicitur enim de herbis, & arboribus, cum nimia foliorum, aut frondium ubertate abundant. *Col. l. 4. c. 21.* Luxuriosa vitis. *Cic. in Orat.* Luxuriosa frumenta. ¶ Habet & suos gradus. *Senec. epist. 7.* Avarior redeo, ambitiosior, luxuriosior. *Treb. Poll. in Gallien. c. 8.* Luxuriosissima pestis,

Luxus, us, m. *lusso*, עֹנֶג, תַּעֲנוּג, luxuries, vitium dissoluti animi, profusa impensa, idem, quod luxuries. *Cic. 5. Verr.* Nisi forte existimatis, cum in vino, & luxu non vixisse. *Terent. Adelph. 5. 7. in fin.* Adolescens luxu perditus. *Tac. 2. hist. c. 36.* In luxum effusus. ¶ Accipitur interdum in bonam partem pro apparatus magnificentia. *Virg. Æn. 1.* At domus interior regali splendida luxu instruitur. *Id. 6. Æn.* Epulæque ante ora paratæ Regifico luxu. ¶ Interdum etiam pro luxatura. *Apulej. in Florid.* Articulus loco concessit, exque eo luxu adhuc fluxus est.

Luxus, a, um, o. 1. 2. idem, ac luxatus, seu dissolutus, loco motus. *Nonius c. 1. n. 272.* & *Festus*.

L A N T E Y

Lyæus, i, m. 2. λύσιος, unum ex Liberi Patris cognominibus, a λύω, *solvo*, quod mentem curis solvit, vel quod corpus nimio potu solvitur, morbusque gignitur, quem vocant paralysin. *Virg. 4. Æn.* Legificæ Cereri, Phœboque, Patrique Lyæo.

Lyæus, a, um, adject. pro Lyæius, quod ad Bacchum spectat. *Virg. 1. Æn. v. 690.* Regales inter mensas, laticemque Lyæum.

Lycabetus, m. 2. Lycabetus, mons Atticæ, altissimus, proximus Athenis, finitimus Hymetto. *Pl. l. 5. c. 7.*

Lycæa, n. 2. λύκαια, idem, ac Lupercalia, ideſt, sacra in Lyceo M. Arcadiæ in honorem Panis. *Ovid. 2. Fast.* Pausanias tamen in Arcadicis Lycea Jovis sacra fuisse tradit, a Lycaone Pelasgi filio ad Jovis Lycæi aram primum institura. *Cal. Rhod. l. 24. c. 17.*

Lycæus, a, um, quod est ex Lyceo monte. *Ovid. 2. Fast.* Faunus in Arcadia templa Lycæus habet.

Lycambes, is, m. 3. vel Lycambes, æ, m. 1. λυκάμβης, vir Lacedæmonius, Neoboles pater, qui cum filiam Archilocho poetæ despondisset, posteaque pœniteatia ductus non tradidisset, tam acerbo carmine ab eo est perstrictus, ut una cum filia laqueo vitam finierit.

Lycambeus, a, um, o. 1. 2. quod ad Lycamben spectat. *Ovid. in Ibin, v. 51.* Tincta Lycambeo sanguine tela dabit.

Lycāon, Lycaonis, m. Δυκάων, Arcadiæ Rex fuit, Titani, & Terræ filius, pater Calistus, quem Jupiter, quod aram suam in Lyceo monte, mactato puero, sanguine respersisset, in lupum mutavit. *Pausan. in Arcadicis. Ovidius* tamen *l. 1. Met. v. 198.* fabulam aliter tradit.

Lycabnes, m. 3. Λυκάονες, pop. Lycaoniæ, in finibus Cappadociæ, ad Taurum montem, qui & Lycaonii appellantur. *Pl. l. 5. c. 28.* ¶ Item luporum jubatorum genus. *Id. l. 8. c. 34.*

Lycaonia, f. 1. Λυκαονία, regio Asiæ min. Cappadociæ pars in Austrum, Ciliciam versus, ab ea Tauro M. divisa, inter Isauriam ad Occ. & Armeniam minor. ad Or. *Pl. l. 5. c. 27.* ¶ Lycaonia item olim appellata fuit Arcadia, a Lycaone Rege, Titani, al. Pelasgi filio, & patre Arcadis, a quo deinde Arcadia dicta est.

Lycænis, idis, f. patronym. fœmininum. *Ovid. 2. Fast. v. 173.* Cui Dea, Virgineos, perjura Lycaoni, cœtus defere. h. e. Calisto Lycaonis filia.

Lycæonius, a, um, quod ad Lycaonem spectat. *Ov. 3. Fast.* Quæque Lycaonio terra sub axe jacet, ideſt, sub polo Arctico, ubi Calisto filia Lycaonis in ursam mutata,

Lycaste, f. 1. Λυκάστη, filia Priami ex concubina, cujus amore flagrans Polydamas Antenoris, & Theanes sororis Hecubæ filius, eam uxorem duxit. *Boce. lib. 6. Gen.* ¶ Fuit item Lycastæ meretrix nobilis, apud Diæpanum Siciliæ urbem, ob formæ excellentiam Venus appellata, quæ cum Buthem, Amyci Bebrycioram Regis filium, hospitio excepisset, ejus concubitu usa, Erycem ei peperit, quo

quo factum est, ut apud posteros creditum fuerit, Buthem ex Venere Erycem genuisse.

Lycastrus, m. 2. opp. exc. Cretæ, apud Dictæum M. a Lycaste Nympha, vel a laporum multitudine, quæ ibi esse perhibetur.

Lycastus, m. 2. Lycastrum, Lycastia, *Decastelli*, opp. Cappadociæ, apud Halym fl. in Paphlagoniæ confinio, al. opp. prope oram Ponti Euxini, & sinus Amiseni.

Lycēum, n. 2. *Liceo*, Δύκειον, gymnasium juxta Athenas, in quo Aristoteles docuit. *Cic. 1. Acad.* Qui erant cum Aristotele, Peripatetici dicti sunt, quia disputabant inambulantes in Lyceo. ¶ Fuit & Lyceum gymnasium Ciceronis in fundo Tusculano, a nomine scholæ Aristotelicæ dictum. *Cic. 1. de Div.* Nam cum ambulandi causa in Lyceum veniffemus.

Lyceus, i, m. 2. Λύκειος, mons Arcadiæ, in Peloponneso, qui & Olympus dicitur, Jovi, & Pani sacer. Ab incolis ἱερακορυφή, ideſt, sacer vertex est appellatur, Jovi, & Pani sacer. Ab incolis ἱερακορυφή, ideſt, sacer vertex est appellatur, Jovi, & Pani sacer. Ab incolis ἱερακορυφή, ideſt, sacer vertex est appellatur, Jovi, & Pani sacer. Ab incolis ἱερακορυφή, ideſt, sacer vertex est appellatur, Jovi, & Pani facer. Ab incolis ἱερακορυφή, ideſt, sacer vertex est appellatur, Jovi, & Pani sac

* Lynter. V. Linter.

Lynx, lyncis, m. & f. *lince*, Germ. *ein Luchs*, Gal. *lynx*, Hisp. *cervat*, *linco*, λύγξ, animal vario colore, & maculoso tergore, acutissimoque visu; a λύκη, *lux*. *Plin. l. 28. c. 8.* Peregrinæ sunt & lynces, quæ clarissime omnium quadrupedum cernunt. *Hor. l. 2. od. 13.* Timidos agitare lynces. ¶ Fingunt Poetæ, lynces currum Bacchi trahere. *Propert. l. 3. eleg. 17.* Lyncibus in cœlum vecta Ariadna tuis. ¶ In genit. plurali *lynceum* pro *lynceum* habet *Ovid. Metam. 3. v. 698. de eodem Baccho.* Quem circa tigres, simulacraque inania lynceum, Pictarumque jacent fera corpora pantherarum.

Lyra, f. 1. *lira*, כִּנּוֹר, λύρα, κέλυς, instrumentum musicum, forma testudinis, in quo quot sunt fides, tot resonant voces, quasi λυτρά, a λύτρον, *solutionis pretium*, propterea quod Apollini a Mercurio (qui eam primus creditur invenisse) pro boum compensatione, quos ei surripuerat, fuerit data, cum ante *chelys* diceretur. V. *Plin. l. 7. c. 56. Horat. l. 1. carm. od. 10.* Te canam magni Jovis, & Deorum nuntium, curvæque lyræ parentem. ¶ Lyra etiam signum cœleste est, constans ex decem stellis, vel novem, ut alii volunt. Oritur circa diem 5. Januarii, & occidit circa initium Februarii. *Ovid. 2. Fast. v. 75.* Illa nocte aliquis rollens ad sidera vultus, Dicet, ubi est hodie, quæ Lyra fulsit heri? ¶ Poetæ fabulantur, Apollinem acceptam a Mercurio lyram, ut dictum est, Orpheo donasse, cujus cantu ille postea Plutonem flexerit, conjugemque redemerit; tandem cum quodam die in Thracia lyra caneret, a Bacchis fuisse discerptum; Apollinem autem lyram servasse, & in Cœlum transtulisse.

Lyrceſus, a, um, idem ac Lyrceus. *Valer. Flac. lib. 1. Arg.* Dominum Lyrceia rellus, antraque deprensæ tremuerunt conscia culpæ.

Lyrcēus, ei, m. λυρκεύς, mons, & fons Peloponnesi, in Argia regione, ex quo Inachus fl. exit. *Callimach.* Sed *Pausanias* scripsit, fuisse montem Arcadiæ, ubi Lyrcea urbs exstitit.

Lyrcēus, a, um, λύρκειος, quod ad Lyrceum montem, seu fontem, vel ad Lyrceam urbem spectat. *Ovid. Met. v. 598.* Consitaque arboribus Lyrcea reliquerat arva.

Lyrica, orum, hoc est carmina lyrica. *Plin. l. 1. epist. 3.* Scribit enim & utraque lingua lyrica doctissima.

* Lyricen, cinis, *sonator di lira*, λυρικτής, qui lyra canit. *Stat. l. 4. Silv. 7. v. 19.* Lyricenve notus Hectoris armis, h. e. Misenus.

Lyricus, a, um, *da lira*, λυρικός, quod ad lyram pertinet. *Ovid. epist. 20.* Cum Lyricis linguis magis apta modis. ¶ Poetæ Lyrici dicti sunt, qui ad lyram sua carmina cantabant, & sunt odarum, & similium fere poematiorum scriptores. *Hor. 1. Ode 1.* Quod si me Lyricis vatibus inseres.

Lyriſtes, æ, m. 1. lyræ peritus, *sonator di lira*, λυρωδός. *Plin. l. 9. epist. 17.* Cum lector, aut lyristes, aut comœdus inducitus est. Adde *Sidon. l. 8. epist. 11.*

Lyrneſſides, ab oppido Phrygiæ Lyrnesso dicti. *Fest.*

Lyrneſſis, idis, f. Briseis, a Lyrnesso patria. *Ovid. 4. Trist. eleg. 1. v. 15.* Fertur & abducta Lyrnessidе tristis Achilles.

Lyrneſſus, a, um, λυρνήσιος, quod ad Lyrnessium spectat. *Ovid. in ep. Briseid. ad Achil.* Diruta Marte tuo Lyrnessia mœnia vidi.

Lyrneſſus, i, f. λυρνησσός, opp. Troadis, licet *Philostratus* Æolicum faciat. Eversum fuit ab Achille, bello Trojano. ¶ Item insula parva Troadis, Sigæo promontorio objecta. *Plin.* ¶ Item oppid. Ciliciæ, teste *Strabone*, & *Curtio*.

Lyſiăcus, a, um, λυσιακός, ad Lysiam pertinens. *Quintil. l. 12. cap. 10.* Lysiaca gracilitas.

Lyſias, æ, m. λυσίας, Syracusanus genere, Cephali filius, natus Athenis, quo pater se transtulerat. Puer Thurium coloniam migravit, rediit anno natus quadraginta septem. Inter principes Oratores Athenienses habitus est, & subtilitate omnibus præstitit. *Cic. 1. 2. 3. de Or. in Bruto*, & 5. *Fin. Justin. l. 5.*

Lyſidīce, f. 1. λυσιδίκη, filia Pelopis, & Hippodamiæ, Pithei soror, quæ Electryoni nupsit, & ex eo Alcmenam Herculis matrem peperit, ut inquit *Plutarch.* Alii vero, inter quos est *Interpres Homeri*, matrem Alcmenes, non Lysidicen Pelopis, sed Anaxo Ancæi cujusdam filiam dicunt.

Lyſimachĭa, æ, f. λυσιμαχία, λυσιμάχιον, herbæ species. Dicta est a Lysimacho Rege Thraciæ, uno ex successoribus Alexandri Magni, quod ab eo inventa fuit. *Plin. l. 25. c. 7.*

Lyſimachiēnſis, se, ad Lysimachiam pertinens, quæ fuit urbs Chersonesi Thraciæ, ad Isthmum, a Lysimacho rege condita. *Liv. l. 33. c. 38.* Redimere servientes Lysimachienses.

Lyſippus, i, m. Sicyonius, clarissimus statuarius, qui ad sexcenta decem opera fecisse traditur, quorum singula arti claritatem dare potuissent. Hic, teste *Quint.* ad veritatem optime accessit. Quamobrem etiam Alexander ille Magnus ab uno Lysippo se fingi voluit, ut pingi ab Apelle. *Hor. l. 2. ep. 1. v. 239. Plin. lib. 7. c. 37. & l. 34. c. 7.* ubi portiora ejus opera enumerat.

Lyſis, is, & os, f. λύσις, solutio, a λύω, solvo. *Cic. 3. Tusc.* græcis literis scribit, græca enim vox est. ¶ Lysis in architectura, hiatus est januarum, idest solutio continui parietis. *Vitruv. l. 6. c. 10.* ¶ *Baldus in lex. Vitr.* lysin exponit, ut sit pars sinuosa supra zophorum, & figuram addit.

Lyſiſtrātus, m. λυσίστρατος, Lysippi statuarii frater, qui primus signa ex gypso finxit. *Plin. l. 35. c. 12.*

Lysius, m. 2. λύσιος, Liberi Patris cognomen apud Bœotios, ἀπὸ τῦ λύειν, hoc est a solvendo. Ferunt enim, Bœotios aliquando a Thracibus deprehensos partim captos, partim in fugam versos fuisse, ex quibus cum nonnulli ad Trophonii specum confugissent, visus est iis nocte Deus Liberi Patris auxilium promittens. Quo somnio alacriores redditi, Thracas insidiis adorti sunt, quos cum vino, somnoque obrutos invenissent, nullo negotio superaverunt, receptisque suis, cum in patriam redissent, Libero cognomento *Lysio* templum consecrarunt.

Lytæ, apud *Justinian. ad Antecessor.* §. 5. dicuntur, qui post quartum studiorum annum in juris scientia adeo profecerunt, ut de eo interrogati respondere apte possint, & quæstiones solvere, a λύω, *solvo*. Prolytæ *ibid.* dicuntur, qui Lytis doctiores evaserunt, & a magistrorum scholis post quintum studiorum annum honestam missionem impetrarunt.

Lytra, V. Lutra.

Lytrum, i, λύτρον, pretium redemptionis, quod datur liberatoribus, a λύω, *solvo*. In *Festi*, & *Nonii* codicibus sæpe citatur *Ennius in Hectoris Lytris*, h. e. ubi narrat, quomodo Priamus in castra Græcorum descenderit ad cadaver Hectoris redimendum.

Lytta, æ, f. λύττα, vermiculus, qui nascitur in lingua canum. Hic si infantibus catulis eximitur, nec rabidi sunt, nec fastidium sentient. *Plin. lib. 29. cap. 5.*